

གངས་མེད་ས་ཆིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

སྟོན་ཆ།

[གཞི་ནས་ཏ་ཕེ་བར་]

མེད་མེས་ཀྱི་གཞི་ཆེན་མོ་འཛིན་པའི་ཆེན་མོ་ལྷན་ཁང་།

༡༡། གངས་རྫོངས་མིག་མཛོད་ཆེན་མོ་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཁྱེད་ཆེ།

[གཞི་ནས་ཏེ་ཐིམ་བྱ་བ་]

སེར་ཤྲེས་དེག་མཛོད་ཆེན་མོ་འོ་ཙམ་ཐིམ་གྱི་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱི་ལོ་ཨང་།

SJRB-0398

ཆིག་མཛོད་ཚོ་མ་སྤྱི་ག་པའི་པར་རྒྱལ་གཞི་བཙུག་པ་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྤྱི་ག་བྲས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་སྤྱི་ག་རྒྱལ་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་བཙུག་པ།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་སྤྱི་ག་བྲས།

༡༠༡༡ ལོའི་ཁྱེད་པར་ཚོ་མ་སྤྱི་ག་བྲས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་འབྲས་པ།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེམ་པ་འབྲས་པ།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྤྱི་ག་བྲས། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོ་མ་སྤྱི་ག་བྲས།

པར་སྤྱི་ག་བྲས་པ་དབང་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

ཚེ་མ་ཐུག་པའི་གསལ་བཤད། ii

ཁྱེ་ཐུག་པའི་གསལ་བཤད། vii

༼ཀ༽ ༡

༼ཁ༽ ༤༦༥

༼ག༽ ༡༡༩

༼ང༽ ༡༥༩༠

༼ཅ༽ ༡༧༤༥

༼ཆ༽ ༡༩༩༩

༼ཇ༽ ༣༠༦༡

༼ཉ༽ ༣༡༩༥

༼ཏ༽ ༣༣༩༧

བར་བྱང་སློན་ཆོག ༣༥༩༣

ཅུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཆེག་མཛོད་ནི་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་དང་ཁྱེད་
བཞིན་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཅིག་རེད། འདི་ག་རྟེན་འདིར་སྐད་ཡིག་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་
ཡིན་ཕྱིན་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་སྒྲིག་དང་འབྲེལ་བཤད་བྱས་ནས་ཕྱི་
རབས་རྗེས་འདི་ན་བ་རྣམས་ཀྱི་ནོར་སྐལ་དུ་འཛོག་ཅིང་ཡོད་པ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཐུན་མོང་གི་
བྱ་གཞག་ཅིག་རེད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་ཆེས་གནའ་པོའི་དུས་ནས་བྱུང་པའི་དབྱངས་བཞི་དང་།
གསལ་བྱེད་སྐུམ་ཅུ་འདུས་པའི་སྒྲིང་སྒྲོག་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཅིག་ཡིན་སྟབས། མིང་དང་། ཆེག་གི་ཐ་
སྟངས་ནས་ཉ་ཅང་ཕུན་སྐུམ་ཆོགས་པོར་ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བ་ཡས་
མས་ཙམ་ནས་དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་གི་འཆོ་བའི་ཐད་ཀྱི་མིང་ཆེག་སྒྲ་འཛོམས་ཡོད་པ་མ་
ཟད། བོན་གྱི་མཁས་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྟན་དང་། ཅིས་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་
པོ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ནང་དུ་གཏོ་དང་། མདོས་དང་། ཡས་དང་། ལྷན་
བཅས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་ཆོགས་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དེས་ཆོས་དང་རིག་གནས་སྟོར་གྱི་ཐ་སྟངས་རྗེ་མང་དུ་
ཕྱིན་ཡོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ནས་བཟུང་བྱ་གར་གྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
རྣམས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ནས་བཟུང་རིག་གནས་སྟོར་གྱི་ཐ་སྟངས་ཕུན་སྐུམ་ཆོགས་པོ་
འདི་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་དུ་ཐུ་མི་སམ་རྩོུཅ་གནའ་པོའི་བྱ་
གར་གྱི་བརྗེས་སྤོང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་དཔེར་མཛད་ནས་བོད་ཀྱི་[བརྗེས་སྤོང་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་]བརྒྱད་མཛད་པ་དང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་ནས་བྱུང་པོ་ཁྲི་སྤོང་སྟེ་བཅན་གྱིས་
བྱ་གར་གྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་རིམ་བཞིན་གསུང་རབ་དེ་དག་གི་

དཀར་ཆག་སྤྲིག་པ་[དཀར་ཆག་ཐུན་དཀར་མ་]དང་། [དཀར་ཆག་མཆིམས་ལུ་མ་]དང་། [དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་]བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་དུ་ཆོག་མཛོད་[སྤྲ་སྤྲོར་བམ་གཉིས་]པ་བཅས་ཚུམ་སྤྲིག་གནང་ཡོད་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་དེད་དུས་གོ་ལའི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་མི་རིགས་སོ་སོས་རང་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་། ཐ་སྙད་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། བད་སྟོད་རིག་པ་དང་། སྐད་ཡིག་རིག་པ། ཆོག་མཛོད་ཚུམ་སྤྲིག་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཁྱབ་དུ་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་སྐབས་འདིར། འཆོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐོར་གྱི་ལས་ཀའི་སྤྲུང་ཆད་དེ་ཁྱོས་བཅས་ཀྱི་སྐོན་ས་ཉ་ཅང་དལ་མོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ལོར་ཁོ་བོ་དབྱིན་ཡུལ་སུ་གོ་ཐེ་ལན་ཏེ་ལ་སློབ་ཁྱིད་བྱིན་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ངས་དབྱིན་རིའི་ཡི་གེ་སྟོང་ཡས་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན། དེ་དུས་དབྱིན་རི་ཆོག་མཛོད་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དབྱིན་སྐད་དུ་གང་ཡོད་དེ་ཆོག་མཛོད་ནང་ཡོད་པར་ཤེས་བྱུང་། དེ་ནས་ངས་བོད་ཡིག་ལ་འང་དེ་འདྲ་ཞིག་བཅོས་ན་ད་གཟོད་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་དང་། སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་བྱ་བ་ལའི་བསམ་སློབ་འཁོར་བྱུང་། ཚུར་ཤེ་ཅིང་དུ་སླེབས་པ་དང་། སློབ་ཁྱིད་ལས་ཀའི་ནང་དུ་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱན་སྟོད་ཐ་སྙད་གང་རག་བསྐྱུ་རུག་བྱས་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་དཔེར་སྐྱོན་ཁང་དང་། ཡིག་བསྐྱར་ལས་ཁུངས། གྲང་དབྱངས་མི་དམངས་ཀྱན་ཁབ་རྒྱང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་ཆོ་ལ་ང་ཆོ་ཆང་མས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཁ་སྐད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོག་མཛོད་ཅིག་སྤྲིག་ཐུབ་ན་པན་ཐོགས་ཡོད་ཚུལ་སྐོར་གྱི་འབོད་སྐུལ་དང་། བཀའ་མོལ་ཐེངས་མང་བྱས་པར་ཁོ་ཆོ་ཆང་མ་མོས་མ་ཐུན་ཡོད་ཀྱང་ལས་འགོ་བརྩམས་མཁན་དང་། འགྲོ་སོང་གཏོང་མཁན་མ་བྱུང་པས་ལོ་ཤས་ལྷག་སོང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་མི་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ང་ཆོ་དེའི་སྐོར་ལ་སླེང་མོལ་བྱས་པར་བརྒྱད་ཆོག་མཛོད་ཚུམ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀ་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན།

ད་ལན་ང་ཆོས་[གངས་ལྗོངས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་]འདི་ཉིད་ཚུམ་སྤྲིག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤར་ཡོད་པའི་སྤྲ་སྤྲོར་བམ་གཉིས་པ་སོགས་ཆོག་མཛོད་རྙིང་པ་རྣམས་དང་། མདོ་རྒྱད་གཞུང་

ལུགས་ཀླམས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ཀླམས་བསྐྱུ་རུག་གང་ཐུབ་པའི་མང་གཞིའི་ཐོག་ཏུ། དེ་དག་གི་ནང་དུ་མ་
འདུས་པའི་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་གྱི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དང་། རྒྱུ་གོས། འཛོལ་འདྲིའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐ་
སྟངས་གཙོ་བོ་ཀླམས་བསྐྱུ་རུག་བྱེད་གང་ཐུབ་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་གང་འཆམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདྲ་
བྱས་ནས། སྤར་གྱི་ཆོག་མཛོད་ཀླམས་ལ་ཁ་གསོས་གང་ཐུབ་བྱས་ཡོད། ང་ཆོས་ཆོག་མཛོད་འདི་
ཉིད་ལྷག་བསམ་ཀླམ་དག་གི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཀླམས་དང་། ཕྱི་རབས་
བོད་མའི་ཇེས་འཛིན་བ་ཀླམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅུང་ཟད་ཡོང་རེའི་བསམ་བསམ་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པ་
ཞིག་ཡིན། ཆོག་མཛོད་འདིའི་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་སྒྲོལ་གྱི་ཐ་སྟངས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་
གང་ཡོད་[བོད་རྒྱ་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་]དང་། [དག་ཡིག་གསར་སྒྲིག་][དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་
ཆེན་མོ་][རྒྱ་བོད་ཁྱིམ་ས་ལུགས་ཆོག་མཛོད་]སོགས་ད་ཡོད་ཀྱི་ཆོག་མཛོད་ཀླམས་ཀྱི་ནང་དུ་
འབྲེལ་བ་འདྲ་རྒྱ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད། དེས་ན་སྤར་ནས་ཆོག་མཛོད་འདི་ལ་
ཁ་སྒྲོན་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན་དེང་དུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་ཐ་སྟངས་གསར་པ་ཀླམས་དང་། ཆབ་སྲིད་སྒྲོལ་གྱི་
ཐ་སྟངས་ཀླམས་བོད་སྐད་དུ་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ནས་གསར་སྒྲོན་གནང་རྒྱུའི་རེ་བ་ལྟ།

ཆོག་མཛོད་འདི་ཉིད་ཚོམ་སྒྲིག་བྱ་ཅུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི།
གསལ་བྱེད་སྐུམ་ཅུའི་གོ་རིམ་ལ་རྒྱུང་འདོགས་བཅེགས་འབྲུལ་གྱི་གོ་རིམ་ཀླམས། ས་སྐྱ་བསོད་
ནམས་ཅེ་མོའི་བྱིས་པ་བདེ་འཇུག་ནང་གི་ཡི་གེའི་ཀླམ་བའདྲ་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་བཞོད་ཡོད། དེ་ཡང་
རྒྱུང་བ་གསལ་བྱེད་སྐུམ་ཅུ་དང་། དེ་ནས་གསལ་བྱེད་ཀླམས་ལ་དབྱེད་པའི་གྲུ་སོགས་གོ་རིམ་
ལྟར་བསྐྱོན་བསམ་གསལ་བྱེད་དབྱེད་པ་ལྟར་དང་། དེ་ནས་ར་མགོ་དང་། ལ་མགོ་ས་མགོ་ཅན་བཅས་
མགོ་ཀླམས་གོ་རིམ་བཞིན་བཞོད་པ། དེ་ནས་ར་འདོགས་དང་། ལ་འདོགས། ལ་འདོགས་བཅས་
འདོགས་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། དེ་ནས་སྐུམ་བཅེགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དང་། མཐར་རྒྱུང་བ་ནས་སྐུམ་
བཅེགས་བར་རིམ་བཞིན་འབྲུལ་ཡིག་ཀླམས་གོ་རིམ་བཞིན་སྤར་ནས་མཐུག་ཇོགས་པར་བྱས་
ཡོད། སྤེ་ཆོན་སོ་སོའི་ནང་གི་དམིགས་གསལ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་མ་རྒྱུར་ཅན་དང་། འ་རྒྱུར་ཅན་དང་།
ཀླམ་བཅད་ཅན་ཀླམས་རང་རིགས་ཀྱི་སྤེ་ཆོན་སོ་སོའི་གྲུལ་མཐར་བཞོད་ཅིང་། སྐགས་ཡིག་

རིགས་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བྱེད་སྡེ་ཚན་སོ་སོའི་མཁུག་གལ་དུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ལྟར་ཐོག་མར་རྟ་ངན་
རྒྱལ་གི་སྤྱ་འབྲེན་གྱི་དཔེ་ལྟར། སྤར་ཡོད་གྱི་ཚེས་དང་། རིག་གཞུང་གི་ཐ་སྙད་དང་། ཞིང་འབྲོག་ས་
ཁུལ་གྱི་རྒྱུན་སྲོད་ཐ་སྙད། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྐད་ཡིག་ཐོག་དུམ་འཁོད་པ་རྣམས་
བསྟར་དུག་བྱ་གང་སྟབས་ཏེ་ཆོག་མཛོད་འདི་ཉིད་འབྲེལ་ས་སྤེལ་བྱས་པ་དང་། མི་རིང་བར་ཆོག་
མཛོད་འདི་ཉིད་སློག་རིག་གི་ཆོག་མཛོད་དུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཀོད་པ་ཡིན།

གོང་གསལ་གྱི་གནད་དོན་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཚོས་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ལོར་“བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་སྤར་གཞི་ཚོགས་རྒྱུང་”ཞེས་པ་ཞིག་རྩ་འཛུགས་བྱས་ནས། མི་རྣམས་རིན་པོ་ཆེས་
ཆོགས་གཙོ་དང་། མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་རྣམ་གཉིས་ཆོགས་
གཙོ་གཞོན་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཤིང་། ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཆོགས་དང་། ཆོ་དགལ་ཆོ་དབང་ལྷ་
མོ། བཟ་རྩ། འབྲུག་ལྷ། ཀམ་དོན་བྲུག། དག་དབང་དབང་བྲགས་བཅས་ཆོགས་མི་བྱས་པའི་ལས་
ར་ཆོགས་རྒྱུང་ཞིག་རྩ་འཛུགས་བྱས་པ་ཡིན།

སྐབས་དེར་མི་རྣམས་རིན་པོ་ཆེས་ཆོག་མཛོད་ཚུམ་སྤྲིག་གི་ལས་འགོ་འཛུགས་བྱེད་དུ་རྒྱ་
སྒོར་ཁྲི་ལྔ་དང་། དེ་རྗེས་མཁས་དབང་རྣམས་མེ་ཅིང་དང་ཁྲེང་ཏོ་དུ་བཞུགས་ཆོགས་འདུ་ཐེང་
གཉིས་སོགས་ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གི་མ་ཐུན་སྦྱོར་གྱི་འགྲོ་སོང་ཆ་ཆང་གནད་སྤྱིན་མཛད་
པ་དེ་ལས། གཞུང་དང་། མི་སྤེར་སྤྱ་གང་གིས་ཀྱང་རོགས་སྦྱོར་མེད་པར་ལྷག་བསམ་དང་། སྤྱིང་
སྟོབས་ཁོ་ནར་བཅངས་ཏེ། གངས་ལྗོངས་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཚུམ་སྤྲིག་ཆོ་རྒྱུང་རྩ་འཛུགས་བྱས་
ཤིང་། དས་ཆོག་མཛོད་ཚུམ་སྤྲིག་པའི་འགན་ཁུར་རྒྱུ་དང་། མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་།
མི་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ། དཔེ་མཛོད་སྤྱི་ཁྲབ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་བཅས་ཀྱིས་ཚུམ་སྤྲིག་པ་གཞོན་པའི་
འགན་བཞེས། བོད་རིག་པའི་ཆོན་ཁག་གི་དགེ་ཆེན་དང་། རབ་འབྱམས་པའི་སྟོབས་ལ། གཞན་ཡང་
མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་པའི་བཤད་བྲུ་ཁག་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་བསྟོན་ས་
པས་རྒྱུན་ལས་མི་སྤྱ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་རྩ་འཛུགས་བྱས་ཤིང་སོ་སོ་ལ་ལས་འགན་བཀོད་སྤྲིག་བྱས་
ཏེ་ལས་ཀ་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན། དེ་ནས་ང་ཚོས་སྤར་ཡོད་གྱི་ཆོག་མཛོད་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཆོག་

ནམས་གཞི་བཞག་གི་ཐོག་ཏུ་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྐད་ནམས་བསྟུ་ཏུག་གང་
བྱལ་བྱས་པ་དང་། གཏོ་མདོས། འབྲུང་ཅིས། གསང་སྒྲགས་བཅས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནམས་བསྟུ་ཅི་
བྱལ་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་འི་རིང་ལ་ཐ་སྙད་གཅིག་འབྲུམ་ལྟ་ཁྲི་ལྟག་ཙམ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ནང་དུ་བཅུག་
ཅིང་དེ་དག་ལ་གང་འཆམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཤིང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་
བར་སྐྱོན་དང་འགྲེལ་སྒྲེལ་བྱ་རྒྱའི་བྱགས་འགན་བཞེས་པ་རེད། དེ་ལྟའི་གཞུང་སྒྲེར་གང་གི་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ་དང་། ཆེད་ལས་ཀྱི་མི་སྣ་དང་། གཏན་འཁེལ་གྱི་ལས་གནས་
མེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་སྒྲིལ་པའི་ལོག་ཏུ་ལོ་ངོ་ལྔ་འི་རིང་ལ་དཀའ་ངལ་བྱུང་བས་དང་། འབད་བརྩོན་
སྟོང་མེད་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆིག་མཛོད་འདི་ཡོངས་སུ་བྱལ་བ་བྱུང་བ་ནི། ལས་དང་བྱ་བ་གང་
ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ན་ཆ་རྒྱུན་བཟང་ངན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཙོ་བོ་སྤྲོད་སྟོབས་དང་། ཆོད་སེམས་
ལ་རགས་ལས་ཡོད་པ་ར་སྟོན་བྱུང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོའི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་ཉིན་པེ་ཅིང་དུ། ཚུལ་སྒྲིག་པས་བྲིས།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

རང་རེ་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་མྱོངས་སུ། མྱོན་བྱོན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་མཁས་པའི་དབང་པོ་
རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ལས། གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་རི་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་ན་ཡང་།
དུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མང་པོ་ཞིག་ཙམ་རྒྱག་ཏུ་བྱིན་ཟིན་པ་དང་། གང་མང་
ཞིག་མེད་བརྒྱག་ཏུ་འགྱུར་ཉོན་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་སྤང་སྤྱོད་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ནི། མི་རིགས་
འདི་ཉིད་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པའི་འོས་འགན་ཡིན།

དེ་ཡང་། གསུང་རབ་སྒྲེགས་བམ་དེ་དག་ནི། རྒྱ་ཐོར་དང་རྒྱལ་མཁུ། ཟུངས་ཁྲག་བཅས་ཀྱི་
འགྲོ་སོང་བཏང་ཞིང་། ལྷོ་སྤྱོད་ལོ་རྒྱལ་གྱིས་མི་ཆེ་ཐོས་བསམ་ལ་བསྐྱལ་བའི་མཁས་པ་རིམ་བྱོན་
གྱིས་དབྱེད་ཞིབ་མཛད་ཅིང་། དབྱེད་འབྲས་ལག་ལེན་ལ་བཀའ་བའི་ཉམས་སྤོང་དང་བྱ་བ་དོན་གྱི་
ཟིན་ཐོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན། མི་ལོ་སྤོང་ཐག་དུ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་འདིའི་ཤེས་རིག་གི་
ཉིང་བརྩེད་ཡིན་པ་དང་། གསུང་རབ་སྒྲེགས་བམ་དེ་དག་གི་བསྟན་དོན་སལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི་དེང་གི་
དུས་རབས་འདི་དང་མ་འོངས་པར་ཤིན་ཏུ་མཁོ་ཆེ་ཞིང་། མིའི་རིགས་སྤྱིའི་ཤེས་རབ་དང་ཀུན་
སྤྱོད་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་པའི་འོད་སྤང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

དེ་བས་ན་ ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡང་ཡང་བཀའ་གནང་བའི་
དགོངས་དོན་བཞིན། ག་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་བླ་ཆོགས་དང་ཙམ་སྤྲིག་ཁང་
གསར་འཛུགས་བྱས་ཏེ། བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ཆོས་བརྒྱད་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པའི་
བཀའ་ཙམ་སྒྲེགས་བམ་དང་། བརྩམས་ཆོས་གསར་རྟོག་གང་མང་ཞིག་ཞུ་སྤྲིག་འབྲེམས་སྤེལ་གྱི་
ཞབས་ཞུའི་ལས་གཞི་འདི་གཉེར་བ་ཡིན།

དུས་རབས་འདིར་ཆོན་ཙམ་ཤིག་ཏུ་དར་བ་དང་བསྐྱེད་ནས། མྱོག་བདེ་བ་དང་། སྤྱོད་བདེ་བ།

གཞུང་ཆོག་འཛོལ་སྤྲོ་བ། འབྲེར་བདེ་བ་སོགས་སྤྲོ་བ་བདེའི་དབང་གིས་སྤྲོག་པ་པོ་རྣམས་འབྲུལ་
དེབ་ལ་དགའ་མོས་རྗེ་ཆེར་འབྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན། དུས་རབས་ཀྱི་འགྲུལ་བའི་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོས་
མཁོ་དང་བསྐྱེད་པའི་ཞུ་སྤྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རང་
རེའི་ཤེས་རིག་འདི་ཉིད་འདིག་རྟེན་ན་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། འདིའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཞི་བདེའི་དཔལ་ཡོན་འདྲན་པའི་ལས་ཀ་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་
ཞེས་ཀྱང་བརྟེན་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུང་རབ་ཞུ་སྤྲིག་བྱེད་སྐབས་མ་བྱི་ཆད་ལྡན་ཞིག་གཞི་ཅར་བརྒྱུད་ནས་ཞུ་སྤྲིག་བྱེད་རྒྱུ་
འབད་བཅོན་བྱེད་འོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྡོན་གྱི་སློལ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་བར་ཤིང་ཆོ་སྐབས་ཅོམ་པ་
པོ་རང་ཉིད་དཔ། ཡང་ན་གཞན་གྱིས་ཞུས་དག་ཆད་ལྡན་བཏང་སྟེ་རྟོ་བ་ཡིན་པས་ཤིང་པར་རྣམས་
སྤྱིའི་ཆ་ནས་དག་པོར་བཅི་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་བས་ན་འདི་ག་ཅོམ་སྤྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་མ་དཔེ་ཆད་
ལྡན་འཛོལ་སྤྲོ་བ་ཀྱིས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ལའང་གང་བྱུང་དུ་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་རྒྱུ་
ཅ་དོན་དུ་བརྒྱུད་ནས་མ་བྱི་རྗེ་མ་རྗེ་བཞིན་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་སྤྲོ་བར་འབད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མ་
བྱི་ཆད་ལྡན་ལག་སོན་མ་བྱུང་ན་འང་གང་ཐུབ་ཀྱིས་དག་པོ་ཡོང་བར་བཅོན་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་
མ་བྱི་རང་ལ་ནོར་བ་མངོན་གསལ་བྱུང་བ་དང་། རོགས་གནས་སུ་གྱུར་བ། ཡི་གེ་ཆད་ལྡན་བྱུང་བ་
སོགས་ལ་གཤམ་དུ་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཆན་བཏོད་ཡོད།

ཅོམ་སྤྲིག་ཁང་འདི་ནས་སྤྲིག་སྦྱོར་བྱས་པའི་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཆད་ལྡན་ནོར་བ་སོགས་བྱུང་བ་
མཐོང་ན་འབྲུལ་མར་ལེགས་བཅོས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ།

ང་ཆོའི་ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་ serajeyrigzodchenmo@gmail.com འདིའི་
བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་གནང་བའི་རེ་བསྐྱལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མཁྱོགས་པར་གཞིར་
བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲོ་བ་ཀྱི་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་རེས་ཡིན།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚཱ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

ཁྱིམ་ལོ། ༢༠༢༢ ལྷ་ ༦ ཆེས་ ༢༤ ལ།

༩༡༽

ཀ། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་དང་པོ། སྐྱེ་གནས་མཁྱེན་པ། བྱེད་པ་མཁྱེན་པ། ཉང་གི་ཚྭ་ལ་བ་ལ་མཁྱེན་
པ་ནང་ཟད། བྱིའི་ཚྭ་ལ་བ་ལ་སྟོག་ཆུང། སྤྱ་མེད། མིང་གཞིའི་པོ་ཡིག་ །སྤྱ་གདངས་གྲིམས་པ།
འབྲུ་དོན་ནི་རང་བཞིན་ནས་གདོད་མའི་དོན་ཏེ། ཀ་ནས་དག་པ། ཀ་དག་ལྟ་བུ། མིང་མཐར་
ཉགས་མཆུངས་འདྲེན་སྐབས་ག་ད་བ་ས་སྟེ་རྩེས་འབྲུག་པོས་དངས་པའི་མིང་གི་ཆ་གས་
ཕྱིག་ ཁོག་ཀ་དབྱིད་ཀ་ལྟ་བུ།

ཀ་ཀ། ① སྐྱ་གའི་མིང་དང་དེའི་སྐད། ② [ཡུལ] བྱིས་ཆུང་གི་ཁྱོན་པ།
ཀ་ཀ་ནི། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་གསེར་དདུལ་ལྗེད་ཆད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་གཞི་ཞིག །
ཀ་ཀུ་རྩ་ཡ། རྒྱ་གར་གྱི་ཤིང་གི་མིང་ཡིན་པ་སྟོན་དག་མེ་ལོང་མའི་ཅ་བ་ལས། ཀ་ཀུ་རྩུ་ཡང་བྱིས་
པར་གྱུར། ཞེས་ཤིང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་གསུངས།
ཀ་ཀོ་ལ། ཅི་སྟོན་གྱི་རིགས་ཕྱིག་ །བྱས་པ་རྒྱུང་སེལ་ལས། ཀ་ཀོ་ལ་ཡིས་པོ་མཆེར་གང་བ་སེལ།
ཞེས་གསུང་བ་འདི་ལ་དཀར་པོ་དང་སྤྱུག་པོ་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད།
ཀ་ཀོ་ལ་དཀར་པོ།

དཀར་པོ་ནི། རྩང་ག་ལ་དང། བལ་པོ། རྒྱ་གར། བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་རྫོང་སོགས་མེ་ཁྱི་
༣༠༠~༡༣༠༠བར་གྱི་རོང་ཆེན་དག་གི་ནགས་ཆལ་བསིལ་གྱི་བ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྐ་
རིགས་ཏེ་རར་པའི་རིང་ཆད་མེ་ཁྱི་༡ ~༩ཙམ་ཟེན་པ་རལ་གྱིའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ལོ་མ་འཇམ་
ལ་རིང་བ། སྟེ་དབྱིབས་ཀྱི་ཚུན་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་ཅ་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱིས་པ་ལ་མེ་ཉོག་སེར་པོ་
མཆུ་དབྱིབས་ཅན་འཆར་བ། གང་བྱ་དམར་སྐྱ་རྩུ་མ་པོ་རྩུར་མང་ཁ་རྩུས་པའི་ནང་དུ་ཀོ་ལའི་

འབྲས་བུ་འདྲ་བ་ཡོད་ཞིག་གོ། མིང་གཞན་གོ་ལ་དང་། ཆང་མང་། རྩ་བའི་གཞོན་ནུ་མ། རྩ་བའི་བྱེ་
མ་བཅས་སོ། རོ་རུས། རོ་ཆོ། རུ་རྩེས་དོད། རུས་པས་པོ་བདད་མཆེར་བའི་གྲང་ནད་སེལ། མེ་དོད་
སྒྲིད། ཟས་འདྲ། ཡི་ག་འབྲེད། མ་ཞུ་བའི་འཁྲུགས་གཅོད། པོ་ལོང་སློ་འཁྲུག་བྱེ་བར་པན།
ཀ་གོ་ལ་སྒྲིག་པོ། ཀོ་ལ་སྒྲིག་པོ་འདི་སྒྲན་ལ་གཏོང་བ་བཟང་། གནའ་དུས་རྒྱ་གར་ནས་ཡོང་ཞིང་།
དེད་དུས་ལུན་ནན་དང་། ཀོང་ཤིས། ཀུའི་ཀོ་ལུ་སོགས་མེ་ཁྲི་༡༠༠༠~༡༥༠༠་བར་གྱི་ས་ཆ་དོད་
ལུན་གྱི་ལུལ་རྣམས་སུ་འདེབས་འཛུགས་བྱེད་པའི་ལོ་མ་མང་བའི་སྤ་རིགས་ཏེ། སྤ་གཤེར་འདྲ་
བའི་ཙ་བ་སྒོ་མ་ལ་གཉེར་ཆོགས་ཅན་ས་ལོག་ནས་པན་ཚུན་བྱེད་པ་དང་། ངར་བ་བྱེན་དུ་སྒྲེ་
བའི་མཐོ་ཆད་མེ་ཁྲི་2.5~3་ཅམ་ཟེན་པ། རྩི་ཞིམ་པ། ལོ་མ་ཆེ་ཞིང་འཇམ་ལ་འོད་དང་ལུན་པ།
ཙ་བའི་རྒྱང་ལས་སྒྲེ་དབྱིབས་གྱི་མེ་ཏོག་ཚུན་རྒྱང་གཞན་ཞིག་ཟུར་དུ་སྒྲིས་པ། ལུ་བར་འབྲུམ་
ལུན་རྩལ་པོ་ཡོད་པ། མེ་ཏོག་དཀར་པོ་མཚུ་དབྱིབས་ཅན་འཆར་བ་གང་བྱུར་འཛོང་ནར་སྒྲིན་
ནས་དམར་པོར་འགྱུར་པ། སྤམ་རྩེས་སུལ་གཉེར་འདུ་བ། བད་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཆོམ་བྱུར་
སྒྲེ་བ་ཞིག་གོ། བོད་དུ་སྒྲན་ནད་སྒྱར་བྱ་ནི་འབྲས་བུ་སྤམ་པོ་སྒྲེ་བྱིའི་གོང་བུ་འཛོང་ནར་བྱིས་
པའི་རྒྱིག་ཁྲག་ཙམ། ཁ་དོག་ཁམ་དམར་རྩལ་ལ་སུལ་རིས་མང་བ། བད་དུ་འབྲས་བུ་ཁམ་སྒྲིག་
ཟུར་མང་ཅན་མཉམ་དུ་འབྱུར་བ། བར་ཆོད་གྱིས་ཁག་གསུམ་དུ་བགོས་ཡོད་པས་དབྱིབས་
སྤང་གསུམ་ཅན་ཆགས་པ་དེར་ཁག་རེར་འབྲས་བུ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་
བསྐྱེམས་འབྲས་བུ་ཉེར་གསུམ་མམ་ཉེར་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ། རོ་ཆོ་ཞིང་རྩི་ཞིམ་པ། འདྲ་དཔེར་
ལས། ཀོ་ལ་མི་རྒན་བྱལ་གྱིན་འདྲ། ཞེས་དང་། འདྲ་ཡིག་དུང་མིག་ལས། ཀ་གོ་ལ་ནི་རྩེག་རྩེག་
འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒོས་ལ་གཏོང་བ་དཀར་པོ་བཟང་ཞེས་ཟེད།
ཀ་སྒྲོར། ཉེ་སྒོར་གྱི་དོན་ཏེ་སྒོར་གྲའི་ཀ་སྒྲོར་ན་ཁང་པ་མང་པོ་སྒྲ་རྒྱ་ཡོད་རེད། ལྷ་བ།
ཀ་ཀྱ་བྲག་ཁང་དགོན། བེས་ཐང་ཆོང་གིས་བྲག་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་
ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ཀྲད། ཇི་བྲད་དང་། འབེལ་ཤད་ཀྲད་ཟེད། ཞིང་སའི་ནད་དུ་ས་སྒོལ་ཅིང་རྩ་རན་བཀོག་བྱེད་ཅིག་ཡིན།
ཀ་སྒྲོར། ཀ་བའི་འབྲམ་ནས་སྒྲོར་བའི་ཤིང་། ཁང་གོག་ལ་ཀ་སྒྲོར་བརྒྱབ།

ཀ་བཀོལ་མ། ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེང་ཞིག །སྲོང་བཙུན་སྐམ་པོ་སྐྱ་གཤེགས་ཁར་དཔོན་སྐམ་མང་སྲོང་
མང་བཙུན་དང་། མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྷམ་སོགས་བོད་འབངས་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆེམས་གསུངས་པ་
རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཙན་གྱི་གསེབ་ཏུ་སྐམ་པ་དེ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་
པའི་དུས་དཀྲིལ་རྫོ་པོ་རྫོ་པོ་དུ་ཐེབས་སྐབས་གཏེར་ནས་བཞེས་པར་གྲགས། མིང་གཞན་ལྟ་
སའི་དཀར་ཆག་ཀྱང་ཟེར།

ཀ་བཀྲག །ཀ་བའི་འོག་གདན། ཀ་བ་གཡོ་འགྲུལ་མི་འོང་བའི་ཆེད་དུ་ཞབས་གྱི་རྫོ་ལ་གོ་དཔེར་ན་
ལྟ་ཁང་གི་ཀ་བཀྲག་བཏུན་དགོས་ལྟ་བུའོ། །ཀ་རྫོ་དང་ཀ་གདན་སོགས་ཐ་སྙད་འདྲ་མིན་གྱི་ད་
བཞིན་ཡོད།

ཀ་བཟ་ཤིས་དགོན། རྒྱལ་དབང་བདེ་ཆེན་རྫོ་རྫོ་ཐོག་མ་དགོན་པ་བཏབ། ད་སྐབས་བྲུབ་མཐའ་
འཕྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྲོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་
ཀ་གཞུང་དུ་ཡོད།

ཀ་ཁ། བོད་ཡིག་གསལ་གྱི་དཀྲིལ་

ཀ་ཁ་པ། ཀ་ཁ་ཐོག་མར་སློབ་མཁུན།

ཀ་ཁ་བྱེ། ཨ་མདོའི་ས་ཆ་པལ་མོ་ཆེར་ཀ་དང་ག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་གདངས་གཅིག་ཏུ་སློབ་པས་དེ་གཉིས་
དབྱེ་བ་འབྲེད་ཆེད་ཨ་མདོ་པས་ཀ་ལ་ཀ་ཁ་བྱེ་ཟེར་ལ། ཁ་བྱེ་མེད་པའི་ག་ལ་ཁ་བྱུམ་ཟེར།

ཀ་ཁོང་རྫོ་སྐྱ་དགོན། བཟ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་
༡༤༡༦ལོར་སོག་པོ་མཁན་པོ་འཛིགས་མེད་གཞན་པན་ནས་གསར་འདེབས་མཛད་པར་སྤྱང་།
བྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྲོང་ཁུལ་ཆུ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ཁོལ་མ། ཀ་བཀོལ་མ་དང་དོན་གཅིག །

ཀ་ཁྲི། རྒྱ་འཁོར་གྱི་སྲོག་ཤིང་འོག་གི་ཤིང་ཅབ་ཅིག །

ཀ་ཁངས། གསལ་གྱི་དཀ་མདུ་སྐམ་ཏུ་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་གངས་རིམ། དཔེར་ན། དེབ་ཀ་པ།
དེབ་ཁ་པ། ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤར་བོད་ཀྱི་སྤར་ལ། ཀ་དང་དམག་སྤར། ཁ་དང་དམག་
སྤར། ཀ་དང་དམག་སྤར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཀ་རྒྱུ། བོད་ཀྱི་དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀ་བའི་རྒྱན་ཆ་ལ་གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོས་
ཆོས་ས་པའི་འཕན་ལྟེ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཀ་བའི་ལོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆའི་རིགས།

ཀ་མགོ། ① ཀ་བའི་ཡར་སྤེའི་ཆ་དང་གཏུང་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཅབ་ཞིག་གི་མིང་། ② ལུ་འཁོར་གྱི་
སྲོག་ཤིང་གི་འགོ་ལ་བསྐྱོན་པའི་ལྷགས་སྟོང་།

ཀ་བརྒྱ་དགོན། གླི་ལོ་༡༩༡༤ལོའི་གོང་དུ་གྲུར་དགོན་ཡིན། ཆོས་ཆོགས་དུས་ནས་ཞིག་ལ་སྒྲུ་མ་
ལུས་བཅུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན། བསྟན་པ་བསྐྱར་དར་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
ལྷགས་བྱ་གླི་ལོ་༡༩༡༡ལོར་སྤྱི་མཐུན་སྤྱོད་མཐུན་བྱུང་བསྟན་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མང་ར་རྫོང་(གོས་ནན་རྫོང་)
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་བརྒྱ་དམགས་དགོན། གཏེར་སྟོན་ཉར་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱུག་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ་
གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནག་ཆུ་ཁུལ་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ཅ། གོར་རྩས་སྤྱིའི་མིང་། དགོན་པའི་ཀ་ཅ་རྣམས་ལ་ཐོ་ཐུག་མ་བྱེད་མ་གཏོགས་དགོར་བདག་
གིས་གཞོད་པ་བྱེད་ཡོང་གི་རེད། ལྷ་བྲ།

ཀ་ཅ་དགོན། གླི་ལོ་༡༡༢༩ལོར་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་བོན་བོ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ཅི་སྐོང་ལུན། རྒྱ་གར་ནས་ཐོན་པའི་རས་དཀར་པོ་སྐོང་འཛི་བགས་པ་ལྷ་བྲ་སྒུ་ལ་འཇས་པ་ཞིག་
སྟེ། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་རས་གཞི་དེ་ལྷ་སྐྱའི་ཐང་ཀ་འཕྱི་གཞིར་མེད་དུ་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།
རས་དེ་སྟོན་དུས་ལ་ར་ཉ་མི་སྟེ་ཀ་ཤིའི་གོང་ཁྱེར་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་པས་མིང་གཞན་ཀ་ཤི་ཀའི་
རས་ཀྱང་ཟེར། རས་དེའི་གསལ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒུ་བ་དེས་བཅོས་པའི་གྲོ་ཆས་རྣམས་མིའི་ལུས་
ཀྱི་ཤ་མདོག་མི་སྒྲིབ་བར་གསལ་པོར་མདོན་སྒུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་དུ་ཀྱ་ལའི་རས་ཟེར།

ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་སྟེ་བཅན་གྱི་དུས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་གཞོན་ནུ་གསུམ་སྟེ།
འཕྱོ་ཀ་བ་དཔལ་བརྟེན་དང་། ཅོག་རྫོང་སྐྱའི་རྒྱལ་མཆོན། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་བཅས་གསུམ་
ཡིན་ལོ། །ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ནི་བེ་རོ་རྩ་ནའི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན།

ཀ་གཅིག །ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཀ་བ་གཅིག་སྟེ། ཀ་གཅིག་སྟོ་གཅིག་ཀ་གཅིག་ལྷུ་མ་གང་མ་སོགས།
ཀ་གཅིག་སྟོ་གཅིག་མ། མདོ་སྐྱབ་མེད་པའི་ཁང་པ་ཀ་གཅིག་མ།
ཀ་གཅིག་ལྷུ་མ་གང་མ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་གཞི་ཞིག་སྟེ།ཁང་པ་
མདོ་སྐྱབ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་གི་དཀྱིལ་དུ་ཀ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཀ་གཅིག་མ་དང་། ཁང་
པ་དེའི་འཁྲིས་སུ་ལྷུ་མ་སྤྱིང་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།
ཀ་གཅིག་མ། བད་དུ་ཀ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཁང་མིག །ཉལ་ཁང་ཀ་གཅིག་མ་གཅིག་གི་ས་ལས་མེད།
ཀ་རྒྱ་གསོས། ཀ་རྒྱའི་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོས་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་སྟོན་བཅན་སོ་ཁྱི་
སྟོང་ལྷེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་སོ་དཔའ་ཆབ་སྟོང་འབར་གྱིས་ཀ་རྒྱའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། རྗེས་སུ་
འབངས་ཀྱིན་ཡོག་སྐབས་བཤེག་ནས་ཉམས་ཆག་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ལྱེ་དར་གྱི་མགོར་སྐྱ་མེས་
རྒྱལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གནས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཉམས་གསོ་གནང་བ་དེ་ཡིན།
ཀ་རྒྱག །[རྟིང]དེ་ལྟར། ཀ་རྒྱག་མཛོད།
ཀ་རྒྱའི་ཐང་། ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་བསམ་ཡས་དང་ཐག་ཉེ་པའི་ས་གནས་ཞིག །
ཀ་རྒྱའི་སྟོ་རྒྱང་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྒྲ་མ། སྤང་འདུལ་གྱི་བཤའ་བརྒྱད་འཛིན་པ་གཟུགས་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་
སྟོབ་མ་བུ་བཞིར་གྲགས་པ་བྱུང་བའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན། འཕྲངས་ཡུལ་ལྷོ་ཁའི་གཡོར་པོ་
འབུམ་སྤྱིང་ནས་ཡིན་ཅིང་། བཅན་ཐང་དང་། རོ་སྐྱ་མ། ཀ་རྒྱ་ལྷ་ཁང་བཅས་གནས་གཞིར་བཟུང་
སྟེ་འདུལ་བའི་བཤའ་པ་མཛོད་པས། སྟོབ་མ་སྤང་མཆནས་པ་རིན་ཆེན་སྒྲ་མ་སོགས་བྱུང་།
ཀ་ཆེན་བཞི། ལྷོ་བྲག་མར་པའི་སྟོབ་མ་མཆོག་གྱུར་བཞི་སྟེ། མི་ལ་རས་པའི་མི་ལམ་ལས་བྱུང་བ་
ཞིག་ཡིན། མར་པ་ལོ་རྩ་བས་མི་ལའི་མི་ལམ་བཟང་བཤེལ་ལས། ཤར་དུ་ཀ་ཆེན་བཅུགས་པ་དེ།
དོལ་གྱི་མཚུར་སྟོན་དབང་དེ་ཡིན། ཀ་ཐོག་ཏུ་སེང་གོ་འགྱིང་པ་དེ། ཁོ་མི་གཞི་སེང་དང་འབྲ་བ་
ཡིན། སེང་གཡུ་རལ་མཐའ་ནས་རྒྱས་པ་དེ། སྟོན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐེབས་པ་ཡིན། ཞེས་
དང་། ལྷོ་རུ་ཀ་ཆེན་བཅུགས་པ་དེ། གཞུང་གི་རོག་སྟོན་ཆོས་རྟོག་ཡིན། ཀ་ཐོག་ཏུ་སྟག་ཐོར་ར་
བ་དེ། ཁོ་མི་གཞི་སྟག་དང་འབྲ་བ་ཡིན། སྟག་ག་འཇུ་མ་མཐའ་ནས་རྒྱས་པ་དེ། སྟོན་བརྒྱད་ཀྱི་
གདམས་ངག་ཐེབས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། རུབ་ཏུ་ཀ་ཆེན་བཅུགས་པ་དེ། གཅོད་རོང་གི་མེས་

སྟོན་ཆོན་པོ་ཡིན། ཀ་ཐོག་ཏུ་ཁྱེད་ཆེན་མོ་དེ། ཁོ་མི་གཞི་ཁྱེད་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཁྱེད་གཞོག་མཐའ་ནས་རྒྱས་པ་དེ། སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་དག་ཐེབས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། བྱང་དུ་ཀ་ཆེན་བརྒྱགས་པ་དེ། བྱང་ཐང་གི་མེ་ལ་རས་པ་ཡིན། ཀ་ཐོག་ཏུ་ཆོད་པོ་ཁྱེད་པ་དེ། ཁོ་མི་གཞི་ཆོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཆོད་ཅེ་སྟོ་མཐའ་ནས་རྒྱས་པ་དེ། སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་དག་ཐེབས་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་སོ། ། ༡ ཤར་གྱི་ཀ་ཆེན་དོལ་གྱི་མཚུར་སྟོན་དབང་དེ། ལྷ་མ་མར་པའི་བཤའ་པའི་ཀ་ཆེན་འདེགས་པའི་སྟོན་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དུལ་དོལ་མདའ། གདུང་མཚུར། ཡབ་སྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགེ་བཤེས་ལྷེ་པ་སོགས་ལས་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོས་སྟོན་གཉེར་གནང་བས་མཁས་པར་ཆགས། སྐུ་བསོད་རྒྱས། འབྲུམ་བཞེངས་པའི་ཡིག་མཁན་དང་ལ་བ་སྦྱིང་གནང་སྐྱབས། ད་ལྟ་གསར་བ་འབྲས་པ་ལ་མཁས་པ་སུ་ཡོད་དེས་པས། ཡིག་མཁན་གྱིས་ར་ཆོས་ཐོས་པ་ལྟར་ན་སྟོ་བྲག་མར་པ་ལས་མཁས་པ་མེད་ཟེར། དེ་ནས་ཁོང་སྟོ་བྲག་ཏུ་བྱོན་ནས་ལྷ་མ་མར་པའི་སྟོན་མར་གྱུར། སྐུ་དགྲ་མོན་ནག་མཐུ་ཡིས་བདུལ། དེས་སྲགས་མཉེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་གནང་ཞིང་རྗེས་སུ་རྫོགས་པར་གནང་བ་ཞལ་བཞེས། རྗེས་སུ་ལྷ་མ་མར་པ་དོལ་མདའ་དུ་རང་གི་གནས་སུ་གདན་བྲངས་ཏེ་དཔལ་གསར་བ་འབྲས་པའི་ཆོས་རིམ་ལྗེའི་མན་དག་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་གི་བཤའ་བ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་། དེ་ལ་སྟོན་མའི་གཙོ་བོ་ཁམས་པ་རོ་མཉམ་དོ་རྗེ་དང་། བཞོན་གད་པ་གྲི་རྟེ། བཆེམས་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཡིན་ལ། མངའ་བདག་མར་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་ཞིང་འཆད་ཉན་གྱི་ཐིག་ལས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ༢ ལྟོ་ཡི་ཀ་ཆེན་གཞུང་གི་རྫོགས་སྟོན་ཆོས་རྗེར། འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོགས་མ་རྟེད། ལྷ་མ་མར་པའི་བཤའ་པའི་ཀ་ཆེན་འདེགས་པའི་སྟོན་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དེ་བ་སྟོན་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། རྫོགས་གི་དང་པོ་རྟོ་བཟང་པོ་ཞིག་བྲག་རྟེན་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྟོ་བྲག་ཏུ་ལྷ་མ་མར་པར་མཇལ་བ་ལ། ལྷ་མས་ཁྱོད་འདི་ཆོས་ལྷ་བའི་ལྷ་རྟེན་ཡིན་ན་ནི་ཆུང་། ཞལ་མཇལ་བའི་རྟེན་ཡིན་ན་ནི་ཆེ་ཞེས་གསུངས། དེར་དབང་དང་གདམས་དག་འགའ་མེ་གནང་ཞིང་། བྱིས་རི་བོར་སྐྱུན་བྲངས་ཏེ་འབྲི་གནག་བདུན་ཅུ་དང་། སྤྱི་ཁྱི་ཤེ་མ། ཟོ་བ་གཅིག་བཅས་སུལ་ཏེ་ཆོས་ལུས་པས། དེ་ལ་ཀྱེ་དོ་རྗེ།

བཤད་པའི་རྒྱད་གྲུ་དཔལ་གདན་བཞི་པ། མ་རྩ་ལྷ་ལྷ་ནམས་གནང་། ཟབ་ཁྲིད་ཀྱིས་ཀྱང་
བསྐྱེད་པ་པར་མར་ལུགས་རྒྱད་སྡེ་སྡེ་ལ་བའི་ཕྱིན་ལས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ༣ ལུ་བ་ཀྱི་ཀ་
ཆེན་གཙང་རོང་གི་མེས་སྟོན་ཆེན་པོ། ལྷ་མ་མར་པའི་བཤད་པའི་ཀ་ཆེན་འདེགས་པའི་སྟོབ་
མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་སྟོན་སྟག་ཆའ་དུ་སྟུ་འཁྲུངས། མཆོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་
གསོལ། གདན་ས་དོ་བཏག་ རྩེ་ལྷ་མ་མར་པ་ལ་འབྲུལ་མོ་ཆེ་ལན་གསུམ་མཛད་ཅིང་ཞབས་
ཏོག་གིས་མཉེས་པར་མཛད། རྒྱུད་བཏག་གཉིས་དང་། མ་རྩ་ལྷ་ལྷ་སོགས་གདམས་འག་མཐའ་
ཡས་པ་གནང་། བཏག་གཉིས་ཀ་ཀྱི་ཀ་མཛད། བདེ་དཀྱིས་གསང་གསུམ་དང་། ལྷ་ལྷ་ ཐོད་པ་
ནམས་ཀྱི་བཤད་ལྷ་བཙུགས། སྟོབ་མ་ཡང་ཞང་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་སོགས་བྱུང་ཐོབ་དུ་
མ་བསྐྱེད་ཏེ་མངའ་བདག་མར་པའི་ཕྱིན་ལས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར། ༤ བྱང་གི་ཀ་ཆེན་གྲུང་ཐང་
གི་མི་ལ་རས་པ། མངའ་བདག་མར་པ་ལོ་ལྷ་བའི་སྟུབ་པའི་ཀ་ཆེན་འདེགས་པའི་སྟོབ་མའི་གཙོ་
བོ་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་བོད་ལུགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༠ལོར་སྟོན་མངའ་མེས་གྲུང་ཐང་དུ་སྟུ་
འཁྲུངས། རྒྱུད་དུས་ན་ཨ་ཁུ་དང་། ཨ་ཁེ་འེ་ཐན་དུ་དཀའ་སྟུག་ཆད་མེད་སྟོང་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཨ་
མའི་བཀའ་བཞིན་ལྷ་མ་གཡུང་སྟོན་ཁོ་རྒྱལ་ལས་མཐུ་བསྐྱབས་པས་ཆེགས་མེད་བྱུང། མཐུ་
གཏད་ཀྱི་སྟོན་མ་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ཁེ་ལ་རན་ལན་སྟོག་ །ཡུལ་དུ་སེར་བ་པ་པ་སྟེ་སྟུ་གའི་རྒྱུ་བྱས་པ་
སོགས་སྟུ་ཆེ་སྟོན་ལ་མི་དག་བ་མང་པོ་བསགས། དེར་ངེས་འབྱུང་སྟེས་ནས་ལྷ་མ་མར་པ་བསྟེན།
དཀའ་སྟུད་དང་སྟོང་རུས་ཀྱི་སྟོན་མ་ལྷ་མའི་བཀའ་བཞིན་སྟུ་སྟོང་སྟོན་སྟུ་བྱས་པས་ཆེ་
གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་བྱུབ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། མཐར་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༡༩༣ལོར་སྟུ་གཤེགས་ཆུ་ལ་སོགས་རྒྱས་པ་མི་ལའི་ནམ་ཐར་ལས་གསལ་པ་བཞིན་ནོ། །

ཀུ་མཆོག་དཔོན། རབ་བྱུང་སྟོན་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ཅན་ལ་རེག་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་ནས་
གསར་འདེབས་མཛད། ལུ་མཐའ་རྩིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་འབར་
ཁམས་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་འཇའ་ལ། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་དཔལ་ཡུལ་རྫོང་གི་ལ་ཞིག།

ཀ་གཉིས་པ། [མཛོན་]ཁ་ཏ།

ཀ་ཏོ་ར། ཟང་རག་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་གཞོང་པ།
ཀ་ཏཱེ་བྲ། [ཞིགས] ། རྒྱ་ཁྱེའི་དངོས་སྒོ་བ་ཉན་ཐོས་མཐའ་འཁོར་འདུལ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་
ཞིག་ཡིན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཅ་པའི་སྤེ་བཞིའི་གནས་བརྟན་པའི་སྤེའི་སྒོལ་གཏོད་མཁན།
ཀ་ཏེན། ཀ་བ་མི་གཡོ་བ་བརྟན་པོར་ཡོང་པའི་ཆེད་དུ་འཛོག་པའི་ཤིང་ཏེན་སོགས་ཏེན་གང་རུང་གི་དོན།
ཀ་བ་སྟོད། ཆོག་རྒྱུ་རེ་རེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཀ་སོགས་གསལ་བྱེད་རིམ་པར་
བསྒྲིགས་པའི་བསྟོད་པ།
ཀ་སྟེགས། ཀ་བ་འཛོག་པའི་སྟེགས་བྲ།
ཀ་ཏ་ལྷ་ཁང་། མིང་གཞན་དུ་རིགས་ལྡན་སྤོང་གི་མིང་ཟེར། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་
མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་དགོན་ལུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ཐུང་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་
ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ཤོ། ཨང་ཀའི་ཆབ་ཏུ་ཀ་ཁའི་རིམ་པ་བསྒྲིགས་པའི་ཐོ་ཡིག།
ཀ་ཤོ་ཐོག་དགོན། གསལ་སྤྲུགས་རྟིང་མའི་དགོན་ཆེན་དུག་གི་ཡ་བྲལ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་
པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༥ལོར་ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་བཏབ། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ཤོ་ཐོག་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ས་སྤྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༥ལོར་བད་གྲར་སྤྱི་ཐེང་བརྒྱད་པ་
ཀ་ཆོག་བྱབ་ཆེན་གྱིས་སྤེ་བ་འདིར་ནག་སྒར་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ། སྤྱི་ལོར་༡༤༥༩ལོར་དགོན་
འདི་སེ་བོ་ཁོག་ཏུ་གཏན་ཆགས་ཅན་གྱི་དགོན་པར་ཆགས། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་
ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཚུ་དམར་ལེབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ཤོ་ཐོག་སྒར་རབས་བརྒྱ་གསུམ། ཤེས་རབ་སེང་གེ་རྫོ་རྫོ་རྒྱལ་མཆོན། དུམ་པ་འབྲུམ། (ཀ་མ་བཞི་
ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས) སྤྱན་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་དགོན་པོ་བསོད་ནམས་འབྲུམ། དབྱེ་འོད་པ་
ཡེ་ཤེས་འབྲུམ། བྱང་རྒྱལ་དཔལ་བ། བསོད་ནམས་བཟང་པོ། ཀུན་དགའ་འབྲུམ། དབང་ལྷག་
དཔལ་བ། རྫོ་ཕྱོས་འབྲུམ་པ། རྫོ་ཕྱོས་སེང་གེ་ བྱང་རྒྱལ་རྫོ་ཕྱོས། བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་

བརྟུ་གཞུམ་མོ།

ཀུ་མོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ། གསང་སྐགས་སྐ་འབྱུང་གི་རིག་འཛིན་དམ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་ཅིག་སྟེ།
མཆོན་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀའོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོར་ཁུ་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ས་
སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༦༩༨ལོར། མདོ་སྐད་ས་རན་བསོ་བ་ཞེས་པའི་མོང་དུ་ཡབ་རྩ་བ་ཨ་ཉི་མགོན་
པོའམ་རྩོ་བོ་སྐྱབས་དང་། དུས་སྤོ་བཟའ་རྩོ་ཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགྲང་གངས་
ར་བདུན་བ་ཤིང་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ལོར་སྐད་བས་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་མཇའ་རིས་མང་
ཡུལ་སྤྱིད་མོང་དུ་ཕེབས་ནས་གནས་དེར་དགོངས་བ་རྩོགས།

ཀུ་ཐོག་བསམ་གཏན་དགོན། ཏ་ལམ་ཏུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཙམ་ལ་ཤོན་དགོན་ཞིག་ཆགས།
དེ་ནས་འེས་བཞིན་ཐོན་པའི་ཡུལ་མཐའ་དང་རྟིང་མ་པའི་ཡུལ་མཐའ་ལ་བསྐྱར་བར་བཤད།
ཡུལ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་བ་ཤོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་བརྒྱ་ཁེས་སྤྱིང་ལ་ཡོད།

ག་དག །སྟོང་བ་ཉིད། ག་ནས་དག་བ་སྟེ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ངེ་མ་མེད་བ།

ཀ་དག་ཁྱིམ་སྡོད། གསང་སྤྲུགས་རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད། ལེ་ལོ་ཅན་འབད་
མེད་དུ་སྒྲིབ་པའི་གདམས་པ་སྟེ། གཞི་གནས་ལྷགས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲིབ་ལྷགས་ཆེན་
པོ་བཞིའི་རང་དུ་གནས་པ་ཉིད་རོ་རང་ཐོག་ཏུ་འཛོད། ཐག་ཆིག་ཐོག་ཏུ་ཆོད། ཀ་དིང་སྒྲིབ་ཐོག་
ཏུ་བཅའ་བ་བཅས་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀ་དག་མ་བཅོས་གཉུག་མའི་དོན་ལ་ཡེ་བབ་མོར་བཞག་གི་
སྟོང་རྩུལ་ཞིག་ཡིན།

ཀ་དང་དཔག་སྒྲར། ཀ་དང་དཔག་སྒྲར་སྒྲར་ནི་མདའ་ཤོག་དང་པོ་སྟེ་ཉེན་སྲུང་དཔག་དབྱུང་ཡིན་ལ།
 ཉང་པག་མི་གངས་ཆེག་སྐྱོང་ཡོད་པ་དེའི་མདའ་དཔོན་པོ་ལྷ་སྐུ་སྐུ་རྩོམ་རྩོམ་ཅི་ཇི་དབང་འབྱས། སྲུང་ཡུལ་
 གཙོ་པོ་ལྷ་ས་ནོར་བུ་སྒྲིང་ཁ། དྲག་ཆས་ལག་ཆ་ལ་མེ་སྒྲིགས་དང་ཨི་སིན་ཟླང་བཞི། སྤེ་ཕིན་
 ཟླང་ཞེ་བྲུག། ཨི་སིན་ཤེན་ཟླང་ཉིས་བརྒྱ། དཀྱིན་རིའི་ཁ་སྲུང་བྲུག་བརྒྱ། ལག་ཤོགས་ཚུང་བ་
 འགའ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་སྒྲོད། མདའ་ཤོག་དང་པོ་ནི་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་
 ཞོན་མོང་ཁྲིར་བཞུགས་སྐབས་བཅུགས་ཤིང་། དེའི་དྲག་ཆས་དང་གྲོན་ཆས་ལེགས་ལ། ཏཱ་
 ལའི་ཁྲ་མའི་སྐུ་སྲུང་དཔག་མི་ཡིན་པར་མ་ཟད། བོད་དཔག་གི་གཙོ་ཁག་ཅིག་ཡིན། མདའ་

དཔོན་སོ་སོའི་ཆན་པ་ཆོ་དེའི་མདའ་དཔོན་ལ་བཞག་ཅིང་། ༡༩༥༦ ལོར་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་
ལ་བསྐྱར་ནས་མདའ་དཔོན་སྟག་རྩ་ཕུན་ཆོག་པ་བཟ་ཤིས་ལ་མྱར་ཞེས་དམག་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་
བསྟུལ། ༡༩༥༩ ལོར་ཟིང་འཁྲག་ལ་ཞུགས་པས་ཆར་དུ་གཅད་བྱར་འཁེལ་པས་བློས་བྱོལ་བྱིན།

ཀ་དམ་པ། [ལེགས།] ① ཤིང་ཆོག་པ་ཅན། ② རྩ་བྱ་མཐིང་རིལ་ལམ་རྩ་སྐྱར།

ཀ་དམ་པ་ཅན། [མཛོད་]སྟོན་པ།

ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས། མཆན་དངོས་ཤིས་རབ་སེང་གེའམ། མཆན་གཞན་སྒྲ་མ་ཤར་བ་སྟོབས་
པ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་ཟེད། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྩ་སྟག་གྱུ་ལོ་༡༡༢༢ལོར་མདོ་ཁམས་སྤྱ་འཕོར་
སྐར་སུ་འཁྲངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཡོས་ལ་ཁམས་སྡེ་དགར་ཀ་ཆོག་དཔོན་པ་བཏབ།
རྩ་བྱེ་གྱུ་ལོ་༡༡༩༣ལ་སྐྱ་གཤེགས།

ཀ་དར། ཉན་འབྲེལ་བྱེད་སྐབས་ཀ་བ་ལ་སྟོག་པའི་དར་དཀར།

ཀ་རྩོ། ཁང་པའི་ཀ་གདན་འཛོག་རྒྱུའི་རྩོལ་ཀ་རྩོ་ཟེད།

ཀ་རྩེ། ① བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་གྱི་རྩེ་པ་དང་པོ་རྩེ། ཀ་ཁ་ག་ང། ② ལེགས་སྐྱར་གསལ་བྱེད་གྱི་
རྩེ་པ་དང་པོ་རྩེ། ཀ་ཁ་ག་རྩེ་དང་།

ཀ་གཏུང་བཅེགས་མ་བཅུ་གསུམ། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱན་སྟོལ་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་སྐབས་ཁང་
པའི་ནང་གི་ཤིང་བཅེགས་རྒྱན་སྟོས་རྒྱས་ཤོས་ལ་སྤྲ་ཁ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། རྒྱས་
བསྐྱས་འབྲིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཅུ་གསུམ། བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགུ་ཡོད་པས།
རྒྱས་ཤོས་ནི། ༡ ཀ་བ། ༢ རྩེ། ༣ འཕེན་ལོག། ༤ གཞུ། ༥ གཏུང་སྟག། ༦ མང་སྟག། ༧ དུང་མ།
༨ གཏུང་ཁེབས། ༩ རིན་པོ་ཆེ། ༡༠ བཟླ། ༡༡ བད་ཁེབས། ༡༢ སྟོན་རྒྱུང་། ༡༣ མཆོད་
བཅེགས། ༡༤ བབས་ཁེབས། ༡༥ བབས་བརྒྱང་མ། ༡༦ བབས་བསྐྱམས་མ། ༡༧ ལུམ།
༡༨ ཤིང་། ༡༩ རྩེན་ཅེ། ༢༠ གག་སྤང་། ༢༡ ལུམ་བཀག་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཀ་མདའ་དཔོན། ① རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྟེལ་གྱུ་ལོ་༡༦༥༦ལོར་བཏབ། དཔོན་དེ་ཐོག་
མར་ཀ་གཞུང་གི་ལྷང་མདའ་དུ་ཆགས་པས་ཀ་མདའ་དཔོན་ཟེད། བྱིས་སུ་ཨ་བྲག་རྩ་དམར་
གྱི་དམག་གིས་ལུལ་ཕྱད་པའི་བན་ཆན་དུག་རྩས་བཏབ་པར་ཟེད། ལུམ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་

ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཡུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནང་ཆེན་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་མདའ་དགོན། ② མིང་གཞན་གི་ཀྱ་ཁྱ་བྱུག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་
ཁམས་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་མདོ་བཟ་གིས་ཆོས་ཆོང་། བྱུག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་དུས་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ནི་ཀ [ལེགས]སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་སྟེ། དུས་རབས་དང་པོའི་མཇུག་ཏུ་འག་ལུགས་
ཀྱིས་རྒྱལ་ཐོན་གཞན་ནམས་བཏུལ་ནས་ཇོན་ཏོ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས། ཆེ་མཇུག་
ཏུ་སངས་ལ་རྒྱས་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་ནས་དགོན་སྡེ་དང་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས། སློབ་
དཔོན་རྟ་དབང་ས་བཤེས་གཉེན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྟན་བུ་སྤར་སྤྱོད་བྱས། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དག་
བཅོས་པ་མང་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྡེ་སྤོང་གསུམ་ལས་བཏུས་པའི་བྲེ་བྲག་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་
བསྟན་བཅོས་བསྐྱེད་གས།
ཀ་ནི་སློབ་ཞེའི་མཆོད་རྟེན། ལྟ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་རྒྱུད་ཁྱིམ་ལས་དུ་སྤར་ཡོད་མཆོད་རྟེན་
སློབ་ཞེའི་མེང་།
ཀ་གནམ། སློབ་པོ་ཡུལ་གྱི་ཀ་གནམ་ཞེས་པའི་ས་མིང་ཡིན།
ཀ་གནམ་རྒྱལ་པོ། སྤར་སློབ་པོ་ཡུལ་སྡེ་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་པོ་ཡིན། འདིའི་རྒྱུད་པ་ནི་
རྒྱལ་པོ་གྱི་གུམ་བཙན་པོའི་སྤས་གསུམ་གོང་པོའི་ཡུལ་དུ་བྲོས། སྤས་ཤིག་ཀྱི་སྤེལ་རྒྱལ་པོ་
མཛད། དེ་ནས་བཟུང་དེའི་བརྒྱུད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡུལ་འདི་དབང་བསྐྱར་མཛད་པ་ལ་སློབ་པོ་ཀ་
གནམ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས་བ་འདི་བྱུང་། སྤྱི་ལོའི་༡༩༣༠ལས་མས་ཙམ་བར་ཏ་
ལམ་སློབ་པོ་རང་སྡེ་རང་དཔོན་གྱི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། བོད་སྡེ་པ་གཞུང་ལ་
སྐབས་འགར་ལོ་ཁྲལ་མཛལ་བ་དང་སྐབས་འགར་ལོ་ཁྲལ་མི་མཛལ་བ་ཁྲལ་རིགས་ལས་གཡོ་
གང་བྱབ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༠ལོ་ཙམ་ནས་སྡེ་པ་གཞུང་གིས་སློབ་པོ་ཀ་གནམ་
སྡེ་པ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་དམག་འཁྲུག་ཉིན་ཁ་ཤས་བྱས་ཇེས། ཀ་གནམ་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་

བདུད་འདུལ་སྐྱེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱ་གར་ལ་ཤོས་བྲོལ་སྤྱོད་པ་དང་། ཀ་གནས་རྒྱལ་པོའི་
ས་གཞིས་ཡུལ་གྱ་རྣམས་སྡེ་པ་གཞུང་གིས་བདག་ཏུ་བརྒྱུང་ཞིང་། སྡོ་བོ་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁུང་
བཅུགས་ཤིང་། ར་དང་དམག་མིས་ས་སྤྱང་བྱས་པ་རེད།

ཀམ་གནས་སྡེ་པ། ཀ་གནས་རྒྱལ་པོས་དབང་བསྐྱར་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་པོའི་ཡུལ་གྱ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན།
ཀ་པ། ཀ་ཁའི་རིས་པ་ལྟར་བསྒྲིགས་པའི་དང་པོ་མཆོན་བྱེད། དེ་བ་ཀ་པ། སྡེ་ཆོན་ཀ་པ།
ཀ་པ་ར་ལག །ཤིང་ཆེ་ཆུང་འབྲུངས་ཡིན་པའི་ཡུལ་གྱ་གཉིས་སམ་གསུམ་སོགས་ཡོད་པ་ལ་
ཤིང་ཀ་པ་ར་ལག་ཅན་ཟེར།

ཀ་པ་ལའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་གྱི་ཤོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། བཙུམ་ལྷན་འདས་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་
གནས་ཡིན།

ཀ་པི། སྡོང་འེ་སྤྱི་དཀར་གྱི་ནང་དུ་སྤྱག་པའི་ཁུ་བ་དང་སྤྱི་ན་ཆུ་ཆུང་བསྐྱེས་ཏེ་དཀྱག་དཀྱག་བཏང་
རྗེས་སུ་འགྲུལ་མེད་དུ་བཞག་ནས་དྲངས་སིང་བྱེད་གོས། ཁུ་བ་དྲངས་མ་དེ་དཀར་པོའི་ནང་དུ་
བསྐྱེས་ནས་རས་གཞི་བཏུལ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས།

ཀ་པེད། ལོ་གཅིག་སྟེ་བའི་ཅི་ཤིང་ཞིག་གི་འབྲས་བུའི་མིང་ཡིན། རྒྱ་ཁོག་མཐུག་ལ་སྤྱ་བས་སྐྱུམ་
ནག་གི་སྡོད་བྱེད་ཆོག་ཅིང་ས་བོན་སྤྱན་བྱེད་ཆོག །

ཀ་པེད་འབྲས་བུ། ཀ་པེད་ནི་ས་བོན་སྤྱད་ནས་ཞིང་དུ་བཏབ་ནས་ལོ་གཅིག་སྟེས་པའི་སྡོ་རྩེ་གསལ་
ཡིན་ལ་མཆོ་དོས་ལས་མིར་3000མན་གྱི་ཆ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ཁག་དང་། བོད་ཀྱི་རྩ་ཡུལ་
དང་། སྡོ་བོ། མེ་ཏོག་སོགས་རོང་ཁྱུང་རྣམས་སུ་འདེབས་འཇུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྡོང་པོའི་མཐོ་
ཆད་མེ་ཁི0.30~.4ཅས། ཤིང་སོགས་དངོས་པོ་གཞན་ལ་འབྲི་བ་དང་། ས་དོས་ནས་མན་ཆུན་
རིང་པོར་བརྒྱངས་ནས་སྟེ་བ། སྡོང་པོ་དང་ཡལ་གའི་དོས་སུ་འབྱར་བག་ཅན་གྱི་སྤྱ་ཆུང་རྩལ་
མོས་ཁྱབ་པ། ཡལ་ཐུན་སྤྱོད་དུང་འབྲིལ་དབྱེབས་རང་གི་ཡལ་ག་ལ་འབྱུང་བའམ། བརྩས་
སྤྱིམ་བརྒྱབ་ནས་སྟེ་བ། མེ་ཏོག་དཀར་པོ་སྤྱབ་ཅན་འདབ་མ་ལྟ་རེ་ཡོད་པ་ཡལ་བའི་རྗེས་སུ་
འབྲས་བུ་ལྡང་སྐྱེ་འདོགས་པ་སྤྱི་ལ་འབོལ་ཞིང་། སྤྱན་ནས་རིས་པས་མདོག་སེར་སྐྱ་དང་། རོ་
བོ་ཡང་སྤྱ་བ་ཤིང་གི་རང་བཞིན་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་འབྱུར་བ། ཆེ་བ་ལྷག་གོད་ཅམ་དང་།

ཆུང་བ་ཁུ་ཆུང་ཙམ། དབྱིབས་སྒྲུང་ཕྱག་གས། ཡང་ན་བྱམ་དབྱིབས། སྒྲན་དུ་སྒྲུང་བྱའི་འབྲས་
བུ་སྟེ། ཟླ་ ༡༠ པའི་ལྷོ་ར་དང་དགུན་དུས་འབྲས་སྟོགས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲངས་ནའང་བྱུང་།
ཀ་སྤ་ལ། [ལེགས།] ① གོ་བོའི་ཀ་ལི། མིའི་ཐོད་རུས། ② བདེ་བ་སྦྱོང་སྟེ། མིའི་ཐོད་བ་ལས་བཅོས་
པའི་སྟོད་ཅིག །

ཀ་སྤངས། བོ་བྱང་དང་ལྷ་ཁང་ལྷ་བུའི་གཞུང་སྟོ་ཆེན་མོའི་མདུན་ངོས་སུ་སྟོ་ཁང་སྟེ་དེང་སང་སྟོ་
བྱམས་ཞེས་འབོད་བ་དེ་ཡིན།

ཀ་དཔེ། ཀ་ཁའི་དཔེ་སྟེ། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྟོག་གི་ཐོག་མར་མཁོ་བའི་མ་དཔེ།
ཀ་པེབས། ཟློགས་གཅིག་ལ་ཅིག་པ་མེད་པའི་ཐོག་གཡམ་ཙན་གྱི་སྟོད་གནས། གཞོགས་གཡམ་
གཡོན་གཉིས་སམ་གཞོགས་གཅིག་ལ་ཀ་བ་མང་པོ་བྲལ་བསྟར་བསྟེགས་པའི་དཀྱིལ་དུ་འཕྲོ་
ལམ་དང་། སྟེང་དུ་ཐོག་བཀམ་པའི་བྱམས་རིང་པོ་ཞིག་གོ །

ཀ་ཕྱར། ཕྱགས་འདོགས་བྱེད་གྱི་ཕྱར་བ་རིང་པོ། མཛོ་ཀ་ཕྱར་ལ་བཏགས།

ཀ་པོར། རྒྱ་འཁོར་གྱི་སྟོག་ཤིང་ཀ་འགོའི་འོག་གི་ཤིང་སྟོར།

ཀ་བྲང་། ① གསལ་བྱེད་ཡི་གེའི་སྟེ་ཆན། ② བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཀ་ནས་ཨ་བར་གྱི་རིམ་ལ།

ཀ་འཕན། གོས་ཆེན་དང་རས་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་ཀ་བའི་རྒྱ་ཞིག །

ཀ་བ། ① ཁང་པའི་གདུང་མ་འདེགས་བྱེད། ཀ་བ་རིང་པོ། ཀ་བ་སྟོན་པོ། ② སྟོག་ཤིང་ལྷ་བུའི་དཔེ།

③ བྱའི་དབྱིབས་ཀ་བ་དང་འབྲས་པའི་དཔེ། རི་མཐོན་པོ་གནས་གྱི་ཀ་བ་འབྲ།

ཀ་བ་བྱམ་བ་ཙན། ལྷ་ས་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཞིག །དེའི་བའི་ཉེ་སར་བོད་རྒྱལ་སྟོང་
བཙན་སྐྱམ་པོས་བསྟན་བ་དར་བའི་སྟོན་ཆེན་གིས་རིན་པོ་ཆའི་གཉེར་སྐྱས་ཡོད་པར་
གསུངས།

ཀ་བ་སྐལ་མགོ་ཙན། ལྷ་ས་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཞིག །དེའི་འོག་བོད་རྒྱལ་སྟོང་
བཙན་གྱིས་མཐུ་སྐྱགས་ཀྱི་གཉེར་སྐྱས་ཡོད་ཟེར།

ཀ་བ་ལི། [ལེགས།]དཔེ་སྟོད་ལོ་ཀ་ལིའི་མིང་།

ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཙན། ལྷ་ས་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཞིག །དེའི་འོག་བོད་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་

གྲིས་སྒོ་སྤྱགས་དར་བའི་སྒོན་ཆིག་གི་གཏེར་སྤྲས་ཡོད་ཟེད།
ཀ་བ་ཤུ་དབང་སྤྱག་། རྫོ་པོ་ཐེ་ཨ་ཉི་ཤའི་དངོས་སྒོ་བ་བཟེས་པའི་གས་ཡིན་ནོ། །
ཀ་བ་སེང་མགོ་ཅན། ལྷ་ས་འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཞིག་། དེའི་མོག་བོད་རྒྱལ་སྤོང་
བཅན་གྲིས་སྒོ་སྤྱགས་དར་བའི་སྒོན་ཆིག་གི་གཏེར་སྤྲས་ཡོད་ཟེད།
ཀ་བའི་ངོས། སྒོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྒོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་cylinder ཟེད།
ཀ་བེ་ཀོ་བེ།
ཀལ་ཀོབ་སྟེ་མཉེན་པོ་མེད་པ། ཀོ་བ་བསྐྱམས་ནས་ཀལ་ཀོབ་ཏུ་གྱུར།
ཀ་དབྱལ། །
ཀ་བ་གཉིས་བར་གྱི་སྒྲོང་ཆ།
ཀ་མ་བ་ཤེས་རབ་འོད།
རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༥'ལོར་ལན་བ་མདར་སྤྱ་འཁྱུངས། རབ་བྱུང་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་
འོད་ཟ࿳། འདི་ཉིད་གྲིས་ཀ་མ་དགོན་པ་བཏབ། དགེ་འདུན་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་འཆོགས། མཐར་
དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལ་བ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༡༣༡ལོར་སྤྱ་གཤེགས།
ཀ་མ་བྱ། [ལེགས]རྫོ་སྤྱི་ཞིང་དཀར་བ་ཞིག་།
ཀ་མ་ལ་གྲུག། འདི་ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྟེན་སྤྱོད་བའི་བརྗེ་ཉ་ཆེན་པོ་ཞིག་།
ཀ་མ་ལ་རྒྱ་ཉ། རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གནས་གཞི་ཆེ་ཤོས་གས་བྲི་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལའི་མཁན་ཐོག་བཅུ་
གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་མདོ་སྤྱགས་གྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་དུ་པར་བྱིན་དང་།
གསང་བ་འདུས་པ། གཤིན་ཐེ་གཤེད་བཅས་ལ་མཁས་པ་ལུལ་དུ་བྱིན་པའི་བརྗེ་ཉ་ཞིག་ཡིན་
ནོ། རྫོ་པོ་ཐེ་ཨ་ཉི་ཤའི་དང་། མཁས་བྱུང་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན།
ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལ། བསྐྱའི་ངང་ཚུལ་ཉེ་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་རྒྱ་གར་ཤར་བྱོགས་སུ་བྱུང་བའི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཞིག་། འདི་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་ཏུ་བཅན་སྐབས་བོད་
དུ་གདན་དྲངས་ནས་རྩ་ཤར་མ་ཉ་ཡ་ནའི་ལྷ་བ་སྒོན་མེན་ཉེ་ཅིག་ཅར་བའི་ལྷ་བ་དང་། པོ་རྟེ་ས་

དུ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཅན་མིན་ཏེ་རིམ་གྱིས་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་མ་མ་ཐུན་པར་ཆོད་པ་བྱས་མཐར་
ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་རྒྱལ་ཞིང་སྒོམ་རིམ་རྣམས་གསུམ་ཡང་མཛད།
ཀ་མད། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཀ་ལ་སོགས་པ། ཀ་མད་སུམ་བཅུ།
ཀ་མི་ཡམ། [ཡེགས]མཆོད།
ཀ་མིག། བོད་ལུགས་ཁང་པ་ཆེ་རྒྱུང་བཅི་སྤངས་ཀ་བ་གཅིག་གི་སའི་རྒྱ་ཁྲོན། ཁང་པ་ཀ་མིག་
གསུམ་གྱི་ས་ཡོད།
ཀ་མེད། ཐབས་ཤེས་མེད་པ། མི་བྱེད་ཀ་མེད་རེད། སྟན་གཙུག་མེད་ལུ་མི་ཞུ་ཀ་མེད་བྱུང།
ཀ་མེད་རྟ་ར། ལྟ་སའི་བར་སྒོར་གྱི་ཤར་དུ་ཡོད་པའི་ཀ་མེད་རྟ་ར་ཞེས་པའི་ཁང་པ་དེ་ནི་བཙན་པོ་སྲོང་
བཙན་སྐམ་པོས་ལྟ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་སྐྱབ་མཛད་སྐབས་ཀྱི་ཆེབས་ར་ཡིན་སྟེ།
ཀ་མོ་ཉ། མི་ཉག་གི་སྐད་ཀྱི་ཐར་རུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་དེ་ཅུ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་སུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེ་མེད་ཤེས་བྱེད་ལས་གསུངས།
ཀ་ཚོམ། སྟན་ངག་ཆོག་ཀྱང་རེ་རེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཀ་སོགས་གསལ་བྱེད་རིམ་
བར་བསྒྲིགས་པའི་རྩིས་ཡིག །
ཀ་ཆལ། མལ་རྩོ་བརྒྱུད་འབྲི་གུང་ངོས་སུ་འགོ་བའི་ལམ་བར་གྱི་ཁ་རུབ་ཏུ་བལྟ་བའི་རི་ལྗེབས་སུ་
ཡོད་པའི་ཀ་ཆལ་ལྟ་ཁང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་ལྟ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་མ་
བཞེངས་གོང་བཟབ་པའི་མཐའ་འདུལ་གྱི་ལྟ་ཁང་བཞིའི་གས་བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྤྱན་མོ་གན་
རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ལྟར་གནས་པའི་དབྱང་མགོ་གཡས་བ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་ཡིན་
ཞེས་བཤད་སྟེ་ཡོད།
ཀ་ཆལ་དགོན། གནས་འདིར་ཐོག་མར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་ལྟ་ཁང་ཞིག་བཟབ་པར་
བཤད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྐང་སྟེ་ལོ་༡༥༥༥ རེས་པའི་གུང་རྩེ་བཙན་རིན་ཆེན་སུན་
ཆོགས་ཀྱིས་བཟབ། གུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་ལྗོངས་ལྟ་ས་གོང་
ཁྲེ་མལ་གོ་གུང་དཀར་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་གཞུ། ཀ་མགོ་དང་དོན་གཅིག །

ཀ་བཞི་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཁྱི་ཟླ་ལོ་༡༢༦༢ལོར་ཀམ་པ་ཤྲིའི་དངོས་སྒྲོབ་གོང་མ་རིན་
ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ནམ་བཟན་ལོ་ཞེས་པས་བཀྲ་བ། སྐབས་དེར་བྱུང་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན།
ཕྱིས་དགའ་ལྗན་པོ་བྲང་གི་སྐབས་སུ་མི་ཉལ་བྱོགས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་རྣམས་བྱུང་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར་བས་ད་ལྟ་བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་
བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྩ་ཁྱུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་བཞི་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆེས་འགོ་ཅམ་ན་དགའ་ལྗན་པ་ཞུ་ལུ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་
ཀྱིས་བཀྲ་བ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་
སེར་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་བཞི་གཤུང་བརྒྱུད། ཀ་བ་བཞི་དང་གཤུང་མ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཁང་མིག་ཤི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་
དུ། ཆང་མང་ཀ་བཞི་གཤུང་བརྒྱུད་དེ། ཤུས་དེང་སངས་ལོང་གའི་ཡ་མགལ་འབྲ། ཞེས་གསུངས།
ཀ་བཞི་མ། བོད་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྲོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་གཞི་ཞིག་སྟེ། མཐའ་བསྐྱོར་གྱི་ཅིག་
པའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་ཀ་བ་རྣམས་མ་ཅིས་པར་ཁང་པའི་གཞུང་དུ་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་པར་ཟེར།

ཀ་གཞོང་། རང་འཐག་ལ་སོ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་གཞོང་།

ཀ་འོག་སྤགས་དགོན། སྤགས་པ་ནག་པོ་དགྲུང་འཕྱར་ཞེས་པས་བཀྲ་བ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་
མཐའ་རྣུང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་རྩལ་ཁུལ་སོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ཡ། [ཁང་སྐད]ལུས་ངག །

ཀ་ཡ་ཁོག་རླེག་ཤལ་གཤུང་ལུག་སོགས་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་རླེག་རིལ་གཉིས་པོ་ཡ་གཅིག་ཕྱིར་
མངོན་ལ། ཡ་གཅིག་ཁོག་ཏུ་སྤྲས་པས་ཕྱིར་མི་མངོན་པའི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ཡིན།

ཀ་ཡེ། རང་མཉམ་ལ་འབོད་པའི་སྤྱ།

ཀ་ར། ① འཕྲོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱ་ཡི་ཆོན་ཐག་འདེགས་ཆེད་དང་། སྤྱ་ཡི་གཤུང་མ་འདེགས་ཆེད་
གཉིས་ཀ་ལ་གོ། སྤྱ་ཀ་ཡང་ཟེར། ② མངར་ཟས་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། རོ་མངར། ལྷ་རྩེས་བསིལ།
རུས་པས་ཆ་བ་སེལ། སྒོ་འཇགས། དབང་སོ་གསལ་བར་བྱེད། ལུས་སྒྲོབས་གསོ། ཁྲོ་བ་ཁྲག་
མཁྲིས་ལ་པན་པའི་སྤྲན་རུས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཀ་ར་དགོན། ① རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོར་སྤུལ་སྤྱུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཆོས་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འདུབ་
པ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ར་དགོན། ② ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱ་ཅུ་མ་གྱི་སྔོན་དུ་གྲུབ་ཐོབ་མ་ཉི་རེ་ཆེན་སོགས་ནས་གསར་
འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཆུ་ཆེན་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ར་ཤིང་། གྲེ་མ་ཀ་ར་སོགས་བཟོ་བྱེད་བྱར་ཤིང་།

ཀ་ར་གཤོང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོར་རྫོང་དམར་དགོན་གྱི་གྲྭ་པ་གྲུ་
བས་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མ་ལྷོ་ཅེ་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ར་ཉ་རི། [ལེགས་]བྱ་རམ།

ཀ་རག། ཅིག་ངོས་སོགས་ལ་འབྲུག་བྱའི་ས་ཅི་དཀར་པོ་ཞིག །

ཀ་ར་རྩ། [ཁང་སྐྱད་]ལག་པའི་ཐལ་སྐྱོར་ཏེ་ཤིང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེ་སོ་སོ་དུ། ལུས་
པས་པོ་བའི་མེ་དོད་སྐྱེད་པར་བྱེད།

ཀ་རས་ཁ་གྲངས། ཀ་ར་དཀར་པོས་སྒྲན་གྱི་རོ་ཁ་བ་དེ་མ་ཡལ་བར་དུ་སྒྲན་གྱི་བྱངས་བསྐྱེད་དགོས་
པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་བཀའ་འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་གྱི་དཀར་འབྲེལ་གཞུང་དོན་རབ་
གསལ་ལས་གསུངས།

ཀ་རེ་གྲྲ། རྒྱ་གར་སྐད་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའམ་ཆོགས་བཅད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་།

ཀ་རེ་ཀོ་རེ། ① རྩང་མིན་གཡོ་སྐྱོར་གྱི་གཏམ་ཤོད་སྟངས། སྐད་ཆ་ཀ་རེ་ཀོ་རེ་ཁོན་བཤུང་པ། ②
པར་རྒྱུར་འཕེན་ཐོགས་ཀྱིས་ནར་འབྱུངས་བྱེད་སྟངས། ལམ་བར་ལ་ཀ་རེ་ཀོ་རེ་བྱས་ནས་དུས་
ཐོག་ཏུ་སྐྱེབས་མ་ཐུབ་པ་རེད།

ཀ་རོང་གསང་ཆེན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་ཆེ་རིང་བསྟན་སྐྱོང་གིས་
བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མ་ལྷོ་ཅེ་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀ་ལ། ལུགས་ཟངས་འབྲིག་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་རྩ་འདེན་ཡོ་བྱང་སྤུབས་ཅན།

ཀ་ལ་ཀ་ཏ། རྒྱ་གར་གྱི་ཤོང་ཁྱེར་ཆེ་ཤོས་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། སྤར་གྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུ་སྟེང་པའི་ནང་
རྩམ་ག་ལ་ཞེས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད།

ཀ་ལ་གི རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་སྡེ་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་བ་འབྲུག་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱབ་འབྲུག་གི་
འབྲུག་པ་བཅུ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་གསེས་བཅུ་པ་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འབྲུང་འབྱུར་གྱི་ཀ་ལ་
གི་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་རིགས་ལྡན་ཞེས་འབོད་པ་དེར་ཟེར་རོ།

ཀ་ལ་མིང་ཀ [ལེགས]རྒྱ་མཆོའི་གླིང་ན་གནས་པའི་བྱ་སྐད་སྟུན་པོ་ཞིག །

ཀ་ལ་ཙ་ཐ། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་འགོར་ཁ་ཆེ་པ་ཆ་ཆེན་ལྷ་ཁྱ་ཤི་བོད་དུ་ལེབས་སྐྱབས་
མཉམ་དུ་འཁྲིད་པ་གནང་བའི་བན་རྩུང་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པའི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན།

ཀ་ལ་རོ་ཟན། འབྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཞག་དུས་སུ་རྣམས་སུ་དུས་དང་དུས་སུ་རྒྱ་ཞིང་སྟེ་
འབྲེལ་ལས་ལ་གོ་ལོང་དང་ཁྲག་དོག་བྱེད་པའི་འབྲུང་པོ་མི་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ཤིག །

ཀ་ལ་སྤྱ། [ལེགས]① ཆ་བསགས་པ། ② བྱང་ཤམ་ལའི་ཤོང་ཁྱེར་ཞིག །

ཀ་ལ་པའི་ཤོང་ཁྱེར། སྤགས་ཕྱོགས་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ནས་བཤད་པའི་
ལུས་ཤམ་རྩ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ས་ཆགས་ལུལ་ཤོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ལ་ཀ་ལ་པ་ཞེས་འབོད་པ།
བོད་སྐད་དུ་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། གནས་ལུལ་ཡང་རྒྱ་གར་ནོར་ཆེ་གདན་
ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་མཆིས་སོ། །ཀ་ལ་བྱ་ཀ་ར་ཏ། [ལེགས]ཆ་བསགས་ཀྱི་བདུན་པ་ཉེ་སྤྱི་
རིག་པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཆ་ཤས་བསགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དེ་ཙོམ་པ་པོ་ཞི་སྟོབ་
དཔོན་སྟོབ་ལྷ་ལམ། བོད་སྐད་ལྟར་ན་བདུན་པའི་གོ་ཆ།

ཀ་ལ་ག། རྫོང་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེའི་བྱེ་མས་ཨར་འདས་ཀྱི་ཆ་བ་བྱས་ཆོག །

ཀ་ལ་ཏྲ་ཀ མཆིལ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། རྫོགས་ཆེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་
མཛད་པའི་མངོན་བཛྲོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྷེ་མིག་ལས། རྒྱལ་བཟ་ཀ་ལ་ཏྲ་ཀ་དང་།
བསྐྱེད་བྱེད་མཆིལ་པ་ཤོང་གི་བྱེད། ཅ་ཏྲ་ཀ་རྣམས་ཁང་བྱེདའི་མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཀ་ལི། མགོ་བོའི་མོད་རུས།

ཀ་ལི་གྲ། [ལེགས་]ཅམ་པ་ཀའི་འབྲས་བྲ།
ཀ་ལི་གོ་ཀ། ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཡུལ་འདི་སྤར་སྤྱུ་སྤྲེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ལྷ་མོ་ནག་མའི་སྤྱུ་པག་གི་
གདོང་པ་ཅན་དང་ལྷ་མོ་ཅཱོ་ཀའི་རྟེན་རྩེ་མའི་མགོ་བོའི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །
ཀ་ལེགས་གཡུང་བྱང་གླིང་། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན།
ད་ལྷ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སྤྱུ་ཡོད།
ཀ་ལོ། ཀ་བའི་སྤེང་དུ་ཡོད་པའི་བྲེ་དང་བྲེ་ཁེབས་གཉིས་ལ་ཟེར།
ཀ་ལོག། [[ཨ་མདོ་]སྤྱོད་འདོགས་དང་སྤྱུར་བ་འདེབས་པའི་དོན། དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀ་ལོག་མ་བྱེད་ལྷ་བྲ།
ཀ་ལ། ① [ལེགས་]གསལ་བྱེད་ཟེར་བའི་འདས་རྩ་ཞིག། ② [ཁང་སྐད་]མ་ཆག་པ།
ཀ་ཤིའི་གྲོང་། གྲོང་ཁྱེར་མ་ར་ཏ་མི་ཆགས་སའི་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་ཐོན་པའི་རས་
ལ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཟེར།
ཀ་ཤུ་ཀ། [ལེགས་]གསེར་སྤྲུལ་ལེགས་ཉེས་རྟོག་བྱེད་དོན་ནག་པོ་ཞིག།
ཀ་ཤུབས། གོས་ཆེན་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་ཀ་བའི་ཤུབས།
ཀ་ཤོད། ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་ས་མིང་ཞིག། ཡུལ་དེར་ལྷ་བཟོ་བ་མང་པོ་བསྐྱེད་བསྐང་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན།
ཀ་ཤོད་ཀ་མ་བཟ་ཤིས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་སྤྱིད་ཅམ་ན་ཆབ་མདོ་ཀ་ཤོད་དུ་
འབྱུངས། རི་མོ་ལ་མཁས་པས་བོད་ཀྱི་ཀ་མ་སྐར་གྲིས་དར་སྤེལ་གཏོང་མཁན་སྐད་གསལ་ཆེ་
ཤོས་ཤིག་ཡིན།
ཀ་བཤད། ཆོག་རྒྱུ་རེ་རེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་རུང་དུ་ཀ་སོགས་གསལ་བྱེད་རིམ་བར་
བཀོད་པའི་རྩིས་ཡིག།
ཀ་སོ་རི་བ། རྒྱ་གར་གྱི་བྱབ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྐྱུས་ཅམ་ཞིག་རྫོན་ཏུ་ར་
རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ཤོག་གངས་ཤེར་ལས། ཡི་དམ་རྟོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མ་
བརྟེན་ནས་བྱབ་བཟོབ་བའོ། །
ཀ་སྤྲགས་དཔོན། གཉེར་སྟོན་ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱག་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ།
བྱབ་མཐའ་རྟེང་མ་ཡིན། ད་ལྷ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་རྩ་ས་ཁུལ་སོག་རྫོང་ཁོངས་སྤྱུ་ཡོད།

ཀག། ① ཉུས་ངེས་ཅན་གྱི་བར་ཆད་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྐྱག་དང་གཅིག། ② རྫིང་མྱོ་བྱར། ཀག་
གིས་ལངས་པ། ཀག་སྟེ་ཡོང་བ་བ།
ཀག་གིས་ལངས། མྱོ་བྱར་ལངས།
ཀག་མན། [རྒྱ]རྒྱ་ཐུག་སྐམ་པོ།
ཀག་ལ། ས་བཞོ་བྱེད་དུ་ཐུགས་དབྱིབས་ཕྱར་སོ་ཅན་མགོན་ཁུང་མིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཤིང་གི་ཡུ་བ་
སྐྱས་ཏེ་ས་བཞོ་ཆོག་པའི་ཡོ་བྱད་ཞིག། འཛོ་དང་དོན་གཅིག།
ཀང་ཀ། [ལེགས]མགོ་ནག་ལ་རྒྱབ་དཀར་བའི་དུར་བྱ་ཞིག།
ཀང་ཀའི་མཆུ། [ལེགས]ཤ་རམས་མཐུག་པོའི་གཏིང་དུ་ཡོད་པའི་རུས་པ་ཆག་པ་རྒྱམས་འདོན་
བྱེད་ཀྱི་སྐམ་པ་ཞིག།
ཀང་ཤ། [ཞང་སྐད]ཤར་ཕྱོགས།
ཀཏུ་ཡ་ན། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་བཞིའི་ནང་གི་གནས་བརྟན་སྟེ་བའི་ཐོག་མའི་སློབ་དཔོན་ཡིན་ཞིང་།
འཁུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་གར་སྐད་དུ་སྟེ་རེན་ཏེ། བོད་སྐད་དུ་འཕགས་རྒྱལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་
བར་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་སོ།
ཀན། [ཞང་སྐད] ལག་པའི་གུང་མཇུ་བ་ཀྱི་མིང་།
ཀན་ཀྱ་དགོན་པ། དགའ་ལྗན་པོ་བྲང་གི་དུས་སུ་བྱག་བཏབ། ད་ལྟ་མ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་
གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀན་ཐུའུ་མཁར། ཀན་སུའི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་པའི་གནའ་བོའི་མཁར་རྫིང་པ་ཞིག་ཡིན་
སྟེ། མཁར་འདིའི་ནང་དུ་བྱབ་དབང་མུང་འདས་ཀྱི་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་དང་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱི་
བྱག་རྩིས་དང་ཞབས་རྩིས་སོགས་མཇུག་རྒྱ་ཡོད་པའོ།
ཀན་དགུ་དགོན་པ། ཕག་བྱའི་དུས་རབས་སུ་བྱག་བཏབ། ད་ལྟ་གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀན་རྩུང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཐུགས་རྟུ་ལོ་༡༩༣༠ལོར་བྱག་བཏབ། བྱབ་མཐའ་
རྫིང་མ་པ་ཡིན།
ཀན་ཆེན་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༩ལོར་པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་

ཐུན་གྱི་སྤྱགས་སྤུ་བསམ་སྒོ་བ་འདན་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་དགོན་ལུང་རྫོང་(རྩ་བུ་བུ) ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀན་ཅ་ཟ། ཤིང་ཆ་འབྱུང་སའི་ཤིང་གི་སྤྱང་པོའི་མིང།
ཀན་ཅ། སྤྲན་པའི་ཐ་སྤྱད་དེ། གྲུང་མཛུབ་འོག་གི་ཅ།
ཀན་འོག། སྤྲན་པའི་ཐ་སྤྱད་དེ། གྲུང་མཛུབ་འོག།
ཀན་གཡས་འོག། འདྲ་པའི་ལག་བ་གཡས་པའི་ཀན་རྩར་དོན་ལྡེའི་ནང་གི་མཆོར་བ། སྤྱང་བྱག་གི་
མཁེས་པའི་རྩ་གཉིས་ཡོད།
ཀན་ལྟ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ། ཀན་སུ་འདྲ་ཆེན་གྱི་ལྟ་བྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་རང་
སྤྱོད་ཁུལ་ཞིག་སྟེ། ༡༩༥༣ལོར་བཙུགས། དེའི་ཁོངས་སུ་འཛོལ་རྫོང་། མ་རྩུ་རྫོང་། ལྷ་རྩུ་རྫོང་།
ཅོ་ལེ་རྫོང་། ཐེ་པོ་རྫོང་། འབྲུག་རྩུ་རྫོང་། ལྷ་ཅེ་རྫོང་སྟེ་རྫོང་ཁག་བདུན་ཡོད་ཅིང་། བོད། རྒྱ།
རྩ་ས། ས་ལར། རོག་པོ་སོགས་མི་རིགས་ཁ་ཤས་ཡོད། རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་མི་དམངས་སྤྱིད་
གཞུང་གནས་ས་དེ་འཛོལ་གཙོ་སྤྱོད་ཡིན།
ཀཱ་ཀ་རི། [འདྲ་སྤྱོད་]འདི་ལ་རིགས་གཉིས་སྟེ་དཀར་པོ་ལ་ཀཱ་ཀ་རི་དང་། སྤྱག་པོ་ལ་ག་ཟེད།
བོད་ཀྱི་ནགས་སྤྱང་ཡོད་པའི་ཡུལ་གྱི་མེ་ཁྲི་༣༥'༠༠'མན་གྱི་སྤིབ་ནགས་དང་། ཤིང་སྤྲན་མང་
པོ་ཡོད་པའི་ལམ་རྩུང་དང་། ཤིང་གསེབ་ནམས་སུ་སྟེ། ཤིང་ཕུང་གི་སྤྱང་པོ་རྩ་བ་ལས་གྲུན་བྱ་
གཤིབ་ནས་སྟེ་བ། ཅེ་སྤྱོད་ལ་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་ཡལ་ག་མེད་པ། ཁོང་སྤྱོད་རྒྱ་སོ་བ་སྤྱོད་
བོས་ཁེངས་པ། རྩན་བ་དམར་སྤྱག་འཇམ་ལ་གཞོན་བྱས་ཕྱི་ལ་ཐལ་ཅི་སྤྱོད་དཀར་འཕོས་ཡོད་
པ། སྤྱང་པོ་ཡོངས་ལ་ཆེར་མ་ཡོད་པས་སེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འབྲུག་པ། ལོ་མ་ལྟ་བུ་དགྲུ་སོགས་
སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་སྟེ་བ། ལོ་ལེབ་རྩུབ་ལ་སྤྱོད་ཡོད་པ། རྩུབ་ལྡང་སྤྱོད་ཅན། རྩུབ་པ་༥-༦'པར་མེ་
ཏོག་ཟེང་དཀར་ཞིག་འཆར་ཞིང་། རྩུབ་པ་༥-༦'པར་འབྲས་བྱ་དམར་མེར་ཆེ་རིལ་སྤྱངས་པ་འབྲས་
བ་མངར་རྩུས་ཁེངས་པ་ཡུལ་མི་ཆོས་འཕོལ་ལམ་ཟེད། འབྲས་དཔེད། ཀཱ་ཀ་རི་ཞེས་བྱ་
བ། སྤིབ་ཀྱི་ནགས་རི་དག་ལ་སྟེ། སྤྱོད་པོ་སེ་བ་གཞོན་བྱ་འབྲས། མེ་ཏོག་དཀར་མེར་མདངས་
དང་ལྗན། འབྲས་བྱ་དམར་པོ་སྤྱངས་ནས་སྟེ། ལོ་སྤྱོད་ཆེར་མའི་བ་སྤྱོད་ཅན། ཁོང་སྤྱོད་རོ་ལོ་

མངར་ལ་ཁ། ཞེས་གསུངས། སྤྱན་དྲུ་སྦྲར་བྱ་ངར་པ་སྟེ། ཟླ་བ་༣-༧པའམ་ཡང་ན་ཟླ་བ་༡༠-
༡༡པར་བརྟུས་ནས་ཕྱི་ཕྱན་པ་དང་། ཉང་གི་རྒྱུ་མོ་བ་རྣམས་དོར་ནས་བར་ཕྱན་དེ་ཉིད་སྤྲུམ་
ཚགས་ལེགས་པར་བྱ། སྤྱན་གྱི་བྱིངས་ལས། འབྲས་བྱའི་ཁ་རྒྱས་འཇམ་འཁྲུགས་སེལ། ཞེས་
གསུངས། བདུད་རྩིའི་ཐེང་བར། ཀྲ་ཀ་རི་ཙ་བ་ཁ། ཤིང་ནི་ཅུང་ཟད་མངར་ཁ་ལ། །པགས་པ་
ཆ་བའི་ཞད་དང་བཅས། །འབྲས་བྱ་སྦྲར་རྩིའི་རོ་དང་མཆུངས། །ལོ་མ་ཁ་བསྐྱ་མཁྲིས་པ་
སེལ། །ཅ་སྟོང་ཕྱན་འབྲས་རྒྱུང་ཆད་འཛོམས། ཞེས་གསུངས་པས་ཡོངས་རྫོགས་བཏང་ཡང་
རུང་བ་མངོན་ནོ། །རོ་བྱས། རོ་མངར་བསྐྱ་ཆ། ལྷ་རྩེས་བསེལ་ལ་ཅུང་ཟད་ཤོད། ལྷས་པས་ཉེས་
གསུམ་འདུས་པ་དང་། ཁྱད་པ་སྦྲར་རྒྱུང་ཆད་ལྷན་པ་དང་། རིམ་ནད་རྒྱུང་དང་འདོམས་པ་སེལ།
མ་སྤྲོན་ཆད་པ་སྤྲོན་ཅིང་འཛོམས། བད་ཀན་སྦྱ་བའི་ནད་དང་། སྟོ་ཆམ་ཆད་བབས་པ་སོགས་
སྟོ་བའི་ནད་རིགས་ཀུན་ལ་པན།

ཀའ་ཙམ། ལྷ་ཉིག་རྒྱུ་མ་ཞིག །ཀའ་ཙམ་གྱི་ལག་གཏུབ་དེ་མཛེས་ཀྱང་ཅ་དངོས་པལ་པ་རེད།
ཀམ་ཀམ་དགོན། སྤར་སྤར་སྤོང་ཁེར་ནས་རྟ་བའི་ཉིན་ལམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་པའི་ས་དབུས་
སྟོད་འཆུམ་མདའ་ཁུལ་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བའི་སྟོབ་མ་ཁྲོམ་གཞེར་བ་
རིན་ཆེན་སངས་ཤེས་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་
ཞིག་ཡིན།

ཀམ་ཀམ་པ་དོན་བྱུང་དཔལ། མཚན་གཞན་སྤྱན་སྤྱོད་བྱུང་དཔལ་བ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་ཡིན།
འཕན་ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་དུ་རབ་བྱུང་འབྲུག་པའི་ཤིང་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༥ལོར་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་
སྤྱུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༢ལོར་[ཀམ་ཀམ་ཆོས་འབྱུང་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་གསལ་བྱེད་]བཅུམས།

ཀམ་ཀྱི་དགོན། ཀམ་ཀྱི་སྤྱན་འབྱུང་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། འདེབས་ལོ་སོགས་མི་གསལ། བྱུང་
མཐའ་རྟོག་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟར་པ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་
ཀམ་ཐོག །ས་མིང་ཞིག །གནའ་བོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་རྫོང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། དེ་དུས་
བོད་སྤྱོད་མངའ་རྫོང་ཀམ་ཐོག་སྤྱོད་ཀྱིས་མིང་ཡིན། ཀྱི་ཐོག་དང་། སྤྱུམ་ཐོག་ཀྱང་

འབྲི་སློལ་ཡོད།

ཀམ་ཐོག་གྲུ་ཁ། སྡེ་དགའི་ཀམ་ཐོག་ནས་འབབ་པའི་འབྲི་ཆུ་ལ་སློལ་ཡུལ་གྱི་གྲུ་ཁ་ཞིག །གནའ་
དུས་འབྲི་ཆུའི་ཤར་བརྒྱད་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུས་འབྲོས་པ་པལ་ཆེར་འདི་ནས་གྲུ་སློལ་ཏེ་
འབྲོ་དགོས་སྟབས། གྲུ་ཁ་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེར་དུས་གནའ་ཐོའི་གྲུ་
ཁ་ནས་རྩོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱགས་ཡོད་པས་གྲུ་པ་དང་། གྲུ་སློལ་མཁན་མེད་པ་གྱུར་བེན།
ཀམ་པ། མགར་བའི་ལག་ཆས་ཤིག །ལྷགས་མེར་བསྐྱེགས་པར་ཀམ་པས་བཟུང་དགོས། དེར་དུས་
ཀམ་པ་ལ་རིགས་དང་། དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད།

ཀམ་པ་ཡིད་ རྒྱ་གར་སྐད་ཟུར་ཆག་པའི་ཐ་སྟོད། ཁེབས་མའི་རིགས་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལག་རྩལ་
གྱི་སྤྲུམ་ཚད་བོད་བོམས ཁེབས་མ་ལས་ལེགས་པ་ཞིག །བལ་གྱིས་བཏགས་པའི་ཉལ་གཟན་
ཞིག །དགོང་མོ་གྲང་མོ་འདུག་པས་ཀམ་པ་ཡི་ཞིག་འཛོལ་བ་གྱོན་པ་ཡིན་ལྟ་བུ།

ཀམ་པོ་གངས་ར། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་སྐབ་གནས་ཁམས་ལི་ཐང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་
གནས་རེ་ཞིག །ཀྱི་པོ་གངས་ར་ཡང་འབྲི་སློལ་ཡོད།

ཀམ་པོ་གནས་ནང་དགོན། ཀྱི་པོ་གནས་ནང་ཡང་འབྲི་སློལ་ཡོད། མིང་གཞན་གནས་སྐོ་དགོན་པ་
ཟེར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་སྤྱི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོར་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པས་
བཏབ། བསྐྱབ་བརྒྱད་ཀམ་ཀྱི་ཆང་གི་གདན་ས་གོང་ལོག་བར་ལས་གདན་ས་ལོག་མར་དང་།
ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་སྐབ་གསུངས་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོན་ལས་གནས་ལྔ་ལས་སྐྱའི་
གནས་མཆོག་ཀྱི་པོ་གངས་ཀྱི་ར་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེར་དུས་ཀར་བསྐྱན་ཉམས་ནས་གྲུབ་
མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཆོད་གནས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་
སྦྱོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀམ་པོ་ཅེ་མྱིང། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བར་ཀམ་པོ་རྩ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱ་
ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྙིང་པའི་ནང་རྒྱ་ནན་གྱེན་ལྷ་ཟེར་ཞིང་དེར་སང་ཀམ་པོ་ཅེ་ཟེར་བའི་
རྒྱ་ཟུར་ཆག་ནས་ཅན་ཕུའུ་གྱེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཨེ་ཤི་ཤུ་ཤར་ལྗོངས་དཀྱིལ་རྒྱུད་དུ་གནས། སྡོན་
དུས་རྒྱལ་ས་ཕུ་ཀོ་ལ་སློས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཀམ་པོ་ཅེ་ཞེས་

པར་མིང་བསྐྱར་བྱས་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །
ཀམ་ཁྱོད་དགོན། གྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོར་གསར་འདབས་མཛད། བྱལ་མཐའ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན།
ཀམ་ཆང་ཆོས་འབྱུང་། འདི་ལ་རྒྱུས་བསྐྱར་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བསྐྱར་བ་ནི་འབྲི་བྱང་སྤྱན་ལྷོད་ན་
བྱལ་དཔལ་བས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱ་གྱི་ལོ་༡༩༡༧ལོར་མཛད་པའི་ཀམ་ཀམ་ཆོས་
འབྱུང་བསྐྱན་པ་རིན་པོ་ཆའི་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུས་པ་ནི་ཀམ་ཀམ་ཆང་གི་
ཆོས་འབྱུང་རབ་འབྱམས་ནོར་བུའི་རྒྱ་བ་རྒྱ་ཤེལ་གྱི་ཐེང་བ་ཞེས་པ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་གྱི་
འབྱུང་གནས་གྱིས་མཛད་པ་དེའི་སྤྱད་ཆའི་ཁ་སྐོང་ནམས་རྩེར་མང་ཆེ་དབང་ཀུན་བྱམ་གྱིས་
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག་གྱི་ལོ་༡༩༢༥ལོར་མཛད་པ་ཡིན།
ཀམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། འདི་སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་དང་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས།
ཀམ་ལོག་དགོན། ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་སྤྱི་ཐེང་ལྷ་བས་སྤྱར་པོ་དཀའ་བརྒྱུད་དབང་དཔལ་མགོན་དང་དར་
ནན་ཆོས་ཐེང་ལ་དབང་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ལ་བཀའ་མངགས་གནང་བ་ལྟར་སྤྱག་ལོ་ལ་
དགོན་པ་འདི་བཏབ།
ཀི་ཆང་བཀའ་བརྒྱད། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་གདམས་ངག་གི་རྒྱན་འཛིན་པའི་རིང་
ལུགས་གྱི་མིང་སྟེ། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག །
ཀི་ཆང་ཆོས་འབྱུང་། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་པའི་དཔེ་དེབ།
ཀི་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་དུ་འདི་ལ་སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གྲིས་
འདུག །ཀི་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་ཐར་གཟིགས།
ཀུའུ་ནི། བསྐྱར་འབྱུར་ནང་དུ་འདུལ་བ་མཛད་ཅ་བའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལྟར་ན་དདུལ་ཞོའི་ཆང་གཞི་ཅི་
སྤངས་ཤིག་སྟེ། མཐོན་བྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ཀུ་པ་ཉ་གཅིག་དང་། ཀུ་པ་ཉ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཀུའུ་ནི་
གཅིག །ཀུའུ་ནི་བཞི་ལ་གེ་དེར་གཅིག །གེ་དེར་ལྷ་ལ་སྤང་གང་ཞེས་བཅི་སྟོལ་ཡོད་
འདུག །འདི་དདུལ་ཞོ་ཆང་འཇལ་ཆང་ཡིན་པ་ལས་གསེར་འཇལ་སྟོལ་མེད་ཅེས་ཟེད།
ཀུའུ་ལི་དཀར་པོ། དེབ་དམར་ལས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིང་ཀུའུ་ལི་དཀར་པོ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་མཆོ་ཐོག་
གི་ཐེང་སྤྱིང་ཐོན་ཞིག་ཡིན། ཀུའུ་ལི་ཞེས་པ་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་སྤྱད་རྩེར་ཆགས་པ་སྟེ། དེང་དུས་

ཀོ་རི་ཡ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཡིན།
ཀའུ་རྟི། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་འདས་ལོ་༡༣༠༧་ལྷ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༧༤༣་ལོར་
བཅན་པོ་ཁྱི་སྒོང་སྡེ་བཅན་གྱིས་བཀའ་པཎ་བ་ལྟར་མྱོན་པོ་ཞང་སྟོད་སོགས་ཀྱིས་ཐང་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་སྡེ་སྒོང་མང་པོར་དམག་དངས་ཏེ་བཅོམ། ཐང་གི་དམག་དཔོན་ཀའུ་རྟི་ཟེར་བས་བོད་
ལ་མགོ་བཏགས་ཏེ་དམག་སྡེ་ལམ་རྒྱལ་བྱས་ནས་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ལ་དམག་དངས་ཏེ་
ཁྲང་ཨན་སྒོང་བྱིར་བོད་ལ་ཤོར་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྔ་རིང་བརྩུང་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་[ཐང་དེབ་
གསར་རྙིང་]གཉིས་སུ་གསལ་བ་དེ་ཡིན།
ཀའོ་ལི། དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི་ནང་སྒོང་བཅན་གྱིས་ཐང་གོང་མར་སྤུལ་བའི་ཡི་གེའི་ནང་ཀའོ་ལི་
ཞེས་པ་ད་ལྟའི་ཀོ་རི་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཞེས་གསལ།
ཀར། གཏིང་ནས་དང་ལུགས་དྲག་གི་རྒྱལ། ཉན་ཟུག་ཀར་གྱིས་ལངས། ཁོང་ཁོ་ཀར་ཀར་དུ་ལངས།
ཀར་ཀར། ཉན་ཟུག་བྱུང་བའི་རྒྱལ།
ཀཀ་ཀ། [ལེགས་]སྤུལ་བ།
ཀཀ་ཀའི་བྱིས། ཉི་མའི་བྱིས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བྱིས་བཞི་བ། བྱིས་ཞག་ཉི་ལྔར་དྲག་དང་རྒྱ་ཆོད་ཞེ་ལྔ་
འཆར་བའི་ཆེ་ཉི་མ་ཀཀ་ཀའི་བྱིས་ན་གནས།
ཀར་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད་པའི་མིང་འབྲི་རྒྱལ་གཞན་ཞིག །
ཀརྟི་ཀ། [ལེགས་]བོད་རྒྱ་བཅུ་བ།
ཀར་སྤེ། ཀམ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་དགོན་སྡེ་ལ་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པའི་
མིང་གཞན།
ཀར་བྲིས། ཀམ་སྐར་བྲིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་ཡིན།
ཀར་ཏ་ཀླ། [ལེགས་]སྒྲོས་དཀར་ཤིང་།
ཀམ། ① [ལེགས་]འབྲིན་ལས། ② མིའི་རུས་མིང་། དཔེར་ན། ཀམ་ཐེན་ལས། ཀམ་བཟ་ཤིས་ལྟ་
བུར་ཀམ་རུས་དང་། ཐེན་ལས་དང་བཟ་ཤིས་ནི་མིང་ཡིན།
ཀམ་ཀམ་ཆང་། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆན་གཞན་ཞིག །

ཀམ་དགོན་མཆོག་གཞོན་ནུ། བོད་དུ་འབྲུག་རྒྱ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཀམ་པ་
རང་བྱུང་དོན་རྗེའི་ཞབས་ལ་སྟག་ཅས་དང་གཙོ་བོར་ཀམ་པ་རོལ་པའི་དོན་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་ཡིན།
ཐོག་མར་གསང་ཕྱར་བཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་བོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། ཀམ་རོལ་པའི་དོན་
རྗེའི་བྱང་ནས་གསང་སྟགས་ཀྱི་དབང་དང་ལུང་ཁྲིད་མང་དུ་གསན་ནོ། །

ཀམ་བཀའ་བརྒྱད། དུགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སྟོབ་མ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བརྒྱད།
ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ། བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་
སྟབ་བརྒྱད་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལས། བཀའ་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཆེ་བ་བཞི་དང་།
ཆུང་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ནི་ཆེ་བཞིའི་གས་ཡིན། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་
གསུམ་པའི་ས་བྱ་༡༡༩༥ལོར་དུགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སྟོབ་མ་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པས་སྟོད་
ལུང་ནང་དུ་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་པའི་
བཀའ་བརྒྱད་ཆོས་ལུགས་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཞེས་ཟེར།

ཀམ་གན་དཀར། ཀམ་པ་སྟུ་ཐེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱ་
སྟུ་ལོ་༡༦༠༥ལོར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཐོག་
མའི་མེབས་སྟོན་དང་། དེ་རྗེས་བོད་དུ་འབྱུང་ཆེན་ལན་གསུམ་ཕུལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རིན་
ཐང་ལུང་པའི་དངོས་པོ་གངས་ལས་འདས་པ་ལྷ་སའི་བར་སྟོར་འཁོར་བ་ནས་འགོ་བོ་རྩ་ལའི་
བཞུགས་ཁྲིའི་བར་སྟེབས་པའི་དངོས་པོ་འབྱུང་ཕུལ་བའི་ནང་དཀར་ཡོལ་རྒྱུང་པ་མི་རེས་ལག་པ་
གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་རེ་རེ་བཟུང་བས་བར་སྟོར་ཕྱི་གཤིས་ཁེངས་པ་ཕུལ་བ་དང་། དཀར་
ཡོལ་དེ་ཆོར་ལོགས་སུ་སྒྲེར་མོ་ལྔ་ཡོད་པའི་འབྲུག་ལྔ་དང་བདུན་བྱས་པ་སྟོ་ཆོགས། མཐེལ་དུ་
གོང་མ་རང་གི་མིང་བྱང་ཡི་གེ་སྟོན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཀམ་ཆང་ཆོས་འབྱུང་། བོད་
དང་པོའི་ཤོག་གངས་༡༣༩ན་གསལ་ལོ།

ཀམ་གན་བྲིལ། བོད་དུ་ཀམ་གན་དཀར་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀམ་པ་སྟུ་ཐེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་རྒྱ་བཅོས་བྲིལ་བྱ་དོན་བཅས་ཆ་ཆང་སྟེས་
སྐམ་རང་འགྲིགས་ཡོད་པ་དེ་གས་མང་པོ་ཞིག་ཕུལ་ཚུལ་ནས་ཐར་དུ་གསལ་བ་དེ་གས་ལ་ཟེར།

ཀམ་གན་ཤོག། ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་བཙོས་པའི་ཤོག་བྱ་སྐྱུ་ལེགས་ཀྱི་མིང་།
ཀམ་གྱ་བྱའི་ལྷགས་སྐྱུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་བྱུང་གནས་དྲག་པོའི་སྐར་སྐྱུ་ལ་མ་མཛད་པ་ལ་ཀམ་
གྱར་ཞེས་ཁྱ་ཁིང་། འདིར་སྐྱུ་རྒྱ་ལྷགས་ལས་བཞེངས་པའི་གྱ་བྱ་དྲག་པོའི་སྐྱུ་ལ་བོ་དགོས།
ཀམ་སྐར་གྱིས། ཀམ་སྐར་ལྷགས་ཞེས་པ་ནི་སྐྱུ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་དཀྱིལ་ནས།
དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་བར་དུ་གནས་པའི་ཀམ་པའི་ཆོས་ཆོགས་སྐར་ཆེན་
འཛམ་གླིང་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཆོས་སྐར་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་རི་མོ་འདི་འབྲི་སྟོལ་གསར་དུ་གཏོང་
བས་ན་ཀམ་སྐར་གྱིས་ཞེས་འཕོད་སྟོལ་བྱུང་། ལྷགས་སྟོལ་འདི་ཉིད་གསར་གཏོང་གནང་
མཁན་ནི་སྐར་ཆེན་གྱི་སྐྱུ་ལ་ཡར་སྟོད་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ནས་མཁའ་བག་ཤིས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཁིང་། དེ་
ནི་སྐྱུ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཅུ་ལ་ཡར་སྟོད་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ཤིང་ཀམ་པ་
སྐྱུ་སྟོང་བརྒྱད་པ་མི་བསྟོད་དོ་རྗེས་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་གཟུགས་སྟོལ་
བའི་འཕྲིན་ལས་པ་ཡིན་པར་ལུང་བསྟན། ལྷ་དམར་སྐྱུ་སྟོང་ལྷ་པ་དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་དང་།
རྒྱལ་ཆབ་སྐྱུ་སྟོང་བཞི་པ་གཟུགས་པ་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་ཞལ་བཀོད་མཛད་དེ། ཞེ་པ་དགོན་
མཆོག་པན་བདེའི་མདུན་དུ་བཏང་ནས་སྟོན་རིས་ཀྱི་རྒྱན་བསྐྱབས། དུས་ཚུགས་རྒྱ་གར་ལི་
མ་དང་། སྟོན་ཐང་ལྷགས་གཞིར་བཞག། གངས་རི་དང་། ནགས་ཆལ། ལྷ་ཐང་། སྟོན་རིས།
ཆོན་མདངས་ནམས་པོད་ཀྱི་ཡུལ་སྟོངས་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་གསར་གཏོང་གནང་ཁིང་སྐར་གྱི་
ཐང་ཀའི་རི་མོ་འབྲི་སྟོལ་དང་ཅུང་ཅད་ཐང་དང་པར་ཅན་གྱི་སྐྱུ་རལ་གྱི་བྱང་ཆོས་གསར་པ་ཞིག་
བྱུང་བ་དེ་ལ་ཀམ་སྐར་ལྷགས་ཀྱི་གྱིས་རྒྱན་ཟེར། དེ་རྗེས་ཆོས་བག་ཤིས་བྱ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་
སུ་ཆབ་མདོ་ཀར་ཤོད་དུ་འབྱུངས་པའི་ཀམ་བག་ཤིས་ཞེས་པའི་སྐར་ཆེན་གྱི་སྐྱུ་མ་དེས་རི་མོ་
དེ་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྟོལ་གནང་། ཆབ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་སྐར་ལྷགས་རི་མོ་འབྲི་བའི་སྟོབ་
མའི་ཆོགས་མང་པོ་བྱུང་ཁིང་། སྟོད་ལུང་མཚུར་ལུ་དགོན་དང་། ཀམ་དགོན་ནམས་ཀྱི་ལོགས་
རིས་དང་། ཞལ་ཐང་མང་པོ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་མ་ཟད། དཔུས་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་སུ་འང་
སྐར་ལྷགས་ཀྱི་རི་མོའི་སྟོབ་མ་མང་ཅུ་འཕེལ། དེ་ལྟར་ཡར་སྟོད་ནས་མཁའ་བག་ཤིས་དང་།
ཆོས་བག་ཤིས། ཀར་ཤོད་ཀམ་བག་ཤིས་གསུམ་ལ་སྐར་ལྷགས་སྟོལ་བའི་བག་ཤིས་ནམ་

གསུམ་ཞེས་དེད་དུས་བར་དུ་སྟོན་བྲགས་བྱུང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ནི་
 ཀམ་པ་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་བ་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྗེས་ལྟོ་བྲག་ཅུ་ཁྱེར་དུ་སྐྱལ་སྤྱོད་ཆེ་རིང་གི་མདུན་དུ་
 ཐོག་མར་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་རི་མོ་བསྐབས། རྗེས་སུ་སྐར་ལུགས་ཀྱི་རི་མོ་བསྐབས་པས་ཏུ་ཅང་
 མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་དགའ་ལྷན་པོ་
 བྱང་བཅུགས་མ་ཐག་ཏུ། ཀམ་པའི་སྐར་ཆེན་སོག་དམག་གིས་གཏོར། ཀམ་པ་ཆོས་དབྱིངས་
 དོ་རྗེ་འཇང་ཡུལ་དུ་བློས་ནས་སྐབས་བཅོལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། ཀམ་པ་ཉིད་ཀྱང་སྐར་
 ལུགས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན་སྟབས་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་དང་། ཞལ་སྒོ་བ་
 རྣམས་ལ་དད་རྟེན་ཏུ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བྲག་བྱིས་གནང་བའི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་ཞལ་ཐང་
 རྩེད་ཏུ་མང་པོ་བྲག་བྱིས་གནང་ཡོད་པ་དེ་དག་ད་ལྟོ་མང་མཇལ་རྒྱ་ཡོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་
 བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་སྐར་ལུགས་རི་མོ་ལ་གསན་སྦྱངས་
 གནང་ཞིང་། ཡུལ་བཀོད་དང་། ཆོན་མདངས་སོགས་ལེགས་བཅོས་གང་འཚམས་གནང་སྟེ་
 ཟུབ་པའི་སྤྱིས་རབས་ཞལ་ཐང་སོ་གཉིས། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་། བཀའ་བརྒྱད་གསེར་ཐེང་
 སོགས་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད་པ་འདི་ལ་སྐར་ལུགས་གསར་མཁའ་ཟེར། དེ་རྗེས་དུས་
 རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྟོན་ཅན་ལ་བྱུང་བའི་ཆབ་མདོ་ཀམ་དགོན་གྱི་ལྷ་བཟོ་བ་བསྟན་འཛིན་དགེ་
 ལེགས་ཉི་མ་དང་། ནང་ཆེན་བཀའ་འབྲུག་། བསོད་ནམས་ཉི་མ་རྣམས་ནི་སྐར་ལུགས་འཁྲལ་མེད་
 ཀྱི་ལྷ་རིས་པ་ཡིན། དུས་བྱིས་མཚན་ཆེ་བའི་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་ལྷ་
 བཟོའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་དབང་ཆེན་མོ་ཐང་སྤྱོད་ཆེ་དབང་ནི་སྐར་
 ལུགས་དང་། སྟོན་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་ཤིང་ཁྱད་པར་སྐར་སྟོན་འབྲེས་མའི་ལུགས་ཀྱི་རི་
 མོ་དང་འབག་བཟོའི་ལག་རྩལ་སྐོར་དར་སྟེལ་གཏོང་བའི་འཕྲིན་ལས་པ་གཙོ་བོར་ཞིག་ཡིན།
 ཀམ་སྐབས་རྒྱད། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་གཞུང་བཤད་མན་དག་གི་རྒྱད་པ་དང་སྐབ་
 པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་སྐབ་པའི་རྒྱད་པ་ལ་ཟེར།
 ཀམ་དགོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༥་ལོར་ཀམ་པ་དགའ་ལོ་དོན་བདུན་སྐབས་
 དགོན་པ་འདི་བཏབ་ཚུལ། ཆོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། དོན་བདུན་བཞེས་པའི་

ཤིང་སྐལ་ལ་སྒྲེ་དུ་སྐར་མལ་དུ་བྱོན་ཏེ་དགོན་པ་བཏབ། འགྲོ་དོན་མཛད་ཅིང་ལྷོ་རྒྱ་དལ་ལམ་
བཏོན་ནས་དབུས་སུ་བྱོན། ཞེས་གསུངས་པ། ཁམས་སྒྲེ་ཤོད་དུ་ཀམ་པས་དགོན་པ་བཏབ་པ་
ལ་ཀམ་དགོན་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཡུལ་དེ་ལ་ཀམ་རུ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས། གྲུབ་
མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀམ་དགོན་གསར། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༣ ལོར་ཀམ་པ་སྐུ་སྤེང་བདུན་པ་ཆོས་
གྲགས་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། དགའ་ལྗན་པོ་བྱང་གི་དུས་འགོ་ཙམ་ན་བོད་སོག་དམག་གིས་
བཞིགས།

ཀམ་རེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན། དཔོན་པོ་ཀམ་རེས་ལེགས་དང་གཅིག་ཡིན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་
མཆན་ལ་དཔོན་པོ་ཀམ་རེས་ལེགས་ཟེར།

ཀམ་ཆགས་མེད། རབ་བཅུ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༩ལོར་ཡབ་ལྷགས་འཆང་ཨ་ཁུ་བརྒྱ་དབང་
གྲགས་དང་ཡུམ་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་རྫོག་མདའི་ཉེ་ལོགས་
རོམ་གནས་མདོ་ཁང་སྐུ་འབྱུངས། ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་རྫོག་དང་གཏོར་ཆོག་སྒྲོར་གྱི་
དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་། རྒྱག་ལེན་མན་ངག་སོགས་གསན། དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་
ནས་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་ཡབ་སྲས་དང་མཛུལ། ལྷག་པར་དུ་ཞུ་དམར་ཆོས་ཀྱི་དབང་རྒྱག་མདུན་
ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆན་ལ་ཀམ་ཆགས་མེད་ཞེས་གསོལ། ཀམ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྗེ་ཞི་དང་།
ཞུ་དམར་ཆོས་ཀྱི་དབང་རྒྱགས་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་ཆུ་སྐལ་ལྟ་བུ་ལྷག་ཙམ་ལ་
བསྟེན་ནས་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱང་བ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། གནས་ཆོས་མི་འཁྱུར་
རྗེ་ཞི་དང་། རྫོགས་ཆེན་བརྒྱ་རིག་འཛིན། དཔལ་ཡུལ་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ། རུ་བ་བརྩོན་
འགྲུས་རྒྱ་མཆོ། བརྒྱ་ཀུན་དགའ་སོགས་སློབ་ཆོགས་གངས་ལམ་འདས་པ་བསྐྱུངས། གསུང་
ཅོམ་ལ། གསར་སྐགས་གསར་རྙིང་གི་སྐུ་བ་ཐབས་ཆོག་ག་དང་། ཞལ་གདམས། མདོ་ས་
ཆོག་ཁྱིས་གཏོ་ས་རིས་སོགས་ཆོག་ལྷག་ལེན་དང་ཞལ་གདམས་བསྐྱུ་བ་ཁྲིད་སྒྲོར་བོད་བཅུ་
ལྷག་ཁ་ཤས་བཞུགས། སློབ་མ་རྣམས་ལས་རྫོགས་ཆེན་བརྒྱ་རིག་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་

ཆེན་པོར་ཁྲ་མར་བསྟེན་རྗེས་ཁྲ་སྟོབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་སྟབས་སྟོསྟོབ་བར་ན་སེལ་ཅུང་ཟད་
ཞུགས་པར་བཤད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༤པའི་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས་
གཅིག་ལ་སྤྱོད་གཤེགས་སོ། །

ཀམ་སྟེང་ཐིག་། ཀམ་པ་སྤྱི་མཉམས་པ་རང་བྱུང་དོན་རྗེས་བརྒྱུད་པའི་སྟེང་ཐིག་གི་ཆོས་སྟོར་དོ།
ཀམ་བསྟན་སྟོང་དབང་པོ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་པ་སྟན་ཆོག་ས་རྩ་རྒྱལ་གྱི་བྱ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་
མེ་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༤པོར་གཙང་སྟེང་སེང་གོ་ཡུང་མཆོད་རྟེན་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ཤེས་བྱ་བར་འཁུངས།
རང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་པ་སྟན་ཆོག་ས་རྩ་རྒྱལ་འདས་པའི་ལོ་དེ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་།

ཀམ་བསྟན་སྟོང་དབང་པོའི་ཁྱིམ་ས་ཡིག་། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བསྟན་སྟོང་དབང་པོས་བོད་ཀྱི་
སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་བདེ་ཆེན་གསང་སྤྲུགས་མཁར་གྱི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་སྤྲེལ་སེར་བ་
ཞེས་པ་དེར་འབྲི་བྱ་བཅུག་པ་བཞིན་གཙང་པའི་ཁྱིམ་ས་ཡིག་རྫོང་པ་ཤེལ་ཐམ་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་
དང་། ཞལ་ལྷའི་རྩལ་གཞག་ཕྱན་ཆོག་ས་དགེ་ལེགས་མའི་ཐེན་བྲིས། ཙམ་པ་ཁྱི་དཔོན་སྤྲུགས་
ཀྱི་ཁྱིམ་ས་ཡིག་རྫོང་པ་ཞིག་བཅས་ཁག་མང་པོར་ཞིབ་བསྟར་བྱས་ཏེ་བསྤྲེགས་པ་ཞིག་ཡིན་
ཞེས་ཁྱིམ་ས་ཡིག་དེའི་འགོ་བརྗོད་དུ་གསལ།

ཀམ་བསྟན་སྟུངས་དབང་པོ། ཐེ་པ་ཁིང་ཤག་པ་ཆེ་བརྟན་དོན་རྗེས་བྱ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། ཀམ་མ་ཐུ་
སྟོབས་རྩལ་རྒྱལ། ཀུན་སྤངས་ལྟ་དབང་དོན་རྗེ། ཀམ་བསྟན་སྟུངས་དབང་པོ་གསུམ་ནི་སྐད་
གསལ་ཆེ་ཞིང་། དཔལ་ཅུལ་སྟོང་གོས་ལྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ཀམ་བསྟན་སྟོང་དབང་པོའི་ཁྱིམ་ས་ཡིག་
གི་འགོར་ཡོད་པའི་སྤང་གཞིར་གསལ་ཞིང་། དེ་མིན་ཀམ་བསྟན་སྟུངས་དབང་པོའི་དམིགས་
བསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་འཁོད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་ལགས།

ཀམ་མ་ཐུ་སྟོབས་རྩལ་རྒྱལ། ཐེ་པ་ཁིང་ཤག་པ་ཆེ་བརྟན་དོན་རྗེས་བྱ་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསལ་
ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཀམ་པ། [ལེགས་]འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་རོ་བོ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐིན་
ལས་གཅིག་དུ་བསྟུས་པའི་བདག་ཉིད་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་འདི་ཉིད། ཐེགས་
དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་བཞེས་པའི་རྩལ་པ་མཆོག་གི་སྤུལ་པའི་

སྤྱི་དང་ཚུལ་དུ་བྱོན་པ་ཞིག་དོས་འདྲིན། མདོར་བསྡུས་ན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
ཐིན་ལས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་ཡིན་པས་ན་ཀཱ་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་བྱུང་།

ཀཱ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་སྤྲུགས་དམ་ལྷ་ཚན་ལ། སག་མོ་ལྷ་ལ། བདེ་མཆོག་ལྷ་ལ། དཔྱེས་
དོར་ལྷ་ལ། ཉ་མགིན་ལྷ་ལ། སྒྲོལ་མ་ལྷ་བཅས་སོ། །

ཀཱ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་གངན་ས་ལ། སྤྱི་ཡི་གནས་ཀྱི་པོ་གངས་ར། གསུང་གི་གནས་ཀཱ་
རི་མིང་། སྤྲུགས་ཀྱི་གནས་སྟོང་ལུང་མཚུར་ལ། ཡོན་ཏན་ཀྱི་གནས་འདོབས་སྤངས་ལུག་ཐིན་
ལས་ཀྱི་གནས་ཤར་བྱེགས་སྤང་རི་རྣམས་སོ།

ཀཱ་པ་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ། དུས་གསུམ་མཁུན་པ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལུགས་སྤྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༠ལོར་
མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤོད་གངས་ཀྱི་ར་བ་ཞེས་པ་དཀར་མཛེས་ར་སྤྲུག་གོང་དུ་ཡབ་གཤེན་ཆེ་གཤེད་
ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་བ་སྒྲོམ་བ་དོན་ཆེ་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་ལྷ་ཐོག་བཟའ་སྤང་ལུ་མིང་འབྲེན་གཉིས་
ཀྱི་སྤས་སུ་འབྱུངས། རྒྱུང་དུས་སུ་ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་རང་བྱུང་རྒྱལ་མོའི་སྒོག་སྤྱིང་ཞུས་ཏེ་
བསྐྱབས་པས་བྱུབ་པ་བརྟེས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པ་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་དུས་སུ་བྱོན་ནས་སྟོང་ལུང་གི་རྒྱ་དམར་བ་དང་། ལུ་བ་ཆོས་
ཀྱི་སེང་གེ་རྒྱལ་གཉིས་ལས་དབྱེ་ཚད་བསྐྱབས། མལ་འདུ་བ་འདྲིན་པ་ལས་རབ་བྱུང་བསྟེན་
རྒྱལ་ཞུས། ཤར་བ་དང་། རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་དོན་ཆེ། དཔལ་ཆེན་ཀྱི་ལོ། ལྷ་མ་ཨ་སེང་
སོགས་ལས་བཀའ་གདམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་
པས་མཁས་པའི་མཚན་སྟན་རྒྱས། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་བར་ཆེ་དྲུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཛུལ་
ཏེ་གདམས་པ་རྣམས་ཞུས། སྒྲོམ་པོ་ལ་སོགས་གནས་ངེས་མེད་ལོ་མང་དུ་སྒྲོམ་པས་རྟོག་པ་
བརྟེས། དུས་དེར་ཆེ་དྲུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེས་བྱུབ་ཐོབ་ཁམས་པ་མི་གསུམ་ཞེས་པ་སྒྲོབ་མ་
མཚན་སྟན་ཆེ་བ་གསུམ་བྱུང་བར་ཀཱ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་དང་། བདེ་བཤེགས་སག་མོ་
བྱུ་བ། གསལ་སྟོང་ལྷོ་སྤྲུམ་དང་གསུམ་ཡིན། དྲུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་འབྲེལ་བརྟག་པའི་
ཕྱིར་དུ་སྒྲོབ་མ་གསུམ་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་ལྟར་ཞུ་རེ་བཅོས་ནས་བྱིང་ཤོག་གསུངས་པ་
ལྟར། ཀཱ་པས་ཕྱིང་ཞུ་ནག་པོ་ཤད་ཞུ་འདྲིའམ་ཅན་འདི་བཅོས་ནས་གནབས། དེ་ནས་བཟུང་

ལྷ་མ་ཞུ་ནག་པ་ཞེས་གྲགས། རྗེས་སུ་ཞུ་ནག་དེ་ཉིད་མཁའ་འགྲོ་འབྲུམ་གྱི་དབུ་སྐྱེས་བཟོས་
པར་བཤད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་མཚུར་ཕྱ་ག་མ་གྲུ་བཞིར་ཆོག་ས་པ་བསྐྱེད་ས་ནས་
བཞུགས་པའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེས་གཞན་ལ་མ་གནང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
མ་དང་། རྗེས་རིམ་རྒྱུད་སེམས་དབྱེར་མེད་གཉིས་གནང་ནས། བུ་ཁྱིད་སྐྱེ་བ་པ་ཁམས་ཀྱི་ཀློ་
པོ་གངས་ར་ལ་ཕྱིན་ན། འགྲོ་དོན་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་འོང་ཞེས། ལྷང་
བསྐྱན་པ་ལྷན། དགྲུང་ལོར་ལྷ་པར་ཁམས་ཀྱི་ཀློ་པོ་གངས་རར་ཕེབས་ནས་ཀློ་པོ་གནས་ནང་
བཏབ། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་འགྲོ་དོན་མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་
ཁམས་འབྲི་ཁྱུང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། ཁྱིང་གི་སྐར་མལ་དུ་ཕེབས་ནས་གདན་ས་བར་པ་བཏབ།
ཞང་རིན་པོ་ཆེས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་སེང་གའི་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན་པ་གསུངས་པས་དེ་ནས་མ་
འོངས་སངས་རྒྱུས་བྱུག་པ་སེང་གའི་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་འཕོད་སྒོལ་དེ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་
ཅུ་པར་མཚུར་ཕྱར་ཕེབས་དེ་མཆོད་ཁང་གོང་མ་བཞེངས། དེར་གདན་ས་བསྐྱེད་ས་ནས་
བཞུགས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཁྱུང་གྱི་ལོ་༡༡༤༣ལོར་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་བཞི་བཞེས་
པར། མ་འོངས་པ་དགོན་པའི་ཡོན་བདག་རྒྱལ་པོས་བྱེད་པ་དང་། དེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ངས་
ཕན་འདོག་པར་འོང་། ཞེས་སྐར་ཡང་སྐུ་ལ་སྐུ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྐྱན་ནས་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

ཀམ་པ་སྐུ་ཐེང་གཉིས་པ། ཀམ་པ་ཤྲི། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་གྱི་ལོ་༡༡༥༠ལོར་མདོ་ཁམས་
འབྲི་ཁྱུང་གི་རྒྱུད་དེ་ཁམས་སྡེ་དགའི་དཔོན་པོ་སྟོན་དུ་སྐུ་འཁྱུངས། མཚན་ཆོས་འཛིན་ཞེས་
གསོལ། དགྲུང་ལོ་ལྷ་ནས་ཡི་གེ་སྟོན་འདོན་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་དགུ་ཅུ་ནས་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་བསྐྱབ་ཐབ་པར་དང་དེའི་དོན་ལྷག་སུ་རྒྱུད་པ་བྱུང་། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་
གང་འཆོམས་རེ་ངོ་ཤེས་པར་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྒྱལ་སྐུ་སྐྱེས་སྟོན་གྲག་པར་བསྟེན་
ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མ་ཞེས་གསོལ། སེམས་ཁྱིད་ཞུས་པས་གནས་ལུགས་
དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཐོག་མེད་དུ་མཐེན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཀཞོག་པ་བྱམས་པ་འབྲུམ་དང་།
ལུང་མང་ཕྱ་པ་སོགས་ལས་བསྟེན་རྗེས་ཞུས། ཀློ་པོ་གནས་ནང་སོགས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྐུ་བ་
གནས་རྣམས་སུ་ལོ་བཅུ་ལ་སྐུ་བ་བཅུ་མ་ཡོན་མཛད། འཛིག་བརྟེན་གྱི་ལྷ་འདེ་དུ་མས་ཞབས་

ཏོག་བྱེད་པ་གཟིགས། དེ་ནས་ཁམས་སྤང་ཕྱོགས་དར་ཅེ་མདོ་དང་། མི་ཉག་ཁྱུ་འབལ་མི་
 ཐང་། ལྷང་ཡུལ་སོགས་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་ཏུ་བྱོན་ནས་དགོན་པ་བཏབ་ཅིང་ཆོགས་པ་ལྷ་
 བརྒྱ་ཙམ་ལ་ཆོས་གསུངས། དུས་དེར་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་ལུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་དགྲང་ལོ་
 ཞེ་ལྷ་པའི་ས་སྤེལ་ལོར་དཔུས་ཕྱོགས་སུ་མེབས། མཚུར་ཕུ་དགོན་གླིང་དང་། བེ་རིས་ཉམས་
 པ་བྱས་པ་རྣམས་ཉམས་གསོ་བྱས་ཞིང་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་ལོ་དུག་བཞུགས། དགྲང་ལོ་
 ང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཡོས་ལོར་སོག་རྒྱལ་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་རྟོར་ཡུལ་དུ་
 མེབས། སོག་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་དོག་གི་བཀའ་ཆད་ལ་བྱལ་ཉགས་རིམ་པ་གསུམ་བརྟན་དེ་བཀའ་
 འོག་ཏུ་བཅུག། གླེ་མ་བཞི་ཞེས་པའི་མཆོན་གྱིས་གཟེངས་སུ་བསྟོན་ཅིང་གོང་དུ་བཀྲུང་། རྒྱ་
 རྟོར་མི་ཉག་ཡུ་གུར་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་མང་པོ་ཆོས་ལ་བཀོད། དགོན་སྡེ་དང་། མཆོད་རྟེན་དུ་མ་
 བཞེངས། དགྲང་ལོ་དུག་ཏུ་པའི་རྩ་ལག་ལོར་རྟོར་ཡུལ་ནས་གཞི་ར་གསེར་གྱི་བྱ་འདབ་དང་
 བཅས་པ་རྩ་འབྲལ་གྱིས་བྱངས་ནས་སྟོན་ལུང་མཚུར་ཕུ་དུ་བྱོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༢༤ ན་ལོར་ཉེ་གནས་
 ལྷན་མ་སྤྲེལ་ཚུལ་གྱིས་ཕྱོགས་བྱས་ཏེ་མཚུར་ཕུའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། དེ་རྗེས་མཚུར་
 ཕུའི་ལྷ་ཆེན་བཞེངས་ཞིང་དེའི་ནང་རྟེན་དུ་གསེར་དཔུལ་གྱིས་བྲིས་པའི་བཀའ་འགྲུར་ཕུ་སྟེ་
 བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་འདི་ནི་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསེར་བྲིས་ཀྱི་བཀའ་
 འགྲུར་ཐོག་མ་ཡིན། དེ་ནས་དགྲང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པའི་རྩ་ལག་ལོའི་བར་ལོ་དོ་རྟོར་གཅིག་ཙམ་
 མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་བཞུགས། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་རྩ་ལག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་རྗེ་
 ཉིང་གི་ཞལ་སྟོན་བྱལ་ཆེན་ཨོ་རྒྱལ་པ་ལ་སྐྱེ་གསུམ་རོ་སྟོན་གྱི་བྲག་དཔེ་དང་། ལྷ་ནག་བཅས་
 གཏང་ཅིང་མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་སྟོང་དགོས་པ་དང་། སྤུལ་པའི་སྐྱེ་སྤྱུར་དུ་འགྱོན་པ་ལ་མགོ་
 འདོན་བྱེད་དགོས་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ནས་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་གསུམ་པ། རབ་བྱུང་རྫོ་རྗེ། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ལ་སྟོན་
 མང་ཡུལ་གྱང་ཐང་གི་ར་ཕུ་བྱོང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་ཆེ་བྱིང་པ་ནག་
 པོས་ལྷ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཟོ་དགོས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་བཟོས་པའི་ལྷ་ནག་ཞིག་བན་བས། རྫོང་
 གི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས་བྱོང་གི་བྲིས་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུང་ཚུལ་གྱིས་ཅིང་མཛད་

པ་གང་སྐྱ་གསུམ་རོ་སྒོད་ཀྱི་ཆིག་ཅི་རིགས་གསུང་པར་མཛད། དགོང་ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་སྐབས་
སུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཇ་མ་བཙོང་ཞོར་དུ་མཚུར་བྱར་འབྱོར། ལུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་བྱིས་
པ་རོ་མཚར་ཅན་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བསུ་བ་དང། ཁྱི་ཐོག་དུ་གདན་བྱངས་པས་ཤད་གྱིས་
བྱོན་ནས་བཞུགས། ཁྱིད་སུ་ཡིན་ཟླས་པས། ང་ཀམ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་སོགས་སྔར་སྐྱེ་མའི་
ལུང་དང། བྱིས་པའི་རོ་མཚར་གྱི་རྟགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་ཆེན་ལུ་རྒྱན་པས་བྱིས་པ་
དེ་རང་གི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྤྱད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཅིང་མཚན་རང་བྱུང་དོན་རྗེ་ཞེས་གསོལ། འདི་
བོད་དུ་རང་གི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྤྱད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྟོལ་ཐོག་མར་ཡིན། འདིའི་སྐྱ་གོང་མ་སྐྱ་
མ་ཀམ་པ་ཁྲི་དང། ཀམ་པ་ཁྲི་ནི་མཚུར་བྱ་དགོན་པ་ཐོག་མར་འདེབས་མཁན་ཀམ་པ་དུས་
གསུམ་མཁའ་པའི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཅིང་རང་བྱུང་དོན་རྗེ་ཀམ་པའི་སྐྱ་ལྷེང་
གསུམ་པར་ངོས་འཛིན། དེ་ནས་བཟུང་ཀམ་པ་སྐྱ་ལྷེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་བྱུབ་
ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པའི་མདུན་ནས་བསྐབས་གཉིས་གཙོ་བོར་གནང་བར་གཞིར་བཅས། སྐྱ་མ་ཤེས་
རབ་རྒྱལ་མཚན། དགོ་བཤེས་རྒྱལ་བ་ལ། གཉན་རས་དགོ་འདུན་འབྲུམ། སྒོ་བ་དཔོན་དགོ་
འདུན་རིན་ཆེན། གསང་ཕུ་སྤྱིང་སྤྱིད་ཀྱི་གདན་ས་པ་ཤུག་གཞོན་ལུ་སོགས་ལས་བདེ་དབྱེས་
ལ་སོགས་སྐགས་གསར་མའི་རྒྱད་སྟེ་རྣམས་དང། རྟིང་རྒྱད་སྐབ་ཐབས་དང་བཅས་ལ། མདོ་
ལུགས་ཀྱི་དབུ་པར་ལ་སོགས་གཞུང་ཀ་བོད་ལྷ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་མདོ་སྐགས་རིག་
གནས་དང་བཅས་པ་ལ་མཁས་པའི་མཚན་སྟན་རྒྱས། རབ་བྱུང་དུག་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༣༩༩ལོར་ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོན་རྗེས་བོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོག་ཆུ་ཁར་ལུགས་ཟམ་བཙུགས།
དུས་དེར་འཛམ་སྤྱིང་སྤྱི་བསང་ཞེས་པའི་བསང་ཡིག་འདི་བཙུགས། རབ་བྱུང་དུག་པའི་ཆུ་
སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ལོར་རྟོར་རྒྱལ་ཐོ་གན་ཐེར་སུས་གདན་ཞུས་ལྟར་རྟོར་ཕུལ་དུ་ལེབས།
བོད་དང་རྒྱ་ཡུལ་གྱི་ལམ་པར་འབྲོད་ཆུ་ཆེན་གནང། ཤིང་ཁྱི་ལོར་སྐར་བོད་དུ་ལེབས། ཐེ་
བྱི་ལོ་སྐར་ཡང་རྟོར་ཕུལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ལེབས། རབ་བྱུང་དུག་པའི་ས་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༩༩ལོར་དགུང་ལོ་དུག་པ་སྤྱིའི་ཡང་སྤྱད་ཀོང་པོ་དུ་འབྱུང་བ་ལུང་བསྟན་ཞིང་རྒྱ་ནག་གི་
ཅིང་དུ་སྐྱ་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱ་ཐེང་བཞི་བ། རོལ་པའི་རྩོམ། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༠ལོར་ཀོང་
ཡུལ་རྫོང་ཨ་ལ་རོང་ཞེས་དེར་བྱས་དཔལ་འབར་རྫོང་ཁོངས་སྐྱ་འབྲུངས། སྔོན་ཀམ་པ་སྐྱ་
ཐེང་གསུམ་པ་སྐྱ་གཤེགས་ཁར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲུ་ཡི་གུང་པས་རྩེ་ཉིད་ཞིང་གང་དུ་འབྱོན་
ཞུས་པར། ཁོ་པོ་ཤར་སྤྱོགས་ཀོང་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་འོང་བས་ཁྱོད་ཀྱང་དེར་ཤོག་གསུངས་
པ་བཞིན། དགུང་ལོ་གསུམ་པ་ར་ཀོང་ལུང་རལ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཉར་པོར་ཐེབས་མ་ཐག་
ཡུལ་ལ་ང་ཀམ་པ་ཡིན་ཚུལ་གསུང་པ་དང་། མཛད་པ་རོ་མཆར་ཅན་དུ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་
གཏམ་ཐོས་པ་དང་། མཚུར་བྱ་ནས་སློབ་དཔོན་གྲུ་ཡི་གུང་པས་རྩེ་གོང་མའི་གསོལ་ཇ་བ་ཤུག་
སེང་མངགས་ཏེ་ཉེ་གནས་བྲམ། མི་རིང་བ་སློབ་དཔོན་གྲུ་ཡི་གུང་པ་ཉིད་ཐེབས་ནས་ཀམ་པ་
རང་བྱུང་རྩོམ་འཕྲུལ་སྤྱི་དུ་རོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་མཚུར་བུར་གདན་
སར་འཁོད། དགེ་འདུན་སྦྲང་པའི་མཁན་ཆེན་དོན་བྱུབ་དཔལ་སོགས་ལས་རབ་བྱུང་ཞུས།
མཆན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གསོལ། རྒྱལ་བ་གཡུང་སྟོན་པ་ལས་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་
པར་གསུམ། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཆུ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༣ ལོར་ཀོང་པོ་ཞོ་ཁར་སྐྱ་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱ་ཐེང་ལྔ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༤ ལོར་ཡལ་
ཐུགས་པ་གྲུ་དེན་ཆེན་དང་། ཡུལ་ལྷ་མོ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྤང་པའི་བྲེ་བྲག་ཨེ་མ་སྤང་
ཁྱོང་དུ་སྐྱ་འབྲུངས་ཤིང་། ང་ཀམ་པ་སྤྱི་ཡིན་ཞེས་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་སོགས་ཀམ་པའི་ཡང་
སྤྱལ་ཡིན་པའི་ཉགས་མཆན་མང་པོ་བསྟན་པར་རྣམ་ཐར་ལས་བཤད། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ཞུ་
དམར་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ་དང་མཛུལ། ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་འཕྲུལ་སྤྱི་དུ་རོས་འཛིན། དགུང་
ལོ་བདུན་པ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་བྱུང་། མཆན་ཆོས་དཔལ་བཟང་
པོ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་ཁམས་གོ་འཛོད་དང་། ལྷོ་ཁ་དང་། ཀོང་པོ། དུགས་
པོ་སོགས་ས་གནས་མང་པོར་ཆོས་གསུངས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་
ལོ་ཉེར་བཞི་པའི་མེ་པག་ལོར་རྒྱ་ནག་དུ་མིང་གཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོས་གདན་ཞུས་ལྷར་བེ་ཅིང་དུ་
ཐེབས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༥ལོར་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་སྤྱི་ཡི་ཡང་
སྤྱིད་མདོ་ཁམས་ཀམ་པ་ཉེ་ལོགས་ཞིག་དུ་འབྱོན་པར་ལུང་བསྟན་ནས་ཞིང་སྐྱ་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱ་ཐེང་བདུག་པ། མཛོང་བ་དོན་ལྟན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྒྲེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༡༦ལོར་ཡབ་
གོ་ལོང་བསམ་འབྲུག་དོ་རྩེ་དང་། ཡུམ་ཐེང་བཟའ་བརྒྱ་མཆོག་ཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྩེ་གོང་མའི་
ཞལ་ཆེས་མ་ལྟར་མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོ་ཀམ་འི་ཉེ་ལོགས་དོམ་གྱི་གོང་དུ་སྐྱ་འབྲུངས། འབྲུངས་
དུས་སུ་ལྷས་བཟང་པོ་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་། དོམ་པ་བྱ་བལ་ལ་ཡང་ཡུལ་དེར་སྐྱལ་བའི་སྐྱ་
འབྲུངས་པའི་མི་ལྷས་སོགས་བྱུང་སྐབས་འབྲུངས་ནས་རྒྱ་བ་གཅིག་ལོན་པ་དང་གིས་པ་དེར་ལྷ་
བར་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་གསུམ་མ་ལོན་ཅིང་ན་ཡུལ་མི་ཞལ་མཇལ་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་
གསུངས་པ་དང་། ཀམ་དགོན་དུ་དུས་མཆེན་གྱི་སྐྱ་དོས་གཟུང་བ་སོགས་དོ་མཆར་བའི་མདོན་
མཆེན་གྱི་རྟགས་མང་དུ་གསུངས། ལྷ་མ་གཅོད་པས་ཀམ་པའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་པ་དེལ་བསྐྱགས།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གོང་པོ་དུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་མཇལ་ཞིང་
ཆོས་སྒྲིང་སྒྲིང་རྣམས་ལྟས། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་།
མཆོན་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་ཞེས་གསོལ། རྩེ་བཅུན་སྒོ་གྲོས་འིན་ཆེན་ནམ་ཆོས་རྩེ་རྩྭ་རྩ་
འལས་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་མན་ངག་མཐའ་དག་གསན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱ་སྟེ་ལོ་
༡༧༥༥ལོར་དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་དབུ་ལྷ་དང་། བསྐྱེ་འཕྲིའི་ཞལ་གདམས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ། ལུང་
བསྟན་བཀའ་རྒྱ་ཅན་བཅས་གོ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ལ་གཏད་ནས། དེད་མ་སྤེལས་ཀྱི་
བར་དུ་རྟེན་འདི་རྣམས་རྒྱ་མ་ཉམས་པར་གྱིས་ཞེས་གསུངས་ནས་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་
བསྐྱར་ཉེ་ཞིང་བཤེས།

ཀམ་པ་སྐྱ་ཐེང་བདུག་པ། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༥༧ལོར་
རྩོད་ཀྱི་སྟེ་མདའ་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་སྐྱ་གས་འཆང་གྲགས་པ་དཔལ་གྲུབ་དང་། ཡུམ་རྩོད་ར་
བཟའ་ལྷ་མོ་སྒྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྲུངས། རྒྱལ་ཆབ་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་དང་། བན་ཀན་
འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་གོང་མའི་ཞལ་ཆེས་བཀའ་རྒྱ་ལྟར་ཀམ་པ་མཛོང་བ་
དོན་ལྟན་གྱི་ཡང་སྤྱིད་དུ་དོས་འདྲིན། དོན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་གཏད། སྐྱ་ནར་
སོན་པ་དང་མཁས་པའི་མཆོན་སྟན་རྒྱས། ལྷག་པར་དུ་ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆད་
མ་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཆོ་བརྩམས། སྐྱ་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལོ་ནས་ཁམས་སུ་བྱུང་སི་ཏུ་པ་ལ་དོམ་

གྱི་གནས་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་སྤྲུལ་སྤྱོད་པར་ལུང་གི་ཆབ་ཤོག་གནང་ཟིན་ནའང་། རབ་
བྱུང་བརྒྱུད་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༦ལོར་དགུང་ལོ་དགས་པ་ལྷོ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་
ཉིན་གྱི་དཔོང་མོ་གསོལ་ཅོག་གི་ཞལ་ཆེམས་གསལ་ལ་མ་གསལ་བ་ཞིག་འཛོག་གནང་སྟེ་མོ་
རེངས་སུ་སྤྱོད་གཤེགས།

༡༩་པ་སྤྱི་ཐེང་བརྒྱད་པ། མི་བསྐྱོད་དོན་ཅེ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༧ལོར་ཆབ་མདོ་
ངོས་ཆུ་རྒྱུད་ཏུ་སྤྱོད་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཆབ་བཟ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་
གྱིས་སྤྱོད་མའི་ཞལ་ཆེམས་བཞིན་༡༩་པའི་ཡང་སྤྱི་དངོས་འཛིན། ཐེག་ཆེན་བསྟན་གནས་
གྱི་སྟོན་པ་གནང་། མཆོན་ཆོས་གྱི་གྲགས་པར་གསོལ། དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱལ་མཉན་པ་ཅ་
པའི་ལྷ་མར་བསྟེན། མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་དབུ་མ་དང་། པར་ཕྱིན།
འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་གྱི་གཞུང་ལ་རེ་རེ་བཞིན་འབྲེལ་ཆེན་མཛོད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་
གསང་སྤྲུགས་སྐོར་ལ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྷན་པའི་རྒྱུད་སེམས་དབྱེར་མེད་བསྟན་
བཅོས་མཛོད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༤ལོར་དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་སྤྱོད་
གཤེགས།

༡༩་པ་སྤྱི་ཐེང་དགུ་པ། དབང་ལྷག་དོན་ཅེ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༦ལོར་མདོ་
ཁམས་ཏེ་ཤོད་ཁ་བ་སྤྱིང་རིའི་ཉེ་ཞོལ་སྟག་བཟང་གོང་ཏུ་སྤྱོད་འབྱུངས། འབྱུངས་པའི་ཆེ་ངོ་
མཆོང་པའི་ལྷས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱན་གྱིས་མིག་ལམ་དུ་བྱུང་སྐབས་ནང་སོ་ལྷགས་མོ་སོགས་གྱི་
བཟ་ཤིས་ཁ་བཅུགས་གཤོག། དེ་རྗེས་མི་རིང་བ་ན་ཞུ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གིས་སྤྱོད་
ཐེང་བརྒྱུད་པ་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་སྐབས་གསུངས་པའི་ལུང་བསྟན་ལ་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་
༡༩་པའི་ཡང་སྤྱི་དངོས་འཛིན་བྱས། མཆོན་དཔལ་ལྷན་མི་བཅ་ཆོས་གྱི་དབང་ལྷག་ཅས་
གསོལ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༣ལོར་དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་སྤྱོད་གཤེགས།

༡༩་པ་སྤྱི་ཐེང་བཅུ་པ། ཆོས་དབྱིངས་དོན་ཅེ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༤ལོར་མདོ་
ཁམས་མགོ་ལོག་ཡུལ་གྱི་གི་བེ་ཐང་ཏུ་སྤྱོད་འབྱུངས། གར་དབང་ཆོས་གྱི་དབང་ལྷག་གིས་རྗེ་
དགུ་པས་ཡང་སྤྱི་དཔལ་སྤྱོད་གསུ་སྟེ་བས་པའི་སྤྲུགས་འདུན་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ཞལ་ཆེམས་

སྤྱལ་བ་ལ་གཞིར་མཛད་དེ་ཀམ་པའི་ཡང་སྤྱི་དུ་རྩོས་འཛིན་གནང་། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་རྒྱ་
མཆོས་གཙུག་ཤུད་བཞེས། གྱི་ལོ་༡༤༧༧ལོར་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྤྱི་དགའུང་བཙུགས་
ཤིང་། གཙང་བ་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་གཏོར་བཏུགས་ཤིང་པའི་སྐབས་སུ་ཀམ་པའི་
ཆོས་སྐར་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཏོར་ཞིང་། ཀམ་པ་ཆོས་དབྱིངས་དོན་རྗེ་ཡང་པོད་ཡུལ་དབུས་སུ་
བཞུགས་བཅོད་མེད་པར་འཛད་ཡུལ་གྲོས་གྲོལ་གྲིན། དེར་འཛད་ས་ཐམ་རྒྱལ་པོས་དབུ་གླུར་
བཀྲར་ཞིང་ཡུན་རིང་བཞུགས། རི་མོ་དང་སྤྱན་དག་ལ་ལྷག་པར་མཁས་པས་ཁོང་གི་བྱག་གིས་
སྐར་ལུགས་ཐང་ཁ་ཁ་ཤས་དེར་དུས་ཀྱང་མཛུ་རྒྱ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྟག་
གྱི་ལོ་༡༤༧༧ལོར་དགའ་ལོ་དོན་གཅིག་པ་ལ་སྐྱ་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱ་ཐོང་བཙུ་གཅིག་པ། ཡེ་ཤེས་དོན་རྗེ། རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པའི་མེ་འབྲུག་གྱི་ལོ་
༡༤༧༧ལོར་མདོ་ཁམས་མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་སྐར་ཁོག་ཏུ་སྐྱ་འབྲུངས། དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་
པོས་ཀམ་པ་བཙུ་པའི་ཡང་སྤྱི་དུ་རྩོས་བཟུང་། མཚུར་ཕུར་གདན་བྱངས། རབ་བྱུང་བཙུ་
གཉིས་པའི་ཆུ་ཉི་གྱི་ལོ་༡༥༠༣ལོར་དགའ་ལོ་ཉིར་བདུན་པར་སྐྱ་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱ་ཐོང་བཙུ་གཉིས་པ། བྱང་རྒྱལ་དོན་རྗེ། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག་གྱི་ལོ་
༡༥༠༣ལོར་མདོ་ཁམས་སྤེ་དགའི་དཔོན་པོ་སྟོན་གྱི་དཀྱིལ་ལེ་གོང་དུ་སྐྱ་འབྲུངས། སྐྱ་གོང་
མས་ས་སྟོང་སྤེ་དགའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞལ་བཞེས་ལུང་བསྟན་ལྷར་དབུས་ནས་སྐར་གྱི་མགོན་གཉིར་
པན་བདེ་ཁམས་ཐོགས་སུ་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཡང་སྤྱི་དུ་རྩོས་འཛིན་པེབས་སྐབས། ལྷ་ཐོག་ཏུ་གཉིར་
སྟོན་མི་འབྱུང་དོན་རྗེ་དང་མཛུ་བས་ཀམ་པའི་མཆོག་སྤྱལ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་དང་ཡལ་ཡུམ་གྱི་
མིང་སོགས་གསལ་སྟོན་གནང་། དགའ་ལོ་བཞི་པར་ཞུ་མར་དཔལ་ཆེན་ཆོས་གྱི་དོན་གྲུབ་
གྱིས་མཆོན་དང་ཞབས་བརྟན་བཅས་ཕུལ། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱེ་གྱི་ལོ་༡༥༠༣ལོར་
ཞུ་མར་དཔལ་ཆེན་ཆོས་གྱི་དོན་གྲུབ་དང་ཁོང་ནས་གཉིས་རྒྱ་ནག་དུ་ཕེབས། ལོ་དེར་ཡལ་
སྤྱས་ནས་གཉིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྐྱ་གཤེགས། སྐབས་དེར་ཀམ་པ་དགའ་ལོ་སུམ་ཅུ་དང་། ཞུ་མར་
པ་དགའ་ལོ་སོ་བརྒྱད་ཡིན།

ཀམ་པ་སྐྱ་ཐོང་བཙུ་གསུམ་པ། བདུད་འདུལ་དོན་རྗེ། རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ཆུ་གླང་གྱི་ལོ་

༡༧༣༣ ལོར་དབུས་ལྷ་སའི་རྫོང་ཁྱེད་ལྷ་ས་ལྷོ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། རྒྱལ་ཚབ་སྐྱེ་བྱེད་བུ་ན་པ་ལོ་ལྷོ་དཀོན་མཆོག་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀམ་པའི་ཡང་སྤིང་དུ་ངོས་འཛིན། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མར་བསྟེན། སྐབས་དེར་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གིས་བཀའ་བརྒྱད་པ་ལ་བཀའ་ཆད་འཁེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལ། ལྷ་སའི་ལྷོ་དུ་ཆུ་ལོག་གིས་ཉིན་ཁ་བྱུང་འཕྲིན་བཅོལ་གྱིས་བརྒྱུག་པས་བོད་བོད་སྟེ་བ་གཞུང་སྒྲར་ཡང་བདག་རྒྱུན་ཐོག་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོར་དབྱང་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་ལྷ་སར་སྐྱབས་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་བུ་བཞི་ལ། ཐེག་མཆོག་དོན་ཅེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ ལོར་མདོ་ཁམས་ཟལ་མོ་སྒྲར་གི་རྒྱ་ནང་ཡིད་ལྷུང་བཟུ་གིས་མཐོང་སྟོན་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། འབྲུག་ཆེན་སྐྱེ་བྱེད་བརྒྱད་པ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་དག་དབང་། མཆོན་གཞན་འབྲུག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲར་བས་རྗེ་ཤོང་མའི་ལུང་དོན་ལྷ་ར་ངོས་འཛིན་ཅིང་། མཆོན་དཔལ་ལྷན་རིག་ཀྱན་སྐྱེན་བྱུབ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་དོན་ཅེ་ཞེས་གསལ། སི་ཏུ་བརྒྱ་ཉིན་བྱེད་དང་རྒྱལ་དབང་འབྲུག་ཆེན་ནས་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྷ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལོར་དབྱང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་སྐྱབས་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་བཅོ་ལྷ་ལ། མཁའ་ཁྲབ་དོན་ཅེ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྷ་པའི་ལྷགས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་གཙང་ལུང་སྟོད་ཤེལ་དཀར་རྒྱལ་ཅེར་སྐྱེ་འབྱུངས། དབྱང་ལོ་བྱུག་པའི་མེ་བྱེ་ལོར་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔའ་ལོ་སྐྱེ་བྱེད་དབྱུ་བ་གཙུག་ལག་ཉིན་བྱེད། འབྲུག་ཆེན་སྐྱེ་བྱེད་དབྱུ་བ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ནམས་དགོངས་པ་མཐུན་བཤ། དཔལ་ལྷན་རང་བྱུང་མའི་མེ་ལོང་ལས་གསལ་བ་ལྷ་ར་ཀམ་པའི་ཡང་སྤིང་དུ་ངོས་འཛིན། མཁའ་ཀོང་མཆོག་གསུམ་གྱིས་མངའ་གསོལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་ལས་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་དག་མ་ལུས་པར་གསན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྷ་པའི་ཆུ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༣ ལོར་དབྱང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་སྤྱིའི་ཡང་སྤིང་མདོ་ཁམས་འདན་ཁོག་ཏུ་ཨ་ལྷག་ཆང་གི་ཁྲིམ་དུ་འབྱུངས་པའི་ལུང་བསྟན་ཁ་གསལ་ཅན་གནང་སྟེ་སྐྱབས་གཤེགས།

ཀམ་པ་སྐྱེ་བྱེད་བཅུ་བྱུག་ལ། རིག་པའི་དོན་ཅེ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྷ་པའི་ཤིང་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་མདོ་

ཁམས་སྡེ་དགའི་འདན་ཁོག་ཏུ་ཨ་སྤྱག་ཚང་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས། སྤྱི་ལོ་མའི་ལུང་བཞུན་
བཞིན་སི་ཏུ་བསྐྱོད་བར་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ཀྲཱ་པའི་ཡང་མིན་འབྱུངས་བྲལ་དུ་ངོས་འཛིན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༡༤ལོར་རྒྱལ་བ་འཇིག་པོ་དང་ལྷན་ཏུ་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ལོར་རྒྱ་གར་
དུ་ཕེབས་ཅིང་འབྲས་ལྗོངས་རུམ་གཏེག་ཏུ་གཏན་བཞུགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ལོར་དགུང་ལོ་དང་བརྒྱད་པར་ཨ་འུ་ལོ་ལྷལ་དུ་སྤྱུ་གཤེགས།

ཀྲཱ་པ་སྤྱི་ལོ་བཅུ་བདུན་པ། འགྲོ་འདུལ་ཕྱིན་ལས་རྩོམ་ཞི། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལྷང་སྤྱི་ལོ་
༡༩༡༥ལོར་ཁམས་ལྷ་ཐོག་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས། སྤྱི་ལོ་དུས་ནས་སྤྱི་ལོ་ལ་འབད་བཅོམ་ཆེ་
སྟབས། མདོ་སྤྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་མ་ཟད། བོད་བྱིན་རྒྱ་
གསུམ་གྱི་རྒྱུད་རིགས་ཐོགས་པར་མེད་པ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད།

ཀྲཱ་པའི་སྤྱུ་གསུམ་རོ་སྤྱོད། ཀྲཱ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་གནད་བཞི་ཆོས་ཉིད་གྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་སྟོན་པའི་ཆོས་སྟོ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཅ་བཞི། གང་ཟག་སྟོ་དམན་པ་རྣམས་
སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་བཞིས་རྒྱུད་སྤྱོད་བ་དང་། དབང་འབྲིང་རྣམས་ལ་བཅའ་བ་ལུས་གྱི་གནད།
སྟོག་ཅོལ་རྒྱུད་གྱི་གནད། དམིགས་པ་སེམས་གྱི་གནད། ལུས་སྤྱོད་འབྱུངས་འཁོར་གྱི་གནད་
བཞི་དང་། བཞི་ཀའི་ཅ་བ་བདེ་ཤོད་གཏུམ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་སྟོན། གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་
ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྤྱུ་གསུམ་རོ་སྤྱོད་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅིག་ཅར་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་འབྲིང་
པར་མཛད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱུ་གསུམ་རོ་སྤྱོད་ནི། ཀུན་རྩོམ་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་དང་འབྲེལ་བ་སྤྱུལ་སྤྱུའི་
རོ་སྤྱོད། སྟོག་ཅོལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སྤྱུའི་རོ་སྤྱོད། བརྩམ་མི་མཆོན་ཅིང་ཐ་སྙད་ལས་འདས་
པ་གཏུག་མ་རང་བཞག་གི་གནད་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་སྤྱུའི་རོ་སྤྱོད་པའི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པ་
རབ་འབྲུམས་རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་རིམ་པ་འདི་ཉིད་འཆི་ཀར་ཞག་བདུན་ཅུ་
བསྟོམས་པས་ཀྱང་གདོན་མི་ཐ་བར་རྩོམ་འཆང་གི་ས་བརྟེས་པར་གསུངས་སོ།

ཀྲཱ་པའི་བཀའ་བབས་གྱི་སྟོབ་མ་བཞི། ཤེས་རབ་གྱི་བཀའ་བབས་སྡེ་རྒྱུད་སངས་རྒྱལ། རྒྱལ་
འབྲུལ་གྱི་བཀའ་བབས་འབལ་ཆ་སྟག་དེལ། རྣམ་ཐར་གྱི་བཀའ་བབས་བྲ་བ་བཀའ་གདམས་
པ། རྟོགས་པའི་བཀའ་བབས་དབྲ་ལེ་དགེ་ཆོས་བཅོམ། འགྲོ་དོན་གྱི་བཀའ་བབས་འགྲོ་དོན་

རས་ཆེན་དང་ལྔ་ལོ།

ཀམ་ཕུན་ཆོག་ས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། གཙང་པ་སྡེ་སྡེ་ཕུན་ཆོག་ས་རྣམ་རྒྱལ། རབ་བྱུང་དགུ་
པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ ལོར་གཞིས་ཀ་བསམ་འབྲུག་ཅེར་སྤྱེས། རྩེ་དུས་ནས་པ་མ་
གཉིས་ཀ་འདས། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་པ་ཤིང་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ ལོར་ཡར་རྒྱུ་བ་པ་དང་མ་མཐུན་
བར་དམག་དབྱང་ཡར་རྒྱུ་བ་ཏུ་བྱེད་ནས་ཆར་བཅད་དེ་ཡར་རྒྱུ་བ་སྡེ་བ་བདུད་འདུལ་གྲགས་
པ་ཁྱི་མ་ཆང་རྣམས་ལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་གཞིས་ཀ་སྤོང་བཅས་བཞག །ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༦༣༠ལོར་
ཁྱི་ཚུལ་དུ་འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་འདས་ཟེར་ཡང་། རོན་དངོས་སུ་གཟུང་ནད་ལོག་སྟེ་འདས་པ་ཡིན།
ཀམ་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། དཔལ་སྤང་ལོ་རྒྱ་བའམ་མཆོན་གཞན་ཀམ་འཕྲིན་ལས་
གཉིས་པ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༦ ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་
ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༩ ལོ་བར་དགུང་ལོ་བྱ་བཞི་བཞགས། མཆོན་དངོས་ལ་དག་དབང་ཆོས་
རྒྱལ་ཟེར། དགུང་ལོ་ཞི་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་དག་ཡིག་
དག་སྒྲོན་བཅུ་མས།

ཀམ་བཟླ། ལས་ཀྱི་རྩོམ།

ཀམ་རབས་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད་པའི་བླ་མ་རིམ་བྱོན་ཀམ་ལེ་མཆོན་ཅན་བརྒྱད་དེ་ཀམ་དུས་གསུམ་
མཁུན་པ། ཀམ་བཟླ། ཀམ་རང་བྱུང་རྩོམ། ཀམ་རོལ་པའི་རྩོམ། ཀམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཀམ་
མཐོང་བ་དོན་ལྡན། ཀམ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ། ཀམ་མི་བསྐྱོད་རྩོམ་རྣམས་སོ།

ཀམ་རིན་ཆེན། མཆོན་གཞན་ཀམ་དེས་དོན་བསྟན་འཛིན་ཕྱིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༦༠ལོར་སྤྱུ་འབྲུངས། ཀམ་པ་བདུད་འདུལ་རྩོམ་དཔོན་
པོ་ཀམ་དེས་ལེགས་ཀྱིས་ཡོང་སྤྱད་འཛིན། ཀམ་པ་བདུད་འདུལ་རྩོམ་དང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་
འབྲུང་གནས། བྱ་བེན་ཏུ་མཁུན་མགོན་པོ་སོགས་བསྟེན་ནས་སྒོ་བ་གཉིར་གནང་། རྩེ་པར་
དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དང་། ལག་ལེན་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་སྟན་རྒྱས། རབ་
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༤ལོར་སྤྱུ་བསྐྱུས་འཆི་མེད་རོར་འབྲེང་མ་བུ་བཅས་
བཅུ་མས། འདས་ལོ་མི་གསར་ཡང་སྤྱི་ཆེ་རིང་ཅམ་བཞགས་པ་གྲགས། དེ་ལ་ཡང་སྤྱད་གཉིས་

འབྲུངས་པར་དང་པོ་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ལ་པོའི་ཐུགས་སྙམ་སྤྱི་འབྲུངས་པས་དཔལ་སྤྱངས་སྤྱི་
ཐུང་ལེབས་མ་ཐུབ་པ་འབྲས་ལྗོངས་སྤྱི་བཞུགས། གཉིས་པ་ནི་ད་ལྟའི་ཆབ་ཆོད་གོན་པའི་སྤྱི་
སྤྱི་སྤྱི་ཐུང་རིམ་ཐོན་འདི་ནམས་ཡིན་ནོ། །

ཀམ་ཤ་ཉམ། གཞུང་གི་མིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན། ཉང་དོན་ནི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ལས་རིགས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ལག་ལེན་ནམ་གངས་བརྒྱ་དང་གཅིག་གི་བྱ་ཚུལ་ཞིབ་པར་
གསུངས་ཡོད།

ཀམ་ཤག། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། འདི་སྤྱང་མ་ཁང་ཞིག། བདག་ཐོབ་སེ་ར་སྤྱི་
སྤྱི་འོད་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན། ཐུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་
ཐོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།

ཀམ་ཤིང་ཏ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༤ལོར་ཀམ་ཐེན་ལས་བས་བརྩམས་པའི་ཐུབ་
མཐའི་ནམ་བཤད་ཀྱིས་པ་ཞིག།

ཀམ་ལྷ་སྤྱི་དགོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༣ལོར་ཀམ་པ་སྤྱི་ཐུང་གསུམ་པ་རང་
བྱུང་རྟོ་རྩེས་བཏབ། ཐུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།

ཀར་ཐུང་གི་རིས། ཀར་འཛོ་ཐུང་ལྷ་ཐུང་རིས་ཏེ་བལ་ཡུལ་དུ་དར་བའི་ཆར་འབྲས་སོགས་བཏགས་ཐབས།
ཀར་ལུགས། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ལུགས་སློལ་ལ་ཟེར།

ཀར་ཤོད་ཀམ་བཟ་ཤིས། དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཡས་མས་ལ་ཀར་ཤོད་དུ་སྤྱི་
འབྲུངས། ཁོང་གིས་ནམ་མཁའ་བཟ་ཤིས་དང་། ཆོས་བཟ་ཤིས་ཀྱི་སྐར་ཁྲིས་ཕྱག་རྒྱན་ལ་
སྤྱངས་པ་མཐར་ཐོན་པ་མཛད་དེ་དེ་མོའི་གནས་ལ་གཞན་སྤང་མི་འཛོག་པའི་སློབས་པ་བརྟེན་
ཤིང་། སློབ་མ་མང་པོ་རྩེས་སྤྱི་འཛིན་ཏེ་སྐར་ཁྲིས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱན་དར་སྤེལ་གཏོང་བར་ཕྱག་རྩེས་
མད་དུ་བྱུང་བ་བཞག་ཡོད།

ཀར་པ་ན། [ལེགས་]གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་དུལ་གྱི་ཆོད་གཞི་ཞིག་ཡིན།

ཀམྱེར། [ལེགས]འོད་སྐད་དུ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཟེར། སལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་༡༠༥ལོ་ནས་༩༩༧ལོ་
བར་ཡིན་ཆོད་ལ་སྐབས་དེར་ཀུན་དགའ་བོའི་སློབ་མ་དག་པཅོམ་པ་ཉི་མ་གྲུང་བས་ཡུལ་དེར་
བྱོན་ནས་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་དུལ་བཏུལ་ནས་མཆོ་བསྐྱམས་པའི་ཤུལ་དུ་སྐམ་ས་ཆགས་ཏེ། རིམ་
གྱིས་ཡུལ་གཞན་དག་ནས་མི་མང་པོ་དེར་འཛོམས་ཤིང་། ཁྱོད་ཁྱེད་ཆེན་པོ་དགྲ་དང་ཁྱོད་
གསེབ་ཁག་མང་པོ། རྒྱལ་པོའི་པོ་བླ་གཅིག་ །གཙུག་ལག་ཁང་བཙུག་ཉིས། དགེ་འདུན་ཏ་
ཅང་མང་པོ་འཛོམས་པ་ཞིག་ཆགས་པར་གསུངས་ཡང་སྤྱི་སྤྱེགས་རིག་བྱེད་སྤྱི་བ་འགའ་ཞིག་
གིས་བཤད་སྟོལ་ལ། དང་སྟོང་ཀ་ཤུ་བཅེར་བ་ཞིག་ཡུལ་དེར་བྱོན་ནས་མཆོ་རྟོལ་དུ་བཙུག་པ་
ཡིན་པས། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་དང་སྟོང་དེའི་མཆན་ལས་གས་ཏེ་ཀ་ཤིསྟེར་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན་
ཟེར་བའང་སྤྲང་།

ཀམྱེ་རའི་ཡི་གེ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁྲིའི་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ཡིག་གཟུགས་མི་
འདྲ་བ་ཁ་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་ལྷང་ལྷང་བརྟེན་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དུ་
གསལ་ལོ།

ཀའུ་མཐུ། འདི་ལ་དེང་སང་བོད་སྐད་ཐོག་ཀ་ཏེ་མན་རུ་ཟེར་ཞིང་རྒྱ་སྐད་དུ་ཅ་ཏེ་མན་རུ་ཅུ་ཞེས་
འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀི ① མིང་འགའི་མཐར་སྐྱར་རྒྱུའི་ཆ་ཤིས་ཤིག་ །ཡ་ཀི མ་ཀི པ་ཀི སྤྱང་ཀི ཡང་ཀི ② དཔལ་
ངར་སྦྱེད་པ་དང་། འབོད་སྐྱལ་གཏོང་བའི་སྐད་གསང་མཐོན་པོ་ཞིག །

ཀི་བརྒྱབ་གཡུལ་ནས་སར་མཆོངས་སོ། །མི་མང་པོས་ཀི་རྒྱག་གི་འདུག །ཀི་བརྒྱབ་སྟེ་འབོད་བརྟ་
གཏོང་། ཀི་འདེབས་པ།

ཀི་ཀང་། ① གཟུང་རྩ་རུ་ལའི་བྱ་རོག་མགོ། ② ས་བདག་གི་རིགས་ཅིག །
ཀི་ཀི འབོད་སྐྱལ་གྱི་ངར་སྐད་ཅིག་ཐག་རིང་ནས་ཀི་ཀི་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྤྱེག །
ཀི་ཀི་བསྟོ་བསྟོ། ལྷག་སོལ་སྐབས་ལྷའི་མགོ་འཕང་བསྟོད་བྱེད་དུ་སྤྱི་སྤྱེག་པའི་སྤྱི་ཞིག །
ཀི་ལྷིང་། མི་མང་པོས་མཉམ་དུ་ཀི་སྤྱི་འབྱེན་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། མི་མང་པོས་ཀི་ལྷིང་བྱས་ནས་སྤྱང་ཀི་
འདེད་ཅེས་པ།

ཀི་ནི་ཀི་ན། ཡིད་དུ་ཐག་མ་ཆོད་པའི་དོན་དེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་ཐོན་པའི་ནམ་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་
ན། ར་ཆོ་ཆོར་ལས་མཉམ་འབྲེལ་བྱ་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་ཁོ་རང་ལམ་སང་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་པར་ཀི་
ནི་ཀི་ན་ཉིན་ཁ་ཤས་བྱས་རྗེས་སེམས་ཐག་བཅད་པ་རེད་ལྟ་བུའོ། །

ཀི་ལ་ཡ། [ཞང་སྐད] སྤར་པ་རྩོད།

ཀི་ལི་ཀི་ལ། [ལེགས] གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་དམ་སྤར་པ།

ཀི་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༣ལོར་ཀི་ལུང་འཛིགས་མེད་རྒྱ་
མཆོའམ་དགེ་ཅེ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་ཞེས་པས་བཏབ། རྒྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་དཀར་མཛེས་ཐོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀི་བསྐྱོད་གསུམ། ཀི་སྐྱ་བསྐྱོ་སྐྱོ་འགྲུམ་ནི་གྱི་འབྱུར་པའི་དཔའ་སྐད།

ཀི་ནི་ནི། ① དཔའ་རང་སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྐད་གསང་མཐོན་པོ་ཞིག ། ② སྐད་བརྒྱ་པའི་སྐྱ་ཞིག །

ཀིག་གི་སྤྱིགས་བྱའི་ནད་ཀྱི་མིང་། རོག་གི་སྤྱིགས་བྱའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།

ཀིང་ཀང་། རྗེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་ཞིག་སྟེ། གཟའ་ཡི་ཀིང་ཀང་མེ་ལྟར་འབར། དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་ཕྱིན་
ལས་མཛོད། ཅེས་པ་ལྟར་བུའོ། །

ཀིང་ཤུ་ག རྒྱ་སྤྱིགས་ཤིང་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག །ཀིང་ཤུ་ག་ཡང་འབྲེ་སློལ་འདུག །

ཀིང་ཤུའི་འབྲས་བྲ། ཀིམ་ཤུ་ཀའི་འབྲས་བྲ་སྟེ། རྒྱ་སྤྱིགས་ཀྱི་ཆོགས་མ་ཞེས་དེར་སང་ཡོངས་
གྲགས་སུ་ལ་ཆ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལོ། །

ཀི་ཉི་སྐྱ་ཐེང་དང་པོ། དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་
སྟེལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་ཡོངས་གྲགས་སུ་རོང་པོ་ལྷགས་ནག་པ་ཟེར། མདོ་སྐད་
བཞག་ཤོད་ཅེས་པའི་ས་ཆར་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ཤིང་རྟག་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧ ལོར་ཡབ་སྐུ་འབྲས་
དང་ཡུམ་ཨ་སྟན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། མཆོན་ལ་ཆོས་འབྲུམ་གསོལ། སྐབས་དང་
སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་གནང། དགྲུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཉི་སྤྱི་
ལོ་༡༧༥༠ ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

ཀི་ཉི་སྐྱ་ཐེང་གཉིས་པ། བསྟན་པ་རེན་ཆེན། ར་བ་སྐད་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཀོན་མཆོག་སྐུ་བས་དང་ཡུམ་

ཀེ་རྟི་སྐུ་སྤེང་བརྒྱད་པ། གློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ཁྲི་སྟེ་ལོ་
༡༩༥༠ལོར་ཡལ་ཇོ་མོ་ཐར་དང་ཡུམ་བདེ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོང་རྒྱག་
པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤུལ་སྟེ་ལོ་༡༩༠༥ལོར་འདས།

ཀེ་རྟི་སྐུ་སྤེང་དགུ། ཀུན་དགའ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཆོ། སྐྱག་ཆང་ལྷ་མོ་དགོན་གྱི་ཉེ་འདབས་ཡལ་སྟེན་
པ་དང་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤུལ་སྟེ་ལོ་
༡༩༠༥ལོར་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་རྒྱག་པ་ཐེབས་པ་ལྷགས་སྟེ་ལོ་༡༩༣༠ལོར་གློ་བུར་
དུ་སྐྱ་གཤེགས།

ཀེ་རྟི་དགོན། ① ཟེ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ར་པ་རང་སྟོང་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེ་གས་
ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ཀན་སུ་ཅུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་སྐྱག་ཆང་ལྷ་མོ་དགོན་པའི་མདུན་རོས་ཀྱི་རི་
ཐེབས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཤི་ནང་དུ་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།
དགོན་པ་འདི་ནི་ཀེ་རྟི་སྐུ་སྤེང་ལྷ་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དགྲུང་ལོ་མོ་བདུན་པ་རབ་
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༤ལོར་ཐོག་མར་དགོན་པའི་རྒྱང་གཞི་བཏིང་སྟེ་
མིང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་ཞེས་བཏགས། དེ་ལས་ལོ་བཅུ་པ་མེ་སྤངསྟེ་ལོ་༡༧༩༧ལོར་
རྒྱུད་སྟོད་གྲ་ཆང་གི་བྲག་བཞེས་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་པ་གྲ་ཆང་བཅུགས།

ཀེ་རྟི་དགོན། ② ཀེ་རྟི་དགོན་གསར་དང་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་ཞེས་གྲུང་གྲགས། གདོང་ཁ་
དགོན་གཡུལ་རྒྱལ་བསམ་གཏན་སྤྱིང་གི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་སྟེ་ལོ་༡༩༧༠ལོར་ཀེ་རྟི་སྐུ་སྤེང་
བརྒྱད་པ་གློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ནས་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལྷགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟར་པ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ར་པ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀེ་མ་པ། ཀེ་མ་པ་ཀ་དང་དོན་གཅིག །

ཀེ་མ་པ་ཀ། [ལེགས་]འབྲས་བྱུ་ལྷ་ན་སྤྱུག་ཅིང་རོ་མངར་ལ་ཐོས་ན་འཆི་བའི་དྲག་རིགས་ཀྱི་ཤིང་
ཞིག །ཡིད་བརྟན་མི་རུང་སྤྱིད་པའི་བྱུན་ཆོགས་འདི། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་ཀེ་མ་པའི་འབྲས་
འདར་གསུངས།

ཀེ་མ་པའི་འབྲས་བྱུ། ཤིང་ཐོག་ཕྱི་བཟང་ལ་ནང་ངན་པ་དང་པོར་ཟ་བའི་ཆེ་ཞིམ་པ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་

ཐོས་ཐེས་ནད་བསྐྱེད་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་ཞིག་ཡིན།
གིས་ཤིང་ཀོང་རྫོང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐྱབས་པོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་བཅུན་མོར་སྒྲངས་པའི་རྒྱ་བཟའ་
སྤེལ་གཉིས་བྱུང་བའི་ནད་གི་རྩིས་མ་སྟེ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་རྫོང་ཐང་བ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་གིས་ཤིང་
ཀོང་ཅོ་དང་། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྫོང་སོགས་འབྲི་ཚུལ་འགའ་ཞིག་སྤྲང་།
གི་ལུ། ① སློག་པ་རྒྱུད་རིགས་ཤིག་། ② ཐག་རིང་ནས་འབོད་པའི་བརྟེན་ཞིག་།
གིས་ཁྲོ། འཕྲོག་པའི་འཆུར་བ་བསྐྱོལ་འཐགས་བྱ་སའི་ཁྲོ་ཐངས་ལ་གིས་ཁྲོ་ཐང་།
གིས་མ། འོ་མ་ལ་སྤྲུང་རྟ་རྒྱུད་ཐང་རྒྱག་ཅིང་དལ་བྱས་བསྐྱོལ་ན་རིམ་བཞིན་འོ་མ་རུལ་ཏེ་གོང་
བྱུངས་འཆོག་འཆོག་ཆགས་པ་དེ་ལ་གིས་མ་ཐེད། འཆུར་བ་སྐྱོན་པའི་མིང་། གིས་མ་སྐམ་པོར་
ཆགས་ན་འཆུར་བ་ཡིན།
ཀུ་ཀུ་མི་ཤི། [ཡུལ་]ཏི་ཏི་ཀུ་ཀུ་སྟེ་ཀྱི་ལུ་ཞིག་གི་མིང་།
ཀུ་ཀུ་རྩ་རྩ། རྒྱ་གར་གྱི་བྱུང་ཆེན་ཞིག་གི་མཆན་ཡིན་ཅིང་། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན་ཁྲིའི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་ཟེད།
ཀུ་སྤྱ། འོན་མེད་པའི་ཀུ་ཅའི་སྤྱ།
ཀུ་ཅོ། ① ལུང་སྐད་དམ་དོན་མེད་དུ་སློག་པའི་སྐད་སྤྱ་ཆེན་པོ། ཀུ་ཅོ་སློག་། རྒྱ་སྤྱན་རྟག་དུ་ཀུ་ཅོ་ཆེ།
ཁྲི་གན་ཀུ་ཅོ་འདོན་པ་ན། རྒྱ་མཆན་མེད་པར་གཞན་དག་རྒྱག་། ② ཆོག་རུབ་དང་ལུང་ཐ་
སོགས་ཀྱིས་སྤྲུན་པོར་བྱ་བའི་དོན།
ཀུ་ཅོ་སློག་པ། [ལས་ཆོག] ཀུ་ཅའི་སྤྱ་འདོན་པའི་དོན།
ཀུ་ཅོ་དེ་རི་རི། [བྱ་བའི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་མིང་།] དོན་མེད་པའི་སྐད་སྤྱ་ཆེན་པོ་འདོན་སྤྲངས། དོན་
མེད་ཀྱི་ཀུ་ཅོ་དེ་རི་རི་བྱེད་པ།
ཀུ་ཅོ་འདོན་པ། [ལས་ཆོག] དོན་མེད་ཀྱི་སྤྱ་སློག་པ་འཕམ། དོན་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅོར་རྒྱག་པ།
ཀུ་ཅོ་ད་ཡི། མེ་ཏྲག་དམར་པོ་རྟག་དུང་གི་དབྱིབས་འབྲས་པ། ཉིན་ངོས་གད་ཁྲིབ་སོགས་སུ་སྤྱི་
རྒྱུ་པའི་རྒྱ་འཕྲོ་ཅམ་སྤྱེ་བ་ཞིག་། སྤྲུན་གཞུང་དུ་ལྷག་ཆོས་མེ་ཏྲག་ཅེས་ཟེད།
ཀུ་ཅོར་ཏྲོགས་སྤྲན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ལ་བཟང་། རྩེ་ཅོར་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དངོས་སྤྱོད་ཏྲོགས་སྤྲན་སྤྱ་

ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། ཉང་མོང་གོང་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཉང་མོ་ཀྱ་ཙོར་གྱི་
ཁྲོང་ཆོར་རབ་བྱུང་དུག་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༦ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཁྲའ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༧༥ལོ་བར་དགའ་ལོ་དུག་ཅུ་བཞུགས། དགའ་ལོ་ཚུང་དུས་ནས་སྟོན་གྱི་སྤྱི་བ་མང་པོ་
ཐུགས་ལ་ཐན་པ་དང་། ཁྱིས་པ་པལ་པའི་ཀུན་སྟོང་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་བའོ། །

ཀྱ་མ། [ཁང་སྐད]འབྲེག་དོན།

ཀྱ་ཏ་ཇ། ལེགས་སྤྱར་སྐད་ཀྱི་དུག་མོ་ཉུང་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་
བཅད་སྟེས་ཞེས་འབྱུང་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱི་བྱ་ཏ་ལས། དབང་པོའི་ནས་ནི་ཀྱ་ཏ་ཇའི་ས་བོན་ཏེ། ཞེས་
དང་། དེ་ཉུང་པས་དགེ་བ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་སྟན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེ་མེད་ཤེས་ཐེང་
ལས། ཀྱ་ཏ་ཇ། བཅས་སྟེས། ཞེས་གསུངས་ལྟར་རོ།

ཀྱ་དམ། ཀྱ་བའི་དམ་འཕྱི། ཆང་རག་གམ་སྟུམ་སོགས་སྟུག་སྟོང་།

ཀྱ་ཙོ་དེང་དེ། [བྱ་བའི་ནམ་པ་སྟོན་པའི་མིང་།] ཀྱ་ཙོ་དེང་དེ་སྟེ་དོན་མེད་པའི་སྐད་སྟེ་ཆེན་པོ་འདོན་
སྟངས་ཤིག །

ཀྱ་དེར་བཞད་སྟེ། རྒྱུ་བ་མོད་ཀྱ་དེར་བཞད་སྟེ་མཆང་འབྱུང་ཆོག །

ཀྱ་དོག །[ཆིང་]ཀྱ་དོག །

ཀྱ་ན་ལ། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་ན་མེད་ཀྱི་སྟུག་ཡིན།

ཀྱ་བ་ལ། རྒྱུལ་སྤྱིའི་མིང་།

ཀྱ་བའི་གཟིངས། སྤྱང་ནང་གསལ་བ་ཀྱ་ཀྱ་ཟེར་བའི་འབྲས་བུ་བཤགས་ནས་བཞོས་པའི་བྱ་གཟིངས།

ཀྱ་མེ་ར། [ལེགས་]ནམ་སྟུག་རྟ་བདག་བརྒྱུད་ཀྱི་གས་ཤིག །

ཀྱ་མ་ར་ཏ། [ལེགས་]དུས་རབས་གཉིས་པའས་གསུམ་པ་ཙམ་ལ་རྒྱ་གར་རུབ་ཕྱོགས་སུ་འཁྱུངས་
པའི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྟེ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཞིག །

ཀྱ་སྟང་། ཀྱ་སྟང་དང་གཅིག །

ཀྱ་སྟཏ། ཀྱ་སྟང་དང་གཅིག །

ཀྱ་སྟད། [ལེགས་]འདས་ལས་སྟེས་པའི་མེ་དོག་ཅིག །མཚན་མོ་རྒྱ་བ་ཤར་ཆེ་འདབ་མ་ཁ་འབྱེད་

ཅིང་ཉིན་མོ་ཉི་མ་ཤར་ཆེ་མེ་ཏོག་ཁ་རྩམ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས། མིང་གི་རྣམས་གངས་ལ་
དགུན་ཁྲ་ཐ་རྩུང་སྤེལ་དང་། རྩུང་སྤེལ། སྤེང་འབྱུང་དཀར་པོ། འདབ་མའི་མཛོད། མཆན་མོ་
བཞད། ཁྲ་བ་དགལ། ཁྲ་བའི་འྱི། ས་དགལ། ས་སྤྲོག། ས་སྤོབས། སའི་གདུ་བྱ། ས་མོས། སི་ཏ།
ལྷུང་ལ་དཀར་པོ་བཅས་སོ། །

ཀྱ་ལྷ་དགྲ། [མངོན་ཉི་མ།

ཀྱ་ལྷ་གཉིན། [མངོན་ཁྲ་བ།

ཀྱ་ལྷ་པན། [མངོན་ཁྲ་བའི་འོད་ཟེར།

ཀྱ་ལྷ་ལོ་མ། [མངོན་ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ།

ཀྱ་ལྷ་ར་ཤི། འདི་ཀྱ་ལྷ་ར་ཇི་བ་ཞེས་པའི་རྩུང་ཆག་སྤེ་སྤར་ལི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་
ཞིག །འདིའི་ཡབ་རྒྱ་གར་བ་ཡིན་ཡང་ལི་ཡུལ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་མག་པར་གྱུར་
བས་ལོ་ཆེན་འདི་ལི་ཡུལ་དུ་ཤིང་འབྲུག་ལོར་འབྱུངས། རྩུང་དུས་སྤེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། མཆན་
གཞོན་ལུ་ཆེ་རིང་ཞེས་བཏགས། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ལེགས་སྤར་སྤྲད་ཡིག་སོགས་ལའང་བྱང་
རྩུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོར་བདུན་པའི་དུས་སྤེ་ལོ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཏུང་ཤིའི་ཁྱི་ལོ་གསུམ་པར་
རྒྱལ་ས་ཁང་ཨན་དུ་གདན་དྲངས། དེར་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རྗེ་ཆེ་གཙོད་པ་སོགས་ཤེར་
མདོ་ཆེ་རྩུང་དང་། དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ། རི་མེད་གྲགས་བས་བསྟན་པ་སོགས་མདོ་
སྤེ་དུ་མ་དང་། མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་དབུ་མ་ཅ་ཤེས། དབུ་མ་སྤོ་བཅུ་གཉིས་པ། ཨུ་དེ་བའི་
དབུ་མ་བརྒྱ་པ་ལེ་འུ་བཅུ། གཞན་ཡང་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྤྲུལ་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཤེར་
ཕྱིན་ཆེན་མོ་བཅས་པོ་བརྒྱ་པ་བཅས་བཀའ་བསྟན་བཅས་པོ་སུམ་བརྒྱ་གྱ་བཞི་བསྟུ་བུ། སྤོབས་མ་
མང་པོ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལ་འདས།

ཀྱ་ལྷ་ར། [ལེགས་]གཞོན་ལུ།

ཀྱ་ཅན་དན། ཅན་དན་རན་པ།

ཀྱ་ཅི་ལྷ་ཅི། ཀོ་བྱི་ལའི་མིང་གི་རྣམས་ཤིག་སྤེ། སྤོད་སྤུན་གཞོན་ལུ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བྱུབ་
པའི་དདུལ་རྩེའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ལུ་མ་སྤྲུག་ཀྱ་ཅི་ལྷ་ཅི་དང་། ཀོ་བྱི་ལ་རྣམས་མིང་གི་གངས།

ཀྱ་ཅི་ལྷ་མོ། ས་ལོག་འབྲུ་ལྷ་མོ་ཞེས་པའི་དོན།

ཀྱ་ཅི། [ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད།] ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་འབྲེར་བདེ་བའི་ཟས་སྟོན་ཅིག །སྤིང་ཁར་ཁ་
ལག་ཀྱ་ཅི་བཞི་བཅེགས་ཤིག་བསྐྱམས་ན་དགལ།

ཀྱ་ཆེ། འདི་ལ་ཀྱ་སེ་ཡང་འབྲི་སྟོལ་ཡོད། འབྲི་ཆུའི་རྩ་བ་བརྒྱད་དུ་ཆགས་པའི་སྡེ་དགའི་ཡུལ་ཆོ་
ཞིག་གི་མིང་ཡིན། ཡུལ་དེ་སྡེ་དགའི་དགོན་ཆེན་གྲོང་ནས་ལྷོ་སྟོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་༥༠ཡས་མས་
ཅམ་གྱི་ས་ཆ་དེར་ཡོད། གནའ་དུས་སྡེ་དགའི་ཡིག་བྲིས་མཁས་པ་དང་། སྤར་ཤིང་བརྒྱུ་བའི་
ལག་རྩལ་ཅན་པལ་ཆེར་ཀྱ་ཆེའི་གྲོང་ནས་བྱུང་སྟབས། ཀྱ་ཆེའི་བྲིས་པ་དང་། ཀྱ་ཆེའི་སྤར་
བརྒྱུ་ཞེས་སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་རེད།

ཀྱ་ཆེའི་བྲིས། དེར་དུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྡེ་བྲིས་ཞེས་པའི་དབྱ་ཅན་པར་ཅད་དང་། དབྱ་མེད་བྱ་བཞི་
མ་འདོན་ཆ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཆ་ཅན་ཡོད་པ་འདི་ལ་ཀྱ་ཆེའི་བྲིས་ཟེར། ཡིག་གཟུགས་དེའི་བྲིས་
པ་པལ་ཆེར་ཀྱ་སེ་གྲོང་ནས་བྱུང་ཡོད། ཁམས་སྟོགས་འདིར་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དུ་འདོན་
ཆོག་གི་དཔེ་ཆ་བྲིས་མ་འདི་དག་པལ་ཆེར་ཀྱ་ཆེ་བས་བྲིས་པ་ཤ་སྟག་སྤྲང་།

ཀྱ་ཡ། གཅིན་ནང་གི་རྩལ་རིགས་ཤིག །ནད་ཅན་ནད་མེད་གང་གི་འི་ཆུའི་ནད་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཆུའི་
རང་མདོག་གིས་བསྐྱར་མི་གཏུབ་པ་ལྷུ་བའི་དབྱིབས་ལྟར་ཆེ་ཆུང་སྟོ་མ་ཅམ་སོགས་མདོག་
ཤས་ཆེར་སྐྱ་ཞིབ་ཞིབ་ཏུ་ཆུ་ཡི་སྟེང་ཡོག་བར་བཅས་ལ་གནས་པ་དེའི་མིང་སྟེ། ནད་གསེས་སུ་
དབྱེ་ན་དབྱིབས་མ་རེས་པ་སྤྱད་དང་། བལ་འདབ། སྤྱིན་འབྲུ་བ་སོགས་དང་། མདོག་ཀྱང་ནད་
ཁམས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲ་ཆོགས་སྤང་ངོ་། །

ཀྱ་ཡིག །[ཁང་སྐད]བཀའ་ཡི་དོན།

ཀྱ་ཡངས་དོག །[རྫིང]ཀྱ་ཡངས་དོག །

ཀྱ་ར། [ཁང་སྐད]ཁྱི་ཡི་མིང་།

ཀྱ་ར་རི། འདི་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་སྤྱོད་ཞེས་པ་སྟེ། བྱ་ཀྱ་ར་རི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་
པ་མདོན་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་བཤད།

ཀྱ་བྲ། ཀྱ་བྲ་དང་དོན་གཅིག །མིང་གཞན་བོད་བྲ་ཟེར།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལེ། [ལེགས་]རིག་བྱེད་མ་སྟེ། དབང་སྤྱད་ཀྱི་མོ་ཞིག་ །དེ་ལ་ནང་གསེས་སྟེ། ཀུ་རུ་ཀུ་སྟེ་
དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བྲག་མ་དང་། ཀུ་རུ་ཀུ་སྟེ་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བརྒྱད་མ། ཀུ་
རུ་ཀུ་སྟེ་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ། ཀུ་རུ་ཀུ་སྟེ་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ་
གཙོ་ལེོར། ཀུ་རུ་ཀུ་སྟེ་ལྷ་བཙོ་ལྷ་མ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་སྒྲུབ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རེད།

ཀུ་རུ་ཀུ་སྟེ། ཀུ་རུ་ཀུ་ལེ་དང་གཅིག །

ཀུ་རུ་ཟམ་བ། ལྷ་སའི་ཟམ་ཆེན་སྟེ་ཕྱོད་ཟམ་བ་མེད་དུས་ཀོ་བ་སྟོད་ནས་ཆུ་ཁོལ་དགོས་པ་ས་ཀོ་
མཉེན་ལ་ཡོང་འབབ་བཟང་ལ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་ཞུ་མོད་ཕྱིས་སུ་ཟམ་བ་བཏབ་པ་ས་ཀོ་མཉེན་
ལས་མེད་དུ་སོང་བས་ཁ་ལ་ཀུ་རུ་རྒྱབ་པ་འདྲ་ཞེས་ཟམ་བར་ཡང་མིང་དེ་ཐོབ། ཀུ་རུ་ཟམ་བ་
ཁོལ་ན་གྱི་བ་ལ་སྟེ་བས།

ཀུ་རུ་ཡོག་ག། [[ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད] ཀོ་རུ་དང་དོན་གཅིག་ །ཡོག་གའང་ཟེར་ཏེ་བལ་སྐད་འཁེལ་
ཆས་སྟབས་བདེ་ཆུང་གསུམ་ལིག་ །དཔེར་ན་མོང་གསེབ་ཏུ་སྟེ་ས་པ་ཆོས་ཡོག་གསུམ་བལ་སྐད་
འཁེལ་བཞིན་དུ་འཆམ་འཆམ་དུ་འགོ་འདུག །

ཀུ་རེ། ཅེད་མོ།

ཀུ་རེ་མགོ་གཡོག་དུས་ཆེན། བྱེ་རྒྱལ་གྱི་ལྷགས་སྟོལ་ལ་ལོ་ལྟར་སྟེ་ཆུ་བཞི་བའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་
ཁྲོགས་པོ་རྣམས་ལ་ཀུ་རེའི་སྟོན་མགོ་བསྟོར་གཏོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་མགོ་བསྟོར་གཏོང་ནས་
དུས་ཆོད་དང་། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ལ་གྱོང་གྲུད་ཐུན་ཆོགས་བྱུང་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱིས་དང་
ལེན་ཞུ་སྟོལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

ཀུ་རེ་ལྷ། ཞལ་ཤོབ་ལུས་ནས་ཁ་ཅེད་ཅེ་བ། ཀུ་རེ་ལུས་པ་ཡིན་པས་སྟེ་རྒྱུད་མ་བཞེས་ཨང་།

ཀུ་ལུ་ཉ། ཀུ་སྟེ་རའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་མཆམས་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་
དང་། མངའ་རིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉུང་པོའི་ཡུལ་ཞེས་འཛོད་པའི་ནང་ཆོན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཀུ་ལུང་འགོག་དགོན། རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཏབ། དུས་ནས་ཅམ་ཞིག་ལ་བཏབ་པ་མ་
གསལ་ཡང་པལ་ཆེར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་སྟོད་ཅམ་སྟེ་སྟེ་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་ཞིག་བཏབ་པར་
ངས། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉག་རོང་རྫོང་

ཁོངས་སྤྱོད།

ཀྱུ་ལུང་རོང་དཔོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༢ལོར་ལྷགས་རྒྱ་ལོར་བྱས་བཏབ། གྲུབ་
མཐའ་ཉིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཤུག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སྤྱོད།
ཀྱུ་ལ། [ལེགས]ངན་སེལ་ལམ་རྩ་མཆོག་སྟེ། རྩ་གྲ་མ་ཅན་ཞིག་། རོ་མངར་ལ་བསྐྱུ། ལྷ་རྩེས་སྟོམས།
རྩུས་པས་ཆེ་རིང་དུ་སྤིང་བ་དང་། ལུས་ཟུངས་རྒྱས་པར་བྱེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁྱུས་རྩ་
དང་། རན་སེལ། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད། དག་བྱེད། བདུད་འདུལ་ལྡན། གཙང་བྱེད། རྩ་མཆོག་། རྩ་
དབང་། ས་གནས་བཅས་སོ། །

ཀྱུ་ལ་ནའི་རྒྱལ་རབས། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་
ཐང་ལས་ཀྱུ་ལ་ནའི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་དེའི་རིགས་ལས་རྒྱལ་པོ་ཀ་དུ་ཡི་ཤི་ཤི་བ་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་
འདས་ལོ་བྱུག་བརྒྱ་པའི་སྤྱི་ལོའི་རྩུས་རབས་དང་པོའི་མཁུག་ཅམ་བྱེད་སྤྱི་ལོའི་ནང་དུ་རྒྱལ་
སྤྱི་དཔོན་སྟེ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་བར་དུ་དབང་བསྐྱུར། དེའི་བཀ་དུ་ཡི་ཤི་ཤི་གཉིས་པས་སྤྱི་
དབང་བཟུང་། དེའི་ལོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་རྣམས་སྤྱི་དབང་བཟུང་བ་སོགས་སོ། །

ཀྱུ་ལ་གཙང་བསེལ། རྩ་ཀྱུ་ལ་གཏན་འོག་ཏུ་བཏིང་ནས་གཙང་སྤྱི་མཆོན་པར་བྱེད་ཚུལ།
ཀྱུ་ལའི་ཐོང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཐོང་ཁྱེད་ཞིག་སྟེ། སྤར་ཤུག་ཐུབ་པ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་སའི་ཡུལ་དེའོ། །
ཀྱུ་ལ། ཤིང་ཐོག་གི་རིགས་ཤིག་ཡིན། རོ་མངར་ལ་སྐྱུར། ལྷ་རྩེས་སྟོམས། རྩུས་པས་རྒྱ་མ་དང་།
ལོང་ག་འཁོག་ཅིང་འཁྱུ་བ་སོགས་འདོམས།

ཀྱུ་སྤྱི་ལ། [ལེགས]① དགེ་བ་ཅན། ② སྤང་པོ།

ཀྱུ་སྤྱི་ལེ་རྒྱུད་བ། མཆོན་དངོས་རིན་ཆེན་སྟེ་དང་། ཐུགས་དམ་གྱི་ཉམས་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
མཆོན་གསོལ་བ་ནི་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞེས་གྲགས། སྤྱི་རྒྱུད་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་
བཅུན་པའི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་ཅིང་། རིམ་གྱིས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞེས། སྟེ་སྟོང་གསུམ་
དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་སྤྱུངས་ནས་མཁས་པ་འགྲན་རྒྱུ་མེད་པར་གྱུར། རྒྱུ་
དུ་བྱམས་སྟེ་རྩེ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། བདག་
གཞན་མཉམ་བཞེད་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་མངའ་བས་དངོས་སུ་གཏོང་ལེན་མཛད་ཐུབ་པ་དང་།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བའི་མན་ངག་ལ་མངའ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རོ་བོ་རྗེ་
དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤེས་དམ་པ་འདིའི་བྱང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་མན་ངག་ཆ་ཆང་བར་
གསན་པ་ཡིན།

ཀུ་སྤ་ལི་ཆེ་བ། མཚན་དངོས་ལ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོའི་དངོས་སློབ་ཡིན། སློབ་དཔོན་དེའི་བྱང་ནས་རྒྱ་ཆེན་སྦྱོང་བརྒྱད་དང་ཟབ་མོ་ལྷ་
བརྒྱད་ཀྱི་མན་ངག་ཆ་ཆང་བ་གསན་ཞིང་སྤྲ་མ་རིག་པའི་ཁྱ་བླ་གི་བྱང་ནས་གསང་
འདུས་སོགས་གསན་ནོ། །

ཀུ་སྤ་ལིའི་བརྟུལ་ཞུགས། འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ་ཟས་ཟ་བ། གཉིད་ཉལ་བ། ཆབ་གསང་འཕྲོ་བ་
གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ།

ཀུ་སྤ་ལིའི་ཆོགས་གསོག། །གཙོད་ལུགས་ཀྱི་རང་ལུས་སྦྱིན་པར་བཏང་ནས་ཆོགས་གསོག་པའི་
ཆོས་སྦྱོང།

ཀུག་ཀུག། [[ཡུལ།]ཁྱ་བླ་སྟེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་།

ཀུང་ཁང་། [རྫིང་]སྤྲག་ཁང་རམ་སྤྲག་ཚུགས་ཏེ་གཞུང་དོན་མི་སྤྲ་དང་སྤྲག་ཡིག་སྟེལ་མཁན་གྱི་
གནས་ཆང་།

ཀུང་ས། ཀུང་ས་ཁམས་པ་སྟེ། རུས་ཁམས་འབྱུང་བ་ས་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གང་གི་ཁྱད་རྟགས་ནི།
ཉེ་ཁུངས་ནས་དབུགས་སྤྱད་ལེན་བྱ་ཐབས་བ་དང་། དབུགས་འཕེན་པའི་ཆེ་ཉེ་ལོག་ནས་བྱེན་དུ་
འཕེན་པ་ལྟ་བུའི་འབྲིན་རུབས་བྱེད་ཅིག་ཡིན།

ཀུང་གསུམ། ཀུང་གསུམ་ནི་སློན་ཆེན། ཐེ་མེ། ཡུས་མི་ཏའེ་རྩུ་བཅས་ཡིན། སློན་ཆེན་ལ་གཡས་
སློན་དང་གཡོན་སློན་གཉིས་ཡོད་པ་དེས་གོང་མ་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ནས་ལས་དོན་ཐག་
གཙོད་བྱེད་ལ། ཐེ་མེ་ནི། དམག་དོན་སྦྱི་ཁབ་དཔོན་ཆེན་ཡིན་ཅིང་། དེས་གོང་མ་ལ་རམ་
འདེགས་བྱས་ནས་དམག་དོན་ཐག་གཙོད་བྱེད་ལ། ཡུས་མི་ཏའེ་རྩུ་ནི། སློན་ཆེན་གཞོན་པ་ཡིན་
ཅིང་དེས་སྤིང་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་ཡིན།

ཀུན། ① ཐམས་ཅད་དང་། ཆང་མ། སྦྱི་ཡོངས། དོན་ཀུན། ས་སྤྲོགས་ཀུན། དེ་དག་ཀུན། གཞན་

ཀྱུ་འུ་ས་དང་ནས་པ་ཀྱུ་ཉིན་མཚན་ཀྱུ་མ་ཐུན་སྒྲིབ་ཀྱུ་འདྲོམས། གཞུང་ལུགས་ཀྱུ་
ཐུག་ཀྱུ་མཁུན་ཀྱུ་གཟིགས། ཀྱུ་གྱི་མིག་ལ་འདྲོམས་པ། ② ཡི་གེ་འདི་འཐར་ཏུ་འཕ་
ནས་གང་རུང་ཞིག་སྒྲུར་ན་ཆོག་གི་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བའི་རབ་ཏུ་དང་ཤིན་ཏུ་སོགས་ཏ་ཅང་གི་དོན་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲུང་གསར་བཅད་མ་བྱས་གོང་དུ་ཀྱུ་ལ་ད་ཐག་ཐོབ་པས་ཏུ་སྒྲུ་འཕྲི་
དགོས་པར་མ་ཟད། ད་ལྟོ་འུ་སྒྲུ་དངོས་སུ་འཕྲི་དགོས། ཀྱུ་ཏུ་སྒྲུག་པ། ཀྱུ་ཏུ་སྒྲོ་བ། ཀྱུ་
ཏུ་བསྐྱོར་བ། ཀྱུ་ཏུ་རབ་ཏུ་འཇུགས་པ། ཀྱུ་ཏུ་ཕྱར་ཕྱར། ཀྱུ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ། ཀྱུ་
ནས་དགོད་པ། ཀྱུ་ནས་གྲགས་པ། ཀྱུ་ནས་གཞོད་པར་འགྱུར་བ། ཀྱུ་ནས་མཛེས་པ།
ཀྱུ་ནས་ཡོངས་སུ་བྱུ་བ་པ།

ཀྱུ་སྒྲུབས། ① འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུབས་ལུལ། ② སངས་རྒྱུས་ཤིག་གི་མཚན།
ཀྱུ་སྒྲིང་བྱེད། [མདོན]སྒྲིང་།

ཀྱུ་དགྲིས། ཞི་གནས་དང་། བཏང་སྒྲོམས་སྒྲོམ་སྒྲུབས་སུ་སེམས་ཡང་ཡང་དགྲི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་
མོངས་ཤིག། [དེ་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྒྲིང་བ་དང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་དུ་སྒྲིང་བ། དག་འཁོར་
མགྲུ་བར་སྒྲིང་བ། ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བ་བཅས་ཡན་ལག་བཞི་ཆང་ན་ཆེན་པོ་དང་། ཉེས་
དམིགས་སུ་མི་ལྟ་ཞིང་ཡན་ལག་གཞན་དག་མ་ཆང་ན་འཕྲིང་བ། ཡན་ལག་གཞན་དག་ཆང་
ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ན་རྒྱུང་བ་བཅས་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད།

ཀྱུ་དགྲིས་བརྒྱ། ཞི་གནས་དང་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་དུས་སུ་སེམས་ཡང་ཡང་དགྲི་བར་བྱེད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་དེ་རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད། མྱོད་པ། འགྲོད་པ། ལྷག་དོག། [སེར་སྒྲུ་རོ་ཆ་
མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །

ཀྱུ་དགྲིས་བཅུ། ཀྱུ་དགྲིས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁོ་བ་དང་འཆབ་པ་གཉིས་བསྒྲན་པས་བཅུའོ། །

ཀྱུ་བཞོས། [མདོན]ཁོར་པ།

ཀྱུ་བྱུག [མདོན]① རྣམ་མཁལ། ② རྩོགས།

ཀྱུ་བྱུག་ཀྱི་དོན་གཞན་བཞོད་པ། དོན་གཞན་བཞོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱ་
གྲགས་ཆེ་བའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་དམ་བཅར་བཞོད་ནས། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་

ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་བཀོད་པའི་རྒྱ།
ཀུན་ཁྱབ་དཔལ་ལོ། [མཛོན་]ནས་མཁལ།
ཀུན་ཁྱབ་རིགས། རྒྱ་མཚན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་universal type ཟེད།
ཀུན་མཁལ། ཐམས་ཅད་མཁལ།
ཀུན་མཁལ་སྐྱོར་ཆེན་གྱི། མཚན་གཞན་ནི་མེད་ཡོད་ཟེར་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒོ་ཕྱོས་ཏེ་ཀུན་མཁལ་
ཚུལ་སྒོ་ཡང་ཞུ། གཡོ་རུ་ལྷའི་ཆ་སྟོན་གྲོང་དུ་ཡབ་སྲགས་འཆང་བསྟན་པ་སྤྱད་དང་། ཡུམ་
འབྲོལ་བཟའ་བསོད་ནམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༩ལོར་
སྤྱ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་ཡབ་སྲགས་འཆང་གི་བྱུང་ནས་དབང་ཕྱད་དང་སྐར་ཅིས་
སོགས་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཚུད་པ་མཛད། གཞན་ཡང་ས་སྤྱིའི་སྐྱེ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
དང་། ཀམ་རང་བྱུང་རྩོམ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྩ་སྤྲུག་ཅེས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་
སྲགས་གསན་བཞེས་དང་སྤྱབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། རྫོབ་འབངས་ནམས་ལ་སྟོང་ཐིག་གི་
ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །ཁོང་གིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཆེན་བདུན་དང་། སྟོང་ཐིག་ལ་བཞུགས་
པལ་གསོ་སྐྱོར་གསུམ། རང་བྱོལ་སྐྱོར་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཆུང་མང་པོ་ཡོད། །དེ་ལྟར་བསྟན་
འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་དགྲུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱུད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཆུ་
ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༣ ལོར་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕྱར་དགོངས་པ་སྤྱད་ན་ལས་འདས། སྤྱ་
གདུང་ཞུགས་ལ་ཕྱལ་བས་ཐུགས་སྤྲུག་གསུམ་མེས་མ་ཆོག་པ་དང་རིང་བསེལ་
གངས་མེད་བྱོན་པའོ། །
ཀུན་མཁལ་ཆོས་སྤྱོད་ཟེད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༩ ལོར་ཡབ་གསེར་སྤྲིངས་
པ་གཞོན་ནུ་ཡོད་དང་། ཡུམ་འགར་བཙན་ཤེས་རབ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྲུངས། དགྲུང་
ལོ་ལྔ་ནས་བྱིས་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་སྤྱོད་པ་བྱུང་དུ་འཕགས་པ། མདོ་སྲགས་རིག་གནས་
ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་མཁལ་རབ་མངའ་བ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་། ཆག་ལོ་རྩ་བ་
སོགས་སྐྱེ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྲགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་

འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

ཀུན་མཁྱེན་རོལ་ནང་པ། མཚན་དངོས་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། མཚན་གཞན་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་
བ་ཡང་ཞུ། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བྱུང་བའི་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་གི་ལྷ་བའི་ཐོག་མར་ཁྱབ་
གདལ་མཛད་མཁན་ཡིན། འཁྲུངས་ལུལ་མངའ་རིས་དོལ་པོ་བན་ཆང་ཀ་ཡོ་རིའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་
ཡབ་ཡེ་ཤེས་དབང་རྒྱག་དང་། ལུམ་ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་
པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སྐྱ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་
པའི་ལྷགས་སྐྱུང་སྤྱི་ལོ་༡༩༦༡ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ཨ་མདོ་སྐྱ་བྲང་བཟ་ཤེས་འཁྲིལ་གྱི་བསྟན་བདག་རྒྱ་པོད་
གཉིས་སུ་མཚན་སྟན་ཆེ་བའི་སྐྱ་མ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་བར་སྐྱ་ལྷེང་དྲུག་པེབས། སྐྱ་ལྷེང་རིམ་ཁྱོན་
གྱི་རྒྱུ་ཐར་ལོག་གི་རྩ་སྤེའི་ནང་དུ་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་སྤིང་པ། གསང་སྤགས་སྤ་འཁྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་སྤྱེས་ཆེན་མཁས་གྲུབ་
གཉིས་སྟན་ཞིག་ཡིན། མཚན་གཞན་མཁྱེན་བཅེ་ཡོད་ཟེར་ཡང་ཞུ། ལྷོ་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་དཔལ་
རི་དགོན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་ཆོས་རྩེ་སྟོན་ལམ་བཟང་པོ་དང་། ལུམ་མདོ་སྤེའི་སྤྱིང་ཁང་པའི་
རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་འཁྲུངས། གསལ་རྟེང་གི་བཀའ་
ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༤ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

ཀུན་མཁྱེན་རྩེ་བཅུན་པ། རྩེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སེ་ར་གྲེས་པ་གྲུ་ཆང་གི་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་
མཛད་མཁན་ཡིན། རྩེ་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་པར་བྱིན། དབུ་མ། ཆང་མ། འདུལ་བ།
བྲང་རེས་སོགས་ཡོད། སེ་ར་གྲུ་ཆང་གྲེས་དང་དགའ་ལྡན་བྲང་ཅེ་གཉིས་ནས་སྐྱ་མ་འདིས་
མཛད་པའི་དཔེ་ཆར་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན།

ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན། [མདོན] འུ་ཀའི་རྒྱལ་པོའི་མཚན།

ཀུན་མཁྱེན་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་གི་མཁན་ཐོག་བཅུ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་
པའི་ཤིང་སྐྱུང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་ཉང་སྟོང་རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་འཁོར་

ཆོས་སྒྲེར་རབ་བྱུང་མཛད། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ་སྟེ་
ལོ་༡༥༩༧ ལོར་སྐྱབས་ཤིགས།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བྱ་པ། དོལ་བྱ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན། ཀུན་སྒྲུངས་སྤྲུགས་མེ་བཙོན་འབྲས་ཀྱི་
རྩོམ་ནང་དུ་དགོན་པ་བཏབ། དོལ་བྱ་པ་དེར་བཞུགས་ནས་བྱུང་པ་མཐའ་འདི་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་
དེ་ནས་བཟུང་བརྒྱད་འཛིན་རྣམས་ལ་རྩོམ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་།

ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཅ་བའི་སྐྱམ་གཙུག་ཆེ་བའི་བྲམ་དང་། གསང་བ་
འདུས་པའི་སྐྱ་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཀུན་མཁྱེན་བྲ། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན་སྐྱོ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་སེ་རའི་མཁན་ཐོག་ལྷ་པ་ཡིན། མཆོན་གཞན་ཀུན་མཁྱེན་
སྤྲུལ་གྲུབ་པ་ཡང་ཟེར། འབྲུངས་ལོ་མི་གསལ། རྩོམ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། མཁས་བྲམ་རྩེ།
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྩེ་སོགས་ཅ་བའི་སྐྱ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྲུགས་གཞུང་ལ་སྐོབ་གཉེར་
མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད།

ཀུན་མཁྱེན་ཟུར་ཕྱག་པ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱ་མ་མཆོན་སྟོན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་
བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་གྱི་དངོས་སྐོབ་སྤྲུབ་སྤྲུབ་རིན་ཆེན་ལྷན་གྱི་སྐོབ་པ་ཡིན།
ཆོས་འབྱུང་ཁག་ཆང་མར་མཆོན་ཅ་མ་ལས་མི་གསལ།

ཀུན་མཁྱེན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རྩོམ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་མཁས་དབང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།
གཙང་སྟོད་མདོག་གཞུང་གི་མཁར་རྩིང་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤེལ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་
འབྲུངས། འདར་གྱི་གདན་ས་གཙོ་བོར་བྲས་པའི་བྲམ་མང་པོར་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སྤྲུངས་
པ་མཛད། ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གསང་སྤྲུགས་གསང་རྩིང་གི་
མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན། ཀུན་བཞུན་དོལ་པོ་བ་གདན་སར་བསྐྱོས། དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་
བྱུང་དུག་པའི་མེ་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་གསལ།

ཀུན་མཁྱེན་རོང་པོ། རོང་སྟོན་ཤུག་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས།

ཀུན་འཁོར། ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོའི་བསྐྱུས་ཆོག །

ཀུན་གྱི་མཆོག །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ལེགས་ཤོས། ཡག་ཤོས།
ཀུན་གྱིས་བཀུར་པ། མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོང་དུ་ཁྱེད་བཙུང་མཐོ་སར་བཞེག་པ།
ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་སྒྲེ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྒྲེ་དང་དོན་གཅིག །
ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་ནམ་པ་གསུམ། ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆེན་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་
སྒྲེ་བཙུང་། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྒྲེ་པ་ལ་ནང་གསེས་གསུམ་དུ་གྱེས་པ་སྒྲེ་ས་སྒྲོགས་རི་པ།
སྤང་བ་པ། བནས་མ་བུ་བཅས་ཁག་གསུམ་དུ་གྱེས་པ་ལ་ཟེར།
ཀུན་གྱིས་མཐོང་གསལ། མི་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་གྱུར་པ། དཔེར་ན། བཟང་ངན་ཁུན་གྱིས་མཐོང་
གསལ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ །

ཀུན་གྱུབ། ① དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ། ② [མཛོན] ལྟོན་དུས།

ཀུན་དགལ། ① ཐམས་ཅད་ཡིད་དགའ་པ། ② [མཛོན] སྤོང་སྒྲིག་ལོ།

ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། ས་སྐྱ་པ་ཆེ་ཏའི་མཆོན་དངོས།

ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ། ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྗེའི་གསལ། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱིས། རབ་བྱུང་གཉིས་
པའི་ཆུ་པོ་སྤེལ་ལ་སྐྱེ་འབྱུངས་སྤོང་། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ནས་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་གྱི་བར་གདན་ས་
ལོ་ཞིབ་བརྒྱད་བསྐྱེད་སྤྱིང་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་པོ་སྤྱི་ལ་འདས།

ཀུན་དགའ་འཕགས་པ། རྒྱལ་ཆེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་པ་སྒྲེ། དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་
དཔལ་བཟང་ཞེས་ས་སྤྱིའི་བཞི་ཐོག་ཁྲ་བྱང་གི་ནང་ཆེན་ཡིན་པ་དེ་དང་ཞ་བུ་སྐྱེ་ཞང་ཀུན་དགའ་
དོན་གྲུབ་ཀྱི་བུ་མོ་མ་གཅིག་སྤྲུ་གཉིས་ཀྱི་བུར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧ ལོར་
འབྱུངས། རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༧༣ ལོར་ས་སྤྱིའི་ནང་ཆེན་གྱི་གོ་སར་བསྐྱོས།
རང་ལོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༣ ལོར་རྒྱལ་ཆེའི་གཟིམས་ཁང་
འདར་དུ་འདས།

ཀུན་དགའ་པོ། [ལྷན་རྒྱུ་]ཤུ་ལྷ་ལྷུ་པའི་ཉན་ཐོས་ཉེ་འཁོར་བཅུའི་གསལ་ཤིག་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་མང་
ཐོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་གཏད་རབས་གཉིས་པ། བཀའ་བསྐྱེད་དང་པོའི་
སྐབས་སུ་མཛོད་སྒྲེ་འདོན་པ་པོ།

ཀུན་དགའ་མཆོ། མཆོ་ལྷ་བོད་རིགས་རང་སྤོང་ཁུལ་གྲང་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོ་ཞེག།
ཀུན་དགའ་ར་བ། ① སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞུགས་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་། ② ཆོས་ཁྱིམ་མིག་
ཅན། ③ དགེ་འདུན་གྱི་ཆོས་ར། ④ ཤིང་ཐོག་གི་ར་བའམ་སྤྱེད་མོས་ཆལ།
ཀུན་དགའ་ར་བ་བ། གནའ་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་མ་རའི་ནང་གི་མེ་རྟོག་དང་ཤིང་ཐོག་གི་ར་བ་སོགས་
སྤང་མཁན།

ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། ས་སྤྱིའི་ཁྱིམ་བཙེ་ལྷ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༣༩ལོར་ཡབ་མཁན་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་ཡུམ་དགེ་འདུན་འབྲུམ་གཉིས་ཀྱི་
སྲས་སུ་འབྱུངས། གཅེན་པོ་སྤྲུལ་དམ་པ་དང་སྤྲུལ་མཉམ་མེད་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་རབ་རྩ་
བྱུང་། དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་བཞེས་པ་བཞི་ཐོག་གི་ཁྱིམ་པེབས། དགྲུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་སྤོ་བློས། བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་བྱ་ལི་ལོ་ལྷེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ལོར་
ས་སྤྱི་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་ལས་ཏ་ཅང་མི་རིང་བའི་དཔལ་ལྷན་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་བར། ཡབ་
བྱུང་བའི་དབང་ལྷག་སྤོ་བློས་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཡུམ་དཔོན་མོ་རྟོར་མོ་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་། མཆོན་ཆོས་སྤོང་སྐྱབས་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བར་བདག་ཆེན་རྩོ་
འཆང་ཆེན་པོ་སྤོ་བློས་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་མཁན་པོ་དང་། སྤོ་བའི་དཔོན་
བསྟན་པ་དར་བས་སྤོ་བའི་དཔོན་མཛད་དེ་དད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཆང་གི་དབྱུས་སུ་དཔལ་
ལྷན་ས་སྤྱིའི་གཞི་ཐོག་སྤྱང་དུ་རབ་རྩ་བྱུང་ཞིང་། མཆོན་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་སྤོ་བློས་
གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་ཡབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་ནས་འཛད་ཀྱི་མེ་ལོང་དགོན་པ་
དང་། ཤངས་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞི་རྣམས་སུ་བྱོན་ནས་ཆད་མ་བསྐྱས་པ་དང་། བར་བྱིན།
སྤོ་བ་གསུམ། འདུལ་བ་སོགས་ལ་གསན་བསམ་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་ནམ་མཁའ་ཆོས་སྤོང་
སོགས་མཁས་ཤིང་བྱུང་བ་བརྟེས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྟེན་ནས་ཟབ་པ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་མང་པོར་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་བར་ཀུན་སྤངས་ཀུན་རྩ་བཟང་
པོའི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཆད་ཆོད་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་སྤོ་བ་རི་ཁོང་།

ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་བསྐྱེད་ས་ཤིང་། སློབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་བཤད་ཀྱི་ཁྱིད།
ལུང་། མན་ངག་བཅས་གནང་། སློབ་མའི་གཙོ་བོར་ཆར་ཆེན་སློབ་གསལ་རྒྱ་མཚོ། མཁན་རིན་
པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་སེང་གོ་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་སོགས་མཁས་མཁས་པ་མང་ཙམ་
བྱུང་། མཐར་དགྲུང་གངས་རྒྱལ་ཅུ་ཙུ་བརྒྱད་པ་བོད་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་པོ་འབྲུག་གི་ལོ་སྟེ་
སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ལོར་སྐྱབས་ཤིགས།

ཀུན་དགའི་གོས། [མངོན་གོས་མཚོག་གམ། གོས་ཡག་ཤོས།

ཀུན་འགོངས། [མངོན་ནམ་མཁའ།

ཀུན་འགོབས། [མངོན་ནམ་མཁའ།

ཀུན་འགྲེད། [མངོན་ལྷ་ཆངས་པ།

ཀུན་འགོ་[མངོན་] ① ནམ་མཁའ། ② སྐྱལ།

ཀུན་འགོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་ན་ཁང་ཁུང་སྒྲུ་བ་ཞིག་གིས་བཏབ། གྲུབ་
མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མངའ་ས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རོང་གྲག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀུན་འགོ་ལྷ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སེམས་བྱུང་ལྷ་སྟེ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས།
སེམས་པ། དེག་པ། ཡིད་བྱེད་བཅས་སོ། །

ཀུན་འགོའི་རྒྱ། རྒྱ་བྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཞམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་ཞིང་རྣམ་གྲོལ་
ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྒྲིག་གི་དངོས་
པོ་རྣམས་སོ། །

ཀུན་འཛོམས། ① ཆང་མ་འགོམས་པར་བྱེད་པ། ② སྐྱོར་བ་ཉེར་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག ། ③
[མངོན་རྒྱ་སྤྱན་ཆེན་པོ།

ཀུན་ཉོན་གྱི་དབང་པོ་ལྷ། སོ་སྤྱེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་ལྗེའོ།

ཀུན་ཉོན་གསུང་རྟོག །རང་གི་དཔེགས་སུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
དཔེགས་ནས་ཡོངས་སྐྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཏེ། སྐྱོར་
ལམ་རྟོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་

ནམས་ལོངས་སྟོང་བྱར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་པ་ནམས་མགོ་
གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །

ཀྱན་ཉོན་གསུམ། ༡ ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ཉོན་དང་། ༢ ལས་ཀྱི་ཀྱན་ཉོན། ༣ སྤེལ་པའི་ཀྱན་ཉོན་
བཅས་ཡིན། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་རྒྱ་བྱས་ནས་ལས་གསོག་པར་བྱེད་ཅིང་།
ལས་དེའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ཏུ་རང་དབང་མེད་པར་སྤེལ་བ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་པས་
གསུམ་པོ་དེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱུ་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐང་
ནས་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན།

ཀྱན་སྟེང་གི་ལུགས། སྟོབ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྟེང་པོའི་ལུགས། རྒྱ་གར་གྱི་པཱིཏ་ཡིན། གསང་
འདུས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་འཕགས་ལུགས་དང་ཅུང་ཐང་མི་མཐུན།

ཀྱན་ཏུ། རྒྱ་ཆོག་དང་ལས་ཆོག་ལ་ལའི་མགོར་སྦྲར་ན་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་ཆད་ཆེ་བའི་དོན་
ཏེ། ཀྱན་ཏུ་དམར། ཀྱན་ཏུ་བསྟོད། ཀྱན་ཏུ་གཡོས། ཀྱན་ཏུ་ཐུབ། ཀྱན་ཏུ་བཏགས་ལྟ་བུ།
ཀྱན་ཏུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ། སྟོན་དགའ་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡི་གེའི་རྒྱ་འབྲེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆད་ཆེ་བའི་ཆོགས་
བཅད་སྒྲོར་མོའམ། བྱ་བཞིའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་འཁོར་བར་བཞོད་པའི་རྒྱ་ཞིག།
ཀྱན་ཏུ་གས། [མངོན]སྤར་རྒྱ་མེ་ཏྲིག།

ཀྱན་ཏུ་རྒྱ། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་གར་དུ་མ་བྱུང་གོང་གི་གནའ་རབས་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་སྤྲེལ་ཆོགས་པ་དུག་ཏུ་ལྷག་ཅམ་དང་། ལུར་བསྐྱུས་ན་ཏྲག་པར་སྦྲེལ་བའི་རྟོག་གེ་
སྤེལ་སྤེ། ཁངས་ཅན་པ་དང་། སྤར་བུ་བ། བྱེ་བྲག་བ། རིག་པ་ཅན་བ། གཅེར་བུ་པ་བཅས་དང་།
ཆད་པར་སྦྲེལ་བ་གཅིག་སྤེལ་རྒྱུ་ལེན་པ་བཅས་རྟོག་གེ་སྤེལ་བུ་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་
སོ་སོའི་སྟོན་པ་དང་། ལྷ་ལུང་བཅས་རང་རང་གི་མིང་གི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་བཤད་མདོར་
བསྐྱུས་བཞོད་པ་ལ་གཟིགས།

ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་གར་གསུམ་གྱི་བྲ། སྤར་བྲ་ཏུ་སྤེལ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་བྲ་པ་མཐའ་སྦྲེལ་བ་
དུག་གི་ནང་གསེས་རང་འབྱུང་བའི་སྟོན་པ་འདིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ནམས་
རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པས་བྱུང་བ་མེན་པར་ངང་ལུགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད།

ཀུན་ཏུ་རྒྱ་མོས་སྐྱར་བ་བཏབ་པ། འདི་ནི་སྤྲེས་རབས་དབག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་
བ་ལས་བཅུ་སྟུང་བ་ཞེས་པ་དེའི་ནང་གསེས། ལྷ་སྤྲེགས་པའི་བྱད་མེད་ཅིག་གིས་རང་གི་ལྷོ་བ་
ལ་ཟངས་གཞིང་བཀའ་ནས་དེའི་སྤྲོད་དུ་གོས་ཀྱིས་དཀྱིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་
འཁོར་མང་པོ་ལ་ཆོས་གསུངས་བཞིན་པའི་མདུན་དུ་འོང་ནས། བྱིད་ཀྱིས་ངའི་ལུས་ལ་བཞོས་
པའི་སྤྱ་གྲུ་འདི་བདག་པོ་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་ཞུས་པར་གནས་སྐབས་རིང་ཅང་མི་གསུང་བར་
བཞུགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་བྱི་བ་ཞིག་གིས་བྱད་མེད་དེའི་ཞེད་པར་བཅིངས་པའི་སྐྱོད་རགས་
ལ་སོ་བརྒྱབ་ནས་ཆད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་མོའི་ལྷོ་བར་བཅིངས་པའི་གཞིང་བ་ས་ལ་ལྷུང་ནས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་སོགས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀུན་ཏུ་རྒྱ་རབ་བཟང་། སྤོན་དུས་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་ཞལ་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་སྤྱ་
སྤྲེགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱའི་ལྷ་བ་འཛིན་པ་མང་པོ་ཞིག་འདུལ་བར་མཛད་པའི་ནང་ནས་ཐ་མ་དགོངས་
པ་ལྷུང་ན་ལས་འདའ་ཁར་ཆོས་གསུངས་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དེ་ཡིན།

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་[མཛོད] ① བེ་ཅོ། ② རྩེ་ལོ། ③ རྒྱང་།

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་པ་ལྷ། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། དེག་པ། ཡིད་བྱེད་དོ། །

ཀུན་ཏུ་འཇུག་པ། ①ག་ས་ག་ལ་འགྲོ་བ། ②སྤྲུག་བདེན།

ཀུན་ཏུ་འཇུག་པ་སྤྲོལ་བ། ལམ་བདེན།

ཀུན་ཏུ་འཇུག་བྱེད། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ།

ཀུན་ཏུ་འཇུག་བྲལ། འགོག་བདེན།

ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེས་དམིགས་དང་ལེགས་པའི་
ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཞན་གྱི་སེམས་དང་མཐུན་པར་སྒྲོན་པ།

ཀུན་ཏུ་ཐ་སྦྱང་པའི་ཆད་པ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སྤྱ་བྲགས་པའི་ཆོས་གསུགས་སྤྲུལ་སོགས་པ་དེ་
དག་རྟོགས་ནས་ཡོད་ན་ཡོད་དོ་སྟོན་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། མེད་ན་མེད་དོ་སྟོན་པའི་ངེས་ཤེས་
འཛེན་པར་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ཞིག །

ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ། ཉོན་མོངས་པ་སྤྲེད་དེ་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་བས་དགེ་བ་མི་

སྒྲོན་ཅིང་མི་དགོ་བ་བསྐྱབས་པས་བྱི་མ་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པ།
ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་གསུམ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་ལུས་
ལ། བྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྟ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཏེ། ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་བ་ཡིན། གྲོང་ཁྲིང་
སྒོ་འགོགས་ལགས་པར་མཁུན་པར་བགྱི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟལ་ཞུགས་
མཆོག་འཛིན་དང་། ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པ། ཐར་ལམ་ལ་དོགས་པ་ཟ་བའམ་
གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དང་པོ་དེས་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་
པ་ལ་ཐར་ལམ་དུ་འཁྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་དེས་ཟག་བཙས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་
ལ་སྟེང་ཞེན་སྟེ་བར་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་དེས་ཐར་བ་ཐོབ་ཆུ་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་སྟེ་བར་
བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད།

ཀུན་ཏུ་ཆོགས་པའི་གཤམ་ཆོག །གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་དང་པོ། ཞེས་པ་ལེགས་སྒྲུར་ལུགས་ལ་གཤམ་བྱ་
བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་དེ། སྤྱི་བྱེད་སྤྱིའི་མཆོམས་སྒྲོར་གྱིས་དབང་གིས་སྤྱི་གཟུགས་གཞན་དུ་
འགྱུར་ཏེ་དོན་གཞན་དུ་གོ་བས་མགོ་མོངས་པར་བྱས་པ་ཞིག་འདོད། བོད་རྒྱུད་ལ་གཤམ་བྱ་བརྗོད་
འདོད་ཀྱི་དོན་གང་དེ། གཤམ་བྱེད་དམིགས་བསལ་གྱི་མིང་དང་ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་ཐ་དང་
པའི་དབང་གིས་གོ་དོན་མི་འབྲ་བ་འགྱུར་བས་མགོ་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲོར་ཅན་ལོ། །

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། ① ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་དགོ་བའམ་ལེགས་པའི་རིགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སྤྱོད་གས་པ། ② ཆོས་སྤྱོ། ③ སངས་རྒྱས་སྤྱོ། ④ དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་བྱེ་བྲག་ཅིག །⑤
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་བྲག་ཅིག །⑥ བོན་དང་། རྟིང་མའི་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་སངས་རྒྱས་
ཡོངས་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་སྤྱོ།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་བྲག་ལ་ནོར་བུ་གཉིས་ཡོད་
པ་དང་། ནོར་བུ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་ནོར་བུ་རེ་རེ་ཐོན་པ་དེ་དག་གངས་མང་ལས་དོན་དམ་ནོར་བུའི་
མཆོད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ཀུན་ཏུ་འོད། ས་བཅུ་གཅིག་པ་སྟེ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ས།

ཀུན་ཏུ་ཤེས་མ། ལྷ་པོ་ལྷ་ལྷ་མོ།

ཀུན་རྟོག་། ① ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྟེ་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་པ། ② སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ།

ཀུན་རྟོག་སྐྱེ་གནས། ① བར་རྟོག་འཆར་བའི་གནས། ② འདོད་ལྷ།

ཀུན་རྟོག་འབྱུང་། ཀུན་རྟོག་སྐྱེ་གནས་དང་དོན་གཅིག་།

ཀུན་རྟོག་འོག་འབྱུང་འཕྲོས་སྒྲེང་། སེམས་ལ་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་སྣ་ཆོགས་ཤར་བའི་དབང་གིས་
སྐབས་འཕྲལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་དང་མ་འོངས་པའི་འབྱུར་ཐྱོག་ལ་ཆོད་དཔག་བྱེད་
པའི་གཏམ་སྒྲེང་།

ཀུན་རྟོགས་བརྒྱད་ཙུ། བླ་བ་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་པལ་ཆེ་
བ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་རྟོགས་བརྒྱད་ཅུ་ནི། སྒྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སུམ་ཅུ་སོ་
གསུམ། མཆེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བཙུ། ཉེར་ཐོབ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་
བཅས་ཡིན་ཅིང་། འདིར་གྲངས་འབྲེན་ཅམ་ལས་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་། སྐྱེ་ཚུལ། སྤར་གས་
ཀྱི་བྱུང་བར། རིམ་བཞིན་འགག་ཚུལ་དང་། སྒྲ་ཡང་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་སྒྲ་
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་ལས་གསལ་བས་འདིར་མ་
བཀོད་ལགས།

ཀུན་རྟོག་བཙུ། མེད་པར་རྟོག་པ། ཡོད་པར་རྟོག་པ། སྐྱོ་འདོགས་པ། སྒྲ་འདེབས་པ། གཅིག་ཏུ་
འཛིན་པ། དུ་མར་འཛིན་པ། རང་གི་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ། བྱེད་པར་དུ་རྟོག་པ། མིང་ལ་དོན་
རྟོག་པ། དོན་ལ་མིང་རྟོག་གོ།

ཀུན་སྟོབས། བྲངས་གནས་ཤིག་།

ཀུན་གཏུམ། [མངོན]དམངས་རིགས།

ཀུན་བཏགས། མདོར་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཟིགས། མཆོན་
ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྡུས་མིང་། འདིར་ཀུན་བཏགས་
ཞེས་གིས་འདུག་པ་ནི་མ་དག་རྒྱན་འབྲམས་ཀྱི་དག་ཡིག་ཅིག་གོ། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་ལས།
བརྗོད་དང་རྟོག་པས་བཏགས་རྣམས་ཀུན་བཏགས་ཉི། །གང་ཟག་བདག་སོགས་མཆོན་ཉིད་
ཆད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲ་བྱ་རྣམ་གངས་པ། །སྟོན་ནས་བཏགས་གསུམ་ཡང་

ན་ཆས་པ་བཟུ། དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་བཞོད་པ་དང་སྒོ་ནམ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་གདགས་བྱ་
 ཆས་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམ་པའི་ཞེས་སྒྲིམ་བཏགས་པའི་གདགས་བྱ་དེ་
 ཡིན་ལ། འདོགས་བྱེད་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་
 ཀྱིས་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱིས་གཟུང་
 བྱ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་གང་ཟག་
 གི་བདག་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་དེ་འཛིན་གྱི་གཟུང་བྱ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཆད་པའོ། །གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་གངས་པའི་ཀུན་བཏགས། རྒྱུ་དུ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆེན་པོ།
 ཤེས་པ་ལྟོས་ནས་རྒྱུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཏེ་རྣམ་པ་
 གསུམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདིའི་དོན་མདོར་བསྟུས་ན། སྒྲ་ཡིས་བཞོད་བྱ་དང་།
 སེམས་ཀྱིས་བྱེད་བྱ་བྱུང་པའི་དོན་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཆོས་ཟེར། དཔེར་
 བ། ཅོག་ཅེ་དང་། རྟོག་ཟུང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་
 ཆོས་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་སྒྲ་ཡིས་བཞོད་བྱ་དང་། སེམས་ཀྱིས་བྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་འདི་དག་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་ལས། བྱི་དོན་རྩས་ཆོས་ཡིན་པ་མི་
 འདོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའང་ཤེས་དགོས་སོ། །

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ། བྱལ་མཐའ་ངན་པས་སྒོ་བསྐྱར་བའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པའི་དོན་
 ལ་བྱིན་ཅེ་ལོག་གི་རྟོག་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ལ་སོགས་པའོ། །

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འཛིན། བྱལ་མཐའ་སྒོ་བསྐྱར་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་སྒོ་བྱུར་
 རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་བདག་འཛིན།

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ། བྱལ་མཐའ་ངན་པའི་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲེས་པས་དངོས་པོའི་
 རྒྱལ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་པའི་མོངས་པ་སྟེ། ལྟ་བུ་ལོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །

ཀུན་བཏགས་བརྒྱུད། ཉན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱལ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞིའི་ནང་གསེས་དབུ་
 མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་བརྒྱུད་ཅེས་འཛོག་ཚུལ་ཡོད། དེ་ཡང་། ༡ བདག་། ༢ སེམས་

ཅན། ༣ མོག། ༡༥ སྤྱི་བ་པོ། ༥གསོ་བ་པོ། ༦ གང་ཟག། ༡༥' ཤེད་ལས་སྤྱིས། ཤེད་བྱ་བཅས་
ནས་གངས་བརྒྱད་པོ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་མཁུང་བདག་པོ་མེད་
ུང་། བདག་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བཅོས་ནས་གང་ཟག་གི་ནམ་གངས་བརྒྱད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན།
ཀུན་བཏགས་གཉིས། མཆན་ཉིད་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་དང། ནམ་གངས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཏེ་གཉིས།
ཀུན་བཏགས་གདོན་གྱི་ནད། རྒྱ་རྟེན་མི་མ་ཡིན་གྱིས་བྱས་པར་གྲགས་པའི་འབྲུང་པོའི་གདོན་
ནད་གྱི་མིང་སྟེ། བྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་ལས། བརྒྱ་དང་ཅ་གཅིག་ཀུན་བཏགས་གདོན་ཡིན་
པས། དེ་མ་བཅོས་པས་སྤྲན་དབྱེད་ལེན་མི་འདོད། གདོན་བཅོས་སྤྲན་མེད་ཀྱང་ུང་ུང་འཆོ་བ་
ཡོད། དཔེར་ན་དབྱེད་པ་གཡང་པའི་བཅོན་བྱ་འདྲ། ཞེས་དང། འཕེ་ལོ་རྩ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྲབ་
གྱིས་མཛད་པའི་ཐོར་བུའི་སྐོར་ཉེར་མཁོ་སྤྲ་ཆོགས་བསྐྱས་པ་ལས། ཀུན་བཏགས་གདོན་གྱི་
ནད་ནི། དོན་དམ་དུ་རང་གཞི་རང་ངོ་ཤེས་པར་གྱུར་ན་ལྟ་དང་འདྲེ་ཞེས་མེད་ུང་། ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་འཁྲལ་བའི་སེམས་གྱིས་ནམ་པར་ཀུན་ཏུ་བཏགས་ཤིང་མན་གནོད་སློ་བཏགས་བྱས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་འབྲུང་པོས་གནོད་པ་གཏོང་བའི་ནད་གཟའ་གདོན་དང། རྒྱ་པ་གདོན། རྒྱ་གདོན་ལྟ་བུ་
རྒྱ་རྟེན་མི་མིན་གྱིས་བྱས་པའི་ནད་གྱི་མིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ལྟར་ངོ་།

ཀུན་བཏགས་པའི་སྟོབས། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་འགྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་མི་སྤྱི་བ།

ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། བཏགས་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་རང་
འཛིན་རྟོག་པས་སློ་བཏགས་པ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དེས་གང་ཟག་དང་
ཆོས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སློ་བཏགས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་མིང་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་
བཏགས་པ།

ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲར་བར་འཆར་བའི་གཟུགས་ཏེ་མི་ལམ་དུ་རྟུང་ཁང་པ་སོགས་
ཡུལ་ཁྲར་སྒྲར་བ་ནམས་དང། ཉིང་འཛིན་དུ་ས་གཞི་ཀེང་རུས་གྱིས་ཁྲབ་པར་སྒྲར་བ་ལྟ་བུ།

ཀུན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྤྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་བྱུབ་པ་མེད་པ།
ཀུན་བརྟུས། ① ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་སྟེ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱུགས་པ། ② ཅོམ་གཞི་ལ་སྟོས་

ཏེ་བཏགས་པའི་དཔེ་ཆའི་མིང་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། བསྐྱབ་པ་ཀུན་བཏུས། ཚད་མ་
ཀུན་བཏུས། མདོ་ཀུན་བཏུས།

ཀུན་མཐོང་། [མངོན་མེ་ལོང་།

ཀུན་ད། ① ཀུ་མིད་ཀྱི་ཟུར་ཆག། ② [མངོན་]ཁྱ་བ།

ཀུན་དོང་། བཙོང་།

ཀུན་བདག། །འཛིག་ཏེན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ།

ཀུན་ལྡན། [མངོན་]ལྷགས་བྱེ་ལོ།

ཀུན་ལྡན་རས་པ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༩ལོར་ཁོ་ཕུ་རྒྱལ་ཆ་རིན་པོ་ཆའི་
སྤྱིའི་གཙུང་པོ་ཅུ་སྟུ་འབྲུངས། མཆན་གཞན་དུ་ཀུན་ལྡན་གཙང་པ་རས་རྩེད་དང་། ཞི་བ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཞུ། སྐུ་མོ་བྱའི་དགོན་པར་གཅེན་པོའི་རྒྱགས་སྤྱེལ་དུ་བྱོན་པས། རྗེ་པག་མོ་བྱ་པས་
རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་གསུང་བ་དང་ཐུག། །དེ་འབྲ་བ་ཞིག་དེ་ཡང་བྱ་དགོས་སྟུམ་ནས་ཆོས་
ལྷར་ཞུགས། རྗེ་པག་མོ་བྱ་པ་ལས་གདམས་དག་ཞུས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་
བརྟེས། །ཁམས་སུ་བྱོན་ན་གདུལ་བྱ་རྒྱ་ཆེ་བར་ལུང་བསྟན་ཡང་མེད་པས་མ་ཐུབ། །ཁོ་ཕུར་བྱོན་
ནས་སྐབ་པ་མཛད་སྲུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བརྟེས། །ཡུལ་ལ་སྤྱུ་གེ་བྱུང་དུས་
མཆོད་ཁང་གི་སྐོན་ས་ཐུག་མཁར་གྱིས་འབྲུ་བཏོན་པར་ཡུལ་མི་ཆོས་ཞག་ལྗེའི་བར་རྒྱན་མ་
ཆད་པར་བསྟུ་མེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་བྱ་བ་རྟགས་མང་པོ་བསྟན། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་
བཞི་པའི་མེ་ཁྲའ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༧ལོར་སྟུ་གཤེགས།

ཀུན་བདེ་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༧ལོར་བོད་ཀྱི་སྤིང་སྤྱོད་རྟོག་བསྟན་
པའི་མགོན་པོས་བཏབ། བྱ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟ་ས་གོང་
ཁྲེར་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀུན་བདེན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་བསྟན་མིང་།

ཀུན་བདེན་གྱི་སྤྲང་བྱ་བདུན། འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་ཀུན་བདེན་མཐོང་བས་སྤྲང་བར་བྱ་བ་མ་
རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ། ཐེ་ཆོས། ལོག་ལྷ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཏེ་བདུན།

ཀུན་འདར་ལ། ཅད་བྱ་མ་སྟེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་དང་། ཅའི་བདེ་བ་དང་། རྒྱུད་གི་བདེ་བ་ཀུན་
སྟེ་བས་ཀུན་ཞེས་བྱའོ། །

ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས། ལྷ་མ་བསྟོམ་སྤངས་ལ་ལུགས་གསུམ་ཡོད། ལྷ་མ་དང་ཡི་དམ་སངས་
རྒྱུ་ས་སོགས་ཆ་ཆར་བར་སྟོམ་བ་དེ་ལ་ཁོམ་ཆོགས་ཀྱི་ལུགས། ལྷ་མ་དེ་ཡི་དམ་ཀྱི་དབུའི་
སྟེང་ན་བཞུགས་པར་སྟོམ་བ་དེ་ལྷ་མ་རིགས་བདག་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྟོམ་པའི་ལུགས། ཡི་དམ་
དང་སངས་རྒྱུ་ས་ལྷ་མ་སོགས་མང་པོ་སྟོམ་མི་དགོས་པར་ལྷ་མར་གཅིག་བསྟོམས་ནས་དེ་
ཉིད་རྒྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་མོ་ཡིན་པར་བསམ་བ་དེ་ལ་ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས་
ཤེས་ཐེང་རོ། །

ཀུན་འདེམས། ལྟོག་ལྟངས་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་select all ཟེད།

ཀུན་འདེན། [མངོན]སངས་རྒྱུ་ས།

ཀུན་ནས། ལས་ཆོག་ལ་ལའི་མགོར་སྤྱར་ན་རྒྱ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། རང་དབང་བཙོན་ལེན་གྱི་
བསམ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་རིག་གནས་བསྐྱབས།

ཀུན་ནས་ཁྱ་བཞི། རོས་སྟོམས་བྱ་བཞི་པའི་ཕྱོགས་བཞི་ཀར་ཁྱ་བཞི་རེ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་མིན་པར་
ཕྱོགས་རོས་རེར་ཁྱ་གང་རེ་ཡོད་པ་བསྟོམས་པའི་ཁྱ་བཞི་ཡོངས་པར་གོ་དགོས།

ཀུན་ནས་འཁུམས། [མངོན]གྲར་གྲུམ།

ཀུན་ནས་འཁྱུད། [མངོན]འཁྱེ་ཤིང་།

ཀུན་ནས་གྲགས་པ། ① མིང་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ། ② བྱང་སེམས་ཤིག་གི་མཚན།

ཀུན་ནས་འགོགས། [མངོན]བཙུན་མོའི་པོ་བྱང་།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ཅ་ཉོན་བྱག་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་སྟེ་རྒྱ་དང་ཀུན་སྟོང་ཅེ་རིགས་པ།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བུར་། སྤུག་ཀུན་གཉིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་།
འགོག་ལམ་གཉིས་རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་སོ། །

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་གི་གདེན་པ་ལ་ཟེད།

ཀུན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་པའི་དཔེ་བྱད། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ཀུན་ནས་མཛེས་པར་གྱུར་བཞིན་
གྱིས་སྒྲིབ་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པས་ཀུན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་པ།

ཀུན་ནས་བརྟུས་པ། ཀུན་བརྟུས་དང་དོན་གཅིག །

ཀུན་ནས་སྣང་བ་བཞོད་པའི་དཔལ་ལ། བདེ་གཤེགས་སོ་ལྗེའི་ནང་གི་སངས་རྒྱས་ཤིག །

ཀུན་ནས་མཉན་སེམས་པའི་རྒྱ་དགྲ། འདིས་བདག་ལ་སྣང་གཞོད་བ་བྱས་སོ། །ད་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་
འོངས་བ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྣམ་དུ་སེམས་བ་གསུམ་དང་། བདག་གི་གཉེན་ལ་སྣང་གཞོད་
བ་བྱས་སོ། །ད་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་བ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྣམ་དུ་སེམས་བ་གསུམ།
བདག་གི་དག་པོ་ལ་སྣང་པན་བ་བྱས་སོ། །ད་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་བ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་
སྣམ་དུ་སེམས་བ་གསུམ་བཅས་དགྲ་ཡོད། དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་གྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་སེམས་
སྒྲེ་བའི་གཞི་རྩ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

ཀུན་ནས་འབབ། [མངོན]ཆར་པ།

ཀུན་ནས་བཟང་། [མངོན]རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་།

ཀུན་སྣང་། ཀུན་ནས་སྣང་བ་བཞོད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།

ཀུན་སྣང་དྲང་བ་ཅན། [མངོན]ལྷ་མིན་མཆོ།

ཀུན་སྣང་འབར། [མངོན]ཉི་མའམ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར།

ཀུན་སྣངས། ① ཀུན་ནས་སྣངས་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་དོར་བ། ② ལྷིང་ཅ་ལྗེའི་གཙོ་བོ། ③ བྱ་བཤམ་བ།

④ [མངོན]སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ།

ཀུན་སྣངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ་ལ་བཟང་པོ། ཀུན་མཁྱེན་རྫོན་པའི་ཐུགས་སྤྲས་གཙོ་བོ་བཅུ་གསུམ་
དུ་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འཁྲུངས་ལུལ་རྒྱལ་ཅེ་ར་ལུང་དུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་ལག་
སྤྱི་ལོ་༡༣༩༣ ལོར་སྐྱེ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་འདུལ་མངོན་རིག་
གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པ་སྤྲངས། དགྲུང་ལོ་བྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་རྒྱ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༩༣ ལོར་བྱང་བ་བདག་པོ་སི་དེའི་མིང་ཅན་གྱིས་སྐྱབས་ཤོངས་སོ། །

ཀུན་སྣངས་ཐུགས་ཐེ་བཙོན་འབྲས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༣ ལོར་འཁྲུངས། རབ་

བྱང་ལྷ་པའི་ཆུ་སྒྲང་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༣ ལོར་འདས། ཡུ་མོ་མི་བསྐྱོད་དོན་དེའི་སློབ་བརྒྱུད་ཡིན། དེས་
གཙང་གི་ལྷ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་རྫོན་དུ་དགོན་པ་བཏབ། དེའི་ཡང་སློབ་དོལ་པོ་བས་བྱུབ་མཐའ་
དེ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་རྫོན་པ་ཞེས་སྟེན་གྲགས་ཆེན་པོར་ཆགས།

ཀུན་སྦངས་ལྷ་དབང་དོན་རྒྱུ། སྤེ་སྤིད་གཙང་པའི་མི་ཐོག་དང་པོ་ཞིང་འག་པ་ཆེ་བརྟན་དོན་རྒྱུ་བྱ་གན་
གཞོན་དགུ་བྱང་པའི་ནང་ནས་གྲགས་པ་ཅན་གྱི་བྱ་གསུམ་སྟེ་ཀམ་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། ཀུན་
སྦངས་ལྷ་དབང་དོན་རྒྱུ། ཀམ་བརྟན་སྦང་གསུམ་ཡིན་ལོ། །

ཀུན་སྐྱོད། ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་སྟེ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མཐ་དེ་གསུམ་གང་རུང་གི་བྱ་སྐྱོད་དམ་སྐྱོད་
ལས། རྟོགས་པ་ལྷ་དང་མཉམ་ཡང་། ཀུན་སྐྱོད་མི་དང་མཐུན་དགོས།

ཀུན་སྐྱོད་དག་ཐེར། བསམ་སྒྲུའི་ཁྱེར་སོ་དང་ལས་ཀ་བྱེད་སྦངས་ཐང་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཆོས་པར་
བྱེད་པ།

ཀུན་སྐྱོད་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུའི་གས་ཤིག་སྟེ། ཀུན་སྐྱོད་གཙང་པ་
དང་། ཀུན་ནས་ཉན་སྟུག་པ་དང་། བྱག་ཞབས་དཔལ་ལེའི་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་དཔེ་བྱད་
བཅས་སོ། །

ཀུན་སྐྱོད་གཙང་པའི་དཔེ་བྱད། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུའི་གས་ཤིག ། བྱགས་གཙང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་ལ་ཉེས་པའི་རྩི་མ་མེད་པས་གཙང་བ།

ཀུན་སྐྱོད་མཚུངས། [མདོན]ཐོགས་སོ།

ཀུན་སྐྱོད་སློབ་གསོ། །འགྲོ་འདུག་སྐྱོད་ལས་ཀུན་ལ་ཚུལ་མཐུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགོ་བ། བསམ་པའི་
འཁྱེར་ཐོགས་དང་སྒོ་གསུམ་སྐྱོད་ལས་གཙོར་གཉེར་གྱི་སློབ་གསོ་ལ་ཟེར།

ཀུན་པན་གྱི་རྒྱ། སྟེན་དག་ཙུ་ཚུལ་ཞིག །འདོད་དོན་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལས་
ཀྱང་འཕྲལ་རྒྱེན་གྱི་ཐོགས་ཤིག་ཀུན་ཏུ་པན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག །

ཀུན་པན་ཉིན་བྱེད། འདི་ཡང་ཉི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཉི་མས་མི་དང་། དུད་འགྲོ། འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ཀྱི་ཅི་ཤིང་ནགས་ཆའ་སོགས་ལ་བྱོད་གཏོང་བས་ན་ཀུན་པན་དང་། འཛིག་རྟེན་ཆང་མ་
ཉིན་མོར་བསྐྱར་མཁན་ཡིན་པས་ན་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དང་ཉིན་བྱེད་ཟེར།

ཀུན་བྱང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟོགས་གཉིས།
ཀུན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད། གསང་སྔགས་སྔ་འགྲུར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སློང་སློར་དང་ཕྱི་སློར་གཉིས་ཡོད་
པའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་ཕྱི་སློར་ལ་རྣམ་བྱངས་དང་འགྲུར་ལུགས་གཉིས་ལས་རྣམ་བྱངས་
ལ་རྒྱ་གར་དུ་དགྲའོད་(༡ རྒྱུད་སྟེ། ༡ སེམས་སྟེ། ༣ རྫོང་སྟེ། ༤ བཅ་པོའི་སློར། ༥ མདོ་
ལུང་། ༦ རྫོགས་ཆེན་མ་བུའི་སློར། ༧ མན་ངག་རྫོང་འཕྲང་གི་སློར། ༨ མན་ངག་སྤྱན་བརྒྱུད་
ཀྱི་སློར། ༩ མན་ངག་བསམ་གཏན་གྱི་སློར) པ་དང་། འགྲུར་ལུགས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་རྒྱུད་སྟེ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་པོད་དུ་བསྐྱར་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་(རྩ་བའི་རྒྱུད་ལ།
བཤད་པའི་རྒྱུད་བཞི) ཅིན། བཤད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་ནི་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་
པོའི་རྒྱུད་ཡིན། ཞེས་སློང་ཆེན་པས་གསུངས།

ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ། [མདོན] ① སེམས་སམ་རྣམ་ཤེས། ② རྫོང་པ་ཉིད། ③ ལྷ་ཆངས་པ། ④
རྫོགས་ཆེན་གྱི་བརྟུང་ཆད་ཅིག །འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་འཇམ་འབྲུལ་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་
རྒྱུར་པའི་རང་རིག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཉེ་གཞི་རྒྱུད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ། ⑤
གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་རྒྱུད་སྟེ་ཞིག་གི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། རྒྱལ་པར་བྱས་ན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་ནས་མཁའ་ལྷར་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་རྒྱུད་ལེ་འུ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་བཞི་པ།
ཕྱི་སེམས་ཀྱི་ལ་དང་། བེ་རོ་ཅ་ནས་བསྐྱར་བའོ། །

ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་མ་བུ་དགྲའོསྟེ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྲུར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བཤད་རྒྱུད་བཞིའི་
ནང་གསེས་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་མ་བུ་སློར་དགྲུར་བྱེ་བ་སྟེ། ༡ ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་རྩ་བའི་
རྒྱུད་རྫོས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གདམས་པ་ལེ་འུ་ལྷ་བཅུང་བདུན། ༢ རྒྱུད་ཕྱི་མ་བསམ་བླུང་གི་
ཤེས་རབ་ལ་གདམས་པ་ལེ་འུ་བཅུ་གཉིས་པ། ༣ རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་སློམ་བླུང་གི་ཤེས་རབ་
ལ་གདམས་པ་ལེ་འུ་བཅུ་གཉིས་པ། ༤ ཀུན་བྱེད་བཤད་པའི་རྒྱུད་མདོ་བཅུ། ༥ སྤྱིའི་བཤད་རྒྱུད་
འཁོར་བ་རྩད་གཅོད། ༦ ལྷ་བ་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེ་འུ་བཅུ་གསུམ། ༧ སློམ་པ་
རྒྱ་མཆོ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེ་འུ་བདུན་པ། ༨ རྫོང་པ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེ་འུ་བཅུ་
གཅིག་པ། ༩ འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེ་འུ་བཅུ་གཅིག་པ་བཅས་ཡིན།

ཀུན་སྐྱོད་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བའི་བསྐྱུས་མིང་།

ཀུན་སྐྱོར་དགྲ། རྩེས་སྤྲུལ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བོ་བཀུ་ལ། མ་དེག་པ། ལྷ་བ། མཆོག་འཛིན། ཐེ་
ཆོམ། སྤག་དོག། སེར་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོར་དགྲ།

ཀུན་སྐྱོར་ལ། ཉེན་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་ལ་དང་། གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་ཀུན་
སྐྱོར་ལ་ཡོད་དོ། །

ཀུན་སྐྱོར་ཅན། [མཛོན]འདོད་ལྡན།

ཀུན་སྐྱོར་གསུམ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱར་བྱུར་བའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གསུམ་སྟེ། འཛིག་ལྷ་ཀུན་
བཏགས་ཀྱིས་ཐར་བ་ལ་སྤྲུག་ནས་འགྲོ་མི་འདོད་པའི་ཀུན་སྐྱོར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ལམ་མ་ཡིན་ལམ་དུ་འཛིན་བས་ལམ་ནོར་གྱི་ཀུན་སྐྱོར། ལམ་ལ་
ཐེ་ཆོམ་བྱས་ནས་ཐར་བ་གཤམས་བྱེད་བས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཀུན་སྐྱོར་བཅས་གསུམ་མོ།

ཀུན་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གཞན་ཞིག ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསགས་པ་དེ་དང་
དེ་དག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མོ་དེ་དང་དེའི་ནང་པན་ཚུན་ཆ་བྱད་དང་
རིགས་འབྲུ་བར་འབྱུང་བས་ན་ཀུན་འབྱུང་དོ། །

ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་
ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་གས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་དམིགས་ནས་བདག་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས།

ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་པ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་
གི་གས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་དམིགས་
ནས་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས།

ཀུན་འབྱུང་རྩེས་བཟོད། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྩེས་སྤྲུལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་གས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁམས་གོང་མའི་ཀུན་
འབྱུང་བདེན་པར་དམིགས་ནས་སྤང་བཞིན་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས།

ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་
ཅིག་བརྩམས་ཤིང་གསུངས་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁམས་གོང་མའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་
པར་དམིགས་ནས་སྤར་བཞིན་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམས་ལོ་ལས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།
ཀུན་འབྱུང་གཉིས། འཕེན་བྱེད་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་གཉིས།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲུབ་ལས། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་དེས་ཀུན་
བསྐྱངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྤྱུག་
བསྐྱལ་བ་ཀུན་འབྱུང་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་ཀུན་འབྱུང་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་སོ། རྟེན་ལས་
ཉོན་མོངས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱ་ནི། མཛོད་ལས། བླ་རྒྱས་སྤངས་པར་མ་གྱུར་དང་། དུལ་ནི་ཉེ་
བར་གྱུར་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། ཉོན་མོངས་རྒྱ་ནི་ཆང་བ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་སོ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ནི། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་
པའི་ལས་སྟེན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དགེ་བ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་གསུམ་མོ།

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི། བདེན་བཞི་རྣམ་པ་བརྩམས་ཤིང་ཆོན་ཞིག་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པས་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པས་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་དང་། ཁམས་གསུམ་
རྒྱད་ལྷ་ཀུན་འབྱུང་བས་ཞིང་པ་ལས་ལོ་རྟོག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལས་
ཉོན་དག་པོས་སྤྱུག་བསྐྱལ་བསྐྱེད་པས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་སྐྱེ་དང་། ལས་ཉོན་ལས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་མཛོན་པར་འབྱུང་བྱིར་རྒྱ་ཕུང་ལྟར་འབྱས་
བྱ་སྐྱེ་བའི་ཐོགས་བྱེད་པས་རྒྱེན་བཅས་བཞི་འོ། །

ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ། ཤེས་པ་བརྩམས་ཤིང་གསུངས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ།

ཀུན་མཆོང་དགོན། གསང་སྤྱུགས་བསྟན་འཕེལ་གྱིང་ཞེས་གྲང་གསུམ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་
ཕྱི་ལོ་༡༣༤༤ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་པ་དང་མ་བདུད་འདུལ་མཆོག་གིས་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་

མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་པ་པོ་དང་རིགས་རང་སྲོང་ཁུལ་འཛུགས་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀུན་མཚུངས་མིན་པའི་ལུགས། གྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྲོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་non-identity operation ཟེད།

ཀུན་མཚུངས་ལུགས། གྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་identity operation ཟེད།

ཀུན་རྟོགས་པ། ① ཐམས་ཅད་ཟད་པ། ② ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་པ།

ཀུན་རྟོག་པ། རྩུན་མའི་རྣམ་པར་འཆར་བའི་སྒྲུང་ཚུལ་ཞིག །ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་སྒྲིབ་པར་
བྱེད་པའམ་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་རྩུན་པ་རྣམས།

ཀུན་རྟོག་གི་ཀུན་རྟོག་པ། ཀུན་རྟོག་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྒྲུ་མ་དང་སྒྲིག་སྒྲུ་དང་མིག་ཡོར་
ལ་སོགས་པ་རང་རང་གིས་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྣམས།

ཀུན་རྟོག་གི་སྒྲུང་པ། ཀུན་རྟོག་གི་སྟེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །

ཀུན་རྟོག་ལམ་གྱི་རིམ་པ། བྱམས་སྦྱང་རྒྱུ་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས།

ཀུན་རྟོག་རྒྱ་འབྲས། བྲང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་སྒྲུ་བའི་ནང་ནས་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་རྒྱ་དགེ་སྒྲིག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་སྦྱུག་
གཉིས་འབྱུང་བ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཐ་སྟངས་ཆད་
མའི་སྒྲུང་ཐོར་རང་ཐོས་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་། རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་ཐོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་རྒྱ་ལས་རང་ཐོས་ནས་མ་བྱུང་པའི་
འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་མཐུན་པས་ན་ཀུན་རྟོག་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་ཟེད།

ཀུན་རྟོག་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི། ༡ རྣམ་དབང་། ༢ གསང་དབང་། ༣ ཤེད་དབང་། ༤ ཆིག་
དབང་བཅས་ཡིན།

ཀུན་རྟོག་གཉིས། ཡང་དག་ཀུན་རྟོག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྟོག་གཉིས། ཡང་དག་ཀུན་རྟོག་ནི། ལས་
མ་བྱུང་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ཐ་དང་དུ་དོན་བྱེད་རུས་ཤིང་བརྟགས་ན་མ་བྱུང་པ་སྟེ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་

བ་ལ་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་དོ། རོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། འཁྲལ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ཐ་སྙད་དུ་འདྲ་དོན་
བྱེད་མི་ཀུས་བ་རྒྱ་གཉིས་སྒྲུང་དང་སྒྲ་ཤད་འབབ་འཛགས་ལ་སོགས་སྒྱུ་མའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །
ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། རྩེ་བྲག་སྒྲ་བས་གང་ཞིག་བཙམ་བའམ་
སྒྲོས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་དུང་བའི་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་
གཟུང་འཛིན་རགས་པ་རྣམས་དང་། མདོ་སྟེ་བས་རྟོག་བས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བྲུབ་པའི་ཆོས་
སྒྱུ་མཆོན་རྣམས་དང་། སེམས་ཙམ་བས་ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་དོན་ཀུན་
བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས། དབྱ་མ་བས་རང་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་
ཆད་མས་རང་ཉིད་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཙས་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲུང་བའི་
ཆོས་སུ་འདོད་པ་བཙས་འདོད་ལུགས་མི་འབྲ་བ་བཞི་ཡོད།

ཀུན་རྫོབ་པ། ལྷོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷོག་རྒྱ་སྟེ་སྒྲུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས།

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས། རགས་པ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀུན།

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། ① བརྟེན་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གོ་ནས་དོན་དེའི་སྒྱུ་
འཛིན་པའི་ཤེས་པ། ② བདེན་པ་མ་མཐོང་གོང་གི་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་པ།

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་དང་གོ་དོན་གཅིག་པ་སྟེ་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་།
འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུ་འཛིན་པ།

ཀུན་རྫོབ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཡང་དག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་བཙས་གསུམ་སོ།

ཀུན་འཛིན། [མདོན]ས་བྱེ་ལོ།

ཀུན་འཛིན་མ། [མདོན]ས་གཞི།

ཀུན་གཞི། ① གསང་སྒྲགས་ལུགས་སུ་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་ཟེར། དེའང་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་ཀུན་གཞི་ཟེར། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སེམས་
ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་དེ་ལའང་དག་པ་དང་མ་དག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དག་པ་བདེ་

གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་དང་། མ་དག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འཁོར་
བའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་དེ། ཐོག་མ་དང་
མ་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། རོན་དམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་རྟག་
ཆད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ཐོག་མཐའ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཅིག་དང་མ་དང་
དུ་བརྗོད་པ་མེད་པས་རྒྱ་མ་ཆད་པ་དང་། རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་འཁོར་འདས་སྤང་
གཉིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་མཆིས་སོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། རོ་བོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ལས་མ་
གཡོས་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་རྣམ་པ་གསལ་བ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དེ་ལ། རྣམ་པ་
འཛིན་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀུན་གཞི་ལས་ཉོན་ཡིད་དང་། དེ་ལས་རྣམ་
ཤེས་ཆོགས་དུག །དེ་ལས་འཁོར་སེམས་སྤྱང་ང་གཅིག་སོགས་འགག་མེད་དུ་འཆར་བ་དང་།
སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་སྒྲིག་གསུམ་དང་། ཡེ་ཤེས་བཞི་ལ་སོགས་པ་འགག་པ་མེད་པ་ཅི་ཡང་
འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །^② ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བསྐྱུས་ཆོག །

ཀུན་གཞི་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཅ་རྣམས་སྒྲིང་ཁར་འདུས་ཏེ་གནས་པའི་ས།
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། མ་དག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
དུག་དང་། མ་དག་ཀུན་གཞི། ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ལ་ཟེར།

ཀུན་ཟ། [མངོན་མེ]

ཀུན་གཟིགས། ① ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བའས་བལྟས་པ། ② [མངོན་]སངས་
རྒྱས། ③ སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།

ཀུན་གཟིགས་པོ་བྲང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་བཟ་ཤེས་སྒྲུན་པོའི་ཆོ་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་མཐོན་པོ་དང་
འདབས་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པའི་པོ་བྲང་གི་མིང་སྟེ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་བའི་མེ་བྱ་སྟེ་ལོ་ ༡༤༣༧
ལོར་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་པ་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དགྲུང་ལོར་བདུན་དུ་ཕེབས་སྐབས་
གསར་སྒྲུན་གནང་ཞིང་། མཐོ་ཆད་ཐོག་བཅེགས་བཞི་དང་། རྒྱ་ཁྲིན་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་རེ་
གཉིས། སྤེང་ཐོག་ལ་གཟིམས་རྩུང་པན་བདེ་ཀུན་འབྲིལ། གཟིམས་སྤྱག་ཤར་ལུབ་བཅས་སུ་
སྐྱ་རྒྱ་ལི་མ་ལས་ཀྱུབ་པའི་ཆེ་དབག་མེད་ཀྱིས་སྟོང་སྐྱ་སོགས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གངས་

ལས་འདས་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཀུན་བཟང་། ① ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འི་བསྐྱུས་ཆེ་བ། ② མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མཆོ་བྱང་པོ་དེ་ནི་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་ཆ་ཆེ་བའི་རི་བོ་ཞིག །

ཀུན་བཟང་པོའི་ལོ། ལྷན་དཀར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ནང་གསེས་བྱ་དཀར་པོའི་ལྷན་གྱི་ནམ་ལངས་ཤིག་མེ་
མིང་ཆེག་ཤིག་འེའུ་མིག་ཀུན་ལོ་དྲན་ཤིག་མེང་དུ་ཤུམ་མུ་མཐུང་ཆགས་དང་། ལྷགས་
མཆུངས་ནས་དུས་མུ་པལྱམ་ཆུང་ལོས་མ་ལྷོན་པའི་པོར་ལོ་ཞིག །

གུན་བཟང་ཚེས་ཀྱི་ཉི་མ། བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མ་མོ་སྐུལ་གྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་
 གཙང་གི་ཆུ་མོའི་ཐུགས་རྩེ་དེར་བསམ་འབྲུབ་སྒྲོན་མཁར་དུ་ཡབ་བོད་ཀྱན་དགའ་བསོད་
 བསམ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། བཀ་ཤིས་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས་ཤིང་མཆོན་བསོད་
 བསམ་སྐུན་ལོ་དེན་ཆེན་ཞེས་གསོལ། སྐུན་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སོགས་བརྟ་
 བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས། དགུང་ལོ་བྱུག་པར་རོང་ཆེན་གྱན་དགའ་བཟང་ལོ་དང་མངལ་ཞིང་
 དབང་ལུང་གསན། དགུང་ལོ་མོ་བདུན་པར་རྩེ་བཅུན་དམ་པ་མཆོངས་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱ་བའི་
 སྐུན་སྤར་རབ་དུ་བྱུང་བར་མཛད་དེ་མཆོན་གྱན་བཟང་ཚེས་ཀྱི་ཉི་མ་མོ་སྐུན་ཤིས་རབ་གུན་
 དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་ལོར་གསོལ། དེ་ནས་བདག་ཆེན་མོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་ལ་
 བསྟེན་ནས་ས་སྐྱེའི་ཚེས་སྟོར་ཐམས་ཅད་གསན། མཐར་དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་ཅ་བྱུག་པ་རབ་
 བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ལོ་སྟེལ་གྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་གཤམ།

ཀུན་བཟང་མཆོད་སྒྲིག། བྱང་སེམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ནམ་འབྲུལ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་བ་ཕུན་
སྤུམ་ཆོག་ས་།

ཀུན་བཟང་ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པ། གསང་སྤགས་ཉིང་ཐུགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ།

ཀུན་བཟང་གདོད་མའི་སངས་རྒྱལ། བོན་དང་སྤྱིར་མའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སངས་ཡང་མ་རྒྱལ།
 སེམས་ཅན་དུ་ཡང་མ་བཟུམ་པའི་ཐོན་རོལ་གྱི། སེམས་སྟོང་པ་རྒྱ་རྒྱེན་གང་ལ་ཡང་རྟག་མ་
 ལུས་པ་རང་བྱུང་དུ་བྱུང་བས། དངོས་པོ་དང་མཚན་མ་མ་བྱུང་ཅིང་། རིག་པ་འགག་མེད་
 གསལ་བ་བས་ཤེས་པོ་གང་གིས་ཡང་བསད་བཅད་ཀྱིས་མ་སྟེགས་པ། ལྷོགས་རིས་སུ་རྒྱ་མ་

ཆད་པ། རོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཡེ་ནས་སྤིང་བའོ། །དེའི་དོན་གཞི་རོག་ནས་རང་ངོ་ཤེས་
ཤིང་གྲོལ་བ་ལས་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་ཞེས་བཀྲགས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་
མངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གཤུ་རོག་པའི་ཁོག་དབུག་ཁྲུང་ཆེན་གྲིང་པ་ལས་གསུངས།

ཀུན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་། རྩ་དཔལ་སྐྱལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་བོས་མཛད་པའི་སྒྲོང་
ཆེན་སྤྱིང་ཐེག་གི་སྟོན་འགྲོའི་ཁྱིད་ཡིག་སྟེ། ཐུན་མོང་ཕྱིའི་སྟོན་འགྲོ། ཐུན་མེན་ནང་གི་སྟོན་
འགྲོ། ཉམས་ལེན་དངོས་གཞིའི་རིས་པ། ཉེ་ལམ་འཕོ་བའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་དམིགས་
རིས་རྣམས་ཉམས་ཁྱིད་དུ་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན།

ཀུན་བཟང་མེ་ལོང་བྲག་དཀར། མདོ་སྦྱང་ཁྲི་ཀའི་མཁར་གྱི་གཡོན་ངོས་ཀོ་རའི་ལུང་བ་དང་ཉེ་བའི་
སྟོན་པོ་རིའི་ཞོལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་སྟེ་ཞིག་སྟེ། བྲག་དཀར་སྐྱགས་རམས་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པ་
རབ་རྒྱས་ཀྱིས་རོག་མར་བྲག་བཀྲ། དགེ་འདུན་པ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཆོས་
ཁྲིམས་དང་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྟོ་གཙང་ཞིང་། དུས་བཟང་དང་དུས་ཆེན་ཁག་མ་གཏོགས་གཙོ་བོར་
མཆོམས་བཅད་དགེ་སྟོར་ཁོ་ནར་བཞུགས་སོལ།

ཀུན་བཟང་རིག་འཛིན་བརྒྱད་བསྟོར། གསང་སྐྱགས་སྐྱ་འགྲུར་རྟེང་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་
ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་ལ་འཁོར་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟོར་བ་སྟེ། གཙོ་བོར་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
བོ་སྐྱ་མདོག་སྟོན་པོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བཞུགས་སྐྱངས་དང་འབྲེལ་པ་
ན་བཟའ་དང་རྒྱན་མེད་པའི་གཅེར་བུར་བཞུགས་པ་དེའི་འཁོར་དུ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་དོ། །

ཀུན་བཟོད། ① ཀུན་ནས་བཟོད་པ་སྟེ་དཀའ་བའི་ལས་སམ། ཁུར་བཟོད་བཤམ། སྐན་བྱབ་པ།

② [མདོན]ས་གཞི།

ཀུན་ར། ཀུན་དགའ་ར་བའི་བསྐྱས་ཆོག །

ཀུན་རིག། ① ཐམས་ཅད་མཛོང་བཤམ། ཤེས་པ། ② ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཀྱི་བསྐྱས་ཆོག །

ཀུན་རིག་རྣམ་པ་སྤྲང་མཛད། ཡི་དམ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་དང་ཆོག་ཞིག །

ཀུན་རིག་པ། ① [མདོན]མཁར་པ། ② ལྷ་མོ་ཞིག །

ཀུན་རིག་ཙ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། རན་མོང་སྟོང་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་འབྲེལ་བ་བཅུ་

གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་དང་པོ།

ཀུན་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལ། [མངོན]ལྷ་མོ་ལྷ་མུ་མུ་

ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ། ① གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བ། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།

ཀུན་ལས་བརྟམ་བ། ཀུན་བརྟམ་དང་དོན་གཅིག །

ཀུན་ཤེས། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱབ་བ།

ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩེ་བྱ། སངས་རྒྱས་ཤུབ་པས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སྐོར་སྐབས་འཁོར་ལྷ་སྟེ་
བཟང་པོའི་ནང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ཡིན།

ཀུན་ཤེས་གཅིག་རྒྱགས། མང་པོ་ཤེས་ཀྱང་གནད་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བ་ལ་མི་མཁས་པ་འཕམ་ཐོགས་
ལ། ཀུན་ཤེས་གཅིག་རྒྱགས་མཁས་པའི་སྟོན།

ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
དབང་པོ་དགྲ་པོ་དེ་དག་ཉིད་མཐོང་སྟོན་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཏེ་ཟད་མི་སྟེ་བའི་
ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པའོ། །

ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ། སྟོན་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་
པོ་དགྲ་པོས་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་སྤང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །

ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་
པོ་དགྲ་པོས་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་སྤང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །

ཀུན་བཤད་ཀྱི་མིང་། དེ་སྟོན་བོད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་སྟོ་རིག་པའི་གཞུང་ཆ་ཆང་
བའི་སྟོབ་ཁྱིད་གནང་རྗེས་སྟོབ་མས་དག་ཐོག་ནས་སྟོ་མདོའི་གཞུང་ཆ་ཆང་གི་ས་རིས་རྒྱགས་
ལུལ་དགོས་ཤིང་། རྒྱགས་ཐོན་པ་རྣམས་ལ་སྟོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མིང་འདོགས་
སྟོལ་ཡོད། དེ་ནི་སྟོ་རིག་པ་སྟོབ་གཉེར་བོན་པའི་མཆོད་གནས་མཆོན་བྱེད་ཡིན།

ཀུན་སྲིད་ཀུན་དར། མི་ཆང་མར་སྲིད་ཅིང་འོས་པའི་བྲ་བ།

ཀུན་སྟོང་། ① བྲ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འཕམ། བསམ་མ་ཚུལ། ② ཀུན་

ནས་སྒོང་བ་སྟེ་སེམས་སྒྲིང་བ།
ཀུན་སྒོང་གཉིས། རྒྱུ་ཀུན་སྒོང་དང་། རྩས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་གཉིས།
ཀུན་གསལ། [མངོན]① ཉི་མ། ② ནམ་མཁལ། ③ མེ་ལོང་།
ཀུན་གསོད། [མངོན]སྤོང་པོ།
ཀུམ། ཤི་བའི་བརྟེན་ཉིང་།
ཀུམ་ཀུམ། རྒྱུ་ལག་ལུས་ཚུལ། ལུགས་ནས་ཀུམ་ཀུམ་བྱ་བ་སྤྲད་འདུག །
ཀུམ་པོ། ① དང་མིན་གྲོག་པོར་ལུས་པའི་རྣམ་པ། ལུས་ཀུམ་པོར་ཉལ་བ། ② དཔལ་ལུས་པའི་
ཚུལ། དངངས་སྒྲག་གིས་ཀུམ་པོར་གནས་པ།
ཀེ། །སྤར་བོད་ཀྱི་རིགས་རྩས་ཤིག །
ཀེ་ཀ [ལུལ]བྱ་སྒྲ་ཁལ། སྒྲ་ག །
ཀེ་ཀེ་རུ།[ལེགས]① སྒྲན་བྱ་བྱོ་བའི་རྩོམ་པོ་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་ལྡང་སེར་ཞིག །② ཆ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་
བྱ་སྒྲེ་བའི་ཤིང་ཞིག །
ཀེ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲལ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དཔལ་ཤོད་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀེ་ཆུ། ཆུ་ཆུའི་ཡན་ལག །བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་འཛོམ་པ་ལྟོད་དང་ཆབ་མདོ་རྩོང་ཁོངས་སུ་
ཡོད་པའི་འབབ་ཆུ་ཞིག །
ཀེ་ཏ་ཀ [ལེགས]ཆུ་རྩྭ་ག་རྒྱུངས་ཤིང་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག །རྩོམ་པོ་ཀེ་ཏ་ཀ ཤིང་ཀེ་ཏ་ཀའི་འབྲས་བུ།
ཀེ་ཏུ་[ལེགས]① རྒྱལ་མཚན། ② སྐར་མ་མཐུག་རིང་།
ཀེ་བླ་ཀ [ལེགས]སྤར་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲིགས་ཤིང་གི་མིང་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་བྱ་བ་སྒྱུར་བ་ཀེ་ཙོ་ལམ་མི་ལམ་
ཅི་ཞེས་འགྲུར་བར་དཔལ་སྤྲངས་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་ཤིང་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་བརྟེན་འཆི་
མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས་གསུངས།
ཀེ་ཆེ། སྤུམ་བཟོ་བྱེད་སྟོ་ལུས་ཞིག་གི་སོན།
ཀེ་རྩ། ས་དམའ་སར་སྒྲེ་བའི་ལྷང་སྟོག་ཅིག །

ཀེ་བྱ། དཀར་པོ། ལྷ་ཁང་ཀེ་བྱ་བ་བཞེངས།

ཀེ་བྱང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀེ་བྱ་ལྷ་ཁང་། མིང་གཞན་བྲག་དམར་ཀེ་བྱ་ལྷ་ཁང་ཟེར། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་མངའ་བདག་ཁྱི་
རལ་བ་ཅན་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་
ལྷེ་གཤོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀེ་རེ། གར་ལེའལ། གྲོང་རེ། གཟུགས་པོ་ཀེ་རེར་ལངས། བྲག་རྩོ་ཀེ་རེར་ལངས།

ཀེ་རེ་སྐང། ཆབ་མདོ་རྩ་རྒྱ་དང་། འཕྲི་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྐང་འདི་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མདོ་ཁམས་
རྩ་བཞི་སྐང་བྲུག་ནང་གི་སྐར་ཁམས་སྐང་ཟེར། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་དང་བསང་མཆོད་སོགས་
ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐར་ཁམས་ཀེ་རེ་སྐང་ཞེས་གིས་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་དགེ་ཤར་ལུ་བ་
གཉིས་ཀྱི་གནའ་མི་རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྲི་རྩའི་ལུ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་འཕྲོག་པ་འདི་དག་ལ་ཀེ་རེ་
སྐང་ཞེས་འབོད་སྟེ་ཡོད་ཅིང་། འཕེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྲབ་ཀྱིས་རང་རྣམ་ལས། དེ་ལ་ཐོག་
མར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕེན་པས་ལུས་རྒྱ་འདི་སྐངས་པའི་ལུ་ལ་ནི། བོད་ཆེན་པོའི་ས་ཆ་མདོ་
ཁམས་སྐང་བྲུག་ལས་མདོ་ཁམས་ཟལ་མོ་སྐང་དང་། སྐར་ཁམས་ཀེ་རེ་སྐང་གི་བར་ལུ་བ་ལྷའི་
རྩ་རྒྱུང་ཆེན་པོའི་དོགས་འགྲམ་གདན་ས་ཆེན་པོ་འོག་མིན་ཀུམ་འཕྲི་གཟུགས་ལག་ཁང་དང་ལེ་
བར་བྱེད་ཅམ་དང་། བཟ་ཤིས་རྒྱར་མང་དགོན་དང་ལེ་བར་ཅམ་འགྲུང་བའི་བར་ལག་འཕེ་རྩ་
ཉོན་དམ་ཐོབ་སྐང་ཞེས་ལྷའི་དགེ་བསྐྱེད་འཕེ་རྒྱལ་ཆབ་ལ་ལྗོང་བཟམ་གྱིས་བདེ་བར་སྐྱོང་བ།
ཞེས་དང་། ཡང་འཕེ་ལོས་མཛད་པའི་[མགོན་པོའི་དམིགས་རིམ་]ལས། མདོ་ཁམས་སྐང་
བྲུག་ཟལ་མོ་སྐང་། ཀེ་རེ་སྐང་། སྐུ་འཕོར་སྐང་། མ་རྩ་སྐང་། ཆ་བ་སྐང་། རབ་སྐང་དང་བྲུག་
པོ་ཞེས་གསུངས། མདོ་ཁམས་པ་སྐུ་བ་སྐུ་བ་བརྒྱད་ཉི་མས་མཛད་པའི་བསང་མཆོད། [ལྟ་
རྟོགས་ཀེ་རེ་སྐང་གི་གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་བསངས་བཞུགས།] ཞེས་པ་ལས། གྱུ་
བདག་ཉིད་པ་རྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྩོམ་གསང་གསུམ་རོ་བོར་གསལ། ཐུགས་དམ་གྱིས་བསྐྱེལ་
མཁོན་སྤྱི་དང་། [ཁྱད་པར་སྐར་ཁམས་ཀེ་རེ་སྐང་། སྐྱོང་མཛད་ཀེ་རྒྱལ་ལུག་ར་དང་། མ་ནི་

སྒྲིགས་དང་ཁ་གསལ་མ། བཟ་ཤིས་སྒྲོམ་རེ་རྩ་ལ་བཅས། ཞེས་སོགས་ཡུལ་འདི་དག་གི་
མིང་ལ་ཀེ་རེ་སྐར་ཞེས་བྲིས་འདུག། སྒྲེ་དགེ་ཡུལ་མིའི་ཁ་སྐད་དུ། ཉན་གསལ་ཉི་ཤར་ཀེ་རེ་
སྐར་། སྐན་ཨ་རུལ་འདུག་ས་དེ་ན་མིན། ཞེས་ཀེ་རེ་སྐར་ལ་ཞོགས་པ་ཉི་མ་སྤྲོ་མོ་ནས་ཤར་ཞིང་
ཡོད་པར་བཤད་སྒྲོལ་ཡོད།

ཀེ་ལ་ཤ [ལེགས]གངས་རེ། ཀེ་ལ་ཤ་ཡིས་བསྐྱོར་བའི་ལྗོངས།

ཀེ་ལ་ཤའི་རྒྱལ་ཤོ། [མངོན]གངས་ཉི་ཤ།

ཀེ་ལི་ཞོ་རེ་མ། བོད་སྤྲ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཁ་བྱང་དུ་གཡུ་འབྲུག་སྒྲོག་པའི་ཞལ་ལྷེ་ཞེས་དང་།
མཐུག་བྱང་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བསྐྱན་བཅོས་ཁྲིམས་གཉིས་ལྟ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་འཁོད་པ་དེའི་
ནང་གསལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་གི་མིང་ཆོག་ཅིག །

ཀེ་ཤ་ཅན། [ལེགས]འབྲེང་བྱ་དང་ན་རོ་ཉིས་བཅེགས་ཡོད་པའི་ཡི་གེ།

ཀེ་ས་ར། [ལེགས] ① མེ་ཉོག་གི་གེ་སར་རམ། ཟེའུ་འབྲུ། ② [མངོན]སྒྲ།

ཀེ་ལ་ཤ །ཀེ་ལ་ཤ་དང་གཅིག །

ཀེ་ལ་ས་ཁྲོད། འདི་ཀེ་ལ་ཤ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཅིང་།

ཀེ་ག [དུས་ངེས་ཅན་གྱི་བར་ཆད་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྐྱག་དང་གཅིག །

ཀེ་ག་འཕྲང་། ཆའི་བར་ཆད་དམ་གཤགས་ཀྱི་འགག་དོག་ཤོ།

ཀེ་ད་རུས། ཤ་མེད་རུས་ཁོག །ཁྱི་ཀེ་ད་རུས་ལ་ཆགས་པ།

ཀེ་ད་རུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། མི་སྤྲུག་པ་སྒྲོམ་སྐབས་ཆགས་ཡུལ་ཀེ་ད་རུས་ཀྱི་ནམ་པར་འདུ་ཤེས་
བའམ་སེམས་པ།

ཀེ་ད་རུས་ཅན། དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཤིག །

ཀེ་མ་གཤ། ① ལྷེ་མ་ལྷེ་མ་དུ་འགྲུལ་ཚུལ། ཁྱེའུ་འཆི་ལ་ཁད་པའི་བྲང་ཁོག་ཀེ་མ་གཤ་དུ་འགྲུལ། བྲང་
བ་མེ་ཉོག་གི་སྤྲེང་དུ་ཀེ་མ་གཤ་གཡོ། ② མི་རུས་པ་ཤོར་ནས་ཟུམ་ཟུམ་དུ་ལྟ་ཚུལ། ཉན་ཅན་
མིག་གཉིས་ཀེ་མ་གཤ་དུ་ལྟ།

ཀེ་མ་པ་རེ་ཁྲོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀེའུ་ ① རི་སྒོག་། ② སྤར་བོད་ཀྱི་རིགས་རྩལ་ཤིག །

ཀེའུ་ཆང་། བྲག་ལུག་།

ཀེའུ་ཆང་རུབ་རི་ཁོང་། ར་ཁ་བྲག་གི་ཤར་དུ་ཡོད་པའི་ཀེའུ་ཆང་རུབ་རི་ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཙུ་བརྒྱད་པའི་ནང་སེར་གྲེས་མཁན་བྱུང་བྲམས་པ་སྒོན་ལམ་གྱིས་བཏབ། ཁོང་ནི་ཀེའུ་ཆང་སྐུ་སྤང་དང་པོ་ཡིན།

ཀེའུ་ཆང་བྲམས་པ་སྒོན་ལམ། མཚན་གཞན་འདྲམ་དབྱངས་སྒོན་ལམ་ཟེད། སེར་གྲེས་ཀྱི་མཁན་ཐོག་བརྒྱབ་དུན་པ་ཡིན། སྐུ་ཆེ་སྤང་དུ་སྐྱབ་པ་ཉམས་བཞེས་ཅེ་གཅིག་མཛད། མཐར་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དགོངས་པ་སྤང་ན་ལས་འདས།

ཀེའུ་ཆང་ཁྲ་མ་ནམ་གོལ། ཀེའུ་ཆང་རུབ་ཀྱི་ཁྲ་མ་སྒོ་བཟང་ནམ་གོལ་ཞེས་ལམ་རིམ་ཁྲ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དུ་སྤྱིང་ཁྱི་ཆེན་བསྐྱན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ཡིན།

ཀེའུ་ཆང་རི་ཁོང་། ཀེའུ་ཆང་རི་ཁོང་ལ་ཤར་རུབ་གཉིས་ཡོད། སྐུ་ལོའི་དུས་རབས་བཙུ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ན་སེ་གྲེས་མཁན་པོ་བྲམས་པ་སྒོན་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་ཁང་ཞིག་བཞེངས། བྲམ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཁོང་ཁྱིའི་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀེའུ་ཆང་ཤར་རི་ཁོང་། སེར་གྲེས་ཀེའུ་ཆང་འདྲམ་དབྱངས་སྒོ་གསལ་གྱིས་དུས་རབས་བཙུ་བརྒྱད་པའི་མཐུག་ཕུ་ཕུག་བཏབ། དུར་ལྷོག་སྐུ་སྐྱན་རིམ་ནས་ཞལ་བདག་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་པག་ལོར་གྲ་བྱངས་༡༠སྟོར་ཞིག་ཡོད། དགོན་བདག་ཕུར་ལྷོག་ཁྲ་བཟང་ནས་བྱེད།

ཀེའུ་ལིའི་འཕྲང་། སྤར་བཞེད་ལས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ནས་ཉལ་ས་ཁྲ་ལམ་གསུམ་གྱི་སར་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་འཕྲང་འགག་བཙན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པས་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས།

ཀེར། བྱེན་དུ་ལངས་པའི་དོན་ཏེ། མཛུ་བ་མོ་གནས་ལ་ཀེར།

ཀེར་ཀེར། ལུས་སོགས་བྱང་པོར་བྱེན་དུ་འགྲོང་ཚུལ། ཀེར་ཀེར་དུ་ལངས་ནས་ཕྱོགས་སུ་ལྷོ།

མཚུ་བ་མོ་ཀེར་ཀེར་བྱས་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་།

ཀེར་བ། [ཐ་མི་དང་བ]གྲེན་དུ་ཡངས་བཤམ། འགྲེང་བ། གཟུགས་པོ་གྲེན་དུ་ཀེར་བ། མཚུ་བ་མོ་
གྲེན་དུ་ཀེར་བ། ཀེར་ལངས།

ཀེར་མོ། ① ལུས་གཅེར་བུ། ② གཅིག་པུ།

ཀེར་རེ། ཡ་ཡོ་མེད་བར་ལངས་པའི་ཚུལ། ལུས་པོ་ཀེར་རེ། དར་ཤིང་ཀེར་རེར་བཟུགས།

ཀེར་ལེབ་སྐྱར་གསུམ། ཀེར་ཀེར་མི་དང་། ལེབ་ལེབ་ས། སྐྱར་སྐྱར་སྐྱགས་ཏེ་གནའ་དུས་སུ་ཁྲལ་
འུ་ལག་འགའ་པའི་ཡུལ་གསུམ། ཀེར་ལེབ་སྐྱར་གསུམ་གྱི་ཁྲལ་རིགས།

ཀོ་ [ཆིང] དགར་དང་བནན་པའི་ནི་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་དང་འབྲ་བའི་སྤང་ཅིག །མདའ་མོ་འཕེན་བར་
འདོད་ན་ཀོ་ བྱ་ཐུང་དབྱང་པའི་བར་དུ་བརྗེས་འདི་ཀོ་དེ་ཀོ་

ཀོ་ཀའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་ཡུལ་ལ་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་བྲེ་བའི་དུམ་བུ་དང་པོ་ནི་འོག་ཤར་
ཕྱོགས་གྱི་ཁོངས་སུ་རྩམ་ག་ལ་དང་། ཨོ་ཞི་བི་ཤ་གཉིས། བྱང་ཤར་ངོས་ཀ་མ་རུ་བ་དང་། ཏི་
བུ་ར། ཏ་སམ་གྱི་ཡུལ་ནས་ལ་ཤི་རི་ཕ་རྒྱལ་རིས་བསྐྱར་བའི་ཡུལ་དུམ་བུ་གསུམ་པ། ཀོང་
གསལ་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་ལས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱིན་བ་ན་བྱང་ངོས་གྱི་རི་དང་ཐག་ཏེ་བའི་བ་ཡི་
སུ་སོགས་ར་ཁང་གི་ཡུལ། ཏམ་ས་ཕྱི་དང་། ཀོ་ལ་སོགས་སུ་ཉང་གི་ཡུལ། གཞན་ཡང་ཅ་ཀ་
མ་དང་ཀམ་པོ་ཇ་ལ་སོགས་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱི་མིང་དུ་ཀོ་ཀའི་ཡུལ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡུལ་
དེ་དག་ཏུ་རྒྱ་ལ་པོ་སྤྱང་ན་མེད་གྱི་དུས་ཅམ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་དགོ་འདུན་གྱི་སྟེ་བྱང་ཞིང་སྒོ་བ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མ་བྱོན་གོང་བར་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
སྒོ་བ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡུལ་དེར་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་དར་བར་མཛད་དོ། །

ཀོ་ཀོ་ཀོས་ཀོ་དང་གཅིག །

ཀོ་ཀོ་གཡལ། ① བ་གཡལ་དང་མ་མཛོ་མོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པོ་སྐྱགས་ཤིག །སྟོ་ལེ་དང་དོན་
གཅིག །② མི་རིགས་མི་འབྲ་བ་སྐབ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའི་བུ་སྐྱག་ལ་མཐོང་ཆུང་གིས་འདོགས་
པའི་མིང་ངན་ཞིང་།

ཀོ་ཁ། ① ལྷམ་གྱི་དོག་བཤམ་ཁ། ② ལྷམ་གྱི་དོག་བ་རྩིང་རུལ་ཨ་ཁ།

ཀོ་སྐྱད། ཀོ་བ་མཉེད་དུས་ཀོ་བར་བྱུག་པའི་ཞག་དང་མྱད་ཞོ་སོགས།
ཀོ་སྒྲོ། ཀོས་ཀོ་དང་གཅིག །
ཀོ་ཁོད། ཀོ་ཁྱོང་གི་མིང་།
ཀོ་རྒྱལ། ཀོ་བའི་རྒྱལ་སྤྱོད།
ཀོ་སྐྱུ། ཀོ་བའི་ཕྱི་ལུན་གྱི་སྐྱུའམ། བགས་བ་སྤབ་པོ།
ཀོ་ཁྱག ། ① ཀོ་བས་བཅོས་པའི་ཁྱག་སྤྱོད། ② དདུལ་བརྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱག་མ་ལ་ཀོ་བའི་ཁྱག་མ།
ཀོ་ཁྱིམ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ། འཛིམས་བ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ཞེས་དུས་རབས་བརྩལ་གཉིས་པའི་འགོ་
ཙམ་དུ་བྱུང་བའི་འདུལ་འཛིན་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སློབ་མ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པའི་བྱ་
ཆེན་བཞི་བྱུང་བའི་ནང་། དདུས་ཀྱི་བྱ་ཆེན་ནི་ཀོ་ཁྱིམ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ་ཡིན། གཤུང་རུས་ནི་
འགོ་དང་འཁྲུངས་ལུལ་སེང་དཀར་སྟོད་པ། མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ་ཟེར། ཁོང་གིས་འདམ་
གཞུང་དུ་ཀོ་ཁྱིམ་དགོན་པ་ལྷག་བཏབ་ནས་དེར་བཞུགས་པས་ཀོ་ཁྱིམ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ་ཟེར།
ཀོ་མཁའ། ① ཀོ་བའི་ཅ་ལག་བཅོ་མཁའ། ② ཀོ་བྱ་གཏོང་མཁའ།
ཀོ་གི་ལ། ཡིད་འཛིན་ནམ་ཁུ་བྱུག་ཅེས་བསྐྱར།
ཀོ་ཆོག །གཡག་དང་འབྲི་སོགས་ཀྱི་བགས་བ་བཤུས་རྗེས་མ་མཉེས་པའི་ཆོག་གྱོང་ཅན།
ཀོ་སྐྱམ། ཀོ་བ་ལ་བཅོས་པའི་སྐྱམ་ཞིག་ཡིན། འབྲུ་རིགས་མང་པོ་སྐྱལ་ས་སྤོད་ཡིན།
ཀོ་བྱ། ① ཀོ་བ་དང་བྱའི་བསྐྱས་མིང་། ② ཀོ་བས་བཅོས་པའི་བྱ། ཀོ་བྱ་གཏོང་བ། ཀོ་བྱའི་སྐྱོལ་
འདོན།
ཀོ་སྐྱུ། ཀོ་བྱའི་སྐྱུ། ཀོ་སྐྱུ་མེད་པའི་འབྲུལ་བ་མིན།
ཀོ་རྒྱལ་དགོན། མིང་གཞན་དཔལ་ལྷན་ཀོ་རྒྱལ་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། བྱབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀོ་རྒྱུ། ཀོ་བ་དུས་པའི་སྐྱད་པ།
ཀོ་སྐྱ། ཀོ་ཀོ་དང་ཀོ་བ་ཀོ་བ་ཀྱི་སྐྱ།

གོ་སྟོག། ① རྒྱན་བུ་ལས་བཅོས་པའི་ཁ་སྟོག། ② གོ་བ་ལས་བཅོས་པའི་རྟ་སྟོག།
གོ་སྟོམ། གོ་བས་བཅོས་པའི་སྟོང་ཅིག།
གོ་ཅི། [ཉིད]ལྷག་བཅས་སྟེ་སོགས་ཀྱི་སྟའི་འདུག་ཚུལ་དང་འདྲ་བའི་བྲང་ཅིག།
གོ་ལུག། སྤར་འབྲས་པར་གཞུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆས་ཤིག།
གོ་ཚུ། གོ་མོག་གི་ཚུལ། ས་གོང་དོང་དུ་འབྱེལ་བའི་ཚུ།
གོ་ཆེས་པ། [ཉིད]གོ་བ་ཐལ་དགས་པ།
གོ་ཉ། ལྷ་བདུད་རྩི་རྩི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་འཆར་བ་ཞིག།
གོ་མཉེད། གོ་བར་སྤུམ་བུ་གས་མཉེས་ཟེན་པའི་སྤུམ་མོར་གྲུར་པ།
གོ་བརྟན། གོ་བས་བཅོས་པའི་སྤུལ་བྱེད་རི་མོ།
གོ་ཀ། འབྲུ་རིགས་ཐ་མའི་ཐ་མ་བྲ་པོ་ལྟ་བུ།
གོ་གཏུམ་ཆུ་སྦྲར། གནའ་དུས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། གོ་བཏུམས་བརྒྱབ་ནས་ཆུར་
སྦྲར་བ།
གོ་བཏུམས། གོ་བའི་ནང་དུ་བསྒྲིལ་བ། མར་གོ་བཏུམས་རྒྱག་པ། ར་དོ་པོ་གོ་བཏུམས་བྲས་པ།
གོ་ཤ། སྟོ་སྟེན་ཀྱི་རིགས་རྒྱ་རྩེས་མའི་ཅ་བ་སྟེ། རོ་མངར་ཆོ། ལྷ་རྩེས་སྟོམས། ལུས་པས་ཤ་དུག་
དང་། སྦྲར་དུག། མ་ལྷ་དུག་ཐབས། སྤུག་པོ་བཅས་ལ་པན།
གོ་ཐག་སྟོང། གོ་བའི་ཐག་པ་སྟོང་པར་ཟེར་རྟོན་ལ་ཁས་ལེན་པའི་དོན་དེ་མ་གྲུབ་པར་བྱི་བཤོལ་
བྲས་པར་གོ།
གོ་ཐུམ། གོ་བའི་ནང་བཏུམས་པའི་ཐུམ་བྲ།
གོ་དོང་། བྲང་དམ་ཆད་པ་སོགས་སོག་པའི་དབང་གིས་མིག་རིལ་སྤྱང་བའི་ཞ་རར་ཟེར། མིག་ལ་
གཉན་ཁ་སོག་པས་མཐར་མིག་རིལ་སྤྱང་ནས་གོ་དོང་ཆགས་འདུག།
གོ་རྟར། སྤྱི་རྟར་བྱེད་ཀྱི་གོ་ལྟེན།
གོ་ལྗང་། ས་དཀར་སོགས་གཡོ་ས་གོ་བའི་སྟོང་སྟོམ་ལྟན་ཞིག།
གོ་གདན། གོ་བ་ལས་བཅོས་པའི་གདན།

གོ་འདམ། གོ་མོང་གི་འདམ། འབག་བཟོ་ཡས་ཀྱི་རྒྱ་ཆས་ཤིག །
གོ་ནག །གོ་མེར་ལ་ཆོས་ནག་པོ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཟེར།
གོ་ཕིག །[ཡུལ་སྐད]ཤིང་ངམ་གོ་བ་ཡང་ན་རི་མོར་བྱས་པའི་མེའི་བཟོ་ལྷ་ཅན་གྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་ཁྱེད་པའི་
ཅིང་རིགས་སམ་བརྟན་འཕྲིན་འབྲུབ་ཆོད་ཤིག །ང་ཚུང་དུས་གོ་ཕིག་གི་སྟངས་མོ་བཟླ་རྒྱུར་དགལ།
གོ་ལྷགས། གོ་བ་དང་པགས་པའི་བསྐྱས་ཆོགས།
གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི། འདུལ་བའི་གོས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་གྱི་ཡ་བྱལ། དམིགས་བསམ་པ་དང་འབྲེལ་བ་གོ་
ལྷགས་ཀྱི་གཞི་སྟེ། ཡུལ་དབྱས་སུ་གནས་མལ་སྐྱོབ་པའི་བྱིར་གོ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷན་ཅན་དང་
གཙུག་ལག་ཁང་ལས་གཞན་པའི་བྱིས་དུ་སྟན་གཞན་མེད་ན་གོ་ལྷགས་ཀྱི་སྟན་ལ་འདུག་པ་
ཅན་གནད་གི་ཉལ་བར་མ་གནད་ལ། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ནི་གང་བ་སྐྱོབ་པའི་བྱིར་ལྷན་དང་མལ་
སྟན་གཉིས་ཀར་བརྟེན་པར་གནད་ཞིང་། གཙན་གཟན་གྱི་པགས་པའི་ནང་ནས་དོམ་ལྷགས་ནི་
མིག་ནད་ཅན་གྱི་དགེ་སྲོང་གི་གཏན་དུ་བཏོང་ཆོག་པ་བཅས་སོ། །
གོ་སྦྱིན། གོ་བས་བཟོས་པའི་འབྲུར་ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱིན།
གོ་ཕུག། གོ་བས་བཟོས་པའི་མཆོན་ཆ་འགོག་ཁྱེད།
གོ་བྱར། ས་ལ་གདིང་བའི་གོ་བ་མཉེས་མའི་བྱར་བ།
གོ་འབྲུགས། [ཡུལ་]གོ་ལྷགས་ཡོད་ཆོད་སྟེང་ལེན་གྱི་ཁྲལ།
གོ་བ། ① གཞག་སོགས་ཀྱི་པགས་པ་མཉེས་མ་དང་མ་མཉེས་པ་སྦྱིའི་མིང་། གོ་བུབས་བཞི། གོ་བ་
སྟེག་བ། གོ་བ་མཉེས་བ། གོ་བ་སྦྱི་བཅད། གོ་ལྷན་ཡུ་རིང་། གོ་བ་གཅིག་ནས་དུས་པའི་རྒྱན་
བྱ། ② [ཡུལ་]རྒྱ་བོ་ལས་སྐྱོལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱང་ཅིག །
གོ་བ་སྦྱི་དར་བྱད། གཡལ་གོའི་སྟེ་གཅིག་ལ་ཐག་པ་ཞིག་བཏགས་ཏེ་རྒྱ་འགྲམས་སུ་བྱར་པ་ཞིག་
ལ་བཏགས་ཏེ། གོ་བའི་སྟེ་རྒྱ་ཁར་མཐོང་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱའི་ནང་དུ་གཟར་བ་ན་སྟེང་དུ་ཉི་མའི་རྫོང་
ཀྱིས་གོ་སྟེ་རྒྱས་རུལ་ནས་བྱེ་ཞིང་། གོ་སྦྱི་དཀར་པོ་ཆགས་ཡོད་གི་ཡོད་པ་དེ་མ་མཉེད་པས་
ཨ་གོ་དང་། གལ་ཏ་སོགས་དུབ་ཆས་བྱ་ཆོག །
གོ་བ་མཉེད་མ། གོ་བ་དམར་རུ་མཉེད་ཟེན་པ་ལ་གོ་དགོས།

ཀོ་བ་དམར་རུ། རོག་བཤས་ཟེན་མ་ཐག་པའི་ཀོ་བ་དེ་ཀོ་བ་དམར་རུ་ཟེར།

ཀོ་བ་མཆོ་ལ་བྱིང་འདྲ། དེ་ཕྱོད་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལུང་བསྟན་
སྟོང་བྲག་ཁོ་མཐིང་གཏིང་མ་ལས་མ་འོངས་བསྐྱལ་པའི་མཐར་ལྷ་ས་ཤོང་བྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་
དང་བཅས་པ་རྩུས་བྱིང་བར་འབྱུང་བ་དང་དེ་ཡང་ལྷ་སའི་གཙང་པོ་ཁག་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་
ཁག་གཉིས་ལྷ་ས་ཤོང་བྱིང་གི་བྱང་ཐོས་སྟོགས་ནས་བསྐྱོར་ཏེ། དཀྱིལ་གྱི་སྐྱམ་ས་རྣམས་རེས་
བཞེན་ཉ་འདྲ་བ་དང་། ལྷོང་མོ་འདྲ་བ། སྤལ་པ་འདྲ་བ། བེར་འདྲ་བ་བཅས་སུ་གྱུར་བ་ཞིག་འོང་
ཞིང་། ཐ་མ་བྱིར་འདྲ་བར་གྱུར་བ་ནི། སྐྱམ་སའི་མཐའ་བསྐྱོར་རྣམས་རྩུས་བཅད་པའི་དབྱིབས་
ཀོ་བུ་མཆོ་ལ་བྱིང་བ་ལྟར་གྱུར་པའི་དུས་སུ། མི་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་པོའི་འགྲམ་ནས་གཙུག་
ལག་ཁང་ལ་རྒྱུང་ནས་བལྟས་ཏེ་སྟོན་ལམ་བྲག་མཆོད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་འོང་བར་གསུངས་
པ་དེ་ཡིན།

ཀོ་བའི་འཁྲལ་འཁོར། ཀོ་བུ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གནའ་རབས་ནས་དེང་སང་བར་རྩ་ཐོག་གི་འགྲིམ་
འབྲལ་སྒྲེལ་འཛེན་ལོ་བྱད་གཙོ་བོའི་གས་ཡིན་པའི་ཀོ་བུའོ། །

ཀོ་བེ་ད་ར། ཀོ་བེ་རྒྱ་ར། བསྐྱར་ན་ས་རྩོལ་ཞེས་བ་སྟེ། ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཞིག །

ཀོ་བའི་འུ་ལག །སྤར་གཞུང་སར་རྩ་ཐོག་ནས་ཤིང་ཆ་སྒྲེལ་འཛེན་བྱེད་པའི་ཁལ།

ཀོ་བུབས། སྤྱ་དང་བཅས་པའི་གཡག་ཀོ་ཆ་ཆང་ཞིག །ཀོ་བུབས་གཅིག་ལས་འདྲས་པའི་སྟོད་གོས་
སྤྱས་ཀ་དག །

ཀོ་སྤ་དགོན། ཉ་ལམ་ལོ་རོ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཕྱོད་དུ་ཆ་ཁོ་སྤལ་སྤུ་སོགས་ནས་གསར་དུ་
བཏབ་པར་སྤར། དགོན་བདག་ནི་རྒྱལ་རོང་སོ་མང་རྒྱལ་སོ་སྟོལ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བ་བོད་
རིགས་རང་སྟོང་ཁལ་ཁོ་རྩ་རོང་སུ་ཡོད།

ཀོ་བྱི་ལ། འདི་རྒྱ་གར་དང་། ཡོན་ནན། འབར་མ། ཐའེ་གོ། སིང་ག་ལ་སོགས་ཆ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁལ་
གྱི་སྤར་ཆེན་གྱི་འགྲམ་དང་ནགས་གསེབ་ཏུ་སྟེ་བ་དང་ཤིས་མོང་བ་ན་དང་ཉའེ་ནན་སྤིང་ཐན་
བཅས་སུ་འདེབས་འཇུགས་ཀྱང་བྱས་ཡོད། རོ་ཁ། ཞུ་རྩེས་བསེལ། ལུས་པས་ཁྲག་རྒྱུད་སྟོད་
འཆང་འཛོམས། སྤར་ཐབས་སེལ། དུག་ཆད་ཞི་བར་བྱེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྟོ་ལེབ་སྤུ་

ཅན་དང་། ལྷམ་སྟག་། ལུང་ལེག་། བཅས་སོ། །

ཀོ་བྲིལ། ཀོ་བྲི་ལ་དང་གཅིག་།

ཀོ་བྲག་དགོན། ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། ལྷང་
སྟོང་རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་དུ་ཡོད།

ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ཆོས་ལུགས་འདི་ཡིན་གྱི་དམིགས་བསལ་མེད་ཅིང་གྲུབ་
མཐའ་རིས་མེད་གྱི་སྟོབ་མ་གཤིན་ཏུ་མང་བའི་སྤྲ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤོན་ལས་པ་གཙོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རོ་
ནང་པའི་གདམས་རག་གི་སྤྲ་རྒྱུད་གྲུབ་དུ་བཅིས་འདུག །འབྲངས་ལུལ་དེང་རི་དང་། དུས་རྒྱུད་
ལྟོང་། ཡབ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་གཡུང་དང་ཡུམ་སྟོང་མོ་ཇེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱམ་སྤྱ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
རྒྱ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༥ ལོར་འབྲངས། རྒྱུད་དུས་ནས་འབྲི་ལྟོག་སོགས་ཆེགས་མེད་མཁུའི། དགྲུང་
ལོ་ཉི་ཤུ་པར་ཆོས་ཇེ་སྟོས་ཀྱི་མཁའ་མོ་དང་། ལྷ་རུ་འདུལ་འཛིན་གྱིས་སྟོབ་དཔོན། སྟོབ་དཔོན་
ལོས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞེད། མཚན་བསོད་ནམས་
རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། ལོ་ལྷར་གངས་ཉི་མེར་བསྐྱབ་པ་མཛད། དེ་ཇེས་ལྷང་སྟོང་རྒྱ་ཅེའི་ཀོ་
བརྟ་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དེར་གཏན་བཞུགས་གནང་། བསྟན་འཕྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་
དགྲུང་ལོ་བརྟ་དུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༦༡ ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

ཀོ་མང་པ། སྤོན་ཤིང་སྤྲ་མའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། ལུང་མཁར་སྟོ་བོས་རྒྱལ་པོས། སྤོན་ཤིང་
སྤྲ་མ་ནི་ལུལ་སྐད་དུ་ཀོ་མང་པ་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཀོ་འབེགས། ཀོ་འབྲུགས་དང་དོན་གཅིག་།

ཀོ་འབྲུགས། ཀོ་བ་འབྲུགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུང་བ། ཀོ་བ་འཆོས་དུས་མི་ཁྱེད་འབྲུགས་བྱེད་ཞིག་།
ཀོ་འབེ། ཀོ་བ་ལས་བཞོས་པའི་དཀར་བཅེགས་ཀྱི་ཁེབས་ཉི་ཤེུ་དང་། ཁལ་བོང་སོགས་ཀྱི་སྤྲ་
འོག་ཏུ་བརྒྱག་བྱ་ཞིག་།

ཀོ་འབོ། ཀོ་བས་བཞོས་པའི་འབོ།

ཀོ་འབོག། ཀོ་བས་བཞོས་པའི་དབྱིབས་བྱ་བཞི་ཅན་གྱི་གོས་ཆས་བརྒྱག་སྟོང་ཅིག་། ཡོངས་གྲགས་

ལ་ཁོམ་ཡང་ཟེད།

ཀོ་འབོལ། ཀོ་བས་བཅོས་བའི་འབོལ་གདན།

ཀོ་མོག། རྩ་འབྲེལ་བའི་ས་ཀོང་དོང་།

ཀོ་དམར། ཀོ་ཚྲོག་དང་དོན་གཅིག།

ཀོ་ཅི། ཀོ་སྟོང་སོགས་ཀོ་ཆས་རིགས་ལ་བྱུགས་ནས་སྦྱི་སྤང་བ་དང་འོད་འདོན་བྱེད་ཡིན། ཅི་ལ་ཁ་
དོག་ཅི་རིགས་ཡོད།

ཀོ་ཅི་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུབ་མཐའ་བོན་བོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྦྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་མཛོ་སྤང་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀོ་བཅེགས། [ཡུལ]ལྷ་མ་ཐོམ་བའི་ཀོ་མཐེལ་བཅེགས་མ།

ཀོ་ཆགས། ཀོ་བས་བཅོས་བའི་ཆགས་མ།

ཀོ་ཆལ། ཀོ་བ་དུམ་བུའམ། ཀོ་རུག།

ཀོ་གཞོང་། ཀོ་བ་ལས་བཅོས་བའི་གཞོང་བ་ཅི་ཅན།

ཀོ་གཟར། ཉའི་སྒྲ་སྟན་གྱི་བར་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཀོ་གདན།

ཀོ་བཅོ། དེ་དུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་བགས་བ་མཉེད་འདུལ་བྱས་ཏེ་གོས་དང་། ལྷ་ལྷམ། ལྷོ་པད། བོར་
པ། སྒྲར་མ། ལྷམ། ལྷབ། ཀོ་གྲ། མི་དང་སོག་ཆགས་ཀྱི་འདྲ་གཟུགས་སོགས་བཅོ་བའི་ལག་
རྩལ་ལ་ཟེད།

ཀོ་བཅོ་བ། ཀོ་ཆས་བཅོ་མཁན།

ཀོ་རྩ། ཨ་མེ་རི་ཀ་དང་། སྤ་ཤིས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་བོ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་མང་ཆེ་བ། བོད་
ཡུལ་གྱི་མལ་ཨོ་དང་། སྤུ་ཤེང་། དིང་རི། དེ་བོ་ཆེ་སོགས་གང་ནས་ཀྱང་ཐར་ཐོར་ཐོན་པའི་ཀྱའི་
སོན་ཡན་ཞེས་པའི་གཏོར་རྒྱུ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཏེ་རོ་བོ་སྤ་ལ་མཆེགས་པ། ཆེ་ཆུང་དེས་
མེད། དབྱིབས་ལལ་ཆེར་རྒྱ་མདུད་དང་། བྱ་བཞི། རོས་མང་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་ཞིང་། ཁ་
དོག་སྒྲིག་ནས་རྩེད་ཐང་ཁམ་ཞད་ཅན། ཁདོག་དམར་མེད། སྒྲིག་པོ། ལྷང་གྲ། བག་པོ། རྒྱ་སེར་
མདོག། ཤེལ་མདོག་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བ། རོ་རུས། རོ་མང་ད། ལྷ་རྩེས་སྒྲིམས། ལུས་བས་

ནད་རིགས་མ་ལུས་འཛོམས། བྱད་པར་གཟའ་སྤྱི་གདོན་ལ་མཆོག །
གོ་རུ། འཛོག་པའི་རེ་བ་འཐག་ཡས་ཀྱི་ཅིན་སྐྱད་འཁལ་ཡས་ཀྱི་ལག་ཆས་ཞིག་སྟེ། ཤིང་ཐུར་ཅུང་
ཟད་ལེ་བ་ཞད་ཡོད་པ་གཉིས་གོ་རུ་ཁར་བསྟོལ་བའི་དཀྱིལ་དུ་མི་ཁྱེད་ཕྱག་ཅིང་ཤིང་ཐུར་སྤྱོད་
བརྒྱས་པ་ཞིག །
གོ་རུ་ཁ། གོ་རུ་འདྲི་བས་ལ་བཞེན་ནས་བཏགས་པ་འདྲིའི་+ མིང་ཡིན།
གོ་རུ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ལོར་ཨ་ལགས་ཡང་ཁ་སྐྱོ་སྤང་བྱས་པ་ལུང་
རྟོགས་ཉི་མས་བཏགས། བྱུ་མ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁལ་མང་ར་རྫོང་[གོས་ནན་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།
གོ་རེ། [ཨ་མདོའི་ཡུལ་སྐད་]དབྱིབས་སྟོར་མོ། ཟླ་བ་གོ་རེ་ཤར། བཞིན་རས་གོ་རེ།
གོ་རོ། མགར་བའི་ལུགས་གོང་།
གོ་ལ། ① ཀ་གོ་ལའི་བརྒྱས་ཆོག ། ② གོ་བ་དང་བལ་ལས་སྤྱེས་པའི་འབྲུ་རིགས་ཤིག །
གོ་ལའི་འདབ། [མདོན་]ན་གི།
གོ་ལེ། [རྟིང་]ཆང་མ། གོ་ལེར་གཟེར་བ།
གོ་ལེར། ལུས་ཀྱི་གནས་ངེས་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་ན་ལུག་སྟོ་བྱར་དུ་ལྡང་བའི་མིང་སྟེ། གོང་སྐན་
དགོན་ཅོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བོད་དམར་ལས། གོ་ལེར་ནི་སྟོ་བྱར་དུ་གནས་ངེས་
མེད་ནས་ལྡང་དུ་བ་བྱེད་པའི་ན་ལུག་གི་མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ །
གོ་ལོང་། རྒྱུ་རྒྱུང་དུ་ཅམ་ལའང་ཁོང་ཁོ་ལང་སྟེན་བ། གོ་ལོང་ཆེན་པོ། གོ་ལོང་ཆ་པོ། ཆོག་མཐོ་
དམན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལ་གོ་ལོང་ཆེན་པོ་ལངས་པ།
གོ་ལོང་བསྟོལ་བའི་ལྷ་དགུ། སྟེ་བ་དགུ་སྟེ་མག་མགོ་གཅིག་པས་རྒྱལ་བོར་གོ་ལོང་བསྟོལ། [སྤྱལ་
མགོ་གཉིས་པས་རབས་ཆད་ལ་གོ་ལོང་བསྟོལ། འབྲུག་མགོ་གསུམ་པས་བོན་བོར་གོ་ལོང་
བསྟོལ། གླང་མགོ་བཞི་པས་སྤགས་པར་གོ་ལོང་བསྟོལ། ཉ་མགོ་ལྷ་པས་བན་རྟེན་གོ་ལོང་
བསྟོལ། སྤལ་མགོ་དུག་པས་བྱིས་པར་གོ་ལོང་བསྟོལ། རྒྱ་སྤོན་མགོ་བདུན་པས་བྱུང་མེད་ལ་
གོ་ལོང་བསྟོལ། ཤ་མགོ་བརྒྱད་པས་སྤོན་ཤར་གོ་ལོང་བསྟོལ། བྱ་རོག་མགོ་དགུ་པས་ནོར་ལ་

ཀོ་ལོང་བསྐྱོམ་ཞེས་བ་ལྟར་པོ།

ཀོ་ལ ① དེ་སྡོན་ས་སྤྱུ་བས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་བཟུང་སྐབས་ནོར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ཏུ་ལྷག་གི་ཆབ་ཏུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་རྒྱུ་པའི་སྡེར་ཀོ་བ་ལེབ་མོ་སྤྱར་མཐེལ་ཙམ་བཅེགས་མ་ལྷ་ཙམ་བྱས་བ་འབྲམ་བ་དང་འཕོངས་མཆོས་གཉིས་ཀར་གཞུ་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་ཆས་ཤིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱན་དུ་ཀོ་ལུག་ཅེས་འབོད་བ་དེ་ཡིན། ② ལུས་སྟོབས་སྤྱི་བ་དང་། སྤྱིང་མཁལ་གྱི་ནད་གསོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྲན་ཞིག །

ཀོ་ཤམ་པ། བཀའ་གདམས་བ་སྤྱན་སྤྱ་བས་ཤམ་ཐབས་ལ་ཀོ་བའི་སྤྲན་པ་མང་པོ་བཏབ་བས་ཁོང་ལ་མཆན་དེ་ལྟར་བཏགས།

ཀོ་ཤམ་བེ། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་མཆོག་ཅིག་སྟེ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཆུ་པོ་ཡ་ལུ་ནའི་འབྲམ་དུ་ཀོ་ཤམ་བེའི་ལྷལ་ཡོད། དེར་སང་ཡང་ཀོ་ཤམ་ཟེར། དེར་ལྷ་རན་མེད་ཀྱི་རྩོ་རིང་དང་ཞིང་གི་དཀྱིལ་ན་སྡོན་གྱི་ཁོང་ཁྲེར་གྱི་ལུགས་རི་གསལ་ཙམ་ཡོད། འདིར་སྒྲོན་པོ་གདངས་ཙན་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། ཀོ་ཤམ་བེ་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་རྒྱང་རིང་པོ་ན་རི་པོ་འབྲིགས་བྱེད་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀོ་ཤེལ། ཤེལ་མཉན་པོ།

ཀོ་ཎ། [ལེགས་]མཛོད།

ཀོ་ཎ་པ་ལམ། ལེགས་སྤྱར་སྐད་ཀྱི་ཀ་ཀོ་ལའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། སྤུབས་ཙན་ཞེས་འབྱུར་བར་དཔལ་སྤྱངས་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་བཛོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་སྟོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ཐྱེ་མིག་ལས་གསུངས།

ཀོ་ས་ལ། མཉན་ཡོད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཀོ་རག་བྱར་ནས་མེ་འཁོར་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཁེ་ར་ན་དྭ་དང་དེ་ནས་བྱུབ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན་བལ་རམ་བྱར་དང་། དེ་ནས་མལ་ལེ་བཅུ་ཙམ་སོང་བ་ན་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གནས་ལྷལ་ཡོད་ཅིང་། མིང་གཞན་ཀོ་ས་ལ་ཡང་ཟེར་བ་དང་། དེར་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ས་ཏེ་ཏ་མ་ཏེར་ཟེར། གནས་དེར་ཀོ་ས་ལ་བྱ་རི་ཟེར་བ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་པོ་བྱང་ཆགས་

ལྷུ་ཡོད།

གོ་ས་ལའི་རྒྱལ། རང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་གི་ནང་གསེས་གསང་སྤྲུལ་ལ་རྒྱུད་ཕྱེ་བཞིན་ཕྱེ་
བའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་དཔལ་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་
གསུམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་། ལྷ་ལྷ་བཤེས་གཉེན། གུན་དགའ་སྟོང་པོ་
གསུམ་གྱིས་འགྲེལ་བ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། གོ་ས་ལའི་བརྒྱལ། སློབ་དཔོན་ལྷ་ལྷ་བཤེས་གཉེན་
གྱིས་མཛད་བ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་སྟེ་གཅིག་སྟེ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆེག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ལོ་ཆེན་
རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར།

གོ་སལ། ཁོར་བ་སོགས་འཇམ་བཟང་བཟོ་བྱེད་གྱི་སལ་བཟང་།

གོ་བསེ། གོ་བ་མཉེས་མའི་སྤྱི་ལ་ཅེ་གང་རུང་བཏང་ཡོད་པའི་རིགས།

གོ་ལྷལ། གོ་བས་བཟོས་པའི་ལྷལ་རིགས་མཐའ་དག་གོ།

གོ་ལ། ཁྱེ་ལུན་གྱིང་པོ། མར་གྱི་གྱོད་ཀོ་ལ། ལུན་ཀོ་ལ།

གོ་ག་གིས། རྟོང་སྤྱུར་དུ་འཕམ་སྟོ་བུར་དུ།

གོ་ག་ཅེ། རྒྱ་དང་རྟོ་འཛི་སྤྱི་མིང་།

གོང་གོང་། གྱོང་གྱོང་། ས་གོང་གོང་།

གོང་སྒྲ། སྒྲའི་ལུང་ལོ་གཉིས་མགོ་བོར་དཀྱི་བ་གོང་པོ་བའི་ལུགས་སྟོ་ལ།

གོང་ཅི་དགོན་ལ། ས་སྤྱུ་བའི་དུས་རབས་སུ་བཞེངས། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་ཆས། གོང་པོ་ལུལ་མའི་ཆས་གོས།

གོང་ཆུ་བརྒྱལ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་འོད་རྒྱན་དུ། ཡར་ལུང་གཙང་པོ་འདི་བཞིན་སྟོ་
ཁ་ནས་དྲགས་པོ་རྒྱ་ཚ་བརྒྱུད་གོང་སྤང་ཅེ་ལྷ་སྤང་དུ་ཉར་རྒྱུད་འདེས་ཏེ་རྒྱ་ལ་མེད་གཏམ་གྱི་
བར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ནས་རིའི་ཁོག་པ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨ་མམ་ལུལ་ཐོན་
ཏེ་འགྲོ་བར་བཞེན་རིའི་ཁོག་པ་བརྒྱུད་མཆམས་སུ་རྒྱ་ལའི་ཕྱོགས་གར་སོང་མི་ཤེས་པར་
བརྒྱལ་བ་ལྟར་གྱུར་བས་ས་ཆ་དེར་གོང་ཆུ་བརྒྱལ་ཟེར་སྟོལ་ཡོད།

གོང་རྒྱ་ལ། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་

ལྷ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀོང་འོ། [རྒྱ]རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་མཐོང་ཞེ་ཆིག་།
ཀོང་རྫོང་གོན་པ། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༥ལོར་ཕྱག་བཏབ། ད་ལྟ་གསེར་ཁོག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀོང་དོང་། ས་བྱས་པའི་ཁུང་བྱ།
ཀོང་རྒ། ཀོང་ཡུལ་ནས་དར་བའི་རྩ་རྒྱ།
ཀོང་རྩ་བཅའ་ཉིག་། [རྒྱ]ལུ་ཆས་ཀྱི་རྩ་རྒྱ་གཡས་ཀོང་རྩ་དང་། གཡོན་པན་ཉིག་།
ཀོང་པོ། གནའ་བོའི་དུས་སུ་དྲགས་ཀོང་ཉང་ག་སུམ་གྱི་ཡ་གཤེ་ས་ཆ་ཞིག་སྟེ། དེར་དུས་བོད་རང་
སྤྱོད་ལྷོངས་ཀྱི་ཤར་ངོས་ཉང་ཆུའི་སྟོན་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལུང་གི་མིང་།
ཀོང་པོ་རྒྱ་མདལ། ① རྫོང་ཞིག་། བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཀྱི་ཀོང་ཡུལ་ཉང་ཆུའི་སྟོན་རྒྱུད་དུ་ཡོད། དེར་
སྐབས་རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་ར་མོད་ཟམ་ཁར་ཡོད། ② བོང་ཞིག་། བོད་རང་སྤྱོད་
ལྷོངས་ཀྱི་ཀོང་ཡུལ་ཉང་ཆུ་དང་སྤྱི་མདའ་ཕྱོགས་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་གཉིས་འཛོམས་སའི་ལུང་
པ་སུམ་མདོར་ཡོད།
ཀོང་པོ་དེ་མོའི་རྩོམ་སྐོས་ཡི་གེ། བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷེ་སྤོང་བཅན་གྱིས་ཀོང་པོའི་དཀར་པོ་མང་པོ་རྩེ་ལ་
གནང་བའི་བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྩོམ་སྐོས་པ་ཞིག་ཡིན། རྩོམ་སྐོས་ཡི་གེ་དེའི་གནས་
ཡུལ་ནི། བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྱི་རྫོང་ཁོངས་སྤོན་རི་རྩུ་གོ་འཛོམས་གི་གཡུང་
བྱང་འཛིན་སྤོང་ཆོའི་ཉེ་འགམ་དུ་ཡོད་པའི་པ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟོ་རུབ་ཀྱི་ལྷེབས་ངོས་སུ་
བསྐོས་ཡོད།
ཀོང་པོ་བར་ལ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཀྱི་མལ་བོ་གྲུང་དཀར་རྫོང་དང་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའི་བར་དུ་ཡོད་
པའི་ལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དུས་དང་ཀོང་པོའི་མཆམས་རིའང་ཡིན།
ཀོང་པོ་བྱ་རྒྱ། ལྷ་ཁང་ཞིག་། བོད་ཀྱི་ས་གཞི་སྤོན་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་ཁ་གནོན་དུ་
སྤོང་བཅན་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་འདུལ་བཞིའི་གས་ཤིག་།
ཀོང་པོ་ལོ་གསར། ཀོང་པོའི་ཡུལ་སྤོང་ཞིག་སྟེ་བོད་རྒྱ་བཙུ་པའི་ནང་ཀོང་ཡུལ་དུ་གཏོང་བའི་ལོ་

གསལ།

ཀོང་པོ་སྤྲུལ། ཀོང་པོ་བར་ལ་སྤྱེ། སྤོན་དུས་པོད་ལྷ་ས་ནས་མལ་གྱི་རུ་ཐོག་བརྒྱད་ཀོང་པོར་འགྲོ་
བའི་མམ་བར་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་ལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཀོང་པོ་བྲག་གསུམ་གྱི་མཆོ་རྫོང་། ཀོང་པོ་ཞོ་ཁ་རྫོང་མཆོ་འགོ་ཡུལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོ་ཆེན་
པོ་ཞིག་གི་དཀྱིལ་དུ་རི་རྩུང་དང་། དེར་ལྷ་ཁང་རྩུང་རྩུང་ཞིག་གི་ནང་གུ་རུ་བྲག་པོ་ཞེས་སློབ་
དཔོན་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་ཁོ་པོའི་སྐར་བཞེངས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་བཅས་ཡོད།

ཀོང་པོ་མཆོ་རྫོང་། བོང་གསལ་ཀོང་པོ་བྲག་གསུམ་གྱི་མཆོ་རྫོང་ཞེས་འཁོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀོང་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས། མཆན་གཞན་པག་མགོ་སྒྲ་མ་ཟེར། རྩེ་འདི་ནི་ཀོང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་
ཆེ་དབང་རྒྱ་མཆོ་དང་ཡུམ་ཆེ་དབང་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ལྷགས་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༠ལོར་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སློག་སོགས་
བསྐྱབས། ཉེར་གསུམ་ལ་གཙང་པ་མཁན་ཆེན་རྗེ་ཆེ་འཆང་མདུན་ནས་བསྟེན་རྗེ་གསུམ་བསྐྱབས།
དགྲུང་ལོ་དུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ལོར་གཤེགས།

ཀོང་པོའི་དགོན་ཆེན་བཞི། ༡ དེ་མོ་༩ ཆབ་ནག ། ༢ བཟ་ཤིས་རབ་བརྟན། ༣ འབྲུག་ལ་བཟ་ཤིས་
བདེ་ཆེན་དང་བཞིའོ། །

ཀོང་སྐུལ་ཐེན་ཏིག ། ཀམ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་མཇུག་པའི་
ནད་སྤོན་སྤྱད་པའི་ཉམས་ཡིག་ཅིག་སྤྱེ། དེའི་ནང་གཙོ་ཆེ་བ་ནི་ནད་རེ་རེ་བཞིན་རྟགས་དང་
བཙོས་ཐབས་སོགས་གནད་དུ་བྱིས་ནས་ཁ་གསལ་ཞིང་དོན་ཆང་བ་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་སྤོན་དུག་འདོན་བྱེད་ཐབས་སོགས་ཉེར་མཁོའི་དོན་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་བཀོད་པའི་
སྤོན་གཞུང་ཞིག །

ཀོང་སྐུལ་སྐུ་སྤྱེད་དང་པོ། ཀམ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཅུ་བྱའི་རྒྱ་བ་
བཅུ་པའི་ཆེས་བཅུ་ཉེན་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ལོར་ཡབ་པོན་སྤྲུགས་བསོད་ནམས་འཕེལ་དང་། ཡུམ་
བཟ་ཤིས་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱེད་གེ་རོང་རྒྱབ་ཏུ་སྐུ་འབྲུངས། ལུས་རྟེན་སྤྱེད་པའི་ས་ཡལ་
དངོས་ནི་ཁྱུང་པོ་སྒྲ་མ་གཡུང་བྱུང་བརྟན་འཛིན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་པར་གསལ། དགྲུང་ལོ་གསུམ་

བར་གཅང་སྒྲན་རིའི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་སྒོ་ཤོས་ཡུལ་དེར་མེབས་པའི་མདུན་སྒྲ་ཕྱད་
 བཅད་ཅིང་མཆན་བསྟན་འཛིན་གཡུང་བྱེད་དུ་བཏགས་པ་དེ་དུས་ཕྱིས་བར་སྒྲ་དྲགས་ཀྱི་མིང་
 གྱུར། དགྲུང་ལོ་ལྷར་ཟེན་པ་དང་པ་ཡར་ལས་ཀ་ཁ་བསྐབས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་སྒོག་ལ་
 ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་ཆགས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱུ་པར་གྲིས་བསྐབས་ནས་འདོན་ཆོག་ཕྱ་སྟེ་གསུམ་
 བཞི་ཅན་གྲིས། དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་སྐབས་སུ་སྟེ་དགོའི་ཡུལ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མངའ་རིས་
 ཡུལ་འཕྱོག་རྣམས་ལ་བཅན་གཞོན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་མང་པོ་བྱས་ཀྱིན་གྱིས་རྫོང་ཁག་རྣམས་
 ཀྱི་སྟེ་འབངས་མང་པོ་ཡུལ་བྱུད་དགོས་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་དང་ཁེལ། ཡབ་ཀན་བཅོན་དུ་
 བཅུག། ཁྲལ་ཕྱ་ཤིན་ཏུ་ལྷེ་བའི་སྐབས་དེར་མ་ཡུམ་གྱིས། ཁྱོད་རང་གཞིས་རན་འདིའི་སྟེང་སྟོང་
 དགོས་མེད། དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་སོང་དང་སོ་རང་ཞལ་དུ་མགོ་ཐོན་འགྲོ་ཞེས་གསུངས་ཡང་།
 དེར་འཕལ་དུ་སྟོང་གནས་སྒོ་འབབས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་མ་རྟེན་གསུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲག་
 བར་པ་ཀན་འདན་ཆོས་སྟེ་སོ་བྱང་དུ་ཡོད་པ་དེའི་རྩར་བཏང་། དེར་གྲིས་དང་སྒོག་འདོན་བྱས།
 ཆབ་མདོ་སྟེ་མགར་ཞིག་གི་རྩར་སྒྲན་ཡུགས་ཀྱི་ཐེག་རྩ་དང་། གྲིས་འབྱར་གྱི་སྤྱ་བརྟན་
 བསྐབས། དེར་འདན་ཆོས་སྟེ་དཔོན་ཁང་སར་ཆེ་འཕེལ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེས་གཟིགས་སྟོང་
 ཆེན་པོ་གནད་སྟེ་ཁོང་གི་བྱུང་ཡིག་གི་ལས་འགན་སྤྱལ། དེ་ནས་ཞེ་ཆེན་དགོན་དུ་སློབ་སྦྱོང་
 བཏང་། ཐོག་མར་ནག་ཅེས་དང་། སྟན་ངག་མེ་ལོང་མ། སི་ཏུའི་སུམ་ཉགས་རྣམས་སློབ་སྦྱོང་
 དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་བསྐབས། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་སྤྱག་གནས་
 ལོ་གསར་ཆེས་དུ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་དབང་ཕྱང་ཞུས་ཞིང་། སླིན་སྤྱིང་སྟོན་གསུམ།
 སྟོང་ཆེན་མཛོད་བདུན་བཅས་གཞུང་ལུགས་མང་པོའི་གོ་ཁྲིད་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྐབས་པ་མ་
 ཟད། སླིན་སྤྱིང་བདེ་གཤེགས་ཀྱན་འདུས་དང་། དགོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས་སོགས་ཆོག་མང་
 པོར་མཁས་པར་བྱས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་ཆུ་འབྲུག་ལོར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཕྱར་ཡོངས་
 རྫོགས་དང་། བསྟན་འཕྱར་པོད་བཅུ་སྟོར་ཞིག་གི་ལུང་ཞུས། དེ་ནས་ཞེ་ཆེན་རི་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་
 བས། རྟིང་མ་རྒྱུད་འབྲུམ། ངལ་བསོ་སྟོར་གསུམ། རྟོལ་པོ་པའི་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ། ཟབ་
 མོ་ནང་དོན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། ལྷ་མ་དགོངས་འདུས་ཕྱ་སྟེ་བཅུ་གསུམ། རྒྱལ་པོའི་

བཀའ་ཆེས་པོ་དག་གིས། བསྐྱོད་ཀྱི་ཐང་། ཐང་ཡིག་སྡེ་ལྷ། འཛིག་ས་སྤྱིང་བཀའ་འབྲུམ་པོ་ད་
 དགྲ། སྤོམ་གསུམ་ནམ་རེས་ཅ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཞུས། རྩ་སྤྱུལ་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་སྤྱི་
 ལོ་༡༤༣༣ལོར་ཁང་སར་དཔོན་ཆེན་དཔལ་སྤྱངས་དགོན་དུ་ལེབས་པ་དང་ལྷན་དུ་བྲིད། ཐོག་
 མར་དཔོན་ཆེན་སྤྱུལ་སྤྱི་བཞུགས་པ་དང་མཇུག། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༣ལོར་
 ཁང་སར་དཔོན་ཆེན་དཔལ་སྤྱངས་དགོན་དུ་ལེབས་པ་དང་ལྷན་དུ་བྲིད། ཐོག་མ་དཔོན་ཆེན་
 སྤྱུལ་སྤྱི་བཞུགས་པ་དང་མཇུག། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པར་སི་དུ་བསྐྱེད་ཉེད་མཐུན་ནས་བཀ་
 ཆེན་སྤོམ་རྒྱན་གྱི་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས། མཆོན་ཀླུ་དག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་གསོལ།
 དཔོན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀོང་སྤྱུལ་ལ་ཐུགས་བརྩེ་འདུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་གཞན་ལ་ཤོར་
 དོགས་ཀྱིས་སི་དུ་བསྐྱེད་ཉེད་མཐུན། འདི་ལ་སྡེ་དགའི་མཐུན་ནས་དུང་ཡིག་འདེད་པ་
 སོགས་ཐོག་རྒྱག་ཅི་འོང་ཆོད་མི་འདུག་པས་རང་ཆོད་གི་སྤྱུལ་སྤྱི་ཞིག་གི་མིང་བཏགས་པ་གལ་
 ཆེ་ཚུལ་ཞུས་སྐབས། སི་དུ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཞལ་སྤོབ་ཀོང་པོ་བམ་སྟེང་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་
 མཆོན་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་ཀོང་སྤྱུལ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཡོངས་སུ་གསལ། སྤྱབ་བརྒྱུད་ཤིང་
 རྩ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་དག་གང་བཞུགས་བཅའ་ཞིང་རིས་མེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལུ་བཅུ་ཅམ་
 བསྟེན་ནས་ཕྱི་ཐ་སྟོན་རིག་པའི་གནས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ། རང་མདོ་རྒྱུད་གསར་ཉིང་
 དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ། གསང་བ་མན་དག་ཉམས་ཁྲིད་བྱས་བཞེས་དང་བཅས་པ་
 རྣམས་ལ་ཐོས་པས་མཐའ་རྒྱ་བཅད། བསམ་པས་གཏན་ལ་པག། སྤོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱངས་
 ཉེ་རང་དོན་དུ་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཛོད་དུ་བྱས། གཞན་དོན་དུ་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ཐོས་
 རྒྱུ་དང་འཆོམས་པར་སྤྱོད་ཀྱི་ཅན་དབྱངས་གསུམ། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། གསོ་རིག་རྒྱ་བཞི།
 ཅིས་དཀར་ནག་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྟོར་དང་། གཞུང་ཀ་པོད་ལྷ། སྤྱོད་
 གདན་གསུམ། རང་བཏགས་རྒྱུད་གསུམ། ལྷ་རྩོམས་དུག། སྤྱོད་ལུལ་གསང་ཉིང་དང་། དུས་
 འཁོར་སྟོར་དུག་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་ལན་གངས་དུ་མར་སྤུལ་བས་སྤྱུལ་
 ལྷན་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་། བྱད་པར་དུ་མཛོད་ཆེན་རྣམས་པ་ལུའི་བཀའ་སྟོལ་བྲེས་ཉེ། དེའི་
 གདམས་དག་གི་དབང་ལུང་མན་དག་བཅས་པའི་རྒྱན་སྟེལ་བས་བྱ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་ལུགས་

སྒོལ་དར་སྒྲེལ་ཆེད་དུ་ཐུགས་བརྩོན་གནང་། ཁོང་གི་ཞལ་སྒོལ་ཏུ་གླུར་བ་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་སྐྱ་
 བྲེང་བཅོ་ལྔ་པ་མཁའ་ཁྲབ་དོན་རྒྱུ་དང་། ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གཏེར་དབང་གོ་རྟིང་མའི་མི་
 སམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། དགོ་ལུགས་པའི་བྲག་གཡལ་གདོང་སྐྱལ་དག་དབང་དམ་ཆོས་
 སོགས་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱ་སྒོལ་གཉིས་ཀར་གླུར་བ་འཇམ་དབྱངས་མཁེན་བཅེ་དབང་པོ་
 སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། མཐར་དབྱེད་ལོ་གྲ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མག་རྒྱ་བ་བཅུ་
 གཅིག་པའི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཀམ་
 དག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་སྐུ་སྒོ་གྲོས་མཐའ་ཡས། བརྒྱ་གར་གྱི་དབང་ལྷག་། བཞུན་
 གཉིས་གཡུང་བྱུང་གླིང་པ་བཅས་སོ། །

ཀོང་སྐྱལ་སྐྱ་བྲེང་གཉིས་པ། ཀམ་དཔལ་ལྡན་མཁེན་བཅེའི་འོད་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་
 འབྲུག་ལོ་ཁྲམས་སྟོད་རྒྱ་བའི་ཆེས་མ་ཉིན་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༧ལོར་སྐྱ་གོང་མའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་
 རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་སྐྱ་བྲེང་བཅོ་ལྔ་པ་མཁའ་ཁྲབ་དོན་རྒྱུ་དང་། ལུས་བདེ་སྦྱོང་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་
 སྐུ་སྤྱོད་ལུང་མཚུར་ལུང་སྐྱ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བྲུག་པར་ཡབ་ཀྱིས་གཙུག་ལྷན་བཞེས་
 རྣམ་མཚན་དཔལ་ལྡན་མཁེན་བཅེའི་འོད་ཟེར་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེ་འབྲི་
 རྒྱུ་བསྐྱབས། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཡོས་ལོའི་བར་ལོ་རྩ་བྲུག་གི་རིང་ལ་
 རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་མཁའ་ཁྲབ་དོན་རྒྱུ་དང་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་བྲེང་གི་རྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་
 གསུང་འབྲུམ་དེང་སང་རྒྱུན་གང་བཞུགས་ཀྱི་ལུང་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་སྐགས་མཛོད། ཞེས་བྲ་
 གུན་ཁྲབ། ཀོང་སྐྱལ་གོང་མའི་བཀའ་འབྲུམ། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད། མཁའ་ཁྲབ་དོན་རྒྱུ་
 བཀའ་འབྲུམ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཆ་ཆང་ཞུས། ཤིང་ཡོས་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་
 ཉིན་གདན་ས་ཆེན་པོ་འོག་མེན་མཚུར་ལུང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཀོང་སྐྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་
 ཡང་སྤྱིང་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་པོ་རྒྱ་ལར་རྒྱལ་བ་སྐྱ་བྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བཞུན་
 རྒྱ་མཚོའི་མདུན་མཇལ་བྲུག་དང་གཙུག་ལྷན་ལུང་། ཐམ་ག་བྲུ་བཞི་དང་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་
 རྒྱག་བྲིས་བཅས་གནང་། དེ་ནས་ཁམས་སྤྱེའུ་མེས་བྲུང་དང་ལོ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་དབྱུང་
 སྤྱ་ཞལ་མཇལ་དུ་མེས་དགོས་པའི་བཀའ་མེས་གནང་། རྒྱ་བ་ལྔ་པའི་ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་

ཡབ་སྲས་ཞལ་གྱེས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ། རྒྱལ་པོའི་དབང་པོ་ཀམ་པས་བྱག་གིས་བཀའ་བསྐྱོད་དང་དབུ་
 ཐོད་གནང་ཞིང་། ཆེ་འདིར་ཡབ་སྲས་ལན་གཅིག་མཇལ་འཕྲད་ཀྱི་སྟོན་ལས་བཅས་གནང་། དེ་
 ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་པར་ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་འགོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཤར་
 དཔལ་སྤངས་དགོན་དུ་བྱག་ཕེབས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱི་དམར་དུ་བྱམས་མགོན་སི་ཏུ་རིན་
 པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས། མེ་འབྲུག་རྒྱ་བ་དུག་པའི་ནང་དཔལ་སྤངས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁྱི་
 སྟོན་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་སི་ཏུ་བརྒྱ་དབང་མཆོག་དང་། མཁས་དབང་མྱོང་ཉིས་ཆེ་དབང་།
 གནས་གསར་བཟ་འཕེལ། གསེར་ཁ་ཆོས་གྲགས། མཚུར་བུ་རྒྱལ་ཆ་བ། ཞེ་ཆེན་གོང་སྤུལ་
 སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་ལ་
 གསན་བསམ་གནང་། ཁྱད་པར་དུ་བེ་རུ་མཁའ་བཙུན་པའི་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་རྒྱལ་བ་བཀའ་
 བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྒྲིབ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྱིད་གསུམ་ཆ་ཆང་ཞུས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་
 པའི་ཆུ་མག་ལོར་ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀམ་པ་སྤྱུ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་སྤྱུ་ཆས་
 རྣམས་སྤང་དག་གིས་ཡར་མཆོད་མར་སྦྱིན་དང་། རྟེན་གསུམ་གསར་བཞེངས་སོགས་གནང་
 བའི་གས་སུ། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་མེ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༩ལོར་དཔལ་སྤངས་ཡང་ཁྱིད་དུ་ཀར་
 རབ་ལྷ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་བ་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
 ལུགས་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༡ལོར་ཡང་ཁྱིད་སྤུལ་ཁང་ཞིག་གསོས་དང་རྒྱ་བ་སྤྱེད་གནང་ཞིང་།
 སྟོན་སྤུལ་རྒྱ་བ་ཐུ་རེ་ཡོད་པའི་ཐོག་ཏུ་སྤུལ་རྒྱ་བ་ཙོ་ལྷ་རེ་གསར་སྟོན་མཛད་དེ་སྤུལ་པ་ཉེར་ལྷ་རེ་
 འཕར་སྟོན་མཛད་པ་སོགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདུའམ་མཛད་ནས་མཐར་དགུང་
 གངས་ལྷ་བཅུ་པའི་ཆུ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༣ལོར་ཁ་ལེབ་རི་ཁྱིད་དུ་སྤྱུ་གཤེགས།

གོང་སྤུལ་སྤྱེད་གསུམ་བ། ཀམ་ལྷོ་ཕྱོས་ཆོས་ཀྱི་སེང་ག། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༤༥༩ལོར་ཡབ་ས་འདུ་ཆེ་སྟོབས་དང་། ཡུམ་ང་ཐོད་བརྒྱ་གཡུ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
 དབུས་ལྷ་སར་སྤྱུ་འབྱུངས། རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྟོ་རྩེས་གོང་སྤུལ་
 གོང་མའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། སྤྱི་ལོ་
 ༡༤༦༠ལོར་རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་གདན་ས་གཉིས་པ་ལྷ་བུ་འབྲས་ལྗོངས་རུ་མ་བཞེགས་དགོན་དུ་

གདན་པོ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ཀླུ་ལ་བ་ཀཱ་པ་སྐྱེ་མ་གཤེགས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་གན་དུ་འབྲལ་མེད་
དུ་བཞུགས། ཀླུ་ལ་བ་ཀཱ་པ་བ་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་དྲུག་པ་གཙོ་པོ་དང་། ལྷ་མ་ཀ་ལུ་རིན་པོ་ཆེ། ལ་འག་
སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་མོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་དངལ་ཀླུ་ལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་རྒྱོད་ཡོངས་རྫོགས་དང་།
མའི་ཐུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་དང་། གཞུང་བཤད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་གསན་བས་སྐྱེ་ན་གཞིན་དུས་མཁས་བཙུན་གྱི་མཆོན་ལྷན་གྱིས། ཀླུ་ལ་བ་ཀཱ་
པའི་ཐུགས་སྐྱེས་བཞིའི་གཙོ་པོ་དང་། ཨ་རི་དང་། ཡོ་རོ་པ་མོགས་ལུ་བ་སྐྱེང་ཡུལ་གྲུ་མང་པོའི་
དུ་མར་གྲུ་། རབ་ལྷུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྐྱེལ་སྐྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་ཀླུ་ལ་བ་ཀཱ་པའི་ཡང་
མིན་འཁྲུལ་བྲལ་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་ཆེད་དུ་མོད་ལ་ཐེབས་གྲབས་གནང་བའི་སྐབས་སུ་
བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་འཁོར་བརྟེན་སྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་གཤེགས།

ཞོ་སྐྱལ་སྐྱེ་བའི་བཞི་པ། ཀམ་མོ་ལོ་ས་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་མག་སྟེ་ལོ་
 ༡༩༥༥ལོའི་པོད་རྒྱ་༡༠པའི་ཆོས་༧ཉིན། ཡུལ་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་དབང་ས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་
 སྲས་སུ་དབུས་ཁྱུགས་ཚུ་ཤུར་རྫོང་དུ་སྐྱེ་འབྱུང་ས། མེ་བྱི་རྒྱ་བ་༥པའི་ཆོས་༥༠ཉིན། སྐུ་ལོ་
 ༡༩༩༦ལོའི་རྒྱ་བ་༩པའི་ཆོས་༥ཉིན་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་འཕྲོ་འདུལ་ཕྱིན་ལས་རྫོང་ཆེས་ཞོང་སྐྱལ་སྐྱེ་
 བའི་བཞི་པར་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ལུག་མཛོད་བསྟན་འཛིན་རྫོང་ཆེས་བལ་
 ཡུལ་དུ་གདན་འདོན་ཞུས་ནས་སྐྱེ་བོང་མའི་གདན་སར་བཞོད། དེང་དུས་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་
 སྤྱི་དང་བྱུང་བར་རྒྱལ་བ་བཀའ་འབརྟུང་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་མདོ་སྟགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་
 པ་རྣམས་ལ་གསུམ་བསམ་གནང་བཞིན་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ནས་
 རྒྱུད་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཕྱང་ཁྱིད་གསུམ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མངའ་བདག་མར་པ་ལོ་རྩ་
 བས་བརྟུང་པའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་པ་གང་ཤོལ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསན་བསམ་གནང་བཞིན་
 བཞུགས་ཡོད་དོ།

ཀོང་སྒྲེལ། ཀོང་པོ་ནས་ཐོན་པའི་སྒྲེལ།

གོང་སྤྱད་གོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ཡོ་མི་གསལ། སྤྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ཆའ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆའ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀོང་ཕུག་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་ས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ལོར་ཕུག་བཅུ། ད་ལྟ་གསེར་ཁོག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀོང་འབྲུ། ཀོང་པོ་ནས་ཐོན་པའི་ཟས་འཆུར་སྐྱམ།

ཀོང་བྲ། དཔངས་མཐོ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པའི་སྒོད་ཆུང་དུ་ཞིག་སྟེ་མར་མེ་འབུལ་སྒོད། མཆོད་ཀོང་།
གསེར་ཀོང་།

ཀོང་མོ། ① ལུལ་ཀོང་པོའི་བུད་མེད། ② ཕུག་ཟབ་པ། མིག་ཀོང་མོ། ས་ཀོང་མོ།

ཀོང་ཅེ་གང། རི་མོ་འབྲི་མཁན་ནམས་ཀྱི་ཆོན་ལྷགས་སའི་ཀོང་བུ་སྒྲ་ཆོགས་འཇུག་སའི་སྒོད་སྤྱད་
བྲ་བཞི་ཞིག་སྟེ་ཆོན་མདོག་རིགས་མི་འབྲ་བ་ཇི་དགོས་ཀོང་བུ་གཡའ་མེད་པ་རྩ་སྒོད་ལྟ་བུ་ཆུང་
དུའི་ནང་དུ་སྤངས་ཏེ་ཀོང་བུ་དེ་དག་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཁ་འཛོལ། མགོ་མཇུག་ལྟོག་
པ་སོགས་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཕིང་ལས་བཅོས་པའི་སྒོད་སྤྱད་བྲ་མིག་ཅན་ཞིག་ནང་དུ་འཛོག་
ཀྱི་ཡོད།

ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་རྒྱལ། ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་རྒྱལ་དང་དོན་གཅིག །

ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་རྒྱལ། སྤྱི་ལོའི་ཕྱོན་གྱི་༡༥༥༥པའི་ཕིང་གི་ལོར་རྒྱ་ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
པ། གངས་ཏེ་མའི་བྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཆོད་རྩེ་ཀོང་ཅེ་རྒྱ་ཡི་ལུལ་དུ་འབྲུངས་ཞེས་བ་དེད་དུས་
མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཅ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་འབྲུངས་ཡོད་པར་ངེས། ཁོང་གིས་འའབྲུང་ཅེས་
ལ་བཏེན་ནས་གཏོ། མདོས། ཡས། ལྷན་བཅས་ཀྱི་ཆོག་མང་པོ་བཅོས་བ་དེད་དུས་ཡང་བོད་
མའི་ཆོས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནང་དུ་དར་སྒོལ་ཆེ། ལྷགས་དེར་བོད་ལུལ་འདིར་རྒྱལ་ཐུན་སེལ་མ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་རྒྱལ་ནི་རྒྱལ་ཐུན་སེལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན།

ཀོང་བཙུན་དེ་མོ། བཙུན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གས་ཀོང་ལུལ་གྱི་གནས་བདག་ཅིག །ལུལ་ཡར་ལྷང་
ལ་བསྐད་ན་ལྟ་ཡར་ལྟ་འཕེ་པོ་དང་། ལུལ་ཀོང་པོར་བསྐད་ན་ལྟ་ཀོང་བཙུན་དེ་མོ་བསྟེན་དགོས།
ཀོང་འཛིན་ལུལ་མི། སྤར་ལྟ་ལྟན་ས་ཁུལ་དུ་ལྟ་མཆོད་དང་། བཞི་མཆོད་སྐབས་མཆོད་མེ་འགྲེངས་
རྒྱ་དང་། བཟམ་རྒྱ། མཆོད་ཀོང་བསྐྱ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ལུལ་མི།

ཀོང་ཞག། ཉི་སྐར་བཅུ་དང་ཆུ་ཚོད་དྲུག། སྤྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་སྐོར་ནས་ལོལ་པ་ལོག་
པའི་ཀོང་ཞག་བཙུ་ལྟ་འདྲེན།

ཀོང་ཞ། ཀོང་པའི་པོ་མའི་ཞུ་མོ།

ཀོང་ཡིག། ཁྲོག་མུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་characters cut in intaglio ཟེར།

ཀོང་ཡུལ། ཀོང་པོ་དང་དོན་གཅིག།

ཀོང་ཡུལ་བྲེ་སྒྲ། འོད་སྟོལ་ལ་སྤར་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་མེས་པོ་སྤྱེའུ་དེ་དག་རྣམས་སྟོ་ཁ་
ཁུལ་ནས་ཀོང་པོར་ཡུལ་འཕོས་ཏེ་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བ་ཡིན་སྟབས་སྤྱི་སྤྱིའི་ལྗོངས་ཞེས་ཐོགས་པ་
ཡིན་ཟེར་སྟོལ་འདུག།

ཀོང་ལུང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༥ལོར་བྲག་བཏབ། ད་ལྟ་གསེར་
ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀོང་ཉོས་དགོན་པ། ས་སྐྱ་པའི་དུས་རབས་སུ་བཞེངས། ད་ལྟ་གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀོང་ལྷམ། ཀོང་པོ་བ་པོ་མོ་སྤྱིའི་གྲོན་སྟོལ་ཡོད་པའི་ལྷམ་ཞིག།

ཀོང་རྒྱ་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ལོར་བྲག་བཏབ། ལུབ་མཐའ་དག་
ལུགས་ཡིན། གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀོརླུ་ན། རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགམ་ཀོང་ཀྱ་ན་སུ་ར་ཟེར་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན།

ཀོན་དགུ་མིན་དགོན་པ། བྲག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་པོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཚོ་ཤར་ལུང་མདོ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀོན་པ། ཀོན་པ་གཤམ་སྤྱེས་ཀྱི་བསྐྱེས་ཆིག།

ཀོན་པ་གཤམ་སྤྱེས། སྟོ་སྐར་ཀོན་པ་གཤམ་སྤྱེས་ནི། སྤྱི་གནས་དབང་གིས་རིགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་
མུང་སྤྱེས་ཏེ། སལ་ཆེ་བ་སྤིབ་ཀྱི་སྤར་དང་། ཤིང་གསེབ་རྩ་བྲག་གི་ཁོད་སོགས་གང་སར་འབྱུངས་
ཤིང་། ལོ་མང་སྤྱི་བའི་ལྷམ་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། ཅ་བ་དབྱིབས་ངེས་མེད་འཁྱུར་ཐོག་ནས་པོ་དང་།
ཁ་སྐྱ་མང་ཞིང་སྟེ་གཅིག་ལ་བསྐྱེས་པ་པའི་གཏིང་དུ་ཟུག་པ། ལོ་མ་ལུང་ནག་སྤར་མཐའ་སོག་

ལེ་ཁ་རྒྱལ་ལྗང་སྤྲུལ་དཀར་ཅན། རོ་ཁ། ལྷ་ཆེས་བསེལ། ལུས་བས་ཁྲག་ཤོར་གཙོད།
ཀོན་པ་གཤ་རྒྱུད། ▲སྤྱི 3500 ~ 4700 བར་གྱི་སྤང་རི་ལ་སྤྱེ་བ། སྤོ་དབྱིབས་ཀྱི་ལོ་མ་ནུང་རིང་ལོག་
ལེའི་ཁ་ཉག་ཆེ་བ་པལ་ཆེར་ལོ་རྒྱུད་ལ། མདུན་ལྗང་ནག་སྤྲུལ་རྒྱུ་ཅན་དང་། རྒྱལ་ལྗང་
དཀར་ཅན། ས་རོས་སྤྲུལ་ཕན་ཚུན་བཟང་ནས་སྤྱེ་བ། དཀྱིལ་ནས་ངར་བ་མེད་པའི་མེ་ཏོག་རྒྱ་
སྤྲུག་དོམ་དོམ་འབྲེལ་འཆར་བ། སྤྲུག་དུ་སྤྲུར་བྱ་ནི་ལོ་མ་སྤྱེ། ཆེ་བ་ 6 ~ 8 བར་བཏུས་ནས་སྤོ་
ཆོལ་དམའ་པའ་སྤྲུལ་གསེད་ལེགས་ཆགས་བྲ། རོ་ཁ། ལྷ་ཆེས་བསེལ། ལུས་བས་རྩའི་ཆད་
པ་དང་། ཁྲག་ཆད་སེལ། མའི་ཁྲག་ཤོར་གཙོད། ཤ་དུག་འཛོམས།
ཀོབ་ཀོབ། སྤྱི་རྣམ་པ་ཞིག ། ཀོ་བ་སྤྲུལ་པོས་སྤྲུ་ཀོ་བ་ཀོ་བ་ག
ཀོ་བ་སྤྲུ། ལུགས་སྤོད་བརྒྱུངས་པས་ཀོ་བ་སྤྲུ་གཤ།
ཀོ་བ་ཅེ། འབྲུམ་བྱ་དཀར་པོའི་ནད་རིགས་ཤིག །
ཀོ་བ་ཤ [ཡུལ་སྤྲད] ལུག་ཤ་དང་བག་ལེབ་ཀོ་བ་ཀྱན་མཉམ་དུ་བཙོས་ནས་བཟོས་པའི་ཞལ་ཟས་
ཤིག་དགུན་དུ་ཀོ་བ་ཤ་བཟས་ལ་ལུས་ལ་རྩོད་སྤྱེ་ཆེ།
ཀོ་ལུ་དི་བྲ། ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་རྩེ་འཁྱུང་ལ་གཞན།
ཀོ་ལུ་སྤེ་དགོན་རྫོགས་དགོན། ས་སྤྲུ་པའི་དུས་ནས་བཞེངས། སྤོན་ལ་བཀའ་གདམས་པ་དང་བྱིས་
སྤྱི་རྣེད་མ་པར་སྤྲུ། མགོན་པོ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱག་བཏག། བྲུབ་མཐའ་རྣེད་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
མ་སྤོ་རེབ་ཤོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀོ་ལུ་བ་དགོན་གསར། ཀོ་ལུ་བ་བཤད་སྤྲུབ་དར་རྒྱས་སྤིང་། ཀོ་ལུ་བ་གཞོན་རུའི་བྲང་རྒྱལ་ཡོད་ཟེར་
གྱིས་བྲག་བཏག། བྲུབ་མཐའ་སྤོན་ས་སྤྲུ་དང་བྱིས་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མ་སྤོ་གཙན་ཆ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀོ་ལུ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། ཏུ་ལའི་ཆེ་མ་སྤྲུ་སྤེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་སྤྲུ་སྤེང་
བཞེ་བ་རྫོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་དངོས་སྤོབ། སྤྲུ་འབུམ་གདན་ས་ཆེན་པོའི་མཁན་ཐོག་
གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལུགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༥༡ ལོར་སྤྲུང་མ་ཐང་དུ་ཡལ་བསོད་
ནམས་རེན་ཆེན་དང་ཡུམ་བུ་འཆོའི་སྤས་སུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་རེ་ལྷ་བ་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་

༡༩༣༥ལོར་ཨ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས།

ཀོ་ལུ་བ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར། ཉིད་རབ་བྱང་ལྔ་པའི་སྤང་ཙམ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལས་མས་ཙམ་ན། ཁྱི་
ཀའི་ཨར་ཞོང་ཀོ་ལུ་བ་ཆང་དུ་སྐྱབས་སྐྱམས། ཆོས་རྒྱུ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱ་བྱང་མཁན་
རབས་དང་པོ་མཛད་དེ་སྐྱབས་ལདས་རྒྱུ་ཀོ་ལུ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར་གྱིས་གདན་ས་
བསྐྱེད་ས་པས་བྱ་བྱང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། མཐར་ལོ་བའི་བྲག་དཀར་ན་སྐྱབས་
འཇུག་ལུས་ལ་བྱུབ་བར་བྲག་ས་ལོ། །

ཀོ་ལུ་ཤམ་རྟེ། རྒྱ་གར་མ་ག་རྩའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག །

ཀོར། རྫོང་རྫོང་དང་ཉི་འདབས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་རྫོང་དང་མཚུངས་ཉི་རྟགས་འཇུག་ལས། པོ་
ཡིས་པོ་ཡི་མིང་མཐའ་བྲངས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ག་ད་པའི་རྒྱུ་སྐྱ་མགོ་དོར་ཉི་ཀོར་
ཞེས་སྐྱར་བ་དང་། དེ་མིན་གཞན་ལ་བརྗོད་བདེའི་རྫོང་སྐྱར་ཡིག་སྐྱར་དགོས། དཔེར་ན།
ཐིག་ཀོར། རྒྱ་ཀོར། ཐབ་ཀོར། གཡས་རྫོང། གཡོན་རྫོང། ཉི་རྫོང། ཁྱོམ་རྫོང། མཐའ་རྫོང།

ཀོར་ཀོར། ལྷུ་པོ་ལམ། རྫོང་རྫོང། ཉི་རྫོང་མཐའ་ལ་འཇུག་པའི་ཀོར་ཀོར་འབྲེལ།

ཀོར་ཀོར་འོང། འཁོར་ནས་ཡོང་ཞེས་པའི་དོན།

ཀོར་མོ། ཀོར་དང་གཅིག །

ཀོར་ཆོ། [རྫོང]① ཉི་ཆོ། ② ཕྱོགས་རིས།

ཀོལ་བའི་ལམ། ལམ་ངན་པ།

ཀོས་ཀོ་མ་ནེལ། མ་ལེ་སྟེ། མ་མཚུའི་འོག་གི་རུས་འབྲུ།

ཀོས་ཀོའི་གཤོང་འབྲུ། མ་ནེའི་ཁྱོང་འབྲུ།

ཀོས་ཐག། [རྫོང]ཉམ་ཐག །

ཀོས་མ། མ་མགལ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེ་འབྲུ་པོའི་མིང་སྟེ། གཞན་དུ་མ་ནེལ་མ་ལེ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

ཀོས་སྐྱང། མ་ལེའི་རྩེ་མ་བལ། རྫོ་བ།

ཀོ་པེ་ལ། གཤམ་དུ་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཉན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཀོ་ཤེ། [ལེགས་]སྤར་རྒྱ་གར་དབྱས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མཛོད་ལྗན།

ཀྱོ་ཤེལ་ལེ་གཞི། འདུལ་བ་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། ལས་བྱེ་བའམ་ལས་གྱི་ཚོད་པའི་གཞི་
སྟེ། ཀྱོ་ཤེལ་འདི་དག་སྟོང་གིས་ཡངས་པ་ཅན་པའི་དག་སྟོང་གནས་དབྱུང་བྱས་པས་ཚོད་པ་ཆེན་
པོར་གྱུར་ཏེ། ལས་བྱེ་བ་ལ་ཡུལ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ།
ཀྱོ་ཤི་ཀ [ལེགས]ལེགས་སྐྱར་སྐྱད་གྱི་གྲུ་གྲུལ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། དབང་ཆེན་གྲུ་གྲུལ་
འལ་བ་དང་། སྐུལ་འཛིན་རྣམས་ལ་ཀྱོ་ཤི་ཀ ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཀྱོ་ཤི་ཉན། གྲུ་ཤི་ཉན་དང་གཅིག །
ཀྱོ་ཏྲ་ཐེ་བྱ། གུན་ཤེས་ཀྱོ་ཏྲ་བྱའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།
ཀ། ཚུ་འཕེན་ས། ཚུ་ཀ་བཟོས་ནས་ཞིང་ཚུ་གཏོང་།
ཀ་མགོ། ཚུ་འཕེན་སའི་ཡུར་པའི་མགོ། ཚུའི་ཀ་མགོ་གཙང་པོ་ལ་ཐུག་ཡོད།
ཀ་ཚུ། ཡུར་པའི་ནང་དུ་འགོ་བའི་ཚུ།
ཀ་དེ་བ། ཀ་ཚུ་འཕེན་ཐོ་སྟེ། ཀ་ཀ་བཟོ་མཁན་གྱི་མི་གཏོང་སྐྱངས་དང་། ཚུ་བགོ་བཤའ་རྒྱག་སྐྱངས་
དང་། ཚུ་བགོ་བཤའ་རྒྱག་སྐྱངས་སོགས་འཁོད་པའི་ཐོ།
ཀ་མདོ། ཚུ་ཀ་དང་གཞུང་ཚུ་འཕེས་མཆམས་གྱི་མིང་།
ཀ་ཕུ་དགོན། མིང་གཞན་གི་ཀུ་ཁུ་ཐུག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ།
ཐུབ་མཐའ་དག་ཐུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྐར་ཁམས་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ཕུག་དགོན་པ། མིང་གཞན་གནས་རྫོང་བཟ་ཤེས་རྒྱལ་སྤྱིང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ཤིང་སྟག་སྟེ། ལོ་༡༧༧༩ལོར་ཀ་ཕུག་སྟོ་བཟང་དོན་ཐུབ་ཀྱིས་ཐུག་བཏབ། ཐུབ་མཐའ་དག་
ཐུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མ་ལོ་གཅན་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀ་ཕུ། ཞིང་སོགས་གྱི་ནང་དུ་ཚུ་འཕེན་སའི་ཡུར་ཕུ་ལ་ཀ་ཕུ་ཟེར།
ཀ་ཙམ། [རྫིང]སྐྱད་ཅིག་ཙམ་གྱི་དོན།
ཀ་ཞིང་། ཚུ་ཀ་དང་ཐུན་པའི་ཞིང་།
ཀ་ཕུ་སྐྱང་པ། [རྫིང]ཐུས་ཐུངས་ཟད་པ།

ཀ་ལག་འགྲུར། [ཡུལ] ལྷ་ལོག་པ།

ཀང་། ① རུས་པའི་ནང་གི་ཀང་མར། ② ཅ་བ་དང་རང་བཞིན་ནམ་སྤུས་ཀ་ ལས་འགན་གྱི་ཀང་
འཁྲིས་པ། བོ་སྐྱབས་ཀང་ནས་མེད། མི་ཀང་ངན་པ། རས་ཀང་ལེགས་པ། ③ ཆ་ཤས། ཆོང་
ཀང་། སྐར་ཀང་། ④ སྤར་བོད་ཀྱི་ཁལ་ཞིང་ཅི་སྤངས་ཤིག་སྟེ་སྤྱིར་བཏང་ཀང་གཉིས་ལ་འདོན་
རེ་བཅི་སྟེ། ⑤ ཉག་མ། ཤིང་ཀང་གཅིག །སྐྱ་ཀང་གསུམ། སྤྱད་བ་ཀང་གཅིག །

ཀང་ཀོར། ཀང་རྒྱན་གདུ་བ།

ཀང་སྐྱས། ཤིང་སྤྱང་གཅིག་ལ་ཨི་ཁུང་མང་པོ་བཏོན་པ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཤིང་བུ་རིང་ཅམ་རེ་རེ་
བཅུགས་ནས་བཞོས་པའི་བོད་སྐྱས།

ཀང་ཁྱོག །ཀང་པ་ལ་སྐྱོན་ཤོར་བ། མི་ཀང་ཁྱོག །

ཀང་ཁ། ① ཐགས་མཁན་གྱི་ཀང་པས་སྤུལ་མའི་བཀའ་འདེགས་འདོག་རེས་མོས་བྱེད་པའི་
ཐགས་ཆས་ཤིག །② ཆེས་བྱའི་འཁོར་ལོའི་ཀང་ཤིང་།

ཀང་སྐྱེས། [མངོན]དམངས་རིགས།

ཀང་སྐྱོབ། [མངོན]ལྷམ།

ཀང་རྒྱང་འདུར་སྟུག། །འདོན་གངས་ཀང་ལ་པབ་སྟེ་ཁལ་འབྲུ་མཉམ་རྒྱག་པ།

ཀང་དཀྲིས། ཀང་པར་དཀྲི་བྱའི་རས།

ཀང་བཀ་མ། [མངོན]བྱ་ཀང་པ་ཁ་ཁ་རི་སྐྱེགས།

ཀང་ཁ། སྤར་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཀང་བཀའམ། སོར་མོའི་སྤང་བ་ཅན་ཟེར་བ་དེས་མི་རི་
སྟེད་ཅིག་བསད་དེ་མི་དེ་དག་གི་སོར་མོས་བཞོས་པའི་སྐྱེ་སྤང་ཅན་ཞིག །

ཀང་ཁྱི། ཀང་སྟེགས།

ཀང་འཁོར། བཞོན་བྱའི་ཀང་སྐྱ་རིལ། ལྷགས་རྩ་ཡང་ཟེར།

ཀང་འཁྲུག་མགོ་ལ་པོག །གནའ་མིས་ཉམས་སྤྱོད་སྟུགས་བཟོ་མ་གྱི་གཏམ་དཔེ་ཞིག །གནམ་
གཤིས་གང་དུས་ཀང་པ་རྩོ་བའི་ཐབས་ལ་བཙོན་དགོས་པ་སྟེ། ཀང་པ་གང་སོར་ཆགས་ན་ལུས་
བྱིངས་གང་སོར་འགྲུར་བའི་ལམ་གཙོ་བོར་ཞིག་ཡིན།

ཀང་འཁྲུག་ རྩོག་ཀང་འཁྲུག་པ།

ཀང་འཁྲུག་ལག་འཁྲུག་ ① འབད་བཙོན་གང་ཐུབ་ཐུབ་བྱེད་པ། ② ལུས་ཀྱིས་ཟུག་རྩ་མ་བཟོད་
པའི་རྣམ་འགྲུར། ③ སེམས་དགའ་དྲགས་པའི་རྣམ་འགྲུར།

ཀང་གོས། ཀང་ནས་ཡར་ཁྱོན་པའི་གོན་པ། ① ལྷམ། ② རྟོང་མང།

ཀང་སྒྲ་རིལ། ཀང་འཁོར། ཀང་སྒྲ་རིལ་བཞོན་ནས་སྒྲོབ་བྱང་འགོ།

ཀང་ཁྲོག། ཀང་པ་འཐེང་པོ།

ཀང་ཁྲོལ་པོ། ཀང་པ་ཁྲོག་ཁྲོག།

ཀང་ཡ་འཕྱིག་པོ། དམག་དབུང་རྩ་བ་སྤྲིགས་ཏེ་འགོ་སྐབས་ཀྱི་ཀང་འགོས་གཅིག་མཚུངས།

ཀང་མྱ། བར་ཆེན་སོགས་ལ་སྒྲོད་པའི་མྱ་ཆ།

ཀང་སྒྲིང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་མཆོད་རྩིས་ཤིག །བྱང་རྩལ་སེམས་ཀང་དང་། དཔའ་བོའི་ཀྱི་ཀང་སྒྲིང་
རིགས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་བྱང་རྩལ་སེམས་ཀང་ནི། དགེ་སློང་སྒྲོམ་ལྡན་བྱམས་སྒྲིང་
རྩེ་བྱང་རྩལ་སེམས་ལ་དབང་འཕྱོར་པའི་དགེ་སློང་སྐྱ་གཤེགས་པའི་བརྒྱ་ཀང་དང་། ཡང་ན།
བྱད་མེད་སྤྱ་གྲུ་སྒྲིམ་པའི་སྤྱ་གྲུ་མལ་དུ་ལུས་ཏེ་སྒྲིང་རྩེའི་དང་དུ་འཆི་བའི་བརྒྱ་ཀང་གཉིས་ལ་
བྱང་རྩལ་སེམས་ཀང་ཟེར། གཙོ་བོ་གཙོད་ཡུལ་བས་སྒྲིང་རྩེའི་དང་དུ་རང་ལུས་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་
བའི་མཆོད་རྩིས་སུ་དགོས། གཉིས་པ་དཔའ་བོའི་ཀྱི་ཀང་ནི། དཔའ་བོས་དབྱ་དང་འཐབ་པའི་
སྐབས་སུ་ར་རྒལ་ཆེན་པའི་དང་དུ་གཡུལ་དུ་འཆི་བའི་བརྒྱ་ཀང་ནི་སྤྱང་མའི་བསྐྱང་གསོལ་
སྐབས་སུ་མཆོད་རྩིས་ཡིན། འདི་ལ་ཟངས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་མེ་ཀང་གི་གཟུགས་དབྱིབས་ཅན་
ཀྱི་སྒྲིང་བྱ་ལའང་སྤྱང་མ་མཆོད་པའི་རྩིས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ཀང་རྒྱ། ཀང་གདུབ་སོགས་ཀང་པའི་རྒྱན་ཆ།

ཀང་རྒྱ། ཀང་ཐང་དུ་འགོ་བ།

ཀང་སྒྲོག། ཀང་པར་རྒྱག་རྒྱའི་སྒྲོག།

ཀང་མགོ། ཀང་པའི་སྒྲེ་ནས་སོར་སོར་བར་ཀྱི་ཀང་མགོའི་རུས་པ།

ཀང་བརྒྱ་མ། འབྲུ་ལ་ལ་རིང་བ་ཀང་ལག་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག །

ཀྱང་མགྲོགས། རྩས་སྤྱོད་སྒྲ་ཆོགས་ལ་ཀྱང་མགྲོགས་ཀྱི་སྤྱགས་ཏེ་བསྐྱབས་པའི་རྩས་སྒྲ་དེ་ཀྱང་
མཐེལ་དུ་བྱགས་ནས་ཆེ་བ་གཅིག་གི་ལམ་ཐག་ཞག་བདུན་ལ་སྐྱེབས་སུ་བ་པོད་ཚུལ་
སོགས་ལོ་ཆེན་པོ་རོ་ལྷ་ཁོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཞིང་། ཀྱང་མགྲོགས་ཀྱི་རྩས་སྤྱོད་རིགས་
མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པ་རེད།

ཀྱང་མགྲོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། ཐུན་མོང་བའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསལ། བསྐྱབས་པའི་རྩས་
ཀྱང་པ་ལ་བྱག་པས་འཛམ་གླིང་ཡུད་ཀྱིས་བསྐྱོར་རུས་པའི་དངོས་གྲུབ།

ཀྱང་མགྲོགས་གྲལ། ཀྱང་པ་སུ་མགྲོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲལ་འགོར་སྐྱེབས་ཐབས་བྱེད་པ།
ཀྱང་མགྲོགས་པ་བཏང་། ཀྱང་མགྲོགས་ཀྱི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་པོ་ཉ་བ་ཡི་གེ་དང་ལན་སྐྱེལ་དུ་བཏང་བ།
ཀྱང་མགྲོགས་རྩས། རྒྱ་གར་དང་བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཆང་མར་རྩས་སྤྱོད་དམིགས་བསལ་ཅན་ལ་
སྤྱགས་བཏབ་ཏེ་ཀྱང་མཐེལ་དང་ལྷམ་ཀྱི་མཐེལ་དུ་བྱགས་ན་བྱ་སྐྱག་ཐན་ལ་འཛུམ་པ། བྱ་གོ་
པོ་རི་ཅིབས་གཅོད་པ་ལྷ་བུའི་མགྲོགས་ཆད་ཡོང་སུ་བ་ཚུལ་[རྩས་སྤྱོད་སྒྲ་ཆོགས་]ཀྱི་ཉམས་
ཡིག་ལས་བཤད་ཡོད།

ཀྱང་འགྲོ། ① མི་སྤྱགས་དངོས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཁལ་གྱི་མིང་། ② ཡུལ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་པོ།
③[མངོན]༡ དུད་འགྲོ། ༢ ཀྱང་དམག།

ཀྱང་འགྲོ་བོགས་སྐྱུར། ཀྱང་འགྲོའི་ཁལ་རོ་རྒྱག་མ་དགོས་པར་བོགས་མར་སྐྱུར་བ།
ཀྱང་འགྲོ་ལག་འདོན། ཀྱང་འགྲོ་ནི་མི་སྤྱགས་དངོས་སུ་བྱིན་ནས་སྐྱུབ་དགོས་པའི་ཁལ་དང་། ལག་
འདོན་ནི་དདུལ་དངོས་འཇལ་བའི་ཁལ་ཏེ་སྤར་བོད་ཀྱི་ཁལ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

ཀྱང་འགྲོའི་ཁལ་ལུལ། ཏྲ་ཁལ་མི་གསུམ་གྱི་ཁལ་མིང་།

ཀྱང་འགྲོས། ཀྱང་པའི་འགྲོ་སྤྱངས།

ཀྱང་ངར། ཀྱང་པའི་ངར་གདོང་སྟེ། དུས་མོ་ནས་ལོང་ཆོགས་བར་གྱི་མདུན་ངོས་ཀྱི་རུས་པ།

ཀྱང་སྤུན། སྤར་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་ཅིག །ཀྱང་ལོངས་རེ་ལུ་མིག་ནང་དུ་ཀྱང་སྤོམ་ཆུ་ཆོད་གང་དུ་ཡོད་
པའི་བྱ་ར་དེའི་སྤུན་ན་གནས་པའི་ཨང་གངས་དེ་ལ་ཟེར།

ཀྱང་དདུལ། ① མ་ཀྱང་གི་དདུལ། ② ཀྱང་ལ་འཁྲི་བའི་དདུལ་ཁལ།

ཀང་ལྷགས། ① ཀང་པར་རྒྱག་པའི་ཁྱིམ་ཆས་ཤིག ། ② ཉེའི་གྱི་ཀང་པའི་མིག་པར་རྒྱག་
པའི་ལྷགས།

ཀང་གཅིག་པ། [མདོན]ཆུ་སྐྱུར།

ཀང་གཙོད་ཁྱིམ་ཆད། གནའ་བོའི་དུས་སུ་ཀང་པ་གཙོད་པའི་ཁྱིམ་ཆད་ཅིག །

ཀང་ཆེན། ཁྲལ་ཀང་ཆེ་བ་སྟེ། ས་ནིང་མང་བས་ཁྲལ་འབབ་ལྷི་བ་མང་བ་རྒྱག་དགོས་མཁན།

ཀང་འཆལ་བ། ཀང་པ་བཤལ་བ། འབྱུང་བ།

ཀང་རྩེན། ཀང་པ་ལ་ལྷམ་མེད་པ།

ཀང་རྩེན་མ། ① ཀང་པར་ལྷམ་མ་གྱོན་མཁན། ② ཀང་རྩེན་དང་དོན་གཅིག །

ཀང་རྩེས། ཀང་པའི་རྩེས་རིས་སམ། ཀང་ཤུལ། བྱེ་མའི་ནང་དུ་མའི་ཀང་རྩེས་འདུག །གངས་གྱི་
སྤྱང་དུ་ཀང་རྩེས་ལུས།

ཀང་རྩེས་འདེད་པ། ལྷས་མ་སོགས་རྩེས་བཅའ་ནས་རྩེས་དེད་ཕྱིན་པའི་དོན།

ཀང་རྩེས་གྱི་དབྱེད་སྟོན། ཀང་རྩེས་བཅའ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་དབྱེད་བྱས་པའི་སྟོན་ཆེན།

ཀང་རྩེས་ལག་བསྐབས། སྤར་གྱི་བྱས་རྩེས་བཟང་པོ་རྩེས་སུ་སྦྱོད་ངན་གྱིས་མེད་པར་བཅོས་པ།
ཀང་རྩེས་ལག་བསྐབས་གྱི་བྱ་སྦྱོད་དེ་བྱེད་མི་རུང་།

ཀང་འཇབ་ལག་འཇབ། གཞན་གྱིས་མི་ཚོར་བར་བྱས་ཏེ་འཇབ་སྟངས་ཤིག །

ཀང་ལྷ། ཀང་པའི་བྱིན་པའམ་ལྷ་རིལ།

ཀང་གཉིས། ཀང་པ་གཉིས་ས་ལ་བཅུགས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲོ་ཐུབ་པས་ན་མའི་མིང་ལ་ཀང་
གཉིས་པ་ཟེར།

ཀང་གཉིས་མཆོག །[མདོན]སངས་རྒྱས་གྱི་མཆོན།

ཀང་གཉིས་པ། [མདོན]མི།

ཀང་གཉིས་གཙོ་བོ། ཤྱུ་ཐུབ་པའི་མཆོན། ཀང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཞེས་བ་ནི་མའི་གཙོ་བོའམ་མའི་
མཆོག་ཅེས་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་ནི་སྦྱོན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྷན་ཡིན་པས་
མའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡོད།

ཀང་ཉོན་བགྲིས། [ཆིང་]བདམ་པ།

ཀང་རྟེན་རོང་ལྷ། འབབ་ཚུ་ཞིག། །ཤོད་རང་སྤྱོད་ལྟོང་ས་ཀྱི་མཆོ་སྤྱོད་ཁོངས་མོན་ཡུལ་དུ་ཡོད།

ཀང་རྟེན། ཀང་པ་འཛོག་སའི་རྟེན་གནས།

ཀང་སྟབས། གོམ་སྟབས།

ཀང་སྟེགས། ཀང་པ་འཛོག་སའི་སྟེགས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀང་ཁྲི་དང་། ཀང་རྟེན། འབས་
སྟེགས་བཅས་སོ། །

ཀང་སྟེང་བྲ། [མངོན་]སྐར་མ་བརྟན་པ།

ཀང་ཐང་། གོམ་པ་སྟོས་ནས་འགྲོ་བའི་མིང་། ཀང་ཐང་དུ་འགྲོ། བ་ཡུལ་ན་རྟ་བརྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། ཚུར་ཡོང་
དུས་ཀང་ཐང་རེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀང་འགྲོ་དང་། ཀང་འགྲོས་པ། ཀང་རྒྱ་བཅས་སོ། །

ཀང་ཐང་རྒྱ་བ་ཁྲུང་། འོག་ཏུ་བཞོན་པ་མེད་པར་ཀང་ཐང་དང་། རྒྱ་བ་ཏུ་ཁྲུང་པོ་ཁྲིར་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞེས་
པའི་བསྟུས་ཆིག་།

ཀང་ཐང་འགྲོ་ལས། ཁལ་མ་དང་རྟ་ཟེལ་སོགས་འགྲོ་དཀའ་བའི་གཡང་ཁོད་ཀྱི་འགྲོ་ལས་རྒྱུར་དུ།

ཀང་ཤོ་ ① རྟོག་ཐོའས། རྟོག་ཆན། ② ཁལ་ཀང་གི་ཤོ།

ཀང་མཐེལ། ཀང་པའི་འོག་གས། ཀང་འོག་གི་དཀྱིལ། ཀང་མཐེལ་དུ་ཆོར་མ་རྒྱག་བྱུང་།

ཀང་འཐུང་། [མངོན་]ལྟོན་ཤིང་།

ཀང་འཐེང་པ། ཀང་ཀྲོག་པ།

ཀང་དུང་། མའི་ཀང་རུས་ལས་བཅོས་པའི་སྤྱིང་བྲ། ཀང་སྤྱིང་དང་དོན་གཅིག་།

ཀང་རུམ་པ། ཡོང་ཆིགས་མན་ཀྱི་ཀང་མགོ་ཆད་པའི་མི།

ཀང་རྟོག། །ལྷམ་ཀྱི་རྟོག་པ།

ཀང་ལྟེབས། ཀང་པའི་ཐོག་ངོས།

ཀང་ལྟོ། སྐར་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ཅིག་། །གཟའ་ལྟ་བུ་བའི་སྐབས་སུ་གཟས་ཀང་འོག་གི་རྩ་ཆོད་
ཡོངས་སྤྱད་ཐེན་པ་དང་མ་ཐེན་པ་གང་དུང་སྟོམ་པའི་རྩ་ཆོད།

ཀང་བྲག་། [མངོན་]སྤྱང་མ། གཡུ་འབྲུག་ངར་སྤྱད་ལག་ལམ་ན། བྱང་རྩུང་ཀང་བྲག་ཐེར་སྤྱ་འཐེན།

ཀང་བྱག་ཆེས། [མངོན]ཨ་ཐའི་ཤེང་།

ཀང་གདན། སྒོའི་ཕྱི་ལ་འཛོག་པའི་སྐྱམ་རྟོག་འབྱིད་བྱེད།

ཀང་གཏུབ། ཀང་རྒྱན་གཏུ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀང་ཀོར་དང་། ཀང་པའི་རྒྱན། ཀང་པའི་རིག་
ཆེན། ཞབས་གདུབ་བཅས་སོ། །

ཀང་གདོང་། སྐར་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་ཅིག ། ཀང་སྟོན་དང་དོན་གཅིག །

ཀང་གདོས། ཉེས་ཅན་གྱི་ཀང་པར་རྒྱག་པའི་ལྷགས་སྟོག །

ཀང་བདུབ། ཀང་པ་སར་བདུབ་པ། ཁོང་ཁོ་ལངས་ཏེ་ཀང་བདུབ་པ། ཁོང་ཁོ་ལངས་ཏེ་ཀང་བདུབ་
ལག་བདུབ་བྱེད་པ།

ཀང་འདོན། གན་འདུས་སུ་ཁལ་བཀོད་གཞིའི་ས་ཞིང་དང་། སྒོ་སྤྲུགས་ལ་དབག་པའི་ཅིས་གཞི་ལ།
ཀང་ཞེས་པ་དང་། འདོན་ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་བསྐྱུས་མིང་།

ཀང་འབྲེད། ཀང་པ་འབྲེད་པ། ཀང་འབྲེད་ཤོར་ཏེ་སར་འབྲེལ།

ཀང་འབྲེན་པ། ཞབས་འབྲེན་ཞུ་མཁན་ཏེ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལ་རྒྱར་གཞོད་པའི་མིང་ཤས་བཙོ་མཁན།
བྱ་དན་པ་མ་བཟང་པོའི་ཀང་འབྲེན་པ། མི་དན་རང་ལུལ་གྱི་ཀང་འབྲེན།

ཀང་སྐྱམ། དོར་མཁམ་གོས་ཐུང་།

ཀང་བསྟོལ། ཀང་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་འཛོག་པ།

ཀང་པ། ① འགྲོ་བྱེད། མིའི་ཀང་པ། ཀང་པོལ། ཏྲ་ཐེལ་གྱི་ཀང་པ་དང་ལག་པ། ཀང་པོ་ཀང་འཁྱོག་
པ། ཡི་གེ་ཀང་པ་ཅན། ཀ་ཁ་ག་ཏ་ད་ན་ཞ་ཤ་ཉ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འགྲོད་བྱེད་དང་། རྒྱ་
བྱེད། ཞབས་བཅས་སོ། ② འདེགས་བྱེད། ཟམ་པའི་ཀང་པ། རྒྱལ་སྟེགས་ཀྱི་ཀང་པ།
③ ཆོགས་བཅད་ཀྱི་བར་མཆོམས། ཆོག་བཅད་ཀྱི་ཀང་པ་དང་པོ། ④ [མངོན]ཁྱུས་སྐྱ་བ།
⑤ བཞི་ཆའི་དོན་ནམ་ཀང་པ་བཙོད་པའི་གོམ་པ་ལྟ་བུ།

ཀང་པའི་འཕེལ་འབྱིབ། སྔ་ཀང་བྱི་ཀང་། རྒྱ་སྐར་གྱི་ཀང་པ།

ཀང་པ་ཁ་སྒོང་གི་ཡི་གེ། ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཀང་པའི་ཆོག་ཁྱིམ་ཁ་སྒོང་པའི་ཆོག་སྟང་ཅིག་སྟེ། ཏུ་
དང་། ཡི། ཡང་དང་། གཞན་ཡང་འོ་དང་། ལུ། འམ་བཅས་ཀྱི་གོང་དུ་ཆོག་ཡོད་པ་རྣམས།

ཀྱང་པ་ཤོད་པ། གར་ཡང་འགྲོ་བྱུང་མཁུ་གྱི་ཀྱང་པ། མི་འགྲོ་དགུ་འགྲོའི་ཀྱང་པ་ཤོད་པ་དོན་མེད་
ངལ་དུ་བ་གྱི་རྒྱ་རེད།

ཀྱང་པ་གཅིག་གིས་འགྲེང། ཐོན་རྒྱ་གར་གྱི་ཐུ་སྒྲིག་ས་པའི་ཆོས་པ་ནམས་ཀྱི་དཀའ་བྱུང་སྤྱོད་ཚུ་ལ་
མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་ཀྱང་པ་ཡ་གཅིག་ས་ལ་བཅུགས་ནས་ལྷ་ལ་བསྐྱོར་བ་
བྱེད་པའི་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀྱང་པ་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་བཞི། ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་གི་ཀྱང་པ་བཞི་ཀའི་ནང་གི་ཀྱང་པ་
གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནམ་གངས་བཞི་ནི། དང་པོའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་དང་།
གཉིས་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། བཞི་པའི་
ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་བཞིའོ། །

ཀྱང་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་དུག །ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་གི་ཆོག་ཀྱང་བཞི་ཀའི་ནང་གི་ཆོག་
ཀྱང་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནམ་གངས་དུག །༡ དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་
ལྡན་དང་། ༢ དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། ༣ དང་པོ་དང་བཞི་པའི་
ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། ༤ གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། ༥
གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། ༦ གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་
ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་བཅས་དུག་གོ།

ཀྱང་པ་པར་བརྒྱངས་ཉི་མ་ཚུར་བསྐྱོས། རང་ཉིད་སོ་སོ་ཅི་དགར་བསྐྱད་ཡོད་ཅེས་པའི་དཔེ།

ཀྱང་པ་ཆ་བ། ① ས་རྒྱབ་མོའི་སྤྱོད་དུ་ཀྱང་ཐེན་མར་བྱིན་ཏེ་ཀྱང་པ་ཆ་བ། ② ཀྱང་པ་ཆ་བའི་རྒྱང་
ནད་དེ། ཀྱང་པ་གཉིས་ཀ་བོད་ཆེ་བ་ལྷུང་ལྷུང་པོ་དང་བཅས་འགྲོ་བའི་ཆེ་ལྷག་པར་དུ་ཆ་བའི་
རྒྱང་ནད་ཅིག །

ཀྱང་པ་འཛིན་བྱེད། ཉི་མ་ལ་མཆོཅ་ཀྱང་སྒོམ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཁྱིམ་གངས། ཀྱང་པོངས་དང་། ཉི་ཀྱང་།
ཟླ་ཀྱང་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལའང་ལྟོས།

ཀྱང་པ་ཞ་བོ། ཀྱང་པ་འབྲོག་པོའས། བརྒྱུ་བསྐྱུམ་མི་བྱུང་བ།

ཀྱང་པ་ཞ་རེལ། ཀྱང་པའི་ཅ་རྒྱས་འཁུམས་ཏེ་ཞ་བ།

ཀང་པ་ཡང་ལོ། བར་ཚུར་འགོ་བཟུང་ཏུར་པོ་དང་ཐུར་པོ། ཁོ་རང་ཀང་པ་ཡང་པོ་ཡིན་པས་དེ་རིང་
ཚུར་འཁོར་ཐུབ།

ཀང་པ་གསུམ་ལྡན། [མངོན]རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ།

ཀང་པ་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་བཞི། ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་གི་ཆོག་ཀང་བཞི་ཀའི་ནང་གི་ཆོག་
ཀང་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་རྣམས་གངས་བཞི་ནི། ཀང་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་
པའི་བྱང་ལྡན་དང་། ཀང་པ་དང་པོའི་གཉིས་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། ཀང་པ་
དང་པོ་དང་གྲི་མ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན། ཀང་པ་གྲི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་
ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་བཅས་སོ། །

ཀང་པའི་མཆོན་ཅན། [མངོན]ཁྲིམ་བྱ།

ཀང་པའི་རིན་ཆེན། [མངོན]ཀང་གདུབ།

ཀང་པའི་འིང་རྟ། [མངོན]ལྷུ་མ།

ཀང་འཕྲ། ཉེའལ་སོགས་ཀྱིས་ཀང་པ་གཞུ་སྤངས། ཉ་བོད་ཀྱིས་ཀང་འཕྲ་བརྒྱབ་བྱུང་།

ཀང་པོལ། ཀང་པའི་རྒྱབ།

ཀང་པོལ་རྒྱ་ཆེངས། ལུས་ཀྱི་ཅ་ཞིག །

ཀང་སྤྲུལ། [མངོན]སྤྲུལ།

ཀང་ཤོ། ཀང་སྤྲུལ་སྤྲུར་པའི་གར་ཞིག །ལག་གདང་སྤྲེལ་ནས་ཀང་ཤོ་འཁྲུག།

ཀང་ཤོ་སྤྲུལ་དང་། ཀང་སྤྲུལ་སྤྲུར་པའི་གར་དང་། གཞས་སམ་རྣམས་ཐར་གཉོང་པའི་སྤྲུ་དབྱངས། ཆས་
གོས་སྤྲ་ཆོགས་སྤྲུལ་ནས་ཀང་ཤོ་སྤྲུལ་ལ་རོལ།

ཀང་ཤོའི་འཁྲོལ་འཛིན། སྤར་ལྷ་སའི་སྤོན་ལམ་ཆེན་མོ་རྩྭ་གས་སྤྲུལ་མི་དམངས་ཆོས་ཆོགས་ཆེན་
ཞལ་རོར་ཞབས་ཤོ་རྒྱག་ཆོག་པའི་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་འཁྲོལ་འཛིན།

ཀང་ཤོ་སྤྲུལ་ཞས། ཀང་པས་ཞབས་ཤོ་བརྒྱུང་ཞིང་ཁ་ནས་གཞས་འཐེན་པའི་དོན།

ཀང་འབས། ལྷན་སྤྲེས་མ་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་བྲུལ། ངན་ཁྲག་རྩ་སེར་རྒྱས་པའི་སྤོད་ནད་ཀང་པར་
བབ་པའི་ནད་དེ། ནད་ཉགས་སུ་ཀང་པའི་སྤྱིད་རྩ་འཁྲུལ་ཞིང་ཤ་མདོག་སྤྲོ་ནག་ཏུ་འགྱུར་བ་

དང་། ལུས་སྤངས་ཤིང་ན་ཟུག་ལྡང་ལ་མ་འབྱུང་བ་ཞིག །
ཀང་མང་། [མངོན]སྤྲིག་སྤྲིན་ནས། ཀང་བ་མང་བའི་འབྲུ་རིགས།
ཀང་མར། མེས་མ་ཅན་གྱི་བརྒྱ་ཀང་དང་། དབྱང་ཀང་ནམས་ལས་བྱུང་བའི་ཀང་སྤྲུབས་གྱི་མར།
མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཁུ་བ་བྱེད་དང་། མདངས་སོ། །
ཀང་མིག་པ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྲུབ་མཐའ་སྤྲུ་བའི་སྤྲོན་པ་ཞིག་སྟེ། སྤོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་སངས་
རྒྱས་ཤུག་བྲུབ་བ་འཛིག་ཏེན་དུ་མ་བྱོན་གོང་རྒྱ་གར་གྱི་བྲང་སྤོང་མཛེས་པ་ཞེས་བྲུ་བ་ཞིག་ལྟ་
དབང་བྲུག་གིས་ལྟ་མོ་ལྟ་མའི་སྤྲང་མར་བཞག་པ་ན། ལྟ་མ་བྲང་སྤོང་ལ་ཆགས་པས་སྤྲེག་པའི་
ནམ་འབྱུར་མང་དུ་བསྐྱར་གྲང་། ཁོང་གིས་ཀང་པར་མིག་མཐ་སྟེ་བརྟུལ་ཞུགས་བསྤངས་པས་
ལྟ་དབང་བྲུག་མཉེས་ཏེ་བསྐྱར་བཅོས་ཚུལ་པའི་མཆོག་སྤྲིན་ནས་བྲང་སྤོང་ཀང་མིག་པ་ཞེས་བྱི་
རོལ་པའི་སྤོན་པར་བྲུར་ནས་བྲེགས་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་དབྱ་སོགས་གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་
སྟོལ་བཏོད་ཅེས་གྲགས།

ཀང་མེད། [མངོན]སྤྲུལ།

ཀང་དམག །ཀང་ཐང་གི་དམག་མི། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཀང་པས་རྒྱ། ཀང་ཤར་བ། དབྱང་བྲུ་
རྒྱང་། མཆོན་ཆས་འཆོ་བ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད། རང་ཐང་། ལུས་ཀྱིས་གྲོལ། ལུས་ཀྱིས་
འཐབ་བ་བཅས་སོ། །

ཀང་སྤྲང་རི་ཁོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྲོད་ལྟོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀང་ཅ། ① ལུས་ཀྱི་ཀང་པའི་ཁྲག་ཅ། ② གཞི་ཀང་ངམ། མ་ཅ།

ཀང་ཅེ། ཀང་པའི་མདུན་གྱི་སྟེ་མོ།

ཀང་ཅེའི་རྩ་བུ་ལང་། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མི་གསལ། བྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་བ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྲོད་ལྟོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤྲུ་རངས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀང་བཙུགས། ① གཞི་རྩ་བཙུགས་པ། ② ཆེད་དུ། ད་རེས་ང་ཚོ་ཀང་བཙུགས་ནས་བྱེད་རང་གི་
བྱང་དུ་བཀའ་ལན་ཞུ་བར་ཡོང་བ་ཡིན། ③ ཀང་བཙུགས་ནས་འབྲུག་ཤིན་པོར་བ། ཀང་

བཙུགས་ནས་གནའ་ལུལ་གྲགས་ཅན་གཏོར་བརྒྱལ་བཏང་བའི་ནག་ཉེས། ཀང་བཙུགས་ནས་
གནོད་འཆེ་གཏོར་བ། ཀང་བཙུགས་ནས་སྤྲས་བསྐྱངས་དང་། ཀང་གཙུགས་ནས་མི་བསད་བའི་
ནག་ཉེས། ཀང་བཙུགས་ནས་མས་སྐྱོན་བཏང་བའི་ནག་ཉེས། ཀང་བཙུགས་ནས་དམག་དོན་
བཀའ་བྱ་རྩུབ་བསྐྱགས་བྱས་པའི་ནག་ཉེས། ཀང་གཙུགས་ནས་གཞུང་སླེར་གྱི་རྒྱ་ལོར་གཏོར་
སྐྱོན་བཏང་བའི་ནག་ཉེས། ཀང་བཙུགས་ནས་ཟིང་ཆ་སྐྱོང་བ། ཀང་བཙུགས་ནས་རིག་དངོས་
གཏོར་སྐྱོན་བཏང་བའི་ནག་ཉེས་སོགས་སོ། །

ཀང་བཙུགས་ལུག །རྩེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་འབྱུངས་ལུལ་སྐྱ་རྩ་ལུང་པའི་རྒྱ་བ་རིའི་ལྗེ་བས་སུ་
ཡོད་པའི་སྐྱབ་ལུག་ཅིག་གི་མིང་།

ཀང་བཅེ རྒྱང་ནད་རིགས་ཀྱི་ནད་ཆེན་ཀང་མར་ཁྱལ་ས་པའི་རྒྱང་ནད་དེ། ནད་ཉགས་སུ་ཀང་བ་
སར་བཙུགས་པའི་ཆེ་བཅེ་ཞིང་ཆ་ཆེ་གཞི་ཉུན་བཞིག །

ཀང་ཆ་གོང་མའི་དགོན། མིང་གཞན་དར་རྒྱས་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་ཞེས་ཟེར། རབ་བྱུང་བཙུགས་སུ་
པའི་ནད་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱ་སྤེང་གཉིས་པ་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཀྲོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀང་ཆ་དགོན་ཆེན། མིང་གཞན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་བཙུགས་པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༥ལོར་མེར་རྟེན་བས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་བྱང་
ཀང་ཆ་ཀྲོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀང་ཆ་དགོན་བ། རྒྱང་བ་རྒྱལ་ཆབ་པའི་སྐྱབ་མ་རི་ཁྲོད་པས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཡ་རྩེ་ཀྲོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀང་ཆ་ཞོལ་མའི་དགོན། མིང་གཞན་དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྤྱིང་ཞེས་ཟེར། རབ་བྱུང་བཙུགས་པའི་
ནད་དུ་ཨ་ལགས་ཀུན་བཟང་ཆང་གིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཀྲོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀང་ཆ་ད་དུལ་འཛིན། མ་ཀང་བཙུགས་པའི་འཛིན་ཤོག །

ཀང་ཆ་བ། ཆབ་བམ་སྐྱོན་བ།

ཀྱང་ཚུགས། གཞིའམ་རྩ་བ་ཚུགས་པ།
ཀྱང་ཆེགས། ཀྱང་ཐང་དུ་འགྲོ་བའི་དཀའ་ངལ། གྲོང་ཡུལ་འགྲིམ་རྒྱ་ཀྱང་ཆེགས་ཆེ།
ཀྱང་མཛེས། [མཛོན]སྤྱང་ན་མེད་པའི་ཤིང་།
ཀྱང་འཛིན། ལས་འགན་གཙོ་བོ་འཁུར་མཁན།
ཀྱང་འཛིན་ཁེ་ལས། ཁེ་ལས་ཀྱི་ལས་འགོ་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་ནས་ལས་དོན་སྦྱབ་པ།
ཀྱང་འཛིན་ཁྲིམ་པ། ཆོང་རྒྱའི་ལས་ཀ་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་པ།
ཀྱང་ཞ་ལག་འཐེང་། ① ཀྱང་ལག་གཉིས་ཀར་སྒྲོན་ཤོར་བ། ② ཁག་འདོགས། རང་འཁྲིམ་ལས་
འགན་སྦྱབ་སྐབས་ཀྱང་ཞ་ལག་འཐེང་བྱས་ན་མི་འགྲིག།
ཀྱང་ཞབས། ཀྱང་པའི་འོག།
ཀྱང་བཞག། ཀྱང་པའི་བརྒྱ་ལ།
ཀྱང་བཞི། [མཛོན] ① ཀྱང་པ་བཞི་ཡོད་པའི་དུད་འགྲོ་སྤྱིའི་མིང་། ② བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་ནང་གི་
བཞི་མདོའི་མིང་།
ཀྱང་བཞིའི་ཁོར་ལྗན། [མཛོན]འགྲོག་པ།
ཀྱང་ཟམ། ① ཀྱང་ཐང་བཟོད་པའི་ཟམ་པ། ② བང་མི།
ཀྱང་བརྒྱུད་པ། ཆེད་དུ་གཉེར་བ་དང་དོན་གྱི་རྩ་དམ་སོར་བརྒྱུད་པའི་དོན་ལའང་།
ཀྱང་འོག། [[མཛོན] ① ས་གཞིའམ། ས་ཆ། ② ས་འོག་གས། ལྷའི་འཛིག་རྟེན།
ཀྱང་འོག་རྟེན། ཀྱང་འོག་གི་རྟེན་ལྟ་བུ་ཞེས། མཐོང་རྒྱུད་བྱེད་པའི་དཔེ།
ཀྱང་ཡོན། ཀྱང་པ་སྒྲོན་ཅན་ནས། ཀྱང་འཁྲོག།
ཀྱང་པ། ཅ་ལག་གི་སྦྱས་ཀའི་མིང་ལ་ཀྱང་ར་ཟེས། དཔེར་ན། རྒྱ་ཀྱང་ར་ལག་སོ་ཡོད་ན་ཡུན་རིང་
མེད་སྤྱོད་བྱ་ཆོག་གི་རེད།
ཀྱང་བརྒྱག་པ། རྩ་བ་བརྒྱག་པ། ཆོང་ཉེས་བྱུང་སྟེ་མ་རྩའི་ཀྱང་བརྒྱག་པ།
ཀྱང་ལག། ཀྱང་པ་དང་ལག་པའི་བསྐྱས་མིང་། ཀྱང་ལག་བཞིགས་པ། ལུས་རྩ་ཆང་མ་བྱེད་མེད་ཀྱང་
ལག་བརྒྱུད་བསྐྱམ་མི་བྱུག།

ཀང་ལག་ཁབ་ཁབ། ཀང་ལག་གི་ལག་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་སྟངས། ཁོང་ཁོ་ལངས་ཏེ་ཀང་ལག་ཁབ་ཁབ་བྱེད།
ཀང་ལག་འབྲུལ། ཀང་ལག་གི་ཆོག་ས་ནམས་ཁ་བྱེན་ས་ཆོག་ས་མཆས་ས་སྒྲིབ་པོར་གྱུར་པའི་དོན་
ཡིན་ཞེས་སོག་པོ་ལུང་རིགས་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་བརྟུལ་ནས་རྒྱལ་
ཨ་རུའི་བྲང་བ་ལས་གསུངས།

ཀང་ལམ། ཀང་ཐང་ཐར་ཐུབ་ཅམ་གྱི་ལམ་རྒྱུད།

ཀང་ལོགས། ཀང་པའི་ངོས་སམ་ལྗེབས།

ཀང་ལོངས། སྐར་ཅིས་གྱི་ཐ་སྟངས་ཅིག །གཟའི་ཀང་བ་སྒྲོན་ཟིའི་ལོངས་སྒྲིབ་དེ། ཉི་ཀང་དང་། ཟླ་
ཀང་། སྤ་ཀང་། བྱི་ཀང་། གཟའ་ལྗེའི་དལ་ཀང་དང་། ལྷུང་ཀང་སོགས།

ཀང་ཤར་བ། [མདོན]ཀང་དམག །

ཀང་ཤིང་། ཐོར་བ་སོགས་དཀྲུག་བྱེད་གྱི་འཁོར་ལོའི་འོག་གི་ཀང་བས་མཐུན་བྱའི་བང་ལེབ་གཉིས་
གྱི་མིང་།

ཀང་ཤུ ① ཀང་བར་སྒྲེས་པའི་ཤུ་བམམ། ཐོར་བ། ② ཀང་ནད་བྱེ་བྲག་བ་ཞིག །

ཀང་ཤུབས། ① ལྷམ། ② ཨོ་མོ་སུ་ལ་ཟེད།

ཀང་བཤལ། ཀང་པའི་ནད་དུ་ཤིང་བཅུག་བ་ལྟར་བརྒྱུད་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་པའི་དོན།

ཀང་སུག །① ཀང་བ་དང་ལག་པའི་བསྐྱུས་མིང་། ② ཀང་བས་གཞན་ལ་བཏང་བའི་བརྟ། ཁ་ནས་
ལབ་མི་བདེ་སྟབས་ཀང་སུག་ཅིག་བརྒྱབ་བྱུང་།

ཀང་སོར། ཀང་པའི་སོར་མོ་སྟེ་མུ་གྲ།

ཀང་སྒྲ། ཐོག་གི་ཀང་བ།

ཀང་གསུམ། ① ལྷགས་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་སྟེགས་ཀང་བ་གསུམ་ལྟ། ② [མདོན]དེའུ།

ཀན། ཁ་ནད་གི་ཀན། ཡ་ཀན།

ཀན་གྱའི་བྲག་དཀར་དགོན་བ། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་སྐབས་སྒྲ་ཆེན་དགའ་ལྟན་རྒྱ་མཆོས་
སྒོམ་གྲ་བཅུགས། ཐུབ་མཐའ་དགོ་ལྷགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཀན་ལྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་
བསང་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀན་གྱི་སྐམ་མདོ། །ཁའི་ནང་གི་ཙུ་ཞིག །

ཀན་སྤྱ། ལྷེ་ཡ་ཀན་དང་སྤྱར་ན་གཏོགས་ཏེ་ཐོན་པའི་སྤྱ། ཀན་སྤྱ་གཏོག་པ།

ཀན་རྩིལ། ཀན་མཐའི་རྩིལ་ཏེ། སོ་རྩིལ།

ཀན་འདེབས། ① ལྷེ་ཀན་གཉིས་འཐབ་པ། ② སོ་མེད་ཀན་གྱིས་སྤྱར་པ།

ཀན་རྟེན། ཀན་སྤྱ་སྟོན་པ།

ཀན་ནང་བྱག །ལྷེ་ཆུང་བབས་པ། ཀན་འབྲུམ། ཆུ་བྱར། རུས་སྤལ། ཀན་སྤྱེ། ལྷེ་འཕྲོ། །

ཀན་བྱག །ཡ་ཀན་གྱི་སྤྱག །

ཀན་དབུས། ཡ་ཀན་གྱི་དབུས་སམ་དཀྱིལ།

ཀན་འབྲུམ། ཀན་ལ་སྤྱེས་པའི་ཐོར་པ།

ཀན་མར། གྱིས་བ་དང་རྟེན་སོགས་བཅས་མ་ཐག་ཏུ་ཁས་འཛིབ་རྒྱ་གོམ་ཆེད་ཀན་ལ་སྤྱོར་བའི་
མར་འཇམ་པོ།

ཀམ། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དང་བ]ཀམ་ཆགས་བྱེད་པའམ་མེད་པ་སྤྱེས་པའི་དོན་ཏེ། ཆང་ལ་མ་ཀམ།
གྱིས་བ་མངར་ཐས་ལ་ཀམ་ཞེས་པ།

ཀྱ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དང་བ] བཀྱས། བཀྱ། ཀྱ་ཀྱས། མ་བྱེན་བ་དང་། རེན་མ་སྤྱད་པར་གཞན་ཞོར་
ཐབས་གྱིས་ལེན་པ།

ཀྱ་ཁག་འཇུགས་པ། མི་གང་ཞིག་ལ་ཀྱན་མ་ཡིན་པའི་ངོས་ཁག་བཞོལ་ནས་བརྟེན་འཇུགས་པ།

ཀྱ་ཁྱིམ་ས། ཀྱན་མ་ལ་ཁྱིམ་ས་ཆད་གང་ཞིག་བཅད་དགོས་པ་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་ཁྱིམ་ས་ཞིག །

ཀྱ་འཁྱེད། ཀྱ་མ་བརྒྱབ་ནས་གསང་བའམ་དངོས་པོ་ཅི་རིགས་ཐོབ་པའི་དོན་ལ་ཟེར།

ཀྱ་རྒྱག་ཉེས་ཙན། ཀྱ་མ་རྒྱག་མཁན་གྱིས་ཉེས་ཙན་པ།

ཀྱ་རྒྱབ་བྱེད་པ། ཀྱན་མའི་རྒྱབ་སྤྱོད་བྱེད་པ།

ཀྱ་རྒྱ་ཐོ་འགོད། སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་སོགས་གྱིས་འདོན་སྤྱོད་བྱས་པའི་གཞུང་དེབ་ཐོག་ཁྱིམ་ས་
སམ་ཆོགས་བ་གང་རུང་ལ་ཀྱ་ཤོར་བའི་རྒྱ་ཞོར་གྱི་ཐོ་གྲངས་བཞོད་པར་བརྟེན།

ཀྱ་ཐབས་སྤྱ་འཛོམས་པ། མགོ་བསྐྱོར་བཏང་སྟེ་སྟོན་ཏུ་བསད་པ།

ཀྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ། འདུལ་བའི་བདེ་ཆད་ཅིག་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་གཞན་པའི་གང་ཟག་
ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་དུ་བརྩུ་བ་སོགས་རབ་བྱུང་མིན་གྱང་ཡིན་པའི་ཐོལ་གྱིས་
གནས་པ།

ཀྱ་ཐབས་སུ་ཆར་བཅད་པ། མགོ་བསྐྱོར་བསྒྲུ་བྱིད་བྱས་ཏེ་སྒྲོག་གསོད་གཏོང་བ།
ཀྱ་དོ། རྟིང་དབ་དགྲལས་སམ། དབྱེན་སྦྱོར་ལ།
ཀྱ་ཕྱི་ནང་ཅན། ཉེ་འབྲེལ་བྱིས་མཆེས་སམ་སྟེ་བ་ནང་ཁུལ་ནས་ཀྱ་མི་བྱེད་ཅིང་། རྒྱང་རིང་ས་ནས་
ཀྱ་བྱེད་མཁན།

ཀྱ་ཕྱི་ནང་མེད་པ། ཉེ་འབྲེལ་བྱིས་མཆེས་སོགས་དབྱེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཀྱ་རྒྱང་བྱེད་མཁན།
ཀྱ་འཕྲོག །གཞན་ཞོར་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱ་བ་དང་། སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ།
ཀྱ་བ། ཀྱ་བའི་མིང་རྒྱང་། གཞན་ཞོར་ཀྱ་བ། འཇབ་བྱས་ཀྱ་བ། བརྟོགས་ཏེ་ཀྱ་བ།
ཀྱ་བ་བཟུ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ཐབས་ཚུལ་བཅུ་སྟེ། མཐུས་ཀྱ་བ་དང་། སྤྱོ་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱ་བ།
འབྲིད་པས་ཀྱ་བ། གཏམ་པས་ཀྱ་བ། སྤར་བྱིན་ཟེར་ནས་ཀྱ་བ། ཕྱིར་བསལ་ཟེར་ནས་ཀྱ་བ།
ནན་དགྲལ་པའི་ཀྱ་བ། དངན་འཐེན་གྱིས་ཀྱ་བ། འཇམ་པོས་ཀྱ་བ། ཆོས་ཀྱིས་ཀྱ་བ་རྣམས་སོ། །

ཀྱ་བའི་ལས། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་སྦྱོར་ངན།
ཀྱ་མ། མ་བྱིན་པའི་དངོས་རྒྱས་ལེན་གྱི་གང་ཟག །
ཀྱ་མ་རྒྱག་པ། ཀྱ་མའི་བྱ་བ་བྱས་པ།
ཀྱ་མ་ཤོར་བ། བྱིས་ལ་ཀྱ་མ་སྟེབས་ནས་རྒྱ་ཞོར་ཁུར་ཤོར་འདུག་ལྟ་བུ།
ཀྱ་མའི་ཆོགས་པ། མི་མང་པོ་ལྟན་དུ་སྒྲིགས་འཇུགས་བྱས་ནས་ཀྱ་མ་རྒྱབས་པ།
ཀྱ་ལྷ། ཀྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་རྒྱ་སྟེ། མིག་མ་ཏོག་གང་ཡང་མི་མཐོང་བ་མིས་ངོ་མི་ཤེས་པའི་ཐབས་
ཤེག་ཡིན།

ཀྱ་ལྷ། ལུལ་སྐྱང་དུ་ཉག་པར་ཀྱ་བྱེད་མཁན་ལ་ཀྱ་ལྷ་ཞེས་འབོད་པའི་སྤྲང་ཆིག་ཞིག །
ཀྱ་ཤས། བརྒྱས་པའི་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ཤས།
ཀྱ་སེམས། གཞན་ཞོར་ཀྱ་བའི་སེམས།

ཀྱ་བསྐྱ་འཕྲོག་གསུམ། ཀྱ་མ་བྱས་པ། བསྐྱ་མྱེད་རྒྱག་པ། འཕྲོག་བཙུག་ལ་ཞུགས་པ་བཅས་ཀྱི་
བསྐྱས་མིང།

ཀྱན་རྒྱ་རྩུན་ལངས། ཚུལ་དང་མི་མ་བྱན་པ་ལ་ཚུལ་དང་མི་མ་བྱན་པས་རྒྱབ་ཅ་བྱས་པ།

ཀྱན་ཇག། ཀྱན་མ་དང་ཇག་པ།

ཀྱན་ཇག་ཆོགས་པ། སྤྲིག་འཇུག་ཡོད་པའི་ཀྱན་མ་དང་ཇག་པ།

ཀྱན་ཐོ། བྱིས་ནང་གི་ཅ་དངོས་ཀྱན་མས་བརྒྱས་ཟེས་བྱིས་མས་ཁང་དུ་བྱལ་བའི་རྒྱས་ཤོར་དངོས་ཐོ།

ཀྱན་དོང། ཀྱན་པོས་བརྒྱས་ནོར་སྤེད་ཡུལ་གྱི་དོང་ཁུང།

ཀྱན་ནོར། ཀྱན་པོའི་ནོར་ཇས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བརྒྱ་དངོས་དང། ཀྱན་ཇས་སོ། །

ཀྱན་པོ། ① ཀྱ་མཁལ། ཀྱན་པོ་པ་མར་འཛིན་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀྱན་མ་དང། ཆོམ་རྒྱ། ཆོམ་
པོ། འཇབ་རྒྱ། འཇབ་བྱ་བ། འཇབ་ལེན། མཆམས་ཀྱི་བྱེད་པོ། གཞན་འཆོ། འོག་ཏུ་རྒྱ། ཡན་
ལག་འཇ། གཡས་མ། རང་གནས་པ། ཡར་བ་བཅས་སོ། ② [མངོན་]བྱི་བ།

ཀྱན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགོ་བའི་ལྷང་བྱེད། ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། ཀྱན་
པོ་དང། ཆོམ་པོ་དང། ཤོ་གམ་མ་བྱིན་པའི་མགོན་པོ་བཅས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱང་གསལ་ལས་
འདས་པར་འགོ་བ།

ཀྱན་དཔོན། ཀྱན་མའི་འགོ་བྱེད།

ཀྱན་བྱ། ① ཀྱན་རྒྱང་ངམ་མཐེབ་ངས་པ། ② ཀྱང་བ་གྲང་བ་དང། རོ་སྟོད་གཟེར་ཞིང་མིག་རྒྱམ་མི་
བྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་མཆེན་ནད་ཅིག ། ③ [མངོན་]བྱི་བ།

ཀྱན་བྱི། གཞན་གྱི་རྒྱ་ནོར་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་པོ་དང། གཞན་གྱི་རྒྱང་མར་གསང་ཐབས་ཀྱིས་
འོག་གཡེམ་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང།

ཀྱན་མ། ① གཞན་ནོར་རྒྱ་མཁལ། ཏྲ་རྒྱ། རོར་རྒྱ། ཀྱན་མས་རྒྱན་ཟེས་གཅོད་ལུལ་གྱིས་རམ་
འདེགས་བྱེད། ཀྱན་མ་ནང་ལ་བཞག་ནས་སྟོ་ལྷགས་བྱི་ལ་བརྒྱབ་པ། ② ཀྱ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་སྟོད།
ཀྱན་མ་རྒྱ་བ།

ཀྱན་མ་བརྒྱས་པའི་ནག་ཉེས། ཀྱ་མ་བརྒྱས་པའི་བྱིས་མས་བརྒྱལ་བྱི་ནག་ཉེས་ལ་བཛོད།

ཀུན་མ་རྒྱུ་བདེ། ཀུན་མ་བྱོས་ཤོར་སོང་བ་རྒྱུ་མདའ་དང་རྒྱུ་རྩོད་བརྒྱབ་ནས་བསད་པ་ལ་ཟེར།
ཀུན་མ་ངག། ཀུན་ངག་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པའི་མི་ངན།
ཀུན་མ་ནང་བཞག་སྒོ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱག། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་སྟེ། རྩོག་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་དོག་ཐོན་མ་
བྱས་པ། དོན་ཚུང་ཆོག་རིག་ལ་གསང་རྒྱུ་དང་དོད་མ་བྱེད་པའི་དོན།
ཀུན་མ་ཚབས་ཆེན། ཁྲིམས་ལ་མི་འཇིགས་པར་གཞན་ནོར་མང་པོ་རྒྱ་བའི་ཀུན་མ། ཀུན་མ་ཚབས་
ཆེན་ལ་ཁྲིམས་ཐག་ནན་པོ་གཙོད་པ།
ཀུན་མ་ཐུབ་ཆེན། ཀུན་མ་ཚབས་ཆེན་དང་གཅིག།
ཀུན་མ་འོས་འཛུགས། ཀུན་རྒྱས་བདག་པོས་མི་གཞན་ལ་རྒྱུ་ཁག་འཛུགས་པ།
ཀུན་མ་ཤགས་ཆེ་བ། ཁྲིམས་སར་ལྷ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ལ་ཁག་ཐེག་དཔང་པོ་དགོས་ན། དཔང་
པོས་མི་ངན་ཁ་རྩལ་བདེ་བའི་རིགས་ཀྱི་དཔང་པོ་བྱེད་མི་རུང་བ་དང་། གལ་ཏེ་མི་དེ་རིགས་ཀྱི་
དཔང་པོ་བྱས་ན་དོ་བདག་དང་དཔང་པོ་གཉིས་ཀར་ཉིས་ཁྲིམས་པོ་གཉི། དཔང་པོ་བྱེད་མཁན་
རང་ཉིད་ལ་ངན་འབྲས་ཡོང་བའི་དོན།
ཀུན་མོ། ཀྱི་བྱེད་མཁན་བྱད་མེད།
ཀུན་ཚང་། ཀུན་མ་སྟོད་ས་དང་ཀུན་རྒྱས་སྟེད་སའི་མི་ཚང་།
ཀུན་རྒྱས། བརྒྱས་པའི་ནོར་རྒྱས།
ཀུན་རོགས། ཀུན་མའི་རོགས་པ།
ཀུན་ཤ་ཁྲིས་བྱེད། ཀུན་མས་ནོར་རྒྱས་བྱེད་པ་མི་གཞན་གྱིས་སྟོགས་ནས་ནོར་བདག་ལ་སྟེད་ན་
དེའི་བྱེད་ཀ་ནོར་རྒྱས་བདག་པོར་སྟོད་མཁན་དེ་ལ་བརྒན་པར་སྟོད་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ཡོད།
ཀུན་སྟུང་། ཀུན་མའི་ཉེན་ཁ་སྟུང་མཁན།
ཀུབ། ① འཕྲོངས། ② བཤང་ལམ། ཀུབ་ཚུམས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འཕྲོངས་དང་། འོག་
སྟོང་། ③ མཐེལ་ལམ་ཞབས། སྟོད་ཀྱི་རྒྱབ་དོལ་བ།
ཀུབ་ཀུབ། རྒྱས་མའི་ཡང་རྒྱས་མར་ལུས་པའི་དོན། ད་པེས་རྒྱགས་ཤར་འགྲན་བསྟར་ནང་ད་ཀུབ་
ཀུབ་ལ་ལུས་བྱུང་།

ཀྱབ་བཟྱག། རྫོང་སའི་སྒྲིག་པ།

ཀྱབ་བཅད། [ཆིང] ① མཐུག་འགྲིལ་བ། ② ཐག་བཅད་བ།

ཀྱབ་ཆག། མ་ཅ་ཆག་བ། ཆོང་ཀྱབ་ཆག་སོང་བས་བྱ་ལོན་མི་གཡར་ཐབས་མེད་རེད།

ཀྱབ་ལྗེད་པོ། ཀྱབ་གདན་ལ་བཅུགས་ཆར་ན་ལངས་འདོད་མེད་པ་དང་འགྲལ་འདོད་མེད་པའི་སྦྱིད་
ལྷག་ཅན་དང་ལེ་ལོ་ཅན།

ཀྱབ་སྒྲིག་པ། ཁྲིའི་ཤིང་ངམ། འཕོངས་སྒྲིག་པ།

ཀྱབ་སྡོད། གལ་གྱི་མཐའ་མར་སྡོད་པའམ། མཐུག་མཐར་ལུས་བ།

ཀྱབ་བྱད་རྒྱག། ཀྱང་པ་ཞིག་ལས་ལུས་སྦྱད་བྱད་ནས་འགྲོ་བ།

ཀྱབ་བརྗོལ་བ། རྒྱན་ཆིག་ཐེར་ལ་བྱད་བ།

ཀྱབ་བྱད། མི་གཉིས་ནག་ཉེས་ཀྱི་བྱ་བའམ། གསང་བའི་བྱ་བ་མཉམ་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་སྦྱོན་འཛུགས་གསང་བ་ཕྱིར་བཏོན་བ། མི་དེས་ཁོ་རང་གི་རོགས་པའི་གསང་
བ་ནམས་ཀྱབ་བྱད་འདུག།

ཀྱབ་འཕག་བརྒྱབ་བ། ཏུ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱབ་འཕག་འཕག་བྱས་བ།

ཀྱབ་བྱད། རང་གི་ནག་ཉེས་སམ་གསང་བ་དེ་དོ་སྤང་མ་བྱས་པས་གསང་བ་ཕྱིར་བྱུང་སོང་བའི་
དོན། དཔེར་ན། བུ་མོ་དེས་དུས་གཅིག་ལ་དགའ་རོགས་གཉིས་སྒྲིག་ཞིང་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་
ཀྱབ་བྱད་དེ་མི་གཅིག་པོ་དེས་ཤེས་སོང་བ་རེད། ལྟ་བུ།

ཀྱབ་འབྲེལ། ངན་པ་ལག་འབྲེལ།

ཀྱབ་ཙོས། ཀྱབ་ཆོས་དང་གཅིག།

ཀྱབ་ཚུམས། རུས་གཏོགས་མ་བྱོས་ཐེར་བ།

ཀྱབ་ཆོས། འཕོངས་ཤའམ་ཨོང་དོ།

ཀྱབ་འཆིག། ཞེད་སྤང་སྦྱེས་པའམ་སྦྱག་བ། ཁ་སངས་རྒྱག་རེས་བརྒྱབ་རྗེས་དེ་ནི་ཀྱབ་འཆིག་ནས་
ཕྱིར་འདོན་ཡང་རུས་ཀྱི་མི་འདུག།

ཀྱབ་ཡང་པོ། ཀྱབ་སོར་ཡང་པོ་སྦྱེ་ལས་ཀ་བཞིད་བ།

རྒྱལ་གཡོག་། བདག་པོ་ལམ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པ་གཏོང་བ་བཞིན་ལས་སྐྱབ་མཁན། ཁོ་ནི་དཔོན་
པོའི་རྒྱལ་གཡོག་རྒྱལ་མཁན་རེད།

རྒྱལ་ལུག་། རང་གི་དོ་སྤངས་མ་བྱས་པའི་སྐབས་གྱིས་གསང་བ་བྱིར་ཤོར་བ་རྒྱལ་ལུག་དང་དོན་
གཅིག་།

རྒྱལ་སྤུལ་། བོད་ཆས་གྱོན་སྐབས་རྒྱལ་གཤམ་གྱི་སྤུལ་མིང་།

རྒྱལ་ལུག་། མི་གཞན་གྱིས་སྤྱོན་མཆང་བརྟེན་བ་སྟེ་རྒྱལ་ལུག་དང་དོན་གཅིག་།

རྒྱས། རྒྱ་བའི་སྤུལ་ཆོག་།

རྟེ་ཆང་། བྲག་རི་གཡང་གཟར་ཅན་གྱི་ལྷེབས་སུ་ཡོད་པའི་བྲག་ལྷག་གི་མིང་།

རྟེད་དུ་བཅད། [རྟེད་]སྤྱར་ལམ་དུ་འགྲོ་བ།

རྟེད་པ། རྟེད་པ་དང་གཅིག་།

རྟེད་མ། [མཛོན་]མེ་འབྲུའི་ཕྱིར་།

རྟོ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བཞོས། བཞོ། རྟོ། སྤུལ་ཆོག་ལ་རྟོས། ས་དོ་རྟོ་བ་དང་། བྲག་ངོས་ལ་འབྱར་
མ་རྟོ་བ་སོགས་སོ། །

རྟོ་གྲི། སྤར་རྟོ་བྱེད་གྱི་ཡོ་ཆས་ཏེ་གཞོང་དང་གསེག་གཅོད་སོགས།

རྟོ་དུག་། [[ཞང་རྟོད་]ལུང་པོ།

རྟོ་འདོན། ལུང་བུ་འབྲུ་ཞིང་ནང་གི་རྩས་ཆ་རྣམས་འདོན་ལེན་བྱེད་པ།

རྟོ་སྤྱད། སའམ་པར་རྟོ་བྱེད་གྱི་ཡོ་བྱད།

རྟོ་བ། རྟོ་བའི་མིང་རྒྱད། ① འབྲུ་བ་དང་། འདོན་པ། ས་རྟོ་བ། ཁྱོད་པ་བཞོས། ལུང་བུ་བཞོ་བཤུང་།
རྩ་བ་ནས་བཞོས་པ། ② རྟོ་ཕྱིང་སོགས་ལ་ཡི་གེ་དང་རི་མོ་རྟོ་བ། ཕྱིང་སྤར་རྟོ་བ། རྟོ་རིང་
བཞོས་བཅུགས། སྤར་རྟོ་བ། བཞོས་པོར།

རྟོ་བྱེད། ① ཀག་ལེ། ② [མཛོན་]ཏེ་བྱེད་པ། ③ བག་པ།

རྟོ་མ། ཞིང་ནང་གི་རྩ་དན་འདོན་བྱེད་སོ་ནམ་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་། རྟོ་མས་རྩ་དན་ལྷུང་རྒྱལ། རྟོ་
མ་རྒྱག་པ།

ཀོ་མའི་མཆུ་འབྲ། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་རུས་ཆག་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག །
ཀོ་རིང་། [ཁང་སྐད]ག་ཟུགས་རིང་།
ཀོང་པ། ① བགས་པར་ཟ་འབྲུག་སྒྲེ་བའི་ནད་ཅིག ། ② རའི་ཚོ་ནད།
ཀོང་འབྲས། ཟ་འབྲུག་སྒྲེ་བའི་མ་འབྲས།
ཀོད། སྤར་སོགས་ཤིང་ལ་ཀོད་པའི་བྱ་བའི་མིང་རྒྱུད་།
ཀོན་པ། རྟེ། ཀོན་པ་བཙུགས་ནས་རི་དྲགས་འཛིན།
ཀོན་བྱ། ཀོན་པ་དང་གཅིག །
ཀོམ་ཚུགས། ལག་བཤམ་དབྱུག་པའི་ཅེ་མོར་བརྟེན་པའི་ཨོམ་ཚུགས།
ཀོས། ① ཀོ་བའི་སྐུལ་ཆོག ། ② ལྷགས་ཤིང་རྩོམ་གས་ཡིག་རིས་ཀོ་བའི་ལས་ཀ ཀོས་མཁན།
ཀོས་གྲི། ཤིང་བཀོ་བརྒྱབ་བྱེད་ཡིན།
ཀོས་རྒྱག་པ། ཟངས་ལྷགས་ཤིང་སོགས་ལ་རི་མོ་དང་། ཡི་གེ་ཀོ་བ།
སྐལ། [རྫིང]མེད་པའི་དོན།
སྐ། [རྫིང]རྒྱན་མ།
སྐག་ཅོ། སྐགས་པ། སྐད་ཆ་གསལ་པོ་བཤད་མི་ཐུབ་པ།
སྐག་རྟགས། གནད་འགག་མི་ཤེས་པར་ཟུ་ཚུགས་བྱེད་པ། སྐག་རྟགས་ཆ་པོ། སྐག་གད་ཤོར་བ།
སྐག་རྟགས་བསྟན་པ།
སྐག་ལྗེ་བ། གཏམ་སྐྱ་མི་ཤེས་པ།
སྐག་བད། སྐད་ཆའི་ཆ་བ་ཀྱི་ལག་བད།
སྐག་པ། ① སྐྱ་མི་ཤེས་པའི་མི། དག་ལེན་པོ་མེད་ན་མོ་རེད། གཏམ་ལེན་པོ་མེད་ན་སྐག་པ་རེད།
ཅས་པ་ལྟ་བུ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་དག་གིས་དབྱུལ་བ་དང་། དག་མི་ལྟན། སྐྱ་བཅད། སྐྱ་མི་
ཤེས། ཆིག་ཉམས། ཆིག་མི་གསལ་བཅས་སོ། ། ② སྐོན་པ། སྐྱག་པ་ཟུ་ཚུགས་ཅན། ③ བད་
ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱ་བཛོད་མི་ཤེས་པའི་ནད་གཅིག །
སྐགས། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ]དག་སྐྱ་མི་ཤེས་པར་གྱུར་བའམ། འགྱུར་བ།

སྐྱགས་ཀྱི། མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་dummy argument ཟེད།

སྐྱགས་བཟ། ① སྐད་ཆའི་ཆབ་ཀྱི་ལག་བཟ། ② མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་
བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་dummy instruction ཟེད།

སྐྱགས་པའི་སྒྱུང་སྟོང། མགོ་བདེ་ཅེ་བ།

སྐྱགས་སེ། སྤྱི་ཕྱི་དྲིལ་སྐྱགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ།

སྐོ་མོག། །ཆུ་འབྲེལ་པའི་ས་ཀོང་ཀོང་། སྐོ་མོག་གི་ཆུས་ལྟོ་ཆུ་མི་ཉན།

སྐོག། །ཆུ་བ་ཡོགས་དང་། བག་གས་མི་མངོན་པའི་གནས། མངོན་སྐོག་མི་མཐུན་པ། རོ་སྐོག་མེད་
པ། སྐོག་པ་སྐོག་ཏུ་བཟས་ཀྱང་། སྐོག་ཤི་ངོས་ལ་ཁ་ཡོང་།

སྐོག་སྐོག་སྒྱུང་སྟེད། རོ་སྐོག་མི་མཐུན་པར་གཡོ་རྒྱ་བྱེད་སྒྲུངས། སྐོག་སྐོག་སྒྱུང་སྟེད་དུ་རང་
དོན་སྒྲུབ་པ།

སྐོག་ཁ་གཏོང་བ། མི་མངོན་པར་འབྲུ་སྟོང་དམ། དམའ་འབེབས་བྱེད་པ། དཀྱོག་གཏམ་ཆེད་བཟོས་
ཀྱིས་སྐོག་ཁ་གཏོང་བ།

སྐོག་སྐོལ། མངོན་གསལ་མིན་པར་སྐོལ་བ། རང་དོན་སྒྲུབ་ཆེད་སྐོག་ཏུ་སྟོང་པའི་ཆུ་འཕ་དངོས་པོ།
དཔང་པོས་སྐོག་རྩལ་ཐ་བ་དེས། ཆུ་ལ་ཁྲིམས་སྒྱུར་ལ་བསྐྱར་ངེས་ཡིན།

སྐོག་གྱུར། གཞལ་བྱ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་ལུས་ཤིང་རྟགས་སྟོབས་
ཀྱིས་རྟོགས་ལུས་པ། དཔེར་ན། ནང་གི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་རྣམས་དང་། བདག་མེད་
དང་། སྤྱི་མི་རྟག་པ་དང་། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལའི་མེ་ལྟ་བུའོ། ། སྐོག་གྱུར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རྗེས་དཔག་
ཆད་མས་གཞལ་དགོས། བྱིའི་བྱེད་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐོག་གྱུར་རྟོགས་སུ་བ། བྱ་སྟོང་སྐོག་
གྱུར། མིག་གིས་སྐོག་གྱུར་མི་མཐོང་།

སྐོག་གྱུར་གསུམ། དངོས་པོ་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྐོག་གྱུར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་
དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་
པའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་སྐོག་གྱུར་རྣམས་སོ། །

སྒྲོག་ལྷ། གཞན་གྱིས་མ་ཐོས་པར་ལེན་པའི་ལྷ།
སྒྲོག་ཁོས། སྒྲོག་ཏུ་ཁོས་གཞི་བཏོན་པ།
སྒྲོག་བཞོས། དངོས་རྒྱས་སྒྲོག་ཏུ་བཞོས་པ།
སྒྲོག་ངོས། སྒྲོག་དང་ངོས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དང་མངོན་སུམ།
སྒྲོག་རན་སྲོད་པ། སྒྲོག་རན་སྲོད་པའི་བྱ་བ།
སྒྲོག་རན་སྲོད་མཁན། རན་པ་སྲོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག །
སྒྲོག་རན་ལེན་པ། དབང་ཆ་མོད་སྲོད་བྱེད་ནས་གཞན་ལས་སྒྲོག་རན་ལེན་པ།
སྒྲོག་ཆད། གཞན་གྱིས་མི་གོ་བའི་ཁ་ཆད་དམ་གྱིས་ཆོད། རྫོན་པོ་ལས་ནག་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་
ཁོས་ཏེ་ཆོས་ཁྲིམས་བཞེག་རྒྱུའི་སྒྲོག་ཆད་བྱས།
སྒྲོག་ཆོས། ① སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཏེ་མི་མངོན་པའི་ཆོས། ② སྒྲོབ་མ་སྒྲོད་ལྷན་ཅུང་ཤས་ལ་
གསང་སྟབས་གྱིས་འཆད་འོས་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་སོ། །
སྒྲོག་རྩས། སྒྲོག་ཏུ་བྱས་པའི་རྩས་དོན།
སྒྲོག་རྩས་འདིར་བ། སྒྲོག་ཏུ་རྩས་གཞི་བྱས་སྒྲིག་བྱས་པ། སྒྲོག་འཇམ། མི་མངོན་པར་གཤམ་པ།
སྒྲོག་འཇམ་གྱིས་དམག་རྒྱག་པ།
སྒྲོག་ཉན། གཤམ་ནས་ཉན་པའམ། ཤག་ནས་ཉན་པ།
སྒྲོག་ལྷ། གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བའི་ཤག་ལྷའམ། ཡིབས་ནས་ལྷ་བ།
སྒྲོག་ཏུ་བཤད་པ། ཁྱེད་ལུས་གང་ཟག་རང་གིས་མི་གོ་བར་སྒྲོག་ཏུ་མི་གཞན་ལ་བཤད་པ།
སྒྲོག་གཏམ། ① གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་བའི་འཁྲིས་ནས་སྐྱད་སྒྲུ་རྒྱུར་བྱས་བཤད་པ། ②
གསང་བ་སྒྲོག་ཏུ་བཤད་པའི་སྐྱད་ཆ།
སྒྲོག་དོན། ① གསང་བའི་དོན། ② རྒྱགས་བསྟན་གྱི་དགོངས་པ།
སྒྲོག་མདའ། གསང་བའི་སྒོ་ནས་མེ་མདའ་སོགས་འཕངས་པ།
སྒྲོག་མདའ་རྒྱག་པ། མངོན་སུམ་མིན་པར་སྒྲོག་ཏུ་མེ་མདའ་འཕེན་ནས་རེ་རན་བསྒྲུབ་པ།
སྒྲོག་མདུད། ཞོག་མའི་འོག་གི་ཤ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོགས་དོག །

སྒོག་འདུན། གསང་བའི་སྒོས་སམ། འདུན་མ།
སྒོག་བད། གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་བར་གཏོང་བའི་བད། བན་ཚུན་སྒོག་བད་གཏོང་རེས་བྱེད།
སྒོག་བརྟུངས། གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་བའི་སྒོ་ནས་ཉེས་རྟུང་བཏང་བ།
སྒོག་ན་མོ། སྒོག་གྲུར།
སྒོག་ནས་ལྷགས་ཀྱི་མ། ག་མ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་ཡོད་པའི་ནས་སྤྲུམ་ལེགས་ཤིག །
སྒོག་ཁོར། སྒེར་ལ་སྤྲས་བཞག་པའི་ཁོར་ཇས།
སྒོག་མའོ། །གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་བར་གཏོང་བའི་བསམ་སྒོ།
སྒོག་ས། གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་བའི་དགྲག་ཤིང་།
སྒོག་མང། སྒར་གོང་པོ་ཞོ་ཁ་རྫོང་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་ཞིག་གི་མིང་།
སྒོག་འཕུང། བ་ལང་གི་ཨོག་ཞོལ།
སྒོག་སྤངས་གཏོང་བ། གནའ་དུས་ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཁྱུ་གཉེགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཐོག་མར་
དོ་བདག་པན་ཚུན་གཏོང་བཤེར་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་སྒོག་ཏུ་ཁྱུ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་དེ་
ནས་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱུ་དོན་ཕྱོགས་འགལ་ཆེ་བའི་རིགས་ཐོན་ན་དོ་བདག་གཉིས་ཀ་མཉམ་
དུ་ཁྲིམས་སར་ངོ་འཐོད་ཐོག །པན་ཚུན་ཤོད་རེས་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། དེ་ཡང་དོ་བདག་
གཉིས་གོ་གནས་མཐོ་དམན་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ན་གཏོང་བཤེར་བྱེད་བཅུག་པ་དང་། འདྲ་མཉམ་
མིན་ན་གཏོང་བཤེར་བྱེད་དུ་འཇུག་སྒོལ་མེད་ཚུལ་གསལ།
སྒོག་དབེན། ཟང་ཟེང་མེད་པའི་གནས།
སྒོག་འབྲེལ། དན་པ་སྒོག་འབྲེལ།
སྒོག་མ། ཨོག་མ། སྒོག་མའི་ལྷ་གོར།
སྒོག་མེན། སྒོག་མའི་མེན་གྱི་རིགས་ཤིག །སྒོག་མ་འགག་པའི་ནད་ཅིག །
སྒོག་སྤང། སྒོག་ཏུ་དམའ་འབེབས་སམ་དན་སྤང། མངོན་བསྟོད་སྒོག་སྤང་ལྷེ་གཉིས་སྤྲུལ་ལྟར་བྱེད་པ།
སྒོག་ཅ། ཨོག་མའི་ཅ།
སྒོག་ཆོང། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཆོང་ངམ་ནག་ཆོང་།

སྒྲོག་མཛོད་རྒྱུ་འབྱེད། རྒྱན་རྒྱལ་གསལ་པོར་རྟོལ་བ།
སྒྲོག་འཛིང་། མི་མཛོན་པར་འཛིང་བ།
སྒྲོག་འཇུལ། གསང་ཐབས་ཀྱིས་འཇུལ་བ། སྒྲོག་འཇུལ་འཇུག་སྒྲོང་།
སྒྲོག་ལྷ། མི་མང་བས་མི་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གོང་ལ་སྟུན་ལྷ་བྱུལ་བ།
སྒྲོག་ཟ། གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་བར་བཟའ་རྒྱུའི་ལྟོ་ཆས།
སྒྲོག་ཟ་རྒྱ་རྒྱ། །དཔོན་རིགས་ཆོས་དབང་ཆ་བེད་སྤྱོད་ཅིང་སྒྲོག་ཏུ་རྩན་པ་ལེན་པའི་དོན།
སྒྲོག་ཟ་ཁྲིམས་འགལ། རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པས་སོ་སོའི་དབང་ཆ་གང་བྱུང་བེད་སྤྱོད་དེ་
གཞུང་ངམ་གཞན་གྱི་རྒྱ་ནིད་སྒྲོག་ཟ་བྱས་ནས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ།
སྒྲོག་ཟ་ཆོགས་པ། གོང་ལོག་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ངན་མ་སྟུན་བྱེད་ཅིང་སྒྲོག་རྩན་ལེན་པར་
གཅིག་རྒྱལ་གཅིག་གིས་སྒྲོར་བའི་དོན་ཡིན།
སྒྲོག་ཟ་རུལ་སྤངས། དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་མི་སྤང་བ་མི་སེར་གྱི་རྒྱ་
ནོར་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ།
སྒྲོག་ཟས་ནག་ཆེན། སྤིང་གཞུང་དང་ལས་ཁུངས་ཅི་རིགས་ཀྱི་མི་སྟོན་གང་རུང་གིས་དམིགས་བསལ་
གྱི་ལས་སྐལ་དང་དབང་ཆ་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་སྒྲོག་བཟས་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ།
སྒྲོག་ཐོས་ཅིས་ཁ། སྒྲོག་རྒྱ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་གྱི་རྒྱ་ནོར་ཐས་པའི་བྱངས་ཀ།
སྒྲོག་གཡོ། སྒྲོག་གི་གཡོ་རྒྱས།
སྒྲོག་གཡོ་ངན་རྒྱས། མི་མཛོན་པའི་གཡོ་ཐབས།
སྒྲོག་ལ་བ། རྒྱལ་ཏུ་ཤོད་པའམ། པག་ཏུ་ཤོད་པ། ཡིག་ཆ་དཔོན་སྐབས་པན་ཚུན་སྒྲོག་ལ་བ་མ་བྱེད།
གདོང་ཐུག་མི་བཤད་པར་སྒྲོག་ལ་བ་བྱས་པས་ཅི་པན།
སྒྲོག་ཤལ། སྒྲོག་འབྱུང་དང་དོན་གཅིག །
སྒྲོག་ཤལ་ཅན། [མཛོན་]བ་ལང་།
སྒྲོག་གཤོན། གསང་བའི་བྱ་སྒྲིག །ངན་གཡོ་སྒྲོག་གཤོན་བྱེད་པ། སྒྲོག་གཤོན་ཡུན་རིང་བྱས་པ།
སྒྲོག་ངན་ཐབས་གཤོན་དུས་ཡུན་རིང་པོ་བྱས་པ།

སྒོག་བཤད། གང་ཟག་གང་དེའི་མི་ཚོར་བར་རྒྱབ་ལོག་ཏུ་ངན་བཤད་བྱེད་པ།
སྒོག་བཤར་བྱེད། སྒོག་ཏུ་ངན་བཤད་བྱེད་པ།
སྒོག་གསོག་། ① བྱའི་ཨོག་མའི་ལོག་གི་ཟས་གསོག་སྒོད། ② སྒོག་ཏུ་རྒྱ་ཁོར་གསོག་པ།
སྒོག་གསོད། གཞན་གྱི་ས་མི་ཚོར་བར་གསོད་པ། འབྲན་རྩ་བྱེད་མཁན་ཁ་གཏད་པ་སྒོག་གསོད་
བཏང་པ། རྒྱལ་པོ་སྒོག་གསོད་བྱས་པ།
སྐྱ་བའི་ཕྱོག་པ་སྐྱ་བ་སྟེ་ཕྱག་པ་སྐྱ་མོ་ལྟ་བུ།
སྐྱ་ཚྭ་གཉིས། སྐྱ་དང་ཚྭ་ཅེས་པའི་ཡུལ་གྱི་མིར་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་བ་ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་
བཅེགས་དང་ཚྭ་ལོ་རྒྱ་བ་སྟེ་རྒྱལ་མཚན་ནས་གཉིས་ལ་ཟེད།
སྐྱ་ཚྭ་ཞང་གསུམ། ལོ་རྒྱ་བ་གཞོན་པ་གསུམ་སྟེ། དུས་རབས་བརྒྱད་པ་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྤོང་སྐབས་
གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་སྐྱ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་། ཚྭ་ལོ་རྒྱའི་རྒྱལ་མཚན། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་གསུམ་གྱི་
བསྐྱས་མིང་། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་མཚན་གཞན་ལ་བེ་རོ་རྒྱ་ན་ཟེད།
སྐྱ་ཕྱག་སྒོམ་རྒྱུང་། སྐྱ་ཕྱག་ཚོ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ལྟ་སྤོང་དུ་གཅན་ཆའི་རིགས་ལས་སྐྱ་ཕྱག་སྒོམ་
ཆེན་གྱི་སྐྱ་མཆེད་མགོན་པོ་ཟེར་བའི་སྐས་སུ་འབྱུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་སྟོད་
ཅམ་ཡིན། རྒྱུང་དུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཨན་རྒྱུང་གནས་རྫོང་དུ་རྩེ་བཅུ་དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་
གྱི་ཡང་སྟོད་དུ་ཐགས་པ་ཞིག་གི་བྱུང་དུ་ཐེབས་ནས་མདོ་སྐགས་གྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་
ནས་སྒོམ་སྐྱབ་གཙོ་བོར་མཛད། སྐྱ་ཆའི་སྤྱད་དུ་རི་བོ་ཅེ་ཡང་ཐེབས་ཏེ་སྐྱབ་པ་མཛད་བཞིན་
པའི་སྐར་སྐྱ་གཤེགས། དེ་ཡི་སྐྱ་སྟེང་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་གཤམ་དུ་གསལ།
སྐྱ་ཕྱག་སྒོམ་བཟང་དོན་གྲུབ། སྐྱ་ཕྱག་སྒོམ་རྒྱུང་སྐྱ་ཐེང་གསུམ་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་ཐུགས་སྟེལ་
སྟེ་ལོ་༡༧༩༠ མོར་གདོང་ནའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ལོ་མོ་དང་། ཡུམ་འབའ་གོའི་སྐས་སུ་འབྱུངས།
དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་ལྟ་རི་སྒོམ་བཟང་འབྱུང་གནས་གྱི་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྟེ་ནི་ཆོད་གཞོན་
ལ་ཐུན་བཞིན་དུ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མག་སྟེ་ལོ་༡༨༥༧
མོར་དགོངས་པ་ལྷ་ངན་ལས་འདས།
སྐྱ་བ། ① ཟན་དང་ཐུག་པ་སོགས་སྐྱ་མིན་གར་ཤོ། འབྲས་ཐུག་སྐྱ་བ། ཐུག་པ་སྐྱ་བ། ཐུག་པ་སྐྱ་སྐྱ་

རན་པ། ② ལྷ་ར་པོད་ཀྱི་རིགས་རྩལ་ཤིག་སྟེ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱད།
སྐྱ་བ་དཔལ་བཅེགས། ཁི་ཤོང་སྟེ་བཅན་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱ་ཅོག་ཞང་གསུམ་གྱི་ཡ་
བྱལ་ཞིག །

སྐྱ་བ་ཤུག་དབང་ལྷག །མཆན་གཞན་མཆོ་སྤྲད་མཁན་ཆེན་ཟེར། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལོས་སྟེ་
ལོ་༡༩༩༩ལོར་སྟོད་ལུང་སྤང་བྱོང་དུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རྩལ་མཁར་
མཉམ་ཉིད་རྟེན་ལེ་སྟོབ་མ་ལྷག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཟ་ཤིས་སོགས་དམ་བ་དུ་མའི་ཞབས་
ལ་གཏུགས་ནས་རིག་གནས་སྟེ་དང་ཁྱད་པར་གསོ་རིག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། མཆོ་
སྤྲད་ལྷ་ཁང་གི་མཁན་ལོ་མཛད་པས་མཆོ་སྤྲད་མཁན་ཆེན་ཞེས་གྲགས། གསོ་བ་རིག་པའི་
བསྟན་པ་སྟེ་དང་ལྷག་པར་དུ་རྩལ་མཁར་བའི་གསོ་རིག་ཁྱིད་རྒྱུན་གྱི་བསྟན་པ་སྟེ་ལ། གསུང་
རྩིས་ཡང་དཔག་བསམ་ལྟོན་ཤིང་སོགས་མཛད། སྟོབ་མའི་གཙུག་པོ་སྤང་བུ་ཆོས་རྟེན་དང་གསང་
ལུ་དཔལ་འེ་བ་སྟོ་ཤོས་རྒྱལ་པོ་སོགས་མང་པོ་བྱུང། འདས་ལོ་ཞིབ་གསལ་མ་རྟེན།

སྐྱ་རགས། རྟེན་པ་འཆིང་བྱེད།

སྐྱ་རགས་ཅན། [མངོན]ས་གཞི།

སྐྱ་རགས་ལུལ། [མངོན]རྟེན་པ།

སྐྱ་རིང་མཆོ། ལྷ་མཆོ་ཞིག །བོད་རང་སྟོང་ལྟོངས་ཀྱི་མཆོ་ཆེན་རྫོང་གི་དབུས་སུ་ཡོད།

སྐྱ་ས་དགོན། མིང་གཞན་དུ་སྐྱ་སར་སྐར་འདུས་བཟང་ཆོས་སྤིང་ཟེར། འོད་བ་དག་དབང་རྒྱ་བས་
ལྷག་བཏབ། ལུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མ་སྟོ་རེབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱ་སྤྱ། གར་པོ་དང་སྤྱ་པོ།

སྐྱ་གསར་བོན་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྟུལ་སྟེ་ལོ་༡༩༤༤ལོར་བོན་གྱི་སྤྱ་ཅེ་ཞིག་སྟོང་
ཉིད་བྱ་འཕུལ་གྱིས་བཏབ། ལུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་
ཆབ་ཆ་རྫོང་[གུང་རྟོ་རྫོང་] ཁོངས་སུ་ཡོད། སྐྱ་གསར་བོན་དགོན། ② རབ་བྱུང་བརྒྱའི་པའི་
མེ་ལོས་སྟེ་ལོ་༡༩༩༠ལོར་ལྷག་བཏབ། འདེབས་མཁན་མི་གསལ། བོན་དགོན་ཡིན། ད་ལྟ་
མཆོ་སྟོན་ཆབ་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱག། ① དུས་ངེས་ཅན་གྱི་བར་ཆད་ཅིག། ཡོ་སྐྱག། རྒྱ་སྐྱག། ཞལ་སྐྱག། དུས་སྐྱག། ② ལྷ་སྐྱར་ཉི་
ཕུ་ཙ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་གི་མིང། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གདེངས་ཅན་སྟོ་མོ་དང་མཐོ།

③ རྟིང་ལྷ་ཆོས།

སྐྱག་གོས་ཁ་ལུགས་ལ། གནས་དུས་སུ་བུ་མོ་རྣམས་རང་ལོ་སོ་བདུན་དང་། ཞེ་དགུར་སླེབས་དུས་
ནག་ཅིས་ཀྱི་ཀེ་ཅིས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྟོང་གོས་ཆོས་གཞི་སྤྲོ་ཆོགས་སླེབ་བའི་ཁ་ལོ་ཞིག་
ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཕྱོད་སྟོལ་ཡོད།

སྐྱག་ཅིས། མི་སོ་སའི་སྤྱེ་དུས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་སོགས་ལ་བར་ཆད་ཡོད་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་
བྱེད་ཀྱི་ཅིས།

སྐྱག་ལས་སྤྱེས། [མདོན]དུ་བ་མཐུག་རིང་།

སྐད། ① སྐད་ཆའི་བཟུས་ཆེན་ ② རོན་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པའི་མཉན་བའི་སྤྱེ། འབྲུག་སྐད། ཁི་
སྐད། བྱ་སྐད། སྤྱིང་མེའི་སྐད། རུང་སྐད། ལྷུག་སྐད། སྐད་ཐ་བ། སྐད་སྟོམ་བ། སྐད་འབྲིན་བ།
སྐད་ཐག་བ། ཁ་བྲུག་གིས་སྐད་འདོན་བ། ③ ལོ་ཐགས་ཐེར་གསུམ་གྱི་དོན། སང་ཉིན་ཡོང་གི་
ཡིན་སྐད། ཁོང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་སྐད།

སྐད་ཀྱི་ར་ལོ། སྐད་ཀྱི་གདངས་ཏེ། སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་དཔེ་ཆ་སྟོག་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱེ་གདངས།
སྐད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུག། འཕྱུར་བ་དང་། རུག་བ། འདེགས་བ། འདོག་བ། སྟོམ་པོ། ཐ་བ་སྟེ་དུག།
སྐད་དཀར་པོ། གཞས་སོགས་ཀྱི་སྐད་རྟོན་པོ་རྣམས་མི་སྟོན་བ།

སྐད་ཐག། [[ཐ་མི་དད་པའི་ལས་ཆོག] ཐག་པ་སྟེ་སྟོག་བ། ཐོ་རེངས་བྱ་སྐད་ཐག། ཉིན་མོ་ཁྱི་སྐད་
ཐག། གནས་ནས་འབྲུག་སྐད་ཐགས་ཞེས་པ་ལྟར།

སྐད་ཐགས། མིང་ཐགས། སྐད་ཐགས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་བ། སྐད་ཐགས་ཆེན་པོ། ཁོང་སྟོན་པ་མཁས་
པ་སྐད་ཐགས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

སྐད་རྒྱག་བ། སྐད་སྤྱོད་བ། སྐད་རྒྱག་བད་གཏོང་བ། བྱ་སྐད་རྒྱག་པ་སོགས།

སྐད་སྐམ། རྒྱུང་འཕྲིན་གསར་འཕྱུར་སོགས་རྒྱུང་བསྐྱགས་ཀྱི་རིག་ཅལ་སྤྲོ་ཆོགས་ཉོན་ཆས་ཞིག་
སྟེ། ལྷ་སྐད་དུ་收音机ཟེར། འདི་ནི་ཞིང་འཕྲོག་མི་དམངས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་ཡིན།

སྐད་རྒྱ་པ། ① སྐད་རིགས་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་མཁན་གྱི་མི། ② སྐད་དང་ཡི་གེ་བསྐྱར་བའི་བྱ་
བའི་ལས་ཀྱི་དོན།

སྐད་ལྡན། སྐད་དམ་ལྡན། མི་མང་པོའི་སྐད་ལྡན། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice ཟེད།

སྐད་ལྡན་གདམ་བྱང་། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice menu ཟེད།

སྐད་ལྡན་ནང་འབྱུག། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice input ཟེད།

སྐད་ལྡན་ཕྱིར་འདོན། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice output ཟེད།

སྐད་ལྡན་མིང་ཉག་པ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice signature ཟེད།

སྐད་ལྡན་ཆོད་འཛིན། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice control ཟེད།

སྐད་ལྡན་ཆོད་འཛིན་མ་ལག། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice control system ཟེད།

སྐད་ལྡན་འཛིན་ཆས། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice controller ཟེད།

སྐད་ལྡན་ལ་ལེན། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice response ཟེད།

སྐད་ལྡན་འཁོར་འབྱེད། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་voice recognition ཟེད།

སྐད་འགག་ཏོ། མཁྱིན་བ་འགག་ནས་སྐད་གསལ་པོ་མེད་པ།

སྐད་འགག་པ། ལྷུང་མཁྱིས་བད་ཀན་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེན་གྱིས་གྲེ་བ་ནང་པོག་ནས་སྐད་འགག་

པའི་ནད་རིགས་ཤིག །

སྐད་འགགས་ཀྱི་ནད། སྐད་འགགས་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ཟས་དང་སྲོད་ལས་དཔན་ལྷག་ལོག་པ་དང་།
སློབ་ཀྱི་གདོན་ལ་སོགས་པས་འདྲ་བ་འབྱུགས་ཏེ་ནད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།

སྐད་འགགས་ནད་རིགས་བརྒྱུ། ༡ རྒྱུ་ལས་ཐུར་པ། སྐད་རེས་ཆེ་རེས་རྒྱུ་གི་འཕེལ་འབྱིབ་ཆེ་
པ། བྱེ་བར་གྲ་མས་གང་སྟེ་བྱེད་ཅིང་རྒྱུ་ལ་ཆ་པ། ༢ མཁྱིས་ཐུར་པ། བྱེ་བ་ཆ་ཞིང་སྐྱེས་པ།
ཆོག་མི་ཐར་སྟེ་སྐྱེ་མི་རུང་པ། ༣ སྤྱི་ལོ་ཁྲག་ལས་ཐུར་པ། དྲག་ཤུལ་གྱི་ལས་དང་། ཟས་བཅུད་
ཆེན་རིགས་ཀྱི་གཞོད། བྱེ་བ་དཔ། ༤ བད་ཐུར་པ། མཁུལ་བ་འགག། སྐད་དཔལ། བྱེ་བ་འཛེར་
པ། བཟད་བྱེད། ༥ བས་བདུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་དང་། བད་དུ་བྱུང་པའི་ཆོར་སྤང་སྟེ། ༦ ཆེལ་
ཐུར་པ། སྐད་འགགས་པ་ནི་ཤུས་ཆོ་ཆེས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཤིག་སྟེ། ༧ དས་ཆད། བྱེ་བ་ན་ལ་སྐད་
བཏོན་མི་ལུས་པ།

སྐད་བརྒྱབ་པ། སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོ་བསྐྱགས་པ། གུ་ཚེ་འདོན་པའི་སྟེ།

སྐད་འཕྱུར། ① གཞན་ཡུལ་དུ་ཡུན་རིང་བསྐྱད་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་སྐད་དང་ཡུལ་སྐད་གཞན་གཉིས་
འདྲེས་མར་ཐུར་པའི་སྐད་གདངས། ② སྐད་རིགས་གཅིག་ནས་སྐད་རིགས་གཞན་ཞིག་ཏུ་
སྒྱུར་པ། སྐད་སྒྱུར་ཉིས་སྟེལ།

སྐད་ངག། ① བཀ་མི་ཤེས་པའི་སྐད། ② ལྷག་བསྐལ་པའི་སྐད།

སྐད་ངན་ཤོར་པ། ལྷག་སྐད་ཤོར་པ།

སྐད་རོ་ཆོད། ཐོས་པའི་སྐད་ལས་མི་རོ་ཤེས་པ། ཁ་བར་ནད་ཁོང་གི་སྐད་རོ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག །

སྐད་ཅ། སྐད་ཆ་དང་གཅིག །

སྐད་ཅིག ། སྐད་ཅིག་མའི་བསྐུས་ཆོག །

སྐད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད། ལྷ་སྐྱེད་ཀྱིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་སློབ་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསལ་
འདེབས་པ།

སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ཕྱན་པའི་ཤེས་རབ། ས་བཅུ་པའི་མཐར་ཐོག་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
གཉིས་སྤང་འབྱུལ་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་ཟེར།

སྐད་ཅིག་ཆ་མེད། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྟེ། དུས་ཤིན་
དུ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤང་བ་ཞིག །

སྐད་ཅིག་འདོད་ལྟོ། [མདོན]ཕྱག་རོལ།

སྐད་ཅིག་དབྱགས། [མདོན]སྤུ།

སྐད་ཅིག་ལ། ཡུད་ཅམ་མལ། ཐང་ཅིག་སྟེ་དུས་ཡུན་ཉ་ཅང་སྤང་དུ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་ལ་རང་རྒྱུད་པ་
མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲིམ་བྱའི་སེ་བོ་ལ་གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་ཆ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟར་བྱེ་བ་རེར་འཛིན་ཅིང་
ཐལ་འགྱུར་བས་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དང་རེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཡུན་དུ་འདོད།

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག །འདི་ལ་དུས་ཀྱི་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མིང་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་
ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན།

སྐད་ཅིག་མ་གཉིས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ།

སྐད་ཅིག་མ་བཞི། དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། ༡ རྣམ་པ་སྔ་
ཆོག་པ་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། ༢ རྣམ་པར་ཉམས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། ༣ རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་
ལ། ༤ མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅས་ཡིན།

སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐད་ཅིག་མའི་དོན་རྟོགས་ནས་
ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱ་བ། གོང་གསལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། སྟོམ་
ལས་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་སྤངས་ནས་བྱིན་ཆད་སྟེ་
བ་འདིའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱ་ས་པ་དེ་ནི་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་ས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་རྣམ་པ་
བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་མཐར་ཐུགས། སྒྲིབ་ལ་དབང་བ། བསམ་གཏན་ལས་མ་
ཉམས་བཞིན་དུ་འདོད་པར་སྒྲིབ་པ་ལེན་པའོ། །

སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་ཆོས་བཞི། ཤེས་བྱིན་དོན་བདུན་ཅུ་ལས་སྦྱོར་བ་བཞིའི་ཆོས་པོ་དུག་གི་
ནང་ཆོན། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་

བའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་བཅས་བཞིའོ། །
སྐད་ཅིག་ཙམ། ཏུས་ལུན་སྤང་བའི་དོན་ཡིན།
སྐད་ཅིག་འོད། [མངོན]སྟོན། །
སྐད་ཅིག་གསལ་བ། སྐད་ཅིག་འོད་དང་དོན་གཅིག་།
སྐད་ཅོར་བརྒྱབ། ཏུར་སྤྱོད་ཆོབ་སྤྱོད་ཆོབ་པོར་བསྐྱགས་པ།
སྐད་ཆ། ① བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་པན་ཚུན་བཤད་རེས་བྱ་བའི་ནང་དོན། ② འཕྲིན་ནམ་ལན། བདག་གིས་སྐད་ཆ་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐད་ཆ་གསར་བ་ག་རེ་འདུག། །དེ་སྐད་ཆར་ལན་གང་ཡང་མ་བྱུང་།
སྐད་ཆ་འདི་བ། ༡ གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཆེད་གཞན་ལ་སྐད་ཆ་འདི་བ། ༢ ཁྱིམ་ས་ཐོག་ནས་ཉེས་ཅན་ལ་རྟོག་ཞིག་བྱེད་བ།
སྐད་ཆའི་སྐྱེད་གཞི། བརྗོད་གཞི། ཁྱོས་བསྐྱར་བྱི་སྐད་ཆའི་སྐྱེད་གཞི།
སྐད་ཉན་བ། སྤྱི་སྐད་ན་བས་ཉན་བ།
སྐད་སྟན་སྦྱར་བ། དབྱངས་སྟན་སྟོན་པའམ། བྱེ་འགྱུར་བྱེད་བ།
སྐད་སྟན་པོ། ① ལྟ་བུ་འདྲེ་བས་བ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱི་གདངས། ② [མངོན]བྱ་ཀ་ལ་མིང་ཀ།
སྐད་གཉལ། སྐད་ལུགས། ཁོའི་སྐད་གཉལ་ཆག་འདུག།
སྐད་གཉིས་བ། ① སྐད་གཉིས་ཤེས་མཁན། ② [མངོན]ནེ་ཙོ།
སྐད་གཉིས་སྤྱི་བ། སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཤེས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟེ། སྐད་སྦྱར་མཁན།
སྐད་གཉིས་ཤུར་སྤྱད། ལོ་དོན་གཅིག་པའི་ཡིག་རིགས་ཁག་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱེགས་བ།
སྐད་མཉན་བ། བྱེ་འགྱུར་བདེ་བའི་སྐད་གདངས།
སྐད་བརྒྱན། དཔག་ཆ།
སྐད་བཏར་བ། མིང་སོགས་ནས་བོས་བ།
སྐད་སྤང་། ① ཏུས་ལུན་སྤང་ཙམ་ལས་མི་འདོན་བའི་སྐད་གདངས། ② ཐག་ཉེ་ས་ནས་ཚུར་འབོད་བའི་ངག། །

- སྐད་མ་ཐུན་པ། ① སྐད་ལུགས་གཅིག་པ། ② སྐད་ཀྱི་གདངས་མ་ཐུན་པ།
- སྐད་དྲུང་། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་speakerphone ཟེད།
- སྐད་དོད། སྐད་ཀྱི་ཆ་བ། བོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་སྐད་དོད་དུ་བྱ་གར་བས་སང་ཟེད།
- སྐད་གདངས། སྐད་སྒྲ་གར་ཞིག་། ཁྲ་བ་དང་སྟོམ་པ། དྲག་པ་དང་ཞན་པ། མཐོ་བ་དང་དམའ་བ། སྟོན་པ་དང་རྒྱབ་པ་སོགས་རང་རང་གི་སྟུན་མིན་བྱུང་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་གདངས་ཟེད། སྐད་ཀྱི་སྒྲ་འཕ།
ནམ་པ། སྐད་གདངས་སྟུན་པོ།
- སྐད་གདངས་བསྐྱར་སྒྲིག་། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech restitution ཟེད།
- སྐད་གདངས་རྒྱ་ས་ལོན། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech understanding ཟེད།
- སྐད་གདངས་བརྒྱུགས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech signal ཟེད།
- སྐད་གདངས་འབྲེས་བྱ་བ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech synthesis ཟེད།
- སྐད་གདངས་ནང་འཇུག་། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech input ཟེད།
- སྐད་གདངས་དཔེ་ནམ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech pattern ཟེད།
- སྐད་གདངས་དཔེ་པང་། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech template ཟེད།
- སྐད་གདངས་ཕྱིར་འདོན། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་ཉེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech output ཟེད།

སྐད་གདངས་དབྱེ་ཞིབ་མ་ལག། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech analysis system ཟེད།

སྐད་གདངས་ཆོད་འཛིན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech control ཟེད།

སྐད་གདངས་གཞིག་ཆ་བས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech clipping ཟེད།

སྐད་གདངས་རྒྱུ་སྤྲུལ་གྲངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech frequency ཟེད།

སྐད་གདངས་འཁྱེད་འབྱེད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech recognition system ཟེད།

སྐད་གདངས་འཁྱེད་མ་ལག། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech recognition system ཟེད།

སྐད་གདངས་ཨང་གྲངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech coding, speech encoding ཟེད།

སྐད་གཤུང་དབྱེ་མཛོད། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་ལྷ་ས་སྐད་གཤུང་ནང་དུ་སྟུ་
འབྲུངས། ཁོང་གིས་རང་གི་མེས་པོའི་དྲུང་ནས་ལྷ་བྲིས་བསྐྱབ་པས་བྲིས་ལ་མངའ་བརྟེས། ཁོང་
གི་བྲག་རྒྱུན་གྱི་བཙམ་བྱ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཞལ་ཐང་གི་གས་སུ་
ཡོད་པར་གྲགས།

སྐད་བརྒྱ། དག་ཐོག་གི་བརྒྱའམ། ཐོ་བརྒྱ། སྐད་བརྒྱ་འཕྲོད་ཀྱི་མི་འདུག།

སྐད་བརྒྱ་སྒྲིག་བཞོད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་language setting ཟེད།

སྐད་བརྒྱ་གཙོ་པོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་host language ཟེད།

སྐད་བརྗོད་འབྲེད། ཟློག་ཟུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speech recognition ཟེད།

སྐད་བརྗོད་འབྲེད་སྟེ། ཟློག་ཟུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speaking mode ཟེད།

སྐད་བརྗོད་ཁོར་ཡུལ། ཟློག་ཟུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་language environment ཟེད།

སྐད་བརྗོད་སྒྲིག་སྟེ། ཟློག་ཟུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་language rule ཟེད།

སྐད་བརྗོད་ཆགས་ཚུལ། ཟློག་ཟུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་language construct ཟེད།

སྐད་པས། དེང་རབས་ཟློག་ཆས་ཤིག། སྐད་སྒྲ་ཆེན་པོར་ཐོན་པའི་རག་དུང་ཁའི་དབྱིབས་ཅན་ཁྲོམ་

འཕོད་བྱེད་ཆས་ཤིག།

སྐད་པར་འཁོལ་འཛིན། སྤར་སྒྲ་པའི་མི་དམངས་ནས་སྟོན་ལམ་གྱི་དུས་སུ་སྐད་པར་བཏང་ཆོག་པ་

ཆོག་ས་ཆེན་ཞལ་དོར་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་འཁོལ་འཛིན།

སྐད་པོ་ཆེ། སྐད་བྲགས་ཆེན་པོ།

སྐད་འཕང་། སྐད་གདངས།

སྐད་འཛིན། བྲེ་བ་འཛིན་ཏེ་སྐད་རི་བཞེན་མི་ཐོན་པ།

སྐད་ཟུར་ཆག་པ། ཐོག་མའི་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་གཞན་དུ་སྒྱུར་བ་སྟེ་བྲག་རི་ལ་བག་རི་བཛོད་པ་སྟེ་བྲ།

སྐད་ཟུར་ཉམས་པ། སྐད་ཟུར་ཆག་པ་དང་དོན་གཅིག།

སྐད་གཟེངས། སྐད་གསང་ངམ། སྐད་འཕང་།

སྐད་བཟང་① སྐད་གསང་མཐོ་བ། ② སྐད་སྟོན་པོ།

སྐད་ཁྱུང། མི་མང་འཆོག་ས་ནས་སྐད་སྒྲ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ།

སྐད་ཡིག། སྐད་ཆ་དང་ཡི་གེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག། ཁྱའི་སྐད་ཡིག། སྤར་རབས་ཀྱི་སྐད་ཡིག། མི་རིགས་

ཀྱི་སྐད་ཡིག །

སྐད་རབས་གཉིས་པ། གློག་སྐད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དེ་མིན་སྐད་ཀྱི་second-generation languageཟེར།

སྐད་རིགས། མི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་སྐད་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། བོད་སྐད་དང་། རྒྱ་སྐད་ལྟ་བུ། སྐད་
རིགས་མི་འདྲ་བ།

སྐད་རིགས་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ མཛོན་པ་མཛོན་དུ་དེ་འདྲ་བ་ཤད་ཀྱང་དོན་དངོས་ཀྱི་སྐད་རིགས་སོ་
སོའི་གངས་འདྲེན་བྱས་པར་མ་ཐོང་།

སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི། སུར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རིགས་བཞི་སྟེ། སི་སྤྱི་ཏུ་ནི་ལེགས་སུར་གྱི་སྐད་
དང་། བ་ཀྱི་ཏུ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྐད། བི་ཤ་ཅི་ནི་ཤ་ཟའི་སྐད། ཨ་བ་མྱི་ཤ་ནི་ལྷར་ཆག་གི་
སྐད་དེ་བཞི་ལོ། །

སྐད་རིགས་སུམ་བརྒྱ་བྲག་ལྷ། སུར་རྒྱ་གར་ནས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་དཔེ་རྣམས་ལས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་མང་ཡང་དོན་དངོས་སྐད་རིགས་གང་གང་ཡིན་པ་གངས་འདྲེན་པ་ནི་མ་མཐོང་།

སྐད་རིགས་བཞིས་ལུང་འདོན་པ། སྟོན་དུ་དགེ་སྟོང་རྣམས་གསོ་སྟོང་ཆོག་ས་སྐབས་དགེ་སྟོང་
བགྲས་པ་ཞིག་གིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གསུང་དགོས་པ་ལ། དགེ་སྟོང་བགྲས་པའི་གས་གནས་
བརྟན་སྤྱོད་གཅན་འཛིན་གྱིས་སི་སྤྱི་ཏུ་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གནས་བརྟན་འོད་སྲུང་གིས་བ་
ཀྱི་ཏུ་སྟེ་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གནས་བརྟན་ཀྱང་ཡ་ནས་བི་ཤ་ཅི་འི་
སྐད་དུ་གསུངས་པ། གནས་བརྟན་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ལྷར་ཆག་གི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་བཅས་
ལས་མདོ་ཉན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བའི་དབང་གིས། སྤྱོད་གཅན་
འཛིན་གྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་གཞི་རྣམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་སྟེ་བ་བྱུང་། འོད་སྲུང་
གི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་པལ་ཆེན་སྟེ་བ་བྱུང་། ཀྱང་ཡ་ནས་འི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་
གནས་བརྟན་པའི་སྟེ་བ་བྱུང་། ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་མང་པོས་བཀྱར་
བའི་སྟེ་བ་བྱུང་བར་འདུལ་བའི་གཞུང་མང་ཆེ་བ་རྣམས་ལས་གཅིག་མཐུན་དུ་གསུངས་ཡོད།

སྐད་རིང་། ① གངས་རིང་པོར་འདོན་པའི་སྐད། ② ཐག་རིང་ནས་པར་ཚུར་འཕོད་པའི་བརྟན་

གཏོང་གི་ངག །

སྐད་ལུགས། སྐད་རིགས་སོ་སོའི་ནང་གསེས་ཡུལ་ལུང་མི་འདྲ་བའི་སྐད་ཆའི་འགྲོ་སྤངས་སམ་ཤོད་
སྤངས། དཔེར་ན། ཁམས་སྐད་དང་། དབུས་སྐད། གཙང་སྐད་ལྟ་བུ། ལུང་བ་རེ་རེ་ལ་སྐད་
ལུགས་རེ་རེ།

སྐད་ལོག ། ① རང་གི་ལུང་བའི་ཡུལ་སྐད་ལས་གཞན་བའི་ཡུལ་སྐད་སྤྲོ་ལ་སྐད་ལོག་རྒྱག་ཅིས་ཟེར།
དཔེར་ན། ཨ་མ་དོའི་མིས་དབུས་གཙང་གི་སྐད་བརྒྱབ་ན། མི་དེས་སྐད་ལོག་རྒྱག་ཅིབ་
འདུག ། ཅིས་ཟེར་སྒོལ་ཡོད། ② ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་དུ། སྐད་ཅོར་ཆེ་བ། ཆོགས་འདྲའི་གཤམ་དུ་སྐད་
ལོག་མ་རྒྱག ། ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

སྐད་ཤོར་བ། ① སྤྱག་བསྐལ་ལམ། འདྲིགས་སྤྱག་གིས་སྐད་ཐོན་པ། དངངས་སྤྱག་སྤྲེས་ཏེ་སྐད་
ཤོར་བ། གཡང་དུ་སྤྱང་གཤམ་བྱས་པས་སྐད་ཤོར་བ། ② ལུ་སྤྱག་བའི་གཏམ་ཐོན་པ། ཆ་ནང་
མ་བཟོད་པར་སྐད་ཤོར་བ། ཉེན་མཚན་དལ་ཁོམ་མེད་པའི་ལས་གྲེལ་གྱིས་ངེ་ཙམ་མནར་གྱང་
སྐད་ཤོར་མ་སྟོང་། ③ སྐད་གདངས་ཉམས་པ།

སྐད་གསང་། སྐད་ཀྱི་གདངས། སྐད་གསང་མཐོན་པོས་དགའ་འབོད་བྱེད། སྐད་གསང་མཐོན་པོས་
སྤྲུལ་ཆོག་སྟོག །

སྐད་གསང་པོ། སྐད་གདངས་གསལ་ཞིང་མཐོན་པ། སྐད་གསང་པོ་སྟོགས་ཀུན་ལ་པོ། །

སྐད་གསར་བཅད། འཕྲི་སྟོག་མི་བདེ་བའི་བརྟུང་ཆིང་འགའ་ཞིག་གི་བྱར་དོར་ཏེ་སྟོག་འདོན་བདེ་བའི་
ཡིག་སྐད་གཏན་ལ་བབ་བ་གསུམ་སྟེ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་ནས་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་
བ་ཅན་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བཀས་བཅད་ལན་གཉིས་བྱས་ཤིང་
བཀས་བཅད་གསུམ་པན་ནི་སྤྲུལ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་དུས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་
བཟང་པོ་ནས་རྩྭ་སྤྲེལ་རྩྭ་འཕྲེང་བར་དུ་བྱོན་པ་རྩམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན།

སྐད་གསལ་སྐད་ཀྱི་སྤྲོ་མཐོན་པོ་འཕམ། གསལ་པོ། ཐག་རིང་ནས་མེ་སྟོགས་ཀྱི་སྐད་གསལ་ལ་མི་
གསལ་ཞིག་གོ་བྱུང་།

སྐན། མནའ་འཕམ། ཐཆིག །སྟོན་དུ་རེ་དང་སྦྱར་ནས་དགག་སྦྱ་ལུགས་ཅན་དུ་སྦྱབ་པའི་རྣམ་གཙོད་

ཀྱི་ཐད་ཅིག་འཕྲོ་རེ་སྐྱེ། བྱེད་རེ་སྐྱེ། ཡོད་རེ་སྐྱེ།

སྐབས། ① དུས་དང་ཆོ། དེང་སྐབས། བྲེལ་བ་ཆེ་སྐབས། མཚམས་འཛོག་སྐབས། གནས་སྐབས།

② བར་མཚམས་སམ། དུས་མཚམས། བར་སྐབས་ཤིག་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་སྐབས་དང་པོ། རྒྱེད་
པའི་སྐབས། དཀྱ་སྐབས། ③ ཅོམ་ཡིག་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆན་དང་ལེན། སྐབས་གསུམ་པ།
སྐབས་བར་མ། ཁྱོན་བཟོམས་སྐབས་བཅུ་ཡོད།

སྐབས་སྐབས། མཚམས་མཚམས། སྐབས་སྐབས་སུ་ངལ་གསོ་རྒྱག་གི་འདུག། རི་པོའི་རྒྱུད་བར་
སྐབས་སྐབས་སུ་སྐྱེག་པ་འཐེབས།

སྐབས་འཁེལ་བ། དུས་སྐབས་སུ་བབས་པ། བོ་སྐབས་དང་ཁ་ཐུག་འཁེལ་བ།

སྐབས་འགའ། ཐེངས་རེ་གཉིས་སམ། དུས་ལ་ལ། སྐབས་འགར་ལངས་ཤིང་སྐབས་འགར་འཇགས།
སྐབས་འགར་དམ་ཞིང་སྐབས་འགར་ལྟོད།

སྐབས་བཅར་དགོས་མཚམས། སྐབས་དང་བསྐྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་བྱུང་དུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
སྐབས་བཅོ་ལྔ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འགའ་ལེན་སྐབས་སུ་གསོ་བའི་ནད་རིགས་
ཀྱི་ལ་དབྱེ་བ་བཅོ་ལྔར་བྲེས་ཡོད་པ་ནི། དེང་དུས་རྒྱུ་ལུགས་སྐོར་ཁང་ནང་དུ་བྱི་ནད་སྡེ་ཆན་
དང་། ཁོག་ནད་སྡེ་ཆན། དབང་པོའི་ནད་ཀྱི་སྡེ་ཆན། མོ་ནད་སྡེ་ཆན་སོགས་དབྱེ་ཚུལ་དང་
རིགས་གཅིག་ཡིན་འདུག། གསོ་བ་རིག་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྐབས་བཅོ་ལྔར་འདུས་པའི་ཚུལ་
དུ་བཤད་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉེས་པ་གསུམ་གསོ་བའི་སྐབས་སོགས་བཅོ་ལྔའི་
བལྟས་མིང་སྟེ། དང་པོ་རྒྱུད་སོགས་ཉེས་པ་གསུམ་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། གཉིས་པ་མ་ཞུ་བ་
སོགས་ཁོང་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། གསུམ་པ་ཆ་བ་སྐྱི་སོགས་ཁོང་བའི་ནད་གསོ་བའི་
སྐབས་དང་། བཞི་པ་མགོ་མོ་སོགས་ལུས་སྟོད་ཀྱི་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། ལྔ་པ་སྐྱིང་
སོགས་དོན་སྟོད་ཀྱི་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། དུག་པ་མོ་མོའི་གསང་གནས་ཀྱི་ནད་གསོ་བའི་
སྐབས་དང་། བཟུང་བ་སྐྱོང་འགགས་སོགས་ཐོར་བའི་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། བརྒྱུད་པ་
འབྲས་སོགས་སྐྱེད་སྐྱེས་ཀྱི་མ་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། དགུ་བ་ཉེར་སྟོད་སོགས་བྲིས་པ་གསོ་
བའི་སྐབས་དང་། བཅུ་པ་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་སོགས་མོ་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་

འབྲུང་པོ་སྒྲོ་བྱེད་སོགས་གདོན་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་མ་སྒྲི་སོགས་
མཆོན་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཆ་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། བཅུ་གསུམ་པ་སྒྲུར་བ་སོགས་དྲུག་ནད་གསོ་
བའི་སྐབས་དང་། བཅུ་བཞི་པ་བཅུད་ལེན་གྱིས་ཀས་པ་གསོ་བའི་སྐབས་དང་། བཅོ་ལྷ་པ་རོ་
ཅ་བའི་སྒྲོར་བས་ཁུ་བ་གསོ་བའི་སྐབས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐབས་བཅོ་ལྷ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཁོང་གི་དབྱེ་བ་བྱེ་སྒྲངས་འདི་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་གི་སྒྲན་གྱི་བྱེ་ནད་ཕྱེ་ཆོན་དང་།
ནད་ནད་ཕྱེ་ཆོན། རུས་ནད་ཕྱེ་ཆོན། དབང་ནད་ཕྱེ་ཆོན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེ་སྒྲངས་དང་
མཚུངས་སོ། །

སྐབས་མཆིས། དུས་ཆོད་ཡོད་པ།

སྐབས་ཉེད་པ། གོ་སྐབས་ཐོབ་པ།

སྐབས་བསྐྱུན། བབ་ལ་གཞིགས་པ། སྐབས་བསྐྱུན་གང་བདེ་བྱེད། སྐབས་བསྐྱུན་བསྐྱུན་འཛོལ།

སྐབས་བསྐྱུན་ཁེ་གཉེད། གོ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་ཁེ་ཆོང་རགས་ཐབས་བྱེད་པ།

སྐབས་བསྐྱུན་འཁོར་སློག། གོ་སྐབས་བཅའ་ནས་དབྱ་ལན་སློག་པ།

སྐབས་བསྐྱུན་ཁངས་རིས། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་random number sequence ཟེད།

སྐབས་བསྐྱུན་བཅའ་ལེན། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་random access ཟེད།

སྐབས་བསྐྱུན་བྱ་བ། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་random network ཟེད།

སྐབས་བསྐྱུན་ཕྱང་དུག། གོ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་ཐ་མ་བཅུག་པ།

སྐབས་བསྐྱུན་མུར་གསོག། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་random ཟེད།

སྐབས་བསྐྱུན་ཐིང་སློང་། གོ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་ཐིང་ཆ་སློང་མཁན།

སྐབས་བསྐྱུན་གསོག་ཁ། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྒྲ་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་ཏུ་random memory card ཟེད།

སྐབས་ཐོག་། གནས་སྐབས་རིང་།

སྐབས་ཐོག་། འདི་ལ་སྟོག་སྐད་ས་གཉིས་ལ་གོ་བ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། ① དང་པོར། སྐྱ་ལྷི་བ་ཐོག་མར་འཛོག་ནས། སྐབས་ཐོག་། ཅེས་སྟོག་ན་བྱ་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་གོ་སྐབས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་གོ། ཞབས་འདེགས་ལྷ་བའི་སྐབས་ཐོག་མོང་ལྟ་བུ། ② གཉིས་པར། སྐྱ་ལྷི་བ་མཐུག་ཏུ་འཛོག་སྟེ། སྐབས་ཐོག་། ཅེས་སྟོག་ན་མིང་རྒྱུ་སྟེ། ཡུལ་དུས་དང་བསྐྱེད་པའི་གོ་བ་ལེན་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་ཏུ་context ཟེད།

སྐབས་ཐོག་གི་གོ་བ། མིང་ཆོག་གང་ཞིག་། སྐབས་དེའི་བཟོད་དོན་དང་བསྐྱེད་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་འདིའི་ཞེས་ཐག་ཆོད་པ་མེད་པའི་མིང་ཞིག་ཡིན།

སྐབས་ཐོག་མ་ཕྱེ་བའི་མིང་ཅམ་ལ་ཚོད་པ། གནད་དོན་ཞིག་ལ་ཚོད་སྐྱེད་བྱེད་སྐབས་ཚོད་གཞི་དེ་ཡི་ཁྲུང་ས་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་དཔང་དུ་བཞག་ནས་ཚོད་པ་མ་བྱས་པར། སྐབས་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་ནས་ཚོད་པ་བྱེད་མི་རུང་བ། དཔེར་ན་མདོ་ཕྱགས་རྒྱ་མཆན་དུ་བརྒྱུད་ནས་གསང་སྐགས་ལ་སྟོན་བཟོད་བྱེད་པ་དང་། གསང་སྐགས་གསང་མ་རྒྱ་མཆན་དུ་བརྒྱུད་ནས་གསང་སྐགས་སྐྱ་འགྱུར་རྟེན་མ་ལ་སྟོན་བཟོད་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་གསང་སྐགས་སྐྱ་འགྱུར་རྒྱ་མཆན་དུ་བརྒྱུད་ནས་གསང་སྐགས་གསང་མ་ལ་སྟོན་བཟོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་དོན་དང་མ་འཆམས་པའི་ཚོད་སྐྱེད་ཡིན་པར་གསུངས།

སྐབས་དང་དུས་མེད་པ། གོ་སྐབས་མ་རྟེན་པའི་དོན།

སྐབས་དང་པོའི་དངོས་བསྐྱེད་རྟོག་པ། གཟུང་འཛིན་གང་རུང་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ།

སྐབས་དེར། དེའི་ཆེ། དེའི་དུས་སུ་ཞེས་པའི་དོན།

སྐབས་དོན། ① སྐབས་ཐོག་གི་གོ་དོན་དང་དོན་གཅིག་།

སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན། འཕྲོས་གཏམ་བཞག་སྟེ་སྐབས་དོན་བཟོད་པ། ② ད་ལྟ་བའི་གནས་ཚུལ།

དེ་ཕྱིན་སྐད་ཏུ་context ཟེད།

སྐབས་ལྟོད། ① བས་དུས་མ་ཡིན་པ་སྐབས་སྐབས་སུ་གཉེན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་ལྟོད་པ། ② སྟོག་ཁྲུང་།

འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་
pause ཟེད།

སྐབས་ཕྱིན་པ། ① དཀྱ་སྐབས་ཕྱེད་པ། ② གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་དང་། ཤར་བ། བན་ཚུན་ཁྲོས་བཟུང་
ཁྱེད་པའི་སྐབས་ཕྱིན་པ། ཐེལ་བ་ལང་བའི་སྐབས་ཕྱིན་པ།

སྐབས་ཕྱེད་པ། ① དུས་སྐབས་ཡོང་བར་བྱས་པ། ② དཀྱ་སྐབས་ཕྱེད་པ་སྟེ་སྟེད་པ་སྟེ་བ།

སྐབས་འབྲུལ། ① ལམ་སེང་དང་། དུས་ཐོག་། ཤར་འབྱུངས་མེད་པར་སྐབས་འབྲུལ་དུ་ཤོག། ཁད་
གཞི་བྱང་སྟེ་སྐབས་འབྲུལ་དུ་སྟོན་བཅོས་བྱས། ② དེ་ཞིག་དང་། གནས་སྐབས། ད་དུས་
སྐབས་འབྲུལ་གྱི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཏིང་ཡོད།

སྐབས་བབ། ① དུས་དེ་ཉིད་ལ་འབེལ་བ། སྐབས་བབ་ཀྱི་དགོས་མཁོ། སྐབས་བབ་ཀྱི་ལས་འགན།
② དུས་སྟུ་སྐབས་པ།

སྐབས་སྐྱར། ① བབ་གཞིགས་པ། བཀའ་མངགས་གནང་རྒྱ་གང་ཡོད་སྐབས་སྐྱར་གྱིས་གནང་སྟོང་
ཡོད་པ་ཞུ། སྐབས་སྐྱར་གྱི་གཏམ་བཟོད། སྐབས་སྐྱར་གྱི་བཀོད་པ། ② མོ་དང་སྟེ་ཕྱེད་ཀྱི་
མེ་ལོང་དང་དུ་གཉིས་སྟོར་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷགས།

སྐབས་སྐྱར་གྱི་ཉེས་པ། རྒྱ་ཉེས་ཆེ་ཆུང་གི་གནས་ཚུལ་དང་སྐྱར་བའི་ཉེས་ཆད།

སྐབས་འབྱེད་པ། ① སྔ་ཕྱིའི་དུས་མཆམས་ཀྱི་སྐབས་འབྱེད་པ། ② ལས་འགོ་རྩོམ་པ། ལས་དོན་
ཁྱེད་པའི་སྐབས་ཕྱེན་སྐབས་སྟེ་ལས་པོ་ལོང་།

སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱ། སྟོན་དག་ཅོམ་ཚུལ་གྱི་དོན་རྒྱུ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དུལ་གང་
ལ་བསྟོད་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་སྟུ་མ་བབ་ཀྱང་། འབྲུལ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དུལ་དེ་ལ་སྟོན་བྱེད་
དུ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་ཞིག་།

སྐབས་མེད། ① བར་མཆམས་མེད་པ། དལ་གསོ་ཁྱེད་པའི་སྐབས་མེད། ② དུས་ཆོད་མེད་པ།
བསམ་སྟོན་གཏོང་སྐབས་མེད་པ།

སྐབས་མཆམས། ① གོ་དེམ་གྱི་མཆམས། ལས་ཀ་སྔ་ཕྱི་སྐབས་མཆམས་སོ་སོར་བཀོད་སྒྲིག་
ཁྱེད་པ། ② དུས་ལ་བབ་པའི་མཆམས། སྐབས་མཆམས་བབ་བསྟོན་གྱིས་འཛུགས་སྟོན་ཁྱེད་པ།

ཆོགས་འདུ་འཛོག་པའི་སྐབས་མཆམས་སུ་གྲོས་བསྟུར་ནན་པོ་བྱེད་པ།
སྐབས་འཛོལ། དུས་སྐབས་འཛོལ་བ། སྐབས་འཛོལ་མགོ་བདེ་བྱེད་པ། སྐབས་འཛོལ་ཆོང་རྒྱག།
སྐབས་འཛོལ་རིང་ལུགས། བཟོ་བཅས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མངོན་ཚུལ་ཞིག།
སྐབས་འཛོལ་གྱི་ཉེན། སྤྱིར་ནག་ཉེས་མེད་ཀྱང་སྐབས་འགར་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་འགྱུར་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་གནོད་འཚེ་ཕོག་མཁན་གྱི་མིང་།
སྐབས་རེ། དུས་ཆོད་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ།
སྐབས་གསུམ་བུར་བ། [མངོན]ལྟའི་བདུན་ཅི།
སྐབས་གསུམ་གནས། [མངོན]མཐོ་རིས།
སྐབས་གསུམ་བ། [མངོན]ལྟ་སྤྱིའི་མིང་སྟེ། སྟེ་བ་དང་གནས་པ། འདྲིག་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་
ལས་མེད་པ་དང་། ཡང་ན་སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས། ལྟའི་གནས་
སྐབས་གསུམ་ཤེས་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ།
སྐབས་གསུམ་དབང་། [མངོན]བརྒྱ་བྱིན།
སྐམ། ① སྤར་པོད་ཀྱི་རིགས་རུས་ཤིག་སྟེ། དེའི་གནས་ལུལ་སྤྱིད་ཚུའི་བྱང་རྒྱ་དང་དང་སང་གི་མལ་
ཁོ་གོང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་ཡིན། ② བཞོན་མ་མིན་པའི་གནག་ལུགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། འབྲི་སྐམ།
③ ཚུ་མེད་ན་ཤིང་སྤོང་སྐམ་ལ་ཉེ་ཞེས་པ་ལྟར་སྐམ་པའི་དོན་ལའང་འདུག།
སྐམ་སྐམ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགོ་བཤེས་བྱ་ལུལ་བའི་སྟོབ་མ་ཁྲོམ་གཞེར་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་
མིང་དགྲུང་ལོ་མོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༣༧ ལོར་བཏབ་པའི་བཀའ་
གདམས་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། ལྷང་ཤོད་ཁུལ་དུ་ཡོད།
སྐམ་སྐམ་དགོན། དགོན་པ་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། ལྷབ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟ་ས་ཁོང་ཁྲེང་མལ་ཁོ་གྲུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐམ་སྐམ་པ་དགོ་བཤེས་སྤྱོ་སྟོན། སྐམ་སྐམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་
གཉིས་པའི་མེ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༤ ལོར། ཁོག་གི་མདའ་སྤྱོ་བོང་དུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་
པ་ལ་ཁྲོམ་གཞེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལུགས་

ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༡ ཡོར་སྐམ་སྐམ་གྱི་གདན་སར་ལེབས། བྲམ་ཆོག་ས་ལྷ་བརྒྱ་ཅན་དུ་འཕེལ།
དགྲའ་ལོ་དོན་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༠ ཡོར་སྐྱ་གཤེགས།
སྐམ་སྐོམ། ཆ་བའི་དུས་སུ་མཆུ་སྐམ་བ་དང་། ཁ་སྐོམ་པའི་བསྐྱས་ཆིག །ཆ་བས་གདུངས་ཏེ་ཁ་
སྐམ་སྐོམ་གྱི་དུས་སུ་ཆུ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་།
སྐམ་ཤོག་གི་རབ་ཏུ་སྐམ་པ། ཁྱིད་ཀྱི་གཟུགས་པོ་སྐམ་ཤོག་གི་བར་ལུས་འདུག །སེམས་རྒྱུད་ཤོར་
པོ་སྐམ་ཤོག་གིར་ལུས།
སྐམ་སྤྱིད་བཅུ་བྱུང། སྤོན་པོད་གཞུང་གིས་གཞུང་འབྲུ་བཀའ་འདུག་ཤིང་སྐབས་ཁལ་བཅུ་ཐམ་བ་
ལ་བཅུ་ཆ་གཅིག་སྐམ་ཆག་བཏང་སྟེ་ཅིས་སྤོད་ལེན་ཤིང་སྟོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་གཞུང་
འབྲུ་ནས་བྱ་ལོན་གཏོར་སྐབས་འབྲུ་ཁལ་བཅུ་ལ་སྤྱིད་ཁ་འབྲུ་ཁལ་གཅིག་བསྐྱན་བས་ཁལ་བཅུ་
གཅིག་སྤོད་དགོས་པ་རེད།
སྐམ་སྤྱིས། ས་སྐམ་སར་སྤེལ་པ།
སྐམ་སྤེལ་ཤིན་ཆལ། ཆུ་མེར་དང་ཆ་བ་སེལ་ཞིང་སྤྲངས་པ་འཇགས་པར་ཤིང།
སྐམ་འཁོལ། ཆབ་ཆད་ཀྱིས་ན་ཆུ་ལ་ཞིག །
སྐམ་ཤོར། སྐམ་པོ་དང་ཤོར་པོ། ས་སྐམ་ཤོར། ཤུ་ཤོར་པོ། ཤིང་ཆ་སྐམ་ཤོར།
སྐམ་སྤོག །① ཆར་མེད་པར་སྤོག་འཁྲུག་པ། ② བཞའ་མེད་པའི་སྤོག་རྩས།
སྐམ་རྒྱགས། ལམ་རྒྱགས་ཟ་ཆས་སྐམ་པོ།
སྐམ་སྤྱོད་གས། མ་མེད་པའི་དུས་ཆག་སྤེད་དུ་སྤྱར་རྒྱུའི་ཤིང་ལས་བཅོས་པའི་མ་ཆས་འཕྱོར་དགོས་
ཤིག་གི་མིང་སྟེ། རྩ་བཅུན་གལ་ཤོག་གསར་མས་མཛད་པའི་ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་
ལག་ལེན་དམར་ཁྱིད་ཡིག་རྒྱུང་ལས་སྐམ་སྤྱོད་གས་ནི། མ་མེད་པར་བཀྱར་བའོ། ཞེས་གསུངས།
སྐམ་སྤྱིག །འབྲུལ་ཆས་ཤོགས་ལ་ཆོད་ལྟའི་སྟོན་ས་ལྷ་ཆས་སྤྱིག་སྤོར་ཤིང་པ།
སྐམ་ཆག་བཅུ་བྱུང། སྤར་པོད་གཞུང་གི་འབྲུ་བཀའ་འདུག་སྐབས་བཅུ་བྱུང་གཅིག་སྐམ་དབྱར་
བཅག་སྟེ་ཅིས་སྤོད་ལེན་ཤིང་པའི་བཅི་སྤྲངས་ཤིག །
སྐམ་ཆས། འཛིན་ཆས་སམ། ཁྱིམ་ནང་གི་དངོས་ཆས།

སྐམ་ཆུང་། མགར་བའི་སྐམ་པ་ཆུང་བ།

སྐམ་ཇ་བརྒྱབ་པ། ཇ་ཁུ་མ་ཡིན་པ།

སྐམ་ཉིད། བཞའ་ཐག་པལ་ཆེར་ཆོད་ནས་སྐམ་ལ་ཉི་བ། ལོ་མ་སྐམ་ཉིད། ཉུང་མ་སྐམ་ཉིད། མེ་ཉོག་
སྐམ་ཉིད།

སྐམ་ཐག་ཐོད་པ། རབ་ཏུ་བསྐམས་པ།

སྐམ་ཐག་ཐག །བཞའ་ཐག་ཐད་དེ་ཆོད་པ། ཁྱོན་ཆས་བཟུས་རྩིས་སྐམ་ཐག་ཐག་བྱས་ནས་
ཁྱོན་ན་ལེགས།

སྐམ་ཐལ། སྤྱག་ལྟས་ཀྱི་ཐལ་བ།

སྐམ་ཐོག །ཀམ་ཐོག་དང་དོན་གཅིག །སྤེ་དགའི་ས་མིང་ཞིག །

སྐམ་ཕྲེབ། གཤེར་ཤོག་སྤྱོར་ཐབས་ཤིག །

སྐམ་ཏྲས། སློབ་སྤྱག་གིས་དཔེར་བལྟ་བའི་ཆེད་དུ་དགོ་ཆེན་གྱིས་སྤྱང་ཤིང་ངོས་སུ་སྤྱག་ཆ་མེད་
བར་གྱིས་བའི་ཡི་གེ་ལ་སྐམ་ཏྲས་བརྒྱབ་པ་ཟེད།

སྐམ་གཞོན། བོད་མདའི་སྐམ་པ་འཐེན་བྱེད་ལྷགས་སྐམ།

སྐམ་པ། ① དངོས་པོ་འཛིན་སྤྱད། ལག་པ་ཆ་དུས་ཀྱི་སྐམ་པ་དང་། ཆེར་མ་ཟུག་དུས་ཀྱི་དོག་པ།
མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་འཛིན་བྱེད་དང་། ལག་ཐོགས་སོ། ② མོ་སྤྱགས་འོ་ཐག་ཆོད་པ། འཕྲི་
སྐམ་པ། མཛོ་མོ་སྐམ་པ། མ་མོ་སྐམ་པ། ③ མེ་མདའི་སྐམ་པ། ④ རྩ་མེད་པ་སྤྲེ་གཤེར་བའམ།
རྩན་པ་ལས་ལྷོག་པ། ཤིང་སྐམ་པ། སྤན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྐམ་པ།

སྐམ་པའི་འཁོལ་འཛིན། སྤར་ལྷ་ལྷན་སྤོན་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་སའི་མི་དམངས་སོ་སོའི་ཁང་ཐོག་ཏུ་
དངོས་པོ་ཉི་མར་སྐམ་འགྲེམས་བྱས་འཐུས་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་དགོངས་པ་ཞུས་འཁོལ་གྱི་
ངོས་སྤྱོར་འཛིན་ཐམ།

སྐམ་པོ། ① རྩན་གཤེར་མེད་པ། ལོ་མ་སྐམ་པོ། ས་ཞིང་སྐམ་པོ། ② ག་ཤེད་ཉམས་པ་དང་རིད་པ།
ལུས་པོ་སྐམ་པོ། སྤོ་སྤྱགས་ཀྱི་ག་ཤེད་སྐམ་པོ། བསོད་བདེ་སྐམ་པོ།

སྐམ་དབྱ་བརྩ་བྱུབ། སྤར་བོད་གཞུང་གི་འབྲུ་བུན་གཏོང་སྐབས་ངོ་བོ་ཁལ་བརྩ་རེ་ལ་སྤྱེད་ཁལ་

གཅིག་རེ་ལེན་པའི་བཅི་སྒྲངས་ཤིག །

སྐམ་པོགས། སྒར་སྤྱ་བ་དང་བྲན་གཡོགས་ལ་འབྲུ་རིགས་མ་གཏོགས་ང་ཆང་སོགས་གཏུང་བྱ་མེད་
པའི་སྤྱ་པོགས་ཀྱི་སྒོལ་ཞིག །

སྐམ་འབྲུ་མ། [ཡུལ]དབྱར་ཀའི་དུས་སུ་སྒོ་བྱར་བཞོ་རྒྱ་མེད་པའི་འབྲི་མོ་ལ་གོ་དགོས།

སྐམ་བྲིས། སོལ་བིར་སོགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་རི་མོ་རགས་པ། སྐམ་བྲིས་རི་མོ།

སྐམ་སྒྲུག། སྒྲུམ་སྒྲུག་སྒྲུགས་པའི་སྒྲུ་གུ་ཞིག་ཏེ། སྒྲུག་ཁམ་ནི་ལྷགས་རིལ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་
སྒྲུམ་སྒྲུག་ནི་ལྷགས་རིལ་གྱི་མཐའ་སྐྱོར་ནས་འཇག་ཏེ་རི་མོ་ཤར་གྱི་ཡོད།

སྐམ་དམག། སྐམ་སར་དམག་འཐབ་བྱེད་མཁན་དམག་དབྱུང་།

སྐམ་ཆག། ① ལུས་ཀྱི་ཤ་ཞན་པ་དང་། ② མིག་ནད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མིག་སྐམ་ཞིང་མི་བདེ་བ་དང་རྩ་བ་
ཅིང་བསེར་བྱས་གཞོད་པ་ཞིག །

སྐམ་ཆོགས། བཟའ་བཏུང་མེད་པར་ཆོགས་པ་འཆོགས་པ།

སྐམ་མཛེ། ཤ་རོའི་ནང་ནས་ཁྲག་དང་རྩ་མེར་མི་འབྱུང་ཞིང་མིག་ཁད་ཀྱིས་ཡོ་བར་འགྱུར་པའི་མཛེ་
ནད་རིགས་ཤིག །

སྐམ་ཞིང་། རྩ་གཏོང་ས་མེད་པའི་ཞིང་ཁ།

སྐམ་ཐག། ཐ་ཆས་སྐམ་པོའི་རིགས།

སྐམ་ཟུག། ཁྲོད་ནད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་བསུའི་ཟུག་ཟུ།

སྐམ་ཐོག། ར་དང་རས་ཆ་སོགས་སྐམ་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཆོང་ཐོག །

སྐམ་འོན། ནད་ཀྱིས་རྒྱན་པས་རྩ་བ་འོན་པའི་ནད་ཅིག །

སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། ཞི་བྱེད་སྐམ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཀམ་ཡེ་
ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་འབྲི་སྒོལ་འདུག །རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༩ལོར་འཁྲུངས།
ཟླ་མངོན་དབང་ལུག་འཕར་གྱི་སྒྲོབ་མ་ཡིན། རྟེན་དགེ་སྒོར་ཡིན། ཆོས་པར་བྱིན་ལ་མཁས་པ་
ཡིན། ལན་གཅིག་ཁམས་སྒོམ་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱན་དང་ལྷན་དུ་ཟླ་མངོན་གྱི་ལུག་བྱིར་དུ་སྤྲགས་
པ་ཞེས་པའི་བྱོང་དུ་བྱིན། ཟླ་མངོན་གྱིས་ཡོན་བདག་ས་བདག་གིས་གཞོད་པ་ཞིག་ལ་ལུག་ན་

རྟོ་རྟོ་འདྲ་བ་མཛད་པའི་ཤུལ་དུ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོས་སྒྲིན་སྟེག་བརྒྱ་ཚར་བཏང་བས། གདོན་
 ཁྲིས་ཏེ་སྒྲིམ་དགོན་གཉིས་ཀར་སྒྲུན་ནད་ཀྱིས་ཟེག། ཁམས་སྒྲིམ་ནད་དུ་དཔྱ་ཚུ་ཞུགས་ནས་
 སྤྱིས་མཛེ་ནད་ཀྱིས་ཟེག། དེའི་དུས་སུ་པ་དམ་པ་རྒྱལ་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་གཡོག་ཡུན་རིང་མཛད་
 བས་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐབས་ཡིན། ཉིན་ཞིག་དམ་པ་རྒྱལ་གྱི་ན་ཁར་སྒྲོ་བསངས་ལ་བྱོན་
 བས། ཁམས་སྒྲིམ་གྲང་དེ་ན་འདུག་པར་ཁོ་ལ་ནད་ཀྱིས་ཐུག་ཡངས་བས། དམ་པས་སྒྲིམ་པ་
 རྟོ་རྟོ་གསུངས་བས། ཁོས་ལན་རྩེ་བཞིན་མ་སྟེར། སྤྱི་ཉིན་ཡང་དེ་བཞིན་རིས་བས། སྒྲིམ་པས།
 བ་བ་ཡིན་ཁྱོད་རང་ལ་ཐབས་གྲང་ཡོད་དམ་ཟེར། དམ་པས། ཁྱོད་རང་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྒྲིམ་པ་
 ཞིག་འདུག། ཐབས་ཁྱོད་རང་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་གསུངས་བས། སྒྲིམ་པར་ངེས་ཤེས་སྒྲེས་ཏེ།
 ཅིས་གྲང་གདམས་པ་ཞིག་གནང་རྟོགས་ཞུས་བས། དེར་དམ་པས་ཤེར་སྤྱིན་གྱི་གདམས་པ་
 གནང་བས་ནད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་སོས་པས་ངོ་མཆར་སྒྲེས་ཏེ། མཆེད་སོ་སྒྲུ་མ་སྒྲིམ་ལ་
 འཕྲིན་བཏང་ནས། འདི་ན་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲུ་མ་བྱུ་ཐོབ་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་འདུག། འདི་ནད་གྲང་
 དག་པས་ཁྱོད་རང་ཡང་ཞུས་ཟེར་བས། སྒྲིམ་གྱིས་གཅེན་སོ་བཏང་ནས་ཞུ་བ་སྤུལ་བས། དམ་
 པས་ཡོན་བདག་ཅི་རྟོག་བསྟན་ཟེར་བ་ཞིག་གི་འབྲུམ་ལ་རབ་གནས་མཛད་པའི་སྐབས་དང་
 འཁེལ་བས་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས། སྒྲར་ནན་གྱིས་ཞུས་བས། ནད་པའི་མིང་ལ་ཅི་གསུངས།
 སྒྲིམ་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཡིན་ཞུས་བས། འོ་ན་པན་ཐོགས་པར་འདུག་གསུངས་ང་འོང་
 གསུངས། དེ་ནས་སྒྲིམ་གི་གཅེན་སོ་སྤྱིར་ལོག་སྟེ་སྒྲིམ་དེ་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་འདུག། གནངས།
 འཕྲོན་པས་གྲམས་བྱའོ་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་མོས་ཁ་བ་བབས། ནད་པར་ནམ་ཡངས་མ་ཐག་དུ་ཨ་
 ཅར་ཅིག་དུ་བྱོན་བས། ཁྱོད་པ་དམ་པ་ཡིན་ནམ་བྱས་བས། ཡིན་ཟེར། ཁྱོད་ནད་པ་འཕྲོན་
 རྒྱུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞུས་བས། བར་ཆད་བྱུང་རྟོགས་ནས་ད་ནད་རང་འོང་བ་ཡིན་གསུངས། ཁ་བ་
 ལ་འོ་བརྒྱལ་བྱས་བས། རྒྱང་པས་ཁ་བ་ལ་མ་རེག་གསུངས། རེ་ཆོས་སྒྲོ་བྱེས་མེད་པས་ཁྱོད་
 གྱི་རྟོ་ལྟར་བྱེས་ཞུས་བས། ར་ལ་ཅིག་པ་ལ་ཐོགས་རྟུག་མེད་གསུངས། དེ་ནས་ཉེ་འབྲེལ་བ་
 སོགས་ཐམས་ཅད་པག་དང་བསྟེན་བཀུར་བྱས། ཆོགས་པའི་གསེབ་དུ་བརྟེན་འོ་སྤྱད་ཅིག་
 མཛད་པས་སྒྲིམ་ངེས་ཤེས་སྒྲེས་ནས། མི་མངས་ཁྱི་གསེབ་དུ་ཆོས་ཐབ་མོ་འདི་ལྟར་གསུངས་

བ་རེ་འཕངས་སྐྱམ་བ་དང་། དམ་པའི་ཞལ་ནས། བད་མིག་ཅན་གྱིས་མཛོང་བ་ཡིན། མིག་མེད་
 གྱིས་མི་མཛོང་གསུང་སྟེ། གཞན་ལ་གོ་བ་མི་གདའ་ལོ། །དེར་ཞག་བརྩ་བཞི་བཞུགས་པ་ལ་
 ཞག་ལྔ་སྒྲིང་མོལ་མཛད། ཞག་དགུ་ཆོས་ཐུན་དུ་བརྩག་ནས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་ལ་
 བད་ཐོག་ཏུ་སྒྲོར་བ་དང་སྒོམ་ཐོག་ཏུ་སྒྲོར་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་རྩོད་སྟེ། བར་དུ་བདེན་བཞི་དང་།
 སྐབས་འགྲོ་དང་། ཐོར་བུ་བ་རྣམས་གསུངས། ཞག་བརྩ་བཞི་ལོན་ནས་ང་འགྲོ་གསུང་།
 བཞུགས་པར་ཞུས་པས་མ་གཞང་། རྗེས་སུ་མཇལ་བར་ཞུས་པས། རྒྱ་ནག་རི་ཆེ་ལྔ་ལ་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པས་དེར་གསོལ་བ་ཐོབ་གསུང་། སྐར་ཡང་མ་
 བདེ་བ་བྱུང་ན་སུ་ལ་འདྲི་ཞུས་པས། རབ་རིག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས་སྟོ་
 འདོགས་ནང་རང་གི་སེམས་ཐོག་ནས་ཆོད། འཕྲིང་འཕགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་
 པས་མདོ་རྒྱས་འཕྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་སྟོས། ཐ་མ་གང་ཟག་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་
 པས། ང་དང་མི་འཕྲད་པས་མཆེད་པོ་ཉམས་ཅན་དང་སྒྲིང་མོལ་གྱིས། འོ་བརྒྱད་ལ་སྟོམས། དེ་
 བས་མདོན་བར་ཤེས་པ་འཆར་ཡོང། དེ་ནས་མདོ་རྒྱས་འཕྲིང་གི་བཤེད་པ་ཙོམས་གསུངས།
 སྐམ་གྱིས་ང་ལ་དེ་ཙམ་སྒོམ་པོང་མེད། ཁོག་པའི་ནང་ན་སྒྲན་མང་པོ་ཡོད། གྲ་བ་མདོན་ཤེས་
 ཅན་གྱིས་རྒྱ་བ་གསུམ་ན་འཆི་བར་ལུང་བསྐྱན་ཞུས་པས། ཤེས་རབ་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་སྟོམ་
 བ་ལ་མགོ་ན་བ་ཙམ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། གྲ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ནས་བཞུད་
 རོ། །དེ་ནས་སྐམ་གྱིས་བསྟོམས་པས་སྒྲན་རྣམས་མོད་ལ་པན། འོ་བརྒྱད་ནས་མདོན་བར་ཤེས་
 བ་འཆར། མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀར་བཤད། ལྷན་པའི་སྟེང་དུ་མདོ་རྒྱས་འཕྲིང་བྱང་ནས་ཀྱང་
 བཤད། སྐམ་ལ་སྟོབ་མ་ཡས་བརྒྱད་དང་མས་བརྒྱད་གཉིས་སུ་གྱིས་པའི་ཡས་བརྒྱད་ནི།
 འཁྱུག་འཛིན་ཡང་དབེན་པ་དབང་བྱུག་རྟོ་རྟེ་དང་། རྒྱུ་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་གཉིས་ནས་བརྒྱད་དེ་
 འཕེལ་རྒྱས་བྱིན་པ་དང་། མས་བརྒྱན་ནི། སྟོ་ཆོས་བཙོན་དང་། རྗེ་ཁན་སོགས་ལས་མཆེད་དེ་
 འཕེལ་བ་ནི་མས་བརྒྱད་ཡིན་ལོ། །མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་པག་

སྟེ་ལོ་༡༡༧༧ལོར་སྐྱབས་ཤིག་གསུངས།
 སྐམ་རིད། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐམ་ལ་སྟོབས་ཞན་པ།

སྐམ་ཆོན། ① སྐམ་པོ་དང་ཆོན་པའི་བསྐྱུས་ཆོག། ② ལུ་མང་ཉུང་གི་ཆོན་ཆད།
སྐམ་ལམ། ལུ་ཐོག་མིན་པའི་སྐམ་སའི་འགོ་ལམ།
སྐམ་ལུགས། དགེ་བཤེས་བླ་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སློབ་མ་སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་པ་དམ་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མན་ངག་དང་མཐུན་པར་མངོན་ཉོགས་བརྒྱད་བཤད་མདོ་སྟུང་པའི་སྟེང་དུ་
རྒྱས་འཁྱོད་བསྐྱུས་གསུམ་སྟུང་ནས་གསུངས་པ་ལས་སློབ་མ་ཡས་བརྒྱད་དང་མས་བརྒྱད་
གཉིས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན།
སྐམ་ཤ་ཤ་སྐམ་པོ།
སྐམ་ཤས། སྐམ་པའི་ཆད་དམ་ཆ་ཤས། ས་སྐམ་ཤས་ཆེན་སོན་ལ་བཞུང་མི་ལུག།
སྐམ་གཤེར་དུ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས། སྐམ་ལ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་
དང་། གཤེར་བ་རྒྱུ་ལྷན་དུ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་ངང་པ་དང་ཉ་སོགས་ཆང་མ།
སྐམ་བཤད། ཁ་ཡོད་ལག་མེད་ཀྱི་ཆོག་སྟོང་པ་བཤད་པ།
སྐམ་ས། མཆོད་པའི་ཆེ་ལུ་གཙང་པོ་སོགས་མིན་པའི་ས་ཆ། ཉ་སོ་སྐམ་སར་ཐོན་པ་རིམ་བཞིན་གྱུར།
སྐམ་ས་ཆེན་པོ། ① རྒྱན་གཤེར་མེད་པའི་ས་ཆ། ② སྤྱིང་ཆེན་ཐོག་གི་སྐམ་ས།
སྐམ་སའི་འབྲུ། སྐམ་ཞིང་ངམ་རྩ་མ་བྱངས་པའི་ཞིང་ནང་སྤྱེས་པའི་འབྲུའི་མིང་སྟེ། བཟ་འབྲུམ་བས་
མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་འབྲེལ་ལས། སྐམ་སའི་འབྲུའི། སྐམ་བཤེར་གྱིས་རྒྱས་བྱེ་བའི་
ས་ཆ་སྐམ་སར་སྤྱེས་པའི་འབྲུའམ་རྩ་མ་བྱངས་པའི་ཞིང་ནང་སྤྱེས་པའི་འབྲུའོ།
སྐམ་སའི་ཤ་ཤ་བ་དང་དགོ་བ་ལྟ་བུ་རིམ་གྱི་ཤའི་མིང་།
སྐམ་སངས། སྐམ་པོ་སྐམ་རྒྱུང་།
སྐམ་སོབ། ① འབྲུ་ལ་རྩ་མ་བརྒྱབ་པར་བཅོས་ཏེ་བཏགས་པའི་རྩ་མ་བ་སྐྱུས་ཞན། ② སྐམ་ལ་སོབ་
པ། བག་ལེབ་སྐམ་སོབ།
སྐམ་སྟེག། ① ཐན་པས་བསྟེགས་ཏེ་སྐམ་སོར་གྱུར་པ། ② བཏུང་བ་མ་རྟེན་པར་ཁ་སྐམ་སོར་ལུས་པ།
སྐམ་བསྐྱག། བཟང་ཆས་གང་ཞིག རྩ་མེད་པར་མེ་ལ་སྟེག་པའི་བྱ་བ།
སྐམ་གསེང། སྐམ་པོ་སོབ་སོབ།

སྐམ་གསོལ། ལྷ་རྟེན་ལ་བསང་བཏང་ནས་སྒོན་ལམ་འདེབས་པ།
སྐར་ཀླང་། ལྷ་སྐར་ནམས་སོ་སེའི་གོ་ལར་སྐྱོར་ཐེངས་དེ་བྱེད་པའི་འགྲོ་ལམ་དེ་ཆ་སྐམ་བརྒྱ་བྱག་
ཅུ་རེ་ལྷར་བགོས་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག །
སྐར་སྒྲེད། ཟླ་སྐར་སྐར་སྒྲེད་ཀྱི་བསྐུས་ཆིག །
སྐར་སྒྲོད། [མངོན]མིན་བྱ་མེ་ཁྱེད།
སྐར་ཁག། སྐར་བོད་དདུལ་སྐར་གང་སྒྲོད་དགོས་པའི་ཁབ་རིང་མུང་འབྲིང་བ་ཞིག་གི་མིང་།
སྐར་ཁྱེད། ཁབ་པའི་ཐབ་ཆང་ཐོག་གསལ་ཁྱེད་བྱ་བ་ཞི་ཡོད་པ། བྱིའི་ཉི་འོད་སོགས་གསལ་ཆ་ནང་
དུ་འབྲེན་པ་དང་། ནང་གི་མེའི་དུ་བ་བྱིར་ཐོན་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་དེའི་མིང་ཡིན། མིང་གི་ནམ་
གངས་ལ་བྱ་མིག་དང་། བ་ལང་མིག །རྒྱུང་སྒོ་བཅས་སོ། །
སྐར་ཁྱེད་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱ་བ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དཔལ་ཤོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐར་ཁྱེད་བྱེད་ཅུ་བ་ལ་ནང་ཡངས་པ། འདུལ་པའི་གཞུང་གི་གནས་མལ་གྱི་གཞི་ནས་གསུངས་པ་
ལྟར། གཞུག་ལག་ཁང་དང་གནས་ཁང་གི་སྒྲེལ་ཁྱེད་བྱེད་ཅུ་ཞེང་རྒྱུང་ཞེང་ནང་དོས་སུ་ཞེང་
ཆེ་བ་བྱ་དགོས་པ་ནི། ཁབ་པའི་བྱེད་ཅུ་ནས་ནང་དུ་དཀར་གསལ་བྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་དང་། བྱེད་
དོས་བྱ་རྒྱུང་བ་ནི། ལྷན་མ་དང་གཅན་གཅན་སོགས་ནང་དུ་མི་འདུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།
སྐར་ཁྱིམ། ལྷ་ཀར་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་གྱིས་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་བར་ཐག །
སྐར་ཁྱོན། ལྷ་སྐར་ཉེར་བདུན་གྱི་ས་ཁྱོན་ཡོངས་རྫོགས། དཔེར་ན་སྐར་ཁྱོན་བྱེད་ནི་སྐར་གནས་
བཅུ་གསུམ་དང་རྩ་ཆོད་སུམ་ཅུ་ཡོ། །
སྐར་གངས་སྐར་བསྐྱེལ། སྐར་མའི་འཕོར་གངས་དེ་སྐར་ལ་བསྐྱེལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐར་བརྒྱ་ཐམ་
པ་སྐར་ལ་བསྐྱེལ་ན་སྐར་གང་ཡིན་ཞིང་། སྐར་བྱག་ཅུ་རེ་ལྷན་སྐར་མེད་ཞོ་བྱག་སྐར་ལྷ་ཡིན།
སྐར་རྒྱལ། ① ལྷ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག །② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཛན།
སྐར་ལྗ། ① སྐར་མ་ལྗ། ② སྐར་བོད་དདུལ་ཞོ་གང་གི་བྱེད་ཀ
སྐར་ཆ། ①རྩ་ཆོད་སྐར་མ་གཅིག་གི་བྱག་ཅུའི་ཆ།② ངལ་རྩོལ་བྱས་པའི་ཡོང་འབབ་ཐོབ་ཆ་འཇལ་

ཁྱེད་ཀྱི་ཆད་གཞི།

སྐར་མཁུ། ① ལོ་གསར་ཆེས་གཅིག་ལྟེ་མོ་ལངས་ནས་སྐར་མཁུ་ལེན་ཅིང་ཁྱེས་བཟོ་བའི་སྒོལ་ཡོད། ②

ཐོ་རེངས་སྐར་མ་མ་ཡལ་གོང་དུ་མྱངས་པའི་མུ་བསིལ་ཏེ། ལུས་པས་ཁོང་དུ་བཏང་ན་ཆ་བ་
ཁག་མཁེས་ཀྱི་ནད་སེལ། དུགས་བྱས་ན་རྒྱུང་ནད་ཅེ་སྤྱང་གི་སྐར་མ་སོགས་ལ་མན།

སྐར་མུང་རྫོ་རྩེ་དབྱིངས་ལྷ་ཁང། འདི་ལ་དཀར་མུང་རྫོ་རྩེ་དབྱིངས་ཞེས་བྲིས་པའང་སྤང། སྐར་མུང་
ལྷ་ཁང་གི་རྫོ་རེང་རོ་མའི་རོས་སུ་སྐར་མུང་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་གསལ།

སྐར་མུང་རྫོ་རེང། སྐར་མུང་རྫོ་རེང་ནི་ལྷ་ས་སྤྱིད་རྒྱུ་ལྷོ་རོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་སྤེལ་ལུ་ལུས་
ཁོངས་ར་མ་སྐར་དུ་སངས་རྒྱུས་དགོན་ཞེས་པའི་བཙུན་མའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འགྲམ་
ཁྱེ་མའི་ཁོད་དུ་བཙུགས་ཡོད་ཅིང་དུས་ཕྱིས་ཆག་སྐྱོན་ཤོར་ནས་དུས་བྱ་གཉིས་སུ་སོང་བ་ད་
ལྷོ་ར་བུ་སྤྱིང་ཁར་ཉར་ཆགས་བྱས་ཡོད།

སྐར་ཆེན། ① ཐོ་རེངས་འཆར་བའི་སྐར་མ་ཆེན་པོ་ཞིག། ② དེང་དུས་ཆེད་གཉེར་སྐད་གསལ་ཅན་
ཟེ་སྐད་དུ་^{名星}ཞེས་པ་འདྲག་ཆོག།

སྐར་ཉགས། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་asteriskཟེར།

སྐར་ལྟས། སྐར་མའི་ཉགས་མཆན་ཏེ། སྐར་ཡོད་དང་སྐར་མདོག་སོགས་ལ་བལྟས་ཏེ་ལེགས་ཉེས་
ཀྱི་མཆན་མ་སྟོན་པའི་བཤད་སྒོལ།

སྐར་ལྟས་མཁན། སྐར་ལྟས་ལ་བཞེན་ནས་ལེགས་ཉེས་གང་ཡོང་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བྱེད་མཁན།
སྐར་རྫོ། གནམ་ནས་རྒྱུང་བའི་རྫོ།

སྐར་གཤམ་བྱ་རྒྱ། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་star/ring setwork ཟེར།

སྐ་མདལ། རྣམ་མཁར་མདལ་ལྟ་སྤྱད་བ་རྒྱག་པའི་སྐར་མ།

སྐར་དབྱང། གཟུངས་སྐར་བཞག་དབྱང་བྱེད་ལུགས།

སྐར་དབྱང་པ། དུས་སྐར་བཟང་ངན་སོགས་ཅེ་མཁན།

སྐར་ཕྱེད་བརྒྱད། སྐ་དུས་པོད་དདུལ་ཞོག་གི་བཞི་ཆ་གསུམ་སྟེ་པོད་འྲི་ཕྱེད་ཀ
སྐར་ཕྱེད་གསུམ། སྐ་དུས་པོད་དདུལ་ཞོག་གི་བཞི་ཆ་གཅིག་སྟེ་པོད་འྲི་དྲུག་ཆ་གཅིག །
སྐར་དཔྱེབ་བྲ་ཁྱ། མྱོག་མྱད་འཕྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐར་དུ་star network ཟེད།

སྐར་མ། ① བར་སྐར་ཁམས་སུ་རྒྱ་བའི་རང་བྱུང་གི་དངོས་པོ་མཆན་མོ་འོད་འགྲོ་བའི་གོང་བྱ་
ཞིག །② རྒྱ་བྱར་གྱི་སྤང་མདང་བཀོད་པའི་མྱིད་ཆད་ཀྱི་ཉག་མ། ③ མྱིད་ཆད་ཞོའི་བཅུ་ཆ་
གཅིག །④ དུས་ལུན་རྩ་ཆོད་གཅིག་གི་དྲུག་རྩའི་ཆ་གཅིག །

སྐར་མ་ཀུན་བཟང་། ལྷ་སའི་ཤར་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་སྤིང་ཁ་ཞིག །དབྱར་ཁ་སྐར་མ་ཀུན་བཟང་
དུ་སྤིང་ཁ་གཏོང་བར་འགྲོ་མཁན་མང་།

སྐར་མ་སྟོན་བདུན། ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱང་སྐར་སྟོན་བདུན་དུ་འཕོད་ཅིང་ནག་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་འགའ་
ཞིག་ཏུ་སྟེ་བདུན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན། གནའ་རབས་པོད་ཀྱི་ཞིང་འགྲོག་ས་ཁུལ་དུ་ལྷོ་བྱང་གི་
ཁ་ཕྱོགས་མི་ནོར་བའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་འཆར་ཞིང་ཕྱོགས་དེ་རང་དུ་རུབ་འགྲོ་བའི་
སྐར་མ་འོད་གསལ་བ་བདུན་པོ་དེ་རང་དུ་རུབ་འགྲོ་བའི་སྐར་མ་འོད་གསལ་བ་བདུན་པོ་དེ་ཡོད་
སའི་ཕྱོགས་དེ་བྱང་དུ་ངོས་བརྒྱུང་ཞིང་། དེའི་ཁ་གཏང་གི་ཕྱོགས་དེ་ལྷོ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་
ཉི་མ་འཆར་རུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་ཤར་དང་རུབ་ཕྱོགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
སྐར་མ་ཆོམ་ཆོམ། སྐར་མ་སུམ་ཆོམ་བཞི་ཆོམ་སོགས་ཡོད་པ། སྐ་རེངས་ཐ་མར་སྐར་མ་ཆོམ་
ཆོམ་དུ་ཤར།

སྐར་མ་ཞོ་བརྒྱག །སྐར་མ་གང་ལ་བལྟས་ནས་ཞོག་པ་བརྒྱག་པ་སྟེ་བྱ་བ་རྒྱུང་རྒྱུང་ལ་མགོ་འཁོར་
ནས་ཆེན་པོ་བརྒྱག་འགྲོ་བའི་དཔེ།

སྐར་མ་རི་ཤོ། སྐར་མ་རི་བྱེ་ཡང་ཟེད། འཕེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་སི་རུའི་ཞལ་གདམས་ཟེན་
ཁྲིས་ལས། “རི་བྱེ་ཞེས་པ་ནི་རི་སྟེས་པའི་དོན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། རི་ཤི་འཆོས་པ་ནོར་བ་ཡིན། དེ་
ཡང་བྱང་སྤོང་དེས་ནི་རི་པོ་འཕེག་བྱེད་ཀྱི་ཉི་ཁྲ་སྟོབ་པས་རྩ་བ་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་དང་། ཅེ་མོ་རྒྱ་
གར་རུབ་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ནས་བསྐྱེལ་བར་ཡོད་དོ།” ཞེས་གསུངས། མཚུར་ལུགས་ཅིས་

གཞུང་ལས། དང་སྲོང་རི་བྱི་ཞེས་བྱ་བ། བྱེད་པའི་ཉི་མཱར་བྲག་པོ་དང་། ཚུ་ཆོད་རྒྱ་མཆོ་ལོངས་
པ་ན། མོ་རངས་ལྷོ་ལྷོ་དན་ནས་འཆར་སྟེ། དེ་ཆེ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་མཐུས། ཞག་མ་བདུན་བྲག་
གཅིག་གི་བར། ཚུ་ནམས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་འགྲུབ། ཞེས་གསུངས། དེ་དུས་ཞག་པོ་བདུན་
ལྷག་གཅིག་གི་བར་དུ་ཚུ་ནམས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་འགྲུབ་ནས་ཁྱུས་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་
ཆེན་ཡིན།

སྐར་མ་རེ། མོག་མཆད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྐད་དུ་every minute ཟེད།

སྐར་མའི་རྒྱལ་པོ། [མངོན]ཟླ་བ།

སྐར་མའི་འཕྲོས། ལྷུར་བ་དང་། དལ་བྱ། འཕྲོག་པོ། ཐད་ཀར་སོགས་རྒྱ་སྐར་འཕྲོ་སྟངས།
སྐར་མའི་རིག་པ། འདི་སྐར་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་ཆོན་རིག་གི་སྟེ་ཆོན་
ཞིག་ཡིན་ཅིང་།

སྐར་མར་འཆོ་བ། [མངོན]ཟླ་བ།

སྐར་མེད་རྒྱབ་སྟོན། །འབྲོར་མེད་འབྲོར་ཡོད་དུ་སྟོན་པའི་ཆེ་འབྲིང་གི་འཕྲོ་ཚུལ།

སྐར་ཅིས། འོག་གི་སྐར་ཅིས་རིག་པ་དང་དོན་གཅིག །

སྐར་ཅིས་སྟོར་གྱི་གཞུང་། གནའ་པོའི་པོད་མི་ཁྱན་པོ་ནམས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྐར་མ་དང་། སྟེན་བ་
ས་གཞིའི་ཅི་ཤིང་བྱ་བྱེད་སོགས་ལ་བརྟགས་ནས་ནམ་ཟུར་དུས་བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། གནམ་
གཤིས་དུས་རྟགས་སོགས་བཤད་པའི་པོན་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། རྒྱ་གར་ནས་བསྐྱར་བའི་
དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱད་དང་། དུས་འཁོར་བསྐྱས་རྒྱད། དབྱངས་འཆར་གྱི་རྒྱད་སོགས་དང་། དེ་
དག་དང་པོད་ཅིས་བསྐྱེས་པའི་གཞུང་ལ། རྗེ་རང་བྱུང་ཞབས་ཀྱི་ཅིས་གཞུང་ཀུན་ལས་བརྟུས་
པ། བྱ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་འབྱེད། ལུག་པ་ལྟན་བྱུང་རྒྱ་མཆོའི་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་མ་བྱ།
ལོ་ཆེན་རྣམ་པོའི་ཉིན་བྱེད་སྟངས་ལ། སྟེ་སྟེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་བེ་རྟུར་དཀར་པོ་མ་བྱ།
དཔོན་པོ་ཀམ་དེས་ལེགས་ཀྱི་ཉིར་མཁོ་བྱམ་བཟང་། ཀོང་སྐལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་ལེགས་
བཤད་ཀུན་བརྟུས་སོགས་སྐར་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།

སྐར་ཅིས་ཉེར་མཁོ་བུམ་བཟང་། དཔོན་པོ་ཀམ་ངེས་ལེགས་ཀྱིས་རབ་ཉི་ཚུ་བྱི་སྟེ་སྟེ་ཧ་ཧ་ལོར་

མཛོད་པའི་མཚུར་ལུགས་སྐར་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཞིག །

སྐར་ཅིས་ཀྱི་མན་ངག་ཉིན་བྱེད་སྤང་བ། སྟོན་པོལ་སྒྲིང་ལོ་ཆེན་རྩམ་བྱི་དགའ་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཞེས་

པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལུགས་བྱ་སྟེ་ལོ་ཧ་ཧ་ལོར་བརྒྱམས། དེ་ཡི་རང་འབྲེལ་ཅིས་ཀྱི་

མན་ངག་ཉིན་བྱེད་སྤང་བའི་རྣམ་འབྲེལ་གསེར་གྱི་ཤིང་པ་མེ་སྟག་སྟེ་ལོ་ཧ་ཧ་ལོར་བརྒྱམས་

པར་མཛོད།

སྐར་ཅིས་རིག་པ། བྱི་རོལ་གྱི་ཉི་མུ་གཟའ་སྐར་སོགས་ཀྱི་འཁོར་བཟོད་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཀྱི་དབྱེ་

བ་དང་། གནམ་གཤིས་ཀྱི་འགྲུལ་ཕྱོག་ཆོས་ཉིད་ཤེས་ཐབས་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཅིག་ལ་ཟེད། རིག་

གནས་ལྗེ་གཞུང་པལ་ཆེ་བའི་ནང་སྐར་ཅིས་ཤེས་ན་གངས་ལ་མི་མོངས་ཞེས་བཤད།

སྐར་ཅིས་མཁལ། གཟའ་སྐར་ལྟ་མཁལ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐར་མཁལ་དང་། ལྟ་སྟོན་པ། ལྟ་

ཤེས། དུས་མཆིན། དུས་ཤེས། ཅིས་པ། ཡེ་མཆིན། ལོ་ཤེས་བཅས་སོ། །

སྐར་ཅིས་ལེགས་བཤད་ཀྱན་བརྟུས། ཀོང་སྟུལ་ཡོན་ཏན་བྱལ་མཆོས་རབ་ཡིད་ཚུ་བྱི་སྟེ་སྟེ་ཧ་ཧ་ལོར་

ཧ་ཧ་ལོར་མཛོད་པའི་མཚུར་ལུགས་གཞུང་ཞིག །

སྐར་འཛིན། སྤར་སོལ་ལྟར་བྱ་བ་གང་ཞིག་སྟུབ་སྟུབ་ཆེས་གངས་སྟོན་དུ་གཏན་འཁེལ་བའི་ཉིན་མོ་

དེའི་གཟའ་སྐར་འཛོད་སྟུང་མི་ལེགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་དེའི་གོང་གི་ཆེས་གངས་གཟའ་སྐར་

བཟང་བ་ཞིག་ལ་སྟུབ་འགོ་ཚུགས་ཅན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛོད་སྟོ་ཞིག །

སྐར་འོད། ① སྐར་མའི་འོད། རྟོན་དུས་མཆོན་མོར་སྐར་འོད་ཆེས་ཆེས་འཆོར། ② [མཛོན་]སྟོན་

བུ་མེ་ཆེད།

སྐར་གསལ། སྐར་ཁུང་།

སྐལ། བགོས་ནས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་ཐང་།

སྐལ་ངན། བསོད་ནམས་དམན་པ།

སྐལ་ཆད། ① རང་ལ་བགོ་སྐལ་མ་བྱུང་བ། ② ལམ་འགྲོ་མེད་པ།

སྐལ་འཛིག [མཛོན་]འཆིག་པ།

སྐལ་མཉམ། ① རིགས་གཅིག་པཨ། རིགས་མཚུངས། སྐལ་མཉམ་གཞན་ལ་པན་བྱིར་གཞུང་འདི་
བརྩམས། ② སེམས་ཅན་སོ་སོའི་རིས་སུ་སྦྱེས་ཏེ་འབྲ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མཁའ་རིས་
མཐུན་པ་ཟེར། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གས་ཤིག །

སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ། རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། རབ་འབྲས་རང་དང་རིགས་འབྲས་སྟེད་པར་བྱེད་
པ། ཉན་ལས་ནས་དང་། དགོ་བ་ལས་དགོ་བ་སྦྱི་བ་དང་འཕེལ་བ་ལྟ་བུ།

སྐལ་མཉམ་སེམས་དཔའི་འཁོར། རང་དང་རྟོགས་པའི་གནས་ཆད་མཉམ་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་
པའི་འཁོར།

སྐལ་ཐེབས་ལེན་པ། ① ཆོགས་གཞུང་དུ་འགྲེད་ཆེན་སོ་ཡོད་སྐབས་མི་རན་འགའ་ཞིག་གིས་སོ་
སོའི་རང་སྐལ་བྱང་བ་ལས་ལྷག་པའི་སྐལ་བ་འཕར་མ་ལེན་པ། ② སྐལ་ལྷག་ལེན་པ་ཡང་ཟེར།
སྐལ་ཐོབ། རང་གི་ཐོབ་ཆ།

སྐལ་ཐོབ་འཆེན་མེད་སྟེལ། བྲ་བ་དམངས་ལ་གང་ཡོད་ཀྱི་སྐལ་བའི་གངས་དང་མཉམ་པར་ཆད་
ལྷག་མེད་པར་སྦྱེལ་དགོས་པ།

སྐལ་ལྷན། བསོད་ནམས་ཅན། སྐལ་ལྷན་གྱི་ཉ་མ། སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྲ། ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག་
སྐལ་ལྷན་རིགས་ཀྱི་བྲ།

སྐལ་ལྷན་དང་བ་འབྲེན་ངེས། ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་སྤར་ལས་ལྷག་པར་དད་པ་སྦྱེ་བྱུང་ངེས།
སྐལ་ལྷན་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཆན། རྒྱ་བཟང་དུ་ལོ་ཐང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལྷག་སྟེ་ལོ་
༡༥༥༩ ལོར་སྐྱེ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ལ་ཤར་སྤང་དུ་ཆེ་གོང་མ་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་
མཆོའི་ཆོས་ཁྲིལ་ལེབས། ༡༥༨༥་སློ་བཟང་ལུང་རིག་རྒྱ་མཆོ་ལས་དགོ་བསྟན་གྱི་རྩོམ་པ་
བཞེས་མཆན་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གསོལ། དགྲུང་གངས་ར་བདུན་བཞེས་པ་རབ་
བྱུང་བཅོ་ལྷ་པའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༩༡༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

སྐལ་ལྷན་བཞི། སྤངས་པ་ཅན་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དད་པ་ཅན། མོས་གྲས་ཆེ་པའི་
བཙུན་འགྲུས་ཅན། སྦྱོར་བ་རྩོས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན། རྟོགས་པ་སྦྱི་བའི་སྐལ་བ་ཅན་བཅས་སོ། །
སྐལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས། ཟ་ར་བ་སྐལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ འགྲོ་མགོན་པག་མོ་བྲ་པའི་སློབ་མ་ཡིན།

འདིས་གྲ་རབ་ཀྱི་ས་ཆར་ཟ་ར་དགོན་པ་བཏབ། འཁྲུངས་ལོ་གསལ་བ་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་།
གཡལ་བཟང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒོན་ལམ་དགྲང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་མེ་སྟག་ལ་གཡལ་བཟང་དགོན་པ་
བཏབ་པའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ཟླ་བ་སྐལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་
སྟོ་གཤེགས།

སྐལ་ལྷན་རབ་ཏུ་འབྱེན་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བར་ཆད་བཞི་ནི། ༡ སྒོ་མ་པ་སྤྱི་བའི་བར་ཆད་སྐམ་ཅུ་
སོ་བདུན། ༢ སྒོ་མ་པ་གནས་པའི་བར་ཆད་བརྒྱ་དང་ཞེ་བདུན། ༣ སྒོ་མ་པ་མཛེས་པའི་བར་
ཆད་སྐམ་ཅུ་སོ་བདུན། ༤ སྒོ་མ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བའི་བར་ཆད་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་བཅས་
ཡིན་ལ་དེ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྒོ་མ་པ་གནང་བ།

སྐལ་ལྷན་ལས་འཕྲོ་ཅན། ① དམ་པའི་ཆོས་དང་འབྲུང་བའི་སྐལ་པ་དང་ལྷན་པ། ཆོས་གང་ཞིག་གི་
དབང་ཕྱང་ཐོབ་ཅིང་དེའི་ཉམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དང་ལས་འཕྲོ་ཡོད་པའི་མི་ལ་ཟེ། ② སྐབས་
འདིར་གཉེར་དུ་སྐས་ཟེན་པའི་གཉེར་ཁ་རྣམས་འདོན་པའི་སྐལ་པ་ཡོད་པ་དང་། གཉེར་དུ་སྐས་
ཟེན་པའི་ཆོས་དར་སྤེལ་གཏོང་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པར་གོ་དགོས།

སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟ། [མངོན]ཅུ་པོ་གང་གྲའི་མིང་གཞན་ནོ།

སྐལ་པ། ① ལས་སྐལ་དང་བསོད་ནམས། ② བགོ་བཤམ་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་ཆ་ཤས། ③ ཅིས་
གཞུང་ཁག་ལས་དོད་དང་ཡང་ན་ཆབ་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད།

སྐལ་འཕར། བགོས་པའི་སྐལ་པ་འཕར་མ།

སྐལ་པ་བྱུག །དབང་བྱུག་བྱུན་སྐམ་ཆོགས་པ། གཞུགས་བྱུན་སྐམ་ཆོགས་པ། དཔལ་བྱུན་སྐམ་
ཆོགས་པ། བྲགས་པ་བྱུན་སྐམ་ཆོགས་པ། ཡེ་ཤེས་བྱུན་སྐམ་ཆོགས་པ། བརྩོན་འགྲུས་བྱུན་
སྐམ་ཆོགས་པའོ།

སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་སེམས། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་རིས་ཟ་དད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་པ།

སྐལ་པ་སྟོག །ཏང་སངས་པའི་དོན་ཏེ་དཔེ་བསགས་སོང་ཟེར་བ་དང་དོན་འབྲས་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་ལྟར་
ཡིན་ན་སྐལ་པ་སྟོག་སོང་། ངས་ནོར་འཁྲུལ་འཆབ་ཆེན་ཞིག་ཤོར་སོང་ལྟ་བུ།

སྐལ་པ། བགོ་བཤམ་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་ཆ་ཤས།

སྐལ་མེད། བསོད་ནམས་མེད་པ།

སྐལ་དམན། སྐལ་བ་དམན་བ་ཞེས་སྐལ་བ་རྒྱུད་བ་དང་། སྐལ་བ་མེད་བ་གཉིས་ཀར་གོ་དགོས།

སྦྱིར་དམན་བ་ཞེས་བ་ནི་དོར་བ་དང་། བྲལ་བ། རྒྱུད་བ། ཞན་བ་བཙས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག།

སྐལ་དམིགས། རྟིང་སྦྱིན་ཆ་བ།

སྐལ་རྫོངས། བན་པ་མ་དང་མག་པར་སྐལ་བ་བསྐྱར་བའི་དངོས་པོ།

སྐལ་བཟང་། ① བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་གོ་སྐབས་ཡག་པོ། ② སྦྱོར་བ་ཉར་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག།

སྐལ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། བཟ་ཤིས་འབྲེལ་བྱི་ཆེན། རྗེ་འདི་ཉིད་འཕན་ཡུལ་གྱི་སའི་ཆར་རྫོག་ཆེས་སྐྱེ་རྗེ་རྗེའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཡབ་གསོལ་ཏོག་དང་ཡུམ་དབལ་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦ ལོར་སྐྱེ་བཅུ་མས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡ ལོར་བྲུང་བཟ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཤེབས། དགྲུང་ལོང་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༣ ལོར་སྐྱེ་གསེགས། སྐལ་བཟང་དགོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ ལོར་སྐྱ་མ་གཉན་དམ་པས་བཏབ། བྲལ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། སྐལ་བཟང་ཤམ་ཁ། དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་མི་གསལ་ཡང་དག་རྒྱུན་ཐོག་བོད་སྐོལ་ལ། ཏུ་ལའི་བྲུ་མའི་སྐྱ་ཐེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་གསར་དུ་ཐོན་པའི་ཤམ་ཁ་དཀར་པོ་ཡིན།

སྐལ་བཟང་མདོ་སྤགས་སྦྱིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྦྱང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་མཚན་མཚོག་སྤེལ་སྤྱི་སྐྱ་ཐེང་དང་པོས་བཏབ། བྲལ་མཐའ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐལ་བཟང་མེ་ཏོག། སྦྱོན་དུས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ཏོག་སེར་པོ་ཞིག།

སྐལ་བཟང་སེམས་ཅན། བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་མི།

སྐལ་བཟང་བསེལ་གཡལ། བཤད་སྐོལ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བ་སྐྱ་ཐེང་བདུན་པའི་སྐབས་དར་གསོ་བྱེད་

པའི་ཞུ་ལེབ་ཅིག །

སྐལ་བཟང་སྒྲ་ཁང་། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་པའི་སྒྲ་ཁང་གི་མིང་།
སྐལ་ལེན་པ། དགོན་སྡེ་ཆེ་བ་ཆོའི་ནང་གི་དགེ་འདུན་པ་འགའ་ཞིག་ཆོགས་གཞུང་དུ་སྐུ་འབྱེད་ཡོང་
སྐབས་ཆོགས་ལ་མ་ཡོང་བར་རྟོག་ཅལ་ནང་དུ་སོ་སོའི་སྐལ་པ་ལེན་པ།

སྐས། རོག་ཀར་ཡར་འཛེག་མར་འབབ་བྱེད་པའི་ཐེམ་པ་ཅན་གྱི་བཟོད་ལམ་ཞིག །སྐས་ཀ་མ་
འཛེགས་པར་རོག་ཀར་མི་སྤེལ་པ། ཤིང་སྐས། རྩོ་སྐས། བཟོད་སྐས། ལྷོག་སྐས། ལྷོག་གི་
འཁོར་སྐས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཐེམ་སྐས་དང་། འཛེག་རྟེན། ཡ་གད་བཅས་སོ། །

སྐས་ཀ །སྐས་དང་དོན་གཅིག །

སྐས་ཀྱི་ཁ་བྱ། འོག་གི་སྐས་བྱ་དང་དོན་གཅིག །

སྐས་འགོ །སྐས་ཀའི་འགོ །

སྐས་འགྲམ། སྐས་ཀྱི་འགྲམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་སྤེ་སྐས་བྱ་ཡང་ཟེར།

སྐས་རྟིང་། སྐས་ཀའི་གཤམ།

སྐས་ཐེམ། རྩོ་སྐས་དང་ཤིང་སྐས་ཀྱི་གདང་བྱ་ལམ་བང་རིམ་གྱི་ཐེམ་སྐས་ལ་ཟེར།

སྐས་དར། སྐས་ཀྱི་ཁ་བྱའི་ཐོག་དུ་དར་གོས་ལས་གཡོག་བཟོས་པ་དང་། སྐས་ཐེམ་སྤེད་དུ་ཞགས་
རས་བཞིང་བ།

སྐས་གདང་། ཤིང་སྐས་ཀྱི་ཐེམ་བྱ།

སྐས་གདང་མས་འཛེག །རིམ་འཛེག་སྤེ། རིམ་གྱིས་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའམ་བཟོད་པའི་དཔེ།

སྐས་འཛེག །① ཁང་པའི་སྐས་སམ་འཛེག་སྐས། ② སྐས་ལ་འཛེག་པ།

སྐས་རིམ། ① སྐས་འཛེག་གི་བང་རིམ་མས་གདང་བྱ། ② སྐས་འཛེག་ཁག་མང་གི་སྤེང་ཤོད་རིམ་པ།

སྐས་བྱ། སྐས་ཀྱི་གདང་བྱའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ལག་བས་འཇུ་སའི་རྟེན་དབྱེག་པ་གཉིས་ལ་ཟེར།

སྐས་ལེབ། སྐས་མིལ་མེན་པར་གདང་བྱ་ཤིང་ལེབ་བཅུགས་པའི་སྐས།

སྐས་ཤུར། འཇམ་ཤུར་ལྟོད་རུང་བའི་སྐས་ཀ་སུ་ཤུ་སྐས་ཤུར་ལྟོད་རྒྱུར་དགལ།

སྐས་ཤོད། སྐས་ཀྱི་ཤོག །དཔེར་ན། ཤོད་ཀྱི་བཤད་སློལ་ལ་སྐས་ཤོད་དུ་འཇུག་ན་མིག་ལ་བཙོག་

ཐེང་པོ་གཤིས་དེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

སྐྱེས་པ་ཤད། བག་མ་གཏོང་ལུལ་གྱི་ཁྱིམ་སྒོར་སྒྲེབས་ནས་སྐྱེས་ལ་འདྲེན་སྐབས་རྒྱལ་རྒྱུའི་བཤའ་བ།

སྐྱེས་སྐྱེས་སྒྲེལ། ལྷ་ཁང་དང་པོ་བྱང་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་གསུམ་གཤེབས།

སྐྱེས་མེལ། འདྲེ་སྐྱེས་སམ་གྱི་ཁྱེས་ཏེ་ཤིང་གདུང་མ་མེལ་པོར་ཉག་ཀ་བཟོས་པའི་སྐྱེས།

སྐྱེ། ① ལུས་གྱི་ཞེ་ས། སྐྱ་ཆད། སྐྱ་སྤང། སྐྱ་འབྱུངས་པ། སྐྱ་གཤེགས་པ། སྐྱ་བསིལ་བ། སྐྱ་མཉེལ་

བ། ② འད་བརྟན་གྱི་ཞེ་ས། ལྷ་གང་གི་འད་སྐྱེ། འཛིན་སྐྱེ། རོ་སྐྱེ། ལྷ་སྐྱེ། བྱིས་སྐྱེ། ③ མིང་གི་

སྒྲོན་དུ་སྤྱར་བའི་ཞེ་སའི་ཆེན་གྲོགས་ཤིག །སྐྱ་མཐོན། སྐྱ་མདུན། སྐྱ་ཕྱང། སྐྱ་ཆབ། སྐྱ་

ཞབས། སྐྱ་ཡོན། སྐྱ་གཟུགས། སྐྱ་སྐལ། བཤོས་སྐལ།

སྐྱ་རྒྱང། གཅིག་ལྟ། ཁོང་སྐྱ་རྒྱང་བཞུགས་འདུག །

སྐྱ་སྐྱེ། ཡང་སྤྱི།

སྐྱ་སྐྱེ་རིང་སྐྱོན། ལྷ་མའི་ཡང་སྤྱིད་རིས་འཛིན་ཞུས་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་

ཁྱེན་གྱིས་སྐྱ་ཡོན་སྐྱོབ་སྐྱོང་ལེགས་པོ་མེད་པ།

སྐྱ་སྐྱེས། དེས་པོའི་བསྐྱར་མོའམ། ལག་རྟགས།

སྐྱ་དཀར་གསོལ་བ། ① ཁང་བ་ལ་དཀར་ཅི་གཏོང་བ། ② རོ་བསྐྱོད་བྱེད་པ། རབ་བཏགས་ཟེལ་

བསྐྱོད་གྱི་སྐྱོན་སྐྱ་ཆེ་བཟོད་མང་པོའི་སྐྱ་དཀར་གསོལ་བ།

སྐྱ་དཀྱིལ་གསལ་དྲངས། གཟུགས་པོ་བདེ་ཐང། བར་ལམ་སྤྱད་གཞིའི་བར་ཆད་མེད་པར་སྐྱ་དཀྱིལ་

གསལ་དྲངས་བྱུང་བ་དགའ་སྤྱོད་ཆེ།

སྐྱ་ཁམས། ལུས་གྱི་འདུ་བའམ་ཁམས། སྐྱ་ཁམས་བཟང་པོ།

སྐྱ་ཁམས་ཅུང་ཞིག་མཉེལ་བ། འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱ་ངལ་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་།

སྐབས་འདིར་སྐྱ་ལ་བསྐྱུན་གཞི་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་ལ་གོ་དགོས།

སྐྱ་ཁོག །ལྷ་སྐབས་མཁན་གྱི་ལུས་པོ་ལ་སྐྱ་ཁོག་ཅེས་འབོད་པའི་ཞེ་སའི་ཆེན་གྱི།

སྐྱ་ཁུས་གསོལ་བ། ① ཁུས་བརྒྱབ་པ། ② ལྷའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཁུས་གསོལ་བའི་ཆོས་སྤྱོད་ཅིག །

སྐྱ་མཁའ། གནའ་རབས་པོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་གི་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་པོ་བྱང་ཐོག་བཙེགས་

ཅན་གྱི་མིང་ཡིན་ཞིང། དཔེར་ན་སྒོ་ཁ་ཡར་ལུང་དུ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་པོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བརྒྱ་
མཁར་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་བཞེངས་པའི་པོ་བྲང་པོ་རྒྱ་ལའི་ཐོག་མའི་བཟོ་
དབྱིབས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྗེ་བས་གྲིས་ཐོག་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ།

སྐུ་མཁར་གྱི་ཅེ་སྐུང་། བཅན་པོའི་པོ་བྲང་ཅེ་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་ཉེན་རྟོག་གི་འགན་འཁུར་མཁན་
ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་གོ་གནས་དབུལ་གྱི་ཡི་གེ་རྒྱུང་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད།

སྐུ་མཁར་དགུ་ཐོག་། རྗེ་བཙུན་མར་པ་ལོ་རྒྱུ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་མི་ལ་རས་བར་སྤིག་སྤྱིབ་སྐུང་
བའི་ཆེད་བཞེངས་སུ་བཙུག་པའི་སྐུ་མཁར་ཐོག་ཆད་དགུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་
བས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུག་ལ་ཕེབས་པ་མེ་སྐུལ་སྐུ་ལོ་༡༠༥་ཡེ་མོར་དཔེ་བའི་ཆོས་གསན་པའི་
ཆེད་དུ་སྟོ་བྲག་མར་པ་ལོ་རྒྱུ་བའི་བྱང་དུ་ཕེབས། དེར་བླ་མའི་གཟིམ་གཡོག་ཞབས་རྟོག་
ལེགས་པར་ཞུས་ཀྱང་ཆོས་ཆིག་གཅིག་ཀྱང་མ་གནང་བའི་ཐོག་། སྐུ་ཆེ་སྟོང་ལ་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་
ནེའི་དགལ་གྱི་རྒྱུངས་ཆེད་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྐུམ་ཙུ་མོ་ལྷ་སྤྱི་མའི་ལམ་དུ་བཏང་བ་དང་།
མེར་བ་པཔ་སྟེ་ཡུལ་མའི་ལོ་རྟོག་ཆེག་མེད་དུ་གཏོང་བར་མཛད་པ་སོགས་སྤྱིབ་སྐྱོང་ལ་
དགོངས་ཏེ་མཁར་རྒྱུམ་པོ་དང་། རྒྱ་གཤམ། བྱ་གསུམ་བཅས་བཅེགས་སུ་བཙུག་སྟེ་ཐོག་ཆད་
ལོངས་པ་དང་ཡང་བཞིག་ཏུ་བཙུག་པ་སོགས་སྐུ་མཁར་ཆད་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་
སྐལ་མ་གསུམ་བྱུང་བའི་བར་དུ་དཀའ་བ་ཆད་མེད་སྐུད་པའི་མཐུན། མཁར་བྱ་བཞི་དགུ་ཐོག་
ཅན་ཞིག་རས་པ་རང་ཉིད་གཅིག་བྱུར་བཅེགས་སུ་བཙུག་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

སྐུ་མཁར་ཉི་གཟུངས། བོད་རྒྱལ་ཉི་མ་མགོན་མངའ་ངེས་སུ་སྐུ་གས་པས་སྐུ་མེད་དུ་བཅེགས་པའི་མཁར།
སྐུ་མཁར་མ་བུ། ལྷ་སའི་བྲང་ཕྱོགས་མེ་རའི་ཉེ་འདབས་དཔེན་གནས་པ་ཐོང་ཁ་ལ་ཡོད་པའི་པོ་བྲང་
ཞིག་སྟེ། དེ་ན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅན་སྐམ་པོ་ལོ་བཞིའི་རིང་སྐུ་མཆོམས་སུ་བཞུགས་ནས་ཐོན་
མི་སམ་རྩོ་ཏུ་ལས་ཆོས་དང་རིག་གནས་གསན་སྐྱོང་གནང་ཡུལ་ཡིན།

སྐུ་འཁོར། གཙོ་བོ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་མཁན། སྐུ་འཁོར་ལྟོས་བཅས། སྐུ་འཁོར་གཏོས་ཆེ།
སྐུ་མཁྱེན། ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ཞེས་གཞན་ལ་ཞུ་གསོལ་འདེབས་པའི་ཆིག་།
སྐུ་འཁྲེལ་བག་ཆགས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་

ཤིག་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འབྲིལ་བག་ཆགས་པ་སྟེ།
མཉེན་ཞིང་འབྲིང་ལེགས་པ།

སྐྱེ་འབྲུགས་པ། ལུས་ཁམས་མ་སྟོམས་པ་སྟེ་མི་བདེ་བ།

སྐྱེ་གཤམ། ལུས་ཀྱི་ཉེ་འགམ། སང་གནངས་ལས་མི་འབྱུངས་པར་སྐྱེ་གཤམ་དུ་ངོ་བཅར་ཞུས་ཆོག །

སྐྱེ་གཤམ། བར་ཆད། ལོན་པ་ལོན་སྐྱེ་གཤམ་བྱུང་སྟེ་གཤམ་གས་པ།

སྐྱེ་སྐྱེ་ད། སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ།

སྐྱེ་སྐྱེ་དུང་ཡིག ། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷོ་སྐྱེ་སྐྱེ་ལས་ཁུངས་སུ་བྱལ་ལས་རྒྱན་གནང་བྱེད་མཁན་
ཀྱི་དུང་ཡིག །

སྐྱེ་སྐྱེ་དུང་མཛོད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷོ་སྐྱེ་སྐྱེ་དངོས་རྩལ་ཆམས་དོད་པ་བྱེད་མཁན།

སྐྱེ་སྐྱེ་དུང་ཡིག་ཆད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་སྐྱེ་དུང་ལས་ཁུངས་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་ཆའི་རིགས།

སྐྱེ་སྐྱེ་ལས་ཁུངས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་སྐྱེ་དུང་ཆོས་སྤྱི་དཔྱད་ཀྱི་བྱལ་ལས་གནང་ཡུལ་གྱི་ལས་ཁུངས།

སྐྱེ་ཡིག། མི་གཙང་བའི་ཡིག་ཀྱི་ཞེས། ཡབ་ཆེན་ཁྱེད་ལ་སྐྱེ་བྱིབ་ཐོག་འདུག །

སྐྱེ་ཡིམས་པ། སྐྱེ་གཟུགས་ཐང་ཤོད་པ།

སྐྱེ་རྒྱལ། ལུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ།

སྐྱེ་རྒྱལ་གྱི་བཞི་རྩུང་གཅིག་གི་བབས། གནའ་པོའི་པོད་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཁ་མཆུ་ཞུ་
གཏུགས་བྱས་རྗེས་ཤོར་མཁན་གྱིས་ཐོབ་མཁན་ལ་སྟོག་ཆ་སྟོན་དགོས་པའི་བསྟོམས་འཕོར་
གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྟོན་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱེ་རྒྱལ་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་དགེ་བའི་
ཅ་བ་ཡང་དག་པར་འཕགས་པའི་བྱིར་སྐྱེ་ཤིང་རྒྱལ་པ།

སྐྱེ་རྒྱལ། ① རྒྱུ་ལོར། ② ལྷོ་སྐྱེ་བརྒྱུ་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ།

སྐྱེ་རྒྱལ། རིགས་རྒྱུད་དམ། གཏུང་རྒྱལ། རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་རྒྱལ།

སྐྱེ་འགག་རྒྱུ་བྱུག་མ། འདི་ལ་སྟོན་འགག་ཡང་ཟེད། ཐོན་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་ནང་དུ་བརྒྱན་པའི་
གོས་སྟེ་བྱུག་གི་ཡ་བྱུལ་ཞིག་ཡིན། ཐོན་ཀྱང་པོད་དུ་ནང་ཆོས་པའི་ཐྲ་རྒྱ་ཆམས་ཀྱིས་གོས་འདི་

བཞེས་སྒོལ་དར་ཆེ། དེ་ནི་ཁྱ་སྤྱལ་ནམ་པ་ཆོས་སྤྱོད་དུ་བཞེས་པའི་ན་བཟའ་བུ་ཐུང་མེད་པ་
ལ། བོང་བ། གཤམ་ཆ། སེང་གོ་དབྱང་པ་བཅས་སྤྱམ་བུ་དམར་པོ་དང་། རྒྱལ་གྱི་མེ་ལོང་། རྩ་
གཡས་གཡོན། རྒྱང་ཆེན་མཆེ་བ་གཡས་གཡོན་བཅས་གཞི་མཚོན་ཁྲ་མིན་པའི་གོས་ཆེན་
དང་། རས་གང་རིགས་སེར་པོ་ལྷ་དམར་པོ་བཏང་བའི་སྟོང་ལགག་སྤྱབས་བདེ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་།
དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་གཡས་གཡོན་ལ་གོས་ཆེན་རྒྱ་གསེར་གྱི་སྟོང་ལགག་དང་། ཆབ་
ཁྲགས་སོགས་ཏ་ཅང་རྒྱས་སྒོམ་བུ་སྒོལ་དར་བཤོ། །

སྤྱུ་ལགན་སྤྱར། དེ་སྟོན་པོད་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་གི་མཁན་པོ་དང་། ཁྱ་སྤྱལ་ཆེ་ཁག་ནམས་
དབྱུག་དུས་ཆིབས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་སྤྱུ་ལ་བཞེས་པའི་གཟན་ཞིག་སྟེ། ནང་ངོས་སྤྱམ་བུ་
འཕུག་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱི་ལ་གོས་ཆེན་སེར་རྒྱང་དང་། མཐའ་འཇགས་གོས་ཆེན་དམར་རྒྱང་
བྱས་པའི་ན་བཟའ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱུ་དག་ལ། ༡ རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྤྱུ་དག ༢ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་དག ༣ རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་སྟོང་པ། ༤
རྒྱལ་ཁབས་ཡོངས་ལ་འཆེ་བ། ༥ རྣལ་འབྱོར་པར་གནོད་པའོ། །

སྤྱུ་བགེས་པ། ① ན་ཆོད་ཆེར་སོན་པའམ་ཡོལ་བ། ② ཆན་གཞོན་གཉིས་ཀྱི་ཆན་པ། ཕྱག་མཛོད་
སྤྱུ་བགེས་པ།

སྤྱུ་མགོན། དགའ་སྟོན་ལ་བོས་པའི་སྒྲ་ཉིའི་མི། སྤྱུ་མགོན་སྟེ་ལེན་ཁང་། སྤྱུ་མགོན་བཞུགས་གཡ།
སྤྱུ་འབྲེ། དགོ་འདུན་མང་ཆོགས་ལ་བགོ་བཤའ་བྱས་ནས་ཕྱལ་བའི་དདུལ་དངོས། ཆོགས་ལ་སྤྱུ་
འབྲེད་ཕྱལ།

སྤྱུ་ར། [ཆིང་]ཁགཡར་བ།

སྤྱུ་ངལ། དཀའ་ངལ། སྤྱུ་ངལ་གསོ་རོགས་གནང་།

སྤྱུ་རོ། ① བདག་པོ་དངོས། ② མི་དྲག་ལ་འབོད་པའི་ཞེས།

སྤྱུ་རོ་མ། ཆབ་མ་ཡིན་པ་མི་གང་ཞིག་དངོས་ཀྱི་དོན།

སྤྱུ་རོ་མ་རང་། མི་དེ་ཉིད་དམ་མི་དེ་རང་།

སྤྱུ་རོ་མཆར་ཅན་གསུམ། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྤྱམ་པའི་བཙུན་མོ་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཙུན་པོད་དུ་

ཐེགས་སྐབས་ཉེན་སྒྲུབ་དུ་བསྐྱམས་ཐེགས་པའི་སྒྲུ་ཉེ། རོ་པོ་མི་བསྐྱོད་དོན་མེ། བྱམས་པ་ཆོས་
ལའོར་མ། ཚན་དན་གྱི་སྒྲོལ་མ་གསུམ།

སྒྲུ་ལ། ① སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུ་དང་། ལོངས་སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ། རོ་པོ་ཉིད་སྒྲུ། མི་འགྱུར་དོན་མེའི་སྒྲུ་ཉེ་
ལ། ② རྟིང་ལུགས་སུ་འབྲས་ཆོས་ཉེར་ལུང་དབྱེ་གཞིར་གྱུར་པ་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་
འཕྱིན་ལས་ཉེ་ལ། ③ རྟིང་མའི་རྒྱུད་སྡེ་ནམས་སུ་གསལ་བའི་འབྲས་ཆོས་ཉེར་ལུང་གསལ་
ཆོས་སྒྲུ་དང་། ལོངས་སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ། མི་འགྱུར་དོན་མེའི་སྒྲུ། མཛོན་བར་བྱང་ཚུབ་པའི་སྒྲུ་ཉེ་ལ།
སྒྲུ་དངོས། ཞེས་འཆོག་ཤིང་དང་།

སྒྲུ་བཅས། སྔོན་པོད་དུ་མཐོངས་མི་སྒྲ་ཁག་གི་དགུན་དུས་སུ་ཁྱིམ་དུ་ཕྱོན་པའི་རྒྱ་གམ་སྟེ་བཙུག་
ཐུག་དམར་པོར་བྱིན་ས་གོས་ཆེན་དང་། ཐེར་མ། རས་སོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ལ་གཡོགས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེའི་ཞེས།

སྒྲུ་བཅས། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་བྱང་ངམ་མདུན་དུ་སྔོན་མཁན་དཔོན་རིགས།
སྒྲུ་བཅར་མཁན་པོ། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མའི་བྱང་དུ་ཏྲག་ཏུ་སྔོན་མཁན་སྒྱི་བྱུང་མཁན་པོ་སོགས།
སྒྲུ་ཆགས་ཆེ། སྒྲུ་སྟོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཞེས་པའི་བཅད་རྟིང་།
སྒྲུ་ཆས། ཅ་ལག་གི་ཞེས།

སྒྲུ་ཆིངས། སྒྲུ་ཆེ་ཞིང་བྱང་བའི་མཆན་བཟང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཆན་བཟང་སོགས་ཉིས་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཤིག་སྟེ་སྟོག་གཙོད་པ་སྐངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུ་ཆེ་ཞིང་བྱང་ག།

སྒྲུ་ཆེན་པོ། ① ལྷ་སྒྲུ་ཆེ་ག། ② མི་ཆེན།

སྒྲུ་ཆོས། ① དགོ་ཚུལ་སྔོང་གི་ཕྱོན་རྒྱུའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཞེས། ② ཆོས་ཀྱི་ཞེས།

སྒྲུ་མཆེད། བ་མ་གཅིག་པའམ་བ་མ་གང་རུང་གི་རིགས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་སྒྲུ་

སྒྲུ་མཆེད་གསུམ། ① བ་མ་གཅིག་པའི་སྒྲུ་མཆེད་གསུམ། ② རྒྱལ་སྐྱས་སྒྲུ་མཆེད་གསུམ་སྟེ་
འཕྲོམ་སྟོན་པའི་ཐུགས་སྐྱས་པོ་ཉོ་བ་དང་། སྒྲུན་སྐྱ་ག། སུ་རྩུང་བ་ནམས་སོ། །

སྒྲུ་མཆོད། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རྒྱ་སྒྲུལ་ཆེ་ཁག་དགོངས་རྒྱུགས་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་འབུལ།
སྒྲུ་མཆོད་ཁག་ཤོད་ཀྱི་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་བཙོ་བརྒྱུད་ཉིན་ཨ་ཉི་ལ་འདས་པའི་དུས་ཆེན་ལ་བཙོ་

བརྒྱད་མཆོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་པོད་ཡོངས་ལ་བྱེད་སྒོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལའི་སྒྲ་མ་རིམ་
བྱང་རྣམས་ཞིང་དུ་ཕེབས་པའི་ཉིན་དེའི་དགོང་མོར་བྲན་གསེའི་མཆོད་མེ་སྤར་བ་བཅས་ལ་སྒྲི་
མིང་དུ་སྒྲ་མཆོད་ཟེར།

སྒྲ་དུས། བྲག་ཞག་གི་གཞི་རྒྱས། ལས་དང་པོའི་འདུན་མ་མ་བཟུང་ན། དུས་ཐམས་སྒྲ་དུས་ཤོར་ན་འགྲོད།
སྒྲ་རྩེས་བསྐྱབ་རྒྱ། སྒྲི་རྩེས་འདུག་བསྐྱབ་རྒྱ་ཞེས་པའི་ཞེས་དང་སྤྱད་ཆིག་སྟེ། སྒྲ་ཕྱང་ཐག་གཅོད་བྲ་
རྒྱ་དང་། མཆོད་འབུལ། བསྟོ་སྟོན་ཞུ་རྒྱ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེར་ཟེར།
སྒྲ་རྩེས་ལྟ་ཁང་། དེ་སྟོན་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་བྱགས་དམ་སྒྲ་
མཆོངས་ལ་བཞུགས་པའི་བྲག་གི་ངོས་སུ་སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་རྩེས་འདམ་ལ་བཏབ་
པ་ལྟར་གསལ་བ་དེར་བཞེངས་པའི་ལྟ་ཁང་འབྲུག་ཡུལ་སུ་ཡོད།

སྒྲ་འཇམ་པའི་དཔེ་བྲད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྲད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
ཐུགས་རྩེ་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲུ་ལ་རྒྱབ་བག་མེད་པས་འཇམ་པ།

སྒྲ་ཉམས། དཔོན་ཉམས་སམ། ཆེ་འགྲིང་།

སྒྲ་ཉམས་སུ་བཞེས། སྒྲ་དངོས་ཀྱིས་ཉམས་བཞེས་དང་ལག་ལེན་གནང་བ།

སྒྲ་ཉེ། ① སྒྲ་ཆེ་ཉེ་འཕེལ་གྱི་ཞེས། ② སྒྲ་མཆོད་ཀྱི་ཞེས།

སྒྲ་སྟེ། སྒྲ་སྟེས་དང་གཅིག །

སྒྲ་སྟེས། རྒྱབ་སྟེགས་སམ་རྒྱབ་འཕོལ།

སྒྲ་གཉེས། གཟུགས་སྒྲ་དང་། ཆོས་སྒྲ་ཤོ། །

སྒྲ་གཉེན་པོ། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྒྲ་གཟུགས།

སྒྲ་གཉེས། དགོན་གཉེར་རམ་ལྟ་གཉེས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དགོན་གཉེར་དང་། ལྟ་གཉེས། ལྟ་
ཡིས་འཆོ་བ་བཅས་སོ། །

སྒྲ་གཉེར་ཁུམས་པ། སྒྲ་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་ཟིན་པ་ཞེས་པའི་བདེ་རྒྱིང་།

སྒྲ་མཉེ། གསོ་རིག་པའི་ལག་ལེན་ཞིག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་རྒྱང་ཁྲག་གི་རྒྱ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡངས་པོར་
རྒྱར་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་ཀྱི་གསང་གནད་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་དུ་འཕྱར་མཉེ་བྲ་བའི་ཕྱིའི་

བཅོས་ཐབས་ཞིག །དབྱིན་སྐད་དུ། massager ཟེར་བ་དེ་ཡིན།
སྐྱ་མཉེལ། དལ་བའམ་ཐང་ཆད་པ། ཐེབས་ལམ་ལ་སྐྱ་མཉེལ་མ་སོང་ངམ།
སྐྱ་བརྟན། སྤང་བརྟན་ནམ་འབྲས།
སྐྱ་རྟེན། སྐྱ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞུགས་བརྟན།
སྐྱ་ལྟེལ། [ཡུལ་སྐད།] སོ་སོའི་བཟའ་ཟླ་ངོ་མ་མིན་པའི་བྱད་མེད་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བའི་
བྱི་བྱག་གི་ཞེས།
སྐྱ་སྟོད། ལུས་ཀྱི་སྟོད་དང་སྟོད་ཐུང་ལའང་།
སྐྱ་བལྟམས། སྐྱ་འབྲུངས་པ།
སྐྱ་བལྟམས་པའི་མཆོད་རྟེན། དེ་སྟོན་སངས་རྒྱུ་ཤུ་ལྷ་སྤྱུ་ལྷ་མེར་སྐྱའི་ཁོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་
ལེ་དབར་ལྷ་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ལུས་བེ་ནའི་སྐྱེད་ཆལ་དུ་སྐྱ་འབྲུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཐུན་གསོ་ཞུ་
བྱེད་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡི་མིང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སྐྱ་བད་སྐྱངས་
མཆོད་རྟེན་ཟེར། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་ས་འཛིན་དང་། གདོང་ཆེན། བུམ་པ། ཆོས་གོས་སོགས་
མཆོད་རྟེན་བྱིངས་དང་འབྲེལ་བ་བར་དུ་མ་བཞེ་ལྷུ་པོ་བཟླ་སྐྱངས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་
མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།
སྐྱ་བཟྱེན། སྐྱ་ལ་བསྐྱེན་གཞི་སོག་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག །
སྐྱ་བརྟོད། ① བརྟོད་བཟྱགས། ② སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟོད་པ།
སྐྱ་ཐང། རི་སོའི་གཞུགས་བརྟན།
སྐྱ་ཐང་མཉེལ་ཤོ། དཀའ་ལས་ཁག་ཤིའི་ཞེས། དེ་རིང་གནས་མཇལ་ཞུ་བར་ཐེབས་སྐབས་སྐྱ་ཐང་
མཉེལ་ཤོ་བྱུང་མ་སོང་ངམ།
སྐྱ་ཐང། ཆེ་རིང་ཤོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་གསོད་དེས་ཀྱི་ར་ལུག་དང་ཉ་སོགས་ཉོས་ནས་ཆེ་ཐང་བཏང་
བའི་ཞེས།
སྐྱ་ཐེམ་པ། ཤི་བའི་ཞེས། སྐྱ་ཐེམ་ཁར་ཞལ་ཆེམས་གསུངས་པ།
སྐྱ་ཐོག །མི་ཆའི་རིང་ངམ་མི་རབས། སྐྱ་ཐོག་སྟོན་མ། སྐྱ་ཐོག་ཐེས་མ། སྐྱ་ཐོག་མང་ཤོ། སྟོང་བཅན་

སྐམ་པའི་སྐྱལ་ཐོག །

སྐྱདག་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཐུགས་
ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ནམ་པར་དག་པ།

སྐྱེ་དེ་ཤེ། རྩོམ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། གཞུགས་ནམ་པར་དག་པ་སྤང་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐྱེ་
དེ་ཤེའི་ཆོས་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་ཆང་ག།

སྐྱེ་དེ་རི་ཁོང། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྐྱོང་སྡེ་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱེ་ལྟེན། འཛིན་པ་ལས་བཅོས་པའི་སྐྱ།

སྐྱ་བྲག །མི་བྲག །དཔོན་རིགས་གྱི་ཞེ་སའི་མིང་།

སྐྱ་འིན། པན་པའམ་འིན། སྐྱ་འིན་ཤེས་པ། སྐྱ་འིན་གཞོ་ག།

སྐྱ་བྱང་། སྐྱའི་གམ་མམ་འཁྲིས།

སྐྱ་བྱང་ག། མཐུན་དུ་སྟོང་མཁན།

སྐྱ་གཤུང་། ① བྱང་པོ་ལམ་རོ། སྐྱ་གཤུང་མཛལ། སྐྱ་གཤུང་ཞུགས་འབུལ་བྲས། ② རིང་བསྐྱེལ། ③
རིང་བསྐྱེལ་ལམ་གཤུང་བརྒྱལ་པའི་མཆོད་རྟེན། སྐྱ་གཤུང་མཆོད་རྟེན།

སྐྱ་གཤུང་གི་མཆོད་རྟེན། ༡ རང་ལ་བཀའ་འཛིན་ཆེ་བའི་ཆེ་མ་དང་། དགེ་ཆུལ། པ་མ་བཅས་སྐྱ་
གཤེགས་ཟེས་སྐྱ་རྩས་མེར་བསྐྱེགས་ཏེ་རྩས་ཆོག་བྲས་ཐེན་པ་རྣམས་ས་དང་བསྐྱེས་ཏེ་སྐྱ་
བཏབ་པ་དེ་དག་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞག་པ། ༢ ཡང་ན་སྐྱ་གཤུང་མེར་མ་
བསྐྱེགས་པར་གཤུང་སྐྱབ་སོགས་ལག་ལེན་མཐོང་བརྒྱད་ལྟར་བྲས་པའི་དམར་གཤུང་མཆོད་
རྟེན་གྱི་བྲམ་པའི་ནང་དུ་འཛོག་པ་བཅས་གཉིས་ཀར་སྐྱ་གཤུང་གི་མཆོད་རྟེན་ཟེད།

སྐྱ་གཤུང་ཆ་བརྒྱད། མོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་རིང་བསྐྱེལ་ཆ་བརྒྱད་དུ་བཤོས་ཏེ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན།

སྐྱ་གཤུང་ཆ་བརྒྱད་མཉམ་པར་བཤོས། མོན་རྩས་སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་འདས་སྐྱ་ཐུང་ན་ལས་
འདས་ཟེས་སྐྱ་གཤུང་ཞུགས་འབུལ་གྱི་སྐབས་སྤིག་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་བྱད་མི་
ནམས་དང་རྟོག་གཡོའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་རིགས་ཤུ་ལྟ་དང་། ཁྱོད་ཁྱེད་སྐྱ་སྐྱོགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་

ཤོ་ན། བྱམ་འབྲུག་སྤིང་དུ་གནས་པའི་བཅུ་ཟེ། ཤོང་ཁྱེར་སེར་སྤྱིའི་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་ཤུ།
ཤོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པའི་ལི་ཏུ་བྱི་བཅས་ཁག་བརྒྱད་ལྟ་ཆེས་སུ་འོངས་ནས་སྤྱི་
གདུང་ར་ཆོར་དགོས་ཞེས་ཅོད་སྤྱིང་བྱུང་སྐབས། བཅུ་ཟེ་བྱེ་བོ་དང་མཉམ་པས་སྤྱི་གདུང་ཆ་
བརྒྱད་དུ་བགོས་པས་མ་རྟ་རྟ་ཡི་ཁལ་རེ་རེ་བྱུང་བ་སྤྱིན་པ་དེ་ཁྱེར་ནས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྤྱི་
གདུང་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་རེ་བཞེངས། སྤྱི་གདུང་སྟེག་སྐབས་ཀྱི་སྟེག་བྱམ་དེ་བཅུ་ཟེ་རང་
ཉིད་ཀྱི་སྐལ་བར་ཁྱེར་བ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་གདུང་ཉམས་མེད་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། སྤར་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་དགོངས་པ་སྤྱི་རན་
ལས་འདའ་ཁར་བརྒྱད་འཛིན་སྤྱི་ཆབ་ཏུ་ཉན་ཐོས་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་བསྐྱོ་གཞག་མཛོད་པ་ལྟར།
ལོ་གཅིག་ལྟག་ཅམ་རིང་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཛོད་ནས་དགོངས་པ་སྤྱི་རན་ལས་འདའ་ཁར།
བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་མངགས་ཅི་ལྟར་མཛོད་པ་བཞིན་ཀྱན་དགའ་པོ་ལ་སྤྱི་ཆབ་ཏུ་
བསྐྱོས་ནས་བསྟན་པ་གཏང་དེ་རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་བྱོན་ནས་སྤྱི་རན་ལས་འདས་ཉེ་མ་འོངས་
པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་གནས་དེར་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་སྤྱི་གདུང་ཉམས་པ་མེད་པར་བྱིན་
བརྒྱབས་མཛོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་གདུང་ཞུགས་འབྲུལ། བར་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་གཞུང་ནས་རང་གི་སྤྱི་མ་དང་། དགེ་ཤུལ། བ་མ་
བཅས་རང་རང་སོ་སོར་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱི་གཤེགས་ཆེས་སྤྱི་བྱུང་དེ་
ས་བྱོགས་གཙང་མའམ་དུར་ཁྲིད་གཙང་མ་ཞིག་ཏུ་གདན་འདྲེས་ཉེ་ཅན་དན་དང་། ཨ་ཀ་རུ།
ཤུག་པ་སོགས་དྲི་ཞིམ་པོའི་ཤིང་བཅེགས་པའི་དབུས་སུ་རས་དཀར་སོས་སྤྱི་གཞུགས་ཡོངས་
རྫོགས་དགྱིས་ཉེ། མར་དང་སྤྱུམ་སོགས་སྤྱུགས་ནས་བསྟེག་པའི་དོན་ཡིན།

སྤྱི་གདུང་ཞུགས་ལ་སྤྱུངས། ཞེ་སའི་ཚིག་། ཁོང་གསལ་སྤྱི་གདུང་ཞུགས་འབྲུལ་ཞེས་པ་དང་གོ་དོན་
གཅིག་ཡིན།

སྤྱི་གདུང་རིགས་ལྡ། ཤ་རྩེ་རམ་དང་རྩེ་རམ། བ་རྩེ་རམ་དང་ཉ་རྩེ་རམ། བ་རྩེ་རམ་དང་ལྷ་ལྷན་
གདུང་། རིགས་ལྡའི་གདུང་སྟེ་སྤྱི་ཡང་འབྱུང་། དེ་རྣམས་སྤྱི་ཐོབ་རྟགས་ཡིན་ཉེ་ཞེས་པས། ཤའི་
རྟེན་དུ་གདུང་ཤ་རྩེ་རམ་དཀར་སེར་རིན་པོ་ཆེ་གདུང་སྟེ་ཡང་དག་གི་རྟེན་དུ་བཞག་པའོ། །ཞག་

གི་རྟེན་དུ་ཚུ་རྩེ་རམ་མཐེང་ག་དོ་རྩེ་ཡུ་སྟེ་སྒྲ་ཞིང་མཁེགས་པས་རྩོ་རྩེ་ཡུ་སྟེ་བཞག་
པའོ། རྩས་པའི་རྟེན་དུ་བ་རྩེ་རམ་མེར་པོ་རེན་པོ་ཆེའི་གཏུང་དུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་ཆབ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་
དུ་བཞག་པའོ། །ཡན་ལག་གི་རྟེན་དུ་ཉ་རྩེ་རམ་ལྷང་ཁྱ་ལས་ཀྱི་གཏུང་སྟེ་གིན་ཏུ་སྒྲ་མཁེགས་
ལས་ཀྱི་གཏུང་དུ་བཞག་པའོ། །འབྱུང་བཞིའི་དྲངས་མ་ལ་བརྩུ་རམ་འཕྱོན་ཏེ་ཁ་དོག་ལྷ་ལྷན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གཏུང་དུ་བཞག་ །ཡང་། གཏུང་ག་རྩེ་རམ་མགོ་ལས་འབྱུང་། ཚུ་རྩེ་རམ་
ཁྱག་ལས་འབྱུང་། བ་རྩེ་རམ་སྒྲལ་ཆིགས་ལས་འབྱུང་། ཉ་རྩེ་རམ་རྒྱང་ལས་འབྱུང་། བརྩུ་རམ་
སྟྭང་ལས་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་སོ། །

སྐྱ་གཏུང་རིན་པོ་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་གཞུང་ནང་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་
སྐྱ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐྱ་གཏུང་ལ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་མཆོད་པ་
འབུལ་ན་སྐྱ་དངོས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་བྱད་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐུབ་
བར་གསུངས།

སྐྱ་གཏུང་བསྐྱེགས། གོང་དུ་གསལ་བའི་སྐྱ་གཏུང་ཞུགས་འབུལ་ཞེས་པ་དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཞིགས།
སྐྱ་མཐུན། ① རྩང་རམ་ལུས་ཀྱི་འཁྲིས་སམ་མཐུན། ② སྐྱ་དོ་མ་རང་།

སྐྱ་མཐུན་མཁན་པོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱ་བཅར་སྤྱི་ཁབ་མཁན་པོ་ཞེས་འབོད་བ་དེ་ཡིན།
སྐྱ་མདོག། གཞུགས་པའི་ག་མདོག། སྐྱ་མདོག་མེར་པོ། སྐྱ་མདོག་རབ་དཀར།
སྐྱ་མདོས། མདོས་ཞེས་པོན་ལུགས་ཀྱིས་ལྷ་འདྲེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱལ་བའི་དངོས་མས་སམ་ཆོ་
གའི་མིང་ཡིན་པས་འདིར་མ་མོ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་མོ་རེ་མ་ཉིད་སྐྱ་བཞེངས་པའི་བརྟེན་མདོས་ལ་
ཟེར་ངོ་ཞེས་དཔལ་སྤྲངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་གསུངས།

སྐྱ་འདབ། དགོངས་རྩོགས་ཀྱི་འདས་མཆོད་བྱས་པའི་ཞེས།

སྐྱ་འབྲ། གསེར་ཟངས་དང་འཛིན་པ་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་འབྲ་བརྟན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
དེས་སྤང་དང་། སྐྱ་མཚུངས་པ། སྐྱ་ཡི་གཞི་འཛིན། འབྲ་བར་བཞེངས། འབྲ་འབག། ལྷེར་བཟོ།
སྒ་པབ་བཞིན། དཔེ་དང་མཉམ་པ། དཔེ་དང་མཚུངས་པ། གཞུགས་བརྟན། རབ་ཏུ་འབྲ། ལེགས་

པར་བཞེངས། སྐར་ཁྲིམ་ལ། སྐར་གཟུགས། སྐར་བྱས་འབྲ། སོ་སོར་མཚུངས་བཅས་སོ། །
སྐྱུ་ན། ལོ་ཆོད། སྐྱུ་ན་བཞེས་ཀྱང་ཐུགས་རིག་ཏུ་ཅང་གསལ། ཡབ་ཡུབ་གཉིས་གཤེགས་པ་དང་
སྐྱུ་ན་སྤྲ་བས་ཕྱག་རྩམས་མིའི་ལག་ཏུ་བཅོལ།

སྐྱུ་ན་སྤྲ་བ། ལོ་རྒྱུད་རྒྱུད།

སྐྱུ་ན་ར་མ་སོན། སྐྱུ་འི་ན་ཆོད་མ་ལོན་པ་སྟེ་རང་རྟོགས་ཀྱིས་བསམ་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལོ་ཆོད་ལ་
མ་སྟེབས་པ།

སྐྱུ་བྱུ་བ་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ རེ་ལོར་ཆོད་བར་ནོར་བུས་བཏབ། བྱུ་བ་
མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རྟུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐྱུ་བྱ་ཕྱོད་ཏེ་ལྷར་རྒྱ་ཞེང་གའ་པའི་མཆན་བཟང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཤིག་སྟེ་ནགས་ཆེལ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་ཏུ་
བརྒྱག་པས་ཤིང་བྱ་ཕྱོད་ལྷར་རྒྱ་ཞེང་གའ་བ།

སྐྱུ་ཕྱུང་། ཤི་བའི་རོ། སྐྱུ་ཕྱུང་ཞུགས་འབུལ་བྱས།

སྐྱུ་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་བཅུ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་གསུམ་ཤིག་སྟེ། སྐྱུ་མཉེན་ཞིང་འགྲིང་ལེགས་
བས་འབྲེལ་བག་ཆགས་པ་དང་། རིང་ཐུང་སྟོམ་སྤྲ་སོགས་མ་འཆོལ་བས་རིམ་བར་འཆོམས་
པ་དང་། མཆན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མཐའ་དག་གསལ་ཞིང་རྫོགས་པ་དང་། སྐྱུ་ཁྱོན་ཆེ་བས་ཁོ་
ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་བ་དང་། སྐྱུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་གཅན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། སྐྱུ་ལ་རྩལ་བག་མེད་
བས་འཇམ་པ་དང་། སྐྱུ་རིད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མེད་བས་ཞུས་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱུ་ག་རྒྱས་པ་
དང་། སྐྱུ་མི་རྟོད་པར་ཤིན་ཏུ་ཁྲིམ་པ་དང་། སོར་སོད་ཡན་ལག་སྟོམ་སྤྲ་སོགས་ཀྱི་ཆ་བྱེད་
བས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་བཅས་བརྟཤོ། །

སྐྱུ་ཕྱུང་། ཕྱུང་པོ་འཕ་རོ།

སྐྱུ་ཕྱེང་། སྐྱུ་བའི་རབས་མལ། ཆེ་སྤྱིའི་བརྒྱད་རིམ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལས་མི་ཤི་རྩེས་
སྐར་ཡང་སྐྱུ་བ་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་སྐྱུ་བ་རིམ་བརྒྱད་ལ་ཟེང།

སྐྱུ་བལ་ཀྱི་རིང་བསྟེལ། གསང་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཞད་སོལ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་།

རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་དབུ་སྒྲ། ཕྱག་སེན། ཉ་བཟའ་བཅས་ལ་ཟེད།

སྐྱ་ཤེན། སྐྱ་གས་མཐ་ཐུལ་ད།

སྐྱ་ཤེད། སྐྱ་གས་མཐ། བོས་བེད།

སྐྱ་ཤོན། སྐྱ་ཤོད་རྒྱལ་གྱི་འཁྲིས་སྐྱ་བསྐྱད་ནས་འདོན་པ་འདོན་མཁན་ཤོན་པོ།

སྐྱ་ཤྱེ་དོར་བྱས་འབྲེའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་

སྒྲིག་པའི་ཆོས་དང་མ་འབགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲུས་སོགས་མ་བྱས་ཀྱང་སྐྱ་ཤྱེ་དོར་བྱས་པ་ལྟ་

བྱར་གཙང་ཞིང་དག་པ།

སྐྱ་མ། [ཉིད] ① སྐྱེས་སྒྲ། ② སྐྱ་དག།

སྐྱ་འབག། ① འད་སྐྱའམ། སྐྱ་བརྟན། ② གདོང་གི་འད་འབག།

སྐྱ་འབྱམ་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།

ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སྐྱ་ཡོད།

སྐྱ་འབྱམ་དགོན། ② རྒྱལ་ས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་འབྱམ་དགོན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་

བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་གསེར་ཡེ་ཤེས་མེད་གོ་ནས་གསར་དུ་མཛད། བྱལ་

མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འཛམ་གཤིས་ཁོངས་སྐྱ་ཡོད།

སྐྱ་འབྱམ་བྱམས་པ་གླིང་། ① མཆོ་སྡོན་ཉིད་ཀྱང་རྫོང་ཁོངས་ཤར་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་

ལུགས་པའི་དགོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ས་གྲེ་ལོར་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་

མེད་གསུམ་པ་བ་མེད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་བཞོད་ལྟར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་འཁྲུངས་སར་འདུལ་བ་

ཆོས་རྗེ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཆོས་ཕྱག་བཏབ་པ་དང་། བྱིས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ནས་བར་

རྒྱལ་ས་ཁྱ་ཆང་བཞིར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཡོད། སྐྱ་འབྱམ་བྱམས་པ་གླིང་། ② རབ་བྱུང་དུག་པའི་

ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ ལོར་ཤིང་བཟའ་དག་ཆོས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། བྱལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་

པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྐྱ་འབྱམ་རྫོང་ཁོངས་སྐྱ་ཡོད།

སྐྱ་འབྱམ་ཆེན་མོ། གྲུང་ཐང་སྐུ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་མ་གཤེགས་གོང་ཅན་དུ་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་

ནས་འཕྲོས་རྣམས་སྐྱ་གཤེགས་རྗེས་ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ཏུ་དང་མཉམ་མེད་ལྷ་གྲུ་ཡེ་ཤེས་

གྱིས་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱ་འབྲུམ་ཐང་། ལྷ་ས་ཤོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་འདབས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཐང་ཞིག་སྟེ། རུ་ལོ་རྒྱ་བརྗོད་
རྗེ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་། ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ལྷན་གྱི་ཕུང་པར་བཞུགས་པ་ལས་ཐེངས་
གཅིག་ཐང་དེའི་ཐོག་དབང་གནང་སྐབས་མི་ཆོགས་འཆང་ཀ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱ་
འབྲུམ་གཅིག་ལ་སྐྱལ་ནས་དབང་གནང་བས་དེ་ནས་བཟུང་ཐང་དེར་སྐྱ་འབྲུམ་ཐང་དུ་སོགས་པ་
ཡིན་ཞེས་གསལ། དེར་སངས་ས་གནས་དེའི་རྒྱུད་དུ་ཤོང་མའི་སྟོང་ཁང་གིས་ཁེངས་ནས་ཡོད།
སྐྱ་འབྲུམ་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ། རྫོན་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་
ལྔ་པའི་མེ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༣༩༤ ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་བདུན་ཙམ་གདན་ས་མཛད་ཅིང་། གདན་སའི་
ལོ་ལྔ་བ་ལྷགས་ཏེ་སྟེ་ལོ་༡༣༩༠ ལོར་ཕྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད་པ་
བཞེངས་གནང་མཛད། ཡང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༤༣༧ ལོར་རྒྱལ་ཅེ་ཆོས་
རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་གྱིས་རྒྱལ་ཅེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་གཡས་ངོས་སུ་སྐྱ་འབྲུམ་
བཀ་ཤེས་སློ་མང་ཕྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་མཐོ་ཆད་དེར་སངས་གྱི་
སྟེ་ཁྱེ་ལྟར་ཅིས་ན་སྟེ་ཁྱེ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད།

སྐྱ་འབྲུང་མ། འབྲུང་དུ་བཞེངས་པའི་འབྲ་སྟེ།

སྐྱ་དབྱིབས། སྐྱའི་བཟོ་སྟེ།

སྐྱ་སྒྲིད་གྱི་དཔེ་བྱད་བཞི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་གས་ཤིག་སྟེ། དཀྱུ་རྒྱུ་བ་ཞེས་དབྱིའི་སྟེ་
ལུང་གྱིས་མཆོན་པའི་སྟེད་བ་རྒྱུ་བ་དང་། སྟེད་སྐབས་འཆམས་པས་སྐབས་ཕྱིན་བ་དང་།
སྟེད་བ་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བས་མཆོད་བ་དང་། སྐྱའི་བྱལ་ཏེ་ལྟོ་བ་མཐོ་དམན་མེད་པས་བྱུང་ངེ་བ་
བཅས་བཞི་པོ།

སྐྱ་ཅེད། ཅེད་མོའི་ཞེས། ཞེ་ཏེ་བདག་གིས་སྐྱ་ཅེད་ཞེས། སྐྱ་ཅེད་མ་གནང་།

སྐྱ་གཙང་བའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྐྱ་ལ་

སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ་གཙང་བའི་ཕྱིར་སྐྱ་ལ་ནག་བྲེགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པ།

སྐྱ་ཆ། ཆ་བོའི་ཞེས།

སྐྱེ་ཆོག་སྒྲིག་པ་ཆོག་སྒྲིག་པ།

སྐྱེ་ཆོད། ① ལུས་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད། ② ལུས་ལ་ཆ་བའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པའི་ཞེ་སྒྲིག་པ།

སྐྱེ་ཆོབ། ① རོ་མའི་ཆོབ། ② འདྲ་ཐོད། ཞོ་རྒྱུ་སྐྱེ་ཆོབ།

སྐྱེ་ཆོབ་གཏེར་ལ། སྐྱིར་སྐྱེ་ཆོབ་ཅེས་པ་གྲུ་བྱ་དངོས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་སྐྱེ་འདྲ་ལྡན་ཡིན་ལ། དེ་གནས་ཆེན་ལྷན་གཏེར་དུ་སྐྱས་པ་ལ་སྐྱེ་ཆོབ་གཏེར་ལྷན་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ལྷན་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འདྲ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྐྱེའི་རྟེན་དེ་ཉིད་མཁའ་རི་གངས་ཀྱི་བསམ་འགྲུབ་དུ་སྐྱས། འུ་མ་ཨ་གོང་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འདྲ་སི་རྩུ་རས་བྱུག་པ་གསུང་གི་རྟེན་དེ་ཉིད་མོན་ཁ་སེང་གེ་བསམ་འགྲུབ་དུ་སྐྱས། མཁར་བནག་པོ་ལས་བཞེངས་པའི་སྐྱེ་འདྲ་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་རྩ་མཁའ་བྱུག་ཁྱད་པར་དུ་སྐྱས། རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་འདྲ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལྷ་མོ་མཁར་ཀྱི་བསམ་འགྲུབ་བྱུག་དུ་སྐྱས། རི་མེད་ཤེལ་ལས་བཞེངས་པའི་སྐྱེ་འདྲ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་ཡར་རྒྱ་གསེའི་བསམ་འགྲུབ་བྱུག་དུ་སྐྱས་པའོ། །

སྐྱེ་ཆོད། ཆོར་སྒྲོག་གི་ཞེ་སྒྲིག་པ།

སྐྱེ་ཆོག་སྒྲིག་པ་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མི་གཤམ་པོའི་རྗེས་འཇུག་མཆོད་འབུལ་བྱ་ཐབས་ཤིག་སྟེ། བོད་དུ་གཤམ་པོའི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཞག་བདུན་རེའི་མཆོམས་སུ་མཆོད་འབུལ་བྱས་པ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་བདུན་ཆོག་སྒྲིག་པ་ཟེར་བ་དེའི་ཞེ་སའི་ཆོག་ཡིན།

སྐྱེ་ཆོ། ① ཞེ་སའི་ཆོག་སྟེ། མའི་ཆོམས་སྟོག་ །སྐྱེ་ཆོ་བསྐྱལ་བ་རྒྱུང་བརྟན་པར་ཤོག་ །སྐྱེ་ཆོ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་གཤམ་པོ་སྟེ། །སྐྱེ་ཆོ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་དགྲུང་ལོ་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་གཤམ་པོ་སྟེ། ② ས་མིང་ཞིག་ །གནའ་དུས་སྟེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོ་རྫོང་། དེར་དུས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འཛོམས་འདུན་སྐྱེ་ཆོ་གོང་བ་ཟེར། འདི་ལ་སྐྱེ་སེ་ཞེས་བྲིས་པ་ཡང་ཡོད།

སྐྱེ་ཆོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་འདུན་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱེ་ཆོ་བརྟན་པ། ཆོ་རིང་པོར་བརྟན་པའི་ཞེ་སྒྲིག་པ།

སྐྱ་ཆེ་བཏན་པའི་མཆོད་རྟེན། ཡོངས་གྲགས་སུ་ནས་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། མཆོད་
རྟེན་འདིའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི། ས་འཛིན་དང་། དགེ་བཅུ་བྱས་པ། ཆོས་འཁོར་སོགས་མཆོད་རྟེན་
བརྒྱད་སྟེ་དང་འབྲ་བ་ལ། བར་རིམ་གསུམ་ལས་མེད་པ་དང་དེ་གསུམ་ཀའི་དབྱིབས་རྒྱུ་པོར་
ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

སྐྱ་ཆེ་རིང་། གཞན་ལ་སྐྱབས་འགོ་ཞུ་བའི་འབོད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། རང་ལས་རྒན་བ་སོགས་ལ་
གྲས་པས་སློན་ལམ་ཞུ་སྟེ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

སྐྱ་ཆེའི་ལྷ་ཆ་བཏང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྟེ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤུ་
བྱལ་བའི་སྐྱ་ཆེའི་ཆད་དགུང་ལོ་བརྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་སྐྱ་ཆེའི་ཆད་ཀྱི་ལྷ་ཆ་
གཅིག་སྟེ་སྐྱ་ཆེའི་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་དགོངས་པ་སྤྱད་ནས་འདས་པ་ཡིན་
ཞེས་གསལ་ལ།

སྐྱ་ཆེའི་ཆད་། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐྱ་ཆེའི་ཆད་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ཆོགས་
གསུངས་ཡོད། ཞིབ་པར་མདོ་སྟེ་བསྐལ་བཟང་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ལོ།

སྐྱ་ཆོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར། རྒྱ་གར་གྱི་བྱལ་ཆེན་རྒྱ་ལོ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྩི་བཅུན་དོ་རྩི་ལྷ་འབྱོར་
མའི་བྱིན་བརྒྱབས་དང་བདག་འཇུག་གི་སྐབས་རས་དཀྱིལ་གྱི་དབུས་སུ་ནལ་འབྱོར་མའི་སྐྱ་
མཆོན་བྱེད་མིན་རྒྱ་ལོ་ཆོམ་བྱ་ཞིག་འཛོག་སྟེ་ལོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱ་མཆོམས། དུས་ཆོད་རེས་ཅན་ཞིག་རིང་འབྲལ་མཆོམས་བཅད་དེ་བསྟར་པ།

སྐྱ་མཆོམས་བཅད། དུས་ཆོད་རེས་ཅན་ཞིག་གི་བར་དུ་རང་དང་བྱི་རོལ་མའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་
མཆོམས་བཅད་ནས་སློམ་སྐབ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ།

སྐྱ་མཆོལ། ལུས་ཀྱི་ཁྲག །

སྐྱ་མཆོལ་གཉེན། དག་ཤ་དང་། ཤ་ལན། ཁྲག །ལན་ལེན་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག །

སྐྱ་འཆོ་བའི་བོན་པོ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་རིམ་བྱུང་མང་ཆེ་བར་བཅན་པོའི་སྐྱ་ཡི་རིམ་
པོ་བྱེད་མཁན་གྱི་བོན་པོ་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱ་བོན་ཟེར།

སྐྱ་རྩ་འབྲལ་གྱི་ཆོ་འབྲལ། ལུས་ཀྱི་སྟོ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འབྲལ་བ་དང་། མེ་ལྷར་འབར་བ་ལ་

སོགས་ཏེ་རྩེ་འབྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་སྣ་ཆོག་སྟོན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་གྱི་ཡ་
བྲལ་ཞིག །

སྤྱ་ཁང་། ① སྤྱ་ཁང་ཞེས་སྤྱི་རན་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱན་མཆེད་ཁང་པོ་འཇམ་ཨ་ཁང་ཞེས་པའི་ཞེ་ས་ཡིན། ②
ས་སྤྱ་བས་ཨ་མེས་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་རིམ་བྱུང་ནམས་ལ་ས་སྤྱ་བས་སྤྱ་ཁང་
ཞེས་ཆེ་བསྟོན་གྱིས་འབོད་སྟོལ་བྱུང་བ་ཡིན།

སྤྱ་ཁབས། ① མིང་གྲེ་བྲག་པ་ལ་སྤྱོད་རྒྱུའི་ཞེ་ས། སྤྱ་ཁབས་རྒྱ་མཚོ། མདའ་དཔོན་ཞུ་ཁབས། ②
སྤྱའི་བྱུང་། སྤྱ་ཁབས་སྤྱ་བཅར་བ་ཡིན།

སྤྱ་ཁུམ་པ་མེད་པའི་དཔེ་བྲད། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དཔེ་བྲད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
ཐུགས་ཉག་ཏུ་མ་ཁུམ་པའི་ཕྱིར་སྤྱ་ཁུམ་པ་མེད་པ་སྟེ་སྤྱ་རིད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མེད་པ།

སྤྱ་གཞོགས། སྤྱའི་འབྲིས་སམ་འགམ།

སྤྱ་བཞེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱ། ལོངས་སྤྱ། སྤྱལ་སྤྱ་སྟེ་བཞེ། ལུང་འཇུག་
སྤྱ་བཞིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་མཛོད།

སྤྱ་བཞིའི་གོ་འཕང་། སྤྱལ་སྤྱ། ལོངས་སྤྱ། ཆོས་སྤྱ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱ་བཞིའི་གོ་སར་འཕགས་པ་འཇམ་སྟེ་བས་པ།
སྤྱ་ཐེལ་ཆེ། ལུས་བཞིན་བག་ཆེ་བ། སྤྱ་ཐེལ་ཆེ་རྒྱ་བས་སྤྱན་པ་སེལ།

སྤྱ་རྒྱ། རྒྱ་པོ་འཇམ་བཟང་རྒྱ།

སྤྱ་གཟན། རབ་བྱུང་པོ་མའི་སྟོན་ལ་གྱོན་པའི་གཟན།

སྤྱ་གཟུགས། ① ལུས། བར་དེར་སྤྱ་གཟུགས་བདེ་པོ་ཡོད་ཤིག །སྤྱ་གཟུགས་དབངས་མཐོ་ཞིང་
རམས་པ། ② སྤྱང་བརྟན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱ་གཟུགས།

སྤྱ་གཟུགས་ཐིག་ཅ། རྒྱུད་སྟེ་ནམས་ལས་གསལ་བའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བྱུང་སེམས་ནམས་ཀྱི་སྤྱ་
གཟུགས་ཐིག་འབྲུར་སོ་སོའི་ཆ་ཆད་རི་དགོས་གསལ་པོར་ཐིག་རིས་སྤྱད་ཐབས། དེའི་སྟོར་
གྱི་ཡིག་ཆ་གྲགས་ཆེ་བར། འཇུ་མི་པམ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་སྤྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཐིག་
ཅ་རབ་གསལ་ཉི་མ། རྟོ་བྲག་སྤྱན་ཐང་པས་མཛད་པའི་སྤྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཐིག་ཅ་ཆ་ཆད་ཡིད་
བཞེན་ལོར་བུ། ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེའི་མཛད་པའི་སྤྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཐིག་ཅ་ཉི་མ་ཆེན་པོའི་མེ་

ཡོང་། ཀམ་པ་ཚོས་དབྱིངས་དོ་རྗེས་མཛོད་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཐིག་ཅ་ནམས་འགྲེལ་ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

སྐྱ་གཟུགས་ཟུགས་རྟེན། སྐྱའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་བརྟན། གཟུང་གི་རྟེན་རྒྱལ་བའི་གཟུང་
རབས་སྒྲེགས་བཟ། ཟུགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་རྟེན་མོ། །

སྐྱ་གཟུགས་འབྱར་དོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་འབྱར་སྐྱ་སྟེ།
དེ་ལ་ཡང་སྐྱ་གཟུགས་ཆ་ཆོད་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་སྐྱ་བརྟན་དང་། སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་མདུན་ངོས་
ཅམ་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་རིགས་གཉིས་ཡོད།

སྐྱ་གཟུགས་འོར་ལྗང་རེ་ཞེན། བད་གཞི་རེ་སྐྱ་གུ་སོང་བའི་ཞེ་སའི་ཆོག །

སྐྱ་ཡལ་བ། ① སྤེ་བ། ② ལྷ་ཡལ་བ།

སྐྱ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན། སྐྱ་ལྷུང་ཐང་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྒོ་བ་མ་ཟུགས་ཅིས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན།
རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་པག་སྟེ། ལོ་༡༡༩༡ ལོར་མདོ་སྟོད་རབ་སྐྱང་གི་མཁར་དབུས་མ་
མལ་ཞེས་དུ་ཡབ་བན་སྟོན་མགོ་ཡག་དང་། དུམ་ཟེ་བཟའ་བཟ་ཤིས་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་
འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྟེལ་སྟེ། ལོ་༡༣༣༦ ལོར་སྐྱ་གཞེགས།

སྐྱ་ཡོན། ① ཡོན་ཏན། སྐྱ་ཡོན་ཆེན་པོ། ② བླ་རྟེན་ཞབས་བརྟན་གྱི་དཔལ་མཁན་སོགས་ལ་ཕུལ་བའི་བླ་ཆ།

སྐྱ་ར་བད། ར་བཟེ་བའི་ཞེ་ས། ཁོང་ཐད་དེ་སྐྱ་ར་བད་ནས་ཁྱི་དང་བེ་ཕུ་རོ་མཁུན་གྱི་མི་འདུག །

སྐྱ་རགས། སྐྱ་རིང་། ཡང་ན། སྐྱ་ཆེ་ཞིང་བའི་མཆོན་བཟང་།

སྐྱ་རིང་། དུས་ཆོད་མཆོན་པའི་ཆོག །མི་ཆའི་རིང་།

འོད་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་སྐམ་པའི་སྐྱ་རིང་ལ་ཞང་འོད་གཅིག་ལྟར་བྱས་པ་རེད།

སྐྱ་རབ་རྣམ་རྒྱལ། སྤང་ཐོང་སྐྱ་རབ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱས།

སྐྱ་རིད་པར་བྱར་བ། སྐྱ་ལ་ཏ་ཅང་སྐམ་པོར་བྱར་ནས་སྐྱའི་ཅིབས་དུས་རྣམས་ཕྱིར་ཐོན་པ་སྟེ།
སངས་རྒྱས་བཙུངས་ཐུན་འདས་རབ་ཏུ་བྱུང་རྗེས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་སྐྱ་བརྟན་རྒྱ་
གར་ཕྱོགས་དེ་ཟའི་ཕུལ་གྱི་བཟོ་རྒྱུན་འགྲན་ཆེན་ལ་ཞིག་དེར་སང་པ་གི་སི་ཐན་གྱི་འགྲེལ་
སྟོན་ཁང་དུ་ཡོད།

སྐྱ་རིམ། རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་རིམ་གྱོ་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་སྟར་བསྐྱབ་པའི་མིང་།
སྐྱ་རིམ་སྐྱལ། བྱ་ཆིག་། གང་ཟག་གང་ཞིག་། ཉན་གྱིས་མནར་བཤམ། གཏོན་གྱིས་གཅོས་པ། ལུགས་
གཉིས་ཀྱི་བྱ་དོན་ཆེན་རིགས་བསྐྱབ་པར་ཙོམ་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་དང་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་
སེལ་བ་དང་། གང་འདོད་ཀྱི་ལས་རྣམས་འབྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་
འབུལ། མར་སྤང་ཡོང་ལ་སྤྱིན་པ་སོགས་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྐྱགས་པ་དང་། གཏོ་གཏོས་
ཡས་སྤྱད་སོགས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ལས་ལ་རིམ་གྱོ་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་ཞེས་ལ་སྐྱ་རིམ་སྐྱལ་
ཞེས་ཟེད།

སྐྱ་རིམ་རྒྱུ་འཕྲུགས། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཕྱེད་པོན་ཆེ་ཁག་གི་ནང་། མཆོད་ཁང་དང་མགོན་ཁང་
སོགས་སུ་བྱ་བ་བཞེད་སྐྱ་རིམ་ཆད་མེད་འཆོགས་པ།
སྐྱ་རིམ་པར་མཆོམས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་
ཕྱིག་སྟེ། གདུལ་བྱ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་རིམ་པར་འཆོམས་
པ་སྟེ་རིང་ཐུང་སྟོན་པ་འཆོལ་བ།

སྐྱ་རུས། ① ལུས་ཀྱི་རུས་པ། ② པ་མའི་རུས་རྒྱད།

སྐྱ་རྒྱུད་གཏོན་བསྐྱོད། ཉན་གཞི་རྒྱུད་ནད་ཀྱིས་ཟེན་པ་དང་དོན་ཅིག་གཏོན་འདེས་གཏོན་པ་བསྐྱལ་
པ་ལ་ཟེད།

སྐྱ་ལ་དམར་ཡང་དོགས། སྐྱ་སྟོག་ལ་གཏོན་འཆེ་ཡོང་རྒྱུ་ཡང་དོགས་པ་ཟ་བ།
སྐྱ་ལ་སྟེ་བ་དང་ནག་བག་མེད་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་
གསེས་ཕྱིག་སྟེ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དང་བཤམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་སྟེ་བ་དང་ནག་
བག་མེད་པ།

སྐྱ་ལུས། གཟུགས་པོ། དགྲུང་ལོ་མཐོན་པོ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་ལུས་ཐང་པོ་འདུག།

སྐྱ་ལ་ས་ལེ་སྐྱམ་གྱིས་བྱུག་པ། སྐྱ་བརྟན་རྣམས་ལ་གསེར་བརྟམ་མའི་བྲེ་མ་ལ་སྤྱིན་རྒྱས་བྱུགས་པ་
སྟེ། ཡོངས་གྲགས་གསེར་གསོལ་འབུལ་བ་ཟེད།

སྐྱ་ཤ་ལུས་ཀྱི་ཤ། སྐྱ་ཤ་རྒྱགས་པོ། སྐྱ་ཤ་འཕྲོར་པོ།

སྤྱི་ཤིང་ཏུ་གྱིམས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསལ་གྱི་གྲུ་
ལྷོ། ཡང་མིང་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཤིང་ཏུ་གྱིམས་པ།

སྤྱི་ཤིང་ཏུ་སྤྱུམ་པར་བྱུང། ལུས་ཀྱི་ལྷོ་བ་སྤྱ་གྱུ་སྤྱེ་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྤྱུམ་མ་ལྟར་ཆེན་པོ་ཆགས་པ།
སྤྱི་ཤིང་ཏུ་བཅུན་པ། དགེ་རྒྱལ་དང་དགེ་སྦྱོང་གི་སྦྱོམ་པ་ཁྱུས་པ་ནས་སྤྱི་ཆེ་དེར་ཉེས་ལུང་གིས་ནམ་
ཡང་པོག་མ་སྤོང་བ་ལ་ལོ།

སྤྱི་ཤིང་ཏུ་གཞོན་ལ་ཅན་གྱི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསལ་
གྱི་གྲུ་ལྷོ། ཆོས་ལོ་སྤྱི་བར་སྦྱོན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཤིང་ཏུ་གཞོན་ལ་ཅན།

སྤྱི་གཤེགས། ཤི་བ། སྤྱི་གཤེགས་དཀའ་པོ། སྤྱི་གཤེགས་པ་སྤྱི་ལྷོ་གཤེགས།
སྤྱི་གཤེན། ཐོན་པོའི་ཆོས་སྐད་ཏུ་ཆོས་སྤྱི། གནའ་དུས་སུ་བོད་ཏུ་སྤྱི་རྒྱལ་རིམ་ཁྱོན་སྤྱི་བས་སུ་ཞང་
ཁུང་གི་ཡུལ་ནས་གདན་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་རྒྱུན་བསལ་བའི་རིམ་གྲོ་བ་སྤྱི། དེར་དུས་ཁ་སྐད་ཏུ་
དབུ་མ་ཐེང་བ་དང་དོན་གཅིག།

སྤྱི་སྤྱང་བ། ① སྤྱིའི་ཉེན་ཁ་ལས་སྤྱོད་པ། ② སྤྱི་སྤྱང་མཁན། སྤྱི་སྤྱང་དམག་དཔུང།
སྤྱི་སྤྱང་གི་སྤྱོད་ཤི། རྒྱུན་ཏུ་བཅན་པོའི་པོ་བྱང་གི་ཉེ་ལའོར་དང་བཅན་པོ་རོ་མ་དམག་སར་ཐེབས་
སྤྱི་བས་ཉེན་རྒྱུ་བདེ་སྤྱང་གི་ལས་དོན་སྤྱི་བ་མཁན་དཔུང་ཤི།

སྤྱི་ཤོག། ཤོག། སྤྱི་ཤོག་སྤྱིལ་བའི་མཛད་པ་གནང་མི་འཆོལ།

སྤྱི་གསུང་ཐུགས། ལུས་དག་ཡིད།

སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཅ། མི་ལུས་ཀྱི་ཅ་དབུ་མ་དང་རོ་རྒྱུང།

སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདྲ་སྤྱད་དང་། གསུང་རབ་སྤྱིལ་བམ། མཆོད་རྟེན་བཅས།

སྤྱི་གསུམ། ཆོས་སྤྱད་དང་། ལོངས་སྤྱི། སྤྱི་སྤྱི་ཉེ་གསུམ་མོ།

སྤྱི་གསུམ་ཀུན་འདུས། ཆོས་སྤྱི་ལོངས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་རང་གི་ཅ་བའི་མ་ལ།
སྤྱི་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད། གསང་སྤྱིལ་གྱི་གཞུང་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིའི་སྤྱི་ལུས་ནི་
གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྱིལ་བའི་རྣམ་རོལ་ཡིན་པས་སྤྱིལ་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། གསུང་ནི་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལྷོ་ལི་ཀྱའི་འདེ་རང་གདངས་སུ་ཤར་བས་ལོངས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་

ཅན། ཐུགས་ནི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན་པས་ཆོས་སྐྱིད་བདག་ཉིད་
ཅན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་པོ་སྐྱ་གསུམ་གྱི་དོ་བོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
སྐྱ་གསུམ་དགུ་ཟླ་གསལ་ལས་པ་ཐུགས་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་ལས། ༡ ཆོས་སྐྱིད་ཆོས་སྐྱ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོ། ༢ ཆོས་སྐྱིད་ཡོངས་སྐྱ་དོ་རྩེ་ཆེ། ༣ ཆོས་སྐྱིད་སྐྱ་ལ་སྐྱ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ། ༤ ཡོངས་སྐྱིད་
ཆོས་སྐྱ་ནམ་སྤང་གང་ཆེན། ༥ ཡོངས་སྐྱིད་ཡོངས་སྐྱ་རིགས་ལཱའི་སངས་རྒྱས། ༦ ཡོངས་སྐྱིད་
སྐྱ་ལ་སྐྱ་ལ་ཉ་རྩེ་རྩེ། ༧ སྐྱ་ལ་སྐྱིད་ཆོས་སྐྱ་དོ་རྩེ་དཔལ། ༨ སྐྱ་ལ་སྐྱིད་ཡོངས་སྐྱ་རིགས་གསུམ་
མགོན་པོ། ༩ སྐྱ་ལ་སྐྱིད་སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་དེས་མཆོན་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱའོ།

སྐྱ་གསུམ་པ། [མངོན]སངས་རྒྱས།

སྐྱ་གསུམ་མི་ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུང་སྐོལ་ལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། གསུང་། ཐུགས་ཀྱི་གསལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་
ཟད་མཐའ་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཚུན་གསལ་པོར་མཁྱེན་ཐུབ་པ་མ་
གཏོགས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་ཞོག །ས་མཐོན་པོར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་རྟོགས་གནང་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

སྐྱ་གསུམ་ཡན་ལག་བདུན་ལྟན། རྒྱ་གར་གྱི་བརྗེ་ཏེ་དབང་གཤམ་པས། ཡོངས་སྟོང་རྟོགས་
དང་ཁ་སྐྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། རྒྱན་མི་ཆད་དང་སྟོང་རྩེས་ཡོངས་གང་འགོག་པ་མེད་
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡ སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་
ཡན་ལག །༢ གནས་ལུས་ཡོངས་སྟོང་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་བའི་ཡོངས་སྐྱ་ནི་ཡོངས་སྟོང་
རྟོགས་པའི་ཡན་ལག །༣ རང་སྤང་གི་ལུས་དང་ཞལ་སྐྱོར་བཞི་སྐྱོར་གྱི་ཡན་ལག །༤ ཟག་
མེད་ཀྱི་བདེ་བས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་གང་བཞི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག །༥ སྟོང་རྩེའི་དབང་གིས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་ནམ་ཡང་གཡེལ་བ་མེད་པ་ནི་སྟོང་རྩེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་
ཡན་ལག །༦ ནམ་མཁའ་མེ་སྟེང་གྱི་བར་དུ་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག །༧
འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པ་ནི་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་
ལག་བཅས་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་སྐྱ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་དང་། ཡོངས་སྐྱ་ལ་ཡན་ལག་

གསུམ། སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་ཡན་ལག་གསུམ་བཅས་ཡོད།

སྤྱུ་གསུམ་ནམ་གངས་བཅོ་ལྔ། སྤྱུ་གསུམ་རེ་རེ་ཞིང་མི་ཟད་བ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྔ་ལྔས་དབྱེ་བས་
ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་བཅོ་ལྔར་སྦྱར། ཐབ་འབྱུང་ཅ་བའི་རྒྱད་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞིང་
གསུང་། ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་སོ། །སྤྱི་ཞིང་དང་གསལ་བ་དང་། མཆན་མ་མེད་
པའི་རང་བཞིན་ནོ། །གསུང་སྤྱི་ཆོག་མིང་གཤམ་ནས་ནི། བཛྲེན་ཅིང་སྤྱིང་བ་ཉིད་གཤམ་ལོ། ཐུགས་
ནི་བསམ་དང་འབྱུ་མེད་པས། འཕྲོ་ཞིང་དཔྱོད་བ་རྣམས་ལས་འདས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྩོད་ལྟོག་
བ་མེད། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་དང་། རང་བཞིན་བཅོས་བ་མེད་པའོ། །འཕྲིན་ལས་མ་
བྱུང་མ་སྤྱེས་པ། ཐུགས་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་མེད། མ་གྲས་གྲས་བ་མེད་པའོ། །འོངས་སྤྱུ་
ལ་ཡང་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས། ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལྔ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ཞིང་ལ་རང་བཞིན་མེད།
གསལ་དང་གསལ་གྱེས་རིག་པས་ཁྱབ། གསུང་ནི་རང་བྱུང་རང་སྦྱང་དང་། སྤྱོ་བ་སྤྱུ་རྣམ་པའི་
འཁོར་ལོ་ལོ། །ཐུགས་ནི་རྒྱན་ཆད་མེད་གཟིགས་དང་། མཁྱེན་པའི་ཅལ་དང་དགོངས་གསལ་
པའོ། །ཡོན་ཏན་མཆན་དཔེ་རྫོགས་པ་ལ། དགོངས་གསལ་མངོན་ཤེས་རྫོགས་པའོ། །འཕྲིན་
ལས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། བྱི་ནད་གསང་བ་རྣམས་འཕྲོས་ཏེ། སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་། རང་བྱུང་ལྔགས་ལས་རྣམ་སྤྱོས་ཏེ། འཁོར་
ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོན། སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་ཡང་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས། ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལྔ་ཡིན་ནོ། །
སྤྱི་ཞིང་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་ལ། གདུལ་བྱ་གང་འདུལ་ལུས་སྤྱལ་པ། གསུང་ནི་ཆོག་སྦྱོར་
ལེགས་པ་ལ། ཆངས་པའི་དབྱངས་ནི་ཡན་ལག་དྲུག ། ཐུགས་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས།
རང་གཞན་དོན་གཉིས་དགོངས་བར་གནས། ཡོན་ཏན་མཁྱེན་བ་རྫོགས་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་
བྱི་ནད་གསང་བ་ཡི། མཛོད་པ་མ་ལུས་རྫོགས་པ་དང་། ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྔར་གནས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་གྱིས་མཛོད་པ་སྟེ་ལོ་རྒྱ་བ་བ་ཆབ་ཆུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
མཆན་གྱིས་བོད་རྒྱལ་དུ་བསྐྱུར་བའི་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱུ་གསུམ་རང་ཤར། བཀའ་བརྒྱད་ཆོས་རྒྱལ་ཅིག་སྟེ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་རྩོད་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་

སྒྲ་སྒྲ་ཆོག་ས་འཆར་བ་སྒྲ་ལ་སྒྲ་དེ་ཡི་དོ་བོ་རང་སེམས་སྒྲ་འཆར་བ་ཡོངས་སྒྲ། ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་སྒྲ་ཡིན་ཞེས་གསུང་།

སྒྲ་གསེང་། དལ་གསོ་ཁམས་གསེང་། སྒྲ་གསེང་དུ་ཕེབས་སོང་།

སྒྲ་གསོ་བ། ཉན་དུ་ཅ་སོགས་བརྒྱངས་ནས་བཞོས་པའི་འདྲ་གཟུགས།

སྒྲ་གསོ་ལ། བོད་དུ་མི་ལ་ཆོས་སྐྱོང་ལྟ་འབེབས་ཞུ་བའི་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སྒྲ་སྒྲ་
གསོལ་ཞུས་ཟེང་།

སྒྲ་བམིལ། ལུས་གང་བའི་ཞེས། ཉ་བཟའ་མཆོད་མ་གཏོགས་སྒྲ་བམིལ་བ་འདུག །

སྒྲ་བསོད། བསོད་ནམས། སྒྲ་བསོད་ཆེ་བ་ལྟ་དང་མཉམ།

སྒྲ་བསོད་རྒྱས། བསོད་ནམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཞེས་སའི་ཆོག་ཏེ་སྒྲ་ཡོངས་སྐྱོད་དབུལ་བ་
ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་སྒྲ་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་རྒྱུན་གང་དགོས་དགའ་ཆེགས་མི་དགོས་པར་
བསམས་པ་ལྟར་བྱུང་བ།

སྒྲ་བསོད་བསྟོ་བ། བོད་གསལ་སྒྲ་བསོད་རྒྱས་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ།

སྒྲ་ལྟམ་མེ། སྒྲ་བཟིང་ཉམས་གསལ་བར་ཤར་ཚུལ། སྒྲ་དེ་རབ་ལྟར་ལྟམ་མེར་བཞུགས་པ། ཆོག་ས་
འདུའི་ཐོག་ལ་སྒྲ་ལྟམ་མེར་ཕེབས་པ།

སྒྲ་གས། འགན་ཅོད་པ་བྲོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཅོད་པ་རྒྱལ་པམ་གྱི་ཆེད་དུ་འཛོག་རྒྱུའི་དངོས་པོའི་
མིང་། རྒྱན་འབྱེད་པ་སྟེ་རྒྱ་དངོས་སོགས་རྒྱན་བཅུགས་ནས་རྒྱལ་པམ་འགན་བསྐྱར་བྱེད་པ།
དཔེར་ན། དེང་སང་མི་ཆོས་མ་ཅང་རྒྱག་དུས་སྒྲ་གས་ཆེན་པོ་བཞག་ཅིང་འདུག །ལྟ་བུལོ། །

སྒྲ་གས་བཞག [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]རྒྱན་འཛོག་པའི་དོན་སྟེ། དཔེར་ན། སྤིང་གི་ཕུ་བྱ་སྒྲུམ་ཅུས་
འབྲུག་མོ་རྒྱག་བཞག་ནས་རྟ་རྒྱག་འགན་བསྐྱར་བྱས་པ་དེད་ལྟ་བུ། སྒྲོར་མོ་དང་རྒྱ་ལོར་སྒྲ་
ཆོགས་རྒྱན་དུ་འཇུགས་ནས་ཅེད་མོ་ཅེ་བའི་ལས།

སྒྲ་གས་པ། དེང་དུས་སྒྲོག་ཅེད་འབྲུལ་ཆས་དང་། ཤོག་བགས་ལ་སོགས་ཅེད་ཆས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་སྒྲོར་མོ་རྒྱན་དུ་འཇུགས་སའི་ཆོང་ར་ཆེན་པོའི་རིགས་ནམས་ལ་ཟེང་། རྒྱག་བཞག་ནས་
ཐ་འབྱེད་ཆེན་པོར་བྱེད་སའི་ཡུལ། དེང་སང་འཛམ་སྤིང་ཤར་ཤར་ལུག་གས་གས་ལ་ཡོད་པ་དཔེར་

ན། མོ་མན་རྒྱལ་ར་དང་། ཨ་རིའི་ཁ་ན་ཐེ་ཁས་ཐེའི་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ར་ལྟ་བུ།
རྒྱལ་ས་ཤོག །འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། རྒྱལ་
ནང་རང་བཞིན་ཅན་སོགས་ཀྱི་ཆོང་ལས་སྤྱི་གཉེར་ཁང་ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་གཉེར་དེའི་ནང་དུ་
རྒྱལ་ས་ཤོག་གི་མ་དངུལ་འཛོག་ཅིང་ཐོབ་ཤོར་གྱི་རེ་བ་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཡིན།
རྒྱལ་ས་ཤོག་ཆོང་ར། རྒྱལ་ས་ཤོག་གི་མ་དངུལ་འཛོག་སའི་ལས་ཁུངས་ཆོགས་པ།
རྒྱང་པ། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་ཟླ།
དབྱེན་སྐད་དུ་shrink ཟེད།
རྒྱང་འཕྲང་། རག་རྒྱུན་གྱིས་དངོས་པོ་སྤྲས་སྤྱང་བྱ་ཡུལ་དང་། འཛམ་རྒྱལ་རྒྱལ་སའི་འཕྲང་དོག་པོ།
རྒྱང་པ། [ཐ་དང་པ]བསྐྱངས་པ། བསྐྱང་པ། རྒྱངས། ཐེད་པ་དང་གསང་པ། དངོས་ཡོད་གནས་
ལུགས་སྤྱང་པ། མི་རན་བསྐྱངས་པ། ཁྲིམས་འགལ་དངོས་རིགས་བསྐྱངས་པ། རློན་ཆ་ནམ་
ཡང་མི་སྤྱང་།
རྒྱང་འཕྲི། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་ཟླ།
དབྱེན་སྐད་དུ་abbreviation ཟེད།
རྒྱང་མིང་། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་ཟླ།
དབྱེན་སྐད་དུ་anonymous ཟེད།
རྒྱང་ཡིག །གནའ་དུས་སུ་རྒྱལ་ཤོག་ཐོན་རྒྱུ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིག་བསྐྱས་ནས་འབྲི་བ་ལ་རྒྱང་ཡིག་ཟེད།
དཔེར་ན། བཟ་ཤེས་ལ་བཟིས། དཀོན་མཆོག་ལ་དཀོན། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡེས། ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །
རྒྱང་རིས། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་ཟླ།
དབྱེན་སྐད་དུ་hidden layer ཟེད།
རྒྱངས། རྒྱང་པའི་རྒྱལ་ཆོག །
རྒྱད། རྒྱད་པ་དང་གཅིག །
རྒྱད་བརྒྱད་པ། གནའ་བོའི་གོས་ཆེན་ཞིག་གི་མིང་།
རྒྱད་ཚུ། རྒྱད་པ་སྟེན་ཀའམ་ཆག་པ།

སྟེང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་ wireless local area network ཟེད།

སྐད་མོ། རང་གི་བྱང་མེད་ཀྱི་སྟེན་མོ།

སྐད་མེད་ཐོག་འཕྲིན། ཐོག་གི་སྐད་པ་མི་དགོས་པའི་ཐོག་རྒྱལ་ས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་གཏོང་བར་
བྱེད་པ་དེ་ལོ།

སྐད་པ་ཐོ། ལྷན་བྱ་དང་། ལྷན་པ་སོགས་ཀོ་འཆེས་ལ་མཁོ་བའི་སྐད་པ་དང་། བལ་སྐད་དང་སྲིན་
སྐད་སོགས་སྟུང་བྱ་དང་སྟུགས་རིགས་འཆེས་པ་ལ་མཁོ་བའི་སྐད་པ། སི་ཤན་དང་སྟོང་སྐད་
སོགས་གོས་ཆེན་དང་། རས་ཆ་བཟོ་འཆེས་ལ་མཁོ་བའི་སྐད་པ་སྟོན་པ་སྟེ་ཆོགས་བཟོ་བའི་
ལག་རྩལ་ལ་ཟེད།

སྐད་ཡོད་བརྟན་འཕྲིན། ཐོག་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་བྱེད། ཐོག་བརྟན་དང་ཐའི་རིག།

སྐད་རིམ། ཐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་ thread ཟེད།

སྐད་པོ། ཆེས་སྐབས་ཐལ་མཆོས་ཀྱི་སྐད་པ་ཆད་པོ།

སྐད་ལས། ཐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་ line ཟེད།

སྐད་ལས་སྟོག་ཉན། ཐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་ wiretapping ཟེད།

སྐད་ལས་མཁྱེགས་ཆད། ཐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟེང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་ line speed ཟེད།

སྐྱེན་མཁམ། [རྟོད་]སྐྱེན་མཁམ།

སྐྱེན་པོ། ① ཀོང་བྱ་སོགས་སྟོད་རྒྱུ་སྤྱི་འཛིན་། ② གཞོང་པ།

སྐྱེན་བྲ། སྐྱེན་པོ་དང་གཅིག།

སྐྱུབ། དམའ་ཤོས་ཀྱི་ས་གནས། སྟོད་ཀྱི་སྐྱུབ། ལུས་ཀྱི་སྐྱུབ་འཕོང་།

སྐྱུམ་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྐྱུམས་པ། བསྐྱུམ་པ། སྐྱུམས། ① བད་དུ་འཇུག་པའི་ཐུག་པ། ཀྱང་ལག་ཚུར་

བསྐྱམས། བརྒྱུ་བསྐྱམ་བདེ་པོ་འདུག། ② སྒྲ་བ། སྒྲ་ཆ་སྐྱམ་པ། བསམ་འཆར་བསྐྱམས་ནས་
མི་ཡོད་པ།

སྐྱམས། སྐྱམ་པའི་སྐྱལ་ཆོག།

སྐྱའི་སྐྱོ་བསང་པ། སྐྱོན་དུས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་པོ་བྲང་གི་བྱི་ལ་ཐོན་ནས་
འགྲོ་བའི་གོ་སྐབས་ཉུང་ཞིང་། པོ་བྲང་ནང་དུ་ཡང་ལས་དོན་མང་པོ་ཡོད་པའི་བར་གསེང་ལ་
ངལ་གསེང་གོ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་རྒྱུ་གར་སོགས་ཅེད་སྐྱའི་རིགས་འབྲུབ་སྐྱོན་བྱེད་
མཁན་ཡོད་པར་སྐྱའི་སྐྱོ་བསང་བ་ཞེས་དབུ་འཁོར་ཞུ་མཁན་ཡོད་པ་དེར་ཟེད།

སྐྱའི་བཀོད་པ་བསྐྱུས་པ། དགེ་བའི་གཤེན་གཉེན་སོགས་དམ་པའི་སྐྱེ་བུ་རྣམས་ཤི་བའི་ཞེ་སའི་
མངོན་བཛོད།

སྐྱའི་སྐྱོན་མེད་པའི་དཔེ་བྲང་བཞི། དཔེ་བྲང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་གས་ཤིག་སྟེ། སྐྱལ་སྟེ་བ་དང་
གནག་བག་མེད་པ་དང་། སྐྱལ་མཛེས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མིག་རྣག་པོ་
རིགས་སོགས་རྗེ་མས་གཙང་བ་དང་། རྒྱས་སོགས་མ་བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས་བྱི་
དོར་བྱས་པ་འབྲ་བ་བཅས་བཞིའོ།

སྐྱའི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་བའི་དཔེ་བྲང། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྲང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་
གསེས་ཤིག་སྟེ། ཡངས་ཤིང་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་བྱིར་སྐྱའི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་
བཟང་བ་སྟེ་སྐྱེ་ཁྱོན་ཆེ་བ།

སྐྱའི་རྒྱ་མ། མངའ་རིས་ལ་དྲགས་ཀྱི་སྐད། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱའི་མཛོད་རྗེས་ཞེས་བཛོད་པ་དེ་ཡིན།
སྐྱའི་སྐྱགས་མཁན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྐྱམ་པོ་སོགས་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་ཆང་མར་བཙན་པོའི་
སྐྱེ་རིམ་བྱེད་མཁན་གྱི་བོན་པོའི་སྐྱགས་མཁན་དེ་ཡོད་པ་ལ་ཟེད།

སྐྱའི་ཆེ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དོར། དེ་སྐྱོན་བོད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱལ་ཆེ་ལག་དང་། དཔོན་རིགས་གོ་གནས་
མཐོ་གས་རྣམས་ལ་ཆེ་ཉནས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད་པ་སྟེ། མངའ་ཁ་ཞུ་མཁན་སོགས་
སྟེབས་ཆེ་ཐོག་མར་མཐོན་གཉེར་དང་། གསོལ་གཞིམས་བརྒྱད་ནས་སྐྱུན་སེང་ཞུ་དགོས་པ་
དང་བྱི་ལ་པེབས་སྐྱོད་སྐབས་སྐྱེ་འཁོར་རིམ་པ་མཐོ་དམན་མང་པོ་མཉན་དུ་བྱིད་པ། མངའ་

དར་འབྲུལ་སྐབས་མགོན་གཉེར་ལ་འབྲུལ་བ་ལས་གསོལ་ལྷོག་སྟེང་དུ་འབྲུལ་མི་ཆོག་པ། ཕྱིར་
ཐོན་སྐབས་གོམ་བ་ཕྱིར་འགོས་གསུམ་ཙམ་ཡོང་ནས་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཆོན་དགོས་པ་
སོགས་ཡོད། དེ་ལྟེང་ཆེ་ཉམས་རྣམས་མེད་པར་མཉམ་ཚུང་གི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་དོན།
སྤྱི་ཉེར་སྤྱད། རྒྱུ་དུ་མེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་དངོས་རིགས་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་སྤྱུལ་རྣམས་ཀྱི་ན་
བཟའ་དང་། མཆོད་པའི་ཡོ་བྲང། བཞེས་སྤྱད། བྱི་ཤོག་དང་། སྤག་ཆ་སྤྱུ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ།
སྤྱི་ཉེར་རྣམ་འཕང་ཅན། ཅ་ཆེའི་སྤྱ་བརྟན་ལོ་རྒྱས་ཡུན་རིང་ཡོད་པ་དང་ཕྱི་ལ་གྲུར་མི་ཆོག་པའི་
རིགས།

སྤྱི་སྟོབས། གཟུགས་པོའི་སྟོབས།

སྤྱི་ཐེག་ལ། ས་པོན་ནམ། ལུ་བ།

སྤྱི་མདོག་། ལུས་ཀྱི་ཁདོག་། སྤྱི་མདོག་དཀར་པོ། སྤྱི་མདོག་ནག་པོ།

སྤྱི་ན་ཆོད་ཆེས་ཆེར་སློན་པ། དགྲུང་ལོ་ཏ་ཅང་མཐོན་པོར་ཤེས་ཐོན་པ་སྟེ་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་
ཡོལ་ཐོན་པ།

སྤྱི་རྣམ་འབྲུར། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ། གསུང་སྐད་གསང་ཞིང་སྤྱི་རྣམ་འབྲུར་སྣམ་པོ་ཞིག་འདུག །

སྤྱི་གནས་བདུན་མཐོ་བའི་མཆོན་བཟང་། བཟའ་བཏུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱིན་པས་ཕྲག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱ་བ་
བཞེ་དང་། ཕྲག་གོང་གཉིས་དང་། ལྷག་པ་སྟེ་བདུན་རྣམས་ཤས་ཁེངས་པ།

སྤྱི་ཕུལ། [རྟིང་]རྟོ་བའི་ཞེས།

སྤྱི་འཕྲིན་ལས། སྤྱི་མཛད་ཕྱིན་ནམ་སྤྱོད་པ།

སྤྱི་ཆོགས། ལུས་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས།

སྤྱི་ཚུགས། ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས། སྤྱི་ཚུགས་མཛེས་ཤིང་འཆོམས་པ། སྤྱི་རུས་ཚུགས་དབངས་
མཐོ། སྤྱི་ཤ་ཚུགས།

སྤྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས། མཆོན་དང་དཔེ་བྲང།

སྤྱད། སྤྱར་བའི་སྤྱལ་ཆོག །

སྤྱར་འདེབས། སྤྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་རྣམས་མེད་པ་དང་། བཟང་པོ་

ནུས་པ་དན་པར་བཅོས་པའི་སྒྲིབ་ཆིག །ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས། དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱར་
འདེབས། བདེན་བཞི་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ། མིང་གི་ནུས་གངས་ལ་བརྒྱད་བཀག་དང་། བྱིན་
ཅི་ལོག་བཛོད་པ། འབྲུ་ཆིག །མཚང་ཤོད། ལོག་སྐྱབ། ལོག་འདྲེན་ཆིག་ལོག་སྐྱ་བཅས་སོ། །
སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ། བསྐྱར་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ནུས་པ་ཡོད་པ་མིན་པའམ་མེད་པར་འཛིན་པ།
སྐྱར་འདེབས་སྒྲིབ་འདོགས། ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་སྐྱ་བ་དང་། སྒྲིབ་ཆ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ།
སྐྱར་འདེབས་བྱེད་པ། སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ་རྒྱ་བཏགས་ལ་བ་པའམ་དན་སྒྲིབ་བྱེད་པར་གོ།
སྐྱར་བ། ① [ཐ་དད་པ]བསྐྱར་བ། བསྐྱར་བ། སྐྱར། ② གཞན་ལ་འབྱེད་རྒྱ་འཛུལ་བ། དག་ལན་
སྐྱར་བ། ཡིག་འཕྲིན་བསྐྱར་བ། མཁའ་ལམ་ནས་སྐྱར་བ། དུའལ་བསྐྱར་བ། ③ སྒྲིབ་པའམ་
འགོད་པ། དབང་བསྐྱར་བ། ལས་འགན་བསྐྱར་བ། ④ ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་ཡིན་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་ཆར་བཅིས་པའི་སྒྲིབ་ཆིག །བདེན་དོན་ལ་སྐྱར་བ་མ་འདེབས།
སྐྱར་བ་འདེབས། དམའ་འབེབས་བཏང་།
སྐྱར་བ་ཟེ། གོང་ལ་ཁྱུ་གཉིད་བྱེད་པ།
སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་སྐྱར་བྱེད། སྐྱར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་དན་གསེས། མཐོང་ཐོས་དོགས་
གསུམ་མེད་པའི་དགེ་སྒོར་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ།
སྐྱལ། སྐྱལ་བའི་སྐྱལ་ཆིག །
སྐྱལ་ལྷག །① སྐྱལ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་ཆོན། ཏ་ལ་སྐྱལ་ལྷག་བཞུས་པ། ② སྐྱལ་མ་དང་ལྷག་འདེབས་ཏེ།
དངོས་སུ་ལག་ལེན་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆིག་གམ་ཐབས་ཤེས། ལས་དོན་འདིའི་སྐྱར་ལ་སྐྱལ་
ལྷག་ཐེངས་མང་བཏང་བ།
སྐྱལ་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིབ་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་drive ཟེ།
སྐྱལ་ཆས་འདེམས་པ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིབ་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་select drives ཟེ།

སྐལ་བདེ། ལས་དོན་སྐལ་སྐྱ་བ། ཏ་བཟང་ཞོན་བདེ། མི་བཟང་སྐལ་བདེ།
སྐལ་འདེད། སྐལ་མ་འདེབས་པ་སྟེ་ལག་ལེན་བསྟར་བར་སྐལ་ཞིང་འདེད་པ། ཁལ་ལུལ་སྐལ་འདེད་
པ། བཅན་ཤིང་གིས་སྐལ་འདེད་བྱེད་པ། དཔེ་ཆ་འདི་བཞིན་བཅུ་དགོས་ཞེས་པའི་སྐལ་
འདེད་ཡང་ཡང་བྱས་པ།
སྐལ་འདེད་བྱ་རེས། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་driver ཟེད།
སྐལ་འདེབས། སྐལ་ལྷག་བྱེད་པ། ལས་འགན་འབྲུལ་འབྲུལ་བསྐྱབ་རྒྱར་སྐལ་འདེབས་བྱེད་པ།
སྐལ་བཟ། བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གོ་བྱེད་ཀྱི་བཟ། སྐལ་བཟ་དང་ལེན།
སྐལ་སྟེལ། ཡར་རྒྱས་དང་བྱུང་བའདུག་གཏོང་བ།
སྐལ་བ། [ཐ་དད་པ]བསྐལ་བ། བསྐལ་བ། སྐལ། ① བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། གསལ་འདེབས་པ།
འག་ལེན་བྱེད་པར་སྐལ་བ། ཁུར་སེམས་སྐལ་བ། བན་གྱིས་སྐལ་བ། ཁལ་ལུལ་སྐལ་བ། ②
སྟོན་པ་དང་ཆོས་པ། ཟེང་འཇུག་བསྐལ་བ། རྒྱ་ཁོར་གྱིས་སེམས་བསྐལ་བ། ལྷ་འདྲེས་རྒྱུད་
བསྐལ་བ།
སྐལ་བྱེད། ①བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཞིག ། ②[མཛོན]ལྷག་ཆན་ནམ། ཏ་ལྷག །
སྐལ་མ། གློ་སེམས་སྟེད་ཐབས་དང་། བྱ་སྟོན་དངོས་སུ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་མིང་། བན་ཆུན་སྐལ་མ་
གཏོང་རེས་བྱེད། དེ་ག་ཐོག་ནས་སྐལ་མ་འདེབས། མོས་མཐུན་དགོས་ལུགས་ཀྱི་སྐལ་མ་ཡང་
ཡང་བཏང་བ་ཡིན།
སྐལ་ཆོག །མི་གཞན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་སྐལ་བའི་ཆོག་སྟེ། སྤྱིར་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱེད་ཆོག་ལ་
འཇུག་པ་དང་། སྐབས་འགར་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཐ་མི་དད་པ་ལ་འཇུག་
པའང་ཡོད། སྐལ་ཆོག་གི་རྩིས་སུ་ཆོག་གྲོགས་ཅིག་དང་། ཞིག །ཤིག །དང་སྐྱ་སོགས་སྤྱར་བ་
སྟོན་ཅིག །གྱིས་ཤིག་ལྷ་བྱ་སྐལ་ཆོག་ཆོག་གྲོགས་དང་ཐུན་པ་ཡིན་ཞིང་། དང་སྐྱ་ལ་ནི་སྟོས་
དང་མཐོང་གི་རེད་ལྷ་བྱ་སྐལ་ཆོག་གི་མཐར་གཏམས་དག་སྟོན་པའི་དང་སྤྱིར་བྱེད་སྤྱར་བ་ཡིན།
ཅིག་ཞིག་ཤིག་དང་། མར་སྟོན། མར་སྟོན་ཤིག །མར་སྟོན་དང་ཁོས་འབྱེད་ཡོང་། མིག་གིས་

ལྷོ་ས། མིག་གིས་ལྷོ་ས་ཤིག ། མིག་གིས་ལྷོ་ས་དང་མཐོང་གི་རེད།
སྐུལ་གཞུང། སྐུལ་དུས་ཁལ་འུ་ལག་སོགས་སྐུལ་བའི་གཞུང་ཁ།
སྐུལ་སྒྲོང། སྐུལ་མ་བྱས་ནས་བཙོན་སེམས་དང་དར་སེམས་སོགས་སྒྲོང་བ། དབྱིན་སྐད་དུ་acti-
vation ཟེད།
སྐུལ་སྒྲོང་སྒྲེ་ཁིད། སྒྲོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྒྲེ། དབྱིན་སྐད་དུ་boot start ཟེད།
སྐུས། སྐུ་དང་ཡིས་ཀྱི་བྱེད་སྐྱ་གཉིས་གཅིག་བསྐྱས་པའི་ཆིག ། དཔེར་ན། སྐུ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ཞེས་པ་ལ། སྐུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཞེས་བསྐྱས་ལྟ་བུ།
སྐུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ། སྟོན་པས་སྐུས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་བྱི་བ་བྱིས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པའི་མདོ། དཔེར་ན། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལྟ་བུ།
སྒྲེ། མཛིང་བའམ་མགོའི་རྟོན། སྒྲེ་འཆུས་འདུག ། སྒྲེ་འཆིར་བཀྱང་ནས་བསམད། སྒྲེ་བྲེགས་པ། མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་ལ་མཁྱེད་དང་། མཁྱེད་ལ། མགོ་རྟོན། མགོ་སྟེགས། མགོ་འཛིན། མགྱིན་པ། ཨོག་
གོང་བཅས་སོ། །
སྒྲེ་ཀྲོག་ཀྲོག ། མཛིང་བ་ཡོན་པོ།
སྒྲེ་ཤོང་ཤོང། སྒྲེ་ཡར་བསྐྱེདས་པའི་དབྱིབས། སྒྲེ་ཤོང་ཤོང་བྱས་ནས་ལྷ།
སྒྲེ་བཀག ། [[ཡུལ་]སྒྲེ་བསྐྱམས།
སྒྲེ་དཀྱིས། སྒྲེ་ལ་དཀྱི་བྱའི་སྒྲུམ་རས་སོགས།
སྒྲེ་བཟ་དགོན་པ། དུས་ནམ་བཟབ་དང་། ཁྲ་མ་སུས་བཟབ་སོགས་མ་གསལ། དགའ་ལྡན་རབ་རྒྱས་
སྒྲིང་གི་དགོན་ལག་ཡིན་ཟེད། བྱའ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་
རང་སྒྲོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒྲེ་ཁྱེར་ཞགས་འཛེད། བན་དུ་རེའང་དོན་དུ་རང་གིས་རང་ལ་གཞོད་སྒྲེལ་བ།
སྒྲེ་འཁོར། ① སྒྲེའི་རྒྱན། ② གོས་ཀྱི་མཛིང་སྒྲོད།
སྒྲེ་སྒོ་གཡོག་རྒྱུའི་ཁྲིམས་ཆད། གནའ་དུས་སུ་སྒྲེ་སྒོ་གཡོག་པའི་ཁྲིམས་ཆད་ཅིག །

སྒྲེ་སྒྲོང་། ① ཏཱ་ལའ་སོགས་ཀྱི་མཛེང་བར་གཡོག་བྱེད་དམ་སྒྲོབ་བྱེད། ② སྒྲེ་རྒྱ།
སྒྲེ་ཟླ། འཕྲོག་ཁུལ་དུ་གཡལ་ལུག་སོགས་འཆར་ཅན་གྱིས་གསད་མཁན་ལ་སྒྲེ་ལུག་ཟེར། དེ་ལ་
གཡལ་ལུག་སོགས་བསད་པའི་ཟླ་ཆ་ལ་སྒྲེ་ཟླ་ཟེར།
སྒྲེ་རྒྱ་སྒྲུང་ལེན། སྒྲོས་ཤེལ་གྱི་མགུལ་རྒྱ་ཏེ། སྒྲུང་ཞེས་པ་རྩལ་གྱི་མིང་ཡིན་ཅིང་། སྒྲོས་ཤེལ་
གྱིས་རྩལ་ལེན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།
སྒྲེ་མགུལ། སྒྲེའི་ཞེས་པའི་འཕྲོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག །
སྒྲེ་འགག། སྒྲུང་དུ་འཆིབས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲེ་ནད་ཅིག །
སྒྲེ་འགྱིས། རོག་གི་སྒྲེའི་མགུལ་ཐག་ལ་ཟེར། རོག་ཞེས་པ་ནི་འབྲི་གཡལ་དང་འོར་གྱི་མིང་གཞན་ཞིག །
སྒྲེ་གཙོད་སྒྲུམ་གཏིག། སྒྲེ་གཙོད་དགོས་སམ་སྒྲུམ་གཏིག་གི་ཡིན་ཞེས་བཅན་ཤིང་། དཔེ་འདི་ལྟ་བུ་
ཆོས་འབྲུ་ཆ་གསུམ་བཟུང་སྟེ་བཙོར་ནས་ཁའི་མཆིལ་མ་སྒྲུག་དུ་བཅུག་པའི་ཅིང་མོ་ནས་བྱུང་།
སྒྲེ་ལྷེབས། སྒྲུང་གྱི་གོ་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།
སྒྲེ་གཙོད་ཁྲིམས་ཆད། གནའ་བོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནད་ཉེས་ཅན་སྒོག་སྒོག་བཏང་སྐབས་སྒྲེ་བཅད་
ནས་བསད་པའི་མིང་།
སྒྲེ་གཙོད་སྒྲེགས་བྲ། གནའ་བོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྒོག་ཆད་བཅད་དུས་སྒྲེ་བཅད་པའི་སྒྲེགས་
བྲུ་ལ་ཟེར།
སྒྲེ་ཆ། སྒྲེའི་རྒྱ་ཆ།
སྒྲེ་ཆས། སྒྲེ་རྒྱ།
སྒྲེ་མཛེང་། སྒྲེའི་མདུན་རྒྱ།
སྒྲེ་སྒྲིང་སྒྲིང་། སྒྲེ་མཁྱིན་བྲེན་ནས་ཐད་ཀར་རྒྱོད་འགུལ་གྱི་ནམ་པ། སྒྲེ་ཁྲུང་ནད་ནས་སྒྲེ་སྒྲིང་སྒྲིང་
བྲས་ནས་ལྟ་གི་འདུག །
སྒྲེ་སྒྲིང་། ཞལ་མདུད་འོག་གི་ཀོང་དོང་།
སྒྲེ་སྒྲིང་ཅ་ར་ཁྲུང་། སྒྲོག་རུས་གཡལས་གཡོན་གཉིས་བར་གྱི་སྒྲིང་ཆའི་མིང་སྟེ། བཟ་འབྲུམ་པས་
མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། སྒྲེ་སྒྲིང་ཅ་ར་ཁྲུང་ནི་སྒྲེའི་མདུན་གྱི་སྒྲོག་རུས་

གཉིས་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་དེའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཅ་ར་ཞེས་པའི་སྐད་ཅོན་ལ་བཤད་པ་བྱས་པ་ནི་མ་
མཐོང་ངོ་། །

སྟེ་བཏགས། སྟེ་ཆུང་ཡང་ཟེར། སྟེར་བཏགས་ཤིང་བྱང་དུ་དབྱང་བའི་གཡུ་བྱར་སྟེས་ཤེལ་སོགས་
ལས་བྱུང་བའི་བྱང་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཞིག །དེ་ནི་དུས་ཆེན་སོགས་དགའ་སྟོན་སྐབས་དབྱུས་
ཁུལ་གྱི་བྱང་མེད་གཟབ་མཆོར་སྐབས་སྟེས་སྟོལ་ཆེ།

སྟེ་ཐག །དུང་འཕྱེའི་སྟེ་ལ་འདོགས་པའི་ཐག་པ། སྟེ་ཁྱི་ལ་སྟེ་ཐག་བརྒྱབ་ནས་བཏགས་འདུག །

སྟེ་ཐིག །ཁྱི་དང་ཕུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེ་ལ་མཛེས་རྒྱ་དུ་འདོགས་རྒྱ་ཞིག །

སྟེ་འདོགས། ① སྟེ་ཐག་པས་འདོགས་པ། ② སྟེ་ནས་འདོགས་བྱེད། ③ སྟེ་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱ་ཆ།

སྟེ་འདོད་ལྷ་བ་མི་འདོད་པ། དངོས་པོའི་ཁེ་བན་དེ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་
དགོས་པའི་ལས་འགན་ཁུར་འདོད་མེད་པ་ལྟ་བུའི་གཏམ་དཔེ།

སྟེ་བསྐྱམས་སྟོག་གཅོད། ཐག་པ་གང་དུང་གིས་སྟེ་བཅིངས་ནས་སྟོག་གཅོད་པ།

སྟེ་ཅུ་ཅན། སྟེ་ལ་ཤ་ཅུ་ཆུང་ཅུ་ཅུ་མ་དང་འབྲ་བ་ཡོད་པ།

སྟེ་པང་། བོར་པ་སོགས་དཀྱག་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་པང་ལེག

སྟེ་པའི་སྟགས་ཁང་། འདི་ལ་སྟེན་སྟོག་དགོན་པ་དང་། སྟེན་སྟོག་སྟགས་ཁང་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་
བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༡༥ལོར་ཨ་ཀོང་སྟགས་པ་དཔལ་ཆེན་དང་། བ་བཙོང་སྟགས་
པ་རྣམས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་བཏགས། དེའི་གོང་ན་གནའ་སྟེ་ལོའི་དུས་ནས་སྟགས་ཁང་འདི་ཆགས་
འཛིག་ཐེངས་མང་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པར་འདྲ། བྱུང་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་
བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཁྱི་ཀ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟེ་ཕུག །འཕྱོག་ནང་དུ་རྒྱ་དུ་འཆར་ཅན་གྱི་གཡག་ཕུག་སོགས་གསལ་མཁན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན་གྱི་མིང་ཡིན།

སྟེ་ཕུག །དབྱུས་སྐྱད། གཡུ་བྱར་སོགས་ཀྱི་སྟེལ་པའི་སྟེ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ལ་གོ །དབྱུས་གཅོང་
ཁུལ་གྱི་བྱང་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་སྟོན་རྒྱ་ཆ་ཞིག །

སྟེ་ཕྱེང་། མགུལ་དུ་གདགས་རྒྱའི་རྒྱ་ཆ།

སྐྱེ་བལ། ལུག་གི་སྐྱེ་འི་སྤྱ།

ཕྱེ་ཕྱེལ། གསར་ཉེས་སྒོ་ཐུགས་དེ་སྒར་ཡོད་པ་ཞིག་གི་སྒོ་ལ་འདྲེགས་པའི་མིང། འདྲ་བའོ་ཕྱེ་ཕྱེལ་
ཡིས་རྩ་སར་བཏང་།

སློེ་འབྲུར། ① ར་ཁོག་སློེ་འབྲུར། ② སློེ་བྱང་བྱང།

སྒྲེ་མ། མགོ་དང་བྲང་ཁོག་བར་གྱི་ཆ་དེ་ལ་སྒྲེ་ཞེས་ཟེར་བས་དེར་མཆོན་སོགས་སོག་བ་ལས་བྱུང་
བའི་མ།

སྒྲིལ་མེད་ལྷན་། རྒྱུན་ལགས་ཞིག་གིས་སྒྲིལ་མེད་ཀྱི་ལ་ན་ཟུག་ཐོན་པའི་མིང་།

སྒྲེ་ཙོང་། སྒྲེ་ཙོང་དང་གཅིག །

སྒྲེལ་བྱེད་། ① སྒྲེལ་བྱེད་བྱེད་། ② ལུས་པོ་རིད་པ་ལས་རྒྱད་པ་།

སྒྲེ་ཆེ་གསལ། སྒྲེ་ཆེ་རྒྱ་སྒྲེ་ཆེ་གསལ། སྒྲེ་ཆེ་གསལ་འཕྲུལ་བ།

ཕྱི་ཆེ། ཕྱི་ཆེ་ནག་པོ་ཡང་ཟེད། རྩོ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུད་མོགས་ཡུངས་ནག་དང་འདྲ་བ་
རེ་ཆོ། ལྷ་ས་བས་གཞན་སྤངས་དང་རྟོག་པ་ལ་མཁུ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྟོན་སྟེ་ས་དང་། ལྷ་ག་
མོ། ཡུངས་ཀ་ད་རྒྱལ་པོ། ལྷ་མིན་མོ་བཅས་མོ། །ཡང་ན།

སྒྲེལ་མཆིང་ཐག་པ། མི་དང་དྲུད་འཁྲོག་སོད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲེ་སྒྲོམ་གྱི་དེ་ཅིག །

སྒྲེ་ཡོན། སྒྲེ་ཁྱོག་ཁྱོག། ཁྱིའ་ཕྱིའ་ནས་སྒྲེ་ཡོན་ཕྱིར་གྱུར་སོང་།

སྒྲེ་གཡུ། བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲེ་ལ་གཡུ་བཏགས་པ་ལ་ཟེད།

སྒྲེ་ཡིང་མཆོ། བོད་རང་སྐྱོར་སྐྱོར་ས་ཀྱི་འཕུལ་ཆ་ཐོང་གི་སྟོ་བྱུང་དུ་ཡོད།

སྒྲེ་ཤིང་། བཀའ་ཤིང་།

ཕྱི་ལོ་ བཟེ་བྱུང་སོགས་རེན་པོ་ཆེའི་རིགས་པ་རྒྱས་པའི་སྐོར་བྱ་བ་གྲི་མིང་སྟེ། ལྷ་ཡི་སྐོར་བྱ་བ་ནང་གི་
སེམས་ཞེས་པ་དེ་དང་དོན་པཅིག་ཡིན།

སྒྲིག་ ། ལྷ་ས་པེ་ཕུ་གྲོ་པར་ཆད་གྱི་དོན་ལྷ་གོ་བའི་སྒྲིག་དང་གཅིག་ །

སློབ་ཆེན། གླེང་བོད་ཀྱི་ནལ་ཅིས་ནང་སློབ་ཅིས་ཞེས་པའི་ནང་མི་སོ་སོའི་རང་བོ་ནས་ཅིས་པའི་
ལོ་ག་ནང་ད། ༡༥་༣་༢་༦་༡་༢་༣་༤༥་༩་༢་༡༠༩་བཅས་ལ་སློབ་ཆེན་ཞེས་རང་གི་ཆེ་སློབ་དང་།

རྒྱ་ལོར། བ་མ། ཉེ་འབྲེལ་བཅས་ལ་བར་ཆད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་བརྒྱུག་ཐབས་སྐོར་
བཤད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
སྒྲིག་ཤིང་། སྒྲིག་ཤིང་ཁམས་བ་སྟེ། རུས་ཁམས་འབྱུང་བ་ཤིང་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གང་གི་ཁྱད་
ཉག་ས་ནི། སྐད་ཆ་བཤད་པའི་ཆེ་གྲེ་བ་འདར་བའི་སྐྱ་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་གོ།
སྒྲིག་སྟེ། སྐོ་མདོག་ཁམས་སེར་དང་། ཀང་བ་དང་མཚུ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ། སྒྲེར་མོའི་བར་སྒྲེལ་སྒྲི་མོ་མེད་
པ། རུས་རྒྱན་ན་ཐང་གི་འབྲུ་དང་རྒྱའི་ནང་གི་ཉ་སྒྲིག་ནམས་ཟ་བའི་བྱ་ཞིག།
སྐད་ལུང་། ལུལ་ཞིག་གི་མིང་།
སྐད་སྐབས། སྐད་པའི་མཆེན་སྟེ། སྐད་སྐབས་བྱེད་པ།
སྐད་དཀྱིས། སྐད་པར་དཀྱི་བྱའི་མིང་།
སྐད་འཁྱོག། ① སྐད་པ་འཁྱོག་པོ། ② རྒྱ་སྐར་ཞིག།
སྐད་གྲི། འཁྱོག་པ་ནམས་ཀྱིས་སྐད་ཏུ་འཛོངས་པའི་གྲི་རིང་པོའི་མིང་ཡིན།
སྐད་བྱུག། སྐད་པའི་བྱུག་ཆ།
སྐད་ར། སྐད་པ་བཏགས་ནས་བརྒྱུང་བའི་བྱུའི་ར།
སྐད་ཆིངས། སྐར་གས།
སྐད་འཆིང་། སྐད་ཆིངས་དང་གཅིག།
སྐད་ཉག། སྐད་པ་ཉག་ཉག།
སྐད་ནད། ① སྐད་པ་ན་བའི་ནད། ② བྱད་མེད་ཀྱི་ཆ་མཆན།
སྐད་ནད་ཅན་མ། [མདོན]བྱད་མེད་ཆ་མཆན་ལྡན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་།
སྐད་པ། ① རུས་ཀྱི་སྐད་པ། དར་གྱི་སྐར་གས་སྐད་པར་འཆིང་། འཁྱར་བའི་རྟོག་ཁྲིས་སྒྲི་དྲགས་
པས་སྐད་པ་འཆུས་འདུག། [སྐལ་ཆོགས་འཆུས་ནས་སྐད་པ་གྲུག་གྲུག་བྱས་འདུག།] མིང་གི་
ནམ་གངས་ལ་སྐར་གས་ལུལ་ལོ། ② བར་མཆེན་སྟེ། རི་སྐད་ལ་ལམ་ཐོན་ཞིག་འདུག།
སྐད་པ་བྱུག་པ། ཆ་མཆན་འབབ་པ།
སྐད་ཐ་མ། [མདོན]མཛེས་མ།

སྒྲིབ་མེད་མ། [མངོན]མངོན་མ།

སྒྲིབ་ཆིག་ས། སྒྲིབ་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱས་ཆིག་ས། ལྷག་མཆོང་སར་མ་མཆོངས་ན་མའི་སྒྲིབ་ཆིག་ས་
བྱད་ཡོང།

སྒྲིབ་ཆིག་ན། ① ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆིག་ལ་ན་རྒྱག་ཐོན་པའི་དོན། ② ལུས་མའི་པལ་སྒྲིབ་བྱ་བྱད་མེད་
ཆུ་མཚན་ཡོང་བ་ལ་སྒྲིབ་ཆིག་ན་ཞེས་ཟེད།

སྒྲིབ་གཟེད། ད་ཕྱི་མགོ་ལ་ལག་པ་རྟེན་བ། ལག་གཉིས་སྒྲིབ་གཟེད་བྱས་ནས་སྒྲོ་ཁར་ལངས།
སྒྲིབ་རྒྱ་ཆབ་མ། ཀོ་ཐག་ཞིང་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཕྱི་ནང་རིམ་པ་གཉིས་པགས་པའི་ཕྱི་རྩེན་དམ་ཀོ་བ་
དམར་པོ་དང་། བར་ཀོ་སྒྲུ་ཅན་སྒྲེ་གཅིག་ལ་ཆ་མགོ་ཡོད་བ། འགྲོག་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲིབ་རྒྱ་གི་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱས་ཡོད་པ་རེད།

སྒྲིབ་རྒྱས། སྒྲིབ་པ་འཆིང་བྱེད།

སྒྲིབ་རྒྱས་རྒྱ་མ། བཏགས་ནས་བཟོས་པའི་སྒྲིབ་ཆིངས།

སྒྲིབ་རྒྱས་བསྐྱས་མ། བསྐྱས་པའི་སྒྲིབ་རྒྱས།

སྒྲིབ་ལུང་། སྒྲིབ་པའི་ལུང་ཐག་གས་ཨ་ལོང་།

སྒྲིབ་ལེགས་མ། [མངོན]① བྱད་མེད་མངོན་མ། ② ལྷའི་བྱ་མོ།

སྒྲིབ་སོ། སྒྲིབ་པའི་ཐད། མདེལ་ཅེ་སྒྲིབ་སོར་པོག་བ། ཐག་པ་སྒྲིབ་སོར་བཏགས་བ།

སྒྲིམ་ནད། བྱད་མེད་དར་མ་ཆུ་མཚན་ལུན་རིང་མི་འབབ་པས་གཟུགས་པོ་རིང་པ་དང་། གདོང་ལ་
ཤ་ཁབས་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ནད་གཞི་ཞིག །

སྒྲིམ་བ། ① [ཐད་དང་པ]བསྐྱམས་བ། བསྐྱམས་བ། སྒྲིམས། རྒྱན་པའམ་གཤེར་ཆ་མེད་པར་བཟོ་བ།
གྲིབ་མར་སྒྲིམ་བ། ཉི་མར་སྒྲིམ་བ། མེར་སྒྲིམ་བ། ཁྱོད་ཆས་སྒྲིམ་བ། གཞའ་ཆེན་སྒྲིམ་བ། ②
རིང་པོ། གཟུགས་པོ་སྒྲིམ་བ།

སྒྲིམ་པོ། རིང་པོ་འམ་ལུས་ཤ་ཤོར་བ། རྒྱན་སྒྲིམ་པོ། གཟུགས་པོ་སྒྲིམ་པོ།

སྒྲིམ་བྱེད། མགོ་དེབ་བ། མིག་གཅིག་ནས་མཆི་མ་འཛག་བ། རུལ་མང་། རྒྱག་བྱ་བྱེད། སོ་སྒྲུ་
འཆར། མཛིང་པ་རེངས། བཤང་ཁ་ལ་སྒར་མོས་འཆང་ཞིང་བྱ་ཞོ་མི་འཐུང་།

སྒྲེམ་བྱེད་མདུག་ ལྷ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་གི་མདའ་ལྷའི་གྲས་ཤིག །

སྒྲེམ་བྱེད་མ། ཐན་པ་གཏོང་མཁན་གྱི་འབྲེ།

སྒྲེམ་ས། སྒྲེམ་པའི་སྐྱལ་ཆིག་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག །

སྒྲེའི་གཏུ། བོད་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཆོའི་གཟབ་སྒྲོས་མགུལ་རྒྱན་གྱི་གཏུ་འདི་ནི་གསེར་དཔུལ་གྱིས་
བཅོས་ཤིང་། ངོས་ལ་གཏུ་སོགས་ཀྱི་བྲ་བཏབ་པ། ལུ་ཉིག་དང་གཟི་སོགས་བསྟར་ལ་བརྒྱས་
ནས་ལུང་ཐག་བྱས་པ་ཞིག །

སྒྲོ། དམིགས་བསལ་དུ་ཁྱི་ལྷགས་ཐག་གིས་བྱར་པ་ལ་བཏགས་པའི་དོན། ཁྱི་སྒྲོ་བཞིན་འདུག ཁྱི་
དེ་སྒྲོས་དང་། ངས་ཁྱི་བསྒྲོ་དགོས། ལུ་བྲ།

སྒྲོ་སྒྲོ། མ་ལེ།

སྒྲོ་ཁྱི། དུས་རྒྱན་སྒྲོ་ཡི་ཅ་ལ་བསྒྲོ་ནས་འབྲོག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཅན་སྦྱང་དང་རྒྱུ་མ་སོགས་སྦྱང་
མཁན་ཡིན།

སྒྲོ་ཐག། འབྲོག་པའི་ཁྱི་སྒྲོ་ཆས་ཀྱི་ལྷགས་ཐག་དང་། ཁྱིས་པ་འབྲོ་མ་ཐུབ་སྟེན་ལ་ཐག་པས་སྒྲོ་པའི་
ཕྱོལ་ཡོད་ལྟར། འདི་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བྱུང་།

སྒྲོ་བ། [བྲ་བྱེད་ཐ་དད་པ་]དམིགས་གསལ་དུ་སྒྲོ་ཁྱི་བྱར་པ་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག ཁྱི་སྒྲོ་བ།
སྒྲོགས་པ། ① ལུན་པ། སྒྲོ་ངའི་སྒྲོགས་པ། ཤིང་གི་སྒྲོགས་པ། ལྷར་སྒྲོགས། ② ལུན་པ། ③ ལུབས།
ཡིག་སྒྲོགས། མར་སྒྲོགས།

སྒྲོགས་སྒྲགས། བྱི་ལུན།

སྒྲོགས་ཆིགས། སྒྲོག་སྒྲང་འཕྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྦྱང་ཅིག་
ཞེ། དཔྱིན་སྒྲང་དུ་shell site ཟེར།

སྒྲོགས་ལུན། བྱིའི་བགས་པ། དུས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོགས་ལུན། ཀ་པེད་ཀྱི་སྒྲོགས་ལུན།

སྒྲོགས་ཤོག། ཤོག་བྲ་ལས་བཅོས་པའི་ཡི་གེའི་སྟོང་བྱི་སྒྲོགས།

སྒྲོང་སྒྲིག། བྲོགས་གཅིག་དུ་སྦྱད་པ་དང་། ཁག་སོ་སོར་བཞོད་སྒྲིག་བྱེད་པ། ལས་འཛིན་སྒྲོང་
སྒྲིག། དམག་དབྱང་སྒྲོང་སྒྲིག་བྱས་པ།

སྐོང་ཉགས། སྐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་filler ཟེད།

སྐོང་བ། [ཐ་དད་པ]① བསྐྱངས་པ། བསྐྱང་བ། སྐོངས། ཡིད་ཆེམ་པར་བྱེད་པ། ཐུགས་དམ་སྐོང་
བར་བྱེད། རེ་བ་བསྐྱངས། བསྐྱང་བའོ་ཆད་པ་རྣམས་ཆང་བར་བྱེད་པ། མི་བྱངས་ཁ་བསྐྱང་རྒྱ།
དཔེ་ཆའི་མཁུག་ཁ་སྐོང་བ། ② བསྐྱོངས་པ། བསྐྱོང་བ། སྐོངས། འབྲུགས་པ་དང་། སྐྱུང་བ།
ཆོགས་འདུ་བསྐྱོངས། ལུས་ལྷགས་ཟི་ཡོད་བསྐྱོང་བ།

སྐོང་འཆོང་། ཆོགས་འདུ་སྐོང་བའི་མིང་རྒྱུད།

སྐོང་འཇུད། སྐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་to nest ཟེད།

སྐོང་ཞགས། ཉ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཏ་བ།

སྐོངས། སྐོང་བའི་སྐྱལ་ཆོག །

སྐོན། བྱ་ཆོག་ད་ཉྩ་བ། གོས་སྐོན་བ།

སྐོན་བ། [ཐ་དད་པ]① བསྐྱོན་བ། བསྐྱོན་བ། སྐོན། བྱོན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། གཡོགས་པ། ཐུ་གུར་
གོས་གསར་བསྐྱོན། ཅམ་པ་རང་གིས་བརྒྱས་ནས་ཅམ་ཁྲག་གཞན་མགོར་བསྐྱོན། ② རི་
དྲགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེ། ③ གཞོང་བ།

སྐོན་བྲ། ① མཆོད་ཀོང་སོགས་སྟོང་ཆས་རྒྱུད་ཏུ་སྦྱིའི་མིང་། ② བྱ་དང་རི་དྲགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་དང་ཏ་བ། ③ ལྷག་མས་བསྐྱས་པའི་སྟོང་རྒྱུད་གས།

སྐོན་བྲ་ཁ་སྐྱུར། [ཉིད་]ལྷག་མ་ལས་བཅོས་པའི་སྐྱུང་བཟེད་སོགས་འཛོག་པའི་སྟོང་།

སྐོབས། ① བྱ་དགའ་བའི་གནས། ལས་ཀའི་སྐོབས་སུ་རྒྱུད་པ། ② སའི་འོབས་དོང་། མེ་སྐོབས།

སྐོམ་སྐྱུར། ཁ་སྐོམ་པ་སང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུར་ཁ།

སྐོམ་ཆང་། སྐོམ་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཆང་།

སྐོམ་དད། ① འཕྱང་འདོད་ཆེ་བའམ་ཟི་ཅམ་བརྒྱངས་ཀྱང་དོམས་རྒྱ་མེད་པ། སྐོམ་དད་ཆེ་བ། ②
ཁྱེན་རྒྱའི་དང་མཁྱིས་པ་འཁྲུགས་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཁ་སྐོམ་འཕྱང་འདོད་ཆེ་བའི་ནད་

རིགས་ལྡན་ཉེ། རྒྱུང་ལས་ལྷུང་བ་དང་། མཁྲིས་བ་ལས་ལྷུང་བ། བད་ཀན་ལས་ལྷུང་བ། འདུས་
བ་ལས་ལྷུང་བ། བརྟུང་བད་བ་ལས་ལྷུང་བ་བཅས་ལྟོ། །

སྐྱོམ་དང་གྱི་ནད། སྤྱི་ལྷ་རྒྱུ་ཆེན་མོ་གྱི་རྒྱུ་ལྷུང་དང་མཁྲིས་བ་འབྲུགས་བས་དེས་བད་ཀན་སྐྱོམ་
བས་སྐྱོམ་དད་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཆང་མང་དུ་བརྟུང་བྲགས་བ་དང་། ལན་ཚུ་མང་
བྲགས་བས་བད་མཁྲིས་སྐྱེས་ནས་སྐྱོམ་དད་སྐྱེ་བ་དང་། ཆད་གྲུང་དུ་ངལ་དུ་བསྐྱེད་ཅེས་སྐྱོམ་
མང་དུ་འབྱུངས་བས་ཁོང་ཆད་བསྐྱེས་བས་མཁྲིས་བ་སྐྱེད་དེ་སྐྱོམ་དད་གྱི་ནད་སྐྱེད་དོ། །

སྐྱོམ་དད་སྤྱི་ལྷ་རྒྱུ་ཆེན་མོ། ཁ་ལྷེ་དང་གྲེ་བ་རྣམས་སྐྱེས་ཞིང་ཟས་མི་འདོད་བ་དང་། ལྷེ་སྤྱུ་ལ་སྤྱེ་འགྲུལ་
སྐྱོད་མང་དུ་བྱེད་བ་དང་། སྐད་འགགས་པ། བརྟུང་བས་ངོམས་བ་མེད་བ་སྐྱོམ་བ་བཅས་སོ། །

སྐྱོམ་དད་ཆེ་བ། ཁ་ཏ་ཅང་སྐྱོམ་པ།

སྐྱོམ་ཟླ། བརྟུང་བའི་ཟླ།

སྐྱོམ་ལྷུང་བ། བརྟུང་བ་ལྷུང་བ་འཕམ། འཕུང་དུ་འཕྲུག་པ། ཆ་བའི་ནད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་སྐྱོམ་ཡང་
ཡང་ལྷུང་དགོས།

སྐྱོམ་ནད་ལྟོ་པོ། ༡ རྒྱུང་ལས་ལྷུང་བའི་སྐྱོམ་ནད། མགོ་བོ་འཁོར། གཉིད་མེད། ལུ་འགམ་གཟེར།
སྤྲུམ་ཁྲི་མི་ཆོར། ལྷེ་རོ་མི་ཆོར། ༢ མཁྲིས་ལས་ལྷུང་བའི་སྐྱོམ་ནད། ཁོང་ཆོ། ཁ་ཁ། ཁ་ལ་ཁི་
མནམས། ༣ བད་ལྷུང་གྱི་སྐྱོམ་ནད། ཁ་མངལ་བ་སྤྱེ་འདམ་པ། ཆོན་ཕོ་སྤྱེ་ཆོན་ཏེ་ཟས་ཀྱི་
ཤོ་བ་མེད་པ། ཟས་མི་འཕྲ། ༤ འདུས་ལྷུང་གྱི་སྐྱོམ་ནད། བོང་གི་རྒྱགས་རྣམས་འབྲེས་མར་
འབྱུང་བ། ༥ བརྟུང་བད་ཀྱི་སྐྱོམ་ནད། ཟས་མེད་དཀའ་བ།

སྐྱོམ་པ། [ཐ་མི་དད་བ]① སྐྱོམས་པ། སྐྱོམ་པ། ཁའི་ནད་གི་ཆུན་སྐྱམ་བའི་གཏུང་བ། ཁ་སྐྱོམ་པ།
སྐྱོམས་ན་བརྟུང་བ་འཕུང་། ལྷོགས་ན་ལྷོ་ཆས་ཟ། བཤེས་སྐྱོམ་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱུལ། ཁ་ཡག་བཤད་
ན་གོ་མི་ཆོད། ཚུ་ཚུ་འཕུང་ན་སྐྱོམ་མི་སོས། ② བརྟུང་བའི་རིགས། ཟས་སྐྱོམ། སྐྱོམ་བ་གང་མོ།
སྐྱོམ་འདོད་པ། ③ བརྟུང་བ་འཕུང་འདོད་མཁམ། སྐྱོམ་བ་རྣམས་སྐྱོམ་བ་དང་བཤམ།

སྐྱོམ་བ་ཚུ་འདོད། འིན་ཏུ་འདོད་བའི་དཔེ། ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་སྐྱོམ་བ་ཚུ་འདོད་ལྟར་ཡོད།

སྐྱོམ་པོ། བ་ལང་ངམ། བ་སྐྱང་།

སྒྲོམ་ཐོམ་། [ཉིང་]ལྷ་ལྷོ།

སྒྲོམ་ལོ། །སྒྲོམ་ནི་གྲོ་དང་ཆང་དང་བཅུད་དང་ལོ་མ་གསུམ་སྟེ། སྒྲོམ་ལོ་ནི་སྒྲོམ་གྱི་རིགས་ཟེར།

སྒྲོམ་རེད། ལུས་རྒྱལ། མ་གཤེད། རྒྱག་ཆུ་མང་པོ་རྒྱལ་བའི་མ་ནད་གྱི་མིང་།

སྒྲོམ་ཤ་བ་ལང་གི་ཤ།

སྒྲོམ་སེལ། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོན་ནས་བཏགས་པའི་སྐུ་རུ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ལུ་
དམར་དགའ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱུང་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྒྲོར་གྱི་མིང་ཆོག་
ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། སྒྲོམ་སེལ་སྟེན་འགས་ཁྲག་འབྱེད་དང་། ལྷ་རྟེན་རྣམས་ནི་སྐུ་རུའི་
མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྒྲོམ་སྤ། སྒྲོམ་པའི་སྤལ་ཆོག །

སྒྲོམ་ས་བ། སྒྲོམ་པའི་འདས་བ།

སྒྲོར། སྒྲོར་བའི་སྤལ་ཆོག །① རིགས་དང་སྟེ་ཆོན། ཞིང་ལས་སྒྲོར། འབྲོག་ལས་སྒྲོར། རྒྱལ་
དམངས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའི་བྱེད་ཚུགས་སྒྲོར། ② ལུལ་སྟེ་ས་ས་ཁུལ་
རིགས་མཐུན་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ། བྱང་ཤར་སྒྲོར། ལྷན་ས་ཆེན་པོའི་སྒྲོར། མངའ་
རིས་སྒྲོར་གསུམ། ③ ཉེ་འདབས། ཁང་སྒྲོར། ཁོང་ཁྲེང་གྱི་ཉེ་སྒྲོར། ④ ལྷབ་གངས། འབྲུ་
རིགས་སུམ་ཅུ་སྒྲོར་ཐོན་པ། མ་བྱ་སྒྲོར་ཐང་། ཞིང་ཁའི་ཐོན་སྒྲོར།

སྒྲོར་སྒྲོན་པ། ལྷར་ལྷ་ལྷན་སྒྲོན་ལམ་སྐབས་ལྷ་སའི་བར་སྒྲོར་མཆོན་འབྱོངས་བསྒྲོར་ཉེ་ཆོས་སྐྱ་
སྒྲོག་པ་པོ།

སྒྲོར་ཁྲོག། ཐང་ཀ་ཀ་ཡིན་པའམ། ཁ་ཐུག་མིན་པ། ལམ་སྒྲོར་ཁྲོག། བསམ་སྒྲོ་སྒྲོར་ཁྲོག། སྒྲོན་ཆ་
སྒྲོར་ཁྲོག། །

སྒྲོར་སྒྲོད། དཔོན་རིགས་གང་ཞིག །ས་གནས་གཞན་དུ་དོན་མཁོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཏུ་སྒྲོར་ལ་འབྲོ་བ།
སྒྲོར་སྒྲོད་ཁྲིམས་ཁང་། ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་བྱེད་མི་སྣ་རྣམས་ཁོང་ཁུལ་ངེས་མེད་འབྲོ་ནས་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་འཇུགས་ཉེ་ཁྲིམས་ཐག་ཅད་པའི་མིང་།

སྒྲོར་སྒྲོད་ཉེན་རྟོག་པ། གནས་དུས་ངེས་མེད་དུ་སྒྲོར་བསྒྲོད་བྱས་ནས་སྤྱི་ཆོགས་བདེ་འཇགས་བྱེད་མཁུ།

སྐྱོར་སྐྱོད་ལྟ་ཞིག་སྐྱོར་སྐྱོད་ཉེན་རྟོག་པས་ཕྱི་ཆོག་ས་བདེ་འཇགས་སོགས་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པ།
སྐྱོར་ཁང་། མ་ཉི་སྐྱོར་སའི་ཁང་པ།
སྐྱོར་འགོ་ཅིས་ཀྱི་སྐྱོར་འགོ་སྟེ་གངས་བཅེ་སའི་ཐོག་མཐམ་གཞི།
སྐྱོར་རྒྱལ། པར་སྐྱོར་ཚུར་སྐྱོར་བྱས་ཏེ་འགོ་བ། ཡུལ་གྲོང་ངེས་མེད་ལ་སྐྱོར་རྒྱལ་བྱས།
སྐྱོར་འཆག་པ། སྤར་བོད་ལྷ་སའི་གྲོང་ནང་གི་ཁྲིམས་ཁང་སྤར་ཅེ་ཤག་གི་སྐྱོར་ཞིབ་བྱེད་མིའི་གས།
སྐྱོར་ཐག ི། ① མཐམ་སྐྱོར་གྱི་བར་ཐག ི། ② ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པ་བསྐྱོར་ནས་འགོ་དགོས་པའི་ལམ་
ཐག ི། སྐྱོར་ཐག་རིང་ཐག་ཆོད། མཚོའི་སྐྱོར་ཐག་ལ་རྟ་ལམ་ཉེན་གསུམ་ཡོད།
སྐྱོར་ཐང་། ① བཞེ་ཆོད་སྐྱབས་ཀྱི་རིན་ཐང་བཅེ་སྤངས། འབྲུ་དང་མར་གྱི་སྐྱོར་ཐང་། ཚུ་དང་ནས་
གྱི་སྐྱོར་ཐང་། ② ས་བོན་དང་ཐོན་འབབ་གཉིས་བར་གྱི་ལྷབ་གངས། ལོ་ལོགས་སྐྱབས་འབྲུ་
རིགས་ལ་སུམ་ཅུ་བཞི་བཅུ་སྐྱོར་ཐང་ཐོན་ཡོད།
སྐྱོར་ཐིག ི། མོ་སྐྱོར་སྐྱོར་འབྲི་བྱེད་གྱི་ལག་ཆ་ཞིག ི།
སྐྱོར་དེག ི། མ་ཞིང་ལ་ཐོན་སྐྱོར་ཅེ་བའི་དེབ་ཡིག ི།
སྐྱོར་ནི་རྩུ་པ། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱ་འགྲུར་གྱི་སྤྱ་བརྒྱད་གས་སྤྱ་བཞུགས་པའི་སྤྱ་མ་ཞིག་ཡིན། མཚན་
ལ་ནི་རུ་བ་ཏ་ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྟེ་ཏ། གཞུང་དང་རིག་གནས་ལ་སྤྱངས་བ་ཆེ། གསང་སྤྱགས་
བརྒྱད་པ་དགའི་མན་དག་ཆོད་མ་གསན་སྤྱོད་བ་ཞིག་ཡིན། འཁྱུངས་ཡུལ་དང་ཡལ་ཡུལ་
འཁྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་སོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཞིང་། གྲུབ་པ་ཐོབ་ནས་དགྲུང་ལོ་
བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ལ་ཕེབས་དུས་རང་གི་ཅ་བའི་སྤྱ་མ་ཐེ་བཅུན་ཀ་རོ་པས་བོད་དུ་ཕེབས་ན་
པན་བ་ཆེན་པོ་ཡོང་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་བལ་ཡུལ་དང་དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱོར་
ཚུང་བ་གཤེགས་ཁ་མ་དང་མཛལ། སྐྱོར་ཚུང་བ་སྤྱ་གཤེགས་པའི་སྤྱ་ཕྱང་ལ་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་
མཛད་ནས་སྤར་གྱི་སྤྱ་ཕུས་རྟེན་བ་མེ་ལ་སྟེག་སྤྱངས་མཛད་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། ཐོག་མ་ལོ་
ཤས་རྒྱ་གར་བའི་ཆས་མཛད་ནས་བཞུགས། དེ་ནས་བོད་ཆས་བཞེས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་
གི་རིང་སྤོབ་མ་མང་པོར་གསང་སྤྱགས་དབང་དང་། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་སོགས་ཞུ་བ་པོའི་
འདོད་མོས་ལྟར་གནང་ནས་བཞུགས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྟོན་ཡོད་པ་རེད།

སྐྱོར་བ། ① [ཐ་དང་བ]བསྐྱོར་བ། བསྐྱོར་བ། སྐྱོར། ② འཁོར་བྱ་འཇུག་པ། འཇུག་འཁོར་སྐྱོར་བ།
ཏྲ་ཁ་སྐྱོར་བ། ཡང་སྐྱོར་བསྐྱོར་སྐྱོར། མགོ་སྐྱོར་བ། ཁ་ཕྱོགས་བསྐྱོར་བ། བསྐྱོར་བཤད་ཕྱོགས་
བཟུར། ཕྱོགས་མཚམས་ཡོངས་ནས་བཀག་སྒྲོམ་བྱེད་པ། མཐའ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོར་བ།
གངས་རིས་བསྐྱོར་བ། ལུགས་རིས་བསྐྱོར་བ། ③ རིམ་གྱིས་འབྲུམ་པ་དང་། བར་ཚུར་འགྲོ་བ།
ཁ་བསྐྱོར་བ། གནས་སྐྱོར་བ། ཁོམ་བསྐྱོར་བ། ④ ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་དབྱིབས་སྐྱོར་སྐྱོར། སྐྱོར་
བ་གཅིག་བརྒྱབ་པ། རིང་ལུང་སྐྱོར་བ་གཉིས་འཁོར་བ་ཞིག་འདུག སྐྱོར་ལམ། ཆོས་སྐྱོར། ཐོན་
སྐྱོར། ཉན་སྐྱོར། ཕྱི་སྐྱོར། བར་སྐྱོར།

སྐྱོར་བ་འཁོར་བ། ① ལས་ཀྱི་མེས་ཐེན་པའམ། ལྷོགས་པ། ལས་ཀྱི་མང་པོ་དེ་འདྲ་སྐྱོར་བ་འཁོར་
ཐུབ་བམ་མི་ཐུབ། དུས་ཆོད་ད་དུང་སྐྱོར་བ་འཁོར་མ་སོང་། ② ཉ་ཆོད་བྱེད་སྐྱབས་མ་ཅ་སྐྱོད་
ལེན་ལ་ལག་ཐོགས་མེད་པ། མ་དདུལ་སྐྱོར་བ་འཁོར་མི་ཐུབ་པས་ཆོད་ཉ་ལོག་པ།

སྐྱོར་བ་འཁོར་ཆད། དུས་ཆོད་དེས་ཅན་ཞིག་གི་རིང་ལ་སྐྱོར་བ་འཁོར་བའི་ཐེངས་གངས།
སྐྱོར་དབྱེ། ① འབྲུ་དང་རྫོང་བྱེ་བ་འབྲེད་བྱེད་གྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག ། ② སྐྱོར་ཞིབ་གྱིས་དབྱེ་བ་འབྲེད་པ།
སྐྱོར་དམག། ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་ཉེ་ཆོལ་བའི་དབྱང་ལྗེ། སྐྱོར་དམག་རྒྱག་པ།
སྐྱོར་ཆེ། [རྟིང]གནས་སྐྱབས་སམ་རེ་ཞིག །སྐྱོར་ཆེར་སྦྱིད་ཅིང་། སྐྱོར་ཆེར་སྤྱག།

སྐྱོར་འཚུབ། འབྲིར་བའི་རྒྱུད་འཚུབ།
སྐྱོར་ཞིབ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ནས་ཞིབ་རྟོག་བྱེད་མཁན།
སྐྱོར་ཞིབ་བྱ་ཁག །ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ནས་ཞིབ་རྟོག་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཆོགས་པ།
སྐྱོར་གཡེང་། ཕྱོགས་ཆང་མར་བྱིན་ནས་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་པ།
སྐྱོར་གཡེང་རྒྱག་པ། ཉེན་ཁ་སོགས་འགོག་ཆེད་གང་དང་གང་དུ་མིག་ལྟ་བྱེད་པར་སྦྱོང་བ། ཉན་
སྐྱོར། བར་སྐྱོར་སོགས།

སྐྱོར་རེས། རིམ་བཞིན་སྐྱོར་བའི་རེ་མོས། ལས་ཀྱི་སྐྱོར་རེས་བྱེད།
སྐྱོར་རེས་གཟེམ་རྒྱུད་པ། དེ་སང་བོད་ས་གནས་སུ་བཅན་པོའི་དུས་རབས་ལ་ཆེད་ལས་དམག་
དབྱང་གི་སྤེལ་ཁག་ལྷན་དུ་ཡོད་ཀྱང་བཅན་པོའི་སྤིང་གཞུང་འཛོར་ནས་བོད་སིལ་བུའི་དུས་

སྐབས་དང་། ས་སྤྱ། བག་གྲ། གཙང་པ་སྡེ་སྤྱི་དབུས་ཀྱི་སྤྱི་དགའ་རིམ་པའི་སྐབས་དཔག་
དབྱང་ཆེད་འཇུགས་ཟུར་དུ་མེད་ཅིང་། དགའ་ལྗན་པོ་བྲང་གི་སྤྱི་དབང་འཇུགས་རྗེས་པོ་བྲང་
ཉེ་འཁོར་དུ་སྐོར་སྤང་སྤྱོད་རེས་ཀྱི་དཔག་མི་ཆེད་འཇུགས་བྱས་པའི་མིང་ལ་གཟིངས་བཤམ་
གཟིངས་ཚུང་པ་ཞེས་མི་བྲངས་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ཡོད།

སྐོར་ལམ། སྐོར་བ་རྒྱག་སའམ་སྐོར་གཡིང་འགོ་བའི་ལམ།

སྐོར་ཡིང་། འབྲུ་རྒྱང་བྱེད་ཀྱི་དབྱུག་སྐོར།

སྐོར་ལོག་སྐོར་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། མདུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོ་སྐོར་ལོག་ཏུ་སྐོར་མི་ཐུག་
སྤྱེ་བོ་ཀུན་དང་མི་མཐུན་པའི་མི་སྐོར་ལོག་ཅིག་རེད་ལྟ་བུའོ།

སྐོར་གསུམ། ༡ བྱ་ཕྱིངས། མ་པམ་གཡུ་མཆོ་ནས་བཅེས་པའི་སྤྱོད་སྤང་དང་། མང་ཡུལ་སྤྱེ། དེང་
སང་སྤྱི་དབྱང་དུ་འཁོད་པ། བྱ་ཕྱིངས་ཀྱི་ཤར་དྲིང་རིའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད། ཟངས་
དཀར་ཉེ། དེང་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་ཁོངས་བཅས་གསུམ་པོ་དེ་སྐོར་ཆོ་གཅིག་དང་། ༢ ལི། བྱ་
ལ། སྤྱི་གསུམ་སྐོར་ཆོ་གཅིག་། དེང་སང་ལི་ཡུལ་ཤིན་ཙང་གི་ཁོངས་དང་། བྱ་ཤར་དང་། སྤྱི་
ཉེ་རྒྱ་གར་ཁོངས། ༣ ཁང་ཁྱེད་སྤྱེ། མངའ་རིས་གྲུ་གེ་མཐོ་ལྗིང་ཡོད་པའི་བརྒྱད་དང་། ཁྱི་ཕྱེ་
སྤྱོད། ཁྱི་སྤྱི་དབུས་དེ་དག་ཀྱང་མངའ་རིས་བྱང་བརྒྱད་ཤིན་ཙང་དང་ཐག་ཉེ་བའི་སར་ཡོད་
ཆོད་ལ་ཞིབ་ཆ་མ་རེས་བས་འབྲི་བར་མ་བྱས་སོ།

སྐོར་གསུམ་སྤྱི་ཁྲག། རབ་བྱང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་ལ་བོད་གཞུང་
དགའ་ལྗན་པོ་བྲང་གིས་ལ་དྲགས་དཔག་བརྒྱབ་ཉེ། རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་ལུ་པ་ཆེན་པོས་བག་ཤིས་ལྷན་
པོའི་ཆོས་ཁྲིམས་པ་སོགས་པོ་དགའ་ལྗན་ཆོ་དབང་དཔག་དཔོན་བསྐོས་ནས་བོད་སོག་འགོ་
དཔག་གཏོས་ཆོ་དང་བཅས་མངའ་རིས་སུ་མངགས་ཆོང་གནང་། ལ་དྲགས་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་
ནས་རྒྱལ་དབྱང་བཅས་ཆམ་ལ་པམ་ནས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་འོག་ཏུ་བསྐྱས་པ་དེ་
ནས་བརྒྱུད་ཐོག་མར་སོགས་པོ་དགའ་ལྗན་ཆོ་དབང་རང་ཉིད་ནས་སྐོར་གསུམ་སྤྱི་ལ་དབང་སྐྱུར་
གྱིས་སྤྱོད་ཉིན་རྒྱ་དང་། བྱང་ཤིན་ཙང་བཅས་ས་མཆོམས་ཁག་ལ་སོ་མི་འཇུགས་རྒྱ་དང་། ཁང་
ཁྱེད་ལ་དྲགས་སྤེལ་དང་། རུ་ཐོག་ཆོང་། མདའ་བ་ཁ། ཅ་ཕྱིང་ཆོང་། བྱ་ཕྱིངས་ཆོང་། དག་

དོད་མ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་སྤར་ཡོད་ཀྱི་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དགོན་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་
ཉམ་དམས་སུ་བཏང་བ་དང་། དགེ་ལུགས་པར་བརྒྱུར་བ། དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་གསལ་
འདེབས་སོགས་ཀྱི་སློལ་གསར་གཏོང་། དེ་རྗེས་སློར་གསུམ་སྤྱི་ཁབ་ཤོད་སློར་རིམ་བཞི་རེ་
གཏོང་ལམ་བྱུང་འདུག་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོ་ཙམ་ནས་གནས་ལྗེ་
པའི་ཏོག་འཛིན་ཤོད་བྱང་གཉིས་ལ་ཕྱིའི་ཐའི་ཇིའི་གོ་གནས་བསྐྱལ་ཏེ་སྤར་དཔོན་ཤར་བྱ་བ་
ཅས་གཏོང་སློལ་ཡོད།

སློར་གསུམ་ཞལ་གདམས་ཀྱི་རྒྱལ། འབྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་འབྲུང་ལ་རྒྱན་བཞི་དང་སློར་
གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སློར་གསུམ་ནི་རྒྱན་བཞིའི་ཡན་ལག་ཁ་སློང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་སྟེ། ༡
དམར་ཁྲིད་ལེགས་མེལ་ཀྱི་རྒྱན་ཏེ། ལྷ་རོ་ཆོས་བྲུག་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་སྤྱོར་ཀྱི་སྐབས་པར་
ཆད་སྤྲོ་ཆོགས་བྱུང་ཆེ་མེལ་ཐབས་སློར་ཡིན། ༢ མཁུར་འབུམ་དཀར་ཆག་གི་རྒྱན་ཏེ་དེ་ནི་ལྷ་
རོ་ཆོས་བྲུག་དང་། ལྷན་ཅིག་སྟེས་སྤྱོར་ཀྱི་བཛོད་བྲུག་ཅེ་ཐོར་སྟོན་པ་ཞིག ། ༣ ཐོར་བྱའི་སྟེ་
ཆན་ཐན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཏེ། དེ་ནི་མན་དག་ཐོར་བྲུ་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེགས་པ་
ཞིག་ཡིན།

སློལ། བྱ་ཆེག་ད་ལྟ་བུ། ར་སློལ་བ། རྩ་སློལ་བ།

སློལ་བ། [ཐ་དད་པ]བསློལ་བ། བསློལ་བ། སློལ། ཁོལ། འཁོལ་བར་བྱེད་པ། སྤོན་བསློལ། རྩ་སློལ་
ཀྱིན་འདུག ། ར་སློལ་འབྲས་འཛོད།

སློལ། གོ་གནས་སུ་བསློ་བའི་སྐལ་ཆེག །

སློས་མལ། སྟོད་གནས་སལ། གནས་མལ།

ཀྱ་ཀྱའི་དགོན། གོ་ཆང་སྤྱ་ཤེང་སློམ་ཆེན་གྱིས་བྲུག་བཏབ། བྲུག་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱ་གེ་ཤོག་གེ ཀྱ་གེ་ཤོག་ལ་ལྟོས།

ཀྱ་རེ་ཤོ་རེ། རང་རྩྭ་གས་མི་ཐུབ་པའི་རྣམ་པ། གྱིས་པ་ལམ་ལ་ཀྱ་རེ་ཤོ་རེར་འགྲོ།

ཀྱ་ལེ་ཀྱ་ལེ། བྲ་གེ་ཁྱོ་གེ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ། དང་པོ་མིན་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲ་ཀྱ་དེས་ཡི་གེ་ཡག་

པོ་སྦྱོང་འདུག །བསྐྱབས་སྦྱོང་མེད་ནའང་ཡི་གེ་ཀྱ་ལེ་ཀྱ་ལེ་འབྲི་སྦྱིད་པོ་ཞིག་འདུག །ཐིག་འདི་
ཀྱ་ལེ་ཀྱ་ལེར་སོང་འདུག །ལྟ་བུའོ། །

ཀྱག་ཀྱག །① ཅེད་མོའམ་དངོས་འབྲེལ་མ་བརྗོད་པར་ཀྱག་ཀྱག་བྱས་པ། སྐད་ཆ་དེ་དངོས་གནས་
མ་རེད་ཀྱག་ཀྱག་རེད། ② [ཡུལ་]བསམ་ངན། ཀྱག་ཀྱག་བྱས་ནས་མགོ་རྟོག་བཞོས་འདུག །
ཀྱག་ཀྱག་ཅན། མ་འཛོན་ནའང་འཛོན་པའི་ཚོལ་དང། མ་ཤེས་ནའང་ཤེས་པའི་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ལ་ཟེར།
ཀྱག་ཀྱག་བྱེད། ཅེད་མོ་ཅེ་བའམ་རྐང་བཅུགས་ནས་ངན་ངན་བྱེད་པ། དེ་རིང་མི་མང་འཛོམས་སར་
ཁོང་གིས་ང་ལ་ཀྱག་ཀྱག་མང་པོ་བྱས་བྱུང་།

ཀྱག་ཀྱོག །① ཀྱག་གོ་ཀྱོག་གོའི་བསྐྱས་ཆིག །② སྤར་རྒྱ་གར་དུ་དར་བའི་གངས་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག །
ཀྱག་གོ་ཀྱོག་གོ ཟང་མིན་ཀྱོག་ཀྱོག་གི་རྣམ་པ། ལམ་ཀྱག་གོ་ཀྱོག་གོ། ཤིང་ཀྱག་ཀྱོག་མ་གཏོགས་
ཟང་པོ་མི་འདུག །ལས་དོན་ཀྱག་ཀྱོག་ཁོ་ན་བྱེད།

ཀྱག་མོ། [སྤེད་གོ]ནང་ལས་སོགས་ལས་ཀ་ཅག་ཅིག་ལ་མཁས་པ་དང་འགྲུལ་ཡངས་པོ་ཅན་ལྟེ།
དཔེར་ན། ལྷ་གྲུ་ཀྱག་མོ་གང་ལ་མངགས་ན་འགྲོ་མཁན་རེད། ལུ་མོ་ཀྱག་མོ་བྲིམ་ལས་མཁས་
པ་ཡོད་རེད་ལྟ་བུ།

ཀྱང་། མིང་མཐའ་ག་ད་བ་ས་དང་། ད་ཟླ་གི་ཟླ་མ་སྤྱིར་བའི་རྒྱན་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱ་ཞིག །དཀའ་ལས་
ཁག་ཀྱང་སེམས་མི་ཞུམ། མཐུན་རྒྱུན་མེད་ཀྱང་གསར་དུ་བསྐྱུན་ཆོག །རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཀྱང་
ཁོངས་སེམས་མེད། གཟུགས་ཀྱང་མཛེས་ལ་སེམས་ཀྱང་བཟང་། གྲོས་བསྐྱར་བྱས་ཀྱང་ཐག་
མ་ཆོད། གང་ཡིན་རུང་། བཅའ་ཀྱང་མ་རྟེན། ཉལ་ཀྱང་གཉིད་མ་ཁུག །

ཀྱང་ཀྱོང་། ཀྱང་དེ་ཀྱོང་དེའི་བསྐྱས་ཆིག །

ཀྱང་རྒྱང་དགོན། འདེབས་ལོ་སོགས་མི་གསལ། ལྷག་མཐའ་ལོ་ནང་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བོ་དེ་རིགས་
རང་སྦྱོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱང་དེ་ཀྱོང་དེ། ས་གཞི་འབྲུར་གོང་ཅན་གྱི་རྣམ་པ། ས་གཞི་ཀྱང་ཀྱོང་ལ་འགྲོ་འདུག་མི་བདེ། ས་ཆ་
ཀྱང་དེ་ཀྱོང་དེ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་ཏོག་ཅན་འབྲེལ་འདུག །

ཀྱམ་ཀྱམ་པ། པར་རྒྱུར་འཆམ་འཆམ་དུ་འགྲོ་བ།

ཀྲམ་མེ། འོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག། སྒྲོན་མེ་འོད་ཀྲམ་མེར་འབར། སྐར་ཆོག་ས་རྣམ་མཁར་ཀྲམ་མེར་འབར།
ཀྲམ་ས་བ། [རྟིང]ལྷག་ལུས།
ཀྲར་ཀྲོར། ཀྲ་མེ་ཀྲོ་མེའི་བསྐྱུས་ཆོག།
ཀྲལ་ཀ། ཀྲ་མེ་འཇམ། ཅེད་མོ། ཀྲལ་ཀ་བ་འད།
ཀྲལ་ཀྲལ། ཅའི་འཕར་ཚུལ་ཞིག། གཙུང་པོའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་ཀྲལ་ཀྲལ་དུ་འཕར།
ཀྲལ་ཀྲལ་མེ། [རྟིང]ཅུང་ཟད་མེ།
ཀྲལ་ཀྲོལ། ལུས་སྟོབས་ཉམས་ཏེ་གོམ་སྒྲབས་བརྟན་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པ། བླ་བ་རྣམས་ཀྲལ་ཀྲོལ་
འཕྲོ་ཞིང་འདུག།
ཀྲལ་ཏ། སྤོང་ཤུན་དམར་ཞིང་ལོ་མ་འོམ་བུ་དང་མཚུངས་པའི་ཤིང་རིགས་ཤིག།
ཀྲལ་རྒ། ཀྲལ་ཏ་དང་གཅིག།
ཀྲལ་གཏམ། རོན་མེད་དམ་ཅེད་མོའི་གཏམ།
ཀྲལ་བ། རོན་མེད་དམ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དག། ཀྲལ་པའི་གཏམ་མི་བཟོད། རོན་མེད་ཀྱི་ཀྲལ་བ་སྤངས་
ནས་རོན་ལྷན་བཟོད་པར་བྲ།
ཀྱ། མིང་མཐའ་ད་བ་ས་དང་། ད་ཐག་གི་རྩེས་སུ་སྤྱར་བའི་འབྲེལ་སྤྱའི་རྒྱུན་ཞིག། བོད་ཀྱི་ས་བབ།
རི་རྒྱབ་ཀྱི་ཤིང་ནགས། ས་གནས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ཚུའི་པ་རོལ་ད་ཀྱི་རི་རྣམས། དག་ཞིང་
ཀྱན་ད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ། གཞན་འབྱོར་ད་ཀྱི་ཡན་ལག།
ཀྱི་བྱད། ཀྱི་ཏུད། ལྷག་བསྐལ་ལམ་སྤྱང་ན་བྱེད་པའི་ཆོག།
ཀྱི་སྒོང་། བྱ་མོའི་ཆོགས།
ཀྱི་ལྷེ། ལྷ་སྒྲན་ཞིག་སྟེ་མེ་ཏོག་གིས་བྱེ་བའི་དཀར་ནག་རིགས་གཉིས་ཡོད།
ཀྱི་ལྷེ་དཀར་པོ། ལྷ་སྒྲན་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷེ་མེ་ཏོག་དཀར་པོ་འཆར་བ་ཞིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ།
ལུས་པས་རྒྱ་ཆད་དང་། མཁྲིས་ཆད། མཆིན་ཆད་སོགས་ལ་བན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྤྱ་
དཀར་གཞོད་སྤྱིན་ལྷེ་དང་། ལྷི་དཀར་དུང་གི་ཐག་པ་ཅན། ལྷ་དཀར་ཅན། བོང་རྣ་བ། ལ་ཐུམ་
དཀར་པོ། འཕ་ལང་བ། འཕ་ལང་འབངས། འཕལ་ཏང་དཀར་པོ་བཅས་སོ།

ཀྱི་ལྷེ་ནག་པོ། སྡོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷེ་མེ་རྟོག་སྡོ་ནག་འཆར་བ་ཞིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ།
རྒྱས་པས་སྐྱངས་པ་འཛོམས། གག་པ་སེལ། ལུ་མེར་སྐྱེས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྦྱོང་བྱེད་
དང་། སྦྱང་དུག་ནག་པོ། ཤེལ་ཏང་ནག་པོ་བཅས་སོ། །

ཀྱི་ལྷེ་རྩ་ལོ། ལྟུངས། ཆ་བ་ཀུན་སེལ། སྦྱོང་ལྷུང་མཁྲིས་ནད་འབྱ།
ཀྱི་ལྷེ་འཇམ་བུ། ཀྱི་ལྷེ་དཀར་པོའི་མེ་རྟོག་མེར་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་སྟེ། རྒྱས་པས་སྦྱང་རིམས་
ཀྱིས་འཛོག་པ་དང་། ཡན་པ་མི་གསལ་བ། འཛིབས་པ་སོགས་ལ་མན།

ཀྱི་སྒྲ། པ་བ་དགོ་དགོ། །

ཀྱི་ཆང་སྒྲ། དུག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
མཆོ་སྡོན་དགོན་ལུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱི་ཆོ་སྦྱང་པ། དེ་སྡོན་བསྟན་པ་བྱི་དར་འགོ་ཚུགས་དབུས་དབུས་གཙང་མཁས་པ་མི་དུག་གི་ནང་
ཆན་ལོ་སྡོན་རྟོ་རྩེ་དབང་སྤྲུག་ལ་མཁན་བརྟུན་འཛིན་པའི་སློབ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱུང་བའི་གས་
ནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའི་སློབ་མ་ཨ་མེས་གཞུ་གཅིག་ལ་མཁན་བྱ་བཞི་སྟེ། ༡ ཁྱི་སྡོན་བཙུན་
འབྲས་འབར་གྱིས་ཤོང་སྒྲ། ༢ ས་ཚད་བཙུན་ཆུང་གིས་བྲང་ཆུང་། ༣ རྩ་སྡོན་ཨ་ཅུ་དེ་མས་སྡོ་
དུ་སྒྲ། ༤ འདར་ཤུག་གཞོན་རྒྱས་སར་དུག་བཅས་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་པ་བསྐྱངས་པ་ལས་འཇིགས་
པ་བཞིན་ཁྱི་ཆོ་དང་། བྲང་ཆོ། རྩ་ཆོ། འདར་ཆོ་བཅས་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱི་མིང་ལ་ཀྱི་ཆོ་
སྡོན་པ་ཟེར་སྟོལ་ཡོད།

ཀྱི་ཆོ་བར་པ། དེ་སྡོན་བསྟན་པ་བྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་དུག་ལས་
བྱུང་བའི་ནང་ཆན་གཙང་གི་ལོ་སྡོན་རྟོ་རྩེ་དབང་སྤྲུག་ལ་མཁན་བརྟུན་འཛིན་སྤུབ་པའི་སློབ་མ་
ཉི་ཤུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའི་སློབ་མ་སྤྱང་གིས་འཁྲིས། ཞང་ལུ་
འཕགས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱས། ཀོང་པོ་ཐར་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་སློབ་མ་ཡིན།

ཀྱི་ཆོ་སྦྱང་པ། བསྟན་པ་བྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་དུག་བྱུང་བའི་ནང་
གསེས་ལོ་སྡོན་རྟོ་རྩེ་དབང་སྤྲུག་གི་སློབ་མ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོས་འདས་མཁར་ལུང་དང་། ཀྱི་
རེ་སྦྱང་ར། རྒྱག་གི་ལུ་ལུང་བཅས་བཏབ་ནས་ཆོགས་པ་བསྐྱངས་པ་ལས་འཇིགས་སྦྱང་ཆོ་

ཀྱིལ་ལེ། སྒོར་མོར་འབྲིལ་བའི་དོན།
ཀྱིལ་ལེ་ཉོན། ལེགས་པར་ཉོན། མ་ཡིངས་ན་བ་ཀྱིལ་ལེར་ཉོན།
ཀྱིས། བྱེད་སྒྲུབ་པར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་དང་། རས་དཔོན་ཆོག །བཟོད་ཀྱིས་མི་ལང་།
གསེར་ཁར་ཀྱིས་མ་ཁ་བརྟོལ།
ཡུ། མིང་ལགའི་མཐར་སྒྱུར་ན་བཟོད་བྱིབས་གྲག་གྲག་སྟོན་བའི་སྒྲ། ལྷགས་ཡུ། ཉ་ཡུ། ཞབས་ཡུ།
ཡུ་མ། གཡ།
ཡུ་རུ་བ། སྒྱུ་རུ་ར་དང་གཅིག །
ཡུ་རུ་རུ། འབྲུ་དང་བྱ་སོགས་ཀྱིས་སྐད་འབྲིན་ཚུལ་ལས་སྟོག་སྒྲངས་ཤིག །
ཡུ་ལ། སྒྲ་སོགས་སུ་ལུའི་དབྱིབས་ལ་བཟོད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲུབ་བཟོ་ལྟ་ཡུ་ལུ་དེའང་སྟོང་ཇེ་པོ་
འདུག །ལྷགས་སྒྱུད་དེ་འཛོལ་ན་མ་གཏོགས་ཡུ་ལུ་རེད་འདུག །རྟ་བུའོ། །
ཡུ་ལུ་ལ། དོན་གོང་དང་མཚུངས།
ཡུག་ཡུག །སྒྲ་ནག་ཡུག་ཡུག་བྱེད་པ།
ཡུག་པ་ལྷ་ཁང་། ཐོག་མར་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ལྷ་མ་ཞིག་གིས་བཏབ་པར་གྲགས། ཡུབ་
མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཙུ་མངའ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཡུང་ལ། [ཉིང་]ཐོ་བ།
ཡུར་ཡུར། འབྲུ་དང་བྱ་སོགས་ཀྱིས་སྐད་ལྟ་མོ་འདོན་ཚུལ།
ཀྱེ། རང་ལས་མཐོ་བ་ཞིག་ལ་འཁོད་བའི་སྒྲ། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།
ཀྱེ་ཀ། སྒྱུ་ཀ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།
ཀྱེ་ཀྱེ། འཁོད་བརྟེན་སྒྲ་སྟེགས་སམ། ཉན་ཉན་ཀྱིས་འཁོད་བའི་ཆོག །
ཀྱེ་རྟོ་རྟོ། ཀྱེ་རྟོ་རྟོའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག །དབྱེས་པ་རྟོ་རྟོ་སྟེ་སྟེགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག །མིང་
གི་རྣམས་གངས་ལ་དབྱེས་པ་རྟོ་རྟོ་དང་། རྟོ་རྟོ་གི་གྲག་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་ཁྲག་འབྲུང་། རོལ་བའི་རྟོ་རྟོ།
ཉེ་བཟོ། ཉེ་རུ་ཀ་བཅས་སོ། །

ཀྱེ་རྒྱུ་ཀྱེ་རྒྱེ་འེ་བསྐྱུ་ས་ཆིག།

ཀྱེ་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱུ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བྱལ། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་བ་ནུས་སྤང་གི་ཡན་ལག་དབང་
བསྐྱུར་བ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག། བདུད་ཅི་མུང་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག། བསྐྱེད་བ་
རིན་འབྱུང་གི་ཡན་ལག། མཆོད་བ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག། རྗེས་ཆགས་རྟོང་སེམས་ཀྱི་ཡན་
ལག་རྣམས་སོ། །

ཀྱེ་མེ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱེ་མ། སྤང་བ་དང་། སློན་བ། ལྷུ་བ། རོ་མཆར་བ། མྱ་ངན། དེས་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་
འབོད་ཆིག་ཅིག། ཀྱེ་མ་འདི་འབྲུ་མ་ཤོད། ཀྱེ་མ་ལོ་ལེགས་བ་ལ། ཀྱེ་མ་པངས་བ་ལ། ཀྱེ་མ་
མཆར། ཀྱེ་མ་ཡིད་སེམས་སྤྱོ་བ་ལ། ཀྱེ་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟོས་དང་། གཟུ་སྟོན་འཕམ་གྲགས་ཀྱིས་
ཀྱའི་ལྷ་མཆོམས་དང་། རྒྱན་མཁར་སྐྱག་ལུང་ལྷེ་བཙུན་དཀར་པོས་ཡང་ཡིག། གཤམ་སྟོན་རྩ་
ཀ་རིས་བ་འོད། ས་འབ་ཅེ་ལྷ་ཁང་བཅས་བཟུང་བ་ལས་གཟུ་ཆོ་དང་། ཀྱོང་ཆོ་གཉིས་བྱུང་བ་
དེའི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

ཀྱེ་མ་ཀྱི་རྩད། མྱ་ངན་ཀྱི་ཆིག་གམ། སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན་པའི་ཆིག།

ཀྱེ་མ་ཀྱི་རྩད། ཀྱེ་མ་ཀྱི་རྩད་དང་གཅིག།

ཀྱེ་མ་མ། ① མ་མ་ལ་འབོད་པའི་ཆིག། ② མྱ་ངན་ནམ། ཡ་ང་བའི་ཆིག།

ཀྱེ་མ་མ་ལ། ཏ་ལས་བའམ། སེམས་སྤྱོ་བའི་ཆིག།

ཀྱེ་མ་རྩད། སེམས་ལྷུ་མ་བའམ། མྱ་ངན་ཀྱི་ཆིག།

ཀྱེ་མ་རྟོ། རོ་མཆར་བའི་སློན་ས་འབོད་པའི་ཆིག། ཀྱེ་མ་རྟོ་དེ་རིང་གཏམ་དེ་འབྲུ་བ་ཞིག་གོ་བྱུང་།

ཀྱེ་མ་འོ། ཡིད་ལྷུ་མ་བའམ། མྱ་ངན་ཀྱི་ཆིག།

ཀྱེ་རྩ། སྤྱིང་རྗེས་མ་བཟོད་བ། ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྤྱལ་བ། ཉམ་ཐག་བ་སོགས་ཀྱི་ཆིག།

ཀྱེ་རྩད། ཀྱི་རྩད་དང་གཅིག།

ཀྱེ་རྟོ། ཏ་ལས་པའི་དོན་ལ་འབོད་པའི་ཆིག།

ཀྱེད། འབྲེང་བྱ་དང་། བ་རོ་གཉིས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རྟགས།
ཀྱེད་ལུག་།དེ་ཀྱེད་དང་ལུག་ལུག་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་ད་མཁྱོགས་ཙམ་ལས་ཤིག་།ཀྱེད་
ལུག་མི་འདོད་འདི་འདྲ་ཅི་ཡིན་ནམ་ལྟ་བུ།

ཀྱེ་ལུ། སྒྱེ་ལུའི་བདེ་རྒྱུད་།

ཀྱི་དོ་ཐེ། ཀྱི་དོ་ཐེ་དང་གཅིག་།

ཀྱི་དོ་ཐེ་མན་དག་ལུགས། སྒྲིང་པོ་ཀྱིའི་དོ་ཐེ་ལུ་ཆེན་པོར་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གྲངས་ཏེ།
ལུ་ཆེན་པོར་མ་པ་དང་མཁྱོན་རྟགས་མཉམ་པར་གྲགས་པ་ལུ་ཆེན་པོ་མ་རྟེ་ཏེ་རུ་ཀ་མི་མན་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་རྒྱུ་དོ་ཐེ་ལུར་གྱི་ཐེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་སྒོ་བ་དཔོན་མི་ལུ་བ་ཆེ་བས་
སྒྲིབ་ཐབས་ཡན་ལག་དུག་པ་སོགས་མཛད་པ་དེར་ཀྱི་དོར་མན་དག་ལུགས་ཞེས་སུ་གྲགས་
ཤིང་། དེའི་དབང་ལུང་ཁྱེད་སོགས་ས་སྒྲིའི་ཆེན་པོར་བརྒྱུད་ནས་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་
སུ་ཡང་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཀྱི་དོར་གྱི་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་
ཟེར། ས་སྒྲིའི་གསེར་གསང་ཆེན་སྒོ་བ་བཤད་ཀྱི་བསྟན་འདོན་ཆེན་པོར་ཆར་ཆེན་སྒོ་གསལ་
རྒྱ་མཆོས་མཛད་པ་ཡིན། སྤེ་དགེ་དཔེར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༤པར་ཡོད།

ཀྱི་དོར་གྱི་རྒྱུད་གསུམ། ཅ་བའི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། བཤད་པའི་རྒྱུད་དོ་ཐེ་ལུར། མན་དག་གི་རྒྱུད་
དོ་ཐེ་སམ་བྱུ་འིའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་མོ།

ཀྱི་དོར་གྱི་སྒྲིབ་ཐབས་ཡན་ལག་དུག་།༡ གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནམ་སྤང་གི་ཡན་ལག་།༢
དབང་བསྐྱར་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཡན་རིན་འབྲུང་གི་ཡན་ལག་།༣ བདུད་ཅི་སྤང་བ་འོད་དཔག་
མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་།༤ བསྐྱོད་པ་རིན་འབྲུང་གི་ཡན་ལག་།༥མཆོད་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་།༦
ཐེས་ཆགས་དོར་སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ།

ཀྱི་དོར་མཆོན་ཆ་ཅན་ལྟ་བུ་བདུན་མ། བཤད་རྒྱུད་སམ་བྱུ་འིའི་བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་
དགྲ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཀྱི་དོར་ནམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེ། ཕྱག་བརྟུན་ལ་མཆོན་ཆ་
མི་འདྲ་བ་བརྟུན་ལ་སྤྲམས་ཡོད་པས་མཆོན་ཆ་ཅན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་
སྟེ། ༡ སྒྲིང་པོ་ཀྱི་དོ་ཐེ་ཞལ་བརྒྱུད་ཕྱག་བརྟུན་ལ། ༢ ལུགས་ཀྱི་དོ་ཐེ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་

པ། ༣ གསུང་གི་དོན་ཤེས་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། ༤ ལྷ་གི་དོན་ཤེས་ཤེས་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་
བཅས་ཡོད། དེ་ལྷ་གསུང་གི་ལྷ་བཀའ་དབང་ནི་དོན་ཤེས་བའི་དབང་བཅུ་བཞི་པ་ནས་བཅུ་བདུན་
པའི་བར་ཡོད་ཅིང་། འདི་ལ་བྱུང་བཀའ་དབང་ལོགས་སུ་མེད་པ་འདྲ་སྟེ།
གི་དོར་ལྷ་དགའི་དབང་། འདི་ལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དགའ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གོང་དུ་གསལ་བའི་
མཆོན་ཆ་ཅན་ཕྱད་པའི་གཞན་ལྷ་གསུང་ལྷ་དགའ་ཡོད་པ་འགྲུག་ཡིན།
གི་དོར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། གི་དོར་ལྷ་ཆོགས་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་ནི་གི་དོར་མཆོན་
ཆ་ཅན་ཡིན་པས་གོང་དུ་གི་དོར་མཆོན་ཆ་ཅན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།
གི་དོར་ལྷ་སྟེ། དཀྱིལ་པ་དོན་ཤེས་དང་བཅས་པ་སྟེ་སྟགས་སྟེང་གི་ཡི་དམ་ཞིག །
གི་དོན་ཤེས་ཤིང་འབྱུང་བར་རོ་སྟོམས། ལྷ་བྲག་མར་པ་ལོ་རྒྱ་བའི་གསུང་རྒྱན་གི་དོན་ཤེས་ཤིང་སྟོམས་
རིམ་ཟེན་གྲིས་སུ་བཀོད་པ་ཞིག །
གི་དོན་ཤེས་རྒྱད། འབྲོག་མི་ལོ་རྒྱ་བས་སྐྱ་བསྐྱར་བྱས་པར། གི་དོན་ཤེས་དང་། མར་པ་ལོ་རྒྱ་ས་དོན་
བསྐྱར་བྱས་པ་ལ། དཀྱིལ་པ་དོན་ཤེས་གསུངས། འདི་གཉིས་རྒྱད་གཞུང་གཅིག་ལ་མེད་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན། ལྷ་འབྲོར་སྟོན་མེད་པའི་རྒྱད་སྟེ་བརྟག་པ་གཉིས་པ་སྟེ། དཀྱིལ་པ་དོན་ཤེས་
ཅ་པའི་རྒྱད་རྒྱས་པ་འབྲུམ་སྟག་བདུན་ཡོད་པ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པ་འབྲུམ་སྟག་ལྷ་པ་དང་།
བསྐྱས་པ་ལ་བརྟག་པ་གཉིས་ཡོད།
གི་དོན་ཤེས་ཤེས་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གི་དོན་ཤེས་ཅ་རྒྱད་བརྟག་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་སྐྱ་གི་དོན་
ཤེས་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྷ་དགའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་འདྲ་དུ་སྟོན་པོ་ལྟེ་
སྟོར་ཙོ་ལྟེ། ལུབ་ལུ་བུ་ལྟེ། བྱང་དུ་སྟོན་ལྟེ། འདྲ་སྟོར་ལྟེ་ཁོང་ལ། ལྷ་ལུབ་ལུག་ལོ་པ་ལྟེ། ལུབ་
བྱང་དུ་གཞུང་ལྟེ། བྱང་འདྲ་དུ་སྟོན་པའི་བཅས་གཙོ་འཁོར་དགའ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག །
ཀྱང་། [རྟོག་སྟགས་ཀྱི།
ཀྱང་གཞུང་དགོན། ཀྱང་གཞུང་ཕྱན་ཆོགས་སྒྲིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅ་ནས་དགའ་ལོ་སྟེ་བཅུ་
ང་བདུན་གི་སྐབས་སུ་དགོན་སྟེ་གསར་འདེབས་མཛད་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱས་ཅམ་ལས་ཁ་གསལ་
བོ་མེད། ལུབ་མཐའ་རྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་པ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་

ཁོངས་སྤྱོད།

ཁྱོ་བ། [ཆིང]ལྷགས་ལྷ།

ཁྱོ་བ་ཏང། [ཆིང]ལྷགས་ལྷ།

ཁྱོ་མེན་དཀར། [ཁང་སྒྲད]ནམ་པར་དག་པ།

ཁྱོག་ཁྱོག། འཁྱོག་པོ། མགོ་བོ་ཁྱོག་ཁྱོག། ལམ་ཁྱོག་ཁྱོག།

ཁྱོག་གེ་བ། འང་མེན་འཁྱོག་པོའི་ནམ་པ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཁྱོ་ཁྱོག་གེ་བ། ཁང་པོ་གཟུགས་པོ་ཁྱོག་གེ་བ།

ཁྱོག་ཐེག། ཐེག་འཁྱོག་པོ།

ཁྱོག་པ། ཁྱོག་པོ་དང་གཅིག།

ཁྱོག་པོ། འང་མེན་འཁྱོག་པོའི་ལོན་པོ། འཁྱོ་ལམ་ཁྱོག་པོ། གཏམ་ཁྱོག་པོ། ཁང་ལག་ཁྱོག་པོ།

ལུག་ཁྱོག།

ཁྱོག་ལམ། འཁྱོ་ལམ་འཁྱོག་པོ།

ཁྱོག་ཤང། རིན་ཆེན་སྤངས་ཤང།

ཁྱོག་ཤིང། ཤིང་འཁྱོག་པོ།

ཁྱོག་བཤང། འང་པོར་མ་བཤང་པ།

ཁྱོགས། མགོ་བོ་སོགས་རང་གིས་ཁྱོག་རྒྱ་དེ་ཁྱོགས་ཐེན་པ།

ཁྱོང་ཁྱོང། ག་ཤོང་ག་ཤོང། ས་ཆ་ཁྱོང་ཁྱོང་ནང་དུ་ཆུ་འབྲིལ་འདུག།

ཁྱོང་ཁ། ཀོང་ཀོང་ཡོང་ས། ཁྱོང་ཁ་འབྱར་གསོས།

ཁྱོང་པོ། མར་རྟེན་ནས་ཆགས་པའི་ཀོང་ཀོང། ས་བབ་ཁྱོང་པ། ས་ཆ་ཁྱོང་པོར་ཉལ་ནས་ཡིག།

ཁྱོང་བྲ། ① གཞང་འབྲུམ་ལ་མར་ཁུ་སྒྲག་བྲེད་ཀྱི་ཡོ་བྲེད་ཅིག། ② ཞིང་ལ་ཡུར་མ་ཡུར་བྲེད་ཀྱི་ཁྱོ་

མ། ③ ཁྱོང་པོ་དང་གཅིག།

ཁྱོང་མོ། ཁྱོང་པོ་དང་གཅིག།

ཀག་ཀག། [མཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའམ། སྤྱིང་ཐེ་པོ་དང་ཡག་པོ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལའང་འདུག།

ཀ་ཁ་ཁ་རྒྱང། ① སྤོ་སྤོན་ཀོན་པ་གཤམ་སྤོ་སྤོན་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་རིགས་གཉིས་སྤྱད་བྲེ་བས་

རི་སྐྱེས་ཤིག ། ② བྱ་སྐྱེས་ །

ཡང་ཡུང་གོན། རབ་ལྗང་བའི་ལ་པའི་ཤིང་རྒྱལ་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༥ལོར་བྱལ་བཅད། ལྷ་མཐའ་དག་
ལྷགས་ཡིན། དུ་མཆོ་ཕྱོག་གསེར་ཁོག་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཡང་ཡང་། གཞུགས་པོ་སོགས་སྤྱིང་རིང་ག།

ཁང་གོང་། ཁང་ངེ་གོང་ངེའི་བསྐྱུས་ཆིག །

ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་། ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་། ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་།

ཁྲང་དེ་བ། ཀེ་རེར་ལངས་བའི་ཚུ་ལ། གཟུགས་པོ་ཁྲང་དེ་བར་ལངས། ཁྲང་དེར་ཕྱོད།

ཡང་རྒྱ་རིག་ [ཀྱ]ལ་རྒྱུན་གྱི་བཤད་སྟོན་ལྟར་ཨམ་བན་ཡང་རྒྱ་རིག་གྱིས་བོད་རྒྱ་སོན་ཁྲེར་ཡོང་
ནས་སྒེལ་བའི་མེ་ཉོག་ཅིག །

ཡང་ལ་རྒྱགས་པ། [ཡལ]པོ་མ་དང་སྤྱིར་པོ་རྒྱས་མ་ཐུབ་པར་སྤྱོད་ཀྱང་རིང་པོར་ཐུར་པ། ཐུར་མ་
བརྒྱབ་པས་ཚལ་རིགས་ཚང་མ་ཡང་ལ་རྒྱགས་པུག།

ཡང། གོ་བ་ལས་ངས་པའི་གཞུ་ཡང།

གྲང་ཀོར། མཐེབ་ཀོར། མཐེ་བོང་ལ་བ་སོའི་གྲང་ཀོར་ཞིག་གྱུན་འདུག །

ཡང་འཁོར། ཡང་ཀོར་དང་གཅིག །

ཡང་རྒྱུན། ལྷམ་ལ་རྟོག་པ་རྒྱལ་ལེད་ལྷི་རྒྱུན་སྟ། ཡང་རྒྱུན་གྱིས་ལྷམ་རྟོག་ཆེམས་ཤིག །

ཡང་ལ། ① རྩ་དང་ཡིང་གི་རྩ་བའི་དོན། ཡིང་ཡང་། རྩ་ཡང་ལྟ་ལ། ② ལྟ་བུ་ཀྱི་དོན་ལ། ལྟ་མ་ལ་ཡང་
བ་བརྒྱ་ལ།

ཁྱབ་ཁྱབ། ཡང་ཡང་སྒྲུབ་ཚུལ། མིག་ཁྱབ་ཁྱབ། རྒྱང་ལག་ཁྱབ་ཁྱབ།

ཡུལ་གྲོལ། ཡུལ་བེ་གྲོལ་བེའི་བསྐྱུས་ཆེ་བ།

ཡ་བ་ལོ་ལོ་བ། ① གང་གི་རྒྱུ་ལྟར། རོམ་སྐབས་མཁྱོད་གས་ནས་སྤུང་དུ་ཡ་བ་ལོ་ལོ་བ་ལྷོང་བ།

② གཡོ་ལྷའི་བསམ་ཐོབ་ཁོར་རྩེ་ནས། ལྷ་ཡིད་མཁས་པའི་གཡོ་ལྷའི་སེམས་ཀྱང་ཤེས་པའི་

མཐོང་བྱེད་ལོན་པ། རབ་རྒྱུད་བཅོམ་ལེ་ཤིང་ལུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་བྱག་བཟུམ། ད་ལྟ་མཚོ་ཕྱོན་
གསེར་ཁོག་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གི་ཀ་ཉན། ལེགས་སྒྱུར་སྐད་ཀྱི་བྱིས་པའི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲན་གྱི་སྒྱོར་སྒྲེའི་མིང་སྟེ། བཟ་
འབྲུམ་པས་མཛོད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། གི་ཀ་ཉན་ཞེས་བསྒྱུར་ན་འཕྲོག་འཛེན་
ཞེས་འབྱུར་བས། སྒྲན་དེས་ནད་ཀྱི་ལག་ནས་བྱིས་པའི་སྒྲོག་ཚུར་འཕྲོག་པ་ལྟར་དང་། ཉན་གྱི་
ཟུག་རྩ་ལས་འཛེན་པ་ལྟར་འབྲེལ་དུ་བདེ་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་བྱིར་སྒྱོར་སྒྲེའི་བྱེད་ལས་ལ་
བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་མིང་རོ། །

གི་གྱིའི་མི་ལམ་ལུང་བསྟན་མདོ། བཀའ་འབྱུར་སྟེ་དགོ་དཔར་མའི་མདོ་མང་པོད། །ཨོ། གྱི་ནང་མ་
སྟ་རྟ་བཟང་མོའི་རྟོགས་བཛོད་ཅེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་དོན་མདོར་
བསྡུས་ཙམ་ནི། སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་དུས་རྒྱལ་པོ་གི་གྱིའི་བྱ་ཕོ་གསེར་སྟངས་ཅན་ལ་
མི་ལམ་མི་འདྲ་བ་བཙུང་བརྒྱུད་བར་དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་ལ་ཀྱས་པས། དེ་ནི་སྟོན་པ་
ལྷན་སྐྱབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ལྟས་ཡིན་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་
ཡིན། མི་ལམ་བཙུང་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་སྟོར་རྒྱལ་པོ་གི་གྱིའི་མི་ལམ་བཙུང་ཅེས་
པ་དེར་གཟིགས།

གི་ཁ། སྐྱ་ཀའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། སྐྱ་ཀ་དང་འབྲེལ་མཁུག་སྟོ་སྤང་ལ་ཁྱུ་བྱས་ནས་འཆོ་བ་ཞིག་ཨ་
མདོའི་ཡུལ་སྐད་དུ་ལུང་ག་སྟེ་ཁ་ཡང་བེད།

གི་ག། ① ཉག་ཉག་གས། ཉག་ཉག་གི་རི་མོ། མོར་པའི་གི་ག། མིག་གི་གི་ག། ② ཁོན་པའི་འབྲུམ་
མཐའི་ར་བ།

གི་ཡ། [ལེགས་]བྱ་བ།

གི་ཡ་སྐྱབ་ཐབས། བྱ་རྒྱད་ཀྱི་ལྷ་ཡི་སྐྱབ་ཐབས་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོན་རས་གཟིགས་དང་། འཇམ་
དཔལ་དབྱངས། བྱག་དོར། ཆེ་ལྷ་རྣམས་གསུམ། གདུགས་དཀའ་དོ་རྩེ་རྣམས་འཛོམས། མི་གཡོ་
བ། འོད་ཟེར་ཅན་མ། རྩེ་བཙུན་སྟོལ་མ། ལོ་མ་གྲོན་མ་ལ་སོགས་པ་ཡོད། རྩང་ཟད་ཞིབ་བར་
འོག་གི་བྱ་རྒྱད་ཅེས་པའི་ཆོག་འབྲེལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་གསལ།

གི་ཡ་དོན་གྱི་ལྷ་བྱག། །གསང་སྤགས་སྤ་འབྱུར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་གི་ཡ་དོན་གྱི་ལྷ་བྱག་
ཅེས་གསུངས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱ་རྒྱད་ལྷ་བྱག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི། ༡ དོན་དམ་

པའི་ལྷའམ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་སྟེ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྲུར་གྱི་གཞུང་ནམས་ལས་ཆོས་དབྱིངས་
ཀྱི་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པ། ༡ ཡི་གའི་ལྷ་སྟེ་སྔ་འགྲུར་གྱི་གཞུང་ལས་ཡིག་འབྲུའི་ལྷ་ཞེས་གསུངས།
༢ ལྷའི་ལྷ་འདི་ནི་གསང་སྔགས་གསང་སྟོང་གཉིས་ཀར་ཐ་སྙད་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། ༣
བྲག་མཆན་གྱི་ལྷ་འདི་ཡང་གསང་སྔགས་གསང་སྟོང་གཉིས་ཀའི་ཐ་སྙད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།
༤ མཆན་མའི་ལྷ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྲུར་གྱི་གཞུང་ལས། འདིའི་ཆབ་ཏུ་གདན་གྱི་ལྷ་ཞེས་ཐ་
སྙད་དང་ནང་དོན་གཉིས་ཀའི་མཚུངས། ༥ གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་འདི་ལ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྲུར་
གྱི་གཞུང་ལས་སྟེ་ལྷ་ཞེས་གསལ་བ་ཐ་སྙད་ཐུན་བྱ་མི་འདྲ་ཡོད་པོ་དོན་གཅིག་མཚུངས་སུ་
ཡོད། ལྷ་བྲག་སོ་སོའི་དོ་སྟོང་སྟོར་གཤམ་གྱི་བྱ་རྒྱུད་ལྷ་བྲག་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་གསལ།

གི་ཡ་ས་སྐྱོན་རྒྱ་གར་སྒྲོད། རྒྱ་གར་གྱི་སྟོན་དཔོན་དར་ཐན་ཨ་ཅཱ་འབྲོ་བའི་མེ་ལོང་གིས་མཛད་
པའི་གཞུང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། བོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱུར་ན་བྱ་བ་བསྐྱས་པ་ཞེས་ཟེད། རྟེན་གཤམ་བསྐྱུན་
འགྲུར་གྱི་རྒྱུད་པོད། ༡༢། པའི་ནང་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ལོ་ལྔ་བ་སྟོ་སྟོས་
རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱུར། འདིའི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་མི་འདྲ་བ་ཞེ་ལྷའི་
དབང་བསྐྱར་རྩལ་གསུངས་ཡོད་པ་ལས་ཞེ་གཉིས་དཀྱིལ་ཆོག་རྟོ་རྟེ་སྟེང་བ་དང་མི་འདྲ་བ་
མེད་ཅིང་། རྟོ་རྟེ་སྟེང་བར་མི་གསལ་བ་བདེ་ལེགས་སུ་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་སྟེ། ༡
ཁོར་རྒྱན་མ་ལྷ་བཅུ་དགུ། ༢ གཟུང་ཡུམ་རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་ལྷ་ཞེ་བྲག། ༣ གཙུག་ཏོར་ནམ་
རྒྱལ་མ་ལྷ་སོ་གསུམ་བཅས་བསྟོམས་པའི་སྟེང་བ་དང་གི་ཡའི་ལྷ་ཆོགས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷའི་
དབང་བསྐྱར་གནང་སྟོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་བྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཆང་མར་བྲག་བཞེས་སུ་
ཡོད་ཟུས།

གི་ཡོ་ག། [ལེགས]གི་ཡ་དང་ཡོ་ག་སྟེ། བྱ་རྒྱུད་དང་། ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།
གི་ཡ་ཏརྟུང་[ལེགས]རྒྱུད་སྟེ་བཞེའི་ནང་གསེས་ཁུས་དང་གཙང་སྤྱོད་སོགས་ཕྱིའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་
པ་སྟེ་བྱ་བའི་རྒྱུད།

གི་ཤིང་། དབྱེ་མོང་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཅུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྐྱུན་འཛིན་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། རྩ་བུ་གི་

ཤིང་ཨ་ཟ་མོ། འཁྲི་ཤིང་སྤྱི་མོང་ཨ་ས་ལ། སྔོན་པོ་བྲག་སྐྱ་དཀར་ཅན། དཀྲི་མོ་མེ་ཤིང་ཐོང་
སྤྱི་དེད། དེའི་མོང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོ།
གིག་གིག། ① སྐྱ་ཞལ། སོ་སྐྱ་གིག་གིག་ཏུ་སྒྲིག། ཞོ་སྐྱ་མེ་སྐྱ་གིག་གིག་ཏུ་གྲག། ② བཞི་མདངས་
འཆེར་བའམ། སྤྱི་གཡའ་བར་བྱེད་ཚུག། དྲག་པོའི་ཚུག་གིས་གཞན་ལ་གིག་གིག་ལྟ། འོད་གིག་གིག་
ཅིག་འདུག། ③ གཟུང་བྱ་ནན་ཏན་དུ་འཛིན་སྟངས། ལག་ཏུ་མཆོཅ་ཆ་གིག་གིག་ཏུ་འཛིན་པ།
གིག་ཅན། དེས་པའམ། གཏན་འཁེལ་བ། ཆོང་ཐོག་གི་རིན་ཐང་གིག་ཅར་བྱས་མེད། དུས་ཆེས་གིག་
ཅར་བཅོས་སོང་།

གིག་ཆགས། དེས་པའམ། གཏན་འཁེལ་བ།

གིང། སྔོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལྷགས་གིང་པག་གིང། འོ་གིང་མོགས།

གིན་མོག་མོག། མོག་མོག་རྒྱངས་བཅོས།

གིལ་སྤྱ་ད། [ལེགས] ① ཉག་ཁ། ② རི་དྲགས་ཁྱི་སྟན་ས་ལེ་སྟེ་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ཐེག་དཀར་ནག་
གིས་བརྒྱན་ཞིང། གཤེས་ཀ་དུལ་བ། བཀ་ཤེས་བདེ་ལེགས་མཆོཅ་པ་ཞིག །

གི་གི། [ལེགས] བྱེད་པ་སྟེ་སྔོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་ཡབ་ཀྱི་མཆོག།

གི་ཡའི་ལྷ་ཆོགས་བཅོ་ལྔ། བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཆོགས་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ༡ སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་
སྤང་མཛད། ༢ འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད། ༣ མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་
པ། ༤ གནམ་གང་གི་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ། ༥ ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་སྟན་མ་བློ་རུ། ༦
ཆེས་བཅོ་ལྔའི་ལྷ་སྤང་བ་མཐའ་ཡས། ༧ ཉི་ཤུ་གསུམ་མེམས་དཔའ་ཉི་བའི་སྤྲས་བརྒྱད་བསྟན་
བས་བཅོ་ལྔ་པོ་ཡིན། དེ་ནི་ལྷ་སྟན་ཆོགས་བསྟན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྲིལ་
འཁོར་ལྷ་ཆོགས་དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡོད་མེད་བརྟག །

གི་ཡོག། གི་ཡ་ཞེས་བ་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིན་པ་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ཅིང། ཡོ་ག་
ཞེས་པའི་རྒྱལ་གར་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན་རྣམ་འབྱོར་ཞེས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་མིང་ལ་
གི་ཡོག་ཟེར་ཞིང། དོན་དུ་གསང་སྟགས་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་ནང་གསེས་བྱ་རྒྱུད་དང། ལྷ་འབྱོར་
རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་མིང་ཡིན།

ཁྱ་ཁྱ། དབྱིབས་དང་མདོག་བྱ་ཕྱག་རོན་དང་འབྲ་བ་ཞིག །
ཁྱ་ཁྱ་ཉིས། བྱང་ཐང་མེར་གོས་ཆེན་ཞེས་རིན་ཐང་ཆེ་ཞིང་བོད་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཅ་
ཆེར་བཅི་བའི་དར་གོས་ཤིག །
ཁྱ་མ་གྲ། རྒྱའི་སྐད་དུ་ཤིས་དྲུང་མི་ཟེར་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག །
ཁྱག་ཁྱག་ཉེས། སྟོན་གྱི་སྤྱ་བསྐྱར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་ཅི་ཏྲ་ཀའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག །
ཁྱག །བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ལས་ཆོག་ད་ལྟ་བུ། བུཁྱག །ཁྱག །བུཁྱགས །ཁྱག་ཅིག་ཅེས་བ་སྐྱུལ་
ཆོག །ཁྱག་ཅེས་དེ་ཁ་གཏད་དུ་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་ལས་ཆོག །ཁོས་ཚུ་སྟོང་ཞིག་ཞིབ་མོར་
ཁྱག་བཞིན་འདུག་ལྟ་བུ།
ཁྱགས། [ཉིང]① འཁྱག་བ། ② དུཁྱག་སྤྱད།
ཁྱམ། ལྟ་སའི་ཁ་སྐྱད། འདི་ཞེ་ས། གསོལ་ཁྱམ་བཞེས།
ཁྱམ་ཁོག །ལྟ་སའི་ཁ་སྐྱད། འགྲོག །
ཁྱམ་དོད། ལྟ་སའི་ཁ་སྐྱད། འདི་དོད་དུ་ལ།
ཁྱམ་མདལ། ལྟ་སའི་ཁ་སྐྱད། མེ་མདའ་འབྲུལ་མདའ་ཐུང་ཐུང་།
ཁྱུ་ཏྲ་ཏྲ་བོན་བ། མིང་གཞན་དུ་བཟླ་ཤིས་དགའ་ལྡན་བདེ་སྦྱིད་སྦྱིང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྟ་བུའི་
མེ་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ ལོར་བྱག་བཏབ།ད་ལྟ་གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁྱེན་ག། ཐབ་ཐངས་དང་ཁོག་མ་སོགས་དུ་བས་བདུག་པའི་བྲེག་པ་ནག་པོ་ཆགས་པ།
ཁྱེ་པོ། གནའ་དུས་སུ་དེང་དཀར་མཛེས་རྫོང་གི་ས་ཆ་འདིའི་མིང་འབྲི་ཚུལ་ཞིག །
ཁྱེ་མཐུལ། མདོ་ཁམས་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་དེང་དུས་བྲག་མགོ་རྫོང་ཁྱེ་པོ་ཐོང་།
ཁྱེ་ཤོད། འདི་ལ་ཁྱེ་ཤོད་ཡང་འབྲི་སྟོལ་འདུག །གནའ་དུས་ཉོར་སེ་ཁག་ལྟའི་ཡུལ་འདིའི་མིང་སྟེ།
ཀམ་པ་དུས་སུ་མ་ཁུའི་པའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་ལས། སྐྱུལ་པའི་གནས་ཆེན་ཁྱེ་ཤོད་དུ།
ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཁྱེས་ཁྱེས་གཏོང། བན་ཚུན་མཉམ་བཤེས་བྱས་པ། ཆོས་གཞི་དེ་གཉིས་ཁྱེས་ཁྱེས་བཏང་ན་ཁ་
མདོག་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད།

ཁོ་ཀྱ་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོ་སེ་ནི་ཡི་རྩོ་རྩོ་བོ་སྐབས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་སོག་པོ་ལུང་རིགས་བསྟན་དར་
གྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་ལྟན་ཐབས་ཀྱི་མཛད་པའི་མན་ངག་ལྟན་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་གནས་
བཀོལ་བ་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་གི་བྲེང་བ་ལས་གསུངས།

ཁོག་ཁོག ། ① སྤའི་བྱད་པར། སྒོ་ལ་ཁོག་ཁོག་གཏོང་བ། ② དེགས་པའམ་ང་རྒྱལ་བའི་རྣམ་འགྲུལ།
བྱེད་སྤངས་ཁོག་ཁོག་ཆ་བ།

ཁོག་ཁོག་ཆ་པོ། ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པས་རང་གི་གཤིས་ཀ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཅོས་མར་བྱེད་པའི་
དོན་སྟེ། མི་དེས་ཁོག་ཁོག་བྱེད་ནས་ང་ལ་སྤྲད་ཆ་ཡག་པོར་བཤད་ཅིང་མི་འདུག་ལྟ་བུ།

ཁོག་མཁེགས་པོ། རྒྱ་སྐད་དག་ལ་ཆག་གས་རལ་གསུམ་དཀའ་བ། སྟོང་གོས་དེ་ཁོག་མཁེགས་པོ་འདུག།
ཁོག་མེད་པ། [ཡུལ་སྤྲད།]ཆག་གས་བྱུང་སྤྲ་བ། ཅ་ལག་དེ་ཁོག་ཅི་ཡང་མི་འདུག།

ཁོང་ཁོང་། ① སྔོང་པོར་ལངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲུར་མཁེགས་པའི་དོན་ཏེ། མི་ཆེན་འདུས་སར་ཁོང་
ཁོང་བྱེད་ནས་མ་འདུག། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② རྣ་བ་ཁོང་ཁོང་བྱས་ནས་ཉན་པ།

ཁོང་དེ་བ། སྔོང་དེ་བ། ཤིང་སྔོང་ཁོང་། ཁོང་དེ་བར་འགྲེང་བ།

ཁོན་པའི་རུས་པ། སྔོན་པའི་རུས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག།

ཁོ་བ། ཐེབས་ཅི་དང་རིགས་གཅིག་ཏེ། ཁ་སྔོག་སྐབས་ཁོ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྔོག་པས་དེ་སྤྲད་བཏགས།
མ་སྒོ། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྒྲེས་པའམ། ཡུལ་ལུགས་བཟང་པོའི་སྒྲང་དོར་མི་ཤེས་པའི་མི་སྒྲན་སྔོངས།

མ་སྒོ་ཁ། [མདོན་]ཟངས།

མ་སྒོ་ཁ་རྒྱལ། ཉོགས་བཛོད་འདིར་འཁོད་པའི་མ་སྒོ་ཁ་རྒྱལ་ནི་ཀ་སྤིར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ།
སྔོན་དུས་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་བའི་ལས་འདས་མེས་དབྱེ་བཅོས་པ་ཉི་མ་གྲང་བས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་

དུ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་མཛད་པ་ནས་དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་
འགོ་སྟོད་བར་དུ་ནང་པའི་ཆོས་དར་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་ཏྲ་

ལྷོ་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ལས་མས་སུ་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་རན་རེ་

ཟེར་བས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་མང་ཆེ་བ་དབང་དུ་བསྐྱས་ནས་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཁྲབ་
སྤེལ་བཏང་ཞིང་ཀམྱེར་ཡང་མངའ་ལོག་ཏུ་བསྐྱས་པ་དེ་ནས་བརྒྱུད། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་མི་ཡོངས་
རྩོགས་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་སུ་མ་བསྐྱར་ཀ་མེད་བྱུང་ཞིང་། བོད་དང་ཆོང་འབྲེལ་ཆེ་
བའི་ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་མང་ཆེ་བ་ཡུལ་དེ་ནས་ཡོང་བ་དང་། དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་
འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་མང་ཆེ་བས་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་གཏོར་སློན་ཆད་ལས་འདས་པ་བཏང་
སྐབས་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཆོར་སྐྱེས་ཞེས་འཕོད་དགོས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་དུས་ལུན་རིང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

ལྷ་སྐྱོ་སྤྱང་ཅི་སྐྱོ་བྲོས། སྤྱི་ལོ་༦༩༧བའི་མེ་ཁྲི་ལོར་རྒྱ་གར་དུ་མོ་ཏ་སུ་ཉིའི་ཆོས་ལུགས་པས་
བཅན་འཛུལ་གྱིས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྐྱན་བ་ཉམས་པར་བྱས། བོད་རྣམས་ཀྱིས་མོ་ཏ་
མོ་རྟེ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་མ་རྩུ་མ་ཉི་ཡིན་པར་རྣོ་མ་ནས་དེ་ལ་ལྷ་སྐྱོ་སྤྱང་ཅི་སྐྱོ་བྲོས་ཞེས་
བསྐྱར་འདུག། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་མ་རྩུ་སྤྱང་ཅི་དང་། མ་ཉི་སྐྱོ་བྲོས་ཡིན། འདི་ནི་ཁ་ཆེའི་སྐད་ཡིན་
སྐབས་དོན་དུ་སྤྱང་ཅི་སྐྱོ་བྲོས་ཞེས་བསྐྱར་བ་ནི་ཁོར་བ་ཡིན་ནོ།

ལྷ་སྐྱོ་མཐའ་ལའོབ་གྱི་ཞལ་ལྟེ། སྤར་བོད་གྱི་མཐའ་མཆམས་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་ཅིང་བོད་རང་ལ་མཁོ་རྒྱུང་
བའི་ཞལ་ལྟེ་སྟེ་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག།

ལྷ་སྐྱོའི་སྐད། ཤེས་རིག་མ་དར་བའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་དེ། སྤར་རྒྱ་གར་དུ་ཐགས་པའི་སྐད་རིགས་ཀྱི་
ནང་གསེས་ཤིག།

ལྷ་སྐྱོའི་ཆོས་ལུགས། སྐབས་དེར་དབྱི་སི་ལའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཟེར། བོད་གྱི་ཅིས་འབྲེལ་དག་ལས།
སྤྱི་ལོ་༦༩༧བའི་མེ་ཁྲི་ལོ་རྒྱ་གར་དུ་ལྷ་སྐྱོའི་དམག་གིས་བཅོམ་ནས་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་
བསྐྱན་པའི་འགོ་བཅའས་པ་ཞེས་པ་དེ་སྐབས་དེར་ཁ་ཆེའི་དམག་ལ་ཟེར།

ལྷ་སྐྱོའི་གནས་ཆད་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ། དུས་འཁོར་གྱི་སྐར་ཅིས་ལས་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཆོས་ལུགས་དང་ལྷ་སྐྱོའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཆད་བསྐྱར་རྩེལ་གྱི་གངས་ཤིག་ཡིན།

ལྷ་སྐྱོའི་སྟོན། [མངོན་སྟོན། །]

ལྷ་སྐྱོའི་བྱ་སྤྱོད། བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ།

མ་སྒྲེའི་བྱེད་སྒྲུང་ས། བྱ་སྒྲོད་སྒྲུག་རིགས་སྒྲུག་ཆད་བྱེད་པ།

མ་ས། ལུ་བ་འབྲུག་པོ།

མ་གཞི་དྲུག་པའ་ཀྱིས་བཏགས་པའི་སྒྲུམ་བྱའི་ལུ་བ། སྒྲུམ་མ་གཞི་ཅེས་ཟེར།

མ་གཙུག་སྐད་ཆེན་པོ་འཇམ། ཀུ་ཙོ།

མ་གས་པ། [ཆིང་]གཞན་ལས་སྒྲུག་པའཇམ། ལུལ་དུ་བྱུང་བ།

མ་ད། བོད་ངམ་སྒྲེང་ངམ་ཐོག་མ། མ་ད་དུ་གསལ་པོ་བཤད་ཟེར།

མ་ད་ཀོར། ① ལྷ་མོ་འཇམ་དུས་རྒྱུ་པའི་འབག་གི་ཐོད་ཀྱི་བོད་པ། ② ཡི་གེའི་མ་ད་ཀྱི་ཐིག་ཀོར་ཏེ་
ལེགས་སྒྲུང་ཀྱི་ཡི་གེའི་མ་ད་དུ་བྲིས་པའི་དབྱིབས་སྒྲོར་སྒྲོར་ཀྱི་ཏྲགས་ལ་ཟེར། དེ་གསལ་བྱེད་
དག་ལ་ཞུགས་པའི་ང་རོ་འདོན་ཚུལ་ནི། ཀ་ནས་ང་བར་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ལྟའི་མ་ད་ཀོར་ལ་ང་སྒྲུ་
དང། ཅ་ནས་ཉ་བར་ཀྱི་མ་ད་ཀོར་ལ་ཉ་སྒྲུ། ཁ་ནས་ཏ་བར་ཀྱི་མ་ད་ཀོར་ལ་ཏ་སྒྲུ། ཉ་ནས་ན་བར་
ཀྱི་མ་ད་ཀོར་ལ་ན་སྒྲུ། བ་ནས་མ་བར་ཀྱི་མ་ད་ཀོར་ལ་མ་སྒྲུ། ཡ་ནས་ལྷ་བར་ཀྱི་གསལ་བྱེད་
དགྲའི་མ་ད་ཀོར་གལ་ང་སྒྲུ། ལྷའི་མ་ད་ཀོར་ལ་ང་སྒྲུ། ཡའི་མ་ད་ཀོར་ལ་ང་སྒྲུ། ཨོ་ཡིག་གི་མ་ད་
ཀོར་ལ་མ་སྒྲུ་བཅས་སོ་སོའི་འབྲུག་ཚུལ་ལ་བལྟོས་ནས་སྒྲུ་འདོན་ཚུལ་མི་འདྲ།

མ་ད་སྒྲོན། ① མ་ད་པའི་ནད། ② བསམ་པའི་ལྷན།

མ་ད་སྒྲོན་པོག་པ། རིག་པ་རྒྱལ་བ་དང། ཆོར་བ་ཉམས་པ། རིག་པ་འབྲུལ་སོགས་ཀྱི་ནད་རིགས།

མ་ད་ཁིམ། མ་ད་པའི་སྒྲོད་དམ། མགོ་ཐོད།

མ་ད་ཁྲག་རྒྱས་པ། མ་ད་པའི་ཅ་ལ་ཁྲག་རྒྱས་ནས་རྒྱུན་པོར་བོད་པ།

མ་ད་ཁྲག་ཉམས་པ། མགོ་ཐོད་མ་ད་པའི་ནད་གི་ཁྲག་རྒྱའི་འཁོར་བསྒྲོད་ཀྱི་བྱས་པ་ཉམས་སུས་དང་
ཡན་ལག་ཞེ་འཁྲུམ་ཅན་དུ་ཆགས་པའི་ནད།

མ་ད་མཁར། མ་ད་པ་གནས་སའི་མཁར་ཏེ་ཀ་ལའི་མིང་གི་རྒྱལ་གངས་ཤིག །

མ་ད་མཁན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
ང་སྒྲོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འདྲོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མ་ད་བགགས། མགོ་ཐོད་མདུན་ངོས་དང་མ་ད་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུ་བྱུང་ཟེར་པའི་མི་ལ་མ་ད་བགགས་ཟེར།

ཐོད་པ་འོད་བགགས་མེ་བཞུགས་འདུག།

མྱད་མྱོ། ① ཀ་ཡིའི་སྤྱབས་མྱོ། ② ཆངས་བྲག་གས། ཉ་གཙུག་གི་བྲག།

མྱད་ཀྱ། མྱད་པའི་ཕུན་པ། མྱད་ཀྱ་ལ་སྐྱོན་ཤོད། མྱད་ཀྱའི་ཆང་ནད།

མྱད་ཀྱས། མྱད་པ་ལས་འབབ་པའི་ཁ་ཚུ་འབྱར་ཆེ་ཅན།

མྱད་ཀྱ། མྱད་པའི་བྱངས་ཚུའི་མིང་སྟེ། དེ་ལུ་དམར་དགེ་བ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་གསེ་རིགས་སྒྲོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉིར་མཁའི་དོན་གསལ་ལས། མྱད་ཀྱ་མྱད་པའི་
བྱངས་ཚུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤ་མྱད་མར་མྱད་དང་། བྱང་ཆང་མྱད་དང་ནམ་གསུམ་ལས། རིམ་བཞིན་
དམར་མེར་སྐྱོན་པོ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤོ།

མྱད་ཀྱང་། མྱོ་ཀྱ་ཀྱང་ཀྱང་ངམ་ཙམ་ཀྱང་། བསམ་མྱོ་སྟོང་པ་བཅོས་བརྒྱར་དཀའ་ཞིང་གཞན་གྱི་
བསམ་འཆར་ཁས་མི་ལེན་མཁན།

མྱད་སྟིང་། མགོ་པོའི་མྱད་པ་རྒྱས་ཕྱེད་གཉིས་སུ་བྲལ་པའི་ཡ་བྲལ་མགོ་པོའི་རྒྱལ་ངོས་བདུད་སྟེའི་
ཐད་ལུ་ཆགས་པའི་མྱད་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་སྟེ། རྗེ་བྱར་མཁར་བས། མྱད་ཆེན་མགོ་པོའི་
མདུན་ན་གནས། མྱད་སྟིང་རྒྱངས་པའི་གོང་ན་ཆགས། ཤིན་ཏུ་གཉན་པས་མྱད་སྟིང་ཟེར། ཞེས་
དང་། རྒྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ལས། མྱད་པ་དང་ནི་མྱད་སྟིང་ངོ་། །མྱད་སྟིང་རྟ་མིག་ཕྱེད་པ་འབྲ། མིག་
དང་ན་བ་སྟེ་དང་སྟེ། ཅ་རྒྱས་ཀྱང་བ་དེ་དང་འབྲེལ། འཕར་ཅ་བཞི་དང་སྟོགས་ཅ་བཞི། རྒྱས་པ་
བཞི་དང་རྒྱ་བ་བཞི། མྱད་པ་སྟིང་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ། ལ་ལ་མྱད་པའི་རྒྱ་ཡང་ཟེར། དབྱས་ན་ས་
པོན་བརྒྱད་ཀྱི་ཅ། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་རྒྱས་པར་ཕྱེད། སྟོག་དང་སེམས་ནི་འབྲེལ་པའོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཤོ།

མྱད་དོན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དོན།

མྱད་པ། ① མགོའི་མྱད་པ། མྱད་པ་ཆ་ཅག་ཅག་བྲས་བྱུང་། དག་པོའི་མྱད་པ་ལགམས། ② ཤེས་
པ་དང་བསམ་མྱོ། མྱད་པ་དཔྱག་པ། མྱད་པ་འཁྲུགས་པ།

མྱད་པ་དཀར་པོ། དེང་རབས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་གསར་པ། བསམ་པ་དཀར་པོའམ། ལྷན་སྐྱོན་མ་ཞུགས་
པའི་སེམས་པ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་འདུག།

ཡུང་པ་དགྲུགས། བསམ་སྒོ་ཞིབ་ཐོར་བཏང་པའི་དོན།
ཡུང་པ་རྒྱལ་མ། ཀ་ལའི་རྒྱལ་གྱི་ཡུང་པ་སྟེ། འགྲུལ་སྤྱོད་འབྲུང་ཡུལ།
ཡུང་པ་ལྗང་གྲ། [ཡུལ] བསམ་པ་རུལ་པ་འཇམ། ལྟན་སྒྲོན་ཞུགས་པའི་སེམས་མ།
ཡུང་པ་མདུན་མ། ཀ་ལའི་མདུན་གྱི་ཡུང་པ་སྟེ། བསམ་སྒོ་འབྲུང་ཡུལ།
ཡུང་པ་སྤྲུལ་པོ། མགོ་སྤྲུལ་བསམ་པ་འགྲུང་ཆོག་ཆོག །
ཡུང་པའི་རྒྱ་དང། ཡུང་པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་བརྒྱུམས་བྱེད་པགས་པའི་མིང་སྟེ། སྤུན་དབྱང་ཆེ་པའི་རྒྱལ་
པོ་ལས། ལུས་ཀྱི་དབང་ཉེན་ཡུང་པ་ལ། རྒྱ་ནི་དར་དཀར་ཅིལ་པ་འབྲ། ཞེས་དང། མན་ངག་
ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་དང་སྤྲུག་ལ་དངས་པ་སྤྲ་ཉེལ་ཅམ། ཅ་ཡི་བྲ་བས་བརྒྱུམས་ནས་གནས་
པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཡུང་པའི་ངལ་རྩོལ། བསམ་སྒོའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ངལ་རྩོལ་དཔེར་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་དོན་
བདག་གཉེར་གྱི་བྱ་བ་དང། ཐོན་སྐྱེད་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་བྱ་བ། ཆབ་སྲིད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བྱ་
བ། ཚན་རིག་བརྟག་དབྱང་གྱི་བྱ་བ་བཅས་ལྟ་བུ།
ཡུང་པའི་ཐེ་ཞབས། གནས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཡུང་སྤྱིང་དང་རྒྱུངས་པའི་བར་ན་གནས་
པའི་སྟོག་རྩ་དཀར་པོའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་སྟེ། དཔལ་སྤུངས་དཔོན་ཀླུ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་
རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་འབྲེལ་ལས། ཡུང་པའི་ཐེ་ཞབས་ནི། ཡུང་སྤྱིང་
དང་རྒྱུངས་པའི་བར་དུ་གནས་པའི་སྟོག་རྩ་དཀར་པོའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་རོ། །མན་ངག་རྒྱུད་དུ།
ནང་རྩ་དར་གྱི་དབྱང་ཐག་བཅུ་གསུམ་སྟེ། ཐེ་ཞབས་ལས་བྱུང་སྟེ་ཡི་ནང་ན་མར། རྒྱུང་གི་རྩ་
བཞི་སྤྱིང་དང་རྒྱ་མར་འབྲེལ། མཐུས་པའི་རྩ་བཞི་སྒོ་ལོང་མཆེན་མཐུས་འབྲེལ། བད་ཀན་རྩ་
བཞི་པོ་མཆེར་མཁལ་ལྷང་འབྲེལ། འདུས་པའི་རྩ་གཅིག་བསམ་སེར་འབྲེལ་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཐེ་ཞབས་ནི་འདིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཡུང་པའི་དར་རྩ། ཡུང་པའི་རྒྱ་དར་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཤིང་ལོའི་འདབ་རིས་ལྟར་གནས་པའི་རྩ་དཀར་ཉེ།
ནང་གསེས་སུ་དབྱེན་གཉན་གྱི་རེ་ཐག་བཞི་དང། ཀུན་རྒྱལ་གཉིས། ཚངས་པའི་སྤྱད་པ་
གཅིག་བཅས་བདུན་མཆིས་སོ། །

ཡུང་པའི་མཆོ་འཁྱིམས། མགོ་པོ་བདེན་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་ཡུང་པ་འཁྱུགས་ནས་ཡོ་འཁྱིམས་སུ་
ཡུང་པའི་དོན་ཏེ། བཟ་འབྲུམ་པས་མཛོད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཡུང་པའི་མཆོ་
འཁྱིམས་ནི། ཡུང་པ་ཅའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དེ་བདེན་པས་འབྲུགས་ཤོར་བས་འཁྱུགས་ནས་
ཡོ་འཁྱིམས་སུ་ཡུང་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཡུང་པོ་ཆེ། རྫོ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ལས། རྫོ་བརྟན་པོ།
ཡུང་ལྷགས། རྩ་ཅོག་ལས་ཐོན་པའི་སྤངས་སྟེགས།

ཡུང་སྒྲི། ཡུང་པའི་སྒྲི་དཀར།

ཡུང་པོར། ཀ་ལི།

ཡུང་ཀྱི། མགོ་དམར་བའམ་ཟངས་ཁོག་ལྟ་བུ་སྟེ་མགོ་པོའི་སྒྲ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱད་པ།

ཡུང་མར། ཐོག་མའམ། སྟེང་བའམ། བོང་མ།

ཡུང་མེད། བྱབ་ཆུང་ངམ་ཅོལ་ཆུང་།

ཡུང་དམར། མགོ་དཀྱིལ་དུ་སྒྲ་ཀྱི་ནས་སྒྲ་མེད་པར་ཡུང་པའི་མི། ཡུང་སྒྲག་དང་དོན་གཅིག །

ཡུང་ཅ། ལུས་ཀྱི་ཡུང་པ་འཕེལ་རྒྱས་འབྱུང་བའི་ཅ།

ཡུང་ཅ་ཆེན་པོ། སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ་གནས་པའི་རྒྱངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། བཟ་
འབྲུམ་པས་མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་གཞུང་དོན་རབ་གསལ་ལས། ཡུང་ཅ་ཆེན་
པོ་ཞེས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ་གནས་པའི་རྒྱངས་པ་དཀར་པོ་དེའི་མིང་སྟེ། དེ་ཡུང་པའི་ཅ་བ་
ལྟར་ཡུང་ཞིང་དོན་སྟོང་དང་ཡན་ལག་སོགས་ཀྱི་ཅ་དཀར་མང་ཆེ་བ་རྣམས་དེ་ལས་བྱས་པས་
གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ན་ཡུང་ཅ་ཆེན་པོ་ཞེས་སུ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡུང་ཅ་ལ། བསམ་སྒྲོའི་ལུས་ཅ་ལ།

ཡུང་ཞོ། ཀ་ལིའི་ནང་གི་ཡུང་པ་ཞོ་དང་འབྲེལ།

ཡུང་གཞུངས། ལུས་ཀྱི་སྒྲ་ཡུང་དམ་རྒྱངས་པ།

ཡུང་གཟེར། གཉན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆོན་ཡུང་པར་བབ་ནས་གཟེར་ཐབས་ཀྱིས་སྟོག་
འཕྲོག་པའི་ནད་ཅིག །

ཟླ་ལྷ་འཁོར། མགོ་ལྷ་འཁོར་བ།
ཟླ་ལ་བཀར། མཐའ་ལ་བཀར་བ་སྟེ། ལྷ་ཚུགས་བྱས་པའི་དོན།
ཟླ་ལ་བསྐྱོར། མཆོམ་ཆ་སོགས་མགོ་སྟེང་གི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོར་བ།
ཟླ་ལྱུན། ཟླ་པའི་སྒྲི་དཀར།
ཟླ་ལྱབས། ཟླ་པའི་སྒྲི་དཀར།
ཟླ་སྤོམ། མགོའི་ཟླ་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྤོམ་འབྲུ་ཞིག །
ཟླ་སྤོམ་ནད། མགོ་བོའི་ཟླ་པ་ལ་གནས་པའི་སྤོམ་བྱ་རོ་མངར་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སྤོམ་
འབྲུགས་ཏེ་ཕྱང་དུ་བ་བྱས་ནས་ན་བའི་མགོ་ནད་ཅིག །
ཟན། བན་ཚུན་འབྲུང་བའམ་ཟད་པར་བྱས་པའི་དོན། འདོད་ལ་ཟན་ཇེས་ཅོས་ལྟ་བུ།
ཟན་ཀ། སྟང་ཀའམ། ཚོད་གཞི། རང་ཁག་གཞན་ལ་གཡོགས་ནས་ཟན་ཀ་འཛོལ་བ། དགོས་མེད་
ཟན་ཀ་བྱེད་པ། གཞན་ལ་ཟན་ཀ་བྱེད་པ། གཞན་ལ་ཟན་ཀ་མ་བཟུང་གོང་ནས་རང་གི་སྟོན་
ཡོན་བཟླ་དབྱེད་བྱེད་དགོས།
ཟན་ཀ་ཅན། ཚོད་པ་ཡོད་པའམ་ཚོད་གཞི་སྟོང་མཁན།
ཟན་ཀ་བཅའ་བ། སྐབས་བཅའ་བའམ་སྟང་ཀ་བཅའ་བ།
ཟན་པ། [རྟིང] ལན་སྟོག་པའམ་ལན་རྒྱག་པ། ཆིག་ལ་ལན་ཟན་པ། དབ་འ་ཟན་པ།
ཟམ། [རྟིང] ལྷ་བའམ། ལྷ་བྱ་མཐུག་པོ།
ཟམ་པ། [རྟིང] ལྷ་བའམ། ལྷ་བྱ་མཐུག་པོ།
ཟལ་བ། ཨ་དོང་རྒྱག་པའམ། ཁ་གདངས་ཏེ་གཡལ་བ།
ཟས། [རྟིང] རྒྱལ་བོའི་འཁོར་བྱེད་མེད་སྟོང་ས། བོ་བྱང་ཟས།
ཟས་པ། མཐའ་མེད་པའམ་རྒྱ་ཆེ་བ། མཐའ་ཟས་པ། འབྲམས་ཟས་པ། ཡོན་ཏན་འབྲམས་ཟས་པ།
ཟས་མོ་ཆེ། ལྷ་ར་ཐང་དང་ཏུ་ཅང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་གནས་ཡིག་སྟེ། ཁ་ཆེ་བཅ་ཆེན་ཤྱ་ཤྱ་ཤྱ་བོད་
དུ་བྱོན་པའི་དབྲུང་གནས་ཀྱི་ཐངས་གཉིས་པ་གནས་འདིར་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་
གསུངས་པའི་ས་ཡིན།

ལྷ། <ནུག> ① མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱུང་གི་བཤད་སྟོལ་ལ། ལྷ་
མཆོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་གནས་པའི་མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་སྤྱིའི་ནོར་བུ་སོགས་དཔལ་འབྱོར་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱད་པ། ལྷ་མ་མིན་སྟེ་བརྒྱད་ལས་སྤྱི་ལྟེ་ཆོག། འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་ནང་
གསེས་དུང་འགྲོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཤིག་ཡོད་པར་འདོད། ② བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་ནང་གི་རྟོག་
བྱེད་ཅིག། ③[མངོན] ལྷ་ཆེན་ལ་མཐའ་ཡས་དང་། འཛོག་པོ། ལྷ་བས་ལྷ། རིགས་ལྷན། རོར་
ལྷས་བྲ། དུང་སྤྱོད་། བད་མ། བད་མ་ཆེན་པོ་སྟེ། བརྒྱད་ཡོད་པས་གངས་བརྒྱད་མཆོན།

ལྷ་སྐྱུང་ལྷ། དེ་སྟོན་སྟོན་མངའ་རིས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་སྟོན་ཅུ་དུ་ར་རྩེ་ཞིག་
ལ་ལྷ་སྐྱུང་ལྷ་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་ཞོག་ཞུགས་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་སྐྱུང་ལྷ་ལ་ཡིན་ཟེར་ནས་མི་
རྣམས་ལ་ནང་བ་སངས་རྒྱུ་སྐྱུང་པའི་ཆོས་དང་མི་མ་སྤྱན་པའི་ལྷ་ཆུལ་གསར་བ་མང་པོ་བཤད་
ནས་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་བར་ལོ་རྒྱ་བ་རེན་ཆེན་བཟང་པོས་གདོན་འདྲེ་ཞོག་ཞུགས་དེ་ཆར་
གཙོད་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ལྷ་དཀྱིལ་དགོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤང་སྟེ། ལོ་༡༢༠༥ལོར་འབྲི་གུང་སྟོབ་པ་འཛིག་རྟེན་
མགོན་པོའི་དངོས་སྟོབ་བྱུབ་ཆེན་པ་ར་ཞ་ཞེས་པས་བཏབ། བྱུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སེར་གུལ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་ཁང་། ལྷ་གནས་སའི་པོ་བྱང་།

ལྷ་སྐུམ་བག་ཤིས་དགོན། ལྷ་མ་བསམ་འབྲུག་བཟང་པོས་གསར་དུ་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ།
བྱུབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཁོ་རྩ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་སྤྱུག །གནའ་མིས་བཤད་སྟོལ་ལ། ལྷ་ས་གོང་གི་རུབ་བརྒྱད་གཤུ་ཐོག་ཟུམ་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་
ཡོད་པའི་ལྷ་སྤྱུག་ཅེས་པའི་ས་ཆའི་མིང་ཐོག་མ་ཡིན། རོ་བོ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་རྩེ་ས་
བག་ལྷ་ལྷ་སྤྱུག་བག་གི་སྟེབས་སུ་ལྷ་འེ་སྤྱུ་རང་ཁོན་བྱུང་སྟེ། རྩེ་ས་སུ་ལྷ་སྤྱུགས་ཞེས་པ་སྤྱ་
འབྲུར་ནས་ལྷ་སྤྱུགས་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན། ཞེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད་འདུག །

ལྷ་ལྷ། ལྷ་འེ་ལྷ་པོ་སྟེ། སྟེ་བརྒྱད་ནང་ཆོན་གྱི་ལྷ་རིགས་ཀྱི་གཙོ་པོ།

ལྷ་ལྷ་གཙུག་ན་རེན་ཆེན། ལྷ་འེ་ལྷ་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གཙུག་ན་

རིན་ཆེན་ཟེད།

སྤྱ་རྒྱལ་མ་རྩ་བླ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་སྤྱ་ཆར་རྒྱ་དུས་སྤྱ་འབེབས་པའི་སྤྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་། དེའི་རྣམ་
པ་ནི། སྤྱ་རྒྱལ་ཆོག་ལས། གདེངས་ཀ་བདུན་ནི་ཕྱིར་བསྟན་སྤྱལ་འབྲུག་ཅན། །སྤྱལ་ཀར་ཐལ་
སྤྱ་ར་སངས་རྒྱལ་ཀུན་ལ་འདུད། །སྤྱལ་མའི་བྱག་གིས་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་གྱི། །ཆར་འབེབས་
སྤྱ་རྒྱལ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པ་འབུལ། ཞེས་སོ། །

སྤྱ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་རྒྱ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ལོར་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྤྱ་འབུམ་རྫོང་ཁོངས་སྤྱ་ཡོད།

སྤྱ་སྤྱལ། འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཏེ། རྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྤྱ་རན་ལས་
འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་ཐོག་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་ལེ་དཔྱེའི་ཡུལ་དུ་བྲམ་ཟེ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱ་
འབྱུངས། དཔྱང་ལོ་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་གསང་བ་སྤྱལ་གྱི་རྒྱད་སྟེ་བཞི་དང་། སྟེ་སྟོད་གསུམ་
སོགས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྤྱུངས། དཔལ་
ན་ལེ་རྟེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཏ་པའི་སྤྱ་མདུན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང། མཆོན་དགེ་སྟོང་
དཔལ་སྤྱན་དུ་གྲགས། མཐའ་བལ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དུག་དང་། རྒྱད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་
སོགས་སྟོབས་བརྒྱ་མངའ་བའི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཙུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
མང་དུ་བསྤྱན།

སྤྱ་སྤྱལ་རྗེས་འབྲང་གི་མན་ངག། །བདག་མེད་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་གྱི་
བདག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་ལྟ་བུ་བསྟོམ་ཚུལ་ལ། མགོན་པོ་
སྤྱ་སྤྱལ་གྱི་རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་དང་། རྗེ་བཙུན་བུམས་པ་མགོན་པོ་ནས་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྒྱད་པའི་སེམས་ཅན་པའི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་དེ་ལ་
སྤྱ་སྤྱལ་རྗེས་འབྲང་གི་མན་ངག་ཅེས་ཟེད།

སྤྱ་སྤྱལ་སྟིང་པོ་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱལ་གྱི་མཆོན་གཞན་ཞིག །

སྤྱ་དགའ་པོ། དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་ཞིང་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་སྤྱད་སྟོབ་བྱེད་པའི་སྤྱ་ཆེན་
བརྒྱད་གྱི་ཁོངས་སྤྱ་མི་འདུ་བའི་སྤྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དགའ་པོ་ཉི་དགའ་པོ་གཉིས་ནི་བསྐྱལ་

བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཆང་མའི་ཞལ་མཛལ་ཐུབ་པའི་ཆོ་རིང་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཉན་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་དགེ་སྟོང་དང་དགེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་ཉིན་རེ་ཉིན་གྲུང་གིས་ཟས་བཞེས་བྱུབ་
ནས་བསྟོ་བ་གནང་སྐབས། ལྷ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནས་བོས་ཏེ་བསྟོ་བ་དེས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་
སངས་རྒྱས་བཙུག་ཡུལ་གྱིས་བཅའ་ཁྲིམས་མཛད་ཡོད་ཚུལ་འདྲེལ་བའི་གཞུང་དུ་
གསལ།

ལྷ་བརྒྱད། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག །

ལྷ་ཟླ ① རྫོང་ཞིག །ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་འུབ་དང་ལྷ་ཆུའི་སྟོང་རྒྱད་དུ་ཡོད།

② མ་ཆུའི་སྟོང་རྒྱད་ཀྱི་ཡལ་ལག་ཅིག་ཀན་ལྷོ་འུབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད།

ལྷ་ཆུ་དགོན། འདེབས་མ་ཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལྷ་བ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྷ་བོད་རང་
སྟོང་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་ཆེན། ལྷ་རྒྱལ་དང་དོན་གཅིག །

ལྷ་ཆེན་བརྒྱད། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ། ཉན་རྒྱས་དང་། པད་མ། ལྷོ་བས་རྒྱ། འཛོག་པོ་
པད་མ་ཆེན་པོ། དུང་སྟོང་། རིགས་ལྷན། མཐའ་ཡས་ཏེ་བརྒྱད་པོ་འདིར་གྲངས་འབྲེན་ཚུལ་
གཞན་ཡང་ཡོད།

ལྷ་ཉེར་དགལ། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་དགའ་པོ་ལ་ཟེར། གནས་ཚུལ་གོང་
དང་གཅིག །

ལྷ་གཉན། ① ལྷ་བཙན་པོ་འཕམ་གདུག་པ་ཅན། ② ས་བདག་ལ་ལྷ་ཞེས་པ་དང་གཉན་ཞེས་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་བསྐྱས་མིང་།

ལྷ་གཏེར། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་བྱས་འབྲེལ་བའི་ཆོ་ག་ཞིག་སྟེ། གསེར་དབུལ་
ཟངས་གསུམ་དང་རྩ་ལས་བཟོས་པའི་བྱུ་བྱེ་གང་ཅམ་གོང་བའི་ཆོད་ཅིག་གི་ནང་སྟེན་
སྟེ་ལྷ་རིན་ཆེན་སྟེ་ལྷ་འབྲེལ་སྟེ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྷ་བཙན་པོ་ལྷ་འཕམ་གདུག་པ་དང་བཙན་པོ་ལྷ་
སྟེ། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་པའི་ཅ་ཀ་ལི་འདོད་གསོལ་དང་བཙན་པོ་བཙན་པོ་ལྷ་
པ་དེ་ཁང་པའི་མཛོད་དང་རྒྱ་མིག་མཆོ་སོགས་ལ་སྤྲ་བ་ཞིག་ཡིན། ཆོ་ག་ནི་ཆོས་ལུགས་ལྷ་བ་

མཐའ་རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲ་མ་གོང་མས་མཛད་པ་རྒྱས་བསྟུས་སྒྲ་ཆོག་ས་ཡོད་ལགས།
སྒྲ་གཏོར། སྒྲ་ལ་བསྟོ་བའི་གཏོར་མ།
སྒྲ་ཐེབས། སྒྲ་སའི་སྟེང་དུ་ཡོང་བའི་དུས་ཏེ་སྒྲ་བ་སོ་སོར་སྒྲ་ཐེབས་ཆེས་གངས་ངེས་ཅན་རེ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་ཐེབས་ཆེན་དང་། ཐེབས་ཆུང་གཉིས་ཡོད།
སྒྲ་ཐོར། ཐོར་ནད་ཅིག །
སྒྲ་མཐར་བྱེད། [མཛོད]ནས་མཐའ་ལྗིང་ངམ། བྱ་ཆུང་།
སྒྲ་དུག །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་པ་སྟེ། ནང་གསེས་ཁ་རྒྱུད་དུག་དང་། མཐོང་དུག །ཆོར་བའི་
དུག །རེག་པའི་དུག་སོགས་ཡོད།
སྒྲ་ལྗིང་མཐའ་ཆེན་ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་མཆན། གཅང་ངོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལུན་གྱི་གདན་རབས་
དོན་གཉིས་པ་ཡིན། ཤར་ཆེན་སྒྲ་ལྗིང་མགོན་པོ་དང་། ལུམ་པོ་དོང་དཔལ་ཡོན་སྤྲུལ་མོ་བསོད་
ནམས་བྱ་ཁྱིད་གཉིས་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱུང་། ༡༥ པའི་མེ་སོ་སྤེལ་ཡོར་སྒྲ་བསྟུངས་ཤིང་མཆན་
ཐེན་ལས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སྤྲུལ་སོལ། དགྲུང་གངས་བཞི་ལྷ་ཅམ་ལ་སོན་སྤྲུལ་ཡལ་དང་། དེ་
རྗེས་ལུམ་བཅས་གཤེགས་པར་སྒྲ་ཡི་གཅེན་པོ་གཅེན་མོ་སོགས་གྱིས་འཆོ་སྦྱོང་མཛད། ངོར་
མཐའ་ཆེན་དག་དབང་མཁུན་རབ་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོའི་མདུན་ནས་ལམ་འབྲས་དང་དགེ་
ཆུལ་གྱི་སྟོན་པ་གསན། མཐའ་ཆེན་མཆོག་ནས་སུན་ཆོག་ས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་
པའི་མཆན་གསོལ། མདོ་ཁམས་བྱོགས་སྤྲུལ་ཐེབས། ཨ་འབྲོ་དར་རྒྱས་དགོན་དུ་སྒྲ་བཞུགས་
གནང་ནས་དགོན་དེར་ཁྱེད་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཆོ་ག་བྱ་གཤེན་
སྟོར་དང་། གཞུང་རིག་གནས་སོགས་གང་འཆམས་གསན་སྦྱོངས་མཛད། ཁྱིམ་དོ་ཁོ་དགོན་
པའི་མཐའ་ཆེན་སྟོ་སྟོས་སུན་ཆོག་ས་མམ། ཡོངས་གྲགས་གྱི་མཆན་ལ་འདུས་པ་ཞུ་བ་དང་།
སྤྲུལ་སྤེལ་ཞི་འདུག་དོང་སྤྲུལ་དགོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྟོ་སྟོས་བསྟན་འཛིན་
སོགས་ཡོངས་འཛིན་མང་པོའི་མདུན་ནས་མདོ་སྤྲུལ་གཞུང་ལུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་
པ་གསན་བསམ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་མཛད། ཁོང་ནི་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གཏེར་དབང་པོ་དང་། གདོང་
སྤྲུལ་དགོན་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་ཡིན། ཤིང་སྤང་ལོ་དགྲུང་

གངས་ལུང་གྱི་ཁ་ལོ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་རོང་དགོན་དུ་མེབས། རོང་
པའི་ཁྱི་འཛིན་སྐྱེད་ངས་རྒྱལ་མཉམ་འཇམ་དབང་ས་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་
བཟང་པོའི་མདུན་ནས་ལམ་འབྲས་ཆོགས་བཤད་དུ་གྲགས་པ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་
གྲགས་དང་། རོང་ཆེན་དགོན་མཆོག་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་བསྟགས་ཏེ་ཕེན་དུ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་གནང་བའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་ཆ་ཆང་དང་། རོང་ཆེན་སྡོམ་རྒྱུན་ཀྱི་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་
པ་བཞེས་ནས་ཉེས་ལྷུང་གི་བྱི་མས་མ་གོས་པར་མཛད། གཙོ་བོ་མདོ་སྟགས་གཞུང་ལུགས་
རབ་འབྲམས་ལ་གསན་བསམ་མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་ལོ་ངོ་བཅུ་གྲག་རྟག་རིང་སྐྱ་མཆོམས་
ཁོན་ལ་བཞུགས། སྐྱ་མཆོམས་པོལ་ནས་སྟེ་དགོན་དུ་ཆིབ་བསྐྱར་གྱིས་གཙོ་བོར་སྐྱབ་ཐབས་
ཀྱན་བཏུས་དང་། གཞན་ཡང་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གནང་ནས་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་སྡེལ་བར་མཛད། ཚུ་ལུག་དབྱར་ཚོག་དབྱར་ལོ་གསུམ་རིང་ཁང་སར་
མཁན་ཆེན་དག་དབང་སྟོ་གྲོས་གཞན་པན་སྟིང་པོ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་གདན་ས་ཆེན་
པོ་དཔལ་ས་སྐྱར་རྒྱུད་སྟེ་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་བཀའ་དབང་གནང་བར་དབྱར་ཚོག་ས་སྐྱར་མེབས་ཏེ་
བཀའ་དབང་གསན། དགུན་ཚོག་རྒྱུད་སྟེ་བཀའ་དབང་ཆོས་མཆོམས་མཛད་དེ་ཆེ་ཉིད་རོང་དུ་
མེབས་ཏེ་ལམ་འབྲས་གནང་བ་སོགས་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་ཡང་མར་བྱོན་བཞུགས་མཛད། མེ་
པག་རྩ་བ་བཞི་པའི་ནང་དཔལ་ལེ་མི་ཆོས་ལྷན་ནས་གདན་བཏེགས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་
བསྐྱར་གནང་། ལུགས་ཡོས་རྩ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉིར་དབྱའི་ཉིན་ཆེ་མཁན་ཆེན་རྟོ་རྟེ་འཆང་
ཨ་འཁོ་དར་རྒྱས་དགོན་དུ་སྐྱ་བཤེགས།

སྐྱ་མྱེང་མ་ཁན་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ། གཙང་དོང་དགོན་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལུན་གྱི་གདན་རབས་དོན་ལུ་བ་
ཡིན། བོད་དུ་ཡོད་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལུན་གྱི་འདབས་ཞོལ་ཤར་ཆེན་སྐྱ་
མྱེང་པའི་གཞི་ལག་ལྟ་བུ། མྱེངས་གཙལ་ཞེས་པར་རྒྱངས་གྱི་རིགས་སུ་ཡལ་བདག་ཆེན་ཤར་
བ་བཟ་ལེས་རྒྱལ་མཆོད་དང་། ལུས་བོ་དོང་དཔལ་ཡོན་གྱི་སྲས་མོ་སྟེན་སྦྱིད་གཉིས་གྱི་སྲས་
སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་མོ་ལྷག་སྐྱི་ལོ་ ༡༩༣༡པའི་བོད་རྒྱལ་པའི་ཆོས་ ༡༩༩ན་
སྐྱ་བཅུངས། གདུང་བཅུད་རིམ་ཁྱོན་གྱིས་རྒྱ་ཡང་མྱོང་པའི་ཕོལ་བཞིན་བསྟན་པའི་མྱོང་ལྷགས་

ཏེ། དགྲའ་ལོ་བདུན་པར་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སོགས་བསྐྲུབས། བཅུ་པར་ཐེབས་དུས་སུ་ཁྱེ་ལོ་ཤར་
 ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་བྱང་ནས་དགེ་ཚུལ་
 སློང་གི་སྒྲོམ་པ་དང་བྱང་སྒྲོམ་བཞེས། ཁོང་གི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་ཁྱིད་གསུམ་དང་རིག་
 གནས་དང་བཅས་པ་བཀའ་བློན་མཛོད་ལ། ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་དགྲའ་གངས་ཉེར་བཞིར་
 ཐེབས་སྐྱབས་གཞུང་ས་ཆེན་པོར་མཁན་པོའི་འོས་ཐོ་མིང་གཞུང་ཕུལ་བཞེས་ཕྱིར་བསྐྱེད་གྱི་
 བཀའ་བློན་ཆེ་ཐེབས་དང་སྒྲགས། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཁྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་གི་བྱག་དམ་བཀའ་རྒྱ་འབྱར་མ་ཐེབས་པ་བཞིན། དཔལ་ལྷེ་མི་ཆོས་ལྷན་དུ་འོར་ཆེན་
 ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་རྒྱལ་ཁྲི་ཏུ་བཞུགས། ལྷ་ཕྱིང་མཁན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། གཙང་
 རོར་དགོན་ལེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་དོན་བྱུག་པ་ཡིན། ཡལ་འོད་གསལ་རྒྱངས་རིགས་
 ཤར་ཆེན་སྐྱེད་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་དཔལ་ས་སྐྱའི་སྒྲོལ་མ་པོ་བྱང་སྐྱབས་མགོན་
 ཁྱི་ཆེན་རྟོ་རྟེ་འཆང་དག་དབང་ཐེག་ཆེན་དཔལ་འབར་གྱི་གཅེན་མོ་འཆི་མེད་ཐིན་ལས་གཉིས་
 གྱི་སྐས་སུ་པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མོ་ལུག་གི་ལོ་རྒྱུ་ཆོས་༩༥དང་། ལྷི་ལོ་
 ༡༩༥༧ལོ་རྒྱུ་ཆོས་༡༥པ་རོ་མཆོར་བའི་ལྷས་དང་བཅས་པས་སྐྱ་འབྱུངས། དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྱི་
 ཆེན་རྟོ་རྟེ་འཆང་མདུན་དུ་གཙུག་ལུང་ཕུལ་ཐོག་མར་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་སོགས་བསྐྲུབ། དགྲའ་ལོ་
 བཅུ་ཡི་སྟེང་ནས་སྐྱེད་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མདུན་ནས་རོར་དགོན་
 གྱི་ཆོ་ག་བྱུག་ལེན་སོགས་ལ་ཐུགས་འདིན་གནང་། དགྲའ་ལོ་བཙོ་ལཱའི་སྟེང་ནས་སྐྱེད་
 མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཁན་པོ་དང་། རྟེ་གཞུང་ཆོས་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྟོབ་དང་། སྐབས་
 མགོན་ཁྱེད་ལེན་རིན་པོ་ཆེ་དུས་སྟོན་གྱི་དང་པོའི་དགེ་འདུན་གངས་ཆང་བའི་དབུས་སུ་ཆོག་སྐྱ་
 མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། མཆོན་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གསོལ།
 རྟེ་གཞུང་ཆོས་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མདུན་ནས་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། རྟེ་ཆེན་བཀའ་འབུམ། མགོན་
 པོ་ཕྱི་ནང་གི་གསང་ཁྱིད་ཞུས། སྐབས་མགོན་ཁྱི་ཆེན་རྟོ་རྟེ་འཆང་མདུན་ནས་ལམ་འབྲས་
 ཆོགས་བཤད་དང་། སྟོབ་བཤད་གྱི་དབང་ལུང་ཁྱིད་མན་དག་དང་བཅས་པ་དང་། རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་
 བཅུས་གྱི་དབང་ལུང་ཁྱིད་དང་། སྐབས་ཐབས་ཀུན་བཅུས་པོད་བཅུ་བཞི་དབང་ཁྱིད་ལུང་དང་།

གཞན་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་སྐོར་སོགས་མང་པོ་གསན། བཅོ་བརྒྱུད་ཁི་རིན་པོ་ཆེ་མདུན་ནས་རྒྱུད་
དོན་མེད་བ་དང་། རྒྱུད་མྱེ་ཁག་གི་དབང་ལུང་མང་པོ་གསན། ལྷ་མྱིང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
མདུན་ནས་ལམ་འབྲས་ཆོགས་སློབ་གཉིས་གཙོ་བོ་མཆོས་ཡོད་དོ་ཅོག་བྱམ་པ་གང་ཤྱོས་
ཚུལ་དུ་གསན། གནས་མཆོག་དོན་མེད་གདན་ནས་ཁོང་གི་ཁུ་བོ་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་
བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་དང་། ལས་སློབ་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷུག་དང་། གསང་སྟོན་པ་
ལུང་རིག་སེང་གོ་དང་། དུས་གོ་བཙུན་ཆོགས་སོགས་དད་པའི་དགེ་འདུན་གངས་ཆང་
བའི་དབུས་སུ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞུས། དཔལ་ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་སློབ་བྱ་ཆེན་མོ་ནས་
མཁན་པོ་ཨ་བད་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་པོ་མིག་དམར་གྱི་མདུན་ནས་སློབ་བྱའི་སྤྲིག་གཞི་ལྟར་
སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཐིག་བྱས་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་པ་ཁྱི་ཆེན་དོན་མེད་འཆང་གིས་བཀའ་བརྒྱུ་བའི་ལག་
ཁྱིར་སྤྲུལ། གེ་དོན་སོགས་ལྷག་ལྷ་རབ་འབྲམས་པའི་བསྟེན་སྦྱོབ་བྱས། ལྷ་ལོ་༡༩༩༣ལོར་སྐྱ་
མྱིང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟན་དུ་མདོ་ཁམས་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྤྱིན་དཔག་མེད་
གནད། ལྷ་ལོ་༢༠༠༠ལོ་བོད་ལྷགས་འབྲུག་རྒྱ་ཆོས་༡༩ཉིན་མེད་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
དུས་ཆེན་ལ་དོར་ཆེན་དོན་མེད་འཆང་གི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་ཁྱི་སྟོན་མངའ་གསོལ་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་
ས་སྐྱ་དོར་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་གཅིག་ལུ་ཡིན། དོར་ཆེན་དོན་མེད་
འཆང་གི་ལུགས་སོལ་ལྟར་གཙུག་ཏྲར་ནས་རྒྱལ་མའི་རྗེས་གནང་ནས་བཟུང་བ་ཆོས་ལམ་
འབྲས་ཆོགས་སློབ་གཙོ་བོ་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་སྤྱིན་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གི་
རང་ལུགས་ཆོས་སྡེ་ཁག་ལ་སྤེལ་ནས་ད་ལྟ་འཆོ་བཞིན་བཞུགས་པ་ལགས།

སྐྱ་ལྷོག །སྐྱ་ས་ཡི་སྟེང་དུ་མི་རྒྱ་བར་ས་འོག་ཏུ་འགོ་བ།

སྐྱ་གདོན་ནད། ལྷ་སྤིན་སྡེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་གདུག་པ་ཅན་སྐྱ་ས་གཏོར་བར་གྲགས་པའི་མཛེན་དང་སོགས།

སྐྱ་གདོན་མཛེན་དད། བོན་གྱི་ནད་འབྲམ་ནག་པོ་ལས། ཉམ་ཞིག་ལྷ་བརྒྱའི་དུས་ལ་བབ་ཅ་ན། བསྐྱལ་

པའི་ཆ་ཉམས་འབྲུང་བའི་བཅུད་ཡོར་བས། མི་རྣམས་བསོད་ནམས་མར་འགྲིབ་དབུས་པོར་

འབྱུང། ས་གཉན་མོས་ལ་སྤང་གཉན་རོལ་དུ་བཞག། རྩ་གཉན་ལུལ་བྱང་ཤིང་གཉན་སྟེ་རིས་

གཏུག། དོ་གཉན་གཟུས་བསྐྱོག་རི་གཉན་ཅི་ཤིང་བྲག ། མི་གཅང་ཤན་དམར་ཐབ་གཞོབ་

འཛོལ་ཉོག་སྟོང། བན་པོན་ཁུས་པས་འཛིག་ཉེན་ལྟ་ལ་ཤེ། གཉན་ས་ཨར་གཏད་དུག་པས་པས་
དགྱི་ཐུལ་ཤེ། དེ་བས་སྐྱ་གཉེན་ས་བདག་ཐམས་ཅད་འབྱུག་པ། རེག་མཐོང་ཁ་རྒྱུང་ས་བསམ་
པའི་དྲག་འཕྲོས་པས། ཅི་ཅི་རྩ་ལ་འབར་བའི་སྐལ་པ་དང། ཞེས་དང། མན་དག་རྒྱུད་ལས།
ལན་ཅིག་ལྟ་བུར་ཐ་མའི་དུས་ཚོད་དུ། བསྐལ་པའི་ཆ་ཉམས་འབྱུང་བའི་བརྒྱུད་ཤོར་བས། མི་
རྣམས་ཟ་ཐང་གི་ནས་དབྱལ་པོར་འབྱུང། ས་གཉན་རྫོག་པས་སྤང་ཐ་ཞིང་དུ་འབྱ། ལྷ་གཉན་
དུག་པས་ནས་ཞེ་ཕུ་གསིང་རྩིང་དུ་བསྐྱེལ། ཤིང་གཉན་གཅོད་ཅིང་རྩོག་ཉན་རྩ་བ་འདེབས། མི་
གཅོང་ཐབ་གཞོབ་ཤན་དམར་འཛོལ་ཉོག་སྟོང། བན་པོན་ཁུས་པ་སྐྱབ་པའི་ལོང་མེད་པས།
གཉན་ས་དུག་པས་པས་དག་རྣམས་ཐུལ་ལ་ཤེ། དེ་ཆེ་སྐྱ་གཉན་ས་བདག་སྐྱ་མིན་འབྱུག་པ།
རེག་མཐོང་ཁ་རྒྱུང་ས་བསམ་པའི་དྲག་འཕྲོས་པས། ཅི་ཉི་རྩ་ལ་འབར་བའི་བསྐལ་པ་དང།
མཐོང་བས་སྐྱག་ཤོ་བསམས་པས་སྐྱི་འཛིག་པ་ཤིང། རོས་ན་ཡང་རང་རྩོང་གིས་མཐོང།
ཆེ་འདིའི་གཉེན་འདུན་ཀུན་དང་གསོན་འབྲལ་བྱེད། དེ་འབྲའི་ནད་ཀྱི་གསོ་ཐབས་ངས་བསྟན་
ཀྱིས། ཞེས་གསུངས།

སྐྱ་བདག །སྐྱ་རྒྱལ་དང་དོན་གཅིག །

སྐྱ་བདུད། ① མཛེ་ནད་སོགས་གཏོང་མཁན་སྐྱ་གདུག་རྩལ་ཅན། ② མཛེ་ནད། གཟའ་ནད། ལྷ་
པེར། སྤངས་པ་སོགས་ལ་པན་པའི་སྟོ་སྟན་ཞིག །

སྐྱ་བདུད་དོ་རྩེ། སྟོ་སྟན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། མེ་ཏོག་དཀར་ནག་གཉིས་མཆིས་པ། རོ་མངར་ལ་བསྐྱ།
ལྷ་རྩེས་བསེལ། ཁུས་པས་གཟའ་ནད་དང། མཛེ་ནད། འབམ་གྲུམ་བྲ། ལྷ་སེར་བཅས་ལ་པན།
སྐྱ་བདུད་དོ་རྩེ་དཀར་པོ། དམའ་སར་ཉིན་ངོས་ལས་སྐྱེ་བ། ལོ་མ་སྐྱ་རྒྱུང་ཅན། མེ་ཏོག་དཀར་སོ་བོན་
ཤང་འབྲ་བའི་སྟོ་སྟན་ཞིག །འདིས་གཟའ་སྐྱ་འབམ་གཏོན་འཛོམས།

སྐྱ་བདུད་དོ་རྩེ་ནག་པོ། སྤེབ་ཀྱི་ཤིང་ལྷན་གསེབ་ལས་སྐྱེ་བ། ལོ་མ་དུལ་གྱི་མདེལ་ཞིབ་འབྲ་བ།
མེ་ཏོག་ཐལ་དཀར་རྒྱང་ཆེན་མདོག་དེལ་བྲ་འབྲ་བ་ཐུར་དུ་བྲལ་བ་ཞིག །འདིས་གཟའ་ནད།
འབམ་ནད། གཏོན་ནད་རྣམས་འཛོམས།

སྐྱ་བདུད་ནག་པོ། ལྷ་སྤེན་སྤེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནད་གི་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པའི་སྐྱ་དང། ནག་པོ་ཞེས་པ་

མདོག་གི་མིང་།

སྤྱ་བདུད་དོ་རྩེ་དམན་པ། སྤྱོ་སྤྱན་ཞིག་འདིས་ཚུ་ཁམས་གསོ་བ་དང་སྤྱོ་བའི་ཆ་བ་མེལ།
སྤྱ་བདུན། མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱལ་དང་། སྤྱོ་འཕྲེ་དང་། གཤེད་ཅན་ནི་མིང་གི་ནམ་གངས་སོ། །
སྤྱ་ནད། ལྷ་སྲིན་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆེན་སྤྱལ་བཏང་བར་གྲགས་པའི་ནད་མཛེ་དང་། ལུ་བ། སོལ་
མིག་ཁ་ཤོད་ལྟ་བུ།

སྤྱ་གནས་བརྒྱད། དགའ་པོ། ཉེ་དགའ་པོ། བཏང་བཟུང་། གཟིགས་ཅན། ཉ་ཡིས་གཞི། གཡལ་
འཁོར་བསྐྱུང་། ཉག་སོ་ཆེན་སོ། ཉེ་ལའི་འདབ་ཀྱི་གནས་སོ། །

སྤྱ་ལུག་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
པོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སྤྱ་ཡོད།

སྤྱ་ལུག་དགོན། ② མིང་གཞན་གཡུང་རྒྱུད་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་ཟེར་བའ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་མེ་བྱ་སྤྱི་
ལོ་༡༤༣༧ལོར་མཆོག་སྤལ་བསྟན་འཛིན་དབང་གྲགས་ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན།
ད་ལྟ་པོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་ནག་སྤྱ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སྤྱ་ཡོད།

སྤྱ་སྤྱག་ལྷ་ས་ཐོང་གི་རུབ་བརྒྱད་གཡུ་ཐོག་ཟམ་པའི་ཉེ་འདབས་སྤྱ་ཡོད་པའི་ས་ཆའི་མིང་ཞིག་ཡིན།
སྤྱ་སྤྱག་གི་ལྗོངས། འདི་ལྷ་སའི་རུབ་བརྒྱད་ལུགས་པོ་དེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་བར་གྱི་ཐང་
ཆེན་ཞིག་སྟེ། སྤོན་དུས་ཤིང་སྤྱ་མང་པོས་ཁེངས་པ་སྤྱིང་ཁ་ཚུང་ཆེ་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེར་སང་
པོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ་ཡོད་པའི་ཁུལ་དེ་ཡིན།

སྤྱ་སྤྱག་སྐར་སྤྱིག་པོད་ཆེ་དང་པོའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ལྷ་སའི་བྲག་ར་སྤྱ་སྤྱག་གི་ཐང་ཆེན་དུ་
གཟེམ་རྒྱུད་བ་ནམས་སྟེབ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག་པའི་རྒྱབ་སྤོན་དུ་འགོ་རྒྱུའི་སྐར་
སྤྱིག་ལྟེད་པ།

སྤྱ་སྤྱག་སྐར་ས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རུབ་ཕྱོགས་བྲག་ལྷ་སྤྱ་སྤྱག་རོ་པོ་ལྷ་ཁང་གི་ཤར་རོས་
ཐང་ཆེན་དེར་སྤོན་དུས་ལྷ་ས་སྤོན་ལམ་ཆེན་མོ་གོལ་ཁའི་པོད་ཆེ་དང་པོའི་ཆེས་མཉམ་ཉིན་སྤོན་
ལམ་གཏོར་རྒྱག་གི་དུ་འཕྲེན་ཏེ་དམག་ནམས་ཏེ་དམག་སྤྱི་ཁབ་ལྷ་སོར་གཉིས་ཀྱིས་རང་
ཁོངས་དམག་མིའི་ཆས་གོས་དང་། བཞོན་ཏེ་སྤྱ་ཆས་མཆོན་ཆ་རང་འགྲིགས་ཅན་ཕྱོགས་བསྐྱེད་

རུག་འཛོམས་ཐོག་།སྒྲར་གཤམ་བསྒྲིགས་དགོས་པའི་ས་གནས་ཐང་ཆེན་དེའི་མིང་།
ལྷ་དབང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱིང་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་འབྲུམ་དཀར་པོ། བོན་གཞུང་ལྷ་འབྲུམ་སྡེ་ཆོན་དང་པོ།
ལྷ་འབྲུམ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ། བན་བོན་གཉིས་ཀྱིས་ཚོད་མེད་མགིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་
བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མེ་བོ་ཆེས་མཛད་པའི་བཀའ་ཆོས་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཙང་མ་ལྷ་
འབྲུམ་དཀར་པོ་དང་། ཉག་པོ། ཁ་བོ་བཅས་བུ་སྟེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་པོ་སྟེ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡོད། གནའ་བོའི་དུས་སུ་བོད་མི་རྣམས་ལ་ལྷ་གཉེན་ས་བདག་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པའི་
ནད་རིགས་བྱུང་ཆེ། གསུང་ཆོས་དེ་དག་ཆར་དུ་ཆོག་སྟེ་ཡོད་སྟབས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་
ནད་དཔེ་ཆ་དེ་དར་སྟེ་ལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྡེ་དགའི་སྤར་ཁང་ནང་དུ་བོན་ཆོས་
ཀྱི་དཔེ་ཆ་དེ་ཁོ་ནའི་སྤར་ཤིང་བརྟོན་ནས་བདག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

ལྷ་འབྲུམ་ཁ་བོ། བོན་གཞུང་ལྷ་འབྲུམ་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་ལས་སྡེ་ཆོན་གསུམ་པ།
ལྷ་འབྲུམ་དགོན། དགོན་པ་འདིའི་ཐོག་མའི་མིང་ལ་སུ་ཆང་དགོན་ཟེད། ཁོད་སྤྱངས་སུ་ལ་སྤྱི་ཐང་
དང་པོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་པར་གྲགས། དེ་རྗེས་ཁོད་སྤྱངས་སུ་ལ་ལྷ་རབས་
ཉར་གཅིག་པ་དང་ཉར་གཉིས་པ་གང་རུང་ཞིག་དུས་སུ་དགོན་ས་སྤོས་ཏེ་འདུ་ཁང་སོགས་
གསར་དུ་བཞེངས་པར་གསལ། དགོན་འདི་ཐོག་མར་བཏབ་དུས་ས་འོག་ནས་ལྷ་འབྲུམ་ཞིག་
དོན་པས་ལྷ་འབྲུམ་དགོན་ཞེས་ཐོག་པར་ཟེད། དེ་རྗེས་ཁོད་སྤྱངས་སུ་ལ་ལྷ་རབས་ཉར་གསུམ་
པ་ཀུན་བཟང་འོད་གསལ་གྱིས་ལྷ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ཆུ་མག་གྱི་ལོ་
༡༩༢༣ལོར་ལྷ་རབས་ཉར་བཞེ་པ་གཡུང་རྒྱུད་བསྐྱན་འཛིན་གྱིས་དགོན་རྫིང་དེ་སྤོས་ཞིང་
གཙུག་ལག་ཁང་དེ་བས་རྒྱ་བསྐྱེད། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱིང་ཁུལ་ཉག་རོང་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་འབྲུམ་ནག་པོ། བོན་གྱི་རིག་གཞུང་ལྷ་འབྲུམ་སྡེ་ཆོན་གསུམ་པ།
ལྷ་མེས། བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་གྱི་དར་སྐྱབས་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

མཆན་དངོས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཟེལ། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྤྲུག་བ་ལས། ས་མོ་བྱ་ཡི་སྤྱི་ལོ་
༡༠༠༩ ལོར་ལ་མོར་འབྲེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅུགས་ཞེས་གསལ།

སྤྱི་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ། སྤྱི་ཤེས་དང་མི་གཅིག་ཡིན།

སྤྱི་མོ། སྤྱི་ཡི་བྱ་མོ་སྟེ་གཟུགས་དང་ལོང་མཆོ་རབ་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད།

སྤྱི་མོ་གྲུར་གྲུམ། སྤི་ཡང་གྲུའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་
ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྒྲོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁའི་དོན་གསལ་ལས། སྤྱི་མོ་
གྲུར་གྲུམ་འཛིན་ཅི་དང་། བཙུན་མོ་གྲུར་གྲུམ་ཉིང་ལེ་བྱིངས། བོད་ཀྱི་གྲུར་གྲུམ་དེ་ལྟ་རྟོག་པ།
འཛིན་བྱ་གཡུ་ལོ་དར་ཡ་ཀན། འཕགས་བྱ་ལོ་སྟོན་གཡུ་རྟོག་ཅན། ཅི་ལྟ་དེ་ཆེན་མཆོན་སྟོན་ཅི་ལྟ།
འདི་དག་སྤི་ཡང་གྲུ་ཡི་མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྤྱི་སྟོན། སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་སྟོན།

སྤྱི་བཅན། སྤྱི་དང་བཅན།

སྤྱི་ཡི་འཛིག་ཉེན། [མདོན]ས་འོག །

སྤྱི་ཆང་དགོན། ① མིང་གཞན་ཆེ་དགོན་བཤད་སྤྱི་དང་རྒྱས་དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་ཡང་ཟེལ། རབ་བྱུང་
བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༤ལོར་ཆེ་སྤྱི་མེང་བཞི་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བཏབ། ཆེ་སྤྱི་ལ་
སྤྱི་མེང་གསུམ་པའི་ཡང་སྤིད་གཉིས་བྱུང་བའི་དང་པོ་ཆེ་སྤྱི་ལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཁྲི་ཀ་རྫོང་གི་
ཆེ་དགོན་ལྷན་བྱས་ཆོས་རྫོང་དུ་བཞུགས། ཡང་སྤིད་གཉིས་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་དགོན་
པ་འདི་བཏབ་ནས་གདན་ས་བཟུང་། སྤྱི་མཁའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་མངར་རྫོང་[གོས་ནན་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད། སྤྱི་ཆང་དགོན། ② ཀམ་པ་བདུད་
འདུལ་རྟོ་རྗེས་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། སྤྱི་མཁའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱང་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་བཟོད་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྟེལ་ལོར་ཆོ་ཆེན་དག་དབང་གསལ་པས་ཕྱག་བཏབ་
མཛད། སྤྱི་མཁའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཆུ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱུ་ཡི་པོ་མང་། སྐྱུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དགའ་པོ་དང་། རྟུང་སྦྱོང་དང་། འཛོག་པོ་སོགས་བཞུགས་ཡུལ།
ས་འོག་གི་འཛིག་རྟེན་ན་སྐྱུ་ཡི་པོ་མང་ཡོད་པ་དང་། དེར་མོར་ཕུ་རེན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་
སྐྱུས་པ། དར་དབྱང་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་མཛེས་པ། བརྗེད་ཅིང་ཡིད་དུ་ཡོང་བའི་པོ་མང་ཞིག་ཡོད་
པར་འདོད།

སྐྱུ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་སྤྱོད་གི་བཤད་སྟོལ་ལ་སྤྱི་སྟོན་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུ་གསུམ་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་ན་སྐྱུ་ཡི་ཡུལ་ལ་ཁོར་བུ་རེན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཆོག་ས་པ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་ལས་ཀྱི་སྐྱུ་
 ཁོར་ལོངས་སྤྱོད་གང་ལ་གང་འདོད་པར་ཡོད་པ་རི་སྟོབས་འབྱོར་གྱིས་སྤྱུག་ཤོས་ཞིག་ཡིན་
 པར་འདོད།

སྐྱུ་ཡི་ཤ། རྟོག་ཆགས་སྣོན་གྱི་ནང་ཆོན་གསེར་སྐྱུ་ཡི་ཤ་སྟེ། རོ་མ་དང། ལྷ་རྩེས་ཤོད། ལུས་པས་
གཉན་ནད་པོའི་མས་པ་དང། རོ་ཅོ་ ལུས་ཤིང་ལུས་པར་མེད།

ཐུ་ར་དགོན། མིང་གཞན་གི་ཀྲ་ཁུ་བླ་ག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ།
གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་རྒྱུང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

མུ་འི་དགོན། གུ་རུ་པ་རྒྱ་པ་ལུང་གནས་ཀྱིས་བཏབ་ཟེད། འདེབས་ཡོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་
པ་ཡིན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅི་ས་ཁུལ་གྲུལ་ཅི་རྫོང་ཁོངས་མུ་ཡོད།

སྐྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལ། ཨོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཨི་རྒྱ་ཡུ་ཉིས་སྟོབ་དཔོན་པན་འབྱུང་གནས་
 རྟེན་པའི་མཆོ་ཆེན་པོ་དེར་གནས་པའི་སྐུ་རྣམས་གསང་བདག་བྲག་ན་དོ་རྩེས་སྟོན་པར་མཛད་
 པ་ལས་དེམ་གྱིས་མེར་གྱུར་ཉེ་མཆོ་འགམ་བྱུ་ཁྱོང་ཁྱེར་ཆགས་ཤིང་། གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉམས་སྤྱུ་སྒྲངས་པ་ལ་བསྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་ནང་ཆོན་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་མཆོང་ན་དགའ་
 པའི་བྱ་མོ་རོལ་པ་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཆོན་གཞན་སྐྱུ་ལས་གྱུར་པའི་རྣམ་འབྱོར་
 མ་དང་། སྐྱ་ཡི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་བརྗོད།

ལྷ་ཡིང་། ཡིང་ག་མ་ཞེ། རྩོང་པོ་ག་ལ་ལོ་མ་དང་ཆེར་མ་སྐྱ་ཤོབ་ཤོབ་ཡོད་པ་སྐྱུན་ཏུ་འགོ་ཁྲིང་། ལྷ་
བསང་གཏོང་མེད་ཀྱི་ཡིང་ཞེས།

ལྷ་བསང་། ལྷ་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་གཏོང་བའི་བསང་།

ལྷ་དང་ལུང་གཞུང་། རི་ལྷ་ལྷོ་ལྷ་ཡིད་དུ་འོང་། འགས་ལྷ་དང་ལྷ་ལྷ་དང་། རི་རྩ་དང་ལྷ་རྩ་གཉིས་
ཀ་བཟང་།

ལྷ་སྤྲེས་ཀོན་པ་གཤམ་སྤྲེས། སྤྲོ་སྤྲོ་ཞིག།

ལྷ་སྤྲེས་ལོ་ཚན། སྤྲོ་སྤྲོ་ཞིག །སྤྲོ་འདི་ལ་སྤྲེ་གནས་དབང་གིས་མིང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་།
རི་ལ་སྤྲེས་ན་བྱ་ཀླང་དང་། ལྷ་ལ་སྤྲེས་ན་ལོ་ཚན་ཞེས་ཟེད། བན་རུས་ནི་འཁྱེད་པ་གཙོད་
བར་བྱེད།

ལྷ་སྤྲེས་ནག་པོ། ཞེས་ནགས་གསེབ་དང་ས་འཕོལ་སོགས་སུ་སྤྲེ་བ། ལོ་མ་སྤོང་དབྱེབས་སར་
འབྱར་རིག་བྱ་རི་སྤྲེས་ལས་ཅུང་འཇམ་བ། དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཁ་སྤོང་དུ་སྤྲེ་བ། སྤྲོ་དུ་སྤྲེ་བ་
བྱ་ནི་རྩ་ལོ་མེ་འབྲས་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ་སྤྲོ་ཆོལ་དམའ་བའ་སྤྲེས་གསེད་ལེགས་ཆགས་བྱའོ། རོ་
མངར་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ་ཡང་ལྷ་སྤྲེས་རྩོ། རུས་པས་སྤྲོ་གསོད། ལྷ་མེར་འབྲེན། ལྷ་བ་
འཛིན་ཅིང་རུས་ཆག་སྤོང་།

ལྷ་ཁང་། ས་བབ་དམའ་སར་ཆགས་པའི་ཁང་བ།

ལྷ་གི་མག་ནག་སྤྲིགས་མ། བག་ཆོད་ཀྱི་བྱུན་ཀྱི་གཤམ་མིང་ཞིག་སྤྲེ། བོང་སྤྲོ་བའི་བྱུན་ཀྱི་གཤམ་
མིང་ཞིག་སྤྲེ། བོང་སྤྲོ་བའི་བོད་དམར་ལས། ལྷ་ལ་གནས་པའི་མག་པས་སྤྲེས་སྤྲེས་ཉ་སྤོང་
སོགས་ཐོས་བས། དེའི་སྤྲིགས་མ་རུས་བསྤེགས་བྱས་པའི་ཐམ་བ་གཉན་ནད་གསོད་པའི་རུས་
པ་ཆེ་བས་དེར་ལྷ་གི་མག་ནག་སྤྲིགས་མ་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྷ་རྩོ།

ལྷ་སྤྲོག་། ཀེ་རི་ཞེས་ལུང་གཞུང་དུ་སྤྲེས་པའི་སྤྲོག་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག །

ལྷ་སྤྲོག་ཀེ་རི། ཞེས་པ་ལྷ་ལོད་རྩ་འགྲམ་དང་ཞིང་སུ་སོགས་ལ་སྤྲེ་བ། རྩ་བ་དཀར་པོ་འབྲུ་འདྲ་
བ་འགའ་ཤས་འབྲེལ་བ་དང་། ལོ་མ་མ་སྤྲེས་མ་སྤྲེས་མ་འབྲུ་ཅན་སྤྲེས་ལ་རིང་བ་དང་། ངར་བ་
རིང་བའི་རྩེ་མེ་རྩོག་དཀར་པོ་ཆོལ་བྱའི་རྩོག་པོ་འཆར་བ། རུས་པས་སྤྲོ་གསོ་སྤྲེས་པ་
འདུལ། ལྷ་སྤྲོག་སྤྲོག་འགྲམ་གཤམ་པ་སེལ།

ལྷ་ལྷ། འགས་ཆོལ་ཀྱི་ཁོད་དང་ལྷ་ལྷ་ཀྱན་ལ་གནས་པའི་སྤྲོག་ཆགས་བསང་མི་ཆོག་པའི་ཁྱིམ་ས།

སྤྱང་རྒྱ་སྒྲོམ་པ། ཡུལ་ལུང་གང་དུ་གནས་པའི་དེ་དྲགས་སོགས་བསད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅའ་པ།
སྤྱང་རྒྱ་སྒྲོམ་ཁུལ། གནས་དེ་སོགས་དམིགས་གསལ་གྱི་དེ་དྲགས་བསད་མི་ཆོག་པར་གཏན་
འཁེབས་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་གྱི་མིང་ཡིན།

སྤྱང་རྒྱ་བསྐྱམས་པའི་དུས་ཆེག །ས་ག་རྒྱ་བ་སོགས་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན་རྣམས་ནི་སྒོག་
གཅད་དཀའ་པའི་དུས་ལ་ཟེར།

སྤྱང་རྒྱ་བྱ། རྒྱ་འབབ་པའི་རྒྱ་བྱ།

སྤྱང་རྒྱ། གཙང་རྒྱ་འཕ། སྤྱང་ལ་རྒྱ་ག་པའི་རྒྱ།

སྤྱང་རྒྱ། འདི་ལ་སྤྱང་རྒྱ་ཞེས་བྲིས་པ་ནི་མ་དག་རྒྱ་འབྱམས་སོང་པའི་ཡིག་འོར་ཡིན། སྤྱང་ནི་ཆོགས་
པ་དང་། རྒྱ་ནི་རོགས་འདེགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། སྒོག་སྤྱང་དབང་ཐང་བཅས་ཀྱི་ཁམས་དང་རུས་པ་
དེ་དག་བརྟན་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་སྤོང་སྒོགས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱ་རྣམས་ལ་སྤྱང་རྒྱ་ཟེར།
མདོར་ན་ཡུལ་དུས་ཟས་སྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལུས་ཁམས་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་དང་འཕྲད་ཅིང་བྱ་བ་
ལེགས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སྤྱང་རྒྱ་དང་ཟེར། དེ་ལས་སྒོག་པ་ལ་སྤྱང་རྒྱ་དང་ཟེར། དོན་དུ་རང་གི་
དབང་ཐང་ལ་སྒོགས་བྱེད་པའི་ཡུལ་དུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱང་རྒྱ་ཟེར་ཞིང་ཡོད་པ་རེད།

སྤྱང་ཐང་། སྤྱང་ལ་ཡོད་པའི་ཐང་།

སྤྱང་ལྗེ། འབབ་རྒྱ། བཀའ་མཆིད་སྤྱང་ལྗེ་རྒྱ་མི་འཆད་པ་ལྟར་སྒྲུབ།

སྤྱང་པ། ཐང་དུ་སྤོད་མཁན། འོད་པ་དང་དོན་གཅིག །

སྤྱང་ལྷགས། ཡུལ་པའི་སྒོ་ལྷགས།

སྤྱང་འབབ། རྒྱ་རྒྱ་འབབ་པ།

སྤྱང་མ། གཙང་རྒྱ།

སྤྱང་སྒྲེ། གང་ཟག་སོ་སོའི་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་བསྐྱུན་པའི་སྤྱང་རྒྱའི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་ལ་ཟེར།

སྤྱང་རྒྱ། སྤྱང་ཐང་དམ། དམའ་སར་སྤྱེས་པའི་རྒྱ།

སྤྱང་བཞི། རྒྱ་པོ་བཞི་སྒྲེ། ཆོས་སྤྱད་དུ་སྤྱེ་བྱ་ན་འཆི་ལའང་ཟེར།

སྤྱང་རགས། རྒྱ་རྒྱ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རགས།

ལྷང་རབས། ལྷ་པོ་བཀྲལ་སའི་རབས་སམ། ལྷ་ནང་བཞུང་ལམ་བདེ་པོ་ཡོད་ས།
ལྷང་ཤ། ལྷང་ཤོད་དམ་བདེ་ཐང་སོགས་ལ་སྤྱེ་བའི་ཤ་མོ་ཁ་དོག་དམར་ལ་ཁམ་བ་ཞིག །
ལྷང་ཤོ ལྷང་ལ་སྤྱེ་བའི་ཤོ་མང་འདིས་ཆ་བ་དང་མ་ནད་ཐམས་ཅད་སེལ།
ལྷང་ཤོད། ས་ཡུལ་ཁ་ལུང་དམར་བའི་ཕྱོགས།
ལྷང་ཤོད་ནམ་པོ། འགྲི་ཁྱང་དང་མལ་ཁོ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་ལྷང་ཤོད་ཟེད།
ལྷངས། ཡར་མོ་ལྷངས་ཞེས་བའི་ཡུལ་གྱི་མིང་དང་། ལྷབས་འགར་རི་ལྷང་ཞེས་བར་ཡང་འབྲུག་ས་
མཐའ་འགྲི་སྤྱོད་ཡོད།
ལྷབ། ལྷར་བོད་ཀྱི་རིགས་རྩས་ཤིག །
ལྷབ་པ། [ཐ་དད་པ]བལྷབས་པ། བལྷབ་པ། ལྷབས། ① ཁྱོན་པ། ཁྱོན་ཆས་ལྷབ་པ། ལུས་ལ་གོས་
ལྷབས་ཤིག ། ② བརྒྱན་པ་དང་སྤྱོད་པ། གཟུབ་མཆོང་གིས་བལྷབས་པ།
ལྷབས། ལྷབ་པའི་སྤྱལ་ཆོག །
ལྷའི་ཁྱོང་ཁྱེད། ལྷ་མང་པོ་གནས་པའི་ས་ཆ།
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས། འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་སངས་རྒྱས་ལྷ་དབང་རྒྱལ་པོ་
ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། ལྷབས་འདི་ནི་ཁྱོང་བཅོན་སྤྱོད་པོའི་གཟིགས་སྤང་ལ་ཤར་བའི་སངས་རྒྱས་
ལྷ་དབང་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་པོ་དཀར་པོ་སྤྱོད་པོ་ལྷན་གསུམ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་བརྒྱན་གཙོག་ལག་
ཁང་གི་སྤྱོད་ཁང་ནང་བཞུང་ཡོད།
ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཨན་རྒྱ་ལྷ། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་དགའ་པོའི་མིང་གི་རྒྱ་གར་སྐད།
ལྷའི་རྩ། ① ལྷའི་ཁྱོང་། ② གནས་བརྒྱན་བརྒྱུག་ལས་རི་རྒྱལ་གྱི་ངོས་ཡངས་ལ་བརྒྱགས་པའི་
གནས་བརྒྱན་ཞིག །
ལྷའི་བྱང་རྒྱལ། མིང་གཞན་ལྷའི་ཆོ་འད་ཟེད། ལྷར་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྤྱབ་ཀྱི་སྟོབ་ལ། ལྷ་སྤྱབ་
ཀྱི་སྤྱགས་རྒྱན་འཛིན་མཁན། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་བརྟེས་པའི་བྱབ་ཐོབ་གས་ཤིག །
ལྷའི་དབང་པོ། ཞ་ཉེའི་གཞ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག །
ལྷའི་དབང་རྒྱལ། ① སངས་རྒྱས་ལྷ་དབང་རྒྱལ་པོ། ② ལྷ་རྒྱལ།

སྒྲིའི་སྒྲུལ། ① སྒྲུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲུལ། ② སྒྲུའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག །

སྒྲུའི་ཡི་གེ་རྒྱག་རའི་ཡི་གེ་སྟེ་སྒྲར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག །

སྒྲུའི་བཤེས་གཉེན། སྒྲུ་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་བའམ་ལྔ་བ་ཙམ་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་
ཞིག་ཡིན་པ་འདི་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་རིགས་ལམ་སྟེལ་མཁན་དང་། སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤེལ་གྱི་
དེའི་ཡང་སློབ་ཡིན།

སྒྲོ། འདི་ནི་དང་སང་སྟོ་བ་རིགས་སུ་འཕོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྒར་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་མཐའ་
མཆམས་ཀྱི་མོན་སོགས་ཡང་སྒྲུང་གི་ལྟ་སྟོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་མི་ཆོར་སྟོ་བ་ཞེས་འཕོད་
པ་དེ་ཕྱིས་སུ་སྒྲུ་འགྲུར་ནས་སྒྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཤོམས་གཤིས་ཀྱང་གནའ་
རབས་ལ་ཐོག་གི་འཆོ་བ་སྟེལ་སྒྲུངས་རྒྱན་འཛིན་བྱས་ཏེ་གནས་ཤིང་། དེར་སྐབས་སྒྲུ་ཆོགས་
དང་། དཔལ་འབྱོར། རིགས་གནས་བཅས་ཡང་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

སྒྲོ་བ། བོད་སྟོངས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡུལ་ལ་གཞིས་ཆགས་པའི་མི།

སྒྲོ་བ་སྟོང་བྱམས་ཁང་། བོད་སྟོངས་འཕན་པོ་ལྷན་འབྲུབ་རྫོང་མཆོ་སྟོང་ཤར་ཁོངས་སྒྲོ་བ་སྟོང་གོང་
ཆོའི་དཀྱིལ་དུ་ལྷ་ཁང་མེར་བོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་བ་སྟོང་བྱམས་ཁང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དུས་
རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་ཁང་སྤྲ་ནམ་རྩེ་རྩེ་དབང་ལྷག་གིས་བཞེངས་པའི་འཕན་ཡུལ་
བྱམས་པ་སྤྲན་གསུམ་གས་ཀྱི་བྱམས་པ་སྒྲུའི་ཆ་ཆས་ཅན་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་ལྷན་དང་
འཁོར་ཉེ་སྤྲས་ཉིས་ཐོག་ཙམ་བྱས་པའི་འཛིན་བརྟན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་ནང་སྟོར་རྒྱག་
སའི་སྟོར་ལམ་ལུས་གང་མའི་ས་སོགས་ཡོད། ལྷ་ཁང་དེའི་རྩེ་ཅིག་ནི་རྩེ་རིལ་མི་མགོ་ཙམ་ཤ་
སྟག་ཡིན་སྟབས་གནའ་བོའི་བཅོ་སྤྲན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན།

སྒྲོ་ཡུལ། བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཤར་སྟོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གནས་ཤིག །དེར་དུས་མེ་ཏྲོག་རྫོང་ཁོངས་ཡིན།

སྒྲོ་ཤོག །སྟོང་སྒྲོ་ཞེས་པའི་ལུང་བ་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྲ།

སྒྲོ་སུག །སྒྲོ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སུག་སྟེལ་གྱི་མིང་།

སྒྲོག །[བྱེད་འབེལ་ལས་ཆིག]་ད་ལྟ་བུ། ཡི་གེ་ལ་བལྟས་ནས་ཆིག་འདོན་པའི་དོན་ཏེ། སྒྲོ་བ་སྟོགས་
ཆོས་དཔེ་ཆ་སྒྲོག་གིན་ཡོད།

མྱོག་ལྷག །མྱོག་པའི་མིང་ཅམ། དཔེ་དེབ་མྱོག་ལྷག་བྱེད་པ།
མྱོག་སྒྲ། ས་སྒྲའི་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་བཅེགས་ཀྱི་འབྲུངས་ལུལ་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག །
མྱོག་སྒྲ་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་བཅེགས། ལོ་རྒྱ་བ་འདི་བལ་པོ་པམ་མཐེང་བ་སྒྲ་མཆེད་བཞི་ཡོད་པའི་
ནང་གི་ཆེ་བའི་སློབ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གི་བྱང་དུ་ལོ་བཙུང་བ་ཞུགས་ནས་བདེ་མཆོག་
ཡལ་ལུལ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སློང་གསན་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
མྱོག་སྒྲོན། མྱོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་bad read ཟེད།
མྱོག་འཁོར་ལུག། མྱོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་read cycle time ཟེད།
མྱོག་གི་སློབ་དཔོན། རོག་མར་ཡི་གེ་སློབ་མཁན་དགེ་ཤོན། མྱོག་གི་སློབ་དཔོན་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་
སྒྲ་དག་བ་སློབ་ས་ཤིག །
མྱོག་གྲ། ཡི་གེ་མྱོག་མཁན་ཀྱི་ཆོགས་པ།
མྱོག་གྲའི་གནས། [མངོན]དགོན་པ།
མྱོག་འགོག །མྱོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་read protect ཟེད།
མྱོག་ཆོས་སྡེ་དགོན། མིང་གཞན་མྱོག་ཆོས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་ཟེད། གནས་འདིར་ཐོག་
མར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད། རྒྱལ་བ་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་དགེ་ལུགས་པ་
བསྐྱུང་། ད་ལྟ་པོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཚུགས་མ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མྱོག་སྟེགས། མྱོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་read station ཟེད།
མྱོག་ཐོག། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག །
མྱོག་དེབ། གཞོན་བྱའི་དཔེ་དེབ།
མྱོག་འདོན། མྱོག་བཞེན་པའམ། མྱོག་པར་བྱེད་པ། བཀའ་ཡིག་མྱོག་འདོན། རིག་སྒྲགས་མྱོག་

འདོན་བྱེད་པ། མཉམ་པ། རྫོག་འདོན།

རྫོག་པ། [ཐ་དང་པ] བསྐྱག་པ། བསྐྱག་པ། རྫོག་པ། ཡི་གེ་འདོན་པ། ཡི་གེ་རྫོག་པ། སྒྲ་དག་པར་
བསྐྱག་པ། ཡི་གེ་མ་ཤེས་ཤེས་ལྷུང་གིས་རྫོག་རྩལ་བྱས་པ། རྫོག་པའི་ཉ་སྒྲིང་། རྫོག་ཁྲད་
འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་
read access ཟེལ།

རྫོག་བྱེད་སྤྱད་མགོ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་read head ཟེལ།

རྫོག་སྒྲིང་། བོང་དུ་གསལ་བའི་རྫོག་གྲ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་དང་གཅིག་པ་ཡིན།

རྫོག་འབྲི། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་read write ཟེལ།

རྫོག་འབྲི་ཁ་དབྱེ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་read/write opening ཟེལ།

རྫོག་འབྲི་སྤྱད་མགོ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་read/write head ཟེལ།

རྫོག་འབྲི་ལྷུང་ལ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་read/write slot ཟེལ།

རྫོག་མི་ཐུབ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་cannot read ཟེལ།

རྫོག་ཙམ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་read only ཟེལ།

རྫོག་ཙམ་གསོག་ཆས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་read-only memory ཟེལ།

རྫོག་ར། དཔེ་ཆ་རྫོག་པའི་ར་བ། མི་མང་པོས་རྫོག་པའི་ནང་དུ་དཔེ་ཆ་རྫོག་།

མྱོག་ལ། མགོ་བོའི་སྒྲ་གསེབ་སོགས་ལུས་ཀྱི་བགས་པའི་སྟེང་ནས་གོག་པའི་ལུན་ལྷགས་དཀར་
ཞིབ་ཅན།

མྱོག་སྟོབ། ཡི་གེ་མྱོག་རྒྱ་སྟོབ་པ།

མྱོག་སྟོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལྷའི་ནང་གསེས་རང་གི་སྟོབ་མ་ལ་
ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་མྱོག་གདམས་དག་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སྟོང་།

མྱོགས། མྱོག་པའི་སྒྲུལ་ཆོག །

མྱོགས་མ། [རྟིང]དཔོན་མོ།

མྱོང་། ① དབུས་དང་དཀྱིལ། དགོངས་པའི་མྱོང་། ཉམ་མཁའི་མྱོང་། མ་མྱོང་། ② ཁོག་པ། ཤེས་
བྱའི་མྱོང་། ཆོས་ཀྱི་མྱོང་། སེམས་ཀྱི་མྱོང་ཡངས་པ། མྱོང་བྱ་ལྟར་པ།

མྱོང་སྟོར་བཅོ་བརྒྱད། གསང་ལྷགས་སྔ་འགྱུར་རྟིང་མའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་སྟེ། མྱོང་སྟེ།
མན་དག་གི་སྟེ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་མྱོང་སྟེ་ལ་སྟོར་ཆོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཅེས་
སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་པལ་ཆེ་བའི་ནང་གསལ་ཡང་མཆོན་བྱང་མི་གསལ་ཞིང་།

མྱོང་འཁོར། འཁོར་བཞིན་བྱུང་འགྲོ་བའི་ཕུ་རྩ་རྩལས་གཉིད་རིང་པོ་ཞིག །

མྱོང་འབྲེལ། ① འོད་ཀོར། ② མཆོ་འཁོར།

མྱོང་གི་སྟོར། བོང་གསལ་མྱོང་སྟོར་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མྱོང་གྲུར། མྱོང་བྱ་གྲུར་པ་སྟེ། དབང་བྱ་གྲུར་པའས། དོན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ། རིག་གནས་མང་པོ་
མྱོང་བྱ་གྲུར་པ།

མྱོང་དགུ། ཉམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱད་ཆུང་བའི་དོན་ཡང་མྱོང་དགུ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ ལྟ་བའི་མྱོང་།
༢ རྟོན་པའི་མྱོང་། ༣ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མྱོང་། ༤ དབང་གི་མྱོང་། ༥ དམ་ཆོག་གི་མྱོང་། ༦ སྒྲུབ་
པའི་མྱོང་། ༧ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མྱོང་། ༨ ལས་ལམ་གྱི་མྱོང་། ༩ འབྲས་བུའི་མྱོང་བཅས་ཡིན་པ་དང་།
དེ་དག་གྲང་རྒྱད་དེའི་ལུ་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་བཅུ་དགུ་པའི་བར་ལུ་རེ་རེས་བསྟན་པ་ཡིན་
ཞེས་གསལ།

མྱོང་ཆེན། ཐབ་ཅིང་ཡངས་པའི་སྟོ་ཁོག་གམ་ཤེས་རབ།

སྐྱོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་
འོད་ཅེས་པའི་ཆོས་འབྱུང་དེའི་མིང་ཡིན།

སྐྱོང་ཆེན་སྤྱིར་ཐེག་གསལ་ལུགས་རྟེན་མའི་གཏེར་ཆོས་ཤིག་སྟེ་རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྐྱིང་པའི་
དགོངས་གཏེར།

སྐྱོང་ཆེན་པ། གོང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱོང་ཆེན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

སྐྱོང་ཆེན་མཛོད་བདུན། ཏུས་རབས་བཅུ་བཞི་བར་རྟེན་མའི་སྟོན་དཔོན་སྐྱོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་
ཀྱིས་མཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བདུན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་མཛོད། ཐེག་མཆོག་མཛོད། ཡིད་བཞིན་
མཛོད། མན་རག་མཛོད། ཆོས་དབྱིངས་མཛོད། གནས་ལུགས་མཛོད། ཆོག་དོན་མཛོད་
ནམས་སོ། །

སྐྱོང་ཆེན་རབ་འབྱམས། ལྷ་བ་དང་རྟོགས་པ་རྒྱ་ཆེན་བ་དང་གཏིབ་ཟབ་པོ་ཐོབ་པ། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱོང་
ཆེན་རབ་འབྱམས་དང་མི་གཅིག་ཡིན།

སྐྱོང་ཐང་སྟོན་མ་ལྷ་ཁང་། སྐྱོང་ཐང་སྟོན་མ་ལྷ་ཁང་དང་གཅིག །

སྐྱོང་ཐང་སྟོན་མ་ལྷ་ཁང་། བོད་རྒྱལ་སྐོང་བཙན་སྐྱམ་པོའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་གནད་གལ་ཆེ་བ་ཁག་
ལ་ལྷ་ཁང་བཅུ་གཉིས་བཞེངས་ནས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་ཡོད་པའི་ནང་ཆོན་
ཁམས་འདན་ཁོག་ཏུ་བཞེངས་པའི་རུ་གཞོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གས་ཤིག །འདི་སྤྱི་མོང་
ལག་མཐིལ་གཡས་གཞོན་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཟེད།

སྐྱོང་ཐང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་ཏུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱོང་དུ་གྲུར། དབང་དུ་གྲུར་བའམ་དོན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ།

སྐྱོང་རྟོལ། དགོངས་པའི་དཀྱིལ་ལམ་དབྱིངས་རྟོལ་ནས་ཤེས་རབ་བམ་རྟོགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
མངའ་བརྟེན་པ།

སྐྱོང་རྟོལ་སྐྱུ་མ་རག་དབང་སྟོ་བཟང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་པག་ལོར་འབྱུངས། རྒྱལ་བ་
བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་བཅ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྐྱུ་མར་བསྟེན། འཇམ་དབྱུངས་

བཞད་པ་དགོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་སློབ་མ་གྲགས་ལྟན་མང་། བཅུ་མས་
ཆོས་མཁོ་གནད་ཆེ་བ་པོ་ཉི་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད། དགྲའ་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་དུག་བཞུགས།
སློང་སྤེ། རྩོགས་ཆེན་ཨ་ཉི་ཡོ་གའི་ནང་གསེས་བྱ་བལ་སློང་གི་སྤེ་ནི་སློང་སྤེ་རྩོ་རྩོ་ཐམ་པ། སློབ་
དཔོན་ལྷོ་སེལ་དང་ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཅ་ན་ལས་བརྒྱད་ཅིང་། འདིའི་ལྷ་གྲུབ་ནི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སློང་དུ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲང་བ་ཐམས་ཅད་རང་སྤྲང་བ་གོ་དཔོན་པོའི་རྒྱ་
ཅམ་ལས་འཆིང་གྲོལ་དང་། ཤར་བྱ་ཤར་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པས། ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་མིན་གང་
དུའང་མི་དཔྱད་པར་ཡེ་གྲོལ་ཕྱོགས་འབྱུམས་ཆེན་པོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ།
སློང་ཡངས། ཁོང་ཡངས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ། སློང་ཡངས་པའི་མི་ལས་སྤྲ་པོར་ཁོང་ཁོ་མི་ཡངས། ཉམ་
མཁའ་སློང་ཡངས་ནང་དུ་བྱ་རྒྱུ་མས་འཕུད།
སློང་རོལ། རྒྱ་ཆེ་གཉིད་ཐབ་ཆད་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་ནས་འཆར་བའི་དོན་ཡིན། སློ་ཡུལ་གྱི་
འཛིངས་སམ་དབྱིངས།

ཀྱ། རང་དང་འབྲ་བའམ། རང་ལས་དམན་པར་འབོད་ཆོག །
ཀྱ་ཡེ། རང་མཉམ་དང་། རང་ལས་དམའ་བར་འབོད་པའི་སྤྲ་ཞིག །ཀྱ་ཡེ་གྲོགས་པོ་རྣམ་པ་ཚོ།
ཀྱ་རིང་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྙིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
མཆོ་ཤར་ཡ་རྩེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀྱ་རིང་རི་ཁོང་ཐར་བ་སྤིང་། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཡ་རྩེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱའི། འབོད་པའི་བཟླ་ཞིག །

ཀྱ་ཀ་རུ། [ལེགས་]ཞིག་སྤིན།

ཀྱ་གོ་ལ། [ལེགས་]① བྱ་རོག་ཆེན་པོ། ② དུག་ཀྱ་གོ་ལ་སྟེ་བཅན་དུག །

ཀྱ་ལྷ་ཡ་ན། ཀ་ལྷའི་བྱ་དང་གཅིག །

ཀྱ་མ་ཅ་རྒྱ། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་ཤར་བྱོགས་བང་རྩ་ལར་ཉེ། དེར་སང་གི་རྒྱ་སྤྲད་དུ་མང་ཅ་ལ་ཟེར་
བ་དེ་ཡིན། དེར་ཅ་རྒྱའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དགུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་བ་ཡིན་

ཞིང་། ཏུ་ར་རྒྱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་སྐབས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་མཛོད་འཛིན་རྒྱས་པའི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་འདག་རྒྱལ་སྲིད་སྲོང་པའི་དུས་སྐབས་ཡིན་
པར་གསུངས།

ཀུ་མ་རྩུ་པ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ། བོད་
སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འདོད་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཀུ་ཡེ། [ལེགས] སྟུ།

ཀུ་རེ་ཀ། [ལེགས] ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ།

ཀུ་རེ་ཀ་ལུ་བཟུ། བསྐྱར་འགྱུར་ནང་ཡོད་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་མིང་སྟེ། མཛོད་པ་པོ་ནི་འགའ་
ཞིག་གིས་མགོན་པོ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛོད་པར་བཞེད་ཅིང་། མཁས་པ་མང་པོས་གཞུང་འདི་ཁ་
ཆའི་སློབ་དཔོན་དག་འདུན་བཟང་པོས་མཛོད་པར་གསུངས་སོ། །

ཀུ་ལ་ཐུ་ཀྱེ། ལེགས་སྒྲུབ་སྐད་ཀྱི་བོད་ར་ནག་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་
བསྒྱུར་ན། ཉག་པོ་བཅེགས་པ་ཞེས་འགྱུར་བར་སྟེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛོད་པའི་
མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བེ་རུར་སྟོན་པོ་ལས་གསུངས།

ཀུ་ལ་རིའི་དགོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བསྐྱན་པ་སྟོན་མཐར་སྟེལ་བའི་དར་ཆེན་བླག་གི་
ནང་ཆོན་རོང་པོ་སྤྲུགས་ནག་པ་དག་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྟེ་
ལོ་༡༧༡༩ ལོར་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཀུ་ཡི། [ལེགས] ཀུ་ཡི་ཞེས་པ་ནི། གསལ་བྱེད་སྤྲུལ་ཅུ་སྟེ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཙ་ཐ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན། པ་
པ་བ་མ། ཙ་ཆ་ཇ་མ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཏ་ཨ། བཅས་སོ། །དེ་ནི་བོད་ཡིག་གི་མཆོན་
གཞི་ཡིན་ལ། བོད་ཡིག་གི་མཆོན་ཉིད་ནི། མིང་ཆིག་བརྗོད་པ་ཀུན་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་
ཀྱི་གདངས་དེ་ཡི་གའི་མཆོན་ཉིད། ཅས་སྤྱི་གདངས་ལ་ཡི་གའི་མཆོན་ཉིད་ངོས་འཛིན་སྟེལ་
བྱུང་འདུག །

ཀུ་ལྷེ་དུ་ས། རྒྱ་གར་གྱི་བརྗེད་ནག་མོ་ཁོལ་གྱི་མིང་ཡིན།

ཀུ་ཡ། [ལེགས] མཁྲིས་ནད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག །

ཁྲ་ཡ་ནག་པོ། [ལེགས།] ཟད་བྱེད་ནག་པོ་སྟེ། མཁེས་ནད་རིགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནད་ཚན་མཁེས་
བ་གསོ་བའི་དུས་ལས་འདས་ནས་སྟོབས་མཛད་སྤྱོད་ཅན་གྱི་མཁེས་ནད་པ་མེད་པོ་ནག་པོར་
འགྱུར་བའི་མཁེས་ནད་གདུག་པ་ཅན་ཞིག །

ཁྲ་ར་རྣམ་གསུམ། ཁྲ་ར་ཞེས་ལེགས་སྤྱད་གྱི་སྐད་དེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། བྱི་ཆུ་ཞེས་འགྱུར་
བས། འདིར་མི་དང་། རྟ་བ་ལང་གསུམ་གྱི་གཅིན་གྱི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྐྱེད་འཛིན་ཕུན་ཆོག་གསུམ་གྱིས་མཛད་བའི་བྱི་མེད་ཤེལ་བྱེད་ལས། དདུལ་ཆུ་རིན་ཆེན་བཙུ་
བཟུའི་སྐབས། ར་ར་ཁྲ་ར་བྱིས་པའི་ཆུ། ཨ་ལ་ཁྲ་ར་རྟ་གསེབ་ཆུ། ལོ་བཟུར་བ་ལང་ཆུ། དེ་ལ་
ཁྲ་ར་རྣམས་གསུམ་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁྲོད་པ་ལ། [ལེགས།] རྒྱལ་སྤྱོད་སྟེ། མགོན་པོ་བྲག་དུག་པའི་འཁོར་ཤར་བྲོགས་ཀྱི་གཞོད་སྤྱིན་ཞིག །

རྒྱ། ① ཆ་མེན་པའི་ཡ། ཆེག་རྒྱ། རང་རྒྱ། ② སྤྱད་པའི་རྒྱ་དང་ཐག་པའི་རྒྱ། སྤྱད་པ་རྒྱ་གཅིག་ལ།
ཐག་པ་སུམ་རྒྱ་ལ། སྤྱད་པའི་རྒྱ་བཤིག་ལ། ཐག་པའི་རྒྱ་བཀལ་ལ། སྤམ་བུ་རྒྱ་ལ་ལ།
③ [མཛོན་]ཟམ་ལ།

རྒྱ་བརྒྱབ་ པན་ཚུན་སྟོལ་བའམ་འབྲེལ་བ། ཐག་པ་གཉིས་རྒྱ་བརྒྱབ།

རྒྱ་འཐབ། ① པན་ཚུན་སྟོལ་བའམ་འབྲེལ་བ། ཐག་པ་གཉིས་རྒྱ་འཐབ་རྒྱག་ལ། ② དན་པ་ལག་སྟེལ།
མི་དན་རྒྱ་འཐབ་བྱེད་ལ།

རྒྱ་པ། རྟ་ཆེབས་མཁན་མི་ལ་རྒྱ་པ་ཟེར། རྟ་དམག་ལ་རྒྱ་དམག་གྲང་ཟེར། སྤང་མ་རྣམ་སྤམ་རྒྱ་
བརྒྱད་ལྟ་བུ། །

རྒྱ་བྱིང་། རྟ་ཆེབས་ནས་འགོ་སྐབས་དབྱར་དུས་ཆར་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱོན་རྒྱུའི་བྱིང་པ་ཞིག །

རྒྱ་བ། སྤྱ་བ་དང་གཅིག །

རྒྱ་བར། དང་ཐེག་གི་སྤྱད་པའི་བར་ཉ། ཅིག་པ་ཅིག་སྐབས་དང་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་གཡས་གཡོན་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཐེན་པའི་སྤྱད་པ།

རྒྱ་མ། རྒྱ་ཞིང་། སྤྱ་ཞིང་། གསར་སྟོལ་ས་ཞིང་།

རྒྱ་དམག། རྟ་ཆེབས་མཁན་གྱི་དམག་དབྱང་གི་མིང་།

ཀྱུ་ཡ། སྐྱད་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཡ་གཅིག །སྒྲུ་བུ་རྒྱ་ཡ་མ།

རྒྱ་རགས། རྒྱ་རགས།

རྒྱ་བཞིག་པ། སྐྱད་སྒྲིམ་བཞིག་པ།

རྒྱ་ད། ① ལུས་མོ་ངེལ་དང་འབྲ་བའི་རི་དྲགས་ཞིག །② ཁོ་ན་དང་། དེ་ཉིད་དེ་ངེས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྟོན་གྱི་ཆིག་གོགས་ཞིག །འགྲོ་རྒྱ་ད། བྱེད་རྒྱ་ད། ལས་མེད་ཟ་རྒྱ་ད། མ་ཤོད་བྱས་ཀྱང་མི་ཉན་པར་བཤད་རྒྱ་ད་གྱེད་པ།

རྒྱ་རྒྱ་ད། ① གཅིག་ལུ། རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དམུང་པ། ② སྐྱ་མདོག་རྒྱ་པོ། ③ དགོན་པའི་ནང་དུ་ཐུ་བ་བྱ་རྒྱ་རྒྱ་ད་རེད། ཁོ་ནད་སྒྲུ་ཁང་ནང་གི་སྒྲུ་བ་བྱ་མོ་རྒྱ་རྒྱ་ད་རེད་ལྟ་བུ།

རྒྱ་རྒྱ་ད། རྒྱ་དེ་རྒྱ་དེའི་བསྐྱས་ཆིག །

རྒྱ་དཀར། རྒྱ་དང་ཐེ་ཕུ་སྐྱ་མདོག་དཀར་དམར་འབྲེས་པ།

རྒྱ་ཁུག །ཡ་དང་ཆ།

རྒྱ་ཁོངས། སྒྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྐྱད་ཅིག་སྟེ། དེ་ཉིད་སྐད་དུ་universe of discourse ཟེད།

རྒྱ་གོས། གོས་གཅིག་རྒྱ་ད།

རྒྱ་བགོད། བགོད་གྱི་ཁངས་གནས་གཅིག་ལས་མེད་པའི་བགོ་ཆེས།

རྒྱ་དུ། རྒྱ་མདོག་དམར་སྐྱ་ཅན་གྱི་མིང་།

རྒྱ་དེ་རྒྱ་དེ། ཞེས་རྒྱ་དེ་རྒྱ་དེའམ། ལས་ཀ་གྱི་སྟོན་མི་འདོད་པའི་གཞིས་རྒྱ་ད། ལས་ཀ་ཉར་བཅོན་མིན་པར་རྒྱ་དེ་རྒྱ་དེ་འབའ་ཞིག་གྱེད།

རྒྱ་ཆུ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུག་གི་མ་སྟོང་མོད་གི་སྟོ་རྒྱ་ད། དུ་ཡོད་པའི་མ་སྟོང་ཆུ་ལག་གཅིག །

རྒྱ་ཐག །ཐག་པ་རིང་པ།

རྒྱ་ཐང་། རི་དྲགས་རྒྱ་སྟོད་པའི་མི་མེད་རྒྱ་ཐང་།

རྒྱ་ཐང་སྐད། ལྷ་པའི་ཤོང་ཁྱེད་གྱི་ལུ་བ་ཤོགས་འབྲས་སྐད་ས་རོས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་རྒྱ་དེ་གི་

ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་སྤར་དེའི་རྒྱད་ནགས་ཆའ་ཡོད་ཚུ་ལམ་ཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་གསུངས་
པ། དེར་སང་ཡོང་བྲགས་སུ་རྒྱུ་ཐང་སྤར་ཟེར། དེར་སང་ནི་ལྷ་ས་དང་འབྲས་སྤངས་བར་གྱི་
ལམ་རྒྱུད་གཡས་གཡོན་ནམས་འཇུགས་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། རྩོང་ཁྱེར་གསར་བ་ཞིག་ཏུ་བྱུར་ཟིན།
རྒྱུ་ཐང་སྤར་ཁ་ཆེའི་བྲག་ཁང་། ལྷ་སའི་རུབ་ངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐང་སྤར་ཁ་ཆེའི་བྲག་ཁང་ཁ་ཆེ་ཆོས་
རྒྱུ་ཐང་འདྲ་སྤར་ཟེར། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཁ་ཆེ་ལྷ་ས་ལྷ་ས་ཡིན་པའི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་
པ་སྤེ་ཡར་ཀོབ་ཅེས་པ་ལྷ་སར་འབྱོར་ནས་ཉིན་ལྷ་ས་ཉིན་དགུང་ཉང་བུ་མདོའི་ཉེ་འདབས་རི་
ལྷེབས་བྲག་རྩོད་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བྲག་འཆའ་བརྒྱབ་བར་འགྲོ་བ་རྒྱ་ལའི་རྩ་མ་སྤྱོད་ཐེང་ཐེང་བས་
གཟེགས་ཏེ་ད་ལྟའི་ཁ་ཆེའི་བྲག་ཁང་དང་། དུར་ས་ཡོད་པའི་སྤྱིང་གཤེ་གནང་སྐབས་རྒྱ་ཆེ་
རྒྱུ་ཐང་འདྲ་རྒྱུ་ཐང་མ་བརྒྱབ་སྟེ་གང་དུ་བབས་ས་དེ་མཆོམས་སུ་བཟུང་ནས་རྒྱུ་ཐང་འདྲ་སྤར་ཞེས་
བརྗོད། ལྷ་སའི་ལྷགས་རི་བསྐོངས་པའི་ནང་གིང་སྤྱ་མེ་ཏོག་སོགས་འདེབས་འཇུགས་བྱས་
བར་ལྷ་ས་བ་ཆོས་ཁ་ཆེ་སྤྱིང་གཤེས་འབོད། སྤྱིང་གཤེའི་ནང་མདྲ་རྒྱུ་ཐང་མ་འཕེན་ས་དེར་སྟོ་
ཆེན་ཞིག་དང་། དེའི་རུབ་ངོས་སུ་སྤེ་ཡར་ཀོབ་ཀྱི་བར་སོ། །བྲག་ཁང་ཆེ་རྒྱུ་ཐང་གཉིས། བྲག་ཁང་
དེར་བྲག་འཆའ་རྒྱག་མཁན་ཁ་ཆེའི་ཆོས་དད་བ་ཆོའི་དུར་ས་སོགས་ཡོད། ལྷ་ས་གནས་དང་།
གོར་བེན་དུས་ཆེན་སོགས་སུ་དེ་གར་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ལ་ཉང་བུ་མདོའི་ལྷ་ཁང་གི་རི་
ལྷེབས་བྲག་རྩོད་པའི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་དད་བ་ཆོས་གནས་མངའ་བུ་གི་ཡོད།

རྒྱུ་ཐང་ན་ཁ། སྤར་ལྷ་ས་ལྷོང་ཁྱེར་པོ་ཏུ་ལའི་རུབ་བྱང་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པའི་ན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག །
རྒྱུ་ཐིག །སྟོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྟེང་དུ་sengle line ཟེར།
རྒྱུ་ཐུན་འདུས་གསུམ། བད་གཞན་མ་འདྲེས་པའི་རྒྱུ་ཐའི་སྤྱིས་བད་ཀན་རྒྱུ་ཐང་པའི་ནང་དང་། རྒྱུ་
མཁྲིས་བད་ཀན་གཉིས་རེ་མཉམ་དུ་འདྲེས་པ་ལྷན་པའི་ནང་། རྒྱུ་ཐའི་སྤྱིས་བད་ཀན་གསུམ་ཀ་
མཉམ་དུ་འདྲེས་པ་འདུས་པའི་ནང་བཅས་གསུམ་མོ།
རྒྱུ་འདྲེད། བྲགས་གཅིག་ཙམ་ལ་ཞེན་ནས་དེ་ཁོན་ཅད་གཅོད་པ། མན་དག་དེ་ཙམ་ལ་ཉམས་ལེན་
ཆེག་འི་ཀྱིས་རྒྱུ་འདྲེད་བྱེད་པ།

རྒྱུ་པ། ① ལྷ་ས་མ་མེད་པའི་གཙང་མ། གསེར་རྒྱུ་། དཔུལ་རྒྱུ་། བལ་རྒྱུ་། ཁེ་བཟང་རྒྱུ་པ།

གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུད་ནང་མི་རྒྱུད་པ། ② ཉག་གཅིག་གམ། ཅིག་ལྷ། མི་སོ་སོ་རྒྱུད་པ། སོ་སོ་
རྒྱུད་པ། མི་རྒྱུད་ཏྲ་རྒྱུད་། གྲ་པ་གྲ་རྒྱུད་། ང་རྒྱུད་པས་ལས་ལག་བསྐྱབ་སྐྱབ་པ། ③ མིང་རྒྱུད་།
འཕུལ་དང་། བརྟེགས་མེད་པའི་མིང་གཞི་རྒྱུད་པ།

རྒྱུད་པའི་གངས་ཀྱི་གཅིག་གནས་ནས་དྲུང་ལྷུང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་གངས་གནས་སོ་སོའི་མིང་
ཆང་མ་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་པའི་གངས་ཀྱི་ཟེར། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུམ་དང་།
ས་ཡ་གྲེ་བ་དྲུང་ལྷུང་ཞེས། དགུ་པོར་རྒྱུད་པའི་གངས་སུ་བརྟེན། ཅས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུད་པོ། རི་དྲགས་རྒྱུད་གི་སྤྱ་རིས་ཅན་ནས། སྤྱ་མདོག་ཅན། ཏྲ་རྒྱུད་པོ། རྒྱུད་དཀར། རྒྱུད་མེར།
རྒྱུད་མན་ནས་མཁའ་མཛོད་། གཙང་གི་སྦྱིད་མོང་གི་མོ་ཐང་ཟེར་བའི་ལུང་པའི་རྒྱུ་བ་རིའི་རིས་སུ་ཡོད་
པའི་རྩེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སྤྱུ་བ་ལྷག་ཅིག་གི་མིང་།

རྒྱུད་ལྷག [རྫིང་]རྩུ་རྒྱུ།

རྒྱུད་འཕུལ། བརྟེགས་འདོགས་མེད་པའི་མིང་གཞིར་སྟོན་འཇུག་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ རྫོ་གསལ་མགུལ་
རྒྱན་ལས། འཕུལ་ལ་གས་འཕུལ་བཅུ་གཅིག་དས་འཕུལ་བྲག། བས་འཕུལ་བཅུ་དང་མས་
འཕུལ་བཅུ་གཅིག་དང་། འས་འཕུལ་བཅུ་བཅས་རྒྱུད་འཕུལ་བཞི་བཅུ་བརྒྱད། གས་འཕུལ་
བཅུ་གཅིག་ནི། གཙང་། གཉལ་། གཏར་། གདིང་། གནལ་། གཅིག་། གཞར་། གཟལ་། གཡང་།
གཤར་། གསར་། དས་འཕུལ་བྲག་ནི། དཀར་། དགལ་། དངར་། དཔལ་། དབལ་། དམལ་། དས་
འཕུལ་བཅུ་ནི། བཀལ་། བགད། བཅས། བཏར། བདུད། བཙལ་། བཞད། བཟང་། བཤད། བསལ།
མས་འཕུལ་བཅུ་གཅིག་ནི། མཁལ་། མགར་། མངལ་། མཛོད། མཇལ། མཉམ། མཐལ། མདལ།
མནར། མཆལ། མཛལ་། འས་འཕུལ་བཅུ་ནི། འཁོར། འགལ། འཆལ། འཇལ། འཇུ། འཕུལ།
འཔར། འབར། འཆལ། འཛལ།

རྒྱུད་བྱ་ཆལ་གྱི་པོ་བྲང་། ས་བཞེད་ནང་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལྷ་ཀྱའི་འདས་ལོ་༡༣༠༦ ས་པག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༩༩ ལོར་མལ་གྱོ་རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་ཆལ་པ་དེར་དུས་བོད་ལྗོངས་མལ་གྱོ་གྲུང་དཀར་
མོང་ཁོངས་ཀྱི་པོ་བྲང་མདུན་དུ་ཆོས་དང་བོན་གཉིས་རྩྱུང་སྤྱིང་བྱས་སྐབས་བོན་རྣམས་པམ།
རྒྱལ་པོས་བོན་པོ་རྣམས་སྟོང་མངའ་རིས་ཞང་ཁུང་གི་ཡུལ་དུ་མཐར་སྟོན་བཏང་ཞིང་། བོན་

པོའི་ཆོས་དཔེ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟུས་ནས་ཁག་གཅིག་ཚུ་ལ་གཡུགས། ཁག་གཅིག་བསམ་
ཡས་སུ་མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་གཅིག་བཞེངས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་མནན། མི་གསོན་པོ་དང་གཤིན་
པོའི་རིམ་གྱི་ར་སེམས་ཅན་གསོད་པའི་དམར་མཆོད་འབྲུལ་མི་ཆོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་མ་གཏོགས་བོན་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅད་ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་གནང་
རབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་ཆོས་གཉིས་ཅོད་པ་བྱས་ནས་བོན་
པམ་པར་བྱས་པའི་ས་གནས་མལ་གྱོ་རྒྱུ་ཆལ་ཞེས་པ་དེ་གཟེ་སྤྲུག་ནང་ཡིན་པའི་རྗེས་
ལུ་ཡོད་སྟེ།

རྒྱུ་བྱའི་ལྷ་ཁང་། རྒྱུ་ཆོས་འབྲུང་དུ་ལྷ་ཁང་འདི་སྤར་བསྟན་པ་སྤྲད་ཀྱི་དུས་སུ་སྤོང་བཅོན་སྐམ་
པོས་བཏབ་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་རྒྱུང་རོ་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ན་ཡོད་པ་
དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་བྱེད་ཀྱི་འགོ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་རྒྱུང་
བུ་ཆོས་སློ་ལྷ་བ་རྒྱུང་པའི་སྤེལ་དམར་དུ་འབྲུངས་པ་དེས་

གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་བྲ་
འཇུགས་པར་མཛད་ཚུ་ལ་གསལ།

རྒྱུང་མ། ཁམས་དཀར་ཆ་སོགས་ཚུ་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཅའི་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ། རྒྱེས་
པའི་གཡས་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་འབྲུ་བར་བྱེད་
ལ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཅའི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལོ། །དེར་དུས་ཚན་རིག་གི་གསོ་རིག་ལུགས་
ལྟར་ན་ཅ་དཀར་ཀྱི་མ་ལག་ཟེ།

རྒྱུང་མོ། རྟོག་པོ་མ་སྤྲུམ་པོ་ག་དམར་སྤྲུག་ཅན། རྟ་རྒྱུང་མོ་མཐའ་བཞི།

རྒྱུང་མོ་ཁ་བ། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེའི་སློབ་མ་དང་པོར་ཆེ་བ་ན་རྒྱུང་གཉིས་
སུ་བྲགས་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཐོག་མར་བདེ་བ་ཅན་ཏེ། སྟེ་ཐང་རྩ་སྟོད་ཀྱི་དགེ་བཤེས་
ཡིན་པ་ལ། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་གནས་འབྲུག་དགོན་པའམ་འབྲུག་སེ་བ་བྱང་
ཚུབ་སྤིང་བཏབ་སྟེ་དེར་བཞུགས་སྐབས་མཛལ་ཏེ་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་
སློབ་མར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱུང་མོ་ཁ་སྤྲུབ་སྟེ་བཏབ་སྟེ་བཞུགས་པའི་སྤྲ་མ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་མོ་གཉའ་བ་ཅན། [ཆིང་]མྱི་ལྷགས་འདྲ་མཉེ་ལུང་ཡོད་པ་ཅན་ཞིག །

རྒྱ་རྒྱ། [མངོན་]མཚན་མོ།

རྒྱ་རག་དགོན། དགོན་འདི་ཐོག་མར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཏབ། ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྣ་ས་བོད་ཁྱེད་འདམ་གཞུང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་རིམ་བརྒྱ། མོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
མྱེ། དབྱིན་སྐད་དུ་sintle-layered network ཟེ།

རྒྱ་ལ་རི་དྲགས་རྒྱ་གི་ལ་ལ་རྒྱ་ལ་ཟེ།

རྒྱ་ཤད། ཆིད་ཤད། དབྱ་ཅན་འབྲི་སྐབས་མིང་དང་ཆིག་གི་རྩེས་སུ་བཀོད་པའི་མཚན་མས་ཉགས།

རྒྱ་སེར། ཉ་རེལ་སྐྱ་མདོག་རྒྱ་པོ་སེར་ཤས་ཆེ་བ།

རྒྱ། ར་ཆང་སོགས་བཏུང་བ་འབྲེན་པའི་སྟོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག །ཟངས་རྒྱ། དཔུལ་རྒྱ།

རྒྱ་བྲ། ར་ཆང་ལྷག་སྟོད་ཀྱི་ཁོག་ཉིར་ཀྱི་མིང་།

རྒྱལ། རྒྱ་ལྷང་གལ་པའི་ཅལ། རྒྱལ་རྒྱག་པ། རྒྱལ་ཅལ།མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་རྒྱ་ཅལ་དང་འབྲན་
འཛིན་མོ། །

རྒྱལ་གོག་མཐེལ་རྣམས། ① ཀོ་ཁྱག་ཞབས་རྣམས། རྒྱལ་གོག་མཐེལ་རྣམས་ནང་དུ་ཅམ་པ་ལྷག་དོགས་
མེད། ② རྒྱད་པ་འམ་ཉམས་པའི་དཔེ། མི་ཆང་རྒྱལ་གོག་མཐེལ་རྣམས་ཞིག །

རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་ཆེན་ཆོད་པ། པོ་ཅལ་སྐྱ་དགྲའི་གས་རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་ཅལ་ཏེ། རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་ཅལ་རིགས་
མི་འབྲ་བ་སྐྱ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྲག་ཏུ་རྒྱག་པའི་རྒྱ་ཆེན་བདེ་ལྷག་ཏུ་གཅོད་བྱས་པ།

རྒྱལ་འགན་པ། རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་འགན་བསྐྱར་བྱེད་པ།

རྒྱལ་འགོ། [མངོན་]མོན་ལུག་སྤྲ་སྐད།

རྒྱལ་ཆེན། [མངོན་]ཉ་པ།

རྒྱལ་སྟོང་། ① སྐྱོ་བ་སྟོང་པ། ② བྱེ་རྩིག་ནང་སྟོང་ཞེས་པའི་དཔེ། ③ ཆང་འཕྱང་དང་བྱ་རན་གྱི་
རིགས་བསྐྱབ་པར་དགའ་བའི་མི།

རྒྱལ་པ། ཞོད་དང་། འོ་མ་སོགས་ལྷག་སྟོད་དུ་ཀོ་ཆོན་གྱིས་ཆེས་པའི་པགས་པའི་སྐྱོ་བ་དང་། བྲང་

ཁོག་སོགས་ནས་མ་གཤགས་པར་ཕྱིར་ལོར་བལྟས་པའི་ལྷགས་ཁྱག་གི་མིང་ཡིན། མིང་གཞན་དུ་ཆིང་བྱ་དང་། འོ་རྒྱལ། ཆང་རྒྱལ་སོགས་ཟེད། འགྲོག་པས་འོ་མ་གཤམ་སྟེ་མར་བཅོ་ས་ཞིག་གྲང་ཡིན།

རྒྱལ་པ་ཆུ་ཐུག། བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རིའི་ལྷེབས་སུ་སྟེ་བའི་སྟོ་སྟན་ཞིག་སྟེ། རང་བཞིན་བསེལ་ཆེ་བ་དང་། ལུས་པ་དུག་སེལ། སྒྲང་པས་འཇགས། གཅིན་པ་བདེ་བ་བཅས་ཤིང་།

རྒྱལ་བ། [ཐ་དད་པ]རྒྱལ་བ། རྒྱལ། ལུའི་ནང་དུ་འགྲོ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ། ལུ་ལྷང་རྒྱལ་བ། ལུ་བའི་ལུ་རོལ་ནས་རྒྱལ་ཏེ་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ།

རྒྱལ་བྲ། རྒྱལ་པ་ཆུང་དུ། རའི་རྒྱལ་བའི་ནང་དུ་སྟུམ་སྟུག་པ།

རྒྱལ་ཤིང། [མངོན]མོན་ལུག་ཁྲ་སྒྲང་།

རྒྱལ་ཅལ། ལུ་རྒྱལ་ཅེད་མཁས་པ། ཁོང་རྒྱལ་ཅལ་ཆེ་བས་འབྲི་ལུ་བཅད་པ་རེད།

རྒྱལ་ཅེད། ལུ་ལ་རྒྱལ་རྒྱག་པའི་ཅེད་མོ། ལུ་ཅིང་ནང་དུ་རྒྱལ་ཅེད་ཤིང་པ།

རྒྱེ། འབྲས་བུ་སྟོན་པར་ཤིང་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའམ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སྟེད་ཤིང་། འགལ་

རྒྱེ། མཐུན་རྒྱེ། བད་རྒྱེ། འཆི་རྒྱེ། འུགས་རྒྱེ། མས་རྒྱེ་གིས་ཤི་བ། རྒྱེ་མང་འཛོམས་པ། རྒྱེ་མི་ལྷན་པ། རྒྱེ་ཟད་པ། བཟང་བན་གྱི་རྒྱེ་དང་སྤང་ན་བདེ་སྟུག་གང་ཡང་འབྱུང་།

རྒྱེ་གོད། བར་ཆད་དང་གོད་ཀ།

རྒྱེ་གྱི་ཡི་གེ། འཇགས་སྒྲར་གྱི་ཨ་ག་མ་དང་། བོད་ཡིག་དབྱ་དང་ཤད་གྱི་ཡི་གེ།

“ཅུ”“ཅུ།”“ཏྲ”ལྷ།

རྒྱེ་གྱིས། ལུ་མཆན་དེའི་སྟབས་གྱིས།

རྒྱེ་བན། གེགས་དང་བར་ཆད། རྒྱེ་བན་སྟུག་འཁྱར་མི་ཁྱབ་པ། རྒྱེ་བར་གྱི་རྒྱེ་བན་བྱུང་བ།

རྒྱེ་བན་གྲོགས་ཤམ། འགལ་རྒྱེ་མཐུན་རྒྱེ་དུ་གྱུར་པ།

རྒྱེ་བན་རྒྱོ་རྟེ། རྒྱེ་བན་རྒྱོ་བྱུང་བའི་དོན། དགེ་བཤེས་ཆོས་གསལ་གྱི་དག་ཡིག་ནང་རྒྱོ་རྟེག་གི་གོ་དོན་འཛོགས་པའམ་སྟུག་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསལ་ཡང་། ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱུང་གི་

དག་ཡིག་ནང་སློང་ཤིག་ཅེས་པ་སློབ་བྱ་བྱི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདིར་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་གོ་བ་
སློབ་བྱ་བྱི་དོན་ཡིན་པར་སེམས།

རྒྱུ་རྒྱུ་འཕྲུལ་བ། མི་འདོད་པ་དང་འཕྲུལ་བ།

རྒྱུ་གཅིག་ཏྟགས། ① རྒྱུ་གཅིག་གིས་ཏྟགས་པ་སྟེ་སྤྱི་ལྷུ་ལ་གང་རུང་གཅིག་དང་མང་པས་དོན་
གནད་ཤེས་པ། ② [མཛོད]དང་སངས་རྒྱལ།

རྒྱུ་ཆགས། གཤམ་དང་བར་ཆད། རྒྱུ་ཆགས་བྱུང་བ།བར་ལམ་ནད་གཞིའི་རྒྱུ་ཆགས་སྟེ་
འདོམས་ཀྱིས་གཟུགས་པོ་མི་བདེ་བ་བྱུང་།

རྒྱུ་ཆགས་བྱུང་བ། བསམ་ལྷུ་ལ་མེད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་དང་ཆགས་སྟེ་བྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་
གཉིས་རྒྱལ་འདྲེ་བྱུང་བའི་བར་དུ་མི་གཞན་གྱིས་བར་འདུམ་བྱེད་སྐབས་བར་མི་བྱེད་མཁན་ལ་
སྟོན་སྟོན་བྱུང་བ་ལྟ་བུ།

རྒྱུ་རྒྱེད། རྒྱུ་དང་མང་བ། བཟང་རྒྱུ་རྒྱེད་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱེད་པ།

རྒྱུ་གཉིས། བར་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཐོག་རྒྱུ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་གསུམ།
རྒྱུ་བཞི་བཅས་ངོས་འཛིན་འདྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱུ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་
རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཟེར། རྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཐེན་པའི་རྒྱུ་
ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ས་སོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུ་བྱ་སྟེ་བར་མཉམ་དུ་
འདོམས་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུ་ཉེ་ས་ཞིང་དང་། རྒྱུ་ལྷན། རྒྱུ་བཅས་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྒྱུ་བསྐྱུར་འཕྲོག་བཅོམ། གཞན་ལོར་ལེན་བཤེད་ཀྱི་སྐབས་བཅའ་ནས་རྒྱེད་མཚམས་འཕྲོག་
བཅོམ་བྱེད་པ།

རྒྱུ་ཐུབ་པ། ཐུན་ཐུབ་པའམ། བཟོད་ཐུབ་པ། རྒྱུ་པའི་ནད་རྒྱུ་མི་ཐེག་པ། དཀའ་ཆེགས་སྤྱུག་
བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱུ་ཐེག་པ།

རྒྱུ་བྱུག་། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅོན་སྐབས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྱིམ་ས་ཡིག་། བཟང་
ལ་དཔལ་དར་དང་། རྒྱུ་ལ་ཆད་པ་ལག་ལེན་བསྐྱར་བའི་ཅ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་དོན་ཚན་རིགས་
གཅིག་། ༡ གུང་དང་སྟག་། ༢ ཡ་ལྷོ། ༣ ལྷོ་ཆོས། ༤ ཐགས་དང་བོན། ༥ ཡིག་ཚངས། ༦ རྒྱུ་

མ་བཅས་དྲུག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་[ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་]ལས་ དཔལ་བའི་རྒྱ་བྱང་དང་སྟག་། རྒྱར་མའི་རྒྱ་བྱང་ལྷ་ལྷ། ཡ་རབས་ཀྱི་རྒྱ་བྱང་ལྷ་ཆོས། གཡུང་བོའི་རྒྱ་བྱང་
ཐགས་དང་བོན། མཛངས་པའི་རྒྱ་བྱང་ཡིག་ཆངས་ ངན་པའི་རྒྱ་བྱང་རྒྱ་མཐོ། ཞེས་གསལ་བ་
འདི་ནི་ལས་ཆན་སོ་སོའི་མི་སྣ་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་རྟགས་སུ་དངོས་པོ་
དང་མིང་གི་སྟོན་མཆོན་རྟགས་རེ་གནང་སྟེ་བཟང་ལ་བསྟོད་བསྟེན་གས་དང་། ངན་ལ་དཔལ་
འབེབས་བྱེད་པའི་སྟོལ་ལྷགས་ཤིག་ཡིན།

རྒྱ་བྱང་། [རྟིང་]ས་མི་ཕྱགས་གསུམ་གྱི་བདག་གཉེན།

རྒྱ་དབང་དུ་སོང་བ། ཤི་བའི་དོན།

རྒྱ་ནད་མི་ཐེག་ལ། བཅན་མེད་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་བརྒྱུད་གཏོང་བ། དཔར་གསོད་གཏོང་བ་སོགས་
བཟོད་མ་ཐུབ་པའི་སྟུག་སྟོང་སྟོང་མི་ཐུབ་ལ།

རྒྱ་སྤོས་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སང་ལ། འགའ་ཞིག་རྒྱ་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་རྒྱ་བར་སྤོས་ཀྱང་
ལག་ལེན་ཐོག་འཁྲོལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་རྒྱ་ཆུང་དུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གཡོ་འགྲུལ་
ཐེབས་ཏེ་དད་པ་དང་སྙིང་རྩེ་སོགས་རང་དབང་མེད་པར་སྦྱེས་ཐུབ་པ་ཡོང་བ་ནི་དེ་སྟོན་རང་
སེམས་ཐོག་བཞག་པའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སྟོབས་ཆེ་དུ་སོང་བའི་རྟགས་མཆོན་ཡིན་ཞེས་
གསལ།

རྒྱ་འབབ། སྐབས་དང་འཆོམ་པར་འབྱུང་བ། རྒྱ་འབབ་ཡོ་བྱད།

རྒྱ་སྟོན། བདག་གསོ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན།

རྒྱ་ཅི། རྒྱ་སྟོན་དང་དོན་གཅིག་།

རྒྱ་བཞི། ① བདག་གསོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་པར་བཞི་སྟེ། དུས་གདོད་ཟས་སྟོད་བཞི་སྟེ།
དུས་དཔལ་ལྷག་ལོག་པ་དང་། གདོན་གྱིས་སྟོ་བྱར་དུ་འཆོ་བ། ཟས་དཔལ་ལྷག་ལོག་པ། སྟོད་
ལམ་དཔལ་ལྷག་ལོག་པ་བཅས་སོ། ② རྒྱའི་རྒྱ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱ། དམིགས་རྒྱ།
བདག་རྒྱ་ཏེ་བཞི།

རྒྱ་རྫོག་། བར་ཆད་སེལ་བ། འགལ་རྒྱ་རྫོག་པའི་ཐབས་ལ་འབད།

རྒྱུ་རྒྱུ་ཆ་རྒྱུ།

རྒྱུ་རྒྱུ་བཅད། མཐུན་རྒྱུ་དང་ལྷ་རྒྱུ་གཏན་འཁེལ་བཅོས་པ་ཞེས་པའི་བརྟེན་ཉིད་སྟེ། ལྷ་ཁང་དང་
དགོན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྟོན་སྟེལ་བར་དགོས་པའི་ས་ཞིང་དང་། འོ་རྒྱལ་སྟེ། ཉེར་མཁའི་ཡོ་
བྱེད་གཞན་དག་བཅས་མཐུན་རྒྱུ། ས་ཞིང་དང་། འོ་རྒྱལ་ས་བདག་གཉེར་གསོ་ཆགས་ཀྱི་
ལས་བྱེད་མཁན་བླ་གཡོག་རྣམས་ནི་ལྷ་རྒྱུ་སམ་ལྷ་འབངས་ཡིན།

རྒྱུ་རྒྱུ་བཟང་པོ་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་བྱེད་གཞན་གནད་པའི་བཀའ་ཤོག་སྟེ། བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་བཅན་
ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཉར་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོར་གནད་པའི་བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་དོ་རིང་ཁག་གཉིས་
འབྲི་གྲུང་ལྷ་ལྷ་ཁང་དུ་ཡོད། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྒྱ་དང་ལ་བྲིས་པ་ཞེས་
འགོས་ལོ་གཞོན་ཀྱང་དཔལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟེགས་སྟོང་ཚུལ་དེ་བ་སྟོན་གསལ།

རྒྱུ་ལས། མཆོན་ལོག་ཏུ་འཆི་བ། རྒྱུ་ལས་དུ་འདས་པ། རྒྱུ་པོ་རྒྱུ་ལས་དུ་བཏང་བ། མི་མང་
པོ་རྒྱུ་ལས་དུ་གྲུང་བ།

རྒྱུ་ལས་དུ་བཏང་། རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་ལོག་སྟོན་སྟོན་བཏང་ཐབས་བྱས་པ།

རྒྱུ་ལས་དུ་འདས་པ། གྱི་ཤི་སོང་པའི་དོན་ཡིན།

རྒྱུ་ལས་དུ་ཤོར་བ། རྒྱུ་ལས་དུ་འདས་པ་དང་དོན་འབྲེལ།

རྒྱུ་ས། [རྒྱུ]ས་གཞིས།

རྒྱུ་སེལ། བར་ཆད་མེད་པ་བཅོ་བ།

རྒྱུ་གསུམ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ། མི་རྒྱལ་པའི་རྒྱུ། ལུས་པའི་རྒྱུ་ལོ།

རྒྱུ་སྒྲུལ་རུང་བ། རྒྱུ་སྒྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་flexible ཟེར།

རྒྱུ་གདན། བར་ཆངས་སྤེལ་ཅིང་ལྟེན་བཅེགས་བརྒྱུ་ཆོག་པའི་གདན་རིང་ཙམ་ཞིག །

རྒྱུ་པ། ① [ཐད་དང་པ]བརྒྱུངས་པ། བརྒྱུང་བ། རྒྱུངས། ལྷ་པ། རྒྱུང་ལག་བརྒྱུངས་ཏེ་ཉལ། ལག་
པ་ཡར་རྒྱུངས། ཉལ་ས་བྱུང་ན་རྒྱུང་ས་བྱུང། ལྷ་ལུང་ལ་འབྲེལ་ག་བརྒྱུངས། བརྒྱུང་བརྒྱུས་
གཉིས་སུབ། བརྒྱུངས་བྱུག ། ② [མིང་རྒྱུང་] རྒྱུ་སྒྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་

བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་stretch ཟེད།
རྒྱུ་རེད། རྒྱུ་གདན་དང་དོན་གཅིག །
རྒྱུ་ཤད། བྱ་རྒྱུ་རམ་རྒྱུ་ལག་རྒྱུ་རེད།
རྒྱུ་རམ། རྒྱུ་པའི་སྐྱུ་ལ་ཆེན།
རྒྱུ་ལ། རྒྱུ་པའི་སྐྱུ་ལ་ཆེན།
སྐྱུ་ ① བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དང་པའི་ལས་ཆེན། རུ་བ་སྐྱུ་ཞེས་པ་གནས་གཞན་དུ་སྟོར་པའི་དོན་ཡིན། རྒྱ་
བ་ལྷ་པར་འབྲོག་པ་རྣམས་རུ་བ་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་རེད་ལྟ་བུ། ② ལོ་ལེགས་སྐྱུ་རྒྱུ་ལ།
སྐྱུ་ག་སྐྱུ་ག་དང་གཅིག །
སྐྱུ་སྐྱུ་ མདོག་དཀར་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག །དབྱུག་དུས་རི་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་སྐྱུར་འགྱུར་བ།
སྐྱུ་ཁ་བརྒྱག །[ཁྱེ་སྐྱུ་མདོའི་ལུ་ལ་སྐད་]གཟབ་འཛུགས་སྐྱུ་པའི་དོན། ལོ་གསར་དང་དུས་ཆེན་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆ་རུ་སོགས་གོས་མཛེས་མོ་གྲོན་པ་ལ་སྐྱུ་ཁ་བརྒྱག་ཞེས་ཟེད།
སྐྱུ་འཆུར། འཆུར་ཁའམ་སྟོན་ལུ་ལ་རིང་བསྐྱོལ་ཏེ་བསྐྱམས་ནས་བཏོན་པའི་འཆུར་བ་རོ་བཅུད་ཞན་བ།
སྐྱུ་ཁ། ལུག་རོན་དང་རི་པོར་སོགས་བསད་དེ་ཟ་བའི་བྱ་ཁྲིའི་རིགས་ཆེ་བ་ཞིག །
སྐྱུ་ཁྲིག་གེ་བ། དཀར་ལམ་མེ་བ། བྱོད་མར་གྱི་བཅད་ཁ་སྐྱུ་ཁྲིག་གེར་བསྐད་འདུག །ཁར་པའི་སྐྱོ་
གསར་བ་སྐྱུ་ཁྲིག་གེ་བར་འདུག །
སྐྱུ་ཁོམ་ཁོམ། གངས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ། ཁ་བ་སྐྱུ་ཁོམ་ཁོམ། བ་མོ་སྐྱུ་ཁོམ་ཁོམ་ཆགས་བ།
སྐྱུ་འཁོགས། བཟག་མདངས་དང་སྐྱུ་ཁ་ཞག་ཉམས་པའི་མདོག །བཟག་མདངས་ཉམས་ནས་སྐྱུ་འཁོགས་
སུ་སོང་འདུག །སྐྱུ་ག །མགོ་ནག་ཅིང་སྟོད་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་བྱ་ཞིག་སྟེ་བྱ་ཁ་སོ་ཞིག་གི་མིང་།
སྐྱུ་ག་ལུག་ཆེན། །དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར་ལ། སྐྱུ་གས་ལུག་གི་ཆེན་པ་མཐོང་དུས་དེ་ཆད་དུ་
རེ་ནས་ཉག་པར་ལུག་གི་རྩེས་དེད་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡོད་པ་དཔེ་དང་། ལུ་གང་ཞིག་བྱ་སོ་ཞིག་ལ་
དགའ་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་མ་སྐྱུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མ་ཆང་ཡུང་དེ་ཐོབ་རེ་བྱེད་པ་དཔེ་ཅན་ཡིན་ནོ།
སྐྱུ་སྐྱུ་མ། བྱི་སྐྱུ་མ་དང་ཆོན་ཅི་མེད་པའི་ཤིང་སྐྱུ་མ།
སྐྱུ་མེག །མདོག་སྐྱུ་ལ་གང་ཡིན་མི་གསལ་བའམ་རྒྱེག་པ་འཇུག་པོས་གཡོགས་པ་ཞིག་སྟེ། བད་

ཀའ་ནད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ལྗེའི་མདོག་ལྟ་བུ།

སྐྱ་རྒྱལ། ① ལོ་ལེགས་ཤིང་འབྲུ་རིགས་མོད་པོར་ཆགས་པའི་མིང། ② རྫོན་པོས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོལ་
བལ་སྐྱ་རྒྱལ་ཞེས་མདོ་སྤེ་སྒྲག་ནའི་བརྟེ་ཆོག་ཡིན་པར་བཤད།

སྐྱ་རྒྱལ་པ། སྐྱ་རྒྱལ་བ་སྤྲེ་སྟོན་ཐོག་ལེགས་ཤིང་འཆོ་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ།

སྐྱ་རྒྱལ་པོ། སྐྱ་ནམ་རྒྱལ་པོ་སྤྲེ། ཐོན་ཁུངས་ལེགས་ཤིང་ཉོ་བྱ་འབེལ་པོ་ཡོད་པ།

སྐྱ་རྒྱལ་ས། ཡིག་ཆད་མ་གཏང་བའི་སྟོན་ལ་དེ་དང་སྟོགས་མཆུངས་པའི་རྒྱལ་ས་ཤོག་ཅིག་བཟོ་
ནས་ཆོད་ལྟའི་ཡིག་ཆད་ཅིག །

སྐྱ་མགོ་དགོན། དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཞེས་ཀྱང་བྲགས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་ཉ་ལམ་
ཕྱི་ལོ་༡༣༤༦ ཅམ་ལ་ཁྲིམ་ཆ་ན་ལུང་ཅན་གྱིས་གསར་དུ་བཏབ་པར་བྲགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟར་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མེ་བ་[རྩང་ཡོན]རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱ་ལྷིབ། སྐྱ་རིབ་དང་དོན་གཅིག །

སྐྱ་ཆགས། ལས་དང་བྱ་བ་གང་ཞིག ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་རགས་རིམ་ཅམ་འགོད་ཅིང་། མ་མའི་
ཐག་གཅོད་མ་བྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དེ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཁང་པའི་སྐྱ་ཆགས་
བཞག །ད་ལོ་ཆོང་ཁང་ཞིག་འཇུགས་རྒྱའི་སྐྱ་ཆགས་བཞག་ཡོད་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱ་ཆད་སྟོ་ལྷུག །བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཞིག །རྫིང་བ་ཟད་ཅིང་གསར་བ་མ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན། དཔེ་
དེའི་འབྲུང་གཞིན། དཔྱིད་དུས་བོད་ཀྱི་འབྲོག་པའི་ས་ཁུལ་དུ་དགུན་དུས་ཀྱི་རྩ་སྐྱ་ནམས་ཟད་
ཅིང་དབྱར་དུས་ཀྱི་རྩ་སྟོན་ཡང་སྐྱེ་བྱུང་ཐེད་པའི་དུས་ཆོད་དེ་ལ་དཔེར་སྐངས་ནས་བཀོད་བ་
ཞིག་རེད།

སྐྱ་ཆས། ཁྲིམ་པའི་སྟོན་ཆས།

སྐྱ་ཆེལ་ཆེལ། དཀར་པའི་ནམ་པ། ཁ་བ་སྐྱ་ཆེལ་ཆེལ་དུ་འབབ། བ་རྒྱབས་སྐྱ་ཆེལ་ཆེལ་དུ་གཡོ།
སྐྱ་ཆེམ་ཆེམ། དཀར་པོ་ལ་མདང་ཞན་པའི་ཚུལ་ཞིག །གནམ་ལ་སྐར་མ་སྐྱ་ཆེམ་ཆེམ་ཤར་བ།
གངས་རི་ནས་ཡོད་སྐྱ་ཆེམ་ཆེམ་ཞིག་འཕྲོ་གིན་འདུག །

སྐྱ་ཆེམ་མེ་བ། དཀར་པོ་འཕྲོ་ཚུལ། ཤིང་མེ་བའི་མེ་དོག་སྐྱ་ཆེམ་མེ་བར་ཤར་འདུག །

སྐྱ་ཆོས། ཤོག་བྱ་དཀར་པོར་སྐྱ་གཙུག་ཆས་ཐེས་པ་ལས་སྐྱ་གཙུག་ཆས་སྤར་བཏབ་པའི་ཆོས་དཔེ།
སྐྱ་ཉིལ། སྐྱ་ཉིལ་ལེ་བ་སྟེ་དཀར་པོའི་སྤར་ཚུལ་ཞིག །གངས་སྐྱ་ཉིལ་ལེ་བར་ལབ་བ། སྐྱ་སྐྱ་ཉིལ་ལེ་
བར་བེད།

སྐྱ་ལྷེམ་མེ། དཀར་པོས་གང་ཚུལ་ཞིག །དཀར་ཡོལ་འོ་མས་སྐྱ་ལྷེམ་མེར་གང་འདུག །
སྐྱ་བཏར་བ། ཉམ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའི་དོན་ཡིན།
སྐྱ་ཐ་ལ། དཀར་ཤས་ཆེ་བའི་ཐལ་བ་ལངས་ཚུལ། འཚུབ་སྐྱ་ཐ་ལ་ལ་ལངས་བེན་འདུག །
སྐྱ་ཐ་ལེ། ལྷ་ཚུ་མེད་པའི་ཐང་གི་མདོག །
སྐྱ་ཐང་དཔོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལུབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱ་ཐང་ཐང་། ཉམ་ལངས་པའི་སྐྱབས་སྐྱ་མདངས་བྱུང་བ།
སྐྱ་ཐལ་ལེ་བ། མི་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་རྒེས་སྐྱ་ཐལ་ལེ་བ་གཟིགས་པས་རྒྱུ་རྒེས་དེད་དེ་རི་ཁོད་དུ་འབྱོར།
སྐྱ་ཐེག །ཁང་བ་སོགས་ཀྱི་འཆར་འགོད་ཀྱི་དཔེ་རིས་རགས་རིམ།
སྐྱ་ཐེང་ཐེང་། གངས་བབས་ཉམ་དཀར་པོ་ཡུག་ཅིག་ཏུ་མཛོན་པ་ལྟ་བུ།
སྐྱ་བྱད། མར་མང་པོ་མེད་པའི་བྱད།
སྐྱ་བུམ་མེ་བ། དཀར་སྤར་གསལ་ལ་མི་གསལ་བ། སྐྱ་གསལ་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་མིག་གིས་སྐྱ་བུམ་
མེ་བ་ཞིག་ལས་གསལ་པོ་མི་མཐོང་།

སྐྱ་ཐེར་ཐེར། སྐྱ་དངོས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ས་མདོག་སྐྱ་པོ། ས་སྐྱ་ཐེར་ཐེར།
སྐྱ་ཐོར། མིག་ལྟེབས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐོར་བ་འབྱུང་བའི་མིག་ནད་ཅིག །
སྐྱ་དར་བ། ① སྐྱ་རྒྱལ་བ་སྟེ་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་པོ། ② རྟོན་ཐོག་སྟེན་བ།
སྐྱ་ལྟེབས། ཅིག་ལོགས།

སྐྱ་མདའ། སྐྱ་རེངས། ཉམ་མ་ལངས་གོང་ལ་སྐྱ་དམའ་གཏོང་བ།
སྐྱ་མདོག །ཐལ་མདོག །

སྐྱ་མདོག་ཆད་༥༠། སྐྱ་གསལ་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟེན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་50gray ཟེད།

སྐྱོན་སྤྱ་དུ་དགོན། མིང་གཞན་གི་ཀྱ་ཁུ་བྱུག་དགོན་ཟེད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོར་སྡེ་ཁང་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་
ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱོན་ད། གཉན་རིམས་མ་སྤྱོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་སྟེ། དེ་དུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆིག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། སྐྱོན་ད་
གཉན་རིམས་མ་སྤྱོན་པ། རྒྱུང་ངམ་བད་ཀན་རྒྱས་པའི་མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

སྐྱོན་མ་རྒྱས་པོ། ལུང་པའི་ནང་ཟས་ཤོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པོ་ཡོད་པ།

སྐྱོན་ད། ལྷ་ཞིག་གི་མིང་།

སྐྱ་པ་ཐོར་རེ་བ་ཅི་སྐྱ་ཅན། ལྷ་མེད་པའི་ཞིང་ཁོའི་ལུལ་ཐར་ཐོར་དང་འཇག་མ་མང་པོ་སྟེ་ས་པའི་ཐང་
སྟོང་པ།

སྐྱ་པའི་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༩༢༩ལོར་བུམ་པའི་སྐྱ་སྐབས་སོགས་ནས་
གསར་འདེབས་མཛད། བྲལ་མཐའ་རྫོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་རེ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོར་ཁུལ་ཁུ་
ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱ་ལྷགས། སྐགས་སྐགས་རྒྱུང་།

སྐྱ་སྟོར་བ། འཕྲོག་པའི་གནས་ལུལ་སྟོ་བ།

སྐྱ་པས། རྒྱལ་པོས་སྟོན་པོར་སྟོལ་བ་ལ་སྐྱ་པས་ཞེས་མདོ་སྟེ་སྟག་ནའི་བན་ཆོག་ཡིན་པར་བཤད།
སྐྱ་ལྷར་བྱུར། དཀར་པོའི་རྣམ་འགྲུར། རོ་མ་སྐྱ་ལྷར་བྱུར། རྒྱ་ལམ་སྐྱ་ལྷར་བྱུར། ཐལ་འཆུབ་སྐྱ་ལྷར་
བྱུར་སོགས་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།

སྐྱ་ཕྱིད་སྟོ་ཕྱིད། སྐྱ་མདོག་དཀར་ནག་ཆ་འདྲེས། དབུ་སྐྱ་ཕྱིད་སྟོ་ཕྱིད་དུ་བྱུར་འདུག །སྐར་སྐྱ་
ཕྱིད་སྟོ་ཕྱིད།

སྐྱ་སྟོམ་སྟོམ། དཀར་པོ་རྣམ་པ་འདོན་ཅུལ། ལྷ་ཅེར་ཟིལ་པ་སྐྱ་སྟོམ་སྟོམ་ཆགས་པ།

སྐྱ་འཕམ་པོ། འཆོ་པའི་ཆ་སྟེན་བཟའ་བརྟུང་ཞན་པོ།

སྐྱ་འབྲེངས། [ཉིད]སྐྱད་པའི་སྐྱ་འཛིངས་པ།

སྐྱ་བ། [ཐ་དད་པ་]① བསྐྱས་པ། བསྐྱ་བ། སྐྱོས། ② རྫོང་གནས་གཞན་ཏུ་སྐྱོ་བ། ཏུ་བ་བསྐྱ་བ།
འབྲོག་པ་ཞིག་བསྐྱས་པའི་ཤུལ་ན་ཁྱི་བྱ་གསུམ་ལུས་ནས་འདུག །[ཉིད]③ བྱ་གཞིངས་སྐྱལ་
ཁྱེད་དམ་སྐྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག །བྱ་སྐྱ། སྐྱ་བ་རྒྱག་པ། སྐྱ་བ་སྐྱོད་པ། ④ ར་རྒྱག་སོགས་
སྐྱལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཤིང་རྒྱག །⑤ སྐྱ་བ་འཛིན། [ཡུལ་]མཉན་པ།

སྐྱ་བུན། ཐལ་འཚུ་བ་འཕྱར་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ།

སྐྱ་པོ། ① རབ་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་པ། སེར་མོ་བ་དང་སྐྱ་པོ་ཆང་མ། སེར་སྐྱ་དཔོན་རིགས།
བཅུན་པ་སྐྱ་སར་བབ་པ། སྐྱ་མེན་སེར་མེན། ② ཐལ་བ་དང་འབྲ་བའི་མདོག་དཀར་གས་ཆེ་བ་
ཞིག །③ ས་སྐྱ་པོ། ཞོས་སྐྱ་པོ་ཁྱོན་པ། ཆོན་མདོག་གམ་སྐྱལ་ཅི་མེད་པ། ཟས་སྐྱ་པོ། སྐྱགས་
སྐྱ། ཅམ་སྐྱ། སྐྱ་བཟས་སྐྱ་འབྱང། སྐྱ་སྐྱས། རྒྱ་ལུང་གང་ཡང་མ་སྐྱར་བར་ས་ཞིང་སྐྱ་འདེབས་
ཁྱེད་པ།

སྐྱ་པོ་སེང་སེང་པོ། མདོག་སྐྱ་པོ་སྐྱལ་ཞག་མེད་ཅིང་རིད་པ།

སྐྱ་པོར་བབས་པ། བྱ་བ་ལོག་པ

སྐྱ་ཐབ། ལུས་ཀྱི་མེ་རྫོང་ཉམས་པ་སོགས་ལས་བྱང་བའི་བགས་མདོག་སྐྱ་ཞིང་སྐྱངས་པ་ཐབ་ཐབ་
ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནད་ཅིག་སྟེ། ཉང་གསེས་དེ་ཁྱེ་ན་སྐྱོ་བ་སྐྱ་ཐབ་དང་། མཆིན་པ་སྐྱ་ཐབ། མཆེར་
བ་སྐྱ་ཐབ། རྒྱ་སེར་སྐྱ་ཐབ། རྒྱང་སྐྱ་ཐབ་བཅས་ལྟ་མཆིས་སོ། །

སྐྱ་ཐབ་ཀྱི་ནད་རྟགས། དང་པོ་ཁ་དང་། གདོང་པ། མིག་ལྟེབས། རྩང་བའི་སྟོང་དང་། ངར་གདོང་
རྣམས་སྐྱོས་ནས་སྐྱངས་པ་དང་། འགྲལ་སྐྱོད་ཁྱེད་པའི་ཆེ་དབྱགས་རམ་ཞིང་བྱེད་ཏུ་འདེགས་
བཤམ་དབྱགས་ཉེ་བ་དང་། སྤྱིང་ཁ་སྐྱག་པ། དབྱགས་ཀ་དགག་པ། ཁ་ཟས་མི་འཇུ་བ་བཅས་
དང་། ལྟེ་དང་། མཆུ་དང་། སོ་རྩྱལ་སོགས་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་ཡལ་བ། ལུས་སྟོབས་རྒྱུང་བ། ཅ་
གཉིང་ཏུ་བྱིང་བ། རྒྱ་མདོག་སེར་ལུས་ཤིན་ཏུ་ངལ་བ་བཅས་སོ། །

སྐྱ་ཐབ་ཀྱི་ནད་རིགས། སྐྱ་ཐབ་ཀྱི་རྒྱ་ནི་བད་ཀན་སྐྱབས་སུ་བསྐྱན་པ་དང་གཅིག་ལ། རྒྱེན་ཟས་སྐྱོད་
མི་འཛོད་པ་དང་། འཇུ་དཀའ་བ་དང་། ཁེང་པོའི་རིགས་སོགས་མ་ཞུ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་དུངས་མ་

ཉིད་མཆིན་པའི་གནས་སུ་ལུས་བྱངས་སུ་འགྱུར་མ་བྱུང་བས། ངན་ཁག་དང་ཚུ་མེར་རྒྱས་པ་
དེ་རྒྱུད་གིས་གཏོར་ནས་ལུས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བས་ཤིང་སྒྲིགས་སྐྱེ་བོར་སྐྱེད་ས་པས་ན་སྐྱེ་བྱེད་ཅེས་
ཟེད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་སྟེ། རྫོང་པའི་སྐྱེ་བྱེད་བད་ཀའ་དང་ལྟན་པ། ཚུ་མེར་སྐྱེ་བྱེད་ཀི་ཤིག་པགས་
མཆེས་སུ་བྱུང་བ། རྒྱུད་གི་སྐྱེ་བྱེད་དང་སྟོག་ཅ་ལ་གནས་སོ། །

སྐྱེ་བྱེད་རིགས་ལྟ། ༡ རྫོང་པའི་སྐྱེ་བྱེད། རྫོང་པ། ལུང་པ་ཁག་ཅན་འབྱུང་། ལྟ་སྟོན་ལྟ། ༢ མཆིན་པའི་
སྐྱེ་བྱེད། མིག་སྒྲིན་དང་། ཤིང་མཛད་ས་དང་། དེ་རྒྱུན་མས་མཛོག་མེར་མོར་འོང་། ༣ མཆིན་པའི་
སྐྱེ་བྱེད། རྫོང་པ་སྐྱོས། ཤིག་མང་པོ་ཉོབ། ལྟེ་དང་མཆུ་མཛོག་ནམས་སྐྱེ་བོར་ཆགས། ༤ ཚུ་མེར་
སྐྱེ་བྱེད། ཟ་འབྲུག་གྲེད། པོ་མའི་མཆིན་པའི་གཅིན་ལས་ཁ་སྐྱེད་ས། ༥ རྒྱུད་གི་སྐྱེ་བྱེད། གཉིད་
རྒྱུད། རྐྱེད་ས་པ་གསོབ་ལ་རེས་ཆེ་རེས་རྒྱུད་སོགས་འཕེལ་འགྲེལ་ཆེ།

སྐྱེ་བྱེད་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་བྲ་བོ་སྟེ། འབྲུ་རིགས་ཤིག །

སྐྱེ་འབྲེལ། སྐྱེ་སྟེ་ཁང་པའི་ཆིག་པའམ་གྲུང་ལ་གོ་སྟེ། སྐྱེ་འབྲེལ་ནི་གྲུང་འབྲེལ་པའི་དོན་ཉེ་ཁྱིམ་
མཆིས་ལའང་འདུག །དཔེར་ན་ང་ཆོ་སྒོང་པ་སྐྱེ་འབྲེལ་རེད་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱེ་མ། རྒྱུད་པ་སྐྱེ་མང་གི་ཡ་གཅིག་གས་རྒྱུད་གཅིག །སྐྱེ་མ་འཛིངས་པ། ཐག་པ་སྐྱེ་གཉིས་མ།

སྐྱེ་མིང་། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་གོང་རམ་གྲུ་བ་མ་བྱས་གོང་གི་མིང་།

སྐྱེ་མིན་མེར་མིན། དེ་སྟོན་གྲུ་པ་གྲེད་སྟོང་ཞིང་རྗེས་སུ་བཟའ་ཆང་བྱ་བྲུག་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་
མ་ཐུད་ནས་གྲུ་ཆས་སྟོན་ཉེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲེད་སྟོང་ཁག་ལ་ཞུགས་མཁན་གས།

སྐྱེ་མེར་རེ། དཀར་པོའི་རིགས་སུ་བྱུང་བྱུར་གང་ཚུལ།

སྐྱེ་སྐྱུག །སྟོག་སྐྱུད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཟ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྐྱེད་ཏུ་liiac ཟེད།

སྐྱེ་ལྷ། [ཁྱིད་]རྟ་པའམ་སྐྱེ་མ།

སྐྱེ་ཅ་རེ། མཛོག་དཀར་ཞིང་འཛར་འཛར་རམ་ནར་ནར་གྱི་རྩལ་ཏུ་འབབ་པ། ཁ་རྩ་སྐྱེ་ཅ་རེར་འཛག་
པ། འོ་མ་སྐྱེ་ཅ་རེར་འཛག་པ།

སྐྱེ་ཅ། ① ཁྱིམ་གྱི་བྲུ་ཆན་པས་མི་སྐྱེ་གྲེད་རྒྱུའི་རིགས། ② ཅ་པའི་མི་ཁོངས།

སྐྱུ་ཅ་ཕྱིར་སྒྲོག། གྲུ་བ་ལོག་རྗེས་ཅ་བའི་མི་བདག་གི་བྱིམ་ཁོངས་སུ་རང་སྒྲོག་བྱས་པ།
སྐྱུ་ཅ་རང་བདག། གྲུ་བ་ལོག་ཀྱང་མི་བདག་དགོན་པ་དེ་རང་གིས་བྱེད་པ།
སྐྱུ་ཅི། འོར་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནད་འགོག་ཁུས་པའི་སྤྲོ་སྦྱར་སྐྱུ་ཅ། གཟན་པ་སྤྲུག་པོ།
སྐྱུ་ཆད་ཁབ་ཁོངས། སྒྲོག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤྲོན་པའི་ཆེད་སྦྱོར་ཐ་སྤྱད་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྤྱད་དུ་gray scale ཟེད།
སྐྱུ་ཆར། རྒྱབ་ཤ་མེད་པའི་པགས་ཆར།
སྐྱུ་ཆོན། དཀར་མོ་མང་ཅམ་བསྐྱེས་པའི་སྐྱུ་ཤས་ཆེ་བའི་ཆོན་རྒྱས་ལ་ཟེད། དཔེར་ན། ལི་སྐྱུ་དང་
དམར་སྐྱུ་ལྟ་བུའོ།
སྐྱུ་ཆོས། མདོག་དཀར་བའི་ཆོས།
སྐྱུ་རྩས། ཐལ་རྩལ་དང་སྤྲུག་པ་སྤྱིན་དཀར་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་སྐྱུ་བོའི་རྩལ་རྩས་ཞིག་ལ་གོ།
སྐྱུ་ལྷ། ① ཆོས་གཞི་དང་རྒྱན་རིས་མེད་པའི་ལྷ་མོ། ② བྱིས་པའི་ལྷ་མོ།
སྐྱུ་ཟད་སྦོ་རྩགས། རྩ་རྩིང་སྐྱུ་བོའི་རིགས་ཟད་ནས་རྩ་གསར་སྦོན་པོ་ཡང་སྐྱུ་མ་ཐུབ་པའི་སྐབས།
དེ་ཕྱིད་དུས་འགོག་པའི་ས་ཁུལ་དུ་སྐྱུ་ཟད་སྦོ་རྩགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཐོང་།
སྐྱུ་ཟན། ཤ་མར་སོགས་ཞག་ཆི་མེད་པའི་ཟས་རིགས།
སྐྱུ་ཟས། ཞག་ཆིལ་མི་ལྟན་པའི་ཟས།
སྐྱུ་བཟོ། ཁང་སྒྲོམ་ལྟ་བུའི་བཟོ་དེ་བྱིབས་རགས་པ།
སྐྱུ་ཡུས་དགོན་པ། སྐྱུ་ར་བྱབ་ཆེན་གྱིས་བྱབ་བཏབ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་
བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐྱུ་ཡུས་བྱེད། ཞིང་པས་ལོ་ཉིག་སྟེ་བྱད་སྐྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཅ་བར་ཅུང་ཟད་འབྲུལ་བའི་ཞིང་ས་བརྒྱ་
བའི་ལས་ཀྱི་མིང་།
སྐྱུ་ཡོ་རེ་བ། དཔངས་མཐོ་ལ་མདོག་དཀར་བའི་གཟུགས་སྤང་ཞིག། གངས་རི་སྐྱུ་ཡོ་རེ་བ། མཆོད་
རྟེན་སྐྱུ་ཡོ་རེ་བ།
སྐྱུ་ཡོར་ཡོར། མདོག་དཀར་ཞིང་གསལ་ལ་མ་གསལ་བའི་ཚུལ། སྤང་བ་སྐྱུ་ཡོར་ཡོར།

སྐྱུ་རྒྱལ་། བོད་ཀྱི་སྐྱ་ཆེན་དང་དཔོན་ཆེན་སོགས་དཔོན་གཡོག་ལས་ཆོན་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་རྟར་
བཞོན་ནས་སྐྱུ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བའི་མིང་སྟེ་མདུན་ནས་དཀྱིལ་བར་ལས་ཆོན་ཆུང་
རིམ་ནས་སྐྱུ་ཕྱི་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་། དཀྱིལ་ནས་མཐུག་བར་གོ་གནས་མཐོ་དམན་གྱི་རིམ་པ་
གཞིར་བཟུང་སྟེ་འགྲོ་བའི་སློབ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞེས་བྱས་ན་ཆེབས་རྒྱལ་སྟེ།

སྐྱུ་རིབ། ① འོད་སྤང་མི་གསལ་བ། ② མིག་གི་རྒྱལ་མོའི་སྟེང་འགྲིབ་བྱེད་དཀར་པོས་གཡོགས་
ནས་མིག་ལམ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་ཏེ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བའི་དོན།

སྐྱུ་རིམས། རིམས་ནད་མ་སྒྲིན་པའི་སྐབས།

སྐྱུ་རིས། ཏ་ལམ་ཅམ་གྲིས་པའི་རི་མོ་འམ་ཞུ་སྒྲུག་དང་སོལ་མིར་ལྟ་བུས་གྲིས་པའི་རི་མོ། རས་
གཞིའི་སྟེང་དུ་ཐོག་མའི་སྐྱུ་རིས་གྲིས་ཟེན།

སྐྱུ་རིས་ཆོད་པ། ཤེས་བྱ་སོགས་ལམ་ཅམ་ཤེས་པ། རམ་ལངས་ནས་མིག་གིས་ཡུལ་གསལ་
ཐུབ་པའི་དོན།

སྐྱུ་རེངས། རམ་ལངས་ཁར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁར་ཤར་བའི་ཉི་འོད། ཁྱི་གདུགས་འོད་ཀྱིས་མ་
དེད་ན། སྐྱུ་རེངས་ཀྱི་མདུན་ནས་སྒྲུན་པ་རང་དབང་མེད་པར་བྲོས་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
ཁུང་སྟོན་སྟེས་དང་། ཉི་མའི་ཁ་ལོ། འོད་སྤངས། བརྒྱ་མེད་བཅས་སོ། །

སྐྱུ་རེངས་སྐར་མ། ཐོ་རེངས་སྐར་ཆེན་ཏེ་ཞོགས་པ་སྐྱུ་པོར་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འཆར་བའི་སྐར་ཆེན་ཞིག།

སྐྱུ་རེངས་ཐ་མ། རམ་ལངས་ཁའི་སྐྱུ་མདའ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དམར་སྐྱར་སྤང་བའི་མདོག་འཆར་སྐབས།

སྐྱུ་རེངས་དང་པོ། ཐོ་རེངས་ཤར་དུས་སམ། རམ་མཁའི་སྟོ་སྐྱར་སྤང་བའི་མདོག་འཆར་སྐབས། སྐྱུ་
རེངས་དང་པོའི་སྤང་བ་མཐའ་གྱུར་ཁྱབ།

སྐྱུ་རེངས་དང་པོའི་སྤང་བ། རང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཉིན་ཞག་
གཅིག་ལ་ཉིན་མོའི་ཆ་བརྒྱ་བཞེད་དང་། མཆོན་མོའི་ཆ་བརྒྱད་བཅས་ཆ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སུ་བྱེ་
བའི་ནང་གསེས་ཉིན་མོའི་ཆ་དང་པོ་ལ་སྐྱུ་རེངས་ཟེར་ཞིང་། [འདུལ་བ་འོད་ལྗན]ལས། སྐྱུ་
རེངས་དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་གནས་སའི་ཡུལ་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁར་སྐྱུ་མདངས་ཅུང་
ཟད་སྟེ་བས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁར་ཡོད་པའི་སྐར་མ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མདངས་ཉམས་པ་

དེ་ཡིན།

སྐྱ་རེངས་བར་བ་ནི། རང་ཉིད་གནས་སའི་ཡུལ་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁར་དམར་མདངས་
ཅུང་ཟད་སྒྲེབས་ཤིང་། སྐྱ་སྐར་འོད་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱི་འོད་མདངས་ཉམས་པའི་དུས་དེ་ལ་ཟེར།
སྐྱ་རེངས་གསུམ་པ་ནི། རང་ཉིད་གནས་སའི་ཡུལ་དེའི་ནམ་མཁར་སྐར་མ་འོད་ཆེ་བ་ཐར་ཐོར་ཅམ་མཐོང་
སྐྱ་ཡོད་བ་ལས། སྐར་མ་གཞན་དག་མཐོང་སྐྱ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དུས་དེར་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
སྐྱ་རེངས་བར་མ། ནམ་མ་ལངས་གོང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁར་དམར་སྐྱའི་གདངས་ཕོག་པའི་དུས།
སྐྱ་རེངས་ཤར། སྤྱིར་བཏང་སྐྱ་རེངས་ལ། སྐྱ་རེངས་དང་པོ་དང་། བར་པ། ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་།
འཛིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་འོད་སྟོལ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ཞེས་བ་དེ་སྐྱ་རེངས་དང་
པོ་ཤར་བ་ལ་གོ་དགོས།

སྐྱ་རེངས་གསུམ། ནམ་མཁར་སྐར་མ་འོད་ཆེ་བ་ཐར་ཐོར་ཅམ་མཐོང་སྐྱ་ཡོད་བ་ལས། སྐར་མ་
གཞན་དག་མཐོང་སྐྱ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དུས་དེར་ཡིན།

སྐྱ་ལ་སྟོ་འབྱར། ① མི་ངན་དང་འཕྲོགས་འདིས་བྱེད་པ། མ་རབས་ཀྱི་མི་དང་སྐྱ་ལ་སྟོ་འབྱར་གྱི་ངན་
སྟེལ་མ་བྱེད། ② འཕྲིས་ནས་སྟོད་པའམ། གཞན་ལ་རྟེན་པ། རང་མགོ་རང་འདོན་མ་གཏོགས་
སྐྱ་ལ་སྟོ་འབྱར་བྱེད་མི་དགོས།

སྐྱ་ལྷན། ལྷན་ཆོ་པོ་མིན་པ།

སྐྱ་ལེ་བ། ① སྟོག་ཆགས་ཅངས་པ་སྐལ་རལ། ② བྱའི་མཁུག་ཏུ་བཅུགས་པའི་བྱ་ཁ་ལོ་སྐྱར་བྱེད་
ཤིང་ལེབ་མོ།

སྐྱ་ལོག་སྟོ་ལོག། [[ཡུལ་]ཆོས་མདོག་དཀར་མིན་སྟོ་མིན། ཁྱོན་པ་སྐྱ་ལོག་སྟོ་ལོག་ཅིག་ཁྱོན་འདུག།

སྐྱ་ལོག་པ། བཀའ་ལོག་པའི་ཞེས།

སྐྱ་ལོང་ལོང། སྤྱིན་དང་ཐལ་བ་སོགས་བྱེན་དུ་འབྱར་ཚུལ་གྱི་ནམ་བུ་ཞིག།

སྐྱ་ཤར། འབྲུམ་བུ་དཀར་པོའི་ནད་ཀྱི་མིང།

སྐྱ་ཤར་ཤར། དཀར་པོའི་འོད་མདངས། རྒྱ་བའི་འོད་མདངས་སྐྱ་ཤར་ཤར་འཕྲོ།

སྐྱ་ཤས་ཆོན། ཞིབ་ཐིས་རི་མོའི་ཐོག་ནས་བྱ་དང་མེ་རྟོག་འབྲི་བར་སྟོད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རིགས་

ཤིག་ཡིན། མཆོན་བྱེད་བྱ་ཐབས་མང་ཆེ་བ་ནི་བཅད་བརྒྱབ་རྗེས་སུ་ཆོན་མདངས་བྱེད་དགོས།
སྐྱ་སང་། དཀར་རྒྱུད་གི་སྤང་ཚུལ་ཞིག འི་ནོག་ཚུལ་བཟུས་ནས་སྐྱ་སང་རེར་ལངས་པ།
སྐྱ་སང་རེ་བ། མདོག་དཀར་ཞིང་གཅང་བའི་མཛོན་ཚུལ་ཞིག །ཟླ་ཡོད་སྐྱ་སང་རེར་ཤར་བ། དབྱར་
གོས་སྐྱ་སང་རེ་བ་ཞིག་གྱོན་འདུག །

སྐྱ་སང་སང་། ① མདོག་དཀར་ཤས་ཆེ་ཞིང་གཅང་བའི་སྤང་ཚུལ། ② [རྟིང]གཟི་གདངས་ཉམས་པ།
སྐྱ་སེང་། སྐྱ་སང་དང་གཅིག །

སྐྱ་སེང་བུ་ལྷ། སྤོན་དུས་སངས་རྒྱས་ཤྲུ་སྤྱེ་ལེག་རྟེན་འདིར་མ་བྱོན་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་
པོའི་སྤོན་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བར་ཕྱགས་པའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་སེང་གི་བུ་ལྷའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སློལ་
ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱ་སེང་། ① སེར་སྐྱ་སྤྱེ་མི་སྐྱ་དང་བྲུ་བ། ② མདོག་དཀར་སེང་།

སྐྱ་སེང་གཉིས། མི་སྐྱ་དང་བྲུ་བ་གཉིས།

སྐྱ་སོབ་སོབ། རོ་སོ་སོ་ལ་མདོག་སྐྱ་བ། སྐྱ་མདོག་སྐྱ་སོབ་སོབ།

སྐྱ་སྲབ་པོ། འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱེན་འཆོལ་ཁུངས་དཀོན་པོ། རང་གི་སོན་སྐྱེད་མ་བྱས་ན་འཆོ་བ་སྐྱ་སྲབ་
པོ་ཡོང་།

སྐྱ་གསལ་བ། ཉམ་ལངས་པ།

སྐྱ་གསོ་བ། ① མདོག་སྐྱ་པོ་བཟུག་མདངས་མེད་པ། ② སྐྱ་སོབ་སོབ་དང་དོན་གཅིག །

སྐྱ་བསང་། སྐྱ་སང་དང་གཅིག །

སྐྱ་བསངས། སྐྱ་སང་དང་གཅིག །

སྐྱ་བསེང་། སྐྱ་སང་དང་གཅིག །

སྐྱ་ལྷག །འབྲུ་ཅམ་གྱི་ལྷག་མ།

སྐྱ་ལྷག་གི་བ། མདོག་དཀར་པོ་བཟུག་མེད་པ། རོ་སྐྱ་ལྷག་གི་བ་དེ་ནད་གཅོང་ཡོད་པའི་རྟགས་རེད།

སྐྱ་ལྷམ། ① ཆོས་མེད་པའི་ལྷམ། ② མི་སྐྱའི་ལྷམ།

སྐྱ་ལྷེ་བ། མདོག་དཀར་ཞིང་ལྷེ་བ་ལྷེ་བ་གྱིས་དལ་པོར་འགྲུལ་ཚུལ། ཉམས་ཆོལ་མཆོམས་ན་དར་

ལྷོག་ཅིག་སྐྱེ་བེད་ཡོད་པ་གཟེགས།

སྐྱབ། ① སྐྱབ་པ་ཡི་ཆོག་བསྐྱུས་པ། ② སྐྱ་ཀ་ཡི་ཆོག་བསྐྱུས་པ་སྟེ། སྐྱ་ཀ་འི་ཆང་ལ་སྐྱབ་ཆང་ཟེར་བ།
སྐྱབ་ཁང་། གཅིན་སྐྱབ་གཏོང་སའི་ཁང་པ། གསང་སྟོད་དང་། ཆབ་ཁང་ནམས་དོན་གཅིག །
སྐྱབ་བྱ་ཆོང་བྱ། །སྐྱབ་པའི་བྱ་པ་ཆོང་པ་བྱ། སྟེང་ལག་སྐྱང་བྱེད་པ་སྟེ་དཔེར་ཞིག །རྩན་མ་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་པན་ཚུན་ལག་སྐྱང་གི་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་དོན།

སྐྱབ་དོང་། སྐྱབ་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ས་དོང་།

སྐྱབ་པ། བཤང་ལམ་ནས་དོར་བའི་ཟས་སྟོགས། མི་སྐྱབ། །ཁྱི་སྐྱབ། །སྐྱང་སྐྱབ། །སྐྱབ་པ་ཤོར་བ།
མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་བྱབ་ལྟ་དང་། རྒྱག་པ། ལྷོ་སྟོགས། གི་ཆེན། འདོར་བྲ། བྱི་ས། མི་གཙང་
བ། བཤང་བ་བཅས་སོ། །

སྐྱབ་རྩན། དངོས་འབྲེལ་མིན་པའི་སྐྱང་ཆ། སྐྱབ་རྩན་མ་ཤོད།

སྐྱབ་ཟ། ཁྲིལ་མེད་དང་རྩས་པ་ཞན་པའི་མི་སྟོག་དམོད་བྱེད་པའི་ཆོག །དཔེར་ན། བ་ཆོད་པོ་ག་
གཟན་ལ་བྲ་བྲ་ཏ་སྐྱབ་ཟ་སྟེས་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱབ་ལང་། གོམས་གཤིས་ངན་པ། ཁྱོད་མི་ཆོད་སྐྱབ་ལང་པོང་ལེ་རེད། སྐྱབ་ལང་ལ་ཤོར་བ།

སྐྱང་བྱལ། [ཆིང་]ཞལ་བ།

སྐྱང་བྱལ་བྲགས་པ། [ཆིལ་]ཞལ་བ་གོག་པ།

སྐྱང་འབྲེས། གངས་གནས་ཤིག །

སྐྱང་ཅེ་དགོན། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་སྐྱང་ཅེ་ཆེ་མའི་མཆོམས་ཁང་ཡིན། རྗེས་སུ་དགེ་ལུགས་
པའི་དགོན་ཚུང་ཞིག་ཆགས། དགོན་ལུང་དེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ཆུ་མཛོད་གསར་སྐྱབ་སྐྱབས་
མེད་པར་ཆགས། སྟོན་གྱི་དགོན་པའི་གནས་ལུང་ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མང་
ར་རྫོང་[གོས་ནན་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱང་ཆང་དགོན། བཟ་ཤིས་གཡུང་བྱང་སྐྱིད་དང་ས་སྐྱིད་སྐྱང་ཆང་བཟ་ཤིས་གཡུང་བྱང་སྐྱིད་ཞེས་
ཁྱང་བྲགས། རབ་བྱང་གཉིས་པ་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༣དང་ས་སྐྱང་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༤ལ་བྲལ་ཆེན་
སྐྱང་འཕགས་ནམ་མཁའ་གཡུང་བྱང་ནས་སྤར་གྱི་དགོན་ཆིང་ཐོར་བྲ་རྣམས་སྐྱང་གསོ་བྲས།

གྲུབ་མཐའ་ཐོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་བ་བོད་རིགས་རང་སློང་ཁུལ་མཛོད་དག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐབས། ① སྤང་བ་བོད་རེ་བ་བྱ་ཡུལ། མགོན་སྐབས། གཏན་གྱི་སྐབས། གནས་སྐབས་གྱི་
སྐབས། འཛིག་རྟེན་སྐབས་མགོན། སྐབས་འགྲོ། སྐབས་འཇུག། སྐབས་གནས། སྐབས་སུ་
བསྟེན་པ། ② ཁུང་དཀར་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག །

སྐབས་གྱི་སྤྱིན་པ། མི་འཛིགས་པ་སྐབས་གྱི་སྤྱིན་པ་དང་དོན་གཅིག །
སྐབས་སྤིལ། སྐབས་འཇུག་ཁུ་བའི་ཡི་གེ་སྤིལ་བྱེད་གྱི་ཁ་བཏགས།
སྐབས་མགོན། ① སྐབས་སུ་འགྲོ་སའི་མགོན་ཏེ་སློབ་མཁན་ནམ་རེ་བ་བྱ་ཡུལ་གྱི་མགོན་པོ།
འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐབས་མགོན། ② གླ་སྤུལ་ཁག་ལ་འབོད་པའི་ཆེ་མིང།
སྐབས་མགོན་རྒྱལ་སྤིང་རྣམ་གཉིས། སྤྲུམ་བོད་དུ་ཏུ་ལའི་གླ་མ་དང་སྤིང་སློང་གཉིས་ལ་འབོད་
པའི་ཞེ་སའི་ཆིག་ཡིན།

སྐབས་མགོན་སྤྱག། བོད་གཞུང་གི་རྒྱན་སློང་ཡིག་རིགས་ནང་ཏུ་ལའི་གླ་མ་རིན་པོ་ཆེར་སྐབས་
མགོན་སྤྱག་ཅེས་སྟབས་བདེའི་སློན་སྤྲུམ་མཛོད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན།
སྐབས་མགོན་ཅེ་ཤོད། སྐབས་མགོན་རྒྱལ་སྤིང་རྣམ་གཉིས་དོན་གཅིག །
སྐབས་མགོན་གསལ་ལྟོག་སྟེང། ཏུ་ལའི་གླ་མ་སྤྱ་སྟེར་གྱི་སྤྱ་ཆས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་མཛོད་
སྤྱག་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞེ་ས་བྱས་པའི་ཆིག །

སྐབས་འགྲོ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འཛིགས་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ལས་སློབ་པའི་ཆེད་དུ་
གླ་མ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པས་བརྟེན་ཅིང་གསལ་བ་འདེབས་པའོ། །
སྐབས་འགྲོ་སྤྱིའི་དོན། ལྷ་རྩེ་གཞུང་མི་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་པས་ན་སྐབས། དེ་ལ་རྟེན་བར་བསྟེན་པས་
ན་འགྲོ་བའོ། །

སྐབས་འགྲོའི་མཆོན་ཉིད། ཡུལ་མཆོག་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །
སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་སློབ་དཔོན་གླ་
བ་གྲགས་པས་མཛོད་པ་ཞིག །

སྐབས་འགྲོ་བཞི་སྟོར། གླ་མ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཆོས། དགེ་འདུན་བཞི་ལ་སྐབས་སུ་མཆི།

སྐབས་འགྲོ་སེམས་སྟེང་། སྐབས་འགྲོ་བཞི་སྐོར་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་ལྟན་ནས། ཡང་
ན་སྐབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོག་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྐབས་འགྲོའི་དགེ་བསྟེན། དགོན་མཆོག་གསུམ་སྐབས་སུ་འཛིན་པའི་དགེ་བསྟེན།

སྐབས་འགྲོའི་སྟོམ་པ། སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་།
དགེ་འདུན་བཅས་ལ་སྐབས་འགྲོ་ཞིང་། དེའི་དགག་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱང་
བར་ཁས་ལྷངས་པ།

སྐབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ། བྱང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་འགྲོ་གསུམ་ལ་དགག་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་དང་། སྐབས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ། ལུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་བཅས་ཡོད།
དང་པོ། དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པར་དུ་སྤང་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། ༡ སངས་
རྒྱས་ལ་སྐབས་བཙལ་ནས་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ལྟ་འདྲེ་སོགས་ལ་སྐབས་བཙལ་མི་རུང་བ། ༢ ཆོས་
ལ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོན་འཆེ་མི་བྱེད་པ། ༣ དགེ་འདུན་ལ་སྐབས་
སུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པའི་ལྟ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་མི་ལ་སློག་ཀྱང་བཙལ་མི་
རུང་བ་བཅས་ཡིན།

གཉིས་པ། སྐབས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། ངེས་པར་དུ་ལག་བསྟར་བྱ་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། ༡ སངས་
རྒྱས་ལ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་རྒྱ་ཆ་དང་། བཟོ་དབྱིབས་ངན་པ་
དང་། སྐྱ་གཟུགས་ཞིག་རལ་སོང་འགྲོ་ཡན་ཆད་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བརྩུང་
དགོས་པ། ༢ ཆོས་ལ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་ལྟན་པའི་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་ལ་ཡང་
ཆོས་དགོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིག་དགོས་པ། ༣ དགེ་འདུན་ལ་སྐབས་སུ་སོང་
ནས་དགེ་འདུན་ཀྱི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མ་གུས་པ་སྟོང་བ་བཅས་ཡིན།
གསུམ་པ། ལུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་སྟེང་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། ༡ དགོན་མཆོག་
གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲས་པའི་སྟོན་སྟེན་མཆོན་དུས་དུག་ཏུ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ། ༢ དགོན་
མཆོག་གསུམ་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་འབྲས་པའི་སྟོན་སྟེན་ཅི་ཅི་འབྲུང་གི་ཕྱད་ནས་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ།
༣ སྐབས་འགྲོའི་པན་ཡོན་འབྲས་པའི་སྟོན་སྟེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་གཞན་སྐབས་

འགྲོ་ལ་འགོད་པ་དང། བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་བྱེད་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒོ་སྒྲིག་པ་གསུམ་གྱི་དཔེ་བཅས་ཡིན།

སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ། དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ། དགག་སྐྱབ་སྐྱབ་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་སོ། །

སྐྱབས་དངོས། ཆོས་འགོག་བདེན་དང། ལམ་བདེན།

སྐྱབས་གཅིག་ལ། སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་ཁོན་ལ་ཟེར།

སྐྱབས་གཅུལ། སྐྱབས་སུ་བསྟེན་པ།

སྐྱབས་བཅོལ། གཞན་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་རེ་བ་འཛོལ་བ།

སྐྱབས་ཆེ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་གཙོད་ལུལ་བ་ལ་བྱེད། ཐུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འདྲ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱབས་ཆེ་པན་བདེ། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་པའི་ནང་མཆུར་ལུགས་ཅེས་སྐོལ་འདྲིན་པའི་མི་སྣ་མཆོན་བྱེད་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ལོར་སྤེལ་གཤེད་ཀྱི་བ་བརྒྱུད་སྐྱབས་ཆའི་འགྲོག་སྤེལ་རྒྱ་ལུངས། ཆུང་དུས་ཁུ་བོ་སྐྱབས་ཆེ་ཡོན་ཏན་ནམ་རྒྱལ་དང་ལྟན་དུ་དཔལ་སྤངས་དགོན་དུ་ལེབས། སུམ་ཉག་ས་དག་གསུམ་དང་། ཅེས་དཀར་ནག་སོགས་སྐྱབ་མོང་གི་རིག་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་སྤྱདས། མི་རིང་བ་དཔལ་སྤངས་དགོན་པའི་ཅེས་པའི་ཐོབ་འགན་བཞེས། སི་ཏུ་བསྐྱེད་བའང་མཆོག་རྒྱལ་བོ་གཙོ་ས་པའི་དཔལ་སྤངས་དགོན་པའི་སྐྱུ་སྐལ་རྣམས་ལ་ལོ་ལྟར་འཆར་ཅན་དུ་མཆུར་ལུགས་ལོ་ཐོ་ལུལ་རྒྱའི་ལས་འགན་བསྐྱབས། རིག་གནས་གསར་བཟུང་དུས་ངན་ནང་དུ་འང་ཤོག་ཏུ་ལོ་རེ་བཞིན་རྒྱན་མ་ཆད་པར་མཆུར་ལུགས་ལོ་ཐོ་གསར་སྐྱབ་གནང་བ་རྣམས་ད་ལྟར་ཡང་བཞུགས་ཡོད། དགུང་ལོ་དགུ་བརྒྱུ་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༤ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

སྐྱབས་ཐེ། སྤང་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་སྟེ་སོ་སོའི་རྩ་བའི་སྐྱེ་མ་ལ་འབོད་པའི་ཆེ་མིང་།

སྐྱབས་ཐེས་དུ་བྲན་པ། ཉག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐེས་སུ་བྲན་པ།

སྐྱབས་འཇུག་རྩོགས་རམ་མཁུ། གཤེགས་སྐྱོང་ངམ། མགོན་ཤོགས། སྐྱབས་འཇུག་ཡུན་རིང་
གནང་བ། དགོངས་འགལ་མེད་པའི་སྐྱབས་འཇུག་ལྟ། བར་ཆད་མི་ཡོང་བའི་སྐྱབས་འཇུག་
ཡོད་པ་ལྟ།

སྐྱབས་འཇུག་ལྟ་བུ། ལྷ་དང་ཁྲ་མ་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ལྟ་བུ་ལྟ།
སྐྱབས་རྟེན། མགོ་འདྲེན་བྱེད་རྩོགས་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་རྟེན།
སྐྱབས་སྟོན་པ། ཆོས་འཆད་པ།
སྐྱབས་མོ། སྐྱབས་འཇུག་ལྟ་དོན་གྱིས་པའི་ཡི་གེ
སྐྱབས་གནས། སྐྱབས་སྲུ་འགྲོ་པའི་ཡུལ།
སྐྱབས་དབྱིངས། སྲར་པ་ཆ་ཆེན་གྱི་མཛོད་པ་རྩ་སྐབས་ཁྲ་མར་ཟེར།
སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། ལག་གཡོན་གྱི་བྱ་མོ་མཁ་ཅིང་ལག་ཅེ་བྱ་མའི་ཐད་དུ་སྦྱོང་བའོ། །ཕྱག་
གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད།
སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད། རྩོགས་བྱེད་མཁན་མེད་པ།
སྐྱབས་མེད་ཟས་སྦྱིན། དབྲུལ་ཡོངས་ལ་འཆོ་བ་སྟེར་བ།
སྐྱབས་འཆོལ། རེ་གནས་འཆོལ་བ།
སྐྱབས་ལྟ། རིམ་པ་གོང་མར་སྐྱབས་འཇུག་གམ་རེ་དོན་ལྟ་བུ།
སྐྱབས་འོག་ཚུད་པ། ལྷགས་རྩེའི་སྐྱོང་བའི་ཁོངས་སྲུ་ཚུད་པ།
སྐྱབས་འོས། ① སྐྱབས་སྲུ་བསྟེན་འོས་པ། ② སྐྱོབ་འོས་པའི་ཉམས་ཐག །
སྐྱབས་ཡུལ། སྐྱབས་སྲུ་འགྲོ་ཡུལ།
སྐྱབས་ཡུལ་རིན་ཆེན་གསུམ། སངས་རྒྱུས་དགོན་མཆོག། ཆོས་དགོན་མཆོག། དགེ་འདུན་དགོན་
མཆོག་བཅས་མོ། །

སྐྱབས་ཡུལ་གསུམ་གསུམ། སངས་རྒྱུས། ཆོས། དགེ་འདུན་དང་། ཁྲ་མ། ཡི་དམ། མཁའ་འགྲོ་ཅ་
རྒྱུད། ཐེག་ལེ་སྟེ་སྟེ་ནང་གསང་གསུམ་མོ།
སྐྱབས་སྲུ་འགྲོ་བ། སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་

པའི་སྒོ་ནས་དང་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དེ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་སྐྱབས་བཙོལ་བ་ལ་ཟེར།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་བཅོད་པ། སྒར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ལལ་བཞུགས་སྐྱབས་སྡེ་བཟང་ལྷག་
ཅུ་པོ་རྣམས་སྐྱབས་འགྲོ་གསུམ་བཅོད་པ་ཅམ་གྱིས་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུ་ས་
ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ་དྲུག་ནི། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་པ་
ལའང་སློ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། དུལ་འཛིག་རྟེན་པ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལའང་ཐུན་
མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས། ཐུན་མོང་ལའང་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ས་གཉིས།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རྩི་ཐེག་པ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་དྲུག་གོ།

སྐྱབས་སུ་སོང་། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་དང་གོ་དོན་འདྲ།

སྐྱབས་སུ་མཆི་བ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་དུལ་གང་ལ་སློ་གཏོང་བ།

སྐྱབས་སུ་བསྟེན་བ། དེ་གནས་སུ་འཛིན་བ།

སྐྱབས་སེམས། སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སེམས་སྐྱེད་གཉིས་སོ། །

སྐྱབས་གསུམ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་དང་། ཆོས། དགེ་འདུན་བཙུན་སོ། །

སྐྱབས་གསུམ་འགྲོ་བ། ཀྱང་གཉིས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་མཆོག་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དགེ་བསྟེན། དགེ་བསྟེན་གྱི་ནང་གསེས། རི་སྤྱང་འཆོའི་བར་དུ་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་སུ་ཁས་སྐྱབས་ནས་དེའི་བསྐྱབས་བྱ་ལ་སློབ་པའི་དགེ་བསྟེན།

སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དེ། སངས་རྒྱུ་དཀོན་དཀོན་མཆོག་དང་། ཆོས་དཀོན་
མཆོག་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ཁྲད་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སོ་
སོའི་འབྲེལ་བ་ཤད་སྐྱབས་སུ་གསལ།

སྐྱམ་ལྷ། དུལ་ཞིག་གི་མིང་།

སྐྱར། སྐྱར་མོ་ཞེས་པའི་མིང་མཐའ་བསྐྱུས་པ།

སྐྱར་སྐྱོར་། ① སྐྱ་རེ་སྐྱོ་རེ་སྟེ། དུས་ཆོ་མི་ཟེན་པར་གཞན་གྱིས་ལག་བསྐྱར་ཏེ་འགྲོ་ཚུལ། བད་

པ་སྐྱ་རེ་སྐྱ་རེ་བྱས་ཏེ་སྒྲན་ཁང་དུ་སྒྲིན་སོང་། ② ཆོག་ཡང་ཡང་བསྐྱར་དུ་བཞོད་ཚུལ། སྒྲེར་
དོན་ཅག་ཅིག་སྐྱར་སྐྱོར་མ་བྱེད།

སྐྱར་གོག་། ལུས་སོགས་གཤེར་བྲ།

སྐྱར་གྲོ། མི་ནུས་ཐག་རིང་གི་ལམ་བཟོད་སྐབས་དང་། རི་འགོར་རྗེའི་དང་། དབྱར་རྩྱུང་གུན་འབྲ་
བརྒྱ་སར་འགོ་སྐབས་སུ་འཆར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་བདེ་བའི་བཟའ་ཆས་རིགས་ཏེ། ཡོས་
དང་། འཕྲ་བ། ཞོ། བག་ལེབ། ཁ་སོས་སོགས་ཚུང་ཟད་བཀྲེས་ལྟོག་བསྐྱངས་པའི་ཆེད་དུ་ཟ་བ་
ལ་སྐྱར་གྲོ་རྒྱག་ཞེས་ཟེར།

སྐྱར་བཅག་པ། དན་གསོས་པ།

སྐྱར་པོ། སྐྱར་མོ་དང་དོན་གཅིག་།

སྐྱར་མོ། ཉ་ཟ་བའི་ཚུ་བྱའི་རིགས་ཤིག་། ཉ་ཁ་སྐྱར་མོ། མཐིང་རིལ་སྐྱར་མོ།

སྐྱར་མོས་ཉ་ལེན། ཚུ་སྐྱར་གྱིས་ཉ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱས། འཕྲོག་པའི་ཕྱོད་གནས། འཕྲོག་དུད་མང་པོ་མཉམ་དུ་སྐྱས་སྒྲོས་པ།

སྐྱས་ཆེན་འདེབས། སྐྱས་ཆེན་འདེབས་བ་དང་གཅིག་།

སྐྱས་ཆེན་འདེགས་པ། ① གཞིས་བསྐྱེལ་ནས་འཕྲོ་བ། ② འཆི་བའི་བར་དོའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོར་སྤང་ཞིག་།

སྐྱས་བཏེག་པ། རུ་བ་སྒྲོ་བ། འཕྲོག་དུད་ཆང་མ་སྐྱས་བཏེག་པས་ས་ཕྱོགས་དེ་དག་མི་མེད་ལུང་
སྒྲོང་དུ་ལུས་འདུག་།

སྐྱས་སྒྲོས། འཕྲོག་པའི་ཕྱོད་གནས་སྒྲོ་བ།

སྐྱ། ① ད་ལྟ་བུ། ལུ་ལོན་རྒྱངས་པའམ་ལུ་ལོན་བཏང་བའི་དོན་ཏེ། འབྲ་སྐྱི་བཞེན་ཡོད། འབྲ་སྐྱི་
མཁན་ཞེས་པ། [བསྐྱི]ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། རོང་ཅེ་བསྐྱི་དགོས། བསྐྱི་བྱའི་འབྲ་ཞེས་པ།
[བསྐྱས]ནི་འདས་པ་སྟེ། འབྲ་བསྐྱས་པར་སྐྱིན་པ་འཇམ། [སྐྱིས]ནི་སྐྱལ་ཆོག་སྟེ། སྐྱིས་
ཤིག་། ② སྐྱི་བ་ཡི་མིང་མཐའ་བསྐྱས་པ། ③ སྐྱི་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་བསྐྱས་པ། ④ རྒྱུང་གི་མིང་
ལ་འཇུག་པའི། གནའ་དཔེར་རྒྱུང་ལྡང་བ་ལ་སྐྱི་ལྡང་ཟེར་བ། [སྐྱི་བམེར]རྒྱུང་འཇུབ་མའི་མིང་
སྟེ། དེ་ན་འདི་ན་མེད་པ་སྐྱི་བམེར་གྱི་རྒྱུང་བཞེན་ཞེས་པ།

སྤྱི་དཀར། གནག་ལྷགས་སོགས་སྤྱི་མོ་དཀར་པོ། སྤྱི་ག་པ་སོགས་གོས་བཟས་ལ་སྤྱི་གཡོག་གྲེད་
ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་ཁུང་། ལུལ་ཞིག་གི་མིང་།

སྤྱི་མཁར་ལྷ་ཁར། རུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པའི་གསང་སྤྱགས་སྤྱི་ལྷུང་གི་བསྟན་
འཛིན་ཆེན་པོ་ལྷ་ཆེ་ལྷེ་སྟོན་རྒྱ་ནག་གི་མེས་པོ་འཕང་བྱང་བཙོན་བྱ་བ་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་ཡར་
ལོག་སྤྱི་ལྷན་སྟོང་ཐང་སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང་ལ་དཔེ་སྤྲངས་ནས་སྤྱིད་མཁར་ལྷ་ཁང་དེར་ལྷ་ཆེ་ལྷེ་སྟོན་
རྒྱ་ནག་གིས་གསང་སྤྱགས་སྤྱི་ལྷུང་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ལྷུང་ཞི་ཁོའི་དབང་དང་། རྒྱུད་
བཤད། མན་དག་དང་བཅས་པ་སྟོབ་མ་མང་པོས་སྟེལ་བར་མཛད་པའི་གནས་ཁུད་པར་ཅན་
ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་ཅེ་ཆོང་གི་སྟོ་བྲོགས་ངོས་སུ་ཡོད་འདུག །

སྤྱི་གས། བགས་པའི་མེར་ཀ

སྤྱི་གོས། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་འུན་བཞར་གྲེད་ཅིག །

སྤྱི་ལྷམ། སྤྱི་མོའི་སྤྱམ་མམ། ཀོ་ལྷགས་ཀྱིས་བརྟམ་པའི་སྤྱམ།

སྤྱི་རྒྱལ་པའི་གཙུག་རྟོན། གླ་ཆེན་དཔོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་དབུ་མ་དང་ཆད་མ་གསན་བཞེས་
གནང་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཞིག །

སྤྱི་ཐོན། གནག་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་པོ་བརྒྱབ་པ་ལ་སྤྱི་སྟོན་ཟེད།

སྤྱི་ཐུ། ལྷ་ས་སྤྱིད་ཐུ་སྤྱི་གཤམ་དུ་སྤྱིད་ཐུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་སང་གེ བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་འགོར་བྱོན་པའི་གསང་སྤྱགས་སྤྱི་ལྷུང་གི་སྟོབ་དཔོན་
ཞིག་སྟེ། གདུང་རུས་སྤྱི་ཡིན་པས་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་སང་གེ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན།

སྤྱི་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། རོ་ནང་ཆོས་བརྒྱུད་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་དོལ་པོ་
ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་ནས་པར་སྤྱིན་དང་མཛོན་པ་གསན་ལུལ་གྱི་སྤྱི་མ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་ནག། བགས་པའི་སྤྱི་འུན་མདོག་ནག་པོ།

སྤྱི་ལྷགས། འུན་ལྷགས་སྤྱི་མོ།

སྤྱི་པོ་ཚུལ་འཕགས། བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་འགོར་བྱོན་པའི་བྱ་འདུལ་པ་འཛིན་པ་བཙོན་འགྲུས་འབར་

གྱི་སྒོ་བ་མ་ཅེས་པ་གཞོན་ནུ་མེད་གཤེད་སྐྱ་ཆེད་དཀྱིལ་དུ་བྱུང་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་སྒོ་བ་
དཔོན་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གིས་གསང་བྱུང་བ་ཞུགས་ནས་འདུལ་བའི་བཤའ་བ་མཛད་པས་སྒོ་བ་
བརྒྱད་མང་དུ་བྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་ལས་དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་མཛད།

སྐྱི་བྱུང། སྐྱི་བགས་བར་གྱི་རྣལ་ལྷན་གྱི་མིང་སྟེ། བཟ་འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་
འབྲེལ་ལས། སྐྱི་བྱུང་ནི་བྱང་ཁོག་གྱི་ནང་དང་། དོན་སྟོང་གྱི་སྐྱི་བགས་བར་དུ་རྣལ་བསགས་
ནས་འབྲུར་པོར་བྱུང་བའི་རྣལ་ལྷན་གྱི་མིང།

སྐྱི་བ། ① [མདད་པ]བསྐྱིས་པ། བསྐྱི་བ། སྐྱིས། དདུལ་སོགས་གཡང་བ། དདུལ་སྐྱི་བ། འབྲུ་སྐྱི་
བ། རང་ལ་མེད་དུས་གཞན་ནས་སྐྱིས། ② ཤིང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཏེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེ་བསིལ། ལུས་
པས་སྟོང་མཐིས་རྒྱས་ཏེ་མཐིས་ཁུ་ལོ་བར་བབ་པ་ཁྱེན་དུ་བྱངས་ནས་སྐྱུག་པར་བྱེད། མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ལ་རང་བ་ཆེག་རྒྱག་དང་། རང་བ་ཆེག་ལུག། རང་བ་གསེར་སྟོང་། གཙོ་དུ། གཙོ་
འབྲུམ། གཙོ་ས་སྐྱ་བཅས་སོ། །

སྐྱི་བའི་འབྲས་བྱ། སྐྱི་བ་ནི་ཆེར་མ་ཙན་གྱི་ཤིང་ཐུན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། འདི་ལོ་མ་དང་། མེ་
ཏོག་། ཀའ་བྱ། འབྲུ་བྱ་བཅས་ཆེར་མ་སྐྱ་ལོ་ཡིན་ལ་ཆེར་མས་ཁྲབ་པས་ལུལ་སྐྱད་ལ་ཆེར་སྐྱ་
ཞེས་ཟེད། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་སྟོང་མཐིས་རྒྱས་ཏེ་མཐིས་ཁུ་ལོ་བར་བབ་པ་
ཁྱེན་དུ་བྱངས་ནས་སྐྱུག་པར་བྱེད། མིན་གྱི་ནད་ལ་འང་པན་པར་གསུངས།

སྐྱི་བྱུང། [རྟིང]འཛིགས་པའམ། བག་ཆ་བ།

སྐྱི་བྱངས། སྐྱི་བྱང་དང་གཅིག།

སྐྱི་བྱང་བ། ཀོ་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱི་དཀའ་ནག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་བ།

སྐྱི་བྱན། [རྟིང]འཛིགས་སྒྲག་བྱུང་སྒྲབས་ལུས་ཀྱི་ཤིང་ལྷགས་སྒྲིད་པ་ལྟར་འགྱུར་བ།

སྐྱི་འབྲས། ཤིང་སྐྱི་བའི་འབྲས་བྱ། འདིའི་རོ་ཁ་ཞིང་། རི་མ་ཞིམ་སོ། མཐིས་པ་ཁྱེན་དུ་འཕྲེན།

སྐྱི་འབྲུ། སྐྱི་འབྲས་དང་གཅིག།

སྐྱི་འབྲུམ། ཤིང་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་མཉམ་དུ་བརྒྱུད་ཆགས་པའི་ཆེར་སྐྱའི་འབྲས་བྱའི་མིང་སྟེ།
དཔལ་སྐྱུངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་

སྤྱི་བཅེད། སྤྱི་མེད་དང་གཅིག །

སྤྱིགས་བྲ། རྒྱུད་འབྲུགས་པ་དང་གྲེན་རྒྱུའི་བྲ་ག་འགགས་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་གྲེ་བའི་ལས་
ནས་ཞིག་ཅེས་བའི་སྤྱི་ཐོན་པ་ཞིག །

སྤྱིགས་བྲ་ལ། ཟས་བྱུང་། ཤན་ཆོགས། རྒྱུད་འབྲུང་། ཆེན་པོ། ཟབ་མོའོ། །

སྤྱིགས་བྲ་ཆེན་པོ། མིག་ཏུ་ཞིང་ཆོག་མི་ཐོན་པ་འུགས་དག་ཆེན་པོས་སྤྱིགས་བྲ་བྲེད་པ་ཞིག །

སྤྱིགས་བྲ་ནད། རྒྱ་རྒྱུན་གཞི་མ་བྱུན་ནི་ཟས་སྤྱོད་དམན་ལྷག་ལོག་པ་དང་། གཞོན་སྤྱོད་བྱུང་བ་
སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲུགས་པས། གྲེན་རྒྱུའི་བྲ་ག་འགགས་ཏེ་སྤྱིགས་བྲའི་ནད་འབྲུང་
པོ། །ཉམ་རྒྱུད་སྤྱི་ལུས་འུགས་རྒྱུད་པ་དང་། ལུས་རྒྱུངས་ཟད་པ། སྤྱོད་ལོ་ནད་ཅན། ལོ་ན་ཆས་
ཅན་ནམས་ལ་སྤྱིགས་བྲ་ཆེན་པོ་འུགས་དག་ཅན་བྱུང་ན་པལ་ཆེར་འཆིའོ། །

སྤྱིགས་བྲ་ཟབ་མོ། རྟེ་བའི་འོག་ནས་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་གཅིག་བསྐྱེད་དེ་འབྲུང་བའི་སྤྱིགས་བྲའི་ནད་
ཀྱི་ནད་ཆོན་ཞིག །

སྤྱིགས་བྲ་ཟས་བྱུང་། ཁ་ཟས་རིངས་སྟབས་སུ་ཐོས་བའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སྤྱིགས་བྲའི་ནད་ཀྱི་ནད་
ཆོན་ཞིག །

སྤྱིགས་བྲ་རྒྱུད་འབྲུང་། ཟས་ལུ་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱིགས་བྲ་གཉིས་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་འབྲུང་བ་ཞིག །

སྤྱིགས་བྲ་རིགས་ལ། ༡ ཟས་བྱུང་སྤྱིགས་བྲ། ཟས་ཐོས་བའི་རྗེས་སུ་རིངས་སྟབས་ཏེ་སྤྱིགས་བྲ་
བྱུང་མོད་ཡོད་པ། ༢ ཤན་ཆོགས་སྤྱིགས་བྲ། ཁ་ཟས་ཐོས་རྗེས་སུ་འབྲུང་ཞིང་དེའི་མོད་ལ་ཆད་
པོ། ༣ རྒྱུད་འབྲུང་སྤྱིགས་བྲ། གཏམ་སྤྱི་ཆོག་རིང་པ་དང་། ཟས་ལུ་བའི་དུས་གཉིས་སུ་སྤྱིགས་
བྲ་བསྐྱེད་མར་འབྲུང་པ། ༤ ཆེན་པོ་སྤྱིགས་བྲ། སྤྱིགས་བྲ་འུགས་དག་པས་མིག་ཏུ་ཞིང་
ཆོག་སྤྱི་མི་ཐོན་པར་འོང་། ༥ ཟབ་མོ་སྤྱིགས་བྲ། སྤྱིགས་བྲ་འབྲུང་བའི་ཆེ་རྟེ་བའི་འོག་ནས་
བསྐྱེད་མར་འབྲུང་བས་སྤྱི་འབྲེན་པ།

སྤྱིང་ཁག། དར་སྤྱད་ལ་གཤེར་སྤྱད་དམ་དུ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་ནས་བཏགས་པའི་གོས་ཤིག །

སྤྱིང་ཁེབ། སྤྱིང་ཁབ་དང་གཅིག །

སྤྱིད། སྤྱིད་ནི་ལུས་བདེ་ཞིང་སེམས་དགའ་བའི་དོན་ཏེ། པ་མ་གཉེན་ཉེ་སོགས་དང་ལྷན་ཏུ་སྤྱིང་ཁ་

གཏོང་སར་ཕྱིན་ན་བྱས་ན་སྤང་བ་སྤྱིད་པོ་ཡོང་གི་རེད། ལུས་བདེ་སེམས་སྤྱིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།
སྤྱིད་ཀྱིས་རྒྱགས་པ། བྱོད་རྒྱགས་ལངས་པ། ལཱོ་བ་སྤྱིད་ཀྱིས་རྒྱགས་པ།
སྤྱིད་སྤྱིད། དགའ་དགའ་ལམ། སྤོ་སྤོ། དགའ་དགའ་སྤྱིད་སྤྱིད་བྱས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད།
སྤྱིད་སྤྱིད་གཏོང། སྤིང་ཀ་སོགས་ལ་སྤོ་སྤྱིད་གཏོང་བ། དབྱར་ཁ་སྤྱིད་སྤྱིད་གཏོང་མཁན་མང་པོ་འདུག།
སྤྱིད་སྤྱིད་ན་ཁ། གདན་ས་ཆེན་པོ་བཟ་གིས་ལྷན་པོའི་ཉེ་འདབས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྤིང་ཁ་ཞིག།
སྤྱིད་ཡན། མི་ཆེ་ཕྱིལ་པོར་ལཱོ་བ་སྤྱིད་པོས་སྤྱིལ་མཁན།
སྤྱིད་ཁོང་། བོད་ཕྱིད་གཞུང་རྒྱབས་སྤྱིད་ཁོང་རྫོང་གནས་སའི་ས་ཁུལ་དེ་ཡིན། དེར་གཞི་ཅེ་ས་ཁུལ་
སྤྱིད་ཁོང་རྫོང་གི་མིང་།
སྤྱིད་ཁོང་དངོས་བྱུང་བུག། སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་པོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་སྤྱིད་
ཁོང་དུ་སྤྱོད་བཞུགས་གནང་རྒྱབས་ཀྱི་ཕུག་པ་ཞིག།
སྤྱིད་ཁོང་ཆིངས་སྤྱིག། །རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ལོར་གོར་ཁའི་དམག་
དབྱང་གིས་བལ་པམ་པམ་གསར་རྟེང་གི་འཕྲོ་རྒྱགས་ཀྱི་ད་ཕྱོགས་ལ་ཁག་འདྲོགས་བྱས་ནས་
གཉའ་ནང་། སྤྱིད་ཁོང་། རོང་ཤར་བཅས་ལ་སྤོ་བྱུང་དུ་གསང་དམག་བཏང་སྟེ་བཅོན་བཟུང་
བྱས་པར་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཨམ་བན་གྱིས་འགོ་གཞོལ་བུ་འདོད་མེད་རྒྱེན་ས་གནས་
ཕྱིད་གཞུང་གིས་བཀའ་ཤག་ལ་བཀའ་ལབ་སྟེ། བཀའ་སྤོན་དོ་རིང་གུང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་
འབྱོར་དང་། བཀའ་སྤོན་གཡུ་ཐོག་པ་གཉིས་ཞི་བའི་ཆིངས་སྤྱིག་གི་བར་བཏང་བཤོ།
སྤྱིད་ཁོང་རྫོང་། འཕགས་པ་མཆེད་བཞིའི་ནང་གསེས་སྤྱིད་རོང་སྤུན་རས་གཟིགས་ལྷ་ཁང་དུ་
བཞུགས་པའི་འཕགས་པ་མ་རྟེ།
སྤྱིད་ཁོང་འཕགས་པ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཤོད་སོལ་ལ་སྤྱར་རྒྱལ་པོ་ཁོང་བཅོན་སྤུན་པོས་དགེ་
སྤོང་ཞིག་ལ་སྤྱུལ་ཉེ་བལ་པའི་ཡུལ་ནས་ཅ་རྩ་ཀྱི་སྤོང་པོ་ཞིག་གི་ཁོག་པ་གཤགས་པའི་ནང་
ནས་རང་བྱུང་འཕགས་པ་སྤུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བྱུང་བ་གཅིག་བལ་ཡུལ་དང་། གཅིག་
བལ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས། གཅིག་སྤྱིད་ཁོང་། གཅིག་ལྷ་སར་གདན་འདྲུང་ཤིང་། དེའི་ནང་
གསེས་སྤྱིད་ཁོང་དུ་བཞུགས་པའི་འཕགས་པ་སྤུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་

འཕགས་པ་ཕ་ཉི་ཟེར།

སྤྱིད་མོང་འཆོང་འདུས། བོད་དང་བལ་པོའི་བར་ཆོང་བྱེད་སྐབས་སྤྱིད་མོང་ཁུལ་དུ་ཆོང་ཚོག་བཟེ་
རེས་ཀྱི་ཆོང་འདུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང། ཆོང་འདུས་བྱེད་ས་གཉིད་ནང་རྩོད་གཏོང་ས་སུ་ཡིན།
དེར་ཆོང་ཚོག་ལ་ཤོ་ཁལ་བསྐྱ་སའི་ཤོ་ཁང་དང། ཤོ་ཁལ་བསྐྱ་མཁན་ཆེད་བསྐྱོས་བྱས་པ་ཡོད།
སྤྱིད་མོང་འཕགས་པ་ལྟ་ཁང། སྤྱིད་མོང་རྩོད་ཞོལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་ཕ་ཉི་ཟེར་ལྟ་ཁང།
སྤྱིད་མོང་བསམ་གཏན་སྤྱིང་། ཏུ་ལའི་ཆུ་མ་སྐྱུ་སྤྱིང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དཀར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་བྱི་ལྷུ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་མང་ལུལ་སྤྱིད་མོང་དུ་
བྱལ་བཏབ་པའི་རི་ཁོང་ཅིག་ཡིན། ཡོངས་འཛིན་ཉིད་དགྲའ་ལོ་ཞེ་བཞིར་མེབས་པའི་ལོ་དེ་
ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྐྱུ་ལྷུ་ལོ་༡༧༧༣ ལོའི་བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་རི་ཁོང་
དེར་བཞུགས་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞེ་ནས་མེབས་པའི་བྱ་བལ་རི་ཁོང་པ་དང། བསྐྱེན་
འཛིན་སྤྱིས་ཆེན་མང་པོ་གསུམ་སྤྱིང་མཛད་པའི་གཞི་ཞིག་ཡིན།

སྤྱིད་ལྷ། སེམས་དགའ་པའི་ལྷ། སྤྱིད་ལྷ་ལེན་ཞིང་དགའ་པའི་ཕོ་གར་འཁྲབ།
སྤྱིད་རྒྱག་པ། སྤྱིད་པོ་གཏོང་པའི་དོན། ད་ལྟ་སྤྱིད་རྒྱག་པའི་དུས་རེད་ལྟ་བུ།
སྤྱིད་འགོ། སྤྱིད་པའི་ཐོག་ལ། དུས་དེ་ཉིད་ནས་སྤྱིད་འགོ་ཚུགས།
སྤྱིད་ཆུ། ལྷ་ས་མོང་ཁེང་གི་འགམ་དུ་ཡོད་པའི་གཙང་པོ་སྟེ། ཆུ་འགོ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་རི་རྒྱད་
ཀྱི་ལྷོ་ངོས་ནས་བྱུང་ཞིང། མལ་ཕྱོ་གྲུང་དཀར་དང། ལྷག་ཅེ། འཕན་པོ། ལྷོད་ལུང་སོགས་སུ་
གཙང་པོ་འདི་རྒྱད་ཡོད། མཐར་ཆུ་ཤུར་རྩོད་དུ་ཡར་ལྷུངས་གཙང་པོའི་ནང་དུ་འབབ།
སྤྱིད་ཆུའི་ཟམ་པ། ལྷུ་ལོ་༡༨༥༤ ལོར་ལྷ་སའི་སྤྱིད་ཆུའི་སྟེང་དུ་གསར་བཅུགས་རྒྱངས་འཁོར་གར་
གཏོང་བྱས་པའི་ཟམ་ཆེན།

སྤྱིད་ཆེས་པ། སྤྱིད་དགས་པ། འཆོ་བ་སྤྱིད་ཆེས་པ།
སྤྱིད་ཆོས། དགའ་ལྷོན་སོགས་མི་རྣམས་དགའ་བ་སྤྱི་པའི་བྱ་དངོས་ཀྱི་མིང་སྟེ། དུག་པའི་ཆེས་
གཅིག་ལ་བྱིས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་སྤྱིད་ཆོས་བཏང།
སྤྱིད་འཛོ་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་ཚོང་ཁ་པའི་དངོས་སྟོན་གཙང་པ་སངས་རྒྱས་

དཔལ་བཟང་གིས་བཏབ། གུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་
སྲོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྲིད་ཏྲག་། ཀའའ་དུས་བོད་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་ལོའི་མིང་སྟེ། བོད་རྒྱ་འདུན་མའི་རྫོང་རིང་ལས་གསལ་བ་
ལྟར་སྲར་བོད་རྒྱལ་ཁྱི་གཙུག་གླེ་བཅན་གྱི་སྲིད་ལོའི་མིང་།

སྲིད་སྟོང་། ལྷ་སའི་གཙང་ཆུ་སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ།

སྲིད་དར། བདེ་སྲིད་དར་བ།

སྲིད་དུ་པངས་པ། སྲིད་ན་མི་དགའ་བ། བདག་ལ་ཡུལ་མི་ཁྲིམ་མཆེས་སྲིད་དུ་པངས་པ་འགའ་བདལ།

སྲིད་དེ་བ། ① [རྟིང་]གཅེས་སྟུག། ② དཀའ་སྲུང་འབད་བཙོན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལུ་ལོ་ལོ་ཙན་གྱི་མིང་།

སྲིད་ལྗེ་ཉི་མ་མགོན། འདི་ལ་[ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་]དུ་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་ན།

མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱི་སྲས་ཁྱི་བཟ་ལིས་བཅེགས་པ་དང་། སྲིད་ལྗེ་ཉི་མ་

མགོན་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་པལ་ཆེར་ཡུམ་བརྟན་སྟོགས་ཀྱིས་ཁྲེང་བས་སྟོང་དུ་བྱོན། ཁྱི་བཟ་ལིས་

བཅེགས་པ་དཔལ་སྟོང་དུ་བཞུགས། ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་པ་ན། རྫོན་པོ་ཞང་བ་

ཆབ་རིན་ཆེན་སྟེ་དང་། ཙོག་རོ་ལེགས་སྐྱ་ལྷ་ལེགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་མ་གཡུང་བྱང་དུ་བསྐྱལ་

ནས་བ་ཆབ་ཀྱིས་སྲུང་ཐུལ་གྱི་ན་བཟའ་དང་ཙོག་རོས་སྟེལ་ གཅིག་ཕུལ་ནས་དུས། རྗེ་ཡིས་

ངས་མངའ་རིས་སུ་རྒྱས་སྲིད་འབྲུལ་ཐོན་སྲིད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་སྲུ་མོ་རེ་བཟང་བར་ཞུ་ཐེར་ནས་

བྱོན། དུ་རངས་སུ་སྐྱུ་མཁར་ཉི་བཟུང་བཅེགས། རྫོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་མ་རེ་བཙུན་མོར་ཕུལ།

ཙོག་རོ་བཟའ་ལ་སྲས་སྟོང་གི་མགོན་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་ཆེ་བ་རིག་བ་མགོན། འབྲིང་བ་བཟ་

ལིས་མགོན། ལྷང་བ་ལྗེ་ཉི་མ་གཙུག་དགོན་བཅས་གསུམ་འབྲུངས། སྲས་གསུམ་པོ་དུས་ནས་

ཙམ་ཞིག་ལ་འབྲུངས་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། མངའ་བདག་དཔལ་

འཁོར་བཙན་སྐྱ་གཤེགས་པའི་དུས་སུ་སྲིད་ལྗེ་ཉི་མ་མགོན་སྐྱ་གཞོན་བ་ཞིག་མངའ་རིས་སུ་

བྱོན་པའི་ཆེ། རྫོན་པོ་ཞང་བ་ཆབ་རིན་ཆེན་སྟེ་དང་། ཙོག་རོ་ལེགས་སྐྱ་ལྷ་ལེགས་གཉིས་ལ།

རྗེས་སུ་ངས་མངའ་རིས་སུ་རྒྱས་སྲིད་འབྲུལ་ཐོན་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱི་སྲུ་མོ་རེ་བཟང་དགོས་

ཆུལ་གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་ཏེ་འབངས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་ཐོབ་སྟེ་

མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་དབང་སྐྱར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་སྐོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཙུན་མོ་
ལུལ་ཚུལ་སོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟགས་ན། དགུང་ལོ་ཚུང་ཟད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པ་དང་
སྤས་འཁྱུངས་ཡོད་པ་གསལ། དེས་ན་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་དེ་[ཆོས་འབྱུང་མཁས་
པའི་དགའ་སྟོན་]དུ་གསལ་བ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་895པའི་ཤིང་ཡོས་ལོར་གཤེགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་
ན། སྤྱིད་ལྷུ་ཉི་མ་མགོན་ལ་སྤས་སྟོན་གྱི་མགོན་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་དེ་དག་སྤྱི་ལོ་920ནས་
940བར་གྱི་དུས་མཆོམས་དེར་སྤས་གསུམ་པོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཁྱུངས་ཡོད་པར་ངེས།

སྤྱིད་ལྷུ་ག། ① སྤྱིད་པོ་དང་སྤུག་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱད། དམངས་ཀྱི་སྤྱིད་སྤུག་གསལ་པོར་རྟོགས།
མི་ཆེ་གཅིག་ལ་སྤྱིད་སྤུག་སྟོང་གསལ་མྱོང་། དབུལ་པོའི་སྤྱིད་སྤུག་དབུལ་པོས་ལྷ། སྤྱིད་སྤུག་
དབྱེ་བ་འབྲེད་མི་ཤེས། ② འཆོ་རྟེན་ནས། འཆོ་ཐབས། སྤྱིད་སྤུག་གཅིག་ལ། སྤྱིད་སྤུག་འཕྲིང་
ལ། སྤྱིད་སྤུག་སྟོ་པོ། སྤྱིད་སྤུག་ཁྲུ་སྤྱིལ་ལ། སྤྱིད་སྤུག་སྟེ་མ་པོན་གཅིག་བྲས། ③ ལས་རིགས་
ཀྱི་སྤྱིག་འཇུགས་དང་ཆོགས་ལ། ཤིང་བཟོའི་སྤྱིད་སྤུག་ལ་འཇུལ། བར་པའི་སྤྱིད་སྤུག་ནས་
ལུད། རྟོ་བཟོའི་སྤྱིད་སྤུག་ནས་འཐེན།

སྤྱིད་སྤུག་གི་འཐབ་ལེན། ཁྲིམ་ཆང་པན་ཚུན་བར་དུ་སྤྱིད་པོ་བྱང་དུས་ལེགས་གསོལ་རྟེན་འབྲེལ་
དང་། མགོན་འཕོད་ལག་རྟགས་སྤེལ་རེས་ཡོད་པ་དང་། སྤུག་པོ་བྱང་དུས་རོགས་རམ་བྱེད་
རེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་གོ།

སྤྱིད་སྤུག་མཉམ་འཁུར། བདེ་སྤུག་མཉམ་མྱོང་། རང་རེ་ཆང་མ་སྤྱིད་སྤུག་མཉམ་འཁུར་བྱེད་དགོས།
སྤྱིད་སྤུག་འཐེན། དགོན་པའམ་ཆོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱིག་འཇུགས་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྲས་ལ།
སྤྱིད་སྤུག་འདོད་གཅིག །སྤྱིད་སྤུག་གི་གནས་ཚུལ་བཟང་ངན་གང་བྱུང་ཡང་མཉམ་དུ་འགན་ཁུར་
རྒྱུའི་ཁྲིམ་ཆང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ལ།

སྤྱིད་སྤུག་ཆོགས་ལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུ་འཛམ་གླིང་ག་ས་ག་ལ་རང་མཐུན་གྱི་
ཆོགས་པ་སྟོང་གསལ་བཙུགས་ནས་རང་རང་གི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་མ་ལག་
གསར་འཇུགས་ཤིང་། བཀས་བཞོད་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ལམ་ལུགས་ལ་རོགོལ་བྲས་
དང་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་དེར། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ལ་དགའ་མཁན་

ཆོས་རང་རང་གི་ཆོག་ས་པ་བཅུག་ས་པ་ལ་སྲིད་སྲུག་ཆོག་ས་པ་ཟེར། རྒྱ་སྐད་ཏུ་党派 དང་།
དབྱེན་སྐད་ཏུ་party ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག །
སྲིད་སྲུག་ཟད། བཟང་ངན་དང་ཁྲིལ་གཞུང་ས་མེད་པ།
སྲིད་སྲུག་གསལ་འདེབས་སུ་ཤེས། རང་ལ་སྲིད་པོ་བྱུང་ན་ཆེ་སྟོན་བསོད་ནམས་བསམས་པའི་
འབྲས་བུར་ཤེས་ཏེ་དགོ་བ་རྒྱ་ཆེ་ཏུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། རང་ལ་སྲུག་པོ་བྱུང་ན་ཆེ་སྟོན་སྲིག་
པ་བསམས་པའི་འབྲས་བུར་ཤེས་ནས་སྲིག་སྲིབ་དག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པར་
གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །
སྲིད་སྲུག་བསྐྱེས་པ། ཁྲིམ་ཚད་གཅིག་ནང་སྲིད་སྲུག་མཉམ་ཁུར་བྱས་པ།
སྲིད་བདེ་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་དཀྲིལ་ཙམ་ཏུ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྟོན་གཙང་པ་སངས་རྒྱ་ས་
དཔལ་བཟང་གིས་བཏབ། བྱལ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་
སྲོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྲིད་འདོད་འགྲུལ་འཆར། བག་ཐེབས་པོར་སྟོད་རྒྱར་དགའ་ལ་ལས་ཀ་འཆར་བ། སྲིད་འདོད་
འགྲུལ་འཆར་བྱས་ན་མི་ཆེར་སྤྱོད་པོར་མེད།
སྲིད་འདོད་ལས་འཆར། སྲིད་འདོད་འགྲུལ་འཆར་དང་དོན་གཅིག །
སྲིད་སྒྲ་གཡུ་ཐོག་ཁང་གསལ། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཆུ་བཟང་ཤང་ཁོངས་སྲིད་སྒྲ་སྐྱང་གཡུ་ཐོག་
ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་འཁྲུངས་ཁང་ཡིན།
སྲིད་སྐད་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་ཏུས་མ་གསལ། བྱལ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྲོང་ཁུལ་རྟུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྲིད་པ། སྲིད་པོ་དང་གཅིག །
སྲིད་པོ། ལུས་སེམས་བདེ་པོ། སྟོད་གནས་སྲིད་པོ། སྐྱང་བ་སྲིད་པོ། སེམས་སྲིད་པོ། ཆོར་བ་སྲིད་
པོ། སྲིད་ན་ལྟ་ཡང་འདུ་ལ། སྲུག་ན་བྱ་ཡང་འཕྱོས།
སྲིད་པོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་པོ་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྲོང་རྫོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་ཕྱག་དགོན། མིང་གཞན་སྤྱི་ཕྱག་དགོན་ཟེས་ཟེ་བཙན་ཤེས་རབ་འབྲུག་རྒྱལ་གྱིས་
བཏབ། འདེབས་དུས་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། བོད་རང་སྤྱོད་
ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་འཕོལ་ལ། འཆོ་བ་སྤྱི་འཕོལ་ལ།

སྤྱི་མ་འཁྲུག། སྤྱི་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་ཆེ་བ་འདོད་པ།

སྤྱི་མེད་སྤྱག་ཟད། ཁེ་ཉེན་མི་ཅེ་བར་གང་བྱུང་མང་བྱུང་བྱེད་པ། སྤྱི་མེད་སྤྱག་ཟད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་མ་
བྱེད། སྤྱི་ཆ་སྤྱི་མེད་སྤྱག་ཟད་སྤྱི་ཆོག་མ་བཤད་པ།

སྤྱི་སྤྱ། ལྷ་སའི་གཙང་ཆུ་སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱི།

སྤྱི་ཆལ་དགོན། མིང་གཞན་སྤྱི་རོང་དགོན་ཟེས་འདེབས་མཐའ་དང་འདེབས་ལོ་མ་གསལ། བྱལ་
མཐའ་ས་སྤྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་གྱི་མོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་འཛོམས། སྤྱི་པོ་ཆང་མ་འཛོམས་པ།

སྤྱི་ཞིང་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཐའ་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་སྤོན་གཤེར་ཁོག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་ཟེལ་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཐའ་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན།
ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་ཡུལ། སྤྱི་པའི་ཡུལ་ལྗོངས།

སྤྱི་རུ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོར་བྱོན་པའི་གཏེར་སྤོན་བྱ་བ་མཛོན་ཤེས་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡིན་
ཞིང་། རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་སྤྱི་རུ་ལྷ་ཁང་བཏབ་པ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་རོགས། སྤྱི་དུས་ཀྱི་རོགས་པ།

སྤྱི་རོང་། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཕྱོ་རུབ་རོས་གཞིས་ཅེ་ས་ཁུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་
འདིའི་ལྷོ་རོས་བལ་ཡུལ་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན། རྫོང་མི་དཔངས་སྤྱི་གཞུང་དེ་རྫོང་དགའ་རུ་ཡོད།

སྤྱི་རོང་གཙང་ཆུ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་རོང་རྫོང་ནས་བྱུང་སྤྱོ་སྤྱོ་སྤྱགས་བལ་ཡུལ་དུ་
འབབ་པའི་ཆུ་པོ་ཞིག །

སྤྱི་ལུང་དགོན། ཡོངས་གྲགས་ལ་མ་རྒྱ་སྤྱི་ལུང་དགོན་ཟེད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་མདོ་མཁུན་བཅུ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རོང་བྲག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་ལེགས་དགོན། རོག་མར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཡིན། དུས་ནམ་བཏབ་མ་གསལ། སྤྱི་
ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དར་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱི་ཤོག་། ལྷ་སའི་གཙང་རྩའི་སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱི་ལ་ཟེད།

སྤྱི་ཤོད་། ལྷ་སའི་གཙང་པོ་ལ་མིང་དངོས་སྤྱི་རྒྱ་དང་དེའི་འབབ་ཡུལ་གྱི་ལུང་པའི་མིང་ལ་སྤྱི་
ཤོད་ཟེད། དེ་ལ་སྤྱི་སྤྱད་གཉིས་ཏེ་འབྲེ་ཀྱང་གི་ས་སྤྱེ་རྡོ་རྗེས་མཆོམས་དང་འབྲོམ་སྤྱི་སྤྱག་
ཅེ་ཁུལ་ཡན་ཆད་འདི་ཙམ་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་། དེའི་མན་ཆད་ཡར་སྤྱད་གཙང་པོ་དང་སྤྱི་རྒྱ་
འབྲེས་མཆོམས་རྒྱ་ཤུལ་སྤྱི་སྤྱད་ལ་དོས་འཛིན་དགོས་པ་འདྲ།

སྤྱི་ཤོད་ཀྱི་ཞབས་བྱུང་ཨ་དབལ། འདིའི་མིང་དོ་མ་བསོད་ནམས་ནམ་རྒྱལ་ཟེར་ཞིང་སྤྱི་ཤོད་སྤྱེ་
པ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུ་དང་། མ་ཞོགས་བཟའི་བུ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤
ལོར་སྤྱེས། འདིས་སྤྱི་ཤོད་དགའ་ལྡན་གྱི་སྤྱི་འཛིན་བྱས་པའི་རིང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་
འཐབ་འབྲུག་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཀྱང་རྗེས་སུ་པམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་སེམས་
གཉིས་གཙང་དཔག་གིས་གཏོར་ཞིང་། སྤྱེ་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་པོ་རྒྱ་ལར་ཡོད་པའི་འབགས་པ་ལོ་
ཀེ་བྲ་དེའི་སྐྱབས་ལྷན་ཁུར་ནས་མཆོ་སྤྱོད་གྱི་སོག་པོར་སྐྱབས་བཅོལ་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་
འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

སྤྱི་ཤོད་དགའ་ལྡན། སྤྱི་ཤོད་ཡར་ཕྱོགས་སྤྱིང་པར་མི་རྒྱུད་དོན་རྒྱལ་[༣༤ལོ་ནས་
༡༩༡༠ལོའི་བར་]ཞེས་འཛོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ཆོལ་བ་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བདེ་བཟང་པོའི་
གཡོག་ཁོངས་སུ་བཞུད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ ལོར། སྐབས་དེའི་ཆོལ་
པའི་སྤྱད་པོན་བྱུང་འབྲེལ་མཛད་པོ་སྤྱན་སྤྱད་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཆོལ་པའི་སྤྱད་དབང་
ཡོངས་རྡོགས་པག་མོ་གྲུ་པའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་ཅིས་ཕུལ་སྐབས། པག་གྲུའི་

ཁོངས་གཏོགས་གཞིས་ཀ་སྟེ་ཕྱི་ཆེ་པའི་གཡོག་བྱས་ཏེ་ལས་དོན་གོ་ཆོད་བྱང་སྟབས་ཉང་བཅ་
དགའ་ལྡན་དཔོན་དུ་བསྐོས་གཞག་བྱས་པར། དེའི་མི་རྒྱུད་ནམས་ལ་སྦྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་
མིང་ཐོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟར་ཡིན།

སྦྱིད་ཤོད་བདེ་ཆེན་རྫོང་། ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་བདེ་ཆེན་གསང་སྟགས་མཁར་ཞེས་པའི་དཔོན་པ་
མ་ཆགས་པའི་དུས་སུ་ས་གནས་དེར་སྡེ་སྦྱིད་པག་མོ་བྱ་པའི་དུས་ནས་བཟུང་རྫོང་དཔོན་རྫོང་
མཁར་དང་བཅས་པ་བརྩྭགས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྦྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་ཆོས་རྩེ། གྲུང་ཏུ་སྦྱིད་ཤོད་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིབ་དང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་
བཅུ་པའི་ཆུ་སྟལ་སྦྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་ཡབ་སྦྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་སྡེ་པ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་
བུ་དང་། ཡུང་ཞོགས་བཟུང་བྱང་མེམས་དགོས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་བཞི་པ་ཡིན། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བྲུག་
བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྟག་སྦྱི་ལོ་༡༦༣༥ ལོར་སྦྱི་གཤེགས།

སྦྱིད་ཤོད་ཞབས་བྱུང་ཡིད་བཞིན། སྦྱིད་ཤོད་དགའ་པའི་སྡེ་པ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུའི་བྱ་གཉིས་པ་
ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་སྟག་སྦྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་སྦྱེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ལུག་
སྦྱི་ལོ་༡༦༠༥ ལོར་འབྲི་གྲུང་པ་དང་པག་མོ་བྱ་པའི་དམག་གིས་འབྲི་གྲུང་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་
དགེ་ལུགས་པ་ནམས་བཙུགས་སྟེ་པ་སྦྱིད་ཤོད་པའི་བྱ་གཉིས་བཙུན་དུ་བཟུང་ནས་མི་
གཏར་ཉར་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལུགས་བྱ་སྦྱི་ལོ་༡༦༣༡ ལོའི་བར་ལོ་བཙུན་ལོ་རིང་བཙུན་དུ་
རྫོང་དགོས་བྱུང་ནིང་། དེ་ནས་མཆོ་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་གྲུང་ནས་མི་རིང་བར་འདས་པ་དེ་
ཡིན།

སྦྱིད་ཤོད་ཤོ་མ་ར། སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་པག་མོ་བྱ་ནས་སྟག་ལུང་དུ་བྱིར་ལོག་ཐེབས་པའི་
ལམ་བར་སྦྱོང་ལུང་ཤོ་མ་རར་དཔོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དེར་ཆོས་ཁུས་པར་གསལ། རྩེ་ས་སུ་
རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལུགས་བྱེ་སྦྱི་ལོ་༡༣༩༠ ལོར་སོག་པོའི་དམག་དཔོན་དོར་ཉིའི་དམག་
དབུང་བོད་དུ་ཡོང་སྟབས་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་པ་མང་པོ་གཏོར་སྟབས་རྩ་མེད་སོང་བ་ཡིན།

སྦྱིད་གསོག་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཅི་དགར་ལོངས་སྦྱོད་པའི་དོན། རྒྱ་སྐད་དུ། 享受 ཐེར་བ་དང་
དོན་གཅིག །

སྒྲིང་བསམ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྒྲིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲིན་ཁབ། སྒྲིང་ཁབ་དང་གཅིག །

སྒྲིན་འཁྱིའི་ཆབ་གསུམ། གཞན་ནོར་བརྒྱས་པའི་སྒྲིན་པ། འཁྱིའི་འཇལ། དངོས་ཆབ་སྟེ་སྤར་རྒྱན་པའི་
ཁྲིམས་འཇལ་གསུམ།

སྒྲིན་གོར། གངས་སྤལ་ཏེ་གཟུགས་དབྱིབས་ད་བྱེད་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྟོག་ཆགས་ཤིག །དེའི་ཤ་
སྒྲིན་ལ་འགྲོ།

སྒྲིན་ཐང། སེར་བ་དང་། དེ་འབབ་སྐབས་ཀྱི་ཉ་ཅང་གང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤོ།

སྒྲིན་ཐང་ཆུ། སེར་བ་བབ་རྗེས་སུ་ཁྱུ་བའི་ཆུ་ལོག །

སྒྲིན་པ། གཞན་ནས་གཡར་བའི་རྒྱ་དངོས་ནམས་ཀྱི་ཆབ་ འབྲུ་སྒྲིན། དུལ་སྒྲིན། རིན་སྒྲིན་ཆབ་
གསུམ་མི་དགོས་པ། སྒྲིན་པ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་སྤྲ་རུ་མ་གཏོང།

སྒྲིན་པ་འཇལ་པ། ① བྱ་ལོན་སྒྲོད་པ། ② ཆབ་སྒྲིག་པ།

སྒྲིན་པོ། སྒྲིན་པ་དང་གཅིག །

སྒྲིན་ཆབ། གཡར་བའི་ཆབ། དུལ་གྱི་སྒྲིན་ཆབ་ལ་དངོས་པོ་མ་སྒྲོད། རིན་འབབ་རི་གནས་ལྟར་
སྒྲིན་ཆབ་སྒྲིག་དགོས། སྒྲིན་ཆབ་མི་དགོས་པར་ཞིང་སོན་སྟེར་པ།

སྒྲིན་ཆབ་འཇལ་པ། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་བོར་བརྒྱག་སོང་བའམ་ཆག་སྒྲོན་སོང་བ་སོགས་བྱུང་བར་
དེ་འདྲའི་རིན་ཐང་གི་དངོས་པོས་སྒྲིན་ཆབ་སྒྲོད་པ་ལ་ཟེར།

སྒྲིན་ཆབ་ལྷབ་འཇལ། གཞན་གྱི་དངོས་པོར་བོར་རྒྱག་དང་ཆག་སྒྲོན་ཤོར་བ་ལ་དེའི་ཆབ་ལྷབ་ལོག་
རུ་འཇལ་པ།

སྒྲིན་ཆབ་སྒྲོད་དུལ། སྒྲིན་པོ་འཇལ་བའི་མ་དུལ་དངོས།

སྒྲིན་ཆབ་སྒྲོད་པ། དངོས་པོའི་སྒྲིན་ཆབ་སྒྲོད་པ།

སྒྲིན་ཆབ་ལེན་དབང། ང་ལ་སྟོགས་པའི་ཆབ་བྱས་ནས་སྒྲིན་ཆབ་ལེན་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་ལྟ་བུ།

སྒྲིན་ལུས། འཇལ་རྒྱུར་བལྟ་བའི་སྒྲིན་པ་ལྟག་མ།

སྒྲིན་གསལ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གཏོར་བརྒྱག་དང་། ཆག་སྒྲོན་ཤོར་བའི་ཆ་བསྐྱོད་པ།

སྒྲིབས། གཡལས། ཆར་སྒྲིབས། བྱ་སྒྲིབས།

སྒྲིམ། ཆོས་ཀྱིས་བྱི་ལ་འབྲུག་པ།

སྒྲིལ། སྒྲིལ་བའི་སྒྲིལ་ཆོག ། ཆུ་འབབ་པ་བཀག་ནས་རྩིང་བུར་འཁྱིལ་དུ་བརྒྱག་པའི་དོན་ཏེ། ཆུ་པོ་
རྩིང་དུ་སྒྲིལ་གྱིན་ཡོད། ཆུ་སྒྲིལ་པའི་ཆུ་མཛོད། ཆུ་སྒྲིལ་ཅིག །

སྒྲིལ་གྱུང་། དཀྱིལ་གྱུང་ངམ་སྒྲིལ་མོ་གྱུང་སྟེ། ཀླང་པ་གཉིས་ནང་དུ་བསྐྱེས་ནས་སྒོད་པའི་འདུག་
སྟངས་ཏེ་རྣམ་སྒྲུང་ཆོས་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག ། ཞབས་སྒྲིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ། སྒྲིལ་གྱུང་
བཅས་ནས་ཡུན་རིང་བསྟན་དེ་མི་གཞིག་པ། རྟོ་རྩེ་སྒྲིལ་མོ་གྱུང་། སེམས་དཔའི་སྒྲིལ་མོ་གྱུང་།
སྒྲིལ་མོ་གྱུང་དུ་འཁོད་པ།

སྒྲིལ་གྱུང་བྱེད་པ། ཀླང་གཡལས་བསྐྱེས་ཤིང་། གཡོན་ཅུང་ཟད་བརྒྱངས་པ་སྟེ་སེམས་དཔའི་སྒྲིལ་
གྱུང་ཡང་ཟེད།

སྒྲིལ་གྱུང་བཞི། རྟོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྱུང་གསུམ་དང་། བདེ་སྟོང་གི་སྒྲིལ་གྱུང་སྟེ་བཞིའོ། །

སྒྲིལ་གྱུང་གསུམ། ལྟེང་གི་སྒྲིལ་གྱུང་གིས་སྟེང་རྒྱུང་། འོག་གི་སྒྲིལ་གྱུང་གིས་འོག་རྒྱུང་། བར་གྱི་
སྒྲིལ་གྱུང་གིས་བར་རྒྱུང་བཅའ་ས་པ་སྟེ་རྒྱུང་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་གྱུང་གསུམ་མཐ། ཡང་ན་ཅ་
རྒྱུང་ཐིག་ལའི་རྟོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྱུང་གསུམ་མོ།

སྒྲིལ་ཆུ་རྒྱག་སྟོད། ར་མཁན་གྱི་ཆུ་རྒྱག་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག །

སྒྲིལ་ནག་གྲགས་མེད། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆད་མ་དང་པར་བྱིན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་
པ་ཞིག ། ཁོང་གིས་སྒྲུང་བར་དུ་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་འཆད་ཉན་རྒྱགས་པར་མཛད། ཡོ་རྒྱས་
ཞིབ་ཆ་མ་མཛོང་།

སྒྲིལ་བ། [ཐ་དད་པ]བསྒྲིལ་བ། བསྒྲིལ་བ། སྒྲིལ། ① ཆུ་རྒྱག་ས་མེད་པར་བཀག་པ། ལུ་ཆུ་རྩིང་
བུར་བསྒྲིལ། ལུ་ལོད་རི་ཡོད་ཆུ་མཛོད་ནང་དུ་བསྒྲིལ་བུལ་ཡོད། བསྒྲིལ་ཆུ། ② ཉར་བ། མི་རན་
བཞེན་སྒྲིལ། རྟོང་སྒྲིལ། བཀག་སྒྲིལ།

སྒྲིམ། སྒྲི་བའི་སྒྲིལ་ཆོག ། རྟོགས་པོ་ལགས། ང་ལ་དདུལ་ཞིག་སྒྲིས་དང་། ངས་མཁྱོགས་པོར་སྒྲིན་

པོ་སྤྱོད་ཡོང་།

སྤྱུ་མཐེབ་ཆིགས་དཀྱིལ་མ་ནས་མཐེབ་ཅེ་བར་ཆོན་གང་གི་ཆད།

སྤྱུ་གང་། ① མཐེ་བོང་གིས་ཤོང་ཤོང་བཟོས་པའི་སྤྲགས་ཀྱི་མཐེབ་སྤྱུ། ② གདོང་ལ་བྱུག་ཇུས།

③ མཐེབ་ཆིགས་དཀྱིལ་མ་ནས་མཐེབ་ཅེ་བར་ཆོན་གང་གི་ཆད།

སྤྱུ་ཆེ། ཟན་གྱི་མཐེབ་སྤྱུ། མར་ཁུའི་སྤྱུ་ཆེ་བཟོ་བ།

སྤྱུར་ར་སྤང་། གནའ་བོའི་ཡིག་རྩིང་ནམས་སྤྱུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཁམས་སྟོད་འབྲི་ཆུའི་འུབ་བརྒྱད་
ཀྱི་སྤྲ་སྤྱེ་རྒྱའི་མདོའི་ཕྱོགས་སྤྱུར་འབྲི་གུང་སྤྱོད་བ་འཛིག་རྟེན་མགན་པོ་འབྲུངས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་
ཡུའདི་དག་ལ་ཟེད།

སྤྱུ་ར་བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༩ ལོར་འབྲི་གུང་སྤྱོད་བ་འཛིག་རྟེན་
གསུམ་མགོན་གྱིས་བཏབ། སྤྲུམ་དེར་དགེ་འདུན་ཁྱིམ་ཐོ་བརྒྱད་ཅམ་བྱུང་བར་གྲགས། ཡུལ་
མཐའ་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་
སྤྱེ་རྒྱ་མདོ་ཁོངས་སྤྱུ་ཡོང།

སྤྱུ་ར་རིན་པོ་ཆེ། སྤྱུ་རའི་རུས་བརྒྱད་ལས་འབྲུངས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འབྲི་གུང་སྤྱོད་
བ་ཨ་ཆེ་ལ་གོ་དགོས།

སྤྱུ་རའི་རིགས་སྤྲགས་འཆང་བ། དེ་སྟོན་བསྟན་བ་སྤྱུ་དར་གྱི་མཚུག་ཅམ་ལ་བར་ཁམས་ལྟན་ཡུལ་
དུ་ཨ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་གསང་སྤྲགས་སྤྱུ་འབྱུར་གྱི་སྤྲགས་འཆང་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་
དང་སྤྲ་ནམ་བཟའ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཞེས་པའི་བུ་མོ་རྩ་འབྲུལ་ཅན་ཞིག་རྩོ་མོར་ཆངས་བ་དེ་ལས་
སྤྲས་ཆང་གཞིའི་ལྷ་ལག་འབྲུངས་ཇེས་ཡུལ་དེ་སྤྲུལ་བ་བསྤུས་ནས་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་སྤྱུར་དུ་སྤྱུར་བ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སྤྱུ་འབྲི་གུང་ཨ་ཕྱེ་ཞེས་འབོད་
པའི་ལོ་རྒྱས་ཡོད་བ་དེ་ཡིན།

སྤྱུ་ཅུ། སྤྱུ་ཅུ་ར་དང་དོན་གཅིག་།

སྤྱུ་ཅུ་ད། ཤིང་སྟན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་སྤྱུར་ལ་མངར་ཁ་བསྐྱབ་བ། ཟུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་བས་
བད་མཁྲིས་དང་ཁག་ནད་སེལ། མིག་ནད་དང་བརྒྱད་ལེན་ལ་བཟང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་

སྒོམ་སེལ་དང་། ཁྲག་འབྲེད། གྲུ་ལོ་མ། སྒྲིན་འགས། ཨམ་རྩེ་བཅས་སོ། །

སྐྱུ་རྩ་རྩོན་པ། སྐྱུ་རྩ་རའི་འབྲས་སྐྱུ་གསར་བ་འདི་ཏྲ་ཅང་དྲངས་བས་བྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གསལ་
པོ་མཐོང་། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ནམས་སྐྱུ་རྩ་རྩོན་པ་ལག་མཐེལ་དུ་བཞག་པ་ལྟར་གསལ་སྐྱིབ་
མེད་པར་མཐོང་།

སྐྱུ་རྩ་མ། [རྟེན] ① བརྟུང་བའི་བྲེ་བྲག་ཐུག་པ། ② བཅོས་ནས་སྐྱར་མོར་གྱུར་པའི་སྡོ་ཆོད།

སྐྱུ་རྩ་མ་མཁན། ཆོད་མ་བཅོ་མཁན།

སྐྱུ་ལ། །བད་ཀན་གྱི་ཁམས་གྱིས་ཁ་ཟས་པོ་བར་མི་ཆགས་པར་གྱེན་དུ་སྐྱུག་པ།

སྐྱུག་གྲ། རྩ་ཐོས་དང་འོ་ཐོས་སོགས་ལ་འཆིང་བྲེད་གྱི་ཤིང་མ་པོ་ལ་ཟེད།

སྐྱུག་ཉིང་ཉིང་པ། སྐྱུག་ལོག་ལོག་བྲེད་པ།

སྐྱུག་ལྗང་། ཞེ་མེར་རྒྱག་པ།

སྐྱུག་ལྗང་། མཐོ་གཡག་སོགས་སྡོ་སྐྱུགས་སེམས་ཅན་གྱིས་གཟན་པ་རགས་ཅམ་འཆོས་ནས་གྲོད་
པར་མིང་དེ་སྐྱར་ཡང་ཁའི་ནང་དུ་བསྐྱུགས་པ་དེ་ཉིད་ཞིབ་མོར་འཆའ་བ།

སྐྱུག་ལྗོག་། ཞེ་ལོག་པ།

སྐྱུག་ནད། མ་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་རྟེ་ཟས་སྐྱན་པོ་བར་མི་འདུ་ནས་ཡར་གྱེན་དུ་སྐྱུག་པའི་ནད།

སྐྱུག་པ། [མདད་པ] ① བསྐྱུགས། བསྐྱུག་པ། སྐྱུགས། ཞེ་མེར་ལངས་རྟེ་ཟས་སོགས་ཁ་ནས་འབྲེན་
པ། ལྟོ་མ་ཞུ་བར་བསྐྱུགས། ཁྲག་བསྐྱུགས། ② ཟས་སོགས་མ་ཞུ་བར་ཁ་ནས་བྱིར་སྐྱུང་བའི་
ཁ་སྒྲིགས། སྐྱུག་པ་བསྐྱུགས་པ། ③ སྐྱོད་བྲེད་ཀྱི་ནང་ཆོན་སྐྱུག་གཉིང་བའི་བད་ཀན་སྐྱུགས་
འེག་སོགས་པོ་བའི་ནད་གྱེན་དུ་འབྲེན་པར་བྲེད་པའི་ཐབས་ཤིག །

སྐྱུག་ཕྱོ་པོ། བཅོག་བའམ་མཐོང་མི་འདོད་པ། བཅོག་པ་སྐྱུག་ཕྱོ་པོ། སྐྱོད་པ་སྐྱུག་ཕྱོ་པོ། གཏོང་རིས་
སྐྱུག་ཕྱོ་པོ།

སྐྱུག་ཕྱོ་པ། སྐྱུག་ཕྱོ་པོ་དང་གཅིག །

སྐྱུག་མེད། ཞེ་མེད། ཞག་ཆི་མཐོང་བས་སྐྱུག་མེར་ལངས། ཅབ་པ་མཐོང་ན་ཡང་སྐྱུག་མེར་ལངས་
ཀྱི་རེད།

སྒྲིག་སྒྲིག། མ་ཞུ་བ་སོགས་ལྟེ་བ་ཡན་གྱི་ནད་ཀྱི་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིག།
སྒྲིག་ལོག་བརྒྱབ། སྒྲིག་མེད་ལངས་ནས་སྒྲིག་གནས་བྱེད་པར་བེད་ཏེ། དཔེར་ན། བྱེད་མཆར་ཅི་
ཡིན་ནམ། ང་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་ལོག་བརྒྱབ་བྱེད་ལྟ་བུ།
སྒྲིག་ལོག་པ། ཞེ་མེད་རྒྱག་པ།
སྒྲིག་ས། སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་ཆིག་།
སྒྲིག་ས་ནད། སྒྲིག་ས་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། མ་ཞུ་བ་དང་། ལྟེན་དང་། ལྟེན་སྒྲིག་ཤིག་། ཁོང་ལྟེན་ས། བད་ཀན་
སྒྲིག་ལོ། སྒྲིག་བྱ། ལྟེན་རྒྱུད་འབྲེག་ས་པ། མི་སྒྲིག་པའི་ལུལ་མཛོད་བ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡོང་ངོ་། །
སྒྲིག་། ད་ལྟ་པ། རི་ལྟར་བྱེད་བྱེད་པ་དང་རི་ལྟར་བྱེད་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཁེངས་ཤིགས་སྒྲིག་མཁལ།
ཁེངས་སྒྲིག་ཞེས་པ། [བསྒྲིག]ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཆེ་ཡང་ཁེངས་པ་བསྒྲིག་དགོས་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ། [བསྒྲིགས]ནི་འདས་པ་སྟེ། ཁེངས་པ་བསྒྲིགས་ནས་ཡོན་ཏན་སྒྲིག་། [སྒྲིགས]ནི་སྒྲིག་
ཆིག་སྟེ། ང་རྒྱལ་སྒྲིགས་ཅིག་ཅེས་པ།
སྒྲིག་ཀ། བྱ་སྒྲིག་འདོག་ནག་ལ་མཚུ་ཀར་དམར་པོ་ཞིག་། སྒྲིག་ཀས་སྒྲིག་ཀར་བེད་ཅེས་མ་བྱེད། མཚུ་
ཏོ་དམར་པོ་ཆ་རེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གྲང་རིག་སོ་ཉ་དང་། ལྷ་ལྷའི་མཚུ་ཅན། ལུལ་ངན་
འབོད་བཅས་སོ། །
སྒྲིག་ཀ་ཁ་ལེག་ ཆིག་རྒྱག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བྱ་སྒྲིག་ཀའི་མཚུ་དབྱིབས་དང་འབྲེན་པ་ཞིག་།
སྒྲིག་ཀ་ཅི་ཆོད་། ཆིག་རྒྱག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བྱ་སྒྲིག་ཀའི་མཚུ་དབྱིབས་དང་འབྲེན་པ་ཞིག་།
སྒྲིག་ཀའི་ཁྲི། ཤོག་ཆགས་སྒྲིན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མང་པ། ལྷ་རྩེས་སྟོམས། ལུས་པས་སྒྲིག་
སྒྲིག་རྒྱུན་འཁོག་།
སྒྲིག་སྒྲིག་། བྱ་སྒྲིག་ཀའི་སྒྲིག་།
སྒྲིག་པ། [མདུན་པ]བསྒྲིགས་པ། བསྒྲིག་པ། སྒྲིག་ས། རིང་བྱེད་འདོར་བ་དང་། སྒྲིག་པ། ལྟེན་སེམས་
བསྒྲིག་པ། ང་རྒྱལ་ཅ་བསྒྲིག་། ཁེངས་པ་བསྒྲིག་པ། བར་ཐག་བསྒྲིགས་པ།
སྒྲིག་བྱ། སྒྲིག་བྱ་སྟེ་བྱ་ག་འཕྲིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་།

སྤྱང་པོ། སྤྱང་བྱ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

སྤྱང་ཞག། ཉི་སྤྱར་ཉེར་བཞི་དང་རྒྱ་ཆོད་ཞེ་བཞི་ལ་སྤྱེབས་པ་དང་། སྤྱི་ཆེ་གསུམ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་
ཡས་མས་ཅམ་ནས་སྤྱང་ཞག་དག་བཅིས་ཏེ་སོས་ཐན་ཡོད་མེད་བརྟག་པ་སྟེ་དེའི་རིང་ལ་ཁ་ཆར་
བབ་ནས་གནམ་གཤིས་གང་ན་སྤྱང་མོའི་ཁོང་ཁྲག་བརྟན་པ་ཞེས་སོས་ཐན་ཡོད་བར་བཤད།

སྤྱངས། སྤྱང་བའི་སྤྱལ་ཆོག། ཁོངས་པ་སྤྱངས་ཤིག །

སྤྱད། ད་ལྟ་བ་དང་སྤྱལ་ཆོག། བརྗེད་པའི་བརྗེད་ཉིང་སྟེ། མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་ལ་བསྤྱད་འབྲི།

སྤྱད་པ། [ཐ་མི་དད་པ] བསྤྱད་པ། བསྤྱད་པ། མི་འན་པར་བརྗེད་པ། རོ་ལྷན་གྱི་ཐས་སྤྱད་པ། གཞོན་
བྱའི་སྤྱབས་གྱི་བྱ་སྤྱོད་པལ་ཆེར་བསྤྱད་པ། སྤར་སྤོང་སྤྲག་བསྤལ་མ་སྤྱད་ཨང།

སྤྱར། [ཐ་མི་དད་པ] སྤྱར་བའི་སྤྱལ་ཆོག། འོར་བའི་དོན་ཏེ། གད་སྟིགས་དོར་ལ་སྤྱར་བར་བྱེད།
གནད་དོན་དེ་སྤྱར་ཤིག །ཡ་མ་བྱེད། སྤྱར་ཅིག་ལྟ་བུ།

སྤྱར་ཁ། [ཡུལ་] སྤྱ་སྤྱང་དང་ལྷན་ཡུ་སོགས་གྱི་ཆེས་མཆོམས་སྤྱ་མ་སྤྱད་པའི་རྒྱ་ཆ་ཞིག །

སྤྱར་ཁ། ① སྤྱར་མོའི་ཁ་བ། ② དར་བ་ལས་འཆུར་བ་བརྟན་ཟེན་པའི་ཁ་བ།

སྤྱར་ཁ་གསུམ། ཆང་དང་། སྤྱར་བྱའི་ཁ་བ། བཙུར་ནག་གི་ཁ་བ་གསུམ་གྱི་བསྤུས་མིང་སྟེ། དེས་
དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱམ་ཆོགས་གྱིས་མཛད་པའི་དེ་མེད་ཤེས་སྤང་ལས། ཆང་
སྤྱར་སྤར་བྱ་ཆུར་ནག་གསུམ། དེ་ལ་སྤྱར་ཁ་གསུམ་ཟེར་རོ།

སྤྱར་འགོང་། ① ར་བཅི་ནས་སྤྱོད་པ་གང་ལྷང་ལྷང་བྱེད་པའི་མིང་། སྤྱར་འགོང་ཤོད་མཁན་
ཆང་ལ་མི་དགལ་སྤྱང་གི་སྟོགས་པ་ལྷག་ལ་མི་དགའ་ཟེར་བ་རྒྱུན་རེད། ② འཕྲོག་པའི་དཀར་
པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་མི་ལ་ཡིན་པའི་འགོང་པོའི་རིགས་ཤིག །

སྤྱར་ཆ། ① ཆང་། ② གིས་མ་ནང་གི་དར་པའི་སྟོ་ཁུ་སྤྱར་མོ་ཅན་གྱི་མིང་།

སྤྱར་བསྟལ་རྒྱག་པ། ཞོ་ཆང་སོགས་སྤྱར་རིགས་སྟོལ་བ།

སྤྱར་དད། ཆང་ལ་དགའ་བ།

སྤྱར་དད་ཆེ་བ། བོད་དང་དོན་གཅིག །

སྤྱར་འདོན། མོའི་སྤུམ་ལ་ཉེའུ་བྱས་ཏེ་སྟན་སྤྱར་ནས་བཙོས་པའི་རྒྱང་ནད་ལུས་ལ་ཞེན་པ་བྱིར་

འདོན་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲན་རྟེན།

སྒྲར་རྟོག་། སྒྲར་བྱ་སོགས་སྒྲར་ཁའི་ནང་དུ་བསྐྱལ་བའི་འཆར་བ་རྟོག་རྟོག་གི་རིགས་ཤིག།

སྒྲར་མཐུས་པ། སྒྲར་མའི་ཁྱི་མ་ཁ་བའམ་སྒྲུམ་པ།

སྒྲར་པོ། དར་བ་དང་སྒྲེར་སིལ་གྱི་རོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཤིང་རྟོག་སྒྲར་པོ། དར་བ་སྒྲར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྐྱལ་ན་སྒྲར་ཞེས་འདི་ཆོག་སྟེ། མངར་སྒྲ། སྒྲར་སིལ། རོ་ཏ་ཅང་སྒྲར་ལྟ་བུ།

སྒྲར་བྱེད་གསུམ། འབས་བྱ་གསུམ་སྟེ། ཨ་རུ་བ་རུ་སྒྲ་རུ་གསུམ།

སྒྲར་པོ་བཟས། [སྒྲེ་རྒྱ]སྒྲར་པོ་བཟས་པ་ནི་ཞོ་བཟས་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས། ཞོ་སྒྲོ་སོགས་སྟེ་

ནས་ཡུན་རིང་བཞགས་སྟེ་སྒྲར་པོ་ལངས་སྐབས་བག་ལེབ་བཅོ་སྒོལ་ཡོད།

སྒྲར་སྒྲར། ཆང་སྒོར་མཐན་ལ་དམའ་འབེབས་བྱེད་པའི་ཆིག།

སྒྲར་བ། ① [མིང་རྒྱང]སྒྲར་མོ་དང་གཅིག་། རོ་རྒྱག་ལས་སྒྲར་བ་ནི་ཆང་གི་རོ་ཡིན། ② འདོར་བ་

དང་། སྒོར་བའི་སྐྱལ་ཆིག། [[ཐ་དད་པ]བསྒྲར་བ། སྒྲར།

སྒྲར་བག། སྒྲར་པའི་ཁྱི་མ།

སྒྲར་པོ། རོ་རྒྱག་གི་ནང་གསེས་སྒྲར་སྐྱོན་པོ་བཅུ་ཞིང་བཞིན་གཉེར་ཤོར་བའི་རང་བཞིན་ཅན། ཁ་

ཐས་སྒྲར་པོ། ཤིང་རྟོག་སྒྲར་པོ། ཁམ་བྱ་སྒྲར་པོ། སྒྲར་ཆ་ལ། སྒྲན་རོ་སྒྲར་པོ། སྒྲར་ཆ་ལ། སྒྲན་

རོ་སྒྲར་པོ།

སྒྲར་མོ་རྒྱ། ལན་རྒྱའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། མདོག་དཀར་ཞིང་རོ་ལན་ཆ་ལ་སྒྲར་བ། ལྷ་རྩེས་ཤོད། ལུས་

པས་ཤོད་སྟེ། སྒོས་པ་འཛོམས། བད་རྒྱང་ལ་པན།

སྒྲར་ཅབས། ① ཆང་གི་པབས་ཅི། ② ཞའི་རུ་ཅི།

སྒྲར་ཅི། ① ཆང་གི་པབས། ② ཞའི་རུ་མ། ② ཆ་ལུ་མ་ཐེར་བའི་སིལ་རྟོག་གི་མིང་།

སྒྲར་ཞོ། དར་ཞོ།

སྒྲར་བྱ། རོ་སྒྲར་བར་བྱེད་པའི་རུ་མའམ་ཅི།

སྒྲར་རུམ། [རྟིང]ཆོད་མ།

སྒྲར་པོག། ① འཆར་བ་སྒྲར་ཁའི་ནང་དུ་བསྐྱལ་བའི་རྟོག་ཆེན་པོ། ② ཆང་བསྐྱལ་བ་ལམ་དུ་མ་

རྒྱགས་པར་ཐོབ་སྐྱར་མོ་ཆགས་པ།

སྟེ ① མ་འོངས་བ་དང་ད་ལྟ་བ་སྟོག་ཆགས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཏེ། མ་ལས་བྱ་སྟེ་བ། ཉ་ལས་
ཉེུ་སྟེ་བ་ལྟ་བུ། ② ཅི་ཡིང་གི་རིགས་སྟུ་གུ་འབྱས་པ་ནས་འབྲས་བུ་སྟེན་པའི་དོན་ཏེ། ས་ཐོན་
ཁོ་བཏབ་ན་ཁོ་སྟེ། ཆར་བ་བབས་ན་རྩ་སྟེ་ལྟ་བུ།

སྟེ་ཀ། ཉིང་སྐྱ་ག་དང་གཅིག །

སྟེ་སྐད། མི་མ་ཡི་མངལ་ནས་བཅའ་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་དང། ཉི་མ་དེར་ཁེལ་བའི་རྒྱ་སྐད།

སྟེ་ཁུངས། མི་སོ་སོའི་རང་རང་གི་རིགས་རྒྱད་ཀྱི་བྱུང་ཁུངས་སོགས།

སྟེ་ཁ་ན་འཆི། ཆེ་གང་གི་ཐོག་མཐའི་བར་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁུད་པར་བཞི། སྟེ་ཁ་ན་འཆི་བཞི་པོ་
དེ། གཅིག་ལ་མི་ཆད་ཀྱན་ལ་ཡོད།

སྟེ་ཁ་ན་འཆིའི་སྟུག་བསྐལ། སྟེན་པར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མེད་དུ་སྐྱོང་བའི་
ཅ་བའི་སྟུག་བསྐལ་བཞི།

སྟེ་གྲ། སྟེ་དགུ་དང་གཅིག །

སྟེ་རྒྱ་དཔོན་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྟུག་སྟེ་ལོ་༡༣༩༩ལོར་ས་སྟེའི་ཁྲ་མ་རྒྱ་གར་ཤེས་རབ་
རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པས་བྲག་བཏབ། དེའི་ཡོང་ལ་གནས་འདིར་ཐོན་དཔོན་ཞིག་གུང་ཡོད་པར་
གསལ། མིང་གཞན་སྟེ་རྒྱ་དཔལ་ཐུན་དོན་བྲལ་སྟེང་ཞེས་ཟེད། བྲལ་མཐའ་ས་སྟུ་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་ཐོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟེ་རྒྱ་མདོ། །ཉེ་སྟེ་མདོའི་དེང་དུས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་ཞིག །འབྲི་ཚུའི་སྟོང་རྒྱ་དུ་ཉོ་ལྷོ་འབྲས་དུ་ཡོད།
ཡུལ་ཤུལ་ཐོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་དང་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་གཉིས་ཀྱི་མི་དམངས་སྟེན་གཞུང་
གནས་ཡུལ་ཡིན།

སྟེ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། འཛམ་བུ་སྟེང་པའི་མི་
རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་རིང་ཐུང་ངེས་པར་མེད་པ་སྤར་བསྐལ་བ་ཡ་ཐོག་གི་སྐབས་མི་ཡི་ཆ་སྟོམས་
ཀྱི་ཆེ་ཆད་ལོ་ཁྲི་བརྒྱད་ཐུབ་པ་ཡང་བྱུང་སྟོང་ཞིང། ཆེ་ལོ་མར་འབྲིབ་ཀྱི་སྐབས་ཆེ་རིང་ཤོས་
ལ་ལོ་བརྩ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཡང་འབྱུང་རྒྱ་ཡོད་པ་དང། ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་རིམ་བཞིན་ཆེ་

ཐུང་དུ་སོང་སྐབས་ལོ་བརྒྱ་ཐམས་པའི་ཐོག་ལོ་རེ་རེ་ཉུང་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ལོ་བརྒྱ་
ནས་ལོ་རེ་རེ་འདྲིན་ཞག་གསུམ། རྒྱ་ཆོད་སོ་དགུ་རྒྱ་སྤང་དགུ་དབུགས་བཞི་དབུགས་རྒྱ་ཆ་
བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་རེ་ཐུང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་དེ་བསགས་ན་ལོ་བརྒྱ་འདས་དུས་ལོ་གཅིག་
ཕྱི་ལ་སོ་ཐུང་དུ་སོང་བའོ། །

སྟེ་རྒྱ་ཆངས་ལ་དད། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་གར་དུ་མ་དར་གོང་བུ་ཐེང་ཐེང་ཆོས་
ལུགས་ལ་དད་མོས་ཡོད་པའི་མི་མང་ཞིང་། ཁོང་ཆོའི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་ནས་བཤད་སྟོལ་ལ་
ལྷ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པ་སོ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་བདག་པོ་རྒྱ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྟེ་ཕྱོ་མངལ་གྱི་སྟོ།

སྟེ་སྟོ་གཙོད་པ། ① མངལ་དུ་སྤྱ་གུ་མི་འཁོར་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ། ② བསྐྱར་དུ་སྟེ་བ་མི་ལེན་པ།

སྟེ་རྒྱལ། [མངོན་སྟེས་པ།

སྟེ་རྒྱན་གཙོད་པ། སྤྱ་གུ་བཙའ་རྒྱ་མེད་པར་བཞོས་པ།

སྟེ་རྒྱས། ལོ་རྒྱས་དང་། སྤྱང་།

སྟེ་དགུ། སྟེ་རྒྱ་དང་དོན་གཅིག་ཤིང་། འགོ་བ་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཆེ་འཕོས་
ཏེ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་གསུམ། གཟུགས་ཁམས་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་
གསུམ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བ་གསུམ་ལ་བུའོ། །

སྟེ་དགུ་མ། [མངོན་]རྩེ་རིགས་མ།

སྟེ་དགུའི་བདག་པོ། [མངོན་]① སྐར་མ་སྐར་མ། ② རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་རིགས། ③ ལྷ་ཆངས་པ།

སྟེ་དགུའི་བདག་པོ། [མངོན་]རྩེ་རིགས་མ།

སྟེ་ལགག། འབྲུང་བ་དང་འཛིག་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་སྟེ་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ།

སྟེ་ལགག་གཉིས་མེད། འདུས་མ་བྱས་སམ། རྟག་པའི་ཆོས།

སྟེ་ལགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བ། དོན་དམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ན་

སྟེ་བ་ཡང་མེད། སྟེ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གནས་པ་དང་། ལགག་བྱ་གང་ཡང་མེད་པའི་

དོན་ཡིན།

སྤྱི་འགྲོ་སེམས་ཅན་སྤྱི། སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་བདེ་ལེགས་སུ་བྱེད་པ།

སྤྱི་རན། སྤྱི་བ་རན་པ་སྤྱི་རན་འགྲོ།

སྤྱི་དངོས། རང་བྱུང་ཁམས་ནས་སྤྱི་ལྡན་གྱི་རྩ་ས་རིགས་འདུས་ནས་བྱུང་ཅིང་། སྤྱི་བ་དང་འཕེལ་བ་
དང་རྒྱུད་སྤེལ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་གཞུགས་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱི་འཛིན་ཡིན། སྤྱི་དངོས་ལ་
རིགས་རྣམས་པ་སྤྱི་ཆོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆང་མས་སྤྱི་འདོར་གསར་སྤྱད་བརྒྱུད་ནས་ཉེ་འཁོར་
གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་རྩ་ས་པན་ཚུན་གཏོང་ལེན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། རྟོག་ཆགས་དང་
ཅི་ཤིང་དང་སྤྱི་ལྡན་པ་མོ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་དངོས་ཡིན།

སྤྱི་དངོས་ཆད་འང་ལ་གཏན་འཁེལ། རྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་
ཆད་སྤྱོད་ཐ་སྟད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྤྱད་དུ་biometric ཟེད།

སྤྱི་དངོས་རི་མོ། གནའ་པོའི་རྩ་ཆས་ཀྱི་རི་མོའི་རིགས་ཤིག་ཡིན། རི་མོ་དེ་རིགས་རགས་བསྐྱས་
ཀྱི་བཅད་ལ་བརྟེན་ནས། རྩ་དང་ཤིང་གི་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་སོགས་རྒྱབ་མདུན་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
དབྱིབས་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཡལ་ག་རྒྱང་བའམ་ལོ་མ་རྒྱང་བ་བྲིས་ཡོད།

སྤྱི་ཚུ་ལྷ་ཁང་། རྟོང་བཅན་སྤྲུལ་པོའི་སྤྲུལ་བ་ཏབ་པ་ལྟོ་འབྲུག་སྤྱོད་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དུ་གནོན་
གཙུག་ལག་ཁང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག།

སྤྱི་མཆེད། ༡ སྤྱི་ཞིང་མཆེད་པར་བྱེད་པའམ་སྤྱི་བའི་སྟོར་བྱུང་པ་སྤྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་གོ།
༢ ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ཁོན་སྟེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ལ། ལུས་གཞན་སྤྱི་ས་པའི་རྒྱ་ཉིད་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ཡན་ལག། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། མིང་ག་ཞུགས་ཀྱི་གནས་
སྤྲུལ་འཕེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དུག་འབྱུང་བ་སྟེ་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པའོ།

སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་ལྷ། མིག་གི་སྤྱི་མཆེད་སོགས་ཀྱི་ལྷ།

སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས། མིག་གི་སྤྱི་མཆེད། རྩ་བའི་སྤྱི་མཆེད། ལྷ་འི་སྤྱི་མཆེད། ལྷའི་སྤྱི་མཆེད། ལུས་

ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དབང་པོ་དྲུག །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། སྤྱི་སྐྱེ་མཆེད།
འི་སྐྱེ་མཆེད། རོལ་སྐྱེ་མཆེད། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་རྣམ་ཤེས་ཏེ་ཡུལ་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ །

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གང་རུང་ཞིག །

སྐྱེ་མཆེད་སྤྱ་བཞི། མངོན་པ་མཛོད་དུ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ།
གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་སྤྱ་བཞི་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
སྐྱེ་མཆེད། ཡོད་མེད་མིན་པའི་སྐྱེ་མཆེད། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བཞི་པོ། །

སྐྱེ་མཆེད་གཙང་བ། ལུས་ལ་མི་སྦྱག་པའི་མཚན་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་བྱང་
མཛེས་པ།

སྐྱེ་མཆེད་རྩ་བ། [མངོན]ཉི་མས་སྒྲུང་བྱིས་སྟོང་པའི་རྩ་བའམ་བོད་རྩ་བཞི་བ།

སྐྱེ་འཆི། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་བསྐྱེས་མིང་། སྐྱེ་འཆིའི་འཁོར་ལོ་ཉི་ལྔ་འཆར་རུབ་འབྲ།

སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ། རང་དབང་ཡོད་པའི་སྟོན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྟོ་
ནས་འཆི་ཐུབ་པའི་དོན་ཏེ། རང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་འཆི་དགོས་པའི་དུས་ལ་
བབས་པ་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་དེ་ལམ་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་བསྐྱེས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ།
མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལངས་པ་དང་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་པ་མ་དང་། ཡུལ་སོགས་བདམས་
ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་དེ་རབ་དང་། འཕྲིང་ཡིན་ན་རང་ཉིད་འཆི་བའི་དུས་ལ་
བབས་པ། འཁོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པ། འཁོ་བའི་ཐབས་ཤེས་
ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་གང་འདོད་པའི་དག་པའི་ཁྲིང་དང་གནས་ཡུལ་
སོགས་སྤྲོད་ཡང་རང་སྟོབས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན།

སྐྱེ་གཉིས་པ། [མངོན]བྲམ་ཟེ།

སྐྱེ་རྟགས། གཤམ་པོ་འཆི་དུས་ཀྱི་བབས་གང་ཡིན་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་གནས་གང་དང་
ལུས་གང་ཞིག་ལེན་པ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོད་གསར་བཞེངས་དང་། དག་སྟོར་སྦྱབ་

དགོས་རིགས་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་ཅིས་ལ་ཟེར།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩། འབྲས་བུ་ཟས་སུ་དུང་བའི་རྒྱ་ཤིང་གི་རིགས་ཤིག །

སྤྱི་ཐངས་གཅིག་ལ་ཤི་ཐངས་གཉིས། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཞིག །མི་གང་ཞིག །སྤར་ཡོད་རང་གི་ལྟ་
སྤྱོད་དང་རང་ག་ཤིས་དེ་རྒྱན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ག་ཤིས་དང་མི་མཐུན་པའི་འགྱུར་
ལྟོག་བཏང་བའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་མིའི་རིགས་རྣམས་སྤྱི་ཐངས་གཅིག་ལ་ཤི་ཐངས་གཅིག་
མ་གཏོགས་ཤི་ཐངས་གཉིས་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཀྱང་། མི་དེ་རང་གི་རང་རྒྱུད་བརྟན་པོར་མེད་
སྟབས་མི་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སོང་བ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་པའི་རིག་པ་སུ་བཞི། རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་སྤྱི་བ། རྒྱ་གཅིག་ལས་
འབྲས་བུ་དུ་མ་སྤྱི་བ། རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྤྱི་བ། རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་
ཁོ་སྤྱི་བ། རྒྱ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྤྱི་བའོ། །

སྤྱི་ལྟོན། [མངོན]① སེམས་ཅན། ② འཛིག་རྟེན།

སྤྱི་ལྟོན་མཐའ་ཡས། [མངོན]རྩ་དྲུང་བ།

སྤྱི་ལྟོན། ① རྩ་ལྟོན། ② སྤྱི་སྤྱོད་ཉིག་ཏུ་སེར་པོ།

སྤྱི་ལོང་། སྤྱི་ཤིང་ངས། ལྟོན་ཤིང་།

སྤྱི་འདོད་བྲག་ལ་ལྷག་བ། སྤྱི་དེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཆ་སྤྱི་བ་འཛོམས་ན་བྲག་རིའི་སྤྱི་དུ་ཡང་ལྷག་པའི་
སྤྱི་བོ་སྤྱི་བ་ཡོད་པ་པའི་དཔེ།

སྤྱི་གནས། ① བོད་ཀྱི་སྤྲད་ཡིག་ལ་སྤྱི་གནས་མཐོན་པ་དང་། ཀླུ་སོ། །མཆོ། ལྟོ། ལྟོ་སྤྱི་བཅས་བྲག་
དང་། ལེགས་སྤྲད་ཀྱི་སྤྲད་ཡིག་ལ་སྤྱི་གནས་མཐོན་པ་དང་། ཁོག་བ། སྤྱི་པོ། ཀླུ་སོ། །མཆོ།
ལྟོ། ལྟོ་སྤྱི་བཅས་བརྒྱུད་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཡིག་གི་དབྱེངས་གསལ་རྣམས་ལས། ཀ་ཁ་ག་ང་འ་ཏ་
ཨ་ལ་སྤྱི་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་མཐོན་པ་དང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་ཅ་ཆ་ཇ་ཁ་ལ་ཤ་ཨ་ཨ་ལ་སྤྱི་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་
སོ། །པ་པ་བ་མ་ཕ་ལྟོ་ཨ་ལ་སྤྱི་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་མཆོ། ར་ནི་སྤྱི་པོ་སྤྱི་ལྟོ་ཅེའི་ཉེ་འདབས་སམ། ལྟོ་
ཅེའི་སྤྱི་ལྟོགས་བཅས་སོ་སོ་ནས་འབྱིན་པ་དང་། ང་ཉ་ན་མ་བཞི་པོ་ནི་གོང་གསལ་ཅ་མ་དུ་མ་
ཟད་སྤྱི་ནས་ཀྱང་འབྱིན་པས་ན་སྤྱི་གནས་སྤྱི་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ② [མངོན]

མངལ་གནས་དང་མོ་མཆོག་ ③ འཁོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་ཆ་གསར་དུ་ཆགས་ལུགས་སམ་འབྱུང་སྟངས།
སྐྱེ་གནས་མ་ཐུན་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་གནས་རིགས་གཅིག་པ་
སྐྱེ། སྐྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་འཁོ་བ་རྣམས་རང་གི་སྐྱེ་གནས་མ་ཐུན་པ། དཔེར་ན། མི་དང་
མི་སྐྱེ་གནས་མ་ཐུན་པ། གཡལ་དང་གཡལ་སྐྱེ་གནས་མ་ཐུན་པ་ལྟ་བུ།
སྐྱེ་གནས་བྱེད་པ་ཙོམ་བ་གསུམ། ཡི་གེ་སོ་སོར་གྲོག་པའི་རོ་ཐོན་གནས་དང་། ར་རོ་འདོན་པའི་
བྱེད་པ། ར་རོ་འདོན་པའི་འདུ་བྱེད་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར།
སྐྱེ་གནས་བཞི། མངལ་སྐྱེ་དང་། སྐྱོང་སྐྱེ། རྩས་སྐྱེ། རོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བཞི་ལོ། །
སྐྱེ་གནས་བཟུང་བ། སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།
སྐྱེ་གནས་མཆུངས་པ། [མངོན]མ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་གནས་མིང་སྟོང་།
སྐྱེ་གནས་བཟུང་བ། སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།
སྐྱེ་སྐལ། [མངོན]འཁྲིག་སྐྱོད་དམ། ཆགས་སྐྱོད།
སྐྱེ་སྐལ་གྱི་རུས་པ་མེད་པ། ལུ་གུ་ཆགས་བྱེད་ཀྱི་རུས་པ་ཉམས་པ།
སྐྱེ་འཕེལ། ལུགས་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་གསར་འཕེལ་རྒྱས། གནག་ལུགས་སྐྱེ་འཕེལ་ཡག་པོ་བྱུང་། སྐྱེ་
འཕེལ་ཆེ་དུ་གཏོང་བ།
སྐྱེ་འཁོ་ཆད་པ། ལུ་གུ་སྐྱེ་མཆོམས་ཆད་པ།
སྐྱེ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]① སྐྱེས་པ། སྐྱེ་བ། སྐྱར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ། ལུ་གུ་སྐྱེས་པ། མོ་ཉོག་
གསར་དུ་སྐྱེས་པ། ཁ་ལས་སོ་སྐྱེས་པ། དགའ་བ་སྐྱེས་པ། ② མི་ཆེ། སྐྱེ་བ་ཕྱིལ་པོ། སྐྱེ་བ་སྐྱ་
བྱ། ③ སྐྱེ་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ལུ་མོ་སྐྱེ་བ་ཡག་མོ་དེ། སྐྱོང་གི་གེ་སར་འབྲུག་མོ་རེད་ལྟ་བུ།
④ མིའི་རོ་ཐོན་རང་གཤིས་ཏེ། སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་བྱམས་པ་དང་། སྐྱོང་རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་
དང་། མི་སྐྱ་དང་འབྲེལ་འབྲིས་བྱུང་ན་དེ་ལ་ཁ་དགེ་ཞིང་བཟ་ཤིས་པ་ཡོང་གི་རེད། སྐྱེ་བ་རན་
པ་ཡིན་ན་སྐྱོང་རྩེ་མེད་པའི་སེམས་ནག་པོ་ཅན། སྐྱ་དང་འབྲེལ་ན་ཁ་མི་དགེ་ཞིང་བཟ་མི་ཤིས་
འབྱུང་གི་རེད། ཅས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད།
སྐྱེ་བ་རྒྱན་གཙོད། བྱེད་ལས་ལ་བཞུགས་ནས་བཏགས་པའི་གསེར་གྱི་གཡམ་མིང་ཞིག་སྐྱེ། དེ་ལྟ་དམར་

དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྒོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉིར་
མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ལྷགས་མཆོག་ལྷགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང། སྐྱེ་བ་རྒྱན་གཙོད་པའི་སྒྲིང་
པོ། དདི་དག་གསེར་གྱི་གབ་མིང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

སྐྱེ་བ་ངན་པ། ངན་འགྲོ་སྐྱེ་དུང་འགྲོ་སོགས།

སྐྱེ་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་མེད་བ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། ཆོས་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུ་
གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱལ་མེད་པར་མ་ཟད། ཐག་ཁྲ་རང་ཉིད་སྦྱང་
བ་ཉག་མ་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལས་རང་རོན་མ་མ་གྲུབ་པའོ། །

སྐྱེ་བ་ལྷ་པ། [མཛོན]དུང་གཡས་འབྲིལ།

སྐྱེ་བ་སྟོན་མ། མི་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་གོང་གི་སྐྱེ་བ།

སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་འགོར་པའི་བྱང་སེམས།

སྐྱེ་བ་གཙོད་པའི་ལྷང་བྱེད། དགེ་སློང་གང་ཞིག་གིས་སྤང་བ། ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་
ནང་གསེས། ས་བོན་འཛོམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཙོད་པའི་ལྷང་བྱེད་ཅེས་པ་རྩ་སྟོན་དང། ལྷོན་
ཕེད་གཙོད་པ་དང། ཉས་བརྩོ་བ་སོགས་ས་བོན་གྱི་རིགས་ཉམས་པར་བྱས་པ།

སྐྱེ་བ་རྩེས་སུ་བྲན་པ། ལྷོན་གྱི་སྐྱེ་བ་བྲན་པ་སྐྱེ་བ་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །

སྐྱེ་བ་བདུན་པ། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་བ་བདུན་གྱི་
རིང་བར་མ་ཆད་པར་མི་ལུས་ལེན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱེ་བ་བདུན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་
དང། དེའི་མཆོན་ཉགས་སུ་རྒྱུང་བྱིས་པའི་དུས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོ་
སེམས་ཆེ་ཞིང། སྤྲུག་པ་ལ་འཛོམས་པ། རིག་པ་རྣོ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་བ། ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་རིམ་
པ་བདུན་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།

སྐྱེ་བ་འདི། ཆེ་འདི།

སྐྱེ་བ་རྣམ་བཞི། མངལ་སྐྱེས་དང། སྒོང་སྐྱེས། བརྩས་སྐྱེས། འོད་གཤེར་སྐྱེས་བཅས་སྟོག་ཆགས་
ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད། མངལ་སྐྱེས་ནི་འདབ་ཆགས་བྱའི་རིགས་རྣམས་སྒོར་
ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པ་རྣམས་དང། བརྩས་སྐྱེས་ནི་རྩ་དང་དཔལ་བ་པ་སོགས་པ་མ་མི་

དགོས་པར་སྐྱེ་བ་ནམས་ཡིན་ཅིང་། རྫོད་སྐྱེས་ནི་ཤིག་དང་འདས་ཀྱི་སྤྱི་བུ་སོགས་རྫོད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ནམས་ཡིན།

སྐྱེ་བ་པོ། [མངོན]སེམས་ཅན།

སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱ། སེམས་ཅན་ནམས་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། རི་དྲགས། བསེ་བྲ། རྩ། རྩ།
ཐམས་པ། རྫོན་ཤིང་སོགས་སྐྱེ་གནས་སྤྱ་ཆོགས་སུ་སྐྱེ་བར་རྫོན་པ།

སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར། རྫོམ་བྱེད་ལྟངས་ཞིག། སྐྱེ་སྤིད་སྐྱལ་སྐྱར་ཤར་བའི་རྫོམ་
རིམ་སྟེ་ཞིབ་པར་ལྟོ་བྲག་མར་བའི་ཤོག་རིལ་སྐྱོར་གསུམ་ལས་གསལ།

སྐྱེ་བ་བྱི་མ། སེམས་ཅན་གང་ཞིག། ཆེ་འདི་པོར་ཞིང་སྤྱར་སྐྱེ་བའི་གནས་གང་ཞིག་ལ་ཟེར།

སྐྱེ་བ་བྱི་མ། ཤི་རྗེས་བསྐྱར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་ལྟངས་པའི་གནས་སྐྱབས།

སྐྱེ་བ་བྲ་མོ། ① འབྲ་ཚུང་ཚུང་ངམ། རྫོག་ཆགས་ལྷ་མོ། ② ལྷ་ལྷའམ། ལྷང་བྲ། ③ བར་དོའི་ལྷས།

སྐྱེ་བ་མོ། ལུད་མེད།

སྐྱེ་བ་བཟང་པོ། བདེ་འགྲོ་སྟེ་མི་སོགས།

སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ། ལྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དབང་བཅུའི་ནང་ཆན་ཞིག་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་རྫོན་པ།

སྐྱེ་བ་ལེན་པ། གནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ།

སྐྱེ་བ་རིག་པ། རྫོག་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནམས་བརྫོད་པའི་རིག་པ།

སྐྱེ་བའི་ཆ་ཅན། [མངོན]ཁྱི།

སྐྱེ་བའི་ཚུ་པོ། ཚུ་པོ་བཞིའི་གས་ཤིག །

སྐྱེ་བའི་སྐྱག་བསྐལ། སྐྱག་བསྐལ་བརྒྱུད་ཀྱི་གས་ཤིག་སྟེ་སྐྱེ་བ་སྐྱག་བསྐལ་དང་ལྷན་པས་སྐྱག་
བསྐལ་བ་སྟེ། མངལ་སྐྱེས་དང་རྫོང་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་དག་
པོ་མང་པོ་དང་བཅས་སྐྱེས་པའོ། །

སྐྱེ་བའི་སྐྱག་བསྐལ་ལ། ༡ སྐྱེ་བ་སྐྱག་བསྐལ་དང་ལྷན་པས་སྐྱག་བསྐལ་བ། ༢ སྐྱེ་བ་གནས་ངན་
ལེན་དང་ལྷན་པས་སྐྱག་བསྐལ་བ། ༣ སྐྱེ་བ་རྫོན་མོངས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྐྱག་བསྐལ་

བ། རྩེ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སྤྱང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ། རྩེ་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
འབྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་བཅས་ཡིན།
རྩེ་བའི་ཆེན་མོ། [མདོན]ཉི་མས་སྤྱི་གཟིམ་སྤྱོད་པའི་ཆེན་པའམ་བོད་ཆེན་བཅུ་བ།
རྩེ་བའི་ཡན་ལག་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། སྤྱི་བའི་མཐུས་ནམ་ཞིག་
ཉེན་ཆོགས་བ་ན། ཡང་སྤྱི་ཀྱི་རྩེ་གནས་དེར་དངོས་སྤྱད་པོར་སྤྱི་བ་དང་། ལུས་རྩོགས་བ་
དང་། རིས་མཐུན་བར་གནས་བ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱང་པོ་འབྲུབ་བར་བྱེད་པའོ།
རྩེ་བའི་ལམ་སྟེང་། [མདོན]ཨ་མ།
རྩེ་བས་རྒྱལ། [མདོན]རྩེ་བ་པའམ་མི་པོ།
རྩེ་བས་ཐོབ་བ། རྩེ་བའི་དབང་གིས་རང་ལྷགས་སྤྱད་བ།
རྩེ་བས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ། རྩེ་བ་སྤྱ་མའི་སྤྱངས་སྟོབས་ཀྱིས་ད་ལྟ་སྟོབ་གཉེར་ལ་འབད་བཙོན་
ཆེར་བྱ་མི་དགོས་པ་ཤེས་པའི་རིག་སྟོབས་ཉེ། འོག་གི་རྩེ་བ་ཐོབ་ཤེས་རབ་དང་དོན་གཅིག་།
རྩེ་བས་མཐོ། [མདོན]ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་རྩེ་བ་།
རྩེ་བས་དམན་བ། [མདོན]བྱད་མེད།
རྩེ་བོ། མི་སྤྱི། རྩེ་བའི་ཆོགས། རྩེ་བས་དབེན་པའི་ལྷང་བ་ཁྱུག་ཀྱི་ག། སོ་སོ་རྩེ་བོ། རྩེ་བོ་ཀྱན་ལ་
རང་བཞིན་ཀྱིས་སྤྱི་དེ་བ།
རྩེ་བོ་ཀྱན་འཇུག་། [མདོན]སྤྱད་འཆོང་མའི་གནས།
རྩེ་བོ་བྱ་མ། ཡོན་ཏན་ཅན་ཀྱི་རྩེ་བ་བུ་སྟོ་བྱ་མ་ཆེ་བ།
རྩེ་བོ་ཐམས་བ། མི་པལ་བ།
རྩེ་བོ་དམ་བ། བོད་དུ་བཀུར་འོས་པའི་མི།
རྩེ་བོ་པལ་མོ་ཆེ། མི་པལ་ཆེ་བ།
རྩེ་བོ་ཡེ་ཤོར། རྩེ་བ་བུ་ཡེ་ཤེས་དོན་སྟེ། འགོ་མགོན་གཅོང་བ་རྒྱ་རས་པའི་མཆན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།
རྩེ་བོ་གསོ་ཐིག་། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམངས་རིགས་ལ་གདམས་བ་སྟེ་འཛིག་ཉེན་
ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་།

སྐྱེ་བོའི་གནས་བཅུ་གཉིས། ཚངས་རིས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་ཆེན་འོད་ཚུང་འོད་གསལ་དང་། ཚད་མེད་འོད་དང་དགེ་ཚུང་དང་། ཚད་མེད་དགེ་དང་དགེ་རྒྱས་དང་། སྤྲིན་མེད་བསོད་སྐྱེས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ། །

སྐྱེ་བོའི་ཙོད་པལ། [མངོན]ཞུ་མོ།

སྐྱེ་བོའི་ཆོག་ས། མི་མང་བོའི་ཆོག་ས།

སྐྱེ་བོའི་ཡིད་བསྐྱུར། མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་གཡོ་འགྲུལ་གཏོང་བ།

སྐྱེ་བོས་བསྐྱར་མ། [མངོན]སྤྲད་འཆོང་མའི་གཙུག་མོ།

སྐྱེ་འབྲས། སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ། སྐྱེ་དངོས་སྤྱིའི་མིང་། སྐྱེ་གཟུགས་མངེས་པོ་ལའང་འཇུག་སྟེ། བུ་མོ་སྐྱེ་འབྲས་ལེགས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱེ་མ་མོ། [མངོན]བུད་མེད།

སྐྱེ་མེད་བརྒྱད། དབྱ་མ་བས་འདོད་པའི་སྐྱེ་མེད་བརྒྱད་ནི། ༡ སྐྱེ་བ་མེད་པ། ༢ འགག་བ་མེད་པ། ༣ ཉག་བར་མེད་པ། ༤ རྒྱན་ཆད་བ་མེད་པ། ༥ འགྲོ་བ་མེད་པ། ༦ འོང་བ་མེད་པ། ༧ འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། ༨ དོན་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་བཅས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན། ཡང་མཛད་སྟེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བརྒྱད་ནི། ༡ འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ༢ སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དགག་བ་མེད་པ། ༣ འཁོར་བར་སྤྲོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ། ༤ གྲུན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ༥ གཞན་དབང་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ༦ ཡོངས་བྱུབ་གཞན་འགྱུར་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ༧ དག་བཅོམ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་གསར་སྐྱེ་མེད་པ། ༨ ཆོས་སྤྱོད་སྤྲངས་རྟོགས་ཆད་འཕེལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བཅས་བརྒྱད་ལ་འདོད།

སྐྱེ་མེད་འཆི་མེད། ① དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བུ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རོབ་ནི་སྐྱེ་འཆིའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བཤལ་བ་ལ་སྐྱེ་མེད་འཆི་མེད་ཟེར། ② སྤར་འགྲོགས་པ་ལ་གནག་ཐུགས་ཤིང་ལ་གཏོང་སྐབས་ལོ་རེ་འཕེལ་གྱི་གང་བྱུང་བ་མ་བཅིས་པར་ཐོག་མར་ཆིས་སྤྲད་པའི་ཁ་གངས་དེ་རང་ལ་ཤི་མར་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག །

སྐྱེ་མེད་རྫོགས་པ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ལུས་མཆོད་དང་། དེའི་སྐྱེ་མེད་ཆག་བྲག་དཔའ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོབ་པ་
ཡིན་ཅིང་། སྐྱེ་མེད་ཞང་ཞེས་པ་ཡང་མཆོད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཁོང་ནི་རྒྱལ་རྒྱུ་ལྷོ་རྒྱལ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་ནག་ཞེས་པའི་ལུང་དུ་འཁྱུངས་ཤིང་། འཁྱུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་འཁོད་པའི་ལོ་
རྒྱུས་མ་མཛོད་། ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་སྐྱེ་མེད་ཞིག་ཡིན། སྐྱེ་མེད་བཞི་ཆོ་
དགའི་གདམས་པ་ལ་ཡིག་ཆ་མཛོད་། སྐྱེ་མེད་ལས་འདས་པའི་སྐྱེ་མེད་དཔའ་གཉིས་ཀའི་ལུང་
ལུང་ནག་གི་ས་ཆ་དེ་རང་དུ་ས་འབྲུམ་ཞིག་གི་ནང་བཞུགས་ཡོད།

སྐྱེ་མེད་དོན་ཀྱི་གསུང་། གསུང་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག ཆོས་ཉིད་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་ཉིད་བཞིན་བྱ་ཀྱན་
ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་སྐྱེ་མེད་དོན་ཀྱི་གསུང་ཞེས་སྤྱོད་པའི་བཞེད་པ།

སྐྱེ་མེད་བདེ་ཆེན། ཐར་པའམ་སྐྱེ་མེད་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ།

སྐྱེ་མེད་བཅན་ས། ཐར་པའམ། སྐྱེ་མེད་བཅན་ས་ཟེན་པ།

སྐྱེ་མེད་ས། སོ་སོའི་སྐྱེ་མེད་ས་པ།

སྐྱེ་སྐྱེ། རང་ཉིད་སྐྱེ་པའི་གནས་ལོའི་སྐྱེ་བ་དེ་རང་གི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན། དེ་དང་ལུས་སྐྱེ་དོན་གཅིག །

སྐྱེ་དཔལ། བྱད་མེད།

སྐྱེ་དཔལ་གྱིས་ཚུར་འགོ་བས། བདག་པོ་ཡོད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེས་པར་ཤིང་སྐྱོག་ནས་ལུས་
འབྲེལ་བྱེད་དུ་བཞུགས།

སྐྱེ་དཔལ་བདག་ཅན་ས། བདག་པོ་ཡོད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་མིང་ཡིན།

སྐྱེ་ཆེ། སྐྱེ་ཆེ་དང་གཅིག །

སྐྱེ་འཆར། སྐྱེ་ཞིང་འཆར་པ།

སྐྱེ་འཛིན། [མཛོན་]སོ་མཆོན།

སྐྱེ་ཐག །སྐྱེ་ཐག་སྐྱེ་སྐྱེ་ཐག་ཀྱི་ན་ཆ།

སྐྱེ་ཐག་རྒྱག་པ། སྐྱེ་ཐག་བཅའ་ཁར་ན་ཐག་གཉོང་པ།

སྐྱེ་ཁྲ། སྐྱེ་ཁྲ་སྐྱེ་ཆོད་ལ་སྐྱེ་ཐག་དུས་ཀྱི་ཁྲ་པ།

སྐྱེ་གཟུགས། ལུས་དང་གཏོང་གི་རྣམ་པའམ་དབྱིབས། སྐྱེ་གཟུགས་མཛེས་པ་སྐྱེ་དང་གཅིག །

རྒྱ་གཞིར། ལྷ་ལུ་བཙའ་ཁ་ལ་ལྷ་བའི་གཞིར་ལུག།
 རྒྱ་བཟང་གི་བ། མགོ་འི་རྒྱ་གི་བཟུང་བ།
 རྒྱ་འོ་ཅོག། རྒྱ་བ་ལེན་པ་ཡོད་ཆད་ཅེས་བའི་བད་རྟེན།
 རྒྱ་ཡག། རྒྱ་གཞུགས་མཛེས་བ། རྒྱ་ཡག་ཉི་མ་རང་གད།
 རྒྱ་ཡུལ། རོག་མར་རྒྱ་མའི་ས་ཆ།
 རྒྱ་ཡོད་འཆི་ཡོད། ལྷ་ར་འཛོག་པ་ལ་གནག་ལྷགས་ཤེ་ལ་གཏོང་སྐབས་ལོ་རེ་འཕེལ་ཤེ་གང་བྱུང་
 ཞིབ་ཅིས་བརྒྱབ་སྟེ་ཤེ་མར་བསྟུ་བའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་གོ། མ་གསུམ་བྱ་གཉིས་དང་། མ་ལྷ་
 ལྷ་གཉིས་སོགས་བྱངས་ཀ་བཅིས་བའི་འབབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཤེ་མར་བསྟུ་བའི་ལུགས་ཤིག་
 དང་། ཡོ་རེ་གནག་ལྷགས་ཀྱི་ཅ་འཕོར་ནས་བརྩ་བྱུང་ཤེ་བར་ཆ་འཛོག་གི་ཤོལ་ཡང་ཡོད།
 རྒྱ་གཡོག། ① ལྷ་ལུ་རྒྱ་སྐབས་མའི་གཡོག་རྒྱག་མཁན། ② ལྷ་ལུ་རྒྱ་སྐབས་གཡོག་གི་དང་བ།
 རྒྱ་ལིག། །ཁད་སྐད་སྤང་མིད།
 རྒྱ་ཡོ། རྒྱ་གཞུགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ལུ་མོ་རྒྱ་ཡོ་ཡག་ན་བསོད་ནམས་ཡིན་ལྷ་བ།
 རྒྱ་ཤིང་། རྒྱ་བའི་ཤིང་སྤྱི་འཕྲུང་། རྒྱ་ཤིང་འཕྲུགས་པ།
 རྒྱ་ས། རང་ཉིད་གང་དུ་རྒྱ་བའི་ཡུལ།
 རྒྱ་མིད། མིད་པ་བཞིའི་གས་ཤིག་སྟེ་མངའ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་བ།
 རྒྱ་མིད་ས་འོག་པ། །མའོན་པ།
 རྒྱ་བསྟུ། ལྷ་ལུ་རྒྱ་སྐབས་མ་བྱ་བདེ་ཤོལ་ཡོང་བའི་བྱ་བ།
 རྒྱ་ག། །རྟེན་བར་ཆད། ཡོ་རྒྱུག། ཡོ་རྟོག་པ་རྒྱུག་ཆེན་བྱུང་བ།
 རྒྱུགས། ① རྒྱ་སྐེགས་ཏེ། སལ་སྐད་དུ་ལ་ཆ་ཟེ། ② ལུ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། རྐྱེགས་ཀྱི་འཕྲི་ཚུལ་གཞན།
 རྒྱུགས་གནས་རྟེན། རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་ཆོས་དགོན་པ་ནས་ལུབ་ངོས་སུ་ཟམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་བརྒྱལ་
 བའི་ལུབ་ངོས་ཀྱི་རི་བྱུང་དུ་ཡོད། དེ་སྟོན་བསྟན་པ་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་སྤོང་བཅན་གྱི་
 ལྷ་རིམ་པ་མཛད་པའི་སྟུགས་འཆར་རྒྱ་འཛམ་དཔལ་གསལ་བ་ཞེས་བ་དེས་ཁྱིའི་སྤོང་སྟུ་
 གཤེགས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་སྤོང་བཅན་གྱི་ཅ་བའི་ལྷ་མ་མཛད། བཅན་པོ་ཁྱི་རལ་བ་ཅན་གྱིས་

འུ་ཤང་ལྟ་ཁང་བཞེངས་སྐབས་ཞལ་བཀོད་དང་རབ་གནས་ཐམས་ཅད་དམ་པ་དེས་མཛད་
ཅིང། བཅོན་པོ་ཁྲི་ལ་བ་ཅན་གྱི་སར་བྱོན་ནས་དེད་ལ་གནས་གཞི་འཛིན་པའི་ས་ཆ་གཅིག་
གནང་བར་ཞུ་ཞུས་པས་བཅོན་པོས་སྟོན་ན་རུ་ལག་ཁང་གསུམ། སྤང་ན་ཤིའུ་ལུང་གསུམ།
བར་ན་སྒྲེགས་རུ་གསུམ་བཅས་དང་། འབྲེ་ཁྲུང་རྗེ་འབངས་དང་བཅས་པ་རྒྱ་འཇམ་དཔལ་
གསང་བ་བརྒྱད་བཅས་ཤེས་སུ་རྒྱག་པའི་འཇམ་ས་གནང་ཞིང་། འགོ་ས་ཀྱི་སྤྲས་ཁྲུང་ཆོད་རྩལ་
ལ་ཉེ་གནས་ཀྱི་ཆབ་མཛད་ནས། སྒྲེགས་གནས་སྟིང་དུ་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་མཐའ་ལྷགས་
རིས་བསྐྱོར་བ་དང་སྒྲ་མའི་གཟིམས་ཁང་ལྟ་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞེངས།

སྤྲེངས། རོ་ཆོ་ནས་ཁ་གྲགས་དཀའ་བར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཞིག །དཔེར་ན། ཁོ་སྤྲེངས་ནས་ཁ་གྲགས་
ལས་མེད་པར་གྱུར་མོང། ལྟ་བུ། རྒྱ་སྤྲེང་དུ། 尷尬 ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།

སྤྲེངས་སྐབས། ཁ་སྤྲེངས་ཤིང་རོ་ཆོ་བའི་ཚུལ།

སྤྲེངས་གཏམ། རོ་ཆོ་བའི་གཏམ། དཔེར་ན་སྤང་པོས་གཏོར་མ་མི་རག་སྤྲེངས་གཏམ་ཟེར་དཔེ།

སྤྲེངས་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]རོ་ཆོ་བ། ཁ་མི་སྤྲེངས་པ། ཁ་སྤྲེངས་གཏོང་དམར། སྤྲང་གི་ཁ་མ་སྤྲེངས་
ཅམ་དང་། ལུ་གུ་ཆེ་མ་ཟད་ཅམ། སྤྲེངས་བཞིན་དུ་ཅང་མི་སྤྲ་བར་ཡུལ་ཡུལ་པོར་གྱུར།

སྤྲེད། སྤྲེད་པའི་སྐུལ་ཆིག །

སྤྲེད་ཀ སྤྲེད་ཁ་དང་དོན་གཅིག །རྗེ་མང་དང་རྗེ་མང་ཆེར་སོང་ཁག་གི་མིང་སྟེ། སེམས་ལ་སྤྲེད་ཀ་
བྱང་ཏྲ་བ།

སྤྲེད་ཀའི་འབབ་ཁལ། དུལ་བུན་གི་སྤྲེད་ཀའི་ཁལ།

སྤྲེད་སྤྲང་། རྒྱག་ཁྲང་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྲོད་ཐ་སྤྲད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྤྲད་དུ་zooming, scaling ཟེར།

སྤྲེད་སྤྲང་བྱ་བ་འབྲས། རྒྱག་ཁྲང་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྲོད་ཐ་སྤྲད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྤྲད་དུ་scale effects ཟེར།

སྤྲེད་སྤྲང་ཏེ། རྒྱག་ཁྲང་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྲོད་ཐ་སྤྲད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྤྲད་དུ་zoom to ཟེར།

སྐྱེད་སྐྱུན། འཕེལ་ཐབས་དང་རྩེ་ཆེར་བཅོམ་བས། གྲུབ་འབྲས་སྐྱེད་སྐྱུན་ཡོང་ཐབས་སྟེ། སྐྱེད་ཁར་
སྐྱེད་སྐྱུན།

སྐྱེད་བཀག། སྐྱེད་ཀ་མཆོམས་བཅད་པ། དུས་སྒོ་གཙང་མཆོམས་སྐྱེད་བཀག་གིས་མ་ཅ་ཕྱིར་བསྟོག།

སྐྱེད་ཁ། ① མ་ཅར་འཁྱི་བའི་འཕེལ་ཆའམ་འཕར་མ། དདུལ་སྐྱེད། འབྲས་སྐྱེད། ལོ་སྐྱེད། ཆ་སྐྱེད། ལ་
སྐྱེད། བཅུ་སྐྱེད། སྐྱེད་ཕྱིར་བྱ་ལོན། སྐྱེད་ཡང་བྱ་ལོན། སྐྱེད་མེད་དདུལ་བྱན། སྐྱེད་ཁ་གཙོག་
པ། སྐྱེད་ལ་སྐྱེད་ཀྱུ། ② རྩེ་མར་དང་རྩེ་བཟང་དུ་སོང་བའི་ཆ། ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱེད་ཁ་འཕེལ། སྐྱོ་
སྐྱེད། སེམས་ལ་སྐྱེད་ཁ་གསར་བ་བྱུང་བ།

སྐྱེད་སྐྱུབ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་generate ཟེད།

སྐྱེད་སྐྱུབ་དང་ཆོད་ལྷ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་generate and test ཟེད།

སྐྱེད་སྐྱུབ་སྟེ་ཆོན། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་generic unit ཟེད།

སྐྱེད་སྐྱུབ་གནས་ལུལ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་generated address ཟེད།

སྐྱེད་ཆེད་བྱ་ལོན། གནའ་བོའི་དུས་སུ་བྱན་ལོན་བཏང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སྐྱེད་ཆེན་བྱན་ལོན་ལ་རིགས་
བཞི་ཡོད་སྟེ། ༡ གཅིག་སྐྱིས་གཉིས་མངལ་གྱི་བྱན་ལོན་དེའི་སྐྱེད་ཀ ༡༠༠ % སྐྱོད་དགོས་པ་
བྱན་སྐྱེད་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ༢ གཉིས་སྐྱིས་གསུམ་མངལ་གྱི་བྱན་ལོན་དེའི་སྐྱེད་ཀ ༥༠ % སྐྱོད་
དགོས། ༣ གསུམ་སྐྱིས་བཞི་མངལ་གྱི་བྱན་ལོན་དེའི་སྐྱེད་ཀ ༣༣ % སྐྱོད་དགོས། ༤ བཞི་
སྐྱིས་ལུ་མངལ་གྱི་བྱན་ལོན་དེའི་སྐྱེད་ཀ ༢༥ % སྐྱོད་དགོས།

སྐྱེད་ཆ་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པ། བྱ་ལོན་གཏོང་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེད་ཀ་ལེན་སྙངས་སྟོང་གིས་གཏན་
འཛེབས་བྱས་པ་ལྟར་གྱི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་མིན་པ།

སྐྱེད་ཐོག་སྐྱེད་བཅེགས། བྱ་ལོན་གྱི་མ་ཅར་མ་ཟད་སྐྱེད་ཁ་ལའང་སྐྱེད་ཁ་བཅེས་པ།

སྐྱེད་ཐོན། ཁེ་ཤོགས་སམ་ཡར་སྐྱེད་བྱང་ག། ཁེ་ལས་ནས་སྐྱེད་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱང་།

སྐྱེད་བདག། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་སྟེ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

སྐྱེད་འདོན། ཁེ་བཟང་འདོན་པའམ། དགོས་དོན་འཕེལ་ཐབས་བྱེད་པ། ལས་གྲ་ཚུགས་ལོ་དེ་རང་
ལ་སྐྱེད་འདོན་བྱུང་ག།

སྐྱེད་པ། [ཐ་དད་པ]བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་པ། སྐྱེད། ① སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྱུང་བར་བྱེད་པ། བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཏུར་སེམས་སྐྱེད་པ། སྟོབས་སྐྱེད་སྒྲན་མཐ། ལུས་སྐྱེད་པ་མ། ལུ་
བྱུག་སྐྱེད་པ། ② སྟེལ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་ཏུ་གཏོང་ག། སྟོབས་པ་བསྐྱེད་པ། ཁང་པ་རྒྱ་བསྐྱེད། སྟིང་
ཏུས་ཆེར་བསྐྱེད། ཡིད་ཆེས་སྐྱེད་པ། དགའ་སྟོང་བག་མེད་བསྐྱེད་པ།

སྐྱེད་འཕེལ། ལུ་ལོན་བྱས་པའི་སྐྱེད་ཀ་རེ་མང་ཏུ་འཕེལ་བའི་དོན།

སྐྱེད་བྱེད། ① [མདོན]༡ པ། ༩ ས་གཞི། ༩ མེ་དང་མེ་ལྷ། ༩ གསར་ཏུ་སྐྱུབ་པ་པོ། ② རང་འབྲས་
སྐྱེད་བར་བྱེད་པའམ་སྟེན་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ། །

སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། རྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་འབྲས་ལུ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་སྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག །

སྐྱེད་བྱེད་མ། [མདོན]མ་མ།

སྐྱེད་འབྲུ། སྤར་བོད་ཏུ་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་འབྲུ་འཕོ་གང་རེའི་རིན་དངུལ་བཟམ་ནས་ལོ་ལྷར་སྐྱེད་ཁ་
འབྲུ་བྲེ་བཞི་བཞི་ལེན་པའི་སྐྱེད་འབྲུ།

སྐྱེད་མ། མ་མ།

སྐྱེད་མེད་དངུལ་བྱུན། སྐྱེད་ཀ་སྟོང་མི་དགོས་པའི་ལུ་ལོན་རིགས།

སྐྱེད་མོས་ཆལ། མིས་བཟོས་པའི་ནགས་ཆལ་ལམ་གྱིང་ག། ཁིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྲིས་ཀྱི་ཀུན་
དགའ་ར་བ་དང་། ཁྲིམ་གྱི་ཆལ། བཙོས་པའི་ནགས། སྟོན་ཤིང་ལུས་པ། ཉེ་བའི་ཆལ། ཅེ་བའི་
ས་བཙས་སོ། །

སྐྱེད་ཅིས། སྐྱེད་ཀ་རི་ཐོབ་ཀྱི་ཅིས།

སྐྱེད་ཆལ། སྐྱེད་མོས་ཆལ་གྱི་བསྐྱུས་ཆེག །

སྐྱེད་ཆའ་སྐྱེད་། སྐྱེད་ཆའ་སྐྱེད་ས་ཞེས་ཀྱང་འབྲེ་སྟོལ་འདུག །སྐྱེད་ཆའ་སྐྱེད་ས་ནི་སྐྱ་ས་
ཐོང་ཁྱེད་ནས་འབྲས་སྐྱེད་ས་སྐྱ་འགྲོ་བའི་ལམ་བརྒྱད་དུ་སྤྱིང་ཁ་ལྷགས་ཀྱི་དང་བཅས་བ་ཡོད།
དེ་ནི་ཐོག་མ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་དག་དབང་སྐྱོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འབྲངས་ལྷ་གསོལ་ཡུལ་གྱི་ས་
གནས་མཛད། དེར་དུ་ལའི་སྐྱ་ས་སྐྱེད་ལྷ་བའི་སྐྱ་དུས་ནས་དལ་གསོ་གནང་ཡུལ་བཞུགས་
ཁྱིད་ཆེབས་སྒྲེགས་བཅས་ཡོད་དོ། །

སྐྱེད་ཆའ་དགོན། མིང་གཞན་སྐྱེ་བཙུན་འགག་དགོན་ཡང་ཟེར། མ་མ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
བས་བཏབ། བཏབ་དུས་མ་གསལ། བྱལ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་
རང་སྐྱོང་ཁུལ་དར་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སྐྱ་ཡོད།

སྐྱེད་ཡང་དདུལ་བུན། སྐྱེད་ཁ་ཉུང་ཉུང་ལས་སྐྱོད་མི་དགོས་པའི་དདུལ་བུན་གཏོང་ཐབས་ཤིག །
སྐྱེད་ར། སྐྱེད་མོས་ཆའ་གྱིར་བ།

སྐྱེད་བྱང་སྐྱེད་བར། མོག་མཛད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྐྱེད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐྱེད་དུ་*extensible language* ཟེར།

སྐྱེད་ལ་སྐྱེད་རྒྱག །གནའ་པོའི་དུས་ལྷག་པོ་ཆོས་བྱ་ལོན་བསྐྱེད་སྐྱེད་ས་འབྲུ་དདུལ་སོགས་རོ་བོ་དང་
སྐྱེད་ཁ་དུས་ཐོག་དུ་མ་སྐྱེད་ཆེ་སྐྱེད་ཁ་ལ་ཡང་སྐྱེད་ཁ་ལེན་གྱི་ཡོད།

སྐྱེད་སྤིང་། འཆར་མོངས་ཡོང་ཐབས་སམ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པ། བྱ་བྱ་སྐྱེད་སྤིང་བྱེད་པ།
སྐྱོབ་མ་སྐྱེད་སྤིང་། ལྷག་རྒྱད་བཟང་པོ་སྐྱེད་སྤིང་བྱས། ལོ་རྟོག་ལགས་པོ་སྐྱེད་སྤིང་ཡོང་
ཐབས་བྱེད།

སྐྱེད་གསལ། སར་གྱི་སྐྱེད་ཀ་དེའི་ཐོག་དུ་ཁ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་སྐྱོད་པ།

སྐྱེད་གསོ། །སྐྱ་གྲུ་གསོ་བ།

སྐྱེན་པ། ① སྐྱར་བ་དང་། མཁྱོགས་པོ། དར་སྐྱེན་པ། ལུབ་སྐྱེན་པ། ② ལས་སྐྱ་པོ། ཁོང་ཁྱོད་ལངས་
སྐྱེན་པ། ③ སྐྱེན་པ་དང་མཁས་པ། འཕོང་ཆལ་སྐྱེན་པ།

སྐྱེན་པོ། སྐྱེན་པ་དང་གཅིག །

སྐྱེན་པོ་དགོན། སྐྱེ་པོ་དགོན་ཡང་འབྲེ་སྟོལ་འདུག །རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྐྱེལ་སྐྱི་པོ་

༡༥༤༤ལོར་བཏབ། འདེབས་མཁན་འབར་རྩེ་སྤེ་པའི་འགྲོག་ཆོ་ཞིག་ར་སྒོར་སྤེ་པ་དང་མི་འགྲོད་
གཞི་ཐུག་སྤེ་ཡུལ་བུད་ནས་རྩེ་དམར་ལེབ་སོགས་སུ་ལོ་ཤས་བསྟན། མཐར་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ལོར་ཁྱི་
འདུ་རྩོད་ཁོངས་སྤྱོད་སྒོར་བྱས་ནས་གནས་གཞི་བཅས། དགོན་པ་འདི་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྩོད་མ་
བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་འུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཁྱི་འདུ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྤྱོན་ཡང་བ། ཡར་ལངས་སྤྱར་བའམ། རྩལ་ཆེ་བ། ཉ་རྩལ་སྤྱོན་ཡང་བ། འཕོང་རྩལ་སྤྱོན་ཡང་བ།
འཕོ་འདུག་གི་སྤྱོན་ཡང་བ།
སྤྱེམས། སྤྱོམ་ཆད་སེལ་བྱེད་ཀྱི་བཏུང་བའི་རྩེ་རིགས་ཀྱི་ཞེས། ཞལ་སྤྱེམས། གསེར་སྤྱེམས།
གཤེགས་སྤྱེམས། ཞལ་དཀར་བཟུག་ནས་བསུ་སྤྱེམས་འབྲེན།
སྤྱེམས་ཆང་། བཏུང་བྱའི་ཆང་།
སྤྱེམས་རྩུ། འཕུང་རྩུའི་རྩུ།
སྤྱེམས་སྟོང་། ས་མིང་ཞིག་སྤེ་དུགས་པའི་ཡུལ་ཞིག། ཉེད་སང་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཀྱི་སྤྱང་རྩོད་
གི་ཤར་རྩུད་དུ་ཡོད།
སྤྱེམས་ཐུལ། རྩིང་ཆང་སྟོང་།
སྤྱེམས་འབྲ། དུགས་པོ་སྤྱེམས་སྟོང་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྱ་ལེགས་པ་ཞིག་གི་འབྲ།
སྤྱེམས་རྩུགས། བཏུང་སྟོང་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག།
སྤྱེམས་རྩུལ། བཏུང་བ།
སྤྱེམས་རྩེ་ལ། རྩིང་ཆང་སྤྱུག་སའི་རྩེ་སྟོང་རྩུང་དུ།
སྤྱེམས་ཤོག། སྤྱར་བོད་ཀྱི་ཤོག་དུལ་པར་སྤྱོད་ཀྱི་རྩུ་ཆ་སྤྱེམས་སྟོང་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྱ་སྤྱུས་
ལེགས་ཤིག།
སྤྱེར་དཀར། ཤིང་སྤྱན་སྤྱེར་པ་དཀར་པའི་བསྐྱས་མིང་།
མ་འདྲུབ་ཅིང་ཁམས་བདེ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད།
སྤྱེར་སྤྱ། མདོག་སེར་སྤྱ།
སྤྱེར་ཁ། ཤིང་སྤྱེར་པའི་ཁ་དོག།

ཕྱེད་ཁྱེད་ཕྱེད་པའི་ཁྱེད་པའི་བུ་སྐྱེས་མིང་།

ཨེད་མཉམ་པ་མོས་ཀྱི་སེང་གེ་ཤོག་ནས་ཐལ་བའི་དཔོན་ཚོན་ཨེད་མཉམ་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་
དེར་གཟིགས།

སྐྱེད་མཆོ། ཤིང་སྐྱེད་པའི་ཤུན་པའི་ཁུ་བ་བཏོན་པའི་ཚུ་སེར་པོ།

སྐྱེར་པ། བེང་སྐྱེན་གྱི་རིགས་ལོག་སྟེ། མེ་ཉོག་དང་འབྲས་ལུ་རོ་སྐྱེར་ལ་ཁ། ལྷ་རྩེས་པམིལ། ལྷས་
པས་འབྲུ་པ་གཙོད། པགས་པའི་བར་ལྷན་རོ་ཁ། ལྷས་པས་དྲུག་ནད་སྟད། ཚུ་མེར་སྒྲིམ།
མཁྲིས་ནད་སེལ།

གྲུ་པ་ཤིང། ཤོང་གི་གྲུ་པ་དང་དོན་གཅིག། སྒྲན་དུ་འགྲོ་བའི་ཤིང་ཞིག། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་གེད།
 གྲུ་པ་འཁྲུག་གྲུ་པ་འཁྲུག་ལྷན་གྲུ་པ་འཁྲུག་ཏེ། རོ་ཁ། འུ་ཇེས་བསིལ། ལུས་བས་མིག་
 བད་ཀྱི་རིགས་ཀྱུ་བ་པན།

སྐྱེར་པའི་འབྲས་བུ། སྐྱེར་པ་ནག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཁ་དོག་དཔར་ལ་རོ་སྐྱེར་བ། འབྲས་བ་གཙོད་བ།

སྐྱེར་པའི་འབྲུ། སྐྱེར་པའི་འབྲས་བྱ་དང་གཅིག །

ཕྱེད་པའི་མེ་ཉེག། ཕྱེད་པ་དཀར་ནག་གཉིས་ཡོད། དཀར་པོའི་མེ་ཉེག་གིས་བྲིས་ཤོར་པ་པན།

སྐྱེད་མཁའ་ དེས་མ་ཡང་བེད། ལོ་མ་མང་པོ་སྐྱེས་པའི་རྩ་ལྷུ་མ་ཐག་པའི་རྩ་ཆ་ཞིག །

སྐྱེད་ཆེད། ཅི་ཤིང་ཆེད་མ་ཅན་ཞིག །སྐྱེད་ཆེད་རྒྱུ་ལས་རྣམས་ཀྱང་གསལ།

གྲུ་ཆེད་འདྲ་བ། སོར་མེད་འོག་ཏུ་རྩ་ལི་རྒྱ་བརྗོད་ཁིང་རྩལ་པ་འཕར་བའི་དཔེ་དོན་གྲུ་པ་འགྲིག་སྟེ།
 གཉལ་པ་ཚས་པ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་དབུས་མཐའ་ལས། གྲུ་ཆེད་འདྲ་བ་ནི། ཚོན་ཀན་ཆག་
 གསུམ་གྱི་འོག་ན་རྩ་ལི་རྒྱ་བ་པ་འཕར་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

སྐྱེད་ལྷན། ལིང་སྐྱེད་པའི་བར་ལྷན་ཏེ་གང་བ་ཆ་འཛིག་དང་གཉན་ཆད་ལ་པན།

སྐྱེད་སེང་ལྷེད། སེང་ལྷེད་རིགས་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་མདོག་སྐྱེད་པ་ལྟར་སེང་པ་ཞིག །

སྐྱེལ། [བྱེད་པ་བྱེལ་ལས་ཆིག་] ལྷ་དང་སྐྱེལ་དང་ལྷ་རྟོག་བྱེད་པ་ལས་བཅེ་དྲུང་མཆོན་པ་སོགས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་མི་གཞན་དང་བསྐྱོངས་ནས་གནས་ཤིག་ནས་གནས་གཞན་ཞིག་ལ་མོང་བའི་དོན་ཏེ།
མཁྱེན་པོ་སྐྱེལ་བ་སྐྱེལ་གྱིན་ཡོད། དེས་པ་སྐྱེལ་གྱང་སྐྱེལ་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བསྐྱེལ་ནི་མ་

འོངས་པ་དང་འདས་པ་སྟེ། སྐྱེལ་ནི་སྐྱེལ་ཆོག་ཡིན།

སྐྱེལ་མཁན། ཡར་མར་མགོན་པོ་སོགས་སྐྱེལ་མཁན། ཅ་ལག་དང་ཡི་གེ་སོགས་སྐྱེལ་མཁན་ལ་ཟེར།
སྐྱེལ་སྟོག། ཁྱིམ་ས་སར་གྲོང་ཡ་པན་ཚུན་མནའ་སྐྱེལ་དགོས་པ་བྱུང་ན་མནའ་སྐྱེལ་རྒྱུ་འབྱུང་དོན་དང་
མནའ་ཆོག་དང་བཞག་ཅིག་བཏོན་ནས་དོ་བདག་གཉིས་དེར་མོས་མ་བྱུང་རྒྱུ་གཞི་ནས་མནའ་
སྐྱེལ་དགོས་ཤིང་། ཁྱིམ་ས་སར་མནའ་སྐྱེལ་རྒྱུ་འབྱུང་ཆོག་ཐོག་མར་བཏོན་པ་དེ་ལ་སྐྱེལ་སྟོག་སྟེ་
འོངས་བྲགས་སུ་མནའ་བསྐྱག། སྐྱེལ་སྟོག་བཏང་བ་ཞེས་བཞེད་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱེལ་གླ། པར་ཚུར་སྐྱེལ་འབྲེན་པའི་གླ།

སྐྱེལ་བསྐྱག་ལ་མ་འཆམས། ཁྱིམ་ས་ནས་བཏོན་པའི་མནའ་ཆོག་གི་ནང་དོན་ལ་གྲོང་ཡ་པན་ཚུན་
ཁོ་མ་མ་བྱུན་པ།

སྐྱེལ་བཅོལ། སྐྱེལ་རོགས་ཞེས་བཅོལ་གཏམ་བྱས་པ།

སྐྱེལ་ཆང་། སེབས་སྐྱེལ་ཁུ་སྐྱབས་འབྱུལ་པའི་ཆང་།

སྐྱེལ་འབྱུག། ཁྱོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་incoming ཟེར།

སྐྱེལ་འཛོག། ཁྱོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་to upload ཟེར།

སྐྱེལ་གཏོང་། ཁྱོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་to transmit ཟེར།

སྐྱེལ་གཏོང་མ་བྱས་པ། ཁྱོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་not sending ཟེར།

སྐྱེལ་ཐག་མ་རིང་བསུ་ཐག་མ་བྱུང་། བོད་ཀྱི་གྲུས་ཞབས་ལུགས་སྟོལ་ལ་རང་གི་ཉེ་རིགས་དང་སྐྱེ་
མགོན་གང་ཡིན་ལ་སེབས་སྐྱེལ་ཁུ་སྐྱབས་ཐག་རིང་པོར་འགོ་སྟོལ་མེད་པ་དང་སེབས་བསུ་
ཡིན་ན་ཐག་རིང་པོའི་བར་སོང་ནས་བསུ་བ་ཁུ་དགོས་པའི་སྟོལ་ཡོད།

སྐྱེལ་བྱང་། ཐག་བྱང་བྱང་ཞིག་བར་སྐྱེལ་བ།

སྐྱེལ་དང་། སྐྱེལ་མ་བྱེད་སྐབས་སྐྱེལ་གཡོག་རྒྱུའི་ཁ་བཏགས།
སྐྱེལ་བདེ། གཡག་ཁྱུ་དང་རྩ་ཁྱུ་སོགས་བརྒྱད་ནས་དངོས་རྩས་སྐྱེལ་འདེན་བྱ་བའི་དོན།
སྐྱེལ་མཛོད། དམིགས་ཡུལ་གྱི་གནས་སུ་སྐྱེལ་བའི་མཛོད་གྱི་དངོས་རྩས།
སྐྱེལ་འདེན། དངོས་ཐོག་རྣམས་ས་ཆ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འདེན་གཏོང་བྱེད་པ། ལྷགས་ལམ་ཐོག་
གི་སྐྱེལ་འདེན།
སྐྱེལ་འདེན་གན་རྒྱ། མཐོན་པོ་དང་ཅ་ལག་སོགས་ཡར་མར་འཆར་ཅན་སྐྱེལ་འདེན་བྱ་རྒྱུའི་གན་རྒྱ་
ཡི་གེ་སོགས་འཛོགས།
སྐྱེལ་འདེན་ལག་ཁྱེད། ཅ་ལག་སོགས་དངོས་རྩས་སྐྱེལ་འདེན་ཆོག་པའི་ལག་ཁྱེད།
སྐྱེལ་འདེན་འགན་བཅོལ། དངོས་རྩས་གང་ཞིག་སྐྱེལ་འདེན་བྱེད་པས་མཛོད་ཁལ་རྩེལ་སོགས་
སེམས་ཅན་དང་། རྒྱུ་ལོར་དང་མེ་ལོར་སོགས་འབྲུལ་ཆའི་རིགས་རྣམས་གང་དགོས་
མཁོ་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་འགན་བཅོལ་བ།
སྐྱེལ་སྒྲོད། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དེའི་སྐད་དུ་delivery ཟེད།
སྐྱེལ་བ། [ཐ་དང་བ]བསྐྱེལ་བ། བསྐྱེལ་བ། སྐྱེལ། ① ས་གནས་གཞན་དུ་གཏོང་བ། སྐྱེལ་ཐོན་སྐྱེལ་
བ། ཐེབས་སྐྱེལ། གཤེགས་སྐྱེལ། ② དཔོར་བའམ། འདེན་པ། འཕྱོ་ཆས་བསྐྱེལ། ཆོང་ཐོག་
སྐྱེལ་བ། བཏགས་ཕྱིར་སྐྱེལ། ལན་སྐྱེལ། ལུང་སྐྱེལ། རི་རྩོ་ལྷངས་སྐྱེལ། ③ བྱེད་པའམ་ལག་
ལེན་བསྐྱར་བ། ཁ་སྐྱེལ། གནམ་བསྐྱེལ། གཞོད་བསྐྱེལ། གཞོད་པ་སྐྱེལ་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱེལ།
④ ཡོལ་བར་བྱེད་པ། དོན་མེད་དུས་བསྐྱེལ། མི་ཆེད་དང་ལྷན་བར་བསྐྱེལ། ཐ་མ་རྒྱགས་
ཆད་བཟས་ནས་ཉི་མ་སྐྱེལ།
སྐྱེལ་མ། སྐྱེད་སྐྱེལ་གྱི་ལམ་ཐོགས་སམ། སྐྱེལ་མཁན།
སྐྱེལ་མ་བྱེད་པ། ཐེབས་སྐྱེལ་ཞུས་པ།
སྐྱེལ་མི་རུས་པ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དེའི་སྐད་དུ་nondelivery ཟེད།

སྒྲེལ་པེང་། ཐག་པེང་དུ་སྒྲེལ་བ།

སྒྲེལ་སོ། ཀུན་གྱི་ཅེ་མོ་ལས་ཡང་ཅེ་འདི་དོན་ཏེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་
དུག་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲེལ་སོ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུལོ། །

སྒྲེས། ཡིག་རྟེན་དང་། ལག་རྟགས་སོགས་བསམ་བ་དཀར་བ་མཆོན་བྱེད་དུ་སྒྲོད་པའི་དངོས་
རིགས། བེབས་སྒྲེས། འབྲོན་སྒྲེས། གནད་སྒྲེས། ཐག་པེང་ནས་དངོས་རིགས་ཐུན་ཅམ་ཞིག་
སྒྲེས་སུ་བསྐྱར། སྤྱིང་ཉི་བས་དུས་དང་དུས་སུ་བཟའ་བརྟུང་གི་སྒྲེས་ལུལ།

སྒྲེས་ཀྱི་མཆོག་། སྒྲེས་ནི་རྫོང་བ་སྟེ། རང་གི་བློགས་བཤེས་ལྟ་བུ་ཐག་པེང་དུ་འབྲོ་བའམ། ལྷུང་ལོང་
བའི་ཆེ་མན་ལྷན་ཡིད་དགའ་བའི་མཆོན་བྱེད་དུ་སྒྲེར་བའི་རྒྱ་དངོས།

སྒྲེས་ཀྱི་མཆོན་མ། [རྟིང]པན་རྟེན།

སྒྲེས་སྐར། ① བྱིས་པ་སྒྲེས་དུས་ཀྱི་ཆེས་གངས་གང་ཡིན་པ་དེར་འབེལ་བའི་སྐར་མ། ② སྒྲེས་ཁྲིམ་
དང་དོན་གཅིག །

སྒྲེས་སྒྲེས་འགྲུལ། བན་ལྷན་སྒྲེས་དངོས་བསྐྱར་རིམ་བྱས་པའི་ཡིག་འགྲུལ་ཡོད་པ།

སྒྲེས་ཁྲིམ། འཇར་སྒྲིང་དབྱས་མའི་ཆངས་ཐིགས་སྟེང་དུ་ཀརྲཱའི་ཐོག་མར་ཉི་མ་སྒྲེས་མ་ཐག་ཏུ་རང་
འབྲོས་གཡོན་འཁོར་གྱིས་གཤམ་སོ་སོའི་སྒྲེས་སྐར་སྟེང་དུ་སྒྲེབས་ཏེ་རྒྱང་འབྲོས་ཀྱིས་འཇར་
སྒྲིང་དབྱས་མའི་ཆངས་ཐིག་ཐད་དུ་སྒྲེབས་པ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་གཟའ་ཆོས་སྒྲེས་པའི་རྒྱ་སྐར།
དེ་ལ་སྒྲེས་སྐར་ཡང་ཟེད། ཉི་མ་ནུབས་སའི་རྒྱ་ཆོད་༥༥། རྩ་བ་ཐ་སྐར་རྒྱ་ཆོད་༥༥། མིག་དམར་
མཆུའི་རྒྱ་ཆོད་༣༠། ལྷག་པ་ལྷ་མཆོས་རྒྱ་ཆོད་༣༠། ལུང་ལུ་མེ་བཞིའི་རྒྱ་ཆོད་༣༠། བ་སངས་
ནུབས་སའི་རྒྱ་ཆོད་༣༠། སྟོན་པ་སྒྲེབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོད་༥༥། སྐྱ་གཅན་ནག་པའི་རྒྱ་ཆོད་༥༥།
མཐུག་པེང་རྒྱ་སྐར་རྒྱ་ཆོད་༥༥ེང་དུ་སྒྲེས་པའོ། །

སྒྲེས་རྒྱལ་གྱི་སྐལ་བ། བཟའ་ཆང་ཁ་བུལ་བྱུང་སྐབས་སྒྲེས་པ་སོ་ལ་སོ་བ་ཐར་ཡོད་པའི་སྐལ་བ།

སྒྲེས་རྒྱལ་དམན། མི་སོ་ལ་སྒྲེས་རྒྱལ་དང་སོ་ལ་སྒྲེས་དམན་ཟེར་བའི་ཆོག་ལུང།

སྒྲེས་སྤྲ་ཅན། [མདོན]རའི་མིང་།

སྒྲེས་ཆང་། གཞན་ལ་ལག་རྟགས་སུ་འབུལ་རྒྱུའི་ཆང་།

སྒྲེས་ཆེན། ① གཞན་ལ་སྤོང་རྒྱའི་ལག་རྟགས་ཆེན་པོ། ② གཞན་དོན་སྒྲུབ་འདོད་ཀྱི་སྤྲིང་སྟོབས་
ལུས་དུ་བྱུང་ཞིང་སྤོང་བ་མེད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག།

སྒྲེས་ཆེན་དམ་པ། སྒྲེས་བྱ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ།

སྒྲེས་མཆོག། །སྤྱིར་སྒྲེས་བྱ་ཟེར་བ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་བསམ་ཀྱས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་
ནང་གི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྒྲེས་མཆོག་དང་སྒྲེས་བྱ་དམ་པ་ཟེར།

སྒྲེས་མཆོག་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༠ ལོར་ཡུལ་ལ་མ་རྒྱའི་ཕྱོད་ས་
རེབ་གོང་དུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་དོན་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་གིང་གྲང་སྤྱི་ལོ་
༡༣༤༥ ལོར་སྐྱ་སྤྱང་ན་ལས་འདས།

སྒྲེས་མཆོག་བསམ་གཏན་དཔལ་པ། བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐམ་ཡུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་འཛིན་མཆོན་སྟན་ཆེ་
བ་ཞིག་ཡིན། སྐྱ་ཆེ་གཅིག་གི་རིང་ལ་གནས་རེས་མེད་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས་གཙོ་པོར་
སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་། ཞར་བྱུང་དུ་དད་ལྷན་སྒོམ་མ་མང་པོར་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་གསུངས་
བས་ཁོང་བཞུགས་སའི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཡས་མས་གང་སར་རང་ལོང་གི་སྤྱི་ལ་བྱས་ཁེངས་པ་བྱུང་།
ནོར་དངོས་པོའི་འབྲུལ་བ་ཆད་མེད་པ་བྱུང་ཡང་སྤྱེ་གཅིག་བདག་འཛིན་མ་གནང་བར་ཆོས་
ཕྱོགས་ཁྱ་སྒོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆོ་བ་སྒྲོང་མོ་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་དགོན་པའི་ཆེད་དུ་ས་
ཞིང་སྤར་མཐེལ་གང་ཅམ་ཡང་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཡབ་ཆོས་སྤྲིངས་དང་སྒོ་མོ་ཆོས་སྤྲིངས་
གཉིས་ཀྱི་འཆོ་བརྟེན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བསོད་སྟོམས་ལ་བརྟེན་ནས་བགོ་བ་ཤལ་གནང་། ཆོས་
ཡུགས་གཞན་དག་གང་ལ་ཡང་ཆགས་སྤང་ཕྱོགས་སུ་བཅད་པའི་གླེང་མོལ་ནམ་ཡང་མི་
གསུང་བ་སོགས་མཛད་པ་རོ་མཆར་བ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་དོན་དུག་པ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་མེ་
རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༥ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

སྒྲེས་སྟོབས། སྒྲེས་ཐོབ་དང་དོན་གཅིག།

སྒྲེས་སྟོབས་ཁྲོ་ཆལ། རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཁྲོ་གྲོས་ཀྱི་ཀུས་པ།

སྒྲེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ། རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་རབ།

སྒྲེས་སྟོབས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ། སྒྲེས་དུས་ནས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་དུ་ཡོད་པའི་རིག་སྟོབས་ཀྱི་

ཅལ་བཟང་བ་སྟེ་ཆོག་སྒོ་ལ་བཟུང་བ་དང་དོན་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་བའི་གོ་རྟོགས་སྤྱར་བ་ལ་ཟེན།
སྟེ་ས་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་བ། རྩོན་གོམས་པའི་རྒྱུ་ཆེ་འདིར་རང་གིས་དགེ་བ་བྱེད་བ་ཐོབ་པ།
སྟེ་ས་ཐོབ་ཀྱི་མི་དགེ་བ། སྟེ་བ་སྩོན་མི་དགེ་བར་གོམས་པས་ཆེ་འདིར་མི་དགེ་བ་འབྱུང་བ།
སྟེ་ས་ཐོབ་ལུང་མ་བསྟན། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་རྣམས་སོ། །
སྟེ་ས་ཐོབ་ཤེས་རབ། སྟེ་དུས་ནས་ཡོད་པའི་ཤེས་རབ།
སྟེ་ས་བདག [མངོན]ལྷགས་ལྷག་ལོ།
སྟེ་ས་ནག [ཁྲིམ་བ་པོ་མོ་སྟེ་སྟེ་ས་བ་དང་ནག་མོ།
སྟེ་ས་ནས་འདའ་བ། གཟུགས་སྤྱི་བར་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་
གནས་བཅུ་དྲུག་གང་ཡང་རུང་བར་དང་ཐོར་སྟེ་ས་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་སྟེ།
དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་ནང་གསེས་ཤིག །
སྟེ་ས་ནས་འདའ་བ་གསུམ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ལས། སྟེ་ས་ནས་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་སྟེ་ས་ཅམ་ནས་
འདའ་བ་དང་། འདྲུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉི་འདའ་བ་དང་། འདྲུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་སྟེ་གསུམ་སོ། །
སྟེ་ས་ནས་མ་ནིང་། སྟེ་ས་མ་ཐག་ནས་མཆན་བཅས་མ་ནིང་དང་མཆན་མེད་མ་ནིང་གཉིས་གང་རུང་
རམ། ཐོ་མེན་མོ་མེན་དུ་གྱུར་བ།
སྟེ་ས་ནས་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྟེ་བ་བྱི་མ་ལ་ངེས་པར་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས།
སྟེ་ས་ནས་ཡོངས་སྤྱི་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ། སྟེ་བ་བྱི་མར་སྤྱང་འདས་འཛོལ་ངེས།
སྟེ་ས་བ། ① སྟེ་བའི་འདས་བ། ② མི་ཐོའམ་ཁྱོ་ག [སྟེ་ས་བ་དར་མ། སྟེ་ས་པའི་སྒྲ། སྟེ་ས་པའི་དབང་
སོ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྟེ་རྒྱལ་དང་། སྟེ་བས་རྒྱལ། སྟེ་བས་མཐོ། ལུ་བའི་བདག་ཉིད།
བཤོད་བྱེད། ལྷ་སྟེ་ས། མི་ཐོ་བཅས་སོ། །
སྟེ་ས་བ་བརྟག་བ། སྟེ་ས་པའི་ལུས་ཀྱི་མ་བརྟལ་བ་སྟེ། མགོ་ཐོའི་དབྱིབས་དང་། སྒྲ། མིག [ན་བ།
སྒྲ། སོ། །འབྲས་བུ་དཔུང་བ། ལག་བ། སྟེ་ད་པ་སོགས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་རིང་
ཐུང་། བདེ་སྤྱུག [འཁྱོར་རྒྱུད། རིགས་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་འགྱུར་གསལ་བ་འདད་བྱས་པ་སྟེ།
བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་མི་དཔུང་རྒྱ་མཚོས་བསྟན་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡང་ཡོད།

སྐྱེས་པ་དོང་བཏགས། རྩོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བཅིལ། ལྷས་པས་སྒོ་བ་སོགས་
བྱང་ཁོག་ནང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སྒྲིག་མ་གསོ།

སྐྱེས་པ་པོ། མའི་བྱང་ཆོས་རྩོད་པའི་མིང་སྟེ། ཟ་མ་མོ་ཞེས་པའི་ཆིག་གོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

སྐྱེས་པ་པོ་ལུས། ཁྱི་གའི་ལུས།

སྐྱེས་པ་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ། [མངོན]རྒྱུ་རིལ་བཏོན་ཟེན་པའི་ཁྱོ་གའི་ལ་ལྷག་རུམ་པ་འང་ཟེད།

སྐྱེས་པ་རབས་གྱི་སྟེ། རང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེའི་ནང་གསེས་
སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་སྟོན་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོན་པ་པར་བྱིན་བྱལ་ལ་སྟོབ་ཆུལ་བསྟན་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྟོན།

སྐྱེས་པ་ལ་འོས་པའི་རྩལ་སྣ་དག། ༡ ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་དགེ་ཐོན་པ་ཞེས་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཡིད་ཆེས་
ཤིང་ཁྱད་སྤངས་དང་ལྷན་པ་སྟེང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་པ་པོའི་སྟོ་སྟོ་འབྱེད་རུས་པ། ༢ གཏམ་གྱིས་
བཞད་གད་སྟོང་པ་མང་པོ་ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་གློད་པོ་ཞིང་ལ་མཚན་པའི་གཏམ་སྟེང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་གད་མོ་འཆོར་དུ་འཇུག་རུས་པ། ༣ འགས་
ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་པ་ཞེས་གཞན་དང་འགས་འབྱེད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་བ་ལ་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ལན་མེད་པར་བྱེད་རུས་པ། ༤ མཐེབ་ཀྱིས་ཤེན་པ་ཞེས་ལུས་ཤིང་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟོབས་ཆེན་ས་ལ་བསྐྱེལ་རུས་པ། ༥ རྒྱལ་གྱིས་ཆུ་ཆེན་གཙོད་པ་ཞེས་དག་ཏུ་རྒྱག་པའི་
ཆུ་ཁྱུང་ཆེན་པོ་ཡང་ཆུ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་དུ་བཟོད་པ། ༦ ཡང་རྩལ་བྱ་ལྟ་བུ་ཞེས་
མཆོངས་པ་དང་། རྒྱགས་པ། ཐག་ཅིད། ཤིང་ཅིད་སོགས་ལ་ལུས་པོ་ཡང་རྩལ་ཆེ་བ་བྱ་ལྟ་བུ།
༧ ཁ་གསལ་གཏིང་མི་རྟོགས་པ་ཞེས་གཏམ་སྐྱ་བའི་ཆོ་ཁ་གསལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གདེངས་
ཆོད་སུས་ཀྱང་མི་ལོན་པ། ༨ མཛེངས་ལ་སྟོ་འགྲུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་
སྟེ་མང་གི་འགྲུར་ཕྱོག་འབྲལ་དུ་མཛོང་བྱུང་བ། ༩ དབའ་ལ་བསྐྱན་ཆུགས་པ་ཞེས་དཀའ་སྤྱུག་
ལ་མི་སྐྱལ་ཅིང་བཟོད་བསྐྱན་ཆེ་བ་བཅས་དགྲུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་གསུམ་
ནི་དག་གི་རྩལ། བར་པ་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྩལ་དང་། མཐའ་མ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྩལ་ཡིན།

སྐྱེས་པ་གསུམ། བྱང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་སོ་སོར་ཐོབ་པ།

སྒྲེས་པའི་ཁྲོད་ཁྱེད་སྒྲུབ་འཆོར་མའི་ཁང་པ།

སྒྲེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྷ། ཁྲིས་པ། གཞོན་ཀྱུ། དར་ལ་བབ་པ། དར་ཡོལ། ཆན་པོ་སྟེ་ལྷ།

སྒྲེས་པའི་བ་མ། རང་ལུས་ཉེན་སྒྲེས་པའི་བ་མ་ལྷ་བྱ།

སྒྲེས་པའི་བྱ་བྱ། བ་མས་གང་ལས་སྒྲེས་པའི་བྱ་བྱ།

སྒྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲུ་ཅལ་རེ་བཞི། ལུང་ཤན་ཆོག་གས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། རོལ་མོའི་མཆན་ཉིད་སྒྲུ་

མ་དང་། འགྲེད་སྟོབས་དང་ནི་མེ་ཏོག་ལས། དམག་ནམས་དང་ནི་བདག་ཉིད་ཤེས། གཡོས་སུ་

བྱ་བ་ནམ་པར་རེས། ཆོང་དང་ཞོར་ནི་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱན་དང་ཡིག་ཅིས་བཅུད་ཀྱི་ལེན།

འཕྲུལ་འཁོར་སྒྲོར་དང་ནི་བ་དང་། འཁོར་ས་དབྱེད་དང་ནི་ཆེ་སྒྲོར་སྒྲ། ཡི་གེ་དང་ནི་ཁ་སྐད་དང་།

རང་རང་བཟོ་དང་མཆོན་ནམས་བཟྱག་། གཅོད་ཐབས་དང་ནི་སོག་ལེ་དང་། ལུབ་ནམས་བསྐྱོར་

བ་བྱེད་པ་དང་། སོང་དང་འོང་བ་ཤེས་པ་དང་། གཞི་ཡི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། མདུང་དང་

རྩོམ་བཟྱག་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་ཆོར་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། ལུག་རྩ་འབྲིན་དང་མིག་འཕྲུལ་

དང་། ཟླ་ར་རྩ་ཡི་བསྐྱར་འཆོས་ཤེས། བཅིང་དང་ཁང་བ་བཅེགས་མ་དང་། དེ་བཞིན་གོས་ཀྱི་

འཕལ་བ་དང་། ཡན་ལག་མཉེ་དང་མོ་འདེབས་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་ཡི་ཀྱན་འཛིན་དང་། དུང་གི་

སྒྲ་དང་ཐེབ་སྒྲོར་དང་། ཁྲོད་རྣལ་དང་ནི་སྒྲུག་འབྲ་དང་། མཆན་མོ་ཆོས་རྒྱན་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་

དང་ས་ཏྟིག་བྱེད་པ་དང་། སྒྲེས་པ་བྱེད་མེད་རྟ་དང་ནི། སྒྲུང་པོའི་མཆན་ཉིད་གར་སྒྲོབ་དང་།

འབྲུང་པོ་དག་ནི་གསོ་བ་དང་། ཐངས་མ་འཁར་བ་གསེར་དག་དང་། ཤིང་དང་དུང་དང་ཤེས་པ་

དང་། རི་མོ་མཆོན་དང་གོས་དག་གི་ ལས་ནམས་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། ལྷ་ར་མའི་གཏན་

ཆོག་ཤེས་པ་དང་། ཡ་མཆན་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། དེས་པའི་ཆོག་གི་གཞུང་ནམས་ཀྱིས།

སྒྲུ་ཅལ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞིར་བྲན།

ཞེས་པའི་སྟོན་ལྟར་དང་། ཡང་བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ཡི་གེ་ལས། ལག་ཅིས།

ཁངས། ཅིས་ཆེན། ཐོར་རྩུགས། གོ་མ་སྐབས། ལུགས་བཀྲས་བསྐྱར་ཐབས། རལ་བྱིའི་ཐབས།

ཞགས་གདབ་པ། མདའ་པོ་ཆེ་འཕེན་པ། མདུན་དུ་བསྐྱར་བ། བྱིར་བསྐྱར་བ། བཅད་པ། དལ་

པ། དབྱག་པ། རྒྱང་ནས་འཕྲོག་པ། སྒྲ་སྒྲགས་པར་འཕྲོག་པ། གནད་དུ་འཕྲོག་པ། མི་མཆོར་

བར་འཕྲོག་པ། ཚབས་ཆེ་བར་འཕྲོག་པ། མཛོདས་པ། གྲང་གི་འཛིང་སྤངས། བར་རྒྱལ་བཞུལ་
བ། སྒང་པོ་ཆེའི་གཉེར་ཞོན་པ། ཉལ་ཞོན་པ། ཤིང་རྩའི་ཐབས། མདའ་གཞུ། གྲང་སྟོབས་དང་
སྤུལ་བྱ། རོལ་མེའི་བྲེ་བྲག་གར་མཁན། བྲོ། ར་པོ་ཆེ། ར་ཇ། ར་མུ། ར་ར་ཆེན་པོ། འཁར་ར།
པི་མང་རྒྱད་གཅིག་པ། ར་ར་ཁ་གཅིག་པ། ལྷགས་ཀྱི་སིལ་ཁོལ། འཁར་བའི་སིལ་ཁོལ། པི་
མང་རྒྱད་གསུམ་པ། ར་སྤ་ཀྲུ། སིལ་སྤྲུ། སྤྱད་བྲངས་དང་བསྟན་པ། ཐེག་དོན། གཞན་ཡང་
རོལ་མེའི་སྤྱའི་རིགས། པི་མང་སྤྱའི་རིགས། སྤྱིང་བྱ་དང་བཙོ་བརྒྱ། སྤྱད་བྲངས་བར་མ། དང་
སྤོང་། ས་འཛིན། དྲུག་ལྷན། ར་པ། རྫོགས་ལ། འཁོར་ཉན་དང་བདུན། གར་གྱི་ཆ་བྱང་སྒྲིག་པ།
དཔའ་བ། མི་སྤྲུག་པ། དག་ཤུལ། བཞད་གད། འཛིགས་བྱང། སྤྱིང་རྩ། རས་པ། ཞི་བ་དང་དགྲ་
སྤྱེ་རེ་དྲུག་བཤད།

སྤྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་གཏམ་རྒྱད།

སྤྱེས་པའི་རབས་ཀྱི་སྤྱེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དགྲ་བ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྤྱེས་
པའི་རབས་སྟོན་བ་དཔེར་ན། སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་བ་ལྷ་བྱ་སྟེ་འདུལ་བའི་སྤྱེ་སྟོན་དྲུ་གཏོགས།

སྤྱེས་པའི་སྟོག་ཆགས། སེམས་ཅན་སྤྱིའི་དོན།

སྤྱེས་སྤྱང། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད། མི་སོ་སོ་རང་ཉིད་སྤྱེ་བའི་ལོ་དེར་རང་ཨ་མ་སྤྱར་ཁ་གང་ལ་
བབས་ཡོད་པ་དེ་རང་གི་སྤྱེས་སྤྱར་ཡིན།

སྤྱེས་ཐུན། ① ཉ་ཚོད་རྒྱང་བཤམ། དར་མ། ② ལག་རྟགས་རྒྱང་དུ།

སྤྱེས་ཐུན་ན་རྒྱང་། གཞོན་བུ་ནར་མ་སོན་པའི་སྤྱེ་གྲུའི་རིགས།

སྤྱེས་བྲ། མི། སྤྱེས་བྲང་ན་པ། སྤྱེས་བྲ་སྟོབས་ལྷན། སྤྱེས་བྲ་ཆེ་འཁྲིང་རྒྱང་གསུམ། སྤྱེས་བྲ་ཐ་འལ།
སྤྱེས་བྲ་མོ་མིག་དང་ལྷན་པ།

སྤྱེས་བྲ་སྤྱེས་མཆོག །[མངོན]སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན།

སྤྱེས་བྲ་ལྷ་མཆོག །[མངོན]སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན།

སྤྱེས་བྲ་གང་ཟག །མི།

སྤྱེས་བྲ་གང་ཟག་རབ་རིབ་ཅན། ① མིག་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མི། ② ཤེས་རིག་རྫོངས་པའི་མི།

སྟེས་བྱ་འབྲེང་སྟབས་སུ་ལངས་པའི་ལུས་ཆད། མི་གཟུགས་ཆད་ལྷན་ཞིག་ལངས་པའི་ལུས་ཆད་
ནི་མིའི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྒྱུ་མཐིལ་བར་དུ་ཆད་གཞི་རྩེ་ཙམ་ཡོད་པ་འདྲེང་པའི་ལུས་
ཆད་ལ་ཟེད།

སྟེས་བྱ་རྩུང་དུ། འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་བཀྲགས་པའི་མིང་སྟེ། འདིར་
རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟེད། ངན་སོང་ལ་སྐྱག་ཅིང་རང་ཉིད་མཐོ་རིས་ཙམ་ཐོབ་པ་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་སྟེས་བྱ།

སྟེས་བྱ་རྩུང་བ་བྱེད་པར་ཅན། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་ཞིང་དོན་ཆེ་བ་དང། དེ་ཉིད་རིང་དུ་མི་གནས་
བར་འདྲོར་བའི་སྤང་གས་ལོག་ནས་བྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ལ་བཙས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་
ཐོན་པའི་གང་ཟག།

སྟེས་བྱ་རྩུང་བའི་ལམ། རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཆེ་བྱི་མའི་འཁོར་བའི་མཛོད་མཐོ་ཙམ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་བསམ་པ།

སྟེས་བྱ་ཆེན་པོ། སྟེས་བྱ་རབ་དང་གཅིག །རྩུ་ལྷ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅན་ཏེ། མཁའ་མཉམ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་མ་འཁོད་ཀྱི་བར་བྱ་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་
བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅན།

སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལུགས། སྟེས་བྱ་རྩུང་དུ་དང། འབྲིང་དང། ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྐྱངས་
ནས་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲིང་བའི་ཐོ་བོ་རྩེ་ཨ་ཏི་ཤའི་ཆོས་ལུགས་སམ་
བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས།

སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་དཔེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་མཆན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང། དཔེ་
བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ།

སྟེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་མན་དག་བདུན་གྱི་དུག་པ་ལྷག་བསམ་
གྱིས་ཟེན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད།

སྟེས་བྱ་མཆོག །[མདོན]① སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན། ② སྒྲ་མ། ③ བྲལ་འཇུག །

སྟེས་བྱ་ཐ་མ། ① སྟེས་བྱ་རྩུང་དུ་དང་དོན་གཅིག །② རྩེས་འཇུག་གི་པོ་ཡིག་ག་བ་གཉིས་ལ་ཡང་

འབྲུག་མེད་པ་དང་། ད་དང་ས་ཡི་མཐའ་ཅན་བཅས་ནི་སྐྱེ་བའི་ཞན་པར་འགྱུར་བ།
སྐྱེས་བྱ་དམ་པ། འཕྲོ་དོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱིས་པའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན།
སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འཕྲོ་བ་བདུན། ༡ ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་བདུན་ཏེ། བར་གོར་
འབའ་བ་གསུམ་དང་། སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་གསུམ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་བཅས་སོ། ། ༡ ཆོས་ཉིད་
ལ་གནས་པ། དབང་པོ། སློན་ལམ། གྲོལ་འདོད། ཆོས་སྐྱབ་པ། གཏུལ་བྱ་སློན་བྱེད། ཞིང་སྤྱོད་།
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱ་བ།

སྐྱེས་བྱ་ཐག་ཤུལ་ཅན། མི་ཁོ་གཏུམ་ཅན།
སྐྱེས་བྱ་གནས་དུས་རིམ་པ་ལྟ། དང་པོ་ཆངས་སྤྱོད། གཉིས་པ་བྲིས་ན་གནས་པ། གསུམ་པ་ནགས་
སྤྲུགས་པ། བཞི་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ། ལྷ་པ་འཆི་བ། འདི་དག་ནི་བྲས་ཟེའི་སྐོལ་ལོ།
སྐྱེས་བྱ་བར་མ། མི་སྐྱོ་ཀྱིས་འབྲིང་པོ།
སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ། སྐྱེས་བྱ་འཕགས་ཟག་གི་རྩོལ་བ་སྟེ། ཞིང་ལ་སོ་ནམ་བྱེད་པ་དང་། ཆོང་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ།
སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ། འབྲས་བྱ་ལྗེའི་ནང་ཆོན་སྐྱེས་བྱ་འཕགས་ཟག་གི་རྩོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ། ཞིང་ལ་སོ་ནམ་བྱས་པས་ལོ་རྟོག་རྟེན་པ་དང་། ཆོང་བྲས་པས་རྒྱ་རྩོར་ཐོབ་
པ་ལྟ་བུ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱའོ། །

སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་། ① མཉེན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་དང་དུས་
མཉམ་དུ་ཐར་པའི་གོ་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཛིན་པ་ཅན་ཏེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་ལ་
ཞེན་ནས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པའི་གང་ཟག ། ② རིས་འབྲུག་གི་པོ་ཡིག་པ་ལ་ཡང་འབྲུག་
ས་ཡིག་ཞུགས་པས་སྐྱེ་བའི་རན་པར་འགྱུར་བ། རབས་དང་འདེབས་ལྟ་བུ།
སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ། འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོགས་ལ་སྐྱོ་ལོག་པའི་སྐྱོ་ནས་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཐར་པ་
གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པས་ཟེན་པའི་ལམ།

སྐྱེས་བྱ་མེ་ལྷ། འཕགས་ཡུལ་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་གྱི་སྤྲོན་པ་རི་ན་མི་ཉིདེ་སྤྲས་གསོ་རིག་རྒྱ་མཆོའི་པ་
མཐར་སོན་པ་ཞིག་སྟེ། ཨོ་རྒྱན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲ་སྤྲོན་པ་མཛད་དེ་བཟུན་པའི་ནད་བཅས་པའི་ཆེ་
མི་ཆངས་པ་སྤྱོད་པའི་ཉེས་པ་ཤོར་བས་རྒྱལ་པོས་གསོད་པར་པངས་ཏེ་བྱག་གཡས་པ་བཅད་

བས་ལྷ་རོ་ཕྱག་རྩམ་མཁ་སྟེས་བྱ་མེ་ལྷ་ར་གཤམ། མངའ་བདག་ཅེ་ཕྱེད་སྟུ་དུས་སུ་ཤོད་དུ་
མེབས་ཏེ་ནད་པ་བསྐྱངས། གསུང་ཚོམ་ཡང་སྟན་བརྒྱད་པེ་བུམ་ནག་པོ་སོགས་མན་ངག་གི་
ཡིག་སྒྲ་སྒྲ་ཆོགས་མཛད།

སྟེས་བྱ་གཙོ། [མངོན]བདག་ཉིད་ཆེན་པོ།

སྟེས་བྱ་ཟུང་བཞིའམ་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད། རྟགས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།

སྟེས་བྱ་གཟུགས་ཅན་ལ། ༡ སྟེམ་བྱེད། བད་ཏྟགས་ལ། མགོ་རྩེ་བ་ལ། མིག་གཅིག་ནས་མ་ཆེ་མ་
འཛྲག་ལ། རྩལ་མང། སྟིག་བྱ་བྱེད། སོ་སྦྱ་འཆར། མཛིང་པ་རེངས། བཤད་ཁ་ལ་སྦྱར་མོས་
འཆང་ཞིང་བུ་ཞོ་མི་འཕྱང། ༢ ས་ག། བད་ཏྟགས་ལ། གཉིད། དན་པ་ཉམས། ལྷ་བ་སྦྱུག་ཀྱི་
མ་དང་རང་གི་ལྷ་ལ་སོས་འདེབས་ལ། གནམ་དུ་བལྟ་བ། ༣ བྱག་གཏོང་། བད་ཏྟགས་ལ།
འཁུན་ལ། ལྷོ་བ་སྦོས་ལ། འཁྱུ་ལ། སྦྱུག་ལ། ཀླང་ལག་འདར་ལ། སྟོ་མང་ལ། མིག་དམར་པོར་
ཆགས་ལ། སྟིག་བྱ་བྱེད་ལ། ལྷ་ཚུར་འཆང་ལ། ༤ ཁྱི་གཏོང་། བད་ཏྟགས་ལ། ལྷས་འདར་ལ།
རྩལ་འོང་ལ། མིག་འཛུམ་ལ། ཀླན་རྩེ་བ་ལ། འཁྱུ་བ་དང་སྦྱུག་པ་ལ་རྩི་མ་ཆེ་བར་འོང། ༥ ཡི་
དུགས། བད་ཏྟགས་ལ། དངངས་སྦྱག་བྱེད་ཅིང་འཁྱུ་སྦྱུག་བྱེད་པ་དང། སྟོ་ལྷ་བྱེད་ལ། གཡལ་
མང་། ཁ་ཁ། ག་ལྷས་སྒྲམ།

སྟེས་བྱ་རག། ① སྟིང་སྟོབས་ཆེ་བའི་མི། ② རྩེས་འཇུག་གི་སོ་ཡིག་ག་ལ་ཡང་འཇུག་ས་ཡིག་
རྟགས་པས་སྦྱ་དག་པའི་དག་པར་འགྱུར་བ། ལེགས། འདེགས།

སྟེས་བྱ་སེང་གེ། [མངོན]སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན།

སྟེས་བྱ་གསལ་ཤིང་ལ་བཅུགས་ལ། སྟུ་དུས་ཁྱིམས་གཏོང་ལུགས་ངན་པ་ཞིག །

སྟེས་བྱ་གསུམ། སྟེས་བྱ་རྩྱང་དུ། སྟེས་བྱ་འབྲིང་། སྟེས་བྱ་ཆེན་པོ་བཅས་ཡིན། རང་ཁོ་ནའི་དོན་
དུ་ཆེ་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོ་ཅམ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་གང་ཟག་ནི་སྟེས་བྱ་རྩྱང་དུ།
འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོགས་ལ་སྟོ་ལོག་པའི་སྟོ་ནས་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཐར་པ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་གང་ཟག་ནི་སྟེས་བྱ་འབྲིང་། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྟོ་ནས་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དོན་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ནི་སྟེས་

བྱ་ཆེན་པོ་བཅས་སོ། །

སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ཉམས་སྲ་གྲང་བའི་རིམ་པ། ཆེ་འདི་སྤང་གི་བྱ་གཞག་ལ་ཞེན་པ་བསྐྱོག་ཐབས་
སྤྲུལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་། རྟེན་དཀའ་བ། ཆེ་འདིར་རིང་དུ་མི་གནས་པར་ངེས་པར་འཆི་
བ་དང་། ཉན་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བྱས་ཉེས་བསགས་པ་བསམས་པ་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་
ཐུན་མོང་བའི་ལམ་དང་། ལས་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བའི་བ་དང་། ལས་མི་དགེ་བ་
བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་དང་། རྒྱ་དགེ་སྤྲིག་གཉིས་ཆུང་དུ་ཞིག་
ལས་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ། རྒྱ་དགེ་སྤྲིག་གཉིས་གང་ཡང་མ་བྱས་ན་འབྲས་བྱ་བའི་སྤྲུག་
གཉིས་གང་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པ། རྒྱ་དགེ་སྤྲིག་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་བའི་སྤྲུག་
གཉིས་སྤྲུ་འབྱུར་རྒྱ་ཆུད་ཐོས་སྤྲུ་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་བཅས་ལས་འབྲས་བསྐྱེས་པ་མེད་པ་དང་།
འཁོར་བའི་གནས་སྤྲུ་སྐྱེ་བ་གྲངས་ཀྱང་ཕྱིས་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་
འབྱུར་བ་མེད་པའི་གཏན་གྱི་བའི་བ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་བརྟེན། འཁོར་བ་ནས་ཐར་བའི་ཐབས་
ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱ་དགོས་པ་བཅས་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་
ལམ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྐྱོང་ཆུལ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྐོན་ས་རང་གཅེས་
འཛིན་མེད་པར་བཅོས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་འབད་བཅོན་བྱ་དགོས་པ་ནི་སྐྱེས་
བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་གཞི་ཡིན།

སྐྱེས་བྱའི་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ། སྐྱེས་བྱ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བསྐྱེས་ཆིག་ །

སྐྱེས་བྱའི་གོམ་ཆད་བྱག་ཅུ་ཅ་ལ། དེ་སྟོན་པོད་དུ་མདའ་ཅལ་འགྲན་པ་དང་། ས་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་
འཇལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྐྱབས་སྤྲུ་མི་གཞིགས་ཆད་ལྗན་གྱི་གོམ་ཆད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་འཇལ་གྱི་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་གོམ་ཞིང་ཆེ་ཆུང་ཆད་ལྗན་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། གོམ་ཆད་རིང་ཐུང་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་གོམ་པ་སྟོན་པའི་གོམ་ཆད་ལ་གཞི་འཛིན་དགོས་པ་ལས། མཆོང་བ་དང་རྒྱག་པའི་
གོམ་ཆད་ཅིས་གཞིར་འཛིན་སྟོལ་མེད།

སྐྱེས་བྱའི་རྟགས། [མདོན]ཁུ་བའམ་ཐིག་ལེ།

སྐྱེས་བྱའི་ཆིག་རྣམ་པ་གསུམ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། རྒྱལ་བས་སྤྱིང་ལ་འབབ་དང་བའེན་པ་དང་།

སྐྱེས་རབས་ནམ་ཐར། སྐྱེས་རབས་དང་དོན་གཅིག །

སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲོད་པའི་མཁན་རྒྱལ་པོ་དག་གི་དབང་པོས་
མཛོད་པའི་སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་བྱའི་མཚན་ཡིན། འདི་ལ་ལེ་ལྷ་ཞེས་པའི་
ཆབ་ཏུ་ཡལ་འདབ་ཅེས་སྒྲོས་པའི་ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། གཤམ་གྱི་ལེ་ལྷ་
གཅིག་ནི་སྤྲོད་པའི་དབང་པོས་ཁ་སྐྱོང་མཛོད་པ་ཡིན། དེ་སྤྲོད་ནས་ས་སྐྱའི་འགྲོ་མགོན་
འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོག་ཡུལ་ནས་ཐོད་དུ་བྱིར་ཕེབས་ཐངས་དང་པོའི་སྐབས་ཤོང་ལོ་རྒྱ་བ་
དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། རྒྱ་གར་དུ་ལོ་མང་རིང་སྒོམ་གཉེར་མཛོད་ནས་བྱིར་
ཕེབས་སྐབས་བརྗེ་ཏེ་ལ་ཁྲི་ཀར་ཐོད་དུ་གདན་ཅངས་ཏེ། མང་ཡུལ་སྤྱིད་ཐོང་གི་འཕགས་པ་
ལྷ་ཁང་དུ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་ཐོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁྱེས་དག་
མཛོད། དེ་རྩེས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང་ལྷ་ལྷ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་སྐད་གཉིས་ཤལ་
སྒྱུར་གྱི་སྐོ་ནས་སྤར་ཡང་དག་པར་མཛོད། དེ་རྩེས་འདར་པ་ལོ་རྒྱ་བ་དཔག་དབང་ཕྱན་ཆོགས་
གྱེས་རིན་སྤངས་དག་དབང་འཛིགས་གཤམ་གྱི་བྱག་དཔེ་རྒྱ་སྐད་ཐོད་སྐད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་
ལ་ཁྱེངས་གཏུགས་ཏེ་ཁྱེས་དག་གནང།

སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ། སྤྲོད་བྱུང་སྤྲོད་པའི་ནམ་ཐར་བསྐྱན་པའི་གཞུང་ཞིག་སྤེ་སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་
སྒོམ་དཔོན་དཔའ་པོས་མཛོད་པ།

སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་གིས་ཐར། སྤྲོད་པའི་ནམ་ཐར་བསྐྱན་པའི་གཞུང་ཞིག་སྤེ། རྒྱ་གར་གྱི་སྒོམ་
དཔོན་དཔའ་པོས་མཛོད་པ་དེ་རི་མོའི་ལམ་དུ་བཀོད་པའི་ཐང་ག་ཆང་བ། དཔེར་ན། མི་ཏུ་
ཆོས་འབྱུང་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༢༥༠ ལོར་བྱག་གིས་གནང་བའི་ཀུ་སྐར་གིས་གྱེས་རབས་ཐར་
ཀ་ཆ་ཆང་དེར་དུས་དཔལ་སྤངས་དཔོན་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱེས་ལན། གཞན་གྱི་བཅན་པ་གནང་བ་ལ་བཅན་ལེན་སྤོད་པའམ་སྤོད་རྒྱའི་དངོས་པོའི་མིང་།

སྐྱེས་ཤོར། རྒྱ་བ་གངས་མ་ཆང་བར་བྱ་བུ་སྐྱེས་ནས་ཤི་བ།

སྐྱེས་སོ་ཙོག། སྐྱེས་ཆད་ཐམས་ཅད།

སྐྱེས་སྒྲ། མི་སོ་སོ་ཆོས་གངས་གང་ལ་སྐྱེས་པའི་དུས་འཁེལ་པའི་སྐར་ལྟ་དང་སྐྱེ་སའི་ཡུལ་སྒྲ།

སྟོ། ① [བྱེད་མེད་ལས་ཆོག] <ཀ>ཡིད་སྟན་པའི་དོན་ཏེ། ཡིད་མ་སྟོ། ཞེ་མ་སྟོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
<ཁ>ཞེན་པ་ལོག་པའི་དོན་ཏེ། གོགས་ངན་ལ་ཡིད་སྟོ་ལྟ་བུ། ② སྟན་སྟངས་སྟེས་པའི་སེམས་
ཀྱི་མིང་སྟེ། སྟོ་སེམས། སྟོ་སྟངས། སྟོ་ཤས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྟོ་བཀག། །ཤིང་ཐལ་དང་སྤྱིན་ཆུ་བསེས་ནས་ཤིང་ཆས་ཀྱི་གས་སྤབས་འགོག་བྱེད་ཐྱེ་གྱའི་མིང་།
སྟོ་སྟེ། སེམས་སྤྱག་སྟེ་བཞིན་པར་ལེན་པའི་སྟེ་གཞས། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། སྟེ་སྟེད་པོས་མི་
ལེན་སྤྱག་པོས་ལེན། མོ་སྤྱག་པོས་རང་སེམས་གསོ་སྟེ་ལེན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྟོ་དགོན། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྟོ་ཡུལ་དུ་མེབས་སྐབས་སྟོ་སྟེ་འདམས་གསུམ་
ཞེས་པའི་དགོན་པ་གསུམ་བཅའ་པའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། གྲལ་མཐའ་ས་སྟེ་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོ་ངག། [སྟེ་སྤྱགས་སམ་སྤྱག་སྟེ། སྟོ་ངག་འདོན་པ།

སྟོ་ངལ། སེམས་སྟོ་བ་དང་། ལུས་ངལ་བ།

སྟོ་སྟོགས། ① [རྟོད་སྤྱར་ཁོན་པ་བར་སྐབས་སུ་ཞི་བ་སྤྱར་སྟོང་བ། སྟོ་སྟོགས་བྱེད། ② ཁ་མཆུ་
དང་ཅོད་སྟེང་།

སྟོ་སྟོགས་བྱེད་པའི་ལུང་བྱེད། ལུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། དགེ་སྟོང་གཞན་
དག་གི་ཅོད་པ་ཞི་བར་བྱས་པ་དེ་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱར་ཅོད་པ་སྟོང་བ།

སྟོ་ཆད་དེ་བ། ཡི་ཐང་ཆད་ནས་སྟན་སྟངས་སྟེས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་སྟེ། མི་ལ་རས་པས། ཡིད་སྟོ་ཆད་
དེ་བ་ཞིག་ལ་སངས་དུས་མེད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

སྟོ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན། ཀམ་ཀམ་ཀྱི་མཁན་རབས་འཛིན་པ་ཞིག་སྟེ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་
ཏྲ་སྟེ་ལོ་༡༡༩༦ ལོར་གོ་གི་མདར་སྟོ་གོང་དུ་སྟེ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ཁོམ་
གཞེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པར་བྱ་འདུལ་འཛིན་བཙོན་འགྲུས་
འབར་ཀྱི་བྱང་ནས་བསྟེན་རྫོགས་བཞེས། དགེ་བཤེས་སྤྱག་རུམ་པ་དང་། འདོད་འཛོལ་བ་
སོགས་སྤྱ་མར་བསྟེན། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ལྷགས་ཡོས་ལོར་ཀམ་ཀམ་ཀྱི་གདན་སར་མེབས།
ལྷ་ཆོགས་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་དུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་དོན་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟེ་ལ་སྟེ་ལོ་

༡༣༠༠ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

སྐྱོན་སྐྱོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས། ལྷ་ར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། གཙང་རྟ་ནག་ཡང་ཡུལ་
དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༩ ལོར་འབྱུངས། རྒྱུང་དུས་ལྷ་ར་ཐང་དུ་ཆོས་སྐྱོར་
ཞུགས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་སྐྱོམ་པ་དང་མཆིམས་ནམ་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ནས་བཀའ་གདམས་
ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་ཆ་ཚང་བར་གསན། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་སྐྱེ་འདས་པའི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༥ ལོ་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་ལྷ་ར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད་དེ། དེའི་རིང་ལྷ་ར་
ཐང་གི་ལྷགས་རི་ཆེན་མོ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་བྱ་གཅིག་པ་རབ་
བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ལག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

སྐྱོ་ཏིང་འེ་བ། ཡིད་སྐྱོ་ལྷང་ལྷང་བྱུང་པའི་ནམ་བཞིག །པ་མ་དང་བལ་བས་ཡིད་སྐྱོ་ཏིང་འེར་ལུས།
སྐྱོ་ཐང་། ① ཐུག་པའི་བྲེ་བྲག་ཅིག ② ས་རང་བ་གསེར་ལྷན་དང་སྤྱིན་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོ་འབྱུང་འཕེན་
བྲེད་ཀྱི་སྐྱོ་མ།

སྐྱོ་ཐང་དམར་མོ། རི་པོ་ཞིག །པོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དཔལ་མགོན་རྫོང་གི་བྱང་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད།
འདྲིའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཁྱི་༥༣༤༤ཡོད།

སྐྱོ་དུབ། སེམས་སྐྱོ་ཞིང་དུབ་པ།

སྐྱོ་ལྷུང། བྲེ་དང་ཆུ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོ་མ།

སྐྱོ་འདུང། སྐྱོ་ལྷུང་དང་གཅིག །

སྐྱོ་ལྷང་། ཡིད་སྐྱོན་པའི་ལྷང་བ། སྐྱོ་ལྷང་སྐྱེ་བ། སྐྱོ་ལྷང་སྐྱེ་བ། སྐྱོ་ལྷང་ཡི་ཆད།

སྐྱོ་ལྷང་རིང་ལུགས། བཅེ་ཐུང་གཙོ་པོའི་རིང་ལུགས་ཀྱང་ཟེད། དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་
བརྒྱད་པའི་དུས་མཐུག་དང་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་འགོར་ཡོ་རོབ་ཏུ་ཐོན་པའི་སྐོ་སྐོ་བྲེ་པའི་ལས་
འགུལ་ནང་གི་རིག་ཅལ་བསམ་སྒྲེའི་རྒྱ་བས་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་འཆར་ཡན་རིང་
ལུགས་ཀྱི་སྔོན་དུ་བྱུང་སྐབས་འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་སྔོན་མའང་ཟེད། རིང་ལུགས་དེའི་ཁྲད་
ཆོས་ནི་རང་གཤིས་དང་མི་སྐྱོར་གྱི་བསམ་པའི་འཆོ་བཞན་བཤམ། དེ་ལས་བྱུང་པའི་བཅེ་དུང་
གི་སེམས་སྐྱུག་དང་སྐྱོ་ལྷང་ཡིད་སྐྱུག་སོགས་ཀྱིས་ཞུག་གཟེར་སོག་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས། ལྷ་བས་

དེའི་སྤྱི་ཚུགས་ལ་མི་འདོད་པ་དང་འགོག་ཆོལ་གྱི་བསམ་པ་མཆོག་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
 སྐྱོ་ལོ། ① སེམས་སྤྱག་པོ་དང་ཡི་ཐུག་པ། བསམ་པ་སྐྱོ་ལོ། གདོང་ལ་སྐྱོ་གཉེར་སྤྱད་པ། ② དམན་
 པ་དང་། དན་པ། གཟུགས་པོ་སྐྱོ་པོ། སྤྱིད་སྤྱག་སྐྱོ་ལོ། འཆོ་བ་སྐྱོ་ལོ། ག་ཡེད་སྐྱོ་ལོ།
 སྐྱོ་བ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① སེམས་སྤྱག་འབྲུང་བའམ། ལྷ་རན་སྤྱེ་བ། སེམས་སྐྱོ་བ། ཡིད་སྐྱོ་ནས་མིག་
 ལྷ་མི་བཟོད་པ། སེམས་སྤྱག་ཡིད་སྐྱོ། ② ཡིད་སྤྱན་པ་དང་། ཞེན་ཁ་ལོག་པ། དལ་དུབ་བྱུང་
 ཡང་མི་སྐྱོ་བ། བྱས་ཉེས་བྱུང་བ་ལ་སྐྱོ་ནས་འགྲོད་སེམས་སྤྱེས་པ། ③ དེས་འབྲུང་པམ། ཡིད་
 འབྲུང་གི་སེམས། སེམས་ལ་སྐྱོ་བ་སྤྱེས་པ།
 སྐྱོ་བྱག་དགོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༦ལོར་རས་པ་དཀར་པོས་བཏབ། ལུབ་
 མཐའ་འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་
 ཁོངས་སུ་ཡོད།
 སྐྱོ་འབྲུང། ① ས་རང་བ་གསེར་ལྡན་བཅགས་མ་ལ་སྤྱིན་བསེས་ཏེ་རི་མོ་འབྲུང་དོད་འབྲི་བའི་སྐྱོ་
 མ། ② སྐྱོ་མས་བྲིས་པའི་རི་མོ།
 སྐྱོ་མ། ① བྱེད་རྩ་བ་སེས་ནས་བཟོས་པའི་ཕྱེ་གྲ། ② མིག་སྤྱག། ③ བ་མ། ④ [ཆིང་]ཚོད་པའམ།
 ཁ་མཆུ།
 སྐྱོ་མ་གང་མོ་མི་མཐུང་། ནང་མཐུན་པ་མི་ཡོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་སྐབས་འདིར་སྐྱོ་མ་ནི་ཚོད་པའམ་
 ཁ་མཆུར་གོ་དགོས།
 སྐྱོ་མ་སྤྱ་སྐྱོར། ཁྲིམས་སར་ཞུ་གཏུག་སྤོན་ལ་བྱེད་པ།
 སྐྱོ་མ་སྤྱ་བཅན། སྤྱ་དུས་ཁྲིམས་སར་ཞུ་གཏུག་སྤོན་ལ་བྱེད་མཁན་དེ་བདེན་པ་ཆེ་བ་ཡོད་སྐད།
 སྐྱོ་མ་ཆེ་བ། དེའི་དང་སྤྱ་མ་མང་པའི་དོན་ཡིན་པ་མི་ལའི་མགུར་འབྲུམ་ལས་གསལ།
 སྐྱོ་མ་བྱེད་པ། ① བ་མ་བྱེད་པ། ཆེད་དུ་མི་མཐུན་པའི་སྐྱོ་མ་བྱེད་པ། ② བྱེ་ཅམ་གྱིས་སྐྱོ་མ་གཡོ་བ།
 སྐྱོ་མེད། [མདོན་མཐོ་རིས།]
 སྐྱོ་ཆ། ① ལུག་པའི་བྱེ་བྱག་ཅིག། ② ཆོད་མ།
 སྐྱོ་ཆིག། སེམས་སྤྱག་པའི་སྐྱོང་ཆ།

སྐྱོ་འོད་འབྱུང་། སྐྱོ་འོད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཞེས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་དཀྱིལ་
ཙམ་ལ་བྱོན་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་བྲལ་ཆེན་ཨ་མོ་ལྷ་བཟླ་ཆུང་བའི་སྐོབ་མ་ཡིན། འཕྲུངས་
ཡུལ་གཙང་གི་བ་རྣམ་ཉ་ཆོན་ཕུག་ཡིན་ཞིང་། མཛོན་བ་ཆད་མ་ཕྱོགས་ཙམ་མཁུན་ཅིང་།
གསང་སྒྲགས་སྒྲ་འབྱུར་གྱི་སྐྱེ་འབྱུལ་སྐྱོར་བར་མཁུན་པའི་བྲལ་གཞོན་འབྱོར་བ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།
རང་ཡུལ་གྱི་ཆོན་ཕུག་དུ་སྐོམ་སྒྲུབ་གནང་སྟེ་བཞུགས་སྐབས་ཡབ་ཀྱི་སྐུན་མཆོད་ཅིག་གི་ས་
ཞིང་འཛོར་བ་དེ་ཉོས་ཏེ་དེར་དགོན་བ་བཏབ་པའི་མིང་ལ་བ་ཆབ་ཉི་མ་ལྟེ་ཞེས་བྲགས།

སྐྱོ་ད། ཁ་ཁྱེར་རམ་ཁང་པའི་མཐའི་སྒྲ་ཁྱེད། ཅིག་པའི་སྐྱོ་ད། ཆུའི་སྐྱོ་ད།
སྐྱོ་རོགས། སེམས་སྐྱོ་བའི་སྐབས་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན།
སྐྱོ་ལོག །བག་ལོག་གས། གཉེན་ལོག །
སྐྱོ་ཤས། སྐྱོ་སེམས་ཤུགས་ཆེ་བའས། ཞེན་བ་གཏིང་ནས་ལོག་པ། འཁོར་བའི་གནས་ལ་སྐྱོ་ཤས་
སྐྱེ། ཡིད་ལ་སྐྱོ་ཤས་ཆེ་བ།
སྐྱོ་ཤེད། བྱེ་མ་ཆུ་དང་བསེས་ནས་བཟོས་པའི་བཟའ་ཆས།
སྐྱོ་སང། སྐྱོ་འབྱུར་འཐེན་སྟོད་ལྷགས་ཀྱི་བུ་ག་སང་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་བུར།
སྐྱོ་སངས། སེམས་ངལ་སེལ་བར་བྱེད་པ། སྐྱོ་སངས་ཀྱི་གཏམ། མྱིང་གར་སྐྱོ་སངས་ལ་བྱིན།
སྐྱོ་སུན། སེམས་སྐྱོ་བ་དང་མི་བདེ་བ།
སྐྱོ་སེང། སྐྱོ་བའམ་ངལ་དུ་བ་སེལ་བ། སྐྱོ་སེང་བྲས་ནས་བསྐྱར་དུ་ལས་ཀ་བྲས།
སྐྱོ་བསངས། སྐྱོ་སང་དང་དོན་གཅིག །
སྐྱོ་ལྟང་དེ། སྐྱོ་བའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཆུལ་ཞིག །སེམས་སྐྱོ་ལྟང་དེ་བ་ཞིག་བྱུང་།
སྐྱོག་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྐྱོགས་པ། བསྐྱོག་པ། སྐྱོགས། ① ཁ་ལོ་སྐྱུར་བ། ཉ། ཁ་བསྐྱོགས་པ། མགོ་
པོ་བསྐྱོགས་

ནས་མིག་གིས་མི་ལྟ། མགོན་པ་སྐྱོགས་ཤིག །② ཟུར་དུ་གཡོལ་བ། སྐྱུ་པར་སྐྱོག་ཙམ་གནང་དང་།
སྐྱོགས་ལོའི་ཡིག་གསར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་བཟ། ཤིས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་བོད་
ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་གསར་བ་ཞིག །

བྱེད་པའམ། འཛིན་པ། སྤེད་སྐྱོང་པ། ཁྱིམ་ཆང་སྐྱོང་པ། ལས་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས།
ཆོང་ལས་བསྐྱངས། [བྱེད་མེད་ལས་ཆིག]ལས་ཐག་རིང་ལ་སོང་བའི་དོན་ཏེ། སྤྲོ་མོ་ནས་ལས་
ལ་སྐྱོང་ལྟ་བུ།

སྐྱོང་བུ། འྱོང་བུ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

སྐྱོང་བྲན། འདི་སྐྱོང་བཟར་གྱི་མིང་སྟེ། འཆོ་བའི་འགོ་འདོན་པ་དང་འགོ་འཁྱིད་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱོང་བྱེད། [མངོན]པ།

སྐྱོང་མ། ① ཨ་མ། ② བརྟན་མ།

སྐྱོངས། སྐྱོང་བའི་སྐུལ་ཆིག །

སྐྱོང་པ། ① [ཐ་དད་པ]བསྐྱོང་པ། བསྐྱོད། སྐུལ་བ་དང་གཡོ་བར་བྱེད་པ། དར་དམར་ཆུང་གིས་
སྐྱོད། ② [ཐ་མི་དད་པ]བསྐྱོང་པ། བསྐྱོང་པ། སྐྱོད། འགོ་བ། མདུན་དུ་སྐྱོང་བ་ལོ། དཔུང་ཕྱེ་
ཐག་རིང་དུ་བསྐྱོད། གཞུང་ལས་ནས་སྐྱོད། ཁྱེད་ནམས་སྐྱུར་དུ་གནས་གཞན་དུ་སྐྱོང་ཅིག །

སྐྱོང་བྱེད། [མངོན]① ཁོང་ཁྱེད་ ② སྐྱོག །

སྐྱོང་བྱེད་ཤིང། བྱ་བཞིན་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བ།

སྐྱོན། ① སྐྱོན་བའི་སྐུལ་ཆིག ། ② དགའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་སམ། མི་ལེགས་པའི་ཆ། འཁྱལ་སྐྱོན། དག་
སྐྱོན། ཅུང་སྐྱོན། མང་སྐྱོན། རང་སྐྱོན། ཉེས་སྐྱོན། སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ། དུགས་དང་མི་མཐུན་
པ་གང་བྱས་ཀྱི་སྐྱོན་སྒྲི་བ། ③ གཞོད་འཆོ། གཞོད་སྐྱོན། ཚུ་སྐྱོན། མེ་སྐྱོན། འཕུ་སྐྱོན། སྐྱོན་
གཏོར་བ། སྐྱོན་བྱེད་པ། ④ [མངོན]མི་ལུས་པ་མི་སྐུག་པ་དང། སྐྱ་བྱི་བ། དཔལ་བ་རྒྱུང་བ།
མདོག་མེར་སྒྲ། མིག་མེར་བ། སྐྱོན་མཆོམས་ལ་འབྱུང་བ། སྐྱ་ལེབ་ལ། སོ་ལྟོ་བ། དིག་ལ། མིག་
ཆུམ་པ། མིག་རྒྱུང་བ། བྱི་དཔྱེ་ནང་སྐྱུར། ལྟོ་བ་ཆེ་བ། དཔུང་པ་དང་རྩེ་དར་ཐུང་བ། སྐྱ་ཅན།
ལག་པ་དང་རྒྱང་པ་མི་མཉམ་པ། ཆིག་སྐྱོན་པ། ཁ་དང་ལུས་ལས་ཁྱི་རན་པ་བཅས་ཉེས་པའམ།
སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་གངས་བཅོ་བརྒྱད་མཆོན། ⑤ དག་བའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་སམ། ལེགས་
པ་མེད་པ། ཅིའང་མི་སྐྱོན། ཅི་སྐྱོན་ཅི་སྐྱོན་བསམས་ན། འདི་སྐྱོན་རྩེས་ནས་འབྱུང་ངོ་ །

སྐྱོན་སྐྱོན། སྐྱོན་སྐྱས་ཏེ་མི་འོས་པའི་རྒྱུ་བསྐྱོང་བྱེད་པ།

སྐྱོན་དཀྱིས། མི་སྐྱོན་མེད་ལ་སྐྱོན་འཇུགས་པའི་དོན།

སྐྱོན་འགོ་བས། འོར་འཁྱལ་སྤུང་བྱེད་པའི་དོན།

སྐྱོན་འགོ་ལ། ཉེས་མེད་ཉེས་འགོ་ལ།

སྐྱོན་བགང་། སྐྱོན་གྱི་གངས་བགངས་ཏེ་སྐྱོད་པ།

སྐྱོན་སྤར་ཡོག་ཆོག། སྐྱོག་ཁྲད་འཁྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྤྲད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་allow fallback ཟེ།

སྐྱོན་སྒྲིག་ཉེས་སྐྱོན་ཡོད་པ།

སྐྱོན་ཅན། ① དངོས་ཇུས་ལ་གསུམ་ཆག་རལ་བྱག་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པ། མིའི་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་

ལྟ་བུའོ། ② སྐྱོག་ཁྲད་འཁྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྤྲད་ཅིག་

སྟེ།

སྐྱོན་ཆ། སྐྱོན་གྱི་རིགས། སྒྲིག་ལ་བྱག་པའི་སྐྱོན་ཆ།

སྐྱོན་རྗེས་འདེད། སྐྱོག་ཁྲད་འཁྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྤྲད་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་fault trace ཟེ།

སྐྱོན་བརྗོད། སྐྱོན་ཡོད་པ་བརྗོད་པའམ། བཏོན་པ།

སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ལྟར་བྱེད། ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསལ། དགེ་སྲོང་རིགས་རུས་

ངན་པ་དང་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་སོགས་ལ་དེའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ།

སྐྱོན་གཏམ། སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ།

སྐྱོན་གཏོང་བ། སྐྱོན་མེད་པ་ལ་སྐྱོན་ཅན་དུ་བཅོ་བ།

སྐྱོན་བཏོན། ① སྐྱོན་ཆ་ཐེང་འདོན་བྱས་པ། ② འོར་འཁྱལ་བཏོན་ཏེ་ཁྱེད་གྲགས་པ།

སྐྱོན་བཏོན་ལོ་འཕོ། ཞལ་ལུང་ལོ་འཕོ་སྟེ་བད་དགར་ཞལ་ལུང་ལས་གསལ་བ་ལྟར། བྱེད་པའི་ལོ་

འཕོ་ཉིན་ཞག་སྤུང་བརྒྱ་རེ་ལྟ་དང་ཆུ་ཆོད་བཅོ་ལྟ་སྤང་སོ་གཅིག་དབྱགས་གཅིག་རི་མཁའ་

རིའི་ཆ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ནས་འོར་སྐྱོན་བཏོན་པས་སྐྱོན་བཏོན་ལོ་འཕོ་ཉིན་ཞག་

སྤུང་བརྒྱ་རེ་ལྟ་དང་ཆུ་ཆོད་བཅུ་དྲུག་ཆུ་སྤང་བཅུ་བཞི་དབྱགས་གཅིག་འདོད་ཆ་བཅུ་གཉིས་

སུ་བཅོས་པའི་ལོ་འཕོ་ཡིན་ཞིང་འདི་ལ་འབྲུལ་བྲལ་ལོ་འཕོ་འདེད་ཟེར།
སྐྱོན་ལྗན་མ། སྤྱིང་ཁའི་རྩ་འདབ་ཅིག །
སྐྱོན་འདུག། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་error exist ཟེར།
སྐྱོན་འདོགས། སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤོད། མི་ལ་མ་བྱས་བྱས་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་འདོགས་མ་བྱེད།
སྐྱོན་པ། ཏ་ལ་སྐྱོན་པའི་མིང་རྒྱུད།
སྐྱོན་སྤངས་དགེ་སྦྱབ། སྐྱོན་ཆ་སྤངས་ནས་ལེགས་ཆ་ལེན་པ།
སྐྱོན་པབ་པའི་ལས། གནའ་རབས་པོད་གྱི་ཡིག་རྟིང་ཏུན་ཏྲོང་གི་ཡིག་ཆ་དང་ཐ་བཞེད་སོགས་ལས་
འབྱུང་པའི་བརྟེན་ཆེད་པ་སྟེ། ཉེས་པ་བསྒྲགས་ཏེ་ཁྲིམས་གཙོད་བཏང་བའི་དོན་ཡིན།
སྐྱོན་སྟེད། རང་གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཆ་གསང་ནས་འཛོག་པ།
སྐྱོན་བྲལ། སྐྱོན་མེད་པ།
སྐྱོན་བྲལ་བྱེད་པའི་ལོ་འཕོ། བྱེད་ཅིས་ལ་སྐྱོན་འདོན་བྲས་པའི་ལོ་འཕོ།
སྐྱོན་བྲས། གཞན་སྐྱོན་བཏོན་པའམ། བསྟོགས་པ།
སྐྱོན་དབགས། [རྟིང་]སྐྱོན་གྱིས་འགོ་བ།
སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པའི་ཆར་བཅད། སྐྱོན་མ་གཉིས་པོ་རྩོད་པ་བརྒྱབ་པའི་ཆེ་སྤྲར་སྐྱོན་གྱིས་ལན་
བྱིན་ཅི་ལོག་བཏབ་ཀྱང་བྱིར་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དོན་མ་ཐུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་སྟོབས་པ་མེད་པར་
སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པའི་ཆེ་བྱིར་སྐྱོན་ཆར་བཅད་དམ་པམ་པའི་གནས་སུ་སོང་བའི་དོན།
སྐྱོན་མི་བརྟེན་པའི་ཆར་བཅད། སྐྱོན་མ་གཉིས་པོ་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྤྲར་སྐྱོན་གྱིས་ཐལ་འབྱུར་
འཕངས་པ་ལ། བྱིར་སྐྱོན་གྱིས་ལན་བཏབ་ཀྱང་བྱིར་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དོན་མ་ཐུན་བརྟེན་པའི་སྟོབས་
པ་མེད་པའི་སྐྱོན་སྐྱོན་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར་སྐྱོན་ཆར་བཅད་དམ་པམ་པའི་གནས་སུ་སོང་བ།
སྐྱོན་མེད། ① སྐྱོན་ཆ་མེད་པ། སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་བཅུགས། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།
སྐྱོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་པ། མཐོང་ལམ་ལ་བཀོད་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ན་ངན་སོང་དང་རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་སྟིང་པ་བརྒྱད་པ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཟད་པའི་བྱིར་རོ།

སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ། དགེ་སྤོང་གི་སྤྲོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དག་བཅོམ་པར་གྱུར་པའི་དོན།
སྐྱོན་མེད་པ་སྒྲ་ལྟ་བུ། པ་སྒྲ་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་དཔེ་དང་། དོན་ལ་རྒྱལ་
སྤུས་བྱང་རྒྱུ་མེས་པ་དཔེ་འཁོར་བའི་ནང་དུ་གནས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ།

སྐྱོན་མེད་སྤྱི་པ་དག །སྤྱི་པ་ཀ་ཏ་ཅང་ཡག་པོ།
སྐྱོན་མཛོང་། ཉེས་སྐྱོན། བསམ་སྐྱོར་རན་པའི་སྐྱོན་མཛོང་འབྲུ་བ། སྤུས་བསྐྱེད་སྤྱི་པ་པའི་སྐྱོན་
མཛོང་རིམ་གྱིས་བརྟོལ།

སྐྱོན་འཆོལ། སྐྱོན་བཏོན་པ། རས་ལས་ཀ་གང་བྱས་ཀྱང་ཁོང་གིས་སྐྱོན་འཆོལ་གྱི་འདུག །
སྐྱོན་འཆོལ། སྐྱོན་ཡོད་མེད་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པ། མི་འདིས་བཞིན་སྐྱོན་འཆོལ། ཁྱི་འདིས་བཞིན་ཁྱི་འཆོལ།
སྐྱོན་འཆོལ་ཉེས་འཇུགས། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་སྐྱོན་སོགས་བཅའ་ཉེ་ཉེས་སྐྱོན་འཇུགས་པ་སོགས།
སྐྱོན་འཛིན་པ། ① གཞན་སྐྱོན་སེམས་ལ་འཛིན་པ། ② གཞན་སྤྱོད་སྐྱོན་དུ་ལྟ་བ།

སྐྱོན་འཇུགས། ཉེས་མེད་ཉེས་འདོགས།
སྐྱོན་འཛོལ། སྐྱོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྐྱོད་དུ་flaw;loopuole ཟེད།

སྐྱོན་གཞི། ཉེས་སྐྱོན་འབྱུང་ཁུངས།
སྐྱོན་ཡོན། ཉེས་སྐྱོན་དང་དགེ་མཚན་ནམ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན། སྐྱོན་ཡོན་བརྗོད་པ།
སྐྱོན་ཤེས། [མཛོན]① མཁས་པ། ② སྤྱོན་པ།

སྐྱོན་ཤོར། མི་ལོགས་པ་བྱུང་བ། ལས་ཀ་ལ་སྐྱོན་ཤོར་བ། འབྲུལ་འཁོར་ལ་སྐྱོན་ཤོར་བ། དབང་
པོར་སྐྱོན་ཤོར་བ།

སྐྱོན་མེད། ① སྐྱོན་མེད་པར་བཟོ་བ། ② སངས་རྒྱུས་ཤིག་གི་མཚན།
སྐྱོན་སེལ། ① སྐྱོན་མེད་པར་བྱེད་པ། ② སངས་རྒྱུས་ཤིག་གི་མཚན།

སྐྱོན་སེལ་ཆས། སྐྱོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱེན་སྐྱོད་དུ་dedugger ཟེད།

སྐྱོན་སེལ་འཆར་གཞི། སྐྱོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་

སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་disaster recovery plan ཟེད།
སྟོན་སྟེ། སྟོན་སྐད་ལས་ལའོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་fault tolerance ཟེད།
སྟོན་སྟོང་། སྟོན་མེད་པ་བཟོ་བ།
སྟོན་སྟེ། ཉེས་པའི་སྟེ། བཟང་པོ་ལ་ངན་པའི་སྟོན་སྟེ། འབྲེས་པ། མ་དག་པའི་སྟོན་སྟེ། ལུགས་འདུག
སྟོན་བསངས་མི་བྱེད་པ། སྟེ། སྟོན་ནམས་ཡོ་བསང་མི་བྱེད་པ།
སྟོན་བསང་། སྟོན་དག་དགེ་མཚན་དུ་སྦྱར་བ།
སྟོན་། [ཡུལ་]གི་ཆའི་རིགས་ལ་ཆོན་བཏང་ཆར་ནས་བཟླ་ཆི་མ་བཏང་གོང་ཆོན་གྱི་སྟེད་དུ་བྱུག་
རྒྱའི་སྟོན་ཆང་གཉིས་བསྟེས་ཤིག །
སྟོན་ཐབས་བྱེད་པ། ཉེས་ཁ་སོགས་ལས་སྟོན་བར་བྱེད་པའི་ཐབས།
སྟོན་ཐབས་མེད་པ། ཉེས་ཁ་སོགས་ལས་སྟོན་པའི་ཐབས་མེད་པའོ། །
སྟོན་བྱུང་བ། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་ལས་སྟོན་བྱུང་བ།
སྟོན་པ། ① [ཐ་དད་པ]བསྐྱབས་པ། བསྐྱབ་པ། སྟོན་པ། སྟེད་པ། རྒྱལ་སྟོན་པ། ལྷ་གེ་ལས་བསྐྱབས་པ།
རྒྱལ་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱབས་པ། འཛིགས་སྟོན་པ། ② བདེན་བཞིའི་སྟེད་དོར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་
པའི་སྟོན་པ་གདུལ་བྱ་འཁོར་བ་ལས་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱལ།
སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ། འཕྲི་གུང་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ། གཤམ་དུ་འཕྲི་གུང་སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་མགོན་
པོ་ཞེས་བར་དེ་གཟེགས།
སྟོན་རལ་ཡོག་ཡོག །ཁ་དོ་གྲོན་གོས་ཐོག་སྟོན་མ་མང་པོ་འགོས་ཡོད་པ། ལྷ་གྲུ་སྟོན་རལ་ཡོག་
ཡོག་དེར་ཁྲུས་ཤིག་ལྷ་བྱ།
སྟོན་རོགས། ① སྟེད་མགོན། ② སྟོན་པ་དང་རོགས་རམ།
སྟོན་པ། སྟོན་སྐད་ལས་ལའོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་rescue point ཟེད།
སྟོན་སྟེ། རོགས་མགོན་བྱེད་པ།

སྐྱོབ་གསོ། །དབུལ་བ་སེལ་ཞིང་འཆོ་བ་གསོ་བ། ལོ་ཉེས་བྱང་བའི་ས་ཁུལ་ལ་སྐྱོབ་གསོ་གནང་།

སྐྱོབ་གསོའི་དབུལ། དབུལ་པོ་རྣམས་ལ་རོགས་སྐྱོབ་བྱེད་ཡས་ཀྱི་མ་དབུལ།

སྐྱོབ་ས། སྐྱོབ་པའི་སྐུལ་ཆོག །

སྐྱོམ། ① བྱ་ཆོག་སྟེ། སྐྱེས་བྱ་གཉིས་པའམ་གསུམ་པ་ཞིག་གི་བྱ་བ་བཟོད་པའི་དོན་ཏེ། སྐྱེས་བྱ་
དང་པོ་ཞིག་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དངོས་ཆ་ས་གང་ཞིག །སྐྱེས་བྱ་གཉིས་པ་ཞིག་གིས་ཁྱེད་
ནས་བདག་པོའི་བཀའ་འཁྲོལ་མེད་པ་གང་བྱུང་དུ་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་པ་ཞིག་ལ་བྱིན་པའམ། ཡང་
ན་དངོས་ཆ་ས་གང་ཞིག །བདག་པོས་མ་ཤེས་པར་སྒྲོག་ཏུ་གཞན་ལ་སྟེར་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་
ན། ངའི་དཔེ་ཆ་དེ་ཁོས་བཟ་གིས་ལ་སྐྱོམ་ཆར་འདུག་ཅེས་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་པའི་བྱ་བ་བཟོད་པ་
དང་། ཡང་། ངའི་དཔེ་ཆ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཡར་ཆོག །འོན་ཀྱང་གཞན་ལ་སྐྱོམ་མ་བཞག་ཅེས་པ་
ལྟ་བུ། ② མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་མི་གང་ཞིག་མགོ་བསྐྱོར་ནས་ལམ་གཞན་ཞིག་ཏུ་བཏང་སྟེ་རང་
ཉིད་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་བྱིན་པ་ལ། ངས་ཁོ་ཁ་སྐྱོམ་པ་ཡིན། ངས་ཁོ་ཁ་
སྐྱོམ་བཞག་ཡོད། ཅས་སོགས་ཟེར་སྟེ་ཡོད།

སྐྱོམ་སྐྱོམ། མྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྩ་སོགས་གཡུག་གཡུག་བྱེད་པ། ཁོག་ཕྱིར་ནང་གི་བསྐྱབས་རྩ་སྐྱོམ་
སྐྱོམ་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་དགོས། ས་གཞི་སྐྱོམ་སྐྱོམ་དུ་བྱུང།

སྐྱོམ་པ། [ཐ་དད་པ]བསྐྱམས་པ། བསྐྱམ་པ། སྐྱོམས། ① མི་དང་སེམས་ཅན་ཁ་སྐྱོམ་པ། ② གཡོ་
འགུལ་བྱེད་པ། སྐྱན་ཁུ་སྐྱོམ་པ། རྒྱ་སྐྱོད་སྐྱོམ་པར་བྱེད། ས་ཆེན་བསྐྱམས། དི་སྐྱུལ་མཆོ་སྐྱོམ།
སྐྱོམ་བྱ། [རྟིང]བྱིས་པ་ལ་སྟེར་རྒྱུའི་སྐྱོམ་སྟེ་པོ།

སྐྱོམ་ས། སྐྱོམ་པའི་སྐུལ་ཆོག །

སྐྱོར། ① [ཐ་དད་པ]བསྐྱོར་བ། བསྐྱོར་བ། སྐྱོར། ② མི་འབྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་རོགས་རམ་བྱེད་པའམ།
བརྟེན་ས་བྱེད་པ། གཡས་གཡོན་ནས་བསྐྱོར་བ་ཡིན། རྒྱབ་ནས་སྐྱོར་བ། རྒྱབ་སྐྱོར་རོགས་
རམ། ལུང་ཅ་རྟོ་ཡིས་རྒྱང་མི་ཉན། ③ མི་འཆོར་བར་འཇིན་པ། རྒྱ་སྐྱོར། རྒྱ་ལོག་སྐྱོར་རགས།
④ བསྐྱར་བ། བསྐྱར་བ། སྐྱོར། ཡང་ཡང་ལྷབ་པ་དང་། ལན་མང་པོ་སྐྱོམ་པ། གཏམ་བསྐྱར་
ནས་བསྐྱོས། ཆོག་སྐྱོར་བ། ངག་སྐྱོར། དཔེ་ཆ་སྐྱོར་བ། ཡང་བསྐྱར། ཉིས་སྐྱོར་སྐྱམ་སྐྱོར།

བསྐྱར་སྐྱོར་ཡང་སྐྱོར། བསྐྱར་ཞིག་ ལྷས་ངན་ལ་ལྷ་སྐྱོར་ག། ཇི་ངན་ལ་སྐྱོམ་སྐྱོར་མི་དགོས།

⑤[ཆིང་]ལོགས་སུ་འཁྱོག་པ་བྱུར་བ་དང་། གྲིག་པོ།

སྐྱོར་སྐྱོར། ① ཡང་ཡང་། ② ཡོལ་བའམ། ཆིག་བས་བསྐྱོར་བའི་ར་བ་རྩུང་རྩུང་།

སྐྱོར་སྐྱོར་འཐེན། གྲིགས་སོ་སོར་ཡོལ་བ་འཐེན་ནས་བཅད་བརྒྱབ་པ། དེ་ནས་རྩུར་སྐྱོར་སྐྱོར་གཅིག་འཐེན་ན་གྲིབ་གསེལ་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་འདུག།

སྐྱོར་ཁ། ལག་བའི་ཆང་ཁའི་མུ་བ་མོའི་ངོས་ནས་བར་ཟུག་བའི་ཅ་དེ་ནད་མེད་ལ་མི་རྒྱས་ཤིང་ནད་ཅན་ལ་རྒྱས་ཏེ་སྐྱོན་གཏུ་འོང་བ་དེ་ལ་ཟེར་རྟེ། དྲིས་པའི་རིམས་ཆད་ལ་བན་པའི་གཏར་ཅ་ཞིག།

སྐྱོར་གོང་། ལག་བའི་ཆང་ཁ་ནས་མུ་བ་མོའི་ངོས་སུ་བར་ཟུག་བའི་གཏར་ཅ་ཞིག་སྟེ། དེ་གཏར་ན་དྲིས་པའི་རིམས་ཆད་ལ་བན། སྐྱོ་ཁ་དང་གཅིག་ཡིན།

སྐྱོར་གོང་སྐྱོན་བྲ། སྐྱོར་ཁའི་མཐེ་བོང་ངོས་ཀྱི་ཅ་སྐྱོན་ཞིག།

སྐྱོར་བྲ། སྐྱར་ཞོགས་བ་སྐྱོབ་བྲ་བ་ནམས་མཉམ་དུ་འཆོགས་ནས་སྐྱོ་འཛིན་བྲས་ཐེན་བ་ནམས་མཉམ་དུ་དག་སྐྱོར་བྲེད་ལུག།

སྐྱོར་ཆིངས། དུས་མོའི་ཆིགས་ལ་ཆིངས་བྲ་ཚུལ་གྱི་མིང་སྟེ། སྟེ་སྟེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་དག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བེ་སྟོན་ལས། སྐྱོར་ཆིངས་ནི། ལྷལ་མ་ལྷ་ངའི་སྟེང་དུ་ཁྱིད་ཅིང་དཀྲིས་ལ་སྟོད་མིག་གཉིས་བྲ། དེ་ལ་སྐྱབ་ཁུང་ནས་སྐྱོར་གྱིན་སྟོད་མིག་ལ་གཡས་སྐྱོར་གཡོན་སྐྱོར་གཉིས་བྲ། དེ་ནས་སྟོད་མིག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱ་གམ་དུ་གཤགས། དེ་ནས་བརྒྱ་དང་བྲེན་པའི་དཀྲིས་པ་རེ་དང་རྒྱ་ངའི་གཡས་གཡོན་བསྐྱོར་སྦྱིད་ཁུང་དུ་ཐུག་བར་བཅིང་བ་དང་། གཞུག་དུ་སྟོད་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱ་གམ་ཐེབ་གཅིག་འོང་བར་བཅིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྐྱོར་སྟོན་པ། དེང་དུས་སྐྱོབ་བྲའི་ནང་དུ་ཆན་ཁག་སོ་སོའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྐྱོབ་མའི་ལས་ཀའི་ལག་རོགས་ཀྱི་ལས་བྲེད་པ་ཞིག་གི་པོ་གནས།

སྐྱོར་དཔོན། གནའ་དུས་བཤད་བྲའི་ནང་དུ་ཉིན་ལྟར་མཁན་པོས་སྐྱོབ་ཁྲིད་གནང་ཐེན་པ་དང་། སྐྱོར་

དཔོན་གྱིས་སློབ་གཉེན་པ་ནམས་ལ་ཡང་བསྐྱར་དུ་སྐྱོར་སྐྱོར་གི་ཚུལ་དུ་སློབ་ཁྱིད་བྱེད་ཅིང་
ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐྱོར་དཔོན་ཟེད། དེང་དུས་སློབ་བྱ་ཆེན་མོ་ནང་དུ་དགེ་ཤུགས་ལས་ཐོག་མ་ལོ་
ལཱའི་ཁྲིའི་ལ་སྐྱོར་དཔོན་ཟེད།

སྐྱོར་བ། ལོགས་སུ་འཁྱོག་པོ་འཕྱོག་པོ།

སྐྱོར་སྐྱར། དཔེ་ཆ་སོགས་ཡང་ཡང་རག་འདོན་བྱེད་པ། དཔེ་ཆ་མི་བཟེད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱོར་སྐྱར་
བྱེད་པ།

སྐྱོར་འབོལ། འབྲམ་ནས་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་འབོལ།

སྐྱོར་མོ་ལུང་། ལུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་དབང་ལྷག་གིས་བཏབ། ཁོང་གིས་དཔོན་པ་གསུམ་བཏབ་པར་
དང་པོ་མེ་སྤང་ར་མོ་ཆེ། གཉིས་པ་སྟག་ལུང་རི་ཁྲོད། གསུམ་པར་དཔོན་པ་འདི་བཏབ་པར་
གསལ། འོན་ཀྱང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོར་
ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ལུལ་སྤྲུལ་མཁར་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱོར་མོ་ལུང་དཔོན་པ། ལྷ་སའི་རུབ་ངོས་ཀྱི་སྟོང་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་
པའི་ས་གྲང་ལོ་ལ་སྤལ་ཏི་དབྱ་བཅོམ་པས་བཏབ་པའི་དཔོན་པ་ཞིག །

སྐྱོར་མོ་ལུང་པ། སྐྱོར་ལུང་ལྷ་མོའི་རྟེན་ཁོངས་རྗེས་ཤུལ་པའི་བསྐྱུས་མིང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་པ་ལ་འབྲི་
ནང་གི་དམག་བཏེགས། རྟོང་སོལ་སྐྱོར་མོ་ལུང་པ་ལ་འབྲི་ལུང་པ་དང་ནང་པའི་དམག་བྲངས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱོར་ཆོག ། ① དཔེ་ཆ་སྐྱོར་བཟུང་སྟེ་སྐྱོར་པའི་ཆོག ② ལུབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་ཆོག །

སྐྱོར་ཡ། བན་གྲོགས། དཔའ་བོའི་སྐྱོར་ཡ་དཔའ་བོ་དགོས།

སྐྱོར་ཤིང་། འབྲམ་ནས་ཡར་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་།

སྐྱོལ། སྐྱེལ་པའི་སྐྱེལ་ཆོག །

སྐྱོས་པ། [རྟིང]ཉམས་པ།

སྐྱོས་མ། ཁྲོང་པའི་ཨ་མཆོད་ཀྱི་སྟོག་འདོན་པའི་ཡོན་འབྲུལ་མིང་སྟེ། དེབ་སྟོན་ལས། རས་ཆུང་པ་
གཞོན་དུས་སྟོག་ལེགས་པར་མཁུན་པས་ཁྲོང་དུ་སྟོག་བྲས་པའི་སྐྱོས་མས་ཁྱ་བོད་མ་མགྲ།

བར་བྱེད་ཅིང་ཡོད། ལྷ་བྱལོ། །

སྐྱུ་མགོ་ཤིང་སྐྱུ་སྐྱུ་འཛིངས་པ། སྐྱུ་མཐུག་པོ། སྐྱུ་མིལ་བྱར་འབྱུང་། མགོ་སྐྱུ་ཐོར་ཅོག་ཏུ་འཆིང་
བ། དབྱ་སྐྱུ་བཞུགས། སྐྱུ་འབལ་བཞེན་བྱ་བ། སྐྱུ་ལྷས་མར་བསྐྱས། མགོ་སྐྱུ་གཟེངས་འདུག །སྐྱུ་
དཀར་བྱ་མོ། སྐྱུ་འད་བ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐྱུ་ཆོགས་དང་། འབྲིལ་བ། མགོ་སྐྱུ་ས། མགོ་
ཉལ། མགོ་སྐྱུ་ ཐོར་ཚུགས། རྟོག་དུ། སྐྱུ་པོ་སྐྱུ་ས། བྱེ་བ་ཅན། མེ་ཏོག་ཅན། གཙུག་ལུང། རལ་
པ། རལ་པའི་གདེངས་ཀྱི། སྐྱུ་སྐྱུ་བཅས་མོ། །

སྐྱུ་ཀྱང་། སྐྱུ་འི་ཉལ་མ། སྐྱུ་ཀྱང་མང་།

སྐྱུ་དཀར། ① རྣམ་པའི་མགོ་སྐྱུ་ མི་སྐྱུ་དཀར་ཅན། ར་རྣམ་སྐྱུ་དཀར། ② ལོ་ན་ཚུང་དུས་ནས་སྐྱུ་
དཀར་པོར་འགྱུར་བའི་ནད་ཅིག །

སྐྱུ་ཁ། སྐྱུ་ག་དང་གཅིག །

སྐྱུ་མཁན། ① སྐྱུ་བཞན་མཁན། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་མཐར་གནས་བ་དང་། མཐོ་རིམ་གྲགས།
འདྲེན་མཁན། རྒྱ་འཛིན་བཅས་མོ། ② སྐྱུ་སྐྱུ་མཁན།

སྐྱུ་འབྲིག །བྱད་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་བསྐྱས་མ་སྐྱུ་ལ་བྱེད་རྒྱུ་ཆ་ཞིག །

སྐྱུ་འབྲིལ། ① མགོ་འི་སྐྱུ་ཐོར་ཐོར་བྱ་འབྲིལ་ནས་སྐྱུ་ས་པ། ② གཙུག་འབྲིལ།

སྐྱུ་གཙུ། སྐྱུ་པོད་ཀྱི་པོད་དུང་རིམ་བཞི་ཡན་ཀྱི་སྐྱུ་ཐོག་སྐྱེད་དུ་རྒྱག་རྒྱ་གོ་གནས་ཀྱི་རྒྱགས་ཤིག་
དང་། མི་དྲག་མཐོ་རིམ་ཀྱི་གཡོག་པོའི་ལྷང་པོའི་སྐྱེད་དུ་རྒྱག་རྒྱའི་གཙུ།

སྐྱུ་གངས། སྐྱུ་ཡི་གངས་ཀ་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་དཔེ། ལུ་ལོན་སྐྱུ་གངས་ལས་མང་། རྟོག་གྲ་རྒྱ་མཆོ་
ལས་ཟབ།

སྐྱུ་སྐྱེ་ཅན། སྐྱུ་རྩ་སྐབ་པའམ་སྐྱུ་ཐ་རེ་ཐོ་རེ་ལས་མེད་མཁན།

སྐྱུ་ཅན་མ། འདི་ནང་པའི་ཡི་དམ་ཞིག་གི་མཆོན་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་མོ་རིག་བྱེད་མ་དང་། ལྷ་མོ་ཚུན་རྩ་གང་
དུང་ཤིག་གི་མཆོན་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནས་སྐྱུ་ལང་ཁུངས་ལྷན་དབྱེད་གཞི་ད་པན་མ་རྟེད་
ལགས།

སྐྱུ་ཅན་གསོད། [མཛོན་]ཁྱབ་འདུག །

སྐྱ་ལྷོག །[ལུལ་]① ལྷ་མོ་འཁྲབ་དུས་དགོས་པའི་ཁྱ་མོ་ཞིག །② སྐྱ་ལྷོག །
སྐྱ་བཅིངས། བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་བཟློམས་བཅིངས་ཀྱིས་རྒྱན་ཆས་ཞིག་ཡིན།
སྐྱ་མྱེལ་དོར་འཛོལ། སྐྱ་མགོ་ལ་དཀྱིས་ནས་ཡོད་པ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོད་པ་དང་གོས་ལྷང་གི་ཅེ་
བསྐྱམས་ནས་ཡོད་པ་བཀོལ་ནས་འཛོལ་བ།
སྐྱ་གཉིས་པ། [མདོན]དུ་བ་མཐུག་རིང་།
སྐྱ་བརྟན། སྐྱའི་ཆབ།
སྐྱ་མཐུད། སྐྱ་ཐུང་དུའི་སྒྲེར་མཐུད་རྒྱའི་སྐྱ་གཞན་དང་། ཅིང་པ་འཇམ་པོ།
སྐྱ་མདངས། སྐྱའི་མདོག །
སྐྱ་འབྲ། མིས་བཟོས་ཇུས་སྐྱོར་གྱི་སྐྱ་རིགས་ཀྱིས་མགོ་ལ་གྱོན་རྒྱ་བཟོས་པའི་སྐྱ་འབྲ་ཞིག །དེར་
དུས་ཐོང་ཁྱེར་དག་གི་ཆོང་ར་ན་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན།
སྐྱ་དོ་ཀེར་དུ་སྐྱ་ལྷོག་བཅིངས་པ། སྐྱ་ལྷོག་དང་དོན་གཅིག །དེ་སྒྲོན་བོད་མིད་གཞུང་གི་བྱང་འཁོར་
སྐྱ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མགོའི་སྐྱ་བསྐྱས་མ་བསྐྱས་པའི་སྐྱ་མོ་མགོའི་སྐྱ་བསྐྱས་མ་བསྐྱས་པའི་སྐྱ་མོ་
མགོ་བོའི་སྐྱེང་དུ་པན་རྒྱན་མཐུད་པའི་རྣམ་པར་བཅིངས་ཏེ་དཀྱིལ་དུ་བྲ་ཞིག་སྐྱ་གཉིས་རྟོག་
འཁྱེལ་བ་དུ་ཅིའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་ལ་ཟེར།
སྐྱ་འདབས། སྐྱའི་སྐྱ་མོ། བརྒྱ་གད་བྱས་པའི་སྐྱ་འདབས་ཀྱང་བག་ཅམ་འདར་བ་ཟེར།
སྐྱ་ནག་སྐྱར་བྱེད་བྱུག་སྐྱན་བཞི། ཨ་རུ་ནག་རྒྱང་སྤང་ལྷ། རུ་རྟ་སྤང་ལྷ། ཨ་རུ་གསེར་མདོག་སྤང་
ལྷ། སེ་བའི་བར་ལུན་སྤང་ལྷ།
སྐྱ་སྐྱར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་པ། དེར་དུས་ཆོན་རིག་གི་སྐོན་སྐྱར་ལ་བརྟག་ནས་ཉེས་ཅན་སུ་ཡིན་རོས་
འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག །
སྐྱ་ལུད། ① རབ་དུ་འབྱུང་བའི་སྐྱབས་མཁན་པོས་གཙོད་དགོས་པའི་སྐྱ་རྣམས། ② ལྷ་གྲུ་ཆེ་རིང་
པའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་མ་ལ་འབྱུལ་བའི་སྐྱའི་ལུད།
སྐྱ་པོན། ① ཐོར་ཅོག །② སྐྱའི་རྒྱན་པོ།
སྐྱ་འཕྱིངས། སྐྱ་འཛིངས་ནས་ཕྱིང་པ་ཆགས་པ།

སྐྱ་པད་མགོ། སྐྱ་མིག་མཆམས་པར་སྐྱེཔས་ཅམ།
སྐྱ་ཐད་མིང་། སྐྱ་མིག་མཆམས་སྐྱ་སྐྱེཔས་ཅམ།
སྐྱ་སྐྱེཔ། བྱད་མེད་ཀྱི་སྐྱའི་ཕྱང་ལོ་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱེཔ་མེད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་ཞིག །
སྐྱ་མེད་སྐྱི་ཐེང་། མགོ་དམར་རམ། མངས་ཞོག །
སྐྱ་ཅ། ① སྐྱའི་ཅ་བ། ② སྐྱ་ཅ་འབྱུག་པོ།
སྐྱ་ཅ། སྐྱའི་ཅ་མོ། ཚུ་གཏེར་ཀྱི་ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་སྐྱ་ཅེས་འདེན་མི་བྱས།
སྐྱ་ཆད་ལས་སྐྱག་པ། འདུལ་པའི་གཞུང་ལྟར་དགོན་པའི་ནང་དུ་སྡོད་པའི་བླ་པས་སྐྱ་རིང་ལྷང་གི་
ཆད་ཅེ་སོར་དོ་ལྷག་བཞག་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།
སྐྱ་ཆད་སྐྱའི་ལྷས་མའི་མཚུག་ཏུ་བཏགས་རྒྱུའི་ཆར་ལོ། དམར་པོ་དང་། བག་པོ་སྡེ་རིགས་གཉིས་ཡོད།
སྐྱ་ཆོག་པ། སྐྱ་མང་ཅུང་། འབྲེངས་ཤིང་འཇིངས་པའི་སྐྱ་ཆོག་པ་ཉིལ་ཉིལ་དུ་ཡོད་པ།
སྐྱ་ཆོམ། སྐྱ་སྐྱི་བོར་བཅིངས་པའི་ཐོར་ཅོག །
སྐྱ་མཆམས། ① སྐྱ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཆམས། ② སྐྱ་པར་ཚུར་ཕྱེ་བའི་མཆམས།
སྐྱ་མཆམས་མེད་པ། ① དཔལ་པའི་དབྱེས་ཆེ་བའམ་ཐོད་པའི་ཁ་ཞེང་ཆེ་བ། ② སྐྱ་མཆམས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་རང་བཞིན་དུ་ཕྱེ་བ།
སྐྱ་རྩུབ། སྐྱ་འབྲ་དང་དོན་གཅིག །
སྐྱ་བརྩས། སྐྱ་འབྲ་དང་དོན་གཅིག །
སྐྱ་འཇིན། ལྷར་སྐྱ་སར་སྡོན་ལམ་ཚུགས་དུས་སྐྱ་སའི་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱའི་ལན་བྱ་གཉིས་
བསྐྱས་ཆོག་པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་དགོངས་པ་བྱས་འཁོལ་ཀྱི་འཇིན་ཐམ།
སྐྱ་ཞག་པ། ① སྐྱ་བསྐྱས་མ་རིང་པོ་མགོར་དཀྱིས་ཆོག་པ་ཞིག ། ② [མངོན]བྱད་མེད་ཀྱི་སྐྱ།
སྐྱ་ཞ། སྐྱ་ཡི་ཆབ་བྱས་པ་མགོ་ལ་ཁྱོན་ཆོག་པའི་སྐྱ་འབྲའོ། །
སྐྱ་གཞུག། སྐྱ་ལྷས་མའི་ཅེར་གདགས་མའི་པོད་འཛད།
སྐྱ་ཐེངས། [ཉིང]རྒྱལ་ཆེ་བ།
སྐྱ་བཟང་། ① རྩོ་སྐྱན་པར་པ་ཏའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག ། ② མགོ་སྐྱ་ཡག་པོ།

སྐྱ་པམང་ཐེལ་པ། འཁྱི་ཤིང་རལ་པ་ཅན་ས་ནག་ལུལ་ཅན་དང་ཆེར་མ་སྐྱེ་བ། པན་རུས་གཙོ་ཆེར་
རིམས་དང་དུག་ཚད་སེལ་བའི་ཁྲག་སྐྱན་ཞིག །

སྐྱ་བཟེད། ① སྐྱ་བཞར་དུས་སྐྱ་སྟེགས་བཟེད་སྟོང། ② རབ་བྱུང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱང་བཅུ་གསུམ་
ཁྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་དགེ་སྟོང་གི་སྐྱ་གཞར་སྐབས་ཆོས་གོས་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱོན་རྒྱའི་
གོས། སྤིང་དུ་ཁྲག་སུམ་དང་ཞེང་ཁྲ་བྱེད་དང་དོ་ཡོད་པ་ཞིག །

སྐྱ་ཡི་ཐེང་བ། [མཛོན]དུ་བ།

སྐྱ་ཡི་ལ་བ་ཅན། སྟོན་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱལ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྤྲད་བྲགས་ཡོད་པའི་ཐུ་སྟེགས་
སྟོན་པ་དུག་བྱུང་པའི་ནང་ཚན་མི་པམ་སྐྱ་ཡི་ལ་བ་ཅན་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱ་རིལ། སྐྱ་སྤྱི་ཐོར་བཅེངས་པའི་མདུད་པ་རིལ་རིལ།

སྐྱ་ལི་བ། སྐྱ་བྱུང་པའི་དོན་ཉེ། འཕོ་བ་ཐེབས་ན་སྐྱ་ལི་བ་དང་། སྤྱི་ཐོར་སྤྲང་པ་སོགས་ཀྱི་ཉུགས་
འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱ་ཡོ། མགོ་སྐྱ་ཤིང་གི་ཡོ་མའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་པ། སྐྱ་ཡོ་ཉིས་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ལན་བྱར་མཛེས།

སྐྱ་ཤད། ① སྐྱ་ཤང་ངམ། སྐྱའི་ཉུག་མ། སྐྱ་ཤད་རྒྱག་པ། མིག་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མཐོང་ཡུལ་དུ་སྐྱ་
ཤད་འཛག་པའི་སྤང་བ་འཆར་ཡོད། ② རྒྱག་ཤད་དམ་སྐྱ་ལ་རྒྱག་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་
སྐྱའི་བྱི་དོར་དང་སོ་མང་ངོ། །

སྐྱ་ཤུབས། ཉོར་མའི་ལྷག་རྒྱབ་ནས་དཔུངས་པའི་སྐྱ་འཇུག་སྟོང་དཔུལ་དང་། ཤུད། གཡུ་བྱར་
སོགས་ལས་བཟོས་པའི་རྒྱན་ཅན་ཞིག །

སྐྱ་གཤོར་པོ། སྐྱ་རྩལ་པོ།

སྐྱ་སིལ་བྱ་ཅན། སྐྱ་མ་བསྐྱས་པར་སིལ་བྱར་འབྱུང་བའི་མི།

སྐྱ་སྤ་རུ། རྫོང་རྫོང་དུ་འབྱེལ་ནས་སྤེས་པའི་སྐྱ།

སྐྱ་སྤ་ལྷ། སྐྱ་བཤན་པོ་མིན་པར་འཇུ་རུ་ཅན་སྤེས་པའི་དོན།

སྐྱ་སེ། སྐྱ་དཀར་ནག་འདྲེས་པའམ། སྐྱ་སྤྱེད་སྤྱེ་བྱེད།

སྐྱ་སེང་། མགོ་སྐྱའི་བར་སེང་། ཆ་བ་ཆེ་སྐབས་སྐྱ་སེང་རུལ་རྩས་གང་།

སྐྱ་མེད་མེད། སྐྱ་མཐུག་པོ་མེད་པའི་མེད་མེད། གན་པོ་ནམས་ཀྱི་སྐྱ་ཙ་མེད་མེད་ཞིག་ཏུ་གྱུར།
སྐྱ་བསྐྱས་མ། ལན་བྱར་བསྐྱས་པའི་སྐྱ།
སྐྱག་ །འཛིགས་པ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཏེ། གཅིག་ན་དགའ་ངལ་ལ་མི་སྐྱག་ །གཉིས་ན་འཆི་བར་མི་
སྐྱག་ །དངངས་སྐྱག་མེད། སྐྱག་སྒྲུང་མི་སྐྱེ་ལྟ་བུ།

སྐྱག་ཉམས། ① [ཐ་མི་དང་པ།]འཛིགས་པ་དང་ཞེད་པ། སྐྱག་ནས་སྒྲིང་ཙ་འདས། མདུན་དུ་སྐྱང་
གིར་སྐྱག་པ་དང་། རྒྱ་བ་ཏུ་སྐྱག་ལ་སྐྱག་པ། དགའ་ཆེགས་གང་ལའང་མི་སྐྱག་ །ཐང་ཤིང་ལྷག་
པ་བ་མོས་གཞོན་བར་མི་སྐྱག་ན། རི་པོ་ཆེན་པོ་གངས་ཀྱིས་གཞོན་བར་སྐྱག་དོགས་མེད།
② ཞེད་སྒྲུང་། འཛིགས་སྐྱག་དང་མདངས་སྐྱག་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱག་སྒྲུང་སྐྱེ།

སྐྱག་པ་ཤིང་། ཤིང་ཞིག །སྐྱག་ཤིང་གི་འབྲས་བུས་ཁྱག་ཤིང་གཅོག་ །མཆིན་ནད་མེལ། རྩ་མཆན་
འགགས་པ་འཕེབས། ལྟོའི་དང་ག་འབྱེད།

སྐྱག་པོ། [ཡུལ།] ཡག་པོ་འམ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན།
སྐྱག་མེད་ཉི་ཤར། གཞི་བདག་སྐྱག་མེད་ཉི་ཤར་རམ། ཙ་པའི་ཞིང་སྐྱོང་བདུད་མགོན་མེད་གཤེ་
གདོང་ཙན་ཞེས་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཅིང་། མི་ནག་མེད་གཤེ་གདོང་ཙན་རྟགས་ལ་བཞོན་
པ། མདུང་དང་མི་མགོ་སྐྱོན་བས་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ཞིག །

སྐྱག་མོ། ༡ ཞེད་སྒྲུང་ཆ་པོའི་དོན་སྟེ། ལྷ་ཁྲོ་པོའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ཁ་གདངས་མིག་བཟད་འདུག་པ་སྐྱག་མོ་
གཅིག་འགྱི། རིག་ཡོང་དུས་སྐྱག་ཡོང་ཡས་ཤིག་འགྱི་ཞེས་དང་། ཨེ་ཇིའི་ནད་དེ་ན་ཆ་སྐྱག་མོ་
རེད་ལྟ་བུ། ༢ [རྒྱན་ཆོག] ༡་ཙང་དང་། ཞེ་བྲག་སོགས་དང་དོན་གཅིག་ཏེ། སྐྱ་སྐྱན་པོ་སྐྱག་མོ་
གཅིག་འགྱི། གཟུགས་མཛེས་པོ་སྐྱག་མོ་གཅིག་འགྱི མི་མང་པོ་སྐྱག་མོ་གཅིག་འགྱི ༣་
མགྲོགས་པ་སྐྱག་མོ་གཅིག་འགྱི་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱག་མེམས། ཞེད་སྒྲུང་སྐྱེས་པའི་མེམས།

སྐྱང་གནས། [རྫིང་]ཤིང་།

སྐྱང་པོ། བརྒྱབས་ཆག་སོགས་བྱུང་ནས་སྐྱང་འབྱུང་ཐོན་པ།

སྐྱང་བ། སྐྱངས་པ། སྐྱང་བ། ལུས་ཀྱི་ཤ་སྐྱགས་ལ་ནད་བྱུང་བ་དང་སྐྱོན་ཤོར་ཏེ་སྐྱོས་པ། སྐང་པ་

[illegible]

སྒྲོན་ནད་ཉི་ཤུ་ལོ་ནད་ཀྱིས། ༡ སྒྲིག་ས་མ་མ་ཞུ་བའི་ཟས་སྒྲོན། མོ་བ་འཆིང་། སྒྲིག་པ་བྱེད། ཟས་
ཟོས་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱ་ལོང་དུ་གཟེར་ཆོད་ལང་། གང་མ་ཞུ་བའི་ཟས་དེ་སྒྲིག་པར་གཞོད། གཏོང་བ་
དང་། མིག་སྒྲིབ་ས། ཁྱད་འཕོལ་ནས་སྒྲུང་ས། ༢ སྒྲོན་སྒྲོན། མནན་ན་ན་ལ་གང་ཟོས་ཆོད་སྒྲིག་
པ། རྒྱན་ས་དང་གང་བའི་གནས་སུ་འདུག་ཆེན་བ། ཟས་ཟོས་པའི་ཆེས་སུ་ན་བ། རྟོག་སས་ན་
བདེ་བ། སྒྲིག་པ་མི་ཐོན། ཤེད་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་འཕེལ་འགྲི་མེད་བ། ༣ དྲངས་མའི་རྟོ་སྒྲོན། སྒྲོན་
སྒྲོན་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲི་ཞིང་མནན་ན་མི་བཟོད་པ་ན་བ། ༤ མཆིན་པའི་ཁྱག་སྒྲོན། འཕེལ་
རྒྱུན་གཡས་ནས་རིམ་བར་ཆགས་ལ། མིག་མེད། རྒྱུད་མར། ཅ་རྒྱུད་ལ་མཁྱེགས་པར་
འཕར་བ། ལུས་གང་བ་དང་རྩོས་པའི་ཆེ་རྟོ་རྒྱུད་དང་མཆིན་ཅི་སྒྲིག་ཅིང་ན་བ། ཤ་མདོག་སྟོ་ལ་
སྒྲིམ་བ། མཆིན་པའི་ཤ་ཟོས་པ་དང་ཆང་ལྟ་རྒྱུག །སྒྲོན་དེ་རྒྱ་ས་པ་ན་མཁྲིས་པའི་ལུ་ལ་
འཕྲོག་སྟེ་མིག་དང་རྒྱ་མདོག་མེར་ཕོར་འགྱུར། ༥ མཆིང་པའི་ཁྱག་སྒྲོན། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་
སྒྲོན་འབྱུང་། རྟོ་བ་སྟོས། སྒྲིག་པ་བྱེད། ཟས་སྟོས་ལེན་ཡང་སྒྲུབ་སྒྲིག །མཆིན་སྒྲོན་ལས་ཆ་བ་
རྒྱུད་ཡང་གཏོང་བ་སྒྲུང་ས། ༦ མོ་ལོང་སྒྲིག་པའི་ཁྱག་སྒྲོན། སྒྲོན་འབྱུང་བའི་གནས་དེ་ཆ་ཞིང་
གཟེར་ལ། མནན་ན་འཕར་ཞིང་བསིལ་ཏོད་གཉིས་ཀ་མི་འཕྲོད། འགངས་རྟོགས་ས་དང་རྩོ་གང་
གང་རྒྱུད་ཡང་ན་བ། ༧ རྟོད་ཀྱི་མཁྲིས་སྒྲོན། ཤ་མདོག་སྟོ་ལ་སྒྲིམ། ཟས་ལེན་ཀྱང་ལུས་ཤིང་
དང་ལུ་བ། མིག་དང་རྒྱུད་མདོག་མེར་ཕོར་ཆགས། བད་སྒྲིན་པ་དང་ལུས་ཀྱན་ལ་ཟ་འབྲུག་
བྱེད། ༨ རྒྱ་མའི་མཁྲིས་སྒྲོན། ལུས་སྒྲི། མིག་དང་རྒྱུད་མདོག་མེད། ཅ་ཀྱིས་ས། དང་ག་མི་བདེ།
ནད་ལྷག་ཆེ། རྟོས་དང་ཆེ། ཅི་རྒྱ་གཏང་དགལ། ༩ མོང་གི་རྒྱུད་སྒྲོན། རྟོ་བ་སྟོས་ཞིང་འཕྲོག །སྒྲུ་
བ་འབྲུ། རྒྱུད་སྒྲོན་དེ་ཉིད་གནས་གཅིག་ཏུ་བརྟན་བར་མེད་པ་དུས་རེས་མེད་དུ་འཕེལ་འགྲིམས་
དང་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་དོ། ༡༠ ལྷན་མེད་མངལ་སྒྲོན། རྟོད་ཆོགས་དང་རྒྱ་ཞབས་སྒྲུངས་ནས་
རེས་མོས་སུ་གཟེར་དབར་བྱེད། འགངས་ཆེ་བའི་ཆེན་ཞིང་། སྒྲུབས་སུ་མཆོན་མ་ནས་ཁྱག་
ཏོད་ཅན་འཛུགས། ༡༡ རྒྱུང་པའི་རྟོ་སྒྲོན། དེང་དུས་མཁལ་མའི་རྟོ་རྟོ། རྒྱུ་འགལ། ལྷག་གཟེར་
ཆེ། ༡༢ རྟོ་པའི་ཅ་སྒྲོན། རྟོ་མང་དུ་བྱེད་ཅིང་ཁ་ལུད་གོག་དགལ་བ། རྒྱུད་འཛེར། ཤ་ལུས་སྟོ་
ཞིང་སྒྲིམ། ཟོས་རྟོས་སྒྲིག །༡༣ མཆིན་ཅི་ཅ་སྒྲོན། བད་མོག་མར་ཕོག་སྒྲུབས་ན་ལྷག་རྒྱུད་།

སྒྲིབ་ན་པ་ཤ་སྒྲུབ། དེའུ་དགུ་དཀའ། རྒྱ་མཛོད་གདམས་ལུ་མ་སྒྲིབ། རྒྱ་མཛོད་ལ་སྒྲིབ། ༡༤ མཆོག་
 ཇི་ཙ་སྒྲུབ། སྒྲུབ་ཆོག་པ་བརྒྱད་པའི་དོན་ནས་ཀྱི་དགུ་གཉིས་ཀ་མི་བདེ་བར་ཆགས། སྒྲིབ་པ་
 རྒྱུད། སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང། མཆོག་པ་དང་མཆོག་ཇི་ལོ་ཤ་སྒྲོམ་ན་ཤ་སྒྲུབ་པར་ཀྱི་ལུང། ༡༥ ཙ་
 སྒྲུབ། ཙ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆེར་ལུག་དེ་ལ་ཙ་ཙ་ལུང་ཞིང་། ཙ་དང་ཙ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་བའི་རྟགས་སྒྲིབ།
 ༡༦ སྒྲིབ་སྒྲུབ། སྒྲིབ་སྒྲུབ་པའི་ལ་ཏེ་བསྐྱོངས་པའི་དུས་ལུག་ཆེ་ལ། བསྐྱོང་ཞིང་ཞིག་པའི་དུས་
 པའི་ལ། ༡༧ སྒྲིབ་སྒྲུབ། གང་དུ་ལུང་བའི་གནས་དེར་མི་བདེ་བར་སྒྲིབ། ༡༨ སྒྲིབ་མི་རྒྱ་སྒྲུབ། བང་
 པ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོར་བ་ལྟན་འུར་འོང་། ཤེས་པ་ཆོད། སྒྲིབ་ཆུ་ལ་སྒྲིབ། ཁོང་ཁོ་ལངས། ཆོག་པ་ཟ།
 སེམས་རྒྱལ། སྒྲིབ་རྒྱ་ཆོན་ནང་དུ་མཆོད་པའི་སྒྲིབ་པ་མཆར། ༡༩ རྒྱ་སྒྲུབ། རྒྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆེར་
 མིག་སྒྲིབ་པས་དང་ཀར་ཤོལ་སྒྲིབ་པ། སྒྲུབ་ཀྱི་དོ་ཤོ་སྒྲིབ་ལ་ལུག་རྒྱུད། མནན་ན་བསྐྱོད་བསྐྱོད་ལུག་
 ༢༠ རྟག་སྒྲུབ། དེག་ན་བསྐྱོད་ཅིང་མནན་ན་མི་བསྐྱོད་པའི་ལུག་དུ་སྒྲིབ་པ། ཙ་ཙ་དང་རྟགས་
 རྟགས་ཆ་བའི་རྟགས་སྒྲིབ། སྒྲིབ་ནང་ཀྱི་གནས་བརྒྱུག་ཅིག །

१ རྩམ་སྒྲིན། བོ་བ་དང་ཡོང་གི་གནས་སུ་འབྱུང་། २ རྩམ་སྒྲིན། བོ་བའི་གནས་སུ་འབྱུང་། ३
 རྩམ་སྒྲིན། བོ་བ་དང་སྒྲུང་པའི་གནས་སུ་འབྱུང་། ॣ རྩེང་སྒྲིན། བོ་བ་དང་། ཡོང་དང་། མངལ་དུ་
 གནས་སོ། ॥ ༥ རྩམ་སྒྲིན། བོ་བ་དང་། ཡོང་དང་། མཆེན་པ། མཆེར་པ། མངལ་བཅས་སུ་
 གནས། ॥ ༦ རཁིས་སྒྲིན། རཁིས་པ་དང་། རྩུ་མའི་ནང་དུ་གནས། ༧ རྩམ་སྒྲིན། བོ་བ་དང་། རཁལ་
 ལ། རཆེན་ཏི། རྩུ་ཤོགས་རྩུ་མས་ཀྱི་གནས་སུ་མང་ངོ་། ॥ ༨ རྩམ་སྒྲིན། བོ་བ་དང་། ཡོང་། རྩུ་
 ལ། སྒྲུང་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་སུ་འབྱུང་། ॥ ༩ རྩེན་སྒྲིན། བོ་བ་དང་། ཡོང་། གའི་གནས་སུ་འབྱུང་།
 १༠ རྩམ་སྒྲིན། ལུས་ཀྱི་གནས་ངེས་མེད་གང་ལ་མང་འབྱུང་ཕྱིད་དེ། པལ་ཆེར་སློབ་དང་། རཆེན་
 པ། རྩུ་ལ། ཡོང་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བ་མང་ངོ་། ॥ ༡༡ རྩམ་སྒྲིན། གནས་གང་ཡོང་ངེས་པར་
 མེད་དོ། །མདོར་བསྟུས་ན། རྩུ་སྒྲིན་ཅི་སྟོན་གྱི་ཕྱི་དང་ག་པགས་བར་ན་འབྱུང་། བར་སྒྲིན་ཅི་
 སྟོན་དུག་གི་ནང་ལྟེན་པས་དང་། དོན་ལྟེན་ལོགས་ན་འབྱུང་ངོ་། །ནང་སྒྲིན་ཅི་དོན་སྟོན་ཀྱང་གྱི་
 གཉིང་ན་འབྱུང་ཞིང་ཡོད་པ་རེད།

ལྷན་རྒྱུ་བློ་སྦྲེང་གི་མཛུགས་དཔེ་ལྷན་ནང་ཅིག་སྟེ། བད་ནྟག་ས་སུ་ཤ་ཤེས་ཞིང་།

མདོག་ནག་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག །

སྒྲིག་གསང། བར་གི་ཐྱེན་སྒྲན་ས་སྤར་དུ་ཆོན་དོ་གཞལ་བ་པོ་བའི་སྒྲན་ནད་ལ་བན་པའི་མེ་བཅའི་གསང།
སྤབ་པ། [ཆིང་]འཁྲབ་པ། ལག་བས་སྒོ་ལ་སྤབ་པ། ཀྱང་སྤབ་ལག་སྤབ། སྒོར་ཕོ་སྤབ་པ།

སྤའི་དོ་ཀེར། སྤའི་ཐོར་ཅོག །

སྤའི་བྱེ་དོར། [མདོན་]སྤ་ཤང།

སྤའི་ལ་བ་ཅན། སྤར་རྒྱ་ཤར་གྱི་བྱུབ་མཐའ་ཞིག་གི་སྒྲོན་པ་མི་པམ་སྤའི་ལ་བ་ཅན།

སྤའི་བསེལ་ཡལ། སྤ་ལས་བཟོས་པའི་སྤར་ཡལ།

སྤེ་པ། [ཆིང་]གཏོང་པ། བར་ཆེན་སྤེ་ཞིག །

སྤེས་ཤིག །འཐེད་ཅིག །

སྤ། [བྱ་ཆིག་ད་ལྟ་པ།] སྤར་པོས་སྤོང་མོ་བྱེད་བཞིན་པའི་དོན། སྤར་པོ་ཞིག་གིས་སྤ་བཞིན་
འདུག །མ་འོངས་པ་ལ་བསྐྱད་གོས་དང་། འདས་པ་ལ་བསྐྱས་པ་ཡིན། སྤལ་ཆིག་ལ་སྤས་ཤིག་
བཅས་སོ། །

སྤ་འབྲམ། སྤོང་མོ་བྱ་སྤེ་ལུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ།

སྤ་པ། ① [ཐ་དད་པ་]བསྐྱས་པ། བསྐྱ་པ། སྤས། སྤོང་པ། བས་བསྐྱས་ཏེ་འཆོ་བ། ② [ཆིང་]མགོ་
བསྐྱོར་གཏོང་བའི་བསྐྱ་པ། ③ དུམ་བྱར་གཅོད་པ།

སྤ་མ། འཆོ་རྟེན་མེད་པས་གཞན་ནས་སྤོང་མོ་བྱས་ནས་འཆོ་བ་སྤེལ་མཐན།

སྤ་སྤོང་། གཞན་ལས་སྤོང་མོ་བྱེད་པའི་དོན། སྤར་པོ་དེས་ག་ས་ག་ལ་སྤ་སྤོང་བྱས་དེ་དཔུལ་མང་པོ་
ཞིག་རག་འདུག་ཏེ་བྱ།

སྤག་པ། བསྐྱོར་ནས་བཞོག་པར་བྱེད་པའི་དཀྱག་པ་དང་དོན་གཅིག །

སྤན། སྤན་པའི་སྤལ་ཆོག །

སྤན་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྐྱན་པ། བསྐྱན་པ། སྤན། གསར་དུ་འཛུགས་པ་དང་། བཟོ་བ། རྒྱ་བེད་སྤན་
པ། མཐུན་ཆེན་སྤན་པ། དཔེ་ཆ་བར་དུ་སྤན། འཛུགས་སྤན། གསར་སྤན།

སྤས། སྤ་བའི་སྤལ་ཆོག །

སྐྱུས་པ། གཙོད་པའི་བདེ་ཆིང་།

སྐྱུས་པ། ཐོར་མར།

སྐྱོག་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྐྱོགས་པ། བསྐྱོག་པ། སྐྱོག་ས། སྐྱུ་བ་བཟ། དཀྲུག་པ། འོ་མ་བསྐྱོགས་ཏེ་
མར་ཁྱེད་ས།

སྐྱོག་ས། སྐྱོག་པའི་སྐྱུ་ཆོག །

སྐྱོད། སྐྱོད་པའི་སྐྱུ་ཆོག །

སྐྱོད་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་པ། སྐྱོད། གནས་ནས་སྐྱུ་གས་པ་དང་འདོན་པ། རྒྱལ་མཆོམས་
ནས་ཕྱིར་སྐྱོད། ཉེས་ཅན་རྣམས་གནས་ནས་བསྐྱེད་དགོས།

སྐྱོད་པའི་རྒྱུ་ལྟེད། རྒྱུ་ལྟེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། ཞེ་སྤང་གི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་
སྦྱོར་གཞན་གནས་ཁང་ནས་ཀྱི་རོལ་ཏུ་འདོན་པ།

སྐྱོན། [རྒྱན་ཆོག] གཙོན་དཀའ་བཟའ་འཕྱི་དཀའ་བའི་དོན་ཏེ། སྐྱི་བའི་རུས་པ་མཁྱེགས་ཤིང་
སྐྱོན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱོན་པའི་རུས་པ། བཅག་ན་རུས་བྱུང་འཕྱོར་ཞིང་མཁྱེགས་པ་ཁོ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱད་སྐྱོད་དང་། སྤར་གོང་
གི་རུས་པ་ལྟ་བུའི་མིང་སྟེ། དེ་ཏུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
གསོ་རིག་སྐྱོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། སྐྱོན་རུས་བཅག་ན་འཕྱོར་བ་ཡི།
མཁྱེགས་ཤིང་ཁོ་བའི་རུས་པའི་མིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དཀའ་ག །སྐྱུ་མ་ཞག་མཁྱེག་ཐོར་གྱུར་པའི་དོན།

དཀའ་ག་པ། [ཡུལ་]བཞུས་པའི་གཤེད་ཁུའབྱུགས་ནས་སྤུ་འཕྱུར་བ། མར་ཁུད་ཀྱི། ཞག་དཀའ་ག།

དཀའ་ན། ཁ་གྱེན་དུ་ཟེད་པའི་དོན། ལག་པ་དཀའ་ན། སྐྱོད་དཀའ་ན། ལུས་གན་རྒྱལ་དུ་དཀའ་ན།

དཀའ་ན་གཉེད། ཁའི་ཡ་རྒྱན་ཀྱིང་འབྱུར་རི་མོ།

དཀའ་ལ། སྐྱུ་པའི་སྐྱོག་རྒྱ་སྟེ། དཀའ་སྐྱེད་འབད་བཙོན་བྱས་ནས་གཞུང་དོན་གསེས་དཀའ་བ་རྣམས་
གསེས། ཡི་གེ་འབྲི་དཀའ་བའི་རིགས་གྲིས།

དཀའ་འགག། །དཀའ་ལས་ཁག་སའི་འགག་ཅ། དཀའ་འགག་རིམ་གྱིས་བསལ།

དཀའ་འབྲེལ། གཞུང་གི་ཆོག་དོན་རྣམས་མཐར་ཆགས་སུ་མ་བཤད་པར་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་
ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་པའི་གཞུང་།

དཀའ་འབྲེལ། རིག་གཞུང་གང་ཞིག་གི་མོ་དཀའ་བའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་
འབྲེལ་བཤད་བྱས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན། གྲེ་བྲག་ཏུ་དཔེར་བཅོལ་བར། ལུ་མ་
རྟགས་དཀའ་འབྲེལ་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

དཀའ་ངལ། ངལ་དུ་བ། དཀའ་ངལ་བྱུང་བས་ད་གྱིས་ལས་ཀ་བྱས། དཀའ་ངལ་འཛེམས་མེད།
དཀའ་ཆེན། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགེ་བཤེས་དྲག་གས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་སློབ་གཉེར་ལེགས་
བར་ཐོན་པ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན།

དཀའ་ཆེན་བཅུ་གཉིས། བཅ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བས། བྱ་བ་ཆེན་ཏེ་ལོ་བ་ལྷ་མར་བསྟེན་པ་གནད་སྐབས་ཐོག་
མར་ཆོས་གསུང་བ་ལྟ་ཅི། གསུང་སླེང་ལེགས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་གནད་བར་སྟོག་ལ་ཐུག་པའི་
དཀའ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་དུ་བཅུག་པ་སྟེ། ༡ མཁར་མཐོན་པོའི་ཅེ་ནས་མཆོང་དུ་
བཅུག་པ། ༢ མཁལ་ཁུང་ལ་སྒྲུག་མའི་ཐུར་མ་བརྒྱབ་པ། ༣ མེ་དབུང་གི་ནང་དུ་མཆོང་དུ་
བཅུག་པ། ༤ མི་གཙང་བའི་འདས་ཐུང་ཐུང་བཅུག་པ། ༥ འབྲས་ཆན་གྱི་ཟས་སྟོན་རྒྱ་དུ་
བཅུག་པ། ༦ རྒྱལ་པོའི་བག་མ་འཕྲོག་དུ་བཅུག་པ། ༧ རྫོན་པོའི་ཆུང་མ་རྒྱ་དུ་བཅུག་པ། ༨
ཆུང་མ་རྒྱངས་སུ་བཅུག་པ། ༩ རྡོ་རྗེ་ཐོ་བས་དུང་བ། ༡༠ རང་གི་ཆུང་མ་ལྷ་མར་ལུལ་བ། ༡༡
སྟོན་དུ་བད་པས་གང་བའི་ཆུ་ལ་སྒྲུ་ལུས་ཀྱི་ཟས་པ་བཅུགས་པ། ༡༢ རང་གི་སྒྲུ་ལུས་ཀྱི་ཅ་
གཏར་ནས་ཐྲག་གིས་ས་ལ་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་བར་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན་གྱི་ཀམ་ཀམ་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་རོ་བའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། ཆེ་ཆོག་གླིང་ཡོངས་འཛིན་སྤྱལ་སྤྱིའི་སྤྱེད་དང་པོ་སྟེ། ཆོས་
འབྱུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་བཞི་ཏེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཐོག་གྲ་རྒྱུང་དུས་མ་ནས་རིམ་བཞིན་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དཀའ་ཆེན་དང་། ལྷ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱེ་
སྤྱེད་བརྒྱུད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་མཛད་རྗེས་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།
འཁུངས་ལུལ་ནི་གཉིད་སྤྱིས་ཀྱི་གཟར་བྱང་སྤྱུག་དུ་ཡབ་ཆངས་པ་དཀའ་པོ་དང་། ལུ་མ་ཆེ་རིང་

དབལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ ལོར་སྤྱོད་འཁུངས། དགྲུང་ལོ་བྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༣ ལོར་དགོངས་པ་སྤྱོད་འཁུངས་འདས།

དཀའ་ཉེན། ① དཀའ་ངལ་ལམ་ངལ་དུ་བ། ② དཀའ་ངལ་དང་ཉེན་ལ།

དཀའ་ཐུབ། ① འབད་བ། ལས་དོན་ལ་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད། ② ཐུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོག་པ་བཟོད་ཐུབ་པ། དཀའ་ཐུབ་ཐུག་པོ། དཀའ་ཐུབ་དང་སྤྱོད་པ་འཛིན་པ། དཀའ་ཐུབ་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་བཟོད་པ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བར་བསྐྱབས།

དཀའ་ཐུབ་དགྲ། [མངོན]འདོད་ལྷ།

དཀའ་ཐུབ་ཅན། [མངོན]① སྤང་སྤྱོད་ས། ② ལྷ་ཆེན་དབང་ལུག། ③ མཆོག་ལ། ④ དཔོན་ལ། ⑤ ཐུམ་ཁྱིམ།

དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོ། ① དཀའ་ངལ་ལ་བཟོད། བསྐྱེད་ཆེ་བ། ② སངས་རྒྱལ་ལོག་གི་མཆོན།

དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཆལ། ཤིང་ནགས་ཁོང་གི་དཔེན་ས། ཆན་ཆོན་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སྤྱོད་ལོ།

དཀའ་ཐུབ་གནས། [མངོན]ཤིང་ནགས་ཁོང་གི་དཔེན་གནས།

དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད། [མངོན]བང་སྤྱོད།

དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པ། འདི་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པ་དང་། ཐུ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཅིང་། ① ནང་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནི། ཐུག་འཆལ་བ། ཉེན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱ་བ། དཔེན་གནས་སྤྱོད་མས་ལེན་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། ② ཐུ་སྤྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ནི། ཟས་གཙོད་པ། མེ་ལྷ་བསྐྱེད་པ། མདུང་ཅེ་གསུམ་སྤྱོད་དུ་མཆོངས་པ་སོགས་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡོད།

དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པ། [མངོན]མཆོག་བའམ་བོད་སྤྱོད་པོ།

དཀའ་ཐུག། ① བཟོད་དཀའ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད། དཀའ་ཐུག་མཉམ་སྤྱོད། ② དཀའ་ངལ་དང་ཐུག་བསྐྱེད།

དཀའ་མངོན། [ཆིང་]ཆུ་རྒྱ་དང་འབབ་ཆུ་འདུས་པའི་མཆོངས།

དཀའ་སྤྱོད། ལུས་ངལ་ཞིང་དུ་བནས་ཐང་ཆད་པའི་སྤྱོད་བཟོད་པ་ལ་ཟེར། ཞག་པོའི་སྤྱོད་པ།

དཀའ་གནད། དཀའ་སའི་གནད་འགག། དཀའ་གནད་ཞག་ལ་འབྲེལ་བ་འདད་ཆུག་དགོས།

དཀའ་གནད་བཟོལ་བ། ཆོག་སྤྱོད་འཁུངས་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤྱོད་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་

སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་troubleshoot ཟེད།

དཀའ་གནད་དོན་མི་མདུན་བཀོལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དར་མོ་སྤྲོན་རམས་པ་སློབ་མཁུང་ཆོས་
གྲགས་ཀྱིས་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་གི་ཁ་སྐོང་ཚུལ་དུ་མཛད་པའི་བྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཞིག །
དཀའ་པོ། ལས་སྤྲོ་པོ་མ་ཡིན་པའམ་ལུས་སེམས་ངལ་དུ་བ་བྱེད་དགོས་པ། དོན་གནད་དཀའ་པོ། བྱ་
བ་དཀའ་པོ། ཏ་ཅང་གོ་དཀའ་པོ།

དཀའ་སྤྱད། དཀའ་བ་སྤྱད་བ་སྟེ་དཀའ་ངལ་དང་དུ་ལེན་པ། དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ།
དཀའ་སྤྱད་སྤྱག་འཁུར། དཀའ་སྤྱད་སྦྱིང་རུས།

དཀའ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]དུ་བ་བའམ་ངལ་བ། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་དཀའ་བ། སྐད་ཅིག་མང་
པོར་དཀའ་བས་སྟོམས་པར་འབྲུག་པར་འགྱུར། ② ཆོག་ས། དཀའ་བ་དང་དུ་ལེན་པ། དཀའ་
བ་ཀྱུན་སྤྱད། ལུས་སེམས་ཀྱི་དཀའ་བ་དང་བསྟོན་པ། ③ ཁག་པོ། དཀའ་དོན། དཀའ་གནད།
④ སྤྲོ་པོ་མེན་པ། འགྲོ་དཀའ་བ། རྟེན་དཀའ་བ། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་དཀའ་བ། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
དཀའ་བ། བསྐྱབ་དཀའ་བ་ཅེ་ཡོད།

དཀའ་བ་བཅུ་གཉིས། ཁོང་གསལ་དཀའ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་བ་དང་དོན་གཅིག །

དཀའ་བ་བྱུག་སྤྱད། སངས་རྒྱུས་ཤྱུ་ཕྱུ་སྟེ་ནེས་རང་གི་བྱིས་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་
སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་སྤྱུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཟས་སྤངས་པ་དང་། མེ་
ལྷ་བསྟེན་པ། ཁང་བཅེགས་མཐོན་པོའི་སྟེང་ནས་མདུང་ཅེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོངས་པ་
སོགས་ལུས་ཀྱི་དཀའ་བ་ལ་མང་དུ་སྤྱད་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་ལྟར།
སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་ལོ་བྱུག་རིང་ཟས་སྤངས་པའི་དཀའ་བ་སྤྱད་
ནས་སྤྱུ་ལུས་ཀྱི་ཤ་རྩ་སྤངས་བྱེད་དེ། རུས་གོང་སྤྲོ་པོ་པགས་པས་གཡོགས་པ་ལྟར་བྱུང་ཀྱང་།
ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྤངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་རྩམས་ལ་ལུས་ཀྱི་དཀའ་བ་སྤྱད་
པ་ཅེས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྤྱབ་པར། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ནང་དུ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་དུག་
གསུམ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡང་དག་པར་འཆོལ་དགོས་ཞེས་བརྟུན་མཛད་པ་ཡིན།

དཀའ་བའི་སྟུན་པར་སྤྱད། བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞིའི་གས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་བའི་དོན་མཐུན་པ། བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའི་གྲས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་བའི་སྤྱན་པ། བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་གི་གྲས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་
པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་བའི་བཙོན་འགྲུས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་གི་གྲས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་གི་གྲས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་བའི་བཅོད་པ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་གི་གྲས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་བའི་ཤེས་རབ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་གི་གྲས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་བའི་བསམ་གཏམ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་གི་གྲས་ཤིག་སྟེ་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞིག །
དཀའ་སྟོང་། ལུས་དཀའ་ལ་སེམས་སྟོང་བ། དབྱལ་པོངས་རྣམས་ལ་དཀའ་སྟོང་བྱང་ལུགས་
གསལ་པོར་རྟོགས།
དཀའ་མོ། ཁག་པོ། ལས་དོན་དཀའ་མོ།
དཀའ་ཆད། དཀའ་སྤངས་སམ། དཀའ་ཚུལ། ལས་དོན་དཀའ་ཆད་ཇི་འདྲ་འདུག །
དཀའ་ཆེགས། དལ་དུབ་བམ་ཁག་པོ། དཀའ་ཆེགས་ལ་མ་འཇོམས་པ། དཀའ་ཆེགས་གཅིག་ཐོག་
ཉིས་བཅེགས་ཐུག་པ། ཐབས་ཤེས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་དཀའ་ཆེགས་བསལ།
དཀའ་བཞི། བོད་དུ་དཀའ་ཆེན་བཞི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།
དཀའ་རློག་མ། [མདོན]དབང་རྒྱག་གི་བཙུན་མོ།

དཀའ་བརྒྱུག་སྒྲ་མ། [མཛོད]རི་པོ་གངས་ཅན།

དཀའ་རམས་མཆན་བཏགས། དགེ་བ་ཤེས་ལྷ་རམས་བ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཡོག་ཏུ་གསལ་བ་
ལ་གཟེགས།

དཀའ་རུག། [[ཆིང]ལག་གཡོར་ཏེ་ལས་རོགས།

དཀའ་ལས། ① ཁག་པོའི་ལས་ཀྱི། ② རལ་རུབ། དཀའ་ལས་མ་བརྒྱབ་པར་ཡོངས་སུ་སྒྲིད་པ།
དཀའ་ལས་ཆེ་ལ་འབྲས་བུ་ཆུང་བ། དཀའ་ལས་ཁག་པོ། ③ ཁམས་སྐད་དུ། འཆ་མས་འདྲིའི་
ཆིག། [མགྲོན་པོ་བྱིས་དུ་སྦྲེབས་པ་དང་། ལམ་དུ་འབྲད་པའི་སྐབས་སུ་པན་ཚུན་འཆ་མས་འདྲི་
སྐབས་འབོད་པའི་སྒོལ་ཞིག།

དཀའ་སེ་བ། ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད། དཀའ་དཀའ་ལྟར་རམ། དཀའ་ཅམ། ཐོག་མར་དཀའ་སེ་པའི་ལས་
ཀ་དེ་གོམས་ན་སྒྲ་སེ་བ་ཡོང།

དཀའ་ཨེ་ཐལ། ཁམས་སྐད་དུ། འཆ་མས་འདྲིའི་ཆིག། [མགྲོན་པོ་བྱིས་དུ་སྦྲེབས་པ་དང་། ལམ་དུ་
འབྲད་པའི་སྐབས་སུ་པན་ཚུན་འཆ་མས་འདྲི་སྐབས་འབོད་པའི་སྒོལ་ཞིག། [དབྱིན་སྐད་དུ།
how are you? ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག།

དཀར། ཅ་བའི་ཁ་དོག་བཞིའི་ནང་ཆན་དཀར་པོ་སྟེ། སྤྱན་དཀར། གངས་དཀར། བལ་དཀར་ཞེས་པ།
དཀར་རྒྱང་། ཆོས་མདོག་གཞན་མ་འདྲེས་པའི་དཀར་པོ། དཀར་པོ་དཀར་རྒྱང་།

དཀར་སྒྱ། ཁ་དོག་དཀར་ཅམ་ཞིག།

དཀར་སྒྲིང་། འ་རུས་ཆིལ་ཁག་སོགས་དམར་རིགས་མ་འདྲེས་ཤིང་། མར་འཆུར་འོ་ཞོ་འབྲས་ཅམ་
སོགས་དཀར་ཅི་དང་། དཀར་སྒྲིང་ཁོན་བརྟེན་པའི་བཟའ་བརྒྱུད་ཡོངས་སྒྲིང་།

དཀར་ཁུང་། ① ཐོག་ཁུང་རམ། མཐོངས་ཁུང་། ② སྒྲེལ་ཁུང་།

དཀར་ཁྲུག་ཁྲུག། [འོད་དཀར་པོའི་རྒྱ་རྒྱངས། བར་སྒྲིང་དུ་སྐར་མདའ་ཞིག་དཀར་ཁྲུག་ཁྲུག་རྒྱག་
གིན་འདུག།

དཀར་ཁ། གཞི་དཀར་པོ་ལ་སྔོ་དམར་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པ། རས་དཀར་ཁ། འོག་བུ་
དཀར་ཁ།

དཀར་ཁ་མན། རིན་ཆེན་རིགས་ཀྱི་རྫོགས་མ་ཁ་སྤོང་ཟེར་བ། རི་མོ་སྡོད་དཀར་དམར་སོགས་མ་
རེས་པ་འབྱུང་བའི་གདོན་སྤྱད།

དཀར་ཁ་མེན། དཀར་ཤ་མན་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག །

དཀར་ཁི་ནག་སྟོང་། ལུག་ཁི་དང་གནག་ལྷགས་སྟོང་། དཀར་ཁི་ནག་སྟོང་ཡོད་པའི་འཕྲོག་ལྷག །

དཀར་ཁོམ་མ། འོད་དང་ཟེལ་པ་སོགས་དྲངས་པའི་ནམ་པ། རྒྱ་འོད་པོག་པའི་ཚུ་ཟེལ་དཀར་ཁོམ་མ།

དཀར་འབྲེལ་ལེ་བ། འོད་དཀར་པོ་འབྲེལ་ཚུལ། རྒྱ་བཀྲག་ལྟ་བུའི་འོད་དཀར་འབྲེལ་ལེ་བ།

དཀར་འབྲུངས་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སློབ་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་གོང་། ཆེ་ལ་ལྟ་བུའི་རྫོད་དཀར་པོ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་མིང་གཞན་མཁར་གོང་དང་། ལུག་རྫོ་སོགས་
སྤྲ་ཆོགས་ཡོད་ཅིང་། སྤེན་འདོན། གདོན་བསྐྱད། དུག་ལ་པན་ཟེར།

དཀར་གོང་ལ་བརྟག་པ། དཀར་གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་སྟེང་དུ་མཆིལ་མ་སྒྲག་ནས་གང་པའི་ཆེ་
བཅག་པས་ན་ནས་འབྱུང་གང་ཅམ་ནག་པོར་ཆགས་ན་དུག་ཡོད།

དཀར་རྒྱན། གཏོར་མའི་མར་རྒྱན།

དཀར་བརྒྱད་པ། ཡིག་རྒྱུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ལ་དཀར་བརྒྱད་ཅེས་གྲིས་པའང་སྤང་།

དཀར་འབྲེད། ① ཞོ་ལོ་མ་སོགས་ཀྱི་འབྲེད། ② བམ་རོ་བདུད་ཅིར་བྱ་བ་ལས་ཡར་དགོན་མཆོག་
སྤེ་བྱའི་མགོན་ལ་མཆོད་པ་གཙོད་གཞུང་ལས་གསུངས།

དཀར་ཆ། ① ཁ་དོག་དཀར་པོའི་ཆ་ཤས། ཁང་པའི་དཀར་ཆ་ལེགས་པོ། ② གསང་སྤྱགས་གཞུང་དུ་
སྤྱི་བོའི་དཀར་ཆ་དང་ལྟེ་བའི་དམར་ཆ་ཞེས་ཁམ་དཀར་པོ་འཕྲུང་བུང་སེམས་དཀར་པོ་ལའང་གོ།

དཀར་ཆ་དོད་པོ། འོད་གསལ་བ་དང་ཁམས་དྲངས་བ། ཁང་པ་དེ་དཀར་ཆ་དོད་པོ་ཞིག་འདུག །

དཀར་ཆག །སྤེ་ཆ་ན་སོ་སོའི་མིང་གི་གོ་རིམ་འཁོད་པའི་ཐོ་ཡིག །དཀར་ཆག་སྤྱིག་པ། དཔེ་ཆའི་
དཀར་ཆག །དགོན་པའི་དཀར་ཆག །ལྟ་ལྟ་སྤྱུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག །

དཀར་ཆག་མཆིམས་ལུ་མ། བོད་རྗེ་སངས་ལེགས་མཛུང་ཡོན་ཏེ་ཁྱི་སྟོང་བཙན་སྐབས་བསམ་
ཡས་མཆིམས་ལུར་བཞུགས་པའི་བཀའ་འབྲུང་དང་། བསྟན་འབྲུང་ནམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཡིན།

བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་དང་། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནམས་ཀྱིས་འདི་རྒྱ་གར་ནས་བསྐྱར་བའི་
ཆོས་ཚན་ནམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་གཉིས་པ་ཡིན་པར་འདོད།

དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ། བོད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཐོག་མ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྔོང་ལྷེ་འུ་
བཅན་གྱིས་པོ་བླ་སྟོང་ཐང་ལྡན་དཀར་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་འབྲུང་ལ་དག་ཐེར་མཛད་ནས་
སྤྱི་ལོ་༧༩༩པའི་ས་འབྲུག་ལོར་བཀོད་པའི་དཀར་ཆག་དང་པོ་ཡིན། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་ལ་
སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་པལ་ཆེར་ལས་“བེ་རོ་ཅ་ནའི་སྤྱིང་དུ་ཆོས་འཆད་པ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དར་བར་བྱས་ཏེ། འབྲུག་གི་ལོ་ལ་པོ་བླ་ལྡན་དཀར་ན་
བཞུགས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྗེ་དཔལ་བཅེགས་དང་། བརྗེ་སྤྱའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་
བོད་ཁམས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་འབྲུང་རོ་འཆལ་གྱི་མཚན་བྱང་བམ་པོ་དང་ལོ་ལོ་ཀའི་གངས་སུ་
མཆིས་པ་གཏན་ལ་འབ་ནས་དཀར་ཆག་ཏུ་བྲིས་སོ། །”ཞེས་ཁྲི་སྔོང་ལྷེ་བཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
བཤའ་དཔེ་སྐབས་སུ་བཤའ། འདིའི་འབྲུག་ལོ་ནི་སྤྱི་ལོ་༧༩༩པའི་ས་འབྲུག་ལོ་ཡིན་དགོས།

དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ། བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་སུ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བའི་བཀའ་བསྟན་པོ་བླ་
འཕང་ཐང་ནང་དུ་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཡིན། དཀར་ཆག་འདི་རྩིས་པའི་དུས་ནི་
བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་ཡིན་པ་དཀར་ཆག་དེའི་མཐུག་ཏུགས་མ།

དཀར་ཆག་སྔོང་འབྲེམ་མ། མྱོག་མཐུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་directory tree ཟེད།

དཀར་ཆག་མ་ལག་ཁྲོག་མཐུད་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་directory system ཟེད།

དཀར་ཆགས་ན། [ཡུལ་]དཀར་འདོན་བྱས་པ་བདེན་ན་ཞེས་ཟེད།

དཀར་ཆག་ཅིགས་མིང་གཤིང་བའི་དོན།

དཀར་ཆབ་ཆག། དཀར་མདངས་འཕྲོ་ཚུལ་ཞིག་ཁོས་གསུང་དཀར་ཆབ་ཆབ་ཅིག་གྲོན་འདུག །

དཀར་ཆལ། རྡོ་གཅལ།

དཀར་ཆུ། ① ཞོ་འོ་མར་འཆུར་གྱི་ཕྱི་མིང་། རྩ་ཆུ་ལེགས་སར་དཀར་ཆུ་བཟང་། ② འཕྲི་ཆུའི་ཆུ་

འགོ་ལྷོ་མ་སྟེ། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལྷོ་ལུ་བ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
དཀར་རྒྱུད་རྫོང་རིང་། སྟོང་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་སྟེ་ཕུ་ཤང་ཁོངས་བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷེ་སྟོང་བཅན་སྐབས་
དཀར་རྒྱུད་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་དུས་བཅུགས་པའི་རྫོང་རིང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལྷེ་བས་སུ་
བཅན་པོ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རིང་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མཛད་པ་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
རྟེན་བཅུགས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་སོགས་གདུང་རབས་བརྒྱུད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་
མཛད་པ་འདི་དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་མ་ཞིག་པར་ད་ཕྱིན་ཆད་གདུང་རབས་རེ་རེ་བཞེན་བཅན་པོ་
ཡབ་སྲས་ཀྱིས་འདི་བཞེན་དུ་དམ་བཅའ་ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་
འདུག །དཀར་རྒྱུད་ལྷ་ཁང་ནི་ད་ལྟ་སངས་རྒྱུས་དགོན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་སྟེ།
དཀར་རྒྱུད་ལྷ་བ་གདོང་། ལྷ་སའི་ལྷོ་ངོས་སྤར་བ་སྤངས་སངས་རྒྱུས་དགོན་པ་ཟེར་བ་ཆགས་ས་
དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྷེ་སྟོང་བཅན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་ལྷེ་སྤར་རྒྱུད་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ས་དེ་ཡིན།
དཀར་ཆེན་དགོན། དཔེན་གནས་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ལྷགས་སྟག་
ཕྱི་ལོ་༡༧༤༤ལོ་ཡས་མས་ལ་མཆོན་སྟོགས་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་
གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟར་བ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་
ར་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དཀར་ཆོས། གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ལམ། དགེ་བའི་ཆོས། བདེ་འབྲས་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་དཀར་ཆོས་
བསྐྱབས་པ།
དཀར་ཆོས་གླིང་དགོན། དག་རྒྱུན་ལྷར་ན་གནའ་བོའི་དུས་སུ་རྩ་མི་པམ་མགོན་པོ་ཞེས་པས་བཏབ་
པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་རྗེས་སུ་དགོན་པ་ཉམས་ཆགས་ཕྱིན་པ་དང་
རིགས་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གླིང་པས་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ནས་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་པར་ཆགས་པར་
བཞག། གྲུབ་མཐའ་རྣམས་པ་ཡིན། ད་ལྟར་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་རྟུ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
དཀར་འཇམ། ① ཁ་དོག་དཀར་ཞིང་རེག་བྱ་འཇམ་པ། སྟོན་པ་དཀར་འཇམ། ② བདེ་འཇགས།
ལུལ་ལུང་འཇམ་ལུག་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གནས།

དཀར་བཞིན་སྐྱགས་ཁང་། མིང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དཀར་བཞིན་སྐྱགས་ཁང་ནས་གྲོལ་བསྐྱེད་
ཞེས་ཟེད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ནང་བྱང་བདག་བཟུང་གིས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་སྟོབ་མ་བྱུང་དབང་
བསྐྱེད་མཐུ་སྟོབས་གྲིས་བཏབ། བྱུང་མཐའ་ཉིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོད་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་ཁྱིམ་གྱི་ཆོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་ཉེ། མོ་དཀར་བའི་ཉེ་བའམ། མཛེལ་གྲོགས། དཀར་ཉེ་ལྟོས་བཅས་ལ་སྟོན་ཆེན་གཏོང་བ།
དཀར་ཏོག་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་རྟགས་རྒྱལ། ལོ་གསར་གཏོང་སྐབས་བཟུང་གིས་པའི་རྟགས་སུ་རྩམ་པས་རྒྱ་བྱས་ནས་སྟོ་
དང་སྟེ་འུ་ཁྱེད་གྲུང་སོགས་ལ་མཛུ་བ་མོས་མཐེབ་བསྐྱན་གྲིས་བཟུང་གིས་རི་མོ་དང་མ་ཉི་ཡིག་
བྲུག་སོགས་ལ་བ་བཀོད་ཚུལ་ཞིག །ད་ལོ་ཐབ་ཆང་ནང་བཟུང་གིས་རྟགས་བརྒྱད་ཆང་བའི་
དཀར་རྟགས་བརྒྱབ་ན་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་བར་འདུག་ཞེས་པ།

དཀར་སྟོན། འཁྲལ་མ་འདེས་པའི་དཀར་ཟས་ཀྱི་སྟོན་མོ།
དཀར་ཐང་བཀོལ། སྤྱང་གནས་ཆོ་ག་ཆ་གཅིག་རྫོགས་པའི་ཉིན་དེར་བཟང་བཏུང་གཞན་གྱི་སྤྱ་
འདེན་ཏུ་བཏུང་ཡས་སུ་རྒྱ་གང་མོ་ནང་ཏུ་རྩམ་པ་དང་། འཆུར་བ་བཏབ་སྟེ་ཐབ་ལ་བསྐྱོལ་བའི་
ཐུག་པ་ལ་ཟེད།

དཀར་ཐང་མར་ཁུའི་མཆོ་མོ། སོག་སྐད་ཏུ་བོ་རོ་རྒྱ་འགག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་སྐད།
དཀར་ཐབ། རྟེན་ཏུ་འབཅོས་པ་དང་བཞེས་པ་སོགས་མི་ཆོག་པའི་ཐབ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། མི་ཆེ་གཅིག་
རིང་འགྲམ་བ་སྤངས་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཐབ་ཀྱི་མིང་།

དཀར་ཐེག ། ① ཁང་པའི་བྱི་ནང་ལ་ས་དཀར་སོགས་གྲིས་དཀར་ཐེག་བཏབ་པའི་བཟུང་གིས་བདེ་
ལེགས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རི་མོ། ཁྲིམ་གཞུང་ཏུ་དཀར་ཐེག་འཐེན་པ། ② རི་མོ་དཀར་པོ་སྟོར་སྟོར།
དཀར་ཐེགས། དགེ་སྦྱབ་ཀྱི་བྱ་བར་འབྲུལ་བའི་མར་མེའི་ཞལ་འདེབས། ལྷ་ཁང་གི་མཆོད་མེར་
དཀར་ཐེགས་བརྒྱབ་པ།

དཀར་བྱང་ལྟ་ཁང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་ཅམ་ནས་ལྟ་ཁང་འདི་བཞེངས་ཡོད་པར་བཤད།

དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་ནང་དུ་བྱ་རངས་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཆོད་ཁང་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན།
དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་མཁུག་ཙམ་དུ་སོག་པོ་དགའ་ལྡན་ཆེ་དབང་གིས་དགེ་ལུགས་པར་
བསྐྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་དུ་རངས་རྒྱུང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་དུམ་གནམ་གྱི་ཁྱུང་རྒྱུང་། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་རྒྱལ་པོ་འབུམ་ལྡེ་མགོན་[རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
ཆུ་ཁྱང་༡༩༥༥ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་༡༩༩༠ ལོའི་བར་]གྱིས་རང་ཉིད་གྱི་
མངའ་ཁོངས་རྣམས་སུ་མཁུལ་རྒྱུང་བརྒྱ་བཞི་སྟེ་ལོ་ ༡ དཀར་དུམ་གནམ་གྱི་ཁྱུང་རྒྱུང་། ༩ བྱ་
ཅི་རྣམ་རྒྱལ་ཐང་པོ་ ༩ ལྷོ་བོ་སྟོད་ནི་རི་གཡའ་རྒྱུང་དཀར་པོ་ ༩ གཙང་རོང་བྱ་པོའི་ཟེར་བ།
༥ ལྷོ་བོ་སྟོད་ལུན་མིན་རྒྱུང་། ༦ རོལ་པོའི་ཡི་གེ་དུག་མ། ༧ ལ་སྟོད་ལ་རུའི་ཁ་རྒྱུང་། ༨ ལ་
སྟོད་སྟོ་ཁུན་ཆོ་གད་རྒྱུང་ལ། ༩ རག་མའི་བྱུང་ལོན་ཐང་པོ། ༡༠ ལྷིད་རོང་སེང་གེ་རྒྱུང་། ༡༡
བལ་པོ་རྒྱུང་གི་རྒྱུང་དམར། ༡༢ ལྷི་ཤང་པོང་ཆོགས་གནམ་གྱི་ཀ་བ། ༡༣ ལུ་བ་རོང་གི་ལྷག་
རྒྱུང་། ༡༤ ལུ་བ་རྒྱུང་རྒྱུང་འཛུམ་ཤོར་བཅས་བཅེགས་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

དཀར་དུས། དབྱར་དུས་དཀར་ཆུ་བཟང་སྐབས། ཆར་ཆུ་འབེལ་པོ་བྱུང་བས་དཀར་དུས་བཟང་།
དཀར་རྩོད། རབ་བྱུང་དང་ཁྱིམ་པ་ཆོས་དད་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཟས་རིགས་ལ་གཞི་ལ། ལྷོང་། དུས་
པ་སོགས་མ་འདྲེས་པའི་ཟས་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རྩོད་ལ་འཆུར་བ་དང་། ལྷོ་ཆལ། ཤིང་ཏོག་
བཅས་བཏབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

དཀར་ལྗན། [མངོན]① ལྷོ་བ། ② ལུ་བ་འཛུག།

དཀར་ལྗེ་མ། དབྱར་དུས་ལྷོ་སྐལ་རྣམས་འཕྱོག་ཁུལ་དུ་སྤོང་མོར་ཕེབས་པའི་མིང་།

དཀར་སྐུད་པ། འཕྱོག་ཁུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་མར་འཆུར་གྱི་ཁལ་སྐུད་མཁུག།

དཀར་ཕྱེད། དཀར་ཡོལ་ལམ་གྱུ་གྱུ་གཤམ་བཅོས་པའི་ཕྱེད་མ།

དཀར་མདངས། ཆོས་གཞི་དཀར་པོའི་མདངས། མཆོན་མོའི་ལྷ་བ་དཀར་མདངས་ཅན།

དཀར་འདེམ་དགོན། མིང་གཞན་དཀར་འདེམ་ཐེག་ཆེན་གྱིང་ཟེར། ལྷི་ལོའི་དུས་རབ་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་འགོ་ཙམ་ན་འགོ་མགོན་དུང་མཆོ་རལ་པ་ཞེས་པས་ཕྱག་བཏབ། དགའ་ལྡན་པོ་སྲང་གི་
སྐབས་སུ་སོག་པོ་རུག་གར་པའི་དམག་གིས་གནོད་སྐྱོན་ཐེབས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་

ལུག་སྒྲི་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་རྩ་སྐྱེད་ས་སྤྱི་སྤོང་གསུམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་དཔོན་བསྟན་འཛིན་
ཡར་འཕེལ་གྱིས་དཔོན་པ་ཉམས་གསོ་གནང་ཞིང་གོང་ས་སྤྱི་སྤོང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་ལ་
གྲུབ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པར་བསྐྱར་རྒྱུའི་ཆོག་མཆན་ཞུས་ཀྱང་བཀའ་ལུང་མ་ཐོབ་པར་གྲུབ་
མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་རང་སོར་གནས་པར་བྱུང་། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་
ནག་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་མདོག་ཅན། [མདོན]དུལ།

དཀར་འདོན། ① ལྷ་དང་སྒྲ་སྒྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་ནད་བཅོས་ཐབས་ཡིག་། ② ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་
བྱས་པ་རྣམས་མཐའ་གསལ་བྱུང་སྟེ་དཀར་འདོན་གྱིད་པ།

དཀར་འདོན་དཔང་རྟགས། ནག་ཉེས་མེད་པར་སྒྲིམ་བཟང་པའི་དཔང་རྟག་ཡི་གོ།

དཀར་ནག་། ① ཁ་དོག་དཀར་ནག་། དཀར་ནག་འདྲེས་མ། དཀར་ནག་མཆོམས་གསལ། ② དགོ་
སྒྲིག་གསལ་བདེན་རྒྱུ། དཀར་ནག་ཕྱིན་ཅི་སྒྲིག་པ། དཀར་ནག་འགེལ་འབྱེད། དཀར་ནག་གོ་
སྒྲིག་། དཀར་ནག་བདའ་འདེད། ཁ་དོམ་ལས་དཀར། ཁོག་ཆེར་མ་ལས་ནག་།

དཀར་ནག་ཁྲག་སུམ། ① ཆོས་གཞི་དཀར་ནག་ཁྲག་སུམ། ② སྤར་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་ཆད་
པ་ལྟེ་ཡང་དུ་གཏོང་བའི་རིས་པ་རབ་འབྱེད་ཐ་གསུམ་མམ། ལྟེ་ཡང་བར་གསུམ། སྒྲིག་ཉེས་
དཀར་ནག་ཁྲག་སུམ་ལ་གཞིགས་ནས་ཆད་པ་དཀར་ནག་ཁྲག་སུམ་གཏོང་བ།

དཀར་ནག་གོ་སྒྲིག་། ཡིན་པ་མིན་པར་བཤད་པ་དང་མིན་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན།

དཀར་ནག་མཉམ་བསྐྱེས། བཟང་དན་དབྱེ་མེད་ཐམས་ཅད་འཛ་མཉམ་དུ་ཉྩ་བ།

དཀར་ནག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། བདེན་པ་ལ་རྒྱན་མ་དང་། རྒྱན་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ལས།

དཀར་ནག་དབྱེར་མེད། བཟང་དན་ཐམས་ཅད་གྲལ་གཅིག་ཏུ་བཞོད་པ།

དཀར་ནག་ཅིས་ཁྲ། ར་ལུག་དང་འབྲི་གཡག་གི་གྲངས་ཀ་དང་། ཤེ་བམ་སོགས་ཀྱི་ཅིས་ཐོ།

དཀར་ནག་མཆོམས། ལུ་མ་གཡས་ནས་གཡོན་བར་ཐིག་གིས་སྒྲེལ་བའི་བར་རམ་དཀྱིལ་གྱི་
གནས་དེའོ། །

དཀར་ནག་འགེལ་འབྱེད་པ། ལེགས་ཉེས་གསལ་པོ་བྱེ་བ།

དཀར་ནག་མེར་གསུམ། ཁ་དོག་དཀར་ནག་མེར་གསུམ། ཡང་ན་དཀར་ཕྱུ་ནག་ཕྱུ། མེར་ཅག་གསུམ།
དཀར་ནག་གསལ་འབྲེད། སུ་བདེན་དང་སུ་རྩུན་དབྲེ་བ་གསལ་པོར་བྲེ་བ།

དཀར་སྣང་། ① འོད་དཀར་པོའི་སྣང་བ། ② དགའ་སེམས།

དཀར་པང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་whiteboard ཟེད།

དཀར་པང་ཁ་འབྲེད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་open the whiteboard ཟེད།

དཀར་པོ། ① ཁ་དོག་མིང་། ཁ་བ་ལྟ་བུའི་མདོག་།རྟ་དཀར། བད་དཀར། གོས་དཀར། ② སྦྱོར་བ་
ཉེར་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་། ③ [མདོན]༡ ས་སྐུལ་ལོ། ༡ གཟུང་བ་སངས། ④ བྱུགས་གྱི་
ཉོན་ནད་འགོག་སྒྲིམ། སྤྱི་ ⑤ དགེ་བ་དང་། བདེན་བ་དང་། སྤྱིག་ཉེས་མེད་པ། ལས་དཀར་པོ།
བསམ་བ་དཀར་པོ། མི་དཀར་པོར་ཞུ་མོ་ནག་པོ་མ་སྟོན། དཀར་པོ་དཀར་སར་ཐོན་པ།

དཀར་པོ་དགོན། དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གི་དུས་སུ་དཀར་པོ་སྤྱགས་རམ་པས་བྱག་བཏབ། སྤུང་མཐའ་
དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་པོ་ཁ་ལོག། འབྲི་ལ་འོ་མ་ཉུང་དུ་ལས་མེད་བ་དང་། འོ་མ་རྒྱུན་དུ་རུལ་བའམ་ལད་པ། ཞོ་མི་
ཆགས་པ། འོ་མ་མང་རུང་མར་ཉུང་དུ་ལས་མི་ཡོན་བ་སོགས་ལ་ཟེད། དེའི་བཙུགས་ཀ་ལ་འོ་
མའི་ནད་དུ་བྱིན་རྟེན་སྤྱགས་བ་དང་། བདུག་ཇས་སོགས་བདུག་སོལ་ཡོད།

དཀར་པོ་ཆེག་བྱུག། སྤོ་སྤོ་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ཞིང་བསྐྱུ། ཞུ་ཆེས་བསིལ། ལུས་བས་
སྤིན་ནད་སེལ། དུག་ནད་སྤུད། གག་ལྟོག་དང་། པོ་བའི་སྤང་ཐབས་འཛོམས།

དཀར་པོ་ཆོས་ལུང་། གཙང་སྟོང་རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་འབྲུག་ར་ལུང་དང་ཉེ་བར་རྒྱལ་བ་ལོ་རས་བ་བྲགས་
བ་དབང་བྲུག་གིས་དགྲུང་ལོ་ལྷ་བརྩུང་བཞི་བ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡
ལོར་བྲག་བཏབ་པའི་དགོན་བ་ཞིག་དང་།

དཀར་པོ་ཐང་། མོག་པོ་ཨ་རིག་གི་ཆར་ཡོད་པའི་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་དེ་དུ་ལའི་སྤྲ་མ་བསོད་ནམས་
རྒྱ་མཆོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་དང་། དུ་ལའི་སྤྲ་མ་སྤྱི་ཐེངས་ལྷ་བ་པེ་ཅིང་དུ་ཕེབས་སྐབས་

ལས་རྒྱ་དེར་འཁེལ་བས་གཉིས་ཀས་དེར་ཡོད་པའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་མང་ཆོགས་ལ་
ཆོས་འབྲེལ་གནད་ལུགས་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་གསལ།
དཀར་པོ་དྲུང་སྟོང་། ལྷ་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུང་ཤིག །
དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་སྟེ་རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་དཀར་པོ་དང་པོར་
མཐོང་བའི་ལས་སྟེ་ཐེག་དམན་ས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཞིག །
དཀར་པོ་གདོང་དགོན་པ། ལྷག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ། ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྷའི་ནང་ནས། ཀྱན་དགའ་སྟོང་པོ་དང་། བསོད་ནམས་ཅེ་མོ་
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་གི་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་ལས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་མ་
བཞེས་པར་རས་དཀར་གྱོན་པས་མིང་དེ་ལྟར་གྲགས།
དཀར་པོ་ཕྱོགས་བརྒྱུད། ས་ག་རྒྱ་བའི་སྟེང་གནས་སྤང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག །
དཀར་པོ་སྤལ་རྒྱལ། རྫོ་སྤལ་གྱི་རིགས་དབྱེ་བས་སྤལ་པའི་རྒྱལ་གྱི་འབྲུམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེ། རོ་
མངར་ལ་བསྐྱ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་རུས་པ་ཆག་པ་སྟོར། ལྷ་སེར་འཕུལ་འཛེན་བྱེད།
དཀར་པོ་བཟང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་གང་ཡིན་མ་གསལ།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་མཆོ་སྤར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དཀར་པོ་ཡར་འཛེན། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་རི་ཤོའི་གཤམ་མིང་ཞིག་སྟེ། རྩེ་དགེ་
བྱུང་འཆོ་བ་གུ་རུ་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྤལ་གྱི་བཟང་བསྐྱས་དང་གཤམ་མིང་འགའ་ཞིག་བཀོལ་
བསྟོགས་ལ་མཐོན་པའི་རྒྱན་ལས། དཀར་པོ་ཡར་འཛེན་ནི། རི་ཤོའི་གཤམ་མིང་སྟེ། དེས་ཆོག་
ནི་སྟོང་མཁེས་རྒྱས་པའི་ནད་རྣམས་གྱེན་དུ་འཛེན་ཅིང་སྤྲུག་པར་བྱེད་ལུས་པས་ན་དཔེ་རི་ཤོ་
དེད་དཔོན་དཀར་པོ་ཡར་འཛེན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་བའོ། །ཞེས་དང་། ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྫོ་
རྩེས། དཀར་པོ་ཡར་འཛེན་དགེ་འདུན་སྟེས། འཛེན་གྱི་གཙོ་བོ་སྤྲུག་སྤལ་མཆོག་ །དོན་གཅིག་
རི་ཤོའི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
དཀར་པོ་རི་ཁྲོད། ལྷག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་

ལྷ་མཆོ་ཤར་སྤྱ་འབྲུམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི། སློབ་གསུམ་ཐན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩོན་མི་སྤྱ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་ལ་གཤེས་རྒྱུ་མེད་པར་བསམ་བ་བྱང་པོར་གནས་པ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྟོན་པའི་
འདུ་ཤེས་སྤྱི་དེ་ཅིང་དོན་གནས་ཀྱི་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཉི་ཆེ་བའི་ཐོག་པར་
མི་འདོར་བར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛིན་དུ་འབྱུག་པ།
དཀར་པོའི་ཕྱོགས་དང་། ཉི་མའི་འོད་སྣང་གིས་དཀར་གསལ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཉེ་ཆོས་ལ་དགའ་
བའི་ལྷ་དང་མེད་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དར་རྒྱས་ཡོད་པ།
དཀར་པོའི་ལས་འབྲེལ། ཆོས་སམ་ལས་དགེ་བ་གསོག་པའི་འབྲེལ་བ།
དཀར་སྤྱིའི་ཐོབ་འབྲས། མར་དང་། འོ་མ། ཞོ་སོགས་དཀར་རིགས་དང་། བགས་རིགས་བཅས་ཀྱི་
ཡོང་འབབ།
དཀར་སྤྱད། འོ་མ་དང་ཞོ་སོགས་ལྷག་སྟོད།
དཀར་སྤྱང་། མར་འཆུར་སོགས་སྟོང་མཁའ།
དཀར་སྤྱོ། སྟོན་ཆེན་སྐབས་བཤམ་རྒྱའི་སྤྱུ་བ་བསྟེགས་ཁ་ཟས།
དཀར་སྤྱོ་སྟོས་འབྲུལ། མི་རེ་འཕེལ་མདུན་དུ་བསྐྱིགས་མི་དགོས་པར་སྤྱི་ཐོག་དུ་སྤྱངས་ནས་འབྲུལ་བ།
དཀར་ཕེག། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གཏོགས་ཅིག་པ་མེད་ལ་ཐོག་ཡོད་པའི་ཁང་བ།
དཀར་ཕུད། འབྲོག་པས་ལྷ་ལ་འབྲུལ་རྒྱའི་མར་འཆུར་འོ་ཞོ་སོགས་གསར་བ།
དཀར་ཕྱོགས། ① དགེ་བའི་ཕྱོགས། ② ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཆོས་བའི་དཀར་
ཆ་ཡར་འཕེལ་བའི་དུས། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་གལ་ཆེས་དགེ་བར་གྱིས།
དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ། ཆོས་ལ་དགའ་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་རྣམས།
དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་འབྲུང་པོ། སྤྱིར་འབྲུང་པོ་ནི་རིགས་བསྐྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཕྱི་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་ལ་དཀར་ཕྱོགས་ཉེ་ཆོས་ལ་དགའ་བ་དང་། བག་ཕྱོགས་ཉེ་
མི་དགེ་བ་ལ་དགའ་བའི་འབྲུང་པོ་སྟེ་རིགས་གཉིས་སུ་འདུས།
དཀར་བ། ① དགའ་བ། མས་རྒྱལ་ལ་སྟོ་དཀར་བ། ཆོས་ལ་སྟོ་དཀར་བ། ② མདོག་དཀར་པོ་དང་

གཅིག །

དཀར་བྲ། [བདེ་ཉིད་] ཞིང་སོགས་མུ་བྲངས་ཡུལ་གྱི་རྩ་བུའི་མིང་། རྩལ་པོ་བཀའ་ཐང་ལས། དེ་
ནས་སྐྱོད་དང་བཅན་གྱིས་དབང་བྱས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་མིང་ལ་བོད་ཁམས་སྤིང་དགྲར་བཏགས། སྤ་
ཏགས་དཀར་བྲ་མུ་སྐྱོད་པ་བྲང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དཀར་བྲག་པ། ① ཁང་པར་ས་དཀར་བྲག་པ། ② གཏོར་མ་ལ་མར་ཁུ་བྲག་པ།

དཀར་འབྲམས། དཀར་པོས་རྒྱ་ཆེར་ཁུབ་པ། ས་གཞི་ཀུན་ཁ་བས་དཀར་འབྲམས་སྤྱུ་ཁུབ་འདུག །

དཀར་མི། ① མནའ་སྐྱེལ་མཁན། ② རྫོང་བའི་མི།

དཀར་མི་རྒྱས་དཀར་གཅིག །བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་སྐབས་ཞུ་གཏུགས་
བྱེད་མི་ཏམ་ཤེད་ཅན་རྣམས་མནའ་བསྐྱེལ་དགོས་པས། དེའི་སྐབས་མནའ་སྐྱེལ་མིའི་ཕྱོགས་
ནས་རྒྱས་ཅན་གྱི་མི་གཅིག་ཡོང་དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

དཀར་མིན། ① དཀར་པོའི་ལྷོག་ཕྱོགས། ② སྤྱིག་པ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དཀར་མིན་ལས་དེ་སྤོངས།

དཀར་མེ། མར་མེ་དང་དོན་གཅིག །མཆོད་མེ།

དཀར་མེ་བསྟོ་ཞུ། བྱང་པོ་འདོན་པའི་སྤྱ་ཉིན་མཆོད་སྤྱིན་དང་བསྟོ་ཉིན་འབུལ་སྟོལ།

དཀར་མེ་བལྟམ། [ལས་ཆིག] མར་མེ་ལ་མེ་སྤྱིན་པའི་དོན། སྤན་པ་བསལ་བ་ལ་དཀར་མེ་བལྟམ་
དགོས། མདངས་དགོང་ངས་དཀར་མེ་བལྟམས་ནས་དཔེ་ཆ་བལྟས་པ་ཡིན། ལྟ་བུ།

དཀར་མོ། མདོག་དཀར་པོ་དང་གཅིག །

དཀར་མོ་གོས་གཅིག་མ། ལྷ་དབང་ལྷག་གི་བཙུན་མོ་ཞིག །

དཀར་མོ་བྲེ་འགག །ལུག་གི་མིད་པ་འགག་ནས་སྤྱར་དུ་འཆེ་བའི་འགོས་ནད་ཅིག །

དཀར་མོ་ཆེན་མོ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མཁའ་གོས་དཀར་མོ་གཉིས་ཀར་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

དཀར་མོ་ཉི་ཟླ། དཀར་མོ་ཉི་ཟླ་ལྷམ་སྤིང་གཉིས་ཞེས་ས་སྐྱུ་བའི་བསྟེན་གསལ་གནང་བའི་ལྷ་མོ་མི་
སྤིང་གཉིས།

དཀར་མོ་རི་ཁྲོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། སྤུལ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱིང་སྤྱོད་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་མཛོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་མོ་གསང་ཆེན་དགོན། མིང་གཞན་དཀར་མོ་གསང་ཆེན་སྐུ་བ་ལྷ་བཀ་ཤིས་ཚོས་སྤིང་ཞེས་
ཟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༧་ལོར་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་རབ་ཀྱིས་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྤྱོད་དེགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གད་བ་སྤུས་
མདོ་རྫོང་[བུན་ཏེ་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་དམར། ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་དམར་པོ།

དཀར་དམར་ཆོན་གྱི་མེ་ཏོག་ཡིན། ཐང་ག་དང་ལྗེ་བས་རིས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་མེ་ཏོག་མང་ཆེ་བ་དཀར་པོ་
ལ་དམར་པོས་མདངས་བརྒྱབ་བ་ཡིན་སྐབས་དེ་ལྟར་མཛེས་པའི་ཆོན་དུ་གྲགས།

དཀར་ཅི། ① ཆོན་ཅི་དཀར་པོ། ② ཁང་བ་སོགས་ལ་ཅི་བྱུག་རྒྱའི་ས་དཀར་ཏེ། རོ་མངར་བསྐྱུ་
བྱས་པས་ཤ་རུས་ལ་ཞེན་པའི་ནད་འགོག་པར་བྱས། ③ གནག་བྱུགས་ལ་སློ་ནད་དང་ཏོན་
ནད་སོག་སྐབས་ནད་སོག་ཟེན་པའི་བྱུགས་ཁ་རྒྱུང་ཞིག་གི་ཁྲག་དང་། རི་བོང་གི་ཁྲག་མཉམ་དུ་
བསྐྱེས་ཏེ། ནད་མ་སོག་པའི་གནག་བྱུགས་རྣམས་ནད་ཡང་བ་དང་། ཐར་བྱར་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱིར་
རྒྱའི་འགོག་སློན་ཞིག ། ④ གཏོར་མ་ལ་བྱུག་རྒྱའི་མར་ཁ།

དཀར་ཅིས། སྐར་ཅིས་དང་གཅིག །

དཀར་ཅིས་ལ། ཐུགས་སྤྱོ་ཆེན་པོ་གཏོང་སྐབས་དཀར་ཡོལ་ཁོ་ན་བདག་པོ་རྒྱག་མཁན།

དཀར་གཙང་། མདོག་དཀར་པོ་ཟླ་མ་མེད་ལ། ཁ་བཏགས་དཀར་གཙང་། ཁྱོན་པ་དཀར་གཙང་།

དཀར་བཅེགས། ཁལ་བྱུགས་ཀྱི་སྐལ་ལོག་ཏུ་རྒྱག་བྱའི་རེ་སྤུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗན་བྱིང་པའི་ཁེབས་ཤིག །

དཀར་མཛའ་རི་ཁོང། མིང་གཞན་རྫོ་སྐང་རི་ཁོང་ཟེ། མདོ་མཁུན་བཅེ་ཡེ་ཤིས་རྗེ་རྗེས་བཏབ།
དུས་ཆོད་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྣམས་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་དེགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་
དར་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་མཛེས། ① ཁ་མདོག་དཀར་ཞིང་མཛེས་ལ། ② རྫོང་ཞིག་གི་ས་མིང་། སྤར་ཏོར་ཁོག་ལྗའི་
ནད་གསེས་ད་ལྟ་སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་དཀར་མཛེས་པོད་དེགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་བྱང་
རོས་ཀྱི་ཁྲ་རྒྱའི་རྒྱད་དུ་ཡོད། གནའ་དུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་ག་མཛེ་ཞེས་བྲིས་འདུག །

དཀར་མཛེས་དགོན། འདིར་ཡིག་རྙིང་ཁག་ན་ག་མཛེ་དགོན་ཞེས་བྲིས་འདུག །རབ་བྱུང་བཅུ་

གཅིག་པའི་ཚུ་སྒྲིག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་ཆོས་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་གྲུབ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། དགོན་པ་འདི་ལ་ནག་ཆང་རི་ཁོང་དང་། ལམ་བྲག་རི་ཁོང་། བྲག་
དཀར་རྩོམ་རི་ཁོང་། དགའ་ལྷན་རྩོམ་སྤྱིང་སོགས་ཀྱང་དཀར་མཛེས་དགོན་པའི་ཁོངས་
གཏོགས་ཡིན། བྲག་དཀར་རྩོམ་རི་ཁོང་ནས་བཙོས་པའི་དགེ་མ་རྒྱ་ཤེལ་ཞེས་པའི་ཕོ་སྤྲུལ་
ཞིག་ཡོད་པ་ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སྤྱོད་ཡོད།

དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། བོད་ཁམས་ཀྱི་འཕེལ་འཐུས་དང་། སི་ཁོན་ལུ་ཡུལ་དུ་
ཡོད། ༡༩༥༠ལོའི་རྒྱ་བ་བ་༡༩ཆོས་ལུ་ཉིན་གཤིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་
བརྒྱུགས་ཤིང་། ༡༩༥༥ལོར་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་བསྒྱུར། དེའི་ཁོངས་
སྤྱད་མདོ་དང་། བྲག་འགོ། དཀར་མཛེས། ཉག་རྩོད། དཔལ་ལྷུལ། སྤེ་དགོ། སེར་ལྷུལ།
གསེར་ཐར། ལྷགས་ཐམ། རོང་བྲག། བརྒྱད་ཟུར། ཉག་ཆུ། ཉུང་། ལི་ཐང་། བྲག་སྤེང་། འདབ་
པ། འབའ་ཐང་། སྤེ་རོང་བཅས་རྫོང་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད། རང་སྐྱོང་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་
དེ་དར་མདོ་ལ་ཡོད།

དཀར་འཛིན། [མཛོན]ཏུ་མ།

དཀར་འཛོམ་ལ། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་སྤེ་རོང་རྫོང་གི་ལ་ཞིག །

དཀར་ཞོད། འོ་མ།

དཀར་ཟལ། དཀར་ཁ། བ་ཁྲང་དཀར་ཟལ།

དཀར་ཟས། འགྲིགས་མ་འདྲེས་པའི་ཟས།

དཀར་ཟླ། ① ཟླ་དཀར། ② བོད་ཟླ་ལྔ་པ།

དཀར་འོད། [མཛོན]སྤྱིན་བྱ་མེ་ཁྲེད།

དཀར་ཡག་གངས། [ཆིག་རྒྱན]གངས་རིའི་ཆིག་རྒྱན་སྤྱི། ལྷན་དག་གི་སྤྲེལ་སྤྱོད་དཀར་ཡག་
གངས་དང་གངས་དཀར་ཡག་གང་བདེ་སྦྱར་ཆོག །

དཀར་ཡོལ། ར་འཐུང་སྒྲོད་ཟ་མ་ཟ་ས་ལ་དཀར་ཡོལ་ཆེ་བ་ཟེར། དཀར་བོའི་ཡོལ་གོ །དཀར་ཡོལ་

ཆ་གཅིག །དཀར་ཡོལ་རྩིང་མ།

དཀར་ཡོལ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། དཀར་ཡོལ་ངོ་ལ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་ལོན་པའི་མིང་།

དཀར་ཡོལ་ཁ་སྒྲེད། མངར་ཆའི་རིགས་བཤམ་ས་ལ་དཀར་ཡོལ་ཁ་སྒྲེད་ཟེར་རོ།

དཀར་ཡོལ་ཇ་མདོག །དཀར་ཡོལ་གྱི་མདོག་ཇ་ཡི་ཁྲ་བ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་གི་མིང་།

དཀར་ཡོལ་རྩོ་ཅི། དཀར་ཡོལ་ལ་བྱུག་བྱའི་ཅི།

དཀར་ཡོལ་ནས་འབྱུག་ཅན། ཇ་འབྱུང་སྟོང་གི་དཀར་ཡོལ་ངོ་ལ་ནས་འབྱུག་རིམ་ལོན་པ་ཞིག །

དཀར་ཡོལ་འབྱུག་མ། དཀར་ཡོལ་ངོ་ལ་འབྱུག་གི་རིམ་ལོན་པ་ཞིག །

དཀར་ཡོལ་ཡུ་རིང་། སྒར་བོད་ཀྱི་སྒྲ་དཔོན་སོགས་ལ་ཇ་འབྲེན་སྟོང་གི་དཀར་ཡོལ་ཡུ་བ་རིང་བོ་ཞིག །

དཀར་གཡལ། གཤམ་དཀར་གྱི་ཅི། ཟངས་ལ་དཀར་གཡལ་འགྲོང་བ།

དཀར་གཡེང་། [རྩིང]བཟང་རན་དབྱེ་འབྱེད།

དཀར་རག །ཁང་བ་སོགས་ལ་བྱུག་རྒྱའི་སྒྲ་དཀར།

དཀར་རིགས། མར་འཆུར་འོ་ཞོ་སོགས།

དཀར་རུ། ① འཕྲོག་པའི་རེ་བྱར་ཁ་བོད་དང་། ཐིག་གུ་ཁ་བོ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ཅིད་སྒྱུད་དཀར་ནག་གཉིས་རྒྱ་ཡོད་པའི་དཀར་པོ་ལ་དཀར་རུ་ཟེར། ② ལུག་གི་ཁྲ།

དཀར་ལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༩༡༠ལོར་པཎ་སྟེ་ཟེང་བཅུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་དགོན་ས་གཟིགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༩༡༡ ལོར་ཨ་མཆོད་ཇ་བ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འགན་ཁུར་ནས་དགོན་པའི་བཞེངས་རྒྱུ་ལས་འགོ་བཙུགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྲལ་ཆབ་ཆབ་རྫོང་[གུང་རྟ་རྫོང་] ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་ལ་ལྷ་མཆོ། མཆོ་ཞིག །མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྲལ་གྱི་མ་སྟོད་རྫོང་དུ་ཡོད།

དཀར་ལམ་མ། ཁ་དོག་ཤིན་ཏུ་དཀར་པའི་ཚུལ། རྒྱ་ཟེར་ཕོག་པའི་གངས་རི་དཀར་ལམ་མེར་གསལ།

དཀར་ལས། ① དགེ་བའི་བྱ་བ། ② འོ་ཞོ་མར་འཆུར་སོགས་ཀྱི་ལས་ག

དཀར་ལེབ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན།

ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱི་དབང་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀར་ལེབ་བྱང་ཡིག་པ་རྒྱ་རྩེ་རྩེ། མཚན་གཞན་ཨོ་རྒྱན་རྩེ་རྩེ་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་

ལོ་༡༥༥༥ལོར་གཅང་ཕྱོགས་ལ་སྤྱོད་དེང་རི་ཤེལ་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སྤྱི་ར་ཞེས་པའི་སའི་ཆར་

འབྲུངས་ཤིང། དཀར་ལེབ་དགོན་གྱི་བྱང་ཡིག་མཛོད་སྤྱི་དབང་ལོངས་གྲགས་སུ་དཀར་ལེབ་

བྱང་ཡིག་ཅེས་འཛོད།

དཀར་ལོ་ལེགས། འབྲོག་པའི་ནོར་ཕྱགས་ལ་གཞོན་མ་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ་འོ་མ་དང་། མར། འཆུར་བ་

སོགས་མོད་པོ་ཡོད་པའི་དོན།

དཀར་ལོང་། མིག་འབྲས་སྤྱི་རིབ་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ལོང་བ།

དཀར་ལོས། མདོག་དཀར་པོ་ཆགས་པའི་ཆད། ཅིག་པ་འདི་དཀར་ལོས་འདུག །

དཀར་ཤ ① ཉས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག ། ② ཤ་མོ་དཀར་པོ། ③ ལུག་ཤའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན།

དཀར་ཤ་ཁོག ། ལུག་ཤ་ཁོག་གཅིག །

དཀར་ཤལ་དམར་ཤལ། སྤར་བོད་ཀྱི་ལྷ་ལུས་ཆོའི་གཟབ་རྒྱན་བྱེ་བྲག་ཅིག །

དཀར་ཤས། མདོག་དཀར་པོའི་ཆ་ཤས། དཀར་ཤས་ཆེ་བ། དཀར་ཤས་རྒྱུང་ཅམ་དང་ལྷན་པ།

དཀར་ཤུབས། དཀར་ཡོལ་འདུག་སྟོང།

དཀར་ཤེ། མོ་ཕྱགས་པོགས་མར་བཏང་བའི་པོགས་འབབ་མར་འབྱུང།

དཀར་བཤལ། བཤལ་རིམས་རྣག་དཀར་པོ་ཅན།

དཀར་སངས། དཀར་པོ་དཀར་རྒྱུང་། ལྷའི་ན་བཟའ་དཀར་སངས། རས་དཀར་སངས།

དཀར་སེམས་ནག་སྤྱིབ། དགེ་སེམས་སྟོན་གྱིས་སྤྲགས་པ།

དཀར་སེར། ཁ་དོག་དཀར་པོར་སེར་པོ་འདྲེས་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ངང་པ་དང་། རི་དྲགས་

མདོག ། སེར་སྤྱི་བཅས་སོ། །

དཀར་སྤེལ། ལུག་མ་ཤུན་སྤྲགས་བཤུས་ནས་བཟོས་པའི་སྤེལ་པོ།

དཀར་སྟོང་། དབྱར་དུས་འབྲོག་པའི་ས་ནས་མར་འཆུར་འོ་ཞོ་སོགས་སྟོང་བ།

དཀར་གསལ། དཀར་ཞིང་གསལ་བ། སྟོན་གྱི་རྒྱ་བཀག་དཀར་གསལ། བཞུ་མར།
དཀར་གསུམ། ཞོ་དང་། འོ་མ། མར་ཏེ་གསུམ། ཡང་ན་དཀར་ལས་གསུམ་དང་མཚུངས།
དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ། འོ་ཞོ་མར་གསུམ་སྟེ་དཀར་གསུམ་དང་། ཤེལ་ཀ་ར་དང་། བྱ་རམ།
སྒྲང་ཅི་སྟེ་མངར་གསུམ།

དཀར་གསུམ། ཤེལ་ཀ་མ་འདྲེས་པའི་དཀར་ཟས་ཀྱི་གསུར་མཚོད།
དཀར་བསོད། དབྱར་དུས་སྒྲ་སྒྲུལ་ལམ་གྲུ་བས་འཕྲོག་ཁུལ་དུ་མར་འཆུར་སོགས་སྒྲོང་མོ་བྱེད་པའི་
བསོད་སྟོན་ས།

དཀར་རྩལ། །ཡུངས་རྩེན་རྩལ་པོར་གཏུབས་ནས་བཞོས་པའི་ཟས་རིགས་ཤིག །ཞིང་པས་དཀར་
རྩལ་ནང་དུ་ཤ་དང་ཆེལ་རུང་ཟད་འདེབས་ཏེ་དགོང་མུར་བསྐོལ་ཞིང་ཡོད་པ་རེད།
དཀྲ། ① ལུས་ཀྱི་དབྱི་མགོ། ② ལྟེ་བ་ནས་དབྱི་མགོའི་བར་ཀྱི་ཆ་ཤས། ③ བྱད་མེད་ཀྱི་བྱ་སྟོང་།
དཀྲ་ན་བཞུགས་པ། ④ བོ་བའམ་གསུས་པ་བཅས་དུ་མར་འཇུག་གོ།

དཀྲ་སྐབས། གསུས་པའི་སྐབས་མཚམས་ཏེ་སྟ་རུར་ཀྱི་ཐད། དཀྲ་སྐབས་སུ་སྐར་ལགས་བཅིངས།
དཀྲ་སྐབས་ཕྱིན་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་སྐགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྲ་སྐབས་ཕྱིན་པའམ། སྟེད་སྐབས་འཚམས་པ།
དཀྲ་སྐམ། དཀྲ་ཞེས་འཇུག་སྟོ་མང་ཡང་སྐབས་འདྲིར་བྱ་སྟོང་ལ་འཇུག་པས། པ་མའི་ཁུ་ཁག་
གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་སུ་མི་རུང་བར་གྱུར་ཏེ་རྒྱང་གིས་མངལ་གྱི་ནང་དུ་སྐམ་པར་གྱུར་པའི་
དོན་ནོ།

དཀྲ་ཁིམ། སྟེད་པ་ནས་དབྱི་འགོའི་བར་ཟེད།
དཀྲ་སྒྱ། གཡོ་སྒྱ་ཞེས་པ་སྟེ་གནའ་རབས་ཀྱི་བད་ཆིང་།
དཀྲ་སྟེ། ལུས་ལ་སྒྲ་ཀྱ་ཆགས་རྒྱེན་གྱིས་དབྱི་མགོའི་ཐད་ནས་ཆོར་བའི་ལྷེ་ཉམས།
དཀྲ་མཉེ། [ཆིང]① མེ། ② སྟན།

དཀྲ་ལྟོ། གསུས་ལྟོ། དཀྲ་ལྟོ་ཆེ་ཞིང་ལུས་བོངས་ལྱང་།
དཀྲ་སྟོང་། དབྱིའི་སྟ་རུར་དང་ལྟེ་འག་བར་ཀྱི་སྟོང་ཆའི་མིང་སྟེ། དར་མོ་སྟན་རམས་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་

གྲགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་དཀའ་འབྱེད་ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱ་ལས། དཀྱ་
ཞེས་བ་མཁལ་མའི་བརྟེན་ཡིན་ལ། བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་ཅིང་། སྤྱིས་པའི་
ཆོག་པ་ལ་ཡང་འབྲུག་པས་ན་འདིར་དེའི་ཁ་གཟར་དང་ལྷོ་རུར་གྱི་འོག་ཙམ་གྱི་བར་སྟོང་
གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཏེ། རྟོག་སེམས་ཀྱི་མཛོད་རྩིས་སྤྱིའི་བྱ་དཀྱར་
བརྟེན་ཟེར་བ་ཡང་ཐད་དེར་བཞག་དགོས་པས་དེ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།

དཀྱ་ནད། ① ལུས་ཀྱི་དེའི་མགོའི་ནད་དམ་མཁལ་མའི་ནད། ② བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་ནད།

དཀྱ་བ། [ཐ་དད་པ] ① དངོས་པོ་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་གཞན་གཅིག་ལ་བརྒྱུད་པའི་དོན་སྟེ། ནད་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ནད་དཀྱ་བ། ཁོས་ཆམ་བ་དཀྱ་ནས་ང་ལ་འགོས་ལྷུང་ལྷ་བྱ་དང་། ཡང་།
གོས་གསར་བ་ལ་བྱིན་གཤམ་དཀྱ། དཔེ་ཆའི་ངོས་ལ་སྒྲག་ཆ་མ་དཀྱ་ལྷ་བྱའོ། དཀྱ་ནས་འགོས།
དཀྱ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་དང་། དེའི་ཁ་གཟར་དུ་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་འགོས་ཡིན། གླ་ཅིའི་བྱ་བྱེད་
དཀྱ་ན་ལེགས། སྟོག་པའི་བྱིན་མི་དཀྱ་འོགས། ལྷ་བྱའོ། ② འབབ་པའམ། ལྷུང་བ། མཆི་མ་
ལྷག་ལྷག་ཏུ་དཀྱ་བ། ③ [རྟིང་]ལྷག་པ་དང་། ལུས་པ།

དཀྱ་བ་ནམ་པ་ལ། སྟོག་པ་དང་། བཅོང་། རྒྱ་སྟོག་ །རི་སྟོག་ །འཕྱེད་ཀྱི་ཉེ་བའི་རིགས་ལྷ་པོ་
ཞེས་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་འབྱུང་།

དཀྱ་སྟོན། ① ཞེད་པ་སྟོན་པོ། ② དེའི་མགོ་ཆེན་པོ།

དཀྱ་མ་རྟོངས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནད་གསེས་འིག་སྟེ།
ང་རྒྱལ་གྱི་འབྱིང་བག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱ་མ་རྟོངས་པའམ། སྟེད་པ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ།

དཀྱ་མཆོམས། དེའི་མགོའམ། སྟེད་པའི་ཐད།

དཀྱ་རྒྱས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནད་གསེས་འིག་སྟེ། སྟོན་
མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟར་སྤྲོས་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱ་རྒྱས་པ་སྟེ། དེའི་ལྷ་རུར་གྱིས་
མཆོན་པའི་སྟེད་པ་རྒྱས་པ།

དགོག་ཅུལ། [རྟིང་]སོ་ལྷ་བྱེད་མཁལ།

དགོད་དུ། འཇལ་པའི་བྱིར་དུ།

དགོན། ཏ་ཅང་ཅུང་བའི་དོན་ཏེ། རྒྱ་ཁ་ལས་ནས་རྒྱ་དགོན་སེལ། ཤ་ཤོ་ནི་རི་དྲགས་དགོན་མོ་ཞིག་
རེད། དཀར་པོ་ཆོག་སྐབ་སྐབ་དགོན་པོ་ཞིག་རེད་ཅེས་བ།

དགོན་ཅོག །དགོན་མཆོག་གི་བརྟེན་སྡེ་དེ་ནི་དགོན་གྱི་བརྟེན་དང་ལྷན་ཡོད་པས་པོ་ཡིས་པོ་ཡི་
མིང་མཐའ་དྲང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིང་མཐའ་མཆོག་ཤེས་པའི་མིང་གཞི་ཆ་ཡིག་དེ་ཅ་
ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཕྱོད་འབྲུག་མ་ཡིག་དོར་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བཟོད་པ།

དགོན་ཅོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་བཅད་པ། སྤར་གྱི་བརྟེན་པ་སྟེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་།
དེ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་ཉམས་གསོ་བ་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་
བའི་ཆེད་དུ་བཞག་པའི་མ་སྤྱན་རྒྱུན་ཞིང་འགོག །རྒྱ་ཐོར། ལྷ་འབངས་ལ་སོགས་པ་ལོགས་སུ་
བཅད་ནས་སྤུལ་བ།

དགོན་ཅོག་གསུམ་གཞིག་རེ་སྤར་རེ། སྤར་གྱི་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བཀའ་གཅིགས་གནང་བ་
འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མནའ་བསྐྱལ་བའི་ཆོག་སྟེ། གོ་དོན་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པར་
བཟོ་རྒྱ་མིན། དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁས་མི་ལེན་པ་བྱེད་རྒྱ་མིན་ཞེས་པའི་མནའ་ཆོག་ཡིན།

དགོན་མཆོག །① རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་འདིག་རྟེན་ན་དགོན་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྲུར་པ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་
བསགས་པ་ལ་སྤར་བ་མིན་པས་འབྱུང་བ་དགོན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་
ཡིན་པས་ངེ་མ་མེད་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱོབ་པས་མཐུ་དང་ལྷན་པ་དང་། འགོ་བཙུན་མས་
གྱི་བསམ་པ་དགེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འདིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དང་། འདིག་རྟེན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྲུར་པ་
དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པས་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཅས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྷན་པས་དགོན་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། ② དགོན་མཆོག་དཔལ་བཅུགས་ཀྱི་བསྐྱུས་ཆོག །

དགོན་མཆོག་ཀུན་འདུས། དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ།
དགོན་མཆོག་གི་དགོར་ལེན་པ། དད་པ་ཅན་གྱིས་སྐྱ་གསུང་སྐྱགས་རྟེན་དང་། ལྷ་ཁང་། དགེ་འདུན་
བཅས་ལ་སྤུལ་བའི་མཆོད་པའི་རྩས་དང་། སྤྱི་རྩས་རྒྱ་དངོས། ས་ཞིང་། མེས་མས་ཅན་ལ་སོགས་
པ་བདག་གཉེན་བྱེད་མཁན་གྱིས་རང་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་དང་ཆོས་གྱི་
ཆེད་དུ་སྤུལ་བ་རང་དོན་དུ་སྤྱོད་རྩེས་སུ་ཆབ་སྤུལ་ན་ཉེས་པ་དག་སྐབ་ཁྱང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་

རྒྱུ་རང་དོན་དུ་མེད་སྟོང་བྱས་ན་རྗེས་སུ་ཆབ་ཕུལ་ནས་བཤགས་པ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་དག་
མི་ཐུབ་པམཛད་མཛད་ས་སྒྲིག་དང་ལས་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་གསུངས།
དགོན་མཆོག་གི་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ། གནའ་དུས་མོད་ས་གནས་སུ་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་ནས་
བཟུང་བརྒྱས་པ་འཇལ་གྱི་ཉེས་ཁྲིམས་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཞོར་རྒྱས་ན་བརྒྱས་
དངོས་དེའི་ལྷན་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བཅོས་ཡོད་པ་དེར་ཟེང་།
དགོན་མཆོག་གི་ཟ་མཉོག་ །མདོ་སྡེ་ཞིག་སྟེ། བམ་པོ་བཞི་པ། ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་རྒྱ་རྩེ་ཉས་བརྒྱར་
ཅིང་སྐད་གསར་གྱིས་བཅོས་པ།
དགོན་མཆོག་དགུ་ཐུག་ །ཕྱིའི་དགོན་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གསུམ། བད་གི་
དགོན་མཆོག་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འཁྲོ་གསུམ། གསང་བའི་དགོན་མཆོག་ཆོས་སྒྲ། ཡོངས་སྒྲ།
སྒྲུལ་སྒྲ་གསུམ་དང་དགུ་ལོ། །
དགོན་མཆོག་མངོན་རྟོགས། ལྷག་པའི་ལྷའི་སྐབ་ཐབས་ཤིག །
དགོན་མཆོག་རྗེས་ཐོན། བད་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་གུང་གི་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་སྟོན་
དུ་འདོན་རྒྱུའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཛོད་པའི་མདོ་ཆིག་སྒྲུག་མར་ཡོད་པ་ཞིག །
དགོན་མཆོག་ཉ་ལ་ལའི་གཟུངས། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་ཉ་ལ་ལའི་གཟུངས། བརྩེ་ཉ་སུ་རེ་རྒྱ་
བོ་རྩི་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བརྒྱར་པ།
དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན། འཕྲི་གུང་གི་གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་གོང་པོའི་ཡུལ་གྱི་
སའི་ཆར་འཁོད་པའི་མངའ་བདག་གུང་གི་སྐྱ་རྒྱུད་ཐུགས་འཆང་ཞིག་གི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༧༠ ལོར་སྐྱ་བུ་མས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་སྟེབས་པ་
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྟེལ་ལོ་༡༧༧༤འཕྲི་གུང་གི་གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པའི་ཁྲིར་
ཤེབས། སྐྱ་ཆེ་སྦྱང་གི་མཛད་རྣམས་དང་འདས་ལོ་སོགས་མ་རྟེན།
དགོན་མཆོག་སྟེན། ཐུ་མི་སམ་རྩོ་ཁས་ཐོག་མར་མོད་དུ་བརྒྱར་བའི་མདོ་སྡེ་ཞིག །
དགོན་མཆོག་དབང་བཅུགས། བནའ་སྟེལ་བའི་ཆིག་ཅིག་ཡིན།
དགོན་མཆོག་པོ་བྱང་། རྟེན་གསུམ་གནས་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་།

དགོན་མཆོག་དབུ་ཡོགས། གནའ་རབས་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་པ་སྟེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལས་ངན་
བསགས་པའི་ཉེས་ཆད་ཆེ་འདི་རང་ལ་སྤྱོད་བཞེས་པའི་དོན།

དགོན་མཆོག་འབྲུང་གནས།སྤྱིང་རྩེ་དང་སྤྱོད་ཉིད། དགོན་མཆོག་བཅེགས་པ། བཀའ་འབྲུར་གྱི་ནང་
དུ་ཡོད་པའི་མདོ་ཞིག་གི་མིང་། སྤར་རྒྱ་གར་དུ་མདོ་འདི་ལ་ལེའུ་སྤྱོད་ཐུག་བརྒྱ་ཡོད་པར་
གྲགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དག་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལེའུ་བཞི་བཅུ་
ཞེ་དགུ་མ་གཉོགས་དེ་འཕྲོས་མེས་ཆོག་ནས་མ་ཆང་བར་བྱུར་བ་ལས། མ་དབེ་ལེའུ་ཆ་ཆང་
ཡོད་པ་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་ནས་རྟེན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལི་ཡུལ་ནས་རྟེན་པ་རྒྱ་ནག་ནས་རྟེན་
པ་བཅས་ལོ་རྒྱ་བཞེད་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཞིང་སྤྲད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། ལྷུང་ཤས་
ཞིག་ལོ་རྒྱ་བ་རྩམ་རྒྱ་ཤི་ལ་དང་། འགོས་ཆོས་བྱུང་གིས་བསྐྱར་བའོ། །

དགོན་མཆོག་བཞི། ལྷ་མ་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་བཅས་བཞི།

དགོན་མཆོག་བཞི་པ། ལྷ་མ།

དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན། འཕྲི་གུང་ཆེ་ཆང་སྐྱ་ཐེང་དང་པོ། འཕྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་
དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ནི་གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དང་ཡབ་ལུས་གཅིག་པ་ཡིན།

དགོན་མཆོག་ལ་བསྟོས་པའི་ཞོར། ཆོས་དད་ཅན་གྱི་མི་དང་ཆོགས་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
ཆེད་དུ་སྤུལ་བའི་རྒྱ་ཞོར་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སྤུལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་མཆོད་རྟེན་
བཞེངས་པའི་རྒྱ་ཆའམ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤུལ་བ། ཆོས་ལ་སྤུལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་རབ་བཞེངས་པ་འཕ། རྟོག་པ། ཆོས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤུལ་བ།
དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་བ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་བཞེངས་པ་དང་བསྟེན་བཀུར་འབྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་སྤུལ་བ་བཅས་ལ་ཐེར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྤུལ་ཐེར་པའམ་འབྲུལ་རྒྱར་ཐག་བཅད་ཐེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཡོད།

དགོན་མཆོག་གསུམ། སངས་རྒྱས། ཆོས། དགེ་འདུན་བཅས་གསུམ་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར། དེ་
ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་དང་། བསོད་
ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་ལྗེ་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་དགོན་མཆོག་ཅེས་བོད་

གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་རྒྱ་ཞེས་པ་ཐད་བསྐྱར་མ་མཛད་པར་དོན་འགྱུར་མཛད་
པ་ཡིན། དེ་ཡང་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས། འབྲུང་བ་དགོན་ཕྱིར་བྱི་མེད་ཕྱིར། མཐུ་ལྷན་
ཕྱིར་དང་འཛིག་ཉེན་གྱི། རྒྱན་གྲུང་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དགོན་
མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་རྒྱལ་གི་སྒྲོན་པ་
མཆུངས་པས་ན་དགོན་མཆོག་ཅེས་པའི་མཆོན་གསོལ།

དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དགོར་འཕྲོག་པ། དད་པ་ཅན་ནམས་ཀྱིས་དགོན་མཆོག་ལ་སྤུལ་བའི་རྒྱ་
ཁོར་ནམས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་ཆ་བེད་སྤྱད་ནས་རྒྱུར་འཕྲོག་པ་དང་། ཡང་ན་ཁ་མཆུ་
རྒྱབ་སྟེ་རྒྱུར་འཕྲོག་པ།

དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན། ① སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་སྐྱེ་གཟུགས་དང་། མཆོད་རྟེན།
② ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་གསུང་རབ། ③ དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་དགེ་འདུན་གྱི་
སྟེ་བཅས་ཡིན།

དགོན་གཉེར། དགོར་གཉེར་ཡང་ཟེར། ལྷ་ཁང་ནང་ལྷ་སྐྱེ་དང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱང་ནམས་བདག་གཉེར་
བྱེད་མཁན་ཉ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་མིང་།
དགོན་གཉེར་དཔོན། ལྷ་ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཁག་གི་ནང་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་
དང་། ལྷ་ཁང་རེར་ཡང་རྒྱ་ཁྲོན་ཆེ་རྒྱུང་དང་། རྟེན་གསུམ་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་པའི་དགོན་
གཉེར་གཅིག་ནས་གཉིས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་འགོ་བྱེད་དུ་དགོན་གཉེར་
དཔོན་ཞེས་པ་བསྐྱོད་གཞག་བྱེད་སྟོལ་ཡོད།

དགོན་དུས། ཅད་ངོས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཅང་ཉུང་བའི་དུས། དབྱིད་ཀ་འཕྲོག་ཁུལ་དུ་འང་ཤ་མར་
དགོན་པའི་དུས་རེད། ཨ་རིའི་ཡུལ་དུ་ཅ་ལག་རྒྱན་མ་དགོན་པོ་རེད་ལྟ་བུ།

དགོན་མདའ་རི་ཁོང་། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོས་ཁུལ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་ཞོར། དགོན་པའི་ཞོར་རྩས།

དགོན་པ། དགོན་པོ་དང་གཅིག །

དགོན་པ་རྗེ་གྲུང་སྟག་ཁོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་ནང་སྒྲོན། ཡལ་འཁོན་བར་སྐྱེས་དང་ཡུམ་
བཙན་བཟའ་ལུས་བྱ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས། འདི་ཉིད་མཐུ་སྟོབས་དང་རྩ་འཁུལ་ཆེ་ལ། རྒྱོད་དང་
རིག་པ་ཤོད་པ། གཞུགས་དང་ཡང་ཆོ་འཛོམས་པ། ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོད་པས་འདི་
འདྲ་མི་ཡི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་དགོན་ཟེར་ནས་མཆན་ཡང་དགོན་པ་རྗེ་གྲུང་སྟག་ཅེས་གསོལ།
ཁོང་གིས་དགེ་བཅུ་ཆོང་བའི་བསམ་ཡས་ལ་གནས་བཙས་པས་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་
གྱི་བྱུགས་ལ་བབས་ནས་ནང་སྒྲོན་བཙོལ། སྤང་བཟའ་ནི་རྩུང་མ་ཁབ་དུ་བཞེས་བར་སྲས་
གཉིས་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་བ་ལ་འཁོན་སྤྱི་དབང་སོ་དང་རྩུང་བ་ལ་འཁོན་དྲེ་རིན་ཆེན་ཟེར་བ་
ཡིན་འདུག །

དགོན་པ་བཞི། སྤྱིང་འདིར་དེ་བཞེན་གསལ་གསུང་དངོས་སུ་བྱོན་པ། མི་ལུས་བཟང་སོ་ཐོབ་པ་དང་།
དད་པ་ལྡན་པ། དགེ་གོམས་རུང་བ་བཙས་སོ། །

དགོན་སོ། རྩེད་དཀའ་བ། དགོན་སོ་ཡིན་པའི་རིན་ཆེན་རིན་གོང་ཆེ། ཐོག་ཡུལ་ལ་ཐོག་དགོན།
ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་མི་དེ་དགོན། གོ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་དགོན།

དགོན་བྱ། རྒྱོད་རྩུང་ཞིག །

དགོན་མོ། དགོན་སོ་དང་གཅིག །

དགོན་མོད། འབེལ་དགོན། བཟའ་བརྟུང་དགོན་མོད་ག་འདྲ་འདུག །རྒྱ་ཁོར་དགོན་མོད།

དགོན་བཅེགས། དགོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། གོང་གསལ་དགོན་མཆོག་
བཅེགས་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

དགོར། ① ཁོར་སྤྱིའི་མིང་། ② དད་པའི་རྩུང་། དགེ་འདུན་གྱི་དགོར།

དགོར་སྐྱེད། ལྷ་ཁང་གི་དགོར་གཉིད།

དགོར་སྒྲོམ་འཕྲིན་ཡིག །དགོར་ཞེས་པ་ཁོར་རྩུང་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་སྐྱགས་སའི་སྐམ་ལ་སྒྲོམ་ཟེར་
བ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྐྱུས་ནས་དགོར་སྒྲོམ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། འཕྲིན་ཡིག་ཅེས་པ་འདི་རང་ལ་
འབྲུ་འགྲེལ་བརྒྱབ་ན་འཕྲིན་ནི་བརྒྱད་ནས་བཤད་པའི་གཏམ་ལ་ཟེར་ལ། གཏམ་དེ་ཡིག་ཐོག་
ནས་བཏང་བར་འཕྲིན་ཡིག་ཅེས་བཏགས་པའོ། །དེ་སྒྲོན་སོད་གྱི་བཙན་སོའི་དུས་སྐབས་སུ་

ཐུལ་པོའི་བཀའ་ཡིག་རྣམས་ཤིང་ལས་བཅོས་པའི་སྒྲོམ་བྱ་ཚུང་དུའི་ནང་དུ་སྒྲགས་ཏེ་གཏོང་
སྒོལ་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཀའ་ཡིག་རྣམས་ཤོག་བྱའི་ཡིག་ཐུ་བཅོས་ནས་གཏོང་སྒོལ་བྱུང་།
དགོར་ཆ། རྟོར་རྗེས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།
དགོར་གཉན་པོ་རིལ་སྒྲགས། དགོར་མཛོད་དུ་སྤྲས་པའི་རྟོར་རྗེས་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྤྱང་སྒྲོབ་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲངས་ན་དེས་གཞོད་པ་སྤྱེལ་བའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྤྱང་
གཉན་མང་པོ་དམངས་ཀྱི་ངག་རྒྱན་དུ་ཤོད་སྒོལ་ཡོད།
དགོར་གཉེན། སྤྱི་སོ་སྟེ། དགོ་འདུན་པའི་སྤྱི་རྗེས་དོད་མ་བྱེད་མཁན།
དགོར་བདག་། དགོར་ཁོར་གྱི་བདག་པོ། དགོན་པའི་དགོར་རྗེས་རྣམས་སྤྱང་མཁན་གྱི་ལྷ་འདྲའི་མིང་།
དགོར་བདག་ཀམ་བསྟན་སྤྱང་། སྤྲགས་པ་རྒྱས་ལྟན་ཞིག་ཤི་ནས་འདྲེར་སྤྱེས་པའི་རྣམས་ཤིས་དེ་
དཔལ་སྤྱངས་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། ཀའ་ཆོག་རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་ཁོར་བྱ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བསྐྱོད་མ་བཞག་མཛད་ཅིང་དཔལ་སྤྱངས་དགོན་པའི་དགོར་སྤྱང་བསྐྱོས་པ་
ཞིག་ཡིན་པའི་བཤད་སྒོལ་ཡོད།
དགོར་བདག་བསྐྱབ་སྤྱང་། ཤོང་གི་ཀམ་བསྟན་སྤྱང་དང་དོན་གཅིག །
དགོར་ཁོར། རྟོར་རྗེས་སྤྱི།
དགོར་པ། དགོར་རྗེས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན།
དགོར་སྒྲ། ① དགོ་འདུན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོར་རྗེས་བདག་པོ་བྱེད་མཁན། ② ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་སྤྱབ་
སོགས་མི་བྱེད་པར་དགོར་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཁྱོང་ཆོག་རྒྱག་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ།
དགོར་སྤྱང་། ① དགོར་ཁོར་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་འབད་བཅོན་ལས་སྒྲོམ་བསྐྱས་ཚུལ་བཞིན་མི་བྱེད་པའི་
དགོར་སྤྱང་མིང་། ② དགོར་སྤྱིབ་སྤྱང་པའི་ཆེད་དུ་དགོ་སྤྱོར་ལས་ལ་བཅོན་པའི་དོན།
དགོར་ཆོག །གཞན་གྱིས་དད་བྱལ་ཁོར་རྗེས་ལོངས་སྤྱད་དགས་པའི་རྣམས་སྤྱན་འཁོར་བ།
དགོར་མཛོད། རྟོར་གྱི་བང་མཛོད།
དགོར་མཛོད་དུ་སྒྲགས་པ། བོད་མུ་རབས་ཀྱི་བདེ་ཆིང་པ་སྟེ། ས་གནས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་གནའ་
རབས་ཀྱི་རྒྱ་ཁོར་སྤྲས་ལུལ་བསྟོག་འདོན་བྱེད་པའི་དོན།

དགོར་མཛོད་པེ་ཏར་སྒྲིང་། སྤར་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྗེ་བཅན་སྐལ་བཟང་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་བྱང་ངོས་སུ་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་གྱི་རྟེན་བཀྲལ་སའི་ལྷ་ཁང་གི་མིང་སྟེ། འདིའི་
ནང་དུ་རྩ་ཏྲུའི་གྲི་སྒྲོམ་གྲུ་ནས་རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་སྤྱན་དྲངས་སྐལ་བཟང་ཏྲུའི་གྲི་སྒྲོམ་གྲུའི་རྒྱ་ཁྱོར་
ཅ་ཆེན་མང་པོ་བོད་དུ་དྲངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་གྱི་རྟེན་མདོས་སོགས་འཛིག་རྟེན་ན་
དགོན་པའི་རྒྱ་ཁྱོར་རིན་ཐང་བྲལ་བ་མང་པོ་ལྷ་ཁང་དེར་བཞག་ཡོད།

དགོར་ཟ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱ་ཆོག་།དད་པས་ཕུལ་བའི་ཁོར་ཇས་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ།

དགོར་ཟས། ཤིག་སོན་གྱི་དོན་དུ་ཕུལ་བའི་ཟས།

དགོར་པེ། ཐོར་པ།

དགོར་ས་དགེ་ཁོངས། དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གི་སྐལ་བཟང་སུ། དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་ལུང་ཆོ་
ཡས་མས་རྒྱལ་སུ་འབྲོག་ཁུལ་ནས་མར་འཆུར་སོགས་དཀར་བསོད་དང་། ཞིང་ཁུལ་དུ་འབྱུ་
བསོད་སྒོར་མཁན་མང་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གཞུང་སྐར་ཆོས་གསུམ་གྱི་མི་མེར་ལ་བརྟུང་གསེག་
ཆེ་བ་མ་ཟད། དགོན་པ་གཅིག་གི་དགེ་འདུན་པ་སྤྱུ་རིམ་ལ་འབོད་མཁན་མང་ཞིང་ཁག་གཅིག་
ལ་སྤྱུ་རིམ་དུ་གདན་ཞུ་བྱེད་མི་ལྟ་ཞོག །ལོ་གཅིག་གི་ཐེངས་རེའི་བསོད་སྦྱོམས་ཀྱང་སྟེར་
མཁན་མེད་སྟབས། དགོན་པ་མང་པོ་ཅ་སྤྱོད་སུ་འབྲོ་བའི་རྟེན་ཁ་ཡོད་པ་བཅས་སྤྱོན་འགོག་
ཡོང་ཆེད། རྒྱལ་བ་སྤྱུ་བྲེང་ལྷ་པས་མཆོད་གཞིས་དང་མི་མེར་མེད་པའི་དགོན་པ་རྒྱལ་ས་བསོད་
སྦྱོམས་སྒོར་ས་དང་། སྤྱུ་རིམ་འབྲོ་སའི་ས་ཁུལ་གཉན་ཁེལ་དང་། ས་ཁུལ་དེ་ནས་བརྒལ་ཏེ་
བསོད་སྦྱོམས་དང་། སྤྱུ་རིམ་ལ་འབྲོ་མི་ཆོག་པའི་བཅད་མཆོམས་བཞོས་པ་གནད་ཡོད་ཅིང་།
བཅད་མཆོམས་ས་ཁུལ་དེ་ལ་དགོར་ས་དགེ་ཁོངས་ཞེས་མིང་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

དགོར་སྤྱང་། ① ཁོར་ཇས་སྤྱང་མཁན། ② ཁོར་སྦྱོང་སྤྱང་མ།

དགོས་ཐག་པ། [རྫིང་]ཉམ་ཐག་པ།

དཀྱར། གངས་ཆེན་གཤག་ཡས་ཀྱི་ཤིང་དབྱུག་གི་མིང་སྟེ། མི་ལ་རས་པའི་རྒྱམ་མགུར་དུ། དེའི་ཆེ་
ཇེ་བཙུན་ལ་ཕྱག་འཁར་སྤེའི་བེར་མ་ལྷག་གཅིག་ཡོད་པ་དེས་ཨོ་ཚུགས་མཛད། གངས་གཤག་
པའི་དཀྱར་དེ་ཞབས་ལ་གསོལ་ཏེ།

དགྲིལ། ① མཐའ་གཉིས་གྲངས་ཀ་མཉམ་པའི་ཚད་མཉམ་པའི་བར་གྱི་མིང་སྟེ། དགྲིལ་མཐུ་བ།
ལམ་དགྲིལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② དབྱིབས་ཀོར་ཀོར་གྱི་ལྷ་བའི་དོན་ཏེ། མེ་ལོང་གི་དགྲིལ། མང་
མང་གིས་མཐའ་བསྐྱོར་བའི་དགྲིལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

དགྲིལ་གྱིང། དབྱས་ཀོར་ཀོར། དགྲིལ་གྱིང་གི་ལམ་ལ་འགྲོ་དགལ།

དགྲིལ་གྱང། སྤྱིལ་གྱང་དང་གཅིག །

དགྲིལ་ཁང། དགྲིལ་གྱི་ཁང་པ།

དགྲིལ་མཁར་དགོན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༩ ལོར་བཀའ་བརྩེ་བ་བསམ་གཏན་
སེང་གོས་ཕྱག་བཏབ། སྤུང་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱིང་ལྷོང་ས་ཆབ་མདོ་
ས་ཁུལ་སྤྱང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགྲིལ་འཁོར། ① དབྱིབས་སྐོར་མོ། ཉེ་ཆུའི་དགྲིལ་འཁོར། སའི་དགྲིལ་འཁོར། དགྲིལ་འཁོར་གང་
པ། ② ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་ཆོགས་པ། ཞལ་རས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར། ཉམ་ཕྱེད་རྒལ་བའི་
དགྲིལ་འཁོར། སྤྱིའི་དགྲིལ་འཁོར། གཡལ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར། ཆོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར། དགའ་སྟོན་
དགྲིལ་འཁོར། ③ གཟའ་རྒྱུ་མཉམ་ཉིན་ཆེས་ཁྲིམ་གསུམ་གྱི་ཞག་དང་རྒྱ་བ་དང་ལོའི་རྟག་ལོངས་
དང་པོ་ནས་བརྒྱུ་མཉམ་ཉིན་འཁོར་བའི་ཆེ་རང་རང་གི་ཞག་རྒྱ་ལོའི་གཟའ་རྒྱ་ཕའི་ལོངས་སྤྱོད་ནས་
དག་པར་འབྱུར་བ་སྟོན་བྱེད་གྱི་འཁོར་ལོ། ④ <མཐུལ> སྤྲགས་གྱི་དེ་ཉིད་བརྩའི་གས་
ཤིག །གཙོ་བོ་ལ་འཁོར་གྱི་རོལ་བས་མཛེས་པར་བསྐྱོར་བ་སྟེ་གཙོ་བོ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་
ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཡི་དམ་ལྷའི་པོ་བྱང་གི་བཀོད་པ་ཡིན་ཞིང་
དེ་ལ་ཞིང་ཁམས་ཀྱང་ཟེར། ཡི་དམ་དགྲིལ་འཁོར། དགྲིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་པ།

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་ཁམས་གྲན་མའི་དགྲིལ་དུ་ཡོད་པའི་
མཆོད་འབུལ་སྟོན་ལམ་འདོན་སའི་ཆོགས་ཁང་དེ་ཡིན། བཤད་སྟོལ་ལ་སྤར་མཆོ་བསུབས་
པའི་སྐབས་གྱི་མཆོའི་ལྷེ་བཞེས་ས་ཡིན་ཟེར་རོ།

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག །རྒྱ་དཔྱེ་སོ་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་རྩ་བཞིར་བརྩེད་སྟེ་མོ་མ་བྲིས་གོང་
ཐིག་འདེབས་པ།

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ། འདི་ལ་གོ་བྱ་གཉིས་ཡོད། ༡ རང་གིས་བསྐྱོམ་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་
ལྷ་གཙོ་བོ། ༢ ལྷ་གས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཆེ་བ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རབ་གནས། སྤྱིན་སྲེག། གཏོར་
མའི་ལས་སྦྱོར་བཅས་བྱེད་བ་པའི་རྗེ་རྗེ་སྦོལ་དཔོན་ལ་གོ་བྱ་ཡོད་བ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

དགྲིལ་འཁོར་ཅན། [མངོན]ལྟ་བུ།

དགྲིལ་འཁོར་ཉིར་བསྟུ། འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན། གཞལ་ཡས་ཁང་རང་ལ་ཐེམ་བ་དང་།
རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔལ། དེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ། དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་ལ་ཉིང་
དེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་ཞབས་ཀྱི་ཉ་དང་། ཉའི་མགོ་བོ། མགོ་བོ་རྒྱ་ཆོས། རྒྱ་ཆོས་ཐེག་ལེ།
ཐེག་ལེ་ན་ད། ན་ད་ཡང་མི་དཔེགས་བ་སྐྱོམ་བ་ལྷ་བྱ་ལ་འཛིག་།

དགྲིལ་འཁོར་གཉིས། ༡ བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ཉེ། རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་རས་བྲིས་གྱི་དགྲིལ་
འཁོར། ༢ རང་ལུས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཅས་ཡིན། དེ་ཡང་བསྐྱོམ་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་
གཞི་བྱའི་རྒྱལ་ཆོན་དང་། རས་བྲིས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་བས་ན་བྱའི་དགྲིལ་
འཁོར་ཞེས་བརྗོད་བ་དང་། རང་ལུས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་བསྐྱོམ་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་
གཞི་རང་གི་ལུས་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་
བསྐྱེད་བ་ཡིན་བས་ན་ནང་རྗེ་རྗེའི་ལུས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་བ་ཡིན།

དགྲིལ་འཁོར་ཐེག་ཆད། རྒྱལ་ཆོན་དང་། རས་བྲིས་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བཞེང་བྱའི་ཆ་ཆད།

དགྲིལ་འཁོར་བདག་པོ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་དང་བྲེ་བྲག་གི་ལྷའི་གཙོ་བོ།

དགྲིལ་འཁོར་སྤངས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དགྲིལ་ཕྱོགས་སུ། ལྷེ་བའི་ཕྱོགས།

དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་དག། གནས་ཡོངས་དག་སྟེ་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་
གངས་གནས་ཡོངས་སུ་དག་པ།

དགྲིལ་འཁོར་རྣམ་གསུམ། གཞི་ལྷན་བྱ་བ་རྩ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་ལུས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར། ལམ་
གཟུགས་བརྟན་ཐབས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་ཆོན་རས་བྲིས་དང་ཆོས་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར།
འབྲས་བུ་རྣམ་དག་རང་བཞིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། ། ཡང་ན། བསྐྱེད་བ་མ་རྒྱལ་གཞི་བྱི་སྤང་
སྤིང་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར། ལུང་ཨ་བྱ་ཡོ་གའི་ནང་སྦྱུ་མ་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར།

མན་ངག་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་གསང་བ་རྟོག་ཆོག་ས་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དོ།
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ། རྩོམ་འཕེང་བ་དང་། མི་ཏ་བརྒྱ་ཙུམ་སོགས་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩུལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་གྱི་བ་དང་ཆུ་ཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་གྱི་བ།
དེ་ཡང་རྩུལ་ཆོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་ལྷ་གནས་སོ་སོར་ལྷ་སྐྱ་མི་འགོད་པར་བྱས།
མཆན་དང་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་གང་རིགས་བཀོད་པ་དང་། རས་གྱིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སྐྱ་
བཀོད་པའི་བྲག་སྒོལ་ཡོད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཆ་ཆད་དེས་བ་ཅན་གྱི་
ཐིག་ཙམ་རྩུང་བཟུང་ནས་སྒོལ་དཔོན་གྱི་བྱང་དུ་ལག་ཁྱིད་དང་སྒོལ་སྒྱོང་། རྒྱགས་ལེན། དངོས་
སྒྱོང་བཅས་སྒོལ་ཁྱིད་ཀྱི་རིས་བ་རྣམས་བརྒྱད། གཞི་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ལས་ཀར་
དངོས་སུ་ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན།

དཀྱིལ་འཁོར་སྒོས་བསྐྱང་། བསྒོས་བྱའི་གཞལ་ཡས་དང་ལྷ་ཆོག་ས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྱར་ཐོན་
ལངས་གཟུགས་སུ་བཞེང་བ་སྟེ་དེར་སྐབས་འཇུགས་སྐྱབ་ཀྱི་བཀོད་པའི་ས་ཁྲ་ལངས་
གཟུགས་ཅན་དང་མཚུངས་པ་ཡིན།

དཀྱིལ་འཁོར་འོག །ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐྱག་ཏུ་རྩོམ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སའི་ལྷ་ཁང་གི་
མདུན་ངོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱངས་ཞེས་བ་དེའི་འོག །

དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཛེགས། གཙོ་བོ་དང་འཁོར་ཆ་ཆང་བའི་གལ་གྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་ཞེས་བ་སྟེ།
སྐབས་འདིར་ཐང་བོད་གཉིས་དབར་དཔོན་ཞང་མཇལ་དུམ་གྱི་ཆིངས་ཡིག་འཛོག་པར་ཆིངས་
གོས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ནང་ཞུགས་དགོས་དེས་ཀྱི་ཕྱོགས་བན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་མི་སྣ་གཙོ་འཁོར་
རྣམས་གོས་རའི་སྤྱངས་ཆའི་སྟེང་དུ་འཛོམས་པའི་དོན།

དཀྱིལ་འཁོར་གསང་སྤྲུགས་ཆོས་སྤྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ལོར་ལྷ་
ཁོག་ལྷ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྲག་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཡ་རྩི་
རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། འདི་ལ་གངས་འབྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཅུ་ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག །གསང་
སྤྲུགས་སུ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས། ༡ གཞི་ལྷན་བྲུབ་ཙུམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལུས་ཀྱི་

དགྲིལ་འཁོར། ༡ ལམ་གཟུགས་བརྟན་ཐབས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྩལ་ཆོན། རས་གྲེས་ཆོན་བུའི་
དགྲིལ་འཁོར། ༢ འབས་བུ་རྣམ་དག་རང་བཞིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཅས་སུ་འདེན་པ་དང་།
གཉིས། ༡ བསྐྱེད་པ་མ་རྩ་ཡོ་གའི་བྱི་སྤང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར། ༢ ལུང་ཨ་
བུ་ཡོ་གའི་ནང་སྒྲུ་མ་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར། ༣ མན་དག་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་གསང་བ་རྟོག་ཆོགས་
ཆོས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་སུ་འདེན་པར་ཡང་སྤང་། གསུམ། གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་། ༡ ལུས་
ལྟའི་དགྲིལ་འཁོར། ༢ དག་སྤྲུགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར། ༣ སེམས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
ཞེས་འདེན་པར་གསུངས། བཞི། དག་ལུགས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲུགས་གཞུང་རྣམས་སུ། ༡ བྱི་རྩལ་
ཆོན། རས་གྲེས་ ཆོས་བུའི་དགྲིལ་འཁོར། ༢ ནང་རྟོ་རྟེའི་ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར། ༣ གསང་
བ་བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཅས་སུ་འདེན་པར་གསུངས་པ་སོགས་གསུང་ཚུལ་མི་འད་
ཡང་དོན་ལ་འགལ་མེད།

དགྲིལ་གྲུ། ① ལྷམ་གྱི་སྤྲི་ཉིང་དང་བྱི་ཉིང་བར་གྱི་རྒྱུང་བྱེད་ཤིང་གྲུ་བཞི། ② ཤིང་ཆས་བཟོ་སྐབས་
ཀྱི་ཤིང་ཅབ་བམ་ཤིང་གཟེར།

དགྲིལ་སྒོ། སྒོ་དབུས་མ།

དགྲིལ་ཐོང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོས་ཁུལ་དཔལ་འོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགྲིལ་སྒོན་དགོན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༩ལོར་གྱི་ལིང་ཐུགས་མཆོག་དོ་རྟེས་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱིང་ཁུལ་གསེར་རྩ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགྲིལ་ཆོག། །ཡི་དམ་ལྟའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལས་བྱང་།

དགྲིལ་ཆོན། སྤྲ་ཡི་སྒོ་ཕུག་གཉིས་ཀྱི་ཆོན་ཐག་ལ་དགྲིལ་ཆོན་ཟེར་རོ།

དགྲིལ་རྒྱུད། ལྷེ་བའམ། སྐྱེད་པའི་རྒྱུད།

དགྲིལ་ཐང་། ① གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་དམ་ལྟའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཐང་ག། ② ཐང་ག་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་
གི་དགྲིལ་དུ་ཡོད་པའི་གཙོ་ཐང་།

དཀྱིལ་ཐད། དབྱས་ཀྱི་ཐད། ས་ཆའི་དཀྱིལ་ཐད། ཁྲོམ་གྱི་དཀྱིལ་ཐད།
དཀྱིལ་ཐེག། ① རི་མོ་སོགས་ཀྱི་ལྷོ་བར་ལའེལ་བའི་ཐེག། ② དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་རི་མོ།
དཀྱིལ་དུ་སྒྲོམས་སྒྲིག། ཁྲོག་ལྟ་འབྲུལ་ལའོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྤྱད་ཅིག་སྟེ། དེ་བྱེད་སྤྱད་དུ་align to center ཟེད།
དཀྱིལ་གདོང་སྟགས་ཁང་། ① རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་མེ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༧༤ལོར་གྱི་ལིང་སྟགས་
མཆོག་རྗེ་རྗེས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་རྫོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་
ཆབ་ཆ་རྫོང་[གྲུང་ཉོ་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།
དཀྱིལ་གདོང་སྟགས་ཁང་། ② རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་མེ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༩༤ལོར་བཀའ་བཅུ་བ་
བསམ་གཏན་སེང་གེས་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་
རྫོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྟེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དཀྱིལ་ཕྱོགས། དབྱས་ཕྱོགས་སམ་ལྷོ་བ་ཡོད་ས།
དཀྱིལ་མ། དབྱས་མའམ་བར་མ། ཀ་བ་དཀྱིལ་མ། ཁང་བ་དཀྱིལ་མ།
དཀྱིལ་མཚུབ། རྒྱ་ལག་གི་གྲུང་མོ།
དཀྱིལ་གཞུང་། དཀྱིལ་དཀྱིལ་རྒྱུང་།
དཀྱིལ་ཁོ། ཐབ་ཁ་ལས་དཀྱིལ་མར་བཅུགས་པའི་ཁོ་ཆེན། དཀྱིལ་ཁོར་ལ་བཙོས་ཐབ་ཟུར་དུ་
འབྲས་བཙོས་འདུག། དཀྱིལ་ཐངས། ཐབ་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་འཇུགས་པའི་ཐངས།
དཀྱིལ་གཤགས། དབྱས་ནས་ཁ་གཤགས་བ། སྟུག་སྤོང་དཀྱིལ་གཤགས་བཏང་བ། དམག་སྒར་
དཀྱིལ་གཤགས་བཏང་ནས་བྱིན།
དཀྱིལ་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་རྩ་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༩༩༩ལོར་འཛིགས་མེད་དཔའ་བོ་རྗེ་
རྗེས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་གསེར་
རྩ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དམུ། [བྲེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག]མ་འོངས་བ་དང་ད་ལྟ་བ། རྩ་བའི་སོགས་བཞོན་བ་ལམ་ལ་ཁ་ལོ་
བསྐྱར་བའི་དོན་ཏེ། ལམ་ལ་དམུ་བྲེལ་རྩ། རྩ་ལམ་ལ་དམུ་དགོས།

དུ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་

དཀྱིལ་ ཏྲུག་པ་པོའམ་ཏྲུག་མཁན།

དལྱ་བ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]དལྱས་པ། དལྱ་བ། དལྱས། རྒྱལ་ཏུ་འབྱུག་པ། ཉ་དལྱ་མཁན་མཁས་
པས་དལྱས་པ་འབྲ།

དགྲ་པོ། [རྟེན]ཅས་ཅུས་སམ་འཁྲུས་པོ།

དལུས། ① དལུ་མེ་སྤྲུལ་ཆེ་བ། ② མེ་དཔལ། གཞུང་། ③ མེ་ག་དལུས་མེང་བ། ཡུ་སྤྲུལ་ཤི་བྱུ
④ དཔེ་ཆེ་བ་ཞུང་དཔོས།

དགྲུས་དཀར། དཀར་ཡོལ་དགྲུས་མ།

དགྲུས་གཅིག་། གཞུང་གཅིག་། བཅའ་སྤྱར་གཅིག་།

དཀྱུས་པ། རྒྱལ་ཏུ་འཁུངས་ཀྱི་འཛུལ་གཤམ་པ།

དགྲུས་ཐག་མེད་ཆོད། ལྷང་པ་དགྲུས་ཐག་མེད་པོ། དགྲུས་ཐག་མེད་ཐུང་འཆ་མས་པོ།

དགྲུས་ཐོག་བཅད་པ། ཉ་རྒྱལ་ཅལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་བྱད་ཆོས་བཏོན་པ།

དགྲུས་པ། དགྲུ་བའི་འདས་པ།

དགྲུས་པོ། རང་ཤེད་ཆ་པོ། དཔེར་ན་མི་འདི་དགྲུས་པོ་ཞིག་རེད།

དགྲུས་བྱར། བྱ་རམ་དགྲུས་མ།

དགྲུས་འབོལ། འབོལ་གདན་སྤེལ་པོ།

དལུས་མ། བལ་བའམ་སྒྲིར་བཏང་། དལུས་གས། དལུས་ཤོག །ཐུང་དལུས་མ། བལ་ཚོམ་པ་
དལུས་མ། བཟའ་བཅའ་དལུས་མ། དལུས་དམག །

དགྲུས་མོ། [རྟེན]མགྲོགས་པོའམ་ལྷུང་པོ།

དགྲུས་མོ་བྱེད་པ། རྒྱལ་ཅིང་འགོ་བ།

དགྲུས་ཚད། རིང་ཚད། གདན་གྱི་དགྲུས་ཚད།

དགྲུས་ཞིང་། འབྲེད་གཞུང་། དགྲུས་ཞིང་མཉམ་བཤུན་

དགྲ་ས་ས། དགྲ་ས་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

དགུས་ས། ཉ་རྒྱལ་སའི་ལམ། མི་འགོ་སར་མི་འགོ།
དཔེར་བ། [ཆིང་]གཏོང་བ་དང་། སྦྱིན་པ།
དཔེལ། རྒྱ་ཁྲོན་གྱི་དོན་ཏེ། སེམས་དཔེལ་ཆེ། མི་དམངས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ན་སེམས་དཔེལ་ཆེ་བ་
ཞིག་བྱེད་དགོས།
དཔེལ་ཆེ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའམ་ཁམས་ཡངས་པོ་ནམ་མཁའི་དཔེལ་ཆེ་བ། རྫོང་རྒྱ་ཆེ་བ།
དཔེལ་པོ་ཆེ། ① རྫོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཕམ། རྫོང་ཁོག་ཡངས་པ། མི་དཔེལ་པོ་ཆེ། ② འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས།
དཀྲོག། [[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག]མ་འོངས་བ་དང་ད་ལྟ་བ། འཁྲོག་ཏུ་འཇུག་བའམ་བྱང་པོར་མ་
བཤད་པའི་དོན་ཏེ། དཀྲོག་བྲའི་ལམ། སྐད་ཆ་དཀྲོག་བཤད་བྱས།
དཀྲོགས། འདས་བ་དང་སྐྱལ་ཆོག་[ཆོག་སྟེ་གཞན་ལ་མ་དཀྲོགས། ཞང་བ་དཀྲོགས་ནས་མ་འགོ།
སྟེ་དཀྲོགས་ནས་བལྟས། དཀྲོགས་ཤིག་ཅེས་བ།
དཀྲོར་འབྲེན། [ཆིང་]གཡོ་སྒྲུ།
དཀྲི་སྟོན། བལ་འབལ་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ།
དཀྲི་ག། [[ཡུལ་]མིག་སྒྲགས་ཀྱི་ཡས་མཐའི་རི་མོ།
དཀྲི་ལྷགས། [ཡུལ་སྐད་]བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐད་རྒྱན་འཇགས་སུ་སྒྲིབ་པའི་མཐའ་མཆོམས་
རྒྱགས་པོ་དང་གོང་པོ་སོགས་སུ་སྟོ་སྒྲགས་ཀྱི་མིང་ལ་ད་ལྟ་ཡང་དཀྲི་ལྷགས་ཟེར།
དཀྲི་འཕང། སྦྱོར་དཀྲི་བྱེད་འཁོར་རྒྱུད།
དཀྲི་བ། [བྲ་བྱེད་ཐ་དད་བ]དཀྲིས་བ། དཀྲི་བ། དཀྲིས། ① འཆིང་བ། རས་ཀྱིས་མགོ་དཀྲིས་བ། ②
གཡོག་བ་དང་། འགལ་བའམ། སྐར་བ། ཁག་དཀྲི་བ། ཁག་པར་དཀྲི་རྩེད་དཀྲི། ཉག་དཀྲི་བ།
འགན་དཀྲི་བ།
དཀྲི་ཤིང་། སྐད་བ་དཀྲི་སའི་ཤིང་།
དཀྲིག་པ། [ཐ་དད་བ]དཀྲིགས་པ། དཀྲིག་པ། དཀྲིགས། ཉིབ་པའམ། འཁྲིགས་སུ་འཇུག་པ། ཅུང་
སྦྱིན་དཀྲིགས་པ། ཉ་སྦྱོར་དཀྲིགས་པ། ཁ་ཆར་དཀྲིགས་པ།
དཀྲིག་བསྟོ་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་འཛིགས་མེད་དཔའ་བོ་རྩོ་

རྒྱལ་བཀྲ་བཤུག་གྲུ་མཐའ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ལུ་ལུ་ལོ་ད་རིགས་རང་སྲོད་ལུ་
ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དཀྲིགས་ ① དཀྲིག་པའི་སྐུལ་ཆིག་ ② གངས་གནས་ཤིག་ [དཀྲིགས་ཆེན། གངས་གནས་
ཤིག་ [དཀྲིགས་པ། དཀྲིག་པའི་འདས་པ། དཀྲིས། [དཀྲི་བའི་སྐུལ་ཆིག་] གནས་ལྷགས་གན་
གཞོན་གྱི་རྟགས་མཆན་དུ་ཅའི་རིས་འཁོར། ③ མོས་དང་ཇ་མ་དོང་སོགས་ཀྱི་བྱིན་ས་སྒོམ་བྱེད་
ཆེངས། ལྷགས་དཀྲིས། སྐྱུག་དཀྲིས། ལྷ་དཀྲིས། སྒྲེ་དཀྲིས། ལ་དཀྲིས།

དཀྲིས་དམ། དཀྲིས་ཤོག་གི་ཐོག་བརྒྱབ་པའི་ཐམ་ཁ།

དཀྲིས་པ། དཀྲི་བའི་འདས་པ།

དཀྲིས་མ། བྱིན་ས་སྒོར་བ་མང་པོ་དཀྲིས་པའི་དངོས་པོ།

དཀྲུག་དཀྲུག་ [འཁྱུག་པར་བྱེད་པ། ར་དཀྲུག་དཀྲུག་མང་ཅམ་བཏང་ན་ཁ་ལ་ཞིམ་པ་ཡོང་།

དཀྲུག་འཁོར། ཤིང་བཟོ་བའི་ལག་ཆ་ཞིག་།

དཀྲུག་གྱི། ཤིང་བཟོ་བའི་ལག་ཆ་ཞིག་།

དཀྲུག་པ། ① [ཐ་དང་པ།]དཀྲུགས་པ། དཀྲུག་པ། དཀྲུགས། འཁྱུག་པར་བྱེད་པ་དང་སྐབ་པ། ར་
དཀྲུག་པ། གོ་རིམ་དཀྲུགས་པ། སེམས་དཀྲུག་པ། མྱད་པ་དཀྲུག་དཀྲུག་གཏོང་པ། ② དབྱེན་
སྲོར་བྱེད་པ། འབྲེལ་ལམ་དཀྲུག་པ། ཟས་ངན་གཅིག་གིས་ཁོག་པའི་སྲོད་སྒྲིད་དཀྲུག་ [མི་ངན་
གཅིག་གིས་སྡེ་ཡི་ཕུ་མདའ་དཀྲུག་] ③ བསྐྱོར་ནས་བཞོག་པ། འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་ཤིང་པོར་
དཀྲུག་པ། ④ དཀྲུག་རྒྱག་བཟོ་པ།

དཀྲུག་སྐྱུད། དཀྲུག་བྱེད་ལག་ཆ།

དཀྲུག་འཛིང་། བན་ཚུན་བསྐྱེས་ཏེ་འཁྱུགས་པ།

དཀྲུག་ཤིང་། ① དཀྲུག་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་། ② དབྱེན་སྲོར་རམ་སྒྲ་མ། བན་ཚུན་བར་དཀྲུག་ཤིང་བརྒྱབ་
ནས་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ། དབྱེན་སྲོར་དཀྲུག་ཤིང་།

དཀྲུག་སེལ། མྱོག་སྐད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྐད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྐད་དུ་cykinder ཟེད།

དགྲུགས། དགྲུག་པའི་སྐུལ་ཆིག།
དགྲུགས་པ། དགྲུག་པའི་མིང་རྒྱུང་།
དགྲུགས་ཡིག། [ཐོན་རྗེས་མིང་གསུམ་པན་ཚུན་དགྲུགས་ཏེ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ།
དགྲུམ། [ཐ་དད་པ་]དགྲུམས་པ། དགྲུམ་པ།
དགྲུམས། ཆག་གུམ་གཏོང་བ། དཀར་ཡོལ་ཁ་དགྲུམ་པ།
དགྲུམ་པག། པག་པ།
དགྲུམ་ཆག། །ཤ་ཐུག་གམ་ཏེ་ལ་རྩལ་གི་ཞེས།
དགྲུམས། དགྲུམ་པའི་སྐུལ་ཆིག།
དགྲུམས་པ། དགྲུམ་པའི་འདས་པ།
དགྲེ། [ཆིང་]ཐོ་མཆན་གྱི་ཏོག།
དགྲོག། [[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག།] མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བ། དགྲུག་པའི་དོན་ཏེ། དགྲོག་བྱའི་ཞོ། ཞོ་
དགྲོག་མཁན་ཞེས་པ།
དགྲོག་རྒྱུན། འཁྲུག་པ་དང་ཟིང་སྒོང་གི་རྒྱ་རྒྱུན།
དགྲོག་རྒྱུན་བཅོས་པ། གང་ཞེག་གཞོད་སྒྱུན་བཏང་བའམ་དགྲུགས་པ།
དགྲོག་དགྲོག། །མཆོར་སྒྲེག་གི་མཛེས་ཉམས་དང་། ཁེངས་ཉམས། མི་མང་པོའི་དགྲིལ་དུ་དགྲོག་
དགྲོག་བྱེད་པ།
དགྲོག་གོར། མར་གྱི་དབྱིབས་རིལ་མོ།
དགྲོག་གཏམ། དོན་དངོས་མིན་པའི་གཏམ། དགྲོག་གཏམ་སྒྲོག་པ། རན་སེམས་བཅངས་ཏེ་དགྲོག་
གཏམ་བཅོས་པ། དགྲོག་གཏམ་བཅོས་ནས་དམའ་འབེབས་བྱེད་པ། དགྲོག་གཏམ་འབྲེམས་པ།
གཏམ་འཆལ་གང་བྱུང་སྒྲེལ་བ། དགྲོག་གཏམ་བཅོས་ནས་དམངས་ལ་མགོ་སྐྱོར་གཏོང་བ།
ཁུང་མེད་གྱི་གཏམ་འཆལ་མང་པོ་བཅུམས་ནས་གཞན་ལ་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་བ།
དགྲོག་གཏམ་བཅོ་བ། གཞན་ལ་སྐྱར་འདེབས་གྱི་སྐྱད་ཆ་གང་བྱུང་དུ་བཅོ་བ།
དགྲོག་པ། [ཐ་དད་པ་]དགྲོགས་པ། དགྲོག་པ། དགྲོགས། ① སྐབ་པ། འོ་མ་དགྲོགས་ནས་མར་

བཏོན་པ། རྒྱ་དྲུག་གས་མར་མི་ཐོན་པ། ② འདྲོག་ཏུ་འཇུག་པ། གཉིད་དྲུག་པ། ཉ་
དྲུག་པ། ཉ་གས་གནས་རན་ནས་དྲུག་གས་སྐད་རྒྱ་ཏུ་འཇུག་པ།
དྲུག་པ། དྲུག་པའི་སྐུལ་ཆོག། དྲུག་པ། དྲུག་པའི་འདས་པ།
དྲུག་པ་མ། བསྐྱབས་མ། ར་དྲུག་པ་མ།
དྲུག་བསྐྱེད། སྐད་ཅིག་འན་ཐོག་ཉེ་རང་ཉིད་སྐྱོ་བུར་བྱ་ལྟའི་ནས་པར་གསལ་འདེབས་པ།
དྲུག་སྒྲེ། ① སྐྱོ་བུར་བྱ་ལྟའི་ཅིག་ཅར་དང་། སྐད་ཅིག་ཏུ། ཁོ་དེ་རིང་དྲུག་སྒྲེ་སྐྱེ་བས་བྱུང་། ② སྐྱར་
སྐྱར་གྱི་ཐོག་ཕྱོགས། དྲུག་སྒྲེ་ལངས་པ།
དྲུག་པ། [ཐ་དང་།]རོལ་ཆ་སོགས་འབྱུང་གཏོང་བྱེད་པ། རོལ་མོ་དྲུག་པ། རིལ་བུ་དྲུག་པ།
མིལ་སྟན་དྲུག་ཅིང་འཁར་རྩ་རྩུང་པ།
དྲུག་ཆགས། གཤེར་དབྱལ་ཐངས་ལྷགས་སོགས་ཉེར་སྐྱུད་ལ་མཛེས་ཆོས་སུ་བརྒྱབ་པའི་རྣམས་
ཆགས།
བཀག། [[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] འདས་པ། བཀག་འགོག་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། སྐྱོད་ངན་བཀག། དག་
བཀག་ཉ་བྱ།
བཀག་སྐྱེལ་ཁང་། གནས་སྐབས་ཕྱིར་མི་བཏང་བ་བཀག་ཡུལ། རྒྱ་སྐད་བྱ། 派出所 ཟེེ།
བཀག་སྐྱེལ་འབྲེལ་མཆན། བཀག་སྐྱོམ་ལས་བཏང་བའི་ཆོག་མཆན།
བཀག་བསྐྱེལ། བཀག་ནས་ཉར་བ། ཐ་འབྲུ་བཀག་བསྐྱེལ། འབྲུལ་བ་བཀག་བསྐྱེལ།
བཀག་ཆོལ། བཀག་ནས་འཐབ་པ། བཅན་འཇུལ་ལ་བཀག་ཆོལ་བྱེད་པ།
བཀག་རྒྱ། རོ་དམ་བྱས་ནས་ཕྱིར་མི་བཏང་བ།
བཀག་རྒྱ་སྐྱོད་པ། གནས་སྐབས་བཀག་པ་ལས་ཕྱིར་སྐྱོད་ཕྱོལ་ཐོབ་པ།
བཀག་རྒྱ་སྐྱོམ་པ། གནད་དོན་གང་ཞིག་སྐྱེ་མཐུན་སྐྱེལ་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྐྱབས་གནད་དོན།
བཀག་འགོག། བྱེད་བྱ་མི་འཇུག་པའམ་འགོ་རུ་མི་འཇུག་པ། འབྲུལ་བ་དོན་མེད་བཀག་འགོག་བྱེད་
མི་རུང་།
བཀག་བཅད། ཕྱི་ལོགས་དང་འགོ་འོང་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་མི་ཆོག་པར་བྱས་པ།

བཀག་ཆ། བཀག་འཁོག་སྟེ་ལམ་ལ་ཐང་ཀར་མི་གཏོང་བའམ་བྱ་བ་ཐང་ཀར་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ།
བཀག་ཆ་ཡོད་ན་བྱ་བ་བྱེད་ཐབས་དཀའ།

བཀག་ཉར། སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་ཅན་དོགས་གཞི་ཅན་བཀག་ཉར་བྱས་པ།
བཀག་སྡོམ། གང་བྱུང་བྱས་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྐྱབས་བྱེད་པ། བཀག་སྡོམ་བཀའ་རྒྱ། བཀག་སྡོམ་
ཐག་རྒྱ། བཀག་སྡོམ་ས་ཁུལ། མི་རྒྱུས་གང་འདོད་དུ་འགྲོ་འདུག་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ས་ཁུལ།

བཀག་སྡོམ་དངོས་ཐུས། བསྐྱབས་སྡོམ་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚེར་ཐུས།

བཀག་སྡོམ་བྱེད་ལུན། དུས་ཆོད་གང་ཅམ་བཀག་བྱ་རན་པའི་དོན།

བཀག་པ། རྒྱུན་གཅོད་པ་དང་ཆོལ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན། འཁོག་པའི་འདས་པ།

བཀང་བ། འགོངས་པའི་འདས་པ།

བཀད། [རྟོག] ① གལ་ལམ་རིམ་པ། བཀད་གཉིས་པ། དེ་རིང་ཡིག་སྐྱེལ་བཀད་ཁྱོད་ལ་འཁེལ་ཡོད།

② ཐགས་ཀྱི་བཀད། ལྷམ་བྱ་འདིའི་བཀད་རིས་མཛེས་པོ་འདུག །

བཀད་དང་པོ། ① ཆེས་ཐོག་མའི་མིང་སྟེ། བོད་ཡིག་སློབ་སྐབས་བཀད་དང་པོར་ཀ་ཁ་སློབ་དགོས།
བཀད་ས། ② ཟས་གཡོས་སྦྱོར་བྱེད་པའི་ཁང་བའམ། ཟས་ཟ་པའི་ཁང་པ། ③ འདུག་གལ་
དང་འཆོག་ས་སྟེ་འཛོམས་པ།

བཀད་ས། ༡ དགེ་འདུན་རྒྱུས་ཀྱི་གསོལ་ཆས་བཟོ་པའི་རུང་ཁང་། ༢ དགེ་འདུན་རྒྱུས་གསོལ་
ཆས་མཉམ་དུ་བཞེས་པའི་ཟ་ཁང་ལྟ་བུ་ལ་གོ་དགོས་པ་བཅས་སྐབས་དང་བསྟུན།

བཀན་པ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] ① ཁ་སྤྱོད་པ་ཁྱེན་དུ་སྟོན་པ། ལག་པ་ཁྱེན་དུ་བཀན་པ། ② བརྟེན་
བའམ་ཁ་སྤྱོད་པ་ཁྱེན་ཅི་ལོག་དུ་འཐེན་པ། ཀླང་བས་ཅིག་པར་བཀན་པ། རྟོག་བས་བཀན་པ།
སྐམ་བས་གཟེར་བཀན་པ། ③ ཁས་མི་ལེན་པ། རང་གི་ལས་འགན་བཀན་ནས་མ་སྟོད།

བཀན་མོ། ལྷི་ཆད་ཐེག་ཐུབ་པའམ་སྤྱི་བདེ་དོན་ཏེ། ཅིག་པ་བཀན་མོ། མི་བཀན་མོ། རྟ་བཀན་མོ་
ཞེས་པ།

བཀན་གཟོང་ག་མ། མགར་བའི་ལག་ཆ་ཐོབ་ཞིག །

བཀན་ཤར། མགར་བའི་ལག་ཆ་ཐོབ་ཞིག །

བཀའ་ཅིང་བཀའ། [ཉིད] སྤང་སྤྱོད་།

བཀའ་བ། འགོ་བས་པའི་འདས་བ།

བཀའ། ① གསུང་སྟེ་སྒྲིབ་ཆའི་ཞེ་ས། དེས་པ་གོང་མའི་བཀའ། རི་ལྟར་བཀའ་བསྐྱེད་པ་ལྟར།
བཀའ་བཞེན་སྐྱབ་བ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ། བཀའ་བཞེན་ཉན་བ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ། ཅི་གསུངས་
བཀའ་སྐྱབ། བཀའ་གནང་བ། བཀའ་བབ་བ། བཀའ་ལས་འཕོངས་བ། ② མིང་རྒྱང་འགའ་ཞིག་
གི་ཐོག་མར་སྤྱར་ཆེ་ཞེ་སའམ་ཆེ་བཟོད་དུ་འགྲོ་བ། བཀའ་ཆོས། བཀའ་བྲིས། བཀའ་མོལ།
བཀའ་སྒྲོ་བ། ③ གནའ་རབས་པོད་ཀྱི་རིགས་རུས་ཤིག ། ④ བཀའ་དང་བསྐྱེད་བཅས་གཉིས་
སུ་བྱེ་བའི་བཀའ་སྟེ། བཟོད་བྱ་དོན་ལྡན་གྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཞིང་། བྱེད་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་
ཉོན་མོངས་སྤོང་བ། འབྲས་བུ་ཞི་བ་སྤང་འདས་གྱི་ཕན་ཡོན་སྟོན་བ། རང་གི་བདག་ཆེན་སངས་
རྒྱས་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བའི་གསུང་རབ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བཀའ་ལུང་དང་། དེས་བསྐྱེད།
རྗེས་གནང་། ཉེར་བསྐྱེད། ཉེར་སྤངས། བསྐྱེད་པ་བཅས་སོ། །

བཀའ་བཀོད། གོང་དེས་གྱིས་འོག་གི་མི་སྡེ་ལ་ལས་འགན་སྤྲད་ནས་དེས་པར་དུ་འབྲུབ་དགོས་པའི་
ལས་རིགས།

བཀའ་བཀོད་གཉོང་བ། བཀའ་བབས་པའི་རྣམ་པས་གཞན་ལ་བཀོད་ཁྲབ་གཉོང་བ།

བཀའ་བཀྲོན། སྤྲེགས་མོའམ་གཤེག་ཤེ། ལས་དོན་བྱས་ཉེས་ལ་བཀའ་བཀྲོན་གནང་བ། བཀའ་
བཀྲོན་བྲག་པོ་གནང་བ། བཀའ་བཀྲོན་མེད་པ་ཞུ་རྒྱ།

བཀའ་བསྐྱོར་བ། དག་ཐོག་ནས་ཆོག་མཆན་ཞུས་པའམ་གོང་ལ་དགོངས་བསྐྱོར་ཞུས་བ།

བཀའ་ཁུར་ཁྲིམས་སྤང། གོང་དེས་གྱི་བཀའ་དང་ཁྲིམས་བཅི་བསྤང་བྱེད་བ།

བཀའ་ཁོན་གྱི་གཙུགས། བརྟེན་པ་སྟེ། བྱོགས་པན་ཚུན་གཉིས་བར་འཁོན་འཛིན་སེམས་བཞག་
བྱེད་དགོས་པའི་འགལ་ཆེ་བྱུང་བ།

བཀའ་ཁྲབ། དག་ཐོག་ནས་བཀོད་སྤྲིག་གནང་བའི་དོན།

བཀའ་ཁྲབ་དགོན། བཀའ་ཁྲབ་སྤྲིན་གྲོལ་ནོར་བུའི་སྤིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་
པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ལོར་རྟོགས་ལྡན་གཡུང་རྒྱུད་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་མཆོག་ནས་དགུང་ལོ་

ཉེར་ལྗེ་ཐོག་དགོན་འདི་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བ་བོད་
རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཀའ་ཁྲ། ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པའི་དབྱེད་མཆོམས་ཁྲ་མ།

བཀའ་ཁྲ་གཏན་ཆིགས། སྤྱགས་སྤུབ་ཀྱི་དབྱེད་མཆོམས། བཀའ་ཁྲ་གཏན་ཆིགས་སྤྱོམ་ཆེ།

བཀའ་ཁྲའི་རྒྱབ་ལ་ཆོད་ཡིག་གིས་འདོམས། བོད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱས་པར་
ཐག་གཅོད་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་འདྲ་གཉིས་བཏང་སྟེ།
ཕན་ཚུན་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་ཁྲ་མ་དེར་མོས་མ་བྱུན་བྱུང་ན། གཞི་ནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དོ་
མ་བཟོས་ནས་དེའི་ཐོག་དོ་བདག་གཉིས་ཀས་ཏུགས་ཐེལ་དང་། མཛུབ་ཐེལ་གང་རིགས་
བརྒྱབ་རྗེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་སྦྱོང་ཀྱི་ཡོད།

བཀའ་ཁྲའི་བབས་སྤྱུག་བཞི་ཟུར་རིམ་འགྲོས། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་སྲུང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱེ་
སྟེད་སངས་རྒྱུ་རྒྱ་མཆོར་ཁྲིམས་ལུགས་སྒྲོར་བྱི་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རྟོར་གི་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་
བཞི་ཟུར་བབས་དང་། བཞི་ཟུར་སྤྱུག་ཅེས་པ་ཁྲིམས་ཁང་གི་དཔོན་པོས་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་
མཁན་དོ་བདག་ཕྱོགས་གཉིས་གཏུགས་གཤེར་ལ་འབོད་སྐབས་ཁྲིམས་དཔོན་དོ་མར་བཞི་
ཟུར་བབས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་དང་། གཏུགས་གཤེར་གྱི་དོ་བདག་སོ་སོའི་སྐད་ཆ་དང་། ཁྲ་མ་བཞི་བྲིས་
འདེབས་མཁན་ཡིག་འབྲི་བ་ལ་བཞི་ཟུར་སྤྱུག་གི་ཐ་སྟོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པར། དཔེར་
ན་ཁྲིམས་གཏུགས་བྱེད་མིར་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྒྲོར་མོ་༡༠༠ཡིན་ན། དེའི་བཞི་ཆ་
གཅིག་དེ་སྒྲོར་༡༥ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་ཐ་སྟོན་དང་། བཞི་ཆ་གཅིག་དེ་སྒྲོར་༡༥ལས་བྱེད་པ་གཞན་
གྱི་ཐ་སྟོན་ཡིན། རྟོར་༥༠དེ་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཡོང་བབས་དངོས་ཡིན་འདུག །

བཀའ་ཁྲིམས། ཁྲིམས། བཀའ་ཁྲིམས་གསར་དུ་བཅས། བཀའ་ཁྲིམས་གྱིས་བདའ་འདེད་བྱེད།

བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏུ་ལེ། བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་བཅད་གོ་རིམ་བཀོད་དེ་བ།

བཀའ་ཁྲིམས་དང་ལེན། གོང་རིམ་གྱིས་བཀའ་ཁྲིམས་གང་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་མཁས་ལེན་པའི་དོན་ཡིན།

བཀའ་འཁོར། ① བཀའ་ལ་ཉན་པའི་འཁོར་གཡོག། ② འཁོར་ལོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་བཀའ།

བཀའ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ། དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ། བར་མ་མཆོན་ཉིད་མེད་པ། ཐ་

མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་བཅས་སོ། །

བཀའ་འཁྲོལ། གནང་བ་ཐོབ་པ། རིམ་པ་གོང་མའི་བཀའ་འཁྲོལ་བ།

བཀའ་གྲོད་མི་མི་བ། བཀའ་བཀྲོན་མི་འབེབ་པའམ་གྲོད་མི་བྱེད་པ།

བཀའ་གྲོལ། གནང་བ་ཐོབ་པ།

བཀའ་གྲོས། གྲོས་མོལ། ལས་དོན་འདི་བཀའ་གྲོས་གནང་ནས་ཐག་བཅད་པ་རེད།

བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱལ། །བཅན་པོ་སྤོང་བཅན་སྤྲུལ་པོས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྤྱོད་མཁན་རྒྱལ་མོན་

བཀའ་བཀྲོས་ཐོག་ནས་ཐག་བཅད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཅ་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱལ་སྟེ། ༡ རྗེའི་སྤྱི་འཆོ་

ཞིང་ཞོ་ཤ་སྤྲུང་དབུལ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་འཆོ་བའི་སྲི་ཁྲུང་མོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་

བཅོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། འབངས་མི་སེར་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་བདག་གཉེར་ཐོན་སྦྱེད་བྱེད་

པའི་ས་ཞིང་དང་། ལྷགས་རིགས་སོགས་ལ་འབྲི་བའི་དབྱ་ཁལ་རྣམས་དུས་ཐོག་ཁྲུང་དབུལ་བ་

སྟེ་གོང་དུ་རྒྱལ་པོར་འབུལ་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

༢ རྒྱུ་ལྡན་གཉེན་མཉམ་ཞིང་། ཡང་ཁེང་གི་རྒྱལ་བཀྲོན་པ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཁྲིམས་

རྣམས་ལ་མི་བཅི་ཞིང་མི་དབྱང་དང་རྒྱ་སྟོབས་ཆེ་བའི་མི་རྒྱུ་ལྡན་པ་ནས་གཞོན་ཞིང་། ཡང་

ཁེང་སྟེ་འབངས་ཀྱི་ཐ་མ་ཉམ་རྒྱུང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་བཀྲོན་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཡུང་བརྒྱས་བཅོས་བྱེད་

མི་ཆོག་པར་སྤྱང་སྤྱོད་དང་གཟིགས་སྤྱོད་གནང་དགོས་པའི་དོན་ཡིན།

༣ ཁེང་རྒྱུ་དུ་མི་གཉང་ཞིང་། མོ་བཅུན་བཀའ་ལ་མི་གདགས་ཞེས་པ་ནི། འབངས་མི་རྒྱུ་ལ་

འཆོར་དུ་མི་འཇུག་པའམ་བྱན་གཡོག་དམག་དབྱང་ནང་མི་འཇུག་ཅིང་། བྱང་མེད་རྣམས་

གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལ་ཐེ་རྒྱས་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ལ་ཟེར།

༤ སོ་མཆོམས་སྤྱང་ཞིང་། འབངས་ཀྱི་ཆལ་ཞིང་རྟ་དུམ་ཀྱིས་མི་གཅད་ཅེས་པ་ནི། མཐའ་

བཞིའི་སོ་མཆོམས་བརྟན་པོར་སྤྱང་དགོས་ཤིང་། འབངས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ས་ཞིང་ཁར་རྟ་

དམག་བཤར་བསྤྱོད་སོགས་ཞིང་ནང་རྟ་ལམ་གཉང་མི་ཆོག་པ་སྟེ་འབངས་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཐོན་

སྦྱེད་ལ་གཞོན་པ་བྱས་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།

༥ དག་འདུལ་ཞིང་། འབངས་བསྐྱུངས་ཞེས་པ་ནི། ཕྱིའི་དག་པོ་རྣམས་མ་ལུས་པར་འདུལ་

དགོས་པ་དང་། རང་དུ་འབངས་ཀྱི་འཆོ་ཆོས་ལ་ལྟ་སྦྱོང་སོགས་འབངས་ནམས་བདེ་བར་སྦྱོང་
དགོས་པ་དེ་ཡིན།

༤ དགེ་བཅུ་སྐབ་ཅིང་། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤང་ཞེས་པ་ནི། རྗེ་འབངས་ནམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་
དགེ་བ་བཅུ་དང་དུ་ལེན་ཅིང་། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྦྱོང་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

བཀའ་གྲོས་ཕྱིར་མཆེད། གལ་ཆེད་བཀའ་སྟོལ་གྲོས་བསྐྱར་གནང་བའི་གསང་བ་ཕྱི་གྱུར་བྱུང་བ།

བཀའ་སྒྲིག་ས། གནང་རྟེན་བཅས་བསྐྱེད་བའི་བཀའ་དང་བཟན་པ་བཅས།

བཀའ་རྒྱ། [གསང་བ་དམ་པོའི་དོན།] བཀའ་ཡིག་དམ་འབྱར་མ། བཀའ་སྒྲོམ་བཀའ་རྒྱ།

བཀའ་རྒྱ་བཟོལ་བ། གནས་སྐབས་གསང་རྒྱ་ཅན་གྱི་དོན་གང་དེ་གསང་རྒྱ་བཟོལ་ནས་ཀྱུན་ལ་

ཁྱབ་བསྐྱགས་བྱས་པ། དཔེར་ན། སྤེ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་རྒྱལ་བ་དུག་པའི་ཡང་སྤྱིང་

བཀའ་རྒྱ་བཟོལ་ནས་འིལ་བསྐྱགས་བྱས་པ་ལྟ་བུ། བཀའ་རྒྱ་གནང་རྟེན། བཀའ་ཡིག་དང་

མཆོམས་འདྲིའི་ལག་རྟགས།

བཀའ་རྒྱ་མ། གསང་བ་དམ་པོར་བྱེད་དགོས་པའི་ཡི་གེ

བཀའ་སྒྱུར། བོད་རིམ་གྱི་གསུང་བཀོད་གཞན་ལ་སྒྲོག་པ།

བཀའ་སྒྱུར་བཏང་། བཀའ་ཁྱབ་བསྐྱགས་བྱེད་པ། གཤེ་གཤེ་བཏང་བ་ལ་འང་ཟེར།

བཀའ་སྒྲོག་པ། ① བཀའ་ཁྱབ་བསྐྱགས་གཏོང་བ། ② རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་སྒྲོག་པ།

བཀའ་དགོངས་པ་ཅན་བཞི། ༡ ཆོས་སྐྱེ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་

ལ་བརྟམས་པ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར། ང་ཉིད་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ནམས་གཟིགས་སུ་

གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ༢ དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལེ་

ལོ་ཅན་ནམས་ཀྱི་གཉེན་པོར། གང་དག་བཙོན་འགྲུས་བྱས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱོང་བའི་སྒོན་ལམ་

འདེབས་པ་དེ་དག་དེར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ༣ དོན་གཞན་ལ་དགོངས་

ཏེ་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་ལ་བརྟམས་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་གསྐྱའི་སྐྱེད་གྱི་ཁྱེད་ལ་

བསྐྱེན་བཀྱུར་བྱས་ན་ཆོས་འདི་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ན་ལྟ་བུ། ༤ གང་ཟག་གི་

བསམ་ངོ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར། སྦྱིན་པ་

ནི་དམན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མཆོག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།
བཀའ་འགོ། སྤར་བོད་ཀྱི་བཀའ་འགན་ནས་བཏང་བའི་འགོ་མཆན་ཏེ་སྟན་ཞུའི་འགོར་བཀོད་བའི་ཡི་
གེ་དམ་འབུར།
བཀའ་འགོ་དམ་དམར། སྤར་བོད་བཀའ་འགན་སྐབས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མཐམ། སྤེད་སྤྱོད་ནས་བཏང་བའི་
འགོ་མཆན་ཏེ་སྟན་ཞུའི་འགོར་བཀོད་བའི་ཡི་གེ་མཆོལ་དམ་ཅན།
བཀའ་བསྐོ། ① བཀའ་གནང་བའམ། སྟོག་བར་བྱེད་པ། ② གདོན་འཛིན་འབུད་བའི་བཀའ་བསྐོ།
བཀའ་བསྐོས། བསྐོ་རྒྱའི་བཀའ་བསྐོས་ཟེན་པ།
བཀའ་བརྒྱད་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཁོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པ། གསང་སྔགས་སྤྱེ་འབྱུང་གི་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་
ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཏེ་རུ་ཀས་འོག་མིན་གྱི་གནས་སུ་གདུལ་བྱ་ཞི་བས་
འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོག་ཏེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་སྤྱད་བཞེངས་ཏེ་རྒྱད་
རྣམས་གསུངས་ཤིང་། དག་པོས་འདུལ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཏེ་རུ་ཀ་ཁོ་བོ་ཆེན་པོའི་སྤྱད་
བཞེངས་ཏེ་ཁོ་བོ་སྟོན་འབྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་སོགས་
གསུང་བ་དེ་ལ་ཞི་ཁོ་སྤྱིའི་རྒྱད་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱད་གཉིས་སོ། །
བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། གསང་སྔགས་སྤྱེ་འབྱུང་གི་བསྐྱེད་རིམ་
སྐོར་ལ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐབས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཅེས་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་སྤེ་བརྒྱད་ཡོད་
པ་སྟེ། ༡ འཇམ་དབལ་སྐྱེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར། ༢ བརྒྱ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། ༣ ཡང་དག་
ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༤ འབྱུང་ཅི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༥ ཡུར་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་བཅས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་བའི་སྤེ་ལྟ་དང་། ༦ མ་མོ་མོད་གཏོང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར། ༧ དམོད་པ་དག་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༨ འཛིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན།
བརྒྱ་གསུང་གི་རྟོགས་ཏེ་མཁྱིན་གྱི་སྐོར་ནི་སྐོར་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་རྩ་པོ་ཞི་སྐོར་སྤེ་བཅན་ལ་

གནང་། སྤར་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོང་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་དང་།
འབྲེ་ཨ་ཙན་ལ་ལེ་ལ་གནང་།

འདིམ་དཔལ་སྐྱེའི་སྐྱོར་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་ཤེའི་གསལ་ཤོད་དུ་དར་སྤེལ་གནང་། ཡང་དག་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱོར་
ནི་སྐྱབ་དཔོན་རྒྱ་ཀ་རམ་ཤོད་དུ་དར་སྤེལ་མཛད། བསུང་ཅི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱོར་ནི་པཌ་ཆེན་པེ་མ་
ལ་མི་ཉལ་ཤོད་དུ་དར་སྤེལ་མཛད། སྐྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྣམས་ཤོད་ཀྱི་ལྷ་འདི་གཞུག་པ་ཙན་
ནམས་པརུལ་ནས་དབང་པསྐྱུར་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་དེ་དག་ནམས་མ་མོ་ཤོད་གཏོང་དང་། དམོང་
པ་དག་སྐྱགས། འདིག་རྟེན་མཆོད་བསྐྱོད་བཙས་ཕྱེ་ཆོན་གསུམ་དུ་བྱེ་བར་མཛད་པ་ནི་དམ་སོང་
ལྟོང་བསྐྱུད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་བཞག་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན།

བཀའ་བརྒྱན་ལུག་ལ། གཞིས་ཀ་བསམ་འབྲུག་ཅེའི་རྩོད་གི་རྒྱ་བ་འི་སྤང་པོ་ཆེ་ཉལ་བ་འདྲ་བའི་
 མཁའ་མའི་སྤྲེད་གི་ཐང་ཡོག་ཅམ་གྱི་ལུག་བ་གཉིས་སུ་སྤྲེད་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྲུང་དང། མཁའ་
 འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་འདིར་གནས་པའི་འདྲེ་སྤྲིན་གདུག་པ་ཅན་
 རྣམས་ཆར་བཅད། ས་གཞི་རྩོུའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་
 ཏེ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་སོགས་སྐལ་བུན་གྱི་སྒོ་བ་མ་རྣམས་བཀའ་བརྒྱན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བཞེངས་ནས་དབང་བསྐྱུད། མན་དག་གནད་སྟེ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱིས་
 སྤྲེད་པ་མཛད་ནས་བྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རང་ཉག་སུ་སྤྲེད་ཆུ་གསར་དུ་རྩོལ་བ་དང། བཀའ་
 བརྒྱན་གྱི་དབང་བསྐྱུར་མཛད་དུས་གྱི་སྟེགས་བྲུ་དང་བཅས་པ་མཛའ་རྒྱ་ཡོད་ཅེས་གསལ།
 བཀའ་བརྒྱན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱན་པ་ཡིན།
 ད་ལྟ་པོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོུང་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཀའ་བརྒྱན་སྤགས་མཛོད། ཀོང་སྤྱལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཛོད་མཛོད་ཆེན་ནམ་ལྷའི་ཡ་གྲུལ། མར་
མི་དྲགས་གསུམ་ནས་བརྒྱད་པའི་དབལ་ལྷན་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བྱུན་མིན་གྱི་རྒྱ་
གཞུང་གི་གདམས་ངག་གི་རྒྱན་སྒོམ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེགས་པ་
པོ་ཏེ་གསུམ་ཡོད།

བཀའ་བསྐྱེད་ཚུར་བསྐྱེད། བདེ་གཤེགས་པ་ག་མོ་ལྷ་པའི་སློབ་མ་ཡོངས་ཀྱས་པ་དྲགས་མོག་ལྷ་

བརྒྱ་ཞེས་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྟོབ་པ་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོ་ལས་འབྲི་གྲང་བཀའ་
བརྒྱད། ཐང་པ་བཟ་ཤེས་དཔལ་བ་ལས་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱད། འགྲོ་མགོན་རྒྱལ་ཆབ་ཁྲ་
དཔོན་ལས་ཁོ་ལུ་བཀའ་བརྒྱད། སྒྲིང་རས་བསྐྱོད་ཆེ་ལས་སྒྲིང་རས་བཀའ་བརྒྱད། ཆོས་རྩེ་
སྤར་བ་གྲུབ་ཐོབ་ལས་སྤར་ཆང་བཀའ་བརྒྱད། ཡེལ་བ་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་པ་ལས་ཡེལ་བ་
བཀའ་བརྒྱད། ཐར་བ་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་ལས་གཡལ་བཟང་བཀའ་བརྒྱད། སྟེ་ལུ་ཀྱིར་སྟོན་ཆེན་
པོ་ལས་ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱད་རྣམས་ཡིན་ནོ། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་ཆོས་བརྒྱད་དང་གདན་
ས་སོགས་འཕྲིན་ལས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱུང་ཡོད།

བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི། མཉམ་མེད་དྲགས་པོའི་སྟོབ་བརྒྱད་ལས་བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་བྱང་ཚུལ་ནི།
ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་ལས། ཐུགས་སྤུལ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དྲགས་པོ་རྒྱ་འོད་གཞོན་ལུ་ནི། རྒྱལ་བ་རྩོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་བད་དཀར་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་དགེ་སྟོང་འཆོ་བྱེད་དམ་མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྟ་རྩེས་སྟོབ་མ་ཐུན་
མོང་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་དང་། མདོ་ལུགས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་
མིང་གིས་བརྒྱན་པ་རྒྱད་ཟླ་མའི་གཞུང་བཤད་དང་། ཐུན་མིན་རྣམས་ལ་ཟླ་མ་མི་ལ་ལས་
ཐབས་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བུ་
རྣམས་སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད། དེའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཟླ་མའི་གདམས་རག་རེ་རྩལ་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་དང་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་སྒྲེལ་བ་ལ་
བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་ནི། སྟོབ་མའི་གཙོ་པོ་
འབའ་རོམ་པ་དར་མ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་(1127-1199) འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱད། བཀ་གྲུ་རྩོ་
རྩེ་རྒྱལ་པོ་(1110-1170) ལས་པག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱད། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་
(1110-1193) ལས་ཀྱི་ཆང་བཀའ་བརྒྱད། དཔོན་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱིང་པོའི་སྟོབ་མ་ཞང་
ཆལ་པ་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་(1123-1193) ལས་ཆལ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཅེས་པ་དེ་དག་
བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟའི་བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞིའི་འབྱུང་ཁྲུངས་ཀྱི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་དྲགས་པོ་
བཀའ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེའི་གདན་ས་ནི་དྲགས་ལྷ་སྤུལ་པོ་ཡིན། གདན་ས་འཛིན་པའི་ཟླ་མ་

ཉེ་བརྒྱད་ལྟར་ན། ཉེ་ལོ་བ་ལ་མེད་སྤྱོད་མ་མེད། ང་ཡི་སྤྱོད་མ་ཐམས་ཅད་མཆོད་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་ཆེ་འཆང་དངོས་ལས་གསང་སྤྲུལ་སྤྱད་སྤེ་བཞིའི་གདམས་བ་རྣམས་གསན། རྗེ་ཆེ་རྣལ་འབྱོར་མས་སྟན་བརྒྱད་ཁོར་བྱ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་མཛོད་གཤད་པས་དེའི་ནང་དུ་གདམས་པའི་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡིན་ཟེར། ཉེ་ལོ་པའི་མདུན་ནས་པཎ་ཆེན་ལྷ་རོ་བས་དཀའ་ཆེན་བརྟུ་གཉིས་སྤྱད་ནས་ཁྱེས་པའི་མཐར། ཆོག་དང་བརྟུ་ལ་བརྟུ་ནས་གསང་སྤྲུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁོར་དུ་རྒྱུད་ཅིང་བྱུ་བ་བརྟུ་ནས་བར་བཤད། ལྷ་རོ་བས་དཀའ་སྤྱད་བརྟུ་གཉིས་སྤྱད་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལྷ་རོ་འདི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ་བ་ལྟར་དོ།

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི། ༡ ཅེ་གཅིག་[སེམས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ།] ༢ སྒྲོས་བྲལ་[སེམས་སྤྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་སྒྲོས་བ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ།] ༣ རོ་གཅིག་[སྤྱང་བ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སེམས་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ།] ༤ སྒྲོས་མེད་[མཆོན་བཅས་ཀྱིས་སྒྲོས་དུ་མེད་བ་སྤྱེ་ཡུལ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས་སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་འདྲེས་པའི་ཉམས་འཆར་བ།] བཅས་བཞི་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ས་མཆོམས་སྒྲོར་རྗེ་ཤོད་ཆང་བས། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་དང་པོ་མོས་སྤྱོད། གཉིས་བ་མཐོང་ལམ། གསུམ་བ་ས་གཉིས་བ་ནས་བདུན་པའི་བར། བཞི་བ་དག་ས་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་བཞེད། སྤྱོད་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེས་ཤུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རོ་བོའི་ཐོག་ནས་ས་ལམ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། ལྷན་པོ་དང་བ་ཅན་འགའ་ཞིག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ས་ལམ་རྣམས་དོད་ཐུབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཅིས་ཆོག་པར་གསུང་ཞིང་། ཅེ་ཚུལ་རྗེ་ཤོད་ཆང་བ་དང་འབྲ་བར་བཞེད་པ་ཡིན།

བཀའ་བརྒྱུད་འཕྲིན་ལས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བརྟུ་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི་ལྷོ་༡༧༡༤ལོར་སྤྱེ་འབྲུངས། རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་བྱང་ཆུབ་དོ་རྗེ་དང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུག་པ་འབྲུག་པ་སྐུ་བས་མགོན་མི་པམ་དབང་པོའི་ཡང་སྤྱིད་རོས་འཛིན་གནང་། རྒྱལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལུང་མན་དག་རྣམས་ཆང་ལ་མ་ནོར་བར་ནོན། གཞུང་དང་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པས་གསུང་འབྲུམ་པོད་དུ་གཏོང་། དགུང་ལོ་བཞི་བརྟུ་ཞེ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བརྟུ་གསུམ་པའི་མེ་ཁྱི་ལྷོ་༡༧༤༤ལོར་སྤྱེ་གསལ་གས།

བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཐེང་། ཟབ་ལམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཐོལ་ལམ་ནུ་རོ་ཆོས་དྲུག་གཙོ་པོར་
 བྱས་པའི་རྒྱལ་བ་དོན་རྒྱུ་འཆང་ནས་བྱུང་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་བ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ནུ་རོ་པཎ་ཆེན་ལ་
 གནང་བ་རྣམས། མངའ་བདག་མར་པ་ལོ་རྒྱ་བས་བཀའ་སྤྱད་ཆེན་པོས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་
 ཡུལ་ཕྱིན་ནས་ནུ་རོ་པཎ་ཆེན་ལ་སྤྱི་བསྐྱོམས་པས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལྷག་ཁྱེད་པཎ་ཆེན་གྱི་དེ་དང་
 དུས་མཚུངས་སྤྱི་མངའ་བདག་མི་ཏི་བ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་གྱི་གདམས་རྣམས་རྣམས་ཞུས། རྒྱ་
 གར་གྱི་སྐད་ཡིག་མཐར་ཕྱིན་པ་བསྐྱབས། རྒྱ་གཞུང་གར་བསྐྱབས་པ་རྣམས་དང་གདམས་དག་
 མང་པོ་བཅས་བཞེས་ཏེ་བོད་དུ་ཕྱིར་ལེབས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་
 གདམས་དག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་མ་བཞི་དང་། རྒྱད་པ་སྐྱབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་
 མི་ལ་བཞད་པ་དོན་རྒྱུ་འཆང་། དེས་མཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁྲ་མ་ལས་ཞུས་པ་རྣམས་
 དྲུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནང་བ་སོགས་སྟོན་ནས་སྟོན་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་གདམས་དག་རྣམས་ད་
 ལྟའི་བཀའ་བརྒྱུད་རྒྱལ་བ་ལབ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་གདམས་དག་ཟམ་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་
 པའི་ཁྲ་མ་རྣམས་ལ་ཟེར།

བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཐེང་གི་སྒྲ་བརྒྱུད་རེ་ལུ་མིག་།

ཁྲ་མའི་མཆན། འཁྱུངས་ཡུལ། འཁྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ།

ཆོས་སྤྱོད་དེ་འཆང་ཆེན། ཏི་ལོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། རྒྱ་གར་ཤར་སྟོ་ཟུར་ཏི་ལུལ།

ནུ་རོ་རྒྱ་ན་མི་རྒྱ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྩ་ག་ལ།

མར་པ་ལོ་རྒྱ། ཐོ་ཐོ་བོ་ལུང་། 1012-1097

མི་ལ་རས་པ། མངའ་ཤིས། 1040-1123

དྲུགས་པོ་ལྷ་རྒྱ། དྲུགས་པོ། 1079-1153

དུས་གསུམ་མཐུན་པ། ཁམས་དཀར་མཛེས། 1110-1193

འཕྱོ་མཐོན་རས་པ་ཆེན་པོ། ཡར་རྒྱུང་ཁོག་། 1148-1215

རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲོལ་བྲག་པ། ཐེ་དགོ་དཔོན་སྟོང་། 1170-1234

བྱུང་ཆེན་ཀམ་པ་ཤི། ཐེ་དགོ་དཔོན་སྟོང་། 1204-1283

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1230-1309

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1012-1097

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1284-1365

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1340-1383

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1350-1405

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1384-1415

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1386-1428

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1416-1453

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1415-1478

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1454-1506

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1498-1541

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1507-1554

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1525-1583

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1556-1603

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1584-1630

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1604-1674

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1631-1694

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1631-1694

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1695-1732

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1702-1732

མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ 1700-1774

ཇི་བཙན་བདུད་འདུལ་དོ་ཇེ། ལྷོ་ཁ་སྟེན་ལུ་བ་བོད་། 1733-1797
མི་པམ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། གཙང་བག་ཤིས་ཅེ། 1742-1791
པར་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ། སྤེ་དགེ་ཡིད་ལྷུང་། 1774-1854
ཐེག་པ་མཆོག་གི་དོ་ཇེ། ཆབ་མདོ་ཀམ་དགོན་གྱི་ཉེ་ས། 1797-1868
རྒྱལ་སྤྱི་སྒོ་གྲོས་མཐའ་ཡས། སྤེ་དགེ་རིང་རྒྱལ། 1813-1899
ཀུན་བཟང་མཁའ་ཁྲབ་དོ་ཇེ། གཙང་རི་ནང་། 1871-1922
པར་དབང་མཆོག་རྒྱལ་པོ། ཁམས་ལི་ཐང་། 1886-1952
དཔལ་ལྷན་མཁའ་བཙུན་པཅེའི་འོད་ཟེར། རྫོང་ལུང་མཚུར་སྤ། 904-1953
རང་བྱུང་རིག་པའི་དོ་ཇེ། སྤེ་དགེ་འདན་ཁོག། 1924-1981
པར་དོན་ཡོད། སྤེ་དགེ་དཔལ་ཡུལ།
བཀའ་མགོན། སྤར་བོད་ཀྱི་བཀའ་ཤག་ནང་གི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བཀའ་ཤག་ལ་
ཞུ་ཡིག་བརྒྱུད་འབུལ་དང་མར་བཀའ་བསྐྱར་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན།
བཀའ་འགྲུངས། དུས་འགྲུངས། བཀའ་འགྲུངས་གནང་སྐྱོང་ཡོད་པ་ཞུ།
བཀའ་འགྲུང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་སྤེ་སྟོན་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྤེ་བཞི་བོད་དུ་
འགྲུར་རོ་ཅོག་སྟོགས་གཅིག་དུ་བསྒྲིགས་པ་ལ་ཟེར། སྤེ་དགེའི་སྤར་མ་ལ་སྟོགས་བམ་བརྒྱ་
དང་གཉིས། དཀར་ཆག་དང་བཅས་པ་ལ་བརྒྱ་དང་གསུམ་ཡོད།
བཀའ་འགྲུར་གྱི་ལུང་། ཆོས་གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་འདས་ནས་རང་གི་ཅ་བའི་སྤར་
མའི་བར་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་འགྲུར་གྱི་ལུང་རྒྱུན་ཡོད་པའི་རིགས་སྤར་མས་
སྤྱད་གསལ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོགས་དང་། སྟོབ་མས་གཉིད་དང་། གཏམ་སྟོང་གིས་བར་
མཆམས་མ་ཆད་བ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ལ་ཟེར་རོ།
བཀའ་འགྲུར་རི་ཉལ། ཁཚོ་ཁུབ་སོག་རིགས་བོད་རིགས་ཏ་སག་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཐེན་ཅུན་
རྫོང་གི་ལ་ཞིག།
བཀའ་འགྲེལ། བཀའི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སོ་

སོའི་ཚུལ་ཆོས།

བཀའ་འགྲོས་ཆེན་མོ་དྲུག །རྗེའི་སྤྱི་འཆོའི་ཁོང་ཞོ་ག་སྤར་དབུལ་བ་དང་། རྟོན་གྱི་གཉལ་མཉན་ཞིང་
ཡང་ཁེང་གི་རྒྱབ་བརྟེན་ལ། ཁེང་རྟོན་དུ་མི་བཏང་ཞིང་མོ་བཙུན་བཀའ་ལ་མི་གདགས་ལ། ས་
མཆམས་སྤང་ཞིང་འབངས་ཀྱི་ཆལ་ཞིང་རྟ་དུས་ཀྱིས་མི་གཅད་ལ། དག་འདུལ་ཞིང་འབངས་
སྤོང་ལ། དག་བཙུ་སྤྱབ་ཅིང་མི་དག་བ་བཙུ་སྤོང་བ་སྟེ་སྤོང་བཅན་སྤྲུལ་པོའི་སྤྲུལ་བོད་དུ་ལག་
ལེན་བསྟར་བའི་བྱ་གཞག་གི་རིགས་ཤིག །

བཀའ་མངགས། ལས་དོན་སྤྱབ་རྒྱ་མངགས་གཏམ་བྱས་ལ། ཚང་མ་ང་ལ་བཀའ་མངགས་གནང་བྱུང་།
བཀའ་གཙོག་ལ། བཀའ་ཇི་བཞིན་མི་སྤྱབ་ལ།

བཀའ་བཙུ་ལ། ① གཞུང་བཀའ་བོད་བཙུ་ལ་སྤོབ་གཉེར་ཐོན་པའི་དག་བཤེས། ② བོད་བཅན་པོའི་སྤྲུལ་ས་
སྤྲུལ་གྱི་སྤོབ་གྲུན་ས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཆད་ཀྱི་མིང་ཞིག་དེད་དུས་ཀྱི་学士学位 དང་དོན་གཅིག །

བཀའ་བཙུང་ག་དབང་བཟ་ཤིས། མདོ་སྤང་རེབ་ཤོང་བསེའི་ཉ་ལུང་ཞེས་པར་ཡབ་རིན་ཆེན་སྤྱབ་ས་
དང་། ཡུམ་སྟོང་བྲམས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱི་རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོ་
འཁུངས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙོན་འབྲས་བཙུན་ནས་མཁས་
པར་གྱུར། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཙུ་གཉིས་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༣ལོར་
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སྤྱི་གཤེགས།

བཀའ་བཅག །བཀའ་དོན་མ་བསྤྱབས་ལ། ལས་འགན་རྒྱང་བསྤྱར་བཏང་ནས་བཀའ་བཅག་ལ།
རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཅག་ལ། གང་དེའི་བཀའ་ལ་མ་བཅིས་པ་སྤང་མེད་དུ་དོར་བའི་དོན། དཔོན་
ཀྱི་ཀའ་བཅག་ཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

བཀའ་བཙོས། ཡིག་ཆ་སོགས་ཀྱི་ཞོར་འཁུལ་བསལ་བའམ། ལེགས་བཙོས་བྱས་པའི་ཞེས། དག་
སྤྱུག་གི་ཀ་ཁའི་ཡིག་གཟུགས་ལ་དག་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་བཙོས་གནང་།

བཀའ་ཆད། ① ཉེས་ཆད། མི་ཉེས་ཅན་ལ་བཀའ་ཆད་གནང་། ② རང་གིས་དམ་བཅད་དང་འགལ་
བར་ཡི་དམ་ལྷས་བཅད་པའི་བཀའ་ཆད།

བཀའ་ཆེམས། ཞལ་གདམས་སམ། ཞལ་ཆེམས།

བཀའ་ཆེམས་ཀ་བཀོལ་མ། ཀ་བཀོལ་མ་དང་དོན་གཅིག །
བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ། ཀ་བཀོལ་མའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག །
བཀའ་ཆོས། གླ་མས་སྒྲོབ་མར་གནང་བའི་གསུང་ཆོས། བཀའ་ཆོས་ལྟ་བུ།
བཀའ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག །སྤར་བོད་ས་གནས་སུ་གླ་སྦྱུལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་
བཀའ་ཆོས་གནང་སྐབས་དབང་ལུང་ཁྱིད་སོགས་འདི་དང་འདི་གནང་དགོས་པའི་བསྐྱེལ་མ་ལྟ་
མཁན་ཡོད་པ་དེ་ལ་བཀའ་ཆོས་སྦྱིན་བདག་ཟེར་སྟེ་ཡོད།
བཀའ་མཆེད། ཡིག་ཆར་མཆན་བཀོད་པའི་ཞེ་ས།
བཀའ་མཆིད། དུག་གིས། གླ་དཔོན་གང་རུང་གིས་བཏང་བའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར།
བཀའ་མཆེམས་ལུ་བའམ་མན་ངག་བརྒྱད། བསམ་ཡས་མཆེམས་ལུར་བཤ་ཆེན་པེ་མ་ལས་དར་
རྒྱུ་དཔལ་གྱི་གྲགས་བ་དང་། ཞང་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལ་སྦྱུ་འབྲུལ་སྒྲོར་གསུང་བའི་ནང་
ནས་ཞང་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་མཆེམས་ལུ་བའམ་མན་ངག་བརྒྱད་ཟེར།
བཀའ་མཛོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས། མཛོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་སྡེ། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ། ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ། དབྱངས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་སྡེ། ཆེད་དུ་བཞུགས་པའི་སྡེ། གྲེང་གཞིའི་སྡེ། རྟོགས་པ་བཞུགས་པའི་སྡེ། འདས་པ་
བཞུགས་པའི་སྡེ། སྤྱིས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ། ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ། མདོ་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ། གཏན་ལ་པབ་
པའི་སྡེ། བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །
བཀའ་བཞུགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། བཞུགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། བཞུགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མཛོད་བྱེད་སྡེ་སྒྲོ་དགས་ལུ་དབྱེ་བ། འདུལ་བ། མདོ་སྡེ། མདོ་ན་བ་དང་
གསུམ་སོ། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
བཞུགས་བྱེད་ཀའི་མོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྒྲོ་ད། དེའི་མཆན་གཞི་འདུལ་བ་
ལུང་སྡེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། །
ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་བཞུགས་བྱེད་ཀའི་མོར་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྒྲོ་ད། དེའི་མཆན་གཞི་
ཤེར་བྱིན་འབྲུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན། དེའི་མཆོད་གཞི་
མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

བཀའ་ཉན། ① འཁོར་གཡོག་གི་མིང་། ② དག་ལ་ཉན་པ། ③ ཆོས་སྦྱོར་སྤང་མ།

བཀའ་ཉེས། ཉེས་ཆད།

བཀའ་ཉེས་སོག་པ། ཁྲིམས་ཀྱི་ཆད་པ་སོག་པ།

བཀའ་ཉེས་ཡན་པོར་མ་སོང་བ། ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཏོང་བ།

བཀའ་གཉེན་སོ། ① སྟོ་སྤང་བ། ཁོང་བཀའ་གཉན་སོ་ཡིན་པས་ཁོང་ཁོ་སྟེ་སྟེ། ② བཅན་དག་ཆེ་བ།
རྒྱལ་སོ་བཀའ་གཉེན་སོ། ③ འདའ་མི་རུང་བའི་བཀའ་ཆོག །པ་མའི་བཀའ་གཉན་སོ། རྒྱལ་
བའི་བཀའ་གཉན་སོ།

བཀའ་ཉུགས། ① ཐམ་གཤམ། དམ་ལྷུག །② དམ་ལྷུག་པ་བ་ཡོད་པའི་བཀའ་ཡིག །

བཀའ་ཉུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། བོད་རིམ་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་ཡོག་ཏུ་བཏབ་ཕྱག་བའི་གཞུང་གི་ཐེལ་ཅེ་འམ།
རྒྱལ་སོ་དང་སྐྱ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་ཐེལ་ཅེ་སོགས་བཀའ་དབང་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཉུགས་ལ་ཐེར།
དཀའ་ཉུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་བྱ། རྒྱལ་སོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་སྐབས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་
ཁྲིམ་ཡིག་ནང་དུ། རྒྱལ་སོའི་སོ་བྱང་ནས་བཀའ་སོག་གནང་བའི་ལས་ཉུགས་སུ་སྟོན་བྱའི་རི་
མོ་ཡོད་པའི་ཐེལ་ཅེ་ཞིག་གི་དོན་ཡིན།

བཀའ་ལྟར། ཅི་སྟེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ། དཔེར་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཀའ་ལྟར་སྐྱབ་ཞེས་པ།

བཀའ་གཏན། གཞུང་གིས་གནང་བའི་ཅ་འཛིན་བཀའ་སོག །བཀའ་གཏན་ཁུངས་སྐབ། བཀའ་
གཏན་ཡིག་རིགས།

བཀའ་གཏོར་ལུང་འབྲེལ། སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྐྱར་
བའི་གས་དབང་ལུང་མན་དག་རྣམས་ལ་བཀའ་མ་དང་། རྒྱུད་དེའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་
སྐྱབ་ཐབས་དང་མན་དག་སོགས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བཀའ་ཀྱིས་མཛོད་ནས་
གཏོར་དུ་སྐྱས་པ་རྩེས་སུ་གཏོར་ཆེན་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་གཏོར་ནས་གཏོན་ཏེ་འཆད་སྟེལ་
མཛོད་པའི་རིགས་ལ་གཏོར་མ་ཞེས་གྲགས།

བཀའ་གཏོགས། ① བཀའ་ལ་སྤང་ཅི་ཞུ་བ་དང་མཉན་པ། ② ཆོས་སྤྱོད་སྤང་མ།
བཀའ་གཏོགས་པ། བཀའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འབངས་མི།
བཀའ་བཏགས། ༡ བཀའ་གང་གནང་བ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། ༢
བཀའ་ཁྲིམས་ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱས་པ།

བཀའ་བསྟན། བཀའ་འགྲུར་དང་བསྟན་འགྲུར་གྱི་བསྟན་མིང་།
བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པ་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་མ། སྟོན་པ་ཤུག་
ཐུབ་པས་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་སོགས་སུ་འཁོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལ་ཆོས་མཆན་
ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སོ། །འདིའི་དོན་རྒྱས་པ་ཆོས་འཁོར་ཐ་མའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཞིགས།

བཀའ་ཐང་། གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སམ། ཁ་ཆེམས། བད་མ་བཀའ་ཐང་།
བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྗ། རབ་བྱུང་ལྗ་པའི་ཤིང་བྱ་ལོར་ཨོ་རྒྱན་སྤྱིང་བས་བསམ་ཡས་དང་ཤེལ་བྲག་ནས་
གཏེར་ལས་བཏོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཀའ་
ཐང་། བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང་། རྒྱུན་པོ་བཀའ་ཐང་། ལོ་བཅ་བཀའ་ཐང་། ལྷ་འབྲེ་བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྗ།
བཀའ་ཐང་ཐངས་སྤྱིང་མ། གཏེར་ཆེན་མངའ་བདག་ཉང་རལ་བ་ཅན་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ནི་རབ་བྱུང་
གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༢༥ལོར་འབྱུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་
༡༢༠༥ལོ་ལོར་སྐྱབས་ཤིགས། ཁོང་གིས་གཏེར་ནས་སྤངས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱའི་རྣམ་
ཐང་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

བཀའ་ཐང་ཤེལ་བྲག་མ། འདི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཐང་གཙུག་པོར་གསུངས་
པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཡར་ཇེ་ཨོ་རྒྱན་སྤྱིང་བས་ཡར་ལུང་ཤེལ་བྲག་གི་བྲག་ཕྱག་ནས་གཏེར་དུ་
བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་རོ། །

བཀའ་ཐམ། ① བྱལ་དམ། དམ་སྤུག །བཀའ་རྒྱ་བཀའ་ཐམ། ② བཀའ་འགག་གི་ཐམ་ག།
བཀའ་ཐུབ། དཀའ་སྤྱད་སྤྱིང་རུས།
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞེད་ཆོས་འཁོར། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པས། ཡུལ་

ལྷ་ར་ཏ་མེད། འཁོར་ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ། ཆོས་བདེན་པ་བཞི་བཅོད་བྱར་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
པོ་བསྐྱོར་བ། འདིའི་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱས་པ་ཆོས་འཁོར་དང་པོའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།
བཀའ་དོག། ཡོངས་གྲགས་མ་བྱས་པར་གསང་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའམ་མི་ཉུང་ཤས་ལ་མ་གཏོགས་
གནང་མི་ཆོག་པའི་དབང་དང་ཁྲིད་ཀྱི་རིགས།
བཀའ་དོན། གང་གསུངས་པའི་སྤྱིང་པོ།
བཀའ་དོན་ཐོད་བཅིངས། བཀའ་དོན་སྤྱི་ཐོར་བཅིངས་པ་སྟེ། བཀའ་ལ་སྤྱང་ཅི་ཞུས་པ།
བཀའ་སྤྱད། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་ལ་གནས་པའི་ཆོས་སྦྱོང་སོགས། བཀའ་སྤྱད་དམ་ཅན་རྒྱ་
མཆོ་ལྷ་བྱའོ།
བཀའ་སྤྱད་གདོང་མོ་མཆེད་བཞི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འོག་ཏུ་སྤྱད་ཅིང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སྤྱང་བའི་
གཟའ་ཆེན་བཞི།
བཀའ་འིན། འིན་ཞེས་པའི་ཞེས། སྐབས་འདྲུག་གནང་བ་བཀའ་འིན་ཆེ་བྱང་། སྟོག་སྟོབ་པའི་
བཀའ་འིན་རྗེས་འྲན་བྱེད་པ། གསོ་སྦྱོང་གི་བཀའ་འིན་འཇལ་བ། བཀའ་འིན་གསོལ་ཐབས་གང་
ཐུབ་བྱེད་པ།
བཀའ་འིན་བསྐྱེད་པ། བཀའ་འིན་ཆེན་པོས་གཟིགས་སྦྱོང་གནང་བ།
བཀའ་འིན་གྱིས་དགབ་པ། བཀའ་འིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པའམ་ཡོངས་སུ་བྱབ་པ་ཞེས་པའི་དོན།
བཀའ་འིན་ཅན། སྟོན་གྱི་ལོ་པ་ཏ་དང་པ་མ་སོགས་འིན་ཆེན་པོ་བྱེད་མཁན།
བཀའ་འིན་ཆེ། འིན་ཆེ་བ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ།
བཀའ་འིན་རྗེས་སུ་འྲན་པ། བཀའ་འིན་མི་བཟེད་པ།
བཀའ་འིན་སྤྱིང་བཅངས། ཉག་ཏུ་འིན་ཡིད་ལ་འཛོག་པ། བཀའ་འིན་སྤྱིང་བཅངས་ཀྱིས་ཞབས་
འདེགས་ནམ་དག་ལུ་བ།
བཀའ་འིན་གསུམ་ལྡན། མདོའི་སྟོན་པ་དང་ལུང་ཁྲིད་གནང་བའི་བཀའ་འིན་གསུམ་ལྡན་ནམ།
ལྷགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དང་རྒྱད་བཤད་མན་ངག་གནང་བའི་བཀའ་འིན་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མ།
བཀའ་འིན་གསོལ་བ། འིན་ལན་འཇལ་བ།

བཀའ་ཤིན་བསམ་ཤེས། བཀའ་ཤིན་ཤེས་ཤིང་བསམ་པ། བཀའ་ཤིན་བསམ་ཤེས་ཀྱིས་ཞབས་སྤྱི་
ཏུར་བཅོལ་ཞུས་པ་ཡིན།

བཀའ་ཤིན་གསོལ་འདེབས། རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་བཀའ་ཤིན་ཟུག་བའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་
བསྐྱས་སྒྲ་ཆོགས་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་སོ་སོས་སྒྲ་མ་དམ་པ་ནུམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡོད།

བཀའ་ཤིན་བསམ་ཤེས། བཀའ་ཤིན་མ་བཟེད་པར་སེམས་ལ་འཛོག་པ་དང་། ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ།
བཀའ་ཤིན་ཏུ་གོ་བ།

བཀའ་བྱང་། སྤར་བོད་ཀྱི་བཀའ་ཤག་གི་བྱང་ཡིག །

བཀའ་གདམས། བཀའ་གདམས་ནི་ཨོ་པོ་ཇེ་ནས་རིམ་བཞིན་འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་རྟོ་བ། སྤ་རྒྱུང་བ།
སྤྱན་སྤ་རྒྱུ་ཁྲིམས་འབར། སྤར་ཤར་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་ལུགས་
འཛིན་སྟོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་པ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་སྤ་ཤོས་རྩ་སྤེང་དང་སྤར་
ཐང་སོགས་ཡིན།

བཀའ་གདམས་སྤྱ་མཆེད་གསུམ། དགེ་བཤེས་པོ་རྟོ་བ་དང་། དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྤ་བ། དགེ་བཤེས་
སྤ་རྒྱུང་བ་བཅས་གསུམ་ནི། འབྲོམ་སྟོན་པའི་ལུགས་སྤས་སྤོབ་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བཀའ་
གདམས་སྤྱ་མཆེད་གསུམ་ཞེས་ཟེད། སྤ་མ་གཅིག་གི་བྱང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྤོར་
གསལ་པའི་མཆེད་གྲོགས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཛོད་པ་ལས། གཉེན་ཆེན་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པའི་སྤྱ་མཆེད་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན།

བཀའ་གདམས་འབྲེལ་བ། ཏུ་ལའི་སྤ་མ་སྤྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་བཞུགས་པའི་གཟིམ་རྒྱུད་གི་མིང་།

བཀའ་གདམས་གོང་མ། ① དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྤ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་པ་དང་། དགེ་བཤེས་
པོ་རྟོ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གཞུང་པ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས་པའི་སྤྱབས་གཅིག་དང་། ② དགེ་
ལུགས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་མ་བྱུང་གོང་གི་བཀའ་གདམས་རྟིང་མར་གོ་དགོས་པའི་སྤྱབས་གཅིག་
བཅས་སྤྱབས་ཐོབ་སོ་སོའི་ཆོག་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ལ་གཞི་བཟུང་སྤྱེ་གོ་བ་ལེན་དགོས།

བཀའ་གདམས་གོང་འོག །སྤྱབས་འདིའི་བཀའ་གདམས་གོང་འོག་ཅེས་པ་ནི་བཀའ་གདམས་མན་
ངག་པ་དང་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་གཉིས་ལ་བཀའ་གདམས་གོང་མ་སྤྱེ་གདན་ས་གོང་རྩ་

སྒྲིང་གི་བརྒྱད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དགེ་བཤེས་རོང་པ་བྱུག་སོར་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་བཀའ་
གདམས་འོག་མ་སྟེ། དགེ་བཤེས་དེའི་གདན་ས་ནི་རྩ་སྒྲིང་གི་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་
བརྒྱད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་འོག་མ་ཞེས་བརྗོད་སྟོལ་ཡོད།

བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བཟ། བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཏྲི།

བཀའ་གདམས་བརྒྱད་པ་གསུམ། ① དགེ་བཤེས་པོ་ཏྲི་བ་ནས་ཤར་པ་ལ་བརྒྱད་པ་ནས་ལོ་རྒྱ་བ་
ཆེན་པོ་སྐབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་བར་དུ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་བརྒྱད་པ་
དང་། ② དགེ་བཤེས་སྤྱན་རླབ་ནས་དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་བརྒྱད་པ་ནས་ལྟོ་བྲག་མཁན་
ཆེན་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བར་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་མན་ངག་པའི་བརྒྱད་པ་དང་། ③
དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བ་ནས་དགེ་བཤེས་སྟེ་ཏུ་ཟུར་པ་ལ་བརྒྱད་པ་ནས་ལྟོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནས་
མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་བར་བརྒྱད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅིང་།
བརྒྱད་པ་དེ་གསུམ་ཀ་རྩེ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གསན་བས་དེ་ནས་བརྒྱད་པ་གསུམ་ཀ་རྩེ་པོ་
གཅིག་འདྲེས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་བརྒྱད་པ་གསུམ་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་ཁྲིད་རྒྱན་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་
ཆོས་བཅས་གཤམ་གསལ་སོ་སོའི་མིང་ཆོག་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ནི་ལྷར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཟེར།
དབུས་པ་སློ་གསལ་གྱི་མཛད་པའི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་གདན་
རབས་གསུམ་པ་བཞུ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོས་མཛད་པའི་བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་བཞུ་ཆེན་
བསོད་ནམས་བྲགས་པས་མཛད་པའི་བཀའ་གདམས་གསར་རྩིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་གྱི་
མཛེས་རྒྱན་སོགས་མང་པོ་ཡོད་དོ། །

བཀའ་གདམས་རྩིང་མ། བཀའ་གདམས་གསར་རྩིང་གི་བཤད་སྟོལ་ནི། རྩོ་བོ་རྩེ་ནས་རིམ་བར་
བརྒྱད་པའི་ལྟ་ཆོས་བདུན་ལྟན་གྱི་བརྒྱད་པ་རྩིན་ནམས་ལ་བཀའ་གདམས་རྩིང་མ་དང་། ཅོང་
ཁ་ནས་བརྒྱད་པའི་དགེ་ལུགས་པ་ལ་བཀའ་གདམས་གསར་ཞེས་འབོད་སྟོལ་སྟེ།

བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཙུ་བྱུག་གི་དབང་། རྩོ་བོ་རྩེ་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་ཐེག་
ལེ་བཙུ་བྱུག་གི་དབང་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ལ་དར་ཆེ། དབང་གི་ཆོག་ནི། རྒྱལ་བ་ལྷ་བས་

མཛོད་པའི་ལེགས་བཤད་དགོངས་ཀྱན། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་
ཅུས་བའི་པའི་རྒྱན། འཇམ་དབྱངས་སྒྲོ་གཏོར་དབང་པོས་ཐུགས་སྒྲིག་མཛོད་པའི་རྒྱུད་ལྷེ་
རབ་འབྱམས་ཀྱི་སྒྲིན་ཁོལ་ཀུན་བརྩས་སོགས་ཡོད།

བཀའ་གདམས་པའི་རྗེས་དྲན་ལ། ༡ རྣ་མ་རྗེས་སུ་དན་པའི་རྣ་མའི་ནལ་འབྱོར། ༢ ལུས་སྣའི་རང་
བཞིན་དུ་སྒྲོམ་བ། ༣ དག་ལ་སྤྲགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཞེད་དང་མ་བྱལ་བ། ༤ སེམས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་སྒྲོང་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་བ་དང་། བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་བ། ༥ དགེ་ཅན་ཐོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ་
བཅས་ཡིན་པས་མདོ་སྤྲགས་རྒྱུད་འབྲེལ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན།

བཀའ་གདམས་གདམས་དག་ལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་བཀའ་གདམས་མན་དག་པ་ཞེས་གསུང་སྒོལ་
ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་རྩོམ་ཅི་ཨ་ཏི་ཤ་དང་འབྲོམ་སྒྲོན་བ་ནུས་གཉིས་ནས་དགེ་བཤེས་
སྤྱན་སྒྲུལ་ཁྲིམས་འབར་ལ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་བརྒྱུད་པ་སྟེ། གཞུང་གི་བཤད་པ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མི་སྒྲོམ་པ་དང་། རྩོམ་ཅི་ཨ་ཏི་ཤ་གས་མཛོད་པའི་རྗེས་འབྲེལ་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྒྲོབ་མ་སྒྲོང་བར་མཛོད་པས་མཆོན་དེ་ལྟར་སོགས་པ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་གདམས་ཀྱི་སྤྱན་དྲུང་དུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཞེད་རྒྱས་ཆེ་སྐབས་བལ་ཡུལ་
ནས་ལྷ་བཟོ་མང་པོ་བོད་དུ་བོས་ནས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེར་སྐབས་སྟེ་
ཐང་སྒོལ་མ་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་ཡང་བཀའ་གདམས་གདམས་ཀྱི་ཆེ་གས་འགྲུབ་ཞིག་མཛུགས་ཀྱི་ཡོད།

བཀའ་གདམས་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་གྱུང་མ་ལུས་བར་ཆང་མ་གདམས་
དག་ཏུ་གོ་བའི་བྱུང་མཐའ་ཞིག་སྟེ། རྩོམ་ཅི་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་དབྱུག་སྟེ། འབྲོམ་སྒྲོན་བ་རྒྱལ་པའི་
འབྲུང་གནས་ཀྱིས་སྒོལ་བྱེས། པོ་ཏི་བ་དང་། སྤྱན་སྒྲུལ་གྱི་སྤྱུང་བ་བཅས་སྤྱི་མཆོད་གསུམ་
ཀྱིས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛོད། སྤང་འི་ཐང་པ་དང་ཤར་བ་གཉིས་དང་། བྱུལ་བ་སོགས་
ཀྱིས་དེ་བས་གྱུང་རྒྱས་པར་མཛོད། བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲོབ་བརྒྱུད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལ་
གཞུང་པ་དང་གདམས་དག་པ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་མན་དག་པ་དང་གསུམ་དུ་གྲུས་སོ། །

བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲོལ་མ་བཅུ་གཉིས། བཅའ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། གཙོ་བོ་
དཔག་ཐོར་མ། མ་ཅིག་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། མ་ཅིག་རྗེ་རབ་བརྟན་མ། ལྷ་མོ་དུད་སོལ་མ། ལྷ་མོ་

ཕྱག་བཞི་མ། ལྷ་མོ་དུས་མཆོན་མ། རང་བྱུང་རྒྱལ་མོ། ལྷ་མོ་ནམ་མཁའ་གོས་ཅན། ལྷ་མོ་ནམ་གྱ་
མ། ལྷ་མོ་ཅནྟི་ལྷ་མོ་ཨེ་ཀ་ཇ་ཉི་དང་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཉིས་པ་དེར་མི་གསལ་བས། ཁ་ཅིག་
གིས་མ་ཅིག་རྗེ་མེ་གཤོག་ཆོད་མ་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་གིས་ལ་སྟོང་ཨ་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོལ་མ་ཡིན་
ཟེར། གོང་གི་དེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ཨེ་མི་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དོན་དུ་འཁོར་ལོ་བདེ་
མཆོག་གི་སྟོང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་། སྟོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་ཡིན་པ་དང་། བཀའ་གདམས་
པ་རང་གིས་མཆོན་གསོལ་བ་ནི། ༡ གསེར་མཆོ་མ། ༢ འོད་མཆོ་མ། ༣ བསྟན་སྟོང་མ། ༤ ཡིད་
འཛིན་མ། ༥ སྟོབས་པོ་ཆེ། ༦ དག་ཤུལ་ཅན། ༧ ཁྲག་མདོག་མ། ༨ དུད་ཁ་མ། ༩ རོགས་མེད་
མ། ༡༠ ཤུགས་ཅན་མ། ༡༡ དབང་སྟུང་མ། ༡༢ ལས་འཛོམས་མ་དང་བཅུ་གཉིས་ཟེར་རོ། །

བཀའ་གདམས་པའི་ལྷ་བཞི། ཤུལ་སྟུབ་པ། འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས། མི་གཡོ་བ། རྗེ་བཙུན་
འཕགས་མ་སྟོལ་མའོ། དེ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཉི་ཤས་བརྒྱད་པའི་སྟུབ་པ་དམ་ཆེན་གསུམ་
བཀོད་ཀྱི་བསྟོལ་བ་རྒྱས། འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་སྦྱང་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག། རྗེ་
བཙུན་སྟོལ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་མཆོད་མཆོག་ །ཁོ་བོ་མི་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྟོར་ཁག་
བཅས་དང་། བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞིའི་བྲིད་བཅས་ཡོད།

བཀའ་གདམས་པ་ཆོས། བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་པོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་པོད་དང་
པོ་བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་ན། ལྷ་བ་པོ་འབྲོམ་སྟོན་པས་རྫོ་བོ་རྗེ་ལ་དྲི་བ་ལྷས་པའི་ལན་རྫོ་བོ་རྗེ་
ཨ་ཉི་ཤས་གསུངས་པ་དང་། འབྲོམ་སྟོན་པ་ནི་རྫོ་བོ་རྗེ་ས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་
བ་ཡིན་ཅིང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མེས་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་པ་ཆོས་ཞེས་བཀའ་
གདམས་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྟོལ་ཡོད། འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་ལོ་རྒྱུས་སྟོར་བཀའ་
གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་འགོར་གསལ།

བཀའ་གདམས་བྱ་ཆོས། བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་པོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་པོད་གཉིས་
པ་ཡིན། དེ་ནི་རྫོ་བོ་རྗེའི་སྟོབ་མ་རྟོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཁུ་སྟོན་བརྟེན་འགྲུལ་གཡུང་
དུང་གཉིས་ཀྱིས་དྲི་བ་ལྷས་པའི་ལན་རྫོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཉི་ཤས་གསུངས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྟོག་དང་ཁུ་
གཉིས་ནི་སྟོབ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་བྱ་དང་འབྲུ་བས་ན་བྱ་ཆོས་ཞེས་ལྷ་བ་པོའི་ངོས་ནས་མཆོན་

དེ་ལྟར་འབོད་པ་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་རྒྱན་དུ་ཡོད།
བཀའ་གདམས་གདམས་དག། ལྷ་བ་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་ཇོ་བོའི་གདམས་དག་སྟུན་སྲ་བ་ནས་བརྒྱད་
པའི་བདེན་བཞིའི་ཁྲིད། སྤ་རྒྱུད་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད། རྣམ་འབྱོར་བ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བདེན་གཉིས་གྱི་ཁྲིད་བཅས།
བཀའ་གདམས་ཅུ་གཞུང་། ལྷ་བ་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་ཇོ་བོ་རྗེས་མཛོད་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་
དང་། དབུ་མའི་མན་དག་སོགས་དང་། སྟོད་བ་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་སྟོད་བསྐྱུས་སྟོན་མེ་དང་།
སྟོད་བསྐྱུས་སོགས། གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་སྟོན་བཅས།
བཀའ་གདམས་གཞུང་དུག། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་རྣམས་གྱིས་ཉམས་ལེན་
མཛོད་པའི་གཞུང་གཙོ་བོ་དུག་སྟེ། སྤེས་རབས་དང་ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་ཆོམས་གཉིས་དད་པའི་
གཞུང་དང་། བྱང་ས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཉིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་གཞུང་དང་། སྟོད་འཇུག་དང་
བསྐྱུས་བཅས་གཉིས་སྟོད་པའི་གཞུང་རྣམས་སོ། །
བཀའ་གདམས་གཞུང་པ། འཕྲོམ་སྟོན་བ་རྒྱལ་པའི་འབྲུང་གནས་གྱི་དངོས་སྟོབ་དགེ་བཤེས་པོ་རྟོ་བ་
ཆེན་པོ་ནས་དགེ་བཤེས་ཤུལ་པ་སོགས་ནས་གཉལ་གྱ་སྟོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐུབས་བཟང་པོའི་
བར་རིམ་བཞིན་བརྒྱད་པའི་ཁྲིད་སྟོལ་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་ཟེར། དེ་ལ་བཀའ་གདམས་
གཞུང་དུག་དང་སྐྱུར་ནས་སྟོབ་ཁྲིད་གནང་སྟོལ་ཡོད་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།
བཀའ་གདམས་འོག་མ། བོད་གསལ་བཀའ་གདམས་བོད་འོག་ཅེས་པ་དེར་གཟིགས།
བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཉི་ཤ་ནས་དགེ་བཤེས་ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་དང་། དེ་ནས་དགེ་
བཤེས་རྩོད་པ་བྲུག་སོར་བ་ལ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་འོག་མ་དང་། དགེ་བཤེས་འཕྲོམ་
སྟོན་བ་ནས་དགོན་པ་དབང་སྐུལ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཀར་བཀའ་གདམས་ལམ་
རིམ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛོད་སྟོལ་སྟངས།
བཀའ་གདམས་ཡི་རྩེད། གནའ་དུས་བོད་དུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཆེ་སྐབས་དབུས་
གཙང་གཉིས་སུ་དགོན་སྡེ་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་སྐབས་དེར་བལ་པོ་དང་བོད་ཀྱི་བཟོ་བ་མཁས་པས་
ཡི་དཀར་དང་། ཡི་དམར། ཡི་ཁྲ་སོགས་པའི་སྐུ་བརྙན་མང་དུ་བཟོས་པ་དེ་རིགས་ལ་ཟེར།

བཀའ་གདམས་གསར་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་རྫོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་
ལས་རིས་གྱི་གདམས་ཆུལ་དུ་གཏོད་ནས་འདུལ་བསྟན་སྤར་གསོ་གནང་བ་ལ་དགེ་ལུགས་
པའམ་བཀའ་གདམས་གསར་མ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་བྱང་།

བཀའ་གདམས་ལྟ་ཆོས་བདུན། ལུབ་དབང་། ལྷན་རས་གཟིགས། སྟོལ་མ། མི་གཡོ་བ་སྟེ་ལྟ་བཞི་
དང་། ལྟེ་སྟོད་གསུམ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་བཅས་བདུན།

བཀའ་གདམས་ལྟ་བཞི། ལུབ་བ་དང་། ལྷན་རས་གཟིགས། མི་གཡོ་བ། སྟོལ་མ་བཅས་སོ། །

བཀའ་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། དེ་གི་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ནི། མདོ་སྙུང་བ་ལྟ་བུ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཉིད་གྱིས་ཞལ་
ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་།

གཉིས་བ་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་སྤྲུ་གསུང་
ལུགས་གྱིས་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུས་གང་ཟག་གང་དེ་སངས་རྒྱུ་གྱི་དགོངས་པའི་ཆོས་
གསུངས་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲུ་ཡིས་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི། རྗེ་རྗེ་སྤྱིང་པོའི་སྤྱི་པོར་
ལྷག་བཞག་ནས་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མདོ་སྙུང་བ་འཆད་པའི་སྟོབས་བ་སྟེ་ས་ནས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུང་གིས་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི། འཇམ་དཔལ་ལ་མ་སྟེ་ས་
དགའི་འགྲོད་པ་སོལ་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་པས། འཇམ་དཔལ་གྱིས་མ་སྟེ་ས་དགའི་འགྲོད་པ་
བསལ་བའི་མདོ་གསུངས་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལུགས་གྱིས་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ནི། བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཟབ་མོ་སྤྱང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་དང་སྤྲུན་རས་གཟིགས་
ལ་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཞན་ཡང་འབྲུམ་གྱི་སྒྲིང་
གཞི་ལས། ཡོན་ཏན་དང་ཐོན་ལས་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པའི་དེ་གི་ལྷན་འདས་འོད་ཟེར་བཀྲེ་བ་ལས་དེ་
བཞེན་གཤེགས་པའི་སྤྲུ་སྤྱང་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆུལ་བཤད་བ་དང་། མདོ་སྙུང་བ་ལས། ཉན་
ཐོས་གང་དག་སངས་རྒྱུ་གྱིས་དེ་གི་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུ་ལས་ཆོས་སྤྲུབ་དང་། སྟེ་ས་བ་
དང་། ལུང་མེད་དང་། ཁྱེུ་དང་། ལུ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཐོན་ལས་ཆེན་པོའི་མཐུས་ཆོས་སྤྲུབ་དག་

ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རུ་བསྟུ་ཆོག་པར་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་དག་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ནས། ཉིང་
མ་བའི་གཏེར་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ནི། རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པར་བཀའ་བསྟུ་
བའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་གང་ཡིན་པ་བཤད་ཆོག་པ་དང་། དེའི་མགོ་
ལ་སླེད་གཞི་དང་། བར་དུ་བརྗོད་དོན་གང་ཡིན། མཐར་ཆོས་ཞུ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལྟར་དང་
གྲུས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་བཀོད་ནས། དེ་ཉིད་བཀའ་རུ་བཅེ་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། སྤྱིང་རྩེ་
བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས། ཀུན་དགའ་པོ། དེ་ན་དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་དེ་སྐད་རིས་པ་དང་
འདི་སྐད་ལུང་སྟོན་ཅིག །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན། བཙུ་ལྟ་འདས་དང་
པོ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཡུལ་མ་ག་རྒྱ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་བཞུགས།
ཞེས་སོགས་ནས། དོན་ཆོག་གང་ཡི་གེ་གང་དང་གང་དག་གིས་རྣམ་གྲངས་གང་དང་གང་
གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སླེད་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོག་འབྱུང་བཟང་པོ་རྒྱས་པར་སྟོན་
ཅིག །མདོ་སྤྱིའི་མཁུག་ཏུ་འདར་བཙུན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྟུལ་ནས་ཐམས་
ཅད་དང་ལྟན་པའི་འཁོར་ཡི་རངས་ཏེ། བཙུན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མཛོན་པར་
བསྟོད་དོ། །ཞེས་གྲིས་ཤིག །ཀུན་དགའ་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་བསྟུ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་། གནས་མ་འདྲ་ན་ཤོང་ཁྱེར་དུ་ག་པོ་གང་རུང་སློས་
ཤིག །ཅེས་སོགས་རྗེས་སུ་གནང་བར་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཀའ་བར། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་instruction ཟེད།

བཀའ་བར་བཙུན་པའི་ཆས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་instruction ཟེད།

བཀའ་བར་རྣམ་གཞག །རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་instruction format ཟེད།

བཀའ་བར་བླ་མོ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་

སྟེ། དེའི་ཁྲིམས་ཀྱི་microinstruction ཟེད།

བཀའ་བསྟུ། རྒྱལ་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་ཅེས་ཉན་ཐོས་ཆོས་བཀའ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བ།
བཀའ་བསྟུ་གཉིས་ལ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་
བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཅིག་ན་བཀའ་བསྟུ་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱས་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་
༤༣༤པའི་མེ་ལུག་ལོར་བཀའ་བསྟུ་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱ་རྒྱུའི་འགོ་བརྟུགས་ཡོད་པ་རེད།
བཀའ་བསྟུ་བྱས་ཚུལ་དང་དགོས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་ལས། སྟོན་པ་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་
ལོ་བྱངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ལོན་པའི་ཆེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱིས་རུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་གཞི་བརྒྱ་བྱས་སྟེ། དེའང་ཇི་སྟེད་དུ། །རྩ་ལུ་རྩ་ལུ་ཡི་རངས་དང་། །ཀུན་སྦྱོང་སྦྱོང་དང་ལན་
ཚུ་དང་། ལམ་དང་ལོར་གཉིས་དགྲ་གཤེད་གདིང་། །གསེར་གྱིས་རུང་བ་དག་དང་བཅུ། ཞེས་
པ་སྟེ། ༡ ཆོས་མིན་གྱི་ལས་བྱས་ཤིང་མཚུག་ཏུ་ཐལ་མོ་བརྟུགས་ཏེ་རྩ་ལུ་རྩ་ལུ་ཞེས་བརྟུན་
ཉེས་པ་དག་པར་བཤད་པ་དང་། ༢ ཡང་ན། ཆོས་མིན་གྱི་ལས་བྱས་པའི་ཅེས་སུ་དགེ་འདུན་
ལྷག་མ་རྣམས་ཅེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་བརྟུག་པས་དག་གོ་ཞེས་དང་། ༣ས་གཞི་འདི་ཀུན་གྱི་
སྦྱོང་རུང་བས་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཁྲིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བཞོ་བ་དང་། ༤ ན་བར་གྱུར་ན་
ཆང་སྟོང་སྟེན་བྱ་བརྒྱས་འཛིབ་པ་ལྟར་གཞིབ་ནས་ཆང་བཅུང་རུང་བ་དང་། ༥ ལན་ཚུ་འདེབས་
ན་ཟས་ཀྱི་རོ་འགྱུར་བས་དུས་མིན་གྱི་ཁ་ཟས་ཟ་རུང་བ་དང་། ༦ ཟས་སྤངས་ཟེན་ནས་རྒྱང་
གྲགས་བྱེད་ཅམ་ལས་དུ་བརྒྱལ་ནས་སྤང་ཡང་ཟར་རུང་བ་དང་། ༧ ཟས་སྤངས་ནས་ལྷག་པོར་
བྱས་མི་དགོས་པར་སྤང་སོར་མོ་གཉིས་ཀྱིས་རེག་ནས་ཟར་རུང་བ་དང་། ༨ ལོ་མ་དང་ཞོ་གཉིས་
བྲེ་གང་རེ་བསྐྱེས་ནས་དགྲ་གས་ནས་བྱི་རྩོ་འཁྱུང་རུང་བ་དང་། ༩ གདིང་བ་རྟིང་བ་ནས་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་ལྷན་མི་དགོས་ཞེས་པ་དང་། ༡༠ དགེ་ཚུལ་གྱི་མགོ་ལ་ཁྲིམ་
བཅིང་། དེའི་སྟེང་དུ་མེ་ཏོག་གི་སྟེང་བས་བརྒྱན་པའི་ལྷུང་བཟེད་བཞག་སྟེ། གསེར་དུལ་
སོགས་འབུལ་བ་དེར་འཕེན་བཅོལ་བྱས་ནས་བྱིས་དགེ་སྦྱོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རེག་ཆོག་པར་
འདོད་པ་བཅས། རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བརྒྱ་སྦྱང་ནས་འདི་ནི་ཆོས་ཡིན། འདུལ་བ་ཡིན།
སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བསྒྲགས་པ་དེ་དག་ལྷན་དབྱེད་ཞིང་བསྟན་པའི་ཁྱི་མ་བསལ་བའི་སྤང་བྱ་ནམ་ཐར་བརྒྱད་
 དང་ལྷན་པའི་དག་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་ལ་མོགས་པ་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་ཁོལ་
 ཞིང་མང་དུ་ཐོས་པའི་དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱ། གུས་ལུ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 འདུས་ཏེ། མི་རྩ་སྤེའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་དག་ལ་ཁྱེད་ཅེས་བྱ་བས་སྦྱིན་བདག་བྱས་
 ཏེ་རྩང་བ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བརྟུ་དེ་དག་བསྒྲགས་ནས། དེ་དག་མདོ་སྡེ་ལ་མི་
 འཇུག །འདུལ་བ་ལ་མི་སྤང། ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་བས་དོར་བར་བྱ་དགོས་ཞེས་བསྒྲགས་ཏེ།
 མི་རྩང་བའམ་མི་དགེ་བ་སྤྱད་མཁན་རྣམས་བཅུལ། འདི་ལ་བདུན་བརྒྱའི་ཡང་དག་པར་མཛོད་
 པ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་ཆ་ཤས་ཀྱི་བསྟུ་བ་མཛད་དོ། །

བཀའ་བསྟུངས་དང་པོ། སྟོན་པ་མཁའ་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་སྟེ་ལོ་མེད་ཀྱི་༥༧༧པའི་མེ་སྐྱལ་ལོར་
བཀའ་བསྟུངས་མཛད་པའི་ཆུལ་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལྷན་དང་། སྡེ་དགེའི་བཀའ་འཕྲུང་དཀར་ཆག་
བཅས་ཀྱི་ནང་དོན་མདོར་བསྟུས་ནས་བཀོད་པར། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་རྩ་ཅན་ཉིད་དུ་དག་
བཅོམ་པ་གང་པོ་ལ། ཁྱིད་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་དགོས་པའི་བརྒྱུད་པ་ཤིག་
ཅས་བཀའ་གནང་། གང་པོས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་བཅས་པ་ལང་བདག་མ་གཏོགས་པའི་
དག་བཅོམ་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་འདུས། བ་ལང་བདག་སྐུམ་རྩ་ཅན་སྐུམ་དུ་(འདི་གངས་
ཉེ་མའི་ཉེ་འགྲམ་ཞིག་ལ་མིན་ནམ་སྐུམ་པས་དབྱེད) འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་པར་སངས་རྒྱས་
མཁའ་ལས་འདས་པ་ཤེས་པ་དང་ཁོང་ཡང་མཁའ་ལས་འདས། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་དེ་ཕྱིན་
ཆད་སངས་རྒྱས་མཁའ་ལས་འདས་པར་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྤངས་མཁའ་ལས་འདའ་མི་
ཆོག་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་བཅས། དུས་དེར་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་སྟེན་བདག་གནང་སྟེ། འོད་
སྤང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དགེ་སྦྱོར་ལྟ་བུ་དང་གཅིག་ཐམ་པ། དུལ་མ་གཏུག་ཏུ་ཕྱོ་རྟའི་སྐྱབས་ཏུ་
འདུས་ནས་དབྱར་གནས་མཛད། སྟོན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་
ལ་བཞུགས་གནང་གི་ཕྱི་ཕྱིད་བསྟུན་ཏེ། མ་མོ་སྟེ་མཛོན་པའི་སྡེ་སྦྱོང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྟན་
པ་མཐའ་དག་གཏང། སྐྱ་གཙན་འཛིན་དང་ཀུན་དགའ་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བཞི་དང་བཅས་
པ་གཏང་དེ་རྒྱལ་ཆབ་དུ་དབང་བསྐྱར། དགེ་སྦྱོར་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་དག་བཅོམ་

བ་ཡིན་ལ། ཀུན་དགའ་པོ་ཁོ་ན་སློབ་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་བྲལ་དུ་མ་སྐྱུར་ན་
 ཆོས་བཟོ་བའི་ཐོབ་ཐང་མེད་པས། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་ཚུལ་དེ་རི་ལྷོ་འདུལ་བར་བརྟགས་
 བར། སློབ་ས་འདུལ་བར་གཞིགས་ནས། བྱད་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གསོལ་བ་བཏབས་པ་
 སོགས་ཉེས་པ་བརྒྱད་བསྐྱངས་ནས་ཆོགས་པ་ལས་ཕྱིར་བསྐྱད། ཀུན་དགའ་པོ་མྱ་ངན་དང་
 བཅས་ཉེ་མཆོག་གི་འདུས་པ་ལས་ཕྱིར་ཐོན། གྲི་རྩིའི་ལྗོངས་སུ་བྱོན་ནས་དེར་དབྱར་ཚུལ་ལ་
 ཞུགས་ནས་གྲི་རྩིའི་བཞེ་སོགས་ལ་ཆོས་སྟོན་བ་ན་གྲི་རྩིའི་བྱ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ། དེས་
 མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཞིགས་པས་ཀུན་དགའ་པོ་འོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སློབ་པར་མཐོང་
 ཞྭ། ཀུན་དགའ་པོ་ལ་སྐྱས་པ། ལྷོ་ཏམ་ཁྱོད་ནི་བག་མེད་མ་མཛད་པར། །ཤིང་བྱར་ཐེབས་པོར་
 བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་འདས། །ཐུགས་ལ་བཞག་སྟེ་བསམ་གཏན་མཛོད་ཅིག་དང། །རིང་པོ་མི་
 ཐོགས་ནི་བའི་གནས་ཐོབ་འགྱུར། །ཞེས་བསྐྱལ་བའི་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་བཙོན་
 བས་ཀུན་དགའ་པོ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ། དེ་ནས་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་པོ་བྱ་སྟོ་
 རྩའི་ཕྱག་ཏུ་གདན་འདྲུས་ཉེ་དག་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཆོ། དག་བཅོམ་
 པ་རྣམས་ཆོས་བསྐྱེད་པར་བཟོས་ཉེ་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་མེད་གཤེད་ཁྱིལ་བཞུགས་ཉེ་ཀུན་དགའ་པོ་
 མདོ་ཕྱེ་སྤྱད་པ་པོ་བསྐྱོས་པར་ཁྱབ་བསྐྱགས་མཛད་དེ་ཁྱིལ་ས་བབས་པ་དང། དེ་ནས་དག་
 བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་སྐུ་ར་གཉིད་པའི་ཁྱིལ་ཀུན་དགའ་པོ་བཞུགས་ཉེ། བྱང་ཆུབ་སྣྱིང་པོའི་
 ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པར་བཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་བཞིན་དུ་ཐལ་མོ་སྐྱུར་ཉེ། འདི་སྐད་
 བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐོག་འདྲུས་ནས་སྟོན་པས་གནས་གང་
 དུ། འཁོར་གང་དང་གང་ལ། ཆོས་འདི་དང་འདི་བསྟན་ཏོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་དག་
 བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་དང། དག་ཐེར་གནང་ནས་
 མདོ་ཕྱེའི་ཕྱེ་སྟོན་རྣམས་བསྐྱས་མོ། །

དེ་ནས་ཉེ་བར་འཁོར་འདུལ་བ་སྤྱད་པ་པོ་བསྐྱོས་ཉེ་དེ་ཉིད་མེད་གཤེད་ཁྱིལ་འཛེགས་ཉེ། འོད་
 སྤང་ཆེན་པོ་དང་གྲི་བ་རྩིས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་ནས་འདུལ་བའི་ཕྱེ་སྟོན་བསྐྱས་ཚུལ་ནི། འོད་
 སྤང་ཆེན་པོས་བཅོམ་སྟན་འདས་ཀྱིས་དང་པོ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གང་དུ་བཅས་ཞེས་རྩིས་པར།

ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ལན་དུ། ལྷུང་རྩ་ཏ་སྤྱི་ལའོ། །

དེ་བཞུགས་པའི་དོན་དུ། ལན། དགེ་སློང་ལྷ་སྤྱེའི་ཆེད་དུ་ལོ། །དེ་བཞུགས་པའི་དོན་དུ། ལན། འདི་
ལྷ་སྤྱེ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་མོར་བགོ་བར་བུ་ལོ། །ཞེས་སོགས་བསྐྱབ་བ་བཅས་ཚུལ་རྣམས་དེ་བ་
དེས་ལན་གྱི་སློབ་ནས་འདུལ་བ་ཡོངས་རྫོགས་བཤད།

དེ་ནས་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་མ་བསྐྱོས་པར་སེང་གའི་ཁྱི་ལ་བཞུགས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་
དག་ལྷ་བྱ་མ་མོ་ལྷ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བདག་ཁོ་ནས་སྤྱོད་བར་བྱ་སྟེ། མ་མོ་ལྷ་བྱ་ནི་ཤེས་བྱའི་
མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་བྱ་བ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་
སོགས་བཤད་ནས་དབང་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོན་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་ཏེ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱས་སོ། །བཀའ་བསྐྱེད་ལ་ལྷ་བསྐྱས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

བཀའ་བསྐྱེད་གསུམ་པ། སྤྱིར་ཆོས་འབྱུང་པའ་ཆེ་བ་ལས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལོན་པའི་
ལོ་དེར་བཀའ་བསྐྱེད་གསུམ་པ་བྱས་ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོའི་ཕྱིན་གྱི་༣༥པའི་མེ་འབྲུག་ལོར་
བཀའ་བསྐྱེད་གསུམ་པ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་ལས། དེའི་རྗེས་གཏང་རབས་
བདུན་པོ་རྫོགས་པའི་བྱིས་ཞིག་ན་ཡུལ་མ་རུ་ཤེས་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་
མཆོམས་མེད་གསུམ་བྱས་པ་ཞིག་རང་གི་སྤྲིག་པ་གསལ་སྟེ་ཁ་ཆེར་བྱིན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་
སྟོན་གསུམ་ཀ་བྱང་བར་ཤེས་ནས་དཔེན་པར་ཉིད་རེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པར་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་
ཀྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་དབང་བཅོམ་པར་གྲགས་ཤིང་རྟེན་བཀའ་དང་གྲགས་པ་འཕེལ་ནས་འཁོར་
མང་པོ་དང་བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་འདས་བྱ་ཅན་དུ་འོངས་པ་ན་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཐར་
གྱི་མདོ་རེས་མོས་སུ་འདོན་པའི་ཆེ། ལྷ་ཆེན་པོས་མདོ་བཏོན་པའི་མཇུག་ཀྱུ། ལྷ་རྣམས་མ་རིག་
པ་ཡིས་བསྐྱས། །ལམ་ནི་སྤྱི་ཡི་རྒྱན་ལས་བྱུང་། །ཐེ་ཆོམ་ཅན་རྣམས་གཞན་ཀྱིས་འཇུག། འདི་
ནི་སངས་རྒྱུས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་བཏོན་པས་འཕགས་པ་རྣམས་དང་དགེ་སློང་གན་པོ་མང་
དུ་ཐོས་པ་དག་གིས་མདོའི་ཆིག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། གཞོན་པ་པལ་ཆེར་ལྷ་ཆེན་པོའི་
གྲོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཆོད་པར་གྱུར་ཅིང་། གཞན་ཡང་དེས་བཀའ་དོན་ལ་ལོག་པར་བརྟགས་པ་
མང་དུ་བྱས་སོ། །

དེ་ཡིན་མ་དེའི་སློབ་མ་བཟང་པོ་ཞེས་པས་ཀྱང་བཀའ་དོན་ལ་བརྟེན་པ་བརྟེན་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
གནས་མང་པོ་བསྐྱེད་ནས་གཞན་ལ་ལན་གདབ་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་གཉིས་དང་།
ཡོངས་སུ་བརྟེན་པ་དང་། བདག་ཉིད་གསོ་བ་སྟེ་གཞི་ལྟ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པས་དག་འདུན་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་དང་ཡིད་གཉིས་གྱིས་བརྟེན་པ་ལ་མི་མཐུན་པར་ཐིང་ཐིང་པོར་
ཀྱང་ཏེ་མདོ་འདོན་པའང་སྣ་ཆོག་པས་སྤྱད་ཅིང་། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཆོད་པ་ཞི་མ་
བཅུག་། དེ་དག་གི་ལན་དག་སློབ་རྣམས་གྱིས་ཤེས་སོ། །

དེའི་ཆེས་མཁུ་དགོ་སྒོར་སྒྲུ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཀྱང་གཞི་ལྷ་བསྐྱགས་པ་སེམས་ཡང་དགོ་འདུན་གྱི་ཆོད་
 བ་ཆེར་བསྐྱེད་ནས་པལ་ཆེན་པ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་སྐྱ་བ། གནས་བརྟན་པ། མང་བཀུར་བ་སྟེ་
 ཅ་བའི་སྟེ་བ་བཞིར་གྲུས། ལྷའི་སྒོ་བ་མ་ཡིད་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཀྱང་གཞི་ལྷ་བསྐྱགས་ཏེ་ཆོད་
 བ་བྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པས་ཅ་བའི་སྟེ་བ་བཞི་པོ་དག་ཀྱང་རིམ་བཞིན་གྲུས་ནས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་
 ཏེ། ཞེས་དང། དེའི་ཆེ་འཕགས་པ་རྟེན་པ་ལོགས་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་སྐོས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གཙོ་
 བོར་གྱུར་བའི་དབྱེ་བཅོམ་པ་ལྷ་བརྒྱ་དང། བ་སྟེ་མི་ཉ་ལ་སོགས་པ་བཟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་རྣམས་
 དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྷ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་སྟུན་བྱངས། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་
 དུ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་པ་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་བསྟེན་བཀུར་
 བྱས་ཏེ། གྲུས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་གྱི་ལྷའི་མི་ལམ་ལུང་བསྟན་གྱི་མཛོད་ལས།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱིད་གྱིས་རས་ཡུག་གཅིག་མི་བཅོ་བརྒྱད་གྱིས་བཤོས་ཀྱང་མ་རལ་བ་མི་རེ་
 ལ་རས་ཡུག་རེ་ཐོབ་པ་མི་ལམ་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ཉིད་གྱི་བསྟན་པ་སྟེ་བཅོ་
 བརྒྱད་དུ་གྲུས་པར་གྱུར་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རས་ནི་རལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྡེ་ལྷས་ཡིན་
 འོ། ཞེས་བའི་ལུང་གིས་བཀའ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་མཛོད་པ་རྣམས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བཀའ་
 བསྐྱུ་གསུམ་པ་གྲགས། དེའི་ཆེ་འདུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡི་གེར་བཀོད། མཛོད་སྟེ་དང་མཛོན་པ་སྤར་
 ཡི་གེ་མ་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡི་གེར་བཀོད། བཀོད་པ་རྣམས་དག་ཐེར་བྱས་སོ། ཞེས་ཁ་ཆེ་
 བ་རྣམས་གྱིས་བཞེད་དོ། །ཡུལ་དབྱུས་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་རྩ་ལྷན་པའི་དགོན་པར་ཀུ་ས་ན་
 ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དེ་ལྟར་བཀའ་བསྐྱུ་གསུམ་པ་མཛད་པར་བཞེད་དོ། ཞེས་

གསུངས་སོ། །

བཀའ་བསྟར། གྲོས་བསྟར། གནད་དོན་དེ་སྒྲོང་བྱེད་ཆོས་བཀའ་བསྟར་གནད་རོགས་གནད།
བཀའ་མདུན། བཀའ་སྒྲིག་དང་མདུན་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྟུས་ནས་བཞུགས་ཞེས་ཞིག་ཡིན།
བཀའ་མདོ་རྒྱུ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་མདོ་ཕྱོགས་དང་། སྒྲགས་ཕྱོགས་ཞེས་
འབོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན།

བཀའ་འདུས། དཔེ་ཆ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། གཞུངས་འདུས་ཡང་ཟེར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པའི་བུ་སྟེ་ཡིན་པར་འདྲིན། རྒྱུན་ཏུ་གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་དར་དུ་ཨ་
མཆོད་འདོན་ཡས་ཞིག་ཡིན། སུ་སྟེ་དེའི་ཆོན་པ་དང་པོ་ལ་རྒྱུད་དང་། གཉིས་པར་མདོ་སྟེ།
གསུམ་པ་ལ་སྟེ་ཆོགས་ཞེས་སྟེ་ཆོན་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྟེ་ལ་ཡོད།

བཀའ་འདོམས་པ། ① བཀའ་བཀོད་པ། ② སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་གཞན་ལ་སྟོན་པའམ། འཆད་པ།
བཀའ་འདྲི། ཞེས་པའི་ཆོག་སྟེ། སང་ཉེན་སྟོབ་ཆོན་ཡོད་མེད་ངས་ཁོང་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞིག་ཞུ་ཡོང་།
གཏམ་འདྲི་བ།

བཀའ་ནན། ① རོ་གལ་ཆེན་པོས་འདོམས་པའི་བཀའ། ② བཀའ་བཀྲོན།
བཀའ་ནན་ལྟེ་སྟོལ། བཀའ་ཆ་ནན་གནད་རོགས་གནད། ཉེས་འགེལ་གྱི་བཀའ་ནན་ལྟེ་སྟོལ་ཡོང་
བ་ཞུ། དུས་འགྲུངས་ལེ་འཁོན་བྱུང་ན་སྐབས་སྐར་བཀོད་པ་ཤོད་ངས་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ནན་ལྟེ་
སྟོལ་ཡོད་པ། བཀའ་ནན་མེབས་གཞི་ཆེད་བཞེས་བྱུང་འདུག་ན། ཁོང་རིམ་ནས་སྟོན་བཞུགས་
ནན་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཆེད་མངགས་བཞེས་པ།

བཀའ་གནད་རང་། [ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐྱད]① དེ་ག་རང་། བྱེད་ཀྱིས་རི་ལྷར་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་
བཀའ་གནད་རང་རེད། ② བཀའ་མེབས་རང་དང་དོན་གཅིག །

བཀའ་པོད་ལྔ། དབུ་མ། པར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མདོན་བ། ཆད་མ་བཅས་ལྔ་ལ་ཟེར།

བཀའ་དབྱེད། ཁྲིམས་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པའི་དབྱེད་མཆོམས།

བཀའ་པབ། ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྒྲོང་གོང་རིམ་ནས་བཀའ་པབ་པ་ལྟར་གྱིས་ཤིག །

བཀའ་མེབས། དེ་རིང་བྱོད་རང་དམག་ནང་དུ་ཞུགས་དགོས་པ་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་མེབས་བྱུང་།

བཀའ་ཐེབས་རིང་ལུགས། མང་ཆོགས་ལམ་སྟོགས་དང་འགལ་ཞིང་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་འགལ་
བའི་དཔོན་ཉམས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ཞིག །

བཀའ་བྲག་ཚུ་བོ་གཅིག་འདྲེས། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་རྩེས་རྩོམ་ཆེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ལམ་རིམ་དང་། རྩེ་བཅུན་མི་ལའི་བྲག་རྩ་ཆེན་པོའི་གདམས་
ངག་གཉིས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་ལམ་རིམ་ཐར་བ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་རྩམས་པར་མཛད་
པ་ནས་བརྒྱུད་བཀའ་བྲག་ཚུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་སྟོལ་བོད་ཡོངས་སུ་ཁྲབ་
བརྒྱུད་བའི་ལོ།

བཀའ་འཕྲིན། ① འཕྲིན་ཡིག །② ངག་འཕྲིན།

བཀའ་བབ། བཀའ་འབྱོར་བ། བཀའ་བབ་བཤོ་སྐལ་ཞབས་འདེགས་ལ་འབད་བཙོན་བྱེད།
བཀའ་བབ་ཀྱི་སྟོབ་མ་བཞི། མར་པའི་སྟོབ་མ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ་གཞུང་གི་རྒྱ་སྟོན་ཆོས་རྒྱུ་དང་།
མཚུར་སྟོན་དབང་དེ། གཙང་རོང་གི་མེས་སྟོན་ཆོན་པོ་གསུམ་ལ་བཤད་པའི་བཀའ་བབས། རྩེ་
བཅུན་མི་ལ་བཞད་པ་རྩོམ་ཆེ་ལ་སྐྱབ་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་བབས།
བཀའ་བབས་སྟན་བརྒྱད། བྲག་རྩ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པ་བྱི་མའི་རི་མེད་ཐིག་པའི་ཆོས་སྟོར་ལ་ཐུན་
མོང་གི་སྟོར་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོར་བཅས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཐུན་མོང་གི་
སྟོར་ལ་བཞི་ནི། ༡ མདོ་རྒྱུད་བྲག་ལེན་དང་བཅས་པ། ༢ བཀའ་བབས་སྟན་བརྒྱད་དང་བཅས་
པ། ༣ རི་མེད་ཐིག་དང་བཅས་པ། ༤ དར་ཆོགས་བཤད་འབྲུམ་དང་བཅས་པ་ ཡོད་པའི་
གཉིས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་བཀའ་བབས་བཞི་དང་། ལམ་སྟོང་སྟན་བརྒྱད་བཞི་ཡོད།

བཀའ་བབས་བདུན་ལྔ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙུང་པའི་དབང་པོའི་ཐུན་མིན་སྟེ་ཆེ་བ་སྟེ། བཀའ་
གཉེར་འཆད་སྟེལ་གྱི་བཀའ་བབ་དང་གཅིག །ས་གཉེར་གྱི་བཀའ་བབ་དང་གཉིས། ཡང་གཉེར་
ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་བབ་དང་གསུམ། ཐབ་མོ་དགོངས་གཉེར་གྱི་བཀའ་བབ་དང་བཞི། རྩེ་བཅུན་
ཆོས་བཀའའི་བཀའ་བབ་དང་ལྔ། དག་སྒྲིང་གི་བཀའ་བབ་དང་དྲུག །སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་བབ་
དང་བདུན་ནོ། །

བཀའ་བབས་བདུན་ལྔ་གྱི་བརྒྱད་པ། རོ་ནང་ཏུ་ར་རྩ་ཐའི་ར་ཐའི་ཐུ་མ་བརྒྱ་གཞུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་

སྤྲུལ་པ་ལ་བྱུང་ཆེན་ཞི་བ་སྤྲུལ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བབས་བདུན་གྱི་མན་ངག་ཆ་ཆང་བ་
ཡོད་པ་སྟེ། ༡ བྱུང་ཆེན་ས་ར་ཏ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ༢ བྱུང་ཆེན་མིར་མ་བ་ནས་
བརྒྱད་པའི་གཏུམ་མོ། ༣ རྒྱལ་པོ་ཨིབྱུ་པོ་ཉི་ཆེ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལས་རྒྱ། ༤ སྒྲོབ་དཔོན་ཏྲ་
མཆོག་དང་བྱུང་ཆེན་ཟིལ་བུ་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་འོད་གསལ། ༥ སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས་ནས་བརྒྱད་པའི་སྤྱིད་རིམ་འཕྲིན་ལས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ། ༦ རྒྱད་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་སྤྱ་
ཆོགས་པའི་བརྒྱད་པ། ༧ བྱུང་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ནས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ཐོང་བུ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི་
བརྒྱད་པ་བཅས་ལ་ཟེད།

བཀའ་བབས་བཞི། སྤྱ་ལུས་དང་འཕོ་བའི་བཀའ་བབས། མི་ལམ་གྱི་བཀའ་བབས། འོད་གསལ་གྱི་
བཀའ་བབས། གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབས་བཅས་མོ། བྱུང་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་ལ་བཀའ་བབས་བཞིའི་
གདམས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་། རྒྱལ་པོ་ཨིབྱུ་པོ་ཉི། སྤྱ་ལས་སྤྱེས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ། ས་བདག་པེ་སྤྱ་ཀ་ལྷ། བྱུང་ཆེན་ས་ར་ཏ། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ། དེ་ནས་བྱུང་ཆེན་ཏི་
ལོ་པ་ལ་བརྒྱད་པ་སྟེ། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། རྩོམ་གདན་བཞི། ལྷ་རྩོམ་དྲུག་གི་ནང་
གསེས་སྤྱ་ལུས་དང་འཕོ་བའི་བཀའ་བབས་ཡིན། ༢ རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་
འབྱོར། བྱུང་ཆེན་ཀྱ་ཀྱ་རི་པ། བྱུང་ཆེན་ཅུ་བ་སྤྱི་ལོ་ནག་པོ་སྤྱིད་པ། བྱུང་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་སྟེ།
སྤྱ་མ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་རྩོམ་དྲུག་གི་མི་ལམ་གྱི་བཀའ་བབས་དང་། ༣ རྩོམ་འཆང་། ཕྱག་
ན་དོ་རྩེ། བྱུང་ཆེན་ལོ་ལ་ཉི་པ། ཉི་ནས་བཟོ། བྱུང་ཆེན་ལ་མ་པ། བྱུང་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་སྟེ། བདེ་
མཆོག་སོགས་མ་རྒྱད་སྤྱི་དང་། ལྷ་རྩོམ་དྲུག་གི་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས་དང་། ༤ རྩོ་
རྩེ་འཆང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ། ལྷ་ཀི་མ་སྤྲུལ་པ་བཟང་མོ། བྱུང་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་སྟེ། དབྱེས་པ་དོ་རྩེ་དང་།
ལྷ་རྩོམ་དྲུག་གི་གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབས་ཡིན།

བཀའ་བབས་ཐབ་གཏེར་གྱི་ཆོས་སྒྲོང་། གསང་སྤྲུགས་སྤྱ་འཕྱུར་གཏེར་མའི་སྒྲོར་ལ་ཁག་མང་པོ་
ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྤྲུལ་པའི་འདིར་སྤྱིན་གྱོལ་སྤྱིད་གི་གཏེར་བདག་སྤྱིད་པ་འཕྱུར་མེད་དོ་རྩེ་ལ་
མཁའ་འཕྲོས་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་ལྟར་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་མཁའ་འཕྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོས་སྒྲོང་ལ་ཟེར་ཞིང་།

བཀའ་བབས་ཡམ་མེ་བ་རེ་མཛད། བཀའ་བཀྲོན་སྟེན་བྱ་རེ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ་འཕན་པོའི་ཡུལ་
རྒྱད་ཡིན།

བཀའ་བབས་ལུང་བསྟན་གྱི་བརྒྱད་པ། གསང་སྒྲགས་སྒྲ་འཁྱུར་རྟེན་མའི་བརྒྱད་པ་བྱལ། ༡ རྒྱལ་
བ་དགོངས་བརྒྱད། ༢ རིག་འཛིན་བརྒྱད། ༣ གང་ཟག་སྟན་བརྒྱད། ༤ བཀའ་བབས་
ལུང་བསྟན་གྱི་བརྒྱད་པ། ༥ ལས་འཛོལ་གཏེར་གྱི་བརྒྱད་པ། ༦ རྫོན་ལམ་གཏད་རྒྱའི་བརྒྱད་པ་
བཅས་སོ། །

བཀའ་བཅ། ① བཀའ་ཤོག། ② གསུང་རབ་སྒྲེགས་བཅ།

བཀའ་བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་བར་པ། རྫོན་པ་ཤུག་བྱལ་
བས། ཡུལ་བྱ་རྒྱུད་ལུང་པོའི་རི་བོར། འཁོར་རབ་འབྱོར་དང་བྱམས་པ་སོགས་ལ། བཛོད་བྱ་
ཆོས་སྟོང་བ་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་གྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བ། རྒྱས་པ་ཆོས་འཁོར་བར་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཞིགས།

བཀའ་བྱང་། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་རྫོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་རྒྱད་ཏུ་token ཟེར།

བཀའ་བྱང་གཏུབ་བྱ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་རྫོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་རྒྱད་ཏུ་token-ring network ཟེར།

བཀའ་བྱང་མ་སྟུད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་རྫོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་རྒྱད་ཏུ་token-bus ཟེར།

བཀའ་བྲིས། བསྐྱར་ཡིག་གི་ཞེས།

བཀའ་རྫོ། [རྟེན] ① ཁྲོས་འདོན་གྱི་གཏམ། ② རྫོག་གསུམ་གྱི་ལས།

བཀའ་རྫོ་བདེ་བ། [རྟེན] ཁྲོས་འདོན་གྱི་ཆོག་ལ་དགའ་བ།

བཀའ་རྫོ་མི་བདེ་བ། ཁྲོས་འདོན་གྱི་ཆོག་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། ཉེས་པ་སྐྱེད་ཏུ་མི་འཇུག་པ།

བཀའ་རྫོ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ལས། བསྐྱོ་བ་ལས་གླུང་པའི་ལྷག་
མ་བཞིའི་ནང་གསེས་རང་ཉིད་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་བར་གཞན་གྱིས་སྐྱེད་བ་ན་དང་ཏུ་མི་ལེན་པས་

བཀའ་སྒྲོ་མེ་བདེ་བ་སྟེ་གཞན་གྱིས་བསྒྲོག་ཀྱང་མི་ཉན་པར་སྒྲོ་བདེ་བར་བཅས་པ།
བཀའ་སྒྲོ་ན། བོད་ཀྱི་སྒོན་ཆེན་མཛོ་ཤོས་ཀྱི་གས་ཉ། མཛོ་ཤོས་ལ་བཀའ་སྒོན་ཁི་བ་དང་། དེའི་འོག་
ལ་ལས་རིམ་སོ་སོའི་འགན་ཁུར་མཁན་གྱི་བཀའ་སྒོན་རིགས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་རེད།
བཀའ་སྒོན་ཁི་བ། སྤར་བོད་ཀྱི་སྤྱང་འགན་འཁུར་མཁན་བཀའ་སྒོན་ནང་གི་གོ་གནས་མཛོ་ཤོས།
བཀའ་སྒོན་ལྗེ་དབུ་དཔོན། བཀའ་སྒོན། ལྗེ་དཔོན། དབུ་དཔོན་གསུམ་མོ།
བཀའ་དབང་། ① སྒོན་ཤོ། ② གསང་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་། གསང་འདུས་ཀྱི་བཀའ་དབང་བསྐྱར་བ།
བཀའ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། དབང་པོའི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཆོས་འཁོར་རིམ་
པ་གསུམ་ཉ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་
དགོངས་ནས་བཀའ་དང་པོ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་
བར་བ། ལྷིང་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ལེམས་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་ཐ་མ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱར་བར་བཞེད།
གཞན་ཡང་། གདུལ་བྱ་གང་ཟག་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཀའ་དང་
པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ་དང་། གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། གདུལ་བྱ་རྒྱུན་གྱིས་
འགྱུར་བས་རིགས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་
འཁོར་དང་གསུམ་བསྐྱར་ཞེས་པའི་འདོད་སྤོལ་ཡང་ཡོད་དོ། །
བཀའ་འབངས། བཀའི་མངའ་འོག་ཏུ་གནས་པའི་འབངས་མི།
བཀའ་འདུམ། ལྷ་མའི་གསུང་རྩིས་ལྟོགས་བསྒྲིགས།
བཀའ་འབྲེལ། བཀའ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན། བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས་པ།
བཀའ་མ། ① སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུངས་ཡོད་དོ་ཅོག ། ② རྟིང་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་བཀའ་མ་
དང་། གཉེར་མ་གཉིས་དབྱེ་བའི་བཀའ་མ།
བཀའ་མ་ལོག་། དེ་སྒོན་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྟེ་བཅན་དང་། དེའི་སྤྱི་ཁྱི་སྒོང་བཅན་གྱི་སྐབས་བོད་
ས་གནས་ཀྱི་ལྷོགས་བཞེར་མཐའ་སྤང་དབྱང་སྟེ་བཞག་ཅིང་། བོད་དམག་ཁྱི་སྒོང་མང་པོས་རྩ་

ཏ་ཏོར་གྱི་སྒོམ་གྲ་བཙམ་ནས་དེའི་ནོར་རྩས་རྣམས་པོད་དུ་བྲངས་ཏེ་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་དུས་
དཔལ་པོ་མི་དགྲ་དཔག་མང་པོ་དང་བཙས་ས་སྤང་ལ་བཞག། སྐབས་དེར་ཁོ་ཆོས་པེད་རྣམས་
པོད་དུ་ནམ་ཕྱིར་ལོག་གྱེད་དགོས་སམ་ཞུས་པར། དེད་གྱི་བཀའ་མ་བྱུང་བར་དུ་མ་ལོག་པར་
སྤྲོད་ཅེས་གསུངས་པར་ཁོང་ཆོ་ཡུལ་དེར་གཞིས་ཆགས་པས་དཔལ་པོ་མི་དགྲའི་བརྒྱུད་པ་ལ་
མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན།

བཀའ་མོལ། གཏམ་གླེང་ངམ་སྐད་ཆ། བཀའ་མོལ་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐག་བཅད་པ།

བཀའ་མས། བཀའ་གནང་བའམ་གྲོས་བསྟར་གྱི་གཞི་འདོན་པ་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག།

བཀའ་ཅ་ཕྱོགས་འགལ། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བཀའ་ཅ་ཆོག་དང་རྒྱལ་འགལ།

བཀའ་ཚོམ། ཚོམ་ཡིག་གི་ཞེས།

བཀའ་ཚོམ་བྲག་བསྟར་མ། རང་བཅམས་རང་བྲིས་གྱི་ཡིག་རིགས།

བཀའ་སྟོལ། སྟོབ་དཔོན་བྱེད་གྱིས་བསྐབ་བྱ་བཀའ་སྟོལ་ཅིག།

བཀའ་གཙང་མ། ① གསུང་འབྲུལ་མེད་དམ། གསུང་ངོ་མ། ② ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག།

བཀའ་གཅིགས། བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བཙན་པོའི་བཀའ་ཆེམས་དང་ཞལ་བཞེས་གྱི་
མནལ་ཡིག་གཉིས་ཀར་བཀའ་གཅིགས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ བཙན་
པོའི་ཞལ་ཆེམས་ཟངས་ཀྱི་བྲང་བྲུར་བྲིས་ནས་བསམ་ཡས་མཆིམས་སྤུའི་བང་མཛོད་ཀྱི་ནང་
དུ་སྤྲས་པ། ༢ བཙན་པོ་ཁྱི་སྤེ་སྤོང་བཙན་གྱིས་ཉང་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ་ལ་གནང་བའི་ཞལ་
བཞེས་ཀྱི་མནལ་ཡིག་གོང་དཀར་པོ་མང་པོ་རྩེ་ལ་གནང་བའི་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྷ་བྲ། ༣
བཙན་པོ་ཁྱི་སྤེ་སྤོང་བཙན་གྱི་སྐབས་རྒྱལ་སྟོན་བཙན་མོ་དང་བཙས་པས་དམ་པའི་ཆོས་དང་
རྟེན་གསུམ་བཞིག་གཏོར་མི་བྱེད་པའི་མནལ་ཡིག་མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་སུ་གསེར་བྲིས་བྲས་ཏེ་
བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དགོར་མཛོད་དུ་བཞག་པའི་བཀའ་གཅིགས་དང་པོ་དང་
བཀའ་གཅིགས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་ངོ་རིང་། བཙན་པོ་ཁྱི་སྤེ་སྤོང་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་
བྱུང་ཅིང་། སང་མི་རྣམས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་བཙན་གསུབ་པའི་སྤྱག་གི་ལོ་ལ་

བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒོའི་གཞོགས་གཡས་རོས་སུ་བཙུགས་པའི་དོ་རིང་གི་
ཡི་གེ་དེ་ཡིན།

བཀའ་གཅིགས་གཉིས་པ། སྤར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ཕྱེ་ཕྱེ་བཙན་སྐབས་རྗེ་མོན་ཆང་མ་
འཛོམས་སར་སྐབས་གསུམ་བདེན་དཔང་དུ་བཞག་སྟེ་སྤར་ཡབ་མེས་གོང་རིམ་གྱི་དུས་སུ་
ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་པའི་སྟོལ་རྒྱན་བསྐྱེད་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་། ཆོས་
སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱན་མི་ཉམས་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་གནད་ཆོག་གཉིས་པ།

བཀའ་གཅིགས་དང་པོ། བཙན་པོ་ཁྱི་སྤོང་ཕྱེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་
བྱུང་ཅིང་། སང་མི་དྲུག་གསུམ་བདུན་རབ་རུ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་བཙུགས་ཟེན་པའི་
རྗེས་ཀྱི་ལུག་གི་ལོ་དེ་ཕྱིད་རྒྱ་ར་བ་ཆེས་བཙུ་བདུན་ལ་བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་འདི་
ལོག་བྱ་མཐིང་ལོག་གི་རོས་སུ་གསེར་ཡིག་བྲིས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀོར་
མཛོད་དུ་བཞག་ཐོག་དེའི་འབྲ་བུས་བཙུགས་ཤིས་ཡོད་པ་ནས་གཅིག་བང་མཛོད་ནང་
བཙུག་གཉིས་ལ་ཐམ་ཀ་མཚན་ཏེ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞག་ ལྷག་མ་བཙུ་ནི། ལྷ་ས་དང་། ཁྱ་
འབྲུག་ ཁོ་བྲང་ཉེ་འཁོར་གྱི་དགེ་འདུན། རྩ་མོ་ཆེ། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གིང་། ལྷ་ལའི་
ཡུལ། ཞང་ཞུང་ཡུལ། མདོ་སྐད། སྟེ་ཁག ཁྲོན་པོ་བཅས་ལ་གནད་ཡོད་པ་བཀའ་གཅིགས་
འདི་རང་དུ་གསལ།

བཀའ་བཙན་པོ། ① བཙན་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ། ② གང་བཤད་དོན་ལ་གནས་པ།

བཀའ་ཆ་པོ། དཔོན་པོའི་བཀའ་བྲག་པོ་ཞེས་པའི་དོན།

བཀའ་ཆ་བ། བཀའ་སྟོན་གྱི་ལས་ཆ་བ།

བཀའ་ཆ་ལ་དགོན། སྤོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྐབས་བཏབ་པའི་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པ་
མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞིའི་ཡ་གུལ་ཞིག །

བཀའ་ཆོགས། བཀའ་གཅིགས་དང་གཅིག །

བཀའ་ཆོགས། གསུང་ཆོགས་ཏེ། འཕྲིན་ཡིག །

བཀའ་འདྲིན། འདྲིན་ཡིག།

བཀའ་ཁྱུ་དམ་འབེབས། སྒྲེར་དབང་གི་ས་རིགས་སོགས་ལ་རང་འདོད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡི་གེ་
གསར་བ་དང། སྒྲེར་ཡོད་ཀྱི་རྒྱབ་སྒྲོན་སོགས་ཁྱུ་ལེན་བྱེད་པ།

བཀའ་བཞི་དགོན། དགོན་པ་འདི་བཀའ་བཞི་པ་རིག་པའི་སེང་གེས་བཏབ། དུས་ཆོད་མ་གསལ།
བྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དར་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཀའ་བཞི་པ། གཞུང་ཆེན་པོ་དབུ་པར་འདུལ་མཛོད་བཅའ་བཞི་སྐྱེད་སྤྱོད་དམ་བཅས་བཞག་པའི་
དགེ་བཤེས།

བཀའ་བཟང་སྦྱི་སྦྱིན། ཆོག་མཆན་ཐོབ་པའི་བཀའ་ཡིག་བཟང་པོ་སྦྱི་པོའི་སྤྱོད་དུ་སྦྱོན་བཞེས་པའི་
སྤྱད་ཆོག།

བཀའ་འོད་མཆོག་གསལ་བ། ལྷ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་ལྷ་ཅེ་རྟེན་གྱི་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་
འབྲུམ་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་ས་སྤྱེ་ལྷ་སོགས་མངོན་པའི་སྐོར་ལྷ་མ་འདིའི་བྱང་ནས་གསན་པ་ཡིན།
བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆད་མ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྐོར་ལྷེ་བཙན་གྱིས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་ཆེ་ཤོས་
གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཆན་ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག།

བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་རྣམ་བུ། རྒྱལ་པོ་སྐོར་བཙན་སྐྱམ་པོས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་
བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་བུག་སྟེ། ༡ ཁྱི་ཅེ་འབྲུམ་གཞེར་གྱི་ཁྲིམས། ༢ འབྲུམ་གསེར་ཐོག་ཤ་བ་
ཅན་གྱི་ཁྲིམས། ༣ རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་ལྷངས་གྱི་ཁྲིམས། ༤ མདོ་ལོན་ཁྱུ་བཙན་གྱི་ཁྲིམས།
༥ དབང་ཆེན་བཙན་གྱི་ཁྲིམས། ༦ ཁབ་སོན་པའི་ཁྲིམས་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་དོན་
ནི་མིང་སོ་སོའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གསལ།

བཀའ་ཡི་སྒྲོམ་བྱ་རྣམ་གསུམ། བཀའ་ཡིག་ལྷགས་པའི་སྒྲོམ་བྱ་གསུམ་སྟེ། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་
མེ་ལོང་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་སྐོར་བཙན་སྐྱམ་པོས་བལ་བཟང་བཙུན་མོར་བཞེས་
སྐབས་བལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲེས་པའི་བཀའ་ཤོག་གི་སྒྲོམ་བྱ་གསུམ་ལ་ནང་དོན་མི་འདྲ་བའི་
ཡོད་པ་བསྐྱར་བའི་བཀའ་ཤོག་དང་པོའི་ནང་དགེ་བ་བཙུང་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་འཆའ་རྒྱ།

གཉིས་པའི་ནང་ལྟ་ཁང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་བལ་ཡུལ་དུ་བསྟན་ནས་བཞེངས་ཀྱ། གསུམ་པའི་
ནང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱའི་སྒོར་འཁོད་ཡོད་ཅེས་གསལ།
བཀའ་ཡི་སྤྱད་པོ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆེ་གཅིག་རིང་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཡོད་ཆོད་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྟར་བ་པོ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱུ་མཉམ་ལས་འདས་རྗེས་བཀའ་བསྟར་
བ་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བའི་སྒོར་གོང་གསལ་བཀའ་བསྟར་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་ཞེས་
པའི་ཆོག་འབྲེལ་ལ་གཟིགས།
བཀའ་ཡིག་ཤོད་རིམ་ནས་གནང་བའི་ཡི་གེ
བཀའ་ཡིས་བཅད་པ། རྒྱལ་པོ་བཀའ་བབས་ནས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའམ་དེ་ལས་འདའ་མི་རུང་
བར་བསྟར་གས་པའི་ཆོག །
བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པའི་ལྷོན་པོ། བཀའ་ལྷོན་ཡིན་ཞིང་། བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ་ཞེས་པའི་ལས་
ཀ་ནི། ལེགས་ན་དགའི་བྱས་ལེགས་ཀྱང་བྱ་དགའ་གསོལ། ཉེས་ན་རང་གི་བྱས་ཉེས་ཀྱང་ཆད་
པ་གཙོད་ཅེས་པའི་བཀའ་ལྷོན་གྱི་ལས་འགན་ནི། བཀའ་ཁྲིམས་ལག་ལེན་བསྟར་མིན་ཡོ་
བསྟར་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་དོན་བྱང་པའི་ལམ་ནས་ཐག་གཙོད་བྱེད་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་
བཀའ་ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤང་ཞིང་བྱ་བ་ལེགས་པོར་བྱས་ན་རང་སྤེར་གྱི་དགའི་བྱ་ཡིན་
ཡང་གཟེངས་བསྟོད་དགོས་པ་དང་། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་སྤྱོད་ངན་བྱས་ན་རང་གི་བྱ་ཡིན་རུང་ཐེ་
ཆོམ་མེད་པར་ཁྲིམས་གཙོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཁྲིམས་འཛིན་བཀའ་ལྷོན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལའང་ནང་
གསེས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད།
བཀའ་རམས་དགེ་བཤེས། བཀའ་རབ་འབྱམས་ལ་བྱང་རྒྱལ་པའི་དགེ་བཤེས་ཞེས་པའི་བསྟར་
མིང་། འོག་གི་དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་འབྲེལ་ལ་གཟིགས།
བཀའ་རམས་པ། བཀའ་རབ་འབྱམས་པ་སྟེ་གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ། དགེ་
ལུགས་པའི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཐོབ་ཅིག །
བཀའ་ལ་བཏགས། འདི་ལ་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད། ༡བཀའ་འོག་ཏུ་བསྟར་ནས་འབངས་སུ་བཟུགས།
༢ ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བཀའ་བབས་པ།

བཀའ་ལ་ཐོགས། ༡ བཀའ་ལོག་ཏུ་གནས་ཤིང་དེ་ལས་འགལ་བ་ནས་ཡང་བྱེད་མི་ཤོད་པ། ༢ བཀའ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ལོག་ཏུ་བརྟུག་ཟིན་པ།

བཀའ་ལ་དོན་ནི་དགུ་ཡིས་བསྟན། རོ་བོ་ངེས་ཆོག་དབྱེ་བ་དང་། ལྷགས་དང་མཆོན་ཉིད་བྱེད་ལས་
དང་། ས་མཆོམས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་རྒྱ། རོ་བོ་རྣམ་དག་དགོས་པ་ཆང་། བསྐྱད་པར་མི་
འགྱུར་ཐུབ་པའི་བཀའ། དེས་ཆོག་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། འབྱུང་ཐོས་རྟོགས་པར་དཀའ་
བའི་བྱིར། དེ་བྱིར་བཀའ་ལ་ངེས་ཆོག་ཡིན།

བཀའ་ལན། ① བརྟ་ལན། ② ཡིག་ལན། བཀའ་ལུང་། ① རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཤོག། ② སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་གི་ལུང་བསྟན།

བཀའ་ལོག་པ། ལྷ་པ་ལོག་པ།

བཀའ་ཤག །སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་གཞུང་སྤེ། བཀའ་སློན་བཞི་དང་། བཀའ་
བྱང་གཉིས་དང་། བཀའ་མགྲོན་བཞི། གཟེམ་འགག་བཞི། ཡེ་བྱང་གཉིས་བཅས་ཡོད་པའི་
གཞུང་དེ་ལ་བཀའ་ཤག་ཟེར།

བཀའ་ཤག་འགག། བཀའ་བྱང་གཉིས་དང་བཀའ་མགྲོན་བཞི་འཆོགས་སའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་
ཞིང་། ལས་འགན་ནི་བཀའ་བསྟུར་རྒྱ་དང་ཡིག་རིགས་གཏོང་ལེན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།

བཀའ་ཤག་འགག་པ། བཀའ་སློན་སོ་སོར་འགག་པ་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་སློན་རྣམས་བྱི་
འགྲོ་ཐག་རིང་ཐུང་གང་ལ་ཡང་སྒྲ་སྒྲ་ཉན་རྟོག་པའི་འགན་ཁུར་མཁན། བཀའ་ཤག་ཉེ་སྤོར་གྱི་
སྤྱི་གཟིམས་གཞོན་སྟོམས། བཀའ་ཤག་མ་ཆེན་གྱིས་བཀའ་སློན་ཆོར་གསལ་ཇ་འདེགས་
སྐབས་བཀའ་སློན་གྱི་མཆོད་ཞལ་བཟེད་འབུལ་སོགས་ཞབས་ཞུའི་བྱེད་སྤྱོད་རྣམས་སྐྱབ་རྒྱུའི་
འགན་ཁུར་ཡོད།

བཀའ་ཤག་ཐུགས་སྟོ། བཀའ་སློན་དང་། བཀའ་བྱང་། བཀའ་མགྲོན། འགག་པ་སོགས་བཀའ་ཤག་
ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ལས་བྱེད་ཆང་མ་ཤོད་ཆུ་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱེད་སྤྱི་སྤྱིང་ཁར་
ཉིན་བདུན་བརྒྱད་རིང་སྤྱིང་ཁ་དང་སྤྱི་གཏོང་བ་དེར་ཟེར།

བཀའ་ཤག་ཤོད་པ། བཀའ་ཤག་གི་ཐད་ཀའི་ཁོངས་གཏོགས་ལས་དོན་ཅག་ཅིག་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན།

བཀའ་ཤག་སྤྱི་དགའ་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ལོར་བཙུགས་པའི་བོད་སྤེལ་བ་གཞུང་གི་སྤྱི་དབང་མཐོ་
ཤོས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཡིན།

བཀའ་ཤག་ས། [རྟོག་འདོད་བཤེར་རྒྱག་པ།

བཀའ་ཤོག་། བོད་རིམ་ནས་གནང་བའི་ཡི་གེ། བཀའ་ཤོག་ཐམ་ལྟན། རོན་གནད་འདི་བཀའ་ཤོག་
རྒྱ་གསལ། བཀའ་ཤོག་བཀའ་པ།

བཀའ་ཤོག་ཤེ་བམ་ཆེན་མོ། བོད་སྤེལ་བ་གཞུང་སྐབས་། རྩ་ལའི་ཁྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཅ་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེ། སྤྱི་སྤྱོད་རིམ་བྱུང་བཅས་ནས་དགོན་སྤེད་སྤེར་བ་ཁག་ལ་ས་ཆ་དང་། མི་སེར།
གཞིས་ཁ་བཅས་ཀྱི་བདག་དབང་གཏན་འཇགས་སུ་སྦྱལ་བའི་བཀའ་ཤོག་གི་རིགས་ལ་ཤེ་
བམ་ཟེར། ཤེ་བམ་གནང་ཐོབ་བྱུང་རྗེས་ས་འདེས་ཁག་དང་ཙོད་སྤོང་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་འབྱེད་
ཁུལ་པའི་དེབ་གཞུང་བྱུང་དུ་བཀོད་སྤོང་ཡོད།

བཀའ་སྤྱང་མགོན་པོའི་སྐོར། ཉང་བ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་སྤྱང་མགོན་པོའི་སྐོར་ལ།
མགོན་པོ་མཉེན་ལྟ་པོ། མགོན་པོ་བྱག་བཞི་བ། མགོན་པོ་བེར་ནག་ཅན། མགོན་པོ་བྱག་
རྩ་བ། མགོན་པོ་གྲུང་། མགོན་པོ་བེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

བཀའ་སྤྱང་། ཆོས་སྤྱོད་སྤྱང་མ།

བཀའ་སྤྱོད་། བསྐྱབ་བྱ། བཀའ་སྤྱོད་གསལ་པོ་གནང་སོང་།

བཀའ་གསལ། ལན་གསལ། བྱེད་སྤྱོད་སྐོར་སྟན་སེང་ཁུས་པར་བཀའ་གསལ་པེབས་ཡོད་པ།

བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ། བཀའ་གང་ཞིག་གནང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ།

བཀའ་གསུམ། ཞལ་ནས་གསུངས་པ་དང་། འིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའོ། །

བཀའ་བསྐྱད་མ། གསུང་རབ་བརྒྱས་མ།

བཀའི་དགྲུང་ཆོན་གཉིས། སྤེལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆེ་བ་ལྟ་བུའི་རབ་བཅན་གྱིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་སྐབས་ཀྱི་
བཀའ་ཆོན་བཀའ་ཤིས་ཆེ་བ་དང་། བཀའ་ཆོན་ཨ་ཆོས་གཉིས།

བཀའི་རྩ་བོ་ཆེ། བཀའ་གསལ་བསྐྱབས་བྱེད་པ་དེ་རྩ་བོ་ཆེའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ།

བཀའི་ཙོད་པན། བཀའ་ཙོད་པན་གྱི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ། བཀའི་ཙོད་པན་སྤྱི་བོར་བཅེངས།

བཀའ་མཁུན་ཐོན། རྒྱལ་པོའི་མཁུན་ཏུ་འཁོད་པའི་ཐོན་པོ།
 བཀའ་ཕྱོགས་ལྷན་གྱི་མིང་གཞན། བཀའ་དོན་ལྟར་གྱི་ལས་ཀ་སྦྱབ་མཁན་སྡེ་ཁྲིད་པའམ་འགོ་
 ཁྲིད་མཁན་ཡིན་པའི་དོན།
 བཀའ་ཕྱིར་ཐོན། [ཆིང་]བཀའ་ཐོན་ཆེན་པོ།
 བཀའ་ཕྱག་རྒྱ་ཏུག་ །བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་ཏུ་དང་། ཁྲིམ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཏུ་མཆོན།
 ཡུལ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་ཁང་། ཆོས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་ཁང་། དཔལ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྟག་
 ཐོན། །མཛེངས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིག་ཆོང་སྟེ་ཕྱོང་བཅོན་སྐམ་པའི་སྐབས་ཤིང་ཏུ་ལག་ལེན་བསྟར་
 པའི་ཆེལ་ཅེའི་རིགས་ཡིན།

བཀའ་ཁྲིའ་སང་། ཟློན་པོ།
 བཀའ་ཁྲིམ་ཟློན། བཅན་པོའི་བཀའ་བརྒྱུད་བས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཟློན་པོའི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་།
 བཀའ་ཁྲི་ལུས། གསུང་རབ་ཀྱི་གཞུང་དངོས་གཞི།
 བཀའ་ཁ། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆེག] མ་འོངས་བ་དང་འདས་བ། སོ་སོར་བྱེ་བའི་དོན་ཏེ། བཀའ་བྱའི་
 ལུག་ཁ་མོ་དང་ལུ་གྲུ་བཀའ་ནས་འཆོས། ཉེ་ཅན་རྟ་ལྷ་ནས་བཀའ་དགོས། མི་ཉེས་ཅན་མི་
 ལྷ་ནས་བཀའ་ལྟ་བུ།
 བཀའ་ཕྱིན། བཀའ་མཛོད་ནས་བཏོན་ཏེ་བསྐྱར་དུ་འཇུག་པ་རྣམས།
 བཀའ་ཁང་། གནའ་བོའི་བོད་གཞུང་གི་འབྲུ་རིགས་བསགས་སའི་བང་མཛོད་ཀྱི་མིང་། ལུགས་་
 གསོག་གི་འབྲུ་སོགས་དངོས་རིགས་འཇུག་ཁང་།

བཀར་ཀྱུ། བཀར་མཛོད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་དམ་ཀྱུ། བཀར་རྒྱུ་འཇུག་པ།
བཀར་རྒྱ་བ། བཀར་ཁང་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན།
བཀར་རྒྱ་ཉིས་གཤོར་བ། སྤར་བོད་གཞུང་ནས་རྫོང་གཞི་ཁག་ལ་མངགས་གཏོང་བྱས་པའི་ཡོང་
སྤྱད་པ་ཟེར་བ་ཞིག། དེས་ས་གནས་ཁག་གི་མི་སེར་ཚོ་ནས་འབྲུ་ཁལ་བསྐྱས་རྗེས་ཁལ་འབབ་
ཀྱི་འབྲུ་ཐོག་ནས་དགོན་པ་ཁག་ལ་སོགས་སློང་དགོས་རིགས་སོགས་སྤྱད་ཐེན་ནས་སྒྲག་མ་
གང་ཡོད་འབྲུ་ཁང་དུ་བཅུག་ཏེ་བཀར་འཇུག་རྒྱག་མཁན་ཡིན།
བཀར་རྒྱའི་ལས་འཛིན་པ། སྤར་བོད་གཞུང་གིས་ལོ་རེའི་སྟོན་ཁ་ས་གནས་སོ་སོར་ཁལ་འབབ་
བསྐྱ་མཁན་བཏང་སྟེ། ལས་དོན་དེ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་ལ་བཀར་འབྲུ་འདེད་པ་དང་། བཀར་
འབྲུ་འགོ་པ། བཀར་རྒྱ་ཡོང་སྤྱད་པ་སོགས་ཟེར།
བཀར་འཇུག་ལོགས་སུ་བཅུག་ནས་འཛོག་རྒྱ།
བཀར་འཇུག་པ། དངོས་རིགས་བཀར་འཇུག་རྒྱག་མི།
བཀར་འཛོག་ལོགས་སུ་བཀར་ཏེ་འཛོག་པ
བཀར་ཉར། ལོགས་སུ་བཀར་ཏེ་བདག་ཉར་བྱེད་པ།
བཀར་བཏགས། ① ཅ་དོན་དང་དོན་འདྲ། ② ཐུགས་ལ་མངའ་བའམ། དེས་བར་བྱས་པ། ③ དམ་
ལ་བཏགས་པ། བཀར་བཏགས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བཞི། ཅ་དོན་བཞི་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཁྱེས་
ཀྱི་སྟོན་བཞི་དང་། ལྷ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བཞི་ཡང་ཟེར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་
པས་བཏགས་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་པའི་བྱ་རོལ་ཡུལ་གྱི་དོན་དངོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོ་དེས་འཛིན་
བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ༡ འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག། ༢ ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱལ།
༣ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ༤ ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ།
བཀར་རྒྱུད། ལོགས་སུ་བཀར་ནས་རྒྱག་རྒྱུད་བྱེད་པ།
བཀར་བ། དགར་བའི་འདས་པ།
བཀར་འབྲུ། བང་བར་གསོག་ཉར་བྱས་པའི་འབྲུ་རིགས།
བཀར་རྩིས། བཀར་མཛོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདོན་འཇུག་བྱས་པའི་རྩིས་ཐོ།

བཀར་མཛོད། བཀར་འབྲུག་རྒྱལ་མའི་བང་མཛོད།
བཀར་ཡོང། བཀར་ཁང་བདག་གཉེན་མཁན་ལ་བཀར་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱན་གཏན་གྱི་ཡོང་འབབ་ལེན་
མཁན་ལ་ཡོང་བཞེས་པ་ཞེས་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་།
བཀར་ཡོང་རྫོང་གསུམ་གྱི་དེབ་འདོན། སྤར་བོད་གཞུང་གི་བཀར་རྒྱའི་འབྲུ་མཛོད་དང་། ཡོང་
བཞེས། རྫོང་ཁག་བཙས་ཁག་གསུམ་གྱི་ཁལ་འབབ་བྱུང་བ་དང་ཆད་པའི་ཐོ་འགོད་དེབ་
གཞུང་བཅོས་པ།
བཀལ། ① འཁེལ་གྱི་འདས་པ། སྤྱད་པ་བཀལ་བ་ཡིན། ② འགེལ་གྱི་འདས་པ། གཡག་ལ་ཁལ་
བཀལ། འབངས་ལ་ཁལ་བཀལ། འཛེར་མ་ལ་གོས་བཀལ།
བཀལ་ཐགས། སྤྱད་པ་འཁལ་བ་དང་ཐགས་འཛེག་པའི་བསྐྱུས་མིང་།
བཀལ་བ། ① འཁལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② འགེལ་བའི་འདས་པ།
བགས། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] འདས་པ། གྱི་དང་སྟ་རེས་ཤིང་སོགས་ལ་བརྒྱབ་ནས་སེར་ཁ་
བཏང་བའམ་གཤགས་པའི་དོན་ཏེ། ཤིང་བཅོས་ཤིང་བགས། རྩོ་བཅོས་རྩོ་བགས།
བགས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་རིགས་བྱས་
རྗེས་འཛིག་མཁན་རྣམས་ལ་ས་ཞིང་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་ཏེ་ས་ཆ་དེའི་ཐོག་ལ་རྒྱལ་པོས་
འཇུགས་སུ་འབྲུག་པའི་ལམ་ལུགས།
བགས་བསྐྱོ། གོང་ནས་འོག་རིམ་ལ་བཀའ་པལ་སྟེ་ལས་ཀྱི་སྟེ་མོར་བསྐྱོས་པ།
བགས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ། སྤར་བོད་རྗེ་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་བ་ཅན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་བསྐྱར་
རྒྱའི་སྟོར་ལ་མཛོད་པའི་བགས་བཅད་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་བོད་འདིར་གཞི་ཐམས་ཅད་
ཡོད་པར་སྤྱོ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྟེ་པ་མི་འཇུགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྟེ་སྟོད་མི་བསྐྱར་བ།
གཉིས་པ་སྤགས་མ་རྒྱུད་རྣམས་མི་བསྐྱར་བ། གསུམ་པ་བྲེ་སྤང་དང་ཞོ་ཆ་སོགས་འཛལ་ཆས་
རྣམས་རྒྱ་གར་མ་ག་རྟའི་ཡུལ་གྱི་ཆད་དང་མ་ཐུན་པར་འཛོམས་དགོས་ཞེས་བ་བཙས་བཀའ་
གཙིགས་ཀྱིས་བཅད་པ་དེའོ། །
བགས་བཅད་པ། ① བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པ། ② ཡི་གེར་བགས་བཅད་པ་མཛོད་པ།

བཀས་པ། ཐ་དད་པར་འཇུག་པའི་འགས་པའི་འདས་པ།
བཀས་ཆ་བར་ཅི་གནང། བཀའ་གང་གནང་བ་དེ་བཞིན་ཁས་ལེན་ཞུ་བའི་དོན་ཡིན།
བཀུ་བ། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] བཀུས་པ། བཀུ་བ། བཀུས། སྒྲན་ཁྱ་སོགས་འབྲིན་བའམ། འདོན་
པ། སྒྲན་བསྐྱེལ་ཏེ་ཁྱ་བ་བཀུས།
བཀུག། [[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] བྱང་བོ་འཁྱོག་ཏུ་བཅུག་པའི་དོན་ཏེ། སྒྲུག་མ་བཀུག་ནས་གཞུ་
བཅོས། ཤིང་སྐྱམ་བཀུག་ན་ཆག་འགྲོ། མཇུ་བ་མོ་བཀུག་ནས་གྲངས་ཀ་བཅིས། ཉིས་བཀུག་
སུམ་བཀུག་ཅེས་པ།
བཀུགས། བཀུག་གི་འདས་པ། འགྲུགས་པའི་ཁ་གཏད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ལས་ཆིག་།
བཀུས་པ། སྒོག་བཅད་པ།
བཀུམས་པ། འགྲུམས་པའི་ཁ་གཏད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ལས་ཆིག་།
བཀུར། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] བཅི་འཛོག་བྱས་པ་སྟེ། སློབ་མས་དགེ་ཆེན་ལ་བཀུར། བཀུར་
བསྟེ། བཅི་བཀུར་ཞེས་པ།
བཀུར་སྟེ། བཅི་བཀུར་རམ། བསྟེན་བཀུར། སློབ་དཔོན་ལ་བཀུར་སྟེ་བྱེད་པ། ཆེན་ཆོན་རྒྱམས་ལ་
བཀུར་སྟེ་བྱེད་འོས། མིང་གི་རྒྱུ་གྲངས་ལ་བཀུར་བ་དང། གུས་བཀུར། བསྟེན་བཀུར། ཞབས་
ཏོག། ཞབས་འབྲིང། རི་མོར་བྱེད། རིམ་གྲོ་བཅས་སོ། །
བཀུར་བ། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] མཛོད་བ་དང། ཉེ་བར་གནས་པ། མང་པོས་བཀུར་བ། ལྷ་ལྷར་
བཀུར་བ། པ་མ་གོང་དུ་བཀུར་བ།
བཀུར་ཆིག། བསྟོད་པའི་ཆིག་།
བཀུར་བཅོས། ཆེ་བསྟོད། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀུར་བཅོས་བྱེད་པ།
བཀུར་འོས། གོང་དུ་འཁྱེར་འོས་བ་དང། གུས་པས་བཀུར་བར་འོས་བའམ་བསྟེན་པར་འོས་པ།
བཀུས། བཀུ་བའི་སྒྲུལ་ཆིག་།
བཀུས་ཏེ་བོར་བ། [རྫིང་]ཁྱ་བ་བཏོན་པའི་སྟོགས་མ་ཕྱིར་བོར་བའི་དོན།
བཀུས་པ། བཀུ་བའི་འདས་པ།

བཀོ་ཁྱི། འཕྱོག་པའི་ནོར་སྤང་གི་ཆེད་དུ་བདག་ཉར་བྱས་པའི་ཁྱིའི་རིགས། ཉེན་མོར་བཀོ་ཁྱིར་
མཆན་མོར་གཏོང་བས་ནས་བཀོ་ཁྱི་ཟེར།

བཀོ་ཐག། ཁྱི་བཀོ་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ཐག་སོགས་ཀྱི་མིང།

བཀོག། །ཁ་སྤྱར་བའི་དངོས་པོ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱལ་བའི་དོན་ཏེ། བྱང་དོགས་ནས་སྤྱར་ཡིག་བཀོག་
དགོས། ཤིང་གི་ཙ་བ་བཀོག་དགོས། ལྷ་ངན་བཀོག་དགོས་ལྟ་བུ།

བཀོག་པ། བཀོག་པའི་མིང་ཆོག།

བཀོང་བ། [བྱ་བྱེད་ཐད་དང་པ།]ཁམས་སྐྱད་བུ། སྐྱག་སྐྱོང་ཟེར་བ་དེའི་དོན་ཡིན། འཛིགས་སུ་འཇུག་
བཤམ་ཞུས་དུ་འཇུག་པ། པ་རོལ་པོའི་སྤྱ་བཀོང་སྤྱེ་སེམས་ཞུས་པར་བྱས་སོ། །

བཀོད། ① དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་འཛོག་པའི་དོན་ཏེ། སྤེར་མ་རྣམས་ཙག་ཙེའི་ཐོག་
དུ་བཀོད་དགོས། ② ལུས་སེམས་ལྷག་པོར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སེམས་ཙག་རྣམས་བདེ་བའི་ལམ་
ལ་བཀོད་དགོས། ③ ཙོམ་ཡིག་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་འགྲེམ་སྤེལ་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སྤོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
རྣམས་ཡི་གེར་བཀོད། གནས་ཚུལ་རྣམས་གསར་འགྱུར་ཐོག་དུ་བཀོད་པ།

བཀོད་ཁྲབ། བོང་ནས་འབེབས་པའི་བཀའ། བྱེད་སྒོ་རྣམས་འཇུག་ཆང་ཡོང་བའི་བཀོད་ཁྲབ་
ནན་པོ་བྱེད་པ།

བཀོད་རྒྱ། ལས་ཁུངས་སོ་སོས་གཤམ་དུ་བཏང་བའི་ཡི་གེ་བཀོད་རྒྱ་འདི་བཞིན་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས།

བཀོད་སྤྱིག། བཀོད་པ་བཏང་ནས་བྱ་སྤྱིག་བྱེད་པ། གཅིག་ལྷུར་གྱིས་བཀོད་སྤྱིག་བྱེད་པ།

བཀོད་ཏོག་ཏོག། །ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད། གཙང་སྤྱོད་པོ། ཁོང་གི་སྤྱ་བུ་བཀོད་ཏོག་ཏོག་བཟོས་འདུག།

བཀོད་ཉྐགས། སྤྱིག་ཁྲོད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་label ཟེར།

བཀོད་གཏོང་། སྤྱིག་ཁྲོད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་to schedule ཟེར།

བཀོད་ལྗན། ① ཁྱི་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་གཞུ་ཡི་ཁྱི། ② རྒྱ་བ་བཙུ་གཅིག་པཤམ་དགུན་རྒྱ་འབྲིང་པོ།

བཀོད་འདོམས། བཀོད་པ། དམག་ལས་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ། རྒྱ་འདོད་ལྟར་བཀོད་འདོམས་

བྱེད་པ། བཞོད་འདོམས་ནོར་བ།

བཞོད་པ། ① འཁོད་པའི་འདས་པ། ② ཐབས་ཤེས། བཞོད་པ་གཏོང་བ། ཁང་པ་འདིའི་བཞོད་པ་
ཏ་ཅང་ལེགས། ལས་ཀ་ལ་བཞོད་པ་ཏ་ཅང་ལེགས། བཞོད་པ་རང་གི་སེམས་ན་ཡོད། ཙོམ་པ་
ཙོམ་སྒྲེའི་ནང་ན་ཡོད།

བཞོད་པ་བྱ་ཡུལ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་layout object ཟེད།

བཞོད་པ་མཛེས་པ། ① གློག་སྟངས་ལེགས་པ། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།

བཞོད་པ་ཚྲོགས། བཞོད་པ་ཆང་བའི་དོན་ཏེ་འདིའི་བཞོད་པ་ཚྲོགས་ཞེས་པའི་བཞོད་པ་ནི་སྤྱ་
གདངས་དམའ་བའི་མིང་ཆིག་ཡིན་ཅིང་། བཞོད་པ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་བཞོད་པ་དེ་མིན་པར་
བཟོ་ལྟ་ལ་ཟེད། དཔེར་ན། ཁང་པ་བཟོ་ལྟ་ཡག་པོ་ལ་བཞོད་པ་ཡག་པོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞོད་པ་བཤད་པ། བཞོད་ཐབས་ནན་པོས་བརྒྱལ་བ། མི་ངན་ཉེས་ཅན་ལ་ཁྲིམས་ས་ནས་བཞོད་
པ་བཤད་དེ་བྱིས་ལམ་འདོམས་བཟོས་ཡོད།

བཞོད་པ་ཡིག་ཏྲགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་layout character ཟེད།

བཞོད་པའི་བསྒྲ། ཁ་བྱེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་ཞིང་འདབ་མ་རྒྱས་རན་པ།

བཞོད་བྱས། དབང་སྦྱར་མཁན་གྱི་བཞོད་པ་དང་བྱས། བཞོད་བྱས་མཁས་པ།

བཞོད་འབྲེལ། ཞོད་རིམ་གྱི་དག་བཞོད་དང་འབྲེལ་བ།

བཞོད་མ། གྲུན་དུ་འབྱུར་བའི་ཚུ་མིག །

བཞོལ་རེས་ཅན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་interoperability ཟེད།

བཟུམ། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དང་བ]ཞེན་ཆགས་དང་འདོད་སྟེད་ཀྱི་དོན། ཟུམ་གྱི་མ་འོངས་པ། དེད་དུས་
དཔོན་རིགས་རྣམས་ནི་ནོར་ལ་བཟུམ་སྟེད་དང་། བྱད་མེད་ལ་བཟུམ་པ།

བཞོད་མའི་ཚུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། དག་པ་ས་གསུམ་ལ་

གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུངས་སྟོབས་དང་ལྷ་ན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྤར་ཐོས་པ་
དང་མ་ཐོས་པ་ཐོས་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པར་སྟོན་པས་ན་བཀོད་མའི་ཆུ་ལྷ་བྱལོ།
བཀོད་གསལ། རི་ལྷར་བཀོད་པ་ལྷར་ཞེས་པ་འཕམ་གང་བ་འད་པ་ལྷར།
བཀོན་པ། [ཆིང་] འཁོན་དུ་འཛིན་པ། རབ་དུ་བཀོན། ཆེ་འི་མིང་གཞན་ཏེ་དཔེར་ན། བཀོན་པའི་ནང་
གི་བྲ། ལྷ་བྲ།
བཀོལ། [བྲ་བྱེད་ཐ་དད་པ]འེད་སྟོང་བྲས་པའི་དོན་ཏེ། ཏ་ཐོང་བཀོལ་ནས་ལུད་སྟེལ། དོང་ཅེ་
བཀོལ། བཀོལ་སྟོང་བྲས་ལྷ་བྲ།
བཀོལ་ཁོང་། [ར་པ]ཐོག་སོགས་ཀྱི་སྟེ་ལ་འདོགས་བྱེད་ཤིལ་བྲ་ལས་ཆེ་བའི་སྐྱ་འཁོལ་བྱེད་ཅིག །
བཀོལ་མངག །ལས་ཀ་ལས་བཅུག་པའི་དོན།
བཀོལ་བདེ། བཀོལ་སྟོང་གཏོང་སྟེ་བ། ལས་ལ་བཀོལ་བདེ་བ། མངགས་བདེ་བ།
བཀོལ་སྟོང། ལས་ཀ་བསྐུལ་བ། ཁྱོལ་སོང་ལ་བཀོལ་སྟོང་གཏོང་བ། བཀོལ་སྟོང་བྲག་པོ་བྱེད་པ།
དུད་འཁོ་ལྷར་བཀོལ་སྟོང་མ་བྱེད།
བཀོལ་སྟོང་དོས་འཛིན། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་confirm actions ཟེད།
བཀོལ་སྟོང་ཅན། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་operationalization ཟེད།
བཀོལ་སྟོང་རེས་མ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་the next action ཟེད།
བཀོལ་སྟོང་ཉེས་པ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་action failed ཟེད།
བཀོལ་སྟོང་དུས་ཆེད། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་operating time ཟེད།
བཀོལ་སྟོང་བྲ་ལུལ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་operand ཟེད།

བཀོལ་སྟོང་མ་ལག། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་མ་སྟང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་operating system ཟེད།

བཀོལ་སྟོང་ཨང་རྟགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་མ་

སྟང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་opcode ཟེད།

བཀོལ་བ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ།]① བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། ཁོལ། ཟུར་དུ་འདོན་པའམ། ལོགས་སུ་

བསལ་བ། ཟུར་དུ་བཀོལ་བ། མི་མང་པོའི་དགྲིལ་ནས་ཁོ་བོ་ལོགས་སུ་བཀོལ་སོང་། ②

འཁོལ་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བཀོལ་བུང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་མ་སྟང་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་operational ཟེད།

བཀམ་ཆགས། ① མེད་པ་སྟེ་འདོད་ཞེན། མི་བཀམ་ཆགས་ཅན་ལ་ཆོག་ཤེས་མེད། ② མེར་སྒྲ།

བཀམ་པ། འདོད་པའམ། ཆགས་པའི་མིང་རྒྱང་། རྒྱ་ཁོར་ལ་བཀམ་པ། ཆང་དང་འཁྲིག་པ་སྟོང་པ་

ལ་བཀམ་པ།

བཀམ་སྟེད། ཞེན་ཆགས།

བཀམས། བཀམ་གྱི་འདས་པ།

བརྟུ་བ། རྒྱ་བའི་མ་འོངས་པ།

བརྟུ་བཤུས། གཞན་གྱི་དཔེ་ཆ་དང་ཙོམ་གྱི་ནང་དོན་བརྟུ་ནས་བཤུས་པ་སྟེ། བཛོད་དེ་དཔེ་ཆ་གང་

ལས་ལུང་བྲངས་པའི་ལུངས་མ་བཤད་ནས་མར་བཤུས་པ།

བརྟུན་པ། [རྫིང་]རྟུ་བ།

བརྟུས་ཁག་འཛུགས། མ་བརྟུས་པར་བརྟུས་སོ་ཞེས་བསྟོན་འཛུགས་བྱས་པ་བྱུང་ན། འཛུགས་

མཁན་དེ་ལ་བརྟུས་པའི་ཉེས་ཆད་གཙོད་མ་དགོས་པར། བསྟོན་འཛུགས་བྱ་ལུལ་དེར་རྒྱ་

དངོས་གྱི་མེན་ཐང་ཆང་བའི་སྒྲིན་ཆབ་འཇལ་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

བརྟུས་ཁྲེད། མིས་མ་མཐོང་བར་གཞན་ལོར་ཁྲེད་པ།

৷৳৷

གསུངས་སོ།

བསྐྱང་། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བསྐྱངས། བསྐྱང།

སྒོང་། ཡིད་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱང་། ཟླ་མའི་སྤྱགས་དམ་བསྐྱངས། མི་དམངས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱང་དགོས།

བསྐྱང་གཏོར། ལྷ་སྤྱང་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་རྣམ་ཐངས་བསྐྱང་གསོལ་གཏོར་མ།

བསྐྱང་མདོས། ལྷ་སྤྱང་གི་སྤྱགས་དམ་བསྐྱང་ཞིང་གདོན་བགྲགས་བསྐྱང་པའི་ཆོ་གའི་རིགས།

བསྐྱང་འཕྱིན་བསྟོད་བསྐྱལ། ཆོས་སྒྲོང་སྤྱང་མ་རྣམས་ལ་བྱ་དགོས་པའི་བསྐྱང་གསོལ་དང་། འཕྱིན་
བཅོལ། བསྟོད་པ། བསྐྱལ་མ་བཅས་སོ། །

བསྐྱང་བ། ཆིམ་པ་དང་ཆང་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྒོང་པའི་མ་འོངས་པ།

བསྐྱང་ཟུས། བསྐྱང་གསོལ་སྐྱབས་དགོས་པའི་ཟུས་ཆ།

བསྐྱང་བཤགས། ལྷ་སྤྱང་གསོལ་བ་དང་འབྲེལ་འགལ་འབྲུལ་བཤགས་པ་འབྲུལ་བ། སྒྲོང་བ་བསྐྱང་
བ་དང་ཉེས་པ་བཤགས་པ།

བསྐྱང་གསོ། ལྷ་དང་སྤྱང་མའི་སྤྱགས་དཀྱུས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉམས་ཆག་གི་ཉེས་པ་གསོ་བར་བྱེད་
པའི་ཆོ་ག།

བསྐྱང་གསོ། དགོན་པ་སོ་སོའི་མགོན་ཁང་ནང་དུ་མགོན་པོ་གསོ་མཆོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབྲུལ་ཟུས་
ལུལ་བ་དང་། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་མིང་།

བསྐྱངས། བསྐྱངས་པའི་འདས་པ།

བསྐྱམས། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] བསྐྱམས།

བསྐྱམས། སྐྱམས། གོས་བསྐྱམ་དགོས། སྤྲོ་རྩ་བསྐྱམས་ཟེན་ནས་ཉར་ཆགས་ལེགས་པར་བྱ་དགོས།

བསྐྱམ་པ། བསྐྱམ་པའི་མིང་རྒྱུད་།

བསྐྱམས་པ། ① སྐྱམ་པའི་འདས་པ། ② རྒྱུང་ནད་ཀྱིས་ལུས་དང་ཡན་ལག་རྣམས་བསྐྱམས་པ།

བསྐྱལ་རྒྱུད་། བསྐྱལ་བ་རྒྱུད་བ་སྟེ། ཆོས་མདོན་པའི་བཤའ་སྲོལ་ལྟར་ན་མིའི་ཆེ་ལོ་གཅིག་དང་། དེ་
ལས་ལོ་བརྒྱ་རེར་ལོ་རེ་འབྲིབ་སྟེ་མིའི་ཆེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་འབྲིབ་པའི་དུས་ལུན་ལ་ཡང་
བསྐྱལ་བ་རྒྱུད་བ་གཅིག་ཡོད།

བསྐལ་ཆེན། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆོས་མངོན་པའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན་བསྐལ་པ་རྒྱུད་པ་བརྒྱད་ཅུ་
ཐམས་པ་དེར་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཟེད།

བསྐལ་དོན། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་རུང་རང་དང་བསྐལ་པ་སྟེ་བར་དུ་ཆོད་པའམ་རྒྱུད་པའི་བའི་
རྒྱུན་གྱིས་མཛོང་མི་རྒྱས་པའོ། །

བསྐལ་དོན་གསུམ། དུས་ཀྱི་བསྐལ་དོན་ཏེ་དུས་ཡུན་རིང་བའི་དབང་གིས་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་།
ཡུལ་གྱི་བསྐལ་དོན་ཏེ་ཡུལ་ཐག་རིང་བའི་དབང་གིས་རྟོགས་དཀའ་བ། རང་བཞིན་ནས་ངོ་མོའི་
བསྐལ་དོན་ཏེ་དངོས་པོ་སྤྲོ་བའི་དབང་གིས་རྟོགས་དཀའ་བ་བཅས་གསུམ།

བསྐལ་པ། ① ཡུལ་དུས་ངོ་མོ་གསུམ་གྱིས་རིང་དུ་སོང་བའམ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན། ② དུས་
སྐབས་ཆེན་པོ་སྟེ་དུས་ཡུན་ཉ་ཅང་རིང་བ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་ཅིག །བསྐལ་པ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ།
ཀྱ་ཆེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་པ། བསྐལ་པ་རི་སྤྱིད་བར། ཐམས་ཞེས་པོ་ཉི་མ་གཅིག་ཟེད། ཆོག་ངན་
པ་བསྐལ་པ་སྟོང་ཟེད། སྤྱིད་པའི་བསྐལ་པ་ཤར་བྱུང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྤྱད་ཟེན་བ་དང་།
ཡོངས་གྲུབ། ཡོའི་ཕུང་པོ་བཅས་སོ། །

བསྐལ་པ་སྐར་མ་བཀྲམ་པ། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཟེར་
ཞིང་བསྐལ་པ་འདིའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་མུན་པའི་བསྐལ་པ་ཁྲི་གཅིག་གི་
བྱུང་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྟན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་གཅིག་བྱོན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མུན་
པའི་བསྐལ་པ་ཁྲི་གཅིག་རྟོགས་རྗེས་བསྐལ་པ་སྐར་མ་བཀྲམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་བསྐལ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཁྲི་གཅིག་བརྒྱད་བྱོན་ཞེས་མདོ་ལས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་རོ། །

བསྐལ་པ་གངས་མེད་པ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་གངས་གནས་ཀྱི་མཐའ་མ་གངས་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་
གངས་ཆད་མཐོ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་གྱི་བསྐལ་པའི་གངས་སོ། །

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ། ལོང་དུ་བསྐལ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པའི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་
ཅུ་ཐམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟོམས་པའི་མིང་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ཟེད།

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གངས་མེད་གསུམ། བསྐལ་ཆེན་གངས་གནས་དུག་ཅུའི་མཐའ་མ་སྟེ་གངས་མེད་
པ་ཟེན་པ་སྟོར་རེ་བཅིས་པ་གསུམ།

བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་དུས་བཞི། ཆགས་བསྐྱལ། གནས་བསྐྱལ། འཛིག་བསྐྱལ། རྟོངས་བསྐྱལ་ལོ།
བསྐྱལ་བ་འཛིག་བར་བྱེད་པའི་ཆོས། འཛིག་རྟོན་འདི་དང་པོ་ཆགས་པའི་བསྐྱལ་བ། བར་དུ་གནས་
པའི་བསྐྱལ་བ། མཐར་འཛིག་པའི་བསྐྱལ་བ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འཛིག་རྟོན་འདི་
འཛིག་པའི་སྐྱབས་སུ་དང་པོར་མེ་ཡིས་འཛིག་པ་ཐངས་བདུན། དེ་རྗེས་རྩུབས་འཛིག་པ་ཐངས་
གཅིག། དེ་ལྟར་རྩུབས་འཛིག་པ་ལན་བདུན་རྩོགས་མཐར་རྩུང་གིས་འཛིག་པ་ཡིན། འཛིག་རྩུ་
གསུམ་ནི་མེ་དང་། རྩུ་རྩུང་བཅས་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱལ་བ་གཉིས། སྟོན་བསྐྱལ་ཏེ་ཆོས་དར་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། ལུན་བསྐྱལ་ཏེ་ཆོས་མི་དར་པའི་
བསྐྱལ་བ་གཉིས་སོ།

བསྐྱལ་བ་གཉིས་ལྔ། དགེ་བཅུ་ལས་སྣ་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་ལྔ་པའི་དུས་ཏེ། རྩོགས་ལྔ་དང་
གསུམ་ལྔ། གཉིས་ལྔ། རྩོད་ལྔ་དག་ལས་གསུམ་པ།

བསྐྱལ་བ་སྟུན་བ་ཆེན་པོ། མ་འོངས་བར་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་དུས་སྐབས་ཞིག་གི་མིང་།

བསྐྱལ་བ་དང་པོ། རྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་ཆགས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་དུས་སྐབས།

བསྐྱལ་བ་དུག །ཆགས་བསྐྱལ་དང་། གནས་བསྐྱལ། བར་བསྐྱལ། བསྐྱལ་ཆེན། འཛིག་བསྐྱལ།
རྟོངས་བསྐྱལ་ཏེ་དུག །

བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ། མང་པོས་བཀྱར་བ། འོད་མཛེས། དགེ་བ། དགེ་མཚོག །གསོ་
སྦྱོང་འཕགས།

བསྐྱལ་བ་བར་མ། ཆོས་མཛོན་པའི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན་བསྐྱལ་བ་རྩུང་བ་གཉིས་རེར་བསྐྱལ་
བར་གཅིག་ཟེར། འདི་ལ་མི་ལོ་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་དུག །བདུན་འབུམ་དགུ་ཞི་བརྒྱད་
རྟོང་ཐམ་བ་ཡོད།

བསྐྱལ་བ་བར་གསུམ། བར་གྱི་ཁྲག་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་པའི་བསྐྱལ་བ་སྟེ་སྤྱི་བོ་འུ་
བསྐྱལ་བ་དང་། རྟན་གྱི་བསྐྱལ་བ། མཚོན་གྱི་བསྐྱལ་བ་སྟེ་གསུམ།

བསྐྱལ་བ་རྩོད་ལྔ། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་པལ་ཆེར་རྩ་བ་བཞི་ལས་གཅིག་ཅུ་པལ་
མི་སྤང་ཞིང་པན་རྩུན་རྩོད་པ་དང་ལྔ་པའི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཞིང་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་ཀྱང་ཟེར།

བསྐྱལ་བ་རྫོགས་ལྷན། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རང་བཞིན་གྱིས་རྩ་བ་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱུང་བའམ་
གཞི་དེ་ལ་མི་འབྲུག་པའི་བསྐྱལ་བ།

བསྐྱལ་བ་བཞི། ཆགས་བ་དང་། གནས་བ། འཛིག་བ། ལྗོངས་བ་བཙས་ཡིན།

བསྐྱལ་བ་ཡར་ཐོག། འཁྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་རབས་ཀྱི་མིང་། སྤྱི་ལོ་
དང་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་དང་པོ་མི་འབྲུར་བའི་གོ་རིམ་ནས། སེམས་ཅན་གཞན་ལས་
མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཁྲོ་རིག་དང་། ཐབས་ཤེས་ལྷན་པའི་འཁྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱི་ཤེས་ཤིང་དོན་
གོ་བའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་བྱུང་བར་གྱི་དུས་རིམ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དུས་སྐབས་འདི་ལ་མི་ལོ་
ས་ཡ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱད་ཡོད།

བསྐྱལ་བ་ཤེས། [མངོན]ཅིས་བ། བསྐྱལ་བ་གསུམ་མེས་སྤྱད་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། རྩ་བ་སྤྱད་པའི་
བསྐྱལ་བ། རྩུང་གིས་སྤྱད་པའི་བསྐྱལ་བ་ལོ། །

བསྐྱལ་བ་གསུམ་ལྷན། རྩ་བ་བཞི་ལས་གསུམ་ཅན་རང་ཆས་སུ་སྤང་བའི་བསྐྱལ་བ།

བསྐྱལ་བའི་སྟེགས་མ། བསྐྱལ་བ་སྟེ་དུས་ཆོད་དང་། སྟེགས་མ་ནི་དན་པའི་ནང་གི་ཐ་མ་བ་ཟེར།
དུས་དན་པའི་དོན་ཡིན།

བསྐྱལ་བའི་མཐའ། ① ཆོད་ངེས་གཟུང་མེད་པ། ② དུས་ཀྱི་མཐའ་མ་སྟེ་བསྐྱལ་བ་འཛིག་སྟོངས་ཀྱི་མཐའ།

བསྐྱལ་བའི་དུས་བཞི། རྫོགས་ལྷན་དང་། གསུམ་ལྷན། གཉིས་ལྷན། ཆོད་ལྷན་ཏེ་བཞི།

བསྐྱལ་བའི་མེ་བདུན། མ་འོངས་པར་བསྐྱལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་མ་བདུན་དུས་
གཅིག་ཏུ་ཤར་ནས་དངོས་པོ་ཀྱན་འཛིག་པ་མ་ཆད། ལྷན་པོའི་གོ་ལ་ཆེན་པོ་ཡང་ཐལ་བའི་
རྩལ་དུ་འབྱུང་བྱགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག །

བསྐྱལ་བའི་མེ། བསྐྱལ་བ་འཛིག་དུས་ཀྱི་མེ་སྟེ། ད་ལྟའི་ཉི་འོད་འདི་ལས་ལྷལ་བདུན་གྱིས་ཆ་བའི་
མེས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་སྐམ་པར་བྱེད་ཀྱས་པ།

བསྐྱལ་མེ། ལྷི་སྟོང་གི་འཛིག་ཉེན་ཆངས་པ་བསྐྱལ་བ་མཐར་འཛིག་དུས་ཀྱི་མེ།

བསྐྱལ་བཟང་། བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་བསྐྱུས་ཆོག །

བསྐྱལ་བཟང་དགོན། མིང་གཞན་རི་པོ་བཟང་དགོན་ཟེར། ཀུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་བཀྲའ། འདེབས་

པོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོད་སྐྱོངས་གཞིས་ཀ་རྩེ་ས་ཁུལ་ངམ་
རིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྐྱལ་བཟང་ཆོས་སྒྲིང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤེལ་མུ་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་གྲུབ་རྗེ་རིན་
པོ་ཆེས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་

བོད་རིགས་རང་སྐྱོད་ཁུལ་ཉལ་རིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱལ། བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་དུས་འདིར་བྱོན་དང་འབྱོན་པའི་སངས་རྒྱལ་ཉེ།
རྣམ་འབྲེན་དང་པོ་འཁོར་བ་འདིག་ནས་རྣམ་འབྲེན་མོས་པའི་བར་གྱི་སངས་རྒྱལ་སྟོང་ལ་
བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ།

བསྐྱལ་ལི། ལོ་མང་པོར་གོ་ཆད་པའི་ལི་མོ།

བསྐྱལ་ལིའི་རེ་འུ་མིག། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆེས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་གི་ལོངས་སྐྱོད་
ཚུལ་གྱི་ཨང་གངས་རེ་འུ་མིག།

བསྐྱལ། [བ་བྱེད་ཐ་དད་པ་]བསྐྱལ། བསྐྱལ། ཀོ་བ་ལ་སྦྱུམ་བསྐྱལ་དགོས།

བསྐྱལ་ཉེ། སྤྱིར་བྱུག་པ་དང་བསྐྱལ་ཉེ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཡང་། བསྐྱལ་ཉེ་
ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་ནི་བསྐྱལ་བ་སྤྱེ་སྦྱུམ་དང་ལྡེ་བུ་སོགས་བྱུག་པ་དང་། མཉེ་བ་ནི་གསང་མིག་
རྣམས་སུ་འཕྱར་མཉེ་བུ་རྒྱའི་དོན་ཡིན། བྱུག་པ་ལ་ནད་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་དང་སྦྱར་ནས་སྤྲོག་
ཆགས་རིགས་ཀྱི་ཆིལ་དང་། ཞུན་མར་རིགས་ཀྱི་བྱུག་པ་དང་། ཡང་སྦྱན་རྩེས་སྤྱོད་ལྡེ་བས་
བྱས་པའི་ལྡེ་བུའི་རིགས་ཀྱི་བྱུག་པ་རིགས་གཉིས་པོ་འདི་ལ། ནད་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་པོ་
ཡོད་པ་སྤྱི་རྒྱད་བྱུག་པའི་ལེ་འུ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

བྱུག་པ་རུང་བའི་ནད་གཞི་ནི། ལུས་རྩལ་པ་དང་། ཁྲག་དང་ཁུ་བ་ཟད་པ། ལུས་སྟོབས་རྒྱུད་པ། ལྷས་
པ། ལྷ་རྒྱུད་དང་སེམས་ལས་ཆེ་བ། མིག་འགྲིབ་པ། གཉིད་མེད་པ། འབད་ཚོལ་ཆེན་པོའི་བྱ་བས་
ལུས་སེམས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱུད་གི་ནད་ཀྱིས་སྦྱུམ་བྱུག་བསྟན་པར་བྱ་
བ་དང་། བགས་པའི་ནད་འབྱུམ་བྱ་ཐོར་བ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ལ་ལྡེ་བུ་བྱུག་པ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

བྱུག་པ་མི་རུང་བའི་ནད་གཞི་ནི། མ་ཞུ་བ་དང་། རྒྱུད་ནད་བརྒྱ་རེངས་དང་། དབྱིག་དུག་ཡི་

ག་འཆུས་པ། དཔྱ་རྩེ། བད་ཀན་སྐྱག་པོའི་ནད་ནམས་ལ་སྐྱུ་བྱག་མི་བྱང་རོ། །
བྱག་པ་དང་བསྐྱུ་མཉེ་བྱ་ཐབས་རྒྱས་པ་ཕྱི་མ་རྒྱད་སོགས་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཤེས་
པར་བྱ་ལ། གསང་གནད་རྣམས་ལ་བསྐྱུ་མཉེ་བྱ་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་གསོ་
རིག་སྤྱི་ཚོར་གཅེས་བཏུས་སུ་གསལ་བས་འདིར་བསྐྱར་རྒྱས་མ་བྱས་སོ། །

བསྐྱུ་བ། ལུས་ལ་སྐྱུ་མ་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུ།

བསྐྱར་བ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] སྐྱར་བའི་མ་འོངས་པ།

བསྐྱངས་བ། སྐྱར་བའི་འདས་པ།

བསྐྱར་ཡིག །བསྐྱུས་ཡིག་སྟེ། བགྲིས་ཞེས་པ་དེ་བཟ་ཤིས་ཀྱི་བསྐྱངས་ཡིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། བགྲིས།
བགྲིས་བདེ། བཟ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལྟ་བུ།

བསྐྱུ་མ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]སྐྱུ་མ་བའི་མ་འོངས་པ།

བསྐྱུ་མས་ཁྲ། རིང་བྱང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་གཅིག་སྟེ། ལག་སོར་བསྐྱུ་མས་པའི་ཁྲ་ཚུར་གྱི་དཀྱིལ་
ཆོགས་ནས་བྱ་མོའི་བར་གྱི་རིང་ཆད།

བསྐྱུ་མས་མཁྱིད། ཁྲ་ཚུར་གྱི་མཐེ་བོར་བརྒྱངས་ཏེ་འཇལ་བའི་ཆད།

བསྐྱུ་མས་འདོམ། ལག་སོར་བསྐྱུ་མས་ཏེ་འཇལ་བའི་འདོམ་གྱི་ཆད།

བསྐྱུ་མས་བ། སྐྱུ་མ་བའི་འདས་པ།

བསྐྱུ་མས་བྱག །ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་པབ་སྟེ་འཆམ་བའི་བྱག །

བསྐྱུ་མས་སོར་ལ། ལག་སོར་བཞི་བསྐྱུ་མས་པའི་སྟེང་མཐེབ་ཅེ་མཇུབ་ཆོགས་ལ་སྐྱར་བའི་རིང་ཆད།

བསྐྱར། ལན་དང་ལག་བཏགས་སོགས་བསྐྱར་རྒྱ་དང་བསྐྱར་ཟེན་པ།

བསྐྱར་བ། སྐྱར་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བསྐྱར་བའི་ལྷེ་བ་བཞི། མཉམ་ཉིད་དོན་ལ་བྱང་འདོན་ལྷེ། ཉིང་འཛིན་དག་ལ་གལ་འཇུགས་ལྷེ།
མཆོམས་མེད་ལྷེ་ལ་ཁྲག་བྱང་ལྷེ། མི་དགེ་བཅུ་ལ་ལོག་ལྷེ་ལྷེ་ལོ། །

བསྐྱར་ཡིག །བཏང་ཡིག །

བསྐྱར་གཤོམ། བསྐྱར་རྒྱའི་བྱ་སྟེག །གཉེན་ཉེ་དྲར་ཁ་ཆེམས་བསྐྱར་གཤོམ་གྱིས།

བསྐྱལ་བ། སྐྱལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྐྱལ་བའི་སྤང་བ། སྤང་ལུང་སྐུམ་ཅུའི་ནང་གསེས། གོས་ཉི་འའི་རིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་ཉ་བ་ལ་
གཏད་ནས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མཐོང་སར་བསྐྱད་པ་
ལས་ལྷག་པའི་བསྐྱལ་མས་གོས་བྱངས་པ།
བསྐྱལ་འཆེར་སྤྱ་འབྱམས། སྤར་མེད་ཀྱི་ཁྲལ་བསྐྱལ་གང་ཐུབ་བྱེད་པ་དང་སྤྱ་མ་ཐུད་ནས་བྱུང་སྤེལ་
གཏོང་བ།
བསྐྱལ་མ། སྐྱལ་ལྷག་གཏོང་བའམ། བྱེད་དུ་འཇུག་པ། འཇག་གསའི་བསྐྱལ་མ་བཏང་། ཡང་ཡང་
བསྐྱལ་མ་བྱས་པ།
བསྐྱུས་པ། སྐྱད་པའི་འདས་པ་སྟེ། སྐུམ་སོགས་བྱུགས་ཟེན་པ།
བསྟོ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བསྟོས། བསྟོ། དཔོན་པོ་བསྟོད་གོས།
བསྟོ་བ། སྟོ་བའི་མ་འོངས་པ།
བསྟོ་འཐེན་བྱེད་དབང་། འདེམ་བསྟོ་འམ་བསྟོ་འཛོག་པའི་ཆོག་པའི་དབང་ཆ།
བསྟོ་འཐེན་ལམ་ལུགས། འདེམ་བསྟོ་འམ་བསྟོ་འཛོག་བྱེད་ལུགས།
བསྟོ་གཞག །ལས་དོན་གྱི་བྱེད་པོར་བསྟོ་བ། ལག་འཛིན་བསྟོ་གཞག་བྱེད་པ།
བསྟོང་འགྲུགས། པར་བཏང་བ་ནམས་ཚུར་འགྲུགས་པ། སྐྱ་ཆབ་བསྟོང་འགྲུགས་བྱེད་པ། ལུང་བ་
སོ་སོར་བཏང་བའི་ལས་མི་ནམས་བསྟོང་འགྲུགས་ཀྱིས་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་འདུག །
བསྟོང་གཏོང་། ཚུར་བསྟོ་བ་དང་། པར་གཏོང་བ། དམག་ཉེ་བསྟོང་གཏོང་། ལས་བྱེད་བ་བསྟོང་གཏོང་།
བསྟོང་བསྐྱུ། གཞན་ལ་ཡོད་པ་ནམས་ཚུར་བསྟོང་ཞིང་གཅིག་ཏུ་བྱག་པ། སྟོབ་བྱ་བ་བསྟོང་བསྐྱུ་
བྱེད་པ། འབྲེལ་ཡོད་མི་སྤྱ་ཆོགས་འདུར་བསྟོང་བསྐྱུ་བྱེད་པ།
བསྟོང་བ། འགྲུགས་པ་དང་སྐྱད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོང་བའི་མ་འོངས་པ།
བསྟོངས་པ། འགྲུགས་པ་དང་སྐྱད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོང་བའི་འདས་པ།
བསྟོན། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] གཡོག་པའམ་ཡར་བཀལ་བའི་དོན་ཉེ། དཔེར་ན་སྤྱ་གུར་གོས་བསྟོན།
བསྟོན་པ། སྟོན་པའི་མིང་རྒྱུང་།

བསྐྱོར་ཁང་། ཉེན་གྱི་གཙོ་པོའི་ལྷ་ཁང་གི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་སྐྱོར་བ་བྱེད་ཆོག་པའི་འགྲོ་ལམ་ཡོད་པ།
བསྐྱོར་ཁུང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛུཛོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྐྱོར་རྒྱལ་ཆ་གྲུལ། བསྐྱོར་གཡེང་དང་དོ་དམ་ནན་པོ་བྱས་པ།
བསྐྱོར་དེལ། མ་ཁི་རྩོ་འབྲུམ་ལ་བསྐྱོར་ར་བརྒྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་གྲངས་བགྲངས་ཡས་དེལ་བསགས་པ།
བསྐྱོར་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ། བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
བསྐྱོར་བ། སྐྱོར་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ། གསལ་བྱེད་གྱི་གནས་ཐོག་མ་དང་། བར་དང་། མཐའ་གང་རུང་ཉིད་དུ་དོན་གཅིག་
བརྒྱས་ཏེ་བསྐྱོར་ཡང་ཆིག་ཐ་དད་པ་དང་། ཆིག་བརྒྱས་ཏེ་བསྐྱོར་ཡང་དོན་ཐ་དད་པ་དང་། ཆིག་
དོན་གཉིས་ཀ་བརྒྱས་ཏེ་བསྐྱོར་ཡང་སྟོན་དུ་མི་འགྲུར་བའི་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་འདི་དག་
སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་འདོད་པ་འདིར་བཟོད་ན། བསྐྱོར་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་
བསྟུས་པར། ཆིག་སྐྱོར་གང་ཞིག །གསལ་བྱེད་གྱི་གནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཟོད་བྱ་
རྒྱུ་བྱེད་ཅི་ལྟར་རིགས་པ་རྣམས་པོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དག་སྟེ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་ཉིད།
བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་གསུམ། བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་གྱི་ནང་གསེས། དོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཆིག་བསྐྱོར་བ།
ཆིག་དོན་གཉིས་བསྐྱོར་བ་བཅས་གསུམ་ཡོད།

བསྐྱོར་བཤད། སྐད་ཆ་ཐད་དཀར་མ་བཤད་པར་བསྐྱོར་ནས་བཤད་པ།
བསྐྱོལ་གྲང་། བསྐྱོལ་ཏེ་གྲང་དུ་བརྟག་པའི་རྒྱ་སོགས། རྒྱ་བསྐྱོལ་གྲང་།
བསྐྱོལ་ལྗན། [ཡུལ་]དགྲུག་དུས་སུ་བོད་ཆང་ལ་བྱུང་མ་དང་། སྟོ་འབྲུལ་ ཅམ་བྱེ་གསུམ་བཟབ་སྟེ་
བསྐྱོལ་བའི་བརྒྱུད་བ་ཞིག །

བསྐྱོལ་འདན། བསྐྱོལ་ལྗན་དང་གཅིག །
བསྐྱོལ་བ། ར་དང་རྒྱ་སོགས་སྐྱོལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྐྱོལ་མ། བསྐྱོལ་ནས་ཁོལ་ཟེན་བའི་གཤེར་བའི་རིགས་ འོ་མ་བསྐྱོལ་མ། སྐྱུ་ནག་བསྐྱོལ་མ།
བསྐྱོས་པ། བསྐྱོ་བའི་འདས་པ།

བསྐྱོས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞི། བོད་ཀྱི་བྱོགས་བཞིར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་བཞི་ཞེས་པ་སྟེ། ༡ ཤར་ན་
རྒྱ་ནག། ༢ ལྷོ་ན་རྒྱལ་གར། ༣ ལུ་ན་སྐྱག་གཞིག། ༤ བྱང་ན་གེ་སར་བཅས་བཞི་ཞེས་གནལ་
རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ནང་བཤད་སྟོལ་ཡོད།

བསྐྱོས་པ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་དོན་སུམ་ཅུ་ ༡ ལ། ༢ ལ། ༣ མིང་། ༤ བཅུན་མོ། ༥ རྫོན་པོ། ༦ སྤྲུལ་ ༧
ཡུལ་བྱོགས། ༨ བོ་བུང་། ༩ སྟེ་འབངས། ༡༠ བསྐྱོ་ཚུལ། ༡༡ ལྷ་མ། ༡༢ བྱས་ཇེས། ༡༣ དག་
པོ། ༡༤ བདུད། ༡༥ འགེལ་ཁལ། ༡༦ དཀོར་ཅོར། ༡༧ ཟས་རིགས། ༡༨ བྱོན་གོས། ༡༩ གོ་
ཆ། ༢༠ ལག་ཆ། ༢༡ རྒྱ་ཆ། ༢༢ སྐད་རིགས། ༢༣ རུས་རྒྱུད། ༢༤ རྩོད་པ། ༢༥ རྒྱིང་གང་
ན་གནས་པ། ༢༦ བྱང་བའི་དུས། ༢༧ ཁམས་གསུམ་གང་ཡིན་པ། ༢༨ རྒྱུར་གནས་བཞི་གང་
ཡིན་པ། ༢༩ ཆེ་ཆད། ༣༠ གཟུགས་ཆད་བཅས་ཡིན་ཅོ།

བཟུལ། རྒྱ་མའི་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་མྱིད་ཆད་གཞལ་བའི་མིང་། དཔེར་ན་གྲོ་ནས་སོགས་རྒྱ་མ་ལ་
བཟུལ་དགོས་ལྟ་བུ།

བཟུག་པ། འགྲོག་པའི་མ་འོངས་པ། གནམ་ལ་བཟུག་དགོས། ལྷ་མས་བྲུ་བ་བཟུག་དགོས། ལྷ་མ་
ཆེ་ཆས་བྲུ་བ་ཡིན།

བཟུགས་པ། འགྲོག་པའི་འདས་པ།

བཟུལ་བ། དོན་མེད་དམ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དག་བཟུལ། ཆིག་བཟུལ།

བཟྱི་བ། བཟྱིལ་བ་དང་གཅིག །

བཟྱིག་ཐག། རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ། བཟྱིག་ཐག་གིས་བསྐྱམས་ནས་བཞག ། བཟྱིག་ཐག་མྱོད་པ།

བཟྱིག་པ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ། ཐག་པས་བཟྱིག་ནས་བསྐྱེམ་དགོས། དེའི་ཁ་གཏད་དུ་ཐ་མི་དད་པའི་
བྱ་ཆིག་འབྲིག་པ།

བཟྱིགས་པ། བཟྱིག་པའི་འདས་པ།

བཟྱིལ་བ། [རྫིང་]གདམས་དག་མི་སྦྱིན་པ།

བཟྱིས་པ། བཟྱིལ་བ་དང་གཅིག །

བཟྱ། སྤུལ་པ་བཟྱ། འོད་འཆེར་བ་དང་། བཏང་བའི་དོན། དཔེར་ན་འོད་དཔྱེ་བ་དང་། ཐོན་བཟྱ་སྟེ་སྤུལ་

བཀྲ་བ། འབྲེད་པའི་མ་འོངས་པ།
བཀྲ་ལམ། [རྟིང]འཕྱིན་སྐྱེལ་བའི་ལམ།
བཀྲེ། བར་ཐག་རེ་རིང་བྱ་བཏང་བ། བྱིར་བཀྲེ། རྒྱང་བཀྲེད་ལྟ་བུ།
བཀྲེད་པ། [རྟིང]རྒྱ་བསྐྱེད།
བཀྲེས་པ། འབྲེད་པའི་འདས་པ།
བཀྲོན་པ། [ཐ་དད་པ]གཤེ་བའི་ཞེས། བཀའ་བཀྲོན་པ།
བཀྲོན་པའ། ཉེས་ཁྲིམས་བཅད་པ་ཞེས་པའི་བདེ་རྟིང་སྟེ་ཏུན་ཏོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་འང་
སྟོན་པོ་འདི་དང་འདིར་བཀྲོན་པ་བ་ཞེས་མང་དུ་གསལ་བ་དེ་ཡིན།
བཀྲོན་འབེབས། བཀའ་བཀྲོན་གནང་བ།
བཀྲ་སྒོར་དགོན། ཐུབ་བསྟན་གསང་སྟགས་བཤད་སྐྱབ་སྒྲིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་གསང་སྟགས་སྒྲིང་བས་གསལ་འདེབས་མཛད། ཐུབ་མཐའ་རྟིང་
མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རེ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བཀྲ་དགུ། མཁས་བ་ལྷེ་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ལས། རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐྱམ་པོའི་སྐབས་ཁྲིམས་དང་
ལུགས་སྟོལ་འཆད་སྐབས། བཀྲ་དགུ་ལ་ནང་གསེས་བྱེ་ན་དགུ་ཆོན་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ སྤྱིད་
པ་དགུ་བཀྲ། ༢ རྟོན་མོ་དགུ་བཀྲ། ༣ བྱང་བྱ་དགུ་བཀྲ་བཅས་ཡོད་པ་དང་། འདིར་བྱང་བྱ་དགུ་
བཀྲ་ལས་གཞན་གཉིས་འབྲེལ་བཤད་མེད་ཚུལ་གསལ་ཞིང་། བྱང་བྱ་དགུ་བཀྲ་ནི་གཤམ་
གསལ་བ་སྟེའི་ནང་གི་སྐབས་སུ་གསལ།
བཀྲ་ཉགས། རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་ཉགས་མཆོན།
བཀྲ་ཐང་སྟོ་འཐང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རྗེ་འདི་ནི་རེ་འཕེལ་ཐོག་ཡལ་ཨ་འབྲུབ་དང་ཡུམ་སྟོལ་མ་གཉིས་
ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་འབྱུངས། བཀྲ་ཐང་མོགས་
དགོན་སྟེ་ཁག་ལ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཆོས་སྟེ་དོན་གྲུབ་སྒྲིང་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
བཤད་བྲ་བཙུགས། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན་ཡན་ལག་བདུན་པ་རྒྱས་པ་བྱ་ཚུལ་བསོད་ནམས་
ཆུ་གཉེར། རིགས་བྱེད་གཙོ་རྒྱུད་གི་སྟོམ་བཞས་བྱ་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས། སྟོན་ལམ་

རྒྱལ་པ་འདོད་དོན་ཀྱན་གྱུ་བ། རྩ་རག་གསེར་ལྷན་གྱི་ནམ་ཐར་མཁས་ལྷན་ཀྱན་གྱི་ན་པར་
འཛེབས་པའི་གྲིང་བུའི་སྤྱོད་བྱུངས། དཔལ་རྩི་རྩེ་འཛིགས་མཛད་གྱི་བྲག་པོའི་སྤྱིན་སྟེག་གི་ཆོ་
ག་དབྱ་བཞེགས་བསྟེགས་པའི་མེ་ལུང་། སོགས་མང་པོ་མཛད། དབྱང་གངས་ང་དགུ་ལ་
མེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ལྷགས་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡ ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།

བཟླ་བ། ① མཛེས་པ། དར་ལ་བབ་པའི་ཆོར་རྒྱན་གྱིས་བཟླ་བ། ② གསལ་བ། ཁ་དོག་བདུན་ལྷན་
གྱི་འཇའ་ཆོན་ནམ་མཁར་བཟླ་བ། ཞལ་རས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དམར་མདངས་བཟླ་བ། ལྟ་
མོའི་ནམ་འགྲུར་མིག་ལམ་དུ་བཟླ་བ། གོས་ཆེན་གྱི་ཁ་དོག་བཟླ་བ། ③ [མདོན] རྩངས་པ།

བཟླ་བའི་འོག་པག་ཅན། [མདོན]མ་བྲ།

བཟླ་མི་ཤེས་པ། མི་ལེགས་པའམ་ལྟས་ངན་པ། བཟླ་མི་ཤེས་པའི་འཕྲིན་ངན། བཟླ་མི་ཤེས་པའི་
བར་ཆད་བྱུང་བ།

བཟླ་ཆོ་སྟགས་དགོན། བྲག་དམར་དགོན་སྤྱིན་པོལ་དར་རྒྱས་གྲིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་
གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ལོར་བཟླ་ཆོ་སྟག་དཔལ་ལྷན་གྱིས་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་རྙིང་མ་ཡིན། ད་
ལྟ་མཆོ་རྩལ་ཐེམ་ཆེན་རྩིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཟླ་རྩོ། འབྲུང་ཅིས་གྱི་ཐ་སྙད་དེ། བཟླ་ཤེས་པའི་རོ་ཞེས་པ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་གཅིག་ལས་བརྒལ་
བ། ལུ་བརྒྱད་ཆང་མ་གསོན་པོར་གནས་པ། མི་ཆེ་གཅིག་ལ་སྤྱ་གེ་བཀའ་ཆད་སོགས་གྱི་སྤྱུག་
བསྟལ་གྱིས་མ་བཅེན་པའི་མིའི་རོ་ལ་བཟླ་རོ་དཀར་པོ་ཟེར། ལོ་གྲུ་གཅིག་བརྒལ་ཞིང་ལུ་
བརྒྱད་ནམས་གསོན་པོར་ཡོད་པ། མི་ཆེ་ལ་བདེ་སྤྱུག་གང་གོང་རྩིང་བྱུང་བའི་མི་དེའི་རོ་ལ་
བཟླ་རོ་ཁ་པོ་ཟེར། རང་ལོ་གྲུ་གཅིག་ལས་བརྒལ་བ། མི་ཆེ་བདེ་སྤྱིད་ཤས་ཆེ་བ། ལུ་བརྒྱད་
འགའ་ཞིག་སྟོན་དུ་འཆི་རྒྱུན་སོང་བའི་མི་དེའི་རོ་ལ་བཟླ་རོ་ནག་པོ་ཟེར།

བཟླ་ལོ་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་བྲུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་ན་རོ་བས་བྲག་བཏབ་པར་
གྲགས། བྲལ་མཐའ་རྙིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་པད་མ་རྩིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཟླ་ཤེས། ① ལེགས་པའམ་བྲན་སྤྱུམ་ཆོགས་པ། དུས་རྟག་དུ་བཟླ་ཤེས་ཤོག །བཟླ་ཤེས་ཉིས་
བཅེགས། བཟླ་ཤེས་པའི་སྤྱ་ལྟས། བཟླ་ཤེས་པའི་འཕྲིན་བཟང་། བཟླ་ཤེས་མངའ་གསོལ་གྱི་

མགུར། ② [མངོན] གདུགས་དབ། གསེར། ལུས་པ། བསྐྱ། དུང་དཀར། དཔལ་བེའུ། རྒྱལ་
མཆན། འཁོར་ལོ་སྟེ་བཟ་ཤིས་པའི་རྟགས་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པས་གངས་བརྒྱད་མཆོན།

③ བཟའ་མིག་དམར། ④ བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་ནང་གི་རྟག་བྱེད་ཅིག །

བཟ་ཤིས་ཁྲ་རིང། གོས་ཆེན་ཆོས་གཞི་སྣ་ལྔ་རེའུ་མིག་ལྟར་སྟེལ་ནས་ཁྲ་བསྐྱིགས་བྱས་པའི་ལྔ་
ཕྱིལ་ཟེར།

བཟ་ཤིས་འབྲིལ། མདོ་སྦྱང་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ལུགས་དགོན་ཆེན་གྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་
སུ་མྱ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་ཡོད། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་ཞེས་པ་དགོན་པའི་མིང་
ཡིན་པ་ལས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མྱ་བྱང་གི་མིང་མིན་ཀྱང་སྦྱང་དགོན་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མིང་
འབོད་སྟོལ་དེ་ལྟར་ཁ་རྒྱུན་དུ་འཇགས་སུས་ཡིན། དགོན་ཆེན་འདི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྟེ་
ཐེང་དང་པོ་དག་དབང་བཅོན་འབྲས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༤༤༥ལོར་
ཤར་ཆང་དགོ་ལྔ་རྒྱ་མཆོས་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་དགོ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་རོབ་གོང་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཟ་ཤིས་སྟོ་མང། འདི་ལ་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས་གོ་བ་མི་འདྲ་བ་ལེན་དགོས་པ་སྟེ། ༡ འབྲས་སྦྱངས་
སྟོ་མང་གྲུ་ཆང་གི་མིང་ཆ་ཆང། ༢ ལ་མདོ་ཀན་སུའུ་མྱ་བྱང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མིང་གཞན།
༣ བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཆོས་འཁོར་བསྟོར་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་
མིང་བཅས་གོ་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད། མཆོད་རྟེན་བཟ་ཤིས་སྟོ་མང་ནི། སྟེ་དགའི་ཐུང་ཁང་ཆོས་
མཛོད་བཟ་ཤིས་སྟོ་མང།

བཟ་ཤིས་སྦྱང་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལུགས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༤༩༡ལོར་འཇམ་དབྱངས་མཁའ་
རབ་ཀྱིས་བཏབ། བྲལ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཅི་
གོར་ཐང་རྫོང་[ཞིན་རྟེ་རྫོང་] ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཟ་ཤིས་སྦྱང་དགོན། ② དམ་ཆོས་ནོར་བུའི་སྦྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་
ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༤༤༤ལོར་འཇམ་ཐང་ཆོས་རྒྱལ་བ་བཟང་གིས་བྲག་བཏབ་མཛད། བྲལ་
མཐའ་རྫོན་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་བྲ་ཆང་། འབྲས་སྤྲངས་སྒོ་མང་བྲ་ཆང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་དངོས་
སྒོ་བ་རྒྱུག་པ་པེན་ཆེན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་བར་ལོ་རྒྱུ་མ་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསལ། དག་
རྒྱུན་དུ། འབྲས་སྤྲངས་ཆོག་མཆོག་ལུལ་ཐོག་མར་སྒོ་མང་བྲ་ཆང་དུ་ཡིན་པ་དང་།
རྗེས་སུ་ཆོག་མཆོག་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་བྱ་བ་རྗེས་གནས་སྤྲོས་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
སྒོལ་འདུག །

བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གཙུག་ལག་ཁང་། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་འབུམ་ལྷེ་མགོན་གྱིས་རབ་བྱུང་
ལྔ་པའི་ལྷགས་རྟུ་ལོ་ ༡༣༥༠ ལོར་མངའ་རིས་ཁྱུང་རྫོང་དཀར་པོ་བཅིག་པ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲོ་
མ་ཐུད་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་ཅའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་སྒོར་མོ། ① རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བཞུགས་གཤམ་ཁྱད་པར་བཞིག ། ② རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རུ་སྒྲིག་
ཁྱད་པར་བཞིག ། ③ བཀྲས་སྒོར་ཏེ་སྤར་བོད་སྤྱིད་གཞུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་
རྒྱུང་རིགས་སེར་སྐྱ་ལ་འབྲེམས་སྒྲིང་བྱེད་པའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་མིང་ཞིག །

བཀྲ་ཤིས་སྤྱིང་། ས་ཆ་ཞིག ། སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་སྒོ་རྒྱུད་
དུ་ཡོད། ད་ལྟ་ལི་ཞན་རྫོང་མི་དམངས་སྤྱིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་དགུ་ཆོག་ས། ① མགོ་བོའི་རུས་ཆག་གསོ་བ་དང་། ལུ་སེར་སྐྱེམ་པ། ལྷན་སྐྱོན་སེལ་བ་
བཅས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲན་ཞིག ། ② རྒྱ་སྤྱིང་གཏོང་སྤངས་ཀྱི་སྐྱ་གདངས་ཤིག །

བཀྲ་ཤིས་དགོ་འཕེལ། གྲུབ་ཐོབ་ཀྱན་འཕེལ་བས་ཕྱག་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགོ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ཁུངས་གཞིས་ཀ་ཅེས་ཁུལ་མཐོང་སྒོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་དགོན། བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་གསལ་པོ་མ་རྟེན། ཐོག་མར་བོན་པོའི་དགོན་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་འབྲི་གྲུང་པའི་དགོན་པར་གྱུར། ལྷི་ལོ་ ༡༣༤༠ ལོར་ས་འབྲི་འཇུག་ས་
པས་འབྲི་གྲུང་སྤྱིང་ལོག་སྐབས་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲི་དགོན་རྣམས་གཏོར་བརྒྱགས་ཐེབས་ཏེ་
དགོན་པ་འདི་ཡང་ཉམས་དམས་པར་གྱུར། ལྷི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྤྱིད་ནས་མགར་
སྤུལ་དགོན་མཆོག་བརྟན་འཛིན་གྱིས་དགོན་འདི་དར་སྤེལ་གཏོང་། གྲུབ་མཐའ་འབྲི་གྲུང་བཀའ་
བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁྲི་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་བརྒྱད་པ། འཕགས་པ་བཀྲ་ཤིས་བརྒྱད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན། ཤོ་ལོ་ཀ་ལྷ་བཙུ་ཅ་གཅིག་
པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་རེ་ཐུ་བོ་རྟེ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་བརྟེ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྲུས་པ།
བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྒྲིང་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུ་བྱུག་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༨ལོར་ཨ་བརྟན་སྤྱི་ཤེང་དང་
པོས་བྱུག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལུབ་ཏུ་ལན་རྒྱུ་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་། ① ལོ་རྒྱ་རྒྱག་གོང་དུ་དག་ཞི་དགེ་འོད་ཀྱིས་བྱུག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྩ་
ནང་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་མ་སྟོད་རྒྱུ་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་། ② དགོན་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་པ་ཡིན་པའི་རྩི་མོའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟ་ས་གོང་
ཁྲེར་མལ་གོ་གྲུང་དཀར་རྩིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་། ③ རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་དཀྱིལ་ཅམ་ན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཆོན་ལ་
འཆོམས་པ་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་པས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་
བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་རྩིང་གྲག་རྩིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་བའི་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མེད་ཆར་ཆེན་སྟོ་གསལ་རྒྱ་མཆོས་བྱུག་
བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། ལྷོ་ཁ་ཡར་ལུང་འཕྲོང་རྒྱས་ཁྲུལ་དུ་ཡོད།
བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་། འཕགས་པ་ལྷ་རྟོ་ཐོག་བྱ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱི་ཤེང་དང་པོ་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱི་ལོ་རབ་
བྱུང་བཙུན་པའི་ས་ལུགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལུགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༨ལོའི་
བར་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཉར་བོ་དང་། ཀོང་པོ་སྟོ་བོ། འཇང་ས་ཐམ་བཅས་སུ་སྤྱབ་སྟེ་
བཙུ་དང་། དགོན་སྟེ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཅམ་བྱུག་བཏབ་པ་གནང་བའི་དགོན་སྟེ་དང་པོ་དེ་ཡོན།
བཀྲ་ཤིས་མཆོག་། བཀྲ་ཤིས་ཆལ་ཉེ་དུར་ཁོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཤིག །
བཀྲ་ཤིས་ལྗོངས་དགོན། དགོན་འདི་འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མེ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་འབྲེ་
གྲུང་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་ཁུ་ཁྲུལ་སོག་རྩིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བཀྲ་ཤིས་འཇམ་དབྱངས་དགོན། དགོན་འདི་དགེ་སྤྱོད་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་བཏབ། དུས་
ཆོད་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་

ཁུལ་ཉག་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བརྒྱ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། དཔལ་བུ་དང་། བད་མ། གདུགས། དྲང་། འཁོར་ལོ། རྒྱལ་མཚན། བུམ་
པ། གསེར་ཉ་སྟེ་བརྒྱད།

བརྒྱ་ཤིས་ཐེམ་པ་ཡར་འདྲེགས། གཤམ་ནས་གོང་དུ་རིམ་བཞིན་འགོ་འཛུགས་པ།

བརྒྱ་ཤིས་མཐོང་སྟོན། འདེབས་མཁན་དང་བཟབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མཚོ་སྐྱོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བརྒྱ་ཤིས་དར་རས། ལེགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ས་ཤིག །

བརྒྱ་ཤིས་དྲང་། [མཛོན་]དྲང་གཡས་འབྲེལ།

བརྒྱ་ཤིས་དོ་ཁ། མིང་གཞན་བརྒྱ་ཤིས་དུ་ཁ་ཟེར། དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཟབ་དུས་མ་
གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྟེ་གདོང་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བརྒྱ་ཤིས་དོ་ཁ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྟན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། སྤར་འཇམ་མགོན་ཐུག་མཚན་ཁ་ཙོང་ཁ་པ་
ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྩ་སྟེ་ལོ་༡༩༡༩ ལོར་ཕག་བྲ་
སྟེ་སྤིང་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་འོན་ཀྱང་བརྒྱ་ཤིས་དོ་ཁར་ཐེབས་
ཏི་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དབུ་སྐྱ་བུབས་རེ་གཟུངས་སུ་བཞུགས་པའི་འབྲ་སྐུ་
བརྒྱད་བཞེངས་པ་ལ་རྗེ་ཉིད་གྱིས་རབ་གནས་མཛད་པས། སྐུ་འབྲ་བཞེངས་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་
སྐུ་བརྟན་ལ་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན།

བརྒྱ་ཤིས་ལྟེ་མགོན། དུས་རབས་དགུ་པའི་སྤང་དུ་བོད་ས་གནས་སུ་འབངས་བྱེན་ལོག་བྱུང་རྗེས།
མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་པའི་སྤས་སྤྱིད་ལྟེ་ཉི་མ་མགོན་སྟོན་མངའ་
རིས་སུ་བྱོན་ནས་བཙུན་མོ་ཙོག་རོ་བཟའ་ལ་སྤས་མགོན་གསུམ་བྱུང་བའི་འཁྲིང་བོ་བརྒྱ་ཤིས་
མགོན་ལ་ཟེར། སྤས་གསུམ་ལ་ཡབ་གྱིས་མངའ་རིས་མོ་མོར་བགོས་ནས་གནང་སྐབས་བརྒྱ་
ཤིས་མགོན་ལ་སྐུ་རངས་ཀྱི་ཡུལ་བྲ་གནང་སྟེ་སྤིང་དབང་བཟུང་བ་ཡིན།

བརྒྱ་ཤིས་བདེ་ལེགས། དགེ་ལེགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཤིས་སྟོན་གྱི་འཚམས་འདྲིའི་ཆིག །

བཀྲ་ཤིས་སྒྲ་ནག་མ། འདི་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་དང་། སྒྲ་
ནག་མ་ཟེར་བའི་སྒྲ་ནག་ཉིས་ལྟན་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལས་དེ་གཉིས་ཁ་མ་བྲལ་བར་ཡོད་པའི་
དཔེ་ཞིག་གསུངས་པ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་གཉིས་གཅིག་གི་མཐུག་ཏུ་གཅིག་
སྒྲེལ་མར་ཡོང་བའི་དོན་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་པ། དགེ་བའི་མཆོན་མ་ལྟན་པ། བཀྲ་ཤིས་པའི་ལས་དོན་ཆེན་པོ། བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག།

བཀྲ་ཤིས་པ་ད་ལྟོད། གྲུས་ཞབས་བའི་ལག་འཁྱར་གྱི་འཁྲབ་སྟངས་ཤིག།

བཀྲ་ཤིས་དཔལ། དགེ་ལེགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་གཟེ་བཞིན།

བཀྲ་ཤིས་བྲམས་སྟོམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། བོད་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྟེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས་ཡར་ལུང་གཙང་བོའི་སྟོ་རོམ་ཅེན་ཐང་གོང་བོ་རིའི་
སྟོ་རུབ་མཆོམས་སུ་གནས་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་མ། ལྷ་མོ་ཞིག།

བཀྲ་ཤིས་ཅེ་པ། གཙང་ཁུལ་ཤངས་བཀྲ་ཤིས་ཅེའི་དཔོན་རིགས། རྗེས་སུ་རྩན་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ཁྱི་
བྲས་སྟབས་བཀའ་ལློན་དུ་བསྐོས་པ་དང་། རྩན་གར་བོད་ནས་མཐའ་བསྐྱོད་བཏང་ཟིན་
མཆོམས་མན་ཆིང་སྟིང་གཞུང་ནས་སྟེ་སྟིང་སྟག་ཅེ་བ་དང་མཉམ་དུ་སྟེ་བཅད་པ་དེ་རེད།

བཀྲ་ཤིས་ཆལ། བཀྲ་ཤིས་མཆོག་དང་དོན་གཅིག།

བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་མ། རྩོམ་སྒྲུང་མ་རིའི་སྒྲ་མོ་ཆེ་རིང་མཆད་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག།

བཀྲ་ཤིས་རྩས་བརྒྱད། མེ་ལོང་དང་། ཞོ། ལྷ་རྩུར་བ། ཤིང་ཉོག་བེལ། དུང་གཡས་འཁྱིལ། རྟེ་ཕང་།
ཡེ་ཁྱི། ཡུངས་ཀར་ཉེ་བརྒྱད།

བཀྲ་ཤིས་རྩེ་བ། ཆོས་གྲངས་ཆད་ལྷག་མེད་པའི་རྩེ་བ།

བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན། ཀོང་པོ་ཁུལ་གྱི་དགོན་ཆེན་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བྲ་གངས་ཉིས་བརྒྱ་
བདུན་ཅུ་ཅན་ཡོད་ཅིང་། བྲ་རྒྱུན་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་ཀོང་པོ་ཁང་ཆོན་དུ་རང་མོས་ཀྱིས་
ཞུགས་ཆོག།

བཀྲ་ཤིས་ལུགས་ལེགས། འཕོན་ཚོད་མེད་པར་བསམ་དོན་འབྲུབ་པ།

བཟ་ཤིས་ལེགས་སྒྲེས། རྟེན་འབྲེལ་དགའ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་སྟོང་པའི་དངོས་ཆས།

བཟ་ཤིས་ཤོག། བྱུན་སུམ་ཆོགས་པར་ཤོག་ཅེས་སྟོན་པའི་ཆོག།

བཟ་ཤིས་བསམ་གཏན་སྲིང་། མིང་གཞན་བཙུན་དགོན་བཟ་ཤིས་བསམ་གཏན་ཟེར། རབ་བྱུང་
བཙུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས་བྱི་ལོ་༡༥༣༥ལོར་སྐབ་ཁང་སྐྱ་བེང་བཞི་པ་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་
རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ནག་ཆུ་
ས་ཁུལ་ནག་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། བཟ་ཤིས་ལྷ་རྒྱལ། བཟ་ཤིས་པའི་བྱ་བ་ཟེན་པའི་མཁུག་
ཏུ་བསངས་དུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆམ་བུ་གཏོར་ཏེ་ལྷ་རྒྱལ་འཕོད་པ།

བཟ་ཤིས་ལྷ་ཤུག་དགོན་པ། འདི་སྐྱ་བྱང་ཁག་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྟོན་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན།
ཐོག་མར་དགེ་ཅེ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་ས་སྐྱ་པའི་སྐྱ་མ་ཞིག་གིས་ལྷ་ཤུག་སྐྱ་བྱང་
བཞེངས། དེ་རྗེས་ནང་སོ་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པ་འབྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་སྐྱ་མ་ཞིག་གིས་ནག་ཆུ་
བྱང་ཞེས་པ་བཞེངས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཕེལ། དེ་རྗེས་སྐྱ་མ་འཕྲིན་ལས་ཉི་མ་
ཞེས་པས་བར་མ་སྐྱ་བྱང་ངམ་ནག་སྐར་དགོན་པ་བཞེངས། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྐལ་པས་སུ་
རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་དགོན་དེར་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུད། ད་ལྟ་བྱུབ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ལུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་རྗེ་སྟོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས་བྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་གྱིས་བྱག་
བཏགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་
གཞིས་ཀ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བཟག་ཁོད་ཀྱི་དམངས། ལུས་སྟོབས་རྒྱས་ཏེ་གདོང་ལ་བཟག་ཐོན་པ། ལུན་རིང་ན་ནས་གདོང་གི་
བཟག་ཤོར་བ།

བཟག་མདངས། མདངས་ཀྱི་འོད། བཟག་མདངས་འཆེར་བ། ཞལ་གྱི་བཟག་མདངས་སྒྲོ་བའི་འོད་
ལྟར་གསལ།

བཟག་མེད་པ། ① འོད་མདངས་མེད་པ། ② གཞི་མདངས་ཉམས་པ།

བཟག་ཅི། ཆོན་གྱི་སྟེང་དུ་འོད་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཅི།

བཟུག་ཅིའི་སྐྱུམ། བཟུག་ཅི་བཟོ་བའི་སྐྱུམ།
བཟུག་ཤོག། སྐྱུམ་ཤོག་གམ། ཤེལ་ཤོག་སྟེ། རྩུམ་འཛིག་དཀའ་བའི་ཤོག་བྲ།
བཟུག་ལྷག་གི་བ། འོད་མདངས་རབ་ཏུ་གསལ་བ། ཉི་ཁྲའི་འོད་མདངས་བཟུག་ལྷག་གི་བར་གསལ།
བཟུག། བཟུབས་བ། བཟུབ་བ། བཟོ་བས། འདེམས་བ། ས་བོན་ལེགས་པར་བཟུབ། འོས་མིའི་ནང་
ནས་བྲག་ཤོས་བཟུབ་སྟེ། མང་པོའི་ནང་ནས་བདམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག། མང་པོའི་ནས་བཟུབ་
ནས་གདམས་དང་ལེགས། རྩུམ་ནང་གི་རྩོམ་ས་བཟུབ་དགོས།
བཟུབ་སྟེར། སྤར་བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཁང་ནང་ཁ་མཚུ་ཞུ་གཏུག་བྱེད་སྐབས་དོ་བདག་པན་ཚུན་སྤུ་ལ་
བདེན་པ་ཡོད་མེད་ཐད་སྐབས་རེ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཉམས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཁ་བཤད་
མཁས་མེན་གྱི་དབང་གིས་དངོས་འབྲེལ་བདེན་པ་ཡོད་མཁན་ལ་པམ་ཉེས་བྱུང་བའི་གནས་
ཚུལ་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས་དེ་འབྲེལ་སྐབས་སུ་ཁྱིམ་ཁང་ནས་དོ་བདག་སོ་སོས་སྐྱུམ་བསྐྱོལ་
བའི་ལྷགས་སྤང་གི་ནང་ནས་རྟེན་དཀར་ལག་པས་འདེམས་ལེན་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད་ཅིང་།
འདེམས་སྤངས་ཐེན་པའི་རྟེན་དེ་ལྷགས་སའི་སྟེར་མ་ལ་བཟུབ་སྟེར་ཐེར་བ་སྟེ་བཟུབ་ནི་
འདེམས་སྐྱུག་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།
བཟུབ་བ། བཟུབ་པའི་མིང་རྒྱུད།
བཟུབ་སྤྲང་། ཞོད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱུམ་བསྐྱོལ་སའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྲང་ལ་ཐེར།
བཟུབས། བཟུབ་པའི་འདས་བ། ལྷ་མགར་མཁན་འདི་མགར་བ་མང་པོའི་ནང་ནས་བཟུབས་ཉེ་
གདམ་པ་ཡིན།
བཟུམ་བ། འབྲེམས་པའི་འདས་བ།
བཟུལ། ཆོག་དོན་སོགས་གསལ་པོར་བསྟན་བ།
བཟུལ་བཏགས། རི་མོ་འཕྱོ་སའི་རས་གཞི་དང་རི་མོ་ཁ་ལྷལ་ནས་བཏགས་སུ་བཏགས་པའི་གོས་
ཆེན་ཞིག་སྟེ། མིང་གཞན་མཁའ་འཕྱོ་བཟུལ་བཏགས་ཀྱང་ཐེར།
བཟུལ་བ། [ཐ་དད་ས]① བཟུལ་བ། བཟུལ་བ། བཟོལ། སྐྱུལ་བ་དང་འགག་འགོལ་བ། ཞིང་ཁལ་
བཟུལ་བ། ② འབྲེལ་བའི་འདས་བ།

བཀྲས་སྒོར། བཀྲ་ཤིས་སྒོར་མོའི་བསྐྱུས་ཆིག །
བཀྲས་བཏགས། གཞི་དང་རི་མོ་ཁ་ཕྱལ་ཏེ་བསྒྲིགས་པའི་གོས་ཆེན་ཞིག །
བཀྲས་སྒྲ་ནང་། སྒར་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་བཏུ་ཆེན་གྱི་ཞབས་འབྲེང་ཆེ་ཁག་འཛོལ་སའི་ལས་ཁུངས།
བཀྲས་ལྷན། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་བསྐྱུས་མིང་།
བཀྲ་དོན། བར་དོན།
བཀྲ་བཀྲ་སྟེ། ཁྱིད་ཁྱིད་ནས་ཞེས་པའི་དོན།
བཀྲ་བ། །བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ།སྟེ་ཁྱིད་པའི་དོན། བཀྲ་ས། བཀྲ། འཁྱིད། ལམ་བཟང་ལ་བཀྲ་བ།
བཀྲ་ས། བཀྲ་བའི་སྐྱལ་ཆིག་དང་འདས་པ།
བཀྲ་འཇམ། ལྷན་ནད་ལ་མི་འདའ་བའི་འཇམ་ཅིའི་སྒྲོར་བའི་ནད་ཆན་ལྷན་མཁྲིས་ལྷན་པར་
བསྐྱུས་པའི་བཀྲ་འཇམ་གྱི་སྒྲོར་བ་སྟེ། ལྷན་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐལ་ལྷན་སོགས་ཀྱི་ཤ་
ཁུངས་། བའི་འོ་མ་དང་མར་ཁུན་བཅས་སྟེ་དུ་ཏྲ་དང་དེ་བ་དུ་བྱ། བི་བི་ལིང་། ལྷན་ཆོ། ཨ་བྱ་
ར། དུར་བྱེད་ནམས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྐྱར་ཏེ་བཤའ་ལམ་ནས་མས་བཏང་བྱ་དགོས་པའི་སྐྱན་ཞིག །
བཀྲ་དག། ཁུན་ལ་བསྐྱལ་ཏེ་དག་པར་བྱས་པ།
བཀྲ་བ། འཁྱད་པའི་མ་འོངས་པ།
བཀྲ་མ་སྟེན། ལྷན་ནད་ལ་མི་འདའ་བའི་འཇམ་ཅིའི་སྒྲོར་བའི་ནད་ཆན་བད་ལྷན་ལྷན་པར་བསྐྱུས་
པའི་བཀྲ་མ་སྟེན་གྱི་སྒྲོར་བ་སྟེ། ལྷན་གནས་པའི་སོག་ཆགས་ནམས་ཀྱི་ཤ་ཁུངས་། བའི་འོ་
མ་དང་ཁུན་མར་བཅས་ཀྱི་སྟེང་། ཏུ་ཏྲ་དང་། དེ་བ་དུ་བྱ། བི་བི་ལིང་། ལྷན་ཆོ། ཨ་བྱ་ར། མོ་
སོ་ཆ་ནམས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྐྱར་ཏེ་བཤའ་ལམ་ནས་མས་བཏང་བྱ་དགོས་པའི་སྐྱན་ཞིག །
བཀྲ་སྐན། དུར་བྱེད་དང་ཐར་བྱ་ལྷ་བྱ་ས་ལྷའི་བྱས་པ་ཤས་ཆེར་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱན་མཁྲིས་ནད་
སོགས་ལྷ་ལོང་གི་ནད་ལྷར་དུ་བཀྲ་བའི་བྱས་པའི་བཤའ་སྐྱན་སྟེ་ལ་ཟེར།
བཀྲ་བཤའ། བཀྲས་ནས་གཙང་ཤལ་གཏོང་བ།
བཀྲ་ག། །བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ལས་ཆིག །བཀྲ་ག། བཀྲ་གས། བཀྲ། ལྷ་བྱའོ། །དངོས་པོ་ནམས་ཞིབ་ཏུ་
བཏང་བའི་དོན་སྟེ། ར་སྒོམ་པོ་བཀྲ་ག་ན་གྲུག་འགོ། རྩ་སྒྲང་བཀྲ་གས་ནས་ར་ནང་འདེབས་དགོས།

བུགས། བུག་གི་འདས་པ། ལས་ཆོག་འདིའི་ཁ་གཏད་དུ་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་ལས་ཆོག་གྲག་
ཡིན། བུག་ནས་གྲག་ལྟ་བུའོ། །

བུམས། [ཆིང་]བྱེ་མར་གསེལ་བ།

བུས། གོས་སོགས་བུས་ཟེན་པའམ་ཁྲུས་ཟེན་པ།

བུས་ཆག། རྒྱར་གྱི་ཡུལ་སྒོལ་དུ་མནའ་སྐྱེལ་དག་འབྱུང་བུས་ནས་ཁལ་འབབ་ཆག་པ།

བུས་པ། འཁྲུང་པའི་འདས་པ།

བཤེན་ཇམ། རྟོར་ཇམ་ལ་འཁོད་པ་ཆེ་བ།

བཤེན་པ། ① རྟོར་མེད་དབུལ་པོངས། མི་ཆང་བཤེན་པ། འཆོ་བ་བཤེན་ཅམ་འོང་བར་འདུག། བྲ་
པ་བཤེན་པ། ② སེར་སྒྲ་ཆེན་པོ། ལག་པ་བཤེན་པ།

བཤེན་པོ། བཤེན་པ་དང་གཅིག་།

བཤེས་སྒྲོམ། བོ་བ་ལྟོགས་ཤིང་སྒྲོམ་པ། བཤེས་སྒྲོམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤངས་པ།

བཤེས་བཀག། བཤེས་ཞེས་པོ་བར་ཟས་སྒྲོམ་མེད་པར་ལྟོགས་པས་མནར་བའི་དོན་ཡིན་པས།
འདིར་ལྟོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་ཁ་ཟས་མི་སྤྱིན་པར་བཀག་པའི་དོན་ནོ། །

བཤེས་ཇམ། ལྟོགས་ཇམ།

བཤེས་ཇམ་ཅན། ① རྟོར་མེད་དབུལ་པོའམ་སྤྱང་པོ། ② རྒྱ་རྟོར་ལ་ཏ་ཅང་ཇམ་པའི་མི། དཔོན་པོ་
བཤེས་ཇམ་ཅན།

བཤེས་ལྟོགས། བཟའ་བརྟུང་གིས་དབུལ་པའི་དོན་ཏེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ལོ་ནས་༡༩༤༣ལོའི་བར་ལ་མི་
མང་པོ་བཤེས་ལྟོགས་གྱིས་མནར་ནས་ཤི་བ་རེད་ལྟ་བུ།

བཤེས་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ལྟོགས་པ། བྱོད་ཁོག་བཤེས་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ལྟོགས་པ་དང་། ཟ་
འདོད་པ། ཟས་འདོད་པ་བཅས་སོ། །

བཤོང་། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བཤོངས། བཤོང། དཤོང། དམག་མི་རྣམས་དཔོན་པོ་བཤོངས་ར་བྱིན་པ་རེད།
བཤོང་པ། བཤོང་པའི་མིང་རྒྱུད།

བཤོངས། དཤོང་པའི་འདས་པ།

བཀོ་བས། བཟའ་པའི་སྐུལ་ཆིག །
བཀོལ་ཐོབ་བར་སྟོང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་solution space ཟེར།
བཀོལ་བ། མདུད་པ་སོགས་དགོལ་རྒྱ་བཀོལ་ཟེན་པ་སྟེ། བཟའ་ཟེན་པ།
བཀོལ་བ་ཤད། རོན་གནད་ལ་འགྲེལ་བ་ཤད་གསལ་པོ་བྱས་པ།
བཀོས་གདམས། [རྟིང་]བསྐབ་བྱ།
བཀོས་པ། [རྟིང་]འདོམས་པ།
བཀོས་བ་ཤད། [རྟིང་]པན་པའི་ཆིག་གིས་གདམས་པ།
བསྐྱབ་པ། ཡི་གེ་གློག་པའི་མ་འོངས་པ་དང་དངོས་པོ་གཞན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆིག །
བསྐྱབས་པ། གློག་པའི་མ་འོངས་པ།
བསྐྱབ་པ། བོས་སྐྱབ་པའི་མ་འོངས་པ་དང་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ལས་ཆིག །
བསྐྱབས་པ། སྐྱབ་པའི་འདས་པ།
བརྒྱུད་བསྐྱུམ། བར་རྒྱུད་བ་དང་རྒྱུད་སྐྱུམ་པ།
བརྒྱུད་བྱལ། [རྟིང་]ཨར་གའི་ཞལ་བ། ས་ཕྱེ་ཞིབ་མོས་བསྟོལ་བའི་འདག་བག །
བརྒྱུད་བ། རྒྱུད་པའི་མ་འོངས་པ།
བརྒྱུད་ས་ཁྱ། རིང་ཐུང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་ཅིག་སྟེ། ལག་པའི་གྲུང་སོར་བརྒྱུད་པའི་ཅེ་ནས་བྱ་
ཆིགས་བར་གྱི་རིང་ཆད།
བརྒྱུད་ས་མཁྱིད། ཁུ་རྒྱུར་གྱི་མཐེ་བོང་དང་མཐེ་ལུ་རྒྱུད་བརྒྱུད་ས་ཏེ་འཇལ་བའི་ཆད།
བརྒྱུད་ས་ཉལ། རྒྱུད་ལག་བརྒྱུད་ས་ནས་ཉལ་བ།
བརྒྱུད་ས་འདོམ། ལག་སོར་བརྒྱུད་ས་ཏེ་འཇལ་བའི་འདོམ་གྱི་ཆད།
བརྒྱུད་ས། རྒྱུད་པའི་འདས་པ།
བརྒྱུད་ས་བྱག །ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་པལ་པའི་བྱག །མོས་གྲུས་ཆེན་པོས་བརྒྱུད་ས་བྱག་ཆལ།
བརྒྱུད་ས་ཤད། རྒྱུད་ལག་སོགས་བརྒྱུད་ས་བསྐྱར།

བརྒྱུད་མོར་ལྷ། ལག་མོར་བཞི་བསྐྱམས་པའི་སྤྲོད་མཐེབ་ཆོག་ས་མཚུབ་ཆོག་ས་ལ་སྤྱར་བའི་རིང་ཆད།
བསྐྱུ་བ། སྐྱུ་བའི་མ་འོངས་ལ། དེད་ཆང་རྩ་བ་རྩེས་མའི་ནང་རྩ་བ་བསྐྱུ་རྒྱ་ཡིན། ལྷ་བྱ།
བསྐྱུད། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བསྐྱུད་ས། བསྐྱུད། སྐྱུད། སྐྱུ་བྱ་སྐྱོབ་གསོས་བསྐྱུད་དགོས།
བསྐྱུད་པ། སྐྱུད་བའི་མིང་རྒྱུད།
བསྐྱུད་ས། སྐྱུད་བའི་འདས་པ། དས་རྩོན་གྱིས་བསྐྱུད་ས་བའི་སྐྱོབ་མ་སྐྱོད་ཐུག་མང་པོ་ཡོད།
བསྐྱུད་དུ་མེད་པ། [རྩིང]དཔག་དུ་མེད་པ།
བསྐྱུད་པ། [རྩིང]འབྲུན་པའམ། བསལ་པ།
བསྐྱུབ་པ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] བསྐྱུབ་ས། བསྐྱུབ། སྐྱུབ་ས། སྐྱུལ་ཆོག་ལ་སྐྱུབ། ལ་རིང་སྐྱེབས་ན་
བསྐྱུབ་བཅའ་ལྷ་ཆོག་རེད། ཁོར་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུབས་ནས་མོ་ལ་བརྒྱུད་ཁ་
བརྒྱུབ་ཀྱང་སྤྲོད་མི་འདུག །
བསྐྱུབ་པ། བསྐྱུབ་བའི་མིང་རྒྱུད།
བསྐྱུབས་པ། བསྐྱུབ་པའི་འདས་པ།
བསྐྱུམ་པ། སྐྱུམ་པའི་མིང་རྒྱུད་དང་མ་འོངས་པ།
བསྐྱུམས། སྐྱུམ་པའི་མ་འདས་པ།
བསྐྱུར་སྐྱེའི་ཐོན་ཁུངས། སྐྱོག་ཆགས་དང། ཅི་ཤིང། དེ་བཞིན་ཆུ་རྒྱུད་ཉི་འོད་སོགས་པའི་རྩལ་པའི་
ཐོན་ཁུངས་བསྐྱུར་དུ་ཐོན་སྐྱེད་དང་ཐེད་སྐྱོད་ཆོག་པའི་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན།
བསྐྱུར་བཀོད་རུང་བ། སྐྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐྱོད་དུ་relocatable ཟེད།
བསྐྱུར་བྱུབ། སྐྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དཔྱིན་སྐྱོད་དུ་regeneration ཟེད།
བསྐྱུར་གྲོས་དུས་ཆོད། རྒྱུད་ཐག་གཅོད་ཟེན་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ལ་ཡང་བསྐྱུར་གྲོས་བསྐྱུར་བྱ་བ།
བསྐྱུར་རྒྱགས། སྐྱོབ་རམས་པ་དང། འབྲུམ་རམས་པ་སོགས་ཞིབ་འཇུག་སྐྱོབ་པའི་དངོས་གཞིའི་
ཡིག་ཆ་དང་བཏང་ཟེན་པ་དང། སྐྱར་ཡང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཆེད་སྐྱོད་གང་དེའི་ཤེས་རིག་གི་

ཡོན་ཏན་གྱི་ཚད་གཞི་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་བསྐྱར་དུ་རྒྱགས་ཆད་ཅིག །
བསྐྱར་སྒྲིག །① ཡང་བསྐྱར་དུ་སྒྲིག་པའི་དོན། ② གློག་ཁྲད་ཐ་སྙད། དེ་བཞིན་སྐད་དུ་reconfigu-
ration ཟེད།
བསྐྱར་བསྐྱར། ཡང་བསྐྱར་བསྐྱར་བ། རང་མཆའ་མས་བསྐྱར་བསྐྱར་དགོས་སམ་ཅི།
བསྐྱར་གཙོད་དབང་ཆ། ཁྲིམས་ཁང་གི་སྟོན་ཐག་ཅད་པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ཡང་བསྐྱར་
ཁྲིམས་བཅད་བྱེད་རྒྱའི་དབང་ཆ།
བསྐྱར་གཙོད་ལྷ་གཏུག། སྟོན་གྱི་ཁྲིམས་བཅད་དེ་ཤང་བདེན་མེད་པས་ཡང་བསྐྱར་དུ་གོང་ལ་ལྷ་
གཏུག་བྱས་པའི་གནད་དོན།
བསྐྱར་འདུག། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དེ་བཞིན་སྐད་དུ་reload ཟེད།
བསྐྱར་གཏོང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དེ་བཞིན་སྐད་དུ་replay ཟེད།
བསྐྱར་དུ་འདྲི་ཞིབ། ཁྲིམས་ཁང་གིས་གྲོད་གཞི་ཞིག་གི་ཁྲིམས་བཅད་སྟོན་མར་དོགས་གཞི་ལྡན་
པའི་དབང་གིས་ཡང་བསྐྱར་འདྲི་ཞིབ་བཅད་བཅད་བྱ་བ།
བསྐྱར་ལྡུག། ལྡུག་སྟོར། བསྐྱར་ལྡུག་ཐེངས་མང་བྱས།
བསྐྱར་འདེམས་བྱེད་པ། སྤར་འདེམས་སྒྲིག་བྱས་དེ་ལས་ཡང་བསྐྱར་འདེམས་པ།
བསྐྱར་བ། ཡང་ཡང་ལྡུག་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོར་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྐྱར་བའི་སྒྲ། ཁྲད་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཡང་སྒྲ།
བསྐྱར་སྒྲེལ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དེ་བཞིན་སྐད་དུ་reconnecting ཟེད།
བསྐྱར་འབྲུལ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དེ་བཞིན་སྐད་དུ་resubmit ཟེད།
བསྐྱར་མ། ལྡུག་པ་དང། ཡང་ཡང་བསྐྱར་བ། བསྐྱར་བཤད། ཡང་བསྐྱར། ཤིན་ས་བསྐྱར་དུ་གསོན་པ།

བསྐྱར་ཆོག། རྫོགས་ཆོག་དང་དོན་གཅིག།

བསྐྱར་ཆོན། ཆོན་ཕྱེ་གཉིས་ཡན་གྱི་བར་ཆོན་མཉམ་བསྐྱེས་བྱས་པའི་སྐྱར་ཆོན་སྣ་ཆོགས་ལ་
བསྐྱར་ཆོན་ཞེས་ཟེར།

བསྐྱར་འཆོལ། ① ཡང་བསྐྱར་དུ་འཅུལ་བའི་དོན། ② རྫོགས་ཁྱད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་
བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་བ་སྟངས་ཅིག་ཏུ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་redo searching ཟེར།

བསྐྱར་འཇུགས། རྫོགས་ཁྱད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་བ་སྟངས་ཅིག་
ཏུ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་rebuild ཟེར།

བསྐྱར་ཞུགས། སྤར་སྟོབ་བྲུ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཅིང་ལོ་རྒྱུས་མ་སོགས་ལ་སྤྱིར་ཡང་སྟོབ་བྲུར་ཡང་
བསྐྱར་ཞུགས་པ།

བསྐྱར་བཟོ། སྤར་བཟོས་ཉམས་པ་བསྐྱར་དུ་བཟོ་བ།

བསྐྱར་སྟོང་། རྫོགས་ཁྱད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་བ་སྟངས་ཅིག་ཏུ།
དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་restart ཟེར།

བསྐྱར་སྟོང་བཀའ་བཅ། རྫོགས་ཁྱད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་བ་
སྟངས་ཅིག་ཏུ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་restart instruction ཟེར།

བསྐྱར་གསོ། ཉམས་གསོ། རྟིང་ཤུལ་བསྐྱར་གསོ། རྟོན་ཤོར་འབྱུལ་ཆས་བསྐྱར་གསོ།

བསྐྱལ་བྱུལ། [རྟིང་]སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སོལ་ལྟར་བཟོས་པའི་བ་བྱུང་ལྡེ་ཞལ་བ།

བསྐྱལ་བ། གནས་འདི་ནས་གནས་གཞན་དུ་སྐྱེལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བསྐྱས་པ། སྐྱ་བའི་འདས་པ། རེད་ཆང་ཁ་སང་རུ་བ་བསྐྱས་པ་ཡིན། ལྷ་བྲ།

བསྐྱི་བ། སྐྱི་བའི་མ་འོངས་པ། དེའུལ་བསྐྱི་དགོས་ལྷ་བྲ།

བསྐྱིམ། ཆོན་བྲུག་རྒྱ།

བསྐྱིམས་པ། [རྟིང་]སྟོར་ཁ་བྱས་པ།

བསྐྱིལ་རྒྱ། དམའ་སར་འབྱིལ་དུ་བརྒྱག་པའི་རྒྱ། བསྐྱིལ་རྒྱ་ཞིང་ལ་འབྱེན།

བསྐྱིལ་བ། སྐྱིལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། རྒྱ་མཛོད་དུ་རྒྱ་བསྐྱིལ་དགོས། བསྐྱིལ་བའི་རྒྱ་པོ།

ཆུ་བསྐལ་ནས་ཆུ་མཛོད་བཀང་། འདུག་གནས་སོགས་ལ་སྤྱི་རབས་བཟུང་བའི་དོན་ཏེ། ལུག་ལ་
ལུག་རབས་སྤྱི་ལ། ཉར་བསྐལ་ཞེས་པ།
བསྐལ་པ། སྤྱི་བའི་འདས་པ། དེའུ་བསྐལ་པ་ལྟ་བུ།
བསྐྱུག་པ། སྐྱུག་པའི་མ་འོངས་པ།
བསྐྱུགས་པ། སྐྱུག་པའི་འདས་པ།
བསྐྱུང་། ཁེངས་པ་བསྐྱུང་དགོས།
བསྐྱུང་པ། སྐྱུང་བའི་མིང་རྒྱུང་།
བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱེད་པ། ལས་གཅིག་གི་དེ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བཅད་བྱང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
བསྐྱུངས་པ། སྐྱུང་བའི་འདས་པ། ཁེངས་པ་བསྐྱུངས་ནས་སློབ་ཁྲིད་བྱས།
བསྐྱུད་པ། བརྟེན་པའི་བརྟེན་ཉིང་། སྐྱུད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། གཞོན་ཅུའི་སྐབས་གང་བྱས་
བསྐྱུད་ཐེན། སྐྱར་ཡང་བརྟེན་སྐབ་ཅིང་མི་འདུག །
བསྐྱུར་པ། སྐྱུར་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྐྱུར་འཛོག་། མིག་གིས་མཐོང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཤུལ་བྱས་ནས་འཛོག་པ།
བསྐྱུར་མོ། ཁྱོ་གས་དོར་བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་རན་མིང་།
བསྐྱེད་པ། ས་ཡི་རྒྱ་སོགས་བསྐྱེད་རྒྱུའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ངས་ཁང་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ནས་
ཁང་མིག་བཅུ་ཡོད་པ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད། ལམ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་མོ་ཁ་ལྷ་མཉམ་དུ་རྒྱག་ཆོག་པར་
བྱས་འདུག་ལྟ་བུ།
བསྐྱེད་བྱ། རང་རྒྱས་སྐྱེད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ།
བསྐྱེད་ཇོགས། བསྐྱེད་རིམས་དང་། ཇོགས་རིམ་གྱི་བསྐྱུས་ཆོག །གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྒྱུད་
སྤྱི་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་སྒྲ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ཇོགས་རིམ་གཉིས་ཡོད།
བསྐྱེད་རིམ་ནི་སྤྱི་གསུམ་ལམ་འབྲེང་དང་ལྷན་པའི་སློན་ནས་རང་ལུས་ལྟ་སྐྱུར་བསྐྱོམས་པའི་རང་
རྒྱལ་དང་གསལ་སྤང་བརྟན་པོར་འཆར་བ་ཞིག་ཡིན། ཇོགས་རིམ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སློན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་རང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྤང་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་སྐྱོམས་པ་ལས་རྒྱུད་

དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་དགའ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་
ཅན་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་པ་གསལ་ལྟགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ།
བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་གཉིས།
བསྐྱེད་རིམ། སྐྱེ་གནས་རྣམ་བཞིའི་བག་ཆགས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་བྲག་རིག་གསུམ་ཏེ་ལྟ་
ལྟགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར།
བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་འཆད་བྱའི་དོན་དུ་ག །གསང་ལྟགས་ལ་རྒྱད་ཕྱེ་བཞི་ཡོད་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་
མ་གཏོགས་རྒྱད་ཕྱེ་གཞན་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མེད་ཅིང་། སྒྲ་མེད་རྒྱད་ཀྱི་ཡི་དམ་གང་ཞིག་
གི་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བསྒྲོམ་པའི་སྒྲ་དུ་སྒྲ་སྒྲོབ་གཉིས་ཀས་འཆད་ཉན་ངེས་པར་དུ་བྱ་
དགོས་པའི་དོན་གནད་གཙོ་བོ་དུ་ག་ཡོད། ༡ བསྐྱེད་རིམ་སོ་སོའི་སྒྲུང་གཞི་གང་ཡིན་པ། ༢
རྫོགས་རིམ་གང་ཞིག་གི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ། ༣ མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པ། ༤
བསྐྱེད་རིམ་དེ་དང་དེ་བསྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ། ༥ བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོ་བོ་གང་ཡིན་པ།
༦ སྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆད་གང་ཡིན་པ་བཅས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་དོན་
གྱི་གཙོ་བོ་དུ་ག་ཡིན། ཞིབ་པར་ཡི་དམ་སོ་སོའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱུ་པ་རྣམས་ལ་
གཞིགས་ན་གསལ།
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དགའ་བ་བཞི། ལྷ་ཡབ་ལུས་ཞལ་སྦྱོར་བསྒྲོམ་པ་དགའ་བ། དངོས་སམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཐུག་རྒྱ་ལ་སྒྲོམས་འཇུག་བྱེད་པ་མཆོག་དགའ། དེས་རྣམ་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་འཇུག་ཏེ་དམིགས་
པས་སྒོ་བསྐྱེད་པ་མཆོག་དགའ། སྦྱོང་པས་རྒྱུ་ཐེབས་པ་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བ།
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི། གསང་ལྟགས་སྒྲ་མེད་རྒྱད་ཀྱི་ཡི་དམ་སོ་སོའི་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་ཆིངས་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསང་འདུས་པ་ལ་མཆོན་ན་བསྐྱེན་
སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ༡ བསྐྱེན་པ། ༢ ཉེར་སྐྱབ། ༣ སྐྱབ་པ། ༤ སྐྱབ་ཆེན་བཅས་ཡིན།
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབྱེད་པའི་གནས་དུ་ག །༡ བསྐྱེད་རིམ་སོ་སོའི་སྒྲུང་གཞི། ༢ མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
བྱ། ༣ རྫོགས་རིམ་གང་གི་སྒྲིན་བྱེད་འཇུག་པ། ༤ དངོས་སོ་གང་ཡིན།
༥ མཐར་ཐུག་པའི་དོན་གང་ཡིན་པའོ།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་གཅིག ། ༡ སྦྱོར་བ། ༢ དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག ། ༣ ལས་གྱི་རྒྱལ་
མཆོག ། ༤ བསྐྱེན་པ། ༥ ཉེར་སྐྱབ། ༦ སྐྱབ་པ། ༧ སྐྱབ་ཆེན། ༨ ལཱ་འབྱོར། ༩ རེས་སུ་རྒྱལ་
འབྱོར། ༡༠ བེན་ཏུ་རྒྱལ་འབྱོར། ༡༡ རྒྱལ་འབྱོར་ཆེན་པོའོ ། དེ་རྒྱལ་ལོ་དམ་གསལ་བདེ་
འཛིགས་གསུམ་མོ་མའི་མངོན་རྟོགས་དང་སྦྱོར་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་ཡོད།

བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་བཞི ། ༡ ལས་དང་པོ་བ། ༢ ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ། ༣ ཡེ་
ཤེས་ཅུང་ཟད་དབང་བ། ༤ ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་བཅས་ཡིན་ལོ། །

བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་བྱེན་གཉིས། ༡ བསྐྱེད་
རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ༢ བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པ་གཉིས་ཡོད། བསྐྱེད་རིམ་
རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྒྱལ་ལ་བཏབ་པའི་ཆེ་དེའི་ཆ་
ཐམས་ཅད་མ་འབྲེས་པར་གསལ་མིང་རེ་ཤར་ཞིང་། བྱིང་ཞོད་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བར་
ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དྲུག་ཆ་འཁྲོལ་སྐབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་བརྟན་པའི་ཆད་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོན་ལོ་དང་རྒྱ་བ་སོགས་རང་ཉིད་རི་ཅམ་འདོད་ཀྱི་བར་འཛོག་སྐབ་པ་ནི་
བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ཡིན། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི་
རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐེག་ལེ་ཡུངས་འབྱུང་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་ཆད་པ་ཆ་ཆད་བར་འཆར་ཞིང་བྱིང་ཞོད་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བར་ཉིན་ཞག་
གཅིག་གི་དྲུག་ཆ་འཁྲོལ་སྐབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
སྦྱོན་ལོ་དང་རྒྱ་བ་སོགས་རང་ཉིད་རི་ཅམ་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་སྐབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ཡིན།

བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་རགས། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་རགས་པའི་ཆོག་སྤྱད་ཡིན། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱོད་མཐོ་ནི།
ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་སྐབས་སུ་བྱིང་ཞོད་གཉིས་ཀྱི་རར་གཅོག་
པའི་ཆེད་དུ་བསྒྲོམས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་པའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་
ཆེད་དུ་བསྒྲོམས་པ་གཉིས་ཡོད། ཞིབ་པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྱིད་ཡིག་རྒྱལ་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ་
བས་དེར་གཟིགས།

བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་མོ། ལྷའི་བྲག་མཆན་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། རྫོང་ཕྱ་མོའི་ཉིང་འཛིན་སྒོམ་པ།
བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ། ལྷའི་ཞལ་བྲག་གི་རྣམ་པ་རགས་ཅམ་སྒོམ་པ།
བསྐྱེད་བསྐང་བའི་ཆོ་ག། །ཁྱིམ་ཆང་འབྱོར་བ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བྲག་སྐྱེས་རྗེས་མ་མ་བརྒྱད་ལ་
གཏད་ནས་གསོ་སྦྱོར་བྱ་སྒོལ་ཡོད་པ་སྟེ། བང་ན་འཆོ་བའི་མ་མ་གཉིས། ལུ་མ་ལུ་བའི་མ་མ་
གཉིས། ཁྱི་མ་ཕྱི་བའི་མ་མ་གཉིས། ཅེ་བའི་མ་མ་གཉིས་བཅས་ཡིན།
བསྐྱེད་བསྐངས། བསྐྱེད་ཅིང་བསྐངས་པ་སྟེ། སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱས་པའི་དོན།
བསྐྱོག་པ། སྐྱོག་པའི་མ་འོངས་པ།
བསྐྱོད་པ་ཡང་ངས། བོང་རིམ་ལ་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆམས་འདྲི་བྱ་བའི་བརྟེན་ཆེན་པ་སྟེ།
སྐྱེ་ཁམས་བདེ་པོ་ཡིན་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
བསྐྱོགས་པ། སྐྱོག་པའི་འདས་པ།
བསྐྱོད་པ། སྐྱོད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། བྱ་རྒྱལ་ཆོད་པོ་མཁའ་ལ་བསྐྱོད་སོང་།
བསྐྱོན། ① བོང་དུ་བཟྱག་པའི་དོན། བྱ་བྱ་ཏ་ལ་བསྐྱོན། ② བསྐྱོད་བསྐྱགས་གཏོང་ནས་མགོ་བསྐྱོར་
གཏོང་བའི་དོན། གོ་ལུ་མར་བསྐྱོན། ངས་སྐྱ་བྱ་དེ་ལ་གོ་ལུ་མ་བསྐྱོན་ནས་མངགས་ཡོད། ཁོ་
དགའ་ནས་ཕྱིན་སོང་ལྟ་བུ། ③ ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད་དུ་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱེད་པའི་ཞེ་སའི་
ཆེག །ཞལ་ངོར་ཁྱུས་བསྐྱོན་པ། སྐྱེ་ཅིང་ངང་དུ་མེ་མདའ་བསྐྱོན་པ།
བསྐྱོན་པ། བསྐྱོན་པའི་མིང་རྒྱུད།
བསྐྱོར་པ། རོགས་བྱེད་པ་དང་མེ་འཆོར་བར་འཛིན་པའི་དོན་དུ་འབྱུག་པའི་སྐྱོར་བའི་འདས་པ་
མ་འོངས་པ།
བསྐྱོས་པ། [རྫིང]① འཁྲུག་ལོང་བྱས་པ། ② སྐྱོས་པ་དང་གཅིག །
བསྐྱད། [བྱ་བྱེད་ཐ་དང་པ]བསྐྱད། སྐྱོད། རྒྱུང་རིང་དུ་བྱུང་བའི་དོན། མི་ངན་ཡུལ་ནས་བསྐྱད་དགོས།
གདོན་བཞགས་རྣམས་སྐྱགས་ཀྱིས་མཐར་བསྐྱད་བྱས་ནས་ནད་པ་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་བྱེད་པོ།
བསྐྱད་པ། བསྐྱད་པའི་མིང་རྒྱུད།
བསྐྱིན། ཁྱོད་ལ་བསྐྱིན་པ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་དོན་དུ་སྤང་།

བསྐྱིས། གྲོད་པ་བསྐྱིས་པ་སྟེ། གྲོད་ལ་བསྐྱིན་པ་དང་དོན་གཅིག །

བསྐྱ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་]བསྐྱས། བསྐྱ། སྐྱ། སྐྱོང་མའི་དོན་ཏེ། བཟའ་བཏུང་མེད་ན་བསྐྱ་དགོས།
བསྐྱས་ནས་སྤྱག་པོར་ཆགས་རབ་མེད།

བསྐྱ་པ། སྐྱ་བའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱ་ལྷ་བཙུང་། རོ་ཆ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ། བོ་ལྷ་བཙུང་དང་། སྐྱ་ལོ་འབྱུང། རུས་བྱུང། ཞང་
འཕེན་སོགས་དོན་གཅིག་ཡིན།

བསྐྱན་པ། སྐྱོད་ཁང་སོགས་བསྐྱན་རྒྱ་དང་བསྐྱན་ཟེན་པ་སྟེ། བཟོ་རྒྱ་དང་བཟོས་ཟེན་པ། དཔར་བྱ་
བསྐྱན་པའི་དགེ་བ་འདི་ལ་བཞེན་ནས་རང་གཞན་ཆང་མ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་འབད་བརྩོན་
བྱེད་པར་ཤོག །ཅེས་སྐྱོན་ལམ་འདེབས་པའི་ཆིག་ཡིན།

བསྐྱས་པ། སྐྱ་བའི་འདས་པ།

བསྐྱོག། [[བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་]བསྐྱོགས། བསྐྱོག། སྐྱོག། [བྱ་རོག་བསྐྱོག་དགོས། ཏ་བསྐྱོགས་ནས་འཛོག།

བསྐྱོག་པ། སྐྱོག་པའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱོགས་པ། སྐྱོག་པའི་འདས་པ་ལའོ། །

བསྐྱོགས་སྐྱོང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྐྱོང་ལས་དུས་མ་ངེས་པའི་གསོ་སྐྱོང་གི་གས་ཤིག་སྟེ། རབ་
གནས་སོགས་བཟ་གིས་པའི་དུས་དང་། ཆར་དང་ཐན་པ། རྒྱལ་པོ་རན་པ་སོགས་བཟ་མི་གིས་
བ་རྣམས་གིས་བར་བྱ་བའི་དུས་སུ་བྱེད་པའི་གསོ་སྐྱོང་།

༼ཁ༽

ཁ། ① བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་གཉིས་པ། སྐྱེ་གནས་མགིན་པ། བྱེད་པ་མགིན་པ། ནང་གི་ཚེལ་བ་
མགིན་པ་བྱེ་བ་དང་། བྱིའུ་ཚེལ་བ་སྟོག་ཆེན། སྐྱ་མེད། མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ཡི་གེ་ཞིག །སྐྱ་
གདངས་རན་པ། ༡ མིང་སྟོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག །ཁ་དོག །ཁ་འཁོར་བ། །ཁ་སྐྱུར་བ། ༢ ཏྲགས་
མཚུངས་འདྲེན་སྐབས་ཟླེས་འདུག་མ་ནིང་གིས་བྱངས་པའི་མིང་མཐའ་ཞིག །དགུན་ཁ། གཏེར་
ཁ། ༣ འབྲུ་དོན་ལུས་གྱི་དབང་པོ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། སྐྱེ་འགྲོའི་ཟས་ཟ་བ་དང་སྐྱ་བའི་སྟོ། །ཁ་
གདངས་ནས་ཟ་མ་ཟ། །ཁ་གཅིག་ནས་གཏམ་གཉིས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ངག་འདོན་དང་།
གཏམ་གྱི་འབྲུང་གནས། བདུད་ཅིའི་རྟེན། སྤ་ཁ། སྐྱ་བའི་སྟོ། སྐྱ་བྱེད། ཞལ། ཟ་བྱེད། གསུང་བྱེད་
བཅས་སོ། ༥ ② སྟོན་གྱི་ཁ། བོར་བའི་ཁ། བུམ་བའི་ཁ། ཤེལ་དམ་གྱི་ཁ་གཅོད་པ། ③ མདུན་
ཕྱོགས། ཁང་བ་པན་ཚུན་ཁ་སྟོན་པ། ཁ་ཕྱོགས། ④ ཉེ་འགྲམ། མཆོ་ཁ། གཙང་པོའི་ཁ། ⑤ སྟེང་
ཆ། ཁྲི་ཁ། དཔེ་ཆ་ཅོག་ཅའི་ཁ་ལ་བཞིང་བ། ⑥ དུས་སྐབས། ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་ཁ། ལས་ཀ་བྱེད་
ཁར་བསམ་སྟོག་ཁཐབ་གཏོང་དགོས། ⑦ སྐད་ཆ། རུན་ཤོད་མཁན་གྱི་ཁ་ལ་མཉན་རྒྱ་མེད།
གྲོས་བསྐྱར་བྱེད་མི་ཆང་མ་ཁ་མཐུན་པ། ⑧ བུགས་གྱི་ལོ་ཆད། གཡག་ཁ་ཆུ། ཏྲ་ཁ་ཆ། ⑨
རས་གྱི་འཇལ་ཆད་ཞེང་དགྲུས་འབྲ་བ་ཞིག །རས་ཁ་གང་། གོས་ཆེན་ཁ་དོ། །

ཁ་སྐད། ① ཟེར་རྒྱན། ② བལ་སྐད་དང་། ངག་ཟེར།

ཁ་སྐད་དོས་འདྲིན། རྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་spoken-language identification ཟེར།

ཁ་སྐོང་། ①སྟོན་མ། ② ཁ་ཚང་གྲེད་དམ་གྲངས་ལོང་གྲེད།

ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་བརྩ་གསུམ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་མངོན་གྲུང་གི་ནང་གསེས། ༡ ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་ལ་ལས་གཤམ་དུ་མི་འདུག་པར་འབྱེད་བ་དང་། ༢ ཡུལ་དེ་ཆད་ལས་སོགས་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྲུང་བ་དང་། ༣ ལུས་དངོས་སུ་མ་འདུས་པར་འདུན་པ་སོགས་བྱུང་བ་དང་། ༤ བསྟེན་བར་མ་རྫོགས་པ་དང་། ༥ རྟོམ་པ་ཉམས་པ་དང་། ༦ མཚམས་མེད་བྱས་པ་དང་། ༧ སྟོན་པའི་བསྟེན་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སྒྲིག་ལྟ་ཅན་དང་། ༨ སྟོ་མགུ་ལ་སོགས་པ་དམན་པའི་ས་ན་གནས་པ་དང་། ༩ ཆོས་བློགས་པ་ལས་ལྟ་བ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་མིན་ལ་བློགས་པ་དང་། ༡༠ བསྟོམ་བྱ་ཉེས་བྱས་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གོས་པའི་འཁྲལ་བཅས་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གཞིའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་བརྩ་དང་། ༡༡ མཚམས་གཞན་དང་། ༡༢ མཚན་གཞན་དང་། ༡༣ དགོན་མཚོག་གཞན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཁྱེ་བའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་གསུམ་བཅས་བརྩ་གསུམ་མོ། ཁ་སྐོང་དགེ་ཅན། སྟོག་མཛད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐོང་དུ་fill pattern ཟེད།

ཁ་སྐོང་སྟིན་སྟེག། ཆོག་ལྷག་ཆད་ཀྱི་ཉམས་པ་སྐོང་བའམ་གསོ་བའི་བྱིར་ཡི་དམ་གང་རུང་གི་སྟོན་པ་ལྷག་པའི་སྟིན་སྟེག་ཆོག་པའི་ཡན་ལག་མཚང་བ་ལ། ཁ་སྐོང་ལྷག་པའི་ལས་སྟོར་གྱི་སྟིན་སྟེག། ཁ་སྐོང་དགེ་འདུན། བསྟེན་བྱ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཁྱེ་མཁན་ལོ་ཆད་ལོན་པ་ནམས་སྟོམ་པ་ཁྱེ་སྐབས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་མེབས་མཁན་དག་སྟོང་ལྷ་ལས་མི་ཅུང་བ་འཆོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ནམས་ཆང་དགོས་པའི་ཆོས་བཙུ་ལྟེ། ༡ སྟོང་ལས་འབྱེད་ནས་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་པ། ༢ གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། ༣ འདུན་པ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ། ༤ བས་པ་བྱུང་སྟེ་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ། ༥ བསྟེན་བར་མ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པ། ༦ མཚམས་མེད་ལྷ་གང་རུང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། ༧ སྒྲིག་ལྟ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ༨ གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། ༩ ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༠ བསྐྱབ་པ་འཁྲལ་བ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་བཅས་འདུལ་བ་ལུང་གཞི་ནས་གསུངས་པ་བརྩ་དང་། ༡༡ མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༢ མཚན་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༣ དགོན་མཚོག་གཞན་མ་ཡིན་པ་བཅས་ལུང་ཁྱེ་བ་ནས་གསུངས་པ་གསུམ།

༡༤ ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ༡༥ ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ལྷ་ཤེས་པ། རོན་གོ་བ། ཤེས་
པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། གཉིས་ནི་མདོར་བསྡུས་སྒྲུབ་པ་བཅས་བཅོ་ལྔ་ཡོད།
ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ། མི་གང་ཞིག །དབྱང་སྡེ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གསར་བསྐྱེད་འོས་པའི་དོན། ཁ་སྐོང་དག་
འདུན་ཞེས་པར་གསལ།
ཁ་སྐོམ། ཁའི་ནང་གི་རྒྱན་སྐྱེས་པའི་གདུང་བ། ཁ་སྐོམ་པའི་མི་ལ་རྒྱལ་ཞེས།
ཁ་ཁྱོག །ཁའམ་མཆུ་ཉོ་འཁྱོག་པོ།
ཁ་ཀའི་ཡུལ། མོན་ཡུལ་གྱི་མིང་ཞིག་སྟེ། འབེ་ལོ་རྩ་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྲབ་གྱིས་མཛད་པའི་ཡི་གེའི་
དག་བྱེད་མོ་གསར་དགའ་སྟོན་ལས། ཁ་ཀ་ཞེས་མོན་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁ་བཀ་ཞེས་
བྲིས་པ་དང་། ཨ་ལ་ཤ་ཞེས་སོག་པོའི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཨ་ལག་ཤ་ཞེས་བྲིས་
པ་ནི་ཚོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཁ་སྐོ། མོ་ཡུལ་གྱི་སྟོང་ཆར་སྟོང་པའི་སྐོ་བ།
ཁ་རྒྱང་། རས་རྒྱང་གིས་བྱལ་པའི་གོས་གྱི་མིང་ཡིན།
ཁ་སྐྱར་བ། རོ་སྟོང་རྒྱལ། ཁམ་བུ་ཐོས་རྒྱུ་ཁ་སྐྱར་བ།
ཁ་སྐྱེངས། རོ་ཆ་བ། རྩོད་ལན་འདེབས་མ་རུས་པར་ཁ་སྐྱེངས་པ།
ཁ་སྐྱེལ། གཞན་དང་མཆུ་སྐྱོར་བའམ། འོ་བྱེད་པ།
ཁ་སྐྱོགས། ཉ་སྤབ་གྱི་ལྷགས་སྐྱོ་གཡས་གཡོན་དུ་འདོགས་པའི་ཐག་པ་རྟའི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བྱེད་གྱི་
ཐག་པ་ལ་ཟེར།
ཁ་སྐྱོང་། གཞན་ལ་མགོ་ཐོན་ཐབས་གྱི་རོགས་སྐྱོང་བྱེད་པའམ་འཆོ་སྐྱོང་བྱེད་པ།
ཁ་སྐྱོན། ཆོག་ངན་ནས། དམའ་འབེབས།
ཁ་སྐྱོམ། མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་མི་གང་ཞིག་མགོ་བསྐྱོར་ནས་ལམ་གཞན་ཞིག་ཏུ་བཏང་སྟེ་རང་ཉིད་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ལམ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་བྱིན་པ་ལ་ཟེར། ངས་ཁོ་ཁ་སྐྱོམ་པ་ཡིན། ངས་ཁོ་ཁ་སྐྱོམ་
བཞག་ཡོད་ཅེས་ཟེར།
ཁ་དགལ ① གསལ་པོ་སྟེ། ཉི་མ་ཁ་དགལ་རོ་དགལ་དང་། ཁ་དགལ་རྒྱང་སོགས། ② རོན་དངོས་

གང་ཞིག་ཉེན་འབྲེལ་དང་མ་སྒྲུབ་ལམ་ལེགས་པོ་ཅན་གྱི་དོན་སྟེ། ཁང་པ་འདི་ད་ལ་ཁ་དཀར་
ཞིག་ཡིན་ཏེ་ད་ཁང་པ་འདི་ནི་ནང་སྒྲོམ་ནས་བརྒྱུད་ལམ་འགྲོ་ཡག་པོ་བྱུང་། དདུལ་ཁྱག་འདི་ཁ་
དཀར་ཞིག་ཡིན་ཏེ་དདུལ་ཁྱག་འདི་བེད་སྒྲོད་ནས་བརྒྱུད་དདུལ་མང་པོ་ཐོབ་བྱུང་། ཁོ་ད་ལ་མི་
ཁ་དཀར་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཁོས་ད་ལ་རོགས་པ་བྱས་ནས་བརྒྱུད་ངས་བྱ་བ་གང་བྱས་ལེགས་ལམ་
དུ་ཕྱིན་སོང་ལྟ་བུའོ།

ཁ་དཀར་ཁོག་ནག། སྐད་ཆ་འཇམ་ལ་བསམ་བ་ངན་པ།

ཁ་དཀར་རྒྱང་རྒྱུད་། རྒྱང་གི་མིང་། རི་དྲགས་རྒྱང་གི་ཁ་འགམ་གྱི་སྟེ་ཁ་དཀར་པོ་ཡོད་པས་ན་ཁ་
དཀར་རྒྱང་རྒྱུད་ཞེས་ཟེད།

ཁ་དཀར་གཉིང་ནག། ཁ་དཀར་ཁོག་ནག་དང་དོན་གཅིག་

ཁ་དཀར་པོ། ① སྐད་ཆ་བཟ་ཤིས་པ། ② མདོག་དཀར་རྒྱུད་།

ཁ་བཀག་པ། ① སྐད་ཆ་འོད་དུ་མ་བརྟག་པ། གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་མིའི་ཁ་བཀག་པ། ② བྱག་སྒོ་
བཀག་པ། བྱམ་པའི་ཁ་བཀག་པ། ③ འགྲོར་མ་བརྟག་པ། ཏྲ་ཁ་བཀག་པ།

ཁ་བཀྱག། ① གོས་ཀྱི་མཐའ་ནང་དུ་བཀྱག་པའི་ཆེམས་སྟུག་། ② ཏྲ་ཁོད་པོ་སྟབ་ཁ་འཐེན་ཀྱང་མི་
ཉན་པར་ཁ་འཁྱར་བརྒྱབ་པ། ཏྲ་བེལ་སོགས་ཁ་བཀྱག་བརྒྱབ་པ།

ཁ་བསྐྱོར་བ། ① མི་རེ་རེ་བྱས་ནས་ངེས་ཏེ་གྲོས་བསྐྱར་བྱེད་པ། བྱོགས་སོ་སོར་ཁ་བསྐྱོར་ནས་
གྲོས་བསྐྱར་བ། ② ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ། ཏྲ་ཁ་བསྐྱོར་བ། ③ མགོ་བསྐྱོར་ནས་བསྐྱར་བ། ཁྱི་རྒྱན་
གཞན་ལུལ་དུ་ཁ་བསྐྱོར་བ།

ཁ་དགྱི། ཁ་དགྱི་བཞག་པ་སྟེ། ཞག་གཡོགས་བྱས་པའི་དོན།

ཁ་བཀྱིག། མིང་ཆོག་སྟེ་སྟེ་སོགས་ཁ་བསྐྱམ་བྱེད་སྦྱད་པ་ལ་ཟེད།

ཁ་དགྱིས། སྟེ་ལ་དགྱི་བྱའི་རས་སམ་ཁ་དགྱི་བྱེད།

ཁ་བཟམ། སྟེ་ཆན་དུ་བགོས་པ། བྱགས་ཁྲུ་ཁ་བཟམ་ནས་འཆོས་པ།

ཁ་བཟལ། ལོགས་སུ་བྱེད་པ། དངོས་རིགས་སྟེ་ཆན་རིས་མི་མ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་སོ་སོར་ཁ་བཟལ་
ཏེ་བཞག་པ།

ཁ་བསྐྱོགས་པ། ① ཁ་པར་གཙུག་ཚུར་གཙུག་བྱས་པ། ཉུག་པར་བྱོགས་སུ་བསྐྱོགས་པ། ② གྲོས་
ཁ་བསྐྱུར་པ། གྲོས་ཁ་ལོག་པར་བསྐྱོགས་པ།

ཁ་ཁ། ① ཁ་ཁ་སོ་སོ་དང་དོན་གཅིག ཁ་དང་ལུག་གཉིས་རིགས་ཁ་ཁ་རེ། རེད་གཉིས་ལས་ཀ་
གཅིག་པ་མ་རེད་ཁ་ཁ་རེ། ② ཁ་རྟོག་སྡོད་དང་དོན་གཅིག ཁ་ཅང་མི་སྤྲུ་བ། སྐད་ཆ་མ་ཤོད་
ཁ་ཁར་སྡོད་ཅིག

ཁ་ཁ་སོ་སོ། ཁ་ཁ་དང་དོན་གཅིག ཁ་ཤེར་ན་ལ་ཁ་ཁ་ལུང་པ་སོ་སོ། ཁ་ཆོ་ལྷ་བ་ཁ་ཁ་སོ་སོ་རེད་
ལྟར་བྱ། བན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པ། བཟོ་ཞིང་ཆོང་གསུམ་ཁ་ཁ་སོ་སོ་མིན་པར་བན་ཚུན་
འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད།

ཁ་ཁར། ① སོ་སོར་དབྱེ་བའི་དོན། བཟའ་མི་མ་མ་ཐུན་ཁ་ཁར་བཟོས་ན་ལེགས། བཟང་ངན་ཁ་ཁར་
དབྱེ་བ་བྱས། ② གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བ་བྱེད་པ། ལུ་སྤྲུ་མ་རྒྱགས་ཁ་ཁར་སྡོད།

ཁ་ཁར་བཞུགས་པ། ① ཅང་མི་སྤྲུ་བར་གནས་པ། ② ལོགས་སུ་རང་གར་སྡོད་པ།

ཁ་ཁ། [ཡུལ]སྐད་ཆའི་སྒྲོས། ད་ནང་ང་ལ་ཁ་ཁ་མེད་པར་ཁོ་རང་ཕྱིར་འདུག ཁྱིར་ནམ་ཡོང་ཡང་
ཁ་ཁ་མི་འདུག

ཁ་ཁ་སིམ་པོ། ① དཔེན་པའམ་འདུ་འཇི་ཐེང་ཡོང་མེད་པ། ② སྐད་ཆ་ཉུང་ཉུང་།

ཁ་ཁེངས། སོ་ཆང་བར་བརྗེས་ཐེན་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་ལོ་མེད། སྡོད་ཁ་གོང་བ།

ཁ་ཁེབས། ① སྤེང་ནས་འགྲོལ་བས་བྱེད། ② [ཡུལ]དགུན་གང་བའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་ལ་
ཁེབས་རྒྱག་ཡོད།

ཁ་ཁོག་མེད་པ། སེམས་ལ་བསམས་པ་དང་ཁ་ནས་བཤད་པ་གཅིག་མ་ཐུན།

ཁ་ཁུད། སྡོད་སོགས་ཀྱི་ཁའི་ཕྱ་ཁུད་དེ་ཁ་སྒྲོར་རམ་ཁའི་ཁོར་ཡུག

ཁ་ཁེར། ① ཁག་འདོགས། བཅན་དབང་ཁ་ཁེར་གྱིས་གཞན་ལ་བརྩམས་བཅོས་བྱེད་པ། གཞུང་དོན་
ཁ་ཁེར་གྱིས་སྒྲེར་དོན་སྤྲུབ་པ། ② མཐའ་དང་ཕྱ་ཁ། ཅིག་ཅེ་འདིའི་ཁ་ཁེར་ལ་རི་མོ་ཡོད། ③
སྤྲེགས་བྲ།

ཁ་ཁུམ། རྩན་ཆེན་ཤོད་མཁས་པ།

ཁ་ཁྲལ། ཁ་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཁལ་ཏེ་མ་ལབ་ན་མི་ཆོག་པའི་གཏམ།
ཁ་ཁྲིམས། གཞན་ལ་བཤད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས། ཁ་ཁྲིམས་བསྐྱམས་པ།
ཁ་མཁས་ཁོག་སྟོང་། ཁ་ནས་ཤོད་མཁས་ཀྱང་དོན་གྱི་སྒྲོ་ཐབས་མེད་པ། མི་དེས་སྐད་ཆ་བཤད་ན་
ཁ་མཁས་ཁོག་སྟོང་ཡིན་པས་སྒྲོ་གཏོང་མི་འོས།
ཁ་ཁྲིམས་བསྐྱམས་པ། དོན་ཅི་རིགས་ཤིག་མི་གཞན་སྤུ་ལའང་བཤད་མི་ཆོག་པར་གསང་བ་བྱ་
དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ།
ཁ་མཁས་འདྲ་ཆགས། དོན་དམ་མིན་པའི་གཏམ།
ཁ་མཁས་པོ། གཞན་གྱི་ཡིད་ལ་འབབ་པའི་གཏམ་ཤོད་མཁས་པོ།
ཁ་འཁྱར་ངན་ཤིང། བཅན་པོ་ཁ་འཁྱར་གྱི་ངན་ལུགས། ཆེ་བཅན་ཁ་འཁྱར་ངན་ཤིང་ཉག་རྒྱུང་བྱེད་པ།
ཁ་འཁོར་བ། ① བྱུང་སོང་ངམ་སྒྲོར་བ་འཁོར་བ། འགྲོ་སོང་ཁ་མི་འཁོར་བ། ཟ་འབྲུ་ཁ་འཁོར་བ། ②
སྒྲོ་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་ཚུར་འཁོར་བ། ③ ཁ་འཁོར་མ་དང་དོན་གཅིག་
ཁ་འཁོར་མ། མནའ་མ་གོ་ལོག་པ།
ཁ་འཁོལ་བ། ཟས་ཟ་འདོད་ཀྱིས་ཁ་འཁོལ་བ།
ཁ་འབྲུག་། [[ཨ་མདོ]ཁ་གྲགས་རྒྱུར་དགའ་བོ་མེད་པའི་དོན།
ཁ་འབྲུགས་ངོ་འབྲུགས། མི་སྣམ་པའི་གཏམ་དང་མི་སྣམ་པའི་རྣམ་པ། ཁོ་མ་དགའ་ནས་ཁ་འབྲུགས་
ངོ་འབྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་འདུག།
ཁ་འབྲུ། དར་གོས་གང་ཡིན་ཡང་བྱ་བ་ཞི་ངོས་སྟོམས་གཅིག་ལ་ཁ་གང་ཞེས་བརྗོད་སྟོལ་ཡོད་པ་
དེ་ཡིན།
ཁ་འབྲེ། ཁ་ཁྲེར་དང་གཅིག་།
ཁ་གང་། ① དཀྱུས་ཞེང་མཉམ་པའི་བྱ་བ་ཞི། རས་ཁ་གང་། གོས་ཆེན་ཁ་གང་། ② དདུལ་སྐར་མ་
བྱེད་གསུམ། ③ ཟས་ཁམ་གང་། ④ ཞོར་ལུག་སོགས་མདུན་སོ་བརྒྱུད་སོ་བརྗེས་ཟེན་པ།
ཁ་གང་བ། ① བརྒྱུད་ཀྱིས་སྟོད་གང་བ། ② ཁ་ཆང་བའམ། བྱངས་ཀ་ཆང་བ།
ཁ་གང་མ། ① དཀྱུས་ཞེང་མཉམ་པའི་བྱ་བ་ཞི་མ། ② ཁ་གང་ན་བྱ་བ་ཞི།

ཁ་གཏུའི། རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁ་ཆན་པོ། རྒྱགས་རིགས་ན་སོ་མཐོ་བ། ཉེ་ལ་ཁ་ཆན་པོ།

ཁ་ཆས་པ། ཁ་ཆན་པོ་དང་གཅིག །

ཁ་ཆོད། ཁ་ཆོད་པོ་དང་གཅིག །

ཁ་ཆོད་གཏིང་ཆོད། ཁ་ཞེ་མཚུངས་པའི་དཔལ་པོ་སྟོང་སྟོབས་ཅན།

ཁ་ཆོད་པོ། ① ཁ་བདེ་པོ་འཕམ་ཀྱ་རེ་ཅེད་མོ་ལ་བ་ཡ་ལ་དགལ་པོ་ཅན། གཏམ་ཁ་ཆོད་སྟོང་བཤད་
མཁས་མདོག་ཁ། ② གཏམ་གྱིང་པོ་འཕམ་རྩལ་པོ།

ཁ་སྟོ། ① སྐད་ཆ། སྐད་གསང་མཐོ་ཞིང་ཁ་སྟོ་ཡངས་པོའི་ཐོག་ནས་ཆོགས་གཏམ་བཏང་བ། ②
བཞེན་རས་སམ་གདོང་། གྱིས་བ་ཆང་མ་ཁ་སྟོ་མཛེས་བ་ཤ་སྟག་འདུག

ཁ་སྟོ་སྟེ་འབྲས་མཆར་པོ། མཚུཉོ་བེམ་བ་ལྟར་དམར། མོ་བྲལ་འགྲིགས་ལ་བྱུང་སའི་འོད་དང་ལྗན།
ཁ་ཆོ་བ། པོ་ཆོད་མདོག་དང་དཔལ་ཆེ་མདོག་སོགས་མེད་ནའང་ཡོད་མདོག་ལྟར་སྟོང་གཏམ་བཤད་

རྒྱ་དགལ་པོའི་དོན།

ཁ་བྱ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས། གླ་བྲང་བྱ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་མཆན་སྟན་ཆེ་བ་ཞིག་
ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚུ་བྱི་ལོ་༡༧༥༢ལོར་ཁ་བྱའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་
ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ་བྱི་ལོ་༡༧༩༦ ལོར་མདོ་སྐད་དུ་ཕེབས་ཆེས་གླ་བྲང་
དཔོན་རྒྱུད་སྐད་བྲལ་ཆང་དུ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཆོས་བྲལ་འགྲིམས་ནས་སྟགས་རམས་པའི་དགེ་
བཤེས་དམ་བཅའ་ཡང་འཛོག་པ་གནང་། དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་མང་པོར་འདོད་མོས་དང་
འཚམས་པའི་དཔེ་བྲིད་དང་། སྐབས་མཚམས་ནས་ཡོད་དུ་སྐྱེ་མཚམས་བཅད་རྒྱའི་རང་དུ་
བཞུགས། དགྲང་ལོ་ར་བདུན་པ་ས་རྟ་བྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་དུས་འཁོར་བྲལ་ཆང་གི་མཁན་པོའི་
ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་བར་འཛིན་སྟོང་གནང་བའོ། །

ཁ་བྱ་ཆོ་བྱུག །མདོ་སྐད་བསང་ཆུའི་རྒྱུད་དུ་ལྷོང་ཆ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་གཡི་ཆ་ནས་མི་
རྒྱུད་མང་དུ་འཕེལ་བས་ཁ་བྱ་ཆོ་བྱུག་གི་རྒྱུད་བ་བྱུང་བ་སྟེ། ༡ ཀྲང་། ༢ ཁ་བྲལ། ༣ བཞན་རྒྱ། ༤
གཙོས། ༥ ཅ་ཡུས། ༦ གནམ་ལྷ་བཅས་ཡིན་པར་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་གསལ།

ཁ་གྲུང་བ། ཁ་ཚུར་ལོག་པའམ། ཁ་ཚུར་སྟོགས་པ། པར་འགྲོ་བཞིན་དུ་ཚུར་ཁ་གྲུང་བ།
ཁ་གྲེས་པ། ① ལོགས་སུ་བྲེ་བ། མ་སྦད་སོ་སོར་ཁ་གྲེས་པ། ② སིལ་བྱར་འཛོར་བ། སྤང་གི་འོང་
བས་ར་ལུག་གི་ཁྱུ་ཆོགས་ཁ་གྲེས་པ། རྒྱ་ཁྱོད་པ་མཐོང་ནས་བྲེ་བུའི་ཁྱུ་ཆོགས་འཛོགས་ཏེ་
ཁ་གྲེས་པ།

ཁ་གྲོང་པོ། གཏམ་སྤྱོད་ལུགས་ཆེན་པོའམ་ཁ་ཚོད་བྱེད་པར་དགའ་བ།
ཁ་གྲོན། རང་གོས་ཀྱི་ཁ་ལ་གོན་རྒྱུའི་སྤེང་གོས།
ཁ་གྲག། ① བྱ་ཆོག་ཡི་གེ་དང་པོའི་ཐོག་ཏུ་སྤྱོད་དངས་སྤྱི་བར་འཛོག་ནས་སྟོག་ན་བྱ་ཆོག་སྟེ། མི་
ཡིས་ཁ་གྲག་པ། སྐད་ཆ་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན། ② མིང་རྒྱུད། ཐད་ཀར་སྟོག་ན་མིང་རྒྱུད་
སྟེ། ལྷ་འདྲེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁ་སྐད་ཐོས་པའི་མིང་། ས་ཆ་དེར་ཁ་གྲག་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་
ང་ཆོ་ཞེད་ཀྱི་ཡོད། ལྟ་བུ།

ཁ་གྲག་པ། ① སྐད་ཆ་བཤད་པ། ཆོགས་འདུ་འཛོག་དུས་སྤྱོད་དངས་སྤྱི་གསུམ་མེད་པར་ཁ་གྲག་
པ། ② གཏམ་ལན་སྟེར་བ། བན་ཚུན་ཁ་ཅང་མི་གྲག་པ།
ཁ་གྲག་རེས་མེད་པ། འཁོན་ཞུགས་ནས་བན་ཚུན་གདོང་ཐུག་དུས་ཁ་གྲག་རེས་མི་བྱེད་པ་ཁྲོལ་
ནས་འགྲོ་བ། མི་དེ་གཉིས་དུས་རྒྱུན་ཁ་གྲག་རེས་མི་བྱེད་པའི་དགའ་ཡ་རེད།

ཁ་གྲངས། གྲངས་ཀ་ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཁ་གྲངས་ལོན་པ། སྟོབ་བྲལ་བའི་ཁ་གྲངས་མ་ཆང་བ།
ཁ་གྲམ་པ། ① ལོགས་སུ་གྲེས་པ། ཆོགས་འདུ་ཁྲོལ་ནས་སོ་སོའི་ཁྲིམ་དུ་ཁ་གྲམ་པ། ② སིལ་བྱར་
འཛོར་བ། ཤིང་ལོ་རྒྱུད་གིས་གཏོར་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གྲམ་པ།

ཁ་གྲུ། ① ཁའི་གཡས་གཡོན་ཀྱི་རྒྱར་ཁྲག་གཉིས། ② རྒྱ་ཁྲོན།

ཁ་གྲོགས། ① སྟོ་བྱར་དུ་བཟའ་བཏུང་རྟེན་པའི་སྐལ་བ། ② གནས་སྐབས་བན་ཐོག་ཡོད་པ། ཁ་
གྲོགས་ཆེ་ལ་གཏིང་གྲོགས་རྒྱུད་པ།

ཁ་སྐལ་བ། གཡལ་སྟོང་རྒྱག་པ།

ཁ་སྤིང་། ཁ་ཆེ་དང་སྤིང་གཉིས་འཁྲུག་པའི་གེ་སར་སྤྱང་གི་སྤེ་ཆེན་ཞིག

ཁ་རྒྱ། ① འཕྲེད་ཞེང་ངམ་རྒྱ་ཁྲོན། ② ཡིག་ཤུབས་སོགས་ཀྱི་ཁ་དང་བྱི་རོལ་ལ་བཏབ་པའི་རྒྱ།

ཁ་རྒྱལ། ཁྲོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་close ཟེད།

ཁ་རྒྱལ་སྟེ་སྤང་བ། ཁྲོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་closed guarh ཟེད།

ཁ་རྒྱལ་ས་པ། ① ལུས་ཚུལ་མེད་པའི་སྐད་ཆ། ② ཏམ་ཤེད་ཆེ་བ། ཁ་རྒྱལ་ས་ཆེན་པོ།

ཁ་རྒྱལ་ས་སྒྲ། བཟ་ཤེས་པའི་ཆོག་དང་། གཏམ་བཟང་པོ་བཟོད་པ།

ཁ་རྒྱལ། ① སྟོད་སྤྱད་ཀྱི་ཁའི་རྒྱ་ཆ་སོགས། ② རྩ་ཀྱུ་ཤ་དང་མ་བྱའི་སྒྲ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་

བུམ་པའི་ཁ་རྒྱལ། ③ སྒྲ་པ།

ཁ་རྒྱལ་གཉིས་མེད། ཟས་དང་གོས་གཉིས་ཀ་མེད་པ།

ཁ་རྒྱལ་བ། ① ཁ་གཤམས་སམ་ཚུད་པ་རྒྱལ་བ། ② རོ་འཕང་མཐོ་བའམ་མགོ་མཐོ་བ།

ཁ་རྒྱུ་ཐོ་རྒྱ། རོ་འམ་ཐོ་བ། ཟས་དེ་ས་ཐོས་པ་བཞིན་ཁ་རྒྱུ་ཐོ་རྒྱ་གང་ཡང་མི་འདུག། སྐད་ཆ་དེ་ལ་

ཁ་རྒྱུ་མང་པོ་འདུག།

ཁ་རྒྱུ་གཤེན་པོ། ① དག་འཇམ་པོ་འམ་མ་ཐུན་པོ། ② ཁ་ལ་ཉན་པོ།

ཁ་རྒྱལ། གཞན་གྱི་སྐད་ཆའི་ཆེས་སྤྱ་འགྲོ་བ། རང་གི་ལྟ་བ་མེད་པར་གཞན་གྱི་ཁ་རྒྱལ་བྱེད་པ།

ཁ་རྒྱལ་ས། ཞིབ་འཇུག་པའི་སྟོབ་མ་དང་། དེད་དུས་ལས་བྱེད་པར་ཞུགས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་དང་བཏང་

ཟེན་པའི་ཡིག་ཆ་དང་ཡོན་ཟེན་པའི་སྟོབ་མའི་ནང་དུ། ཁ་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་བཅུག་པ་དང་།

དེ་བ་དེས་ལན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ས་ལེན་རྒྱའི་རིགས་ཤིག།

ཁ་རྒྱུད། དག་རྒྱུན་ནམ་བཤད་རྒྱལ། ཁ་ལས་རྒྱུད་པ།

ཁ་རྒྱལ། ① གཏམ་རྒྱུན་ནམ་བཤད་པོ། ② རྒྱལ་སྟོད་ཀྱི་ཁ་སྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲུ།

ཁ་སྤྱལ། དགུན་དུས་ཁ་བ་བྱག་ཡས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་སྟེ། ཤིང་ལེབ་བྱ་བ་ཞི་སྤར་རུང་རིང་བ་དཀྱིལ་

དུ་མ་བཞོས་པ་དེ་ལ་ཤིང་གི་ཡུ་བ་གལ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

ཁ་རྒྱུར་དབྱུག། ཁྲོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་joystick ཟེད།

ཁ་སྐྱར་བཤེར་དབྱེ། མྱོག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟོང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་manipulation detection ཟེད།

ཁ་སྐྱར། འོད་སྣང་བྱུགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཆོས་ཁ་སྐྱར་བའི་ཆོན་ཏེ། མེ་ཏོག་ལྷན་པེར་
པོའི་ཁུ་བ།

ཁ་སྐྱར་བ། ① མདོག་སྐྱར་བ། རས་དཀར་པོ་དམར་པོར་ཁ་སྐྱར་བ། ཁ་སྐྱར་དདུལ་ཆས། ② ཁ་
ཕྱོགས་སྐྱར་བ། འར་ཕྱོགས་སུ་ཁ་སྐྱར་བ། ③ འོད་སྣངས་སྐྱར་བ། སྐད་ཆ་འོད་སྣངས་ཅ་བ་
ནས་ཁ་སྐྱར་བ།

ཁ་སྐྱེ། ཏྲ་ལ་གཟན་ཆག་སྟེར་སྟོང་གི་ཁུག་མ་ཞིག་། སྐྱེ་ཁུག་དེའི་ནང་དུ་སྟན་མ་དང་། ཡུང་ཆོས་མ།
ཡུང་པོ་སོགས་སྐྱག་ནས་ཏྲའི་ཁ་ལ་བཀོན་ཏེ་ཟ་བར་ཁུག་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།

ཁ་སྐྱོག་། རྒྱལ་པའམ་ཁུག་མ་སོགས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོམ་བྱེད།

ཁ་སྐྱོབ། ཁ་འོབ་བམ་ལུང་གཏམ། གནས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁ་སྐྱོབ་བཤུད་པ།

ཁ་སྐྱོམ། ལུང་གཏམ།

ཁ་དགའ་འོད་གསལ། ① ཞེ་ནས་མི་དགའ་ཡང་དགའ་མདོག་བྱེད་པ། ② མི་ལ་ཁ་སྐྱོན་འོད་མཛུ་བྱེད་པ།

ཁ་དགའ་འོད་སྟོང་། ཞེ་ནས་མི་དགའ་ཡང་ཁ་ནས་དགའ་ཚུལ་གྱིས་བསྟོང་ར་བྱེད་པ།

ཁ་དགེ། ① སྟོན་ཆོག་། ཁྱོད་ཁ་དགེ་ལམ་ཡག་། ཁ་དགེ་བཟ་ཤིས་ལྟ་བུ། ② ཁམས་འཕྲོད་པའི་དོན།
སྒྲ་མ་ཁ་དགེ་གོགས་པོ་ཁ་དགེ་ལྟ་བུ།

ཁ་དགེ་མོ། ཁང་བ་འདི་ང་ལ་ཁ་དགེ་མོ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ།

ཁ་འགགས་པ། ① ལུ་ག་ལུམ་པ། ② སྐད་ཆ་འོད་འཕྲོ་ཆད་པ།

ཁ་འགལ་ཆོག་འགལ། ལུ་ཕྱི་མི་མཚུངས་པའི་སྐད་ཆ།

ཁ་འགུལ། ① འགམ་འགུལ་ལམ་ཟས་ཟ་བ། ② སྐད་ཆ་འོད་པ། དོན་གནད་འདིའི་སྐོར་ཁོང་གིས་
ཁ་འགུལ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་བྱས་མ་སོང་།

ཁ་འགོ། འགོ་ས་དང་དོན་གཅིག་

ཁ་འགེབ། ཐལ་བ་དང་ནད་རིགས་སོགས་འགོག་ཆེད་ཁ་ལ་བརྒྱབ་པའི་འགེབ་རས་ཞིག་། ཁ་ཡོལ་

དང་ཁ་ལུབས་ཀྱང་ཟེད།

ཁ་བསྐྱོས་པ། གཞན་ལ་ཁ་ཏ་བྱས་པའམ་བསྐྱབ་བྱ་བྱས་པ།

ཁ་བཅུད་པ། [རྟིང]ཁ་གཏོང་བ།

ཁ་བབྱད་མཆེ་གཅིགས། ཁ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་གཉེར་བ།

ཁ་བརྒ། སྐད་ཆ་མང་པོ། མི་བརྒ་ལ་ཁ་བརྒ།

ཁ་བརྒྱད། ① ག་ས་ག་ལའི་དོན་སྟེ། དག་པོའི་དམག་མིས་ཁ་བརྒྱད་ནས་ཚུར་ཕྱོད་བྱུང་སྟབས་ང་ཚོས་

ཡ་ལེན་བྱེད་ཐུབ་མ་སོང་། ལྟ་བུ། ② གཏམ་གསང་སྐྱུང་མི་ཤེས་པའི་མི་གང་མོས་གཞན་ལ་བཤད་

མཁན་གྱི་དོན། དཔེར་ན། ཁོ་མི་ཁ་བརྒྱད་ཅིག་རེད། སྐད་ཆ་ཆང་མ་གཞན་ལ་བཤད་གྱི་རེད།

ཁ་བརྒྱད་མེལ་ནི་དགྲ། ཁ་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག

ཁ་བརྒྱད་པ། རང་གིས་དངོས་སྤྱི་མ་བཤད་པར་གཞན་གྱི་ཁ་བརྒྱད་དེ་བཤད་པ།

ཁ་འགྲུར། སྤྱི་མའི་སྐད་ཆར་མི་གནས་པ།

ཁ་འབྱེད། ཅ་བ་ལས་ཡན་ལག་འབྱེད་པ།

ཁ་འགྲིག་པ། ① གྲོས་འཆམས་པའམ། གྲོས་མཐུན་པ། ② རྫོང་གི་ཁ་དང་ཁེབས་འགྲིག་པ།

③ རྒྱུ་གིས་ཁ་སོ་འཐམ་བ་སྟེ། ཁ་འགྲུལ་མི་སྐབ་པར་གྱུར་པ།

ཁ་འགྲིལ། ① གོས་དང་རྫོང་སྤྱད་གྱི་མཐའ་འགྲིལ། ② གྲོས་འཆམས་པ།

ཁ་འགྲིལ་ངོས་ལེན། བན་ཚུན་ཁ་ཆད་བྱས་ནས་དཔང་ཆོག་རྒྱན་བཟོ་བྱས་པ།

ཁ་འགྲིལ་ཉེས་གསོག། མི་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དུ་མ་ཁ་འགྲིལ་བྱས་ནས་མཉམ་དུ་བསག་པའི་ཉེས་སྦྱོང་།

ཁ་ངན། ཆོག་འདྲ་པའམ་ཆོག་རྒྱབ་མོ། ཁ་ངན་གཏམ་ངན། ཚུར་ཁ་ངན་བཟོད་པར་ཕར་ཁ་ངན་སྟོན་པ།

ཁ་ངལ། ཁ་ཐང་ཆད་པ། མི་ཉན་པ་ལ་ཤོད་པ་ཁ་ངལ་རོགས་རེད།

ཁ་རོ། ① བྱང་བཞེན་ནས་གདོང་། ཁ་རོར་ལྟ་བུ། ② ཁ་དང་རོ། །

ཁ་རོ་བཟུ། གདོང་རྒྱལ་བཟུ་བའི་དོན།

ཁ་རོམས་གྲོད་འགྲངས། ལྟོགས་སྟོམ་ལས་གྲོལ་བ། རང་ཉིད་ཁ་རོམས་གྲོད་འགྲངས་ཡོང་ཐབས་བྱ་

རྒྱ་ལས་གཞན་གྱི་སྦྱིད་སྤྱག་མི་ལྟ་བུ།

ཁ་ལུ་བ། [མངོན]མེད་གེ

ཁ་ལུ་བ། སྐད་ཆ་ཤོད་སྒྲ་བ། གྲོས་འགོ་འདོན་མཁན་ཁ་ལུ་བ།

ཁ་སྒྲོན། ཁ་སང་སྒྲོན་མ།

ཁ་དངོས་བ། ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁ་བདེ་ངོས་སོ་བཤད་པ། ལག་ལེན་མེད་པར་བཏང་བཏང་བྱུང་བྱུང་གིས་ཁ་དངོས་བ།

ཁ་དངར་བ། སྐད་ཆ་འཇམ་འཇམ་སྒྲན་སྒྲན་ཤོད་ཚུལ།

ཁ་མངལ། ལྷེའི་སྒྲུང་རོ་མི་གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། བད་ཀན་གྱི་ནད་ཉགས་ཤིག།

ཁ་ཅིག། ལ་ལམས་ལག་ལེན་གྱི། ཁོ་ཚོའི་ནད་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་ལན་འདེབས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ལན་མི་འདེབས་པ།

ཁ་ཅོལ། གང་བྱུང་མང་བྱུང་ཤོད་པའི་ཁ་ལང་ཤོར་བ།

ཁ་ལྷེབས། དེག་དང་ཁ་ལེབ་བར་ནས་ཕྱལ་དབྱགས་ཕྱིར་མི་གཏོང་བར་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཀོ་ལྷེབས་གོར་གོར་ཁ་ལེབ་གྱི་ནད་དུ་ཡོད།

ཁ་གཙང་པོ། ① སྒྲ་མཁས་བ། ② གཏམ་སྒྲན་པོ།

ཁ་གཅིག་ཁོག་གཉིས། ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་པའི་དཔེ།

ཁ་གཅིག་གྲག། ① རྒྱུན་པོ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་མི་ལ་ཁ་གཅིག་གྲག་བདག་པོ་ཞེས་ཟེམ། ② ཀུན་ཁ་མཐུན་བ། ཚང་མ་ཁ་གཅིག་གྲག་རེད།

ཁ་གཅིག་ལྷེ་གཉིས། ཁ་གཅིག་ནས་སྐད་ཆ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སྒྲ་བ།

ཁ་གཙུ་བ། ① ཁ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་སྒྲོག་པ། ② ཁ་ལོ་སྒྲུར་བ།

ཁ་གཙུས་སྒྲ་གཙུས། ཁ་དང་སྒྲ་གཡས་གཡོན་དུ་གཙུས་པ་སྒྲེ་གཞན་གྱི་གཏམ་སོགས་མི་འདོད་པའི་ནམ་འགྱུར་ཞིག།

ཁ་གཙོད། ① བྱ་ཆིག་ །སྒྲོག་པའི་སྒྲ་གདངས་ལྷེ་བ་ཡི་གེ་དང་པོའི་ཐོག་འདྲིལ་ན་བྱ་ཆིག་འཕོར་དང་། མདོད་སོགས་ཀྱི་མཇལ་ཆད་དེ་འཕོར་ཁ་གཙོད། མདོད་ཁ་གཙོད་ལྷ་བྱ། ② རྒྱོད་ཀྱི་ཁ་ལེབ། ཁོག་མའི་ཁ་གཙོད་བྱེ་བ། ཤེལ་དམ་ལ་ཁ་གཙོད་དམ་པོར་རྒྱག་པ།

ཁ་བཅད། ལྷ་སྐུའམ་མི་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་ན་བཟའི་མཐའ་དང་བྲག་རི། ཤིང་ལོ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་ལ་
གསེར་གྱིས་ཁ་བཅད་རྒྱག་སྟོལ་མཆིས་ཤིང་། གསེར་རིས་རྒྱག་སྐྱངས་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་གས་
ཤིག་ཡིན།

ཁ་བཅིངས། ① གཞན་ལ་ཁེ་ཁ་མི་ཐོབ་པར་བྱས་པའི་དོན་སྟེ། དམངས་གཙོའི་སྲིད་རྒྱུས་ལག་ལེན་
བྱས་ན་དཔོན་པོ་རྣམས་ཁ་བཅིངས་ཆར་ལེ་རེད། ② བཅིངས་ཞེས་བསྐྱམས་པའི་དོན་ཡིན་
པས། འདིར་ཁ་བཅིངས་པ་ལྟར་ཁ་བཀག་པའི་དོན་རྟོ། །

ཁ་བཅོལ་དག་བཅོལ། ① ཁ་འཕྲིན་བཅོལ་བའམ་བཞག་པ། ② དག་ཐོག་ནས་དོན་བཅོལ་བ།
ཁ་ཆ། ཁ་འཕྲིན་ནས་དག་ལན། ཁོ་ལ་ཁ་ཆ་ཞིག་བཏང་བ་ཡིན།
ཁ་ཆག་སྐྱ་རལ། ག་མ་འགྲིག་པ་མང་པོ་བྱུང་བའི་དཔེ། ལས་དོན་གང་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཐབས་རྒྱས་
ལེགས་པར་བཏིང་ན་ཁ་ཆག་སྐྱ་རལ་གྱི་འཕྱས་ཤོར་ཡོང་མི་སྲིད།

ཁ་ཆག་པ། ① སྟོད་སྐྱད་སོགས་ཀྱི་ཁ་གསལ་པ། དཀར་ཡོལ་ཁ་ཆག་ཅས་པ་ལྟ་བུ། ② ཉུང་དུ་བྲི་བ།
ཁ་ཆད། གཏན་འཁེལ་བའི་ཐ་ཆིག། ཁ་ཆད་དོན་ལ་གནས་པ། ཁ་ཆད་མེད་པའི་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ།
ཁ་ཆབ། [རྟིང་] ① ཁ་རྩ། ② ཆང་སྐྱ་པོ།

ཁ་ཆར། ① ཁ་བ་དང་ཆར་པའི་བསྐྱམས་མིང་། ② གངས་མ་ཆར།
ཁ་ཆར་གྱི་ལྷ་ཁད། མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་བཟ་ཤིས་མགོན་གྱི་སྐས་ལྷ་སྐྱ་མ་ཡེ་ཤིས་འོད་གྱིས་སྐྱ་
ཆའི་སྐད་ལ་དཀར་དུང་གི་ཆོས་རྒྱུ་འཛུལ་གྱིང་གསལ་བ་སྐྱེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་
གསན་ཅིང་སྐྱ་མཆམས་བཞུགས་ཏེ་རྩ་རྩ་ལའི་བསྐྱེན་བྱུང་གནང་ནས་བཞུགས་ཏེ་ཞག་
བདུན་སོང་བ་ན་གང་ནས་འོངས་ཆ་མེད་པའི་ཨུཅུ་སྟོབས་ལྷན་བདུན་འོངས་ནས་དདུལ་
ཁུར་བདུན་ཕུལ་བ་དེས་རྒྱ་བྱས་ཏེ་དཀར་དུང་དུ་གསེར་མཁར་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་བཞེངས་
པའི་བཤད་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་འདུག།

ཁ་ཆིངས། ཁྱག་མ་སོགས་ཀྱི་ཁ་སྟོང་བྱེད།
ཁ་རྩ། ① ཁའི་མཆིལ་མ། ② ཁ་བ་ཞུ་བའི་རྩ། ③ ཞའི་ཁ་རྩ། ④ བལ་གྱི་སྐྱ་རྩ་རིང་པོའི་གས།
⑤ ཤིང་གཤག་སྐྱབས་གཤག་སེབ་ཏུ་འདུག་རྒྱུའི་རབ་བམ་ཤིང་ཕུར་སོ་ལེབ་ཅན། བཤགས་

ཀྱང་མ་གས་ན་ཁ་ཚུས་ཕྱག

ཁ་ཚུ་ཚུས་ཕྱང་། བོལ་གྱི་སྒྲེ་མོར་སྤྱབས་སམ་སྤྱ་གྱུ་ཡོད་པའི་ལྷ་མ།

ཁ་ཚུ་འཛར་འཛར། ཟ་འདོད་ལངས་ནས་ཁ་ཚུ་འཁོར་བ།

ཁ་ཚུང་བ། ① ཏྲ་སྤྱགས་སོགས་ན་སོ་གཞོན་བ། ② སྒོད་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཚུང་བ།

ཁ་ཚུར། དབྱིད་དུས་ཁ་བ་དང་ཚུ་འདྲེས་མར་བབས་པའི་མིང་།

ཁ་མཚུ་རྒྱག་བ། ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་ཁ་མཚུ་རྒྱག་པའི་དོན།

ཁ་མཚུ་ཐོབ་བ། བྱོད་གཞི་གང་རུང་ཁྲིམས་ལ་གཏུགས་ནས་རྒྱལ་བར་བྱས་བ།

ཁ་ཆེ། ① ཀ་སྒྲིར་བོད་ཀྱི་བྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་། ② མི་རིགས་ཞིག་སྟེ། མང་

ཆེ་བ་དེ་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་དེད། ཨ་རབ་ཀྱི་མི་རིགས་དང་། ཡུ་གུ་མི་

རིགས་ལྟ་བུ། ③ སྤྲན་ཇས་ཤིག་གི་མིང་། ཁ་ཆེ་གསྐྱམ་ཏེ་གྲུར་གྲུམ་གྱི་མིང་།

ཁ་ཆེ་གྲུར་གྲུམ། ཅི་སྤྲན་གྱི་ནང་ཆོན་གྲུར་གྲུམ་རིགས་ལྗེའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁ་ཆེའི་

ཡུལ་དུ་སྟེ་བས་ན་ཡུལ་གྱི་མིང་མེ་ཏོག་ལ་ཐོགས་པ་སྟེ། རོ་མངར། ལྷས་བ་བསེལ། མཆོག་

ཆད་མེལ། ཅུ་ཁ་ཕྱོམ། ཟུངས་ཁྲག་གསོ། །

ཁ་ཆེ་བཏུ་ཆེན། ཡོངས་གྲགས་སུ་བཏུ་ཆེན་ཤུག་གྱི་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལྷག་

ལོ་སྟེ་ལོ་༡༡༩༧ལོར་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་

བྱེ་སྟེ་ལོ་༡༢༠༧ལོར་ཁོ་ཕུ་ལོ་ལྷ་བས་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་

ཚུ་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༢༡༣བར་བོད་དུ་བཞུགས། དེའི་བྱེ་ལོ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཐེབས། དགྲུང་ལོ་གོ་དགུ་

པའི་ཤིང་བྱེ་སྟེ་ལོ་༡༢༢༥ལོར་སྤྱ་གཤེགས་ཞེས་གསལ།

ཁ་ཆེ་བཏུ་ཆེན་གྱི་སྒོམ་རྒྱན། ཁ་ཆེ་བཏུ་ཆེན་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་སྐབས་དབུལ་ལོ་ལྷ་བ་ཆོས་ཀྱི་

བཟང་པོ་དང་། ཆག་དག་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་དེའི་བྱུང་དུ་བསྟེན་ཇོགས་ཞུས། རབ་བྱུང་གསུམ་

པའི་ཤིང་བྱེ་སྟེ་ལོ་༡༢༠༧ལོར་ཁོ་ཕུ་ལོ་ལྷ་བས་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་དང་། ཚུ་ཕུལ་

སྒོག་མ་དགོན་པར་ཉིན་གཅིག་ལ་མི་བཅུ་གཅིག་བསྟེན་པར་ཇོགས་པའི་ནང་ནས་གོ་ཕུལ་

ཁེར་གད་བྱང་རྒྱབ་དབལ་དང་། གཅོང་པ་དོ་རྩེ་དབལ་གཉིས་སྟོབ་མའི་གཙོ་མོར་གྱུར། བྱང་

ཚུབ་དཔལ་གྱིས་དགེ་སྐྱེད་གི་ཆོས་ཆོག་ས་བཅུག་ས། ཁང་གི་སྒོ་བ་མ་དབུ་མཛད་བསོད་ནམས་
གྱིས་ཆོས་ལུང་གི་འདུས་སྡེ་བཅུག་ས། གཅང་བ་དོ་རྩེས་དཔལ་གྱིས་སྡེ་མོ་ཆལ་མིག་བཅུག་ས།
ཁོང་གི་སྒོ་བ་མ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བྱེ་རྩིང་ཆོས་ཆོག་ས་བཅུག་ས་བས་ཆོག་ས་བ་
སྡེ་བཞི་ཞེས་བ་དེ་བྱུང་། ཁྱད་པར་བྱང་ཚུབ་དཔལ་གྱི་སྡེ་མ་རྒྱན་ཀམ་བ་ན་རིམ་གྱིས་བཞེས་
བ་དང་། དོ་རྩེ་དཔལ་གྱི་སྡེ་མ་རྒྱན་དོར་ཆེན་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོས་བཞེས་ཏེ་བཀའ་བརྒྱད་
དང་། ས་སྐྱེའི་ཕྱོགས་སུ་དར་བྱུང་བྱིན། ཆོས་ལུང་བ་དང་བྱེ་རྩིང་པའི་སྡེ་མ་རྒྱན་ནི་དེང་སང་
མི་བཞུགས་པར་མངོན། ཡང་། ཉང་སྟོད་རྒྱན་གོང་གི་གཅུག་ལག་ཁང་དུ་ས་སྐྱེ་བཅུ་ཆེན་གྱིས་
ཁ་ཆེ་བཅུ་ཆེན་མདུན་ནས་བསྡེན་པར་རྫོགས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་། ཕྱིས་རྒྱལ་བ་
ལྷ་བ་ཆེན་པོས་ཐེངས་གཉིས་པར་སྡེ་མ་རྒྱན་འདི་བཞེས་ནས་ཕྱིན་ལས་སྡེ་ལ་བར་མངོན། ལུ་
སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་འདུལ་བའི་བཤད་བ་
དང་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱན་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞེས། ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱུང་ལས་གསུངས།

ཁ་ཆེ་བཅུ་ཆེན་རྣམས་མཛོན་དགལ། རྒྱ་གར་ལུ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ཆུང་
དུའི་དུས་ནས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་བ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སྒོ་བ་
དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་བ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལ་འཇུག་པ། ལྷིང་པོ་བསྐྱུས་
བ་རྣམས། ཅ་ར་ཀ་འབུམ་སྡེ་སོགས་གསོ་རིག་གི་གཅུག་ལག་མཐའ་ལྡན་པར་བརྟེན་ཅིང་།
རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་རིག་པའི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ། ལྷིང་པོ་བསྐྱུས་བ་རྒྱས་པར་འབྲེལ་བར་
ཆོག་དོན་རྣམས་ཐེར་དང་། དེའི་སྒྲན་མིང་བྱུང་དུ་བཀོལ་བར་སྤྱོད་དེས་བ་སོགས་མཛད།

ཁ་ཆེ་བཅུ་ཆེན་རྣམས་མགོན་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་བཅུ་ཆེན་རྣམས་པའི་སྒོ་བ་མ་འགོས་ལོ་རྩ་བ་ལྟག་བ་ལྟས་
བཅས་གྱིས་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་གསུམ་ན་སའི་རྣམ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བོད་དུ་བྱོན་ནས་གྲུ་བ་
མངོན་ཤེས་དང་། ལྷེ་གལ་སྐྱེད་བ་གཉིས་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་གསུངས་མཁན་དེ་ཡིན།
ཆོག་ས་བཅུ་ཆེན་ཀྱང་བཅུ་དུག་ལན་གཅིག་གཞིགས་བ་ཅམ་གྱིས་སྒོ་ལ་འཛིན་ལུས་པའི་
མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཅལ་བུན་སྐུམ་ཆོག་ས་བ་མངའ་ཞིང་། ཁམས་འཛག་མེད་དུ་འཆིང་ལུས་པའི་
ཆོག་ས་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞིང་། བོད་དུ་དུས་འཁོར་ཅམ་མ་ཟད། དཔལ་ལྷན་རྣམས་གསུངས་

པའི་སྒྲོན་གསལ་དང་། དབྱ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བཤད་བཤུངས་མཛད།
ཁ་ཆེ་བཤེས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཞགས་ལྟ་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བརྒྱད་བ་ཕྱག་
གཡས་ཀྱི་དང་ཐོར་སྐྱབས་སྤྱིན། གཉིས་པར་མཆོག་སྤྱིན། གསུམ་པར་ཞགས་པ། བཞི་པར་
བཟང་མེད། གཡོན་ཀྱི་དང་ཐོར་དབྱ་གུ་ཅེ་གསུམ་པ། གཉིས་པར་སྒྲེགས་བཅ། གསུམ་པར་
བསྐྱ། བཞི་པར་སྤྱི་སྒྲེགས་འཛིན་བ་སྤྱི་མདོག་དཀར་ཐོར་ཡོད་བ་ཞིག །འཁོར་བཞི་ཡོད་པའི་
གཡས་སུ་སྒྲོལ་མ་དང་། གཞོན་ལྷོ་ཐོར་བཟང་། གཡོན་དུ་ཏྲ་མཁྱིན་དང་། ཁོ་གཉེར་ཅན་མ་
བཅས་སྟུ་ཡོད། རིན་འབྱུང་བརྒྱ་ཅའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཡོད།
ཁ་ཆེ་སྒྲོས་ཤེལ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྒྲོས་ཤེལ་ཞིག་སྟེ། རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་གླིང་
བསམ་མཛད་པའི་གཏམ་ཆོགས་ལུགས་དབར་མའི་ཤོག་གངས་༡༠༨ལས། སྒྲོས་ཤེལ་ལ་ཡང་
རང་བྱུང་བཅོས་བྱ་གཉིས། རང་བྱུང་ཐང་ཆ་རྒྱ་མཆོར་ལྷུང་ནས་བྱུང་། ཁ་ཆེ་ཤིང་རྟོག་སྤྱིན་འབྲ་
སེར་ལ་ལུས། ཞེས་གསུངས་པ་ཤིང་ཐང་མའི་ཆ་སྟེ་ཐང་ཆ་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་ལྷུང་ནས་ལུན་
རིང་ཐོང་རྩེས་རྟོའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་རང་བྱུང་གི་སྒྲོས་ཤེལ་ཡིན་པས་རབ་དང་། ཁ་ཆེའི་
ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྒྲོས་ཤེལ་ནི་སྤྱིན་ཟེན་པའི་ཤིང་རྟོག་གི་མདོག་དང་འདག་བར་སེར་ཁ་
དྲངས་ལ་ལུས་ཆགས་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དང་། དམར་ལ་སེར་གསལ་དང་པོ་དེ་ཅུ་མེད་པ་ནི་
སྟོང་རྟོར་གྱི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པ་དང་། མདོག་སེར་སྤྱི་སྤྱིན་རིས་ཆགས་པ་ནི་སོག་པོའི་ཡུལ་ནས་
ཐོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས།
ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ། སྤར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དར་བའི་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་འོག་མའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་
ཁ་ཆེ་རྩོད་ན་ཤི། དུས་རབས་བརྒྱའི་མཇུག་དུ་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་
ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་པའི་སྤྲི་ཏྲ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་
ཁ་ཆེ་རྩོད་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་གར་གྱི་བཤེས་ལྟ་རྩོད་པའི་སྒྲོ་བ་མ་ཁ་ཆེའི་སྤྲི་ཏྲ་ཞིག་སྟེ། ཏྲ་ནག་འགོས་ལོ་
ཏྲ་བས་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་གསལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་མ་ཡིན།
ཁ་ཆེ་རྒྱ་མགོན། བོད་དུ་གསལ་བའི་ཁ་ཆེ་བཤེས་རྒྱ་བ་མགོན་པོ་ཞེས་བ་དེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན།
ཁ་ཆེ་གསྐུ་མ་ལ། ཁ་ཆེ་གྲུར་གྲུམ་དང་དོན་གཅིག་

ཁ་ཆེ་ཤི་སུ་རྩུ་ཉི་ཤུ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་ར་མངའ་ངེས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱ་མ་ཡེ་ཤེས་
འོད་གྱིས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་བྱངས་པའི་བརྩེ་ཏ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་བཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཞང་ཁྱུང་
རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྩེ་ཏ་འདིའི་བྱང་ནས་འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་པ་གསན་ནས་འགྲུར་
བཅོས་མཛད་ཡོད།

ཁ་ཆེམས་། འཆི་ཁར་འཛོག་པའི་མན་ངག་གཏམ། ང་ཡི་ཁ་ཆེམས་མ་བཟེད་ཉམས་སུ་ལོངས།
ཁ་ཆེམས་བྱན་བ་གསལ་དུས། འཆི་རན་པའི་སྐབས་མི་པལ་ཆེ་བ་བྱན་ཤེས་གསལ་པོ་མི་ཡོང་བས་
རང་ཉིད་བྱན་པ་གསལ་བའི་དུས་སྐབས་སུ་ཁ་ཆེམས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱ་ཡོད་པ་ནམས་བཤད་
དགོས་པའི་དོན།

ཁ་ཆེམས་ཆབ་བྲིས། མི་གཞན་གྱིས་ངོ་ཆབ་བྱས་ནས་བྲིས་པའི་ཁ་ཆེམས་ལ་བཛོད།
ཁ་ཆེམས་རྒྱུང་བསྐྱར། ངན་སྟོད་གསང་མི་བྱབ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་སྟེ། སྤར་ཆོམ་པོ་བཞིག་གིས་
ནོར་ལྷན་ཞིང་གསོད་ཁར་ནོར་ལྷན་དེས་ང་གསོད་མཁན་མི་དེ་རེད་ཅེས་རྒྱུང་བྱོགས་ཁ་ལ་
གཏད་དེ་བཤད། འོ་མང་སོང་རྗེས་ཆོམ་པོ་བས་སྤར་དེ་འབྲ་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པས་བསད་པའི་
མི་དེའི་ནང་མིས་གོ་ནས་ཆོམ་པོ་བཤང་བསད་པ་རེད།

ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ། སྐབས་དེར་བོད་དང་ཐག་ཉི་ལའི་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཀ་སྤིར་སྟེ། དེར་སང་ཀ་ཤི་
སྤིར་དུ་འབོད་པ་དེ་ནི་སྟོད་མངའ་ངེས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་གི་གྲུམ་བཅན་པོ་དང་
དམག་འཐབ་བྱེད་མཁན་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ཉི་སྟོར་བལ་ཡུལ་ལ་ཁ་ཆེ་བལ་པོ་
ཟེར་འབོད་སྟེལ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་སྟོར་ཞིག་ནས་ཡིན་ངེས།

ཁ་ཆེའི་ཡུལ། བོད་ནམས་གྱིས་ཀ་སྤིར་ཞེས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཟེར། དེར་སང་རྒྱ་གར་
དང་པ་ཀི་སི་ཐན་ཚོད་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡུལ་འདི་ཡིན།

ཁ་ཆོས། ཁས་བཤད་པ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་ལག་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་གཏམ།

ཁ་མཆུ། བྱོད་དམ། ཚོད་སྐྱེང་དམ། ཚོད་ཤགས། ཁ་མཆུའི་དཔང་པོ། ས་ཁང་མི་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་
ཁ་མཆུ་ཐུག་པ། ཁ་མཆུ་བརྒྱབ་ཀྱང་ཐག་མ་ཆོད་པ།

ཁ་མཆུ་ཁྲིམས་སར་ཐལ་བ། བན་ཚུན་བར་ཚོད་སྐྱེང་ཆེན་པོ་ཐུག་པ་བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་གྱིས་

ཀྱང་བསྐྱམས་མ་ཐུབ་པར་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱ་དགོས་བྱུང་བ།
ཁ་མཆུ་འཇག་མཁན། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཐོག་མར་ཁ་མཆུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན།
ཁ་མཆུ་བོགས་ལེན། གཞན་གྱི་གྲོད་དོན་རང་གིས་འགན་ལེན་པ།
ཁ་མཆུ་འབྲུན་འབྲེལ་ལོ་མང། མི་རབས་སྡོན་མཁེ་སྐབས་ཀྱི་ཁ་མཆུ་རྙིང་པ་ཐག་མ་ཆོད་པར་ལོ་
མང་པོ་སོང་བ་ལ་ཟེར།
ཁ་མཆུ་ལོལ་བཅུགས་བྱེད་པ། དཔང་རྟགས་ཁུངས་བཅན་མེད་པར་ལོལ་ཆོད་ཀྱིས་གཞན་སྤྱོད་གས་
ལ་ཁ་མཆུ་བཅུགས་པ།
ཁ་མཆུ་ལེ་དུག་འོ། ཆོད་སྤང་གི་ཅ་བ་རྙིང་པ།
ཁ་འཆམ། ཐོས་མ་ཐུན་པ། ཉང་ལ་ཁ་མ་འཆམས་ན་བྱི་ལ་དོན་མི་འབྱུག།
ཁ་འཆམས་སྤྱགས་གཅིག། ཡིད་གཅིག་མ་ཐུན་དུ་གྱུར་པ།
ཁ་འཆལ། དོན་མེད་པའི་གཏམ། ཁ་འཆལ་ངག་འཆལ། ཁ་འཆལ་སྒྲ་བ།
ཁ་འཆལ་བཤད། ཁུངས་ལུང་མེད་པའི་གཏམ་གང་བྱུང་དུ་སྒྲ་བའི་ལས་ལ་ཟེར།
ཁ་འཆིང་། རས་ཁུག་སོགས་ཀྱི་ཁ་འཆིང་བྱེད་དམ་སྡོམ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་པའི་མིང་།
ཁ་འཆུ་བ། རང་བཞིན་འཁྲོག་པོར་འགྱུར་བ།
ཁ་འཆོལ། དོན་གང་ཞིག་ཞོར་ནས་འབོད་པའི་དོན།
ཁ་རྩེ། ① ཁ་རྩེ་དབང་ཐང་ཞེས་པ་ཞོར་དང་ཐོབ་ཐང་གི་དོན། ② བསོད་ནམས།
ཁ་རྩེ་དབང་ཐང་། ① བསོད་ནམས་དང་། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བཞོ་སྐལ། ② མི་སྒྲེར་གྱི་རྒྱ་ཞོར་
ལོངས་སྤྱོད། སྒྲེར་གྱི་ཁ་རྩེ་དབང་ཐང་སོ་སོར་དབང་།
ཁ་རྩེ་ལེ་ཞུ་མཆོག། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ།
ཁ་ལྗེད་པོ། ངག་སྒོ་དམ་པོ་ལྷན་ཆ་མང་པོ་མི་ཤོད་པ།
ཁ་འཇམ། ངག་འཇམ།
ཁ་འཇམ་གཉིང་གནག། སྐད་ཆ་འཇམ་ལ་སེམས་ངན་པ།
ཁ་འཇམ་གཉིང་རྩུབ། ཁ་འཇམ་གཉིང་གནག་དང་དོན་གཅིག།

ཁ་འཇལ་བ། རས་སོགས་ཀྱི་ཞིང་ཁར་བརྟེན་ནས་དེའི་རིང་ཐུང་ཆད་འཇལ་བ།
ཁ་ཉམས་སྡེས་དབྱེ། ཉང་རྒྱས་ནང་གིས་བརྟག་བ། ཁ་ཉམས་སྡེས་དབྱེ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་
དོན་འབྱས་ཤོར་མེད་པར་སྦྱབ་དགོས།
ཁ་ཅུང་བ། སྐད་ཆ་ཅུང་ཅུང་། ཁ་ཅུང་ལག་གཙང་། ཁ་ཅུང་ཆོག་འདུས།
ཁ་ཅུང་མཚུ་ཉིག། །[སྤྱི་རྒྱུག་བྱུང་གི་གཏམ་མི་སྦྱ་བ།
ཁ་ཅུང་ལག་གཙང་། སྐད་ཆ་ཅུང་ལ་སྦྱོད་པ་བཟང་བ།
ཁ་ཅུལ། སྐད་ཆ་སྒྲིག་ཐབས། གཞན་བསམ་ཁ་ཅུལ་བྱེད་བ།
ཁ་གཉེར་བ། ཡིད་ལ་མི་འཐད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ཁ་གཉེར་གཉེར་བྱེད་བ།
ཁ་རྙིང་བ། ལས་སོང་གི་དངོས་པོ། ལྷ་པ་ཁ་རྙིང་པ་ཞིག་གྱོན་བ།
ཁ་སྒྲོམས། ཁ་མཐོ་དམན་སྒྲོམས་པོ།
ཁ་བརྩོགས། ཟས་ཟ་རྒྱུར་གོམས་ཏེ་ཆགས་པའི་ཡང་ཤོད། ཟས་ཟས་ཀྱིས་ཁ་བརྩོགས། ཕྱིན་ཕྱིན་
ཀྱིས་ལམ་བྱང་། དཔོན་པོ་དེ་ཆོས་སྒྲོག་བཟོན་ཐེངས་གཅིག་ཟ་རྒྱ་རྙེད་ན་ཁ་བརྩོགས་ནས།
རྗེས་མར་ཡང་ཟ་རྒྱ་ཨེར་རག་ལྟ་ལེ་རེད། རྒྱན་མས་ཐེངས་གཅིག་རྒྱ་རྒྱ་རག་ན་དེ་ནས་ཁ་
བརྩོགས་ཏེ་ཡང་ཡང་འོང་གི་རེད།
ཁ་མཉན། དག་ལ་ཉན་བ།
ཁ་མཉམ། མཐོ་དམན་མེད་པ། རྒྱ་བོ་རྒྱས་ཏེ་རགས་དང་ཁ་མཉམ་དུ་གྱུར་བ།
ཁ་ཏ། ① བསྐྱབ་བྱ། ཁ་ཏས་སྒོ་འགྲུགས། ཁ་ཏ་སྦྱལ་སྦྱག་མི་ཉན་པ་ལ་ཁ་ཏ་བྱེད་པ་དེ། ཀོ་བ་སྐྱམ་
པོ་ལག་བསམ་མཉེད་ལས་དཀའ། ② [རྙིང་]གཅིས་པར་འཛིན་བའམ་གཅིས་སྦྱས།
ཁ་ཏ་བ། བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་པ་པོ།
ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ། བྱོས་འདེབས་སྒོ་བ་སྒྲོན།
ཁ་ཏི་ཁ་བ་དགོན། མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་གནས་ཡོད། དེ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་དངོས་སྒོ་བ་བྱང་
སྒྲ་མས་བྱུག་བཏབ་པ་ཞིག་ཡིན། དགོན་འདིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྦྱོར་མས་བྱིས་པའི་འདྲ་ཐང་
གསུང་བྱོན་མ་ཞེས་པ་རང་གི་མ་ཡུམ་ལ་དད་རྟེན་དུ་བསྐྱར་གནང་བ་དེ་བཞུགས་ཡོད།

ཁ་ཉིག། རོ་ཁ་བ།

ཁ་ཏུས། སྒྲེ་དགེ་ཡུལ་སྐད། བོར་པའི་ནང་དུ་རྩམ་པ་ཅུང་ཟད་འདེབས་ཤིང་བཅག་བཅག་བྱེད་ཅིང་
དེའི་ཐོག་ཏུ་རྩ་རྒྱག་སྟེ་འབྲུང་ཐེན་རྩེས་རྩམ་པ་རིམ་པ་དང་པོ་དེ་ལྟེ་ཡིས་བལྟགས་ཐེན་པ་དང་
ཡང་རྩ་རྒྱག་སྟེ་བཏུང་བའི་བཟའ་བཏུང་བྱ་ཚུལ་གྱི་མིང་ཞིག།

ཁ་ཏུས་ལྷག། བྱ་ཆོག་སྟེ་ཁ་ཏུས་ལྷག་པའི་དོན།

ཁ་ཉོག། འཆར་ཅན་གྱི་བཟའ་བཏུང་མ་ཡིན་པ་དུས་ངེས་མེད་དུ་བཟའ་རྒྱུའི་ཟས་རིགས་རྒྱུང་དུ་
རྩམས་ཏེ། དཔེར་ན། ཡོས་དང་། ཁ་སོས། ཉི་མ་མེ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྩམས་སོ། །

ཁ་ཉོན། དག་འདོན་ནམ་རྒྱན་སྟོག་གི་ཆོས།

ཁ་ཉོན་སྟོགས་པ། ཁ་ཉོན་སྟོག་པ། ཁ་ཉོན་འདོན་པ།

ཁ་ལྟ་མིག་ལྟ། ཁ་ནས་སྟོབ་དཔོན་དང་མིག་གིས་ལྟ་རྟོག། འུ་ལྟག་ལ་ཁ་ལྟ་མིག་ལྟ་བྱེད་པ།

ཁ་ལྟས། གཏམ་གྱི་མཆན་མ། ཁ་ལྟས་དན་པ། ཁ་ལྟས་ཡག་པོ།

ཁ་ལྟེན། སྤར་བོད་དདལ་ཁ་གང་རི་བའི་ཆང་རྒྱག་སྟོང་།

ཁ་སྟན། ཁ་གདན་དང་གཅིག།

ཁ་སྟབས། ① སྟོབས་སམ་རུས་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁ་སྟབས། ལག་རྩལ་གྱི་ཁ་སྟབས། ② གཤོང་གི་
རྩམ་པ།

ཁ་སྟོང་། ① སྐད་ཆ་རྒྱང་པ། ② སྐད་ཆ་མང་པོ། མི་སྟོང་ཁ་སྟོང་།

ཁ་སྟོབས། གཏམ་སྤྲི་བའི་རུས་པ། ཐབས་རུས་བཟང་ཞིང་། ཁ་སྟོབས་ཆེ་བ།

ཁ་སྟོན་ག། འདུག་ཏེའི་ཅེར་ཐོད་སྐྱམས་གསུམ་བཅེགས་སྟེང་ལྷགས་གྱི་ཅེག་སུམ་ཅན་གྱི་བྲག་མཆན་ཞིག།

ཁ་གཏད། རང་གི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་དངོས། ཉན་མའི་ཁ་གཏད་སྟེ། པ་རིའི་ཁ་གཏད་
ཚུར་རི། བྱ་ཆོག་ཐ་དད་པའི་ཁ་གཏད་དུ་ཡོད་པའི་ཐ་མི་དད་པ། དཔེར་ན། བཅད་པའི་ཁ་གཏད་

ཆད། བསྐྱོར་བའི་ཁ་གཏད་འཁོར། བསྟེགས་ནས་ཆོག་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་གཏད་གྱོང་མཉམ། འཐབ་རྒྱ་གཉིས་ཀ་གྱོང་ཆད་མཚུངས་པ།

ཁ་གཏད་བཅག་པ། དེ་ལན་དེ་འཇལ་གྱིས་འབྲན་ཁོལ་བྱས་པ།

ཁ་གཏང་ག། ① རྩོགས་མདུན་བསྟན་ག། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཤར་རྩོགས་སུ་ཁ་གཏང་ནས་ཕྱིན་ག།

② འབྲན་ཆེ་བྱེད་པོ། ཁ་གཏང་དག་ཆེར་ལངས་ག། ཁ་གཏང་འཇལ་ཐབས།

ཁ་གཏམ། ① ངག་རྒྱན་ནམ་གཏམ་རྒྱད། ② སྐད་ཆ། ③ གཏམ་དཔེ།

ཁ་གཏམ་ཆད། འཁོན་ཞུགས་ནས་པན་ཚུན་ཁ་མི་གྲག་ག། ② སྐད་ཆའི་ལན་སྤྱོད་རྒྱ་མེད་པ་དང་ཨ་
ལན་ཆད་པ་སོགས་དང་གཅིག །

ཁ་གཏམ་མེད། འབྲེལ་བ་བྱས་མེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག །ངས་ཆོང་པ་དེ་དང་ཁ་གཏམ་མེད།

ཁ་གཏིང་། ① སྟེང་ལོག །མཆོ་ཁ་གཏིང་གཉིས་ཀ་དངས། ② ཁ་དང་མེམས། ཁ་གཏིང་མཚུངས་
པའི་སྒོ་ནས་ལས་དོན་ཏུར་ཐག་བྱེད།

ཁ་གཏིང་གཉིས་ཡོད། ཁ་ཞེ་རྒྱབ་འགལ་ལམ། ཁ་ཞེ་མི་མཚུངས་ག།

ཁ་གཏིང་མེད་ག། ① སྟེང་ལོག་མཚུངས་ག། ② ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད།

ཁ་གཏིང་ལོག་ག། ཁ་དང་གཏིང་མི་མ་ཐུན་པའམ། ག་ཅི་ལོག་ག།

ཁ་གཏུགས་ག། ① འོ་བྱས་ག། ② སྟོང་དང་སྟོང་ཁ་སྟོང་ག།

ཁ་གཏོང་ག། རྒྱབ་ནས་སྤྲད་ར་གཏོང་ག། གཏོང་ཐུག་གིས་སྒྲིན་བཞེད་བྱེད་དགོས་པ་ལས་སྒྲོག་ཏུ་
ཁ་གཏོང་བ་མི་འགྲིག

ཁ་བཏགས། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མིང་ལ་དར་དཀར་ཟེར། དར་རམ་ལྷ་རེག །ནང་གསེས་སུ་ཁ་
བཏགས་ནང་མཛོད་དང་། ཨ་ཤེལ། ཟུབ་ཤེལ། བསོད་བཏགས་སོགས་ཡོད།

ཁ་བཏགས་སྐྱ་ཆེན། ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ལས་ཐུང་ཞིང་། སྤྱི་མོའི་ཁ་འཇར་རིམ་པ་ཅིག་ལས་
མེད་པ་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨ་ཤེལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་བཏགས་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས། ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་འཐག་ལྷབ་ཅན་གྱི་དར་རིགས་
ཤིག །ཁ་བཏགས་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་ཤིག་ལྟལ།

ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། ཁ་བཏགས་རྒྱ་སྤྱོད་ལེགས་ཤིང་། རི་མོར་བཟ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་དང་སྟེ་
མོ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་འཇར་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཁ་བཏུལ། རྟ་སོགས་བཏུལ་ཏེ་ཞོན་དུ་རུང་བར་བྱས་ག།

ཁ་བརྟན་པོ། ① གཏམ་ཕྱིར་མི་སྒྲེལ་བ། ② སྐད་ཆ་འགྲུར་རྟོག་མེད་པ།

ཁ་བརྟན་པ། ཁ་བརྟོན་པ།

ཁ་ཐག་ཤང་པོ། ཁ་གསང་པོ་འཕྲ་འག་སྒྲོ་ཡངས་པོ།

ཁ་ཐབས། འཛོན་ཐང་དང་རྒྱས་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁ་ཐབས་ལེགས་པ། མི་དེའི་ཁ་ཐབས་སྒྲོ་པོ་
རེད། བཟའ་དཔོན་ཁ་ཐབས་མེད་ན་བྱིས་ཆང་དབྱལ་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད། དཔོན་པོ་ལ་ཁ་ཐབས་
མེད་ན་སྤེལ་བངས་སྤྱང་པོར་འགྲུར་ལྟ་བུ།

ཁ་ཐལ། ཐུག་པའི་ནང་དུ་འདེབས་རྒྱུའི་ཐལ་དོར་ཉེ་ཤ་དང་ཆེལ་ལྟ་བུ། འབྲས་ཐུག་སྒྲོལ་དུས་ཁ་
ཐལ་འདེབས་སྒོལ་ཡོད།

ཁ་ཐལ་བ། ① བཤད་སྒྲ་བྲགས་བའམ་གཏམ་ཤོར་བ། ② ཉ་སོགས་བར་ཁ་ཤོར་བ།

ཁ་ཐིག། སྒྲོ་བ་དང་སྤྱེ་བུ་སོགས་ཁུག་ལུ་རིགས་ཁ་བརྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་མིང་། གཏན་གཏན་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཁ་ཐིའི་རིས་ཅན། རི་མོ་སྒྲོར་སྒྲོར་གྱི་དཀྱིལ་དུ་གྲུབ་བཞི་ཡོད་པ་སྒྲ་དུས་ཀྱི་དོང་ཅའི་རི་མོ་ཅན་གྱི་
ཁ་གདན་སོགས།

ཁ་ཐུག། ① ཐད་ཀ་དང་བྲང་པོ། ལམ་ཁ་ཐུག་ཏུ་སོང་ན་ཐག་ཉེ། གཏམ་ཁ་ཐུག་ཏུ་སོང་ན་ཐག་ཉེ།
གཏམ་ཁ་ཐུག་ལ་བཤད་ན་གོ་སྒྲ། ལས་དོན་གང་བྱུང་ཡང་ཁ་ཐུག་སོ་སོར་བྱེད་དགོས། ② དོ་
བདག་གཉིས་མོས་ཀྱིས་བཟའ་ཆང་བྲས་པ། ཁོ་གཉིས་ཁ་ཐུག་ནས་མོ་མང་པོ་སོང་། ③
སྐབས་འཁེལ་བ། ཁྱེད་རང་འདིར་ཐེབས་བ་དང་ཁ་ཐུག་འཁེལ་སོང་། ཁ་ཐུག་མཛོད་ཐུག

ཁ་ཐུག་པ། ① རང་མོས་ཀྱིས་བཟའ་ཆང་བྲས་པ། ང་ལྟ་མོ་ཡག་པོ་ཞིག་དང་ཁ་ཐུག་སོང་། ② མི་
ཕྱི་རན་ཁ་འོ་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ། ཁོ་མ་ཕྱི་གོང་ད་ཐུག་སོང་།

ཁ་ཐུམ། ① སྒོད་སྒྱུད་ཀྱི་ཁ་ཐུམ། ② བྱོན་པའི་མཐའ་འགྲེལ། རས་ཁ་གང་ལ་ཁ་ཐུམ་བརྒྱབ་པ།
ཁ་ཐེར་ཐེར། ① དགོད་འཆེར་འཆེར། ② སྒོད་ཀྱི་ཁ་རྒྱ་ཡངས་པ། ཐེར་མ་ཁ་ཐེར་ཐེར་ཞིག་ཏུ་ཕྱིར་
ཐོག་བསྒྲིགས་པ། ར་དམ་ཁ་ཐེར་ཐེར།

ཁ་ཐོག། ཆིག་ཐོག་གམ་དག་ཐོག། བསམ་འཆར་ཁ་ཐོག་ནས་བཤད་པ། གཏམ་ཁ་ཐོག་དོན་གནས།

ཁ་ཐོག་དགོན། འདེབས་མཁལ་དང་བཏབ་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ཐུབ་གསལ་པོར་མ་མཐོང་། ཐུབ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྟུ་རྩེད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཐོག་ལག་བཞག །ཚིག་ཐོག་དོན་གནས་ཀྱི་དཔེ། ལས་དོན་གང་ཡིན་ཡང་ཁ་ཐོག་ལག་བཞག་
ཅིག་བྱེད་དགོས།

ཁ་ཐོག་ས། ཁ་བཏགས་ནས་ཐོགས་པའམ། ཚང་མ་གསོད་ཐུབ་པ།
ཁ་ཐོན་པ། ① རང་ཁ་རང་ཐོན། ཁ་སོས་པ་དང་དོན་གཅིག །ར་ཆོ་འབྲོག་པའི་འཆོ་བ་རང་གི་ཁ་ཐོན་
ཅམ་ཡོད་ལྟ་བུ། ② མར་སོགས་ཆད་མ་སོང་བའི་དོན་ཡིན།

ཁ་ཐོར། ཁའི་བད་ཐོར་རམ་ལུ་ཐོར།
ཁ་ཐོར་གདམ་གསེས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་diffusion selection ཟེད།

ཁ་མ་ཐུན་ཁོག་འགལ། སྐད་ཆ་འདྲ་ཡང་བསམ་སྒོ་ཐ་དད་པ།
ཁ་མ་ཐུན་གྲོས་བསྟར། རྫོ་ཅེ་གཅིག་གྲུར་གྱི་གྲོས་མོལ།
ཁ་མ་ཐུན་སྟེབས་སྒོང་། མི་ཁ་ཤས་ཁ་མ་ཐུན་བྱས་ནས་ཞིང་འབྲོག་ཁུལ་དུ་རང་འདོད་ལྟར་སྒོང་མོ་
ལ་འབྲོ་བ།

ཁ་མ་ཐུན་པ། གྲོས་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་ཐུན་པ།
ཁ་མ་ཐུན་ཞེ་མ་ཐུན། ཁ་ཞེ་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་པ།
ཁ་འཐབ་པ། ① ཁས་ཅོད་པ། ② རྒྱུགས་གཅིག་སྒྲིལ་ནས་ལས་ཀ་བྱ་བ། ཁ་འཐབ་ཀྱིས་པར་
རྒྱུགས་ལས་རྒྱལ་བ།

ཁ་འཐམ་པ། ① མོ་འགྲིག་སྟེ་ཁ་གདངས་བཅུ་མ་མི་ཐུབ་པ། ② སྐད་ཆ་ལ་བ་མི་ཤེས་པ། མི་ཁ་
འཐམ་པ་ལ་སྐད་ཆ་མི་འདྲི།

ཁ་འཐེན། རྟ་སོགས་ཀྱི་ཁ་འཐེན་པ། ལམ་དུ་རྟ་ཁ་འཐེན་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་པ།
ཁ་འཐོར་དགུ་འཐོར། ཁ་འཐོར་ཡ་འཐོར་ཡང་ཟེད། ལྷུ་འམ་སྟེ་ཆོན། ལྷུ་གངས་སོགས་གྲུང་ཆ་བས་
ཆེ་བ།

ཁ་འཐོར་བ། ① གང་སར་གྲམ་བའམ་ཡར་བ། ཡིག་ཆ་ཁ་འཐོར་བ་ནམས་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་
བ། ② ཁ་བྲལ་བའམ་སོ་སོར་གྲུས་བ། བཟའ་ཆང་ཁ་འཐོར་བ། དངོས་ཆས་ཁ་འཐོར་བ།
ཁ་ད་ཆད། [ཆིང་]ཁ་དང་མཉམ་བ། འབྲུ་རིགས་ཀྱིས་བང་མཛོད་ཁ་ད་ཆད་ཏུ་གང་བ།
ཁ་དག། ① ཁ་འགྲིག་སོ་འགྲིག་ [ནོར་དང་བུ་ལོན་ཁ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ། ② [ཆིང་] ཆང་མ་ལི་བ།
ཤ་ཉམ་ཐག་བ།

ཁ་དང་དམག་སྐར། ཁ་དང་དམག་སྐར་ནི་མདའ་ཤོག་གཉིས་པ་སྟེ་གྲུ་བྱི་དམག་དབྱང་ཡིན། ཀྱང་
དམག་མི་གངས་ཆིག་སྟོང་ཡོད་པ་དེའི་མདའ་དཔོན་བཟང་དཔལ་བཟང་ཤིས་ཕུན་ཆོགས་དང་།
འོས་ཆོས་པ་དོ་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཡིན། སྤང་ཡུལ་གཙོ་བོ་ལྷ་ས། དག་ཆས་ལག་ཆ་ལ་མེ་
སྟོགས་བརྒྱད་དང་། ཐེ་རི་སི་སོ་ཁར་དུག་ [མེ་སྟོགས་ཆེ་བ་བརྒྱད། ལུ་སི་སྤང་བཅུ་གཉིས།
མ་ཁི་ལུས་མེ་མི་སིན་སྤང་བཞི། སྤི་རིན་སྤང་བཞི་བཅུ། ཨི་སི་ཤེན་སྤང་བཞི་བཅུ། དབྱིན་རིའི་
ཁ་སྤང་ཉིས་བརྒྱ་བཅས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་སྟོར། མདའ་ཤོག་གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ལོར་བཙུགས་ཤིང་། ཆིག་དམག་ལ་དཔེ་བལྟས་ནས་བཙུགས་པས་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་རྒྱ་
སྟོང་དམག་ཟེར། ཁ་ཆེ་དང་། ཁོར་ཁ། དབྱིན་རིའི་བཙན་འཇུག་བཅས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་
གཡུལ་འབྲེད་དང་། མཐའ་ཁུལ་དམག་དང་། དར་བེ། སེ་ར་དཔོན་པ་སོགས་ཀྱི་ནང་འབྲུག་ལ་
ཞུགས་སྤྱོད་ཞིང་། ས་གནས་སོ་སོའི་ཚུང་ཏུང་སྤང་དམག་ཏུ་ཁག་ཆང་མ་མདའ་ཤོག་འདིས་
མངགས་དཔོན་ཤིང་། ཉག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་དམག་དབྱང་ཞེས་པའི་མཆན་ཡང་ཡོད། མི་གངས་
ཆིག་སྟོང་ལ་མདའ་དཔོན་གཉིས་སྟེག་འཇུགས་བྱས་ཡོད་ལ། ཆབ་མདོ་གཡུལ་འབྲེད་ཁྲོད་ཆ་
ཤས་ཤིག་ལ་གཏོར་སྟོན་ཐེབས། བསྐྱར་སྟེག་བྱས་རྗེས་མདའ་དཔོན་བསམ་པོ་བསྟན་འཛིན་
དོན་འགྲུབ་དང་། བཟང་དཔལ་དོ་རྩེ་ཆེ་བརྟན་གཉིས་ལ་ཀྱང་ཞའོ་དམག་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་
བསྟུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ལོར་ཐིང་འབྲུག་ལ་ཞུགས་རྗེས་ལ་ལ་ཆར་བཅད། ལ་ལ་བྲོས་བྱོལ་བྱིན།
ཁ་དན། འགྱུར་མེད་གཏན་འཁེལ་གྱི་ཐ་ཆིག་ [ཁ་དན་ཆིག་ལ་མ་གནས་ན་མཐའ་འཇུག་ཅི་འབྱུང་
མི་ཤེས། ཁ་དན་དུས་འགྱུངས། ཕན་ཚུན་བཙན་གཏོད་མི་བྱེད་པའི་ཁ་དན་བཞག་
ཁ་དམ་པོ། ① གཏམ་ཆེར་མི་ཤོད་པ། ② གསང་ཆིག་ཐུབ་པ། ③ ཁ་གཙོད་འགྲིག་པོ་འམ་དམ་པོ།

ཁ་དལ་སྒྲོད་དལ། ལུས་ངག་གཉིས་ཀ་དལ་བ། ཁ་དལ་བས་གང་བྱུང་ཤོད། ལུས་ཁོམ་སྟེ་གང་བྱུང་བྱེད།
ཁ་དེ་བ། མེང་ལྡེང་ཤིང་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག
ཁ་དེག ལྷེ་དེག་པ་སྟེ་ཆོག་གསལ་པོ་སྤྲོ་མི་བྱལ་བ།
ཁ་དེག་ལྷེ་དེག །སྤྲོ་ལྷེ་བདེ་པོ་མེད་པས་ཆོག་གསལ་པོར་ཤོད་མི་བྱལ་བ། སྤྲོ་ཆ་སྤྲོ་དག་སྤྲོས་
གཙང་ཤོད་མི་བྱལ་བ།
ཁ་དེག་ལྷེ་རེངས། ཁ་དེག་ལྷེ་དེག་དང་དོན་གཅིག
ཁ་དེག་དེག །སྤྲོ་མི་གསལ་བའོམ་གཏམ་ཐོན་དཀའ་བའི་ངག་དེག་ལྷགས།
ཁ་དུག་ཙན། [མངོན] ① སྤྲུལ། ② དུག་སྤྲང་།
ཁ་དུམ་བ། བློས་མ་བྱུན་བ། དོན་གནད་འདི་ལ་ང་ཆོ་ཆང་མ་ཁ་དུམ་པ་ཡིན།
ཁ་དུར། ཁ་བུ་ལྟ་དང་། དུར་བྱིད་གཉིས་ཀྱི་བལྟས་མིང་།
ཁ་དུལ་པོ། ① ངག་འཇམ་པོ། ② ཏ་སོགས་ལེགས་པར་བྱལ་བའི་ལྷིང་པོ།
ཁ་དེབ་ཆད་འཛིན། ཡིག་རིགས་སོགས་ཙན་བ་འཛིན་ས་མེད་པར་ཁ་ནས་གང་བཤད་ལ་ཆ་འཛོག་
བ། ཁ་དེབ་ཆད་འཛིན་དུ་མ་གྱུར་པར་ཞིབ་བཙད་བྱེད་པ་གལ་ཆེ།
ཁ་དོག །སྤྲོ་སེམས་དཀར་དམར་ལ་སོགས་མདོག་ཏུ་བྱུང་བའི་གཟུགས། ཁ་དོག་བཟུག་ལྷག་གེ་
བ། ཁ་དོག་གསལ་བ། ཁ་དོག་དན་བ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་
གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་མདོག་སྤྱི་འཛིན་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་
རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རང་དོན་ལེ་ཏུ་ལས། སྤྲོ་སོགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ། རུས་པ་སོ་སོ་མཐོང་བའི་
བྱིར། ཞེས་དང་། ཁ་དོག་དེ་ལ་འབྲངས་གསེས་སུ་དབྱེན་ཙན་ཁ་དོག་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་
དོག་གཉིས་མཆིས་ཏེ། མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མཁས་འཇུག་སྤྲོམ་བྱུང་ལས།
མིག་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། སྤྲོ་སེར་དཀར་དམར་ཙན་པའི་མདོག །སྤྲོན་དང་དུ་བ་རུལ་
ཁུག་སྤྲོ་ཉི་གྲིབ་སྤྲང་སྟན་ཡན་ལག་བརྒྱད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཁ་དོག་གི་རྣམ་བ། ཆོན་མདོག་གི་རྣམ་པ་ལ་ཟེར་བ་དང་ད་དུང་ཆོན་མདོག་གི་རིགས་དང་མིང་
ཆོག་ལའང་ཟེར།

ཁ་དོག་གི་དྲངས་ཚད། ཚོན་མདོག་གི་དྲངས་གསལ་དང་། སྒྱ་ཚེའི་ཚད་གཞི་ལ་ཟེར་ཞིང་། དཔེར་
ན་མཚལ་སྒྲིག་དང་ཤེར་སྒྱ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་དོག་གི་ཟེལ་གཞོན་བཞི། ཟེལ་གྲིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། སྔོ་སེར་དཀར་
དམར་ཟེལ་གཞོན་བཞི་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྲིས་ཁ་དོག་རང་ཉིད་འོད་དང་ལྷན་པ་དང་གཞན་སོ་
སོར་དམིགས་པས་སྒྲུལ་བསྒྲུར་ལ་དབང་བས་ཟེལ་གྲིས་གཞོན་པའོ། །

ཁ་དོག་གི་གཟུགས། ཁ་དོག་ནི་མིག་ཤེས་གྲིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ཞེས་ཟེར། ཁ་
དོག་དང་དོན་གཅིག་

ཁ་དོག་གི་རང་བཞིན། ཁ་དོག་རང་གི་རོ་མོ་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པའི་རྒྱས།

ཁ་དོག་སྒྲིག་ཡོད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟད་
ཅིག་སྟེ། དེའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཏུ་color setup ཟེར།

ཁ་དོག་མཚོག། [[མདོན]བྱད་མེད་མཚོག་

ཁ་དོག་ཉི་ཤུ། ཅ་བའི་ཁ་དོག་། ༡ དཀར་ ༢ སེར་ ༣ དམར་ ༤ སྔོ་བཞི། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་། ༡
ཉི་འོད་ ༢ སྒྲིན་ ༣ དུ་བ་ ༤ རྩལ། ༥ རྩལ་ན། ༦ སྒྲད་ ༧ སྒྲན། ༨ གྲིབ་མ་བརྒྱད། དེའི་བས་
གཟུགས། ༡ རིང་། ༢ བྱང་། ༣ ལྷན། ༤ ལྷན་པོ། ༥ མཐོ། ༦ དམན། ༧ བྱ་ལེ་བ། ༨ བྱ་ལེ་
བ་མིན་པ་བཅས་སོ། །

ཁ་དོག་དང་དེའི་བས་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲ་བཞི། ཁ་དོག་ཡིན་ལ་དེའི་བས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ། སྔོ་
སེར་ དཀར་ དམར་ གྲིབ་མ། ཉི་འོད། དེའི་བས་ཡིན་ལ་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ། རིང་བ། བྱང་
བ། ལྷན་བ། ལྷན་པ། མཐོ་བ། དམན་བ། བྱ་ལེ་བ། བྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་བ། ཁ་དོག་དང་དེའི་བས་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྒྲ། སྒྲིན་ དུ་བ། རྩལ། རྩལ་སྒྲ། དེའི་བས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་
སྒྲ། སྒྲ། རོ། རེག་བྱ

ཁ་དོག་ལྟ། ཚོན་མདོག་གི་ཅ་བའི་ཁ་དོག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་རིགས་ལྟ་ལས་བཟུལ་མེད་པ་སྟེ། དམར་
པོ་དང་། སེར་པོ། སྔོན་པོ། དཀར་པོ། བྱག་པོ་བཅས་ལ་འདྲས་ཡོད།

ཁ་དོག་སྟོན་བཅེགས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྒྲ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་color overlay ཟེད།

ཁ་དོག་པོ། ཁ་རྩུང་རྩུང་།

ཁ་དོག་རེའུ་མིག་ །སྟོག་མྱེད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་color table ཟེད།

ཁ་དེབ་པ། ① སོ་བུད་དེ་མཆུ་དེབ་པ། ② གངས་དེབ་པ། ལྷ་ཐང་ཆང་མར་ཁ་དེབ་བྱང་པ།

ཁ་རྩུང་། ཆོག་ངན་ནམ་གཤེག་ཤེ། ལས་ཀ་མི་འགྲིག་པ་བརྩ་ཟད་བྱུང་བ་དང་ཁ་རྩུང་གཏོང་མི་རྩུང་།

ཁ་ལྗེབ། གཏམ་ལྗེབ་ལྗེབ་བམ། ཆེར་མི་གསལ་བ།

ཁ་ལྗེབ་ལྗེབ། གཏམ་སྒྲ་བ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ།

ཁ་སྐྱད་པ། ① སྟོད་ཀྱི་ཁ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ། ལྷག་མ་ཁ་སྐྱད་པ། ② མི་མང་སོགས་སྟོགས་གཅིག་

ཏུ་འདུ་བར་བྱེད་པ།

ཁ་སྐྱམ། ཁོན་སྐྱམ་པའམ། མཐུན་པར་བྱེད་པ།

ཁ་སྐྱར། ཁ་བཤད་འགན་པའམ་ཁ་བརྟར་བྱེད་པ། ཐུན་མཚམས་སུ་ཁ་སྐྱར་མ་གཏོང་ཞིག

ཁ་སྒྲོམ་པོ། ① སྟོད་ཀྱི་ཁ་འཆིང་པ། ② སྐད་ཆ་འགོག་པར་བྱེད་པ།

ཁ་བསྒྲུལ། བྱ་ཆོག་ །སྟོབ་དང་། སྟེ་སོགས་ལྷག་སྟོད་ཁ་བསྒྲུལ་བ་ལྟ་བུ། ཁ་བསྒྲུལ་ས་ཟིན་འདས་པ་

དང་། ཁ་བསྒྲུལ་དགོས་མ་འོངས་པ། སྒྲོམ་ཤིག་སྐྱུལ་ཆོག་ནམས་པོ། །

ཁ་བྲག་པ། སྟེ་ཆོགས་འཆོལ་བའི་ནང་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང་། འཛོན་ཐང་རྩུང་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་རིགས་གས།

ཁ་བྲག་པོ། གཏམ་འཁྱགས་བཅན་པོ། རང་ལ་བདེན་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཁ་བྲག་པོ་བྱས་ཀྱང་ཉན་

མཁན་མེད།

ཁ་བྲག་དབང་བཅན། ཁ་འཁྱགས་ཆེ་བ་དང་། དབང་ཤེད་དོམས་པ།

ཁ་བྲང་པོ། དངོས་འབྲེལ་བྲང་འབྲེལ་གྱི་སྐད་ཆ།

ཁ་བྲངས། སྟེ་ཁྲིད་པ། སྟན་སྟན་འཇམ་འཇམ་བཤད་དེ་བྱིས་པ་གཞོན་ཏུ་ནམ་ལམ་བཟང་པོར་ཁ་

བྲངས་པ།

ཁ་བྲལ། འདིག་པའམ་ཞིག་པ།

ཁ་ཤི། ཁ་ཤི་བྱི་ངན།

ཁ་ཤོ། ① སྒོན་ཆིག་། སྒྲགས་མེ་ཆེ་དང་དོན་གཅིག་། ཁར་སོང་ཁ་ཤོ་བཟ་ཤིས། གཞན་དོན་སྒྲུབ་ན་

ཁ་ཤོ། ② ཁམས་འཕྲོད་སོང་ཡོད་པའི་དོན། ཁང་བ་འདི་ང་ལ་ཁ་ཤོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་བྲ།

ཁ་ཤོ་སྟོ། ཁ་ཤོ་བ་དང་གཅིག་།

ཁ་ཤོ་བ། བཟ་ཤིས་པའམ་ལེགས་པོ་འོང་བ།

ཁ་ཤོད། ཁ་དཀར་དང་དོན་གཅིག་།

ཁ་ཤོན། ཁ་དཀར་དང་དོན་འདྲ། ཁོ་མི་ཁ་ཤོན་རེད། གུས་ཅང་ཁོས་རོགས་པ་གུས་ན་ལམ་འགྲོ་ཡོང་གི་རེད། ལྷ་བྲ།

ཁ་ཤོན་ནང་བ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འདྲིན། རེ་འདི་ནི་མདོ་སྐད་ཤར་རྒྱུད་མོ་ཆེན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཆེ་རིང་གྲུབ་དང་ཡུམ་སྐྱ་མོ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༠ ལོར་སྐྱ་འབྲངས། དགྲང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཁ་གདག་གོ། [[ཆིང] གསད་པར་བྱལ།

ཁ་གདངས། ① ཁ་གདངས་ནས་ཟ་མ་ཟ། ཁ་ཕྱེ་བ། ཁ་གདངས་ན་སྒོ་བ་མཐོང་བ། ② སྐད་ཆ་བཤད་པ། ཁ་གདངས་ས་དང་ལག་བ་རྒྱུང་ཡུལ།

ཁ་གདངས་ལག་བ་རྒྱུང་ཡུལ། རང་ལ་དཀའ་ངལ་བྱུང་དུས་གཡར་བོ་དང་གསོལ་རས་ཞུ་ཡུལ་ཡིན་པ།

ཁ་གདན། འཕོལ་གདན་གྱི་ཁ་ལ་གདིང་རྒྱུ་འུམ་སོགས།

ཁ་བདེ་སྟོ། ① སྐད་ཆ་ཤོད་མཁས་པོའམ་ཁ་སྟན་སྟོ། ② སྐྱ་ལྗེ་བདེ་སྟུང། ཁ་བདེ་ལྗེ་བདེ། ཁ་བདེ་དགོས་ཁར་ཟད།

ཁ་མདོག་། རྩོག་དོང་གི་མདངས། ཡུན་རིང་ན་ནས་ཁ་མདོག་ཤོར་འདུག

ཁ་འདས། ཁ་ཤི་ནང་མཆིལ་མ་སྐྱ་བར་གྱུར་པ་ནི་བད་ཀན་གྱི་ནད་རྟགས་ཤིག་རེད།

ཁ་འདར། ཏ་ཅང་འབྲུགས་ཆེས་ནས་ཁ་འཐབ་འཐབ་བྱེད་པ། དགུན་ཁ་གང་དང་ཆེ་བས་ཁ་འདར་བ།

ཁ་འདུམ། མི་མ་ཐུན་པ་མ་ཐུན་པར་འགྱུར་བ།
ཁ་འདེབས། གཞི་རྒྱུ་གི་ཐོག་ཏུ་རྒྱུ་རྒྱུའི་ཁ་སྒོན། དུལ་ཁ་འདེབས་བརྒྱབ་པ། ར་ལ་ཁ་འདེབས་
བཏབ་པ། ར་ཁ་འདེབས་བྱས་ན་ཞིམ། ལྷ་བ།
ཁ་འདོགས་པ། [རྙིང]ཆང་མ་གསོད་པ།
ཁ་འདོན། ཁ་ཏོན་དང་གཅིག །
ཁ་བར། ① མཆུ་བར། ② རྒྱུ་ཆ། ཁ་བར་མང་པོ་བྱས་པ། ཁ་བར་སྤྱུག་པོར་བྱེད་པ།
ཁ་བར་ཁང་། རྒྱུ་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་chat room ཟེད།
ཁ་བར་འགོ་འཇུག་ས། རྒྱུ་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་opens chat ཟེད།
ཁ་བར་འཇུག་འབྲེལ་སྒོ་འབྲེད། འོ་གསར་ཆེས་གཅིག་གི་སྤྱོད་མེས་སྤྱད་ལ། བཟ་ཤིས་བདེ་
ལེགས་ཐུན་སྤྲོད་ཆོག་ས། །ཨ་མ་བག་ཤོ་སྤྱུ་ཁམས་བཟང་། །གཏན་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་
ཤོག །ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། གོ་སོ་བྱེ་མར་དང་། ར་ལུང་ཆང་ལུང་། གོ་འབྲས་སོགས་ལ་ཁོངས་
སྦྱོང་དུས་ཀྱང་ལུང་གཏོར་དང་སྤྱུགས་བཟ་ཤིས་པའི་ཆོག་གོང་བཞེན་ལ་བ་སྒོལ་ཡོད།
ཁ་འདི། ① ཁ་ཆོད་དམ། ཉམས་ཆོད་ལེན་པ། ② བདེ་འདི།
ཁ་འདིས་ཁོག་འདིས། འགྲོགས་འདིས་ཟབ་མོ།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། འཕེ་ལོ་ཆེད་བར་ཀུན་བྱེད་ཀྱིས་སེ་རུའི་ཞལ་གདམས་ཟེན་གྱིས་ནང་། “ཨ་བ་ཏྱི་ཏེ་
བོད་སྐད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཟེར་བ་སྤྱད་པར་ནི་ཁ་ནས་བརྗོད་མི་རུང་བ་ཟེར་བཤོ།”ཞེས་གྱིས་
འདུག །ཁ་ནས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲིག་སྤྲིབ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་འདུག །ཁ་ན་མ་
ཐོ་བའི་སྤྲིག་པ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ཡིན་པས་སྤྱུ་སེར་པོ་མོ་སྤྲིས་བྱས་ཀྱང་མི་
དགའི་ལས་ཡིན་པ། དཔེར་ན། སྤྲིག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ལྷ་བྱ་རྣམས་སོ། །སྤྱིར་
སྤྲིག་པའི་ལས་རིགས་གཉིས་ཏེ། བཅས་པའི་སྤྲིག་པ་དང་། རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྤྲིག་པ་
གཉིས་ཡོད་པར་བཅས་པའི་སྤྲིག་པ་ནི། དེ་སྤྱང་བ་ཁས་སྦྱངས་པའི་གང་ཟག་དགེ་ཚུལ་སྦོང་ལྟ་

བྱ་དེ་དག་དང་འགལ་ན་སྒྲིག་པ་ཡིན་ལ། བྱིས་པ་པོ་མོས་བྱས་ན་སྒྲིག་པའི་ལས་པ་མ་ཡིན་པ།
དཔེར་ན། དུས་མ་ཡིན་པར་ཟས་ཟ་བ་དང་། ལྷ་གར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །

ཁན་མ་ཐོ་བའི་སྒྲིབ་པ། མི་དགེ་བ་བཅུ་སོགས་སྒྲིག་པའི་སྒྲིབ་པ།

ཁན་མ་ཐོ་བའི་སྒྲིག་པ། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་སོག་གཅད་ལྟ་བུའོ། །

ཁན་ག། གང་ཟག་དང་དངོས་རྩལ་གང་ཞིག་མི་སྐྱེར་ལ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པར་
དོགས་པའི་དངོས་སོ་སྟེ། དཔེར་ན། ཁོ་མི་ཁན་ག་རེད་ཅེད་གཉིས་སོགས་འབྲེལ་བྱས་ནས་ང་
ལམ་འགྲོ་མི་འདུག །ཅ་ལག་འདི་ཁན་ག་ཅིག་རེད། ང་ལ་ཅ་ལག་འདི་འབྱོར་ནས་ལམ་འགྲོ་བྱུང་
མ་སོང་ལྟ་བུའོ། །

ཁན་ག་པོ། ① སྟོང་སོགས་ཀྱི་ཁན་ག་པོ། ② ཁ་མི་རྫོང་མ་བཀྲ་མི་ཤིས་པ།

ཁན་ལྟེ་རྒྱས། ཁན་དང་བྱ་གང་ཡོད་ལྟེ་ལ་རྒྱས་ཡོད་ཟེར་བ་སྟེ། བྱང་ཁུལ་གྱི་རྒྱས་ནང་ཁུལ་གྱི་མི་
ལ་ཡོད་པའི་དཔེ།

ཁན་དང་བྱ་ལྟ་བུ། ①གདོང་ཚུར་སྟོན་པ། ② སེམས་ནང་དུ་བསྐྱོར་བ་སྟེ་རང་གི་སྟོན་གསུམ་ལ་རང་
གིས་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པ།

ཁན་ད། ཁན་ད་སྤྱི་འཛིན་ཆེན་ལ་དུས་གཞོན་ཟས་སྟོད་བཞི་པོ་དམན་ལྷག་ལོག་པའི་ཆེན་གྱིས་
ལུས་ཀྱི་འདུ་བ་འབྲུགས་ནས་ནད་སྣ་ཆོགས་སྟེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། དེ་བྲག་འདུ་བ་སོ་སོའི་
འཕེལ་ཟད་འབྲུགས་གསུམ་གྱི་ཆེན་དང་། ནད་རྟགས་རྣམས་རྒྱང་མཁེས་བད་ཀན་གསུམ་པོའི་
ལེའུ་དག་ལས་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག།

ཁན་ད་ཀན་ནད་བྱུག །ལྟེ་རྒྱང་། ལྟེ་འབྲུམ། ཀན་འབྲུམ། རུས་སྒྲུལ། ཀན་མེན། ༡ ཀན་ནད་ཀན་
འབྲུམ། ཀན་བྱུགས་སུ་འབྲུམ་བྱ་སྐྱེས་ནས་རྒྱ་སེར་འཛག་པ། ༢ ཀན་ནད་ཀན་མེན། ཀན་ལས་
རྟག་བསགས་པའོ། ། ༣ ཀན་ནད་ལྟེ་རྒྱང་། ལྟེ་རྒྱང་བབས་པ་ནི། ལྟེ་བྲག་འབྲུར་པོ་དེ་སྐྱངས་
ནས་བ་ཡི་རུ་མ་ལྟར་རྒྱས་ཏེ་སྟོག་མ་འགག་ནས་ཟས་སྟོན་གང་ཡང་མི་ཟར་བ་སྐྱར་འོང་ཞིང་
རྒྱག་པ། ༤ ཀན་ནད་ལྟེ་འབྲུམ་ལྟེ་རྒྱང་གི་འགྲམས་ནས་དེ་དང་འབྲུ་བའི་སྐྱངས་པ་བྱུང་ན་ལྟེ་འབྲུ་
ཡིན། ༥ ཀན་ནད་རྒྱ་བྲུལ། ཀན་གྱི་དཀྱིལ་དུ་འབྲུམ་པ་སྐྱེས་པ་སྟེ་ལ་མགོ་བརྒྱལ་བ། ༦ ཁན་ད་

ཀའ་ནང་ཁུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆ་མེད་པར་སྤྱོད་པོ་སྒྲི་སྒྲི་བར་སྤྱངས་པ།
 ཁ་ནང་གེ་ནང་པུཅ། ལྷུང་གྲེ། ལྷུག་གྲེ། མཁེས་གྲེ། བད་གྲེ། འདུས་གྲེ། གེ་འཕེས། མེན་ལྷ། ༡ གེ་
 བད་ལྷུག་གྲེ། སྤངས་མདོག་དཔའ་ད། ཆ་བ་སྤྱེ། རྒྱལ་བསགས། ༢ གེ་ནང་མཁེས་གྲེ། ཆ་བ་སྤྱེ།
 རྒྱལ་བསགས། ༣ གེ་ནང་གེ་འཕེས། གྲི་ནང་ཐམས་ཅད་སྤྱང་ཁུ་སྤྱངས་ནས་རྒྱལ་ཁུ་འཕྱུང། ༤
 གེ་ནང་འདུས་གྲེ། གྲི་མས་གང་བར་མེམས་པའི་ཆོར་བ་དང་། འཕྱུམ་ལྷ་སྤྱུ་ལུགས་འང་བ་
 འཕྱུང། ༥ གེ་ནང་བད་གྲེ། སྤངས་མདོག་སྤྱུ་ལ་སྤྱུན་སྤྱུན་པའ། ༦ གེ་ནང་མེན་ལྷ། སྤངས་བ་
 སྒྲི་བ་སྤྱུག་ཆུང་ཁེར་ཁུ་སྤྱུ་སྤྱུན་མ་ཁུ་སྤྱུ་སྤྱུ་། ༧ གེ་ནང་ལྷུང་གྲེ། ར་བ་དང་འཕྱུམ་པ་གཟེང།
 གེ་བ་ནང་སྤངས་ཤིང་ཆོ། སྤྱུ་མོར་སྤྱུང།

[illegible]

མཚུ་ནད་བདུན། ༡ མཚུ་ཆད་ཁ་ཤུ། མཚུ་ལ་ཤུ་བ་ཆགས་པ། ༢ མཚུ་ནད་ཁག་རྒྱས་པ། མདོག་
 སྒྲུག་ལ་སྒྲོམ་པོར་སྐྱངས་པ། ༣ མཚུ་ནད་ཟེ་མཚུ། མཚུ་ནད་དུ་ག་མེན་སྒྲེ་བ། ༤ མཚུ་ནད་
 གཅེན། བསྐྱམ་པོར་སྒྲེས་ནས་ན་ལ་ཆ་བ། ༥ མཚུ་ནད་རྩིལ་ནད། ཟ་ཁིང་འབྲུལ་བ་ཁྲག་དང་ནག་
 འཛྲག་པ། ༦ མཚུ་ནད་བད་ཀལ། མཚུ་སྒྲུ་པོ་ཆོས་པ་ལྟ་བུར་ཆགས་ནས་ཆ་བ། ༧ མཚུ་ནད་
 ལོ་རེ། མཚུ་གས་པ།

ཁོ་ན་མོ་ན་ལྟ་ རྒྱུད་ལྷི་མོ་ན་། རྒྱལ་མཁེལ་ བད་ལྷུད་ མོ་མཁེལ་ མོ་མེན། ༡ མོ་ན་ཁྲལ་
མཁེལ་ ཚ་འོད་ཆེ་ཞིང་ཕྱོད་ལོང་དང་ལུང་འབྲས་འཕར་ཅ་རྒྱལ་། མས་བ་རྒྱུད་ཆེན་གྱི་ལའོད།
༡མོ་ན་བད་ལྷུད་ མོ་རྩེལ་འབྲུལ་ཞིང་འི་མེ་ཞེས། ༡མོ་ན་རྒྱུད་ལྷི་མོ་ན་། བེར་བ་རྩེ་འབྲུལ་
ལ་ལངས་ཏེ་ན་བ་དང་། འཕར་ཅ་འབྲུག་ལ། གང་ལའི་རེག་བྱས་མི་བཟོད་ལའི་རྒྱལ་ཕྱེད། ༢
མོ་ན་མོ་མཁེལ་ མོ་རྩེལ་ལོང་རྒྱལ་བསགས། ༡མོ་ན་མོ་མེན། ཚ་གང་ལྷི་རིགས་གང་།

ཡིན་ཡང་རེག་ཐབས་མེད་པའི་ན་ཆ་དང་། ལྷང་དུ་བྱེད་ཅིང་ཟུག་རྩ་ཆེ།
ཁ་ཞེས་ཅུང་ཟད་རྟིང་བ། གྲོན་པ་ཁ་ཞེས་ཞིག་གོན་འདུག།
ཁ་ཞོག་བ། གྲི་མས་གོས་བ། གྲི་མས་ཁ་ཞོག་པའི་གྲོན་ཆས་རྣམས་བཟུང་།
ཁ་ཞོན་དགོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྒྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་སྐྱ་ཨ་ཁྱེ་དམ་པས་བཏབ། རྒྱ་བ་མཐའ་
ས་སྒྱུ་བ་ཡིན་དུ་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཞོར་བ། རྒྱ་ཆ་ཤོད་སྤངས་འཆུག་བ།
ཁ་སྒྲོན། གཞི་ཅིའི་སྤྱིང་དུ་སྒྲོན་བ། ཆད་མ་ཡོངས་པ་དེར་ཁ་སྒྲོན་རྒྱག་བ།
ཁ་གཞོན་སྒྲིག། ཉེས་པ་གཅིག་བཅོས་སྐབས་གཞན་གཉིས་མི་ལྷང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁ་གཞོན་བཏང་བའི་
སྒྲིག་དཔེར་ན། རྒྱ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་བཏང་སྐབས་གཞན་བད་མཁྲིས་གཉིས་པོ་མི་ལྷང་བར་མགོ་
གཞོན་པའི་སྒྲིག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རྟེ། སྤྱི་མས་པ་ཆེ་དབང་གིས་མཛད་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ལག་ལེན་གསལ་བྱེད་ལས། ཁ་གཞོན་ནི་ཉེས་པ་ལ་བཟོས་ནས་བཤད་པ་སྟེ་མགོ་གཞོན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་མི་ལྷང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཁ་མནན་བ། ① སྤྱིང་ནས་མནན་བ། ② ཁ་ལག་པས་བསྐྱམས་བ། ③ གཏམ་སྒྲིམ་བཅུག་བ།
ཁ་བ། ① ཁ་ཡིག་གི་རྟགས་ཅན། དེ་བུ་ཁ་པའི་ནང་དུ་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད། ② ལེགས་སྦྱར་རྒྱ་
ཀྱི་འབྲུགས་སྒྲེབ་གསལ་བྱེད་ཏེ་སའི་རེ་འུ་མིག་ནང་ཁ་ནས་པ་བར་གྱི་བསྐྱེད་མིང་། ཁ་བ། ཁ་
པ་ཆ་ཐ་ཅ་ཏེ་ཏ་ཀ་པ ③ ཆོང་པ་པན་ཚུན་བར་འདུལ་འགྲིག་བྱེད་མཁན། ④ གཏམ་བཤད་
མཁས་པོ།
ཁ་པར། སྒྲིག་འཁྲུགས་དང་སྒྲོག་འཕྲིན་མ་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་པན་ཚུན་རྒྱ་ཆ་བཤད་རུང་བའི་
འབྲུལ་ཆས་ཞིག །ཁ་པར་དང་། ལག་བཟུང་ཁ་པར། གཞུགས་མཐོང་ཁ་པར་བཅས་ཡོད།
དཔྱིན་རྒྱུ་ལྟ་phone ཟེར།
ཁ་པར་ཁར། སྒྲིག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་མ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དཔྱིན་རྒྱུ་ལྟ་calling card ཟེར།
ཁ་པར་མཐུད་ལས། སྒྲིག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་མ་སྤྱད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་phone line ཟེད།

ཁ་པར་ཆོག་ས་འདུ། ཟློག་ཁྱད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་མ་སྟང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་conference call ཟེད།

ཁ་པར་ཨང་གངས། བཞ་འཕྲིན་གྱི་ཨང་གངས་ཏེ་ཁ་པར་སོ་སོའི་ཨང་གངས།

ཁ་པར་ཨང་དེ་ག། རང་དང་འབྲེལ་བ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཁ་པར་ཨང་གངས་ཟིན་གྱིས་བྱས་པའི་ལག་དེ་ག།

ཁ་པོ། ① རོ་ཁ་རིག་ཅན། མར་རྟིང་པའི་ཇ་དེ་ཁ་པོ་འདུག །② ཉམས་འགྱུར། རིག་མདོག་ཁ་པོ།

མ་ཡིན་ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་དེ། རྩན་ལུགས་རྡོལ་ན་དག་འཁྱུ་མེད།

ཁ་པོ་ཆེ། ཁ་ཤོབ་ཆེ་ག། གཏམ་དོན་མི་མཚུངས་པའི་སྟོང་གཏམ་ཁ་པོ་ཆེ་ཤོད།

ཁ་ལྷག་ས། ① མཚུ་རྟོ། ② སྟེང་གི་པགས་པའམ་ཕྱིའི་ལུན་ག།

ཁ་སྤྲུལ། སྤར་པོད་གཞུང་གི་གྲུང་དང་བཀའ་ལློན། ཡ་སོར་ཁྱིའི་མགོན་གཉེར་བཅས་ཀྱི་གཟབ་ལྷ།

ཁ་སྤྲ། ཁ་ཡི་འགམ་དུ་སྤྲ་སྟེ་བ་ལ་གོ།

ཁ་སྟོས་ག། གཞན་དུའམ། གསར་དུ་ཁ་བསྐྱར་ག། སྤོན་པ་ཁ་སྟོས་ག། སྟོང་ས་ཁ་སྟོས་ག།

ཁ་སྤྱིན། ཁའི་མཆིམ་མས་བརྒན་པའམ་ཁ་རྒྱངས་ཀྱིས་བྲོས་བཅུག་སྟེ་ཤོག་བུ་སྟོར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིན།

ཁ་སྤྲད། ཁ་འཕྲད་པར་བྱས་ག། མ་བུ་ཁ་སྤྲད།

ཁ་སྤྱིས། ཞོ་དང་འོ་མ་སོགས་ཀྱི་ཁར་ཆགས་པའི་སྤྱིས་མ།

ཁ་སྟོད། ཐད་ཀར་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁ་གཏད་ནས་ཡོད་ག། སྟོད་ས་ཁ་སྟོད་བྱས་ནས་བསྐད་ག། ཁང་

པ་ཁ་སྟོད། ཏ་རྒྱག་ན་རྒྱག་མཉམ་དང་། ལུར་རྒྱག་ན་ཁ་སྟོད།

ཁ་སྟོད་ག། ① བན་ཚུན་དོ་ཤེས་བྱེད་འཇུག་ག། ② ཁ་དང་ཁ་གཏུགས་ག།

ཁ་དཔེ། ① གཏམ་དཔེ། ཁ་དཔེ་ཉན་ན་གོ། རི་མོ་བལྟས་ན་རིག །② སྤར་གྱི་སྤྲང་གཏམ།

ཁ་དབྱ། འཕྲ་སྟོང་བྱེད་ག།

ཁ་པོ། ① ཁ་ཤོབ་བམ་སྟོབ་བཤད། ལུང་ཆའི་ཁ་པོ་རྫོང་ག། ② ཡ་སོས་མ་མཚུག་ནོན་པའི་ནམ་འགྱུར།

ཁ་པོ་ཁ་བཤད། ཁ་པོ་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཁ་བཤད་ནི་ཁ་ནས་

སྟོང་བཤད་བྱས་པའི་དོན།

ཁ་པོ་བསྐྱང་། ཁ་པོ་བཅངས་དང་དོན་གཅིག་

ཁ་པོ་བཅངས། ང་རྒྱལ་གྱིས་ཡ་མོས་མར་མཆུ་མཁན་ནས་ཁོང་ཁོ་བའི་ནམ་འགྲུར་སྟོན་པའི་མིང་།

ཁ་པོ་ཆེ། བརྒྱ་བསད་སྟོང་འགྲུགས་བྱེད་ཟེར་བའི་ཁ་ཅམ་གྱི་སྟོང་བཤད་བྱེད་པ།

ཁ་པོ་སྟོམ། ཁ་པོ་བཅངས་དང་དོན་གཅིག་

ཁ་པོ་རིས། རང་དང་རང་རིགས་གྱི་ཆེད་དུ་མི་གཤིས་བརྟན་གྱིང་རང་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་

ལུན་པ་ཞིག་སྟེ། གཤིས་བརྟན་པས་མཛེའ་མ་ཐུན་དང་དགའ་སྟུག་སོགས་འགྲུར་དགའ་བ།

གཤིས་གྱིང་པས་གཞན་གྱིས་གཡོ་ཐབས་སོགས་གྱིས་བསྐྱེད་དགའ་བ། གཤིས་རང་བས་བདེ་

སྟུག་སོགས་གྱི་ནམ་པ་བཟོད་རྒྱས་པའི་དོན་སྟེ། དཔེར་ན། ཁོ་ཆོས་ང་ལ་བརྟུང་དྲེག་ཆབ་ཆེན་

བཏང་བྱང་ཡང་། ངས་ཁ་པོ་རིས་བྱས་ནས་སྟུག་སྐྱད་བཏོན་མེད། མི་རིགས་གཞན་དག་གི་

སྟོན་ལ་ངས་ཁ་པོ་རིས་བྱས་ནས་སྟོབ་སྟོང་འབད་བཅོན་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་བྱ།

ཁ་པོ་རིས་བྱེད། [བྱ་ཆིག] གོང་དང་གཅིག་།

ཁ་པོ་འཛིན་། ཁོ་བཟོའམ་རྒྱུག་གཏམ།

ཁ་པོ་བ། འཐུང་སྟོང་པོར་བ།

ཁ་བྱ། ཁ་བཏགས་སྟུག་ཞན་ཞིག་

ཁ་བྱེན་བ། [ཆིང]ཁྱོས་མཐུན་བ།

ཁ་བྱར་ཏེ་བ། ① ཁ་བྱེ་ལོགས་སུ་པར་ཏེ་བ། ② ཏུར་བྱེ་མིག་ཏེ་བ། ③ གཞན་སྟོན་འཆོལ་བའམ་

གཞན་ལ་སྟོང་།

ཁ་བྱིས། ① གདོང་བྱེ་བྱེད་ཀྱི་རས། ② བ་བྱེད་ཁ་དང་། སྟོང་སོགས་ཀྱི་ཁ་བྱིས་པ།

ཁ་བྱ། ① སོ་སོར་བྱས་པ། བཟའ་མི་དེ་གཉིས་མཐུན་པོ་མི་འདུག །ང་ཆོས་ཁོང་གཉིས་ཁ་བྱེ་ཆར། ཏེ་

བྱ། ② སྟོང་སོགས་ཁ་བྱེ་བ། ཡི་གེའི་ཁ་བྱེ་ནས་ཏེ་བ། ཀེ་སྐམ་གྱི་ཁ་བྱེ་སྟོན་ཆས་བཏོན་པ།

ཁ་བྱོགས། ① བྱོགས་བྱེ་འོ་རོས། ཁ་བྱོགས་སྐྱར་བ། ཁ་བྱོགས་སྐྱར་མཆོམས། ② མདུན་ནམ་

གདོང་གི་བྱོགས།

ཁ་བྱོགས་བསྐྱར་བསྐྱེགས། ཁྲོག་ཁྲུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་།

ཐ་སྙད་ཅིག་ཉྱེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་redirection ཟེད།

ཁ་སྤལ། མྱོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་ཉྱེ།

དབྱིན་སྐད་ཏུ་separate ཟེད།

ཁ་སྤུ། ཁའི་ནང་ཏུ་ཚུ་བཏུངས་ཏེ་ཕྱིར་གཏོར་བའི་ཟེགས་མ། ས་ལ་ཁ་སྤུ་བཏབ་པ།

ཁ་སྤུམ། སྤུམ་རུས། སོག་རུས་ཀྱི་ཁ་སྤུམ།

ཁ་སྤོལ། མྱོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་ཉྱེ།

དབྱིན་སྐད་ཏུ་split ཟེད།

ཁ་འཕང་འཕུར་མེད། ལས་དོན་སྟོན་འཛིང་ཆེ་རིགས་བྱུང་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགན་ཁ་འཕུར་

བར་རང་མཉམ་གྱི་མི་དང་རང་ལས་རིམ་བ་མཐོ་བའི་མི་ལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཏུ་བཅུག་ནས་རང་

ཉིད་གཡོལ་ཐབས་བྱས་པ།

ཁ་འཕང་མཐོན་པོ། ཤོད་སྟོབས་ཆེན་པོ། དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཁ་འཕང་མཐོན་པོ་བྱེད་པ།

ཁ་འཕངས་པ། ① གཞན་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ། ② ཆོང་གི་བར་འདུམ།

ཁ་འཕངས་ལག་ཕྱིས། གཞན་ལ་ཁག་འགེལ། སྟོན་ཆ་ཆང་མ་གཞན་ལ་ཁ་འཕངས་ལག་ཕྱིས་བྱེད་

མི་རུང་།

ཁ་འཕྱིད། ཁ་སོས་པ། ཁྱིམ་ཆང་ཁ་འཕྱིད་ཐབས་བྱེད་པ། དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྟེ་ཁ་འཕྱིད་ཐུབ་ཅམ་བྱུང་།

ཁ་འཕྱིད་ལ་མ་འཕྱིད། ལྟོ་གོས་ཀྱི་འཆོ་བ་འཁྱོལ་ལ་མ་འཁྱོལ།

ཁ་འཕྱར། སྟོན་བཅུད་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་གསུམ་ནས་ལུང་འཕྱོ་བ། སུམ་བའི་ཁ་འཕྱར། ཟ་འབྲུ་བང་ཁང་

གི་ཁ་འཕྱར་ཏུ་བྱུགས་པ།

ཁ་འཕྲལ། སོ་སོར་ཁ་འབྱེད་པ། མ་བུ་ཁ་འཕྲལ། བཟའ་ཆང་ཁ་འཕྲལ།

ཁ་འཕྲི། ཉུང་ཏུ་གཏོང་བ། འཕྱོ་སོང་ཁ་འཕྲི།

ཁ་འཕྲིན། དག་ཐོག་གི་ལན་ནམ་སྐད་ཆ། ང་ལ་ཁ་འཕྲིན་བསྐུལ་བྱུང་།

ཁ་འཕྲོད་པོ། ① སྟོན་སྐྱད་ཀྱི་ཁ་གཅོད་འཕྲིག་པོ། ② ལས་ཀ་དང་གཏམ་སོགས་མགོ་ཐུག་པ།

ཁ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]འི་མ་འཕུལ་བ། མེ་ཏོག་གི་འི་བསུང་རྒྱུང་རིང་ཏུ་ཁ་བ། ② གངས། ཁ་བ་

མི་བ་མི་བ་འབབ་པ། རྫོང་ཆོན་གྱི་སྟེང་དུ་ཁ་བ་བབ་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གངས་དང་། ཆར་
སྒྲ། མཆོད་བྱ་བཅས་སོ། །^③ རོ་དུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཏེ་དོམ་མཁྲིས་ལྷ་བྱའི་རྩམ་གང་ཁར་རེག་
པའི་ཆེ་ཁ་ཡི་རྩེ་སྤྱང་ཞིང་ཡི་ག་མེད་བར་གྱུར་པའི་ཐོ་བ་ཞིག

ཁ་བ་ཅན། ① གངས་ཡོད་པའི་ས་ཆ། ② གངས་ཅན་ཏེ་བོད་ཡུལ་གྱི་མིང་།
ཁ་བ་ཆར་ལྡོག། བོད་རྒྱ་དང་བོད་སྐད་ཆོད་ལ་ཁ་བ་ཆར་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཆོག་ས།
ཁ་བ་ཚུང་། བོད་རྒྱ་བཙུ་བའི་སྤང་ལ་ཁ་བ་འབབ་པའི་མགོ་ཚུགས་པའི་དུས་ཆོག་ས།
ཁ་བ་ཆེ་བ། བོད་རྒྱ་བཙུ་གཅིག་པའི་དབུགས་ཐོབ་ནས་ཁ་བ་ཆེ་བ་འབབ་པའི་དུས་ཆོག་ས།
ཁ་བ་རི་པ། ① གངས་རིའི་ཁོད་དུ་སྟོད་མཁན། ② བོད་པའི་མིང་།
ཁ་བད། ཁར་པའི་བད་ཁ་སྟེ་ཐོག་ཁེབས་ཀྱི་རྩར་རྣམས་ལ་ཟེར། མིང་གཞན་ལྟ་བུ་འཕམ་མཐའ་ཡལ།
ཁ་བབས། ཁའི་གཤེགས་ཀ་སྟེ་སྤྱང་ཆའི་བབས། ཁ་བབས་སྤྲིད་པ།
ཁ་བབས་པ། གསར་པ་ཚུང་ཟད་རྩིང་དུ་སོང་བ།
ཁ་བའི་དག་པོ། [མངོན]མེད་མེ་སྒྲ།
ཁ་བའི་དུས། [མངོན]དགུན་ཁ།
ཁ་བའི་རྩལ་བཅེགས། [མངོན]གངས་རི།
ཁ་བའི་བྱེ་མ། [མངོན]ག་ལུར།
ཁ་བའི་འོད། [མངོན]རྒྱ་བ།
ཁ་བའི་ལྷན་པོ། [མངོན]གངས་རི།
ཁ་བུབ་པ། ① ལུས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་དུ་བསྟན་པ། ཏེ་སྟེང་ནས་ཁ་བུབ་ཏུ་འགྲུལ་བ། ② སྟོད་སྤྱང་
ཁ་ཞབས་སྟོག་པ། དཀར་ཡོལ་ཁ་བུབ་ནས་བཞག་པ།
ཁ་བལ། ཁ་ཆེ་དང་བལ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱད་ཆོག་
ཁ་ཟང། ཁ་ཤོབ་བམ་འུར་ཤོབ། ཁ་ཟད་ཤོད་མཁན། དངོས་སུ་ལག་ལེན་མེད་བར་ཁ་ཟད་ཁོན་བཤད།
ཁ་སྤྲུག་དོག་པོ། སྤྱང་ཆ་ཤོད་མཆེར་ཆེན་པོ།
ཁ་སྤྱབ་པ། ཁ་བུབ་དང་དོན་གཅིག །① སྟོད་སྤྱང་ཁ་ཞབས་སྟོག་པ། ② ཁ་ས་ལ་བསྟན་པ། ཉལ་

ཁྱིའི་སྟེང་ལ་ཁ་སྐྱབ་ཏུ་ཉལ་བ།

ཁ་སྐྱོན། [ཆིང་]ཁ་ཉོན།

ཁ་བྲ། [ཆིང་]ལོ་རྒྱུ་མ་ཁན་གྱི་ངག་སྒྲིག་ནས་བཤད་པའི་གནའ་གཏམ།

ཁ་བྲང་། ① མིང་བྲང་ངམ་ཁ་ཡིག །ཁ་བྲང་ཤོག་སྟེ། ② ཟ་བ་དང་སྐྱ་བ་ལ་གོམས་པ།

ཁ་བྲང་སྒྲིམ་བྲ། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་title box ཟེད།

ཁ་བྲང་དེ་བ། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་ཏུ་address book ཟེད།

ཁ་བྲང་དེ་བ་ཏུ་སྟོན་འབྲུག་བྱེད་པ། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་

སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་add to address book ཟེད།

ཁ་བྲང་ནམ་གཞག། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་title format ཟེད།

ཁ་བྲང་ཆང་། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་ཏུ་title bar ཟེད།

ཁ་བྲང་ཡིག་ཐེང་། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་title line ཟེད།

ཁ་བྲང་ལག་བྲང་། གོམས་འདྲིས་ཆེ་བའི་དཔེ།

ཁ་བྲམ། བྱིས་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། བྲ་གུ་ལོ་གཅིག་མ་ལོན་སྟོན་ལ་ཁ་བྲམ་ཡོང་རེད། ལྷ་བྲ།

ཁ་བྲམས་ཆོག་འཇམ། འཇམ་པོ་ངག་ཁ་བྲམས་ཆོག་འཇམ་གྱིས་སེམས་གསོ་བྱེད་པ།

ཁ་བྲེ་བ། ① རང་བཞིན་ཏུ་བྲེ་བའམ་སྐྱབ་གས་པ། ② ཁ་བྲལ་རྒྱབ་འགལ་ཏུ་སོང་བ། ③ བྲ་གུ་འི་

ཁ་ནས་སྐད་ཆ་སྒྲིག་མ་བཤད་པ།

ཁ་བྲ། ཁ་བྲག་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཁ་བྲག། ཁ་བྲག་དང་གཅིག །

ཁ་བྲལ་བ། ① སོ་སོར་གྲེས་པ། བཟའ་མི་ཁ་བྲལ། ཕན་ཚུན་ཁ་བྲལ་དུ་མི་བྱང་བ། ② འཕྲོར་བའམ་

ཞིག་པ། འཆོམ་ཁ་བྲལ་བ་བསྐྱར་དུ་བཅེམས།

ཁ་བྲི། ཅུང་དུར་སོང་བའི་དོན་ཏེ། མི་དང་གཅིག །

ཁ་ཐུན་པ། [རྟིང]ཁ་བསྐྱར་བ།

ཁ་སྒོན། ཡུལ་དཔོན།

ཁ་སྐྱར། ① ཁ་དང་ཁ་སྐྱོར་བའམ་འོ་བྱེད་པ། ② སྒྲོད་སོགས་ཁ་སྐྱར་བ། ③ [མདོན]གཏུ།

ཁ་སྐྱོང་བ། ① ཟས་ལ་ཁ་གོམས་སུ་འབྱུག་པ། ② སྒྲོག་པ་དང་གཏམ་གྱི་ཁ་རྒྱལ་སྐྱོང་བ།

ཁ་སྐྱོར། ① ཁ་དང་ཁ་སྐྱོར་བའམ། འོ་བྱེད་པ། ② དངོས་སོ་གཅིག་གཅིག་ཏུ་སྐྱོར་བ། ཁ་སྐྱོར་ལྟ་

སྒྲིག ། ③ འཕྲིག་པ།

ཁ་སྐྱོར་བདུན་ལྔ། [མདོན]དྲོ་རྩེ་འཆང་།

ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན། སངས་རྒྱ་ས་ཡོངས་སྐྱོད་རྩོགས་པའི་སྐྱའི་རང་བཞིན་ནི་ཁ་སྐྱོར་ཡན་

ལག་བདུན་དང་ལྔ་ན་པ་སྟེ། ཡོངས་སྐྱོད་རྩོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཁ་སྐྱོར་གྱི་ཡན་ལག །བདེ་

བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག །སྐྱིད་རྩེ་ས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་

ལག །རྒྱན་མི་འཆང་བའི་ཡན་ལག །འཕོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །

ཁ་སྐྱར་ཅི་ཁོག་སྟག་ཆ། ཁ་འཇམ་ཞིང་སེམས་ནག་པའི་དཔེ།

ཁ་དབང་། ① གཏམ་ཤོད་པའི་ཁུས་སྟོབས། དེ་རིང་གོས་བསྐྱར་གྱི་དོན་རྣམས་ཁོའི་ཁ་དབང་དུ་

བྱེན་སོང་། ② མི་སྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ལོར་ཡོངས་སྐྱོད། ཁ་དབང་གཞུང་བཞེས།

ཁ་དབང་དབྱུང་ལྷགས། མི་ལྷགས་དང་རྒྱ་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དོན། ཁ་ནས་ཤོད་པའི་

དབང་ཆ་དང་། གཞན་ལོན་པར་བྱེད་པའི་དབྱུང་ལྷགས།

ཁ་དབྱག །① ཅ་བ་གཅིག་ནས་ཁག་གཉིས་གསུམ་དུ་གྲེས་པ། རྒྱ་ཁ་དབྱག །ལམ་ཁ་དབྱག །མིག་

པ་ཁ་དབྱག །ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཁ་དབྱག །② ཤ་གསེབ་མདེའུ་ཡོད་མེད་བརྟག་བྱེད་རྒྱུ་སོ་ཁ་

དབྱག་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཐུར་སྐྱེད་ཅིག

ཁ་འབབ་གྱི་རྒྱ་པོ་བཞི། ཡར་སྐྱེད་གཙང་པོའི་རྒྱ་མགོ་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ། རྒྱ་པོ་གང་གྲུའི་རྒྱ་མགོ་

མ་བྱ་ཁ་འབབ། ལུ་ལོ་མེད་ལྷུ་མཁོ་ལྷུ་ཆེན་ཁ་འབབ། ལུ་ལོ་ཉེ་ལྷུ་མཁོ་མེད་གེ་ཁ་
འབབ་ལོ།
ཁ་འབབ་བཞི། གངས་ཉེ་མེད་ཕྱོགས་བཞི་ནས་འབབ་པའི་ལུ་ལོ་བཞི་སྟེ། གངས་ཕྱོགས་ལྷུ་ཆེན་ཁ་
ནས་གང་གྲ་འབབ། ལྷོ་ཕྱོགས་མ་བྱའི་ཁ་ནས་མི་རྒྱ་འབབ། ལུ་ལོ་ཕྱོགས་རྟ་ཡི་ཁ་ནས་པ་ལྷུ་
འབབ། འདི་ལ་ཡར་ལྷུངས་གཙང་པོ་འདྲ་ཟེར། ལྷུ་ཕྱོགས་མེད་གེའི་ཁ་ནས་མི་ཉ་འབབ།
ཁ་འབབ། བཟ་མི་ཤིས་པའི་སྐད་ཆ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་འབབ་མ་བཤད་ལྟ་བུ།
ཁ་འབབ་བ། ① ཆོག་རྒྱུ་བཤད་བ། ཁོང་ཁོ་སྟེས་ནས་ཁ་འབབ་བ། ② ལྷོ་བྱར་ལྷུ་ལོ་འདྲུང་
བ། དུད་ཆང་ཁ་འབབ་བ། ③ སྤྲ་མཁས་ཤིང་ཤོད་རྒྱ་མང་བ། ཁ་འབབ་གཡོ་གཏམ།
ཁ་འབབ་མ། ① ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཁ་འབབ་མ་ལ་ལྷུང་རྫོངས་སྟོ་པའི་ཆོག་ཞིག ། ② ཡི་དྲགས་
ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཞིག
ཁ་འབབ། ① མེ་མདའི་ཁ་འཆང་། ② རོལ་ཆས་ཤིག་གི་མིང་། ཁ་འབབ་གསར་པ་ཞིག་རག་བྱུང་
བ་དེ་སྟོན་པོ་ཞིག་འདུག་ལྟ་བུ།
ཁ་འབབ། ཤིང་བཟོ་པའི་ལག་ཆ་ཞིག
ཁ་འབབ་མ། མེ་ཉོག་སོགས་ཁ་བྱེ་ལ་ཁད་པའི་མཆེ་བ།
ཁ་འབབ། །རྟ་ལ་ལ་ཆག་སྟེར་སྟོད་ཆག་པད།
ཁ་འབབ། སྟོན་དུས་ཁ་བ་རེལ་པོ་མེད་བ་དང་འབྲ་བ་དེ་ལས་ཅུང་སྟེ་བ། སྐབས་སྟེན་འཕྲུག་པོ་མེད་
ནའང་འབབ་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།
ཁ་འབབ་མ། སྟེང་པོ་མེད་པའི་སྟོད་གཏམ།
ཁ་འབབ་མ་ལ། འོ་མས་འབབ་སྟེན་ལྷུ་ལྷོ་སྟོན་བཤད་ལ་ཤོར་བ།
ཁ་འབབ། བན་ཚུན་དམ་པོར་འགྲིག་པ། བང་ལེབ་གཉིས་ཁ་འབབ་ནས་འབྲལ་མ་ཐུབ་པ།
ཁ་འབབ། སྟོག་ལྷུང་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་open ཟེར།
ཁ་འབབ། སྟོག་ལྷུང་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་open by ཟེད།
ཁ་འབྲེད་སྐད་སྟེ། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་open with ཟེད།
ཁ་འབྲེད་དུ་ས་ཆོད། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་up time ཟེད།
ཁ་འབྲེད་པ། ① སོ་སོར་ཁ་འབྲུལ་བ། ② ཁ་གཅོད་སེལ་བའམ། སྤང་བར་བྱེ་བ། ③ ཉི་མས་པད་
མ་ཁ་འབྲེད་པ་ལྟ་བུ།
ཁ་འབྲས། གཤོད་གི་ནམ་པའམ་དབྱིབས། དྲིས་པ་འདི་ཁ་འབྲས་གཙང་མ་ཞིག་འདུག།
ཁ་འབྲེད་པ། ① སྤྱ་བ། ཉ་མོ་ཟས་ཀྱིས་ཁ་བྲིད་ནས་བཟུང་བ། ② ཉུང་དུ་གཏོང་བ། མང་དགས་ན་
ཁ་འབྲིད་པར་བྱེད་དགོས།
ཁ་འབྲུ་བ། སྐད་ཆ་སྟོག་པ། བདེན་རྒྱན་རིེ་འབྲུག་སྟམ་དུ་ཆོད་ལེན་གྱིས་ཁ་འབྲུ་བ། སྤྱ་བུའི་ཁ་
འབྲུ་བ།
ཁ་མ་དགེ། མ་ཐུང་མོད་པོར་བ་སྟེ། ཁོ་ཁ་མ་དགེ་ང་ལ་གཞོད་པ་སྟེལ་བུང་། མི་དེ་ཁ་མ་དགེ་དགོས་
རྒྱ་ཞིག་རེད། ཁ་མང་པོ། གསང་སྐྱུང་མི་ལེས་པའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཅན། ཁ་མང་པོ་རོགས་དང་
འབྲས། སྟོ་མང་པོས་རང་དོན་འཛོར།
ཁ་མང་བུར་གྱི་སྟེ་འབྲེན། དགོས་མེད་ཀྱི་གཏམ་སྟེང་མང་བ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཉེས་སྟོན་ཡོང་རྒྱུའི་སྟེ་
ཁྲིད་ཡིན་པ།
ཁ་མི་གྲགས་པ། སྐད་ཆ་ཅི་ཡང་མི་ཤོད་པ་སྟེ། ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་ཁྲིམས་འཛིན་ལས་བྱེད་པའི་
འདི་བར་ལན་རྩ་བ་ནས་མི་སྟོག་པ་ལ་ཟེད།
ཁ་མིག་མར་ལྟ། བྱ་སྟོན་ངན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་དེར་མིག་སྟོས་བྱེད་པ།
ཁ་མིག་ཡར་ལྟ། བྱ་སྟོན་བཟང་པོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་དེར་མིག་སྟོས་བྱེད་པ།
ཁ་སྤྱན། [ཞང་སྐད་]འདོད་ཁམས།
ཁ་སྤྱར། ཟས་མཁེགས་པོ་སྤར་བའམ་སྤྲད་བྱེད་པ། འཆུར་སྐྱམ་ཁ་སྤར་བྱེད་པ།

ཁ་མེད། ① ཐབས་མེད་པ། མི་བྱེད་ཁ་མེད། ② ཁ་མེད་སྐྱགས་པ། ལྷ་མེད་དིག་པ།
ཁ་མོ། ① ཁ་པོ་དང་གཅིག ། ② རི་དྲགས་ཁ་ཤ་མོ།
ཁ་མོས་ཞེ་མོས། ཁ་གཏིང་གཉིས་མོས།
ཁ་མ་སྟོག་པ། ཁ་ལ་སྐྱེས་པའི་མ་སྐྱངས་སྟོས་ཅན་ཞིག
ཁ་སྐར་བ། [རྟིང]ཁ་བརྟོགས་པ། ལྷན་མས་ཐངས་གཅིག་ཤུ་ལྷུ་རག་ན་དེ་ནས་ཁ་བརྟོགས་ཏེ་རྗེས་
མར་ཡང་ཡང་འོང་གི་རེད།
ཁ་སྐར་། [རྟིང]སྐར་ཆ་བཤད་པ།
ཁ་སྐས། མི་ཁ། ཁ་སྐས་སྐང་བཟོད།
ཁ་དམར་། འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་དེ། ཅིས་པའི་བབས་འབྲས་ལེགས་ཉིས་ཅི་འཁྱར་གསལ་ཁ་སྟོན་
པའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན།
ཁ་དམར་གདགས། ལྷན་པས་ནད་པ་ལ་ནད་འདི་ཡིན་དང་འཆོ་འཆི་འདི་འོས་ཞེས་གསལ་བར་ལུང་
སྟོན་པ་པའི་དོན།
ཁ་དམར་བ། ① བྱེད་བྱུག་དང་བྱིས་པ་ཁ་དམར་བ། ② [རྟིང]ཁག་ཐེག་བྱེད་མཁན།
ཁ་དམར་འབྱེད་པ། མྱོད་ཁོག་ཁ་གཤམ་པ།
ཁ་ཅམ། ཁས་བཤད་ལས་དོན་ལ་མི་གནས་པ། ཁ་ཅམ་མིན་པར་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ལག་ལེན་བསྟར་བ།
ཁ་རྩར་འཁྲིལ་པོ། ཁ་ལ་ཉན་པོ། བཞོན་ཏྲ་ཁ་རྩར་འཁྲིལ་པོ། གང་བཤད་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ལས་
རོགས་ཁ་རྩར་འཁྲིལ་པོ།
ཁ་རྩལ། གཏམ་འོད་པའི་རྩས་རྩལ།
ཁ་རྩས། ཡིག་འབྲེན་བཞིན་དུ་གང་ཐོག་ནས་བྲངས་པའི་རྩས་ཐབས།
ཁ་རྩབ་ཁོག་ཡག །ཁ་ནས་སྐར་ཆ་བཤད་པ་སྟོན་པོ་མེད་ཀྱང་སེམས་བཟང་པོ་ཡོད་པ།
ཁ་རྩད། ཁ་ནས་རྩད་མོ་འོད་པ།
ཁ་རྩད། རྩད་སྐང་ངས་ཁ་འཛིང་། ཁ་རྩད་རྩོགས་ལྷུ་མེད་པར་རྒྱག་པ། དོན་མེད་ཁ་རྩད་འོར་ནས་
སེམས་འཁྲུགས།

ཁ་ཚོད་འཁྲུག་འཛིངས། རོན་མེད་དུ་པན་ཚུན་ཁ་ཐོག་གི་ཚོད་སྒྲིང་དང་། པན་ཚུན་གཞུ་རེས་བཏང་
ནས་འཛིང་མོ་རྒྱག་པ།

ཁ་ཚོད་རྒྱག་པ། ཁ་ཚོད་དང་གཅིག །

ཁ་གཙང་། རིགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ། ཡང་དག་པ།

ཁ་བཙན་པོ། ① གཏམ་དབང་འཁྲུགས་ཆེན་པོ་དང་། གཏམ་དྲག་པོ་ལས་རྩལ་པོ། ② སྐད་ཆ་བཞན་
པོ་ལས་གསང་གཏམ་གྱི་ལ་མི་ཤོད་པ། ③ ཁ་གཙང་དམ་ཁ་སྒྲིག་དམ་པོ།

ཁ་བཙུན། རྒྱང་གཏམ་གྱི་ལ་མི་ཤོད་པའི་གསང་བ་སྟབས་ཁམན།

ཁ་བཙུན། ཁའི་གཡོ་འགྲུལ་གྱི་རྣམ་པ། ཁ་གདངས་པ་ལས་གོ་ལྡོག་པ། སྐད་ཆ་གཞན་ལ་མི་བཤད་
པ་གསང་བའི་དོན། ཁ་ཁ་རོག་བཙུམ་ན་ཁ་མཚུ་མེད། མགོ་རུམ་ནང་བཙུག་ན་གང་ལྟག་མེད།
ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁ་བཙོག་པ། བཙོག་གཏམ་སྒྲིབ་འཕྲི་ཁ། ཐོག་སྟུག་ལ་མི་འཛེམས་པའི་མི་ཁ་བཙོག་པ། ཁ་བཙོག་
བཤད་པ།

ཁ་ཆ། ① གྲིས་པའི་ཁའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་ཐོར་པ། ② རོར་སྟུགས་ཀྱི་ཁ་སྒྲེ་དང་སྟུག་བཞི་ལ་ཐོག་
པའི་སྟུགས་ཀྱི་འགོས་ནད་གདུག་པ་ཅན་ཞིག

ཁ་ཆ་དགོས་གཤམ། ཁ་ཆ་དགོས་ངེས། འཆོ་བའི་ནང་ནས་ལྟོ་གོས་གཉིས་ཁ་ཆ་དགོས་གཤམ་ཆེ་
ཤོས་རེད།

ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས། ཁ་ཆ་དགོས་གཤམ་དོན་གཅིག

ཁ་ཆ་གཉིང་ནག །བཤད་བཤད་ཆ་ལ་སེམས་ངན་པ།

ཁ་ཆ་དུས་གཏུགས། ཤིན་ཏུ་གཤམ་གནད་ཆེ་བའི་དུས་ཚོད་ལ་ཉེ་བར་སྟེབས་པ།

ཁ་ཆ་པོ། ① མི་ཁ་དྲག་པོ་ལས་ཁ་རྩལ་པོ། ② གཤམ་ཆེ་བའམ་ལག་ཐོགས་པོ། དགོས་མཁོ་ཁ་ཆ་པོ།
③ རོ་ཁ་ཆ་པ། ལྷ་གྲུ་ལ་ཁ་ཆ་པོའི་ཟས་མ་སྒྲོད། ⑤ དམག་ཁ་ཆ་པོ་ཞིག་རྒྱག་གི་འདུག

ཁ་ཆ་པ། རོ་ཁ་ཆ་པ།

ཁ་ཆ་མིག་ཆ། མིག་པ་ཁ་དབྱག་ཅན་གྱི་དུད་འགྲོའི་རིམས་ནད་ཅིག །ཐོག་མར་ཐོག་སྐབས་ཁ་རྩལ་

མང་དུ་ཐོན་རྗེས་ཁར་ཐོག་ན་ཁ་རུལ་བ་དང་། ལྷེ་འཆད་པ། མིག་པར་ཐོག་ན་མིག་པ་རུལ་ཏེ་
ཆད་འགོ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་འགོས་ནད་ཆེ་གས་ཤིག
ཁ་ཆར། [ཡུལ་]བོད་པ་དང་བལ་པོ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི།
ཁ་ཆག་། དཀར་ཡོལ་སོགས་ཀྱི་ཁ་རྩང་ཟད་ཆག་པ།
ཁ་ཆང་། ① རོག་དང་བ་སྦྱང་སོགས་ལོ་བདུན་ལོན་པ་ལ་ཟེར། ② གངས་ཆང་། ཁ་ཆང་ཆ་ཆང་།
མྱོ་ར་ཁ་ཆང་།
ཁ་ཆད། ① ཁ་ཞེད་གི་ཆད། ② ཁ་འགས་འགན་པ། ③ ཟས་ཀྱི་བྱོ་བ་ལྟ་བུ། ཇའི་ཚུ་ཆེ་ཆུང་ཁ་ཆད་ལྟ་བུ།
ཁ་ཆན། ① གངས་འབབ་ཆན། གླུང་ལ་བབས་པ་ལས་རི་མགོར་བབ་པའི་ཁ་ཆན་ཆེ། ② སྐད་ཆ་
ཤོད་ལྷགས། བདེན་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་མ་བྱེ་གོང་དུ་ཁ་ཆན་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བའདད་ནས་གང་ཡོང་།
③ ཁ་དང་སེའི་ངར་ལྷགས། ཁྱི་འདི་ཁ་ཆན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྤྱང་གི་ལ་འཐབ་ཐུབ་ཡོང་།
ཁ་ཆར། ① རས་དང་སྤྲུམ་བུ་སོགས་ཀྱི་སྤྲེ་འཛར། འབྲུ་རས་ཀྱི་ཁ་ཆར། གོས་ཆེན་གྱི་ཁ་ཆར་རིང་
རེ་པ། ② བསྐྱོང་ཆ་དང་། བསྐྱན་ཆ། ཁོར་བུ་བདུན་ཐང་ལ་ཁ་ཆེ་ཤ་ཁ་མའི་ཁ་ཆར་བཏབ་པ།
ཁ་ཆར་སྤྲུམ། སྤྱོར་སྤེལ་བྱས་པའི་གཙོ་བོའི་སྤྲུམ་གྱི་སྤྱེང་དུ་ཁ་ཆར་གདབ་པའི་སྤྲུམ་གཞན་རེ་གཉིས་
དཔེར་ན་ཁྲུང་ལྷའི་སྤྱེང་དུ་མགྲོན་ཐལ་བསྤྲུམ་ནས་སྤྲུམ་ནད་ཀྱི་སྤྲུམ་དུ་བཏང་བ་ལྟ་བུའོ།
ཁ་ཆིག་། ཁ་ནས་བའདད་པའི་གཏམ། སྤྱིང་གཏམ་ཤོད་དགོས་པ་ལས་ཁ་ཆིག་ཅམ་མི་སྤྱ།
ཁ་ཆིག་པ། མཚུ་ཏོ་བཟའ་བཏུང་ཆ་མོས་ཆིག་པ།
ཁ་ཚུགས། གསང་གཏམ་གཞན་ལ་མི་ཤོད་པའི་ཁ་ཆོད་ཟེན་པ།
ཁ་ཚུབ། སྤྱ་གུར་གྱི་མཐོངས་གཡོགས། སྤྱའི་གུང་ལ་ཟེར། སྤྱ་གུར་གྱི་ཁྲུང་ནས་དཀར་ཆ་མཐོང་བ་
དང་དུ་བ་འགོས། ཁ་ཚུབ་དབྱུག་པ། སྤྱ་གུར་སོགས་ཀྱི་མཐོངས་འདེགས་རྒྱག་པ།
ཁ་ཆོ་ཆེ་པ། ༡ ཁ་རྒྱགས་པ་བའདད་པ་དང་ལུང་ཤོབ་ཤོད་པ། ༢ བའདད་མཁས་པོ།
ཁ་ཆོགས་པ། དག་ཆོད་ཟེན་པ། ནང་གཏམ་གྱི་ལ་མི་འབྲུང་བའི་ཁ་ཆོགས་པ།
ཁ་ཆོང་། དངོས་སུ་ཉོ་ཆོང་མི་བྱེད་པར་ཁ་ནས་རིན་གོང་སྤྲིག་པ།
ཁ་ཆོད། ① སྐད་ཆ་ཤོད་སྤངས་རི་འདུག་གི་ལྟ་ཆོད། ཁ་ཆོད་ལེན་པ། ② གཏམ་གྱི་ཆོད། ཁ་ཆོད་

ཟེན་པ།

ཁ་ཆོན། ① ཐག་གཅོད་པའི་གཏམ། དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པར་ཁ་ཆོན་གཅོད་མི་ཉན།

②[རྟོན]ཁ་ཞེད།

ཁ་ཆོན་ཆོད། ཐག་ཆོད་པའི་དོན།

ཁ་མཆམས་འབྱེད་པ། མཐུད་མཆམས་སོ་སོར་འབྱེད་པ།

ཁ་མཆར། གུ་རེའི་གཏམ་མཐ་ཆོད་གཏམ། ཨ་རེ་ཁ་མཆར་གུ་རེ་ཡིན།

ཁ་མཆར་ཅེ་མོ། ཅེད་མོའི་གཏམ་མང་པོ་བཤད་པ་ལ་ཟེར། གཏམ་དཔེ་ལས། ཁ་མཆར་ཅེད་མོ་
ཡུལ་གྱི་རྒྱན། མེ་ཏོག་མེར་ཆེན་སྒར་གི་རྒྱན། ཞེས་སོ། །

ཁ་མཚུལ། ① མཚུ་སྒྲོས། ② ཁའི་ཉེ་འགམ་གཡས་གཡོན། ཁྲིས་ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབར་དུ་ཁ་
མཚུལ་བརྒྱུག་ནས་ཉལ་བ།

ཁ་འཚངས་པ། ① ཟས་ཀྱིས་ཁ་འགགས་པ། ལྷོ་ཆས་ཟ་རུམ་ཆེས་པས་ཁ་འཚངས་པ། ② སྐད་ཆ་
ཤོད་རྒྱུར་འཚང་ག་རྒྱག་པ། ངའི་སྐད་ཆ་ཤོད་གཞུག་མ་རྟོགས་ཤོད་དུ་ཁོས་ཁ་འཚངས་པ།

③[མངོན]སྒྲོད་པ།

ཁ་འཚུབ། གངས་འཚུབ། ཁ་བ་དང་རྒྱུད་འཚུབ་པ།

ཁ་འཆོགས། མི་མང་པོས་བློས་བྱེད་པ།

ཁ་ཐོར། ① འཕྲོ་འཐོར། ② ཁ་བྱུང།

ཁ་ཐེག་ངོ་ཐེག། གཏམ་ཐེག་པོ་ཤོད་པ་དང་། གཤོད་ཐེག་པོ་སྟོན་པ།

ཁ་འཛིང་། ཅོད་སྒྲེང་། བན་ཚུན་ཁ་འཛིང་ཤོར་བ།

ཁ་འཛིན། ① རོགས་སྒྲོར་གྱི་དོན། འཆོ་འཛིན། ཁྲིས་གྱི་ཁ་འཛིན། གཞིས་གྱི་ཁ་འཛིན། ② ཕྱོགས་
འཛིན། རང་གི་བྱུང་མཐའི་ཁ་འཛིན། ཡོངས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་ཁ་འཛིན། ③
སྒྲིང་བློགས། གཡུལ་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་ཁ་འཛིན་མཛོད།

ཁ་འཛིན་སྒྲན། ཉན་གཞན་གྱི་ཉེན་པ་བསྐྱེད་བའི་བྱིར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲན་ལ་ཁ་ཆར་གདབས་རྒྱའི་
སྒྲན་གྱི་མིང་རྟེ། སྒྲེམས་པ་ཆེ་དབང་གིས་མཛོད་པའི་བྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལག་ལེན་གསལ་

བྱེད་ལས། ཁ་འཛིན་ནི། བད་གྱི་ཉེན་བསྐྱེད་བ་སྟེ་གཞོད་བྱ་ལ་བསྟོས་ན་རང་སྟོབས་བསྐྱེད་བ་
དང་། གཞོད་བྱེད་བྱི་བ་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་དང་། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་
རྩིས། ཁ་འཛིན་བྱུང་ཆེས་གཙོ་བོའི་རྒྱས་བ་འཛིན་སྟེ། འདི་ནི་སྒྲན་མ་ཙམ་གྱི་དོན་ཆེན་བྱེད་
ཅེས་དང་། སོག་པོ་ལུང་རིགས་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་བཟླ་བཀོལ་རྣམ་རྒྱལ་
གསེར་མདོག་གི་བྱེད་བ་ལས། ཁ་འཛིན་ནི། སོ་སོའི་སྒྲན་དངོས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བསྟོན་རྒྱུའི་ཁ་
ཆར། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།

ཁ་འཛིན་རོགས་དན། འོགས་འཛིན་རོགས་རལ། ཉམ་རྒྱུད་སྐྱོང་ཡོས་རིགས་ཁ་འཛིན་རོགས་དན་
གང་ཐུབ་བྱེད་པ།

ཁ་འཛིན་གསུམ། སུག་སྟེལ་དང་། ལྱར་ཀུམ། དེ་ལི་ལིང་སྟེ་གསུམ།

ཁ་འཛིན་གྱི་གང་མོ་རྒྱུད་ཐད་བགད་པ།

ཁ་རྩེས། མིའམ་སེམས་ཅན་ཆོག་པས་མ་ཞིང་ལྷན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ། རང་ཉིད་མང་ཕྱོགས་དང་
ཁ་བལ་ནས་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱོགས་དེའི་ངོས་མ་ཟེན་ནས་གནས་དེས་མེད་དུ་འབྱུང་
བའི་དོན། གཡག་གཅིག་ཁ་ཟེས་ནས་ཁེ་རུ་མར་འབྱུང་འདུག །ཁ་སང་ང་ཆོ་ཁོས་ནང་དུ་འགྲོ་
སྐབས་ང་གཅིག་ལུང་ཁ་རྩེས་ནས་ནང་དུ་བྱིར་ཡོང་མ་ཐུབ་པར་གྱུར་སོང་། ལྟ་བུ།

ཁ་ཞག། དགོན་པའི་མང་ཇ་གཏོང་སྐབས་ཇ་ཁྲོའི་ཁ་ལ་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པའི་ཞག

ཁ་ཞན་པ། ① ཁ་དབང་རྒྱུད་བའམ་སྐད་ཆ་རྒྱས་མེད། ② འཁོས་ཀ་དམན་བའམ་དབང་ཐང་རྒྱུད་པ།

ཁ་ཞུགས། ཁ་བརྟོགས་དང་ལང་ཤོར་གྱི་དོན། སུར་བན་ལ་ཁ་ཞུགས་ན་ཞིམ་པོར་ཡོད་མེད་དེ།

ཆང་ལ་ཁ་གཅིག་ཞུགས་སོང་ན་ཉག་པར་འཐུང་འདོད་ཀྱིན་རེད།

ཁ་ཞུན། སྐྱུ་ཞུན་སྟོན་མའི་ཡས་སྟོང་།

ཁ་གཞུག །ཁ་ཡི་མཐའ་གཉིས།

ཁ་ཞེ། སྐད་ཆ་དང་བསམ་སྟོན། ཁ་ཞེ་མཚུངས་པ། ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད།

ཁ་ཞེ་གཉིས། ཁ་དང་བསམ་བ་གཉིས།

ཁ་ཞེང་། ཞེང་ངམ་རྒྱ་ཁྲོན།

ཁ་ཞེང་ཆེ་ཤོས། སྒོ་ག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་max size ཟེད།

ཁ་ཞེན། ① ཁ་བ་ཤད་ཅམ་ལ་ཞེན་པ། ② གཏིང་ནས་ཤ་ཞེན་མེད་པའི་དགའ་ཁུལ།

ཁ་གཞོན་པ། སྒོ་ཕྱགས་ན་སོ་རྩུང་བ།

ཁ་ཟས། ① བཟའ་བཅའ་སྤྱི། ཁ་ཟས་ཟ་ཆོད་མ་ཟིན་པ། ཁ་ཟས་བསོད་པ། ཁ་ཟས་སྤྱུ་བ། ཁ་ཟས་
རོ་བརྒྱ་དང་ལྟན་པ། ཁ་ཟས་མི་མ་ཐུན་པ་ཐོས་པས་ཁམས་མ་སྟོམས་པ་ལས་སྤྱག་བསྐལ་བྱུང་
བ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ལྟོ་དང་། བཞེས་བྱ། ཟས། བཟའ་བཅའ་བཅས་སོ། ② བཞེས་སྟོ་འམ་
དཀར་སྟོ།

ཁ་ཟས་ཁྲུ། ཟས་སྟོམ་གང་ཞིག་བམིལ་བྱོད་སྟེལ་མར་རམ་འདྲེས་པར་གཏོང་དགོས་པའི་དོན་ཏེ།
སྟེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལེ་སྟོན་ལས། ཁྲུ་ཞེས་
སྟེལ་མར་རམ་འདྲེས་པར་གཏོང་དགོས་པའི་བཅའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁ་ཟས་སྟོད་རྩུལ་ཉེར་གཅིག་ ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་ལུ་བ་ཟས་ཟ་བའི་སྟེ་ལ། ཟས་ལེགས་པར་མི་
ཟ་བ་དང་། ཟས་ཁམ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་དང་། ཏ་ཅང་རྩུང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་མ་ཐུན་པའི་ཁམ་
རན་པ་མིན་པ་དང་། ཟས་ཁ་སྟོར་མ་སྟེ་བས་པར་ཁ་གདངས་པ་དང་། ཟ་བཞིན་དུ་གཏམ་སྤྱུ་བ་
དང་། ཟས་མི་ཞེམ་པར་ཚུག་ཚུག་དང་། ཟས་ཞེམ་པར་ཅག་ཅག་དང་། གང་བ་ལ་རུ་རུ་དང་། ཆ་
བ་ལ་ཕུ་ཕུའི་སྤྱད་བཅས་པ་དང་། ཐུང་ཕྱིར་བྱུང་བ་དང་། འབྲས་སོགས་འབྲུ་མ་རེ་རེ་ནས་གུད་
དུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཟས་ལ་འབྲུ་སྟོད་དང་། ཁམ་གཅིག་མཁུང་གཡས་གཡོན་དུ་སྟོ་བ་དང་། ཀླན་སྤྱུ་
གཏོག་པ་དང་། རུད་འགོ་རྟུར་ཁམ་འགོ་བཅད་པ་དང་། ལག་བ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་བསྐྲག་པ་
དང་། མུའུ་མོས་ལྟར་བཟེད་བྲད་ནས་འགྲོག་པ་དང་། ལག་བ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་སྤྱགས་པ་
དང་། ཟས་དང་བཅས་པའི་ལྟར་བཟེད་སྟོམ་སྟོམ་བྱེད་པ་དང་། ཟས་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཟུགས་
འདྲ་བར་བཅོས་པའི་རྩུལ་གྱིས་ཟ་བ་སྟེ་ཉེར་གཅིག་གོ།

ཁ་ཟས་ཀྱི་འཇུ་ཀྱི་རྩུད་པ། ལྟོ་ཆས་མི་ཁྱབ་དང་མི་རྩུད་པར་གོ།

ཁ་ཟས་ཡན་ལ་གཏད་པ། ཟས་སྟོམ་རྩུང་ཟད་ཅམ་རེ་ལས་མི་བསྟེན་པ་བཀག་བའམ་ཟས་སྟོམ་

རིགས་གཅིག་ཤིང་ཆེད་རྒྱན་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔལ་སྤྱད་དཔོན་ཀླུ་
བསྐྱེད་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཁ་ཟས་
ཡན་ལག་གཏན་པ་ནི་ཁ་ཟས་བག་ཅམ་ལས་མི་བསྐྱེད་ནས་བཀག་པའམ་ཁ་ཟས་གང་ཕྱོགས་
གཅིག་ཁོ་ན་རྒྱན་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་
རྒྱད་ནད་བཅས་པའི་ལེ་ཤུའི་ནད་གི་ཡན་ལ་གཏན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཟས་སྒྲོམ་རིགས་གཅིག་རྒྱན་
བསྐྱེད་ནས་ཐལ་བྲགས་པའི་དོན་དང་། མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་ཆ་བག་མོ་པའི་ལེ་ཤུའི་ནད་གི་ཡན་
ལ་གཏན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཁ་ཟས་མི་ཐའམ་རྩད་ཟད་ཅམ་ལས་མི་བསྐྱེད་པ་བཀག་པའི་དོན་ཡིན་
པས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་གོ་བར་བྱལོ། །

ཁ་ཟས་རྒྱ་བ། བུ་རིགས་དང་། སིང་ཏོག། ག་རིགས་ལོགས་མོས་རྗེས་དྲན་མ་ཆུང་ས་ལུས་ཀྱི།

བཅུད་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྟེ་གས་མ་རྣམས་གཤང་གཅིར་འགྱུར་བའི་རིགས།

ཁ་ཟས་བསིལ་བ། རང་བཞིན་བསིལ་བའི་ལྷོ་ཆས།

ཁ་བས་བསོད་པ། ཁ་བས་བབང་པོ་དང་ཞིམ་པོ།

ཁ་བྱངས། རྩི་ལྷུང་ཐག

ཁ་ལྷན་འཇུག་པ་ལྟར། མེད་པ་ལྷན་འཇུག་པ་ལོང་ན་གི་དངོས་པོ་དང་ལུ་པ་ལྷན་འཇུག་པ་ལོང་མེད་མེད་པ་ལྷན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་encapsulated type ཟེད།

ཁ་བྱམ་རེས་འཁོར། སྒོག་སྤང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་ཡུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྨོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་closed loop ཟེད།

ཁ་བྱུང། ① ཁའི་གྲ། ② གཏམ་གྱི་ཆོག་བྱུང།

ཁ་ཟེར། མདུན་ནས་སྒོད་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ལ་གོ། སྒོད་འབྲུག་ནང་དུ་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཟེར་བ། མི་སྣུན་པར་བརྗོད་པའམ་སྤྲད་ར་གཏོང་བ།

ཁ་ལྷན། ① སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་རིགས་པ། ② བཅུ་ལྔ་ཡ།

ཁ་བཟླས། ཁ་ནས་བཤད་པའི་དོན་ཡིན། ཁ་བཟླས་དོན་ལ་མེད་ན་ཁྲམ་པ་རེད། ལྟ་བུ།

ཁ་གཟེར་པོ། སྐད་ཆ་ཆིག་ཚོན་པོའམ་གསལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ།

ཁ་བཟང་པོ་གྲགས། ཁ་ནས་བཟ་ཤིས་པའི་སྒྲོན་ཆིག་བཛོད་པ།
ཁ་བཟས་འགའ་བཏང་། ཚུར་ཡག་པོ་བྱས་པ་དེ་མར་སྐྱག་པོ་ལན་འཇལ་བའི་དཔེ།
ཁ་བཟས་ལྟེ་ཐེམ། རང་གིས་བཟས་ཚར་བའམ་མེད་སྐྱད་ཚར་བའི་དོན། ཁ་བཟས་ལྟེ་ཐེམ་གྱི་བྱ་
ལོན་དེ་གང་ལྟར་སེལ་དགོས།
ཁ་བཟེད་པ། ཁ་གྲེན་དུ་བསྐྱངས་པ།
ཁ་བཟོ་འཕེར་པོ། ཁ་བདེ་ལ་གཏམ་ཤོད་མཁས་པོ།
ཁ་འོག་ །འོག་དང་དོན་གཅིག་
ཁ་ཡ། ① གཏམ་ལན། གཏམ་བྲིས་ཀྱང་ཁ་ཡ་མི་བྱེད། ② མགྲོན་པོ་ལ་སྤྲེ་ལེན་བྱེད་པ། ③ འགན་
པའི་དོ་རྒྱ། གེ་སར་ཞོར་བྱ་དག་འདུལ་དེ། གཏམ་སྒྲོན་པོ་ཁེབས་པའི་ཁ་ཡ་རེད། སྒོ་ཁྱི་རི་ལྟར་
བཅན་ཀྱང་། གཞིག་གི་ཁ་ཡ་མི་ཡོང་། ④ བན་ཚུན་རོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་སྟེ། ཁ་ཡ་ན་ཆེ་
ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ⑤ ཟུང་གི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་གི་མིང་སྟེ། རྩོན་དོར་གྱི་ཁ་ཡ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། འདི་ནི་
ཆ་ཡ་དང་དོན་འདྲ།
ཁ་ཡ་ངོ་ཡ། འབྲུལ་པའི་སྤྲེ་ལེན། འབྲུལ་པ་ལ་ཁ་ཡ་ངོ་ཡ་ལེགས་བར་བྱེད་པ། ཡ་ལན་བྱས་པའི་དོན།
ཁ་ཡ་བྱེད་པ། གཏམ་ལན་སོགས་གྱིས་ཡ་བྱེད་པ།
ཁ་ཡ་མ་ལྟོགས་པ། ཡ་བྱེད་པའི་དུས་ཁོམ་མ་བྱུང་བ།
ཁ་ཡག་ངོ་བསྟོད། ཁ་མཁས་པའི་ངོ་བསྟོད།
ཁ་ཡག་ངོ་ཡག་ །ཁ་མཁས་འདྲ་ཆགས།
ཁ་ཡག་ཆིག་ཡག་ །བཟ་ཤིས་པའི་གཏམ་མམ་སྐྱད་ཆ་སྐྱན་མོ།
ཁ་ཡང་བ། ① གཏམ་མང་ཞིང་འདྲིས་བདེ་བ། ② ཁ་བརྟན་པོ་མ་ཡིན་པ།
ཁ་ཡན་པ། ① ཉང་གཏམ་ལྟེ་གྱུར། རང་སྤྱང་གང་དོན་གྱིས་ཁ་ཡན་པ། ② བོར་སྒྲོར་རམ། ཁ་འཛོར་
བ། དངོས་ཞོར་ཡོ་བྱད་བར་མ་དོར་ཁ་ཡན་བ་ནམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་པ།
ཁ་ཡན་ལོ་བ། འཕྲུང་ཅིས་གྱི་ཐ་སྙད་དེ། ལོ་རྟགས་དེའི་སྟོག་དང་དབང་ཐང་གཉིས་འབྲུང་ཁམས་
གཅིག་པ་ཡིན་ན་ཁ་ཡན་ལོ་བ་ཟེར།

ཁ་ཡན་ལོ་ལྷ། འཕགས་ཅེས་ཀྱི་ཐ་སྣད་དེ། ཁ་ཡན། ཁོང་ནང་། སེ་ཞིག་། ཁ་རལ། མདུན་ཁུར་བཅས་སོ། །
ཁ་ཡན། ① སོ་སོ་འཕ་རེ་རེ་བ། མི་རིགས་ཁ་ཡན། ② ཐར་ཐོར། འབྲས་བུ་ཁ་ཡན། ③ ཁ་ཤས་
དང་། འགའ་ཤས། ཡོ་བྱད་ཁ་ཡན།
ཁ་ཡིག་། མིང་བྱང་ངམ་ཁ་བྱང་གི་ཡི་གེ
ཁ་ཡུ། རི་དྲགས་ཁ་ཤ་མོ།
ཁ་ཡུ་ལུང་ཟད། ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་མི་འཆལ་སོ་དང་དོན་གཅིག་
ཁ་ཡོག་། མ་ཉེས་པར་ཉེས་སོ་ཞེས་ཁག་དྲི་བ། མ་ཉེས་ཁ་ཡོག་བྱུང་ན་བཟོད་ཐབས་མེད།
ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་ནས་མན་ཐོག་ཡོད་བ།
ཁ་ཡོན། ཁ་ཀྲོག་ཀྲོག་
ཁ་ཡོལ། ཐལ་བ་དང་ནད་རིགས་སོགས་འགོག་ཆེད་ཁ་ལ་རྒྱག་པའི་ཡོལ་བ་ཞིག་། ཁ་འགའ་དང་
ཁ་ཤུབས་ཀྱང་ཟེར།
ཁ་གཡལ་བ། ཟ་ཤོང་བ་སྟེ་ལུས་ལ་ཟ་འཕྲུག་ལངས་བ།
ཁ་གཡན། ① གཞན་ལ་ཁག་འགའ་བ། གཞུང་དོན་ལ་ཁ་གཡན་ནས་ལས་ཀ་མི་བྱེད་བ། ② ཁག་འདོགས།
ཁ་གཡར་བ། རྒྱ་མཚན་མ་ཡིན་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བསྟན་བ།
ཁ་གཡར་ས་འཆོལ་བ། གྱུད་གཞི་ཅི་རིགས་ཀྱི་མཐེལ་བཞོལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱེད་ས་སྟེ་
གང་སར་བཅའ་བ།
ཁ་གཡལ། ཁ་གདངས་ཉེ་གླལ་བ།
ཁ་གཡེང་། མེས་གཡེང་བའམ་མགོ་འཁོར་བ། ལྟ་མོར་ཁ་གཡེང་བ། ལས་ཁ་བྱེད་དུས་རིག་བ་
མི་སྤྲིམ་པར་ཁ་གཡེངས་བ་ལ་གོ།
ཁ་གཡེང་མིག་གཡེང་། དབང་སོའི་རྣམ་གཡེང་། ཁ་གཡེང་མིག་གཡེང་བྱས་ནས་བསྟན་ན་ལས་
དོན་མི་འབྲུག།
ཁ་གཡེར་བ། ཁ་རྒྱ་ཡངས་པའམ་ཁ་ཐེར་ཐེར།
ཁ་གཡོ་ངོས་ལེན། ཁ་ཅམ་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱེད་བ།

ཁ་གཡོག་མཛུ་བ་འཁྲི། ཁའི་གཡོག་པོ་མཛུ་བ་མོར་འཁྲི་བ་སྟེ། འོས་བབས་འགན་འཁུའི་གཏམ་དཔེ།

ཁ་གཡོག་ས། ① ཁ་གཅོད། ② སྤེང་དུ་གཡོག་རྒྱུའི་ཁེབས།

ཁ་གཡོགས་པ། མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་ཏེ། ཉེས་མེད་ལ་ཉེས་བ་བཀལ་བ།

ཁ་གཡོལ་ཆིག་གཡོལ། པ་རོལ་གྱི་འདྲི་བར་གཞན་ལ་ཁ་གཡལ་རན་དེ་བསྟུན་གྱི་ལན་མ་བརྒྱབ་པ།

ཁ་ར། ཏཱ་ལའ་ལྷ་སྟེང་སའི་བྲེས་ར།

ཁར་དཀར་པོ། ཀར་འེ་བཅའི་རྩེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱ་བ་ཆོགས་ཀྱིས་

མཛད་པའི་ཤེལ་ཐེང་ལས། ཀར་དང་ཁར་ཟེར་བ་བཅས་སྟེང་གི་སྐད་ཡིན་པས་དོན་འདྲ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་བྱ་རམ་དཀར་པོའི་མིང་དུ་འབྲུག་པའམ་མཆིས་པས་

སྐབས་ཐོབ་ཏུ་གོ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

ཁར་ལུ་སྟ། བཀ་རྒྱ་ནས་མཆོ་སྟོན་བརྒྱད་དེ་འགོ་བའི་ལམ་ཐོག་གི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁར་ག། གཅང་གཞི་ཅེ་གྲོང་ཁྲིའི་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་བ་ཞིག།

ཁར་གསྐྱོར་གསུམ། ༡ སྐྱོམ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་སེམས་ཕྱོགས། ༢ རོ་པོ་ཐེ་ནས་བརྒྱད་

པའི་ལམ་རིམ་གྱི་གདམས་པ། ༣ དེ་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་གྲངས་པ་བྱང་རྒྱབ་

སེམས་སྤྱོད་ཞེས་པ་སྟེ་དོན་དུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་བོ་གཅིག་ཏུ་

འདྲེས་པ་ལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་སྤྱོད་ཞེས་མཆན་གསོལ་ཏེ་སྟོབ་མ་སྤྱོད་པའི་ཁར་གསྐྱོམ་རྒྱང་

དབང་ལྷག་སྟོ་གོས་ཀྱི་ཁྲིད་སྟོལ་ཞིག་ཡིན།

ཁར་ག་འདུལ་བ་འོད། གུང་ཐང་སྒྲ་མ་ཞང་གི་སྟོབ་མ་སྟེ་ཆེའི་རིང་ལ་ཁར་ག་ཏུ་སྟུབ་པ་མཛད་པས་

མཆན་ཁར་ག་པ་ཞེས་ཐོགས། འབྲངས་ལུལ་སྟོ་ཁ་ག་ནང་ནས་ཡིན་ཅིང་། གུང་རུས་ཀྱི་དང་།

གསང་སྟགས་རྩིང་མའི་ཆོས་སྟོར་མང་དུ་མཁྱེན་ཅིང་། སྟེ་མཆོད་གཅིག་ཡོད་པ་མེས་ཆིག་

ནས་ཤི་བས་ཐུགས་སྟོན་མཆལ་གུང་ཐང་དུ་སྒྲ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་དུ་བྱོན། ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་

བདུན་གྱི་བར་འབྲལ་མེད་དུ་བསྟེན་ཏེ་རང་ལ་དངོས་པོ་ཅི་བྱང་སྒྲ་མའི་ཐུག་ཏུ་ཐུམ། ཆོས་

གསུངས་ཆོད་གསན་ཅིང་། གདམས་ངག་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཐོབ་པའི་

བྱ་ཆེན་ཡིན།

ཁ་རག་གྲགས་རྒྱལ་བ། དཀའ་བཞི་བ་ནམ་མཁའ་འོད་ཟེར་གྱི་སྒོ་བ་མ་ཡིན། འཁྱུངས་ལོ་མེ་ཉ་དང་།
སྤྱན་སྤྲུག་གསལ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གསོལ་རྩ་བ་མཛད་ཆུང་གསལ་བ་ལྷ་རྩ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་
མེ་ཉ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༤ ལོར་འཁྱུངས་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་
ལྷགས་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཁ་རག་གྲུ་བ་འདུལ་བ་འོད། གོང་དུ་སོང་མ་ཐག་པའི་ཁ་རག་གི་གྲུ་བ་ཆེན་པོ་འདུལ་བ་འོད་ཅེས་
པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་དེར་གཟིགས།

ཁ་རག་སྒོམ་ཆུང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བའི་སྒོ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། མཆན་དངོས་
དབང་ལྷག་སྒོ་གོས་ཞེས་འཕྱོད། འཁྱུངས་ལུལ་གཙང་སྟོད་དུང་ཁུར་ཡིན། སྒོམ་པ་དགོན་
མཆོག་ཉེན་ལ་སྤམ་གསུམ་སྟེ། ༡ བལ་པོ་དབང་རྟོག་༢ ལུ་དབང་ར། ༣ སྒོམ་པ་དབང་ལྷག་
སྒོ་གོས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆུང་བ་ཡིན།

ཁ་རག་དགོན། དགོན་འདི་འདེབས་པ་པོ་ནི་པོན་བླ་ཤ་རྣམས་སྤྱི་ལོ་ལྷ་གཉེན་པ་བྱུང་བརྒྱད་པོ་ལྷ་ཆུལ་
ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆན་ཡིན། རྩ་འདི་རབ་བྱུང་དང་པོ་ཆུགས་ཁར་མའི་མེ་ཁྲི་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༢༡༤ལོར་
འཁྱུངས། སྤྱན་རྩེན་པ་དང་དགོན་པ་འདི་བཅུ་བ། གྲུ་བ་མཐའ་པོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ལྷུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁ་རག་བ། དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་ལ་རྩོམ་ཁ་རག་གངས་རི་ཡོད་སའི་ས་ཁུལ། ཆུ་ལུལ་
ཐམ་ཆེན་ནས་གངས་རི་དེ་མཐོང་བྱུང།

ཁ་རང་། ཁྱོང་ཆོ་དང་ཁ་གྲེས་ཏེ་རི་མགོ་སོགས་སུ་ལྷགས་འཆོ་སའི་ཁང་པ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཟེར།
ཁ་རང་གོང་། པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་ལ་ལུལ་བའི་
མཆོད་གཞིས་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྟོག་དུ།

ཁ་རལ་བ། ① གསེར་པོ་བྱུང་བ། ② མཆུ་ཉོ་རལ་བའི་ལུ་རེ་བ། རི་བོང་ཁ་རལ་བ། ལྷག་ཁ་རལ་བ།
ཁ་རལ་ལོ་བ། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་དེ། ལོ་རྟགས་དེའི་དབང་ཐང་དེ་སོག་གི་སྟོགས་སུ་གྱུར་ན་ཁ་
རལ་ལོ་བ་ཟེར།

ཁ་རས། གཙང་སྤྱིའི་ཆེད་ཁ་ལ་འགྲེལ་བའི་རས་གྲུ་བཞི།

ཁ་རི། [ཁང་སྐད]ར་ཆེན།

ཁ་རི་ཁ་ཐུག། ① དྲང་པོ་དྲང་བཞག་གམ་ཐད་ཀ བསམ་སྡོམ་ཆང་མ་ཡོ་ཤྲིག་མེད་པར་ཁ་རི་ཁ་
ཐུག་བྱེད་དགོས། ② འཕྲལ་འཕྲལ། ཉད་རིམས་འགོས་འཕྲལ་པར་འབྱངས་བྱི་བཞོལ་མེད་
པར་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་ལ་སྒྲན་བཅོས་བྱེད་དགོས།

ཁ་རི་ལ། བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་གི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་
ངོས་ནས་མེ་ཁྲི་༥༠༧༥ཡོད།

ཁ་རིན་བཅི། མི་གཞན་ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཆར་བའམ་བྱེད་ཞོར་དུ་ལས་དེ་བྱས་པའི་དཀའ་ངེན་
བཤད་དང་། དཀའ་ངལ་སོགས་མང་པོ་འགྲེལ་བཤད་བྱ་བ་ལ་ཁ་རིན་བཅི་ཟེར་བ་རེད།

ཁ་རིམས། བྱིས་པའི་ཁའི་ནང་དུ་ཐོར་བ་ཞིབ་མོ་འབྱུང་བ་ཞིག་སྟེ། ཁ་ཆ་དང་། ཁ་ལང་ཡང་ཟེར།

ཁ་རུ། ① ཤིང་གི་འགྲུ་ལུ་སྟེ་གཉིས་ལ་ཅེ་རྣོན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་རེ་ལོ་གཉིས་པ་ཅན་མའི་རུ་མ་རུ་
མཁན་དེའི་སྡོམ་བཞོན་རྒྱ་ཞིག་སྟེ། དེ་མ་ཡི་འོ་མ་རུ་བ་འགོག་བྱེད་ཅིག། ② སྒྲ་བའི་མཆེ་ག།

ཁ་རུ་རྩ། ལན་རྩའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ལན་རྩ་ལ་ཆ་བ། ལུ་རྩེས་རྩོད། རུས་པས་པོ་བའི་རྩོད་ཉམས་
པ་དང་། ཟས་མི་འདུ་བ། རྒྱ་རྩན་གྱི་ནད་དང་སྦང་ཐབས་སོགས་ལ་བན། མིང་གི་རྣམ་གངས་
ལ་བེ་ཉི་རོ་དང་། སྒྲིན་རྩ། རུ་རྩ་ཀ་བཅས་སོ། །

ཁ་རུ་གཤེན་པོ། མི་དང་སེམས་ཅན་སོགས་གཤེན་འཇམ་ཤིང་དལ་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཉ་ཁ་
རུ་གཤེན་པོ་ཟེར་ན། འཁྲིས་ལ་བཅར་ན་སོ་མི་འདེབས་ཤིང་འཕྲུ་ཁ་མི་རྒྱག་པའི་ཉ་གཤུང་པ་
ལ་ཟེར། བཟའ་ཆང་ཁ་རུ་གཤེན་པོ་ཞེས་བ་ནི། དུས་རྒྱུན་འཁྲུག་པ་མི་བྱེད་མཁན་ལ་ཟེར།

ཁ་རུ་བ་བསྐྱོན་མི་གཅིག་ལ་མི་མང་པོས་ཁ་རྩོད་བྱེད་པ་དང་། ལག་རུ་བ་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན།

ཁ་རུ་བ་པ། ① མི་གཅིག་ལ་མི་མང་པོས་ཁ་རྩོད་གཏོང་བ། ② ཁ་རུམ་བའམ་འདུས་པ།

ཁ་རུལ་ནང་བཤད། ཁ་རུལ་ན་ཁའི་ནང་འཁྲུད་དགོས་པ་ལྟར་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་བའམ་མི་མཐུན་
པ་རྣམས་ནང་ཁུལ་དུ་སེལ་དགོས་པའི་དཔེ།

ཁ་རེ་སློངས། རོ་ཆ་བའི་རྩལ།

ཁ་རེ་ཁོ་རེ། བྱ་བྱ་ཅན་ཏེ་མི་དྲང་བའི་རྩལ། ཡ་ཡོ་ཁར་ཁོར་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས།

ཁ་རེག་ཡོངས་གཤམ་སུ་ཁ་རག་ཅེས་འབོད་པའི་ཡུལ་སྡེ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ཁ་རོ་ཁམ་གྱིས་བཅད་པའི་ལྷོ་ཆས་ཐོས་ལྷག་

ཁ་རོ་ལ། སྤང་རིན་ཆེན་ཅེ་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་པའི་གནོད་སྦྱིན་གངས་བཟང་གི་རི་སྤང་དཀར་
ཅེར་ཡོད་པ་དེར་འགྲོ་སའི་ལམ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ལ་ཞིག་གི་མིང།

ཁ་རོག་། ① ཅང་མི་སྤྲོ་བ། ཁ་རོག་བསྐྱད་ནས་བསམ་སློབ་གཏོང་བ། རྒྱ་བ་མ་གཅེ་ཁ་རོག་སྤོང།

② བཙུན་བ་དོར་བ། མ་བསྐྱབས་ཁ་རོག་འདུག་པ་ལ། མོ་བརྒྱ་སོང་ཡང་བཟང་སྦྱེད་མེད།

③ སྤྱང་པོ་མེད་པའི་དོན། དད་བ་མེད་ན་ལྷ་སར་འགྲོ་བ་ཁ་རོག་རེད། ཆོང་ཇས་མེད་ན་རྒྱ་ནག་
འགྲོ་བ་ཁ་རོག་རེད།

ཁ་རོག་གེ་བ། ལྷན་ཆ་མི་ཤོད་པར་སྤོང་ཚུལ། མི་ཆང་མ་ཁ་རོག་གེ་བར་སྤོང་བ།

ཁ་རོག་སྤྱར་བསྐྱད་ཡོད། ལས་ཀ་དམིགས་གསལ་མེད་པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་གཡོ་འགལ་
ཆར་མེད་པ་དལ་པོར་ཉི་མ་གང་འབྱོལ་ལྟ་བུ་བསྐྱད་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། ང་དེང་སང་
ལས་ཀ་མང་པོ་མེད་པས་ཁྱིམ་ནང་ལ་ཁ་རོག་སྤྱར་བསྐྱད་ཡོད། མགོ་ཁྲིད་ནམས་ལས་ཡོལ་
ཆར་དུས་ཁ་རོག་ཉི་མ་འདེ་ལེ་སྤྱར་བསྐྱད་འགྱི། ལྟ་བུའོ།

ཁ་རོག་སྤོང་། ལྷལ་ཆོག་ཁྲོད་རང་ཁ་རོག་སྤོང་དང་ཆོག་བྲག་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྟ་བུ།

ཁ་རོག་བསྐྱད། ༡ ལུས་ངག་གི་བྱ་ལས་གང་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་ཅོག་གེར་འདུག་པའི་དོན་ཡིན།
དཔེར་ན། ཁོ་ཁ་རོག་བསྐྱད་འགྱི་ལྟ་བུ། ༢ སྦྱི་བཏང་བེལ་བ་མེད་པའི་དོན་སྟེ། དགུན་དུས་ཞིང་
བ་ནམས་ཁ་རོག་བསྐྱད་འདུག།

ཁ་རོང་དོག་པོ། རི་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་ས་ཡུལ་གཤེད་པོ།

ཁ་རྒྱངས། ཁའི་དབུགས་རྒྱངས། མིག་ཤེལ་ལ་ཁ་རྒྱངས་བཏབ་ནས་ཕྱིས་ལ། དུག་སྤུལ་ནག་པོའི་
ཁ་རྒྱངས་པོག་

ཁ་བརྒྱང་པོ། ཆོག་རྩལ་པོ། གཞན་སེམས་སྟེག་པའི་ཁ་བརྒྱང་པོ་བྱེད་པ།

ཁ་ལ་ཁ་བྱ་ལ། གདང་ལ་དང་འབྲེལ་བའི་རི་རྒྱད་ཅིག་ཁི་རྒྱད་སྤྲ་མ་དེ་པལ་ཆེ་བ་ཤིན་ཅང་དང་ཀ་
ཤི་སྤྱིར་འབྲེལ་མཆམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། བོད་ཁོངས་སུ་རི་དེའི་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆམ་

ལས་མེད། རི་རྒྱད་འདི་དཔལ་མགོན་མཆོད་ལུ་བྱང་ངོས་སུ་ཁེལ་བའི་སྤྱི་ལམ་རྩལ་གསལ་བ་
སྟེ་དེ་ནི་རྒྱབ་བྱང་ནས་ཤར་སྟེའི་མཆོམས་སུ་བརྒྱགས་ཡོད། དེའི་ཆ་སྟོམས་མཐོ་ཆད་རྒྱ་
མཆོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྱེ་བྱག་སྟོང་ཡན་ཟེན་ཞིང་དེར་གི་འབྲུག་སྐྱུང་ཡོངས་སུ་རྒྱས་སྤྱབ་མེད་
པའི་རི་མོ་ཞིག་ཡིན། རི་རྒྱད་འདི་སྤྱི་མ་ཐུད་ཤར་བྱ་དེད་ན་རི་ལག་ཤིན་ཏུ་མང་གཤིས་གཞུང་
ཐིག་༡༥ ཡས་མས་སུ་སྤྱོད་བས་དུས་རི་རྒྱད་ཏུ་ལམ་ངོས་འདྲིན་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཞིང་།
གཞུང་ཐིག་༤༠ ཉེ་འགམ་ནས་གདང་པའི་རི་རྒྱད་ཀྱི་སྟེ་ཟེན། གདང་པའི་རི་རྒྱད་ཀྱི་ཞང་ཆད་
སྤྱི་ལེ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཡན་ཟེན་ཞིང་། རི་ཁུལ་གྱི་འཕེལ་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན་དེར་གི་འབྲུག་
སྐྱུང་ཡོད་པར་ངེས་སོ། །

ཁ་ལ་རྒྱ་བྱིན། ཁ་ལ་ཐེལ་ཆེ་བརྒྱབ་སྟེ་གཏམ་སྤྱི་བ་བརྒྱག་པའམ་སྤྱི་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་བཟོ་
བ། རྩོད་གཤགས་བཏབ་པས་ཁ་ལ་རྒྱ་བྱིན་ལྟར་ལན་གདབ་རྒྱ་མེད་པར་གྱུར།

ཁ་ལ་ཅ་ལེ་བ།གཏིང་ལ་མ་འབྲེས་པར་ཁ་ལ་གཡེངས་བ།

ཁ་ལ་ཉོན། བསྟོན་བ་ནར་ཉོན་པའི་དོན། ངའི་ཁ་ལ་ཉོན་དང་ལོར་འབྲུལ་ཡོང་མི་སྟི། ལུ་གུ་དེ་ཁ་ལ་
ཉོན་མཁན་ཞིག་རེད། ལྟ་བུ།

ཁ་ལ་ལུག། ལུག་རྟའམ་ཆར་སྟོད་བྱེལ།

ཁ་ལག། ① ཁ་དང་ལག་པ་གཉིས་བསྐྱས་པའི་མིང་སྟེ། ཁ་ལག་བྱངས་ནས་སྟོད། ཁ་ལག་མ་པ་བྱང་
ན་སྟོད་སྟོང་གི་རེད། ལྟ་བུ། ② དེར་དུས་ལྟ་ས་བས་བཟའ་བརྟུང་གི་མིང་ཁ་ལག་ཟེར་བའི་རྒྱ་
གར་སྐད་ཀྱི་སྤྱི་གདངས་ཉམས་པ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བཟའ་ཆས་ལ་ཁ་ན་ཟེར།

ཁ་ལ་རྩོད་སྟོང་། དེ་སྟོན་སྟོང་དཔོན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་མངའ་ངེས་བརྒྱད་ནས་སྟོན་ཁར་ཐེབས་
སྐབས་ལམ་རྒྱད་འཁེལ་བའི་ལ་ཞིག་གི་མིང་། གཅོང་ཁུལ་དུ་ཡོད་དམ་སྟུམ།

ཁ་ལང་། ཁྱིས་པའི་ཁའི་ནང་དུ་བྱང་བའི་ཐོར་བ་རྒྱང་དུ་ཅན་གྱི་ནད་རིགས་ཞིག

ཁ་ལད་བ། ① ཁང་ན་ལང་ལ་ཤོར་བ། ② ཟས་ཟ་ཉེས་ཤོར་བ། ཆམ་པ་ཁ་ལད་ན་འཆི་བའི་རྒྱེན་
བྱེད་སྟི།

ཁ་ལན། ① སྐད་ཆའི་ལན་དང་ངག་འཕྲིན། ཡི་གེ་འབྲི་མ་སྤྱབ་ན་ཁ་ལན་ངེས་པར་གཏོང་དགོས།

② ཁ་ངན་ཆོག་ངན་གྱི་ལན། བྱང་གསོད་བྱེད་པའི་ཆོག་རྩལ་ལ་ཁ་ལན་བསྟོགས་པ།
ཁ་ལན་ཀན་གྱིས་བསྟོར། ཁང་པའི་སྤང་ཐོག་གི་མཐའ་བསྟོར་དུ་ལྷགས་རེ་ལྷ་བྱའི་ཆིག་པའི་མཐའ་
བསྟོར། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་ལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།
ཁ་ལན་བཅད། བན་ཚུན་འཁོན་འཛིན་བྱས་ཏེ་བྱིས་སུ་གདོང་ཐུག་སྐབས་སུ་གཏམ་མི་བཤད་པ་ལ་གོ
ཁ་ལན་མེད། མི་གཉིས་པན་ཚུན་འཛིང་མོ་ཐུག་སྟེ། བན་ཚུན་ཁ་བརྟེན་སྤྲད་པ་ལ་གོ། ཁ་ལན་མ་
བྱས་ན་བོད་པས་ངན་པ་ཞིག་ལ་ཅི།
ཁ་ལན་གསོལ་ཆད། [སྟེ་རྒྱ]མི་སོགས་ཤི་ཆར་བའི་སྐབས་སུ་ཉེ་འབྲེལ་དགའ་བློགས་རྣམས་ཤི་
བའི་བྱིས་བདག་ས་ལ་ཅ་ལག་དང་སྟོར་མོ་སྤྲད་ནས་འགྲོ་སྟོལ་ཡོད།
ཁ་ལམ། ① ཁ་ནས་གཏམ་བཤད་པ། ཁ་ལམ་ཤབ་ཤུབ། ཁ་ལམ་བཅད་ནས་པན་ཚུན་སྤྲད་ཆ་ཤོད་
རེས་མི་བྱེད་པ། ② སྟོག་ལམ། ཁ་ལམ་གྲོས་ངན།
ཁ་ལས། ཁ་ཤོབ་བམ་དོན་མེད་ཆོག་སྟོང་། ཅིང་མའི་བྱིར་དུ་ཁ་ལས་ཐལ་ཆེ་བ་ཤོད་པ།
ཁ་ལས་སྟེས། [མཛོན]བྲམ་ཟེ།
ཁ་ལས་དགེ་མོ། ལུ་གུ་པ་མའི་སྟོབ་གསོལ་ཉན་མཁན་ལ་ཟེར། ལུ་གུ་འདི་ཁ་ལས་དགེ་མོ་ཞིག་
ཡོད། ངས་ཅི་མངགས་ན་བསྐྱབ་ཀྱི་རེད། ལུ་གུ།
ཁ་ལས་སྦྲ་ལས། ལས་ཀ་ཅག་ཅིག་ཆུང་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཞེས་མེད་པ་ལ་ཁ་ལས་སྦྲ་ལས་
ཟེར། ངས་ནང་ལ་ཁ་ལས་སྦྲ་ལས་བྱས་པས་དུས་ཚོད་འགོ་ཆར་འདུག །ལུ་གུ།
ཁ་ལུང་། ① རོང་པའི་ས་ཁུལ་གྱི་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ་ཁ་ལུང་ཞིང་ས་ལུ་གུ་ལོ། ② ཏ་ཡི་ཁ་ནང་
བན་པའི་ལྷགས་གཉིས་ལྷ་སྟེག་པ་ལ་ཟེར།
ཁ་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༦ལོར་མཆོམས་པ་ཀུན་བཟང་བསྟན་
འཛིན་གྱིས་བཏབ། ལུབ་མཐའ་རྟེང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་ཤར་
རྩ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་ལུང་པ། འབྲོག་དགོན་པ་ན་གནས་པ་ལོ།
ཁ་ལུད། ① ཁའི་ནང་གི་མཆེལ་མ་གར་ལོ། ② སྟོང་ནང་དུ་མ་ཤོང་བར་ཁ་ནས་བྱིར་འཕྱར་བའམ་

ཡུད་པ། ③ ལྡང་བ་སྒྲེས་རྗེས་ཞིང་ཁར་ཁ་སྒྲོན་བརྒྱབ་པའི་ས་ཡུད། ཡུར་མ་བརྒྱབ་ན་ས་ཁུལ་
གི་མཆོམས་ལས་བརྒྱལ་བ་ཡུད་རྒྱག་པ།

ཁ་ལེ། བྱིས་པའི་ཁ་ཆུ་ཟག་གདན་ཏུ་སྒྲེལ་བྱོན་རྒྱུའི་རས་གདན་ཞིག་གི་མིང་།

ཁ་ལེ་ནག་པོ། སྒྲིང་ནད་རིགས་བདུན་གྱི་ནད་ཚན། སྒྲོ་བྱང་ཞིང་མིག་འབྱར་ཚུགས་སུ་ལྟ་ལ། ཁ་ལོ་
བར་འགྱུར་བ་ཞིག་སྟེ། ཁ་ལེ་ཞེས་ཁ་ལོ་བའི་དོན་དང་། ནག་པོ་ཞེས་སྒྲིང་ནད་གཏུག་པ་ཅན་
གྱི་དོན་ནོ། །

ཁ་ལེན། ① སྒྲེ་ལེན། མགོན་པོར་ཁ་ལེན་པ། ② གྱི་ནོན་པོ་གོ་བ་དང་རས་སོགས་ལ་བརྒྱར་བ། གྱི་
ཁ་ལེན་པ། ③ ནད་དུ་བྱིར་འདེད་པ། རྩ་ས་ནས་ནོར་སྒྲགས་ཁ་ལེན་པ།

ཁ་ལེན་ངོ་ལེན། རྩོགས་འགྲུལ་གྱི་གཉེར་ཁ་ལེན་འཛིན། འགྲུལ་རིགས་ནམ་འཁྱོར་ལ་ཁ་ལེན་ངོ་
ལེན་འཕྲུལ་འཕྲུལ་བྱེད་པ།

ཁ་ལེན་ངོ་སྤང་། གཏམ་དང་གདོང་གི་སྒྲེ་ལེན།

ཁ་ལེབ། སྒྲོད་གྱི་ཁ་ལེབ། མ་རྟེན་སྒྲིང་དུ་འགོལ་རྒྱ།

ཁ་ལེབ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱིང་ལྟོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁ་ལེབ་ཡུ་བ། ཁ་ལེབ་ལེན་བདེ་བ་དང་ལག་པ་མི་འཆིག་པར་འབྱུ་སའི་ཡུ་བ།

ཁ་ལོ། ཁ་ཕྱོགས་གྱི་སྒྱར་ཁ། ཁ་ལོར་འགོ་བ། རྟ་འདི་ཁ་ལོ་བདེ་པོ་མི་འདུག །ཁ་ལོ་མེད་པ་རྒྱང་དང་
དོན་གཅིག །སྒྲ་ལོ་མེད་པ་འཕྲོང་དང་གཅིག །

ཁ་ལོ་བསྐྱར་། ① ཁ་ཕྱོགས་གསལ་པོ་སྒྲོན་བ་དང་ལམ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲེ་ཁྲིང་བྱེད་མཁན། ② དབང་
བསྐྱར་བྱེད་པ།

ཁ་ལོ་སྐྱར་བ། ① དབང་སྐྱར་བ། ② ཁ་ཕྱོགས་སྐྱར་བ། ཆེབས་པའི་ཁ་ལོ་སྐྱར་བ། ③ སངས་རྒྱས་ཤིག
ཁ་ལོ་པ། ཤིང་རྟ་དང་རྒྱངས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཁ་ལོ་སྐྱར་མཁན། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཁ་ལོ་སྐྱར་
བ་དང་། མགོ་འཕྲེན། སྐྱར་བྱེད། མངག་བྱེད། ལྟ་ཁྲིད། གཡས་སྒྲོད། གཡོན་སྒྲོད་བཅས་སོ། །

ཁ་ལོ་པའི་ལག་ཁྲེད། དེང་རབས་སྐུལ་ཤུགས་ཅན་གྱི་འགྲིམས་འགྲུལ་ལོ་བྱེད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་

གཏོང་ཆོག་པའི་ལག་ཁྱེར་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱུ་ལའོ་ལག་ཁྱེར། མོ་ཏ་ལའོ་པའི་
ལག་ཁྱེར། གནས་བྱ་ལའོ་པའི་ལག་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ།
ལའོག་། ① འབངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་ཚྏ་བྱས་པ། ② སྤེ་འབངས་མི་སེར་གྱིས་ངོ་ལོག་བྱས་པ།
③ སྤ་མ་ལས་ལྡོག་པ།
ལའོག་ངོ་ལོག་། ཚྏ་ལ་པའི་གཏས་དང་བྱ་སྤྱོད།
ལའོག་པ། ① བར་བྱས་པའི་ལན་ཚུར་ལྡོག་པ། རང་གི་བྱ་སྤྱོད་ནོར་བས་མང་ཆོགས་ལའོག་པ་
རེད། ཁྱི་བྱང་ཁྱག་བཀར་ན་ལའོག་མི་རྒྱག་ལ་མེད་རེད། ② མཚོན་གྱི་རྩོལ་ག་པ།
ལའོག་ཆོག་ལོག་། ཡི་མ་རངས་པའི་ཆོག་ལན། སེམས་བཟང་གི་ལ་ཏ་ལ་ལའོག་ཆོག་ལོག་རྒྱག་
མི་རུང་།
ལའོག་། གོ་མས་ག་ཤིས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ། ལྷགས་ཆོག་ལའོ་བ་ནས་རྩ་རའི་ནང་དུ་རྒྱག་ལྟ་བུ།
ལ་ཤ ① རི་དྲགས་ལ་ཤུའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག་། ② ཀོ་བ་མཉེས་མའི་སྤྱི་དཀར།
ལ་ཤ་མཐེལ་རི་ཁྲོད། རྒྱལ་བ་ཡངས་དགོན་པས་ལྷག་བཏབ། ད་ལྟ་བུ་མཐའ་དགེ་ལྷགས་པར་
བསྐྱབ་ཡོད། ད་ལྟ་མཚོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལ་ཤགས། གྲལ་ཀའི་སྒོ་ནས་ཤགས་འགྲེད་པ། འྲྱགས་གཉིས་པན་ཚུན་ལ་ཤགས་རྒྱན་མི་ཆད་
པར་འགྲེད་པ། མི་ཆོ་ཁག་གཉིས་ཀྱིས་གཞས་ཆོག་གིས་ལ་ཤགས་རྒྱག་པ།
ལ་ཤའི་དུ། འྲྱག་ཆགས་སྤྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ལན་ཆོ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་སྒོ་བ་
སོགས་བྱང་ཁོག་ཏུ་རྒྱག་ཁྱག་ཆུ་སེར་རྒྱས་པ་སྟེ། དུག་ཆད་སེལ།
ལ་ཤགས། འགའ་ཞིག་གས་ལ་ལ། མི་ལ་ཤགས། ཉིན་ལ་ཤགས།
ལ་ཤིང་། ① ལྷས་གྱི་ལ་རྒྱོད་བྱེད་གྱི་ཤིང་། ② ལ་རུ། སྒོ་ཐོད་མཛེས་རྒྱན་གྱི་བང་རིམ་ཞིག་
ལ་ཤ། ལ་ལ་ཤ་བ་ཆགས་པ་སྟེ། མཚུ་ཆོས་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་པའི་ལ་ནད་ཀྱི་མིང་།
ལ་ཤུགས། གཏས་ཤོད་པའི་ལུས་སྟོབས། དཀར་ནག་བདེན་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྲེད་པ་ལ་ལ་ཤུགས་
ཆེན་པོ་མི་དགོས།
ལ་ཤུགས་སུ་བཏང་། རྒྟོག་ཏུ་འབྲསྟོད་ཀྱི་གཏས་སྐྱེད་མཁན་བྱུང་བ།

ཁ་ལུབས། ① རིམས་ནད་དང་ཐལ་རྒྱལ་སོགས་འགོག་གྱིད་ཀྱི་ཁའི་ཐོག་ཏུ་གྱོན་ཡས་ཀྱི་རས་
འགོ་བཞིག །རྒྱན་དུ་སྒྲན་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྟོད་ཆས་ཡིན། ② བར་ཤིང་ཡོ་བྱང་ལྷགས་སྟོད།
ཁ་ལུབ། གཞོང་གི་བྱེ་བྲག་གཞོང་ཁ་རྩ་སྤྱ་འདྲ་བ་ཞིག
ཁ་ལུལ་ལྷ་ཆོང་། དུས་ནམ་དང་སྒྲ་མ་སུས་བཏབ་མ་གསལ། ལྷ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་
ལྷ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་ལུལ་དགོན། བཟ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་བསམ་གཏན་གླིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཁ་
ལུལ་རབ་འབྱམས་བ་སྒྲོ་བཟང་ལུན་ཆོགས་མཆོག་གིས་རི་ཁོང་བཟ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་
གསར་འདེབས་མཛད་དེ་བྱུང་། ལྷ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྷ་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་
སྟོང་ཁུལ་རྩ་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཤེད། གཏམ་སྒྲ་བའི་རྒྱས་ལུགས།
ཁ་ཤོ་མཆུ་རལ་བ།
ཁ་ཤོག །དཔེ་དེབ་ཀྱི་གདོང་འབག
ཁ་ཤོག། ① རྒྱན་ཆིག །ཁ་ཤོབ་བཤད་ནས་གཞན་མགོ་བསྐྱོར་བ། ② ལུང་གཏམ་སྟོར་བ། མི་ཁ་
ཤོབ་ཆེ་བ།
ཁ་ཤོམ། ལུང་ཤོབ་ཀྱི་སྐྱད་ཆ། ཁ་ཤོམ་བཤད་དེ་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིས་བྱེད་བ། ཁས་སྒྲངས་
ཐེབས་གཅོག་གི་ཁ་ཤོམ་ཆེ་བ།
ཁ་ཤོར་བ། ① གཏམ་ཁ་ནས་ཤོར་བ། གང་བྱུང་དུ་ཁ་ཤོར་བ། ② ཐལ་རྒྱགས་བའམ་ཆོད་ལས་
འདས་བ། མེ་མདའ་ཁ་ཤོར་བ། སྟོད་ཀྱི་ཁ་ཤོར་བ།
ཁ་ལྱའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་རི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་སྡེ་ཞིག་གི་མིང་།
ཁ་ལྱ། རི་རྒྱགས་ཤིག་གི་མིང་།
ཁ་གཤག །① ཆེ་མ་བྱ་གཅིག་བརྒྱབ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་བསྒྲོགས་པའི་ཆེ་མ་སྤུབ་ཀྱི་མིང་། ②
དཀྱིལ་གཤག་སྡེ། ཁག་གཉིས་སུ་སྟོམས་པོར་གཤག་བ། གདུང་མ་སྟོམ་པོ་ཁ་གཤག་བཏང་
བ། ཅ་ལག་གང་ཡོད་ཆོང་མ་སྟོགས་གཉིས་ལ་བགོ་བཤའ་ལྟར་ཁ་གཤག་བཏང་བ།

ཁ་གཤམ་གསུམ། ཁ་གཤམ་དང་གཅིག་ཀྱུ་རེ་དང་ཅེད་མོ་སྒོ་ནས་ཁ་ཅོད་བྱེད་པ།
ཁ་གཤམ་གྱི་ཐུང་། དལ་དལ་སྒྲིང་སྒྲིང་གི་ཐོས་མོལ། རོན་དག་པན་ཚུན་མཆམས་འཛོག་ཐོག་
ནས་ཁ་གཤམ་གྱི་ཐུང་བརྟན་སྒྲིང་བྱེད་པ། ཁ་གཤམ་གཤམ་གཤམ་། ཁ་སྒྲ་རུབ་རུབ་བྱས་ནས་
ཐོས་སྒྲ་གྱིས་ཐག་གཅོད་པ།
ཁ་བཤད། ① ཁའི་གཏམ། ② ཁ་སྟོང་པ། ཁ་བཤད་ཁོ་ནས་དོན་མི་འབྲུག།
ཁ་བཤད་ཀྱི་པ། ① གཏམ་གཤམ་གསུམ་འབྱེད་པ། པན་ཚུན་ཆིག་ནད་མ་བཟོད་པར་ཁ་བཤད་ཀྱི་པ།
② བེས་བཛོད་ཀྱི་གཏམ་ཤོད་པ། དགའ་སྟོ་ཆེན་པོས་དུས་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁ་བཤད་ཀྱི་པ།
ཁ་བཤད་ལག་སྒྲུབ། ཁ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ལག་ལེན་བྱེད་པ།
ཁ་བཤམ། ① ཚུས་ཁ་བཤམ་བཤམ་གཏོང་པ། ② ཚུས་བཤམ་པ། ཁྱོན་པ་དེར་དེག་པ་མང་བས་
ཁ་བཤམ་ཅམ་གྱིས་དག་མི་ཡོང་།
ཁ་ས། ལེགས་སྒྲ་རྒྱུད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་འཁྲུགས་བསྐྱེད་པ་ནད་ཁ་ནས་ས་བར་གྱི་བསྐྱེད་མིང་།
དེའི་ཞིབ་ཆ་ཉ་ས་ལ་སྟོས། ཁ་པ་ཆ་ཐ་ཐ་ཅ་ཅ་ཉ་ཀ་བ་ཤ་ཤ་ས།
ཁ་སང་། དེ་རིང་གི་ཉིན་སྟོན་མ་སྟེ། འདས་པའི་ཉིན་དང་པོ།
ཁ་སང་ཁེ་ཉིན། ཉིན་གངས་གཏན་མ་འཁེལ་བའི་ཉིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་དོན། དཔེ་ཆ་དེ་ངས་ཁ་
སང་ཁེ་ཉིན་ཞིག་མཐོང་བྱུང་ལྟ་བུ།
ཁ་སང་དེ་རིང་། དེང་དུས་དང་དོན་གཅིག་། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་མི་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཐབས་
མི་འདུག། ཁྱོགས་པོ་ཡིན་ནའང་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་ཞིང་འདུག། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་མགོ་ཁྲིད་
རྣམས་ལ་བརྟན་པ་སྟེར་ཡས་མེད་ན་ལས་ཀ་གང་ཡང་བསྐྱུབ་སྐབ་ཅིང་མི་འདུག་ལྟ་བུ།
ཁ་སངས་པ། སྐད་ཆའི་དོན་གསལ་པོར་བཏོན་ནས་བཛོད་པ་སྟེ་དཔེར་ན། ཁ་སངས་གོ་བདེ། ལས་
ལངས་འགྲོ་བདེ།
ཁ་སྒྲ་ཉི། [ལེགས་]མཁའ་སྟོན་དེ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་
ཁ་སྒྲ་ཉི་འཛིགས་པ་བརྒྱད་སྟོབ། འཕགས་པ་སྐྱེན་གཟིགས་ཀྱིས་མའི་འཛིགས་པ་སོགས་
འཛིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྟོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ལྟར་བྲིས་པ་སྟེ། ༡ མའི་འཛིགས་སྟོབ།

༡ རྒྱའི་འཛིགས་སྒྲོལ། ༢ སེང་གེའི་འཛིགས་སྒྲོལ། ༣ སྒྲུང་པོ་ཆེའི་འཛིགས་སྒྲོལ། ༤ རྒྱལ་
པོའི་ཆད་པའི་འཛིགས་སྒྲོལ། ༥ རྒྱའི་འཛིགས་སྒྲོལ། ༦ བཀའ་འཁོའི་འཛིགས་སྒྲོལ། ༧ མི་ཆོད་
ཀྱི་འཛིགས་སྒྲོལ་བཅས་ཡིན།

ཁ་སྤྲོད་ཅིའི་གཙོག་ལག་ཁང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲོལ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཕྱོན་
པའི་དགེ་བསྟེན་ཞི་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་རང་ཡུལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་
གཟིགས་བསྐྱབས་ནས་བྱུང་བའི་རྟགས་པལ་ཆེ་བ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཡུལ་དུ་བྲུཾ་མཆྏུ་ཞུའི་རྒྱལ་
པོ་ཤུ་རྩ་ས་རས་པོས་ཏེ་རི་པོ་པོ་རྒྱ་ལ་ནས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་སྤྱན་དངས་དགོས་
བར་བཀའ་པལ་བ་ལྟར་རི་པོ་པོ་རྒྱ་ལར་ཕེབས་ཏེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་དངོས་སུ་
མཇེལ་ཞིང་། རང་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་བར་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ལམ་རྒྱགས་
ཀར་ལ་པ་ཏ་མཆྏུ་ཅམ་གནད་ནས་ཀར་ལ་པ་ཏ་འདི་རྣམས་ཟད་པའི་ཉིན་མོ་རང་ཡུལ་དུ་སྐྱེའམ་
འོང་ཞེས་གསུངས་པ་ཕྱིར་ལོག་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་སོང་བའི་ཉིན་མོ་རང་ཡུལ་དུ་སྐྱེའམ་རྒྱའི་
ཞག་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་རང་ཡུལ་གྱི་རི་མཐོང་བས་ཏ་ཅང་དགའ་སྟེ། ཀར་ལ་པ་ཏ་ལྷག་མ་དེས་
རྒྱན་ཐུན་ལས་ལྷག་པའི་ཟས་རིགས་ཉོས་ནས་ཐོས་པས། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དུ་མ་སྐྱེའམ་གོང་
རང་གི་སྐུབ་གནས་དང་ཐག་ཉེ་སར་སྐྱེའམ་བ་དང་ཀར་ལ་པ་ཏ་རྩོགས་ས་དེར་འཕགས་པ་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕེབས་རྒྱུར་བསྐྱགས་ནས་བསྐྱད་ཀྱང་ཕེབས་མཁལ་མེད་སྐབས་ཐང་ཆད་
ནས་གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས། ནམ་ཕྱེད་ཅམ་ན་རོལ་མོའི་སྤྱ་བྱུང་བས་གཉིད་སད་ནས་བལྟས་
པ་ན་ཤིང་སྤོང་ངོས་ལ་འཕགས་པ་ལྷ་ལྷེ། ༡ འཕགས་པ་སྤྱན་གཟིགས། ༢ རྩེ་བཙུན་སྒྲོལ་
མ། ༣ གཞོན་ལུ་ལོར་བཟང་། ༤ ཁོ་གཉེར་ཅན། ༥ རྟ་མགྱིན་བཅས་དངོས་སུ་ཕྱོན་ནས་ཡོད་
པས་དགེ་བསྟེན་དེས་གནས་དེ་རང་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་སྤྲོལ། [ཡུལ་སྐྱད་སྒྲིའི་ཁྱེད་གི་མིང་། སྒྲིའི་སྒྲེད་གི་མཐོངས་གཤོག་ཤེད་ཀྱི་རེ་ཤེ།

ཁ་སྤྲུ། ཤིང་ཏོག་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཁ་སེང་། ཉེ་སྡོན་ནམ་ཉེ་ཆར་དུས།

ཁ་སོ། ① ཁའི་སོ། ② གྲིའི་ཁའམ་སོ། ③ འགམ་མམ་ཟུར། ④ རོག་གི་ལོ་ཆད་སྟེ། གཡག་དེ་

ཁ་སོ་ཅི་ཙམ་རེད་འདུག་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་སོ་ངོ་ལག་ལྟ་བུ། རོ་དཀར་ནག་དང་། ལག་པའི་བྱ་སྡོད་ལ་ལྟ་བུ། ཁ་སོ་ངོ་ལག་ལྟ་བུའི་སྡོ་ནས་
གཞན་སེམས་ཤེས་པ།

ཁ་སོང་། ཉུང་ལོ་ལོན་པའམ་ཁྱས་པ།

ཁ་སོས། ཡུང་སྐམ་པོ་རྒྱུང་བཅོས་བྱས་པ་དེ་ཆོས་རྗེས་དུས་ངེས་མེད་ཟ་ཡས་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པར་
དུ་རི་ལ་འགྲོ་སྐབས་གྲོ་ཆས་བཟང་ཤོས་ཞིག་ཡིན། འདིས་ལ་དུག་གི་ནད་སེལ་བྱུག།

ཁ་སོས་ནག་རྩག་ལ། ཡུང་སྐམ་བཅོས་རྗེས་དུས་བྱ་རྒྱུང་དུར་གཏུབ་ཞིང་དུས་ཁྱའི་ནད་དུ་ཉིན་
གཅིག་བསྐྱལ། དེ་ནས་ཉི་སྐམ་བྱས་པ། མངར་ཞིང་མདོག་ནག་པ་དམ་ཅི་ཡོད་པའི་ཟ་ཆས་
ཞིག་སྟེ། ལ་དུག་ལ་པན།

ཁ་སྟེ། ཁ་གཡས་གཡོན་གྱི་བྱར་གང་རུང་ཞིག་ཡོ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། བཟ་འབྲམ་པས་མཛང་
པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། སྟེ་བ་ཞེས་ནི། ཡོ་བའམ་འབྲེལ་པའི་དོན་ཏེ། ཁ་སྟེ་དང་
མིག་སྟེ་ཞེས་པས་མཆོན་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ།

ཁ་སྟེ་ལོ། ① གཏམ་མང་པོ་མི་ཤོད་པ། སྟོ་སྐྱག་དོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་ཁ་སྟེ་ལོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ། ②
རྟེན་ལ་སོགས་ཁ་ལོ་སྐྱུར་དཀའ་པ། བཞོན་པ་ཁ་སྟེ་ལོ་དེ་གང་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་འཐེན་
བྱེད་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡོང་།

ཁ་སྟེ། ཉུང་དུ་གཏོང་བ། འགྲོ་སོང་གི་གངས་འཕོར་ཁ་སྟེ་རྒྱག་པ།

ཁ་སྟེ་པ། ① གཏམ་གང་བྱུང་ཤོད་པ། ② ཟས་གང་བྱུང་ཟ་བ།

ཁ་སྟེ་ཡོན། རྫིང་ཁ་ཀྲོག་ཀྲོག

ཁ་སྟོ། ① ཁ་འཆལ་གྱི་གཏམ་དང་དོན་གཅིག་ །དཔེར་ན། གང་བྱུང་གིས་ཁ་སྟོ་མ་བཤད། བྱོད་
གཞིའི་རྒྱ་སྟིད་ཀྱི་རེད། དེག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་གཞུང་གི་བྱས་ཉེས་ལ་བསམས་
འཆར་བཏོན་ན་ཁ་སྟོ་རེད་ཟེར་ནས་ཁ་ལོག་བྱེད་ཅིང་རེད། ལྟ་བུ། [ཁང་སྐད]② བག་པོ་དོན།
ཁ་སྟོ་དབྱེན་དཀྱུག །གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་གཏམ་གང་བྱུང་དུ་
བཤད་ནས་འགལ་བར་བྱེད་པའམ། སྟེ་ཆོགས་ཐོག་དངོས་ཡོད་མིན་པའི་གཏམ་འཆལ་བཤད་

ནས་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་འཇགས་ལ་གཞོན་སྟོན་བྱེད་པའི་གཏམ་འཆལ་གྱི་རིགས་ནམས་ལ་ཟེར།
ཁ་སྟོན། ① ཚུར་ཆོལ་གྱི་དོན། བདག་པོར་ཁ་སྟོན་རྒྱལ་པའི་སྟོ་ཁྱི་ནི། དབྱུག་པས་བསྟུན་ཏེ་རྒྱང་
རིང་བསྐྱད་ན་ལེགས། ② [སྟོན་]བྱེད་ལོག། ③ ཆོས་གཞི་བསྟུར་བའི་དོན། ཆོས་གཞི་དཀར་
པོ་ལ་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཁ་སྟོན་པ།

ཁ་སྟོང་། ཁ་སྟོན།

ཁ་སྟོང་བ། ② མ་ཚང་བའམ་ཉམས་པའི་ཁ་གསོ་བ། ② སྟོན་གྱི་ཁ་བྱེད་དུ་སྟོན་པ།

ཁ་སྟོན། དག་ཐོག་གི་བསྐྱབ་བྱ།

ཁ་གསལ། ① མི་ལ་ངོ་དགའི་ཆེད་དུ་ཆོག་འཇགས་སྤྱི་བ། ཁ་གསལ་གྱི་ཆོག། ② ལོག་འཆོ་ལྟའི་ནང་གསེས་
ཤིག་སྟེ། ཆེད་བཀུར་གྱི་ཆེད་དུ་གཞན་འདྲིས་ཤིང་། གཞན་ངོ་དང་མཐུན་པའི་ཆོག་སྤྱི་བའོ།

ཁ་གསལ་བརྗོད། ཁ་གསལ་གསལ་གསལ་གསལ་ཁ་ཐེར་ཐེར་བྱས་ནས་ངོ་དགའ་སྟེལ་ལང་བཤད་པའི་དོན།
ཁ་གསལ་ངའོ། ཁ་ཡངས་པོ་སྟེ་འདྲིས་དང་མའདྲིས་པའི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་སྐད་ཆ་ལབ་མཁན།

ཁ་གསལ་ངས། སྐད་ཆ་འཛེས་བཀ་མེད་པར་བཤད་པ། ཞིབ་གསལ་ཁ་གསལ་ངས། ཁ་གསལ་ན་གོ་
བདེ། རྣམ་ལངས་ན་འགྲོ་བདེ།

ཁ་གསལ། སྟོན་མ། ཁ་གསལ་སྟོན་པ། ཁ་གསལ་རོགས་དདུལ།

ཁ་གསལ་པ། གསལ་པ། བྱོན་པ་ཁ་གསལ།

ཁ་གསལ། གཏམ་གསལ་ལོ། ཇི་ལྟར་འགྲིག་མིན་ཁ་གསལ་བཤད་པ། བསམ་འཆར་གང་ཡོད་ཁ་
གསལ་ཞུ་བ།

ཁ་གསལ་གཏིང་གསལ། མེམས་ལ་གང་ཅན་ཁ་ནས་ཤོད་པ།

ཁ་གསལ་ཤང་བདེན། ཁ་གསལ་ནང་གསལ་ལམ་བདེན་པ་བདེན་ཐུབ།

ཁ་གསེ་བ། ཁ་གསོག་བའམ་དུར་བུར་གསེལ་བ།

ཁ་གསོ་བ། ① ཆེད་བཀུར་འཆོས་བྱེད་པ། ② མ་ཁེངས་པ་ལ་ཁ་སྟོན་པ། ③ ཟས་ཀྱིས་གསོ་བ།
ཁ་གསོས། ཁ་སྟོན་བྱེད་པའི་དོན། རྒྱ་མར་འབབ་རྒྱ་མཆོའི་ཁ་གསོས་རེད།

ཁ་བསོད། ① བསོད་བཏགས་ཏེ། ཁ་བཏགས་སྤྱི་ཞན་ཞིག། ② ཟས་བཟང་པོ་ཆེད་པའི་སྐལ་

བའམ་བསོད་ནམས།

ཁ་བསྐྱེ། མི་གཉིས་གསུམ་གྱིས་བཟའ་བཏུང་གི་སྟོང་སྤྱད་གཅིག་པ་བྱེད་པ། འགོས་ནད་ཡོད་པའི་
མི་དང་ཁ་བསྐྱེ་མི་ཉན་མ་གཏོགས་ནད་འགོས་སྤིང་ལྟ་བུ།

ཁ་བསྐྱེས་བརྒྱབ་པའི་གྲོད་གཞི། བ་རོལ་ལ་ཁ་བསྐྱེས་བརྒྱབ་ནས་དེ་ལ་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་པའི་
གྲོད་གཞི།

ཁ་བསྐྱེས་པ། ① རྩན་གྱིས་མགོ་སྐྱོར་བཏང་ཉེ་རྒྱ་ཁྱོར་ཁྱེར་བའམ་སྒོགས་པ་དང་། འོག་པའི་ལམ་
དུ་ཁྱེད་པ། ② མགོ་སྐྱོར་གྱིས་རྒྱ་ཁྱོར་འཕྲོག་མཁན་དང་། འོག་པའི་ལམ་དུ་འཁྱེད་མཁན།

ཁ་ཉམ་ཆེ་བ། ཁ་ཤེད་མཁྱེད་བའམ་ཁ་ཤོབ་ཆེ་བ།

ཁ་ཏུབ་རྒྱག་པ། ཁས་རུབ་པ།

ཁ་ལྷག། །བྱུང་སོང་གི་ཅིས་ཁ་འཐབ་པའི་ལྷག་མའམ། ཁོར་ཟས་བེད་སྤྱད་པའི་ལྷག་མ། ཆོང་ཅིས་
བརྒྱབ་པའི་ཁ་ལྷག། །འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་བེད་གཅོད་བྱས་པའི་ཁ་ལྷག།

ཁ་ལྷག་འཁོལ་འབྲེལ། ཅིས་མགོ་གཏུགས་པའི་ལྷག་མའམ། བེད་སྤྱད་པའི་ལྷག་འཕྲོ།

ཁ་ལྷག་ཡོད་པ། འཕྲོ་སོང་བཏང་ཟེན་པའི་ལྷག་འཕྲོ།

ཁ་ལྟོ་དབྱེན་དགྲུག། །ཁྱེད་སྤང་མེད་པའི་གཏམ་འཆལ་གྱིས་མི་དང་མིའི་བར་འགལ་བ་བྱེད་པ།

ཁ་རྒྱག་པོ། ཁ་དབང་བཅན་པ། ཁ་རྒྱག་པོ་ཤོད་མཁན་དེའི་ཁ་དབང་དུ་མ་ཤོར་བ།

ཁག །① རྩེ་ཆོན། དགོན་རྩེ་ཁག །ཡུལ་ཁག །ལུང་པ་ཁག །ལས་ཁྱེད་སྤང་ཁག །② འགན། འག་
བསྐྱར་གྱི་ཁག་འཁུར་བ། འཁུས་ཆང་ཡོང་བའི་ཁག་འགན་ལེན་པ། ③ ཉེས་འགན། ཁྱེད་རང་
ལ་ཁག་མེད།

ཁག་སྐྱར། ① མ་བྱས་ཀྱང་བྱས་སོང་ཞེས་པའི་ཉེས་སྐྱོན་འདོགས་པ། ② ལས་ཀྱི་འགན་དགྱི་བ།
ཁག་བཀལ། ལས་ཀྱི་དང་ཁོར་འཁུལ་སོང་བ་གཞན་ལ་འགན་ཁུར་དུ་བརྟུག་པ་ཁག་འགོལ་དང་འབྲེལ།

ཁག་དགྱི། ཉེས་འགན་གཡོག་པ། བར་རྒྱུར་ང་མིན་ཁོ་ཡིན་གྱི་ཁག་དགྱི་བྱས། གཅིག་གིས་གཅིག་
ལ་ཁག་དགྱི་བཞག་པ།

ཁག་དགྱི་བསྐྱོན་འཇུགས། བྱས་ཉེས་གཞན་ལ་གཡོགས་པ་དང་ཉམ་པ་ཤོད་པ། མི་ལ་ཁག་དགྱི་

བསྟོན་འཇུགས་ཀྱིས་རང་ཉེས་སེལ་ཐབས་བྱེད།
ཁག་ཁྱར། བདེན་དཔང་དང་ཁག་ཐེར་བྱ་བའི་དོན། མི་དེ་རྒྱ་མ་མིན་པ་ངས་ཁག་ཁྱར། སྤྲོན་འདི་
ཐོས་དང་ནད་དེ་བྲག་ཐུབ་པ་ངས་ཁག་ཁྱར་ལྟ་བུ།
ཁག་ཁྱར་གྱི་དོ་ཆེན། འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་གོང་མ་རྣམས་ལ་རང་ཉེས་ངོས་ལེན་དང་སྒྲགས་
ཐེངས་འདིར་ཉེས་ཁྲིམས་གྲུ་ཡངས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་ཡོང་བའི་དོ་ཆེན་དོ་བརྒྱད་ཟུ་མཁན།
ཁག་ཁྱར་ལ་གཅེས་པ་བཞི། དཔང་སོ་འགན་ལེན་བྱེད་མཁན་ཏེ། དེང་སང་གི་ཁྲིམས་ཅོད་པ་ལྟ་
བུར་གལ་ཆེ་བ་བཞི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ༡ རང་སྤྱོད་ཀྱི་འགན་ཁྱར་ཐུབ་པ། ༢ གཞན་སྤྱོད་ཀྱི་
སྤྱོན་འཛིན་མཁས་པ། ༣ བན་ཚུན་གྱི་སྤྱོད་ལེན་གཅོང་མར་མཚུགས་སྤྱོད་ཐུབ། ༤ ཐ་མའི་
ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅོང་མར་ལེན་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་དགོས་པ་དང་། དེ་
ལས་ཐོག་ན་ཐེས་སུ་ཁ་མཚུ་བསྐྱར་ལོག་ཡོང་གི་དཔེ་པ་ཡིན།
ཁག་ཁྱར་མི་བསྐྱ་བ། ཆེད་ཁུ་མཁན་དེས་ཁུ་བརྒྱད་བྱས་ནས་ཕྱིན་ཆད་རེ་འདོད་ལྟར་འབྲུབ་པའི་
སྤྲོས་བཀལ་ཆོག་པའི་མི།
ཁག་འཁྱར། འགན་ཁྱར། ར་རང་གིས་ཁག་འཁྱར་ཐུབ།
ཁག་འཁྱར་བཅོན་འདོན། འགན་འཁྲིའི་ཁག་ཐེག་ཁྱར་ནས་བཅོན་ནས་སྤོད་གྲོལ་བཏང་ཏེ་ཕྱི་
ལོགས་སུ་སྤྲོན་བཅོས་བྱེད་པ་ལ་གོ།
ཁག་འཁྱར། འགན་ལེན།
ཁག་འཁྲིས། འགན་འཁེལ་བ།
ཁག་བགོ། རྗེ་ཆོན་སོ་སོར་བགོ་བ། དབྱུང་སྟེ་ཁག་བགོས་ཏེ་བཏང་བ། ལས་འགན་རྣམས་རྗེ་ཆོན་
སོ་སོར་ཁག་བགོས་ཀྱིས་སྤྱད་པ།
ཁག་བགོས། ཆོ་དང་ཆོ་སོ་སོར་དབྱེ་བ།
ཁག་འགན། ① ལས་ཀའི་ཁྱར་འགན། ② ཉེས་སྤྱོན་གྱི་འགན།
ཁག་འགོལ། ཉེས་པ་མ་བྱས་པར་བྱས་ཚུལ་གྱི་ཁག་ངན་གཡོགས་པ།
ཁག་ངན་པ། མི་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ཉེས་ཁག་ལ་གཡོགས་པ་ལ་ཟེར། འཁྱིམ་སོ་ཨ་སོ་སྤྱད་གིས་

བཟས། ཁག་ངན་པ་ཨ་ལྷེ་ལྷ་མོར་བཞག
ཁག་ངན་སྒྲིར་སྒྲ། ཉེས་ཅན་ཡིན་པའི་སྐད་གསལ། གཟུགས་མེད་གི་བ་བཟོ་བྱས་ནས་ཁག་ངན་སྒྲིར་
སྒྲ་ཅི་ཆེ་སྒྲིག་པ།
ཁག་གཅིག་། སྒྲེ་ཆོན་གཅིག་། མི་ཁག་གཅིག་། ལུང་པ་ཁག་གཅིག་
ཁག་འཛོག་། སྒྲོན་འགོ་ལ་བའམ་སྒྲིད་འདོགས་པ། རང་ལོངས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པར་གཞན་ལ་ཁག་
འཛོག་ཐབས་བྱས།
ཁག་བཏགས་པ། ① ཁག་འཕངས་པ། ཁམ་བྱ་ཐ་འདོད་མེད་པས་སྒྱུར་མའི་རོ་ལ་ཁག་བཏགས། ②
ཉེས་ཁག་གཡོགས་པའམ་སྒྲིད་བཏགས་པ། ཁོ་ལ་མ་བྱས་བྱས་ཚུ་ལ་གྱི་ཁག་བཏགས་པ་རེད།
ཁག་ཐེག་། ཡིད་ཆེས་ཆོག་པའི་ཁག་ཐེག་བྱེད་མཁན་གྱི་སྒྲེ་བོ་གང་རུང་ལ་བཞིན།
ཁག་ཐེག་པ། ① འགན་ལེན་པ་དོ། ② འགན་ལེན་ཐུབ་པའམ། མོད་པ།
ཁག་ཐེག་ཡོད་པའི་གན་རྒྱ། བྱ་བ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཁག་ཐེག་བྱས་པའི་མན་ཚུན་མོ་ལ་ནས་བཞག་
པའི་གན་རྒྱ།
ཁག་པོ། ལས་སྒྲ་བོ་མིན་པ། དཀའ་ལས་ཁག་པོ། བསམ་སྒྲོ་འཁོར་ཆད་ལས་ལ་འགོ་རྒྱ་ཁག་པོ་འདུག
ཁག་སྒྲེལ་ང་རྒྱ། རྒྱུག་མཛད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་བོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྒྲིད་ཅིག་
སྒྲེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་psrtially connected network ཟེད།
ཁག་དབྱེ་བཅོན་འཇུག །ནག་ཉེས་གྱི་རོ་བོ་སོགས་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་སོ་སོར་ཁག་དབྱེ་ནས་
བཅོན་འཇུག་བྱས་པ།
ཁག་མེད། འགན་མེད་པ་སྒྲེ་བདེན་ཞེས་པའི་དོན། བྱ་རྒྱུད་སྒྲིགས་ཏེ་དུ་ན་ཁག་མེད།
ཁག་འཇུད། ཉེས་སྒྲོན་འཇུགས་པ།
ཁག་གཡོགས། རང་སྒྲོན་གཞན་གཡོགས། རང་གིས་བྱས་པའི་ནོར་འཁུལ་གྱི་བྱ་བ་གཞན་ལ་ཁག་
གཡོགས་པ།
ཁག་རུབ། ཁག་མང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་པ། མི་མང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཁག་རུབ་གིས་ཐོས་སྒྱུར་བྱེད་པ།
ཁག་ལོ། ཏྟ་ནད་ཅིག་གི་མིང། ཏྟ་ལ་ཆམ་པའི་ནད་མོག་སྒྲེ་སྒོ་ལུ་བྱེད། ཁམས་མི་དྲངས་པ་ལ་ཁག་

མོ་ཕོག་ཟེད།

ཁང་ཁུངས། ཁང་པའི་འཛིན་བདག་སུ་ཡིན་གྱི་ཁུངས། གཞུང་གི་ཁང་ཁུངས། སྒྲེང་གྱི་ཁང་ཁུངས།
ཁང་ཁོངས། སུ་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བདག་དབང་ཐོབ་པའི་ཁང་པའི་གས། སྒྲེང་ལ་དབང་བའི་ཁང་
ཁོངས་སྟེང་ཡོད་ཁེ་གཙང་།

ཁང་ཁྱིམ། ཁང་པའམ་ཁྱིམ།

ཁང་ཁྱལ། སྒྲེང་གྱི་དབལ་འབྱོར་ལ་གཞིགས་ནས་ཁྱལ་སྤྱད་པའི་མ་ཅ་རིང་ལུགས་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་
གྱི་ལུགས་སུ་ཁང་གཞིས་ལ་འཇལ་དགོས་པའི་ཁྱལ།

ཁང་སྒྲ། སྟོད་ཁང་གཡང་བའི་སྒྲ། ཁང་མིག་སྟོང་བ་གཞན་ལ་ཁང་སྒྲར་གཏོང་བ། ཁང་སྒྲ་སྟོད་པ།
ཁང་སྒྲ་བསྟུ་བ།

ཁང་སྟོམ། ཁང་པའི་ཕྱི་འོག་སྟོམ།

ཁང་བཅག །ཁང་པའི་ཐོག་ཏུ་ས་སྒྲག་རྩེས་བཅག་བཅག་བྱེད་ཡས་གྱི་ལག་ཆ་ཞིག །ཤིང་ཐོ་ཡུ་བ་
ཡོད་པ། རོས་ལེབ་མོ་དང་རྒྱབ་སྟོགས་རིལ་པོ་ཅན་ཞིག

ཁང་ཆེན། ① ཁང་བ་ཆེན་པོ། ཁང་ཆེན་ཐོག་བརྟེན་པའི་ཅན། ② གཙུག་ལག་ཁང་།

ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བརྟེན་གསུམ་ལས། ཡོ་བྱེད་ལ་ཆགས་བ་ལས་གྱུར་པའི་
ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། གཞི་དང་དངོས་པོ་མ་དག་པས་དགེ་སྟོང་བཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་ཏུ་
ཁང་བ་ཆེན་པོ་བརྟེན་པའོ། །

ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། མཚན་གཞན་དུ་ཆེང་བ་ཐུང་ཡང་ཟེད། གཙང་རྣམ་གླིང་ཆོང་གི་
མི་ཡིན་ཁོང་། ལྷ་བཟང་རྣམ་གྱིས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་དུས་སུ་མངའ་རིས་སྤྱི་བྱེད་མཛད།
པོ་ལྷ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྩན་གར་གྱི་དམག་སྡེ་འགོག་ཐབས་བྱས་པས་མན་རྩ་གོང་མས་ཁོང་
ལ་པེ་ཅེས་ཞེས་པའི་གོ་གནས་གནང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤང་ལོར་མན་རྩ་གོང་
མའི་བཀའ་ལྷར་བོད་ཀྱི་བཀའ་ལློན་ཁྲི་བ་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་ལོར་ར་
ལུས་སྤྱར་གསུམ་གྱིས་བཀོངས།

ཁང་ཆེན་ནས། ཁང་ཆེན་བ་ཞེས་པའི་དོན་སྟེ་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་།

སྒྲུངས་དང་། གོ་སྒྲིགས་བྱ་ཚུལ་ཞིག་། དཔེར་ན། ཁང་པ་འདི་སྤྱད་ཡུས་ཡག་པོ་ཡོད་སྟབས་ས་
ཆ་འཕྲོ་བརྒྱུག་གཅིག་ཀྱང་བྱས་མི་འདུག་དང་། ཡང་ན། ཁང་པ་འདི་སྤྱད་ཡུས་ཡག་པོར་བྱང་
མེད་སྟབས་ཐེད་སྤྱོད་མེད་པའི་ས་སྟོང་མང་པོ་ཞིག་བྱང་འདུག་ལྟ་བུའོ། །

ཁང་པའི་བར་ཁྲམས། སྤྱིར་ཁང་པའི་སྐོ་ཁང་གི་སྟོང་ཆ་ལ་ཟེར། མགོན་ཁང་སོགས་ཁང་རྣམས་ཀྱི་
སྐོ་ནས་ཡར་འཛུལ་མ་ཐག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྟོང་ཁྲམས་ཀྱི་མིང་ཡིན།

ཁང་པའི་ཤ། ཁང་སྟེང་གི་ཆར་ཚུ་བྱིར་འགྲོ་སའི་ལམ་དུ་ཤིང་གིས་བཅོས་པའི་ཚུ་ཐ་བཅུགས་ཡོད་
པ་དེའི་མིང་།

ཁང་པའི་ལྷག་མ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ལས། ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པ་ལས་གྲུར་བ་གཉིས་
ཀྱི་ཡ་གྲུལ། གཞི་སྟོག་ཆགས་མང་ཞིང་ཚོད་བ་ཅན་འདིག་སྟེན་ཡོད་པས་མི་རུང་བ་གསུམ་
དང་ལྷན་པའི་སར་རང་དོན་དུ་དགེ་འདུན་ལས་གནང་བ་མ་ཐོབ་བཞིན་སྤིང་དུ་ཁྱ་བཅོ་བརྒྱད་
དང་། ཞིང་དུ་ཁྱ་བྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་གི་ཆད་ལས་ལྷག་པའི་ཁང་པ་ཅིགས་པའོ། །

ཁང་སྤྱིལ། ཁང་རྩུང་།

ཁང་དཔོན། སྟོན་བཅན་པོ་སྟོང་བཅན་སྐྱམ་པོའི་སྐྱབས་དབུས་གཙང་དུ་བཞུགས་པའི་རུ་དང་
བཅས་པར་ཁོད་དཔོན་ཅེ་བསྐྱོས་པའི་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་བཅན་གྱིས་སྤ་
གསལ་སྤང་མངའ་ཤིས་མང་ཡུལ་གྱི་ཁོད་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་ལ་སྤྱར་ན་གོ་བདེ་བར་སྤང་།

ཁང་བྲ། ཁང་པ་རྩུང་རྩུང་།

ཁང་བྲིའུ། ཁང་བྲིམ་དུ་གནས་པའི་བྲིའུ་མཆེལ་པ།

ཁང་བྲེའུ། ཁང་བྲེའུ་དང་གཅིག་།

ཁང་བྲེའུའི་བྲུན། མཆེལ་པའི་བྲུན་གྱི་མིང་སྟེ། རྩེ་བྱར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་དོ་རྩེས་མཛད་པའི་མན་དག་
བྲེ་བ་རིང་བསྐལ་ལས། ཁང་བྲེའུའི་བྲུན་ནི། མཆེལ་པའི་བྲུན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁང་མིག་། བཅད་བརྒྱབ་པའི་ཁང་རྩུང་། ཁང་པ་འདིའི་ནང་ཁང་མིག་ག་ཆོད་འདུག་

ཁང་མིག་སྤྱགས་ཅན། བྲིམ་གཞིས་དང་མཐུན་པའི་ཁང་པ་ཆ་ཆང་ཞིག་གི་དོན་ཉེ། ཐབ་ཆང་དང་།

ར་ཁང་། ཉལ་ཁང་། མཛོད་ཁང་བཅས་ཆ་ཆང་པའི་ཁང་བྲིམ་ཞིག་། དེད་དུས་རྒྱ་སྐད་དུ། 套间

ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག

ཁང་མིག་སྤྲུགས་གཅིག །སྤྲུགས་གཅིག་ཅེས་པ་ཆ་བྱུངས་གཅིག་དང་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། ཉིན་
ཞག་སྤྲུགས་གཅིག །འབྲུལ་བ་ལྷ་སྤྲུགས་གཅིག་སྤུལ་ལྷ་སྤ། དེས་ནས་རྒྱ་སྐད་ནུ། 套间 ཟེར་
བ་དང་དོན་གཅིག

ཁང་མོ་ཆེ། ཁང་པ་ཆེན་པོ།

ཁང་སྤང་། ཁང་པའི་གཞི་རྩ་ལས་ཅིག་པའི་སྤང་། ཁང་སྤང་གཉིད་རིང་བཉིད་ན་བརྟན་པོ་ཡོང་།

ཁང་དམར། རྫོང་ཞིག །འོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱུད་རྒྱལ་ཅེད་པོ་མའི་བར་དུ་ཡོང། རྫོང་
འདིའི་ལྷོ་ངོས་འབྲུག་ཡུལ་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།

ཁང་དམར་དགོན། ① ཁང་དམར་ཨེ་མི་བདེ་ལྷན་སྤྱིང་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྲགས། རབ་བྱུང་བརྟན་པའི་
ནང་ལ་ཆ་ཁོང་ག་དབང་བྲགས་པས་བྱུག་བཏབ་མཛད། དང་ཐོག་དགོན་མིང་ལ་རྒྱལ་དེའུ་
དགོན་ཆེ་བརྟན་སྤྱིང་ཞེས་གསོལ། དེ་རྗེས་དགོན་གཞིས་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱིང་དུ་སྒྲིམ་ཏེ་སོ་མང་རྒྱལ་
པོའི་ཞབས་བརྟན་བྲལ་ཆང་བྱས་པ་དང་ཁང་དམར་བཟ་ཤིས་ལུན་ཆོགས་སྤྱིང་ཞེས་གསོལ།
བར་སྐབས་སོག་དམག་གི་རྒྱུན་པས་དགོན་དུ་ཁོང་ཀུན་འཛོར་ཞིག་བྱུང་། དེ་རྗེས་སོ་མང་
རྒྱལ་པོ་ཤུག་རྒྱལ་མཆན་རིང་ཁྲིམ་ཆ་རབ་འབྲུམས་པ་དགེ་འདུན་བྲགས་པས་ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པར་ཞུས་ཏེ། རབ་བྱུང་བརྟན་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༣ ལོར་དགོན་ས་འབྲོང་ལག་གཡུ་རིའི་ཐང་སྤེལ་ཁང་དམར་ལུང་པར་སྒྲོས་ནས་གནས་
གཞི་གསར་འདེབས་མཛད། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བརྟན་གཉིས་པའི་མེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་
ཐངས་དཀར་སྤུང་ལྷ་ཡོང་གི་གསེར་དེའུ་རི་ཞོལ་ཙ་ནའི་རི་ཁོད་དུ་གནས་སྒྲོས་ཏེ་བསྐྱར་བསྐྱུན་
མཛད་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་གདན་འདྲུངས་ཤིང་ཁོང་ལ་དགོན་འགོ་སྤུལ་
ནས་དགོན་མིང་ཡང་ཁང་དམར་ཨེ་མི་བདེ་ལྷན་སྤྱིང་དུ་བསྐྱུར། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་རབ་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཆེ་བ་[རྩད་ཡོན] རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁང་དམར་དགོན། ② དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྟན་གྲུ་པའི་རྫོང་ཙམ་དུ་
ཁང་དམར་མཆོམས་སྤུལ་སྤྱོད་བཟང་ཉི་མས་བཏབ། ད་བར་སྤྱོད་ཐོག་གསུམ་བྱུང་། གྲུབ་མཐའ་དགེ་

ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྟ་ས་ཤིང་བྱེད་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁང་དམར་དགོན། ③ གནའ་བོའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་རྫིང་ཞིག་ཡིན། བཏམ་དུས་དང་
འདེབས་མཁན་སུ་ཡིན་མ་གསལ། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་བཅུགས་རྗེས་དགོན་པ་དགེ་ལུགས་
པར་བསྐྱར་ཡང་། ནང་རྟེན་པལ་ཆེར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། དེད་དུས་བཀའ་དགེ་འདེས་མ་ལྟ་
བྱ་སྤང་། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁང་དམར་དགོན། ④ དཔལ་ལུལ་རིག་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་གྱིས་བཏབ། དུས་ཚོད་མ་
གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ལུལ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁང་དམར་ན་མདོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གྲངས་སྟེ་ལོ་༡༩༥༩ལོ་ཙམ་ནས་འདས་ཀན་
སྟོན་འདེན་ཞེས་པས་སྐྱ་དགོན་ཚུང་དུ་ཞིག་དང་། མཚོད་རྟེན་དང་ཚུ་ཁང་སོགས་བཞེངས་པས་
མང་ཆོགས་ཀྱི་སྟེ་དགེ་བསགས་ལུལ་ཞིག་ཆགས། གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གསེར་རྟ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁང་རྩ། ① ཁང་པའི་ཕྱང་གཞིའམ་ཕྱི་ཕྱང་། ② ཁང་པའི་འབྲིས་སམ་འབྲུམ། ཁང་པར་མེ་སྐྱོན་
པོར་ན། ཁང་ཅའི་རྫིང་ཆུ་སྐམ་ཡོང་།

ཁང་ཅིག །ཁང་པའི་ཅིག་པ།

ཁང་ཅིག །ཁང་པ་བཅེགས་པའམ་ཐོག་བཅེགས་ཅན།

ཁང་ཚན། དམིགས་བསལ་དགོན་པའི་ནང་གི་སྟེ་ཁག་སོ་སོའི་དོན་སྟེ། སེར་འབྲས་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ལུལ་སོ་སོའི་བྱ་རྒྱུན་རྣམས་བཞུགས་ལུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་། རྟེན་རྟེན་ཁང་
ཚན། ཉམ་འེ་ཁང་ཚན་ལྟ་བུ། ཁམས་ཚན་དང་གཅིག །

ཁང་མཆོས། རྫོང་པ་བྲིས་མཆོས།

ཁང་ཆོས། ཁང་པའི་བར་འབྲུམ་ལ་ཟེར།

ཁང་འཛིན། ཁང་པ་བདག་པོ་ཆོག་པའི་དབང་འཛིན།

ཁང་ཞབས། ཁང་པའི་ཕྱོགས་དང་ཁང་པའི་ས་འོག

ཁང་ཞིའི་རྫོང་། རྫོང་དེ་སྔོན་མ་ལྟ་སའི་ཕོ་བྲང་པོ་རྒྱལ་འཛིན་པ་ལྟ་སྟོན་གྱི་འོས་དུ་ལྟ་གཞུང་
ལས་འཁེལ་ས་དེར་བཅུགས་ཡོད་ཀྱང་རྩེ་ས་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་རྣམ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་འཇུགས་སྤྱོད་
དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱེད་ནས་པོ་རྒྱལ་འཛིན་རྒྱལ་ཁབ་གི་གཞུང་སློབ་ནང་དུ་སྤོས་ཡོད།

ཁང་ཞིང་། ཁང་བ་དང་ཞིང་ག།

ཁང་གཞི། ཁང་པའི་འོག་གཞི།

ཁང་གཞིས། ཁང་བ་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་གཞིས་ཀའི་ས་ཆ་སྤྱིའི་མིང་།

ཁང་གཞིས་ནོར་རྩས། རང་ལ་གང་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་མིང་སྟེ། མི་ལ་རས་བ་ནི་བྱི་ཁང་གཞིས་དང་ནང་
ནོར་རྩས་དང་བཅས་བ་སྒོས་བཏང་ནས་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་རེད། ལྟ་བུ།

ཁང་བཟང་། ① ཁང་བ་བཀོད་ལེགས་སམ་ཁང་བ་ཡག་པོ། ② གཞལ་ཡས་ཁང་།

ཁང་ཡོད་ཁང་ཆུང་། པོ་བྲང་པོ་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་ལྷགས་རིའི་ནང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མི་སེར་ཁག་
གཅིག་གི་མིང་།

ཁང་རིན་རྫོང་། ལྷ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་མདོ་སྤྱད་དུ་བཞུགས་སྐབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོམ་བ་ཞུ་སའི་ལྷ་མའི་མཆོན།

ཁང་རུལ། ཁང་བ་གོག་པོ།

ཁང་རོ། གནས་ཁང་ཞིག་རོ།

ཁང་རོ་ཚུ་ཁ། བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཀྱི་འགན་ཅེས་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁང་ལུལ། ལྷང་ཁང་བ་ཡོད་པའི་རྩེ་ས་ལུལ།

ཁང་ལུལ་སྟོང་བ། ཁང་བྱིན་འཛོར་ལུལ་གྱི་ས་སྟོང་།

ཁང་ཤོད། ཞིང་པའི་ས་ཁུལ་སོགས་ལ་ཁང་བ་སྟེང་འོག་གཉིས་བཅེགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། སྟེང་ཁང་
ལ་ཁང་སྟེང་དང་། འོག་ཁང་ལ་ཁང་ཤོད་ཟེད།

ཁང་སར་ཉིན་པ་དགོན། བཞད་སྐབ་ནོར་བུའི་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ལྷགས་པོ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོ་ཙམ་ལ་ཏར་གདོང་བ་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ནས་གསར་དུ་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགོ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟར་བ་བོད་རིགས་རང་སློང་ཁུལ་མཛོད་དགོ་རྫོང་།

སྤྱད་ངོས་འཛིན་མཛད། དགྲའ་བྲངས་སོགས་སྤྱད་ངོར་མཁན་པོའི་ཁྱིམ་ལེབས། སྤྱི་རྒྱུ་གདན་ས་ལོ་བྱུག་མཛད། ཞབས་བྱའདྲེན་འཛིན་སྤྱིར་པོས་གཙོས་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱིན་པར་མཛད་དེ་བསྟན་པའི་རྒྱུན་ལེགས་པར་བསྐྱེད། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་དགའའི་ཉིན་སྤྱི་གཤེགས།

ཁང་གསར་མཁན་ཆེན་གཞན་པན་སྤྱིར་པོ། མཆོན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དག་དབང་སློ་བྲོས་གཞན་པན་སྤྱིར་པོ་ཟེར། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་རེ་ལྷ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་མེ་སོ་གྱི་བའི་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༦་ལོར་གཞུགས་ཀྱི་རིགས་ལས་གཙང་ངོར་སྟན་ཐང་དུ་སྤྱི་བལྟམས། རོང་ཁང་གསར་ཞབས་བྱུང་དུ་མངའ་གསོལ། ཨེ་མི་པའི་བྲག་སྒོལ་ཀྱན་ཏུ་དགོས་པའི་གཞུང་བདུན་ཐུགས་འཛིན་མཛད། ཁང་གསར་མཁན་ཆེན་དག་དབང་སློ་བྲོས་སྤྱིར་པོ་ལས་སྤྱོམ་བ་གསུམ་གྱི་བཀའ་བྱིན་ལོ། རྫོགས་ཆེན་གཞན་དག་འཕེན་པོ་ཆེའི་བྱུང་དུ་བྲག་དཔེ་གཟིགས་སར་ལེབས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་སོགས་མདོ་སྟགས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱུང་གསན་སྤྱོད་མཛད། གཞན་ཡང་དཔོན་སློབ་སློབ་གཏེར་དབང་པོ། ཐུག་ར་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་ལས་གསུང་དག་ལས་འབྲས། རྒྱུད་སྤྱི་ཀྱན་བཅུས། སྤྱི་བཙལ་ཀྱན་བཅུས་སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་གསན། མཁས་བ་དང་བྱུ་བའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། རོར་ཨེ་མི་པའི་གདན་ས་གོང་ལོག་རྣམས་སུ་རྒྱུད་སྤྱི་ཀྱན་བཅུས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཆོས་འཁོར་མཐའ་ཡས་བ་གསུངས། གདན་ས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་འདུས་ཁང་ཆོན་དུ་ཨེ་མི་པའི་བཤད་བྲ་བཅུགས། དེར་སྐབས་དཔལ་ས་སྤྱིའི་༥་སྐབས་མགོན་ཁྱིམ་ཆེན་རྫོང་ཆེན་ཆེན་པོ་དབུས་པའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགོན་སྤྱི་ཁག་ཏུ་ཞལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱིའི་ཆེན་དམ་བ་མཐའ་ཡས་བ་བཞུགས། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་བྲུག་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧་ལོའི་བོད་ལྷ་བཞི་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྤྱི་གཤེགས།

ཁང་གསར་མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་རེ་དགྲུ་པ་ཡིན། ཡབ་འཛིན་མདའ་བསྐལ་བཟང་ཐེན་ལས་སམ་བསྐལ་དགའ་དང་། ཡུམ་དུང་འཁོར་ལ་ཁ་ཆང་གི་བུ་མོ་སྟོན་ལྷ་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩་ལོའི་ས་

ག་ལྷ་བའི་ཆེས་ནང་ལ་མདོ་ཁམས་འབྲི་བརྒྱད་ཐར་ལམ་དགོན་གྱི་ཉེ་འགམ་ཐར་མདའ་ཏུ་སྒྲུ་
འབྲུངས། ཁང་གསར་མཁན་ཆེན་ལྷེ་བཙུན་དག་དབང་བསྟན་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་
ཏུ་རོས་འཛིན་མཛད་དེ་ཁང་གསར་ལྷ་བྱང་ཏུ་ཞབས་བྱུང་གི་མཆོན་གསོལ་ཏེ་བཞུགས། དམ་
བཤོང་ནི་སྒྲེ་བ་སྒྲུ་མའི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲོག་སོགས་ལ་བསྐབ་བ་
ཅམ་གྱིས་དཀའ་ཆེགས་མེད་བ་མཁུན། ལྷ་མ་གོང་མའི་བྲག་ལེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་རོར་དགོན་གྱི་
འདོན་ཆོག་སྒྲོར་ཐེག་རྩལ་ཆོན་ཆོག་བྲག་ལེན་སོགས་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས། ཁྱད་པར་ཏུ་ཀུན་ཏུ་
དགོས་པའི་གཞུང་བདུན་སོགས་ཐུགས་ལ་བརྒྱུང་བ་མ་ཟད་དེའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉམས་
བཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་གནང་། མཁན་ཆེན་དག་དབང་སློབ་སྒྲོས་གཞན་པན་སྟེང་པོ་མཆོག་གི་
མདུན་ནས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ལྷོ་མ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷོ་མ་ལ། དཔལ་གྱི་རྩོ་
རྩེ་སོགས་རྒྱུད་ལྷེ་མང་པོ་དབང་སྒྱུར་ཞུས་ཏེ་སུམ་ལྷན་རྩོ་རྩེ་འཛིན་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཏུ་གྱུར། ཁ་
པོ་རྣམ་གཉིས་གཙོ་བོར་བཞུགས་པའི་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བཞེས་གཉེན་
མང་པོ་ལ་བསྟེན་ཏེ་གསང་སྒྲགས་ལམ་འབྲས་གཙོས་མདོ་རྒྱུད། རིག་གནས་དང་བཅས་པར་
གསལ། དཔལ་རོ་ཨེ་མི་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མཁན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་རིང་གསུང་དག་ལམ་
འབྲས་གཙོས་སྒོམ་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་བ་སྟེན་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ལ་བཀོད། ཕྱིས་སུ་འབྲུག་ཡུལ་མེགས་ཏེ་འབྲུག་པ་རྒྱལ་པོའི་དབུའི་མཆོད་གནས་སུ་
གྱུར་པ་རིན་པོ་ཆེ་མ་གཏོགས་མཁན་པོ་སུ་ཡང་མ་བྱུང་བས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཆོན་ལ་
འབྲུག་པ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་བ་ལགས། ཁྱད་པར་ཏུ་མཐུ་སྟོབས་ཀུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པས་
བཅན་དང་རྒྱལ་པོ་ལུགས་ལྷན་སོགས་མཐར་བསྐྱོད་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ལོར་སྒྲུག་ཤེགས།
ཁང་གསར་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ། གཙང་རོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ད་ལྟ་ག་
པ་ཡིན། གཙང་རོར་སྤན་ཐང་ཞེས་པར་དག་དབང་སློབ་སྒྲོས་བཟང་པོའི་དཔོན་རིགས་སུ་སྒྲུ་
བལྟམས། ཁང་གསར་ལྷ་བྱང་ཏུ་བཞུགས། བུམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ལས་བསྟེན་པར་
རྫོགས། རྣལ་འབྱོར་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་ལས་ལམ་འབྲས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་
བདུད་རྩི་གསོལ། ལྷ་དང་སྟན་དག་སོགས་ལའང་ལེགས་པར་སྦྱངས། རོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་

ཕེབས་ནས་དག་དབང་རྫོ་ལྷོས་སྤྱིང་པོ་སོགས་བྱ་སྒྲོབ་དུ་མ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱ་གཤེགས།
 ཁང་གསར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། གཙང་རོང་དཔོན་ཨེ་མི་ཚོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་
 ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤྱུ་ལྷི་ལོ་༡༢༡༢་ལོར་སྤར་ཐང་དཔལ་འབྱོར་གླིང་དུ་འཁྲུངས། གསེར་
 མདོག་ཅན་བྱ་སྒྲོང་ལུང་པོའི་ཆོས་དྲུང་བསྐྱེད་བྱ་དང་བྱམས་ཆོས་སྐོར་སོགས་གསན་སྦྱོར་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་ཉིང་ལུ་པར་བྲང་ཉི་ལྷ་མ་ཁལ་སངས་རྒྱས་ལས་བསྐྱེད་པར་རྩོགས། སྤྱི་ཕྱིར་ལྷ་མ་བཅུ་
 གསུམ་ཅམ་བསྐྱེད་ནས་མདོ་སྤྱུགས་རིག་གནས་དང་། བཙས་པར་གསན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དགྲུང་ལོ་
 ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷི་སྤྱུ་ལོ་༡༢༤༤་ལོར་གདན་སའི་ཁྲར་བཞེས། ལམ་འབྲས་
 སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད། གདན་ས་ལོ་ངོ་བཅུ་མཛད། དགཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
 པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༤་ལོ་ནག་པ་རྒྱ་བའི་ཆོས་དུག་ལ་སྐྱ་གཤེགས།

ཁང་གསར་བསོད་ནམས་ལྷན་བྱུག། གཙང་རོང་དཔོན་ཨེ་མི་ཚོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་སོ་དྲུག་པ་
 ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༢་ལོར་སྤར་ཐང་མ་ཁལ་འཁྲུངས། རོང་ཁང་
 གསར་རྒྱ་བྲང་དུ་ཁྲུ་ལྷ་མ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོར་བསྐྱེད་ནས་ཐོས་བསམ་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རྒྱ་ལྷི་སྤྱི་ལོ་༡༢༣༩་ལོར་ཐར་ཅེ་ནམ་མཁལ་བསམ་བྱུག་ལས་བསྐྱེད་
 པར་རྩོགས། སྐུ་ན་གཞོན་དུས་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས། གླིང་མགོ་བོ་དཔོན་དུ་ལོ་ངོ་བདུན་
 བཞུགས། ལུགས་སྤྱེལ་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༠་ལོར་རོང་དུ་ཕེབས། ཉེར་བརྒྱད་པ་ལུགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༢༤༡་ལོའི་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཙོ་ལུ་ལ་རྩོ་རྩེ་འཆང་གི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། ལོ་
 ལྷར་གདན་ས་བསྐྱེད་ཏེ་ལམ་འབྲས་ཆེར་གསུམ་དང་། སྤྱུབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅེ་སོགས་གསུངས།
 དགྲུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༤་ལོའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་
 ཆོས་ཉེར་ལུ་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས།

ཁང་གསར་མཁན་པོ་དག་དབང་རྫོ་ལྷོས། གཙང་རོང་དཔོན་ཨེ་མི་ཚོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ད་
 གཉིས་པ་ཡིན། དག་དབང་རྫོ་ལྷོས་བཟང་པོའི་དཔོན་རིགས་སུ་སྐྱ་འཁྲུངས། ལུན་ཚོགས་ཁང་
 གསར་དུ་ཞབས་བྲལ་གྱི་གོ་སར་བཞུགས་ནས་རིགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུགས་པ་འགོ་བའི་ནད་བཞིན་
 སྤངས་ཏེ་བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྐྱེད་འཛིན་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་ཐེག་གསུམ་ཆོས་

ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་དང་ལམ་འབྲས་སོགས་ས་རོར་གྱི་ཡལ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་
བསམ་མཛད་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་གཏམས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ལྷག་
སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ལོར་རོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གདན་ས་མཛད། གསུང་དག་
ལམ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཇམ་མགོན་དག་དབང་ལེགས་བྱུང་སོགས་སྒྲོབ་ཆོགས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །

ཁང་གསར་དགོན། ཁང་གསར་དགོན་རྫིང་རྩ་ལ་དགོན་ཞེས་གྲང་བྲགས། མོག་མར་བྱ་ཡི་སྒྲ་མས་
བྲག་བཏར་མཛད་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྒོ་བཟང་མཆོག་འབྲུབ་ནས་དགོན་འདི་ལ་བདེ་ཆེན་བྱང་
ཆུབ་སྤྱིང་ཞེས་མཆོན་གསོལ། བྱིས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བྲག་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༤ལོར་རོར་
འགྲུགས་སྒྲ་མ་རིག་འཛིན་མཆོག་གིས་ཁང་སར་དགོན་གནས་སྒོ་མཛད་དེ་དར་རྒྱས་སུ་
བཏང་། བྲུབ་མཐའ་རྫོགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་པ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁང་གསར་དག་དབང་ཆོས་སྤྱོད། གཙང་རོར་དགོན་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་བཞི་བཅུ་པ་
ཡིན། གཙང་རོར་སྤྱིང་མ་ཁར་དུ་འཁུངས། སྤྱི་ཆུང་དུ་ནས་རོར་དུ་ཕེབས། མཁན་ཆེན་དཔལ་
ལྡན་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ལས་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིན་ནོད། ལམ་འབྲས་སོགས་མན་དག་
མཐའ་ལས་པ་གསན། རོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྤྱི་ཆེའི་མཇུག་ལ་སྡེ་དགེར་ཕེབས་ཏེ་འཕྲོ་
དོན་མཐའ་ལས་པ་མཛད་ནས་མཐར་སྐྱ་ཞི་བར་གཤེགས།

ཁང་གསར་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན། རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་བོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཤོང་ཁྲིར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ནག་
ཞོལ་དུ། ཡལ་སྐལ་བཟང་དོན་བྱུང་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཙོ་
ལུ་པའི་ས་པོ་གྱི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ལོར་སྐྱ་བཞུམས། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་མོ་སྤྱི་ལོ་
སྤྱི་ལོ་༡༥༩༡ལོའི་ལྷ་དགུ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་ཆུ་ཤུལ་ཐར་པ་སྤྱིང་དུ་སྐྱ་གཤེགས།

ཁང་གསོལ། སྤྱོད་ཁྲིམ་གསར་འཛིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ།

ཁད། ① བར་ཐག་ཉེ་པའི་དོན། རྒྱལ་ཁ་འཕྲོལ་ལ་ཁད་རེད་འདུག །པ་ཡུལ་ལ་སླེབས་ལ་ཁད།
དབྱར་དུས་ཤར་ལ་ཁད། མི་དེ་དགའ་ཆེ་ནས་ཤི་ལ་ཁད་རེད་འདུག །ཁང་པ་དེ་ལོག་ལ་ཁད་

ཅིག་རེད་འདུག །^② དལ་བྱའམ་ག་ལེ། འགྲོ་ལམ་ཁད་ཀྱིས་ཀྱོག་པོར་གྱུར་པ། འཕྲོ་བ་ཁད་
ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ། ^③ དེ་མ་ཐག་པ། མི་དེ་འགྲོ་མ་ཁད། ཉི་མ་ཤར་མ་ཁད།
ཁད་ཀྱིས། རིམ་གྱིས།

ཁད་ཀྱིས་སྐྱམ། དལ་བྱའི་སྐྱམ་པའི་བདེ་སྟེ། དཔལ་སྤངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་
རྒྱས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འགྲུལ་ལས། ཁད་ཀྱིས་སྐྱམ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཤད་ལ་བྱའི་
སྐྱམ་པར་གྱུར་པའི་བདེ་ལོ། །

ཁད་ཀྱིས་གསོལ་དུ་བཞུག །གོ་སྐབས་བྱུང་བའི་ཆེ་རིམ་བཞིན་སྟན་དུ་གསོལ་བ།

ཁད་རྒྱང་། ས་ཁད་རྒྱང་བ་སྟེ་པན་ཚུན་ཐག་ཉ་ཅང་རིང་བ།

ཁད་འགྲུངས་ཁ་ཐོར། པན་ཚུན་བར་ཐག་འགྲུངས་ཤིང་ཁ་ཆང་མཉམ་རུབ་ཏུ་མེད་པ།

ཁད་སྟོམས་པོ། མཐོ་དམའ་ཆ་མཉམ་པ། ཞིང་ཁ་སྟོ་ལོག་བརྒྱབ་ནས་ཁད་སྟོམས་པོར་བཞོ་བ།

ཁད་མཉམ། མཐོ་དམའ་ཆ་མཉམ་པ།

ཁད་ཡངས་པ། མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བའམ་གྲུ་དོག་པོ་མིན་པ། ས་ཆ་མཐོ་ལ་ཁད་ཡངས་པར་བྱིན་ནས་རྒྱང་
རིང་དུ་ལྷ་བ།

ཁན། ཁ་སྟོན་བྱས་པའི་ཁག་གི་མིང་སྟེ། ཏྲ་ཀང་ལ་པོང་བུ་བྱིན་ཏེ་ཁན་ལ་སྟོར་ཉི་ལུ་སྤྲད་ལྷ་བ། རེད་
གཉིས་སྟོད་ཐུང་ཆོང་བརྒྱབ་པ་ཡིན། ཁོའི་སྟོད་ཐུང་གསར་པ་དེ་ཆུར་བྲངས། རའི་སྟོད་ཐུང་
རྩིང་པ་དེ་པར་སྟོད་དེའི་ཁར་ཁན་སྟོར་མོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཆབ་པ་ཡིན། ལྷ་བ།

ཁན་ཁོན། ཁན་ནི་ཁོན་ནེའི་བསྐྱས་ཆོག

ཁན་ད། ལྷ་ཤིང་གི་གན་ཁུབ་པས་པའི་སྟན་ཇུས་རིགས་ཤིག་སྟེ། སྤྱིར་བའི་ཁན་ད། སེང་ལྷེང་གི་
ཁན་ད་ཞེས་པ་ལྷ་བ།

ཁན་འདེ། [རྩིང་]ཁག་པོའམ་དཀའ་ལས།

ཁན་ནི་ཁོན་ནེ། ཁོན་འགས་ཀྱི་སེམས་འཆང་ཚུལ། པན་ཚུན་ཁན་ནེ་ཁོན་ནེ་མི་མཐུན་འཐབ་ཚོད་རྒྱ།

ཁན་པ། གུན་གསལ་གྱི་བསྟན་བྱའམ་འཛོལ་བ། དངོས་པོ་ལེགས་ཉེས་བཞེ་སྐབས་ཁན་པ་སྟོད་ལེན་
བྱེད། ཏྲ་ཆོང་བརྒྱབ་ནས་ཁན་སྟོག་པ།

ཁ་ཐྱ་གོང་གི་ཁན་ད་དང་དོན་གཅིག་

ཁབ། ① འཆེས་སྤྱད་ཅིག །ཁབ་རྩལ་གམ་ཁབ་སྒོམ། ཁབ་སྒྲ། རྒྱ་ཁབ། བོད་ཁབ། མི་དམངས་ཀྱི་
ཁབ་སྤྱད་པ་ཅམ་ཡང་གང་བྱུང་གིས་མི་ལེན། ཁབ་བསགས་ནས་འབྲུགས་བརྟུང་། འབྲུགས་
བསགས་ནས་གི་བརྟུང་། ② བོ་བྱང་དང་བྱིས་ཀྱི་ཞེ་ས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ། བཙུན་མོ་ཁབ་ན་ཡོད་
ཀྱང་སྤྲས་གཅིག་ཀྱང་མེད། ③ བག་མཁའ་རྩུང་ས། སྤའི་ཁབ་ཏུ་འོས་པ། དེའི་བྱ་མོ་ཁབ་ཏུ་སྤངས།

ཁབ་ཁ། ཁབ་ཀྱི་ཅེ་མོ།

ཁབ་ཁོབ། ཁབ་མེ་ཁོབ་མེའི་བསྐྱས་ཆོག་

ཁབ་གོང་གི་ལྷ་ཁང་དམར་པོ། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་མགོན་པོ་ལྷེ་མིང་གཞན་རྒྱལ་པོ་
དབྱང་དམར་དུ་འབོད་པ་སྤོང་ཞོད་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དམག་དབྱང་དང་འཐབ་ནས་པམ་སྟེ་དག་
བོས་བཟུང་ནས་བཀོངས་པ་དེའི་ཆོ་བོ་བཙུན་པ་ལྷ་རིན་ཆེན་འཆོས་སྤིད་དབང་བཟུང་སྟེ་ས་
སྤྱའི་ཐངས་ཆ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་དང་པན་ཚུན་གཉེན་འབྲེལ་བཙུགས་ཟེས། དེ་སྤོན་
རྒྱལ་སྤྲས་བཙུན་པ་ལྷེའི་ཡབ་བཀོང་མཁན་ཡེ་ཆོ་དང་སྤོང་ཞོད་ལ་དག་ཤ་མཐེལ་བྱེན་པ་
སྤངས་ཤིང་མི་མང་པོ་བསད་པའི་སྤྲིག་བཤགས་སུ་ཁབ་གོང་གི་པོ་བྱང་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་
ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

ཁབ་གོང་གཟེར། བོར་ཐགས་མེད་པའི་དཔེ།

ཁབ་མགོ། མགོ་བོའི་རུས་པ་ཆག་གམ་མ་ཆག་བརྟག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱང་ཅིག་

ཁབ་ཚུན་མ། མནའ་མ་གཞོན་པ།

ཁབ་ཆེན་མ། མནའ་མ་ཆུན་པ།

ཁབ་སྤྱང་གང་འགོ། འགོ་ཆོད་དམ་གཡོ་ཐབས་གང་ཐུབ་ཅེ་ཐུབ་བྱེད་པའི་དཔེ།

ཁབ་ཏུ་བཞུགས། རང་གི་པ་མའི་བྱིས་ཏུ་འཆོ་བ་སྤྱེལ་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག་

ཁབ་ཏུ་བཞེས། བཙུན་མོར་སྤངས་པ་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག་ཡིན།

ཁབ་སྒོད། འཆེས་སྤྱད་ཁབ་སྤྲུག་སྒོད།

ཁབ་སྤང་བ། བྱིས་སྤང་བ།

ཁབ་ལྷ། རས་བྱབ་ཡས་ཀྱི་ཁབ།

ཁབ་ཤེ་ཁོབ་བེ། ལུས་ལས་སྤ་མི་བྱང་བའམ་ལས་རི་བཞིན་བྱ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཚུ་ལ། ཉན་ས་ཉལ་
མལ་ནང་བྱ་ཁབ་ཤེ་ཁོབ་བེར་ལུས། ལུས་སོ་ཁབ་ཁོབ་ཏུ་གྱུར་བ།

ཁབ་བྱང་ཐང་གི་ས་མཁན། བཅན་སོ་སློན་དང་བཅས་པ་ཉེ་འཁོར་ཡས་མས་དང་ཐག་རིང་བྱང་ཐང་
བྱ་ཤེབས་སྐབས་ལས་སྤ་འཁྲིད་མཁན།

ཁབ་སྒོ་མ། སྤ་གྱར་དང་དང་སོགས་འཆེས་བྱེད།

ཁབ་མིག། ཁབ་མགོའི་ཨི་ཁྱང། ཁབ་མིག་ཏུ་སྤྱད་པ་བརྒྱས་བ།

ཁབ་སྒྲན། སྒྲན་ཁབ་བརྒྱད་ནས་ཅའམ་ལ་གསེར་བྱ་རྒྱག་རྒྱུའི་སྒྲན། དེ་ལ་ལ་ཁབ་དང་ཅ་ཁབ་
གཉིས་ཡོད།

ཁབ་མྱིག། ཁམས་དང་ཨ་མ་དོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད། ཁབ་མིག་དང་དོན་གཅིག

ཁབ་ཅེ། ཁབ་ཀྱི་ཅེ་སྟོ།

ཁབ་ཅེ་གཉིས། གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཀློང་ཅེ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་དོན་འབྱུང་བ་མིན། ཁབ་ཅེ་གཉིས་ཀྱིས་
འཆེས་བྱ་ཡོང་ས་མེད།

ཁབ་བཅའ། གསེར་ཁབ་དང་མེ་བཅའ།

ཁབ་བཅུན་མོ། ཁབ་བཅུན་མ་དང་གཅིག །

ཁབ་འཆེས་མངགས། ཁབ་ནི་འཆེས་བྱ་རྒྱག་བྱེད་བྱ་ཤིགས་ནས་བཅོས་པ་ལྟར་དེའི་བྱས་པ་འདོན་
དགོས་པའི་དཔེ། དཔེར་ན་ཁབ་འཆེས་མངགས། སྤྱད་པ་དབྱགས་མངགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཁབ་འཛིན་མོ། བག་མའམ། ཁྲིམ་བདག་མོ།

ཁབ་འཇུགས་སྤྱང་འཇུགས། རང་གི་འདོད་པ་གཞན་ལ་འགོལ་གང་ཐུབ་བྱེད་པའི་དཔེ།

ཁབ་རལ། འཆེས་བྱེད་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་དམ་ཁབ་འབྱུངས།

ཁབ་རལ་བྱེད་པའི་སྤྱང་བྱེད། ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགྲ་བརྩའི་ནང་གསེས། ཁྲིམ་པ་ཉེ་བྱ་མ་ཡིན་
པ་ལ་སྤྱས་ནོམ་ཡོད་པ་བ་སོ་ལ་སོགས་པའི་ཁབ་རལ་འཆོས་སྤྱ་བརྩག་སྟེ་ཡིན་པའོ།

ཁབ་རན་བ། བཅུན་མོ་སྤངས་པའི་བྱས་ལ་སྤེབས་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག

ཁབ་ལེན། རྫོས་རིགས་ཤིག །ལྷགས་རིགས་འཐེན་ཐུབ་པའི་གཏེར་ཇུས་རིགས་ཤིག །རྫོག་ཞུ་
ཇེས་ཅུང་བཅིལ། རྩལ་བས་མདུའུ་འབྱིན། ལྷགས་གཡའ་འགོག་ །རྩལ་ཆག་གསོ། །ལྷང་པའི་
ནད་དང་ཅ་ནད་སེལ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐྱད་འཐེན་ལེན་སོའོ། །

ཁབ་ལེན་རྫོ། ཁབ་ལེན་དང་དོན་གཅིག

ཁབ་ལེན་གསོག་ཆས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོད་ཐ་
སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་magnetec storage ཟེད།

ཁབ་འབྲུགས། ཁབ་བརྩྭ་སྟོད།

ཁབ་འབྲུག་སྐད་པས་གང་ཞོན། ཁབ་ཀྱིས་གང་དུ་བྲུག་བ་གཏོད་པའི་འབྲུལ་ཇེས་ཡོད་སར་སྐད་པས་
སྟེགས་གང་ཐུབ་ཅེས་པའི་གཏམ་དཔེ་སྟེ། དེ་སྟོན་མི་ཐོག་གོང་མས་གཏན་འཁེབས་བྲུས་པའི་
ལམ་ལྷགས་ལ་གནས་གང་ཐུབ་བྱེད་པའི་དོན་ལ་གོ།

ཁབ་སོ། རྒྱལ་སའི་མཛོད་ཁང་།

ཁབ་སོ་ཆེན་སོ། བོད་བཅན་སའི་དུས་སྐབས་སུ་བཅན་སོ་སྐར་གྱི་རྒྱ་དངོས་བདག་གཉེར་བྱེད་པའི་
ས་ཁུངས་ལྟ་བུ་ཟུང་དུ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཁབ་སོ་ནད་པའི་ཁྲིམས། མེད་བཅན་སྐམ་སོས་ཐོད་དུ་ལག་བསྟར་བྲུས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དྲུག་པའི་
མིང་། དེའི་ནད་དོན་ནི། [ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན]ལས། “གཉིས་ཀ་བདེན་ན་
རིགས་གཉིས་བ་ལྟར་བཅད། །ཅེས་དང་། གཉིས་ཀ་བདེན་ན་ཁྲིམ་བདག་ཞིག་གི་བྱ་སྐྱེས་མ་
ཐག་ཏུ་རྒྱུང་ལྟར་བ་ཉ་ཞིག་གིས་མིང་བ། རིའི་འོག་ན་གནས་པའི་ཁྲིམ་བདག་གཞན་ཞིག་གིས་
ཉ་དེ་ཟིན་ནས་བཤས་པས་ཁྲིའུ་ཞིག་མ་གི་བར་བྱུང་བ་ཁྲིམ་བདག་དེས་བྱར་གསོས་བ་ཁྲིམ་
བདག་གོང་མས་ཐོས་ནས་བརྟེན་དེ་རྒྱལ་སོ་ལ་ཞལ་ལྷེ་ཞུས་པས། གཉིས་ཀས་ཁྲི་རེས་སོས་
སུ་གསོས་ལ་བྱད་མེད་རེ་རེ་ཡོང་། འུ་བྱུང་ན་ཁྲིམ་བདག་སོ་སོས་ཁྲིར་ཅིག་ཅེས་བྱུང་ནས་ཁྲི་
རིགས་གཉིས་པར་མིང་ཆགས། འུ་རེ་རེ་སོ་སོས་ཁྲིར། ཁྲིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་དགོ་སྟོང་
རིགས་གཉིས་པར་གྲགས་པ་དེ་ལ་དཔེ་སྐྱུངས་ནས་གཉིས་བདེན་དང་དགའ་གསུམ་དུ་གཙོད་
བ་ཁབ་སོ་ནད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཏུ་གྲགས་སྐད། ” ཅེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་དཔེ་སྐྱུངས་ནས་

སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་དོན་ཡོད་ན་དེ་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཙོད་ཚུལ་གཏན་ལ་པབ་བ་ཞིག་
རེད།

ཁབ་སོ་ནི་ཞིག །བཅན་པོ་ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་བཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་སྐབས་ལྷ་ཁང་དང་དགེ་འདུན་
ཀམས་ཀྱི་མཆོད་རྒྱན་དང་འཆོ་བ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་བཅན་པོ་སྒྲེར་གྱི་བང་མཛོད་ནས་
དཔེ་གསུམ་བསལ་ལས་ཁུངས་ལྷ་བྱ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེ་བཅན་པོ་ལྷ་སྤྲས་སུ་ནི་བཅན་པོ་ཆེ་
སྐྱོང་བཟས་བཟོངས་ཤིང་། ལྷ་སྤྲས་སུ་ཉིག་བཅན་པོས་སྲིད་དབང་བཟན་པོར་མ་ཆགས་པའི་
བར་སྐབས་དེར་ཆོས་དོན་བདག་གཉེར་གྱི་ལས་ཁུངས་དེ་འཛུང་བ་དེར་ཟེར།

ཁབ་སེའི་ནང་ཡིག་ཅན། བཅན་པོ་སྒྲེར་གྱི་བདག་གཉེར་ཁོངས་ནས་ལྷ་རྟོག་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་
དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་ཡོད་པའི་རིགས།

ཁབ་སྤུབ། ཆོས་པོ་ཁམ་གང་རེ་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་ཆད་རེ་ལ་ཁབ་སྤུབ་རེ་ཟེར། དའི་གོས་ལྷལ་
བཞག །འདིར་ཁབ་སྤུབ་ཁ་ཤས་ཤིག་རྒྱག་རྟོགས་དང་ལྷ་བྱ།

ཁབ་ལྷུག །ཁབ་སྒྲོམ་པོ་རེ་བ་དང་། ལྷུ་སོགས་འཆོམ་བྱེད་ཀྱི་ཁབ།

ཁབས། གདོང་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་བྱོ་ཐིག

ཁམ། ① ཟ་བའི་ཁམ་ཆད། ཁམ་བྱ་ཁམ་གང་བཟས་པ། ② སྤར་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །ཁྱི་
ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག

ཁམ་དཀར། ལུགས་ཀྱི་སྤྲ་མདོག་སེར་ནག་ལས་དཀར་ཤས་ཆེ་བ། མཛོ་མོ་ཁམ་དཀར།

ཁམ་ཁུམ། ཁམ་མི་ཁུམ་མིའི་བསྐྱས་ཆིག

ཁམ་ཁུམ་གྱི་གཉེར་མ། འཁུམས་པའི་གཉེར་མ།

ཁམ་གང་། ཁ་གང་ངམ་རྩལ་གང་གི་དོན།

ཁམ་གྱི་ཟས། ཁམ་ཟས་དང་དོན་གཅིག

ཁམ་གྱི་ཟས་སྤངས། འབྲུ་རིགས་དང་། ཤིང་རྟོག །ཤ་སོགས་ཁ་ཟས་རགས་པ་སྤངས་ནས་སེམས་
ཅེ་གཅིག་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ།

ཁམ་རྒྱ། སྤར་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཁྱི་དང་དེ་འབྲུང་བ་རྒྱ་ཡི་ཁམས་ཡིན་པ་སྟོན་པ།

ཁམ་ཆུང་། གཤེན་རབ་ཀྱི་གསུང་ཡུམ་འབྲིང་པོ་ཉི་མེ་ལྷ་དང་འབྲ་བ་ཞིག

ཁམ་ཆེན། གཤེན་རབ་ཀྱི་གསུང་ཡུམ་རྒྱས་པ།

ཁམ་སྟར། ཤིང་འབྲས་ཁམ་བྱ་དང་སྟར་གཤིབ་སྟུང་ཆིག

ཁམ་མདོག། ཁདོག་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཁམ་སྟོང་། ཁམ་བྱའི་ཤིང་སྟོང་།

ཁམ་པ། ཁདོག་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། མདོག་སེར་ནག་ལས་ནག་པོ་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག གཤམ་ག་དང་
འབྲི་སོགས་སྟུང་མདོག་སེར་ཞད་ཡོད་པའི་མིང་སྟེ། གཤམ་ག་ཁམ་པ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། དབྱིན་སྐད་དུ་
brown ཟེར།

ཁམ་པ་ལུང་པ། བྱ་ཡུལ་གི་སྟོབ་དཔོན་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོབ་མ་ཡིན། འཕན་ཡུམ་ཉན་པོའི་ཀ་སར་
ཡབ་དབས་རྣམ་འབྱོར་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་ཞང་ལུ་མ་དཀར་ཡལ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་
བཞི་བའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་སྤྱུ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེ་
བྱ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་སར་བྱོན་ནས་དགོ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཞུས་ཏེ་མཆན་རིན་ཆེན་སང་གོ་
ཞེས་གསོལ། ལོ་བདུན་ཀྱི་རིང་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེ་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོགས་ཆོས་རྣམས་
ཆ་ཆང་བར་གསན། དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཅུང་གཅིག་པ་ལ་གཤེགས་པ་གསལ་བར་སྤང་།

ཁམ་པ་ལུང་པ་སྤང་བ་ལྷུ་ཡོན་ཏན། འདི་བྱ་ཡུལ་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོབ་མ་དགོ་བཤེས་ཁམ་པ་ལུང་
པ་ཞུ་བ་དེ་མ་ཡིན་པར། དགྲུང་ལོ་གཞོན་དུས་ཚད་མ་ལ་མཁས་པར་སྤངས་ཤིང་། རྩོམ་ཆེ་
ཨ་ཏི་ཤ་དང་མཇལ་སྟོང་བ་དང་། རྩོམ་ཆེ་སྤྱི་གཤེགས་རྩིས་འབྲོམ་སྟོན་པ་ཡུན་རིང་པོ་བསྟེན།
འབྲུངས་ཡུལ་ནི་འཕན་པོ་ཡུང་བའི་ནང་དུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོར་
འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་
༡༡༢༥ ལོར་ཁམ་ལུང་དུ་སྤྱི་གཤེགས་པ་ཡིན།

ཁམ་པའི་སྤྱིད་པོ་གསུམ། འཛིམ་པ་ལ་མེ་ཐབ་ཀྱི་སྤྱིད་པོ་བཞོས་ནས་སོ་བཏང་བ་གསུམ།

ཁམ་པོར། རྩོམ་པོར།

ཁམ་འཕྲོ། ཁར་ཐོས་པའི་ཐས་དོག་ལྷག་མ།

ཁམ་བྲ། ① ཤིང་འབྲས་དང་ཤིང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་སྐྱུར། ལུས་པ་སྟོམས། ཆི་
གྲུའི་སྐུམ་གྱིས་སྐྱ་དང་། སྐར་སྒྲིན་མ་བཅས་སྟེ། བསྐྱེགས་པལ་གྱིས་ཆ་གསོ་བ་སོགས་བྱེད།

② ཟ་བའི་ཁམ་ཚད། ③ ཤིང་སྐྱ་གའི་འབྲས་བྲ་ལ་ཁམ་བྲ་སྟེ། བོད་ལྗོངས་གོང་པ་ཉི་མའི་ས་
ཆ་ལ་མང་པོ་སྟེ་བ་གྲགས།

ཁམ་བྲ་སྐྱ་དགལ། སྐྱ་ག་ཤིང་གི་འབྲས་བྲ་ཕྱི་སྒྲགས་སྒྲ་མཁྱེགས་ཅན་ནང་གི་ཆིལ་གྲ་རོ་མངར་བ་
ཅན་དེའོ།

ཁམ་བྲ་དྲོ་ལེན། ཁམས་སྤྱོདས་གྱི་བྱིས་པའི་ཅེད་མོ་ཞིག་སྟེ། རྩ་འབྲེལ་བའི་ནང་དུ་དྲོ་ལེབ་གྱི་སྟེང་
དུ་དྲོ་རིལ་རྩུང་དུ་ཞིག་བཞག་ནས་མིག་བཙུམས་ཏེ་མགོ་རྩུང་ནང་དུ་བཟུག་ནས་དྲོ་རིལ་དེ་ཁ་
ཡིས་སྐྱུམ་བཞ།

ཁམ་བྲ་མ་རྩ། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་འབབ་རྩ་ཞིག །དེའི་རྩ་འགོ་སྒོན་པོ་
རྩལ་གདོང་ནས་བྱུང་ཞིང་། གྲོ་མོ་བརྒྱུད་ནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་འབབ།

ཁམ་མེ་ཁུམ་མེ། ① སུལ་མང་བའི་རྣམ་པ་ཞིག །ཁམ་ཁུམ་སུལ་མང་རས་གོས་གྲོན་མི་བདེ། ②
གཉེར་མ། རྒྱུད་པོའི་ལུས་ལ་ཁམ་ཁུམ་གཉེར་མ་མང་།

ཁམ་མེ་ཁུམ་མེ། བྱ་སྟོད་མ་ལག་བདེ་པོ་མེད་བཞ།

ཁམ་དམར། ཁ་དོག་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། མདོག་སེར་ནག་

ཁམ་སྐྱུག་རི་མོ། ཁམ་བྲ་དང་སྐྱུག་མའི་རི་མོའི་བསྐྱུས་མིང་།

ཁམ་ཚད། ཟས་ཁ་གང་གི་ཆོད།

ཁམ་ཆིལ། ཁམ་བྲའི་ཆི་གྲུའམ་ནང་རུས་སམ་ནང་སྟེང་།

ཁམ་ཆོད། ཁམ་ཆད་དང་གཅིག །

ཁམ་ཟས། འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། སྐྱ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་
ནས་ཟ་བའི་དེ་རོ་རིག་བྲ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན།

ཁམ་ཟས་གསུམ། དེ་རོ་རིག་བྲའི་སྟེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཟས།

ཁམ་རན་བཞ། ཟས་ཀྱི་ཁམ་ཆད་ཆེ་རྒྱུང་རན་བཞ།

ཁམ་ལོག་དཔེ་རྒྱུ་ཞག་ཅི་བཟས་དགས་ནས་ཁམ་ལོག་བྱང་།
ཁམ་ལོག་བརྒྱུ་སྒྲིག་མེར་རམ་ཞེ་མེར་ལང་བ། དཔེ་རྒྱུ་ད་ལྟོ་བ་ན་བས་མི་ཆད་ཁམ་ལོག་
བརྒྱུ་མགོ་ན་བ་སོགས་བྱེད་ཅིང་འདུག།
ཁམ་ས། ས་མདོག་དམར་སྒྲིག་ཆེ་ཅན་ཞིག་
ཁམ་སེར། ས་དོག་གི་བྱེད་བྱ་ཅིག་སྟེ། དམར་ནག་ལས་སེར་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་
ཁམས། ① ལུལ་ལམ་ལུང་པ། རྒྱལ་ཁམས། བོད་ཁམས། ② རིས། འདོད་ཁམས། འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས། ③ འབྲུང་བའམ་རང་བཞིན། ལོ་ཁམས། མེ་ཁམས་འབྲུང་བ། ཁམས་སྟོ་མས་པ།
ཁམས་ལོག་པ། ④ ལུས་པོ། སྒྲིག་ཁམས། ཁམས་དུབ་བསང་བ། ལུས་ཀྱི་འབྲུང་ཁམས་ཆ་མ་
སྟོ་མས་པ། ⑤ རྒྱ་དང་ས་བོན། ⑥ བོད་ལུལ་དབྱས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་
ཡ་གྲུལ་ཞིག་གི་མིང་། མདོ་ཁམས། དབྱས་གཙང་ཁམས་གསུམ། ⑦ [མདོན] རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་དུག་སྟེ། ཁམས་ལ་བཙོ་བརྒྱད་མཆོན།
ཁམས་ཀྱི་བསྐྱལ་དོན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་
མེད་ཁམས་བཙས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ལ་ལྟོས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་
དང་འདོད་ཁམས་གཉིས་ལ་ཁམས་འོག་མ་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་འདོད་ཁམས་བས་
གཟུགས་ཁམས་པའི་དོན་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཟེན།
ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་བྱུག་དིགས། ས་བོན། རྒྱ། རང་བཞིན། ཆ་སྒྲ་བ། གཞིའོ། །
ཁམས་ཀྱི་དྲངས་མ། ཟས་ཀྱི་དྲངས་མའི་དྲངས་མ་སྟེ། ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ལ་ཟེར། མངལ་
ཆགས་པའི་ས་བོན་ཡང་དེ་ཡིན།
ཁམས་ཀྱི་གཡར་མོ་ཐང་། དེང་དུས་ཟིང་ལིང་མཆོ་སྟོན་མའི་བྱུང་བྱེད་སྟོགས་སུ་ཡིན་པར་འདྲ།
ཁམས་ཀྱི་ས་ཡི་མདུད་གསུམ། གནའ་དུས་མཐའ་ཡི་ས་བཙན་གསུམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ལུལ་
འདི་དག་ལ་གནས་པའི་མི་རྣམས་དཔའ་ཅལ་རྟོག་པ་མ་ཟད། ས་གཤིས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་སྟོ་
ནས་བྱུང་གཞན་གྱིས་དབང་དུ་སྦྱད་དཀའ་བའི་ས་ཆ་ཡིན་པས་ས་ཡི་མདུད་གསུམ་ཞེས་ཟེར།

མགོ་ལོག་རྒྱུད་གིས་མདུད། ཉག་རྩོད་ཐག་གིས་མདུད། ཁོ་སྦྱབས་ཚུ་ཡིས་མདུད། ཅེས་པ་
ཡུལ་འདི་དག་གཞི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་གཞན་གྱིས་མིས་
དབང་དུ་བྱེད་དཀའ་བའོ། །

ཁམས་སྐྱོང་ཐང་སྐྱོལ་མ་ལྷ་ཁང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་མ་
པོས་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེ། ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་
ཁང་བཞེ། རུ་གཞོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེ་བཅས་བཞེངས་པའི་རུ་གཞོན་གྱི་གཙུག་ལག་
ཁང་བཞེའི་ཡ་གྲུལ་ཁམས་སྐྱོང་ཐང་སྐྱོལ་མ་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདི་ནི་དེང་སང་
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འདན་ཁོག་ས་ཆ་ལ་ཡོད།

ཁམས་སྤྱི་མཆེད་གསུམ། གཞུགས་སམ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱི་མཆེད།

ཁམས་སྤྱི་དགོན། ཁམས་མགྲོགས་དགོན་ཡང་འབྲི་སྐོལ་འདུག །རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༢༩༦ལོར་ཁམས་མགྲོགས་རྩོམ་སྤྱི་མཆེད་པོས་བཏབ། གུབ་མཐའ་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན།
ད་ལྟ་ཡུལ་འུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནི་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁམས་དཀར། ཁམས་དཀར་པོ་དང་གཅིག །

ཁམས་དཀར་པོ། [མདོན] ① སྤྱི་པའི་ཐེག་ལེ། ② སྤྱི་པའི་ཁྱ་བ་དང་བྱུང་མེད་ལུས་ཀྱི་ཁམས་
དཀར་ལ་ཟེར།

ཁམས་དཀར་འཛོག་པ། ① མོ་ནད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག །② སྤྱི་པའི་ཁྱ་བའམ་ཐེག་ལེ་སྦྱང་པ།

ཁམས་འཁྲུགས་པ། གཞུགས་པོ་མི་བདེ་བ།

ཁམས་བོད་གི་ས་པ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི།

ཁམས་བོད་མ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་གཉིས།

ཁམས་བོད་མ་གཉིས། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། གཞུགས་ཁམས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་
ཁམས་གཉིས་སོ། །

ཁམས་བོད་མའི་འདོད་ཆགས། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྤྲེད་པ།

ཁམས་བོད་མའི་སྒྲ། ཁམས་བོད་མ་ནི་གཞུགས་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་ལ་ཟེར་

ཞིང་། དེར་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ནི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན།
ཁམས་བརྒྱད། དདུལ་ཚུ་བཙུ་བ་ལྷ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་མཁོ་བའི་ཁམས་བརྒྱད་དེ། པ་མང་ལོང་བུ་
དང་། གསེར་རྩོ། དདུལ་རྩོ། ཁབ་ལེན། ཚུ་སྐྱར་རྩོ། བ་སྒྲ། ལྷོང་རོས། ལྷང་ཆེར་དམར་པོ་བཅས་
བརྒྱད་དོ། །

ཁམས་བརྒྱད་གཏན་ལ་པབ་པའི་འབྲུག། བོན་ལུགས་སྦྱོང་པའི་སྐོར་གྱི་གཞུང་ཞིག།
ཁམས་ལྷ། ① ཅ་ལ་བརྟགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྩས་བཞི་ཁམས་ལྷ་ཞེས་པ་འབྲུང་བ་ལྷ་སྟེ། ཤིང་དང་།
མེ། ས། ལུགས། ཚུ་བཅས་ཁམས་ལྷ་དོ། ② རྩས་ཁམས་སྐབས་སུ། ཀེག་ཤིང་། ཇི་མེ། ཀྱང་
ས། ཤང་ལུགས། ལུ་ཚུ་བཅས་ལྷ་ལ་ཟེད།

ཁམས་ལྷའི་ཡོན་ཏན། སའི་ཁམས་སྐྱ་རེག་རོ་གཟུགས་ཤིའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལྷ། ཚུ་ཁམས་སྐྱ་རེག་
རོ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྷ། མེ་ཁམས་སྐྱ་རེག་རོའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྷ། རྒྱང་གི་
ཁམས་སྐྱ་རེག་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྷ། རྒྱང་གི་ཁམས་སྐྱ་རེག་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྷ། ཏམ་མཁའི་
ཁམས་སྐྱ་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལྷ།

ཁམས་བཙུན་བརྒྱད། ལྷའི་ཁམས་བྱག་གམ་དམིགས་པའི་ཁམས་བྱག་དང་། རང་གི་ཁམས་བྱག་
གམ་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བྱག་གམ་བརྟེན་པའི་ཁམས་བྱག་སྟེ་
བཙུན་བརྒྱད།

ཁམས་ཆེན་པོ། [མངོན]དདུལ་ཚུ།

ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི། ལུས་ཀྱི་གནས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་བཞོད་ནས་གནས་
དེ་དག་ཏུ་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་འབབ་ཚུལ་བཤད་པའི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྫོང་རྫེས་
མཛད་པའི་ཟབ་མོ་ནང་གི་དོན་བཤད་པའི་གཞུང་ལས། ཁམས་ནི་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་པོ། སྤར་བཤད་
ཅ་དང་བཅས་པ་ནི། ༡ མི་ཕྱེད་ལྷོ་ར་ཡིན་ཏེ། མོ་དང་མེན་མོ་འབབ་པར་བཛོད། ༢ ལྷ་མོ་རྩ་
ལན་རྩ་རྩ་སྟེ། དེ་བཞིན་སྐྱུང་དང་བསྐྱུ་འབབ། ༣ ཅེ་བ་ན་ནི་ལྷོ་རྒྱན་ཏེ། རྣག་ལས་བརྟེན་ཏེ་
བགས་པ་འབབ། ༤ གཡོན་པ་མ་ནི་ཨ་རྩུ་ཏ། རྒྱབ་སོགས་ཤིག་ཁམས་འབབ་པའོ། ། དཀར་ཆ་
རྟག་ཏུ་གནས་པས་གནས། ༥ ལྷོ་རྩ་མ་རྩེ་ཕྱང་དུ་མ། རྩས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་རྣམས་འབབ།

༤ རྩ་མེ་ཤར་རུས་སྒལ་སྒྲེས། རུས་པའི་ཐོང་བ་འབབ་པ་ཡིན། ༥ དེ་སྒྲི་གོ་ཏེ་སྒྲོམ་པ་མོ།
 མཆིན་པའི་ཤར་རུས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། ༦ དབང་བསྐྱེད་སྒྲལ་ལྷ་ཤེས་བྲ། སྒྲིང་གི་ཤར་བྱེད་བ་
 སྒྲེ། ཏྲག་ཏུ་ཉེ་བའི་གནས་ཤེས་བཟོད། ༧ སྒྲོན་མ་ཤེས་བྲ་ཀམ་རུ་སྒྲེ། མིག་འབྲས་པ་རྣམས་
 འབབ་པ་ཡིན། ༨ མཐུག་མ་ཨོ་ཏེ་ཡ་ཡིན་ཏེ། རུ་མཆོམས་ནས་བརྒྱད་མཆིས་པ་བསྐྱེད། ༩
 མ་མོ་ཏེ་ཤར་རུས་སྒྲེ། སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། ༡༠ མཆོན་མོ་ཤེས་བྲ་གོ་ཤེས། རུ་མའི་
 ཐོང་བ་འབབ་པར་བྱེད། མོངས་སྒྲོད་ཞིང་དང་ཉེ་ཞིང་བཟོད། ༡༡ བསེལ་སྒྲིན་གཤིང་གཤིན་
 ཏེ། སྒྲུ་རུང་ནས་འབྲེལ་བྱོད་པ་བསྐྱེད། ༡༢ ཆ་བ་མ་ནི་ལ་སྒྲེ་ག ལྷོ་བ་གཉེ་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན།
 ༡༣ གཞོལ་མ་གཉིས་འགྲེང་པ་སྒྲེ། བཤང་བ་འབབ་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད། ༡༤ དངས་མ་ནི་མ་
 ལ་ཡ་སྒྲེ། མཆོམས་དབྱས་འགྲེངས་པའི་རྒྱུངས་པ་འབབ། དྲངས་སྒྲིགས་འདྲེས་པར་གནས་
 པས་ན། ཆོས་ཉེ་བའི་ཆོས་པ་བཤང། ༡༥ བྲེ་ཏ་ལུ་རི་གཟུགས་ཅན་མ། ཏྲག་ཏུ་རྒྱག་ནི་འབབ་པ་
 ཡིན། ༡༦ བྲེ་ཏ་དེ་མ་སྒྲུབ་མོང་མ། བད་ཀན་འབབ་པར་བྱེད་པའོ། ༡༧ རུ་སྒྲིན་སོ་རྩ་སྒྲེ།
 ཞག་གི་རུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད། ༡༨ སྒྲུ་རུང་པ་སྒྲོར་བྲལ་མ། ཏྲག་ཏུ་རུལ་ནི་འབབ་པར་བྱེད།
 དྲངས་སྒྲིགས་འདྲེ་དང་ཉེ་འདྲེར་གསུངས། ༡༩ རུག་བྲེ་ཤེས་བྲ་རྒྱ་གར། ཆོལ་ནི་འབབ་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན། ༢༠ རུག་མ་ཤེས་བྲ་སིན་རྒྱར་བཟོད། མཆི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ༢༡ མ་རུ་
 ཤེས་བྲ་འཆོད་མ་སྒྲེ། ལུང་པ་མཆིལ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་འབབ། ༢༢ གུ་ལུ་ཏ་ནི་ཡིད་བཟང་སྒྲེ། ཏྲག་
 ཏུ་སྒྲུ་ཆུ་འབབ་པ་ཡིན། བདེ་མེད་རྒྱར་ཁོད་དེ་ཉེ་བའོ། དེ་ལྷར་ཁམས་ནི་ཉེ་ལུ་བཞི། ཐེམ་པ་
 སྒྲིགས་མར་གྱུར་པ་སྒྲེ། མོངས་སྒྲོད་དྲངས་མ་དཀར་ཆ་ཡིན། བདག་སོ་རྩ་བ་རྒྱང་ཞག་འདྲེས།
 དེ་ལོངས་སྒྲོང་ཐག་གསུམ་གསུམ་སྒྲེ། རྒྱུང་དང་དཀར་དམར་གསུམ་བདག་ཉིད། བ་སྒྲུའི་མཐར་
 ཐུག་ཀུན་ཏུ་བྲལ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ།

ཁམས་ཉོག་པ། ① ལུས་སེམས་མི་བདེ་བ། ② གཙང་མའམ་དྲངས་གསལ་མིན་པ།

ཁམས་རྩྭ་གཤོ། ལུས་སེམས་མི་དྲངས་པའམ་ལུས་སོ་མི་བདེ་བ།

ཁམས་སྒྲོམས་པ། གཟུགས་ཁམས་བདེ་བ།

ཁམས་སྒྲོད། བྱང་སྒྲེ་རྩ་ཆུ་ཁག་ལྔ། སྒྲུ་པ། བྱང་ཆེན། ཆབ་མདོ། །ལྷོང་པོ་དཀར་ནག་ཁག་ཁག་སུམ། འཕྲི་

བྱ། སྤྱི་ཆེན། འོ་ལྷ་ལྟོ་གསུམ་སོགས་ལ་ཁམས་སྟོང་ཟེད།
ཁམས་སྟོང་རྒྱལ་མོའི་དདུལ་མུ། ཆ་བ་རྒྱལ་མོ་དདུལ་རྒྱ་དང་དོན་གཅིག། ཁྲུང་པོ་དཀར་ནག་སེར་
གསུམ་གྱི་རྒྱ། བྱང་གི་སོག་རྒྱ། རྒྱ་རྒྱ། རྒྱ་སྟོན་དང་ལྷགས་ར་དཔལ་འབར་གྱི་རྒྱ་སོགས་
འདྲེས་ཏེ་འབར་མ་སྤྱོདས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཆེན།
ཁམས་ཏེ་བོ། ཁམས་ཏེ་བོ་ཡང་གིས་འདུག། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྲུལ་གྱི་རོང་བ་
ཆ་ནས་རྟུ་བར་གྱི་སྤྱི་མིང་། འདིའི་བར་ཡུལ་སྤེལ་ནང་གསེས་སུ་ཉོར་སེར་ད་ར་ཁག་ལྔ་
ཞེས་དབྱེ་ཡོད།
ཁམས་བརྟས། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་པ།
ཁམས་ཐ་མ། ① གཤེས་སམ་རང་བཞིན་ངན་ཤོས། ② འདོད་ཁམས།
ཁམས་དང་ས་པ། ཁམས་གསུམ་དང་དེའི་སམ་བསྐྱས་པ།
ཁམས་དྲངས་པ། ① ལུས་ཀྱི་ཁམས་བདེ་བ། ② གཙང་མའམ། དྲངས་གསལ།
ཁམས་དུ་མ། ① ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་གྱི་བྱེ་བྲག་
ཏུ་གྱུར་པ། ② ཁམས་དུག་ལའང་གོ།
ཁམས་རྟིག། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྲུལ་གྱི་སྤེལ་དགེ་དང་དཔལ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་
ཟངས་རག་གི་རྟིག།
ཁམས་ལྟོག་པ། ① ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་ལོག་པ། ② ཟས་ཀྱི་དང་ག་ལོག་པ། ③ མིའི་རང་
བཞིན་ནམ་གཤེས་ཀ་འགྱུར་བ།
ཁམས་དུག། སའི་ཁམས། རྟེན་ཁམས། མའི་ཁམས། རྒྱུད་གི་ཁམས། རྣམ་མཁའི་ཁམས། རྣམ་
བར་ཤེས་པའི་ཁམས་བཅས་དུག་གོ།
ཁམས་དུག་ཉི་ཁྲོ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། སའི་ཁམས་རང་སར་དག་པས་སྟོབས་མཐའ་ཡས་
བར་འགྱུར་བ། རྟེན་ཁམས་དག་པས་ནད་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནམ་ཡང་མེད་པ། མའི་ཁམས་
དག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་འོད་གིས་ཁྲུབ་པ། རྒྱུད་ཁམས་དག་པས་རྩ་འབྲུལ་
ཡིད་ལྟར་མགྲོགས་པས་འགྲོ་བ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དག་པས་གར་ཡང་ཕྱིན་པ། ཉི་མ་སྟེ་

དམར་ཆ་དག་པས་རྒྱད་སྟལ་བ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་བ་དང་། རྒྱ་བ་སྟེ་ཁྱ་བ་དག་པས་བདེ་བ་ཆེན་
པོས་ཐུགས་གང་བ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་པས་དུས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་
མ་གཏོས་ཤིང་དུས་གསུམ་དུ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུག་བ་རྣམས་སོ། །

ཁམས་དུག་ལྷན། ཉན་མཁའ། རྒྱང་། མེ། རྒྱ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ལྷན་པའི་མེའི་ལུས་
རྟེན་གསང་སྟགས་དོ་རྩེ་ཐེག་བ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་བ།

ཁམས་དུག་ལྷན་པའི་དོ་རྩེའི་ལུས། ཁམས་དུག་ནི་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ཉན་མཁའ་བཅས་འབྱུང་བ་ལྷ་དང་།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བཅས་སོ། །དོ་རྩེའི་ལུས་ནི། ལུས་དག་ཡིག་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཐམས་ཅད་
དག་བ་ལ་གཞོན་མེད་དག་བ་དོ་རྩེའི་སྒྲ་ཞེས་ཟེད།

ཁམས་བདེ་བ། ལུས་ལ་ནད་མེད་བ། ཁམས་བདེ་འདྲི་བ།

ཁམས་བདེ་ཞུ། མི་ཆེན་རྒྱ་དཔོན་ཉན་མ་མ་དང་སྟོན་དཔོན་པེབས་ཁར་བཤ་ཤེས་སྟོན་འདུན་
ཞུའམ་པེབས་ཞུ་བ། ཡང་ན་རང་ཉིད་འགྲོ་ཁར་མི་ཆེན་རྒྱ་དཔོན་ཉན་མ་མ་དང་རྒྱ་དཔོན་ལ་
སྟོན་འདུན་ཞུ་བ།

ཁམས་འདུས་གསུམ། ལས་འཕྲོ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཁམས་འདུ་བ། མོས་གྲུས་ཅན་བྱིན་རྒྱབས་གྱིས་
ཁམས་འདུ་བ། བཙོན་འགྲུས་ཅན་འབད་ཙོལ་གྱིས་ཁམས་འདུ་བའོ། །

ཁམས་འདྲི། ལུས་བདེའམ་ཞེས་འདྲི་བ།

ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་པ། ① ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་གཅིག་ལས་གཅིག་ཐ་དད་པའི་མཆོན་ཉིད། ②
ཁམས་བཙོ་བརྒྱད།

ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཐེག་བ་ཆེ་རྒྱང་རྣམ་བ་གསུམ་ཀྱི་རིགས་དང་མ་དེས་བ་དང་
རིགས་མེད་བ་ལྷ་བྱ་དང་། སྐལ་བ་དང་བག་ཆགས་ཤས་ཆེ་རྒྱང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རིགས་ལྷར་
དབྱེ་བར་མཁས་པའམ། ཡང་ན། རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དང་། བརྟེན་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས།
དམིགས་བ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ལ་སོགས་བ་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྣམ་བ་ཀུན་ཏུ་མཁྱེན་བ།

ཁམས་པ། ① ཡུལ་གྱི་མིང་སྟེ། བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་པོ་མན་དང་རྒྱལ་མོ་རོང་ཡན་
བར་གྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་། ② ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་མི་སྟེ། བོད་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་པོ་

མན་དང་ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་ཡན་བར་གྱི་ཡུལ་དེར་གནས་སྡོད་བྱས་པའི་མི་ནམས་ལ་སྤྱི་མིང་
དུ་ཁམས་པ་ཞེས་ཟེར། འདིར་ཁམས་པ་ཞེས་པའི་དོན་དངོས་ནི་སློབ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
དབྱུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་སློབ་ཕྱག་བར་གསུམ་གྱི་དོན་ཏེ་དེ་ཡང་དབྱུས་ཞེས་པ་
བར་རམ་དཀྱིལ་དང་། གཙང་ཞེས་པ་ཕྱག་པ། ཁམས་ཞེས་པ་སློབ་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཁམས་པ་སྤྱི་མཆོད་བཞི། རོ་བོ་རྗེའི་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ནམས་ཏེ། དགོན་པ་བ་འཛེང་
དབང་ཕྱག་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ནལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་རྗེ་རྗེ། ཕྱ་དར་སྟོན་པ། བྱམས་པ་སློ་
གྲོས་བཅས་བཞི་ལ་ཟེར། དེའི་སྟེང་དུ་ཨ་མེས་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་མཆོན་དངོས་བྱང་ཆུབ་
རིན་ཆེན་ཞེས་པ་དེ་བསྟན་པས་ཁམས་པ་སྤྱི་མཆོད་ལྔ་ཞེས་བགྲངས་སྟོལ་ཡང་སྤང་།

ཁམས་པ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༡ལོར་འབྲུག་པ་ཁམས་སྤྱུལ་
རིན་པོ་ཆེས་བཏབ། བྱུ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སློབ་སྡེ་ཆེན་ཆབ་མདོ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁམས་པ་ཉི་མ་གྲགས། གསང་སྟགས་སྟེ་འགྱུར་གྱི་གཏེར་ཆེན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་
ཞིག །རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཤག་སྤྱི་ལོ་༡༦༧༧ལོར་མདོ་སྟོད་ནང་ཆེན་སྡེ་པའི་ཆ་ཤས་
བན་དུ་བྱ་ལ་ཞེས་བར་ཡབ་བྱམས་མེ་དཔོན་པོ་ཀམ་ནས་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་སྤྱ་བཟའ་བསོད་
ནམས་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༣ལོར་
ནགས་ཤོད་ཁུལ་དུ་ཆགས་དུ་འོད་གསལ་སྤྱབ་སྡེ་ཕྱག་བཏབ། དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་ལུགས་
སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༠ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

ཁམས་པ་དབུ་སེ། ཀམ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་མཆོན་གཞན་ཞིག

ཁམས་པ་རོ་མཉམ་རྗེ་རྗེ། གསང་བ་འདུས་པའི་སྤྱ་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་པའི་མཆོར་སྟོན་དབང་གི་རོ་
རྗེའི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་གསལ་ཡིན། འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཆོག་མ་རྟེན། རྟོག་མར་རྒྱ་
གར་དུ་མེའམ་ནས་བྱུ་མཆོན་མི་ཉི་ཤ་ལས་གསང་བ་འདུས་པ་གསལ་རྒྱུའི་དགོངས་པ་ཡོད་
ཀྱང་། བྱུ་མཆོན་སྤྱ་གཤེགས་ཟེན་པས་མ་མཇུག། དེ་ནས་བོད་དུ་མེའམ་ཏེ་མར་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ལ་
གསན་དགོངས་ཀྱང་མར་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ཡང་གཤེགས་ཟེན་པས་མར་པའི་སློབ་མ་འཆུར་སྟོན་

དབང་གི་དོན་མེད་ཀྱི་ཐེགས་ནས། བཤོལ་གད་པ་གི་དོན་མཉམ་ཀྱི་གསང་བ་འདུས་པ་
གསན་ཞིང་། མཚུར་སྟོན་གྱིས་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་གྱི་པ་གད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་
གནང་། ཁམས་པས་མཚུར་སྟོན་གྱི་གསུང་རྒྱན་པ་ཞིག་ཙམ་རྒྱུད་རྒྱང་པའི་འཁྲུག་ཡང་མཛད། དེ་
དང་མཐུན་པའི་དབང་གི་ཚོ་ག་ཞིག་མཛད་པའི་གཞི་འཛིན་ས་ནི་སྟོན་དཔོན་རྒྱ་རྒྱུབ་གྱིས་
མཛད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གར་སྐྱང་ཞེས་འགོ་ས་ལོ་ག་ཞིག་ལྷ་དཔལ་པས་གསུངས།

ཁམས་པ་ལུང་པ། གཤམ་དུ་དགོ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཁམས་པ་ལུང་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཁམས་པའི་ལས་ཆེན་ཁག་བཞི། ཉམས་ལྡན་ས་སྐྱ་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས། ༡ ཁོ་
འདྲི། ༢ སྲིད་ཆེད། ༣ ཞལ་ཁ། ༤ འདན་མ་བཅས་ལ་ལས་ཆེན་བསྐྱོས་ནས་ས་གནས་སོ་
སོར་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་དེ་ཡིན།

ཁམས་སྤྱལ་བརྟན་འདྲིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟགས་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་
 རྩོད་དཔོན་ཆང་གི་ཁྲིས་དུ་འཁུངས། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ཙུ་གུང་སྟེ་ལོ་༡༧༥༣ ལོར་མདོ་
 ཁམས་སྤྱལ་གྱི་ལོ་མང་འཁོངས། ཁ་སྟོན་གདར་མོའི་རི་ཁྲག་ཏུ་ཆགས་པའི་མདོ་ཁམས་
 འབྲུག་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཅ་བའི་གདན་ས་དཔལ་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཁམས་སྤྱལ་
 རིན་པོའི་སྐུ་ཐེང་གསུམ་པའི་ཡང་སྤྱིད་ངོས་འཛིན། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཡོངས་
 འཛིན་འཇམ་དཔལ་དཔལ་པོ་དང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་སོགས་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་
 མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་མཁས་པའི་སྟན་རྒྱས། དགུང་
 ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་ལོར་གླུང་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ ལོར་དཀར་མོ་རི་ཁྲག་ནས་གདན་ས་སྟོས་ལོང་དང་
 གི་ཁམས་པ་དཔོན་འདི་བཏག། དཔོན་འདིར་རྒྱན་བཞུགས་དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་སྟག་གི་རྟེན་
 བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། དེ་རྗེས་ཀྱིར་སུ་དཔལ་གྱི་ཡང་དཔེན་ཏུ་མདོ་
 སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ཐོས་བསམ་གནང་ཡུལ་གྱི་བལྟ་བྲུ་མཆན་ཉིད་དཔོན་ལྷ་
 རྒྱལ་ཆོས་འཁོར་གླིང་བཏག། དེ་རྗེས་སྐུ་ཉག་དཀར་མོ་རིའི་ཡང་གོང་དུ་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བེད་
 པའི་སྐྱབ་ཕྱེ་གསར་ཆེན་མཆོང་གོལ་གླིང་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མང་ད།
 དགུང་ལོ་ཉིད་ལྷ་པའི་ལོར་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་སི་ཏུ་ཆོས་འབྲུང་གི་ཁམས་སྟན་སྟོས་

གཉེར་གནང་མ་ཐག་པའི་སྟན་ངག་མེ་ལོང་པའི་འབྲེལ་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཆོའི་མ་
ཐེན་གྲུབ། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་གི་རིང་རང་སློབ་རྣམས་ལ་འཆད་ཚིད་ཚིམ་གསུམ་གྱིས་རྗེས་
སྟེན་བསྐྱངས་པའི་ཞོར་དུ་སྟན་འབྲེལ་འདི་ཉིད་ལ་འབྲི་སྟོན་དང་། ལེགས་བཅོས་གནང་བས་
དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༧༠ལོར་སྟན་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ། དེ་ནས་
བཟུང་གངས་རིའི་ལྗོངས་འདིར་ཁམས་སྟུང་སྟན་འབྲེལ་ཞེས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྟན་
ངག་སློབ་གཉེར་གནང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་མར་འཛིན།
རྗེ་འདིའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་མཁས་གྲུབ་བསོད་ནམས་རབ་འཕེལ་དང་། རབ་འབྱམས་པ་སློ་
གྲོས་བརྟན་པ། འཛི་སྐར་དོ་རྗེ་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མང་པོ་བསྐྱངས་ཏེ།
མཐར་དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བག་སྟེ་ལོ་༡༧༧༤ལོར་ཕྱོད་
ཆོགས་ཆོས་འཁོར་སྤིང་དུ་སྦྱ་གཤེགས།

ཁམས་སྟུང་སྟན་འབྲེལ། སྟན་ངག་མེ་ལོང་གི་འབྲེལ་བ་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཆོའི་ལེགས་
བཤད་ཀོར་བུའི་འབྱུང་ཁུངས་ཞེས་བྱ་བ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་ལོར་ཁམས་
སྟུང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའོ།

ཁམས་འཕེལ་འབྲིབ་ཀྱི་བྱེད་ལས། མིའི་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དཀར་དམར་ཀྱི་ཆད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་
ན་ཉི་ཁྲ་གོ་ལ་གསུམ་པ་ལོ་ཁྲ་ཞག་དུས་ལ་བཟོད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྗེ་ལྟར་བ་བཞིན་དུ། བདེ་དོ་
རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གོང་ཁྲེང་ལ་འཁོར་བའི་ཚུལ་དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ལས། དེ་ལ་ཞག་གི་
འཕེལ་གྱིབ་དང་། ཁྲ་བའི་འཕེལ་འབྲིབ། ལོའི་འཕེལ་འབྲིབ། མི་ཆེའི་འཕེལ་འབྲིབ་གོ།
དེ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་འཕེལ་འབྲིབ་ནི། དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་མདོར་བསྟུས་ན།
ཉིན་མོ་ཁམས་ཀྱི་དམར་ཆའི་རྩས་པ་འཕེལ། ༡ སྤྱི་ལོ་ལྔ་ལྷུང་གི་རྩས་པ་སྦྱེ་བས་ཉི་མ་འཆར།
མེ་རླུང་སྟོབས་འཕེལ། ཕྱི་རོལ་དུ་ཤོད་གཡོ། ཟས་གང་ཟོས་འབྱུ། ༢ ཉི་མ་ཤོས་པ་ན་ལྷེ་བར་
སྦྱེབས་པས་འདོད་ཆགས་སྦྱེ། ཕྱི་ཉིན་འབྲེལ་དུ་སྦྱ་གར་དང་བཞད་སོགས་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་རྣམ་གྲུར་སྟོན། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཤས་ཆེ། ༣ ཉི་མ་བྱེད་ན་སྤྱིང་ཁར་སྦྱེབས་པས་ཅུང་ཟད་
ཤེས་པ་སྦྱི། སྟོན་ཀྱི་འདོད་སྤོང་རྣམས་ཀྱིས་གནད་འདི་གོ་ནས་ཉིན་གཉིད་སྤྱང་བ་འདུག། གཉིད་

དོ་ལྷག་པ་ཤས་ཆེ། ༣ བྱེད་ཡོལ་མགྲིན་པར་སླེབས་པས་སྟོ་ཤས་ཆེ།སྟོང་མི་དགལ། འཐབ་
འོག་པལ་ཆེར་བྱེད་ཐོག་འོང། ཞེ་སྤར་གི་རྣམ་གྲུར་མང། གསང་གནས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་
དང་བུལ་བས་ཆད་པའི་རར་ཡོལ། མེ་སྟོབ་རྒྱས་པའི་ཐིག་ལེ་སྟོམ། ༥ དགོང་ཕྱོགས་སྤྱི་པོར་
སླེབས་པས་ལུས་གང། ཟས་འདུ་དགལ། མེ་རྒྱུད་གི་རུས་པ་ཟད། ༦ ་ཉི་མས་དུས་སྟེ་མེའི་
འོད་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་ཞུ། ༧ ་ལུན་སྟོད་ལ་ཐིག་ལེ་ཞུ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་ལུས་བྱངས་སྟེ་སོང། ཆ་
བཅུ་དྲུག་མགྲིན་པར་བབས། རྒྱ་བ་དང་སྐར་མའི་བཀྲག་མདངས་རྒྱས། བྱང་དུ་ཅ་ནང་གི་
ཁམས་དྲངས་མ་རྣམས་གཡོ་ཞིང་འདུ། ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གཞན་རྣམས་སྟོབས་ཆུང། ༨ ་སྟོད་
འཁོར་ལ་ཐིག་ལེའི་རུས་པ་སྟོབས་ཆུང་བས་འདྲིགས་སྒྲག་གི་སྤར་བ་འོང། དེ་ནས་ཐིག་ལེའི་
ཆ་བརྒྱད་ལུས་བྱངས་སྟེ་སོང། བརྒྱད་སྟོང་ཁར་བབས། ༩ ་ནམ་བྱེད་ཆེས་བཙེ་ལྷའི་རྒྱ་བ་ནམ་
ཀྱི་དྲིལ་སླེབས། གཉིད་མཐུག་པོར་ལོག། ༡༠ ་ནམ་བྱེད་ཡོལ་ལ་ཐིག་ལེའི་ཆ་བཞི་ལུས་
བྱངས་སྟེ་སོང། བཞི་ལྷེ་བར་བབས། ༡༡ ་ཐོ་རངས་གང་པའི་རེག་བྱ་ཆེ། དེ་ནས་ཆ་གཉིས་
ལུས་བྱངས་སྟེ་འགྲོ། གཉིས་གསང་གནས་སྟེ་བབས་པས་ཐོ་རངས་སྟོམ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་
ལེ་འཛག། རྩོད་ཆེ་ལས་སྟེ་དུང། ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཆགས་པ་སྟོད་དོ། ༡༢ ་ནམ་ལངས་པར་ཐིག་
ལེ་གཉིས་པོ་དེས་གསང་གནས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དམར་པོའི་རུས་པ་སྟེ་བས་ནང་པ་ཉི་མ་འཆར་ཉེ་
མི་རྣམས་སྟེ་འོད་དུས་ན་མདོག་བཟང་བ་དང། དགོང་མོའི་དུས་ན་མདོག་འདྲ་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡང་དེ་ཡིན་ནོ།

རྒྱ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ནི། ཐིག་ལེ་འཕེལ་འགྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲངས་མ་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་
སེམས་རྒྱས་འགྲུང་ཀྱི་རིགས་དེ་ཉིད། རྒྱ་བ་ཡར་ཐོའི་ཆེས་གཅིག་ནས་སྟེས་པའི་རྒྱ་བ་ཐམ་
གཡོན་དང། བྱེད་མེད་ཀྱི་གཡས་ནས་འགོ་བརྒྱལ་ཉེ་ཡི་གེ་ཨའི་གཟུགས་སྟེ་གནས་པ་དང།
ཆེས་གཉིས་ཀྱིན་པར་ཇོའི་གཟུགས་སྟེ་གནས་པ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་སྟེ་རྒྱ་བ་གནས་ཞེས་པ་
དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན་འཕོ་ནས་ཆེས་བཙེ་ལྷ་ལ་སྤྱི་པོར་སླེབ་སྟེ་ཉིན་པ་རྒྱུད་མའི་སྟོང་
གཡོན་ཀྱི་ཆ་ལ་ཇོ། མཚན་མོར་སྤྱི་གཙུག་ཀྱན་འདར་ཀྱི་ཁ་ལ་ཨམི་གཟུགས་སྟེ་གནས་སོ།
གནས་དེ་རྣམས་སྟེ་རིམ་གྱིས་རེ་རྒྱས་སྟེ་ལ་སྤྱི་པོར་ཉ་གང་བ་སྟེ། ཁམས་དམར་ཆ་རྒྱུད་

པའི་མཐེ་ཆེན་ལོག་ཏུ་སོང་བས་དེ་གཉིས་ཐག་རྗེ་རིང་དུ་སོང་། དེའི་ཆེ་ཐོག་ལེ་དཀར་སོས་
 ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་གནས་སོ། །དེ་ནས་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་སུམ་ཅུའི་བར། སྤྱི་པོ་
 ནས་རིམ་གྱིས་ཁམས་དཀར་ཆ་མར་འགྲིབ་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། དམར་ཆའི་ཁམས་ཡར་
 འཕེལ། སྟོང་གི་བྱུང་མོར་དམར་ཆའི་བྱས་པ་སྤྱི་པོར་སྦྲེབས། དེའི་ཆེ་ཐོག་ལེ་དམར་པོའི་བྱས་
 ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་གནས་ཏེ་དཀར་ཆའི་ས་པོན་ཅམ་ལས་མི་གནས་སོ།
 ལོའི་འཕེལ་གྱི་བ་ནི། སྤྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་བཟོད་བ་གཉིས་དང་། དུས་བཞིའི་འཕོ་འགྲུར་
 འཕེལ་འགྲིབ་དང་འཕེལ་ནས་ནང་རྩི་ཐེའི་ལུས་ཀྱི་གྲོང་འབྲེར་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་པོ་
 འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་དང་། ལུས་སྟོབས། གཉིད། ཆོར་བ་ལ་སོགས་བ་བདེ་སྤྱག་
 གི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་བ་སྟེ། རྩི་ཐེའི་ལུས་ཀྱི་སྦྲས་བཤད་ལས། དབྱར་ཉི་མ་ལོག་
 ནས་ཆེ་བ་དུག་ཏུ་གཡོན་ནས་ཁམས་དཀར་ཆའི་བྱས་པ་འཕེལ་ཞིང་། གཡས་ནས་ཁམས་
 དམར་ཆའི་བྱས་པ་འགྲིབ་བས། མི་རྣམས་ཁམས་བཟང་། གཉིད་རྒྱུང་། ལུས་བརྟས། སྟོན་ཉི་
 ཆུ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཐམས་ཅད་སྟོན། དཀར་ཆ་རྒྱས་པའི་འགྲོས་ཡིན་
 པས་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཤས་ཆེ། གྱིས་པ་རྩུན་ཆད་རྒྱངས་སྒྲ་ཅེ་རེ་བཤོ། མི་རྣམས་ནོར་འཛོམས་
 ཤས་ཆེ། ཐོག་ལེ་དབང་དུ་འདུས་པས་ནོར་འདུ་བ། འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སྟོང་དོ། དེ་ནས་ཅུང་
 ཟད་བསིལ་ཆེ་བས་ཆེ་བ་རྒྱས་ཉི་མ་བྱས་པ་རྒྱང་བས་ཤིན་ཏུ་གང་ཞིང་འབྲུག་བ་དང་བཅས་
 བར་འགྲུར་རོ། །

དེ་ནས་དབྱུག་ཉི་མ་ཕྱོག་། གཡས་ནས་དམར་ཆའི་བྱས་པ་རྒྱས་ཤིང་། གཡོན་ནས་དཀར་ཆའི་
 བྱས་པ་འགྲིབ་བས། མི་རྣམས་ལུས་རྒྱུང་། ཁམས་ངན། གཉིད་ཆེ། ཁམས་གཡོ། ཆགས་སྤང་།
 འཛོམ་ཐས་རྒྱང་། འདོད་ཡོན་དགོན། དབྱིད་མཉམ་གྱི་དུས་སུ་ཁམས་ཀྱི་བྱས་པ་ཆ་སྟོམས་
 པར་རྒྱ། དེ་ཡང་དམར་ཆའི་བྱས་པ་རྒྱས་པའི་འགྲོས་ཡིན་པས་སྤྱུ་གུ་སྟེ། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་
 ཤས་ཆེ། །དེ་ལྟར་ཉི་མ་འཕེལ་བའི་དུས་ནས་ཆུ་ངན་ཞིང་། ཆུ་བ་འཕེལ་བའི་དུས་ནས་ཆུ་བཟང་
 བར་བཤད་དོ།

མི་ཆའི་འཕེལ་འགྲིབ་ནི། མིའི་ལུས་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་བྱས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོན་པར་བྱེད་པའི་

ཅ་ཐེག་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཆ་འདི་ཉིད། ཅ་པའི་འཕེལ་
འགྲིལ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲིས་པ་དང་། གཞོན་ཀླ་དར་མ། རྒན་པོ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདི་དག་ཡོང་
གི་ཡོད་པ་སྟེ། རྗེ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་སྤྲུམ་བཤད་ཀྱི་བརྗོད་དོན། མི་ཆེད་འཕེལ་འགྲིལ་ནི། ཉི་ཤུ་ཙ་
ལཱའི་བར་དུ་མཉམ་དུ་འཕེལ། གཙོ་བོ་དཀར་ཆའི་རྒྱས་པ་འཕེལ། བཞི་བཅུ་ཙ་ལཱའི་བར་དུ་
མཉམ་དུ་བརྟན། གཙོ་བོར་དམར་ཆའི་རྒྱས་པ་བརྟན། དེ་ནས་མཉམ་དུ་འགྲིལ་སྟེ། གཙོ་བོ་
དཀར་ཆ་འགྲིལ་བོ། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ལ་མ་སྟོམས་ན་ནད་མང་དུ་འབྱུང་། རྒྱལ་འབྱོར་པའི་ལམ་
དུ་མ་སྟོམས་པ་ལ་གོགས་མང་དུ་འབྱུང་། ཐ་མལ་པའི་ལུས་ལ་ཆ་སྟོམས་པ་ན་ཁམས་བཟང་།
རྒྱལ་འབྱོར་པའི་ལམ་དུ་ཆ་སྟོམས་ཤིང་དྲངས་པ་ལས་ཡོན་ཏན་སྟེ་སྤྲུམ་བཤོ། འདི་དང་རྒུབ་
ཕྱོགས་པའི་གསོ་རིག་ལུགས་ཀྱི་མེན་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འབབས་པའི་རྟོའོ་མོ་[Hormone]
ཞེས་པ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་ལེགས་པར་བརྟག་འོས།

ཁམས་འཕོ་བ། ① ལུས་ཀྱི་ཁྲ་བ་འཆོར་བ། ② འཆི་འཕོ་བ།

ཁམས་བར་མ། གཟུགས་ཁམས།

ཁམས་གྲིས། ཁམས་ནས་གྲིས་པའི་ཡིག་གཟུགས་སམ་རི་མོ། །

ཁམས་དབྱས་དགོན། སྤྱ་བྱང་བ་ཆོས་སྦྱོང་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པར་བཤད། བཏབ་དུས་མ་གསལ།
བྱུ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་དཔལ་ཡུལ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁམས་མ་སྟོམས་པ། འབྱུང་བཞི་ཆ་མ་སྟོམས་པའི་དོན་ཡིན། བདེ་སྤྱག་དང་འཁྲལ་སྤང་སོགས་
འབྱུང་བཞི་ཆ་མ་སྟོམས་པའི་སྐབས་ལ་འཁྲལ་སྤང་སྤྲ་ཆོགས་འབྱུང་བ་ཡིན།

ཁམས་མི་ཉག །ཁམས་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག །དེད་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་དར་
མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁམས་རྒྱ་བ། ཐང་ཆད་པའམ་ཉོབ་པ།

ཁམས་སྤྲད། ཁམས་ཤར་ཕྱོགས་སྟེ་དགོན་རྒྱལ་རོང་བར་དང་། རྒུབ་ཇ་ཡུལ་གསང་སྤགས་
ཆོས་རྫོང་ནས་རྒྱལ་ཐང་བར་གྱི་ཡུལ་ལ་ཁམས་སྤྲད་ཟེད།

ཁམས་དམར་པོ། ① མིའི་ལུས་ཀྱི་དྲངས་མའི་ཡང་སྟོང་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་
ཞིག ། ② ཁྲག་དང་རྩ་མཆན།

ཁམས་ཆན། དགོན་པའི་བྲ་ཆང་གི་སྟེ་ཆན་ཞིག་བྲ་པ་ཡོང་ཁྱདས་ས་ཁུལ་ལ་གཞིགས་ནས་ཆན་
ཁག་སོ་སོར་བགོས་ཤིང་། ཁམས་ཆན་དུ་མ་ལས་བྲ་ཆང་གཅིག་གྲུབ། སྤར་སེ་འབྲས་དགའ་
གསུམ་ལ་ཆ་བཞག་ན། སེ་ར་དགོན་པར་ཁམས་ཆན་སྤུལ་ཅུ་དང་། འབྲས་སྤྱངས་དགོན་པར་
བརྒྱད་ཅུ། དགའ་ལྡན་དགོན་པར་ཉེར་བྲུག་བཅས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁམས་ཆན་དགེ་ཆན། བྲ་ས་སོ་སོའི་ཁམས་ཆན་གྱི་སྤྲིག་གཞོན་མཁའ་འགོ་བྱེད།

ཁམས་ཆན་ཆོས་མཛད། བྲ་སའི་ཁམས་ཆན་ལ་གཏོང་སྟོང་འཁྱེད་ནས་གཞོན་ཁུལ་རྒྱག་མི་དགོས་
པའི་བྲ་པ།

ཁམས་འཇག་པ། ཐེག་ལེ་འཇག་པའི་ནད་རིགས་ཤིག

ཁམས་ཞུ། ཁམས་པའི་ཞུ་མོ།

ཁམས་བཞི། ས་ཁམས། རྒྱུ་ཁམས། མེ་ཁམས། རླུང་ཁམས་ཏེ་བཞི།

ཁམས་བཟངས། ཁམས་ནས་ཐོན་པའི་རྩ་སྟོན་བཟངས།

ཁམས་བཟང་པོ། ① གཟུགས་ལུས་བདེ་པོ། ② ཁམས་གོང་མ།

ཁམས་འོག་མ། འདོད་ཁམས།

ཁམས་རི་བོ་ཆེ། ① ཡུལ་གྱི་མིང་སྟེ། དེང་དུས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་རྫོང་ཞིག ། ② དགོན་པའི་
མིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་སྤྲུག་ལུང་སངས་རྒྱས་དབོན་གྲགས་པ་
དཔལ་གྱིས་དབྱི་ཤོད་རི་བོ་ཆེར་བྲུག་བཏབ། དེང་སང་བོད་རང་སྟོང་སྟོངས་ཀྱི་ཆབ་མདོ་ས་
ཁུལ་ཁམས་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཡོད། སངས་རྒྱས་དབོན་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མར་ས་གནས་དེར་
གཟེམས་གྲུར་སྤབ་ནས་ས་འདུལ་དང་། སྤུན་འབེབས་མཛད་རྗེས་རྒྱ་བ་དང་པོར་ཅིག་རྒྱར་
འདིང་ཏེ། ཆོས་རྗེ་ལྷ་རྒྱན་མགོན་པོས་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་
སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་འགོ་རྩུགས་སོ། །

ཁམས་རིས། ཁམས་ཁྲིས་དང་གཅིག །

ཁམས་ལུགས། གསང་སྐགས་སྐ་འབྱུར་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཆེ་བླ་ས་གསུམ་སྟེ། ༡ འདུས་པ་མདོ། ༢ ལྷ་
འབྲུལ་གསང་བ་སྟོང་པོ། ༣ སེམས་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་སྐ་འབྲུལ་གྱི་སྐོར་ནམས་
པཎ་ཆེན་པེ་མ་ལས་ལོ་རྒྱུ་བ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལ་གནང་ཞིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་དེས་བོད་སྐད་དུ་
བསྒྱུར་ནས་གཙུག་ཅུ་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དང་། གྱེ་རེ་མཆོག་སྐོར་གཉིས་ལ་གསུངས། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་དར་རྒྱུ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པ་དང་། ཞང་རྒུལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལ་གསུངས།
དར་རྒྱུ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པས་དབུས་གཙང་དང་ཁམས་ཁུལ་དུ་ཡང་གསུངས་བས། ཁམས་
ཕྱོགས་སུ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཁམས་ལུགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །

ཁམས་ལུང་རི་ཁོང། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༥ལོར་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་
བཤེས་ཁམས་ལུང་པས་བཏབ་ཞེས་གསལ། རྗེས་སུ་བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བྱུང་། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐོར་ལྗོངས་ལྟ་ས་གོང་ཁྱེད་ལྟན་བྱུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁམས་ལོག་བ། ཁམས་ལྗོག་བ་དང་གཅིག །

ཁམས་སངས་བ། ① རྫོངས་འཐེབས་སངས་བ། ② ནད་དག་བ།

ཁམས་སོས་བ། ① རལ་སོས་བ། ② ལུས་སྟོབས་ཉམས་བ་སྐར་སོས་བ།

ཁམས་སྟེའུ། ཁམས་ཁུལ་དུ་ལྷག་མས་བསྐྱས་པའི་སྟོང་ཅུ་བཞི་ཅན།

ཁམས་སྟོང་། ཁམས་ཀྱི་སྐར་སྟེ། ཡོས་རྫོང་བྱེད་ལུགས་སྟོང་།

ཁམས་གསུམ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཉེ་གསུམ།

ཁམས་གསུམ་འཁོར་ལོས་སྐར་བ། [མདོན]དུས་འཁོར།

ཁམས་གསུམ་གྲགས་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱི་ལོ་༡༣༤༦ལོར་མ་སེ་སྟོན་པ་རིན་ཆེན་
གྱིས་བཏབ། བྱུང་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐོར་ཁུལ་
དར་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁམས་གསུམ་བརྟན་གཡོའི་ཆོས་ཀྱུན། ཕྱི་སྟོང་གྱི་འཛིག་ཉེན་དང་། ནང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་ཆོས་རི་སྟེང་པ་ནམས་སོ། །

ཁམས་གསུམ་ན་སྐོང་བ། ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན།

ཁམས་གསུམ་ནམ་ཀླུ། ① བྱ་རྒྱུད་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་ཁམས་གསུམ་ནམ་
ཀླུ་གི་དབང་སྟེ། མི་ཏྲ་བ་རྒྱ་ཅིའི་ནང་གི་དབང་གི་སྡེ་ཆན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་བ་ཁྱོ་བོ་ཁམས་
གསུམ་ནམ་ཀླུ་ལ་ལྷ་ལྔ་བཅུ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་དབང་དེ་ཡིན། ② [མཛོན]སྤྱ་གཙན།

ཁམས་གསུམ་པ། ① གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས། ② ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་མོའི་བྱ་ཆན་པ་ཆོགས་བདག
ཁམས་གསུམ་མི་ལྟོག་སྟོལ་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཡིན་ཞིང་། བཅན་སོ་ཁྲི་སྟངས་ལྟེ་བཅན་གི་བཙུན་མོ་ཆེ་སྟངས་བཟའ་མེ་ཉོག་སྟོན་གིས་
བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བར་དཔེ་བྱས་ནས་བཞེངས་པ་སྟེ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་ལྷ་ཕྱོགས་ལྷགས་རིའི་བྱི་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གི་ཁམས་གསུམ་མི་ལྟོག་སྟོལ་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པར་གཟིགས།
ཁམས་གསུམ་ས་དགུ། འདོད་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི། གཟུགས་མེད་བཞི་རྣམས་སོ། །
ཁམས་གསེང་། སྟོ་དྲུབ་བསང་བའམ་གསེང་བར་བྱེད་པ།

ཁམས་གསོ། །ལུས་སྟོབས་འཕེལ་ཐབས་བྱེད་པ།

ཁམས་བསིལ། ① ལུས་གང་བས་གདུངས་པ། ② འབྱུང་བ་གང་དད་ཅན།

ཁུ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་སྟོང་
ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁུ་བྲག། གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་གནས་ཁུ་པས་བྲག་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་
ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ས་སྐྱ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁུའི་བྲག་རྫོང་། སྐབས་འདིར་འབྲོམ་སྟོང་ཁུ་བྲག་རྫོང་ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་
འབྲོམ་ཐོད་གཏན་མགོན་ཕུག་ཅེས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཏུ་བྱོན་པའི་གཏན་ལོ་
རྩ་བ་དར་མ་གྲགས་ཀྱི་སྐབས་ཁང་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཅ་ཆེན་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་།
སྐབས་ཁང་དེ་ས་སྐུའི་ཁུ་བྲག་རྫོང་དང་ཁྱད་མེད་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
ཙོམ་པ་པོས་མིང་དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་ཡིན་པ་ལས་ཁུ་བྲག་རྫོང་དངོས་ནི་ས་སྐུའི་བྱང་ཐོས་ཀྱི་
ལུང་པའི་ཕུར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁར། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་
སྐད་ཀྱི་card ཟེལ།

ཁར་གློག་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཀྱི་card reader ཟེལ།

ཁར་ཁོར། ཁ་རེ་ཁོ་རེའི་བསྐྱུས་ཆོག།

ཁར་གོང་། རྫོང་ཀར་གོང་།

ཁར་གོང་སྟེན་ཟན། ཡི་ཁུང་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྫོང་ཀར།

ཁར་སྟོན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཀྱི་bocket ཟེལ།

ཁར་སྟར། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཀྱི་card column ཟེལ།

ཁར་འདོན་པ། ① དག་ནས་འདོན་པ། གློན་ཡོད་པའི་དོན་ཁར་འདོན་པ། ② དངོས་པོ་སོགས་སྟེང་
ཏུ་འདོན་པ།

ཁར་ནོ་རེ་མོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཀྱི་karnough map ཟེལ།

ཁར་པོག་སྒར་པོག། འཛེམས་ཐོན་མེད་པའི་ཆོག་རྩལ། སྐད་ཆ་ཁར་པོག་སྒར་པོག་ཁོན་ཡོད་པ།

ཁར་དབང་། ཁ་རྩེ་དབང་ཐང་གི་བསྐྱུས་ཆོག།

ཁར་དབྱིབས་སྟུང་ཐགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་
ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཀྱི་magnetie cassette ཟེལ།

ཁར་ཅ་ཁོ་ཤིང། འདས་ཁལ་ཅོག་ཅེ་ལ་དང་ཐག་ཉེ་པའི་རྩ་ཐང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་འདུག་ཡང་། དེང་
སང་ས་གནས་གང་ཏུ་ཡོད་པའི་དབྱུང་གཞི་མ་རྟེན།

ཁར་ཅིག་པ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཀྱི་card deck ཟེལ།

ཁར་རིགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱེན་སྐད་དུ་card sorter ཟེད།

ཁར་ལེན་སྒྲུ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་card stacker ཟེད།

ཁལ། ① སེམས་ཅན་གྱི་མིང། ཁུར་པོ་བཀལ་རུང་བའི་གཡག་དུད་མ་ལ་ཟེད། ② ཆད་གཞལ་བྱེད་

དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང། རུའི་ཁལ་དང་། བྱི་མ་འདེགས་ཁལ་ཟེད། རུའི་ཁལ་གཅིག་

ལ་འདོང་ཉི་ཤུ་ཡིན། དེ་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མ་བཞི་བཅུ་དང་། སྤྱི་རྒྱ་ཉི་ཤུ་ཡིན།

ཁལ་ཁ་ཁུར་ལ། [སོག་]སོག་ཡུལ་གྱི་ཁོང་ཁྲེང་ཞིག་

ཁལ་ཁ་དག་དབང་མཁས་བྱུག། ཁལ་ཁ་སོག་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་མཆན་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་

བ་ཞིག། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། སྤྱི་

གཞོན་དུས་ཁལ་ཁ་ཁུ་རེ་དགོན་ཆེན་དང་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་གང་རིགས་

ཤིག་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྤྱི་མཐུད་སློབ་གཉེར་གནང་། དགྲུང་ལོང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་

པའི་མེ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཁལ་ཁ་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན། ཡོངས་གྲགས་སྤེལ་པའི་ལྷན་ཆོས་རྗེ་ཟེད། རབ་བྱུང་བཅུ་

བཞི་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ ལོར་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་རྗེ་ཙམ་བཞུགས་པ་

སོགས་གསལ།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ། སོག་པོ་ཁལ་ཁའི་དགེ་ལུགས་པའི་སྤྲུལ་པའི་སྤྱི་ཆེ་ཤོས་ཤིག་སྟེ་དེའི་སྤྱི་

ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན། རྫོན་དེ་བཙུན་ཏུ་རན་པ་སོགས་ཡུལ་འབྲིན་ལས་དང་སྟོན་

གསལ་ཆེ་སྟབས། བོད་དུ་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྤྱི་དབང་བཙུགས་པ་དང་སོག་ཡུལ་དུ་ཏུ་ར་

ན་ཐའི་ཡང་སྤྱི་དཔྱད་འོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་དགེ་ལུགས་པས་བདག་སྐྱོང་བྱས་པ་ཞིག་རེད།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན། ཁལ་ཁ་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ། མཆན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་རྗེ་

བཙུན་དམ་པ་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་ཟེད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་པག་

སྤྱི་ལོ་༡༦༣༥ ལོར་སྤྱི་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཙུན་བཙུན་ཐོག་རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཐེང་ལྷ་པར་མཛལ་ཏེ་

མདོ་སྐགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་པ་ཡུལ་དུ་ཉམས་ཆག་
བྱུང་བའི་ཡུལ་ཕྱེ་དང་། དགོན་པ། རྟེན་གསུམ་བཅས་ཉམས་གསོ་དང་གསར་བཞེངས་སྤར་
ལས་ལྷག་པ་མཛད། ལོ་རྒྱ་བ་མང་པོ་པོས་ནས་དག་ཡིག་ཟ་མ་རྟག་སོགས་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་
སོགས་མཛད། མཐར་དགྲུང་ལོ་གྲ་དགྲུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༣ ལོར་རང་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་གཤམ།

ཁལ་ཁ་ཇེ་བཙུན་ཆོ་བཟང་བསྟན་པ། ཁལ་ཁ་སྤྱི་ཕྱིང་གཉིས་པ། ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དར་ཉན་
ཆེན་མང་དང་རྒྱ་ཐོན་ཆ་གན་རྒྱ་ར་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ལྷག་སྤྱི་
ལོ་༡༧༥༧ ལོར་སྤྱོད་ལུངས། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་གདན་སའི་
ཁྱིལ་བཞོད། དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བླང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ལོར་
དགོངས་པ་རྫོགས།

ཁལ་ཁ་ཇེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ཁལ་ཁ་སྤྱི་ཕྱིང་གསུམ་པ། ཁམས་ཁུལ་ལི་ཐང་དུ་ཡབ་
དཔོན་བསྟན་འཛིན་མགོན་པོ་དང་ཡུམ་ལོར་འཛིན་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ས་སྐག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་ལུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བ་རབ་བྱུང་དེ་གའི་ཤིང་
རྒྱ། སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་དགོངས་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་སོ། །

ཁལ་ཁ་ཇེ་བཙུན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ། ཁལ་ཁ་སྤྱི་ཕྱིང་བཞི་པ། མཆོན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཇེ་བཙུན་
དམ་པ་སྤོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ་ཟེད། ལྷ་ས་པོ་རྒྱ་ལའི་ཞོལ་རྫོལ་གསལ་ནང་
ཟན་ཞིག་གི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་སྤྱོད་ལུངས་རྒྱ་
ལའི་ཁྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་ངོས་འཛིན་མཛད། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
བཤེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སོགས་དམ་པ་མང་པོའི་བྱང་ནས་མདོ་སྐགས་ཀྱི་
ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་སོ་དགྲུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༣ ལོར་རི་
པོ་ཆེ་ལྷར་ཕེབས་ཏེ་དེར་སྤྱང་ན་ལས་འདས།

ཁལ་ཁ་ཇེ་བཙུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། ཁལ་ཁ་སྤྱི་ཕྱིང་ལྔ་པ། མཆོན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཇེ་བཙུན་
དམ་པ་སྤོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་

ཤིང་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ལོར་སྤྱོད་འཁུངས། སྤྱོད་པ་མོའི་དུས་ནས་དགེ་པའི་བཤེས་གཉིན་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་གསན་བསམ་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེ། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡ལོར་བོད་དབུས་གཙང་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཐེབས་པའི་
ལམ་བར་དུ་སྤྱོད་གཤེགས།

ཁལ་ཁ་རྩེ་བཅུན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོ། ཁལ་ཁ་སྤྱོད་ཐེང་བདུན་པ། མཆན་ཡོངས་རྩོགས་ལ་རྩེ་བཅུན་
དམ་པ་དག་དབང་ཆོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོ། རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ཚུ་སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༥ལོར་སྤྱོད་འཁུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་གོང་
གསལ་གྱི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ནས་ཁྲི་ལ་བཀོད་ཅེས་ལ་འབྲུམ་བུའི་
བསྟན་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་པ་རྩོགས།

ཁལ་ཁ་རྩེ་བཅུན་འཛིན་ལས་ཀྱི་མཆོ། ཁལ་ཁ་སྤྱོད་བདུན་པ། མཆན་ཡོངས་རྩོགས་ལ་རྩེ་བཅུན་
དམ་པ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་འཛིན་ལས་ཀྱི་མཆོ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ཁྲི་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོར་སྤྱོད་འཁུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་དགོངས་པ་རྩོགས།

ཁལ་ཁ་རྩེ་བཅུན་བསྟན་འཛིན་དབང་ལྷག ཁལ་ཁ་སྤྱོད་ཐེང་བཅུ་དྲུག་པ། མཆན་ཡོངས་རྩོགས་ལ་རྩེ་
བཅུན་དམ་པ་དག་དབང་ཆོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་དབང་ལྷག རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་
པའི་ལྷགས་ཏུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ལོར་རྒྱལ་བ་འཛིན་ལས་ཀྱི་མཆོའི་སྤྱོད་གཉོགས་པ་ཞོལ་ཆ་
གྲུང་དུ་འཁུངས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་པ་ཐེབས་སྐབས་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ཕྱོག་བྱམས་པ་
ཀྱི་མཆོའི་བྱང་ནས་དགེ་བསྟེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྤྱོད་པ་བཞེས། དགྲུང་ལོང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་
བཅོ་ལྔ་པའི་ཚུ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣ལོར་དགོངས་པ་རྩོགས།

ཁལ་ཁ་ཆོ་བ་བདུན། གནའ་དུས་ཀྱི་སོག་པོའི་ཆོ་བ་བདུན་ལ་ཟེད།

ཁལ་ཁ་གཟུགས། སྤར་བོད་ཀྱི་མི་ཆེན་ཆོས་གཟབ་མཆོར་དུ་གྲོན་པའི་སོག་ལུགས་ཀྱི་གོས་རྒྱན་
ཆ་ཆང་ཞིག།

ཁལ་ཁ་ཨོ་རོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༦ལོར་ཁལ་ཁ་

དང་ཨོ་རོད་རྩུག་གར་གཉིས་འབྲུག་པ་བྱུང་སྐབས་བར་འདུམ་གནང་བ་དེ་ཡིན།
ཁལ་རྒྱ་ཡུ། ཁལ་མ་ལ་དུ་ཅོ་མེད་པའི་དོན་ཡིན།
ཁལ་སྒྲ། ཁལ་ལ་བཏད་པའི་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག
ཁལ་སྒྲ་བཏོད། གྲེས་འགྲོ་བའི་སྐབས་གཡག་ལ་སྒྲ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཟེར།
ཁལ་སྒྲའི་སྒྲོ་ལེན། གཡག་གི་པོ་བར་བཟོམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཐག་པ།
ཁལ་རྒྱ་བ། ཁལ་མར་འགོལ་རྒྱའི་ཁུར་ཆད།
ཁལ་རྩ། གཡག་གི་རྩ་མ།
ཁལ་གཅིག །ནས་ཁལ་གཅིག་ལ་འབྲུ་རིགས་འདོང་བཞི་བཅུའི་ཆད་ཡིན། བལ་ཆེར་དེར་དུས་ཀྱི་
ཕྱི་རྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་ཁལ་གཅིག་ཡིན། ཡང་ན་ཉ་ག་ཉི་ཤུ་ལ་འདེགས་ཁལ་གཅིག
ཁལ་སྟན། ཁལ་གྱི་སྒྲ་འོག་ཏུ་བཏད་རྒྱའི་ཕྱིར་བ་ལ་ཟེར།
ཁལ་དོ། ① ཁལ་དོས་ཀྱང་ཟེར། ཁལ་མར་འགོལ་རྒྱའི་དོ་པོ། ② ཁལ་གཉིས།
ཁལ་རྩེ་ལྷ། ཁལ་རྩེ་ལ་ཡང་ཟེར། ཁལ་འགོལ་སའི་རྩེ་ལ།
ཁལ་སྟེ་མ། རིང་ཆད་མེ་ཁྲི་གཅིག་ལྷག་ཙམ་དང་ཞིང་ཆད་མེ་ཁྲི་གཅིག་ལོན་ཙམ་གྱི་བོད་ཤོག་གེ་ཁ་
ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རེ་ལ་ཁལ་སྟེ་མ་གཅིག་ཟེར།
ཁལ་དྲང་། དྲང་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་བརྒྱངས་ཞིང་དེ་ཁལ་མ་ནམས་གཡལ་སྟེག་ནས་འདོགས་སར་ཟེར།
ཁལ་བ། ཁལ་མའི་རྩེས་འགྲོའི་མི།
ཁལ་འབྲུགས། [ཡུལ]སྒར་གཞུང་གི་ཨར་ལས་དང་། སྟོན་ལམ་ཆོགས་ཤིང་སོགས་ལ་ཁལ་མ་
གཏོང་དགོས་པའི་བྱི་ཁལ་ཞིག
ཁལ་འབྲུགས་རྒྱག་པ། ཁལ་མ་གར་ཡོད་བཅན་ཁལ་དུ་སྦྱལ་བ།
ཁལ་བ། བྱ་གཅོད་ཟེན་པའི་ལུག་པོ་ལ་བཟོད།
ཁལ་མ། དོ་པོ་འགོལ་སའི་གཡག་གི་མིང་།
ཁལ་རྩ། འབྲུ་ཁལ་གཅིག་ཤོད་པའི་རྩ་མ།
ཁལ་གཡག །ཁལ་འགོལ་སའི་གཡག

ཁལ་ཤ གཡག་གི་ཤ་ལ་ཁལ་ཤ་ཡང་ཟེད།

ཁས་བརྒྱལ་བ། ཁས་བརྒྱལ་བ། ཁ་ཤོབ་སྤྲོ་བ། དཔེར་ན་སྤྲོ་བ་མེད་གཏམ་གྱིས་བརྒྱལ་བ།
ཁས་འཆེ་བ། རང་གིས་ཁས་ལེན་པའམ་རང་ཉིད་འོས་སྤོང་བ། རྒྱུ་ལོ་དམ་པས་ཁས་འཆེ་བ། བསྐྱེམས་
ཏེ་འབད་པས་འགྲུབ་པར་བྱ།

ཁས་འཆེས་པའི་དགེ་སྤོང་། རྣོ་མ་པ་མ་སྤངས་པའམ། ཡང་ན་རྣོ་མ་པ་རལ་ཏེ་མེད་པར་གྱུར་ན་ཡང་
ར་དགེ་སྤོང་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁས་བཟོད། [མངོན]སྤྲོད་བྱངས།

ཁས་སྤངས་གིས་བསལ་བ། བསལ་བ་བཞིའི་ནང་གསེས། རང་ཆིག་སྤྲོ་བྱི་འགལ་བ། དཔེར་ན།
བདག་གི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁས་སྤངས་རྒྱབ་སྤྲོད། ཁས་ལེན་བྱས་པའི་དོན་མ་བཅིས་པ། ལས་དོན་སྤྲོ་བ་རྒྱུ་ཁས་སྤངས་རྒྱབ་
སྤྲོད་བྱས་ན་མ་རབས་ཁྲིལ་མེད་རེད།

ཁས་སྤངས་ཐེབས་གཅོག། ཁས་ལེན་བྱས་པའི་དོན་ལག་ཏུ་མི་ལེན་པ། ལས་རོགས་སྤྲོ་བ་རྒྱུ་གཏན་
འཁེལ་བྱས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་ཐེབས་གཅོག་བྱེད་པ།

ཁས་སྤངས་པས་ཞི་བ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཚོད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་གྱི་གྲས། ལྷུང་བ་
སྤྱིང་བ་ན་མཐོང་སྤྱོད་ལེགས་པར་བྱས་པའི་སྤོ་ནས་བྱིར་བཅོས་ཏེ་ཚོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །

ཁས་སྤངས་ལག་བསྟར། ཁས་ལེན་བྱས་པའི་དོན་དངོས་སུ་བསྐྱབས་པ། རང་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་
པའི་དོན་རྣམས་ཁས་སྤངས་ལག་བསྟར་ཆིག་ཐོག་དོན་འཁེལ་བྱས་པ།

ཁས་མི་ལེན། ① གཞན་གྱིས་འདོད་པ་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པ། ② སློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་
དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་don't accept ཟེད།

ཁས་དམན། འཁོས་ཀས་དབུལ་བ།

ཁས་གཅོག། རྒྱན་མ་སོགས་ལ་ནན་གྱིས་འདི་བཅད་བྱ་བ་དང་། སྐབས་སུ་བཟུང་བསྐྱངས་ནས་འདི་
བཅད་བྱ་བ།

ཁས་ཞན་པ། ཁ་ཞན་པ་དང་གཅིག །

ཁས་ལེན། བཅོལ་བའི་ལས་དང་དུ་ལེན་པ། ཁས་ལེན་ཆོག་བཤེ། ཁས་ལེན་འགན་ཁུར།
ཁས་ལེན་པ། ① དམ་བཅའ་འཛོག་པའམ་དང་དུ་ལེན་པ། ② ཁས་ལེན་པ་པོ།
ཁས་ལེན་བྱེད་འདོད་པ། ཟློག་ཁྲུང་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་accept ཟེར།
ཁས་ལེན་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བ། ཟློས་བྱ་བ།
འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པ།
ཁས་ལེན་སོས་ཐེག །ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བྱས་པ། རང་གིས་རི་ལྟར་ཁས་ལེན་སོས་ཐེག་བྱས་
པའི་དོན་རྣམས་འལ་འོལ་རྒྱུར་སྒྱུར་བྱེད་མི་ཉན།
ཁི་ཁར། [ཁང་སྐད་]འོད་ཟེར།
ཁི་འུ། [ཡུལ་]འབྲི་གཡག་གི་སྤྱ་ཅིང་ཁུ་ལུ་དང་དོན་གཅིག
ཁི་འུ། གི་རྒྱུད་དུའི་མིང་སྟེ། གི་ཁི་འུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ཁིར་ཞི། [ཁང་སྐད་]འོད་དམ་གསལ་བ།
ཁིས། འཕྱོག་པའི་ཡོ་བྱད་ཞིག་སྟེ། རེ་ཅི་འམ་ལུ་གྲུས་མའི་རུ་མ་རུ་བར་འགོག་བྱེད་དུ་ཤིང་ཐུར་མ་
བ་རིང་ཐུང་བཞི་སོར་བཞི་ཅམ་བ་ཞིག་གི་སྟེ་གཉིས་ལ་སྦྱད་བ་བཏགས་ནས་རྟ་སྒྲུབ་བཀོན་བ་
རེ་ཅིའི་ཁ་ནང་དུ་བཀོན་ཡས་ཞིག
ཁིས་མགོ། ཐབ་ཀྱི་ཐལ་བ་འདོན་པའི་སྟོ།
ཁུ། སར་བོད་ཀྱི་རིགས་རུས་ཤིག །བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་རུས་སུ་དེའི་ས་སྐལ་དུ་ཡར་
སྐྱེས་ཐོབ་པ་དང་། ཁུ་སྟོན་བཙོན་འགྲུས་གཡུང་དུང་ནི་རིགས་འདི་ཉིད་ལས་བྱུང་།
ཁུ་ཁོག །ཁ་ཐས་སྟེག་པ་ལྷགས་སམ་ཐངས་ཀྱི་ཁོག་སྟོན་ཆེན་པོ།
ཁུ་ཁྱི་སྟངས། འདི་འདུས་སྲོང་གི་སྟོན་པོ་བྱས། རེས་སུ་བཀོན་པའ།
ཁུ་ཁྱུག །རྒྱུངས་བརྟན་ཀྱི་བྱི་མོ་སྟེས་པའི་ཁུ་བ་དཀར་པོ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་རྩ་མཆན་དམར་པོ་
གཉིས་སོ། །
ཁུ་གུ ① པའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་བུ་ཚལ་གཞོན། [ཡུལ་]② ཁྱག་མ་རྒྱུང་དུ། ③ [རྟིང་]པའི་སྤྱན་རྒྱལ་མ་

ཨ་ཁ།

ཁྱ་གི་ [ཡུལ་]ཁྱ་ག་མ་རྒྱུད་དུ།

ཁྱ་འབྱུང་གསལ་པོའི་མཆོག་ །གསང་སྤྲུགས་སྤ་འབྱུང་གི་སྒྲ་བརྒྱུད་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་མ་རིན་
ཆེན་དབྱིག་གི་སྒྲོབ་མ་སྟེ། ཡར་ལུང་འཕྲོས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་ལོན་
པའི་ཆོ་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་གཤེགས།

ཁྱ་རྩོག་འབྲོམ་གསུམ། རོ་བོ་རྩེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤའི་སྒྲོབ་མའི་གཙོ་བོ། ཁྱ་བཙོན་འབྲུས་གཡུང་བྱུང་
དང་། རྩོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོའི་འབྱུང་གནས་བཅས་གསུམ་མོ།
ཁྱ་དངོས་གྲུག། རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོ་སྟེ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་ཅན་དུ་བྱོན་པའི་བོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་འདིས་བསྐྱར་བའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད།

ཁྱ་ཆུ། སྤྱེས་པའི་ཐིག་ལ།

ཁྱ་གཉགས་གཉིས་གིས་མ་བྱར་བྱས། ཁྱའི་རུས་རྒྱུད་དང་གཉགས་གི་རུས་རྒྱུད་གཉིས་གིས་གཙོ་
བོར་བྱས་པའི་དཔོན་རིགས་ཆོན་པ་གཅིག་སྟོ་ཁ་འཕྲོངས་རྒྱས་གི་ལུང་པའི་རྒྱབ་འཕྲོས་ཁྱལ་
དུ་ཆགས་པ་ལ་ཟེར།

ཁྱ་སྟོན་བཙོན་འབྲུས་གཡུང་བྱུང་། རོ་བོ་རྩེ་ཨ་ཉི་ཤའི་སྒྲོབ་མའི་གཙོ་བོ། ཁྱ་རྩོག་འབྲོམ་གསུམ་གྱི་
ཡ་གྲུལ། མཆོན་གཞན་དགེ་བཤེས་ཁྱ་ཆེན་པོ་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལྷགས་
པག་སྤྱི་ལོ་༡༠༡༡ ལོར་ཡར་ལུང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། མཐར་དགྲུང་ལོ་རེ་ལྷ་བ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་
ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༥ ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།

ཁྱ་དང་གཉགས་གི་ཡུལ། ཡར་ལུང་སོག་ཁའི་ཡུལ་ནམས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐབས་
ཁྱའི་རུས་རྒྱུད་དང་གཉགས་གི་རུས་རྒྱུད་གིས་བཟུང་ནས་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཟེར།

ཁྱ་དང་བྱ་བས་ཆེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཨ་ཁྱ་དང་། བྱ་བོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་མིན་ཆེ་བ།

ཁྱ་རྒྱལ། པའི་ཁྱ་བ་དང་མའི་མངལ་ཁྲག་

ཁྱ་གདུས། སྟན་ཁྱ་སོགས་བསྐྱོལ་བ། སྟན་སྟིགས་དོར་ཉེ་ཁྱ་གདུས་ལུན་རིང་བྱོས།

ཁྱ་མདའ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་

ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁུལ་དོ་སྡེ་ལབ་བ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མཇུག་སྡེ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མཇུག་ཅུ་ལ་
བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་སྟེ། ཐང་པོ་ཆེ་དགོན་པར་ཁུ་བ་ཞེས་པའི་གྲ་ཆད་ཞིག་ཡོད་པ་
ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་འདིའི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་མཁན་ནམས་རྗེས་སུ་ཐང་པོ་ཆེར་གཞིས་ཆགས་པའི་
མགོན་པོ་ཡིན།

ཁུ་འདུས་རི་བོ། འདས་གཞུང་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་རི་མཐོ་ཞིང་བཅན་པོ་ཞིག
ཁུ་འདེབས། འབོད་སྐད་ཆེན་པོ་རྒྱག་པ།
ཁུ་བསྐྱས། ལྷབས་བདེ་བྱ་བཏང་བ། ལས་ཁུངས་ཁུ་བསྐྱས། བད་དོན་གྱི་སྡེ་ཆན་ཁུ་བསྐྱས་བྱས་པ།
ཁུ་བྱ། ① ཁུ་བོ་དང་བྱ་བོ་ཞེས་པའི་བསྐྱས་ཆོག །② སྟོད་མངའ་རིས་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་ཞིག
ཁུ་བྱ་ལ། རི་ཆེན་ཞིག །བྱ་བ་པ་སྤྱིར་ས་མཐོའི་གར་ངོས་ནས་བཟུང་ཞིན་ཅང་དང་བོད་ལྗོངས་
བརྒྱད་དེ་མཆོ་སྟོན་དུ་བརྒྱགས་པའི་རི་བོ་ཞིག །དེའི་རིང་ཆད་སྤྱི་ལེ་ ༣༥༠༠དང་རི་ཅེ་མཐོ་
པོས་གངས་དཀར་ལ་ཞེས་པ་མཆོ་ངོས་ལས་མེ་ཁྲི་ ༢༡༡༥ཡོད།

ཁུ་བྱ་ལའི་རི་རྒྱད། རི་རྒྱད་དེ་ནི་བྱ་བ་ཕྱོགས་ནས་བོད་ཀྱི་བྱང་མཆམས་སུ་བརྒྱགས་ཡོད།
ཁུ་བ། [རྟིང]འཆག་པ།
ཁུ་འབང། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་བདེ་རྟིང་པར་ཁ་བ་ལ་ཁུ་འབང་ཞེས་བརྗོད་སྟོལ་ཡོད་པ་དང་། རྗེ་
བརྩན་མི་ལ་རས་པའི་གསུང་མགྲུང་གི་ནང་སེར་བ་ལྟར་དོག་པོར་འདིལ་ཞིང་ཆེ་རྒྱུད་ཡུངས་
ཀར་དང་སྐན་རྒྱུང་ཅུ་ཡོད་པའི་ཁ་བ་རྒྱུང་བའི་རིགས་ལ་ཟེར་བར་གསུངས་སོ། །

ཁུ་འབངས། ཁུ་འབངས་དང་གཅིག །
ཁུ་འཕྱིག། དོགས་པ་འཕམ་ནམ་རྟོག །ཁར་སྟོང་ནང་ནས་རྒྱ་ཤོར་ཡོང་སྐྱམ་པའི་ཁུ་འཕྱིག་བྱེད་པ།
ཁུ་འཕྱིག་ཟ་བ། དོགས་པ་ཟ་བའམ་ནམ་རྟོག་བྱས་པ།
ཁུ་བ། ① ཟས་སོགས་ཀྱི་ཁུ་བ། ཤིང་འབྲས་ལའི་ཁུ་བ། ཤིང་ཁུ་བ། འབྲས་བཙོས་པའི་ཁུ་བ།
② ཤིང་ཐེག་ལེ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྦྱེས་བྱའི་རྟོགས་དང་། ཁམས་དཀར་པོ། ཐེག་ལེ།
སྟོབས་ལྡན། དངས་མ། བྱས་བྱེད། དབང་པོར་འགྲོ། བྱང་སེམས་དཀར་པོ། རྩ་བ། ས་བོན་

བཅས་སོ། །

ཁྱ་བ་དཀར་པོ། ① འོ་མ་སོགས་ཁྱ་བ་དཀར་པོ། ② སྤྱིས་པའི་ཐིག་ལ། ③ [མངོན]གཟའ་བ་སངས།
ཁྱ་བ་ཅན་གྱི་ཆུ། ཆུ་གང་ཞིག །བཤང་གཅིན་དང་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཆུའི་
བྱེད་ལས་ཡང་ལུས་ཁམས་ལ་གཞོད་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱེད།

ཁྱ་བ་དྲངས་མ། ཁྱ་བའི་སྤྱིང་པོའམ། ཉིང་ཁ།

ཁྱ་བ་བྱེད། [མངོན]ཀར་མར།

ཁྱ་བ་འབྲིན་པའི་ལྷག་མ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བརྩུག་སུམ་གྱི་ནང་ཚན། སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་
ལས་གྲུར་པའི་ལྷག་མ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། གཞན་གྱི་ཁ། བཤང་ལམ། ཟག་བྱེད་གསུམ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་སམ། རང་གི་སོར་སོ་ལྟ་བུས་ཁྱ་བ་འབྲིན་པའོ། །

ཁྱ་བ་མ། ལུས་ཅའི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཁྱ་བ་དམར་པོ། [མངོན]ཁྲག

ཁྱ་བ་ཟད། བྱད་མེད་དང་ཉལ་པོ་སྤྱད་བྲགས་པ་དང་ལུས་སྟོབས་ཞན་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་དྲངས་མ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཟད་པར་གྱུར་པ།

ཁྱ་བའི་བདག་ཉིད། [མངོན]སྤྱིས་པ།

ཁྱ་བའི་དེའུ། སྟོན་གྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། ཁྱིས་པ་དང་། དགེ་སྟོང་། འཁྲིག་པ་མ་སྤྱད་པའི་མི་སོགས་
ཀྱི་ཁྱ་བ་འགགས་ཏེ་འབྲིལ་ནས་དེའུ་རུ་གྲུར་པའི་ཆུ་འགགས་ཀྱི་ནད་ཅིག །དེར་དུས་མཁལ་
རྩོག་ཅིན་ལམ་དུ་ཐོགས་པའི་ནད་ཡིན།

ཁྱ་བའི་གནས། [མངོན]སྤྱིས་པའི་འབྲས་བུའམ་རྒྱུག་ཅིལ།

ཁྱ་བའི་དབང་པོ། [མངོན]དདུལ་ཆུ།

ཁྱ་བའི་ཡང་ཁ། ཁྱ་བའི་དྲངས་མའམ་ཉིང་ཁ།

ཁྱ་བའི་སྟོབ་མ། [མངོན]ལྟ་མིན།

ཁྱ་བའི་གསང་། རྒྱུ་གྱི་སྒྲུལ་ཆོགས་བརྩུད་གྲུ་པ་ཁྱ་བའི་གསང་སྟེ། དེར་མེ་བཙའ་བཞག་ན་ཁྱ་བ་
འབྲམས་པ་དང་། ལུགས་པ་སེལ།

ཁྱ་ལོ། སའི་སྤྱན་ཨ་ཁ།

ཁྱ་ལྷག་། དབྱིད་དུས་སྐད་སྤྱན་སྤྱོད་པའི་བྱ་ཞིག་། མིང་གི་རྣམ་ཐངས་ལ་ངག་སྤྱན་དང་། ལྷ་པའི་
དབྱངས་ལྷན། འདམ་པའི་ཐེག་པ། འདོད་པའི་རྒྱ་ལ། བཞོན་གནས། བགས་དགལ་ དབྱིད་ཀྱི་
པོ་ཉ། དབྱངས་སྤྱན། དབྱངས་སྤྱན་སྤྱོད་། མིག་མཛེས། གཞན་གྱིས་རྒྱས། གཞན་གྱིས་གསོས།
གཞན་ལ་སེམས་བཅས་སོ། །

ཁྱ་ལྷག་རྒྱས། ར་ཐོག་དང་འབྲ་བ་ལ་དེ་ལས་རིང་བའི་མེ་རྟོག་སྤོ་ནག་ཞིག་

ཁྱ་ལྷག་ཐག་རྒྱ། ① བོད་རྒྱ་གསུམ་པ། ② སྒྲང་ཁྱིམ་སྟེ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྱལ་ཞིག་

ཁྱ་ལྷག་དགོན། མིང་གཞན་གི་ཀྱ་ཁྱ་ལྷག་དགོན་ཟེད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ།
བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱར་ཁམས་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱ་ལྷག་ཆུར་ཐང་། ཁ་དམའ་སར་ཡོད་པའི་གོང་མོའི་སྤོ་ཐོ་འབྲ་བ་ལ་མེ་རྟོག་དཀར་དམར་ཆུང་དུ་
བཟག་པ།

ཁྱ་ལྷག་པ། འདི་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་▲སྤྱི་ 3500~3900འར་གྱི་ཡུལ་གར་ཡང་ཐར་ཐོར་ཡོད་པ་
དང་སྤིབ་ཀྱི་སྤང་དང་། བགས་འདབས། ལྷུ་གསེབ་བཅས་སུ་འབྱུངས་པ། ཅ་བ་སེར་སྤྱ་རྒྱ་
གཅིག་ཐུང་ལ་རྒྱས་སྤན་མང་པོ་བཟག་པ། ངར་བ་ཆེག་སྤྱེས་སྤྱུལ་ཡལ་ག་མེད་པ། མཐོ་
ཆད་མེ་ཁྱི་0.12~0.2ཙམ་ཟེན་པ། ལོ་མ་ལྷུང་འཛུལ་འདོད་དབྱིབས་མཐའ་སྤྱོམས་ཤིང་ཞེང་
ཆེ་ལ་ཅེ་ཅུང་ཟད་ཆོ་པ། ཅ་རིས་གཞུང་དུ་ཡོད་པ་དབང་ལག་གི་ལོ་མ་འབྲ་པ། ལྷ་བ་6~
7འར་མེ་རྟོག་མཆུ་དབྱིབས་གོས་དང་འདབ་མ་སེར་པོ་ལ་ཅ་རིས་སྤྱུག་པོ་སྤྱུལ་ག་ཤིབ་
ནས་ཡོད་པ་དང་། སྤན་དུ་སྤྱར་བྱ་ནི་ལོ་སྤྱོད་མེ་འབྲས་ཡོངས་རྫོགས་ཉེ་ལྷ་6~7འར་བརྟུས་
ནས་སྤོ་ཆོལ་དམའ་པ་བ་སྤྱུག་གསེད་ལེགས་ཆགས་བྱ། རོ་མངར་ཁ། ལྷ་རྩེས་སྤྱོམས། ལུས་
པས་རྩ་ཁ་འབྱེད། ཆུ་འགགས་འབྱེན་མཁལ་སྤྱང་སོགས་ཀྱི་ལྷེ་ལུ་ནད་སེལ།

ཁྱ་ལྷག་ཅི་ཐོག་། སྤོ་སྤྱན་ཁྱ་ལྷག་རྩ་ལྷུང་མཆོག་དམན་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམན་པ།

ཁྱ་ལྷག་རྩ་ལྷུང་། སྤོ་སྤྱན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཁ་པ། ལྷ་རྩེས་སྤྱོམས། ལུས་པས་རྩ་ཁ་

འབྲེད། ལྷ་འགགས་འབྲིན།
ཁྱ་དཔོན། ཨ་ཁྱ་དང་། ཆ་པོ།
ཁྱ་འབངས། དབྱེབས་ཤིང་པོ་ཡིན་པའི་ཁ་བའི་བྱེ་བྲག་ཅིག །ཁྱ་འབངས་ཁ་བའི་སྣ་འཛེན་ཡིན། དྲ་
གི་ཁྱ་འབངས་ཐ་ར་ད།
ཁྱ་འབྱོར་དགོན། ཁྱ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏབ། བཏབ་དུས་མ་གསལ། སྤུང་མཐའ་
ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྱལ་དར་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།
ཁྱ་མ་འདུས་པ། ཆ་རྒྱན་མ་ཆང་བའམ་འ་ལུབ་མ་འདུས་པ། ལས་གཞི་ཆེ་བྲགས་ལ་མ་ཐུན་རྒྱན་མ་
འཛོམས་པས་ཁྱ་མ་འདུས་པ།
ཁ་མ་ཅིང་། ཁྱ་ལུ་དང་ཅིང་བ་གཉིས་འདྲེས་མའི་མིང་།
ཁྱ་ཆན། པའི་སྤྲན་དང་དེའི་ཆ་བོ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།
ཁྱ་ཚུ་ད། མཛུ་བ་མོ་ལྷ་བཅངས་པའི་ལག་མགོའི་མིང་སྟེ། ལག་པ་ཁྱ་ཚུར་བཅངས། མཛུ་བ་མོ་ལྷ་
བཅངས་ཁྱ་ཚུར་བྱེད་ལྟ་བུ།
ཁྱ་ཚུར་གྱིས་འཛོ། [མདོན]གསེར་བཟོ་བ།
ཁྱ་ཡིས་འདེབས། སྐད་ཆེན་པོས་ཁྱ་སྐྱ་བཏོན་ཏེ་འབོད་བ།
ཁྱ་ལྟ། ① ཨ་ལྟ་སྟེ། གནག་བླགས་དང་ར་ལུག་ལ་རྩ་ཅ་མེད་པའི་ལྟ་བོ་ལྟ་མོ་སྤྱི་འཛིན་མིང་། ② རྩ་ཅ་
འཁྱོག་པོ་ཅན།
ཁྱ་ལྟག །བྱ་ཁྱ་བྱག་དང་གཅིག །
ཁྱ་ཡེ། ལྟ་གཡང་ཁྱག་ཅིག་ཅེས་འབོད་སྟེ། ལྟ་ཁྱ་ཡེ། རྣམ་ཐོས་སྤྱས་ཀྱིས་རྟོག་གཡང་སྟོལ།
ཁྱ་ད། [ལྟ་ལ]སྤྱུམ་ཁྱར་ཏེ་སྤྱུམ་ཁོལ་ནང་བཅོས་པའི་བག་ལེབ་རྒྱུང་དུ།
ཁྱ་ལྟ། གནག་བླགས་ཀྱི་ཅིང་བ་མིན་པའི་སྤྱ་འཇམ་པོ་དང་ཁྱིའི་སྤྱ་འཇམ་པོ།
ཁྱ་ལྟ་ཆོ་རིང་། གནག་བླགས་ཀྱི་ཅིང་བ་མིན་པའི་སྤྱ་འཇམ་པོ་སྤྱ་རིང་པོ།
ཁྱ་ལུང་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཛོ། གནུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་གཤགས་ཆེ་པའི་གས་
ཡིན། འཁྱུངས་ལུལ་གནུབས་ཁྱ་ལུང་དེང་སང་གི་གཅང་སྤྲད་རྩོད་ཁུལ་ནས་ཡིན།

ཁུ་ལུའི་སྟོང་ཐུང་། ར་དང་ར་མོང་སོགས་པའི་ཁུ་ལུས་འཁེལ་བའི་སྟུང་པས་འཐག་པའི་སྟོང་ཐུང་ལ་ཟེར།

ཁུ་ལེ། ① ཉག་འཕམ་སྤང་གི་མདལ། ② རོ་བའམ་རོ་ལག

ཁུ་ལེའི་རི་མོ། སྤང་མདའི་ངོས་ཀྱི་གངས་ཆད་རི་མོ།

ཁུ་ལེའི་ཁ་མོ་ཟེའུ་སྟོན། མཚན་གཞན་མ་མེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་སུ་གྲགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ཤེས་

རབ་གྲགས་ཡིན། ར་རའི་ཟེའུ་རྒྱུད་ཏུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལ་འབྲེ་ཤེས་རབ་

འབར་གྱི་བྱང་ཏུ་བྱོན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་ལ་སྐྱ་གཤེགས།

ཁུ་ཤ་ཤ་ཁམ་ཆད་ཅམ་གཏུབས་པ་རུས་པའི་ཁུ་བའི་ནང་བཏབ་སྟེ་བཙོས་པའི་མིང་སྟེ། ལྷ་ས་ཁུ་ས་

ཏུ་ཉིག་རྩྭ་སེར་ཞིང་། ཁམས་ཁུལ་ཏུ་ཤ་ཁུ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁུ་ཤེར་བཙོན། འབྲེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་སྟོབ་མ་མཚན་སྟོན་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། རབ་བྱུང་གཉིས་

པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༠༧༥ལོར་ཡར་ལུང་ཏུ་སྐྱེ་འབྱུངས། འབྲེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་

བྱང་ཏུ་པར་བྱིན་དང་ཆད་མ་གསལ། རྒྱུན་ཏུ་པར་བྱིན་དང་ཆད་མའི་དཔེ་ཁྲིད་གནང་བས་སྟོབ་

མ་ཡང་གྲགས་ཅན་མང་ཞིང་། དགྲུང་ལོ་རྩྭ་ཙུ་རེ་དགྲུ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཚུ་ཕག་སྤྱི་ལོ་

༡༡༩༣ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།

ཁུ་སིམ་པོ། སྤྲ་དམའ་བའམ་ཟེང་ལོང་མེད་པ།

ཁུ་སིམ་དེག་སྤྱ། སྤྲ་གྲགས་མི་ཆེ་བར་ཚུལ་མིན་གྱི་སྟོང་ཚུལ་བྱེད་པ།

ཁུ་སེན། འཇང་ས་ཐམ་གྱི་མིང་ཡིན་ཟེར།

ཁུག་། ① འགྲུགས་པའི་སྐུལ་ཚིག་། ② ཁུག་ཀྲོག་། མཚོ་ཁུག་། མ་ཚུའི་ཁུག་དགྲ། འགྲུང་ཁུག་། དམོད་

ཐོར་བ་སྟེ། ཡུལ་སྤྲད་ཏུ་ཁྱོད་བྱག་ལྟ་བུལ།

ཁུག་ཀྲོག་། འགྲིམ་འགྲུལ་ཉུང་བའི་ཡུལ། ཁུག་ཀྲོག་ཅིག་ཏུ་བྱ་རྒྱུ་ཅེ།

ཁུག་དཀར་དགོན། མིང་གཞན་རྒྱ་བཟའ་དགོན་དང་། དགེ་ལུན་བཤད་སྐབ་སྤིང་ཡང་ཟེར། རབ་

བྱུང་བཙོ་ལུ་པའི་ཚུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༩ལོར་རྗེ་དགེ་འདུན་བྱུང་ཚོགས་ཀྱིས་བཏབ། ལུགས་

འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ལོར་རྒྱ་བཟའི་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་དགོན་ས་སྟོས་

སྟབས་རྒྱ་བཟའ་དགོན་པ་ཡང་ཟེར། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཚོ་སྟོ་བོད་རིགས་

426

ཆགས་པའི་བསྐྱལ་བ་རྫོགས་ནས་གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་ལ་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་བརྩ་པའི་བར་
མར་འགྲིབ་པའི་མ་ཐོག་རིང་མོ་དང་། ཆེ་ལོ་བརྩ་བ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་བར་ཡར་འཕེལ་བའི་ཡ་ཐོག་
རིང་མོ་གཉིས་བསྐྱེམས་པའི་ཡུན་ཆད་ལ་ཁྲག་བ་གཅིག་ཟེར།

ཁྲག་བ་བཙོ་བརྒྱད། མངོན་བ་མཛོད་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྒྱལ་གྱི་ཆེ་ཆད་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་
ནས་རིམ་གྱིས་ཆེ་ལོ་བརྩ་པའི་བར་འགྲིབ་བ་དང་། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་
འཕེལ་བའི་དུས་སྐབས་གཉིས་བསྐྱེམས་བ་ལ་ཁྲག་བ་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲ་བ་བཙོ་བརྒྱད་
ལ་བར་གྱི་ཁྲག་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཟེར།

ཁྲག་པའི་གངས་ཀྱི་བརྩམས་ཁྲི་འབྲུང་ཁྲི་ཡོད་པའི་གངས་གནས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་གྱི་ཆེ་པའི་མིང་།
དཔེར་ན་ཐེང་འབྲུམ་དང་ཐེང་འབྲུམ་ཆེན་པོ། ལྷ་བུའོ། །

ཁྲག་པའི་དགུ་མིག །འའབྲུང་ཅིས་གྱི་ཐ་སྣད་དེ། ལོ་རྟགས་སོ་སོའི་རང་གི་ཁམས་གྱི་འབྲུང་པའི་
ཐོག་ནས་ཕྱི་བསྐྱོར་དུ་གྲུག་དུ་བཅིས་པའི་ལོ་རྟགས་དགུ་བ་དེ་ཁམས་གྱི་དུར་ལོ་ཡིན། དེས་ན་
གངས་དགུ་དང་འབྲུང་ཁམས་དུར་ལ་བབས་པའི་ཀེག་གཉིས་འདྲུས་བ་ལ་ཁྲག་བ་ཟེར། དཔེར་
ན། ལྷག་ཡོས་ལོ་བ་གནས་ལོ་ལྷག་ཤར་ན་ཁྲག་པའི་དགུ་མིག་ལ་བབས་བ་བཞིན་དུ་གཞན་
དག་ལ་རིགས་འབྱེད། །

ཁྲག་མ། རས་སྐྱམ་སོགས་གྱིས་བཟོས་པའི་སྟོང་ཁྲག །ཅམ་ཁྲག །དབུལ་ཁྲག །རས་ཁྲག །དངོས་
པོ་ཅག་ཅིག་ཆང་མ་ཁྲག་མ་འདིའི་ནང་ལ་སྐྱགས་ཡོད།

ཁྲག་མོ། ར་ཀོས་བཟོས་པའི་མེ་སྤར་སྐབས་སྤྱང་སྤྱད་བྱེད་གྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག །མགར་བས་ཁྲག་མོས་
སོལ་མེ་སྤར་ལྟ་བུ།

ཁྲག་ཞོ། ཁྲལ་ཞོ་དང་དོན་འདྲ།

ཁྲག་ལྷ། དངོས་རྩས་ཅི་རིགས་སྐྱག་སྟོང་དུ་རས་སོགས་གྱིས་བཙེམས་པའི་ཁྲག་མ་ཆེ་ཆུང་སྤྱིའི་མིང་།
ཁྲག་བསྐྱེད། ལམ་དང་གྲང་སོགས་ཁྲག་བསྐྱོང་བ་ལ་གོ། དཔེར་ན། ཁྲག་བསྐྱེད་ན་འགྲོ་ལམ་བདེ་
ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྲགས། རིན་ལ་ཁྲགས་ཟེན་བ་དང་གཉིད་ཁྲགས་ཟེན་བ་སོགས།

ཁྱགས་པ། ཁྱག་པའི་འདས་པ།

ཁུང་། ཉོང་ངམ། བྱ་ག། ཁྱི་ཁུང་། སྐར་ཁུང་། རྩ་ཁུང་། སྒྲ་ཁུང་། གཏོར་ཁུང་། སོ་ཁུང་། ཨི་ཁུང་།
ཁུང་རྟོལ་པ། སྒྲག་མའི་ངར་སྐད་སྒྲོག་མ་ཐག། །མ་སྒར་ཁུང་འབྱུལ་བྱེད་ལས་ཅི།

ཁུང་སྒྲིགས། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་chad ཟེད།

ཁུང་བརྟོལ་ཁར། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་punched card ཟེད།

ཁུང་བརྟོལ་འཁོར། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་punch ཟེད།

ཁུང་བརྟོལ་རྒྱ་ལམ། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་punch path ཟེད།

ཁུང་བརྟོལ་སྒྲིགས། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་punch station ཟེད།

ཁུང་བརྟོལ་ཐགས། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་punched tape ཟེད།

ཁུང་བརྟོལ་གནས། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་punching position ཟེད།

ཁུང་བརྟོལ་ཡོ་ཆས། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་spot punch ཟེད།

ཁུང་དུ་ཉལ། [མངོན་]སྒྲུལ།

ཁུང་པོ། སྐབས་དོང་།

ཁུང་བྱ། བྱག་པའམ་བྱ་ག། སའི་ཁུང་བྱའི་ནང་དུ་དྲག་སྒྲུལ་གནས། ཅིག་པར་ཁུང་བྱ་སྐྱས་པ།

ཁུང་བྱའི་དཔེ་ཚུལ། སྒྲོག་ཁྲད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་hole pattern ཟེད།

ཁུང་སྤྱབ་ས། བྱ་གཤམ་ཁུང་བུའི་ནང་།

ཁུང་མེད་ཁར། མོག་མཐུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་punch card ཟེད།

ཁུང་གཐོང་། ཀོ་བར་བྱ་ག་འཕགས་བྱེད་ཅིག་

ཁུང་རྒྱ་ཅི། གནའ་པོའི་རྒྱ་ནག་གི་དུ་ལུ་ལྷགས་སྟོལ་འབྱེད་པ་སྟེ། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༥༡༡པའི་

ལྷགས་ཁྲི་ལོར་ཉན་ཏོང་ཞིང་ཆེན་ཆུ་ལུ་རྒྱ་རྫོང་དུ་འཁུངས། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༩༡༤པའི་ཆུ་ཁྲི་

ལོར་འདས། དེང་དུས་རྒྱ་ནག་གི་མི་ཆོས་འདི་ལ་སྟོབ་གསོ་བ་དང་ཆབ་སྲིད་པ་སོགས་མཆོན་

སྟན་སྟོགས་ཅིང་ཡོད།

ཁུངས། ཅ་བའི་ཡོང་ས་འཕ། འབྲུང་གནས། འབྲུང་ཁུངས། འགྲོ་ཁུངས། སྐྱེ་ཁུངས། ཁུངས་གཙང་

ལ། ཁུངས་དག་པོ།

ཁུངས་སྐྱེལ། བདེན་པ་དང་དག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཤོད་པ། ཁུངས་སྐྱེལ་དངོས་རིགས། ཁུངས་སྐྱེལ་

ཡིག་རིགས།

ཁུངས་སྐྱེལ་དག་འབྲུད། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ར་སྟོན་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་པ། གནས་ལྷགས་ཡོང་རྒྱུན་

ཆང་མ་ཉེ་བག་མེད་པའི་ཁུངས་སྐྱེལ་དག་འབྲུད་གཙང་མ་བྱེད་པ།

ཁུངས་སྐྱེལ་མི་སྤྱབ་པ། ད་བར་སྟོན་པའི་དཔང་རྟགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་རང་གི་ལྟ་བ་བསྒྲུབ་པའི་

ཁུངས་སྐྱེལ་མི་སྤྱབ་པ་ལ་གོ།

ཁུངས་སྐྱེལ་ར་འཕྲོད། ར་སྟོན་བྱེད་ཡོས་རྣམས་ར་འཕྲོད་སྤྱབ་པ། ཁོ་པའི་བྱ་སྟོན་ཆང་མ་ཁུངས་

སྐྱེལ་ར་འཕྲོད་དག་གཙང་བྱང་བ།

ཁུངས་འཁྲོལ་པོ། མཐའ་འཁྲོངས་པོ་འཕ། ཡིད་བརྟན་འཕེར་བ། མི་དང་གོ་ཆོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ལས་

ཀ་རྣམས་ཁུངས་འཁྲོལ་པོ་ཡོང་།

ཁུངས་སྐྱིག་པ། ① དངོས་ཆད་ཆབ་སྐྱིག་པ། ཅིས་འབྲི་དངོས་རིགས་པོར་ཆད་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་

སྐྱིག་པ། ② འགྲོ་ཁུངས་འཆོལ་བ། ལྷ་ལྷ་སྟོབ་བྱར་གཏོང་སའི་ཁུངས་སྐྱིག་པ། ③ རྟེ་ཆོན་མ་

ནོར་བར་སྐྱོར་བ། དངོས་པོ་ནམས་ཁྲུངས་སོ་སོར་བསྒྲིགས་པ། རང་ཁྲུངས་སོ་སོར་སྒྲིག་པ།
ཁྲུངས་ངན་ལ་གཏན་ཆིགས་རྒྱུད་། ཁྲུངས་གཏུགས་ས་ལེགས་པོ་མེད་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་
རིགས་པའི་ཐད་ནས་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ཆ་ཆང་པོ་མེད་པའི་དོན།
ཁྲུངས་ཆོད། [བྱ་ཆིག] ① སྐལ་ཆིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྩ་བའམ་ཁྲུངས་གང་ཡིན་ཅད་ཆོད་ཞེས་
པའི་དོན། ② འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྩ་བའམ་ཁྲུངས་གང་ཡིན་ཐག་ཆོད་པ།
ཁྲུངས་འབྲུག །ས་ཁྲུངས་དེ་ཆད་སྐྱོན་སོང་བ་ཁ་གསལ་བྱས་པ་ཡིན།
ཁྲུངས་གཏུགས། བྱང་ཁྲུངས་བཅའ་བ། རྩ་བ་གང་དུ་སྐྱག་དགོས་ས་དེ་རང་དུ་གཏུགས་པ།
ཁྲུངས་ཐུབ་པ། ① གདེང་ཐུབ་པའམ་སློ་འགྲོལ་རུང་བ། བཀའ་གཏན་ཁྲུངས་ཐུབ། སློ་ཕྱགས་གཏང་
ཆོག་པའི་ཕྱོགས་པོ་ཁྲུངས་ཐུབ་པ། ② རྒྱ་དག་པོའམ་རྒྱང་ཡག་པོ། བསྐྱེས་ལྷན་ཐོལ་གསུམ་
མེད་པའི་དངོས་པོ་ཁྲུངས་ཐུབ་པ། ③ ཕྱགས་ཐུབ་པའམ་ཁྲུངས་འཛིན་འཕེར་པོ། ལྷག་བསམ་
ནམ་དག་གིས་བྱས་པའི་ལས་དོན་ཁྲུངས་ཐུབ་པ།
ཁྲུངས་དག་པོ། འབྱུང་གཞི་ཡང་དག་པ།
ཁྲུངས་དག་སྐྱས་གཙང་། འབྱུང་ཁྲུངས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅིང་། ཐུས་ཀ་ལེགས་པ།
ཁྲུངས་དོར་དུ་སོང་། བརྒྱུ་སྐྱོར་སོང་པའི་དངོས་པོ་བཅའ་རྟེན་མ་བྱུང་བ།
ཁྲུངས་བྱངས། རྒྱ་མཚན་གྱི་ཁྲུངས་བཤད་པ།
ཁྲུངས་འདེད། གང་ནས་བྱང་ཁྲུངས་ཅད་གཙོད་པ། ལུང་རྒྱུན་ཡོང་གནས་གང་ཡིན་ཁྲུངས་འདེད་པ།
ཁྲུངས་སྒྲེ། ཁྲུངས་མཚོན་པའི་རྟགས།
ཁྲུངས་སྒྲེ་ཆད་པ། ཁྱོད་དོན་ཞིག་ཅད་གཙོད་བྱེད་པའི་ཁྲུངས་སྒྲེ་དེ་མེད་པར་སོང་བ།
ཁྲུངས་སྒྲེ་འདོན་སྤྱོད། ཁྱོད་གཞི་ཞིག་གི་མཐེལ་རྟོག་གསལ་ཐོན་ཡོང་ཆེད་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཁྲུངས་སྒྲེ་
འདོན་སྤྱོད་བྱས་པ།
ཁྲུངས་སྒྲེ་འཆོལ་ཞིབ། གནད་དོན་ཞིག་ལ་གསལ་རྟོགས་ཡོང་བའི་ཁྲུངས་སྒྲེ་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་པ།
ཁྲུངས་སྤྱང་། [རྟིང]འབྱུང་ཁྲུངས་ཅད་གཙོད་པ།
ཁྲུངས་འབྱུང་བ། ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁྲུངས་དང་མ་དཔེ།

ཁུངས་མ། བདེན་པ་དང་སྦྱས་དག་པོ། དཔེ་ཆ་ཁུངས་མར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཆོག
ཁུངས་མེད། འབྱུང་ཁུངས་འདི་ཡིན་ཤོད་རྒྱ་མེད་པ། ཁུངས་མེད་ལུང་མེད། ཁུངས་མེད་རྩོན་བཅོ།
ཁུངས་མེད་གྲི་གཏམ། རང་གི་གང་བློ་དེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་གཏམ་འཆལ་བཅོས་པ།
ཁུངས་མེད་ཉེས་འགལ། ཁུངས་མེད་ལུང་མེད་དུ་ཉེས་ཅན་པ་ཡིན་པར་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ།
ཁུངས་མེད་སྟོང་བཤད། སྟོང་བཤད་ཁོ་ན་ལས་འདི་ཡིན་གྱི་དཔང་རྟགས་སྟོན་རྒྱ་མེད་པ།
ཁུངས་གཅིག་པ། ཡང་དག་པའམ། ཁུངས་ལུང་ཡོད་པ།

ཁུངས་བཅན་པ། ① འབྱུང་ཁུངས་དག་པ།

② རྒྱལ་རྩོད་ཤུགས་ཅན།

ཁུངས་བཅུན་པོ། འབྱུང་ཁུངས་གང་ཡིན་ཅད་གཅོང་མ།
ཁུངས་འཆོལ། འབྱུང་པའི་ཁུངས་གང་ཡིན་ཅད་གཅོད།
ཁུངས་ཡོད་ལུང་ཡོད། ཡིད་ཆེས་གདེང་སྤྱབ་བྱེད་ཆོག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆ་ཆང་ཡོད་པའི་རིགས།
ཁུངས་ལ། ལ་ཞིག་སྟེ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་འབྲོང་པ་རྫོང་གི་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
ཁུངས་ལུང། འབྱུང་པའི་རྩ་བ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་ལུང་ཆོག་ཆད་ལྡན་ནམ། དེའི་རྒྱ་མཚན། ཁུངས་
ལུང་ཉན་ཉིག །ཁུངས་ལུང་མེད་པ། ཁུངས་ལུང་འབྲེན་པ།

ཁུང། ཁང་པའི་བྱར་ལ་ཁང་ཁུད་དང་། རིའི་ཞོལ་ལ་རི་ཁུད། ལྟ་བུ།

ཁུད་པ། ① སུལ། རི་ཁུད། ལུང་ཁུད། གོས་ཀྱི་ཁུད། ② ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱེས་དང་རྫོངས།

③ [རྩིང]བྱར་དང་སྟེང་། ཁུད་དུ་འཛོག་པ།

ཁུད་པར་བྱས་པ། ལུན་མོང་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོ་དང་མི་སོགས་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་བདག་ཏུ་
བབྱུང་བ།

ཁུ། འཁུན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཁུན་པ། [རྩིང]ཅུ་ཅོ།

ཁུམ། བཀའ་མས་ཀྱི་སྦྱལ་ཆོག

ཁུམ་གཉེར། ཚུར་འདུས་ཉེ་ཆགས་པའི་གཉེར་མ།

ཁུམས། ① འགྲམས་པའི་སྐྱལ་ཆིག་། ② [ཆིང]། ཤེས་སམ་ཆོགས། ༡ འགྲིག་པ། ༢ འགན་ལེན་
བྱེད་བྱ་བ།

ཁུ། ① དང་བས་སྒངས་པའི་དོན་དུ་ཆིག་གོགས་སུ་སྦྱར་བ་འགན་ཁུ། དོ་ཁུ། སེམས་ཁུ་
སོགས། ② ཁུ་པོ་ཁུ་བའི་ད་ལྟ་བ་དང་སྐྱལ་ཆིག་

ཁུ་དག། སྔོ་ཁུ་མོང་དགར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་མེ་རྟོག་དགར་པོ་འཆར་བ་ཞིག་

ཁུ་སྦྱར་བ། ① ཁུ་པོ་འཁུ་དུ་འཇུག་པ། ② ལས་འགན་དཀྱི་བ།

ཁུ་ཁྱི། ཁུ་སྒྲ་ཡང་ཟེད། ཤིང་ལས་བཅོས་པའི་ཁུ་པོ་བསྐྱམ་སྦྱད།

ཁུ་སྒྲ། རྟོག་ཁྱིས་ཁུ་བའི་སྒྲ།

ཁུ་འགྲུ་བ། ① དོ་པོ་འཁུ་འཇུག་པ། ② ལས་འགན་དཀྱི་བ།

ཁུ་རལ། སྔོ་མ་ཆོད་ཀྱིས་སྦྱར་པའི་ཁུ་སྒྲ།

ཁུ་ལྷེ་བ། ① ཁུ་པོ་ལྷེད་པོ། ② འགན་ཁུ་ལྷེད་པོ།

ཁུ་ཆེན། ① ཁྱིས་པོ་ཆེན་པོ། ② འགན་ཁུ་ཆེན་པོ།

ཁུ་མཉམ་ལེན། དགེ་སྦྱོན་གང་བྱུང་ཡང་འགན་འཁུར་མཉམ་དུ་ཁུར་བ།

ཁུ་སྟོང་། ལུས་གཏོགས་བྱེད་པ་དང་དོན་གཅིག་། དཔེར་ན། ཏཱ་ལྷེ་ལ་ར་ཇིའི་ཁུ་སྟོང་དང་། སྦྱང་
པོ་ལ་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཁུ་སྟོང་མེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཁུ་ཐག། ཁུ་པོ་འཁུ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ།

ཁུ་ཐིག། རྩ་དང་ཤིང་སོགས་ཁུ་བྲེས་ནས་རྒྱབ་ཏུ་ཁུ་ཡས་ཀྱི་ཐག་པ་འིང་པོའི་མིང་།

ཁུ་གདང་། ཁུ་པོའི་གདང་ཤིང་།

ཁུ་འབྲེན་པ། ① རྟོག་ཁྱིས་དཔོར་བ། ② ཁུ་པོ་འཁུར་བ་པོ།

ཁུ་ནག། སྔོ་ཁུ་མོང་དགར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན། མེ་རྟོག་མེར་པོ་འཆར་བ་ཞིག་

ཁུ་པོ། རྟོག་ཁྱིས། རང་གི་ཁུ་པོ་རང་གིས་འཁུར། ཐུགས་ཁུ་ཆེ་བ་ཞེས། ཤིང་ཁུ། འགན་ཁུ།

ཁུ་འདོར་བ། ལས་དོན་ཁུ་དུ་ལེན་པ། གཞུང་དོན་ཁུ་ཀྱིས་དུབ་པ། ཁུ་འགས་པ།

ཁུ་བ། ① འཁུ་བའི་འདས་པ། ② འགན་ཁུ་བའམ་དང་དུ་ལེན་པ།

ཁུར་པོར་བ། ① ཁྲིས་ཁུར་བརྒྱལ་བ། ② འགན་ཁུར་བསྐྱར་བ།
ཁུར་མང། ཁུར་མོང་དང་གཅིག །
ཁུར་མེད་བསྐྱར་འཛོག། འགན་ཁུར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་བ།
ཁུར་མོང། རིགས་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྒོ་སྤྲོན་ཁུར་མོང།
ཁུར་ཅ། ཁྲིས་པོ།
ཁུར་ཅ་བ། རྟོག་ཁྲིས་འཁུར་མཁན།
ཁུར་ཅ། སྒོ་ཁུར་མོང་གི་ཅ་བ་སྟེ། རོ་ཁ། ལུས་པ་བསིལ། བད་ཀན་སྤྲུག་པོ་དང། ཆ་བ་སེལ།
ཁུར་ཅལ་བ། [མངོན]རྟོག་ཁྲིས་འཁུར་མཁན།
ཁུར་ཆ། ཁུར་ཡོད་པའི་དངོས་ལྡན་གྱི་མིང།
ཁུར་ཆད། ཁྲིས་པོ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆད།
ཁུར་ཆོད། སྒོ་ཁུར་མོང་ལས་བྱས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་ལུས་པས་ཆ་བ་སེལ།
ཁུར་ཆོས། མཁུར་ཆོས་དང་གཅིག །
ཁུར་འཛིན། འགན་ཁུར་ལེན་བ།
ཁུར་ཞོ། ཁུར་མོང་གི་རྒྱུ་བཅད་པའི་མཆོམས་སུ་ཞོ་དང་འབྲ་བའི་ཁུར་དཀར་པོ་ཞིག་འབྱུང་བས་
དེའི་མིང་རོ། །
ཁུར་བཞི། ཡུང་པོའི་ཁུར་དང། བཙོན་འབྲས་ཀྱི་ཁུར། ཉོན་མོངས་པའི་ཁུར། དམ་བཅའི་ཁུར་
བཅས་བཞིའོ། །
ཁུར་བཟོད་བ། ① འགན་ཁུར་ཆེན་པོ་ལེན་པོད་བ། ② འཁུར་བྱབ་བ།
ཁུར་བྱ་བ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱ་ཆོག །རྩ་དང་ཤིང་སོགས་ཐག་བས་བསྐྲུམས་ཁུར་རྒྱུའི་གྲུབས་
སྤྲིག་པའི་དོན།
ཁུར་ལ་མི་འཛིགས། [མངོན]ས་གཞི། ཁུར་ཁུར་བ་མི་སྤྲུག་པའི་དོན་ཡིན།
ཁུར་ལེན་བ། ① ཁྲིས་ཁུར་ཚུར་ལེན་བ། ② ལས་ཀའི་འགན་ལེན་བ།
ཁུར་ཤིང་། ① རྒྱུ་ཐང་ཐག་རིང་འབྲུལ་པའི་རྟོག་ཁྲིས་འཁུར་སྤྱད་ཅིག །② ཁུར་པོའི་གདང་ཤིང་།

ཁུང་སེམས། ཁུང་ལེན་པའི་བསམ་པ།

ཁུང་བསྐང་ངོ་། [[ཆིང]ངག་གི་ཉེས་པ་གསོག་པ།

ཁུལ། ① ཚུལ། ཡིན་ཁུལ། ཡོན་ཏན་ཡོད་ཁུལ་བྱེད་པ། ཤེས་ཁུལ། ② ས་ཁུངས། ས་ཁུལ། འཕྲོག་
ཁུལ། ཞིང་ལས་ཁུལ། ③ ཡུལ་གྱི་ཁྱོན་ཏེ། ས་ཁུལ། རང་སྤྱོད་ཁུལ།

ཁུལ་ཁང་། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་zone punch ཟེད།

ཁུལ་ཁོངས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་locale ཟེད།

ཁུལ་ཁོངས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་region, area ཟེད།

ཁུལ་ཁོངས་ཐོབ་པ། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་get zones ཟེད།

ཁུལ་ཁོངས་མིང་། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་zone name ཟེད།

ཁུལ་སྟེ། ཁུ་ལུ་ལས་འཐག་འཆེས་བྱས་པའི་སྟེ་སྟོང་།

ཁུལ་དེབ་བྱེད། རྟོར་དང་ར་ཡི་ཁུ་ལུ་ལ་དབྱ་གྲུས་དེབ་ནས་གསེད་པ་ལ་གོ།

ཁུལ་བྱིང་། ཁུ་ལུ་ལས་བཞེས་པའི་བྱིང་པ།

ཁུལ་འབྲིང་། ཁུལ་བྱིང་དང་གཅིག །

ཁུལ་བལ། གནག་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་ཁུ་ལུ་དང་ལྷག་བལ།

ཁུལ་ཅིད། ཁུ་ལུ་དང་ཅིད་པ།

ཁུལ་ཚན། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་partition ཟེད།

ཁུལ་ཞོ། [ཆིང]བྱ་ཆུང་འཛོག་སྟོང་ཅིག

ཁུས་སྐད། ཅུ་སྐད་ཀྱི་ཆོ་ངེ།

ཁུས་འདེབས། ཅུ་སྐད་ཀྱི་ཆོ་ངེ་འདེབས་པ། བྲི་ངན་དགྲ། ཁུས་འདེབས་པ།

ཁུས་འདེབས་སྟོན་མར། བྱེད་ལས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་འབྱུང་གཞི་མེད་པར་བྱེད་པའི་
སྟོན་མར་གྱི་མིང་སྟེ། དཔལ་སྤངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཁུས་འདེབས་སྟོན་མར་ནི། བྱེད་ལས་ལ་བལྟོས་ནས་
བཏགས་པའི་སྦྱོར་སྟེང་སྟོན་མིང་སྟེ། ཅའི་ཕྱིར་ཁུས་འདེབས་ཞེས་བཙུང་ན། འབྱུང་པོའི་གཞི་
ཀྱིས་རྒྱད་དཀྱུག་ནས་ནམ་ཤེས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྟོན་འདི་བཏང་ན་འབྱུང་གཞི་
ལས་གྲོལ་ཏེ་ནམ་ཤེས་རང་བཞིན་དུ་བག་ཐེབས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁུས་འདེབས་ཞེས་
སྐད་ཆེན་པོས་པོས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འབྱུང་པོའི་གཞི་ཀྱིས་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བར་
གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐད་ཆེན་པོས་ད་ཆུང་ཅེས་བཙུང་བ་ལྟར་གྱི་ཁུས་པ་ལྟན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁུས་མོ། ཅུ་སྐད་ཆེན་པོ། སེམས་སྤྱག་སྟེ་ཁུས་མོ་བཏབ་པ།

ཁྱེ། ཁྱོད་གི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་སམ་སྟོགས། ཁྱེ་མེད་ན་ཆོང་མི་རྒྱག། ཁྱེ་ཁུགས་པ།

ཁྱེ་རྒྱད། ཁྱེ་རྒྱད་དང་གཅིག།

ཁྱེ་སྟེད། ཆོང་གི་མ་རྩའི་འཕེལ་ཆ་དང་བུ་ལོན་གྱི་སྟེད་ཀ།

ཁྱེ་ཁོལ། ཆོས་ཁ་སྟོམས་པོ་མ་བྱུང་བའི་ཁྱེ་ཐིག། །རས་འདི་ལ་ཆོས་ཡག་པོ་མ་བརྒྱབ་པས་ཁྱེ་ཁོལ་
བྱུང་འདུག།

ཁྱེ་གུག། ཁྱེ་བཟང་དང་ཁྱོད་གུག། ཁྱེ་གུན་མེད་པ། ཁྱེ་གུན་རི་ཡོང་བཞག་དབྱེད་ལེགས་པར་བྱེད་པ།

ཁྱེ་ཁྱོད། ཁྱེ་བཟང་དང་ཁྱོད་གུག།

ཁྱེ་ཁྱོད་རང་འཁྱར། སྟེ་ཆོན་ནམ་མི་སྟེར་རང་རོ་ས་ལས་ཐོན་སྟེད་གཉེར་སྟོང་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱེ་
བཟང་རང་བདག་དང་ཁྱོད་གུན་རང་འཁྱར་བྱེད་པར་ཟེར།

ཁྱེ་གྲགས། ཁྱེ་བཟང་དང་སྟོན་གྲགས། ཁྱེ་གྲགས་འདོད་སེམས།

ཁྱེ་སྦྱུག། ཁྱེ་བཟང་ཐོབ་ཐབས། ཁྱེ་སྦྱུག་ཁོ་ནའི་བསམ་སྟོ།

ཁེ་བརྒྱད། སྤར་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཁེ་བརྒྱད་ཅེས་སྲིད་གཞུང་གི་དབྱ་ཁལ་དང་ཆོང་དོན་
གྱི་ས་ཁུལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་མིང་སྟེ།
ཁེ་ཉིན། ཉིན་གྲངས་གང་འཆམས་ཞིག་འདས་པའི་ཉིན་གང་ཞིག་གི་དོན་སྟེ། ཁེ་ཉིན་ཉི་མ་ཞིག་ལ་
ངས་དཔེ་ཆ་འདི་ཉོས་པ་ཡིན། ཁེ་ཉིན་གོ་གཅིག་ང་ཆོང་ཁང་དེར་བྱིན་པ་ཡིན། ལྟ་བུ།
ཁེ་ཉིན་པ། འདས་པའི་ཉིན་གཉིས་པ། ཁ་སང་དང་ཁེ་ཉིན་མོ་གཉིས་ལ་ངས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན།
ཁེ་ཉིན་མོ། བོང་གི་ཁེ་ཉིན་པ་དང་དོན་གཅིག་
ཁེ་ཉིན། བན་པ་དང་གཞོད་པ། སྤར་གྱི་ཁེ་ཉིན་ལ་མི་ལྟ་བུ།
ཁེ་ཉིན་གོ་ཤེས། བན་པའི་ཁེ་དང་། གཞོད་པའི་ཉིན་ཁ་གསལ་པོར་ངོས་འཛིན་པ། འབྲེལ་ཕྱགས་
གྱི་ཁེ་ཉིན་གོ་ཤེས་བྱེད་པ།
ཁེ་ཉིན་གྱི་འབྲེལ་པ། ཁེ་པན་དང་གཞོད་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་པ།
ཁེ་ཐུར་ཁེ། སོག་པོའི་སྐད། དཔག་དཔོན་གཙོ་པོའི་རྗེས་ནས་ཡོང་སྟེ་སྤར་སྦྱོབ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་།
ཁེ་འདོད། རང་ལ་ཁེ་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པ།
ཁེ་འདོད་གྱི་ཆོང་། ཁེ་བཟང་འདོད་ནས་ཆོང་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་པོའི་རིན་ཐང་ལས་མཐོ་བའི་རིན་
པོང་ལེན་པ།
ཁེ་པ། ཆོང་རྒྱུང་ངམ། སེལ་ཆོང་བྱས་ནས་ཁེ་བཟང་ཟ་མཁན།
ཁེ་པོ། རིན་པོང་རྒྱུང་པ། ཆོང་ཐོག་དེའི་པོང་ཁེ་པོ་འདུག། ཐོག་པོང་ཁེ་རུ་འགོ་བ།
ཁེ་སྟོགས། ཁེ་བཟང་དང་སྦྱེད་ཀ། ཁེ་སྟོགས་སྦྱབ་པ། ཁེ་སྟོགས་འདོན་པ།
ཁེ་སྟོགས་པ། ཁེ་བཟང་དང་པན་སྟེབས། སྤར་གྱི་ཁེ་པན། སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ཁེ་པན།
ཁེ་པན། ཁེ་ཁ་དང་པན་ཐོགས་ཡོད་པའི་དོན། སྤར་གྱི་ཁེ་པན། སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ཁེ་པན།
ཁེ་པམ། ཁེ་ཁ་དང་པམ་ཁ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་། ད་ལོ་ངའི་ཆོང་ལ་ཁེ་པམ་གང་ཅི་ཡང་མི་འདུག།
ཁེ་བུ་སྟེ། [ཡུལ]ཉལ་ཁེའི་སྟེང་དུ་གདིང་བྱའི་གདན་ཉེ་ཁ་གདན།
ཁེ་ཐོགས། ཁེ་བཟང་དང་སྦྱེད་ཀ།
ཁེ་དབང་། ཁེ་བཟང་དང་དབང་ཆ། བབ་ཐོབ་གྱི་ཁེ་དབང་།

ཁེ་དབང་འཆར་འགོད། གློག་ཁྱད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་ཏུ་opportunistic planning ཟེད།

ཁེ་འབབ། ཁེ་བཟང་བྱང་འཁོར།

ཁེ་མེད་གྱིང་མེད། ཁེ་བཟང་དང་གྱིང་གཉིས་ཀ་མེད་པ།

ཁེ་གཅིང་། གཞན་མ་འདྲེས་པ། མི་རིགས་ཁེ་གཅིང་། ཁང་པའི་སྒོ་ར་ཁེ་གཅིང་ཞིག་གི་ནང་ཏུ་སྟོན་པ།

ཁེ་ཆོང་། ཁེ་བཟང་ཡོད་པའི་ཆོང་ལས།

ཁེ་ཆོང་པ། ཆོང་ཐོག་སྒེབ་ཉི་ལྷན་ཏེ་པར་ཚུར་ཆོང་བྱེད་མཁན།

ཁེ་བཟང་། སྟེང་ཁའས་པན་སྟེབས་བཟང་པོ། ཁེ་བཟང་སྒྲ། ཁེ་བཟང་ཡོང་སྟོ།

ཁེ་ཡང་ཉིན་པ། འདས་པའི་ཉིན་གསུམ་པའི་མིང་། དཔེར་ན། ཁ་སང་གཟའ་པ་སངས། ཁེ་ཉིན་པ་

གཟའ་ཕུར་བུ། ཁེ་ཡང་ཉིན་པ་གཟའ་ལྷག་པ་རེད་ལྟ་བུ།

ཁེ་ཡང་ཉིན་མོ། བོད་གི་ཁེ་ཉིན་པ་དང་དོན་གཅིག་

ཁེ་རུ་མ། གཅིག་ཕུའང་ཐུང་ཐུང་། མི་ཆང་ཁེ་རུ་མ།

ཁེ་ལས། ཆོང་གཉེར་ལས་ཁུང་གི་མིང་། སྟེར་གྱི་ཁེ་ལས་དང་གཞུང་འཇུགས་ཁེ་ལས་ཏེ་རིགས་གཉིས་

ཡོད་པ་རེད། ཁེ་བཟང་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་ ཁེ་ལས་བདག་གཉེར། བཟོ་ཆོང་སོགས་ཁེ་ལས་སྟེལ་བ།

ཁེ་ལས་ཀྱི་ཐོབ་ཁུལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཁེ་ལས་ནས་བསྐྱེད་ལེན་བྱེད་པའི་ཁེ་ལས་ཀྱི་ཐོབ་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་

ཀྱི་སྤྱི་འཐོར་གཞི་གངས་བྱས་པའི་ཁུལ་རིགས་ཤིག་

ཁེ་ལས་པ། སྤྱིག་གཞི་ལུན་པའི་ཆོང་དོན་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན།

ཁེ་ལོག་ཆོང་ལོག་། རིན་ཐང་ལས་བཞུལ་པའི་ཁེ་སྟོགས་ཁོན་གཉེར་བ།

ཁེ་སང་། ཁེ་བཟང་དང་གཅིག །

ཁེ་སྟེབས། ཡོང་འབབ།

ཁེ་གསུམ་གཞིས་ཀ་ བོད་གཞུང་གི་བཀའ་སྒྲོན་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་སྟེར་འཛིན་

བྱེད་པའི་གཞིས་ཀ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། གཞིས་ཀ་དེའི་ཁང་ས་རྒྱ་གསལ་ས་དོན་གཉིས་དང་།

ཤིང་ཆ་འུ་ལག་བཅས་ལ་དདུལ་གང་ཡང་སྟོོད་མི་དགོས་པའི་ཁེ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱུང་བས་ན་

ཁེ་གསུམ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྟོན་དང་། དེང་སྐབས་པོད་རང་སློང་སློང་ས་སྤྱོད་གདོང་
ཚོང་ཁ་འབྲུག་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁེ་གས་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]ཁེ་གས་པ། ཁེ་གས་པ། བཀག་ནས་འཕྱོག་པ། ཚུ་བཀག་ནས་ཁེ་གས་བཞིན་པ་
རེད། ཏྲགས་ཁེ་གས།
ཁེ་གས། སྒྲིག་ཁྲོད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློང་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་blocked ཟེར།
ཁེ་གས་པ། ཁེ་གས་པའི་འདས་པ།
ཁེ་དང་། [ཉིང་]འཁོར་གཡོག་གི་རིགས།
ཁེ་དང་། [ཐ་མི་དད་པ་]ཁེ་དང་པ། ཁེ་དང་། གང་པ། ཁང་པའི་ནང་དུ་ཆུས་ཁེ་དང་སོང་།
ཁེ་ཆོད་གཉིས། འཁོར་གཡོག་དང་དམག་ལས་བྱེད་པའི་འབངས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན།
ཁེ་ཆོད་དུ་མི་བཏང་། ཁེ་ཞེས་པ་ནི་བཅན་པོའི་མངའ་ལོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་
ཆོན་པོ་སོགས་དམག་མིའི་ཁོངས་སུ་མེད་པའི་འབངས་མི་སེར་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། ཆོད་ནི་
དམག་མི་རྣམས་ལ་ཟེར་བས་ཁེ་ཆོད་དུ་མི་བཏང་བ་ནི་མངའ་ལོག་གི་འབངས་མི་རྣམས་གང་
བྱུང་གིས་དམག་ཁྲལ་བསྐྱལ་ཏེ་དམག་དབྱུང་ནང་དུ་འཇུག་མི་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན།
ཁེ་དང་ཡང་ཁེ་ཉིང་ཁེ་དང་། ཁེ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་བཅན་པོའི་མངའ་ལོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མཉམ་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོན་པོ་ཟེ་དབྱུག་ཟེ་བདུན། ཆོང་པ་ལྷ། འཛིན་གསུམ། མཁན་བྲག་ལ་སོགས་
པ་སྤྱིའི་མིང་ལ་སོགས་པ། དེའི་ནང་གསལ་དཔོན་སོ་སོའི་བྲན་དང་བྲན་གྱི་ཐ་མ་ཟེ་བོ་ལ་
སོགས་པ་ཡང་བྲན་དང་ཉིང་བྲན་དུ་འབོད་པ་ཡིན།
ཁེ་པོ་ཟེར་མི་དབྱུང་། འབངས་མི་དབྱུས་མ་དཔོན་དུ་མི་བསྐྱོ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནས་སྤྲུལ་སྟེ།
དཔེར་ན་ཆོང་པ་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པ། ཞིང་པ་དང་། འབྲོག་པ་ལྟ་བུ།
ཁེ་དང་། [ཐ་མི་དད་པ་]ཁེ་གས་པ། ཁེ་དང་། །གང་པ། ཁང་པའི་ནང་དུ་ཆུས་ཁེ་དང་སོང་།
ཁེ་མི་སྒྲིག་པ། འབངས་ཀྱིས་བྱེད་ལོག་བྱེད་མི་ཆོག་པ། ཁེ་ལོག་། [ཉིང་]འབངས་བྱེད་ལོག་།
ཁེ་དང་། ① བྲན་དུ་གཏམས་པའི་དོན་ཏེ། འབྲུ་མཛོད་འབྲུས་ཁེ་དང་། ཚུ་མཛོད་ཆུས་ཁེ་དང་སྟེ།

② ཁེངས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བསྟུས་པ།

ཁེངས་སྤྱང་། ང་རྒྱལ་དོར་བཤམ་སྤངས་པ། ཁེངས་སྤྱང་ཆེན་པོ། ཁེངས་སྤྱང་བྱས་ན་ཡར་ཐོན་ཡོང་།
ང་རྒྱལ་བྱས་ན་རྩེས་སུ་ལུས།

ཁེངས་གཏམ། ང་རྒྱལ་གྱི་གཏམ། ཡོན་ཏན་ཆེ་ཡང་ཁེངས་གཏམ་མ་ཤོད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
དྲེགས་ཆོག་དང་རོ་ཁེངས་པའི་གཏམ་མོ།

ཁེངས་ལྗན་མ། [མཛོན]བྱད་མེད་དར་མ།

ཁེངས་དྲེགས། ང་རྒྱལ་ཆེ་བའི་དོན།

ཁེངས་པ། ① ཁེང་བའི་འདས་པ། ② ང་རྒྱལ། ཁེངས་པའི་གཏམ། ཁེངས་པ་ཆེན་པོ།

ཁེངས་པ་བསྟུངས་པ། དྲེགས་པ་དོར་བ།

ཁེངས་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག

ཁེངས་པའི་བསྐྱེལ་མེ་ཏོག་མང་པོ་མེད་པར་སྤོང་པོའི་རྒྱུ་རིང་པོ་མེ་ཏོག་གཞན་དག་གི་དཀྱིལ་ནས་
མཐོ་བ། ཁེངས་པའི་བསྐྱེལ་མེ་ཏོག་མང་པོ་མེད་ཀྱང་། སྤོང་པོའི་རྒྱུ་རིང་བས་མེ་ཏོག་
གཞན་ལས་མགོ་མཐོ་བ།

ཁེངས་པོ། ཤ་མོགས་ཟས་རིགས་བཙོས་པ་ལུན་ལོན་ནས་སྤངས་དྲི་བན་པར་མནམ་ཞིང་མཁྱེགས་
པོར་གྱུར་པའི་མིང་སྟེ། རྟེ་སྟེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་དག་རྒྱད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
བྱི་རྒྱར་སྟོན་པོ་ལས། བཙོས་པ་ལུན་རིང་ནས་ཁེངས་པོར་གྱུར་པའི་ཟས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་
དག་། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་གསོ་རིག་སྒྲོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཅེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ཁེངས་པོ་ཟས་བཙོས་ལུན་
ལོན་ནས། སྤངས་དྲི་བན་མནམ་མཁྱེགས་གྱུར་མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཏུ་
ཁེང་པོ་ཞེས་ཡང་འབྲུག་ས་མེད་པའང་མཆིས་པས་དོན་གཅིག་པར་མཛོན་ནོ། །

ཁེངས་མེད། ① ང་རྒྱལ་མེད་པ། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།

ཁེངས་མེད་ཞུང་མེད། རང་ཆེ་རང་རྒྱུང་མི་བྱེད་པ། རང་མཐོ་རང་དམན་མི་བྱེད་པ། བག་ཡོད་ཚུལ་ལྡན།

ཁེངས་ལྗོན། ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་ནས་རང་ཉིད་མཁས་པ་དང་། སྟོབས་ལྡན། གྲུང་པོ་བཅས་ཡིན་པར་

སེམས་པ།

ཁེངས་སྒྲོམ་གཞན་བརྟམ། ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་པས་གཞན་དག་ཁྱད་དུ་བསད་པ།
ཁེངས་སེམས། ང་རྒྱལ་བའི་སེམས། མཁས་འདོད་ཡོད་ན་ཁེངས་སེམས་མེད་པ་བྱེད་དགོས། རང་
གི་ཁེངས་སེམས་མ་བཅག་ན། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཛོད་མི་ཡོད།
ཁེད། དམངས་ཁྲིད་དུ་ཡོད་པའི་གཤམ་ཆིག་གི་བརྟེན་གྱི་སྤྱན་དབང་དོན་
གཅིག་ཀྱི་དཔེར་ན། མི་བརྒྱ་ལ་སྟེ་རགས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ། ལན་དུ། རྒྱགས་
མཛོད་ཀྱིས་པ་ལྟ་བུའི་གཤམ་ཆིག་ཅི་ཡིན།
ཁེན། སྤར་ཁའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་
ཁེན་གནས། སྤར་ཁ་ཁེན་གནས་སྟོགས་གནས་སྟོ་ཡིན་པས་ན་ཁེན་གནས་ཟེད།
ཁེན་པ། [ཡུལ་]སྟེ་བའམ། རྟེན་པ། གཡམས་གཡོན་ལ་མི་ཁེན་པར་ཙོག་བྱུང་བསྐྱད་པ།
ཁེབ། ཁེབས་དང་གཅིག་།
ཁེབ་མ། རྒྱག་བལ་ལས་བཟོས་པའི་བྱིང་པ་མཐུག་པོ་ཞིག་སྟེ་ཉལ་ཐུལ་སྟེད་དུ་གྱུར་རྒྱུའི་ཁེབས།
སྟོད་སོགས་ཀྱི་སྟེད་དུ་འགྲོལ་བས་པར་བྱེད་པའི་ཁེབས།
ཁེབས་པ། ① སྟེད་ནས་འགྲོལ་བས་བྱེད་ཀྱི་གཡོག་སྟུང། གཡམས་ཁེབས། ཙོག་ཅེའི་ཁེབས། སྟེ་
ཁེབས། བང་ཁེབས། ཆར་ཁེབས། གདུང་ཁེབས། ② ཁ་གཙོད། ཁེབས་འགྲོལ་བས་པ། ཁེབས་
གཡོགས་པ། ཁེབས་སྒྲངས་པ།
ཁེབས་གཙོད། སྟོད་ཀྱི་ཁ་ལེབ་ཀྱི་མིང་།
ཁེབས་ཆེ་བ། ཁེབ་ཆེ་བ།
ཁེབས་ཐིག་ཀྱི་ཉལ་ཁེབས་སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ།
ཁེབས་པ། [ཐ་དད་པ]ཁེབ་པ། གསོལ་ཇ་ཁེབས་སོང་ངམ། གོས་ཀྱིས་བཀའ་ནས་ཁེབས་པ། ས་
གཞི་སྤར་མོས་བཀའ་པས་ཁེབས་དོགས་མེད།
ཁེབས་རྒྱག། ཉེལ་སོགས་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་དགུན་དུས་སུ་མཆོན་མོ་བྱོད་ཐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་
བལ་སྟན་མཐུག་པོས་བཟོས་པ་ཞིག་རྒྱབ་དུ་གཡོག་པ་ལ་ཟེད།

ཁེབས་འབྲུབས་པ། གཡོག་པ་དང་འགེབས་པ།
ཁེབས་མ། བལ་གྱིས་ལྷིང་པའི་བྱིང་པའི་རྣམ་པ་ཅན། འཕོལ་པ་མཐུག་པ། དབྱིབས་བྲུ་བཞི་མ།
རྫོང་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་མཚན་མོ་ཉལ་བའི་དུས་ཁྱོན་ཆས་ཀྱི་རིགས་ཤིག
ཁེམ། ས་སོགས་སྒྲགས་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆས་ཞིག །ཤིང་ཁེམ། ལྷགས་ཁེམ་སོགས་མང་པོ་ཡོད།
ཁེམ་བྲ། བྱི་ཟས་ཟ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྲང་ཁེམ་དང་དབྱིབས་མཚུངས་པ་ཞིག་གི་མིང་།
ཁེའུ་སྤྲུམ། རྒྱན་ཟས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་བཟང་པོ།
ཁེར། ① བྱེད་མེད་ལས་ཆིག །རྒྱས་པའམ་གྱེན་དུ་འགྲེང་བའི་དོན་ཏེ། ཀེར་དང་དོན་འབྲ། ② [རྒྱན་
ཆིག] རྒྱང་པའི་དོན་ཏེ། མི་ཁེར་འདུག །རྟེན་ཁེར་རྒྱལ། །ཤིང་ཁེར་སྤྲེས། ཁྲོགས་མེད་ཁེར་རྒྱང་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ཁེར་རྒྱ། ཆིག་རྒྱ། རྒྱང་པ་ཁེར་རྒྱ།
ཁེར་རྒྱང་། གཅིག་ཕུའམ་ཆིག་རྒྱང་། མི་ཁེར་རྒྱང་འགོ་བ། ཁང་པ་ཁེར་རྒྱང་། ཁྲོགས་མེད་ཁེར་རྒྱང་
དུ་ཕུས་པ།
ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་དུས་སུ་
ཁྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ཡིན།
ཁེར་ཁོད། ཁེར་དགོད་དང་གཅིག །
ཁེར་དགོད། རང་ཉིད་གཅིག་ཕུར་གད་མོ་དགོད་པ།
ཁེར་འགོ། གཅིག་ཕུར་རྒྱ་བ། བོ་ཁོད་པོས་དཔུང་གདང་མ་བསྒྲིགས་པར། ཁེར་འགོ་སློག་དམར་
སྤྲེལ་བའི་རྒྱ། རྟེན་ཁེར་རྒྱལ། །མི་ཁོད་ཁེར་འགོ།
ཁེར་བརྒྱད། བོད་ཀྱི་བཅན་པའི་དུས་སྐབས་སུ་དཔོན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་མཐོང་ས་སུ་བཞེངས་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བཞེངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱི་ག་པ་ཐམས་ཅད་ཁེར་བས་ན་ཁེར་བརྒྱད་དེ། ༡ གཉེར་སྟག་བཅན་སྡོང་གཟིགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལ་
དམག་བྲངས་པའི་སྤྱི་མཐོང་ས་སུ་སྤིང་གི་ཁྱི་ཅེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༢ བ་ཆབ་སྡོང་པ་
དང་སྡོང་འབྲམས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲམས་སྡོང་གི་འཁར་བཞི་བཅོས་པའི་སྤྱི་མཐོང་ས་སུ་མཚྭ་ར་

བའི་གཙུག་ལ་ཁང་བཞེངས། ༣ འཕྲོ་འཁྲི་སུམ་རྩེ་སྟག་སྒྲུང་གིས་ཞང་པོ་རྒྱ་ལ་དམག་བྲངས་
བའི་སྒྲིག་སྦྱོངས་སུ་བྲག་དམར་ཀ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༤ ཙོག་རྩེ་སྒྲིག་བཟང་
རྒྱལ་འཕོང་གིས་དཔེ་བྱས་བའི་སྒྲིག་སྦྱོངས་སུ་མཁར་སྟོད་གནམ་རུའི་གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས། ༥ རྒྱུང་པོ་སྟག་སྒྲུངས་རིང་པོས་ཉོར་གྱི་དམག་དཔོན་བྱས་བའི་སྒྲིག་སྦྱོངས་སུ་སྟོད་
ལུང་ལུམ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༦ རྒྱ་རོ་ལོང་གཟིགས་ཀྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་བའི་
སྒྲིག་སྦྱོངས་སུ་སྟོད་ལུང་མོང་འུའི་ལེ་ཁང་བཞེངས། ༧ ལྷེ་ཁྲི་བཟང་ལྷ་སྤྱིན་གྱིས་ཀྱིས་དམག་
དཔོན་བྱས་བའི་སྒྲིག་སྦྱོངས་སུ་ཅིས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ༨ སྤུས་རྒྱ་ཉོར་སྟག་སྒྲུང་གིས་བྲག་
ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མ་ཉེས་བའི་བཟོན་པ་བའི་སྒྲིག་སྦྱོངས་སུ་ཁྲིམ་སྤྲ་ལྷ་ལུང་སྟོ་སྒྲུང་
བཞེངས་བཤོ།

ཁེར་སྦྱོང་ཁྲིམས་སྟོལ། ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཁེར་རྒྱུང་བེད་སྦྱོང་བྱེད་བའི་ཁྲིམས་སྟོལ་ལ་བརྟེན།
ཁེར་མ། གཅིག་བྲ། རྒྱུན་མེད་བའི་རྒྱ་ཁེར་མ་ལ་འབྲས་བྲ་གནས་ཡོང། མདའ་རྟོད་ཁེར་འཕེན།
དབྱང་རྟོད་ཁེར་རོམ།

ཁེར་མར་ཉེས་དོན་བཟོ་བ། རང་ཉིད་གཅིག་བྱས་ཉེས་དོན་གྱི་གྲོད་གཞི་བཟོ་བ།
ཁེར་འཆོང་བ། ཆོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་ནས་ཅ་ལག་རྣམས་སྦྱིས་འཕེན་བྱེད་ཅིང་ཡུལ་གཞན་
ཞིག་ཏུ་པར་བཅོང་ནས་དེའི་བར་གྱི་ཁེར་ལྷ་མཁན་ལ་ཟེར།

ཁེར་གཞས། མི་གཅིག་ཁོ་ནས་གཏོང་བའི་གཞས།

ཁེར་ཡ། གཅིག་བྲ།

ཁེར་རུ་མ། ཆིག་རྒྱུང་ངམ་གཅིག་བྲ།

ཁེར་ལ་བ། ཕྱོགས་མེད་ཆིག་ལ་བ།

ཁེལ།^① མོག་བའི་དོན་ཏེ། མདའ་འཕངས་ཏེ་འཕེན་ལ་ཁེལ། ཆིག་བཤད་བ་དོན་མོག་ལ་ཁེལ་ལྷ་བྲ།

② ཡིད་ཆེས་བའི་དོན་ལ་འཇུག་བཞི། སེམས་ཁེལ་བ་སྟོ་ཁེལ་ས་ཞེས་བ་ལྷ་བྲ།

ཁེལ་བ། འཁེལ་བའི་འདས་བ།

ཁེས་བ། རྩོ་སོགས་སོག་བའི་དོན་ཏེ་སྒྲུང་།

ཁེལ་ལི། ཤིང་ར་ལག་ཅན་ཀ་བ་ལ་བཅེངས་ནས་དངོས་པོ་བཀལ་ས་བཅོས་པའི་ཐུང་སྤར་ལ་ཟེད།
ཁོ། སྤྱི་ལུ་གསུམ་པ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་། ཁོ་ཆོ་ཆང་མ་སྤེབས་འདུག །ང་དང་ཁོ་གཉིས་གྲོགས་
པ་རྙིང་པ་རེད།

ཁོ་ཅག །ཁོ་རང་ཆོ། ཁོ་ཅག་དང་རེད་ཅག་མཉམ་དུ་ལས་དོན་བྱེད་མྱོང་།

ཁོ་ཚུ་གོང་མ། མ་ཚུའི་སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུ་ལག་ཅིག་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་
རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་དགའ་བདེ་རྫོང་དུ་ཡོད།

ཁོ་ཚུ་ལག་པ་མ། མ་ཚུའི་སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུ་ལག་ཅིག །མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མགོ་ལོག་བོད་
རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་དགའ་བདེ་རྫོང་དུ་ཡོད།

ཁོ་ཉིད། ཁོ་པ་རང་ཉིད།

ཁོ་ཐག །གྲོགས་ཆོག །གཏན་ལ་པལ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཡིན་མིན་ཁོ་ཐག་བཅད། ཡིན་མིན་
ཁོ་ཐག་བཅད། ཁོ་ཐག་གཅོད་དགོས། ཁོ་ཐག་ཆོད་ཅིག་ལྟ་བུ།

ཁོ་ཐག་ཆོད་པ། རེ་ཐག་ཆོད་པའམ། རེ་ཟད་པ། གཏོར་མ་རྒྱུ་གཤམས་ན་བྱ་གྱི་ཁོ་ཐག་ཆོད་ཡོང་།

ཁོ་ཐོ ① ཁོ་བ་ལས་བཅོས་པའི་མེ་མདའི་རྩས་སྒྲག་སྟོང་། ② ཤིང་ཐུང་ཆེར་མ་ཅན་ཞིག

ཁོ་ན། འབའ་ཞིག །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ན་སྟོན་ཁོ་ན་དང་། ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་མེད། ཁ་
བཤད་ཁོ་ནས་ལས་དོན་མི་འགྲུག སྟོང་པོ་མེད་པའི་ཆོག་སྐྱམ་ལྟ་བུ་སྟོར་ཁོ་ན་བཤད་པ། མི་
ཆེ་དོན་མེད་ཁོ་ནར་ཟད་པ།

ཁོ་ན་ཉིད། འབའ་ཞིག་གམ་གཅིག་ལུ་རང་ཉིད།

ཁོ་ནག་དགོན། མིང་གཞན་ལ་ཁོ་ནག་མཆོམས་ཁང་ཨོ་རྒྱན་པེས་དོན་གྲིང་དང་། མཐུ་སྟོབས་
མཆོམས་ཁང་བཅས་ཟེད། ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་སྟོང་ཅམ་དུ་ཁོ་ནག་གྲུབ་ཆེན་
གྱིས་སྤྱད་དགོན་ཞིག་བཏབ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་པག་སྟེ་ལོ་༡༧༡༡ལོར་ཁོ་ནག་གྲུབ་
ཆེན་གྱི་ཡང་སྤྱིད་དང་ཁོང་གི་སྤྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མཐུ་སྟོབས་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ཁང་གསར་
བཞེངས་གྱིས་ཁང་དགོན་དངོས་སུ་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་བོད་
རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་[སུན་ཏེ་རྫོང་] ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོ་པ། མི་དེ། ཁོ་པ་ཆོས་གང་བཤད་ཆང་མ་བདེན་པར་མ་འདྲི།

ཁོ་སྟོང། [ཁང་སྒྲིབ་]ལྟན་བྱུང།

ཁོ་པོ། སྐྱེས་པ་བདག་གམ་རང་ཉིད། ཁོ་པོ་དུས་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདེ་པོ་ཡིན། དེ་ནི་ཁོ་པོའི་སྐོང་དང་
ཡོངས་སུ་མ་ཐུན། ལས་དོན་འདིའི་སྐོར་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་གཡལས་གཞོགས་གཡོན་འདེགས་བྱས་
ནས་བསྐྱབ་དགོས།

ཁོ་མོ། སྐྱེ་དམན་བདག་གམ་རང་ཉིད།

ཁོ་ཆ་འི་ཁོད། རབ་བྱུང་བཙུང་མ་པའི་མེ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ལོར་འཇོན་མགོན་པོས་བཏབ། བྱུང་
མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འི་པོ་ཆེ་ཆོང་ཁོངས་སུ་
ཡོད།

ཁོ་ཆག། [[ཡུལ་]ཟས་རྒྱུངས་འཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱེད་ཅིག

ཁོ་ཆེ་མཁར་ནང་དགོན་པ། ཁོ་ཆེ་ཆང་གིས་བྱུང་བཏབ། བྱུང་མཐའ་དགོ་ཡུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་
ཤར་བ་ཡན་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོ་ད། མཐའ་སྐོར་གྱི་རབ།

ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག། ① མཐའ་བསྐོར་བའི་སྟེ་ཁྱུང་དམ་ཡུགས་འི། ② མཐའི་རྒྱ་ཁྱོན་འཁོར་མོ།

ཁོ་རང་། མི་དེ་རང་།

ཁོ་རེ། སྐྱེས་པ་ལ་འབོད་པའི་སྒྲ། ཁོ་རེ་ཉོན་དང་འཕྲིན་འདི་སྐྱོལ་ཅིག། ཁོ་རེ་ཁྱོད་དལ་བར་མ་འདུག་
ལས་ཀ་གྱིས།

ཁོ་ལག། ① ལུས་པོ་འཕམ་ལུས་པོའི་ཡན་ལག། ② [རྟིང་]རྟེན་འཕམ་རྒྱ་ཁྱོན།

ཁོ་ལག་རྫོགས། ལང་ཆོ་དར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ།

ཁོ་ལག་རྫོགས་པ། འཕེལ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ལུས་ཀྱི་ཁོ་ལག་རྫོགས་པའི་དར་མ་ཞིག

ཁོ་ལག་ཡངས་པ། ① རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བ། ② ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ།

ཁོ་ཤེད། ཁོ་ན་འཕམ། ཁོས་འདི་སྐྱད་ཟེར་བྱ་བ།

ཁོ་ཉོ་ཞེན་ས་ཁ། རྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་

སྟེ། དེའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་kohonen map ཟེད།

ཁོག་། ① མི་ལྷགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལུས་ཁོག་། འགྲོག་ཅེས་བ་ལྟ་བུ། ② བྱི་ལྷན་སྤྱོད་མིང་མིང་
སྟེ། ལྷན་ཁོག་སྐམ་པོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ③ མི་ལྷགས་ཀྱི་ལྟོ་བའི་ནང་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཁོག་ན་
དོན་ལྟ་སྟོང་རྒྱག་ཡོད་ལྟ་བུ།

ཁོག་ཁོག་པོ། མཐེགས་པོ།

ཁོག་གད་མོར་བ། ཞེ་གཏིང་ནས་དགའ་བའི་དོན།

ཁོག་ཀས། གཟུགས་ཁོག་ཀས་བ།

ཁོག་ཁྱོང་། ལྟོག་ཏུ་ཁྱོས་ངན་སྟོན་བ། ངན་སྟོབ་དང་དོན་གཅིག་

ཁོག་བརྒྱུངས་ཟིང་སྟོང་། བསམ་ངན་གྱིས་གཞན་སེམས་སྐྱག་ནས་ཟིང་འཁྲུག་སྟོང་བ།

ཁོག་གཅིག་། ① གཡག་ལུག་སོགས་ཀྱི་འགྲུ་སྟོམ་ཆ་ཆང་གཅིག་། ལུག་འགྲོག་གཅིག་། ② བང་
དོན་གཅིག་པའི་དཔེ། སྐད་ཆ་ཤོད་སྐད་སེ་འབྲ་ཡང་། བང་དོན་ཁོག་གཅིག་པེད།

ཁོག་གཙོང་། མ་ཞུ་བའི་རྒྱ་རྒྱས་པའི་ཁོང་ནད་རྟིང་བ་སྟེ། བང་གསེས་སུ་དེའི་ན་གཙོང་སྟེ་བཞི་དང་
གཙོང་སྟེ་རྒྱག་། གཙོང་སྟེ་བརྒྱུག་བཅས་མཆིས།

ཁོག་ཆུང་། ཁོག་བ་ཆུང་དུའི་བསྐྱས་ཆོག་

ཁོག་ཆུད། ཤེས་རྟོགས།

ཁོག་ལྟིར། རྩ་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་རྩ་སྟོང་ཆང་སྟོང་།

ཁོག་སྟོང་། བང་སྟོང་བ། གཟེ་བཟིང་ཁོག་སྟོང་།

ཁོག་སྟོད། ལུས་ཀྱི་སྟོད།

ཁོག་སྟོམ་བ། ཁ་འགྲུལ་བའམ། ཁ་མ་སྐྱུན་བ།

ཁོག་ནད། ཁོང་ནད་གི་ནད།

ཁོག་མནལ། སྟིང་ཐག་པའི་མནལ་འམ། དམ་བཅའ།

ཁོག་བ། ① ལྟོ་བའམ། བང་དང་སྐྱག་ཁོག་བ་ཆེན་པོ། ཁོག་བ་བྲང་པོ། ཐས་ངན་གཅིག་གིས་ཁོག་
པའི་སྟོང་སྐད་དཀྱག་། ② སེམས། ཁ་ལོ་མ་ཁོག་ཆེར་མ། པོ་ཁྱོ་གའི་ཁོག་པར་མདའ་མདུང་

ཤོང་། ཁོག་པར་བྲན་ཆད་ཁ་ནས་ཤོད་པ། གནས་ཚུལ་ཁོག་པར་ཆད་པ་བྱ་དགོས་ལྟ་བུ།
ཁོག་པ་འགྲིམ། ཁོག་པ་འཁྱུ་བ་སྟེ་བཤལ་བ། སྒྲོང་སྒྲན་བཏུང་བས་ཁོག་པ་འགྲིམ་གྱིན་འདུག
ཁོག་པ་རྒྱུང་། ① དཔྱག་འདོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ངན་སྒོལ་བ། ② བྲན་ནས་རྒྱུང་བ།
ཁོག་པ་ཅན། ① མི་སེམས་རྒྱད་དང་རིང་བ། ② [མངོན]རྩིས་སྒྲུལ།
ཁོག་པ་རྒྱུང་བ། ① ཁོག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཏེ་གོད་ཁོག་རྒྱུང་རྒྱུང་། ② བཟོད་བསྐྱན་རྒྱུང་བ།
ཁོག་པོ་ཡར་ངོ་དགོན། ཡར་ངོའི་དགོན་གསང་སྒྲགས་རབ་བརྟན་གླིང་ཞེས་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༧ལོར་ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་ནས་ཕྱག་བཏབ་མཛད།
ལྷ་བ་མཐའ་རྟིང་མ་བཡིན། ད་ལྟ་རབ་བཟོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁོག་སྤྱན། རུམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱན།
ཁོག་དབུང་། [ཨ་མདོ]གཞན་ལས་རྒྱལ་འདོད་ཀྱི་འགྲན་སེམས་སྦྱིང་ལ་བཅིངས་པ། ལ་རྒྱར་ཡང་
གོ། དཔེར་ན། མི་ཁོག་དབུང་ཅན་ལྟ་བུ།
ཁོག་ཕྱབས། མང་པོའི་བྲན་ནས་གཅིག་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་ཞིང་གཞན་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་དོན། དཔེར་
ན། སུམ་རྟགས་རྩ་བས་ཁོག་ཕྱབས་ཤིང་འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་ཅིང་བསྐྱབ་ན་གསལ་བོར་
ཤེས་ཐུབ། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་གསེར་གྱིས་ཁོག་ཕྱབས་ཤིང་དབུལ་ཡང་ཅུང་ཟད་བསྐྱེས་ནས་མགར་
ཡོད་པ་རེད། སྤྱན་གི་ཁང་དགུ་པ་ནི་གི་ཁང་གི་ཁོག་ཕྱབས་ནས་བསྐྱར་སྒྲོར་བྱ་དགོས་པ་རེད།
ཁོག་ཕྱག ཁོག་མ་རྒྱུང་རྒྱུང་།
ཁོག་ཕྱབས། ཁོག་པའི་ནང་གི་སྒྲོང་ཆ།
ཁོག་དབུག མིང་རྒྱུང་། སྤྱི་ཆིངས་དང་། སྒྲོམག་ཞིའི་དོན། དཔེར་ན། རྩ་རྒྱུད་ནི་བོད་སྤྱན་གྱི་ཁོག་
དབུག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ།
ཁོག་དབུག་ཁུང་ཆེན་གླིང་པ། གཡུ་ཤོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་
གས་ཤིག་ཡིན།
ཁོག་དབུག་སྒྲོང་ཕུན་གྱི་ཆིངས། ཆིངས་ལྗེའི་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ། དཔེ་ཆའི་གཞུང་དོན་ཁོག་སྤྱིག་གི་
ས་བཅད།

ཁོག་འབྲུབས། ལས་ཆོག། ① གུར་སོགས་འབྲུབས་པ། ཉི་གདུབས་ཅིབས་མས་ཁོག་འབྲུབས་པ།

② ཁོག་སྤྲིག་སྟེ་གོ་རིམ་སྤྲིག་པ། དཔེ་ཆའི་གཞུང་དོན་སྤྲི་ཁོག་འབྲུབས་པ། ཁང་པའི་བྱི་སྤྲོམ་
སྤྲི་ཁོག་འབྲུབས་པ།

ཁོག་འབྲུབས་བྱང་སྲོང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་སྒྲོམ་གར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ནང་བྱང་མཁར་སྒོ་གྲོས་
རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་རིག་གནས་སྤྲི་དང་། བྱང་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱ་གར་དུ་དར་ཚུལ་
དང་། རིམ་བཞིན་བོད་དུ་དར་ཚུལ། གཡུ་ཐོག་པ་སོགས་གསེ་རིག་གི་བསྟན་འཛིན་རྣམས་
བྱོན་ཚུལ་སོགས་འཁོད་པའི་སྟན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཞིག

ཁོག་འབྲུབས་འཇུ་མ་དགར་བཞད་པའི་ཉི་མ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱང་པ་བཟ་ཤིས་དཔལ་
བཟང་གིས་མཛད་པའི་འཕགས་ཡུལ་དང་བོད་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་དར་ཚུལ་དང་། གསོ་བ་རིག་
པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲེལ་བྱ་རྣམས་བྱོན་ཚུལ་སོགས་འཁོད་པའི་སྟན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཞིག

ཁོག་འབྲུབས་བྱང་སྲོང་དབྱེས་པའི་དགའ་སྟོན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆུ་མོ་ལྷག་གི་ལོར་སྟེ་
སྟིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་འཕགས་ཡུལ་དང་བོད་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་
འཛིན་གྱི་སྤྲེལ་བྱ་རྣམས་བྱོན་ཚུལ་སོགས་གསལ་བར་འཁོད་པའི་སྟན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཞིག

ཁོག་འབྲུབས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྟེ་མ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང་བྱང་པ་པཌ་ཆེན་གྱིས་
མཛད་པའི་གསོ་བ་རིག་པ་རི་རྩར་དར་བའི་ཚུལ་བཤད་པའི་སྟན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཞིག

ཁོག་འབྲུབས་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ནང་བྱང་ཉི་དཔལ་ལྷན་འཛོེ་བྱེད་གྱིས་
མཛད་པའི་གསོ་བ་རིག་པ་དར་ཚུལ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཞིག

ཁོག་མ། རྩ་མའི་ཁོག་མ། རྩ་ཁོག། རྩོ་ཁོག།

ཁོག་སྒྲ། ལུས་གྱི་སྒྲ།

ཁོག་སྒྲ། བརྒྱུད་བྱའམ་བཟའ་བྱའི་སྒྲ། ལྟོ་པའི་ནད་ལ་ཁོག་སྒྲ་འཕྱང་།

ཁོག་ཅིས། ① ལྟོ་ཐོག་གི་གངས་ཅིས། ② བསམ་སྒྲོའི་འཆར་གཞི།

ཁོག་ཆེལ། ཁོག་པའི་ནད་གི་ཆེ་ལ།

ཁོག་ཆོད། ཉམས་ཆོད། རང་རྒྱས་རང་གིས་མི་ཤེས་པར་གཞན་གྱི་ཁོག་ཆོད་ལེན་པ་མཛར།

ཁོག་ཞུགས། ① མིའི་ཁོག་ཏུ་ལྟ་འདེ་ཞུགས་ཟེར་བ། ② མི་ཞིག་གི་སྒོ་མི་གཞན་ཞིག་གིས་བསྐྱོད་
བཤམ་བསྐྱར་བ།

ཁོག་ཡངས། ① སྒོ་རྒྱ་ཆེ་བ། བརྟན་བརྩིང་ཁོག་ཡངས། ② རྒྱའམ་ཁད། ལུང་བ་ཁོག་ཡངས།

ཁོག་རུལ། ① རྒྱང་ངམ་སྤྱིང་རུལ། ཁོག་རུལ་ཞིང་འབྱོན་ཐང་མེད་བ། ② བསམ་བ་ངན་བ།

ཁོག་ལ་ཚུད། སྒོ་ལ་ཚུད་བ།

ཁོག་ཤིང་། སྒོག་ཤིང་།

ཁོག་སོབ། ཁོག་པ་མཁེགས་པོ་མེན་བ།

ཁོགས། ① བཀག་གི་སྐུལ་ཆིག་། ② བཀོག་གི་སྐུལ་ཆིག་།

ཁོང་། ① འགོངས་པའི་སྐུལ་ཆིག་། ② སེམས། གད་མོ་ཁོང་ནས་ཤོད་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་འོ།

ཁ་ཙམ་མ་ཡིན་ཁོང་ནས་ལུང་བའི་སྤྱིང་གཏམ་ཡིན་པས་སེམས་ལ་ཞོག། །ཨ་ཅི་འདྲིགས་སྐུལ་

ཡིན་ནས། ཁོང་ནས་ལུང་བ་ཡིན་པ་མི་ཤེས། ③ ཁོག་པ་དང་ནང་། ཁོང་ནང་ཟུག་རུ་སྤྲོན་གྱིས་

འབྲེན་བ། ④ ཁོའི་ཞེས།

ཁོང་ཀེག། །འཕུང་རྩིས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་དེ། གནམ་ལོའི་སྤྲེ་བ་དང་བབས་སྤྲེ་གཉིས་གཅིག་པར་ཆགས་

ན་ཁོང་ཀེག་ཟེར།

ཁོང་ཁྲག། ཁོག་པའི་ནང་གི་ཁྲག། ཁ་ནས་ཁོང་ཁྲག་བསྐྱགས་བ།

ཁོང་ཁྲག་ཕྱིར་ལ་འཕུལ་བའི་མན་ངག། ཁོང་པའི་ནང་གི་ནང་ཁྲག་དེ་ཉིད་ཕྱིར་འཕུལ་བར་བྱེད་པའི་

མན་ངག་གི་སྤྲོན་ཞི། སྤྲེམས་པ་ཆེ་དབང་གིས་མཛད་པའི་ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལག་ལེན་གསལ་བྱེད་

ལས། ཁོང་ཁྲག་ཕྱིར་ལ་འཕུལ་བའི་མན་ངག་སྤྲོན་ཞི། མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་གཤམ་ཆད་གསོ་བའི་

ལེའུར། ཐང་སྤྱོར་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་བ་ལེ་ཀ། །ཤུའལ་སྤྲེ་ཉེས་ཉིག་ཏུ་བོང་དགའ། ག་དུར་

བ་ཤ་ག་ཡི་གདུས་ཁྱང་བཏང་། ཆ་བ་ཁོང་གསོད་ཕྱིར་འཕུལ་ཁྲག་ངན་འབྱེད། ཅས་པ་དེའོ། །

ཁོང་ཁྲོ། ཞེ་སྤར་སྤྱེ། དག་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་པ་རོལ་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གསད་པ་ལ་

སོགས་པ་གཤོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་བྱ་བར་སེམས་བ། ཁོང་ཁྲོ་ཟ་བ། ཁོང་ཁྲོ་ཆ་པོ། ཁོང་ཁྲོ་ཞི་བ།

ཁོང་ཁྲོ་སྤོང་བ། ཁོང་ཁྲོ་སྤོང་མཁན་མེད་ན་བཟོད་པ་སུ་ལ་སྤོམ།

ཁོང་ཁོ་བ། ཞེ་སྒང་བ།
ཁོང་ཁོ་སློང་། གཞན་ལ་ཁོ་བ་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱ་བ།
ཁོང་ཁོའི་བླ་ཆུས། སེམས་ཅན་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་བཅས་ལ་ཀུན་ནས་མཉམ་
བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་བ།
ཁོང་ཁོའི་ཡུལ། དག་སོགས་སེམས་ཅན་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ལས་འབྱུང་བའི་
གནས་རྣམས་སོ། །
ཁོང་འབྲིད། [རྟོག]ནང་ནས་བཏོན་བ།
ཁོང་འབྲིལ་བ། བྱོད་བ་འབྲིལ་བ།
ཁོང་འབྲུགས་བ། ① སེམས་མ་ཞི་བར་གྱུར་བ། བྱོད་རང་ཅའི་ཕྱིར་ཁོང་འབྲུགས་བ་ཡིན། ② ཁྲོས་བ།
ཁོང་གང་བ། བྱང་གསུམ་སྤྱོད་ཤིང་རྩལ་ཡོད་བ།
ཁོང་སྟོད། སེམས་སྟོད་པོར་བཞག་བ།
ཁོང་སྒྲིལ། [རྟོག]སྒྲུགས་སྒྲིག་
ཁོང་རན་ལག་ཡང་། སེམས་རན་ལག་རྟེན། ཁོང་རན་ལག་ཡང་བྱས་ནས་འཕྲས་ཆང་ཤོར་བ།
ཁོང་དགོད། སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཤོར་བའི་གང་སོ།
ཁོང་གཙང་། [རྟོག] ① སེམས་ཁལ་ཡོད་བ། ② ཁོག་ནད་ཡོད་བ།
ཁོང་རྩད། ① ཁོང་དུ་རྩད་བ་སྟེ་ལེགས་བར་རྟོགས་བ། གང་ཞིག་ཁོང་དུ་རྩད་བ་ལག་དུ་ལོངས།
② [མངོན]སྤྱག་བསྐྱེད་
ཁོང་སྟོང་། ① ཁོག་པའི་སྟོང་། ② ཤིང་གི་ཁོང་སྟོང་།
ཁོང་སྟོམ། [རྟོག]སྟོད་ལུག་ལེ་ལོ།
ཁོང་རྩལ་བ། གསུམ་བ་རྩལ་ཞིང་ན་བ།
ཁོང་སྟོང་། [མངོན]བྱ་ག
ཁོང་དུ་རྩད་པའི་ལེ་ལུ་གསུམ། སྟོན་བ་མུ་རན་ལས་འདས་ནས་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་
ལྷག་བརྩའི་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར་རིམ་བཞིན་དག་བཅོམ་པའི་ལེ་ལུ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་།

བའི་ལེ་ལུ། རྒྱ་ན་དུ་ཞུགས་པའི་ལེ་ལུ་སྟེ་གསུམ།
ཁོང་ནང་། ཁོག་པའི་ནང་།
ཁོང་ནང་ལོ་པ། འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། ལོ་རྟགས་དེའི་དབང་ཐང་དེ་སྟོག་གི་མར་གྱུར་ན་ཁོང་
ནང་ལོ་པ་ཟེ་ན། ཁོང་ཁོངས་ཞེས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གྱང་སྟངས་།
ཁོང་ནང་། ཁོག་ནང་།
ཁོང་གནག། ཞེ་ནག་པོ་འམ་སེམས་ངན་པོ།
ཁོང་པའི་ཚྭ་། ཁོག་ནང་གི་མེ་ཚྭ་།
ཁོང་འབྲེན། ཁོག་གས། ནང་ནས་ཕྱི་འདོན།
ཁོང་འབྲས། ཁོང་པའི་ནང་གི་དོན་སྟོང་ལ་འབྲུང་པའི་འབྲས་ནད་ཕྱིར་མི་མཛོན་པ་ཞིག
ཁོང་མ། བྱིས་མམ་ནང་མ།
ཁོང་ཅི། ཁོང་དུ་བཏང་པའི་སྟུན།
ཁོང་ཆ་ལ་སྟོན། ཁོག་པ་ཆ་པོ་དང་ལུས་སྡེ་སྟུན་པ།
ཁོང་ཆར། ལུག་ཨ་མའི་ཁོག་པའི་ནང་དུ་ཡོད་སྐབས་ཀྱི་ལུག་སྟུག་གི་པགས་པ།
ཁོང་ཆོ། ཁོ་ཆོ་ཞེས་པའི་ཞེ་ཆོག
ཁོང་འཛིན། ཁོན་འཛིན།
ཁོང་འཇུ་མ། ① སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཤོར་བའི་གད་མོ། མ་རབས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་ཁྲེལ་ནས་ཁོང་
འཇུ་མ་ཤོར་བྱུང་། ② གྲེ་བ་བསང་ཚུལ། གྲེ་འགགས་བསང་ཕྱིར་ཁོང་འཇུ་མ་ལན་གསུམ་བྱས།
ཁོང་ཡངས། ① སེམས་གྲུ་ཡངས་པ། ཁོང་ཡངས་དཀྲེལ་ཆེ། ཁོང་ཡངས་པའི་མི་དེ་སྟངས་བ་སྦྱིང།
② རྒྱ་ཆེ་བ། ས་ཆ་ཁ་ཡངས་ཁོང་ཡངས་རེད།
ཁོང་ལུལ། བན་བཏགས་ཟིན་དོམས།
ཁོང་རལ། ཁོང་རུལ་དང་གཅིག །
ཁོང་རུལ། ① སྦྱིང་རུལ་ཏེ་བསམ་ཤེས་མེད་པ། ② ནང་རུལ།
ཁོང་ལག། ཁོག་པའི་ནང་དུ་ལག་པ་འབྲུག་པ། ལུང་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྟུགས་ལུག་སྟོགས་ལ་ཁོང་།

ལག་བཏང་ནས་གསོད་སྒོལ་ཡོད།
ཁོང་གིང། སྒོག་གིང་ངས། གཙོ་བོའི་དོན་སྤྱིང། ཁྱིམ་ས་ཀྱི་ཁོང་གིང་ཡོ་འཁྱོག་མི་བཟོ་བ།
ཁོང་ཡོད། ① ཁོག་པའི་ནང་དུ་སོང་བ་སྟེ་བྱིས་པས་དེའི་སོགས་མིང་ཁོར་བྱུང་ལྟ་བུ། ② ལྷགས་
ལ་བྱ་བཙུགས་བྱེད་སྐབས་འབྲས་བྱ་ཁོང་དུ་ཡོར་ཏེ་ལུས་པ།
ཁོང་སེང། ཁོང་གསེང་དང་གཅིག །
ཁང་སོ་བ། ཁོག་པ་མཁྱེན་པ་མོ་མེན་པ་འཇམ་སོ་བ་སོ་བ།
ཁོང་སྒྲན། བཟོད་སྒྲན།
ཁོང་སྒྲིན། བོ་བ་དང། ཡོང་ག། རྒྱ་མ། གཞང། མཚན་མ་བཅས་སུ་གནས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲིན་བུ།
ཁོང་གསེང། བར་གསེང་སྟོང་ཆ།
ཁོང་གསེབ། བར་སྐབ། གིང་གི་ཁོབ་གསེབ་ཏུ་སྐྱས་པ། དྲག་གི་ཁོང་གསེབ། ཅིག་པའི་ཁོང་གསེབ།
ཁོངས། རིགས་དང་ཕྱོགས། མངའ་ཁོངས། སྤྱི་པའི་ཁོངས། སྐྱེར་གྱི་ཁོངས། ཁོངས་སུ་ཚུད་པ། རི་
དྲགས་དང་འབྲུ་སྒྲིན་ཆང་མ་དུང་འགྲོའི་ཁོངས་ཡིན། ལྷགས་ལས་ཀྱང་ཁོང་ལས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ།
ཁོངས་གཏོགས། ཕྱོགས་གཏོགས།
ཁོངས་མི། ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི།
ཁོངས་མི་ལེན་མཁན། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་member recipient ཟེ།
ཁོངས་མིང། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་domain name ཟེ།
ཁོངས་མིང་ཞབས་ཏུ་ཆས། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་name server ཟེ།
ཁོངས་མིའི་ཟིན་ཐོ། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་member record ཟེ།

ཁོངས་སུ་བརྟུག་ |དེའི་གས་སམ་ནང་ཏུ་བརྟུག་པའི་དོན་ཡིན།

ཁོངས་སུ་བས། [ཆིང་]ཁ་སྟོན།

ཁོང་། ① གུ་ཡངས་པོ་དང་ཆ་སྟོན་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། བང་མ་ནམས་ཁོད་སྟོན་པོར་གཏིང་ན་
མགྲོགས་པོར་སྐམ་པོ་ཡོང་གི་རེད། ང་ཆོ་གོང་པའི་མི་ནམས་རྒྱ་ཁོར་ཁོད་སྟོན་པོ་རེད། དབུལ་
སྤྱལ་གི་ཁྱད་པ་ཆེན་པོ་མེད། ལྷ་བྲུ། ② ལས་ཆིག་ |འགོད་པའི་སྐུལ་ཆིག་ |③ གནའ་བོའི་
ཁྲིམས་ཀྱི་མིང་སྟེ། སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཆུན་སོ་བྲུག་གཏན་
འབེབས་བྱས་པ་ལ། ཁོད་སོ་བྲུག་བཅས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཁོད་སྟོན་མས་པ། མཐོ་དམང་ཆ་མཉམ་པ། ས་གཞི་ཁོད་སྟོན་མས་པ་ལ་ཁང་པ་མང་པོ་བརྒྱབ་ཡོད།

ཁོད་ལྟེན། ལུ་གུ་སྤྱ་ནམས་རིམ་བཞིན་གཤེབ་སྟེ་སྤྱིལ་ནས་བྱས་པ་ལ་ཁོད་ལྟེན་ཟེར།

ཁོད་དཔོན། བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅའ་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་

ཁོད་ཅེ། [ཁང་སྐད་]གོད་པ།

ཁོད་ཅལ། [ཁང་སྐད་]སྟོབས་ལ་གོ།

ཁོད་ར། རྩ་འཁོར་ནང་ཅམ་པ་འབབ་ཡུལ་གྱི་སྦྱོར་ར།

ཁོད་སུམ་ཅུ་ཅ་བྲུག་ |ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་
ཡིག་དོན་ཆུན་སོ་བྲུག་སྟེ། བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་བྲུག་ |བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྲུག་ |ཡིག་
ཆང་བྲུག་ |བཀའ་ཡི་བྲུག་རྒྱ་བྲུག་ |རྒྱེན་བྲུག་ |དཔའ་མཆན་བྲུག་བཅས་ཡིན་པར་ཆོས་
འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནང་གསལ། འདི་དག་སོ་སོའི་ནང་དོན་གང་ཡིན་མིང་སོ་སོའི་
འགྲེལ་བཤད་སྐབས་སུ་གཟིགས་ཤིག་

ཁོན། ① སྤར་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲེ་བྲག་ཅིག་ |② འཁོན་དང་གཅིག་ |

ཁོན་པ། འཁོན་པ་དང་གཅིག་

ཁོན་ལན་བསྟོགས་པ། དགའ་བརྒྱུད་བའི་ཡ་ལན་སྟོད་པ།

ཁོན་ས། སྤར་ཁ་ཁོན་དེ་འབྱུང་ཁམས་ས་ཡིན་པས་ན་ཁོན་ས་ཟེར།

ཁོབ། འགྲེལ་བཤད་སྐབས་སུ་སྐུལ་ཆིག་

ཁོབ་ཁོབ། ཤིང་བཀོག་པ་དང་། རྩ་ལྷགས་འདྲིལ་བའི་སྒྲ།
ཁོབ་ཤ་ཆ་བོ། [ཡུལ]ལས་ཀ་འབྲལ་ལ་བྱེད་མི་བྱལ་མཁན།
ཁོབ་རྟོ། བདེ་ལྷག་འབྲུག་པོ་མེད་པ།
ཁོབས། བཀའ་བྱི་སྒྲུལ་ཆོག
ཁོམ། དུས་ཆོད་ཀྱི་སྟོང་ཆ་མཆོད་བྱེད། དེ་རིང་ཁྱོད་ཁོམ་ན་ད་སྟེ་བས་ཡོང་ལེ་ཡིན། ཁྱོད་ནམ་ཁོམ་
ན་དེ་ལ་ཁ་པར་གཏོང་རོགས། སང་ཉིན་ངས་དཔེ་ཆ་བཟུང་གོས་ཕྱི་ལ་འགྲོ་མི་ཁོམ། དེད་
གཉིས་ཁོམ་དུས་གཅིག་གླིང་ཁའི་ནང་འབྲུམ་འགྲོ་ཨ། ལྟ་བུ་རྩམས་སོ།
ཁོམ་དུས། ① ཡོང་ཁམ་ཡོད་པའི་དུས་ཏེ་དལ་བའི་དུས་སྐབས། ② གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་
དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་when idle ཟེད།
ཁོམ་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]སྟོགས་པའམ་དལ་བ། དེ་རིང་ཁོམ་གྱི་མི་འདུག། སྟོད་མི་ཁོམ། ② དལ་
བ། འགྲོ་ཁོམ་ཡོད་པ།
ཁོམ་འཕོག། ཀོ་བས་བཟོས་པའི་ཅ་ལག་འབྲུག་སྟོད།
ཁོམ་ཡོང། དུས་ཆོད་སྟོན་པའི་མིང། ཡོང་སྐབས་དང་དོན་གཅིག། སང་ཉིན་ཁོམ་ཡོང་ཡོད་ན་ཁྱེད་
རང་པའི་ཅར་པེབས་རོགས། སང་ཉིན་ཁོམ་ཡོང་མེད། གནངས་ཉིན་ཡོང་གི་ཡིན་ལྟ་བུ།
ཁོར་པ་སྒྲགས་ཁང། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་ཅོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁོར་པ། [རྟིང་]བྱིམ་མི།
ཁོར་མོ། ① བར་མཆོམས་མེད་པའམ། རྒྱན་མི་འཆད་པ། མི་རབས་མང་པོའི་བར་དུ་སྒྲག་བསྐལ་
ཁོར་མོར་ཁྱོད་པ། ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་དུ་ལྷགས་རི་ཁོར་མོར་བསྐྱོར་པ། ② ཁོར་མོ་
ཡུག་གི་བསྐྱུས་ཆོག
ཁོར་མོ་ཡུག། ① མཐའ་སྐྱོད། ཕྱི་རོལ་ནས་ལྷགས་རི་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་པ། ② རྒྱན་བར་མ་
ཆད་པ། ཉིན་མཆོན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ལས་བྱ་བ་ཅུགས་པ། ལོ་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་ལས་ཀ་བྱས།
ཁོར་མོར་ཐབ་པ། རྒྱན་མི་ཆད་འཐབ་པ།

ཁོར་ཟུག་[ཆིང་]ཉི་སྒོར་དང་། མཐའ་སྒོར།

ཁོར་ཡུག་[ཁོར་མོ་ཡུག་གི་བསྐྱུས་ཆིག་]དབྱེན་སྐད་དུ་environment ཟེད།

ཁོར་ཡུག་གི་ཁ་དོག་[ཆ་སྒྲེན་གྱི་ཁ་དོག་གྱང་ཟེད། དེ་ནི་འོད་འཕྲོ་བའི་འོག་དངོས་སོར་ཁོར་ཡུག་གི་ཤུགས་སྒྲེན་ཐེབས་པའི་ཁ་དོག་དེ་ཡིན།

ཁོར་ཡུག་གི་སྒྲིང་དུག་[དུས་འཁོར་ལུགས། རི་རབ་སྐྱུན་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལྷེད་འོག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ནང་ནས་ཕྱི་རིམ་བཞེན་དུ་སྐྱེད་པའི་སྒྲིང་དང་། དཀར་པོའི་སྒྲིང་། རབ་མཆོག་གི་སྒྲིང་། མིའམ་ཅིའི་སྒྲིང་། ཁྲུང་ཁྲུང་གི་སྒྲིང་དང་དུག་གོ།

ཁོར་ཡུག་གི་ལྷགས་རི། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ལྷགས་ཏེ། ལྷན་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་། རོལ་བའི་མཆོ་བདུན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ། སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཐུན་བརྒྱད་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལྷགས་རི་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲིང་བཞི་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་རི་པོ་ཕྱིའི་ལྷགས་རི་ཞེས་བྱ་ནི་ལྷགས་ལས་བྱུང་བ་དོ་སོལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ་གསེར་རི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ནས་ཁོར་ཡུག་ལ་ཐུག་པ་དེ་དག་གི་བར། སྒྲིང་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱས་གང་བཞི་བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཆོ་བྲགས་པ་ལ། དེ་དང་རྟག་དོང་གི་རི་པོ་ཐུན་པས་དོ་སོལ་ལས་འབར་བའི་མེས་རྒྱ་རྣམས་མཆོམས་ལས་མི་འདད་བར་སྟེམ་བར་བྱེད་པ་བཤད།

ཁོར་ཡུག་གི་རི་བདུན། མངོན་པ་མཛོད་དུ་བསྐྱུན་པའི་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་དོན་གཅིག་

ཁོར་ཡུག་སྒྲིག་འགོད། རྫོག་ཕྱིན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་environment ཟེད།

ཁོར་ཡུག་ངན་པ། འཁོར་ཡུག་གཅིང་སྐྱ་མེད་པ་དང་། འབག་བཙོག་མང་བའི་གནས། མི་གཅིང་པ་ངན་པ་ཅན་མང་པོ་འདུས་པའི་གནས།

ཁོར་ཡུག་རི། མངོན་པ་ལས་གསལ་བ་ལྟར། སྒྲིང་བཞིའི་ཕྱི་རོལ་ན་ལྷགས་ལས་བྱུང་བའི་རི་སྟེ། དེའི་ཕྱིའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་དབག་ཆད་ས་ཡ་ཐག་གསུམ་དང་དུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ལུ་རྩ་ལྷེད་ཟེད།

ཁོར་ཡུག་བཅའ་ཁྲིམས། རང་བྱུང་ཁམས་རི་མེད་རི་ཞན་དུ་འགྲོ་བར་བཀག་འགོག་དང་ཁོར་ཡུག་

ལེགས་བཅོས་བྱས་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་གནས་དང་འཆོས་པར་བྱེད་པའི་སྐོར་གྱི་བཅའ་
ཁྲིམས་ཤིག།

ཁོར་ས། ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བར་བྱམས་སམ། སྐོར་ལམ་ལྟ་བུ། ཁོར་ས་ནང་མ། ཁོར་ས་ཕྱི་
མ། ཁོར་ས་བར་མ།

ཁོར་སྐས། [ཞང་སྐད]འཁོར་བ།

ཁོལ། ① བཀོལ་བ་དང་འགྲེལ་བ་དང་འཁོལ་བའི་སྐལ་ཚིག། ② ལུང་དང་ལོགས། གཞུང་ཆེན་
པོའི་ནང་ནས་ལེའུ་གཅིག་ཁོལ་དུ་འདོན་བ། གཅེས་ནི་རྒྱལ་ས་མཛོད་ཁང་ནས་ཁོལ་དུ་བྱུང་
སྟེ་བཞག་བ། གསུང་འབྲུམ་གྱི་ནང་ནས་ཁོལ་བཀར་གྱིས་བར་དུ་བསྐྱབ།

ཁོལ་རྒྱལ། སྐད་པའི་རྒྱང་བ།

ཁོལ་ཁོལ། ཟིང་ཟིང་ངམ། ལོང་ལོང་དུ་གཡོ་བ།

ཁོལ་རྒྱད། བན་གཡོག་གི་མི་རྒྱད།

ཁོལ་མཆུ། སྐད་པའི་ལྷགས་སྐབས།

ཁོལ་བཏོན་རེ་ཅམ། བར་ཐོར་ངམ་སྟེ་ཁ་རེ་རེ་ཅམ།

ཁོལ་བ། སྟེ་དགོ་དཔོན་རིགས་ཁག་གི་འཁོར་འབངས་རྒྱན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཆོ་ལ་ཁོལ་བ་
ཞེས་ཟེར། དཔོན་པའི་ཁོལ་བ། མདུན་སྐོར་གྱི་ཁོལ་བ་ལྟ་བུ།

ཁོལ་པོ། གཡོག་པོ། ཁོལ་པོ་ཆང་མ་བཅེངས་བཀོལ་ཐོབ།

ཁོལ་བ། ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པའི་འཁོལ་བའི་འདས་བ།

ཁོལ་བྲ། ① གཡོག་པོ་རྒྱང་བ། ② སྐད་བ། ③ ཆ་ཤས་དང་། ཡན་ལག་དང་། ཐོར་བྲ།

ཁོལ་བྱར་ན་བ། གནས་ངེས་མེད་དུ་ན་བྲག་ལྗང་བའི་དོན་ཏེ། དེའུ་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་
བྱུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ཁོལ་
བྱར་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྟེ། རེས་ཡང་རྟ་དང་དེ་པོ་ལཱོ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།

ཁོལ་མ། ① མཐོང་ཁུང་ངམ་སྐར་ཁུང་། ② བསྐྱོལ་ཆར་བའི་ཆུ་སོགས། ཁོ་རྒྱ་ཁོལ་མ། ཆུ་ཁོལ་མ།
འོ་མ་ཁོལ་མ། ③ [ཡུལ]ཟེ་ཁོག

ཁོལ་མོ། གཡོག་མོ།

ཁོལ་ཞིང་ན་བ། ན་རྒྱག་གི་ཆོར་སྤང་ཞིག་སྟེ། ཤ་རུས་གདིང་ནས་ཁོལ་ཞིང་ན་བ་ཞེས་པ། རྩུ་ཁོལ་
བ་ལྟར་ན་བའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་

ཁོལ་རི་དགོན། བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བཤེས། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོས། ① ཐ་དད་པར་འབྱུག་པའི་བཀའ་སློབ་ཆིག་། དཔེར་ན། ཤིང་ཁོས་ཤིག་ལྟ་བུ། ② མིང་
གཞི་དང་བྱེད་སྤྱོད་བསྟུས་ཆིག་། ཁོ་ཡིས་དང་ཁོང་གིས་ཀྱི་བསྟུས་ཆིག་། ཁོས་གཙང་སྤྱོད་
སེས་འགྲོ། ཁོས་ཡི་གེ་བྲི་སེས་འགྲོ། སང་ཉིན་སློབ་ལྷན་གྲུང་གསེང་རེད་ཁོས་ཟེར་དུ། ལྟ་བུ།
ཁོས་ཁམ་སྤྱོད་ཁང་། མ་གཅིག་ལམ་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་ཁང་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྤྱོད་
མཁར་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོས་པ། [རྟེན]འདུན་པ།

ཁྱ་གེ་ཁྱོ་གེ་རྒྱུ་ལོ་མེད་པའམ་ཀྱོག་ཀྱོག་། རི་མོ་ཁྱ་གེ་ཁྱོ་གེ་ཤིང་ཁྱ་གེ་ཁྱོ་གེ་ས་ཁ་གདུང་བཅོ་མི་
ཉན། ཆིག་ཁྱ་གེ་ཁྱོ་གེ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད།

ཁྱ་དགེ་དགོན། མདོ་སྤང་ཁུལ་སྤྱོད་རྩུའི་བྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཁྱ་དགེ་ལེགས་
བཤད་སྤྱིང་ཟེར། ཐོག་མར་ཁྱ་དགེ་དཀའ་བརྟེན་ཡོད་ཀྱི་མཆོས་རབ་བྱུང་བརྟེན་པའི་མེ་ལག་
སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧ ལོར་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལེགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ལྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱ་དགེ་སྟོ་གོས་ཀྱི་མཆོ། མདོ་སྤང་ཅེ་རྟེན་ཁུལ་དུ་ཡབ་སྐུ་འབྲུམ་ཡག་དང་ཡུམ་ལྟོ་མོ་མཆོ་གཉིས་
ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བརྟེན་གཅིག་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤ ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་དོན་
བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྟེན་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༠ ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁྱ་མ། [ཡུལ་]མེ་ཤིང་རམ་བྱུང་ཤིང་།

ཁྱ་རེ་ཁྱོ་རེ། ལུས་པོ་མ་ཚུགས་མི་སྐབ་པའི་རྣམ་འགྲུལ། ནད་པ་རྩུང་བྲག་སྟེ། ཁྱ་རེ་ཁྱོ་རེར་འགྲོ་བ།
སྤྱ་གྲུ་ཁྱར་ཁྱོར་དུ་ཕྱིན་པ།

ཁྱུག་པ་བཟོད་པ་ལས་ཡར་འདེགས་སྐབས་ལ། མི་རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་ཁྱེད་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཁྱུག་ཅིང་འདུག་ལྟ་བུ།

ཁྱུག་ཁྱོག་ཁྱུག་ཁྱོག་པོ་བཟུས་ཆོག།

ཁྱུག་པ། [ཐ་དད་པ] ① བཟོད་པ་ལས་ལྟོགས་པ། ཡར་འདེགས་སྐབས་ལ། ལུ་ལོན་དེའི་ཁྱུག་ཁྱུག་པ་
ངས་བྱེད། བོང་བྱས་རྒྱ་མོའི་ཁལ་མི་ཁྱུག་པ། ② ཐེག་པའི་དོན།

ཁྱུགས། འཁྱུགས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཁྱུགས་རོམ། ཁྱུགས་པ་མང་པོ་ཆགས་པའི་གནས།

ཁྱད། ཁྱད་པར་དང་དོན་གཅིག་

ཁྱད་ཅི། ① ཁྱད་པར་ཅི་སྟེ། དེ་བྱེ་བ་མེད། དེ་རིང་སང་ཉིན་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཅི་ཡོད། ② ཁྱད་པར་
མེད། ལྟོ་གོས་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཅི།

ཁྱད་ཆོས། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཏེ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་གཞན་ལས་ལྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན། ཁྱད་ཆོས་
སྟོན་པ། རྟོ་ཁབ་ལེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ལྟོགས་ལེན་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཁྱད་གཞི་གང་ལ་ཡོད་པའི་
ཁྱད་ཆོས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཅིག་ཡིན། དེ་ལྟར་སྐད་ཀྱི་characteristics ཟེད།

ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་རང་གི་སྒྲིབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་མཚན་ནམ་རང་
གཞིན་ལ་གོ།

ཁྱད་རྟོགས་འཆར་བརྟན། མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐད་ཀྱི་feature map ཟེད།

ཁྱད་རྟོགས་བར་གསེང་། མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐད་ཀྱི་significant interval ཟེད།

ཁྱད་ཐོན་པ། གཞན་ལས་ལྟོགས་པའི་ལྷགས་རྒྱས་བྱུང་བ།

ཁྱད་ཏུ་འཕགས་པ། ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་དང་དོན་གཅིག་

ཁྱད་ཏུ་གསོད་པ། མི་ཅི་བ་དང་། བརྟན་བཙུགས་བྱེད་པའི་ལུས་ལ་དཀའ་བཞག་མེད་པ། དཀའ་ངལ་ཁྱད་
ཏུ་གསོད་པ། ར་རྒྱལ་དབང་གིས་ཁྱད་ཏུ་གསོད་པ། སྒྲིང་གི་ཕན་གཞོན་ཁྱད་ཏུ་བསད་པ།

ཁྱད་ཏུ་གསོད་པའི་ལྗང་བྱེད། ལྗང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྒྱའི་ནང་གསེས། གསོ་སྦྱོང་གི་མཛོད་

སོགས་འདོན་པ་ལ་འདི་འདྲའི་དོན་ཡོད་པར་ད་གཤོད་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་འདུལ་བར་
གཏོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཁྱད་དུ་གསོད་པའོ།
ཁྱད་དུ་བསད། བཅི་འཛོག་མི་བྱེད་པའམ། མཐོང་རྒྱུ་ལས་པ།
ཁྱད་དོན། དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་བྱ་ལས།
ཁྱད་ནོར། གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ནོར་རམ་ཅ་བ་ཆེ་བའི་ནོར།
ཁྱད་པ་བྱད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ། དབྱུགས་པས་རང་བཟུང་མཁན་གྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དབྱུགས་པ་
ཅན་དུ་བྱད་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་འཛོག་
ཁྱད་པར། ① མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག །མཐོ་དམའི་ཁྱད་པར། དབུལ་སྤྱུག་གི་ཁྱད་པར།
ཡངས་དོག་གི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བ། ཁོ་ལ་འཛོད་གོས་མིན་གྱི་ཁྱད་
འདུག་པས་དེའི་སྐོར་གྱི་ལན་གསལ་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པ་ཞུ། འབྲས་དང་གོ་ཞིབ་གང་རུང་ཞིག་ཟ་
དགོས་བྱུང་ཡང་ང་ལ་ཁྱད་པར་མེད། ② ཁྱད་པར་གྱི་མཐའ་རུ་དུ་ཞེས་སྦྱར་ན་དམིགས་
བསལ་དུ་འཕམ་ལྷག་པའི་དོན་བསྟན་པ། ཁྱད་པར་དུ་སྦྱིར་མ་གཞི་རྣམ་ཀུན་སྦྱིར་མེ་ཏོག་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་མེ་ཏོག་དམར་པོ་ལ་དགའ་བ། མ་གཞི་ཁོང་གི་སྦྱ་གཟུགས་ཐང་པོ་མེད་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་དེང་སང་མགུལ་ཆམ་ཕོག་ནས་སྦྱང་གཞི་བྲག་པོ་ཞིག་བཞེས་འདུག །རྣམ་ཀུན་
དབུལ་ཕོངས་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དབུལ་ཕོངས་གན་ཚོན་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་ཐབས་ལ་དོ་སྣང་
ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ།
ཁྱད་པར་བཀོད་པ། ① མི་འདྲ་བའི་རྩལ་བཤད་པའམ། བྱིས་པ། ② ཁང་པ་སོགས་བཟོ་བཀོད་དམ་
རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན།
ཁྱད་པར་གྱི་བཀོད་པ། ① མི་འདྲ་བའི་རྩལ་བཤད་པའམ། བྱིས་པ། ② ཁང་པ་སོགས་བཟོ་བཀོད་
དམ་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན།
ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ། རྣམ་རྟོག་འབྲིང་པོ་ཆོད་པ་སྟེ། ཞུ་བ་དེའི་ཉམས་ཆེར་རྒྱས་ནས་རྟོག་པ་པལ་
ཆེར་འགགས་ཀྱང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འབྲེལ་བ་མ་ཆོད་པའི་ཆ་ནས་ཁྱོད་བ་ལ་ཐོབ་
ཤོར་རུང་ཐང་འཆར་བའི་དུས་ན་ལྟ་བ་གོམས་པ་ཞེས་བྲ།

ཁྱད་པར་གྱི་དུས་ཆེན་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དུས་ཆེན་ནམས་པ་བཞི་སྟེ།
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཆེན་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་པའི་དུས་ཆེན། ལྷ་ལས་བབ་པའི་
དུས་ཆེན། ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན་ནམས་སོ། །

ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་པ་ལྔ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་སྟོ་མགུ་སྟོན་སྐབས་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་པ་ལྔ་
དགོས་པ་སྟེ། སྟོ་མགུ་སྟོན་པའི་གང་ཟག་གིས་དགེ་སྦྱོར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་བསྟེན་
བཀྲར་བྱེད་པ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྟོན་པ་དང་། དེས་དགེ་སྦྱོར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་གནས་
ཁང་གཅིག་དུ་གནས་མཁའ་འཆའ་བ་སོགས་མཉམ་འགྲོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། དགེ་སྦྱོར་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བ་དང་། དགེ་སྦྱོར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་ཆད་ལས་
བཅད་པ་དང་། དགེ་སྦྱོར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་ལྔ་པོ་སྤང་བའོ། །

ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བཅུ་ ཆད་མའི་བརྟུན་ཞིག་སྟེ་ཆོས་དེ་སྤྲུལ་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་དེ་རྒྱུན་གཞན་ལ་
ལྟོས་པར་གསལ་པོར་གོ་བུས་པའི་དོན།

ཁྱད་པར་བརྒྱད། དེས་ཆོག་གི་ཁྱད་པར། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པ་དང་ཕྱང་པོ་ལྔའི་སྦྱོར་ཆུ་ལ་
གྱི་ཁྱད་པར། ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར། མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར། པར་བྱིན་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྟེ་བ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར། ཐོབ་
པའི་རྟགས་དང་མཚན་ལྷས་ཀྱི་ཁྱད་པར། གཉེན་པོ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཁྱད་པར་རོ།

ཁྱད་པར་ཅན། ① ཁྱད་པར་ཡོད་པ། ② རོ་མཚར་ཅན། ལམ་ཁྱད་པར་ཅན། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་འབྲས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྲུབ་པ།

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། གང་ཞིག་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཆོགས་པ། དཔེ་
རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བྱའི་དངོས་པོ་གཉིས་ལས་གཞན་ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་བྱུབ་
པ་འདི་ནི། རྒྱན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་གཞུང་གི་དཔེར་བཅོལ་པ་འདིར་གཞུང་ལྡན་ཆུ་གོས་
འཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་པ་ལ་རེག་བའམ་ལྷན་པ་སྟེ། བཏགས་པའི་སྐད་དོད་རྒྱ་དཔེར་མེད། དེས་ན་
གཞུང་དང་ཁྱབ་འབྲུག་གི་རྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཆོགས་པའི་དཔེ་ཅན། རྒྱལ་མཚན་གྱི་

དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་པའི་བྱིར་བྱེད་པར་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཞེས་དང་།
འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱན་འདིའི་མཆན་ཉིད་ཆང་བྱིན། དཔེ་རྒྱལ་མཆན་ཁོན་དགོས་
པ་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་ཁམས་པའི་སྤྲོ་འགྲེལ་ལས་གསུངས།

བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོང་པ་ལྟ། ༡ གུས་པའི་ལས་བདག་གིས་བྱེད་པ། ༢ ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་
མཉམ་པའམ་ལྷག་པར་འགྲོ་བ། ༣ གླ་མའི་གནས་བྱེད་པ། ༤ དགོ་སྒོར་ལ་ལྷུང་བ་སྒྲེང་བར་
སོགས་ཆད་ལས་སུ་གཏོང་བའི་ལས་བྱེད་པ། ༥ ས་རང་བཞིན་པ་དང་མཉམ་འགྲོགས་བྱེད་པའོ། །
བྱེད་པར་ཅན་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དང་དོན་གཅིག །ཆད་མའི་རིག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་
སྤང་གི་ནང་ཆན་ཞིག་སྟེ། བྱངས་ཅན་པས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བདག་ནི་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྐྱབ་པར་ཆ་མཆོན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་བདག་ཅེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་པས་
ཁས་མ་གྲུངས་པས་བྱེད་པར་ཅན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་དུ་བྱུང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
ལྟར་སྤང་དུ་བྱུང་ཏོ།

བྱེད་པར་ཆོས་སྒྲིའི་མཐུལ། ཆོས་དབྱིངས་སྟེ་མེད་ཀྱི་མཐུལ་ཐོག །སྤང་བཞི་རྟོག་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་
བྱ་བཞོད་ནས། གླ་མ་ཆོས་སྒྲིའི་ལྷ་ཆོགས་ལ་འབུལ་བ།

བྱེད་པར་བཛོད་པའི་རྒྱན། དོན་རྒྱན་གྱི་གས་ཤིག་སྟེ། བཛོད་བྱ་ཡོན་ཏན་དང་། རིགས། བྱ་བ།
རྒྱས། རྒྱ་རྒྱལ་ལ་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག
བྱེད་པར་བཛོད་པའི་རྒྱན་ལྟ། བྱེད་པར་བཛོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་རྣམས་བྱངས་ལུ་ནི། ཡོན་ཏན་མ་
ཆང་བའི་བྱེད་པར་བཛོད་པ། རིགས་མ་ཆང་བའི་བྱེད་པར་བཛོད་པ། བྱ་བ་མ་ཆང་བའི་བྱེད་པར་
བཛོད་པ། རྒྱས་མ་ཆང་བའི་བྱེད་པར་བཛོད་པ། རྒྱ་རྒྱལ་མ་ཆང་བའི་བྱེད་པར་བཛོད་པ་བཅས་སོ། །

བྱེད་པར་རྟོགས་པ། བཟང་དན་དང་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པ།

བྱེད་པར་སྟོན་པ་པའི་རྟགས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། རང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲིས་སྒྲུབ་བྱེད་རང་གི་བྱེད་པར་རམ་བྱེད་ཆོས་དངོས་ལུགས་གང་རུང་གིས་རྫོང་པར་བྱེད་པ།
དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩིས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་རྩིས་པ་ལ་སྟོན་
དགོས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའོ། །

ཁྱད་པར་དག་པ་པའི་རྟགས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་གསེས། རང་ཇོད་བྱེད་གྱི་སྐྱས་
སྐྱབ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་རང་གི་རང་བཞིན་བཇོད་པ་ལས། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་བཇོད་པ་ལ་མ་
ལྟོས་པ། དཔེར་ན། སྤྱོད་ཆས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན། ལུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་སོགས་
ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ཆད་མ་དང་ཇུས་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྲས་བྱར་འདོད་
པར་དེ་གཉིས་སྤུངས་མོང་གི་བསྐྱས་མིང་ཞིག

ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ། བོང་ནས་བོང་དུ་འགྲོ་བ།

ཁྱད་པར་དུ་གདགས་པ། མིང་ངམ་ཐ་སྟོན་དཔྱགས་བསལ་དུ་གདགས་པ།

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྒྲན་མེད་པ།

ཁྱད་འཕགས་གནས་ཆེན་བཞི། ༡ བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་འགོ་རྒྱལ་སྐྱབས་ཞང་སྟན་མ་དོ་རྩེ་དབང་
ལྷག་གིས་འཕན་པོ་རྒྱལ་དུ་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་ལྷགས་ལྷས་གྱི་ལྷ་ཁང་ནི་རིན་ཐང་ཆེ་པའི་
དངོས་པོ་དང་རྟེན་མང་དུ་བཞུགས་པས་དཀོར་ལོར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། ༢ རྟོག་བྱང་
རྒྱལ་འབྱུང་གནས་གྱིས་སྟེ་མོ་གཞུ་ཡུལ་དུ་བཞེངས་པའི་ཀྱན་དགའ་ར་བ་ནི་ཡོན་བདག་བཟའ་
མི་སྟོབས་ཆེན་གཉིས་གྱིས་བྱས་པས་བཟའ་མིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། ༣ དགེ་བཤེས་གྲུ་
མེར་རྒྱལ་ཁྱིམས་འབྱུང་གནས་སོགས་དགེ་བཤེས་བྱེད་དང་བརྒྱད་གྱིས་བཞེངས་པའི་ཐང་པོ་
ཆེ་དགོན་པ་ནི་བཞེངས་མཁན་མང་ཆེ་བ་དགེ་བཤེས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། ༤ དགེ་
བཤེས་གྲུ་པ་མཛོན་ཤེས་གྱིས་སྟོན་ཏེ་གྱི་སོ་མཆོམས་སུ་བཞེངས་པའི་གྲུ་ཐང་ནི་ལྷ་ཁང་གི་
བཟོ་བཀོད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་ལྷ་ཁང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཅས་ཡིན།

ཁྱད་པར་དམ་ཆོག་གི་ཕྱ། ༡ ལུ་ལོ་ག་ལས། ༡ གཅན་གཟན་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་མི་བསད་ཅེས་སྟོབ་
དཔོན་ལ་མི་བསྟོ། ༢ རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག་གི་ནང་དུ་དུག་མི་བྱེ་ཅེས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡུམ་
ལ་མི་སྟུང། ༣ རིན་པོ་ཆེའི་ལྷག་སྟན་མི་བྲེག་ཅེས་པ་དང་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་དང་དུས་མཆོད་
མི་བཅག། ༤ གངས་གྱི་ཞུན་རྒྱ་ཁོལ་མ་མི་བཏུང་ཅེས་པ་དགོན་མཆོག་གི་དགོར་དང་སྒྲ་མའི་
རྩས་མི་སྟུང། ༥ བསྐྱེད་ཟེའུ་འབྲུ་ཁ་མི་དབྱེ་ཅེས་པ་མཆོད་ཀྱི་ཡུམ་མི་སྟུང། ༦ སྟོད་བྲག་རྟོལ་

ནང་དུ་བཅུད་མི་སྒྲིག་ཅེས་པ་ག་ཟུངས་མ་མཆན་ངན་ལ་མི་སྦྱད། ༥ མ་བཞགས་པའི་ཐུག་མི་
འཆང་ཞེས་པ་སློབ་མ་ངན་བ་དང་བཟྱ་མི་ཤེས་པའི་ཐུག་མི་འཆང་། ༦ ཤེས་གོང་དཀར་པོ་
འདས་དུ་མི་མཐུག་ཅེས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་སྦྱང་པར་མི་བྱ། ༧ སེང་གའི་འོ་མ་སྦྱང་
ངན་དུ་མི་སྒྲིག་ཅེས་སྒྲགས་ཀྱི་དབང་ཆོས་དམ་ཉམས་ལ་མི་བཤད། ༨ ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་
མི་སྒྲིག་ཅེས་པ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་བཀའ་ལོག་སྟེ་ཐེག་དམན་དུ་མི་མཐུག། ༩ བྱ་ཁྲུང་གི་
གཤོག་པ་མི་བཅག་ཅེས་པ་ཐབས་ཤེས་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་མི་བྲལ། ༡༠ བཞན་མ་ལྷགས་ལུང་མོ་
ས་ལ་མི་བཟབ་ཅེས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ནང་དུ་དམེ་མི་བྱ། ༡༡ སྒྲག་གཟིག་ལོ་ལ་པའི་ཐུག་སྒྲག་
མི་ཐ་ཅེས་དམ་ཉམས་ཀྱི་ཐས་མི་བྱ། ༡༢ རྩོད་རྩོད་གདམས་པའི་བྲག་མི་གཤག་ཅེས་པ་སློབ་
དཔོན་གྱི་སྒྲན་མི་འགོང་། ༡༣ ལྷན་པ་སེལ་པའི་སྒྲོན་མི་བསད་ཅེས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་དུས་བྱིང་
སྒྲགས་སྦྱང་། ༡༤ རྩོད་པའི་སྒྲོན་མི་ལྷན་པ་བསྐྱེད་པའི་མཆོམས་མི་བྲལ། ༡༥ རྩོད་པའི་ལས་
བར་མི་གཅོད་ཅེས་པ་འཛབ་རྒྱན་མི་བཅད། ༡༦ རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཞུགས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱ་མི་སྦྱིན་
ཞེས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་མི་སྦྱིན། ༡༧ རྩོད་པའི་མཆོད་རྫོང་མང་ནས་མི་བཞིག་ཅེས་པ་ཅ་བ་དང་ཡན་
ལག་གི་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་མི་བྱ། ༡༨ ལོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཅེན་མི་འབེབས་
ཅེས་པ་སློབ་དཔོན་ལ་མ་གྲུས་པ་སྦྱང་ཞིང་། སྦྱི་བོར་བསྐྱོམ་ལ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྲུས་
པར་བྱའོ། །

བྱང་པར་འདོན་པ། གཞན་ལས་སྒྲག་པའི་བྱས་ལྷགས་འདོན་པ།

བྱང་པར་གནས། [མཛོན]བྱང་ཆུབ་ལྗོན་ཡིང་།

བྱང་པར་འཕགས་བསྟོད། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་བསྟོད་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མཐོ་བཙུན་
ལུ་བཟུངས་མཛོད་པ།

བྱང་པར་འཕགས་པའི་བསྟན་པ་ནམ་གསུམ། གཞུང་ལས་སྟོན་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཀུན་
བཞོན་ཅེས་བྱ་བ་བྱུང་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱུས་སྟོན་བྱུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་པ་ལ་
གསང་སྒྲགས་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ལྟའི་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གསང་སྒྲགས་རྩོད་
རྩོད་ཐེག་པ་བྱོན་པའོ། །དེ་སྟེང་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མེ་ཏོག་བཞོན་པ་

ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་ཚུལ་མ་ཐུན་པ་ཞིག་
འབྱུང་སྟེ། དེས་གསང་སྟགས་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པར་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁྱད་པར་བ། གཞན་དང་མི་འདྲ་བ།

ཁྱད་པར་མ་ཐོབ། སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྟ་བུ་ལྟོ་བཞུགས་སྐྱབས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས་ཀྱང་
སྤྱིར་བཏང་གི་མི་གཞན་དག་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པ།

ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྒྲ། རོན་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒྲོ་ལུ་དུ་
འཆར་བ་སྤངས་ནས་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན། དཔེར་ན། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་
སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། རོན་བ་ལང་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་སྤངས་ནས་
ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྟོང་པའི་སྒྲ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཞིག །རང་གི་ས་མེན་པར་བརྫོང་པའི་སྒྲ་ས་
བརྫོང་བྱེད་ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་གི་བརྫོང་བྱུར་མ་སྤངས་པའི་སྟོན་སྟོན་པ་སྟེ། ཁྱད་
གཞི་སྟོན་པའི་སྒྲ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་རང་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་
ལས་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའོ། །

ཁྱད་པར་རབ་དུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། ཚད་མ་རིག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྤང་གི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ།
དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས་གངས་ཅན་པ་ལ་སྒྲ་འཛིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། བསྐྱབ་བྱ་འདིའི་
ཆེག་སྟོང་ཆ་སྒྲ་ཞེས་པ་དེར་ཆོལ་བྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཆེག་སྟོང་ཆ་འཛིག་པ་དེ་
གངས་ཅན་པས་ཁས་སྤངས་སྐབས་ཁྱད་པར་རབ་དུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་དུ་གྱུར་ཏོ། །

ཁྱད་པར་ལ་གནས་པའི་རོན་གཞན་བཞོད་པ། རོན་གཞན་བཞོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་
བརྫོང་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག །དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དང་མཚུངས་
པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་དཔེར་དམིགས་བསལ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟན་པ་བཞོད་པའི་རྒྱ།

ཁྱད་འཕགས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྐྱབ་ཆེག

ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་མྱེ་བཞི། བོད་དུ་སྔོང་མ་ཐག་པའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་ཆེན་པོ་བཞི་
ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱད་འཕགས་ཕྱུལ་བྱུང་། ཕྱུལ་བྱུང་གི་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། མཚོན་བྱེད་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ལྷག་
པ་དེ་ལས་ཀྱང་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་བཟོད་པའི་རྒྱུ་ཞིག་
ཁྱད་བྱེད། ཐོགས་ངེས་བྱེད།
ཁྱད་དབང་། གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དབང་ཆ།
ཁྱད་དབང་བཀའ་བརྒྱ། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་privileged instruction ཟེར།
ཁྱད་དབང་ཚུང་ཤོས། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་minimum privilege ཟེར།
ཁྱད་མེད། དབྱེ་བ་མེད་པའམ་མི་འདྲ་བ་མེད་པ། མི་དེ་ཆོའི་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཚུང་ལ།ཁྱད་མེད། འགྲོ་སྟོད་
གང་བྱེད་ཀྱང་ར་ལ།ཁྱད་མེད།
ཁྱད་མཚན། ཁྱད་མཚན་པོ། ཡ་མཚན་ནམ་ངོ་མཚན།
ཁྱད་ལྷགས་པ། མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ།
ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་གང་དང་ལྡན་པའི་གཞི།
ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པའི་བསྟུས་བཟོད། བསྟུས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། དཔེའི་
ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་འདྲ་བ་བཟོད་པ་དེས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ཐ་
དད་ལ།ཁྱད་ཆོས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟུས་
ཏེ་བཟོད་པའི་རྒྱུ་ཞིག་
ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པའི་བསྟུས་བཟོད། བསྟུས་བཟོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ།
དཔེའི་ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཟོད་པ་དེས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་
ངོ་ཐོ་ཐ་དད་ལ།ཁྱད་ཆོས་མཚུངས་པ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟུས་ཏེ་བཟོད་པའི་རྒྱུ་ཞིག་
ཁྱད་གསོད། ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་བསྟུས་ཆོག་
ཁྱད་བསད། གང་ཞིག་ཅིས་མེད་དུ་བྱས་པའི་དོན།
ཁྱབ། དངོས་དང་སྟན་ཐགས་སོགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་མཆེད་པའི་དོན། སྟན་ཐགས་འཛུམ་

མྱིང་ཡོངས་ལ་ཁྲབ། རིམས་ནད་ག་ས་ག་ལ་ཁྲབ། ཆོང་ཇས་ག་ས་ལ་ལ་ཁྲབ་ལྟ་བུ།
ཁྲབ་ཀོར། བྱེད་ཆག།
ཁྲབ་ཁོངས། དངོས་པོ་དང་དབང་ཆ་སོགས་གང་ཞིག་གི་ཁྲབ་པའི་ས་ཁོངས་སམ་ཁྲབ་ཡུལ།
སྟོབས་ལྷགས་ཁྲབ་ཁོངས།
ཁྲབ་ཁོངས་གཏན་འཁེལ། མྱོག་མྱུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་རྟེན་དུ་range
specification ཟེར།
ཁྲབ་བསྐྱགས། མི་མང་པོའི་མཐོང་ཐོས་གོ་ཡུལ་དུ་བཀའ་བཤམ་བསྟན་བཤ། ཁྲབ་བསྐྱགས་ཡི་གེ།
ཁྲབ་འགྲེམས། རྒྱ་ཆེན་པོའི་སློན་སྐྱོན་སྟེགས་ཐམས་ཅད་ལ་འགྲེམས་སྟེལ་བྱེད་བཤ།
ཁྲབ་འགྲེམས་དོན་ཤེས། མྱོག་མྱུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་རྟེན་དུ་transmittal ecent ཟེར།
ཁྲབ་འགྲོ། [མངོན] ① རྩེ། ② གཡོག་པོ།
ཁྲབ་ཆ། ཡོངས་ལ་ཁྲབ་པའི་ཆ་དང་། ཁེབས་པའི་ཡུལ། ཁྲབ་ཆའི་བྱང་པར།
ཁྲབ་ཚུང་བ། ཁྲབ་ཆ་ཚུང་བ། དགག་བྱ་ཁྲབ་ཚུང་བ།
ཁྲབ་ཆེ་བ། ཁྲབ་ཆ་ཆེ་བ། བསྐྱབ་བྱ་ཁྲབ་ཆེ་བྲགས་བ།
ཁྲབ་མཆེད། རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་འཕེལ་བ།
ཁྲབ་འཇུག །[བིལ་ཤྱ] ① བས་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོར་འཛིན་པའི་ལྷ་ཞིག་སྟེ་སྟོན་བཅུང་
ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པས་ཁྲབ་དང་། འཇུག་པ་བཅུའི་སློན་སྐྱོན་སྟེགས་པ་ལ་འཇུག་པས་འཇུག་ཟེར།
མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྒྲ་ཅན་གསོད་དང་། གོ་མིན་ད། དགའ་བའི་དབང་པོ། འགྲོ་བའི་
ཏོག །འཛིག་པ་བཅུ་བ། ཉེད་བང་། ཐ་གུའི་ལྟོ་ཅན། ཐེག་ལེ་བྲག་པ། རབས་སོ་སྦྱེས། བད་མའི་
ལྟེ་བ། དཔའ་པོའི་རྒྱུད། དཔལ་གྱི་བདག་པོ། དཔལ་གྱི་བེའུས་མཆོན། དཔལ་གྱི་ལག་པ།
དབྱིག་གི་ལྟེ་བ། སྟོར་བ་བརྒྱ་བ། མི་ཡི་ཐེག་པ། མི་ལུ་ཐུང་། འོག་དབང་སྦྱེས། གཡུང་བྱང་ཅན།
གཡོ་མེད་སྒང་ཇི། མེད་མེད་བྱ་བཅས་སོ། ② གཟའ་རྩ་ཏུ་ལ།
ཁྲབ་འཇུག་རྟེན་པ། [མངོན]གརྒྱ།

ཁྲབ་འཇུག་ཁྲུང་ཞོན། བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྲབ་འཇུག་ལ་དད་པ་ཤེད་
མཁན་མང་བས་བལ་ཡུལ་གྲོང་ཁྲུང་གི་ཕྱོགས་བཞི་གར་ལྷ་ཁྲབ་འཇུག་གི་ལྷ་ཁང་ཡོད་ཅིང་།
ཤར་པོས་གི་ལྷ་ཁང་གཙང་ཀུན་རྩེར་བ་དེར་ལྷ་ཁྲབ་འཇུག་ཁྲུང་ལ་ཞོན་པའི་འབྲ་བརྟན་
ཡོད་པ་དེར། གོར་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཉེ་དང་། བ་མེན་སོགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་
མེ་ཉོག་གི་ཤིང་བ་གཡོགས་ཤིང་ལི་ཁྲིའི་ཐིག་ལེ་བྱུགས་པ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་བསད་དེ་
ཁྲག་མཛོད་ཤེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རྫོང་དང་བརྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གཟིགས་འདུག

ཁྲབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བརྒྱ ༡ ཉ་དང་། ༢ རུས་སྤལ། ༣ བག་ཤོད། ༤ མའི་མེད་གོ། ༥ མེ་ཁྱ་ཐུང་།
༦ ཤིང་རྩ་བཅུ་བའི་བྱ་རྩ་མ་ཤ། ༧ དག་སྒྲ་རྩ་མ། ༨ བག་ཤོ། ༩ སངས་རྒྱས་ལྷ་ཐུབ་པ། ༡༠
རིགས་ལྷན་རྣམས་སོ། །འདྲི་ནི་བྱེ་རྩལ་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་འདི་བྱེ་རྩལ་པ་ལ་
གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རང་ཅག་ནང་པའང་རིག་གནས་ཐུན་མོང་པའི་སྐབས་དང་། སྤགས་
གཞུང་གི་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་འང་མཁོ་སྐབས་སྤིང་བས་རྒྱལ་བལ་གྱི་དག་རྒྱུན་
པ་རྩེ་ཏུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཟེས་པ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཞེས་སི་ཏུ་ཆོས་འབྱུང་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་སྤྱལ་
སྟན་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་བཅུར་སྟོན་པའི་ཁྲབ་འཇུག་དེ་ནི། རི་རབ་ཀྱི་སྤྲེང་སུམ་ཅུ་ཅ་
གསུམ་པའི་གཙོ་བོ་དབང་བྱུག་དང་། ཁྲབ་འཇུག་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ལྷན་ཞེས་པའི་ནང་
ཆོན་ཉེ་དབང་གི་ཁྲབ་འཇུག་དེ་ཡིན། དེང་སང་གསང་སྤྲུགས་གསར་རྟེན་པལ་གྱིས་ཆོས་སྦྱོང་དུ་
ཤེད་པའི་གཟའ་ཁྲབ་འཇུག་ཏུ་གྲགས་པ་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ཉི་མཱ་ཟ་མཁན་གྱི་སྤྱ་གཙན་
ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་འཁྲལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁྲབ་འཇུག་ཟེགས་པའི་གདོང་། ① [མངོན་]སྟན་ཆེན། ② གཟའ་རྩ་རྩ་ལའི་ཁོ་ཞལ་དགྲ།

ཁྲབ་འཇུག་གནས། [མངོན་]ནམ་མཁལ།

ཁྲབ་འཇུག་གཞོན་པ། [མངོན་]སྤང་རྒྱན་མེ་ཉོག་

ཁྲབ་འཇུག་པ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེས་ཁྲབ་འཇུག་སྟོན་པར་འཛིན་
ཅིང་། འཁོར་བ་ཟད་མཐའ་ཅན་དུ་འདོད།

ཁྲབ་འཇུག་གཟེར། [རྩ་རྩ་ལེ་ནེ་]ཁྲབ་འཇུག་གི་ནད་ཀྱིས་རྒྱུན་པའི་གཟེར་ནད།

ཁྲབ་མཉམ། ཆོས་གཉིས་པན་ཚུན་ཡིན་ན་ཡིན་མཉམ་དང་། མིན་ན་མིན་མཉམ་སྟེ། འདུས་བྱས་
དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྲབ་མཉམ་ཅིས་ལྷགས། ལྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་equivalence operation ཟེལ།

ཁྲབ་སྟོབས། [མངོན]ལྟ་བུ་སྟེ།

ཁྲབ་མཐའ། རྟགས་གསལ་དང་མཚན་མཚོན་སོགས་པན་ཚུན་ཁྲབ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་ལ་
མཐའ་དབྱེད་བཞོད་པ་སྟེ། ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་མིན་གྱི་མཐའ་གཅོད་ལ། དཔེར་ན། བྱས་པ་
ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཅིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྲབ་ལྗན། [མངོན]བཤང་བ།

ཁྲབ་བདག །[མངོན]སངས་རྒྱས།

ཁྲབ་བདག་དབང་པོ། སངས་རྒྱས་རིགས་བརྒྱ། རིགས་ལྔ། རིགས་གསུམ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྲབ་པ་དང་། རིགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་སོ་ཡིན་པའི་དོན།

ཁྲབ་བདག་དབང་ལྷག་རབ་བརྟན། འ་ཞའི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཡབ་ཞབས་བྱུང་བརྟན་པ་དང་།
ཡུམ་བསོད་ནམས་འཕོ་ལེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྩ་སྟེ་ལོ་༡༥༥༩ལོར་ཉུག་
བཟ་ཤིས་རྒྱལ་གྱི་པོ་བྱང་དུ་འབྱུངས། འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བརྟེན་དབང་ལྷག་གི་སྟུ་ཆ་ཡིན།
དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་རྩ་བུ་སྟེ་ལོ་༡༥༦༩ ལོར་འདར་གང་མོ་ཆའི་གདན་སར་ཐེབས། ལྔ་
རྩེ་སུ་རྩེ་ཉིད་ལ་གཡོ་ཐབས་དུ་མའི་སྟོན་ས་གནོད་པ་སྟེལ་མཁན་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་པན་
འདོགས་གང་ཐུབ་མཛད་པ་ལས་གནོད་ལན་འཇལ་བ་སོགས་གཏན་ནས་མི་མཛད་པ་སོགས་
མཛད་སྟོན་དོ་མཚར་ཆེ་བ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་མེ་བྱི་སྟེ་ལོ་
༡༥༧༦ལོར་སྟུ་གཤེགས། སྟུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པ་ལས་རྟེན་དོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་
ཐེབས་པ་རྣམས་འད་སྟུ་བཞེངས་པའི་ནང་གཟུངས་སུ་ལུལ་བ་ཡར་ལུང་བཟ་ཤིས་ཆོས་རྟེ་
དགོན་པར་བཞུགས།

ཁྲབ་གང་ལ། ① རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་དར་བ། ཁྲབ་གང་ལ་གཉིད་བྱིན། ② སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོག་

མ་ནས་གནས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ།
ཁྱབ་བརྒྱལ། ཁྱབ་གདལ་དང་གཅིག །
ཁྱབ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་དེ་
ཡིན་ཞིང་། སྟོང་པ་ཉིད་དེས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་
ཡོད་པ།
ཁྱབ་འདུས། གློག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་implication ཟེད།
ཁྱབ་འདུས་ལྷ་ཆ། གློག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་if-then element ཟེད།
ཁྱབ་འདོམས་བྱེད་པོ། ཁྱོད་ཡོངས་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན།
ཁྱབ་འདོམས་སྟོད་ཡང་། བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཆུ་དམ་འཛིན་མ་བྱས་པ།
ཁྱབ་གནས། [མངོན]ཁྱལ།
ཁྱབ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ཁེབས་པ་དང་ཆང་བ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྟོགས་མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་ཁྱབ་པ། མི་
ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་མི་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ། མེ་ཉྒྱལ་སེམ་མ་
ས་ལ་ཁྱབ་པར་བཟུམ་པ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་པར་འགྲོ་བ།
ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་མ་བྱུབ་པ། ཐལ་འགྲུར་ལ་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་སྟོན་སྟགས་ཀྱིས་གསལ་བ་ལ་ཁྱབ་པ་ཁོ་
ན་མ་བྱུབ་པ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་། སྤྲ་ཆོས་ཅན། ཉྒྱལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཉྒྱལ་བ་ཡིན་པས་མ་
ཁྱབ་སྟེ་མི་ཉྒྱལ་བ་ལའང་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་སྟོ་བརྒྱད། ① མཆོན་མཆོན་གྱི་ཁྱབ་པ་སྟོ་བརྒྱད། ② ཉྒྱལ་བ་གསལ་གྱི་ཁྱབ་པ་སྟོ་བརྒྱད།
ཁྱབ་པ་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ལན། མཚུངས་པ་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་ལན་ནོ། །
ཁྱབ་པ་འགལ་བ། ཐལ་འགྲུར་ལྟར་སྤང་བཞིན་ནང་གསེས། ཉྒྱལ་བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་མི་མཐུན་པ།
དཔེར་ན། སྤྲ་ཆོས་ཅན། ཉྒྱལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུབ་བྱེད་དང་

ཁྱབ་པ་འགལ་བས་ཐལ་ལན་ཁྱབ་པ་འགལ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་རྟགས་འདྲིན་སེམས། རྟགས་འདྲིན་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། རྗེས་དཔག་གི་
རྒྱ་ཁྱབ་པའི་འཕོ་ལྟོག་གི་ཚུལ་འདྲིན་པའི་མཛོད་རྗེས་ཡིད་དཔྱོད་གང་རུང་གི་ཤེས་པ། དཔེར་
ན། འཇལ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་ན། འཇལ་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་འཇལ་བའམ་
ངེས་པའི་སྒོ་རྩ་བའོ། །

ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྟེ་གནས་
ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་། སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་
པ་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་གྲུར་པའོ། །

ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་བཞི། རྟགས་གསལ་ཁྱབ་པ་སྟོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། ལྟོག་
ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། སྤར་ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་སྟེ་བཞིའོ། །

ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞི། རྟགས་གསལ་ཁྱབ་པ་སྟོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་
དང་། ལྟོག་ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། སྤར་ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་སྟེ་བཞིའོ། །

ཁྱབ་པ་མ་གྲུག། གཞུགས་ཡིན་ཕྱིན་ཁ་དོག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་པ་སྟེ། ངེས་པ་མེད་པའི་
ཆོག་སྟེ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཐའི་ཆོག། གཞུགས་ཡིན་ན་ཁ་དོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུག།
ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་བཞིའི་ནང་གསེས། རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་འཇུག་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ།
དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ཡིན་
ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། ཐལ་ལན་མ་ཁྱབ་ཅེས་སམ་ཁྱབ་པ་མ་
ངེས་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

ཁྱབ་པ་ཆད་མས་བྱུང་ཅིང་རྟགས་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་པ། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་
གི་དོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུར་
མཆོན་ན། རྟག་ན་མ་གྲུས་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་བྱུང་ལ་རྟགས་རྟག་པ་ཁས་ལེན་པའོ། །

ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་སྟེ། ཞི་གནས་

ཀྱི་དམིགས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་ཞིག

ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞི། ཞི་གནས་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་
པའི་གཞུགས་བརྟན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཞུགས་བརྟན། དངོས་པོའི་མཐའ། དགོས་
པ་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་དམིགས་པ་བཞིའོ། །

ཁྱབ་པར་འཇུག་པ། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱའི་གནས་ཀྱིན་ལ་ཁྱབ་པར་འཇུག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཅན་
དན་ཡིན་ན་ཤིང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའམ། མེ་ཡིན་ན་ཆ་ཞིང་བསྟེག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལྟ་བུ། ཤིང་
ནི་ཅན་དན་དང་། ཆ་བསྟེག་ནི་མེ་ཁྱབ་པར་འཇུག་ཡོད་པའོ། །

ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐལ་འབྱུང་འགོད་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་དག་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་དེ་
ཡོད་པའམ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཡོད་པའམ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་
རྟགས་སྟོང་ཀྱི་དག་གོ།

ཁྱབ་སྟེལ། རྟོགས་ཆང་མ་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ། རྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་སྟེལ་བྱེད་པ།
ཁྱབ་བྱ། བྱེ་བྲག་གི་དོན། དཔེར་ན། གསེར་བྱ་མ་དེ་བྱ་མ་པའི་ཁྱབ་བྱ་དང་། བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་
ཁྱབ་བྱ་དང་། མ་བྱས་པ་ནི་རྟག་པའི་ཁྱབ་བྱ།

ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་བ། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཀྱི་བརྒྱད་འགལ་ཏེ། ཁྱབ་བྱ་བྱས་པ་དང་།
ཁྱབ་བྱེད་རྟག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཁྱབ་བྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མི་མ་བྱན་པར་གནས་པའོ། །

ཁྱབ་བྱེད། དུ་མ་འགྲེལ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྟེ། དཔེར་ན། བྱ་མ་པ་དེ་གསེར་བྱ་མ་དང་རྩ་བུ་
སོགས་རང་གི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དང་། རྟག་པ་ནི་མ་བྱས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་། མི་
རྟག་པ་ནི་བྱས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད། རྒྱད་ཁྱབ་བྱེད་དང་དོན་གཅིག་པས་དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།
ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས། སྤང་རུང་གི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནང་གསེས།
བསྐྱབ་ཆོས་དང་འགལ་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དམ་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། དགག་ཆོས་ཁྱབ་བྱའམ་བྱེ་
བྲག་པ་འོག་པ། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་
པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཁ་བའི་རེག་པ་གང་རེག་གྱེ་བྲག་གསུམ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་མ་དམིགས་པའི་
ཉགས་སུ་བྱེད་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱེད་པར་ལོན་པའི་དངོས་པོ་དང་འགལ་བའོ། །

བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱེད་པའི་ཉགས་པ། འགལ་བའི་བྱེད་པའི་ཉགས་པ་བཞིའི་ནང་གསེས།
གཞོན་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཉགས་སུ་བཞོན་ནས། ཅན་གྱི་མེས་བྱེད་པར་ལོན་པའི་གཞིར་ཆོས་
ཅན། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། ཅན་གྱི་མེས་བྱེད་པར་ལོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་ཅན་གྱི་མེས་གང་བའི་བྱེད་པར་སྦྱབ་པའོ། །

བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱེད་པའི་ཉགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་རེགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
བཞིའི་ནང་གསེས། འགལ་བའི་བྱེད་པའི་ཉགས་སུ་བཞོན་ནས་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་གང་
ཞིག །བརྗོད་ན་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱེད་པའི་ཉགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་
ན། ཅན་དན་གྱིས་མེ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། ཅན་མེ་ཆད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པ་རང་གི་རེགས་གཅིག་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །

བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱུད་པའི་ཉགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བའི་བྱེད་པའི་
ཉགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། འགལ་བའི་རྒྱུད་པའི་ཉགས་སུ་བཞོན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གང་ཞིག །བརྗོད་ན་འབྲས་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱེད་པའི་ཉགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་
སྟེ། དཔེར་ན། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཅན་མེ་
ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། དེ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་མེད་དེ། ཅན་མེ་ཆད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པ་གཞན་རེགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ།

བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་པའི་ཉགས་པ། འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་པའི་ཉགས་པ་བཞིའི་ནང་
གསེས། གཞོན་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བྱེད་པའི་ཉགས་སུ་བཞོན་ནས། གཞོན་བྱེད་པའི་བཞོག་པ་སྟེ།
དཔེར་ན། ཏུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱར་བས་བྱེད་པར་ལོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་
དེ། ཏུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱར་བས་བྱེད་པར་ལོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མེ་

འབྲས་ཀྱིས་གང་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའོ།

བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་འགལ་
བའི་བྱ་བ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །བརྒྱུན་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱ་ད་
འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན།
ཅན་མེ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། དེ་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྐྱ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ། ཅན་མེ་ཆད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱུན་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ།

བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞིའི་ནང་
གསེས། གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནང་གསེས། གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟགས་སུ་
བཀོད་ནས། གནོད་བྱའི་བྱ་བ་འགོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མེས་བྱ་བ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞི་
ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རིག་པ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། མེས་བྱ་བ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟ་བུ་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་གང་བའི་བྱ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའོ།

བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་འགལ་
བའི་བྱ་བ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། འགལ་བའི་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །བརྒྱུན་རྒྱ་དང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པའི་
རང་རྒྱ་ད་འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་
ཆོས་ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། དེ་ཆོས་ཅན། གང་རིག་མེད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་ཆད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱུན་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ།

བྱ་བ་བྱེད་དུ་འབྱུག་པ། རྟགས་ཀྱིས་གསལ་བ་ལ་བྱ་བ་སྟེ། རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་སམ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་དང་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་པར་ཡོད་པའོ།

བྱ་བ་བྱེད་འབྱུང་བ་ལྔ་ལྔ་སྟེ་ཉེར་ལྔ། རང་ཤར་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་ནི་རང་གི་ཕྱིས་ལ་

ཚང་། དེ་ཡང་རྒྱང་རྣམ་པ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་བྱེད་དོ། །མེ་རྣམ་པ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་
བྱེད་དོ། ས་རྣམ་པ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་བྱེད་དོ། རྩ་རྣམ་པ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བྱེད་དོ།
ནམ་མཁའ་རྣམ་པ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བྱེད་དོ། །

དེ་ལས་ས་ལྡེ་གནས་ཚུལ་ནི། ཀྱན་ཏུ་སྤང་བའི་ས་རིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། མི་འགྱུར་བ་
རྟོ་རྟེན་ལྡེ་ས་སྤོན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་རིན་པོ་ཆའི་ས་ཐིག་ལེ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། སྤང་བ་སྤོང་བ་ཀྱན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་ས་དབྱིབས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། སྤྱབ་བ་མཐར་བྱིན་པའི་ས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །

རྩ་ལྡེ་ལས། འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྩ་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཞིབ་གསལ་དག་གི་རྩ་རྩས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་གནས། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པའི་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྩ་རྩ་
མེར་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། འཛིན་མེད་རྫོགས་པའི་རྩ་མིག་གི་ནང་ན་གནས་སོ། །

མེ་ལྡེ་ལས། བྱི་ནང་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་མེ་སྤོ་བ་ན་གནས། བྱི་ནང་ཀྱན་གསལ་གྱི་མེ་མིག་གཉིས་
དང་ཡན་ལག་ལ་གནས། བྱི་ནང་ཀྱན་ཏུ་མཉམ་པའི་མེ་ཤ་ཤགས་བར་ན་གནས། བྱི་ནང་གི་བྱ་
བརྟོག་པའི་མེ་རྒྱང་མཐེལ་གཉིས་ན་གནས་སོ། །

རྒྱང་ལྡེ་ལས། རྟོག་འཛིན་པའི་རྒྱང་རྟོག་རྩ་ན་གནས། བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་སྐྱེད་པའི་རྒྱང་སྤོན་
ཐམས་ཅད་གནས། མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་རྒྱང་པོ་བ་ན་གནས། ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་
ལུས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བར་གནས། སྤྱིང་རྩེ་མེད་པ་བསྐྱལ་བ་ལས་ཀྱི་རྒྱང་སྤྱིང་དང་སྤྱིང་ཤུན་གྱི་
བར་ན་གནས་སོ། །

ནམ་མཁའ་ལྡེ་ལས། ཀྱན་ལ་བྱུང་བའི་ནམ་མཁའ་རིག་པ་དངོས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། ཡུལ་
མེད་གསལ་དྲངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། མ་
འཕྲེས་དག་པའི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། རོན་མཚོན་
བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་སྤོང་བ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། དག་པའི་ཞིང་
དུ་སྤོལ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྤྱི་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས། ཤར་གྱི་རི་ངོས་ན་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ཁྲབ་བྱེད་དམ་སྤྱི་ཤིང་དེ་བཀག་པའམ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ལས་
ཁྲབ་བྱ་བམས་བྱེ་བྲག་ཅན་དན་དེ་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་ས།
ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞིའི་ནང་
གསེས། ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཉག་ས་སྤྱི་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །བརྒྱུན་རང་
བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲག་པ་ལྷན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། བྲག་
པ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་བརྒྱུན་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་པལ་འགྱུར་
གྱིས། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡོད་དེ་བྲག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བརྒྱུན་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་དོ།

ཁྲབ་བྱེད་རྒྱུད། ལུས་གྱི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ལྷིང་ལ་གནས་ཤིང་། ཁྲག་སོགས་
དྲངས་མ་ལུས་ཀུན་ལ་ཁྲབ་བར་བྱེད་བ་དང་། རྒྱུད་ལག་འདེགས་འཛོག་སོགས་ལུས་གྱི་སྤྲུལ་
སྟོན་བྱེད་པའི་རྒྱུད།

ཁྲབ་འཕྱིར་བ་བྱ། རྒྱུག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་བ་སྟངས་ཅིག་
ཏེ། དབྱིན་རྟེན་དུ་metropolitan network ཟེར།

ཁྲམ་ཁྲོམ། ཁྲམ་མེ་ཁྲོམ་མེའི་བསྐྱས་ཆོག

ཁྲམ་མེ་ཁྲོམ་མེ། རྟོན་བཅུད་འགྲུལ་སྟངས། ས་འགྲུལ་རྒྱུད་གྱིས་རྟོན་བཅུད་ཁྲམ་ཁྲོམ་དུ་གཡོ།

ཁྲམས། ཁང་པའི་ཁྲམས། བར་ཁྲམས།

ཁྲམས་ཁྲམས། བྲག་ཡེར་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལྷེ་པའི་བྱི་རོལ་དུ་ཀ་མེབས་ཡོད་པའི་ཁྲམས།

ཁྲམས་སྟོན། ཁྲམས་རའི་སྤྲུག་བྱོགས།

ཁྲམས་སྤྲ། ཁྲམས་རའམ་ཁང་པའི་ཆོམས་གྱི་མདོའི་བྱོགས།

ཁྲམས་ར། ར་བས་བསྟོར་བའི་ཁང་པའི་ཁྲམས།

ཁྲར་ཁྲོར། ཁྲ་རེ་ཁྲོ་རེའི་བསྐྱས་ཆོག

ཁྲར། [ཡུལ]ཁང་པའི་རྟོན་དང་། རྟོན་གྱི་ཁ་ལེབ་སོགས་བརྒྱབ་པའི་དོན་ཏེ། ད་ལྟ་ཆོང་ཁང་གི་རྟོ་

ཁྱར་ཆར་འདུག།སངས་ཉིན་ཞོགས་པ་སྒོ་བྱེ་ཡིས་རེད། སྒོ་བྱེ་དང་སྒོ་རྒྱག་གཉིས་ཀ་ལེད་སྒྱུད་
སྒོལ་འདུག།སྒྱལ་ཆོག་ལ་ཁྱོར་ཟེར། སྒོ་དེ་ཁྱོར་དང་། སྒོ་དེའི་ཁ་ལེབ་ཁྱོར་དང་ལྷ་བྱའོ།
ཁྱི། ① མིས་བདག་བྱེད་ཀྱི་སྒོག་ཆགས་རིགས། འདི་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་བོ་ཡོད། མངལ་སྐྱུམ་
ཀྱི་ཡུན་ཆད་རྒྱ་བ་གསུམ་ཡིན། བཟའ་ཆས་གཙོ་བོ་མི་ཟས་དང་གཅིག་ཡིན། ཁྱི་ཆེ་ཤོས་ལ་
ཁྱི་འབྲུབ་ཆོད་ཟེར། བོད་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གཞན་ན་མེད། གཞུགས་པོ་ཆེ་ལ་སྐྱ་རིང་བ། མགོ་བོ་
ལྷག་བར་ཆེ་ཞིང་སྟོབས་ལུགས་ཆེ། རང་གི་བདག་པོ་དང་རྒྱ་ཁྱོར་ལ་སྐྱར་སྒྱུབ་བྱ་རྒྱུའི་སེམས་
ལུགས་ཏ་ཅང་ཆེ། ཁྱི་རྒྱང་ཤོས་ལ་ཏ་བ་ཟེར། གཞུགས་པོར་རྒྱང་ལ་སྐྱ་ཏ་ཅང་རིང་བ་ཞིག་
ཡིན། མདོན་བརྗོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཁྱོར་སྐྱར་ཟེར། སྒོ་ཁྱི་དང་སྒོ་ཁྱི་ཡང་ཟེར། རི་དྲགས་ཆོན་བྱེད་
ལ་ཤ་ཁྱི་ཟེར། གཏམ་དཔེ་ལ། མི་དན་ལྷག་ཤིང་ངོམ། ཁྱི་དན་བདག་ཤིང་ངོམ། ཁྱིའི་ཁྱར་ཁ།
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆ་ཅན་དང་། བྱོར་གི་གཅན་གཟན། འདོད་དབང་། རྩོུ་མཁུག་
མ་ཅན། རྩོུ་གསང་བ། ཤ་ཁྱི། སེང་གའི་རིགས། གསོ་བྱེད་བཅས་སོ། །མི་ཡིས་བདག་བརྒྱང་
བྱས་པའི་ཤ་གཟན་ཀྱི་སྒོ་ཆགས་རིགས་ཞིག། ② ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག།

ཁྱི་རྒྱ། ① རྒྱ་བྱེད་པའི་ཁྱི། ② ཁྱི་ལ་སྒོ་དཔའི་ཆོག
ཁྱི་སྒོ། ཁྱི་བསྒོ་དགོས། ཁྱི་དེ་སྒོས་ཤིག
ཁྱི་ཁ་རྩོ་ལེན། ལས་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་དེ་ལ་ཁ་གཏད་འཇལ་མཁན་རེ་དགོས་པའི་དཔེ།
ཁྱི་ཁང་། ཅུང་ཆང་གི་བཀོར་ཁྱི་ཉལ་པའི་ཁང་བ་རྒྱང་དུ་ཞིག་བཞོས་ཡོད་པའི་མིང་།
ཁྱི་ཁར་རུས་བརྒྱང་། གཙོག་ཆེར་བཅིས་ཏེ་སྒོས་གཏོང་མི་བྱ་བ།
ཁྱི་ཁྱུད། ཁྱིའི་ཆེད་དུ་གཡོས་པའི་བཟའ་བཏུང་རིགས།
ཁྱི་ཁོས་སྐྱ། འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་། སྐྱེམས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། བྱ་མོའི་ཆོགས་ཀྱི་
གོང་རྒྱར་ཀྱི་མཆོམས་དེར། ལག་བ་བརྒྱང་བསྐྱུམ་བྱེད་སྐབས་དེའི་བས་ཁྱི་ཁོས་བ་ལྷར་ཉེར་
ཉེར་བྱེད་པ་དེའི་སྐྱ་ནས་བྱེད་དུ་སོར་ལྷ་ན་དབྱང་པའི་མེན་བྱ་སྐྱག་པོ་གནས་བ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྷར་རོ།
ཁྱི་འབྲུར། མི་འབྲུམས་ཏེ། བདག་པོ་མེད་པའི་ཁྱི།

ཁྱི་གྲ། ཁྱིའི་སྤྱ་གྲ།

ཁྱི་ཆན། ① ཁྱི་ལོ་ལོན་པ། ཁྱི་ཆན་ལ་ལ་རྒྱགས་ན། ཁྱི་སྤྱག་རང་དགར་རྒྱག། ② གཞན་ལ་གཤེ་
བའི་ངན་ཆིག་

ཁྱི་ཆན་རྒྱ་པོ། ཁྱི་ཆན་འབྲམ་བའི་དོགས་སྤྱ་སྤྱ་མདོག་ཁམ་སེར་མི་རྒྱ་པོའི་ཁ་སྤྱའི་དབྱིབས་ལྟར་
ཡོད་པ།

ཁྱི་སྒོག། [ཡུལ]འི་ལ་སྒྲེས་བའི་སྒོག་བ་ཞིག་

ཁྱི་མགོ། ① སྒོག་ཆགས་ཁྱིའི་མགོ། ② འབྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རེ་བཞིན་ཕྱོགས་མཆམས་
ནམས་སྤྱ་བསྐྱར་ཞིང་གནས་བའི་ས་བདག་ཅིག་

ཁྱི་ལྟ། ཁྱི་ལ་ཁྱད་ཁྱུད་སྒོད་དེ་པལ་ཆེར་ཤིང་གིས་བཟོས་བ་མང། གཞན་ཡང་ཟངས་སྒོད་ཡང་ཡོད།
ཁྱི་འགོག། ཁྱིས་འཆའ་བའམ་སྤྲུག་ཏུ་མི་འཇུག་པ། མི་གཅིག་གིས་ཁྱི་འགོག་རྒྱ་དང་། ཤིང་གཅིག་
གིས་མི་འབར་རྒྱ་ཁག་

ཁྱི་འགྱེད། ཁྱི་བད་བའམ་སྤྲུལ་བ།

ཁྱི་རར་པོ། ① ཁྱི་སྤྱ་པོ། ② ཁྱི་ཁོང་ཁྱོ་ལངས་པ།

ཁྱི་རར་མ། ཁྱི་རར་པོ་དང་དོན་གཅིག་

ཁྱི་ར་སྤྱང་ཆེན་མཛོ་མོ་ཤིང་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་

ཁྱི་རྩོ། ཟ་སྤྲུག་ལངས་ནས་སྤྱ་བྱི་བའི་ཁྱི་ནད་ཅིག་

ཁྱི་གཅིག་མི་རེ། གཏམ་གྱི་དཔེ་ཞིག་སྟེ། དངོས་ཇས་རིན་གོང་རྒྱང་བ་དང་། སྤྱས་ཆད་ཞན་པའི་ཅ་
ལག་ནམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་ལབ་སྟེང་བྱེད་སྐྱབས། དངོས་ཇས་དེ་སྤྲོན་ཀ་ཞན་པོ་རེད། ཁྱི་གཅིག་
མི་རེ་བ་ཞིག་རེད་འདུག། ཅས་རིན་གོང་རྒྱང་བ་སྒྲོན་པའི་ཆིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱི་ཉར་འཁོལ་འཛིན། སྤར་སྒོན་ལམ་ཚུགས་དུས་ལྟ་སའི་མི་ཆོའི་ཁྱི་དུ་ཁྱི་ཉར་ཆོག་བ་ཆོགས་
ཆོན་ཞལ་དོར་དགོངས་བ་ཞུས་པའི་འཁོལ་འཛིན།

ཁྱི་ཉལ་རྒྱག་སྒྲོང་། དོན་མེད་གཞན་ལ་སྤྲད་ཆོའི་གཏམ་དཔེ། བདག་ལ་བཀའ་བཏུན་ཁྱི་ཉལ་རྒྱག་
སྒྲོང་གི་ཚུལ་དུ་གནང་བྱུང་།

ཁྱི་ལྟོ། ཁྱི་ཡི་བཟའ་ཆས། ཁྱི་ལྟོ་ལྷན་ལྟོ་བྱ།

ཁྱི་ཐུ་པོ། ཁྱི་ཆོད་པོ་ལམ་རང་པོ།

ཁྱི་ཐུག། ① ཁྱི་ལ་ལྷན་རྒྱུ་ལེ་ཟེ་མའི་རིགས་ལ་ཟེད། ② ལྷོན་དུས་ཁྱི་མོ་ཁྱི་ཐུག་རྒྱགས་ལྟ་བུའོ།

ཁྱི་ཐུད་ལྷན། ཁྱི་ལྟོ་བལ་ཁྱི་ལྷན་ལྷན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཁྱི་ཐོ། [སྤྱི་རྒྱ]ཁྱི་ལྷོན་དང་དོན་གཅིག

ཁྱི་ཐོ་རྒྱགས། ཁྱི་ལྷོན་ལམོས་ནད་ཅན་ཞིག །གང་ས་དུ་རྒྱགས་པ། མི་ལ་ལམོས་ན་མི་ཡང་ལྷོན་པ་
ལམོ་བ་ཡིན།

ཁྱི་དུག། རྒྱ་བའི་དུག་གི་ནད་ཆན་ཁྱི་ལྷོན་གྱི་སོས་རྒྱགས་པའི་དུག་ནད་ལུས་ལ་ཞེན་པ།

ཁྱི་ལྟོ་མ། བདག་པོ་མེད་པའི་ཁྱི།

ཁྱི་སྒྲ། ཁྱི་ལྷོན་དང་ལྷན་པའི་རྒྱན་རིས་ཤིག་སྟེ། གྲུར་སོགས་ལ་ཁྱི་སྒྲ་ལྷོན་རིས་བྱིས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཁྱི་སྤྱང། ཁྱི་སྤྱང་ཆ་ཞེས་ཁྱི་ལྷོན་རིགས་ཤིག་སྟེ། སྤྱང་གི་དང་ལྷན་ཞིང་། རང་ག་ཤིས་དག་པོ། རྩི་ཆོ་བ་ཞིག

ཁྱི་སྤྱང་ཁ་ལྷེ་ལ། ཁྱི་སྤྱང་ཁ་མ་ཐུན་ཡང་ཟེད། མི་ངན་ཁ་ལྷེ་ལ་གྱི་དཔེ།

ཁྱི་སྤྱང་ཆ། ཁྱི་སྤྱང་དང་དོན་གཅིག

ཁྱི་སྤྱང་ལག་སྟེལ། ལྷོད་པ་ངན་པའི་མི་ལག་ལ་མཉམ་ལྷེལ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

ཁྱི་སྤྱང་ལག་ལྷེལ། ངན་པ་དང་ངན་པ་ལག་ལྷེལ་བྱས་པ།

ཁྱི་སྤྱང་། ཁྱི་དང་སྤྱང་པོ། དབུལ་པོའི་མི་ལ་སྤྱང་ཆོག་ཅིག་ཡིན།

ཁྱི་པག་གི་བརྟུལ་ཁྱུགས། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་ཐུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཞིག་གི་བརྟུལ་ཁྱུགས།

ཁྱི་ཕུར། ཁྱི་བསྐྱོ་མའི་ཕུར་པ།

ཁྱི་ཐུག། ཁྱི་ལྷོན་གྱི་ཐུག་

ཁྱི་ལེགས། [མདོན]སྟོག་ཆགས་གཟུགས་མོལ་གྱི་ཐུར་ཅན།

ཁྱི་ཐད་པ། གཞན་ལོན་པ་ལམ་རྒྱུག་པའི་ཕྱིར་ཁྱི་སྤྱུལ་གྱི་ཆོ་ཆོ་བྱས་ནས་ཁྱི་ཐད་པ། རི་དྲགས་

རྩོན་ལ་ཁྱི་ཐད་བཞིན། ཁྱི་དྲིས་བསྐུལ་དེར་ལན་དེ་བསྐྱོགས།

ཁྱི་དཔེ། དཔེ་ཞེས་མི་གཙང་པའི་བདེ་རྩིང་ཡིན་པས་ལའིར་ཁྱི་ཡི་མོང་ཁའི་དེག་པའི་མིང་ཡིན་ཞེས་

སྤྲེ་སྤྲེད་སངས་རྒྱ་ས་རྒྱ་མཆོས་མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བེ་སྟོན་ལས་གསུངས།
ཁྱི་འབྲེལ་ཆོད། འཕྲོག་པའི་དམ་ཁྱུན་གཅན་གཅན་སོགས་སྤྲེད་མཁན་ཁྱི་གཟུགས་དང་སྤྲེད་ཆེ་བ།
བདག་པོར་སྤྲེད་སྟོབ་བྱ་བའི་སེམས་འཁྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། བོད་ཡུལ་ཁོ་ན་ལས་མེད་པའི་ཁྱི་
རིགས་ཤིག
ཁྱི་མིག་བཞི། མིག་གཉིས་ཀྱི་ཐོད་དུ་སྦྱ་མདོག་སེར་པོའི་ཐིག་ལེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁྱི།
ཁྱི་མེ་ཉོག། ཁྱི་ཞིག
ཁྱི་མོ། ཁྱི་མོ་ལ་ཟེར།
ཁྱི་མོ་ཆང་མ། ཁྱི་མོ་སྦྱས་ལྡན་དང་སྦྱ་གུ་འཁྲིད་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཁྱི་མོ། ཁྱི་མོ་ཆང་མའི་སྟོ་འགམ་ནས།
སེར་དཀར་མོ་ཡིན་ཡང་དོགས་ཐོན་དགོས།
ཁྱི་སྟོན། སྟོན་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཁྱི། ཁྱི་སྟོན་ཡིན་ཡང་བདག་པོ་ཙོ་ཤེས།
ཁྱི་ཆང་། ཁྱི་ཉལ་སའི་ཁང་བའམ་ས་སྤྱག་ལྟ་བུ།
ཁྱི་ཆང་འབྲེལ། ཁྱི་མོ་སོགས་སྟོར་བ་བྱས་ཟེན་པ་དང་། ཁྱི་མཛེ་བྱིར་བཏོན་མ་ཐུབ་པ་སྐར་མ་
བཅུ་སྟག་འབྲེལ་ནས་ལུས་པ་ལ་ཁྱི་ཆང་འབྲེལ་ཟེར།
ཁྱི་ཆང་བཞག། ཁྱི་མོས་ཁྱི་བྱག་ཁ་ཤིང་སྦྱེས་པའི་དོན། ཁོ་ཆོའི་ཁྱི་ཡིས་ཁྱི་ཆང་བཞག་འདུག་ལྟ་བུ།
ཁྱི་ཆང་ལེན། ཁྱི་འི་རིགས་རྒྱུད་བཅད་པའི་བྱིར་དུ་ཁྱི་མོའི་ལྟོ་བ་བཞག་སྟེ་བྱ་སྟོད་བྱིར་བཏོན་པའི་
བཞག་བཅོས་ཀྱི་མིང་ཡིན།
ཁྱི་ཆང་ལང་། ཁྱི་ནམས་འདོད་པ་རྒྱས་པའི་དོན། དགུན་དུས་ཁྱི་ཆང་ལང་སྐབས་ཁྱི་ནམས་ཁྱི་མ་དུ་
འཁོར་དཀའ་ལྟ་བུ།
ཁྱི་འཛིང་བལོ། ཁྱི་གཉིས་འཁྲུག་པ་བྱེད་ཅིང་སོ་རྒྱག་རེས་བྱེད་པའི་ལས་ཞིག
ཁྱི་གཞོབ། ཁྱི་འི་སྦྱ་མེར་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བའི་མིང་ཡིན།
ཁྱི་ཟུག། ཁྱིས་སྐད་རྒྱག་པ། འབྲུལ་པ་སྐྱབས་ན་ཁྱི་ཟུག་ཡོང་།
ཁྱི་ཁྲ། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྦྱད་དེ། འཕྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཐ་མ་ཁྱི་ཡི་ཁྲ་བ་སྟེ་བོད་ཁྲ་དགུ་པ་
དང་། ཞིང་འཕྲོག་ཁན་པོའི་ལུགས་ལ་དབྱིད་ར་བ་ཁྱི་ཡི་ཁྲ་བ་སྟེ་བོད་ཁྲ་དང་པོ་ལོ་སར་ཁྱི་ཁྲ་

བ་ལ་ཟེད།

ཁྱི་གཟིག། གཟིག་གི་རིགས་ཤིག།

ཁྱི་ཡན། བདག་པོ་མེད་པའི་ཁྱི་འབྲམས།

ཁྱི་ཡི་དུས་ཚོད། འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། ཟུན་སྟོད་ཁྱི་ཡི་དུས་ཚོད་སྟེ། ཡུལ་གང་དེའི་དགོང་
མོའི་ཆུ་ཚོད། 19-21 བར་ཀྱི་དུས་ཚོད་ལ་ཟེད།

ཁྱི་ར། རྫོན། མི་ཆེ་གཅིག་ལ་ཁྱི་ར་བརྒྱབ་ནས་འཆོ་བ་སྦྱེལ་བ། རི་འགོ་ཡོན་ནས་ཁྱི་ར།

ཁྱི་ར་བརྒྱབ་པ། རྫོན་པ་བརྒྱབ་པ། རྫོན་པས་རི་དྲགས་བསད་པ།

ཁྱི་ར་བ། རྫོན་བ།

ཁྱི་རྩ། ① ཁྱིའི་རྩ། ② ཁྱི་ལ་གཤེ་བའི་ཆོག

ཁྱི་ལ་རྩ་རི་མེད་ལྗང་ཁྲུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན།

ཁྱི་ལས་ཡོད། ཁྱི་ལས་ངན་པ་སྟེ། ༡་ཅང་ཐ་ཤལ་གྱི་དཔེ།

ཁྱི་ལོ། ལོ་སྒོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག། ཁྱི་ལོ་པ།

ཁྱི་ཤིག། ཁྱིའི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་སྟོག་ཆག་འབྲུ་མིན་ཆུང་བ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁྱི་ཤིང་། ཤིང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མང་ར། ལུ་རྩེས་སྟོམས། ལུས་པས་སྒྲོ་ནད་སེལ། ལུང་
པ་གྲེན་དུ་འབྲེན།

ཁྱི་ཤིང་དམན་པ། ཤིང་གི་བྱེ་བྲག།

ཁྱི་སྟག། རེ་བ་འཐག་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆས་ཞིག་སྟེ། ཤིང་མགོ་གཅིག་ལ་རྒྱང་གཉིས་ཡོད་པ་གཉེའ་
ཤིང་འདེགས་བྱེད་ཡིན།

ཁྱི་སེར་མེ་རྟོག། མེ་རྟོག་སེར་པོ་རྒྱང་གཅིག་ལ་འདབ་མ་ཁྱི་ལྟེའི་དབྱེབས་ཅན་བཞི་རེ་ཡོད། མེ་
རྟོག་སེར་ཆེན་དང་མི་འབྲ་བར་ཟེའུ་འབྲུ་དམར་པོ་ཆུང་དུ་དེ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་རྒྱ་ལ་འེ་
མཐུག་ཅམ་ན་ཆུ་འགྲམས་སུ་སྦྱེ་བ་ཡིན།

ཁྱི་སྟབ་བལོ། ཁྱི་འཛིང་བལོ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།

ཁྱི་གསར། ཁྱི་ལོ་ཆུང་། ལུང་ཆུང་སྟག་ན་ཁྱི་གསར་བཅོན།

བྱི་ཏ་པ། བྱི་གཟུགས་རྩེ་ལ་སྤྱེད་པོ་ཞིག

བྱི་ཨ་མོ་པ། བྱི་ཏ་པ་དང་གཅིག་ཡིན།

བྱིག་ས། འབྱིག་པའི་སྤྱལ་ཆིག་

བྱིས། ① རྩོད་ཁང་སྟེ། མི་ཚང་གཏན་དུ་ཆགས་པའི་གནས། རང་བྱིས་ནས་ཐོན་ཏེ་ཕྱོགས་ལ་བྱིན་

པ། བྱིས་གྲིས་སྟོངས་པ། གྲུ་པ་ཡིན་ཡང་བྱིས་ན་གནས་པའི་འཁོར་ཡོད། ② རྩེ་ལ། ③ གཟུང་

སྐར་རྣམས་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ལས་གྲིས་པན་འདོགས་པས་བྱིས་ཟེམ། ཉི་བྱིས། ④ ཉི་མ་

བྱིས་བཙུག་ཉིས་ཡོད་པས་གངས་བཙུག་ཉིས་མཆོན།

བྱིས་སྟོང་། ① བྱིས་ཚང་སྟོང་བ་པོ། ② བྱིས་སྟོང་བར་བྱེད་པ།

བྱིས་ཁོ་ལ། ① བྱིས་ནང་གི་གཡོག་། ② [མངོན]སྟེས་པ་འབྲས་བུ་བྱུང་བའི་ཁོ་ག

བྱིས་གྱི་ཀྱན་དགའ་ར་ག། སྤྱིང་གའམ། སྤྱིད་མོས་ཆལ།

བྱིས་གྱི་འཁོར་ལོ། ཉི་མའི་འགྲོ་ལམ།

བྱིས་གྱི་འཁོས་ཀ་འཛིན། བྱིས་མོ་བཟུང་ག། བྱིས་ཚང་བཟུང་བ་སྟེ་བྱུང་བུ་མོ་མག་པ་དང་མནའ་

མར་འགྲོ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གངས།

བྱིས་གྱི་གོ་རེ་ལོང་། [རྟིང]བྱིས་གད་དར་བྱེད་པ།

བྱིས་གྱི་གོ་ལ། བྱིས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་པོའི་རྩལ་གྲིས་འཁོར་བའི་ཉི་མའི་འགྲོ་ལམ།

བྱིས་གྱི་རྩེ་དཔོན། བྱིས་བདག་

བྱིས་གྱི་གཏོར་ཟ། [མངོན]བྱིས་བྱའམ་བྱ་གག་

བྱིས་གྱི་དག་ར། ཁང་པའི་མདུན་གྱི་ར་ག།

བྱིས་གྱི་བདག་པོ་བཙུག་ཉིས། ཉི་མ་བཙུག་ཉིས་དང་དོན་གཅིག་

བྱིས་གྱི་རྟོ། [མངོན]རི་ལས་འོང་བའི་ཆོན་ཅི།

བྱིས་གྱི་ནོར་བུ། [མངོན]སྟོན་མེ།

བྱིས་གྱི་གཙུག་ཤུད་ཅན། [མངོན]བྱིས་བྱ།

བྱིས་གྱི་ཆལ། སྤྱིང་གའམ་སྤྱིད་མོས་ཆལ།

ཁྱིམ་གྱི་རིག་པ། འདིག་རྟེན་གྱི་རིག་ཅལ།

ཁྱིམ་གྱི་སོ་ཆོས། ཁྱིམ་ཁང་གི་འཆོ་ཐབས།

ཁྱིམ་གྲངས། ① ཁྱིམ་ཁང་མང་ཉུང་། ② ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་མཚོན་གྲེད་གྱི་ཡང་གྲངས་ཏེ་ཐིག་ཤར་

ན་ལུག་ཁྱིམ་དང་། གཅིག་ཤར་ན་སྒྲང་ཁྱིམ། གཞན་རྣམས་རིགས་འབྲེ།

ཁྱིམ་ཐོགས། མཉམ་དུ་ཆགས་པའི་ཐེམ་དུད།

ཁྱིམ་ཁྲོང་། མི་ཁང་གི་ཁྲོང་།

ཁྱིམ་རྒྱད། མི་ཁང་གི་རིགས་རྒྱད།

ཁྱིམ་ངན་བདུན། དེ་སྤྱི་མཛེ་ཅན་དང་། དབུལ་ལོ། གཡུང་ལོ། ཤན་པ། རིགས་ངན། གདོལ་པ།

དཔུས་ལོང་བཅས་ཀྱི་ཁྱིམ་དེ་ལྟར་ཤོད་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱིམ་སྤགས་པ། མི་སྤྱ་སྤགས་འཆང་བ།

ཁྱིམ་ཅན། ཉེ་མ་སོགས་ནི་སྐར་ཁྱིམ་ལོངས་སུ་སྒྱུད་པ་སོ་ཡིན་པས་ན་ཁྱིམ་ཅན་ཞེས་བརྗོད།

ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས། ལུས་པ། ཉ། ལུག་ཁྲྲང་། འཕྲིག་པ། ཀཾ་ཀྱ། སེང་གོ། ལུ་མོ། སྤང་། སྤིག་པ།

གཞུ། ལུ་སྤིན་བཅས་སོ། ཁིང་དེ་ལྟར་བཅགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རི་ཡི་རྒྱལ་སོ་རི་རབ་ལ་

གཞུ་དང་། ལུ་སྤིན་དང་། ལུས་བ་དང་། ཉ་དང་། ལུག་དང་། སྤང་ལ་སོགས་པའི་གདོང་པའི་

དབྱིབས་དང་འདྲ་བའི་ཐད་ཀན་ཉེ་མ་གནས་ཆེ་དེ་ལྟར་མིང་འདོགས་ལུགས་གཅིག་དང་། ཡང་

འཛམ་བུའི་གླིང་ན། གཞུ་སྤྱ་བའི་དུས་དང་། ལུ་སྤིན་གྱི་ཁ་ཉི་མ་ལ་བསྟན་ནས་འདུག་པའི་དུས་

དང་། ལུས་པའི་ཁང་གི་ཁང་རོ་རུས་བ་དང་ལྷན་པའི་དུས་དང་། ཉ་རྣམས་རྒྱལ་རྒྱ་བའི་དུས་

དང་། ལུ་གུ་སྤྱེ་བའི་དུས་དང་། སྤང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་མོ་བའི་དུས་དང་། དུད་འགོ་རྣམས་འདོད་

ཆགས་ལངས་པའི་དུས་དང་། ཀཾ་ཀྱ་ལོ་སྤྱལ་བ་ཡིན་པས་སྤྱལ་པས་སྐད་འབྲིན་པའི་དུས་དང་།

སེང་གོས་ཆགས་པ་ལངས་པའི་དུས་དང་། སེང་གོས་ཆགས་པ་སྒྱུད་པའི་དུས་དང་། ལུ་མོ་

རྣམས་མདངས་བཟང་བའི་དུས་དང་། སྤང་ངམ་ཉ་ག་ལ་ར་མར་འདེགས་པའི་དུས་དང་། སྤིག་

བ་རྣམས་ཁྲུང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་དང་། ཁ་ཅིག་འདི་དུད་འགོ་གསོད་པའི་སྤིག་པའི་དུས་ཀྱང་ཐེང་

རོ། ཁྱིམ་གཅིག་གི་ས་ཁོན་ནི་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཀང་བ་དགུ་སྟེ་ལུལ་གྱི་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱ་དང་སོ་སྤྱ་ཡོད།

དེ་ལ་མདའ་ཡོན་རྒྱ་བའི་འཁོར་ལོ་ཟེར།

བྱིས་ཆགས། གཞིས་ཆགས་པ།

བྱིས་འཇུག །གནའ་རབས་ཀྱི་ཇ་སྤྱུས་ཀ་ཞན་པའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་།

བྱིས་སྟོང་པ། མི་ནོར་མེད་པའི་ཁང་བྱིས།

བྱིས་སྟོངས་པ། མི་ཆང་འཁོར་བ། མི་རྣམས་འབྱུངས་ཞིང་ཁང་གཞིས་འཛིན་མཁན་མེད་པར་གྱུར་པ།

བྱིས་བརྟག་པའི་དབྱད། བྱིས་ཀྱི་ནང་བཞོད་ལ་བརྟག་ནས་ལེགས་ལམ་ཡོང་མིན་དབྱད་ཐབས་ཏེ།

ས་དབྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག

བྱིས་ཐབ། བཟའ་ཆོའམ། བཟའ་མི་ཁྱོ་ལྷག །པོ་མོ་དེ་གཉིས་བྱིས་ཐབ་སྒྲིག་པ།

བྱིས་ཐབ་མ། རྒྱུང་མའམ་བྱིས་བདག་མོ།

བྱིས་ཐབས། ① བྱིས་ཀྱི་འཆོ་ཐབས་སམ་འཆོ་ཆོས། ② བྱིས་ཐབ་དང་གཅིག །

བྱིས་དུ་འགྲོ། [མདོན]པ་མང་།

བྱིས་དུ་འགྲོ་བཞི་ལུ། མ་བསྐྱམས་པར་འཇུག་པ། གོས་ལེགས་པར་མ་བགོས་པར་འཇུག་པ། ཅ་
ཅའི་སྤྱི་མ་བསྐྱུངས་པར་འགྲོ་བ། མིག་གཡེངས་ཏེ་འགྲོ་བ། དགོས་མེད་དུ་གཉའ་ཤིང་གང་ལས་
ལྷག་པར་ལྟ་ཞིང་འགྲོ་བ། མགོ་རས་སོགས་ཀྱིས་གཡོགས་ཤིང་འགྲོ་བ། ཆོས་གོས་བཞེས་ཏེ་
འགྲོ་བ། ཆོས་གོས་ཐུག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ། ལག་བ་གཉའ་གོང་དུ་བསྟོལ་བ། ལག་བ་ལྷག་
པར་བསྟོལ་བ། མཆོང་ཞིང་འགྲོ་བ། སྤྱིད་པ་བརྒྱུངས་སྤྱིམ་བྱེད་ཅིང་འགྲོ་བ། ཅོག་བྱས་འགྲོ་
བ། ཉིང་བ་བཏེགས་ཏེ་བྱང་བས་འགྲོ་བ། བྱ་མོ་སྤྱང་པོར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ། ལུས་བསྐྱུར་ཅིང་འགྲོ་
བ། ལག་བ་ཀྱིག་ཉིང་འགྲོ་བ། མགོ་བསྐྱུར་ཅིང་འགྲོ་བ། གཞན་དང་ཐུག་པ་གཉིས་སྤྱད་ཅིང་འགྲོ་
བ། གཞན་དང་ལག་སྟེལ་ཏེ་བྱིས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའོ། །

བྱིས་དུ་འདུག་ཚུལ་དག། ཉང་པ་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་བྱིས་དུ་
འགྲོ་སྐབས་དོ་སྤར་བྱ་དགོས་པ་དགུ་སྟེ། ༡ སྤྱིན་བདག་གིས་འདིར་བཞུགས་ཞེས་བཞོད་
སྒྲིགས་བྱེད་མཁན་མེད་པར་གྱ་ཆོམས་སུ་འདུག་པ། ༢ རང་ཉིད་གདན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མ་
བསྐྱད་གོང་ཉེ་འཁོར་དུ་བརྟག་དབྱད་ལེགས་པར་མ་བྱས་པར་འདུག་པ། ༣ གདན་གྱི་སྟེང་དུ་

དལ་བྱས་མ་བསྐྱད་པར་གཟུགས་པོའི་ལྗེད་པ་བས་ཏེ་མིངས་གྲིས་འདུག་པ། ༤ ཀླང་པོའི་སྤྱོད་
དུ་ཀླང་པ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ། ༥ བཟུང་སྤྱོད་དུ་བཟུང་བཞག་སྟེ་འདུག་པ། ༦ མིང་བྱའི་སྤྱོད་དུ་
མིང་བྱ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ། ༧ བྱེན་པ་དང་ཀླང་པ་རྒྱུད་ཐག་རིང་པོར་ཁལ་ཏེ་འདུག་པ། ༨ ཀླང་
པ་གདན་དང་ཁྱིའི་ལོག་ཏུ་བཀྲུག་སྟེ་འདུག་པ། ༩ འདོམ་གྱི་གནས་མཐོང་བར་བྱས་ཏེ་འདུག་
པ་བཅས་འདུག་ཚུལ་དགུ་པོ་དེ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བཤད།

ཁྱིས་དུ་བཞོས་གསོལ། ཁྱིས་དུ་གདན་བྱངས་ཏེ་གསོལ་ཆོག་ས་ལུལ་བ་རྣམས་བཞེས་པ།
ཁྱིས་དོན་སྦྱོར་གྱི་ཁྱིམ་ས་ཁང་། ཁྱིས་ཆང་གཅིག་གི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་གྲོད་དོན་ཐག་གཙོད་བྱེད་
མཁན་གྱི་ཁྱིམ་ས་ཁང་།

ཁྱིས་ལྷན། [མངོན]སྟོག་ཆགས་རྩངས་པ།

ཁྱིས་བདག །① མི་ཆང་གི་བདག་པོ། ② སྤྱིན་བདག །མིངས་སྤྱོད་མཆོག་དང་ལྷན་པོའི་ཁྱིས་
བདག །ཁྱིས་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན། སྤར་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ལྟ་སྤྱོད་ལུ་ཞལ་
བཞུགས་སྐུ་བས་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར་ཉིན་ལྟར་གྱི་བསོད་སྟོབས་འབུལ་
མཁན་གྱི་སྤྱིན་བདག་དེ་ཡིན།

ཁྱིས་བདག་དཔལ་སྤྲས། སྤོན་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐུ་བས་ལུལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་
ཁྱིས་བདག་དཔལ་སྤྲས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་ཞིང་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་སྤྱོད་སྟེ་གསུམ་པོའི་སྤོན་པ་གཉིན་གྱི་བྱ་དང་ཤོགས་པོར་བྱུར་ཏེ་སྤྱོད་སྟེ་གསུམ་པོས་ཁྱིས་
བདག་ལ་ད་ལྟ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་བྱ་ཆོད་ལུང་པོའི་རི་ལ་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་གོ་ལུ་ཏ་མ་ལ་
ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་གཡོ་སྤྱོད་སྤོན་པ་མི་མང་པོ་མགོ་བསྐྱོར་ཏེ་ཟས་གོས་ཐོབ་པར་བྱེད་
པ་འདི་མེད་པར་བྱེད་ཐུབ་ན་ང་གཉིས་ལ་གཏས་སྤྱོད་གསུམ་པོ་ཆེན་པོ་ཡོང་ཞེས་སྟོམ་ཐུན་ནས་
ཁྱིས་གྱི་སྟོན་བྱེད་ཏུ་མེ་དོང་ཆེན་པོ་ཐལ་བས་གཡོགས་པ་ཞིག་བཞེས། ཞལ་ཟས་ཆང་མར་དུག་
བཏབ་ནས་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་གདུགས་ཆོད་ལ་སྤྱོད་བྱངས་ཀྱང་མེ་དོང་དང་
དུག་གིས་མ་གཞོད་པར་བཞེན་ཁྱིས་བདག་ནང་མི་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དང་བ་སྤྱིས་
ནས་བྱིན་ཆད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་བདག་བྱེད་

ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། རང་ཉིད་ཀྱི་པ་མའི་ཁྱིམ་ནས་ཁ་བྱལ་ཏེ་རབ་བྱུང་བྱས་པ་
རྣམས་ལ་དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན་ཁྱིམ་དང་། ཉོར་ཐུག་། བདག་ཏུ་བབྱུང་བའི་ས་ཁོང་ནོར་ལྷགས་
སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྤོང་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ།

ཁྱིམ་ནས་བྱུང་། ༡ རང་ཉིད་ཀྱི་པ་མའི་ཁྱིམ་ནས་ཁ་བྱལ་བ། ༢ རང་གི་ཁྱིམ་ནས་སྤོའི་བྱིར་ཐོན་པ།
ཁྱིམ་གནས། ① ཁྱིམ་ཚང་། ② ཁྱིམ་དུ་ཡོད་པ། ③ [མངོན]གནའ་མ།

ཁྱིམ་གནས་སྐྱེད་མ། [མངོན]ཨ་མ།

ཁྱིམ་གནས་སོ་སྐྱེ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྟན། གྲོང་མིའི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉོན་
མོངས་དུག་གསུམ་གྱིས་སེམས་རྒྱུད་དབང་མེད་དུ་བཅེངས་པ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁྱིམ་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ཁྱིམ་ཐབ་ཡོད་པ། མི་སྐྱ་པོ། ཁྱིམ་པ་པོ་མོ། ཁྱིམ་པར་
འབེབས་པ།

ཁྱིམ་པ་སྐྱ་པོ། བྱ་པ་མིན་པའི་མི་སྐྱ།

ཁྱིམ་པ་བརྟག་པའི་དབྱང། ཁྱིམ་པའི་མཚན་ཉིད་བརྟག་དབྱང་བྱེད་པའི་ཐབས།

ཁྱིམ་པ་མི་ནག། ཁྱིམ་པ་སྐྱ་པོ་དང་དོན་གཅིག

ཁྱིམ་པ་མོ། ① ཁྱིམ་པ་བྱད་མེད། ② [མངོན]མནའ་མ།

ཁྱིམ་པ་སུན་འབྱེན་པ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་སྤོད་ལམ་
ངན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཞེ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ།

ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་ལ་བཏགས་ཏེ་གྲོང་ལ་མི་གདགས། ཁྱིམ་པའི་ངོ་སྤྱང་ནས་རབ་བྱུང་ལ་ཉེས་ཆད་
ཆེན་པོ་མི་འགེལ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁྱིམ་པའི་ཆ་ལུགས། མི་སྐྱ་པོའི་ཆས་པོས་གྲོན་སྤངས།

ཁྱིམ་པའི་ཆོས། ཁྱིམ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ། རྣམ་ཡང་ཁྱིམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་བཅེངས་པ།

ཁྱིམ་པའི་ཆོས་ངན་པ་བཞི། རབ་བྱུང་གི་སེམས་དང་རབ་བྱུང་པ་ལ་མནར་གཅོད་བྱེད་པ། ཆོས་
སྤོང་བ། དགེ་སྤོང་སོགས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ།

ཁྱིམ་པའི་མཚན་རྟགས། སྐྱ་པོའི་རྟགས་མཚན།

ཁྱིམ་པའི་ལས། མི་སྤྱིའི་ལས་ཀྱི།

ཁྱིམ་སྤངས། ཁྱིམ་སྲིད་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲོས་བཏང་ཕྱི་སྤང་བ།

ཁྱིམ་སྒོ། སྒྲོང་གནས་སམ་རུ་བ་སྒོ་བ།

ཁྱིམ་བྱ། ཁྱིམ་བྱ་དང་དོན་གཅིག །ཁྱིམ་ཆང་ནང་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་བརྟག་པའི་མོ།

ཁྱིམ་སྒྲོང་། སྒྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོང་ཐ་སྟེད་ཅིག་ཏེ།

དབྱེན་སྐད་དུ་home use ཟེད།

ཁྱིམ་དཔོན། ① རྒྱལ་པོའམ་སྒྲོན་ཆེན་གྱི་བྲག །② བཟའ་དཔོན་ནམ་ཁྱིམ་བདག

ཁྱིམ་ཕྱག་རྒྱུ། ཁྱིམ་ནང་གི་ཅ་ལག་རྣམས་རྒྱན་མས་བརྒྱས་ནས་ཁྱིར་ཞོར་པའི་དོན། ཁོའི་ཁྱིམ་

ཕྱག་རྒྱུ་ཞོར་བ་རེད་ལྟ་བུའོ།

ཁྱིམ་ཕྱགས། [རྫིང་]ཁྱིམ་འཕྱགས་པ་དང་དོན་གཅིག

ཁྱིམ་ཕྱང་། [རྫིང་]ཁྱིམ་ཆང་ནང་འབྲུག

ཁྱིམ་ཕྱབ་པ། [ཡུལ་]ཁྱིམ་གཞིས་གསར་དུ་བརྒྱབ་པའམ་ཁྱིམ་བཟུང་བ། ཁོ་པོས་ཁྱིམ་ཕྱབ་ནས་ལོ་

མང་པོ་བྱེན་སོང་།

ཁྱིམ་ལྷ། ① སྤྱིར་བཏང་མོ་འདེབས་པའི་སྐབས་སུ་གཞིས་ལྷ་དང་། རྟོགས་ལྷ། ཁྱིམ་ལྷ་ལྟ་བུ་ནི།

ཁྱིམ་གྱི་ལས་དང་བྱ་བ་ལ་ལེགས་མིན་བརྟག་པའི་དོན་ཡིན། ② དམིགས་བསལ་དུ་ལག་རྩར་

བརྟག་ནས་གཉེན་ཆེན་དང་བཅས་པའི་ལེགས་ཉེས་སོགས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པའི་མོ་ལྷ་སྟེ། རོ་

མཆར་རྩ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག

ཁྱིམ་འཕྱོ། ཉེ་ཆེན་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་འཕྱོ་བ། ལག་ལེན་བྱེད་སྐབས་སུ་དོན་གྱི་འཕྱོ་དང་བྱེད་སྒྲའི་ཁྱིམ་

འཕྱོ་གཉིས་ཡོད།

ཁྱིམ་བྱ། ① ཁྱིམ་ནང་དུ་གསོ་པའི་བྱ་དེ་སོགས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཀར་པའི་མཆོན་བྱ་ཅན་

དང་། དགའ་བྱེད། སྤྱ་བར་སྤྲོ་སྟོག །ཁོ་རེངས་སྐད་སྟོག །བདེ་ལེགས་ཅན། རོར་བུའི་མགྱིན་

ཅན། བགས་པའི་གཙུག་ཕྱད་ཅན། འཕེལ་བྱེད། བྱ་ངན་མེད། མཆོན་མོ་སྐད་སྟོག །མཆོན་མོ་

རིག །ཟངས་ཀྱི་གཙུག་ཕྱད་ཅན། ཟངས་ཟེ་ཅན། ཟུང་གི་སྤྲོ་སྟོག །འོད་ཀྱི་སྟེ། ཡོངས་ཀྱི་རྒྱུ་

མིག་ཀྱི་སྒྲོལ་བཅས་སོ། ༡༢ གྲི་ལུ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁྲིམ་བྱ་མཆའ་ལུ། ཁྲིམ་བྱ་དེ་ལོ་སྤེལ་དང་ལུས་དམར་ཞིང་མཐུག་སྒྲོ་དཀར་ལོ་ཅན་གྱི་མིང་།

ཁྲིམ་སྒྲོང་། ① སྒྲོ་བ་མ་རྣམས་འཛིན་བྱའི་ནང་དུ་སྒྲོ་བ་ཆེན་གང་བྱིད་པ་དེ་སྒྲོ་ལ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་

དུ་དགོང་མོར་ཁྲིམ་དུ་ལོག་རྒྱུ་ལྷན་ཡེད་བསྐྱར་སྒྲོང་བྱ་རྒྱའི་ལོས་ལགན་ཞིག་། ② [རྟིང་]གྲི་བ།

ཁྲིམ་འབེགས་པ། ① རྒྱན་མ་སོགས་ཀྱིས་ཁང་ཁྲིམ་གྱི་ཅིག་པར་བྱག་པ་རྟོལ་བ། ② [མདོན་]རྒྱན་

མ་དང་ཅི་ཅི་སོགས་ཅིག་པར་བྱག་པ་རྟོལ་མཁན།

ཁྲིམ་འབྱོར་བ། མི་ཆང་བྱུག་ལོ།

ཁྲིམ་མ། ལུས་ཅའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་

ཁྲིམ་མི། ནང་མི།

ཁྲིམ་མིའི་འབྲེལ་བ། མི་དང་མིའི་བར་འབྲེལ་བ་ལས་དམིགས་གསལ་དུ་ཁྲིམ་ཆང་གཅིག་པའི་

འབྲེལ་བ་ཆགས། དེར་ན་པ་མ་དང་བྱ་རྒྱུད་མནའ་མ་དང་མག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁྲིམ་གཙོ། ཁྲིམ་འཛིན་གྱི་གཙོ་ལོ།

ཁྲིམ་གཙོ་བྱད་མེད། ཁྲིམ་འཛིན་གྱི་གཙོ་ལོ་བྱད་མེད།

ཁྲིམ་བཅུན། བྱིར་ལྟར་དུ་བྱ་ཆས་སྤྲས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་བཞོ་ལྟར་སྤང་ཡང་། བྱད་མེད་དང་བྱ་

བྱུག་ཡོད་པ་ནི་ཁྲིམ་བཅུན་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྲའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་སེར་ཁྲིམ་པ་ཟེར།

ཁམས་ནང་ཆེན་པ་ཡིས་དེ་ལ་སེར་སྒྱ་ཞེས་འབོད།

ཁྲིམ་བཅུན་གྱི་སྤེ། ལུས་ལ་བྱ་ཆས་བྱོན་ཡོད་ཀྱང་བྱད་མེད་དང་བྱ་བྱུག་སོགས་འབྲེལ་ནས་དགོན་

པར་སྤྲོད་མཁའ་ཡོད་པའི་དགོན་སྤེ། གཞན་ཡང་སྤྲས་པ་ལྟར་ལོ་ཅན་གྱི་སྤེ་ཡང་ཟེར།

ཁྲིམ་ཆང་། མི་ཆང་ངམ་ནང་ཆང་། ཁྲིམ་ཆང་གཏོར་བ། ཁྲིམ་ཆང་འཛོར་བ།

ཁྲིམ་ཆང་གི་ཚོད་རྟོག་། ཁྲིམ་ཆང་གཅིག་གི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་ཚོད་གཞི།

ཁྲིམ་ཆང་གི་སྒྲོ་བ་གསོ། །པ་མས་བྱ་གྲུ་ལ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོ་བ་གསོ། །

ཁྲིམ་ཆང་རེ་རེ་བཞིན། དུད་ཆང་རེ་རེ་བཞིན།

ཁྲིམ་ཆོས། མི་ཆང་གི་འཆོ་ཐབས། ཁྲིམ་ཆོས་ཞོར་ལས།

ཁྱིམ་ཚུགས། མི་ཚང་གི་འཛོལ་ཉེན་ནམ་རང་ཚུགས་སྐབ་པའི་ནུས་པ། མི་ཚང་ཁྱིམ་ཚོ་ཟེན་པ།
ཁྱིམ་མཆོས། ཁྲོད་རོགས། ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ། ཐག་རིང་གི་གཉེན་ལས་མཛུབ་སྟེན་ཁྱིམ་
མཆོས་དགལ། ཁྱིམ་མཆོས་དུ་བ་མདངས་འབྲེལ།
ཁྱིམ་མཆོས་སྟོན་བྱེད། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟེན་ཅིག་ཏེ། དེ་ཉེན་སྐད་དུ་show neighbors ཟེད།
ཁྱིམ་འཛོལ། ① ཁྱིམ་ཚང་ལ་འཛོལ་སྟོང་བྱེད་པ། ② ཁྱིམ་དང་འཛོལ་བའི་བསྐྱུས་མིང་།
ཁྱིམ་འཛིན། ཁྱིམ་སོ་འཛིན་མཁུ།
ཁྱིམ་འཛིན་མ། རྒྱུང་མཁུ། ཁྱིམ་བདག་མོ།
ཁྱིམ་ཞག། ཉེ་མ་ཁྱིམ་རེར་འཕོ་བའི་ཡུན་ཚད་སྐུམ་ཅུར་བགོས་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག
ཁྱིམ་ཞག་དཀྱིལ་འཁོར། ཁྱིམ་ལོ་གཅིག་གམ་ཁྱིམ་ཞག་སྐུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཐམ་པ།
ཁྱིམ་ཞག་དུས་ཀྱི་རྟག་ལོངས། ཁྱིམ་ཞག་གཅིག་གི་དུས་ལོངས་ཏེ། ཡུལ་ལོངས་དུས་ཚོད་བཞི་དང་
ཆུ་སྐར་སྐུམ་ཅུའམ་ཉེན་ཞག་གི་ཆུ་ཚོད་དུག་ཅུ་དང་། ཆུ་སྐར་ར་གཉིས། དབུགས་བཞི།
དབུགས་གཅིག་དུས་མདའ་མཁའ་རི་ཡིད་ཀྱི་ཆར་བྱས་པའི་ཆ་ཤས་སྐུམ་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་བརྒྱ་ཐག་
གཅིག་དང་བཞི་ཡིན།
ཁྱིམ་ཞག་གསུམ། དུས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞག །གནས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞག །ས་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞག་གོ།
ཁྱིམ་གཞིས། གཏན་དུ་གནས་སའི་གཞིས། ཁྱིམ་གཞིས་ཆགས་པ།
ཁྱིམ་གཞིས་སྟོངས་པ། ཁྱིམ་གཞིས་རྒྱ་ཁོར་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཆགས་པ།
ཁྱིམ་ཁྲུ། ① བཟའ་ཁྲུ། ② ཁྱིམ་ཞག་སྐུམ་ཅུ་ཚང་བའི་དུས་ཏེ། ཉེ་མས་རང་འགྲོས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་
ཆུ་ཚོད་མདའ་ཡོན་ཁྲུ་བ་བགྲོད་པའི་ཡུན་ཚད་དེ་ལ་ཁྱིམ་ཁྲུ་ཞེས་བྱའོ།
ཁྱིམ་ཁྲུའི་དུས་ཀྱི་རྟག་ལོངས། གཟའའི་རང་འཁོར་བཞི་སོང་ཟེན་པའི་འགྲོ་ན་གཟའ་གནས་སུ་གཉིས་
དང་། ཆུ་ཚོད་ཉེར་དུག །ཆུ་སྐར་ཉེར་གཅིག །དབུགས་གཅིག །དབུགས་གཅིག་རི་རོའི་ཆ་བཅུ་
རི་མཁའ་རིའི་ཆ་ལྷ་བརྒྱ་དོན་གསུམ། འདོད་ཆ་གཉིས་བཅས་སོ།
ཁྱིམ་གཟལ། ཉེ་མ་ཁྱིམ་སོ་སོར་སླེབས་ཉེན་ཀྱི་རེས་གཟལ། དེ་ལ་ཁྱིམ་འཕོའི་གཟའ་ཡང་ཟེད།

གཙོད་དུ་འབྲུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། མེ་ལ་རེག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། འདུན་པ་སྤྱིར་བསྐྱར་བའི་
ལྷུང་བྱེད་དང་། ལུབ་གཅིག་ལྷག་པོར་ཉལ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། སྤྲིག་ལྷ་མི་གཏོར་བའི་ལྷུང་བྱེད་
དང་། སྤང་བའི་རྩེས་སུ་བྱོགས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་ལྟུང་བའི་ལྷུང་བྱེད་
དང་། གོས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་གྲོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་།
ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་བཅས་བཅུ་ལོ། །

ཁྲིམ་སྤྱི་ཚོ། མི་ཚང་རང་ཚུགས་སྤུབ་པའི་རུས་པ། ཁྲིམ་སྤྱི་ཚོ་ཐེན་ན་མི་འོར་ཤུགས་ཀྱིས་འཁོར་ཡོང་།
ཁྲིམ་སྤྱི་དམས་པ། ཁྲིམ་གྱི་འབྱོར་པ་ཉམས་པ།

ཁྲིམ་སྤྱི་པ། ལྷོ་སྤྱི་དབྱུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གཞིར་བཞག་ནས་ཉི་མ་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་ཐོག་
མར་སྤྱི་བས་པའི་ཚུ་ཚོད་ནི། ཉེར་མཁོ་བྱམ་ལས། འཁོར་ཡོ་རྩོགས་དུས་ཉི་ཁྲིམ་རྩོགས། ཉི་
མ་ལུག་གི་ཁྲིམ་དུ་སྤྱི་བས། །མིག་དང་ཆེས་ཤར་ལུག་ཁྲིམ་རྩོགས། ཉི་མ་སྤྱི་བྱི་ཁྲིམ་དུ་
སྤྱི་བས། ལྷུང་ལྷན་མཁའ་མེ་སྤྱི་ཁྲིམ་རྩོགས། ཉི་མ་སྤྱི་བྱི་ཁྲིམ་དུ་སྤྱི་བས། །དུག་དང་ཞེ་ལྷ་
འཐིག་ཁྲིམ་རྩོགས། ཀམ་ཏ་ཏ་ཏུ་ཉི་མ་འབྱོར། གཏེར་དང་ནམ་མཁའ་ཀར་ཁྲིམ་རྩོགས། ཉི་མ་
སེང་གའི་ཁྲིམ་དུ་འབྱོར། དབང་ལྷག་ཆེས་ལ་སེང་གེ་རྩོགས། །བྱ་མོའི་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་སྤྱི་བས།
ཁྲོས་བྱེད་ཐིག་ཡོན་བྱ་མོ་རྩོགས། སྤང་གི་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་སྤྱི་བས། བཅོ་ལྷ་ཞེ་ལྷར་འཐིག་ཁྲིམ་
རྩོགས། སྤྲིག་པའི་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་སྤྱི་བས། ལྷུ་གཟུགས་སྤོང་པ་སྤྲིག་པ་རྩོགས། གཞུ་ཡི་ཁྲིམ་དུ་
ཉི་མ་སྤྱི་བས། མཁའ་ལྷུང་ཆེས་ཤར་གཞུ་ཁྲིམ་རྩོགས། ཉི་མ་ཚུ་སྤྱི་ཁྲིམ་དུ་འཕོ། ལག་མིག་
མཁའ་ཆེར་ཚུ་སྤྱི་ཁྲིམ་རྩོགས། ལྷུ་པའི་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་འབྱོར། རྒྱལ་བ་མདའ་ཚུ་བྱམ་ཁྲིམ་རྩོགས།
ཉི་ཡི་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་འཕོ། ཞེས་སོ། །མཚུར་ལུགས་བྱེད་པའི་ཉི་སྐར་ལ་བཞགས་ནས་ཉི་མ་ཁྲིམ་
སོ་སོར་འབྱོར་བའི་དུས་རྟགས་འདི་ནི་དེང་དུས་ཚན་རིག་གི་གནས་དབྱུང་རིག་པའི་དབྱུང་
འབྲས་དང་པལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་བྱུང་འདུག །དེས་ན་འདི་ནི་ལུག་ལུགས་ལས་ཀྱང་ཚན་
རིག་དང་མཐུན་ཆེ་བར་མཛོང་ནས་འདིར་མཚུར་ལུགས་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན།

བྱེད་པའི་ཉི་སྐར། ཚུ་ཚོད། ཉི་མ་སྤྱི་བས་པའི་ཁྲིམ།

༠༠ ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་སྤྱི་བས། ༡ ཉི་མ་སྤྱི་བྱི་ཁྲིམ་དུ་སྤྱི་བས། ༢ ༡༩ ཉི་མ་འཐིག་ཁྲིམ་

དུ་སྒྲེབས། ༤ ལ་ཉི་མ་ཀཱཱའི་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས། ༥ ༥༥ ཉི་མ་སེང་གའི་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས། ༡༡
༥ ཉི་མ་བྱ་མོའི་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས། ༡༣ ༥༠ ཉི་མ་སྤང་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས། ༡༥ ༣༡ ཉི་མ་སྒྲིག་པའི་
བྱིམ་དུ་སྒྲེབས། ༡༥ ༥༠ ཉི་མ་གཞུའི་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས། ༥༠ ༥ ཉི་མ་ཚུ་སྒྲིན་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས།
༥༣ ༥༣ ཉི་མ་བྱམ་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས། ༥༤ ༣༤ ཉི་མ་ཉའི་བྱིམ་དུ་སྒྲེབས།

བྱིམ་གསར། གསར་དུ་ཆགས་པའི་བྱིམ་ཆང་།

བྱིམ་གསར་དུ་བ། བྱིམ་ཐབ་ཅེས་བག་མའི་མིང་ཡིན་པས། འདིར་བག་མ་གསར་པ་སྤངས་ནས་
འཁྲིག་པ་མང་དུ་སྦྱོད་པས་དུབ་པ་སྤྲེང་ལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །

བྱིམ་གསར་ལ། མནའ་མ་གསར་པ།

བྱིམ་གསོ་བ། ① ཁང་པ་ཉམས་གསོ་བྱེད་པ། ② བྱིམ་གྱི་འཛོམས་ཐབས་བྱེད་པ།

བྱིམ་གསོ་སེམས་ཅན། སྒོ་སྤྲུགས་ཁྲག་ཆགས།

བྱིམ་ལྷ། བྱིམ་དུ་གནས་པའི་ལྷ།

བྱིའི་རྒྱལ་ལོ་ཀྱ་ཀྱ་རྩ་ཇ། འུམ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཀྱ་ཀྱ་རྩ་ཇ་ཞེས་སྤྱ་བྲགས་པ་དེ་ཡིན་
ཅིང་། མཆན་གཞན་ཀྱ་ཀྱ་རི་བ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀྱ་རྩ་ཇ་ཞེས་གྲང་
འབྱུང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་རྒྱ་བྱིར་སྤྲུལ་པ་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་ནས་དཔལ་ལོ་དང་མཁའ་འགྲོར་
ཆོས་སྟོན་ཅིང་། མཆན་མོ་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དུར་ཁྱོད་དུ་གཤེགས་ནས་ཆོགས་
འཁོར་དང་དམ་ཆོག་གི་ཀྱན་སྦྱོད་མཛད་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་བ་ན་འུམ་པ་ཐོབ། སྒོ་བ་
དཔོན་འདིས་སངས་རྒྱུ་མཉམ་སྦྱོར་གཙོ་བོར་འཆད་སྤེལ་མཛད་ཅིང་། གསར་དོན་རྣམ་དུ་ག་
སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད།

བྱིའུ་ ཤིང་གཤག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་དམ་ལོར་བྱེད་སྦྱད་ཀྱི་ཤིང་བྲ། བྱིའུ་འབྲིན་པར་བྱེད་པ།
བྱིའུས་བྱིའུ་དབྱུང་པའི་ཚུལ།

བྱིའུ་ཀ་ བཅས་འགྲོ།

བྱིར། རྫིང་ཆང་བྱིར་རམ་ཆང་།

བྱིལ། རྒྱན་ཆོག། དུང་གི་རིམ་ལྷ་བྱའི་དབྱིབས་ཀྱི་དོན་ཏེ། སྤྲ་བྱིལ། གཡམས་སྤྲ་བྱིལ་བ་ཞེས་པ་ལྷ་བྲ།

ཁྲིལ་ཁྲིལ། བསྐྱོར་བ་ཁྲིལ་ཁྲིལ་དུ་འཁྲིལ་བའི་མིང་།
ཁྲིལ་གྱིས་སྤྲོད། ལྷུང་དུ་སྤྲོད་པའི་རྣམས་པ་ཞིག་། འཕྲོ་ཞེས་ཤིང་རེར་འཕྲོ་ ར་སྤྲོད་ཅེས་ཁྲིལ་གྱིས་སྤྲོད།
ལྷ། རིགས་མ་ཐུན་པའི་ཆོག་ས། ལྷགས་ལྷ། མི་ལྷ། ལུག་ལྷ། བྲ་ལྷ། རན་པ་ལྷ་འབྲེལ། ལུག་ལྷར་
སྤྱང་གི་ཤོར་བ།
ལྷ་སྐད། མང་པོ་ཆོག་ས་པའི་ལུང་སྐད།
ལྷ་སྐྱོང་། སེམས་ཅན་མང་པོ་འཆོ་མཁན་གྱི་རྩེ་པོ།
ལྷ་བསྐྱེགས། སེམས་ཅན་རིགས་མ་ཐུན་སོ་སོའི་ཆོག་ས་གྲལ་བསྐྱེབས་པ།
ལྷ་མཆོག་ ① མང་པོའི་ནང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ། མིའི་ནང་གི་ལྷ་མཆོག་དམ་པ། ② ལྷ་པོ་ཆེ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ལྷ་ཆེན་ས་སྤྱང་མཆོག་ཡིན་པ་ལྷར་རིགས་མ་ཐུན་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མིང་ཡིན། ③[མངོན]ཚུ་རྟ་ལོ།
ལྷ་མཆོག་རྒྱུ་པ། [མངོན]ལྷ་མས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟེ་བོད་ཆེ་བ་བརྒྱད་པ།
ལྷ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་
གསེས་ཤིག་སྟེ། འཁོར་གྱི་སྤྲ་བྲགས་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་མཆོག་གི་སྟབས་
སུ་གཤེགས་པ།
ལྷ་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན། ལྷ་དབང་བྲུག་ཆེན་པོ།
ལྷ་མཆོག་ཅན། [མངོན]བོད་ཆེ་བ་བརྒྱད་པ།
ལྷ་མཆོག་མིག་དམར། [མངོན]མ་ཏེ།
ལྷ་མཆོག་ཟས་ལ་ཡན། བ་ལང་གི་རིགས་རྩ་ཡོད་སར་འཆོ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མིང་།
ལྷ་སྤྲ་འབྲེན་པ། ཆོག་ས་པའི་འཕོ་འཁྲིད་པ།
ལྷ་མ། རིགས་སྤྱང་སྐད་ལྷ་སྤྲ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆག་སྟེ་སོ་མ་རྩ་རྩ་འཕམ་ཟར་མའི་རིགས་ཤིག་
ལྷ་ཅེད། མང་པོ་འདུས་ཏེ་མཉམ་དུ་གར་ཅེད་ཅེ་བ།
ལྷ་ཆོན། [རྟིང]ཚུ་སྟོབས་ཆེན།
ལྷ་ཆོག་ས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོན་ཅིག་ཏེ།

དཔྱིན་སྐད་དུ་cluster ཟེད།
 ལྷ་འུར་རྒྱལ་བ། སེམས་ཅན་མང་པོའི་ཚོགས་འུར་རྒྱལ་བ་བྱེད་པ་ལས། འཛོག་པ།
 ལྷ་ཡི་མགོན་པོ། ① [མངོན]སྤང་པོ་མཆོག་། ② [རྟིང]རྒྱ་སྟོབས་ཆེན།
 ལྷ་ཡི་བདག་། [མངོན]སྤང་པོ་མཆོག་།
 ལྷག་ལྷག་། [མགྲོགས་པོའི་འགྲོ་ཚུལ། ཆར་སྐབས་དུ་སློག་འོད་དཔར་ལྷག་ལྷག་རྒྱ་བ།
 ལྷག་གེ་བ། ལྷར་སྟབས་སུ་གཡོ་ཚུལ་ཞིག་། ཐག་ཤིང་ནས་མེ་འོད་དཔར་ལྷག་གེ་བ་མཐོང་བྱུང་།
 ལྷག་པ། ལྷར་པོ། སེམས་ཁྲལ་བྱས་ཏེ་ལྷག་གིས་འགྲོ་བ། མི་དེ་ལས་ཀ་བྱེད་དུས་བདེ་ཙག་ལྷག་པ་ལ།
 ལྷག་ཅམ། ཁྱིལ་ཅམ་མམ་ཡུད་ཅམ། ཁྱོད་རང་འདིར་ལྷག་ཅམ་ཐེབས་རོགས་གནང་། འདི་གར་
 ལྷག་ཅམ་ཡོང་ནས་ཡང་བསྐྱར་གཞན་དུ་བྱེན་སོང་།
 ལྷགས། སློག་དཔར་གྱི་ལྷགས་པའི་བྱ་བ།
 ལྷགས་སེ་ལྷག་། [རྒྱན་ཚིག་] ཤིན་དུ་ལྷར་བའི་ཚུལ། ལུན་ནག་གི་ནང་དུ་སློག་འོད་ལྷགས་སེ་ལྷག་
 ལྷང་། ① ལྷར་གྱི་བཤད་སྟོལ་བྱ་ཆེན་ཞིག་། ལྷང་མཁའ་ལྗོངས་སྟེ་ལ་འཛིན་ཐབས་མེད། ལྷག་དཔར་
 ལག་ཐག་པས་བཏགས་ཐབས་མེད། ② ལྷར་ཤོད་གྱི་ལཔ་འབངས་རུས་དྲུག་གི་གྲས་ཤིག་
 ལྷང་སྐྱགས། ལྷང་གིས་སྐུལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བར་གྲགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གཡུ་རྟིང་ལས་ཅུང་
 མཐིང་མདངས་ཆགས་པ་ཞིག་སྟེ། ལུས་པས་དྲུག་ནད་དང་། མཆོན་ནད། མཛེ་ནད་སོགས་
 འཛོམས།
 ལྷང་སྐྱགས་པལ་བ། ཁ་དོག་ལྷང་ནག་དང་། ལྷང་སེར་སོགས་ལ་དོ་རྒྱ་གཞན་ལས་བྱུང་བའི་ཁ་
 དོག་འདྲ་མིན་འདྲེས་ཤིང་། ཞོས་ནས་སྐྱགས་པའི་ཉམས་ཅན། སྤྱི་ཆད་ 6 ~ 7 ཅུས་ཟེན་གྲང་
 བརྒྱུ་བཤོལ་སྟབས་བདེ་བས་འདི་ལ་བཟོ་ཆལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྟེ་ཆོགས་དང་། རྒྱན་ཆས།
 རྟོད་ཆས་སོགས་འཚོམ་པས་ཤིན་དུ་མཛེས་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་བ་བཅས་སོ། །
 ལྷང་སྐྱེས། [མངོན]རྒྱན།
 ལྷང་དགའ། གནག་ལྷགས་མཛོ།
 ལྷང་དགར་མཛོ། ཆོག་རྒྱན་མཛོའི་ཆོག་རྒྱན་སྟེ། ལྷན་དག་གི་སྟབས་སུ་ལྷང་དགར་མཛོ་དང་མཛོ་

ཁྱུང་དཀར་གཉིས་གང་བདེ་སྦྲར་ཆོག

ཁྱུང་ཁ། བྱ་ཁྱུང་སྤྱོད་གཞི་ལོ།

ཁྱུང་གི་སྤེར་རྩེས། འཕན་པོ་སྐམ་པ་ཁུལ་དུ་པ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཁར་ཁྱུང་གི་སྤེར་རྩེས་ཞེས་པའི་
སྤེར་རྩེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ཡིན།

ཁྱུང་དགོན། འབྲུག་རི་བཟ་ཤིས་ཁྱུང་དགོན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་
༡༡༩༩པོར་གཏར་ཆེན་གྱ་རུ་ཞོར་བྱ་མཆོག་གིས་བྱུང་ཐོབ་གཤེན་རབ་རྒྱལ་པ་བཀའ་གནང་
ནས་དགོན་འདི་གསར་བཞེངས་མཛད། བྱུང་མཐའ་བོན་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་
ཁུལ་ཚུ་ཆེན་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱུང་ལྗ། རྩོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྲར་བའི་ཨ་རུ་དང་། རུ་རྟ། འབྲུག་ཁོང་དནག་པོ། ལྷ་ཅི་བཅས་
ལཱའི་སྦྱོར་སྤེའི་སྤོན་གྱི་མིང་སྟེ། འ་རུས་རྒྱས་པ་སྤྱིང་ཁྲག་བྱ་ཁྱུང་ལྗ། བཞི་གཅིག་སུམ་གཉིས་
སྤེད་དང་སུམ་ཆ་སྦྱར། ཞེས་གསུངས་ཨ་རུ་ཞོ་བཞི་རུ་རྟ་གཅིག །འབྲུག་སུམ་གཉིས་སྤོན་
ཆེན་ཞོ་སྤེད་དང་། ལྷ་ཅི་སུམ་ཆ་སྦྱར་བ་ཆད་ལྷན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོ།

ཁྱུང་ཕྱོན་སྤྱེས། [མདོན]སྦྱར་ངས།

ཁྱུང་ཆེན། བས་མཁའ་ལྗེ་དང་།

ཁྱུང་ཆེན་སྟེ་རིང་། ཁྱུང་ཁྱུང་།

ཁྱུང་ཐར་རི་ཁོད། དུག་འདྲུབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྦྱ་འབྲུམ་ཆོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱུང་ཐུར་ཅན། [མདོན] ① གོ་ཁྲབ། ② མོག་གམ་ལྷགས་ལྟ།

ཁྱུང་སྤེར། ① བྱ་ཁྱུང་གི་སྤེར་པོ། ② ཤིང་སྤོན་ཞིག

ཁྱུང་སྤེར་དཀར་པོ། ཤིང་སྤོན་གྱི་ནང་ཆོན་བྱ་པོའི་ཕྱི་སྤེར་དང་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁྱུང་སྤེར་དཀར་པོ་
བྱ་པོའི་ཕྱི་སྤེར་འདྲ། ལུས་པས་དུག་ཆད་སེལ།

ཁྱུང་སྤེར་སྦྱག་པོ། རྩོ་སྤོན་རིགས་ཞིག་སྟེ། ཁྱུང་སྤེར་སྦྱག་པོ་བྱ་སྤེར་བསྐྱམ་པ་འདྲ། ལུས་པས་དུག་
ཆད་སེལ།

ལྷུང་ནག་ཤྱག་དར། བོད་ཀྱི་འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་སྐོར་དར་སྤེལ་གཏོང་མཁན་སྐད་གསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན།
ལྷུང་པོ། ① ཁམས་ལྷུང་པོ་ཞེས་པའི་ཡུལ། ② སྤོང་བཅོན་སྐམ་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་རིགས་རྩ་ས་
ཤིག་གི་མིང་།

ལྷུང་པོ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ། གན་རབས་ཀྱི་དག་རྒྱན་ལ། བོད་ཀྱི་རྩ་ས་ལྷུང་ལྷུང་པོའི་རིགས་
ཅམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་དང་པོ་ལྷུང་གི་སྐོར་དཀར་པོ་དང་། བྱག་པོ། སེར་པོ་གསུམ་བྱུང་བ་ལས།
དཀར་པོ་མངའ་རིས་སུ་ཆགས་པ་ལས་མངའ་རིས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་དང་། བྱག་པོ་གཙང་དུ་འཕྱར་བ་
ལས་གཙང་སྟོད་ཀྱི་ལྷུང་པོ། སེར་པོ་ཁམས་སུ་འཕྱར་བ་ལས་ལྷུང་པོ་སེར་ཆ་ཞེས་བར་ཁམས་
ཁལ་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཅམས་བྱུང་ཞེས་བཤད་སྟོལ། གཞན་ཡང་ནག་རྒྱ་ས་ཁལ་ཁོངས་སོག་རྫོང་
དང་ཉེ་བའི་སར་སྤར་བོན་ཆོས་དར་ས་གཙོ་བོའི་གས་ཏེ་ལྷུང་པོ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ་ཟེར་
བ་ཞིག་ཡོད།

ལྷུང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ། འདས་པའི་གདམས་དག་གི་སྤྲ་རབས་བདུན་པ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
ལྷགས་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༣༧༡ལོར་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ཡུལ་འདས་སྐུར། ཡབ་མགོན་པོ། ལུ་
ཁྲལ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁྲུངས། རྩ་ས་ལྷུང་པོ། མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་ཞེས། སྐུ་རྒྱུང་
དུ་ནས་ཞེན་མེད་དེས་འཕྲུང་ཆེ་བ། གྲུབ་ཐོབ་ལུ་རྒྱན་པར་ཡབ་ལུ་ཁོར་ཆོས་ས་གསན་བས་
ཆོས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཆེར་འཕེལ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་བ་སྟེ་ལོ་༡༣༠༧པའི་ཤིང་འབྲུག་ལོར་སྐྱ་ཉེ་
ཅམས་ཀྱིས་ཁྱོད་གཅེན་ཡིན་པས། སྐུ་རའི་དཔོན་གྱིས་ཟེར་ཏེ། གཙུང་པོས་རབ་བྱུང་ཆོས་
སྤྱབ་པས། ཆོས་སུ་ཐོབ་རྒྱལ་དགོངས། གཙུང་པོ་ལ་རབ་བྱུང་ཆས་ཅམས་སྟེར། འཇག་ཏུ་ཆོས་
ཤོས་མཛད། མཁས་གྲུབ་འདས་སྟོན་སྐུ་མཚམས་ཐོག་ལེབས་པས། དེ་འབྲལ་སྐུ་འཆམས་
ཁོག་ཏུ་འབྱོན་ཆུག་གསུངས། རྒྱུང་དུ་ལེབས་འབྲལ་བུ་དབྱ་སྐྱ་བཅད། མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་
མགོན་པོ་བཏགས། མདང་མི་ལམ་དུ་ལྷུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་དང་མཛལ་བ་སྤྲིས། མིང་འདི་ལྷུང་
པོའི་མཚན་ཡིན་གསུངས། དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་གནང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཁན་པོ་ལྷུང་
བསྟན་མཛད། སྐུ་ལུས་དབང་མོ་ཆེའི་ཆོས་སྟོན་ཕྱེ་ནས། དཔལ་ལྷན་འདས་པའི་དབང་འཁྲིད་
ལྷུང་ལག་ལེན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་གནང་། ཉམས་རྫོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་བྱུང་། ལུ་བ་

གཅིག་མནལ་ལམ་དུ། མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་སྒྲུ་ལ་བྱན་སྒྲ་ཆོག་མ་དང་བཅས་པ་བྱོན་ནས།
དཔལ་ལྷན་ཤངས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ་སྤེས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་
པར་འགྲིགས། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྐུབ་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས། ལྷན་གྲགས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་
འཁོར་ཆོགས་དུ་མ་འདུས་པར་གྲུགས་བསྐྱེད། ཆོས་ཀྱི་ཆར་པབ་ཅིང་། དེ་ལྷན་པས་ཆེ་བའི་
གྲགས་པས། སྐུ་རའི་ཆན་མོན་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱི་བུ་ལི་བས་རྒྱེན་བྱས། སྟོ་སྟེ་གང་ཕྱོད་
གཡང་ཕྱོད་བྱེད་པ་ཞིག་གྱུར། དེ་ལྷན་པས་བསྐྱེད་པས་སྟོ་སྟེ་ལྷན་པས་རྟེན་གས་བསྐྱེད། གཞན་
ཡང་སྟོ་བ་མང་པོ་ལྷན། སྒྲིག་གྲུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་མཁུན་པའི་མཛོན་ལེས་
མངའ། སྐབས་ལིག་ན་མཚུར་ཕྱར་ཕྱོན་པས་རྒྱ་ལོག་རྒྱས། དཔོན་སྟོབ་རྣམས་རྒྱ་འགྲམ་དུ་
བཞུགས་ཅན་ལ། སྟོ་བྱར་དུ་རྒྱ་ཆད་དེ་སྤང་ཐམ་པ་ཞིག་བྱུར། རྒྱ་པ་རི་ལ་ཐོན་པ་དང་སྤང་ཐམ་
པ་རྒྱས་འགོ་བ་པ་སོགས་ཡ་མཚན་འགའ་ཞིག་བྱུར། དེ་ནས་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྟོ་རྟེ་ལྷན་
ནས་དབང་ཞུས། མཁས་ཆེན་བྱ་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཚན་གྱི་བྱར་དུ་གྱེད་ཀྱི་དབང་ཞུས། རྟོ་རྟེ་འཆང་དུ་གཟིགས། རྒྱ་ལ་སྤང་དུལ་རྒྱ་པ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད། སྟོ་སྟེ་དང་། ལྷན་པོ་དོན་གསུམ། རྟེན་འབྲེལ་ལྷན་པོ་རྣམས་ཞུས། སྟོ་མ་ཉམས་
དང་རྟེན་པས་པ་མཐར་ཕྱིན། དེ་ཁོད་ངེས་མེད་མཛད་ཅིས་ལ། ཡོན་བདག་གྲུ་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོར། བདེ་ཆེན་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། རས་ཆེན་སངས་རྒྱས་
སེང་གེ་སོགས་སྟོབ་མ་མང་པོ་སྟོན་གྲོལ་ལ་བཀོད། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་བཅུ་ཉེ་སྟོར་ཞིག་ནས། མེ་
རྟོག་གི་ཆར་འཇའ་འོད་ཀྱི་གྲུར། ས་གཡོ་བ་སོགས་ལྷས་བཟང་པོ་དང་བཅས་གཤེགས་
སོ། །ལྷ་མ་འདི་ལ་སྟོབ་པའི་ཆོགས་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཉམས་རྟེན་གས་ཀྱང་བཟང་པོ་འཇུག་
བྱུང་བ་ལས། སྐབས་འདིར་བརྒྱད་པའི་གཙོ་བོ་རས་ཆེན་སངས་རྒྱས་སེང་གེ་ལོ། །

ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེ། རྩ་པོ་རྩ་བ་སོགས་དང་དུས་མཉམ་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་མཁས་
པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

ཁྱུང་པོ་སྟེང་ཆེན་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེང་དུས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྟེང་ཆེན་
རྫོང་གི་མིང་ཡིན།

ལྷུང་པོ་དུམ་ཚུགས་ཀྱི་མཆེད་ནས། ལྷུང་གི་དུམ་ཚུགས་ནི་བཅན་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཅན་སྐྱ་ན་ཚུང་
དུམ་ཀྱི་ཅེད་ཐོགས་ཤིག་སྟེ་ལྷུང་པོའི་རྒྱུད་ནས་བྱུང་ཞིང་། བཅན་པོས་སྤྱིད་དབང་བསྐྱུང་རྗེས་
ཚོན་པོར་བསྐྱོས་པ་དེ་ཡིན། ལྷུང་པོ་དུམ་ཚུགས་ཀྱི་མཆེད་ནས་ཞེས་པ་ནི་ལྷུང་པོ་དུམ་ཚུགས་
ཀྱིས་ལྷ་དོན་དུ་ཞེས་པའི་དོན།

ལྷུང་པོ་རྣམ་འབྱོར། མཁས་གྲུབ་ལྷུང་པོ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས།
ལྷུང་པོ་སྤྱངས་སད་བླ་ཅེ། གཙང་ཁུལ་གྱི་དཔོན་པོ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྒོང་བཅན་དང་།
སྒོང་བཅན་སྐུམ་པོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཚོན་པོ་བྱས།

ལྷུང་པོ་གཡུ་ཁྱི། བསྐྱར་པ་སྤྱ་དར་དང་ཕྱི་དར་བར་གྱི་ཡིག་མཁན་ཆེན་མོ་ཞིག། ཁྲོང་གིས་དཀྱིལ་
འཁོར་འབྲི་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་ཆ་དང་འགོད་ཕྱོགས་བཞིན་པོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གྱི་ཆ་ཆ་དང་གཏན་
འབེབས་གནང་སྟེ་པོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་སྤྱི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་གནས།

ལྷུང་པོ་མེར་ཆ། མེར་ཆ་དང་དོན་གཅིག་

ལྷུང་པོ་སྤྲུམ་པ། མཆོད་དངོས་གཞོན་ལུ་བསོད་ནམས་ལྷ། ལྷ་མཁུའི་འཕགས་པ་འོད་དང་། ལུ་
སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོམ་པའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན།

ལྷུང་པོའི་བརྒྱུད་འཛིན། བོད་དུ་བསྐྱར་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་མཁས་གྲུབ་ལྷུང་པོ་
རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན། ལྷུང་པོ་རྣམ་འབྱོར་ནས་རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བྱུང་
བའི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་འདས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་ཐོགས་པ་དེ་ཡིན།

ལྷུང་ཕྱག་སྐྱུག་པའི་ཁ་ཚུ། ཆ་ག་པའི་ཁ་ཚུའི་གཤམ་མིང་སྟེ། འོད་སྐྱན་དཀོན་ཚུག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་པོད་དམར་ལས། ལྷུང་ཕྱག་སྐྱུག་པའི་ཁ་ཚུ་ནི། འབྲུ་ཆ་ག་པའི་མགོར་ལག་པས་
རེག་ཅན་བྱས་པའི་ཆེ་ཁན་མཆེད་མ་འཛག་པ་དེའི་གཤམ་མིང་ཡིན་པས། དེས་སྐྱ་འབྲུབ་པར་
ཁྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ།

ལྷུང་མོའི་དགོན། མིང་གཞན་དུ་གཡུང་དྲུང་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་དང་པོན་སྐར་བཟ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་
ཟེས། ལྷུང་མོ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་བཏབ། བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བོན་དགོན་ཡིན། ད་ལྟ་ཁྱི་ཀ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱུང་ཅེ་རམ་པ། བོད་སྡེ་པ་གཞུང་གི་བྱང་འཁོར་མི་ཚང་སྤྱི་ཁོངས་གསུལ་ཉེ་དུས་སུ་ཁྱུང་རམ་ཞེས་
འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱུང་ཚང་དགོན། ① དགོན་འདི་ཐོག་མར་འབྲོམ་སྟོན་པའི་སྟོབ་མ་ཁྱུང་ཚང་ཡེ་ཤེས་ཁྲ་མས་བཏབ་
པའི་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཐེང་བདུན་པའི་སྐུ་བས་སུ་དགོན་པ་
དེར་མེ་སྟོན་ཤོར་བར་ཉམས་གསོ་གནང་། གྲུབ་མཐར་དགེ་ལུགས་པར་ཆགས། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྟོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཐོང་ཁྲེང་སྐྱབ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱུང་ཚང་དགོན། ② མིང་གཞན་གི་ཀྱ་ཁུ་བྱུག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། གྲུབ་མཐར་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་
ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱུང་ཚང་པ་ཡེ་ཤེས་ཁྲ་མ། རྗེ་བཙུན་རས་རྒྱུང་པའི་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་གྲགས་ཅན་གསུལ་ཡིན། རབ་
བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༥ལོར་སྟོད་ལུང་དུ་ཡབ་མགས་པ་ཅེ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་
འབུམ་མོ་བཙུན་མ་འབར་གྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱུང་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་པའི་མཚན་ལ་ཡེ་
ཤེས་ཁྲ་མ་ཞེས་གྲགས། དགེ་བཤེས་རྒྱ་དམར་པའི་བྱང་ལྷན་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞུས།
དགྲུང་ལོ་བྲུག་ལྷ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༤ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁྱུང་ཚའི་ལྷ་ཁང་། བྱུག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཚོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱུང་རྫོང་དཀར་པོ། འདི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གནའ་བོའི་རྫོང་ཞིག།

ཁྱུང་རྫོང་དགོན། མིང་གཞན་ནག་སྟོག་དགོན་ཟེར། རབ་བྱུང་བཙུན་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༧ལོར་
ཁྲ་མ་ཀམ་ཚས་འབེལ་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་
ལྗོངས་ནག་རྩ་ས་ཁུལ་ཨ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱུང་རྫོང་རི་ཁྲོད། མིང་གཞན་རྒྱུང་རྫོང་རི་ཁྲོད་ཡང་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། གྲུབ་མཐར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་
མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷུང་གཡག་། འཕྱོག་པའི་ཁོར་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱད་སྟེལ་པའི་ཆེད་དུ་གཡག་སྟེག་པ་མ་བཅད་པ། སྤྱ་མ་
གྲེག་པ་འཆོ་སྐྱོང་བྱས་པ་དེའི་མིང་ཡིན། གཡག་གསེབ་དང་དོན་གཅིག
ལྷུང་རིན་ཆེན་གསལ། རྟོག་ལོ་རྩ་ཆོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབ་མ་དབྱ་མ་དང་ཆད་མ་ལ་མཁས་པའི་
ལུལ་དུ་བྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་རྟོག་ལོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།
ལྷུང་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧་པོར་སྤྱ་མ་ཨ་ལྷོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བོན་
པོ་ཡིན། ད་ལྟར་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རོང་བྲག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལྷུང་ལུང་དགའ་ལྷན་རྩ་ཆེ་དགོན། དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྷོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལྷུང་ལུང་རྩལ་མཁར། སྤོང་བཅན་སྤམ་པོའི་སྤིང་མོ་སད་མ་ཀར་ཞང་ལྷུང་རྩལ་པོ་ལ་མནའ་མར་
བཏང་རྗེས་སུ་བཅན་པོར་གསོལ་བའི་མགྲུང་གི་ནང་དུ་ཞང་ལྷུང་གི་རྩལ་ས་ལྷུང་ལུང་རྩལ་
མཁར་དུ་ཡོད་པར་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད།
ལྷུང་གཤོག་། །བྱ་རྩལ་ལྷུང་ཆེན་གྱི་གཤོག་པ། ཏྲ་བྲག་ལྷུང་གསུམ་གྱི་ཡ་བྲལ་ལྷ་ཁྲི་བོ་ལྷུང་གི་
གཤོག་པ།
ལྷུང་མེང་འདུས་པ། ① བྱ་ལྷུང་དང་མེང་གེ་འབྲིག་པ། ② མེང་གེ་རྒྱང་པ་བརྒྱད་པ།
ལྷུང་། ཁོར་ལུག་དུ་ཡོད་པའི་ར་བཤམ་མཐའ་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། འཁོར་པའི་ལྷུང་མོ། ལྷུང་།
ལྷུང་འཁོར། ཕྱིལ་པོའམ་གང་པོ། ལོ་གཅིག་ལྷུང་འཁོར།
ལྷུང་མོ། ལྷུང་དམ་རྩ་བ།
ལྷུང་། རིལ་པོའི་མིང་སྟེ། སྤན་རིལ་ལྷུང་མིད་བྲས། སྤྱལ་གྱིས་བྱེད་ལྷུང་མིད་བྱེད་ལྷུང་།
ལྷུང་ལྷུང་། ལྷུང་ལྷུང་འཕྱོ་རྩང་ས། ཉ་རྣམས་ཆུ་ནང་དུ་ལྷུང་ལྷུང་འཕྱོ་དུག་སྤྱལ་རྩ་ཁོད་དུ་ལྷུང་ལྷུང་རྒྱག་
ལྷུང་དགལ། [མདོན་འཕྱོག་པ།
ལྷུང་པོ། རིལ་པོ་དང་སྤང་པོ། ལོ་གཅིག་ལྷུང་པོ། ཆུ་གཅིག་ལྷུང་པོ། ཉིན་མཆན་ལྷུང་པོ།
ལྷུང་མིད། ལྷུང་པོར་མིད་པ་སྟེ། ཟས་གང་རིལ་མཁྱིན་པར་གཏོང་བ། ལྷུང་མིད་གཏོང་བ། ལྷུང་།

ཕྱན་ནམས་ཁྱུར་མིང་བཏང་བ།
ཁྱུས། ཅིག་པའི་ཙ་འགྲམ་དུ་སྒྲང་།
ཁྱེ། རྫིང་ཁེ།
ཁྱེ་ཆུང་། ① འུ་དང་འུ་མོ་ཆུང་ཆུང་། ② རྫིང་ཁ་བཟང་ཆུང་བ།
ཁྱེ་ཉེན། རྫིང་ཁེ་བཟང་དང་ཁྱོད་གྲུན།
ཁྱེ་བ། རྫིང་ཁེ་བ་སྟེ། ཁེ་སྟོགས་སྐྱབ་མཁན།
ཁྱེ་པོ། པོ་ཁམ་བའམ་འཆལ་པོ།
ཁྱེ་སྟོགས། རྫིང་ཁེ་བཟང་།
ཁྱེ་པོ། བྱི་གྲུག་སྟེ། ང་ཁྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་
ཁྱེ་པོགས་མཁན། རྫིང་ཁེ་སྐྱེད་མཁན་དང་ཆོང་བ།
ཁྱེ་མ། ཨ་མ་དོག་གཅིག་གིས་མ་ཁེབས་བ་སྐྱབས་མཆམས་ཡོད་པའི་བགས་ནད་རིགས་ཤིག་
ཁྱེ་མ་ཁྱེ། རྫིང་ཁྱལ་པམ་དང་། ཁེ་གྲུན།
ཁྱེ་བཤང་མཆོ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དཔལ་མགོན་ལྗོངས་ཙ་སྐྱུ་གཙང་པོའི་བྱང་པོས་སྐྱེ་ཡོད།
ཁྱེད། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་ས། ཁྱེད་རང་། ཁྱེད་ཅག་
ཁྱེད་བ། རྫིང་① འདང་བ། ② སྟོམས་བ། ཁྱེད་བར་བྲིམས།
ཁྱེ་མ། ས་ཤོ་ལེན་དང་། ལུ་འལུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱང་ཅིག་ ། བྱ་ཁྱེ་མ། ལྷགས་ཁྱེ་མ། མེ་ཁྱེ་མ།
ཁྱེ་པོ། ལྷག་མ་དང་། བྱ་སྐྱུ། ཀོ་སྐྱུ་ཁྱེ་མ་ཆེ་བ།
ཁྱེ་མ་བྱ། ཟ་མ་ཟ་ཆས་ཀྱི་ཡོ་བྱང་། ཁ་སྒྲེར་དང་དོན་གཅིག་
ཁྱེ་ལ། ① མིའི་སྤྱ་གྲུ། ཁྱེ་ལ་པོ་མོ། ② བྱི་གྲུག་
ཁྱེ་ལ་ཁ། མོ་རྟོག་གི་སྤྱ་གྲུ་དང་། མོ་རྟོག་གི་ཐེ་ལ། ཤིང་ལོ་གསར་དུ་ཁ་འབྲས་བ།
ཁྱེ་ལ་ལོ་པོ། སྤྱ་གྲུ་ཨ་ཁྱུགས་བ།
ཁྱེ་ལ་ཆུང་། མིའི་སྤྱ་གྲུ་ཆུང་དུ་།
ཁྱེ་ལ་ཐོན་བ། ① མིའི་སྤྱ་གྲུ་བཙའ་བ། ② མོ་རྟོག་དང་། ཤིང་ལོ་གསར་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་ཁ་འབྲས་བ།

ཁྱེད་པོ་རྟོག་སྒྲོན་བྱས་པ། ལུ་གཞིན་བྱ་བྱ་རྟོག་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་བྱས་པ་སྟེ། མོ་བཞེས་ལྷ་སྟེབས་
པའི་བྱ་རྒྱུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཆོག་པ།

ཁྱེད་ཚང་། རྟོན་གསར་པ།

ཁྱེད་ཞིག་རྟོས་ཤིག །བྱ་རྒྱུ་ཞིག་གཡོར་ཞིག

ཁྱེད་བཞི་ཡི་མདོ། །འདིའི་ནང་དོན་སངས་རྒྱས་ལྷ་འདས་པའི་སྐོར་ཡིན་འདུག

ཁྱེད་སྐུས། འདི་གང་ཟང་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་དང་། དུས་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་དང་
གཉིས་མཆིས་པ་ལས། དང་པོ་དུས་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པར་ནི། སྐོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་
མཛད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ནང་པར་ཁྱེད་སྐུས་སྐུ་ཁ་ཟས་མ་ཐོས་
པར་སྐྱེན་ཟ་བ་ནི་པོ་བའི་བྱོད་ཆེ་ལ་ཤེས་བྱས་ཀྱང་མེད་དེ་པོ་བའི་ཅ་སྟོན་མས་ཀྱང་མ་འགགས་
ལ་ནད་པ་ཉམས་དང་ལྷན། བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བའི་མི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱེན་ཁྱེད་མི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱེན་
ཁྱེད་སྐུས་སྐུ་བཏང་ན་སྐྱེན་གྱི་མཐུ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་
པ་གང་ཟག་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པར་ནི། འདུལ་བ་ལུང་ནས་འབྱེད་ལས། ཟས་ཀྱི་དགའ་བ་
སྦྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་གསོ་བ་ལྟར་ཟས་ཉུང་དུ་ཡང་ཡང་ཟ་བ་ལ་ཁྱེད་སྐུས་ཞེས་ཟེར། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལས་མན་རག་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་མེད་བཅའ་བའི་ལེའུའི་ནང་གི་ཁྱེད་སྐུས་ཞེས་པ་
ནི་དུས་ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པར་དང་། མོ་ནད་ལེའུའི་ནང་གི་ཁྱེད་སྐུས་ཞེས་པ་ནི་གང་ཟག་
ལ་བལྟོས་ནས་བཤད་པར་ཡིན་པས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་གོ་བར་བྱའོ། །

ཁྱེད་གསེར་མདོག །སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལྷ་འདས་ནས་ཀྱན་དགའ་བོས་བསྐྱེན་
པ་སྦྱོང་བའི་སྐབས་ཁྱེད་གསེར་མདོག་ལ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲོན་པོ་ཞིག་གིས་ཐག་དོག་བྱས་པ་དང་།

ཁྱེད་གསེར་མདོག་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དག་བཙུམ་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

ཁྱེད་ ① འཁྱེར་བའི་སྐུལ་ཆོག ② ཁྱིམ་དང་ར་བ། ཁ་ཁྱེད་ མྱོང་ཁྱེད་ ཁྱེར་གཞན་གྱིས་བར་མ་
བཅད་པ།

ཁྱེར་བ། འཁྱེར་བའི་འདས་པ།

ཁྱེར་སོ། །དོན་རྒྱུན་གང་ཡིན་དང་དུ་ལེན་ཞིང་རོ་བོ་བསྐྱར་བའི་དོན་སྟེ། སྐྱག་བསྐུལ་ལས་ཁྱེར་ཞེས་

བ་སྒྲུག་བསྐལ་དང་དུ་ལེན་ཞིང་ངོ་མོ་བདེ་བར་བསྐྱར་བ་ལ་ཟེར།
ཁྱེར་སོགས་སྒྲུག། ལྷང་བ་ལྷ་ཡི་ཁྱེར་སོ། །གྲགས་པ་སྒྲུགས་ཀྱི་ཁྱེར་སོ། །རྩན་རྩོགས་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱེར་
སོ་དང་གསུམ་ལ་ཟེར། དེའང་གང་སྒྲང་ཐམས་ཅད་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་དུ་ལེན་
ཅིང་སྒྲར་བསྐྱར་བ། སྒྲ་གང་ཐོས་ཐམས་ཅད་བཟང་ངན་གྱི་འཛིན་རྩོག་མེད་པར་སྒྲགས་སུ་
བསྐྱར་བ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྩོག་གང་རྩན་བཟང་ངན་གྱི་སྤང་སྤང་མེད་པར་ཐམས་ཅད་རྣམ་
མཁའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན།
ཁྱེལ། [རྒྱན་ཆིག] ཁྱེལ་ལ་འཕོངས་སྟེགས་སུ་འདུག་པའི་འདུག་སྟངས་ཏེ། བཟང་པོའི་འདུག་
སྟངས་ཁྱེལ་བཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
ཁྱེལ་བཞུགས་པ། རྒྱལ་སྟེགས་ལ་ཙོག་པོར་སྟོང་བ། བཟང་པོའི་འདུག་སྟངས་ཁྱེལ་བཞུགས་པ།
ཁྱེལ། འགྲེད་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་
ཁྱོ། ཏཱ་ཐོག་སོགས་ལ་སྒྲུལ་ལྷག་བྱེད་དུས་ཁྱོ་ཁྱོ་ཟེར་རོ།
ཁྱོག། ཁྱྱེས་པ་ལོ། ཁྱོག་
ཁྱོ་ལྷན་མ། བག་མའམ་ཁྱིམ་བདག་ལོ།
ཁྱོ་འདམ་མ། [མདོན]བག་མའམ། ཁྱིམ་བདག་ལོ།
ཁྱོ་སྒྲུག་ཆུང་མ་གྲང་། བལ་འཇམ་སྒྲུམ་བུ་ལེགས། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་སྟེ། ཁྱོགས་བཟང་
པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ན་རང་གི་བྱས་པ་དང་འདོན་ཐང་རྣམས་རང་ཆད་ལས་བཀྲལ་བ་ཐོན་
བྱུང་པའི་དོན་ཡིན།
ཁྱོ་ལོ། བཟའ་མི་གཉིས་ལས་པོའི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁྱོ་ལོ་དང་། གཏན་གྱི་ཁྱོགས། མག་པ།
ཁྱོ་མང་། [མདོན]སྒྲིད་འཛོང་མ།
ཁྱོ་མེད་པ།ཁྱོ་ག་མེད་པའམ། མག་པ་མེད་པའི་བྱད་མེད།
ཁྱོ་ལོ། ཁྱོ་ག་ཡོད་པའི་བྱད་མེད།
ཁྱོ་ཤུག། བཟའ་མིའང་བཟའ་ཆང་ངམ་བཟའ་ཆོ། ཁྱོ་ཤུག་གཉིས་འཁྱོགས་ནས་ཕྱིན་སོང་། ཁྱོ་ཤུག་
ཏུ་བསྐྱུ་བ།

ཁྱོག་། ① སྐར་པ་འགྲོ་བའི་ད་ལྟ་ལ། ② སྐར་པ་ཁྱོག་འགྲོ་བཞིན་འདུག། ད་སྐར་པ་ཁྱོག་སོང་ལྟ་བུ་
འགྲོག་པའི་སྐལ་ཆོག་

ཁྱོག་ཅིག་། འགྲོག་པའི་སྐལ་ཆོག་

ཁྱོག་ལ། [ཐ་མི་དད་པ་]ཐེག་ཐུབ་པའམ་འདེགས་ཐུབ་ལ། དཀའ་ངལ་ཅི་ཅམ་བྱུང་ཡང་ཁྱོག་ལ།
གར་མི་ཁྱོག་པར་དོའི་སྟོན་ལ།

ཁྱོག་སྟོ། ཐེག་པའམ་ཁྱུར་ཐུབ་ལ། ལས་འགན་ཁྱོག་སྟོ་འདུག་ཅས་པ་ལས་དཀའ་ལྷུག་བཟོད་ཐུབ་
པའི་དོན།

ཁྱོགས། ① འགྲོགས་ཁྲིའས། འགྲོགས་བྱམས། ཁྱོགས་ཀྱིས་བཏེག་ལ། ཁྱོགས་འདེགས་ལ།
② ལས་ཁྲི།

ཁྱོགས་ཁྲི། འདོ་ཡིའམ་མེབས་བྱམས།

ཁྱོགས་ལྷ་ལྷེ་ཅན། འགྲོགས་བྱམས་བྲ་བྱེད་དར་འབན་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཅན།

ཁྱོགས་སྤྱི་ལ། འགྲོགས་བྱམས་སམ་འདོ་ཡི།

ཁྱོགས་གཡོགས། མེབས་བྱམས་ཀྱི་ཁེབས།

ཁྱོད། གང་ཟག་གཉིས་པ་ལ་འབོད་པའི་ཆོག་། ཁྱོད་རང་། ཁྱོད་ཆོ། ཁྱོད་ཅག་

ཁྱོན། ① རྒྱ་ཆད་དང་། ཆེ་རྒྱུད་གི་ཆད། ས་ཁྱོན། རྒྱ་ཁྱོན། ② ཆང་ལ། ཁྱོན་མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་ཡོད།

ཁྱོན་བསྐྱིལ། ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིལ་བ། སྤེ་ཆེན་མང་སོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོན་བསྐྱིལ་ན་ཆེ་རྒྱུད་
གཉིས་སུ་འདུ།

ཁྱོན་ཆེ་བ། ① རྒྱ་ཆེ་བ། ② གངས་འབོར་མང་བ།

ཁྱོན་ཆེན་སྟོ། རྒྱ་ཁྱོན་ནམ་སོན་ཆེན་སྟོ།

ཁྱོན་སྟོམ་ཆོལ་ལུས། ཁྲོག་ཁྲུད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་ཏེ། དེ་ཁྱོན་སྐད་ཏུ་total function ཟེད།

ཁྱོན་བསྟོམས། ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིལ་བ། འོག་གངས་ཁྱོན་བསྟོམས་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད།

ཁྱོན་ནས། གཞི་ནས་སམ་ཅ་བ་ནས། དེ་རིང་ཡོང་མཁན་ཁྱོན་ནས་མེད།

ཁྱོད་པོ། [ཁྱིང་]མང་ཆེ་བ།

ཁྱོད་འཕོ་བ། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་པའི་འཕོར་གངས། གླ་པོགས་ཀྱི་ཁྱོད་འཕོ་བ། མི་གངས་
ཁྱོད་འཕོ་བ།

ཁྱོད་ཡངས། རྒྱ་ཆེ་བ། བོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྲོག་ཁུལ་ཁྱོད་ཡངས་པོ་ཡོད།

ཁྱོད་ཡོངས། བྱ་དངོས་གང་དེའི་ཆ་ཉིལ་པོའི་དོན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་ཆོན་
རིག་དང་མཐུན་པ་ཤ་སྟག་རེད། ལྷ་བྲ།

ཁྱོད་ཡོངས་སྒྲིག་འགོད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་global settings ཟེད།

ཁྱོད་ཡོངས་ཆ་འཁྲིན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་global info ཟེད།

ཁྱོད་ཡོངས་ལ་མི་ལྷ་བ། ཁྱོད་ཡོངས་ལ་བསམ་སྒྲོ་མི་གཏོང་བའོ།

ཁྱོམ་ཁྱོམ། ལུས་ཚུགས་མི་ཟེན་པའི་འདར་ཚུལ་ལམ་འགྲུལ་སྐྱངས་ཤིག །མགོ་ཡུ་འཁོར་ན་བཟེ་
ཁྱོམ་ཁྱོམ་བྱེད།

ཁྱོའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་པའི་སྤྱད་ཆོག །མིང་མཐའ་དང་འབྲེལ་སྒྲ་བསྐྱས་པའི་ཆིག་སྤྱད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

ཁྱོར། ཁྱོར་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་བྲེ་གང་ཡིན་ཅིང་། དེ་དུམ་བྱ་དུག་ཏུ་བགོས་པ་ལ་བྲུལ་གང་ལ་ཡ་
ཁྱོར་གསུམ་དང་ཆ་ལྡ་ཐོབ། ཡང་ཁྱོར་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་བྲེ་གང་ཅིས་པ་དེ་དུམ་བྱ་བདུན་དུ་
བགོས་པའི་ཆ་ལ་གཅིག་ལ་བྲུལ་གང་དུ་ཅིས་ན་བྲུལ་གང་ལ་ཡ་ཁྱོར་གསུམ་ཐོབ་པ་ལྟར་ཡིན།

ཁྱོར་གང་། ཁྱོར་དང་ཆོད་གཅིག་ཡིན།

ཁྱོར་ཁྱོར། ཨ་རག་གིས་བཟེ་བའི་འགོ་ཚུལ་ལྷ་བྲ།

ཁྱོར་ཆུ། ཐལ་མོའི་མོར་མོ་རྩུང་ཟད་བསྐྱམས་པའི་ནང་དུ་རྒྱགས་པའི་ཆུ།

ཁྱོར་དོ། །སྒྲིམ་པ་གང་།

ཁྱོར་བ་གང་། ཁྱོར་གང་དང་དོན་གཅིག །སྒྲིམ་པ་གང་ལ་ཁྱོར་བ་དོ་ཡོད།

ཁྱོས། རྗེས་འཇུག་དང་བྱེད་སྒྲ་བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་ཆོག །ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་བྱེད་སྒྲ་བསྐྱས་པའི་

ཆོག་སྤྱད་ཅིག་སྟེ། ང་ཆོས་ང་བསྐྱོལ་དགོས་འདུག། ཁྱོས་མེ་བུས། ངས་ཆུ་ཁྲེང་ཡོང་། ཞེས་
བ་ལྷ་བྲ།

ཁྱོས་མ། ① ཟས་ཀྱི་ལྷག་མ། ② རན་བའམ་ལག་རྟགས། ང་ལ་ཁྱོས་མ་རྣམས་བསྐྱར་ཏེ་སྡོན་ལ་
བརྒྱངས། ཁྱོས་མ་བཟང་པོ།

ཁ། བྱེའུ་སོགས་གསོད་མཁན་བྱ་ཞིག། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྱ་བྱ་དང་། གཡོ་བ། རི་བོང་ཟ་
བཅས་སོ། །

ཁ་བསྐྱག་ཁ་གདན། མི་ཆེན་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱའི་དཀར་ཡོལ་འཛོག་གདན་ལ་གསེར་
དངུལ་གྱིས་སྤྲས་པའི་སྡེར་མ་དང་། བོར་ཁེབ་བཅས་པ་ཅན་གྱི་མིང་ཡིན།

ཁ་ཀྱི་ལེ། ཁ་ལྷམ་མེ། སྐར་མ་ཁ་ཀྱི་ལེར་ཤར་འདུག།

ཁ་བཀྱག། ར་དཀར་ཀྱི་སྟེགས། ཁ་བསྐྱག་དང་དོན་གཅིག།

ཁ་དབྱག། ཐང་ག་དང་ལྗེབས་རིས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དང་། ས་གཞི། བྲག་རི་སོགས་བཞོ་སྐབས་
ཀྱི་ཐབས་ཅལ་གས་ཤིག་ཡིན།

ཁ་ཁ། ཆོས་གཞི་སྒྲ་ཆོགས་འདྲེས་པ། རས་ཁ་ཁ། ཁྱི་ཁ་ཁ།

ཁ་གེ་ཁྱག་གེ། འདྲེས་རས་འཁྱགས་པའི་ཚུལ། དཔེ་ཆ་རྣམས་ཁ་གེ་ཁྱག་གེ་བུས་འདུག།

ཁ་གན་དགོན། མིང་གཞན་གཡུང་བྱང་ཀུན་གྲགས་སྤིང་ཟེར། རབ་བྱང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
༡༦༠༣ལོར་ཁ་ཆགས་མེད་བཀ་ཤིས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏབ། བྲལ་མཐའ་བོན་བོ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤོ་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁ་སྤིང་དགོན། རབ་བྱང་བཙོ་ལུ་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་སྤིང་ཁྱི་བད་མ་རྣམ་རྟོག་རྒྱ་
མཆོས་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་རྫིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དར་
ལག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁ་རྒྱ། བྱ་ཁ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྟེ།

ཁ་འགྲུ་དགོན་པ། རབ་བྱང་བརྒྱད་པའི་སྤྱང་ཅམ་ལ་ཀམ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་བཏབ།
སྤྱ་ར་རྒྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུལ་ཁ་འགྲུ་རྒྱ་མ་ཤེས་རབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་

དགོན་འདི་དགོན་བདག་ཏུ་བསྐྱོས། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་
རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་འཁོ་ཚུ་མིག་ཤིང་མིང་ཞིག་ཤིང་མིང་གྲུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་རྒྱ་མཐིམ་ཁ་འཁོ་ཚུ་མིག་ཅེས་བ་
དེ་ནས་ལྟ་སའི་བོང་ཁའི་རྟེན་གཙོ་རྩིས་རྩིས་ཀྱི་དེ་སྦྱོང་བཅན་འཁྲུངས་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
འཁྲུངས་བ་རེད་ཟེར་སྟེ་ཡོད།
ཁ་བཅད། ཁང་བ་ལ་ཤིང་གི་ཁ་མ་བསྒྲིགས་པའི་ཡོལ་བཅད།
ཁ་བཅད་རྒྱན་རིས། ཁང་བའི་ནང་ལ་ཤིང་གི་ཁ་མ་བསྒྲིགས་པའི་ཡོལ་བཅད་སྟེ་དེ་མིས་པའི་རི་མོ།
ཁ་ཆེལ་ལེ་བ། ཁྲུང་ཆོས་བརྗོད་པའི་མིང་། བཀྲག་མདངས་ཆེ་བ། མདའ་གི་མདུང་གཞུང་དང་བཅས་
ཁ་ཆེལ་ལེ་བའི་རང་ནས་གཡུལ་དུ་བསྐྱོད་དོ། །
ཁ་རྒྱུང་རྫོང་དགོན། དགོན་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། གནས་ཡུལ་རྒྱུར་མང་
བདུད་ཅི་མཐུལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་
ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་རྒྱུང་མིག་ཤིང་ཁ་རྒྱུང་མིག་ལ་རྒྱལ་མི་འགོ།
ཁ་ཆེམ་ཆེམ། ཏུ་ཅང་བཀྲ་བའི་ཆོན་མདངས་འཕྲོས་སྤངས། སྤྲག་གཟེག་གི་སྤྲ་རིས་ཁ་ཆེམ་ཆེམ།
རིན་ཆེན་མཛེས་རྒྱན་གྱི་འོད་མདངས་ཁ་ཆེམ་ཆེམ།
ཁ་ཆེམ་མེ། འོད་བཀྲག་འཆར་སྤངས་ཤིག་ཤིག་མཁའ་གཡུལ་དང་གཡུལ་རྒྱ་སྐར་ཁ་ཆེམ་མེར་ཤར་འདུག
ཁ་ཆོལ། འབྲུ་རིགས་དཀར་ནག་སོགས་འདྲེས་པའི་མིང་།
ཁ་འཇམ་དགྲུག་ཤིག་ཤིག་མཁའ་དང་ས་གཞི་བཅོ་སྐབས་ཁ་འཇམ་དགྲུག་རྒྱག་དགོས་པ་ལས་རྒྱབ་
དགྲུག་རྒྱག་རྒྱ་མེད། དེ་ནི་ཐང་ག་འབྲི་བའི་ཐབས་རྒྱུ་གི་གསུམ་ཤིག་ཡིན།
ཁ་སྟོན། གདན་ཁ་འོ།
ཁ་ཐ་དེ། མདོག་སྒྲ་ཆོགས་མཛོན་པ། མིག་ལས་མཆེ་མ་ཁ་ཐ་དེ་ཐགས་པ། ཐེང་བ་མགུལ་ན་ཁ་ཐ་
དེ་བཏགས་ཡོད།
ཁ་ཐིག་ཐིག་ལའི་རི་མོ། ཐང་ཁའི་ཆོན་ལ་ཁ་ཐིག་རྒྱུང་འདུག་པར་དེ་གསུབ་དགོས་ས་རེད།

ཁ་ཐེག་གསོད། ཐང་ཁ་འབྲི་བའི་ཆེད་གཉེར་ལག་ཅེས་གྲི་མིང་ཞིག །ཆོན་མདངས་ངོས་ཀྱི་ཁ་ཐེག་གསོད་དགོས།

ཁ་ཐུང་ཕྱིར་ལེན། རོ་བདག་ཁག་གཉིས་བར་པན་ཚུན་ཁ་མཆུ་བྱུང་བ་ཁྲིམས་སར་ཁྱ་གཏུགས་བྱེད་ཉེའི་མཚམས་པན་ཚུན་གཉིས་སྟོགས་དགའ་ཉེ་སྒོ་དཀར་ནམས་ནས་བར་འདུས་བྱས་ཏེ་འདུམ་ཁ་ཞིག་བཟོ་སྟོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་མོས་མཐུན་མེད་ན་བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་གྱིས་བཟོས་པའི་འདུམ་ཁའི་ཡི་གེ་ཕྱིར་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་པོ། ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་མདོག །སྟག་གི་ཁ་པོ་ཕྱི་ལ་ཡོད། མི་ཡི་ཁ་པོ་ནང་ལ་ཡོད། ཁ་པོ་ལ། ① བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྟན་རོང་རྫོང་གི་བྱང་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྤྲི་༤༣༠ཡོད། ② དུལ་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་དབལ་ཐང་དབལ་སྤྲད་ནས་འདན་ཁོག་ཏུ་འགྲོ་སའི་ལམ་བར་ལ་ཁ་པོ་ལ་ཞེས་ཡོད། འདན་ཁ་པོ་ལ་ཡང་ཟེར།

ཁ་པོའི་ཆས། སྟན་གྱི་མདོག་དམར་སེར་ནག་པོ་ནམས་འབྲེས་པའི་སྤྱོར་བ་བྱས་པའི་མའི་སྤངས་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་འབྲུར་སྟན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པས་དེར་ཁ་པོའི་ཆས་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་དབལ་སྤྲད་རོལ་ཀླུ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་།

ཁ་སྟོ། [མདོན]ཁ་རྒྱུམ་དཔོ་རྒྱ་སྟེ། བོད་རྒྱ་གཉིས་པ།

ཁ་འབྲུག་ཤུལ་ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། ཐོན་དུས་བཅན་པོ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་གོང་དུ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཙུ་བདུན་བཞེངས་པའི་ནང་གི་སྒ་ཤོས་འདི་ཡིན། དེར་སང་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཁོངས་ཅེད་ཐང་གོང་མཚོའི་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་རྒྱང་ཐང་གིས་རྒྱ་ཆོད་གཉིས་མ་ཟེན་ཅམ་སོང་བའི་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ཡོད།

ཁ་འབྲུག་དགོན། མིང་གཞན་བྱམས་པ་མི་འབྲུར་གྱིས་བྱབ་པའི་གཡོ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཟེར། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་བཞེངས་པའི་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་གི་ཡ་བྲལ་ཞིག་ཡིན། བྱབ་མཐའ་རྣམས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྤེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ཁ་འབྲུག་གི་བརྒྱེ། རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་ཁ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་སྤུམ་

པའི་དགེ་སྤྱོད་གཞུགས་བྱུང་ཤིན་ཏུ་དང་པ་ཞིག་དང་པན་ཚུན་རྩ་འབྲུལ་འབྲུག་རེས་མཛད་པའི་
གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཆོས་འབྱུང་མང་པོའི་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ཁ་འབྲུག་ལྷ་ཁང་། མོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་བཏབ་པ། ལྷོ་ཁ་ཡར་ལྷུངས་སྡེ་གཤོང་ས་ཁུལ་དུ་
ཡོད་ཅིང་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཞུག་ལག་ཁང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་། དེར་འུན་ཤིང་གོང་རྩོམ་གྱི་
ཐུག་སྤྱོད་ཀྱི་ཀོང་རྩོམ་ལྷོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀོང་རྩོམ་ལྷོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀོང་རྩོམ་ལྷོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀོང་རྩོམ་
བཞུགས་ཡོད་སྟེ།

ཁ་མ། ① རྒྱ་གམ་རྩ་བའི་རི་མོ་སྟེ། སྐར་ཁུང་གི་ཁ་མ། ② ཡི་གེའི་ཁ་མ། ཁ་མཚུ་ཐག་ཆོད་པའི་
བཅད་མཚམས་ཁ་མ། ③ བཏབ་ནས་ཞག་དྲུག་རྒྱ་སོང་མཚམས་སྤྱིན་ཡོང་བའི་ནས་དང་ཁྱེ།
④ ཁ་མ་དང་གཅིག་།

ཁ་མ་ཉིས་སྟེ། སྤུ་ཁུང་ཁ་མ་མིང་ཉིས་བསྒྲིགས།
ཁ་མ་བྲག་རྩོད་གོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། དེར་དུས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་མེད་པར་
འདྲ། རྩོམ་དགོན་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཟངས་རི་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་མ་ན། རི་མོ་སྟེ་དམར་དཀར་གསུམ་ཡོད་པའི་གཟི་སྟེ་དཀར་ཁ་མ་ལན་ཡང་ཟེར།
ཁ་མེ་ཁུམ་མེ། དངོས་ཐུང་ལྷུ་པོའི་དོན། སྤྱིན་པོ་ཁ་མེ་ཁུམ་མེ་ཞིག་བརྒྱུད་འདུག
ཁ་མེ་རེ། ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་བཟག་མདངས་སྤྲང་ཚུལ། འཁྱུགས་ནས་འདུས་པའི་ཆོགས་ནམས་
ཀྱིས་གོས་ཁ་མེ་རེ་གྲོན་པ། ལུས་རྩལ་ཐང་མིས་ཁ་མེ་རེར་གང་འདུག
ཁ་མེན། ① གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་། ② དག་རྒྱུན་ལ་གྲགས་པའི་བདུད་རིགས་ཤིག་
ཁ་མེར་མེར། ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་རང་མདངས་སྤྲང་ཚུལ། སྟོག་འཁྱུག་མདོག་མང་པོ་ཁ་མེར་
མེར་བཟ་བ། རི་མེ་བས་ནམས་ར་ལུག་གིས་ཁ་མེར་མེར་དུ་གང་འདུག
ཁ་མྱིག་མ། སྤྱི་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱར་དང་། འུར་རྩོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྤྲང་ཚུལ་གྱི་ནམ་པ་མེ་འདྲ་བ་ཞིག་
གི་མིང་སྟེ། དབྱེབས་བྱུ་བཞིར་རི་མོ་དཀར་ནག་བཅུགས་མར་སྐམ་པ་ཞིག་ཡོད།
ཁ་ཅའི་གཞུག་ལག་ཁང་། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོ་མ་ཚུགས་ཅམ་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་
བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་གཞུག་ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། མིང་རོ་མར་ཁ་ཅ་མིང་གེར་ཟེར་ཞིང་།

མོ་ཆེན་རང་ཉིད་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།
ཁ་ཆ་བྱ་རྟེན། །འདི་ལ་བྱ་རྟེན་ཡང་ཟེད། འབྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཞག་དུས་སུ་ནམས་སུ་དུས་
དང་དུས་སུ་རྒྱ་ཞིང་སྤྱེ་འབྱེའི་ལས་ལ་གོ་ལོང་དང་ཁྲག་དོག་བྱེད་པའི་འབྲུང་པོ་མི་མ་ཡིན་པའི་
རིགས་ཤིག།
ཁ་ཆ་རྒྱུ་ཁོད། མདོ་སྤྱད་ཆོས་འབྲུང་ལས་ཐེ་པོ་རབ་འབྱུངས་པ་དཔལ་ལྷན་སེང་གེས་བཏབ་པར་གསུངས།
ཁ་བཞི་ཞོ། གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཁང་ནས་མི་གསོད་བྱེད་གཞི་ཐག་གཅོད་སྐབས་སྟོང་དང་
འཇལ་ཞེས་ཁག་གཉིས་མི་གསོད་མཁན་གྱིས་སྟོད་དགོས་པ་དེའི་ནང་གསེས་འཇལ་ལ་སྤྱད་
དང་། ཁྱ་ཐོང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་ཞོ་ཆད་དང་སྤང་ཆད་མི་འབྲ་བ་ཡོད་པ་སྟེ།
ཁ་ཞེས་པའི་ཞོ་བཞི་ལ་སྤང་གང་ཅིས་པའི་བཞི་ཞོ་ཡིན་ཅིང་། དེ་འབྲུ་ལ་པལ་ན་མཁར་རུའི་
ཁལ་སུམ་རུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཐང་སྟེ་བརྒྱད་ཞེའི་བྱེད་ཀའི་ཆད་ཡིན།
ཁ་རྒྱ། [མདོན།]བོད་རྒྱ་གཉིས་པ།
ཁ་ཡག་རྒ། [ཆོག་རྒྱན།]རྩ་རིའི་ཆོག་རྒྱན་སྟེ། སྟོན་ངག་གི་སྐབས་སུ་ཁ་ཡག་རྩ་དང་རྩ་ཁ་ཡག་
གཉིས་གང་བདེ་སྤྱད་ཆོག
ཁ་ཡག་ཡུང་དགོན། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྩིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་
མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་མ་སྟོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཡེར་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁ་ཡོལ། སྟེ་ཁུང་ཁ་མ་ཅན་གྱི་ཡོལ་བ།
ཁ་རིགས་གསང་སྤྲུགས་ཆོས་རྫོང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་ཁ་
རིགས་གཅོད་པའམ་ཁྱི་རིགས་བྱབ་ཆེན་ཞེས་པས་བཏབ། བྱབ་མཐའ་ས་སྤྱི་པ་ཡིན། དགོན་
འདིའི་གཉེན་སྟོང་བ་ཁ་རིགས་དཔལ་ལྷ། ཁ་རིགས་ཆེ་མཆོམས་དང་། ཁ་རིགས་ཡོན་ཏན་
བཅས་ཡོན་ཏན་དང་ཐིན་ལས་དཔལ་རྫོགས་པའི་སྤྱེས་ཆེན་གསུམ་བཞུགས། ད་ལྟ་ཡུལ་ལུལ་
བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཡུལ་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁ་ཤིང་། བཟ་ཤེས་ཁ་ཤིང་གི་བསྐྱུས་ཆིག་
ཁ་ཤིལ་བོག་ |ཆིག་རྒྱན། མེ་མདའི་ཆིག་རྒྱན་སྟེ། ལྷན་ངག་གི་སྐབས་སུ་ཁ་ཤིལ་བོག་དང་། བོག་
ཁ་ཤིལ་གཉིས་གང་བདེ་སྦྱར་ཆིག་
ཁ་ཤིལ་ཤིལ། འོད་གསལ་ཁོང་དབྱིབས་ཤིལ་མོར་སྦྱང་ཚུལ། ལྷམ་བྱའི་མིག་གཉིས་ཁ་ཤིལ་ཤིལ་དུ་སྟླ།
ཁ་རྩ། སྒྲུ་ཁུང་གི་ཤེས་ཁ་བསྐྱར་མའི་རུ།
ཁ་ལ་ཤི་བོ། མཆོ་སྟོན་ལུལ་ལུལ་མོད་ཤིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཁྱི་འདུ་ཆོང་ཁོངས་ཀྱི་རི་མོ་ཞིག་
ཁ་ལམ་མེ། མིག་ལམ་དུ་སྦྱང་ཤིང་གསལ་བའམ་མཛེས་པ། མ་འོངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁ་ལམ་མེར་
མཛོང་བ། མེ་འོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟར་ཁ་ལམ་མེ་བར་ཡོད།
ཁ་ལམ་ལམ། ཏ་ཅང་གསལ་བའི་ཆོན་མདངས་སྒྲ་ཆོགས་འཆར་སྟངས། མ་བྱའི་སྟོ་མདངས་ཁ་
ལམ་ལམ། འཇའ་ཆོན་གྱི་མདངས་ཤིས་ཤིན་ཏུ་ཁ་ལམ་ལམ་འདུག་
ཁ་ཡིང་། རས་གྲུར་བཟོ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། རས་གྲུར་སྦྱང་གྱི་བྱེད་སྟོང་པ་དམིགས་བསལ་དུ་
གྲུར་སྟོང་བྱེ་མེ་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ཤིགས་གཅིག་ལ་དབྱིབས་དེ་དང་མཚུངས་པ་སྟོད་ལ་རེ་
བ་དང་སྦྱང་ལ་རས་བརྒྱབ་ནས་བཟོས་པ་ལ་ཟེད།
ཁ་ཤེ་ཁུལ་ཤེ། ཁུལ་ཁུལ་ལ་ལྟོས།
ཁ་ཤེ་ཁྲོ་ཤེ། རྒྱན་ཆ་སྤུལ་སྤུལ་མང་མོ་འཇམ་པའི་སྤྱིའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ |རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆའི་སྤྱེ་ཁུལ་ཤེ་
ཁོལ་ལེར་སྟོག་ཅིང་འདུག་
ཁ་ཤིག་ཤིག་ |འོད་བཟག་འཆར་བའི་ནམ་པ་ཞིག་ |སྟག་སྟགས་ཀྱི་རི་མོ་ཁ་ཤིག་ཤིག་འདུག་
ཁ་ཤིལ། སྒྲུ་ཁུང་གི་ཁ་མའི་ཤིལ།
ཁ་སིང་སིང་། ① བར་གསེང་དང་རེུ་མིག་གི་བྱ་ག་གསལ་བ། སྐར་ཁུང་ཁ་མའི་བར་སྟོང་ཁ་སིང་
སིང་མཛོང་གི་འདུག་ |② དམར་ཆེན་དུ་ཐོན་པ། བགས་དེར་སྟོང་སྐམ་ཁ་སིང་སིང་མང་། ལུས་
པ་ཁ་སིང་སིང་ལ་ཁྱིའང་མི་འཁོར།
ཁ་ཏོར་པ། བྱ་ཁ་ལ་རྣམ་བཤད་བྱ་བའི་རྒྱན་ཆིག་ཅིག་
ཁ་ཕྱིག་ཕྱིག་ |མིག་འབྱར་ཚུགས་སུ་སྟ་ཚུལ། སྟག་གཟིག་གི་མིག་ཁ་ཕྱིག་ཕྱིག་སྟ་བ།

ཁྲ་ལྷམ་མེ། ཁྲ་ལྷམ་མེ་ལ་ཟེར། ཡིག་འབྲུ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་གསལ་པོར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན།
ཁྲ་ལྷམ་མེ། འོད་སྒྲ་ཆོགས་འཕྲོ་སྒྲ་ངས་སམ། འཆར་ཚུལ། མཆོན་མོ་སྒྲོག་ཞུའི་འོད་མདངས་ཁྲ་ལྷམ་
མེར་གསལ། སྒར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཁྲ་ལྷམ་མེར་བྲན་པ།

ཁྲག་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་ལུངས་ཁྲག་ནད་ཁྲག་སྦྱིང་ཁྲག་ཁྲག་གི་དྲངས་མ། ཁྲག་ཐོན་ལས་བྱལ་པ།
དཀར་ན་ཞོ་དམར་ན་ཁྲག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྲལ་གནས་དང་། མདོག་དམར། མི་ལྷང་།
མ་སྦྱེས། མ་ལས་འབབ་པ། མཆོན་བསྐྱེད་སྦྱེས། ལུས་སྦྱེས། གཡེ་ས་ཐོན། གར་འགྱུར་བྱེད་
བཅས་སོ། །

ཁྲག་རྒྱུ་སྒྲོ་སྒྲན་གྱི་ནད་ཆོན་མེར་པོ་ཁྲག་རྒྱུ་དང་བྱུང་ཅི་སྒྲས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ། རོ་ཁ་ལ་བསྐྱ། ལུ་
རྒྱུ་བམིལ། ལུས་བས་ཚུ་གཤེར་འཐེན། ལྷ་ཆོད་འཛོམས། རིམས་ཆོད་མེལ།

ཁྲག་སྒྲེམ། ཁྲག་གཅོད་བྱེད་སྒྲན་མཆོག་ཅིག

ཁྲག་སྒྲུག་ ① ཁྲག་སྒྲུག་པའི་ནད། ② [མངོན་]ཚུ་པག་ལོ།

ཁྲག་སྒྲེས། [མངོན་]ལུས་ཀྱི་ཤ།

ཁྲག་སྒྲན། ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲངས་མ་མ་ལུ་བ་དོན་སྦོད་ཀྱི་ནད་དུ་ཁྲག་དན་རྒྱས་ཤིང་། དེ་འཕྲིལ་ཏེ་སྒྲན་
དུ་གྱུར་པ།

ཁྲག་སྒྲན་ཟ་ཁྲ། མངལ་དུ་བྱ་རོའི་ཆ་ཤས་ལུས་ནས་སྒྲན་དུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱུན་དུ་གསང་ལམ་ནས་ཟ་ཁྲ་
ལྷ་བྱའི་རྣལ་ཁྲག་འདྲེས་བར་འཛོག་པའི་མངལ་སྒྲན་གྱི་མིང་།

ཁྲག་སྒྲན་འཕྲེལ་པོ། མངལ་དུ་ཁྲག་སྒྲན་ཆགས་པ་ཞིག་སྟེ། བྱད་རྣགས་སུ་མངལ་དུ་བྱ་ཆགས་པ་ལྟར་
འཕྲེལ་སྟེ་མཁྲིགས་པོར་ཆགས་ཤིང་ལྷང་དུ་བ་བྱེད་པ་ཞིག

ཁྲག་དཀར། མིའི་ལུངས་ཁྲག་ནད་གི་རྩ་རིགས་ཤིག

ཁྲག་ཁྲིག་ཁེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བརྩུ་ཐམ་པ།

ཁྲག་ཁྲིག་སྒྲང་པ། [མངོན་]སྒྲིག་རྒྱ།

ཁྲག་ཁྲོག་པ། སྒྲོ་སྒྲན་གྱི་ནད་ཆོན་ཁམ་ལུག་པའམ་དར་ཡ་ཀན་ཏེ། ལུས་བས་བྱང་ཁྲོག་ནད་གི་རྣལ་
ཁྲག་སྒྲེམ། རྒྱུ་འབམ་འཛོམས།

ཁྲག་མཁྲིས། ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་བསྐྱེད་ས་པའི་ནད་ཀྱི་མིང་།
ཁྲག་འབྲུག། ལུས་ཀྱི་ཁྲག་འབྲུག་པའི་ནད།
ཁྲག་གི་སོ་ནད། སོ་ནད་ཀྱི་བྲག་ཅིག
ཁྲག་གིས་ཐོག། གཏར་བ་དང་མས་པ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་བྱུངས་ཁྲག་ཤོར་ནས་བྲན་མེད་དུ་
འབྱེལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། འཕེ་ལོ་རྩ་ཆེ་དབང་ཀྱན་བྱེད་ཀྱིས་མཛོད་པའི་གཏར་གའི་
མཆན་འབྲེལ་ཉེས་པ་གསལ་སྟོན་ལས། ཁྲག་གིས་ཐོག་ཅིས་ཁྲག་གཏར་མང་ནས་རྒྱུང་ཁ་
ལངས་ཏེ་བྲན་མེད་དུ་འབྱེལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། གཞན་ཡང་མས་པ་དང་། ལྷ་ཁྲག་མང་དུ་
ཤོར་བ་སོགས་ལའང་རིགས་འབྲེལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཁྲག་ཆན། རྒྱན་རིང་དུ་ལུས་ལ་ཞེན་པའི་ཁྲག་ནད་ཆན་པོ་སྟེ་རྩྱེད་པའི་དོན་ནོ།
ཁྲག་རྒྱས། ལུས་ལ་ཁྲག་སྐྱེས་པ།
ཁྲག་རྒྱ། གཡག་ལྷག་གི་སྐྱ་མའི་ནད་དུ་ཤི་ཡི་མཉམ་དུ་ཁྲག་མང་ཅམ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཟེར།
ཁྲག་རྒྱད། རིགས་རྒྱད། དུས་རབས་སྐ་མ་ནས་བཟུང་མི་ཆང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབར་དུ་ཁྲག་རྒྱད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ཞིག་གྲང་ཆགས་ཡོད།
ཁྲག་རྒྱན། ཁྲག་རྒྱ་བའི་རྒྱན། ཤི་འཕྲལ་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་རྒྱན་ཆད་འགོ།
ཁྲག་དན། ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲངས་མ་མ་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་གཞོད་པའི་དན་ཁྲག་ཅ་ལམ་དུ་ཤོར་
བའི་མིང་སྟེ། ལྷག་ཆང་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛོད་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་མིང་
ཆོག་འགའ་ཞིག་གི་དོན་ཀྱི་བཞེན་རས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་ལས། མཆེན་གནས་
དྲངས་མ་མ་ཞུ་བས། དྲངས་སྟོགས་འདྲེས་པའི་ཁྲག་མང་འཕེལ། ལུས་ལ་གཞོད་པའི་ནད་
འགྱུར་ཕྱིར། ཁྲག་དན་ཞེས་སུ་བཤད་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཁྲག་གཙོད། ཁྲག་འཛོག་འགོག་པ།
ཁྲག་གཙོད་རལ་པ་ཅན། མཁན་སྐྱེའི་གའ་མིང་ཡིན་པར་དེ་ཉུང་མར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ལུ་
ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་གསོ་རིག་རྒྱོད་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས་གསུངས།
ཁྲག་བཙོར། མིག་འདོན་པ་དང་ཡན་ལག་འབྲེག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཙོད་ཀྱི་མིང་།

ཁྲག་ཆགས། ཁྲག་ལྗན་ཏེ་སློག་ཆགས། སློ་ལྷགས་ཁྲག་ཆགས་ཡིན་པས་ཤི་གོད་ལོས་ཡོང།
ཁྲག་འཕྱུ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག་ལ་བརྟུང་སྟོན་ཤོར་སྐབས་ཤིག་ལྷགས་བར་དུ་བསགས་ནས་
ལྷགས་ངོས་སུ་ཁ་དོག་ནག་པོ་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་མིང།
ཁྲག་མཚོད། ཏྲ་དང་། ར་ལུག །བ་ལྷགས་སོགས་བསད་ནས་དེའི་ཁྲག་གིས་མཚོད་པ་འབྱུལ་བ། རྒྱ་
གར་གྱི་ལུ་སྟེགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་། བོད་ཀྱི་བོན་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སློལ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
ཁྲག་རྩེས། ཁྲག་འཛྲགས་པའམ་མི་སོགས་གསོད་སར་ཁྲག་བཏོན་པའི་ཤུལ།
ཁྲག་རྩེས་ཞིབ་དབྱེད། ཁྲག་རྩེས་ལ་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ།
ཁྲག་འཛིབ། ཁྲག་ཁས་རྩལ་པའམ་མི་སོགས་གསོད་སར་ཁྲག་བཏོན་པའི་ཤུལ།
ཁྲག་གཏར། ཁ་རྒྱག་པའམ་འདོན་པ། ཅད་རིགས་འགའ་ཤས་ལ་ཁྲག་གཏར་ན་པན་སོགས་ཡོད།
ཁྲག་ཐིགས། ཁྲག་འཛྲགས་པའི་ཐིགས་པ།
ཁྲག་འཕྱར། ① [ཉེ་དུ་ཀལ་བའི་མཚོག་གི་མཚན་ཞིག ། ② [མཛོན] ༡ མིན་བྲ། ༩ སྐྱ་རུ་ར།
ཁྲག་འཕྱར་ལྷ་བརྩ་ཅ་བརྩད། རིགས་ལྷའི་ཁོ་པོ་བརྩ། མ་མོ་བརྩད། གདོང་ཅན་མ་བརྩད། སློ་མ་
བཞི། དབང་མོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྩད་བཅས་སོ། །
ཁྲག་རྩི། ཁྲག་གི་རྩི་མ། སློག་བཅད་པའི་ཁྲག་རྩི་སློ་བ།
ཁྲག་རྩོག། ཁྲག་རྩོད་མ་ཡལ་བའམ་ཆ་པོ།
ཁྲག་རྩོན་པོ། སྤྱིང་གའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་སློག་འཛིན་པའི་ཁྲག་གོ།
ཁྲག་གདན། གན་འཕོའི་ཁྲིམས་སློལ་ཞིག །མི་བསད་པའི་རོ་འཛོག་སའི་གདན་ནམ་གོས་ཆས་ཞེས་
མི་སྤྱིང་གི་ནང་ཆེན་ཞིག
ཁྲག་མདངས། ཁྲག་གི་མདོག །མཁུར་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྲག་མདངས་གསལ་བ།
ཁྲག་ལྗན་མ། [མཛོན]བྱུང་མེད་དར་མ།
ཁྲག་ནད། རན་ཁྲག་རྒྱས་པའི་ནད་དམ་ཁྲག་ཉམས་པའི་ནད།
ཁྲག་སློས། མཁུར་ཆོས་དང་། མཐེལ་བཞི་སོགས་ཀྱི་ཁྲག་གི་དམར་ཆ་རྣམས་ཡལ་ནས་མདོག་
དཀར་པོའམ་སེར་པོར་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །

ཁྲི་ཕྱོད་ཆེ་བ་སྟོན་དང་། རྒྱུ་བ་ཡན་ལག་སྟོན་གཙོད་པའི་དྲག་ལས་ཤིག
ཁྲི་ཕྱོད་ཀྱི་དོན་རྒྱུ། ཤི་མས་བྱུང་བའི་འཁྲུག་འཛིང་དོན་རྒྱུ།
ཁྲི་དབལ་ཆགས། མཆོན་ཁྲི་ཐོད་ཀྱིས་སྐམ་ནས་མའི་ནང་དུ་ཁྲི་རོ་རྟོག་པོར་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ།
བཟ་འབྲུམ་པས་མཛོད་པའི་རྒྱུ་བ་ཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཁྲི་དབལ་ཆགས་ནི། མའི་ནང་
དུ་ཁྲི་རོ་ཐོད་ཀྱིས་སྐམ་ནས་འབྲིལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།
ཁྲི་འབབ། ① ཁྲི་ཐོན་པ། ②[མཛོན་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་མོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་གས་སི་དུ།
ཁྲི་འབྲེན། ཁྲི་འདོན་པ།
ཁྲི་འབྲེད། བྱེད་ལས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་སྐྱུ་རུ་འདི་མིང་གི་ནས་གངས་ཤིག
ཁྲི་མེན། ལུས་ཀྱི་སྤྲེ་བ་དམར་པོ།
ཁྲི་སྐྱན་གཞོན་བྱ། ཁྲི་ཁྲོག་པ་དང་སྐབས་འགར་དར་ཡ་ཀན་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་གལ་མིང་སྟེ། དེས་
ཆིག་ནི། དེས་ཁྲི་དར་སྤེམ་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཤིང་། རྒྱ་དང་ལོ་མ་གཞོན་ཀྱི་སྐབས་དགོས་
པར་བཤད་པས་དེའི་དོན་ཡིན་ཞེས་སྟེ་དགེ་བྱུང་འཆོ་བ་ལུ་རུ་འཕེལ་གྱིས་མཛོད་པའི་སྐྱན་གྱི་
བརྟ་བུས་དང་གལ་མིང་འགའ་ཞིག་བཞོལ་བ་སྟོ་གསལ་མགིན་པའི་རྒྱན་ལས་གསུངས།
ཁྲི་སྟོ། མ་ཁའི་ནང་དུ་ཆགས་པའི་ཁྲི་དར།
ཁྲི་ཅ། ལུས་ཀྱི་ལུང་ཁྲི་རྒྱའི་རྒྱུབས་ཏེ་འཕར་ཅ་དང་། སྟོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲེ་མིང་།
ཁྲི་གཙགས། ཁྲི་གཏར་བའམ་བཏོན་པ།
ཁྲི་ཆབས། བྱེད་མེད་ཀྱི་ཁྲ་མཆོན་རྒྱན་ལྡན་བཞེན་མ་བབ་པར་རྒྱུད་གིས་དན་ཁྲི་ལུས་ལ་གཏོར་
ནས་བྱེར་བའི་ནང་དེ། བྱེད་གསེས་སུ་དབྱེན་སྟོ་བའི་ཁྲ་ཆབས་དང་། སྟོད་གི་ཁྲི་ཆབས།
མཆོན་པའི་ཁྲི་ཆབས། མཆོར་པའི་ཁྲི་ཆབས། མཁལ་མའི་ཁྲི་ཆབས། རྒྱ་མའི་ཁྲི་
ཆབས། འོ་ཆབས། ལུ་ཆབས། ཁྲི་ཆབས་གོར་བ་བཅས་རིགས་བཅུ་མཆིས་སོ། །
ཁྲི་ཆབས་གོར་པ། མོ་ནད་ཁྲི་ཆབས་བཅུའི་ནང་ཆོན་ལུས་སྤྱི་ཞིང་འགྲོ་མི་ལུབ་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱང་
དུ་འབྲིལ་སྐྱམ་སེམས་བ་འབྱུང་བ་ཞིག
ཁྲི་ཆོད། འབྲི་གཡག་སྟོན་སྒྲགས་རིགས་ལས་ཁྲི་གཏར་བ་དེ་གར་པོར་ཆགས་ནས་བཙོས་

པའི་ཆོད་པའི་མིང་།

ཁྲག་འཆ་བ། བསད་པའམ་རྣམས་པའི་སྟོང་མཇལ་བ།

ཁྲག་འཛིག། ཁྲག་ཐིགས་རྒྱག་པ།

ཁྲག་འཛིན། [མངོན]པགས་པ།

ཁྲག་ཞག། ཁྲག་ནད་ཀྱི་ནད་རོ།

ཁྲག་ཐོང་སྟོང་གཞོན་ཀྱི་བྱེད། ཁྲག་ཞོ་དང་ཐོག་ཞོའི་ཆད་གཞི་སྟོང་གཞོན་ཀྱི་ཞོའི་བྱེད་ཀ་སྟེ། སྟོང་
གཞོན་ཀྱི་ཞོ་ཆད་ནི་ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྤང་གང་དུ་ཅིས་པའི་ཞོ་ཆད་བརྒྱད།

ཁྲག་འོར། ཁྲག་ཤས་ཆེ་བའི་འོར་ནད་ཀྱི་མིང་།

ཁྲག་རིགས་དབྱེད་སྟོན། ཁྲག་རིགས་ཅི་ཡིན་ལ་བརྟག་དབྱེད་ཆོད་བསྟོམས་བྱེད་པ།

ཁྲག་རིལ་དཀར་པོ། ཟུངས་ཁྲག་ནད་གི་སྤ་ཕུང་དཀར་པོ་ལ་གོ། གཙུག་པོ་ནད་འགོག་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད།

ཁྲག་ཕུལ། མེམས་ཁྲག་རྙིང་ནས་ཐིམ་བཞུགས།

ཁྲག་རྩོ། ① ཁྲག་གི་སྟེགས་མའམ་རྩོ་རྩོ། ② ཁྲག་ནད་ཀྱི་ནད་རོ།

ཁྲག་རྒྱངས། ① ཁྲག་གི་རྒྱངས་པ། ② རྙིང་རྩོ་ལངས།

ཁྲག་རྒྱང་། ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་འཁྲགས་ནས་ཁྲག་དང་རྒྱང་གཉིས་རེས་མོས་བྱས་ནས་སྟོད་དུ་འཆང་
པའི་ནད་དེ་ནད་ཉགས་སུ་མགོ་དང་ལུས་སྟོད་ན་ཞིང་སྟོང་མི་བདེ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ཞིག

ཁྲག་རྒྱང་སྟོད་འཆངས། ནད་ཀྱི་རྒྱ་དང་མཆན་ཉིད་ལ་བསྟོས་ནས་བཉགས་པའི་ཁྲག་རྒྱང་འཐབ་
པའི་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལྷག་ཆང་ལོ་རྒྱ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཇུག་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་
མིང་ཆོག་འགའ་ཞིག་གི་དོན་གྱི་བཞིན་རས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་ལས། རྒྱ་ནི་ལུས་ཀྱི་
ངན་ཁྲག་ནམས། ཁྲབ་རྒྱའི་རྒྱང་འཁྲགས་སྟོད་དུ་འཕུལ། དཔུགས་དང་རྩ་ལམ་འཆངས་པ་ལ།
ཁྲག་རྒྱང་སྟོད་འཆངས་ཞེས་སུ་བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁྲག་རྩ། རི་དྲགས་ཤིག་པའི་རྩ་ཚོ་ཁྲག་ལྟན།

ཁྲག་ལ་བྱག་ཞོ། མི་གསོད་བྱག་པའི་ཉེས་དོན་གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་སྐབས་སྤང་ཁྲག་ཐོང་གསུམ་
ཀྱི་སྤང་ཆད་ཅི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ། ཁྲག་ཞོ་ནི་ཞོ་བྱག་ལ་སྤང་གང་དུ་ཅི་པའི་དོན་ཏེ་འབྲུ་

ལ་པ་པ་ན་མཁར་རུ་འེ་ཁལ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཅེས་ཡིན།
ཁྲག་ལན་ཁྲག་འཇལ། ཁྲག་ལན་ཁྲག་གིས་འཇལ་བ་ནི་དགྲ་ལ་སྒྲངས་པའི་དོན།
ཁྲག་ལམ། ལུས་ཀྱི་ཁྲག་ཅ་ཞིག
ཁྲག་ལམ་མེད་ས་ནད། ཁྲག་ལམ་མེད་ས་པོར་གླུར་པའི་ན་ཆ།
ཁྲག་ལས་གླུར་བ། [མཛོན]ལ
ཁྲག་ཡིང་། ཁྲག་ཡིང་ཡིང་ངམ་རྫོག་རྫོག། ཁྲག་ཡིང་ཆགས་པ།
ཁྲག་ཡོང་། ཡོང་གའི་གཡས་གཡོན་དབུས་གསུམ་གྱི་གནས་སྒྲངས་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་བའི་གཡས་
པོས་སུ་ཡོད་པའི་ཆ་ལས་དེའོ། །
ཁྲག་བཤར་ཁྲག་ཡིང་ཆགས་པ། དབྱར་དུས་ཟོག་གི་སྒྲི་ནས་ཁྲག་བཏོན་ཞིང་ཅུང་གང་མོར་ཆགས་
པ་དང་གིས་ཡིང་གིས་བཤགས་ནས་བཙོས་པའི་ཁྲག་ཡིང་གྲུ་བཞི་མ་དེ་ལ་ཁྲག་བཤར་ཟེར།
ཁྲག་ཤིང། ལུས་ཀྱི་ཁྲག་ཤུགས། ཁྲག་ཤིང་ཆེ་བ།
ཁྲག་ཤོར། ལུས་ནས་ཁྲག་ཟགས་པ་འཕམ། མོན་པ།
ཁྲག་བཤལ། ཁྲག་འཁྱུ་བ།
ཁྲག་སྲིན། ① སྲིན་ནད་ཁྲག་ལ་བབས་པ་ཞིག ། ② ལུས་ལ་ལྷན་སྦྲེས་སུ་མཆིས་པའི་སྲིན་བྱ་
རིགས་བདུན་གྱི་ནད་ཚན་ཁྲག་ལ་རྒྱ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཏུ་འགྲོ་བའི་མདོག་དམར་ཞིང་དབྱིབས་
ལྡན་པའི་སྲིན་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་མོ་ཞིག
ཁང་ཞི། [རྒྱ]རྒྱ་ཕྱགས་ཀྱི་རྫོས་གང། ཆོགས་འདུ་མྱོལ་བའི་རྗེས་སུ་ཁང་ཞི་འཁྲབ་པ།
ཁང་ཁྲོད། ཁང་གསེང་ངམ་བར་གསེབ།
ཁབ། བོ་ཆ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཁབ་དཀར་པོ་རྒྱན་ཐག་འཕྲེན་པ་དེ། བོད་མི་གཤིས་མ་རེད་རང་
དོན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འཁྲལ་གོས་དང་། བོ་ཁབ། ཞ་ཁབ། བྱང་ཁབ།
ཁབ་ཚོག། ཁྲོན་པ། བོ་ཆ། ཕྱགས་གོས། མཚོན་སྟོབ་བཅས་སོ། །
ཁབ་མཁན། བོ་ཁབ་བཟོ་མཁན།
ཁབ་ལྗེབས། ཁབ་ཀྱི་ནད་གདན་ནམ་ནད་གོས།

ཁབ་ཆས། དག་ཆས་གོ་ཁབ།

ཁབ་ཐུང་བ། གནའ་རབས་བོད་མིའི་དམག་ཆས་སྟོན་དང་ཁབ་ཐུང་བའི་གས་གྲོན་པ་སྟེ། ཁབ་རིང་
བའི་སྟོད་གོས་ཀྱི་ཁབ་ནི་ལག་མགོའི་ཅེ་བར་དང་སྦྲད་དུ་ལུས་མོ་གྲོལ་ཙམ་བར་ཡོད་ཅིང་།
ཁབ་ཐུང་བའི་སྟོད་ཁབ་ནི་ལག་པའི་གྲུ་མོའི་ཅེ་བར་དང་། ཐུང་བའི་སྦྲད་ཁབ་ནི་ལུས་མོའི་མགོ་
ཟེན་ཙམ་ལས་མེད་པ་དེ་གས་ཡིན།

ཁབ་བྱང་། ཁབ་ཀྱི་བྱང་བྱ།

ཁབ་མ། ① ཁབ་གྲོན་པའི་དམག་མི། ② [རྟིང་]ལུས་ལ་གྲོན་བྱེད་པའི་ཁབ།

ཁབ་སྟོན། །གནའ་དུས་དམག་འབྲུགས་སྐབས་སུ་མཆོན་ཆ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་གོས་ཞིག་སྟེ།
ལུས་སྟོབ་བྱེད་ལ་ཁབ་དང་མགོ་སྟོབ་བྱེད་སྟོན་ཅེས་ཟེར།

ཁབ། ཅིས་ཀྱི་ཁམ་ཁ་སོགས་རི་མོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཁྲེ་པོས་ཁམ་བརྒྱབ་པ། བརྟ་ཁབ།

ཁམ་ཁ། ① རྒྱ་གས་ཀྱི་རི་མོ་སྟེ་ཁམ་བམ། ཅིས་ཀྱི་ཁམ་ཁ། ② འདྲེ་གདོན་འགྲུགས་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བྱང་།

ཁམ་ཁའི་ཤིང་། ཁམ་རིས་བཏབ་པའི་ཤིང་སྟེ་འདྲེ་གདོན་འགྲུགས་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བྱང་།

ཁམ་ཁམ། ཐང་མར་དལ་བའམ་འབྲེམས་ཚུལ། བྱ་བ་ཆོན་པ་ཐང་ལ་ཁམ་ཁམ་དུ་བཀྲམ་ནས་ཉི་མར་
བསྐྱམས་པ།

ཁམ་གང་གི་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་པོ་མེ་ཏར་གྱི་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་སྤང་མ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁམ་རྒྱག་། །རི་མོ་བྲ་གཏོར་བྱེད་སྐབས་ཤིང་ལྷགས་སྐྱགས་མར་དུམ་བྱར་བ། མི་བསད་པས་མ་
ཆོག་པར་རོ་སོག་ལ་ཁམ་བརྒྱབ་འདུག།

ཁམ་ནག་། །གཡོ་ཁམ་ཆ་པོ། མི་ཁམ་པ་ཁམ་ནག་།

ཁམ་པ། །གཡོ་སྦྱ་ཅན།

ཁམ་ཆན། [རྟིང་]ཅིས་ཐོ།

ཁམ་ཆོང་པ། །གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་ཁེ་སྟོགས་སྦྱབ་མཁམ།

ཁམ་ལ་བཏབ། །ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ཞིག་སྟེ། ཉེས་བ་དང་མིང་།

ཁམ་ཤིང་ལ་བྲིས་པ། །གནོད་བྱེད་ཉེས་ཅན་ཁམ་ལ་བཏབ།

ཁམ་ཤིང་། ཁམ་ཁའི་ཤིང་གི་བསྐྱས་ཆིག་

ཁམ་གཤོམ་པ། ① གཤོ་ཁམ་གྱི་གཤམ་གཤོམ་བྱེད་པ། ② གཤོ་ཁམ་བྱེད་མཁན། མི་ཁམ་གཤོམ་
པ་ཅ་ཆད།

ཁམ་སེམས། གཤོ་རྒྱུ་གྱི་བསམ་ངན། ཁམ་སེམས་འཛིན་པ།

ཁལ། ① སྐྱབ་འོས་གྱི་འཁྲི་ཆ། ཆོང་ཁལ། ཤོ་ཁལ། ཞིང་ཁལ། དམག་ཁལ། ཁལ་བཀལ་བ། ཁལ་
སྒྲེལ་བ། ཁལ་སྒྲེལ་བ། ཁལ་སྐྱང་ཁལ་ཆད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྤྱད་པ་དང་། དཔྱ། ཤོ་གམ་
བཅས་སོ། ② ལྷ་ངན། སེམས་ཁལ།

ཁལ་ཁུངས། སྤང་ཁལ་ལུག་ལུག་དཔོན་ཁུངས།

ཁལ་ཁོངས། ཁལ་ལུག་ལུག་མིའི་གས།

ཁལ་ཁལ། [རྟིང]ཐར་ཐོར་ཏེ་ཆགས་མི་དམ་པ།

ཁལ་ཁེམས། ① ཁལ་དང་ཁེམས་ལུགས། ② ཁལ་འགྲེལ་བའི་ཁེམས།

ཁལ་ཁེམས་འཁུར་ཤེས། ཁལ་དང་ལུག་ཁེམས་དང་དུ་མེན་ཤེས་པ་འཇ། ཅི་འཛོག་བྱེད་ཤེས་པ།

ཁལ་འཁྲི། རང་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་ཁལ་ལུག་གི་འགན།

ཁལ་ཤོལ། ཁལ་དུས་ཐོག་ཏུ་མ་འཇལ་བ།

ཁལ་གྱི་རྣམ་གྲངས། ཁལ་ལས་རོ་པོ་མི་འདྲ་བའི་ཞིབ་མའི་རྣམ་གྲངས།

ཁལ་ཁྱོང་། གཞན་དག་གིས་རྒྱལ་དགོས་པའི་ཁལ་རང་ཉིད་ཐོག་བཅན་འགྲེལ་བྱུང་བ།

ཁལ་རྒྱལ་པ། ① ཁལ་སྐྱབ་པ་འཇ། ལུག་ཏུ་འགྲོ་བ། ② ཀླང་འགྲོ་ལག་འཛིན་གྱི་ཁལ་གང་ཞིག་འཁྲི་
བ་པ་དོད་མ་ཡིན་པར་དོས་སུ་རྒྱལ་དགོས་མཁན།

ཁལ་མཛོན་སྐྱ་བཅོས། ཁལ་ཡིན་བསམས་ཏེ་རང་འགན་རྣམ་དག་མི་བསྐྱབ་པར་ལས་སྐྱ་བཅོས་
བྱས་པ།

ཁལ་ཆག། རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁུལ་གྱི་ཁལ་རྒྱུ་དམའ་གཏོང་བ།

ཁལ་འཇལ། འབྲུ་དཔལ་སོགས་གྱི་ཁལ་སྐྱབ་པ།

ཁལ་རྟེན། ཁལ་རྟེན་ས་ཞིང་ཟེར་བ་སྤར་མི་མེར་རྣམས་ལ་གཞུང་གིས་སྤོད་པའི་ས་ཞིང་ཞིག་

ཁལ་རྟེན་ས་ཞིང་། ཁལ་རྟེན་དང་དོན་གཅིག་

ཁལ་བར། ཁལ་ལུལ་སྐྱལ་འདེད་ཀྱི་བར།

ཁལ་བར་གཏོང་མཁན། ཁལ་ལུ་ལག་གི་སྐྱལ་བར་རྒྱག་མཁན་ནམ་ནན་པོ།

ཁལ་འདོད་པ། ① ཁལ་ལུལ་རྒྱག་བར་སྐྱལ་འདོད་བྱེད་པ། ② ཁལ་ལུལ་སྐྱལ་འདོད་བྱེད་མཁན།

ཁལ་པ། ས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁལ་ལུ་ལག་རྒྱག་མཁན།

ཁལ་འབར། ཅ་བའི་ཁལ་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲག་པོར་བཀོད་བའི་འབར་ཁལ།

ཁལ་པོགས། ① སྤར་ཁལ་པ་ལྷག་པོས་རང་ཁལ་གཞན་ལ་སྒྲས་བའི་པོགས་མ། ② ཁལ་དང་
པོགས་མ་གཉིས།

ཁལ་ཁྱོལ་ཁལ་ཆད། ཁལ་དུས་ཐོག་མ་བསྐྱ་བར་གཡོལ་ནས་འགྲོ་བའམ་ཡང་ན་ཁལ་དུས་ཡུན་མང་
པོ་ཆད་སྒྲག་ཏུ་བཞག་པ།

ཁལ་འབབ། ཁལ་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་འཁོར་ཆད།

ཁལ་མི། ཁལ་རྒྱག་མཁན་གྱི་མི།

ཁལ་མི་རྒྱར་གཡེལ། ཁལ་བས་ཁལ་རོགས་སྒྲན་ནས་ཁལ་སྐྱལ་མཁན་ལ་རོ་རྟོལ་བྱེད་པ།

ཁལ་མེད་ཆོང་ཐོག། ཁལ་མཇལ་མི་དགོས་པའི་ཆོང་ཇུས་རིགས་ལ་ཐེད།

ཁལ་མེད་བཟོ་བྲ། དམིགས་གསལ་གཟེགས་སྟོང་ཅན་གྱི་བཟོ་བྲ་ཁལ་མཇལ་མི་དགོས་པ།

ཁལ་མེད་ས་ཁུལ། ལུང་པ་སྟོ་པོ་ཁ་ཤས་ལ་ཁལ་རིགས་མཇལ་མི་དགོས་པ་བྱས་པའི་ས་ཁུལ།

ཁལ་དམག་ཉིས་འཛིན། བོད་དུ་བཅོན་པའི་དུས་རབས་སྐབས་ཁལ་བ་དང་དམག་མི་ཟུར་དུ་ཡོད་
ཁྱང་། བག་བྱའི་མི་དབང་ཚུགས་པ་ནས་དུ་ལའི་ཆ་མ་སྐྱ་མེད་བརྒྱད་པའི་སྐབས་གོར་ཁའི་
དམག་མ་བྱང་བའི་བར་དུ་མི་མེར་རྒྱས་ཁལ་དང་དམག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཁུར་མཁན་གསུམ་
ལས། དམག་གི་ཆེད་ལས་ཟུར་འཇུགས་ཀྱི་དམག་མི་དང་དམག་དཔོན་ཞེས་པ་ཟུར་དུ་མེད།

ཁལ་དམག་ལས་གསུམ། ཁལ་བསྐྱལ་བ་དང་། དམག་མིར་འདེད་པ། ལུ་ལག་བསྐྱལ་བ་བཅས་གསུམ།

ཁལ་ཆོ་བཞི། བོད་དུ་བསྐྱན་པ་བྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་སད་མི་དུག་གི་ནང་ཆོན་ལོ་སྟོན་རྟེ་
དབང་ལྷག་གི་སྟོབ་མ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་བྱང་བའི་ནང་ཆོན་ཨ་མེས་གཞུ་གཅིག་ལ་མཁན་བྱ་བཞི་

སྟེ། ༡ ཁྱིའོན་བཙོན་ལབ་པ། ༢ ས་སྤང་བཙོན་ཆུང་། ༣ རྒྱའོན་ཡུ་དེ་ག། ༤ འདར་ལྷ་ལྷ་
གཞོན་ཁུ་རྣམས་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ལས་གྲུས་པ་ལ་ཁྱིའོ། བྲང་ཆོ། རྒྱ་ཆོ། སར་ཆོ་བཙས་བཞི་
བྱུང་ཞིང་། བཞི་པོ་དེའི་སྤྱི་མིང་ལ་ཁལ་ཆོ་ཟེད།

ཁལ་ཆང་། ཁལ་འབབ་ཀྱི་ཆང་གཞི། ཁལ་ཆང་སྤྲོད་གཙོག

ཁལ་ཞིང་། ཁལ་འལ་སྤྲུབ་རྟེན་གྱི་ས་ཞིང་།

ཁལ་ཁྲ་ཁལ་རྟོགས། ཁལ་འལ་རྒྱ་ག་མཁན་གྱི་རྟོགས་པ་སྟེ། ཁལ་སྤྲོད་སར་མཉམ་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་
པའི་རྟོགས་གཅིག་པ།

ཁལ་འལ་། ཁལ་དང་འལ་ལག། ཁལ་འལ་འགྲེལ་དགྱི། ཁལ་འལ་སྤྲུབ་འཇལ།

ཁལ་གཡོག། ཁལ་མཇལ་མཁན་གྱི་གཡོག་པོའི་རྟོགས།

ཁལ་གཡོལ། ཁལ་རྒྱ་ག་རྒྱ་ལས་བྱོལ་བ།

ཁལ་རྟོགས། ཁལ་འལ་སྤྲོ་ཆོགས། ཁལ་རྟོགས་ཡང་ཆ་བྱེད་པ། ཁལ་རྟོགས་རྩ་ཆག་གཏོང་བ།

ཁལ་རྟོགས་གཙོག་ཟེལ། ཁལ་རྟོགས་རྣམས་མར་འཕྲི་ཞིང་ཡང་དུ་བཏང་བའི་ཐབས།

ཁལ་རྟོགས་ཆག་ཆ། ཁལ་རྟོགས་མེད་པར་བཅོས་པའི་ཆ།

ཁལ་གསལ། ཐག་རྒྱུད་གཅིག་པའམ་འབྲ་བའི་རྟོགས་རྒྱུད་ཆེ་ས་མཉམ་སྟེལ་བྱས་ནས་བྱུབ་པའི་
ཐུན་མོང་གི་ཆོགས་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན།

ཁལ་བསྐྱ། ཆོང་ཐོག་ཕྱིར་གཏོང་རྒྱུ་ཞུའམ་ཡང་ན་སྤྱི་ཐབས་གཞན་དག་ལ་བཏེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་ཕྱིར་གཏོང་ཁལ་སྟོག་ལེན་པར་ཟེད།

ཁྱི། ① བྲངས་ཀྱི་མིང་སྟེ། རྟོད་ཐག་བཙུལ་ཁྱིའོ་གཅིག་ཟེད། ② རྟོམ། ལས་ཁྱི། གདན་ཁྱི། ཐགས་
ཁྱི། ③ མཆོད་རྟེན་གྱི་ས་འཛིན་དང་བང་རིམ་བར་གྱི་ཁྱི། ④ མི་རྣམས་འཆོག་སྐྱབས་གཙོ་པོ་
དེ་སྤྲོད་པའི་སྟེགས་བྲ། གསེར་ཁྱི། སེང་གེའི་ཁྱི། ཉལ་ཁྱི།

ཁྱི་ག། རྒྱ་ཡི་གོང་གྲུ་མེ་རུ་བྱ་བར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཆོས་བྱས་ཏེ་དེར་བོད་བཙན་པོའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དང་། རྒྱ་ཟེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅིགས་པར་བཞག་པ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོར་ངོས་འཛིན་
པ་དང་། མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་ཉིད་དངོས་སུ་ཕེབས་ཤིང་རལ་པ་ནང་བཞུགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་

ཁྱི་ཀར་ཡོད་པ་གྲགས་ཆ།

ཁྱི་ཀ་དཔོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལོར་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་ལྷག་
བཏབ། ལྷབ་མཐའ་དགེ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྡོན་མ་ལྟོ་གཅན་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱི་ཀུན་དགའ་སློ་བྲོས། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རྒྱལ་བསམ་འགྲུབ་ལྟེ་དང་། བདག་མོ་
རྗེས་མ་ཀན་པ་བཟའ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ལ་བྱ་གསུམ་ཡོད་པར།

༡ ཆེ་བ་ཁྱི་བཀ་ཤིས་དཔལ་འབར། ༢ འཕྲིང་བ་ལྷ་བཅུན་ནམ་མཁའ་དཔལ་མགོན། ༣ རྩང་
བ་ཀུན་དགའ་སློ་བྲོས་བཅས་བྱུང་བའི་རྩང་བ་དེ་ཡིན། སྤྱི་ཆེའི་སྟོད་ལ་སློ་མང་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་ཆོས་དཔོན་མཛད་ཅིང་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། རྗེས་སུ་ཁྱི་ཀུན་དགའ་རྣམ་
རྒྱལ་ལྟེའི་བཅུན་མོ་གྲུ་གེ་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་མོ་དང་འདུས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཀུན་བཟང་གྲགས་
པ་རྗོ་རྗེ་འཁྲུངས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱི་ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྗོ་རྗེ། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་སློ་མང་གཙུག་ལག་ཁང་གིས་ཆོས་དཔོན་ཀུན་
དགའ་སློ་བྲོས་དང་། ཁྱི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ལྟེའི་བཅུན་མོ་གྲུ་གེ་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་མོ་
འདུས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ལོ་
བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་གཤེགས།

ཁྱི་ཀུན་བཟང་ཉི་མཱ་གྲགས་པ། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ལྟེ་དང་།
བཅུན་མོ་གྲུ་གེ་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༡༩ ལོར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ལོར་གཤེགས།

ཁྱི་རྒྱང་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། ཁྱིའི་རྒྱང་བ་ཁྱུ་གང་
ལས་མཐོ་བ་འཆོས་པའོ། །

ཁྱི་སྟོར། ① ཁྱི་སྤག་ཐེན་མ་ཐེན་ཅམ་གྱི་གངས་ཀ། ② མི་ཆང་ཁྱི་སྟོར་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ། ③ མཆོད་
རྟེན་སོགས་ལ་སྟོར་བ་ཁྱི་གཅིག་བརྒྱབ་པའི་མིང་།

ཁྱི་སྟོར་བཅུ་གསུམ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་སེར་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འབྲེལ་བཞེན་
དབུས་གཅོང་ལ་དབང་སྐྱུར་སྐབས་སུ་བཅུ་གསུམ་པའི་ཁྱི་སྟོར་ས་ཁུལ་ཉི་ལ་སྟོད་སྟོ་བྱང་གཉིས་

དང་། གྲུར་མོ། རྩེ་མིག་། འདས། ཞ་ལུ་སྟེ་གཙང་ལ་ཁྱི་སྒྲོར་བྱལ། རྩེ་མ་དང་། འཕྲི་གྲང་། ཚལ་
པ། ཐང་པོ་ཆེ། བཀ་མོ་གྲུ། བལ་ལ་བཟང་སྟེ་དབུས་ལ་ཁྱི་སྒྲོར་བྱལ། དབུས་གཙང་གི་མཚམས་
སུ་ཡར་འཕྲོག་སྟག་ལུང་ཁྱི་སྒྲོར་གཅིག་སྟེ་ཁྱི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ།

ཁྱི་སྒྲོར་བཏང་བ། [ཡུལ་]ས་གདན་སོགས་འཐག་དུས་ལག་པས་ཡར་མི་རྩོད་ཆེ་ཐགས་ཁྱི་དམལ་
རུ་བཏང་བའི་དོན།

ཁྱི་མིང་བ། [རྟིང་]བས་སྒྲེལ་བར་བྱས་པའི་ཁྱི།

ཁྱི་བཀ་ཤིས་ལྷེ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དཔལ་ལྷེའི་རྒྱུད་པ་ཡབ་ཁྱི་ཚོས་སྒྲོར་ལྷེ་དང་།
ཡུམ་ས་སྒྲུའི་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བའི་སྲས་མོ་ཀུན་དགའ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༣༡༣ ལོར་འབྲུངས། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་སྟུང་སྟེ་ལོ་
༡༣༦༥ལོར་གཤེགས།

ཁྱི་བཀ་ཤིས་དཔལ་འབར། མངའ་ངེས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རྒྱལ་བསམ་འབྲུབ་ལྷེ་དང་། བཙན་
མོ་རྩེ་ས་མ་ཀན་པ་བཟའ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ཡིན། ཁྱི་ཀུན་བཟང་ཉི་ཟླ་བཀས་པའི་སྟུ་
ཆའི་སྦྲད་ལ་སྤྱད་དོན་ཀྱི་འཛིན་སྒྲོང་ཁོང་ལ་བསྐྱོས། རོང་བ་དང་ཤེར་པ་ངོ་ལོག་པ་རྣམས་
ཚར་བཅད། ལྟོ་ཤེས་དཀར་ཡང་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱུས། ལྟོ་མང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷེབས་བྲིས་
རྣམས་ལ་ཉམས་གསོ་དང་། གསེར་ཡིག་རྒྱུང་བས་བྲིས་པའི་བསྟན་འགྲུར་བཞེངས་ཡོད།

ཁྱི་བཀ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་ལ་བཙན་མོ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་
པའི་རྒྱུད་བ་མཆིམས་བཟའ་བཙན་ནེ་ལ་སྲས་ཁྱི་བཀ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་འབྲུངས། ཡབ་
དཔལ་འཁོར་བཙན་འབངས་གྲེན་ལོག་གིས་བཀོངས་རྩེས་ལ་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་བྱོན། བཙན་མོ་
ཅག་རོ་བཟའ་དཔལ་མགོན་ལ་སྲས་དཔལ་ལྷེ་དང་། འོད་ལྷེ་སྤྱིད་ལྷེ་གསུམ་བྱུང་། རྩེ་འབྲུག་
ལོར་ཡབ་མཆེད་སོ་སོར་བྱེས་ནས་སྲས་གསུམ་པོ་གྲོམ་པ་ལྟ་ཅེར་གཞིས་ཆགས་ནས་གཙང་
ཕྱོགས་ལ་སྤྱད་བཟུང་བ་ཡིན།

ཁྱི་ཁྱི་འབྲུམ་འབྲུམ། ཏ་ཅང་མང་བའི་དོན། མི་ཁྱི་ཁྱི་འབྲུམ་འབྲུམ།

ཁྱི་རྒྱ་ནག་སྟུང་པའི་སྟུ། གཤམ་གསལ་ཁྱི་ཆེན་མཆོག་སྟུང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་པའི་

འབྲེལ་བ་ཤད་དེར་གཟིགས།

ཁྱི་རྒྱན་བརྒྱན། གླང་པོ་ཆེ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱན། སེང་གེ་མི་འཛིགས་པའི་རྒྱན། རི་དྲགས་ཀྱི་ཕུ་ས་ར་སྟིང་
ཇེའི་རྒྱན། འང་འང་དགེ་སྟེན་བྱ་བའི་རྒྱན། བྱ་ངང་བ་བྱམས་པའི་རྒྱན། ཚུ་སྲིན་སྤྲུགས་ཇེའི་
རྒྱན། ལྷ་འབྲུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན། བྱ་ཁྲུང་ནི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་ལོ། །

ཁྱི་རྒྱན་བཞི། སྟོབས་གླང་ཆེན། སྟིང་ཇེ་རི་དྲགས། ལུས་པ་ཚུ་སྲིན། སྤང་བ་བྱ་ཁྲུང་གི་རྒྱན་བཞི་ལོ། །
ཁྱི་རྒྱབ་དྲུག་འབྲོགས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་དྲུག་མཆོན་བྱེད་དུ་རྒྱབ་ཡོལ་གྱི་རྒྱན་དྲུག་ནི། མཁའ་
ཕྱིང་དང་། ཚུ་སྲིན། བྱིས་པ། གླང་པོ་ཆེ། འར་རྩ། ལྷ་སྤྲུག་རྣམས་སོ།

ཁྱི་རྒྱབ་ཡོལ། བྱང་ཕྱོགས་དག་པའི་ཆོས་བདུན་མཆོན་བྱེད་དུ་ཁྱི་འབྲོགས་ལེ་ཆོན་བདུན་ནི། ཁྱི་
གདན། ཁྱི་གདོང་། ཁྱི་རྒྱང་། ཁྱི་རྒྱང་གཉིས། བ་གམ། ལན་ཀ་བཅས་བདུན་དང་། འདེགས་བྱེད་
ལ། སེང་གེ་དང་། གླང་ཆེན། མ་བྲ། འང་འང་། ཉི་མ། རྒྱ་བ། བརྒྱ་བཅས་ཀྱི་གདན་རྣམས་ནི།
རིམ་བཞིན་དུ་སྟོབས་བཅུ་མཆོན་བྱེད་སེང་གེ་དང་། དབང་བཅུ་མཆོན་བྱེད་གླང་ཆེན། སྟོན་བ་
མཆོན་བྱེད་མ་བྲ། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆོན་བྱེད་འང་འང་། དོན་དམ་ཨེ་ཡིག་མཆོན་བྱེད་
ཉི་གདན། ཀུན་རྫོབ་མི་ཡིག་མཆོན་བྱེད་རྒྱ་གདན། སྤྱི་བ་གསུམ་གྱིས་མ་གོས་པའི་ཡོན་ཏན་
མཆོན་བྱེད་པད་གདན་བཅས་སོ། །

ཁྱི་རྒྱལ་བསམ་འབྲུབ་ལྟེ། མངའ་རིས་གྲང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ཀུན་བཟང་ཐུགས་དྲོ་ཇེ་དང་། ཁྱི་ཀུན་
བཟང་རྣམ་འབྲུལ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྟོ་བོ་བདག་མོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་འདུས་བ་ལས་
འབྱུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་སྤྱིད་མྱོང་གཞིར་བ་རོ་ལོག་བ་རྣམས་
ཆར་བཅད། ཁྱི་བསམ་ལྟེ་རང་ཉིད་ས་སྤྱིར་ལེབས་ནས་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་བྱང་
ནས་ཆོས་གསན། བདག་ཆེན་དེའི་སྤྲས་མོ་རིན་ཆེན་སྟོལ་མ་བཙུན་མོར་གླངས་ཤིང་ལོ་ཤས་
རིང་དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་བྱུང་། དེ་ནས་དཔོན་བཙུན་ཉེ་རུ་ཀ་སོགས་སྤྱིད་མྱོང་བ་རྣམས་རོ་
ལོག་སྟེ་གོར་ཁ་དཔོན་ལ་མགོ་བཏགས། གོར་ཁས་རག་མའི་རྫོང་བཟུང་ནས་ལོ་དགུའི་རིང་
སེ་བ་ཆོ་རེ་ནས་སྤར་ཐོང་སུམ་ཅུ་གཅིག་རེ་བསྟུས། དེ་ནས་དཔོན་བཙུན་བ་སོགས་ལ་དམག་
བཏང་སྟེ་སྤར་ཡང་མངའ་ལོག་ཏུ་བསྟུས། རབ་བྱུང་བཙུང་པའི་ཆུ་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་བདག་

མོ་དང་གཉིས་ཀ་གཤེགས།

ཁྱི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་ལྟེ། མངའ་རིས་གྲང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ཕུན་ཆོགས་ལྟེ་དང་། བཅུན་མོ་བྱང་
བ་དྲ་དབེན་གྱི་སྤྲུལ་མོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་
ལོ་༡༣༧༡ ལོར་སྤྱོད་འབྲུངས། མངའ་རིས་གྲང་ཐང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་གྲུ་ཆང་བཅུ་དྲུག་གི་མང་
གཞི་བཅུགས་བ་སོགས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་རྗེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་དང་དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་
བ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་གཤེགས།

ཁྱི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་དབང་བླག་ལྟེ། མངའ་རིས་གྲང་ཐང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་བྱུང་
བའི་ཐ་མ་དེ་ཡིན། ཁྱི་ཤུན་བཟང་གྲགས་པ་དོ་རྗེས་ས་སྤྱོད་བདག་ཆེན་ཤུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་
སྤྲུལ་མོ་རིན་ཆེན་སྤོལ་མ་བཅུན་མོར་གྲངས་པའི་སྤྲུལ་སྤྱི། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་གྲང་སྤྱི་ལོ་
༡༥༥༧ ལོར་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་རྩ་སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༣ ལོར་
ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་གཤེགས་ཏེ་དཔོངས་རྩོགས་རྣམས་ལེགས་པར་བྲུབ་རྗེས་སྤྱིད་ཁྱིར་
བཀོད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༡༩ ལོར་གཙང་བ་རྒྱལ་པོའི་དཔག་གིས་མངའ་
རིས་གྲང་ཐང་མཐའ་བསྐྱོར་བར། གདོང་ལེན་དཔག་འཐབ་བྱས་ན་རང་ཕྱོགས་མི་རྒྱ་གཉིས་
ཀར་གྱིང་གུད་ཆབས་ཆེན་ཡོང་བར་དཔོངས་ཏེ་གཙང་བ་རྒྱལ་པོར་མགོ་སྤྲུལ། དེ་རྗེས་གཙང་
བ་སྤྱོད་ཤེལ་དཀར་དུ་བཟང་བཅོན་ལྟ་བུར་བཞག་པ་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་ནས་གཤེགས།

ཁྱི་སྤྱོགས། ① བྱམས་ཁྱི ② མེ་སྤྱོགས།

ཁྱི་བགྲངས་མཆོ། མཆོ་སྤོན་ཁོངས་མཆོ་ལུབ་གོར་མོ་རྩོང་གི་མཆོ་ཞིག།

ཁྱི་འབྲེགས་རྣམ་པ་དྲུག །སྤྱོད་འབྲུགས་ཁྱི་འདེགས་པར་བྱེད་མཁའ་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ། སང་གོ་
དང་། གྲང་ཆེན་དང་། རྩ་ཆོག་དང་། མ་བྱ་དང་། ཤང་ཤང་དང་། བྱུང་མི་དང་དྲུག་གོ།

ཁྱི་འབྲེགས་ལེ་ཆེན་བདུན། ཁྱི་གདན། ཁྱི་གདོང་། ཁྱི་རྩང་། ཁྱི་མང་གཉིས། བ་གམ། ལན་ཀན་
བཅས་བདུན་ཡིན་ལོ།

ཁྱི་ངོར་སྤྲང་བཅན་མང། (སྤྲུག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱིས་སྤྱིད་སྤྱོད་དུས་སྐབས། སྤྱི་ལོ་556-608
བར།) རྒྱལ་རབས་སོ་གཅིག་པ་སྤྲུག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་དུས་སྤྱི། ཆོན་པོ་འདིས་བྱེད་དང་།

ལུལ་དང་། སྤང་ནམས་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཤིང་། ཞིང་པའི་ས་ཁུལ་ནས་ཐོན་པའི་འབྲུ་རིགས་
ནམས་སྒེ་ལ་འཇལ་ནས་སྤོང་ལེན་བྱས་པ་དང་། འབྲོག་པའི་ས་ཁུལ་ནས་ཐོན་པའི་མར་སོགས་
སྤང་ལ་འཇལ་ནས་སྤོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་གཏན་འབེབས་བཅོས་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནི་
འབྲུལ་སྒོན་མཛོངས་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ལས་གསུམ་པ་ཡིན།

ཁྲི་ལྷོག །ཁྲི་མདུན་དུ་རྒྱག་པའི་ལྷོག་ཅེ་མཐོན་པོ།

ཁྲི་རྒྱང་། བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་སྤྲིད་དབང་སིལ་བྱར་འཛོར་བའི་རྗེས་སུ་གདུང་བརྒྱད་ནམས་སྤོང་སྤང་
བར་གསུམ་དུ་ཁ་འཛོར་ནས་ཆགས་པའི་གས་སྤང་གྱི་ལྷེ་གསུམ་ལས་འོད་ལྷེ་ལ་སྤས་བཞི་བྱང་
བའི་རྒྱང་ཤོས་ཡིན། འདིས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཡུམ་བརྟན་གྱི་བརྒྱད་པ་མགོན་ནི་ཡར་ལུང་
འཕྲིང་བ་ཅེ་ཁྱད་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གྱོད་བཅུགས་སྟེ། དེ་སྔོན་ཡུམ་བརྟན་རྒྱད་ཀྱི་འོད་སྤང་
ཁྲོགས་ནས་འབྲོག་པའི་མཁར་ཕྱིར་བ་ཅེ་ཁྱད་སྤྲང་ཡང་རྒྱར་ཐོབ་ནས་ཡར་ལུང་དུ་གཞིས་
ཆགས་ཏེ་འབངས་ནམས་ཀྱིས་ཅིགས་ནས་ལུལ་བའི་སྐྱུ་མཁར་འབངས་བཅིགས་ཞེས་གྲགས་
པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྤྲས་འོད་སྤྲིད་འབར་ནས་བཟུང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༥༥ལོར་ས་སྤྱིའི་སྤྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་སྐྱབས་ཤེགས་པའི་བར་ཡར་ལུང་
རོ་བོའི་གདུང་རྒྱད་ལྟ་བུ་བཅུན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ཞུགས་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན། སྤར་བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་བརྒྱད། ཆོས་སྤྲིད་གཉིས་ཀའི་གོ་གནས་ཀྱི་ལྷག་ཞབས་
ཅམ་སྤྱོད་པ་ལ་ཁྲི་ཆེན་གྱི་མཆོན་གྱིས་གཞེངས་སུ་བསྟོད་པ་ཞེ་ལྟ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཁྲི་ཆེན། ས་སྐྱབས་དག་
ཆེན་ནམ་ཁྲི་ཆེན། ག་ལྷེ་སྤོན་ཤོལ་སྤིང་ཁྲི་ཆེན་ལྟ་བུ།

ཁྲི་ཆོས་སྤྱོད་ལྷེ། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ། ཁྲི་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཕེ་ཅིན་དུ་གོ་གནས་དང་
འཇལ་ས་ཞུ་བར་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་དུ་ས་སྤྲང་ཡུན་མི་སྤང་ཅམ་བཞུགས་སྤང་དག་པའི་
མཛོད་ཁྲོགས་ཤར་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཆོམས་སྤྱོར་རེ་བསྐྱལ་ཞུས་པ་ལྟར་ཤར་པ་
ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་རྒྱ་དང་འདུས་པ་ལས་འབྱུངས་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་འབྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་
གཉིས་ཀ་མི་གསལ་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་མི་གསལ།

ཁྲི་མཆོག་གུབ་ལྷེ། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཕུན་ཆོགས་ལྷེ་དང་ས་སྤྱིའི་རོ་མོ་རེ་མདའ་

མ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་སྤྲས་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཉིད་ཡུམ་མི་གཅིག་པའི་སྤྲས་བསོད་
ནམས་ལྷེ་དང་མ་མཐུན་པར་བརྟེན། གཙུང་པོ་བསོད་ནམས་ལྷེ་མངའ་ངེས་སྤྱ་རླེངས་སུ་ཡུལ་
ཐོན་ནས་ཐེབས་པའི་ལམ་དུ་རྟས་བསྐྱར་ནས་འདས།

ཁྱི་སྟོན། ཁྱི་སྟོན་སྤྱ་རའི་བསྐྱས་ཆིག་

ཁྱི་སྟོན་ས་ལ། ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་དུ། གྱིཾ་སྤྱ་ར། དེ་བྱུང་ཆག་པ་སྟེ། བོད་གྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན།
ནག་ཁྱེས་འགྱུར་བར་དཔལ་སྤྱངས་སི་རུའི་འཆི་མཛོད་འབྲེལ་ལས་གསུངས།

ཁྱི་སྟོན་སྤྱ་ར། གྱིཾ་ཏ་སྤྱ་རའམ་སྟོན་ས་ལེའང་ཟེད། རི་དྲགས་ནག་ཁྱེས།

ཁྱི་གཉན། ཁྱི་སྟོན་དང་གཅིག །

ཁྱི་སྟོན། ཁྱི་དང་སྟོན། ཁྱི་སྟོན་ཆེན་པོ།

ཁྱི་སྟོང་དགོན། མིང་གཞན་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་པད་དཀར་ཆོས་སྤྱིང་ཟེད། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ལྷགས་
འི་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༠ལོར་མཛོད་དགའི་ཆ་མ་དགོན་མཆོག་ཆ་བ་མ་ཆེན་གངས་གྱི་འདབས་ཐོ་ལེ་
ཞེས་པའི་ས་དེར་ཐེབས་ནས་མཆོམས་བཞུགས་སྐབས། གནས་བརྟན་མི་བྱེད་པའི་ཡུང་བསྟན་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ཞེས་པའི་ས་དེར་ཐེབས་ནས་དགོན་བ་འདི་བཏབ་ཞེས་
གསལ་བར་བརྟགས་ན། དགོན་བ་འདེབས་དུས་དེ་མཆོམས་ལ་བཞུགས་མེས་གྱི་ལོ་བཅུ་སྟོར་
ཞིག་ན་ཡིན་ངེས། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་
ཅི་ཐང་ཆོང་[ཞིན་ཏེ་ཆོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱི་སྟོང་མང་པོ། འཕོར་ཆེན་སྟོན་པའི་མང་ཆིག་

ཁྱི་སྟོན། ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱ་ཆེན། དཔོན་ཆེན་སོགས་ཁྱི་ལ་བཀོད་པའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་མཛོད་སྟོ་བྱས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་ཁ་རྒྱན་དུ་ཁྱི་འདོན་གནང་བ་ཞེས་བཛོད་
སྟོལ་ཡོད།

ཁྱི་སྟོན་བཙོན་འབར། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་འགོ་རྩ་གས་སྐབས་དབུས་གཙང་མི་དྲུག་ཅེས་འདུལ་
འཛིན་དུག་བྱུང་བའི་ནང་ཆོན་གཙང་གི་ལོ་སྟོན་དོ་མེ་དབང་སྤྲུག་ལ་མཁན་བུ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་
ཙམ་བྱུང་བའི་གས་ཨ་མེས་གཞུ་གཅིག །དེ་ལ་མཁན་བུ་བཞི་བྱུང་བའི་གས་ཁྱི་སྟོན་བཙོན་

འབར་གྱིས་གཙང་སྟོད་ཤོད་སྤར་བཟུང་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མི་གསལ།
ཁྱི་ཐང་རྩྭ་ནས། ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་དངོས་སྟོབ་ཞིག་སྟེ། དེས་བཅུམས་པའི་རིན་ཆེན་
བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཡོད།

ཁྱི་སྤྲུག་ ① ཆེ་ལོ་ཁྱི་གཅིག་སྤྲུག་པ། ② འཐབ་རྩེ་ཁྱི་ཙམ་འཛོམས་ཀྱས་པ།
ཁྱི་ཐོག་ཁང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དགའ་ལྡན་བྲག་བཏབ་རྗེས་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་གྱི་
གཟིམས་ཁང་ཡིན་པ་ལས་རྗེས་སུ་དགའ་ལྡན་ཁྱི་བ་རིམ་བྱུང་རྣམས་བཞུགས་ཡུལ་དེར་མཛད་
པས་ཁྱི་ཐོག་ཁང་དུ་གྲགས།

ཁྱི་ཐོག་པ། ལས་ཐོག་པ།

ཁྱི་ཕྱེ། ཡལ་སྤང་གྱི་ཕྱེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་འོད་ཕྱེ་ལ་སྤྲས་བཞི་བྱུང་བའི་གཉིས་པ། འདི་ཉིད་མདོ་
ཁམས་སུ་ལེབས་ནས་མཆོ་སྟོན་གྱི་གཞི་བཟུང་སྟེ་ཁྱི་དཔོན་མཛད། ཙོང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཙུ་
བརྒྱད་སོགས་མདོ་སྤང་མལ་ཆེར་ལ་མངའ་མཛད་པས་སྤང་དུ་རྒྱལ་ཁྱིམས་ལྷམ་ཙམ་ཆགས་
ཞེས་གྲགས། རྒྱུན་སྟོན་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་དེ་ནས་བྱུང་
ཞེས་གསུངས། ཁྱི་དཔོན་དེའི་རྒྱུད་པ་ཨ་མདོ་དཔའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས། འབན་ཡུལ་
རང་སྐད་མ་ཉམས་པས་ཁྱི་དཔོན་དུ་འབོད་པར་སྤང་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་དུ་གསལ།

ཁྱི་ཕྱེ་མགོན་བཙན། ཡུམ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡལ་འོད་པོའི་སྤྲས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས། འོད་སྤྲངས་གྱི་སྤྲས་
དཔལ་འཁོར་བཙན་གཤེགས་རྗེས་གཡོ་རུའི་འབངས་རྣམས་གྲོས་བྲས་ཏེ་སྤྲས་གཅིག་གཙང་
ནས་སྤྱན་དྲངས་སམ་བྲས་པས། ཡུམ་བརྟན་རྒྱུད་ཀྱིས་སྤྲུགས་གནག་བྲས་དོགས་ནས་དབུ་
རུ་ནས་ཁྱི་ཕྱེ་མགོན་བཙན་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་འབྲོས་ཀྱི་རྗེ་འབྲུ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གཡུ་རལ་སོགས་པ་
སྤྲུག་དུ་སྤྲུལ་ཁོང་གིས་རྒྱལ་ཐབས་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱུངས་པ་བཙས་སོ། །

ཁྱི་ཕྱེ་ཡུམ་བརྟན། འདི་ནི་སྤང་དར་མའི་བཙན་མོ་ཆེན་མའི་སྤྲས་ཡིན། བྲིས་བཙན་མོ་ཆུན་མའི་བུ་
གནམ་ཕྱེ་འོད་སྤྲངས་དང་མ་འཆམས་པར་འབྲུག་ལོང་བྱུང་སྟེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་ས་ཤོར། དེ་
ནས་བཟུང་སྟེ་གཉམ་ཁྱི་བཙན་པོའི་གཡུང་རྒྱུད་ཀྱིས་པོད་སྤྱི་ལ་དབང་བསྐྱུར་མ་ཐོབ་ལོ།

ཁྱི་ཕྱེ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱུ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་

སྐྱོད་སྐྱོད་ས་ཆ་བ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁྱི་བྱ་འགྲོགས། ཁྱི་འགྲོགས་རྣམ་པ་བྱ་དང་དོན་གཅིག་མེད་པོ་དང་། སྤང་ཆེན། ཉམ་ཆོག། ཁ་
བྲ། འད་འད། བྱད་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་ཁྱི།
ཁྱི་གདན། ① ཁྱི་དང་གདན། ② ཁྱིའི་ཁ་གདན།
ཁྱི་གདུགས། ① ཉི་མ། དགུང་སྟོན་མཚན་པོར་ཁྱི་གདུགས་ཉི་མ་འད། ② ཁྱི་དང་གདུགས།
ཁྱི་གདུགས་བརྒྱལ་བ། ༡ ཉི་མོད་ཀྱིས་བྲལ་བ། ༢ ཉི་མ་འད་བ།
ཁྱི་འདྲ། རྫོང་ཞིག་ཁཛུ་སྟོན་སྟེ་རྒྱ་མདོ་སྟེ་ཡུལ་ལུང་པོད་རིགས་རང་སྐྱོད་ཁུལ་གྱི་འད་རྒྱ་དང་
བ་ཡན་ཉ་རིའི་སྟོ་སྟོགས་སུ་ཡོད།
ཁྱི་འདོན། གོ་ས་དང་དབང་ཆ་ཆེ་སར་འདོན་བ།
ཁྱི་འདོན་མངའ་གསོལ། རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་གོ་ས་སྤྱད་ནས་ཁྱི་ལ་གདན་བྲངས་ཏེ་ཆེན་འབེལ་བྱེད་བ།
ཁྱི་རྣམ་རྒྱལ་ལྟེ། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྟ་དབང་རྒྱལ་མཚན་དང་། བཅོན་པོ་ལྟ་རྒྱལ་
མོ་གཉིས་ལ་སྤྲས་སྤྲུམ་སྤིང་གསུམ་བྱུང་བ་སྟེ། ༡ ཁྱི་རྣམ་རྒྱལ་ལྟེ། ༢ ཁྱི་འོར་བ་ལྟེ། ༣ སྤྲས་
མོ་མ་སྟོལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོལ་མ་ཞེས་བསམ་སྤིང་དོན་ཤིང་མག་མོ་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་བྱེད་དང་
པ་དེ་ཡིན། དེ་དག་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ལོར་སྐྱེ་བཅུངས།
རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྟེ་བཅོན་ཀྱི་སྤྱལ་པར་གསལ། རྒྱུ་དུས་ནས་སྟོ་བྲོས་ཆེ་ཞིང་། མདའ་གྱི་
མདུང་གསུམ་ཀྱི་སྐྱེ་ཅལ་ལ་བྱང་རྩལ་བ། དཔའ་ཅལ་སྤིང་སྟོབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡོད།
ཁྱི་ལ། དབུ་བཞུགས། དགའ་ལྗན་ཁྱི་ལ། མཁན་པོ་ཁྱི་ལ། བགའ་ཆོན་ཁྱི་ལ། [ཞང་རྟ་]སེམས་དཔལ།
ཁྱི་སྤྱལ། དགའ་ལྗན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་བཞུགས་རྗེས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྤྱི་དོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད་
པ་དེ་རིགས་ལ་ཡོངས་གསལ་ཁ་རྒྱན་དུ་ཁྱི་སྤྱལ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་བྱུང་བ་དེའི་བསྐྱེད་མིང་སྟེ།
དགའ་ལྗན་ཁྱི་ཐོག་ལྟ་བུ་ཁྱི་ཆེན་སྟོ་བྲོས་ཆོས་སྐྱོད་གྱི་ཡང་སྤྱི་ཆུ་སྤིང་སྐྱབས་མགོན་ནི་དགའ་
ལྗན་ཁྱི་པའི་ཡང་སྤྱི་དོས་འཛིན་ཞུས་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན།
ཁྱི་སྤྱལ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གོ། དགའ་ལྗན་ཁྱི་ཐོག་དགསུམ་པ་ཁྱི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་
གོའི་སྤྱལ་སྐྱེ་ཡིན། ཁྱི་ཐོག་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ལྷགས་པོ་བྲམས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་

གསུམ་པའི་མེ་བྲང་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་སྤྱོད་འབྲངས། རྒྱུ་དུའི་དུས་ནས་སྤོན་གནས་རྗེས་བྲན་
གྱི་མཛད་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་གསལ་བས་ཁྱི་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་མེད་གཤེ་ཡང་སྤྱི་དུ་རོས་
བཟུང་། དགྲུང་ལོ་ད་རྒྱག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ལོར་རང་ཡུལ་མདོ་
སྤྱད་དུ་ཕེབས་ཁར་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་རེན་པོ་ཆེ་སྤྱེད་དགྲུ་པ་ཡུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོས་ཨེ་རྟེ་ལེ་བཞི་
ཉ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་ལས་ཆོན་གྱི་གཟེངས་བསྟོད་གནང་། དགྲུང་ལོ་གོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་བཞི་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།

ཁྱི་དཔོན། སྤར་ཁྱི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁྱི་སྟོར་རེ་ལ་དཔོན་པོ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཁྱི་སྤྲལ། ཁྱོད་སྤྲལ་བཅུའི་གྲངས།

ཁྱི་ཕུན་ཆོགས་ལྷ། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་བཟ་གིས་ལྷེ་དང་བདག་མོ་བསོད་ནམས་
འབུམ་གྱི་སྤུས་སུ་རབ་བྱུང་རྒྱག་པའི་ས་སྤྱག་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༥ལོར་འབྲངས། དགྲུང་ལོ་ནར་སོན་
ནས་སྤྱི་དབང་བཟུང་། བྲང་པ་རྒྱ་དབེན་གྱི་སྤུས་སོ་ནམ་མཁའ་འབུམ་བཅུ་མོར་བྲངས། ལོ་
ཁ་ཤས་སྤྱི་དབང་སྟོང་སྤུས་སུ་བྲང་པ་རྒྱ་དབེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དང་བཅུ་མོའི་བར་དབེན་
སྟོར་བྲང་བར་བཞེན། ཞང་པོ་སྤྱ་ཆོགས་པ་སྟོན་ལས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་
རབ་བྱུང་རྒྱག་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༠ལོར་ལྟོག་དུ་བཤོངས།

ཁྱི་འཕང་། ཁྱིའི་དབངས་ཆོད།

ཁྱི་པོ་སྤྲལ་རིས་ཅན། ཁྱོད་རི་ཟེལ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན་པར་དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་གྱིས་མཛད་པའི་དྲི་མེད་ཤེལ་སྤེང་ལས་གསུངས།

ཁྱི་སྤེལ་མ། ཁྱི་ཉིས་གཤེགས་སམ། ཁྱི་ཉིས་བསྐྱེགས།

ཁྱི་འབུམ་ལྷེ་མགོན། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་བཅུ་པ་ལྷེ་དང་ཐངས་ཆོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་སྤུས་སོ་རྒྱུད་བཞི་མ་འབུམ་གཉིས་གྱི་སྤུས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༣
ལོར་འབྲངས། རྒྱལ་པོ་འདི་དགྲུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷགས་འབུགས་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༠ ལོར་འདས།

ཁྱི་འབྲུ་འབྲུག་འདོན། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ཁྱི་ཕེབས་མཛད་སྟོའི་གཞུང་འབྲུ་འབྲུག་འདོན།

ཁྱི་མ་ལོད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མེད་སྤྱི་དབང་སྤྲལ་གསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཡོངས་

གྲགས་སུ་འབྲོ་བཟའ་ཁྱི་མ་ལོད་ཅེས་ཟེར། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོ་ལྷ་པ་མང་སྲོང་མང་གི་
 བཅུན་མོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༩༠པའི་ལྷགས་ཁྱི་ལོར་རྒྱལ་བོ་སྲོང་བཙན་སྐུ་པོ་སྐུ་གཤེགས་པ་
 དང་། དཔོན་སྐུ་མང་སྲོང་མང་བཙན་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱལ་བོའི་ཁྱི་ལ་འཁོད། འབྲོ་བཟའ་ཁྱི་
 ལོད་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྤྱི་ལོ་༩༡པ་མེ་བྱི་སྐུ་འདུས་སྲོང་མང་རྩེ་འབྲུངས། ལོ་དེར་རྒྱལ་པོ་
 མང་སྲོང་མང་བཙན་སྐུ་གཤེགས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་དབང་གཅོ་བོ་མ་ཡུམ་ཁྱི་མ་ལོད་ཀྱིས་
 བསྐྱངས། མགར་བཙན་སྐུ་ལྷོ་མ་བྱ་དང་། དབས་ཏ་ར་ཁོང་ལོད་གཉིས་ཀྱིས་སློན་པོ་མཛད། སྤྱི་
 ལོ་༡༠པའི་ལྷགས་འབྲུག་ལོར་སྐུ་འཕེལ་ས་ཁུལ་དུ་བོད་ཀྱིས་འབྲི་ཆུའི་དཔག་སྐྱར་ཞེས་པ་
 བཅུགས་ནས་འར་ཕྱོགས་སུ་དཔག་འུགས་རྒྱ་བསྐྱེད། དེར་དུས་ཡུན་ནན་ས་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་
 དང་སྡེ་འབངས་མང་པོ་བཟུང་། སྐབས་དེར་འཛད་ཡུལ་དུ་བོད་རྒྱ་དཔག་འབྲུག་གྲེད་པའི་ཆུལ་
 བྱི་ཀྱན་སྐྱོང་གསལ་མེད་བོད་སྐྱོར་ལས། ཡུང་ཁང་ཁྱི་ལོ་དང་པོ་སྡེ་སྤྱི་ལོ་༩༩ལོར་སྐྱར་བོད་
 ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་པ་ཉེར་ལྷ་འོག་བྱས་སྐབས། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་བཙན་
 པོ་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་དུ་འཕྲེག་གནང་སྟེ་གཡུལ་འབྲེད་བྱས་སོ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན།
 འདིའི་རྩེ་ས་ཙམ་ན་སྐུ་འདུས་སྲོང་མང་རྩེ་ས་སྲིད་དོན་དངོས་སྐྱོང་ཡང་དོན་དུ་མ་ཡུམ་འབྲོ་
 བཟའ་ཁྱི་མ་ལོད་ཀྱི་མཛུབ་སྟོན་འོག་ཏུ་སྲིད་སྐྱོང་ཡོད་པ་ནི་ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་ཡིན། དེ་
 བས་[ཐང་ཡིག་གསར་མའི་བོད་སྐྱོར་]ལས། ཁང་ཨན་ཁྱི་ལོ་གསུམ་པ་སྡེ་སྤྱི་ལོ་༡༠༣པའི་
 ལོར་བོད་དཔག་གིས་ས་ཆ་དེ་སྐྱངས། དེའི་རྩེ་ས་འཛད་ཡུལ་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས། ལྷ་དཀར་
 ལ་ཁུལ་བཞོད། ལྷ་ནག་ཀྱང་མགོ་འབྲུལ་ཞུས་པ་རེད། ཅེས་གསལ་བ་དང་། [ཏུན་ཅོང་གཉེར་
 ཡིག་]ལས། འདུས་སྲོང་མང་རྩེའི་ཁྱི་ལོ་བསྐྱངས་པའི་སྐབས་སུ། ལོས་བུའི་ལོ་ལ། བཙན་པོ་
 དབྱར་སྲིད་གི་ལོ་ལ་གཤམ་བཞུགས་དགུན་བཙན་པོ་འཛད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། འཛད་པའ། ཅེས་
 འཁོད་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༠༣པའི་ཆུ་ལོས་ལོ་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་དཔག་གིས་འཛད་དུ་བོད་རྒྱ་
 དཔག་འབྲུག་གི་ནང་དུ་སྤྱི་ལོ་༡༠༩ལོར་རྒྱལ་བོ་འདུས་སྲོང་མང་རྩེ་བཟོངས་པ་དང་། སྐུ་
 ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཏུན་ཁྱི་ལ་བཞོད་ཅིང་། རྒྱལ་སྲིད་སྐྱར་ཡང་ཕྱི་ཁྱི་མ་ལོད་ཀྱིས་བསྐྱངས། བོད་
 དཔག་དབྱང་ཆེན་འཛད་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད་ནས་ཐང་དཔག་ལ་པར་ཤོལ་བྱས། དུས་དེ་ཙམ་ཞིག་

ན། ཐང་ཅི་གྲེས་ཀྱིས་ཡའོ་ཤེས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔག་དཔོན་བྱས་ནས་དཔག་བླངས་ཏེ། བོད་དང་གཡུལ་འབྲེད་པའི་སྐབས་སྟེ། བོད་དཔག་གྱིས་ཡངས་པའི་གཙང་བོ་ལ་ལྷགས་ཟམ་བཙུགས། ལྷགས་ཟམ་བཙུད་དེ་དཔག་དབྱང་བཤར་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་འཇར་ཏ་ལིའི་མཆོ་ཁར་བཟུང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༧ལོར་བོད་དཔག་འཇར་ས་ཟམ་གྱི་ཡུལ་བར་བྱིར་འཐེན་བྱས། དེ་ནས་བོད་རྒྱ་བར་འདུམ་གཏམ། དེ་ནས་བྱི་མོ་ཁྲིམ་ལོད་གྱིས་སྒོན་ཆེན་སྟོང་གཞིར་བྱ་བ་མངགས་ཏེ་སྤྱིས་ཕུལ་ཅིང་། མའི་ཆ་བོ་ལ་གཉེན་བསྐྱངས། བོད་མ་གྲང་ཙུང་ནས་རང་གིས་གཉོར་བའི་དབྱང་ཕང་ཕིག་ལི་བྱ་བའི་སྤྱས་མའི་མིང་དུ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོར་གསེལ་ནས་བོད་དུ་བཟངས་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་ལས་གསལ།

སྤྱི་ལོ་༡༠༧པའི་ས་བྱ་ལོ་ཅིན་ལུང་གི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པའི་རྒྱ་བ་བཙུག་ཅིག་པར་བོད་ནས་སྒོན་ཆེན་ཞང་བཙན་ཏོ་སོགས་ཀོང་ཇོ་བསུ་བར་མངགས། བོད་མ་གྲང་ཙུང་གིས་སྤྱིས་མོས་ཆལ་གྱི་སྤོ་ལོ་ཅིང་རར་གསེལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཏུ་ཕྱེ་ཡི་གོ་གནས་ཡོད་པ་དབྱང་ཕིན་ཅོལ་བྱ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་པོ་ཉ་བས་སྤོ་ལོ་ཅི་བ་ལ། བོད་མ་གྲང་ཙུང་ཡང་དེར་གཞིགས་པར་ཤེས། སྤྱི་ལོ་༡༠༩ལ་ལྷགས་ཁྲི་ལོར་གོང་མས་བཀའི་གདམས་རག་དང་། ཇིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱིས། སྤྱ་འཁོར་གཡོག་དང་བཅས་པ་བྱས་ཏེ་བོད་དུ་བཟངས། སྤྱི་ལོ་༡༡༩ལ་རྒྱ་བྱི་ལོར་རྒྱ་བཟའ་གྱིས་ཤིང་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཕྱེ་གཙུག་བཏུན་གྱི་ཁབ་ཏུ་བཞེས། དེ་ལྷར་སྤྱི་ལོ་༩༧ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༡༩པའི་བར་ལྷ་རྩེ་ས་སྤོ་ལོ་བཞི་བཙུག་ཙམ་གྱི་རིང་གི་བོད་ཀྱི་སྤྱད་དོན་གཙོ་བོ་བསྐྱངས་མཁན་ནི་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཐམས་ཅད་ན་གསལ་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཞེས་མཆན་གསེལ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་དོན་དུ་འང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་ནམས་སྤྱ་དེ་ལྷར་དུ་གསལ། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པའི་རྩེ་ས་སྤོ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནམས་སྤྱ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་དང་དེའི་མཛད་རྩེས་སྟོར་རྩེ་ཅུང་དང་། ཇིས་བཞིན་མཐོང་རྒྱ་མཛད་པར་ཆགས་འདུག

ཁྲི་སྟེ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་མཆོ་སྤྱ་རྩོད་གི་ས་ཆ་ཞིག །འབྲོ་བ་བཟའ་མོ་ཞེས་པའི་སྤྱང་ནང་བདུད་མོ་ཏ་ཤར་གི་པ་ཡུལ་ནི་འདིའི་རྒྱད་ན་ཡོད།

ཁྱི་སྐྱུ། [ཁྱི་བཙོན་ར། [ཁང་སྒྲུང་རྒྱུ་ལེས།
ཁྱི་མོ་ལ། ཁྱི་སྐྱུ་དང་གཅིག་།
ཁྱི་ཙན། [ཁང་སྒྲུང་སེམས་ཙན།
ཁྱི་ཙེ། [ཁང་སྒྲུང་ལམས་བྲ།
ཁྱི་ཙེ་དེ་རོ། [ཁང་སྒྲུང་ཐུག་ཉིད་འགྱུར་མེད།
ཁྱི་ཙར། [ཁང་སྒྲུང་སེམས་ས།
ཁྱི་བཙུན། བཙུན་མོ་སྐྱི་ལ་འབྲུག་ཀྱང། སྒོ་ས་སྐྱ་སྐྱོང་བཙུན་སྐྱུ་པོའི་བཙུན་མོ་བལ་བཟའ་ལ་སྐྱུར་རོ། །
ཁྱི་ཙེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་ཁྱི་སྐྱུ། སྐྱོང་བཙུན་སྐྱུ་པོས་བོད་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་ཁྱི་སྐྱུ་ཡིག་དང་
པོ་སྐྱེ་བོད་གྱི་ཁོད་དུག་དང་། བཀའ་འགྲོས་ཆེན་པོ་དུག །ཡིག་ཆ་དང་སྐྱུག །བཀའ་བྲག་རྒྱ་
དུག་རྒྱེན་དུག །དཔལ་མཆོན་དུག་བཅས་ཁྱོན་བསྐྱོམས་དོན་ཆོན་སྐྱུ་ཙུ་སོ་དུག་ཡོད།
ཁྱི་ཆོ། ཁྱི་རེ་རེ་བྱས་པའི་ཆོན་པ་མང་པོ།
ཁྱི་མེར་ར་ཙན། [ཁང་སྒྲུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།
ཁྱི་བྱར། ཁྱི་པ་བྱར་པ་སྒྲེ། ལས་འགན་འཕོས་ཐེན་པའི་ཁྱི་པ།
ཁྱི་བྱར་པ། ལས་ཐོག་ཡོལ་ཉེ་བྱར་དུ་གནས་པའི་ཁྱི་པ།
ཁྱི་ཡིག །གོ་གནས་ཡིག་གི་མིང་།
ཁྱི་རེན་པོ་ཆེ། དགའ་ལྡན་ཁྱི་རེན་པོ་ཆེའི་བསྐུས་ཆིག་
ཁྱི་དུ་བེལ་མདའ་དགོན། སྐྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོན་པའི་དུས་འགོ་ཙམ་ལ་ཁང་ཁྱུང་ཆོས་དབང་
གྲགས་པས་བཏབ། སྐུ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནག་རྒྱ་ས་
ཁུལ་སོག་རྫོང་ཁོངས་སྐྱུ་ཡོད།
ཁྱི་བརྐྱིང་བ། ཁྱི་ཆེན་པོ་བཀོད་པ་མཛེས་པ།
ཁྱི་ལན། ཉེས་ཆད།
ཁྱི་ལམ། ཁྱོགས་སམ། ཤིང་རྩའི་ཁྱི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐོད་སྐུབ་པའི་གཞུང་ལམ།
ཁྱི་ཤིང་། འཁྱི་ཤིང་དང་གཅིག་།

ཁྱིམ་ཁྱིམ་མོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆོ་སྤྱོད་པོར་འབོད་པ་དེ་ཡི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན། ཡོ་རྒྱུས་
གྱི་དཔེ་འགྲེལ་ཞིག་ཏུ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་མོ་ཞེས་བྲིས་པ་ཡང་སྤངས་སྟེ། དེ་ཡང་གནའ་རབས་སུ་མཆོ་
དེ་མ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་ས་གནས་དེར་མི་བྲིས་ཁྱིམ་ཁྱིམ་མོ་ཡོངས་པ་ཡོད་པ་ལ་མཆོ་རྩོམ་ནས་མཆོ་
ནང་དུ་པོར་བར་བརྟེན་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཤོད་རྒྱུན་ཡང་ཡོད།

ཁྱིམ་འགས་ལ། བཞུགས་ཁྱིམ་རྒྱུ་པ།

ཁྱིམ་མེག་རྩུན། [ཞང་སྐད]ཡིད་གྲིས་བྱུག་འཆལ།

ཁྱིམ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོལ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱིམ་ཐྱེ་བཅན། [རྟིང་]ཁྱིམ་ཐྱེ་བཅན་དང་གཅིག །

ཁྱིམ་བཅན། རྒྱལ་པོ་མོང་བཅན་སྐུ་པོར་ཡབ་གནས་རི་མོང་བཅན་གྲིས་ཐོག་མར་བཏགས་
པའི་མཆན་ཡིན།

ཁྱིམ་ཅན། [རྟིང་]མོང་བཅན་སྐུ་པོ་དང་དོན་གཅིག

ཁྱིམ་དབང་རྒྱལ་མཆན། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་ཐོན་ནམས་ལྟེས་ཟུར་དུ་བཅུན་མ་
སངས་རྒྱལ་བཟང་མོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ལས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་ཆེས་སྤྲས་ཤིག་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༥༠༥ལོར་འབྲུངས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱིག་ཁྱིག ། ① བརྟན་བརྟན། ཁྱོད་རང་ཁྱིག་ཁྱིག་ཡིན་ནམ། ② འཆོམས་པོ་འཕྲ། ཆ་སྟོམས་པོ། མང་
ཅུང་ཁྱིག་ཁྱིག་ཅིག་བྱུང་འདུག ། ③ ལེགས་པའི་སྟོག་ཕྱོགས། མི་དེ་ཁྱིག་ཁྱིག་ཅིག་འདུག །

④ ལྷམ་གྱི་སྒྲ།

ཁྱིག་གེར་བརྟན་པ། མ་འབྲུགས་པར་རང་གནས་སུ་ཡོད་པ།

ཁྱིག་གཅིག །སྟེབ་གཅིག

ཁྱིག་སྟོམས། ཆ་སྟོམས།

ཁྱིག་པ་གང། [ཡུལ]འབྱུར་བྱུར་གང་པ།

ཁྱིག་མེད་བག་ཡངས། དུས་ཆོད་ཁྱིག་ཁྱིག་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུར་གཏན་ཁེལ་འཆར་གཞི་མེད་

པའི་སྒྲུང་བ་གང་བློན་བྱེད་པའི་དོན།

ཁྱིམ་ཅེ་དགོན། ཁྱིམ་སེ་དགོན་ཡང་ཟེར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྒྲོབ་སྟོན་གྱི་ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་
དབོན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱིས་སྟོན་མའའ་རིས་གྲུ་ཆང་དུ་བྱུག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེའི་མིང། སྒྲགས་པ་གྲུ་ཆང་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་རྒྱུད་སྟོན་བྱུག་བཞེས་ཚུགས།
ཁྱིམ་སེ། མའའ་རིས་མང་ཡུལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་སྟེ། དེར་ཁྱིམ་སེ་ཞེས་པའི་དགོན་པ་
ཞིག་གུང་ཡོད།

ཁྱིམ་སྒྲུག་གལ་དང་། སྒྲུག་ཁྱིམ་སྒྲུ་ཆགས་པ།

ཁྱིམ་སྒྲིགས་མེད། [ཡུལ] ༡ ལམ་ཡིད་ཆེས་པའམ་རེ་བ་བྱེད་པ་དང་དོགས་ཚོན་བྱེད་པ་སོགས་
སྟོན་པ། ད་ལོ་ལོ་ཡག་འབྱུང་བ་ཁྱིམ་སྒྲིགས་མེད། འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་ཁྱིམ་སྒྲིགས་མེད།
ཁྱིམ་སྒྲུག་སྒྲིགས་པ་རིས་པ་དེས་ཅན་བར་མ་ཆད་པ། ཁྱིམ་སྒྲུག་སྒྲུ་སྟེལ་བ། རྒྱང་དོར་ཁྱིམ་སྒྲུག་
ཆགས། ཆོགས་འདུར་ཡོང་མཁུ་ཆང་མ་ཁྱིམ་སྒྲུག་སྒྲུ་བསྒྲིགས་ནས་ནད་དུ་བྱིན་པ།
བཞུགས་ཁྱེན་མས་ཁྱིམ་སྒྲུག་སྒྲུ་བཞུད་པ།

ཁྱིམ་སྟེ། ཟད་དེའམ་རྩ་བ་ནས། ལས་ཀ་ཆང་མ་ཆད་ལུས་མེད་པར་ཁྱིམ་སྟེ་ཆར་སོང་།

ཁྱིམ་སེ། [ཡུལ] ① ཟད་དེའད། རྩ་བ་ནས། ལས་དོན་ཆང་མ་ཁྱིམ་སེ་བྱས་ཆད། ལུང་བ་
འདིར་རྩས་ཁྱིམ་སེ་གང་སོང་། མོངས་གཉིད་ཁྱིམ་སེ་སད་ནས་ཡར་ལངས་པ། ② ཆད་
དང་མ་ཐུན་པ། ལྷམ་དེ་རྒྱང་བ་ཁྱིམ་སེ་རེད།

ཁྱིད། ① འཁྱིད་པའི་སྒྲུབ་ཆོག། ② དཔེ་དོན་སྟོན་ཁྱིད། དམར་ཁྱིད། མུ་བ་ཁྱིད། ལྷ་ཁྱིད། ཁྱིད་ཐབ་མོ།
ཁྱིད་ཆེན། འབྲེལ་ཆེན་ནམ། འབྲེལ་བ་འདྲ་རྒྱས་པ།

ཁྱིད་ཆེན་བརྒྱན། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་གདམས་ངག་སྟེ། རྒྱ་མ་སྒྲུ་གསུམ་གྱི་ཁྱིད།
བྱམས་སྟོང་རྗེའི་ཁྱིད། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱིད། ལྷ་ལྷན་བདུད་ཅི་ཐེགས་པའི་ཁྱིད། ལྷན་
ཅིག་སྟེལ་སྟོར་གྱི་ཁྱིད། ལྷ་རྩོམས་བྱུག་གི་ཁྱིད། ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོན་པ་གྱི་ཁྱིད། གསར་
སྟོན་ཐོག་སྟོན་གྱི་ཁྱིད་དེ་བརྒྱད་དོ།

ཁྱིད་གཉེར་བ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུག་བཞེས་སུ་རྒྱ་མས་སྟོན་མ་ནམས་ལ་

མདོ་སྐྱུགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་བྲིད་ཆ་ཚང་ཞིག་གནང་བུ་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་མ་རྣམས་སྐུ་བ་
ལྷའི་མཆམས་ཁང་སོ་སོར་བྲིད་ཀྱི་ས་བཅད་གོ་རིམ་ལྟར་རེ་རེ་བཞིན་ཉམས་སྲོང་རྒྱུད་ལ་མ་
སྐྱེས་བར་དུ་བསྐྱོམ་བཅུག་ཐོག་སློབ་མ་སོ་སོའི་གནས་ཆད་ལོན་མིན་གྱི་རྒྱུགས་བཞེས་རྗེས་
གནས་ཆད་མ་ལོན་བ་རྣམས་ལ་ཡང་བསྐྱར་འབྲེལ་བ་ཤད་དང་དོགས་གཅོད་གང་ལ་གང་འོས་
གནང་ནས་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱོམ་དུ་འཇུག་རྒྱ་དང་། གནས་ཆད་ལོན་བ་རྣམས་ས་བཅད་རིམ་བ་
གོང་མར་སློ་དུ་འཇུག་བ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་སྲོང་ཡོད་པའི་བྱར་བྲིད་སློབ་དཔོན་ཞིག་བསྐྱོ་
གཞག་མཛད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེའི་མི་སྡེ་དགེ་ལུགས་སྲོགས་སུ་རྒྱུད་སྟོང་སྟོང་གཉིས་དང་། གཙང་
གི་སྤང་རྒྱུད་བྲལ་ཆད་། སྐུ་སྡེ་དེ་ཁོོད་བཅས་ལ་བྲིད་དཔོན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་གཅིག་
མཚུངས་ཡིན།

བྲིད་སྟོན། ལམ་བྲིད་སློབ་སྟོན།

བྲིད་སྟོན། སློབ་ཆོན་སྟེན་གཅིག་བྲིད་པའི་ཡུན་ཆད། སྤྱིར་བཏང་ཡུལ་སོ་སོའི་བྲིད་སྟེན་གྱི་ཡུན་
ཆད་ལ་སྐར་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་བྲིད་པ་ཡོད་ཅིང་སློབ་བྲལ་རྒྱུང་འབྲེལ་རིགས་ལ་སྐར་མ་ཞེ་སྟེ་ཅན་
དང་། བྱང་གོའི་སློབ་བྲལ་ཆེན་མོའི་ལུགས་ལ་སྤྱིར་བཏང་སྐར་མ་ལྔ་བཅུ་ལ་སྟེན་གཅིག་ཡིན།
བྲིད་འདེབས། དཔེ་ཆ་སོགས་ཀྱི་གོ་དོན་སློབ་པའམ་བད་སྟོང་པ། སློབ་སྐྱུག་རྣམས་ལ་དཔེ་ཆའི་
ཆོག་དོན་ཁ་གསལ་གོ་བདེའི་བྲིད་འདེབས་བྲིད་པ།

བྲིད་པ། འབྲིད་པའི་འདས་བ་དང་ད་ལྟ་བ།

བྲིད་པར་། སློག་སྟོང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོད་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྟོང་དུ་deflector ཟེད།

བྲིད་ཡིག་། གཞན་ལ་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་བསྐྱབ་པའི་ཡིག་ཆ། སློབ་
བྲིད་བྲིད་རྒྱའི་ཡི་གེ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་དཔེ་ཆ།

བྲིད་བཤད། དཔེ་ཆའི་ཆོག་དོན་དང་ལག་རྩལ་སོགས་དག་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཤད་བརྒྱུ་པ།

བྲིམས། ལྟ་ཆོས་སམ་མེ་ཆོས་དང་མ་སྟེན་པའི་ལུགས། བཅའ་བྲིམས། བཀའ་བྲིམས། ལྟལ་བྲིམས།
ཆོས་བྲིམས། རྒྱལ་བྲིམས། བྲིམས་གཏོང་བ། བཀའ་བཙེ་བྲིམས་བཀུར། བྲིམས་ལ་གནས་པ།

ཁྱིམ་ལ་ཐུག་པ། ཁྱིམ་ལ་གཏུགས་པ། ཁྱིམ་ལ་སྒྲོར་བ། འཇ་ཅན་གཏེ་པོ་ཁྱིམ་ཀྱིས་
བཀྱམས་པ། དབང་ཆ་དང་པོས་འགན་ཆང་མ་ཁྱིམ་ཀྱིས་བཅས། ཁྱིམ་འོག་ལ་མ་ནོན་པའི་
མི་དང་། སྤྱོད་ལ་མ་ཤོང་བའི་རྟ།

ཁྱིམ་སྐྱོན་སྒྲོག་བརྒྱུད་ས། ཁྱིམ་ལུགས་ཁ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་གཞན་ལ་སྒྲོག་བརྒྱས་མཁར་བརྒྱུད་ས།
ཁྱིམ་ཀྱི་ཁ་ལོ་པ། [མངོན་]སྒྲོན་པོ།

ཁྱིམ་ཀྱི་ཁོལ་པོ། རྟག་ཏུ་ཁྱིམ་ཀྱི་ལས་བྱེད་མཁན།

ཁྱིམ་ཀྱི་རྩ་བོ་ཆེ། གན་འདུས་སུ་ཁྱིམ་འགལ་ཀྱི་མི་ནག་ཅན་ལ་ཁྱིམ་གཅོད་བྱེད་སྐབས་མི་
དམངས་མང་ཆོགས་རྣམས་ཁྱིམ་གཅོད་ཐང་ཆེན་ཐོག་འཛོད་འགྲུགས་ཀྱི་བརྒྱ་གཏོང་བ་ལ་
རྩ་བོ་ཆེ་ཞིག་བརྒྱུད་སྐོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱིམ་བདག་ཁྱིམ་ལ་གཅེས་པ། སྒྲོན་བོད་དུ་རྒྱལ་པོ་སྐྱོང་བཅན་སྐྱམ་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་
པ་ཅན་ཀྱི་བར་རྒྱལ་སྒྲོན་ཆང་མས་ཁྱིམ་ནན་པོར་སྤྱད་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྒྲོན་
སུས་ཁྱིམ་དང་འགལ་ན་ཡང་ཁྱིམ་མཐུན་ཀྱི་ཆད་པ་འདྲ་མཉམ་དུ་འཁུར་དགོས་པའི་ལོ་
རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཁྱིམ་ཀྱིས་བརྒྱུད་པ། ཁྱིམ་ལུགས་ཐོག་ནས་ཅད་གཅོད་དང་ཉེས་ཆད་གཏོང་བ།

ཁྱིམ་ཀྱི་རྣམས་གངས། ཁྱིམ་ཀྱི་རིགས་རྣམ་པ་གངས་ཀ།

ཁྱིམ་ཀྱི་ལ་ཅེ་ནི་དགྲུང་པས་མཐོ། ཁྱིམ་ལུགས་དེ་རི་བོ་མཐོན་པོ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་བརྒྱུད་
ཉམས་ཆེ་བ་ནས་མཁའ་དགྲུང་མཐོན་པོར་སྤེལ་བ་ལྟ་བུར་དཔེ། ཁྱིམ་ལ་རུས་པ་དང་དབང་
ཆ་གཉིས་ཀ་ལུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མཆོན་པའི་དོན།

ཁྱིམ་ཀྱིས་ཆར་བཅད། ཁྱིམ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དན་རྣམས་རུས་པ་མེད་པ་བཟོས་པ།

ཁྱིམ་ཁང་། ཁྱིམ་གཅོད་ཁང་། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཁྱིམ་ཀྱི་ར་བ་དང་། ཁྱིམ་རའི་ཁང་པ།
སྤྱོད་ཅན། རིལ་སྒྲོག་ས་བཅས་སོ། །

ཁྱིམ་ཁང་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཁྱིམ་ཁང་ལོ་རྒྱ་བ་དང་མི་གཅིག་ཡིན།

ཁྱིམ་ཁྱིམ་པར་གཅེས་པ། རྒྱལ་ཁྱིམ་དང་། ཆོས་ཁྱིམ་ས། དུལ་ཁྱིམ་རྣམས་ཁྱིམ་ཀྱི་

བདག་པོར་གལ་ཆེ་བའི་གཅེས་ཅོར་ཡིན་པ་དང་། ཁྱིམ་སྲི་བདག་པོས་རང་དཔེ་གཞན་སྟོན་
གྱི་སྟོན་སྲིམས་ལུགས་བཅི་སྲུང་བྱེད་དགོས་པ།
ཁྱིམ་སྲིགས། སྟོམས་ཁྱིམས་ལེགས་པར་སྲུང་བ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གྱི་བྲོགས་ཏེ་དགེ་
སྟོང་དང་དགེ་ཚུལ་སོགས་གོང་ཁྱི་ནང་དུ་གཅིག་ཤུར་སོང་ན་སྟོམས་ཁྱིམས་ཤོར་བའི་
ཉེན་ཁ་ཡོད་པར་བརྟེན། དེས་པར་དུ་ཁྱིམས་དགེ་ཚུལ་སྟོང་གི་བྲོགས་གཞན་ཞིག་དང་མཉམ་
དུ་འབྲོད་དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།
ཁྱིམས་རྒྱར་ཚུད་པ། ཉེས་ཅན་པ་འཛིན་བཟུང་ཐུབ་ནས་ཁྱིམས་ལ་སྲུང་བ།
ཁྱིམས་རྒྱན། ཁྱིམས་སྟོལ་དང་དོན་གཅིག་
ཁྱིམས་འགལ། ཁྱིམས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོང་པ། ཁྱིམས་འགལ་ལུགས་འཆོལ། ཁྱིམས་
འགལ་ནག་ཅན། ཁྱིམས་འགལ་བྱ་སྟོང་།
ཁྱིམས་འགལ་གྱི་ཐེ་རུས། ཁྱིམས་ལུགས་གང་ཞིག་ཏུ་འདྲེ་ཐེ་རུས་བྱེད་དགོས་པ་བཞོད་མེད་པར་
གང་བྱུང་དུ་གཞན་གྱི་བྱ་བར་རུས་གཏོགས་བྱེད་པ།
ཁྱིམས་འགལ་གྱི་ཐོབ་ཆ། ཁྱིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྟོང་ལས་བྱུང་བའི་ཡོངས་བབས་སམ་ཐེབ་ཅ།
ཁྱིམས་འགལ་གྱི་དཔེ་སྟུན། ཆོག་མཆན་མེད་པ་གཞན་གྱི་ཅོམ་འབྲས་པར་སྟུན་དང་། དུལ་སོ་སོའི་
ཁྱིམས་ཀྱིས་བཀག་པའི་ཅོམ་རིགས་བཅས་དཔེ་སྟུན་བྱས་པའི་བྱེད་སྟོ།
ཁྱིམས་འགལ་གྱི་འཛིན་བཟུང་། ཁྱིམས་དང་མ་མཐུན་པར་གང་བྱུང་དུ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ།
ཁྱིམས་འགལ་གྱི་ཡོང་འབབ། ཁྱིམས་མཐུན་གྱིས་ལས་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བའི་ཡོང་བབས།
ཁྱིམས་འགལ་གྱིས་སྟོག་བཤེར་བྱས་པ། སྟོག་བཤེར་ལག་འཁྱེར་མེད་པར་ཉེན་རྟོག་པ་སོགས་
ཀྱིས་གང་བྱུང་དུ་མི་ཁྱིམ་སྟོན་བཤེར་བྱས་པ།
ཁྱིམས་འགལ་འཐེན་སྟོང་། རང་བདག་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་དཔུལ་སོགས་གང་བྱུང་དུ་བཞོལ་སྟོང་བྱས་
པའི་ཁྱིམས་འགལ་གྱི་ནག་ཉེས་ཤིག་
ཁྱིམས་འགལ་གྱིས་དོད་མ་བྱས་པ། མི་གཞན་གྱི་བྱ་སྟོང་བཅན་ཤིང་ཀྱིས་གང་བྱུང་དུ་ཆོད་འཛིན་
དང་དོད་མ་བྱེད་པ།

ཁྱིམ་པ་འགལ་ཡིག་བསྟོགས། འཕྲིན་ཡིག་བདག་པོའི་མ་ཐུག་གོང་ནས་འཕྲིན་ཡིག་ཁ་སྤྲོད་ནས་
བལྟས་པའི་ཁྱིམ་པ་འགལ་གྱི་བྱ་སྟོན་ཅིག་
ཁྱིམ་པ་འགལ་བྱིས་ཟླ། བྱིས་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་གང་ལྟར་དུ་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལས་ཀར་བསྟོང་བའི་
ཁྱིམ་པ་འགལ་གྱི་བྱ་སྟོན།
ཁྱིམ་པ་འགལ་ལུས་བཤེར། སྟོག་བཤེར་ལག་འཁྱར་མེད་པར་ཉེས་ཉེས་ཏྲོག་པ་སོགས་ཀྱིས་གང་ལྟར་
དུ་མི་གཞན་གྱི་གཟུགས་པོར་སྟོག་བཤེར་བྱས་པའི་བྱ་སྟོན།
ཁྱིམ་པ་འགལ་ལུགས་དགྲུག །རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྱིམ་པ་ཁྱིམ་པ་སྟོལ་དང་འགལ་བ་དང་ཆོགས་
པའི་སྒྲིག་ལས་ལུགས་སྟོལ་དགྲུག་པར་ཟེར།
ཁྱིམ་པ་འགྲོ་རང་བཅན། སྟོན་པོད་ས་གནས་སུ་སྒྲིར་བ་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་དང་དཔོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་
རྣམས་སོ་སོའི་མི་སེར་དང་གྲུ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་པ་འགལ་བྱས་པ་ལྟར་སྐབས་ས་གནས་སུ་
ཡོད་པའི་སྤྲིད་གཞུང་གི་ཁྱིམ་པ་ཁང་ལ་ཁྱུ་གཏུགས་བྱ་མ་དགོས་པར་རང་ཐག་རང་གཅོད་བྱེད་
ཆོག་པའི་རིགས་ཉུང་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།
ཁྱིམ་པ་ཇ། སྤར་ནག་ཅན་ལ་ཁྱིམ་པ་ཆད་གཅོད་དུས་རྒྱུད་པའི་ཇ།
ཁྱིམ་པ་ཇའི་ཁང་བ། [མངོན་]ཁྱིམ་པ་ཁང་།
ཁྱིམ་པ་གཅོད། ཉེས་ཆད་གཏོང་བ། ལ་ཁའི་སོ་བ་མ་གཏོགས་ཁྱིམ་པ་གཅོད་ཀྱི་སྟེ་རེ་མ་རེད།
ཁྱིམ་པ་གཅོད་སྟེ་གྱི། ཁྱིམ་པ་ཁང་ནང་པན་ཚུན་རང་འདོད་ལྟར་སྐད་ཆ་ཡོད་པའི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་རང་
མེད་པ་ནི་ཡོད་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་གྱི་དང་འབྲས་བུ་དང་ལྟ་བུ་ལྟར་སྐད་ཆ་འབྲས་བུ་འབྲས་མིན་པ།
ཁྱིམ་པ་གཅོད་དྲག་པོ། ཡང་བའམ་ཆེས་དྲག་པོའི་ཁྱིམ་པ་གཅོད།
ཁྱིམ་པ་གཅོད་ཡུལ། ① ཁྱིམ་པ་ར། ② ཉེས་ཅན་གྱི་མི།
ཁྱིམ་པ་གཅོད་ལས་མཁན། ཁྱིམ་པ་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཀ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་མི།
ཁྱིམ་པ་བཅས། ཁྱིམ་པ་སྟོལ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ།
ཁྱིམ་པ་ཆད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ཁྱིམ་པ་ཆད་ཀྱི་དབྱེ་བའམ་མི་འབྲས་པའི་རྣམ་གྲངས།
ཁྱིམ་པ་ཆད་འཁུར་རིང་། ཁྱིམ་པ་ཆད་འཁུར་བའི་ལོ་རྒྱུད་ནང་།

ཁྲིམས་ཆད་སྒྱུར་བ། ཁྲིམས་ཆད་ལྟེ་ཡང་གང་རུང་གཅོད་རྒྱུ་འགྲུར་བ།
ཁྲིམས་ཆད་འགྲུངས་གཅོད། རྒྱ་མཚན་སྤྲ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་རྒྱ་དུས་
འགྲུངས་བྱས་བ།
ཁྲིམས་ཆད་ལྟེ་ཤོས། རྒྱ་གཉེས་ཤིག་ལ་ཤོག་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ལྗོད་ཤོས་
དེར་བརྗོད།
ཁྲིམས་ཆད་ཡང་བའི་ཉེས་ཅན། ཁྲིམས་ཆད་ཡང་བ་བཅད་དགོས་པའི་ཉེས་ཅན་བ།
ཁྲིམས་ཆད་ཆག་ཡང་། བྱ་སྤྱོད་ཅི་རིགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱུན་བས་ཁྲིམས་
ཆད་ཅུང་ཡང་བཅོས་དུ་བཏང་བ།
ཁྲིམས་ཆད་གཡོལ་བྱོལ། རྒྱ་གཉེས་བསགས་པར་དེ་བསྒྱུར་གྱི་ཁྲིམས་ཆད་ཤོག་པར་གཡོལ་ནས་
བྲོས་བྲོལ་དུ་འགྲོ་བ།
ཁྲིམས་ཆས། ཁྲིམས་གཅོད་གཏོང་སྐབས་ཀྱི་ཆས་གོས་དང་ཡོ་བྱད།
ཁྲིམས་ཆེན་བྱུག མི་སྟོག་མི་གཅོད་བ། གཞན་ཅོར་མི་རྒྱ་བ། རྒྱ་མི་ཤོད་བ། ལོག་གཡེམ་མི་སྤྱོད་
བ། ཆང་མི་འཐུང་བ་སྟེ་གཏན་ཁྲིམས་ལྟ་དང་། ཁེང་མི་ལྟོག་པ་བཅས་པའི་ཁྲིམས་ཆེན་བྱུག་
ཅས་སུ་གྲགས།
ཁྲིམས་ཆེན་བདུན། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐྱམ་པའི་སྐབས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བཀའ་ཡི་
ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་བྱུག་གི་ནང་ཆོན་གསུམ་བ། རྒྱལ་ཁབས་དཔེ་ལྷངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཞིག་ཡིན། ཁྲིམས་ཆེན་བདུན་ནི།
མི་སྟོག་མི་གཅོད་བ། གཞན་ཅོར་མི་རྒྱ་བ། རྒྱ་མི་ཤོད་བ། ལོག་གཡེམ་མི་སྤྱོད་བ། ཆང་མི་འཐུང་
བ་སྟེ་གཏན་ཁྲིམས་ལྟ་དང་། ཁེང་མི་ལྟོག་བ། བང་སོ་མི་འདུ་བ་གཉིས་བཅས་སྒྲ་བོད་རྗེ་སྲོང་
བཙན་སྐྱམ་པོས་བཙུགས་པའི་ཁྲིམས་བདུན་ཞེས་སུ་གྲགས།
༡ སྟོག་མི་གཅོད་པའི་ཁྲིམས། མི་གསོད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་ཡིན། གཤིན་སྡོད་དང་གསོན་
སྡོད་། མིའི་སྟོག་མི་གཅོད་པའི་ཁྲིམས་ཉེ་མི་བསད་མས་ཀྱི་ཉེས་ཁྲིམས་སྐོར་གཤིན་སྡོད་དང་
གསོན་སྡོད་གཉིས་ལས། གཤིན་སྡོད་ནི་པན་ཚུན་བར་འཐབ་ཅོད་དམ་འཁུག་འཛིང་བྱང་ནས་

མི་བསད་བཤམ་རྒྱུ་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྒྱུ་འདས་ལྷུང་རིགས་ལ་གཤེན་སྟོང་ཞེས་
འདས་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་འདས་མཆོད་དང་དྲུང་རྫོངས་བཅས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོལ་དང་། འདས་པོའི་སྟོག་
སྒྱུར་དྲུང་དོས་པོའི་ཁུན་གསལ་བ་སྟོང་དགོས་པ་དང་། གསོན་སྟོང་ནི་འཐབ་ཅོད་དམ། འཇུག་
འཛིང་གི་ནང་དྲུང་སྟོན་བྱུང་བཤམ་ཡང་ན་རྒྱུ་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་བྱུང་
བའི་རིགས་ལ་སྟོན་བཅོ་མཁན་གྱིས་སྟོན་བྱུང་བའི་མི་ལ་ནད་བཅོས་སྟོན་གསོ་ཡི་
ཁུན་གསལ་བ་སྟོང་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

༩ མ་བྱེན་པ་མི་ལེན་པའི་ཁྲིམས། རྒྱུ་བྱ་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས། དཀོན་མཆོག་གི་ཁོར་བརྒྱས་
ན་བརྒྱ་འཇུག། རྒྱལ་པོའི་ཁོར་ལ་བརྒྱད་ཅུ་འཇུག། འབངས་ཀྱི་ཁོར་ལ་བརྒྱད་འཇུག་དྲུ་
བཅས། མ་བྱེན་ལེན་འགོག་པའི་ཁྲིམས་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཉེས་ཁྲིམས་སྟོར། ལྷ་ཁང་ལས་རྟེན་
གསུམ་བཅས་ཀྱི་ཁོར་རྩས་བརྒྱས་ན་དེའི་ཉེས་ཆད་ལ་བརྒྱ་འཇུག་ཞེས་བརྒྱས་པའི་ཁོར་རོམ་
ཕྱིར་སྟོང་བྱས་པའི་ཐོག་འཇུག་ཐོབ་བརྒྱས་དངོས་ཀྱི་ལྷ་བ་བརྒྱ། རྒྱལ་སྟོན་གྱི་ཁོར་བརྒྱས་ན་
བརྒྱད་ཅུ་འཇུག་ཞེས་བརྒྱས་དངོས་ཀྱི་ལྷ་བ་བརྒྱད་ཅུ། འབངས་མིའི་ཁོར་བརྒྱས་ན་བརྒྱད་
འཇུག་ཅོད་དག་ཞེས་བརྒྱས་དངོས་ཀྱི་ལྷ་བ་བརྒྱད་འཇུག་དགོས།

༡༠ ལོག་བར་མི་གཤེས་པའི་ཁྲིམས། སྤང་འཇུག་དང་བྱི་ཆད། ཅས་པ་ལོག་གཤེས་འགོག་པའི་
ཁྲིམས་ཏེ་ལོག་གཤེས་ནི། བྱད་མེད་ལ་བཅན་པོའི་སྟོན་ལོག་གཤེས་བྱས་པའི་ཉེས་ཆད་དྲུ་
ཡན་ལག་གཅོད་འབྲེག་གིས་ལུལ་མཐར་སྦྱགས་པ་སྟེ་རྒྱུང་འབྱུང་དྲུ་གཉོང་ཞིང་ཡོད་པ།
[མྱེལ་ཆོས་འབྱུང་]ནང་། བྱི་འཇུག་སྤང་བཅད་པ་དང་། མིག་དབྱུང་བ་ཞེས་གསལ།

༡༡ རྒྱུ་སྟོང་གི་ཁྲིམས། ལྷ་སྤྱང་དཔའ་དྲུ་བྱས་པ་མནའ་སྟོབ་པ། རྒྱུ་འགོག་པའི་ཁྲིམས་ནི།
གཙོ་བོ་གྲོགས་ལ་མགོ་གཡོག་མི་ཆོག་པ་དང་། གཞན་ལ་མ་ཉེས་ཁ་ཡོག་འགོག་པའི་ཁྲིམས་
ཡིན། ཉམ་བསྟོན་གྱིས་ཁྲིམས་ལས་ཐར་ཐབས་ཀྱི་རིགས་བྱས་ན་རང་རང་སོ་སོའི་ལྷ་སྤྱང་
དཔའ་པོར་བཞག་སྟེ་མནའ་སྟེལ་དྲུ་འཇུག་དགོས་པ་དེ་ལ་དུས་བྱིས་བསྟོན་ཉམ་གནའ་དག་གི་
ཞལ་ལྷེ་ཞེས་པ་དེའོ།

༡༢ ཆང་ལ་ཆོད་འཛིན་དགོས་པའི་ཁྲིམས། ཆང་བག་མེད་པར་བརྟུང་བ་འགོག་པ་ནི། གཙོ་བོར་

དཔག་ཇག་གི་ལས་འབྲས་ཤོར་མི་ཡོང་བའི་ཁྱིམ་སྡིག་།

༤ ཁེང་མི་ལྷོག་པའི་ཁྱིམ་སྡིག་། ཁེང་མི་ལྷོག་པ་ནི་འབངས་གྲུན་ལོག་མི་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་སྡིག་།
འབངས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་རྗེ་དཔོན་གྱི་དབང་སྒྱུར་ལ་བརྟེན་སྤང་དང་། ཁྲལ་ཁྱིམ་སྡིག་
ཁུར་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ལས་རྒྱབ་གཏོད་དང་། གཏོང་གཏུགས་ཀྱི་གྲུན་ལོག་སོགས་བྱེད་མི་
ཆོག་པ་དེ་ལ་ཟེར།

༥ བང་སོ་མི་འབྲུ་བའི་ཁྱིམ་སྡིག་། བང་སོ་མི་འབྲུ་བའི་ཁྱིམ་སྡིག་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་དཔོན་
རིགས་རྣམས་ལྷོངས་པའི་བང་སོའི་ནང་གི་རྒྱ་ཁོར་བརྒྱ་བར་འདོད་ནས་བང་སོ་ལྷོག་འབྲུ་བྱེད་
མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱིམ་སྡིག་འཇགས། ཁྱིམ་སྡིག་མེ་ལྟར་བསྒྲགས་པ་ལྟར་གནས་པ།

ཁྱིམ་སྡིག་གཉིས། སྤིང་ཁྱིམ་སྡིག་དང་ཆོས་ཁྱིམ་སྡིག་ལུགས་གཉིས། སྤར་བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་
དར་བ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་དུ་ས་སྐྱ་བས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤིང་དབང་
བཟུང་སྟེ་ཆོས་སྤིང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལས་ལུགས་མ་བྱུང་བཅ་ཆད་ཆོས་ཁྱིམ་སྡིག་སྤིང་ཁྱིམ་སྡིག་
སོ་སོར་གནས་ཡོད།

ཁྱིམ་སྡིག་ལྟར་གྱོད་ཞིབ། ཁྱིམ་སྡིག་ལུགས་ལ་བཞོད་པ་བཞིན་གྱོད་གཞི་ལ་བརྟག་དབྱུང་ཞིབ་འཇུག་
བྱས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་བ།

ཁྱིམ་སྡིག་གཏམ། ནག་ཅན་ལ་ཁྱིམ་སྡིག་གཅོད་དུས་བསྒྲགས་པའི་གཏམ།

ཁྱིམ་སྡིག་བཏང་། ཁྱིམ་སྡིག་ཉེས་པ་བཅད་བ།

ཁྱིམ་སྡིག་སྒྲུ་མོ་ཆེ། ཁྱིམ་སྡིག་ལུགས་བཅན་པོ་འཇུག་ཏུ་ཅང་ལྷུ་བའི་ཁྱིམ་སྡིག་

ཁྱིམ་སྡིག་ཐག་དྲང་གཅོད། ཆང་མས་ཁས་ལེན་པའི་གནས་ལུགས་སམ་འདྲ་མཉམ་ཅན་གྱི་ཆད་གཞི་
དེ་བཞིན་ཁྱིམ་སྡིག་འཁོད་བཞིན་ཁྱིམ་སྡིག་གཅོད་བྱེད་པར་གོ།

ཁྱིམ་སྡིག་མ་ཐུན། ཁྱིམ་སྡིག་དང་མ་ཐུན་པར་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་ཆད་གཞི།

ཁྱིམ་སྡིག་མ་ཐུན་གཅོད་རྒྱ། ཁྱིམ་སྡིག་དང་མ་ཐུན་པའི་ཐག་གཅོད་མཇུག་བསྟོམས།

ཁྱིམ་སྡིག་མ་ཐུན་དག་འབྱུང། ཁྱིམ་སྡིག་མ་ཐུན་གྱིས་ཉེས་པ་དག་པར་སེལ་བ།

ཁྱིམ་མཚུན་རང་སྤང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་འཆོ་གཏོང་སྐབས་ཁྱིམ་མཚུན་གྱི་རང་སྤང་གྱེད་
པའི་དོན།

ཁྱིམ་མཚུན་ཤུལ་འཛིན། ཁྱིམ་མཚུན་གྱི་འདས་པའི་རྒྱ་ཁྱོར་ཤུལ་འཛིན་གྱེད་མཁུ།

ཁྱིམ་མཚུན་བདག་བཟུང་། ཁང་ཁིང་སོགས་གཏན་དངོས་དང་དེ་བཞིན་བཟུང་ཆེ་གང་རུང་སོགས་
ཁྱིམ་མཚུན་མིན་པའི་བདག་བཟུང་བྱས་པ།

ཁྱིམ་དུང་། ① ཁྱིམ་གཙོད་བྲག་པོ་གཏོང་སྐབས་འབྱུང་པའི་དུང་། ② ཁྱིམ་སར་འཛོམས་གྱེད་
གྱི་དུང་བཟ།

ཁྱིམ་དེབ། ཁྱིམ་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ།

ཁྱིམ་ལྗན། ཚུལ་ལྗན་ནམ། ཁྱིམ་མཚུན།

ཁྱིམ་སྒྲོམ་པ། ཁྱིམ་བཟོས་པ།

ཁྱིམ་བྲག་པོ། ① ཁྱིམ་ཕྱི་པོ། ② ལུས་སྒོག་ལ་ཆད་འབེབས་ཀྱི་ཁྱིམ་པ།

ཁྱིམ་བྲལ། ཁྱིམ་བཞིག་པའམ། ཁྱིམ་རྒྱ་དབྲལ་པ།

ཁྱིམ་བདག །བཀའ་ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ། ཁྱིམ་བདག་གོང་ས།

ཁྱིམ་འདེགས། ཁྱིམ་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་གྱེད་མཁུ་སྤྱིན་གྱི་བདེན་པ་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ཁྱིམ་སོལ་འགོ་ལུགས་ཀྱི་ཐོན་དངུལ་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཁྱིམ་གནས། ① ཁྱིམ་ལ་གནས་པ། ② ཁྱིམ་གཙོད་པའི་གནས་སམ་ལུལ།

ཁྱིམ་པ། ཁྱིམ་ལུགས་དངོས་སུ་ལག་བསྟན་གྱེད་མཁུ་ཉེ་ཁྱིམ་ཁང་ནས་ཐག་བཅད་པ་ལྟར་
གྱི་ཁྱིམ་ལུགས་ལག་བསྟར་གྱེད་པ་ལས་ཁྱིམ་ཐག་གཙོད་པའི་དབང་ཆ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཁྱིམ་པའི་སྤྱི་རྒྱལ། ཁྱིམ་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་ཁ་མཆུ་རྒྱག་མཁུ་དོན་བདག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་
ཁྱིམ་གཏུགས་ཐོན་དངུལ་སྤངས་པའི་བསྒྲུབས་འཁོར་ནས་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་
གཅིག་ཁྱིམ་དཔོན་དང་། ཆ་གཅིག་ཁྱིམ་པ། ཆ་གཅིག་དུང་ཡིག་ལ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱིམ་དཔོན། ཞལ་ལྷེ་གཙོད་པ་པོ།

ཁྱིམ་པོག །ཁྱིམ་གྱིས་ཉེས་པ་ལུས་དང་རྒྱ་ཐོག་ཏུ་པོག་པ།

ཁྲིམས་བྱ་ཆུང་། སྤར་རྒྱལ་ཁྲོན་མཉམ་འཛོགས་ཀྱིས་གྲོས་བསྐྱར་བྱས་ནས་ཐག་བཅད་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་
ཡོད་བཞིན་དུ་ཁྲོན་པོ་དབང་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་གསར་བ་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ།
ཁྲིམས་སྒྲིབ། ཁྲིམས་ལ་སྒྲིབ་བ་སྟེ་ཁྲིམས་སར་སྒྲེལ།
ཁྲིམས་འབོགས། སྒྲོམ་བ་ཞུ་མཁན་ལ་སྒྲོམ་བ་གནང་བ།
ཁྲིམས་དབྱུག་སྤྱད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེ་བ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱུག་པ་
ལྷགས་རྒྱལ་ཞེས་བ་ཞིག་ཡོད། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ཀྱི་དགོན་པ་ཐོག་མར་འདེབས་སྐྱབས་
ཀྱི་ཁྲིམས་རྒྱལ་ནི་སྒྲོམ་མ་མི་ཀན་མཁར་རྒྱལ་ལས་ཆེ་ཙམ་དང་། རིང་བྱང་ཁྱུག་ཙམ་
ལས་མེད། རྗེས་སུ་རིམ་བས་རིང་བྱང་གཟུགས་ཆད་དང་མཉམ་བ་དང་། སྤ་སྒྲོམ་ལག་རར་
ཙམ་ཀྱི་བར་ཆེ་རུ་སོང་ཞིང་། གདན་ས་བཀ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་
ཁྲིམས་དབྱུག་ནི་ཤིང་སྤྱད་ཀྱང་པོ་ལས་བཟོས་པའི་དབྱུག་པ་རིང་བྱང་ཁྱུ་དོ་ཙམ་དང་སྒྲོམ་སྤ་
རྟ་ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་ཡོད།

ཁྲིམས་ལྷན། [རྟོན] ① ཁྲིམས་གཙོད་ར་བ། ② བཙོན་ཁང་།
ཁྲིམས་མེད། ལྷགས་སྒོལ་མེད་པ། ཁོང་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཙན་ཞིག་རུ་མི་འཛིན་པའི་ཁྲིམས་མེད།
ཁྲིམས་མེད་བཙན་ཤིང་། ཁྲིམས་ལྷགས་ལ་མི་བཅི་བར་གཞན་ལ་དབང་ཡོད་ཐུབ་ཆོད།
ཁྲིམས་མེད་ལྷགས་མེད། རང་གི་གང་འདོད་ལྟར་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱིག་སྒོལ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཅ་
ཁྲིམས་ནམས་སྤང་མེད་དུ་དབྱུག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་དང་། གཞུང་ལ་ཟེད།
ཁྲིམས་ཅ། ཁྲིམས་ལྷག [ཁྲིམས་ཅ་བྲག་རི་ལས་ནན་བ་ཁྲིམས་གཞུག་མདའ་མོ་ལས་སྒྲོང་བ།
ཁྲིམས་ཅེ་འབུམ་གཞེར་གྱི་ཁྲིམས། ཆོས་རྒྱལ་སྒོང་བཙན་སྐྱམ་པོས་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་
བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་དབྱུག་གི་དང་པོ་ཡིན། [ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་]
ལས། ཐོག་མར་བོད་ལྷལ་རུ་ཆེན་ལུ་བྱེ། །ལྷལ་གྱི་དབང་རིས་རྣམ་པ་བཙོ་བརྒྱད་
བཅད། ཁོད་ཀྱི་སྟོང་སྟེ་དབྱུག་ཅུ་ཅ་གཅིག་བྱེ། །གཡུང་གི་མི་སྟེ་ཁང་དང་ཡང་ཁང་འབྱེད། ཁང་
གསུམ་ཁྲོན་བཅས་དབྱས་ཀྱི་འདུན་ས་འཛིན། །དཔའ་སྟེ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཡི་སོ་ཁ་སྤྱང་། །དེ་
ལ་བོད་ཀྱི་ཁོད་དབྱུག་ཅས་སུ་བྲགས། ཞེས་པ་ལྟར། ཁྲིམས་ཡིག་འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི།

ལས་སྡེ་ཁག་དང་ས་ཁུལ་ཁག་གི་སྡེ་ཚན་དབྱེ་སྟངས་དང་། རྫོན་པོ་དང་དཔོན་རིགས་ནམས་
ཀྱི་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་བ་དང་སོ་སོའི་ལས་འགན། དམག་འོག་སོ་སོའི་བྱ་ཆད་དང་། བྱ་དར་མི་
འདྲ་བ་ནམས་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཚུལ་སོགས་དམག་གི་སྒྲིག་གཞིའི་སྐོར་དང་། ས་མཚམས་
སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ནམས་ཡིན་ལ། ཞིབ་བཤེག་ཏུ་ལས་ཀའི་སྒྲིག་གཞི་བཤད་
བའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་བྱའོ།

ཁྲིམས་ཚུད་པ། མི་གང་ཞིག་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའམ་ཡང་ན་ཁྲིམས་ཁང་ནས་གཏན་འབེབས་
བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་། ཁྲིམས་མ་ཐུན་གྱིས་མི་གང་དེར་ཁྲིམས་ཞུ་ཁྲིམས་ཚུད་དང་ཁྲིམས་དང་
དེ་འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་གཉེར་མཁན་ལ་བཟོད། གནའ་པོའི་བྱས་སུ་འདི་ལ་ལྟེ་བ་ཟེར།

ཁྲིམས་ཚུད་པའི་ལག་ཁྲེར། ཁྲིམས་ཚུད་པ་ཡིན་པ་ར་སྟོན་བྱེད་པའི་ལག་ཁྲེར།

ཁྲིམས་བཅུན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པའི་བཅུན་པ།

ཁྲིམས་བཅུ། བཀའ་ཁྲིམས་དང་ལེན།

ཁྲིམས་འཛིན་པ། ① དུལ་ཁྲིམས་འཛིན་མཁན། ② ཆོས་ཁྲིམས་འཛིན་མཁན།

ཁྲིམས་འཛིན་བུའུ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིམ་བ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ཁྲིམས་འཛིན་ལས་ཁུངས།

ཁྲིམས་འཛིན་བུལ་སྤངས། ཁྲིམས་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང་མི་སྣས་ཁྲིམས་བཞེན་ལས་དོན་མ་སྡེལ་
བར་སྐོག་ཟ་སྐོག་ལེན་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པ།

ཁྲིམས་ཞོ། ཁྲིམས་ཁང་ནང་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་ཞོ་ཆད་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། གསེར་སྤང་གང་ལ་
དཔུལ་སྤང་དགུ་དང་ཞོ་དགུར་ཅི་བའི་ཞོ་ཆད་དེ་ཡིན།

ཁྲིམས་ཞབས། ཁྲིམས་ཁང་གི་དཔོན་རིགས་ལྡན་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ལ་ཟེར།

ཁྲིམས་ཁྲི། གོང་གསལ་ཁྲིམས་ཁྲོགས་ཞེས་བ་དང་དོན་འདྲ།

ཁྲིམས་བཟོ། སྒྲིག་ཁྲིམས་གསར་བཟོ།

ཁྲིམས་བཟོ་བ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་བརྒྱུད་རིམ་ངེས་ཅན་ལ་གཞིགས་ནས་
ཁྲིམས་གསར་བཟོ་དང་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་པར་གོ།

ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་རིམ། ཁྲིམས་ཅི་རིགས་ཞིག་གསར་བཟོ་བྱས་པར་ངེས་པར་བརྒྱུད་དགོས་པའི་

གོ་རིམ།

ཁྲིམས་ཡིག་ཏུ་འཇུག་པ། ཉེས་ཅན་པ་བཟུང་ནས་གྲོད་དོན་ཁྲིམས་ཡིག་ཏུ་བཅུག་པ།

ཁྲིམས་ཡིག་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་ལ་ཤབ་བའི་ཡིག་རིགས།

ཁྲིམས་ཡིག་དྲུག་། ཁྲི་ཅེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་དང་། འབྲུམ་གསེར་ཐོག་ལ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས།

རྒྱལ་ཁབ་ས་དབེར་སྒྲངས་ཀྱི་ཁྲིམས། མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་

ཁྲིམས། དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲིམས། ཁབ་སོ་ནང་བའི་ཁྲིམས་ཉེ་སྤྱོད་བཅན་སྐྱམ་པོས་བོད་

དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་རྩ་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་དྲུག་

ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཅུ་དྲུག་། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བསྟན་སྦྱོར་དབང་པོས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་

ལ་དབང་བསྐྱར་ནས་ལོ་ཤས་རིང་སྤིང་དབང་བཟུང་སྐབས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་

ཡིག་དོན་ཆོན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་སྟེ། ༡ དབང་པོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྟེ། ༢ སྤར་མ་མ་ཡི་

ཞལ་ལྟེ། ༣ ལྷེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༤ ཞུ་བཞེས་བདེན་རྩུབ་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༥ བཟུང་

བཀྲིགས་ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྟེ། ༦ བཀ་ཅན་ཁྲག་སྦྱོར་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༧ དྲན་འཛིན་ཆད་ལས་གྱི་

ཞལ་ལྟེ། ༨ རྟོར་འབྲེལ་རྟེན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༩ བསད་པ་སྦྱོང་གི་ཞལ་ལྟེ། ༡༠ མས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་

ལྟེ། ༡༡ བསྟོན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྟེ། ༡༢ བརྒྱུས་པ་འཇུག་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༡༣ ཉེ་འབྲེལ་

བསྐྱམས་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༡༤ བྱི་བྱས་བྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༡༥ འཇམ་པར་ཚུར་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༡༦ ལྷ་

སྒྲོ་མཐའ་འཁོབ་གྱི་ཞལ་ལྟེ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཅུ་གསུམ། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྤིང་དབང་བཅུགས་ཆེས་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱ་

བྲང་ལྷ་བས་སྟེ་སྤིང་བསྟོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་བཀའ་ཤབས་པ་ལྟར་གཏན་འབེབས་བྱས་

པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་མིང་སྟེ། ཁྲིམས་ཡིག་འདིར་དོན་ཆོན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ༡ ལྷེ་མོ་

ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༢ ཞུ་བཞེས་བདེན་རྩུབ་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༣ བཟུང་བཀྲིགས་ཁྲིམས་རའི་

ཞལ་ལྟེ། ༤ བཀ་ཆེན་ཁྲག་སྦྱོར་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༥ དྲན་འཛིན་ཆད་ལས་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༦ རྟོར་འབྲེལ་

རྟེན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༧ བསད་པ་སྦྱོང་གི་ཞལ་ལྟེ། ༨ མས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྟེ། ༩ བསྟོན་ཏམ་མནའ་

དག་གི་ཞལ་ལྟེ། ༡༠ བརྒྱུས་པ་འཇུག་གྱི་ཞལ་ལྟེ། ༡༡ ཉེ་འབྲེལ་འབྲུལ་བསྐྱམས་གྱི་ཞལ་ལྟེ།

༡༢ གྲེ་བྱས་གྲེ་རིན་གྲི་ཞལ་ལྷེ། ༡༣ རྣམ་པར་ཚུར་གྲི་ཞལ་ལྷེ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྷེ་བཅོ་ལྔ། ཁྲིམས་ཡིག་འདིར་རྩོམ་པ་པོའི་ཁ་བྱང་མི་གསལ་ཡང་ཆོད་དཔག་བྱས་
ན་པག་བྱའི་སྡེ་སྤེན་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་དང་། འདིར་དོན་ཆད་བཅོ་ལྔ་ཡོད་
པ་ལས། གཅིག་ ཁྲིམས་རིམ་རྒྱུད་བའི་ལོ་རྒྱུས། གཉིས། རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་
ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས། གསུམ། བོད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནམ་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བ་བཅས་སློང་
གཞི་ཡིན། དངོས་གཞི་ཁྲིམས་ཡིག་བཤད་པ་ལས། ༡ བསད་བསྟོང་གི་ཞལ་ལྷེ། ༢ རྣམ་པ་ཁྲག་
གི་ཞལ་ལྷེ། ༣ བརྒྱས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྷེ། ༤ བསྟོན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྷེ། ༥ གྲེ་བྱས་གྲེ་
རིན་གྲི་ཞལ་ལྷེ། ༦ གྲེ་བྱས་མཐུན་བསྐྱེད་པས་གྲི་ཞལ་ལྷེ། ༧ འགྲོས་འདོད་ལེ་ལན་གྱི་ཞལ་ལྷེ།
༨ དམའ་ཕབ་ཡུས་གྲི་ཞལ་ལྷེ། ༩ སྤངས་འདོད་ཆོད་གི་ཞལ་ལྷེ། ༡༠ ལྷག་ཆད་རྩིས་གྲི་ཞལ་ལྷེ།
༡༡ ལ་པར་རྒྱལ་གྲི་ཞལ་ལྷེ། ༡༢ རྣམ་པར་ཚུར་གྲི་ཞལ་ལྷེ། ༡༣ དཔལ་བོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྷེ། ༡༤
སྤར་མ་ཕལ་ཞལ་ལྷེ། ༡༥ ཁྲིམས་འདེགས་བབས་སྒྲུག་གི་ཞལ་ལྷེ་བཅས་ཡིན། འདིར་འཁོད་
པའི་ཁྲིམས་ཡིག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཁྲིམས་ཡིག་གཞན་དག་དུ་མི་གསལ།

ཁྲིམས་ཡིག་གསུམ། མོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་ལག་ལེན་བསྟར་པའི་བདེན་རྒྱུན་དཔེ་འབྱེད་ཀྱི་
ཞལ་ལྷེ་ཁག་གསུམ་སྟེ་མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་། དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲིམས།
ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་བཅས་སོ། །

ཁྲིམས་ར། ① བཅོམ་ཁང་། ② ཁྲིམས་གཅོད་ས།

ཁྲིམས་ལ་ཐུག་པ། བྱ་སྤྱོད་ཅི་ཞིག་གི་རྒྱུན་པས་ཁྲིམས་ལ་ཐུག་པ།

ཁྲིམས་ལ་སྤྱོད་པ། དོན་རྒྱུན་ཅི་རིགས་དབང་གིས་ཁྲིམས་ལ་གཏུགས་པ།

ཁྲིམས་ལུགས། ཁྲིམས་ཀྱི་ལུགས་སོལ།

ཁྲིམས་ཤིང་། བོད་ས་གནས་སུ་ཁྲིམས་ཁང་དང་རྫོང་ཁང་གི་སློ་འགྲམ་དུ་ཁྲིམས་ཐག་རང་གཅོད་
ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་བདེ་ལྷ་བྱུར་ཁྲིམས་རྒྱུག་སློམ་རིལ་དམར་ཁྲག་ཞིག་བཀའ་ནས་འཛོག་
པ་དེ་ཡིན།

ཁྲིམས་ཤེས་ཁྲིམས་འགལ། ཁྲིམས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁྲིམས་ལ་འགལ་བ།

ཁྲིམས་བཤེག། ཁྲིམས་ལ་མ་བཅུས་བར་གཏོར་བ།
 ཁྲིམས་ས། ཁྲིམས་ཁང་། ཁྲིམས་ས་གོང་མ།
 ཁྲིམས་ས་གོང་མ། བཀའ་ཤག་དང་། ཡིག་ཆ་དང་། བཤེར་ཁང་ལྟ་བུ་རིམ་པ་མཐོ་ཤོས་ཁྲིམས་བདག་
 ཁྲིམས་ས་གྲོལ་བ། ཁྲིམས་ལས་མཆོམས་བཞག་ནས་གྲོལ་བའི་དོན།
 ཁྲིམས་ས་བར་གཅོད། ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་ངེས་ཀྱི་གྲོད་དོན་དེ་ལོག་ནས་ཁྲིམས་
 འགལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ།
 ཁྲིམས་སར་ངོ་བཅད། གྲོད་གཞི་ཞིག་ལ་དཔང་བོ་བྱེད་ཆེད་ཁྲིམས་སར་ཡོང་བ།
 ཁྲིམས་སར་དག་འབྱད། ཁྲིམས་སར་རང་གི་ལྟ་བ་བསྟུབ་བར་བྱས་པ།
 ཁྲིམས་སར་དཔང་འདོན། ཁྲིམས་སར་རང་གི་ལྟ་བ་བསྟུབ་པའི་ཆེད་དུ་དཔང་རྟགས་ཅི་རིགས་
 བཏོན་པ།
 ཁྲིམས་ཞུགས་འཛིན་ཡིག། ཁྲིམས་སར་དཔང་རྟགས་བྱེད་པར་ཡོང་ཆོག་པའི་ལག་འབྱེད།
 ཁྲིམས་སྤྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ཡུལ་ཁྲིམས་བཅི་སྤྱང་།
 ཁྲིམས་སྒོལ། ཁྲིམས་ཀྱི་ལུགས་སྒོལ།
 ཁྲིམས་སྟོད། ཚུལ་ཁྲིམས་སམ། ཡུལ་ཁྲིམས་དམ་པོ་མིན་པ།
 ཁྲིའུ། འཕོངས་སྟེགས་ཆུང་ཆུང་། ཁྲིའུ་རྒྱབ་ཡོལ་ཅན།
 ཁྲིའུ་ཁྲོགས། བེབས་ཁྲིའུ། འཁྲོགས་ཁྲི།
 ཁྲིའུ་ཤིང་། རྒྱབ་སྟེགས།
 ཁྲིལ། འཁྲིལ་གྱི་འཁྲི་ཚུལ་གཞན།
 ཁྲིས། ཀྱང་དང་ཉག་མ། སྐར་གས་ཁྲིས་གཅིག་
 ཁྲིས་སྤྱད། གྲོན་པའི་མཐར་གཏོང་རྒྱའི་སྤྱད་པ་བསྐྱས་མ།
 ཁྲ། ① བྱ་མོའི་སྟེ་ནས་མཐེབ་ཆུང་ཅ་བའི་ཆོགས་བར་གྱི་ཆ་ཤས་དེ་ལ་བསྟུམས་ཁྲུ་གང་དང་། བྱ་
 མོའི་སྟེ་ནས་གྲུང་མཐུབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་བར་གྱི་ཆ་ཤས་དེ་ལ་བརྒྱངས་ཁྲུ་གང་ཞེས་ཟེར་བས། སྤ་མ་
 ལ་སོར་ཉི་ཤུ་དང་། བྱི་མ་ལ་སོར་ཉེར་བཞི་མཆིས་སོ། ② འདུལ་བ་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ཅ་

རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཀྱང་མཐེལ་གྱི་བར་དུམ་བུ་བདུན་དུ་བཏང་བའི་དུམ་བུ་གཉིས་
ཀྱི་རིང་ཆད་ཅིག
ཁྱ་གང་། གཞུགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། སོར་སོ་ཉིར་བཞི་ལ་ཁྱ་གཅིག་གི་ཆད་དམ་སོར་ཅེ་ནས་དབྱང་བའི་
འོག་ཆིགས་ཀྱི་བར།
ཁྱ་གང་ཁོར་ཡུག །ཁྱ་གང་བྱ་བཞི་ལ།
ཁྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལ། ཁྱ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་དུ་བཅིས་པའི་འདོམ་ཉི་ཤུ།
ཁྱ་འང་ལ། ཁྱ་ཆད་ལེན་ལ།
ཁྱ་ད། གྲེ་ཞེ་སོགས་ཤིང་ཐུང་ཅུང་དུས་བཟོས་པའི་སྟོང་ཆས་བཟུ་ཆས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་ཡིན།
ཁྱ་ཡོག་ལ། ལེ་འགྲིགས་པའི་བྱ་བ་གང་ཞིག་ལེ་མི་འགྲིགས་པར་སོང་ལ།
ཁྱ་ད། ཆང་རིགས་ཀྱི་ཞེ་ས།
ཁྱ་ཁྱང་། བྱ་ཁྱང་ཁྱང་། ཁྱང་ཁྱང་དཀར་ཡང་མཐུག་ཅེ་ནག །མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཡུང་ཡུང་དང་།
མ་ཐུན་རིང་། མཐུག་ནག །མིག་སྒྲན་མཐུག་ཅན་བཅས་སོ། །
ཁྱང་ཁྱང་ཁ་སྟོད། བྱ་ཁྱང་ཁྱང་གཉིས་གདོང་སྟོང་གྱི་རི་མོ།
ཁྱང་སྟོད། [ལྷ་སའི་ཡུལ་རྒྱུད།] ཆང་སྟོད།
ཁྱང་པོར། ཆང་པོར་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་མཛད་སྟོའི་སྐབས་ཆང་ལྷག་བྱེད་དཔུལ་པོར།
ཁྱང་བན། ཆང་སྟོད།
ཁྱང་བན་རྟ་མགོ་མ། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྤྱེམས་ཆང་ལྷག་སྟོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ས་འོག་
ནས་བཏོན་ཏེ་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྤྱེམ་པུན་ལ་བཞགས་པ་ཞིག
ཁྱང་མ། ཆང་མ།
ཁྱང་ཞུ་མ། ཆང་འཕྲེན་མཁན་གཡོག་མོ།
ཁྱང་རིན། ཆང་རིན།
ཁྱང་ས། ① ཆང་འཕྱང་སའི་གནས། ② ཆང་ས་སྟེ་གཉེན་སྤྱིག་བྱེད་སྟོ།
ཁྱད་མ། ① བཟུ་བཞུལ་བྱེད་པའི་མིང་། ནས་ལ་ཁྱད་མ་བརྒྱབ་ནས་ཉེ་མར་བསྐྱམས། ② ཇི་མ་

བཟུམ་པའི་ཚུ་སྟེགས།

ཁྱེ། ① དབྱེ་བའམ། ་ཤ། རྒྱལ་པམ་གྱི་ཁྱེ་གཙོད་པ། བདེན་རྒྱལ་གང་ཡིན་གྱི་ཁྱེ་འབྱེད་པ།

② དུམ་སམ། སྲིད་དམ། འཕང་དམ། དབངས་ཀྱི་ཆད། ཁྱེ་མཐོ་བ། ཁྱེ་རིང་བ།

ཁྱེ་ཞི། [ཞང་སྐད་]བསྐལ་བ།

ཁྱེ་གཙོད་པ། གྱིད་དང་རྒྱག་ཅེས་སོགས་ཤན་འབྱེད་ཐག་གཙོད་བྱེད་པ།

ཁྱེ་རིང་བ། དུམ་རིང་བ་ཞེས་པའི་བད་ཆིང་།

ཁྱེ་ཡིག། [[ཞང་སྐད་]བསྐལ་སྲིད།

ཁམ་ཁམ། ཟས་སྐམ་པོ་ལྟ་བུའི་སྒྲའི་བྱང་པར།

ཁམས།རྒྱ་སྐར་ཁམས་སྟོད་དང་ཁམས་སྐད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲི་མིང་།

ཁམས་སྟོད། རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཞིག་མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་བྱ་མཚུངས་། ར་ཡི་
ལྷ་མོ། གནས་མེ་བཅས་སོ། །

ཁམས་སྟོད་ཟླ་བ། བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཙུ་ལྟེན་ཟླ་བ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་སྐར་མ་
ཁམས་སྟོད་ཁེལ་བའི་དབང་གིས་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པར་ཁམས་སྟོད་ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད།

ཁམས་སྐད། རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཞིག་མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཁྱུང་ར་དང་། ཟླ་བ་
སྒྲ་ཟུ་འཆིང་བཅས་སོ། །

ཁམས་ཞག། འོག་ཞག་ཉེར་བཞི་དང་བྱ་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཇོགས་ཇེས་སུ་ཁམས་ཞག་བརྒྱ་གཉིས་
བཙུ་སྟེ། བྱ་ཞག་ཇོགས་ཇེས་གཙང་གི་ཁམས་ཞག་བཙུ་ཞེས་བ་ལྟར་རོ།

ཁམས་ཟླ། ཁམས་སྟོད་ཟླ་བ་དང་དོན་གཅིག་

ཁུ་ཅི། [རྒྱ་སྟོད་སྐད་]ལས་བཏགས་པའི་དར་རིགས་ཤིག་

ཁུ། ① [ཨ་མདོའི་ཡུལ་སྐད་] དངོས་རྒྱས་སོ་སོར་བྲལ་བའི་རྟོག་པའི་མིང་སྟེ། ་ཤིང་ཁུ་བ། ་གོ་
རེ་ཁུ་བ། ཟས་ཁུ་བ། ་ཤིང་ཁུ་བ་ལྟ་བུ། ② བྱེད་མེད་ལས་ཆོག་རྟོག་པོར་ཐོར་བའི་དོན་
ཉེ། མཆི་མ་ཁུ་བ། ་ཤིང་ལོ་ལ་ཁུ་བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

ཁུ། ① འཁྱུང་བའི་སྐུ་ལ་ཆོག་། ② ཁུ་ཀྱི་མིང་། གཟུགས་པོ་ལ་ཁུ་རྒྱག་པ།

ཁྱེ་གི་བརྒྱལ་ཞུགས། [མངོན]དང་སྲོང་།

ཁྱེ་ཁང་། ཁྱེ་བྱེད་སའི་ཁང་པ།

ཁྱེ་ཁང་ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། རན་ལས་བཅན་པོ་འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བའི་
རིགས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཡལ་རྟོག་ཚོ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་དང་ཡུམ་དཔལ་ལྷན་
འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་གིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་འབྲུངས།
དགྲུང་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཚུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

ཁྱེ་མཁའ། [མངོན]ཞུས་བུམ་གྱི་ལ།

ཁྱེ་གོས། ལུས་པོ་མ་འབྲུད་གོང་དང་ཁྱེ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ཆེད་དུ་གྲོན་པའི་གོས་ཤིག།

ཁྱེ་སྒོ་དགོན། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་འབྲུག་པའི་གངས་རི་རྩོད་འཛིན་ཞུ་བས་མཆོམས་ཁང་ཆུང་
དུ་ཞིག་བཞེངས། བྱལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་
ཁལ་སྤྱི་རང་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱེ་རྒྱག་པ། གཤོང་འཁྱུ་བ་སྟེ་སའི་སྐད།

ཁྱེ་ཆལ། འདག་རྩས་སལ། ཁྱེ་རྩས།

ཁྱེ་ཆས། ཡི་ཅི་དང་ལག་རས་སོགས།

ཁྱེ་ཆ། ① གཞུགས་པོ་འབྲུད་བྱེད་ཀྱི་ཆ། ② ལྷ་རྟེན་ལ་ཁྱེ་གསོལ་བྱས་པའི་ཆ།

ཁྱེ་དར། ལྷ་རྟེན་ལ་ཁྱེ་གསོལ་བྱེད་སྐབས་སུ་བྱི་བར་བྱེད་པའི་དར་གོས།

ཁྱེ་ཐེར། ལྷ་རྟེན་ལ་ཁྱེ་གསོལ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱེ་ཚུ་ལྷག་སའི་སྒོད།

ཁྱེ་བུམ། ཁྱེ་གསོལ་སོགས་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱེད་བུམ་པ།

ཁྱེ་བྱ་བ། བྱི་འབྲུག་གི་ནང་གསེས། དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྒོན་དུ་སྒྲོབ་མ་
ནམས་བྱི་རོལ་དུ་ལས་བུམ་གྱི་ཚུས་བཟུ་བའོ། །

ཁྱེ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགྲུ་བཅའི་ནང་གསེས། ཚ་བའི་དུས་རྒྱ་བ་གསུམ་
དང་། ནད་ལ་པན་པ་སོགས་གནང་བའི་དུས་མ་ཡིན་པར་ལྷུང་བུམ་ནས་རྒྱ་བ་བྱེད་མ་
འདས་པའི་ལྷ་རོལ་དུ་རང་དགར་ཁྱེ་བའོ། །

ཁྱས་མ། ཁྱད་མ་དང་གཅིག །

ཁྱས་ཅི། འདག་ཇས།

ཁྱས་ཅི་སྐྱ་རུ་བ། རྒྱ་གར་དུ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་འབྱོར་ལྷན་ནམས་ཁྱས་ཤེད་པའི་ཆེ་གཟུགས་
པོ་འཁྱ་ཤེད་སྐྱ་རུ་པའི་བྱེ་མ་ལེད་སྦྱོད་ཤེད་སོལ་ཡོད།

ཁྱས་རྩ། [མངོན]དག་ཤེད་ཇས་རྩ་ཀྱ་ལ།

ཁྱས་ཇས། འདག་ཇས།

ཁྱས་ཇིང་། ཁྱས་རྒྱག་སའི་ཆུ་ཇིང་།

ཁྱས་ལྷ། ཡུས་པོ་འཁྱ་དུས་མགོ་ལ་ཆེད་དུ་གྲོན་པའི་འགྲིག་ཤོག་ལྷ་མོ་ཞིག

ཁྱས་གཞོང་། ① ཡུས་འཁྱད་སའི་གཞོང་བ། ② ཁྱས་གསོལ་སྐྱབས་ཀྱི་འབབ་གཞོང་།

ཁྱས་རས། ཁྱས་རྒྱག་སྐྱབས་འབྱིད་ཤེད་དང་གྲོན་རྒྱའི་ལག་རས་རིགས།

ཁྱས་བཤལ། ཆུས་ཐི་མ་བཤལ་བ།

ཁྱས་གསུམ་ཤེད་བ། སྒོ་མ་བ་ལ་གནས་བ་ནང་གི་ཁྱས། ཡན་ལག་བདུན་པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིག་བ་
རྒྱངས་བ་གསང་བའི་ཁྱས། ཡུག་རྒྱ་བཅིངས་བཀོལ་ནམ་འབྱོར་གྱི་ཁྱས།

ཁྱས་གསོལ། སྐྱ་ཁྱས་འབུལ་བ།

ཁྲ། སོན་བཏབ་ནས་ཉིན་ཞག་དུག་ཅུ་སོང་མཆོམས་སྤྲིན་ཐུབ་པའི་འབྲུའི་བྲེ་བྲག་ཅིག

ཁྲེ་ཁོད། ཞིང་སྤྲེས་ཁྲེ་ཡི་རིགས་ཉེ། ལུས་པས་འཁྱ་བ་གཅོད། དུག་ནད་སེལ།

ཁྲེ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྦྱོང་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྲེ་ཅི། བགས་བ་མ་བལུས་པའི་ཁྲེ།

ཁྲེ་དུལ། ཁྲེ་དུལ། ཁྲེ་བགས་བ་བལུས་ཆར་བ།

ཁྲེ་ཅི། [རྒྱ] རས་ཆ་སོགས་རིང་ཆད་འཇལ་ཤེད།

ཁྲེ་ཅེ་དགོན། ཁྲེ་ཅེ་དགོན་བསྟན་རྒྱས་བསམ་འཕེལ་གྱིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་རྫོང་པོ་ཆོས་བ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་མཐུང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་

མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཁྱི་ཀ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁྱི་ཅེ་བཞིའི་དགོན། གཉན་ཐོག་སྟོང་མཇུག་སྐྱ་སུམ་མོ་གྲུའི་སྐར་བཅས།
ཁྱིགས་ཆོད། [རྟོད] ① སྤ་འཁྱུར་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་བཟླ་ཆད། ② ཀ་དག་ཁྱིགས་ཆོད་ཀྱི་བསྐྱུས་ཆིག་
ཁྱིགས་པ། [རྟོད]མཁྱིགས་པ།
ཁྱིང་ཁྱིང་ དྲངས་གསལ་བྱེད་པའི་མདོག་ །དམར་ཁྱིང་ཁྱིང་ ཅག་ཁྱིང་ཁྱིང་ སྟོ་ཁྱིང་ཁྱིང་།
ཁྱིན། [རྟོད]སྟོན།
ཁྱིལ། སྟོན་ལ་མ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཡི་ཟས་རིགས་སོགས་དངོས་པོ་དང་མིའི་བསམ་སྒྲོ་སོགས་ལ་
འཇུག་པའི་སྒྲི་མིང་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། མེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་མེད་ན་གྲོ་མ་ཆོས་ཁྱིལ་ཁྱར་རྒྱ་མེད།
ལྟ་བུ་དང་། ཡང་། ཆོས་ཁྱིལ་ཆོས་ཀྱི་མི་དུལ། ཀོ་ཁྱིལ་མར་གྱིས་མི་དུལ། ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །
ཁྱིལ་རྟོ། མི་ཁྱིལ་རྟོ་ཡིན་ན་སུས་བསྐྱབ་སྟོན་བྱས་ཀྱང་ཉོན་ཀྱི་མ་རེད། ལྟ་བུ་དེ་མི་ཁྱིལ་རྟོ་ཞིག་རེད།
ལས་ཀ་གང་ཞིག་མངགས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་མི་འདུག།
ཁྱིམ་གཉེར། འ་རྒྱགས་པའི་གཉེར་མ་ཁྱིམ་ཁྱིམ།
ཁྱིམ་མེ་བ། འོད་འཆར་བ། མེ་འོང་འོད་ཁྱིམ་མེ་བ།
ཁྱིམས། ཡོངས་སུ་བཟུམ་བའམ་ཁྱབ་པའི་དོན་དུ་དག་ཡིག་ལ་ལར་བཞད་འདུག།
ཁྱིམས་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]ཐེམ་པ་དང་མིམ་པ། ཞིང་གི་ནང་དུ་ཆུ་ཁྱིམས་པ།
ཁྱིལ། [རྟོད]གངན་ཁ་པོ།
ཁྱིལ་ཆེ། སྟན་ཁ་དོག་ཅན།
ཁྱིལ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་སྟེ། གཞན་ཀྱི་སྟོང་ངན་ལ་ཞེ་མ་སྟན་ཞིང་ཡིད་ཆད་དང་བཅས་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག།
ཁྱིལ་སྒྲ། གཞོན་ཏུ་རྣམས་སྒྲ་འགས་བཀྱི་སྐྱབས་པན་ཚུན་ཞེ་ཁྱིལ་བཡིན་ན་དེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཞས་
གཏོང་བ་ལ་ཁྱིལ་སྒྲ་དང་། ཞེ་མ་སྟན་པ་ཡིན་ན་དེ་མཆོན་བྱེད་དུ་མ་སྟན་སྒྲ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །
ཁྱིལ་དགོད། མ་རངས་པར་འབྱ་བའི་གང་པོ། གཞན་སྟོན་མཐོང་དུས་ཁྱིལ་དགོད་བྱེད་པ་ཅམ་དུ་མ་
འཛོག་ །མི་ཆོ་ཁྱིལ་དགོད་པོར་བ། འཕལ་དུ་ཁས་སྦྱངས་ཤུགས་སུ་བསྐྱར། བདུད་ཀྱང་ཁྱིལ་

དགོད་བྱེད་པ་མཛོད།

ཁྲེལ་བགད། ཁྲེལ་དགོད་དང་གཅིག།

ཁྲེལ་བལྟས། ཁྲེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ལྟ་སྤངས།

ཁྲེལ་དང་ལྟན་པ། རོ་ཆ་བག་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་པ།

ཁྲེལ་དོགས། གཞན་ཞེ་ཁྲེལ་བའི་དོགས་པ།

ཁྲེལ་གདོང་། རོ་ཆ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་གདོང་།

ཁྲེལ་འདེབས་པ། གཞན་སྟོན་གྱི་རྣམ་གངས་ར་སྟོང་པ། སྤར་གྱི་བྱས་ཉེས་ལ་ཁྲེལ་འདེབས་པ་དང་
བཅས་ཕྱིན་ཆད་ལེགས་བཅས་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཏོང་བ།

ཁྲེལ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་སྟོང་ལ་འཛེམ་པ། ② ཉེས་སྟོང་ལ་
འཛེམ་པའི་ཤེས་པ།

ཁྲེལ་བག། ཁྲེལ་གཞུང་དང་བག་ཡོད།

ཁྲེལ་བག་གི་ལ་ཉེ། རང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་རོ་ཆ་དང་། གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ཞེ་ཁྲེལ། བག་
ཡོད་ཚུལ་ལྟན་གྱི་པན་ཚུན་དགའ་ཉེའི་ལ་རྒྱ་སྟེ། མཐུན་སྦྱིལ་ལམ་ལ་ཞེན་གྱི་བསམ་པ་ལ་ཟེད།

ཁྲེལ་བོད། ཞེ་ཁྲེལ་དགོས་པའི་དོན་ལ་དོགས་པ་མེད་པ།

ཁྲེལ་མེད། གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སྟོང་དན་ལ་གཞན་
གྱིས་ཁྲེལ་དོགས་མི་བྱེད་པ། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་གསེས་ཤིག།

ཁྲེལ་མེད་པ། ཉེས་སྟོང་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་སེམས་བྱུང་།

ཁྲེལ་མེད་དན་འབྲེལ། བྱ་དན་སྟེལ་བའི་ཆེད་དུ་རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་གྱིས་པན་ཚུན་དན་འབྲེལ་བྱེད་པ།
ཁྲེལ་མེད་ལུགས་འགལ། ཁྲེལ་དང་རོ་ཆ་མེད་ཅིང་སྦྱིར་བཏང་གི་ཟ་ལུགས་སྟོང་ལུགས་ལ་མི་བརྟེན་གྱི་
ཁྲེལ་མེད་ལུགས་མེད། ཁྲེལ་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ལུགས་སྟོལ་ལ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་ལུགས་མེད་གྱི་
སྟོང་དན།

ཁྲེལ་གཞུང་། གཞན་ཁྲེལ་དོགས་ཀྱི་འཛེམ་བག།

ཁྲིལ་ཡོད། གཞན་ལ་གནོད་པར་དོགས་ནས་ཉེས་སྦྱོད་ལ་འཛེམས་པའི་ལས་ཅན། སྦྱོད་ངན་ལ་
གཞན་གྱིས་ཁྲིལ་དོགས་བྱེད་པ། དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་བཙུག་ཅིག་གི་གས་ཤིག་ །དོ་ཆ་ཁྲིལ་
ཡོད་ཀྱི་མི།

ཁྲིལ་ཡོད་པ། གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བྱ་སྦྱོད་ངན་པ་ལ་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག
ཁྲིལ་ཡོད་པའི་ཁོར། འཕགས་ཁོར་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། གཞན་དོར་ལྟོས་ཏེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཛེམ་
པ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྤང་ཞིང་ཉེས་པའི་ཆོགས་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པས་སྒྲོན་པོ་རིན་པོ་
ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའོ། །

ཁྲིལ་བཞག །མི་གཞན་གྱི་སྦྱོན་ཆ་དང་མ་ལྟར་པའི་ཆ་ལ་བསྟོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྤང་ར་བཏང་བ།
ཁྲིལ་ཤེས། གཞན་གྱིས་ཁྲིལ་ཡོང་སྟམ་དུ་བསམ་ཤེས་པ། ཉག་ཏུ་བག་ཡོད་ཁྲིལ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
རང་གི་སྦྱོད་ལས་ལ་ཞིབ་དབྱང་བྱེད་པ།

ཁྲིས། ① ལྷ་ལས་བྱས་པའི་སྟན། ② [རྩིང]ཁུར་པོ་ཁུར་རྒྱུའི་དངོས་པོ།

ཁྲིས་ཁུར། ཁུར་པོ་འཕྲ། ཁུར་ཅ། དོག་ཁྲིས།

ཁྲིས་ཁྲིས་སུ་ན་བ། ཟུག་རྩས་བརྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་ན་བ།

ཁྲིས་པོ། ཁུར་པོ། སྤལ་པར་ཁྲིས་པོ་བྱེར་བ། ཐག་པས་ཁྲིས་པོ་བྱེ་བ།

ཁྲིས་པོ་བྱེ་བ། [བྱ་ཆོག]དངོས་པོ་གང་ཞིག །ཁུར་པོར་བྱེར་བའི་གཤམས་སུ་ཐག་པས་འབྲེག་པ།

ཁྲིས་པོ་འཁུར་མཁན། ཁུར་པོ་འཁུར་བ་པོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁུར་འབྲེན་པ་དང་། ཁུར་བ། ཁུར་
ཅལ་བ། རྒྱབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་བཅས་པོ། །

ཁྲོ། ① རྒྱན་བདར་མ་བཅད་པའི་ལྷགས་རིགས། ཁྲོ་ལས་བཟོས་པའི་སྦོད། ཆོགས་ཁྲོ། ར་ཁྲོ།

② ཁོང་ཁོ་བའི་དོན་སྟེ། ཟུགས་ཁྲོ། ཁོང་ཁྲོ།

ཁྲོ་རྒྱ། ཁྲོ་ལས་བཟོས་པའི་རྒྱ་བུའམ། ཁོག་ལྷོར།

ཁྲོ་སྐབས། ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ཡུལ་སྟེ་ཞིག །དེར་དུས་རྩ་པ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཆུ་ཆེན་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྲོ་སྐབས་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། དེར་སང་རྩ་པ་བོད་རིགས་

རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཚུ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོ་དཀར། འབར་བའམ། ཟངས་དཀར།

ཁོ་ཁང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱོ་སྤང་ཁོ་བོ་བཞུགས་ཁང་།

ཁོ་ཁོག། ① ཁོ་ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་ལྟོ་བསྐྱོལ་སྟོང་། ② ས་མིང་ཞིག་། དེང་དུས་སྡེ་དགའི་ཁོ་ལ་
འོག་གི་ལུང་ཁོག་དེའི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

ཁོ་འཁོར། རྒྱ་ལུ་ཆས་སྟོས་སྐྱབས་ཁྱོན་རྒྱའི་ཞུ་མོ་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཁོ་འཁྲུགས། ཁོང་ཁོ་ལངས་ཏེ་སེམས་འཁྲུགས་པ། ཁོ་འཁྲུགས་མེ་ལྟར་འབར།

ཁོ་རྒྱལ། ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ལྷ་བྲག་པོའི་གཙོ་བོ།

ཁོ་རྒྱལ་མེ་བཅེགས། མཁོ་ལ་བཙོག་སེལ་བའི་རྒྱས་མཐུ་དམིགས་བསལ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱད་ལྗེའི་
ལྷ་ཁོ་བོའི་རིགས་ཤིག

ཁོ་རྒྱད་མདོ་ཆེན་བྲམས་པ། བོན་ལུགས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱོར་བའདད་པའི་གཞུང་ཞིག
ཁོངར། ཁོང་ཁོའི་ངར་འུགས།

ཁོ་རམས། ཁོས་ཏེ་གསོད་སྤྲིགས་ལ་རིངས་པ། གནོད་བྱེད་མི་བསྐྱན་པའི་བྲོགས་ལ་ཏ་ཅང་ཁོ་
རམས་བྱེད་པ།

ཁོ་ཅང་ཤིང་ན། མྱོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟད་ཅིག་
ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་trojan horse ཟེད།

ཁོ་ལྷགས། ① ཁྱེན་བདར་མ་བཅད་པའི་ལྷགས། ② ཁོ་ལྷགས་ལས་ལྷགས་བརྒྱབ་པའི་དངོས་པོ།
ཁོ་བཟུ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བའདད་པའི་སྐྱོ་སྤང་ཁོ་བོ་བཟུ་སྟེ། ༡ ག་ཤིན་ཇེ་གཤེད། ༢
གཞན་གྱིས་མི་སྐུབ་པ། ༣ ཏམ་གྱིན། ༤ བདུད་ཅི་འབྲིལ་པ། ༥ མི་གཡོ་བ། ༦ འདོད་པའི་
རྒྱལ་པོ། ༧ དབྲག་སྟོན་ཅན། ༨ ལྟོ་བས་པོ་ཆེ། ༩ གཙུག་ཏྱར་འཁོར་བསྐྱར། ༡༠ གནོད་མཛེས་
རྒྱལ་པོ་སྟེ། བྲོགས་བཞི་དང་། མཆམས་བཞི། སྟེང་དང་འོག་བཅས་ཀྱི་གདོན་བགོགས་སྤང་
བ་དང་བསྐྲོག་པའི་ལས་མཛོད་པ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་སྐོན་སྤང་འཁོར་དང་གཏོར་བསྐྲོག་གི་
བྲག་བཞེས་མཛོད་སྟོལ་ཡོད།

ཁོ་ཆུ། ① ཁོ་སོགས་བཞུས་ནས་ཆུ་ལྟར་འཁོལ་བའི་ཁུ་བ། ལུགས་ཀོང་ཁོ་ཆུས་གང་བ། ② ཟུང་
ཆུའི་ཆུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅིག་སྟེ། དེ་དཔྱད་གཤེད་ཆུ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ནས་མཐར་མིན་ཅང་
གཙང་པོར་འབབ། ③ རྫོང་ཞིག །སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་རྫོང་པོ་ལོ་ལྷོ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་
དབུས་ཁུལ་དང་ཁོ་ཆུའི་རྫོང་འབྲམ་དུ་ཡོད། རྫོང་མི་དཔངས་མིང་གཞུང་དེ་རྫོང་ཁ་དུ་ཡོད།

ཁོ་ཆུའི་བ་གྲ། ཁོ་ཆུ་བཞུས་པའི་བ་གྲ།ལ་ཟེད།

ཁོ་འཛོམས། ཁོང་ཁོ་གཙོག་པ། བཟོད་བ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཁོ་འཛོམས་པ། རིག་བ་བསྐྱེམས་ནས་ཁོ་
འཛོམས་པ།

ཁོ་ཉམས། རམ་བཟིད་དམ། ཆིག་བ་ཟ་བའི་རྣམ་འགྲུལ།

ཁོ་གཉེད། ཁོ་བའི་གཉེར་མ་སྟེ་ཁོས་པའི་གདོང་གི་གཉེར་མ། སྟིང་ནས་མི་དགའ་བ་ཡིན་ཡང་གདོང་
དུ་ཁོ་གཉེར་མི་འདོན་པ། ཁོ་གཉེར་བཟུས་ཏེ་ཆིག་རྒྱབ་མོས་བསྐྱེགས་ཤིང་སྟོང་པར་བྱེད།

ཁོ་གཉེར་ཅན་མ། ཡི་དམ་སྟོལ་མའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་

ཁོ་གཉེར་བཟུས་པ། ཁོ་བའི་གཉེར་མ་བཟུས་པ་སྟེ། ཁོང་ཁོ་ཟ་སྐྱབས་དབུལ་བའི་རྩ་གསུམ་ལངས་
ནས་དབུལ་བ་དང་། ལྷ། མིག་གི་རྩར་བཅས་འཛོམས་ས་དེར་གཉེར་མ་གསུམ་ཡོང་བ་དེ་ལ་ཟེད།

ཁོ་གཏུམ། ① ཁོང་ཁོ་བྲག་པོ། ཞེ་སྒང་གི་ཁོ་གཏུམ་མི་བཟོད་བ་འབར་བ། ② སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་
ཁོངས་རྫོང་པོ་ལོ་ལྷོ་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཁོ་ཆུ་རྫོང་གི་ལ་ཞིག་

ཁོ་ཐབ། ཁོ་ལས་བཟོས་པའི་མེ་ཐབ། རྫོ་སོལ་འབྲུད་སའི་ཁོ་ཐབ།

ཁོ་འདར། ཁོང་ཁོ་འདར་ནས་ལུས་འདར་བ།

ཁོ་ལྟན། [མངོན]དཔལ་པོ།

ཁོ་ནག། །ལུགས་རིགས་ཁོ་ནག་པོ།

ཁོ་ཤུ། ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེང་དུས་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད།

ཁོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད། འགྲོ་མགོན་པག་མོ་གྲུ་པའི་སྟོབ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཆ་དང་དེའི་སྟོབ་མ་ཁོ་ཕུ་
ལོ་རྒྱ་བ་བྱམས་བ་དཔལ་བཅས་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད།

ཁོ་ཕུ་རྒྱལ་ཆ་རིན་ཆེན་མགོན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༡༡༡ལོར་གཙང་འབ་སྟོང་དུ་

སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་ནས་ཡིག་རྩིས་བསྐྲུབས། རྒྱུ་དུས་ནས་ཆོས་ལ་དད་ཞེན་ཆེ། གཞུར་
ཉི་མ་དང་། རྗེ་སྤྱོད་སྤྱུག་ལ། བལ་པོ་བརྟེན་མོགས་ཀྱི་མཐུན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་
བཅུ་དགུ་པར་དུས་སུ་བྱོན། དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། མེས་
སྟོན་ཀུན་དགའ་སྣང་པོ། དགེ་བཤེས་གསུམ་ལ། དམ་པ་བྱར་རྒྱུད་། བཟླ་ལོ་རྒྱ། རོག་མདོ་སྡེ་
སོགས་མཛེས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལྷ་མ་དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་བཞོན་ལྷར་པག་
མོ་བྱར་ཐེབས་ནས་རྗེ་པག་མོ་བྱ་བ་དང་མཛེས། ཆོས་དང་གདམས་དག་མང་དུ་གནང་བས་
བྱལ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་འབྱུངས། དུགས་པོ་སྟོན་ཚུལ་དང་། རྒྱ་རས་སོགས་
ལྷ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཟབ་ཆོས་གདམས་དག་བརྒྱ་དང་སོ་དུག་ཐོབ། རྒྱུད་པར་དུ་མ་
གཅིག་ལ་བསྟོན་ཀྱི་སྤྲས་ཐོད་སྟོན་བསམ་བློ་ལས་གཅོད་ཡུལ་པའི་གདམས་དག་རྣམས་
ལྷས། དུས་དེར་ཐོད་སྟོན་བསམ་བློ་བ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་ཅུ་གྲ་བརྒྱུད་བཞེས་ཡོད་པར་དེབ་སྟོན་
ལས་བཤད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༡ལོར་ཁོ་སྤུ་དགོན་བ་བཏབ།
དགྲུང་ལོ་དོན་བརྒྱུད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༥ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།
ཁོ་སྤུ་དགོན་ལ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༡ལོར་ཁོ་མགོན་པག་མོ་བྱུ་བ་པའི་
སྟོན་མ་རྒྱལ་ཆ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱིས་བཏབ་པ་ཡིན། བོ་དོར་ཨའི་དགོན་བ་དང་ཐག་ཉི་མར་
གཙང་ཤབ་གཞུང་གི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཡོད། དགོན་བ་འདིར་ཁོ་སྤུ་ལོ་རྒྱ་བ་བྱམས་པའི་དབལ་གྱིས་
བཞེངས་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསེར་སྐྱེ་བརྒྱུད་ཅུའམ་འདོམ་ཉི་ཤུའི་ཆོད་ཅན་ཞིག་ཡོད།
ཁོ་སྤུ་བྱམས་ཆེན། ཁོ་སྤུ་ལོ་རྒྱ་བ་བྱམས་པའི་དབལ་གྱིས་དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་
པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༢༠༩ལོར་ཁ་ཆེ་བཙ་ལྷ་གྲ་ཤི་མཆོག་གོ་མོ་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་གདན་
བླངས། ཁོ་སྤུར་བཞུགས་ནས་དབྱར་གནས་མཛད་རིང་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསེར་སྐྱེ་འདི་
ཐོག་མར་བཞེངས་པའི་དབུ་ཚུགས།
ཁོ་སྤུ་ལོ་རྒྱ་བ་བྱམས་པ་དབལ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༧༣ལོར་ཡབ་རྩོམ་པའི་
དང་། ཡུམ་བསྐྱེགས་མོ་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། ཁོ་སྤུ་རྒྱལ་ཆའི་སྐྱེ་ཆ་
ཡིན། ལོ་དུག་པ་ལ་སྟོག་བསྐྲུབས། བརྒྱུད་པ་ལ་རྒྱལ་ཆ་དང་མཛེས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་པར་རྒྱལ་

ཆ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀུན་ལྡན་གྱིས་མཁན་སློབ་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་མཛད། མཆོན་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ཤེས་རབ་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དགེ་བ་ཤེས་གཙང་གི་སར་རྣམ་དེས་
 གསན་དུ་བྱོན། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ས་སྐྱར་ཅེ་མོ་གཤེགས་པའི་ཆོས་འཁོར་བྱོན། དེར་ཁྱེན་
 ཡལ་མོ་དང་། འཇད་པ་གཞོན་བྱང་རྣམས་དང་མཛུལ། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་གྱི་བར་
 དུ་སློབ་དཔོན་གཙང་དཀར་པའི་བྱང་དུ་ཐོས་བསམ་གནང་ནས་བཞུགས། གླེ་མ་ཞབས་ཉོག་
 ལུས་ཞིང་ཆོས་འཁོར་ལ་ཅོད་པ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལས་རྒྱལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་སྐྱར་
 པའི་ཐུགས་སྤྲས་ཅེ་སྟོན་ཀུན་བཟང་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བརྒྱད་བཞེས་པ་ཞིག་ཁོ་ཕུར་སྐྱོན་
 བྱངས་ནས་རྡོར་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལྷག་གཅིག་གི་ལག་ལེན་བསྐྱབས།
 དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་འབྲིང་མཆོམས་ཞང་གི་དཔོན་པོ་ཞང་དགེ་བ་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱ་མཁས་པ་
 ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལས་ལོ་རྒྱ་བསྐྱབས་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། ལོ་དེར་རྒྱལ་ཆ་རིན་ཆེན་མགོན་
 གྱིས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་གཙང་དཀར་གྱིས་ལས་སློབ། ཀུན་ལྡན་རས་པས་གསང་སྟོན་
 པ་མཛད་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་གཏང་ནག་པ་ལ་ལོ་གཉིས་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་
 མཁས་པར་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པ་ལ་ཀུན་ལྡན་རས་པ་ལས་ལོ་རྡོ་རས་པའི་ཐབས་
 ལས་དང་། ཐུན་འཛོག་ལ་སོགས་གསན། དེའི་ཆེ་ཡབ་གྱིས་མནན་གཏད་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
 བྱད་གཞིའི་རྟོག་པ་བྱུང་བས་ལོ་གསུམ་དུ་མཆོམས་བཅད་བཞུགས་པས་བྱད་པལ་ཆེར་སངས།
 དེའི་ཆེ་སྡེ་འོ་ཆ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་ཆ་ལས་གདམས་དག་མི་འབྲ་བ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་
 དང་། བཀའ་བབས་བཅུ་གསུམ་བྱ་བ་རྣམས་ལུས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཞི་པ་ལ་རྒྱལ་ཆ་རིན་ཆེན་
 མགོན་སྐུ་གཤེགས་ཁར་རྒྱ་བ་གཉིས་གྱི་རིང་ལ་ཞལ་གདམས་མང་དུ་གནང་ཞིང་ཁྱེད་རྣལ་
 དུང་བཞིན་དུ་རྩིས་ལ་འགྲོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། ཡེ་ཤེས་འཕོ་བའི་དབང་བསྐྱར་ཡང་ལུས།
 མཆོན་དངོས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་ཆ་སྐུ་གཤེགས་པ་དང་སྐུ་འདབ་དང་
 རྟེན་བཞེངས་ལ་སོགས་ལེགས་པར་བྱུང་ནས། བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། བལ་པོར་སྐེབས་ནས་
 པཎ་ཆེན་བུ་རྟ་ལྷོ་ལས་ཐུགས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་པ་མང་དུ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་པའི་
 མེ་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༧ལོར་རྩི་བཅུན་མི་ཉ་དང་མཛུལ་ནས་པོད་དུ་སྐྱུན་བྱངས་ཉེ་རྒྱ་བ་བཙོ་

བརྒྱད་བཞུགས། ཁོ་ཕུའི་གནས་གཞི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། མི་ཉ་ཕྱིར་གཤེགས་ཆེ་སྤྱི་རོང་གི་
ལ་ཁ་བར་དུ་སྤྱེལ་མར་ཞུས། དགྲའ་ལོ་ཉིར་བརྒྱས་པའི་ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ལོར་བཏ་
ཆེན་བུརྟ་ཤྱི་སྤྱན་བྲངས། ཁོ་ཕུའི་ལྷ་ཆེན་བཞེངས་པའི་བཞོད་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པས་ཆག་དག་
བཅོམ་པ་ལ་ཐིན་བཏན་སྟེ། ཁོང་གིས་བརྟེན་གཉལ་གྱི་བར་དུ་སྤྱན་བྲངས། དེར་གདུལ་བྱའང་
ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བྱུང་། བཏ་ཆེན་ལ་གསེར་སྲང་སྤུམ་བརྒྱའི་རྫོང་བ་མཛོད་ནས་ཕྱིར་
ཐེགས། ཁོང་ནམས་ལ་ལྷ་སྤྱི་བཞེངས་པའི་ཚོལ་བ་བྱེད་དུ་བརྟག་ནས་དཔོན་སློབ་འགའ་ཞིག་
གྲོ་མོའི་ལ་སློལ་ཐོན་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་བེ་རྒྱུ་ཆོང་འདུས་སུ་བྱོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་
བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༤ལོར་ཁ་ཆེ་བཏ་ཆེན་བོད་དུ་གདན་བྲངས། བཏ་ཆེན་གྱིས་བྱུང་དུ་སྤྱོད་ཚུན་
ནས། ལྷོ་བྲག་དང་། གཉལ་སྤང་ཡན་འགྲོ་དོན་མཛད། བོད་དུ་ལོ་བཞུགས་པའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱ་
བ་བྱས། དུག་ཏུ་འབུལ་བ་སྟོབས་ཆེན་བྱུང་བ་ནམས་པལ་ཆེར་ལྷ་སྤྱིའི་ཆ་རྒྱེན་དུ་གནང་། བཏ་
ཆེན་ཕྱིར་ཁ་ཆེར་ཕེབས་པར་མངའ་ཕེས་གྱི་བར་དུ་སྤྱེལ་མ་གནང་། དཔོན་སློབ་འབྲལ་ཁར་
བཏ་ཆེན་གྱིས་འཁོར་གཞན་ནམས་སྤྱི་མདུན་དུ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་གསེར་སིལ་མར་སྲང་སྤུམ་
བརྒྱ་གནང་། སྤྱི་ཆེའི་སྤང་ལ་དབུས་སུ་འབྱོན་ཁར་ཁོ་ཕུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་
ག་མཛོད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ལོར་སྤྱི་གཤེགས།
ཁོ་ཕུའི་བུ་སྟོན། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་བྱུང་དང་མི་གཅིག་ཡིན། དཔོན་པའི་མིང་དང་མི་མིང་ལྷན་ཏུ་
འབོད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་ཕུ་དཔོན་པའི་ཁྲ་མ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ཟེད།
ཁོ་ག། ① [ཐ་མི་དད་བ་]ཁོས་བ། ཁོ་ག། སྤང་བ། དག་ལ་ཁོས་བ། ཤིན་ཏུ་ཁོས་པའི་ཚུལ། ཁོས་ཀྱང་
སྤར་མི་ཁོ་ག། ② ཁོང་ཁོ་འཕེལ་ཏེ་རྟེན་པ་སོགས་གཞོད་པ་དངོས་སུ་གཤེས་པར་བྱེད་བ། ཉེ་
ཉིན་ཉེ་ཕྱིའི་ནང་གསེས་ཤིག། ཁོ་བ་སྟོན་བ། དོན་མེད་གྱི་ཁོ་བ་སྤངས་ཏེ་རང་སེམས་བདེ་བར་
གནས། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཁོང་ཁོ་དང་། ཁོས་བ། འཇུགས་བ། མཛོན་འཛོམས། སྤང་
སེམས། མི་བཟོད་བ། ཆེག་པ་ཟ་བཅས་སོ། །

ཁོ་བའི་ཁྱོད་བ། ཁོང་ཁོའི་སེམས་ཁྱོད་དམ་ཆེག་པ་ཟ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སེམས་གཤེད་བ།
ཁོ་བས་འགོག་བ། འགོག་པའི་རྒྱུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགག་བྱ་མི་འདོད་པའི་བྱ་བའི་དངོས་

པོ་འབྱུང་མེད་པ་ཞིག་། འགོག་བྱེད་ཀོ་ལོང་གི་ཁྱོ་ཆོག་བཟོད་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་
ཐུན་ཞིག་

ཁྱོ་པོ། ① བླ་པོ། ② ཁྱོ་བ་པོ། ③ བླ་པོའི་རྣམ་འགྲུར་ཅན་གྱི་ལྷ་སྤྱི། ⑤ [མངོན]། ཤིང་སྒང་ལོ།
༩ རྒྱུ་གི་སྤྱང་འཁོར་གྱི་ཁྱོ་གས་བརྩུར་བཞུགས་ནས་སྤྱབ་པ་པོ་ལ་སྤྱང་པའི་ཁྱོ་པོ་བརྩུ་ཡོད་
པས་གངས་བརྩུ་མཆོན།

ཁྱོ་པོ་ཀང་ཀིང་གཉིས། ཁྱོ་པོ་ཀང་ནི་རྩ་མགྲིན་ཞལ་གཅིག་ཟུག་གཉིས་པ་དང་ཁྱོ་པོ་ཀིང་ནི་ཟུག་ན་
རྩ་རྩེ་ཡིན།

ཁྱོ་པོ་བརྩུ་གཅིག་། གཤོད་མཛེས་དང་། ག་ཤིན་རྩེ་ག་ཤིང་། ག་ཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་པ། རྩ་མགྲིན། བདུང་
ཅི་འབྲེལ་བ། འདོད་རྒྱལ། དབྱུག་སྒྲོན་ཅན། རྟོབས་པོ་ཆེ། མི་གཡོ་བ། གཙུག་རྟོར་འཁོར་
བསྐྱར། རྩ་རྩེ་ས་ཡོག་རྣམས་པོ། །

ཁྱོ་པོ་གཉིས། ཁྱོ་པོ་རྩ་མགྲིན་དང་བདུང་ཅི་འབྲེལ་བ་གཉིས།

ཁྱོ་པོ་རྩ་མགྲིན། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁྱོ་པོའི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་རྩ་མགྲིན་ལ་སྤྱིའི་རྣམ་
འགྲུར་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་སྤྱབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅ་དང་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་ཅའི་ནང་དུ་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཁྱོ་པོ་སྟག་རིས་ཅན། རྟོར་རི་ཟེལ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་ཡིན་པར་དེ་ཉུང་མར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་དྲི་མེད་ཤེས་ཐེང་ལས་གསུངས།

ཁྱོ་པོ་མི་གཡོ་བ་དམར་པོ། སྤྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་ཅ་ལས་གསུངས་པའི་མི་གཡོ་བ་དམར་པོ་
ཞལ་གཅིག་ཟུག་དུག་པ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་ཟུག་གཉིས་པས་འབྱུང་པ་ཞིག་སྟེ། མངོན་རྟོགས་
ཞིབ་པ་གོང་གསལ་སྤྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་ལ་གཟིགས།

ཁྱོ་པོ་བཞི། མཆོམས་བཞིའི་སྒྲོ་སྤང་སྟེ། ཤར་སྟོར་མི་གཡོ་བ། རྟོ་ལུབ་ཏུ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ། ལུབ་
བྱང་དུ་དབྱུག་སྒྲོན་ཅན། བྱང་ཤར་དུ་རྟོབས་པོ་ཆེ་བཅས་བཞི་ཡོད།

ཁྱོ་པོའི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་དག་པོའི་གཙོ་པོ།

ཁྱོ་པོའི་སྤྱགས། ལྷ་དག་པོའི་གཟུངས་སྤྱགས།

ཁོ་པོ་ཆས་བཅུ་དབང་། ལྷ་ཆེན་གོ་ཆོན་མི་སྤྲུགས་གཡང་གཞི་དང་། སྤྲུག་སྤྲུགས་ཤམ་ཐབས་
དུར་ཁྱིད་གོས་གསུམ་དབང་། །ཞག་གི་ཐོ་རིས་དུར་ཁྱིད་བྲུག་རྒྱུག་གསུམ། ཁོད་པའི་སྤང་བ་
སྤྲུལ་ཤུན་མི་རིས་དབང་། རལ་པའི་ལྷང་ལོ་ཁོ་ཆས་བཅུ་དབང་།

ཁོ་པོ་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐུག་ཅིག

ཁོ་པོ་སྤང་བརྒྱུ། ལྷ་དག་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་སྤབས་ཀྱི། ཞབས་གཅིག་བརྒྱུད་ཀྱི། ཞབས་གཅིག་
བསྐྱམས་པའི་བཞུགས་སྤངས་སོ། །

ཁོ་པོ་སྤྲུལ་གྱིས་བརྒྱུན་ལྷ། རྒྱལ་རིགས་དཀར་པོས་དབྱ་བཅིངས། བམ་ཟེ་དམར་པོས་སྤྲུག་
མགུལ་བརྒྱུ། རྒྱུ་རིགས་སེར་པོས་སྤྲུག་གཡུ་དབྱང་རྒྱུ། དམངས་རིགས་ལྷང་གུས་ཞབས་
གཡུ་བརྒྱུ། གདོལ་བ་ནག་པོས་དོ་ཤལ་འབྱང་བའོ། །

ཁོ་པོ་བཞད་པ་བརྒྱུ། སྤྲུགས་པའི་གད་མོ། ཉ་ཉ། དབྱེས་པའི་གད་མོ། ཉེ་ཉེ། སྤྲུག་པའི་གད་མོ།
ཉེ་ཉེ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་གད་མོ། ཉོ་ཉོ་སྤྲུག་བརྒྱུ།

ཁོ་པོ་བཞུགས་སྤངས། ཞབས་གཅིག་བརྒྱུད་ཀྱི་གཅིག་བསྐྱམས་ཀྱི་བཞུགས་སྤངས།

ཁོ་མི་ཐང་། [རྒྱུད་]ཁོ་མི་དགོས།

ཁོ་མིག་། ཁོང་ཁོ་པའི་མིག་། མེ་ལྷར་འབར་བའི་ཁོ་མིག་གིས་དགའ་ལ་ལྷ་བ།

ཁོ་མོ། ① བུད་མེད་ཁོང་ཁོ་ཅན། ② [མཛོན་]ཤིང་འབྲུག་མོ། ③ ལྷ་མོ་ཁོ་མོ།

ཁོ་ཆང་དགོན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་དཀྱིལ་ཙམ་ན་ཆེ་ཕུ་སྟོན་བསོད་ནམས་མཆོན་ཅན་གྱིས་གདན་
ས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་ཐོན་པོ་ཡིན། ད་ལྷ་དཀར་མཛེས་ཐོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྤེ་དགེ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོ་ཚུ་བ། ཁོང་ཁོའི་རྣམ་འབྱུང་རྒྱུ་ཚུ་བ་ལྷ་བྱུའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་བ། ཁོ་ཚུ་བ་ལངས་པའི་རྣམ་
འབྱུང་ཅི་ཡང་སྟོན།

ཁོ་ཚུ་ལ་བྲུག་ཅུ་ཅུ་བརྒྱུ། ཁོ་ཁོ་འདྲ་ལ་རམ་རམ་དང་། གཤེ་གཤེ་འདྲ་ལ་གཏུམ་གཏུམ་འདྲ། མེ་རི་
དང་ནི་མེ་དབྱང་འདྲ། བསྐྱལ་པའི་དུས་མེ་ལྷ་བྱུའོ། །འོད་དང་ཟེར་ནི་ཉི་མ་འབྲུམ། དུས་གཅིག་
ལ་ནི་ཤར་བ་ཙམ། ཁོ་པོ་ཞེ་སྤང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞོད། གཉེར་མ་སྤྲོག་སྤྲོད་དུས་གཅིག་འབྲུ། རམ་པའི་ར་

རོ་འབྲུག་སྟོང་ལྷིང་། རྟེན་ཆོས་དང་ནི་ཏུར་ཆོས་སྤྱ། །རི་རབ་འབྲུམ་ཐུག་བསྐྱེལ་བ་ཙམ། །
ནས་བ་ཤུད་པའི་བདུན་པོས་ན། ཏུས་མཐའི་རྒྱུད་ཆེན་འཛོར་བ་ཙམ་མོ།
ཁྱོ་ཟངས། ① ཁྱོ་དང་ཟངས་མཉམ་བསྐྱེས་ཀྱིས་ལུགས་བརྒྱབ་པའི་སྟོན་སྤྱད། ② ལུགས་རིགས་
ཁྱོའི་ནང་གསེས་ཤིག།
ཁྱོ་ཟེལ་སྟོམ། མདོ་ཁམས་པོད་ཀྱི་ཐོ་དོར་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག། དེར་ཏུས་སྟེ་དགོ་རྫོང་འཁོར་ལོ་མདོ་སྟེ་
ཤོག་གི་ཟེལ་ཁོག་དང་། ཁྱོ་ཁོག་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་རི་བརྒྱད་ཅེ་མོ་གངས་རིའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་
མཚོའི་མྱོ་ལོ་༢༠༠༠ལ་སྟེ་བས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
ཁྱོ་ཟེལ་སྟོམ་རྩོམ་ཆེ་གཡུ་འབྲུག། ཁྱོ་ཟེལ་སྟོམ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
ཁྱོ་གཡལ་བཟང་། སྟེ་དགོའི་ཁྱོ་གཡེར་འབྲུག་ལ་ཁ་ནས་སྒྲངས་པའི་རོ་མདོག་ཅུང་སྟོ་བ། རོ་བོ་ཞིབ་
ཅིང་འཇམ་བ། རང་བཞིན་མཁེགས་བ་ཙམ། གྱི་དང་། སྟེ་རེ། ཐོར་བ་སོགས་ཀྱི་སོའི་རྩོ་སྟེང་བ་
ལ་བཟང་རོ་མཚོག་ཏུ་སྤྱར་བ། ཁམས་སྟོགས་ན་སྤྲད་གྲགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།
ཁྱོ་བྱ། ས་ཆ་དང་ཡུལ་སྟེའི་མིང་སྟེ། སྟེ་དགོའི་འབྲི་རྒྱའི་ཏུབ་བརྒྱད་ཏུ་ཡོད་པའི་སྟོ་སྟེ་ཕྱི་འཕྱོག་
ཁག་ལྟའི་ནང་ཆོན་ཁོ་བྱ་སྟེ་པའི་མིང་།
ཁྱོ་བྱ་དགོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༣༠ལོར་ཁྱོ་བྱ་བུམས་བ་སྐྱབ་རྒྱུད་ཀྱིས་
བཏབ། བྱབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་རྒྱུངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁྲུལ་འཛོ་
མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁྱོ་བྱ་ཆེ་ནས། ཡབ་རེན་ཆེན་བསམ་འབྲུབ་དང་། ཡུམ་བཀ་ཤིས་སྟོལ་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཙེ་
ལུ་པའི་མེ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༩༩༩ལོར་མདོ་སྟེང་སྟེ་དགོ་འཛོ་མདའ་རྫོང་ཁྱོ་བྱ་དགོན་གྱི་འདབས་
ཞོལ་ཏུ་སྐྱུ་འབྱུངས། མཚན་ཆེ་རིང་ནས་རྒྱལ་གསོལ། ཁྱོ་བྱ་དགོན་ཏུ་སྤྱིག་ལྷགས་མཛད། ཨ་
ཆེ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་ནས་འབྲི་སྟོག་དང་དགོན་པའི་འདོན་ཆོག་ཤིག་ཏུ་ལ་ཆོན་སོགས་བསྐྱབ།
རྩ་མཁྱིན་ཞོར་བྱ་རྒྱུད་ནས་སུམ་རྟགས་དང་ནག་ཅིས་གསལ། དཔྱད་ལོ་བཅུ་ལོ་ཞིག་སི་ཏུ་བརྒྱ་
དབང་མཚོག་རྒྱལ་པོ་ལས་དགོ་རྩལ་གྱི་སྟོམ་བ་བཞེས། མཚན་ཀམ་བསོད་ནམས་དགོ་
ལེགས་གསོལ། རྒྱ་གར་ཏུ་གནས་སྟོར་ཕེབས། འབྲུག་གྲོང་གསར་དགོན་གྱི་མཁན་པོའི་མདུན་

དགེ་སྤྲུལ་ཁང་སྤྲུལ་ཁང་དང་། ༡༩༥༡ལོར་སྡེ་དགེ་པོད་སྤྲུལ་ཁང་དུ་ཁོང་གིས་གདན་ཁྲིམ་ལྟར་
དབུལ་ཁུ་བཙོ་བཟུ་ཆེན་མོའི་ལག་ལེན་དང་། དེའི་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་མང་པོ་བསྐྱེད་སྤྲུངས། དེ་
ནས་བོད་ལྗོངས་གསོ་རིག་སློབ་ཁྱེད་ཆེན་མོའི་སློབ་སྦྱིའི་འགན་བཞེས། གསུང་ཙོང་སྐོར་ལ།
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བྱུང་མཐའ། རྟེན་མའི་བྱུང་མཐའ། རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན། སྤྱི་ཚུ་པའི་
འགྲེལ་པ། དབྱེད་ས་ཚན་སྤྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་སོགས་ཡོད། མཐར་སྦྱི་ལོ་༡༩༠༥ལོའི་ཟླ་
བ༡༠པའི་ཆེས་༡༩ཉིན་པེ་ཅིང་དུ་སྐུ་གཤེགས།

ཁོ་ལ། ① དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་སྡེ་དགེ་མོང་གི་རི་ཞིག །མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་
ངོས་ལས་སྤེ་༥༠༥༠ཡོད། ② བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཀོང་པོ་ཉང་ལུ་དང་ཨར་རྩ་མཚོའི་བར་
དུ་ཡོད་པའི་རི་ཞིག །དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྤེ་༥༣༩༥ཡོད།

ཁོ་ལོ། ཁོ་ལུ་ལོ་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་བསྐུས་མིང་།

ཁོ་ལོ་ལོ། སྤྱིའི་བྱུང་པར་ཞིག །རྩ་མ་རུ་དགོལ་ནས་སྤྱི་ལོ་ལོ་གྲགས།

ཁོ་སེམས། ཁོང་ཁོའི་སེམས།

ཁོག །དངོས་རྩས་སྤྱི་མཐེགས་རིགས་པན་ཆུན་ཐོགས་གཏུག་བྱས་པའི་སྤྱི་སྤྱེ། གོས་སྤྱི་ཁོག་ཁོག་
གྲགས། ཆོབ་སྤྱི་དང་ཁོག་སྤྱི་གྲགས། རྒྱ་མར་ལུར་ཁོག་གྲགས་ལྟ་བུ།

ཁོག་ཁོག །ནང་ནས་གྲགས་པའི་སྤྱི་གྲགས་སྤྱི་ལོ་ལོ། ཁོ་བ་སྤྱི་ས་པས་ཁོག་ན་སྤྱི་ཁོག་ཁོག་ཏུ་གྲགས།

ཁོག་ཆུང་། ① སྤྱི་སྤྱི་གྱི་རིགས་ལོག་སྤྱེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩས་བསེལ། ལུས་པས་རྩ་ཆད་སེལ། མ་
གསོ། །ཁྲག་ཤོར་གཙོད། ② མེས་ཆེར་མ་ཆོག་པའམ་ཆོས་ཙམ་པ།

ཁོག་ཆེན། སྤྱི་སྤྱི་ཞིག

ཁོག་པོ། ① མེས་ཆོག་པའམ་ཆོས་པོ། བག་ལེབ་ཁོག་པོ། ② རྩ་བ་དེ་ཙམ་མི་གསལ་བ། ཨམ་ཙོག་ཁོག་པོ།

ཁོག་སྤྱི། ① ས་ཙོག་ནས་བཏོན་རྩས་དངོས་པོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་། བྱེ་མར་མ་བཏགས་
པའི་སྤྱི་ཚོབ། ② སྤྱི་སྤྱི་མིན་པའི་སྤྱི་རིགས།

ཁོག་ལེབ། དབྱིད་དུས་སུ་མེ་ཤིང་གི་ཆེད་དུ་རྩ་བ་རྩས་སྤྱི་ཚོག་ཏུ་དབྱིབས་སྐོར་མོར་ཚན་སྤྱི་བ་
པོར་བཏགས་བཏགས་བྱ་ཞིང་། ཉེ་མས་སྤྱི་མིན་པ་ལ་ཁོག་ལེབ་ཟེད།

ཁོང་དེ་ག། གྲོང་དེ་ལས་སྤོང་དེ་ག། གཞུགས་པོ་ཁོང་དེར་ལངས་འདུག།
ཁོང། དབྱས་སམ་དཀྱིལ་དང། གསེག། མི་མང་པོའི་ཁོང། དེ་ཁོང། ཉམས་ཁོང། ལྷན་ཁོང། དུར་ཁོང།
ཁོན་སྒྲིགས། ཁོན་པའི་ནང་ནས་ཚུ་འཆུ་བྱེད།
ཁོན་གྱིས་རྟོ་ག། ཁོན་གྱིས་ཞེས་རྟོ་ག་པས་རྟོ་ག་ནས་ཟས་འཆོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་རིགས་གྱི་མིང་ག།
ལ་བཞེད་པར་ཞིག་དང། མཆུ་སྤར་གཉིས་ཀས་ཟས་འཆོལ་ཏེ་ཁོན་པ་རྟོ་ག་ལྷར་བྱེད་པའི་བྱ་
རིགས་གྱི་མིང་ལ་བཞེད་པ་ཞིག་དང་གཉིས་མཆིས་པས། སྤ་མ་སྤེ་སྤེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོས་མཛད་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བེ་སྤོན་དང། བྱི་མ་སྤྱེམས་པ་ཆེ་དབང་གིས་
མཛད་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཆོག་དོན་ཉི་མར་གསལ།
ཁོན་རྒྱ། ཁོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ།
ཁོན་པ། རྒྱའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ས་དོང་། ཁོན་པ་བཤད་པ། ཁོན་ཐག། ཁོན་རྒྱ། ཞིང་ཁའི་གསེབ་ཏུ་
ཁོན་པ་བརྟེན་ཏེ་ཞིང་རྒྱ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀུན་བརྟེན་དང། རྒྱ་
ཉལ། རྒྱ་ཡི་ཀ་ག། བྱས་རྒྱ་བཅས་སོ། །
ཁོན་བྲ། ① ཁོན་པ་རྒྱུང་རྒྱུད། ② ཐང་སྤོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མང་ད། ལྷ་རྩེ་སྤོན་མས། ལུས་
པས་དུག་ཆད་དང། སྤོན་ཆད། བད་ཀན་གྱི་ནད་སོགས་ཐུར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད།
ཁོན་སྤལ། ཁོན་པའི་ནང་གི་སྤལ་བ་སྟེ། མཐོང་རྒྱ་རྒྱུང་བའི་དཔེ།
ཁོན་མ། [རྩིང་]རྩུབ་པོ།
ཁོན་འཛིན། སྤར་སྤོན་ལས་རྒྱགས་དུས་ལྷ་སའི་སྤོ་ར་སོ་སའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཁོན་པའི་རྒྱ་བེད་
སྤོང་སྤར་བཞེན་བྱས་ཆོག་པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་གནང་བ་ལུས་པའི་འཁོལ་འཛིན།
ཁོན་རགས། ཁོན་པའི་ཁའི་ར་ག།
ཁོབ། ཁོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤོན་པའི་ཆེད་སྤོང་ཐ་སྤྲད་ཅིག་ཏེ། དཔྱིན་
རྟོད་དུ་entropy ཟེད།
ཁོབས། བགས་གྱི་སྤྱལ་ཆོག།
ཁོམ། ① མི་མང་པོ་དང། ཆོང་ཐོག་མང་པོ་འདུ་ས། རྟོམས། དཔེ་ཁོམ། ཤེམས། ཆལ་ཁོམ། ②

དམག་ལས།

ཁྱོམ་སྒོར། ① ཁྱོམ་བསྒོར། མི་མང་བྲལ་སྤར་བསྒྲིགས་ནས་ཁྱོམ་ལམ་དུ་བསྒོར་ཏེ་གཟི་རམ་སྟོན་
པ། ② ཁྱོམ་ལ་འབྱོར།

ཁྱོམ་ཁ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། མཁས་པ་ལྗེ་འཁྲུའི་ཆོས་འབྱུང་། བཅན་པོ་སྲོང་བཅན་སྐུམ་པོའི་སྐབས་ཁྱོམ་
ཁ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། སྟོད་ན་ཁྱོམ་ཁ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། ༡ བྱ་ལ ༩ བྱ་
བྱ ༣ བལ་པོ། དབུས་ཀྱི་ཁྱོམ་ཁ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྟོང་སྟོང་གཉིས། སྤང་ཀྱི་ཁྱོམ་ཁ་ཆེན་པོ་གསུམ་
སྟེ། ༡ གར་ལོག ༡༩ རོང་རོང། ༣ ལྷན་མ་བཅས་བརྒྱད་ཡིན།

ཁྱོམ་ཁུལ། སྤེར་གྱི་ཆོང་པ་དངོས་ཟོག་ཁྱོམ་འདོན་བྱེད་མཁན་གྱི་ས་ནས་ཁེ་འབབ་ཀྱི་བཅུ་ཆ་
གཅིག་གི་ཆོང་ཁུལ་སྤྱད་པ་ལ་ཟེར།

ཁྱོམ་ཁྱོམ། རོམ་རོམ། བཞོན་རྟལ་ཁྱོམ་ཁྱོམ་ཉིས་བཅེགས་བརྒྱབ་པ།

ཁྱོམ་གེ་སལ། དེར་དུས་ལུ་གུ་ལུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་དཔོན་ཞིག་ཡིན་པར་འདྲ།

ཁྱོམ་གོང་། ཁྱོམ་གྱི་དངོས་ཟོག་གི་གོང་ཐང་།

ཁྱོམ་གྱི་རུ་སྒྲ། གཡུལ་འགྱེད་པའི་མི་སྒྲ།

ཁྱོམ་དགེ་དགོན། སྐུ་མདུན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཀྲ་བ། བཀྲ་བ་དུས་མ་གསལ། བྱལ་མཐའ་རྟོང་
མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་དཔལ་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱོམ་བསྐྱགས། མི་མང་པོའི་དབུས་སུ་བྱེད་པའི་ཁུབ་བསྐྱགས། གསང་རྒྱ་ཁྱོམ་བསྐྱགས། གསང་
བ་ཁྱོམ་བསྐྱགས།

ཁྱོམ་ཆུ། བོད་རང་སྟོང་རྫོངས་ཀྱི་ས་སྐུ་རྫོང་གི་འབབ་ཆུ་ཞིག །

ཁྱོམ་ཆེན། ① ཆོང་ཁྱོམ་ཆེན་པོ། ② མི་ཁྱོམ་ཆེན་པོ།

ཁྱོམ་ཆེན་པོ། དམག་དཔོན།

ཁྱོམ་ཆེས་པས་ལམ་མ་ཤོགས་པ། མི་ཆོགས་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་འཆང་ཀ་ཆེ་བར་བརྟེན་ལམ་མི་ཐར་བ།

ཁྱོམ་རྟགས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ། དམག་དབྱུང་གི་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མཆོན་རྟགས་སྟེ། དམག་དབྱུང་
གི་ཐོབ་ཐང་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་སྟེ་ཐེལ་ཅེ་ལ་ཟེར།

ཁྲིམ་གཏམ་ལམ་ཆ། ཆ་འཛོག་མེ་འོས་པའི་གཏམ་འབྲུག།

ཁྲིམ་བཏབ། [རྟིང] ① དམག་བརྒྱབ་པ། ② དམག་སྐར་བཏབ་པ།

ཁྲིམ་བཏོན། མང་པོ་འདུས་སར་ཆོང་རྩས་བཤམས་པའམ་བཀྲམ་ནས་འཆོང་བ། ཆོང་ཐོག་ཁྲིམ་
བཏོན་བྱས་ནས་བཙོངས་ཞེས་ཟེན།

ཁྲིམ་ཐང་། ཁྲིམ་གོང་དང་དོན་གཅིག་

ཁྲིམ་ཐོག་ཆོད། མེ་དམངས་འདུ་འཛོམས་བྱེད་སར་བསྟོད་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་སྟུན་གྲགས་
ཀྱིས་ཁྲུབ་པ།

མང་པོའི་ནང་དུ་སྐད་གྲགས་ཐོན་པ། དེ་པོར་ཏྲ་རྒྱུག་འབྲན་བསྐྱར་སྐབས་ཏྲ་འདིས་ཁྲིམ་ཐོག་ཆོད་སོང་།

ཁྲིམ་མེ། ཟེལ་བ་སོགས་འོད་ཁྲིམ་མེ་བ།

ཁྲིམ་མེ་བ། འོད་འཕྲོ་ཚུལ་ཞིག །རྩ་ཆེར་ཟེལ་བ་ཁྲིམ་མེ་བར་ཆགས་པ།

ཁྲིམ་ཆང་དགོན། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ནང་ཙམ་ན་ཀུན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་
པོ་དང་། ཁྲིམ་ཐེ་ཉི་མ་ལེགས་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་དར་ལུང་དགོན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེ་
རྩེས་སོག་པོ་རྩུན་གར་བས་གཏོར་ནས་ཏྲ་ལམ་རྩ་མེད་དུ་གྱུར། ཁྲིམ་སྒྲ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲ་དང་གྲག་ལུག་ལ་བཏེན་ནས་དུས་མཆོད་རྣམས་མ་ཆགས་པར་རྒྱུན་བསྐྱངས་ནས་ལོ་ངོ་
བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱིན་རྩེས་སྒྲ་རིམ་མཁན་ཆེན་འཕྲོ་མགོན་ཤེས་རབ་གཡུང་དྲུང་གནས་འདིར་
ཤེས་ནས་ཁྲིམ་དགོན་སྐར་གསོ་བྱ་རྒྱའི་ཐུགས་སྟོན་ཆེན་པོར་གནང་བ་དང་། ཁྲིམ་རྩེ་རྣམ་
རྒྱལ་གྲགས་པས་དགོན་པ་སྐར་གསོ་བྱ་རྒྱའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་
ཤིང་སྤལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་དགོན་པ་སྐར་གསོ་བྱས། བྱུང་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྐྱོང་ལྗོངས་ནག་ཁུ་ས་ཁུལ་སྤྱི་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྲིམ་ཆོགས། མེ་མང་པོ་འཛོམས་ས། གལ་དང་སྤྲིག་རིམ་མེད་པའི་མེ་མང་པོར་ཆོགས་པ།

ཁྲིམ་འཆོལ། [རྟིང]དམག་བརྒྱབ་པ།

ཁྲིམ་འཆོགས་ཀྱི་རྩུལ། སངས་རྒྱལ་པ་ཆོའི་ཐུག་མཆོད་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོགས་ཤིང་སྒྲོམ་
རྩུལ་ཞིག་སྟེ། གཙོ་བོའི་མཐའ་སྐྱོར་བར་རིམ་སྟེང་འོག་ཏུ་མི་ཁྲིམ་འཆོགས་པ་ལྟར་སྐྱོར་སྐྱོར་

འབྲེལ་འབྲེལ་དུ་བཞུགས་པའི་ནམ་པ།

ཁྱིམ་ཞེན་ཆེན་པོ། དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་ཡིན། མཆན་ལ་འོད་ཟེར་སེང་གེ་ཟེར། རྟེན་
སྒྲགས་པ་སྐྱ་བོ་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༠ལོར་འབྲངས། ལྷ་བཙུན་
བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་སློབ་མ་དབྱིག་ཐང་སྟོན་པ་དང་། སྤྱན་རྫོང་དཔལ། དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་
ནམས་ལྷ་མར་བརྟེན། དགྲུང་ལོ་མོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༣༥ལོར་
སྐམ་སྐམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་
སྤྱག་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༠ལོར་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

ཁྱིམ་གཞུང་། ཁྱིམ་གྱི་དཀྱིལ་ལམ་ལྷེ་གནས།

ཁྱིམ་གཟིགས་ཁང་། ལྷ་སའི་བར་བསྐྱོར་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་སྟེན་བད་ཡོད་པ་ཞིག་
སྟེ། སྤར་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གྱི་ལས་ཁུངས་ལྷ་མོན་ཆུགས་ས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁང་པ་དེའི་
ནང་རབ་བྱུང་བཙུགས་པའི་ལྷགས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠ལོར་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་རྒྱ་ཆེན་
དང་། ལཔ་ཉུན་གཉིས་ཀྱིས་མང་འབྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་གསོལ་སྟོན་ལ་སྐྱེད་བཏང་ནས་སྟོ་བྱར་
དུ་བསད་ས་དེ་ཡིན།

ཁྱིམ་རྒྱ། ཆོང་ཟོག་བཀྲམ་པའི་ར་བའམ་ས་ཆ།

ཁྱིམ་རའི་དོད་མ་སྟོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཁྱིམ་རའི་དོད་མ་སྟོར་ལ་གཏན་འབེབས་
བྱེད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས།

ཁྱིམ་རྩ། དམག་ཆོགས།

ཁྱིམ་ལམ། ཁྱིམ་སྤང་། དབྱིན་སྐད་དུ་street ཟེར།

ཁྱིམ་ཤ། ཁྱིམ་རྩ་ནང་གི་ཤ་ཆོང་བ་ལ་ཁྱིམ་ཤ་ཟེར། འདུལ་བ་ལས་སྤང་གསུམ་དག་པའི་ཤ་ཡང་
གསུངས་སོ། །

ཁྱིམ་ས། [རྟིང་]དམག་ས།

ཁྱིམ་གསེབ། ཁྱིམ་གྱི་ནང་ངམ་ཁྱོད།

ཁྱིམ་བསགས། མི་ཆོགས་མང་པོ་བསྐྱས་པ་ལ་ཁྱིམ་བསགས་ཟེར།

ཁྱོམས། འགྲེམས་པའི་སྐུལ་ཆོག
ཁྱོམས་ཤིག །འགྲེམས་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཁྱོམས་ཤིག་ཅེས་སྐུལ་ཆོག
ཁྱོལ། འགྲེལ་བ་དང་འགྲོལ་བའི་སྐུལ་ཆོག
ཁྱོལ་ཁྱོལ། རྒྱ་མ་རུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཁྱོལ་སྤངས་ཤིག
ཁྱོལ་རྒྱག །ཞིང་ཁ་ཐངས་གཉིས་པའི་ཚོན་པ་རྒྱག་པ།
ཁྱོལ་ཅིག །བཅེངས་པའི་ཐག་པ་སོགས་དཔྱོལ་རྒྱུ་ཁྱོལ་ཅིག་དང་རོལ་མོ་ཁྱོལ་ཅིག་ཅེས་སྐུལ་ཆོག་
ལ་འཇུག
ཁྱོལ་བ། [ཆིང་]ཤེས་པ་འཕམ་རྟོགས་པ།
ཁྱོལ་བ། ① འཆག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཁྱོལ་མ་ཆུང་ཆུང་། ② དངོས་རྩས་དོག་པོ་ཆུང་བུའི་རྣམ་པ།
སྤྲོན་རྩས་རྣམས་ཁྱོལ་བྱུང་བཟུངས་ནས་གདུས།
ཁྱོལ་བོ། དངོས་རྩས་རགས་ཞིབ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། ཁྱོལ་ཆགས་ཀྱང་ཟེར།
མཆོ་སྟོན་ཡུལ་གྱ་ལ་ལའི་ཡུལ་སྐད་དུ་དཀྱིག་མང་ཡང་ཟེར།
ཁྱོལ་མ། ཆགས་མ། སྤྱིར་བཏང་རྒྱན་བྱས་བཅོས་པའི་ཆགས་མ་དེར་ཟེར།
ཁྱོལ་ཆགས། འབྲུ་རིགས་འཆག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད།
ཁྱོལ་ལེ་བ། རྒྱ་མ་རུ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་གྲག་ཚུལ་ཞིག
ཁྱོས། ཁོང་ཁོ་བཅས་ཟེན་པ་དང་ཁོས་ཤིག་ཅེས་སྐུལ་ཆོག
ཁྱོས་བ། ཁོ་བའི་འདས་པ།
ཁྱོས་མ། ལྷ་བྲག་མོ།
ཁྱོས་ཆོག །ཁོས་པའི་ཆོག་རྒྱབ་བམ་ཆོག་གཞག་པོ།
ཁྱོས་མ་ནག་མོ། གཅོད་ཡུལ་བའི་ཡུགས་ཀྱི་མ་ཅིག་ཁོས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ལ་ཁོས་མ་ནག་མོ་ཟེར།
ཁྱོས་མ་ལྷ་ལྷ། ཁྱོས་མ་ནག་མོ་གཅོད་པོར་བྱས་ཏེ་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་བཅས་ཁོས་མ་རིགས་
ལྷ་ལ་ཟེར།
ལྷ། བྱ་རོག་ལས་ཆུང་བྱ་འནག་པོ་ཞིག །ལྷ་ཏ།

ཁྱ་སྒྲིག་བྱ་ནག་ཁྱ་ཉེ་སྒྲིག་

ཁྱ་སྒྲིག་ཤེས་པའི་རིག་པ། བྱ་ནག་ཁྱའི་སྒྲིག་པ་ལས་བཟང་ངན་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་རིག་པ།

ཁྱ་སྒྲིག་རྒྱས་པ། བྱ་ཁྱ་ཉ་འདིད་སྐབ་པའི་བྱ་ཆུང་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་ལོ་ལྔ་ནས་བདུན་བར་དུ་སྟེ་བས་ན་
རབ་དུ་བྱུང་ཆོག་པ།

ཁྱ་ཉ། བྱ་ལོ་རོག་ལས་ཆུང་བའི་བྱ་ནག་ཅིག །ཁྱ་ཉ་ཐམས་ཅད་མདོག་ནག་ཡིན།

ཁྱ་ཉི་ཁའི་དགོན་པ། བག་བྱའི་དུས་རབས་སུ་གོ་ཤི་བསོད་ནམས་བཟང་པོས་བྲག་བཏབ། ད་ལྟ་
མཆོ་སྟོན་གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁན། བྱེད་པོ། ཤིང་མཁན། ལམ་མཁན། འགྲོ་མཁན། ཡོང་མཁན། ཤེས་མཁན།

མཁན་བརྒྱད། ① རབ་བྱུང་གི་སྟོན་བརྒྱད། ② དགོན་པའི་མཁན་པོ་རིམ་བྱུང་།

མཁན་ཆུང་། ① སྤར་བོད་གཞུང་གི་སྤྱི་བྲག་སེར་མོ་བའི་གོ་སའི་མིང་ཞིག །② མཁན་པའི་རིགས་མེ་
རྟག་སེར་པོ་འཆར་བ་ཞིག་སྟེ། རྒྱས་པས་སྟོན་པའི་ལུ་མས་བྱས་ན་ཡན་ལག་ཞེས་འདུལ།
མཁན་ཆུང་གསེར་མགོ། །མཁན་པ་རིགས་བཞིའི་ནང་ཆོན་མཁན་ཨ་མོང་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཁ། རྒྱ་
རྗེས་བམིལ། རྒྱས་པས་ཁྲག་ཤོར་གཅོད། ཡན་ལག་གི་སྤྱངས་པ་འཛོམས།

མཁན་ཆེན། ① བྲ་ས་ཁག་གི་ཁྱི་འཛིན་ཆེ་བྲས། ② སྤར་བོད་གཞུང་གི་སེར་མོ་བའི་ལས་བྱེད་མི་
སྟེ་གོ་ས་ཞིག་ཡིན།

མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། སྤར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན། ཚུ་སྟོའི་ལུང་
དུ་གོ་ཡི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བྲག་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༥ལོར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་
པའི་ལྷགས་སྟུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་བཟ་ཤེས་ལྷན་བྲག། གཙང་རོང་དགོན་ཨེ་ཤོ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་སོ་གཅིག་པ་
ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༥ལོར་རང་ཞབས་མདོ་མཁར་དུ་འཁྲུངས།
དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅན་ལ་ཡབ་དང་སྐུ་མཆེད་འདས་པའི་སྤར་ན་གྱིས་ཁང་གཞིས་སྤངས་ཏེ་
ཡུམ་སྐས་གཉིས་རོང་དུ་བྱོན། རོར་དུ་ཉེ་འབྲེལ་མི་ཆེན་ཁག་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རོ་མ་བསྟན་པ་
སོགས་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་ཅན་རིང་མགོ་འཕྲེན་མེད་པས་ལོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་

ཤར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས་མགོ་འདྲེན་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་པར་ཤར་ཆེན་དེ་ཉིད་
ཡས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། མཁས་བྱུང་མངས་རྒྱས་ཕུན་ཆོགས་སོགས་ཡས་དབང་དང་མན་
ངག་མཐའ་ཡས་བ་གསལ། ལྷ་ལྷིང་པའི་བཀའ་ལྟར་སྒྲིབ་དུ་ཕེབས། དེ་ལྟམ་དུ་ཕུན་རིང་ཅས་
བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ལོར་ངོར་
མཁན་ཆབ་མཛད། ཡམ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་བ་མཐའ་ཡས་གསལ། གདན་
ས་ལོ་ངོ་བཞིར་བསྐྱུངས། རྗེ་དགེ་ས་སྐྱོང་བསྐྱེན་བ་ཆེ་རིང་གི་དབུ་མ་མཛད་ནས་རྗེ་དགེ་ས་ལོ་
བཅུ་གཅིག་བཞུགས། ཞེ་མི་རྫོང་བཅའ་སྒྲུབ་དུ་ལྷེབས་རིས་མདོ་རྗེ་གསེར་འོད་ནས་གསུངས་
པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས། བདེ་གཤེགས་མཆོད་བརྒྱད། བྱང་སེམས་ཉེ་བའི་སྤྲས་བརྒྱད་
སོགས་སེམས་དབང་དང་སེམས་མའི་ཆོགས། འཕགས་བ་གནས་བཞུག་བཅུ་དྲུག་། ཆོས་སྤྱང་
རྒྱལ་ཆེན་བཞི་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་བཀོད་བ་དང་བཅས་བཞེངས་བ་སོགས་རྟེན་གསུམ་ཀྱི་
བཞེངས་བ་མཐའ་ཡས། དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༣༤ལོར་རྗེ་དགེ་ས་སྐྱོང་གཤེགས་པ་ཡིན་ལོ།

མཁན་ཆེན་གྱ་ར་བ། དབུས་སྐྱོད་གྱ་ར་བའི་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་མཁན་པོའི་བྱ་བ་མཛད་པས་
མཁན་ཆེན་གྱ་ར་བ་ཞེས་ཐོགས། མཚན་དངོས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེ་རྗེ་ཞེས་བྲ། འབྲི་གུང་གི་གདན་
རབས་དང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༥ལོར་སེ་ཁུ་གངས་དཀར་མོར་
ཡབ་སྐུམ་བ་རད་རྗེ་དཔལ་གྱི་སྤྲས་སྤྱ་འཁྱུངས། སྐྱ་ཚད་ཆེར་བསྐྱེད་པའི་དུས་འདུལ་འཛིན་
ཐོག་མཁར་གཙང་སྟོན་གྱི་བྱང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་བ་བྲས། མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེ་རྗེར་
གསོལ་ཞིང་། ལོ་ཤས་རིང་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་དུ་བཞུགས་ནས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པར་
སྤྱངས། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་དུ་འདུལ་འཛིན་ཐག་མ་བའི་བྱང་ནས་བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་བ་
བཞེས་ཉེ་སྤྱང་ཡང་འདུལ་བའི་སྟོར་ལ་སྤྱངས་པ་མཐར་ཐུན་བ་མཛད། དབུས་སྐྱོད་དུ་གྱ་རའི་
གནས་གཞི་བཟུང་ནས་མཁན་པོའི་བྱ་བ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༤ལ་
འབྲི་གུང་སྐྱོབ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཛུལ་ནས་སྐོབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཉེ་གདམས་བ་ཆ་ཆང་བ་
གནང་ཞིང་། ལོ་མང་རིང་འབྲི་གུང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་

༡༣༡༧ལོར་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་ཁར་ཞལ་ཆེམས་སུ་ང་འདས་
ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཆོགས་པ་སྐྱོང་ལ། དེ་ནས་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གདན་ས་གཏོང་
གསུངས་པ་ལྷར་ལོ་གསུམ་རིང་གདན་ས་མཛད། དེ་ནས་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་
གྲགས་པ་གདན་སར་བསྐྱོས་ནས། དགྲུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་
ལོ་༡༣༣༠ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་བྱུག། ལྷ་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་བྲུག་པ་ཡིན། གན་རྩེ་གོང་དུ་རབ་
བྱུང་བྲུག་པའི་མེ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༧༧ལོར་འབྲུངས། རུས་ནི་གྲོ་ལ་ཆོ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་འབྲོག་
ཆོ་ཡིན། གཞོན་ཏུ་ནས་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་བཅུན་ཞིང་མཁན་ཆེན་བྱུག་པ་ཤེས་རབ་ལས་བཀའ་
གདམས་གྱི་མན་ངག་མཐའ་དག་ཆང་བར་གསན། མཁན་རབས་གོང་མ་མཁན་ཆེན་བསོད་
ནམས་མཆོག་གྲུབ་དང་ཉེ་གནས་ཐུགས་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་མ་བཞུགས་པར་དབུས་སུ་
ཐེབས་ནས་རྩེ་སུ་སྐྱར་བྱོན་ན་ཡང་ཉེ་གནས་པས་འགོག་རྒྱེན་བྱས་པར་བརྟེན། མཁན་ཆེན་
གྱི་གཙུང་པོ་དང་ཉེ་གནས་བར་འཐབ་ཆོད་དང་ཤི་རྩས་བྱུང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན། ལོ་བཞིའི་
རིང་གདན་ས་བར་སྟོང་བྱུང་ཞིང་། དགྲུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་རྒྱ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༣༥ལོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་སུམ་ཅུའི་བར་བསྐྱུངས། དགྲུང་ལོ་གོ་གཅིག་པ་
རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ལོ་སྐྱེ་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས། ལྷ་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན། ལྷང་སྟོད་རྒྱ་བྲག་སྤེལ་
སྟོད་ཀྱི་ཆུ་མིག་ལུང་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༣ལོར་འབྲུངས། གདུང་རུས་
ཟེའུ་ཡིན། སྐྱུ་ན་གཞོན་དུས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཏན་དང་ཨོལ་ཚོལ་ཐུ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མཆོད་མཛད། དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༥ལོ་
ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་སྤར་ཐང་གི་མཁན་པོ་མཛད། སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་བཅུན་ཞིང་སྤར་ཐང་གི་
ཆོས་གྲར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། ལྷ་ཐང་གི་མཐུན་རྒྱེན་ལོངས་སྟོན་གྱི་ཀྱང་མཁན་
ཆེན་འདིའི་དུས་འདྲོམས་པས་སྐྱེ་བསོད་ཆེ་བར་གྲགས།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་གཞོན་ཏུ། མཁན་བཀའ་བཞི་པ་ཡང་ཟེར། ཆོགས་ཆོས་ལུང་པའི་མཁན་པོ་

མཛད་པས་མཁན་ཆེན་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། མཆན་དངོས་གྲགས་པ་གཞིན་ནུ་ཡིན། ལྷ་སའི་ཤར་
ཁྱོགས་དབུས་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་ལྷང་རི་མོ་ཅན་ཞེས་པའི་གོང་གུང་གསར་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་
སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༧༥ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། ལྷར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། མཁན་ཆེན་གྲགས་
པ་ཤེས་རབ་ལྷ་རྩེས་གཉིས་བྱུང་བའི་སྤུ་མ་ཡིན། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གཙུང་
དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ལོར་འཁྲུངས། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་
མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བཙུན་འགྲུས་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ལོར་འཁྲུངས་པ་གཤེགས་པས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་མན་རྒྱ་
ནམས་ཆ་ཆང་བར་གསན། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བཙུན་འགྲུས་སྤྱི་གཤེགས་པའི་ལོ་དེ་ནས་
ལྷར་ཐང་གི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཅིག་བར་བསྐྱུངས། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་
ལྔ་པའི་ཤིང་གྲང་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ། ལྷར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན། ལྷར་ཐང་གི་ཉེ་སྒྲོར་རོང་
གུ་ཞེས་པར་དབང་གི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ལོར་འཁྲུངས། དགུང་
ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་ཀྲུལ་སྤུ་བཟང་པོ། ལྷོ་བྲག་ཁུལ་དུ་ཤུད་ཤུའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་
ལོ་ཆོགས་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་
མཛད། ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྤྱ་བ་དང་དགེ་བཤེས་མོན་གྲ་བ་མོགས་བསྟེན་ནས་བཀའ་བཞི་ལ་
སྤྱུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད།

མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས། ས་སྤྱིའི་མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ཆུ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ལུགས་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་དག་དབང་སྒོ་བློས། གཙང་རོང་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་བརྒྱད་པ་
ཡིན། ཁང་གསར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཆོས་སྒྲོང་བཟང་པོའི་དགོན་རིགས་སུ་འཁྲུངས།

ཨེ་ཤི་ཚོས་ལྷན་དུ་ཕེབས་ནས་མཁན་ཆེན་བྱས་ས་པ་ནས་མཁའ་འཛིན་མེད་སོགས་གཙོ་བོར་
བསྟེན་ནས་བསྐབ་སྤྱད་ས་ལེགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤྱུལ་ལོར་རྒྱལ་
བ་འོར་མཁན་པའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ནས་གསུང་དག་ལམ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་དག་
དབང་སློ་བྲོས་བསྟན་འཛིན། ཚོས་རྗེ་རིན་ཆེན་ལྷན་གྲུབ། བཤེས་གཉེན་དག་དབང་བསྟན་པ་
སོགས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱིན་བྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །

མཁན་ཆེན་དག་དབང་བསོད་ནམས། གཙང་འོར་དགོན་ཨེ་ཤི་ཚོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ང་ལྟ་
ཡིན། གཙང་འོར་སྤྱ་སྟོན་ཞེས་པར་དག་དབང་སློ་བྲོས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་དཔོན་དུ་མཆོན་
དཀྱིལ་གསར་དུ་བཞད། འོར་ཁང་གསར་དུ་བཞུགས་ནས་མཁན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་བསྟན་པའི་
སློ་བྲོས་ནལ་འབྱོར་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་མཛོན་པར་མཛོ་
བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་སྟོན་པ་གསུམ་དང་ལམ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་བདུན་ཅི་གསོལ། རབ་
བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོ་ནས་འོར་གྱི་གཤེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་བཟང་བྱ་བརྒྱད་
ཅམ་བཞུགས་རིང་མདོ་སྤགས་འཆད་ཉན་གྱི་སློན་སྤྱུ་སྤྱུ་གྱི་ཐུ་བོ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་
རྒྱ་མཆོ་སོགས་བྱ་སློབ་དཔག་དུ་མེད་པ་བསྐྱེད་སྤྱུ་ཆེ་འདི་ཉིད་བཞད་སྤྱུ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་
མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྒྲང་། མཐར་དགྲང་གྲངས་ང་དགྲ་པར་སྤྱ་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན། ལྷ་ར་ཐང་གི་མཁན་རབས་དགྲ་བ། ལྷ་ར་ཐང་གི་ཕུའི་ལྷེང་ཀལ་ཁ་རིར་
རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་བྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
ཤིང་སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན། རྗེ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་མཉམ་མེད་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཁྲི་
འཛིན་མཁན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་ཡིན། དགྲང་ལོ་སོ་དྲུག་དུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་
སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་འདས་བཞེད།

མཁན་ཆེན་ཚོས་སྤྱུ་བས་བཟང་པོ། ལམ་རིམ་གྱི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་སྤྱ་བརྒྱད་གས་སུ་
བཞུགས་པའི་བྱ་གོར་མཁན་ཆེན་ཚོས་སྤྱུ་བས་བཟང་པོ་འམ་སྤྱུ་བས་མཆོག་དཔལ་བཟང་ཞེས་
ཞུ་བ་དེ་ཡིན།

མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་
ཞེས་བཞོད་སྟོལ་ཡོད། སྤང་བུའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་ལ་བའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ལོར་ཡབ་
སློབ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་ཡུམ་རེན་ཆེན་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་
ལོ་དོན་བྲག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་སྟགས་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་བསྐྱེད་བཟང་པོ། རྟོག་གི་གཤུང་བརྒྱུད་བདུན་པ་སྤེལ་ཞིང་པ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱི་སློབ་མ་
ཡིན་ཅིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་དང་དུས་མཉམ་བར་ཨ་ཁུ་
ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་རྟོག་དཀྱིལ་བདུན་གྱི་སྟན་བསྟེན་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་ཆོས་
བརྒྱུད་ས་སྤུའམ་བཀའ་བརྒྱུད་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པེས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་ད་པན་མ་
མཇུག། འདིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ཡོད་པ་མཁས་པའི་དགའ་
སྟོན་དུས་འཁོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་དུ་གསལ།

མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སློང་། གཙང་ཨོར་དགོན་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་སོ་བཞི་པ་
ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལྷན་གྱི་བྱ་འདབས་དཔེ་
རོང་བྱུང་ཁང་ཞེས་པར་འབྱུངས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་ལྷན་དང་། བསོད་ནམས་
བཟང་པོ་སོགས་རེས་སུ་མ་ཆད་པའི་བཤེས་གཉན་བཅུ་གྲག་གཉིས་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་
སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་ཤིང་བྱུབ་པ་བརྟེས་པའི་སྤྱི་ལོ་དམ་པར་གྲགས་
ཤིང་བྱུག། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ལས་བསྟེན་པར་
རྟོགས། དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ཆུ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ལོར་ཨོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་མེབས།
གདན་ས་ལོ་བདུན་མཛད། ལྷ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་དབུ་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་
དོན་རྒྱབས་པོ་ཆའི་སྟོན་སྐད་ལྟུང་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་པར་མཛད།

མཁན་ཆེན་བོ་རྟོ་ས་ཏུ། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སློང་ལྷེ་ཏུ་
བཅན་གྱི་དུས་སུ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཞི་པ་འཛོ།

མཁན་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ། མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསང་བའི་མཚན་ཡིན། བོད་
གསལ་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱལ་ཕུན་ཆོག་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་བྱུང་སྤྱི་ལོ་༡༦༧༧ལོར་མངའ་
རིས་སྤྲད་ཀྱི་ཉེ་པའི་འབྲོག་གསེབ་ཏུ་འཁྲུངས། འཇམ་མགོན་དཔལ་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་
སོགས་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་ལྷག་གཉིས་ལྷག་ཅན་བསྟེན། མདོ་སྤྲེལ་རིག་གནས་དང་བཅས་
བར་གསལ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྲགས་ཤིང་བྱུང། དཔལ་མཆོག་རྒྱལ་
མཆོན་ལས་བསྟེན་བར་རྫོགས། ལྷ་སྟོད་གདོང་སྤྲད་དགོན་ཏུ་ཡུན་རིང་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་སོ་
བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ་སྤྱི་ལོ་༡༦༩༦ལོར་ཁྲིར་ཐེབས། སྤྱི་ལོ་ལས་
འབྲས་ཆར་བརྒྱ་གཅིག་གསུངས། ཨེ་ཨྱི་བར་བཀའ་འདིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གསུང་འབྲས་པོད་བཞི་
ཡོད་པར་གསུངས། གདན་ས་ལོ་ངོ་བཞིར་མཛད། ར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་
ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༦༩༩ལོར་སྟེ་དགེ་ས་རྟོང་གྲུ་མ་ཆེ་དབང་རྫོང་ཆེས་རི་ལྷར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
ལྷར་སྟེ་དགེར་ཐེབས་པས་འགྲོ་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བརྒྱན་པ་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༠༥ལོར་སྟེ་དགེ་ལྷན་གྲུབ་སྟེང་དུ་སྤྱོད་གཤེགས་སོ། །

མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ། ལྷང་ཐང་དགོན་པའི་མཁན་རབས་བཙུ་པ་ཡིན། གཙང་
ཁུལ་གྱི་ཤལ་དགེ་སྤྲེངས་སུ་བྱུང་གྱི་རིགས་ལས་རབ་བྱུང་བརྒྱན་པའི་ས་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༩༩ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ངལ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ ལོར་
ཕག་གྲུའི་གདན་ས་རང་དུ་སྤྱོད་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། གཙང་ངོར་གདོན་ཨེ་ཨྱི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་དྲུག་
པ་ཡིན། ཨེ་ཨྱི་པའི་ཆོས་གྲུང་ཐེབས་ནས་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་འཛི་མེད་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་
མ་ལས་གསུང་དག་གཙོས་པའི་མདོ་སྤྲེལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པ་གསལ། རབ་བྱུང་
བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོར་ཨེ་ཨྱི་པའི་ཁྲིར་ཐེབས། གདན་ས་ལོ་བརྒྱད་མཛད།
བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་སོགས་སྟོབ་མའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བྱོན་ལོ། །

མཁན་ཆེན་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱལ་མཆོན། གདན་ས་ཆེན་པོ་ཞུ་ལུའི་མཁན་རབས་བྱི་མའི་མཁན་པོའི་
གས་སུ་ཐེབས་པས་མཁན་ཆེན་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན། དུ་ཡུག་གི་སྤྲེངས་མ་དང་ཁད་ཉེ་པའི་ས་ཆར་
ཡལ་རྒྱ་ལྷ་དང་། ཡུམ་སྟོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲེལ་སུ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༦ ལོར་

འཁུངས། དགྲའ་ལོང་གཉིས་པ་མེ་སྒྲུང་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ ལོར་བོདོང་གི་སྤྱབ་སྡེར་སྤྱོ་གཤེགས།
མཁན་བླ་མ། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྤྲུལ་བའི་སྤྱབ་སྡེར་དཔོན་རིགས་ལག་ཤེས་བཅོ་ལས་དོ་དམ་བྱེད་
པའི་འགོ་འཛིན་མཁན་ཁག་བླ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཀར་ཡོ་མགར་མཁན། ག་རུ་སྤྲུལ་མཁན། སྤག་གཞུ་
མཁན། ར་ཤག་མདའ་མཁན། བྱ་པ་ཁབ་མཁན། ཆོང་ཅི་སྤྲུལ་མཁན་བཅས་སོ། །

མཁན་བླ་མ་ ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་བའི་བྱང་ཡིག་ཆེན་མོ།
མཁན་བླ་མ་ རྒྱ་ཆེ་མ། སྤར་བོད་གཞུང་སྤྱབ་སྡེར་ ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་བའི་བྱང་
ཡིག་ཆེན་མོ་ཆུན་པའི་གོ་གནས་ཅན།

མཁན་བླ་མ་སྟེ་ལོ། མཁན་བླ་མ་མཉམ་སྟེ་ལོ་སྤར་བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་སུ་མཁན་བླ་མ་
ཞེས་སེར་མོ་བ་རིམ་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་མཉམ་སྟེ་ལོ་ལ་ཟེར།

མཁན་ལྷ་མ། ལྷ་ལྷ་མ་མཁན་པ།
མཁན་སྟེ་ཆེ་ཆུང་། སྤར་བོད་གཞུང་གི་སྤྱོད་པ་སེར་མོ་བའི་གོ་སའི་རིམ་པ་ཞིག
མཁན་ནག། ལྷ་མཁན་པ་ནག་པོ།
མཁན་ནང་། སྤར་བོད་གཞུང་གིས་ས་མཚམས་སྤྱང་འཛིན་བྱ་བཏང་བའི་ཅེ་བྱང་ལ་མཁན་བོ་དང་།
ཡོད་བྱང་ལ་ནང་མོ་ཟེར།

མཁན་པ། ལྷ་མ་བྱའི་སྤྲུལ་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལྷ་པ་པས་ཁག་
གཅོད། ལྷ་མས་བྱས་ན་ཡན་ལག་གི་སྤྱངས་པ་འཛོམས།

མཁན་པ་ལྷུང་དགོན། མིང་གཞན་གི་ཀྱ་ལྷ་བྱུག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། ལྷ་པ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོས་ལྷལ་སྤར་
ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁན་པ་ཆེག་སྟེམ། ཀྱང་རེ་རེར་སྟེམ་པའི་ལྷ་མཁན་པ།

མཁན་པོ། ① ལས་ཀྱི་འགོ་བྱེད་དམ་བྱེད་པོ་ལམ་ཆོམ་པ་པོ། ལྷན་དག་མཁན་པོ། ② རབ་བྱུང་དང་།
བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འབོགས་མཁན། ལྷ་སའི་མཁན་པོ།

མཁན་པོ་སྤྱོད་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། ལྷོ་བ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟེན་རྫོགས་མཁན་པོ་རྒྱ་གར་སྤྱད་བྱ་

ར་རྩུ་ལ་ཕྱི་རྩ་བ་ཞེས་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། སྤྱིར་རྒྱ་གར་དུ་མཆོད་དེ་འདྲ་ཐོག་ས་པའི་སློབ་དཔོན་
འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

མཁན་པོ་གྲགས་པ་སེང་གེ་སྟེ་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་གེ་ཞུ་བ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་པེན་
པོ་ཆེ་བསྟེན་རྫོགས་སྐབས་སུ་དབུས་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ས་
རྒྱུ་བཅའ་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་ཁར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་ཁྱོད་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས་ན་པོད་
དབུས་གཅིང་ཁམས་གསུམ་ན་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་གེ་ལས་མཁས་བརྩན་བཟང་གསུམ་
འཛེམས་པ་མེད་པས་དེ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས། ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་བཅའ་ཆེན་ཤེས་པའི་ཆབ་
བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོད་ཅེས་བསྒྲགས་བརྗོད་ཆད་མེད་མཛད་པ་དེ་ཡིན།

མཁན་པོ་མངོན་གྱུར། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མངོན་གྱུར་བཅུའི་ཡ་ཞིག་སྟེ། སྤྱིར་བཏན་མཁས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་ཤིང་། ཁྱད་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ངོས་ནས་མཛོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་
སྤྱོན་མེད་པའི་མཁན་པོར་འོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་ཁས་སྐྱངས་
པ་དང་ལྷན་པའོ། །

མཁན་པོ་གཉིས། རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་དང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ།

མཁན་པོ་གཉིས་དང་སློབ་དཔོན་ལྔ། མཁན་པོ་གཉིས་ནི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་དང་། བསྟེན་རྫོགས་
མཁན་པོའོ། ། སློབ་དཔོན་ལྔ་ནི། དགེ་ལྷན་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་སྟེ་སྟོན་པའི་
སློབ་དཔོན། ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན། གནས་སྤྱོན་པའི་སློབ་དཔོན། སློག་པའི་སློབ་དཔོན་
ཉེ་ལྔའོ། །མཁན་པོ་ཐོ་རྟེ་སྤྱ་བྱ། བོད་གསལ་མཁན་ཆེན་ཐོ་རྟེ་སྤྱ་བྱ་ཞེས་བ་དེར་གཟིགས།

མཁན་པོ་གསུམ། ༡ རབ་བྱུང་མཁན་པོ། ༢ དགེ་སློང་པའི་མཁན་པོ། ༣ དགེ་སློང་གི་མཁན་པོའོ། །

མཁན་པོའི་བྱ་བ། འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཁན་པོའི་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་ལ་དགེ་ལྷན་
དང་། དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་གནང་རྒྱ་དང་། འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལག་ལེན་གཞུང་དོན་བཅས་
སློབ་ཁྲིད་གནང་རྒྱ་དེ་ཡིན།

མཁན་སྤུལ། བོད་དུ་གདན་ས་ཁག་གི་མཁན་པོ་མཛད་སྡོང་མཁན་འགའ་ཞིག་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་
དེའི་ཞབས་འབྲིང་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་སྤྱི་དངོས་འཛིན་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཁན་

སྤྲུལ་ཟེར་སྒོལ་ཡོད།

མཁན་བྲ། མཁན་པོའི་སྒོལ་མ།

མཁན་མོ། སོ་ཐར་སྒོམ་པ་སྟེར་བའི་དགེ་སྒོང་མཁམ་དགེ་སྒོང་མའི་གཙུག་པོ།

མཁན་སྤྲུག། རྩ་མཁན་པའི་སྤྲུ་བྲ།

མཁན་ཆབ། རྒྱལ་འོ་སྒྲ་མའི་མཛོད་པ་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དངོས་སྤྱི་མ་བསྐྱོས་པའི་བར་ལ་དེའི་ལས་

འགན་འཁུར་མཁན་དེ་ལ་མཁན་ཆབ་ཟེར།

མཁན་ཟུར། དགོན་པ་སོ་སོའི་མཁན་པོ་འཕྲོས་ནས་ཟུར་དུ་སྤྲོད་མཁན།

མཁན་རབས། དགོན་པ་གང་ཞིག་གི་མཁན་པོ་རིམ་བྱུང་ནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།

མཁན་རིམ། ① མཁན་པོ་སྤྱི་ཕྱིར་བྱུང་བའི་རིམ་བརྒྱུད། ② སྤར་བོད་གཞུང་སྐབས་མཁན་ཆུང་

དང་རིམ་བཞིའི་བསྐྱུས་མིང་།

མཁན་ལེབ་དགོན། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་འདེབས་མཁན་དང་དུས་ཆོད་སོགས་ཁག་སལ་མ་

མཆིས། ཐོག་མར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་རྩེས་སྤྱི་ཆེང་མ་པར་འགྱུར་སྐྱད།

ཆོས་བརྒྱུད་དཔལ་ལྷལ་བའི་བཀའ་སྒོལ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་

བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གསེར་རྩ་ཆོད་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།

མཁན་སྒོལ། ① གླ་མ་དང་སྒོལ་མ། ② མཁན་པོ་དང་སྒོལ་དཔོན་གྱི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། འདུལ་བ་ལྟར་

ན། གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མ་པར་དག་པ་དང་ལྟན་པ། འདུལ་བའི་སྤྱི་སྒོད་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་

ལ་མཁས་པ། ཉད་པ་སོགས་མགོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྩེ་ཁྱེད་པར་ཅན་ལྟན་པ་སྟེ་

ཁྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་གླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོ། །

མཁན་སྒོལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུག ། ༡ ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟན། ༢ འདུལ་ཆོག་ཤེས། ༣ ཉད་པར་བཅེ་བ།

༤ ཉད་འཁོར་དགལ། ༥ ཆོས་ཟང་ཟང་གིས་པན་འདོགས་པ། ༦ དུས་སྤྱི་འདོམས་པ།

མཁན་སྒོལ་ཆོས་གསུམ། མཁན་པོ་བོ་རྩི་ས་དྲ་དང་། སྒོལ་དཔོན་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་

སྒོང་ལྟེ་བཅན་གསུམ།

མཁན་སྒོལ་སྤྲུགས་མ། མཁན་པོ་དང་ལས་ཀྱི་སྒོལ་དཔོན་གཉིས་ཀ་ཆབས་གཅིག་དུ་མཛད་པ་སྟེ།

དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་གནང་སྐབས་མཁན་སྒྲོབ་བྱང་འབྲེལ་གནང་ཆོག་ཀྱང་། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྒྲོམ་པ་གནང་སྐབས་མཁན་པོ་དང་ལས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ལོགས་སུ་མཛད་སྒོལ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་
རྒྱ་མཚན་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་འོས་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཆང་དགོས་པའི་ནང་ཆན་བཅུ་པ་
མཁན་པོས་བསྐྱོས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་དེར་བྱུག་ཡོད། དེ་སྐོར་སྒྲོབ་དཔོན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་
བཤད་ལ་གསལ།

མཁན་ལྷས་དགོན། མཁན་ལྷས་མཚམས་ཁང་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཏ་སྟེ་ལོ་
༡༤༩༥ལོར་ཨ་ཁུ་བྱམས་པ་ཆོས་སྦྱབ་ཀྱིས་སྦྱ་དགོན་ཞིག་བཏབ། ཤིང་ལྷག་སྟེ་ལོ་
༡༤༩༥ལོར་དེ་གར་དགོན་དངོས་སུ་བཅུ་གསུམ་གྱི་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཚོ་ལྷོ་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་[བུན་ཏེ་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁའ་ ① གནམ། ② བྱངས་ཀྱི་ཐིག་གི་མིང་།

མཁའ་སྐྱོར་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༤༩༩ ལོར་དོར་ཞེ་སྐུ་མས་བྱུག་བཏབ།
བྱུང་མཐའ་རྣམས་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མཚོ་དང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁའ་གྲོང་། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས།

མཁའ་སྟེལ། [མདོན] ① མེ་སྟག་ལོ། ② མེ་སྟག་

མཁའ་བྲུག་ རྣམ་མཁས་གར་བྲུག་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན། རྣམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན།

མཁའ་བྲུག་ཏིང་ངེ་འཛིན། རྟོགས་ཀྱི་རིས་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བྲུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

མཁའ་གོས་ཅན། [མདོན]སྟེན་པ།

མཁའ་སྟོག་ རྣམ་མཁའི་སྟོག་

མཁའ་བཟོད། [མདོན]བྱ།

མཁའ་འགྲུལ། གནམ་གྱི་རྣམ་མཁར་འཕྱར་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་བཟོད་པ་ལ་ཟེར།

མཁའ་འགྲོ། [མདོན] ① བྱ་རིགས། ② ལྷ། ③ མཁའ་འགྲོ་མ། བན་གནོད་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་ལས་ལ་
འབྲུག་པའི་མེ་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བའི་མོ་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ལྟ་བུར་གཉིས་ཀའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་ཞིག་སྟེ་རྒྱ་གར་པའི་འདོད་སྒོལ་ཞིག །འདི་ལ་བཟང་ངན་གཉིས་ཀའི་གོ་དོན་ཀྱང་།

དེར་དུས་པོད་མི་ཆོས་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་མོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བརྒྱུད་ཞིང་ཡོད་པ་ནི་
ནོར་བ་ཡིན།

མཁའ་འགྲོ་སྐྱེས། [མཛོད་]མིན་པོ།

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། བདེ་མཆོག་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་ལེའུ་ལྷ་བརྒྱུད་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་
དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་འགྲོར་རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྟེན་ཀྱུལ་བའི་སྤེད་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྩམ་
ཡོན་ཏན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ལུ་རུད་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་བ།

མཁའ་འགྲོ་ལྷའི་དགྲིལ་འཁོར། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་བཤའ་རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་གྲུང་ལས་རིགས་
བསྐྱུས་དང་རིགས་རྒྱུད་གཉིས་གསུངས་པའི་ནང་གསེས་རིགས་བསྐྱུས་མཁའ་འགྲོ་ལྷའི་
དགྲིལ་འཁོར་སྟེ། དབུས་སུ་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ཡབ་ཡུམ། ཤར་དུ་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ། ལྷོར་
རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ། ལུབ་ཏུ་བརྒྱ་མཁའ་འགྲོ། བྱང་དུ་ལས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་བཅས་གཙོ་འཁོར་
ལྷ་ཡོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྟེ། རྒྱལ་ཅེའི་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྤེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱིང་ཐོག་
གཞལ་ཡས་ཆེན་མོའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེ་བ་དང་པོ་དེ་ཡིན།

མཁའ་འགྲོ་བརྒྱ་གཅིག་། མཁའ་འགྲོ་འུགས་འགྲོས་བརྒྱ། གསེབ་ལམ་མཁའ་འགྲོ་དང་བརྒྱ་གཅིག་གོ།
མཁའ་འགྲོ་སྤྱིང་ཐོག་། སློབ་དཔོན་བདེ་མ་དངོས་ཀྱིས་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ལ་བསྐྱན་བ་
དང་། བདེ་མ་ལས་འབྲེལ་ཆལ་གྱིས་གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་རྩིང་མའི་གདམས་དག་ཅིག་
མཁའ་འགྲོ་གཏད་རྒྱའི་རྒྱ་མདུད། སྤེ་སྤྱིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དངོས་སློབ་འབྲོངས་རྒྱས་དག་
དབང་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་མན་དག་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་གསང་སྤྱན་ནམས་ལྷག་
བར་བཀོལ་བའི་སྤེ་མིག་ལྷ་བུའི་ལེ་ཆོན་ཞིག་

མཁའ་འགྲོ་སྤེ་ལྷ། ཤར་རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལྷ་རིན་ཆེན། མཁའ་འགྲོ། ལུབ་བདེ་མ་མཁའ་འགྲོ། བྱང་
ལས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ། དབུས་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ་བཅས་སོ། །

མཁའ་འགྲོ་མ། [རྟེན་གྱི་] ① ལུན་མིན་དངོས་བྱུབ་བརྟེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ། ② དག་པའི་ཞིང་
ཁམས་སོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་སོ།

མཁའ་འགྲོ་མ་གྲུང་གི་གོས་ཅན། མཁའ་འགྲོ་མ་གྲུང་གི་བགས་པའི་གོས་གྲོན་བ་སྟེ། འདིའི་མཚན་

ངོ་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྟེན།

མཁའ་འགྲོ་མ་སྐྱུ་མ་བདེ་བའི་མཆོག་། །[སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྲོད་གྱི་རྒྱད་]ལས་གསུངས་པའི་མཁའ་
འགྲོ་མ་སྐྱུ་མ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེ། རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེང་གཙུག་ལག་
ཁང་ལྟེ་བའི་སྟེང་ཐོག་གི་གཞལ་ཡས་ཆེན་མོའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་སྒྲེབས་བྲིས་སུ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆེ་གས་གསུམ་པ་དེ་ཡིན།

མཁའ་འགྲོ་མ་སུ་ཁ་སི་རྟེ། ཁ་ཆའི་ཡུལ་གྱི་མོང་ཁྲིར་ཁྱི་བརྟན་དུ་བཟའ་མི་བདུན་ལ་རྒྱགས་སུ་
འབྲས་བུམ་པ་གང་ལས་མེད་པ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ཆང་གི་ཀླན་མོ་ཡིན། ཉེན་གཅིག་སྐྱལ་བའི་དགེ་
སློང་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་འབྲས་བུམ་པ་གང་པོ་དེ་ཕུལ་བས། ཁྱིམ་གྱི་ནང་མི་ཀྱན་གྱིས་ཀླན་མོ་
ཁྱིམ་ནས་ཕྱད། དེ་དུས་ལོ་ལྷ་བརྟུང་དགུ་ལོན། དེ་ནས་སུ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་འབྲས་
བརྟེན་མཁན་ཆོར་འབྲས་སློང་པས་ཁལ་གཅིག་བྱུང་བ་དེས་འབྲས་ཆང་བཅོས་ནས་བཅོངས་
པས་ཡང་བསྐྱར་འབྲས་མང་པོ་བྱུང་སྟེ་ལོ་གཅིག་རིང་ཆང་འཛོང་མ་བྱས། དེ་སྐབས་བྱུང་ཆེན་
མེར་སྐྱ་བ་གསང་བའི་སྦྱོར་བ་མཛད་ནས་བཞུགས་ཡོད་པ་དེར་དམ་ཆོག་གི་ཇམ་སུ་ཆང་རིན་
མི་དགོས་པར་བྱས་ཏེ་ཆང་བུམ་པ་རེ་ནས་དགོས་སུ་ཕུལ་བས། ཉེན་གཅིག་བྱུང་ཆེན་གྱིས་
ཀླན་མོར་དབང་བསྐྱར་ཞིང་མན་རག་རྣམས་གནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་གཞོན་ཏུ་
ལང་ཆོ་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

མཁའ་འགྲོ་མའི་སྦྱོར་བ། བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་ཁ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་བརྟག་
པ་བདུན་པ། དུས་རབས་བརྟུག་ཅིག་པའི་མགོར་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེངས་ཡོན་ཏན་འབར་གྱིས་བོད་
རྣམས་ཏུ་བསྐྱུར་བ།

མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ། སྤྱི་ལོ་༥༧༥པའི་ཤིང་བྱ་ལོར་ཡབ་མཁའ་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་
སྤྲུག་དང་། ཡུམ་གཙུབ་བཟའ་དགེ་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཡས་
མས་ཅམ་ན་བོད་རྒྱལ་ཁྱི་སློང་སྟེ་བཅན་གྱི་བཙུན་མོར་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༥༨༣པའི་ཆུ་ལོས་ལོར་
སློབ་དཔོན་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་མེབས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཙུན་མོར་ཕུལ། དེ་ནས་
བརྟུང་དམ་ཆོས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་གསང་སྤྲུགས་ནི་རྗེ་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནས་དུས་

མདའ་བར་མཛད། མཐར་དགའ་ལོ་དུག་ཅུ་བ་སྟེ་ལོ་༡༠༧པའི་ཤིང་སྟེལ་ལོར་སྤྱ་གཤེགས།
མཁའ་འགྲོ་ཡང་ཐིག་ཀྱལ་མཁའ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྩོམས་གསལ་མཚན་བསྐྱེད་ལས་འབྲེལ་ཅལ་གྱིས་
མཛད་པའི་མཁའ་འགྲོ་སྟོང་ཐིག་གི་བརྗོད་དོན་སྟོང་པོ་རྣམས་བསྟུས་ནས་ཀུན་མཁའ་སྟོང་
ཆེན་པས་མཁའ་འགྲོ་ཡང་ཐིག་མཛད་པ་དེ་ཡིན།

མཁའ་འགྲོ་རིགས་བཞི། བདེ་ཆེན་དཀར་མོ། སེར་མོ་དོན་གྲུབ། དམར་མོ་སྤྱ་སྟོན། །སྤྱ་ཆོགས་
མཐར་ཕྱིན་ནོ། །

མཁའ་འགྲོ་ལ་ཕུག་སྤྱོད་སྤྱི་ནང་ཆོན་ཆུ་མ་ཅིའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རྩ་སྤྱར་ལ་བསྐྱེད་ཅི་རྩེས་ཤོད།
རྩས་པས་ཆུ་འགགས་འཁོགས། སྤྱི་བ་གཙོད། ཆུ་སེར་དང་དམར་ཆུ་སྟོང་།

མཁའ་འགྲོའི་བརྗོད་ཡིག་ཀྱེར་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་ཐོག་མར་
མཁའ་འགྲོའི་བརྗོད་ཡིག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་དུས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་རྩུར་པའདུག་གི་ཡོད་
པ་རེད། ཡི་གེ་དེ་དུས་རབས་གང་ཞིག་ལ་བོད་དུ་དར་སྟོལ་བྱུང་བའི་སྟོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་གེད་
མཁན་ད་པན་བྱུང་མི་འདུག་ཀྱང་། རིགས་པས་དབྱེད་ན་དེ་ནི་སྤྱ་མི་སམ་སྟོང་འའི་གོང་གི་བོད་
ཡིག་ཡིན་ངེས།

མཁའ་འགྲོའི་དབང་། ① སྟོལ་མའི་གཙོ་མོ། ② [མདོན]༡ བདེ་མཆོག་། ༡ བྱ་ལྷུང་།

མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ལྷ། འདར་རྩོམ་སེམས་དཔའ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས། ལྷ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས། ལུབ་སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས། བྱང་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་
མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས། དབུས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་སོ། །

མཁའ་མཉམ། ① རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་བ་དང་མཉམ་བ་སྟེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་དཔེ། ② སངས་རྒྱས་སྟེ།

མཁའ་སྟེང་འགྲོ། [མདོན]གཟའ་བཀྲ་ཤིས་ཉེ་མིག་དམར།

མཁའ་ཕྱིང་། [གར་ཏུ་ཏུ་]བྱ་ལྷུང་།

མཁའ་ཕྱིང་དཀར་མོ། [མདོན]དང་བ་སྟེ།

མཁའ་ཕྱིང་དགྲ། ལུས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཀོ་བྲི་ལའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། ལུབ་
ཆེན་ཨོ་རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་དདུལ་རྒྱའི་ཞལ་གདམས་ལས། མཁའ་ཕྱིང་

དགྲ་ཞེས་ཀོ་བྱེ་ལའི་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཅིའི་བྱིར་མཁའ་ལྗིང་དགྲ་ཞེས་ཟེར་ན། ཀོ་བྱེ་ལ་དུག་
མ་བཞོན་པའི་སྤྱ་བཞར་ནས་ཟན་དང་ལྷན་དུ་སྤྱར་ཏེ་བྱ་རོག་ལ་བྱིན་ན་དེའི་རུས་པས་བྱ་རོག་
ཚྱོས་ནས་འཕྱར་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་དུ་བྱ་འཕྱར་ལེན་ཟེར་བ་ཡང་དེའི་དོན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
མཁའ་ལྗིང་བདུད་ཅི། བྱ་གོ་བོའི་བྱུན་གྱི་གཞུང་མིང་སྟེ། རྩེ་བྱར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་དོ་རྩིས་མཛད་
པའི་མན་ངག་གྱེ་བ་རིང་བསྐལ་ལས། མཁའ་ལྗིང་བདུད་ཅི་ནི་བྱ་གོ་བོ་ལྔ་དཀར་གྱི་བྱུན།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
མཁའ་ཁོར། [མངོན་]ཉི་མ།
མཁའ་སྒྲང་། [མངོན་]སྟོན་བྱ་མེ་ཁྲེང་།
མཁའ་སྒྲང་མེ་ཁྲེང་། སྟོན་བྱ་མེ་ཁྲེང་ཏེ། ལུས་ནས་མེ་འོད་འགྲོ་བའི་སྟོན་འབྲུ་ཆུང་དུ།
མཁའ་སྟོད། ① རས་མཁར་སྟོད་པ། ② [མངོན་]བྱ།
མཁའ་སྟོད་ཀྱི་དངོས་བྱུག། ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུག་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས། འདིག་རྟེན་པའི་དབང་
ལྷན་བརྒྱུད་ཐོབ་པའས། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་སོགས་ལྷ་ཡུལ་གྱི་མཁའ་སྟོད་རྣམས་སུ་བགྲོད་
རུས་པའོ། །
མཁའ་སྟོད་ཀྱི་ཞིང་། དག་པ་མཁའ་སྟོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་པ་གནས་གསུམ་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་
རྣམས་བཞུགས་པའི་ཁམས་ཞིག།
མཁའ་སྟོད་སྟོར་གསུམ། ས་སྤྱ་པའི་མཁའ་སྟོད་སྟོར་གསུམ་སྟེ། རྩེ་རོ་མཁའ་སྟོད། ཨིན་མཁའ་
སྟོད། མི་ཉི་མཁའ་སྟོད་བཙས་སོ། །
མཁའ་སྟོད་དཀར་དམར། མཁའ་སྟོད་མ་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤྱབ་པ་དང་། མཁའ་སྟོད་མ་
དམར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་བྱུག་སྤྱབ་པ་གཉིས་ཡིན།
མཁའ་སྟོད་ཆུང་དུ། གཟུགས་ཁམས་བཅུ་བདུན། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་མི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་མཁར་
སྟོད་པ་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །
མཁའ་སྟོད་ཆེན་པོ། ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པའི་མཁའ་སྟོད་དེ། རུལ་ཐ་རབ་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དང་།

ལུས་ཡང་བཞིན་དང་། འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཛོལ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་གསལ་བ་དང་། བརྟན་བ་དང་། སྤྱི་པོ་
ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་སྦྱར་བ་དང་། འདོད་དགུར་སྦྱར་བ་བཅས་སོ། །

མཁའ་སྤྱོད་བསྟེན་སྦྱར། འདི་ནི་སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་བྱུབ་ཆེན་
མི་ཏུ་ཐོ་གི་ལ་གནང་ཞིང་། དེས་ཞུ་དམར་སྤྱི་བྱེད་དང་པོ་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་མེད་གེ་ལ་
གནང་། དེས་མཁས་བྱུབ་དར་རྒྱལ་བ་ལ་གནང་། དེས་ཞུ་དམར་སྤྱི་བྱེད་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྱོད་
དབང་པོ་ལ་གནང་ནས་རིམ་བར་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞིག་ཡིན།

མཁའ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གི་བཀའ་འཁྲིད། མཁའ་སྤྱོད་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་རྣམས་
མཁའ་སྤྱོད་མའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གི་ཆིངས་མཛད་ནས་བཀའ་
ཁྲིད་གནང་སྟེ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ༡ ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། ༢ ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར། ༣ བདུད་
ཅི་བྱང་བའི་རྣལ་འབྱོར། ༤ ཆད་མེད་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ༥ གླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ༦ བདག་
ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༧ འགོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༨ དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༩ བརྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༡༠ བསམ་མི་བྲབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།
༡༡ སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པ་ཁྲིད་ཡིག་ཁག་ལ་གསལ།

མཁའ་སྤྱོད་གནས། མཁའ་འགོ་མའི་གནས།

མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ། [མདོན]བྱ་བྲུང་།

མཁའ་སྤྱོད་མ། མ་རྒྱུད་ནང་གི་ཡི་དམ་ཞིག་གི་མཚན།

མཁའ་སྤྱིན། རྣམ་མཁའ་སྤྱིན་པ།

མཁའ་སྤྱིན་ཅན། [མདོན]གྲོ་བཞིན་ཁྲ་བ་སྟེ་བོད་ཁྲ་བདུན་པ།

མཁའ་འཕྲིང་། [རྟིང]པོར་ཤུབས།

མཁའ་དབུགས་སྟོམ་སྤྱིག་འབྱུལ་ཆས། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མིང་ལ་གང་སྟོག་ཟེར། དེར་རབས་འཆོ་
བའི་ཡོ་བྱད་མཁའ་དབུགས་སྟོམ་སྤྱིག་བྱེད་ཡས་ཞིག་སྟེ། ཆ་བའི་དུས་སུ་མཁའ་དབུགས་གང་
མོ་བཏང་བ་དང་། གང་བའི་དུས་སུ་མཁའ་དབུགས་ཆ་མོ་བཏང་ནས་འཁོར་ཡུག་གི་དོད་ཆད་

འགྱུར་བ་བཏང་ཞིང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་སྐད་དུ་ 空调 ཟེར།
མཁའ་དབྱིངས། མཁའ་གྲོང་ངམ་ནམ་མཁའི་མཐོངས།
མཁའ་འབབ། བར་སྒྲུང་ནས་འབབ་པའི་རྒྱ་ཁ་ཆར་སོགས།
མཁའ་དམག། རྒྱ་མཁའ་དམག་འཐབ་བྱེད་པའི་དམག་དབུང་སྟེ། སྤྱིར་མཁའ་འགྲུལ་དབུང་སྟེ་
དང་། ས་ངོས་ནས་མཁའ་དམག་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པའི་དབུང་སྟེ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད།
མཁའ་ཐོན། གནམ་གྲུས་འབར་མདེལ་གཡུགས་པ་སོགས་ཀྱི་མཁའ་ཉེན་ལ་བག་ཐོན་བྱེད་པ།
མཁའ་ཐོན་བཅའ་ཁྲིམས། བར་སྒྲུང་མཐོང་ནས་གཞོད་འཆེ་བྱུང་བར་ཉེན་ཐོན་བྱེད་པའི་སྐྱོར་གྱི་
བཅའ་ཁྲིམས།
མཁའ་ཡི་སྟེ་མ། [མངོན]རྒྱལ་མཆོན།
མཁའ་གཡུགས། གནམ་གྲུས་གནམ་ནས་མར་གཡུག་པའི་དོན།
མཁའ་རག་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ཁང་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཁང་འདི་ས་མ་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྩོད་ཁྲིངས་སུ་ཡོད།
མཁའ་རྒྱངས། བར་སྒྲུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱངས་པ།
མཁའ་རྒྱང་སྤྱད་མཁོ། ཁྲོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་air-floating head ཟེར།
མཁའ་རྒྱངས། བར་སྒྲུང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱངས་པ།
མཁའ་རྒྱང་། དུས་རྒྱུན་བར་སྒྲུང་གི་ཁམས་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱང་། བོད་ལ་མཁའ་རྒྱང་གཙང་མ་ཁོན་
ཡོད་ལྟ་བུ།
མཁའ་ལ་འཁོར། [མངོན]བྱ་ཆོད།
མཁའ་ལ་འགྲོ། [མངོན] ① མདལ་ ② འདབ་ཆགས། ③ ལྷ།
མཁའ་ལ་རྒྱ། [མངོན] ① སྤྱིན་པ། ② བྲ།
མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དྲགས། མི་ཡུལ་གྱི་འབྱུང་པོ་དང་ཐེུ་རང་ལ་སོགས་པ།
མཁའ་ལ་མ། ① རྒྱ་མཁའ་ ② བར་སྒྲུང་དུ་འགྲོ་ལམ།

མཁའ་ལམ་པ། [མངོན]ཉི་མ།

མཁའ་ལམ་བཔ། [མངོན]ཆར་པ།

མཁའ་ལུང་རི་ཁྲོད། རྫོག་མར་འདི་ཡངས་པ་ཅན་དགོན་པའི་དགོན་ལག་སྟེ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རི་
ཁྲོད་ཡིན། རྗེས་སུ་ཡངས་པ་ཅན་བཅན་ཤེད་གྱིས་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར་སྐྱབས་དགོན་འདི་
ཡང་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱར། འོན་ཀྱང་གྲུ་ཡངས་སྤིང་རྩས་སྐྱབས་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་
ཡངས་ཅན་དགོན་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཕྱིར་གནང་། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིར་
སྟོང་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁའི་གྲང་པོ། [མངོན] ① སྤྲིན། ② འབྲུག།

མཁའི་རྒྱལ་མཆན། [མངོན]ནམ་མཁའི་སྤྲིན།

མཁའི་བགས་པ། [མངོན]ཐུན་པ།

མཁའི་ཟེལ་པ། [མངོན]བ་མོ།

མཁར། སྤྲིར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བུ་དང་། དག་འགོག་མཁར་རྫོང་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། སྐབས་འགར་
ཁང་པ་ལ་ཡང་གོ་སྟེ། མི་ལ་རས་པ་མཁར་གྲུ་བཞི་དང་། གྲུ་གསུམ་སོགས་བཅེགས་ལྟ་བུ།
མཁར་སྐྱ་དགོན། དགོན་འདི་རྫོག་མར་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་
གྱིས་བཅུ་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། རྗེས་སུ་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་
བྱུང་། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིར་མལ་གོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་ཁང་། རི་སྐར་སོགས་ལ་བཅེགས་པའི་ཁང་པ་བཅན་པོ།

མཁར་འཁོར། [མངོན] ① སྤྲིན། ② བྱ་ཁྲོད།

མཁར་གོང་། རྫོ་སྤན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། དཀར་གོང་སྤན་ཅན་དང་སྤན་མེད་གཉིས་མཆིས། ལུས་
པས་སྤན་འདོན། དུག་བཟླ་བྱུག་

མཁར་རྒྱ། མཁར་བུའི་རྒྱ་མ་སྟེ་མཁར་རྒྱའི་འདེགས་ཁལ་གཅིག་ལ་རྒྱ་མ་བརྒྱད་ཅམ་ཡོད།

མཁར་རྒྱའི་སྟོར། མཁར་འདེགས་སམ་མཁར་ཁལ་གཅིག་གི་བརྒྱད་ཅུའི་ཆ་གཅིག་

མཁར་དགའ་སྟོན་འགོ། སྤང་སྟོང་རྒྱལ་ཅེའི་སྟག་ཆལ་གྱི་ནང་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། རྫོག་མར་

སྤྱི་ཕྱག་བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུ་མ་ཉེད་ཀྱང་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ལོ་སྟོན་རྩི་
རྩི་དབང་ཕྱག་གི་དངོས་སྟོབ་ཨ་མེས་ཆོང་བཅུན་ལ་མར་ལུལ་པའི་བདག་མོ་སྟོས་སྟོས་ཆོན་
འགོ་ལུལ། དེའི་སྟོབ་མ་མར་བ་རྩི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན་འགོ་འཛིན་བདག་ཏུ་གནང་། ཨ་མེས་
ཕྱག་མཆོམས་གྱིས་སྟག་ཆའ་དཀྱུས་ཐང་བཞེངས་ནས་ལུལ། མར་བ་རང་ཉིད་གྱིས་བཟན་མ་
སྐར་པོ་བཅིགས། སྟག་ཆའ་གྱི་བྱ་ཆོས་མཁར་པོ་ཆེ་དང་། སྟག་ཆའ་དཀྱུས་ཐང་། བཟན་མ་
སྐར་། ལན་འགྲོའི་སྟག་ཆའ་དང་བཞེ་ལ་སྟོན་འགྲོའི་མ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བཞེ་ཟེད།

མཁར་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་ཅད་དགུ། འདི་ལ་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཅུན་པོ་སྟོང་བཅུན་
སྐམ་པའི་སྐབས་གྱི་པོ་བྱང་པོ་རྒྱ་ལ་དེར་ཁང་མིག་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་ཅད་དགུ་ཡོད་པ་དང་
ཅེ་ཐོག་གི་ཁང་མིག་གཅིག་བཅས་བསྟོམས་པའི་ཁང་མིག་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་ཡོད་པའི་གོ་བ་
ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བརྩམ་ན། ཐོག་མོ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཐོག་མོ་དགུ་ལ་ཐོག་མོ་རེར་
ཁང་མིག་བརྒྱ་རེ། ཐོག་མོ་བཅུ་པར་ཁང་མིག་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཅེ་ཐོག་གི་ཁང་མིག་
བཅས་སྟོང་ཡོད་པར་ཅེ་དགོས། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྟོང་པོ་ལས། རིའི་ནང་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་
པོ་དེ་ལ་མཁར་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཅེ་མོ་སྟག་དང་སྟོང་ཞེས་གསུངས།

མཁར་མགོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ཆུ་སྐྱེ་ལོ་༡༤༡༣ལོར་སྟོ་ཁོ་དགོན་བསྟན་གྱིས་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་འབྲི་གྲུང་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་པོ་དེ་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་
ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་མགོ་རྩི་མོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ཤིང་བྱེ་ལོ་༡༤༣༧ལོར་པེ་རི་མཁུན་བཅེས་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་དཀར་
མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་འགོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་པོ་དང་སྟོང་སྟོང་སྟོང་སྟོང་ཆབ་མདོ་སྟོང་འདྲ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་བརྒྱད་ཅེ་ནས་བཙུ་པ། སྤྱི་གཙུག་དང་། སྟོན་དབྱེ། །སྟེ་ཅེ། ཡ་རྒྱ། སྟོང་ཁ། ལྟེ་བ།
མཆོན་མ། ཀར་མཐེལ་བཅས་གྱི་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛེ་ནད་ཞུགས་པའི་རྟགས་སུ་ཤར་བྱུང་།

བའི་དོན་ཏེ། བཟ་འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱ་བཞིའི་བཀའ་འབྲེལ་ལས། མཁར་བརྒྱ་ཅེ་ནས་
བཅོམ་བཞི། སྤྱི་གཙུག་དང་། སྤྱི་དབུག་ལྷ་ཅེ། ཡ་ཀན། སྤྱི་ཁ། རྟེ་བ། མཚན་མ། ཀར་
མཐེལ་བཅས་བརྒྱ་ཉི་ཁམས་ཀྱི་དྲངས་མ་གནས་སུ་མཛེན་དུ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཤིང་བྱང་
བའི་དོན་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁར་སྤོན། ས་མིང་ཞིག །ནང་སོག་ལ་ཡོད། དེང་སང་མིང་ལ་རུ་ཏུ་ཉོ་ཉའོ་ཐེ་ཐེད།
མཁར་སྤོན་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་སྟོད་དཀྱིལ་ཅན་དུ་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་མཚོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་མང་ར་རྫོང་[གོ་ས་ནན་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཁར་ཆུ། ལྷོ་བྲག་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐབ་གནས་ཞིག་སྟེ། སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་ལུན་མི་རིང་ཅན་
བཞུགས་སྤྱོད་བ་དང་རྗེས་སུ་གཏེར་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྤྲས་པའི་གནས་ཡིན།
མཁར་ཆེན་པོ་ཞིང་མེད་ཉེན། ཐང་རུ་ཏུ་གསར་རྫིང་གཉིས་སུ་འཁོད་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ས་ཆའི་མིང་ཅི་
སྤྱིང་རྫོང་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་སྤྱོད་བསྐྱར་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀྱང་
གི་ཆ་མོ་ཅེན་ཁྲིན་གོང་རྫོང་དུ་བཙུན་མོར་བཟངས་སྐབས་གོང་མ་རང་ཉིད་ས་གནས་དེ་བར་
སྤྱུལ་མར་མེབས་ཏེ་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་བཤམས། རྫོང་དེའི་མིང་ཡང་ཅན་ཅེན་རྫོང་ཞེས་
པར་མིང་བསྐྱར་བྱས་པ་དེ་ཡིན།

མཁར་ཆེན་བཟའ་མཚོ་རྒྱལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།
མཁར་རྩ། ① རྫོང་གི་སྤེ་པ་སྟེ་རྫོང་དཔོན། ② བསོད་ནམས།
མཁར་ཉག །མཁར་ཀྱི་ཉག་སྟེ་མཁར་རྒྱའི་ཁལ་གཅིག་གི་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཉ་
ག་གང་རེར་ཉ་ལམ་རྒྱ་མའི་སྤང་བཞི་རེ་ཅན་ཞིག་ཡིན།

མཁར་ཉལ། [མདོན] ① བྲ། ② ལྷ།
མཁར་ཉལ་ཆོགས་ཀྱི་དཔལ། མཁར་ཉལ་ནི་ལྷ་སྤྱིའི་མིང་སྟེ་ནས་མཁའ་ལ་ཉལ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་བཏགས་པ་ཡིན། ཆོགས་ཀྱི་དཔལ་ཞེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་སུ་འཕ་
མགོན་དུ་བཞུགས་པ།

མཁར་གཉའ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༦༩ལོར་ཉོར་ཆོས་རྗེ་དག་

དབང་ཕྱན་ཆོག་གིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བྲག་འགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་ལྷག་རྫོང་མཁར་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས།

མཁར་ལྷག་ལ། ཟངས་རི་མཁར་དམར་ནས་ལོལ་ཁ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་བརྒྱད་དགོས་པའི་ལ་
ཞིག་གི་མིང་།

མཁར་སྟེང་། ས་མིང་ཞིག་ཤིང་དགོན་ཆེན་གྱི་ཤར་ལྷོ་ཕྱོགས། མགོ་མེར་ལ་བརྒྱལ་ནས་དབལ་
སྤངས་དགོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་དེར་ཡོད་པའི་གྲང་ཆོ་ཞིག་

མཁར་སྟེང་དགོན། མིང་གཞན་གཉེན་ལོལ་པོ་མཁར་སྟེང་དགོན་ཟེར། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་རོང་
པོ་རྫོང་རྒྱལ་མཆོན་ཁུ་བ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་སྤྲ་མ་ཞིག་གིས་བཏབ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་སྐབས་
སུ་གཏོར་བརྒྱག་ཕྱིན། དེ་རྗེས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་
ལྷན་ཅི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་ཐོག་དགོན། མིང་གཞན་གི་ཀྲ་ཁུ་རྒྱག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་
ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་རྫོང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ལོར་མཁར་རྫོང་སྤྱི་ལྷན་དང་
པོ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནག་
རྒྱ་ས་ཁུལ་དབལ་མགོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་རྫོང་བཟོད་པ་རྒྱ་མཆོ། མཆོན་གྱི་རྣམ་གངས་སུ་སྒོ་བཟང་སྒོམ་རྒྱུང་ཡང་ཟེར། ཆོས་འཁོར་ལྷ་
སའི་སྟེང་ཁང་སྤྱག་ཏུ་ཡབ་སྤྱགས་འཆང་དག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་དང་ཡུམ་ཨ་ཅེ་སྦྱིད་སྦྱིད་
གཉིས་གྱི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༧༣ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་རི་
ཙམ་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན།

མཁར་རྫོང་རི་ཁྲོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༦ལོར་མཁར་རྫོང་བཟོད་པ་རྒྱ་མཆོ་
ཁུ་བས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་བྱང་མེད། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་

ལྗོངས་སྣ་ས་ཤོང་ཁྱེད་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་མདོ་དགོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཙམ་དུ་སྡོན་ཡུལ་འདི་གླིང་ཆེན་པོས་
བདག་ཏུ་བརྒྱུད་བའི་དུས་སུ། གླིང་གྲོགས་མར་ཞེས་པས་བཞེངས་པའི་མཁར་དམར་པོ་དེ་ལ་ལྷ་
རྩིང་མ་ཟེའ། སྐབས་དེར་རྩིང་མའི་དགོན་པ་ཡིན་ལ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་སྟོན་
དུ་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བྲམས་པ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཁར་མཛོད་དབང་བསྐྱར་བྲམས་པ་དང་དགོན་པ་ཡང་
ས་སྐྱར་བསྐྱར། དགོན་པ་འདི་ཆགས་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྩེའི་བར་ཉམས་གཏང་བྱུང་མ་སྟོང་
ཞེས་ཟེའ། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྩེད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་འདེགས། མཁར་རུའི་འདེགས་ཁལ་སྟེ། མཁར་འདེགས་ཀྱི་ཁལ་གཅིག་ལ་ཉ་ལམ་རྒྱ་མ་
བརྒྱད་ཙམ་ཞིག་ཡིན།

མཁར་ནང་དགོན། ① འདི་ཐོག་མར་རྩིང་མའི་སྤྱད་གོན་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ལྷགས་ཏ་
སྤྱི་ལོ་༡༤༧༠ལོར་བྲ་ཆང་དུ་ཐོས་བསམ་གནང་བའི་ལྷ་ལྡན་རབ་འབྱམས་པ་མཁན་ཆེན་དགོན་
མཆོག་བསྟན་འཛིན་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས། གནས་འདིར་ཕེབས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་
བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ཤིང་གཞུང་བཀའ་བོད་ལྷ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོལ་གཏོད། བྲམ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་པར་གྱུར། ད་ལྟ་ཡུལ་འུལ་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཁྲི་འདུ་རྩེད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་ནང་དགོན། ② རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠ལོར་བྲག་བཏང་། འདེབས་
མཁན་མི་གསལ། བྲམ་མཐའ་རྩིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་པད་མ་
རྩེད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་ནང་འགབ་མ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༧ལོར་བདེ་བཟང་རྒྱ་མས་
བྲག་བཏང་། བྲམ་མཐའ་རྩིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་པད་མ་རྩེད་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་ནག །ལྷ་འདྲེའི་རིགས་ལས་སྐྱ་ཆེན་གྱི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན།

མཁར་ནག་རྩེ་རྩེ་རྒྱལ་པོ། ལྷ་ཡི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱང་མ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

མཁར་ནག་གི་མཆོ། ལྷ་སའི་རུབ་ཕྱོགས་སྟེ་ཐང་ལྷ་ཆེན་པོའི་ཉེ་འདབས་སུ་གཙང་ལག་མཆོར་

འབྲིལ་བ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ་དག་རྒྱ་ན་མཆོ་འདི་ལ་སྤྱ་ཆེན་གཉན་མཁར་ནག་གནས་པ་དང་
སྐབས་རེ་མཆོ་འཇལ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པར་གྲགས།

མཁར་སྤྲ་གདོང་། ལྷ་ས་ནང་ཕྱོགས་སུ་ཉ་ཅང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། རྒྱ་བཟའ་
ཀོང་རྫོ་བོད་དུ་བྱོན་སྐབས་ས་གནས་དེ་ནས་ལྷ་ས་སྤྱིད་རྒྱའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་རབ་བཞུལ་
ནས་མེབས་པས་ས་གནས་དེ་ལ་རྒྱ་མོ་རབ་ཁ་ཞེས་ཐོགས་རྒྱལ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
སྟོན་ནང་གསལ།

མཁར་པོ། རྒྱ་སྤྲེགས་ཀྱི་སྤྲེགས་མ་ལ་ཆ་ཟེར་བ་དེའི་མིང་ཡིན་ཞེས་སོག་པོ་ལྷང་རིགས་བསྟན་
དར་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་བཅུ་གེའི་རྣམ་རྒྱལ་ཨ་རུའི་ཕྱི་བ་ལས་གསུངས།

མཁར་སྤྲ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་སྤེའུ། ① ལུགས་འིའི་ཕྱོགས་མཆམས་སུ་མཐོ་ཅན་དུ་བཅེགས་པའི་ཁང་བ་སྟེ་ལྷོག་ཀྱང་
ཟེར། ② རྫིང་ཤིང་གི་རྫོང་བྱ།

མཁར་བྲ། [རྫིང་] ① བཅན་རྫོང་རྒྱུད་བ། ② མཁར་རྒྱུད་བ།

མཁར་བྲེ། མཁར་རུའི་བྲེ་སྟེ། འཕོ་གང་གི་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། བྲེ་གང་ལ་ཉ་ལམ་
ནས་རྒྱ་མ་གང་དང་སྲང་བཞིའི་ལྗེད་ཡོད།

མཁར་བྲག་གདོང་། ཐོན་དུས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་བཅན་སྐྱོན་རྒྱུད་རུའི་དུས་བོན་ལ་དགའ་བའི་སྟོན་
པོ་མ་ཞང་གིས་ནང་ཆོས་བྲེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅས་ཉི་ར་མོ་ཆེའི་རྫོ་བོ་སྤྱ་པའི་ཤར་
ཕྱོགས་ཉིན་ལམ་ཆོད་པའི་སར་བསྐྱལ་བ་དང་མཁར་བྲག་གདོང་དུ་སྤེབས་སྐབས་མི་སྤོང་བྲག་
གཅིག་གིས་བསྐྱལ་ཀྱང་མ་ཐུབ་པར་དེར་ལུས་པར་ཐང་དེར་འོ་བརྒྱལ་ཐང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་
པའི་ཤོད་རྒྱལ་འདུག

མཁར་འཕོ། མཁར་རུ་སྟེ་ནས་མཁར་འཕོའི་ཁལ་གཅིག་རེར་ལྗེད་ཆད་ཉ་ལམ་རྒྱ་མ་ཉི་ཤུ་ཙེ་
བརྒྱད་རེ་ཡོད།

མཁར་དམར་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྲ་བ་ཡིན། ད་

ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཁར་དམར་དགོན། ② བྱག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ས་
ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་རྒྱལ་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཁར་ཅི། འཕན་པོ་མཁར་ཅི་རྫོང་ལ་ཟེར།
མཁར་ཅི་རྫོང་པོ་ཨོག་དཀར་ཕྱག་དགོན། དགོན་པ་འདི་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ལོ་ཆེན་
རིན་ཆེན་བཟང་པོ་རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་ཕེབས་རྗེས་བཞེངས་པར་བཤད། དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་
པ་ཙམ་ནས་ས་སྤྱོད་ར་ལུགས་འཛིན་པའི་དགོན་པ་ཞིག་གྲུར་པས་གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱོད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཁར་ཆོ། [རྫིང] ① མཁར་སྤར་དམག་རྩེ། ② མཁར་ནང་སྤྱོད་དམངས།
མཁར་རྫོང་། རི་སྤར་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁང་པ་བཙན་པོ། གཏོར་དཀར་བའི་མཁར་རྫོང་
ལུགས་རི་ཅན།
མཁར་རྫོང་གོག་པོ། མཁར་རྫིང་པ་འཛོར་ཞིག་སོང་བའི་ཞིག་རལ་ཅན།
མཁར་ཞོལ། ① མཁར་གྱི་རྩ་བའམ་གཤམ། ② མཁར་དང་ཁད་ཉེ་བའི་ས་ཆ།
མཁར་རིས། [རྫིང]མཁར་རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས།
མཁར་རུ། དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཀྱི་བརྟན་སྤྱོད་གིས་འདེགས་གཤོར་
གྱི་དངོས་པོའི་ཆད་གཞི་གཏན་འབེབས་བཅོས་པའི་འཕོ་ལ་གཏན་ཆོགས་མཁར་རུ་དང་ཉ་ག་
ལ་མཁར་རྒྱ་ཞེས་གྲགས།
མཁར་རུའི་བརྒྱད་ཞོ། འདི་ལ་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་སྤར་ཞོའི་ནས་ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྤར་ཆེན་གཅིག་ཅི། དེ་
འབྲུལ་པའན་ཁལ་བྱག་ཅུ་རེ་བཞི་ཐོབ་ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ན་སྤར་ཞོ་གང་ལ་འབྲུལ་ལ་བརྒྱད་
དང་སྤར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་འབྲུལ་བྱག་ཅུ་རེ་བཞི་ཐོབ།
མཁར་རུའི་བྱག་ཞོ། འདི་ལ་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་སྤར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྤར་ཆེན་གཅིག་ཅིས། དེ་ལ་མཁར་
རུའི་བྱག་ཞོ་བྲས་ན་འབྲུལ་ལ་བཞི་བརྒྱ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྤར་ཞོ་གང་ལ་
འབྲུལ་བྱག་དང་། སྤར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་འབྲུལ་ལ་བཞི་བརྒྱ་ཐོབ་པ་ཡིན།

མཁར་ལན། [རྟིང]མཁར་ལས།

མཁར་ལས། ཨར་བོའི་ལས་ཀ།

མཁར་སར་དགོན། མཁར་སར་དགོན་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་གྲང་བྲགས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་

མེ་མོ་སྐུལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་མཁན་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ནས་གསར་འདེབས་མཛད།

བྱུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རྩ་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁར་སེལ། འཁར་གསེལ་དང་གཅིག །

མཁར་གསེལ། འཁར་གསེལ་དང་དོན་གཅིག

མཁར་སྐུ་མ་མདོ། ས་མང་ཞིག །སྤེ་དགེ་དགོན་ཆེན་གྱི་རུབ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་སྤྱི་ལེ་དྲུག་རྩ་ཡས་

མས་ཅམ་གྱི་འབྲེ་རྒྱའི་ཤར་རུབ་གཉིས་གྱི་གྲོང་སྤེ་ཞིག

མཁར་བསེར། རྫོང་མཁར་བསེར་ཏེ་རྫོང་ཨ་དཀར་དང་དོན་གཅིག །རྫོང་དཀར་པོ་འོད་དང་ལྗན་པ། རང་

གཤེས་སྲ་བ། ལུགས་དང་བཅར་ན་མེ་སྐྱག་ཡོང་བའི་རྫོང་རིགས་ཞིག

མཁར་བསེལ། [རྟིང]མཁར་སྐྱང་དམག་མི།

མཁར་ལྷན། ཁང་པ་ཉམས་གསོ་བྱེད་པ།

མཁལ་ཞེད།མཁལ་མ་དང་ཞེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།

མཁལ་ཞེད། མཁལ་མ་དང་ཞེད་པ། ཞེད་ནི་ཞེད་པའི་བཅུ་རྟིང་ཡིན།

མཁལ་ཁུང། སྐལ་ཆོགས་བརྒྱ་གཞི་བ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆོན་གང་རེ་གཞལ་བའི་གནས་ཀྱི་

མིང་སྟེ། བཟ་འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། མཁལ་ཁུང་ནི། ཆོགས་

པ་བརྒྱ་བཞི་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆོན་རེ་གཞལ་བའི་སར་ལུས་བྱངས་པོར་ལངས་སྐྱབས་

ཁུང་བུ་ལྟ་བུའི་ཀོང་ཀོང་རེ་འབྱུང་བས་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཁལ་འབྲས་གནས་པས་

ཤིན་ཏུ་གཉན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁལ་སྐྱང། མཁལ་མ་དང་སྐྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་།

མཁལ་གང། མཁལ་མའི་རྫོང་ཉམས་པའི་མཁལ་ནད་ཅིག་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ལུས་སྦྱང་བྱོད་དང་

བྲལ་ཞིང་མཁལ་ཤིང་ན་བ་དང་། ཇི་ཚུ་སྤིལ་སྤྲེ་བ་ཞིག
མཁལ་གྲུམ། བྲལ་བའི་ནད་མཁལ་མར་འབབ་བ་ཞིག་སྟེ། ཉན་ཉགས་སུ་སྟེན་བ་མན་ཆད་ན་ཞིང་
མཛིང་བ་མན་ཚུན་བསྐྱར་དཀའ་བ་ཞིག
མཁལ་འགྲམས། མཁལ་ནད་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆོན་ཞིག
མཁལ་སྟོན་ལ། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཨ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཁལ་གཙོང་། ལུས་སྦྱང་གང་ཞིང་ཤིང་ཁ་ཁ་འཁོར་ནས་རྒྱན་རིང་དུ་ན་བའི་མཁལ་ནད་ཅིག
མཁལ་མཆིན། མཁལ་མ་དང་མཆིན་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་།
མཁལ་མདོག །མཁལ་མའི་མདོག་སྟེ་དམར་སྟེག
མཁལ་ནད་གང་བ། མཁལ་གང་དང་དོན་གཅིག
མཁལ་ནད་བརྒྱད། ལུས་བརྒྱུས་འགྲམས་ཤོར་བ་དང་རྒྱན་གྱི་གནས་སུ་ལས་མང་བྲས་བ་སོགས་
ལས་བྱུང་བའི་མཁལ་ནད་བརྒྱད་དེ། མཁལ་རྒྱུང་དང་། མཁལ་གཙོང་། མཁལ་ནད་འོར་ལྷང་།
མཁལ་ཆད། མཁལ་ནད་ཚུ་ཤོར། མཁལ་འགྲམས། མཁལ་གྲུམ། མཁལ་ནད་ཀན་བཅས་སོ། །
མཁལ་ནད་ཚུ་ཤོར། མཁལ་ནད་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆོན་ཞིག་སྟེ། མཁལ་རྩ་མི་བདེ་ཞིང་ཟག་ཚུ་
ཁྲག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ནད་ཅིག
མཁལ་ནད་ད་ཀྱི། མཁལ་ནད་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆོན་ཞིག་སྟེ། མཁལ་མའི་ཐད་ཀྱི་སྐལ་ཆིག་
ཕྱིར་འབྱར་པོར་གྱུར་ཏེ་རྒྱར་པོར་འབྱར་བའི་ནད་ཅིག
མཁལ་ནད་འོར་ལྷང་། མཁལ་ཤིང་ན་ཞིང་ལུས་ལ་ཟ་འབྱུག་འབྱུང་བ་དང་། འགྲོ་འདུག་བྲས་ཆེ་བྲས་
མོ་དང་ཐོལ་ཐོང་སྦྱངས་པའི་མཁལ་ནད་ཅིག
མཁལ་དེའུ་དགོན། མིང་གཞན་སྟེ་བཞི་རབ་རྒྱས་སྤིང་ཟེ། རབ་བྱུང་བཙོ་ལུ་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྟེ་ལོ་
༡༩༩༩ལོར་བྲག་བཏག་ འདེབས་མཁན་མ་གསལ། བྲལ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ནག་ཚུ་ས་ཁུལ་ལྟ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཁལ་འགྲམ། ཇི་ཚུ་སྤིལ་ཤིང་ཤིང་ཁ་ཁ་འཁོར་ནས་ན་བ་སོགས་འབྱུང་བའི་འགྲམ་ནད་མཁལ་མར་
བབས་བ་ཞིག

མཁལ་མ། མི་ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་སྤང་གི་ཆར་ཏེ། ཟུར་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་གོང་ཐང་དུ་གནས་
ཤིང་དོན་ལྡེང་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། དེའི་བྱང་ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཁམས་ཀྱི་དྲངས་མ་རྣམས་ལུས་
ལ་སྦྱེལ་ཞིང་སྟིགས་མ་རྣམས་རྒྱ་ཤོག་ཅའི་བརྒྱད་སྒྲུང་པར་སྦྱེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

མཁལ་མ་རྩ་ཤོར། མཁལ་མར་རྩ་ཁམས་འཕེལ་ནས་མེ་རྫོང་ཤོར་བའི་དོན་ཏེ། བཟ་འབྲུམ་པས་
མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། མཁལ་མ་རྩ་ཤོར་ནི། མཁལ་མ་རྩ་ཁམས་འཕེལ་
ནས་མཁལ་རྫོང་ཤོར་བ་ལ་ཟེར་བ་ལས། གཞན་དུ་མཁལ་མའི་ནང་རྩ་ཤོར་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁལ་མ་མེད་པའི་ལྗེང་གསུམ། ལྷུང་དང་། རྫོང་དང་། བྱ་རྒྱག་གསུམ་མོ།
མཁལ་མ་ཞོ་ཤི་ཤིང་སྤྲོན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། འབྲས་བུ་མཁལ་དབྱིབས་དང་འབྲ་བ། རོ་མངར་ལ་
ཆ་བ། ལྷ་རྩེས་རྩུང་བསིལ། ལུས་པས་མཁལ་གཙོང་དང་། མཁལ་ཆད་སེལ།

མཁལ་མའི་རྩ་སྤྲང་། མཁལ་མའི་ཁྲག་རྩ་སྤྲང་བ།
མཁལ་མའི་རྩ་ནག །སྤྲལ་ཆོགས་བཅུ་བཞི་པའི་ཐང་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆོན་གང་རེ་དང་། ལུ་
གང་རེ་གཞལ་བའི་གནས་སུ་ཡོད་པའི་མཁལ་རྩ།

མཁལ་མའི་རྩ། མཁལ་མའི་བྱི་ནས་བཏུམས་བྱེད་ཀྱི་ལུན་སྦྱིའི་མིང་སྟེ། ཞིབ་མར་རྟོགས་འདོད་ན་
མཆིན་པའི་རྩའི་ཐང་དུ་གཟེགས་ཤིག།

མཁལ་མའི་རྩུང་ཆབས། མོ་ནད་རྩུང་ཆབས་རིགས་དུག་གི་ནད་ཆན་ཆབས་ནད་མཁལ་མར་བྱེར་བ་
ཞིག་སྟེ། ནད་རྟགས་སུ་རྟེན་ཆོགས་ཁ་འཁོར་ནས་ན་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་གང་ན་སྤྱག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞིག།
མཁལ་མའི་གསང་། རྒྱལ་ཀྱི་སྤྲལ་ཆོགས་བཅུ་བཞི་པ་མཁལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་མེ་བཙའི་གསང་
སྟེ། དེར་མེ་བཙའ་བཞག་ན་མཁལ་མའི་གང་བ་ལ་པན།

མཁལ་དམར་ལ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཨ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཁལ་རྩ། མཁལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏར་རྩ་བྱིན་གཞུག་དང་། ཡོང་རྩ་ལྟ་བུའོ་
མཁལ་རྩ་རྟེན་འདེགས། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོན་ནས་བཏགས་པའི་བརྒྱའི་བྱི་སྤྲལ་ན་གནས་པའི་
མཁལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་དཀར་ཀྱི་མིང་སྟེ། བཟ་འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་

འབྲེལ་ལས། མཁལ་ཅ་རྒྱུ་འདེགས་ནི། ལུས་དང་པོར་ལངས་པའི་སྐབས་བརྒྱའི་ཕྱི་རོལ་དུ་
སུལ་རིས་ཤིག་འབྱུང་བས་དེར་གནས་པའི་མཁལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དཀར་གྱི་མིང་སྟེ།
དེས་རྒྱུ་བ་འདེགས་འཛོག་གི་བྱ་བ་ཤས་ཆེར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མིང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁལ་ཅ་འཆུས་པ། དེ་ཕྱི་ཕྱིར་དུ་ཟུག་པའི་མཁལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་རྒྱུ་གྱུ་ཅན་ནས་མཁལ་
མའི་ཅ་ནག་གང་རེད་ལ་བརྒྱབས་འགྲམས་ཤོར་ནས་རང་གི་གནས་ལས་ཁ་འཆུས་པར་གྱུར་
པའི་དོན་ཏེ། ཤོང་སྒྲན་དཀོན་ཅོག་བདེ་ལེགས་གྱིས་མཛད་པའི་ཤོད་དམར་ལས། མཁལ་ཅ་
འཆུས་ཞེས་མཁལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི། དེ་ཕྱི་ཕྱིར་ཟུག་པའི་སྐབས་ལྟར་གཉིས་སམ། མཁལ་མའི་
ཅ་ནག་གཉིས་པོ་བརྒྱབས་འགྲམས་གྱིས། ཅ་འཆུས་འགྲོ་འདུག་དཀར་བར་གྱུར་པའི་དོན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁལ་ཅ་རུས་ཞེན། བརྒྱ་སྐད་སྟེང་ན་གནས་པའི་མཁལ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ནག་གི་མིང་སྟེ། ཤོད་
མཁས་པ་མི་པམ་དག་ལེགས་ནས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ལུས་ཐེག་རྒྱ་བཞོར་བུའི་མི་ལོང་
ལས། བརྒྱ་སྐད་སྟེང་གི་མཁལ་ཅ་རུས་ཞེན་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁལ་ཚད། མཁལ་ནད་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཚན་མཁལ་མར་ཚ་བ་ཞུགས་པ་ཞིག་སྟེ། རྟན་ཏྲགས་སུ་བྱི་
ཆུ་སྤྱི་ཞིང་རྟེན་པ་ཁ་འཁོར་ནས་ན་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཞིག་

མཁལ་ཚིལ། ① མཁལ་མའི་ཚིལ་བྱ། ② ལུས་ཀྱི་གསང་གནད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་

མཁལ་ཞོ། མཁལ་མ་དང་ཞོ་ཤིའི་བསྐྱུས་མིང་།

མཁལ་རིལ། མཁལ་མ།

མཁལ་རྒྱུང་། མཁལ་ནད་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཚན་མཁལ་མར་རྒྱུང་ཞུགས་པ་ཞིག་སྟེ། རྟན་ཏྲགས་
སུ་རྟེན་པ་འབྱུངས་ནས་ན་ཞིང་ན་བ་འོན་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་

མཁས། ① བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་ རྒྱས་རྩལ་ཡོད་པའམ་བྱང་རྒྱུབ་པའི་དོན་ཏེ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་
ལ་མཁས་པ། གཞུང་དོན་འཆད་པ་ལ་མཁས་པ། དམག་དོན་ལ་མཁས་པ། བཟོ་ལས་ལ་མཁས་
པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་མིང་སྟེ། མཁས་པ་ཆེན་པོ། མཁས་པའི་དབང་པོ།

མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འདྲོམས་པ་ལྟ་བུ།
མཁས་ཀྱག་། ཀྱག་ཀྱག་དང་དོན་གཅིག་
མཁས་མཁས་ཅན། ཀྱག་ཀྱག་ཅན་དང་དོན་གཅིག་
མཁས་མཁས་ཀྱག་ཀྱག་། [[རྒྱན་ཆོག] ཀྱག་ཀྱག་དང་དོན་གཅིག་
མཁས་བྱུག་། ཆོག་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་ལ་བྱང་རྒྱུ།
མཁས་བྱུག་ཀླ་ཆགས་མེད། ཀླ་ཆགས་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།
མཁས་བྱུག་ཀྱན་དག་འབྲེལ་བ་སོད་ན་མས། གཙང་རྩེ་དགོན་ཨེ་ཨོ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་
གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་སྐད་དུ་འཁྲུངས། རྒྱུ་དུ་ནས་རྩེ་དུ་ལེབས། ཀྱན་ཏུ་དགོས་པའི་གཞུང་
བདུན་སོགས་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད། འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་གསལ་བ་སོགས་ལས་
གསུང་དག་ལས་འབྲས་གཙོས་རྒྱུད་ཕྱེ་སྐོར་མང་པོ་གསལ། ཨེ་ཨོ་པའི་ཁྱིམ་ལེབས་ནས་ལས་
འབྲས་སོགས་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསུངས།
མཁས་བྱུག་ཁྱུང་པོ་རྣམ་འཁྲོད། ལྷོ་ལོ་༡༠༡༥པའི་ཤིང་སྟག་ལོར་ཡབ་ཁྱུང་པོ་སྟག་སྒྲེས་ཞེས་པའི་
སྲས་སུ་ཡུལ་སྟེ་མོར་སྐྱུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་བོན་པོ་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་བ་ལས་བོན་
བསྐྱབས་པས་མཁས་པར་གྱུར། བོན་གྱི་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང། དེ་ནས་བོན་ལ་མ་མཉེས་ནས་
རྟིང་མ་ལ་ཞུགས་ཏེ་རྩོགས་ཆེན་གསལ་བས་མཁས་པར་གྱུར། སློབ་མ་མཐའ་ཡས་པ་འདུས།
དེ་ཡང་སྦྱོད་པ་མ་ལེགས་པར་དགོངས་ནས་སྐོར་ནི་དུ་བ་ལས་ཨ་མན་སའི་མན་དག་གསལ།
ཞེས་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་གསལ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སུ་མ་ཏི་ལས་ལོ་རྒྱ་
བསྐྱབས། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
རིག་གཞུང་མང་པོར་སྦྱངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ། རྩོད་པ། སྐྱབ་པ་སྟེ་ལམ་རིམ་པ་
གསུམ་ཀ་བརྟེན་ནས་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་ལས། ལྷོ་ལོ་སྐྱབ་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་སྟེང་པོ་
དང་གི་བར་དུ་ཡང་བཞུགས་པ་ནི། གསེར་ཆོས་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྐོར་ལ། ཞེས་པ་སྟེ།
ནི་གྲུ། སུ་ཁ་སི་རྒྱ། རྩོད་གདན་པ། མི་ཏི་པ། རྩ་དུ་ལ་རྣམས་ལས་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྐོར་
ལྟ་ཞེས་ཟེད། ཤངས་པའི་གསེར་ཆོས་རྣམས་ལྟ་ཞེས་པ། རྩ་བ་རྩ་རོ་ཆོས་དུག་། རྩོད་པོ་བྱུག་རྒྱ་

ཆེན་མོ། ཡལ་ག་ལམ་ཁྲེན་ཆས་གསུམ། མེ་ཉོག་མཁའ་སྐྱོད་དཀར་དམར། འབྲས་བུ་འཆི་མེད་
 འཕུག་མེད་དང་ལྷ་ལ་ཟེར། སྤྱིར་བོད་དུ་མེགས་པ་དང་ཞང་ཁུང་མཐོ་ལྷིང་གི་གཙུགས་ལག་
 ཁང་དུ་རྫོ་བོ་རྩེ་བཞུགས་པ་དང་མཇུག། སྤྱིར་རྒྱ་གར་ལ་ལན་བདུན་ཅམ་མེགས་པར་བཤད།
 སྤྱི་ལོ་༡༠༦༡པའི་ལྷགས་སྐྱང་ལོར་གཅོད་གཡས་རུ་ཤངས་ཀྱི་ཞང་ཞོང་དུ་གདན་ས་མཛད་
 པས་སྐྱ་མ་ལ་ཤངས་པ་དང་། བརྒྱད་འཛིན་རྣམས་ལ་ཤང་བ་བཀའ་བརྒྱད་དུ་གྲགས། དེ་ནས་
 རྒྱ་གར་དུ་གསེར་མང་མོར་བསྐྱམས་ནས་མེགས། ལྷ་མ་རྩེ་རྩེ་གདན་པ་དང་མཇུག་ནས་བསྐྱེན་
 རྩོགས་གནང་བ་ཞུས་པས། སངས་རྒྱས་སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐུལ་བ་སྐྱ་མ་སྐྱང་རི་ཐང་བ་
 ལས་བསྐྱེན་རྩོགས་ཞུ་དགོས་པའི་ལུང་བསྟན་ལྟར། སྤྱིས་ལོ་མང་དུ་མོང་རྩེས་སྐྱང་རི་ཐང་བ་
 ལས་བསྐྱེན་རྩོགས་ཞུས་ཚུལ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་གསལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱང་རི་ཐང་བ་
 བེ་རབ་བྱུང་དང་བོད་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༧ལོར་འབྱུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
 ༡༡༩༣ལོར་སྐུ་གཤེགས་པ་དེ་བ་ཐོན་ལས་གསལ། གཞན་ལ་བསྐྱེན་རྩོགས་ཀྱིས་སྤོམ་པ་
 གནང་བ་ལ་མ་མཐར་ཡང་རང་ལོ་མོ་གཅིག་ལས་ཉུང་ཐབས་མེད་པས། དེས་ན་མཁས་གྲུབ་
 ཁྱུང་པོ་རྣམས་འབྱོར་གྱིས་སྐྱང་རི་བ་ལས་བསྐྱེན་རྩོགས་ཞུ་བའི་དུས་ནི་སྐྱང་རི་ཐང་བ་དགྲུང་ལོ་
 སོ་གཅིག་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༧ལོའི་རྩེས་སྐུ་ཡིན་དགོས་པས་སྐབས་དེར་མཁས་གྲུབ་
 ཁྱུང་པོ་རྣམས་འབྱོར་དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་ཟེན་པའི་རྩེས་སྐུ་ཡིན་དགོས་པ་གསལ། ལོ་རྒྱུས་
 ཡོངས་གྲགས་སྐུ་ཁྱུང་པོ་རྣམས་འབྱོར་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཙུ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་ནི།
 ཆོགས་པའི་མཐར་ཐུག་ཁྱི་ཕྱག་བརྒྱད། ཆེ་ཡི་མཐར་ཐུག་བརྒྱ་ལྷ་བཙུ་སྐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་
 ལྷ་དང་གཅིག་ཁྱེས་པའི་ལུང་བསྟན་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཙུ་བཞུགས་
 པའི་དཔང་རྟགས་གང་ཡང་མ་མཛོད། ཆོག་ལྷོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་དགྲུང་ལོ་བཙུ་པར་ཤངས་
 ཞང་ཞང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཁྱུང་པོ་རྣམས་འབྱོར་ལ་ལོ་ལྷ་བསྐྱེན། དེ་ནས་སྐྱ་མའི་བཀའ་བཞེན་ཡུལ་
 གཞན་དུ་མེགས་པ་ལོ་ལྷ་འགོར། དེ་རྩེས་སྐྱར་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོའི་མདུན་ཕྱིན་ནས་ལོ་གཅིག་
 དང་རྩེ་བདུན་ཆོས་ཞུས་པའི་རྩེས་སྐུ་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་ཞི་བར་གཤེགས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་
 བ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༤ལོ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་དེར་དགྲུང་ལོ་དགྲུང་ལོ་

བརྒྱ་དང་བྱུག་ཡིན་འདུག།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་ཟླ་དུ་ལོ་༡༣༤༥ལོར་གཙང་ལ་
སྟོད་བྱང་གི་ཕྱོག་གཞུང་དུ་འཁྲུངས། བཅ་ཆེན་ཨེ་ཏེ་ནི་འེ་སྤྱི་ཟེང་བརྒྱད་རིམ་དུ་འབྲེན་པ་དང་
པོ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཞལ་སྟོབ་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ལོར་
དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༤ལ་སྐུ་གཤེགས།

མཁས་གྲུབ་དག་དབང་དམ་ཚེས། གཙང་རོར་དགོན་ཨེ་མི་ཚས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་ལུ་
ཡིན། རོར་ཡུལ་པོ་སྤང་སྟེང་དུ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱལ་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་པ་
དུ་མ་བཞེགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྐྱལ་ལོར་ཁྲིར་ལེབས། གདན་ས་ལོ་
བརྒྱད་མཛད། གསུང་དག་ལམ་འབྲས་སོགས་སྤྱིན་གྲོལ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟུལ། རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༨༠༧ལོར་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྐུ་
གཤེགས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དགོན་མཚོག་སེང་གེ རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་གྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༧༤༦ལོར་ཡབ་སྤང་རའི་བེ་རུ་ཁྲོ་ཁོས་དང་ཡུམ་སྟོང་མི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས།
མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༨༣༣ ལོར་སྐུ་གཤེགས།

མཁས་གྲུབ་ཚོས་རྗེ། འདས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲ་བརྒྱད་གས་སུ་བཞུགས་པའི་མཁས་གྲུབ་
འདས་སྟོན་གྱི་མཆན་ཅན་དེ་ཡིན།

མཁས་གྲུབ་རྗེ། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་རོན་གཅིག་

མཁས་གྲུབ་ཐར་བྲལ་བ་དགེ་འདུན་ཚོས་སྟོང་། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྤང་ཆེ་རིམ་སྤྱི་མཁར་དུ་ཡབ་རྟེན་རྗེ་
རབ་བཅུན་དང་ཡུམ་དཔལ་འདོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ལྷགས་རྟེན་སྤྱི་ལོ་
༡༩༡༠ ལོར་འཁྲུངས། དགྲང་ལོ་བདུན་ལ་འདུལ་འདྲིན་པ་དགེ་འདུན་ཡར་འཕེལ་གྱི་བྱང་ནས་
དགེ་བསྟན་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་རྣམས་དཔྱུས་གཅིག་ལ་ཡང་དག་
པར་མནོས་ཏེ་མཆན་དགེ་འདུན་ཚོས་སྟོང་ཞེས་གསོལ། དགྲང་ལོ་ཉིང་བཞིར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་
གདན་ས་བདེ་ཆེན་ཚོས་སྤིང་གི་ཚོས་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། གཞུང་བརྒྱ་སྤྱི་པའི་དབང་པོ་ལྟ་

རམས་པ་བྱམས་པ་དང་རྗེ་དག་དབང་བསྟན་འདྲིན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ནས་མདོ་སྐགས་མང་པོ་
གསན། མཐར་དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྡེ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཙེ་ལྡེ་བའི་ཤིང་སྟེལ་སྟེལ་ལོ་
༡༡༤༥ ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

མཁས་བྱུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཅེས་རིག་མཁས་པ་ཞིག། །དེས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་གྲི་ལོར་
ཅེས་གཞུང་བྲི་མེད་འོད་རྒྱན་མཛད། ཅེ་ཐང་བསམ་གཏན་སྤིང་དུ་བྱུང་གི་བ་བརྟགས།

མཁས་བྱུབ་དཔལ་ལྷན་དོན་བྱུག། གཙང་དོར་དགོན་ཨེ་ཨོ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་
ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཕག་སྟེ་ལོ་༡༥༤༣ ལོར་འབྱུངས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་
སྟག་བརྟལ་བ་ལས་ཆོས་གསན། དགྲང་ལོ་ཉིད་དགུ་པ་ལྷགས་ལོས་སྟེ་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་ཐར་
ཅེ་བཏུ་ཆེན་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། དགྲང་ལོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ་སྟེ་ལོ་
༡༦༡༤ ལོར་གདན་སའི་ཁྱེད་བཤེས་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད། ལོ་བཅུ་བཞིར་སྟུབ་པ་
ཁོན་མཛད། གདན་ས་ལོ་གསུམ་མཛད། དགྲང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་
བྱི་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༦༣༦ ལོར་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་པ་ཞི་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་པ་ཡིན་ཀོ། །

མཁས་བྱུབ་དཔལ་ལྷན་དོན་རྗེ། གཙང་དོར་དགོན་ཨེ་ཨོ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ལྡེ་པ་ཡིན། རབ་
བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་ལོས་སྟེ་ལོ་༡༥༡༡ ལོར་ས་སྐར་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ས་བྱ་
ལོར་དོན་རྗེ་འཆང་གི་བྱུག་བྱིར་དོར་དུ་ཕེབས། ཉིན་རེར་ཆགས་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་
གཉིས་མཛད། དོར་ཆེན་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས། བར་སྐབས་སུ་ཤྲ་བཟང་རྒྱ་བྱང་གི་གདན་
ས་མཛད། དགྲང་ལོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕག་སྟེ་ལོ་༡༥༤༦ ལོར་ཨེ་ཨོ་ཆོས་
ལྷན་གྱི་གདན་ས་མཛད། ལྷ་བྱིར་ལམ་འབྲས་ལོངས་རྫོགས་ཆར་སུམ་ཅུ་མོ་གསུམ་གསུངས།
གདན་ས་ལོ་བཅུ་དྲུག་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟེ་ལོ་༡༥༤༩ ལོར་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་
བཅུ་བདུན་དགྲང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་ཤྲ་བཟང་སྟེ་འབྲས་དུ་སྟེ་གཤེགས་པོ། །

མཁས་བྱུབ་སྟོན་གྲོ་མི་ཐང་པ། བོད་དང་འདིགས་མེད་བྲགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞིག་ཡིན།

མཁས་བྱུབ་སྟེ་བའི་ཉི་མ། བོད་དུ་མཁས་བྱུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཞེས་པར་གཟིགས།

མཁས་བྱུབ་ཤངས་སྟོན་པ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་མཚན་སྟན་ཆེ་བ་བདུན་གྱི་གས་ཡིན།

ཆུང་ཡང་སྤང་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༧ལོར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དུག་པ་
རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༧ལོར་སྤྲུག་ཤེགས།

མཁས་བྱུང་གཙང་མ་ཤངས་སྟོན། ཤངས་པའི་གདམས་དག་གི་སྒྲ་རབས་དུག་པ། རབ་བྱུང་བཞི་
པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༧ལོར་ཡབ་དཀོན་མཆོག་བཟང་དང་། དུམ་རྩོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་
སུ་འབྱུངས། འབྱུངས་ཡུལ་ཉང་སྤང། འབྱུང་ཡུལ་ལྷ་ཤུ་ཁོང་གྲང་སྤང་ཁ། གཏུང་རུས་དྲ། ཡབ་
དཔོན་པོ་དཀོན་བཟང་། དུམ་རྩོད་གཉིས་སྤྲས་སུ་འབྱུངས། ཆུང་དུ་ནས་དད་བཙུན་ཤེས་རབ་
སྟོང་རྗེ་དང་། སྟོད་ཤས་ཆེ་བ་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཆུལ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་
མཛད། དགེ་ཆུལ་མཛད། སྟོབ་དཔོན་ཤངས་འབུལ་ལ་པར་བྱིན་དང་། སྟོང་འཇུག་ཚད་མ་རྣམ་
དེས། དུམ་ས་ཆོས་ལྷ། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དུག་བསྐྱབ་བདུས་རྣམས་ཞུས་ཤིང་། ཆོགས་
དོན་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུང། གཤེད་མ་ལྷ་ལྷ། སྟོལ་མ་རྣམ་འདོམས་རྣམ་རྒྱལ་རྣམས་ཞུས།
སྒྲ་མ་སྟོན་རིན་ལ་ཀྱེ་རྟོད། བདེ་མཆོག་སྟོལ་མ། ཐུག་རྟོད། ཅེ་མོ། དཔལ་མཆོག་དེ་ཉིད་
བསྐྱས་པ། དན་སོང་སྟོང་རྒྱད། རྟོ་རྟོ་འབྱུང་བ། གཙོག་དགུ། རྣམ་འདོམས། རྣམ་རྒྱལ། གུར་
མགོན། སེང་གེ་སྤྱོད་ཀྱི་མུ་ལུང་མ། བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ། སྟོང་སོགས་གནས་བཟན་
བཅུ་དུག །ཤེར་སྟོང་རྣམས་ཞུས། གམ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ། སྤྲུག་སུང་རོ་
སྟོང། ཆུང་སེམས་དབྱེར་མེད། བསམ་གཏན་ཐུན་འདོག་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་། ཐོས་
བསམ་གྱི་སྟོན་མ། འཆད་ཅོད་རྣམས་པས་མཁས་པ་གཞན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་མཛད། །དངོས་
པོ་ལ་སྟེད་བ་བུལ་དེ་ཡབ་དུམ་གཤེགས་པའི་བྱལ་གྱི་ས་ཁིང་རྣམས་སྤངས་ཏེ། དུམ་མི་ལ་
ནས་འགྲོད་ལན་མང་པོ་དང་། ཆོས་ཞུ་བའི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟང་ཟིང་དང་མོས་གྲུས་ཀྱིས་
མཉེས་པར་མཛོད། གུལ་ཀའི་ཆུལ་དུ་ཡང་གསུང་འབྲུལ་མི་གནང་ཅིང་རྒྱད་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་
མ་བསྟེན་ཏོ། འཁོར་བའི་འདུ་འཛི་ལ་བདུད་དུ་གཟེགས་ནས་མཐུན་འཇུག་སྤངས། ཉམས་སུ་
སྤང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བཟན་པ་ཐོབ། རྟོགས་རིམ་གྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལ་དེས་ཤེས་ཁྲད་པར་
ཅན་འབྱུངས། ཡོལ་ཕུ་རི་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་བཞུགས་པའི་སྟན་པ་གསན། ཐོས་གྲུས་
ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་ཞལ་མཛལ་བས་བ་སྤྲུག་ཤོ་ཞིང་། མཆོ་མ་འབྲུགས། དེ་ནས་སྤྲུ་ལུས་

མི་ལམ་སྤྱི་ལོ་དབང་ཞུས་ནས། ཆོས་དྲུག་གི་འཁྲིད་ཞུས་པས་ཞག་བདུན་ནས་བདེ་ཆོད་འབད།
 སྐུ་ལུས་འབྲེང་པོ་སྒོ་མས་པས་མི་ལམ་རང་ཟེན། སྐུ་མ་རང་ཤར། སྤྱོད་ས་སྤེལ་སྤུལ་བསྐྱར་
 ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་རུས་པ་དང་། དང་སྤང་གིས་དབུས་གཙང་གི་ས་རྩོམ་ཐམས་
 ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སྤར་གསལ་བར་མཛོད། དགེ་སྦྱོར་ལ་ཐག་ཆོད་པས། ལྷ་མས་
 ང་བས་ཁྱོད་དགེ་སྦྱོར་བཟང་བར་འདུག་གསུངས། རུབ་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལྷ་སྐྱུས་གང་བའི་
 གསེབ་ནས་པག་མོ་ཞིག་བྱུང་ནས་སྐུ་ལུས་ལ་ཕྱིལ་གྱིས་འཁྱུང་བའི་ཉམས་ཤར་བས་ཤག་
 མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྲེས། རོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་གསུངས། འབྲུལ་འཁོར་བདེ་བར་ཡོད་པས།
 གཞན་ལ་བསྐབ་པའི་དགེ་སྦྱོར་ལ་ཅུང་ཟད་གཞོད། དེ་ནས་ཆོས་དྲུག་སོ་སོའི་དབང་། མཁའ་
 སྦྱོད་དཀར་དམར། བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྷ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེར་སྤང་ལུགས། ཡེ་ཤེས་མགོན་
 པོའི་སྒོར། བདེ་མཆོག་མཁའ་སྦྱོད་རིགས་འཛིན་སོགས་མདོར་ན་ཤངས་ཆོས་ཡོངས་སུ་
 རྩོགས་པར་ཞུས། ལྷ་མས་བཅེ་བས་བསྐྱུངས། ཆེག་བརྒྱུད་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཐོག་མར་ཐོབ། རང་
 གི་གཙུང་གིས་གཉེན་སྤྲིག་པ་ཡང་། ཁྱིམ་གཏོར་དེ་ཆོས་ལ་བཅུད། གེགས་བྱུང་བ་འབྲལ་དུ་
 སེལ་ཞིང་། དང་དེའི་བྲག་གི་ཁྲིག་ལ་བཞུགས་དུས། སྦྱོལ་མའི་བྲལ་འཁོར་མང་པོ་ཞིག་
 གཟེགས་པས། གཙོ་མའི་བྲག་དབུ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། གཞན་ཀུན་
 གྱིས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་ཡི་དམ་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཉམས་སྤང་
 ཤར། གཉན་ཁོད་རྣམས་སུ་གཙོད་པ་མཛོད་པའི་ཆོ། ལྷ་འདྲེ་ཀུན་དམ་ལ་ཐོགས། ཡི་དམ་བདེ་
 མཆོག་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོར་གཙོ་བོ་མཛོད། ལྷགས་མཆེལ་དང་བྱི་རྩ་ནམ་འབྱུང་བ་ཙམ་
 དང་བྲུགས་བ་ཙམ་གྱིས་ནད་གདོན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ། རིགས་དྲུག་གི་གནས་སྤྱོད་ས་
 གཟེགས། དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པ་བྲལ་བས་འབྲུལ་བ་རྣམས་མཆོད་སྦྱིན་མཛོད། བྱིས་འབྲུལ་བ་
 མི་བཞེས་པའི་དམ་བཅའ་མཛོད། འཇག་ཏུ་བཞུགས་ནས་བསྐྱར་བ་བསྐྱུངས་བས་འཇག་
 ལུགས་སུ་བྲགས། བྱ་བཏང་ཁོན་འུལ་ལུགས་སུ་བཞུགས། སྐུ་གཤེགས་དུས་ན་བཟའ་བྲུག་
 གཅིག་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མཐོང་ཐོས་ཙམ་གྱིས་དགེ་སྦྱོར་བཟང་པོ་བྱུང་བས་
 སྙན་པས་འཁོར་མང་པོ་འདུས། ལམ་སྤྱི་ཐེན་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་ཞིང་། བྱིན་དུ་སྤྲིན་བྱ་མེད་ཅིང་

འི་མས་མ་གོས་པར། ཤེལ་ལྟར་དངས་པར་གྲུར་པས་གཙང་མ་ཤངས་སྟོན་དུ་གྲགས་ཤིང། སྒྲེར་
སྒྲུང་པ། གཏན་སྟོན་པ། ཆོས་རྗེ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་ཡི་དམ་ལྷས་ལུང་བསྟན་པའི་སྟོབ་མ་ལས། ཐོག་
མར་འགྲན་རྒྱ་མེད་པ་འདི་ཡིན། ལྷ་དན་ལས་འདའ་བར་ཉེ་བ་ན། ང་ཤར་ཕྱོགས་དག་པའི་ཞིང་དུ་
འགྲོ། སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་ཞིང་དུ་འགྲོ། ལུང་བསྟན་འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན། དག་པའི་འཁོར་དང་
ཞིང་ཁམས་སོགས། བྱི་མ་འགྲོ་དོན་དཔག་ཏུ་མེད། ས་ཡི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་འཆང། ཞེས་
སོགས་གསུང་ཞིང། ལྷ་ལ་བྱག་རྒྱ་མེད་ཀྱང། སྤྱང་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཅ་བྱག་པ་
རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ་ལོ་རྒྱ་བ་ལྔའི་ཆོས་བཙུ་བྱི་ལོ་ ༡༣༠༩ལོ་ལ་གཤེགས་སོ། །

ཤངས་ལུགས་འཇག་བསམ་གཉིས་པའི་འཇག་ལུགས་ནི་མཁས་བླུབ་ཤངས་སྟོན་གྱི་རྒྱད་པ་
ལ་ཟེར། རྒྱ་མ་འདི་འཇག་རྒྱུད་དུ་སྦྱབ་པ་མཛད། སྟོན་གྲགས་གྱི་བླུབ་པས། འཁོར་ཆོགས་མང་
དུ་འདུས། འདི་ཉིད་ཆོས་རྗེ་སྟོན་པའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ལྷ་པར་
མཁས་བཙུན་རྒྱལ་མཆན་འབྲུམ་དང། མགོན་པོ་སོགས་སྟོབ་མའི་ཆོགས་མང་དུ་འདུས་པ་
ལས་འཕྲོས་པ་འཇག་ལུགས་སུ་གྲགས། འདི་ལ་འཇག་པ་སྟོན་སྤྱད་བར་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་ལས།
སྟོན་དུ་ལྷས་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་འབྲུམ་དཔལ་བཟང་གི་ལྷས་ཕྱོགས་སུ་དར་བར་མཛད་པ་དང།
ལ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་བསྐྱངས། སྤྱད་དུ་བྱམས་པ་
དཔལ་གྱི་སྟོབ་མ་གོག་སྟོན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་སོགས་གྱིས་དར་བར་མཛད། བར་དུ་མཁས་
བཙུན་རྒྱལ་མཆན་འབྲུམ་གྱིས་འཇག་གི་གདན་ས་མཛད། དཔོན་པོ་བྱམས་པ་སོགས་འཇག་
པ་གདན་ས་བརྒྱད་པར་གྲགས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་ནས། བ་བོང་བ་རྩོམ་རྩོམ་པ་མཆན་སོགས། བ་
བོངས་ལུགས་སུ་ཤངས་བྱུང་ཁང་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། གྲུང་དཀར་གྱི་བཤོངས་ཅན་གྱི་
ཐོབ་རྒྱལ་བྲག་ནག་གི། གེར་བྲ་དཀར་གྱི། ཡང་དཔོན་དུ་རྫོག་ཅོག་པ་བྱི་མས་བསྟན་པ་དར་
ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པ་དང། མཁས་བླུབ་ཤངས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་མ། འཇག་པ་སྟོབ་མ་བརྒྱད་པ་
ལ། མགོན་པོ་ནམ་བརྒྱད་པ་འདི་ཡིན།

མཁས་བླུབ་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ། གཙང་རྩོད་དཔོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་གཅིག་
པ་ཡིན། མདོ་སྤྱད་མི་ཉག་ཏུ་འབྱུངས། མར་ཅེ་ནམ་མཁའ་བསམ་འབྲུབ་ལས་སྟོབ་གསུམ་གྱི་

བཀའ་འདྲིན་ཅོད། ཡེ་ཤི་བའི་གདན་ས་ཡུན་རིང་མངོད། ཐར་ཅེ་ནམ་མཁའ་འཆི་མེད་སོགས་
སློབ་མའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱངས། འདས་ལོ་མི་གསལ།
མཁས་བརྒྱད། དེའི་གོ་དོན་ནི་བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སྤང་གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་རླུང་གིས་བྱས་
ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཁན་སློབ་གྱི་བྱ་སྟེ་སློབ་རྒྱུན་སྟེའུ་བའི་གནས་གཞི་
བཙུགས་པ་རྣམས་འདུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པས་བཙུན་བརྒྱད་ཅེས་བཟོད་པ། སྐབས་དཔལ་
གྱི་བྱང་ཚུབ་དང་། ཨན་འབར་བ་བྱང་ཚུབ་གཉིས་གྱིས་མཁན་སློབ་གྱི་བྱ་ལོགས་སུ་བཙུགས་
ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་ཞིང་ཆོ་བ། ཝེར་བླགས་བདག་གཉེར་བྱེད་པ། ཉ་ཆོང་དང་། བྱ་ལོན་
གཏོར་བ། སྤིད་དོན་གྱི་ལས་ཀར་ཞུགས་པ་བཅས་བྱས་པ་དེས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འཕེལ་
རྒྱས་ལ་བན་ཐོགས་རྒྱུད་ཡང་མིང་ལས་བརྒྱད་ཅེས་སུ་བྲགས།

མཁས་མཆོག་།རབ་ཏུ་བྱང་ཚུབ་པ།

མཁས་ཐལ། མཁས་རྩལ་ཐལ་ཆེས་པ། མཁས་ཐལ་ཤོར་བས་མཐར་ཁུངས་མ་འཁྲུལ་བ།

མཁས་མདོག་།མཁས་པ་མེན་ནའང་ཡིན་མདོག་བྱེད་ཞེས་པ་སྟུ་བྱ་དང་། མ་ཤེས་ན་ཤེས་འདོགས་
དང་། མ་མཁས་ན་མཁས་པ་ཡིན་འདོགས་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་པ་ལ་ཟེར།

མཁས་འདོགས། མཁས་མདོག་དང་གཅིག་།

མཁས་འདོད། ཡོན་ཏན་ལ་མཁས་པར་བྱེད་འདོད་པ། ཡོན་ཏན་ལ་མཁས་འདོད་ཁ་སྐྱུང་ཅམ་གྱིས་
སློ་སྦྱང་མི་ཐོན།

མཁས་ནག་།སློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་hacker ཟེར།

མཁས་གནས། [མདོན]དགོན་པ།

མཁས་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]རབ་ཏུ་ཤེས་པའམ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ། རོད་ཡིག་ལ་མཁས་པ།
ལག་ཆལ་ལ་མཁས་ཤིང་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་ར་ཡིད་གཞུངས་པ། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་སྐབ་པོད་
པ། ② ཤེས་རབ་ཅན། མཁས་པ་སློབ་པའི་དུས་ན་སྐྱུག་།བདེ་བར་སྦྱང་ལ་མཁས་མི་སྤིད། མིང་
གི་རྣམ་གངས་ལ་ཀུན་རིག་དང་། ཀུན་ཤེས། གོ་བ་ཅན། གངས་ཅན། གྲགས་པ་ཐོབ། ཉེས་པ་

ཤེས། སྒྲན་ངག་མཁན། བཟླ་པོ། མོས་ལྟན། དམ་པ། ཏུས་ཡིག་ཅན། དབ་པའི་དབང་། རྣམ་
 པར་དྲངས། རྣམ་གསལ། པརྟེ་ཏ། སྤྱོད་ལྟན། རྫོ་མོས་ཅན། རྫོ་ལྟན། རྫོ་བཟང་། མིག་ཅན།
 མཛེངས་པ། རིག་ལྟན། རིག་པ་ཅན། རིག་པའི་དབང་པོ། རིང་ཏུ་མཛོང་། ཤེས་ལྟན། ཤེས་རབ་
 ཅན། སེམས་ཤེས། གསལ་སྒྲོ་བཅས་སོ། །^③ [མངོན]གཟུང་ལྟག་པ། ^④ གྲིམས་པོའམ་གྲུང་
 པོ། ཐབས་ཤེས་མཁས་པ། ལག་པ་མཁས་པ། ཤིང་བཟོ་བ་མཁས་པ། ^⑤ ལེགས་པར་ལོབས་
 པ་དང་། གྲང་རྒྱུ་པའམ་རྒྱུ་པ། འཆོ་བ་སྤྱེལ་མཁས་པ། འཕྲོ་ཕྱོན་གཏོང་མཁས་པ། རི་མོ་
 འབྲི་མཁས་པ། ཟ་མཁས་སྤྱོད་མཁས། ^⑥ སྦྱིར་མཁས་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་
 གྲིས་མཛོད་པའི་མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ལས། མཁས་གང་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན། །རི་བཞིན་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཁྱེ་བྲག་སྦྱངས་པའི་དོན་ཤེས་པ། །དེ་ཡང་དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཆེ་བ་དང་རྒྱང་བར་སྦྱངས་ཤིང་། འཆད་པ་
 དང་། རྩོད་པ། རྩོམ་པ་གསུམ་ཀའམ་གང་རྒྱང་ཞིག་ལ་མཁས་པ་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་
 གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འཆད་པ་ནི་སྤྲ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་རྩོད་པ་དཀའ་བ་སྟེ། རྩོམ་པ་ནི་གང་
 བརྩམ་བྱའི་གཞུང་དོན་རྣམས་རང་གིས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་དོགས་པ་བཅད་དེ་གོ་བ་ཆ་
 ཆང་བ་ལོན་པ་ཞིག་མེད་ན་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་བའི་སྐབས་མི་རྒན་གྲིས་ཤེས་པ་ལྟར་སྤྲ་སར་འཆད་
 ཅིང་དཀའ་སར་འདོར་བ་སོགས་རྩོམ་ཆུང་ལ་མང་མ་དག་པའི་སྦྱོན་བཅོ་བརྒྱད་གྲིས་གོས་པར་
 སོགས་འགྱུར་བས་རྩོམ་པ་ལ་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཅུང་བའི་གནད་ཀྱང་དེར་རྒྱག་ཡོད། ཡང་
 མཁས་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་སྤྲ་ཡངས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། རང་ཉིད་གྲིས་གང་
 བསྐྱབས་པ་དེ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་ཤེས་པ་ཞིག་ལའང་ཟེར་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱ་གཅིག་ལ་
 མཁས་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྤྱ་མང་བསྐྱབས་ཤིང་ལེགས་པར་ཤེས་པ། སྤྱ་གཅིག་ལ་སྦྱངས་
 འབྲས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཁས་པ་དེར་བསྟོད་བསྐྱགས་དང་མཛོད་ཆེན་གྱི་དཔེ་པ་ཞིག་
 གོ། །དབྱིན་སྐད་ཏུ་expert ཟེར།

མཁས་པ་སྒྲོ་བྱུག །ཏུ་ར་རྒྱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་གཞིར་བཟུང་ན། རབ་བྱུང་
 གོང་གི་བྱུག་ཅུ་སྟོར་དང་པོའི་ས་སྟག་༩^༢ ལོ་ནས་མེ་རྟ་༡༠༠༦ ལོའི་བར། རྒྱ་གར་ཏུ་བསལ་ཟེ་

ཅམ་ན་གས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅད་གྲུ་བར་སྤིང་དབང་བཟུང་བ་དེའི་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་གནས་གཞི་ཆེ་གས་པའི་གྲ་མ་ལ་གླི་ལ་ཞེས་པའི་གདན་ས་དེར་རྒྱ་དུ་སྤྱེ་སྟེ་གས་པ་
འོང་ནས་ནང་པའི་བརྗེ་ཏར་ཅོད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་གལ་ཏེ་ཅོད་པ་མཐའ་ན་ནང་པའི་གནས་
གཞི་དང་། ལྷ་ཁང་སོགས་སྟོགས་པ་མ་ཟད། ས་གནས་དེ་དང་གཞན་དག་ལ་ཡོད་པའི་ནང་པ་
ཐམས་ཅད་ལུགས་སྤྱེ་སྟེ་གས་པར་བསྐྱར་དུ་འཇུག་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་པའི་གྲ་མ་ལ་གླི་ལའི་
ལུགས་རིའི་ཕྱོགས་བཞིར་སྟོ་སྐྱང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་དང་། དབུས་སུ་ཀ་ཆེན་གཉིས་བཅས་
སྟོ་སྐྱང་དུག་རེ་བསྟོ་གཞག་གནང་སྟོ་ལ་བྱུང་ཞིང་། ༡ འར་སྟོ་སྐྱང་བ་བཅ་ཆེན་རྩ་ཨ་ཀ་ར་
འཉི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། ༢ རྟོ་སྟོ་སྐྱང་བ་བསྟོ་ཀ་ར་གུམ་སྟེ་ཤེར་
འབྱུང་སྐས་པ། ༣ རུབ་སྟོ་སྐྱང་བ་དག་གི་དབང་བྱུག་གས་པ། ༤ བྱང་སྟོ་སྐྱང་བ་བཅ་ཆེན་
རྒྱ་རོ་པ་བཅས་དང་། ༥ དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་དང་པོ་བཅ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེ། ༦ དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་
གཉིས་པ་རྩ་ན་གླི་མི་ཉ་བཅས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན།

མཁས་པ་རྒྱ་དཔེ་དང་། མོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་ཏེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་expert system ཟེད།

མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩ་ན་གླི་ རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གནས་གཞི་ཆེ་གས་པའི་གྲ་མ་ལ་གླི་ལའི་དབུས་ཀྱི་ཀ་
ཆེན་གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་དུག་ཅུ་སྟོར་དང་པོ་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༢༡ལོ་
ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་དཀྱིལ་ལུགས་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༠ལོ་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེར་བྱུང་། རོ་
བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤེར་སྤྱེ་བའི་ཆེ་བའི་སྤྱེ་མའི་གས་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་འར་ཕྱོགས་གོ་༡༥ལུ་དུ་
འབྱུངས། ཐོག་མར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་སེ་པའི་བྱབ་མཐའ་འཛིན་
པར་མཛད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཐུགས་དད་འབྱུངས་ནས་མགོན་པོ་སྤྱུ་སྐབ་
དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དུ་སྤྱེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་མཁྱེན་པའི་བརྗེ་ཏར་
རྒྱུ་ལ། མདོན་ཤེས་ཐོགས་མེད་མངའ་བས་འབྱུང་འབྱུར་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་ལུང་སྟོན་པར་མཛད།
མངའ་རིས་སུ་བསྟན་པ་བྱི་དར་འགོ་ཚུགས་རྗེས་བོད་དུ་ཡང་བྱོན།

མཁས་པ་འཇུག་པའི་གནས་བཅུ། འཇུ་མི་པམ་གྱིས་མཛད་པའི་མཁས་འཇུག་གི་ལེ་ཆན་བཅུ། ༡

ཕྱང་པོ་ལ་མཁས་པ། ༡ ཁམས་ལ་མཁས་པ། ༢ སྤྱི་མཆོད་ལ་མཁས་པ། ༣ རྟེན་འབྲེལ་ལ་
མཁས་པ། ༤ གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་ལ་མཁས་པ། ༥ དབང་པོ་ལ་མཁས་པ། ༦ ཏུས་ལ་
མཁས་པ། ༧ བདེན་པ་ལ་མཁས་པ། ༨ ཐེག་པ་ལ་མཁས་པ། ༩ འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
བྱས་ལ་མཁས་པ་པོ། །

མཁས་པ་མི་བཞི། ༡ ཨོ་རྒྱན་མཁས་པ་བརྒྱ་འབྲུང་གནས། ༢ རྒྱ་གར་མཁས་པ་བི་མ་ལ་མུ་བྱ། ༣
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གོར་བེ་རོ་ཅ་ན། ༤ གནུབ་ནམ་མཁའི་སྤྱང་པོ་དང་བཞིའོ། །

མཁས་པ་མི་གསུམ། གཡོ་དགེ་པའི་འབྲུང་གནས། གཅེང་རབ་གསལ། དམར་ཤུ་མུ་ནེའོ། །
མཁས་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། ལ་སྟོད་པ་དམ་པ་དམར་པོའི་སྤྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན།
མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། དཔའ་བོ་སྤྱི་མཆོད་གཉིས་པ་གཙུག་ལག་མེད་བས་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་རྒྱུ་ལོ་ལ་དང་། ཡིག་རྩིང་མང་པོ་ལུང་བྲངས་པས་ཁྲུངས་བཅན་ཤོས་ཤིག་ཡིན། ཆོས་
འབྲུག་འདི་ནི་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་མེད་པ་དགུང་ལོ་ཞེས་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་
སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོར་འགོ་བརྩམས། དགུང་ལོ་རི་གཅིག་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོར་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བརྩམས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་འབྲུང་འདིའི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་
ཁྲད་ཆོས་གཙོ་བོར། ༡ དགུང་གངས་མང་པོའི་རིང་དབྱེད་གཞི་ཡིག་ཆ་ཏ་ཅང་མང་པོ་
གཟེགས་ཏེ་བརྩམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་ཏུ་མ་
གསལ་བའི་དབྱེད་གཞི་མང་པོ་གཟེགས་ཏེ་བརྩམས་པ་མཛད་པ་ཡིན་པས་ནད་དོན་བྱུན་སྤྲུམ་
ཆོགས་པོ་ཡོད་པ་རེད། ༢ སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གཟེགས་སྤྱིང་བའི་དབྱེད་གཞི་གལ་ཆེན་མང་
པོ་ཞིག་གི་ཆིག་དང་། རྫོང་རིང་ཐོག་འཁོད་པའི་བཀའ་གཙུག་ཁག་གསུམ། ར་བཞེད་ཞབས་
བཏགས་མ་ཆ་ཆང་གཅིག་། དེ་མིན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྩིང་མང་པོ་ཞིག་སྐབས་དང་འཆོམས་
པར་བྲངས་ཏེ་ལྟ་སྟོག་བྱེད་མཁན་ལ་དབྱེད་གཞི་མང་པོའི་ཁྲུངས་སྤྱི་ལོ་འཆོམ་བའི་བར་མཛད་པ།
༣ དེད་ཏུས་སྐད་གསལ་ཡོད་པའི་རྒྱུས་ཡིག་རྩིང་གསུམ་ཏུན་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཡིག་རྩིང་ནང་གསལ་བ་དང་འདྲ་བའི་གལ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གསལ་བོར་འཁོད་ཡོད་པ་དེས་
སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གཟེགས་སྤྱིང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྩིང་དེ་དག་ཁྲུངས་མེད་རྩུན་བཅོ་མིན་

བར་སྤར་ལས་ལྷག་པར་རྫོང་བྱེད་སྤྱོད་པ། རྟུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་དེང་སར་
 མཐོང་རྒྱ་མེད་པར་སྤར་ཅིན་པའི་དབང་གིས། ཆོས་འབྱུང་འདིའི་ནང་དུ་བྲངས་པའི་བཅན་པོའི་
 བཀའ་གཅིགས་དང་། ཡིག་རྙིང་གི་ལུང་ཆོག་། རྩ་བཞེད། དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་དུམ་བུ་སོགས་
 མ་ཡིག་ལ་བཟོ་བཅོས་མ་མཛད་པར་ཐད་ཀར་བེད་སྤྱོད་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཀོད་པར་མཛད་
 བ་དེས་རང་ཅག་གྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་ཐབས་དང་མིག་དཔེ་བཟང་
 པོ་འདོན་གནང་མཛད་པ་བཅས་ཡིན་ཞེས་དུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གསུངས།
 མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་སྤྱི་གཞུང་མཛོད་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ལ་སི་ཏུའུ་འབྲེལ་ཆེན་ཟེས་དགུང་ལོ་
 ལྷུས་ཅུ་པའི་ས་བྱ་ལོར་སྤུས་རྟགས་འབྲེལ་བ་འདི་ཉིད་འབྲི་རྒྱའི་འགོ་བརྩམས། དགུང་ལོ་སོ་
 བདུན་པའི་མེ་འབྲུག་པའི་ལོ་༡༥༣༤ལོར་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་བཀའ་མདུན་ན་
 འདོན་ཆེན་པོ་མདོ་ཁམས་ཞབས་བྲུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་མདུན་དུ་སྤུས་
 རྟགས་སོགས་རིག་གནས་འགའ་ཞིག་སློབ་གཉེར་གནང་། རྩི་འདི་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་
 རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སྤུས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ཙམ་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས།
 སྤར་གྱི་སྤུས་རྟགས་འབྲེལ་འཕྲོ་རྙིང་པ་ལ་གཞིར་བཟུང་། རྒྱ་གར་གྱི་བརྟུང་རིག་པའི་སྤྱི་
 གཞུང་ཀ་ཅན་དབྱངས་གསུམ་ལ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་སྤངས་བཅོལ། བོད་ཡུལ་རྟོག་སྤྱད་པར་
 གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྤྱད་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་། རྟུང་པར་དུ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐོག་མར་གསར་
 གཏོད་གནང་སྐབས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཕུལ་རྟེན་དབྱངས་གསུམ་དང་། མགོ་འདོགས་
 བརྟེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་རྒྱལ་མོང་གི་ཡུལ་སྤྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོས་ཡོད་
 པའི་ངེས་ཤེས་རྙིང་། དགུང་ལོ་ལྷ་པའི་ཤིང་གྱི་པའི་ལོ་༡༥༣༤ལོར་གཞུང་འབྲེལ་འདི་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་བྱུང་བར་བོད་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙུག་རྒྱན་ཏུ་སྤྱད། མདོ་
 ཁམས་ཞབས་བྲུང་ཆེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་
 གཙོས་པའི་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་སུ་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་གནང་མཁའ་རྣམས་
 ལ་སི་ཏུའུ་སྤུས་རྟགས་འབྲེལ་ཆེན་ཐོག་ནས་གསན་བསམ་གནང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་སྤེལ། རྒྱ་
 གར་གྱི་བརྟུང་རིག་པའི་གཞུང་སྤྱི་ཙམ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་དང་། བོད་ཀྱི་བརྟུང་རིག་པའི་

གཞུང་གི་ཡ་གྲུལ་སྤུས་རྟགས་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལ་སི་ཏུའི་བདེ་སློང་རིག་པའི་འབྲེལ་ཆེན་
རྩིས་གཉིས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།

མཁས་པའི་ང་རྒྱལ། ང་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་བསམ་པའི་ཁེངས་པ།

མཁས་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བསྐབ་པ། ༡ སྤང་པོ་ལ་མཁས་པ། ༢ ཁམས་ལ་མཁས་པ། ༣ སླེ་
མཆེད་ལ་མཁས་པ། ༤ རྟེན་ཞིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའོ།

མཁས་པའི་རྩ་རྒྱ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་རྩ་རྒྱ་ཞེས་པ། སྤེ་བ་རིན་སྤངས་
པ་རག་དབང་འདིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གྲགས་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་མོ་སྤྱལ་ལོ་ལ་
མཛད་པའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག།

མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ། འཆད་པ་དང་། ཚོད་པ་དང་། ཚོས་པ་གསུམ་མོ། ཡང་ན། རིགས་ལམ་ལ་
བྱང་བའི་སྒོ། གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན། ཆིག་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པའི་
དག་གི་དཔལ་ཉེ་གསུམ་མོ།

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟ། སྤང་པོ། ཁམས། སླེ་མཆེད། རྟེན་འབྲེལ། གནས་དང་གནས་མིན་
བཅས་ལ་མཁས་པ།

མཁས་པོ། བྱང་པོ་འཕྲོ་བོ་མས་པོ། ཐབས་ཤེས་མཁས་པོ། ལེགས་པར་སྤངས་ན་མཁས་པོ་ཡོང་།
ཁ་མཁས་མི་མཁས་ལ་བལྟ་རྒྱ་མེད། ལག་པ་མཁས་མི་མཁས་ལ་བལྟ་དགོས།

མཁས་བྱའི་གནས་བདུན། སྤང་ཁམས། སླེ་མཆེད། རྟེན་འབྲེལ། གནས། གནས་མིན། བདེན་པ་
བཅས་བདུན།

མཁས་བྱའི་གནས་གསུམ། སྤང་ཁམས་སླེ་མཆེད་གསུམ་ལ་ཟེར།

མཁས་སྒྲན། ཤེས་རིག་ཅན་དང་། རྫོངས་པ།

མཁས་མ། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་བྱང་མེད།

མཁས་བཙུན་རྒྱལ་མཆན་འབུམ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་མཆན་སྟོན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།
རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ལོར་ཤངས་ཀྱི་ཁོང་ལམ་ཅ་ཐང་དུ་ཡབ་སྤྱུག་པོ་
ཆོས་སྒྲོང་བཙན་དང་ཡུམ་དབྱངས་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་

བྱང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༧ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ། ས་སྤྱིའི་གདུང་རྒྱུད་སྤང་བྱང་ཁག་བཞི་སྟེ། ༡ གཞི་ཐོག་སྤང་བྱང་།
༢ དེན་ཆེན་སྤང་བྱང་། ༣ ལྷ་ཁང་སྤང་བྱང་། ༤ དུས་མཆོད་སྤང་བཅས་བྱང་པའི་ནང་
གསེས་གཞི་ཐོག་སྤང་བྱི་གདུང་རྒྱུད་དང་པོ་ཡིན། ཡལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་
དང་། དུམ་སྤང་མཆོད་ན་སྟེ་མ་གཅིག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
ཤིང་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༥ལོར་འབྱུངས། སྤྲུལ་གསུམ་མཁའ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན། གཞོན་
བྱའི་དུས་ནས་མཁའ་རབ་ཀྱི་ཆལ་ཆེ་ཞིང་གསུང་ཆོས་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཛད་ཡོད། ཡོན་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གོ་ས་ལི་གྲུ་ཐུག་རྒྱལ་པོས་བཀྲན་ཉིང་གོ་བྱའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་དམ་
གནང་། གཞི་ཐོག་སྤང་བྱི་བདག་པོར་བཞུགས་ཐོག་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༥ལོར་ས་སྤྱིའི་གདུང་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་དགྲུའི་རིང་ཆོས་དང་ཟང་
ཟེང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱུངས། དགྲུང་ལོ་སོ་དགྲུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་
༡༣༧༣ ལོར་གཞི་ཐོག་སྤང་བྱང་དུ་སྐྱུ་གཤེགས།

མཁས་བཙུན་མི་དྲུག་། སྤར་བོད་དུ་བསྐྱུན་པ་བྱི་དར་སྐབས་བར་ཁམས་ཁུལ་དུ་ཐོག་མར་དགེ་ལྡན་
དང་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་གནང་བུལ་མཁན་དམར་གཡོ་གཅང་གསུམ་ལྟ་བུ་མཁན་སློབ་ཆད་
ལྷན་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཁ་སློང་ལས་གྲལ་དུ་ཕེབས་མཁན་དགེ་འདུན་ཁ་གངས་ལོངས་པ་
མེད་སྐབས་དེའི་རིང་ཐོག་པོ་མི་དྲུག་ནི། ༡ འལ་རྟོ་རྟེ་དབང་ལྷག་། ༢ སྐབས་ཀྱི་དབང་ལྷག་། ༣
སྤང་གོང་ཡེ་ཤེས་གཤུང་བྱང་། ༤ ཅོག་རོ་ཤེས་རབ་བྱང་རྒྱལ། ༥ ཤོང་རྒྱུང་བ་ཤེས་རབ་
གྲགས་པ། ༦ ཨན་འབར་བ་བྱང་རྒྱུབ་བཅས་གིས་གྲ་ཆས་ཅམ་གྱོན་པ་ལས་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་
གྲ་གཞུགས་ཡིན་སྐབས་ཐོག་པོ་མི་དྲུག་ཅས་ཐོགས་ཤིང་། རེས་སུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཁ་གངས་
ལོངས་པ་རྟེན་ནས་སྤང་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་མཁན་པོ་གནང་ནས་ཁོང་དྲུག་པོར་
དགེ་ལྡན་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་གནང་རེས་མཁས་བཙུན་མི་དྲུག་ཅས་ཟེང་།

མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་ལྷག་། འདས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤང་མ་མཆོན་སྤྲོད་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། སྤང་སྤང་
ཀྱི་གཙུང་པ་ལུ་བ་གདོང་དུ་ཡལ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་འཕེལ་དང་དུམ་རྒྱལ་མོ་བྱེ་འཕྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་

སུ་འབྲུངས། ས་ལུག་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༧ལོར་སྤྱི་གཤེགས།
མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ་མ་མོངས་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤོང་
སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་བ་དང་། གཞན་པན་གྱི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་གསུམ།
མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། འདི་རྫོན་པའི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྒྱལ་བ་
ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒོམ་མ་དེ་ཡིན། དམ་པ་འདི་ནི་ཡུལ་མདོག་གི་སྟེན་པར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་
སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༦༠ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༩༧ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

མཁས་མཛོངས། མཁས་ཤིང་དཔའ་བའམ། བཟང་སྤོང་དང་ལྷན་པ།
མཁས་མོམ། མཁས་པ་མིན་བཞིན་དུ་ཡིན་སྟུམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ཡིན་མདོག་གྲེད་པ།
མཁས་མོམ་སྟོང་བཤད། མི་མཁས་ཀྱང་མཁས་པ་ཡིན་སྟུམ་པའི་སྟོང་བཤད།
མཁས་སྟོབ་གྱི་བྲ་བཙུགས། བྱང་ཆོས་འབྱུང་ལས། དེའི་ཆེ་སྒང་གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་བྱུང་གིས་
བྲམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་རབ་དུ་བྱུངས་ཏེ་མཁས་སྟོབ་གྱི་བྲ་བཙུགས་ཞེས་འཁོད་པ་དེ་འདུས་
བའི་གཞུང་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དོན་སྟོབ་བྲ་ཞིག་བཙུགས་པའི་དོན་ཡིན།

མཁས་གསལ། ཡོན་ཏན་ལ་མཁས་ཤིང་ཤེས་རིག་གསལ་བ།
མཁུ་བ། [ཆིང་]གོ་ལྟོག་པ།
མཁུན། འཁུན་གྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།
མཁུར་བཀའ། རྒྱན་གྱི་ཁྱ་བས་སོ་རུབ་པར་མཁུར་བའི་ནང་ལྗེར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཡུན་དུ་དཔོ་བའི་དོན་གོ།
མཁུར་བ། ① གདོང་འགམ་གཡས་གཡོན་སྟེང་གི་མཁུར་ཆོས། ② འགམ་ཁུག
མཁུར་བ་མི་སྟོ། ཟས་འགམ་ཁུག་གཡས་གཡོན་པར་རྒྱར་མི་སྟོ་བ་ཞེས་འདུལ་བའི་ནང་དུ་བཤད།
མཁུར་ཆོས། འགམ་པའི་མཁུར་འབྱུང་། རབ་དམར་མཁུར་ཆོས་ཉི་གཞོན་འཆར་ཁའི་འོད། མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ལ་གོ་བ་དང་། མཁུར་བའོ། །

མཁུར་བ་མཚོས་སྤྱ། མཁུར་ཆོས།
མཁུར་འཇུ་མ། གད་མོ་དགོས་སྒྲབས་གྱི་མཁུར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ཞིག །མཁུར་འཇུ་མ་བྱས་ཏེ་

སྐད་ཆ་བཤད་པ།

མཁུས་བཀུས།

མཁོ། ཉེ་བར་དགོས་པ།

མཁོ་མཁན། ཉེར་སྤྱོད་གྱི་ཆོས་གང་ཞིག་།དེ་ལ་བདག་པོ་བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་མི།

མཁོ་མཁན་གྱི་གནས་ལུལ། རྒྱུ་ཁྲིད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་

མ་སྟངས་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་client address ཟེར།

མཁོ་མཁན་སྤེའི་རྒྱུ་འགོད། རྒྱུ་ཁྲིད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་

མ་སྟངས་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་client settings ཟེར།

མཁོ་མཁན་ཁྲུག་ས། རྒྱུ་ཁྲིད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་མ་སྟངས་

ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་client side ཟེར།

མཁོ་མཁན་འཕུལ་ཆས། རྒྱུ་ཁྲིད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་མ་

སྟངས་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་client ཟེར།

མཁོ་མཁན་དབང་གནང་དཔེ་ཆ་ས། རྒྱུ་ཁྲིད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་

ཆེད་སྤྱོད་མ་སྟངས་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་client licensing mode ཟེར།

མཁོ་དགུ། མཁོ་བཤོད་ཆད། མཁོ་དགུའི་སྤྱད་དངོས།

མཁོ་སྐྱབ། མཁོ་ཆས་ཉོ་སྐྱབ། མཁོ་སྐྱབ་ལས་ཁུངས།

མཁོ་དགོས། སྐབས་དེ་དང་དེར་བེད་སྤྱོད་དགོས་པའི་དངོས་ཆས།

མཁོ་ཆས། ཉར་མཁོའི་དངོས་ཆས། ཁྲུག་ས་བཞི་མཆོམས་བརྒྱད་ནས་མཁོ་ཆས་སྐྱབ་པ།

མཁོ་ཆེན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་པོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་

རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཁོ་འཕུག་ཆེ་རིགས། སྐབས་འཕུལ་དུ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་དང་བེད་སྤྱོད་མང་པའི་རིགས།

མཁོ་མཐིང་རྩ་སྤྱང་ལྟ་ཁང་། མཁོ་མཐིང་ལྟ་ཁང་དང་དོན་གཅིག་

མཁོ་མཐིང་ལྟ་ཁང་། རྟོ་བྲག་ས་ཁུལ་དུ་སྤོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐབས་བཅའ་པའི་ཡང་འདུལ་གྱི་

གཙུག་ལག་ཁང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
མཁོ་འདོན། མཁོ་ཆས་འདོན་སྟོང་།
མཁོ་འདོན་གྱི་མཁུ་སྒྲིག་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་provider ཟེད།
མཁོ་སྟོང་། ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད།
མཁོ་སྟོང་། མཁོ་ཆས་འདོན་སྟོང་།
མཁོ་པལ། སྒྲིག་ཁྲིམས་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་ཅིག་ཏེ།
པར་ལོག་ཚུ་བ་ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག་། དབྱིན་སྐད་དུ་to copy ཟེད།
མཁོ་པལ་བཟོ་བ། སྒྲིག་ཁྲིམས་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་
ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་create a copy ཟེད།
མཁོ་པལ་ལེན་མཁུ། སྒྲིག་ཁྲིམས་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་
ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་copy recipient ཟེད།
མཁོ་པལ་སྤྲད་སྟོང་། སྒྲིག་ཁྲིམས་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་
ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་copy protection ཟེད།
མཁོ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ་]དགོས་པ། ཉེ་བར་མཁོ་བ། ཤིང་བཟོ་བར་མཁོ་བའི་ལག་ཆ། ② དགོས་
པའི་དོན། མཁོ་ཆེ་བ། དགོས་མཁོ་རྒྱུད་བ། མཁོ་མེད་རྒྱ་ཆ།
མཁོ་བའི་གོས། རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཆོས་གོས་དང་། ལྷ་གོས། འཇམ་ཐབས། གདིང་བ་
བཅས་དང་། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གོང་གསལ་གྱི་སྟེང་དུ་སྒྲུལ་སྤྲད་དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་
ཆེན་ཤོགས་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གོས་ཡིན་པས་ན་མཁོ་བའི་གོས་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཡིན།
མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད། མཁོ་བྱད། རབ་བྱུང་གི་གོས་ཀྱི་གཞིའི་ནང་གསལ་གྱི་ཡོ་བྱད་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་
ཞིག་སྟེ། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་རུང་གི་དབྱིབས་སུ་མ་བྱུབས་པའི་གོས་ཁྲ་གང་ཡན་ཆད་ཆད་
མ་ངེས་པ་མདོག་དབྱིབས་མ་ངེས་པ། རང་དང་གོགས་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོང་བ་གཞན་

གཉིས་ཀའི་མིང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། དར་གོས་སྒྲུལ་བྱ་བྱུ་བྱུ་ལོ་གི་འདུ་ཤེས་དང་།
ལྷ་དང་སྐྱ་རགས་སོགས་གོས་གི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡོ་བྱད་དག
མཁོ་མ་བཟོད། བན་མ་ཐོགས་པ།
མཁོ་མང་སྟོང་ཉུང་། དགོས་མཁོ་མང་ཡང་སྟོང་རྒྱ་ཉུང་བ་སྟེ་དཀོན་པོ་ཆགས་པར་ཟེད།
མཁོ་ཆད། ① མཁོ་བ་ཡོད་དགྲ་ཆད་མ། ② མཁོ་རྒྱའི་འཁོར་ཆད།
མཁོ་ལག་རྫོགས་པ། གཙུ་བོ་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཆ་ཆད་བའི་དོན་ནས་རྒྱས་ཅུལ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་ལྷན་པ།
མཁོ་བ། རོར་ཐོག་མོ་འདོད་པ་སྐྱེས་པའི་མིང་།
མཁོས་པབ། སེམས་བདེ་བར་གནས་པའམ་སྟོང་པབ་པ། མི་ཡུལ་ལ་མཁོས་པབ་གྱིས་གཞི་ཆགས་པ།
མཁོས་ཤེབས། གློ་བཟ་ཤེབས་པ། མཁོས་ཤེབས་གྱིས་གནས་པ། བདེ་སྤྱད་འབྲ་དང་མི་འབྲ་བའི་
ཡུལ་དའི་སྐྱེ་རྒྱ་མཁོས་མི་ཤེབས།
མཁོས་ཞན་པ། རྫིང་རྒྱས་སྟོབས་ཆུང་བ།
མཁོས་སུ་འབབ་པ། གློ་ལ་འགྲོ་བའམ་གློ་བཟ་ཤེབས་པ། ཡུལ་ལུང་སྦྱིད་ཅིང་མཁོས་སུ་འབབ་པ་
ཞིག་ཏུ་བྱིན་ནས་གནས་སྐབས་ངལ་གསོ་བ།
མཁྱིད། ལག་པའི་མཇུ་བ་མོ་དང་གྲང་མོ་སྤོན་ལག་མཐེའུ་ཆུང་རྣམས་བཅེགས་མར་བྱས་པའི་སྟེང་
མཐེ་བོང་གི་ནེའུ་ལའི་རི་མོ་མཛོན་ཅམ་སྦྱར་བའི་ཆད་ལ་ཟེར་ཉེ། དེ་དང་སོར་ལྷ་གཞལ་བ་
གཉིས་དོན་གཅིག
མཁྱིད་གང་། རིང་ཆད་གྱི་མིང་། ལག་པའི་མཐེ་མོ་དང་མཇུ་བ་མོ་བགྲང་པའི་བར་གྱི་ཆད་ལ་ཟེད།
མཁྱུད། གསང་བ་བྱེད་བྱིར་མི་སྟོན་པ།
མཁྱུད་པ། [ཐ་དད་པ]གསང་བའམ་སྟེད་པ། གསང་བའི་མན་ངག་མཁྱུད་པ། དཔེ་མཁྱུད་བྱེད་པ།
མཁྱུད་སྤྱད། རྫིང་གཞན་ལ་མན་ངག་བཤད་དུས་སྤྱས་ནས་མི་ཤོད་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག
མཁྱུད་དབྱད། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མན་ངག་ལག་ལེན་གྱི་སྐོར་རྣམས་གྲུད་དུ་སྤྱས་པའི་གཞུང་། བ་དམ་
པའི་མཁྱུད་དབྱད་དཀར་ནག་ཁ་གསུལ་ལྟ་བུ།

མཐུར་མོ། གནའ་དུས་ཆེམས་བྱལ་བྱ་སྐབས་ཁབ་འབྲུད་ཡས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག །ཀོ་བ་རྩུང་བྱ་ཞིག་
རྒྱུ་ལོར་བྱས་པའི་མགྲུ་ལུང་ཞིག་བྱ་སྟེ་མཛུབ་མོར་གྱོན་ཞིང། ཁབ་མགོ་འབྲུད་ཅིང་ཡོད།
རྗེས་སུ་དེ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ནས་ཟངས་དང་ལྷགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་ཡོད།

མཐུན། ① ཤེས་པའམ་རྟོགས་པའི་ཞེས་སྟེ། ཡོན་ཏན་མང་པོ་མཐུན་པ། གསོ་རིག་མཐུན་པ་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ། ② རེ་བ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཞེས་སྟེ། ཉན་པ་འདི་ལ་སྒྲན་བཅོས་གནང་བར་མཐུན་མཐུན་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཐུན་མཐུན། མཐུན་པར་མཛོད་དམ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་རམ་ཡོད་པ་མཐུན་མཐུན།

མཐུན་རྒྱ། ཤེས་རྒྱའམ་ཤེས་ཚད། མཐུན་རྒྱ་ཅན།

མཐུན་ལྗེ། [མདོན]སངས་རྒྱས་ལྟེ།

མཐུན་གཏེར་དག་དབང་བཟ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྟུ་བྱེད་དང་པོའི་ཐུགས་སྒྲས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་དང་སྒྲ་བྲང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཁྱི་ཐོག་གཉིས་པ་ཡིན། ཡོངས་གྲགས་སུ་བསེ་དག་དབང་བཟ་
ཤིས་ལྟ། གཤམ་གསལ་མེད་ཆོག་བསེ་དག་དབང་བཟ་ཤིས་ཞེས་པའི་ཐད་དུ་གསལ།

མཐུན་ལྗན། ① ཤེས་རབ་ཅན། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཚན།

མཐུན་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ཤེས་པའམ་རྟོགས་པའི་ཞེས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་ཅིང་གཟིགས་པ། གནས་ལུགས་ཞིབ་ཆ་མཐུན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། རྒྱལ་པམ་རྗེ་ཡོང་
གི་གནད་འགག་མཐུན་པར་གསོལ། ② ཤེས་རབ། མཐུན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ། མཐུན་པ་
དང་གཟིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ། མཐུན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ། མཐུན་པའི་སྒྲོང་དུ་རྩེབ་པ།

མཐུན་པ་ལྗ། ཡེ་ཤེས་ལྗ་དང་དོན་གཅིག

མཐུན་པ་གཉིས། རྗེ་ལྗ་པ་མཐུན་པ་དང་། རྗེ་སྟེད་པ་མཐུན་པ་གཉིས་སོ། །

མཐུན་པ་བཞི། ཁམས་མཐུན་པ་དང་། རང་བཞིན་མཐུན་པ། བསམ་པ་མཐུན་པ། བག་ལ་ཉལ་
མཐུན་པ་བཅས་བཞིའོ། །

མཐུན་པ་གསུམ། ཤེས་ཕྱིན་དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མཐུན་པ་
གསུམ་སྟེ། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཐུན་རྣམས་སོ། །

མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སུམ་ལྟ། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་ཆོན། མཁུན་པ་གསུམ་མཆོན་
བྱེད་གྱི་ཆོས་སུམ་ལྟ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆོས་བཅུ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་དང་།
གཞི་ཤེས་གྱི་ཆོས་དགུ་བཅས་སུམ་ཅུའོ། །

མཁུན་པའི་སྒྲོངས་སུ་རྒྱབ་གསལ། སེམས་ལ་གསལ་ཤོར་ངེས་པའི་ཞེས།
མཁུན་པའི་གོ་སར། མཁུན་པ་དེ་གོ་སར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན། འདིའི་གོ་སར་ཞེས་པ་
སྤྱང་པོ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གི་གོ་སར་དེ་མེ་ཏོག་གི་དགྲིལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར།
མཁུན་པའི་སྟོབས། ཤེས་པ་འཕམ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ།
མཁུན་དཔྱོད། ཤེས་རབ་གྱི་ཞེས། ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་འཇམ་བའི་མཁུན་དཔྱོད་ཟབ་ཅིང་ཡངས་པ།
མཁུན་སྤྱན། ཆོ་ཁྲོས་མིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ། མཁུན་སྤྱན་མཆོག་ལུ་ཡངས་པ།
མཁུན་བཅེ། ཟུགས་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅེ་བའི་ཟུགས་རྩེ།

མཁུན་བཅེ་ཆེན་མོ། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་འགོར་ལྟོ་ཁ་གོང་དཀར་སྐང་སྟོང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས།
བྱིས་པའི་དུས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རི་མོ་འབྲི་བར་མཁས། རར་སོན་ནས་རིག་གནས་སྤྱི་
དང་། ཁྱད་པར་རྟོག་པ་བཟ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བྱིས་འབྱུང་གཉིས་ཀར་
མངའ་བརྟེས་ཏེ། རང་གི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྲག་རྩལ་ལས་བཀལ་ནས་མཁུན་བཅེ་ཆེན་མོའི་
ལུགས་ཞེས་རི་མོའི་བྲུབ་མཐའ་གསར་པ་ཞིག་སྟོལ་བཏོད། ཁོང་གི་བྲག་བཟོའི་བརྩམ་བྱ་ནི་
གོང་དཀར་རྟོག་པ་གདན་གྱི་ཡི་དམ་ཁང་དང་མགོན་ཁང་གི་སྟེངས་རིས་ངོ་མཆར་ཅན་དེ་དག་
ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟའང་ཀུན་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཡུལ་དུ་གནས།

མཁུན་གཟིགས། ཤེས་བྱའི་གནས་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ།

མཁུན་བཟང་། ཤེས་རབ་གྱི་ཞེས།

མཁུན་རབ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་
གསུམ་ཡོད་པའི་དགྲིལ་མ་དེའི་མིང་ཡིན།

མཁུན་རབ་ནོར་བུ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་ལུག་ལོར། དུགས་ལྷ་སྐྱམ་པའི་རི་ཞོལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས།
རྒྱུད་དུས་ནས་ཅེ་ཐང་ལྷ་མཆོད་བྲུ་ཆོང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། དེ་ནས་ལྷ་ས་ལྷགས་པོ་རིར་

གསོ་རིག་དང་སྐར་ཅིས་སྒོའ་སྒོར་དུ་ལེབས། ཏུ་མའི་ཐ་མ་སྒྲུ་ཤེང་བཅུ་གསུམ་པས་སྒྲན་ཅིས་
ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་སྐབས་སྤྱི་ཁྲབ་ཏུ་བསྒོ་གཞག་མཛད་པ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་སྒྲན་ཅིས་གཉིས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བྱིར་སྒྲུ་ཆེ་རིམ་པོར་འབད་
བཅོན་གནང་སྟེ་མཁས་པ་དུ་མ་གསོ་སྒྱོད་དང་འབྲེལ་ཅ་རྒྱུད་སྒྱོད་འབྲེལ་གསོ་རིག་རྒྱ་
མཆོད་སྤྱིང་བོད་དང་། ཅིས་གཞུང་རིག་ཐུན་སྤྱིང་ཐིག་ཅིས་འགོ་སློམ་པ་སོགས་གསུང་ཚུ་
མང་པོ་བཅུམས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་བོད་དུ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྐྱུར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་
སྤུ་མཐུད་ཀྱིས་སྒྲན་ཅིས་ཁང་གི་ཡོན་ཁང་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་དགོངས་པ་རྫོགས།
མཁུན་ལུགས། བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྒོའ་དེ་མོའི་མཁས་དབང་སྒྲན་ཐང་པ་དང་མཁུན་བཅེ་ཆེན་མོ་གཉིས་
སྤུ་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་མཁུན་ལུགས་ཀྱི་དེ་མོའི་འབྲི་སྒོའ་གསར་གཏོད་གནང་མཁན་
གོང་དཀར་སྐར་སྟོད་པ་མཁུན་བཅེའི་བྲག་སྒོའ་ཀྱི་དེ་མོ་ལ་མཁུན་ལུགས་ཟེད།

མཁུན་གསུམ། མཁུན་པ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་

མཁྲང་། ① [རྒྱན་ཆིག] འབྱར་ཞིང་ཁོང་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། ལུས་རྩལ་སྦྱངས་ན་ཡན་ལག་
མཁྲང་བར་འགྱུར། མཛོ་མོའི་རུ་མ་མཁྲང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཅ་ལག་སྤྲུམ་ཀ་ལེགས་པོའི་དོན་སྟེ།
གོས་མཁྲང་པ།

མཁྲང་མཁྲང་པོ། མཁྲང་འགྱུར་དང་དོན་གཅིག་

མཁྲང་འགྱུར། མངལ་ལུས་མཁུགས་འགྱུར་ཏེ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྡེ་ལས་བཞི་པའི་མིང་།
མཁྲང་ཐང་། ཁྱོད་པོའམ་མཁུགས་པོ། གཟུགས་པོ་མཁྲང་ཐང་།

མཁྲང་པོ། ① ཁྱོད་པོའམ་མི་གྲག་པ། མཛིང་པ་མཁྲང་པོ། ② གྲིམས་པ། རྫོ་མཁྲང་པོ།

མཁྲང་པ། ① སྤུ་མ་མཁུགས་པ། ② མཁྲང་པོ་དང་གཅིག་།

མཁུག་དཀར། ཉ་དེའུ་སོགས་ཀླང་ལག་གི་མཁུག་མ་མན་ཆད་སྤུ་མཛོག་དཀར་པོ་ཅན།

མཁུག་མ། ལག་མགོ་དང་ལག་རར་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲེལ་བའི་ཆིགས། ལག་རྩར་ལྟ་བུ་སྒྲན་
པའི་མཛུབ་མོས་ནད་པའི་མཁུག་མ་གཞོན་པ།

མཁུག་མ་འདེགས་པ། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྐབས་ཀྱུ་མོ་སྟོན་འདེགས་བཞིན་པར་ཡིག་གཟུགས་

འབྲི་བའི་བྱེད་ཐབས་ལ་ཟེར།

མཁྲིག་མ་འགྲུལ་བ། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྐབས་ལག་མགོ་གཡོན་པས་གཡས་པའི་སྤྲི་མགོ་བྱས་
ཏེ་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་བའི་བྱེད་ཐབས་ལ་ཟེར།

མཁྲིས་སྒྲན། སྒྲོང་གི་མཁྲིས་སྒྲུལ་ནང་ཆགས་པའི་སྒྲན་ནད་ཅིག

མཁྲིས་ཁྲག། རྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག

མཁྲིས་སྒྲང་། མཁྲིས་པ་སྒྲང་འཐབ་གྱི་ནད།

མཁྲིས་ཆེན་བཞེ། མིའི་མཁྲིས་པ་དང་། རོམ་གྱི་མཁྲིས་པ། བྱ་ཆོད་གྱི་མཁྲིས་པ། ཉའི་མཁྲིས་པ་
བཅས་ཏེ་བཞེདོ།

མཁྲིས་ཆེན་གསུམ། མི་མཁྲིས་དང་། རོམ་མཁྲིས། ཉ་མཁྲིས་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། དེ་ཅུ་དམར་
དགེ་བཤེས་བསྐྱེད་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་གྱིས་མཛད་པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་ཐེང་ལས། མི་མཁྲིས་རོམ་
མཁྲིས་ཉ་མཁྲིས་གསུམ། མཁྲིས་ཆེན་གསུམ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།

མཁྲིས་ནད། མཁྲིས་པའི་ནད་གྱི་བསྐྱུས་ཆོག

མཁྲིས་ནད་གྱི་ཟས་རིགས་བཅུ་གཅིག །བ་རའི་ཞོ་དར། མར་གསར། རི་རྩགས་གྱི་ཤ་ར་ཤ་སྐམ་
ཤ་གསར་པ། ཆག་ཆེ། རླུང་པ། རྩུང་ཆོད། ཆབ་ཆོ། རྩུང་པ་ལ། བསྐྱོལ་གྲང་རོ། །

མཁྲིས་ནད་མཁལ་མར་ཞུགས་པ། ཞང་པ་ལྷེ་ལ་སྦྱིད། མཁལ་སྦྱེད་ན། རྩ་རྩུབ་མེར་མོར་འགྲོ།

མཁྲིས་ནད་སྒྲང་པར་ཞུགས་པ། རྩ་ཁ་སྦྱིལ་སྦྱི།

མཁྲིས་ནད་སྒྲོ་པར་ཞུགས་པ། རྩ་ལྷུང་མེར་མོར་འོང།

མཁྲིས་ནད་རྩུ་མར་ཞུགས་པ། མཁྲིས་ཁུ་འཁྲུ།

མཁྲིས་ནད་མགོ་ལ་ཞུགས་པ། མཆོགས་པ་དང་སྒྲང་པ་ན། ཉི་མ་ལོག་པའི་དུས་དང་། ཞོ་འཐུང་བ།
སྒྲོན་དུས་བཅས་སྐྱག་པར་ལྷང།

མཁྲིས་ནད་བརྒྱད། ཐང་ལ་སྐྱགས་པ། གནས་སྒྱུར་པ། ཁ་ལྷུང་པ། ཁུ་ཤོར་པ། ཅར་རྩག་པ། ཤ་
མེར་པ། མིག་མེར་པ། གྲུ་ཡོདོ། །

མཁྲིས་ནད་མངལ་དུ་ཞུགས་པ། མཁྲིས་ཁུ་འཛད་པའམ་ཡང་ན་ནང་མཁྲིས་པ་འདྲིལ་བ།

མཁྱིས་ནད་ལྷེ་ལ་ཞུགས་པ། ལྷེ་མདོག་སེར། ཟས་སྒོམ་གྱི་རོ་ཀླན་ལ་མིག་རྩ་སེར།
མཁྱིས་ནད་མཆོན་པར་ཞུགས་པ། འག་མདོག་སྒོ། མཆོན་སྟེང་ན། མགོ་ན། མིག་ཆོ། མཆོལ་པ་སྐྱ་
བ་འདྲིལ།
མཁྱིས་ནད་མཆོར་པར་ཞུགས་པ། ལྷེ་མདོག་སྒོ་འཕ་ཡང་ན་སེར་ཁ་འོང་། ཁྲག་འབྲུ། ལྷོ་བ་སྒོས།
ཀླད་གཡོན་སྐྱད་ས། ལྷུ་ཆོགས་ན།
མཁྱིས་ནད་སྟིང་ལ་ཞུགས་པ། ལྷོ་སྟིང་སོགས་སྟོད་མི་བདེ། ལྷེ་མདོག་སེར། མཆོན་མོ་གཉིད་རྩུང་
ཟས་སྒོམ་གང་མོར་འདོད།
མཁྱིས་ནད་ན་བར་ཞུགས་པ། ཟུག་གཟེར་ཆེ། རྩ་བའི་ནད་ཆོ། རྩ་བའི་ནད་ནས་རྩ་སེར་འཛོག་
མཁྱིས་ནད་སྐྱ་ལ་ཞུགས་པ། སྐབས་མདོག་སེར། མཆོལ་པ་འགག་
མཁྱིས་ནད་གནས་གྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་དགུ། ༡ བགས་པ་གམས་པ། ༢ འག་རྩ་སྐྱ་པ། ༣ ཅ་རྩ་རྩ་བ།
༤ རྩ་ས་ལ་ཞེན་པ། ༥ སྟིང་ལ་ཞུགས་པ། ༦ ལྷོ་བར་ཞུགས་པ། ༧ མཆོན་པར་ཞུགས་པ།
༨ མཆོར་པར་ཞུགས་པ། ༩ མཁལ་མར་ཞུགས་པ། ༡༠ མོ་བར་ཞུགས་པ། ༡༡ མོང་ལ་ཞུགས་
པ། ༡༢ རྩ་མར་ཞུགས་པ། ༡༣ ལྷང་པར་ཞུགས་པ། ༡༤ མངལ་དུ་ཞུགས་པ། ༡༥ མགོ་ལ་
ཞུགས་པ། ༡༦ མིག་ལ་ཞུགས་པ། ༡༧ རྩ་བར་ཞུགས་པ། ༡༨ ལྷུ་ལ་ཞུགས་པ། ༡༩ ལྷེ་ལ་
ཞུགས་པ།
མཁྱིས་ནད་པགས་པ་གམས་པ། ཟ་འབྲུག་ལངས།
མཁྱིས་ནད་མོ་བར་ཞུགས་པ། མཁྱིས་ཁུ་འབྲུ་བའཕམ་ཡང་ན་སྐྱག་པ།
མཁྱིས་ནད་མིག་ལ་ཞུགས་པ། མིག་མདོག་སེར། མིག་ཆོ། མཆོལ་མ་མང་།
མཁྱིས་ནད་ཅ་རྩ་རྩ་བ། ཆོགས་བཞི་དང་། ལྷ་གཞི། མཆོན་ཁུང་སོགས་བྲོ་ས་ལ་ཟ་འབྲུག་ལངས།
ནད་དེ་རྩ་ས་ན་ལུས་ཀླན་ལ་ཟ་འབྲུག་ཁུབ། དུས་དེར་ཅ་མིག་རྩ་ས་མཁྱིས་པས་གང་བས་
ལྷགས་མདོག་དང་། མིག་སྟོན་སེར། གཏར་ན་ཁྲག་མེད་པ་མཁྱིས་ཁུ་འབྲུང་།
མཁྱིས་ནད་རྩ་ས་ལ་ཞུགས་པ། ཆོགས་ཐམས་ཅད་ན་བ། ཡང་ན་ཆོགས་ཁ་འགས་ན་བ། ཆོགས་
སྐྱད་ས་པ། འག་སྐྱམ་པ།

མཁྱིམ་ནད་ལོང་ལ་ཞུགས་པ། མཁྱིམ་ཁུ་འཁྱ།

མཁྱིམ་པ། ① ཉེས་པའི་མཁྱིམ་པ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་བོད་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོངས། ② སྟོད་ཀྱི་མཁྱིམ་
པ་སྟེ་མཆེན་འདབས་ཀྱི་མཁྱིམ་སྤྱུམ།

མཁྱིམ་པ་ཁྲ་ཡ་ནག་པོ། བད་ཀྱི་རྒྱ་དང་མཆོན་ཉིད་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་གསོ་དཀའ་བའི་
མཁྱིམ་ནད་གཏུག་པ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དཔལ་སྤྱདས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་
རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མཁྱིམ་པ་ཁྲ་ཡ་ནག་པོ་ནི། ཁྲ་ཡ་
ཞེས་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་དེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཏུ་བསྒྱུར་ན་ཟད་བྱེད་ཅེས་འགྲུར་བས་མཁྱིམ་ནད་
འདིས་ཟེན་པའི་དུས་སུ་སྟོད་མཁྱིམ་ཡོངས་ཇོགས་རྩ་མིག་ནས་ཤུག་པགས་རྩ་དུས་ཀྱི་གནས་སུ་
བྱེད་ཏེ་ཟད་པར་བྱེད་པས་ན་ཟད་བྱེད་ཅེས་དང་། ནག་པོ་ནི་ནད་ཀྱི་རང་མདོག་ལ་བསྟོས་ནས་
བཏགས་པ་ཡིན་པས་མཁྱིམ་ནད་འདིས་ཟེན་པའི་རྟགས་སུ་ཤུག་པགས་སྟོན་གཏུ་འགྲུར་བ་དང་།
སེན་མོར་ནག་ཐིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁྱིམ་པ་ཁ་ལུད། སྟོད་ཀྱི་མཁྱིམ་པ་ཁ་ལུད་ནས་མཁྱིམ་ཁུ་རྩ་མིག་ཏུ་བྱེད་བཞིག

མཁྱིམ་པ་སྦྱབ་བྱེད། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་མཁྱིམ་པ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་
སྟོང་གི་ཆར་གནས་པའི་མཁྱིམ་པའི་མིང་སྟེ། དཔལ་སྤྱདས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་
རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མཁྱིམ་པ་སྦྱབ་བྱེད་ནི་སེམས་ཀྱི་བྱ་
བ་མཐའ་དག་སྦྱབ་པའི་འདོད་དོན་བཙོན་བྱེད་པས་ན་སྦྱབ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མཁྱིམ་པ་སྦྱབ་བྱེད་ནད་ཏུ་གྱུར་བ། སྟོང་གཙུག་པ་ལྟ་བུས་ན། དབུགས་ཆོད། སྐམ་དང་ཆེ། དང་ག་
མི་བདེ། ལུས་འདར། སྟོ་སྟེ་ལ་ན་རྒྱག་ཆ་ཅེག་བྱེད།

མཁྱིམ་པ་ལྷ། ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་མཁྱིམ་པ་ལྷ་སྟེ། མཁྱིམ་པ་འཇུ་བྱེད་དང་། མདངས་བསྒྱུར། སྦྱབ་
བྱེད། མཐོང་བྱེད། མདོག་གསལ་བཅས་པོ།

མཁྱིམ་པ་མདངས་འགྱུར་ནད་ཏུ་གྱུར་བ། རྩ་མིང་གིས་པོ་བ་གང་བ། ལུས་སྟེ། ཤེད་རྒྱུད་

མཁྱིམ་པ་ཅན། སྟོ་སྦྱང་བའི་མི།

མཁྱིམ་པ་འཇུ་བྱེད། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་མཁྱིམ་པ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་

པོ་བ་དང་རྒྱ་མའི་བར་གྱི་ཆར་གནས་པའི་པོ་བའི་མེ་བྱོད་ཀྱི་མཁྲིས་པའི་མིང་ཡིན།
མཁྲིས་པ་འབྲུ་བྱེད་ནད་དུ་གྱུར་བ། ལྷ་མེད། རྫོམ་དད་ཆེ། ཁ་ཟས་མི་འཇུ། དང་ག་འགག
མཁྲིས་པ་ཐང་ལས་ལྷག་པ། ལུས་ཀྱི་བྱོད་ཁམས་ཀྱི་ལྔ་ཆད་ལས་ལྷག་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། བཟ་
འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། མཁྲིས་པ་ཐང་ལས་ལྷག་པ་ནི། ཐང་
ཞེས་ཆད་ཀྱི་མིང་སྟེ་གོང་ཐང་དང་ཐོབ་ཐང་ཞེས་པས་མཆོན་ཀྱས་པ་ལྟར་འདྲིར་མཁྲིས་པ་རང་
གི་བྱོད་ཁམས་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་གཞུང་ནས་ཆད་གསུངས་པའི་སྟོང་གྱི་མཁྲིས་སྤུལ་གང་ཡིན་
པས་དེ་ལས་ལྷག་པར་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང། བཙུག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་ཆ་
བ་ཉེས་བྱའི་ངོ་མོ་ནི། མཁྲིས་པའི་མེ་བྱོད་ཐང་ལ་ལྷག་པ་ཡིན། ཅི་ཤིར་མཁྲིས་པ་སྤུལ་བཅས་
རྫོ་ཞིང་ཆ། ཡང་ཞིང་འི་མནམ་འབྲུ་ཞིང་གཤེར་བ་དེ། ཐང་ལ་ལྷག་པའི་ཆ་བའི་རྟགས་སུ་
འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཁྲིས་པ་མཐོང་བྱེད། བྱེད་ལས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་མཁྲིས་པ་ལྔའི་ཡ་
གྲུལ་མིག་གི་ཆར་གནས་པའི་མཁྲིས་པའི་མིང་སྟེ། མིང་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་བྱེད་པས་
ན་མཐོང་བྱེད་ཅེས་ཟེད།

མཁྲིས་པ་མཐོང་བྱེད་ནད་དུ་གྱུར་བ། བཞོ་ན། ཆང་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་གཟེད། མིག་སྤྲིན་མེད།
མིག་གིས་ཉེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་མཐོང་ལ་ཐག་རིང་གི་དངོས་པོ་མི་མཐོང་བར་འབྱུང་།
མཁྲིས་པ་མདངས་སྤྱུར། བྱེད་ལས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་མཁྲིས་པ་ལྔའི་ཡ་
གྲུལ་མཆོན་པའི་ཆར་གནས་པའི་མཁྲིས་པའི་མིང་། མཁྲིས་པ་མདངས་སྤྱུར་ནི། ལུས་ཟུངས་
བདུན་པོ་རང་རང་གི་ཁ་དོག་རྣམས་རིམ་བཞིན་མདངས་སྤྱུར་བར་བྱེད་པས་ན་མདངས་སྤྱུར་
ཞེས་ཟེད་ཏེ། སྤར་འགྲེལ་འགར་དམར་པོར་སྤྱུར་བ་ལས་གཞན་མ་གསུངས་ནའང། ཁོ་པོས་
ནི་ལུས་ཟུངས་ཡོངས་ཀྱི་མདངས་སྤྱུར་བ་ལ་འདོད་དེ། བཤད་བ་སྤྱིའི་སྤྱུར་བ་ལ་འདོད་དེ།
བཤད་བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལས། གནས་པ་སྟེ། རྒྱངས་མ་ལ་སོགས་ཁ་དོག་མ་ལུས་སྤྱུར། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཁྲིས་པ་མདོག་གསལ། བྱེད་ལས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་མཁྲིས་པ་ལྔའི་ཡ་

གྲུལ་པགས་པའི་ཆར་གནས་པའི་མཁྲིས་པའི་མིང་སྟེ། དཔལ་སྤྱངས་དཔོན་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། མཁྲིས་པ་མདོག་གསལ་ནི། ལུས་ཀྱི་པགས་པའི་མདོག་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་མདོག་གསལ་ཞེས་ཟེར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

མཁྲིས་པ་མདོག་གསལ་ནད་ཏུ་སྒྱུར་བ། མཁྲིས་པ་མདོག་གསལ་ནད་ཏུ་སྒྱུར་ན་ལུས་ཀྱི་ཤ་བོད་ཆེ། ཤ་ལྷགས་སྟོན་གཞགས་ཤིང་ཆ་ལ་རེག་བྱ་རྩལ་པ་ཅན་འོང་། མཁྲིས་ནད་དེ་དག་རྒྱུད་ལྔ་པོ་གང་རུང་དང་འདྲེས་ན་རྒྱུད་དེ་དག་གི་ནད་ཉགས་སྟོན་ཅིང་། བད་ཀན་ལྔ་པོ་གང་རུང་དང་འདྲེས་ན་བད་ཀན་སོ་སོའི་ནད་ཉགས་རྣམས་སྟོན་ཡོང་དོ། དེ་ལྟར་མཁྲིས་ནད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་བརྩ་གསུམ། གནས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན་བརྩ་དགུ། རྩེ་བྲག་འདྲུ་བྱེད་ལ་སོགས་བཙུ་ལྔ་བཙུ་བས་བསྟོམས་པས་ནད་དབྱེ་བ་བཞི་བརྩ་ཞེ་བདུན་གོ། །

མཁྲིས་པ་པོ་ཁར་འདྲིལ་བ། པོ་བའི་བེ་སྒྲབས་གཉིས་བསྟོངས་ནས་གོང་བྱ་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་སྟེ་མས་པ་ཆེ་དབང་གིས་མཛད་པའི་བྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལག་ལེན་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས།

མཁྲིས་པ་མིག་སེར་སྟོད་མཁྲིས་ཁ་ལུང་དེ་ཅ་མིག་ཏུ་བྱེར་ནས་མིག་སྒྲིན་སེར་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག་མཁྲིས་པ་ཅ་རྒྱལ། རིམས་ནད་མཁྲིས་པར་བབས་པ་དང་། ཟས་སྟོད་སོགས་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་སྟོད་མཁྲིས་རྩར་བརྒྱགས་ནས་རིམ་བཞིན་མིག་པགས་པ་རྣམས་སེར་པོར་འགྱུར་བའི་ནད་ཅིག་མཁྲིས་པ་ཟང་མར། ཟང་མར་ཞེས་རྒྱུད་པའི་བཟང་ཡིན་པས། འདིར་སྟོད་མཁྲིས་པ་རང་གི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་མཁྲིས་ཁུ་རྒྱུད་པར་འོང་བའི་དོན་གོ། །

མཁྲིས་པ་ཤ་སེར། སྟོད་མཁྲིས་ཁ་ལུང་དེ་ཅ་མིག་ཏུ་བྱེར་ནས་ཤ་མདོག་སེར་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག་མཁྲིས་པ་གཤམ་འོང་། ཏུ་སྤང་རྩར་ནས་མར་ལག་ངར་རྒྱལ་དོས་ནས་སྤར་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཅ་དང་པོ་སྟོད་མཁྲིས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏར་ཅ་ཞིག་སྟེ་དེ་གཏར་ན་མཁྲིས་ནད་ལྷན་ལོན་དང་། མཁྲིས་རིམས་མགོ་ནད་སོགས་ལ་པན།

མཁྲིས་པ་ཀླ་ལ་ནག་པོ། ནད་ཀྱི་རྒྱ་དང་མཚན་ཉིད་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་གསོ་དཀའ་བའི་

མཁྱིས་ནད་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།
མཁྱིས་པའི་གོ་འཕྲོག། གོ་ས་དང་ཐོབ་ཐང་ཞེས་རང་གི་གནས་ཡུལ་དབང་དུ་བསྐྱར་སྟེ་པའི་ཆད་
ལ་ཟེར་བས་འདིར་སྟོད་མཁྱིས་པའི་གོ་ཐོབ་བཅས་སྟོབས་རྒྱས་བད་ཆུང་གང་རུང་གིས་འཕྲོག་
ནས་མཁྱིས་པ་དབང་མེད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །
མཁྱིས་པའི་རྒྱ་ལམ་ལྷ། ཁྲག། རུལ། མིག། བཅའ་མཁྱིས། རྒྱ་མཐོ། །
མཁྱིས་པའི་ནད། ལུས་ཀྱི་འོད་ཁམས་རྒྱས་པའི་ཆ་བའི་ནད་ལ་ཉེས་པའི་མཁྱིས་པ་དང་། བཅའ་
འདབས་མཁྱིས་སྟེན་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་མཁྱིས་པ་གཉིས།
མཁྱིས་པའི་ནད་རྟགས་བདུན། རྟོ་ཞིང་ཆ་བའི་ཟས་སྟོད། ལ་ལ་བ། མགོ་ན་བ། འཛོད་ཆ་བ། རྟོད་
གཟེར་བ། ལུ་རྩེས་ན་བ། བསེལ་བ་པན་པའོ། །
མཁྱིས་པའི་དབྱུང་གསུམ། རུལ་དབྱུང་། གཏར་ག། རྩའི་འབྲུལ་འཁོར་རོ།
མཁྱིས་པའི་སྦྱོང་བྱེད་བཞི། སྤྱི་བཤལ། སྟོས་བཤལ། དག་བཤལ། འཇལ་བཤལ་ལོ།
མཁྱིས་སྟོ། མཁྱིས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོ་བྱེད་དེ། བད་རྟགས་སུ་སེམས་ཁོ་ཞིང་བརྟེན་སྟོང་འདོད་པ་
དང་། མིག་དང་རྩ་མདོག་སེར་ཞིང་མིག་སྤར་མེ་དང་སྤར་མ་མཐོང་སྤར་ཤར་བ་ཞིག
མཁྱིས་ཅ་སྟུ་རེངས། ལྷག་ཆེན་གཉེར་རིང་གི་ཐད་དུ་གནས་པའི་སྟོད་ཅ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། བསེ་
སྟོམ་སྟུག་པོ་ལས། ལྷག་པོ་ཆའི་ཤའི་སྟེབས་ན་མཁྱིས་ཅ་སྟུ་རེངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། ཅས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
མཁྱིས་ཆད་འོར་དུ་བསྐྱར། ཁོར་པའི་ནད་གི་རུལ་དེ་སྦྱོང་བའི་བྱིར་དུ་ཆད་པ་སྤར་དུ་བྱངས་པའི་དོན་ནོ། །
མཁྱིས་ཆབས། བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་ནད་ཅིག
མཁྱིས་ཟད། མཁྱིས་པའི་ལྔ་ཆད་གསང་སྟོ་གང་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་ཤས་ཟད་པར་གྱུར་ནས། ལུས་
འོད་ཉམས་ཤིང་། བགས་མདོག་ནག་པོར་འགྱུར་བའི་ནད་ཅིག
མཁྱིས་འོར། མཁྱིས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་འོར་ནད་ཀྱི་མིང་།
མཁྱིས་རིམས། རིམས་ནད་མཁྱིས་པ་ལ་བབས་པའི་ནད་དེ། མགོ་ན་བ་དང་། ཆ་བ་རྒྱས་པ། གཤམ་
གཅི་བགས་མིག་རྣམས་སེར་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག

མཁྱིམ་རིམས་ལེ་བཞག། ལེ་བཞག་ཞེས་དཔར་པོའི་དོན་ཡིན་པས་འདིར་མཁྱིམ་རིམས་ཁྲག་ཆད་
རྒྱས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཅེས་འབྲི་གྲང་ཆེ་དབང་བརྟན་པས་མཛད་པའི་རིམས་བཅོས་འཆི་
མེད་སྟོག་འཆོ་ལས་གསུངས།

མཁྱིམ་སེལ་གྱི་རོ་གསུམ། མངར་བ། ཁ་བ། བསྐྱ་བ་སྟེ། བསེལ་བ། སྐྱ་བ། རྩལ་བ་གསུམ་བཅས་
གྱི་རུས་པ་གསུམ་ལྟ་བུའོ།

མཁྱིམ་སེལ་སྟོང་ལམ་གཉིས། བསེལ་བར་འདུག་པ། དལ་བར་འདུག་པའོ།

མཁྱིམ་གསང་། རྒྱབ་གྱི་སྐལ་ཆོགས་གཉིས་པ་དང་བཅུ་པ་མཁྱིམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མེ་བཅའི་
གསང་སྟེ། དེ་ལས་མེ་བཅའ་བཞག་ན་མཁྱིམ་པ་གང་མཁྱིམ་ལ་པག།

མཁྱིམ་སྟེ། ལྷགས་དང་རྩོ་སོགས་དངོས་རིགས་བརྟན་ཅིང་མི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན།

མཁྱིམ་ཆས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་hardware ཟེད།

མཁྱིམ་ཆས་སླེག་འཇུག། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྟངས་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་hardware install ཟེད།

མཁྱིམ་ཆས་ལྟ་སྟེ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་hardware monitor ཟེད།

མཁྱིམ་ཆས་སྟོ་ཆོག། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་safe to remove hardware ཟེད།

མཁྱིམ་འབྲེད་འབོལ་རྒྱ། ཁྱིང་པོ་དང་རྒྱག་ན་འདྲིགས་ནས་གཡོལ། མཉེན་པོ་དང་ཐད་ན་བརྒྱས་
བཅོས་བྱེད་པའི་དཔེ། གང་ལྟར་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་མཁྱིམ་འབྲེད་འབོལ་རྒྱག་གི་
སྟོང་ངན་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད།

མཁྱིམ་པ། མཁྱིམ་པོ་དང་གཅིག།

མཁྱིམ་པོ། ཁྱིང་པོ་དང་། སྤ་བའམ་མི་ཞིག་པ། མཁྱིམ་ཆད། མཁྱིམ་ཤིང་། མཁར་མཁྱིམ་
པོ། ཁྲད་ཆིང་མཁྱིམ་པོ།

མཁེགས་དབྱེ་ཡབ་ཁུལ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟེན་ཅིག་ཏེ། དབྱེན་སྐད་དུ་hard sectoring ཟེད།

འཁང་། ཟས་སོགས་རང་གི་བཀོ་སྐལ་གྱིས་སློ་མི་ཆོམ་བས་ཡང་དུ་སློང་བ་དང་། མི་འདོད་པའི་
གཏམ་ཉོག་ལབ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་།དཔེར་ན། བྱ་གུ་འདི་ནི་དུས་རྒྱུན་ཟས་ལ་འཁང་ར་
བྱེད་མཁན་ཞིག་ཟེད།

འཁང་སྐད། ཁྲོས་པ་དང་། སྤང་བའི་སྐད་ཆ།

འཁང་སྒྲ། སྤང་ཆོག་སྒྲ་བའི་སྒྲ།

འཁང་བ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁངས་པ། འཁང་བ། མི་དགའ་བ་དང་། སྤང་བ་དང་། ཁྲོས་པ། རང་གིས་
མ་བྱུང་བར་གཞན་ལ་འཁང་བ། རང་ཉིད་སྟུན་ཁང་དུ་བསྐྱད་ནས་ཉེ་མའི་འོད་ལ་འཁང་བ། རེ་
འཁང་བྱེད་པ།

འཁང་ཆོག་། མ་རངས་བའམ་མ་མགུ་བའི་ཆོག་

འཁང་ར། འདོད་པ་མ་ཆོམས་པའི་རྣམ་འགྱུར། མ་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར།

འཁངས་པ། འཁང་བའི་འདས་པ།

འཁམས་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ། མྱོ་བྱར་འཛིགས་ནས་འཁམས་པ།

འཁར་རྒྱག་། ལག་རྟེན་དབྱེག་པ།

འཁར་ར། འཁར་བ་ལས་བཅོས་པའི་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་ཡིན།

འཁར་རེའུ། འཁར་ར་རྩུང་རྩུང་།

འཁར་རྩ། འཁར་བ་ཞུན་མ།

འཁར་སྤེར། འཁར་བ་ལས་བཅོས་པའི་སྤེར་མ། ཤིང་ཉོག་འཁར་སྤེར་གང་བའམས།

འཁར་པོར། མི་ལས་བཅོས་པའི་པོར་པ།

འཁར་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ཐོགས་པ། རྒྱུན་བ་ལྷགས་གཟེར་ལ་འཁར་བ། ཟས་མིད་པར་འཁར་བ།

② དབྱུག་པ། སྤྲ་འཁར། བྱག་འཁར། ལག་ན་འཁར་བ་ཐོགས་པ། ལུས་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལངས་དགོས་པ། ③ མི་སྟེ། ཟངས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷགས་རིགས་འདྲེས་མ་ཞིག་།མིང་གི་

ནུས་གངས་ལ་ཟངས་སྒྲེས་དང་བསིལ་སྒྲེས་སོ། །

འཁར་བའི་ལོ་ལྷན་གས། འཁར་བའི་ཅེ་མོར་ལག་གཉིས་བརྟེན་པའི་སྤྲེང་དུ་ཨོག་མ་བཞག་པ།

འཁར་བའི་མེ་ལོང་། ལི་ལས་བཟོས་པའི་མེ་ལོང་།

འཁར་བའི་ཡི་གེ་ ལྷགས་རིགས་སྒྲུ་ཆོགས་བསྐྱེས་ནས་བརྟུངས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་སྟེ། དེས་འཁར་

རྩ་བཟོས་ན་སྒྲ་ཆེ་ཞིང་རྒྱང་ཐག་རིང་པོར་གོ་བ་བཅས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་

པས་དེ་འདྲའི་རིགས་ལས་བཟོས་པའི་བྱང་བྱའི་དོས་སུ་གོ་གནས་གང་ཡིན་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པ།

འཁར་བས་བཅོགས་པ། དབྱག་པས་བརྒྱངས་པ།

འཁར་དབྱག །ལག་འཁར། ལྷལ་ལ་ལར་དཔའ་བརྟེན་ཡང་ཟེད། དཔེར་ན། ཆུན་པོ་ནུས་དཔའ་

བརྟེན་བརྟེན་ནས་འགྲོན་བརྟེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།

འཁར་གཞོང་། ལི་ལས་བཟོས་པའི་གཞོང་པ།

འཁར་ཟངས། ① ལི་ལས་བཟོས་པའི་ཚུ་ལྷག་སྟོང་། ② འཁར་བ་དང་ཟངས།

འཁར་བཟོ་བ། ལིའི་ཡོ་བྱང་བཟོ་མཁན།

འཁར་གསེལ། [ཁྲིའི་རྩ་]རབ་བྱུང་ལ་གཞོད་འཆེ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པས་གནང་བའི་སིལ་

སྟན་བརྟེན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་འཁར་བ་སྟེ། དེམ་བ་གསུམ་གྱི་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོང་སྒྲ་

གཉིས་ལྷགས་དང་བར་མ་ཤིང་ཡིན་པ། སྟོང་སྒྲ་དེ་ཀྱི་ལྷགས་བརྒྱད་བཞོག་བྱས་ཤིང་། འོག་མ་

ལ་རྒྱ་མདུད་ཡོད་པ། དུམ་བྱ་སྟེང་མ་ལ་འཁོར་ལོ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། རྩ་བཞི་འཕ།

གཉིས་སུ་དེས་པ། དེ་ལ་སིལ་སྟན་བརྟེན་གཉིས། སྟེང་དང་ནང་ལ་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པ། རྩའི་བར་

སྟོང་པ། རྩའི་དཔའ་མཐོ་གང་མོར་བཞི་དང་རྩ་མན་ཆད་ལུས་ཆད་དང་མཉམ་པའོ། །

འཁར་གསེལ་གསེལ་བ། དགེ་སྟོང་གི་ཡོ་བྱང་འཁར་གསེལ་དགྲོལ་བ།

འཁལ་འཁོལ། འཁལ་ལེ་འཁོལ་ལེའི་བསྐྱེས་ཆེན།

འཁལ་འཐག། རྒྱ་སྟན་འཁལ་ཞིང་རས་སྒྲུ་མོགས་འཐག་པ།

འཁལ་བ། [ཐ་དད་པ་]བཀལ་བ། བཀལ་བ། འཁོལ། སྐྱད་པ་སྒྲིམ་པའམ་བཟོ་བ། སྐྱད་པ་བཀལ་ཏེ་

ཐགས་བཏགས་པ། བལ་འཁལ་བ།

འཁལ་ཐག །བལ་འཁལ་བ་དང་སྒྲུལ་བྱ་འཐག་པ་སོགས།
འཁལ་ལེ་འཁོལ་ལེ། སེམས་རབ་ཏུ་དགའ་བའམ་བྱ་བ་ཞིག་གྱེད་འདོད་ནས་ཚུགས་དཀའ་བ་ལྟ་
བུའི་རྣམ་པ། བྱེད་མཇུག་འདོད་ནས་དེ་སེམས་འཁལ་ལེ་འཁོལ་ལེ་གྱེད་ཀྱི་འདུག
འཁི་ལུ། གཡག་དང་འབྲིའི་ལུས་ཀྱི་སྦྱ་འཇམ་པོའི་རིགས་ལ་འཁི་ལུ་ཟེར།
འཁི་ལུ། འཁི་ལུ་དོན་གཅིག་ཡིན།
འཁིང་། གང་དེ་སྟོབས་ཀྱིས་བརྒྱན་གཤེར་རིགས་རྣམས་གོང་བུ་སྤྱོད་ཆགས་པའི་མིང་། དགུན་
དུས་ས་འཁིང་། གང་སྤྲུལ་དང་ལ་འཁིང་། གངས་རིའི་ནང་དུ་རྒྱ་ལག་འཁིང་ནས་ཤི་སོང་བ་
རེད་ལྟ་བུའོ།
འཁྱ། གནོད་པའི་བསམ་པ་བཅངས་པའི་དོན་ཏེ། དན་པ་ཐོགས་ལ་འཁྱ། འོག་པར་འཁྱ་བའི་དག་
པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདས་པ་ལ་འཁྱས་འབྱ།
འཁྱུལ། མི་དགའ་བའམ་སྤག་དོག། བེལ་རང་ལྟར་བསྟེན་ན་འཁྱུལ་ཆོ་འབྲུལ་རེ་ཆེར་འབྱོ།
འཁྱེལ། དོགས་པ་འམ་རྣམ་རྟོག། །བཤན་པ་འཁྱིས་སུ་སྒྲེབས་པ་མཐོང་ཡང་། བཤས་ལུག་ལ་
རང་ཉིད་ད་ལྟ་གསོད་དོ་སྦྱས་པའི་འཁྱེལ་གི་འདུ་ཤེས་མེད།
འཁྱ་བ། [ཐ་མི་དད་པ] ① རྒྱང་བ་དང་འཆེ་བ་དང་། སྤྱིང་རིང་བ་དང་ཆོལ་བ། དག་ལ་འཁྱ་བ། ②
[རྫིང་]ལྟོག་པ། ③ སེར་སྒྲ།
འཁྱ་བ་ལྟ། ཐོགས་པོ། རྩེ་པོ། སངས་རྒྱས། དགེ་འདུན། ལྷ་མ་འཁྱ་བ།
འཁྱ་བསམ། ① རྒྱང་བའི་བསམ་པ། ② འོག་ལྟ།
འཁྱགས་པ། ལུག་པའི་ད་ལྟ་བའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག
འཁྱན་སྒྲ། དབུགས་འཁྱན་པའི་སྒྲ། བད་མེད་འཁྱན་སྒྲ་སྟོག་པ།
འཁྱན་པ། [ཐ་མི་དད་པ] ① བད་སོགས་ཀྱི་མ་བཟོད་པའི་དབུགས་སྒྲ་འཛོན་པ། རྒྱད་ཆེན་སྟོག་པ་
གཡག་ལྟར་འཁྱན། བསྟེ་འཁྱན་གྱིན་འདུག །② དབུགས་འཆང་བ། ལུར་པོ་ལྟེ་བས་དབུགས་
འཁྱན་ནས་གཏམ་ཡང་འཛོན་པ་དཀའ། ③ བྲེ་བ་ནས་ལུག་རོན་གྱི་རྒྱད་ལྟར་འདོན་པ།
འཁྱན་པ་རྩོས་འདེབས། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཐང་ཐོས་དཀར་པོའི་འབྲས་བུའི་

མིང་སྟེ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོན་མེས། ལྷག་སྒྲུང་ལྟར་འཁུན་པ་སྒྲུང་ཐབས་ལ། རྟ་ཨར་ལ་འདེབས་
ནས་ཞི་བྱེད་པས། དེས་འཁུན་པ་རྩོས་འདེབས་ཞེས་བཤད་དོ། །

འཁུན་བྲ། འཁུན་སྒྲ་ཚུང་བྲ།

འཁུན་ཆོག །རྟ་དང་དཀའ་ལས་མ་བཟོད་པའི་གཙོང་སྐད།

འཁུམ་འཁུམ། འཛིགས་པ་དང་འབྲགས་པའི་རྣམ་འགྱུར། འབྲགས་ནས་གཟུགས་པོ་འཁུམ་
འཁུམ་བྱེད་པ།

འཁུམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]① ཚུར་འདུས་པའམ་ཁུམ་པ། ལུས་འཁུམ་པ། དག་འཁུམ་པ། ཡིད་འཁུམ་
པ། དཔའ་འཁུམ་པ། འགྲན་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་འཁུམ་ཚུལ་ཅ་བ་ནས་མ་སྟོན། ཀོ་བ་མ་
བརྒྱུངས་པར་འཁུམ་པ། ② སེས་པའམ་རྟོགས་པ། སེམས་ཀྱིས་འཁུམས་པ། བཤད་ཚུལ་དེ་
འདི་སེམས་ལ་འཁུམས་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་བྱེད།

འཁུམས། ① སེས་པའམ་རྟོགས་པ། ② ཁུམས་པའམ་ཚུར་འདུག་པ་སྟེ་དཔའ་འཁུམས་པ་ལྟ་བུ།

འཁུམས་པ། འཁུམ་པའི་འདས་པ།

འཁུར། དོག་ཁེས་སོགས་འཁེར་རྒྱ།

འཁུར་གོར། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བཞེས་ནས་བསྐྱེགས་པ་དང་བཙོས་པའི་ཐས་དབྱིབས་སྒོར་མོ་
ཞིག །ཨ་མ་དོའི་སྐད་དུ་གོ་རེ་ཟེར།

འཁུར་ཐག །འཁེར་བྱེད་དམ་སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ།

འཁུར་ཤེད། ཐེག་ལྷགས། བོང་བྱ་ལས་གཡག་འཁུར་ཤེད་ཆེ།

འཁུར་བསམ། འགན་འཁུར་ལེགས་སྒྲིབ་ཀྱི་བསམ་པ།

འཁུར་རྣམ་དག །འགན་འཁུར་བསམ་སྒྲོ་ཡང་དག་པ་ཡོད་པ།

འཁུལ། ལས་ཀ་སོགས་འཁེར་རྒྱ།

འཁུལ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ལུལ་པ། བོང་བྱས་གཡག་མི་ཁུལ། གཡོག་རྒྱུ་མི་འཁུལ་པ། ཡིད་འཁུལ་པ།

འཁུས་པ། [རྟིང་]སྐས་པ།

འཁེང་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁེངས་པ། འཁེང་པ། གང་དད་ཀྱིས་འབྲག་པར་འགྱུར་པ། མར་ཁ་

འཁེངས་པ།

འཁེངས་པ། འཁེང་བའི་འདས་པ།

འཁེབས། འཁེབས་རས་སོགས་བཀའ་ནས་ཁེབས་ཟིན་པའི་དོན་དུ་སྣང་།

འཁེལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]ཁེལ་བ། འཁེལ་བ། ① ཐག་ཚོད་པ། གཏན་འཁེལ་བ། ② ཐུག་པ། རྟག་
ཐོག་གཅིག་འཁེལ། གེལ་བ་ཆ་པོའི་དུས་དང་སྟབས་ཁེལ་བ། ③ ཡིད་ཆེས་པ། རྫོགས་པ།
གདེང་འཁེལ་བ།

འཁོགས། འཁོགས་པ་དང་གཅིག །

འཁོགས་པ། རྒྱས་པ་འཕམ་གོག་པ། རྒྱས་འཁོགས། ལུས་འཁོགས་ཏེ་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་མི་སྟབ་པ།

འཁོགས་པའི་དུས། དུས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། མི་ལོ་བདུན་ཅུ་ཡན་ཆོད་དུ་སོན་པ།

འཁོང། རྒྱང་ལག་འཁུམ་པོར་བསྐྱད་པའི་དོན་དུ་སྣང་།

འཁོང་བ། [རྫིང]སེམས་མི་མགྲུ་བ། འཁང་དང་དོན་འདྲ།

འཁོད། ཡི་གེ་སོགས་སུ་འཁོད་པ། བདེ་བ་འཁོད་པ་དང་གནས་སུ་འཁོད་པ་སོགས།

འཁོད་པ། [ཐ་མི་དད་པ] ① གནས་པ། གྲི་ལ་འཁོད་པ། ② གིས་ནས་གསལ་བ་དང་། བཞོད་དེ་གསལ་
བ། གསར་འགྱུར་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ། ཡིག་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཁོད་པ། འཆར་གཞིར་འཁོད་པ།

འཁོན། ① ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཀྱི་དུས་མིང་སྟེ། གནམ་ལྗེའི་རྒྱད་པ་གཡའ་སྤངས་སྟེ་ས་ཀྱིས་སྲིན་
པོ་སྐྱ་རེངས་ཁྲག་མེད་བཏུལ་ནས་དེའི་རྒྱང་མ་གཡའ་འབྲུག་སི་ལེ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལས་
སྤས་ཤིག་འཁྲུངས་པ་སྲིན་པོ་དང་འཁོན་པའི་བར་དུ་སྐྱེས་པས་འཁོན་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་
བརྒྱུད་གི་གདུང་བརྒྱད་ལ་འཁོན་རིགས་ཟེས། ② ལྷགས་ཀྱང་ཞེ་འཁོན་པའི་དོན་སྟེ། འཁོན་
ལན་སྟོག་ལྟ་བུ།

འཁོན་ལྗེའི་དབང་པོ། འཁོན་ལྗེའི་དབང་པོ་སྤང་བ་ཡང་ཟེས། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྟེ་བཅན་ཀྱི་ནང་སྟོན་
འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་ལ། མིང་གཞན་དགོན་པ་རྗེ་གྲུང་སྟག་ཏུ་གྲགས་པ་དེས་རྒྱངས་ཁམས་པ་གོ་
ཆའི་སྤང་པོ་རྒྱངས་བཟའ་ནེ་རྒྱང་ཁབ་ཏུ་རྒྱངས་པ་ལས་སྤས་གཉིས་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་བ་འཁོན་ལོ་
རྒྱ་བ་སྐྱེའི་དབང་པོ་སྤང་བ་དང་། རྒྱང་བ་དྲེ་རྗེ་རིན་ཆེན་གཉིས་བྱུང་། སྤས་ཆེ་བ་འཁོན་ལྗེའི་དབང་

པོ་སྤང་བ་ནི་སང་མི་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་ཞིང་། ལམན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་
བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ། མཆོན་ན་གར་ཁྲི་ཉ་ལྟ་བོད་སྤྲད་དུ་སྤྲིའི་དབང་པོ་སྤང་བ་ཟེར། ལམན་ཆེན་
དང་ཞང་པོ་ལས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་། ལོ་རྒྱུ་ལེགས་པར་མཐུན། བྲག་
ཡེར་བར་སྤྲག་པ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་སྤྲུལ་ལ་བཞུགས་ནས་བྲུབ་པ་ཐོབ་ཏེ་དེའི་ཕ་སྤྲག་པའི་བར་སྤང་ལ་
རྟེན་མེད་དུ་འཛོག་པར་མཛད་པས་སྤྲག་པའི་མིང་ལ་དེའི་ཕ་སྤྲག་ཅེས་ཐོགས་ཏེ་ཡེར་པའི་བྲུབ་
ཐོབ་བརྒྱ་ཅའི་གས་ཡིན་ཅིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སྤས་བརྒྱད་མེད།

འཁོན་སྤྲན། པན་ཚུན་ཞེ་འགས་ཀྱི་འཁོན་ནད།

འཁོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། དཔལ་ས་སྤྱུ་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། ཡལ་འཁོན་ལྷ་ཡ་སྟོ་
གོས་ཀྱིས་སྤྱུ་ཆེད་སྤྲད་དུ་གཡལ་ལུང་ལམར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཟུང་ནས་སྤས་གཉིས་ལས་ཆེ་བ་འཁོན་
རོག་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རྒྱུད་བ་དམ་པ་འདི་ཡི། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་བྲི་སྤྱི་ལོ་
༡༠༩༥ ལོར་སྤྱུ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྤྲད་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༥ ལོར་
གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱུ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་རྩ་
སྤྱི་ལོ་༡༡༠༩ ལོར་སྟོ་རུམ་དུ་སྤྱུ་གཤེགས། སྤྱུ་གདུང་རིང་པོར་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་
འཁོན་སྤྱུ་འབྲུམ་དུ་གྲགས་པ་གདན་ས་བྱང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས།

འཁོན་གད་པ་གི་རྟེ། གསང་སྤགས་གསང་མའི་གདམས་ངག་གི་མཛོད་ཆེན་པོ་མར་པ་ལོ་རྒྱའི་ཐུགས་
སྤས་ཀ་ཆེན་བཞིའི་གས་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྟོ་རྩའི་སྟོབ་མ་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ་ཁམས་པ་རོ་
མཉམ་རྟོ་རྩེ། འཁོན་གད་པ་གི་རྟེ། འཆེས་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་གསུམ་ཡིན།

འཁོན་གྱི་བརྒྱད། ས་སྤྱུ་བདག་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ནི་འཁོན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རིམ་པར་
བརྒྱད་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྟོལ་ཡོད། ས་སྤྱུའི་གདུང་རབས་གད་དུ་འཁོན་གྱི་གདུང་
རྒྱུད་བྱུང་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་ཤིག་བཞོད།

འཁོན་གྱི་བ། འཁོན་འགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གྱིབ་སྟོན།

འཁོན་དག། འཁོན་པའི་དག་པོ།

འཁོན་འགས། པན་ཚུལ་འཁོན་ཞིང་འགས་པའམ། མི་དགའ་བར་བྱུང་བ།

འཁོན་འགྲས་སྤྱིང་པ། འཁོན་འཛིན་ཞེ་འགྲས་སྤྱིང་པའམ་ཆེ་པ།
འཁོན་གཙུག་པ། སྤང་སེམས་སམ་མནར་སེམས།
འཁོན་སྟོན་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་མཆོག། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་མཆོན་གྱི་ནས་
གངས་ཏེ་གཤམ་གསལ་མིང་ཆིག་གི་ཐད་དུ་གཟིགས།
འཁོན་ཐོག་པ། བདེ་བར་མ་ཐོན་པའམ་མ་ཐར་བ་དང་འགག་པ། ལམ་བར་འཁོན་ཐོག་པ་བྱུང་ནས་
དུས་སྤྱི་མ་སྟེབས། ད་རེས་ཀྱི་ལས་དོན་ནང་དུ་འཁོན་འཁོན་ཐོག་པ་ཐོག་པ་མང་པོ་བྱུང་སོང་།
འཁོན་དེལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙོ་ལུ་བའི་ཆུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་རྩ་མོ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་
བྲག་བཏབ། བྲག་མཐའ་སྤྱིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་འན་རྩ་རྩོད་
ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།
འཁོན་སྤང་། བན་ཚུན་འགྲས་ནས་ཞེ་སྤང་བའི་གཞོད་སེམས།
འཁོན་ན་གོ་བྱ། འཁོན་སྤྱིང་དབང་པོ་ཞེས་བའི་རྒྱ་གར་སྤྱད་ཡིག་སྟེ་བོད་གསལ་འཁོན་སྤྱིང་དབང་
པོ་སྤྱང་བ་ཞེས་བའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།
འཁོན་པ། [ཐ་མི་དད་པ] ① འགྲས་པ། ཞེ་འཁོན་པ། སེམས་རབ་དུ་འཁོན་པ། དོན་མེད་ང་ལ་
འཁོན་མི་དགོས། དག་ལ་འཁོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་མན། ② འགག་པའམ་ཐོག་པ་པ། ཡས་
འཁོན་མས་ཐོག་པ།
འཁོན་པ་བསྐྱམ་པའི་གསོ་སྤྱོད། མཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་ལས་དུས་མ་དེས་པའི་གསོ་སྤྱོད་གི་གས་
ཤིག་སྟེ། དགེ་འདུན་དབྱེ་བ་བསྐྱམ་པ་ཞེས་ཅོད་པ་ཞེ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་
བཤོ། དེ་ལ་ཅོད་པ་བསྐྱོག་པའི་གསོ་སྤྱོད་ཞེས་གྲང་ཟེར།
འཁོན་འབར། འཁོན་ནད་ཆེར་ཡངས་པ། འགལ་ཁྲ་མན་ཚུན་འཁོན་འབར་གྱི་འཕྲུག་གཞི་ཉ་ཅང་ཆེ་པ།
འཁོན་མེད་དབྱེན་མེད། བན་ཚུན་ཞེ་འགྲས་པ་དང་། དམ་སེལ་གང་ཡང་མེད་པ། ཁྱོད་པ་ཁྱིམ་
མཆེས་འཁོན་མེད་དབྱེན་མེད་མ་གཅོད་བཟ་ཤིས་ལུགས་ལེགས་ཤིག་ལྟར་དེ།
འཁོན་ཆིག། སྤང་འཁོན་ཞེ་འཛིན་གྱི་གཏམ།
འཁོན་འཛིན། ① འཁོན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། སྤང་བྱུང་གཞོད་འཆེ་ནམས་སེམས་ཀྱི་གཏིང་དུ་འཛིན་པ།

② ཉེ་ཉེན་ཉེ་ཤུའི་ནང་གསེས་ཤེས་སྒྲ། ཁོང་ཁོ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་གཞི་དཔེ་བསམ་པ་རྒྱུ་
མི་གཏོང་ཞིང་མི་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ཞིག
འཁོན་འཛིན་ཞེ་ནད། གཞན་གཞི་དཔེ་པོར་འཛིན་པའི་གཏིང་ནད།
འཁོན་འཛིན་སེལ་བ། བན་ཚུན་འཛིན་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་བར་འདུས་བྱས་ཇེས་པན་ཚུན་མ་ཐུན་
པོར་ཆགས་པ།
འཁོན་ཞུགས། ལྷང་སེམས་ཆགས་པ།
འཁོན་བཟོད། ཁོ་བཤམ་ལྷང་སེམས་བཟོད་ཐུབ་པ།
འཁོན་གཡོལ་གནས་སྒྲ། གནས་བཅའ་བའི་ས་ཆའི་མི་སྡེ་ཅི་རིགས་དང་འཁོན་འཛིན་ཡོད་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་ལུལ་གཞན་ལ་གནས་སྒྲོས་ནས་དེར་གཡོལ་བ།
འཁོན་ལན། ཞེ་འབྲས་པའི་ལན་པོ། འཁོན་ལན་ལོག་ཐབས་བྱས་ཀྱང་སྒྲན་མ་ཐུབ།
འཁོན་ལན་རྒྱུ་རྟེན། རྒྱུ་རྟེན་ཆ་པོས་འཁོན་ལན་སྒྲོག་པ།
འཁོན་ལྟ་དག་ལྟ་སྒྲང་དག་མ་རྒྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་འཁོན་ལྟ་མཐར་བྱིན་པར་སྒྲན་ཏོ།
འཁོན་སེམས། འཁོན་བསམ་དང་དོན་གཅིག་
འཁོན་བསམ། ཁོན་པའི་བསམ་པ་སྒྲ། ཞེ་སྒྲང་གི་བསམ་སྒྲོ།
འཁོན་གསོད། འཁོན་འཛིན་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་བསད་པ།
འཁོན་ལྷ། རང་ལ་འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་མི་མིན།
འཁོབ། ① ལུས་ལྷག་རྒྱུང་གིས་གང་ནས་དབང་པོའི་རྣམས་པ་ཤོར་བའི་དོན། ལག་པ་འཁོབ་ནས་ཇ་
པོར་བརྒྱུང་མི་ཐུབ་པར་གྱུར། ཀླང་པ་འཁོབ་ནས་ལངས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར། ② ཁྱིད་པར་བ།
③ མཐའ་དང་འདབས། ལུལ་མཐའ་འཁོབ།
འཁོབ་ཏོ། ལུས་ཐོར་མི་ཡང་བ།
འཁོབ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]རངས་པ། གང་བས་ལག་པ་འཁོབ་པ།
འཁོབ་བལ། ལུག་གི་བྱང་འོག་སོགས་ལས་སྦྱས་པའི་བལ་རྒྱ་ཞལ་པ།
འཁོབ་བལ་གྱི་བྱང་པར། སྒྲོ་དང་རྒྱབ་དང་གཉའི་བལ་ལ་དཀར་པོ་དང་མགོ་དང་ཀླང་པ་དང་ལྟོ་ནས་
སྦྱས་པ་ལ་འཁོབ་བལ་དུ་མདོ་ཅ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

འཁོབས། འཁོབ་རྒྱའི་ལག་པ་སོགས་འཁོབས་ཟེན་པ།

འཁོབས་པ། ① ཞེང་ཆད། ས་འཁོབས་ཆེ་བ། ཁང་བ་འཁོབས་ཡངས་པ། ② རྫིང་ཀུན་ལ་བྱས་
པ། ལྷན་བྲགས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་འཁོབས་པ།

འཁོར། ① བཅོམ་པ། ཕྱི་འབྲངང་ལ། ལྷོས་བཅས་གཉེན་སྲོགས་སོགས་ཞབས་འདེགས་བྱ་མཁན།
གཡོག་འཁོར། ཉེ་འཁོར། བཟའ་ཚང་འཁོར་བཅས། གཙོ་འཁོར། དཔོན་འཁོར། ② འབྲམ་དང་
འདབས། ཉེ་འཁོར།

འཁོར་སྐར། རྒྱ་སྐར་གྱི་མཐའ་ནས་འཁོར་བའི་སྐར་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་རྒྱ་སྐར་ལས་རྩེད་ལ། རང་
ཉིད་ལས་འོད་འཛོལ་རྒྱ་མེད་བ་དཔེར་ན་རྒྱ་བ་སའི་གོ་ལའི་འཁོར་སྐར་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། མིས་
བཟོས་འཁོར་སྐར།

འཁོར་སྐལ། དེང་རབས་ཚོང་ར་སོགས་ཁང་ཆེན་ནས་ཀྱི་ནང་དུ་སློབ་གྱི་བྱས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྤེང་འོག་འཁོར་ཤིང་མི་ནམས་སྤྱེལ་འབྲེན་བྱེད་བྱས་པའི་འབྲུལ་ཆས་སྐལ་རིགས་ཤིག།
འཁོར་སློང། སློབ་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློང་ཐ་སྙད་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་run ཟེད།

འཁོར་སློང་ཁལ་ཁོངས། སློབ་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློང་ཐ་
སྙད་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་working area ཟེད།

འཁོར་སློང་རྒྱུ། སློབ་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློང་ཐ་
སྙད་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་run stream ཟེད།

འཁོར་ཁ། ① རྒྱ་ཆད་དམ་ཞིང་། ② རང་གནས་སུ་སྤེལ་ས་ཁ།

འཁོར་བྲམས། ཁང་པའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་ཕྱི་བྲམས།

འཁོར་བྱ། རྒྱ་ཁོན།

འཁོར་རྒྱུག། འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་སྲོག་ཤིང་དུ་སྐྱར་པའི་རྒྱུག་པ།

འཁོར་རྒྱུག་དུས་ཚོད། སློབ་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློང་ཐ་
སྙད་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་turnaround time ཟེད།

འཁོར་ཉན། སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག
འཁོར་གཏན། སྒོ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་དབྱེ་བའི་ཐབས་སུ་སྒོ་སྒྲིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་གཏན་བྱ་
བཏགས་ཏེ་འཁོར་ལོ་བཞིན་སྒྲོར་བའི་ཤིང་།

འཁོར་མཐའ། ① འཁོར་ལོའི་སྒྲ་ཁྱུད། ② འཁོར་བའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ།
འཁོར་མཐའ་མེད་པ། ① འཇལ་གསལ་བ་དཀའ་བའི་བྱས་ཁྲིན་ཆེན་པོ། ② འཁོར་བ་རྫོགས་མཐའ་མེད་པ།
འཁོར་འཐེན་ལུས་ལྷལ་ཉེས་ཆད། གནའ་བོའི་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ཆད་ལུགས་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྩེ་
དབར་ལ་མིའི་རྐང་ལག་ཐག་པས་བདམས་རྗེས་སྟོག་སྟོགས་སུ་འཐེན་ནས་སྟག་ལག་ལྷལ་
བའི་ཁྲིམས་གཙོད་བྱེད་སྟངས་ཤིག།

འཁོར་འཛོམས། མགོ་ཡུ་འཁོར་ནས་ཤེས་པ་འཛོམས་པ།
འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་སྟོབ་མ་ཕྱིས་བྱོན་གསལ་བརྒྱད་ཡོད། ༡ རྩ་མ་འཇམ་
དཀར་བ། ༢ གནས་བརྟན་བཟང་སྟོང་བ། ༣ གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། ༤ གནས་
བརྟན་བྱང་མེད་བསྟེ་དབུས་པ་བཞི་དང་། ༥ རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དབལ་རྒྱ་མཆོ། ༦ དགོ་བཤེས་
རབ་གྲགས། ༧ དགོ་བཤེས་འཇམ་དབལ་བཟ་ཤིས། ༨ དགོ་བཤེས་དབལ་སྟོང་སྟེ་མདོ་སྟང་
པ་བཞི་བཅས་ཡོད།

འཁོར་དུས། སྟོག་ཁྲིད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་བའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་rotational time ཟེད།

འཁོར་མདོ་དགོན། རྗེ་དགོ་རྒྱལ་པོས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་བཞེངས་པའི་དགོན་པ་ཞིག །གྲ་
བཟའི་ཆོས་འབྱུང་ལས། རྗེ་དགོའི་རྒྱལ་རབས་དགྲ་བ་རྗེ་བཙུན་དབྱངས་ཅན་སྟོལ་མས་སྦྱིན་
བདག་གཞན་ནས་བཞེངས་པར་བཤད། རྒྱལ་མོ་དབྱངས་ཅན་སྟོལ་མས་སྦྱིད་སྟོང་བའི་དུས་
ནི་སྦྱི་ལོ་༡༧༧༤ལོར་ནས་སྦྱི་ལོ་༡༧༩༤ལོའི་བར་ཡིན། དེས་ན་དགོན་པ་འདི་བཞེངས་དུས་
དངོས་ནི་སྦྱི་ལོ་༡༧༩༠ལོའི་ནང་ཅམ་ཡིན་ངེས། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མ་སྐར་སྟེ་གདོང་ཞེས་པའི་
ས་དེར་སྦྱིས་མཆོག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པས་བཏབ་པར་བཤད། རྗེས་སུ་དགོན་པ་
དེ་མེར་ཤོར་ནས་འཇིགས། སྐར་ཡང་བསྐྱར་གསོ་སྐབས་དགོན་སར་ད་ལྟའི་དགོན་གནས་

འདིར་སྟོན། བྱ་བ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་སྡེ་དགེ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འཁོར་འདབ། ཉེ་འབྲེལ་ལྗོངས་བཅས།

འཁོར་འདབས། ཉེ་འདབས། གངས་རི་ཆེན་པོའི་འཁོར་འདབས་སུ་མཆོ་མང་པོ་ཡོད།

འཁོར་འདས། སྲིད་པ་འཁོར་བ་དང་། ཞི་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་བའོ། །

འཁོར་འདས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ། སྤྱིར་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱ་བ་མཐའི་བཞེད་སྟོལ་ལ། འཁོར་
བ་དང་མུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་དུས་མཆོམས་མེད་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
དང་། དེའི་དོན་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡོད་བར་
གསུངས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཆགས་འཛིག་གི་དུས་མཆོམས་བཤད་བ་དང་། སྟོན་བྱུང་གི་ལོ་
རྒྱུས་བཤད་བ་གཉིས་དང་མི་འབྲ་བར། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་དང་མུང་
འདས་གང་ཡང་མེད་བ་དང་། དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་ཤེས་ན་དེ་ཉིད་དུ་གྲོལ་བ་དང་། དེའི་རང་
མདངས་སྐྱ་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔར་ཤར་བ་སོགས་ནི་སྟོན་སྟེས་ཀྱི་སྐྱེའོད་གསལ་དེ་ཉིད་ལོངས་
སྐྱ་དང་སྐྱལ་སྐྱར་འཆར་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཉིད་དྲངས་གསལ་ངེ་མ་མེད་པ་འདི་ལས་འཁོར་
འདས་ཅིར་ཡང་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་དོན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་བཞིའི་ཚུལ་དུ་སྐྱ་གཞན་ཀྱི་སྟོ་
ནས་བསྟན་བ་ཡིན་པ་ལས་འཁོར་བ་ཆགས་འཛིག་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་བ་མིན་ཞེས་གསུངས།
འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ། སེམས་ཉིད་གཞི་ཐོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་འཁོར་བ་དང་། གཞི་དེ་ཐོག་ཏུ་
གྲོལ་བ་ལ་མུ་ངན་ལས་འདས་བ་ཟེར།

འཁོར་འདས་ཀྱི་རྩ་བ་རང་རིག །གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོའི་འཁོར་བ་དང་མུང་འདས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ནི་
རང་གི་སེམས་ངེ་མ་དང་བྲལ་དང་མ་བྲལ་བའི་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་།

འཁོར་འདས་གང་གི་ཡང་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཆེན་
པོའི་བཞེད་སྟོལ་ལ། གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཐོག་མ་ནས་ངེ་མས་མ་གྲོས་
པ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཀ་དག་དང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་རང་མདངས་དྲངས་ཤིང་
གསལ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་བྱུང་འགག་མེད་ཡིན་པ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེའི་

ཅུལ་ནི་དག་མ་དག་ཅིང་ཡང་འཆར་དུ་རུང་བས་ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཀྱན་བྲབ་ཡིན་
ཞེས་གསུངས།

འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མ་བྱེ་བའི་རིག་པ། གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འགྲུལ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་
གི་སྒྲེའི་གསུང་ཚུལ་ལྟར་ན། འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་དབྱེ་བ་མ་བྱེ་བའི་རིག་པ་ཞེས་ནས་རྟོག་
བཟང་ངན་གང་གི་ཀྱང་སྒྲོམ་བ་མེད་པའི་སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་ལ་རིག་པ་ཞེས་བཞེད་པའོ། །
འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྒྲོན། བོན་དང་གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་འགྲུལ་གྱི་བཞེད་པའི་འཁོར་
འདས་བྱུང་ཚུལ་ལ། འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྲོ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་
འདྲིའི་ཐོག་ཏུ་འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྲོ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་
རང་རང་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་བྲི་མ་དང་བལ་བ་དེ་ལ་འཁོར་འདས་གང་གི་ཡང་དབྱེ་བ་བྱེ་
རྒྱུ་མེད་པས་ཀ་ནས་དག་པ་ཡིན་ཅིང་། སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་འཆར་
བཞི་སྒྲོ་བྱུང་གྱི་བྲི་མས་གོས་པ་ཡིན་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་དུགས་ཤིང་བྲི་མས་མ་གོས་པ་
དེ་ལ་འགྲུལ་བ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པར་གསུངས།

འཁོར་འདས་སྤྱན་མོང་གི་ལམ་ལ། རྒྱུད་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལམ། ཚད་མ་བཞིར་བསྟན་པའི་
ལམ། སྟན་བརྒྱུད་བཞིར་བསྟན་པའི་ལམ། རྟེན་འབྲེལ་ལྷར་བསྟན་པའི་ལམ། སྤང་གསུམ་དུ་
བསྟན་པའི་ལམ།

འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའི་ངོས་ན་སྒྲོམ་བལ་གཅིག་
ཡིན་པས་ན་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཟེད། འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་དོན་གཅིག་
འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ། བྲག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ཐུག་གི་ལྟ་བ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་
ངོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་བས་ན་འཁོར་བ་ཞེས་སྤང་བྱ་དང་། ལྷ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་སྤང་བྱ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རོ་བོ་བདེན་པས་མ་གྲབ་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེས་ན་འཁོར་འདས་རོ་སྒྲོམ་དང་། བདེ་སྤྱག་རོ་སྒྲོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན།
ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྲབ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སེམས་
ཅན་དང་སངས་རྒྱུས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་བྲབ་ཅིང་བཞུགས་ཀྱང་།

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་པོའི་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་
པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིར་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་ངོ་པོ་མི་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱོད་པའི་མཐའ་
དང་བྲལ་བས་སོ། །རང་གི་ངོ་པོ་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་གནས་སྐབས་ལ་
སྤྱོད་ནས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོང་པར་ལྟ་བུ་ཅན་ལས་
ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་དམ་བདེན་གཅིག་ཏུ་གདོད་ནས་བྱུང་བ་དང་། སྤང་བཅས་སྤང་མེད་དམ་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཅར་ལས་གྲོལ་བས་འདུས་མ་བྱས་དངོས་དོན་དམ་བདེན་
པའི་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དོན་དམ་དེ་ཉིད་རྟོག་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་འདས་པར་གསུངས་
པས་དོན་དམ་རྟོག་འབྲེལ་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འཁོར་འདས་རོ་སྟོན། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བཟང་རན་དང་། བདེ་སྤྱད་གི་སྤྱོད་པ་དང་
བྲལ་བས་ན་འཁོར་འདས་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟོན་ཞེས་ཟེར།

འཁོར་འདས་ལམ་གསུམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས། རྣལ་འབྱོར་
ལམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་སྤང་སྟེ་གསུམ་ལ་ཟེར་བའོ། །

འཁོར་རྣམ་བཞི། སྟོན་པའི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁྱིམ་པ་པོ་མོ་གཉིས་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་པོ་མོ་
གཉིས་ཏེ། དག་སྟོང་། དག་སྟོང་མ་དག་བསྟེན། དག་བསྟེན་མ་བཅས་སོ། །

འཁོར་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ། བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྗེའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འཁོར་ས་ཐོབ་ཀྱི་
སེམས་དབང་དང་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ།

འཁོར་བྱེད་དོད། རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་གྱི་བྱེད་ནི་སྐར་བཅུ་གསུམ་དང་ཆུ་ཆོད་སུམ་བྲ། ཉི་མ་ལ་མཆོན་
ན་ཀལ་ཀལ། སེངྒེ། ལུ་མོ་གསུམ་དུ་རིམ་པའི་ལྷ་རྒྱུད་ལ་ཅི་ཅན་སྤྱད་པ་དེ་སྤང་སྤྱིག་གཞུག་སུམ་
དུ་རིམ་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱད་པ་དེས་ཁ་བསལ་བས་པས་ནོར་བུ་ལོན་ཁ་འཕྲིག་སྟེ། རྟག་པའི་ལོངས་
སྤྱོད་ལ་བྱི་གང་མེད་པར་གནས་པས། དེ་ཡན་གྱི་རྒྱུད་མི་དགོས་པས་སོ། །

འཁོར་བ། [ཐ་མི་དད་པ] ① བསྐྱོར་ནས་རྒྱ་བ། སྤྱོད་འཁོར་འདི་ཐེངས་གཅིག་བཏང་ནས་རྒྱན་མི་
འཆད་པར་འཁོར་བཞིན་འདུག །འཆུབ་སྐྱོར་འཁོར་བ། བར་ཚུར་ཉོ་འཆོང་གི་སྐྱོར་བ་འཁོར་

ཐུབ་པ། ཁོ་རང་སྤྱོད་པ་ལ་ཕྱིན་ནས་ཕྱིར་འཁོར་མ་བྱུང་། གཞན་ལ་གཞོད་འཆོག་པ་བསྐྱུལ་
 ཆང་མ་རང་གི་ཐོག་ལ་འཁོར་འདུག །^② ཡེང་བ། ལྷན་མོར་མགོ་འཁོར་ནས་བསྐྱད་པ། ^③
 སེམས་ནང་དུ་བྱ་བ་དང་འཆར་བ། ཁོ་མཐོང་བ་དང་ངའི་སེམས་ལ་བསམ་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་
 འཁོར་བྱུང་། ^⑤ འདུ་བ་དང་ཆགས་པ། ལྟ་བའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་འཁོར་བ། རི་ལ་རི་དྲགས་འཁོར་
 དང་། ཚུ་ལ་ཉ་མོ་འཁོར། ལག་པར་ཤ་ཡོད་ན་ནམ་མཁར་བྱ་འཁོར་ཡོང་། ལྷ་ཅེར་ཟེལ་བ་
 འཁོར་བ། ^⑤ འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་སམ་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་བྱང་པོ་ལྷ། མིང་གི་
 རྣམ་གྲངས་ལ་སྡོན་ཆགས་དང་། འཛིག་རྟེན། ཐུན་མོང་ཆོས། སྤྱག་བསྐྱུལ། འབྱུང་གནས། མ་
 རིག་ཁམས། གཞུག་ལག་དང་པོ། ཞི་འཛིན་པ། ཡང་སྲིད། སྲིད་བ་བཅས་སོ། །

འཁོར་བ་འཛིག །སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན་གྱི་གྲས་ཤིག
 འཁོར་བ་ཉམས་ལེན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བཟོད་བའམ་དང་དུ་ལེན་པ།
 འཁོར་བ་མཐའ་ཅན། འཁོར་བའི་སྤྱེ་རྒྱུན་ཆོད་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྤེལ་བ་པའི་གང་ཟག
 འཁོར་བ་དོང་སྤྱགས། ^① དོང་ནང་གི་ཉལ་ཉེལ་ཐམས་ཅད་སྤྱགས་པ་བཞེན་དུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱུལ་ཀུན་སེལ་བའམ། ཡང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་འཁོར་བ་ལས་
 བསྐྱུལ་བ། ^② སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག
 འཁོར་བ་བ། འཁོར་བ་པོ་དང་དོན་གཅིག
 འཁོར་བ་པོ། འཁོར་བར་འཁོར་མཁན་གྱི་སེམས་ཅན།
 འཁོར་བ་སྒོང་བར་མི་འདོད་པའི་སྤྱེ་པོ། འཁོར་བའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ཞེན་ཆགས་ནས་སྒོང་འདོད་མེད་
 པའི་སྤྱེ་པོ་པལ་ཆེ་བ།
 འཁོར་བ་འཛིན་པ། ^① [ཡུལ་]ཁྱིམ་གསར་དུ་འཛིན་པའམ་འཛིན་པ་པོ། ^② བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་བསམ་བཞེན་དུ་སྲིད་པར་བརྟུང་བ།
 འཁོར་བ་ལ་གཏོགས་སོ་ཅོག །འཁོར་བའི་ནང་དུ་རྒྱུན་ནས་མ་ཐར་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དོན།
 འཁོར་བ་ལས་ངེས་འབྱུང་གི་སྤྱུ་རྩི་པོ་རྩེ་མཉེན་པོ་ལ་ཁོད་དུ་ལེབས་རྩེས་གསུངས་པའི་གསུང་མགུར་
 མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན།

འཁོར་བའི་སྐྱོན། སྐྱེ་ཤ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ།
འཁོར་བའི་སྐྱོན་ནམ་ཉེས་པ་གསུམ། བག་མེད་པའི་སྐྱོན། རང་བཞིན་གྱི་སྐྱོན། སྐྱེ་བ་པའི་སྐྱོན།
འཁོར་བའི་བྱིས། ① འཛིག་ཉེན་པའི་བྱིས་གྲོང་། ② [མངོན]བཟུང་མེད་པོ་གྲང་།
འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྷ་བ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐོ་འཕྲོར་དུ་བྲིས་པའི་དཔེ་རིས་ལྷར་གྱི་སྲིད་
པ་འཁོར་ལོ།

འཁོར་བའི་སྐོ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ།
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ། རོག་མཐའ་མི་མངོན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ།
འཁོར་བའི་རྒྱ་ན། སྐྱོན་གྱི་མཐའ་མི་མངོན་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོའི་རྒྱ་ན།
འཁོར་བའི་དགྲ། ① བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ། ② ཐར་བ།
འཁོར་བའི་རྒྱ་བོ་བཞི། ༡ མ་རིག་པའི་རྒྱ་བོ། ༢ ལྷ་བའི་རྒྱ་བོ། ༣ སྲིད་པའི་རྒྱ་བོ། ༤ འདོད་
པའི་རྒྱ་བོའོ། །

འཁོར་བའི་འཆིང་བ། འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནམས།
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས། ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བའི་གནས་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མི་དགེ་བའི་ལས་དུ་མ་བསགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྣ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་
ནི་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས།

འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དུག །སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུག་ལ་གཞིགས།
འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། སྐྱེ་ཤ་ན་འཆི་སོགས་དང་ཆ་གྲང་བཤེས་སྐོམ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ།
འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བརྒྱད། བདེན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་འཆད་སྐབས་
འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ༡ སྐྱེ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ༢ ཤ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ༣ ཉ་
བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ༤ འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ༥ དག་དང་ལྷན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ༦ གཉེན་དང་
བྲལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ༧ འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཅས་ཀྱང་མ་རྟེན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ༨ མི་འདོད་
པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བཅས་ཡིན།
འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུག །བདེན་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་འཆད་སྐབས་

འཁོར་བ་སྤྱི་འཇུག་བསྐྱེད་ལ་རྒྱག་གསུང་སློལ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ དེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ། ༢
 རོམས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ། ༣ ལུས་ཡང་ཡང་འདོར་དགོས་པའི་ཉེས་པ། ༤ ཡང་ཡང་ཉིང་
 མཚན་སྤྱོར་དགོས་པའི་ཉེས་པ། ༥ ཡང་ཡང་མཐོང་མན་རྩ་འལྱར་པའི་ཉེས་པ། ༦ གྲོགས་
 མེད་ཉེས་པ་བཅས་ཡིན།

འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ། བླ་བ་མངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
 གྱི་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་སྤྱག་བསྐུལ་བདེན་པ་འཆད་སྐབས་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་ནམས་གངས་
 ཡོད་པ་སྟེ། ༡ སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ། ༢ འཁྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐུལ། ༣ ལྷན་པ་འདུ་བྱེད་
 གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་བཅས་ཡིན།

འཁོར་བའི་སྣ་འདྲེན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་།

པལོར་པའི་པལོག་དཔོན་པ། པལོར་པ་ནི་མུ་རམ་གྱི་ཐང་པལོག་དཔོན་པའི་གཟུགས་མུ་བལོད་པ།

འཁོར་བའི་བཙོན་ད། འཁོར་བ་བཙོན་རའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།

འཁོར་པའི་ཙ་བ། མིང་པའི་ཙ་བ་བྱུག་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ། ང་ལྟུག། མ་དེག་ག། ལྟ་བ་
ཉོན་མོངས་ཅན། ཐེ་ཆོམ་རྒྱུ་མ་ཤོ། །

འཁོར་པའི་རྩ་བ་གཅིག་སྟེ། བདག་འཛིན་སྟེ། གུན་འབྱུང་བདེན་པ་འཆད་སྐབས། གུན་འབྱུང་གི་ཅ་
 བ་མཐར་སྟག་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལུ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྟམ་དུ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་རང་
 འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་མཆོངས་
 བཤིང་། བདག་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལས་ངན་བསགས་ཏེ་འབྲས་བྱ་སྟུག་བསྐྱུ་སྒྲ་ཆོགས་སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་བྱུང་བ་དང་། བདག་
 འཛིན་དེ་གཉིས་སྤངས་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་འཁོར་བ་ལས་དུས་གཏན་དུ་ཐར་
 སྟུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སྟོང་ཡོད།

འཁོར་པའི་རྩ་བ་དུག ། ༡ འདོད་ཆགས། ༢ ཁོང་ཁྲོ། ༣ རྒྱལ། ༤ མ་དེག་པ། ༥ ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན།
 ༦ ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན།

འཁོར་བའི་གཞི་གཅིག་བྱ། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་བའོ།

འཁོར་བའི་ལམ། ① མ་རིག་སོགས་ཉེན་འབྱེལ་བཅུ་གཉིས། ② གློར་བར་འཁོར་བའི་ལམ་ཀ ③
མི་དགེ་བའི་བྱ་བ།

འཁོར་བའི་ལམ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ལམ་དང་། ལས་ཀྱི་ལམ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལམ་གསུམ་སྟེ་
ཉོན་མོངས་པར་བརྟེན་ནས་ལས་བྱེད་པ་དང་། ལས་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་
བ། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེ་ཞིང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཁོར་བའི་རིམ་བའོ།

འཁོར་བའི་སྒྲ། འཛིག་ཉེན་གྱི་ལྟ་འབྱེ།

འཁོར་བར་འཁོར་བ་པོ། ཐར་པ་མ་ཐོབ་པའི་སྦྱོལ་འགོ་རྣམས།

འཁོར་བྱང་ཨང་རྟགས། འགྲིམ་འབྲུལ་བདེ་སྤྱང་ལས་ཁུངས་སོགས་ནས་སྤྱད་པའི་འཁོར་རིགས་
ཀྱི་ཨང་རྟགས་ལ་བརྗོད།

འཁོར་བྱེད། [མངོན་བྱེད་བ།

འཁོར་བྲལ། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་offline ཟེམ།

འཁོར་སྐྱེལ། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་online ཟེམ།

འཁོར་སྐྱེལ་ཞབས་ཞུ། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་online services ཟེམ།

འཁོར་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་online documentenance ཟེམ།

འཁོར་སྐྱེལ་སྤྱད་སྦྱོང་། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་ཏེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་online maintenance ཟེམ།

འཁོར་མ། སྟེ་མ་རྒྱུད་བྱེད་ཤིང་ལྷག་བསྐྱར་བ་འཁོར་མིག་ཅན།

འཁོར་མོ། ཁོལ་མོ་སྟེ་གཡོག་མོ།

འཁོར་སྒྲེ། འཕགས་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟོན། ཤིང་བྱི་གཅིག་དཀར་ནས་ཚུ་པག་གཉིས་ནག་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་
བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་འཁོར་སྒྲེ་གཅིག་ཡིན།

འཁོར་འཆེམ། འཁོར་ལའི་འཆེམ་བྱ།

འཁོར་ཞག །གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོངས་ལྟ། ཁོ་ལས་ཁུངས་ནས་འཁོར་ཞག་ཞུས་ཏེ་བྱིན་སོང་།

འཁོར་བཞི། དག་སྟོང་པ་མ་གཉིས་དང་། དག་བསྟེན་པ་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི།

འཁོར་ལྷག །ཁོར་ལྷག་དང་གཅིག །

འཁོར་རྒྱུ། གཉེན་འཁོར་འཁོར་བ་རྣམས་མ་ཐུན་ཐབས་བྱེད་པ།

འཁོར་ཡུག །ཁོར་ཡུག་དང་གཅིག །

འཁོར་ཡུག་གི་སྒྲིང་བདུན། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་རི་
རྒྱལ་ལྷན་པོའི་མཐའ་བསྐྱོར་གྱི་སྒྲིང་བདུན་ཏེ་ནང་ངོས་བྱི་རོལ་དུ་རིམ་བ་བདུན་ཡོད་པ་ནི།
༡ རྒྱ་བའི་སྒྲིང་། ༢ རོད་དཀར་གྱི་སྒྲིང་། ༣ གུ་ཤའི་སྒྲིང་། ༤ མིའམ་ཅིའི་སྒྲིང་། ༥ ཁུང་ཁུང་
གི་སྒྲིང་། ༦ རྒྱ་པོའི་སྒྲིང་བཅས་དང་། ༧ དེ་དག་གི་བྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་
ཐན་བཅས་ཡིན།

འཁོར་ཡུག་གི་རྒྱ་མཆོ་བདུན། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་ནང་ངོས་ནས་བྱིར་རིམ་བ་བཞི་སྒྲིང་བདུན་
རེའི་བར་དུ་རྒྱ་མཆོ་བདུན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལ། ༡ སྒྲིང་ཅིའི་མཆོ། ༢ མང་གི་མཆོ། ༣
ཞའི་མཆོ། ༤ འོ་མའི་མཆོ། ༥ རྒྱའི་མཆོ། ༦ ཆང་གི་མཆོ། ༧ བ་རྩ་ཅན་གྱི་བྱིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་
པོ་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས།

འཁོར་ཡུག་གི་རི་བདུན། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྟགས་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་སྒྲིང་བདུན་རེའི་བར་དུ་རྒྱ་མཆོ་རེ་དང་། རྒྱ་
མཆོའི་རེའི་བྱི་རོལ་དུ་རི་རེ་བཅས་ནང་ནས་བྱིར་རིམ་བ་བཞི་སྒྲིང་བདུན་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ རོད་
སྟོན་ཅན་གྱི་རི། ༢ ཐན་རྒྱ་རའི་རི། ༣ བྱི་ཤ་ཤའི་རི། ༤ རྩོད་བྱའི་རི། ༥ རྩོད་ཤའི་རི། ༦ བམེལ་
རི། ༧ རྩ་གདོང་གི་མེ་རི་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན།

འཁོར་ཡུན། སྐོར་བ་ཐེངས་གཅིག་འཁོར་བའི་དུས་ཡུན། དབྱིན་སྐད་དུ་period ཟེར།
འཁོར་ཡུན། སྐོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟེད་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་cycle time ཟེར།
འཁོར་ཡུལ། [རྟིང]ཡུལ་མི་དང་འཁོར་གཡོག།
འཁོར་གཡག། སྐོ་དང་སྤེལ་ཁུང་གི་འཁོར་གཏན་གཡག་ཤིང་།
འཁོར་གཡམ། ཁང་པའི་མདུན་ཕྱོགས་འཁོར་མོར་བསྐྱོར་བའི་གཡམ།
འཁོར་གཡོག། གཉེན་ཕྱོགས་དང་བྲན་གཡོག།
འཁོར་རིགས་ཀྱི་བྱུར་རྒྱུ། འཁོར་རིགས་ཀྱིས་མི་བཞེས་པའི་དོན་རྒྱུ་ལ་བརྟེན།
འཁོར་རེ། བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་གས་འོད་སྤངས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་
པའི་སྤྱིད་ལྗེ་ཉི་མ་མགོན་ལ་སྤྲས་མགོན་གསུམ་བྱུང་བའི་འབྲིང་པོ་བཟ་ཤིས་མགོན། དེ་ལ་
སྤྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་སྤྲས་ཆེ་བ་འཁོར་རེའམ་མཆན་དངོས་འཁོར་ལོ་ལྗེ་བཅས་ཡིན། ལྷང་བ་
སྤྱང་རེའམ་རྗེས་སུ་ལྷ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅས་པ་དེ་ཡིན། ཞེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་
མཛད་པའི་ལྷ་སྤྲ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ། ཞེས་བ་དེར་གསལ།
འཁོར་རེ་ཡམ་སྤྲས་གསུམ། དེབ་ཐེར་སྟོན་པོའི་བཞེད་བ་ལྷར་ན། ཡམ་འཁོར་རེ་དང་། སྤྲས་རྣ་ག་
རྩ་ཇ་དང་། དེ་བ་རྩ་ཇ་བཅས་གསུམ་ལ་བཞེད།
འཁོར་རེས། རེ་མོས།
འཁོར་རོ་རོ། སྐོར་འབྲེལ་འབྲེལ། མི་མང་པོ་འཁོར་རོ་རོར་འཁྲབ་ཀྱིན་འདུག།
འཁོར་ལངས་པ། གནག་བྱགས་མོ་རིགས་ཀྱི་ཆགས་སེམས་ལངས་པ།
འཁོར་ལས་མཁན་རྣམ་གསུམ། མགོན་པོ་སྟག་ཞོན་ལུས་བྲལ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ཏེ། ༡ སྟོག་བདུད་
ནག་པོ། ༢ ལྷ་བདུད་ནག་པོ། ༣ གཟའ་བདུད་ནག་པོ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས།
འཁོར་ལིང་། བོད་ཀྱི་གསང་སྟགས་གསང་རྟིང་ཆོས་ལུགས་ཆང་མར་རང་རང་གི་ཡི་དམ་སྤངས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་རྒྱས་དབང་གསུམ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དྲག་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ་གཞིན་བྱེད་གང་ཡིན་
པ་དེའི་འདྲ་གཞུགས་མིང་ཡིག་བཅས་གྱིས་པའི་འཁོར་ལོ་བཅོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་ཆོགས་

སྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

འཁོར་ལོ། ① སྐོར་བ་འཁོར་བྱུང་པའི་འབྲུལ་ཆས་སྐོར་དབྱིབས་ཅན། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ། ཚུ་
འཁོར། མེ་འཁོར། ② འབྲུལ་འཁོར། ཆེས་བྱའི་འཁོར་ལོ། ཚུ་ཆོད་འཁོར་ལོ། ③ ཤིང་རྒྱ།
འཁོར་ལོ་བཀག་པ། ལམ་བྱང་ལ་བཞག་ནས་འཁོར་ལོ་ལྟོ་ལ་གཏོང་བ། ④ གསང་སྐྱགས་རྟོ་
རྩེ་ཐེག་པའི་ཡི་དམ་ལྟའི་བྱག་མཚན་ཞིག་སྟེ། དབྱིབས་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ། ཅི་བ་རིས་གྱི་ཁ་ཐྱིར་
གདངས་ཤིང་སྐྱ་ཁྱུད་མེད་པ། ཅེ་མོ་མཆོག་ཏུ་རྟོ་ཞིང་རྟོ་རྩེའི་ཡུ་བ་ཅན་ཞིག །⑤ གཟའ་སྐར་
སོགས་སོ་སོའི་སྡེ་འཕམ་ཁོངས་ཀྱི་གངས་འཁོར་ཏེ། གཟའ་དང་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་བདུན། སྐར་
སྟོར་གཉིས་ནི་ཉེར་བདུན་ཏེ། ཚུ་ཆོད་ཚུ་སྐར་བྱག་ཅུ་ལ། དབྱགས་བྱག་ཆ་ཤས་མང་ཉུང་དང་།
གནས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན། རང་རང་འཁོར་ལོ་གང་ལོངས་པ། བྱེད་པའི་ཉོར་དེ་གོང་མར་
བསྟེ། ཞེས་བ་ལྟར་རོ། །⑥ [མཛོན]ཚུ་སྐར་གྱི་གོ་ལའི་འཁོར་ལོ་ལ་ཉེར་བདུན་ཡོད་པས་
གངས་ཉེར་བདུན་མཆོན།

འཁོར་ལོ་སྐྱར་བྱག །གཤས་གསལ་བ་དེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བྱག་ཅེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་
ལ་གཟིགས།

འཁོར་ལོ་སྐྱར་བ། ① འབྲུལ་འཁོར་གཏོང་མཁན། ② རྒྱངས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཁ་སྐྱར་བ།

འཁོར་ལོ་ཅན། [མཛོན] ① སྐྱལ། ② དུར་བ།

འཁོར་ལོ་ཆིངས། སོག་པའི་མ་ལ་ཆིངས་བྱ་ཚུལ་གྱི་མིང་སྟེ། སྡེ་སྡིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་
མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བེ་སྟོན་ལས། སོག་པར་འཁོར་ལོ་སྐྱར་འཆིངས་བ་དང་།
གཤོག་པ་ལྟར་བརྒྱངས་པ་ལྟ་བུའི་ཆིངས་སུ་བཅིངས་པ་གཉིས་ལ་དབྱང་བ་ནས་མཚན་ལོག་
ཏུ་རྒྱངས་ལ་བཅིངས་ཏེ་བྱེན་ཤིང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཞེས་པར་དམར་བྲིད་བྱ། སོག་པའི་འཁོར་
ལོ་ཆིངས་ནི་བྱེ་མོའི་གོང་ནས་བཅིངས་ནས་གཅིག་ངོས་ཀྱི་མཚན་ལོག་ཏུ་བྱེན་ལ་ཤིང་བཅུག་
སྟེ་དེ་ལ་རྒྱངས་ཀྱི་ན་བཅིངས་པ་བྱེན་ཤིང་ཡོད་པ་དང་། གཤོག་བརྒྱངས་ཆིངས་ནི་བྱེན་བྱ་
ཤིང་མེད་པར་མཚན་ལོག་ནས་རྒྱངས་ནས་བཅིང་ངོ། །

འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི། མཐུན་པར་རྒྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བཏེན་པ།

སྒྲོན་ལམ་བཏབ་པ། བསོད་ནམས་བསམས་པ་བཅས་བཞིའོ། །
འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱབས་བཞི། ལུས་གྱི་རྒྱབས་དང་། དག་གི་རྒྱབས། ཡིད་
གྱི་རྒྱབས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གྱི་རྒྱབས་བཅས་བཞིའོ། །
འཁོར་ལོ་ཐ་མ། ཆོས་འཁོར་ཐ་མ་དང་དོན་གཅིག
འཁོར་ལོ་དང་པོ། ཆོས་འཁོར་དང་པོ་དང་དོན་གཅིག
འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་ཆེན། འདི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བ་དེ་ཡིན།
འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ། ཡིད་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མིང་གི་རྒྱུ་ཁྲངས།
འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པ་དེའི་བྱ་ལུགས་ལྟ་ལྟ། གསང་སྒྲུགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་
དེའི་བྱ་ལུགས་གཙོ་བོ་དང་འཁོར་བཞི་བཅས་ལྟ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དཔུས་སུ་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཆོག་ཡབ་ལུམ། འར་དུ་མཁའ་འགོ་མ་ནག་མོ། ལྟོར་ལྟོར་ལྟོར་ལྟ། ལུས་དུ་ལུས་སྒྲིམ་
མ་དམར་མོ། བྱང་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་སེར་མོ་བཅས་ཡོད།
འཁོར་ལོ་དུག་༡ གཙུག་གཏོར་ནམ་མཁའི་འཁོར་ལོ། ༢ དཔུལ་བ་བདེ་བའི་འཁོར་ལོ། ༣ མགྱིན་
པ་ལོངས་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ། ༤ སྤྱང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ༥ ལྷོ་བ་སྒྲུལ་བའི་འཁོར་ལོ། ༦
གསང་གནས་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོའོ། །
འཁོར་ལོ་གདོང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། དགོན་འདིར་ད་བར་སྐར་བས་
བཅུ་བཞི་བྱུང་འདུག་པར་སྐར་བས་དང་པོ་སྒྲུགས་འཆང་ཨ་མོན་ནི་བཤ་ཆེན་དགེ་འདུན་
གསལ་པ་དང་དུས་མཉམ་ཅམ་དུ་བྱོན་པར་གསལ། སྐབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་བྲག་འགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་༡ ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག
འཁོར་ལོ་བདུན་བཅེགས། ༡ གཙུག་ཏོར་ཞོར་བུའི་འཁོར་ལོ། ༢ དཔུལ་བ་བུམ་པའི་འཁོར་ལོ། ༣
སྐད་པ་དུང་ཁང་འཁོར་ལོ། ༤ མགྱིན་པ་ལོངས་སྟོང་འཁོར་ལོ། ༥ སྤྱང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།
༦ ལྷོ་བ་སྒྲུལ་བའི་འཁོར་ལོ། ༧ གསང་གནས་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོའོ། །
འཁོར་ལོ་མདོ། །ས་མིང་ཞིག །སྟེ་དགེ་དགོན་ཆེན་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་སུམ་ཅུ་ཅམ་གྱི་ས་

ཆ་དེར་ཡོད། ཟེལ་ཚུ་དང་ཁོ་ཚུ་གཉིས་འདུས་པའི་མདོ་ཡིན།
འཁོར་ལོ་རྣམ་བཞི། གསང་བའི་འཁོར་ལོ་སེམས་ལ་འདུས། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཉེ་བར་འདུས།
གཅོད་པའི་འཁོར་ལོ་ལག་པར་འདུས། སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་པར་འདུས་པའོ། །
འཁོར་ལོ་རྣམ་གསུམ། ① ཁྲོག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། སྤྲོད་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ།
བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་བཅས་གསུམ་མོ། ② ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་བཤགས་པ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་
འཁོར་ལོ་སྟོན་དང་མ་སྟོན། གཟུང་རྣམས་གྱི་ཉི་བར་ལས་སྐྱེས་སྐྱེས་སྤངས་ཆེ་མ་འདད་ན་འཁོར་ལོ་
༡༥་སྟོན་དགོས། འདད་ན་སྟོན་མི་དགོས།
འཁོར་ལོ་བར་བ། ཆོས་འཁོར་བར་བ་དང་དོན་གཅིག་
འཁོར་ལོ་བྱེད། [མདོན]མཆན་མོ།
འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱད། ཅིབས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ།
འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་། ཅིབས་སྟོང་པ་ལྟ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ།
འཁོར་ལོ་བཞི། ལྷ་སྤྱུབ་གྱིས། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་ནི་
བརྟེན་པ་དང་། །བདག་གི་ལེགས་སྟོན་སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་གྱི། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་
ཁྱོད་ལ་མངའ། ཞེས་གསུངས་པས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མཉན་པ་
དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྤྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་
བ་གོམ་པ་ནི་དག་པའོ། །དེ་ཡང་བྱ་བ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་དག་འདུན་གྱི་བྱ་བ་ཞག་རྣམ་
དག་ །ཁྲོག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་མདོ་རྒྱུད་གྱི་བསྐྱེད་སྤངས། སྤང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
འཁོར་ལོ་ཅི་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བཅོན་པ་གསུམ་ལ་འདུས་པར་གསུངས་མོ། ། མི་དག་བ་
གང་ཞེན། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་
ལ་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ཉེས་པ་སྦྱོད་
པའོ། །ལུང་མ་བསྟན་ནི་དེ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་ཅིང་ཀུན་སྦྱོང་པ་མེད་པའོ། །
འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་སྲིད་སྤྱོད་པ་དུན་གྱི་གས་ཤིག་
འཁོར་ལོ་རིམ་བཤགས་པ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་

འཁོར་ལོ་གསུམ།འཁོར་ལོ་རྣམ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག

འཁོར་ལོའི་རྒྱུ། [མངོན] རྒྱུ་པོ་ཆེ།

འཁོར་ལོའི་མགྲིན། [མངོན] རྩ་མོང་།

འཁོར་ལོའི་སྤྲུགས་ཡིག་འགོད་ཚུལ། རྣང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱང་
རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བཞི་སྤྱབ་ཐབས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་
གསེས་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་བའི་ལ་སྤྱང་བའི་འཁོར་ལོ། བཟློག་པའི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྤྱ་
ཆོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་ཡིག་འགོད་ཚུལ་གཡས་བསྐྱོར་དང་། གཡོན་སྐྱོར།
ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བསྟན་དང་ནང་བསྟན་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་མཐོང་བརྒྱུད་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་
སོགས་ཡིན།

འཁོར་ལོའི་རྟིང་ག། ཤིང་གི་པོར་བ་སོགས་དགྲུག་བྱེད་འཁོར་ལོའི་རྟིང་ལྷགས་འཇུགས་པའི་ཤིང་
བྱ་བཞི།

འཁོར་ལོའི་རྟིང་ལྷགས། ཤིང་གི་པོར་བ་སོགས་དགྲུག་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྟིང་པའི་ལྷགས།

འཁོར་ལོའི་གདོང་། [མངོན]རི་པག

འཁོར་ལོའི་ཁྲ་མ། [མངོན]འདོད་ལྷ།

འཁོར་ལོའི་དབྱེན། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དང་དོན་གཅིག

འཁོར་ལོའི་རྩྱུང་པ་ཞི་བྱེད། འདུལ་བ་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། རྩྱུང་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་
གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་ནི་མཆོག་བྱུང་གཅིག་
གིས་འདུམ་བར་མཛད་པའོ། །

འཁོར་ལོའི་མཆོན་བཟང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཁྲ་མ་
རྣམས་ལ་སྟེལ་བ་དང་བསུ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱུག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆོན་དང་ལྷན་པ།

འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག། [མངོན] ངང་པ།

འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་ཅན། འདི་ངང་པའི་མིང་སྟེ་ལག་པའི་མཚུབ་མོའི་བར་དུ་བགས་པ་སྤབ་པོ་
ཡོད་ཅིང་། ལག་པའི་ཕྱི་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་དང་པལ་ཆེར་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་བཏགས།

འཁོར་ལོའི་རེ་ཁྱི། [ལེགས།] ① འཁོར་ལོའི་རེ་མོ། ② འཁོར་ལོའི་མཐའ་སྐོར།

འཁོར་ལོའི་ལུས། [མངོན]གཏུགས་སམ་ཉི་གཏུགས།

འཁོར་ལོས་འབྲོ་བ། [མངོན]ཤིང་རྒ།

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ། མངོན་པ་མངོན་ལེ་འུ་གསུམ་པ་ལས། འདིག་རྟེན་འདི་ཆགས་ནས་སོག་
མའི་སྐབས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་ཁྲི་སྟག་འགའ་ཤས་སྐབས་པན་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སོག་མ་མང་པོས་
བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་འོད་མཛེས་སོགས་སྟོན་
གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ལྷ་བྱུང་བའི་ལྷ་བ་གསོ་སྦྱོང་འབགས་ཀྱི་སྤྱི་པོའི་ཤ་མེན་ལས་རྒྱལ་པོ་དང་ལས་བྱ།
དེའི་བརྒྱ་གཡས་ཀྱི་ཤ་མེན་ལས་རྒྱལ་པོ་མཛེས་པ། དེའི་བརྒྱ་གཡོན་གྱི་ཤ་མེན་ལས་རྒྱལ་པོ་
ཉི་མཛེས། དེའི་རྒྱང་པ་གཡས་པའི་ཤ་མེན་ལས་མཛེས་ལྷན། དེའི་རྒྱང་པ་གཡོན་པའི་ཤ་མེན་
ལས་རྒྱལ་པོ་ཉི་མཛེས་ལྷན་བཅས་བྱུང་བ་དང་། འདི་ལྷ་ལ་སྟོན་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་
པོ་ལྷ་མེར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀུན་དབང་དང་། གནམ་བསྐྱོས། མ་ལུས་
རྒྱལ་པོ། མི་ཡི་སྒྲ། ཡང་དག་རྒྱལ་པོ། ལྷག་པའི་དབང་ལྷག་བཅས་སོ། །

འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་དོན་གཅིག་

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ལྷ། རྒྱལ་པོ་དང་ལས་བྱ། རྒྱལ་པོ་མཛེས་པ། རྒྱལ་པོ་ཉི་མཛེས།
མཛེས་ལྷན། རྒྱལ་པོ་ཉི་མཛེས་ལྷན་བཅས་སོ། །

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་གང་ཞེན། དེ་ཡང་ཆེ་ལོ་
གངས་མེད་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་ཡན་ཆད་ལ་བྱོན་ལ་མན་ཆད་ལ་མི་བྱོན་ཏེ། དེའི་ལུས་དང་། ཡོ་
བྱུང་། འདུལ་བའི་སྤྱེ་བོ་ལ་སོགས་མི་རྣམས་པས་སོ། །སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བརྒྱ་
པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱོན། དེ་བྱེན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་སྟེ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཅན།
སྦྱིང་བཞི་ཆར་དང་དབང་བྱེད་དེ་མི་དགེ་བ་བརྩ་སྤངས་ཏེ་དགེ་བ་བརྩ་ལ་བཀོད་པ། དདུལ་གྱི་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཅན། ཤར་སྟོན་ལྷ་གསུམ་གྱི་སྦྱིང་ལ་དབང་བྱེད་དེ་རང་ཉིད་པར་བྱོན་ཏེ་
རིམ་གྱིས་བསྟེན་བསྐྱར་སོགས་བྱེད་པ། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཅན། ཤར་སྟོན་སྦྱིང་
གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། གཤམ་བཤམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོན་བ་ཉན་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་

ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་བུ་གི་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། རྒྱལ་ཐུན་ནམས་ལ་མཆོན་གྱིས་
བསྐྱེགས་ནས་བཀའ་བསློན་ཉན་པའོ། ཉེ་ལ་ལུས་ནི་མཆོད་དཔེ། ཡོ་བྱད་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཤུ་ཙྰ་
གཅིག་ལོ།

འཁོར་ལོས་འཆོ། [མངོན]རྩ་མཁན།

འཁོར་ས། ① གཅར་སའམ་གནས་ས། སྤྱ་གྲུ་འཁོར་ས་པ་མ་ཡིན། རི་དྲགས་འཁོར་ས་དབེན་ས་
ཡིན། ② ཁ་གཏད་ཡུལ། ཁ་འཁོར་ས་ཉི་མ། རྒྱལ་འཁོར་ས་ལྷགས་པ།

འཁོར་ས་འབྲིལ་ས། འཁོར་སའམ་བརྟེན་ཡུལ།

འཁོར་ས་སློ་མ་མཆིས་པ། ལྷ་ཁང་ལྟེ་བའི་མཐའ་བསློར་གྱི་ལྷགས་རིལ་སློ་བཟོ་རྒྱ་བསྐྱད་པ་ཞིག་
འཁོར་ས་ཆེན་མོ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་མཐའ་བསློར་དུ་འཁོར་ས་ནང་མ་དང་བྱི་མ་
གཉིས་ཡོད་པའི་འཁོར་ས་བྱི་མ་འདི་ལ་ཐོག་སོ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་སློ་རེ་ཡོད་པའི་
སྟེང་ཐོག་ནི་བསམ་ཡས་རབ་བྱུང་གྲུ་ཆང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་བྲ་ཤག་ཡིན།

འཁོར་ས་བར་པ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་མཐའ་བསློར་དུ་འཁོར་ས་བྱི་ནང་གཉིས་
ཡོད་པའི་ནང་མ་སྟེ། འདི་ལ་ཐོག་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེང་ཐོག་གི་སྟོ་ངོས་སུ་རོལ་སོ་མཆོད་
རྩས་ཀྱི་བང་མཛོད་གསུམ། ལུབ་ངོས་སུ་མདོ་རྒྱུད་ཆོས་དཔེའི་བང་མཛོད་གསུམ། བྱང་ངོས་
སུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་གྱི་བང་མཛོད་གསུམ་བཅས་དང་། བར་སྟོད་རྣམས་ལ་མདོ་རྒྱ་ཆེར་
རོལ་པའི་ཞིང་བཀོད་དང་། བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱལ་སྟོར་བཅས་ཀྱི་ལྷེ་བས་བྲིས་སོགས་ཡོད་
ཚུལ་རྩ་བཞེད་དང་། བཀའ་ཐང་ལས་གསུངས་སོ། །

འཁོར་སའི་རི་མོ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འཁོར་ས་བྱི་མའི་ཤར་ངོས་གཞུང་སྟོའི་གཡས་
ངོས་ཀྱི་ལྷེ་བས་བྲིས་སུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རབ་གནས་མཛོད་ཚུལ་གྱི་རི་མོར་
གྲུར་གྱི་ནང་དུ་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་དང་། མཁན་ཆེན་བོ་རྩི་ས་ཏུ་གཉིས་ཀ་
བྲིས་ཡོད།

འཁོར་སེམས། རང་འཁོར་དུ་འགྲོ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་སེམས་ཡོད་པ་སྟེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་སོ། །

འཁོར་སེམས་བྱུང་། གཙོ་སེམས་ལས་བྱུང་ཞིང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པའམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་

བའི་ཡིད་ཤེས།

འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། རང་ཉིད་འཁོར་དུ་འགོ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་
སེམས་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེའི་དབྱེ་ཚུལ་ལ་ཀུན་བརྒྱུས་ལས་ང་གཅིག་ཏུ་གསུངས་
གྲང་། མཛོད་ཅ་འགྲེལ་ལས་ཞེ་དུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་ནི། ཆོར་དང་
སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུ་དང་རེག་པ་སློ་བློས་དྲན། །ཡིད་བྱེད་མོས་དང་ཉིང་འཛིན་ནོ། །
དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ་ནི། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྟོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁེལ་
ཡོད། ཆགས་སྤང་མེད་པའི་དགེ་ཅ་གཉིས། །མི་འཆེ་བ་དང་བཙོན་འགྲུས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཆེན་
པོའི་ས་པ་དུག་ནི། རྟོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་སྒྲུགས་དང་རྟོན་པའོ། །མི་དགེ་
བའི་ས་པ་གཉིས་ནི། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁེལ་མེད་པའོ། །ཉོན་མོངས་རྒྱུང་དུའི་ས་པ་བཅུ་ནི། ཁོ་
དང་འཁོན་འཛིན་གཡོ་ལྷག་དོག ། འཆིག་དང་འཆབ་དང་མེར་སྤྲ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱགས་དང་
རྣམ་འཆེའོ། །མངས་པ་བརྒྱད་ནི། རྟོག་དཔྱད་འགྱོད་གཉིད་ཁོང་ཁོ་ག། ཆགས་དང་རྒྱལ་ཐེ་
ཆོམ་སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པས་སེམས་བྱུང་བཞི་བཅུ་ཞེ་དུག་གོ།

འཁོར་སོ། །འཁོར་ལོ་སོ་ཅན་ལ་ཟེར།

འཁོར་གསང་བའི་ཡུམ་བཞི། ༡ ཡུམ་སངས་རྒྱས་སྦྱན་མ། ༢ རྣ་མ་གེ ༣ གོས་དཀར་མོ། ༤
སྟོལ་མ་བཅས།

འཁོར་གསུམ། ① མཚན་ཆ་མདའ་གི་མདུང་གསུམ། སྐད་པར་འཁོར་གསུམ་བཏགས་ནས་གཡུལ་
སར་ཆས། ② འཁོར་ལོ་གསུམ། འཁོར་གསུམ་རྒྱུ་འཁོར། ③ བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱ་བའི་ལས།
བྱ་བའི་ཡུལ་ཏེ་གསུམ། སྦྱིན་པ་གཏོང་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་ནི་སྦྱིན་པ་པོ་དང་། སྦྱིན་རྣམས།
སྦྱིན་ཡུལ་ཏེ་གསུམ། ④ མཚན་ཉིད་ཅོད་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་སྟེ་རྟོགས་གསལ་ཁུབ་
གསུམ། ⑤ ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ།

འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཆད། འདུལ་བའི་བརྟ་ཆད་ཅིག་སྟེ། གོས་ཀྱི་རྒྱ་ཉྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་དང་
ལུས་མོ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁེབས་སྒྱབ་པའི་ཆད་དུ་ལོངས་པའོ། །

འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག །ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྟོང་སྐབས་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ། བྱ་བའི་

རང་བཞིན་ཏེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱས་བཏབ་པ།
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ཆོས་ཀྱན་ལ་དངོས་པོ་དང་བྱེད་པོ་བྱ་ཡུལ་གསུམ་ལ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་པོ་དང་། གཏང་རྒྱའི་རྒྱ་ལོར། གཏོང་
ཡུལ་སྤོང་བ་པོ་བཅས་སྟོགས་སུ་གསུམ་ག་རང་བཞིན་དུ་མ་བྱལ་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་པོ།
འཁོར་ལྷ། ཡི་དམ་ལྷའི་འཁོར།
འཁོལ། འཁོལ་བའི་སྤྲུལ་ཆོག།
འཁོལ་ཆུ་གཙང་པོ། འབབ་ཆུ་ཞིག །ཆུ་འགོ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་གམ་པ་རྫོང་གི་བྱང་རྒྱུད་དུ་
ཡོད། སྤང་རྒྱུད་ལ་གཤམ་རུ་གཙང་པོ་བྱེད། མཐར་བུམ་ཆུ་དང་འབྲེས་ཏེ་བལ་ཡུལ་དུ་འབབ།
འཁོལ་པོ། ཏུར་པོ། སེམས་རྩ་འཁོལ་པོ།
འཁོལ་བ། [ཐ་དད་པ] ① བཀོལ་བ། བཀོལ་བ། ཁོལ། སྤྲུལ་བ་དང་བེད་སྤྱོད་པ། བཟ་དུ་བཀོལ་
བ། ལས་སུ་འཁོར་བ། ཏུ་བྲེལ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྲེལ་འཛིན་བྱེད་པ། ② [ཐ་མི་དད་པ]ཁོལ།
འཁོལ་བ། ཆུ་སོགས་བསྐོལ་ཏེ་གདུས་པ། ར་བསྐོལ་ནས་ཁོལ་བ། སྤྲན་ཁོལ་བ། ཆུ་འཁོལ་ལ་
ཁད་པ། ③ དུལ་བ་དང་། ལུལ་བའམ་འཁུལ་བ། རི་ལྗང་བཀོལ་ལྗང་འཁོལ་བ། བཙན་བྱུགས་
ཀྱིས་ལས་སུ་བསྐྱར་གྱང་མ་འཁོལ།
འཁོས་ཀ འབྲོར་བ་དང་འཛོན་སྐྱངས། མི་སོ་སོའི་འཁོས་ཀ་བྲག་ཞན་སྤྲ་ཆོགས་ཡོང། ལས་ཀ་བྱེད་
སྐབས་རང་ལ་འཁོས་ཀ་ངེས་ཅན་ཞིག་དགོས། འཁོས་ཀས་ཤིག་མི་བློན་དུང་། བྱང་འབྲོང་
གཤོར་བའི་ཕྱོས་བྱེད།
འཁོས་ཁ། འཁོས་ཀ་དང་གཅིག །
འཁོས་བྲལ་ཞན་པ། བྱི་ནང་གི་ལས་དོན་ལ་འཛོན་ཐང་དེ་ཅུ་མེད་པ།
འཁོས་སྟོགས། འཁོས་ཀས་སྟོགས་ཆོད། བྱི་ནང་གང་སར་འཁོས་སྟོགས་ཀྱི་ལས་ཀར་འབད་
འབྱངས་ཞུ་ཐུས་རེད།
འཁོས་བསྐྱར། ཏུས་སྟོབས་དང་བསྐྱར་བ། ཁོ་རང་འཁོས་བསྐྱར་གྱི་ལས་ཀ་གང་ཤེས་གང་སྟོགས་
ལག་ལེན་བྱེད་སྤང་རེད།

འཁོས་པ། [ཆིང་]ཆུང་མི་ཟ་བ།

འཁོས་དཔག། རུས་སྟོབས་ལ་གཞིགས་པ། སོ་སའི་འཁོས་དཔག་གི་ལས་འགན་འཁུར་རྒྱ།

འཁོས་ཐེབས་པ། [ཆིང་]ཆུང་མི་ཟ་བ།

འཁོས་བག་སྟོབས་རུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ཆུལ། རང་གི་འཁོས་བབ་དང་མཆུངས་པའི་ལས་ཁུར་
ལེན་བཞིན་དུ་ཡོད།

འཁོས་སུ་ཐབ་པ། [ཆིང་]རང་གནས་སུ་འཛོག་པའམ་ལོགས་སུ་འཛོག་པ།

འབྲ་གེ་འཁྱོག་གེ་འཁྱོག་པོ་ལ་སྟོས།

འབྲ་རེ་འཁྱོར་རེ། ཁྱ་རེ་ཁྱོར་རེ་ཡི་འབྲི་ཆུལ་གཞན།

འབྲག། གང་བའི་ཆོར་བ། དེ་རིང་གནམ་གཤིས་གང་མོ་རེད། ང་འབྲག་གི་འདུག

འབྲག་འཁྱོག། གྲག་ཀྱོག། འབྲག་འཁྱོག་གི་ལམ་འཛོག་རྒྱར་མ་སྐྱེན་ཡང་ཅིར་སྐྱེབས་སུ་བ།

འབྲག་གང་། གང་ངད།

འབྲག་ཆུ་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་མཆོ་འར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འབྲག་ཆེན་གངས་རུད། ཤ་ལམ་ཞིག། བོད་རང་སྐྱོང་ཁྲོང་སྒྲིལ་གྱི་སྤོ་མེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འབྲག་དུས། ① གང་བའི་སྐབས། ② [མངོན་]དགྲན་ཁའི་མིང་།

འབྲག་འདར། གང་ངད་མ་བཟོད་པར་འདར་བ།

འབྲག་སྒང་། འབྲག་པའི་སྒང་བའམ་ཆོར་བ།

འབྲག་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]འབྲགས་པ། འབྲག་པ། གང་བར་འབྱུར་བ། ལུས་འབྲགས་ནས་འདར་བ།
འབྲགས་སྟོགས་གཉིས་གནད།

འབྲག་པོ། ① ཁྱོང་མོའམ་བམིལ་པོ། ད་ནང་གནམ་གཤིས་འབྲག་པོ་ཞིག་བྱང་། ② སྐན་བཟོད་
བའམ་ཁུར་ཐེག་པོ། ཏ་ཅང་སྤྲུག་རུས་འབྲག་པོ།

འབྲག་རོམ། འབྲགས་བག། རྒྱ་གང་བས་སྒྲང་བྱུར་ཆགས་སོབ་སོབ་ཅན་ཆགས་པ།

འབྲག་ལྟང་ལྟང་། འབྲག་ཆུལ་ལམ་གང་བར་འབྱུར་ཆུལ། གཞུགས་པོ་འབྲག་ལྟང་ལྟང་བྱས་བྱང་།

འབྲུག་ས་གས། ཉ་ཅང་གང་ལས་སེར་ག་གས་པ།
འབྲུག་ས་གོང་། ལྷ་སོགས་གང་ངད་ཀྱིས་གོང་བྱར་གྱུར་པ།
འབྲུག་ས་གྲི། གང་ངར་མ་བཟོད་པར་ཤི་བ། འབྲུག་ས་གྲིར་ཐེབས་པ།
འབྲུག་ས་སྐམ། དེང་དུས་བཟའ་ཆས་ཉར་ཆགས་བྱེད་སའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་སྟེ། སྐམ་ནང་དུ་གང་ཆད་
ཐིག་འོག་གི་ 0-30. ཡན་ཅམ་ཡོད་པ་བྱེད་ཅིང་། བཟའ་ཆའི་དངོས་སོ་རྣམས་འབྲུག་ས་འཁེང་
དུ་འགྱུར་བའི་རྣམ་པས་ཉར་ཆགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།
འབྲུག་ས་ལྟོགས། འབྲུག་ས་པ་དང་ལྟོགས་པའི་དོན།
འབྲུག་ས་དོགས། འབྲུག་ཡོང་བསམ་པའི་དོགས་པ། དགུན་རྒྱགས་པ་ལངས་དུས་འབྲུག་ས་དོགས་བྱས།
འབྲུག་ས་དོང་། རྩོད་ཀྱིས་གཞོད་མི་ལྷགས་པའི་ས་དོང་།
འབྲུག་ས་ལྗོངས། འབྲུག་ས་པ་གོང་བྱར་འབྲིལ་བའི་ལྗོངས་སོ་ལྟ་བུ།
འབྲུག་ས་ནད། ལུས་འབྲུག་ས་པའི་ནད།
འབྲུག་ས་པ། ① འབྲུག་ས་པའི་འདས་པ། ② ཆབ་རོམ། འབྲུག་ས་སོལ། གཅང་སོར་འབྲུག་ས་པ་
བརྒྱབ་པའི་སྟེང་དུ་མི་ལྷགས་པར་ཚུར་འགོ་ཐུབ། འབྲུག་ས་པ་ལྷ་ནས་དབྱིད་དཔལ་རྒྱས།
འབྲུག་ས་པ་སེལ་སེལ་ཆགས་པའི་ལྷ་འཕོགས་པ།
འབྲུག་ས་སྤྱིས། འོ་མ་བསྐོལ་བ་སོགས་གང་ནས་ཆགས་པའི་ཁ་སྤྱིས། འོ་མའི་འབྲུག་ས་སྤྱིས། ཤ་
ཁའི་འབྲུག་ས་སྤྱིས།
འབྲུག་ས་བག། ལྷ་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་འབྲུག་ས་པའམ་དར།
འབྲུག་ས་འབྱུང། གང་ངད་ཀྱིས་ཐོན་པའི་ཐོར་པ་སེབ་སེབ་ཅིག
འབྲུག་ས་འབྲུམ། འབྲུག་ས་ཏེ་སྤྱིས་པའི་འབྲུམ་བྱ་ལྟ་བུ།
འབྲུག་ས་སྟོས། གང་དགས་ནས་གཟུགས་དང་མ་སོགས་ལ་བྱུང་བའི་སྟངས་སྟོས།
འབྲུག་ས་སྟེབས། ཉ་ཅང་གང་མོར་གྱུར་ནས་ལུས་ཆོར་ཉམས་པ། དགུན་དུས་ལྷགས་ར་མེད་ན་
ལྷགས་རྣམས་འབྲུག་ས་སྟེབས་སུ་འཆོར་ཉེན་ཡོད།
འབྲུག་ས་སྟེབས། ལུས་འབྲུག་ས་པ་དང་གོང་པ་ལྟོགས་པའི་དོན་གཉིས་རྒྱན་ཏེ་འཛོམས་པ། །

འབྲགས་ཞུན། འབྲགས་པ་ཞུ་བའི་ཚུ།
འབྲགས་རིད། འབྲགས་ནས་སྦྱིད་པ།
འབྲགས་རུམ། འབྲགས་པའི་སྤྱབས་སམ་དབུས།
འབྲགས་རེངས། ལུས་འབྲགས་ནས་ཡན་ལག་སོགས་བརྒྱུད་བསྐྱམ་མི་ཐུབ་པ།
འབྲགས་རོམ། འབྲགས་བག་གམ་དད། འབྲགས་རོམ་རྩེ་ཙམ་ཞུ་བ།
འབྲགས་ཤི་གང་དད་ཀྱིས་ཤི་བ།
འབྲགས་ཤུར་སྒོད་པ། འབྲགས་པའི་སྦྱིང་དུ་འབྲགས་འབྱེད་སྒོད་པ།
འབྲགས་མེངས། འབྲགས་ནས་རེངས་པ། རྒྱུད་ལག་འབྲགས་མེངས་ཐེབས་ནས་བརྒྱུད་བསྐྱམ་མི་ཐུབ།
འབྲམ་འབྲམ། གནས་ངེས་མེད་དུ་འགྲོ་བ།
འབྲམ། འབྲམ་པ་འབྲ།
འབྲམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འབྲམས་པ། འབྲམ་པ། འབྲམས། ལུལ་ཕྱོགས་གང་ཞིག་ཏུ་དགོས་དོན་
མེད་པར་ཉལ་འགྲོ་བ། ལུན་ནག་གི་ནང་དུ་འབྲམ་དུས་སྤོང་འབྲུ་མེ་ཁྱེར་ཞིག་མཛོད་ཡང་
དགའ་སྤྲང་སྦྱེ་བ།
འབྲམ་པོ། ① གནས་ངེས་མེད་དུ་འབྲམ་མཁན། ② གཉན་ནད་རིགས་བཙོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནད་ཚན་
ཞིག་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་སྟེན་དང་། རྟོག་མ། མཛོད་པའི་ཐེབས་སོགས་ལ་སྟོང་འབྲུ་བའི་སྤྲངས་
འབྲུང་འབྲུང་བ་ཞིག
འབྲམ་ཉལ། འབྲམས་ཉལ་དང་གཅིག །
འབྲམ་པོ་གཟའ་ནད། རྟགས་ལ་བསྟོན་ནས་བརྟགས་པའི་ནད་རྒྱུད་པར་ཞུགས་མིང་སྟེ། འབྲུ་
གྲུང་ཚོ་དབང་བརྟན་པས་མཛོད་པའི་དུག་ནད་ཀྱི་བཙོས་གཞན་པན་ཁྲ་བའི་འཇུག་ཐེར་ལས།
འབྲམ་པོ་གཟའ་ནད་ནི། དུག་ནད་རྒྱུད་པར་ཞུགས་པའི་རྟགས་སུ་མི་འབྲམ་པོ་སྟོ་བྱུང་དུ་
སྟེབས་པ་ལྟར། འབྲམ་དུ་ལུས་རེངས་ཤིང་རྒྱུད་པ་དང་ལག་པ་བལ་ལ་སྦྱིང་ཅིང་མིག་འཇུག་
མི་ཤེས་པ་གཟའ་སོག་པ་ལྟར་ཀྱི་རྟགས་འབྲུང་བའི་དུག་ནད།
འབྲམས་འབྲམས་པ། ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྲམས་འགྲོ་བ། མི་འགའ་ཞིག་ཁྱིམ་ལ་སྟོད་མི་ཚུགས་

བར་བྱི་རོལ་དུ་ཉིན་ལྟར་འབྲམས་འབྲམས་པ།

འབྲམས་ཉལ། གནས་ངེས་མེད་དུ་འགྲོ་སྟོང་། ཡུལ་གཞན་ལ་འབྲམས་ཉལ་དུ་སོང་།

འབྲམས་གཞོན། གྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཅ་སྟང་ཅིག་

ཏེ། དབྱིན་སྐད་དུ་crosstalk ཟེལ།

འབྲམས་པ། འབྲམ་པའི་འདས་པ།

འབྲར་འཁྱེར། ལུས་ཚུགས་མི་བརྟན་པའི་གོམ་འཕྲོས། གོམ་སྟབས་འབྲར་འཁྱེར་དུ་འཕྲོ་བ།

འབྲར་པོ། ཕན་པོ་འཇུག་པ་དང་རྟེན་གཞི་མེད་པ། ཁྱི་འབྲར། མི་འབྲར། ཡི་གེ་འབྲར་པོ། སྐད་ཆ་
འབྲར་པོ།

འབྲར་བ། [མ་མི་དང་བ]ཁ་འཛོར་བའམ་ཡ་གྱུར་བ། ཡུལ་གཞན་དུ་འབྲར་བ། འྲོགས་ཀྱིན་ཏུ་འབྲར་བ།

འབྲར་བོན། གནའ་དུས་ནང་བས་བོན་ལ་དམའ་འབེབས་བྱ་བའི་ཅ་སྟང་ཅིག ། ཐུབ་བཀའ་བྱུབ་

མཐའ་ལས། འབྲར་བོན་ནི། རྒྱལ་པོ་གི་གུམ་བཙན་པོའི་གི་བཤིད་བོད་ཀྱི་བོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

བྱེད་མ་ཤེས་ནས། ཁ་ཆེ་དང་། བྱ་ལ། ཞང་ཞུང་གསུམ་ནས་བོན་པོ་གསུམ་གྱི་བཤིད་ལ་བོས་

པ་ལ། གཅིག་གིས་གོ་བོང་བྱུང་དང་། མེ་ལྷ་བསྐྱབས་ལ་བརྟེན་ནས། ར་ཞོན་ནས་ནམ་མཁའ་

ལ་འཕྲོ་བ་དང་། གཏར་བ་ལེན་བ་དང་། བྱ་སྟོལ་སྟགས་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་རུས་བ་སྟོན།

གཅིག་གིས་རྩུ་ཏིག་དང་། ལྷ་བཀའ་དང་། སོག་དམར་ལ་སོགས་པ་མོ་བཏབ་ནས་ལེགས་ཉེས་

གཏན་ལ་འབེབས། གཅིག་གིས་གཤིན་པོ་འདུར་བ་དང་། བྱ་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤིད་ཀྱི་

བྱེ་བྲག་རྣམས་ཤེས། དེ་གསུམ་མ་རྩུང་བན་ཆད་དུ་བོན་ལ་ལྷ་བ་འདི་ཡིན་བྱ་བ་མེད། དེ་བྱིན་

ཆད་ནས་བོན་ཀྱི་ལྷ་བ་ཅིག་ཀྱང་བརྩུང་སྟེ། ལྷ་སྟེགས་དབང་བྱུག་པའི་བྱུབ་མཐའ་འབྲར་བ་

བོན་དང་འབྲེས་པ་ཡིན་སྐད། ཞེས་སོ། །

འབྲུལ། ① ཚིག་སྒྲ་བྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའམ་དོན་སྒྲ་བྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། དག་འབྲུལ་ཞེས་

པ་ལྷ་བྱ། ② སྒར་གནས་ནས་པར་ཡོ་བའི་དོན་ཏེ། ཅིག་ཁ་འབྲུལ། ཁང་བ་འབྲུལ་ན་བསྐྱར་

བཅོས་བྱེད་དགོས་ལྟ་བུ།

འབྲུལ་པ། དོན་མེད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ། དག་འབྲུལ། དོན་མེད་གཏམ་འབྲུལ།

འབྲུལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]འཆལ་བའམ་ཡན་པ། སྒྲོད་ཚུལ་ངན་བར་འབྲུལ་བ། འབྲུལ་ཡན་པོར་འབྲུལ་བ།
འབྲུལ་ཆིག་[དོན་མེད་ངག་ཀྱལ་གྱི་ཆིག་
འབྲིག་པ། [ཐ་དད་པ]བཀྱིག་པ་བ། བཀྱིག་པ། བྲིག་པ། འཆིང་བ། ཀྱང་ལག་བཀྱིག་པ་བ།
འབྲིག་པ། འབྲིག་ལ་ལྟོས།
འབྲིངས། མར་ཁུ་སོགས་ཁུ་བ་གོང་བྱར་འབྲིངས་ཟེན་པ།
འབྲིད། མཁྲིད་གྱི་འབྲི་ཚུལ།
འབྲིབ་གཅིག་[སྒྲེ་རྒྱ]ལོ་བྱལ་ལོན་པའི་ལུག་ལ་ཟེར།
འབྲིམས། འོད་སྐྱོར་ཉི་ཉི་འོད་དམ་རྒྱ་འོད་སྒྲིན་རིམ་ལ་སོག་ཆེ་ཚུར་ལྟོག་ནས་འཕྲོས་པའི་འོད་སྐྱོར།
ཉི་འབྲིམས། རྒྱ་འབྲིམས། འཇའ་འོད་འབྲིམས།
འབྲིམས་པ། [རྟིང]སྐྱོར་བ། འོད་ཀྱིས་མཐའ་ནས་འབྲིམས།
འབྲིར་བ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁོར་བ། གཏུགས་འབྲིར་བ། གླུང་བ་གཟེ་ཡོམ་འབྲིར་བ།
འབྲིལ་འཁོར། སྒྲིག་གླུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
ཉེ། དབྲིན་སྐད་ཀྱི་rotation ཟེར།
འབྲིལ་མུ། ① རྩེར་ཚུ་དང་། ཀོ་མོག་གི་མུ། འབྲིལ་མུ་ཡུར་བར་འབྲེན། ② ཐོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་ཀྱི་
འབྲི་རུ་རྩེར་གི་ལྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་འབབ་མུ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚུ་འགོ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྟའི་རི་རྒྱུད་
ཀྱི་བྱང་དོས་ནས་བྱུང་སྟེ་དཔལ་འབར་རྩེར་ཁོངས་ས་སྟེང་གི་ཉི་འདབས་སུ་རྒྱལ་མོ་རུལ་ཚུའི་
ནང་དུ་འབབ།
འབྲིལ་བ། [མཛོན] ① སྒླ། ② ཚུའི་སྒྲོང་འཁོར། ③ སྒྲུལ།
འབྲིལ་བ་ལོགས་རིངས། [མཛོན]སྒྲུལ།
འབྲིལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ] ① འདུ་བ། འོད་དུ་འབྲིལ་བ། རྩེར་བུའི་ནང་དུ་ཚུ་འབྲིལ་འདུག །②
འབྲིལ་ལེར་འཁོར་བ། སྐྱོར་མོར་འབྲིལ་ནས་ཉལ་བ། དུང་དཀར་གཡམས་འབྲིལ། སྒྲུལ་འབྲིལ་
བ། ③ ལུས་ཀྱི་ཆའི་བྲེ་བྲག་ཅིག་
འབྲིལ་རྒྱུད། འཁོར་ཡིག་གི་བསྐྱུས་ཆིག་

འབྲུག་། ① ག་ཁྱར་གཡོ་བའི་དོན་ཏེ། སྒོག་འབྲུག་ལ། སྒོག་ལྟར་འབྲུག་ལ། ཐག་པ་འབྲུག་པ་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ། འབྲུག་ས། བེ་འདས་པ་སྟེ། སྒོག་འབྲུག་ས་ནས་འབྲུག་གྲགས་ལྟ་བུ། ② མཐོང་ལྗོངས་
ལྗོངས་པའི་དོན་ཏེ། ཅ་འབྲུག་། ཤ་འབྲུག་། མ་ཆ་འབྲུག་ལྗོངས། ཉ་མོ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ན་
འབྲུག་། གང་པ་དོ་རའི་ནང་ན་འབྲུག་ལྟ་བུ། ③ དུས་མུང་བའི་དོན་ཏེ། འབྲུག་ཅམ་བལྟས།
འབྲུག་ཅམ་སོང་ལྟ་བུ།

འབྲུག་འབྲུག་། སྤྱར་པོ་འཕམ་འགྲོགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་། ལྷ་ལ་ཉ་མོ་བདེ་འབྲུག་འབྲུག་ཏུ་འགྲོ།
འབྲུག་ཆེན། བོད་ཡིག་ཏུ་ཅང་འབྲུག་པོ།
འབྲུག་ལྗེས། ལུས་བདེ་ཞིང་ལྗེས་པ།
འབྲུག་བདེ། ལུས་མཉེན་པའམ་ལུས་རྩལ་ཆེ་བ།
འབྲུག་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འབྲུག་ས་པ། འབྲུག་པ། སྤྱར་བའམ་སྒྲེན་པ། འབྲུག་སྒྲེན་ཞིང་སྒོག་ཡོད་
འབྲུག་པ། ཉ་མོ་རྒྱའི་ནང་དུ་འབྲུག་ཅིང་འགྲོ།
འབྲུག་པོ། ① སྤྱར་པོ་འཕམ་སྒྲེན་པོ། སྤྱ་གྲུ་བདེ་ཅག་འབྲུག་པོ། ལས་དོན་ལ་འབྲུག་ཅིང་སྒོ་རིག་གིས་
པོ། ② སྤྱན་བསལ་ལམ་འགྲོ་བྱེད་ས་ཟབ་པོ། མིག་ལམ་དུ་འབྲུག་པོ་འདུག
འབྲུག་གིས། འབྲུག་ཡིག། འབྲུག་ཡིག་ནི་ཡི་གེའི་ཐོན་རྩིས་མིང་ག་ཞེ་རྣམས་གཅིག་གི་རྟེན་པ་
གཅིག་ལ་སྟེལ་ནས་གིས་པ་སྟགས་ཐག་ལག་འབྲུང་ལྟར་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། གཞན་གྱིས་བཤད་
པའི་སྐད་ཆ་ཟེན་གིས་སྤྱུ་འདེབས་ཆེ་འབྲུག་ཡིག་འདིས་རྩུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་སྤྱུ་བ་ཅིང་། ཡིག་
འཁྲུའི་ལག་རྩལ་ལ་སྤྱུངས་པ་ཐོན་པའི་མི་རྣམས་སོ་སོའི་ལག་རྩལ་གྱི་བྱེད་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲུག་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་ཡོད།
འབྲུག་ལྗོངས། [མངོན]མེ་ལྗེ།
འབྲུག་མ་ཚུགས། བོད་ཡིག་དབྱ་མེད་ཚུགས་སྤྱང་ཚུང་བ།
འབྲུག་ཅམ། ལྷག་ཅམ་དང་གཅིག་།
འབྲུག་གཞས། ཞབས་བྲོ་ཤིན་ཏུ་མགྲོགས་ལ་གཞས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མགྲོགས་པའི་སྤྱ་གར་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཞིག་།

མེས་ཀྱི་འཁྲུང་སོ་ངན་པ། ② རྣམ་འགྲུར། ལུས་ཀྱི་འཁྲུང་སོ་མཛེས་པ།
འཁྲུང་སོ་གསུམ། ༡ གང་སྤང་ལྷ་སྤྱད་མོས་པ་སྤྱི་འཁྲུང་སོ། ༡༩ རོས་ཆད་སྤྲུགས་སྤྱོད་མོས་པ་
གསུང་གི་འཁྲུང་སོ། ༢ དན་ཆད་བདེ་སྤོང་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་མོས་པ་ཐུགས་ཀྱི་འཁྲུང་སོ་བཅས་
ཡིན། ཞིབ་བར་གསང་སྤྲུགས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་གཟིགས།
འཁྲུལ་བ། ① འཁྲུལ་བ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་རིང་དག་རེས་འཁྲུལ་འདུག། ② གྲེན་
ལ་འཛེག་ཐུབ་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཀླང་པ་ཐང་པོ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྲུགས་འཛེག་ལས་འཁྲུལ་
ཁག་པོ་འདུག་ལྟ་བུའོ།
འཁྲུག་། བྱེད་མེད་ལས་ཆོག་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ་དང་པོ་མིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། བར་འཁྲུག་
ཚུར་འཁྲུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། །འཁྲུགས། བེ་འདས་པ་སྟེ། སྟེ་འཁྲུགས་ནས་ལྟས་མོར་བལྟས་ལྟ་
བུ་རྣམས་སོ།།
འཁྲུག་དཀར་གཞུ། ཆོག་ཀྱན་གཞུའི་ཆོག་ཀྱན་སྟེ། ལྷན་དག་གི་སྐབས་སུ་འཁྲུག་དཀར་གཞུ་དང་
གཞུ་འཁྲུག་དཀར་གཞུ་གཉིས་གང་བདེ་སྤྱད་ཆོག་
འཁྲུག་འཁྲུག་། ཀྲོག་ཀྲོག་། ཟམ་ཤིང་འཁྲུག་འཁྲུག་བཏང་ན་ཟམ་སྟེང་ལྷེས་ལྷེས་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་།
འཁྲུག་གེ་བ། ཀྲོག་གེ་བའང་དྲང་པོ་མིན་པ། ཐེག་ཤིང་འཁྲུག་གེ་བས་ཐེག་བཏང་ན་དྲང་པོ་མི་ཡོང་།
འཁྲུག་སྒྲིག་སྤྱད་ལས། སྒྲིག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྟོན་ཅིག་ཏེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་offset track ཟེར།
འཁྲུག་བཟོད། ཀྲོག་འཕྱོངས་བསྐྱོར་ནས་སྤྱོད་པ།
འཁྲུག་འཕྱོ། [མངོན] ① འབབ་ཆུ། ② སྤྱུལ། ③ མེ། ④ གཟའ་སྟེན་པ།
འཁྲུག་འཕྱོས། ① གཟའ་ལྗོངས་འཕྱོ་ལུགས། ② སྤྱུལ་གྱི་འཕྱོ་ཚུལ།
འཁྲུག་འཕྱོས་ཀྱི་བ། གཟའ་རྣམས་རིམ་མིན་སྤྱོད་དང་པོའི་ས་ནས་དལ་བའི་ཇེས་ཟེན་ནས་ཁ་ཀྱབ་
ཏུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཏེ་དལ་བ་ལས་ཕྱིར་འཁྲུག་པོར་ཀྱབ་ཏུ་ཆུ་བ།
འཁྲུག་འོས། སྒྲིག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོན་ཅིག་ཏེ།
དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་surface ཟེར།

འཁྱོག་བརྗོད། ① སྒྲིག་ངག་གི་རྒྱ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ནམས། ② གཏམ་གྲོག་
གྲོག་བཤད་པའམ་དང་པོ་མིན་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ།

འཁྱོག་ཐིག། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་curce ཟེར།

འཁྱོག་ལྗེས། འཁྱོག་པོ་ལྗེས་ལྗེས། འཁྱོག་ལྗེས་ཡལ་གའི་ལྷག་སྒྲིབ་རྒྱུད་གིས་གཡོ།
འཁྱོག་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁྱོགས་པ། འཁྱོག་པ། ཡོ་བ། ལུས་འཁྱོགས་ནས་སྡོད་པ། འཁྱོག་ཅམ།
འགྲོ་སྐྱངས་པར་རྒྱུ་འཁྱོགས་ནས་སོང་བ། གཡས་མདའ་ལ་མ་འཁྱོགས་པ་དང་། གཡོན་གཞུ་
ལ་མ་འཁྱོགས་པ་བྱེད་དགོས།

འཁྱོག་པོ། དང་པོ་མིན་པའམ་གྲོག་པོ། ཤིང་སྡོང་འཁྱོག་པོ། ལམ་འཁྱོག་པོ། ཀ་བ་འཁྱོག་པོར་
བཙུགས་ན་གདུང་མ་འདེགས་སྐབ་མི་ཡོང་།

འཁྱོག་པའི་མཚུ་ཅན། [མདོན]ནེ་ཙོ།

འཁྱོག་འབྲེ་བ། [མདོན]སྒྲུལ།

འཁྱོག་འབར། [མདོན]མེ།

འཁྱོག་ཆད། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་ཏེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་irrelevance ཟེར།

འཁྱོག་ཆིག། གཏམ་དང་པོ་མིན་པའམ་གྲོག་གྲོག་

འཁྱོག་ཡོན། དང་པོ་མིན་པ།

འཁྱོག་བཤད། གཏམ་གྲོག་པོར་བཤད་པ། འཕྲོས་གཏམ་འཁྱོག་བཤད་བྱས་ནས་གཞན་ལ་མགོ་
སྒྲོར་བཏང་བ། དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ལ་འཁྱོག་བཤད་ཆེད་དུ་བྱེད་པ། འཁྱོག་བཤད་ཆེད་
བྱེད་ཀྱིས་མི་ཁ་འགོག་ཐབས་བྱེད་པ།

འཁྱོགས་པ། འཁྱོག་པའི་འདས་པ།

འཁྱོང་བ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁྱོངས་པ། འཁྱོང་བ། ལུ་མ་སྐད་པའམ་འཁྱོལ་བ། རྒྱ་ཆོད་གཅིག་གྱུང་
རྒྱ་འཁྱོང་སྐབ་པ་མི་འདུག་ཉིན་འཁྱོང་སྐབ་ཅམ་བྱུང་། ལས་ཀ་མཐར་འཁྱོངས་སོང་།

འཁྱོངས་པ། འཁྱོང་བའི་འདས་པ།

འཁྱོམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]① འཁྱུགས་པ། མྲོད་པ་འཁྱོམས་པ། ② གཡོ་བ། རི་འགལ་མཆོ་འཁྱོམས།
ཚུའི་ཁ་འཁྱོམས་པ། ཤིང་ཁྲོང་གི་ཡལ་ག་རྒྱུད་གིས་གཡོ་ཞིང་འཁྱོམས།

འཁྱོམས། འཁྱམ་པའི་སྐྱལ་ཆོག

འཁྱོམས་པ། འཁྱོམ་པའི་འདས་པ།

འཁྱོར། རང་སོར་མ་གནས་པའི་འབྲེས་ལྟར། བསྐྱར་ཡིག་ནམས་ལ་རང་བཟོའི་ཆོག་གི་འཁྱོར་མང་
པོ་ཞུགས་འདུག་པས་ཡིད་ཆེས་རྒྱ་མི་འདུག

འཁྱོར་འགོལ། མི་འོས་པའི་ཁལ་རིགས་བཅན་འགོལ། དབྱ་ཁལ་སྒྲ་ཆོགས་འཁྱོར་འགོལ་གྱི་བརྟུང་
གསེག་གཏོང་བ།

འཁྱོར་འགོ་གཡམས་གཡོན་དུ་ཡོན་ས་འགོ་བ།

འཁྱོར་པོ། ① འགོ་པོ། དཔེ་ཆ་སྦྱོར་དུས་དག་ལ་འཁྱོར་པོ་རང་བྱུང་མ་སོང་། ② ཡོ་བ། འོང་བ་ར་
བཟོའི་འགོ་སྦྱངས་འཁྱོར་པོ་ཡིན།

འཁྱོར་བ། [ཐ་མི་དད་པ]བརྟན་པོར་ཚུགས་མི་ཐུབ་པ། ལུས་འཁར་རྒྱག་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཁྱོར་
བཞེན་དུ་འགོ་བ།

འཁྱོར་རོ་རོ། ལུས་རང་ཚུགས་མི་ཐུབ་པར་འཁྱོར་བའི་ཉམས། དག་ཟུགས་ཁམས་ཞན་རུང་དེ་རིང་
འཁྱོར་རོ་ལ་ཡོང་བ་ཡིན།

འཁྱོལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]མཐར་ཕྱིན་པ། ཉམས་ལེན་མཐར་འཁྱོལ་བ། ལས་ཀ་ཁུངས་འཁྱོལ་བ།
རང་གནས་སུ་འཁྱོལ་བ། ལས་མཐའ་འཁྱོལ་བ། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མཐའ་འཁྱོལ་བ་ཞིག་བྱེད་
དགོས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

འཁྱོས་མ། [ཉིད]སྦྱོས་སམ་རྫོངས་པ།

འཁྱ། བརྟེན་པའི་བརྟེན་ཉིད། དཔེར་ན། འཁྱ་ས་ཞེས་པ་བརྟེན་ས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

འཁྱ་ཕུར་ཚུགས། མཁར་རྫོངས་ལ་འགོག་སྤང་གི་ཁྱ་སྦྱིག་ལེགས་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་ནས་དགྲ་སྤེ་
པ་རོལ་པོས་སྐྱགས་མ་རྟེན་པར་བྱིར་ལོག་དགོས་བྱུང་བ། དགྲ་པོའི་ལག་ཏུ་མ་ཤོར་བ།

འཁྲ་བ། [ཐ་མི་དང་པ]འཁྲས་པ། འཁྲ་བ། ① ཆགས་པ་དང་། ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་གཞན་ཏུ་
མི་འགྲོ་བ། འཁྲས་བསྐྱེད། བྱ་རིགས་ནགས་ལ་འཁྲ་བ། འབྲི་ཆང་ཁུང་ཏུ་འཁྲས་པ། འཁྲས་ནས་
ཁ་བྱེས་མི་རྒྱས་པ། ② ཡིབ་བའམ་གབ་པ། དབེན་སར་འཁྲས་པ།

འཁྲ་ས། [རྫིང་]བརྟེན་ས།

འཁྲད། བསྐྱེད་པའི་བརྟེན་ས།

འཁྲབ་ཁ་བྱུག། ཏ་དང་ཐོག་གིས་རྒྱང་པ་བྱིར་གཏུག་ནས་མི་ལ་གཞུ་བའི་དོན།

འཁྲབ་ཁིད། སློག་བརྟན་དང་བརྟན་འཕྲིན་སོགས་སློས་གར་འཁྲབ་སྟོན་བྱ་སྐབས་སློབ་ཁིད་དམ་
མཛུ་བ་ཁིད་བྱ་མཁན་ནོ། །

འཁྲབ་ཆས། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེད་ཅིག་ཏེ།
དབེན་སྐད་ཏུ་prop ཟེད།

འཁྲབ་སྟོན། སློས་གར་གྱི་ལྟ་མོ་སྟོན་པའི་མིང་།

འཁྲབ་སྟོན་པ། སློག་བརྟན་དང་བརྟན་འཕྲིན་སོགས་སློས་གར་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ནོ། །

འཁྲབ་པ། [ཐ་དང་པ]འཁྲབས་པ། འཁྲབ་པ། འཁྲོབས། བྱོ་རུང་བ། ཞབས་བྱོ་འཁྲབས་ཏེ་གཞན་གཏོང་
བ། ཁང་ཞི་འཁྲབ་པ། སློས་གར་འཁྲབ་པ། དགའ་ཕྱོ་ཆེན་པོས་རྒྱང་འཁྲབ་ལག་འཁྲབ་བྱེད་པ།

འཁྲབ་ཆན། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེད་ཅིག་ཏེ།
དབེན་སྐད་ཏུ་program ཟེད།

འཁྲབ་ཆིག། སློག་བརྟན་དང་བརྟན་འཕྲིན་སོགས་སློས་གར་འཁྲབ་སྟོན་བྱ་སྐབས་འཁྲབ་སྟོན་པས་
བརྟེན་པའི་ཆིག་

འཁྲབ་གཞུང་། སློས་གར་འཁྲབ་ལུགས་དང་འཁྲབ་བྱའི་སྐྱོར་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས།

འཁྲབ་གཞུང་སྐད་རིགས། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟེད་ཅིག་ཏེ། དབེན་སྐད་ཏུ་script language ཟེད།

འཁྲབ་ར། འཁྲབ་པའི་ར་བ། འཁྲབ་པའི་སྤྲིངས་ཆ།

འཁྲབས་པ། འཁྲབ་པའི་འདས་པ།

འབྲས། ཨ་ན་མུ་ཚུགས་ཀྱིས་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱད་པར་ཟེེ། དཔེར་ན། མི་དེར་རྒྱགས་ཟེར་ནའང་མ་
ཕྱིན་པར་དགིན་ནས་འབྲས་ནས་བསྐྱད་སོང་ལྟ་བུ།

འབྲས་པ། འབྲ་བའི་འདས་པ།

འབྲི་ཁུངས། ཁལ་དང་ལས་ཀ་སོགས་ཀྱིག་ཅར་དུ་འབྲི་སའི་ཁུངས།

འབྲི་སྐྱབ། ཁལ་དང་ལས་འགན་འབྲི་བ་དེ་སྐྱབ་པ།

འབྲི་ཆ། ལས་འགན། རང་རང་གི་མཛེད་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་འབྲི་ཆ་གང་ཡིན་ཡར་རྒྱངས་མར་ཐོགས་
མ་ཤོར་བར་སྐྱབ་དགོས།

འབྲི་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]འབྲིས་པ། འབྲི་བ། རང་གི་མགོ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ། འབྲི་ཁུངས། ལས་
འགན་འབྲིས་པ། ཁལ་རིགས་འབྲི་བ། རྩས་ཁག་འབྲི་བ། ② ཞེན་ཆགས་སམ་ཆགས་པ། རང་
དོན་གྱི་འབྲི་བ། ཞེན་འབྲི།

འབྲི་བའི་ནད། བྱང་མེད་ཀྱི་མངལ་དུ་སྤྲ་བུ་ཆགས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ནད།

འབྲི་འབབ། ཁལ་རིགས་གང་བབ་པའི་འཕོར་གངས། རྟ་འགྲོ་ལག་འདོན་གྱི་འབྲི་འབབ་ཆེ་བ།

འབྲི་འབུལ་ཁྱུ་རྒྱ། ལོ་གཅིག་སོང་མཆམས་ཀྱི་སྤྱིད་ཁ་ཐོབ་གངས་ལྟར་འབུལ་རྒྱ།

འབྲི་ཤིང་། ① ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་པོ་གཅིག་བྱར་བྱང་པོར་ཚུགས་མ་ཟེན་བ་གཞན་ལ་འབྲིལ་ནས་
སྤྱེ་བ་དབྱེ་མོང་དང་། བ་ལེ་ཀ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་དོ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཀུན་ནས་འབྱུང་། ལུ་གེ།
ལྷག་ཐོན། ལྷག་མ། ཡལ་གའི་རལ་བ་བཅས་སོ། ② འོས་བྲ།

འབྲི་ཤིང་ཐོགས་མེད། [མདོན]སྤོས་དཀའ་ཤིང་།

འབྲི་ས། བརྟེན་སའི་ཡུལ། ལྷ་གྲུའི་འབྲི་ས་པ་མ་རེད། ཞིང་པའི་འབྲི་ས་ཞིང་རེད།

འབྲིག། འབྲིག་པ་དང་གཅིག།

འབྲིག་ཁྲིམ། ཁྲིམ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམ་གསུམ་པ། དབྱ་ཉི་ལྷོག་ཟེས་ཉི་མ་འབྲིག་པའི་ཁྲིན་དུ་སྐྱེབས།

འབྲིག་ཆགས། འབྲིག་སྤྱོད་འདོད་པའི་སེམས། ལོ་སྤྱགས་ནམས་འབྲིག་ཆགས་འདོད་པ།

འབྲིག་རྒྱ། ལོ་མོ་འབྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འབབས་པའི་གཤེར་རྒྱའི་མིང་།

འབྲིག་པ། ① ལོ་མོ་བར་ཆགས་སྤྱོད་དམ་མི་ཆངས་པའི་སྤྱོད་པ། ② [མདོན]འབྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ལ་

པོ་མོ་གཉིས་དགོས་པས་གངས་གཉིས་མཆོན།

འཁྲིག་པ་སྟེད། [མཛོན]བྱ་རོག

འཁྲིག་པའི་བྲིས། འཁྲིག་བྲིས་དང་དོན་གཅིག

འཁྲིག་ཆིག་སྒྲ་པའི་ལྷག་མ། དག་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་ལས་
སྒྲ་པའི་ལྷག་མ་ལྟེན་པ་སེམས་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱད་མེད་ལ་
འཁྲིག་ཆིག་སོགས་བཅོག་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་ཟེན་པར་སྒྲ་བཤོ། །

འཁྲིགས་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཐེབས་པ། ཉན་མ་ཁམར་སྟེན་པ་འཁྲིགས་འདུག །དུ་བ་ཁང་པའི་ནང་ལ་
འཁྲིགས་བཞུག་འདུག

འཁྲིད་ཁ་ལྟེད་པོ། ཏྲེའ་སོགས་ཁྲིད་སར་དེ་ཙམ་མི་འོང་བ།

འཁྲིད་པ། [ཐ་དད་པ]① སྒྲ་འཐེན་པ། དུར་ཆུ་འཁྲིད་པ། ཏྲ་ཆུར་ཁྲིད་ཤོག །ལས་སར་འཁྲིད་པ། ལྷ་
གྲུ་ཁྲིད་ནས་ཕྱིན་སོང་། ཆར་སྟེ་ཆུང་འཁྲིད། མགོ་སྟོར་བཏང་ནས་ཁྲིད་པ། བྱ་ཁྲིད། ② སྟོབ་
སྟོན་པ། དཔེ་ཆ་འཁྲིད་པ། སྟོན་རིག་འཁྲིད་པ། སྟོབ་སྟུག་འཁྲིད་པ། ལམ་བཟང་གི་ཐོག་ཏུ་ཁྲིད།
འགོ་ཁྲིད་པ།

འཁྲིམས། ① བྱེད་མེད་ལས་ཆིག་ད་ལྟ་ འཇིགས་སྒྲག་སྒྲེས་ནས་ཁྱུ་པའི་དོན་ཏེ། ཏྲ་གོད་ལྷག་
གིས་འཁྲིམས། མི་ངན་འཁྲིམས་ཀྱིས་འཁྲིམས་ལྟ་བུ།

འཁྲིམས་པ། བྱེད་བ་དང་། ཞེད་པ། སྒྲག་པ།

འཁྲིལ་ལྟེས། འཆོར་སྟེག་དང་ལྷན་པའི་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་ཞིག །སྟེག་མོ་འཁྲིལ་ལྟེས་ཅན།

འཁྲིལ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁྲུད་པ། ཤིང་ཅན་དན་ལ་སྦྱལ་འཁྲིལ་པ། གོས་མཐའ་རྒྱུ་པར་འཁྲིལ་པ།

འཁྲིལ་བག །འཆོམས་ཤིང་སྟེག་པའི་ཉམས།

འཁྲིལ་བག་ཆགས་པ། མཉེན་ཞིང་བབ་ཆགས་པ། རྒྱན་གོས་གང་བཞེས་སྒྲ་གཟུགས་ལ་འཁྲིལ་
བག་ཆགས་པ།

འཁྲིལ་ཤིང་། གཞན་ལ་འཁྲིལ་ཏེ་སྦྱེ་བའི་ཤིང་།

འཁྲིས། ཉེ་འགྲམ། ཁང་པའི་འཁྲིས་སུ་ཡོད།

འཁྲིས་པ། ཤིང་ཏ་ཅང་མཁྲེགས་པ་ཞིག །འོད་ཡིག་སྤར་ཤིང་བརྒྱུ་མཁྲི་ཤིང་ཞིག་ཡིན།
འཁྲིས་པ་མེད་པའི་རྒྱར་གསུམ། ཉ་དང་རྒྱང་དང་། ཤ་བ་གསུམ།
འཁྲུ་སྒྲུག །མར་བཤལ་བ་དང་ཡར་སྒྲུག་པ།
འཁྲུ་ནད། སོ་བའི་མེ་ཐོད་ཞན་པས་ཁ་ཟས་མ་ཞུ་བ་དང་། མཁྲིས་པ་སྤོད་ལྷུང་སོགས་ཀྱིས་སྤར་དུ་
བཤལ་བའི་ནད། ཁོག་ཁ་འཁྲུ་ནད་འཁྲུས་པ།
འཁྲུ་ནད་རིགས་བརྒྱད། མ་ཞུ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་འཁྲུ་བ་ནི་དོན་མེད་པ་ཁོངས་པ་འགྱུར་པ་ལྟར་བྱས་
རྗེས་སུ་འཁྲུ། མེ་ཐོད་ཉམས་པ་ནི་ཁ་ཟས་གང་ཐོས་པ་དེ་མ་སྤྲིན་པས་རྗེན་པར་འཁྲུ། རྒྱ་ལོང་
ལ་གང་ཞུགས་ན་ཁོང་པ་འཁྲོག་ལུར་བྱེད་ཅིང་གང་བའི་ཆེན། མཁྲིས་པ་སྤོད་དུ་སྤུང་བ་ནི་འཁྲུ་
མདོག་སེར་པོ་ཆ་བ་དང་བཅས་འཁྲུ། རྒྱང་ལས་གྱུར་པ་ནི་སྤོད་འཁྲོག་བྱེད་ཅིང་འཁྲུ་དུས་སྒྲུ་བ་
སྤྲུ་བཅས་འཁྲུ། མཁྲིས་པ་ལས་གྱུར་པ་མདོག་དམར་སེར་ཏི་མན་མས་ཞིང་སྤྲེག་བའོ། །འདུས་
པ་ལས་གྱུར་པ་རྟགས་ཀུན་སྟོན་ཏོ།
འཁྲུ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]འཁྲུས་པ། འཁྲུ་བ། བཤལ་བ། འོད་ཁོག་འཁྲུ་བ། ② བཤལ་བའི་ནད།
སྤྲན་བཏུངས་ཏེ་འཁྲུ་བ་གཙོད་ཐབས་བྱེད་པ། འཁྲུ་བ་འབྲམས་པ།
འཁྲུ་བག །འོད་ཁོག་བཤལ་བའི་ནད།
འཁྲུ་བའི་ནད། མ་ཞུ་བ་དང་། གནས་སུ་འཁྲུ་བ་དང་། སོ་བའི་མེ་ཐོད་ཉམས་པ་དང་། རྒྱ་ལོང་ནམས་
སུ་གང་བ་སྤྲེས་པ་དང་། མཁྲིས་པ་སྤོད་དུ་སྤུང་བ་དང་། མཆིན་ཆད་སྤར་དུ་བབས་པ་བཅས་
ཀྱིས་བྱེད་དོ། །
འཁྲུ་བའི་ནད་ལྔ། ༡ མ་ཞུ་བའི་འཁྲུ་བ། ༢ སོ་བའི་མེ་ཉམས་པས་འཁྲུ་བ། ༣ རྒྱ་ལོང་གང་བས་འཁྲུ་
བ། ༤ མཁྲིས་པ་སྤོད་དུ་སྤུང་བས་འཁྲུ་བ། ༥ མཆིན་ཆད་སྤར་དུ་བབས་པས་འཁྲུ་བའོ། །
འཁྲུ་བའི་སྤྲ་སྤྲུ་མཆི་བ། བཙོག་པའི་ནད་དུ་སྤྲ་དཀར་མོ་ཡོད་པ་སྟེ་གང་འཁྲུ་ཟེད།
འཁྲུ་སྤྱོད་། འོད་ཁོག་བཤལ་བའི་ནད།
འཁྲུ་ཆོགས་རིང་། ཆོགས་ཞེས་མཆོམས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་འཁྲུ་བའི་བར་མཆོམས་
རྒྱན་རིང་པོར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། རྟེ་སྟེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་

འབྲེལ་པ་བེ་སྒྲོན་ལས། འཁྲུ་ཆིགས་ཤིང་ནི་འཁྲུ་བའི་བར་མཆམས་རྒྱན་ཤིང་པོར་གྱུར་པ་ལ་
ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་ལྟར་རོ།
འཁྲུ་གཞི། མོད་ཁོག་བཤལ་བའི་ནད་གཞི།
འཁྲུག་། ① རྒྱན་རྒྱན་མིན་པའི་དོན་ཏེ། སེམས་མ་འཁྲུག་། འབྲུང་བ་འཁྲུག་ལྟ་བུ། སྤྱི་ལོ་འཁྲུགས་
ནི་འདས་པ་སྟེ། ལུས་ཁམས་འཁྲུགས་ཀྱང་སེམས་མ་འཁྲུགས་ལྟ་བུ། ② གོ་རིམ་འཆོལ་བའི་
དོན་ཏེ། དཀར་ཆག་བསྒྲིགས་ན་དཔེ་ཆ་གོ་རིམ་མི་འཁྲུག་ལྟ་བུ། ③ བན་ཚུན་འཐབ་པའི་དོན་
ཏེ། གཡུལ་འཁྲུག་། དམག་འཁྲུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།
འཁྲུག་རྒྱུ། ཟིང་འཁྲུག་གི་རྒྱ་རྒྱེ། སྤར་ཡོད་མི་མ་ཐུན་པའི་ཁར་འཁྲུག་རྒྱེན་གསར་དུ་སྒྲོང་བ།
འཁྲུག་འཁྲོམ། ཡོ་འཁྲོམ་མམ། འཁྲུགས་པ་དང་འཁྲོམ་པ།
འཁྲུག་གོས། སྤར་དམག་འཁྲུག་རྒྱག་དུས་གྲོན་རྒྱའི་གོ་ཁབ་སོགས།
འཁྲུག་ཆ་ཆ་པོ། ཁྲོམ་ར་སོགས་ཟིན་ཆེ་བ།
འཁྲུག་པ། [མ་མི་དད་པ་] ① འཁྲུགས་པ། འཁྲུག་པ། ② གོ་རིམ་འཆོལ་བའམ་ནོར་བ། དཔེ་ཆའི་
ཤོག་གངས་སྤྱི་ལོ་འཁྲུགས་པ། ③ སེམས་མི་བདེ་བར་གྱུར་པ། སེམས་འཁྲུག་པ། ④ འཐབ་
པ། རྩོགས་གཉིས་འཁྲུགས་པ། དམག་འཁྲུག་པ། ⑤ འཐབ་ཅོད། ཁ་ཅོད་ལག་རྟེག་གི་འཁྲུག་
པ་ཤོར་བ།
འཁྲུག་པ་བརྒྱབ་པ། རྒྱུ་བ་རེས་བརྒྱབ་པའི་གཙང་སྒྲོང་།
འཁྲུག་པའི་ས་གཞི། གཡུལ་འབྲེང་བྱེད་ས།
འཁྲུག་པའི་སེམས། ཟང་རི་ཟིང་རིའམ་མི་དགའ་བའི་སེམས།
འཁྲུག་སྒྲོར། འཁྲུག་སྒྲོང་གི་བྲ་བ། མ་ཐུན་སྤྱིལ་བཤེག་རྒྱེན་གྱི་འཁྲུག་སྒྲོར་ཆེད་བཅོས་བྱེད་པ།
འཁྲུག་ཅོད། འཐབ་ཅོད། འཁྲུག་ཅོད་ཐག་གཙོད་པ།
འཁྲུག་ཆར། རྒྱུ་བ་རེས་ཆ་པོའི་དོན། དཔེར་ན། ཨ་ཅེ་པ་གི་འཁྲུག་པ་ཆ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཆར་
མས་སྒྲོག་ལ་ཨ་ཅེ་འཁྲུག་ཆར་རྫོང་གི་རེད་ལྟ་བུའོ།
འཁྲུག་གཞི། ཟིང་འཁྲུག་གི་ཅ་བ།

འབྲུག་ཟིང་། ཟང་རི་ཟིང་རིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དམག་གི་འབྲུག་ཟིང་། ཚོད་སྐྱེང་གི་འབྲུག་ཟིང་།
འབྲུག་ལས། དམག་འབྲུག་གི་ལས་ཀ
འབྲུག་ལོང་། དམག་འབྲུག
འབྲུགས་པ། འབྲུག་པའི་འདས་པ།
འབྲུགས་པ་སྒྲེབ་པའི་བསྟན་བཅོས། སྒྲེ་སྒྲོད་ཁག་ཏུ་ཁ་ཐོར་བའི་གཞུང་དོན་རྣམས་བརྟུས་ནས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་ཚོམ་ཡིག་སྟེ་མདོ་སྒྲེ་རྒྱན་ནམ་བསྐབ་བརྟུས་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །
འབྲུགས་པ་ཐལ་ཐོན། དམག་འབྲུག་གི་ཆལ་རུས་པ་ཐོན་པ།
འབྲུགས་ཚོད་ཀྱི་སྤྱུལ། ལུལ་སྒྲེ་པན་ཚུན་འབྲུག་ཚོད་བྱུང་བར་བར་འདུམ་ལེགས་འཁྲིག་བྱས་པ།
འབྲུགས་ཆད། འབྲུགས་ཆད་ཅེས་པ་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་འབྲུགས་པས་ཁྲག་ཆད་བསྐྱེད་
ནས། ཆ་བས་ལུས་བྱངས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། འབྲུགས་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཐམ་པའི་ལུས་
ལ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་བརྟན་ལྡན་ཅན་གྱི་མཁྲིས་པ་ཆ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ཡིན།
འབྲུགས་ཆད་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྒྱས་འབྲུགས། སྟོངས་འབྲུགས། འཇམ་འབྲུགས།
འབྲུགས་ཆད་རྒྱས་འབྲུགས། ལུལ་ཆ་གདུང་ཅན། རུས་སྟོན་རུས། རང་བཞིན་མཁྲིས་པའི་མི། ན་
ཚོད་དར་མ། ནད་ཁམས་ཁྲག་མཁྲིས་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ལ། ཟས་སྒྲོམ་ཤ་མར་ཆང་སོགས་
བརྟུང་ལྡན་གྱི་རིགས་བསྟེན་ཐགས་པ་དང་། སྟོད་ལམ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཐག་ལུལ་ཅན་དང་།
ཞེ་སྤང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཁྲིས་པ་འབྲུགས་པ་དང་ཆ་བ་ཁྲག་ལ་རྒྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་འདར་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། ཆ་འབྲུགས་དང་། ཆ་འགྲམས་དང་། ཆ་རིམས་
སོ། ། ༡ ཁྲག་མཁྲིས་ཀྱི་འབྲུགས་ཆད་རྒྱང་པ་ནི་ཆ་འབྲུགས་ཡིན། ༢ འབྲུགས་ཆད་འགྲམས་
ལ་བརྟེན་པ་ཆ་འགྲམས་ཡིན། ༣ འབྲུགས་ཆད་རིམས་དང་བསྟོངས་པ་ཆ་རིམས་ཡིན།
འབྲུགས་ཆད་འཇམ་འབྲུགས། ལུལ་རྒྱན་ཅན། རུས་དབྱིད་ཀ་རང་བཞིན་བད་ཀན་ཅན། ན་སོ་བྱིས་
པ། ནད་ཁམས་བད་ཀན་ཆེ་བའི་མི་རྣམས་ལ། གཤམ་ཆད་ཀྱི་ནད་བྱུང་བར་མཁྲིས་ཀྱི་ཆ་བ་བད་
ཀན་གྱི་མགོ་མནན་པའོ། །
འབྲུམས་ཆད་སྟོངས་འབྲུགས། ལུལ་ངད་ཅན་གང་བ། རུས་དབྱར་ཁ། རང་བཞིན་རྒྱང་ཅན། ན་སོ་

ཆས་པ། བད་ཁམས་རྒྱང་ཤས་ཆེ་བའི་མི་རྒྱལ་ལ། སྤྱོད་ལམ་སྤྱད་ན་དང་། སེམས་ལས་ཆེ་
བ། གཉིད་ཆགས་པ། ཉལ་པོ་བྱ་བྲགས་པ། དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་བྲགས་པ། ལུས་ཤིང་ཞན་པ་དང་
ལྷོ་སྤོང་གི་བྱས་སྤ། ལུས་དག་གི་ལས་བྱུང་བྱས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱང་དང་ཁྲག་འབྲུགས་
ནས་མཁྲིས་པའི་ཆད་པ་སྤྱིས་པ་རྒྱང་གིས་བྱས་པའོ། །

འབྲུགས་ཆད་སྤྱིའི་ནད་ཉགས། ཅ་སྒྲོམ་ལ་བྲག་པ་དང་། མཁྲང་ལ་མགྲོགས་པར་འཕར། རྩ་མདོག་
དམར་སེར་ཕྱི་མ་བྱགས་ལ་རྒྱངས་པ་ཆེ། གར་བྱུ་བྱེད་པ། གཟེར་ཐུང་བྲག་པོར་བྱེད་པ། དགྲེ་
དགྲུ་དཀའ་བ། དབྲུགས་ཆོད་པ། ལུད་པ་དམར་སེར་དུད་ཁུའི་མདོག་ཅན་འོང་ངོ། །

འབྲུགས་ཆད་བྲེ་བྲག་སོ་སོ། །རྒྱང་པ། ལྷན་པ་འགྲམས། ལྷན་པ་རིམས། འབྲུགས་རིམས་བདུན།
༡ ཆ་རྒྱལ། ༢ ཆ་སྒྲུགས། ༣ བྱུག་ཐབས། ༤ ཆ་དོལ། ༥ ཆ་རྒྱུགས། ༦ འདུ་བ། ༧ གཉན།
འབྲུགས་ཆད་བབས་པའི་གནས་བརྒྱད། ལྷིང་། ལྷོ་བ། མཆིན་པ། མཆེར་པ། མཁལ་མ། ཅ་
འབྲུགས། མཁྲིས་པ། རྒྱང་འབྲུགས།

འབྲུགས་ཆད་སྤྱིང་ལ་བབས་པ། མིག་དམར། ལུ་མ་དང་མཆན་ཁུང་གཟེར། ལྷེ་སྐྱམ། དན་པ་མི་
གསལ། ལྷ་འཆོས་སྤྱ་སྤེ་སྤྱོལ་བ་བྱེད་པ།

འབྲུགས་ཆད་སྤྱོ་བ་ལ་བབས་པ། ལུད་པ་རྒྱག་ཁྲག་འོང་། དཔུང་མིག་ སྤྱོག་བྱས། སོགས་
དབྲག །བར་མདོ་རྒྱམས་ན།

འབྲུགས་ཆད་མཆེར་པ་ལ་བབས་པ། མིག་འབྱར་ཚུགས་སུ་བཏྲ་བ། སྤྱིད་པ་མང། ཅིང་ཐུང་
གཡོན་དོས་གཟེར། ལུས་ལ་འབྱུམ་བཞུག་འབྱུང་།

འབྲུགས་ཆད་མཁལ་མ་ལ་བབས་པ། མཁལ་སྤྱོད་ན་ཞིང་དགྲེ་དགྲུ་དཀའ་བ།

འབྲུགས་ཆད་ཅ་འབྲུགས་ལ་བབས་པ། ལུས་སྤྱིད། མིག་དམར། སྤྱ་བ་འཆེར། ལ་སྐྱམ་ཚུ་འདོད།
ལྷེ་ཐུང་། ལྷེ་བ་ཆ།

འབྲུགས་ཆད་མཁྲིས་པ་ལ་བབས་པ། ལ་ལ། ལུས་སེར། སྤྱ་འདབ་རྩལ།

འབྲུགས་ཆད་རྒྱང་འབྲུགས་ལ་བབས་པ། ལ་སྐྱམ། ཤེས་པ་འཕྱོ། ལུས་འདར། གཡལ་དང་སྤྱིགས་
བྱ་འབྱུང་།

འབྲུག་མ་འཛིངས། གོ་རིམ་འཛིངས་པ། བྱ་རིམ་འབྲུག་མ་འཛིངས་བྱུང་ན་ལས་ཀ་ཡག་པོ་འབྲུག་མི་ཐུག
འབྲུང་འབྲུང། སྤྱི་མོ་ཆགས་མེད་པའི་དུས་པ།
འབྲུང་བ། [ཐ་མི་དད་པ]འབྲུངས་པ། འབྲུང་བ། སྤྱི་བའི་ཞེ་ས། སྤྱི་འབྲུངས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་
ཅམ་སོང། ཐུགས་ལ་རྣམ་རྟོག་འབྲུངས་པ།
འབྲུངས་སྐར། སྤྱི་དུས་ཀྱི་ཆེས་གངས་གང་ཡིན་ལ་འཁེལ་བའི་སྐར་མ།
འབྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན། ལོ་ལྟར་ཏུ་ལའི་སྤྱི་མའི་འབྲུངས་སྐར་འཁེལ་བའི་མཛད་ཆེན་ལ་ཅེ་པོ་བྱང་
དང། རྟོར་སྤྱིང་པོ་བྱང་སོགས་ནས་བཞུགས་པའི་འབྲུངས་སྤྱི་ལ་མཛོད། སྤྱི་
ཁམས་དང་མ་ཐུན་པའི་དབྱ་ལྷོག་གསར་དུ་སྤྱོད་འཛུགས་སོགས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་འཁེལ་བའི་
ཡུལ་མའི་དུས་ཆེན་ཞིག།
འབྲུངས་བརྟག། སྤྱི་བརྟག་གི་ཞེ་ས་སྤྱི། མི་ཤི་རྩེ་སྤྱི་བརྟག་བཞེངས་པ།
འབྲུངས་ནད། ཆང་འབྲུང་བྲགས་པར་བརྟེན་ནས་མགོ་ན་བ་དང། དང་ཁ་མི་བདེ་སོགས་ཀྱི་ཆང་ནད།
འབྲུངས་པ། འབྲུང་བའི་འདས་པ།
འབྲུངས་ཆེས། འབྲུངས་སྐར་དང་དོན་གཅིག།
འབྲུངས་བཞེས། ཆང་འབྲུང་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག།
འབྲུངས་ཡུལ། སྤྱི་སའི་ཡུལ།
འབྲུངས་རབས། རང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འབྲུངས་རབས་ནི། སྤྱི་ཆེ་སྟོན་མར་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱ་སྤྱི་བྱང་ལྷ་
སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་པར་བྱིན་བྲུག་ལ་སྟོན་པ་དང་ཡང་སྤྱི་ཆེ་སྟོན་མར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་
པའི་གནས་ལྷ་བཅུ་སྤྱི་ས་རབས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཀའ་འབྲུང་ནད་ཁ་འཛོར་ནས་ཡོད་པ་རྣམས་
སྟོན་དཔོན་དཔའ་པོས་ཁྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པར་མཛད་པ་སྤྱི་ས་རབས་སོ་བཞེས་པ།
འབྲུངས་རབས་ལྷ་ཁང་། དེ་ཡང་འབྲུངས་རབས་ཅས་པ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་སྤྱི་ས་
རབས་ཀྱི་ཞེ་ས་ཡིན་ཅིང། སྤྱི་སྤྱིང་རིམ་བྱོན་གྱི་འབྲུ་རྣམས་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་འབྲུངས་
རབས་ལྷ་ཁང་ཞེས་ཟེར།

འཁྱུངས་ལྷ། མི་སུ་ཞིག་ཐོག་མར་སྐྱེས་པས་ཆེས་གངས་ལ་འཁེལ་བའི་སྐར་ལྷ་དང་། སྐྱེ་ཡུལ་གྱི་
གཞི་བདག་ལ་ཟེར།

འཁྱུང། བརྩལ་ཡི་ད་ལྷ་བ།

འཁྱུང་བ། [ཐ་དད་བ་]བརྩས་བ། བརྩ་བ། ལྷས། ལྷས་དག་པར་བྱེད་བ། རས་ལྷས་བརྩས་ནས་དེག་
བ་དག་སོང་།

འཁྱུང་རྩས། འཁྱུང་བྱེད་དམ་འདག་བྱེད་ཀྱི་རྩས།

འཁྱུལ། རོན་ངོ་བོའི་གནས་ལྷ་ལ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་རོན་ཏེ། གཞུང་རོན་ལ་ལྷོ་མ་འཁྱུལ། རོན་མ་
འཁྱུལ་བར་ཤེས། ལྷང་བ་མ་འཁྱུལ། མིག་མི་འཁྱུལ་ལྷ་བྱ།

འཁྱུལ་སྐྱོན། རོར་འཁྱུལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན།

འཁྱུལ་འཁོར་ཁྲིམ། [མངོན་]ཁྲིམས་ར།

འཁྱུལ་རྒྱ། འཁྱུལ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའམ་རྒྱེན་ཏེ། བདག་མེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
ལྷ་ཅེ་བཞིན་མི་ཤེས་པའི་རྣམས་པ་ཕྱགས་ཀྱི་འཁྱུལ་རྒྱ་དང་། དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་སོགས་
འབྲལ་གྱི་འཁྱུལ་རྒྱ་རྣམས་སོ། །

འཁྱུལ་རྒྱ་བཞི། འཁྱུལ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། གནས་ལ་ཡོད་པ། བྱུར་ཞུགས་པའི་དབང་
གིས་ལྷོན་ཤིང་འགྲོ་སྐྱེད་གི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། རྟེན་ལ་ཡོད་པ། མིག་དབང་ལ་རབ་རིབ་ནད་
བྱུང་བའི་དབང་གིས་སྐྱ་ཤད་འཛོག་པར་སྐྱེད་བའི་དབང་ཤེས་ལྷ་བྱ། ཡུལ་ལ་ཡོད་པ། མགལ་
མེ་སྐྱེད་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་དབང་གིས་འཁོར་ལོར་སྐྱེད་བའི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱ། དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ལ་ཡོད་
པ། ཞེ་སྐྱེད་ཐག་པོས་ཡིད་ཤེས་འཁྱུལ་བའི་ལྷོ་ལྷ་བྱའོ། །

འཁྱུལ་སྐྱང། རོན་དངོས་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཉམས་སྐྱང་། མ་ཡིན་ཡིན་པར་འཆར་བའི་འཁྱུལ་སྐྱང་།
འཁྱུལ་སྐྱང་བདེན་འཛིན། འཁྱུལ་སྐྱང་ཟང་ཟེང་།

འཁྱུལ་བ། ① [ཐ་མི་དད་བ་]རོར་བའམ་འཛོལ་བ། མེམས་འཁྱུལ་ཏེ་སྐྱང་ཆ་གང་བྱུང་བ་ཤད་པ།
རོན་མ་འཁྱུལ་བར་གྱིས་ཤེག་། ལྷང་བ་འཁྱུལ་བ། ལྷོ་འཁྱུལ་ནས་མི་བྱན་པ། ② རང་གི་སྐྱང་
ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བའི་རིག་པ། དཔེར་ན། ལུང་མེར་སྐྱང་དང་། རྟོག་པའི་སྐྱང་ཡུལ་ལྷ་བྱ་མེད་པ་

ལ་ཡོད་པ་དང་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བཤོ། །རིག་པ་བསྐྱེམས་ནས་འབྲུལ་བ་ལྗོག་པ། འབྲུལ་བ་རིམ་གྱིས་ཉུང་དུ་བྱིན་པ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་འོར་བ་དང་། འབྲུགས་པ། འཛོལ་བ། ལོག་ཤེས་བཅས་སོ། །

འབྲུལ་བ་བདུན། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཆ་ཁྱེན་ལོག་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་སྒྲུབ་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་བ་སྟེ། ༡ དེ་བྱིབས་ལ་འབྲུལ་བ་ནི། མགལ་མེ་མུར་དུ་བསྐྱོར་བ་ལས་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པ། ༢ ཁདོག་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་མཁྱིས་ནད་ཅན་ལ་དུང་དཀར་མེར་པོར་སྒྲུབ་བ་དང་། རྒྱུད་ནད་ཅན་ལ་གངས་རི་ལྗོན་པོར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༣ བྱ་བ་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་བྱ་ནད་དུ་ཞུགས་པའི་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༤ གངས་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྒྱས་པ་ཁ་འཛོར་བའི་ཁྱེན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལྗོངས་བ་གཅིག་ལྟ་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ། ༥ རོ་བོ་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པའི་ཁྱེན་གྱིས་བར་སྒྲུབ་ནས་སྤྱིའི་ཉག་མ་འཛོག་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༦ དུས་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་མི་ལས་ཀྱི་སྐལ་མ་སྤུ་ནམ་གྱི་དུང་ན་ཉེ་མ་ཤར་བར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༧ བོངས་ཆད་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་རྩ་དང་རྩ་མེད་པའི་མུ་ངམ་གྱི་ཐང་དུ་རྒྱུང་རིང་པོ་བལྟས་པའི་ཆེ་གོང་བུ་རྒྱུང་དུ་ཡང་ཆེན་པོར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

འབྲུལ་བ་མི་མངའ་བ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ནི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལས་སུ་བྱེད་པ་ལ་འབྲུལ་བ་འབྱུང་གི། སངས་རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་མངའ་བས་སོ། །

འབྲུལ་བའི་རྩ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་། གཉི་ལྷག་། འར་འཛིན་སོགས་འབྲུལ་བའི་རྩ་བ་སེམས་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་ཞེས་པའོ། །

འབྲུལ་བྱེད་རྒྱ་བཞེ། འབྲུལ་སྒྲུབ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་བཞེ་སྟེ། ༡ འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། གོང་གསལ་ལ་མགལ་མེ་མུར་དུ་བསྐྱོར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༢ འབྲུལ་རྒྱ་གནས་ལ་ཡོད་པ་ནི་བྱ་ནད་དུ་ཞུགས་ནས་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ། ༣ འབྲུལ་རྒྱ་ཉེན་ལ་ཡོད་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོའི་རྒྱས་པ་ཁ་འཛོར་བ་དང་ཉམས་པའི་ཁྱེན་གྱིས་རྒྱ་བ་གཅིག་ཉིད་

ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་། བར་སྤང་ནས་སྤེའི་ཉག་མ་འཛག་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་ལྟ་
དེ་མ་ཐག་ཆུན་ལ་ཡོད་པ་ནི་མཁྲིས་ནད་ཅན་ལ་དུང་དཀར་སེར་པོར་སྤང་བ་དང་། ཆུང་ནད་
ཅན་ལ་གངས་རི་སྒོན་པོར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་བཅས་ཡོད།

འཁྲུལ་བྲལ་ལོ་འཕོ། སྒྲོན་བཏོན་ལོ་འཕོ་དང་དོན་གཅིག་

འཁྲུལ་མེད། རོར་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་དངོས་ཡིན་པ།

འཁྲུལ་གཞི། རོར་འཁྲུལ་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཆུན།

འཁྲུལ་ཞིག་དགོན། འཁྲུལ་ཞིག་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལས་འཁྲུལ་ཞིག་ཤ་བ་རང་གོལ་གྱིས་བཏབ།
དུས་ཚོད་མ་དེས། སྤུལ་མཐའ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་
སྦྱོང་ཁུལ་ནད་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འཁྲུལ་ཞིག་པ། འཁྲུལ་སྤང་མ་ལུས་ཞིག་པའམ་ཡལ་བ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་

འཁྲུལ་ཞིག་སྦྱར་གྲོལ། དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་འཁྲུལ་སྤང་ཞིག་པའི་མཛད་པ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

འཁྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ། ཡབ་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འོད་དང་། ཡུམ་མཁར་ཆུང་ནས་
འབྱོར་མ་བྱང་ཚུབ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ན་ལོར་སྤྱུ་
བལྟམས། མཚན་རྟམ་སེང་གེ་ཞེས་བཏགས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པའི་ཆོགས་
མང་དུ་མཁྱེན། སྟེ་མདོར་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོའི་དུང་དུ་སྦྱོག་དང་ཁ་འདོན་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་
ཡུམ་ཡར་གྱིས་སྒོ་བ་གཉིས་བྱེད་དུ་མ་སྟེར་བར་རྟ་སྤྲུག་འཆོར་བཅུག། ༄༌ཇི་ཉིད་གྱིས་པའི་
དུས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་གོ། གང་ལ་ཡང་ཞེན་ཆགས་མེད་པས་རང་གི་
ཟས་གོས་སུ་དགའ་བ་ལ་སྟེར་བས་འཁྲུལ་ཞིག་ཏུ་མཚན་ཐོགས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་
ཡབ་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྟོད་ལས་ཀྱི་དབང་བསྐྱུད། སྤུལ་པ་ལ་བཅུག་སྟེ་བསྟེན་པ་ལ་འབད་བས་
རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་། དུག་ཕྱར་ནག་པོའི་ལག་ལེན་སོགས་དང་བྱུང་བའི་ལུགས་རྒྱས་
བར་གསལ། དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་དགེ་བཤེས་ཀྱན་དགའ་དང་སྤུལ་ཐོབ་སྤྱི་བདེ་བ་ལས་
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་མ་ལུགས་སོགས་གསལ། ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་ལ་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོ་
ཉིད་ལ་མངའ་བའི་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་གནང་། བསྟེན་པ་བསྐྱུལ་

བས་རྒྱ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་མ་ལུས་ཚང་། ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་བ་ལ་ཅེ་བ་སྐད་དུ་བཞུགས་ནས་
 མང་དབྲས་པ་སོགས་བྱ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས། སྡེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་གདན་ས་སྦྱོང་
 དགོས་པའི་ཞུ་ནན་མཛོད་པས། སྤུང་ཙ་ལ་དེ་ཁོད་དུ་བཞུགས་ནས་གདན་ས་བསྐྱངས། སོ་
 གཉིས་པ་ལ་འབྲི་གྲང་དུ་བྱོན་ནས་རྩེ་སྤུན་སྤུན་ནས་དང་ལྷ་དགོན་མཆོག་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་
 བྱང་། ཞེ་གཅིག་པ་ལ་སྦོད་ལུང་དང་མཁར་རྒྱུ་བྱོན་ནས་མཛོད་། ཞེ་གསུམ་པ་ལ་བྱབ་ཐོབ་མེ་
 ལོང་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གདམས་པས་ཆོས་པར་མཛོད་། ཞེ་བཞི་པ་ལ་རང་གི་སྤྲས་སྤྲུབ་པ་
 བོ་པག་མོ་བྱ་ནས་བོས་ཏེ་དེ་ཁོད་དུ་གདན་སར་བསྐྱོས། ཞེ་དགུ་པ་ལ་སྤུན་སྤུན་འཆལ་བ་དེ་ཁོད་
 དུ་བསྐྱོས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བརྒྱུད་གཅིག་ནས་ལོ་སྤུང་ཙ་སོ་གཅིག་རིང་བར་བྱར་སྦོད་དུ་སྤྲུགས་
 དམ་འབའ་ཞིག་མཛོད་། མཐར་དགྲུང་གྲངས་བརྒྱད་ཙ་གྲུ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་
 རྒྱ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༣ ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། འདི་ལ་སྤྲས་ལྷ་བྱུང་བ་སྟེ། ཆེ་
 བ་སྤྲུབ་པ་བོ་མངས་རྒྱས་དེ་ཆེ་ཆེ། གཉིས་པ་སྤུན་སྤུན་དཔལ་ཆེ། གསུམ་པ་དུས་གསུམ་
 མཁུན་པ། བཞི་པ་སྤུན་སྤུན་འཆལ་བར་ལྷ་རྒྱ་རྒྱལ་མཆོག་། ལྷ་པ་མཁན་ཆེན་ཆུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
 མཆོན་བཅས་སོ། །

འབྲུལ་ཞིག་མེད་གེ་རྒྱབ་པ། གསང་སྤྲུགས་སྤུ་འགྲུར་གྱི་བསྐྱར་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞིག །འབྲུངས་འདས་
 གྱི་ལོ་ཁམས་གསལ་བར་མ་རྟེན། གྲུ་རུ་རྩོམ་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྩོམ་པ་
 རྒྱ་མ་ཡིན། གཡོ་རུ་གའི་བྱ་སོ་གད་འཕྲང་དུ་ཡབ་བཟ་གིས་དངོས་བྲུབ་དང་ལུས་དཔལ་ལེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་དགུ་ནས་ཆོས་བྱོགས་ལ་དག་སྤྲང་དང་མོས་གྲུས་ཆེ།
 དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་མཁན་པོ་ལྷེ་ཏུ་སྐྱུང་བ་དང་། སློབ་དཔོན་བཟ་གིས་སྤྲང་བ་གཉིས་ལས་
 རབ་ཏུ་བྱང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལ་གྱི་ཞལ་དུ་སློབ་དཔོན་མེད་གེ་རྒྱབ་པ་བར་པའི་དུང་
 དུ་ཆལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། གཞན་ཡང་སྤྲ་མ་རྩ་དེ་བ་དང་། རས་པ་
 དེ་མེད་འོད། ལྷ་དེ་དཔལ། གཞོན་ཏུ་འབྲུལ། སློབ་དཔོན་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་མང་པོར་བསྟེན་
 བས་ཞི་བྱེད་དང་། བྲག་ཆེན། གསང་སྤྲུགས་གསང་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་
 གསན། གཙོ་བོ་གྲུ་རུ་རྩོམ་པ་དེ་དུང་ནས་རྩོགས་ཆེན་སྟོང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཆང་བ་

གསལ་ནས་མི་མེད་ཕྱང་སྟོང་དང་རི་ཁོང་ཁག་ཏུ་གནས་པེས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལོ་མང་པོའི་བར་
ཉམས་བཞེས་སྒྲོམ་སྒྲུབ་མཛད། སྒོབ་མ་ཉུང་ཤས་ལ་སྤྱིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྒྲོར་དར་སྤེལ་གནང།
དགྲུང་ལོ་བྱུག་ཏུ་རེ་བཞི་བར་སྐྱབས་ཤིག་ཤིག་ས།
འཁྲུལ་ཤེས། འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་སེམས་ཏེ། རོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་བའི་མཐོང་རྒྱལ་དང་
བསམ་རྒྱལ།

འཁྲུལ་སོ། ① འཁྲུལ་སའམ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ། ② ལྟར་སྤང་འཁྲུལ་བ།

འཁྲུས་པ། ① འཁྲུ་བའི་འདས་པ། ② [རྫིང]བཙོན་པ།

འཁྲེ་བ། མིག་འཁྲེ་བ་སྟེ། མིག་ཐིམ་ཐིམ་བྱེད་པ།

འཁྲེང་། བྱེད་མེད་ལས་ཆིག་།སེམས་ཆགས་ཞེན་སྦྱེས་བའི་དོན་ཏེ། ང་མེས་རྒྱལ་ལ་ཞེ་འཁྲེང་། བ་
མ་བུ་སྤྲུག་ལ་སེམས་འཁྲེང་། ཁྱོད་རང་ཡུལ་ལ་ཞེ་འཁྲེང་ལྟ་བུ།

འཁྲེན། རང་ལ་གཞན་གྱིས་འཁོན་འཛིན་བྱས་པ།

འཁྲེན་ཆ། ལྟ་སྤང་སོགས་ཀྱིས་སེམས་འཁྲེང་བའི་འཁྲུ་ལྟོག་བྱེད་བའི་མཚན་ལ།

འཁྲེན་པ།[རྫིང]ཞེན་བའམ་ཆགས་པ། ཆགས་བའི་ཡུལ་ལ་འཁྲེན་པ། བ་མ་ལ་སེམས་འཁྲེན་པ།
ཟས་ལ་འཁྲེན་པ།

འཁྲེབ་ཏོ། སེམས་རེངས་པོ་སྟེ་སེམས་བཙོས་དཀའ་བ།

འཁྲེབ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁྲེབས་པ། འཁྲེབ་པ། སེམས་རྒྱུད་རེངས་པ། ཏྲ་ཤོད་མ་བུལ་བས་འཁྲེབ་པ།

འཁྲེབས་པ། འཁྲེབ་བའི་འདས་པ།

འཁྲོ། ཁྲོས་ཀྱི་ད་ལྟ་བར་འཁྲོ་འཁྲི་བའང་ཡོད།

འཁྲོ་ལྗེད། འཁྲོ་ལྗེད། འཕུར་བ།

འཁྲོག་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁྲོགས་པ། འཁྲོག་པ། ① ཆིགས་འཆུས་པ། གན་མོ་སྤུས་ཆིགས་
འཁྲོགས་ཀྱང་འཁྲོ་སྤྱིང་འདོད། ② ཁོག་ནང་ནས་སྤྲད་སྒྲིག་པ། བྱང་བས་ཁོག་པ་འཁྲོག་པ། ལྟོ་
བ་སྒྲོས་ཏེ་འཁྲོགས་པ། ③ འོན་པ། ཨ་མཆོག་འཁྲོག་ཅམ་ཞིག་འདུག

འཁྲོགས་པ། འཁྲོག་བའི་འདས་པ།

འཁོབས། འཁྲབ་པའི་སྐུལ་ཆོག

འཁོལ། དགོལ་གྱི་ད་ལྟ་བུ།

འཁོལ་འབྲིལ། དངོས་པོའི་སྐུག་ལུས།

འཁོལ་ཆ། ① དངོས་པོའི་སྐུག་ལུས། ② དགོངས་པ་སྟེར་བའམ་གནང་བ་ཁོལ་བ། རང་ལུལ་གཉེན་
འཕྲད་དུ་ཕྱིན་ཆོག་པའི་འཁོལ་ཆ་གནང་བ།

འཁོལ་པོ། ཁ་གསང་པོའམ་རྣམ་འགྱུར་འཇམ་པོ་སྟེ་སྐྱམ་པོ་མེན་པ། མྱེང་གཏམ་འཁོལ་པོ་འདུག །ཁ་
གཤེས་འཁོལ་པོ།

འཁོལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① ཐོལ་བ། དགོངས་པ་འཁོལ་སོང་། ② རོལ་མོ་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོལ་བ།

འཁོལ་ལོ། ཟངས་དང་རག་གིས་བཅོས་པའི་དབྱིབས་རྒྱུ་ལོ། རང་སྟོང་པ་ལ་ཁ་ཕྱང་ཟད་ཕྱེ་བ། རང་
དུ་སྐྱགས་རིལ་ཕྱང་དུ་བཅུག་ནས་སྐད་སྒྲོགས་པ། ཆེ་བ་ཏེལ་གྱི་སྟེ་ལ་བཏགས་རྒྱ་དང་།
ཕྱང་བ་རྒྱང་གཏུབ་དང་ལག་གཏུབ་སོགས་ལ་བཏགས་ཆོག་པ་སོགས་ཆེ་ཕྱང་མ་ངེས་པ། སྐྱ་
སྐྱ་པོར་ཡོད་པ་ཞིག

འཁོས། ཁོས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

༼ག༽

ག། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་གསུམ་པ། སྐྱེ་གནས་མགིན། བྱེད་པ་མགིན་པ། ནང་གི་ཚལ་བ་མགིན་
པ་ནང་ཟད་དང། ཕྱིའི་ཚལ་བ་སྟོག་ཚུང་སྒྲ་ལྟོན། ① མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་གཅིག་། སྒྲ་གདངས་
ཅུང་ཟད་སྟོད་པ། ② སྟོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་ཡི་གེ་ཞིག་། ③ རྩེས་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་ཅིག་།
④ ཉགས་མཚུངས་འདྲེན་སྐབས་རྩེས་འཇུག་མོ་ཡིག་གི་དྲངས་པའི་མིང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་། ཐང་
ག། གསུམ་ག། ⑤ གང་། དེས་ག་ལ་འགྲིག་། བྱེད་གནས་ཡོང་བ་ཡིན། ག་རུ་འགྲོ། མི་ག་ཚོད་
ཡོད། ཁོ་རང་གིས་ག་ལ་ཤེས།

ག། ཁྲལ། སྤར་ཞིང་འཕྲོག་གི་སྟོ་སྒྲུགས་ཆེ་ཚུང་གང་ཡོད་ས་ནས་ལོ་ངེས་ཅན་རེའི་མཆམས་དདུལ་
ཁལ་བསྐྱ་སྟོལ་ཞིག་།

ག་ག། ① [ཡུལ་]སྒྲ་གུ་ཚུང་ཚུང་། ② [ཞང་སྐད་]བགད་པའི་མིང་།
ག་ག་ཚོལ། གཡལ་བཙུལ་བ་སྟེ་དབུས་སྐད་དུ་མི་ཅི་ལུ་གུ་ཟེར། ཁམས་སྐད་དུ་གི་གི་བསྐྱག་ཅེས་ཟེར།
ག་གི་ [ཡུལ་]གང་ཞིག་གས་ག་རེ་ཟེར་བའི་དྲི་ཆེག་། འདི་མིན་ན་ག་གི་རེད་ཁྱིད་ཀྱིས་སྟོན་རོགས།
ག་གེ་བ། ག་གེ་མོ་དང་གཅིག་།

ག་གེ་མོ། ཡུལ་མ་ངེས་པའམ་མིང་མ་གསལ་བ་ཞིག་སྟེ་གང་ཞིག་དང་དོན་གཅིག་། ཡུལ་ག་གེ་མོ།
ལས་ཁུངས་ག་གེ་མོ། ལས་དོན་ག་གེ་མོ།

ག་གོན། ① ཅུང་མཐམ་ཡུང་མ། ② བཞེ།

ག་རྒྱག་པ། བན་ཚུན་འགྲིག་པ་དང། བཤོ་སྒྲུག་པའམ་ར་འཕྲོད་པ། ཁ་བ་གད་ལག་ལེན་ག་རྒྱག་པ།
བྱང་སོང་གི་ཅིས་གངས་ག་རྒྱག་པ།

ག་བསྐྱར་པར་ཚུར་གོ་བཅེས་འགྲེལ་སྒྲོལ་། རོག་རིན་འབྲུ་འབབ་སྒྲོལ་དགོས་ནས་ས་དབུལ་རྒྱུ་སྒྲོལ་
རྒྱུ་ལེ་ག་བསྐྱར་བཏང་བ། འབྲུ་དབུལ་པར་ཚུར་གོ་བཅེས་ག་བསྐྱར་བཏང་ནས་གཙང་དག་སྤྲད་ཟིན།
ག་འགྲིག་པ། ① ལྷ་འགྲིག་པ། ལྷ་ལག་ཆེ་ཆུང་ཆང་མ་ག་འགྲིག་པ། ② མགོ་ལྷག་པ་འཕམ་ར་འཕྲོད་
པ། བཤད་ལུགས་ག་འགྲིག་པ།

ག་བཏུ་སོ་ཁྲལ་གསུམ། ཁ་ཁྲལ་དང་། བཏུ་ཁྲལ། སོལ་ཁྲལ་སོགས།
ག་ཆད། ཡི་ཐང་ཆད་པ་འཕམ་ལུ་ལྷག་པ། གྲེ་མའི་ཁང་བུ་དེ་བ་བྱུར་ན། གྲེས་པ་ནམས་ནི་ག་ཆད་ཏུ།
ག་ཆུ། ཀ་ཏུ་དང་གཅིག། འདི་ད་རྒྱའི་ཡིང་ཞ་རྩའི་རིགས་རང་སྒྲོལ་ཁྲལ་ཡིན།
ག་ལྷ། འདི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་སོགས་ཟན་རིལ་བསྐྱེལ་བའི་གཏོར་མ་གཏོར་སྐབས་
གཏོར་ཆུ་ལྷགས་ཀྱི་དུ་ཀྱི་སྒྲོལ་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་པ་ལ་སྤྲད་ཏུ་འགའ་ཏུ་ཟེར། རྒྱ་
ཆ་ཇ་དང་ཟངས་དབུལ་སོགས་ལས་བཅོས་པ་ཡོད།

ག་བཏང་གོ་ཆོད། གང་ཏུ་བཏང་བ་དེར་གོ་ཆོད་པར་བྱེད་པ།

ག་ཐག །[རྫིང་]ཡོད་ཆད་ཆང་མ།

ག་དག །[རྫིང་]ཡོད་ཆད་ཆང་མ།

ག་དང་དམག་སྤྲ། ག་དང་དམག་སྤྲ་ནི་མདའ་ཤོག་གསུམ་པ་སྟེ་གཞིས་ཀ་ཅེའི་དམག་དབྱང་
ཡིན། ཀར་དམག་མི་གངས་ཆེན་སྒྲོང་ཡོད་པ་དེའི་མདའ་དཔོན་དཀར་བྱུང་པ་ཆེ་རིང་དོན་
འབྲུག་དང་། ལུ་བྱ་ཆེ་དབང་ལོར་བུ་གཉིས་ཡིན། ལུང་ལུལ་གཙོ་བོ་སྟེ་དགོ། དག་ཆས་ལ་མེ་
སྒྲོགས་བཏུ་བཞི་དང་། ཡི་མིན་སྤང་བཞི། གའོ་མན་མེ་མདའ་སྤྲག་སྤྲག་བཞི། ཅན་ཉའི་མེ་
མདའ་སྤྲག་སྤྲག་བཏུ་བྱག །ཡི་མི་ཀྱེན་སྤང་སོ་གཉིས། མདའ་རིང་སྤྲོང་སྤྲག་གཅིག་བཅས་
ཡོད་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་སྒྲོར། མདའ་ཤོག་འདི་ནི་བོད་དམག་ཁྲིད་ཀྱི་དམག་དབྱང་རྒྱལ་པོ་
ཅན་ཏུ་ཅི་ལ། མདའ་དཔོན་ལུ་བྱ་ཆེ་དབང་ལོར་བུས་ཆབ་མདོའི་གཡུལ་འབྱེད་ཁྲིད་འཐབ་
འཛིང་གི་བྱས་ཆེས་བཞག་པས་གཞིས་ཅེའི་ཚུང་ཏུ་ལ་འཕར་བ་དང་། གཡུལ་འབྱེད་དེའི་ཁྲིད་
དམག་མི་མང་ཤོས་ཞིག་པ་རོལ་པས་བསད། བཅོས་སྤྱིག་བྱས་ཆེས་མདའ་ཤོག་དེའི་མདའ་
དཔོན་མི་འགྱུར་དོ་རྟེ་ལ་ཀྱང་ཁོ་དམག་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་བསྐུལ་ཅིང་། ལྷོ་ལོ་༡༧༥༧ལོར་

རོ་ལོག་ཟེང་འབྲུག་ཞོད་འཇགས་སུ་གཏོང་སྐབས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག།
ག་དུར། སྤོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་བསྐྱ། ཞུ་རྩེས་སྟོམས། ལུས་བས་སྟོན་དང་། རིམས་ཆད།
ཆས་ཆད་གྱི་ཁྲེ་བ་འགག་བ་བཅས་ལ་མན།
ག་དུས། དུས་ཆོད་གང་གི་སྐབས།
ག་འདི། [འདི་ཆོག] ང་ལ་སྟོད་ཐུང་དཀར་པོ་གཅིག་དང་ནག་པོ་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། ཁྱོད་
ལ་ག་འདི་དགོས་ན་ངས་གཅིག་སྟོན། དཔེ་ཆ་འདི་གཉིས་ག་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་རེད།
ག་དོར་གསུམ། སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲན་གྱི་ནང་ཆོན། ལ་བ་དང་། ཁ་ལ། བསེ་རུ་གསུམ་གྱི་རྩོ། །
ག་འབྲ། གང་འབྲའམ། ཅི་འབྲ། རོན་རྩས་སྐྱས་ཀ་ག་འབྲ་འདུག
ག་ན། འདི་ཆོག །ག་ན་ཡོད། ག་ན་འགྲོ་ལེ་ཡིན།
ག་ན་ཆད། སྤར་དངོས་སུ་བགྲངས་བ་དེ་ལས་ལྷག་བ་ད་དུང་བགྲང་རྒྱ་ཡོད་པ། ད་དུང་དེ་ཡིས་ག་
ན་ཆད།
ག་ཏ་པ་ཉི། [ལེགས་]ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ།
ག་ན་ག་ན། [ཡུལ] ① ཁེངས་སྐྱར་གི་ཆོག །ག་ན་ག་ན་དཔེ་སྤྲིད་བས། ② ཡོང་བཅོ་མེད་བའི་
ཆོག །དེ་འབྲ་ག་ནས་ག་ནས། ཁོས་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད།
ག་བ་ག་པ། [ཡུལ]གནས་སམ། ཡུལ་མ་ངས་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཆོག །ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་
བར་ག་བ་གར་བར་བྱིན་བ་ཡིན།
ག་བར། གནས་གང་ཞིག་ལ། ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐྱད་དུ་དུས་གང་ཞིག་ཅེས་བར་ཡང་འབྲུག
ག་བུར། ག་བུར་དང་གཅིག །
ག་པོར། ག་བུར། ག་བུར་ནི། བསིལ་སྒྲན་ཞིག
ག་ཕྱི་ག་ལོག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། སྐད་ཆ་བདེན་རྒྱན་ག་ཕྱི་ག་ལོག་ཤོད་པ། ལས་ཀ་དཀར་ནག་ག་
ཕྱི་ག་ལོག་བྱེད་པ།
ག་ཐ་བཅད་རིམ། གསེར་ཡིག་གིས་བྲིས་བའི་བཀའ་འགྲུར་སོགས་ཀྱི་དབུ་ཤོག་དང་། ཞབས་ཤོག་
གི་ཡི་གེ་འདྲི་སའི་མཐའ་ལ་གསེར་རིས་ཀྱི་མཐའ་ལྷགས་ནང་དུ་གསེར་རིས་ཀྱི་ཤིང་ལོ་བ་ཏ་

དང་། གཡུང་བྱང་ལག་འཁྲུག་སོགས་སྤེལ་བ་དེ་ཡིན།
ག་བ་ཡ། ལེགས་སྤྱང་སྤྱང་གི་བ་མེན་གི་མིང་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྤྱང་དུ་བསྐྱུར་ན། བ་ལང་འབྲུའེས་འཁྲུར་
ཏེ། ལྷོ་ཐང་ཆོ་བརྟན་གིས་གསུངས།
ག་བྱ་བྱད་གསོ་བ། བ་བ་དགོ་དགོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།
ག་བྱར། ལུས་རྒྱས་སམ་རབ་བསིལ་ཏེ་ཅི་སྟན་གི་རིགས་ཤིག །རོ་བསྐྱལ་ཆ། ལྷ་རྩེས་ཤིན་ཏུ་
བསིལ། ལུས་བས་རྒྱས་ཆད་གསོད། རྩིང་ཆད་སེལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁ་བའི་བྱེ་མ་དང་།
ཁ་བའི་མིང་ཅན། རྩལ་གི་སྟོང་པོ། ལུས་ལྡན། སྟོན་གི་སྟོང་པོ། རྩལ་སེང་གའི་འོ་མ། རྩལ་
ཐལ་བ། རྩལ་བའི་མིང་ཅན། འོད་དཀར་ཅན། རོའི་གོ་སར། ཤིང་གི་སྟོང་པོ་བཅས་སོ། །
ག་བྱར་སྟོན་པོ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཏགས་པའི་གཡའ་ཀྱི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག
ག་བྱར་ཏིས་པོ། སྟོ་སྟན་གི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་བས་སྟོ་ཆད་དང་།
རིམས་ཆད་སེལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྱི་དུག་བ་དང་། བྱི་དུག་སྤྱང་བརྒྱལ། སྟོན་མོ་ཆམ་
འཕེན། ཆམ་བ་ལམ་སྟོག །སེང་གོ་སྤྱར་རྒྱབ་བཅས་སོ། །
ག་བྱར་བྱི་ལྡན། བ་ལེ་ཀའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟ་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་
བྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་སྤེང་ལས་གསུངས།
ག་བྱར་ནག་པོ། རི་ཕག་གི་བྱན་རྩེ་མའི་བྱམ་བ་ལྟ་བུར་སྒྲགས་ལ་ཁ་འདག་པས་བཀག་ནས་དུ་བ་
མ་ཤོར་བ་མེར་བསྟགས་པའི་ཐལ་བ་སྟེ། ལུས་བས་མཁྲིས་བ་གང་མཁྲིས་དང་། མཁྲིས་སྟན།
མཉན་རིམས། རིམས་ནད་པོ་བར་བབ་བ་སོགས་ལ་བན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གར་ནག་
དང་། ཕག་ཐལ། ཕག་བྱན་བཅས་སོ། །
ག་བྱར་སྟུག་པོ། བྱེད་ལས་དང་མདོག་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་སྟེ་ཅིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཤིག་སྟེ། ལྷོ་དག་བྱང་འཆོ་བ་གྱུ་དུ་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྟན་གི་བན་བསྐྱུས་དང་གཤམ་མིང་
འགའ་ཞིག་བཀོལ་བ་སྟོགས་ལ་མཁྱིན་པའི་རྒྱན་ལས། ག་བྱར་སྟུག་པོ་ནི་སྟེ་ཅིའི་མིང་སྟེ། རེས་
ཆོག་ནི་གཉན་ཆད་འཕེས་པའི་ནད་ལ་ག་བྱར་ལྟ་བུའི་ལུས་བ་ལྡན་ཞིང་། མདོག་སྟུག་པོ་ཡིན་
པའི་ཆ་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།

ག་བྱར་འཛིན། [མངོན]ཆ་བ།

ག་བོར། ལུས་ངལ་བས་ཐང་ཆད་དེ་རྩལ་ཤུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཤོར་ཐེན་པའི་དོན་ཏེ། ཏྲ་རྒྱལ་ཆེ་
ནས་ག་བོར་ཏེ་ཐང་ལ་འབྱེལ་ལྟ་བུ།

ག་བྲ། ཀཱཱལ་ཀ་རི་དཀར་སྒྲུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན། སྒྲུག་པོའི་མིང་གཞན་ཞིག

ག་ཙམ། ཅི་ཙམ། གུས་ལྷན་ག་ཙམ་འགོར་ཡོང་ངམ། འབོར་གངས་ག་ཙམ་ལོངས་ཡོད་དམ། འགོ་
ལམ་རིང་མུང་ག་ཙམ་ཡོད།

ག་ཙུག །[ལུལ]གང་འབྲལ་མ། རི་ལྟར། ད་ག་ཙུག་བྱེད་དགོས་སམ།

ག་ཆོད། རི་ཙམ་དང་། མང་ཉུང་བྱི་བའི་ཆིག་། ཁྱེད་རང་དགྲུང་ལོ་ག་ཆོད་ཡིན། ཆོགས་འདུར་འགོ་
མཁན་མི་ག་ཆོད་ཡོད།

ག་ཇ་དན། [ལེགས]མྱུང་པོའི་སོ་སྟེ་མྱུང་པོ་ཆེའི་མཆེ་བ། རྩལ་བས་གདོན་ནད་དང་། འགོ་བའི་
རིམས་ནད་སྤང་།

ག་འཛོལ། མགོ་མ་ཐུག་པ། པར་སྒྲོད་ཚུར་ལེན་གྱི་ཅིས་གངས་ག་འཛོལ་བ།

ག་ཞ། འབྲུ་ལད་གྱི་གད་མོ། བར་གཏམ་བཤད་པར་གཞན་གྱིས་ག་ཞ་བྱས་ཀྱང་སྒྲོན་ཅི་ཡོད། མི་
རྣམས་གྱིས་ག་ཞ་བྱེད་པར་མི་འཛེམ་པ། མི་མང་པོའི་དབུས་སུ་སྤྲུལ་འབེབས་གྱི་ག་ཞ་སྒྲོག་པ།

ག་ཞན། [ཆིང]གད་མོ།

ག་གཞལ། ག་ཞ་དང་གཅིག །

ག་ཏུ་རྒྱུང་ཤོག །ས་མཐོའི་སྤྱབ་ཀར་སྤྱེས་པའི་མེ་ཏོག་འདབ་མེར་པོ། ལུ་བར་སྤྱ་ཡོད་པ། ངར་བ་
རི་བོང་གི་རྩ་བ་འབྲུ་བ་ཞིག་སྒྲུན་གྱི་འབྱུངས་དཔེ་རུ་སྤྲུལ་མེར་པོ་ཞེས་གསལ།

ག་ཡ་ཡོད་སྤང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཤིག

ག་ཡ་རྩ་ར། འབྲོག་མི་འཕྲུག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྒྲོབ་དཔོན། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་སྤྱུལ་ཕྱི་
ལོ་༡༠༩༡ལོར་འབྲོག་མིས་སྤྱན་དངས་ནས་བོད་དུ་ལན་དང་པོ་བྱོན། ལྷ་ཅེའི་བྲག་དང་སྤྱ་གྲུ་
ལུང་དུ་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འབྲོག་མི་ལ་གྱི་རྩོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་གསུང་བཤའི་ན་པོ་
ཆེའི་བཀའ་འདིན་བསྩལ། ལན་གཉིས་པ་འགོས་ལོས་སྤྱན་དངས་ཏེ་རྒྱུད་བཤད་དང་། ལྷ་པ་

འབྲོར་དབང་ལྷན་གྱི་ས་དབང་གི་རབ་དབྱེ་ལ་འགོ་སྤྲོད་ཀྱིས་སྐྱུར་མཛད་པ་སྐད་གྱི་ཆ་གས་
ཅུང་ཟད་སྒྲིབ། ལན་གསུམ་པ་གྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱེད་བྲངས་པ་ཡིན།
ག་ཡའི་ཤོང་ཁྱེད། རྒྱ་གར་རྒྱུ་ལྷོ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཤོང་ཁྱེད་ཞིག་གི་མིང་།
ག་རི་དགོན་པ། དེ་ཡང་སྐྱ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁ་རྒྱན་དུ་ག་རི་དགོན་པ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ་པ་བོང་ཁ་རི་
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཏུ་ཡོད་པའི་གར་དགོན་པ་སམ་གཏན་སྤིང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་
ནང་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱུག་བཏབ། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ས་དེར་
ཐེགས་སྐྱབས་མཁའ་འགྲོས་གར་འཁྲབ་པ་གཟེགས་པས་གར་དགོན་ཞེས་མིང་བཏགས། ཐོག་
མར་གྲུབ་མཐའ་ཞི་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་དུས་རབས་བཙུང་བའི་བརྒྱད་པའི་ནང་དགོ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ནས་
པ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་རྒྱ་མཆོ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ཞལ་འཛིན་གནང་བ་ནས་བརྒྱུད་བྱུག་རི་སྐྱུལ་
སྐྱ་སྐྱ་ཐེང་རིམ་བྱོན་དང་ཁྱ་སྐྱོབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས། དགོན་གནས་ཆགས་ལུལ་རི་རྩ་ཅི་ཡིང་
སོགས་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་པག་ལོར་
བཙན་མ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ཡོད། དགོན་བདག་བྲག་རི་ཁྱ་བྲང་ནས་བྱེད།

ག་རུ། གང་དུའམ་ག་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཉེ། དཔེར་ན། ཁྱོད་ད་ལྟ་ལོད་ལྟ་བུ།

ག་རུ་ཏ། [ལེགས་]བྱ་ལྷུང་།

ག་རེ། ① གང་དང་ཅིའི་དོན། ལས་དོན་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོས་ལས་དོན་ག་རེ་བསྐྱབས་འདུག །②

ཀྱན་སྒོར་འདྲན་པའམ་བསམ་སྒོ་གཏོང་བའམ་ཐེ་ཆོམ་ཐེ་བའི་ཆེན་མོ་གསལ་ཤིག །ག་རེ་ངས་སྒོ་
བྱར་དུ་ཡིད་ལ་མི་བླ། ག་རེ་དེ་རིང་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ག་རེ་མི་དེའི་མིང་ལ་

ཅི་ཟེར། ③ [རྟོན་] ༡ བྱིན་ཅིག །༢ གར་སོང་བ་དང་། གང་དུ་ཡོད་པ།

ག་རེ་གོ་བ་རེ། ལུན་དུ་འགོར་བའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་སྟེ། རྒྱན་པོ་དེ་ཡང་ལངས་ནས་ག་རེ་
གོ་བ་རེ་ཞིག་གིས་བྱིན་སོང་། འདི་སྟོགས་པོ་འདི་ག་རེ་གོ་བ་རེ་ཞིག་ལས་ནས་འགྲོ་སྐབ་ཅིང་
མི་འདུག །ངས་ཁོ་རང་སྐྱུགས་ནས་སྟོད་ཡོད།

ག་རོག། ཁོ་རོག།

ག་རོང་སྐྱ་མཁན་སོགས་མཁན་དུག །༡ གར་ཡོལ་མགར་མཁན། ༢ གར་དུ་སྐྱ་མཁན། ༣ སྐག་

གཞུ་མཁན། ༩ ར་ཤག་མདའ་མཁན། ༥ བྱ་བ་ཁབ་མཁན། ༦ ཆོང་རྩི་ལྷམ་མཁན་ལོ་ཞེས་
གསལ་ཞིང་། བཅོམ་པོ་མོང་བཅོམ་སྐམ་པོའི་དུས་སྐབས་དུས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་དུག་གིས་པོ་
པོའི་ལག་ཤེས་བཅོ་ལས་འགན་ལེན་བྱེད་ཚུལ་བཤད་ཡོད།

ག་རོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྲུང་གནས། འདི་ལ་ཡོང་བྱུགས་སུ་སྟེང་བ་ལོ་རྒྱ་བ་ཟེར་ཞིང་། བཀའ་འབྲུང་
གི་མདོ་ཕྱོགས་པལ་ཆེ་བའི་ལུང་རྒྱན་གསན་ནས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་མཛད་བ་པོ་ཡིན། ཡལ་
སྟེང་བ་ཉོག་འབར་དང་། ཡུམ་མདའ་མོ་སུ་སྦྱིད་གཉིས་གི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་བའི་མེ་ལག་
སྤྱི་ལོ་༡༡༠༥ ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བཙོ་ལྷ་པ་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༡༢༡ ལོར་ལྷུང་སྟོད་དུ་
རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་བ་ཞི་བ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
ལྷགས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༠ ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

ག་ལ། གང་དུ་ཁྱོད་ག་ལ་འགྲོ། ལྷགས་དདུལ་དུ་ག་ལ་འབྲུང། རོར་འབྲུལ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱས་རྗེས་
ག་ལ་ཡིན། རང་གི་འོས་འགན་བསྐྱབ་རྒྱུར་ཏུར་བཙོན་མི་བྱེད་ག་ལ་རུང། རན་བའི་བསམ་དོན་
འབྲུབ་བ་ག་ལ་སྤིང། དེ་ལྟའི་ཡུན་རིང་པོ་ག་ལ་ཐོགས། ཚུ་མིག་རང་ཉིད་མ་སྐྱམ་ན། ས་ཡིས་
མནན་ཀྱང་ག་ལ་ཐུབ། དཀའ་བའི་ལས་ཤིག་མ་བརྒྱུད་ན། ཞེས་པོའི་ཟས་ཤིག་ག་ལ་རག།
ག་ལ་ག་ལ། གནས་སམ། ཡུལ་མ་དེས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཆོག །ཡུལ་ག་ལ་ག་ལར་ཐོན་ཁུངས་
འཕོལ་བ་འདུག་གམ།

ག་ལ་ལྷ། གང་ན་འགྲིག

ག་ལ་བ། ཡུལ་ཕྱོགས་གང་ཞིག་གམ། གང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག །འགྲོ་སའི་ཕྱོགས་ག་ལ་བ་དེར་སུ་འགྲོ།
ཁྱོད་སྟོད་ས་ག་ལ་བ་དེར་ང་འོང་ངོ། །

ག་ལེ། སྟོད་སྟོད་དམ། དལ་བྲ། ག་ལེ་མེབས། ག་ལེ་བཞུགས།

ག་ལེ་ག་ལེ། དལ་པོ་དལ་པོ། ག་ལེ་ག་ལེར་ཕྱིན་ན་ཀན་མོས་རྒྱ་ཁམས་འཁོར་ཡོང།

ག་ལེ་གུ་ལེ། འུགས་མེད་པའི་དལ་མོ། ག་ལེ་གུ་ལེའི་ངང་ནས་ནམ་རྒྱ་འཕྲོ་བརྒྱག་གཏོང་བ།

ག་ལེས་ནོས། བོད་རྒྱལ་མོང་བཅོམ་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཏུ་ཟེག་
གི་སྐོན་པ་མཁས་པ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་ལྷ་སྐོན་ཏུ་དབང་བསྐྱར། དེས་ཁབ་བཞེས་པ་མཛོ་རོ་

སྒྲན་པ་ཞེས་འབོད།

ག་ལོག་སྒྲོ་འདྲོགས། མི་ལ་ག་ལོག་བྱེད་པ།

ག་ཤལ། ཐལ་པ་ནས་མཆན་ལོག་ཏུ་འཆིང་བའི་མེ་ཉྒྲག་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ། མེ་ཉྒྲག་གི་ག་ཤལ།

རིན་ཆེན་ག་ཤལ། རིན་པོ་ཆེའི་ག་ཤལ་གྱིས་མཛེས་པ།

ག་ཤེད། ཡལ་ངེས་མེད། ད་ལྟ་ང་ཡལ་ག་ཤེད་ཅིག་ལ་འགྲོ་དགོས། དཔེ་ཆ་དེ་ངས་ག་ཤེད་ཅིག་ལ་

བཞག་ཡོད། ཁོ་ག་ཤེད་དུ་སོང་བ་མི་ཤེས། སྤྱག་བསུལ་བསལ་བའི་རྒྱ་ག་ཤེད་ན་སྤྱར་དུ་ཆོལ་ཅིག

ག་ཤེལ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་

སྒྲོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ག་ཤེས། [རྟིང]ཁ་རྟུང་བཏང་བའམ། ཁ་ཟེར་བ།

ག་ས། ས་ཕྱོགས་ངེས་མེད་ཀྱན། ས་ཕྱོགས་ག་ས་ག་ལ་ཐིལ་བསྐྱགས་བྱེད་དུ་ཕྱིན།

ག་ས་ག་ལ། ས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ།

ག་སྒྲོག། ཕྱིན་ཅི་སྒྲོག་པ། ལས་ཀ་བྱེད་སྤངས་ག་ཕྱི་ག་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་ན་དོན་མི་འགྲུག

ག་ཨག། [[ཁང་སྐད]ཀྱན་དགལ།

གག། གང་གི་བརྟེན།

གག་གེ་གོག་གེ། ལས་སུ་མི་རུང་བའམ། ལུས་ཐོར་ལྷེ་བ། དེ་གག་གེ་གོག་གེ་བྱས་ནས་ཐག་རིང་

དུ་ཕྱིན་སོང་།

གག་བརྒྱབ། [[ར་པ]རྟུང་པར་ཅི་དག་འཁོན་ནས་ཁ་བྱབ་ཏུ་འབྱེལ་བར་བརྟེན། དཔེར་ན། དེ་རིང་

ངས་ངོ་ཆ་བསྐྱངས་སོང་། མིག་ཡིག་པོ་མ་བཟུས་རྒྱུན་མི་མང་པོའི་དཀྱིལ་ལ་གག་བརྒྱབ་བྱུང་།

གག་པ། ① གཉན་ནད་སྤེའི་སྤེང་དུ་བབས་ནས་སྤེ་སྐྱངས་ཤིང་སྐད་འགག་པ་ཞིག་སྤེ། ཉང་གསེས་

སུ་དབྱེན་པོ་གག་དང་། མོ་གག། བྱ་གག། གཉན་གག་བཅས་རིགས་བཞི་མཆིས། ② བྱ་གག་

པ་སྤེ། མཆུ་ལེབ་ལ་རྟུང་བ་ཐུང་བ། ཐུར་མོ་སྤྱི་མོས་སྤེལ་ཅིང་ཆུར་རྒྱལ་ཁམས་བའི་བྱའི་

རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་འདི་ལ་བྱིས་བྱ་དང་རི་བྱ་གཉིས་ཡོད།

གག་པ་བཞི། གཉན་ནད་སྤེ་སྤེང་བབས་ནས་སྤེ་སྐྱངས་ཤིང་སྐད་འགག་པའི་ནད་གཞི་སྤེ། མོ་

གཤམ་ཁོ་གཤམ་ཁྱ་གཤམ་ཁཉན་གཤམ་གྱོ།
གཤམ་གྱོ་ཁག་པོ་འམ་དགའ་ལས་ཆེ་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། དེ་རིང་ནང་བཞེན་ལས་ཀ་གཤམ་པོ་ཡོང་མ་བྱུང།
གཤམ་སྤང་། བོད་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པའི་བཟོ་སྐྱེད་སྐབས་ཐོག་གི་འོག་ཏུ་ལུས་སྡེ་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་མར་བཏང་།
བའི་སྡེ་མོ་འགའ་པས་བྱེད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་དུ་སྤང་ལེབ་གྲུ་བཞི་ཞིག་གཏོང་སྐོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
གཤམ་ཆིལ། གཤམ་འསྐྱོག་པ་སྡེ་མཆན་ཁུང་དུ་སོར་མོས་རེག་ཅིང་ཉེད་པ།
གཤམ་ཚུལ་སྐྱོག་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། སྐྱི་གཤམ་འབར་།
འདོད་པའི་བསམ་བསམ་དགེ་སྦྱོང་ལ་གཤམ་འསྐྱོག་པ།
གཤམ་ཐོར། གསུམ་པས་སྡེ་སྡེ་ཐོར་བ་ཐོན་པ་དང་། སྡེ་འོག་སྤངས་པ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱང་ཅིག
གཤམ་སྐྱོག་གཤམ་སྐྱོག་ཅེས་པ་གཤམ་པ་དང་སྐྱོག་པ་སྡེ་ནད་རིགས་གཉིས་མཉམ་དུ་བསྐྱུས་མིང་ཡིན།
ནད་འདིའི་རྒྱ་ནི་ལུས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཁྲག་ལ་གནས་པའི་དུག་ཅན་གྱི་སྲིན་བྱ་མདོག་ཟངས་
ལྷར་དཔར་བ། གཟུགས་སྤ་བ་མིག་གིས་མི་མཐོང་བ། སྤང་ཅིག་ཙམ་ལ་མགོ་ལུས་ཁྲབ་པར་
རྒྱ་རུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད། རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱུར་པ་རང་བཞེན་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་
རྒྱ་ཅལ་སོགས་སྟོབས་སྦྱེད་ཀྱི་སོགས་བྱེད་པ། རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱུར་ན་ལུས་བྱུངས་ཐོས་པས་
གཞོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུན་ནི་དངོས་རྒྱ་སྲིན་དེ་ལ་རྒྱའི་རྒྱུན་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀར་
ལྷན་འདུས་ནམས་སྦྱེད་བྱེད། གཉན་གཤམ་སྐྱོག་གི་ནད་ཡོད་པའི་ཡུལ་དང་། གཉན་སྲིན་སྦྱོང་།
བའི་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོད་བཅས་རྒྱུན་ནམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྲིན་དེ་དག་ཁྲིས་ཤིང་འཁྲུགས་པས་
ལུས་བྱུངས་ཐོས་པས་གཉན་ནད་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་འདི་དག་ཡོང་ཞིང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་
བྱིར་ནད་ཀར་རིགས་དང་མངར་ཆས་སྲིན་ནད་ཀྱི་སྟོབས་བསྦྱེད་པས་གཞོད་པ་དང་། བོང་ར་
སོགས་དུག་རིགས་ནམས་ཀྱིས་སྲིན་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། ནད་འདི་བབས་
སའི་དབང་གིས་མིང་གི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར། མགོ་ལ་བབས་ན་སྤང་གཟེར་ཟེར། བྱེ་བ་
ལ་བབས་ན་གཤམ་པ། རོ་སྟོད་བབས་ན་གཟེར་བྱུང། ཐོ་བ་ལ་བབས་ན་སོ་འོག་གསལ་ཡང་ན་
གཉན་སྤང། རྒྱ་མ་ལ་བབས་ན་རྒྱ་གཟེར། དགས་ལ་བབས་ན་མེ་དབལ། ཆིལ་ལ་བབས་ན་
མེན་བྱ་སྒྲུ། ལུ་ལ་བབས་ན་ལུ་འོག། འཕ་ལ་བབས་ན་སྟོག་པ། འདང་། རུས་པ། ཅ་ནམས་མེམ་

ལ་འདུལ་བ་ལ་འབྲས་ནད་ཟེར་བ་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་གྲངས་དང་མིང་གི་ངེས་པར་མེད་
པའི་གཉན་ནད་ཡོང་གི་ཡུང་། འདིར་གཉན་ནད་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ན་གཤམ་
པ་དང་། ལྷོག་པ་སྟེ་རིགས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཡོད་པ་རེད།

གང་། ① ཆིག་ཐང་ཅིག་། སྤྱི་སྤྱད་དོས་ལ་འདུག་པའི་སྤྱི་སྤྱད་གང་། ཡོན་ཏན་གང་གོམས་པ་ནམས་
མེད་སྤྱོད་བྱས་པ། སེམས་ལ་གང་འདྲ་བ་འདྲ་བ། འབྲས་བྱ་གང་འདོད་བྱུང་བ། དདོས་པོ་ཆེ་
ཚུང་གང་ན་ཅེ་ཡོད། ཐབས་ཤེས་གང་ནས་ཀྱང་དམིགས་ཡུལ་ལེགས་སྤྱབ་བྱེད་པ། རང་འདོད་
གང་བསམ་ཐོལ་མེད་དུ་བྱ་བ། གང་དགའ་གང་སྤྱིད། བསམ་འཆར་གང་འདྲ་འདྲ་བ་འདྲ་བ་
ཡིན། དུས་ཡུན་གང་སྤུང་སྤུང་བཏང་བ། སང་ཞོགས་གང་སྤྱ་སྤྱ་བྱས་ནས་འགོ་དགོས།
འབྲེལ་ལམ་གང་འབྲིག་འབྲིག་བྱེད་པ། རོགས་རམ་གང་སྤྱབ་སྤྱབ་བྱས་པ། ② བྱེ་བྲག་ལ་
འདུག་པའི་སྤྱི་སྤྱད་གང་། གང་ལ་སྤྱིང་སྤྱིང་མཆོག་མངའ་བ། བྱས་རྗེས་འདྲིལ་མཁན་གང་
ཞིག་། བྱས་པ་གང་ཞིག་། གང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་སློབ། ③ ཅི་པའི་དོན་དུ་འདུག་པའི་སྤྱི་སྤྱད་གང་།
ལས་དོན་གང་ཡིན། མི་གང་དང་སྤྱ་ཡིན་པ། དཔེ་ཆ་གང་དུ་གསལ་བ། བྱེད་རང་ས་ཕྱོགས་
གང་ནས་ཐེབས་པ་ཡིན། ④ གངས་གཅིག་ལ་འདུག་པ། རྒྱ་མ་གང་། དཀར་ཡོལ་གང་། གོམ་
པ་གང་།

གང་ག་། [ལྷ་སའི་ཡུལ་སྤྱད་]ཐམས་ཅད་དམ་ཆང་ལ། ཁོང་ཆོ་གང་ག་ཐེབས་བཞག
གང་ག་ཚུང་། སྤྱོ་སྤྱོན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྗེས་བམིལ། ལུས་པས་དུག་ཆད་དང་། མ་ཆད།
ཆ་འབྲུ། ཆ་བས་སྤྲངས་པ་པོ་གས་འདྲེམས་པར་བྱེད།

གང་གྲ། [ལེགས་]རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་འདིའི་རྒྱ་འགོ་ནི་པོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྤང་ཆེན་
ཁ་འབབ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ལ་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་མཆོར་འབབ། པོད་ཀྱི་གནས་ཡིག་
རྙིང་པའི་ནད་དུ་མཆོ་མདོས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་དདུལ་གྱི་བྲག་སྤང་པོ་ཆེའི་ཁ་འབབ་ནས་
དདུལ་གྱི་བྲེ་མ་འབྲེན་ཞིང་རྒྱ་ཐོན་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་མཆོ་མདོས་པ་ལ་གཡས་སུ་བསྐྱོར་
ནས་ཤར་གྱི་རྒྱ་མཆོར་འབབ་ཅེས་གསལ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐལ་ལྷན་གིང་རྟའི་བྲེ་པོ་
དང་། ལུབ་འདུག་ཤང་བ། སྤང་ཆེན་ཁ་འབབ། རྒྱན་གསུམ་པ། བརྒྱད་རིང་རྒྱ་སྤྱིན་ལ། འཆི་

མེད་ཆག། འཛིགས་སྒྲེའི་མ། མཐོ་རིས་སྒྲུང་། དག་པོའི་ཐོད། ཉམ་མཁའི་ཚུ་བོ། ཡན་ལག་
བརྒྱད་ལྔ། ལམ་གསུམ་པ། ས་བ་ཀྱི་གསེར་ལྔ་མ། ལྷའི་ཚུ་བོ་བཅས་སོ། །
གང་གྲ་སྒྲེས། [མངོན] ① རྒྱ་མཚོ། ② ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ།
གང་གྲ་འཛིན། [མངོན] ① རྒྱ་མཚོ། ② ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ།
གང་གྲའི་བྱེ་མ། གང་གྲའི་སྒྲུང་གི་བྱེ་མའང་ཟེད། ཚུ་བོ་གང་གྲ་ཞེས་པར་ཡོད་པའི་བྱེ་མ་ངེ་སྒྲེད་གྱི་
གངས་འཕོར་ཏེ་སྤར་རྒྱ་གང་ལུགས་ཀྱི་གངས་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒྲེ་ཏེ་ཅང་མང་བའི་དཔེ།
གང་གྲའི་ཡབ། [མངོན]རི་པོ་གངས་ཏེ་སེ།
གང་སྒྲ། སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རང་དབང་ཅན་ཞིག་སྒྲེ། འཇུག་ཡུལ་དང་དཔེར་བཞིན་རྣམས་
གང་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟེགས། གང་སྒྲ་ཡིན་ན་སྒྲེ་སྒྲའི་སྤང་ཡིན་པས་ཨེ་ཁྱབ། ཅེ་ན། མ་
ཁྱབ་སྒྲེ། མཐོ་གང་གིས་མཐོ་བ། བྱ་གང་གིས་རིང་བ་ལྟ་བུ་སྒྲེ་སྒྲའི་སྤང་མ་ཡིན་པའི་བྱིད།
གང་མགྲོགས་ཅི་མགྲོགས། མགྲོགས་གང་སྐབ། དཔལ་འབྱོར་འཇུགས་སྒྲུན་གྱི་བྱ་བ་ཁག་གང་
མགྲོགས་ཅི་མགྲོགས་ཀྱིས་བྱེད་པ།
གང་ངན་གང་སྐྱབ། །གཞན་གྱིས་མ་འདོད་པ། སྐྱབ་ཤོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དོན། མི་གང་ངན་
གང་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་འཛོམས་ན་ལས་ཀ་ཡག་པོར་བྱེད་རྒྱ་མ་རེད། ཐ་མ་གང་ངན་
གང་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་དེང་སང་གྲོང་གསེབ་ཏུ་ཁྱེར་འགོ་ནས་བཙོང་ཞིང་ཡོད་པ་རེད།
གང་སྒྲ། སྒྲ་མ་སྐྱ་ཡིན་གྱི་ངེ་ཆིག་། །བྱ་བ་རྣམས་གང་སྒྲ་བསྐྱབ་དགོས།
གང་སྒྲ་སྒྲ། གང་མགྲོགས་མགྲོགས། སང་ཉིན་གང་སྒྲ་སྒྲ་ཐེབས་རོགས་གནང་།
གང་ཅི། གང་ཅིའི་ལག་འཛངས། གང་ཅི་འདོར་མེད། གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་བྱུང་
འདུག །གནས་ཚུལ་གང་ཅིར་ལྟོག་བྱས་ནས་འཆར་གཞི་འདིར་བ།
གང་ཅིའི་བབས་བསྐྱབ། རྒྱུགས་གང་ཅིའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཀྱི་བབས་ལ་བསྐྱབ་ནས་ལས་དོན་གྱིས།
གང་ཉིད། ཁྱེད་རང་། གང་ཉིད་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་ཐང་ཡིན་ཤིག།
གང་མཉེས། གང་འདོད་པ་དང་གང་ལ་དགའ་བའི་ཞེས། གང་མཉེས་གནང་རོགས་ལྷ།
གང་ཏིག། [[ཉིང]གང་འདོད་འདོད།

གང་ལྟར། གང་ཡིན་ཡང་ངམ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་། གང་ལྟར་དེ་འདྲ་བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད།
གང་སྟོང་། འཕེལ་འགྲིག་ དབྱར་གྱི་གཙང་པོ་གང་སྟོང་འཕེལ་འགྲིག་མང་། ཟླ་བ་ཟླ་རེར་གང་སྟོང་
ཐེངས་རེ་བྱེད།

གང་ཐུབ་གང་ལྟོགས། ཅི་རུས་ཅི་ལྟོགས་སམ། གང་ཐུབ་ཐུབ།
གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ། རི་ལྟར་རུས་རུས། རུས་ཤུགས་ཡོད་དགུ་རྩལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་ལས་དོན་གང་ཐུབ་
ཅི་ཐུབ་བྱེད་པ།

གང་ཐོན་ཐོན། གང་བྱུང་བྱུང་། སྐད་ཆ་གང་ཐོན་ཐོན་བཤད་ན་མི་འགྲིག་
གང་འཐད་གང་འོས། གང་ལ་གང་འགྲིག་པ་དང་གང་ལ་གང་འོས་པ།
གང་འཐད་གང་རིགས། རི་ལྟར་བྱེད་འོས་པ་འཕམ་འགྲིག་པ།
གང་དུ་ཉེ་བར་མི་སྤྲོན་པ་ཆེར་མའི་བརྟལ་ཞུགས་ཅན། མི་འགའ་ཞིག་སྤྱད་པ་ཡང་མི་མ་སྤྲོན་པ་དང་
དོན་སྤྲོ་བུ་ཞིག་ལ་ཡང་སྤྱད་བཏགས་ཏེ་འཐབ་ཅོད་བྱེད་མཁན་དེ་འདྲ་ལ་ཟེར།
གང་དག །གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། གང་དག་སྤྱ་ཞིག་འདིར་ཕེབས་ན། ར་དང་
རོལ་མོས་དགའ་བསྐྱ་ཡོད། ཅས་པ་ལྟ་བུའོ།

གང་དང་གང་། སྤྱི་སྤྱོད་གཉིས་བཅེགས། དུལ་གང་དང་གང་དུ་སྐད་ཆ་གང་དང་གང་བཤད་པ།
གང་དེ། དེའི་དོན་ཏེ་སྤྱི་སྤྱོད་ཐུག་ལ་འཇུག་པ། ངའི་དཔེ་ཆ་གང་དེའི་རྒྱབ་ཤིང་མར་པོ་ཡིན། མི་
གང་དེའི་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་སྤངས་ཡག་པོ་རེད།

གང་དོ། །གང་དང་དོ་ཞེས་རྒྱ་མ་དང་བྲེ་སོགས་འདེགས་འཇལ་གྱི་ཆོད་གཅིག་དང་གཉིས།
གང་སྤུག་ཅི་སྤུག །ཁྱོགས་གང་ཐད་ནས་སྟོན་ཆ་མང་པ།
གང་འགྲུག་ཅི་འགྲུག །① ཅི་ལེགས་ལེགས་དང་། གང་བཟང་བཟང་། མི་དམངས་ལ་པན་འདོགས་གང་
འགྲུག་ཅི་འགྲུག་བྱེད་པ། ② དུ་ཐུག་པའི་གདུང་ཆིག །ཁྱོད་རང་ལ་དཀའ་ཆེགས་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ད་
གང་འགྲུག་ཅི་འགྲུག

གང་འདྲ་ལག་འགྲེལ། སྤང་བར་ཅི་ཤར་ཐམས་ཅད་ལག་ལེན་བསྟར་པ།
གང་འདྲ། རི་འདྲ་འཕྲ། ག་འདྲ། ཆིག་འདིའི་དོན་གང་འདྲ་རེད།

གང་ན་ག། འདི་ཆིག་། ག་ཅེ་ན་ག། ནད་ཅི་ཞིག་ན་བ་དང་། གནས་གང་དུ་ན་བ་སོགས་ཀྱི་འདི་ཆིག་
གང་ནས་དེ་སྒྲུབ་དང་རྩིས་བསྐྱུན་ཐོབ་སྟོང་། སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནད་མི་སོ་སོའི་
འཆོ་བའི་རྒྱ་ཆས་བཟོ་བ་ཤལ་རྒྱག་སྐྱངས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཞིག ། ཅ་དོན་དེས་ངལ་རྩིས་བ་རྣམས་
ཀྱིས་རང་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ངལ་རྩིས་བྱེད་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱ་དང་།
སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ངལ་རྩིས་བ་སོ་སོས་བཏོན་པའི་ངལ་རྩིས་ཀྱི་གངས་ཆད་དང་སྤྱུས་ཆད་ལྟར་
འཆོ་བའི་རྒྱ་ཆས་སྟོང་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བཏོན་ཡོད་པ་རེད།

གང་པོ། ① རེལ་པོ་འཕྲ་ཆ་ཆད། མི་ཆེ་གང་པོ། ལོ་གང་པོ། ② རྟོག་ཉན་ཐོས་ཉེ་འཁོར་བ་ཅུ་འེ་ནང་
གསེས། ཆོས་སྟོན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །

གང་པོ་འཛོད། [མདོན་བརྒྱ་བྱིན།

གང་པོའི་རྟོགས་བརྗོད། དཔེ་ཆའི་མིང་། ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གང་བ་ཞེས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ལ་ཟེར།

གང་སྟོགས། [མདོན་བརྒྱ་བྱིན།

གང་སྟེལ་མ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྟོབ་མ་གང་སྟེལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་མདོན་བ་མཛོད་ཀྱི་
འགྲེལ་པ།

གང་སྟོགས། [མདོན་ཡར་རྒྱ། །

གང་བ། [ཐ་མི་དད་པ།]ཁེངས་པ་སྟེ། ཆ་ཆད་བར་འགྱུར་བའཕམ་ཆད་ཡོང་བར་འགྱུར་བ། ཁང་པའི་
ནད་མིས་གང་འདུག །བུམ་པ་རྩུས་གང་བ། རྒྱ་བ་ཉག་གང་བ། ལུང་པ་གང་བ།

གང་བ་སྟེལ། རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་མདོན་བ་མཛོད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གི་མཆན་ཡིན།

གང་བ་བཟང་པོ། གཞོད་སྤྱིན་ཞིག་སྟེ། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བྱ་ཞིག

གང་བྱ། ① མེ་རྟོག་ཁ་མ་བྱེ་བའི་ཐེན་ལ། མེ་རྟོག་ལ་གང་བྱ་ཐོན་པ། ② འབྲུས་ཁེངས་པའི་ཤུན་
ལྷགས་སྒྲུབས་མོ། སྤན་མར་གང་བྱ་ཐོན་པ། ཉེལ་གྱི་གང་བྱ། གང་བྱ་ཅན་གྱི་འབྲུ།

གང་པོ། [རྒྱན་ཆིག་] ཆད་ཡོངས་པ་སྟེ། མི་ཆེ་གང་པོར་གསར་བཞེ་བྱས། ཉན་གང་པོར་ངལ་རྩིས་
བྱས་ལྟ་བུ། མིང་བསྐྱུས་ན་གང་ཞེས་འདི་ཆོག་སྟེ། མི་ཆེ་གང་ལ་གསར་བཞེ་བྱས་ལྟ་བུ།

གང་བྱས། ① ཐོབ་ཆད་ཆད་མ། གོ་སྐབས་གང་བྱུང་བ་ཆད་མ་པེད་སྟོང་བྱས་པ། ② བྱས་པ་ཆད་མ།

གང་བྱང་གིས་ཉེས་མེད་འགོལ་བ། ཉེས་པ་མེད་པའི་མི་ལ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཞུ་མོ་གཡོགས་ནས་མ་ཉེས་
ཁ་གཡོག་བྱས་པ།

གང་བྱང་དུ་ཐེ་གཏོགས། རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་གནད་དོན་ལ་གང་བྱང་དུ་ཐེ་གཏོགས་བྱ་བ།
གང་བྱང་བ། ① ཐོབ་ཆད་ཆང་མ། གོ་སྐབས་གང་བྱང་བ་ཆང་མ་བེད་སྟོང་བྱས་པ། ② ཅིའང་རུང་
བ། ལྟོ་གོས་གང་བྱང་ན་ཡང་འཁྲིག་

གང་བྱང་བྱང་། ① བྱང་ཆད་དམ་ཆང་མ། ② གང་རུང་རུང་། ③ ལག་དུ་གང་ཐེབས་ཐེབས།
གང་བྱང་མང་བྱང་། མ་བརྟགས་གང་ཅན་གྱི་བྱ་བ། ལས་དོན་གང་བྱང་མང་བྱང་བྱས་པ། སྐད་ཆ་
གང་བྱང་མང་བྱང་བཤད།

གང་བྱང་སྤྲ་བ། ① ཁ་ནས་གང་ཐོན་ཤོད་པ། ② བྱང་ལུགས་མི་བཞེན་དང་པོར་སྤྲ་བ།
གང་བྱང་གསོད་བཟུང་། ཁྱིམས་དང་མི་མ་བླན་པ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རང་གི་འདོད་དོན་ལྟར་
མི་ལ་གནར་གཅོད་དང་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པ།

གང་མང་གིས་ཞི་བ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཚོད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་གྱི་གས། མདོན་སྲུང་
བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ས་ཚོད་པ་ཞི་བར་མ་རུས་ན། ཚུལ་ཤིང་གིས་ཉེ་གང་མང་བའི་ཕྱོགས་ལ་དག་
པ་བྱིན་ཏེ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །

གང་མིན་ཆད། ཉ་ལས་པ། ལས་ཀ་གང་མིན་ཆད་ཡག་པོ་བྱས་འདུག །གང་མིན་ཆད་ཆབས་ཆེན་
རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་གང་མིན་ཆད་ཡག་པོ་རེད།

གང་སྤྱར་ཅི་སྤྱར། གང་མགྱོགས་ཅི་མགྱོགས།

གང་ཚུག །གང་མགྱོགས་ཅི་མགྱོགས།

གང་འཆམས། ཐལ་ཆ་མེད་པའི་འཆམས་པོ་འཇམ། གཉིས་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་འཆམས་པོ།

གང་ཞིག །སྤྱི་སྤྱི་ཞིག །བྱ་བ་གང་ཞིག །ལས་དོན་ཆེ་ཆུང་གང་ཞིག་སྤྱི་བ་ཀྱང་དོད་བརྟན་བརྟན་བྱས་
ནས་སྤྱི་བཤད་པ། གང་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

གང་ཞིན། ཅི་རེད་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞིན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིན།
གང་ཟག །གང་གས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མེའཇ། སྤྱི་བ་བྱའཇ།

མེས་མ་ཅན་གང་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོན་ཡོན་གཉིས་ཀ་རེ་ཞིག་གང་བ་དང་། རེ་ཞིག་ཟག་པ་སྟེ་
འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་མིང་། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ལ་ཆོད་འཛིན་མ་བྱེད། གང་ཟག་མ་
བརྟགས་པར་གཏམ་བཅོལ་མ་བྱེད། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྦྱེ་བ་དང་། སྦྱེས་བྲུ། མཛོད་བ་པོ།
བདག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་པོ། བྱེད་བ་པོ། ཆོར་བ་པོ། ཟ་བ་པོ། ཞེད་བདག་ཞེད་ལས་སྦྱེས།
ཞེས་པ་པོ། མེས་མ་ཅན། རྟོག་རྟོང་བ་པོ། གསོ་བ་བཅས་སོ། །

གང་ཟག་གི་སྒོ་གསུམ། ༡.ལུས། ༢.དག་། ༣.ཡིད་ཀྱི་སྒོ་དང་། ཡང་ན་སྒྲ་གསུང་བྲགས་སོ། །
གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི། སྤང་པོ་ལྷ་སྟེ། གཟུགས་དང་། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས་
བཅས་སོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཡོད་དུ་བྱུང་བ།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤང་པོ་བདེན་
པར་མ་བྱུང་བའོ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རགས། ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྟེ་
རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རགས་འཛོག་ཚུལ་འབྲས་སྟེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་བ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་
པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོར་འཛོག་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་
གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་བ་དང་། གང་
ཟག་བདག་མེད་བདེན་པས་སྟོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོར་འཛོད་དོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། གདགས་གཞི་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་དང་ང་ཡིང་འཛིན་པའོ། །

གང་ཟག་གི་གཞི། འདུལ་བ་གཞི་བཅུ་བདུན་ཀྱི་ནང་གསེས། དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་བསྐྱས་པ་
འགྱུར་བའི་གཞི་སྟེ། གང་ཟག་གིས་ལྟུང་བ་བཅབས་མ་བཅབས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱེ་སྟོན་པ་ལ་གང་
ཟག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །

གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ། གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ལ་བསྐྱགས་པའི་དགེ་བའི་ཅུ་བ་འགའ་ཞིག་

དེས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གི་ངོར་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ།

གང་ཟག་ཅིག་ཅར་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སྟོལ་ལ། སྤྱི་བ་སྟོན་མཁམ་
ཆེ་འདི་ལ་ལམ་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་སྤྱངས་ནས་རྒྱུད་དབྱ་མར་འབྲུག་པར་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ན།
མདོ་ལུགས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོམ་མི་དགོས་པར། དང་པོ་ཉིད་ནས་སེམས་ངོ་བཅའ་ཏེ་
བསྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་གཉུག་སེམས་མངོན་
སུམ་དུ་སྟོང་བར་བྱེད་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་ཆོ་བ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་
ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན།

གང་ཟག་སྟན་ཁུང་བརྒྱུད་པ། གསང་སྤྱགས་སྤྱ་འགྲུར་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ལ། ༡. རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད།
༢. རིག་འཛིན་བརྒྱུད། ༣. གང་ཟག་སྟན་བརྒྱུད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཡོད་ཡ་བྱལ་ཞིག་སྟེ།
གང་ཟག་སྟན་ཁུང་བརྒྱུད་པ་ནི། སྤྱིར་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་ལས་མ་རྣམས་ཀྱི་གདང་། ཨ་རུ་ཡོག་
དང་། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་རྣམས་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བསྟན་ཡོད་ཀྱང་དོན་གྱི་
ཁུངས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བས་འདིར་ཐུན་མོང་དུ་མདོར་བསྟུས་ནས་བཤད་པར། འདིར་བརྒྱུད་
བྱའི་ཆོས་ནི་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་གསང་བདག་ལག་ན་དོ་རྗེས་
རིགས་ཅན་དུ་མ་ལྟ་ཆོས་གསུངས་ཤིང་ཕྱིན་པོ་སྟོ་བྱོས་ཐབས་ལྡན་གྱིས་མཁའ་ལ་སྤྲས་པ་
དེ་ཉིད་ཡིན། དེ་རྗེས་སྤྱང་བཞེས་ན། སངས་རྒྱུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་
གཉིས་ན། ས་རྟོ་རའི་རྒྱལ་པོ་རྩེ་ཡིས་མི་ལམ་ངོ་མཆར་བ་བདུན་མིས་བཞི། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་
རྟགས་ཐིམ་པ་དང་། །རིན་ཆེན་སྟེགས་བམ་བབས་པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་བཟོ་བ་བྱས་པ་
དང་། །ཀུན་གྱིས་དམ་པར་བསྐྱགས་པ་དང་། །མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་། །རིན་ཆེན་ཆར་
དུ་བབས་པ་དང་། །སངས་རྒྱུ་ས་ལ་ལུང་བསྟན་པའོ། །ཞེས་པའི་མི་ལྟས་དང་མཐུན་པར་ཐོག་
མར་བྲག་རྫོང་གི་སྤྱི་ཞུགས་ཀྱི་ཁ་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱབ་པ་རྒྱ་བ་བདུན་ལ་མཛད་པས་ཁང་
པའི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཏུང་ཆེན་པོ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེགས་བམ་རྣམས་བབས། དེའི་ནང་དུ་རྗེ་
སེམས་དབང་ཞལ་མཐོང་གི་ལེ་ལུང་མཛའ་ཏེ་བསྐྱབས་པས་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཞལ་མཛའ་
ཞིང་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམས་པས་དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོས་ཞལ་བསྟན་

ཅིང་དབང་བསྐྱར་རྒྱུད་བཤད་པས་དོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་
གྲ་རྒྱུ་དང་། ཨི་རྒྱ་པོ་རྟེ། སི་ཏ་རྒྱ་རྩ་སོགས་ལས་བརྒྱུད་དེ་དར་བཤོ། །
དེ་དག་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཕྱི་རྒྱུད་སྤེ་གསུམ་སོགས་རིམ་པར་བབས་ཏེ། གྱི་ཡའི་རྒྱུད་རྣམས་
ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱི་ལ་བབས། ལྷ་པ་ཡའི་རྒྱུད་རྣམས་རི་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དང་། བསིལ་བའི་ཆལ་དུ་
བབས། ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྣམས་དུང་ཁྲིད་མེ་རི་འབར་བའི་ཅིར་བབས། ཨ་བྱ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྣམས་
ལྷའི་ཡུལ་དུ་བྲགས་པ་སི་རྒྱ་ཡའི་སྤྱིར་དུ་སྤེ་གསུམ་བམ་དང་བཅས་ཏེ་དངོས་སུ་བབས། ཨ་ཏི་
ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་བྱ་བ་སྤྲུགས་ཨོ་ཁྱི་ཡ་ནའི་བྱེ་བྲག་རྩ་ན་གོ་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
དགའ་རབ་རྩོམ་ལ་རྩོམ་མེས་དཔལ་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་ཡི་གེར་བཀོད་པར་ཞེས་
བཤད། འདི་དག་གི་བྱུང་བ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་གྱུ་བཀའ་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསལ།
དེ་དག་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་ཆིག་གི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྩ་བར་བརྒྱུད་པས་གང་ཟག་
སྟན་ཁུང་བརྒྱུད་པ་ཞེས་ཟེད།

གང་ཟག་སྟན་བརྒྱུད། གང་ཟག་སྟན་ཁུང་དུ་བརྒྱུད་པ་དང་དོན་གཅིག་
གང་ཟག་གཉིས། བྱ་བ་མཐའ་སྒྲ་བ་མི་སྒྲ་བ། སོ་སྤྲེས་འཕགས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་
འདས་དང་ལམ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་དང་། སློབ་མི་སློབ་པ་བྱུང་རེ།
གང་ཟག་རྩ་རྩ་བ། འདི་ལ་སྤྱིར་གང་ཟག་རྩ་རྩ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་རྩ་རྩ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་
མི་འདྲ་ཞིང་། སྐབས་འདིར་བྲག་རྩ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ནས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་རྩ་རྩ་
བ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་རྩ་རྩ་བ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གོ་དགོས།
གང་ཟག་སྟན་གོན། དབྱར་གནས་ཀྱི་སྤྱིར་བའི་ཆོ་ག་ཞིག་སྟེ། རོག་མར་གནས་མལ་སྟོབས་པའི་ཆེད་
དུ། ཁྲུང་ཆོས་བཅུ་ལྔ་ཀྱི་དགོ་སྟོང་གཅིག་གམ་གཉིས་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
གནས་མལ་སྟོབས་པའི་གང་ཟག་རྩ་བ་སྟོས་ཏེ། སྤྱིར་བ་རྩལ་ཤིང་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་།
ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་བ་བརྟེན་པ་གསོལ་བའི་ལས་བྱུང་། རྩལ་ཤིང་འགྲིམ་པ་སོགས་བྱས་ཏེ། དངོས་
གཞིའི་གནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཤིང་བྱུང་སོགས་སུ་བྲི་དང་སྟན་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་
གནས་མལ་རྣམས་རྒྱན་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟར་བས། མཐུག་རྩ་གནས་མལ་ལ་གདིང་བ་རྣམ་པར་

དག་པས་བསྐྱབས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བརྟུན་པ་བཅས་སོ། །

གང་ཟག་བཞི། ལྷན་པ་ནས་ལྷན་པར་འགྲོ་བ། ལྷན་པ་ནས་ལྷན་པར་འགྲོ་བ། ལྷན་པ་ནས་ལྷན་པར་འགྲོ་བ། ལྷན་པ་ནས་ལྷན་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་བཞི།

གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩམ་ཡོད་དུ་འཛིན་བ། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་འཛིན་པ་རྣམས་
གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་པ་བདག་འཛིན་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ནི། གང་
ཟག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་རྩེ་པོ་དང་ཁོལ་པོ་ལྟར་མཆན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་རྒྱ་བར་སྤང་ཞིང་།
སྤང་བ་ལྟར་དུ་བྱུ་བ་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། འཛིན་པ་དེའི་ཞེན་ལུལ་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་ལ་མི་
ལྟོས་པའི་རང་རྒྱ་བ་དེ་བཀག་ནས། གང་ཟག་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅན་དུ་
བཞེད་པ་ལ། ཉང་པའི་བྱུ་བ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ཉང་ནས་མང་བཀྲར་སྟེ་པ་མ་གཏོགས་པ་དབུ་མ་རང་
རྒྱ་བ་མན་ཆད་འབྲ་བ་ཡིན།

གང་ཟག་རིགས་བཞི། གཞུང་ལུགས་ལས་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་གནས་སུ་རང་དབང་མེད་པར་སྤྱོད་
བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་རིགས་བཞི་སྟེ། ༡.སྤང་བ་ནས་སྤང་བར་འགྲོ་བ། དགེ་བ་སྟོབས་ཆེན་
བསགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་བདེ་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་སྤྱོད་བ། ༢.ལྷན་པ་ནས་ལྷན་པར་འགྲོ་
བ། མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་དགེ་བ་མི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དན་འགྲོ་ནས་དན་འགྲོར་སྤྱོད་བ།
༣.སྤང་བ་ནས་ལྷན་པར་འགྲོ་བ། ཆེ་རབས་སྟོན་མར་དགེ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་ཆེ་འདིར་
བདེ་འགྲོར་སྤྱོད་བ་ཀྱང་དགེ་བ་གསར་པ་མི་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཆེ་རབས་རྩེ་མ་ནས་དན་སོང་
གསུམ་དུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ། ༤.ལྷན་པ་ནས་སྤང་བར་འགྲོ་བ། ཆེ་རབས་སྟོན་མར་མི་དགེ་
བྱས་པའི་འབྲས་བྱར་དན་སོང་དུ་སྤྱོད་པ་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཉམ་མཉམ་ལྟར་སྤྱོད་བ། སྤྱོད་བ་རྩེ་མ་མར་བདེ་འགྲོར་
སྤྱོད་པ་ནས་བདེ་སྤྱོད་མཉམ་མཉམ་ལྟར་སྤྱོད་བ། བཅས་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་པའི་དུག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་
རིགས་བཞིར་བཤད་པ་ཡིན།

གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན། མི་རྟོན་པ་བཞིའི་ནང་གསལ་གྱི་གཞུང་། ཆོས་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཅན་
ཡིན་ན་རིགས་དུས་སྟེན་གསལ་མང་ཐང་སོགས་རི་ལྟར་ཆེན་པོར་ཉེ་བར་མི་བརྟེན་པའོ། །
གང་ཡག་གང་ཀླ། སྤྱོད་ལ་བརྟུན་གྱིས་འཆུར་བྱར་གང་པའི་དོན་ཉེ། སྤྱོད་པ་དེ་ནས་གྱིས་གང་ཡག་

རེད་འདུག །རྩེ་མ་དེ་འོ་མས་གང་ཡག་གང་ཀླན་རེད་འདུག
གང་ཡག་ཡག །འཕྲིག་ཅམ་དང་། འོ་ཅམ། ཅ་ལག་འདི་གང་ཡག་ཡག་འདུག །ལས་ཀ་བྱེད་སྐྱེད་ས་
གང་ཡག་ཡག་འདུག
གང་ཡག་རེད། སྒོད་འཆུར་བྱར་གང་བའི་དོན།
གང་ཡང་། ཅི་ཡང་ངམ། གཅིག་ཀྱང་། མཐུན་ཤིང་གང་ཡང་ཆང་བ། ཉན་རིམས་ན་ཆ་གང་
ཡང་མེད་བ།
གང་ཡང་མ་བྱུང་བ། ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བའམ་མན་ཐོག་གང་ཡང་མ་བྱུང་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །
གང་ཡིན། ① གང་འབྲམ་ཅི་འདྲ་ཡིན། ② ཡིན་བ་ཐམས་ཅད།
གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་བ། ① ཆད་འཛིན་རྒྱ་མེད་བ། སྐད་ཆ་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་བ་མ་ཤོད།
② ཉ་ལས་བ། ཉ་འདིའི་འགྲོས་ཡག་བ་ལ་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མི་འདུག །③ ཆོ་མེད་བ། ལས་
ཀ་འདི་ཆོ་མེད་གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་བ་ཞིག་བྱས་འདུག
གང་ཡོད། ① ཡོད་ཆད་ཆང་མའང་རྩིས་སྒྲིག་བྱས་ཀྱང་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ཀྱང་
ཟེན། ② ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་ག་རེ་ཡོད། ལས་དོན་གང་ཡོད་ན་འདྲ་བྱེད་དགོས།
གང་རིགས། ཅི་རིགས།
གང་རྒྱུད། ཅི་རིགས། བཞོན་བ་རྟེན་ལ་གང་རྒྱུད་ཡོད་ན་འཕྲིག །རྟགས་གང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་མ་བྱུང་བ།
གང་རྒྱུད་རྒྱུད། ① གང་རྒྱུད་རྒྱུད། ལག་ཆ་གང་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་འཁྲེར་ཡོང་ན་མི་འཕྲིག །② གང་
འོས་འོས། ད་རེས་ཀྱི་དདུལ་ལྷག་འདི་གང་རྒྱུད་རྒྱུད་བྱ་སྐྱེད་ཆོག
གང་ལ་གང་འཆོམས། གང་ལ་གང་འོས་སམ་གང་ལ་ཅི་འོས་ཀྱང་ཟེར། དུལ་གང་ལ་དངོས་པོ་འམ་
བྱ་བ་གང་རུན་བ།
གང་ལ་དེ་འཆོམས། དུལ་གང་ལ་དེ་དང་རིགས་མཆོངས་བ། མི་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་གང་ལ་དེ་
འཆོམས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་བྱེད་བ།
གང་ལ་དེ་འཆོམས་ཀྱི་ཁྱ་རིས། བཟོ་དབྱེད་སམ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ལ་དེར་འཆོམས་པའི་རི་མོ་
ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཐབས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ལུས་གསུམ་དང་། རྫོང་མོ། ཉན་གསུགས་

ཅན། ཟུར་མང་སོགས་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གང་ལ་དེ་འཆམ་གྱི་རྒྱན་རིས་བཀོད་
སྤྲིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།
གང་ལ་ལ། སེམས་ལྷན་སེམས་མེད་བྱེ་བྲག་བར་སྦྱོར་རྒྱུའི་སྤྱི་མིང་། དུལ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་
དགོས། མི་གང་ལ་ལ།
གང་ལ་གང་འདུལ། གཏུལ་བྱ་སྒོ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་རིགས་མི་འདྲ་བ་རང་རང་སོ་སོའི་མོས་པ་
དང་འཆམས་པའི་ཆོས་བཤད་བའམ་སྤྲུལ་བ་བསྟན་བ།
གང་ལ་དེས་འདུལ་སྤྱིང་། འཕགས་པ་སྤྲན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ན་གནས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུལ་པའི་བཀོད་བ་སྤྲ་ཆོགས་བསྟན་ནས་སྤྱིང་སོ་སོའི་
དོན་མཛད་ཚུལ།
གང་ལ་འང་མ་ཕྱོགས་པ། ཕྱོགས་གཉིས་གང་དུ་མ་གཏོགས་པ་དབུས་སུ་བྲངས་སོར་གནས་པའི་དོན།
གང་ལེགས་པ། གང་བཟང་བ། རྒྱད་ཆ་གང་ལེགས་པ་ཞིག་བཤད་འདུག །གང་ལེགས་གང་གཟབ།
གང་ལོ། བན་ཐོགས་པ་ཅི་ཡིན། དངོས་པོ་དེ་ཆོའི་ནང་ནས་ཁྱོད་རང་གང་ལོ་བ་ཞིག་འདོམས།
གང་ས། ཆ་ཐམས་ཅད་དང་། ཕྱོགས་ཆང་མ་དང་། རྒྱ་ཀླ། དུལ་ལུང་གང་ས་གང་ལ་སྒོར་གཡེང་
དུ་བྱིན་པ། ས་ཕྱོགས་གང་ས་གང་ལ་འགྲོ་ཁྱོད་།
གང་ས་ཅི་ཐད། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད། མཐུན་ཤིང་གང་ས་ཅི་ཐད་འདོམས་འདུག
གངས། ཁ་བ། གངས་ཉིལ་བ། གངས་བཤངས་པ། གངས་སིམ་སིམ་བབ་པ།
གངས་ཀྱི་འཁོལ་འཛིན། སྤར་སྒོན་ལམ་ཚུགས་དུས་ལྷ་སའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཁང་ཐོག་དང་། ཉེ་སྒོར་
དུ་བབ་པའི་གངས་རྣམས་འབྲུག་སྤྱེལ་ཆོག་པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་འོར་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་
འཁོལ་འཛིན།
གངས་ཀྱི་ཞུན་ཚུང་། བོང་ང་དཀར་པོའི་གབ་མིང་ཡིན་ཞེས་དེ་ཅུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་
ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དྲི་མེད་ཤེལ་བྱེང་ལས་གསུངས།
གངས་ཀྱི་མེང་གོ །གངས་རིའི་ནང་དུ་གནས་པའི་མེང་གོ་སྤྱ་མདོག་དཀར་པོ་དང་གཡུ་དུ་སྒོན་པོ་
ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་བཤད་སློལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་

གྱིས་མཛད་པའི་རི་རྩེ་མ་ལ་ཡའི་བསྟན་བཅོས་ལས། གངས་ཀྱི་སེང་གེ་ཞེས་པ་ནི་གངས་ཅན་
ནགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པའི་སེང་གེ་འདི་ལས་གཞན་པའི་སེང་གེ་ཞིག་གར་ཡང་མེད་གསུངས།
ཏེ་མ་བརྟ་ཞེས་པ་དེ་བོད་སྐད་དུ་གངས་ཅན་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་
ཏེ་མ་བརྟ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རྒྱད། གངས་རི་དང་། ནགས་རི། སྤང་རི་ལ་སོགས་པའི་རི་སྤྲོད་ཐག་
དུ་མ་ཆོགས་པའི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག།

གངས་ཀྱི་སེང་རྒྱུད། སྤོ་ལོ་དཀར་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཉུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་
འཛིན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས།
ཡུ་མོ་སྟོ་སྟན་སྟོ་ལ་རྒྱུད་པ། གངས་ཀྱི་སེང་རྒྱུད་གངས་སྤུལ་དཀར། སྟག་སྟན་ཟེལ་ཅན་སེང་སྤུ་
རལ། སྟོ་ལོ་དཀར་པོའི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གངས་ཀྱི་ལྷ་མོ། གཡའ་ཀྱི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཉུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་
ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། གངས་
ཀྱི་ལྷ་མོ་གཡའ་ཡི་བརྒྱད། བདུད་རྩི་རབ་བསེལ་གཡའ་ཀྱིའི་མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གངས་དཀར། གངས་རི་དཀར་པོའི་བསྟུས་མིང་། གངས་དཀར་སེང་གའི་གཡུ་རལ་ལ། བྲིན་ག་
དོམ་བྱའི་རྩ་མས་འགྲན།

གངས་དཀར་རི་བོ། ཁམས་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་གངས་རི་ཞིག་གི་མིང་། དེང་དུས་དར་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

གངས་དཀར་དགོན། ① མིང་གཞན་འབོ་གངས་དཀར་དགོན་ཟེར། དགོན་པ་འདི་གངས་དཀར་སྤུ་
མ་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་བཀྲ་བ། དུས་ནམ་ཡིན་མ་གསལ། གདན་རབས་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་པར་
བཤད། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དར་
མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གངས་དཀར་དགོན། ② སོག་པོ་གྲུ་བྱའི་སྤུས་རྒྱལ་པོ་མཁའ་འཆོ་ཞེས་པ་དེས་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུ་མཆོག་
པོའི་བཀའ་ལྟར་མདོ་ཁམས་འདིར་རྒྱས་སྤྲོད་བརྒྱ་གསུམ་བཞེངས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་
པར་གྲགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་

འདབ་པ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གངས་དཀར་མ། བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྫོ་མོ་གངས་དཀར་ཤ་མེད་ཀྱི་མིང་བསྟུས་པ། གཤམ་གསལ་གངས་དཀར་ཤ་མེད་མ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

གངས་དཀར་ཤ་མེད་མ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྟོལ་ལ་སྟོབ་དཔོན་བསྟན་འབྱུང་གནས་སྟོད་མངའ་རིས་ནས་ལྷ་ས་ཕྱོགས་སུ་ཤེབས་སྐབས་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་སྟོང་བའི་སྤང་མར་བསྐྱོས་པའི་ནང་ཆོན་ལྷ་མོ་གངས་དཀར་ཤ་མེད་ཅེས་པ་ཐོག་མར་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཆོ་འབྲུལ་སྟེ་ཆོགས་བསྟན་ནས་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པར་འོང་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཏུལ་སྐབས་ལྷ་མོ་དེ་མཆོའི་ནང་དུ་བྲོས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཆོ་དེ་ལ་དམིགས་པ་མཛད་པས་མཆོ་ཁོལ་ནས་ལྷ་མོའི་ལུས་ལ་ཤ་མེད་པའི་ཀེང་རུས་གཟུགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སོང་བར་ལྷ་མོ་དེ་མཆོ་ནང་ནས་ཐོན་ཏེ་བྲོས་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱི་མིག་ཅིག་བསྟུས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྲག་གི་རྩེ་རྩེ་འཕངས་པས་མིག་ལ་གཅིག་ཞེན་ནས་མིག་གཅིག་ལས་མ་ལུས་པ་ན་སྟོབ་དཔོན་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་བས་དམ་ལ་བཏགས། དབང་བསྐྱུར་བའི་གསང་མཆོན་ལ་རྩེ་རྩེ་སྟུན་གཅིག་མ་ཞེས་གསོལ། ལྷ་མོ་འདི་གངས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་གངས་དཀར་ཞེས་འཕོད་པའི་རི་དེ་ལ་གནས་པའི་ཆ་ནས་གངས་རི་དེ་དང་ལྷ་མོ་བསྟོམས་ཏེ་རྫོ་མོ་གངས་དཀར་ཤ་མེད་ཅེས་གྲགས།

གངས་ཀྲུ། ① སྲིད་པའི་གངས་རི། ② ཉིན་གངས་མང་པོར་བབ་ཆོན་ཆེ་བའི་ཁ་བ།

གངས་རྒྱལ། [མདོན]སེང་གེ

གངས་ཅན། ① ཁ་བ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལུང་། གངས་ཅན་རི། ② བོད་ཡུལ། གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱལ། ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་སྐད། གངས་ཅན་ལྗོངས།

གངས་ཅན་མཁས་པའི་རྒྱན་དུག །ས་སྐྱ་པའི་བགངས་སྟོལ་ཞིག་སྟེ། མདོ་ལ་མཁས་པ་གཡག་རོང་རྣམས་གཉིས་ཏེ། གཡག་ལྷག་སངས་རྒྱས་པ་དང་། རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་གཉིས། ལྷགས་ལ་མཁས་པ་ཀུན་དགའ་རྣམས་གཉིས་ཏེ། རོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། རྫོང་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས། གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པ་གོ་ཤིག་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམ་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་། བཤ་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གཉིས་བཅས་སོ། །

གངས་ཅན་མཁས་པའི་རྒྱ་བཞི། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བབྱངས་སྟོལ་ཞིག་སྟེ། དྲགས་པོ་རྒྱ་ཡོད་གཞོན་ཀྱུ་ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྟེ། ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྟེ། མཚུར་ཕུ་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་དང་བཞི་ལ་ཟེར།

གངས་ཅན་མཁས་པ་མི་གསུམ། ༡ ས་སྐྱ་བརྟེ་ཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། ༢ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ༣ རྩེ་བཙུན་ཁྲོ་བཟང་གྲགས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ།

གངས་ཅན་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༠ལོར་བཅ་ཆེན་བཟང་པོ་བཟ་ཤེས་ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེས་སྐྱ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གངས་ཅན་མགོན་པོ། སྤྱན་རས་གཟིགས།

གངས་ཅན་ཆོས་རྒྱལ། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ།

གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ། བཟ་ཤེས་སྤྱན་པོའི་ཁྱི་ཐོག་གཉིས་པ་བཅ་ཆེན་བཟང་པོ་བཟ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་གི་མིང་། གངས་ཀྱི་ཕུ་སྟག་ལ་རུབ་བརྒྱུད་དུ་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ཕྱག་འདེབས་པའི་ལོ་ཁམས་གསལ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་། དམ་པ་འདི་དགྲུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ལོར་བཟ་ཤེས་སྤྱན་པོའི་ཕེབས་པ་ལ་བརྟགས་ན། དེའི་གོང་དུ་ཕྱག་བཏབ་པ་ནི་རེས་གདན་སར་གསལ་ཡིན། འདི་ལ་ནང་གསེས་མཆོན་ཉིད་བྲུ་ཆང་། སྟགས་པ་བྲུ་ཆང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། མཆོན་ཉིད་བྲུ་ཆང་དུ་ཀྱན་མཁུན་སྟོབས་འབར་བས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་རྣམ་བཤའ་དང་ཏུ་ལའི་ཁྲ་མ་སྐྱ་སྤེང་ལྷ་བས་མཛད་པའི་པར་ཕྱིན་ཁྲོ་བཟང་དགོངས་རྒྱུ་གཉིས་ལ་སྟོབ་གཉེར་གནང་སྟོལ་ཡོད། སྟགས་པ་བྲུ་ཆང་ནི་དགེ་ལུགས་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་། རྟེ་སྤངས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོའི་སྐུའམ་ཨང་དང་བྲུ་བྱངས་སུམ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཙུ་སྟོར་ཡོད།

གངས་ཅན་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ། འབྲུ་མི་པམ་གྱིས་བཞེད་སྟོལ་ཏེ། ས་སྐྱ་བརྟེ་ཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཀྱན་མཁུན་སྐྱོང་ཆེན་རབ་འབྱམས། རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་གསུམ་ལ་ཡོ། །

གངས་ཅན་མཆོ། ཡེ་ཤེས་གངས་ཅན་མཆོ་རྣམ་པ་སྤྱང་མཛད་དེའི་ཕྱག་མཐེལ་གྱི་རྩལ་བྲན་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདིག་ཉེན་ཁམས་རྒྱ་མཆོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་གི་མཐེལ་གྱི་སྟོང་པོ་རབ་ཏུ་

གནས་པ་ཞེས་བྱ་བར། ལྷོན་བའང་ཡེ་ཤེས་གངས་ཅན་མཆོ་ཉིད་དུ་བསྟན་བསྟན་ཏེ་ནམ་པར་
རོལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་གནས་འདི་ལྷ་བྱ་ནི་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་ཉག་ཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ།

གངས་བརྩུང་འཛིན་པ། བདུད་ཅི་གངས་ཤམ་གྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་དེ་ཏུ་དམར་
དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱུང་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྲི་མེད་ཤེས་སྤངས་ལས་གསུངས་སོ། །

གངས་ཆར། ① གངས་དང་ཆར་བའི་བསྐྱས་མིང་། ② གངས་མ་ཆར། དགུན་དཀྱིད་ལ་གངས་
ཆར་བྱ་ཡུག་འཆུབས་པ་ཡོང་།

གངས་ཆུ། གངས་རི་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་ཞིང་རི་གཟར་ངོས་ནས་ཤུགས་བྲག་པོས་རྩོད་དང་བྲག་ལ་
བརྒྱབས་ཏེ་འབབ་པའི་ཆུ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་རེག་བྱ་རབ་ཏུ་བསིལ་བས་མེ་
རྫོང་གིས་ཐུབ་པ་དགའ་ལོ།

གངས་ཆུའི་འཁྲུལ་འཛིན། སྤར་སྟོན་ལམ་ཆུགས་དུས་ལྷ་སའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཁང་ཐོག་འབྲེལ་བའི་གངས་
ཆུ་ཕྱི་ལོགས་སུ་གཤོ་འདོན་ཆོག་པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་དགོངས་པ་རྒྱས་པའི་འཁྲུལ་འཛིན།

གངས་རྩེས། གངས་ལ་རྒྱང་རྩེས་དོད་པ། དཔེར་ན། འདི་ན་མི་ཡོད་པ་འབྲ་གངས་ལ་རྒྱང་རྩེས་འདུག
གངས་ལྗོངས། བོད་ཡུལ།

གངས་ཉིལ། གངས་ཞིག་པའམ་རུད་པ། དཔེར་ན་གངས་ཉིལ་རྒྱག་པ།

གངས་ཉི་མ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤྱི་ཤངས་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་གངས་རི་ཞིག་
གི་མིང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་ཞིང་། མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཆོའི་ངོས་ལས་
སྤྱི་ཁྱི་བྲག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཅུ་དང་། གངས་རིར་བསྐྱོར་བ་ཆ་ཆང་གཅིག་ཟེབས་པའི་
འཁོར་ཆད་སྤྱི་ལེ་ལྷ་བཅུང་གཉིས་ཡོད། གངས་རིའི་བསྐྱོར་ལམ་གྱི་གཙོ་གནད་སྟོལ་མ་ལ་ཡི་
མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཆོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅ་གསུམ། གངས་བསྐྱོར་ཆ་ཆང་
གཅིག་ཟེབས་པར་ཉིན་ཁ་ཤས་འགོར་གྱི་ཡོད། མི་ལ་རས་པ་སོགས་བཀའ་བརྒྱད་གོང་མ་
རྣམས་ཀྱིས་འདི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། མདོན་པ་མཛོད་ནས་
བཤད་པའི་གངས་རི་ཉི་མེ་དེ་ཡིན་པར་བཞིན། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཅ་

འབྲེལ་བཅས་ལས། དེང་སང་བོད་དུ་ཡོངས་གྲགས་པའི་གངས་རི་ཉི་མེ་འདི་བཙུག་ལྟ་བུ་འདས་
ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་དང་མདོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་པའི་གངས་རི་ཉི་མེའི་ཆོད་
གཞི་དང་མི་མ་སྐྱེས་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་བློང་སྒྲོང་དང་། སྒྲུང་པོ་ས་ལ་རབ་བརྟན་སོགས་མེད་པ་
རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་མི་ལ་རས་པ་ལ་དགག་པ་གནང་ཡོད་རེད། དེ་ལ་ཞུ་དམར་བཞི་པ་
ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲི་གྲུང་ཞབས་བློང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྗེ་མི་ལ་རས་
པ་ལས་སྒྲིབ་ཟད་པའི་མིག་ཡིན་སྟབས་སྒྲུབ་པའི་བློང་སྒྲོང་དང་། སྒྲུང་པོ་ས་ལ་རབ་བརྟན་
སོགས་མཛོང་བྱུང་ལ། བློང་རང་ལས་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་མིག་ཡིན་སྟབས་དེ་དག་མཛོང་མི་
སྒྲུབ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས་དགག་ལེན་གནང་ཡོད་པ་རེད།

གངས་ཉི་མེའེ་རི་རྒྱུད། བོད་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། དེའི་གཙུག་པོའི་རི་ཅེ་མཐོ་ཤོས་གནས་རི་
བླད་འབགས་ཅན་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་གྲགས་པར་འཛམ་གླིང་གི་མི་སྣ་ཐམས་ཅད་འདིར་
བྱུག་སྐྱོར་མཛུལ་མཆོད་སོགས་བྱེད་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་རྟ་ལོ་ནམ་ཤར་ལ་མཛུལ་མི་མང་
དུ་འདུས་ནས་བྱུག་མཆོད་དུས་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆོད་ཆེ་བ་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་
ཀེ་ལ་ཤེས་རྒྱལ་བོ་དང་། གང་གྲུའི་ཡལ། གངས་རིའི་བྲ། དབྱིག་གི་ལྷོ་བ་བཅས་སོ། །

གངས་ལྷོངས། གངས་རིའི་ལ་ཉག་གི་ལྷོངས་ཀ།

གངས་ཐེགས། རྫོ་སྐྱེན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རྫོ་བསྐྱུ། ལུ་རྗེས་བསིལ། ལུས་པས་ལུས་ཆག་གསོ་
མཆིན་ཆོད་སེལ།

གངས་ཐེབས། ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབ་པ། འཕྱོག་ཁུལ་དུ་གངས་ཐེབས་བརྒྱབ་ན་ནོར་སྐྱགས་ལ་
གོད་ཉེན་ཆེ།

གངས་སྐུལ། ཁ་བ་སིབ་སིབ། ད་ནང་སྤྱོད་རི་མགོར་གངས་སྐུལ་སྐྱུ་ཆགས་པ་ཞིག་བབ་
འདུག །སྤྱང་བྱ་ལྷིང་བ་བཞིན་དུ་གངས་སྐུལ་སི་ལི་སི་ལི་འབབ་ཀྱིན་འདུག

གངས་མཐོན་མཐོང་རྒྱལ་ལོ། གངས་རྒྱལ་ལོ་མཐོན་མཐོང་ངམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྫོ་མོ་སྤང་མར་
འབོད། གསང་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་གངས་རི་འདི་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་དྲ་མ་རི་ཡིན་ཞེས་གསེགས།

གངས་ད་བྱིད། [མངོན]གངས་སྤལ།

གངས་མདོག། གངས་རིའི་མདོག་གས་མདོག་དཀར་པོ།

གངས་ཤིག། ① གངས་རི་ནས་གངས་ཉིལ་ག། ② གངས་ཆེན་པོ་བབ་ག།

གངས་ལྗན། [མངོན] ① གངས་རི། ② བོད་ཡུལ། ③ ལུ་དག་དཀར་པོ།

གངས་པ་ཤེའུ། རྩོག་ལོ་རྩ་བ་སློང་ལྗན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། མཆན་དངོས་སློབ་ཤོས་བྱང་ཆུབ་
ཟེར། མདོ་བྱོགས་སྤྱི་དང་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་སློར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཐུག། གཙང་སྟོད་ལུ་
དུ་མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཡང་ཡང་མཛད་བས་སློབ་མ་མཐུས་གྲགས་ཅན་མང་དུ་
ཐོན་ཞིང་། བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་མེད་གཤམ་ཀྱང་སློབ་དཔོན་འདིའི་བྱང་ནས་དབྱ་མ་དང་ཆད་མ་གསན་
བས་མཐུས་པའི་ཤུལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱལ་ཅེའི་བྱང་སྟོད་དུ་སྤྱ་གཤེགས་པའི་དམར་
གདུང་ག་བྱངས་སུ་བཞུགས་པ་ཞིག་བྱང་སྟོད་སློབ་ཤོད་ཀྱི་གོང་འབཅན་གྱིར་ཟེར་བར་ཡོད་
ཆུང་བྱང་ཆོས་སུ་གསལ།

གངས་བྱིས། གངས་འབབ་དུས་ཏ་ཅང་དགའ་བས་སྤྱ་གྲག་ཅིང་ཐད་ཀར་འཕྱར་བའི་བྱིས་ཤིག
གངས་སྤལ། རྩོག་ཆགས་ཀྱི་སྤན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་བྱང་ཐད་སྤྱར། ལྷ་རྩེས་དོད།
རྒྱས་པས་རོ་ཆ་བར་བྱེད། ལྷ་སྟོབས་འཕེལ། མཐུལ་མའི་དོད་སྟེད། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ད་
བྱིད་དང་། སྟོབས་སྟེད། སྟོབས་ལྗན་སུ་ཉིག་གོས་ཅན། ཤེའུ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སོ། །

གངས་སྤལ་མཛོད་མོ། [མངོན]ཆུ་སྤྱར།

གངས་མ་ཆར། ཁ་བ་དང་ཆར་བ་འདྲེས་མ།

གངས་ཅངས། གངས་ན་གནས་པའི་ཅངས་པ་སྟེ་གངས་སྤལ་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག

གངས་ཅེ་བརྒྱད། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མཆོ་རྒྱལ་སོག་རིགས་བོད་རིགས་ཏ་སག་རིགས་
རང་སྟོང་ལུ་ཀྱི་ཐེན་ཅུན་རྫོང་གི་གངས་རི་ཞིག

གངས་ཅེ་ལ་ཏུག་ཆོམ་བྱུང། གངས་རིའི་ཅེ་ནས་གངས་ཉིལ་ག།

གངས་ཞོད། གངས་འབབ་ག།

གངས་ལྷར་རྒྱག་ག། ① གངས་ལྷག་འཆུབ་ག། ② གངས་ཉིལ་ག།

གངས་ཀྱི་ཁ་བའི་ཀླུ་མཛུགས་ཅན། མཐའ་བཞིར་གངས་ཀྱི་ཆེན་པོས་བསྐྱོད། མིང་གི་
ནུས་གངས་ལ་གྱེ་ལ་ཤ་དང་། ཁ་བའི་རྩལ་བཅུགས། ཁ་བའི་རི། ས་འཛིན་དཀར་པོ་བཅས་སོ། །
གངས་ཀྱི་དཀར་པོ། རི་རྒྱ་ཅིག །བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སློ་ཡུལ་དང་མེ་ཉྱ་གཞིར་བར་དུ་ཡོད།
གངས་ཀྱི་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ། བལ་ཆེན་སྤེ་བ་ལྟེ་ནང་གསེས་ཤིག།
གངས་ཀྱི་ན་པོ་ཆེ། གངས་ཉེ་མའི་རི་རྒྱ་དྲ་ཅི་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་
མེད་རྒྱུ་བྱེད་རྒྱ་དུ་ཡོད། མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མིའི་༤༦༥༤ཡོད། གནའ་དུས་
སྤྱི་རྒྱ་གར་བ་ནུས་ཀྱིས་རྒྱ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་གནས་ཀྱི་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། རྩེས་སྤྱི་མི་
ལ་རས་བས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་རིང་ངོས་བཟུང་ཞིང་གནས་སྤོ་ཡང་དེ་བྱེ་གནང་
མཛད་ཡོད་པ་རེད།

གངས་ཀྱི་ཁོང་། ① གངས་ཀྱི་རི་གསེབ། ② བོད་ཡུལ།

གངས་ཀྱི་ཁོང་ཀྱི་སྐྱབ་གནས་ཁྱེན་ཆེན། [མཁའ་འགྲོ་སྤྱི་གཏོར་]ལས། ལྷོ་གྲོ་བོ་ལུང་། འགྲོག་ལ་
ཁྱི་རྒྱ་བར། རོ་མོ་བཀ་ཤིས་ཆེ་རིང་མ་མཆེད་ལ། ཤར་དུགས་རྩ་དབལ་ཀྱི་སྐྱམ་པོ། སྤྱོད་ལུང་
མཚུར་ལ། ཀྱི་བོ་གནས་ནང་། ཀམ་རི་གླིང་། ཤར་ལྷོགས་སྤངས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་མཆོག་དབལ་
ཀྱི་རྩ་རི་བྱ། གངས་དཀར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་སེ། མཆོ་མ་བཅ་ལ། བལ་ཡུལ་འབགས་པ་ཤིང་ཀུ།
ཤིང་གི་རིའི་མཆོད་རྟེན། རོང་བཅན་ཁ་བ་དཀར་པོ། ཆོས་འཁོར་རྩ་ས། དབལ་ཀྱི་བསམ་ཡས་
ལ་སོགས་ལ། གངས་ཀྱི་ཁོང་ཀྱི་སྐྱབ་གནས་ཁྱེན་རྒྱལ་ཅན་ནུས་སྤྱི་གནས་པའི་དབའ་བོ་
མཁའ་འགྲོ་སྤང་མ་ནུས་ཀྱི་ཞལ་དུ་ཨོ་ཨྱུ་ཨྱུ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱབ་གནས་ཁྱེན་ཆེན་
ནུས་ཀྱི། ༡ ལྷོ་གྲོ་བོ་ལུང་། སྤྱི་བསྐྱར་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་མར་བ་ལོ་རྩ་བ་དང་ཁོང་གི་སྤོ་བ་མ་ཀ་ཆེན་
བཞེ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་གནས་ཁྱེན་རྒྱལ་ཅན་ཡིན། ད་ལྟ་ལྷོ་གྲོ་བོ་ལུང་སྤྱི་ཡོད། ༢ འགྲོག་
ལ་ཁྱི་རྒྱ་བར། རྩེ་བཅུན་མི་ལ་རས་བས་སྤྱི་བ་གནས་རོ་མོ་བཀ་ཤིས་ཆེ་རིང་མཆེད་ལ་ལ་
བཀའ་བསྐྱོད་མ་བཞག་མཛད་པའི་གནས་ཡིན། ད་ལྟ་བལ་ཆེར་དྲིང་རི་རྩེ་ཁོང་སྤྱི་ཡོད། ༣
རོ་མོ་བཀ་ཤིས་ཆེ་རིང་མ་མཆེད་ལ། རོ་མོ་གླང་མའི་རི་བོ་དང་རི་ཐུན་ནུས་ཡིན། ད་ལྟ་དྲིང་
རི་རྩེ་ཁོང་སྤྱི་ཡོད། ༤ ཤར་དུགས་རྩ་དབལ་ཀྱི་སྐྱམ་པོ། དུགས་པོ་རྒྱ་ལོད་གཞོན་ཀུ་ལ་རྩེ་

[illegible]

ནམས་མི་ཆེ་གཅིག་ལ་ལྟ་སར་ཐངས་གཅིག་སྒྲེབས་ཐུབ་རྒྱའི་རེ་བྲེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། ༡༩
དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་མཁན་པོ་པོ་རྟེ་
ས་ཏུ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་པ་འབྲུང་གནས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ས་འདུལ་མཛད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་སྒྲུབ་གནས་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན། ད་ལྟ་སྟོ་ཁ་གྲ་ནང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གངས་རིའི་ལྗོངས། བོད་ཡུལ།

གངས་རིའི་བྲ། [མཛོད]གངས་ཉེ་ས།

གངས་རིའི་དབང་། རི་པོ་གངས་ཅན།

གངས་རིའི་ར་བ། ཁ་བའི་རེ་རྒྱད། གངས་རིའི་ར་བས་བསྐྱོར་བའི་ཞིང་ཁམས།

གངས་རིར་གནས་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བའི་ནང་
གསེས་བྲེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་། རིམ་བཞིན་སྤེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་གྱུས་ཤིང་། དེའི་ནང་ཆན་
གངས་རིར་གནས་པའི་སྤེ་ནི། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་གཏམ་
རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་ཤོག་གངས་ཤེང་པར་གངས་རི་བཞི། ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་
བཞུགས་པ་ནམས་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

གངས་རིས་བསྐྱོར་བའི་ལྗོངས། མདོ་དབྱས་མཐོ་སྐང་སྤྱིའི་མིང་།

གངས་རུད། གངས་རི་ནས་གངས་ཉེལ་བ།

གངས་ཤུད། གངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤུད་ཤུད་རྒྱག་པ། གངས་ཤུད་ལུས་ཅལ།

གངས་ཤུར་སྒོད་པ། གངས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་ཤུར་རེར་རྒྱག་པ།

གངས་སུལ། གངས་རིའི་གསེང་ངམ། བར་གསེབ།

གངས་ལྷགས། ཁ་རྒྱུད་སྤེ་བུ་ཡུག་གི་འཕྱུ་པ་མ། གངས་ལྷགས་འཕྱུ་བ་པའི་མཆན་མོ། ལམ་བར་དུ་
གངས་ལྷགས་བྲག་པོ་ལྗང་བྱུང་།

གཞིའི་ཡུལ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་འབྲུང་ལས་རྒྱ་གར་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྒྱུད་དུ་ཡིན་ཡི་མིང་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་ཆན་ཉི་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།
གཞི་ར། [ལེགས]གན་རི་ར་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་མཛེས་རྒྱ་

ཟངས་སོགས་ལས་བྱའ་བ་ཞིག

གཟ། [བད་རྩིང]གཏར། གཏལ་མ་ལ།

གད། གྱི་དོར། རྩོད་ཁང་གི་བྱི་ནང་ཆང་མར་གད་བརྒྱབ་ཟེ།

གད་ཀ་གཡང་ས། གཡས་སྟོགས་གད་ཀ་དང་། གཡོན་སྟོགས་གཡང་།

གད་སྐྱར། ས་གནས་ཡིག་གི་མིང་སྟེ། མཚུར་ཕུ་དགོན་བ་ནས་འདས་ཅོག་ཅེ་ལར་འགོ་བའི་ལས་
བརྒྱད་ཅིག་ཏུ་ཡོད།

གད་སྐྱེབས། གད་འོག་གཡའ་བ་ཕུབ་བ་ལྟར་ཡོད་ས།

གད་སྟོགས། གད་སྟིགས་སྟོགས་བྱེད། དཔེར་ན། གད་སྟོགས་ལེན་ནས་གད་སྟིགས་དེ་ཤོས་དང་ལྟ་བུ།

གད་ཁ། གད་ཀ་དང་གཅིག །

གད་ཁུང་། གད་པའི་ཕུག་གཏིང་རིང་ཅན།

གད་ཁུད། གད་པའི་མར་ངོས་ཀྱི་ས་ཁུད།

གད་ཁེབ། གད་པ་མཐོ་དམན་དང་ཆེ་ཆུང་དང་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པ། གད་ཐེམ་རེ་རེའི་མཆའས་ན་རྩ་
དང་ཤིང་ཐུན་སོགས་སྐྱེས་པའི་ས་ཆའི་མིང་ཡིན།

གད་ལྡོ་ཞང་ཆུ་གཉིས། རྩོད་ལུང་ལུལ་དུ་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་གད་ཁས་བ་ཞེས་ཏུ་ལའི་ཁྲ་མ་
སྐྱ་ཐེང་ལུ་པའི་སྐབས་སྟེ་སྟིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་སྐྱན་མཆེད་དུ་སྐྱར་ཅིང་། རྗེས་
སུ་འབྲུག་པ་དང་བོད་གཉིས་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་དུས་སུ་འབྲུག་པའི་དམག་གི་གདོང་ལེན་
བྱི་དམག་དཔོན་དུ་བཏང་ཡང་། ལྡོག་དུ་འབྲུག་པ་དང་འན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་བོད་དམག་ལ་པམ་
ཉེས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་དང་། འཕན་པོ་ལུལ་དུ་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་སྟོ་སྐྱ་འགག་པ་
ཞེས་གད་ཁས་པའི་ཆ་བོར་འགོ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

གད་རྒྱངས། གད་མའི་སྐད་ཀྱི་ང་རོ།

གད་རྒྱངས་ཅན། [མངོན]དབང་བྱུག་ཆེན་པོ།

གད་སྒྲ། གད་མོ་བགད་པའི་སྐད་སྒྲ།

གད་བརྒྱབ་པ། ཕྱགས་མས་གཙང་མ་ཕྱགས་པ།

གད་ཆུ། གད་བདར་མ་བྱས་གོང་ནས་གཏོར་བའི་ཆུ།

གད་སྒྲིགས། གད་བརྒྱབ་པའི་ཐལ་རྩལ་ཉལ་ཉིལ། གད་སྒྲིགས་སྤངས་པ་ནམས། གད་སྒྲིགས་
འབྲུགས་ནས་བོར་བ།

གད་སྒྲིགས་འཁོལ་འཛིན། སྤར་སྒྲོན་ལམ་ཚུགས་དུས་ལྟ་སའི་མི་དམངས་ཀྱི་བྱིམ་ནང་གད་སྒྲིགས་
ཕྱི་ལོགས་སུ་འདོན་སྤྱེལ་ཆོག་པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་དགོངས་པ་ཁུས་པའི་འཁོལ་འཛིན།
གད་སྒྲོན། ས་ཆ་གད་ཁའི་ཐོག་ངོས་ཀྱི་ཐེམ་སྐྱས་ཐོག་ཡོད་པའི་ཐང་རྩུང་གི་མིང། གད་སྒྲོན་ཏུ་གྱར་
ལུབ་ལྟ་བུ།

གད་ཐོག། ① ས་གཞི་བྱས་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་མཐོ་ལ་མདུན་ཕྱོགས་དམའ་བ་ཅན་གྱི་ཐེམ་པ་ལ་གད་
པ་ཟེར། གད་པ་དེའི་ཐོག་ཕྱོགས་ལ་གད་ཐོག་ཟེར། ② ཡང་ས་གཞིས་རང་བཞིན་གྱིས་
དབྱེབས་མཐོ་དམན་ཆགས་པའི་མཐོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐང་ལ་གད་ཐོག་ཟེར།

གད་བདར། བྱེདོར། ཁང་པར་ཉིན་ལྟར་གད་བདར་རྒྱག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་བསམ་པ་ལ་འང་
ཉག་པར་བརྟག་དབྱང་བྱེད་དགོས། གད་བདར་མ་བྱས་པར་གཙང་སྤྱ་གད་ནས་ཡོང།

གད་བདར་གཙང་སྤྱ། ཁང་པའི་ཕྱི་ནང་ནམས་སུ་གཙང་སྤྱ་བྱེད་པའི་དོན།

གད་པ། ① ས་དོང་བྱས་པའམ་རང་བཞིན་དུ་བྱང་བའི་མཐོ་དམན་ཆགས་པའི་གཡང་སའི་རིགས་
ལ་གད་པ་ཟེར། ② གད་བདར་བྱེད་མཁན་ནམ་གད་རྒྱག་མཁན།

གད་པ་ཐོག། གད་ཐོག་དང་གཅིག།

གད་པ་སྤུམ་མདོ། ས་མིང་ཞིག ཏུ་ལྟ་མཆོ་སྤོན་ཞིང་ཆེན་མཆོ་སྤོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་
ཁོངས་སྤང་ཏེ་རྫོང་མི་དམངས་སྤིང་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཡིན།

གད་ཕུག། གད་པའི་ཁུག་གས་གད་ཁུང།

གད་མོ། བཞད་གད། གད་མོ་ཐོ་བ། གད་མོ་སྤོང་བ། གད་མོ་འབྲིན་དུ་འཇུག་པ། གད་མོ་ཁ་ཁ་ཤོར་
བ། གད་མོ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་བ། ཁ་ཐེར་ཐེར་བྱས་ནས་གད་མོ་དགོད་པ། གཞན་གྱིས་གད་
མོ་ཏྲ་གད་ལྟར་དགོད་པ་མཐོང་དུས་རང་ཡང་གད་མོ་འཆོར་གཤམས་བྱེད་པ།

གད་མོ་ཆོད་པ། གད་མོ་དགོད་པ།

གད་མོའི་གནས། གད་མོ་འཆོར་བའི་ཡུལ།

གད་མོའི་དབྱངས་ལྷན། [མདོན] སྤྱི་བྱའམ་ལྷག་པ།

གད་གཙང་། འབྲུ་རིགས་ལ་ས་རྩོག་ཞལ་ཕུབ་སོགས་མེད་པའི་སྤྱི་བྱ་གཙང་། རྣམ་སྒན་གད་གཙང་།
བྱས་ཏེ་མཛོད་དུ་བཅུག

གད་ཟུར། སའི་གད་པའི་མཐལ།

གད་རྒྱ། གད་བརྒྱབ་པའི་ཐལ་རྒྱལ་ཉལ་ཉལ།

གད་ཤོད། གད་པའི་ཤོག་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་། གད་ཁུད་དང་དོན་གཅིག །དགུན་དུས་གད་ཤོད་ཉི་མ་
ཤོ་ལྟ།

གད་སྤྱི། རང་དབང་མེད་པར་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱིས་འཆོར་བའི་གད་མོ། ཁ་ཤོབ་ཆ་ཤོས་དགོད་ཐོའི་
གཏམ་བཤད་པས་མི་ཆང་མ་གད་སྤྱི་ལངས་ནས་ལྟོ་བ་གཟེར་བྱུང་།

གན། ཉེ་བམ་བྱུང་། དའི་གན་དུ་ཤོག

གན་རྒྱལ། ལུས་ཀྱི་མདུན་ནམ། ཁ་གན་ལ་བསྟན་པ། ལུག་གན་རྒྱལ་དུ་ཉལ། ཐོལ་མོ་གན་རྒྱལ་
དུ་བསྟན་པ། གན་ཀྱལ་དུ་འབྱེལ་བ། ལུ་རྒྱུང་ཐང་ལ་གན་རྒྱལ་ལོག་པ་སྦྲར་ཡང་བསྦྲངས།

གན་རྒྱལ་བྲ། [མདོན]སྐར་མ་བརྟན་པ།

གན་རྒྱ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དཔང་མོ་ཡོད་པའི་འགན་ལེན་ཡི་གེ གན་རྒྱ་འཛོག་པ།

གན་རྒྱ་ཆབ་འཛོག །གན་རྒྱ་གང་རུང་ཞིག་ངོ་ཆབ་བྱས་ནས་འཛོག་པར་བྱས་པ།

གན་རི་ར། གཞི་རའི་རུར་ཆགསྟེ། གཞུག་ལག་ཁང་སོགས་ཀྱི་ཐོག་སྟེང་དུ་འཇུགས་རྒྱའི་རྒྱན་ཆའི་
རིགས་ཤིག

གན་རིར། གན་རི་རའི་བསྐྱས་མིང་།

གན་ཏ་ལ། བོད་ལྗོངས་ཡངས་པ་ཅན་ས་ཁོངས་ཀྱི་ལ་ཞིག་གི་མིང་།

གན་དར། གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་ཤིག

གན་དུས། གན་རྒྱ་འཛོག་པའི་སྐབས།

གན་དེ། གཞི་དང་དོན་གཅིག

གན་དེ་ཐེའུ། གན་དེ་རྩྱང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་དབྱུག།

གན་དོན་འགལ་བའི་དདུལ་ཆད། གན་རྒྱའི་དོན་ཚན་ལས་འགལ་བའི་རྒྱུ་གྱི་སོག་པའི་དདུལ་
གྱི་ཆད་པ།

གན་རྟེ། གན་རྩ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་འགམ་ལྡན་ཞེས་བཤོ། །

གན་རྩོ་ལ། [ལེགས།] ① གཙུག་ལག་ཁང་། ② གཙང་ཁང་།

གན་ལྷ། [ཡུལ་]གལ་ལྷེ་སྟེ་སྟོང་པད་མགོ་སྟེལ་ཞེག།

གན་པ། [རྟིང་]གཉེར་བའམ་མཛོད་པ།

གན་པ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་མགོ་ལོག་སེ་ཉི་ལྷ་
མས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཚུ་དམར་
ལེབ་ཚོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གན་བུག། [རྟིང་]གན་རྒྱལ་དང་ཁ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱས་ཆིག།

གན་མཛོད། [རྟིང་]བང་མཛོད།

གན་མཛོད་འཆང་པ། འདི་གཉེར་པ་དང་། བྱག་མཛོད་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག་པའི་ནང་ནས་བྱག་
མཛོད་ནི་སྤྱིར་སྤྲོ་མའམ་དཔོན་པོ་སོགས་ཀྱི་བྱག་མཛོད་ལ་མི་ཆང་དེའི་དབང་ཆ་པལ་ཆེ་བ་
ཡོད་པ་དང་བྱག་མཛོད་ནས་བཀོད་པ་བཏང་བ་ལྟར་ལས་དོན་སྤྱབ་མི་གཉེར་པ་ཞེས་ཟུར་དུ་
བསྐྱོས་པ་ཡིན།

གན་འཛིན། ① ཉགས་ཐེལ་བཞག་པའི་ཁ་དན་ཡི་གེ་བསྐྱས་པ། ② གན་རྒྱ་དང་འཛིན་ཡིག།

གན་འཛིན་གཅིག་འཐུས། གན་རྒྱ་དང་འཛིན་ཟུང་ཡི་གེ་གཅིག་གིས་འཐུས་པ།

གན་བཞག་ལས་བཅོ། ལས་ཁུངས་དང་ཆད་བཀག་གན་རྒྱ་བཞག་ཡོད་པའི་ལས་བཅོ་པ།

གན་ཡིག། ① གན་རྒྱའི་ཡི་གེ། ② གན་རྒྱ་དང་ཡིག་རིགས་གཞན་དག།

གན་ཡོག། གཞི་རྩྱང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཞེག་སྟེ། རྒྱ་ཅན་དན་དང་། བེལ་བ་སོགས་གཞིར་རྩྱང་པའི་ཤིང་
དེ་ཉིད་ལས་བྱས་པ། ཆད་གཞི་ལ་རྩྱང་ལ་འཕོག་པའི་ཆད་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས། ལག་པས་
གཟུང་བར་བྱ་བའི་འཆང་གཟུང་ལ་ཡང་ཆད་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་པ། ཅེ་མོ་གཉིས་ནི་ཉུ་ལའི་མགོ་

བཞེན་དུ་ཡོད་པའོ།

གན་ཤོན། ① གན་རྒྱ། ② གན་རྒྱ་འབྲི་སའི་ཤོན་གྲ།

གརྒྱ་རྩ། [ཡེགས།]འི་བཟང་སྟེ། རྩོ་སྟེན་གྱི་རིགས་ཤིག། རོ་ཁ་ལ་མངའ། ལུ་རྩེས་སྟོམས་རྩས་
པས་སྟེན་ནད་དང་། རིག་ནད། ཆམ་པ། དུག་ནད། བད་ཀན་སྒྱ་ལོ་བཅས་ལ་པན།

གརྒྱ། འདི་སྤ་ཤིས་དང་། མ་ཏྟ་ག་སི་ཀ། ཨ་མེ་རི་ཀ། རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ཆེན་འགའ་ཞིག་བཅས་ནས་
ཐོན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་སྟེ། རོ་མོ་སྤ་ཞིང་མཁེགས་ལ་ཅུང་དྲངས་པ། དབྱིབས་དང་ཆེ་ཆུང་ལ་
པལ་ཆེར་དཔེས་པ་མེད་ཅིང་། ཁ་དོག་ངང་དཔེས། གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ siO ཡིན་པ་དང་། སྤ་ཆད་
7. ཡིན་པས་ཤེལ་རིགས་པལ་ཆེར་གཙོ་བོ་ཅིང་ལྷགས་ཀྱིས་བརྟེན་པས་མེ་འབྱུང་བ། བསྐྱར་
ཕྱིན་ཁེ 2.6~2.7 ཡོད་པ། རོ་རྩས། རོ་མངའ། ལུ་རྩེས་སྟོམས། རྩས་པས་ས་གདོན་དང་།
མཛེ་ཡི་ནད་ལ་པན།

གརྒྱ། དགོ་འདུན་འདུས་ཆོགས་ཀྱི་བརྟེན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་སྟེ། འདུལ་བ་ལས་བཤའ་པའི་ཆད་ལྷན་
གྱི་གརྒྱ་ནི། རྒྱ་ཅན་ནད་དང་། བེལ་བ་དང་། བ་ལྷ་ཤད་དང་། ཅན་དན་དཔེར་སོ་དང་། སྤར་བྱ་
དང་། རོ་མེ་ལ་སོགས་པས། ཆད་དབྱིབས་སྤིད་དུ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་ཙེ་བཞི། ཞེང་དུ་སོར་
དུག། འདཔངས་སུ་སོར་གཉིས། ལུར་བཞིར་བརྒྱད་གཞོགས་སོར་གཉིས་གཉིས་དང་ལྷན་པ།
ཅེ་སོ་གཉིས་སྟལ་བའི་མགོ་འབྲ་བའོ།

གརྒྱ་ཐེལ། གན་ཡོག་དང་དོན་གཅིག

གརྒྱ་བཞི། གོང་དུ་གསལ་བའི་གརྒྱ་དེ་ལ་ཆད་གཞིའི་སྟོན་སྟེ། བ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ གརྒྱ་ཆེ་བ། ༢
འབྲིང་བ། ༣ ཆུང་བ། ༤ སྤོང་བ་བའི་གརྒྱ་ཆུང་བཅས་ཡིན། གརྒྱ་ཆེ་བའི་ཆད་ནི་རིང་ཆད་ལ་
སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ཞེང་ལ་སོར་དུག། འདཔངས་སུ་སོར་གཉིས་ཡིན། གརྒྱ་ཆུང་བའི་ཆད་ནི།
རང་ཆད་སོར་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བཞི། འབྲིང་ཆད་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྟེ། རིང་ཆད་སོར་༤༤ཡིན།
དཔངས་ཆད་དང་། ཞེང་ཆད་ནི་གརྒྱ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གཅིག་མཆུངས་ཡིན།

གརྒྱའི་རྒྱ་ཤིང་བརྟེན་དུག། གརྒྱ་བཟོ་བའི་རྒྱ་ཆའི་ཤིང་བརྟེན་དུག་སྟེ། ༡ ཅན་དན་དཀར་སོ། ༢ ཅན་
དན་དཔེར་སོ། ༣ བེལ་བ། ༤ སྤ་ལ་ཤ ༥ ཨ་ཤད་མ ༦ རྒྱ་སྤར་ ༧ རྩ་ལ། ༨ གཏེ་བྱ་ག ༩

ཤིམ་ཤ་པ ༡༠ ཏཱ་མ་ལ། ༡༡ ཨ་ཐ། ༡༢ ལྷ་ལྷ། ༡༣ ལྷ་ལྷ་ལྷ། ༡༤ རིན་ཏི་ས་ལ། ༡༥ ཨ་ཤོ་
༡༦ རོ་མ་སེ

གཤ། [ཐ་མི་དང་པ]ལས་ཆིག་གཤ། ལྷལ་ཆིག་གོ། གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བར་བྱས་ནས་ཡིབ་
པའི་དོན། ཁང་པའི་རྒྱབ་ལོགས་ལ་རྒྱ་མ་གཤ་ལུག་ཡིབ་པ། གཤ་དམག་
གཤ་སྐྱང་འཕྲིན་ལམ། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྐྱང་
ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐྱང་དུ་covert channel ཟེ།

གཤ་རྒྱ། གཤ་རྒྱ།

གཤ་སྒྲ། གཤ་ཆིག་དང་དོན་གཅིག་

གཤ་རོས། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྐྱང་ཅིག་སྟེ།
དཔྱིན་སྐྱང་དུ་hidden surface ཟེ།

གཤ་ཐིག། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྐྱང་ཅིག་སྟེ།
དཔྱིན་སྐྱང་དུ་hidden line ཟེ།

གཤ་རྒྱམ་ཁང་། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྐྱང་ཅིག་
སྟེ། དཔྱིན་སྐྱང་དུ་lide status bar ཟེ།

གཤ་པ། ① གཤ་པའི་མིང་རྒྱང་། ② ཆ་མཉམ་པ། རྒྱ་ཞེང་གཤ་པ།

གཤ་པ་མཛོན་ལྷང་། མྱོང་བཅན་སྐམ་པོས་རང་གི་ཆ་པོ་མང་མྱོང་མང་བཅན་ལ་གནང་པའི་ཞལ་
གདམས་ཀྱི་མིང་།

གཤ་ཕྱི་སྟོན། རྩོག་ཕྱོགས་ལོག་པའི་དོན། གཤ་ཕྱི་སངས་སངས་སྟོན་ལུག་

གཤ་ལྷང་། དགོངས་པ་བཟོལ་བའམ། སྐས་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ།

གཤ་ཤེ་གོ་བ་ཤེ། ཁོད་སྟོམས་པོ་མ་ཡིན་པ་འོས་དོང་རྒྱང་དུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། ལྷ་ཐང་སྟེང་ན་
འབྲུ་ཁུང་དང་། ཨ་ཁུང་སོགས་གཤ་ཤེ་གོ་བ་པོ་མང་པོ་ལུག་ལྷ་བུའོ། །

གཤ་སྐས་མེད་པ། རྒྱལ་རྒྱུ་བཟང་ངན་གང་སྟེས་པ་རྒྱལ་ས་བཀག་འགོག་མ་བྱས་པར་རང་བབས་
སྟེ་བཞག་པས་སྐྱང་སྐྱང་འཆར་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས།

གཤམ་བྱོལ། གནས་དང་དུས་མ་ངེས་པར་ཡང་སྤོང་ཞིང་གཤམ་པའི་དོན།

གཤམ་ཅེ། ① ཟ་མ་ཉོག་གས། སྤོང། ② འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཁྲམ་ཁ།

གཤམ་ཅེ་ཁྲམོ། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཟ་སྤྲད་དེ། གནའ་དུས་སུ་ཅིས་གཞི་རེའུ་མིག་སྤྲེལ་ཆོགས་ཡོད་པའི་

གདན་གཞི་རས་སམ་ཤོག་བྱ་སོགས་ཀྱིས་བཞོས་པ་ཞིག་ལ་ཟེད།

གཤམ་ཅེ་དང་པོ། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཟ་སྤྲད་དེ། ཤིང་བྱི་སྤྲེ་བ་གཅིག་དཀར་ནས་ཚུ་པག་སྤྲེ་བ་ལྷ་སེར་

བར་གྱི་རེའུ་མིག་ལ་ཟེད།

གཤམ་ཅེ་གཉིས་ལ། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཟ་སྤྲད་དེ། ཤིང་བྱི་སྤྲེ་བ་བཞི་ལྷང་ནས་ཚུ་པག་སྤྲེ་བ་བརྒྱད་

དཀར་བར་གྱི་རེའུ་མིག་ལ་ཟེད།

གཤམ་ཅེ་རུས་གོང་ཐུར་མས་འཆོ་བ། གང་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་མངོན་པ་མངོང་

ནས། འཛམ་བྱ་གླིང་གི་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆེ་ཆད་རྣམས་ངེས་ཀྱིས་ཉམས་ནས་

མིའི་ཆ་སྟོམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་རིང་ཤོས་ལོ་བཅུ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་སྤྱབས་ཤར་པའི་ཆེ་

འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་ཉམས་ནས་ཞིང་ལ་ལོ་རྟོག་ལེགས་པོ་མི་སྤྲེ་བས་འབྲུ་རིགས་

དགོན་པོ་ཆགས་ནས་སྤྱ་གེ་བྱུང་སྟེ། འབྲུ་རིགས་གཤམ་ཅེའི་ནང་དུ་སྤྱས་ནས་ཐོན་བྱུ་རེ་ལས་ཟ་

མི་རུས་པ་ལ་གཤམ་ཅེ་བ་ཞེས་དང་། རུས་པ་ལ་སྤྱས་དང་བྲལ་ནས་བརྒྱད་མེད་པའི་རུས་གོང་

དཀར་པོ་དང་། འབྲུ་རིགས་ཐུར་མ་གང་རེ་ཅམ་གྱིས་འཆོ་རྟེན་བྱ་དགོས་པའི་ཐུར་མས་འཆོ་

བ་ཞེས་སྤྱ་གེའི་བསྐྱལ་བ་འཕྲུང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

གཤམ་ཅེ་གསུམ་ལ། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཟ་སྤྲད་དེ། ཤིང་བྱི་སྤྲེ་བ་བདུན་དམར་ནས་ཚུ་པག་སྤྲེ་བ་གཉིས་

ནས་བར་གྱི་རེའུ་མིག་ལ་ཟེད།

གཤམ་ཅུ། མི་མངོན་པའི་རྩ་འཕར་སྤྲངས།

གཤམ་ཅེ། གཤམ་ཅེ་དང་གཅིག །

གཤམ་ཆད། གཤམ་ཆད་ཅེས་པ་དཔེར་ན། ཐལ་བའི་ནང་དུ་སྤྱས་པའི་མེ་དང་འབྲས་སྟེ། བད་རྒྱུད་གཉིས་

ཀྱི་གྲང་བའི་ཕྱོག་རྩ་ཆ་བ་བག་ལ་ཉལ་བས་ཆད་རྟགས་མི་མཐོང་ཞིང་། བྱི་རྟགས་གྲང་བའི་ཕྱོག་

རྩ་ནད་ཀྱི་རོ་པོ་ཆ་བ་གཤམ་པ་ལ་ཟེད།

གཤམ་ཆོད་གཉིས། ཆ་སྟོབས་ཅན། རང་སྟོབས་ཅན།

གཤམ་ཆོག་ །ཁམས་སྐྱལ་སྐྱེན་འབྲེལ་ལས། གཤམ་ཆོག་ཅེས་བྲ་བ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོར་ཀ་ཅོག་
ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱལ་སྐྱེད་མེད་ཞེས་བསྐྱར་བ་ནི་གངས་ཅན་བོད་ཡུལ་འདིར་དམ་
པའི་ཆོས་མ་དར་བའི་གོང་རོལ་དུ་རྒྱལ་སྤིང་སྐྱར་མེད་པོན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱར་ས་ཟེར་བའི་
མེད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་མེད་རྒྱགས་པའམ་བསྐྱལ་བར་གྲགས་པ་འདི་ཡིན། དེས་ནས་གཤམ་ཆོག་
ཀྱང་འདི་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའམ་མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་བྲ། དེ་རི་ལྟར་
སྟོར་བའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་འདིར་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་
བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇུ་མི་པམ་གྱིས། རྟོང་བ་པམ་བ་དག་གིས་ཁ་མཆར་གྱི་ཆོག་གཤམ་
ཆོག་དང་ཆ་འདྲ་བ་ནི། དཔེར་ན། མེད་ན་ཐབས་ཆག་ཡོད་ན་རེག་མི་ཤོད་པ་ཅི་ཡིན། དེ་བཞིན་
ཟངས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲ། གཅིག་མེད་ན་བྲ་ཐབས་ཆག །གསུམ་ཡོད་ན་བྲ་ཐབས་ཆག །ཅེས་དང་།
འདྲ་བའི་སྟོན་སྒྲ། ཅན་ན་དན་སྟོང་པའི་ཅེ་མོ་ལ། གཤམ་འབྲུག་སྟོན་མོ་འབྲུག་འཕྲོས་བྱེད་ཅི་ཡིན་
ཞེས་ཟེས་པ་ལ། གཞན་པ་དེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མེ་དང་། མོ་མོ་དགའ་མགུར་སྟོང་ཆེ་མི་
གཞན་ཡོད་ན་སྟོང་ཐབས་མེད་པ་དང་། སྟོས་རིངས་ཀྱི་དུ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཤེས་ན་དོན་སྟོང་
དུ་ཁེལ་བས་ཁེད་པ་དང་། མ་ཤེས་ན་མ་ཁེད་པས་སྐྱགས་འཆོར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བརྟགས་ཀྱི་
འདྲ་བཞག་སྟོན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཟོད་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དམངས་ཁྲོད་དུ་གཤམ་ཆོག་
འདིའི་རིགས་ལ་ཁེད་ཟེར་ཞིང་། ཁེད་ཟེར་བ་དེ་ཡི་གེ་ཤེས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པ་བོད་ཀྱི་དམངས་
ཁྲོད་དུ་དར་བྱས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། གནའ་བོའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལིག་ལིག་ནང་དུ་འད་དེ་
དང་འདྲ་བའི་གཤམ་ཆོག་སྟོང་བཅོན་སྐྱམ་པའི་སྤང་མོ་སད་མ་ཀར་གྱིས་སྟོང་བཅོན་སྐྱམ་པོ་ལ་
བཏང་བའི་གསང་བརྟུ་བྱ་མང་པོ་ཡོད་འདུག།

གཤམ་ཆོག་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། ཅེད་མོའི་མདུན་སར་མི་རྣམས་བཞད་གང་གྱི་རྒྱ་དང་། གཤམ་
ཆོག་གི་སྟན་ངག་ཤེས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་གསང་དགོས་པའི་གཏམ་
སྟོབ་དང་། གསང་བའི་ཡུལ་མ་རོལ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་དོན་མི་གོ་བ་མགོ་ཚེངས་པར་བྱེད་པ་
གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་འདི་དག་ནི་ཉེ་བར་མཁོ་ཞིང་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱུ། ཅེད་མོ་སོགས་ཀྱི་མདུན་སར་བཞད་གད་སྐྱོང་བའི་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དང་། གཤམ་
ཆིག་ཤེས་པ་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་གསང་གཏམ་ཆིག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། རང་དང་མི་མཐུན་པའི་པ་
རོལ་སོ་རྣམས་མགོ་བོ་མོངས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དུ་གཤམ་བྱ་སྦྱ་ཆོགས་ལ་གཤམ་བྱེད་སྦྱ་ཆོགས་
སྦྱར་ཏེ་སྦྱོན་པའི་རྒྱུ་ཞིག།

བག་ཆིག་གི་རྒྱུ་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག། རྒྱུ་མོང་པའི་རྒྱུ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་
གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱུ་ལ་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ༡ ཀུན་ཏུ་ཆོགས་པའི་གཤམ་གི་རྒྱུ་དང་། ༢ སྦྱ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱུ། ༣ རིམ་པ་བྲལ་པའི་རྒྱུ། ༤ རབ་བཙེམ་གྱི་རྒྱུ། ༥ མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ། ༦
རྩལ་མེད་རྒྱུ། ༧ གངས་ཀྱི་རྒྱུ། ༨ རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱུ། ༩ མིང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུ། ༡༠
བསྐྱེབས་པའི་རྒྱུ། ༡༡ མཐུན་སྦྱའི་རྒྱུ། ༡༢ མོངས་པའི་རྒྱུ། ༡༣ ཡོངས་སུ་འཕྲོག་པའི་
རྒྱུ། ༡༤ གཅིག་སྦྱིབ་ཀྱི་རྒྱུ། ༡༥ གཉིས་ཀ་བསྐྱེབས་པའི་རྒྱུ། ༡༦ ཡོངས་སུ་འབྲེས་པའི་
གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱུ་ནོ། །

གཤམ་ཆེ། གཤམ་ཅེ་དང་གཅིག།

གཤམ་འཆོལ། གསང་བ་བྱས་ནས་འཆོལ་བ།

གཤམ་ཡིག། གསང་བའི་ཡི་གེ། གཤམ་ཡིག་རྒྱ་དམ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྟར། དབྱིན་སྐད་ཏུ་blanking ཟེད།
གཤམ་ཡིག། ① གཞན་གྱིས་མཐོང་ཐོས་མི་ཡོང་པའི་ཆེད་དུ་རི་སྐྱང་དང་། ཉགས་ཆའ་སོགས་གཤམ་
ནས་བསྐྱད་པའི་མིང་། དཔེར་ན། རྒྱུ་མས་མཛོད་ཁང་ནས་ཤུ་མར་བརྒྱས་ཏེ་ཉགས་ནང་དུ་
གཤམ་ཡིབ་བྱས་པ་རེད། ཁྲིམ་པས་མི་བསད་དེ་རི་ལ་གཤམ་ཡིབ་བྱས་ནས་ཡོད་པ་རེད་ལྟ་བུ། ②
སྟོག་སྐྱད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྦྱོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྦྱད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་
སྐད་ཏུ་blanking ཟེད།

གཤམ་རེས་ཏུར་རེས། གཤམ་རེས་ཡིས་རེས་ཀྱང་ཟེད། གྱིས་པའི་ཅེད་མོའི་གས་ཤིག་སྟེ། གཅིག་གཤམ་
ནས་གཞན་དག་གིས་འཆོལ་བ།

གཤམ་བཟུ། དུས་རྒྱུན་སྒོ་བ་སྒོར་འབད་བཙོན་མེད་པའི་སྒོ་བ་མས་ཡིག་རྒྱུགས་གཏོང་སྐབས་རང་
གིས་མ་ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་གྱི་རྒྱུགས་སོག་ལས་བརྒྱ་བལྟས་དང་། སྦྱ་ནས་བྱ་སྦྱིག་བྱས་

པའི་ཤོག་བྱང་སོགས་ལས་གཤམ་བཤུས་བྱས་པའི་དོན།
གཤམ་བཤུས་ལེན་མཁན། མྱོག་ཁྲད་ལྟུལ་ལའོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་blind copy recipient ཟེད།
གཤམ་ས། གནས་ཀྱི་མིང་སྟེ། དག་དང་འབྲུང་ཆོག་གཤམ་ས་བཅའ་བ་ལྟ་བུ།
གཤམ་ཨང་། མྱོག་ཁྲད་ལྟུལ་ལའོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་mask ཟེད།
གཤ། ① ཉེ་འགམ་མམ་བྱང་། སྤྱིའི་གམ་དུ་སྤྱི་ཅིའང་མེད། ② མིང་མཐའ་གའི་རྗེས་སུ་སྤྱོར་བའི་
འབྲེད་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱུན་ཞིག །སང་ཉིན་དགོང་དག་གཤ། གནངས་ཉིན་ཞོགས་པར་ཤེས་པར་
ཁྱད་མེད། ③ མིང་མཐའ་གའི་རྗེས་སུ་སྤྱོར་བའི་ཐེ་ཆོམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱུན་ཞིག །ཆུ་ཁོ་
མ་འདུག་གཤ། མི་འདུག །སྤྱི་གཟུགས་བདེ་པོ་འདུག་གཤ།
གམ་ཅར་མཁན་སྟེ་ཆེ་རྒྱུད། སྤྱིའི་བྱང་དུ་སྟོན་པའི་མཁན་ཆེན་དང་མཁན་རྒྱུད་སྟེ། ཏུ་ལའི་བླ་མའི་
གསོལ་དཔོན་དང་། གཟེམ་དཔོན། མཆོད་དཔོན་སོགས།
གམ་བཅར་བ། སྤྱི་གམ་མམ་ཉེ་འགམ་དུ་སྟོན་མི།
གམ་རྒྱུད་ལ། བོད་རང་སྟོང་སྟོངས་ཀྱི་ལྟོ་རྒྱུད་ན་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་སྟོངས་འབྲས་སྟོངས་དང་ས་
འབྲེལ་ཡིན། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་གམ་བ་ཞོལ་དུ་ཡོད།
གམ་ན་འཁོད་པའི་རི་མོ་མཁན། རྫོང་ཡིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།
གམ་བ་ན་བྱབ་རྫོང་། རྒྱལ་ཅེ་ནང་ཆེན་འཕགས་བ་དཔལ་བཟང་དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་བ་
ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༡ལོར་གམ་བ་ན་བྱབ་རྫོང་འདི་བཅིགས།
གམ་བ་ལ། བོད་རང་སྟོང་སྟོངས་གོང་དཀར་རྫོང་གི་བྱབ་རྒྱུད་དུ་ཡོད། དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་
མཆམས་ཞེས་བཤད་སོལ་ཡོད། ལྷ་ས་ནས་ཆུ་ལུལ་བརྒྱུད་གཙང་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོ་སྐབས་
འཛིག་དགོས་པའི་རི་ཞིག་གི་མིང་།
གམ་བྱེ། སྤན་བྱེ་བྱེ་མའི་མིང་སྟེ། རྗེ་བྱུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་དོ་རྗེས་མཛོད་པའི་མན་དག་བྱེ་བ་
རིང་བསྐེལ་ལས། གམ་བྱེ་ནི་སྟེ་ཆོན་ལྗེའི་ནང་ཆོན་བྱེ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།

གམ་འབྲོག། ① མོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་ལོགས་རྩ་ཁ་ལེགས་པོ་ཡོད་པའི་འབྲོག་ས། ② སའི་དགེ་བཅུའི་
ནང་གསལ་ཞིག་སྟེ། འབྲོག་གི་དགེ།

གམ་གཞོང་། ཆག་རྒྱག་སྐབས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་ངོས་སུ་གྲག་ཐིག་འབྲི་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་
གམ་ཡོ། [རྫིང་]བྱང་ངམ་ཉེ་འབྲམ།

གམ་གཡོག། །བྱང་ན་སྡོད་པའི་བྲག།

གམ་རུང་། བོད་ལྗོངས་གམ་པ་ས་ཁུལ་ནས་ཐོན་པའི་གདན་རུམ།

གའི་ཚུ་རྒལ་པོ། མི་ཉག་རྒལ་པོ་འཇམ་ཤེས་ལྷ་རྒལ་པའི་མི་རབས་དང་པོ།

གཤུ། ① ལྷ་སྐྱ་འཛོག་སའི་ཟེུ་ལྷ་ཁང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁ་སྐྱར་དང་ཟ་མ་ཉོག་གོ། ② ཐོ་
མའི་རྒྱན་ཞིག་། སྐྱའི་གཤུ། སྐྱའི་གཤུ། ③ ལུས་སྤྱང་གི་རྩས་རྣམས་བཅུག་སའི་སྡོད་ཅིག་གི་
མིང་སྟེ། དུལ་དང་ཟངས་ཀྱིས་བཅོས་པ་མང་། དབྱིབས་དང་ཆེ་རྒྱང་མ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེ་
དག་མིང་དང་སྡོད་སྡོལ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་ཡོད།

གཤུ་ཁ་སྐྱར། རྟེན་འོག་གམ། རྒྱབ་མདུན་ཁ་སྐྱར་གྱི་སྡོད་སྡོལ་མམ་པར་བྱ།

གཤུ་མཁན་རྗེ་མ། དབྱིབས་ཅུང་རིལ་རིལ་ཅན་རྒྱང་དུ་ཞིག་སྟེ། བྲ་ཁང་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་
རིགས་གཉིས་ཡོད་པ། སྟེ་ལ་འདོགས་ཡས་ཞིག་ཡིན།

གཤུ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་གྲང་མྱི་ལོ་༡༧༥༧ལོར་དཔལ་འབྲི་གྲང་པའི་རྣལ་
འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་རྟོག་ལྷན་བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཏབ། རྒྱབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཤུ་མཆན་གཤུ། གཤུ་ཆེན་པོ་ཐུག་གཡོན་གོང་ནས་མཆན་གཤུས་བར་སེ་ཤལ་དུ་བཏགས་ཤིང་།
སྤང་བ་དང་རྒྱན་ཆ་གཉིས་ལྷན་ཞིག་ཡིན།

གཤུ་སྟག་བྲུག་མ། ལུང་བྲུག་ཡོད་པ་དང་མདུན་ངོས་སུ་སྐྱོས་རིས་མང་པོ་དང་བྲ་ཁང་མང་པོ་ཡོད་
པ། དེ་ལ་གཤུ་དང་བྲུ་དུ་སོགས་ཀྱིས་བྲ་རྒྱང་སྤྱུས་ནས་བྲུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་སའི་དཀྱིལ་དུ་
བཏགས་པའི་རྒྱན་ཆ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གཤུ་བར་སྐོ་ཅན། དཔང་མཐོ་ལ་ཞིང་དེ་ལས་རྒྱུང་བ། དཀྱིལ་ན་བར་སྐོ་ཡོད་པ། དེའི་ནང་དུ་ལྷ་སྐྱ་

སོགས་མཆོན་སྤང་ཆ་ཆེན་རིགས་བརྒྱུ་ནས་ཐག་པ་ནས་མཆན་ཁུང་བར་སེ་ཤལ་གྱི་ཅིང་
ཡོད་པ་རེད། ཆེ་བ་དཔང་དུ་ཡི་རྩི་ ༡༥ ཅམ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུང་བའི་རིགས་ལ་དཔང་དུ་ ༡༠
ཅམ་ཡོད་པའང་ཡོད།

གཏུ་ལེ། ① ལས་ཀའི་གོ་རིམ་འགོད་པའི་དེ་བ་རྒྱུད། ② ཡིག་རིགས་འཇུག་སྤྱོད་ཤོག་ཤུབས།
གཏུ་ལེ་མཆུངས་པ། ལས་ཀའི་གོ་རིམ་གྱི་སྒྲིག་སྤངས་འཕྲ་བ།
གཏུ་གསུམ་སྒྲོམ། སྤར་བོད་ཀྱི་ལྷ་ལུས་ཀྱི་གཟབ་སྒྲོས་སྤྱི་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་ཅིག །གསེར་གྱིས་བཟོས་
པའི་གཏུ་ཆེ་བ་གཅིག་དང་རྒྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་གཡུ་དང་ལུ་ཉིག་སོགས་སྤྱད་པར་བརྒྱས་
ནས་བྲང་ཁར་འདྲོགས་ཤིང་། བོང་གི་རྒྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་མའི་སྤྱིང་དང་། འོག་གི་ཆེ་བ་དེ་སྤྱིང་
པར་སྤྱེབས་པ་ཞིག་ཡོད།

གར། ① ལུས་དང་རྒྱུ་ལག་རྩལ་སྤྱེག་གི་རྣམ་འགྲུར། རྫོས་གར། ལྷ་གར། གར་གྱི་ལྷ་དམོ།
② རྫོང་མོའི་དོན་དུ་འཇུག་སྤྱེ། ལྷ་གཏུ་འེ་མ་ལས་ལས་སྤོང་སྤྱབས། ང་ལ་བརྟམ་བ་གཅིག་གར་དང་།
ང་ལ་བྱ་རམ་གཅིག་གར་དང་། ལྷ་བྱ་དང་། ཁྱོད་རང་ཨ་མ་ལ་བྱ་རམ་གར་གྱིས་དང་སྤྱིན་ལེ་
རེད། ལྷ་མ་དམ་རྩས་གར་གྱིས་དང་གནང་ལེ་རེད་ལྷ་བྱ་རྣམས་སོ། །

གར་མཁན། ① གར་འཁྲབ་མཁན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གར་བ་དང་། རྫོས་གར་མཁན། རྩལ་
སྤྱེག་མ། རྩལ་ཅེད་མ་བཅས་སོ། ② [མཛོན་]ལྷོང་རྩོས།
གར་མཁན་མཆོག་གི་བཞི། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྤྱེ་གྱི་སྤྱི་རྣམ་འགྲུར་བཅོ་ལྷའི་གས་ཀྱི་གར་
མཁན་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཆང་བཞི།

གར་མཁན་དཔའ་བོའི་གཙུག་ལག་ཁང་། རྫོན་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དཔུས་མ་རྩ་རྩ་ནས་ཅིས་པའི་
བྱབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སྤོང་ཁེ་མ་ལུ་རྩེ། བོད་སྤྱད་དུ་བཅོམ་བརྒྱུ་གི་ཡུལ་དུ་འཕགས་པ་ལྷ་
ནའི་རྫོས་ཅན་སྤྱི་ལོ་གཏང་རབས་བདུན་གྱི་གསུམ་པ་ཡིན། བཞུགས་པའི་དུས་སུ་གྲུང་མིའི་
ཆོགས་པ་ཞིག་གི་གཙག་གཙོ་བོ་ཆོང་བ་ན་ཏེ་དང་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཅོམ་བརྒྱུ་གི་
སྤོང་ཁེ་གྱི་ཉེ་འདབས་ཉི་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ལ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པ་དེའི་མིང་།

གར་གྱི་སྤྱོན་ལྷ། འཛིགས་ཤིང་རྩས་པའི་གར་རྣམས་ལ། ཏེ་ཅང་གསོར་ན་སྤྱོན་ཡིན་ལོ། །འགྱིང་

ཞིང་མཉེན་པའི་གར་རྣམས་ལ། ཏ་ཅང་གཙོས་རྒྱུ་ལྷོན་ཡིན་ནོ། །འཕྲུག་ཅིང་བདེ་པའི་གར་
 རྣམས་ལ། ཏ་ཅང་རྟུག་རྟེན་ལྷོན་ཡིན་ནོ། །དལ་ཞིང་སྟོང་པའི་གར་རྣམས་ལ། ཏ་ཅང་སྤྱིང་ལྷུག་
 ལྷོན་ཡིན་ནོ། །སྤྲེག་ཅིང་ཆགས་པའི་གར་རྣམས་ལ། ཏ་ཅང་བརྒྱུར་ན་ལྷོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་
 གར་གྱི་བརྒྱན་པའོས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན།

གང་གི་ཆ་བྱང་དགྲ། འདི་ནི་རྫོམ་གར་འཁྲབ་མཁའ་གྲིས་ལུས་གི་རྣམ་འགྲུར་དང་དག་གི་སྤྱོད་བཟོ་ད་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲབ་བྱའི་མི་སྤྱོད་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲེའི་ཉམས་འགྲུར་དངོས་སྤྱོད་མཚོན་བར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་དེ་ལ་དབྱེན་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དགྲ་ཡོད་དེ། ༡ རྟེན་པ། ༢ དཔལ་ལ། ༣ མི་སྤྱུག་པ། ༤ རྟོན་པ། ༥ དག་བྱུང་། ༦ འདིགས་བྱང་། ༧ སྤྱིང་རྩེ། ༨ མ་པ། ༩ ཞི་བ་བཅས་ཡིན།

གང་ལྟེ་ཆ་བྱང་བསྐྱུང། ལྷག་པལོད། མྱིར་རྗེ། དཔལ་འགྲུག་ལཱིགས་ཉམས། མི་རྒྱལ་ཆེད་
དུ་བྱུང་བའི་ཉམས་མེད།

གར་གྱི་ཉམས་དགྲ། གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགྲ། དང་དོན་གཅིག་ཡིན།

གང་གི་ཉམས་བརྒྱ ༡ ལུས་གི་སྟོང་ལ་མེད་ཆགས་དང་། ༢ སྐྱེད་པ་ལ་ནི་འཁྲིལ་ཆགས་དང་། ༣
 ཚྲིགས་བཞེ་ལ་ནི་འབྲུལ་ཆགས་དང་། ༤ བཞག་ཤ་ལ་ནི་སྟོང་ཆགས་དང་། ༥ ཤ་འབྲུར་ལ་
 བྱི་མེར་ཆགས་དང་། ༦ རྣམ་འབྲུར་ལ་ནི་འགྱུར་ཆགས་དང་། ༧ སྟོང་པ་ལ་ནི་དལ་ཆགས་
 དང་། ༨ སྐྱིད་པ་ལ་ནི་ཐྲེམ་ཆགས་དང་། ༩ ཀླང་མགོ་ལ་ནི་བདེ་ཆགས་དང་། ༡༠ གྲུན་ཏུ་དཔལ་
 ཞིང་བརྟེན་པའོ།

གར་གྱི་དབང་པོ། [མདོན]མ་བྱ།

གང་མིང་ལྷ་མོན། བདེར་རྟོ་ཡིང་པ་རྩེ་ཏེ་རྟོགས་པ་བརྟེན་ནང་སྟོན་ཏུ་ས་ལྷ་ས་ཁྲོང་ཁྲིང་གི་ལུ་བ་
 རྟོགས་སྐྱ་སྐྱ་གཤི་ས་ཆར་མིང་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཡོད་སྟོང་ཨས་བན་གྱི་ལས་སུངས་
 ཚུགས་ལུལ་ཡིན་པ་རྩེ་ས་ལྷ་རྟོ་ཡིང་གཟེམས་གཤི་རྒྱ་བསྐྱེད་རྒྱལ་ས་དེ་ལྷ་མོན་རྩེང་པ་དང་ས་
 པ་རྩེ་ས་རྒྱ་བ་པ་ཡིན་ཚུལ་གསལ།

གར་སྐྱུ། ① གར་འབྲུབ་བཞིན་དུ་ལེན་པའི་སྐྱུ། ② ཏུ་ལའི་སྐྱ་མའི་གར་པས་གཏོར་བའི་སྐྱུ།

གར་སྒྲུ་རྒྱུ་ལ་གསུམ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤར་བྱ་སྤངས་འདས་སོ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། ཅེད་མོའི་
རིགས་བྱེད་ལྷ་དང་། གར་དང་། རེལ་མོ་སྟེ་གསུམ་མོ།

གར་རྒྱུ། ① ཆོས་གར་གྱི་ཡོ་སྤྱད་རྒྱུ་ཆ། ② [མདོན]བ་ལྷ།

གར་དགོས་ཁུ་ལག །སྤར་དགོས་གལ་གར་བྱང་ལ་སྤྱལ་འདེད་བྱེད་རྒྱུའི་དམིགས་སྤྱ་བཀར་བའི་
ཁལ་བ་ཆོ་རུང་ཞིག

གར་མགོན་བསམ་གཏན་གླིང་། གོང་དུ་ག་རི་དགོན་བ་ཞེས་བར་གཟིགས།

གར་འགོས། ① གར་ཅེད་གྱི་འགོ་སྤྱངས། ② བང་རུལ་སྤྱར་འགོས།

གར་ཅིག །[རྟིང]གར་ཞིག

གར་ཆང་། ཆང་ལངས་མ་ཐག་སྤང་མ་ལས་གྲུད་དུ་བཞུར་བ། ཤིན་ཏུ་གར་ཞིང་རྒྱ་སོགས་མ་འདྲེས་
བའི་མིང་རོ། །

གར་འཆས། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་སོ་སོས་རང་རང་གི་ཡི་དམ་དང་སྤང་མའི་འདྲ་འབག་
དང་། ཆས་གོས་གྱོན་ཞིང་བྱག་མཆོན་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་གར་བ་ལ་ཟེར། གར་དང་འཆས་
གཉིས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་བྱད་བར་སྒོར། ལག་བའི་བྱག་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྲས་བ་དང་ཞི་བའི་ཉམས་
བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་རྩ་ལ་མཆོད་བ་འབྲལ་བ་ནི་གར་དང་། ལུས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་དང་སྤངས་
སྤྱབས་གཙོ་བོར་བྲས་ཤིང་གདོན་བགལས་འདུལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་བཅུ་གཉིས་མཆོན་བར་
བྲས་བ་ལ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཡིན།

གར་སྤྱབས། གར་གྱི་སྤངས་སྤྱབས་སམ་གར་འཁལ་སྤངས། གར་སྤྱབས་ཡིང་ཡིང་བསྒྱུར།

གར་སྟེགས། གར་འཁལ་སའི་སྤྱངས་ཆ། གར་སྟེགས་ཐོག་སྤྱོད་ནས་འཁལ་སྟོན་བྱེད་པ།

གར་སྟེགས་ཐོག་གི་གར་ལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་སྤྱབས་ཀྱི་རྒྱ་རན་སིའི་རི་མོ་མཁས་
ཅན་ཏེ་ཀྲུ་ཡིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་གྲེས་བའི་སྤྱ་ཆོན་རི་མོའི་བརྩམ་བྱ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན།
རི་མོ་དེའི་ནང་དུ་གར་མ་ཞིག་གིས་པ་རེའི་ཞབས་ཤོ་འཁལ་བཞེན་བའི་སྟེག་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་
བའི་ཐོག་ནས། མི་གཞུགས་ཀྱི་མཛེས་ཆོས་སྤངས་སྤྱབས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་དེ་མཆོན་བར་བྲས་ཡོད།

གར་སྟེགས་མངེས་ཅལ། གར་དང་རྫོས་གར་སོགས་འཁབ་སྟོན་བྱེད་སའི་གར་སྟེགས་ཐོག་གི་
རྒྱལ་ལྗོངས་དང་། འཁབ་ཆས། བྱོན་གོས། མངེས་བཟོ། སྟོན་འོད་སོགས་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ནུས་པ་
ལྡན་པའི་དབྱེབས་སྐྱུན་མངེས་ཅལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་འཁབ་སྟོན་པས་འཁབ་སྟོན་བྱེད་པའི་བྱ་
བར་ཞབས་འདེགས་ལྷ་ཆེད་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྫོས་གར་འཁབ་སྟོན་དང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་དཔལ་
ཐབ་གྱི་སྟོན་རྒྱལ་ལྗོངས་བཀོད་སྤྲིད་དང་སྟོན་འོད་གྱིས་གཞིགས་འདེགས་བཅས་ལ་བརྟེན་
ནས་འཁབ་སྟོན་གྱི་འཕེལ་རིམ་སྤེལ་པོར་རོགས་རམ་བྱེད་གྱི་ཡོད། གར་སྟེགས་ནི་སྐྱུ་ཅལ་
གསར་ཅོམ་དང་སྐྱུ་ཅལ་འཁབ་སྟོན་བྱེད་སའི་ལྷན་ར་ཞིག་ཡིན་པས་གར་སྟེགས་མངེས་ཅལ་
གྱིས་འཁབ་གཞུང་གི་བསམ་སྒྲུབ་ནང་དོན་གྱི་རེ་བ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། འཁབ་ཆོན་ནང་གི་མི་སྣ་
དང་གནས་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་དཔེ་མཆོད་དུ་བཟུང་ནས་རབ་བཏགས་དང་སྟོང་བསྐྱས་གྱིས་བཟོ་
དབྱེབས་སྐྱུན་པའི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ནས་གར་སྟེགས་ཐོག་ཏུ་ཁྱོད་ཡོངས་གྱི་འཁབ་སྟོན་ལས་
ཀར་ཆ་རྒྱུན་གསར་སྐྱུན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པའོ།

གར་ཐབས། གར་གྱི་འཁབ་སྟངས།

གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ། གར་ནི་འབག་དང་འཆམ་གོས་བྱོན་ནས་འཆམ་རྒྱག་པ་དང་། ཐིག་ནི་
དཀྱིལ་འཁོར་འབྲེ་བ། དབྱངས་ནི་དག་ནས་བྱེད་པའི་གདངས་རྣམས་སོ།

གར་ཐོད་ཐོད། གར་བྱང་བྱང། ཁེ་ཉེན་བསམ་སྒྲོམ་བཏང་བར་ལས་ཀ་གར་ཐོད་ཐོད་མ་བྱེད།

གར་ནག །ཕག་པའི་རྒྱག་པ་མེ་ལ་བསྟེགས་པའི་ཐལ་བ།

གར་པ། ① ཏུ་ལའི་སྒྲ་མའི་གར་པ་འགོ་དཔངས་སྤྱི་མིང་། ② བྱོ་གར་འཁབ་མཁན།

གར་པོ། ① སྤྲ་པོ་མེན་པ། ཆང་གར་པོ། ར་གར་པོ། ཐུག་པ་གར་པོ། གར་ཆོད། གར་སྐྱ་འཆམས་
པོ། ② བྱོར་པོ། སྐགས་མི་རྟེན་པའི་མི་གར་པོ་ཞིག །③ གཞི་ཆེན་པོ། རྩོད་པ་གར་པོ། ཁ་
མཚུ་གར་པོ།

གར་པའི་རྩོ་མོ་ཟེ་བླ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་གར་པ་བྱོར་ཆོའི་རྒྱལ་རི་ལ་ཟེར། ཤར་ཕྱོགས་ནས་སྤྱིད་
རྒྱའི་བྱང་ངོས་བརྒྱད་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་སྐབས་རི་འདྲིའི་རི་སྒྲོལ་མཆམས་ལྷ་ས་བྱོར་ཁྱེར་
དང་། པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྱང་མཐོང་གི་ཡོད།

གར་དཔོན། སྤར་བོད་གཞུང་གི་གར་པའི་འགོ་ཁྲིད།
གར་སྤྱག། སྤར་བོད་གཞུང་གི་གར་འཁྲབ་མཁན་སྤྱ་
གར་འབྲུགས། སྤར་བོད་གཞུང་སྐབས་གར་སྤྱག་བསྐྱ་བའི་ཁལ།
གར་བ། གར་བོ་དང་གཅིག །
གར་བབ། འགོ་གནས་སྟོད་གནས་ངེས་མེད་གར་དུ་འཁེལ་འཁེལ།
གར་བྱ། ① སྤན་རྩས་ཞིག་གི་མིང། གར་བྱ་ཆ་བ་རྒྱས་པ་ཐོག་འབབས་སེལ། རྟིང་ཞིང་ཞེན་པའི་
ཆབ་རྩད་ནས་འཛོམས། ② [མཛོད་]ལྷགས། ③ [རྟིང་]ལྷ།
གར་བོ། [རྒྱན་ཆོག] རྒྱ་སོགས་གཤེར་ཁུའི་ནང་ལ་རྩས་གཞན་འདྲེས་ནས་ཁུར་བོ་ཡིན་པའི་དོན་
ཏེ། ལྷ་གྲ་གར་སྤར་ན་པ། ཆང་གར་བོ། གར་ཆང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གར་གྲོ། རྫོས་གར་བོ་གཞས།
གར་དབང་ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ། སྤྱན་རས་གཟིགས་པརྩ་གར་དབང་ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟེ། པརྩེ་ཏ་
ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་དུ་ཐེབས་སྐབས་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་གནང་ནས་དར་སྟེལ་
བྱང་བའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་སྤྱི་རྩམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གས་ཡང་ན་སྤྱན་གྲོལ་གྱིང་
གཏེར་བདག་གྱིང་པས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཀུན་སྟོལ་ཞེས་པ་
དེ་ཡིན་ནམ་བཙག།
གར་འབག། གར་འཆམ་གྱི་གདོང་འབག།
གར་མ། ① གར་མཁན་མ། ② སྤར་བོ་མེན་པ། ལྷག་པ་གར་མ། ར་གར་མ། ③ ལུ་རམ་བཀོལ་མ་
དང་ཡོས་བསྐྱེས་ནས་བཞོས་པའི་ཟས་རིགས་ཤིག།
གར་མི་ཡོན་ཏན་གཡུང་བྱང་། རོ་བོ་རྩེ་ཨ་ཏི་ཤའི་སྟོབ་མ་དང་། འོལ་ཁ་རྩིང་ཕྱིའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་
ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞེངས་པར་མཛད་མཁན་དེ་ཡིན། རོ་བོ་རྩེ་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་སུ་
ཐེབས་སྐབས་རོ་བོ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་སྤྱན་འདེན་ལ་བྱོན། རོ་བོ་རྩེ་མས་མ་ཡས་སུ་བཞུགས་
སྐབས་གསོལ་ཞོ་དང་ཆབ་ཞོ་མ་ཆད་པར་བྱལ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་ཆ་ཆང་གསན།
སྟོབ་མ་ཡང་ཁུ་སྟོན་ཆེན་པོ་སོགས་མང་དུ་བྱོན།

གར་མོ། གར་པོ་དང་གཅིག །

གར་ཅེད། གར་འཁྲབ་པའི་ཅེད་མོ།

གར་ཆོན། ཞབ་བྲིས་རི་མོའི་ཐོག་ནས་བྱ་དང་མེ་ཏོག་འབྲི་བར་སྒྲིབ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན། གར་ཆོན་ནི་མཉམ་གཤིབ་བཅད་དང་བཅད་བརྒྱབ་པའི་རྗེས་སུ་དེ་སྟེང་ཆོན་གཏོང་བ་སྟེ། གཏོར་དེའི་ཆོན་གཏོ་བོ་བྲས་ཏེ་ཆོན་རྣམས་ཐངས་གསུམ་མཐ་བཞི་སྟོན་བཅེགས་ཀྱིས་གར་ལ་ཁོང་སྟོམས་བ་གཏོང་དགོས། ཆོན་མདོག་གི་ཆོར་སྒྲིབ་ནི་བཟག་མདངས་ཆེ་ལ་རྒྱ་རིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་ཡོད་པས་དེར་གར་ཆོན་གཏོང་ཐབས་ཞེས་ཟེད།

གར་ཞ་མཁའ་འགྲོའི་གླིང། སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་མཐའ་མཆོམས་སུ་གར་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་ཞེས་མའི་ལུང་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང། གར་ཞ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱན་ཞིག་ཡུང་ཡོད།

གར་ཡོས། ལྷ་རམ་བཀོལ་མ་དང་ཡོས་བསྐྱེས་ནས་བཞོས་པའི་ཐབས་རིགས་ཤིག

གར་རི་དགོན། རབ་རྒྱུད་གཉིས་པའི་ཆུ་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༣ལོར་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས་བཏབ། ཞི་བྱེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་རྫོ་མོའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་འགོ་ཙམ་ན་བྲག་རི་མཁན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་རྫོ་མོ་རྣམས་ལ་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་ཞིང་གྲུབ་མཐའ་དག་ལུགས་པར་བསྐྱར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གར་རོལ་བ། གར་འཁྲབ་མཁན་དང་རོལ་ཆ་གཏོང་མཁན།

གར་ལོག །སྤར་ཁ་ཆེ་ཡུལ་གྱི་མི་རིགས་ཏུ་རྩ་ཀའི་ནང་གསེས་ཡན་ལག་ཅིག་ཡིན་ཞིང། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པར་གར་ལོག་དམག་གིས་གྲུ་གཤིའི་ཡུལ་སྤེ་བཅོམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

གར་ཤ མཐེ་བོང་དང་མཇུ་བ་མོའི་བར་གྱི་ཤ།

གར་སོང་ཆ་མེད། གར་བྱིན་མི་ཤེས་པ། ལུ་གུ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་པ།

གར་སོང་རྗེས་མེད། གར་སོང་འདྲིང་སོང་མེད་པ།

གར་སྒྲ། གར་བ་དང་སྒྲ་པའི་བསྐྱས་མིང། ཅམ་སྤྱག་གར་སྒྲ་འཆོམ་པོ་ཞིག་འཁྱུང་བ། ཐང་སྤྲན་གར་

སྒྲ་རན་པོ་སྦྱོར་དགོས།

གར་ལྷ་མ། [ཡུལ་]པོད་ལྷ་མ་གྱི་རིགས་ཤིག།

གར་ཅ་ཅུ་ཡི། ལེགས་སྒྲར་གྱི་འོམ་མོ་མེད་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། པོད་གྱི་སྒྲར་དུ་བསྐྱར་
ན་མངལ་གཏུམ་མོ་ཞེས་འབྱུར་བར་དེ་ཏུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་དྲི་མེད་ཤེས་བྱེད་ལས་གསུངས།

གལ། རྒྱལ་མེ། གལ་ཆེན་དུ་འཛིན་པ། ལས་དོན་གྱི་གལ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ནས་སྒྲ་རྟེན་གི་གོ་
རིམ་སྒྲིག་པ། ཅག་ཅིག་གལ་ཆུང་བའི་གས་ལ་ཏ་ཅང་ལྟ་དགོས་དོན་མི་འདུག་པ། ད་རེས་གལ་
ཆེ་ལ་ཐུག་སྟབས་མི་ཞུ་ཀ་མེད་བུང་།

གལ་གྱིས། [རྟེན]ནན་གྱིས། ཉེས་ཅན་ལ་གལ་གྱིས་ངལ་ཙོམ་གྱི་ད་འདུག་པ། གལ་གྱིས་གཙུན་པ།
གལ་ལག་ག། གནད་ལག་གས་སྟེང་པོ། ཏྲག་ཏུ་སྦྱོབ་སྦྱོར་བྱ་རྒྱ་ནི་གལ་ལག་ཆེ་བ་ཞིག་རེད།
གལ་ལག་ངས། ཅ་ལག་ངས། དོན་གནད་གལ་ལག་ངས་ཆེ་རིགས་ཅན་དུ་མ་ཟད། གལ་ལག་ངས་ཆུང་
བའི་སྦྱོར་ལའང་གཟབ་ནན་གྱི་དགོས།

གལ་ཆེན་པོ། ལག་ངས་ཆེན་པོ་ལས་གནད་ཆེན་པོ། གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
གལ་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ས། ཐུགས་རྟེན་མའི་གཞུང་དུ། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་བའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ས་
གསུམ་པ་སྟེ། སྦྱོར་ལས་དུ་མཛོང་ལས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་སྒྲིབ་བའི་མཛོན་རྒྱུའི་བག་
ཆགས་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བས་གལ་ཆེན་སྦྱོར་བའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །

གལ་ཆེར་འབྱམས་བསྐྱར། གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ལ་མཛོང་ཆུང་བྱས་པ།
གལ་ཏ། རེ་ལྗེ་དང་གོ་ལྷགས་གྱིས་བཅོས་པའི་རྒྱགས་ཆས་སྒྲག་སྟོན་ཅིག།
གལ་ཏ་མགོ་སྟེལ། རེ་ལྗེ་དང་གོ་ལྷགས་གྱི་བཅོས་པའི་རྒྱགས་ཕྱེ་སྒྲག་སྟོན་མགོ་སྟེལ། དཔེ་རེ་
བཤད་ན་དོན་རེ་ཡོད། དཔེ་དོན་གལ་ཏ་མགོ་སྟེལ་ཡིན།

གལ་ཏེ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒྲ་ལས་མ་ངེས་པ་བརྟག་པའི་ཆིག་ཟུན་ཅིག། ཁོང་མས་བྱར་བ་
བྱུ་འདེགས་གྱི་དགོས་པ་ལས། གལ་ཏེ་མི་གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ལས་དོན་འཇུག་
པོར་ཡོང། ཁྱོད་གྱིས་གལ་ཏེ་གྱིད་མ་ཐུབ་ན་ངས་རོགས་ཞུ་ཆོག།

གལ་དུ་འཛིན་པ། ① ལུན་འབྱེན་པ། ② ལས་ལེན་པ། ③ རོན་དམ་པོར་འཛིན་པ།
གལ་མདོ། གནད་ལགག་གས་སྟེང་པོ། རྒྱལ་པམ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་གལ་མདོ། ཁྲི་ལྷན་ནད་ཀྱི་གལ་མདོ།
གལ་མདོ་ངེས་པའི་དམ་ཆོག་ལ་བརྟུ་གཉིས། དམ་ཉམས་པའི་མདོ་བཞི། ༡ ཅ། ༢ ལག། ༣ ལྷས་མ།
 ༤ ཞལ་གྱིས་མ་ཉམས་པའོ། མ་ཞལ་པའི་ཚུལ་བཞི་ནི། ༡ སྟོབ་དཔོན། ༢ མཆེད། ༣ ལྷས། ༤
 ཡི་དམ་རང་སེམས་གྱིས་མ་ཞལ་པའོ། མཐར་ཐྱིན་པའི་རྟགས་བཞི་ནི། ༡ དམན་འདུ་ཞིང་མཐུ་
 ཅལ་ཆེ་བ་དང་། ༢ ཐུན་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་རིག་པ་ཆགས་པ་གཉིས་དང་། ༣ ཡིད་འོང་འབྱུང་ཞིང་
 འདོད་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ཆོང་ར་འབྱུབ་པ་དང་། ༤ མང་པོས་བཀྱར་ཞིང་གྲགས་པ་ཐོབ་པའོ།
གལ་བསྟོམས། རོན་གྱི་སྟེང་པོ་བསྟུས་པ། གནད་རོན་གལ་བསྟོམས་སྟུས་ན་ཆོག་ཆོགས་ཉུང་།
གལ་གནད་བཟུང་བ། སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་སྟོབ་ཞིང་གནད་སྟབས་འཁྱེད་བྱའི་གཞུང་གང་ཡིན་པ་དེའི་
 བཟོད་རོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྟེང་པོ་བསྟུས་ཏེ་རོ་སྟོད་གནད་པ།
གལ་པོ་ཆེ། ཅ་འགངས་ཆེན་པོ། གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་དང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟུ་ཆར།
གལ་འཛིན་པ། ① རོན་པ། ② [རྟོན]དགག་པ་རྒྱག་པ། གལ་འཛིན་པ་ལས་རྒྱལ་པ།
གལ་འཇུགས་པ། ① རྟི་འཇུགས་པ། ② ཡ་ལ་འཇུགས་པ།
གལ་བཟུང་། [རྟོན]ལས་ལེན་དང་ལུན་འབྱེན།
གལ་ལ། [རྟོན]བུ་རམ་དྲངས་མ།
གལ་རོ། སྟོགས་མ་ལྟ་བུའི་དངོས་རྒྱས་མཁོ་མེད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལྷགས་གལ་བརྟུས་ནས་ངར་ལྷགས་
 སྦྱངས། དངོས་རྒྱས་གལ་རོ་བསྟུས་ནས་ལས་སྟོན་བྱས་ལྟ་བུ།
གལ་སྟེང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཆོག་གམ་བརྟག་པའི་ཆོག །ངར་བདེན་གྱི་བྱ་གཞག་ལ་གལ་སྟེང་འཕྲལ་དུ་
 རྒྱལ་ཁ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། མཐར་དེ་ལྟར་འཐོབ་རྒྱ་ངེས་ཅན་ཡིན། ཁང་པའི་ནད་དུ་གལ་སྟེང་སྟོད་
 མཁན་གཞན་མེད་ནའང་། ཁང་པ་སྦྱང་མཁན་གཅིག་ཡོད་པ་ཐག་ཆོད། གལ་སྟེང་བརྒྱ་ཐམ་པ་
 མེད་ཀྱང་། དགྲ་བརྟུ་ཐམ་པ་ཏན་ཏན་ཡོད།
གས། ① སེར་ཁའི་མིང་སྟེ། ཤིང་གི་གས་ཁ། ཤུང་གི་གས་སྟབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② དངོས་རྒྱས་
 ལ་སེར་ཁ་བྱུང་བའི་རོན་ཏེ། ཤིང་གས། རོ་གས་སྟེང་ལྟ་བུ།

གས་ཁ། སེར་ཀའི་གས་སྤྱབས། སྒོའི་གས་ཁ་ནས་ཡར་བལྟས་པ།
གས་ཆག། སེར་གས་དང་ཆག་གྲུ། དཀར་ཡོལ་གས་ཆག་ཅན།
གས་པ། ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པའི་འགས་པའི་འདས་པ།
གས་སྤྱབས། སེར་ག། དཀར་ཡོལ་དེ་ཆོའི་ནང་ནས་གས་སྤྱབས་མེད་པ་ཞིག་འདོམས་ཤོག། གྲང་
དེར་གས་སྤྱབས་ཆེན་པོ་བྱང་འདུག།
གས་འཕན། སེར་ཁ་གས་པའི་སྒྲོན།
གས་འཕུལ། སྒོན་འཇུག་ག་ཡིག་འཇུག་རུང་པའི་ཡི་གེ།
གི། མིང་མཐའ་ག་དང་། ར་གཉིས་ཀྱི་རྩེ་སུ་སྒྲོར་པའི་འབྲེལ་སྒྲའི་རྒྱུན་ཞིག། རི་འོག་གི་སྒྲུང་ཐང་།
ཁང་སྒྲིང་གི་དར་ཆ།
གི་ཁྱག། [[སྒྲེ་དགོ]]མཆན་ཁུང་དང་དོན་གཅིག།
གི་གྲ། བོད་ཡིག་གི་དབྱངས་དང་པོ་མཆོན་གྱིད།
གི་གྲ་ཤ། དཀར་ཡོལ་གྱི་ཅི་བ་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཐངས་ལྷགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། གི་
གྲ་ཤའི་སྒྲེར་མ་དང་རྩ་མུ་གས་པོ་གས་ཡོད།
གི་དེ་བགག། [[སྒྲེ་དགོ]]མཆན་ཁུང་དང་སྒྲེ་མགྲ། ཀྱང་འོག་སོགས་བགས་པ་ཤིན་པ་དང་།
ཆོར་བ་རྣོན་པོ་ཡོད་པའི་གནས་སུ་འཕྱག་ན་མི་བཟོད་པའི་ཆོར་བ་དང་ལྷན་དུ་བགད་མོ་མི་
བཟོད་པ་ཤོར་བར་གྱེད་པའི་བྲ་ལས་ཞིག།
གི་པོའི་དགོན་པ། པོའི་འུར་དགོན་བཟ་ཤིས་རྣམ་ཀྱལ་སྒྲིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་གཉིས་
པའི་ལྷགས་ཏུ་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༠ལོར་སྒྲ་མ་བཟ་ཤིས་མཆན་ཅན་གྱིས་གསར་དུ་བཏགས། ད་ལྟར་བ་
བོད་རིགས་རང་སྒྲིང་ཁུལ་ཁོ་རྩ་རྒྱུ་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གི་མེན་ལྷག། རྒྱུན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་ཁུང་གི་མེན་བྱ་ལ་ན་ལྷག་ཐོན་པའི་མིང་།
གི་ཐང་། མི་དང་། སྒྲང་ཆེན། སྒོ་ལྷགས་ཆེ་གས་སོགས་ཀྱི་ནང་ཁོལ་དུ་ནད་གཞིའི་རྒྱུན་གྱིས་
ཆགས་པའི་རྩོ་ལྷ་བྱ་དང་། གཞན་ཡང་ས་དང་རྩོ་ལས་སྒྱུར་པའི་སྒྲན་ལུས་ལྷན་ཞིག། མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ལ་སྒྲང་ཆེན་མཁྲིས་པ། སྒྲང་ཆེན་ཅི། དུད་འགྲོའི་མེ། ས་གས། སིང་ཀ་ལ་བཅས་

སོ། །རྟོག་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་ལས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལྟར་། རིམ་པ་ཆད་། མཆིན་ཆད་། མྱོད་ཆད་། སོགས་སེལ་།

གཤིང་གི་ལེགས་སྐྱར་གྱི་རྒྱ་ཁྱུང་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ལིག་མེ། བོད་ཀྱི་རྒྱ་དྲུང་བསྐྱར་ན།
 རི་མྱེས་ཞེས་འབྱུང་བར་དབལ་སྐྱངས་མི་ཉུ་ཚེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་
 བརྗོད་འཆི་མེད་བརྗོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྟོ་བརྒྱ་འབྲེད་པའི་ཐྱེ་མིག་ལས་གསུངས།
 གཤིང་གི་ལེགས་སྐྱར་གྱི་རྒྱ་ཁྱུང་། བོད་ཀྱི་རྒྱ་དྲུང་བསྐྱར་ན་བྲག་གི་ཁྱུང་ཞེས་འབྱུང་བར་དབལ་
 སྐྱངས་མི་ཉུ་འཆི་མེད་བརྗོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྟོ་བརྒྱ་འབྲེད་པའི་ཐྱེ་མིག་ལས་
 གསུངས།

གི་དང་ ལྷ་མི་འཁོར་རམ་མོན་སྟེ་གང་འཆམ་བཞབས་སྒྲུབ་པ་ལག་པར་རྟེན་བཟུང་ནས་མཆོད་པ་ཞིན་
དུ་བཞབས་པའི་གོང་རུས་ཤུགས་ཅན་ཞིག ། གི་དཔོ་ གི་དཔོ་

གིང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་པོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོ་ད་
དང་རྫོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གིང་ཆེན་པོ་ཆངས་པ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལ་མོ་ཆངས་པ་ཞེས་པའོད་པ་དེ་སྤེའི་པོད་སྤེའི་པ་གཞུང་
གིས་པ་ཆེན་གསེལ་བྱེད་པའི་སྤང་པའི་གཙུག་པོ་ལྷ་སྟེ། ༡ ལྷ་མོ་དཔལ་མོང་མ། ༢ གནས་ཆུང་
རྫོང་གྲགས་ལྷན། ༣ དཔལ་གདོང་གཞོད་སྒྲིབ་གིང་གྲ་ཅན། ༤ ལ་མོ་ཆངས་པ། ༥ པས་མ་
ཡས་གཞོད་སྒྲིབ་ཅི་བྱ་དཔང་པོ་པཅས་བྱེད་པ་མེས་ཤིག་ཡིན།

གིང་པོ་མོ། ལྷའི་པའོར་རམ་པོ་ཉ་ཤེ། གིང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་པམ་ཀྱི་ཁྱེད་ལག་དུ་རྟེན་ཆོགས་ཤིང་
གར་བཟབ་པ། གིང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དར་ཆོན་སྒྲུ་ལྷས་བརྒྱན་ཅིང་རྟེན་ཆོགས་ཤིང་གར་བཟབ་པ།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་པོར་དར་འབྲུ་དང་ལུས་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་བཅས་སོ། །

གིང་ལངས་དགོན། མིང་གཞན་ཀམ་པ་ཤད་རྒྱལ་གྱིང་ཟེད། རབ་ལྷུང་རྒྱག་པའི་ཤིང་རྩ་མྱི་ལོ་
 ༡༣༥༧ལོར་རི་འགོ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཐུག་པ་ཉལ། གྲུབ་མཐའ་པག་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་
 ལྟོ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ལྷོ་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོན། ① སྐར་ཁ་བསྐྱད་ཀྱི་ལྷ་ས་ཤིག་གི་འོག་ཏུ་ཡོད། ② ལ་པའི་མཐར་སྐྱར་སྐྱུ་བཞིན་ཞེས་པ་དང་།

གཅིག་པའི་ད་ལྟ་བའི་ལས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཐད་ཅིག་། ཞིང་ཁར་ཚུགས་ཏེ་གིན་ཡོད། མི་དེ་ཙོང་ད་ལྟ་
ཡོད་གིན་འདུག།

གིས། [ཏྲ]འི་ལ་མོ་ཞིག།

གིས། རྗེས་འཇུག་ག་པའི་རྗེས་སྟུ་འཇུག་པའི་བྱེད་སྒྲའི་རྒྱུན་ཞིག །བདག་གིས་བསམ་སྟོན་མ་བཟང་
བ་མེན། ཁྱོད་གིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་སོང་། དང་དམར་རྒྱུད་གིས་བསྟེན།

གྲུ ① བད་པམ། ཡུལ། བསམ་བློ་དེ་པར་ཡིད་ཀྱི་གྲུ་ལ་འད་བཞག་མཐོང་། ② རྒྱ་ཁོ་ལ། ས་ཆ་གྲུ་
ཡངས་པོ་ལ་ཁད་བ་གྲུ་དོག་པོ་འདུག ། ③ རྒྱུ་རུ་མཆོེན་ལྟེད་ཀྱི་མིང་ལོགས་ཤིག་ཁྲི་གྲུ། བ་
གྲུ། མི་གྲུ། གྱི་གྲུ། ④ རྒྱེན་ཆིག་གི་ཁ་རྒྱོད་། བསམ་བློར་འདུག་པར་གྲུར་ཅིག་གྲུ།

གུ་གུ། གི་གུ་དང་གཅིག །

གུ་གུ་ཐུལ། ཀླང་ལག་བརྒྱུངས་བསྐྱུམས་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ན་འོ་ཆགས་པ།

[illegible]

གུ་གུ་ཤ རྟོ་ཅི་བཏང་བའི་ལྷགས་གྱི་ལོ་བྱད་རིགས།

གྲུ་གྲུ་ས་འདིར། འདི་རང་སྡོངས་ཀྱི་མཆོངས་ལས་མཐོ་ཆད་མེ་ཁི་3800མན་གྱི་ཁིང་ཁུལ་ས་ལ་
མོ་ཆེར་ཡོད་ཅིང་ལོ་གཅིག་སྟེ་བའི་སྡོང་ལས་ཏེ། མང་ཆེ་བ་ཁིང་སྟུང་ད། ལས་འབྲས། གས་
ཁོད། ལྷུ་གསེབ་བཅས་སྟེ་འབྲངས་པ། ལྷུ་གསེབ་ལ་འབྲང་ནས་མན་ཆུ་སྟེ་ཁིང་བ་
ཐག་དབྱེད་བ་དང་། སྤྲིམ་པའམ་མདུད་པ་སོགས་བྱེད་པ། ལོ་མ་རྒྱུད་གསུམ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུང་ཁིང་
མཛོད་དགའ་པ། ལྷ་བ་7~8པར་རང་བའི་ཆོགས་མཆོངས་ནས་མེ་ཏོག་དཀར་ཁིང་ཁིལ་
འདབ་ལྷ་ཁ་རྒྱུ་བ་མང་པོ་ཆོས་བྱུང་འཆར་བས་བྲེང་བ་ལྟར་མཛེས་པ། ལྷ་བ་8~9པར་འབྲས་
བུ་རྒྱུ་ལེབ་ཁིལ་སོ་འདོགས་པ། སྤྲིན་ཏུ་སྤྲིན་ལོ་སྤྲིང་མེ་འབྲས་ཡོངས་ཛོགས་ཏེ་ལྷ་བ་
7~9པར་བདུས་ནས་སྡོང་པའ་སྤྲིམ་གསེད་ལེགས་ཆོགས་བྲ། རོ་ཁ་ཁྱི་ལྷ་མེས་

སྟོམས། ལུས་པས་མཆིན་ནད་དང་དུག་ཚད་སེལ། མཁལ་མའི་བྱོད་གསོ། །ཁྱད་པར་གཞན་
ལུག་པའི་ནད་ལ་མཆོག།

གུ་གུལ། གདོན་འཛོམས་ཏེ་ཤིང་གི་ཆི་བའི་རིགས་ཤིག་། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་སྒྲ་
གདོན་དང་། ལྟོག་པ། གཉན་གཟེར། མ་ནད་བཅས་འཛོམས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྟོན་པའི་
བཅུད་དང་། འདྲེ་འཇིགས་ཐང་མུ། འདྲེས་བདུད་སྒྲ་དུག །འདྲེ་གསོད་བགལས་སྟོད། རུས་ཀྱི་
ལྷག་རྟོར། གཟའ་གསོད་གཟའ་དུག །གསོད་བྱེད་སྒྲུང་ནག་བཅས་སོ། །

གུ་གུལ་དཀར་པོ། སྟོས་དཀར་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་བཞེད་པར་ཞིག་དང་གུ་གུལ་རང་ཉིད་
རིགས་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ནད་ནས་དཀར་པོ་ལ་འདོད་པ་ཞིག་དང་གཉིས་མཆིས་
ཏེ། འཕྲེ་གུང་ཆོས་གཤགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་མཆོན་ལས། གུ་གུལ་དཀར་པོ་
ནི། སྟོས་དཀར་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

གུ་གུལ་ནག་པོ། འདྲེ་འཇིགས་ཤིང་གི་ཐང་ཆུ་ནག་པོ།

གུ་གེ་མངའ་རིས་བསྟོར་གསུམ་གྱི་ནད་ཚན་ཡུལ་སྟེ་ཞིག་གི་མིང་། དེང་དུས་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་
ཁོངས་རྩ་མདའ་རྫོང་གི་ས་ཁོངས་ཡིན།

གུ་གེ་ཁམས་ཚན། དབུས་གཙང་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སྟོད་མངའ་རིས་གུ་གེ་ནས་ཡོང་བའི་
སྒྲ་རྒྱུན་འདྲུ་སའི་ཁམས་ཚན་ཞིག།

གུ་གེ་རྒྱལ་པོ། མངའ་རིས་གུ་གེའི་ཁལ་དུ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། མངའ་བདག་དཔལ་
འཁོར་བཅོན་གྱི་སྤྱིད་ལྟེ་ཉི་མ་མགོན་ལ་སྤྲས་སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་ཞེས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་བ་ལྟེ་
གཙུག་མགོན་གྱིས་གུ་གེའི་ས་ཆ་བཟུང་ནས་དེའི་བརྒྱུད་པ་རིམ་བྱུང་ལ་གུ་གེ་རྒྱལ་པོ་ཟེར།

གུ་གེ་རྒྱལ་རབས། སྤྱིད་ལྟེ་ཉི་མ་མགོན་གྱི་གཙུང་བརྒྱུད་རྣམས་ལ་ཟེར།

གུ་གེ་ཆོས་འབྱུང་། གུ་གེ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་གསུམ་པས་མཛད་པའི་གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་།

གུ་ཐུང་། །རྩ་སའི་ཡུལ་སྐད་།དྲོར་མང་དང་དོན་གཅིག།

གུ་དོག་པོ། རྒྱ་བྱོན་ཆེར་མེད་པའས། བར་སྟོང་རྒྱུང་རྒྱུང་། ལམ་ག་གུ་དོག་པོ།

གུ་ཐུག་། རྟོན་བ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་ཐུག་པོའི་སྐུར་བཞེངས་པའི་རྣམ་པ།

གྲ་ཏ་སྤ་ལ། བཟང་པོ་བསྐྱངས་ཏེ། བོད་དུ་ཕེབས་སྲོང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སྤ་ལ་ནམ་གསུམ་
ཞེས་པའི་བྲས་ཤིག་ཡིན།

གྲ་ཆ་མ་བྲ། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་རུབ་བྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེར་སང་ཡང་གྲ་རི་ར་ཐ་ཐེར།
གྲ་བྲ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྲོད་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་དང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲ་མུན། [ཞང་རྒྱ་དྲ་མུན་པ།

གྲ་ཡངས་སྲོད་འགྲོལ། དམིགས་བསལ་གནས་རྒྱལ་ལ་གཞིགས་ནས་གྲ་ཡངས་བྲས་ཏེ་སྲོད་
གྲོལ་བཏང་བ།

གྲ་ཡངས་པ། གྲ་ཡངས་པོ་དང་གཅིག །

གྲ་ཡངས་པོ། བག་ཡངས་དང་། སེམས་གྲ་ཡངས་པོ། ས་ཆ་གྲ་ཡངས་པོ།

གྲ་ཡངས་བཙོན་འགྲོལ། བཙོན་ར་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྤུབ་ཅིང་། ཁྲིམས་སྲུང་མཁན་ལ་དུས་བཀག་
གི་སྡོན་དུ་བཙོན་འགྲོལ་བཏང་བར་ཟེར།

གྲ་བྲ། ① དབྱིབས་ཏྲ་དང་འབྲ་བ་ཏྲ་ལས་གཟུགས་རྒྱུད་བ། རྒྱ་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་ཞིག ། བོང་བྲ་
ཡང་ཟེར། ② [ལེགས་]ལྷ་མཁའ་དགེ་ཤོན། ལྷེད་པ།

གྲ་བྲ་བྲས་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱི་ལོ་༡༩༣༤ལོར་མདའ་པ་རྫོང་དཔོན་སྤེལ་པོས་
སྤྱིན་བདག་མཛད་ནས་བཏབ། བྲབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོད་ལྷོངས་མངའ་རིས་
ས་ཁུལ་རྒྱུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲ་བྲ་དགོན། མིང་གཞན་ཨོ་རྒྱུན་སྤིང་ཞེས་ཟེར། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༡ལོར་ལྷགས་མདུད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ། བྲབ་མཐའ་རྫིང་མ་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྲོད་ཁུལ་ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲ་བྲ་ཆོས་དབང། གྲ་བྲ་ཆོས་ཀྱི་དབང་བླག་དང་དོན་ཅིག

གྲ་བྲ་ཆོས་ཀྱི་དབང་བླག །གཏེར་སྤོན་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲལ་གྲ་བྲ་ཆོས་ཀྱི་དབང་བླག་ནི། ཡལ་
སྤང་སྤོན་བྲབ་པའི་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་དཀར་བཟའ་མགོན་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་

བཞི་པའི་ཆུ་སྐྱེལ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༢ལོར་དབྱིང་རྒྱ་ར་བའི་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ལྟོ་བཀ་ཏུ་སྤྱུ་འབྱུངས།
 [བསྐྱ་བཀའ་ཐང་]ལས། “སྤྱ་ཐག་སས་བྱས་ཏྲེར་དཔག་བོད་དུ་འོང་། རན་སོང་ཟེར་ཡང་དེ་
 འདྲའི་སྤྱག་བསྐལ་མེད་མེད་མི་ལ་སྲིད་བཅད་སྲིད་སྲུང་མང་དུ་ཡོད་མེས་ཅན་ས་འོག་ནོན་
 པའི་དུས་ཅམ་ན་གནས་སྐྱས་མཁར་ཆུ་སྐྱས་པའི་གཏེར་ཁ་འདི་མི་བཞག་འདོན་པའི་རྟགས་
 དེ་བསྟན་ནས་བྱུང་། གཏེར་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་ཅེས་བྱ་འབྱུང་།” ཞེས་པའི་ལུང་ཟིན་གྱི་
 གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན། འདི་གྲང་སྟོབ་པ་དང་། ཞང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱས་ཁྱད་
 པ་ཅན་ཞིག་ཡོང་བར་ལུང་བསྟན། དགྲུང་ལོ་བཞི་པ་ནས་འདི་སྟོག་གི་དབུ་བཅམས། རིག་པའི་
 གནས་མཐའ་དག་དང་། བོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་དང་མདོས་གཞུང་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་མཐའ་བྱིན་
 པར་གནང་། ཡབ་དང་མངའ་བདག་འགོ་མགོན་མཆུར་སྟོན་ཡབ་སྤྱས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 གསར་རྒྱུད་གི་སྤྱ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྱགས་གསར་རྒྱུད་གི་ཆོས་སྟོར། བཀའ་གཏེར་
 ཀྱི་དབང་ལུང་དང་བཀའ་རྒྱུན། ཞི་བྱེད་དང་གཙོ་བོ་ལུལ། ཆོས་དབུག་དང་སྤྱག་ཆེན་སོགས་
 གདམས་དག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། སྤྱབས་སྤྱབས་སུ་གདམས་དག་དེ་དག་སོ་སོའི་བསྟེན་
 སྤྱབ་སོགས་ཉམས་བཞེས་ཡང་དག་པར་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཉམས་སྤྱང་དུ་རྩེ་
 བཅུན་སྟོལ་མས་ཤེས་མཁར་ཞིག་གི་ཅེར་ཁྱིད་པས་རྩེ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དང་མཛལ། དགྲུང་ལོ་
 བཅོ་བརྒྱད་པར་ས་སྤྱ་བཤ་ཆེན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཆོས་འབྲེལ་ལུས། བྱ་པ་མདོན་ཤེས་
 ཅན་གྱི་གཏེར་མ་ཁ་བྱང་ཞིག་རིམ་པར་བརྒྱད་ནས་བྱག་ཏུ་འབྱོར་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དགྲུང་ལོ་
 ཉེར་གཉིས་པར་ལ་ཡག་ཉིན་གྱི་ལུང་པ་གནམ་སྐྱས་ཅན་ནས་[ཡང་བྱང་]གཏེར་དུ་སྐྱངས།
 གཏེར་སྲུང་སྤྱུ་བདུད་མགོ་དགྲུ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགོ་ཡུམ་གྱི་ཆ་བྱང་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་
 རྩེ་ལྷ་མིག་གཏད། ཀེ་ལྷ་ཆང་གི་སྟོ་བྱེས་པས་གཏེར་བཅུད་བྱ་ཤོད་ཅམ་ཞིག་བྱུང་། སྤྱར་གཏེར་
 བྱང་ལྷ་སྟོ་བྱེས་པས་ཁོ་རྩེའི་སྤྱུ་བདུད་མགོ་དགྲུའི་གཟུགས་ཁྱ་གང་དང་། ཟངས་ཀྱི་གཟུ་
 གཉིས་སྤྱན་པར་པའི་སྤྱུ་གཟུགས་ཀྱི་ནང་ནས་[མན་དག་སྟོ་བཞི་] གཟུ་ནང་ནས་[མན་དག་
 བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་]བྱོན། ཡབ་ཀྱང་གཏེར་ཁ་འབྲུལ་མེད་ལ་སྤྱགས་ཡིད་ཆེས་ནས་སྤྱོད་ཤིགས་
 སྤྱགས་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་མཐའ་བྱིན་དགོས་པ་དང་། ལས་ཆོག་རིགས་ཁྱབ་བཅའ་སྤེལ་

དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་། གཏེར་ཁ་འདིས་ཐོག་བྲངས་པའི་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད།
 ཐུགས་གཏེར་དང་བཅུ་དགུ་བཞེས་པའི་སྒྲིམ་ཆིག་ནི། གནས་སྐྱེས་ཅན་དང་བྲག་དམས་ཏྲ་
 མགྱིན་ཞབས། མེན་ཁ་སྟེང་དང་ཏྲ་མགྱིན་དཔེན་ཅའི་སྟོ། ལམ་ལོ་གཤེན་དམར་ཏྲ་མགྱིན་སྒྲིམ་
 ཆོས་ལ། །སྤྲས་མཁའ་སྐྱོ་བོ་ཕྱག་རིང་ཕྱག་མཐེབ་མ། །བསམ་ཡས་ཤྲར་ཡ་ལྷགས་ཕུར་མོན་
 བུམ་ཐང་།

ཅིས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་རྩོད་བྲག་ཏུ་བོ་གངས། །རང་གཤེན་གྱི་གཏེར་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ལས་འཕྲོ་
 དབང་གིས་ཆོས་དབང་བདག་དང་མཛེལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀུན་མཁུན་བུ་སྟོན་རིན་
 པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་བསྟོན་བསྐྱགས་གནང་། ཆོང་འདུས་འགྲུར་མོ་དང་། བསམ་
 འགྲུབ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་བཞེངས། ཏུ་བོའི་གངས་ནས་གྲུ་བུ་སྐྱ་བཙན་གཏེར་བྱ་
 བྲངས་ཏེ་ལ་ཡག་གྲུ་བུའི་ལྷ་ཁང་བྱ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་གནས་འདིར་གདན་ས་གཙོ་བོ་
 མཛད་། དེ་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་དང་མི་ཆེན་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་འདིའི་ཞབས་
 ལ་གཏུགས། ཁྱད་པར་བྱ་སྟོབ་བརྒྱད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྐྱོན་ཕུང་པ་མི་བསྟོན་རྟོ་རྩེ། བལ་པོ་རྩ་རོ་
 གཙུག་འཛིན། ཀུ་ཐོག་པ་མ་ཉི་རིན་ཆེན་སོགས་གདམས་ངག་གི་མིན་ལས་ཁྲུབ་བདེལ་བྱ་
 སྟེལ་བའི་སྟོབ་མ་མང་པོ་བསྐྱེད་སྤྱོད། དགྲུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༥༧༣ལོར་སྐྱུ་གཤེགས། གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་ནམ་ཐར་བྱ་དགྲུང་ལོ་ང་དགྲུ་པར་སྐྱུ་
 གཤེགས་ཞེས་གསལ།

གྲུ་བྱ་རྩི་འབེད། གསང་སྐགས་སྐ་འགྲུར་གྱི་སྤྱི་བརྒྱད་ནང་བཞུགས། ཉེ་མ་འབུམ་གྱི་གཙུང་པོ་སྤྱི་
 བ་འབུམ་གྱི་སྤྲས་ཡིན། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཁམས་མི་གསལ། དགྲུང་ལོ་བདུན་མན་ཆད་
 སྐྱགས་པ་འབྲ་བར་ཡོད་པ་ལ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་མཁུན་རབ་ཀྱི་ཅལ་རྒྱས་ཏེ་ཁྲོ་བོ་ཉི་འབུམ་
 དང་མཉམ་བྱ་གསང་སྐགས་སྐ་འགྲུར་གྱི་གཞུང་ཁྲིད་མན་ངག་ནམས་ལ་གསན་བསམ་ཉམས་
 བཞེས་མཛད་། གཞན་ཡང་ས་སྐྱ་ལོ་རྒྱ་བ་དང་། ཁོ་ཕྱ་ལོ་རྒྱ་བ། བལ་པོ་བྲགས་འབུམ་བཅས་
 བསྟེན་ནས་གསང་སྐགས་གསང་མའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་གསལ། དགྲུང་ལོ་
 བྱག་ཏུ་པ་ལ་སྐྱུ་གཤེགས།

གྲ་རུ་རྩོམ་ཆེས། སྤྱིད་སྤྱད་སྤྱེ་ཐང་གི་རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་འཁོར་འཁུངས། འཁུངས་ཁྲིམ་འབྱོར་བ་དཔལ་
བས་ལུལ་གྱི་ར་ལུག་སྤྱོད་བའི་རྩི་བོ་མཛད།

གྲ་རུ་བྲག་དཔལ་། མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་དག་སྤང་ཆོས་སྒོར་གས་སུ་བཞུགས་པ་གྲ་
རུ་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་བྲག་པོ་སྤྱུ་མདོག་དཔལ་པོར་ཡོད་པ་ཞིག་གི་མདོན་རྟོགས་དང་བརྒྱས་པ།

གྲ་རུ་བརྒྱའི་ཆེ་བ་བཞི་བརྒྱ། སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལ་ཆེ་བ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པ་སྤྱེ།
དང་པོ་སྤྱའི་ཆེ་བ་བརྒྱད་ནི། ༡ པ་མའི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་སྤྱེད་སྤྱུ་ཡི་ཆེ། ༢ རྒྱལ་སྤྱུ་སྤྱུང་བའི་ཆེ་བ་
མི་དགོས་ཆེ། ༣ རོལ་ཅེད་སྤྱ་ཆོགས་དོ་ཉམས་མེད་པས་ཆེ། ༤ ཆེ་ལས་འདས་བྱུངས་མེད་
པས་སྤྱུ་ཡི་ཆེ། ༥ གཏུལ་བྱ་དང་འཕྲེན་བཟེས་རྒྱུད་མེད་པས་ཆེ། ༦ སྤྱུ་ལ་འབྱུང་བཞིའི་དགས་
མ་ཚུགས་པས་ཆེ། ༧ སོ་ཐར་སྤྱགས་ནས་སྤྱོམ་གསུམ་བསྐྱུངས་པས་ཆེ། ༨ མཚན་བཟང་སོ་
གཉིས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་བརྒྱས་ཆེ། ཡོ་རྒྱན་པད་འབྱུང་སྤྱུ་ཡི་ཆེ་བ་ཡིན།

གཉིས་པ་གསུང་གི་ཆེ་བ་རྣམ་བརྒྱད་ནི། ༡ ཆངས་པའི་དབྱུངས་དང་ལྷན་པས་གསུང་གི་ཆེ། ༢
གསུང་སྤྱིང་ཡི་དཔལ་ལྷ་དང་སྤྱོགས་པས་ཆེ། ༣ སྤྱིང་རིགས་འབྱུང་ཆད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
ཆེ། ༤ ཐམས་ལ་གསུང་ནི་ཡེ་མི་ཤོན་པས་ཆེ། ༥ གསུང་ཤོན་ཐམས་ཅད་ཆོས་སུ་མཛད་པས་ཆེ།
༦ རིགས་བྲུག་སྤྱིང་རིགས་ཆོས་སྤྱོན་གསུང་གི་ཆེ། ༧ ལྷ་འཕྲེད་པའི་ལྷ་རྒྱུད་པས་བཀའ་ཉན་ཆེ།
༨ གསུང་དབྱུངས་ནི་ཐ་ཆངས་པའི་དབྱུངས་བཞིན་ཆེ། རོལ་མེད་མཆོད་པ་གསུང་གི་ཆེ་བ་ཡིན།
གསུམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྒྱད་ནི། ༡ ཐུགས་ལ་ཡེ་ནས་འཁྲུལ་པ་མེད་པས་ཆེ། ༢ ཆོས་ལ་
ཁྱོགས་རིས་མེད་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༣ རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་མཐོ་བས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༤ སྤྱོམ་
པ་རི་བོ་བརྟན་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༥ སྤྱིད་པ་ཉི་རྒྱལ་ཞིབ་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༦ འབྲས་པ་
གཞན་དོན་བསྐྱབས་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༧ རྒྱས་བཞི་མདོན་པར་མཁྱེན་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ།
༨ འཕྲོ་བྲུག་སེམས་རྒྱུད་མཁྱེན་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ།

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་བརྒྱད་བསྟན་པ་ནི། ༡ མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་པོ་ཐོས་པས་ཆེ། ༢
ཡོངས་གྲགས་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་བྱ་བ་ཐོབ་ནི། པོ་མོ་སྤོང་རྩ་བརྒྱད་ནི་བསྟན་པས་ཆེ། ༣ རིག་
པའི་གནས་ལྷ་མཁས་པས་ཡོན་ཏན་ཆེ། ༤ སྤྱེ་སྤོང་གསུམ་ལ་སྤྱུངས་པས་ཡོན་ཏན་ཆེ། ༥

བྱང་ཆུབ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ཉེར་ལྔ་བརྒྱའི་ཆེ། ༦ སྒྲོར་སྒྲོལ་དབང་གི་སྒྲིན་པར་མཛད་པས་ཆེ། ༧
དགོན་གནས་བདག་མ་བཟུང་བས་ཡོན་ཏན་ཆེ། ༨ འཕགས་པའི་འོར་བདུན་སྤྲུག་པས་ཡོན་
ཏན་ཆེ།

ལྔ་པ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བརྒྱད་ལ་ཡང་། ༡ སྤྲུགས་མར་བསྐྱེད་བརྒྱས་པས་ཆེ། ༢ བསྐྱེད་པ་འཕེལ་
འཁྲིལ་མེད་པས་ཆེ། ༣ བསྐྱེད་ཞབས་གཏེར་གྱིས་སྐྱོང་བས་ཆེ། ༤ མཆོག་དཔལ་ལྷན་གྲོགས་སུ་
འགྲོགས་པས་ཆེ། ༥ ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྲེད་པས་ཆེ། ༦ ལྷ་འདྲེ་བྲན་དུ་འཁོལ་བས་ཆེ། ༧
བསྐྱེད་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་ཆེ། ༨ སྒྲོ་བྱུང་གི་འོའ་ཁ་གཞོན་མཛད་པས་ཆེ།
གྲུ་ཅུ་བརྒྱའི་ཆེ་བ་བཞི་བརྒྱའོ། །

གྲུ་ཅུ་མཆོན་བརྒྱད། གྲུ་ཅུ་འཁྲུ་སེམྱ། གྲུ་ཅུ་བརྒྱ་སྟོན། གྲུ་ཅུ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། གྲུ་ཅུ་སེམྱ་སྒྲོ་
སྒྲོག། གྲུ་ཅུ་རྩོམ་ཐོ་ཡོད། གྲུ་ཅུ་མཆོ་སྤྲེས་རྩོམ། གྲུ་ཅུ་བརྒྱ་རྒྱལ་པོ། གྲུ་ཅུ་སྒྲོ་ལྷན་མཆོག་
ཤིང་དེ་བརྒྱད།

གྲུ་ཅུ་བ། བརྩེད་ནང་གི་གྲུ་ཅུའི་འཕྲི་རྒྱལ་ཞིག། གྲུ་ཅུ་ལ་ཞོན་ནས་འགྲོ་ལྷ་བྲ།

གྲུ་ལང་། ལྷ་དབང་སྤྲུག་ཆེན་པོ།

གྲུ་ལིང་། བཟང་གོས་ཀྱི་རིགས་ཤིག།

གྲུ་ཤ། གྲུ་གྲུ་ཤའི་བསྐྱེད་ཆིག།

གྲུ་ཤི། [སོག་]མཁས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ།

གྲུ་ཤི་ཉན། [སོག་]སྤར་སོག་པོའི་གོ་ཐོབ་ཅིག། གྲུ་ཤི་ཉན་ཡང་འཕྲི་སྒོལ་འདུག། བོད་མིང་ལ་གྲུ་
ཤི་བསྐྱེད་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ཟེར། སྤར་ཨ་མདོ་སོག་རིགས་འཆོ་བ་ཉོ་ཤོད་ཀྱི་འགོ་དཔོན་ཞིག་
ཡིན་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ལོར་སོག་དཔག་དང་
བཅས་བོད་དུ་འབྱོར། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༢པའི་ཆུ་ལོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྲིད་གཉིས་ལྷན་དགའ་ལྷན་པོ་
བྱང་གསར་དུ་བརྩམས་ཏེ་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱི་མེད་ལྔ་པར་སྤྲིད་སྐྱོང་བསྐྱོས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་
པའི་ཤིང་རྩ་ལོར་ལྷ་སར་གྲོངས།

གྲུ་ཤི་ནས་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཆོན། ས་སྤྱིའི་གཞི་རྩོག་ཁྲ་བྱང་གི་བདག་ཆེན་དང་པོ་ཡིན།

ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དབལ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༥ལོར་འབྲུངས། སྤྱི་གནོན་བུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་
ཆོས་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གསན་བཞེས་དང་། གསུང་ཆོས་བྱུག་རྩོད་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་མཛོན་
རྟོགས་སོགས་མཛད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེན་ཅུང་ཐུག་ཐེའི་ཐུར་གྱིས་བཀྲལ་ཏིང་
གྲུ་ཤིའི་གོ་གནས་དང་ཤེས་ཐམ་ཆེ་བ་གནང་། གཞི་ཐོག་ཁྱ་བྱང་གི་གདན་སར་ལོ་ངོ་བཅུ་དགུ་
བར་བསྐྱུངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བུག་པའི་ཆུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༣༦༣ལོར་གཞི་ཐོག་
ཁྱ་བྱང་རང་དུ་སྤྱོད་གཤེགས།

གྲུ་ཤི་ལྷ་ལྷ་རྒྱལ་མཆོན། བག་བྱ་ཕྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཁྱི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། བྱང་ཆེན་བསོད་ནམས་
བཟང་པོ་དང་། བདག་མོ་ཉི་ཤུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༣༩༠ ལོར་འབྲུངས། ཁྱ་མ་སྤྱི་ལུང་བ་དགེ་ཤུན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་མྱོག་བསྐྱབས།
ཆོས་བཞི་རྟེན་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བྱང་ནས་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོད་པ་བཞེས་པའི་མཆོན་
ལ་གྲགས་པ་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བ་ཆུ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༣ ལོར། ཁྱ་མ་དམ་
པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གདན་བྲངས་ནས། དགེ་འདུན་ཁྱི་ཐུག་ཁ་གས་འདུས་པའི་ཆོས་
འཁོར་ཆེན་མོ་ཞག་བཅུའི་བར་དུ་མཛད། དེ་རྗེས་སྤྱིད་འཛིན་ཁྱི་བཞོལ་མཛད་ནས་མི་རིང་
བར་སྤྱོད་གཤེགས།

གྲུག་ཤི་གྲུ་དང་ཞབས་ལྷ་གཉིས་དང་། གི་གྲུ། ཞབས་ལྷ།
གྲུག་ཀྱིད། གྲུག་ནི་གི་གྲུ་ཞབས་ལྷ་གཉིས་དང་། ཀྱིད་ནི་འབྲེང་བུ་ན་རོ་གཉིས། གི་གྲུ། ཞབས་ལྷ།
འབྲེང་བུ། ན་རོ་བཅས་བཞེའི་སྤྱི་མིང་།

གྲུག་གྲུག་འདུའི་བས་ཐུར་དུ་གྲུག་རྩལ། རྟེན་པ་གྲུག་གྲུག་འཛོད་གྲུག་གྲུག
གྲུག་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཁྱོགས་པའམ་ཐུར་དུ་དུད་པ། ཤིང་གི་ཡལ་ག་གྲུག་པ། ཆད་པོའི་གཟུགས་
གྲུག་པ། དུད་འཁྱོའི་ལུས་གྲུག་པ། བེ་ཙོའི་མཆུ་གྲུག་པ།
གྲུག་ཙོག་ཕྱེ་ལ། དུས་རྒྱུད་ཆོ་བ་ལྔ་སྟེ། ༡ འཕྱོ། ༢ རྒྱུང་པོ། ༣ མཁའ། ༤ རྩུབས། ༥ གཉན་
བཅས་ལྔ་ཡིན།

གྲག་པོ། གྲག་གྲག །དབྱུག་པ་གྲག་པོ། གྲི་གྲག
གྲག་གཞོང་། དདུལ་མགར་གྲིས་བྲུ་ག་འཕེགས་བྲེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག
གྲག་སྤང་། སྤར་གྲུ་གེ་ལུང་པར་དར་བའི་ཉ་ག་ཞིག །གསེར་གྲུག་སྤང་སྤམ་བརྒྱ།
གྲུང་། ① དཀྱིལ་གྱི་དོན་ཏེ། ཁང་པའི་གྲུང་ཤིང་། སྤྱིའི་གྲུང་། ཉེན་གྲུང་། མཚན་གྲུང་། ② སྒོག་
ཆགས་ཀྱི་རིགས་སྟུག་དང་དབྱིབས་ཆ་ཙམ་འདྲ་ཞིང་། སྤྱི་རིས་ནར་མོ་དང་སྒོར་མོ་གཉིས་
འདྲེས་པའི་གཙན་གཟན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཤ་ཡིས་སྦྱོ་བྲེད་ཀྱི་ནད་དང་། འབྲུང་གཏོན་གྱི་ནད་ལ་
པན། གྲུང་སྟགས། དཔའ་བོའི་རྒྱུན་དུ་གྲུང་དང་སྟག །③ སྤྱིའི་རིམ་ལ། བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་རྣམས་གྲུང་སྟེགས་ལ། ④ [རྒྱ]སྤར་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་སྐབས་ཀྱི་གོ་ས་ཞིག །གྲུ་ཡི་གྲུང་པ་
ལྟ་བུའོ། །

གྲུང་དཀར་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲུང་ཁན་ཏང་། འབྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཆོགས་པའི་ཅ་འཛུགས་ཤིག་བཅས་ཡིན་ཞིང་།
གྲུང་གི་ཚོ་འཕྲིས་ལ། ཉེན་གྲུང་གི་དགྲུང་ཆོགས་གཏོང་རྒྱུའི་ཆོད་འཕྲིས་བྲགས་པ་སྟེ། རོ་ནི་གནའ་
རབས་ཀྱི་བདུན་ཉིད་དུ་ཟས་ཀྱི་མིང་ལ་གོ་དགོས།

གྲུང་དགོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པའི་སྟོད་ཙམ་ལ་མཁན་ཆེན་བཟ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་བྲག་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནས་ནག་ཁུ་ས་ཁུལ་སོག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲུང་བསྟེགས། གྲལ་ལམ་གོ་རིམ་འཕྲིག་པར་བྲུས་པ།

གྲུང་ཇ། ཉེན་དགྲུང་གི་ཇ།

གྲུང་གཉིས། ཉེན་གྲུང་དང་མཚན་གྲུང་།

གྲུང་ཐང་། སྟོད་མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་ཞེས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་འབྲུངས་ལུལ་དེ་ཡིན། དེར་དུས་
གཞིས་ཀ་ཅེ་སྦྱིད་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲུང་ཐང་དགེ་འདུན་ལུག་ཆོགས། གྲུང་ཐང་ཆང་སྟེ་བྲེད་དང་པོ། རབ་བྱུང་བཙུག་ཅིག་པའི་ས་བྱི་ཕྱི་

མོ་༡༩༧༤ལོ་ནས་རབ་ཡུང་བརྒྱུག་ཉིས་པའི་ཡིད་ལྷན་གྱི་མོ་༡༥༥ལོ་བར་དགའ་ལྷན་གྱི་
མོག་ལུ་བརྒྱུ་བ་ཡོན་ཞེད། ཁྱི་ཆེན་དེའི་སྐྱུ་ལྷོད་ཤིང་ལོན་ལ། ལྷན་པར་ཆར་ཞེས་ད་རྟེན་གྱི་
ཐང་འདྲི་གསལ་མེད་བརྒྱན་པའི་དབང་ལྷན་པར་སྐྱུ་ལྷོད་རྒྱག་ཡུང་།

གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། གྲུང་ཐང་ཆོང་སྐྱུ་ཐེང་གཉིས་པ། གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྗེ་གི་
 འཇམ་མཛེས་ཕྱོགས་ཆ་ཞེས་པའི་མོང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༣༧ ལོར་
 སྐུ་བཞུངས། རྒྱལ་བ་ཡཔ་སྤྲུལ་གཉིས་དང་། ཆོས་རྒྱུང་ཁག་གི་ཡུང་བསྟན་ནམས་མཐུན་པར་
 ཁྱིཾ་ཆེན་གྲུང་ཐང་པའི་ཡང་མིན་དུ་ཐག་བཅད་ས་ལྟར། དགྲུང་ལོ་གསུམ་པ་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༣༩ལོར་སྐུ་གོང་མའི་ལུག་མཛོད་དག་དབང་ལུན་ཆོགས་གིས་ཡཔ་ལུས་དང་ལྷན་ཅིག་
 གྲུང་ཐང་ཐང་ཐང་དུ་གདན་ཤངས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༣༩ལོར་ལོང་རྒྱལ་
 སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པའི་བྱང་ལྟས་གཙུག་ལྷན་བཞེས་ཏེ་མཆོན་ལ་
 དག་དབང་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གསོལ། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བགའ་ལྟར་
 ཏཾ་ཆག་རྗེ་བྱང་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཆོན་གི་ཆབ་དུ་ཤེ་ཅིང་དུ་ཤེབས་ཀྱང་། དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་
 པ་ས་ཡོས་ལོའི་དགུན་ཐོག་ནས་བསྟུན་ནས་ཞབས་བརྟན་དང་གང་གིས་ཀྱང་མ་བན་པར་ཤེ་
 ཅིན་རང་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཤུང་དང་སྐུ་ཆས་བཅས་ལོ་རྗེས་མར་ཤེ་ཅིན་ནས་བཀྲ་ཤིས་
 འཁྲིལ་དུ་གདན་ཤངས་ཏེ་གཤུང་རྟེན་མཆོད་རྟེན་བཞེངས།

གྲུང་ཐང་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། གྲུང་ཐང་ཆོང་སྐྱ་མེད་གསུམ་པ། མདོ་སྐད་མཛོད་དགེ་
སྐད་དུ་ཡབ་ལྷགས་པོ་བྲམས་དང་ཡུམ་པོ་ཚོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ཆུ་རྒྱུ་ལོ་༡༧༩༩ལོར་སྐུ་འབྱུངས། གྲིས་པའི་དུས་ནས་ན་མཉམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་
མཁེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཆེ་ཞིང་། གུན་སྒྲོན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མངལ། དགྲུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་
རྒྱལས་གྲུང་ཐང་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱང་ངོས་འཛིན་ཞུ་མི་ནམས་འབྱོར་བས་ངོས་
འཛིན་འབྱུལ་མེད་དུ་མཛད། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་གྲུང་
ཐང་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱང་དུ་ཐག་གཅོད་གནང་། དགྲུང་ལོ་མདུན་པ་ས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༧༩༩ལོར། བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་གདན་ཤངས། དགྲུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་

པའི་ཚུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༣ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

གྲང་ཐང་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོ། གྲང་ཐང་ཆང་སྐྱ་ཐེང་བཞི་པ། གླ་བྱང་དགོན་དང་ཐག་
ཉེ་བའི་ཅ་ཡུས་ཐོང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་སྐྱ་འབྲངས། དགྲང་
ལོ་དུག་པ་ས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་
ནས་བརྟག་སྤྱིལ་མཛད་དེ་དམ་པ་འདི་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྐུལ་འབྲུལ་མེད་དུ་ཐག་བཅད་
ནས་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་གྲང་ཐང་གླ་བྱང་དུ་ཁྱི་ཐོག་མངའ་གསོལ་ཞུས། དེའི་ཕྱི་ལོར་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོའི་བྱང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲོག་སྤྱངས་པར་
མཛད། ཉོར་ཆང་རྫོང་མས་པ་རག་དབང་རབ་བརྟན་དགེ་ཆན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྐྱུས་གྲུའི་རིག་
ལམ་གསན་བཞེས་གནང་། དགྲང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་བཀྲ་ཤིས་
འབྲེལ་གྱི་ཆོས་གྲར་ཞུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་རིང་པར་བྲིན་གྱི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་པ་མཛད། དགྲང་
ལོ་སོ་དུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་ཆོག་ས་ཆེན་ཁྲིའི་དགོངས་པ་
ཞུས་ཅིང་དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྐྱ་གཤེགས།

གྲང་ཐང་མཁན་པོ་བསྐྱལ་བཟང་ཡོན་ཏན། ཏཱ་ལའི་གླ་མ་སྐྱ་ཐེང་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་
མཆོག་ལས་སྤྱང་དང་སྟན་ངག་སྐར་ཅིས་སོགས་གསན་བཞེས་གནང་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
ཁུར་བཞེས་ཤིང་། རིས་སུ་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་མཁན་འཛིན་དང་། སྐྱ་སྤྱེར་གྱི་མཆོད་དཔོན་
མཁན་པོ་བཅས་ཡུན་རིང་གནང་ཞིང་། དགྲང་ལོ་མཐོན་པོར་ཕེབས་སྐབས་མཆོད་དཔོན་གྱི་
འགན་ཁུར་དགོངས་ཞུ་གནང་བའི་གཟིགས་བརྩོས་སུ་གྲང་ཐང་དགོན་པ་སྟོ་བྱང་གཉིས་ཀར་
ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་དང་བྱང་མེད་པ་གནང་ཐོག་། དགོན་པའི་སྤྱིགས་ལམ་དང་། ཆོག་
བྲལ་བཞེས། མཆོད་རྒྱན་གཏོང་སྒོ་བཅས་སྤྱིགས་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་བདག་གཉེར་དོ་དམ་ནན་
ཏན་མཛད།

གྲང་ཐང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉེ་མ། གྲང་ཐང་ཆང་སྐྱ་ཐེང་ལ། མདོ་སྐད་མ་ཆུའི་འབྲམ་རོས་
བཅའ་ཁོག་ཏུ་ཡབ་བདེ་ཆེན་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་སྤྱིད་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་རབ་
བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ལོར་སྐྱ་འབྲངས། གྱིས་པའི་དུས་གྱི་མཆོན་ལ་

དབང་ཆེན་ཆེ་འདུག་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་མེས་པ་ཆུ་ལག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོར་འོས་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་མཆན་ཉག་པ་ལྟ་འདྲའི་དབང་པ་འདི་ལོ་ཆེ་བསྐྱེད་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་པོར་ཕྱུལ་བར་ཐན་བཏག་གནང་སྟེ་དམ་པ་འདིའི་མཆན་ཐོན་པར་བརྟེན། ལོ་དེའི་རྗེས་མ་བཟ་ཤེས་འབྲིལ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གུང་ཐང་སྐྱོང་གི་ཁྱིལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོའི་བྱང་ལྟ་ལྟ་བུར་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་པའི་མཆན་ལ་འཇམ་དབང་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དགེ་སློང་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དགེ་ཆེན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་ལ་སྤྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་རྗེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤངས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་སྐུ་གཤེགས།

གུང་ཐང་གི་མི་ལ་རས་པ། མར་པ་ལོ་རྒྱ་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞེད་ཡ་གུལ་ཞིག །རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟེགས།

གུང་ཐང་སློབ་བཞི་ བོད་སྐད་ལྟའི་དུས་སྐབས་སུ་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་ཁུལ་དུ་སླེར་བཅན་དབང་ལྷུང་བྱས་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་སུ་རབ་བྱུང་གི་ཆས་བཟུང་པའི་མཁན་པོ་སྟེ་བཞི་ལ་གུང་ཐང་སློབ་བཞི་ཟེར་བ་སྟེ། ༡ ལོ་བཅའ་གྱིས་ཆེ་བ་ཡང་ཐོག ༢ མཐུ་ཡིས་ཆེ་བ་གོ་ཆོ། དེ་གཉིས་མངའ་རིས་རྫོང་དཀར་གྱི་ཉི་འདབས་འཛེངས་གཞུང་ན་ཡོད ༣ འབངས་གྱིས་ཆེ་བ་རོ་ཀམ་གཤོང་། ༤ ཟམ་འཕྲང་གིས་ཆེ་བ་གསར་ཆོ། དེ་བྱུང་ར་ལ་ཡོད། སྟེ་ཤོག་དེ་བཞི་སྐབས་དེར་ས་སྤྱིའི་མངའ་འོག་ཏུ་མ་འདུས་པར་ཡོད་སྐབས་མངའ་བདག་འབུམ་སྟེ་མགོན་གྱིས་སྤང་དབང་བཟུང་སྐབས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས། སྟེ་ཆེན་བརྒྱ་ཆོ་བཙུག་སྐུ་ལྟན་ལ་པལ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ གུང་ཐང་། ༢ སྤྱིང་གོང་། ༣ ལུབ་ར། ༤ མ་ཞང་རྒྱ་ཆང་པ། ༥ སྟོན་སྟོང་། ༦ སྟོན་སྟོང་། ༧ རོ་ལོ་གྲུ། ༨ བཟང་རྒྱུད་པ། ༩ གཉམས། ༡༠ དང་ལུ། ༡༡ ཕུ་རི་མཆོ་འཁོར། ༡༢ གཙང་པོ་ཟགས་ཆ། ༡༣ པ་གཞི་ཆགས་གྱི་བརྒྱ་སྟོར་བཅས་ཡིན། འདི་དག་ས་སྤྱིའི་ལུས་ཉི་མ་འབུམ་གྱི་སྐལ་རྫོངས་ལ་གནང་བ་ཡིན་འདུག།

གུང་ཐང་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱིལ་ལྟུང་སྟེ་མགོན་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་ཏུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ།

མངའ་རིས་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད།

གྲང་ཐང་མོོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། རྩེ་འདི་མདོ་སྐད་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་བའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༡ལོར་
འབྲུངས། སྤྱི་རྒྱུད་དུས་ནས་སྤྱིས་སྤྱངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེས་ཆེར་འབྲེལ་བས་མདོ་སྐགས་དང་
རིག་གནས་སོགས་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་ཁྲབ་བཞིག་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་བར་
བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན། མདོ་སྐགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
གྲང་མང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷགས་ཅམ་བཞུགས།

གྲང་ཐང་སྤྱི་མ་ཞང་། ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་གཡུ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

གྲང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་། བོད་གསལ་གྲང་ཐང་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

གྲང་ཐུན་ཉིན་མོ་ཐུན་བཞིར་དབྱེ་བའི་ཐུན་གསུམ་པའོ།

གྲང་མཐོ། མཐེ་བོང་དང་གྲང་མོ་བརྒྱུད་ཉེ་ཆད་པའི་མཐོ་གང་གི་ཆད།

གྲང་བརྗེ་ཉ། རྫོང་འདི་བཀའ་མོོན་གྲང་བརྗེ་ཉ། མིང་དངོས་ལ་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན་ཟེར།
འདིའི་པ་ནི་མངའ་རིས་སྐར་དཔོན་ཆེ་བརྟན་བཟ་ཤིས་དང་མ་བསོད་ནམས་སྤྱོད་ལ་བྱ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ནམ་རྒྱལ་ཆེ་བརྟན། འབྲིང་བ་གྲང་བརྗེ་ཉ། རྒྱུད་བ་སྤྱོད་བཟ་ཉི་ཤེ་སྤྱལ་སྤྱི་
མོ་བཟང་གར་དབང་མཆོག་གྲུབ་ལས་འདི་འབྲིང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་
སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༡ལོར་འབྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱིསྤྱི་ལོ་༡༧༧༥ལོར་འདས།

གྲང་མོན། ① མོན་པོ་གཙོ་བོ་ལམ་ནང་མོན། ② གྲང་དང་བཀའ་མོན་གྱི་བསྐྱུས་ཆིག་

གྲང་དབྱུག །སྤྱི་གྲང་བྱེ་ཡས་ཀྱི་དབྱུག་པའི་མིང་།

གྲང་མོ། ① དཀྱིལ་མཛུ་བ། ② གཟིག་འདྲ་བའི་གཅན་གཟན་རིགས་ཤིག་

གྲང་ཆིགས། ① ཉིན་གྲང་དུས་མཆམས། ② ཉིན་གྲང་སྐབས་ཀྱི་བཟའ་བཏུང་།

གྲང་མཛུ་བ། དཀྱིལ་མཛུ་བ།

གྲང་ཟ། [མདོན]མེང་གེ།

གྲང་ཡོལ། ཉིན་གྲང་ངམ་ནམ་གྲང་ཡོལ་བའི་དུས།

གྲང་རུ་མཁའ་འགྲོ་མ། མདོ་སྐད་གན་རྒྱ་ཁུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྫོ་མོ་སྤྱལ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཞིག་། སྤྱི་

མེད་དང་པོ་ལྟ་ཅེ་དཔོན་མོ་བསོད་ནམས་ཀྱི། སྤྱི་མེད་གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་སྒོན། སྤྱི་མེད་
གསུམ་པ་སྒོ་བཟང་སྒོལ་ལ། སྤྱི་མེད་བཞི་པ་དགོན་མཆོག་ཆོས་སྒོན། སྤྱི་མེད་ལྔ་པ་དགོན་
མཆོག་རིན་འཛིན་སྒོལ་ལ། སྤྱི་མེད་དགོན་མཆོག་རིན་འཛིན་དཔལ་མོ། སྤྱི་མེད་དགོན་མཆོག་
བསྟན་པའི་དབང་མོ། སྤྱི་མེད་བརྒྱད་པ་དགོན་མཆོག་དམ་ཆོས་སྒོལ་མནི་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ལོར་
དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཅེན་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེ།

གྲུང་རྩ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་མོ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བག་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༣ལོར་ཁམས་སྤོ་རོང་
དུ་སྤྱོད་འབྲངས། རྩེ་དུའི་དུས་ནས་ཆོས་སྒོ་ཞུགས། དབུས་སུ་ཤེབས་ནས་ཐེ་ཅོང་ཁ་བ་དང་།
དུ་སྤྱོད་པ་ཤུག་བསོད་ནམས་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་
གསན་བསམ་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལུ་པར་ཐེ་ཅོང་ཁ་བ་ས་མཁན་པོ་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལས་སྒོ་བ། རྒྱལ་ཆབ་ཐེས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྟེན་པ་རྫོགས། གསང་
ཕྱི་ལེ་མེ་གྲ་ཆང་གི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། དེ་ནས་མེ་རའི་མཁན་པོར་ཤེབས། དེའི་ཞོར་ལ་བཙུན་
མོ་ཆལ་གྱི་དགོན་པ་ཡང་ཞོར་སྤོང་གནང་སྟེ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཅས་གྱི་རིང་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་
འགན་བཞེས། སྒོ་བ་མ་གྲགས་ཆེན་མཁས་བྱུང་དཔལ་ལྷན་པེང་གི་སྒོ་མང་མཁན་པོ་གྲུང་རྩ་
རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ། འབྲོང་སྟེང་ལྷ་མ་སངས་རྒྱལ་ཆུལ་ཁྲིམས། ཀོང་པོ་རི་ཁ་དགོན་གྱི་ལྷ་མ་
གྲགས་པ་འོད་ཟེར་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ལོར་མེ་
ར་དགོན་དུ་སྤྱོད་གཤེགས།

གྲུང་རྩ་ཆོས་གྱི་འབྲུང་གནས། མཆོན་དངོས་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཟེ། འབྲས་སྤྱངས་སྒོ་མང་གྲ་ཆང་
གི་ཡིག་ཆ་རྩིང་པ་མཛད་མཁན་ཡིན།

གྲུང་རྩ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ། ཁམས་གྲུང་རྩའི་ས་ཆར་འབྲངས། དབུས་སུ་ཤེབས་ནས་གསང་ཕྱི་
ལེ་མེར་གྲ་ཆང་དུ་གྲུང་རྩ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་པོ་དང་། དགའ་ལྷན་དུ་རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་
ཞམ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ཞམས་ལ་སྤྱངས། འབྲས་སྤྱངས་མཁན་པོར་ཤེབས་ནས་
བྲམས་ཆེན་སྟེ་ལྷའི་འཆད་ཉན་གནང་།

གྲུང་རྩ་ཆོས་སྟེ་པོ་ཉི་ལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་ལྔ་པའི་སྟོང་ཅས་ན་བྱུང་རམས་པ་བསྟན་པའི་ཉི་

མས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ལྟོ་
རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གྲུང་རུ་ལུང་རི་ཁོང་། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གྲུང་མེང་། སློབ་གྲྭ་ནམས་དབྱུང་དགུན་གྱི་དུས་ཆིགས་ནམས་སུ་བར་མཆོམས་ངལ་གསོ་བཞག་པ།
གྲུང་རུ། བར་དབྱུས་གཙང་རུ་བཞེད་གཡོ་རུའི་མིང་གསལ།
གྲུང་ལ་ཕུག། [[རྒྱ]ལ་ཕུག་གི་ཕྱེ་བྲག་ཅིག
གྲུང་སངས། [མིང་རྒྱང་།] ལས་ཀའི་བར་མཆོམས་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་བར་མཆོམས་སུ་ངལ་
གསོའི་དོན། རྒྱ་བ་བདུན་པར་ལ་སློབ་གྲྭ་གྲུང་སངས་རེད།
གྲུང་གམེང་། [མིང་རྒྱང་།] གྲུང་སངས་དང་གཅིག །
གྲུང་བསང་། [ལས་ཆིག]། རྒྱ་བ་རྗེས་མར་ད་གྲུང་བསང་བྱ་རྒྱ་ཡིན།
གྲུང། [རྟིང] ཟུར་རམ་ལོགས། གྲུང་དུ་མོར་བ། གྲུང་ན་ཡོད་པ། གྲུང་དུ་མེད་པ། གྲུང་དུ་འཛིན་པ།
གྲུང་སྦྱོང་། མ་དདུལ་མཉམ་འཛོག་གི་སྤྱི་པ་བཙུགས་ནས་དེའི་ཁེ་སྦྱོང་གིས་མི་ལ་ན་ལི་དང་། རོར་
ལ་གོད་ཆགས་སོགས་བྱུང་ན་དེ་ལ་རོགས་སྦྱོར་བཏང་བའི་མ་དདུལ།
གྲུང་སྦྱོབ་སྤྱི་གཉེར། གྲུང་སྦྱོབ་ཆེད་དུ་མ་ཙུག་གཉེར་དང་། ཁེ་སྦྱོང་སྤྱེལ་མཁན་གྱི་ཆོགས་པ།
གྲུང་དུ་འདུག། ལོགས་སུ་འདུག་པ།
གྲུང་དུ་སྤགས། སྤར་ཡོད་པ་ནམས་མེད་པར་གཏོང་བ་ཞེས་པའི་དོན།
གྲུང་དུ་སྤས། གྲུང་ནི་ལོགས་དང་། ཟུར། གཞན་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པས་ལོགས་སུ་
སྤས་སྒྲོས་སོ། །
གྲུང་དུ་ལུས། ལོགས་སུ་ཐོན་པའམ་ཟུར་དུ་ཐོན་པ་སྟེ་སྐབས་འདིར་སྤར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་
ཆགས་སའི་ལུས་དུ་མཆོ་ཞིག་ཡོད་པར་དེ་སྦྱིད་རྒྱ་དང་འབྲེས་ནས་ཡོད་པར་དེའི་འབྲེས་
མཆོམས་ར་མ་སྒྲང་གི་མཆོམས་ནས་རགས་བཅིགས་ཏེ་སྦྱིད་རྒྱ་དང་མཆོའི་གཉིས་བར་གྱི་
འབྲེལ་མཆོམས་བཅད་པས་མཆོ་རྒྱང་པ་ཟུར་དུ་ལུས་པ་དེ་བསུབས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་གཙུག་

ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་བཤད་སྒྲོལ་ཡོད།
གུད་ན་མཆིས། ལོགས་སུ་ཡོད་ཅེས་པའི་བཞུར་ཆིང་།
གུད་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ཉམས་པ། དར་གུད། ལུས་སྒྲོབས་གུད་པ། བཟང་པོ་གུད་པ་དར་ལས་
འངས། དན་པ་རྒྱགས་ན་ཤིང་ལས་རྩལ། ② ཅ་འཕར་སྤངས་མི་གསལ་བ།
གུད་པའི་མཆོར་ལུང་ལྟ་བུ། དཔོན་པ་འདི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཅམ་ན། ལ་དྲགས་ནས་ཐེབས་
པའི་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཞིག་གིས་བཏབ། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཅམ་ལ་དགོ་
ལུགས་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མངའ་འཛིན་ས་ཁུལ་རུ་ཐོག་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གུད་པོ། ཉམས་པོ། ལུས་གུད་པོ།
གུད་གསལ། ཁྱོད་ཕོག་པ་དེ་གསལ་བ།
གུན། ཁྱོད། གཞན་ལ་གུན་མི་གཏོང། རང་གིས་གུན་འབྱེད། ར་ལ་གུན་ཕོག་བྱུང་སྐྱམ་དུ་མ་སེམས།
གུན་མ་བྱུང། ཁྱོད་གསལ། འགྲོ་བོན་འཕར་པོང་གི་གུན་མ་བྱུང་མཆོན་ཀྱེད་ཤོག་སྒྲོར་ལྔ་བརྒྱ་
ཐམ་པ་སྤྲད།
གུན་པོ། བམ་པོ་འཕ་ཁྱོད་ཆེན་པོ།
གུན་སྤར། [ཞང་སྤར]གུན་བཟང་།
གུན་གསལ། ཁྱོད་བྱུང་པའི་ཁ་གསལ།
གུན་གསལ་གྲོན་དེུལ། ཁྱོད་གུན་ཕོག་པར་ཁ་གསལ་བྱས་པའི་གྲོན་དེུལ།
གུན་གསལ་བཅའ་ཁྲིམས། གཞན་གྱི་བསམ་དཔྱད་ཅི་རིགས་ལ་ཁྱོད་གུན་ཕོག་པར་སྒྲིན་ཆབ་ཁ་
གསལ་ཀྱེད་པའི་ཀྱེད་སྤངས་སྒྲོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས།
གུཌ་པ་ལ། [ལེགས]ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་ཏེ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པར་བོད་དུ་ཐེབས་ཁྱོད་པའི་རྒྱ་
གར་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་པ་ལ་རྣམ་གསུམ་གྱི་གས་ཤིག་
གུཌ་པའི་ཡི་གེ། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཀྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཡི་གེ་ཡིན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་
ཏ་ཅང་འབྲུ་བོ་ཞིག་ཡོད་པ་དགོ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསུངས།
གུམ་པ། འགུམ་པའི་འདས་པ།

གུམ་གུམ་པ། འཁུམས་ནས་ཡོད་པའི་དོན།

གུའི་གུང་པ། སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྒོལ་ལ། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་དཔོན་
རིགས་རྣམས་ལ་གུའི་གུང་གི་གོ་གནས་སྟོད་སྒོལ་ཡོད་པ་དང་། བོད་དུ་ཡང་གུའི་གུང་གོ་
གནས་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་མང་པོ་བྱུང་།

གུར། རས་དང་རེ་ལྗེ་བྱིང་པ་བཅས་ལས་བཅོས་པའི་སྟོད་གནས། བྱིང་གུར། དབྱ་གུར། བཞུགས་
གུར། དམག་གུར། སོག་གུར། ཐབ་གུར། གུར་རྒྱུག། གུར་ཐག། གུར་ཕུབ་ནས་སྟོད་པ། སྟོད་
གུར་འདེགས་པ། ཉི་མ་ཤར་ནས་གུར་པལ་སྟེ་ཐོན་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གུར་ཁང་དང་།
གོས་ཁྲིམ། སྤྱུ་སྤྱུ་གུར་བཅས་སོ། །

གུར་ཀ། གུར་ཕུབས་བྱེད་ཀྱི་ཀར་ལ་ཟེར། གུར་དབྱུག་དང་གཅིག། གུར་ཀུམ། གུར་གུམ་དང་དོན་གཅིག།
གུར་ཐང། གུར་གྱི་ཐོད་སྟེང་།

གུར་ཁང་། ① དབྱེབས་གུར་དང་འབྲེལ་བའི་གནས། ཤིང་གི་གུར་ཁང་། རྩའི་གུར་ཁང་། ② འོད་
གུར་རམ་འཇའ་འོད་ཀྱིས་གུབ་པའི་པོ་བྱང་། འཇའ་ཆོན་གྱི་གུར་ཁང་། སྤྱིན་གྱི་གུར་ཁང་།

གུར་ཁེབས། གུར་སྟེང་གི་གཡལ།

གུར་ཁྲིམ། སྟོད་གུར། སྤྱ་དང་གུར་གྱིས་གུབ་པའི་ཁྲིམ་ཆང་།

གུར་གུམ། བྱ་ཀང་མ་དང་། ཁ་ཆེ་གུར་གུམ། ལེ་བཀླན་མ། བལ་པོ་གུར་གུམ། བོད་གུར་གུམ་མམ་
ལུས་ར་གུར་གུམ་བཅས་ལུ་མཆིས། རོ་མང་པ། ཞུ་ཇེས་བསིལ། རུས་བས་མཆིན་ནད་སེལ།
ཅ་ཁ་སྟེམ། ལུངས་ཁྲག་གསོ། ཁིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཀུན་ནས་འཁུམས་དང་། ཁ་ཆེར་སྟེམ།
མཆིན་སྟེན་གཙོ་བོ། མཆོག་ལྡན། འཇམ་དབྱངས་མདོག་ཅན། ཉི་མ་གུང་རྟེན། འཕྱང་བྱེད། ཇི་
ཞིས། ཇི་བཟང་། བདེ་བྱེད། དཔའ་པོ་བརྟན་པ། སྤུ་མ་ཅན། མེ་ཏོག་ཉི་མ། མེ་ཏོག་དོན་ཅན།
མེའི་ཅེ་མོ། ཅ་བ་བརྒྱ་པ། ཆོམ་བྱེད་དམར། རྩིང་བྱང་སྟེམ། ལི་ཁྲིའི་མདངས་ཅན། ལུས་དམར།
ལེ་བཀླན་ཅི་བཅས་སོ། །

གུར་གུམ་གྱི་ལྷང་ཅེ། ཀོ་བ་ལས་བཅོས་པའི་བའམ་སྟོད་ཀྱི་ནད་དུ་ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་མ་སྒྲགས་ཡོད་པ།
གུར་གུམ་གསུམ། ཁ་ཆེ་གུར་གུམ་དང་། བལ་པོ་གུར་གུམ། བོད་གུར་གུམ་མམ་སྤེལ་དང་ཀུ་བཅས་

ཉེ་གསུམ་མོ།

གུར་གུམ་རིགས་ལ། སྤྱི་གནས་སམ་མཆོག་དམན་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་གུར་གུམ་རི་བྱ་
ཀར་ཅན་དུ་སྤྱིས་པ་དང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སྤྱིས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བཟང་གཞན་དུ་སྤྱིས་པ།
བལ་པོར་སྤྱིས་པ། བོད་ཀྱི་ལྷུང་རར་སྤྱིས་པ་བཅས་རིགས་ལྗེའི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། བི་རི་སྤྲུལ་
གཞོན་པས། བྱ་ཀར་མ་དང་ཁ་ཆེ་མ། ལེ་བཀྟན་མ་དང་བལ་པོར་སྤྱིས། ལྷུང་རར་སྤྱིས་དང་
རྣམ་པར་ལ། རིམ་བཞིན་མཆོག་རབ་འབྱིང་མཐའ་དམན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གུར་གྱི་མགོན་མོ། ཡེ་ཤེས་པའི་སྤྱང་མ་ཞིག །ས་སྤྱ་པའི་སྤྱང་མ་གཙོ་བོ་ཡིན།

གུར་གྱི་མགོན་མོ་ལྟ་དགུ་པ། གུར་ལྟ་བུ་གྱི་སྤྱིང་དུ་བེར་ནག་ཟངས་གྱི་ཅན་བསྟན།

གུར་གྱི་བབ་ལེ། གུར་གྱི་རྒྱན་སྟོས་རི་མོ་ཆེན་དུ་བ་མ།

གུར་གྱི་ཤམ་བྱ། གུར་ཐོག་གི་མཐར་བཏང་པའི་རྒྱན། གུར་གྱི་ཤམ་བྱ་རྒྱུད་གིས་ཡམ་ཡོམ་དུ་སྤྱུལ་བ།

གུར་མགོན་ལུས་དཔལ། ཡེ་ཤེས་པའི་སྤྱང་མ་གུར་མགོན་ཡབ་ཡུམ་གཉིས།

གུར་མགོན་ཡབ་ཡུམ། གུར་མགོན་ལུས་དཔལ་དང་དོན་གཅིག

གུར་རྒྱུད་དགོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཅན་དུ་ཨ་དཀར་ཆེ་མས་
བཏབ། བྱ་བམཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་དཔལ་མགོན་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གུར་ཉིག །མེ་ཉོག་མེར་སྤྱི་འཆར་བ་ཞིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་སྟོན་ས། ལུས་པས་ཁྲག་མཁྲིས་དང་།
མ་ཆད་འཛོམས།

གུར་བཏགས་སམ་གསུམ། དཔལ་གྱི་རྫོང་འི་བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཁའ་འགྲོ་མཛོད་ཀྱི་
གྱི་རྒྱུད་དང་། གྱི་རྫོང་འི་ཅ་རྒྱུད་བཏགས་པ་གཉིས་པ་གྱི་རྫོང་དང་བདེ་མཆོག་ཐུན་མོང་གི་
བཤད་རྒྱུད་དཔལ་སམ་བྱ་ཏ་བཅས་ལ་ཟེར།

གུར་མཐོངས། གུར་གྱི་ཐོག་ཁུང་།

གུར་ཐག །བདེ་མཆོག་གི་བཀའ་སྟོད་སྤྱང་མ་ཞིག

གུར་གཏུང་། གུར་གྱི་གཏུང་མ།

གྲུང་ནག །སྤྱི་གྲུང་།

གྲུང་པ་གྲུང་ཚང་། རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་ལམོར་ཆོས་སྤེའི་དགོན་པར་ས་སྤྱིའི་གྲུང་པ་ཞི་དང་། དགེ་
ལུགས་གྲུང་པ་དུན། བུ་སྟོན་ལུགས་གྲུང་པ་ལྷ། ས་དགེ་མཉམ་འདེས་གྲུང་པ་ཅིག་བཅས་
བསྟོམས་པའི་གྲུང་པ་ཁག་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ས་ལུགས་གྲུང་པ་ཞིའི་གྲས་
ཡིན། གྲུང་པ་ཞི་ནི། ༡ མངོན་དགའ་གྲུང་པ། ༢ ཁང་གསར་གྲུང་པ། ༣ བདེ་བ་ཅན་པ། ༤
གྲུང་པ་གྲུང་པ་ཅས་

གྲུང་དབྱུག །གྲུང་ལུབས་ཟེད་ཀྱི་དབྱུག་པ།

གྲུང་མེ་འཛོག་པ། དེང་དུས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་གསུམ་པ་རྫོང་ཁོངས་ཡིན།
གྲུང་མོ། གཉིང་སྤྱེས་རྫོང་གི་ས་ཆ། སྤར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བོད་ཁྱིམ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་
ཆོན་ཞིག

གྲུང་བྲ། ① དབྱེབས་གྲུང་པ་ཞི། ② གྲུང་རྩེ་རྩེ་པ།

གྲུང་མོ། གཉིང་སྤྱེས་རྫོང་གི་ས་ཆ་སྤར་ཡོན་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བཅུ་གསུམ་པའི་བོད་ཁྱིམ་
སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

གྲུང་ཞལ་ལུས་གསུམ། གྲུང་གི་མགོན་པོ། དཔལ་མགོན་ཞལ། ཨེ་ཀ་ཇ་ཏེ་གསུམ་ཡིན།

གྲུང་ཞོལ། གྲུང་གི་གཤམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆེ་ལེན་རས།

གྲུང་ལུང་དགོན། རབ་ལུང་དགུ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༤ལོར་ཀ་ཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བཏབ།
གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲུང་རིགས་བསྐྱུས། གྱི་རྩོམ་འཕྲུལ་རྒྱུ་དེ་རྩོམ་གྲུང་ལས་གསུངས་པའི་མཁའ་འཁོར་མ་ལྟ་རིགས་
བསྐྱུས་ཀྱི་ཆོག་སྤེ། འདི་ལ་རོར་མཁན་ཆེན་འག་དབང་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་དཀྱིལ་ཆོག་
ཡོད་ཅིང་། ཡང་རྩོག་ལུགས་ཀྱི་གྲུང་རིགས་བསྐྱུས་ལྟ་བུ་ཞི་བཅུ་ཞེ་དགུའི་སྤྱབ་ཐབས་དང་།
དཀྱིལ་ཆོག་བཅས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་བཅས། ས་སྤྱི་མཁན་ཆེན་སྟོ་
གཉེར་དབང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པ།

གྲར་ཤིང་བཙོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྟེན། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སློབ་མ་ཡིན།
གྲར་ལྟ་བུར། གྲེ་རྩེའི་བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་གྲར་ལས་གསུངས་པའི་མགོན་པོ་གྲར་ལ་གཙོ་འཁོར་
རྒྱས་བསྐྱུས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མགོན་པོ་གྲར་གཙོ་འཁོར་བརྒྱུད་ཡོད་པ་སྟེ་ ༡ གཙོ་
བོ་མགོན་པོ་གྲར། ༢ ལུ་མ་ཨེ་ཀ་ཇ་ཏེ། ༣ དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོ་བྲག་བཞི་མ། ༤ གཞོད་སྦྱིན་ནག་
པོ། ༥ བག་མོ་གཞོད་སྦྱིན། ༦ སུ་ཉ་ནག་པོ། ༧ རྩ་ཉ་ནག་པོ། ༨ སྤེན་མོ་རལ་གཅིག་མ་བཅས་
བརྒྱུད་ཡོད་དོ། །

གྲར་ལྟ་ལྟ་མ། མགོན་པོ་གྲར་ལ་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་བཅས་ལྟ་ལྟ་ཡོད།
གྲར་ལྟ་བུ་གཉིས། མགོན་པོ་སྦྱ་སྦྱབ་ལུགས་ཀྱི་མགོན་པོ་གྲར་ལ་གཙོ་འཁོར་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་
དེ་ཡིན། དེ་ཡང་གྲར་ལྟ་བུར་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒོ་མ་བཞི་བསྐྱར་བ་ཡིན།

གྲར་ལྟ་བུ་བདུན་མ། ༡ མགོན་པོ་གྲར། ༢ ཨེ་ཀ་ཇ་ཏེ། ༣ ལྟ་མོ་དུད་སོལ་མ། ༤ གཞོད་སྦྱིན་
ནག་པོ། ༥ བག་མོ་གཞོད་སྦྱིན། ༦ སུ་ཉ་ནག་པོ། ༧ རྩ་ཉ་ནག་པོ། ༨ སྤེན་མོ་ཁྲག་མིག་མ། ༩
ལུགས་ཀྱུ་མ། ༡༠ ཞགས་པ་མ། ༡༡ ལུགས་སྒྲོགས་མ། ༡༢ ཇིལ་བུ་སྟེ་སྒོ་མ་བཞི། ༡༣
ལས་མཁན་གཅེར་བུ་ཟངས་ཀྱི་ཅན། ༡༤ ནང་གི་ལས་མཁན་ཟེར་ནག་ཟགས་ཀྱི་ཅན། ༡༥ རུ་
མཚོན་ཀྱི་ལས་མཁན་ཟན་བདུད་གཤིན་རྩེ་ནག་པོ། ༡༦ དཀར་མོ་ཉི་མ། ༡༧ བདུད་རྒྱལ་ཐོད་
ཟེང་ཅན་བཅས་སོ། །

གྲལ་གྲལ། [རྒྱན་ཆིག] འདར་བའམ་འདར་ཡོམ་ཡོམ་གྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། མེ་སྒྲོགས་བརྒྱབ་པས་
ཁང་པ་གྲལ་གྲལ་གཡོ། རྒྱག་ཁྱི་བདག་པོའི་རྩེས་ལ་གྲལ་གྲལ་བརྒྱགས་ལྟ་བུ། ལུལ་སྐྱད་དུ།
གྲལ་ལི་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

གྲལ་ནག །གྲལ་ནག་པོ།

གྲལ། གཞན་ལ་བཅེ་ཞིང་བཀྱར་བ།

གྲས་བཀྱར། གྲས་འདུད་བསྟེན་བཀྱར།

གྲས་འདུད། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ཐོག་ནས་བྲག་འཛལ་བ་དང་། ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ། མགོ་བོ་འདུད་བ།
བསྐྱུ་བ་ཞུ་བ་སོགས་དང་། བཀའ་ལ་བརྟེན་ལན་ཞུ་བ། ཞེས་བྱེད་པ་སོགས་ལུས་དག་གཉིས་ཀྱི་

སྒྲོན་ས་བཅེ་བཀྱར་ཁྱ་བའི་ནམ་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་མིང་།
གྲུས་པ། ① [ཐ་མི་དང་པ།]ཡིད་དང་བས་འདྲད་པ། དཔའ་བོ་ལ་གྲུས་པ། ② རང་ཉིད་དམའ་སར་
འཛོག་པའི་ཆོག་ །གྲུས་པ་ནམ་རྒྱལ་ནས་ཆེད་དུ་ཁྱ་སྤྱིང་། ③ གྲུས་འདུད། ཁེངས་རྟེན་ས་
སྤངས་ནས་གྲུས་པ་ཁྱ་བ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་གྲུས་པའི་ནམ་འགྱུར་སྒྲོན་པ།
གྲུས་པོ། དང་བའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དགའ་བོ་འཕུ་མོས་པོ། ཞལ་བཀོད་གང་གནང་གྲུས་པོར་
ཉན་པ། སྤྱ་གྲུ་འདི་པ་མ་ལ་གྲུས་པོ་ཞིག་རེད།
གྲུས་བྱག་ །གྲུས་པའི་སྒྲོན་ས་འཆའ་བའི་བྱག་
གྲུས་སྒྲོར། གྲུས་པའི་སྒྲོད་པ།
གྲུས་བཅེ། གྲུས་བཀྱར་ཆེ་ལ་བཅེ་དུང་ལྷན་པ།
གྲུས་རྩས། འབྲུལ་བའི་དངོས་པོ།
གྲུས་ཞབས། ཡིད་དང་སྒྲོན་ས་ཞབས་ཕྱི་ཁྱ་བ། གཡོ་ཚེལ་མེད་པའི་གྲུས་ཞབས་ཆེན་པོ་གྲུས་པ།
གྲུས་ཆེན། གྲུས་བཀྱར་དང་ཤ་ཞེན།
གྲུས་ལན། ཚུར་གྲུས་འདུད་བྱས་པའི་ལན་སྒྲོག་པའི་གྲུས་ཚུལ།
གྲུས་སྒོལ། གྲུས་ལུགས་ཀྱང་ཟེར། གྲུས་བཀྱར་ཁྱ་བའི་ཚུལ་ལུགས།
གཤམ་འཇུག་རང་འབྱར་འབྱེད་བྱ་སྤྱར་བའི་གཤམ་པའི་ཁེ་དེ་ནི་མེ་མེ་འེ་རེ་ལེ་སེ་སེ་ནམས་རྒྱན་ཆོག་གི་མཐར་
སྤྱར་ན་དོན་དུ་མར་འཇུག་པ་གཤམ་གསལ་ལྟར། ① ཐ་སྙད་ལ་ལའི་མཐར་སྤྱར་ན་དེའི་བས་དང་
ནམ་པ་སོར་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བའམ་གསལ་བར་མཛོན་པ་མཆོན་པ་ནི། གདོང་ནག་རྟོག་གེ་སོང་།
སྤྱ་རེངས་སྤྱ་ཐང་རེ་ཤར། ཐག་པ་རྒྱུད་དེ་ཆད། རྩས་འན་རྟོ་རིང་ལྷན་ནི་འབྱེད་འདུག །ལུན་པ་ནག་
འཐིབ་མེ་འཐིགས། མེ་ཉོག་དམར་ལྗེས་མེ་བཞད། ལུག་ནམས་ཐང་ལ་དཀར་ཐར་རེ་བཀྲམ། འབྲི་
གཡལ་ནམས་ནག་ཙལ་ལེ་འོང་གིན་འདུག་ཅེས་པ་སོགས་ལྟ་བུ། ② རྒྱན་ཆོག་གི་མཐར་སྤྱར་
ནས་བསྐྱར་སྒྲོས་སྤྱ་བྱུང་ན་དེའི་བས་དང་ནམ་པ་སོགས་བསྐྱར་སྒྲོས་སྤྱ་བྱུང་བ་མཆོན་པ་ནི། ར་
མོང་གྲུག་གེ་གྲུག་གེ་རྒྱག་གིན་འདུག །དོ་པའི་སྤྱ་ཐག་གེ་ཐག་གེ་ཐག་ །ལུགས་མགར་བའི་སྤྱ་
སང་རེ་སང་རེ་བྱེད། མགོ་མདུང་རེ་མདུང་རེ་འགྲུལ་གྱིན་འདུག །འུད་དེ་འུད་དེ་བརྒྱགས། སྒོ་བ་

ཐུན་འཁོགས་པའི་ཕྱི་ལ་བད་སིལ་ལེ་སིལ་ལེ་གྲག། ཁྱི་གན་ཉོན་ནི་ཉོན་ནི་ཐུག་གིན་འདུག །ཆུ་
འབྱར་རེ་འབྱར་རེ་འབྱར། དར་ཆ་ལྷན་པེ་ལྷན་པེ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་སོགས་ལྟ་བུ། ③ རྒྱན་ཆོག་
བསྐྱར་རྒྱུ་ལྟེན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བར་སྦྱར་ན་དབྱིབས་དང་ནམ་པ་སོགས་ཆ་མི་སྟོམ་པ་དང་མང་
པ་མཆོན་ཏེ། ཁང་པ་དག་དོག་གེ ལྷ་ར་རེ་རིང་རེ། ཐག་པ་ཐ་རེ་ཐུང་རེ། སྒྲ་ཆ་རེ་རེ་རེ་ལོ།
ལུས་སྦྱ་དེ་སྦྱིད་དེ། ཆོག་ལྟ་བུ་ལྟེན་པེ། དངོས་རྩས་ཐ་མེ་ཐུམ་མེ། སོག་གྲུ་རྩ་ལེ་རྩལ་ལེ། རི་
མདའ་རེ་མདུང་རེ། ཐག་ཐ་རེ་ཐོར་རེ་ཞེས་པ་སོགས་ལྟ་བུ།

གེ་ཁོད། [ཁང་སྒྲ་དྲུང་འདུལ།

གེ་ཆགས་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༩ལོར་གེ་ཆགས་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་
མཆོས་བཏབ། འདི་ལ་གད་བཟུགས་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་ཡང་འབྲི་སྟོལ་འདུག །གྲུབ་མཐའ་
རྩེད་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ལྟུང་ལྟུང་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་ཆོང་ཁོངས་ས་སུ་ཡོད།
གེ་དེག་ མི་སེར་སྤྱ་ཅན་གཞན་ལ་བཏང་བའི་ཆོ་ཞན་པའི་མི། དཔེར་ན་མི་དེ་གེ་དེག་རེད། གཞན་
ལ་རོགས་པ་ལྟེད་ཀྱི་མ་རེད། ལྟ་བུལོ། གེ་དེག་དང་། མ་རབ། གཏེ་ཐུག །རྒྱ་འཁུམ་ནམས་དོན་
གཅིག་པར་སྦྱང་།

གེ་བུ། [ཁང་སྒྲ་དྲུང་གྱི་མིང་།

གེ་འདེ་རི་ཁོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྩེད་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གེ་རི་ལྷ་ཁང་། གེ་རི་ཁོང་ཆོའི་རྒྱལ་དོས་རི་ལྟེབས་སུ་ལྷ་ཁང་གི་ཕྱལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་དུས་
རབས་བདུན་པའི་ནང་བཅན་པོ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོས་པོ་ཏ་ལར་པོ་བྱང་འདེབས་བར་དགོངས་
ནས་རྒྱ་མ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་གེ་རིའི་གནས་དེར་ཡིག་དུག་རང་བྱོན་ཞལ་གཟིགས།
ཕན་ཚུན་ཐག་ལ་འཇུ་ཆོན་བཟ་བ་གཅིག་ཏུ་འཕྲེལ་བ། རྒྱན་རས་གཟིགས་ཁྲ་སར་པ་ཉི་དང་།
སྟོལ་མ། ཏུ་མཁྱིན་སོགས་རང་བྱུང་དུ་བྱོན་པ་བལ་པོའི་བཟོ་བོས་ནམ་པ་གསལ་བར་གཏོད་
ཅས་ལོ་རྒྱུས་སུ་འཁོད་པ་དེར་བཅན་པོའི་དུས་ནས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡིན་
འདུག །དེར་དུས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཁོང་ཁྲིའི་ཁོངས་གཏོགས་སྟག་ཅེ་རྫོང་འབྲོམ་

ཐོད་ཆུས་གེ་རེ་ཁྲོང་ཆོ།

གེ་རེ་ལྷ་པ། ལྷ་རིགས་ལས་ཆད་པའི་ལྷགས་འཆང་གི་གདུང་རྒྱུད་ཅིག།

གེ་རོང་དགོན། མཆོན་གཞན་གསང་ལྷགས་ཆོས་འཁོར་གྱིང་ཞེས་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
ནང་ཅམ་དུ་གེ་རོང་སྤོས་བཟོད་པ་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནྟག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གེ་སར། ① མེ་ཉོག་གི་ཟེའུ་འབྲུ། ② རྩོ་སྒྲན་ཞིག། །བྱས་པས་ཆ་བ་སེལ། ③ གླིང་གེ་སར་གྱི་
བསྐུས་ཆིག་

གླིང་གེ་སར་འབྲུངས་ལུལ། ཁམས་ཕྱེད་གཤེད་གླིང་ཆང་གི་མངའ་ཁུལ། ས་སྤྱིད་སོས་ཡག་གི་ཁ་
མདོན། །རྒྱ་གཉིས་ཆ་མ་གདབས་འདྲ་ཡོད། །སྤང་གཉིས་བལ་སྒྲན་གཉིང་འདྲ་ཡོད། །བྲག་
གཉིས་མདའ་སྤོ་གཤེད་འདྲ་ཡོད། ཅེས་བ་དེར་དུས་རྒྱ་རྒྱ་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་ན་སྤྱི་ལོ་
༡༠༣༧པའི་ས་སྒྲག་ལོ་གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་འབྲུངས་ལུལ་ཡོད།

གེ་སར་གྱི་སྤྱུང་། གླིང་རྩེ་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱུང་ཞིག། །འདིར་ཡོངས་
ཐགས་ལྷ་གླིང་གཤེད་དགྲ་སྒྲོར། འབྲུངས་གླིང་མེ་ཉོག་ར་བ། རྩ་རྒྱགས་ལོར་བྱ་ཆ་བདུན་
གསུམ་ནི་གླིང་གེ་སར་ལྷ་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་བཏང་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་མིའི་སྤྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ།
གླིང་གི་རྒྱལ་ས་ཐོབ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱུང་ཡིན། དེ་ནས་ཉོར་བདུད་མོན་འཇང་བཞེས་ལོགས་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོང་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་པའ་ཚུལ་གྱི་སྤྱུང་དང་། མཐར་གླིང་གི་ཕ་བུ་རྒྱལ་ས་རེ་རེ་
བཞེན་སྤྱོ་གཤེད་གས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྤྱུང་ལ་དཔུལ་གླིང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་ཡང་
རྫོང་ཐང་འགའ་ཞིག་པའ་ཚུལ་གྱི་སྤྱུང་ཐ་ཐོར་བཅས་བྱུང་ཡོད།

གེ་སར་རྒྱལ་པོ། ① ཐོད་ཀྱི་གནའ་ཐོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན། ཞེབ་པ་གླིང་གེ་སར་
རྒྱལ་པོའི་འབྲེལ་བ་འདྲ་ལོག་ཏུ་གསལ་བར་ལྟར་རོ། ② དེར་དུས་ཡུལ་ཁྲུའི་ཁོངས་སུ་གཉོགས་
པའི་ཁྲོམ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བའི་དཔོན་ཞིག་

གེ་སར་ཅན། [མདོན]པད་མ།

གེ་སར་སྤྱོད། [དངོས]སྤྱང་ལུ།

གེ་སར་འཛིན། [མདོན]སྒྲུང་བ།

གེ་སར་གསུམ། ལྷ་ག་གེ་སར་དང་། ལྷ་ཁོ་གེ་སར། བསྐྱ་གེ་སར་ཏེ་གསུམ།

གེ་སར་ལྷ་ཁང་། རབ་བྱུང་བཙེ་ལཱ་བའི་ཆུ་ཏྲ་སྤེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་ཅམ་ན་ཆར་ཆར་སྒྲུབ་ཆེན་བདུང་
འདུལ་བསྐྱེད་པའི་ཉི་མས་བཞེངས། འདི་ཆར་ཆར་དགོན་པའི་ཡན་ལག་དང་། བྱ་བ་མཐའ་བཀའ་
བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་ད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སྤེ་དགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གེག་པ། གཉན་ནད་དུ་གོ་བའི་གག་པ་དང་གཅིག །

གེགས། རྒྱུན་དན་བར་ཆད། ལས་དོན་གྱི་གེགས་སུ་གྱུར་པ། རྒྱུན་གོད་མང་པོའི་གེགས་
ཆགས་པ་རྣམས་བསལ་བ། ག་སྤྱིག་ལེགས་པར་བྱས་ཡོད་སྐབས་ལས་དོན་ཆད་མ་
གེགས་མེད་དུ་གྱུར་སོང་།

གེགས་ཆ། གེགས་ཀྱི་ཆ་ལས།

གེགས་སྤོད་དུས་ཆོད། རྒྱུག་ལྷང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་རྒྱུན་པའི་ཆེད་སྤོད་ཐ་
རྒྱུད་ཅིག་སྤེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་down time ཟེད།

གེགས་འདུལ་བ། བོད་སྐད་རབས་ཀྱི་བོན་ཆོས་དང་། ནང་བསྐྱེད་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་
བཤད་སྒྲོལ་ཡོད་པའི་གདོན་དང་བཞེགས་ཞེས་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་བཞེགས་ནི།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་རིགས་རང་རང་སོ་སོའི་འདོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་རྒྱུན་དན་བར་ཆད་བྱུང་
བ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་གསང་སྐྱེགས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྒྲ་ཆོགས་བྱ་ཐབས་བཤད་པ་
དེ་རིགས་ལ་བཞེགས་འདུལ་བ་ཟེད།

གེགས་བར། གེགས་དང་བར་ཆད། སྤྱི་ལ་གེགས་བར་ཆད་མེད་པར་བྱ་བ་ལམ་སྤོངས་ཡོང་བའི་
སྤོན་འདུན་ལ།

གེགས་བྱེད། ① བར་ཆད་བྱེད་མཁན། ② བར་གཅོད་བྱེད་པ། བར་ཆད་གཏོང་བའི་མི་མ་ཡིན།

གེགས་བྱེད་པོ། གཞོད་བྱེད་གདོན་འདྲེ།

གེགས་དང་བར་ཆད། འདྲེ་གདོན་གྱི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་སྤོ་བྱུང་གྱི་ཉེར་འཆེའམ། གོད་ཀ།

གེགས་མེད་བདེ་བཞོད། བར་ཆད་མེད་པར་བདེ་པོར་སྤྱེབས་པ།

གོགས་འཛུགས་ བར་ཆད་ཀྱི་འཛུགས་སྒྲིངས།

གོགས་སྤྱུངས་པ། ① གདོན་འདྲེའི་བར་ཆད་དུ་སྤྱུར་པ། ② [རྟིང]རག་ལས་པ།

གོགས་སེལ། རྟོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སྤྱུ་ལུས་དང་སེམས་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྤྱོད་གང་སྤྱང་
བདེ་དག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་གི་རིགས་ལ་ཟེར།

གོགས་སེལ་ལ་མཁས་པ། ཉན་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གསལ་སྤྱད་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཅ་སྤྱང་རྟོམ་ཚུལ་
མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོམ་སྐབས། རྟོམ་པ་པོ་སོ་སོའི་གཞུགས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་
ཆོས་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་བར་ཆད་སྤྱ་ཆོགས་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་དེ་སེལ་ཐབས་ཀྱང་མི་
འདྲ་བ་སྤྱ་ཆོགས་ཡོད་པ། སྟོབ་དཔོན་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་གྱིས་སྟོབ་མ་སོ་སོའི་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་དང་བསྟན་ནས་སེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལ་དེ་རིགས་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་
མེད་ན་སེལ་ཐབས་ལུས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱེད་མི་སྲུབ།

གོགས་བསལ། ཅ་སྤྱང་བསྟོམས་ནས་གནས་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྟེབ་པ་ན། ཅ་གོགས་དང་། སྤྱང་
གོགས་མང་པོ་འབྱུང་སྤྱད་པས་དེ་ལ་རྩི་ལྟར་བྱས་ནས་གོགས་སྟོན་སེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་
མིན་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཆད་ལ་གཞིར་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན།

གེར་པ། [སྤྱེད་གོ]ལས་ཀ་བཟོ་མཁན་གྱི་མི་ཆོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཞིང་རན་དུ་གེར་པ་བརྒྱབ་ན་ལས་
ཀ་མཁྱོགས་པོར་འབྲུབ་སྲུབ། ཁང་པ་ལས་སར་གེར་པ་མང་ཅམ་འབོད་དགོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གེར་མ། [རྟིང]རག་རྩེན་པ།

གེར་ཡིང་། ཉ་མཆོག

གེལ་པ། ལྷག་སྤན་དང་། ཤིང་གི་ཡལ་ག

གེལ་པོ། ཤ་ཁྲག་རྒྱས་པ། ཁྲུ་གེལ་པོ། མིའུ་བྱང་གེལ་པོ།

གེལ་པ། ལྷག་སྤན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དཔལ་སྤྱངས་དཔོན་ཀྲཱ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་
ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། གེལ་བ་དང་ལྷག་སྤན་དོན་
གཅིག་སྟེ་ཡལ་སྤན་གྱི་མིང་རོ། །

གེས་པ་བཙུགས། ལས་ཆོག །མདངས་དགོང་གི་གསོལ་སྟོན་ནང་དུ་ཁོ་ཆོས་ཨ་རག་འབྱུང་དགོས་

ཟེར་གེས་པ་བརྩུགས་ཆེན་ས་ངས་ཨ་རག་མང་པོ་ཞིག་འཐུང་དགོས་བྱུང་སོང་། ལྷ་བྲ།
གས་ཤེད་ཆེ་བ། ལྷ་ཆུག་ཆེན་པོ་ཅན་དང་དོན་གཅིག
གོ། ① སྐབས་དང་། མཚམས་དང་། གནས། སྤྱི་གོ་ལྷོག། གོ་མཚམས་མེད་པ། ② བྲངས་འཕོར་
དགྲ་བརྩུ་དང་། དེའི་གཅིག་གནས་ནས་ས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱོར་བའི་ཐང་ཅིག །དགྲ་བརྩུ་གོ་
གཅིག །གོ་དགྲ། ③ ག་མཐར་འཇུག་པའི་སྐར་བསྐྱེད་ཐང་ཅིག །འདི་ནི་ལུག་གོ་
གོ་སྐབས། ① དུས་ཚོད་དམ་དུས་སྐབས། ལྷ་སྐོར་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་རྟེན་པ། སློབ་གཉེར་བྱེད་
པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ། ② བར་མཚམས། ཏུར་བཅོན་མ་བྲས་བར་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དོན་
མེད་དུ་ཤོར་བ། སྐོར་བ་འཁོར་བའི་གོ་སྐབས་མ་བཞག་པ།
གོ་སྐབས་སྐྱུག་པ། གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཞིག་སྐྱུག་ནས་ད་བཟོད་བྱ་སྦྱོར་སྤེལ་བ་ལ་ཟེར།
གོ་སྐབས་ཞིབ་འཇུག །སློབ་སྦྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོར་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིབས་དུ་opportunity study ཟེར།
གོ་སྐབས་བཟང་པོ། དུས་སྐབས་བཟང་པོ་དང་འཛོད་པ། དཔེར་ན་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུ་སློབ་སྦྱོར་
བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཡོད།
གོ་སྐབས་ཤོར་བ། ལས་དང་བྲ་བ་གང་ཞིག །རང་ལ་ཏ་ཅང་བན་པ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་འཛིན་མ་
ཐུབ་པ་ཤོར་བ་ལྷ་བྲ།
གོ་བསྟོན་སློབ་ལུགས་བྱེད་པ། སློབ་གསོ་བྱེད་ནས་སློབ་ལུགས་པ།
གོ་བསྟོན་ལམ་སྟོན། སློབ་གསོ་བྲས་ནས་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་པ།
གོ་བསྟོན་སློབ་གསོ། སློབ་གསོ་ནན་ཏན་བྱེད་པ།
གོ་བསྟོན་གསེད་འགྲོལ། གནད་དོན་གསལ་པོར་བཤད་པའི་དོན། ཁྱིམ་ཆང་ཆང་མར་གོ་བསྟོན་
གསེད་འགྲོལ་བྲས་པ།
གོ་ཁ། ① ཐབ་འོག་གི་གོ་ཐལ་འདོན་ས། ② ཁྱིམ་གྱི་ལྷོ་གལ། ལས་ཀྱི་རུ་བྱེད། ལྷོ་གོ་ཁར་ཟ།
གོ་ཁང་། གོ་མཚོན་འཛོག་ཁང་།
གོ་ཁབ། ལུས་སྦྱོབ་ལུགས་གོས། གཡུལ་སར་མ་བྱིན་གོང་ནས་གོ་ཁབ་བྱོན་པ།

གོ་ཁབ་ཆོག་གསུམ། ༡ དག་པོ་འགོག་པའི་གོ་མཆོན།

༢ རང་ལུས་སྒྲོབ་པའི་ཁབ། ༣ མགོ་བོ་སྒྲོབ་པའི་ཆོག་བཅས་གསུམ་ཡིན།

གོ་ཀས་མ། མི་ཆེ་གཅིག་ལ་བག་མར་འགོ་མ་སྒྲབ་བ་མ་མའི་བྱིམ་དུ་ན་ཆོད་ཀས་པའི་བྱད་མེད།

གོ་གལ། ① གོ་སའི་གལ། ② གོ་ཁའི་གལ།

གོ་གས། གོ་གལ་དང་གཅིག་།

གོ་རྒྱ། ① རོས་རྒྱ། གོ་རྒྱ་རྒྱུད་པ། ② དོན་གོ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ།

གོ་རྒྱ། ① དོན་དག་དང་། སྤྱིང་པོ། ཅེ་ཅེ་མང་པོ་བཤད་ཀྱང་། གོ་རྒྱ་གང་ཡང་མི་འདུག། ② ཆིག་
རྒྱུ་གིས་བསྟན་པའི་བད། ཁོའི་སྐད་ཆ་ལ་གོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མི་འགྲིག་
པའི་གོ་རྒྱ་ཡང་ཡང་བཏང་བ་ཡིན། དངོས་སུ་ལབ་མེད་ཀྱང་ཆིག་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྒྱ་
མང་པོ་ཡོད།

གོ་རྒྱ་ཅན། ① ཆིག་དོན་རྒྱ་ཆེར་གོ་སྒྲབ་མཁན། ② རོས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཡོད་པའི་མི།

གོ་རྒྱ་ཆོར་རྒྱ་མེད་པ། ཡུན་རིང་འབྲེལ་བ་ཆད་པའི་དོན།

གོ་རྒྱ་བཤད། རྒྱུག་བད་སྟོན་པ། ཁོང་གི་གོ་རྒྱ་བཤད་པ་དེ་གོ་ཆོད་སོང་ངས།

གོ་སྒྲིག་། གྲ་སྒྲིག་། ཆོག་ས་འདུའི་གོ་སྒྲིག་ལེགས་པར་ཟེན་པ། སྒོ་བ་སྒྱུར་གི་གོ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་།

གོ་སྒྲུག། ཤར་བྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསལ། ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་པའི་བྱིར་གོ་བཤོས་པ་གོ་ཆའི་
སྒྲུབ་པ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་གང་ཞིག་པར་
བྱིན་བྱག་ཏེ་མའི་ནང་དུ་བྱག་བྱག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའོ། །

གོ་དགུ་གངས་ཀ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་སྟེ། བརྒྱ་ལས་གཅིག་གིས་ཆད་པའི་གངས།

གོ་དགོན། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁའ་པའི་སྒོ་བ་མ་ཀམ་ཏེས་དོན་གྱིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
མཇུག་ཅན་ན་རྩ་སྐད་དུ་དགོན་པ་འདི་བཏབ། རེས་སུ་སྒྲེ་འབྲི་ཁ་ཤས་བྱུང་། དེར་དུས་ཤེས་
རྩ་ཐང་དུ་གོ་དགོན་གསལ་དུ་བཞེངས། གྲུ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྟེ་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོ་བགོ། གོ་ཆ་གྲོན་པ། མེས་རྒྱལ་སྤང་སྒྲོབ་བྱེད་ཆེད་དུ་གོ་བགོ་མཆོན་འཁེར་བྱེད་པ། མིང་གི་

ནམ་གངས་ལ་གོ་བགོས་དང་། ལ་ལད་བགོས། གཡུལ་གྱི་ཆས་ཞུགས་པ་བཅས་སོ། །
གོ་བརྒྱད། གངས་ཀ་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད།
གོ་ངན་ལྷན་སྒྲགས། ངན་བསྐབ་བརྒྱབ་པ།
གོ་ངན་མ། [ཡུལ]མནའ་མར་འགོ་མ་སྐབ་པར་རང་གི་ནང་དུ་ལུས་པའི་བསམ་ཤེས་མེད་པའི་བྱད་མེད།
གོ་ལྷ། གངས་ཀ་དགུ་བཅུ་གོ་ལྷ།
གོ་ཅ། [ཆིང་]གོ་ཆ།
གོ་ཅིག། །རྗེས་འཇུག་ག་ཡིག་གི་མཐར་འཇུག་པའི་གོ་ཡིག་ཐམས་ཅད།
གོ་གཅན། གོ་ཁའི་ས་ངོས་སྤྲིག་པའི་ཤིང་ལེབ་ལ་གོ་གཅན་ཟེད།
གོ་གཅལ། པང་གཅལ། གོ་གཅན་དང་དོན་གཅིག་
གོ་གཅིག། །གངས་ཀ་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་སྟེ། གོ་གཉིས་གོ་གསུམ་སོགས།
གོ་གཅིག་ཆོད་གཏོང་བྱ། རྒྱུ་ལྷན་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་simplex transmission ཟེད།
གོ་བཅད་པ། ① འདོད་དོན་བསྐྱབས་པ། ལས་དོན་ཁག་མང་མི་གཅིག་གིས་གོ་བཅད་པ། ② ཆབ་
བམ་དོད་སྐབ་པར་བྱས་པ། ལྷགས་སྒྲིགས་མེད་སར་ཤིང་སྒྲིགས་ཀྱིས་གོ་བཅད་པ།
གོ་ཆ། ① གོ་ལག་ཆ། གོ་གྱོན་མཆོན་ཐོགས། གོ་བཟླ་མཆོན་བརྗེད། དཔའ་བོར་གོ་ཆ་སྤྲས་པ།
② གོ་ཁབ། དམག་མི་ཐམས་ཅད་གོ་ཆ་ཆ་ལག་ཆང་བ་ཞིག་བགོ་བ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་
སྟོབ་བྱེད་དང་། ཁབ། འཇུག་གོས། གོ་ཁབ། ལྷགས་ཀྱི་བགོ་བ། ལྷགས་གོས། བ་བཅན། བང་
གཡོགས། མཆོན་སྟོབ། མཆོན་སྤྲིབ། ཞུབ་ཅན། ལུས་སྟོབ། ལུས་སྤང་བཅས་སོ། །③ ལྷ་དང་
སྤྲགས་ཀྱི་སྤང་ཐབས་ཤིག་
གོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པ། མདོ་སྟེ་ཞིག་འགོས་ཆོས་འབྱུང་གིས་རྒྱ་ཡིག་གཞིར་བཟུང་ནས་བོད་
ཡིག་ཏུ་བསྟར་བ།
གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས། སྤྱིང་སྟོབས་མི་ཞུས་པའི་ཚོལ་བ།
གོ་ཆའི་ལྷ་ཡབ་བྱག། རྟོ་རྗེ་སེམས་དབའ་དང་། རྣམ་སྣང་། པརྒྱ་གར་དབང་། ཉེ་དུ་ཀ་ནག་པོ། རོ་

རྗེ་ཉི་མ། ཏ་མཆོག་སྟེ་བྱག་

གོ་ཆའི་ལྷ་ཡུལ་བྱག་ རྗེ་ཆེ་མག་མོ་དང་། གཤིན་རྗེ་མ། མོངས་བྱེད་མ། སྦྱོང་བྱེད་མ། སྒྲག་བྱེད་མ།
ཅནྟ་ཀ་སྟེ་བྱག་

གོ་ཆེ་དགོན། དེས་གྲོལ་ཉི་མས་ཁམས་གོ་ཆེ་བྱ་བཏབ། དེས་གྲོལ་ཉི་མ་ནི་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་ཆགས་
མེད་ཀྱི་སྒྲོབ་མའི་གཙོ་བོ་ཨོ་ཆུན་མཐའ་བྱིན་གྱི་ཡང་སྲིད་ཡིན། དེས་ན་དགོན་པ་བཏབ་དུས་
སྦྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་བར་བརྒྱད་པའི་དུས་མགོ་ཙམ་ན་ཡིན་དགོས། གྲུབ་མཐའ་ཀྱིས་བཀའ་
བརྒྱད། ད་ལྷ་ཡུལ་ལུལ་ཤོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོ་ཆོད་ཁོངས། སྒོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་scope ཟེད།

གོ་ཆོད་ཉན་མི་འདུག། ཤམ་མི་ཐོགས་སམ་མི་ལོ་བའི་དོན་ལ་འཇུག། ཆབས་ཆེ་བའི་དོན་ལ་འང་འཇུག།

གོ་ཆོད་པ། ① ལས་དོན་འཕེར་བ། གར་བཏང་གོ་ཆོད། ② དོད་ཐུབ་མཁན། ③ དོད་ཐུབ་པ།

གོ་ཆོད་པོ། དགོས་དོན་སྒྲུབ་ཐུབ་པའམ་པན་ཐོགས་པོ། ཅ་ལག་འདི་གོ་ཆོད་པོ་ཞིག་བྱུང་། ལས་
དོན་དེའི་སྐོར་ལ་མི་འདི་གོ་ཆོད་པོ་ཡོད་དམ།

གོ་འཛོ། རྫོང་ཞིག། ཁོད་རང་སྦྱོང་ཁྲོངས་ཀྱི་ཤར་རྒྱུད་དང་འབྲི་རྒྱའི་རུབ་འགྲམ་དུ་ཡོད། རྫོང་མི་
དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་ཨ་དཀར་དུ་ཡོད།

གོ་བརྗེ་བ། སྒོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་replace ཟེད།

གོ་བརྗེས། གོ་སའམ། གནས་སྒྲོས་པ། འདོད་མོས་ཀྱིས་ལས་གནས་གོ་བརྗེས་བརྒྱབ་པ། ཏ་དང་
གཡག་ལུག་གོ་བརྗེས་བརྒྱབ་པ།

གོ་གཉིས། གངས་ཀ་དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས།

གོ་སྟོད། སྟོ་སྟོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཆ། ཞུ་ཆེས་ཤོད། རུས་པས་དུག་དང་། རྒྱུང་ཆད། མིག་
ནད་བཙས་ལ་པན།

གོ་གཉིད་རྒྱག། གོས་ཕྱོན་ཕྱོན་པར་གཉིད་ཉལ་བ། རི་ལ་གནས་བཙས་དུས་གང་བས་གོ་གཉིད་

ཐུག་དགོས་བྱུང་།

གོ་ཏ་མ། གོ་ཏ་མ། ཡང་འབྲི་སྒོལ་འདུག །ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་ནམ་གངས་ཞིག
གོ་ཏའི་ཡུལ། ཐུག་པར་ཤར་བྱོགས་གྱི་ཡུལ་གྱི་འཛེགས་སྒོལ་དཔོན་དཔལ་པོ་བྱོན་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན།
གོ་ཏགས། སྒྲིག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་title ཟེད།

གོ་ཏྟགས། གོ་དོན་ཏྟགས་པ། བསམ་སྒྲེའི་གོ་ཏྟགས་ཚུ་ཆད་མཐོ་རུ་གཏོང་བ། བཟང་ངན་དབྱེ་
འབྱེད་ཐུབ་པའི་གོ་ཏྟགས་ལྟན་པ།

གོ་ཏྟགས་སད་པ། གོ་ཏྟགས་སངས་པ། ཤེས་རབ་འཕེལ་བ།

གོ་སྟོབས། སྒྲོ་བློས་གྱི་སྟོབས། མི་དེ་ལུས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཅམ་མ་ཟད། གོ་སྟོབས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཡོད།

གོ་ཐག་བསྟུ། ལས་ཀ་སོགས་ཏན་ཏན་ཁིག་ཁིག་བྱེད་པ།

གོ་ཐང་། བདེ་སྦྱོང་འཕེར་བ། ཏེ་ཤེད་བཟང་། མི་གོ་ཐང་།

གོ་ཐལ། ① ཐབ་གྱི་ནང་གི་ཐལ་བ། ② བྱ་གོ་བོའི་སྒྲུག་པ།

གོ་ཐལ་མདོག །ཁ་དོག་སྡོ་སྒྲུ།

གོ་ཐོས། རྒྱ་བར་གོ་བའམ་ཐོས་པ། གནས་ཚུལ་ཆང་མ་གོས་བྱུང་། རང་གི་གནས་ལུགས་ཞིབ་
གསལ་གོ་ཐོས་མ་བྱུང་།

གོ་ཐོས་རིག་གསུམ། སོ་སོས་དོན་གོ་བ་དང་། རྒྱ་བས་ཐོས་པ་དང་། མིག་གིས་མཐོང་བ་གསུམ་གྱི་དོན།

གོ་འབྲུན། [ཆིང་] ① གང་མོས། ② ལྷ་ཆོགས། ③ ཆོགས་ཤིང་འདུ་བ།

གོ་དན་རྒྱལ་པོ། སོག་རྒྱལ་ཨོ་གོ་དན་བྱ་གཉེས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཏུ་སྤྱི་ལོ་

༡༡༣༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༡ལོའི་བར་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་རིང་

སྤིང་དབང་བཟུང་། སོག་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འདི་སོག་རྒྱལ་གྱི་གསལ་དུ་ཟེད། དེས་ན་སོག་པོའི་

ཡུལ་གྱའི་ཆ་ཤས་ཤིག་གི་དཔོན་པོ་ཡིན། དེའི་བྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་

༡༡༤༠ལོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་དཔག་དཔོན་དོར་ཏུ་ནས་སྤེལ་བའི་སོག་དཔག་པོད་དུ་བཏང་

ནས། མདོ་སྟོང་། མདོ་སྟོང་། སོག་ཚུ་ཁ་བཅས་བོད་མི་མཐོང་ཆད་གསོད་པ་དང་། ཁང་པ་མེར་

མེག་རྒྱ་དངོས་འཕྲོག་བཅོམ་བཅས་ཀྱི་དཔག་ཏུ་ས་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་འཕན་པོར་
འབྱོར་ནས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེར་བསྟེགས། དུ་སྤྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཡང་གཞོན་སྟོན་ཆེན་པོ་
བཏང་། ལྷག་ལུང་དགོན་པ་སྤྲགས་པས་བསྐྱབས་ནས་མ་མཐོང་། གྲ་བ་རབ་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་
བསད། འཕྲི་གུང་སྤྱན་སྤྲ་རིན་པོ་ཆེས་དོ་ཆར་པབ་པས་འཕྲི་གུང་བར་གཞོན་མ་སྤྲེལ་བར་རྒྱལ་
པོའི་མཆོད་གནས་སུ་ཕེབས་དགོས་པར་ཁྱེས་ཀྱིང་མ་ཕེབས་པར་བརྟེན་དཔག་དཔོན་དོར་རྟ་
ནས་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་ལ་བོད་དུ་ཆོས་ལ་མཁས་པ་ས་སྤྱུ་བརྟེན་ཏེ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིག་
འཕྲིན་བཏང་ཞིང་། གོ་དན་གྱིས་ས་སྤྱུ་བརྟེན་ཏོར་ཡུལ་དུ་གདན་གྲངས་པའི་ཁྱེ་ཡིག་མཐུག་
ཏུ་ཐ་ཆོག་བསྤྲགས་པ་ཞིག་ཕྱལ་བ་དང་། འཕྲི་གུང་སྤྱན་སྤྲ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་
གཞན་དག་མང་པོས་ཀྱང་གོ་དན་རྒྱལ་པོའི་འདོད་པ་ལྟར་ཏོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་
བསྐྱལ་མ་ཁྱེས་པ་བཞིན། ས་སྤྱུ་བརྟེན་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ། འབྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
དགུང་ལོ་བརྒྱད་བཅས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༦ལོར་ཁུ་
དབོན་གསུམ་ཀ་ལྷན་རྒྱས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཐོག་མར་གོ་དན་གྱིས་མཇུག་འཕྲད་མ་ཁྱེས་
པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ནད་གཞིར་སྤྲོན་བཅོས་གནང་བཅུག་པས་རྒྱལ་པོ་ནད་ལས་ཐར། རྒྱལ་པོས་
གནས་ཀྱི་ལྷ་མཆོད་པའི་གྲལ་འགོ་ཕྱལ་ཞིང་འོན་ཀྱང་ཆོས་མ་ཁྱེས་པར་ད་དུང་ཆོད་བགས་སྤ་
ཆོགས་བྱས། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༡ལོར་ས་སྤྱུ་བརྟེན་
ཆེན་སྤྱག་ཤེགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་སྟོན་པོ་དོར་རྟེ་ཏས་སྤེ་ཁྱིད་པའི་དཔག་
དཔུང་བོད་དུ་བཏང་ཡང་བོད་དུ་མ་འབྱོར་གོང་དུ་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་འདས། དཔག་
དཔུང་དེ་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་སྟོ་ཁའི་མོན་མཁར་མགོན་པོ་གདོང་བཅོམ་ཞིང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་
ཆ་དང་ཇོ་འཕེར་བཀོངས་པ་སོགས་བྱས། མཐར་ཁྱི་ལོ་བཙུང་བ་དང་རང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་
རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་མོ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༡ལོར་འདས།

གོ་དོང་། ཐབ་ཀའི་མདུན་དུ་གོ་ཐལ་བསགས་སའི་དོང་ལ་ཟེར། གོ་ར་དང་དོན་གཅིག་
གོ་དོན། གོ་རྒྱའི་དོན་དག་སྟིང་པོ། གོ་དོན་འཕྲིགས་པ། དཔེ་ཆའི་ནང་གསལ་གོ་དོན་ཁྱིད་པ།
གོ་དོན་གྲུབ་པ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ཉོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་concept formation ཟེད།

གོ་དོན་སྟོན་པའི་སྐད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་conceptual schema language ཟེད།

གོ་དོན་འདུ་རིག་སྟེ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་conceptual clustering ཟེད།

གོ་དོན་འབྲུག་ས་བསྟན་རི་མོ། གནའ་བོའི་ཡོ་རིབ་རྒྱུ་མར་ཐོན་པའི་རི་མོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན། དེ་ནི་མི་སྤྱིའི་གཞུགས་དབྱིབས་དང་། ཡུལ་ལྗོངས་དངོས་པོ་སྤྲོ་ཆོག་ས་བྲིས་ཏེ། སྤྱི་ཆོག་ས་ཐོག་གི་མི་སྤྱི་འགའ་ཞིག་གས་དོན་ཞིག་སྤྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་མངོན་ཚུལ་འགའ་ཞིག་སོགས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རི་མོའི་རིག་ས་ཤིག་ཡིན། རི་མོ་དེ་རིག་ས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་མིན་པར་མངོན་ཆུང་ངར་ནས་སྟངས་མོ་བ་ཆོར་བ་རྒྱུའི་ནང་གི་གཙོ་བོའི་བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་དོན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་རོལ་བྱེད་འཇུག་གི་ཡོད། དཔེར་ན། བྱང་མེད་ཅིག་གིས་ཏེ་དེའི་ལག་གཡས་པར་གྱི་དང་། གཡོན་པར་འདེགས་སྤང་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་ཐོག་ནས་བདེན་དོན་མཆོན་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། མགོ་བོར་དུ་ཚོ་སྤྱིས་པ་དང་ལུས་ལ་གོ་ཁབ་གྱོན་པའི་གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་གིས་པ་དེས་དམག་འབྲུག་མཆོན་གྱི་ཡོད།

གོ་དོན་སྟོན་སྟོང་། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་concept learning ཟེད།

གོ་ལྟོག་བརྟན་རྫོག་སྟེ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་inverse video ཟེད།

གོ་ལྟོག་པ། ① གནས་འགྱུར་པ། ② གོ་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། དཀར་ནག་གོ་ལྟོག་པ།

གོ་སྤྱར་ཆད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་contrast ཟེད།

གོ་བྱུག །གངས་ཀ་དགུ་བརྩུ་གོ་བྱུག

གོ་བདུན། གངས་ཀ་དགུ་བརྩུ་གོ་བདུན།

གོ་མདེལ། གོ་མཚོན་དང་དོན་གཅིག།

གོ་མདེལ་སྒྲོག་འདེན་བྱེད་པ། གོ་མཚོན་མེ་མདའ་མདེལ་སོགས་སྒྲོག་ཏུ་ནང་འདེན་བྱིང་འཛོང་
བྱེད་པ།

གོ་མདེལ་དོད་མ་བཅའ་ཁྲིམས། གོ་མདེལ་མཚོན་ཆ་དོད་མ་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་གྱི་
བཅའ་ཁྲིམས།

གོ་འདུན། [ཆིང་] ① གང་མོས། ② ལྷ་ཚོགས། ③ འདག་ཇུས། ④ ཚོགས་པའམ། འདུ་བ།

གོ་བད། དོན་སྤྱིར་ཉོགས་སྒྱུ་ཡོད་པའི་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྲུང་དང་། དག་གི་སྐད་ཆ། དེ་མིན་པའི་སྐྱེད་དང་
ཡི་གེ་སོགས། ལུས་དག་ནམ་འགྲུང་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནང་དུ་དོན་གྱི་གོ་བད་སྤྱོད་པ། བན་
ཚུན་གོ་བད་འཛོལ་ནས་དོན་དག་གི་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་བ། མངའ་ཁུལ་ཆང་མར་གོ་བད་འཛོད་
ངེས་ཀྱི་བཀོད་ཁུབ་མཐར་ནན་བགྱིས་པ། སྐད་ཡིག་གི་འབྲུ་དོན་གོ་བད་འཛོད་མིན་བྱུང་
མཚམས་དོགས་མེལ་བྱེད་པ།

གོ་བད་སྤྱོད། གནད་དོན་གང་ཞིག་། གཞན་གྱིས་དོན་གོ་མཐོར་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་གསལ་བཤད་བྱེད་པ།
གོ་བསྐྱར། གྲོས་མོལ་ལམ་པན་ཚུན་གྲོས་བསྐྱར་བྱས་པ། ཉག་ཏུ་གོ་བསྐྱར་བྱས་ན་དོན་གནད་
གསལ་པོ་ཉོགས་སྒྱུར་པན་ཐོགས་པ་ཡོད།

གོ་ན་དགོན་པ། བྱུག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་
མཚོ་རུབ་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོ་ནོར། ① གོ་དོན་ནོར་འཁུལ་བྱུང་བ། གོ་ནོར་ཐེབས་པ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་གོ་བསྐྱོར་དང་།
གོ་སྒྲོག་། གོ་ལོག་། གོ་བ་འགྲུང་བ། གོ་བ་འཁུལ་བ་བཅས་སོ། ② རིམ་བཤོ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ།
གོ་ན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུབ་མཐའ་ས་སྐྱུ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྤྱིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤང་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོ་སྤང་། ཐོས་ཚུལ་ལམ། ཐོས་སྤང་། ཁྱེད་རང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། ངའི་གོ་སྤང་ལ་འདི་འདྲ་
ཞིག་གོ་བྱུང་།

གོ་གནས། གོ་བབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་། གོ་གནས་བསྐྱོད་ཐེན། གོ་གནས་རྗེས་འབྲེལ། གོ་གནས་སྤྱོར་

གཅོག་གོ་གནས་པ་བ་པ།

གོ་གནས་པ་བ་པ། སྤྱིར་གོ་གནས་པ་བ་པ་འདི་དོན་ལ་འབྲུག་ལ། སྒོས་སྤྱད་པ་འདི་འདྲི་བ་པ་པ་
ལུང་ལ་འབྲུག་པ་འདི་དོན།

གོ་གནས་འབེབས་པ། གོ་གནས་མེད་པར་བཟོ་བའམ་གནས་དབྱེད་བཏང་བའི་དོན།

གོ་སྤྱ་ལ། རྒྱ་གར་སྤྱ་ལའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་སྤྱ་ལ་སྟེ་གཤམ་དུ་རྒྱལ་པོ་གོ་སྤྱ་ལ་ཞེས་པའི་
སྐབས་སྤྱ་གསལ།

གོ་འཕང་། རོབ་ཐང་ངམ་གོ་སའི་དཔངས། གོ་འཕང་མཐོན་པོ། གོ་འཕང་དཔའ་བ། མཁས་པའི་གོ་
འཕང་། སྤྱི་ཆོགས་སྤྱ་གནས་པའི་གོ་འཕང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་།

གོ་འཕེར། བན་ཐོགས་པོ་འམ་འཛོན་པོ། ལས་བྱེད་གོ་འཕེར། དར་མ་གོ་འཕེར། ལས་གནས་གང་
ལ་བཏང་ཡང་གོ་འཕེར་བ།

གོ་བ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① ཤེས་པ་དང་རྟོགས་པ། དོན་གྱིས་གོ་བ། ཏ་གོ། སྒྲ་ཤེས་དོན་གོ། གོ་བ་
ལྟང་ཅང་བྱུང་བ། གོ་བ་ལོག། གོ་དཀའ་བ། ② ཐོས་པ། གོ་བ་བརྒྱལ་མས་མཐོང་བ་གཅིག་
ལྟ། སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་གོ་མ་སྤྱིར། ཆང་མ་གསལ་པོར་གོ་བྱུང་། ③ སྒྲོ་ཅལ་ལམ་སྒྲོ་
ཡི་རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ། མི་དེའི་གོ་བ་ཐབ་པོ་འདུག། གོ་བ་མེད་པའི་སྤང་གན་ལ། རྒྱལ་པོའི་
བཀའ་ལས་དབྱུག་པ་བཅོན།

གོ་བ་ཅན། མཁས་པ་དང་གོ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། མི་གོ་བ་ཅན་ལ་ཆོག་གཅིག་གིས་ཆོག། ཏ་གོ་མ་
པ་ཅན་ལ་ལྷག་གཅིག་གིས་ཆོག། མི་གོ་བ་ཅན་ལ་ཤོད་བདེ། ཤིང་ཡལ་ག་ཅན་ལ་འཛིག་བདེ།

གོ་བ་ལོག་སྤྱུག། གོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྒྱག་པ།

གོ་བབ། གོ་སའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་བབ། སོ་སའི་གོ་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་གཞིགས་སྤྱོད་གནང་
བ། ཁོང་བཞུགས་སའི་གལ་གནས་གོ་བབ་མཐོ་བ་ཞིག་རེད།

གོ་བབས། རང་རང་སོ་སའི་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ།

གོ་བབས་མཇལ་དར། གོ་གནས་མཐོ་དམན་གྱི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་མཇལ་དར་འབྱུལ་བ།

གོ་བར་བྱ་བའི་ཡི་གེ་ ཆང་མས་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་བྱིར་གོ་བར་སྤྱད་པའི་བཀའ་ཡིག།

གོ་བོ་ན་ད། [ལེགས་]ལྷ་འཕྲུག་

གོ་བོ་ལ། [སོག་]སྤར་འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་སྐྱེ་ཐོག་གཅིག་པའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་སྟེ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཟེད།

གོ་བོ་ད། རྩི་གས།

གོ་བོ་ མགོ་སེར་མགོ་ནག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བྱ་ཆེན་ཞིག། །རང་སྤོངས་ཀྱི་ས་གནས་ཀྱན་ཏུ་ཡོད་པ་
དང་། རྩི་མཐོ་དང་རི་སྐལ་དུ་གནས། བྲག་རི་མཐོན་སེར་ཆང་བཅེགས་ནས་དབྱུག་དུས་ཁྲང་ལྷག་
ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་བྱ་བྲུག་འཛོག་པ། ཟས་འཕྲུ་སྟོབས་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། རུས་པའི་རྟོག་པོ་
ཆེན་པོ་ལྷུང་མིད་བཏང་གྲང་ལམ་སེང་འཕྲུ་བས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ནང་ནས་པོ་བར་ཟས་འཕྲུ་
སྟོབས་ཀྱི་ཡང་དང་པོ་ཡིན། ལུས་ཆད་མེ་ཁྲི0.9~1.1ཙམ་ཟེན་པ། མཚུ་ལྟོ་ལ་ཅེ་གྲག་པ། ཀླང་
པ་སྟོམ་ལ་བྱུང་བ། སྤར་མོ་ཆེ་བ། གཤོག་པ་རིང་བ། རར་མ་སོན་པའི་གོ་བྲུག་གི་མགོ་ནག་པོ་
དང་ལུས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོ་ཁམ་ནག་ཡིན་པ། རར་སོན་ནས་མགོ་ཆེ་ལྟོ་བ་བརྒྱ་ཐེར་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོ་སེར་
སྐྱའམ་དཀར་སེར་ཡིན། སྐྱན་དུ་སྐྱར་བྱ་དང་རོ་རུས། ① བྱུར་རོ་ཆོ། ལྷ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བློ། རུས་
པས་པོ་བའི་མེ་བོད་སྐྱེད། སྐྱན་བཤིག། ② ཤར་རོ་མང་ད། ལྷ་ཆེས་བོད། རུས་པས་མེ་བོད་སྐྱེད།
ལྷ་བ་འཛིག། བཤོན་ནད་སེལ། ③ བྲེ་བ་གོང་མཚུངས། ཟས་འཕྲུ། ལྷ་དཔར་ཤར་གསལ་མ་ལུ་བ་
ལ་མཆོག། ④ པོ་བ་གོང་མཚུངས། ཟས་འཕྲུ། མེ་བོད་སྐྱེད། ལྷ་དཔར་པོ་ལོང་རྒྱ་མ་སོགས་ཀྱི་
སྐྱན་ལ་མཆོག། ⑤ ལྷ་དཔར་གོང་མཚུངས། བྱང་ཁོག་གི་ནག་སྐྱེས། དུག་འཛོམས།

གོ་བོ་སྐྱག་གག། གོ་བོ་དང་གཅིག་

གོ་བོ་རི་ཅིབས་གཅོད་པ། དུར་བྱ་གོ་བོ་རི་ལུལ་ནས་ས་ཆ་གཞན་དག་ཏུ་འཕུར་འགོ་བ་ལྟ་བུའི་
མགོགས་ཆད་དང་མཉམ་པའི་གོས་བཟོད།

གོ་བྱེ། ཤིང་སྐན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཆོ། ལྷ་ཆེས་བོད། རུས་པས་སྐན་ནད་གསོད། པོ་བའི་
རིམས་སེལ། རྩི་སོགས་རུལ་བ་གཅོད། རྩི་སེར་སྐྱེས། མིང་གི་རྩིས་གངས་ལ་དཔལ་འབྲས་
དང་། མ་རུ་ཁྲག་ཅན། མ་རུ་བསེ་ཤིང་། བསེ་འབྲས། བསེ་མ་རུ་བཅས་སོ། །

གོ་བྱེད། དགེ་སྤོང་གི་ཡོ་བྱད་འཁར་གསལ།

གོ་སྒྲོ། ཤེས་རབ་བས་སྒྲོ་གྲོས།

གོ་འབྲམས་དགོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ནང་ཙམ་དང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་མཇུག་
ཙམ་ན་འབྲུ་ཆ་སྒྲུང་བས་བཏབ། ལུབ་མཐའ་ཉིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོ་འབྲེད་ཅན། [མདོན]ནམ་མཁལ།

གོ་འབྲེད་པ། ① བར་མཆམས་སམ། དབྱེ་བ་འབྲེད་པ། ② གོ་སྐབས་འབྲེད་པ།

གོ་འབྲས། གོ་སྤྲོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ། སྤྱོད་ཞེས།

གོ་མ། [ཡུལ་]བྱ་མོ་མནའ་མར་འགོ་མ་ཐུབ་ཅིང་ཁྱོ་ག་མ་རག་པར་རང་ཁྱིམ་དུ་ཆས་པའི་བྱ་ད་
མེད་ཀྱི་མིང་།

གོ་མ་ས་ལ་གཞ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུང་དུ་ལུང་བསྟན་དུ་ལུང་བསྟན་པའི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་།

གོ་མི། [ཡེགས་]བཅུན་པ།

གོ་མི་དགེ་བསྟེན། རི་མིང་འཛོལ་བའི་བར་དུ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲུང་བྱ་ཅ་བ་བཞི་དང་ཡན་ལག་བཞི་
སྒྲུང་ཞིང་། བཅུན་པའི་ཆ་ལུགས་འཆང་བའི་དགེ་བསྟེན།

གོ་མི་ཆོད་པ། ① འཛོན་ཐང་མེད་པ། མི་དེ་ག་པར་བཏང་ཡང་གོ་ཆོད་ཀྱི་མི་འདུག །② ཡིག་ཆ་
སོགས་ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་པན་སོག་མེད་པ།

གོ་མེད་ཆོར་མེད། བཟང་ངན་དང་དགའ་སྤྱུག་གི་ཆོར་བ་གང་ཡང་མེད་པ།

གོ་ཙན་ཐང་ཆ། ཙན་དན་དཀར་པོའི་ཆེའམ་ཅི།

གོ་ཅེད། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གཏོར་རྒྱལ་སྐབས་གཟེམ་རྒྱུང་དམག་མིས་མེ་མདའ་དང་།
མདལ། གྲི། མདུང་། ལུབ་སོགས་གོ་ཆ་ཁྱེད་ནས་རྩལ་ཅེད་པ་ལ་གོ་ཅེད་ཟེད།

གོ་ཆོད། ཤེས་པའི་ཆོད་ཡིན་ནམ་ཤེས་ཡོད་ཤིག །ཐེངས་མང་པོ་བསྐྱབས་ཆེད། རོན་ཏེ་གོ་ཆོད་ཡིན།

གོ་མཆམས། བར་མཆམས་སྤྱོད། འདི་གའི་གནས་རྒྱལ་གོ་མཆམས་མེད་པར་ཁྱིམ་ཡོད་པས་
གསལ་པོར་མཁྱེན་ཡོད་ཤིག།

གོ་མཆོན། མཆོན་ཆའི་རིགས།

གོ་མཚོན་སྒྲིག་འདེན། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་མཚོན་ཆ་སྒྲེལ་འདེན་བྱེད་པ།
གོ་མཚོན་འཛོར་མཁན། གོ་མཚོན་ཁོན་ཉོ་ཚོང་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚོང་པ།
གོ་མཛོད། གོ་མཚོན་འཛོག་ཁང། གོ་མཛོད་ནས་གོ་ལག་ཅི་ཡོད་བཏོན་པ། འབར་ཇས་དང་། སྤེ་
ཉི་སོགས་གོ་སྤང་མཚོན་ཆ་ཅི་རིགས་བཞག་པའི་བར་མཛོད་ལ་བཛོད།
གོ་བཞི། གྲངས་ཀ་དགུ་བཅུ་གོ་བཞི།
གོ་ལུག། [ཆིང་]ཁབ།
གོ་ཟ་མ། རོད་མ།
གོ་ཟུ། ཟུག་མ།
གོ་ཁྲོག། གོ་རིམ་ལོག་པ། དཔེ་ཆ་མགོ་མཐུག་གོ་ཁྲོག། ཁྲུང་དོར་གོ་ཁྲོག།
གོ་ཡུ། ① བེང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ་ལ་ཆ་བ། ལུ་ཇས་ཤོད། ལུས་པས་མཁལ་ནད་སེལ།
སོ་ཡི་ཅི་སྤང་བར་བྱེད། ② རྩ་ཆེ་འཇུགས་བྱེད་གྱི་རྒྱག་པ་ཞིག།
གོ་ཡུག་གན། སོག་རྒྱལ་ཨོ་གོ་ཐའེ་ཡི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན།
གོ་ཡུལ་དགོན། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་གསར་འདེབས་བྱས། འདེབས་མཁན་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་
ཆིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།
གོ་ཡུལ་སྤྱོད་བའོ་དཔ། སྒོག་ཤྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དཔོས་ལོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྤྱད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་free-space administration ཟེད།
གོ་ཡོག། ཐབ་མེ་དགུག་བྱེད་གྱི་ཤིང་དབྱག། གཏམ་དཔེ་ལ། ཅན་དན་གྱིས་གོ་ཡོག་དང་། གོས་
ཆེན་གྱིས་ཐབ་བྱིས།
གོ་གཡོག། ཁྲིམ་ཚང་གི་གཡོག་པའི་མིང་།
གོ་ར། ① ཐབ་ཀའི་མདུན་དཀྱིལ་དུ་ཐབ་ཁུང་ནད་གི་མེ་འབར་ཟེན་པའི་ཐལ་བ་དང་མེ་ཞིབ་མོ་
བཅས་འོག་དུ་ཐོན་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་ར་བ་རྩུང་དུ་དེའི་མིང་ཡིན། ② [ཆིང་]བཙོན་ར།
གོ་རམས་བ་བསོད་ནམས་སེང་གོ་གོ་ལོ་རབ་འབྱམས་བ་ཡང་ཟེད། གཙང་ཁོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་
ལྷན་གྱི་གདན་རབས་དུག་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ལོར་མདོ་ཁམས་

གོ་འཛོམ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རོར་ཆེན་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས།
འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཆལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། མདོ་སྡགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་
པའི་ཡང་ཅེར་སོན། གསུང་འབྲས་པོད་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་པ་རྣམས་ད་ལྟ་ཡང་དཔལ་
ས་སྤྱིའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་སུ་འཆད་ཉན་དར་རྒྱས་ཆེ། རྗེ་བཙུན་གོང་མའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་པ་ལ་འབྲན་རྒྱ་བྲལ་བའི་མཁས་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས། གཅོད་ཉན་གྱི་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་
རྒྱལ་དུ་གདན་ས་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མོ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༣ལོ་དགྲུང་ལོ་ངལ་ར་
ལེབས་སྐབས་ཨེ་ཤྷ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་སའི་ཁུར་བཞེས་ཏེ་གདན་ས་ལོ་གསུམ་མཛད།
དགྲུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོའི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་ཉེར་གཅིག་ལ་སྡོ་མོ་རྫོང་
དུ་སྐྱེ་གཤེགས་སོ། །

གོ་རིག་། གོ་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པ། གོ་རིག་ལ་གཞིགས་ནས་སློབ་ཕྲུག་སོ་སོར་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ།
གོ་རིག་ཅན། རིག་པ་གསལ་པོ་ཡོད་མཁན།

གོ་རིམ། ① ངང་ཚུལ་ལས་སྐབས་བབ་དང་མཐུན་པའི་རིམ་པ། གོ་རིམ་དང་ཐུན་པ། འོག་གངས་
ཀྱི་གོ་རིམ་འབྲུགས་པ། ཨང་གངས་ཀྱི་གོ་རིམ་འཆོལ་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྟོན་རྗེས་
དང། རིམ་ཅན། རིམ་པ། སྟོལ་ཀ་བཅས་སོ། ② རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་རེ་རེ་ནས་རིམ་བཞིན་
འབྱུང་པ། ཐུན་མེན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་གསལ་ཤིག

གོ་རིམ་བསྐྱར་པ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་abort sequence ཟེ།

གོ་རིམ་ཅན་གྱི་གཏུག་བཤེར། གཏན་འཁེལ་གྱི་གོ་རིམ་ངས་ཅན་བརྒྱད་དགོས་པའི་གཏུར་བཤེར་ཟེ།
གོ་རིམ་ཅན་གྱི་འདྲི་གཅོད། གཏན་འཁེལ་གྱི་གོ་རིམ་མང་དག་བརྒྱད་དགོས་པའི་འདྲི་གཅོད་ལ་ཟེ།
གོ་རིམ་ལྟར་བཅོལ་ལེན། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་sequential access ཟེ།

གོ་རིམ་ལྟར་བཤེར་འཆོལ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་sequential search ཟེ།

གོ་རིམ་མེད་པའི་སྐད་བདུ། མྱོག་མྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་ཏུ་
nonprocedural language ཟེད།

གོ་རིམ་ཨང་གངས་སྒྲིག་པ། མྱོག་མྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་ཏུ་sequence numbering ཟེད།

གོ་རེ། ཨ་མ་དེའི་ཡུལ་སྐད། ① བག་ལེབ་དང་དོན་གཅིག་[[ཆིང] ② ཉེ་རེག་[③ རྩོགས་
པའམ་གང་བ།

གོ་རེ་ལོང། [ཆིང] ① ལག་གཡོག་གམ། གཡོག་བྱེད་པ། ② བར་ཕྱིན་ནམ། མངག་གཞུག་པ།
③ རང་དབང་མེད་པར།

གོ་རོ་ཅ་ན། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་གི་མི་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཏུ་བསྦྱར་ན།
དབང་པོའི་བརྩུང་ཅེས་འབྱུང་བར་དཔལ་སྦྱངས་སི་ཏུས་གསུངས།

གོ་རོང་བསམ་འབྲུབ་དགོན། བེ་སེར་ལས། གོ་བོ་དཔོན་པོ་རིན་མཆོག་པས་ཐོག་མར་བཏབ། བྱིས་
དགོན་མཆོག་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་དགོན་གནས་གསར་ཏུ་སློབ་པར་བཤད། འོན་ཀྱང་དུས་ནམ་
ཡིན་མ་གསལ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོར་
ཁུལ་འབའ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོ་ལ། ས་ཡི་གོ་ལ། གཟའ་སྐད་ཀྱི་རིས་རྣམས་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པས་མཐོ་རིས་འཛིན་དང་། ཉེང་
ཕྱོགས་སུ་བྱིས་དང་ས་ལ་དུས་བཞི་འཁོར་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱོགས་འཁོར་
དང་། དེ་སྤྱིར་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཤུགས་ཀྱི་རྣམ་པས་གནས་པས་རྒྱུ་པོ་དང་། ལྷན་པོའི་སྟེང་
དུ་མཐོ་ལ་མེད་ཀྱིལ་ཐང་ཀར་དམའ་བས་སྐད་གཤོད་དང་། འདེགས་བྱེད་རྒྱུད་སྟོབས་སྤྱིད་ཆེ་
ཞིང་འབྲུལ་བྱེད་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱི་རུས་པ་ཡང་བས་སྟེ་ཡང་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་ནམ་མཁའི་གོ་
ལ་དང་། སྐར་ཁྲིམ་དུ་རྒྱ་བའི་ཉི་མའི་གོ་ལ། སའི་གོ་ལ་སོགས་ཡོད་དོ། །

གོ་ལག། གོ་མཆོན།

གོ་ལའི་སྟེང་ཐེག། གོ་ལའི་སྟེང་ཐེག་ནི་སའི་གོ་ལ་རྒྱུ་པོའི་རང་འགྲོས་འཁོར་ཆད་ཀྱི་གཞི་འཛིན་
ས་དེ་ཡིན། གོ་ལའི་སྟེང་ཐེག་གི་བྱང་ཕྱོགས་ནི་གོ་ལའི་བྱེད་བྱང་མ་ཡིན་ལ། སྟེང་ཐེག་གི་སྟོ་

ཕྱོགས་ནི་གོ་ལའི་བྱེད་ལྷོ་མ་ཟེར། གོ་ལའི་སྐྱེད་ཐིག་གི་འཁོར་ཁྱོན་གཅིག་ལ་སྟེ་ལེ་
40073.7Km ཡོད། གོ་ལའི་སྐྱེད་ཐིག་ནི་སའི་གོ་ལའི་ལྷོ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཆད་ཀྱི་དབྱེ་
མཆམས་བྱེ་སའི་གཞི་ཡིན། གོ་ལའི་སྐྱེད་ཐིག་གི་འཇལ་གཞི་ནི་0'ཡིན། གོ་ལའི་སྐྱེད་ཐིག་གི་
ངོས་ཕྱོགས་དེ་ས་ཡི་གོ་ལའི་འཐེན་ཤུགས་ཆུང་ཤོས་ཀྱི་ས་ཆ་དེ་ཡིན།
གོ་ལའི་རང་འགོ་ས། ཉིན་རེར་སའི་གོ་ལ་རང་ཉིད་རང་འཁོར་གྱིས་ཐེངས་རེ་འཁོར་བའི་མིང་།
གོ་ལའི་ཆུང་། ལྷ་སྐར་སོགས་ཀྱི་འགོ་ལམ་སྟེང་གི་ཆུང་ཆུན།
གོ་ལའི་ཆུང་འགོ་ས། སའི་གོ་ལས་ཉི་མའི་དྲུག་ལ་འཁོར་ལ་ལོ་རེར་ཐེངས་རེར་བསྐྱོར་བའི་
འགོས་ཀྱི་མིང་།
གོ་ལུད། ཁྱིམ་ནང་གི་གོ་ཁར་ཆགས་པའི་ཉོབ་ལུད།
གོ་ལེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེས་མེད་ཀྱི་མིང་སྟེ། སྤུན་གཞུང་དུ། ཡན་ལག་གོ་ཆ་བ་འབྲུག་བ་སེལ་
ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
གོ་ལེབ། རྩ་རྟེན་ལྷུ་ལག་གསུམ་ཤིག་
གོ་ལོ། ① གོ་ཅམ་ཤེས་ཅམ། མི་དེས་བཤད་ཆད་གོ་ལོ་ཐོས་ལོ་ཁོ་ན་རེད། ② དེས་གསལ་མེད་
པའི་ཐེར་སྟོན། སྐད་ཆ་འདི་གོ་ལོ་ཐོས་ལོ་ཡིན་མ་གཏོགས་བརྟན་བརྟན་གོད་ཆུ་མེད།
གོ་ལོ་གདེང་ལྷན། མི་གོ་ཆོད་པ་དང་གདེང་ཆོད་ལྷན་པ།
གོ་ལོག། ① ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། སྟེང་ཇི་གོ་ལོག། །བརྟོན་འབྲས་གོ་ལོག། །
② གོ་བ་ལོག་པ། བན་བར་སྤྲས་པ་ལ་གཞོད་པར་གོ་ལོག་བྱེད་པ། མེས་པ་བཟང་བུས་བ་ལ་
བསམ་ངན་དུ་གོ་ལོག་བྱེད་པ། ③ སྤྱི་ཕྱིས་པན་ཚུན་གོ་བཞེ་པ། གཏོང་མཇུག་གོ་ལོག་བྱེད་པ།
གོ་ལོག་པ། གོ་རིམ་མམ། གོ་ས་ལོག་པ་སྟེ། གོང་ལོག་གམ་སྟེང་ལོག་ག་ཕྱི་ལོག་པར་གྱུར་པ།
དཔོན་གཡོག་གོ་ལོག་པ།
གོ་ལོག་མ། མན་ལ་མར་འགོ་ས་ནས་རང་གི་པ་མའི་ནང་ལ་ལོག་པའི་བྱེད་མེད།
གོ་ལོག་སེལ་བ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་disambiguation ཟེར།

གོ་ལོ་བ། [རྟེན] ① ལྷུང་བ། ② གཡོ་ལྷ།

གོ་ལོས། ཁ་ཟེར་ཅེས་དང་དག་སྟོས་ཅེས་ཟེར་བའི་དོན།

གོ་ལྷ། [ལེགས]ལྷོང་རིས།

གོ་ཤིང་། [ལེགས]ཅན་དན་དཀར་པོ།

གོ་བླ་གཉིས། ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་།
པཎ་ཆེན་བླ་མ་ཆོག་ལྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ཡིན།

གོ་མི། 国师 ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཤོང་མ་ཏུ་མི་མི་རབ་ཡུང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྒྲེལ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༣༩༠ལོར་སྤང་དབང་བཟུང་བནས་ས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཆེན་རིམ་བྱོན་ལ་གོ་མི་དང་། ཉི་ཤེད་མཆོན་
 བནས་གནང་ཞིང་། མཆོན་གནས་དེ་གཉིས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་མང་བཀུར་བ་ནམས་ལ་དམིགས་
 བསལ་གྱིས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན།

གྲུ་མི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་ཆོ་ཁོས། ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་ཟླ་བྱང་གི་བདག་ཆེན་ཡིན། ཡལ་
ལྷགས་པ་རྒྱལ་མཆོད་དང་ཡུལ་བྱང་པ་བདག་པོའི་དཔོན་ནམ་མཁའ་ཆེ་བརྟན་གྱི་སྲིང་མོ་མ་
གཅིག་རྩྭ་རིན་གྱི་སྤམ་ལྷ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧་ལོར་བསྐངས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་
བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧་ལོར་རྟན་གཤེན་འཇུག་ཏུ་སྤྲུག་ཤེགས།

གུ་མི་ཆེན་པོ། བཀའ་གྲུ་ཤེས་པ་ཁྱིམ་པ་གུ་མི་སྐུ་རྒྱལ་མཆོན་པ་ཟེར། འོག་ཏུ་འཇམ་
དབྱངས་གུ་མི་སྐུ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

གོ་ཤི་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། སི་ཏུ་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།

གཤིན་མཁའ་ལོང་ཟེད། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཆན་ལ་མཚུངས་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་མོ་ཟེད། གམ་པ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲོལ་པ་གཙོ་བོའི་གས་དང། མཆན་གཞན་པའི་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་ལོང་
ཟེད་དུ་བོད། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་གམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གསལ་
ཞིང་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཅལ་རྩོགས། གཞིགས་རྒྱ་དང་མཐེན་རྒྱ་དུས་སྐབས་དེར་བཟན་རྒྱ་མེད།
མཚུངས་པའི་གདན་ས་ལོ་ཞེ་གསུམ་པོར་མང་། གམ་པ་དང་བྱུང་དོན་རྩིས་མང་དཔེ་རྩིས་ཀྱི་
བསྟན་བཙུག་པུས་ཀྱི་རྩིས་སུ་བཟངས་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་

༡༩༩༧ལོར་ཅེས་གཞུང་ཆེན་པོ་བཅུ་མ་ན་མཆུར་ཕུའི་ལོ་ཐོ་ཞེས་པ་འདོན་གནང་མཛད།
གོ་ཤི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། རྒྱལ་ཚབ་དཔལ་འབྱོར་དོན་འགྲུབ་དང་གཅིག་ཡིན།
གོ་ཤི་ཆོ་ཤོས་རྒྱལ་མཆན། ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒོ་བ་མ་དང་གུའི་གུང་གི་ལས་དོན་
མཛད་མཁན་ཡིན། མཆུར་ཕུའི་གདན་སའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས་ཡུན་རིང་མཛད། ཏུ་
མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་གྲུ་ཤིའི་གོ་གནས་གནང། ཀོང་པོ་ཅེ་ལྷ་སྐད་དུ་སྐྱབས་གཤེགས།
གོ་ཤི་ཤུག་བཟང་པོ། གྲུ་ཤི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཆ་པོ་ཡིན། ཁམས་སུ་ཀམ་ལྷ་སྐད་དགོན་པའི་
གདན་ས་མཛད། ཏུ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས། བཀའ་ཉིང་གོ་ཤིའི་གོ་གནས་དང་ལས་ཀ་གནང།
གོ་ཤི་ཁ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིན། བོད་སྐད་དུ་བ་ལང་མགོ་ཟེར་ཞིང་། ཤིང་ཅན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་སྟོལ་ཡོད།
གོ་ཤེས། རྟོགས་པ་དང་ཤེས་པ།
གོ་བཤེར། ཐབ་ཆོག་ཕུབ་སོགས་མཆོན་ཆ་འགོག་སྲུང་བྱེད་པའི་རིགས་ལ་བལྟ་བཤེར་བྱས་པ།
དམག་དཔོན་གྱིས་དམག་གི་གོ་བཤེར་བྱས་ཏེ་སོང།
གོ་ས། གོ་གནས། གོ་ས་མཐོ་དུ་བཏང་བ། གོ་ས་འབྲ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་བ། གོ་ས་འཕོག་
ནས་ལས་འགན་གསར་བ་ཞིག་འཁུར་བ།
གོ་ས་འབེབས་པ། གོ་གནས་མེད་པར་བཟོ་བ།
གོ་གསེད། གོ་དོན་གསལ་པོར་བཀོལ་བ། རང་ཉིད་ཆོངས་པའི་གནད་དོན་ནམས་ལ་གོ་གསེད་
གསལ་པོ་གནང་བུང།
གོ་གསེས་བཏང་། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་དགེ་སྦྱོན་བསྐྱབ་བྱ་
བཏང་བ་དང་གོ་བསྐྱོན་སྒོ་འགྲུགས་བྱས་པ།
གོ་ཏམ། ཉང་པ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད་པ་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཤུག་
ཐུབ་པའི་མཆོན་གྱི་ནམ་གངས་སྟེ། ཁ་ཀྱའི་རུས་རྒྱུད་ཀྱི་མེས་པོ་དང་པོ་ཤང་སང་གོ་ཏུ་ཏུ་མ་
ཡིན་པས་མཆོན་དེ་ལྟར་གྲགས།
གོ་དུ་མ་རེ། འདི་ལ་བཅན་པོའི་འཛམ་གླིང་གླི་བཤད་དུ་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་བེ་དུའི་ཡུལ་ཞེས་མགོན་

པོ་སྒྲུ་སྒྲུ་བ་སྒྲུ་འཁྱུངས་ས་དེ་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་པར་གསུངས། བདེ་ཆོས་ལས། བལ་པོའི་
ཡུལ་གྱི་གྲང་འོས་རང་རྒྱལ་གྱི་གཉའ་ནང་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ལ་བྲི་གངས་ར་ཞེས་
གངས་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་
ཐར་ནང་དུ་ཡང་དེ་མཆུངས་གསལ། ལོ་དྲུ་ལ་རི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་ས་ཡི་མཆོག་
ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་འན་སྐྱར་གྱི་གཞུང་ལག་ལེན་ལས་བཤད།

གོག་། ① [ཐ་མི་དང་བ།]ཡན་ལག་བཞེམས་སྲུག་བཞི་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་འགྲོ་བ། སྤྱ་གྲུ་གོག་ནས་
འགྲོ་བ། ② ལྷང་བའི་དོན། གྲང་འོག་གི་ས་དེ་གོག་འདུག

གོག་སྒྲོན། རྟིང་ས་ནས་སྒྲོན་ཅན་དུ་གྱུར་བ། ལོ་རྒྱུ་པའི་གོག་སྒྲོན་ཅན། ཁང་པ་རྟིང་རྩལ་གོག་
སྒྲོན་ཅན།

གོག་རྟིང་། གཙོང་ཐོམ། གོག་རྟིང་རྩལ་སྒྲོན།

གོག་ཏོ། དངོས་པོ་བཅུ་གྲུ་ཡུན་ལིང་པོར་བྱས་མཐར་རྟིང་པར་སོང་བ།

གོག་པ། ལྷང་བའི་མིང་རྒྱུང་།

གོག་པོ། ① སྲུག་བཞི་ས་ལ་བཙུགས་པའི་འགྲོ་སྐྱེད་ས། གོག་པོ་བསྐྱར་ནས་བྱིན་སོང་། ལངས་མི་
སྐབ་པར་གོག་པོ་བྱས་ནས་འགྲོ་བ། ② རྟིང་རྩལ། རྟོན་ཤིང་གོག་པོ། ཁང་པ་གོག་པོ། མཁར་
རྫོང་གི་རྟིང་ཤུལ་གོག་པོ་ཞིག་ལུས་པ།

གོག་ཆེ། རི་དྲགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྟི་དང་རྒྱ།

གོག་རྩལ། རྟིང་རྩལ།

གོང་། ① རིན་པ་དང་། ཐང་གཞི། གོང་ཁེ་པོ། གོང་ཆད། གོང་བཅག་པ། འབྲུ་གོང་། ཐོག་གོང་འཕར་
ཆག། ཡུལ་གོང་ཆག་པ། ཁྲིམ་གོང་སྐར་པ། ② ལྷག་མ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེད། རེམ་པ་གོང་
འོག། དབང་ཆ་གོང་ན་མེད་པ། ལྷོབས་ཤུགས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ། ས་སྟེང་གི་གོང་དུ་
ས་སྒྲ་ཡིན། ③ ཐོག་མ་དང་སྒྲོན། གོང་སྒྲོས་ལྷན། གོང་བཞིན། ངའི་བསམ་འཆར་གོང་དུ་བརྫོང་
པ་དེ་ག་རང་ལས་མེད། དགུན་དུས་མ་ཤར་གོང་། བཅིངས་འཕྲོལ་མ་བཏང་གོང་།

གོང་སྒྲུ་ཡང་དགོན། བྱག་བཏབ་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་དཀར། ལྷ་ས་དང་ཐག་མི་རིང་བར་གནས་པའི་གོང་དཀར་གཞིས་ཀ་སྟེ་དེ་སྔོན་ཏུ་མི་ཉི་ཤར་
ཆུབ་ཆུལ་མཆན་གྱིས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་སྐབས་། གོང་དཀར་གཞིས་
ཀ་དེ་ལྷོ་ཁ་དང་། དབུས། གཙང་གསུམ་གྱི་ས་ཆའི་འདུས་མདོ་གལ་ཆེར་བཞེས། མི་ཏུ་ཉིད་
དགྲང་ལོ་ཞི་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༣༥༠ལོར་གཞིས་ཀ་འདི་བཅེགས་
བར་ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་ལས་གསལ།

གོང་དཀར་དགའ་ལྷན་བཞད་སྟུབ་སྒྲིང་། ཏུ་ལའི་ཁྲ་ས་སྟུ་སྒྲིང་ལྷ་པ་ས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཤིང་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༦༥༧ ལོར་གསར་འདེབས་གནང་བའི་དགེ་དཔོན་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། སྟེ་གདོང་
གི་ལོ་བྲང་གོང་རི་དཀར་པོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད།

གོང་དཀར་ཆོས་སྟེ། དཔོན་འདི་ཐོག་མར་རྫོང་བ་ཀུན་དགའ་རྣམ་ཆུལ་གྱིས་བཏབ། ས་སྟུ་རྫོང་
ལུགས་ཀྱི་མ་དཔོན་དང་། སྟུབ་མཐའ་ས་སྟུ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་
གོང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་དཀར་རྫོང་ཞི་གདན། ས་སྟུའི་ཁྲ་ཆེན་གྲག་ཐོག་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་སྟོབ་མ་ཐུ་མི་ཀུན་
དགའ་རྣམ་ཆུལ་ལམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་དཀར་རྫོང་ཞི་གདན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་ཆུལ་ལྷ་པ་
དེས་སྤྱད་སྤང་ཆུ་བྱལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༦ལོར་
ཕྱག་བཏབ་པའི་དཔོན་པ་ཞིག་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་དཀར་ཆོས་སྟེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

གོང་དཀར་རྫོང་ཞི་གདན་པ། མཆན་གཞན་ཐུ་མི་ཀུན་དགའ་རྣམ་ཆུལ་ཡང་ལྷ། ལྷོ་ཁ་གནང་ཆུལ་
ཆེན་སྒྲིང་དུ་ཡབ་ཐོན་མི་སམ་རྩོ་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཆུལ་བ་ཤེས་རབ་དང་། ལུམ་རྩོ་ཞི་བདེ་མ་
གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༧༣༩ལོར་འཁུངས། དེ་དུས་རྒྱུན་མེལ་
རིམ་གྱོ་ལ་གཟུང་ག་ལྷ་སྟོག་པ་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱུང་དུས་སུ་མཆན་ལ་ག་ལྷ་ཆུལ་པོར་འབོད་
ཅིང་། ཡི་བེ་འབྲི་སྟོག་སོགས་དཀར་ཆེགས་ཆེན་པོ་མ་དགོས་པར་མཆེན་པས་ལུམ་གྱི་
ཐུགས་ལ་འདིག་རྟེན་གྱི་སྤྱད་སྤྱོད་བཞིག་ཡོང་རྒྱུར་དགོངས་སྟེ་མོ་གསོ་ཐེགས་དང་། ས་སྟུ་
ལེགས་བཞད། མི་ཆོས་གནད་སྤང་སོགས་འདིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྟུ་ཆོགས་སྟོག་
ཏུ་བཅུག་པར། དགྲང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ཤིང་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧ལོར་གོང་དཀར་རྫོང་ཞི་གདན་

གྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༩༩ལོར་གདན་ས་འདི་རང་དུ་སྐྱེ་གཤེགས།

གོང་དཀར་བཤད་སྐབས་སྤིང་། མིང་གཞན་ཅོད་རི་དགའ་ལྷན་བཤད་སྐབས་སྤིང་ཟེར། གནས་འདི་ཐོག་
མར་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤིང་གི་ཁྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་ཀྱན་དགའ་
ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷུལ་བས་དགེ་
ལུགས་བར་འབྱུང་། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ལུལ་གོང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་བཀྱར། གོང་དུ་བཀྱར་ཏེ་བཅི་སྤྱང་ཞུས་པ། རང་གི་པ་མར་གོང་བཀྱར་བྱེད་པ།

གོང་ཁེ་པོ། དངོས་པོ་གང་དེའི་རིན་ཐང་ལས་དམའ་བར་ཉོ་བྱུང་པའི་ཆོང་རྩས།

གོང་ཁེ་བ། སྤྱི་ཡི་སྤྱིང་དཀྱིལ་གྱི་སྐར་ཁུང་ཡོལ་བའི་མིང་།

གོང་འཁོད། གོང་དུ་གསལ་བ།

གོང་གུ་མེ་རུ། ལྷ་སའི་རྫོ་བོ་དབུ་སྤྱའི་རྫོ་རིང་དུ་གསལ་བའི་སྐབས་དེའི་ཐེད་ཅུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་
ཞིག་གི་མིང་།

གོང་གོང་། ལྷ་མའི་ལྷ་མ།

གོང་རྒྱག་པ། ① རིན་ཆད་ཤོད་པ། གོང་ཡང་ཏིག་རྒྱག་པ། ཉར་གོང་བརྒྱབ་པ། ② ཅི་མཐོང་འཛོག་
པ། འག་ཤེ་འལ་མེ་ལྷ་ཡང་། སྤེར་མ་གསེར་སྤེར་ལ་གོང་བརྒྱབ།

གོང་རྒྱན། གོས་ཀྱི་གོང་བའི་ཕྱི་རྒྱན།

གོང་རྒྱལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྱང་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་སངས་རྒྱུས་སྤིང་བས་
དགོན་རྒྱུང་ཞིག་བཏབ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ལོར་བྱ་བཏང་མཆོག་
སྤུལ་བལྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། གསང་སྤགས་སྤིང་ཁྱུང་སྤས་གཡུང་དྲུང་ནོར་བུ་སོགས་ཀྱིས་
དགོན་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་བྱ་བཏང་སྤྱ་རབས་དང་པོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་
མཆོན་གྱིས་དར་པོ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་བཏབ། རྩེ་སྤྱ་དགོན་པ་ཉམས་གཏང་བྱིན། དེ་དགོན་
ས་སྤོས་པ་ད་ལྟའི་གོང་རྒྱལ་དགོན་འདི་ཡིན་པར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུལ་ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་འགྲེག། ཆོང་པ་གཉིས་ཆོང་གཏམས་ནས་རིན་གོང་ཐད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ནས་གོང་ཐག་ཆོང་པ།
གོང་བཅགས། ཆོང་ཇས་ནམས་མགྲགས་པོར་ཆོང་པའི་ཆེད་དུ་དངོས་ཇས་ཀྱི་རིན་གོང་མར་པཔ་
པའི་དོན།

གོང་ཆག། དངོས་ཇས་ཀྱི་རིན་གོང་ཡུལ་དུས་སྐྱེན་གྱིས་རང་ལྷགས་ཀྱི་བར་བབ་པའི་དོན།

གོང་ལྟར། ལྷ་མ་ནང་བཞིན།

གོང་གཏམ་པ། རིན་གོང་སྤྲེག་པ།

གོང་གཏུག་གྲོད་དོན། གོང་རིམ་ལ་གཏུག་བཤེར་བྱས་པའི་གྲོད་དོན།

གོང་གཏུག་དབང་ཆ། རིམ་པ་གོང་མའི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་གཏུག་བཤེར་བྱ་ཆོག་པའི་དབང་ཆ།

གོང་ཐག། ① རིན་ཐང་གི་ཆོད་མཆོམས། ཉོ་ཆོང་གི་གོང་ཐག་བཅད་པ། ② ཏྲ་ཡི་གོང་ཐག་ཞེས་

རི་ལ་འཛེག་པའི་སྐབས་སུ་གོང་ཐག་བརྒྱབ་དགོས།

གོང་ཐང་། རིན་ཐང་། ཏྲ་པོ་བྲེལ་ལ་བཏགས་ན། གོང་ཐང་མི་ཡིས་རྒྱག་སོང་།

གོང་ཐར་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཅམ་ན་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་

དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རྩ་ཁྱུ་ཤོར་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་ཐེག། །ཤམ་བུའི་གོང་པའི་སྤྲེང་གི་ཐེག་ལེ་ལྷ་ཆོམ་གྱི་མིང་།

གོང་མ་བྱུན། ① ལྷ་མ་དང་མ་བྱུན་པ། ② རིན་གོང་འཆོམས་པ།

གོང་འབྲས། ① གོང་གིས་གོ་ཆོད་པ། ② རྫོང་གཞིས་གཞན་དག་གི་ཆོ་དཔོན་དང་འབྲུ་བ་ཞིག

གོང་དུ་འཕོ་བ། གཞུགས་པོར་སྤྲེས་པའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མི་འཕྲོལ་བར་གོང་དུ་འཕོས་ཏེ་འདའ་

བཤོ། །དེ་ལ་འང་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དང་། སྤྲེད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་

སྟེ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

གོང་དུ་འཕོ་བ་གཉིས། འོག་མིན་འགྲོ་བ། སྤྲེད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བཤོ། །

གོང་དུ་འགྲོར་བ། འོག་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བའི་དོན།

གོང་དུ་མེད་པར་བྱས་པ། གོང་དུ་བཤའ་ཐེན་པའི་དོན་ལ་འཇུག།

གོང་བདེ་བ། ① རིན་གོང་རྩུང་པའི་དོན། ② ཏྲ་རྒྱ་དུས་གོང་མི་དགྲགས་པ།

གོང་སྒྲེལ། གོང་དུ་སྒྲེལ་བ་སྟེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ། བཅོམ་ཞིང་གི་ཐོན་སྐྱེད་གོང་སྒྲེལ་གཏོང་བ། ལྷན་
ཆད་གོང་དུ་སྒྲེལ་བ།

གོང་ཕུད། གོང་དུ་ཕུད་བ་སྟེ། དམིགས་བསལ་བཏང་བ། མི་དེ་གོང་དུ་ཕུད་པ། ར་བཞི་སྒྲིན་པ་གོང་
དུ་ཕུད། དཀོན་མཆོག་གོང་ཕུད།

གོང་མེབས། གོང་དུ་བཀའ་རྒྱ་ལྟར་མེབས་པའི་དོན་སྟོང་། གོང་མེབས་བཞིན། སྒྲན་བསོད་ནམས་
དཔལ་འབྱོར་ནམ་ཞལ་འདེབས་སྤང་ཆེག་སྟོང་ཐམ་པ་ཕུལ།

གོང་འཕེལ། ཡར་རྒྱས། ཉིན་བཞིན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ། མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བ་རིམ་བཞིན་གོང་
འཕེལ་དུ་བྱིན་པ།

གོང་བ། གོས་ཀྱི་གོང་བ། གོང་གོང་། ར་གོང་། སྟོང་ཕུང་གི་གོང་བའི་མཐའ་ལྷགས་ལ་མེ་ཏོག་གིས་
བརྒྱན་པ། གོས་གོང་བ་མེད་ན་བཅོ་འཕྲོ་རེད།

གོང་བའི་བྲུ་ཆང་། གོང་བའི་བྲུ་ཆང་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་སྤིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་སྤང་ཅན་སྟེ་
སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུ་པའི་ནང་ཅན་དུ་གོང་དགོ་བཀའ་བཅུ་པས་
བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགོ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཁྲི་ག་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་བའི་སྤྲགས་ཁང་། གོང་བའི་སྤྲགས་གསང་སྤྲགས་དར་རྒྱས་སྤིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་
བྲུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ལོར་བྲག་དཀར་སྤྲགས་རམས་བ་བསྟན་བ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ། བྲུབ་
མཐའ་རྟེང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཁྲི་ག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གོང་བྲུ། ① གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བའི་རྟོག་པོ་རིལ་མོ། སའི་གོང་བྲུ། ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྲུ། མ་ལུན་སྤེལ་
གོང་བྲུ་གཅིག་ལྟར། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གོར་མདད། གོར་གཟུགས། རྟོར་པོ་བཅས་སོ། ②
འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྩས་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ལས་བཞེན་ནས་ཐོག་མར་གཟུགས་འི་རོ་རིག་ཤིན་ཏུ་སྒ་
རབ་བྱུང་བ་རྣམས་ལེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ལ་གོང་བྲུ་ཟེར། གོང་བྲུ་འདུས་ཏེ་རྩལ་
སྒན་སྤ་རབ་བྱུང་ཞིང་དེ་ནས་བདུན་ལྔ་བ་བདུན་ལྔ་བ་ཏུ་འགྱུར་བས་རྩལ་སྒན་དང་། ལྷགས་རྩལ།
རྒྱ་རྩལ། རི་བོར་རྩལ། ལྷག་རྩལ། སྤང་རྩལ་བཅས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཐ་མར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་

གྱི་རྒྱལ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་གཞི་ནས་ཤེས་གི་སྟོང་ཡུལ་དུ་སྐྱུར། ③ [མངོན]ལྷགས།
གོང་འབབ། རིན་འབབ།
གོང་མ། ① རྒྱལ་པོ་འཕམ་གོང་རིམ་གྱི་དཔོན་ཆེན། ལྷེ་གདོང་གོང་མ་དང་། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ལྟ་བུ། ②
ལྷ་རབས་གྱི་ཆུ་མ་དམ་པ། ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྟ། བོན་གྱི་གོང་མ་ཆེ་དུག །③ ལྷོན་མ་དང་། ལྷེང་
མ། རི་རབ་གོང་མ། རིམ་པ་གོང་མ། གོང་མའི་གོང་མ། ཁམས་གོང་མ། ས་གོང་མ།
གོང་མ་ཆེ་དུག །བོན་གྱི་ཆུ་མ་དུག
གོང་མ་ཆེན་པོ། ① རྒྱལ་བ་ལྷ་པོའི་དེབ་ཐེར་ལས། བཀ་བྱའི་སྲིད་སྟོང་རྣམས་ལ་འབོད་པའི་མཆོན་
གནས་ཞིག །② བོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱུང་རྣམས་ལ་འབོད་པའི་ཞེ་
ས་ཞིག
གོང་མ་མཆོད་ཡོན། ལྷ་ར་སོག་པོ་ཁུ་ཕི་ལི་དང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་རྣམས་གཉིས་ལ་གོང་མ་
མཆོད་ཡོན་ཞེས་འབོད་སྟོལ་བྱུང་།
གོང་མ་ཏཱི་མི་ཏུ། བཀ་མོ་བྱ་པའི་ལྷ་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་སྲིད་འཛིན་རིམ་བྱོན་ལ་གོང་
མ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་བཀོད་འདུག་པ་ལྟར། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡི་ཆ་གཞན་དག་གི་ནང་དུ་
ཡང་ལྷེ་གདོང་གོང་མ་ཞེས་བརྗོད་སྟོལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་གོང་མ་ཞེས་པའི་མིང་བྱུང་ཆོད་རྒྱ་
ནག་གི་གོང་མ་ལ་གོ་བ་ལེན་མི་རུང་།
གོང་མ་ཆོང་། ལྷ་དུས་གོང་མ་དཔོན་འཁོར་བཞུགས་གནས་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་མིང་།
གོང་མ་སྤྱང་བ། ཉེན་མཆོན་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་པོར་གཞོད་པ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྱང་བ།
གོང་མ་སྟེག །བྱ་སྟེག་པ་སྟེ། བྱ་གོང་མ་དང་ཆ་འདྲ་ཡང་མཆུ་རྒྱུད་དམར་མིན་སེར་པོ་ཞིག
གོང་མའི་བཀའ་ཤོག །གོང་མས་མངའ་ཤོག་གི་འབངས་ཅི་རིགས་ལ་བསྐྱལ་བའི་བཀའ་ཤོག
གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ། ཁམས་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ཏེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་ལྟ་
ནི། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཆོད་པ་དང་།
ཆོངས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བཅས་སོ། །
གོང་མའི་ཆ་མཐུན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་ལྟ། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་དང་དོན་གཅིག

གོང་མའི་གནས་གཙང་ལ། གནས་གཙང་མའི་ས་ལྟ་དང་དོན་གཅིག
གོང་མའི་སྤྱི་དང་བྲེ་བྲག། །ཁ་སང་དང་དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དུས་མཉམ་པའི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་
པ་གཅིག་དངོས་པོ་ཡོད་དུས་གཅིག་ཤོས་འགགས་ཟེན་པ་ལྟ་བུའི་དབྲེ་བ་དེ་དག་གོང་མའི་བྲེ་
བྲག་དང་། དེ་དག་ལ་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་གོང་མའི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད།
གོང་མར་འདོར་འགྲེལ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་to round up ཟེད།
གོང་མར་འདོར་འགྲེལ་ཙོམ་ལྟས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་round-up function ཟེད།
གོང་མོ། རྩ་རིམ་ཐོ་སར་གནས་པའི་བྲ་ཞིག །ལྟ་བུ་གོང་མོ་སྟེ། སྤྱ་མདོག་སྤྱ་སེར་དང་། ལྟ་བུའི་སྤྱ་
མདོག་ཁ་པོ་བསྟར་ལ་བསྒྲིགས་པ་ཅན་ཞིག
གོང་མོ་སྟེ་ཐོ། རིམ་ཐོ་མཐོ་པའི་སྤང་ཐོག་ཏུ་སྟོ་ཐོ་ཁ་དོག་སེར་སྤྱ་ཅན་ཞིག་སྟེ། སྤང་ཨ་གོང་ཡང་ཟེད།
གོང་མོ་མ་ཆོ། བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ཀྱི་སྤྱ་དཀར་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་ཡར་འགྲོག་གཡུ་མཆོའི་རུབ་ངོས་
ལྟ་ཡོད།
གོང་མེད། ལྷའི་གོང་ཐག་དང་མེད་ཐག
གོང་སྟན་དཀོན་ཙོག་བདེ་ལེགས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང་གཙང་ས་སྤྱར་སྤྱ་འབྲངས། བར་ཉི་
ཆོས་རྒྱལ་བཟ་གིས་སོགས་སྟོབ་དཔོན་མང་པོ་བསྟེན་པ་དང་། གངས་རིའི་སྤྱོད་ས་ན་གཤགས་
པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡིག་ཆ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ཏེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དུ་མའི་
སྟན་བརྒྱུད་གཤམ་པ་རྣམས་ཁོལ་དུ་བཏོན་ནས་ཁྲིགས་སུ་བསྡེབས་པའི་མན་ངག་པོ་ཉི་དམར་པོ་
དང་། བོད་ནག །བོད་ཁ། བྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་གནས་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་སྟོན་མ།
བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། སྟན་མིང་བརྗོད་སྟོད། རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་འགྲོལ་བའི་ཤོག་སེར་བཅས་
བོད་བརྟན། རྩ་རྒྱུའི་གནད་འགྲོལ་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་དམར་འབྲིན། སྤྱིའི་འབྲངས་དཔེ་དོན་
བསྟུས། རྒྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ལ་མཆན་འགྲེལ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འདེབས་པའི་
རྒྱུད་ཆེན་ཁ་མོ་པེ་བྱམ་སེང་ལྗོང་མར་གཤགས་པ་སྟོབ་དཔོན་བསྟེན་མི་དགོས་པར་བསྟུས་པ་

ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་མཛད་དེ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་དགྲུང་དུ་བཏེགས།
གོང་སྟོན་ཀུན་ཅོག་པན་དར་སོགས་སྟོབ་མ་མང་དུ་བསྐྱུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཉལ་གྱི་
ལོ་༡༥༠༩ལོར་གཤེགས་པར་གྲགས།

གོང་སྟོན་དཀོན་ཅོག་པན་དར། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ནང་གཅད་ས་སྐྱར་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་དགུའི་
ཐོག་རང་གི་མེས་པོ་དཀོན་ཅོག་བདེ་ལེགས་སོགས་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་དབྱིས་ཕྱིན་
པར་སྐྱུངས། གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་གྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྷན་བྱུང་པའི་བཞེད་པ་
གཙུག་པོར་བསྟན་ནས་འགྲོ་དོན་བསྐྱུངས། གསུང་རྩོམ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མེ་ལོང་མཐོང་
གསལ། མན་ངག་གི་སྒྲིབ་ལ་གསོ་རིགས་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ནོར་བུའི་ཐོང་བ་ཞེས་བྲུ་བ།
ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་ཅར་གྲགས་པ་རྣམས་མཛད། བརྒྱུད་འདྲིན་གྱི་སྟོབ་མ་མངའ་རིས་པ་བདེ་
ཆེན་དང་། མངའ་ཁམར་བདེ་གླིང་པ་ཉི་མ་གྲགས་སོགས་བྱུང། སྐྱ་ཆེ་ཉི་ལ་པོར་བུ་སྟོབ་དང་ནང་
པའི་དོན་དུ་ཉིན་མཚན་སྟོང་ལ་མེད་པར་རྒྱལ་ཁབས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། གསོ་རིག་གི་
གཞུང་འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ། ཉམས་སུ་ལེན་པ་བཅས་ལ་གཞོལ། དགྲུང་ལོ་རེ་དུག་ལ་ཐེབས་
པ་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་པའི་མེ་གྱི་སྟེ་ལོ་༡༥༢༩ལོར་གཤེགས།

གོང་ཆད། ཆོང་ཐོག་གི་གོང་རི་ཅམ་ཡིན་པའི་ཆད།

གོང་ལོག། གོང་དང་གཤམ་མམ་སྟེང་ལོག། གོང་ལོག་བསྟོར་བ། སྟོང་སྟང་གོ་རིམ་གོང་ལོག་འཆོལ་
བ། དཔེ་ཆའི་ལེ་ཆེན་གོང་ལོག་གོ་ཐོག་བྱས་ནས་བསྐྱིགས་པ།

གོང་རས། དཔལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མགུལ་དུ་དགྲིས་པའི་རས་དམར་པོ་སྟེ། དེ་ནི་གཡུལ་དུ་རང་སྟོག་
ལའང་འདྲིགས་པ་མེད་པའི་བརྟ་མཚོན་ལྟ་བུ་ཡིན་འདྲ།

གོང་རི་དཀར་པོ། རྒྱའི་སི་ཏུ་བྱུང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ས་སྐྱར་གྱི་ལོ་
༡༣༩༩ལོར་དབུས་གཙང་ཡོངས་རྫོགས་མངའ་དབང་དུ་བསྐྱུང་པའི་རྗེས་སུ་རྫོང་མང་པོ་
བརྟེགས་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

གོང་རིམ། རིམ་པ་གོང་པའི་དཔོན་རིགས་དང་། ལས་ཁུངས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

གོང་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་། རིམ་པ་གང་དེ་ལས་མཐོ་བ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཁང་།

གོང་རིམ་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། རིམ་བཤམ་དེ་ལས་མཐོ་བ་ཡོད་པའི་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

གོང་རོལ། སྤྱི་རོལ་ལམ་སྟོན།

གོང་ལ་བཅག་ །རིན་གོང་ཆེ་བས་གོང་འགྲིག་པ། གོང་ལ་ཞེ་བྲག་བཅག་ན་ཅ་ལག་སྐྱུས་དག་རིག་གི་མ་རེད།

གོང་ཤིང་། སྤྱི་དང་གྲུང་གི་གོང་གི་ཀ་ར་ལ་གོ།

གོང་གཤམ། ① ཐང་གའི་མེ་ལོང་གི་ཕྱོགས་བཞིའི་གོས་ཆེན་མཐའ་ལྷགས་ཕྱིན་དང་། ② སྤྱིང་དང་འོག་གོང་ས། ① གླ་དཔོན་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་གོ་ས་སྤྱིའི་མིང་། ས་སྤྱིང་གོང་ས། ② གོང་མའི་ས།

གོང་ས་མཆོག་ །རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མར་ཞེ་ས་བྱས་པའི་ཆེ་མིང་།

གོང་ས་མཆོད་ཡོན། སྤྱི་ཤོད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱུལ་མཐོ་ཤོས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོན་བདག་མཐོ་ཤོས་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་བ་ལྟ་བུ་བཅས་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྤྱི་བས་འགར་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་དང་བཤ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནི་པན་ཚུན་སྤྱི་བ་རྒྱུར་མཆོམས་གོང་ས་མཆོད་ཡོན་ཡང་ཟེར།

གོང་སའི་སྟོམས་འབྲུག་ །མངོན་པ་མཛོད་དུ་བསྟན་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འབྲུག་

གོང་སའི་དབང་པོ་ [མངོན] ① གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆངས་པ། ② ས་གོང་མར་ཡོད་པའི་དབང་པོ།

གོང་སྒེག་ །རི་བྱ་གོང་མོ་དང་། སྒེག་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་།

གོང་གསལ། མོད་དུ་འཁོད་པ་དང་། སྟོན་དུ་བརྗོད་པ། ལུ་རྒྱའི་དོན་གནད་ཆང་མ་ཡི་གའི་བརྗོད་བྱ་གོང་གསལ་ལྟར་ལ་ཏེ་བག་མེད།

གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ། སྤྱིར་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་ཀྱན་དང་། ལྷག་པར་དུས་འཁོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་སྤྱི་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་སྤྱིང་སྟོད་པ་སྤྱི་ཞོར་བྱ་བྱུང་ཅེའི་རི་ལྗེ་བས་སྤྱི་ཆགས་པའི་དཔོན་པ་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཞེས་མཆོན་ཆགས་ཤིང་། མཆོན་དངོས་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ཞེས་ཞུ། འབྲུངས་ལུལ་སྤྱིང་སྟོད་སྤྱི་ཆ་དཀར་དུ་ཡལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་བཟང་དང་། ལུམ་མ་གཅིག་དགེ་བསྟེན་མ་བཙུན་འབྲུས་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་རབ་བྱུང་ལྟ་བུ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༡༦ ལོར་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་སྤྱི་གི་ཅལ་ལུལ་དུ་བྱུང་བས་ཡི་

གེ་འབྲི་སྒྲོག་སོགས་གང་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་ཐེངས་རེས་མཁུན་ཐུག། དགྲུང་ལོ་བཅུ་པ་
ཤིང་སྒྲང་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༥ལོར་མཁན་པོ་གཞོན་ནུ་བཙུན་འབྲུས་དང་། ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བྱང་
ཆུབ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལུ་
པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་ལག་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༥ལོར་ཞ་ལུའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་ལ་
ཐེབས་ནས། དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྒྲང་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༢ལོར་གོང་
གསུམ་བདེ་ཆེན་རང་དུ་སྐྱེ་གཤེགས།

གོང་ཀ། །རྒྱ་ནོར་དང་ལྷགས་ཀྱི་སྟོར་བརྒྱུག་ཤི་ཆད། མི་དམངས་ཀྱི་རྒྱ་ནོར་ལ་གོང་ཀ་ཡོང་དུ་མི་
འཇུག། མི་ལ་ནད་གཞི་དང་ལྷགས་ལ་གོང་ཀ་གང་ཡང་མེད།

གོང་གི་ཆེ་ལྷགས། ཟད་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་ཆེ་ལྷགས་སམ། ཟད་འགྲོ་བའི་ཟད་སྟངས་ལ་ཟེར།

གོང་གི་ཤེ་མི་ཟ། སྤྱང་ཀྱང་དང་། རྩེད་མོང་སོགས་གཅན་གཟན་གྱིས་བསད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེ་
ལ་གོང་ཤེ་ཟེར། གྲིབ་ཀྱི་ནད་གཞི་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་གོང་ཤེ་ཟས་ན་ནད་གཞི་ལ་གཞོད་
པར་བཤད། [འདུལ་བའི་གཞུང་]ལས། སྟག་གི་གོང་མ་མི་ཟའོ་ཞེས་པ་སྟག་གིས་བསད་པའི་
ཤེ་མི་ཟ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན།

གོང་ཁ། གོང་ཀ་དང་གཅིག།

གོང་ཁ་བྱུང་བ། ཆག་སློང་དང་ཉམས་ཉེས་བྱུང་བ། མི་ལ་ཆག་སློང་ལྷགས་ལ་གོང་ཁ་བྱུང་ཞེས་ཉུ་བྱ།
གོང་ཆག་བྱུང་བ། གོང་ཆག་ཆབས་ཆེན། ཉམས་ཉེས་སོགས། ཤི་གོང་། ད་ལོ་གནག་ལྷགས་ལ་
གོང་ཆག་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག།

གོང་ཆུང་། ① ཟད་ཆུང་ངམ། གོན་ཆུང་། ② ཤི་གོང་ཆུང་བ།

གོང་པ། [ཐམ་པ་དང་པ།]ཉམས་པའམ་ཟད་པ། སྤྱང་ཡོད་ནོར་རྣམས་གོང་ནས་མི་འདུག།

གོང་བདག། །སེམས་ཅན་ལ་ན་ཆ་བྱུང་ན་ནད་དེའི་བདག་པོ་གཞོན་འདྲེ་སོགས་ཡོད་ཟེར།

གོང་ནས། འགོད་ནས།

གོང་པའི་པར། འདབ་མ་དང་གེ་སར་རྣམས་སེར་བས་བཙོམ་ནས་གཏོར་བརྒྱུག་ཐེབས་པའི་མེ་རྟོག་
གི་ལུལ་ཅམ་ལུས་པ་སྟེ།

གོང་མ། [ཆིང] ① ཟས་ཀྱི་གཟེགས་མཐུང་ལོ་དང་། གོས་ཀྱི་ལྷག་མ་སོགས། ② ཞལ་རལ་དུ་
སོང་བ་རྣམས།

གོང་ཡིག ། འགོང་ཡིག ། བཟུང་ཤོ།

གོང་ཤ མེས་མ་ཅན་གཡང་ལ་འགྲེལ་བ་དང་། གཅན་གཟན་གྱིས་གསོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤ་ལ་ཟེར།
གོན། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག] ལྷན་གོས་སོགས་གྱུན་པའི་དོན་ཏེ། ལུས་ལ་ལྷ་གོན། རྒྱུ་ལ་ལྷ་མ་
གོན། མགོ་ལ་ལྷ་གོན་ལྟ་བུ།

གོན་པ། གྱུན་པ་དང་གཅིག །

གོབ། གཤམ་པའི་སྒྲུལ་ཆིག ། ཁྱོད་རང་སྒྲུལ་གྱི་པག་ན་གོབ་ཅིག ། གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་པའི་ཆེད་དུ་
གོབ་ཅིག་ལྟ་བུ།

གོབ་ལོག། [ཆིང]སྒྲུབ་ཅོས། སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་དོན། བསྒྲུབ་བྱེད་གོབ་ལོག་མ་བྱེད།

གོམ་རྒྱུད། རྒྱུག་རྒྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ལྟེ།
དབྱེན་སྐད་དུ་single step ཟེར།

གོམ་རྒྱུད་བཀོལ་སྦྱོང། རྒྱུག་རྒྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་ལྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་single step operation ཟེར།

གོམ་རྒྱུད་ལག་བསྟར། རྒྱུག་རྒྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་ལྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་single-step execution ཟེར།

གོམ་ཁ། གོམ་པ་སྟོ་བའི་རྣམ་པ། གོམ་ཁ་ཡང་པོ།

གོམ་འཁྱོར། གོམ་པ་ཡ་ཡོར་གྱུར་པ། ཉ་ཆས་ན་གོམ་འཁྱོར། མི་ཆས་ན་རིག་འཁྱོར།

གོམ་འཁྱོལ། རྒྱུ་ཐང་ལ་བྱེན་ཏེ་སྒྲེབས་པ།

གོམ་གྲངས། རྒྱུག་རྒྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ལྟེ།
དབྱེན་སྐད་དུ་number of steps ཟེར།

གོམ་འགལ། རྒྱུག་རྒྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ལྟེ།
དབྱེན་སྐད་དུ་asynchronous ཟེར།

གོམ་ལགལ་བརྒྱད་རིམ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་asynchronous procedure ཟེད།

གོམ་བཟོད་ཀྱི་ཁྲད་རྟགས། མི་སོ་སའི་གོམ་བ་སྟོ་ཚུལ་གྱི་ཐུན་མེན་གྱི་ཁྲད་ཆོས།

གོམ་འགོས། ཀྱང་པའི་འགོ་སྟངས། ཆང་གིས་ར་བཟེ་སྟེ་གོམ་འགོས་འཁྱོར། ལུས་སྟོབས་ཆེ་ལ་

གོམ་འགོས་སྤྱར་བ།

གོམ་མཉམ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་synchronization ཟེད།

གོམ་མཉམ་རྗེས་མའི་ཆད་ས། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་

སྤྱོད་ཐ་སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་postamble breakpoint ཟེད།

གོམ་མཉམ་དབང་ཅའི་བ་རྒྱ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་

ཐ་སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་synchronous neural network ཟེད།

གོམ་མཉམ་ལས་བྱ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟེད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་task synchronization ཟེད།

གོམ་སྟབས། གོམ་བ་སྟོ་ཚུལ། གོམ་སྟབས་གཅིག་མཐུན།

གོམ་བ། ཀྱང་འགོས། གོམ་བ་ཡངས་བ། གོམ་བ་ལོབས་བ། གོམ་བ་རྒྱག་བ། གོམ་ཆེན་སྟོ་བ། ཉེང་

ཕྱོགས་ནས་གོམ་བ་འགོམ་བ། གོམ་བ་འཁྱོར་བ། དལ་པའི་དང་ནས་གོམ་བ་འདོར་བ། མི་རྒྱང་

ན་བསམ་བ་མི་རྒྱང་། ཉ་རྒྱང་ན་གོམ་བ་མི་རྒྱང་།

གོམ་བ་དང་པོ། ① ལས་ཀ་སོགས་ཐོག་མ་འགོ་བཙུགས་པའི་དོན། ② ལུ་གུ་རྒྱང་དུ་གོམ་བ་ཐོག་

མར་སྟོ་བ།

གོམ་བ་སྟོ་དཀའ་བ། ཀྱང་པའི་ནད་ཀྱིས་ཀྱང་པ་འདོགས་འདོག་དཀའ་བ།

གོམ་བ་བྱིར་ཐི་བ། [རྟིང]གོམ་བ་སྟོ་བ།

གོམ་བ་སྟོ་སྟངས་ཀྱི་ཁྲད་ཆོས། མི་སོ་སའི་རང་གཤེས་ཀྱི་གོམ་བ་སྟོ་ཚུལ་ཞིག །ཡང་ན་གོམ་

བཟོད་ཀྱི་ཁྲད་རྟགས་ཞེས་བ་མིང་གི་ནམ་གངས།

གོམ་པ་རིམ་བཞོད། ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་དོན། དཔེར་ན། གོམ་པ་རིམ་བཞེན་བཞོད་སྟེ་ཡུལ་བསྐྱོར་
འགྲོ་ཞེས་པ།

གོམ་དབྱེ་ལག་བསྟར། རྫོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་step-by-step operation ཟེ།

གོམ་ཆད། འབྲུག་ཅེ་གཉིས་ཅན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཀོ་ཆས་རྣམས་ཆོས་བྱུང་གི་ཡོ་བྱད་ཞིག་ཡིན།
གོམ་ཆད་ཀྱི་ཆོས། ཡང་ན་འགྲོ་སྐྱངས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་དང་། གོམ་ཞེང་གི་བྱད་ཆོས་ཞེས་པ་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན།

གོམ་ཆད་ཀྱི་ས། གོམ་པ་གཅིག་གི་ཆད་བཞོད་པའི་ས་མཆས་ས།

གོམ་ཆད་རྒྱག །ཀོ་བ་སོགས་སྤྱོད་མེད་རིགས་བཟོ་བྱེད་སྐབས་དང་པོ་ཅེ་གཉིས་ཡོད་པའི་འབྲུག་
གིས་ཕུབ་ནས་བྱེད་བདེ་མོ་བྱེད་པ།

གོམ་ཚུལ། གོམ་པ་འདོར་བའི་རྣམ་པ།

གོམ་ཞེང། ལམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད། གོམ་ཞེང་ཆེན་པོ།

གོམ་རིམ་བཞོད་སྟེ། རྫོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་step-by-step operation ཟེ།

གོམ་རྒྱབས། གོམ་ཞེང།

གོམ་ས། ① གོམས་འདིས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། གང་ལ་གོམས་པ་དེ་ལ་མཁས། དཔེ་ཆ་རྫོག་པ་ལ་
གོམས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② བྱང་རྒྱུ་པའི་དོན་ཏེ། ལག་རྩལ་ལ་གོམས་པའི་བཟོ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གོམས་སྟོབས། གོམས་པའི་སྟོབས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་འདིས་ནས་ཐོབ་པའི་འཕགས་སམ་ནུས་པ།

གོམས་འདིས། བྱང་གོམས། གོམས་འདིས་ཡོད་པའི་ལས་རྣམས་དཀའ་ངལ་རྒྱུད། ཡུན་རིང་བྱས་
ན་གོམས་འདིས་འཛོན་ཡོད། ལས་དང་པོ་བ་ལ་གོམས་འདིས་མེད།

གོམས་འདིས་རྒྱག་པ། སྐྱངས་གོམས་ཐོན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོང་བཟང་དང་དངོས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ།

གོམས་འབྲས་མི་འདྲ་བའི་གང་ཟག་བཞི། ༡ བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་མ་སྟོན་པ། ༢ བྱི་སྟོན་ལ་ནང་མ་སྟོན་
པ། ༣ བྱི་མ་སྟོན་ལ་ནང་སྟོན་པ། ༤ བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་བཅས་ཡིན། དེ་བཞིའི་ངོས་

འཛིན་ནི། ཕྱི་ཡི་སྟོང་པ་མི་ལེགས་པར་མ་ཟད། རང་གི་སེམས་རྒྱད་ཀྱང་ཉ་ཅང་ངན་པ་ནི་ཕྱི་
ནང་གཉིས་ཀ་མ་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ་ཕྱིའི་སྟོང་པ་ལེགས་ཀྱང་རང་གི་སེམས་རྒྱད་ངན་པ་ནི་ཕྱི་
སྒྲིན་ལ་ནང་མ་སྒྲིན་པ་དང་། ཕྱིའི་སྟོང་པ་མི་ལེགས་ཀྱང་རང་གི་སེམས་རྒྱད་བཟང་པོ་ཡོད་པ་
ནི་ཕྱི་མ་སྒྲིན་ལ་ནང་སྒྲིན་པ་དང་། ཕྱིའི་སྟོང་པ་དང་རང་གི་སེམས་རྒྱད་གཉིས་ཀ་ལེགས་པོ་
ཡོད་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྒྲིན་པ་ཡིན།

གོམས་པ། [ཐ་མི་དད་པ] ① བྱང་བ། ལག་ཤེས་གོམས་ན་མཁས་པར་འགྱུར། འཆོ་བ་སྦྱེལ་
ལུགས་གསར་པ་གོམས་པ། ② བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར་པའི་འདྲིས་ཆ། བཟང་གོམས། ངན་གོམས།
ལན་མང་དུ་སྦྱངས་ནས་གོམས་པ་ཞིག་སྤྱད་པ།

གོམས་པ་སྐྱོང་གྱུར། གོམས་པ་དབང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་གོམས་བྱང་ཆུབ་པ།

གོམས་པའི་ལྟར་སྤྲང་། བན་གཞོད་དབྱེ་བའི་ནད་པའི་ཆོག་པ་དེ་ལའང་འབྲུལ་པ་འབྱུང་སྟེ་ད་པ་བསྟན་
པ། དེ་ཡང་ནད་པ་རང་གི་འབྲུལ་ཞེན་གྱི་དབང་གིས་གཞོད་པ་ལ་ཡང་མན་ཞོ་ཞེས་སྟུང་པ་དང་།
མན་པ་ལ་ཡང་གཞོད་དོ་ཞེས་སྟུང་པའི་མན་གཞོད་གོམས་པའི་འབྲུལ་ཆོག་འབྱུང་སྟེ་དེ།

གོམས་པའི་བག་ཆགས། གོམས་འདྲིས་ཀྱི་ས་བོན།

གོམས་བྱང་། གོམས་པའི་བྱང་འབྲས། ལག་རྩལ་ལ་གོམས་བྱང་མེད་པ།

གོམས་སྦྱང་། གོམས་པའི་བསྐྱབ་སྦྱང་།

གོམས་སྟོང་། གོམས་པའི་ཉམས་སྟོང་།

གོམས་ལོན། ལས་ཀ་བྱང་ཆུབ་པ།

གོམས་གཤེས། བྱ་ལས་དང་འཆོ་བ་རྒྱན་དུ་གང་སྟོང་དེ་རང་རང་གི་ལུས་སེམས་དང་འཕྲོད་པར་
རྒྱུར་པ། གོམས་པའི་རྒྱ་དག་གསུམ་ལུགས་སྟོལ། དུལ་དེའི་གོམས་གཤེས་ལུགས་བཟང་པོ།

གོམས་གཤེས་ཆགས་མེད་པ། བྱ་དངོས་གང་ཞིག་ཤེངས་དང་པོར་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་པ།

གོམས་གཤེས་རྩིང་པ། རང་ཉིང་རྩིང་དུ་ཉེ་དུས་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་གོམས་གཤེས་བསྟར་
དཀའི་རིགས།

གོམས་སྟོལ། གོམས་ཤིང་རྒྱན་འཇགས་པའི་ལམ་སྟོལ།

གོམས་སྒོལ་སྒྱུར་བ། རང་ཉིད་སྒྲར་འདྲིས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་བཅོས་ནས་བྱ་སྡོད་གསར་བ་གོམས་
འདྲིས་ཆགས་ཐབས་བྱེད་པ།

གོ་ཁྱུར། [ལེགས་]གོ་ཁྱུར་དང་གཅིག །

གོར། ① གོར་ནད་དང་གཅིག ། ② གོ་རེའི་བསྐྱུས་མིང་།

གོར་གོར། སྒོར་སྒོར་རམ་རྒྱུ་པོ།

གོར་གོར་པོ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟེ་བཞི་བའམ། མི་ལུས་མངལ་དུ་ཆགས་པའི་བདུན་པ་ན་
བཞི་བ་སྟེ། བར་ནར་པོ་ལས་ཤིག་སྐར་བར་བྱུར་པའི་ཐོག་མནན་བཞོད་ཅེས་དུ་བྱུང་བའི་དུས།

གོར་གོར་བ། སྤ་བའམ་མཁྲེགས་པ།

གོར་རྒྱལ། གོ་ཁ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱད་ཆིག་སྟེ། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་མཇུག་ནས་བཅོ་
བརྒྱད་པའི་འགོ་བར་བལ་ཡུལ་གླིང་གསུམ་སྟེ། ༡ ཀའ་མན་དུའམ་ཡམ་བྱ། ༢ བར་ཏན། ༣
ཐག་གོན་བཅས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁག་གསུམ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཡོད། སྐད་རིགས་ནི་ཉིན་
དུའི་སྐད་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། གཅི་བོར་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་དང་། དེ་མིན་ཉིན་དུ་
དང་། བཅུ་ཐེའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཞིང་ལས་དང་རི་དྲགས་བརྗོན་པ་
སོགས་བྱེད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༥༥༤ལོ་ནས་རྒྱ་ལར་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱད་དུ་
ཐགས་པ་ཞིག་གིས་བལ་ཡུལ་ལུབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ་བཅན་བཟུང་གིས་རྒྱལ་པོ་ཐོན་ཞིག་
བཅུགས་ཏེ་རིས་བཞིན་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་དུ་སོང་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྒྱ་སྟེ་ལོ་
༡༦༤༩ལོར་ཐོན་ཐེན་པ་ལ་ནས་གོར་ཁའི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གོར་ཏྟགས། ཐེག་ལེ་ཞིག་འདྲི་བལ་གོར་ཏྟགས་ཟེར། འོས་ཤོག་འདི་ལ་འོས་མཐུན་ཡོད་ན་གོར་
ཏྟགས་ཞིག་རྒྱོབས། འོས་མཐུན་མེད་ན་ཁོས་ཏྟགས་ཞིག་ཐོབ། ཅེས་སོ། །

གོར་རྫོ། ① བྲས་པའི་རྫོ། ② ཐབ་ཀྱི་གོ་རེའི་འབྲས་སྐྱེད་ཀྱི་རྫོ་ལ་གོར་རྫོ་ཟེར།

གོར་ནད། ① ཁོར་སྤྲུགས་ལ་ཐོག་མར་གོར་ནད་པོ་གསྐབས་གནས་གཅིག་ཏུ་ལངས་ཏེ་ཡུན་རིང་
སྡོད་པ་དང་། སོ་འཆའ་བ། བར་དུ་ཆ་བ་རབ་དུ་རྒྱས་ཏེ་ནང་ཤི་ཀུན་བཅོས་པ་ལྟར་དཀར་པོར་
བྱུར་ཏེ་ཤི་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་འགོས་ནད་ཆེ་བྲས་ཤིག ། ② འབྲས་ཤིང་གི་མེ་རྟོག་ལ་བྱུང་བའི་

འབྲུ་སྒྲོན། ཁམ་སྡོང་གི་མེ་ཏོག་ལ་གོར་བརྒྱབ་སོང་།
གོར་བ། སྲ་བཤམ་མ་ཞེགས་བ། ཟས་གོར་དོ་འདྲ་བ་སོས་མི་མེད།
གོར་བ། བག་ལེབ་གྱི་རིགས་ཤིག
གོར་བ། [རྟིང] ① དབྱིབས་བྱ་བཞི། ② གདན་སྒོར་བ།
གོར་བོད། བལ་པོ་དང་བོད་ལྗོངས།
གོར་དབྱ་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཁྱི་ལོ་༡༥༠༩ལོར་བྱི་མེད་དོན་རྩེ་མཆོག་གིས་གསར་དུ་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་
སུ་ཡོད།
གོར་མ། [རྟིང]དོ། གོར་མ་དོ་ཡིས་མཁར་ཞིག་བཙེགས། ཆར་ཟར་ཟེམ་བབ་ན་དག་མེད་ཡིན།
གོར་མ་བཀུམ་བ། [རྟིང]ཐེ་ཆོམ་མེད་བ།
གོར་མ་ཆག། ཐེ་ཆོམ་མེད་སའམ་ཐག་བཅད་བ།
གོར་མོ། [རྟིང]སྤང་བའི་སེམས།
གོར་མོ་དགོན་བ། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་
ལྟ་མཆོ་རུབ་དབྱས་ལན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གོར་ཅན་ལ། ལེགས་སྦྱར་སྐྱད་གྱི་སྒྲོན་ཤིང་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་གྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་
གསལ་ལས། ཐང་མ་སྒྲོན་ཞིང་གོར་ཅན་ལ། ཐང་ཤིང་ར་སྒྲོན་ཤིང་མིང་།
གོར་ཞིབ་ལས་ཁུངས། བོད་གྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་སྐུ་ཐེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་གསར་
དུ་འཇུགས་གནང་མཛད་ཅིང་། འོ་དམ་ཅེ་མགོན་གཅིག་བཅས་ཡོད། མི་དཔོན། ལས་བྱ་གཉེར་
ཆར་བྱུང་ཡིག་གཅིག་བཅས་ཡོད། དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཉི་ལྟ་སྟོད་གོར་ཁོངས་བལ་པོའི་
ཆོང་རིགས་དང་ཁ་ཆ་ར་རྣམས་དང་བོད་མའི་དབར་འབྲུག་རྫོང་བྱུང་རིགས་ཞིབ་གཙོད་དང་།
གཞིས་ཆགས་ཁ་ཆ་རའི་སྟོད་ཁང་དང་། ཟར། འོ་ལུང་། གཉའ་སྦྱིད་རོང་གསུམ་བཅས་གོར་
བོད་ས་འདྲེས་ཁག་ལ་ས་མའི་རྫོང་གཞི་ཆེ་གས་བྱུང་མཆོམས་ས་གནས་སོ་སོར་ཞིབ་གཙོད་

མི་སྣ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ལྷ་ས་གོར་ཞིབ་མི་སྣ་ཅེ་མགོན་དང་མི་དཔོན། གོཏྲ་ཀ་བ་ཏན་
བཅས་མཉམ་འཛོམས་གྲོས་བསྟུར་གྱི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་རེད།
གོར་རོ་རོ། འཁོར་རོ་རོ་སྟེ་འབྲེལ་འབྲེལ་དུ་འཁོར་ཚུལ། ཚུ་འཁོར་གོར་རོ་རོར་འཁོར་བ། ཚུ་ཆོད་
འཁོར་ལོའི་ཁབ་འགྲོས་གོར་རོ་རོར་འཁོར་བ། རྒྱུད་འཚུབ་གོར་རོ་རོར་ལྷང་། མཆི་མ་གོར་རོ་
རོ་བྱས།

གོར་ལེ་བ། བག་ལེ་བ་གྱི་རིགས་ཤིག

གོར་ཤི་ལ། བ་ལང་མགོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཅན་དན་དཀར་པོའི་རྣམ་གངས་སུ་བཤད་དོ། །

གོར་ཤི་རྒྱ། ལེགས་སྦྱར་སྒྲིག་གི་ཅན་དན་དཀར་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། བོད་གྱི་སྒྲིག་དུ་
བསྟུར་ན་ས་མཆོག་གས་བ་ལང་མགོ་ཞེས་འགྲུར་ཏེ། བརྗེ་ཏ་རབ་འབྱོར་རྒྱ་བས་མཛོད་པའི་
མདོན་བཛོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདོད་འཛོའི་བ་མོ་ལས། གོར་ཤི་རྒྱ་ས་མཆོག་གས་
བ་ལང་མགོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བ་ལང་མགོ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན། མ་ལ་ཡ་ཡི་བྱོགས་སུ་སྒྲི།

གོར་ཏ། བལ་ཡུལ་གྱི་མི་རིགས་ཤིག

གོལ། འཚུག་པའི་བདེ་ཆིང་སྟེ། ལོག་པའི་ལམ་དུ་གོལ་མི་རུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གོལ་བ། [ཐ་མི་དད་བ]ནོར་བའམ་འཁྲལ་བ། འགྲོ་སའི་ལམ་གོལ། གོལ་བའི་བསམ་བ། ལོག་པའི་
ལམ་དུ་གོལ་ཉེ་ཆེ།

གོལ་ས། [ཆིང་]ཐན་ཐོན།

གོལ་ས། ① རོར་སའམ་ལམ་ལོག་བ། གཞུང་ལམ་བོར་ནས་གོལ་སར་འབྱུང་བ། ② གཡང་ས།

གོས། ཁྱོན་བའམ་ལུས་ཀྱི་བགོ་བྱ། སྟོད་གོས། སྦྱང་གོས། རྒྱན་གོས། གཟམ་གོས། གོས་རྩལ་པོ།
གོས་ལྷག་དན་རོན། བོ་གོས། མོ་གོས། ལྟོ་སྟེར་གོས་གཡོགས། གོས་འབྲུད་བ། གོས་བསྐྱ་བ།
གོས་གཟར་བ། འཁོར་ལོས་གོས་འཆེས་བ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་འཁྲུད་བྱ་དང་། ཁྱོན་བ།
ཁྱོན་བྱ། དགའ་བྱ། བགོ་བ། བགོ་བྱ། གཅེར་སྟོབ། གཅེར་སྟོབ། ར་བཟལ་གཡོགས་ས། ལུས་
སྟོབ་བཅས་སོ། །

གོས་སྒྲ། གོས་ཆེན་གྱིས་བཟོས་པའི་སྒྲ་བརྒྱན།

གོས་སྐྱ་ཆེན་མོ། རྒྱལ་ཅེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀྱན་བཟང་འཕགས་དགྲུང་ལོ་སྐུ་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ས་ཁྱི་སྤུ་ལོ་༡༩༡༤ལོར་བཞེངས་པའི་གོས་སྐྱ་ཆེན་མོ་སྟེ་ཐང་ཀ་འདིའི་དབྱུས་སུ་
བཞུགས་པའི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱི་མཐོ་ཆད་ཁྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ་འདོན་ཉི་ཤུ་ཅམ་ཡོད་
པའི་ཐུབ་དབང་གི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་མཆོག་བྱུང་གཉིས་དང་། བྱམས་པ། མར་མེ་མཛད། གནས་
བརྟན་བཅུ་དྲུག་། འོག་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་བཅས་ཡོད་པའི་གོས་སྤྱི་མེ་
ལོང་གོང་གཤམ་བཅས་བསྟོནས་པའི་ཁྱ་བརྒྱ་དང་དགྲུ་བཅུ་གོ་དྲུག་ཡོད་པའི་བོད་ས་གནས་
སུ་ཡོད་པའི་གོས་སྤྱིའི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མཆུར་བྱ་དགོན་
པའི་གོས་ཐང་དང་། འབྲས་སྤངས་ཀྱི་གོས་ཐང་སོགས་ཡོད་པ་འདི་དག་ཡིན།

གོས་ཆེན་རྒྱ་བ་གསེར། ཉོད་བྱུང་གི་གོང་བ་ལ་སྤྱིས་གདན་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་པང་དུ་འདོགས་རྒྱུའི་
ཆབ་ལུགས་སོགས་བཟོ་ཆས་ཀྱི་གོས་ཆེན་རིགས་ཞིག

གོས་སྐྱ་མཐོང་ཁོལ་ཆེན་མོ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་གོས་སྐྱ་ཆེན་མོ་དང་དོན་གཅིག

གོས་སྐྱ་ད། གོས་ཆེན་དང་རྒྱ་མཆུངས་པའི་སྐྱད་པའམ་སི་ཤག།

གོས་ཀྱི་ཆ་བ་ལ་བརྩོན་པ། གོས་བཟང་པོའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པ།

གོས་ཀྱི་སྒྲ་བྱར་སྤལ་ཤིབས་ཅན། བོད་ཆས་ཁྱོན་སྐབས་སྤྱིས་པ་དང་བྱད་མེད་སུ་ཡིན་ཀྱང་བོད་
ཆས་ཀྱི་བྱར་གཡས་གཡོན་དུ་ལྟེབས་ནས་ཁྱོན་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱར་ལྟབས་ཞེས་འབོད་
པ་དེ་ལ་ཟེར་བའམ་ཡང་ན་སྤྲད་གོས་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་བྱར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་སྤལ་ལུ་
ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

གོས་ཀྱི་བྱ་བའི་རྩལ་སྤྲུགས། རང་གི་གཞན་ལ་དགེ་སྦྱོན་ལོ་བསྐང་གི་བསྐབ་བྱ་བྱས་པར་མ་ཉན་
པའི་སྐབས་སྒོ་མམ་དང་ཁོང་ཁོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་མཆོན་བྱེད་དུ་གོས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འགོས་པའི་
ཐལ་རྩལ་བརྟབས་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ།

གོས་ཀྱི་གཞི། འཆོ་མཁོ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་བཅས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་འབྲེལ་བ་གོས་ཀྱི་གཞི་སྟེ།
བདེར་གནས་སྟེན་ཀྱི་གཞི་ལྷ་ལས་གོས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག

གོས་ཀྱི་གཞི་གསུམ། འདུལ་བ་གཞི་བཅུ་བདུན་ལས། བདེར་གནས་སྟེན་ཀྱི་གཞི་ལྷའི་ནང་གསེས།

གོས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་བའི་སྒོ་ནས་བདེ་བར་གནས་པ་གོས་ཀྱི་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། བས་
བརྒྱུད་གི་གཞི་དང་། གོས་ཀྱི་གཞི། ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞིའོ།

གོས་ཀྱི་ཤན། ① རས་དང་། བགས་རིགས་ཀྱིས་གོས་ལ་མཐས་ཤན་བརྒྱབ་པ་ལ་གོས་ཀྱི་ཤན་ཟེར།
གོས་རས་ཤན་མ། གོས་སྒྲིམ་ཤན་མ། ② འདུལ་བའི་ཐ་སྟོད་ཅིག །རྩས་ཀྱི་ཤན་གྱི་ནང་གསེས་
ཤིག་སྟེ། རྟེན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་གོས་ཀྱིས་ཤན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་གོས་ཤི་མ་ལ་ཤན་
བརྟེན་པ་སྟེ། ཞག་བཅུ་འདས་པ་དང་། ཞག་སུམ་ཅུ་འདས་པའི་རྩས་སུ་ལྟར་བ་སྟེད་པའོ།

གོས་རྒྱུད་པ། རས་གོས་རྒྱུད་པ་སྤྱབ་མོར་གྱོན་པའི་དོན།

གོས་དཀར་ཅན། ① གོན་བ་སྦྱ་བོ་གྱོན་མཁན་སྟེ།

② ཁྱིམ་བ་སྒྲགས་པ་གོས་དཀར་ཅན།

གོས་དཀར་ལྟར་ལོ་ཅན། སྤར་བོད་ཏུ་ཁྱིམ་ལ་གནས་ནས་གྱོན་པ་དཀར་བོ་གྱོན་ཞིང་མགོ་སྦྱ་རིང་
པོར་བཞག་ནས་མི་བཞར་བའི་སྒྲགས་པའི་གྲས་སོ།

གོས་ཁ། [ཡུལ་]གོས་ཆེན་གྱི་ཁ་གདན་གྱུ་བཞི།

གོས་ཁ་འབྲ། གོས་ཆེན་དང་རྒྱ་པལ་ཆེར་འབྲ་པའི་འབྲ་རས་ཤིག

གོས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་གྱོན་པའི་ལྟར་བྱེད། ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་བ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། རུང་པའི་
ཆོན་གསུམ་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་ཁྱ་གང་ལོངས་པའི་གོས་དཀར་པོར་གཞན་གྱིས་གཡོགས་
མེད་པར་གྱོན་པ།

གོས་ཁང་། [མདོན་]གུར།

གོས་ཁུད། གོས་ཀྱི་ཁུད་ལྟེན།

གོས་ཁྱིམ། [མདོན་]གོས་ཁང་དང་དོན་གཅིག

གོས་གུར། གོས་ཆེན་གྱིས་བཞོས་པའི་གུར།

གོས་གོང་། གོས་ཀྱི་གོང་བ།

གོས་སྒྲབ། གོས་ཀྱི་གཤམ་མཐའ།

གོས་རྒྱ། གོས་བཞོ་བའི་རྒྱ་ཆ།

གོས་བགོ་བ་བཟུ། གོས་བགོ་བའི་ཚུལ་བཟུ་དང་གཅིག།

གོས་བགོ་བའི་ཚུལ་བཟུ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྤྲེ་ཆེན་དང་པོ། གོས་བགོ་བའི་སྤྲེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཡ་
མཐའ་དང་མ་མཐའ་མི་མཉམ་བས་མཉམ་པོ་མེན་བ་དང་། བྱས་མོ་ཡན་ཆད་དུ་བཅེངས་བ་
དང་། ལོང་བུ་མན་ཆད་དུ་འཛོལ་བ་དང་། མས་ཟུར་གྱི་བྲ་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ལྟར་འབྱུངས་བ་དང་།
སྐར་རགས་བར་ནས་འབྱར་མ་བཞིན་དུ་འབྱར་བ་དང་། སྐར་རགས་སྤེར་དུ་སྒྲུལ་གྱི་གཤེངས་ཀ་
ལྟར་མཐོ་དམན་ཅན་བཅས་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་བདུན་དང་། ཆོས་གོས་ལྷུ་མ་པོ་མེན་བ་དང་། ཉ་ཅང་
རིང་བ་དང་། ཉ་ཅང་ཟུང་བ་སྟེ་སྟོད་ཀྱི་གོས་གྲོན་ཚུལ་གསུམ་བཅས་གོས་གྲོན་ཚུལ་འདི་
རྣམས་བྱས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ།

གོས་སྟོན་ཅན། [མངོན] ① རྣམ་མཁལ། ② བྱག་ན་དོ་ཤེ། ③ གཟའ་སྟེན་བ། ④ ལྷབ་འཇུག་གི་
གཅེན་པོ་སྟོབས་བཟང་།

གོས་ཅན། [མངོན]ཅན་དན།

གོས་ཆེན། མིན་སྐྱད་ལས་བཏགས་པའི་བཟང་གོས་སྦྱིའི་མིང་། གོས་ཆེན་འབྲུག་རིས་མ། གོས་
ཆེན་རྣམ་གྱུང་རི་མོ་མི་ཡལ། དཔའ་པོ་ཤི་ཡང་སྟན་བྲགས་མི་ཉམས།

གོས་ཆེན་རྒྱབ་གསེར། རྟོད་བྱང་གི་གོང་བ་ལ་སྦྲིས་གདན་དང་། དགེ་སྦྲོང་གི་བའ་དུ་འདོགས་རྒྱུའི་
ཆབ་ལུགས་སོགས་བཟོ་ཆས་ཀྱི་གོས་ཆེན་རིགས་ཞིག།

གོས་ཆེན་སྤྲ་མ། གཞི་གོས་ཆེན་སྤྲེང་སྤྲེ་མའི་རི་མོ་ཅན།

གོས་ཆེན་སྦྱིན་རིས་མ། སྦྱིན་པའི་རི་མོ་ཡོད་པའི་གོས་ཆེན་ལ་ཟེར།

གོས་ཆེན་དཔལ་གཡུ་མ། མན་ཆེང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་གོང་མ་རིས་བྱུང་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ། པཌ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ཕེབས་བྱམས་འདེགས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་སྦྲོས་སུ་གོས་ཆེན་
གཞི་དམར་པོ་ལ་མེ་ཏྲག་སྟོན་པོ་ཐོ་རི་བ་ཡོད་པ་ཞིག་གྲོན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གོས་ཆེན་གསེར་མ། གཞི་གོས་ཆེན་སྤྲེང་གསེར་སྐྱད་ཀྱི་རི་མོ་ཡོད་པ།

གོས་རྩས། གོས་ཆེན་ཆོན་ཁའི་རིགས་ཤིག།

གོས་འཇུག། [ཡུལ]གོས་ཆེན་གྱི་ཁ་གདན་རིང་པོ།

གོས་སྟོང་། སྒར་པོད་གཞུང་གི་ཅེ་བྱུང་ཆོའི་ལས་གོས་ཤིག
གོས་ཐང་། གོས་ཆེན་གྱིས་བཟོས་པའི་ཐང་ག།
གོས་བྱང་། ① བྱ་བྱང་། ② བྱོན་པ་བྱང་བྱ།
གོས་མཐའ། གོས་ཀྱི་མཐའ་ཆག། གོས་མཐར་རས་ཀྱིས་རྒྱན་བཏང་བ།
གོས་ལྗང་། བྱོན་པ་གཅིག་གི་རྒྱ་ལོང་ཆད།
གོས་རྩོ་རྩེ་གསར་ལམ་མ། ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱ་བྱེད་བདུན་པའི་སྤྱ་ཆོའི་སྟོད་བྱ་རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་
གོས་ཆེན་གཞི་མ་ཆོས་གཞི་སྤྱ་ཆོགས་ལ། དེ་མོ་རྩོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་མཐའ་བསྐྱོར་བྱ་སྤྱད་ཡོད་
པའི་གོས་ཀྱི་དེགས་ཤིག།
གོས་བྱི་མ་ཅན། དེག་པ་ཆགས་ཤིང་བྱི་ངན་ཐོ་པའི་གོས།
གོས་མདངས་རྒྱག་པ། ཐང་ཀ་ལའི་པའི་ཐ་སྤྱད་ཅིག། །ལྷ་སྤྱའམ་མི་སྤྱ་སོགས་ཀྱི་ན་བཟའི་གྲིབ་
གཟུགས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མདངས་རྒྱག་པར་ཟེར་ཞིང་། ལས་ཀའི་ཐབས་ཅུལ་གྱི་གསུམ་ཤིག་ཡིན།
གོས་འདར་། གོས་ལྗང་དང་གཅིག།
གོས་སྒྲེ། ① བྱོན་པའི་སྒྲེ་མོའམ་ཟུར། ② གོས་ཀྱི་དེགས་ཁ།
གོས་པང་། གོས་ཆེན་ལས་བཟོས་པའི་པང་གདན།
གོས་སྤྱ་མ། སྤྱ་ཡོད་པའི་རས་སོགས།
གོས་སྤྱ་དེས་མ། སྤྱ་དེས་ཡོད་པའི་རས་སོགས།
གོས་སྤྱིན་དེས་མ། སྤྱིན་པའི་དེ་མོ་ཅན་གྱི་གོས་ཆེན།
གོས་དཔེ། གོས་གསར་པ་བཟོ་བའི་ཆད་གཞི། དཔེར་ན་གོས་དཔེའི་དེ་མོ།
གོས་དཔེ་འཁྲབ་སྟོན། གོས་ཆས་ཀྱི་དཔེ་གསར་པ་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་སྟོན་མི་ནམས་ལ་སྟོན་པ།
གོས་འཕན། གོས་ཆེན་ལས་བཟོས་པའི་ཀ་འཕན།
གོས་བྱེན་པའི་ལྗང་བྱེད། ལྗང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསལ་སྤྱི་ཉེ་བུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་
སྟོང་མར་ཆོས་གོས་བྱེན་པའོ།
གོས་བྱེད་པའི་ལྗང་བྱེད། ལྗང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསལ་སྤྱི་ཉེ་བུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་

སྒྲོང་མའི་གོས་དག་སྒྲོང་གིས་འཆེས་པའོ། །

གོས་བྲལ། ① གཅེར་བྱའམ་དམར་མེད། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།

གོས་འབོག། ① གོས་ཆེན་གྱི་འབོག། ② རྩོགས་གཞན་ལ་འགྲོ་སྐབས་མཁོ་བའི་མལ་ཆས་དང་

གྲོན་ཆས་འཇུག་སྟེ།

གོས་འབོག། གོས་ཆེན་གྱི་འབོག་གཞན།

གོས་འབྱུང་ལྗོན་པ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ།

གོས་སྐྱེད་པའི་ལྗུང་བྱེད། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་པོ་གང་རུང་གི་གྲོན་པ་རྒྱ་སེམས་མེད་པར་སྐྱེད་པ་ལས་

བྱུང་བའི་ལྗུང་བྱེད།

གོས་དམར། གོས་དམར་སྡེ་དང་དོན་གཅིག་

གོས་དམར་སྡེ། ཡོད་སྡེ་སྡེ་བརྟན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་

གོས་ཆགས། ཆས་གོས་གྲོན་སྐྱངས། ལྷ་གྲུ་རྣམས་ཀྱི་གོས་ཆགས་ལེགས་པོ་བཅོས་ནས་སྦྱེད་

ཆལ་དུ་གཏོང་བ།

གོས་ཆོས་མ། ཆོས་མདོག་གང་རུང་བརྒྱབ་པའི་གོས།

གོས་འཛར། ① གྲོན་པ་དང་གོས་ཆེན་གྱི་སྡེ་འཛར། ② གོས་ལྷག་སྡེ་འཛར་བ།

གོས་ཟེགས་པོ། གོས་རྩིང་རྩལ།

གོས་བཟོ་བ། སྤྱིར་བཏང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོས་བཟོ་བ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོན་

གོས་བཟོ་འཆེས་བྱེད་མཁན་གྱི་ལག་རྩལ་པར་གོ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་སྤང་ཡང་དོན་

དུ་དེའི་ནང་གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་སྟེ་ཆོགས་དྲས་དུ་བ་གྱི་ཐང་ཀ་དང་། ཡོག་བ། དེ་བཞིན་

ཇས། གྲོན་གོས་བཅས་བཟོ་འཆེས་དང་དྲས་དུ་བ་མཁན་གྱི་ལག་རྩལ་མི་སྟེ་ཡང་ཆུད་ཡོད་དོ། །

གོས་གཟན། གོས་ཆེན་གྱིས་བཟོས་པའི་ཕོ་མོའི་གཟན།

གོས་བརྩུང། གོས་རས་སོགས་པན་ཆུན་བརྩུང་ཆེད་བཟོས་པའི་ཁབ་ལྟེན་མ་ཙམ་ཞིག་

གོས་འར་མར། གོས་ཆེན་སྤབ་འཇུག་སྟེ་མས་ཞིང་། ཆོས་གཞི་སྟེ་ཆོགས་ལ་རི་གཞི་མ་ལས་ཆོས་

གཞི་ཅུང་ཐང་སྟེ་ཅམ་གྱི་སྤྱིན་རིས་དང་། མེ་རྟོག་རྒྱུ་འཁོར་སྟེ་ལ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་

གོས་ཡིག་རིས་མ། གོས་ཆེན་བྱབས་ཚང་། གོས་ཡུག་གཅིག
གོས་རིས་འབྲི་བ། རི་མོ་འབྲི་བའི་ཐ་སྟོན་ཅིག །ལྷ་སྐུའམ་མི་སྤྲིའི་གོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གོས་ཆེན་གྱི་རི་
མོ་སྟེ། གསེར་གྱིས་བྱ་འབྲུག་སོགས་འབྲི་སྒོལ་མཆིས།
གོས་ལེན་པའི་སྤང་བ། སྤང་ལྷུང་སྤུམ་ཅུའི་ནང་གསེས། རང་ལ་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ཡོད་བཞིན་
འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཆད་དུ་ཆོང་པའི་གོས་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སྟོང་མ་ལས་སྤངས་པའོ། །
གོས་གཤམ། གོས་ཀྱི་སྒྲུབ།
གོས་སེལ། གོས་ཆེན་གཞི་མ་ཆོས་མདོག་སེར་པོ་ལ། གསེར་སྐུད་སྒྲིམ་བཅུགས་ཀྱི་འབྲུག་དང་།
སྒྲིན་རིས། ཏུ་དང་། བྲག་རི་བཅས་འབྱར་དོད་དུ་འཐག་པ་ཞིག་ཡིན།
གོས་སུལ། གོས་ཀྱི་གཉེར་མའམ་སྟེར་ཁ།
གོས་སྟོག །① ལྷ་པ་དང་བགས་སྒྲུབ། ② ཁྱོན་པ་སྤྱིའི་མིང་།
གོས་གསར་བཅུགས་མ། གོས་ཆེན་དཔེ་གསར།
གོས་གསུམ་བཟེ་བ། རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟེ། ཕྱིའི་གོས་གསར་པ་ཁྱོན་བ། རང་གི་གོས་སྟོམ་པ་སྤང་
བ། གསང་བའི་གོས་ལྷ་སྟོམ་པའོ། །
གོས་གསུམ་དང་ཁྲས་གསུམ། ལྷ་འབྱོར་ཡོ་གའི་སྐབས་སུ་གོས་གསུམ་དང་ཁྲས་གསུམ་ནི་ཡོ་
གའོ་ཟེ་ཅེ་མོ་ལས། སྟོམ་པ་གསུམ་ནི་ལེགས་གནས་པ། གོས་ནི་དང་པོར་བཟོད་པ་དང་།
གཉིས་པ་ཆོག་བསྐྱབ་པའོ། །གསུམ་པ་ངོ་ཆ་ཁེལ་ཡོད་དང་། གཅང་མའི་གོས་ནི་གསུམ་པ་
དག །ལན་གསུམ་དུ་ནི་བཟེ་བའོ། །བསྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ནི་ནང་གི་ཁྲས། ཡན་ལག་བདུན་
པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་པ་སྤྱོདས་པ་ནི་གསང་བའི་ཁྲས། བྲག་རྩ་བཅིངས་བཀོལ་ནི་ལྷ་འབྱོར་
ཁྲས་དང་གསུམ་མོ།
གོས་གསེར་སྐུད་མ། གསེར་སྐུད་ཡོད་པའི་གོས་ཆེན་གྱི་རིགས།
གོས་གསོར་མ། བཟེ་རེས་རྩ་རྒྱུའི་གོས།
གོས་བསུམ། རྟིང་།གོས་གཡོགས།
གོས་རྩ། གོས་སྤང་ཁ་བྲལ་བའམ་གོས་ཀྱི་བྱར་དབྲལ།

གོས་ལྷག་འཆང་བའི་སྤང་བ། སྤང་ལྷང་སྤུམ་ཅུའི་ནང་གསེས། ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་མ་བསྐྱོས་པ་ཞུ་
ཆད་དུ་ཡོངས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གོས་ལྷག་པོར་རང་ལ་དབང་བ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་ཞག་
བརྩ་མ་རྩོགས་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་པའོ།

གོས་ལྷམ། རྟོད་སྤང་གོས་དང་ལྷམ་སོགས་གྱོན་ཆས་སོ།།

གོས་ལྷམ་གྱིས། རྟོད་སྤང་གོས་དང་ལྷམ་སོགས་གྱོན་ཆས་ཆང་མ་གོན་ཞེས་པའི་སྐུལ་ཆོག་
གོ་རྟམ། [ལེགས་]གོ་འུ་རྟམ་འམ། གོ་རྟ་མ་འམ། འགོ་འུ་རྟ་མ་ཡང་ཟེད། ① ལྷ་མའི་རིགས་ཏེ་སྤར་
རྒྱ་གར་གྱི་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱང་ཐུབ་པའི་རིགས་རུས་ཀྱི་མིང་། ② སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྲང་སྤོང་
ཞིག་གི་མིང་།

ཀ། མི་ལྷགས་ཀྱི་ན་ཆོད་ཡོལ་བའི་དོན་ཏེ། སྤྱེ་ཀ་ན་འཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདས་པ་ལ་ཀས་ཟེད།
ཀ་བ། [ཐ་མི་དང་པ་]ཀས་པ། ཀ་བ། ལོན་སོན་པ་དང་ན་ཆོད་ཡོལ་བ་སྟེ། ཤིང་རྟོག་སྤིན་ནས་རྟོང་
པ་དང་འབྲུ་བར་ལུས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་རྒྱན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཁྱུར་ནས་ཐ་མ་སྤྱ་
དཀར་དང་གཉེར་མ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་འཁྱུར་པའོ།

ཀ་བ་གཉིས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཀ་བ། ཉེ་བར་འཁྱུང་བའི་ཀ་བའོ།

ཀ་བའི་ལྷ། ལང་ཆོ། མཐུ་སྟོབས། དབང་པོ། ལུལ་ལ་སྟོད་པ། ཆེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ།

ཀ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ། སྤྱག་བསྐྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྒྱད་
དེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ངེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྟོད་པའི་མཐུ་དང་བལ་བས་སྤྱག་བསྐྱལ་བའོ།

ཀ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལྷ། གཟུགས་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། ལུལ་
ཡོངས་སྟོད་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། ཆེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ།

ཀ་ཤི ① ཀ་བ་དང་ཤི་བ། ② རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཏེས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་

ཀ་ཤི་རྩ་བ། ཉེ་མས་གཞུ་ཁྱིམ་སྟོད་པའི་རྩ་བའམ་བོད་རྩ་བརྩུག་ཅིག་པ།

ཀ་ཤིའི་ཡན་ལག་རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་ཏེས་ཀྱི་ནང་གསེས། སྤྱེ་བ་དེ་ལས་ཕུང་རྒྱན་འཁྱུར་
པའི་ཀ་བ་དང་། རྒྱན་ལགས་པའི་ཤི་བ་སྟེ། ན་ཆོད་དང་སྟོག་འཁྱུར་བར་བྱེད་པའོ།

ཀང་། སྟོག་ཆགས་གཟུགས་སོ།

ཀྱང་པོ། ལོ་ན་ཆེ་བའི་མི་པོ། གཞོན་པའི་ཤེད་ལས་ཀྱང་པོའི་རྩལ་བཟང་། མི་ཆོས་ཀྱང་པོ་སྦྱར་ཞིང་
སྤྱ་གུ་ཁྱིད་དེ་བྱིན་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འཁོགས་པ་དང་། ཀྱན་པོ། ཀྱས་པ། རྣ་ཆོད་སོང་
བ། གནས་བརྟན། སྤོན་པ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས། ལང་ཆོ་ཡོལ། ལོ་མང་ཁྱར་ལྷན། ལོའི་ཐེག་
པ་བཅས་སོ། །

ཀྱན་བཀྱར། མི་ཀྱན་ཀོན་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ།

ཀྱན་བཀྱར་བྱིས་སྦྱོང་། རང་ལས་ལོ་ཀྱན་བ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་བཀྱར་བ་དང་། བྱིས་བ་རྣམས་ལ་
གཅེས་སྤྱས་བྱ་ཞིང་གསོ་སྦྱོང་དགོས།

ཀྱན་བཀྱར་བྱིས་གཅེས། བོང་གི་ཀྱན་བཀྱར་བྱིས་སྦྱོང་དང་དོན་གཅིག

ཀྱན་འཁོགས། རྣ་ཆོད་མཐོ་བའི་ཀྱང་པོ་དང་ཀྱན་མོ། ཀྱན་འཁོགས་རྣམས་ལ་གཟེགས་སྦྱོང་བྱེད་པ།

ཀྱན་གོག། ཁོ་ན་མཐོ་ཞིང་ལུས་སྟོབས་ཉམས་པའི་མི། ཀྱན་གོག་ལ་བརྟམས་བཅོས་དང་མཐོང་རྒྱུང་མ་བྱེད།

ཀྱན་ཀོན། ཀྱན་པོ་ཀྱན་མོའི་བསྐྱས་མིང་།

ཀྱན་གྲས། ① ལས་ལམ་དུ་ཞུགས་སྤྱོད་པའི་མི་རྣམས། ② ལོ་ན་ཀྱན་གྲས།

ཀྱན་འགོ། ① ཀྱན་པོ་ལས་འགོ་བྱེད། ② སྤྱ་གུའི་དཀྱིལ་ནས་ཀྱན་འོས།

ཀྱན་ཆག། སྤར་གཙོ་ཀྱན་བྱེད་པའི་ཁྲལ་ཆག

ཀྱན་ཆོས་བྱེད་པ། རྣ་ཆོད་ཀྱས་ནས་ཆོས་སྦྱོར་ཞུགས་ཏེ་ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་བྱེད་པ།

ཀྱན་འཆལ། ཀྱན་པོའི་སྒོ་བྱིས་པ་ལྟར་འཆལ་བ། ཀྱས་འཁོགས་ཀྱན་འཆལ་ལངས་ནས་སྤྱ་གུའི་
སྦྱོང་པ་བྱེད།

ཀྱན་ཉམས། རྣ་ཆོད་སོང་བའི་ཀྱས་རྒྱལས། ལོ་རྒྱུང་ཀྱན་ཉམས་ཅན།

ཀྱན་ལྗེང་། མི་སེར་གྱི་ཀྱན་པོ་དང་། དམག་མིའི་ལྗེང་དཔོན་གྱི་བསྐྱས་མིང་ཡིན་ཞིང་། ས་གནས་
ཁ་ཤས་ལ་ཀྱན་པོའི་ལས་འགན་འཁུར་མཁན་ལ་ཡང་ལྗེང་དཔོན་ཟེར།

ཀྱན་བདག། སྤར་སྦྱོབ་སྤྱག་གི་གྲས་ནས་མི་གཅིག་བསྐྱོས་ཏེ་འཛིན་གྲུ་དེའི་འགན་འཁུར་མཁན།

ཀྱན་པ། ① སྟོན་དུ་སྦྱོས་པ། རོ་ལགས་ཀྱན་པ། པ་ཀྱན། མ་ཀྱན། སུ་ཀྱན་པ། སུ་མོ་ཀྱན་པ། མི་ཀྱན་
པ། སྦྱོང་ཀྱན། རོ་ཀྱན། ② ལས་ལམ་དུ་འཇུག་སྤྱོད་པ། གུ་ལུ་ཞི་ཀྱན་པ། དགེ་ཀྱན་ཀྱན་པ། གཉེར་

བ་ཀན་པ། སྒོ་བ་ལྷན་ཀན་པ། འཛིན་ལྷ་ཀན་པ། སྤྲེས་པའི་ལོ་གངས་ཀན་ན་ཀན་རྒྱ་མེད། རྣམ་
རིག་ཤེས་བ་ཀན་ན་ཀན་པ་ཡིན།

ཀན་པ་བཞི། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོར་གྱིས་ཀན་པ་དང་། ས་ཐོབ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཀན་པ་དང་། སྤེ་
སྤོང་གསུམ་ཤེས་པ་ནི་ཐོས་པས་ཀན་པ་དང་། བསྐྱབ་པས་ཀན་པ་ནི་དཀའ་ལྷན་གྱིས་ཀན་པ་ལོ། །

ཀན་པོ། ① ལོ་ན་སྤེན་པ། ཀན་པོ་སྤྲ་དཀར། ཀན་པོའི་སོ་དཀར་གཏིང་ནས་ཐོན། མགོ་སྤྲེས་གནག་
པ་དཀར་པོར་གྱུར། ② ལྷལ་འགོ་འཆོ་མཁན། སྤར་ལྷལ་ལྷལ་གྱི་བརྩ་གཏིང་མཁན་ནས་ཐང་
ཀར་ཆགས་མེད་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཞིང་། འགན་དེ་མི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་མཁན་ཡིན་ཞིང་། འགན་དེ་
མི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་མཁན་ཡོད་ལ་རེས་མོས་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཀན་པོ་ལས་ཐོག

ཀན་པོའི་ཐོག །[མདོན]འཇའའི་མིང་།

ཀན་གྱིས། ཀན་པོ་དང་སྤྲ་གྱའི་མིང་།

ཀན་མ་བྲག་ལྷལ་ཆོས་སྤར། དགོན་པ་བཏབ་དུས་གསལ་པོར་མ་ཤེས། དག་རྒྱན་ལྷར་ན་བཀའ་
གདམས་པའི་དགེ་བ་ཤེས་པོ་ཉོ་བ་དང་། སྤྱན་མངའ་བ། ཤར་བ་གསུམ་ལྷལ་འདྲིར་ཐེབས།
སྤྱན་མངའ་བས་དགོན་འདི་བཏབ་ཟེར་སྒོལ་ཡོད། སྤུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལྷལ་དཀར་མཛེས་ཆོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀན་མོ། ལོ་ན་མཐོ་བའི་བྱད་མེད། རྒྱ་འཕྲོག་གི་ཉེན་ཁ་མེད་པས་ཀན་མོས་གསེར་ལུང་ལམ་བཟོད་
གྱི་དུས་བཟང་ཤར། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྤྲ་དཀར་མ་དང་། མགོ་སྤྲེས་ཀན་འཁོགས་མ། ཅ་
ཀས་མ་བཅས་སོ། །

ཀན་དམངས། ཀན་པོ་དང་མི་སེར་དམངས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་ཅིག་ཡིན།

ཀན་མཆང་ལ་རྒྱག་པ། གཞན་གྱི་གནད་དོན་རྒྱུད་ལ་འཛེམ་ནས་མཉམ་དུ་འགྲོ་མི་འདོད་པ་
དང་། ཁ་ཡ་བྱེད་མི་འདོད་པ་སོགས་དང་། བ་རོལ་པོ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་ཆར་བསམ་པའི་བྱ་སྤྱོད་
ལ་གོ། མི་ག་གེ་མོ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཨ་མ་ཀན་མཆང་ལ་བརྒྱབ་པ་རེད་ལྟ་བུལོ། །

ཀན་ཁྱགས། ལོ་ན་ཀས་ནས་ཆོས་ལ་ཁྱགས་པ།

ཀན་གཞོན། ① ལས་ལམ་དུ་འཇུག་དུས་སྤྲ་གྱ། ② ལོ་ན་ཆེ་རྒྱུད།

ཆན་གཞོན་བར་གསུམ། ཆན་མགོ་དཀར་དང་། གཞོན་སོ་དཀར་དར་མ་གསུམ།
ཆན་རབས། རི་རབས་ཆན་པ། པ་མ་ཆན་རབས་ལ་གྲུས་པ།
ཆན་རིགས། ལོ་ཆན་པའི་རིགས། བཀྲར་བསྟེ་ལོས་པའི་ཆན་རིགས།
ཆན་ལས་ཉན། [མངོན་]བརྒྱ་བྱིན།
ཆན་གསོ་ཁང། ཆན་བཀྲར་ཁང་ཡང་ཟེད། གཞུང་ངམ་མཉམ་སྡེ་བ་ཀྲིས་གཉེར་བའི་བཟེས་སོང་མི་
མེད་གསོ་ཉར་བྱེད་པའི་གནས་ལ་གོ།
ཆལ། ལ་ལུང་ཚུ་པོ་སོགས་ཀྱི་པ་རོལ་ཚུ་རོལ་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་ཏེ།
ཆལ་གྲུ། ཚུ་ལས་ཆལ་བྱེད།
ཆལ་བ། [ཐ་དད་པ་]བཀལ་བ། བཀལ་བ། ཆོལ། རྫོལ་བ་དང་འདལ་བ། ལ་མཐོན་པོ་བཀལ་ཏེ་སྤྱང་ལ་
བབས། ཚུ་ཆེན་པོ་བཀལ་ཏེ་པ་རོལ་བྱིན། ཆད་ལས་ཆལ་བ། བཞོན་པ་རྟ་བཟང་པོ་ཆིག་སྟོང་བྲུག་
བརྒྱ་བཀལ་བ། ཆང་ལག་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་ཅལ་མེད་ན་ལ་ལུང་དང་ཚུ་ཆེན་ཆལ་དཀའ་བ།
ཆལ་རབས། ཚུ་པོ་ཆེན་པོ་བཀལ་ས། མ་ཚུའི་བཀལ་རབས།
ཆས། ལོ་ཆས་པའི་འདས་ཆིག་ཁྲས་ཟེན་པ།
ཆས་ཀ། ཆས་ཁ། རྫོ་བག་ཐེབས་ཤིང་། སེམས་བྱ་ཡངས་ན་ཆས་ཀ་སྤྲ་བ་ཡོད་།
ཆས་འཁོགས། ལོ་ན་ཤིན་ཏུ་མཐོ་ལ་ལུས་སྟོབས་ཉམས་ཤིང་གོག་པ། མི་དེ་སྤར་ཐང་བཟོ་དོད་
ཅིང་། བདེ་ཅག་འཇུག་ཀྱང་ད་ནི་ཆས་འཁོགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་འདུག།
ཆས་འཁྱོམས། ཆས་ཏེ་རིག་པ་མི་གསལ་བ།
ཆས་འཚོལ། ཆས་འཁོགས་ཆགས་ནས་སྟོ་གསུམ་མི་བརྟན་པར་འཚོལ་བའི་དོན།
ཆས་ཉམས། ཆས་པའི་བཟོ་ལྷ། ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གྲངས་ཀྱི་ཆས་ཉམས་དོད་པ་རང་མི་
འདུག གཤམ་གསལ་པོ་བདེ་པོ་མེད་པས་རང་ལོ་ཆུང་ཡང་ཆས་ཉམས་གསལ་པོ་ཐོན་འདུག།
ཆས་པ། ① ཆ་བའི་འདས་པ། ② རྒྱད་པའམ་རྫིང་པ། ཅ་ཆོད་ཆས་པ། ཉེ་མ་ཆས་པ། མི་ཆས་པ་
དང་འབྲས་བུ་སྟེན་པ་འདྲ། ཅ་ཆོད་གཞོན་དུས་ནས་ཆས་ཆས་སུ་མ་སྟེབས་བར་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་
དགོས། ལོ་ཆས་ཀྱང་སྟོང་སྟོབས་ཆེ། དུན་རིང་ན་ནས་གདོང་རིས་ཏ་ཅང་ཆས་འདུག །ཁྱི་ཆས་

ན་རིམ་བཞེན་ཞེ་སྒྲ་ཆེ། གོས་ཆེན་ཀྱང་རི་མོའི་གཞུང་།
ཀྱས་པ་སྒྲ་བ། ལང་ཆོ་ཉམས་དགའ་བ། ལུས་ནད་སེམས་གཅོད་མེད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱས་པ་སྒྲ་བ་ཡོང་།
ཀྱས་པའི་དུས། དུས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་ལོ་ལྔ་བཅུ་ནས་བདུན་ཅུ་མན་ཆད། ཀྱས་པོ་
མགོ་མོ་དུང་ལྷང་དཀར་བ།
ཀྱས་པོ། ལོ་ན་ལོ་ན་པའི་ཀྱན་པའི་མིང་།
ཀྱས་མེད། [མངོན]ལྷ།
ཀྱས་ལྷག་ཤིང་ཀྱས་པས་རིག་པ་རྒྱལ་པོར་ཆགས་ཏེ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པར་གྱུར་བ།
ཀྱས་ལྷག་གཅོས་གསུམ་འདྲོམས། མི་ལོ་ན་ལོ་ན་པས་ཀྱས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་རིག་པ་རྒྱལ་
པོར་ཆགས་ཏེ་འཛུགས་མི་ཟེན་བ། འཛུགས་རྒྱལ་བ། རིག་པ་སྟོབ་ལྷར་རིག་པ་གཅོས་པ་
བཅས་ཆང་བཞི། ཀྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན།
ཀྱས་རབ་ཆག་ཆེན། གློ་ཤོས་དང་ལྷན་པའི་ཀྱས་འཁོགས། ཀྱས་རབ་ཆག་ཆེན་གྱི་མི་ལ་གློ་འདྲི་བ།
ཀྱས་བཟོ་དོད་པོ། ལོ་གཞོན་ཡིན་ཀྱང་ཀྱན་འཁོགས་ཀྱི་བཟོ་ལྷ་དོད་པོ་ཡོད་པ།
ཀྱིས་སྒྲ་དགོན། ཀྱེ་ལྷ་ན་དགོན་ཡང་འཕྲི་སྟོང་ལྷག་ཤིང་། ལྷན་སྒྲ་ལུས་མེད་དོན་དེ་གློ་བ་མ་རྟོགས་ལྷན་
གཞོན་རུ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་སྟོད་ཅན་དུ་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་ལུས་ལྷལ་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་རྩ་སྟོད་རྩེ་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱ། མང་བའི་དོན་ཏེ། མི་ཁྱེད་རྒྱ་ཁྱེད། ཡོད་རྒྱ་ཅལ་སྤྲུག
རྒྱ་དུས། རྩོ་སྤུང་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཆ་ལ་ཁ། རྒྱ་རྩེས་བསིལ། རྒྱས་པས་མ་འདྲུབ། ཅ་ཆད་པ་
མཐུད། རྒྱ་གཟེར་དང་རིམས་ཆད་འདྲོམས།
རྒྱ་ཆོགས། དགྲུ་ལ་ལྟོས།
རྒྱ་རི་དགོན། ལོ་རྩུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱས་ཡོད་པར་གྲགས། ལྷོ་ལོ་ ༡༧༥༥ ལོར་དགོན་ཁང་
དངོས་སུ་བཞེངས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་རྒྱུད་འདྲེས་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་རྒྱལ་རྒྱུ་ལན་རྩེ་ཁོངས་
སུ་ཡོད།
རྒྱད། [ཐ་མི་དང་བ]རྒྱས་ལྷགས་སོགས་ཆག་པའམ་ཉམས་པ། དར་རྒྱད། སྤྱི་དབང་རྒྱད་པ། ལྷག་

བསྐྱེད་གྲིས་ལུས་སེམས་རྒྱུད་པ། རྟོགས་འབྱོར་རྒྱུད་པ།
རྒྱུད་སྒྲིབ། སྤྱི་ཆོག་ས་ཐོག་གི་མ་དད་ལུས་ལྷག་མ་ཁག་གཅིག་བསྐྱེད་ལུས་བྱས་ནས་རང་བྱུང་གཞི་
འཆེ་དང་། དུས་མིན་བར་ཆད། ཤི་མས་གོད་ཀྱིན་སོགས་བྱུང་བའི་དུས་སུ་གཞི་དཔེ་ཉུང་དུ་
གཏོང་བརྒྱུ་འོད་གསལ་གྱི་བྱ་སྒྲིབ་ཞིག །དབྱིན་སྐད་དུ། insurance
རྒྱུད་པ། རྒྱུད་པའི་མིང་རྒྱུད།
རྒྱུད་ཐུན། ཉམས་པ་འཕམ་རྒྱུད་པ་ཐུན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།
རྒྱན་སྒྲེམས། རྒྱན་འབྲུམ་ལས་བཅོས་པའི་ཆད།
རྒྱན་ཐོག །[ཆིང་]གད་པ་དང་སའི་ཐོག་ཕྱག
རྒྱན་ཆད། རྒྱན་འབྲུམ་ལས་བཅོས་པའི་ཆད།
རྒྱན་མུ། རྒྱན་འབྲུམ་གྱི་ཁྱ་བ།
རྒྱན་འབྲུམ། ཤིང་ཉོག་གི་རིགས་ཤིག་དང་ཤིང་སྐྱེན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མང་ད། ལྷ་རྩེས་བསིལ།
སྒོ་གཙོང་དང་སྒོ་ཆད་སེལ། དབྱགས་མི་བདེ་བ་དང་། སྐད་དགག་པ། དེས་པའི་སྒོ་འཁུན་སོགས་
ལ་བན། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་བ་ཡི་རྩ་མ་དང་། སྤྱང་གི་རོ། རོ་ལྷན། རོ་ཞིས་བཅས་སོ། །
རྒྱན་འབྲུམ་མདོག །ཆོས་གཞི་རྒྱ་སྒྲིག་ཅིག
རྒྱན་ཆད། ས་མིང་ཞིག །ཐོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཉིང་ཁྲི་རྩོད་གི་རྩལ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
རྒྱམ། བྱ་བྱིའུ་གསོ་བའི་ཟས་ཀྱི་མིང་དུ་སྤྱད།
རྒྱམ་བྲ། དྲིའུ་ས་ཟ་བའི་དངོས་རྩལ་སམ་བྲ་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཟན་ཆས། རྒྱམ་བྲ་འབྲུ་བའི་མཆུ་རིང་མ།
རྒྱམ་འབྲ། ས་སྟེང་གི་འབྲུ་ཟ་སོ།
རྒྱར་སྤྱང་དགོན། ཐང་ཞིང་གཡུང་བྱུང་སྤིང་དང་རྣམ་རྒྱལ་སྤིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༩ལོ་
ཙམ་ལ་རིག་འཛིན་སྤྱང་འཕགས་པ་ཆེན་པོས་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་ཐོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་
པ་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གླེའུ། རི་དྲགས་ཆོ་བའི་ཕྱ་གྲ། སྤང་ལྗོངས་ཡངས་པོར་གླེའུ་ཅེ་ཞིང་འབྱོ།
གླེས་ལ་རི་ཞོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༧ལོར་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་

བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དེ་པོ་ཆེ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཚོ་ལྷགས། དེ་དྲགས་ཚོ་བའི་པགས་པ།

ཚོ་བ། དགོ་བ་དང་གཅིག །

ཚོ་བ་ར་ཅ། [ཡུལ]དགོ་བའི་སྤྱ་དང་འབྲ་བའི་བལ།

ཚོ་སློག [Tsaq] དེ་དྲགས་ཚོ་བའི་པགས་གོས། འདི་གནའ་བོའི་བདེ་རྟེན་ལྟར་སློག་ལ་Tsaqགི་
སྤྱ་གདངས་སུ་བསྐྲག་དགོས།

ཚོག །[ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་མིང་]ཀོ་བ་སོགས་སྐྱམ་མེད་པ་སྐྱམ་ཞིང་གྲོང་པོར་ཆགས་པའི་མིང་
སྟེ། གཡལ་གཤིག་ཀོ་ཚོག་ལྟ་བུ།

ཚོག་རྟོ། ཚོག་གི་མིང་གཞན།

ཚོངས་མོ། [རྟེན]དགོང་མོ།

ཚོད། ① བྱ་ཚོད། ② སྲོང་བཅན་སྐྱམ་པོའི་སྐབས་སུ་འབངས་ལ་ཚོད་གཡུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་།
ཚོད་ཅེས་པ་འབངས་རབ་ཀྱི་ཕྱེ་ཚན་ཡིན་པས་དམག་ལས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞག

ཚོད་སྐྱམ་མ། རྟེན་མེད་མཁན་ཀྱི་ཚོད་མ་ལ་ཚོད་སྐྱམ་མ་ཞེས་ཟེད།

ཚོད་ཀྱི་གཉའ་མནན། དམག་དབུང་གི་སྤྲིགས་ཁྲིམས་དམ་པོར་གཞོན་པ།

ཚོད་ཀྱི་སྟོང་སྟེ། སྲོང་བཅན་སྐྱམ་པོའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱ་སོ་སོར་བརྩམས་པའི་དམག་སྟེ། དེ་
ལ་དབུས་གཙང་རུ་བཞེ་རེ་རེར་སྟོང་སྟེ་བརྩ་བརྩ། ལོགས་སུ་ཞང་ཁྱུང་དུ་སྟོང་སྟེ་བརྩ། སྐྱམ་
པར་བརྩ་གཅིག་བཅས་ཁྱོན་བསྟོམས་ཚོད་ཀྱི་སྟོང་སྟེ་བྲག་རྩེ་གཅིག་བྱུང་ཡོད།

ཚོད་ཀྱི་པོ་བ། སློག་ཆགས་ཀྱི་སྤྲོན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མང་པ། ལྷ་རྩེས་བོད། ལུས་པས་ཟས་
འཇུ། རོ་བའི་བོད་སྤྱེས་པར་བྱེད།

ཚོད་ཀྱི་ཤེལ་ག །བྱ་ཚོད་ཀྱི་བར་ཁོག་གཡས་གཡོན་ཀྱི་སྤྱ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དམར་ཐིག་གཉིས།
ཚོད་དཀར་ལ། ཚོད་བཀག་ལ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྲག་རྩེ་རྫོང་གི་བདེ་ཆེན་

དང་གཙན་རྫོང་གི་བསམ་ཡས་བར་དུ་ཡོད།

ཁོད་ཇེ་ཀོང་ཅེ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། གངས་ཏི་སའི་རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཁོད་ཇེ་ཀོང་ཅེ་རྒྱ་ཡི་ཞེས་པ་རྒྱལ་
ཐུན་སེལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རྒྱ་ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་བྱང་ཚུལ་གསལ་བ་
ཡོངས་གྲགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོན་གྱི་[ཐུགས་འབྲུམ་མཁའ་ཕྱོན་]ལས། གསེ་རིག་འབྲུམ་
བཞི་གསུང་ཡུལ་དབལ་སོ་གངས་ཀྱི་ར་བའི་དབུས་སུ་ཡོད་པའི་ཞང་ཞུང་འོ་མོ་ལུང་རིང་དུ་རི་
གཡུང་བྱང་དགུ་བཅེགས་ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་དུ་རྒྱལ་ས་པོ་བྲང་གླིང་
བརྒྱད། དེའི་ཕྱིར་རིམ་དུ་ནང་གི་གླིང་ཆེན་བཅུ་གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་དུ་བར་གྱི་གླིང་ཐུན་བཅུ་
གཉིས། དེའི་ཕྱི་རིམ་དུ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་རོ་སྤྲོད་བྱ་བའི་
རྒྱབས་སུ། ཕྱི་ཡི་ཡུལ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་ལས། རུབ་ན་ཁོད་ཇེ་ཀོང་ཅེ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ།
དེའི་གཡས་གཡོན་དུ། རྒྱལ་མོ་ཕོ་མ་གྱི་གླིང་དང་། མོ་མི་ཀྱན་གྱི་གླིང་རོ། ཞེས་གསུང་བ་ལ་
བརྟག་ན་ཡུལ་འདི་ནི་དེང་དུས་ཅ་མདའ་ཆོང་དང་། ལུ་རངས་ཆོང་གཉིས་ཀྱི་རུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་
གར་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་འདྲ། གནས་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་ཕྱོན་གྱི་༡༥༥༥པའི་ཤིང་གི་ལོ་
བོད་ཀྱི་གཏོ་མདོས་ཡས་གསུན་གྱི་ཚེས་པ་པོ་གྲགས་ཆེན་ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས་
སའི་ཡུལ་དེ་ཡིན།

ཁོད་གཏམ། བཞད་གང་ནམ་གཡེང་གི་གཏམ།

ཁོད་ཐང་འབྲུམ་པ། ཡར་སྤྱངས་ཉེན་གསུམ་ནང་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན། འདི་མཆོད་ཉེན་ལྷ་ཁང་ཞིག་
ཡིན། འདེབས་མཁན་དང་བཟབ་དུས་མ་གསལ། བྱལ་མཐའ་ཀུན་གྱི་བུན་མོང་གི་མཆོད་ཡུལ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྡེ་གཏོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོད་ཐང་དཀར། བྱ་ཁོད་གཤོགས་སྤྱོད་དཀར་མདངས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག། ཁོད་ཐང་དཀར་སྤྱོད་ཀྱར་
ཕུར་བ་འདྲ།

ཁོད་ཐང་སྤྲུག། མཐོག་ཆགས་ཀྱི་རོ་ཐན་བྱ་ཁོད། གཤོག་སྤྱོལ་མདོག་སྤྲུག་ནག་ཅན་ཞིག་ཡོད། ཁོད་
ཐང་སྤྲུག་གི་སྤྱོད་ཀྱར་ཕུར་བ།

ཁོད་ཐལ། བྱ་ཁོད་ཀྱི་བུན་མེར་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བའི་མིང་སྟེ། བོད་སྤྲན་དཀོན་ཚུག་བདེ་ལེགས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་བོད་དམར་ལས། ཁོད་ཐལ་ཁོད་བུན་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བའི་མིང་། རུས་བས་

ཟས་མ་འབྲུ་དང་གང་སྐྱོན་སེལ།

ཆོད་ལྗེས། ཆོད་ཀྱི་ལྗེས་འབྲུ་སྟེ། ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་ཉོག་ཏུ་འབྲུགས་ཀྱི་བྱ་ཆོད་ཀྱི་སྟོ།

ཆོད་མདོག་མདོག། ཆོད་པོ་བྱང་པོ་ཡོད་ལུལ། རོ་ཆ་ཁེལ་མེད་ཀྱིས་མི་མང་གི་ཁྲིད་ཏུ་འབྲུག་ཏུ་ས་
བཤའ་ནས་ཆོད་མདོག་མདོག་བྱེད་པ།

ཆོད་པ། ① ཉེ་ཉོན་ཉེ་འཁྲུའི་ནང་གསེས་ཆགས་སྒྲིབ་གི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་ཁྲིད་སེམས་ནང་དུ་གནས་པར་
མི་བྱེད་པ་ཤེས་པ་ཞིག །སེམས་ཆོད་པར་དོགས་ནས་རིག་པ་ནང་དུ་བསྐྱེམས་པ། བྱིང་ཆོད་
ཀྱི་སྟོན་དང་བལ་པ། ② མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཞིག

ཆོད་པོ། ① སྟོ་སྐྱ་ཆོགས་བྲན་ལུས་པའམ་བྱང་པོ་དང་སྟེན་པོ། བྲན་ཀྱི་ཆོད་པོ། ② མ་སྐལ་པ། ཆལ་
ཆོད་པོ། མི་ཆོད། ཉེ་ཆོད་པོ་ཁྲིད་ན་མ་སྐར་མདའ་སྐར་དགོས། ཤིང་སྟོང་ཆན་གཙང་ན་སྐར་ཡུ་
རིང་དགོས། ③ ཏུར་པོ་དང་འཕེར་པོ། མི་ཆོད་ཉེ་ཆོད། མི་དེ་ལས་ཀ་ཆོད་པོ་ཞིག་འདུག །མི་
དེ་གར་བཏང་གོ་ཆོད་ཆོད་པོ་ཞིག་རེད།

ཆོད་པོ་དབུང་སྟེག །དཔའ་པོ་ཕྱོགས་སྟེག །ཆོད་པོ་དབུང་སྟེག་བྱས་ཏེ་གཡུལ་དུ་ཆས།
ཆོད་སྟོ། ལྷ་ལྷ་བྱ་བྱེད་ཆོད་པའི་དོན་ཏེ། ལྷ་ལྷ་འདིས་ཆོད་སྟོ་བཞིན་འདུག །ལྷ་བྱ་བྱ་ཆོག་ད་ལྷ་བ་ཡིན།
ཆོད་སྐུ་མ། ཁོག་པའི་ནང་དུ་ཉེ་ལྷ་སྐུ་ཆགས་པའི་ཆོད་མ་ལ་ཟེར།

ཆོད་འབྲུ། ལྷ་མོ་སྟེང་ལ་བྱ་ཆོད་ཀྱི་སྟོ་བཙུགས་པ་ལ་ཆོད་ཀྱི་ལྗེས་འབྲུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཆོད་བག །① ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་སེམས་དཔངས་མཐོ་བ། ② སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ།

ཆོད་ཐོ་བ། བཞད་གང་ཀྱི་ལྷ།

ཆོད་བྱེད་མདའ། མདའ་ལྗེའི་གས་ཀྱི་སྟེམ་བྱེད་མདའི་མིང་གཞན་ཞིག

ཆོད་བྱུན། སོག་ཆགས་ཀྱི་སྟན་ཀྱི་ནང་ཆན་བྱ་ཆོད་ཀྱི་བྱུན་ཏེ། ལུས་པས་པོ་བའི་མེ་སྟོང་སྟེང་པ་
དང་། སྟན་ནད་བཤེག་པར་བྱེད།

ཆོད་མ། ཉེ་ལྷ་སྐུ་པའི་པོ་ཆད་པོན་པའི་ལྷ་མོ་རིགས་ལ་གོ། ཉོག་སེབ་ཆགས་པ་ལངས་ནས་ཆོད་
མ་འདེད་པ། ཉེ་ཆོད་མ་དེ་ལ་ཉེ་ལྷ་གཅིག་སྟེ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཅང་ཤེས་མ་དང་། རབ་
སྟེང་མཐོ། །

ཆོད་མ་སྒྲིག་ [མངོན] ① ཉ་གཤོང་གི་མེ། ② བམ་ཟེ། ③ ལྷའི་སྒྲུབ་པ།

ཆོད་མ་ཁ། མཐའི་རྒྱ་མཆོའི་སྟོ་ཕྱགས་ཀྱི་ཉ་གཤོང་རི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱ་མཆོ་འབྱུང་དང་།

རྒྱ་མཐིས། ཉལ་ལྷན་མེ་རི། ཉ་གཤོང་མེ། བྲང་སྒྲིག་། བརྒྱ་སྒྲིག་བཅས་སོ། །

ཆོད་མ་ཁའི་མེ། སྟོན་དུས་རྒྱ་གར་བའི་ཐ་སྙད་ཞིག་སྟེ་སྟོ་ཕྱགས་རི་རྟའི་གཤོང་པ་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
ཡོད་པའི་མའི་དོན།

ཆོད་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ། [མངོན] ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་བའམ་བོད་རྒྱ་དགུ་བ།

ཆོད་མ་ལོ་རྟུ་ཅན། ལོ་རེ་བཞིན་རྟུ་ཕྱག་ཡོད་པ་ལ་ཟེད།

ཆོད་ཆང་། འུ་ཆོད་ཀྱི་ཆང་།

ཆོད་ཆང་བ། ཆོད་ཆང་པ་མགོན་པོ་དོ་རྩེ་དང་མི་གཅིག་ཡིན།

ཆོད་ཆང་པ་མགོན་པོ་དོ་རྩེ། རྒྱལ་བ་ཆོད་ཆང་པ་ཡང་ཟེད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་

༡༡༩༩ལོར་ཡབ་རྒྱ་ཆར་མོན་བྲགས་དང་། དུམ་ཟུག་མོ་དཔལ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཐུག་

ལུ་རྒྱུང་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས། གཅེན་པོ་གཉིས་སྤྱ་བ་ནས་གྲོངས་པས་སྤྱི་དུ་གསོ་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཟུག་

སྟོན་བྱ་བ་ལ་གཏད། མཆོན་མགོན་པོ་དཔལ་དུ་བཏགས། སྤྱན་པ་ནས་སྤྱུ་མཛེས་པས་ཀྱུན་

ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་། གསུང་སྟན་པས་སྤྱུ་ལ་མཁས། ཟུགས་འགྲོགས་བདེ་བས་བློ་བའི་བ་ཤི་

མཛད། བ་ཤི་དོན་གྲུབ་མེད་གོ་བྲགས། སྐབས་དེར་སྟོབ་དཔོན་མ་ཞུ་ལས་ལམ་རེས། སྟོབ་

དཔོན་སྟོད་ལ་དབྱ་ས། སྟོབ་དཔོན་ལུ་པི་བ་ལས་སྟོད་འཇུག། སྟོབ་དཔོན་ཞང་ལས་འགྲེལ་རྒྱུང་

གསན་པས་པལ་ཆེར་ཆར་རེས་མཁྱེན་བ་བྱུང་། ལྷ་ས་ལན་གསུམ་སྟོར་དུ་བྱོན་ཆོས་འོང་བའི་

སྟོན་ལམ་ཁོན་བཏབ། དུམ་ན་ཆང་འབྱུང་བྱེད་པ་ཅིག་གི་ཆོ། གཅོད་ནས་སྤྱུ་མཁན་བཞི་བྱུང་

ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས། དཔོན་པ་ལུང་གི་ཆོས་རྩེ་རྒྱ་རས་ལ། ཁྱེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀྱི་བདེ་ལེགས་

ཡོད། །དེད་རང་གྲོགས་ཆོན་རྒྱང་ཅིག་དེ་དུ་གཤེགས་སམ། །སྟོང་ནས་རང་དུ་ཆོས་ལ་

གཤེགས། ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱུ་ཆོག་གསན་པས། མཆོན་ཐོས་པ་ཅན་གྱིས་དེ་ལས་ཆེ་རྒྱ་མེད་པའི་

མོས་གུས་སྒྲིས། ཡབ་ལ་ཞུས་པས་ཀྱང་གནང་ནས་ཐོང་དུམ་གཅིག་ཀྱང་ཐོགས་ཏེ། དགྲུང་ལོ་

བཅུ་དགུའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༢༠༧ལོར་ཆོས་རྩེ་གཅོད་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཟུག་སྟོན་ཟེར་བ་

ཅིག་ལ་ལམ་གྱི་སྒྲེ་འདེན་པ་ཞུས་ནས་ར་ལུང་དུ་བྱོན། ཆོག་ས་ཆོས་གསུང་པ་དང་མཛུགས་ དེ་
མ་ཐག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཆོན་མགོན་པོ་དོ་རྩེ་གསོལ། མཛུགས་རེས་ཀྱིས་ཆོས་རྩེ་ཞལ་
འཛུམ་འོང་ཞིང་ཐུགས་ལ་བཏགས། དེར་གཏོར་དབང་གཅིག་གནང་ནས་ཁྱིད་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙུ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་སྤྱོད། མ་བདེ་བ་འགའ་རེ་བྱུང་བའང་ཁད་ཀྱིས་སོལ། དེར་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་
བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ། རྣལ་འབྱོར་བཞི། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱོད། ཐབས་ལམ་གྱི་ཁྱིད།
རོ་སྒྲོམས་ཀྱི་དཔེགས་པ་མང་པོ། རབས་བདུན། ཆོག་ཆོག །གསང་སྤྱོད་ལས་སྤྱ་རྒྱས་ལ་
སོགས་པ་དང་། ཙུང་བཙུ་བཞི་པ་ལ་སོགས་དམ་ཆོག་གི་ཆོས་སྒྲོད། སྐྱབ་ཐབས་བཙུ་
གསུམ་མ་དང་། ཞལ་གཉིས་མ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་གསན། དེ་ནས་འབྲུག་ཏུ་བྱོན་
ཏེ་ཁྱེ་བ་གསུམ་དུ་ཁྱ་སྐྱབ་མཛད། ཆོག་ས་ཆོས་ལ་སོགས་མང་དུ་གསན། དགེ་འདུན་སྤྱི་འཕེང་
བུ་འབྲུ་བ་དང་། ཁྱ་མའི་ཞབས་ཏོག་རྣམས་ཐལ་འཆག་ཡན་ཆད་མཛད་པས་སྤྱི་བ་བ་དག་པའི་
ཏྲགས་བྱུང་། འགྲེ་གུང་དུ་འགྲོ་བར་ཞུས་པས་གནང་ནས་དབུ་དུ་བྱང་སྤྱོགས་ཀྱི་ཁྱེ་མ་བཟང་
ཆད་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། འགྲེ་གུང་དུ་དང་པོར་ཆོག་ས་ཆོས་གསན། དེ་ནས་ཐབ་ཆོས་ཞིག་
གསུང་བ་ལ་བྱོད་ཀྱི་ཁྱིད་ཆར་རམ་གསུང་། ཆར་ཞུས་པས། འོན་འདིར་སྤོད་གསུང་ནས་ཐབ་
ཆོས་གནང་། མོས་གུས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཐོབ། དུ་སྤྱང་ཚུན་ཆད་དུ་བྱོན་ནས་སྤྲུག་ལུང་པ་
དང་། ཆལ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཛུགས་པས་ཆོས་རྩེ་རྒྱ་རས་པ་ལ་མོས་གུས་རྩེ་ཆེར་སོང་།
དགྲུང་ལོ་སོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༡ལོར་ཆོས་རྩེ་འོ་སྐྱེ་མདུན་དུ་བྱིར་བྱོན། ལུན་རིང་
མ་འགོར་བའི་ལོ་དེར་ཆོས་རྩེ་རྒྱ་རས་པ་སྐྱ་གཤེགས། དེའི་བྱིར་ལོར་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་
བཙུགས་པས་སྤོབ་དཔོན་ཉིས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཟླ། དགེ་འདུན་བཞི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་འདུས་པ་
འཆོགས། དེ་ཆར་ནས་སྟོ་བྲག་མཁར་ཆུ་དང་། གངས་ཉི་ཤེ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ། རྩ་ལན་རྩ་ལ་
སོགས་པར་བྱོན་ཞིང་སྐྱབ་པ་ཁོན་མཛད། མཁར་ཆུ་ནས་བཟུང་སྟེ་གནས་དེ་རྣམས་སུ་བྱུབ་
ཏྲགས་འགའ་རེ་བྱུང་། ཁུང་པར་རྩ་ལན་རྩ་ལ་འབྲོར་མ་འགའ་ཞིག་ཆོག་ས་འཁོར་བྱེད་
པའི་སྐོ་ལ་འཆངས་ཏེ་བྱོན་པས། ཆོག་ས་དཔོན་མ་དེ་ན་དེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཐོང་གསུང་། དེར་
ཆོག་ས་པ་ཡང་ལོངས་སྤྱད་ཅིང་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱང་ཆེ་བར་བྱུང་། རྣལ་འབྱོར་མ་དེ་ནི་བྱིས་

ཞབས་བྱ་དཔེ་པའི་འགྲོ་བ་བཟང་མོ་ཡིན། ཁོང་ལས་གསེར་ཐོབ་ཏུ་རེ་བས་ལམ་དུ་ཆོས་
 རྒྱུ་གྱིས་བབསྒྲུགས་ནའང་། ལྷ་མ་སྤྱི་བོར་བསྐྱོམས་པས་ཅི་ཡང་ཉེས་པ་མ་བྱུང་། ལྷར་བོད་
 དུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་མོ་དཔལ་ཐང་གི་དགྲིལ་དུ་ཕེབས་ཅན་གསལ་རྒྱ་མཛད་པས། སྤྱི་ལུས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པས་ཞན་པར་གྱུར་བ་ལ། དེར་བོན་པོ་གཅིག་བྱུང་བ་ལ་གཤེན་རབས་མི་པོའི་སྤྱི་ལ་བ་ཁྱེད་
 བཟའ་རྒྱ་འདྲ་ཡོད་དམ་བུས་པས། ཁོ་ན་རེ། ཁྱེད་ཆོས་པ་འདི་རྣམས་འདི་ཁོ་ན་ཡིན། དཀའ་བ་
 སྤྱོད་པ་མ་རན་པར་སྤྱོད་ཟེར་ནས་ཐན་དུ་མ་བྱ་ཅིག་དང་། རྒྱ་མའི་རྒྱ་ལག་ཞིག་བྱུང་བས་སྤར་
 ཞིང་བྱོན། བྱིས་དེང་སང་གི་བརྒྱ་འབྲུལ་བས་བོན་པོའི་སྤྱོད་པ་མ་དེ་དགའ་གསུང་ནས་དགྲིས་
 པའི་གཏམ་ཡང་གསུང་། དེ་ནས་ར་ལུང་དུ་བྱོན་ནས་དཔོན་རས་དང་མ་སེང་གི་དང་མཇལ།
 དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས་ཁྱེད་རང་ལྟ་ཁང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་བཞུགས་དང་། ལུགས་དམ་འཕེལ་པོ་འོང་
 གསུང་བས་པོ་མ་ལྟ་ཁང་དུ་བྱོན་ནས་སྤྱི་ལ་པོ་ཅིག་ཏུ་ལོ་གསུམ་དུ་ལྷ་མ་སྤྱི་བ་པ་མཛད། སྤྱི་བས་
 ཤེད་དུ་ངའི་ལྷ་མ་ཆོས་རྒྱུ་རས་པ་དེ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་སྟུང་བ་བྱུང་བས།
 དེ་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་སངས་རྒྱས་སུ་རྩོད་སྤྱོད་པའི་ལྷ་མ་ལ་ས་བཅུ་པ་བ་ཅན་མཛོང་བ་ཁྱོད་ཁོ་ན་
 ཅེས་རང་གིས་རང་ལ་གཤེད། དེ་ཕྱིན་ཆད་ལྷ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་འབྲལ་མ་
 ཁྱོད་ཞེས་གསུངས། དེར་ལོ་གསུམ་བཞུགས་རིང་ལ་མཆོ་ལད་ནས་སྤྱི་ལ་པོ་རྒྱས་གང་ནས་སྤྱི་
 སྤྱོད་ཆུང་ནང་དུ་བཞུགས་པ་ལས་མི་གཡོ་བར་མཛད། གསལ་རྒྱ་ནི་རྒྱ་འབྲུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན།
 ཉིན་གཅིག་མཆོ་འགྲམ་དུ་ཤ་པའི་རོ་གཅིག་འདུག་པ་ལེན་དུ་བྱོན་ནས། རྒྱ་འབྲུག་པ་ལ་
 བཀའ་ནས་སྤྱི་ལ་པོའི་བར་དུ་དེས་བསྐྱལ། དུས་ཤིག་གི་ཆེ་ནས་མཁའ་ལ་སྤྱི་ལ་ཀྱི་ཆར་འབབ་
 པའི་སྤང་བ་བྱུང་ཞིང་། དེས་ཀྱིན་བུས་ནས་བསྐྱེད་མཛེ་བྱུང་བའང་སྤར་དུ་དངས། དེ་ནས་
 དཔོན་རས་ཀྱི་བྱུང་དུ་བྱོན་ཏེ་བསྐྱེད་པར་རྩོགས། དེ་ནས་རྩ་རི་ལ་བྱོན་ནས་ལོ་གསུམ་
 བཞུགས། གཡུ་མཆོ་རྟོག་པ་ལ་བྱོན་པས་མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གའི་གདོང་བ་ཅན་གྱིས་གསེར་
 སྤྱོད་པས་གང་གནད་བྱུང་བའང་མཆོད་མཆོད་མཛད། དེར་རྩ་རི་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཡོག་
 འབའ་ཞིག་མཛད་པས་རྩ་ཁྱོད་ཤར་ཏུ་བྱུང་གི་སེང་པོ་ཐེར་བའོན་བྱུང་། མ་ཆེན་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རྩམ་པ་སྤྱི་ལ་འདེན་གྱིས་སྤྱི་ལ་པ་རྣམས་ཏུ་སོང་སོང་གི་བར་དུ་མཛད། ལུགས་ནི་བོད་པར་

བྱུང་གསུང་། དེར་ཁུབ་གཅིག་མཉམ་ལམ་དུ་ནང་ལྟོ་ཐམས་ཅད་འཛོར་ནས་ཁོག་པ་སྟོང་པར་
 སོང་བ་མིས། ད་འདི་ཕྱིར་ལྟོག་གམ་མི་ལྟོག་སྟམ་པ་ལ། མི་དཀར་པོ་གཅིག་ན་ཟེ། ད་ལན་རང་
 འདི་མི་ལྟོག་ཟེར། དེར་ཐག་ས་དམ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱུར་ནས། སྤར་ཡང་བྱོན་ནས་ཆོས་རྩེ་
 དཔོན་དང་མཛུལ། དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་སྤྲུགས་དམ་འཕེལ་བར་བྱུང་འདུག་པས། ད་འདི་
 ཁྱིད་གཉེར་བ་གྱིས་གསུང་། ཁོ་པོ་ལ་སྟོད་དུ་འགྲོ་འདོད་ཞུས་པས་མ་གཞན། ལྟོག་ཏུ་མཐུལ་
 མང་པོ་ཕྱལ་ཞིང་བཟོད་གསོལ་ཞུས་པས། ལྷ་མས་དཔོན་སོང་། བསྟན་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་
 སུ་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་དར་བར་བྱས་ན་དེ་རང་ཞབས་ཏོག་ཏུ་ཆེ་གསུང་། དེར་ལ་སྟོད་དུ་བྱོན་
 བས་བྱ་རྟོག་ཆང་དུ་པ་སྐྱབ་པ་ཞིག་པོ་དང་མཛུལ་བས། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བྱ་བ་འདི་རང་ཡིན་
 སྟམ་པའི་མོས་པ་བྱུང་། གདམས་ངག་གྲང་ཞིབ་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་གཞན། དེ་ནས་ཁྱུང་
 དཀར་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་པས་སྤྲུགས་དམ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། དེར་ཤིག་ནད་དྲག་པོ་ཞིག་བྱུང་
 བས་གྲོངས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་ཅ་ན། ཉེ་གནས་བསོད་སྟོམས་ལ་སོང་བ་དེ་ཡང་བྱ་རྟོག་ཆང་དུ་
 བ་བས། ད་ངས་ཁོ་ལྟོས་བཏང་བ་མི་ཡོང་དགོངས་ནས་འཕྱོན་པའི་འདུན་པ་བཏང་འཕྲལ་ལ་
 ཤིག་ནད་དེ་ཡང་སོས། བྱ་རྟོག་ཆང་དུ་བྱོན་ཏེ་གནས་ལྗངས་ཏེ་གསོས་པས་དཔོན་སྟོབ་
 གཉིས་ཀ་དྲངས། ཡང་ཡང་དཀར་དུ་རྩེ་བཙུན་མི་ལའི་ཞབས་རྩེས་ཡོད་སར་དབྱར་ཅིག་
 བཞུགས་པས་གྲང་སྤྲུགས་དམ་འཕེལ། དེ་ནས་ཤོད་ཆང་དུ་སྐྱེལ་ནས་མཆོམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་
 དྲག་པོར་མཛད། མཉམ་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་ཅིག་ལ་ངས་མཆོམས་བྱས་པ་དང་། གཞན་དོན་བྱས་
 པས་ཁེབས་གང་ཆེ་བྱས་པས། མཆོམས་བྱས་ན་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་འདྲ་འོང་ཟེར་བས་
 མཆོམས་མཛད། ཁྱོགས་པོ་སྟོམ་གྲགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བསྟོམས་པས་མངོན་ཤེས་ཕྱི་ཐལ་ནང་
 ཐལ་དུ་བྱུང་བ་ལ། ལྟེང་ལོག་གི་གདོན་ཐམས་ཅད་ཤོད་ཆང་དུ་འདུས་ནས་ཆོས་ཉན་པ་མཛོང་
 བས། སྤར་གཞན་དོན་མི་མཛད་པར་སྟམ་པའི་སྟོ་ཡོད་པ་དེ་ལོག་། དེ་ནས་ཤོད་ཆང་ནས་བྱོན་
 ཏེ་ལ་སྟོད་ཀྱི་རི་སུལ་རྣམས་སུ་བྱོན་ཞིང་གསང་སྟོད་མཛད། གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་བདེ་སྤྲུག་
 ལྷ་ཆོགས་བྱུང་བ་བྱེན་དང་བསྐྱེས་པ་དང་། ཤིག་ནད་ལན་བཙུགས་དུ་བྱུང་བའང་བྱུང་ཙུབ་
 སེམས་ཀྱིས་ཤིག་གཅིག་ཙམ་ཡང་མ་དོར་བར་བྱེན་བྱག་བྱ་ཆེན་པོ་དང་བསྐྱེས་པས་སྤྱར་དུ་

སོས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་མཛད་པས་ཅི་འདོད་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པའི་མཚན་མ་བྱུང་།
དགེ་སྤྱོད་གྱི་གཙོ་བོ་བྱས་ཆུ་ཆེན་པོ་དང་མ་བྲལ་བ་ཁོ་ནར་མཛད། བཞུགས་སྐད་འབྲུལ་ལ་
མདང་མ་ཤི་བ་ལེགས། དེ་རིང་བྱུང་བ་ཅི་ཐོབ་བྱ་སྤྲུལ་པའི་བཙུན་འབྲུས་དང་ལྷན་པས། ཆོས་
གང་ལ་འད་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྤྲེས། ལྷི་རིང་བཞུགས་དུས་བྱུང་མེད་དམར་མོ་ཅིག་
གིས་བྱ་སྤྱི་ཅིག་ཁར་བཅུག་བྱུང་བས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ལ་མི་ཤེས་པ་མེད་
པ་ཞིག་བྱུང་གསུང་། སྤྱི་ཆའི་སྤྱད་དུ་སྤྱིང་འགྲོ་དང་། སྤྱད་བྲ། བྱང་སྤྱིང་། བདེ་ཆེན་སྤྱིང་། བར་
འགྲོག་རྩོམ་སྤྱིང་ལ་སོགས་པའི་དགོན་གནས་མན་དུ་བཏབ། དགོན་པ་དེ་དེ་ནས་ཀྱང་དགེ་
འདུན་སྤྱབ་པ་པོ་སྤྱོད་ཆོ་མང་པོ་ཐོན་པ་བྱུང་། རྩོམ་འདི་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཉེར་
གཅིག་ལ་སྤྱབ་པའི་ཁོངས་ནས་གཞན་དོན་དུ་མ་དེ་མཛད། མཁར་ཆུར་ལོ་གསུམ་དང་ཉེར་ལྷ།
ཉི་མེ་དང་རྩ་ལན་རྩ་ལོ་བཞི་སྟེ་ཉེར་དགུ། ལྷ་ཁབ་ཏུ་ལོ་གསུམ་སྟེ་སོ་གཉིས། ལྷ་རིང་ལོ་
གསུམ་སྟེ་སོ་ལྷ། ལྷུང་དཀར་ནག་དང་ཡང་དཀར་གཉིས་སུ་ལོ་གསུམ་སྟེ་སོ་བརྒྱད། རྒྱུ་ཆང་
དུ་ལོ་བདུན་ཉེ་ཞེ་ལྷ། སྤྱིང་གྲོར་ལོ་བཅུ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་བཅུང་བརྒྱད། བདེ་ཆེན་སྤྱིང་ས་དང་
དགའ་ལྷན་གཉིས་སུ་ལོ་ཅིལ་ལོ་དགུ་སྟེ་བྲག་ཅུ་དེ་བདུན། སྤྱད་དུ་མེད་གེ་སྤྱིང་དང་ཉོང་ཐང་
གཉིས་སུ་ལོ་གཅིག་སྟེ་དེ་བརྒྱད། རྩོམ་སྤྱིང་དུ་ལོ་གཉིས་བཞུགས་ཉེ་བདུན་ཅུའོ། །རབ་བྱུང་
བཞི་བའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༥ལོར་སྤྱོད་གཤེགས་སོ། །

རྒྱུ་ཆང་གཤེགས། །འཕྲོང་གི་མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
གསོ་རིག་སྒྲོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁའའི་དོན་གསལ་ལས། ར་རྒྱུད་མཛོ་རྒྱུད་མག་རྒྱུད་དང་།
གཤེགས་རྒྱུད་སོགས་རྣམས་རྒྱུད་རྒྱུད་པས། མི་ཡི་བདག་བྱེད་མི་བཏུབ་ཅིང་། དེ་ལ་གནས་པས་
རྒྱུད་ཅེས་བཤད། ཅེས་གསུངས།

རྒྱུད་གཤེགས། ① རྒྱུད་པོ་དང་དུལ་པོ། ར་ལ་རྒྱུད་གཤེགས་གཉིས། ② སྤྱིང་གི་རུས་པ་བྲག་ཞན།

རྒྱུད་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུན་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༢༠༠ལོར་ལོ་རྒྱུན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་
བྲག་བཏབ། བྲག་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་རྒྱུད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་འབྲི་དུ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁོད་ལ། ཁོད་གཡག་སྟེ་འབྲོང་གི་ལ་དང་། བྱ་ཁོད་ཀྱི་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་གོ་
བར་བྱའོ།

ཁོད་མེམས། རྣམ་པ་ཡུལ་ལ་འབྲོ་བའི་མེམས།

ཁོབ་ཁོབ། [རྒྱན་ཆིག]རང་གཤེས་བསྐྱར་ནས་ཆེ་མདོག་གི་རྣམ་པ།

ཁོབ་ཁོབ་ཅན། [མིང་ཆིག]པལ་ཆེར་གྲོག་གྲོག་ཅན་དང་དོན་གཅིག་ །ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པས་རང་
གཤེས་ལ་གནས་སྐབས་སུ་བཅོས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྟེ། མི་དེས་ཁོབ་བྱེད་ནས་བཟའ་བཏུང་
ཡག་པོ་བྱས་མ་སོང་། མི་དེས་ཁོབ་བཏུང་ནས་མེད་ནའང་ཡོད་མདོག་བྱེད་ཅིང་འདུག་ལྟ་བུ།
ཁོབ་ཁོབ་མཛེས་མཛེས། [རྒྱན་ཆིག]ཁོབ་ཁོབ་དང་དོན་གཅིག་ །ཁོབ་བྱེད། ཐོར་བ་བརྒྱབ་མེད་
ན་ཡོད་འདོགས་བྱེད་རྒྱ་ལ་ཁོབ་བྱེད་ཟེར།

ཁོབ་བཏུང་། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་བྱ་ཆིག]རང་གཤེས་བསྐྱར་ནས་ཆེ་མདོག་གི་ལས་བྱ་བ། མི་
དེས་དེ་རིང་ཁོབ་བཏུང་ནས་མེད་ནའང་ཡོད་མདོག་བྱེད་ཅིང་འདུག་

ཁོབ་ཁོབ་ཆོབ་ཆོབ། ཅལ་ག་སོགས་དངོས་རྩས་ཡར་མར་དབྱུག་པའི་སྒྲ་ཡིས་སུན་པོར་བཟོ་བ།
ཁྱིམ་མཆེས་ཆང་གིས་ཁོབ་སྒྲ་དང་ཆོབ་སྒྲ་མང་པོར་བྱས་རྒྱུ་གྱིས་སུ་གཉིད་ཁྱུ་བ་མི་
འདུག་ལྟ་བུ།

ཁོལ། ཁལ་བ་དང་ཁོལ་བའི་སྐལ་ཆིག་

ཁོལ་གཏམ། ཚོད་པའམ། འཐབ་པའི་གཏམ།

ཁོལ་གཏམ་གཏོང་བ། རྒྱལ་ཁབ་དང་ཆོགས་པ་ཁག་གཅིག་གི་བྱ་སྡོད་ལ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པར་
མཆོན་ཕྱིར་ཁོལ་བའི་གཏམ་དེལ་བསྐྱགས་པ།

ཁོལ་ཕྱིར་ཁོལ། ཚོད་པ་པོ་དང་ལན་འདེབས་པོ།

ཁོལ་བ། [ཐ་དད་པ།] ① བཀལ་བ། བཀལ་བ། ཁོལ། ཚོད་པའམ་འཐབ་པ། ཆིག་གིས་ཁོལ་བ།
དབྱང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁོལ་བ། པར་ཁོལ་བ། རྩར་ཁོལ་བ། དབྱ་པོས་ཁོལ་བར་ཇོ་མ་ཐོགས་པར་
བྲོས། ② ཚོད་པའི་མིང་། རྒྱ་ཁོལ། ཕྱི་ཁོལ། ཁོལ་བ་བདག་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བ།

ཁོལ་བར་སྟོས་ཏེ་མ་བྱུང་བ། མ་བྱུང་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། རྟགས་སུ་བཀོད་

བའི་མེ་བཅའི་གསང་སྟེ། དེར་མེ་བཅའ་བཞག་ན་སྒྲང་བར་དེའུ་སྒྲན་ཆགས་པ་དང་། གཅིན་ཁ་
སྟེ་བ། ལུས་མོར་ཉོད་མི་ཁྲག་པ་སོགས་ལ་བཅ།

སྒྲང་ལུག། ① གཅིན་སྟོད་སྒྲང་བ། ② ཉམ་མཁར་གཏོང་རྒྱའི་སྒྲང་གི་སྒྲང་སྒྱག
སྒྲང་བ། སྒྲང་པ་དང་གཅིག།

སྒྲང་སྒྱག། སྒྲང་ལུག་དང་གཅིག།

སྒྲང་བཞུ། སྟོན་མེ་འཛོག་ས་ཤེལ་སོགས་ཀྱིས་བཙོས་པའི་སྟོད་སྒྲང་ལུ་འབྲ་བཞིག

སྒྲང་ཡི། དེང་དུས་ཀྱི་ལུས་ཅལ་ཡོ་བྱད་ཅིག་སྟེ། རྒྱ་སྒྲང་དུ་ཡིང་པོར་རྒྱུ་ཟེད། འཕྱོག་པའི་ས་ཆ་
ཁ་ཤས་ལ་ལྷགས་སྟོག་ལ་འང་སྒྲང་ཡི་ཟེར་སྟོལ་འདུག།

སྒྲང་ཡི་རྒྱག། །ལུས་ཅལ་ཞིག། །ཤིང་ཡེ་པ་ལ་འཛིབ་སྒྲར་ཞིག་གིས་བྱ་སྟོང་ལྟར་བྱའི་སྒྲང་ཡི་ཞིག་
རྒྱག་པ། རྒྱ་སྒྲང་དུ་བཅུ་པོར་ཟེད།

སྟོ་སྟོ། བད་ཅིང་དུ་སྒྲན་པ་བ་དགོ་དགོའི་འབྲི་ཅུལ་ཞིག།

སྟེ། ① སྟོན་སྟེ་སྒྲྱ་དང་། སྟེ་སྒྲྱག་ཁྲ་ཤེད། ② ཉ་སོགས་ལ་བསྟད་རྒྱའི་བཞོན་ཆས། ཀོ་སྟེ། ཉའི་སྟེ།
ཁལ་སྟེ། ཆིབས་སྟེ། རེལ་སྟེ། སྟེའི་སྟེ་རུ། སྟེའི་ཕྱི་རུ། སྟེའི་མེད། སྟེའི་ཨམ་ཅོག། ཉ་ཤེལ་ཀྱི་སྟེ་
བ་ལུ་བ། ཉ་ཁལ་ཀྱི་དཀའ་ངལ་གསེ་ལེན་ལྱེད་དུས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་སྟོ་བ། ཉ་པ་སྟེ་
སྟོན་པ། འབྲལ་པ་འཕྱོ་ཁར་ཉ་ཤེལ་པ་སྟེ་རྒྱག་པ། སྟོ་ཐག་གི་མདུད་པ་ཞིག་པས་སྟེ་འབྲུར་པ།
དབང་སྟེ། ཉ་གཅིག་ལ་སྟེ་གཉིས། ③ བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་ལྟའི་ཡ་བྲལ་ཞིག་སྟེ། རུས་ཁམས་སྟེ་
ཡིན་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་རུས་ཁམས་འབྲུང་བ་ཤིང་དང་། ལྷ་རྟེན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལུག་ཡིན་པར་
བཤད། འདི་ཡང་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།

སྟེ་སྟེ། ① ཐང་སྟོན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཆཱ། ལྷ་རྟེས་རྩུང་ཉོད། ལུས་པས་ཁྲག་རྒྱ་བ་དང་། བད་
རྒྱང་ནད་སེལ། ② སྟེ་འཕོལ་མེད་པའི་ཤིང་སྟེ་ཕྱིང་པོ།

སྟེ་ཁེབས། ཉ་སྟེའི་སྟེ་དུ་གཡོག་ཁེབས།

སྟེ་ཁོག། ཉ་ཁོག་བཅད་པའི་སྟེ་ཡི་ནང་ངོས་ལ་སྟེ་ཁོག་ཟེད།

སྟེ་ཁྲལ། སྟེ་སྟེ་བརྒྱབ་པའི་སེམས་ཅན་སྟོགས་འཕྱོའི་སྟེ་ཁེབས་སྟེ་དུལ་ལེན་པའི་ཁྲལ་ཞིག།

སྐྱ་འཁོར་བཅས། ཉ་སྐྱའི་ལོ་བྱང་ཆ་ཆང་། ཉ་སྐྱ་འཁོར་བཅས། གཡག་སྐྱ་འཁོར་བཅས།
སྐྱ་ཁོད་དཀར་པོ། སྐྱ་སྐྱག་ཁོད་གཡུང་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྱལ་ཁོད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ།
དཔལ་སྤངས་སེ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་ཞལ་ཁྲིད་ལས། ཟུར་པ་སྐྱ་དང་ཤུ་ཟུར་དང་། མ་
ཏུ་ཤུ་ཟུར་སྐྱ་ཁོད་དཀར། ཟུར་པ་མ་ཏུ་རྣམས་དོན་གཅིག །སྐྱ་སྐྱག་ཁོད་པའི་མིང་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཞེས་པར་རྟོགས་འདོད་ན་མ་ཏུ་ཤུ་ཟུར་གྱི་ཐད་ཏུ་བཀོད་ཡོད་
པས་དེར་གཟིགས་ཤིག།

སྐྱ་མོ། ཉ་སྐྱའི་མོ་ཐག།

སྐྱ་རྒྱག། འཁོ་གསུམ་འོན་པའི་རྟ་ཤེལ།

སྐྱ་རྒྱན། སྐྱའི་ཤད་ཐག།

སྐྱ་རྒྱག། ཁོས་རྟ་ལ་སྐྱ་རྒྱག་ཅིག་འདུག།

སྐྱ་ཕྱིས། རྒྱངས་འཁོར་གྱི་མིང་། དཔེར་ན། ཕྱེ་དགོན་ས་སྐྱ་ཕྱིས་བསྟན་དེ་ལྷ་ས་ཕྱིན། དེ་ནས་མེ་
འཁོར་བསྟན་དེ་མེ་ཅིང་ཕྱིན། དེ་ནས་གནམ་གྲུ་བསྟན་དེ་ཨ་མེ་རི་ཀ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལྟ་བུ།

སྐྱ་ཕྱིས་འཁོར་པོ། འབྲིག་གི་བཅོས་པའི་རྒྱངས་འཁོར་རྒྱག་བྱེད་གྱི་འཁོར་པོ།

སྐྱ་ཕྱོམ། ལུ་ལུ་རྟ་ཐོག་སོགས་ལ་ཚུགས་ཆེད་སྐྱའི་སྤ་རུ་དང་ཕྱི་རུར་བཅུགས་པའི་ཤིང་ལུ་རུ་ཁའི་ཕྱོམ།

སྐྱ་འཕྱར་རྟོན་འཕྱར། ཉ་ཐོག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྐྱ་རྟོན་ཆང་མ་འཁྲུགས་ཏེ། ཤོང་འོག་ཆང་མ་ཅ་བ་ནས་
འཕོ་འཕྱར་བྱང་བའི་དཔེ།

སྐྱ་དག་དབང་ལེགས་པ། སྤྱི་ལོ་༡༨༤༧ལོར་བྱི་ལོར་སྐྱ་སྟང་འཛི་མདར་སྐྱ་འཁྲུངས། དག་དབང་
བཤད་སྐབས་རྒྱ་མཆོའི་མདུན་ནས་ཡི་ཤེ་འཕྲི་ཕྱོག་གི་དབུ་བཅུགས་ཤིང་། དགུང་ལོ་དགུ་པར་
དོར་མཁན་པོ་བསྟན་པའི་ཁྲོ་བྲོས་ལ་གཙུག་ཤུད་བུལ། ལྷར་མགོན་ཐམས་ཅད་མའི་བསྟེན་པའི་
སྐུལ་སྐྱབས་གཏོར་ལ་སྐྱ་ནག་པོ་མཛོ་གང་ཅམ་རེ་སྟེས་པ་ཆོས་སྐྱོད་གིས་ལས་བཞེའི་འཕྲིན་
ལས་བསྐྱབས་པའི་མཆན་མར་བུལ། དོར་ཨེ་མི་ཆོས་ལྡན་ཏུ་སྟེ་བཅུན་དག་དབང་ཁྲོ་བྲོས་ལས་
ལས་འབྲས་ཆོགས་བཤད་གསལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ནས་ཚུ་
ཁྲིམས་མིག་གི་འབྲས་ལུ་བཞེན་བསྐྱངས། ཕྱེ་དགོར་མེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བཙུང་

དབང་པོ་ལས་རྒྱལ་འབྱོར་མའི་ཁྱིམ་རྒྱལ་སྐོན་གསལ་གདམས་དག་ཏུ་མ་མཐོས། འཇམ་མགོན་
ཀོང་སྤྲུལ་དང་མངའ་རིས་པ་ཀུན་འཇམ། རོར་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་དོ་རྩེ།
དགའ་ལྗན་པ་དགེ་བཤེས་སློ་སྤྱོད་སྐོན་གསལ་ལས་མདོ་སྤྲུལ་རིག་གནས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྱིམ་
གསུམ་ལྟས། དགྲའ་ལོ་སོ་བདུན་པ་ནས་ལོ་ཉེལ་པོ་བཅོ་ལྔ་ར་མཆོམས་སློ་འདག་སྤྱར་བྱས་ཏེ་
དཀའ་སྤྱད་ཁྱད་ཏུ་བསད་ནས་ལས་འབྲས་སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་དང་། འཇམ་མགོན་ས་
པཎ་ཀྱི་སྤྱ་ཐང་མདུན་བྲག་འབྲས་ཐྲག་བཞི་བརྩེ་ཞེ་གཅིག་ལུལ། སྤྱ་མཆོམས་ལས་བཞེངས་ཏེ་
ཐང་ལམ་དགོན་སྐོན་གསལ་སྤྱ་ལས་འབྲས་སློབ་བཤད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་དབང་ལུང་ཁྱིམ་གསུམ་
ཀྱི་ཆོས་ཆར་བསྐྱེལ། ཞལ་སློབ་གཙོ་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་དང་སྤྱེ་
གཞུང་མཆོག་སྤྲུལ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོག། རོར་མཁན་ཆེན་སྐོན་གསལ་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་
སྤྱེས་བྱ་ཏུ་མ་བྱོན། ཡིག་བྲུག་དང་། སྤྱད་གནས་ཀྱི་དགེ་བསྐྱེལ་མང་ཏུ་གནད། བདེ་བ་ཅན་ཏུ་
ཐེབས་པའི་ཞལ་བཞེས་དང་བཅས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ལྷགས་སྤྲུལ་ནག་ཁྲའི་ཆོས་ལུ་ཉིན་སྤྱ་
གཤེགས།

སྤྱ་ཐུ་ ཉ་སྤྱ་དང་། ལལ་སྤྱ་གཉིས་ཀའི་མདུན་རོས་ཀྱི་ཆ་ལག

སྤྱ་ཆས། སྤྱའི་ཡོ་ཆས།

སྤྱ་རྒྱུད་། ཐང་སྤྱལ་ཀྱི་རིགས་སྤྱ་རྒྱུད་གསེར་མགོ་སྤྱེ་རོ་ཁ་ལ་རྒྱུད་ཐང་བསྐྱེལ། ལུ་རྩེས་སྤྱེམས།
ལུས་པས་སྤྱར་བྲུག་དང་ཁྱད་པར་ལ་བྲུག་ལ་པན།

སྤྱ་རྩེ་བདེ་ཆེན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་བྱས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་དཀར་མཛེས་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུལ་དཔལ་ལུལ་རྩིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྱ་ཉམ། སྤྱའི་སྤྱ་ཏུ་དང་། ཁྱི་ཏུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱེད་གི་བར་སྤྱོད་།

སྤྱ་ཉིག། སྤྱེ་སྤྱལ་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྤྱེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསེལ་ལ་རྩུབ། ལུས་པས་དཔུ་རྩུས་ཤི་རྩུ་
འགགས་པ་དང་རྩུ་མེར་ཀྱི་ནད་ཁྱིར་འཕྲོན་པར་བྱེད།

སྤྱ་ཉིག་ནག་པོ། ཅ་བ་སྤྱ་ལ་སྤྱར་བ། ཁྲ་བ་5~7པར་དར་བ་འེ་རེའི་ཅེར་མེ་ཉོག་ཟིང་དཔར་བྲིལ་བྱ་
ཁ་གཡེལ་འབྲུབ། འདབ་མ་ལྷ་ཅན། སྤྱབ་ནས་གེ་སར་མི་མདོན་པ་དང་། འདབ་མ་ཁ་དབྲག་

མེད་པ་མ་གཏོགས་གཡང་མོ་ཐང་པའི་མེ་ཏོག་དང་མཚུངས་པ། གོས་སྤྱ་རྩེད་ཅན་7~9ཙམ་
བཞད་པ། སྒྲན་དུ་སྤྱར་བྱ་ནི། མེ་ཏོག་སྤེ་ཆེ་6~7པར་བརྟུས་ནས་སྤྱོ་ཆོལ་དམའ་པལ་དང་
བསིལ་སྒྲམ་ལེགས་ཆགས་བྱ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་དམུ་རྩིང་ཆུ་སྤྱི་སྤངས་པ་
སེལ། ཆུ་སེར་སྤེམ་ཞིང་སྤྲོག་པ་གསོད། བྱད་པར་ཆ་བ་འཛོམས་ཤིང་ཆ་ཆུ་འབྲེན།

ཕྱ་སྤྱད། ཉའི་རྒྱབ་ལ་ཕྱ་སྤྱད་ནས་ཞོན་དགོས།

ཕྱ་སྤྱ། ཕྱ་དང་སྤྱ།

ཕྱ་སྤྱན་སྤབ་གསུམ། ཉ་ཡི་སྤྱ་དང་། ཕྱ་འོག་གི་སྤྱ། ཉ་སྤབ་བཅས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།

ཕྱ་སྤྱོད། བཞོན་མཁན་སོགས་མེད་པའི་ཉ་སོགས་སྤྱ་འབྲས།

ཕྱ་སྤྱོད་རྩོ་པོ། ཁམས་ཕྱ་སྤྱོད་ཁྱི་འདུ་རྩོད་གི་ཕྱ་སྤྱོད་དང་འབའ་སྤྱང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་
གནས་ཅི་ཞིག །འདི་ལ་རྩོ་པོ་སྤྱོག་ཆེན་སྤྱོད་རལས་ཕྱ་སྤྱོད་རྩོ་པོ་ཞལ་དཀར་ཡང་ཟེད།

ཕྱ་ཐག །སྤའི་གོང་ཐག་སྤོ་ཐག་སོགས།

ཕྱ་སོག་དགོན། འངས་མགོན་སྤྱན་གྲུབ་དཔལ་ལྷན་གྱིས་བཏབ་ཞེས་པ་ལས་དུས་ནམ་བཏབ་མ་
གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་མི་ཐང་རྩོད་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཕྱ་མཛོངས། ཕྱའི་སྤ་རུ་དང་། ཕྱི་རུའི་ངོས།

ཕྱ་ཐེབས། ཕྱའི་སྤ་རུ་ཕྱི་རུ་མཚུང་བྱེད་གཡས་གཡོན་གྱི་ཤིང་ལེབ་སྟེ། ཕྱ་གཤོག་གམ་སྤའི་ཡག་ཤིང་།

ཕྱ་གདན། ཕྱ་དང་ཕྱ་གདན།

ཕྱ་པ། ཁམས་སྤྱོད་སྤེ་སྤྱ་མདོའི་ས་ཆར་སྤྱོད་མཁན་མི་ནམས་ལ་སྤྱ་བ་ཟེད། གནའ་བོའི་དུས་སྤྱ་བ་
དུས་ཆེན་ཆོ་དྲུག་ཅེས་པ་ཡུལ་འདིར་ཟེད།

ཕྱ་ཕྱི་རུ། ཉ་སྤྱ་དང་། ཁལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་ཆ་ལག།

ཕྱ་པོ་ཆེ། བཅའ་སྤའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག།

ཕྱ་སྤྱག །སྤར་ཆིབས་སྤྱར་ཆེན་མོའི་ཆིབས་རགས་སུ་འགོ་མཁན་ཅེ་དྲུག་གིས་གྲོན་རྒྱའི་ཞུ་སོ་ཞིག།

ཕྱ་འཕོད། ཕྱ་འཕོལ་སྤྲོག་བྱེད་གསེར་དདུལ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་གཟེར་ཆེན་མགོ་ལེབ་ཅིག།

སྐྱ་འཕོལ། ཉ་སྐྱའི་སྟེང་ལ་སྦྱར་བའི་སྟན་འཕོལ།
སྐྱ་འབྲུང། སྐྱ་རང་འགྲིག་གི་སེམས་ཅན།
སྐྱ་མ་ཉ་སྐྱ། བཞེན་སྐྱ་དང་ཁལ་སྐྱ་གཉིས་ཀའི་གོ་ཆོད་པའི་སྐྱ་ཞིག
སྐྱ་མིག། སྐྱའི་སྦྱ་རྩ་དང་། ཕྱི་རྩའི་ངོས་ཀྱི་སྟོང་ཆའི་ཁྲུང་།
སྐྱ་སྦྱག། བར་སྦྱན་གྱི་རིགས་ཡིག་སྟེ། རོ་ཆོ། ལྷ་རྩེས་དོད། ལུས་པས་བོད་སྦྱེད། བས་འཇུ། བད་
སྦྱང་འཛོམས། སྟོད་ཀྱི་གང་བ་མེལ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐྱ་ཆོད་དང་། སྐྱ་སྟེལ། སྐྱ་པོ་ཆེ།
སྐྱ་དམར། རོད་གྲ། སྟོད་སྐྱ། མི་དོང་ག་བཅས་སོ། །
སྐྱ་དམར། སྐྱ་སྦྱག་གི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་མདོག་དམར་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། ལུས་པ་སྐྱ་སྦྱག་
སྦྱར་དང་མཆོག་ཏུ་ཤོད་སྦྱེད་ཅིང་། ཡི་ག་འབྱེད།
སྐྱ་ཆོ། ཐེ་ཆ་མེ་ཏོག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིག
སྐྱ་ཆ་བལྟས་རྒྱག་པ། རུལ་ནག་ཐོན་བཞིན་པར་སྐྱ་བལྟས་པ། ཉ་ཁལ་ངལ་དུ་བ་ཀྱིས་རུལ་བའི་སྐྱ་
ཆ་བལྟས་རྒྱག་མི་རུང་།
སྐྱ་ཆང་། སྐྱའི་སྦྱ་རྩའི་མདུན་དང་། ཕྱི་རྩའི་རྒྱ་བ་ནས་ཐོན་པའི་སྐྱ་གཤོག་གི་སྟེ་མོ།
སྐྱ་གཞུང་དགོན་པ། མིང་གཞན་བྱར་དགོན་བདེ་ཆེན་ངེས་དོན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་ཟེར། རྒྱལ་བ་
ཀམ་བ་སྦྱ་ཐེང་གསུམ་པ་རང་བྱུང་དོན་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་ལྟར། བསྟན་པ་དོན་རྗེ་གསུམ་ལྟན་མེར་སྦྱ་
གསུམ་རྗེ་སྐམ་པོ་པའི་གདན་ས་ནས་རྟེན་ཁྲུང་པར་ཅན་འགའ་བསྐྱམས་ཏེ་གནས་འདིར་
ཐེབས། འཆད་ཉན་སྟོམ་སྦྱབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྟེལ་རྒྱལ་གསལ་བས་དེ་ན་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་
འགོ་ཙམ་ན་གནས་འདིར་གདན་ས་ཆགས་པར་ངེས། ལུལ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྲུལ་ལུལ་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐྱ་ཡག། སྐྱ་སྦྱ་རྩ་དང་ཕྱི་རྩ་གཉིས་འཇུགས་གཞིའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་ལེབ་ཀྱི་མིང་།
སྐྱ་རྩ། ① སྐྱའི་སྦྱ་ཕྱིའི་མགོ། ② མགར་བའི་ལག་ཆ་ཞིག ། ③ [ལུལ་]སྐྱའི་སྦྱ་རྩ་ལྟ་བུའི་སྟེན་པ།
སྐྱ་ཆོན། སྐྱ་སྟེལ་གཤོག་པ།
སྐྱ་ཡིང་། སྐྱ་རྒྱང་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱ་ལེན་དགོན། སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་བཞེངས་པའི་དགོན་པ། བྱ་བཟའི་ཆོས་
འབྲུང་ལས། ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་གིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་བཏབ་པར་བཤད། དེས་ན་
སྦྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོའི་རྗེས་ཙམ་ཞིག་ན་ཡིན་དགོས། མིང་དངོས་སྐྱ་སྤྱིང་དགོན་ཡིན་པར་བྲགས།
ཐོག་མར་སྦྱི་ལོ་༡༧༥༡ལོར་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྟོན་པོད་རྒྱལ་སྤྱང་དང་མ་བཤོངས་ནས་མདོ་ཁམས་
ཕྱོགས་སུ་བོས། དེ་ནས་སྐྱ་སྤྱིང་སྡེ་དུ་སྦྱེབས་ནས་སྦྱབ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པ་དགོན་འདིའི་རྒྱང་
གཞི་ཡིན། སྦྱབ་ཁང་དེ་སྦྱི་ལོ་༡༧༥༤ལོའི་བར་རང་སོར་གནས་ཡོད། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་གསུམ་
པའི་ས་གྲེ་སྦྱི་ལོ་༡༧༧༤ལོ་ཡས་མས་ཞིག་ན་སྤྱིང་རས་བསྐྱོད་རྗེ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
སྐབས་གནས་འདིར་ཕེབས་ཤིང་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྟོན་སྦྱབ་ཁང་ལ་ཉམས་གཤོ་བྱས། ཁོང་རང་
གིས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་པའི་སྦྱབ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱན་དཔ།
དེ་རྗེས་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་གིས་སྐབས་སུ་དགོན་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱུ་མཐའ་ས་སྦྱ་
པར་བྱས། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྒྱུད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱ་ལོ་དགོན། རྗེ་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་བླ་མར་གྱུར་དཔལ་ཆེན་གྱི་ལོས་སྦྱི་ལོའི་དུས་
རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བཏབ། རྗེས་སུ་རྫོ་དགོན་དུ་གྱུར། བྱུ་མཐའ་བཀའ་
བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་པོད་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སྤྱ་ས་གྲོང་ཁྱེར་འདས་གཞུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱ་ལོག །སྐྱ་འབྲུར་བ། རྟ་ཆོད་ཀྱིས་མཆོང་རྒྱག་བྱས་པས་སྐྱ་ལོག་རྒྱག་པ།

སྐྱ་ཤོན། སྐྱའི་མཐའ་འཁོར་ལ་བརྒྱབ་པའི་གསེར་དངུལ་སོགས་ཀྱི་ཤོན་ཆ།

སྐྱ་ཤིང་། སྐྱ་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ལུག་ལུག

སྐྱ་ལུབས། སྐྱའི་ཕྱི་ཐུམ།

སྐྱ་ཤོ་།སྐྱ་ཤོ་རིགས་གསུམ་ལས་འདི་ཆེ་བ་སྟེ། རྫོང་འཛམ་དང་། རྒྱ་སྐྱུན་གྱི་འབྲམ་དུ་སྦྱེ་བ། ཅ་བ་རྒྱས་
ཐན་གཤིབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལོ་མ་ལྷང་འཛམ་མཐུག་པ། དེའི་བས་འཛོད་ནར་རི་ཤོ་འབྲ་བ། མཐའ་
གཉིས་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་འབྲིལ་བ་མང་དུ་སྦྱེ་ཞིང་། གཉིས་པ་སྐྱ་ཤོ་རིང་བ་སྟེ་ལུགས་གོང་དང་འབྲ་
ཞིང་། སྤྱོད་པོ་དམར་སྟུག་དེ་ལས་རིང་བ། མཐོ་ཆད་ཆེ་ཁྱི0.3~0.7ཙམ་ཐེན་པ། ཁ་མཐོའི་རྫ་ལ་
སྦྱེ་བ། ལོ་མ་རྒྱང་ལ་དེའི་བས་སྤོར་མོ་ཅན་མེ་ཏོག་གོང་མ་རྒྱས་དང་གཅིག །གསུམ་པ་སྐྱོ་སྐྱ་

ཆུང་བའི་སྐྱ་ཆུང་གསེར་མགོ་ཞེས་པ་མང་ཆེ་བ་ཆུ་ཆུད་གྲམ་ཐང་སོགས་ལ་འབྱུངས་པ། ལོ་མ་
མ་ལ་ནང་མོ་སྐྱ་ཆུང་ཅན་རེས་མོས་སྐྱེ་བ་དང་། ངར་བའི་མཐོ་ཆད་མེ་ཁྲི0.07~0.12ཙམ་ཟེན་
པའི་ཅེར། སྤེའི་མེ་རྟོག་སེར་པོ་མགོ་སྐྱལ་ཅན་འཆར་བ། སྐན་དུ་སྦྱར་བྱ་ནི། ལོ་སྤོང་མེ་འབྲས་
ཡོངས་རྫོགས་ཏེ། གླ་བ་8~9པར་བརྟུས་ནས་སྤོ་ཆོལ་དམའ་པ་བསྐྱམ་གསེད་ལེགས་ཆགས་བྱ།
རོ་བུས། རོ་ཁ་བསྐྱ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། བུས་པས་ཆ་བའི་མཁྲིས་ཆད་མགོ་ནད་སེལ། བད་ཀར་
ཤི་ནད་དང་། དུག་ནད། སྤིན་དང་ཆུང་ལ་པན། བྱད་པར་མ་ལ་ཟུབ་ཅིང་མ་ཆད་སེལ། དུས་ཆག་
སྦྱོར། སྐྱ་ཆུང་གསེར་མགོ་འདུག་གི་ནད་ལ་མཆོག

སྐྱ་གཤེད། སྐྱ་ཆོན།

སྐྱ་གཤེད། རྟ་ཤེལ་སོགས་ཀྱི་སྤེའི་གཡས་གཡོན་གཤེད་པ་ལྟ་བུའི་ཤིང་ལེབ་ལེབ་གཉིས།

སྐྱ་མང་། ལམ་བར་རྟའི་སྐྱ་སྤོ་སྤོད་ཙམ་གྱིས་སྐྱ་ཡར་བཟྱག་བཟྱག་བྱེད་པ། ལམ་བར་རྟ་ཁལ་གྱི་སྐྱ་
མང་བརྒྱབ་ན་སྐྱལ་བར་མི་གཞོད་པའི་བྱད་ཡོད།

སྐྱ་མེད། ཐང་སྐྱན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། བུས་པས་དུག་སེལ། མ་ངན་རུམ་
བ་གཞོད། གཉན་ནད་འཛོམས། དར་བ་དང་སྦྱར་ནས་བརྟུངས་ན་པོ་མོའི་ཆགས་པ་འཛོམས།

སྐྱ་མཁ། རྟ་སྐྱ་དང་རྟ་མཁ་གཉིས།

སྐྱ་ག །སྤྱ་དང་རྟ་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཏེ། སྤྱ་མེད་པའི་མི་ལ་མགོ་སྐྱག་དང་། སྤྱ་སྐྱ་གཅེས་ཟེར།
རྟ་འཕྱག་པོ་མེད་པའི་རི་ལ་སྤྱང་སྐྱ་ག་ཟེར།

སྤང་། ① ས་ཆ་མཐོ་བའམ་འབྱར་བ། རིའི་སྤང་། ② རྩ་བོ་ཆེན་པོ་གཉིས་དབར་གྱི་ས་ཆུད། ③
སྤྱང་། ཅོག་ཅའི་སྤང་ལ་དཔེ་ཆ་བཞག །ཞིང་ལས་ཐོན་སྤྱད་སྤང་འཛོན་པ། རྟ་ཞོད་རིའི་སྤང་ལ་
ཁོར་བ། ④ སྤྱབས། ད་ལྟ་ལྟོ་བའི་སྤང་རེད། ལོ་གསར་སྤང་། ⑤ གླ་བ་སོ་སོར་འཛོན་རྒྱའི་
དུག་གས་སྤང་ཞེས་པའི་སྤང་།

སྤང་སྤང་། རིལ་རིལ་དང་དོན་གཅིག །མར་སྤང་སྤང་གཅིག་ལྟ་བུ།

སྤང་སྤང་གཤོངས་གཤོངས། ས་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་འབྱུང་གྱིང་ཆ་མ་མཉམ་པ།

སྤང་ཆུད། རིའི་སྤང་ཆུད།

སྐད་སྟོན། [ཡུལ]ལས་དོན་གང་རུང་གྲེད་སྐད་གི་སྟོན་མོའི་མིང།
སྐད་བྱུང། གཞུགས་མོའམ་གཟེ་མོ།
སྐད་བྱུག། །སྐད་མདོ་ཁམས་སྐད་བྱུག་དང་དོན་གཅིག།
སྐད་མདུད། ཁ་བཏགས་ཆ་ཆང་བ་གཅིག་ལ་བརྒྱབ་པའི་སྐད་མདུད།
སྐད་ནི་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ལོར་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་
པོས་བཏབ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྟེང་
ཆེན་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐད་པ། དེ་སྐད་ལ་ཆགས་མཁན།
སྐད་པ་དགོན་པ། བྱུག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་མཐའ་སྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དར་ལག་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐད་པ་བོད། བོད་ཡུལ་གྱི་བྱུན་ཆིག་ཅིག །སྐད་པ་བོད་ལ་ཆགས་པའི་རྟེན་བྱུང།
སྐད་པོ། རིལ་པོ། མི་དམངས་སྐད་བོར་བདེ་སྦྱིད་ཐོབ་པ།
སྐད་བྲལ་ཁྲ་ཤོལ། གནས་སྟོང་དག་ལ་སྐད་ཤར་ན། ཁྲ་བ་དེ་ཉིད་བཅེགས་པ་དང་། སྐད་བྲལ་ཁྲ་བ་
ལྷག་པར་འདོད།
སྐད་འབབ། ཆ་ཆང་།
སྐད་སྒྲད་རི་ཁོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་མཐའ་སྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡབ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐད་ཅ། བྱ་ཁུག་གི་བྱི་བྱར་ནས་མས་སུ་སོར་བཞི་གཞལ་མཆ་མས་ཀྱི་བྱ་མོའི་སྐད་བྱར་དུ་ཡོད་
པའི་སྐོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏར་ཅ་ཞིག་སྟེ། དེ་གཏར་ན་སྐོ་ཆད་དང་། སྐད་འགགས་པ། སྐ་
ཁྲག་འཛག་པ་སོགས་ལ་པན།
སྐད་ཆད། ལོ་མོའི་ནང་དུ་ཁྲ་བ་སོ་སོར་འཕྲོད་ཆུང་དབུགས་སྐད་གཉིས་ཀྱི་སྐད།
སྐད་ཞིང་། ས་བབས་མཐོ་སའི་ཞིང་ཁ།
སྐད་གཞུགས། གཟེར་མོའམ་གཞུགས་མོ།

སྐད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧པོར་སྐད་ཀྱི་དཔོན་སྒོ་བ་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྒྲུབ་མཆན་གྱིས་བཏགས། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནག་ཁུ་
ས་ཁུལ་སྤྱི་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐད་ལམ། རིའི་སྐད་རྒྱད་ཀྱི་ལམ།

སྐད་ཤ་དཀར་མོ། བརྒྱའི་སྐད་དུ་གནས་པའི་ཤ་གནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། མན་དག་ཡོན་ཏན་རྒྱད་ལས།
བརྒྱ་སྐད་མོར་བཞི་སྐད་ཤ་དཀར་མོ་གཉིས། ཞེས་དང་། དར་མོ་སྤྲན་རམས་བ་སྒོ་བཟང་ཆོས་
བྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མན་དག་རྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱན་ལས། དཀྱིའི་
ཆོགས་མཆོམས་ནས་བརྒྱའི་སྐད་བྱང་པོར་མོར་གཉིས་གཞུལ་བ་ན་སྐད་ཤ་དཀར་མོའི་གནད་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐད་ལེབ་ཆོས་ཁྲི་སྐྱད། རྒྱ་མ་འབྱུང་མེད་བཙོན་འབྲས་དང་། བརྒྱ་བམོད་ནམས་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་
བཏབ་ཞེས་གསལ་བས་འདི་ཡང་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་མེ་བྱ་ལོའི་རྗེས་ཚུན་བཏབ་བར་
སེམས། གྲུབ་མཐའ་སྤྱིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉག་རྫོང་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐད་གཤགས། གཏར་ཁ་རྟེན་ཐབས་ཤིག

སྐད་གཤོང་། སྐད་དང་གཤོང་བའི་བསྐྱུས་མིང་། སྐད་གཤོང་མི་སྟོམས། སྐད་གཤོང་ས་རྒྱད།

སྐད་གསེབ། རྟིང་གཞེ་མོ་ཐེར་བའི་ཤོག་ཆགས།

སྐབ། [ཐད་ད་བ]བསྐབ། ① འགྲེལ་བ་ཉེས་བཞོར་གྱིས་བསྐབ་བ། ② སྐྱོང་བ། བསྐབ་བའི་གཉེན།

སྐབ་ཁྱང་། ཉི་སྤྱིད་ཁྱང་གི་མིང་།

སྐབ་མཐའ། གོས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཀྱི་མིང་། སྤྱ་གྲུ་སྐབ་མཐའི་འོག་ཏུ་འཇུལ་མ་བཟུག་མ་གཏོགས་
བཙོག་གི་བཟོག་ལེ་རེད་ལྟ་བུ།

སྐབ་འབྲེ། མི་ལོར་མོགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་བྱེད་པའི་དམ་སྤེའི་རིགས་ཀྱི་འབྲེ་ཞིག

སྐབ་བ། སྐབ་པའི་མིང་རྒྱད་

སྐབ་འབྲངས། [གཙང་སྐད]མི་གང་ཞིག །ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་བཅའ་བྱིན་རྗེས་ལུས་དང་སེམས་

ཁམས་ལ་མི་བདེའི་ནད་བྱང་བ་དེ། རང་གི་པ་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལྷས་མི་བཏང་བའི་སྐྱོན་ལས་བྱང་
བའི་ན་ཆའི་རིགས་ཞིག་ཡིན་པའི་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་སྐབ་འབྲངས་ཟེད།
སྐབ་མོ། [ཆིབ་ཤོང་ཁྲེང་གི་མི།
སྐབ་ཅ། སྤྱི་གཤམ་ལྷན་ཁུང་དུ་སོར་བཞི་གཞལ་བའི་སར་ཡོད་པའི་གཏར་ཅ་ཞིག་སྟེ། དེ་གཏར་
ན་མཆོར་པ་ཆེར་རྒྱས་པ་དང་། དེའི་ཆེད་གཟེར་བ། མངལ་ཁྲག་འབྲུམས་པ་སོགས་ལ་པན།
སྐབ་མཆལ། ཁང་བའི་ནང་གི་ཞལ་བའི་སྐྱོད་རིས་འོག་གི་ཞལ་བ་དམར་པོ།
སྐབ་གཞུག། ཁྱོན་གོས་ཕྱི་བའི་མས་མཐལ།
སྐབ་ཟོར། ལུས་ཀྱི་ཟོར་ཏེ་ལྷིང་ཡང་གི་ཆད། ལོ་ན་མཐོ་ཞིང་། ན་ཆ་མང་བས་སྐབ་ཟོར་ཏེ་ཅང་ལྷི་
བ་འདུག །སྤྱ་གྲུ་སྐབ་ཟོར་ཡང་བཞིག་ཤིང་སྤོང་ལ་འཛེག་པ།
སྐམ། སྤོང་ཅིག །ཤིང་སྐམ། ལྷགས་སྐམ། ཀོ་སྐམ། རོ་སྐམ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྐྱོམ་དང་། སྐྱོམ་
བྲ། སྐྱོད། ལག་མཛོད་བཅས་སོ། །
སྐམ་ཆུང་། སྐྱོམ་བྲ། ལུ་ཟེ་སྐམ་ཆུང་གཅིག
སྐམ་ཆུང་དཔེ་རིས། སྐྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེའི་ན་སྐད་དུ་box diagram ཟེད།
སྐམ་པ། སྐམ་པོ་དང་གཅིག །
སྐམ་པོ། ཟབ་བསྐང་ངམ་སྐྱོ་ཟབ་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་གཏིང་དཔོག་དཀའ་བ། ལྷགས་ཤིན་ཏུ་སྐམ་པོ་འདུག
སྐམ་པོ་པ། དྲགས་པོ་ཆེ་འོད་གཞོན་ལུ་དང་མི་གཅིག་ཡིན།
སྐམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། དྲགས་པོ་ཆེ་འོད་གཞོན་ལུ་དང་མི་གཅིག་ཡིན།
སྐམ་སྤྱད། སྐམ་གྱི་བཟོ་དེའི་བས་ཅན་གྱི་སྤྱད་པ།
སྐམ་དེའི་བས་སྤྱད་སྟེ། སྐྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེའི་ན་སྐད་དུ་disk cartridge ཟེད།
སྐམ་ཆོང་རྒྱག །ཅ་དངོས་སྐམ་ནང་དུ་བརྟུག་པ།
སྐམ་ཁྲ། སྐམ་ནང་སྤར་རྒྱུའི་ཁྲ་མར།

ལྷམ་ཤུབས། ལྷམ་གྱི་ཕྱི་ཐུམ།

ཡུལ་ རྒྱལ་ཡུལ་ ས་ཁྱེགས་པཅོན་སར་ཡུལ་བསྐྱལ་བ། སྐར་ཐར་ཡངས་པོར་ཞག་མཁའ་ཕྱོད་སའི་

གཅོད་པོའི་ཚུ་སྐྱད་ན་ཆགས་ཤིང་། རྫོང་མི་དམངས་མིང་གཞུང་དེ་སྤར་དགུན་སར་ཡོད།

སྐར་བཀོད། སྐར་བྱུག་སྒྲུབ་ཀྱི་བཀོད་པ།

བརྒྱད་ཀྱི་ཐུག་པ་སྟེ་ཆོས་རྣམས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་དཔོན་པ་ཞིག་བཟུང་། ལོ་ལོ་

བསྐྱོར་གསུམ་དབར་དུ་བསྐྱ་བའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་མཐའ་དགོ་ལྷགས་པར་བསྐྱར། ད་ལྟ་མོད་རང་།

ཕྱོད་ཕྱོདས་མངའ་ངེས་ས་བྱལ་གླུ་རྒྱུད་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དབྱངས་སྐྱར་བ། ལྷུ་བ་ལྷན་སྐྱར་བ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ལམ་ད། ལྷ་བ་ལྱར་སྐྱར་བ་ལྷན་ཆོག་གས་

ཁོ་སྐྱུ་ལ་ བཤོལ་ཤུ་སྐྱུ་ལ་ དུ་ཁ་ལ་སྐྱུ་ལ་ བཅོལ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་ལ་ བཤུ་སྐྱུ་ལ་ བཤུ་སྐྱུ་ལ་

ਧਮ। ਠੰਧਰਠੰਧਰਠੰਧਰ। ਧੁਰੰਧਰ। ਧੰਧਰਧੁਰਧਮ। ਧੰਧਰਧੁਰੰਧਰ। ਧੰਧਰਧੁਰੰਧਰ।

ཆ་ཉལ་ཤར། བོང་པ་ཤར། དགའ་ཤུག་ཤར། གཞེན་ཆོས་རྩེ་དང་ལྷོན་པོའི་ཤར་པ་ལོག་པ།

٧٦٧

སྐར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱུ། ཀམ་པ་སྐྱ་ཕྱེང་བཞི་བ་ནས་སྐྱ་ཕྱེང་བ་ཅུ་བའི་བར་ཡོད་པའི་ཀམ་པའི་
ཆོས་སྐར་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༣༧༠ལོ་ལས་མས་ཅམ་ན་འགོ་
ཚུགས། ཐོག་མར་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་ཆེ་རྒྱ་ནག་ནས་ཡར་བོད་དུ་ཕྱེབས་པའི་ལམ་བར་མདོ་
སྟོང་གི་འདན་མ་ཁོག་དང་། རོང་པོ། རྒྱང་པོ་དཀར་ནག །བརྒྱད་ཤོག །སོག་སྟོང་སྟེང་། ཀོང་
པོ་སོགས་གི་དད་ལྷན་ཆན་ཆས་ནམས་སྒྲུ་མའི་རྩོམ་སྤྱུ་འབྲངས། མཚུར་བྱར་སྒྲེབས་པ་དང་ཉེ་
སྐོར་དུ་གྱུར་སྐར་བཏབ་ནས་སྟོང་། ཉིན་ལྟར་འཆོགས་འདབས་སྤྱུ་མ་ཉི་སོགས་ཁ་འདོན་གང་
ཤེས་བཏོན་ནས་ཆེ་སྤྱེལ་བ་ལ་ཀམ་པའི་ཆོས་སྐར་ཞེས་མིང་ཐོག །དེ་ནས་སྐྱ་ཕྱེང་ལྷ་པའི་
སྐབས་སྤྱུ་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་ཉེ་གྲ་མང་སྟོང་ཆོ་མང་པོ་འཕེལ། སྐྱ་ཕྱེང་དུག་པ་དང་། བདུན་པ།
བརྒྱད་པ། དགུ་པ་ནམས་གི་སྐབས་སྤྱུ་ཏ་ཅང་དར་རྒྱས་བྱུང་སྐབས་སྤྱིག་རིམ་ལྷན་པའི་ཆོས་
སྐར་ཞིག་ཆགས་ཏེ། སྐྱ་མེར་དབྱེ་ནས་འཆོགས་པ་དང་། སྤྱ་སྤྱི་ལ་སྐར་ཞུད་དང་། སྐར་སྟོང་ཅེས་
པའི་བྱུ་མིན་གི་ཞུད་སྟོང་གོས་སོགས་བཟོས། སྐར་གི་ནང་དུ་སྤྱ་སྤྱི་མོ་སེའི་ཡོན་ཏན་དང་
འཛོན་ཐང་ལྟར་གོ་གནས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་སྟེ་སྐར་སྤྱིའི་སྤྱིག་ཁྲིམས་དོད་མ་གི་འགན་ཁུར་
དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་མགོན་གཉེན། དཔོན། གཞིམས་དཔོན། གུའི་གྲང་པ་སོགས་གི་ཐོབ་
ཐང་གི་དབྱེ་བ་བྱས་འདུག །དེ་དག་ལ་སོ་སེའི་གོ་གནས་དང་མཚུངས་པའི་ལས་ཞུ་དང་། ལས་
གོས་བཟོས་འདུག །སྐར་གི་ནང་དུ་ཤོག་ཁག་ཁ་ཤས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཤོག་སོ་སོ་ནས་
ཁྲིམས་དཔོན་རེ་གདམས་གསེས་བྱེད་ཅིང་། ཁྲིམས་དཔོན་རེའི་འོས་འགན་སྒྲུབ་བ་གསུམ་རེ་
ཁུར་དགོས། ལས་ཐོག་རེ་ལ་ཁྲིམས་སྤྱུ་ཅུ་ཅམ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་སོ་སེའི་འོས་འགན་གི་དུས་
སྤྱ་སྐར་གི་ནང་ཁྲིམས་འགལ་གི་ལས་མི་ཡོང་པའི་འོས་འགན་སྒྲུབ་དགོས་ཅིང་ཡོད། ཀམ་པ་
སྐྱ་ཕྱེང་བ་ཅུ་བའི་སྐབས་སྤྱུ་བོད་སོག་དམག་གིས་སྐར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཏོར། མེར་སྐྱ་
བསྐྱོམས་པས་མི་ཁྲི་ཆོ་ཁ་ཤས་ཞིག་གི་སོག་ཤོར་བར་གསལ། སྤྱི་ལོ་༡༦༤༣ལོར་སྐར་ཆེན་
འཛམ་གླིང་རྒྱན་འཛོར་ཞིག་སོང་། ཀམ་པ་བ་ཅུ་བ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོམ་ཆེན་འཛམ་ཡུལ་དུ་བྲོས།
སྐར་བཏབ་པ། དམག་མི་དང་། བྱས་བསྟོད་གི་འགྲོན་པོ་ནམས་ལྷན་དུ་བསྐྱད་པའི་གནས་ལ་སྐར་
བཏབ་ཟེན། གུར་མང་པོ་བརྒྱབ་པ་ལ་གྱུར་སྐར་བཏབ་ཟེན།

སྐར་མ་དུན་ཆུང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། རྟོག་མར་འབྲུག་པ་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་དགོན་པ་ཡིན། དེ་རྗེས་དགེ་ལུགས་པར་བརྒྱུད། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མངའ་
རིས་ས་ཁུལ་སྐར་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐར་པ་དགོན། འབྲུག་རྒྱལ་དབང་ཚས་རྗེའི་ཞལ་སྐོབ་ལོ་རུ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏབ་
ཞེས་གསལ། དེས་ན་དགོན་པ་འདེབས་དུས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང་ཡིན་ངེས། ལྷུ་མཐའ་
འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། མིང་གཞན་འབྲུག་རྒྱལ་ཚས་འཁོར་སྤྱིང་དང་། སྐར་པ་ལོ་རུ་
དགོན་ཡང་ཟེར། ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ལུལ་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐར་པ་རི་ཁོང། སྐར་པ་རི་ཁོང་ནི། སྤིང་སྐུལ་སྐུ་ཕྱེང་བཞི་པ་རྒྱ་ལའི་སྐུ་མ་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཡོངས་འཛིན་དགའ་ལྡན་ཁྱི་རྩོག་དོན་ལྟ་བུ་དབང་དབང་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་བྲག་
བཏབ། སྤིང་ཚང་སྐུ་ཕྱེང་ན་རིམ་ནས་ཞལ་བདག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མག་ལོར་
ལྷ་གངས་༡༤ཡོད། དགོན་བདག་སྤིང་སྐུ་ཕྱེང་ཡིན།

སྐར་དཔོན། ① སྐར་པའི་འགོ་ཁྲི། ② ཚོང་འབྲུལ་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲི།

སྐར་བ། [ཐ་དད་པ]བསྐར་བ། བསྐར་བ། སྐོར། ① བཞུས་ནས་རངས་སུ་འཇུག་པ། ལུ་རམ་བསྐོས་
ཏེ་རིལ་མོར་བསྐར། མར་ཁུ་བཞུས་ནས་བཞེས་སྐོ་བསྐར། ② འཇུགས་བའམ་སྐར་བ། སོ་
ཚབ་བསྐར་བ། གི་ལུ་བསྐར་བ།

སྐར་བབ་ས། འབྲུལ་ལམ་གྱི་གནས་བཅའ་ས།

སྐར་གྱིས། སྐར་ལུགས་རི་མོ་དང་དོན་གཅིག

སྐར་མ། དམག་སྐར་སོགས་ཀྱི་མ།

སྐར་གཙང་པོ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྐར་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་རྩ་བོ་ཞིག་ཡིན། རྩ་འགོ་གངས་ཏི་
མའི་རུབ་རོས་སུ་ཡོད་ཅིང་འགྲམ་ཤིས་སྐར་གི་ཡན་ཅན་དུ་སྲིང་གོ་གཙང་པོའི་ནང་དུ་འབབ།

སྐར་ལུགས་རི་མོ། བོད་ཀྱི་རྩ་བཟོ་རི་མོ་ལུགས་ཞིག་སྟེ། ཀམ་སྐར་གིས་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་
དེའི་འབྲེལ་བཤད་ལ་གཞིགས།

སྐར་སར་དགོན། བཏབ་དུས་མ་གསལ། བལ་ཆེར་སྤྱི་ཡོད་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ཡིན་

བར་འབྲ། རོག་མར་སྒྲ་དགོན་ཡིན། གུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་
རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཇི་སྟོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐལ་ལྷན། རྒྱུངས་པ། སྐལ་དཀྱིལ། ཁོག་པ་ཡངས་པོ།
སྐལ་ཁེབས། སྐལ་པར་གཡོག་རྒྱུ་ཁེབས།
སྐལ་བཅོས། ཏྲེལ་སོགས་ཀྱི་སྐལ་མ་བཅོས་པ།
སྐལ་ནག། [[ཡུལ་]རྒྱུངས་པ།
སྐལ་པ། ① ལུས་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས། ཁལ་མའི་སྐལ་པའི་སྤྱ་བུད་པ། ② ཏྲ་བོར་སོགས་བཀོལ་སྦྱོང་མང་
དགས་ནས་སྐལ་པར་མ་ཆགས་པ།
སྐལ་མ། [[ཡུལ་]ཁལ་སྤྱགས།
སྐལ་མིག། སྐལ་པ་ལ་མ་ཕྱོས་པའི་མ་མིག་གས་མ་ཁ།
སྐལ་མ། ཏྲེལ་སོགས་བཀོལ་སྦྱོང་མང་རྒྱུ་སྐལ་པར་ཆགས་པའི་མ།
སྐལ་ཆགས། སྐལ་པའི་མ་ཡོད་སར་སྤྲོ་བཅོས་བྱེད་ཐབས།
སྐལ་ཆོགས། སྐལ་གཞུང་གི་རུས་ཆོགས། ལུས་ཀྱི་རྩ་གནད་འབྲོང་ཐབས་སྐལ་ཆོགས་སྟོང་པ།
སྐལ་ཆོགས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད། སྐལ་གཞུང་གི་ཆོགས་ཨན་སྟོང་ཡན་སྟེ་ལ་ལྔ་དང་། མེ་བཅའི་གསང་
ཉི་ཤུ་ གཞུག་གུ་རྒྱུང་མན་ལ་གསུམ་བཅས་ཉི་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་དོ། །
སྐལ་གཞུང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱབ་གཞུང་།
སྐལ་རས། [[ཡུལ་]ངན་འཁྲེག་ རང་འཁྲེའི་ལས་འགན་ལོགས་སྤྱབ་མེ་བྱེད་བར་ངན་ཤེད་སྐལ་རལ་
ཀྱིས་སྟོང་པ། ཁྱག་ཀྱོག་གང་ཡིན་ལ་གབ་སྟེ་སྐལ་རལ་འཆོང་པ།
སྐལ་རལ་ཉག་རྒྱུང་། [[ཡུལ་]བདེན་མེད་ལྷ་རྒྱུགས་མཐར་སྒྲེལ། བད་འདེད་ཇི་ཅམ་བཏང་ཡང་གོ་
མེད་སྐལ་རལ་ཉག་རྒྱུང་བྱེད་པ།
སྐལ་རུས། ལུས་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་རུས་པ།
སྐལ་ཤོད། སྐལ་མ་བྱུང་པ།
སྐལ་སྟེང་མོ་བཟང་དཔལ་ལྷན། མདོ་སྤྱད་རེབ་གོང་རོང་འབྲོག་ཆོ་ལུང་ནང་ཆན་ཆོ་འདུ་ཞེས་པའི་

ཡུལ་དུ་ཡལ་ཆོ་འདུའི་སྐྱ་དཔོན་ཆོས་མཛད་དང་། ཡུལ་སྐོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བཙོ་
ལུ་པའི་ལྷགས་སྐལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ལོར་སྐྱ་འབྱུངས། མཆན་བརྒྱ་བཟ་ཤིས་ཞེས་ཐོག་མར་གསོལ།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་པར་དཔེན་གནས་དམ་པ་སྤྲིས་སྤྱིང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྐུ་བྱུང་ཞུགས་
ཏེ་སྤང་བྱའི་ལྷ་རམས་པ་སྐོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བྱུང་དུ་ཆངས་སྤྱོད་དགེ་བསྟེན་དང་བར་མ་
རབ་བྱུང་ཐོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐོ་ནས་ཆོག་སྐྱ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྐོམ་པ་ཡང་དག་པར་མཐོས། མཆན་
སྐོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཚུ་འབྲུག་ལོ་ནས་རྗེ་ཞུ་དམར་བརྟེན་
དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་དང་། གྲུབ་དབང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན། ཆོ་འདུའི་ཡོངས་
འཛིན་བྱང་ཚུབ་ཀྱང་སྤངས་སྐོ་བཟང་བསྟན་པ་བཅས་མཁས་སྐུ་བྱུང་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་
ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་སྐོས་སུ་མདོ་སྐྲགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན།
དགྲུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་ཤར་བྱུང་ཆེན་པོར་ལེབས་ཏེ་ཤར་སྐུབས་མགོན་སྐལ་ལྡན་སྐོ་བཟང་
འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལྡན་པ་ཡིན། གསུང་
ཅོམ་མདོ་སྐྲགས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་དང་། སྐར་ཅིས། ཆབ་ཤོག། སྐར་དགེ་གི་སྐོར། ཡས་ཞུ་མར་
བཤད་ཀྱི་གཏམ་ངོ་མཆར་བ་སོགས་པོ་ཏི་གཉིས་ཅམ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༣ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

སྐྱ་སྟེགས། ① སྟེགས་བྲ། ② སྟེག་ཆོས། ③ དགྲུ་ཆོགས།

སྐྱ་དོ། ① ཕུར་རྩོམ་ལེན་བྱེད་ཐག་པ། ② ཚུ་སྐོར། ③ འཕེན།

སྐྱ་རུ་རུ། ཞེས་པ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེག་ལམ་ཏུ་མི་འཛེས་པ་ཞིག་སྟོན་པའི་ཆོག་། ངས་བཟ་ཤིས་ལ་
སྐོག་བརྟན་བརྟ་ས་མ་འགོར་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ཁོས་མ་ཉོན་པ་སྐྱ་རུ་རུ་བྱིན་སོང་། ཞེས་མི་འདོད་
པའི་རྣམ་པའི་ཆོག་ལ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་སྟོལ་འདུག། ཤུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དངོས་སུ་གྲུག་པ་ལ་
དགྲུ་པོ་ཟེར། གནའ་པོའི་སྐྱ་ལྷིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་དགྲུ་དཀའ་བ་ཞེས་དང་།
ཆུང་ནད་ཀྱིས་ལུས་དགྲུ་པོར་གྱུར་པ་ཞེས་བྲིས་འདུག།

སྐྱ་གུ་དུས། མོག་ཆང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་latency, waiting time ཟེར།

སྒྲིག་སྡོད་པ། ཆོག་སྒྲོད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྡོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་waiting ཟེད།

སྒྲིག་པ། [ཐ་དང་པ།]བསྒྲིགས་པ། བསྒྲིག་པ། སྒྲིག་ས། མ་ཡོང་བར་དུ་མི་འཕྲོ་བར་སྡོད་པ། དུན་

པོར་བསྒྲིགས་ཀྱང་སྟེ་བས་མ་བྱུང་། ལམ་ལ་སྒྲིག་པ། ལམ་ཕྱོགས་བྱུང་ན་སྟམ་ནས་ཉིན་གས་

པོར་སྒྲིག་བསྟན་པ།

སྒྲིག་པའི་སྐད། སྒྲིག་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་སྟོན་པ། ཁོ་སྟེ་བས་མ་བྱུང་། ངས་སྒྲིག་བཞིན་པའི་

སྐད་ཡིན། སྒྲིག་པའི་དུས་ཆེད། ཆོག་སྒྲོད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་

ཆེད་སྡོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་stand by time ཟེད།

སྒྲིག་ཁྱེད། [མཛོན]གཞུ་རྒྱུད།

སྒྲིག་ཆོག་གདམ་མེལ། ཆོག་སྒྲོད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྡོད་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་selective-wait statement ཟེད།

སྒྲིག་ས། སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་ཆོག་

སྒྲིག་ས་ཁ་སྐང་ས། བོ་སྐབས་འཆོལ་པའི་ཕྱིར་སྒྲིག་བསྟན་པ།

སྒྲིག་འབྲུ་པ། བྱེད་པ་ས་ལས་རྩ་འབྲུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་པ།

སྒྲིག་མདའ། [ཡུལ]དེའུ་འཕེན་བྱེད་ཅིག་།དབྲུས་ཕྱོགས་སུ་འཕྱིག་མདའ་ཟེད།

སྒྲིག་ཙམ། [ཡུལ]ཉམ་རྒྱུང་ངམ་འཁོས་མེད། སྤར་སྤེར་དཔོན་སྒྲིག་ཙམ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དབང་ཡོད་

ཐུབ་ཆེད་དེ་འདྲ་བཏང་ཆོག་པ་འདུག།

སྒྲིག་ཤིང། མེ་མདའི་ཐག་རྟེན་ཤིང་སྟེ། བྱ་གཞུག་ཀྱང་ཟེད།

སྒྲིག་ ལུས་རྣམ་འགྱུར་མི་མཛེས་པ་དང་། གཡོ་འགྲུལ་ཆེར་མེད་པའི་དོན་ཡིན། དངོས་རྣམས་ཀྱི་

དབྱིབས་དགུ་པོ་ལ་གནད་དུས་ཡིག་རྒྱིང་ཐམས་ཅད་ལས་དགུ་པོ་ཞེས་གྲེས་པ་མང་ངོ་། །སྒྲིག་

ཞེས་པ་རྣམས་པ་མི་མཛེས་པའི་དོན་དུ་གྲེས་འདུག །དཔེར་ན། བར་ན་མི་ཞིག་སྤྱར་རེ་ལང་

འདུག །རྟེན་སྒྲིག་རེ་བསྟན་འདུག་རྩ་གཏན་ནས་ཟ་ཞིང་མི་འདུག །ལམ་ཆེར་ན་ཞིང་ཡོད་པ་

འདྲ། ལྟ་བུ་དང་། ཡང་། དེང་སང་ལས་ཀ་ཆེན་པོ་མི་འདུག །ཁ་ཚོག་ཁྱིམ་ནང་ལ་སྤྱར་བསྟན་

ཡོད། ལྷ་བུ་གཡོ་ལག་ཆེར་མེད་པའི་དོན་ཡིན།
ལྷར་གོ་མི་སྟོད་སྐྱར་ཅན།
ལྷར་བྱ། མིང་གི་ཕ་བུ་སྐྱམ་ཆུའི་ནང་གི་མི་གཅིག་གི་མིང་། ལྷར་བྱ་རྩོ་བུ་བྲ་བཞེས་ཤེད། ཟེར་
བ་ལྷ་བྱ།
ལྷར་ཤེ། ལྷས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་སྟོན་པའི་སྒྲ། མོག་ཅིག་ནག་སྐྱར་རེ་ལང་འདུག། མི་ཞིག་སྐྱར་རེ་སྐྱར་
རེ་ཕྱིན་མོང་།
ལྷལ། ལྷལ་པའི་སྐྱལ་ཆིག་
ལྷལ་སྟོད། ལྷལ་ཞིང་གཡོ་པའི་མིང་།
ལྷལ་བ། [མ་དང་བ] བསྐྱལ་བ། བསྐྱལ་བ། ལྷལ། གཡོ་བྱ་འཇུག་པའམ་དུག་ག་བ། ལག་པས་ཤིང་
སྐྱར་བསྐྱལ་ཏེ་ལོ་མ་པའ། ལྷར་ཆེན་ཇི་སྐྱར་གཡོ་ན་ཡང་། རི་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱལ་མི་སྐྱལ།
ལྷལ་ལྷགས། ལྷལ་བར་ཤེད་པའི་ལྷགས་ཏེ། འསྐྱལ་འཁོར་འཁོར་བར་ཤེད་པའི་རུས་ལྷགས་
དཔེར་ན་ལྷར་ལྷགས་དང་། ཆུ་ལྷགས། མྱོག་ལྷགས། ལྷགས་ལྷགས་ལྷ་བྱ།
ལྷལ་ལྷགས་རིག་བ། དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ཤེས་རིག་འབྲུལ་ཆས་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་འབྱེན་
ཐབས་སྟོན་པའི་ཤེས་རིག་
ལྷལ་སྟོང་མི་སྐབ་བ། མྱོག་ལྷན་འསྐྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐྱད་བྱ་could not start ཟེར།
ལྷལ་སྟོང་བཞེན་བ། མྱོག་ལྷན་འསྐྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐྱད་བྱ་starting ཟེར།
ཕྱེ་ཁུང་། ཕྱེ་ཁུང་དང་གཅིག །
ཕྱེ་ཁུང་ཉིས་ལྷལ། མེ་ལོང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱེ་ཁུང་། ལྟོད་ཁང་ཀ་གཅིག་མ་ཕྱེ་ཁུང་ཉིས་ལྷལ་ཡོད་བ།
ཕྱེ་སྐྱ་ཅན། ཡོན་པོ་འམ་ཀྱིག་ཀྱིག་
ཕྱེ་གཤེད། ཕྱ་སྐྱག་ཆོན་པའི་མིང་།
ཕྱེ་ག་འཁྱོས། འཁྱོ་སྐྱངས་མཛེས་པོ།

སྒྲིག་ཆོས། མཛེས་པའི་ཉམས་འགྱུར།

སྒྲིག་འཛུགས། མཛེས་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གཅོད་བྱེད་དང་། འདྲི་སྒྲིག་ཉེར་
ཐོབ་ཅན། རྣམ་ཁེངས། རྣམ་གཅོད། རྣམ་འབྱུལ། རྣམ་འཕྲོག། ཁྱེད་འདྲོ། ཡུད་ཅམ་རོལ་བ།
རོལ་བ་བཅས་སོ། །

སྒྲིག་ལྗན། [མདོན]མ་བྱ།

སྒྲིག་པ། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་ཁོང་བ།

སྒྲིག་པའི་ཉམས། ① ཉམས་ལྗན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཡིད་དུ་ཁོང་བའི་ཡུལ་དང་འབྲང་
པའི་སྟོབས་གྱིས་ནང་དུ་དགའ་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྒྲིག་ཉམས་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག །

② གང་གྱི་ཉམས་དགའི་ནང་གསེས། མཛེས་པ་དོམ་པའོ། །

སྒྲིག་པ། སྒྲིག་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་མེད།

སྒྲིག་མོ། མཛེས་མ།

སྒྲིག་མོ་མ། མཆོད་པའི་ལྷ་མོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག

སྒྲིག་ཇུས། ① གདོང་མཛེས་པའི་བྱག་ཇུས། ② མཆོར་སྒྲིག་གི་ལུས་ཆས།

སྒྱུ་ ① སྒྱ་རྒྱུང་། ② རྒྱིང་བཅོང་།

སྒྱུ་ཁུང་། ཁང་པའི་ལོགས་སུ་བཅོས་པའི་ཉི་འོད་དང་རྒྱུང་འགྲོ་སའི་དཀར་ཁུང་། དབྱིན་སྐད་དུ་
window ཟེད། ཁམས་སྐད་དུ་རབ་གསལ་ཟེད།

སྒྱུ་ཁུང་རྒྱག་པ། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་close the window ཟེད།

སྒྱུ་ཁུང་འགྲེལ་པ། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་overlay window ཟེད།

སྒྱུ་ཁུང་ཆོད་སྟེ། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window preview ཟེད།

སྒྱུ་ཁུང་ཆེ་རྒྱུང་། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window size ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་ཇེས་ས། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་next window ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་གདམ་ས། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་select window ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་གདམ་ཆོན། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window options ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་གནས་ས། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window position ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་འཕར་ཐོན། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་eject window ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་བྱ་བ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window menus ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་འབྲེད་པ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་windowing ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་གཙོ་བོ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་primary window ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་ཞིབ་ཐོ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window list ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་ཡི་གེ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window text ཟེད།

ཞིའུ་ཁུང་རིས་བཅུག་ས། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་window cascading ཟེད།

མེའུ་ཁྱེད་མོར་བཞག། ཁྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་keep window ཟེད།

མེའུ་ཁྱེད་གསར་བཟོ། ཁྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་new window ཟེད།

མེའུ་སྒོ་མ། ཁྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་form ཟེད།

མེའུ་ཚུང་། ① སྒོ་ཚུང་བྱ། རྟིང་། ② སྒོག་སྐྱ། ③ འགོ་བ།

མེའུ་སྟེང་དགོན་དགའ་ཐུན་དམ་ཆོས་སྒྲིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ལོར་

མ་ཁན་པོ་རྒྱ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་

མ་སྟོ་རེབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མེའུ་གཤེད། བླ་སྐྱག་སྟོན་པ།

མེད། སྤྱི་དང་ཐུན་མོང་གི་རྟོག་རྒྱ་སྟེ་འེ་བྲག་གམ་སྒོས། སྤྱི་དོན་མེར་དབང་གྲུབ། མེར་གྱི་ཁེ་པན།

མེར་གྱི་རང་དབང་། གཞུང་མེར་གཉིས་པན། དབྱིན་སྐད་དུ་private ཟེད།

མེར་ཁག། གཞུང་མེར་ཆོས་གསུམ་ནང་གི་མེར་པ་ཁག།

མེར་གྱི་ཅིས་འཁོར། ཁྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་personal computer ཟེད།

མེར་གྱི་འཆོ་བ། རང་མེར་གྱི་འཆོ་བ།

མེར་གྱི་ཡིག་ཁུག། ཁྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་personal folders ཟེད།

མེར་གྱི་གཞོག་དུལ། ཁྲིམ་ཆང་ནང་གི་ཐུན་མོང་གི་མ་ཡིན་པ་རང་མེར་གྱིས་བྱར་དུ་སྟོད་ཡས་

གྱི་དུལ་བསོགས་པ།

མེར་རྒྱ་རིགས། ཁྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེད་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་private type ཟེད།

མྱེར་གཙོད། དབང་ཆ་ཚད་མེད་ཅིག་བཟུང་ནས་སྲིད་གྲི་དབང་ཐག་མི་མྱེར་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་གིས་ཐག་གཙོད་བྱེད་པའི་གདུགས་རྩལ་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག

འདི་ལ་དབྱིན་སྐད་དུ། Dictatorship ཟེད།

མྱེར་ཚོས་ཆེ་བཅན་ཁག །མྱེར་པ་དང་། ཚོས་གཞིས་ཟེར་བའི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ་མྱེར་པ་ཆེ་བཅན་ཁག་གསུམ་དང་། ཚོས་གཞིས་ཆེ་བཅན་ཁག་བདུན་ལ་ཟེད། མྱེར་པ་ཆེ་བཅན་ཁག་གསུམ་ནི། ༡ ཡབ་གཞིས་བསམ་འབྱུང་པོ་བྱང་བ། ༢ ཐོན་པ་སྟེ་ཁྲ་བྱང་ཉིང་བ། ༣ རྩོམ་པ་དགའ་བཞི་བ་བཅས་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། ཚོས་གཞིས་ཆེ་བཅན་ཁག་བདུན་ནི། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོང་། རྒྱུད་སྟངས་ཀླུ་ལ་ལྷ་ཁྲ་ཆང་། གནས་རྒྱུང་ལྷ་ཁྲ་ཆང་བཅས་བདུན་ཡིན།

མྱེར་ཚོས་རང་དཔོན། མྱེར་ཁག་དང་དཔོན་སྒྲེའི་ལས་སྒྲེའི་མིང་།

མྱེར་མངའ། ཟུར་དུ་མངའ་འཕྲད་བྱས་པ།

མྱེར་གཉེད། མྱེར་གྱིས་བདག་གཉེར་བྱེད་པ།

མྱེར་རྒྱ། སོ་སོའི་རྒྱ། མྱེར་དབང་གི་རྒྱ།

མྱེར་དོན། རང་དོན། མྱེར་དོན་ཡིད་ལ་བརྟག་པ།

མྱེར་དོན་གཉེར་བ། རང་དོན་སྐྱབ་པ། ཡང་ན་མྱེར་པན་སྐྱབ་པ་ཡང་ཟེད།

མྱེར་དོན་གསང་དབང་། ཟློག་ཟླང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་privacy right ཟེད།

མྱེར་སྟེ། ཟློག་ཟླང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་private key ཟེད།

མྱེར་སྟེ་མ་ཙུ་ཅན། ཚོང་ལས་སོགས་མ་ཙུ་ཅན་མྱེར་ཞིག་ཁོ་ནས་བགག་བསྟོམས་བྱེད་པ།

མྱེར་སྟེ་མ་འགོག་ཁྲིམས། ཚོང་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་མྱེར་སྟེ་མ་བྱས་པར་རོ་ཞོལ་སྟོན་འགོག་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན།

མྱེར་བདག །མྱེར་ལ་དབང་། སྤྱི་ནོར་མྱེར་བདག་བྱེད་པ།

མྱེར་བདག་རྒྱ་ལོར། མི་མྱེར་རང་ཉིད་ལ་དབང་པའི་རྒྱ་ལོར།

སྒྲེང་པ། ས་ཞིང་མི་སེར་དང་བཅས་པ་སྒྲེང་ལ་དབང་མཁན་མི་འག་ཆེ་ཆུང་གྱི་འཕྲི་མིང་།
སྒྲེང་པ་སྤྱི་འག་། རྟེན་ཡང་ས་ཞིང་དང་མི་སེར་བཅས་པ་སྒྲེང་ལ་དབང་མཁན་མི་འག་ཆེ་ཆུང་གྱི་འཕྲི་
མིང་ཡིན་ནོ། །

སྒྲེང་པ་མཆོད་གཞིས། བོད་ཀྱི་སྒྲེང་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཟེར་བ་ནི་མི་སེར་དང་། གཞིས་ཀ་ཏ་ཅང་
མང་པོ་ཡོད་པའི་གྲས་ཐོན་པ་དང་། རྫོང་རིང་། བསམ་བློ་པོ་བྲང་གསུམ་ཡིན་ཟེར་སྟོལ་
འདུག །མཆོད་གཞིས་ཟེར་བ་ནི་ སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་དགོན་པ་
ཆེ་ཁག་གཞིས་ཁག་དང་མི་སེར་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ལ་ཟེར། སྲིད་གཞུང་གི་འཇུགས་སྤྱན་
གལ་ཆེ་ཁག་ལ་གསེར་པ་དང་མཆོད་གཞིས་ཆང་མས་མི་སེར་དང་གཞིས་ཁག་མང་ཉུང་ལ་
གཞིགས་པའི་ཁྱུ་ལག་གཏོང་དགོས།

སྒྲེང་སྟོད་ཁོངས་མིང་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཅ་
སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྟེད་དུ་private domain name ཟེར།

སྒྲེང་དཔོན། ཡུལ་དཔོན་དང་དོན་གཅིག་

སྒྲེང་པན་གཉེར་བ། སྒྲེང་གི་ཁེ་པན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡུགས་མཐུན་མིན་པའི་བྱ་སྟོད་ལ་ཞུགས་པ།

སྒྲེང་དབང་། སྒྲེང་ལ་དབང་བའམ་སྒྲེང་ཕྱོང་།

སྒྲེང་དབང་ཆ་ཤས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཅ་སྟེད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྟེད་དུ་private part ཟེར།

སྒྲེང་འབབ་དབྱ་ཁལ། མི་སྒྲེང་གི་ཡོངས་བབས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འབྲུལ་དགོས་པའི་དབྱ་ཁལ།

སྒྲེང་མིང་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཅ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྟེད་དུ་personal name ཟེར།

སྒྲེང་བཅན། ① མི་སྒྲེང་གིས་དབང་དུ་སྤྱུར་བ། ས་གནས་སྒྲེང་བཅན། ② སྤར་བཀའ་གཏན་
དམིགས་བསལ་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲེང་པ།

སྒྲེང་ཅེ། རྫོང་ཞིག་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱང་དོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། བྱང་རྒྱུད་ཞིན་ཅང་ཡུ་གུར་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་ཡུ་མ་རིང་པོར་ཡོད།

མེར་ཆོང་། མི་མེར་གྱི་ཆོང་ལས།

མེར་གཞིས། སྤར་དཔོན་རིགས་མོ་མོའི་མེར་གྱི་པ་གཞིས་སམ་ཐབ་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་གཞིས་ཀྱི།

མེར་གཡོག། མེར་གྱི་གཡོག་པོ།

མེར་བྲ། སྤར་དཔོན་རིགས་མོ་མོ་སྤེར་ལ་དབང་བའི་གནག་བྱུགས་སེམས་ཅན་གྱི་བྲ་བ།

མེར་ལངས། དབང་བསྐྱར་བའི་མངའ་ལོག་ཏུ་མགོ་མི་སྐྱར་བ་གྲུག་ལོག་བྱེད་བའི་བྲ་སྤྱོད།

མེར་སེམས། རང་དོན་གྱི་བསམ་བླ། མཛའ་བཅའི་ཕྱོགས་པོར་མེར་སེམས་མེད་པའི་རོགས་རམ་

བྱེད་པ།

མེར་གསར་སྤང་བ། མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་བའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་ཤར་དུ་privacy protection ཟེད།

མེར་གསར་བྱང་བ། དཔོན་རིགས་སྤེར་བ་ཞིག་གི་མིང་།

མེར་གསོག། །རང་གིས་མེར་དོན་དུ་རྒྱ་དངོས་གསོག་པ།

མེར་ལྷ། རང་རང་ལ་འགོ་བའི་ལྷ་སྤང་།

མེར་ལྷ་སྤངས་པ། མེར་ལྷ་སྤངས་བའི་མིང་ཆ་ཆང་དུ་པག་མོ་ལྷ་སྤངས་ཞེས་འབོད་པ་དང་། མལ་

ཕྱོགས་དཀར་ཆོང་ལོག་མེར་གཞིས་ཆེ་གས་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ལ་མལ་ཕྱོགས་དཀར་ཆོང་གི་

གཙོ་བོ་པག་མོ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ལྷ་སྤངས་ཀྱི་པ་གཞིས་གནས་ལུལ་དེ་སྤྱིད་ཆུའི་བྱང་

ཕྱོགས་ཐང་སྐྱའི་ཁོངས་ཕྱོག་ནང་དུ་ཡོད་དོ།

མྱོ། ① མྱོ་འོང་བྱེད་སའང་ཁྱང་བྲ། རྒྱ་མྱོ། ཕྱི་མྱོ། བར་མྱོ། བར་མྱོ། གཞུང་མྱོ། གནམ་མྱོ། འོག་མྱོ།

འཇུག་མྱོ། སྤྱི་བའི་མྱོ། མྱོ་གཙོང་བ། ཅ་ལག་ནང་དུ་བརྟུག་ནས་མྱོ་བརྒྱབ་པ། བར་དུ་འཇུག་པ་

ཐག་ཏུ་མྱོ་འགྲིག་པ། ཕྱི་མིག་ཁྱེར་ནས་སྤོང་ཁང་གི་མྱོ་བྱེ་བ། འབྲུལ་པ་ཞིག་གིས་མཆན་མོ་

གནས་ཆང་གི་མྱོ་རྒྱང་བ། ལྷ་རེ་ཁྱེར་ནས་མྱོར་གཏོར་བ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་མྱོ་མོ་དང་།

ཕྱི་བྱེད། ཆཔ་མྱོ་བཅས་སོ། ② ཐབས་རྒྱལ། འཇུག་མྱོ། ཡོན་ཏན་སྤྱོད་བའི་མྱོ་ནི་བཙོན་

འབྲུས་ཡིན། རིམ་བ་དང་ཕྱན་བའི་མྱོ་ནས་ལས་འགན་སྐྱབ་པ། མྱོ་ཀུན་ནས་འབད་བཙོན་བྱེད་

པ། ③ བཙོན་བའི་སྟེ་ལ་གཡོག་རྒྱུའི་ཁྱིམས་ཆས་ཤིག་ཤིང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མྱོ་སྟེ་ཟེད། ④

བོད་ཀྱི་རྩ་ས་ཆེན་མའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། རྩ་ས་ཁམས་སློ་ཡིན་པའི་མི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྩ་ས་ཁམས་
འབྲུང་བ་མེ་དང་། རྒྱ་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་ར་ཡིན་པར་བཤད།

སློ་ཀུན། ཕྱོགས་ཚང་མ།

སློ་ཀུན་འགོ། [མདོན]ཆ།

སློ་ཀུན་ནས། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས།

སློ་སྟེ། གནའ་རྩ་ས་བཅོན་པའི་སྟེ་ལ་གཡོག་རྒྱའི་ཁྲིམས་ཆས་ཤིག་། ཤིང་ལེབ་བྱ་བ་ཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་
གི་དབྱས་སུ་མེའི་སྟེ་ཆད་ཀྱི་ཁྱད་བྱ་གཏོད་ཅིང་། ཤིང་སྟོ་དེ་སྟེ་ལ་བསྟོན་ནས་ལྷགས་མཛེར་
བཏབ་ནས་བཞག་པ་ན། མཚན་མོ་གཉིད་ཐབས་ཀྱང་མེད་པའི་མནར་གཅོད་ཅིག་ཡིན།

སློ་མྱད། སློའི་ཐོད་ཀྱི་འཕྲེད་ཤིང་།

སློ་སྟེ་ས། [རྟིང] ① ཡ་ཤིང་། ② ཏ་བབས།

སློ་སྟེད། སློ་སྟེད།

སློ་བཀག །ཁང་པའི་ནང་ལས་སང་མི་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་སློ་རྩར་སྟོད་མཐན་གྱི་ལྟ་སྟངས་ལ། ཀྱང་ཅེད་
ཐུགས་ལོག་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་སློ་སྟེད་ལྟ་བུ།

སློ་དཀྱིལ་འཁོར་རིས། གསང་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སློ་ས་བསྐྱར་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སློ་ཡི་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། ཅིག་པའི་ནང་སྟེ་ནས་ཕྱིར་སོང་པའི་སློ་
ཁྱད། དེ་ནས་སློ་དངོས་གཞིའི་འགྲམ་གཉིས་ཏེ་སློ་འགྲམ། དེ་ནས་སློའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་
སློ་འགྲམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རེས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
ཁྲམས་ར་ཕྱི་མ་སྒར་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྟེན་གྱིས་གོང་གསལ་བཟོ་དབྱིབས་མི་མདོན་
བར་གྱུར་བ་ཡིན་རེས།

སློ་དཀྱིལ་མ། དབྱས་མའི་སློ།

སློ་ཁ། སློ་འགྲམ། སློའི་ཉེ་མདུན།

སློ་ཁང་། ① སློ་སྟེད་སྟོད་ཁང་། ② སློའི་སྟེད་ཀྱི་ཁང་ལ།

སློ་ཁང་གད་ལ། སློ་སྟེད་པ་དང་། ཁང་གཉིད། གད་ལ།

སྐྱོལ་ཁང་གད་གསུམ། སྤར་ཅེ་པོ་ཏ་ལའི་རྒྱལ་སྐོད་ལྷག་སྐོའི་ར་བ་དང་། ཁང་གཉེན། གད་པ་བཅས་
ཀྱི་བསྐྱེད་མེད།

སྐོ་ལྷག། སྐོ་འབྲམ་ཀྱི་ནང་དུ།

སྐོ་ཁམས། སྐོའི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་ཁམས། སྐོ་དང་ཁང་པའི་བར་ཀྱི་ཁམས་ར།

སྐོ་ཁྱི། བདག་པོ་ཡོད་པའི་ཁྱི། སྐོ་ཁྱི་ཐག་འབྱར་ན། སྤྱད་སྤྱག་གསོས་ཀྱང་སྐོ་ཁྱི་མི་ཉན།

སྐོ་ཁྱིས། ① ཡང་ཡིག་སོགས་ཀྱི་སྐྱད་དུ་བྱིས་ནས་ལོགས་སུ་དགར་བྱེད་ཀྱི་གྲུག་རྟགས། ② སྐོ་
སྤྱད་སྐྱོད་ཁང་།

སྐོ་ཁྱིས་ཅན། རེ་བྱ་མིག་ནང་དུ་སྐོ་ཁྱིས་ལྟ་བུ་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་རྟགས་ཡོད་པའི་རི་མོ།

སྐོ་ཁྱུད། སྐོའི་ཕྱི་ལ་བརྒྱབ་པའི་སྤྱད་འགོག་གི་ལྷགས་རི་སྐོ་ཅན།

སྐོ་ཁྱ། ཐེམ་ཐོ་སྟེ། ཐེམ་དུད་དང་དེའི་ས་ཁང་མི་གསུམ་ཀྱི་ཐོ། སྐོ་ཁྱ་ཐེམ་བཤེད།

སྐོ་ཁམས། འགག་སྐོའི་ཁམས་རིགས།

སྐོ་ཁྱི། བད་པ་སོགས་པར་རྒྱུ་ལ་བའི་འགྲོགས་ཁྱི།

སྐོར་འཁྱུད་རི་མོ། ལི་མའི་ཡོ་ཆས་ཐོག་གི་རྒྱན་རིས་ཀྱི་གས་ཤིག་ཡིན། སྐོར་འཁྱུད་རི་མོ་ནི་ཀྱག་
ཀྱིག་རྒྱུའི་ར་རྒྱབས་དང་འབྲ་བས་དེར་ར་རྒྱབས་རི་མོ་ཡང་ཟེད།

སྐོ་འཁྱིས། སྐོ་འབྲམ།

སྐོ་འཁྱོལ། སྤར་བཅོན་པའི་སྐོའི་སྐོ་འཁྱོལ་སྐབས་སྐོ་འཁྱོལ་རྟ་ལྷག་ཅེས་རྟ་ལྷག་གཞུ་སྐོལ་དེར་ཟེད།

སྐོ་ཐེགས། སྐོའི་མེ་ལོང་།

སྐོ་རྒྱ། སྐོ་ལ་བརྒྱབ་པའི་དམ་རྒྱ། བག་ཅན་ཀྱི་སྐྱོད་ཁང་ལ་སྐོ་རྒྱ་ཐེད་ས་གཞོན་པ།

སྐོ་རྒྱན། སྐོའི་རྒྱན་ཅ།

སྐོ་རྒྱག་བཞེན་པ། སྐོག་སྐྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་shutting down ཟེད།

སྐོ་རྒྱབ། སྐོའི་རྒྱབ་ལོགས།

སྐོ་བརྒྱབ་པ། ① ཁང་པའི་སྐོ་རྒྱག་པའི་དོན། ② ཕྱི་འབྲེལ་ཀྱི་ལས་ཀ་པན་རྒྱུ་འགྲོ་འོང་མཚམས་

འཛོག་བྱས་པའི་དོན།

སློབ་གྲག [[ཡུལ་]སློབ་གྲགས།

སློབ་གྲགས། ① སློབ་ཉེ་འགྲམ། ② གཙུག་ལག་ཁང་ངས་པོ་བླ་བྱའི་སློབ་དུན་གཡས་གཡོན་གྱི་
ཅིག་ལ། ③ སློབ་འགྲམ་པ་སྟེ། སློབ་ཏུ་བཞིན་པའི་གཡས་གཡོན་གཉིས།

སློབ་ཀྱི་བྱ་འགྲམ། གོ་སར་སློབ་བསྐྱལ་བས་སློབ་འདི་སྐབས་སུ་བྱིའུ་ཆགས་པ། དཔྱིད་དུས་བྱ་མོས་
སློབ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་བྱིའུ་ཆགས་པ། དཔྱིད་དུས་བྱ་མོས་སློབ་གཏོང་བའི་འགོ་ཚུགས།
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སློབ་ཀྱི་སྐབས། མཛོད། ཡུལ་ས་བཅས་སོ། །

སློབ་བྱེད་ཆོས་ལ། ཁ་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ཁ་པོ་འཛིན་པའི་ཆེ། ཡུལ་གྱི་དོས་ནས་སློ་
མེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་དེ་དེའི་རྣམ་པ་གཏང་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་དོས་ནས་སློ་མེར་སོགས་དེ་
དེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྟེ། བར་འདོད་པས་ན་སློབ་བྱེད་ཆོས་པ་འཛོག་པ་ཡིན།

སློབ་ན། མི་སྤྱིད་ཡུག་ཅན་དུས་རྒྱུན་ཆས་གོས་དང་། རྟོད་གནས་སོགས་ལ་གཙང་སྦྱང་གྲུ་
འཕྲིགས་པོ་མེད་པའི་མི་ལ་ཟེར།

སློབ་འེ་རར་ཆ། སློབ་ཤུན་དང་སློབ་རྒྱུད་བར་གྱི་སྤྱི་མོ།

སློབ་འེ་མེར་དེལ། སློབ་འེ་ནང་ཅི་མེར་པོ། ཨ་ཡོད་ནང་གི་དཔོན། སློབ་འེ་ནང་གི་མེར་དེལ།

སློབ་ས་བྲག་རྒྱང་། མི་སྐུབ་དབྱ་ལ་འགྲན་པའི་དཔེ། སློབ་ས་མེད་གཞན་ལ་འགྲན་འདོད་པ། སློབ་ས་
བྲག་རྒྱང་བྱེད་དང་མཚུངས།

སློབ་ལ། སྤྱི་གཙུག་དང་། མཆོག་ས་མའི་སློ། ལྷག་པའི་བདུད་སློབ་གཡས་གཡོན། སློན་དཀྲུག་
མཁུར་ཆོས་བཅས་ལ་དེ་དེར་བྱས་པའི་སློབ་ལྷར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྟེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་
མཛོད་པའི་མན་དག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟེ་སློན་ལས་གསུངས།

སློབ་ལའི་ཡུལ། དབང་པོ་སློབ་ལའི་ཡུལ་ཏེ། མིག་གི་ཡུལ་ནི་གཟུགས་དང་། རྣ་བའི་ཡུལ་ནི་སྤྱི་
ནི་བྱི། ལྟེ་ཡུལ་ནི་རོ། ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་དེག་བྱ་ཡིན།

སློབ་ལའི་ཤེས་པ། དབང་པོ་སློབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། མིག་ན་སྤྱི་ལུས་བཅས་ཀྱི་
དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་པོ། །

སྐྱོ་ལྷགས། སྐྱོ་བཅན་པོར་གཅོད་བྱེད་ཡོ་བྱེད་ཅིག །ཀྱན་མ་ནང་ལ་བཞག་ནས། སྐྱོ་ལྷགས་ཕྱི་ལ་
ཀྱག་ད། ཕྱི་ལ་འགྲོ་དུས་ཐེལ་བ་བྱས་ནས་སྐོ་ལ་སྐྱོ་ལྷགས་བརྒྱབ་ཀྱང་མ་ཐེབས་པ།
སྐྱོ་ལྷེབས། སྐྱི་ལྷེབས་ལུང། ཀྱག་ཚུ་རུལ་མི་སྲིད། སྐྱོ་ལྷེབས་འབྱས་མི་ཟ།
སྐྱོ་ཆེན་ཀ་ད། སྐྱོ་ཆེན་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་ཟེད།
སྐྱོ་ཆེན་དགོན། ① ཆེན་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བཏབ། དུས་ནམ་ཡིན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་
རྣེད་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གསེར་རྩ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐྱོ་ཆེན་དགོན། ② འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྣེད་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐྱོ་ཆོན། སྐྱ་གུར་མདུན་ཕྱོགས་ཆོན་ཐག་གི་མིང།
སྐྱོ་མཆོར། གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགེ་འདུན་འདུ་ཁང་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྐོའི་མདུན་ཁུམས་ཐོག་
གཡལ་བ་ཅན། མི་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱོ་མཆོར་འོག་ཏུ་སྐྱག་པ།
སྐྱོར་མཆོར་གྱི་ལྷེབས་རིས། གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྐྱོ་མཆོར་ལ་
བྲིས་པའི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་། སྲིད་པ་འཁོར་ལོ། སྤང་མ་སོགས་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་ལ་ཟེད།
སྐྱོ་རྟགས། སྐྱི་འཇང་གུངས།
སྐྱོ་གཏན། སྐྱི་འཕྲེད་གཏན་ནམ་འཁོར་གཏན། ཁང་པའི་ནང་དུ་འཇུ་ལ་ཉེ་སྐྱོ་གཏན་རྒྱག་པ།
སྐྱོ་ཐེག །སྐོ་ལ་བརྒྱབ་པའི་ཐེལ་ཆེ། ཁྲིམ་གྱི་སྐོ་ལ་སྐོ་ཐེལ་བརྒྱབ་པ།
སྐོ་ཐེམ། སྐོ་ཐེམ་པ། སྐོ་ཐེམ་སྤངས་པ།
སྐོ་ཐེལ་བརྒྱབ་པ། སྤྱི་བདེ་དང་དབྱ་ཁུལ་ལས་ཁུངས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་པ་དང་མི་སྡེར་ཅི་རུང་གི་
ཁྲིམ་དུད་ཀྱི་ཕྱི་སྐོར་སྐོ་ཐེལ་བརྒྱབ་ནས་ཕྱིར་འོང་ནང་འཇུ་ལ་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་དོན།
སྐོ་ཐོད། སྐོ་ལྷང།
སྐོ་ཐོད་མཛེས་རྒྱན། བོད་ལུགས་ཀྱི་པོ་བྲང་སོགས་ཁང་བཟང་གི་སྐོ་ཐོད་ནས་རིམ་བཞིན་གཤུང་མ་
སེང་ཅན། བབ་ཁེབས། བབ། ཁ་ཤིང། ལུས་བཅས་མཛེས་སྤྲོས་རྣམས།
སྐོ་དར། ① ཁང་པའི་སྐོར་བཏགས་པའི་ཁ་བཏགས། ② སྐོ་སྤྱང་གི་དར་ཆ།

སྒོ་དེ་བ། ① ཐེམ་མོ། ② [ཡུལ]དཔེ་དེ་བ།

སྒོ་ལྟར། [ཡུལ]སྒོ་འི་རུ་བཞིའི་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐྱངས་པའི་ཤིང་།

སྒོ་བྱང་། སྒོ་འབྲམ་མམ་སྒོ་ཅ།

སྒོ་གདོང་སྒོ་མོ། ཁམས་མགར་ཐར་གྱི་ས་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན།

སྒོ་མདོ། སྒོ་འི་ཕྱི་རོལ་གྱི་འགག།

སྒོ་བསྐྱ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྐྱ་བའི་བསྐྱས་ཆིག་

སྒོ་ནག། ཁི་ཤི་ནས་ལོ་གཅིག་མ་ལོན་རེད་གི་མི་ཆང་།

སྒོ་ནག་བྱང། སྒོ་སྤྲུགས་ཤི་ནས་པལ་ཆེད་མེད་པར་གྱུར་པའི་མིང་།

སྒོ་ནས། བྱེད་ཐབས་སྟོན་པའི་ཆིག་སྟེ། དག་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱ་བུལ། ཐབས་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ཐོན་སྐྱེད་ལོང་འཕེལ་བྱེད་ལྟ་བུ།

སྒོ་ཁོར། སྒོ་སྤྲུགས།

སྒོ་པ། སྒོ་སྤྱང་།

སྒོ་པར། སྒོ་སྤྲུགས།

སྒོ་སྟེ། སྒོ་མཆོར་གྱི་ཐོག་ཁང་།

སྒོ་དཔོན། སྒོ་འབྱེད་སྟོན་བྱེད་པ་ལ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་དཔོན།

སྒོ་ཕེབས། སྒོ་ཕྱི་ནང་གི་ཐོད་དུ་ཕྱབ་པའི་ཐོག་

སྒོ་སྤྲུགས། ཡུལ་པའི་སྒོ་ཅར་བསྟེན་པའི་སྤྲུགས་རིགས། ཐོག་དང་། ཡུག་། རྟ། ར་ལ་སོགས་པ།

སྒོ་སྤྲུགས་སྟོན་ཁང་། ཁྱིམ་དུ་གསོ་བའི་སྤྲུགས་རིགས་བཅོས་ས་ཏེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་སྟོན་ཁང་ཟེད།

སྒོ་འཕར། སྒོ་སྤྲུགས་སམ་སྒོ་འི་མེ་ལོང་།

སྒོ་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་བཞི། པ་དམ་པའི་ཞི་བྱེད་བརྒྱད་སྟོལ་ཕྱི་མའི་སྟོན་གཙོ་བོ་བཞི་སྟེ། ༡ ཤར་
ན་དམ་པ་ཕྱར་ཆེན། དེ་ལ་གདམས་རག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོན་ཡོད་དང་སྟོན་
མེད་གཉིས་སུ་རྟོག་དུས་བཀའ་ཆོ་ཕྱེད་དང་། མདོ་སྟོར་དང་། དོན་སྟེན་པས་གསུམ་གྱིས་སྟོན་

བ་བཅད་དོ། །དེས་བཀའ་མདོ་སྤྱིར་སྐྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་གེར་བཏབ། ༡ ལྷོན་བཟོ་གོ་ན། དེ་ལ་
འུན་བཟོབས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡིན་གསུང་ནས་ཏྲག་ཏུ་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་བཅུག། །དེས་རིན་པོ་
ཆེ་དོན་སྒྲེབས་ཀྱི་སྐྱོར་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེ་བ་བྱེད་བ་ཅིག་ཡི་གེར་བཏབ་སྟེ་བཀའི་བསྟུ་བ་མཛད་
དོ། ། ༢ འུབ་ན་དམ་ལ་བྱར་རྒྱུད། དེ་ལ་སྒྲགས་དང་པ་རོལ་ལ་འུན་བ་གཉིས་མེད་ཀྱི་གདམས་
ལ་ལ་རོ་སྤོད་དེ། བསྟེན་སྦྱར་བཞིའི་སྤང་དུ་བཅུག། །དེས་དུམ་རུམ་ཁྲིགས་ཀྱི་སྐྱོར་ཞེས་བྱ་བ་
སྒྲེ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ཡི་གེར་བཏབ་པོ། ༣ བྱང་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཀུན་དགལ། དེ་ལ་
གང་ཟག་རིམ་གྱིས་ལ་ཡིན་གསུང་ནས་སྐྱོ་སྤྱོད་གནད་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་སྤང་རྒྱུད་ཁྲིག་ལམ་
ལཱེ་བསྟུས་ལ་བཅུག། །དེ་ལ་ཆིག་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་དག་ནམས་གཏད་ཤུ་རྒྱུད་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ཀུན་དགའ་ཞེས་གྲགས་པོ། །

སྐོ་བྱང་། ① སྐོ་ཐོད་ཀྱི་མིང་བྱང་ཡི་གོ། ② སྐོ་ལ་སྦྱར་བའི་ཡི་གོ།
སྐོ་འཕོང་། སྐོའི་མེ་ལོང་གི་སྒྲེབས་ལ་སྦྱར་བའི་རྒྱན་ཆ།
སྐོ་འཕོར་ཨ་ལོང་། སྐོ་སྒྲེགས་སྤང་གི་ཨ་ལོང་དང་། དེ་འཇུགས་སའི་འོག་གདན།
སྐོ་མ། ① ལུས་ཀྱི་ཅའི་བྲེ་བྲག་ཅིག། ② དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྐོ་སྦྱང་ལྟ་ལོ།
སྐོ་མ་བཞི། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྐོ་བཞི་སྦྱང་བའི་ལྟ་ལོ་བཞི་སྟེ། ལུགས་ཀྱུ་མ།
ཞགས་པ་མ། ལུགས་སྒྲོག་མ། ཇིལ་བྱ་མ་སྟེ་བཞི།
སྐོ་མང་བྲུ་ཆང་། འབྲས་སྦྱངས་མཆན་ཉིད་བྲུ་ཆང་གི་ཡ་བྲུལ་ཞིག་ཡིན་པ་འདིར། ཨ་མདོ་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིག་ཆ་རྩལ་འདོན་བྱེད་ཅིང་། བྲུ་རྒྱན་ཡང་གཙོ་ཆེར་ཨ་མདོ་
དང་། སོག་པོ་སོགས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན།
སྐོ་མང་དགོན། ① བཤད་སྦྱབ་འཕེལ་རྒྱས་སྤིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ལུགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༠ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྦྱ་སྤོང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་
པོས་སྐོ་མང་སྤྱར་བསྐྱབ་གསུམ་ཟུང་འཇུག་བདེ་ཆེན་སྤིང་གསར་འདེབས་མཛད། ཇེས་སུ་
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལུགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ལོར་ཁོང་གི་སྒྲགས་སྤང་གྱུང་ཐང་བསྟན་
པའི་སྐོན་མེ་ནས་སྤྱ་མའི་བཀའ་བཞིན་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་སོགས་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བར་

གསུངས། བྱ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བ་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ར་བ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

སློ་མང་དགོན། ② རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ལོར་གྲགས་ལོས་བྱག་བཏབ། བྱ་བ་
མཐའ་རྫོང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དང་མ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སློ་མང་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ། ③ འདི་ནི་ལྷ་སའི་བྱང་རྒྱུད་གནས་ནང་ཞེས་པར་ཡབ་སྐལ་བཟང་
དོན་བྱ་བ་དང་ལུས་ལྷས་སྤྱང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་ལུགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༢༠ལོར་འབྲུངས། སྤྱ་གཞོན་བྱའི་དུས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་བྱང་དུ་མིང་འབྲུང་བྱིང་
པའི་མཆོན་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་བསྐྱེད། བྱང་དུའི་བྲ་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་དགེ་ཆུན་
དུ་བཅོལ་ནས་སྒྲིག་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་འདུལ་འཛིན་བསྟན་པ་ཆོས་བཟང་གི་བྱང་
ནས་རབ་བྱུང་ཕྱོམ་པ་བཞེས། མཆོན་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། བྱ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
པ་ཡིན། བྱག་རྩོམ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གཤིན་ཟེ་གཤེད་བཀའ་སྡོད་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་
གཏོར་སྤྱུབ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་གཏོར་མཛོད། དཔལ་ལྷན་གསང་བུའི་དབང་ཐག་
ལྷོག་ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་དམ་བསྐྱང་བའི་རིམ་བཤུགས་ལེན་མ་ཉམས་པར་དག་འདོན་
ལྷོགས་བསྒྲིགས། ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྟེན་ཡིག་དངོས་
བྱ་བ་རྒྱ་མཚོ་སྐལ་བཟང་རེ་སྐྱོང་ཅི་ཏྲ་མ་ཏི། བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་
པའི་སྐྱོད་འཇུག་ལེ་འུ་བཞིའི་མན་དག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དངོས་བྱ་བ་ཡོངས་འདུའི་སྟེ་མ་
སོགས་པོད་འབྲིང་གཉིས་ཅམ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་
པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༥ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

སློ་མེ་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྱ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་
མཚོ་བྱང་ཆེ་ལན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སློ་མོ། སློ། སློ་ཆེན་པོ་ལའང་གོ།

སློ་མོ་ཆེ། སློ་ཆེན་པོ།

སློ་དམར་དགོན། མིང་གཞན་དུ་སྒྲར་དགའ་ལྷན་སུན་ཆོགས་སྤྱིང་ཟེད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་

ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ལོར་ཡེ་ཤེ་ཅང་གིས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་
མ་ལྟོ་རེབ་ཤོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོ་ཅ། སྟོ་འགྲམ།

སྟོ་ཅིས་ཆོང་ཁང་། དེར་དུས་ཤོང་ཁྱེར་གྱི་ཆོང་ར་ཆེན་པོ་ནམས་སུ་ཅ་ལག་ཉོ་མཁན་ནམས་ཀྱིས་
གང་དགོས་རང་གིས་གདམ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་སྐབས་ཆོང་ཁང་གི་སྟོ་ཅར་མཐའ་ཅིས་བྱེད་ཅིང་
དདུལ་སྟོན་ས་ཡོད་པའི་ཆོང་ཁང་།

སྟོ་ཆད། གཞུང་སྟོ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆ་ཆད།

སྟོ་མཆོམས། ① སྟོ་ཅའམ། སྟོ་འགྲམ། ② ཕྱོགས་དང་མཆོམས།

སྟོ་ཟམ། [ཡུལ་སྐད] སྟོ་འེ་རུ་མེ་གཉེས་ཀྱི་བར་དུ་བཏང་བའི་ཐེངས་ལྷག་སའི་སྐད་སྟོག་། སྟོད་ཁང་
རྒྱ་དངོས་དང་བཅས་པར་སྟོ་ཟམ་འཐེན་པ། གཉེར་ཆང་ལ་སྟོ་ཟམ་འཐེན་ནས་འགྲོ་ས་མི་འདུག
སྟོ་ཐོག་། སྟེར་ལ་དབང་བའི་ལྷགས་རེགས།

སྟོ་ཡག་དགོན། སྟོ་ཡག་རེ་ལྷག་དགོན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། ༡་ལམ་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༥ལོར་སྤུ་ལ་ཏ་རོ་
ནས་བྱག་བཏབ་མཛད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་། གྲུབ་མཐའ་ཆིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བོ་དེ་རིགས་རང་
སྟོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོ་ཡིག་། ① སྟོ་པང་གི་ཐོག་ཏུ་སྐྱར་ནས་ཕྱོགས་མཆོམས་སུ་སྟོ་འབྱེར་བྱེད་པའི་ཅ་ཆིག་།

② བཅོན་པ་ནག་ཅན་གྱི་སྟེ་ལ་གཡོགས་པའི་སྟོ་སྟེང་དུ་སྐྱར་བའི་ཉེས་བྱས་ཡི་གོ།

སྟོ་ཡུས། [ཆིང་]ལུ་གཏུག

སྟོ་ཡོལ། སྟོ་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོལ་བ། རས་ལས་བཅོས་པ་དང་། འཕྲོག་ཁུལ་དུ་རེ་བྱར་དང་བྱིང་བས་
བཅོས་བའང་ཡོད།

སྟོ་ར། ཁང་པའི་སྟོ་མདུན་གྱི་ར་སྟོ་ར།

སྟོ་ར་བྱི་མ། ར་སྟོ་ར་བྱི་མ།

སྟོ་ར་བ། སྟོ་སྐྱང་སྟོ་བ་བྱེད་མཁན།

སྟོ་ར་སྐྱག་མ། ར་སྟོ་ར་ནང་མ།

སློང་ཤིས་བྲུ་ཚང་། མིང་གཞན་དུ་དགའ་ལྡན་འཕེལ་བྱས་སྤྱིང་ཟེར། བྲག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་
ལོ་མི་གསལ། བྲབ་མཐའ་ཕྱོན་ལ་ས་སྤྱོད་ཕྱིས་སུ་དགེ་ལུགས་ལ་བསྐྱུད། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་
ཡ་ཇི་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སློ་བུ། སློའི་མེ་ལོང་བགར་ས་སྟེང་ལོག་གཡས་གཡོན་དུ་བཏང་བའི་སློམ་ཤིང་།
སློ་ལ། ལྷ་ས་གོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་སྤྱོད་ཤོས་དོག་བདེན་ས་འཕན་པོ་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བའི་ལམ་བརྐྱུད་གྱི་
རི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

སློ་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ལོར་རྒྱ་མ་བསོད་ནམས་གྱིས་བཏབ།
བྲབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ཕྱོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱང་ཁམས་རྩོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

སློ་ལོགས། སློའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཕྱོགས་གྱི་ཆིག་པ།
སློ་བཤད། བག་མ་གཏོང་མཁན་ཕྱོགས་གྱི་མི་ཞིག་གིས་གཏོང་ཡུལ་གྱི་སློ་ལ་བཤད་པའི་ཤིས་ཆིག་
སློ་སྤྱང་། སློ་སྤྱང་སློབ་བྱེད་མཁན། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སློ་སྤྱོད་དང་། སློ་སྤྱོད། སློ་གནས། སློ་ཡི་
མེལ་ཆེ་མཁན། ཆབ་སློ་བ། སྤྱན་གཟིགས་བ་བཅས་སོ། །

སློ་གསུམ། ལུས། དག་ཡིད་དེ་གསུམ། སློ་གསུམ་ལུས་བ་ཆེན་པོས་ཞུ་གསོལ།
སློ་གསུམ་གྱི་སྤྱོན་བརྒྱ་གཅིག་ཀྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་གྱི་གནས་ངན་ལེན། ཅེད་སོ། གྲལ་ཀ་ཞེ་
སྤང་བའི་བརྒྱལ་ལན། ཅ་ཅོ། ཏ་ཅང་རྟོག་གི་ལ་དགའ་བས་གཏན་པ། ཟུན་གྱི་མན་དག་ཀྱི་སྤྱོན་
པའི་སྤྱོ་པོས་ཐོས་པ། འགྲན་པ། རྟེན་པའི་སེམས་སོ། །

སློ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ། ལུས་གྱི་ཆས་གོས་དང་། བྱ་སྤྱོད་དག་གི་སྤྱོད་བཞིན། བསམ་སློའི་འབྱེད་ཚུལ།
སློ་གསེང་། སློའི་བར་གསེང་། སློ་བར་དམ་པོར་འགྲིག་མེད་སྤྱབས་ནད་གི་འཛིན་ཆས་ནམས་སློ་
གསེང་ནས་གསལ་པོར་མཛོང་བྱུང་།

སློ་ལྷ། སློ་ལ་གནས་པའི་ལྷ། སློ་སྤྱང་བའི་ལྷ།
སློག་སྤྱ། སློ་སྤྱན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྤྱེ། རོ་ཚ། ཞུ་རྩེས་ཐོད། ལུས་པས་རྒྱང་ཆད་སེལ། དུག་ནད་དང་
མངོ་ནད་ལ་པན། སྤོན་གསོད།

སྟོག་སྒྲིལ་མེ་བཙལ། སྟོག་སྒྲུ་གཅིག་སྒྲིལ་དང་བཙན་དུག་གཉིས་ཞིབ་བཏགས་བྱས་པ་ཁམ་ཅིག་
ཐུང་ཀའི་ནང་དུ་སྒྲགས་ལ་ཁ་སྐྱབས་ཏེ་ལྷན་སྟོག་གིས་བསྐྱམས་ནས་ཐུག་མ་ཆོགས་བར་
འཛོག་པ་ལ་ཟེར་ཞེས་ཤེ་སྟེད་སངས་རྒྱུ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
བེ་སྟོན་ལས་གསུངས།

སྟོག་སྟོན། རི་སྒྲིལ་སྟོག་པའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཆུ། ལྷ་རྩེས་དོད། ལྷ་ས་པས་གཉིད་འཕེལ། ཟས་
ལྷ། བད་རྒྱུད་སེལ།

སྟོག་ཆག། སྟོག་སྒྲུ་ཆོས་པར་བཅོས་ལ་བསྐྱར་པའི་ཁུ་བ་འདིའི་ལྷས་པ་རྒྱུད་དང་ཆད་པ་འཐབ་པ་ལ་པག།
སྟོག་རྒྱུད་ལུག་དགོན། བོད་ལྗོངས་སྟོ་ཁ་གོང་དཀར་རྩོད་སྟོང་ར་གང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གནས་
ཡོད་ཅིང། ལུག་དགོན་དེ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་སྟོན་དཔོན་ཆེན་པོ་པཎ་འབྲུང་
གནས་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་སྐྱབ་པ་མཛད་སྟེང་བ་མ་ཟད། ཅ་གསུམ་ཞི་ཁྲོ་རབ་འབྲམས་ཀྱི་
ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཞལ་གཟིགས་ཐོབ་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞིང། ད་བར་ལོ་ངོ་
ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྷན་ཡོད་དོ། །

སྟོག་གཏུན། སྟོག་པ་སོགས་རྒྱུད་བྱེད་དོའི་ཡས་གཏུན་མས་གཏུན།

སྟོག་ཐལ། སྟོག་སྒྲུ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ནང་སྒྲགས་ནས་ཁ་འདག་པས་བཀག་ལ་དུ་བ་མ་གོར་བ་
ལྷས་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་སྟེ། ལྷས་པས་རྒྱུད་རིམས་ཀྱིས་འཕོགས་པ་དང་ཆོས་པར་
བཅོས་ལ་བསྐྱར་ཏེ་དེའི་སྟེང་མར་དང། ལྷས་ཁྱ། རྒྱལ་རྒྱའི་བྱེ་བཅས་བཏབ་པ་བཅོས་ནས་
རྒྱུད་ནང་ལུས་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་འདོན་བར་བྱེད་པའི་འབྲུལ་བྱེད་སྒྲན་གྱི་རྟ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

སྟོག་རྟེན། སྟོག་པའི་མེ་རྟག་ལ་མ་བྱེ་ག།

སྟོག་རྟོག། སྟོག་པའི་རྩ་བ་རིལ་རིལ།

སྟོག་འདོན། རྒྱུད་ནང་ལུས་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ཕྱིར་འདོན་པའི་སྟོར་བ་ལ་དཀར་འདོན་དང། དམར་
འདོན་སྐྱར་འདོན། སྟོག་འདོན་བཅས་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་གྲུལ་སྟོག་སྒྲུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྒྲན་
སྟོར་གྱི་མིང་སྟེ། བཟ་འབྲམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་འབྲེལ་ལས། སྟོག་འདོན་ནི་སྟོག་
སྒྲུ་ཆོས་པར་བཅོས་ལ་བསྐྱར་པའི་ཁུ་བར་ལུག་གི་མར་དང། ལྷས་པ་བརྒྱུད་ཅན་ཐང་ལྷར་གཏུས་

པའི་ཁྱ་བ་དང་། རྒྱུ་ཚུའི་ཕྱེ་མ་ཁ་ཚར་དུ་བཏབ་ནས་བཙོས་པའི་སྒྲོར་པའི་མིང་དོ། །
སྒྲོག་འཕེན་བཏང་། [རྩ་པའི་ཡུལ་སྐད་]རང་ཉིད་མ་དགའ་བའི་མི་དེ་ལ་རྒྱག་གཏམ་རྒྱག་པའམ་རྣམ་
འབྱུང་རན་པ་ཞིག་ཅིག་སྒྲོན་པར་ཟེར། དཔེར་ན་རྒྱག་པར་ཁོ་ལ་སྒྲོག་འཕེན་བཏང་ནས་ཅི་བྱེད་ལྟ་བུ།
སྒྲོག་པ། [ཐ་དད་པ།] ① བསྐྱགས་པ། བསྐྱག་པ། སྒྲོགས། མནའ་སྒྲེལ་འཕྲུག་པ། འུ་ཐུག་ནས་
མནའ་བསྐྱགས་ཀྱང་མི་པག། ② ཀེ་འུ་སྒྲེ་སྒྲོག་སྒྲ། སྒྲོག་པ་སྒྲོག་ཏུ་བཟས་ཀྱང་། སྒྲོག་ཁྱི་རོས་
ལ་ཁ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀུན་དོང་དང་། རྩ་སྒྲེའི་སྒྲོས། སྒྲེ་འུ། རོ་ལྷན། ལྷ་མིན་ཁྲག་
བཅས་སོ། །

སྒྲོག་པ་ཆིག་སྒྲེས། སྒྲོག་པའི་རིགས་ཅུ་བ་ཁ་མ་གྲེས་པ་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་
སྒྲོག་པ་རི་སྒྲོག་། སྒྲོ་ཆལ་གྱི་རིགས་ཤིག་
སྒྲོག་པ་མིལ་བརྟུངས། སྒྲ་རེ་རེ་བཞིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའམ་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་ཆགས་བྱེད་པའི་དཔེ།
སྒྲོག་པ་གཤེར་མགོ། །དབྱར་ཐོག་མའི་དུས་སུ་རི་མགོར་སྒྲེས་པའི་སྒྲོག་པའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། འདི་
ལ་གངས་སྒྲོག་མགོ་མེར་ཡང་ཟེར།

སྒྲོག་པོར། ཤིང་གི་ཁ་གཅོད་ཅན་གྱི་ཤིང་པོར།
སྒྲོག་དམར། སྒྲོག་སྒྲེ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མདོག་དམར་བ་དེའི་མིང་སྟེ། འཇམ་དབྱངས་
མཁེན་བཅས་མཛད་པའི་སྒྲོན་མིང་དང་རོས་འཛིན་གྱི་སྒྲོར་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་མ་ལས། ཅུ་བ་
ས་ཞིང་འུན་པ་དམར་པ་ལ་སྒྲོག་དམར་དུ་བཞིན། ཅས་གསུངས།

སྒྲོག་ཅི། སྒྲོག་སྒྱ་དང་། ཅི་པོ་ཆེ་སྟེ་ཤིང་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་།

སྒྲོག་བཙོང་། སྒྲོག་པ་དང་སྒྲོག་པའི་སྐུལ་ཆིག་

སྒྲོག་ལོ། སྒྲོག་པའི་ལོ་མ། ཆལ་དུ་འཕྲུག་པ།

སྒོང་། སྒོ་ངའི་བསྐྱུས་ཡིག་

སྒོང་སྒྲེས། ① སྒྲེ་གནས་བཞིའི་ནང་གསེས། སྒོ་ང་ལས་སྒྲེས་པ་སྟེ། བྱ་དང་ཉ་དང་སྐལ་སྒྲོང་དང་
རངས་པ་སོགས། ② [མདོན་] ཉ། བྱ།

སྒོང་ཁྲལ། སྒྲ་སྒོ་ང་བསྐྱུ་པའི་ཁྲལ།

སྒོང་ཆུ། སྒོང་འེ་ཕྱིས།

སྒོང་ཐོག་ལ། སྒོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསེལ། ལུས་བསེལ་རིམས་ཆད་དང་ག་
དུག་འབྲུགས་ཆད། སྒྱིང་ལྷུང་བཅས་ལ་པན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འབྲེད་པལ་གང་། འབྲེ་ཐོ་
ཡུངས་ཀར། སྒྲེལ་སྒྲན་སངས་རྒྱས་སྐུ་བས། བྲ་བ་ཤིང་། ཨ་བྲ་ཐང་ཤིང་བཅས་སོ། །སྒྱིར་
བཏང་སྒོང་པའི་ཉེ་འཁོར་དང་། ཤིང་གསེབ། ལམ་འགྲམ། ཞིང་ལྷ། ཅིག་ལུར་སོགས་ལ་
འབྲུངས་ཤིང་ཐོ་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་སྒྲེ་བའི་ལྷུང་རིགས་ཡིན། སྒྲན་དུ་སྐྱར་བྱ་ནི་འབྲས་བུ་
སྟེ། 8~9པར་བཏུས་ནས་བསེལ་སྒྲུལ་ལེགས་ཆགས་བྲ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསེལ། ལུས་བསེལ་
ག་དུག་དང་འབྲུགས་ཆད་སེལ། སྒོ་བའི་ནད་དང་། སྒྱིང་ལྷུང་། ཁྲག་ནད་སོགས་ལ་པན།

སྒོང་རྟོག། ① སྒོ་འེ་རྟོག་པོ། སྒོང་རྟོག་བཅོ་ལྷ། སྒོང་རྟོག་ལྷུང་། ② ཆིག་རིལ།

སྒོང་ཕྱིས། སྒོ་འེ་ནང་ཅི་དཀར་པོ།

སྒོང་ལ། [ཐ་དད་ལ]བསྒོངས་ལ། བསྒོང་ལ། སྒོངས། ① རིལ་ཁོར་བྱེད་པའམ་གོང་བུ་བཟོ་བ། ཟན་
བསྒོངས་ཉེ་ཉ་ལ་སྟེར་བ། ② [ཡུལ]མེ་སྟེང་དུ་བྱེད་ཤིང་སོགས་སྐྱར་བ། མེ་སྒོང་བརྒྱབ་ལ། མེ་
ལ་སོལ་སྒོང་།

སྒོང་ཆེས་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲལ་མཐའ་ས་སྐུ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྒྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་དཔལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒོང་འབྲུག། ① སྒོ་འེ་ཕྱི་སྒོགས། ② སྒོ་འེ་སྒོགས་ཀྱི་ནང་འབྲུག།

སྒོང་འབྲུག་མ། ཤིན་ཏུ་སྤང་བ། ཀ་ཅི་སྒོང་འབྲུག་མ། དཀར་ཡོལ་སྒོང་འབྲུག་མ།

སྒོངས། སྒོང་བའི་སྐུལ་ཆིག་

སྒོན་པོ་ཤིང་ལུག། སྒོ་སྒྲན་ཞིག་

སྒོས། མེའི་གཟུགས་སོགས་དངོས་སུ་མིག་ལམ་ལ་མེད་པ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་རོར་འཆར་བ་བྱེད་པ།

སྒོམ་ཁང་། སྒོམ་རྒྱག་སའི་ཁང་པ།

སྒོམ་བྲ། སྒོམ་མཁན་ཆོགས་པའི་གནས།

སྒོམ་བྲ་ཆེན་མོ་གསུམ། ༡ མཆིམས་ཕྱིའི་སྒོམ་བྲ། ཀུ་རུ་བ་འབྲུང་གནས་བོད་དུ་མེབས་རྩེས་བསམས་

ཡས་མཆིམས་ཤུ་ལ་སྐྱབ་བྱ་བཅུགས་ཤིང་སྐྱབ་པ་པོ་བྱངས་མང་བཞུགས་པའི་ནང་ནས་
ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བྱབ་ཆེན་ཉེར་ལྷ་བྱང་ཡོད། གནས་འདི་ད་ལྟ་སྟོ་ཁ་གྲན་རྫོང་ཁོངས་སུ་
ཡོད། ༡ དག་ཡེར་པའི་སྒོམ་གྱ། གྲུ་རུ་བ་འབྱང་གནས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱབ་བྱ་འདི་ནས་ཡོད་ལུས་
བྱབ་པའི་བྱབ་ཐོབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བྱང་བར་གསུངས། གནས་འདི་ད་ལྟ་སྟོ་ཁ་
སུ་ཡོད། ༢ དཔལ་ཆེན་ཚུ་པོ་འདི་སྒོམ་གྱ། གྲུ་རུ་བ་སྐྱབ་བྱ་འདི་ནས་ཡོད་ལུས་
བྱབ་པའི་བྱབ་ཐོབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བྱང་བར་གསུངས། གནས་འདི་ད་ལྟ་
ལུས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒོམ་ཆེན། ① རྣམ་འཁྱོར་པའི་མིང་། ② འཕྲི་བའི་རིགས་ཤིག

སྒོམ་ཆེན་ཚུ་ནད། ཀྱང་འབམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་བྱངས་ཤིག་སྟེ། བྱབ་པའི་གཅེས་བསྐྱས་འཛིན་ཆེན་
ཐེང་བ་ལས། གསོ་དབྱེད་གཞུང་དུ་ཀྱང་འབམ་ཟེར། སྒོམ་ཆེན་པས་ནི་ཚུ་ནད་ཟེར། བལ་པས་
ས་བདག་བྱང་བ་ཟེར། ཚུ་མིག་ཆིག་ཚུགས་འབྱངས་པ་དང་། འབྱུང་འཁོར་རེལ་ཤོར་དལ་དག་
བས། ཀྱང་འབམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཚུ་བཟང་རྩ་ཚུ་དེབས་མ་སོང་། གཞན་དུ་མི་རྒྱག་
འབྲེལ་བའི་ཚུ། སྒོར་རྒྱ་མེད་པར་ཆིག་ཚུགས་སུ། འབྱེད་གིན་སྒོད་པའི་སྒོམ་ཆེན་ལ། ཚུ་ནད་
ཀྱང་འབམ་ཡོང་བ་ཡིན།

སྒོམ་ཐག། སྒོམ་བྱེད་སྐབས་པན་ཚུན་མི་འཆོར་བ་ལུས་བརྟན་པོར་སྒོད་པའི་ཆེད་བཅེངས་སྤྱི་
ཐག་པ་ཞིག་སྟེ། སྒོམ་ཆེན་གྱི་ལུས་འབྱུང་ཡང་ཟེར།

སྒོམ་ཐབས། ཞི་གནས་སོགས་སྒོམ་པའི་ཐབས།

སྒོམ་དུས་ཀྱི་སྒྲིབ་བརྒྱ་གཅིག། བེ་ཆོམ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལོན། ཟུགས་
གཉིད། རྒྱུད་པ། བརྟོན་འབྱས་བརྟམ་དག་པ། སེམས་ཡ་ཡ་པོར་གྱུར་པ། བག་ཆོ་བ། འདུ་ཤེས་
སྒྲ་ཆོགས་པ། སྐྱ་བ་མང་པ། ཏ་ཅང་བསྒོམ་དག་པ་དང་བརྒྱ་གཅིག་གོ།

སྒོམ་སྟེ། སྐྱབ་བྱ།

སྒོམ་དུག། འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་དང་། དེའི་འོ་པོར་སྐྱེད་པ་དང་། རྗེས་མཐུན་གྱི། དེའི་
རྟོགས་རིམ་གྱི། མཆོན་ཉིད་རྗེས་དཔྱོད་ཀྱི། སྒོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པས་བསྒོམ་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

སྒྲོམ་པ། [ཐ་དང་པ] ① བསྒྲོམས་པ། བསྒྲོམ་པ། སྒྲོམས། བསམ་དོན་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་འདྲིས་པར་
བྱེད་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ། བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ། ② ཡིད་ལ་འདྲིས་པའི་ཐབས་ཤེས། གྲུབ་
མཐའ་སོ་སོའི་ལྷ་སྒྲིད་སྒོ་གསུམ། སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་ནས་སྒྲོམ་རྒྱལ་པ།

སྒྲོམ་པ་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆན། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་ལས་བྱུང་པ། འབྲི་གུང་སྒོའ་དཔོན་
འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་ནི་འབྲི་གུང་གདན་རབས་
བཙོ་ལྷ་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གི་སྐུ་དུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་སྒྲོམ་
པའི་འཁུར་བ་བྱུང་རིང་རྗེ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་འདེགས་ཚུལ་བཞིན་
སྐུབ་པའི་ཐོག་དཔུས་གཙང་འཐུགས་པའི་དབང་གིས་འབྲི་བསྐྱར་ལ་མཐོ་འཆོམས་བྱུང་སྐབས་
དང་། ལྷག་པར་འབྲི་པལ་འཐུགས་པའི་སྐབས་དམག་དཔོན་གྱི་འཁུར་བ་བྱུང་སྟེ་པ་རོལ་པ་པམ་
བར་བྱས་པ་སོགས་ཐག་འཐབ་ཀྱི་ལས་ལ་དཔལ་ཆལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག།

སྒྲོམ་པ་ཆད་མེད་བཞི། སྒྲུབ་པའི་ལྷ་བ་དང་། སྒྲོམ་པ། སྒྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་
དན་འགྲོའི་སྤྱག་བསུལ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བུ་གཅིག་པའི་མ་ལྟར་
བཅེ་བའི་བྱམས་པ། གང་དག་སྤྱག་བསུལ་དང་བུལ་བ་ལ་དགའ་བ། ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་ཐམས་
ཅད་དང་བུལ་བའི་བཏང་སྒྲོམས་བཅས་ཆད་མེད་པ་བཞིའི་བསྐུས་མིང་སྟེ། རྟེ་སྤྱིང་སངས་
རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བེ་རྩུར་སྒྲོན་པོ་ལས། སྒྲན་པ་ནམས་ཀྱིས་
ཉམས་སུ་སྤང་བ་ཁྲད་པར་དུ་བྱ་བ་ནི་སྒྲོམ་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་
རྒྱ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་བསུལ་དང་སྤྱག་བསུལ་གྱི་རྒྱ་དང་བུལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱག་
བསུལ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་
བུལ་བའི་བཏང་སྒྲོམས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ནས་འདིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་མགོ་སྒྲོམས་པར་གྱུར་
ཅིག་སྐྱུམ་པའི་ཆད་མེད་བཞིའི་དང་དུ་གནས་པར་བྱའོ།

སྒྲོམ་པ་ལ་ཁ་དགོན། སྒྲོམ་པ་ལ་བྱབ་བསྐྱར་བཤད་རྒྱུ་བློང་དང་བསམ་འབྲུའོར་བུའི་བློང་ཞེས་
གྲང་གསལ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ནང་མཁར་བ་སྤྱི་མས་རི་ཁོང་ཅིག་བཏབ་པ་དེ་ཁོང་གི་སྒོའ་
མ་ཁང་ཆན་སྤྱི་མས་གནས་སྒོས་ཉེ་བསྐྱར་འདེབས་བྱས་པ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་

མཐའ་ཐོན་དང་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་བ་པོད་རིགས་རང་སྐྱོད་ཁུལ་འཛུལ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒོམ་པ་འག་རིན། སྒོམ་པ་ཤུག་རིན་ཆེན་འབྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་གྱི་ཆབ་ནི་འབྲི་
གྲང་སྒོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒོམ་པ་ཤུག་རིན་ཆེན་ནི་འབྲི་གྲང་སྒོམ་པ་མི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན།
སྒོམ་པ་འདི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་མང་དུ་སྒོམ་པ། འདོད་པ་ཚུང་ཞིང་ཆོག་
ཤེས་པ། གང་མས་དག་དང་ལྡན་པ། ལུས་སེམས་དབེན་པའོ། །

སྒོམ་པ་འདི་ཐེག་ལེ་བཞི། སྟོང་གའི་ཐེག་ལེ། རྩོད་ལེ་ཐེག་ལེ། སྤྱུལ་པ་འདི་ཐེག་ལེ། མི་ཤེས་པ་འདི་
ཐེག་ལེའོ། །

སྒོམ་པ་འདི་ལམ། སྒོམ་ལམ་དང་དོན་གཅིག་

སྒོམ་པ་འདི་ལམ་དག། ༡ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ལམ། ༢ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པ་འདི་ལམ། ༣ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ལམ་ཚུང་དུ། ༤ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ལམ་འབྲིང་པོ། ༥ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ལམ་
ཆེན་པོ། ༦ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་སྐྱོར་པ་འདི་ལམ། ༧ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་བར་ཆད་ཐེད་པ་འདི་ལམ། ༨ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་
རྣམ་པར་གྲོལ་པ་འདི་ལམ། ༩ ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ཁྱད་གྱི་ལས་པོ། །

སྒོམ་པ་འདི་ཤེས་རབ། བསམ་བློང་གི་ངེས་པ་རྟེན་པ་འདི་དོན་དེ་ལ་དབྱུང་འཛིག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ཡང་ཡང་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་འདི་ཤེས་རབ་པོ། །

སྒོམ་སྤང་། སྒོམ་ལམ་གྱི་རྩིས་ལྟར་གྲུབ་པ་འདི་སྤང་བྱ་རྟོན་མོངས་པ་ལྟན་སྤྲེས་སམ་ཤེས་སྤྲིབ་སྤང་བ་
རྣམས་པོ། །

སྒོམ་སྤང་སྐྱོར་དག། སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་། ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ། ཆེན་པོའི་ཚུང་དུ་སྟེ་ཆེན་
པོའི་སྐྱོར་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་པོའི་སྐྱོར་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་པོའི་ཆེ་
འབྲིང་ཚུང་སྐྱོར་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་པོའི་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་སྐྱོར་གསུམ་དང་། ཚུང་དུའི་
ཆེ་འབྲིང་ཚུང་སྐྱོར་གསུམ་བཅས་དག།

སྒོམ་སྤང་བཟུ། འདོད་པ་འདི་སྒོམ་སྤང་བཞི་དང་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་གསུམ་དང་། གཞུགས་

མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་གསུམ་བཅས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་བསྒྲོམས་པས་བཅུ་
ཡོད་པར་མངོན་པ་མངོན་ལས་གསུངས།

སྒྲོམ་སྤང་བཅུ་དྲུག་། སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་དང་དོན་གཅིག་

སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་། སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྒྲོམ་
སྤང་ཉོན་སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། རང་གི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྒྱལ་གྱི་
སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དེ་ལ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དྲུག་ཉེ།
འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཛིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་བ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་
བཅས་དྲུག་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོད་མེད་པས་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་
མེད་ཁམས་སོ་སོར་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས། འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཛིག་ལྟ།
མཐར་ལྟ་བཅས་ལྟ་རེ་ལྟ་རེ་སྟེ་ཁྱོད་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པར་མངོན་པ་ཀུན་
བདུས་ལས་གསུངས།

སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་པ། སྒྲོམ་སྤང་དང་དོན་གཅིག་

སྒྲོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྒྲུབ། བྱང་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ལ་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་མེམས་
སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཞིག་གོ།

སྒྲོམ་སྤང་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་བཞི། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ལྟ་བུ་ཅ་བཞི་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
སྤང་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བཅས་ཁམས་
གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་བསྒྲོམས་པས་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི་ཡོ།

སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་དེ་ལ་བརྒྱ་དང་
བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་ཤེས་སྤྱི་བ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ།
ཤེས་སྤྱི་བ་ཐོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་ཤེས་སྤྱི་བ་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ། ཤེས་སྤྱི་བ་བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་བཅས་འདོད་ཁམས་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དྲུག་དེ་ལྟར་གཟུགས་
ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་སོ་དྲུག་རེ་བྱེ་བས་ཁྱོད་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་
སྤྱི་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དོ།

ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ། བྱང་པར་གྱི་ལམ་དང་དགྲ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

སྒོམ་ལམ། སྒོམ་ལམ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱེད་ལས། མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒོམ་པ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱ། ཞེས་སོ།
སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆན་གཞི་གང་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་
དེ་ཉིད་རྒྱད་ལ་གོམས་ཤིང་འབྲས་པར་བྱེད་པའོ། སྒོམ་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲིར་
འཛིག་རྟོན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་གཉིས། འཛིག་རྟོན་ལས་
འདས་པ་ཟག་མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ལའང་ནང་གསེས་སུ་དབྱེ་བ་ལྟ་སྟེ། 1. རྟོན་གྱིས་
དབྱེ་བར། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་ལམ་དང་གསུམ་སོ། 2.
སྤང་བྱས་དབྱེ་བར། སྒོམ་སྤང་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི་ཡོད་དོ། 3. ལམ་གྱིས་དབྱེ་བར། སྒྲིར་བའི་
ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། རྒྱལ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ། བྱང་པར་གྱི་ལམ་དང་བཞིའོ། 4. རོ་
ཐོས་དབྱེ་བར། སྒོམ་ལམ་ཆེ་འབྲང་རྒྱུ་གསུམ་སོ། 5. གོམས་པས་དབྱེ་བར། མཉམ་བཞག་
དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་བཅས་སོ། །

འོ་ན་སྒོམ་ལམ་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀྱན་བྱེད་ལས། ཡོན་
ཏན་བྱང་པར་ཅན་རྣམས་གོང་དུ་འཕེལ། ཞེས་བར། ས་བཟུང་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་རྣམས་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །

སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ། ཤེས་བྱའི་དོན་བདུན་ཅུང་ཅིང་གསེས། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱུང་གྱུར་པའི་
ཕན་ཡོན་ནོ། །

སྒོམ་ལམ་བཙུག་ཅིག ། ༡ ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ། ༢ རྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ། ༣ ཡོངས་
སུ་བྱུང་བ་བྱས་པའི་ལམ། ༤ མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲིར་བའི་ལམ། ༥ རེས་འབྲིན་གྱི་ལམ།
༦ གནས་དང་དབང་སོ་ཐ་དད་པའི་ལམ། ༧ བསྐྱབ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བའི་ལམ། ༨ ཡོན་
ཏན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ། ༩ ལམ་སྤྱད་པའི་ལམ། ༡༠ མངོན་པར་རྟོགས་དང་མ་འབྲས་པའི་
ལམ། ༡༡ མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་སོ།

སྒོམ་ལམ་རྟོ་རྟེན་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་སོ་སོའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱུང་མཐར་ཐུག་ཐོབ་

པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་འདྲོམས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཐུ་དང་ཐུན་
པ་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། དེ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེ་བའི་སྤྲད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཐེག་པ་རང་རང་
གི་མཐར་ཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྟོབ་ལམ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལུགས་ལྟར་ན། སངས་རྒྱལ་ཚུལ་ནི། བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་རྫོགས་ནས།
སྤྲད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པར་བྲོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ནས་ས་བཅུ་བ་རྫོགས་མཛམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རྒྱན་མཐའི་
ཡེ་ཤེས་སམ་རྫོང་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པའི་སྤྲད་ཅིག་གཉིས་
པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐུ་བརྟེས་ཏེ་མཛོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱལ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་མོ། །འོན་ཀྱང་གྲེ་བྲག་སྐུ་བས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་
པ་དང་ལོངས་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་སོགས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

སྟོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ། སྟོམ་སྤང་སྤངས་ནས་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་སྟེ། སྤྱིབ་པ་ལས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་འོ། །

སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ། སྟོམ་ལམ་གྱི་རྩ་སྐལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་ཐྟན་སྤྱེས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སྤོང་
བའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་གྱིས་བར་མ་བཅད་པར་སྤྱིབ་པ་
སྤོང་བ་འོ། །

སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྤོང་། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། བཞེན་གསུམ་བསྐྱེས་སྟོམ་གྱི་རབ་ཏུ་གྱུར་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོམ་སྤང་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མཛོན་རྟོགས།

སྟོམ་ཤིང་། ① མེ་མདའི་མཐུག་ཤིང་། ② སྟོམ་རྒྱག་སྐབས་ཀྱི་ཨོག་མའི་སྟེགས།

སྟོམས། སྟོམ་པའི་སྐལ་ཆོག་

སྟོའི་སྤྱེས་བུ་གཉིས། སྟོ་ཡི་རུ་གཡས་གཡོན་གཉིས།

སྟོའི་འགམ་བ། སྟོའི་རུ་བཞེད་ནང་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས།

སྟོའི་ཉིང་ཀ། སྟོ་མའི་མ་ཉིང་།

སྟོའི་མེ་འོང་། སྟོའི་སྟེགས།

སྒྲིའི་མེལ་ཆེ་མཁན། སྒྲོ་སྤང་དག།

སྒྲིའི་ཡག་ཤིང་། སྒྲོ་ཡུལ། བདེན་ཡུལ། སྒྲིའི་བར་ལེབ།

སྒྲོར། བསྐར་བའི་སྤྱལ་ཆིག།

སྒྲོར་འབྲིལ་ལ། སྒྲོར་སྒྲོར། ཉེ་མ་ལ་འོད་གྲུར་སྒྲོར་འབྲིལ་ལེར་བསྒྲོར་འདུག།

སྒྲོར་སྒྲོར། དབྱིབས་སྒྲོར་ལོ། བཞུགས་གཤམ་སྒྲོར་སྒྲོར་ལ་མགོ་གཞུག་གི་བྱུང་བར་མེད། ཆོས་དུང་

དགར་པོའི་རི་མོ་སྒྲོར་སྒྲོར་འབྲིལ་བ། ཉེ་ཆའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་འཇའ་གྲུར་སྒྲོར་སྒྲོར་འབྲིལ་བ།

སྒྲོར་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ། བཀའ་གདམས་པའི་དགོ་བཤེས་སྟེ་འུ་ཁྱུར་པའི་དངོས་སྒྲོབ་མངའ་རིས་

པ་བྱང་ཆུབ་དགོ་མཛེས་ཀྱི་དུང་ནས་ཆོས་གསུམ་པའི་དགོ་བཤེས་སྒྲོར་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་

ལམ་རིམ་ཞིག་སྟེ། མཛད་པ་པོའི་མཆོད་རོ་མ་མ་རྟེན།

སྒྲོར་སྟེ། སྒྲོར་དབྱིབས་ཀྱི་སྟེ་བ་སྟེ། སྒྲོར་པོའི་དབུས།

སྒྲོར་ཐིག ། ① ཐིག་ལེ་སྒྲོར་སྒྲོར། སྒྲོར་ཐིག་བྱེད་ཀ ། ② སྒྲོར་པོའི་ཐིག་ཀྱག་བྱེད།

སྒྲོར་མཐའ། སྒྲོར་སྒྲོར་གྱི་ཕྱི་འཐའ།

སྒྲོར་ཤོ། བོད་ཁམས་ཀྱུན་དུ་དར་བའི་ཤོ་ཞིག་སྟེ། མི་མང་པོས་སྒྲོར་སྒྲོར་བྱས་ནས་གཞས་དང་

ཞབས་ཤོ་རྒྱག་པའི་མིང་།

སྒྲོར་ཐིག ། དུ་གའི་དབྱིབས།

སྒྲོར་ལོ། ① དུལ་བྱེ་བྲག་ཅིག ། ཁྱི་སྒྲོར། བཅུ་སྒྲོར། དུལ་སྒྲོར། གཤེར་གྱི་སྒྲོར་ལོ། ② ལྷུ་མ་

པོ། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོར་ལོ།

སྒྲོར་གཞུག། རྒྱ་ཆེའི་བོད་ཡུལ་ཀྱུན་ལ་དར་བའི་ལག་གདང་སྟེལ་ནས་གཏོང་བའི་དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་

ཆོས་གཤམ་གྱི་རིགས་ཤིག།

སྒོས། བྱེ་བྲག་དང་། དཔྱིགས་བསལ། སྒྲོར། སྒྱི་སྒོས། ད་སྒོས། ཡང་སྒོས། སྒྱི་བཟོ་ལས་དང་། སྒོས་

ལུ་སྟེ་ཆས་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཅུགས་པ། བྱས་རྗེས་བྱུང་བར་ཅན་བཞག་པའི་བསྟོད་

བཅུགས་སྒོས་ལུ་བཟོད་པ།

སྒོས་སྐལ། སྒྲོར་གྱི་སྒོབ་སྐལ།

སྒོས་བདག །སྒྲེར་ལ་བདག་བའམ་དབང་བ།
སྒོས་དཔོན། སྒྲེར་དཔོན་དང་དོན་གཅིག
སྒོས་མི། སྒྲེར་མི།
སྒོས་མིང། སྒྲེར་གྱི་མིང།
སྒོས་ཚ། བྱའི་བྱ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱ་ཚ།
སྒོས་ཞག །གཟའ་ལྔ་མོ་མའི་བྱ་མོང་མིན་པའི་ཉིན་ཞག་དག་པ་ལ་རང་རང་གི་སྒོས་ཞག་ཟེར།
གཟའ་ལྔ་ལུག་ཁྲིམ་སོགས་ལས་འདས་པའི་ཉིན་ཞག་རོ་གྲངས།
སྒོས་གཞིས། སྒྲེར་གཞིས་དང་དོན་གཅིག
བྱ། གངས་བརྒྱད་ཙུ་བྱ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཙུ་བྱ་དགྲའི་བར་དུ་སྒྱུར་རྒྱུའི་ཆིག་ཐོགས་
ཕྱིག །བརྒྱད་ཙུ་བྱ་གཅིག །བྱ་གཉིས། ལྷ་བྱ།
བྱ་གེ་ཐོག་གེ །བྱ་གེ་ཐོག་ལ་ལྷོས།
བྱ་དགྲ །གངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཙུ་བྱ་དགྲ།
བྱ་བྲ། ① གཡོ་སྐྱའམ་གཡོན་ཅན། སྐྱ་བའི་བྱ་བྲ། མི་བྱ་བྲ་ཅན་གྱིས་སྐད་ཆ་བྲང་པོ་བཤད་མི་
ཡོང་། ལས་དོན་བྱ་བྲ་བྲས་ན་ནས་ཞིག་སྒོ་ལོ་འབྱར་ཡོང་། ② བྲང་པོ་མིན་བའམ་གྲག་
ཀྱིག །ལས་ཐོན་བྱ་བྲ། ལྷ་སྐྱར་བྱ་བྲར་འབབ། ཕིང་བྱ་བྲ་ཅན་གྱིས་མདའ་མོ་མི་ཉན། ལྷོ་བྱ་
བྲ་ཅན་གྱིས་ཐོགས་པོ་མི་ཉན།
བྱ་བྲ་འཕྱོས། ① ཁྱར་ཁྱོར་གྱི་འཕྱོ་སྐྱངས། ② [མདོན] ཏ ཏུ་བ། ༡ འབབ་རྒྱ། ༢ སྐྱལ།
བྱ་བྲ་ཅན། མེམས་བྲང་པོ་མེད་པའི་གཡོ་སྐྱ་ཅན།
བྱ་བྲ་བ། ① གཡོ་སྐྱ་ཅན། ② བརྟན་པོ་མེད་པ།
བྱ་བྲ་ལ་ཁ། མི་ཐོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་རྩ་བ་ཤོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་བཙན་ལྷ་ཁྲོད་གི་ལ་ཞིག
བྱ་བྲའི་རི་མོ། ① རི་མོ་ཀྱོག་ཀྱོག ། ② [མདོན] སྒྲིག་རྒྱུའི་མིང།
བྱ་བྲར་འཕྱོ། ལུ་བའི་མིང་གི་མདོན་བཛོད།
བྱ་བྲས་དགོན། ལྷ་མ་དགྲ་རྒྱ་པོ་ཞེས་པས་བཏབ། ཏུས་ནས་ཡིན་མ་ངེས། ལྷ་མ་འདི་ཐོག་མ་པོན་

ཐུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ས་སྐྱའི་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་མངའ་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པར་
གསལ། བྱམ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ལྷུལ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བྱ་བརྒྱད། བྱངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་བརྒྱད།

བྱ་ལྗ། བྱངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་ལྗ།

བྱ་གཅིག། བྱངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཅིག།

བྱ་གཉིས། བྱངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཉིས།

བྱ་ཉེས། [རྫིང]ཉམས་ཉེས་དང་རྩས་ཉེས།

བྱ་ཐོ། [རྫིང]ན་རྒྱ།

བྱ་དོ། [རྫིང]ན་རྒྱ།

བྱ་བྱག། བྱངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་བྱག།

བྱ་བདུན། བྱངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་བདུན།

བྱ་ལོམ་སྤང་བ། ① ལེགས་པ། ② བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་རིས་བྱག་པ་སྟེ། གནས་འདིར་
སྐྱེས་པའི་ལྷ་ནི་ལུས་སེམས་ཉེར་ཞིའི་བདེ་བ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་སྤང་བས་བྱ་ལོམ་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་གཙང་མའི་གནས་ལྗེའི་ནང་གསེས་ཤིག །③ [རྫིང]ཡོད་པ།

བྱ་ལོམ་པ། ① ལུན་ལུས་ཆོགས་པ། རྒྱ་ལོར་བྱ་ལོམ་པ། འབྲུལ་བ་བྱ་ལོམ་པ། བཟའ་བརྟུང་བྱ་ལོམ་
པ། ལེགས་སྐྱེས་བྱ་ལོམ་པ། ② ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་གཙང་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་དང་
བྲལ་བས་བདེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཏེ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་བྱག་གི་ནང་
གསེས་ཤིག

བྱ་བ། [རྫིང]ཉམས་པ། བར་དུ་བྱ་བ་སོར་རྒྱད། འགོ་བ་བྱ་ཞིང་མགོན་མེད་པ།

བྱ་མ་གྲུ། ཞུག་སོ་དང་འཁྱོག་པོ། རྩ་སོ་བྱ་མ་གྲུར་འབབ། སེམས་བྱ་མ་གྲུ།

བྱ་མ་ཐོ། ཁྱད་ལུང་མེད་པར་གང་བྱུང་མང་བྱུང་གི་ལམ་ལེན་བྱེད་པའི་དོན། འབེ་ལོ་ཆེ་དབང་ཀྱར་
ཁྱབ་ཀྱིས་གཙོད་ཁྲིད་ལས། གཙོད་པར་ཁས་འཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་གཙོད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་

ཟེར་བའི་གྲ་མ་ཐོ་དུ་མ་བྱེད་པ་དག་མཐོང་བས་དེ་དག་གི་ཉེས་པ་འགོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྲིས་
སོ། ཞེས་སོ། །

གྲ་ཆོམ། མ་བརྟགས་པ། ཁ་ནས་གང་བྱུང་མང་བྱུང་གིས་གྲ་ཆོམ་དུ་སྦྲ་བ། བཤེས་གཉེན་གྲ་ཆོམ་
དུ་བསྟེན་ན་འདུན་མ་ཉེས། གྲ་ཆོམ་དུ་ཁ་ཆོན་མ་གཙོད། གྲ་ཆོམ་དུ་ཚུ་རྒལ་མ་རྒྱག
གྲ་ཆོམ་དུ་གྱུར་པ། ཅི་བྱེད་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ།

གྲ་བཞི། གངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བཞི།

གྲ་ལོག་སྒྲིག། བསམ་ངན་ཁོག་བཅངས་བྱས་པའི་གཡོ་སྦྱའི་ཆིག་

གྲ་གསུམ། གངས་གནས་ཏེ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གཅིག་

གྲ་གྲོག། [[རྒྱ་ཆིག་] གྲ་ག་འཕྲོག་མང་པོ་ཡོད་པའི་དོན། ལམ་གྲ་གྲོག། ལྷང་བ་གྲ་གྲོག།
ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཁ་སྒྲིད་དུ་གྲ་གྲོག་གེ་ལམ། གྲ་གྲོག་གེ་ཟེར་ཏེ། ལམ་གྲ་གྲོག་གེ། ལྷང་
ཁོག་གྲ་གྲོག་གེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྲ་གྲི། [ཁང་སྒྲིད་]འི་བྱང་།

གྲ་ག་པ། [རྟིང་]བརྒྱག་པ།

གྲང་། ས་ཤིང་སྒྲོམ་ནང་དུ་བརྒྱངས་པའི་ར་བའི་ངོགས། གྲང་རྒྱུད་པ། གྲང་རྩལ། གྲང་གོག། གྲང་
འབྲེལ་བ་ཡོག་ཤིང་གིས་མི་ཐུབ།

གྲང་སྒྱ། གྲང་ལྗེ་བས་སུ་བྲིས་པའི་སྒྱ་བརྟན།

གྲང་སྒྲོར། ཁང་བ་དང་གྲོང་བ་སོགས་ཀྱི་མཐར་བསྒྲོར་བའི་གྲང་གི་ར་བ།

གྲང་གོག། ཁང་བ་གྲང་གོག་སྟེ། གོག་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁང་པོ།

གྲང་སྒང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱམ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་སྒྲོང་སྡེ་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲང་གྲིང་། [རྟིང་]ཁོངས་བྲེགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྲུལ།

གྲང་འགེལ་ཐང་ཤིང་རི་མོ། རི་མོ་དང་ཡིག་གཟུགས་ལ་ཐང་ཤིང་བརྒྱབ་པའི་རིགས་རྣམས་གྲང་
དུ་འགེལ་གྱི་ཡོད་སྟབས། མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས། དེར་ད་དུང་གཞུང་འགེལ་ཐང་ཤིང་རི་མོ་ཡང་

ཟེར་སྒོལ་ཆགས།

གང་བརྒྱབ་པ། ས་བརྟུངས་ནས་ཅིག་པ་བསྐྱངས་པ།

གང་སྒྲོམ། གང་རྟུང་སྟོང་ཤིང་སྒྲོམ།

གང་ེ་གང་ེ། ཁེངས་རྟེགས་ཀྱི་རྣམ་པ། གང་ེ་གང་ེའི་མི་ལ་ཆང་མས་དགའ་པོ་མི་བྱེད། མ་སྤུལ་
བའི་གྲོང་ཆུལ། ས་གང་ེ་གྲོང་ེ་ཆུ་ལུང་གིས་འདུལ་དགོས། མི་གང་ེ་གྲོང་ེ་དེར་སྐད་ཆ་
ཤོད་ཁག་པོ་འདུག

གང་མོ། གང་རྟུང་སྐབས་ས་ལ་རྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་དབྱག་གི་ཡོ་གུང་ཅིག

གང་མཐུད། ཅིག་པའི་གང་གཉིས་བར་གྱི་མཐུད་མཆམས།

གང་རྟུང་བ། ཤིང་སྒྲོམ་བཅའ་ཞིང་དེའི་ནང་དུ་ས་བྱེ་སྤྱག་ཅིང་གང་མོ་དང་རྐང་པས་རྟུང་ནས་གང་
ཅིག་སྒྲོང་བ།

གང་ལྗེབས། གང་ཅིག་གི་ལྗེབས་ངོས།

གང་ནག་ཁ་སྒྲོལ། འྲོགས་གཉིས་པན་ཚུན་དབྱེན་སྒྲོར་དབྱག་ཤིང་གིས་རྒྱབ་འགའ་དུ་གཏོང་བའི་དཔེ།

གང་ཐང་། གང་གི་དཔངས་རིམ། ལྷགས་རིའི་དཔངས་ལ་གང་ཐང་སྤུལ་ཅུ་སོ་དུག

གང་དཔར་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་མཛོ་སྐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གང་ཅིག །① གང་དང་ཅིག་པའི་བསྐྱུས་ཆེན། ② ས་ལས་བཅོས་པའི་ཅིག་པ།

གང་མཆམས། ① གང་གཉིས་མཐུད་མཆམས་སམ་གང་གཉིས་ཀྱི་བར་མཆམས། ② གང་གི་
འཁྲིས་སམ་ཉེ་འགམ།

གང་པ། གང་ཅིག་གི་ར་བ།

གང་རིས། གང་ལྗེབས་ཀྱི་རི་མོ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཅིག་པར་གང་རིས་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་ཡོད།

གང་རུལ། གང་ཞེས་པ་ཤིང་སྒྲོམ་ནང་ས་སྤྱགས་ནས་བཅིགས་པ་དེ་དང་སྤྱིར་བཏང་གི་ཅིག་པ་
ཆང་མར་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་གང་རུལ་ནི་ཅིག་པ་ཞིག་པའི་ཤུལ་གྱི་ཁང་རུལ་ལ་ཟེར།

གང་ལོགས། གང་ཅིག་གི་ལྗེབས་ངོས།

གུང་ཤིང་། གུང་ཅིག་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་སྒོམ།

གུང། ① རྩལ་སྒྲོབས་དང་ལུས་ཤུགས། ② སྐུ་རྒྱན་དུ་གྲགས་པའི་མིའུ་མུང་ཤིང་ཆེ་བ་ཞིག་
གུང་གི་ཡུལ། རྒྱ་གར་རུབ་སྒྲོགས་ཨ་སམ་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ལུང་བ་སྤྱིའི་མིང་།
གུང་ཆེན། སྒྲོབས་རྩལ་ཅན།

གུང་ཆེན་ལྷ་དགའ་ལྷ་དགའ། རོ་པོ་ཤུག་ལུ་ནེ་གདན་བླངས་སྐབས་ཤིང་རྟ་འཐེན་མཁན་གྱི་གུང་མི་
སྒྲོབས་ཆེན་གཉིས།

གུང་སྒྲོབས། གུང་མིའི་སྒྲོབས་ཤུགས། དགའ་སྒྲོན་འཆོགས་ནས་གུང་སྒྲོབས་སྤར་བ།

གུང་འཐབ། ལུས་ཤུགས་འཐབ་སྤར་བྱེད་བ།

གུང་དོ། ཤུགས་རྩལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡར་འགྲོགས་རྒྱུའི་དོ།

གུང་ནར་སོན་བ། གུང་མིའི་ལུས་རྩལ་ལོངས་བ།

གུང་མི། ལུས་ཤུགས་ཆེས་ཆེ་བའི་མི།

གུང་རྩལ། ① ལུས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་འཐབ་སྤར་བྱེད་ཐབས། ② ལུས་ཤུགས་ཀྱི་རྩལ།

གུང་འཛིང་། ལུས་རྩལ་ཤུགས་ཆེ་འཐབ་སྤར་བྱེད་བ།

གུབས། ཀྱ་རེ། གསུང་ཆེ་ལ་བྲང་བ་གུབས་ཀྱིས་མི་མཛད་བ།

གུམ། རྩལ་ཡང་ཡང་བ་འཕལ་བའི་དོན། དཔེར་ན་སྒོ་དེ་རྩལ་གུམ་གུམ་གྱིས། རྩལ་རྩལ་ཁ་གུམ་
ནས་སྤར་གནས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ལེན་དགོས།

གུམ་ཁྲི། མི་མང་པོས་ལྷན་དུ་འདེགས་ནས་ཁྲིར་རྒྱུའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་འཛོག་པའི་ཁྲི་ཞིག་གི་
མིང་། རྒྱང་བ་སོགས་མི་རྒྱང་ཁྲིར་ས་མི་བཞིས་བཏེགས་པ་དང་། རྒྱ་དཔོན་སོགས་བཞུགས་
ས་མི་མང་པོས་འདེགས་དགོས་པ་སོགས་ཆེ་ཆུང་རིགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་འདུག ། རྒྱ་
དཔོན་སོགས་བཞུགས་པའི་གུམ་ཁྲི་ལ་ཞེ་སར་ཕེབས་གུམ་ཞེས་ཟེར། དཔེར་ན། རྒྱང་བ་གུམ་
ཁྲིའི་སྤྱིང་དུ་བཞག་ནས་ཁྲིར་སོང་། རྒྱ་ནག་དུ་ཡུལ་བསྐོར་འགྲོ་སྐབས་ག་ས་ག་ལ་གུམ་ཁྲིའི་
ནང་དུ་འདུག་ནས་འགྲོ་མཁན་མང་པོ་མཐོང་རྒྱ་འདུག ། རྒྱ་མེགས་གུམ་དུ་བཞུགས་ནས་
ཕེབས་སོང་། ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

གུམ་པ། [རྟིང]ཅུ་ཆེན་གྱི་བལ་ཤུལ།

གུམ་སྒྲིག་ལྷ་ཁང་། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མི་གསལ། གནའ་དུས་ནས་ཐོག་མར་ཉིད་ནས་
འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་གྱི་དཔོན་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་ནང་ལ་
དུགས་ནས་མེབས་པའི་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་གྱི་སྤྲེལ་མ་ནོ་ནོ་ལུ་བ་ཞིག་གིས་དཔོན་བདག་
གུམ་ཡོད། གུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་
སྐར་ཆོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གུར་ཆས། སྐར་ཡོད་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་ཉམས་ནས་རིམ་བཞིན་ཆས་གུད་གུར་པ། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་
ལ། སྤྱི་ལོའི་གཙང་ཨེས་ཅུ་ལ་ཡོད། གུར་ཆས་དམར་ཡག་སྟག་ལ་ཡོད།

གུར་པ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① འགུར་པ། ཅི་བྱ་མེད་པའི་གནས་སུ་གུར་པ། འཇུག་ཟེང་གི་གནས་སུ་
གུར་པ། ཐོགས་མེད་ཁེར་རྒྱུད་གི་གནས་སུ་གུར་པ། ② འབྲུམ་པ། གཞན་ལུལ་དུ་གུར་པ།
ལུལ་གུར་སྤིང་གཞུང་། ③ ཁ་འཐོར་བའམ་བརྒྱག་པ། ཁ་གུར་པ། ལྷ་གུར་པ། དཔེ་ཆའི་ཤོག་
ལྗེ་གཅིག་གུར་འདུག

གུར་མ་ཁེར་ཁུག། རྒྱུད་གདངས་ཀྱི་འགུར་ཁུག་འདེགས་འཛོག་གི་རྣམ་པ་ཞིག

གུལ་གྲོལ། [རྒྱན་ཆོག] རྒྱུད་པ་གྲོལ་བའི་འཕྲོ་སྤངས་ཏེ། གུལ་གྲོལ་དུ་འཕྲོ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གྱི། ① མིང་མཐའ་ན་མ་ར་ལ་བཅས་ཀྱི་ཨེས་སུ་སྤྱོད་པའི་འབྲེལ་སྤྱའི་རྒྱན་ཞིག །འཇུགས་སྒྲིབ་གྱི་
བྱ་གཞག །ལམ་གྱི་རྩར་ལྟ་བུ། ② [རྟིང]གྱི།

གྱི་གན། [ཞང་རྒྱུད]དག་བགེགས།

གྱི་རྩ་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༥པོར་བོད་དུ་དུས་
འཁོར་ཐོག་མར་བསྐྱར་མཁན་གལ་གྱི་མཁས་པ་ཞིག

གྱི་ཐང་། ཅོང་ཁ་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མཆོ་སྟོན་པོའི་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་རྩའི་རྒྱུད་སྤྱིའི་མིང་།

གྱི་ན། ཐ་མལ་དང་། དམན་པ་དང་། དོན་མེད་དང་། རང་ག་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་གྱི་མཐོ།

གྱི་ན་པ། ① རང་གའམ་ཐ་མལ། འཕྲོ་བ་གྱི་ནར་འབྲུམས་པ་མ་ལུས་པ་བདེ་ལ་འཁོད་པ། ② དམན་

པ། གྲི་ནས་འཆོ་བ། ལྷོ་གྲི་ན་བ་དང་གོས་སྒྲགས་སྟོབ་ཅམ་གྲིས་ཆོག་ཤེས་པ། ③ ལེ་ལོ་ཅན།
གྲི་ལིང་། ཏྲ་མཆོག་གས་ཕུས་དུ་བྱུང་བའི་རྟ། ཏྲ་མཆོག་གྲི་ལིང་མགོ་འཕང་ཤིན་ཏུ་མཐོ། ལག་
མཆོན་ཆའི་རྩོད་བལ་རབ་ཏུ་ཆེ།

གྲི་ལིང་ལྷ་སེར། འདི་ལ་གྲི་ལིང་ཡང་ཟེར། འདི་ལ་བྱ་རྩོག་ཡང་ཟེར། འབྱུང་ཅིས་ལུགས་གྲི་ལོ་རྒྱ་
ཞག་དུས་སུ་ནམས་སུ་དུས་དང་དུས་སུ་རྒྱ་ཞིང་སྤྱེ་འགྲོའི་ལས་ལ་གོ་ལོང་དང་ཁྲག་དོག་བྱེད་
པའི་འབྱུང་པོ་མི་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ཤིག །

གྲི་ལིང་བདུད་ཅི། དཔེ་རྒྱན་གྲི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་རྟ་གསེབ་སྟོན་པོའི་སྤངས་ཁུའི་གཤམ་མིང་ཞིག་
སྟེ། རྟ་དགོ་བྱུང་འཆོ་བ་གྲུ་དཔེ་ལ་གྲིས་མཛད་པའི་སྟོན་གྲི་བརྟ་བསྟུས་དང་གཤམ་མིང་འགའ་
ཞིག་བཀོལ་བ་སྒོ་གསལ་མཁྱིན་པའི་རྒྱན་ལས། གྲི་ལིང་བདུད་ཅི་ནི་རྟ་གསེབ་སྟོན་པོའི་
སྤངས་ཁུའི་གཤམ་མིང་སྟེ། དེས་ཆིག་ནི་གྲི་ལིང་ཞེས་རྟའི་མིང་ལ་འབྲུག་པས་དེའི་སྤངས་ཁུ་ལ་
དཔེ་བདུད་ཅིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །

གྲི་ན། ལྷབས་བདེ་པོ།

གྲིང། གིང་དང་གཅིག །

གྲིང་གོང། [རྫིང་]ཞེ་བ།

གྲི། ར་མ་ར་ལའི་མཐར་སྤར་རྒྱ་བཞེན་ཞེས་པ་དང་གཅིག་པའི་ད་ལྷ་བའི་ལས་སྟོན་བྱེད་ཐང་
གཞན་དབང་ཅན་ཞིག [ར་མ་ར་ལ་བཞེན། འཁོར་ལོ་འཁོར་གྲིན་འདུག

གྲིན་ཏ། [རྫིང་]རྒྱ་རྒྱེན་མེད་པ།

གྲིན་འདབ་པ། [རྫིང་] ① ཐམས་པ་བདང་། དམན་པ། ② རང་ག་བདང་རང་བཞེན་པ། ③ དོན་དག་
མེད་པ་དང་། ལེ་ལོ་ཅན།

གྲིས་པོ། [རྫིང་]སོ་དམག

གྲིས་ཤིང། [རྫིང་]རོལ་མོ།

གྲིས་ཤིང་གོང་མོ། རྒྱ་བཟའ་ཐེས་མ་སྟེ། རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ལས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཁྱ་དན་གྲིས་བྱ་མོ་
སྒོར་དུ་བྱུང་བ་ལ། རྒྱ་རྩེ་ཐང་གྲུང་ཙོང་གི་བྱ་མོ་ཡུལ་དབང་གི་བྱ་མོ་ཀམ་ཤིང་གོང་མོ་གྲི།

ཀེང་ལུང་གི་ལོ་བཞི་བ་ལྷགས་ཁྱི་སྟེ་སྟེ་ལོ་༥༡༠ལོར་བོད་ཀྱི་ཁང་བཅན་ཏེ་རེ་སྟེ་བྱིན་གྱིས་
བསུས། གྲུང་ཚུངས་སྟེ་དངོས་ཀྱིས་མགར་ཆེན་པོ་ཞིང་མེད་ཆེན་གྱི་བར་དུ་སྟེ་ལ་སྟེ་རྒྱ་ཆེར་
མཛོད་དེ། མཁར་དེའི་ཉེས་པ་ཅན་རྣམས་ཐར་དུ་བཅུག་དམངས་ལ་ཁྲལ་ལུལ་ལོ་གཅིག་མེ་
དགོས་པར་བྱས། མཁར་དེའི་མིང་ཡང་བཟེས་ཏེ་ཀོང་ཚོའི་མིང་གིས་ཤིང་ཞེས་བཏགས།
གྱིས། ① བགྱིད་པའི་སྟེ་ལ་ཆོག། ② རེས་འབྲུག་ན་མ་ར་ལ་རྣམས་ཀྱི་རེས་སུ་འབྲུག་པའི་བྱེད་སྒྲུབ་
སྣང་ཅིག །སྟེ་གྱིས་ཉེ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཀའ། རུན་གཏམ་གྱིས་ཁྲངས་སྟེ་ལ་མེ་སྟེ་བ་
གཡང་དཀར་གྱིས་འབའ་སྟེ་སྟེ་ག་
གྱིས་ཤིག །བགྱི་བྱའི་ལས་གྱིས་ཤིག་སྟེ་ལ་ཆོག
གྱ། བགྱ་པའི་བད་རྟེན།
གྱ་ནམ། གཡོ་སྟེ་ཅན་གྱི་མེ།
གྱ་བ། [རྟེན] ① བོད་དུ་བཀྱར་བ། ② རོས་བ། ③ བགྱ་བ། ④ ད་རྒྱལ་ཅན།
གྱ་རུ་ལྷགས། [རྟེན]རྒྱ་ཆེན་མགས་པ།
གྱ་རུ་ལྷགས་སུ་ཤོད་བ། [རྟེན]བར་བོར་སྟེ་བ།
གྱར། རོ་བོ་དང་རྣམ་པ། གནས་ཚུལ་སོགས་སྟེ་དང་མེ་འདྲ་བ་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ། ལྟོང་མོ་སྟེ་ལ་བར་
གྱར། ལུས་ཁམས་བདེ་བར་གྱར། ལོངས་སྟོན་འཛོམས་པར་གྱར་ལྟ་བུ།
གྱར་ཅིག །སྟེ་ཆོག་ཅིག །སྟེ་ཆོ་རིང་ཞིང་ནད་མེད་པར་གྱར་ཅིག །འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་དལ་
ཚོལ་མེ་དམངས་ཆང་མ་བཅེངས་བཀོལ་འཛོལ་བར་གྱར་ཅིག །ལུལ་ཁམས་ཀུན་ལ་འཆེ་མེད་
ཞེ་བདེས་བྱུང་གྱར་ཅིག
གྱར་ཅིག་གྱ། ཡོང་བར་ཤོག་ཅེས་པའི་སྟེ་ལ་ཆོག
གྱར་དུག །གྱར་པའི་དུག་སྟེ། ཁ་ཟས་སོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཐོག་མ་ནས་དུག་མ་ཡིན་ཡང་དུས་དང་རྒྱུན་
གྱི་དབང་གིས་རང་བཞིན་འགྱུར་ནས་དུག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན།
གྱར་བ། འགྱུར་པའི་འདས་པ།
གྱར་མེད། སོ་མ་བརྒྱབ་པར་ཕྱིལ་བྱར་མེད་པ། གཞན་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཆ་གྱུར་མེད་གཏོང་བ། ལྟོ་

གས་ནས་སོས་མ་སྒྲད་པར་གྱུར་མེད་བྱས་ན་འདྲ་དགལ
གྱུར་འཛེག། གྲང་བའི་ནད་རིགས་ཤིག
གྱེ་རེ་དགོན་པ། ཐོག་མར་འབྲི་གྲང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་སློབ་གཉིས་རྒྱལ་བ་ལྟ་ནང་བའི་
དཔོན་བརྒྱད་ལྟ་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་སོས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་བཏབ། རྗེས་སུ་མཁན་
སོ་སངས་རྒྱས་དབང་ལྷན་རྒྱུ་རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་སློབ་མར་གྱུར་རྗེས་ཆོས་ལུགས་དེ་དགེ་ལུགས་པར་
བསྐྱར་བ་ཡིན།
གྲེ། བར་མཆམས་བྱེ་བའི་དོན་ཏེ། བྱིར་གྲེ། བྱི་ལ་གྲེ། གྲེད་མཆམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གྲེ། གྲེན་ཐུར་གྱི་གྲེན་ནས་དགལ། གྲེན་ལམ། གྲེན་གཟར་པོ། ལག་མཐེལ་གྲེན་དུ་བཀལ་བ། མིག་
གྲེན་དུ་ལྟ་བུ། དབུ་སྐྱོ་གྲེན་དུ་གཟེངས་པ། ཉི་མ་ཐུབ་ནས་འཆར་བ་དང་ཚུ་བོ་གྲེན་དུ་འགྲོ་བ།
གྲེན་ཁོ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་གསེག། །གཞན་གྱིས་རྒྱུད་རྒྱུ་གཏང་བར་གྲེན་ཁོ་ལ་བྱས་པ་ཐལ་
དགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་པ་བསགས་པ།
གྲེན་རྒྱ། [མངོན་]མེ།
གྲེན་རྒྱའི་རྒྱུད། རྒྱུད་གྲེན་རྒྱུ་དང་དོན་གཅིག་པས་དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།
གྲེན་འབྲེད། གྲེན་དུ་ལང་བ།
གྲེན་ཐུར། ཡར་འཛེག་མར་འབབ་གྱི་ས། རི་ལམ་གྱི་གྲེན་ཐུར་གཟར་པོ་འདུག
གྲེན་ཐྲོག། ① རོ་ལོག། ② བཀའ་བྲུང་དུ་གསོད་པ། ③ ཡར་ལོག་པ། རྒྱུད་གྲེན་ཐྲོག། བྱུ་གཟེངས་
གྲེན་ཐྲོག་ཏུ་གཏོང་བ། རི་གཟར་ཐབ་རྩོ་གྲེན་ཐྲོག་དགལ།
གྲེན་ཐྲོག་ཟེང་སློང་། རང་ལས་བཟེས་པའམ་གོ་ས་མཐོ་བ་ལ་གྲེན་ཐྲོག་བྱས་ནས་ཟེང་སློང་བ།
གྲེན་འདེགས། ཡར་འགྲོག་པ།
གྲེན་འཕྲེན། ① ཡར་འཐེན་པ། ② ཡར་སྐྱེལ་བ།
གྲེན་འཕྲེན་སྐྱོན། ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་སེལ་ཞིང་གྲེན་དུ་སྐྱེགས་པར་བྱེད་པ་མེ་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྷན་པའི་སྐྱོན། དཔེར་ན། རི་ཤོ་དང་སྤྱང་ཆེར་ལྟ་བུ་ལའོ། །
གྲེན་བརྗོད། ཡར་འབྱུར།

ཁྱེན་ན་ཅན། [མངོན]བྱ་ལུག་པ།

ཁྱེན་འཕྱར། ① ཡར་ལུད་པ། མ་རྒྱལ་ས་ཁྱེན་ཏུ་འཕྱར་པ། ② [མངོན]རི།

ཁྱེན་འཕྱར། དབུགས་འཛང་བའི་ནད་ཀྱི་རིགས་ཤིག།

ཁྱེན་མ་གསེག། ཁྱེན་གཟར་པོ་མ་ཡིན་པ།

ཁྱེན་མིག་ཅན། [མངོན]ཤར་ན་སྟེ། སེང་གེ་རྒྱལ་པ་བརྒྱད་པ།

ཁྱེན་བཅུགས། [མངོན]རི།

ཁྱེན་ཆོག། རོ་ལོག། བཅའ་དབང་གི་གཉའ་གཞོན་འཁུར་མི་ཐུབ་པས་ཁྱེན་ཆོག་བྱེད་པ།

ཁྱེན་རིས། སྟོག་སྒྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་མ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།

དེའི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཏུ་ascending ཟེད།

ཁྱེན་ལངས། དཔོན་གྱི་གདུག་རྩལ་ལ་མི་བཟོད་པར་འབངས་མིས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་དོན།

ཁྱེན་ལོག། ① རོ་ལོག། འབངས་ཁྱེན་ལོག་གི་ལོ་རྒྱུས། ② ཀལ་ཏུར་སྟོག་པ།

ཁྱེན་ལོག་ཤོག་ཁག། དཔོན་རིགས་ཀྱི་གདུག་རྩལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆོ་ཁག།

ཁྱེན་སྟོང། ཡར་སྟེང་པ། དར་ཆ་ཁྱེན་སྟོང།

ཁྱེན་གསེག། རྩེ་མཐོར་བྱེན་པ་སྟེ་གསེགས་ལམ།

ཁྱེད། ཁྱེད་རྒྱའི་ལྷགས་སྒྲུད་སོགས་ཁ་ཁྱེད་ཟེན་པ། [ཞང་སྐད]པོན་ལ་གོ།

ཁྱེད་སྟོམ་པ་གཞོན་ཏུ་བྱགས་པ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་ཏུ་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༠་ལོར་སྐྱེ་

འཁུངས། བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའི་སྐུ་མ་སྟེ་ལུ་ལ་དང་བྱ་ལུལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབ་མ་

ཡིན་ཞིང་། སྟོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པས་ཁྱེད་སྟོམ་ཞེས་བྱགས་པ། མཆོན་གཞོན་ཏུ་བྱགས་པ་

ཞེས་བྲུ། འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཆོགས་པའང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅན་འཆོགས། མཐར་དགྲུང་

པོ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༢༡་ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།

ཁྱེད་སྟོམ་རྒྱལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་གི་ལོར་ཡར་སྐྱུངས་སུ་ཁ་འབྲུག་པའི་ཇེ་

རྒྱུད་ཏུ་འཁུངས། བཀ་ལྷ་དོ་ཇེ་རྒྱལ་པོའི་སྟོབ་མ་ཡིན། ཇེ་འདི་ཉིད་ཡབ་དཔག་དཔོན་དཔོན་

མཆོག་སྐུལ་དང་། ལུམ་རྒྱལ་ཆོ་མ་མདོ་སྟེ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་

གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ལོར་ཡར་ལུང་ཁ་འབྲུག་ལྷ་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྤྱི་འབྲུངས། མཚན་ཆོས་གྱི་སེང་གེར་བཏགས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་མེབས་སྐབས་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཆུལ་ཁྲིམས་སེང་གེར་གསོལ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྐང་ལོར་སྟེ་ཕུར་ཤུག་གསེབ་དགོན་པ་བཏབ་པས་ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པ་བྱུང། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོའི་དབྱུག་གྲུ་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉི་མ་ཤར་བའི་དུས་རོམ་ཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱི་གཤེགས།

ཁྱེར་སྒོམ་བཞེལ་བོན་ལུགས་ཐིན་ལས་སྒོར་གྱི་གཞུང་ཞིག

ཁྱེར་སྤྱུ། ཆོ་ག་རྣམས་དབྱངས་རྟ་དང་བཅས་པས་འདོན་པ་ཁྱེར་སྤྱུ་ཟེར།

ཁྱེར་ཐང་རི་ཁོད་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྫོང་། ཤར་ཆང་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་ཐུགས་སྤྲས་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཐོག་མར་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མ་ལྟོ་གཅན་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཁྱེར་འདོན། ཁྱེར་སྤྱུ་དང་དོན་གཅིག

ཁྱེར་སྤྲངས། [ཞང་སྐད]བོན་གྱི་སྟོན་པ།

ཁྱེར་བ། [ཐ་དད་པ]གདངས་འཕེན་པ། སྤྲུལ་ཆོག་དབྱངས་རྟ་མཐོན་པོར་ཁྱེར་བ། སྤྱི་དབྱངས་ཁྱེར་བ།

ཁྱེར་དབྱངས། གདངས་རིང་འཕེན་པའི་སྤྱི་དབྱངས།

ཁྱེར་ཅེ། [ཞང་སྐད]བོན་ལོག

ཁྱེས། སོ་སོར་བྲལ་བའམ། ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དོན་ཏེ། ལྟོན་ཤིང་ལས་ཡལ་བ་ཁྱེས། གཞུང་ལམ་གཅིག་ལས་ལམ་ཐུན་གཉིས་ཁྱེས། ཁྱོགས་པོ་རྣམས་སོ་སོར་ཁྱེས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་སོང་ལྟ་བུ། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བར་འབྱེའམ།

ཁྱེས་ཐོར། ལྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་discrete ཟེར།

ཁྱེས་ཐོར་དུས་ཆེད་བརྟལ་མ། ལྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་discretely timed signal ཟེར།

གྲེས་ཐོར་བད་ལམ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་discrete signal ཟེད།

གྲེས་ཐོར་གཞི་བྱངས། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་discrete data ཟེད།

གྲེས་ཐོར་མཚོན་ཐབས། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་discrete representation ཟེད།

གྲེས་ཐོར་རིགས་གྲས། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་discrete type ཟེད།

གྲེས་རྒྱལ་མཉམ་པའི་བང་ལེབ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་

སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་plasma panel ཟེད།

གྲེས་བ། འགྲེས་པའི་འདས་བ།

གྲེས་ལ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ངམ་རིང་རྫོང་གི་ལྷོ་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ལ་ཞིག

གྲེས་སོ། །ལམ་ག་དང་ཤིང་གི་ཡལ་ག་སོགས་གྲེས་མཚམས་སམ་ཁ་ཁྲག

གྲོ། ① མེ་སློག་བྲས་པའི་ས་མག། ② ར་ལས་བཟོས་པའི་སྟོད་སྒྲིང་། ③ ས་མག་གམ་རྩ་སྟོད་ཆག་

པའི་དུམ་བུ།

གྲོ་དུགས། གྲོ་མོ་ཞེས་ཁང་པའི་ཐོག་འགྲེས་བྱེད་རྩ་མ་ལ་གཡུ་རྩི་ཡོད་པ་དེ་དགོས་ཤིང་། དེ་མ་

བྱུང་ན་རྩ་མ་སྦྱར་མེད་ཆར་ཉིས་གདུང་བའང་དེའི་ཆབ་རུང་བས་དེས་ན་བའི་གནས་སུ་སྦྱར་

དགོས་པའི་དོན་མོ། །

གྲོ་མག། མེ་སློག་བྲས་པའི་ས་མག་སྒྲ་བཞི་ཅན་དང་། སྒྲ་བཞི་ནང་མོ།

གྲོ་མོ། ར་དང་སོ་མག་གི་རིགས།

གྲོ་རྩ། རའི་རྩ།

གྲོ་ཤེ། སོ་བཏང་པའི་ས་མག་ལེབ་ལེབ་ཅན།

གྲོག། །ཁྲོག་པོ་འམ་གྲག་པོ།

གྲོག་ཏི། [ཞང་སྐད་]འཆི་བྱང་།

གྲོང་། བཅ་ཁའམ་གྲུན། གྲོང་རག་པ། ལྷ་རེས་ངོ་ལ་གཞུས་ན་སྐྱ་གྲོང་ལྷགས་ལ་སོག་ཡོང་།

གྲོང་ཁ། རོབ་སྐལ་བརྒྱགས་པའམ་མ་བྱུང་བའི་ཆ་ཤས།

གྲོང་ཁེལ། གྲོང་ཆགས་པའམ་རོབ་སྐལ་གྱི་འཕོར་ཆད་ཆག་པ།

གྲོང་གུན། ཁེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་གྲོང་ངམ་གྲུན། གྲོང་གུན་གཏོང་བ། རེ་ཞིག་གྲོང་གུན་རག་པ་དེ། དག་
བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཡང་སྲིད།

གྲོང་སྒྲོ། གྲོང་ཁ་དང་དོན་གཅིག་

གྲོང་གྲགས། [རྫིང་]བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་སྐབས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཟས་སུ་རུང་བའི་ས་ཞག་

གྲོང་མཉམ་ཐུག་པ། གཉིས་ཀ་བཅོན་པོའམ། ངར་བ། མཁྲེགས་པ་འདྲ་འདྲ། མི་གྲོང་མཉམ་ཐུག་ན་
བར་འདུམ་བྱེད་དགལ།

གྲོང་མཉམ་གཤོར་གཞུགས། མི་ངར་སོ་དང་ངར་སོ་དངོས་སུ་འཐབ་པ།

གྲོང་པོ། མཁྲེགས་པོ། མེམས་གྲོང་པོ། ཆོག་གྲོང་པོ། དག་པོ་གྲོང་པོ། མི་གྲོང་པོ། གཤེས་རྒྱུད་
གྲོང་པོ། མི་བསྐྱན་དགོན་པར་གནས་ཀྱང་གྲོང་།

གྲོང་རུ་བ། ① རྒྱུད་གྲོང་པོ་ཅན། ② རྒྱན་མེད་སྐམ་གྲོང་པོར་བ།

གྲོང་རེས་བརྒྱག་བསྐོས་བབས། ལས་དབང་གིས་འདེད་པ་ལྟ་བུ། གཡོ་ཐབས་གཟུར་ཐབས་མེད་
བའི་ནོར་ཟས་ལ་གྲོང་གུད་ཐེབས་པ་ལ་གྲོང་རེས་བརྒྱག་བསྐོས་ལ་བབས་པ་རེད། ཅེས་ནོར་
ཟས་ལ་གྲོང་གུད་བྱུང་བ་དེ་ལས་ཀྱིས་བསྐོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་ཅེས་བའི་དོན་ཡིན།

གྲོང་རོལ། [རྫིང་] ① ས་ཞག་སྟེ་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་སྐབས་ས་སྟེང་ནས་ངར་བཞིན་གྱིས་ཐོན་བའི་
ཞག་ཅི་མའི་ཟས་སུ་རུང་བ། ② ས་རྒྱལ་སོགས་ཇིང་རྒྱའི་ཁར་ཆགས་ནས་བྱུང་བའི་སྤྲིས་མ་
ལྟ་བུ་ཞིག་

གྲོང་རྒྱག་རྒྱག་། གྲོང་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱལ། སྐད་ཆ་གྲོང་རྒྱག་རྒྱག་ཅིག་བཤད་ཡོང་། གྲོན་པ་གྲོང་རྒྱག་
རྒྱག་ཅིག་གྲོན་པ།

གྲོད། མི་དང་མིའི་བར། ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་བའི་བར་ལ་བྱུང་བའི་ཚད་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ།

ས་གྲོང་འགྲིག་འདུམ་བྱས་ལྟ་བུ།

གྲོང་ཁ། རྩོད་པ། བན་ཚུན་ནང་གོས་བྱས་ཀྱང་མ་འགྲིག་པར་གྲོང་ཁ་གཏུགས་པ། ང་ཁྲོད་ཁ་རྩོད་
ཀྱི་ལ་བ་སྐྱེད་གྲོང་ཁ་ལངས་པ། མི་གཞན་དང་འཁྲུགས་ཅད་ཤོར་བའི་རྗེས་ལ་སྤྱོད་མ་སྤྱད་ནས་
ཁ་མཚུ་རྩོད་དགོས་པ་བྱུང་བའི་དོན།

གྲོང་ཁ་མཚུ། གཞན་དང་རྩོད་གཞི་ལངས་ནས་ཁྲིམས་ལ་གཏུགས་དགོས་པར་བྱུང་བ།
གྲོང་ཁ་གཏུག་ཀྱི་ཕྱི་དྲུག་པའི་དོན། ཁྲོད་ཀྱིས་གྲོང་ཁ་མ་གཏུགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།
གྲོང་ཁོངས། གྲོང་ཀྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་སམ། གྲོང་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་མཁམ།
གྲོང་ཁོངས་སྤྱ་འཇུག་པ། གྲོང་དོན་ཁོངས་གཏོགས་སྤྱ་བཅུག་ནས་དངོས་སྤྱ་བཅུག་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་
བྱས་པ།

གྲོང་ཁོངས་སྤྱ་མི་འཇུག་པ། གྲོང་གཞི་གང་རུང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཁང་ལ་
གཏུགས་པ་ཤིང་བྱ་རྒྱུར་མ་འཇུག་པ།

གྲོང་ཆགས། གྲོང་དང་བྱུར་ཆགས།

གྲོང་རྩིང་། ཁྲིམས་ཐག་ལམ་སང་གཅོད་མ་ཐུབ་པར་ཡུན་རིང་ལུས་པའི་གྲོང་དོན།

གྲོང་གཏུག་དབང་ཆ། གྲོང་གཞི་གང་རུང་རིམ་བཞོང་ལ་གཏུགས་པའི་དབང་ཆ།

གྲོང་ཐག་གཅོད་པ། ཁྲིམས་གཏུགས་གྲོང་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ།

གྲོང་ཐག་བྱང་གཅོད། བྱང་པོ་བྱང་བཞག་གིས་གྲོང་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ།

གྲོང་ཐོག་གྲོང་བཅེགས། ① ཁ་མཚུ་གཅིག་ཐོག་ཉིས་བཅེགས་བྱུང་བ། ② ཉག་ཉིས་ཐོག་ལ་ཉག་
ཉིས་བཅེགས་པ།

གྲོང་དོན། གྲོང་གཞི་རྩོད་གཅོད་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ།

གྲོང་དོན་རྩོད་སྤྱོད། ཁྲིམས་འཛིན་མི་སྣ་པན་ཚུན་གྱིས་གྲོང་གཞི་ངེས་གཏན་ཞིག་གི་རྩོད་དཔྱད་
གནས་ཚུལ་རྩོད་བྱེད་པ།

གྲོང་དོན་གཅོད་མཁམ། གྲོང་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་མཁམ་གྱི་མི་སྣ།

གྲོང་དོན་སྣུན་མེད་ལྟ་བུ། གྲོང་གཞི་དང་དོན་ཚུན་གང་རུང་བ་སྤྱི་བདེའི་མི་སྣ་སོགས་ཁྲིམས་

འཛིན་ལས་ཁུངས་དང་མི་སྒྲིབ་ལ་སྟན་མེད་ལྷ་བ།
འྱོད་དོན་སྟན་མེད་ལྷ་མི། འྱོད་དོན་སྟན་མེད་ལྷ་མཁན་གྱི་མི་སྒྲིག་
འྱོད་དོན་གཏན་འཁེལ་བྱ་གཞི། འྱོད་གཞི་འམ་ལས་དོན་ཅི་རིགས་ཤིག་མཐའ་མཐུག་གི་ཐག་
གཅོད་གཏན་འཁེལ་བྱ་བའི་ལུང་རིག་རྒྱ་མཚན།
འྱོད་དོན་བརྟག་དབྱང། འྱོད་དོན་ཅི་རིགས་ལ་བརྟག་དབྱང་བྱེད་པ།
འྱོད་དོན་ཐོ་འགོད། འྱོད་གཞི་དངོས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཅེས་བཤེར་ཐོ་བཀོད་བྱས་པ།
འྱོད་དོན་བརྟག་ཁྲིམ་གཏོང་བ། འྱོད་གཞིའི་སྐོར་ལ་གནས་ཚུལ་གསར་བ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ནས་
འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་འཛིན་མི་སྒྲིབ་བརྟག་ཁྲིམ་བཏང་བ།
འྱོད་དོན་འཕྲི་ཞིབ། འྱོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལ་ཁྲིམས་འཛིན་མི་སྒྲིབ་འཕྲི་ཞིབ་བྱས་པ།
འྱོད་དོན་ཕྱིར་གྲུབ་པ། འྱོད་དོན་གྱི་གསང་གནད་ཕྱི་ལ་གྲུབ་པ།
འྱོད་དོན་དབྱེ་ཞིབ། ཁྲིམས་འཛིན་མི་སྒྲིབ་དུས་ཚོད་དེས་གཏན་ནང་འྱོད་གཞི་གཏན་འཁེལ་བ་
ཞིག་ལ་ཅུང་ཞིབ་བྱས་པའི་བསམ་འཆར་པན་ཚུན་བརྗེ་རེས་ཀྱིས་འྱོད་གཞི་ཐེར་འདོན་
མགྲོགས་སུ་བཏང་བ།
འྱོད་དོན་འབྲུང་རྒྱུ། འྱོད་གཞི་སྟག་བའི་ཐོག་མའི་རྒྱ་རྒྱུ་ནས་འབྲུང་རྒྱུ།
འྱོད་དོན་ཞིབ་གཅོད་དུས་བཅད། འྱོད་དོན་ཞིབ་གཅོད་བྱེད་པར་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་དུས་བཀག་
འྱོད་དོན་ཡིག་ཆ། འྱོད་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆར་བརྗོད་དེ་དེར་ཅོད་བཤེར་ཡིག་ཆ།
གཏུག་བཤེར་ཡིག་ཆ། དབྱང་མཚམས་ཡིག་ཆ་སོགས་ཡོད།
འྱོད་དོན་ཡིག་ཆ་འདྲ་བཤུས། འྱོད་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆའི་འདྲ་བཤུས་སམ་དཔར་མ།
འྱོད་དོན་ཡིག་ཆ་ཕྱིར་སྒྲིག། འྱོད་དོན་ཡིག་ཆ་འྱོད་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྒྲིབ་སྒྲིག་སྒྲིག་ནས་
སྐབས་ཤིག་གསལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཅུང་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་མཚམས་འཛིན་པ།
འྱོད་དོན་ཡིག་ཆའི་མ་ཕྱི། འྱོད་དོན་གྱི་ཐོག་མའི་ཡིག་ཆ་སྟེ་འདྲ་བཤུས་བྱས་ནས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ།
འྱོད་པ། གནའ་དུས་ཁྲིམས་གཏུག་བྱེད་མཁན། དེང་དུས་རྒྱ་སྐད་དུ་律師དོན་གཅིག་ཡིན།
འྱོད་པམ། པན་ཚུན་རྒྱ་མཚན་སྐོན་ནས་འྱོད་བཤད་བ་ལས་པམ་པ།

གྲོང་འབྲེལ་ངན་རོགས། གྲོང་གཞི་གཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཉེས་ཅན་པ།
གྲོང་འབྲེལ་ཉེས་ཅན། གྲོང་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དོགས་སྒྲན་ཉེས་ཅན་པ།
གྲོང་ཅ། གྲོང་གཞི་སྒྲག་པའི་ཆེས་ཐོག་མའི་རྒྱུ་ཅ།
གྲོང་ཅད་ཆོད་པ། གྲོང་གཞི་དམར་རྩེན་དུ་ཅད་ཆོད་པ།
གྲོང་འཆོལ། ཅོད་སྒྲེང་ཆོད་དུ་འཆོལ་བ། ལྷ་ར་འཁོན་ཞེ་ལ་བཞག་ནས་ཆོད་དུ་གྲོང་འཆོལ་བྱས་པ།
གྲོང་ཞིབ་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༥༦ ལོར་བོད་སྤེལ་གཞུང་གིས་བཙུགས་པའི་བོད་ཀྱི་གཞུང་སྐྱེད་ཆོས་བཅས་ཀྱི་གྲོང་གཞི་ཞིབ་དགྲོད་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན། དེ་ལ་གཙོ་བོ་ཤོད་སྐྱོར་ཇ་སྐད་གཅིག་། དོ་དམ་གཞིན་པ་ཅེ་སྐྱོར་མཁན་ཚུར་གཅིག་། ཤོད་སྐྱོར་རིམ་བཞི་གཅིག་། ལས་བྱ་གནས་ལྷ་པའི་ལས་ཆོན་གཉིས། བྱང་དགྲུས་སེར་སྤྱི་མི་བཙུ་སྐྱོར་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྷ་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་ལས་ཞོར་གྲོང་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་ཁག་མང་ཡོད་པ་ནམས་ལྷ་བསྐྱེགས་བགྲིས་ཏེ་གྲོང་དོན་ཆོང་མ་གྲོང་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ནས་བཅད་ཞིབ་ཀྱིས་དོན་ཆོང་མ་གྲོང་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ནས་བཅད་ཞིབ་ཀྱིས་དོན་གནད་ཆེ་རིགས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འཆར་འབྲུལ་ཞུ་དགོས་པ་ལུང་། དེ་བྱིངས་གྲོང་ཞིབ་ལས་ཁུངས་རང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

གྲོང་གཞི། ཁྲིམས་གཏུག་བྱས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཁམ་ཁ་མཆུའི་ཅ་བ། གྲོང་གཞི་སྐྱོང་བ།
གྲོང་གཞིའི་དོ་བདག། གྲོང་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་སྣ་གང་རུང་།
གྲོང་གཞི་བྱང་དུས། གྲོང་གཞི་བྱང་པའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཆོད།
གྲོང་གཞི་བྱང་ས། གྲོང་གཞི་བྱང་པའི་གནས་ལུལ་གྱི་ཁོར་ལུག་།
གྲོང་གཞི་ཅིས་སྐྱོད། ཁྲིམས་འཛིན་ལས་ཁུངས་དང་ཆོན་པ་ཁག་གིས་རང་གི་གྲོང་དོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་འགན་བསྐྱབ་རྗེས་ཆོན་པ་གཞན་ལ་གྲོང་དོན་སྐྱོར་ཅིས་སྐྱོད་བྱས་པའི་དོན།
གྲོང་གཞི་ཅིས་ལེན། གྲོང་གཞི་གང་རུང་ལ་དབྱེད་འཛིག་བྱ་རྒྱུར་ཁས་ལེན་པ།
གྲོང་གཞི་ཞིབ་གཅོད། ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣས་གྲོང་གཞི་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཞིབ་པའི་བརྟག་གཅོད་བྱེད་པ།

གྲོང་གཞིའི་རོ་པོ་གཏན་འཁེལ། གྲོང་གཞི་གང་རུང་རོ་པོ་གང་ལ་ཚུད་ཡོད་མེད་དེ་གཏན་འཁེལ་
བྱས་པ།

གྲོང་གཞིའི་དབང་རྟགས། ཁྱིམ་ས་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འདོན་སྤྲོད་བྱས་པའི་དོགས་ཅན་ཉེས་
ཅན་པའི་གྲོང་གཞིའི་དབང་རྟགས།

གྲོང་ཡ། ཁྱིམ་ས་གཏུག་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་

གྲོང་ཡ་ཟེན་པ། ཁ་མཆུ་གཏུག་མཁན་གྱི་ཁ་གཏང་ཆོག་པ།

གྲོང་གཡོ། ཚེད་སྐྱེད་སོགས་གྲོང་གཞི་སྤོང་བ།

གྲོང་ལོག་ཁ་ལོག། ཁ་མཆུ་མ་འདུམས་ཤིང་། དབྱེད་ཁ་ཁྱིམ་ས་ར་བྱེད་ལོག་པ།

གྲོང་རིགས་སྣ་ཆོག་ས། གྲོང་གཞི་རིགས་མ་འདྲ་བ་སྣ་མིན་སྣ་ཆོག་ས།

གྲོན། ལྷ་གོས་སོགས་ལུས་ལ་གཡོགས་པའི་དོན་ཏེ། ལུས་ལ་ལྷ་བ་གྲོན། མགོ་ལ་ལྷ་གྲོན། ཀྱང་ལ་
ལྷ་མ་གྲོན་ལྟ་བུ།

གྲོན་གོས། གྲོན་བྱའི་གོས།

གྲོན་ཆས། གོས་སྤྱིའི་མིང་། གྲོན་ཆས་སྦྱར་བ། པོ་མའི་གྲོན་ཆས་ཁ་ཁ་སོ་སོ་རེད།

གྲོན་ཆས་བཟོ་བྲ། ལུས་ལ་གྲོན་པའི་གོས་རིགས་སྣ་ཆོག་ས་གྱི་བཟོ་བྲ།

གྲོན་པ། ① [ཐད་ད་པ]ལྟ་བ་པ། གོས་གྲོན་པ། བོང་བྱས་གཟིག་ལྟགས་གྲོན་པ། ② ཉལ་བྱལ་ཐོག་
ཏུ་འགོབས་ཡས་ཀྱི་ཁེབས་མ་དང་། བྱར་བ། ལྟགས་སྒྲག། ལྟ་ཁེབས་སོགས།

གྲོན་པོ། [རྟིང]རྟལ་འགྲན་པ།

གྲོལ། མའི་རྒྱུ་བའམ་ལྟགས་ཀྱི་སྤྲུག་བཞི་གང་རུང་ལ་སྦྱོན་བྱུང་ནས་ལམ་ལ་འགྲོ་དཀའ་བའི་དོན་
ཏེ། རྟ་འདི་གྲོལ་གྱིན་འདུག་ལྟ་བུ།

གྲོལ་པོ། རྒྱུ་ལག་སྦྱོན་ཅན་དང་ལུས་པོ་བྱང་པོར་མི་འགྲོ་བར་པར་གཡོ་ཚུར་གཡོ་བྱས་ནས་འགྲོ་
བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། རྟ་གྲོལ་པོ། འགྲོས་སྤྲུགས་གྲོལ་པོ་འདུག་ལྟ་བུ།

གྲོས། གྲོས་པོ། ཁྱོ་ག་དང་ཚུང་མའི་པ།

གྲོས་སྦྱག། གྲོས་པོ་དང་སྦྱག་མོ་སྦྲེ་རང་གི་བཟའ་རྒྱའི་པ་མ། ཚུང་མའི་པ་མ་ཁྱོ་གའི་གྲོས་སྦྱག་རེད།

ཁྱོ་གཤི་པ་མཁར་ཆུང་མར་དེ་དང་མཆུངས།
ཁྱོས་མོ། ཁྱོ་ག་དང་ཆུང་མའི་མ།
གྲོ་ཁྱང་རེ་ལུ་མིག། རྒྱ་ནག་ཅེས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་ཉར་བརྒྱད་དང་། གཟའ་བདུན་གྱི་འཕྲོད་སྦྲེར་བརྟག་
ཐབས་ཀྱི་མིང་།
གྲ། དུད་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཅེ་མོ། སྤྱིའི་གྲ། ག་འཇུ་མ། བ་སྤྲགས་ག་ཁུལ་གཉིས་འཛོམས། བ་ཤི་
ཡང་སྤྱ་ག་ཉམས་དོགས་མེད། དགུན་དུས་ནོར་སྤྲགས་ཀྱི་སྤྱ་ག་ཆད་ནས་སྤྱ་མདོག་ཉམས་
ཡོང་། ཏྲེལ་གྱི་ཤ་ཤེད་ཉམས་ནས་ག་ཡང་ཆག་འདུག
ག་ཁེབས། ཏྲེལ་གྱི་སྤྲལ་བར་གཡོག་གེད།
ག་ཤེ [ཞང་སྐད]འཛིན་རྟོག
ག་རྒྱས་པ། སྟོབས་འབྱོར་དར་ཆེ་བ། ཁྱིམ་ཆང་ག་རྒྱས་པ། རྒྱལ་ཁབ་ག་རྒྱས་པ།
ག་རྒྱས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ། གང་ལ་གང་འདོད་ཐམས་ཅད་མ་ཆད་པ་ཆང་བ། འདོད་ཡོན་ཡོངས་
སྤྱ་ཆང་བ།
ག་སྤྲིག། ཁྱོན་འགྲོའི་བྱ་བ་སྟེ། སྟོག་ཤི། ལས་འགོ་དངོས་སྤྱ་འཇུགས་རྒྱའི་ག་སྤྲིག་གེད་པ། ག་སྤྲིག་
བྱས་ན་བྱ་བ་འབྲུག། ག་སྤྲིག་མེད་ན་འབྲུག་མི་སྤྲུག། དཔྱིན་སྐད་དུ་prepare ཟེད།
ག་སྤྲིག་ཟེན་པ། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྦྱད་ཅིག་
སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་ready ཟེད།
ག་བརྒྱབ་པ། གཟན་ཅའི་ག་མ་སྤྲགས་ཀྱི་ལྷེ་འོག་དུ་རྒྱག་ནས་མ་བཅོས་པ།
ག་འགྲིག། ཁྱིའི་སྟེ་རྒྱན་ལྟ་བུར་ཅིང་བ་ཆོས་དམར་བཅོས་པས་ག་ཟེ་བྱས་པའི་སྟེ་འགྲིས་ཀྱི་རིགས་ཞིག་
ག་འགྲིག། །འཇུས་སྟོ་ཆང་བ། ཁྱོན་འགྲོ་ག་འགྲིག་པ་དང་དངོས་གཞི་འཇུགས་སྤྲུབ་པ། ལས་དོན་
ཆང་མ་ག་འགྲིག་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་སོང་། བསམ་གྲོས་མ་སྤུན་པོ་བྱུང་ན་ལས་ཀ་ག་
འགྲིག་པོ་ཡོང་།
ག་འགྲིག་འཇུས་ཆང་། ལས་དོན་བགོགས་མེད་གནད་དུ་སོང་བ། ལས་དོན་མཐའ་དག་ག་འགྲིག་
འཇུས་ཆང་བྱུང་སོང་།

ག་ཆག་བྱ་ཉམས། དངོས་པོར་སྒྲོན་ཤོར་བ། གཡར་ཞུས་དངོས་པོ་ཆང་མ་ག་ཆག་བྱ་ཉམས་མེད་
བར་ཅིས་འབྲུལ་ཞུས་ཡོད།

ག་ཆ། [[ཡུལ]སྐྱ་གཤིས་རྩལ་པའི་ག།

ག་ཐང་དགོན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༡ལོར་གཏེར་སྟོན་བྱ་བ་མངོན་ཤིས་ཀྱིས་བཏབ།
བྱ་བ་མཐའ་ཉིད་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རྫོང་ཁ་ས་ཁུལ་གནང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ག་དག [[ཡུལ]གཙང་སྐ།

ག་ཕྱེ་བ། ① བགས་པའི་སྐྱ་ག་སྟོམས་སྐྱིག། ② མི་ངན་ག་ཕྱེ་བ་བྱས་ནས་ཡུལ་ཁུང་དཀྱགས།

ག་ནང། རྫོང་ཞིག། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱ་དྲ་དང་ཡར་སྐྱུངས་གཙང་པོའི་སྐྱེད་རྒྱུད་ན་ཡོད།
རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་ག་ཐང་དུ་ཡོད།

ག་སྐྱ། ལྷགས་རིགས་ཀྱི་ག་སྐྱ། ལྷག་ཤི་ཡང་ཕྱེར་མི་བསྐྱམ། མ་ཤི་ཡང་ག་མི་ཉམས་ལྟ་བུ།

ག་ཕུ་བ། འབྲུའི་སྐྱེ་མའི་ག་མ་དང་ཕུ་བ་མའི་འབྲུས་མིང།

ག་སྐྱ་བ། རོལ་ཆ་སྐྱད་བཟང་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག།

ག་མ། ① སྐྱ་དང་། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་མའི་ག་མ། མིག་ནང་གི་ག་མ། སྐྱེང་ནང་གི་ཆེར་མ། ② བོད་
ནས་ཐོན་པའི་སྐྱེ་ཉེས། ③ [རྫིང]ཆེར་མ་ཅན་གྱི་ཤིང་རིགས།

ག་མ་ཅན། ① ག་མ་ཡོད་པའི་རིགས། འབྲུ་ག་མ་ཅན་གྱིས་ཅམ་བ་འཐག་མི་ཉན། གོ་ཞིབ་ག་མ་ཅན།

② མཆོན་མའི་ནང་དུ་ག་མས་ཁེངས་སྐྱམ་པའི་ན་ཟུག་ལྡང་བའི་པོ་མཆོན་གྱི་ནད་ཅིག།

ག་མ་ཉམས་པ། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་གང་དེ་ལ་ཆག་བྱག་དང་། ཉམ་ཉེས་གང་ཡང་མེད་པ་སྤར་ལྟར་
གནས་ཡོད་པའི་དོན། མོ་བང་ཡུམ་བུ་སྐྱུང་ཉིད་ལྟ་ཡང་ག་མ་ཉམས་པ་གནས་ཡོད་པ་རེད།

ག་མ་ཉམས་ཤིང་གྲུ་མ་ཞིག། [ག་མ་ཉམས་དང་དོན་གཅིག།

ག་མའི་ཤ་ར་དང་སྐྱ་བའི་ཤ་སྟོགས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེམས་པ་ཆེ་དབང་
གིས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་བཤད་བདེ་བའི་འདོད་འཛོལས། ག་མའི་ཤ་
ཞེས་སྐྱིར་ར་དང་སྐྱ་བ་ལ་འདོད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་ར་མོ་སྐྱེས་ནས་ལོ་གཉིས་ལོན་པའི་ཤལོ། །

ག་རྩུ་བ། སྐྱ་ཅིའི་འཇམ་བ་ལས་རྩོག་པའི་དོན། མ་སྐྱགས་དེ་ག་རྩུ་བ་མོ་ཞིག་འདུག།

ག་བཞི་སྟོག་འབྲུལ་ལས་ཁུངས། སྟོན་སྟེ་པ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
ལུགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༡ལོར་ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་སྤྱི་བོང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སྤྱི་བཙར་བྱ་བ་
བསྟན་ཀྱན་འཕེལ་གྱིས་ག་བཞི་སྟོག་འབྲུལ་ལས་ཁུངས་དོ་མཆར་མཐའ་སྐྱས་རིག་འབྲུལ་
གཏེར་མཛོད་ཅེས་པའི་མིང་དང་བཙས་བྱ་བཞིར་གསར་འཛུགས་བྱས། སྐབས་དེར་དོ་དམ་སྤྱི་
བཙར་བྱ་བ་བསྟན་ཀྱན་འཕེལ་དང་། དེ་བྱིངས་སེར་སྤྱི་བཙོ་ལྷ་སྟོར་བཙས་ཡོད། བཙོ་བྱ་འདི་
བཅུ་གས་རྩེས་གསེར་ཤི་ལས་ཁུངས་དང་། ལོར་ཁང་ལས་ཁུངས། ཡ་མོན་འབྲུལ་བཙོ་ཁང་
སོགས་རྒྱ་སྤྱིལ་གྱིས་སྟོག་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཅུ་གས་ཐོག་སྟོག་ལས་སྟོབ་སྟོར་བྱེད་སྟོར་པའི་
ཐང་སྤང་བདུད་འདུལ་ཆེ་རིང་སྟོག་ཁང་དོ་དམ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཡ་མོན་འབྲུལ་བཙོ་ཁང་དང་ལྷ་
སའི་བྱོང་མི་ཉུང་ཤས་ལ་སྟོག་གཏོང་བ་སོགས་མདོར་ན་བཙོ་ལས་སྟོག་འབྲུལ་གྱི་ལས་ཀ་
འགོ་བཅུ་གས་ཡོད་པ་རེད།

ག་བཞི་དམག་སྐར། འདི་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ལོ་བྱོང་བྲག་དམག་
དབྱུང་ཞིག་གསར་དུ་སྤྱིག་འཛུགས་བྱས་པ་དེ་ཡིན། དམག་སྐར་ག་བཞིའི་ས་སྟོང་ཐོག་བརྒྱབ་
པར་བཞེན་ག་བཞི་དམག་སྐར་ཞེས་མིང་ཆགས་སོ། །

ག་བཞི་ཅིས་བཤེར། བོད་རྒྱ་ཏ་ཆེས་༣༣ཉིན་ག་བཞི་ཅིས་བཤེར་ཐེར་བ།

ག་བཞི་ལས་ཁུངས། སྟོན་སྟེ་པ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། ལས་འགན་ནི་དངུལ་དང་ཐངས་
སོགས་བཙས་ལ་དངུལ་པར་བརྒྱབ་ནས་འབྲེམས་རྒྱ་དང་། དངུལ་གསར་རྩིང་བཟེ་རྒྱ། ལུ་ལོན་
གཏོང་རྒྱ་སོགས་ཡིན།

ག་བཞི་ཡ་མོན་དང་དམག་སྐར། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ག་བཞི་བརྒྱད་དུ་དེ་སྤྱ་ཨམ་བན་གྱི་ཡ་མོན་
ལས་ཁུངས་དང་དམག་སྐར་སོགས་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཅེས་ཡོད་པ།

ག་བཞུར། སྤྱི་ག་མེ་ལ་བསྐྱེགས་པ། སྐམ་བུའི་སྤྱི་ག་མེ་ལ་བཞུར་བ།

ག་བྱུག་པ། ཁང་རར་ཆེ་སྐབས་ཉིད་སྤྱི་ཅེ་འཁུམས་པ།

ག་ཟེ། [མངའ་རིས་ཡུལ་སྐད]ལུ་གུ་སྤྱེས་མ་ཐག་ཤི་བའི་ཤ་ལ་ཟེར།

ག་ཡག་གཟིག། [[ཆོག་རྒྱན]གཟིག་གི་ཆོག་རྒྱན་སྟེ། སྟོན་དག་གི་སྐབས་སུ་ག་ཡག་གཟིག་དང་

གཟིག་ག་ཡག་གང་བདེ་སྦྲར་ཆོག

ག་རུ། བོར་པ་སོགས་དགྲུག་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་རུ་ཤིང་།

ག་ལག་དགོན། ཐོག་མར་བོན་པོའི་དགོན་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཀའོག་ག་

བ་ཀུན་དགའ་འབྲུམ་གྱིས་རྟིང་མར་བསྐྱར། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་

༡༧༧༧ལོར་དགེ་ཅེ་བཙ་ཆེན་གྱིས་དགོན་གནས་གསར་དུ་སློས། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་

ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ག་ལོ་རྒྱས་པོ། དར་རྒྱས་ཆེན་པོ།

ག་ཤོད་གཉིས། ལོ་རྒྱུ་བ་གྲགས་ཆེ་བ་སྐྱབ་བ་དཔལ་བཅེགས་དང་། ཅོག་རོ་སྤྱིའི་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་

ཀྱི་བསྐྱས་མིང་ལ་སྐྱེ་ཅོག་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་བརྗོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲའོ།

གག། ① ལོ་གྲག་ཟེར་གསུམ་གྱི་གག་སྟེ་འདོད་པ་དང་། མ་རངས་པའི་ཆིག་བྲགས་སྟོན་པའི་སྤང་

ཅིག མི་དེ་མཁས་པ་རེད་ཟེར་གྲག། ལས་ཀ་འབྲུབ་མིན་མཐུན་སྦྲེན་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་

པར་གྲག། ག་ལོ་བོད་ལ་དབྱར་རྩ་དགྲན་འབྲུ་མང་པོ་སྤྱེ་འགྱེ་ཟེར་གྲག་ལྟ་བུ་དང་། མ་རངས་

པའི་ཆིག་དོན་སྟོན་པ། བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གྲག། བདེ་བ་ཅན་ཞེས་ཡོད་པར་གྲག། དམུལ་བ་

ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲག། ② བ་ཆ་སོགས་མི་མངོན་པར་ཡོད་པའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་སྟེ། ད་ན་

གག། ག་སྟོགས་གག། ག་སྤྱིད་གག། ག་སྐྱུག་གག་སོགས་ལྟ་བུའོ། ③ བན་ཚུན་བསྐྱར་པའི་

བཟང་བ། བོད་ཡིག་སྟོག་དགོས་ན་ང་ལས་ཁོ་གག། མཁྱེགས་པར་རྒྱག་དགོས་ན་ཏ་

གག། བརྟན་པོ་དགོས་ན་གཡག་གག་ལྟ་བུ།

གག་གག། ཁོ་གནས་མཐོན་པོའི་དོན། རྫོང་དཔོན་ནི་དཔོན་པོ་གྲག་གག་རེད། ཡོངས་འཛིན་ནི་དགེ་

ཆན་གྲག་གག་རེད།

གག་སྟོང་། ར་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་བདེན་གཉིས། ཁྱེད་ཀྱིས་གག་སྟོང་བསྐྱགས་པ་ཡིས། ཁོ་བོའི་

སྒོ་ཤོས་རྒྱས་པར་བྱས།

གག་སྟོང་དབྱེར་མེད། ར་བའི་ཡུལ་དུ་གྲག་པའི་སྐྱ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པ།

གག་པ། [མ་མི་དད་པ།] སྐྱ་སྐྱད་ཐོན་པ། སྟོག་འབྲུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་འབྲུག་སྐྱ་གྲག་པ། ཁོས་

ང་ལ་ཁ་གཤིས་བྱུང་།

གཤིས་ཤོས། བཟང་ཤོས་ཀྱི་དོན་ཏེ། དེང་དུས་སྤོང་བ་གཤིས་ཤོས་ཤིང་ཁྱེད་ནང་ལ་ཡོད། ཟ་མ་སྤྲུམ་
ཀ་གཤིས་ཤོས་ཤིང་གསེབ་ན་ཡོད། ལྷ་མ་གཤིས་ཤོས་ས་ཁུག་དགོན་ནང་ཡོད།

གཤིས། སྐད་གཤིས་ཏེ་གཤིས་པ་ཆེན་པོས་བྱུང་པོང་།

གཤིས་སྤྲུམ། སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་སྤྲུམ་གཤིས།

གཤིས་ཅན། སྐད་གཤིས་ཅན།

གཤིས་ཆེན། ① སྐད་གཤིས་ཆེ་བ། ② བྱང་མེས་སྤྱི།

གཤིས་སྤོང་བ་གཉིས། སྐད་གཤིས་དང་ལུས་སྤོང་བ་གཉིས།

གཤིས་འདོད། སྤྲུམ་གཤིས་འདོད་བ།

གཤིས་པ། [ཐ་མི་དད་པ] ① ཁྱེད་པ། འདྲིལ་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གཤིས་པ། ② མིང་གཤིས། གཤིས་
པ་ཕྱུལ་བྱུང་། གཤིས་པ་བརྟན་པ། མཁས་པའི་གཤིས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤྲེལ་བ། གཤིས་བཟུང་བྱི་གཤིས་
པ་མི་ཉམས་པར་སྤྱང་བ།

གཤིས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་བྱུག། རྒྱན་འབྱེད་པ་དང་། འདུས་པ་ལ་བལྟ་བ། ལེ་ལོ། ཆང་འཕྱང་བ།
སྤྲིག་གྲོགས་བསྟེན་བ། མཚན་མོ་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་བཅས་བྱུག་གོ།

གཤིས་པ་བྱང་ཆུབ། བག་བྱ་སྤྱེ་སྤིང་ཁྱེད་པས་གསུམ་པ། འདིས་རབ་བྱང་བྱུག་པའི་ཤིང་སྟག་ལོ་
ནས་ལྷགས་བྱ་པའི་བར་ལོ་བདུན་སྤིང་བསྐྱེད་སྤྱོད།

གཤིས་པ་འབྱུང་ལྗེ། སྤོང་བྱི་མགོན་གསུམ་བྱི་ཡ་བྱུང་པའི་གཤིས་པ་མགོན་བྱི་རྒྱུད་པ། ཡལ་ལྷ་ཆེན་ཁྱེ་
གཙུག་ལྷན་གཉིས་འཁྱེད་པའི་བཟུང་བ་འདི་ཉིད་བྱིས་སྤྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལ་མང་འཕཛ་དང་
དེ་ཕྱག་རྩེས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་དམར་པོ་བཞེངས་ནས་དེའི་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྒྱུའི་སྤྱི་
རྟེན་རྒྱལ་བ་བྱུམས་པ་མགོན་པོ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་ཆེད་དང་། གཤིས་གཤོན་གཉིས་སུ་
འཇམ་དབྱངས་དང་། ཕྱག་ན་རྟོ་རྩེ་ཐོག་ཆེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོགས་གཤིས་ལ་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྤྱི་བརྟན་མང་པོ་གཤིས་ཡོད་པ་བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཐོག་སོ་གསུམ་
བཅུགས་མཐོ་མིང་གི་དཔེ་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། གསུང་རྟེན་དུ་གཙུངས་འབྱུང་ཆེན་མོ་དང་། དཀོན་

བརྟེན་པ། ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེངས། ཐུགས་རྟེན་དུ་དེ་ཉིད་མེར་བོ་སྐྱེའི་ཡུལ་
ལ་གཞོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཙུ་བཞོན་
བས་བྱུང་བར་འཕགས་པ་བཞེངས་པ་དེ་མཆོན་ལ་ཉི་ཤུ་བཟ་གིས་འོད་འཕྲོ་ཞེས་ཟེད།

གྲགས་པའི་རྗེ་ས་དབག ། ① འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་དམ་ཆོག་གང་རུང་རྟགས་
སུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྗེ་ས་དབག ། ② རྗེ་ས་དབག་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། རང་
གི་འཛིག་རྟེན་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་
ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱ་བའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་གྱིས་རི་བོར་ཅན་ལ་ཆེ་
སྐྱས་བཛོད་རུང་དུ་རྟེན་པའི་རྗེ་ས་དབག་ལྟ་བུའོ། །

གྲགས་པའི་རྟགས། རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། འཛིག་རྟེན་ན་རི་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་
རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་གཞི་དེ་བསྐྱབ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་འཛིག་བྱེད་གྱི་རྟགས། དཔེར་
ན། རི་བོར་ཆོས་ཅན། ཆེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བཛོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་སྐྱ་རྟག་གིས་བཞག་ཅིང་འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་ཉིད་ལས་རང་ངོས་ནས་རྒྱ་མཚན་
གཞན་མེད་པ།

གྲགས་པའི་སྤྱུ་བྱུང། [མཛོན]བརྒྱ་བྱིན།

གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བཞི། གསོལ་འདེབས་ལེ་ཉུ་བདུན་མ་ལས། བོད་ཀྱི་གངས་ཆེན་བཞི་ལ་སྐྱབ་
ཁང་མཛད། །བྲག་བྱག་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་ཡང་དབུན་མཛད། །ཕྱོགས་བཞིའི་བྲག་ལ་སྐྱལ་སྐྱེའི་
ཞབས་རྗེས་བཞག །གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བཞི་ལ་བྲག་རྗེས་བཞག །ཞེས་པའི་གྲགས་པའི་
མཆོ་ཆེན་བཞི་ནི། ༡ བྱང་གི་གནམ་མཆོ་སྐྱག་མོ། གུ་རུ་བ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བྲག་རྗེས་འཛིག་
པའི་གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ༢ ལྷ་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ༣
ཡར་འཕྲོག་གཡུ་མཆོ། གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ༤ ལྷ་ཕྱོ་ཁ་སྐྱ་མཁར་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ༥ ལྷ་མ་གཡུ་མཆོ། གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ༦ ལྷ་
ཕྱོ་ཁ་སྐྱ་མཁར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ༧ མ་མམ་གཡུ་མཆོ། གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་
གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ༨ ལྷ་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྐྱ་རངས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། འགའ་ཞིག་ལ་འཕུ་མ་

གཡུ་མཆོ་མ་བཅེས་པ་མཆོ་ལྷོན་པོ་ཁྱེ་ཤོར་རྒྱལ་མོ་བཅེས་པར་སྤང་ཡང་དོན་དུ་འབྲུ་མ་གཡུ་
མཆོ་ཡིན་དགོས་ཏེ། གྲུ་དུ་རིན་པོ་ཆེས་གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བཞི་ལ་བྱག་རྩེས་བཞག། ཅེས་
གསུངས་པར་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱེ་ཤོར་རྒྱལ་མོར་མེབས་མ་སྤྱང་པའི་ཕྱིར།
གྲགས་པས་བསལ་བ། བསལ་བ་བཞིའི་ནང་གསེས། དམ་བཅའ་དང་འདིག་རྟེན་གྲགས་པ་དང་
འགལ་བ། མིའི་ཐོད་པ་གཅན་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱམ་པ་ལ་རྒྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །
གྲགས་འདྲིན་མ། འུ་ཁྱ་སྤྱེ་བྱིས་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་བཙུན་མོ་ཁྱེ་བྱག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
གཙོ་བོ་གྲགས་འདྲིན་མ་དང་ས་འཆོ་མ་གཉིས་ཡིན།
གང་། ① ཆ་བའི་ལྷོག་རྒྱ། ② རྟིང་དྲི་བའམ་ཐེ་ཆོམ་སྟོན་པའི་ཆོག་གྲོགས་ཤིག་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བྱས་
ན་ནོར་འབྲུལ་དུ་མི་འགྱུར་གང་སྟུང་།
གང་སྟོབ། རོ་འཆོས་ཀྱི་གོས་རིགས།
གང་ཁག། གང་བའི་ནད་དང་ཁག་ནད་འདྲེས་པའི་ནད།
གང་མཁྲིས། མཁྲིས་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཉམས་པའི་གང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་མཁྲིས་ནད་ཅིག་སྟེ།
ནད་ཉགས་སུ་མིག་སྤྱིན་དང་ཤ་མདོག་མེར་བོར་འགྱུར་བ་དང་། ཟས་མི་འདྲུ་བ། བཤང་བ་
དཀར་པོ་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །
གང་འབྲུམས། ལུས་གང་ནས་འབྲུམས་པ།
གང་འབྲུ། བད་ཀན་གང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་སྦྱ་བ་བེ་སྦྱབས་ཅན་འབྲུ་བ་ཞིག
གང་གས། གང་ཆེ་བས་གས་པ།
གང་གྲུས། གང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་གྲུས་བུའི་ནད་དེ་གཞན་དུ་རྩམ་དཀར་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།
གང་སྟོག། ཁྲོ་བ་ཆེ་དུས་མཁའ་དབྱགས་སྟོམ་སྟེག་འབྲུལ་ཆས་ཀྱིས་བཏང་བའི་མཁའ་རྒྱུད་གང་མོ་
ལ་ཟེར།
གང་སྦྱང་། མ་ཞུ་བའི་རྒྱ་བྱས་པའི་གང་བའི་སྦྱང་འཐབ་ཅིག
གང་རྒྱ་བྱས་པ་སོགས་མེད། འབྲས་བྱ་གང་བ་དེ་སྦྱེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་
པར་རང་གི་འདུག་སོག་ཏུ་སྦྱེས་བྱས་པའི་རྒྱ།

གང་སྐུལ། དེད་དུས་ཀྱི་བཟའ་ཆས་ཉར་ཆགས་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་སྟེ། སྐམ་ནད་དུ་ཁག་གཉིས་
སུ་བྱེས་ཡོད་ཅིང། གཅིག་གི་ནད་དུ་རྩལ་གང་བས་ཟས་རིགས་ཉིན་ཤས་ཉར་ཆགས་བྱ་ཐུབ་
པ་དང། གཞན་ཞིག་གི་ནད་དུ་གང་ཆད་ཐིག་འོག་གི་0-30.ཡན་ཙམ་ཡོད་པར་ཤ་སྟོགས་
ལོ་ཁྲ་མང་པོར་ཉར་ཆགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

གང་དང། ① གང་བའི་ངར་ཤྲགས། ལུང་པ་གང་དང་ཆེ་སར་འགྲོ། ལྷ་ཤིང་གང་དང་མི་ཐུབ་པ། ②
ལྷ་དང་གང་མོ།

གང་དཔ། གང་བའི་ངར་ཤྲགས། གང་ངར་ཆེན་པོ། གང་ངར་མི་བཟོད་པ། དགུན་རྒྱ་དང་པོར་གང་
ངར་སྟེབས་པ། དེའི་དྲུག་དང་པོར་གང་ངར་གྱི་ཅིར་སོན་པ། གངས་རི་མཐོ་བ་དང། གང་ངར་
ཆེན་པོར་མི་འཛེམ་པ།

གང་ངར་རྩལ། རྒྱ་པ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྒྲང་ལ་གང་ངར་ཆེ་བའི་དུས་ཆིགས་ཟེད།
གང་ཅང་ཅང། འབྲགས་ཚུལ་ལ་མ་ལ་འབྲགས་སྒྲངས་ཤིག །ལྷགས་བསིལ་ལྷས་ལ་སྟོག་པས་གང་
ཅང་ཅང་བྱས་བྱུང།

གང་རྒྱ། ① གང་ནད་ཅན་གྱི་གཅིན་པ། ② ནད་ཅིག་
གང་འཛོག་གསལ་ཆས། མྱོག་མྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་དུ་cryogenic storage ཟེད།
གང་ཐང། སྟོར་སྟེའི་སྐན་མེ་ལ་བསྐོལ་བ་མ་ཡིན་པར་རྩ་གང་ནད་སྒང་ནས་ཁུ་བ་སོན་པར་བྱས་པའི་
སྐན་ཐང་གི་མིང་།

གང་ཐུར། དབྱེད་གྱི་ལག་ཆ་མེར་མ་བསྟེགས་པར་ཐུག་རྩའི་སྟེད་དུ་དབྱུག་པར་བྱ་བའི་ཐུར་མ་
སྟེའི་མིང་།

གང་དུག །① མྱོ་བྱར་པོ་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཐུག་རྩས་བཅེན་པའི་ནད་རིགས། མྱོ་བྱར་དུ་ཆེ་སྟོག་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེད་དུས་རྒྱ་ལྷག་གི་ནད་ཟེད། ②ཆ་གང་འཐབ་ནས་
མྱང་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྟ་ནད་ཅིག་

གང་དུས། [མཛོན]དགུན་གྱི་དུས།

གང་ཤོ། ① ཆ་གང། ② གང་བ་དང་ཐོ་བའི་བསྐྱུས་མིང།

གང་མདོག། ཆོན་མདོག་མི་འབྲ་བས་རྟག་ཏུ་མི་རྣམས་ལ་ཆོར་སྤང་མི་འབྲ་བ་སྟེར་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་
མཐེང་ཁ་དང་སྟོ་སངས། ལྡང་གྲ། ཉག་པོ་བཅས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུལ་མདོག་གི་ཆོན་མདངས་
ཀྱིས་གང་མོའི་ཆོར་བ་དང་། ཁ་ཁུ་མིམ་པོའི་ཆོར་བ། འཁུམ་པའི་ཆོར་བ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད་
པས། དེ་མོའི་ཐོག་དེ་ལ་གངས་མདོག་ཟེར་གྱི་ཡོད།

གང་འདར། ལུས་གང་བ་དང་འདར་བའི་རྒྱུད་གི་ནད་རྟགས་ཤིག

གང་ནག། རྟན་ཅིག། གང་བའི་ནད་རྟིང་བ་གྱུར་ནས་མཆན་མ་ནས་གཅིན་བ་དང་འབྲེས་པའི་རྟག་ཐོན་བ།
གང་ནད། རྟན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་མིང་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ས་རྒྱའི་ཁམས་འཕེལ་
བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནད་རིགས། དེར་དུས་གསོ་རིག་བས་Chronic disease དེ་
ཡིན། དེ་ཐོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་དལ་བའི་ནད་རིགས་ཟེར། རྒྱ་སྐད་དུ། 慢性病

གང་ནད་སྟོང་ལ་བན། གང་བའི་ནད་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་ལ་བན་པའི་དོན་ཏེ། སྤྱེམས་པ་ཆེ་དབང་གིས་
མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་བཤད་བའི་པའི་འདོད་འཛོལ་ས། གང་ནད་སྟོང་ལ་
བན་ཞེས་པ་ནི་གང་བར་གཏོགས་པའི་ནད་སྟོང་ཕྱག་ལ་མན་བའམ་མང་པོ་ལ་བན་པའི་དོན།

གང་གནས། གནས་གཤེས་གང་བའི་ས་གནས།

གང་བ། ① ཆ་བའི་ཐོག་ཕྱོགས། དགུན་དུས་ལྷག་རྒྱུད་གི་རིག་བྱ་ལྟ་བུ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་
འབྲུགས་པ་དང་། གང་དད། གང་མོ། གང་རིག་བསེར་བུ། ལྷགས་དར་བཅས་སོ། ② བད་
ཀན་སོགས་འབྲུགས་ནས་བྱུང་བའི་ནད་རིགས་ཤིག ③ སྤྲུལ་ཐུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བདུན་
ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

གང་བ་གཉིང་འཁར། རྟན་གང་བ་བཅོས་པའི་དུས་ལས་འདས་ཏེ་ལུས་བྱུངས་ཡོངས་སུ་ཞན་པར་
གྱུར་ནས་སྤོང་བའི་དབྱུགས་ཀྱི་ནད་གི་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་འཕར་ཅ་ལན་གཉིས་སམ་གཅིག་ལས་
འཕར་མི་རྒྱས་པ་གསོད་ཀྱང་འཕ་སོག་གཅོད་ནད་དགུའི་ཡ་གྲུལ།

གང་བ་སྤྱིང་ཆད། བད་ཀན་སྤྲུལ་པོ་དུས་གསུམ་གྱི་ནད་ཆོན་ཆ་བའི་ཕྱོགས་དང་བྲལ་ཏེ་གང་བ་
གཅིག་ཕུར་གྱུར་པའི་དོན།

གང་བའི་བྲག་བྱ་བ་མོའི་རེག་པ། གང་བའི་བྱེ་བྲག་ཞིག་སྟེ་སྟོན་ཁ་ཞིང་ནང་དུ་ཟེལ་བ་རྩེ་རྒྱ་གས་
ཅན་བབས་བའི་དོན།

གང་བའི་འཁྲུ་བ། གང་འཁྲུ་དང་དོན་གཅིག་

གང་བའི་རྒྱ་ལུས་ཀྱི་ས་རྒྱའི་ཁམས་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གང་བའི་ནད་ཀྱིས་ཟེན་བའི་རྟགས་སུ་
དི་རྒྱ་ཁ་དོག་དཀར་རམ་སྟོ་ལ་སྟེ་བ། རྒྱུངས་པ་དང་དི་མ་རྒྱུང་བ། ལུ་བ་ཆེ་བར་འབྱུང་བ་ཞིག་

གང་བའི་སྤྱག་བསྐལ། འབྲུག་བའི་སྤྱག་བསྐལ།

གང་བའི་ནད། ལུས་ཀྱི་ས་རྒྱའི་ཁམས་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱི་སྟེང་ན་བ། ལུས་
ཀྱི་འོད་ཉམས་པ། དི་རྒྱ་སྤྱི་ལམ་སྟེ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཞིག་

གང་བའི་དཔྱལ་བ། དཔྱལ་ཁམས་བཙུག་ཀྱི་ནང་གསེས་གང་དཔྱལ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།
མངོན་པ་མཛོད་ལྟར་ན་འཛམ་གླིང་འདིའི་ས་འོག་ནས་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་སོང་མཚམས་སུ་
ཡོད་པར་བཤད།

གང་བའི་ཅ། ལུས་ཀྱི་ས་རྒྱའི་ཁམས་འཕེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གང་བའི་ནད་ཀྱིས་ཟེན་བའི་རྟགས་སུ་
འཕར་ཅ་ཞན་པ་དང་། ཁྱིང་བ། རྒྱུད་བ། ལུལ་བ། ལྟོད་བ། ལྟོད་པ་བཅས་འཕར་རྩལ་བྱག་
མཆིས་སོ། །

གང་བའི་ཅ་བྱུག་། ཞལ། ཁྱིང་། ལུལ། ལྟོད། ལྟོད་པའོ། འདི་ལ་ངོ་བོ་དང་འཕར་རྩལ་གྱི་དབྱེ་
བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གང་བའི་ཅའི་ངོ་བོ་ལ། ཁྱིང་ཞེས་པ་འདི་གཉིད་དུ་མར་ཁྱིང་བ། ལྟོད་
ཅས་པ་རེག་ན་བལ་སྤྱད་ལྟར་ལྟོད་བ། ལྟོད་ཞེས་པ་མནན་ན་ལྟོད་སྟེ་མི་མངོན་པར་ཆགས་པ་
བཅས་སོ། །གང་བའི་ཅའི་འཕར་རྩལ་ནི། ཞན་ཞེས་པ་འཕར་ཤེད་རྒྱུད་བ། ལུང་ཅས་པ་འདི་
ནང་དུ་བྲུག་གི་ར་མི་མངོན་པ་འཕར་རྩལ་གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་ནམ་པ་ཅན་ལུལ་ཞེས་པ་
འཕར་རྩལ་དལ་བ་བཅས་སོ། །

གང་འབྲས་སྤྱ་ལོང་བྱེད། གཞུགས་སོ་འབྲགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱ་ཟེང་ཟེང་བྱེད་བའི་དོན།
གང་སོ། བསིལ་ཆེ་བའམ། ཆ་བ་ལས་སྟོག་པ། གནམ་གང་སོ། རྒྱ་ཁོལ་གང་སོ། ལྟོ་ཆས་གང་སོ།
བཏུང་བ་གང་སོ།

གང་དུལ། གང་བའི་དུལ་བའི་བསྐྱུས་མིང་།

གང་དུལ་བརྒྱད། ལྷ་བྱར་ཅན་དང་། ལྷ་བྱར་དོལ། སོ་ཐམ་ཐམ་པ། གྱི་ཅུད་ཟེར། ཨ་ལྷ་ཟེར།

ལྷུན་ལ་ལྷར་གས་པ། བད་མ་ལྷར་གས་པ། བད་མ་ཆེན་པོ་ལྷར་གས་པ་ཉྩེ་བརྒྱད།

གང་ཆ། དངོས་ཆས་མེར་མ་བསྐྱེགས་པར་ཆ་ལ་གཏོང་བའི་ཐབས།

གང་ཆལ། བཙོ་སྤྱོད་བཙོ་གསུམ་མ་བྱས་པའི་བཟའ་བུའི་ཆལ་གང་མོ།

གང་ཆོགས། རྫོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོན་ཅིག་ཉྩེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་cold site ཟེར།

གང་འཛུགས། ལྷང་པའི་ནད་ཅིག

གང་གཞལ། མ་ཁ་གཞལ་བ་རིགས་ཤིག་ཉྩེ། མ་ཁ་ཤོད་དང་བྲལ་ཞིང་རིག་བྱ་ཆོར་བ་མེད་པ་ཞིག

གང་གཞི། གང་བའི་ནད་གཞི།

གང་ཟེལ། ① གང་དད་དམ་གང་དར། ② ཟེལ་བ་གང་མོ།

གང་རྒྱག། བསེལ་བའི་རྒྱས་ཤུགས། ཆ་དེ་གང་རྒྱག་ཆེན་པོ་འདུག

གང་འོར། ཁ་ཐམ་མ་ཞུ་བ་དྲངས་སྤྱིགས་འབྲེས་པ། དྲངས་པའི་ལམ་དུ་ཤོར་བ་དེས་ཁྲག་དན་རྒྱས་

ཏེ་ཤ་སྤྲགས་ལ་བྱེར་བས་རྒྱ་སེར་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱ་སེར་དེ་ཉིད་བྱར་དུ་ལྷུང་ཞིང་ལྷུས་གཡོ་

བར་གྱུར་པ་ལ་འོར་ཞེས་ཟེར་བས་འདྲིར་བད་རྒྱང་གང་བ་དང་བསྐྱོང་བའི་འོར་ནད་ཀྱི་མིང་།

གང་རེག། གང་བའི་རེག་བྱ་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་མིང་ཉྩེ་རྒྱ་གང་མོ་ལ་སོགས་པའི་དོན།

གང་རེག་ཅན། [མངོན]དགུན་ཁ།

གང་རྒྱང་། ① གང་དད་ཆེ་བའི་རྒྱང་། སྟོན་དུས་གང་རྒྱང་ལྡང་། ② སོ་བའི་མེ་ཤོད་ཉམས་པའི་གང་

བ་དང་རྒྱང་གཉིས་འདྲེས་ཏེ་ཟས་མི་འཇུ་ཞིང་ལྟོ་བ་སྤྲོས་པ་དང་། དབྱི་སྐྱེད་སོགས་ན་བའི་

ནད་ཀྱི་མིང་།

གང་ཤས། གང་དད་ཀྱི་ཆ།

གང་ཤུམ། བྱི་རོལ་གྱི་བསེར་བུའི་རྒྱང་གིས་བྱས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་དོན་མེད་དུ་ལུས་གང་

ཤུམ་བྱེད་པའི་རྒྱང་གི་ནད་ཉགས་ཤིག། ཆམ་པའི་འབྲུལ་གྱིས་ལུས་ལ་གང་ཤུམ་རྒྱག་པ།

གང་སངས། གང་མོ་བཟོ་བ།

གང་སི་རི་རི། རྒྱང་བསིལ་བྱ་ལྡང་ཚུལ། ལ་ཁར་སླེབས་དུས་སྒྲག་པ་གང་སི་རི་རི་རྒྱག་པ།

གང་སི་ལེ་བ། བསིལ་བའི་ཆོར་བ། ཚ་བ་ཆེ་སྐབས་ཤིང་སྤོང་གི་ལོག་དུ་བསྐྱད་ན་གང་སི་ལེ་བ་ཞིག་
ཡོང་གིན་འདུག།

གང་སློང་། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
ད་ཕྱིན་སྐད་དུ་cold start ཟེད།

གང་གསུམ་རྩོག་སུམ། བདེ་སྐྱག་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་དཔེ། ད་ཕྱིད་ཉི་རིང་པོ་ལ་གང་གསུམ་རྩོ་
གསུམ། མི་ཆེ་རིང་པོ་ལ་སྤྱིད་གསུམ་སྐྱག་གསུམ།

གང་གསེར། བྱེ་མར་བདུལ་བའི་གསེར་འབྲུག་དུས་མེ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་ཞིག། །ལྷ་སྐྱར་གང་
གསེར་བྲུགས་པ།

གང་ལྷགས། རྒྱང་གང་མོ། ལམ་བར་དུ་གང་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱག་པ།

གང་ལྟང་ལྟང་། འབྲུག་ལྟང་ལྟང་། ལྷགས་པའི་དཀྱིལ་དུ་ཕྱིན་ན་གང་ལྟང་ལྟང་བྱས་ཡོང་།

གངས་ཀ་བཅི་བྱའི་གངས། ལན་གངས། ཐེངས་གངས། འཁོར་གངས། བརྟུབ་མོ་ལྷ་ལ་གངས་ཀ་
མི་ཐེབས་པ་མེད། བཞེངས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གངས་ཀ་མ་ཆང་བ། རྩོར་སྐྱགས་གང་ཡོད་ཀྱི་ཁ་
གངས་ཞིབ་དུ་བགངས་པ། ལྷར་གལ་དུ་འགོ་མི་གངས་བསྐྱིགས་པ། བྲེ་ཆན་སོ་སོའི་མི་འཁོར་
གངས་བཅད་པ། བར་འགོ་ཚུར་ཡོང་གི་འབྲུ་དདུལ་ཆང་མའི་ཅིས་གངས་འབྲེན་པ། ས་རྩལ་མ་
གཏོགས་དེ་བྱེངས་ཅིས་གངས་སུ་བྱར་རུས་པ།

གངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་བདུན་པ། གཤམ་བྱའི་དོན་གང་ཞིག། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མིང་དོན་ཐང་
ཀར་མ་བཟོད་པར་ཡི་གེའི་གངས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཅིང་སྟོངས་པར་བྱས་ནས་དོན་སྐྱས་པ་ནི་
གངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན།

གངས་ཀྱི་གནས། རྣམ་ཀུན་གངས་ཀྱི་གནས་ལ་ཡོངས་གཤགས་སུ་གཅིག་ནས་དུང་འཆར་བར་དགུ་
དང་། ལྷར་ཅིས་ལྷགས་ལ་གནས་དུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད།

གངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ། གངས་ཀ་བརྒྱབ་ན་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པ་ལ་གོ།

གངས་ལྷན། གློག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅན་སྟན་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་to digitize ཟེལ།

ཁངས་སྒྲུང་བཟང་ཤིས། མོག་མཆོད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟོན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digitized image ཟེད།

ཁངས་བཟང་ཆས། མྱོག་མྱུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་བ་སྟན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་counter ཟེད།

གངས་བགང་ག། མྱོག་མྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་

སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་count ཟེད།

གངས་ངེས། རིགས་གཅིག་ལ་ནང་གསེས་སྤྱད་བྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་གངས་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཤིང་།

ཉུང་ན་མི་འདུ་བ།

ཁངས་ཅན་ལ། རྟོན་པ་མེད་སྒྲིལ་རྗེས་སྤྱི་འབྲང་གི་དགའ་ལོ་དང་བདག་གེས་རིག་གི་སྤྲེས་ལུ་

མོགས་ཤེས་བྱའི་ཕུ་ཙུའ་ལྟེན་པའི་སྐྱེ་བའི་ལྷ་སྟེགས་པའམ། ལྷོ་པ་ལྷོ་ལྷ་མཐའ་
པའི་ཉ་པ་ཞིག

ཐངས་ཅན་པའི་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྟ། ༡ ན་བ། ༢ པགས། ༣ མིག་། ༤ ལྟ། ༥ ལྟ། ༦ ལག་བ། ༧ ཀང་།

བ། འཕྲོངས། ༩ འདྲོམས། ༡༠ ངག། ༡༡ ཡིད། ༡༢ ཟླ། ༡༣ རེག། ༡༤ གཟུགས། ༡༥ རོ།

༡༦ ཇི། ༡༧ ཉམ་མཁའ། ༡༨ལ། ༡༩ རྩ། ༢༠ རེ། ༢༡ རྩང། ༢༢ གཙོ་བོ། ༢༣ ཆེན་པོ། ༢༤

ང་ཀྱལ། ༣༥ཁྱེས་བུའོ། །

མངས་ཅན་པའི་པདོན་པ་ཉིད་ལ། རྩེས་པུ་དང་། རང་བཞིན། རྫོང་མ་ཆེན་པོ་རྩེ་དཔལ་གྱིས་བརྩེད་

པའི་ཐོའི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ། མིག་ཀྱང་སྒྲ་ལྟ་སྟེ། སྒྲི་མོ་ལྟ་སྟེ། ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ། ལག་པ་རྒྱུ་

པ། ལྷོ། མཚན་མ། བཤང་མམ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། དེ་ཅུ་ལྟེན། གཞུགས། ལྷ། རོ་ཏྲི། རེག་

བྲ་ལྷ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་ནི། ས། རྩ། མེ། རྩྱང་། ཉམ་མཁའ་བཅས་ཉེར་ལྷའོ།

ཁངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་བཅི་བ་དཔེར་ན། གསུམ་ཆ་དང་བཞི་ཆ་དང་བརྒྱ་ཆ་དང་སྟོང་ཆ་

སོགས་བརྩེ་བའི་གངས་ཀྱི་ཆ་ཤས།

གངས་ཉུང་མི་རིགས། མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མི་གངས་མང་ཤོས་ཀྱི་མི་
རིགས་ཕྱད་པའི་མི་རིགས་གཞན་ལ་ཟེར། འདི་ནི་དམིགས་བསལ་ཏུ་ཁྱད་གོའི་མངའ་ཁོངས་
ཀྱི་སྤེལ་བངས་རྣམས་ཀྱིས་འབོད་ཚུལ་ཞིག།

གངས་རྟགས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ལྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་numbers ཟེར།

གངས་ཐང། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ལྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་value ཟེར།

གངས་ཐང་ཚུང་ཤོས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་minimal value ཟེར།

གངས་ཐང་ཆེ་ཤོས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་maximum ཟེར།

གངས་ཐང་སྟོད་པ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་to bind ཟེར།

གངས་ཐང་གཞི་གངས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་numeric data ཟེར།

གངས་ཐེལ། སྤར་ལས་ཚོལ་བྱེད་མཁན་མི་མེར་ཆོའི་སྤྱུལ་འདྲེན་ཁུ་ལག་འགྲོ་ཐངས་མང་ཉུང་ཅི་
བྱེད་དུ་རོལ་བརྒྱབ་པའི་ཐེལ་ཅེ།

གངས་ཐོ། གངས་འཛིན་ཐོ་ཡིག།

གངས་ཐུན་གྱི་མིང། བརྒྱ་སྟོད་རིག་པའི་ཐ་སྟངས་ཅིག །དབྱིན་སྐད་ཏུ། countable noun ཟེར།
མིང་ལ་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན་གངས་ཐུན་གྱི་མིང་དང་བགངས་ཡས་ཀྱི་མིང་གཉིས་ཡོད་
པའི་སྟོར། དང་པོ་གངས་ཅན་གྱི་མིང་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གངས་སམ་ཆད་
གཞི་རི་ཡོད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཅིག །གཉིས། གསུམ་སོགས་གངས་ཆོག་ཐང་ཀར་སྦྱར་ནས་
སྟོན་ཆོག་པའི་རིགས་རྣམས་ཟེར། དཔེར་ན། མི། ཁང་པ། ཤིང་སྟོང་། ཀ་བ། ལུས་པ། ལྷ་མོ།

ལོ། ལྷ་བ། ཞག་ལ། ཆོས། མིག་ཤེལ། འདྲ་བ་ཅེ། སྒོར་མོ། གྲུ་ལུ་སོགས་པའི་མིང་རྣམས་ཏེ།
འདི་དག་གི་གངས་ཆོད་བཛོད་པའི་སྐབས་སུ་ཐད་ཀར་གངས་ཆོག་དང་སྦྲར་ནས་བཛོད་ཆོག་
གི་ཡོད་པ་སྟེ། མི་གཉིས། ཁང་པ་གསུམ། ཤིང་སྒོར་བཞི། ཀ་བ་བཅུ། བུམ་པ་བརྒྱ་ཞེས་སོགས་
བཛོད་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

གངས་སྦྱང་པ། རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བུའི་ནང་གསེས། གཅིག་ནས་བརྒྱའི་བར།

གངས་བར། གངས་འཛིན་མིང་བརྒྱམས། བ་སྟོད།

གངས་གནས་བྱུག་ལྷ། སྐར་ཅིས་ལུགས་ལ་གངས་གནས་ཀྱི་མིང་བྱུག་ཅུ་ཡོད་དེ། ༡ གཅིག ། ༩
བཅུ། ༩ བརྒྱ། ༩ སྒོར། ༥ བྲི། ༦ འབུམ། ༥ ས་ཡ། ༥ བྱེ་བ། ༩ དྲུང་འཆུར་ཏེ་དགུ་ལོ་རེ་
ནས་བཅིས་པས་རྒྱང་བའི་གངས་གནས་དགུ་དང་། ༡༠ ཐེར་འབུམ། ༡༩ ལྷག་ཤིག ། ༡༩ རབ་
བཟུམ། ༡༩ གཏམ་པ། ༡༩ དྲིགས། ༩༠ མི་འབུགས། ༩༩ རྒྱང་འབྲིན། ༩༩ སྤང་རྟེན། ༩༩
དེད་འབྲེན། ༩༩ མཐའ་སྤང་། ༩༠ རྒྱ་རིག ། ༩༩ འོད་མཛེས། ༩༩ དབང་ལོ། ༩༩ ལེགས་
འབྲེན། ༩༩ རྟོགས་འགོ། ལྷ་ལོ་༩༩ འབྲིང་བྱུལ། ༩༩ རྒྱ་ཏགས། ༩༩ སྟོབས་འཁོར། ༩༩
བརྟེས། ༩༩ རྣམ་བྱུང་། ༩༩ སྟོབས་མིག ། ༩༩ བུམས་པ། ༩༩ སྤྱང་རྟེ། ༩༩ དགའ་བ།
༩༩ བཏར་སྟོམས་ཏེ་ཉིང་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་གཉིས་རེ་བཅིས་པས་ལྟ་བུ་དང་དེའི་སྟེང་
བྱ། ༩༩ གངས་མེད་ཐ་མ་སྟེ་གཅིག་བསྟན་པས་བྱུག་ཅུ་ལོ། །

གངས་འཁོར། གངས་འཛིན་ཆོད་དམ་ཁྱོན། སྟོབ་བྱ་བའི་གངས་འཁོར་ལོན་པ།

གངས་འབུམས། གངས་གནས་ཤིག

གངས་འབྲེལ་ཆོད་འཛིན། སྟོག་སྤང་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྟོད་ཏུ་numerical control ཟེས།

གངས་མེད་བསྐལ་པ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལ་གངས་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་སྤང་མ་
འཛིག་ནས་འཛིག་རྟེན་བྱི་མ་མ་ཆགས་བར་གྱི་བར་སྟོང་དེ་ནི་སྟོངས་པའི་བསྐལ་པ་དང་།
འཛིག་རྟེན་གསར་པ་ཆགས་ནས་འཛིག་རྟེན་ཐོག་འགོ་བ་མིའི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་བར་
ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཐོག་འགོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ནས་འཛིག་

རྟེན་མེད་པར་ཆགས་པའི་འགོ་མ་ཚུགས་པར་ནི་གནས་པའི་བསྐྱལ་པ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་
ཁམས་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་འཛིག་རྟེན་རྗེས་མ་མ་ཆགས་ཀྱི་བར་ལ་
མི་ལོ་དྲིགས་ཆེན་པོ་གསུམ།

[illegible]

གངས་མེད་དགོན། མིང་གཞན་གནས་རྒྱུད་དགོན་ཟེད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་པའི་ནང་ཆོས་
རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀྲུང་བཟང་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་བ་ནང་ཆེན་ཀྲུང་དགའ་བས་བཏག། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་སྤོངས་གཞིས་ཀ་ཅེས་ཁྲུལ་པ་སྤྱུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གངས་མེད་གཅིག། །གངས་གནས་དུག་རྩ་ལོད་པའི་གངས་གཞི་དང་དོན་གཅིག།
གངས་མེད་ཐ་མ། གངས་གནས་དུག་རྩ་པ་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་བརྩས། གངས་མེད་ཐ་མ་སྟེ་རང་
གི་ཤོད་ན་དུག་རྩའི་གནས་གཞན་མེད་པས་ན་གངས་མེད་ཅེས་བརྗོད། གངས་མེད་པ།

① ཆོས་མངོན་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་གངས་གནས་ཆེ་བ་ཞིག །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ། ② གངས་འཕོར་བ་གང་དུ་མེད་པ།

གངས་མེད་པ་གསུམ། གངས་གནས་དུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པའི་གངས་ཀ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ལ་གངས་མེད་གཅིག་ཟེར། གངས་མེད་པ་གསུམ་ནི་གངས་མེད་སྤྲགས་གསུམ་སྟེ་གངས་འཕོར་ཏེ་ཅང་བགང་དུ་མེད་པའོ། །

གངས་ཆང་། ཆད་ལུས་མེད་པ།

གངས་ཆང་གཙང་འབྲུལ། ཆད་ལུས་མེད་པ་གཙང་དག་འབྲུལ་བ།

གངས་ཆད། གངས་ཀ་མང་ཅུང་།

གངས་ཆན། གངས་འཛིན་སྟེ་ཆན།

གངས་ཆབ། གློག་ཅིས་འཁོར་ལོ་ནང་གི་ཡི་གེ་དང་རི་མོ་གཟུགས་བརྟན་སོགས་གངས་ཀ་མང་ཤོས་ཆབ་བྱས་ནས་སྤྱར་དུ་འབྲུལ་ཆས་བཅི་བས་དེ་དག་གངས་ཀས་ཆབ་བྱེད་དོ། །

གངས་ཆོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་array ཟེར།

གངས་ཆོ་སྒྲིག་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་array processor ཟེར།

གངས་ཆོ་རིགས་གས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་array type ཟེར།

གངས་འཛིན་པར་ཆས། དེང་རབས་པར་ཆས་གསར་པའི་བྱེད་ལས་དང་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་གངས་ཅིས་འཁོར་ལོས་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་ཞིང་། རང་འབྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་བསྟན་ནས་པར་ལེན་སྐབས་པའི་འབྲུལ་ཆས་ཞིག་ཡིན། དབྱིན་སྐད་དུ་digital camera དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་数码相机 ཟེར།

གངས་འཛིན་དཔེ་མཛོད། གློག་ཁྲད་གྱི་ཅིས་འཁོར་བརྒྱད་ནས་ཡིག་རིགས་དང་། རི་མོ། འབྲུ་པར་སོགས་ཐམས་ཅད་ཅིས་མཛོད་ནང་དུ་བརྒྱག་ཅིང་དབྱིངས་ཐེང་དུ་རྒྱ་སྟོག་བཟླ་སྒྲིག་དང་།

བཅད་ཞིབ་བྱ་ཆོག་པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞིག་ཡིན། དབྱིན་སྐད་དུ། Digital Library ཟེད།
གངས་འཛིན་ལད་ཆོས་སྐུར་ཆས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digital-to-analog converter ཟེད།
གངས་འཛིན་བད་ཉག་ས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digital signal ཟེད།
གངས་འཛིན་མིང་ཉག་ས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digital signature ཟེད།
གངས་འཛིན་གཞིག་གངས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digital data ཟེད།
གངས་འཛིན་ཅིས་འཁོར། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digital computer ཟེད།
གངས་འཛིན་ཁོད་ལྗེད། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digital optical disk ཟེད།
གངས་འཛིན་ཡིག་ཉག་ས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་numeric character ཟེད།
གངས་འཛིན་ཡིག་བྱབས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་digital envelope ཟེད།
གངས་འཛིན་རིགས་གས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་numeric type ཟེད།
གངས་རིག། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་math ཟེད།
གངས་རིས་རིགས་གས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་ordinal type ཟེད།

གངས་ལས་འདས་པ། གངས་ཚད་འཛོག་མི་ཐུབ།
གངས་ལུགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་numeration systems ཟེད།
གངས་ལུགས་གཏན་ཆིགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་mathematical logic ཟེད།
གངས་ཤེས། [མདོན་]ཅིས་པ།
གངས་བཤེད། གངས་ཀ་ཞིབ་ཅིས་བྱེད་པ། གངས་བཤེར་གྱིས་ཅིས་སྟོང།
གབ། གབ་རྒྱགས་ཏེ། ར་རྒྱལ་ཁེངས་དྲེགས་ཀྱི་མིང་། དཔེར་ན། མི་གབ་རྒྱགས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གབ་རྒྱགས། ཁེངས་དྲེགས་སམ་རང་བསྟོད་ལུང་གཏམ།
གབ་གཡེར་ཚུ་ཁ། བོད་རང་སྟོང་སྟོངས་གཞིས་ཅེས་ཁུལ་འགྲོང་བ་རྫོང་གི་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
གབ་གསེར་ཁང་། དགོན་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་ཁ་གསལ་མ་ཆེད། ཐུབ་མཐའ་དག་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་སྟོངས་སྒྲ་ས་གྲོང་ཁྱེད་ཐུབ་ཐོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གབས། ① ཉེ་བའི་དོན། འགོ་གབས་ཡོད། འོར་གབས། འཆི་གབས་ཡོད་པ། ② ཐོན་འགྲོའི་དོན།
གསོལ་ཆིགས་བཤམ་རྒྱུད་གབས་སྒྲིག་པ། ཞིང་བ་ཆོས་སོན་མ་གྱི་གབས་བྱེད་པ།
གབས་རྒྱགས། ལམ་བར་དུ་བཟའ་རྒྱར་བསྟོགས་པའི་ཟས་རིགས།
གབས་འབྲུ། ཐུ་གེ་མེལ་ཆེད་དུ་བསགས་པའི་ཟ་འབྲུ།
གབས་དམག། རྒྱབ་གཞོན་དང་རོགས་བྱེད་ཀྱི་དཔུང་སྟེ།
གབས་ཡིག། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་backup ཟེད།
གབས་ཡིག་སྒྲིག་རིམ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་backup procedure ཟེད།
གབས་ཡིག་རྙིང་པ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་old backup ཟེད།

གཤམ་ཡིག་ཡིག་ཆ། མྱོག་མྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དེ་བྱིན་སྐད་དུ་backup files ཟེལ།

གཤམ་ཡུལ། སྟོག་ཅན་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་

གཤམ་གཤམ་གསུམ། གསུམ་གསུམ་སྟོན་འགྲོ། འབྲུལ་པ་ཆང་མས་སྟོགས་འགྲོའི་གཤམ་གཤམ་གྱི་དུང་གི་
འདུག། རྒྱུག་གཡོ་དན་རྩ་ས་ཀྱི་གཤམ་གཤམ་གྱི་དུང་གི་

གསུམ། འགས་རྒྱུའི་ནད་སོགས་འགས་མེན་པ་འཕམ་གསུམ་མེན་པ་སྟེ། ཆེད་དུ་བགས་པ་མ་ཡིན་པར་
ངང་གིས་ཁུབ་པ་འཕམ་གྱིར་བའི་དོན་དང་དེའི་མིང་རྒྱུང་ལའང་འདུག།

གསུམ་བག་ཤིས་ཅེ་པ། ཡུལ་མིང་ལས་བཏགས་པའི་སྟེ་དུས་པོ་དུ་གི་སྟེ་མའི་ཆོགས་པ་ཞིག་ །ཡུལ་
དེ་གཅང་ནས་མྱིང་རྫོང་ན་ཡོད།

གསུམ་ཁ། རྒྱུའི་གསུམ་པའི་ཁ། རྒྱུའི་གསུམ་ཁར་གོས་ཉི་མར་བསྐྱམས་པ།

གསུམ་སྟོང་། རྫོང་རྩལ་གིས་ཁེངས་པའི་ཐང་།

གསུམ་ཐང་། རྫོང་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་ཐང་།

གསུམ་རྫོ། རྒྱུའི་ནད་དང་རྒྱུའི་ཁའི་རྫོ།

གསུམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① ཁུབ་པ་འཕམ་འཁོར་བ། གནག་སྒྲུགས་ཆང་མ་རེ་ལ་གསུམ་འདུག། རྫོང་གཞི་
བགས་པར་གསུམ་པ། ② རྒྱུའི་ནད་དོ་རྩལ་གོར་མ། རྒྱུའི་ནད་པའི་ཡུལ། རྒྱུའི་ནད་ཀྱང་གསུམ་
པ་སྟོང་དགོས།

གསུམ་པ་ཆལ། འདི་ནི་གཡས་རུ་གཅང་གི་ས་ཆར་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་ཟེར་བ་དེར་སང་གི་ས་བགའི་
ནད་དུ་འང་འཁོད་ཡོད། གཡས་རུ་འདི་སྟོང་སྟེ་དེ་བྱེད་ཀྱི་དུང་པའི་ས་ཆ་ཡིན།

གསུམ་རྒྱགས་འབྲི་ཐབས། ཁ་གྲུས་ལིང་སྟོང་འབྲི་ཐབས་ཀྱང་ཟེལ། དེ་ནི་སྒྲུམ་ཆོན་རེ་མའི་ཐབས་
ཅལ་གྱི་གསུམ་ཤིག་ཡིན་པས། ལིང་རྩེ་ས་རེ་རེ་ལའང་ཁ་གྲུས་པའི་ཐབས་ཅལ་སྟེ་སྒྲུབ་སྟེ།
གསུམ་ལ་སྒྲུབ་གྱི་པན་འབྲས་ལེགས་པོ་ཐོན་ཐུག། དཔེར་ན། ལིང་ཁའི་སྟེང་ཆོན་ལྷང་གྲུ་དང་།
དམར་པོ། སེར་པོ་གསུམ་མཉམ་དུ་བསྒྲུགས་ནས་རྒྱགས་པའི་ཐབས་ཤིས་སྟེ་དཔེར་བས་ང་ཁ་
མདོག་གི་རྣམ་པ་ཐོན་ཐུབ་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཆོན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རིགས་འགྲེམ་ཐོང་ན་

འགྲིག་པའོ།

གས་ཆད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་spread prevarication ཟེད།

གས་ཆོན་དང་རུབ་ཆོན། འོག་བྱ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོན་སེར་པོས་སྒོར་དབྱིབས་ལྟར་བྱུགས་ཆེ་
འོག་བྱའི་ངོས་ལ་གས་པའི་སྒང་བ་ཆོར་གྱི་ཡོད་པས་དེར་གས་ཆོན་ཟེད། ཡང་ན་ཆོན་སྟོན་པོ་
ཞིག་སྒོར་དབྱིབས་ལྟར་བྱུགས་ཆེ། འོག་བྱའི་ངོས་ལ་རུབ་ཡོང་པའི་སྒང་བ་ཆོར་གྱི་ཡོད་པས།
དེར་རུབ་ཆོན་ཟེད། གས་ཆོན་ལས་བྱུབ་པའི་རི་མོས་བྲབ་སྟེལ་དང་། གོང་འཕེལ། ཁོག་ཡངས་
བཅས་ཀྱི་སྒང་བ་སྟེར་གྱི་ཡོད། རུབ་ཆོན་ལས་བྱུབ་པའི་རི་མོས་སེམས་སྟུག་དང་། ཁྱ་སིམ།
འབྲུལ་མེད་བཅས་ཀྱི་སྒང་བ་སྟེར་གྱི་ཡོད་པའོ།

གས་གསེག་། རྩ་སོང་བུལ་གྱི་དྲོ་རྩལ།

གས་རྩལ། རྩོ་གོར་མ་རྩུང་རྩུང་།

གལ། ལྟར་རམ་སྟེང་། གལ་འགོ། གལ་སྟེང་། གལ་མཐུག་། བཞུགས་གལ། གལ་མ་གལ། གལ་ལོན་
གལ། མི་གལ། གལ་འགྲིག་པོ། སྟོན་གལ་བསྐྱེགས་ཏེ་སྟོན་པ། གལ་འགོ་ནས་གཏམ་བཤད་ན་
གལ་མཐུག་ཏུ་ཉན་མཁན་ཡོད་དགོས།

གལ་ཆུང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་single line ཟེད།

གལ་སྟེག་། བྱིས་བ་ཆོ་གལ་སྟེགས་ནས་སྟོབ་ཁང་ནང་དུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ།

གལ་འགོ་། མི་གལ་འགྲིགས་པའི་སྟོན་ས་འགོ་སྟེ། གལ་འགོ་དང་གལ་མཐུག་ལྟ་བུ།

གལ་ཆགས་པོ། [མངའ་རིས་]གལ་འགྲིགས་པོའི་དོན་ཏེ། ཞིང་ཁའི་ནང་གི་ལྷོག་རྣམས་གལ་ཆགས་
པོ་བསྐྱེགས་འདུག་ལྟ་བུ།

གལ་རྩེས་མ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་line down ཟེད།

གལ་བསྟར། གལ་འགྲིགས་པའི་བྲེང་བསྟར།

གལ་པ། གལ་དུ་སྡོད་མཁན།

གལ་དཔོན། དགེ་འདུན་མང་པོ་འཛོགས་པའི་དུས་སྟོན་སྐབས་གལ་འགོར་བཞུགས་ཏེ། བསྡོམ་
ཡོན་བཤད་སོགས་མཛད་མཁན་གྱི་སྒྲ་མ།

གལ་ཚུད། གལ་དུ་ཚུད་པ། ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་མི་གལ་དུ་ཚུད།

གལ་ཆེས། ཆེས་གངས།

གལ་མཚུངས། དེགས་མཚུངས་སམ་བླ་ཆོ་འདྲ་བ།

གལ་མཆེས་པ། གལ་རོགས།

གལ་འཛོམས་པ། [རྟིང]བབ་ལ་གཞིགས་པའམ་ལྟ་བུ། ལས་གང་ཞིག་གནས་དེར་བྱས་ན་འགྲིགས་
མིན་དཔྱད་པ། གཏམ་བཤད་ན་གལ་འཛོམས།

གལ་འཛིན། སྡོད་ས་འཛིན་པ།

གལ་དེམ། ① ལྷར་གཅིག་གི་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཆུན་གཞོན་གལ་དེམ་བཞིན་དུ་བསྒྲིགས་པ། གལ་
དེམ་མ་འབྱུགས་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཞིགས་ཆགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། གལ་སྟར། གལ་
དུ་སྒྲིག་པ། གལ་དུ་བསྟར་བ། མེད་བཀོད་པ། མེད་པ། ཆར་དུ་དང་། ཆར་བ། ལུ་ལུ་རྒྱད་
བཅས་སོ། ② སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་བརྒྱད་དེམ་དེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་
གནས་བབ་མི་འདྲ་བ་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འཕྱོར་ལྡན་གལ་དེམ་དང་། འཕྱོར་
མེད་གལ་དེམ་ལྟ་བུ།

གལ་རོགས། གལ་འབྲིས་སུ་སྡོད་མཁན།

གལ་གཤིབས། གལ་གྱི་བར་གསེང་ཚུད་དུ་གཏོང་བ།

གལ་གསེང་། གལ་དུ་སྡོད་པའི་བར་གསེང་།

གས། དེགས་སམ་སྤེ་ཆན། མཐོ་གས། བཐོ་ལས་ཀྱི་གས།

གས་པ། [རྟིང]སྐས་ཐོག་དུ་འཛོག་སྐབས་ལག་པས་འཇུ་སའི་མིང་།

གྱི། ① གཅོད་བྱེད་དམ་གཏུབ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་གྱི་ཁ། གྱི་སྟངས། གྱི་དེད། གྱི་ཅེ། གྱི་འབྲས།
སྤྱི་གྱི། སྤྱི་གྱི། གྱི་འདོན་རྒྱ་འདེ་རྒྱག་པ། གྱི་ཚོ་རྒྱགས་པ། གྱི་བསྐྱུན་པ། གྱི་ཅིད། གྱི་རུབ་བྱེད་

པ། གི་བཅུགས་ཏེ་བསད་པ། ག་བཙོས་པ་དང་གི་བདར་བ་དེ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྒྲོལ་
བྱེད་དང་། རེས་སུ་གཙོད། དཔལ་གྱི་སྤྱང་པོ། མཚོན་ཆའི་གཞི་བཅས་སོ། ༥༢ ཅན་མེད་སྒོ་
བྱར་དུ་ཤི་བའི་རྒྱུན་ལ་གྱིའི་བདར་འདོགས་པ། ཏ་གིར་ཤི་བ། སྒོམ་གྱིར་ཤི་བ། མཚོན་གྱིར་
འཆི་བ། འབྲགས་གྱིར་ཤི་བ། ལྷོགས་གྱིར་ཤི་བ།
གི་སྒྲུབ། མཚོད་རྩས་ཤིག་སྟེ་མི་འཐབ་གྱིར་ཤི་བའི་སྒྲུབ་པ།
གི་ཁ། དག་དང་འཐབ་བའི་འཐབ་ར་ལ་ཟེད།
གི་ཁ་ལྷགས་ཟམ། ལུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་འབའ་ལུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་རྩ་རྒྱའི་ཐོག་ལ་བཅུགས་པའི་
ལྷགས་ཟམ་ཞིག
གི་ཁ་མཚོན་ཁ། གི་ཁ་དང་དོན་གཅིག
གི་ཁྲག །མཚོད་རྩས་ཤིག་སྟེ། མཚོན་འོག་ཏུ་ཤི་བའི་མིའི་ཁྲག
གི་གྲ། ① གི་རྒྱུད་དུ། ② ས་མིང་ཞིག་པོ་དང་རྫོང་གྲོངས་ཀྱི་མཚོ་སྒྲུབ་རྫོང་གི་མིང་རྟིང་ཡིན།
གི་གྲ་མཚོ། པོད་དང་རྫོང་གྲོངས་ཀྱི་མཚོ་སྒྲུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག
གི་གྲག །གི་ཁྲོག་པོ་ཞིག །རྒྱུད་སྟེ་ནས་བསྐྱར་པའི་ལྷའི་ཕྱག་མཚན་མཚོན་ཆའི་རིགས་ཞིག་ཡིན།
གི་མགོ་ཁྲིའི་ལུ་བ། སྟོབ་སར་ལག་པ་སུ་རིང་དང་། གཙོད་སར་གི་མགོ་སུ་རིང་མ་བྱེད།
གི་འགག་གསོད། [ལུལ་]སྟེད་གི་སྤང་བ།
གི་བརྒྱབ་ལུལ། གི་བརྒྱབ་པའི་རྩ་ལུལ། དཔེན་གྱི་ངོ་མ་བརྒྱབ་པའི་རྩ་ལུལ་ད་ལྟ་ཡང་འདུག་ཞེས་པ།
གི་འགམ་པ་བཏབ། གིས་ཁྲམ་རིས་བཏབ།
གི་ལྷགས། སྤར་མི་བསད་སྤྱོད་བའི་གི་དང་སྤར་མི་སོགས་ལ་གི་ལྷགས་ཟེད། ཅན་པ་ལ་མེ་སྟེག་བྱེད་
གི་ལྷགས་རྒྱག་བརྒྱད་བྱེད་གི་ལྷགས་དགོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།
གི་ཆག །གི་ཆག་ཏོ། ལུ་ལ་མེད་ན་གི་ཆག་བཏགས་དང་མ་བཏགས་མེད་ཟེར་དཔེ།
གི་ཆད། སྤར་མི་བསད་པའི་གི་ལ་འཁྲི་བའི་ཉེས་ཆད།
གི་བཏུལ། བོན་གྱི་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲོལ་ལ། ཁྲིམ་ཆང་དེར་མི་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་ཤི་ན་དེའི་
སྒྲོ་སོག་དེ་གཤེད་འདེས་ཁྲིམ་ཏེ་སྤར་སྤྱད་ནས་ཁྲིམ་ཆང་དེའི་ནང་མི་དང་ལུལ་མི་ནམས་གི་

འོག་ཏུ་ཤི་དགོས་པའི་གནོད་འཆེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། གཤེད་འདྲེ་དེ་འདུལ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་
བྱས་ན་གནོད་འཆེ་དེ་འགོག་ཐུབ་ཟེད།

གི་ལྟག་ །གིའི་ལྟག་པ།

གི་ཐོད་དང་ཁ་ཤི། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྣ་སྦྱའི་བྲག་མཚན་གི་གྲག་དང་། ཐོད་
པ། ཁ་ཤི་ག་བཅས་ལ་ཟེད།

གི་འཐག་ །གི་སོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤུ་འབྲུག་བྱེད་པའི་མིང་། གི་གཉིས་ཀྱིས་གི་འཐག་བྱས་ནས་ཤུ་
བཅ་བས་པ།

གི་འཐག་ བན་ཚུན་གི་ཁ་བཤེ་བའམ་གི་ཁྱེར་ནས་འཛིང་བ། དཔའ་རྩུལ་རྣམས་ཀྱིས་གི་འཐག་ཇ་
ཡུན་ཅེས་བྱས།

གི་བྲངས་པ།གི་གི་བྱུབས་དང་བཅས་སྐྱེད་པར་སྐྱར་གས་ཀྱི་བར་དུ་བརྩུད་པ། བོད་མིས་སྐྱེད་པར་
གི་བྲངས་པ།

གི་མདུད་ །གི་ཅེའི་གསེག་ཁ།

གི་བདད། [བྲ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྲ་ཆོག]གི་ཡི་སོ་རྩོ་སོགས་ལ་བདད་ནས་རྩོ་བྱུང་བའི་དོན།

གི་དཔའ་དམ། སྐྱེད་གི་རིང་ཤོ།

གི་ཐུག་ །གི་ཆུང་ཆུང་།

གི་པོ་རྣམས་ལ། འཕུལ་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད། གི་ཤི་སོང་བའི་རོ་རིགས་ལྷ་སྟེ། མེས་ཆོག་ནས་ཤི་བ་དང་།
མཆོན་གྱིས་བསད་པ་དང་། ཆུས་ཁྱེར་ནས་ཤི་བ་དང་། གཡང་དུ་འགྲིལ་ནས་ཤི་བ་དང་།
འཐེབས་འོག་དུ་བྱུང་ནས་ཤི་བ་བཅས་སོ། །

གི་སོ་ཁྱོད། རང་ལ་བདེན་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཉམ་ཆོད་བྱས་ཏེ་གསོན་སོར་གནས་པའི་མི་ལྟར་དུ་
བརྟག་མཁན།

གི་ཅེ། གི་ཡི་ཅེ་སོ། དཔེར་ན་གྱིས་པའི་ཁ་སྟེ་སྦྱོང་བ་ལ་ཁྱི་སྟེ་ཁ་ལ་གི་ཅེ་ཆག་ཆུགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

གི་མཆོན། མཆོན་ཆ་གི།

གི་འཛིང་། གི་ཁྱེར་ནས་འཐག་པ།

གི་ཡུ། གི་ཡི་ཡུ་བ།
གི་རུ་བཤོངས། གི་རྒྱབ་སྟེ་བསད་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག།
གི་རུབ། མི་མང་པོས་མི་གཅིག་ལ་གི་སྟེ་བ་གཡུག་གས་སྟེ་བ་འཇུགས་ཤེད་པ།
གི་རུས། མཆོད་རྗེས་ཤིག་སྟེ། མི་གི་ཁར་ཤི་བའི་རུས་བ།
གི་ལ་ཁུ་ཚུར་རྟོག་པ། ཉེན་ཁ་ཡོད་སར་འཛེམ་མི་ཤེས་པའི་དཔེ།
གི་མིང་། གི་ལ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ཡུ་བ་མེད་པའི་མིང་།
གི་ཤ། གི་མཆོན་རྒྱུན་གྱིས་ཤི་བའི་མི་ཤ།
གི་ཤི། གི་མཆོན་དང་། བདེ་བ་རྒྱུན། གཡང་ལྷུང་སོགས་རྒྱུན་ལས་དུ་ཤི་བ།
གི་ཤུབས། གི་བརྒྱུ་སའི་གི་ཤུབས། དཔུལ་དང་གོ་བའི་གི་ཤུབས།
གི་ཤུར། གིས་བཞོགས་པའི་རི་མོ་ཤུར་ཅན།
གི་སོ། གིའི་སོ་ཁ།
གི་སྒྲི། བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཁྲིམ་ཆང་དེར་མི་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་ཤི་རྗེས་སྤྲར་ཡང་སྟེ་
མཐུན་ནས་མི་མང་པོ་གི་འོག་ཏུ་ཤི་བ་དེ་ལ་གི་སྒྲི་ཟེར།
གིན་པོ། [རྒྱན་ཆོག] རིག་པ་རྩོམ་པའི་དོན་ཏེ། མི་གིན་པོ། རྩོམ་གིན་པོ། རིག་པ་གིན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གིབ། ① རྒྱུན་རྩོམ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ནད་རིགས་ཏེ། རྩོམ་ལ་ཡུལ་གི་འབག་
བཅོག་དང་། གིན་འབྲུ་སོགས་ཁ་སྤྲོ་བརྒྱུད་དེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ལས་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལུས་ནད་གི་
འབྲུང་ཁམས་འཁྲུགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྲག་དང་། རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་འགག་ནས་ནད་རྟགས་སྟོན་པར་
དུ་མཛོན་པ་དཔེར་ན། བརྒྱལ་བ་དང་། འོག་པ་དང་། དབར་པོ་ཤོར་བ། རིག་པ་འཁྲུལ་བ་
སོགས་ཀྱི་ནད་རྟགས་ཟེར། ② མི་གཙང་བའི་དམེ་བཅོག་ ཁམས་གིབ། བོས་གིབ། བག་གིབ།
ཡུགས་གིབ། དམ་གིབ། ཉལ་གིབ། མནའ་གིབ། དམར་གིབ། འཁོན་གིབ། རོ་གིབ། ③ སྒྲིབ།
གིབ་ཀ་ནད་རིགས་ཤིག་གི་མིང་། ཁྲིམ་དུ་ནད་པ་ཡོད་ཆེ་མཐོན་པོ་ཡོད་ན་སྤྲབས་འགར་ནད་པ་
ལ་རྒྱག་གཟེར་ཆེན་པོར་ལང་གི་ཡོད་པ་དེ་ལ་མཐོན་པོའི་གིབ་ཀ་ཟེར།
གིབ་སྐམ། བརྒྱན་ཅན་གིབ་ནག་ཏུ་སྐམ་བརྒྱུག་པ།

གི་བ་སྒྲིན། གཟའ་བདུད་རྩ་ཏུ་ལ་ཡི་གི་བ་མ་ཐོག་པར་གྲགས་པའི་མྱུང་པའི་སྟེང་དུ་ཐུག་ཅེད་ལ་ནས་

སྒྲོ་བུར་དུ་བརྒྱལ་བའི་ནད་ཅིག་

གི་བ་ཁུང་། ཉི་མ་མི་འཆར་ས།

གི་བ་ཁྱུས། གི་བ་ནད་སེལ་ཐབས་བྱ་བ་ཁྱུས་ཀྱི་མིང་།

གི་བ་བརྟན། གི་བ་མཐམ་གི་བ་ནག་གི་གཟུགས་བརྟན།

གི་བ་མདོས། གི་བ་ནད་སེལ་ཐབས་ཀྱི་མདོས་ཡས།

གི་བ་ནག་ །ཡོད་ཟེར་མི་ཐོག་པའི་ས། དབྱིན་སྐད་དུ་shading ཟེར།

གི་བ་ནག་འཇམ་པོ། སྒོག་མྱུང་འཇུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ།

གི་བ་ནག་འབྱེར་མཐོང་། དོགས་པ་སྒྲེ་མི་དགོས་སར་དོགས་པ་སྒྲེས་པ།

གི་བ་ནད། བོད་གི་གི་བ་དང་དོན་གཅིག་

གི་བ་གཞོན། མཚན་མོར་གཉིད་ཁྱག་སྐབས་ཚོར་བ་སྒྲེ་ཞིང་དབུགས་འབྱིན་རྒྱུ་དཀའ་ཞིང་གཞན་

ཀྱིས་གཞོན་པའི་ཚོར་སྣང་ཡོད་ཅིང་མི་ལམ་དུ་འང་འཛིགས་སྣང་ཅན་གྱི་གཟུགས་གང་ཞིག་

གིས་གཞོན་པར་མིས་ནས་འཛིགས་སྐྱག་སྒྲེ་བའི་འཁྲལ་སྣང་གི་མི་ལམ།

གི་བ་གཞོན་གྱི་གདོན། གཞོད་པ་སྒྲེལ་བའི་གདོན་རིགས་ཤིག་གི་མིང་།

གི་བ་ཕྱོགས། སྒྲིབ་རིའི་བྱང་ཐོས་ཉི་ཡོད་ཐོག་དཀའ་བའི་ས་ཆ།

གི་བ་མ། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱུད་ཀྱི་གས་ནང་གི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཁ་དོག་ནག་

པོ། གཟུགས་ཀྱི་གི་བ་མ་རྩ་བུ་ནང་ན་ཡོད་པའི་གཟུགས་མིག་ལ་སྣང་བྱུང་པའོ། །ཤིང་གི་གི་བ་

མ། ཉི་མ་རྒྱུ་མཚམས་རི་ཅེའི་གི་བ་མ་སྒྲེབས་པ། ལ་འགོ་ཡི་ཉི་མ། ལ་རྟེང་གི་གི་བ་མ་བཞིན་

དུ་འགྲོགས་པ། གྲགས་པ་ངན་པ་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པར་འགྱུར་པ།

གི་བ་མ་གཉིས་པ། རང་དང་རྩ་སྒྲིད་མ་ཐུན་པའི་གྲོགས་བཟང་པོའི་དཔེ་སྟེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་གི་བ་མ་

ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྒྲིད་གང་བྱས་པ་དང་མ་ཐུན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གྲོགས་བཟང་པོ་རང་དང་རྩ་སྒྲིད་

མ་ཐུན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གི་བ་མ་གཉིས་པ་དང་འདྲ་བ།

གྲིབ་མ་སྐྱུ་མོ། གྲིབ་མ་བསེལ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་བག་ཐེབས་པའི་དོན། ལྷོན་ཤིང་བཟང་པོའི་གྲིབ་མ་
སྐྱུ་མོར་ངལ་གསོ་བ།

གྲིབ་མག། གྲིབ་ནག་དང་གཅིག།

གྲིབ་བཙུག། བཙུག་པའི་ནད།

གྲིབ་ཆེ་ཆོག་གླིང། གྲིབ་ཆེ་ཆོག་གླིང་གི་མིང་ཆ་ཆང་ལ་ཆེ་ཆོག་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་འབོད་ཅིང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་གོར་ཁ་བཙན་འཇུག་དམག་གིས་པོད་
ཀྱི་གཉའ་ནང་དང་། རོང་ཤར། རྒྱུད་ཤོང་བཙས་ལ་བཙན་འཇུག་གཏོར་བཙོན་བྱས་སྐབས་
རྒྱུད་ཤོང་བསམ་གཏན་གླིང་གི་བྲ་པ་རྣམས་གནས་ཐབས་བྲལ་ནས་ལྷ་སར་རྒྱ་ལའི་སྤྱོད་སྐྱུ་
ཐེང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ལ་བདེ་སྐྱུག་ཞུ་བར་ཡོང་
སྐབས་དཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བྲལ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུང་རྗེས་རང་རང་སོ་སོའི་གང་འདོད་
སར་སོང་གསུངས་བར་རྒྱ་ལའི་སྤྱོད་ཐེང་བརྒྱད་པས་ཁྱོད་ཆོའི་སྤྱོད་སྐྱུ་ལ་བས་གཏན་ཐངས་
བས་བྲལ་སྤོངས་གང་སར་བཏང་ན་མ་འགྲིག་པས་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ས་བབས་གང་དགའ་ཅིག་ལ་
དགོན་གནས་འདེབས་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་དཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་པོ་རྒྱ་ལ་ནས་བཟླ་
དཔུང་གནང་སྐབས་རྒྱུད་ཆུང་ལྷོ་ངོས་གྲིབ་ཀྱི་ས་དེར་དགོན་པ་འདེབས་བཞེད་ལྟར་ས་བྱ་སྤྱི་
ལོ་༡༧༩༩ལོར་གྲིབ་ཆེ་ཆོག་གླིང་བྱག་བཏབ།

གྲིབ་ཆོད། ① ཉེ་གྲིབ་ལས་དུས་ཆོད་ལྟ་བུ། ② གྲིབ་གཟུགས་ཀྱི་རིང་བྱུང་གི་ཆོད།

གྲིབ་གཟུགས། ལྷར་གྲིབ་ཀྱི་ཉེ་མའི་གྲིབ་མ། ཉེ་ལྷོག་གི་གྲིབ་གཟུགས་འཁྱུར་བ།

གྲིབ་གཟུགས་རི་མོ། ལྷང་ཆའི་རྩ་བའི་རིག་པ་མེད་སྤྱད་ནས། མིག་ལམ་གྱིས་བཟུ་ཞིབ་སྐབ་པའི་
དངོས་པོའི་ཁ་སྤྱོགས་ལ་གྲིབ་གཟུགས་ཀྱི་བཙན་བརྒྱབ་སྟེ། དངོས་པོའི་ཆེ་ཆུང་དང་། རང་
ཚུལ། གནས་ས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འཕྲེད། ལྷར་བཙས་སོ་སོ་ངོས་སྟོན་གྱི་ཐོག་མཆོན་པ་
བྱས་པར་གྲིབ་གཟུགས་རི་མོ་ཟེར་དེ་ནི་གཙོ་བོས་བཟུང་དང་། ས་དབྱིབས་རི་མོ་འགྲི་སྐབས་
མེད་སྤྱོད་བུད་ཀྱི་ཡོད།

གྲིབ་ལམ། ① གནས་ཀྱི་དགུ་ཆོགས། ② རིའི་སྤྱིབ་ཀྱི་འགྲོ་ལམ།

གི་ལ་མིང་། གི་ལ་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གི་མིང་ཏོག
གི་ལ་ལུང་། གི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་བ།
གི་ལ་ཡོང་། གི་ལ་སྐྱོན་གྱིས་མིག་འགྲེལ་བའི་ཡོང་སྐྱོན།
གི་ལ་ཤོར། གཙང་མར་བཅོག་གི་ལ་ཀྱི་སྐྱོན་ཤོར་བ
གི་ལ་སེལ། གི་ལ་ནད་སེལ་ཐབས།
གི་ལ་སེ་སྐྱོལ་གྱི་ལ། ལྷ་ས་ཁོང་ཁྱེད་ཀྱི་མདུན་ངོས་སྐྱིད་ཚུའི་ཕྱོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གི་ལ་ཀྱི་ལུང་བའི་ལ།
གི་ལ་སེལ་གྱི་ལུག་རྒྱ། གསང་སྒྲགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལག་པའི་ལུག་རྒྱ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ།
ལུག་གཉིས་ཁ་ཚུར་བྱས་པའི་མཐེད་ཚུང་གཉིས་དང་མཛུབ་མོ་གཉིས་བརྒྱུད་ས་པ་རྒྱལ་བཞོལ་
དུ་བྱས་ཐོག མཛུབ་མོ་གཉིས་དང་མཐེ་ཚུང་གཉིས་པན་ཚུན་མདུད་པའི་ལུག་རྒྱ་སྟིང་གའི་ཐད་
དུ་བཅངས་པ་དེ་ལ་ཟེར།
གི་ལ་སོ། གི་ལ་མ། ཉི་མ་མར་མར་འགྲོ་དུས་གི་ལ་སོ་ཚུར་ཚུར་སྐྱེལ་བ་བྱུང་། ཁང་པ་བཅེགས་ཐོག་
མང་ཡང་། གི་ལ་སོ་ས་ལ་འབབ་དགོས། རི་མོ་ཆེན་པོའི་གི་ལ་སོ་དང་། རྒྱལ་གོག་ཆེན་པོའི་
ཞབས་ད།
གི་ལ་སྲིབ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལྷུ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གི་ལ་བསངས། གི་ལ་བཅོག་སེལ་ཐབས་བྱས་པ།
གི་ལ་བསེལ། གི་ལ་ནག་བསེལ་པོ།
གི་མ། གི་མ་པོ་སྟེ། འཆོ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་མགོ་བྱུང་ཞིང་འདྲེས་པོ་ཡོད་པ།
གི་མ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]དམ་པོར་འཇུག་པའི་དོན། ཐག་པ་བསྐྱེལ་ནས་གི་མ་པར་འཇུག། ཅིད་སྐྱད་
གི་མ་དཀའ་བ། བལ་སྐྱད་གི་མ་སྐྱ་བ།
གི་མ་པོ། ① ཐང་པོ་དང་། གསལ་པོ་འཕས་སྐྱུང་པོ། སྐྱ་གི་མ་པོ། རིག་པ་གི་མ་པོ། ལག་པ་གི་མ་པོ།
② ལྟོད་པོའི་ལྷོག་ཕྱོགས་སམ་ལྷོག་ཟླ། ཐག་པ་གི་མ་པོ། ལག་ཅ་འཕར་སྐྱུངས་གི་མ་པོ།
གི་མ་སྟོད། དམ་ལྷུག རིག་པ་གི་མ་སྟོད་འཆོམ་པོ།

གིས་ལ། རི་འདས་པ་སྟེ། ཐག་པ་བསྐྱེད་ནས་གིས་ས་ལྟ་བུ།

གི་ལ། གི་རྒྱ་དུ།

གི་འེ་དངོ། །གི་འེ་ཁ་དང་གི་འེ་སོ་ཡི་དོན།

གྲ། ① རྒྱ་ལས་སྒྲོལ་བྱེད་གཞིངས། ཤིང་གྲ། ཀོ་གྲ། གྲ་གྲ། གྲ་ཐག། གྲ་ཐོགས་པ། གྲ་ཐོག་རིམ་ཅན།
སྒྲ་བ་བརྒྱབ་སྟེ་གྲ་སྒྲུལ་པ། དངོས་ཆས་མང་པོ་གྲ་བརྒྱུངས་པ། སྒྲ་བས་གྲ་འབྲུལ་གྱང་འགོ་མི་
ཐུབ་པ། གཙང་རྒྱུ་འཁུར་བྱ་བྲང་། རྒྱུ་འབབ་རྒྱུ་དཔ་སར་ཐག་པས་གྲ་རྒྱུ་དུ་བྲང་། དབྲང་
རྒྱ་རྒྱས་ནས་གྲ་རྒྱུ་པས་པ། ② ལུང་ཁང་པའི་གྲ། ལྷོག་ཅེ་གྲ་བཞི་ལ།

གྲ་ཀོ་ཀོ་བ་ཡིས་གཡོགས་པའི་གྲ། ཀོ་གྲ་ཡང་ཟེད།

གྲ་སྒྲས། ཁང་པའི་ལུང་དུ་འཛུགས་རྒྱུ་འེ་སྒྲས།

གྲ་སྒྲ། གྲ་སྒྲོད་བྱེད་སྒྲ་བ་སྟེ་ཤིང་ལེབ་ལུ་བ་ཅན་ཞིག། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྒྲ་བ་དང་། སྒྲོད་བྱེད།
གྲ་སྒྲུལ། གྲ་ཡི་གཤོག་པ། གྲུའི་ཡན་ལག་གཡོག་བྱེད་བཅས་སོ། །

གྲ་ཁ། གྲ་གཞིངས་འབབ་སའི་རྒྱ་ཁ།

གྲ་ཁའི་བཅའ་ཁྲིམས། གྲ་ཁད་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་དང་སྟེ་ཆོན་གྱིས་སྤྱང་བཅི་བྱ་དགོས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས།

གྲ་ཁུག། ① ལག་པ་བསྐྱེད་ས་པའི་གྲ་མའི་ཁུག། ② ལུང་ཁུག།

གྲ་ཁེལ། གྲུའི་སྒྲུ་བ།

གྲ་མཁན། གྲ་གཏོང་མཁན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྒྲ་བ་འཛིན་དང་། མཉན་པ། གདོས་པ། རྣ་བ་
འཛིན་བཅས་སོ། །

གྲ་གྲ། ① སྒྲུད་པ་རྟོག་པའི་གོང་ལུའི་མིང་། ② རྒྱལ་སྤྱང་གི་ཡོ་བྱང་ཅིག་སྟེ། བོད་ཡིག་གི་གནལ་
དཔེར་སོ་ལོང་ཟེར་ཞིང་། ཁམས་པའི་ཡུལ་སྐད་དུ་བག་སྒྲོག་དང་། ཨ་མདོའི་ཡུལ་སྐད་དུ་
སྐད་ལི་ཟེད། ③ ཐགས་འཐག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུད་པ་རྟོག་པོར་བྲིལ་བའི་མིང་། ④ གནལ་དུས་ཀྱི་མི་
རིགས་ཤིག་གསལ་ཆོ་བ་ཞིག་གི་མིང་། སྤྱར་བོད་བྱང་རྒྱུད་དང་། ཤིན་ཅང་། མཆོ་སྟོན་བཅས་
ཀྱི་ས་འབྲེལ་ཁུལ་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱན་ཞིག།

གྲ་གྲུའི་དབྲང་ལྷགས། གྲ་གྲུ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་དབྲང་ཐབས་ཀྱི་དབྲང་ལྷགས།

བྱ་གྲུ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཁག་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བྱ་མྱ། བྱ་སྒྲོལ་ནས་པ་རོལ་སྒྲེལ་བའི་སྒྲ་ཆ།

བྱ་སྒྲོལ། བྱ་སྒྲུས་བྱ་ཆུ་ཚར་རུ་ནས་པར་རུ་ལ་སྒྲེལ་བ།

བྱ་མགོ། ① ལག་པའི་བྱ་མོའི་མགོ་འཕེལ་སྒྲེ། ② བྱའི་མགོ།

བྱ་ཆར། ཆར་འཇམ་པོ། དུལ་བྱ་ཀུན་ལ་བྱ་ཆར་བབ།

བྱ་ཆོད། བྲེ་ཆན་བྲེ་ཆན་རུ་བཅད་པའི་རེ་འུ་མིག

བྱ་འཛོ། བྱ་ཁུག་རྒྱབ་སྒྲོགས་ཀྱི་འབྲུར་རུ་དོད་པའི་གནས་དེ་ལ་ཟེར།

བྱ་བཏང། རྒྱ་ཡི་ནང་རུ་བྱ་བཏང་ནས་འཕྲོ་བ།

བྱ་ཐག། བྱ་བཏགས་ཡས་ཀྱི་ཐག་པ།

བྱ་གཏུབ། བྱ་མོའི་རྒྱུ་ཆ།

བྱ་བདག། བྱ་ཡི་བདག་པོ།

བྱ་མཐུང་རྒྱག། དཔུང་པའི་བྱ་མོས་འབྲིས་སུ་ཡོད་པའི་མི་ལ་ལག་པའི་བྱ་མོས་འཕྱུལ་བརྒྱད་ཐེད་པ།

བྱ་ནང་སེམས་གཅིག། མི་ཚང་མ་བསམ་སྒྲོ་གཅིག་པ།

བྱ་ནར། བྱ་བཞི་ནར་མོ།

བྱ་པ། བྱ་འཕྲན་གཏོང་མཁན།

བྱ་དཔུང། ཀོ་བྱ་རྒྱུང་ཐེད་ཀྱི་ཤིང་།

བྱ་དཔོན། བྱ་བཏང་མཁས་པའི་དཔོན་པོ།

བྱ་པ་རྒྱ་ཁ། བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཁག་སྤང་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་འབྲི་རྒྱའི་བྱ་ཁ་ཞིག་ཡིན།

བྱ་པ་བྱར་བྱ་ཆེ་རིང་། དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་དུས་འགོར་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེ་འཛོ་མདའ་བྱ་བ་

པ་ཆང་ཞེས་པའི་བྱིས་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐྱ་གཞོན་ཅུའི་དུས་ཡབ་མེས་ཀྱི་བྱར་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་

སྒྲིག་དང་རི་མོ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། ཁོང་གི་བྲིས་རྒྱན་ནི་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཆོས་དཔེར་ས་རྒྱ་

མཆོས་སྒོལ་གཏོད་པའི་སྐྱན་གསར་བྱུག་རྒྱན་ཐོག་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་བྲོས་སྡིང་བརྒྱད་ལས་

ལྷུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ལག་འཁྱིལ་གསར་བསྐྱོན་མཛོད་པའི་ཁྱིམ་རྒྱན་སྒྲེལ་བ་འདིར་དུས་ཁྱིམ་
ཁམས་ཁྱིམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་བྱུང་བ་ཡིན། ཁོང་གི་བྱག་བཟོའི་བརྩམ་བྱར་མཆོད་ན། ཀམོག་
ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་བླེབས་རིས་དང་། ལྷུང་རུ་མཆོན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བརྟན་དགུ་ཐང་སྤྱོད་བ་
བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་ཞལ་ཐང་མི་ཅུང་བ་ཞིག་དང་། སྤེ་དགེ་བར་ཁང་ཆོས་མཛོད་ཆེན་མོའི་
བར་ཤིང་གས། ལྷོན་བ་མཛོད་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་། ལྷ་རུ་མཆོན་
བརྒྱུད། གསར་སྤྱགས་གསར་རྟོང་གི་ཡི་དམ་དང་སྤང་མའི་སྤང་བརྟན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཤིང་
བར་མ་ཁྱིམ་རྣམས་ཡིན།

བྱ་བྲ། ལྷུང་པའི་གོང་བྲ།

བྱ་པོ་ཆེ། བྱ་གཟིངས།

བྱ་མེར་རྩལ་ཁྱིམས་འབྱུང་གནས། ལྷ་མེས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡལ་བྲ། བྱ་མེར་སོགས་བན་
དེ་མི་བྲེད་དང་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱ་མེས་ལ་ཁུས་ནས་མེ་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོ་ཡང་ན་༡༠༡༥ལོར་
སོག་ནག་ཐང་པོ་ཆེ་བཅུགས་ཤིང་། ལྷ་མེས་སྤྱོད་མ་ཡང་ཐང་པོ་ཆེ་འདིར་བཞུགས། འདི་ལས་
མཆེད་བ་ལ་ཐང་སྒོར་དུ་གྲགས། ལྱིས་བྱ་མེར་ཀྱི་མཁན་བྲ་ཁུ་སྟོན་བཙུན་འབྲུས་གཡུང་རྒྱུང་
གིས་བཟུང་།

བྱ་མོ། ལག་འདྲ་དང་དབྱུང་པའི་བར་ཀྱི་ཆོགས་འབྲུག་ བྱ་མོའི་རྩེ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཉེ་བའི་
དབྱུང་པའོ། །

བྱ་མོ་སྤྲང་བ། བྱ་ཆོགས་རྩས་བ།

བྱ་མོ་གཞུ་མཆོག་རུས་འབྲུག་ ལུས་ཀྱི་གསར་གནད་ཅིག

བྱ་དམར། བྱ་དཀར་དང་བྱ་དམར་ཞེས་གཡུའི་རིགས།

བྱ་བཙས། བྱ་ལྷ།

བྱ་བཙས་བ། མཉན་དཔོན།

བྱ་ཆོགས། བྱ་མོའི་རུས་པའི་ལྷ་མཆོམས།

བྱ་རྩལ་ས། ① བྱ་བ་རྩོད་ས། ② ཀོ་བྱ་གཏོང་ས།

བྱ་ཤིངས། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་བཤོད་བྱེད་ཀྱི་བྱ་ཆེན་པོའི་མིང་།
བྱ་ཤིང་། བྱའི་ནང་དུ་འཇུག་ཆུའི་དངོས་པོ།
བྱ་འཛིན། སྐྱ་ན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་ཅིག
བྱ་འཛིན་གཉིས་པ། ལྷ་ས་པོ་རྒྱ་ལ།
བྱ་འཛིན་གཉིས་པའི་པོ་བྱང་། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སིང་ག་ལའི་སྤིང་དང་ཐག་ཉེ་སར་དེ་པོ་པོ་ཏ་
ལ་ཞེས་ཟེར་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཐོག་གི་སྤིང་ཕྱན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་ན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་
ཡིན་པར་བཤད་བ་ལྟར། ལྷ་སའི་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྱང་འདི་ཡང་འབགས་པ་ལོ་གི་ལ་རའི་སྐྱ་བརྟན་
རང་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ལ་པོ་སྤོང་བཅན་སྒྲོམ་པོ་བཞུགས་པའི་པོ་བྱང་ཡིན་པས་དེ་པོ་པོ་ཏ་
ལ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་དོན།
བྱ་འཛིན་བདག་པོ། [མངོན]སྐྱ་ན་རས་གཟིགས།
བྱ་འཛིན་རི་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་གཞུང་ལས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ར་མི་ལྷ་ཡེའི་ཡུལ་ནས་ལྷོ་
ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་མཚོ་ལ་བྱ་གཟིངས་བཏང་ནས་བྱིན་པ་ན་སིང་ག་ལའི་སྤིང་དུ་སྤྱེབས་ཤིང་། དེ་
ནས་ཀྱང་དོས་སུ་ཐད་ཀར་བྱ་གཟིངས་བཏང་ནས་བྱིན་པ་ན་རི་པོ་པོ་ཏ་ལ་འཕམ་པོད་སྐྱད་དུ་རི་
པོ་བྱ་འཛིན་ཞེས་དེའི་ཅེ་མོ་ལ་སྐྱ་ན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དང་དེའི་ཅ་བ་ལ་གཡུ་ལོ་
བཀོད་པ་ཞེས་ཟེ་བཅུན་སྒྲོལ་མའི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་ལ་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་སྟོན།
བྱ་ཞབས། བྱའི་མཐེལ་ལས། བྱའི་འོག
བྱ་བཞི། ① དོས་བཞི་ཆེ་ཆུང་སྟོམ་པའི་དངོས་པོ། ② རྫོ་སྐྱ་བྱ་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་བསྐྱ། ལུ་རྟེས་
ཤིང་། ལུས་པས་ཐྱད་སྐྱོན་གསོ། །ཆུ་མེར་སྐྱེས།
བྱ་བཞི་ཁ་གང་ལ། མཐའ་བཞིའི་རིང་ཐུང་ཆ་སྟོམས་པའི་བཟོད་བྱིབས་ཤིག
བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི། ཁང་པ་བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་ལ།
བྱ་བཞི་ནར་མོ། ལུར་བཞི་ཡོད་པའི་དབྱིབས་ནར་མོ།
བྱ་བཞི་ལམ་འབྲེད། བཀའ་གདམས་པའི་བཤད་ཆུལ་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་
ཆ་ཆང་བར་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ལོན་པ།

བྱ་བཞི་ལྷན་པ། མཐོ་དམའ་ཞེད་དུས་ཚང་མ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ལོ་ལྷར་བུའི་དབྱིབས་ཅན། ② བྱ་
མང་པོ་གཤེགས་སྤྱིག་གིས་བཟོས་པའི་ཟས་པ། ③ བྱ་དང་སྐྱམ་སའི་བར་བཅུགས་པའི་རྒྱང་ཟས།

བྱ་གཟུགས། བྱ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ།

བྱ་ཡའི་སྤྲུགས་པ་བྱ་ཚང་། རྒྱལ་དབང་བདེ་ཆེན་རྡོ་རྗེས་བཏབ། བཏབ་དུས་མི་གསལ། རྒྱལ་དབང་
བདེ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གཉེར་སྟོན་ཉི་གྲགས་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་འདྲ། བྱ་བ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན།
ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྡོ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བྱ་ལམ། རྒྱ་ཐོག་གི་ལམ།

བྱ་ཤན། རྒྱ་པོ་ལས་སྟོལ་བྱེད་ཤིང་གི་བྱ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྟོལ་བྱེད། རྒྱ་ཡི་ཤིང་ན། ཉམ་གོ་
ཅན། ཉམ་གས་གསུམ་པ། པ་མཐར་སྟོོལ། གཟེངས། སེང་གེ་ཅན་བཅས་སོ། །

བྱ་རེད་ན་བ་དགོན། བཏབ་དུས་གསལ་པོར་མ་རེས། འདེབས་མཁན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་ཟེར། རྡོ་རྗེ་
རྒྱལ་མཆན་ནི་ལྷགས་མཐུན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་དངོས་སྟོབ་ཡིན་པ་གསལ་བར་ལྟར་
ན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་སྟོང་ཙམ་ཡིན་དགོས། བྱ་བ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་
པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ནག་པོར་རྡོ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བྱ་ཤན་ཁ། བྱ་ཤན་གཏོང་སའི་རྒྱ་ཁམས་རྒྱ་འབྲུག་

བྱ་ཤན་པ། བྱ་ཤན་གཏོང་མཁན།

བྱ་ཤིང་། བྱ་ས་ལ་འབྱར་སྐབས་འཕུལ་རྒྱག་གཏོང་བྱེད་གྱི་རྒྱག་པ་རིང་པོ།

བྱ་ས། བྱ་ཁམས་ཤན་ཁ།

བྱ་གསུམ། ཟུར་གསུམ།

བྱག་པ། [ཐ་མི་དད་པ]བྱགས་པ། བྱག་པ། ① ཆག་བྱམ་དུ་འགྱུར་བ། དཀར་ཡོལ་གྱི་ཁ་བྱགས་
པོར། རྡོ་བྱག་ཡོད། འབྲས་བྱགས་པ། འབྲུ་བྱགས་པ། ② ལུས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷགས་ལ་བྱང་དད་པོག་
ནས་རྩལ་པོར་འགྱུར་བ། ལག་པ་བྱག་པ། གདོང་རོ་བྱག་པ།

བྱག་བྲ། ཆག་པོར་གྱུར་པའི་སྟོན་སྟུང་།

བྱང་། ① སྐྱང་པོ་འཕམ་མགོ་བདེ་པོ་དཔེར་ན། བྱང་ཤོད་པོ་དང་སྐྱང་བྱང་འཛོམས་པོ་སོགས།

② ལུ་བླངས་པ་སྟེ། ལུ་སྟོགས་པ་ལྟར་དགོས།

ཡུང་པོ། ① ཡུང་པོ། མི་དེ་ཡུང་ཡུང་གཉིས་འཛོམས་ཤིག་དུག །ཡུང་མོན་གཉིས་ལྟན། ཁོ་ལྷག་
ལྷན་མ་ཡུང། འཕ་འཇམ་ནུས་ལུ་ལེགས། ② ལུས་པ་དང་ལྟན་པ། ས་མོན་ཡུང་པོ། མེ་ཡུང་པོ།

གྲུང་བ། གྲུང་ཕོ་དང་གཅིག །

གུང་ལ་དོད་པོ། ཉམ་པོ་མེན་པ།

ཡུངས། རྩ་ཡུང་བའི་འདས་པ་སྟེ། རྩ་རྩོགས་པ་དེ་ཡུངས་ཟིན་འདུག།

ཐུབ། འཕྲུབ་ཐུའི་བྲ་བ་ཐུབ་ཟེན་བ་སྟེ། རོན་ཐུབ་པ་དང་། ལེགས་པར་ཐུབ་པ་སོགས་ལྟ་བུ།

གྲུབ་རྒྱལ་དགོན། དགོན་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཟབ་དུས་མ་གསལ། མཁའ་མར་ས་རྒྱ་བའི་
དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་བ་ལཱ་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལྷགས་པར་བརྒྱུད། ད་ལྟ་བོད་
པར་སྐོང་ལྟོང་ས་རྒྱ་མ་གོང་ཁྱེད་ལྷན་གྲུབ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྱུང་རྒྱལ་ཆེ་དཔག་མེད། ལྱུང་རྒྱལ་ཆེ་དཔག་མེད་རྣམ་གཅིག་ཅན་པདྨའི་ནི། རྣམ་པའོར་
 ལྷ་མེད་ཀྱི་ནང་ཚན་མ་རྒྱད་པའོར་ལོ་པདེ་མཆོག་རྒྱད་འབྲུམ་པ་ནས་པགད་པར་བཞེད་ལ།
 དེར་སང་པོད་ལུལ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱད་དཔལ་པོ་གཅིག་ལྷུང་གི་སྒྲགས་ལ་བསྟེན་པའི་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲོར་པདྨའི་པོད་དུ་ཕྱོན་པའི་ཚུལ་ནི། རྩེ་བཅོན་
 ཆེན་པོ་མེ་ལ་རས་པའི་སྒྲས་གི་ལྷུང་པོ། ལྷ་པ་རྩེ་དུའི་རྩེ་བཅོན་རས་རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྒྲགས་པ་དེ་ཉིད་
 ལྷ་མའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱོན་ཏེ། ལྷ་པ་ཆེན་ཏེ་ཕུ་པ་གསང་སྒྲགས་གི་སྒྲོང་པོ་དང་
 མཇལ། ལུས་མེད་མཁའ་འཕྲོའི་ཆོས་སྒྲོར་ལ་སྒྲགས་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གདམས་པ་དུ་
 མ་གསན་ན་ནས་པོད་དུ་འཕྱོན་པར་ཆས་པའི་དུས་སུ། ལྷ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཆོར་འདུས་སུ་རྩྭ་
 མོ་ལ་ཕྱོན་པས། ཆོར་འདུས་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ཨ་ཅ་ར་ཕྱོ་པསངས་འི་དྲགས་སྤྱེ་བའི་
 བགས་པ་སྒྲག་པ་ལ་བཀལ་བ། རུའི་དུང་འབྲུད་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེས་རས་རྒྱུད་པ་ལ་སྦྱོན་
 འབྲུད་ཚུགས་སུ་གཅེར་བ་ཞིག་གཞིགས་ནས། རྣམ་པའོར་ལྷོ་ཕྱོས་ཆེ་ལ་སྦྱེ་གཟུགས་བཟང་
 བ་ཞིག་འདུག་སྟེ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་བ་བདུན་གྱི་ཆེ་ལས་མི་འདུག་ཨང་གསུངས་ནས་གཤེགས་སོང་
 བ་དང་། རས་རྒྱུད་པ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པ་ཞིག་བྱུང་ནས་སྤྱང་བར་ལྷ་མའི་དུང་དུ་ཕྱོན་ནས་

རྒྱ་མཚན་ནམས་ཞིབ་པར་ཞུས་པས། བྱ་ཁྲོད་ལ་ཆེ་དེ་ལས་མེ་འདུག་པ་ངས་ཤེས་ཏེ། ཡིད་
 ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེར་བཏང་བ་ཡིན་གསུངས། འོན་དེ་འདྲའི་འཆི་བ་བསྐྱོག་པའི་གདམས་
 པ་ཞིག་ཅེས་ཀྱང་གནད་དགོས་ཞུས་པས། ད་དེད་རང་གི་གནས་འདི་དང་ཐག་མི་རིང་བ་ཞིག་
 བ། མ་གཅིག་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་མ་གྲུ་བྱ་སྤྱེའི་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོད་
 པ་དེ་ལ། རྗེ་བཙུན་མས་ལུང་བསྟན་ཏེ། ཁྲོད་ཀྱི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཆེ་དཔག་མེད་ཡིན་པས། དེ་ལ་
 གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར། ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་མཛད་པས་དུས་དེ་ཉིད་དུ་ཞལ་
 གཟེགས་དངོས་སུ་དབང་བསྐྱར། གདམས་པ་གནད་བས་འཆི་མེད་ཆེ་ཡི་རིག་འཛིན་བརྟེན་
 ཏེ་ད་ལྷ་མི་ལོ་སྤུས་བརྒྱ་དང་བཅུན་བཞེས་ཀྱང་། སྐྱ་མདོག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་
 ཆགས་པ། ལོ་བཙུ་བྱག་ལོན་པའི་ན་ཆོད་ཅན་དབྱ་ནག་ལོ་སིལ་བུར་ཡོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 མ་ཆེན་མོ་ཞིག་དེར་སངས་དོན་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་སྤྱོད་ཅན་ཅན་དེ་བའི་ནགས་ཁོད་ན་བཞུགས་
 གྱིན་ཡོད་པས་དེའི་བྱང་དུ་སོང་ལ་ཆེ་སྤང་བའི་གདམས་པ་ཞུས་ཤིག་ཅེས་ལུང་བསྟན། དེ་
 ཅས་རས་རྩལ་ལས་གསེར་སྤང་བཞི་ཡོད་པ་ཁྲེར་ནས་མ་གཅིག་གི་བྱང་དུ་བྱོན། གསེར་སྤང་
 གང་ལ་ཆོག་པ་འཁོར་གྱི་ཆ་རྒྱན་བྱས། གསེར་སྤང་གསུམ་གྱི་མཐུལ་ལུས་ཏེ། འདིའི་དབང་
 དང་གདམས་ངག་རྣམས་རྗོགས་པར་ཞུས་ཏེ་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་པས། མཉམ་ལམ་དུ་ལྷགས་ཀྱི་
 སྤོག་པ་རྩ་ཆེན་པོ་བཙུགས་པ་མིས། སྤར་ཁོང་གིས་དགྲུང་ལོ་བཞི་བཙུ་རྩ་བཞི་ལོན་པ་ལ་སྤར་
 དེ་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་ཀྱན་བེལ་བརྒྱད་རྩ་རྩ་བཞིའི་བར་དུ་བྱུབ་པའི་ལུང་བསྟན་ཁྲུང་པར་
 ཅན་ཐོག། དེ་ནས་རས་རྩལ་ལས་ཏེ་བྱ་བའི་བྱང་དུ་ལོག་བྱོན་པས། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས་གདམས་
 པ་དེ་དག་ངས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། མ་གཅིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་གཟེགས་ཤིང་ཆེ་ཡི་རིག་འཛིན་
 བརྟེན་པར་གྲགས་ཆེ་བས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེར་བཏང་བ་ཡིན། ངས་ཀྱང་ཆར་
 གཅིག་བྱ་ཡིས་གསུངས་ནས། འདིའི་དབང་དང་གདམས་པ་རྣམས་རྗོགས་པར་གནང་། དེ་
 ཅས་རས་རྩལ་ལས་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་མཛལ་བའི་དུས། རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་
 ཅས་བྱ་ཁྲོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་གདམས་པ་ཐབ་ལ་མང་བ་ལོན་ཡོད་འོང་བས། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 བང་ནས་ཅེས་ས་ཆེ་བ་སྤར་བོད་དུ་མ་གྲགས་པའི་ཐབ་ཆོས་ཁྲུང་པར་ཅན་ཞིག་སྤྱེས་སུ་ལུལ་

ཞིག་གསུངས་པས། ལྷ་མའི་བཀའ་མ་ཆོག་པར། འདི་ཉིད་ལྷ་མ་ཇི་བཙུན་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲིམ་སྒྲུབ་པར་གདུག ཇི་བཙུན་མི་ལ་ནས་མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་ཇི་སོགས་ལ་རིམ་བར་
བརྒྱད་དེ་སྒྲིམ་མཆོག་འབའ་ར་བའི་བར་གཅིག་བརྒྱད་དུ་བཞུགས་པ་ལ། དམ་བཤེས་མཁའ་
འགྲོའི་ལུང་བསྟན་བཞིན་བཀའ་རྒྱ་བཀོལ་བས། ཆོས་འདིའི་ཐུན་ལས་ཀྱིས་གངས་ཅན་ཡོངས་
སྒྲུབ་སྟེ། ཀར་འབྲུག་ས་དགེས་མཆོན་བྲུ་མཐའི་ཞལ་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པ་ཀུན་གྱི་འགྲོ་
དོན་འདི་ཁོ་ནའི་སྟོན་ས་མཛད་པས། ཇི་བཙུན་རས་རྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་ཤམ་བུ་ཅན་བཙུ་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་དཔག་མེད་འགྲོ་དོན་ཀྱི་ཤམ་བུ་ཅན་ཅེས་རྒྱུད་ལྟར་གྲགས་པ་དང་།
ཡང་། རས་རྒྱུད་པས་སྒྲུ་མ་ཟངས་རི་རས་པ་གནང་། དེ་ནས་ཀྱི་ཆང་དོན་བརྒྱད་ལས་འབྲུང་
བའི་དབང་བརྒྱད་འདིར་ཆུ་པོ་གཅིག་འདེས་སྒྲུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆེ་དཔག་
མེད་བྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་སམ། རས་རྒྱུད་ལུགས་སྒྲུ་གྲགས་པ་འདི་ལ། བྱི་སྒྲུབ་ལྟ་སྟོང་དང་ལྟ་
བརྒྱ། ཉན་སྒྲུབ་ལྟ་སྒྲུབ་ཆུ་ཅ་གསུམ། གསང་སྒྲུབ་ལྟ་བཙུག་སུམ། ཡང་གསང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་
གཅིག་བུམ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས། འདིར་ཟབ་པའི་ཡང་ཅེ་བྱི་མ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་ཆའི་
དངོས་བྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཆའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་བསྐྱེད་བ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་
བརྟེན་བ། ཇིགས་རིམ་ལ་བརྟེན་བ། བརྒྱད་ལེན་གྱི་རིམ་བུ་ལ་བརྟེན་བ་རྣམས་ལས། འདིར་
གཞི་དང་ཅ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པས་པའི་རིམ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བྲུབ་ཆ། གང་ཞིག་འབྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆ།

བྲུབ་ཆེན་མཆོག་གི་དངོས་བྲུབ་ཐོབ་པའི་ནལ་འབྱོར་བ།

བྲུབ་ཆེན་དགོན་པ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོར་ཀུན་བཟང་ཡར་འཕེལ་གྱིས་
བྲག་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་པད་མ་རྫོང་
ཁོངས་སྤྱོད།

བྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཆུ་ཅ་བཞི། བྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཆུ་ཅ་བཞིའི་མིང་ཅམ་སྟོས་ན། ༡ ལུ་ཨི་བ་—ཉ་ལྟོ་
བ། ༢ རྩ་རི་ཀ་བ་—སྤྲད་འཆོང་ལ་གཡོག་བྱེད་བ། ༣ རིམ་ཀེ་བ། ༤ ལི་ལ་བ། ༥ ལིར་ཤ་
བ——དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྐྱོང་། ༦ རོམ་རྩེ་བ། ༧ ཤ་ཤ་རི་བ——རི་དྲགས་རོན་བ ༨ སར་ཏ་

བ—བུམ་ཟེ་ས་ར་ཏ་བ། ༩ ཀོ་ཀ་ཡི་བ—ཉལ་པོ་ལ་དགའ་བ། ༡༠ མི་ན་བ—ཉ་བ། ༡༡ གོ་
 རྟཱ་བ—ཀང་ལག་མེད་བ། ༡༢ ཅ་ཁུར་ཁ་བ—བ་ལང་སྐྱོད་། ༡༣ བེ་ན་བ—རོལ་མོ་ལ་
 ཆགས་བ། ༡༤ རྩ་ཨ་ཀ་ར་ཤཾ་ཏེ་—རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། ༡༥ ཏྲོག་ཅེ་བ—
 འཛོར་ཐོགས་མཁན། ༡༦ ཏུཾ་བ—ཐགས་མཁན། ༡༧ ཅ་མ་རི་བ—ལྷམ་མཁན། ༡༨ ཁྲ་
 བ—རལ་གྱི་ཅན་༡༩ ལྷ་སྐབ་—སྐོབ་དཔོན་ལྷ་སྐབ། ༢༠ ཀཱི་བ—ནག་པོ་སྐྱོད་བ། ༢༡ ཀ་
 བ་རི་བ—སྐོབ་དཔོན་ཨུ་དེ་བ། ༢༢ ཐེ་གོ་ན་བ—རྩུན་སྐབ། ༢༣ ཏེ་ལོ་བ—ཏིལ་རྩང་
 མཁན། ༢༤ ལྷ་རོ་བ—ཤཾ་ཆེན་ལྷ་རོ་བ། ༢༥ ཁ་ཡི་བ—སྤང་གི་བ། ༢༦ ཅ་ཏ་བ—ཆོས་
 སྐྱོང་མཁན། ༢༧ རྩ་ཏ་བ། ༢༨ རྩོ་ལན་རྩི་བ། ༢༩ ཨ་ལྷ་གི་—ལེ་ལོ་ཅན། ༣༠ ས་ཀ་ལ་བ—
 སྐྱོན་བ། ༣༡ རོ་མ་རྩི་བ—ལུས་མཁན། ༣༢ མེ་ཀོ་བ—དུར་ཁྱོད་བ། ༣༣ ཀ་མ་རི་བ—
 མགར་བ། ༣༤ རོ་ལན་རྩ་ར་བ—འབར་བ་འཛིན། ༣༥ ར་ཏུ་ལ་—སྤྱ་གཅན་འཛིན། ༣༦
 རྩམ་བ—ཆོས་སྐབ། ༣༧ རྩོ་ཀ་རི་བ—སྐྱོད་འཁུར་བ། ༣༨ མེ་རྩ་ཞི་—ཞིང་བ། ༣༩ ས་རྩ་
 རོ་ལ། ༤༠ རིལ་བུ་བ། ༤༡ ཨ་ཡོ་གི་ ༤༢ ཅ་ཡོ་གི་ ༤༣ ཀུ་རུ་རི་བ—བྱ་བ། ༤༤ ལུ་ཅི་
 ཀ—ཅོག་འདུག་སྒོག་ལངས། ༤༥ ཀམ་ཀ་ལ—གདུ་བུ་བ། ༤༦ ཀམ་བ་ཡི་—ལ་ཕ་བ།
 ༤༧ རྩ་དེ་བ། ༤༨ ཏེན་ཏ་བ—ཆོ་ལོ་བ། ༤༩ ཀུ་ཀུ་རི་བ—ཁྱི་ལ་དགའ་བ། ༥༠ ཀུ་རྩ་ཡི་
 ལྷག་ཕ་ཅན་༥༡ རྩམ་བ—ཐོས་ཤེས་ཅན། ༥༢ མ་རྩི་ལ—ང་རྒྱལ་ཅན། ༥༣ ཨ་ཅི་རྩ་—ཤིང་
 འཛོང་མཁན། ༥༤ རྩ་ལ་ན། ༥༥ ལོ་ལི་བ—འདམ་གྱིས་མ་གོས་བའི་བསྒྲ། ༥༦ ལུ་སུ་ཀུ་
 བ—འདུ་ཤེས་གསུམ་བ། ༥༧ ཨི་རྩ་པོ་རྩི་—བྱང་ཆུབ་དབང་པོ། ༥༨ ལེགས་སྐྱེན་ཀ་ར་
 དེའི་སྐྱེས་མཆེད་མོ། ༥༩ རོ་ལེ་རྩ་བ—བའི་དབང་པོ་ ༦༠ བི་ར་གུ་ན་—ཡོན་ཏན་མེད་བ། ༦༡
 ཅ་བ་རི་བ— འཁུར་བ་འཛོང་བ། ༦༢ ཅ་བ་ཀ ༦༣ རྩི་ཁ་ན། ༦༤ ཏིལ་བརྩང་བ། ༦༥ ཀུ་
 མ་རི། ༦༦ དུ་མེ་བ། ༦༧ མ་ཏི་རྩ་བ —མོ། ༦༨ ལལ་འབྱོར་མ་མེ་ཁ་ལ། ༦༩ དེའི་སྐྱེ་
 མཆེད་—མོ། ༧༠ ཀ་ན་ཀ་བ—ཀུ་ཅོ་སྐབ་ ༧༡ ཀན་མ་ཡི་བ—འཛེམ་བུ་བ། ༧༢ རྩ་བུ་རི་
 བ—ཀུ་ཤེའི་ཐག་བ་གཙུ་མཁན། ༧༣ ལུ་རྩ་རི་བ—རྩུ་འཕུལ་གྱིས་འཕུར་མཁན་ ༧༤ ཀ་
 ལུ་ལི་བ—ཐོད་བ་ཅན། ༧༥ ཀི་ར་བ—སྤིད་དམག་ལ་དགའ་བ། ༧༦ མཆོ་སྐྱེས་དོ་རྩེ། ༧༧

སྤུང་ལྷ་ག་ལ་—མཛོད་ཆོད་ཟ་བ། ༥ ལྷ་ག་པོ་རྩི—སྤྱི་བྱང་ཆུབ། ༥༩ ཁུར་ལི་བ་—གྲིས་
སྤྱི་འཆང་བ། ༩༠ བ་ན་ཏ་—མཆིལ་ལྷ་མ་ཅན། ༩༡ ཀོ་ཀ་ལི་བ་—བྱ་ཀོ་ཀ་ལི་ལ་དགལ། ༩༡
ཨ་ན་ཀ་—ལུས་བཟང་བ། ༩༣ སུ་སུ་རྩ་—ཆོད་བྱང་མཁན། ༩༤ བྱ་རི་བ་—བཅུད་ལེན་མཁན
བཅས་ཡིན། དེ་ནས་མ་ནི་ལྷ་མ་རྩོ་རྩེ་གདན་པས་ཆོག་མཛོད་མཛོད་པའི་སྐབས་དངོས་སུ་
བྱོན་པའི་བྱ་བ་ཐོབ་ཀྱི་གངས་སོ། །

ཡང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མཆོའི་གཏེར་ལས། ༡ ལུ་ཉི་བ། ༡ ཀང་ཀ་རི་བ་—ཀྱ་ཀྱ་རི་བ།
༣ ས་ཏ་བཟླ། ༤ ཐག་རི་བ་—ན་ག། ༥ ལྷ་སུ་ཀ། ༦ བད་མའི་རྒྱལ་པོ། ༧ བེལ་བྱ་བ། ༨ ལྷ་སྤྱི་བ།
༩ བད་མ་བཟླ། ༡༠ མི་བྱི་ཀ་ལ། ༡༡ ལྷ་སུ་ཀྱ། ༡༢ ཞི་བ་མཆོ་—ཨརྒྱ་དེ་བ། ༡༣ ས་ར་ཏ་ཏ་བ།
༡༤ དུར་ཁོད་མ་—མགུར་དབྱངས་མཁན། ༡༥ ལྷ་སྤུང་རིན་ཆེན་དཔལ་བཞེར་—མི་ན་ས།
༡༦ ལི་ཡི་བཟོ་བོ། ༡༧ ལྷ་སུ་རྩ་རི། ༡༨ རྩ་ལན་རྩ་བ། ༡༩ ཉི་མ་དཔལ་—རྩ་མ་གྲི། ༢༠ ལས་ལ་
བྱེད་མ། ༢༡ རྩ་ལངས་མ་—སྤྱད་སྤྱིས་ཅན། ༢༢ ཏོག་ཅེ་བ། ༢༣ ཨིན་རྩོ་རྩི་—བྱི་མ། ༢༤ ལྷ་འི་
བྱང་ཆུབ། ༢༥ ལག་པོ་ཞབས་—རྩོན་ས ༢༦ རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་མོ་—ན་ཏ་བ། ༢༧ ལན་ཏི་བ་—
ཐོག་མ་མེད་རྩོན་རྩ་ས། ༢༨ རྩེ་རྩ་བ། ༢༩ ཉི་ན་བ། ༣༠ ལ་བ་བ། ༣༡ ཏེ་ལོ་བ། ༣༢ མར་མེ་
མཛོད་—མི་ཏུ་བ། ༣༣ མི་ཐུབ་ལྷ་བ་—ལྷ་བ་བཟང་པོ་ ༣༤ ཀ་མ་—ནག་པོ་སྤྱོད་པ། ༣༥ ལ་
ཤི། ༣༦ ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་—ཀྱན་དགའ་སྤྱིང་པོ་ ༣༧ ཀ་ལ་སྤང་སྤྱི་བ། ༣༨ ཡན་ལག་མེད་པའི་
རྩོ་རྩེ། ༣༩ ཀ་ན་ཀོ་རི་—ཀྱ་མ་རི་བ། ༤༠ རྩེར་བ་བ་—སྤང་ཆེན་བ། ༤༡ མ་ཏ་མི་ཏི་—མ་རྩ་
བ། ༤༢ རྩོ་ན་ཤི་ཏན་ཏ་བ། ༤༣ ཤི་སྤྱོར་མ་—སྤྱིན་གྱི་ལུགས་འཆང་། ༤༤ ཤི་མེད་མ།
༤༥ དག་གི་དབང་ལྷུག། ༤༦ ལྷ་རྩི་རི་བ་—ཏི་གི་བ། ༤༧ འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ༤༨ ར་
འོན་ཏི་—ཅ་ར་ཡང་བ། ༤༩ ལན་ཏ་རྩི་བ། ༥༠ ལྷ་ན་མ་ཏི་—གམེར་སྤང་བ། ༥༡ རྩོ་ཤོས་བཟན་
བ། ༥༢ བཤེས་གཉེན་མ་—རྩ་ར་ཀ་བ། ༥༣ གཅེར་བྱ་—གཅེར་བྱ་བ། མཀྱ་བྱ་ཅ་བ།
༥༤ ལམ་སྤྱིས་མ་—ཕག་ཆང་། ༥༥ ཀྱ་བྱ་ཅ་བ། ༥༦ ཀ་ལིང་ཀ། ༥༧ སྤང་རྩོ་མ་ལ། ༥༨ བྱེ་མ་
ལོང་བ་—རྩ་མི་རི་བ། ༥༩ དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་—ཅ་མ་བཞི་ཀ། ༦༠ ལྷ་བའི་གདོང་བ་ཅན་—
མཁའ་འགྲོ་མ། ༦༡ རྩོ་མ་འབར་མ། ༦༢ ཉི་མ་པས་མ། ༦༣ རྩོ་རྩི་—མེད་གེ་བ། ༦༤ རྩོ་མ་

ནགས་རིག། ལོ་རྒྱུ་བ་ནས་མཁའ་གྲགས། སྐྱབ་ཅེ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་སོགས་མཁས་
 གྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་དམ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རྒྱལ་སྤྱི་པོས་སྒྲངས། ལོངས་སྤྱོད་མོས་གྲུས་སྒྲུབ་པའི་
 མོ་ནས་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཉམས་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དཔལ་ལྷན་གངས་པའི་ཆོག་བརྒྱུད་ཀྱི་
 གདམས་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཐོབ་སྟེ། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་མཆོན་མངོན་དུ་གྱུར། དུས་
 འཁོར། རྟམ་གྱིན། སྤྱན་རས་གཟིགས། དག་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞབས་གཟིགས།
 མནལ་ལམ་དུ་དག་པའི་ཞིང་དུ་མར་བྱོན་པ། མཁའ་འཕྱོ་ཆོས་སྤྱོད་བཞུག་པའི་ཞབས་འདུ་བ། མི་དང་
 མི་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་བྱམས་སྤྱིང་རྗེས་འདུལ་བར་མཛད་པ། ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་
 གིས་སྐྱབ་ལུང་གི་ཞིག་གསོས་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་གཡོག་ཞབས་ཏོག་སྐྱབས་ཏེ། ལུབ་
 ཆོས་ལུང་། བྱང་ཆེན། ཁ་ལུང་། སྒོ་མའི་ས་སྐྱབ་སོགས་སྤྱི་བས་པ་དང་གཞན་དོན་རྣམས་དུ་
 སྤྱེལ་ནས། གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་བཀོད། དེས་མེད་བྱ་བཏང་ལ་ཐུགས་ཅེ་གཏད་ཀྱང་།
 སྐྱབ་སྐྱབ་འབྲུབ་ལ་རེ་ཞིག་བཞུགས་དགོས་པ་བྱུང་ནས། ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་ནས།
 དགྲའ་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པའི་མེ་མོ་དག་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༧ལོ་ལ་སྒྲའ་རིའི་གདན་ས་མཛད།
 གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བཞེངས་སོགས་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་དབེན་པ་ལ་ཞུགས་
 དགོས་པའི་དགོངས་པ་གཏད། གདན་ས་བ་བསྐྱོས་ནས། རི་ཁྲོད་རབ་བརྟན་ཆོས་ལུང་དུ་
 མཛད། ཆེ་སྒྲོས་བཏང་བུས་པའི་འཁོར་ཆོགས་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཆེ་ཕ་བཀའ་རབ་
 འབྲམས་རྣམས་དང་། ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀྱན་བཟང་སོགས་མི་ཆེན་དུ་མས་ཞབས་ནས་
 འདེགས་པ་སོགས་སྤྱན་པའི་གྲགས་པས་ཁྲུབ་ཅིང་། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྒྲའ་སྤྱི་ལོ་
 ༡༥༩༨ལོར་སྤྱི་ལོ་ཆུ་མ་མེད་པར་སྤྱི་ལོ་ཅུང་ཟད་བྱི་ཞིང་ཞན་དུ་ཉེ་བཞ། ཆོས་བཙུང་འི་
 ཉིན་མཛལ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དུང་ནས་འཁོད། ཆོས་སྤྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འཕོ་བ་བྱེད་
 གསུངས་ནས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་ཆོས་བཙུག་ཅིག་གི་ཉིན་ངོ་མཆར་པའི་ལྷས་
 དང་བཅས་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་སོ། །

གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྟོ་རྟེ། ཉིང་མའི་གྲུབ་ཐོབ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་
 ཡལ་སྐྱབས་ལུང་རྣལ་འབྱོར་བ་བསམ་ཡས་དང་ཡུང་འབར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སྤྱི་འཁུངས།

དགྲའ་ལོ་དགྲའ་པར་མཁན་པོ་སེ་ལུང་པ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཟ་ལུང་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་དུས་
གཤེན་པོའི་དགེ་ཅར་ཡུམ་རྒྱས་འཕྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཁོ་ན་སྒྲིག་ཅིང་། དགྲའ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་
ཐེབས་སྐྱབས་བརྒྱད་ལྔ་དང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་མཛོད་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས། མཛོན་
ཤེས་སྤྲོ་མོའང་ཤར། དགྲའ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཏུ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ཆུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༣༠༣ ལོར་དུར་ཁྲོད་ལ་བར་དུ་སྐྱབས་ཤེས་པའི་ཆེ་འོད་ཆེན་པོ་སྤྲད་བཅས་པ་ཀུན་གྱིས་
མཛོད་། དུར་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོང་དུས་ནས་མཁའི་ལམ་ནས་དུར་ཁྲོད་འོད་ལྔའི་སྣམ་བུ་རྒྱུང་པ་ལྟ་
བུ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་ལྟས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་།

གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་དཔལ། བོད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་མོ་ལོས་ཀྱི་ལོ་སྤེ་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༩ལོར་ལ་
སྟོད་བྱང་གི་ཕྱོགས་མདོག་གི་དགོན་པ་སྟོ་ཕུ་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་གྲུ་བྱི་དཔལ་འབྱོར་ལེགས་པ་
དང་ཡུམ་སྟོ་ལ་མ་འབྲུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཆར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་འབྱུངས།
སྐྱེ་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་ཁྲ་མ་ལྡུ་བཟང་པོ་ལས་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་ཤིང་། མཆོན་
སངས་རྒྱས་དཔལ་དུ་གསོལ། སྟོད་འབྲུག་ལ་ཁ་དོན་བྱེད་པའི་མ་མ་ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
བཞུགས་པས་གཞུང་དོན་ཐུགས་སུ་རྩུང་། དགྲའ་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་གནས་ལྔ་རེག་པའི་
བརྟེན་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེ་ས་བཟང་པས་མཁན་པོ་མཛོད་དེ། དཔལ་བཟང་ལྷན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ། མཆོན་བརྒྱ་བྱི་ཞེས་
གསོལ། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལས་པར་བྱིན་དང་མཛོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལ་
སོགས་པ་སྤྱི་རྒྱུ་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཁན་ཆེན་མགོན་རྒྱལ་པ་ལས་རྣམ་འབྲེལ་དང་།
དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱར་རྟོག་གི་བ་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་ཤངས་པ་སྟོ་མཆོག་ལས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་
སྟོན་གཉེར་མཛོད་པ་ཉི་མོག་གི་ལས་ཆབ་དང་འཆད་ཉན་ལ་སོགས་པ་དགྲའ་ལོ་སྐུམ་ཅུ་སོ་
གཅིག་གི་བར་དུ་མཛོད། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་དཔལ་ལྷན་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་ལས། གསུང་དག་རིན་
པོ་ཆེ། རིམ་ལྡེ། སྟོར་དྲུག་གསུམ་གྱི་མན་དག་རྒྱས་པ་དང་། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། དུས་འཁོར་
རྒྱལ་སྲས་ལམ་བཟང་བཅས་གསན་པར་མ་ཟད། དཔལ་གྱི་དོ་རྗེའི་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ནས་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲིད་གཞུང་བཤད་ལ་སོགས་པ་

རྫོགས་པར་གསུང་ཅིང་། མདོར་ན་སྒྲུ་མ་དཔལ་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གསུང་དག་རིན་
པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་དང་། བཤད་པ། ཁྲིད། གོགས་སེལ། མན་དག་སྤོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་
བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཞུས་པས་དབང་གི་ཚུ་པོ་མ་ཁུབ་པ། བྱིན་ཆུབས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་མ་
ཉམས་པ། གདམས་དག་གི་སྐྱེ་མ་ལོག། ཁོས་གུས་ཀྱི་བསམ་པ་ཆིམ་པ་སྟེ་སྟོན་བརྒྱད་
བཞིའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་གདམས་པས། བརྫོད་བྲལ་སྟོན་ཅིག་སྟེ་ས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་
བྱེད་དཔའི་ཚུལ་དུ་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་སོ། ། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསུལ་གྱིས་གཞིར་བ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མན་པ་ཁོན་སྤྱད་པར་མཛད་དེ། ཡུལ་གཞན་ཐག་རིང་གི་ནད་དང་སྤྱག་
བསུལ་གྱིས་ཉེན་བ་གསུང་ནས། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་དང་། འཕྲོ་བ་མང་
པོ་ལ་ཐང་ཐིང་གི་སྦྱིན་པའི་སྟོན་པ་མན་པ་མཛད་ཅིང་། མཐར་དགྲུང་གངས་གྲུ་གཉིས་པ་རབ་
བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་པོ་གྱི་པའི་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༤༥༠ལོར་སྤྱག་ཤེས་པ།

གྲུབ་ཆེན་ལྷ་རྒྱན་པ། མཆོན་དངོས་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞེས་གྲགས། འདིའི་གདུང་ནི་མདོ་སྤྲེད་དབྱར་
མོ་ཐང་ཏུ་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་གཞོན་ནུ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་སྟོབ་དཔོན་བསྐྱའི་དངོས་སྟོབ་དང་།
རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྟོང་ལྗེ་འུ་བཅན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་བྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་དེའི་གདུང་རྒྱུད་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་མི་རབས་དགུ་པ་དེ་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་
སྟག་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༥༣༠ལོར་འབྱུངས། མཆོན་སངས་ལྷ་པོ་དཔལ་གསོལ། གཞོན་དུས་ཡལ་གྱིས་རྒྱང་
མ་ལེན་གྲབས་བྱས་པ་མ་བཞེས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་། ལོ་བདུན་ནས་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་མ་ཕྱུར།
བདེ་དཔྱེས། ལྷག་རྫོང་། ཡོ་ག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ། སྤྱབ་ཐབས་བྱག་ལེན་དང་བཅས་
པ་གསུང་ཞིང་མཁས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་པོ་དོང་བྱོན། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེ་མོ་ལས་
མདོན་པ་གོང་ལོག། ཁྲོད་མ་རྣམ་དེས། ཤེར་བྱིན་སོགས་གསུང། དེ་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་
གསུམ་ལ་འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་གློད་ཆང་པ་དང་མཇལ་བས་དང་
པ་ཐོབ། དེའི་མདུན་ནས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྤྱང་སྟོན་ཞུས། ཆོས་རྗེས་ཀར་སྟོན་པ་ལྷུང་བྱུག་དང་
གནང་བ་ཐམས་ཅད་གསོལ་བས་ཉེན་འབྲེལ་འགྲིག་སོང་། ད་ཁྲིད་ལན་གཅིག་པའི་རྩར་འོང་
དགོས། དས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་པས་གོལ་བ་ལ་ཆོགས་མེད་གསུངས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལུ་

བར་པོ་དོང་རིན་ཆེན་ཅེས་མཁན་པོ་དང་། ཞང་བསམ་གླིང་པས་སློབ་དཔོན། སློབ་དཔོན་
 བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛོད་ནས་ཅིག་ཅར་བསྟེན་བར་རྫོགས། མཚན་རིན་
 ཆེན་དཔལ་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་སྟན་གཅིག་པའི་རྩལ་ཞུགས་བཟུང་ཞིང་
 ཤུ་ཡང་མི་གསོལ། ཆོས་རྒྱུ་རིན་ཆེན་ཅེས་དུས་འཁོར་འཕྲོ་ལུགས་དང་། གོ་ལུང་བ་ལས་དུས་
 འཁོར་ཆགས་ལུགས་ལེགས་པར་བསྐྱབས། ཅིས་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་མཐུན། དེ་ནས་
 བདེ་ཆེན་སྟེང་དུ་ཆོས་རྒྱུ་ཆོད་ཆང་པའི་མདུན་དུ་བྱོན། དཔོན་དེར་མེབས་པ་ཅམ་གྱིས་རོ་
 གཅིག་གི་རྟོགས་པ་འཁུངས། ཆོས་རྒྱུ་ལོ་དུང་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ངག་མཐའ་དག་
 གསན་ཞིང་རི་ལྷོ་བཞུགས་ལ་འཁུངས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བདག་ཤེས་ལར་དུས་འཁོར་
 གྱི་དཀའ་གནད་མ་བདེ་བ་ནམས་གཅོད་པ་ལ་འགྲོ་བསམ་པ་ཡོད་ཞུས་པས། ལྷ་མས། ཁྱོད་
 ཤེས་ལར་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད། ལས་འབྲེལ་ཨོ་རྒྱན་ལུལ་ལ་ཡོད་པས་དེར་གསུངས། ཡང་
 ལྷ་མས། ཁྱོད་མ་བདེ་བ་ཅི་འདྲ་བ་ཡོད་གསུང་པ་ལ། འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅེས་དཀའ་གནད་
 རྣམས་ཞུས་པས། ལྷ་མས་དག་གི་ལན་རི་ལྷོ་བ་གསུངས། དེར་ཁོང་ཉ་ལས་ཉ། ཆོས་རྒྱུ་རིན་
 པོ་ཆེས་དུས་འཁོར་ནི་མ་གསན། འདི་འདྲ་མཁས་པ་འོང་དོན་གང་ལགས་ཞུས་པར། ལྷ་མས།
 ང་ལྟེ་རིར་བསྐྱེད་དུས་བྱུང་མེད་དམར་མོ་ཅིག་གིས་པོ་ཉི་ཅིག་བྱིན། དེ་མིད་པའི་སྤང་བ་བྱུང་
 པས། དེ་ནས་པོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་ལ་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་གསུངས། འོན་པར་དག་
 ལ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཞིག་གནད་བར་ཞུ་ཞུས་པས། ལྷ་མས། སློབ་དཔོན་རོ་བཙན་རང་
 གསོལ་བ་རོབ་ལ་སྤྲི་ལས་གཟུང་ཅིག་གསུང། གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྲི་ལས་དུ་ཆོས་རྒྱུ་རིན་
 པོ་ཆེ་དེ་དུས་འཁོར་བ་སངས་རྒྱས་རྟོ་རྟོ་ཆ་བྱུང་དུ་མཛོད་ནས་དུས་འཁོར་དབང་རྒྱས་པ་
 ཞིག་གནད་བྱུན་བ་མིས། ཕྱི་ཉིན་སྟེན་སྟེན་ཕྱིན་པས། ལྷ་མས་སློབ་དཔོན་རོ་བཙན་སྟེན་གས་
 ཆོས་མཁས་གསུང། ཤིན་ཏུ་ཆོས་ལགས། དེ་འདྲ་བའི་བྱག་ལེན་མཁས་པ་སུ་ལས་བསྐྱབས་
 ཞུས་པས། མཁའ་འཕྲོ་མས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གསུང། དེ་རྒྱུ་ཨོ་རྒྱན་ལུལ་དུ་འགྲོ་བ་ཞུས་
 བས། དང་པོ་བྱང་མི་མེད་ཀྱི་རི་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱས། སྟེན་གས་དམ་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་བས་སྟེན་གྱི་
 ཆོས་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དུ་བྱུན་པ་སོས། དེ་ནས་གངས་རི་མེར་བྱོན་ཏེ་ཅུང་ཟད་

བཞུགས། དེ་ནས་ལམ་གྲོགས་ལྟ་དང་བཅས་ཏེ་མར་ཡུལ་དང་། ར་བྱང་ནས་ལམ་ཐོན་ཏེ་ར་
ལ་རྩ་ར་བར་བྱོན། དེ་ནས་ལམ་གྲོགས་གཞན་རྣམས་ཕྱིར་སློག་། དཔལ་ཡེ་དང་འགྲོགས་ནས་
བྱོན་པས། ལམ་འཕྲང་གི་གཞོད་པ་མང་པོ་བཞགས། བྱང་བར་དུ་སོག་མིའི་རྟ་པས་མགུལ་སྒྲོམ་
ཐག་ཏུ་བཅུག་ནས་བསྐྱམས། སྤྱ་ལུས་ལ་རྟོག་པས་བསྐྱུན་ནས་བརྟུང་བར་ས་ལ་འབྱེལ་བ་
དང་། དེ་མ་ཐག་བཞེངས་ཏེ་འོ་དོད་ཆེན་པོ་པོས་ཤིང་ཞབས་བྲོ་མང་པོ་མཛད་པས། དེ་ལྟར་
གཟུགས་ཙན་མི་དང་གཟུགས་མེད་ལྟ་འདྲིའི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟུལ་ཞུགས་གྱིས་ཟེལ་
གྱིས་མནན་ཏེ། ལུ་རྒྱན་རྒྱ་མ་ཐ་ལའི་གྲོང་དུ་སྐྱེབས། དེར་དོན་རྒྱལ་འབྱོར་མ་སྤྲད་འཆོང་མའི་
བུ་མོའི་གཟུགས་སུ་བྱས་པ་ཅིག་གིས་ཆོད་མ་པོར་གང་བྱིན་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་
ལས་སྤྱིབ་ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་ཟད། རྟོ་རྟོ་གསུམ་གྱི་དོན་རྟོ་རྟོ་བ་བཞེན་སྤྲུགས་ལ་འཁྲུངས། རྟོ་
རྟོ་རྟོ་ལ་འབྱོར་མ་ཉིད་གྱི་སྤྱར་བསྐྱུན་ནས་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་ཡང་གནང་། དཔལ་རྩ་བཙོ་བཟུ་
ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་ཆ་ཆང་གནང་བ་ཞུས། དེ་ནས་ཁ་ཆེ་བརྒྱད་དེ་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་
ལམ་བར་ཁ་ཆེ་རྒྱལ་པོས་གསོད་མི་སྤྲུམ་ཅུ་ཙམ་ཞིག་མངགས་པ་དང་ལམ་དུ་འཕྲད་ཀྱང་
གྲོགས་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཅི་ཡང་མ་ཉེས་པར་ཐར། བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་ཆོས་རྟོ་རྟོ་ཆང་བ་
གཤེགས་ཟེན་ཞིང་། རྟོན་ལ་སོགས་པ་མི་བཞེངས་པའི་བཀའ་ཕེབས་གནང་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་
དེའི་ཁོངས་སུ་མེད་གསུངས་ནས་རྟོན་བཞེངས་ཡང་འགའ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་སོ་
གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོར་རྒྱ་གར་དོན་རྟོ་རྟོ་དུ་བྱོན། བྱང་
རྩལ་གཟིགས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྲུགས་ལ་འཁྲུངས། སྤར་
རྟོ་རྟོ་ཆང་པའི་ཞལ་ནས། ད་སྟེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་ཁྱེད་ལ་དགེ་སྦྱོར་བཤའ་མ་ཅིག་སྟེ་གསུང་བ་
འདི་ཡིན་པ་འདུག་དགོངས་པ་བྱུང་། དུས་ཁྱོད་བསིལ་བའི་ཆལ་དུ་བཞུགས་པས་གཞི་བདག་
གིས་སྟོག་པ་བཏང་བྱུང་བ་སྟོག་པ་གིས་བཅད་དེ་བོད་འཁྲུལ་འཁོར་མཛད་པས་མ་ཁ་ཁ་ཐག་
ཏུ་སོས་སུབ་པར་བྱུང་། རྟོ་རྟོ་གདན་དུ་མགོན་པོ་ཆོགས་བདག་གིས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྐྱུན་
ཡང་མ་ཆུགས་པ་ཡོན་བདག་ཏུ་ཁས་སྤྲངས། དེ་ནས་བཟུང་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་རྟོ་རྟོ་ལ་མ་བརྒྱབ་
ཞིག་བྱང་བས་མེད་གེ་ལྟ་བུའི་རྟོ་ལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་ཙམ་དང་།

དབྱུགས་པས་བསྐྱུན་ཅམ་གྱིས་ནད་གདོན་མཐའ་དག་སོས། ལྷ་འབྲེ་མི་གསུམ་མིལ་གྱིས་
 མནན་བྱུང་བར་བྱུང། དེ་ནས་ཚུར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་དབྱུག་ཡོར་གཉིས་དང། གཉལ་ལོ་རོ།
 མཆོ་སྤྱ་སོགས་ལ་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་ར་དགྲུ་བ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༤ལོར་ཀཱ་
 པ་ཁྱིའི་ཡང་སྤེད་དུ་རང་བྱུང་རྫོ་རྩེ་རོས་འཛིན་གནང། འདིར་བོད་དུ་སྤྱ་པའི་ཡང་སྤེད་རོས་
 འཛིན་གནང་སྟེ་ཐོག་མར་ཡིན། དགྲུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༢༤༩ལོར་རྒྱལ་པོ་ལོ་པེ་ལིས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཉོར་ཡུལ་དུ་བྱོན། རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་འབའ་ཞིག་
 པས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་ཆོན་བཀོད་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་
 མགྲོགས་པོར་བོད་དུ་འབྱོན་ཅིས་མཛད་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་བཞོལ་བཅུང་ཡང། ལྷ་པའི་ཆུ་གྱི་
 ཞལ་ནས། ང་སྤྱ་པོ་དོང་རིན་ཆེན་ཅེ་ལ་བཅད། གསོལ་བ་ཤོད་ཆང་པ་ལ་འདེབས། ལྷ་ཡི་དབང་
 པོ་བརྒྱ་བྱིན་མདུན་དུ་བྱུང་ཡང་ཐོད་པ་བཀའ་ནས་སྤྲད་པ་ལྷག་སྤྲུམ་པ་མིན་པ་མེད་ཅེས་པའི་
 གསུང་གིས་ཐེལ་གྱིས་མནན་པས་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་ཆབ་མང་དུ་བྱུང། རྒྱ་ཡུལ་ནས་དངོས་པའི་
 བཟུང་བ་ཁབ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ས་
 ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༤ལོར་སྤྱ་གཤེགས། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་
 མ་སྤྱན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཀཱ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་གསེར་ཐོང་ནང་གི་སྤྱི་བརྒྱད་
 ཅིག་ཡིན།

བྱུང་མཆོག། བྱུང་ཐོབ་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཆེན་པོ།
 བྱུང་མཆོག་མ། བྱུང་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ།
 བྱུང་བརྟེས། བྱུང་པ་ཐོབ་པ་སྟེ་སྤྱགས་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་པའི་དངོས་བྱུང་བརྒྱད་གང་རུང་སོགས་ཐོབ་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་པ།
 བྱུང་ཉག་མ། བྱུང་པ་ཐོབ་པའི་ཉག་ས་མཆོན།
 བྱུང་ཐོག་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་དང་བྱུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
 བྱུང་ཐོབ་ཁམས་པ་མི་གསུམ། དུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལས་བྱུང་ཐོབ་ཁམས་པ་མི་
 གསུམ་ཞེས་པར་བྱུང་བར། ཀཱ་བ་སྤྱ་ཐོང་དང་པོ་དུས་གསུམ་མཐའེན་པ་དང། བག་བྱ་རྫོ་རྩེ་

ཀྱལ་ཤོ། གསལ་སྟོང་ཤོ་སྐམ་དང་གསུམ་ཡིན།

གྲུབ་ཐོབ་ཁྱུང་པོ་རྣམ་འབྱོར། མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣམ་འབྱོར་དང་མི་གཅིག་ཡིན།

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད། ཤར་དུ་ཡིན་བཤེ། ལྟོར་ལྷ་གྲུབ་སྟིང་པོ། ལུབ་ཏུ་བརྒྱ་བརྒྱ། བྱང་དུ་ཀྱ་ཀ་རི་པ།
ཤར་སྟོང་ཏ་མི་པ། ལྟོ་ལུབ་རྩོམ་ཅིའི་ལ་བུ་པ། ལུབ་བྱང་དུ་ལུ་ཉི་པ། བྱང་ཤར་དུ་ས་ར་ཏ་པ། དེ་
རྣམས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཆས་དང་། རང་རང་གི་བྲག་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་ཞུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྣོད་གས་
མཛད་ཅིང་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་གནས་པའོ། །

གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་བཙུ་ལ། འཕགས་ལུལ་དུ་གྲུབ་ཐོབ་སྟེ་དབྱངས་མཁན་ཀྱི་ལུགས། ཞབས་གཡོན་
བརྒྱུད་དུ་མཛད་བཀག་མའི་རྩོམ་ལུགས། གཞན་ཡང་ཀ་ལ་ཉི་ས་ཀ་ལ་རའི་ལུགས། ལྟོ་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་སྟེ་མདོག་ནག་པོར་ཡོད་པ་རྣམས་པ་ཡི་ལུགས། ལྟོ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གདོང་བརྟན་
ཅན་དུ་འདོད་པ་ཀྱ་ཀྱའི་པའི་ལུགས། ཡབ་ལུམ་སྟེ་མདོག་མཆོངས་ཤིང་ལྷ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྟེ་
མདོག་མ་ཤེས་པར་ཡང་འདོད་པ་སྟེ་མའི་པའི་ལུགས། གཞན་ཡང་ཙ་ལྷེ་པ། ལྷ་ལྷེ་པ། ལྷ་ལྷེ་ཏ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཏ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས། ལྟོ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བྲག་གཉིས་པར་ཡང་འདོད་པ་
སྟེ་ཤ་བའི་ལུགས། ཞན་ཡང་ཏ་ལྷེ་པ། ལྷ་ལྷེ་པ་ཡི་ལུགས། ཏ་ཏ་ཀ་པ། ཀྱ་ཀ་ལ་པའི་ལུགས། ལྟོ་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྟེ་ལྷ་མདོག་མའི་པོར་འདོད་པ་རྩོམ་པའི་ལུགས་རྣམས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ་ཉག་ཤེ་མེ་པོ། རྩོམ་པོ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པ་གཙོ་པོ་བཞེད་པ་གྲུབ་ཞིག་ཡིན། རང་རྣམས་ལས།
པ་ལུལ་ལམ་ལུ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་ན། པ་ནི་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆོན། མ་ནི་འདན་ཟ་
ཨ་ལོད་མ། རིན་ལན་མ་སོད་གཞོང་ཆེ་ལྟེ། མདོ་ཁམས་སྟེ་དུ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསལ།
ཞེས་སོགས་གསུང་པ་ལྟར། [བག་གཡམ་སྟེ་དགོན་ལོ་རྒྱུས་]ལས། འཁྱུངས་པའི་ལུལ་ནི།
ལམ་ལུ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་ཞེས་པ་ནི། དེང་དུས་བྲག་གཡམ་རྩོད། བྲམས་མདུན་
འབྲུག་སྟེ་ཤོག། ལམ་གཤེས་སྟེ་མདའ་གྲོང་ཆོ་ནང་དུ་སྟེན་མདའ་ཆང་གི་ཁྱིམ་དུ། གཤུང་
རུས་འབྲུ། ལམ་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཆོན། ལུམ་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁྱུངས།
རྒྱུད་དུ་ལུས་སུ་ལུགས་ཅིའི་ཞོར་དུ་སྟོན་གཉིས་གནང་། སྟེ་དགོན་བཀྲ་ཅིང་ཏེ་ལོ་བ་ནས་རྩོམ་
ཉིད་ཀྱི་བར་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟེན་དུ་སྟེ་འབྲུམ་མཆོད་རྟེན་ཤེ་བཞེདས་ཡོད་པ་

རིག་གནས་གསར་བཞེས་སྐབས་གཏོང་བའི་གསུངས། ཞེས་གསུངས། ཡང་། རང་རྒྱལ་ལས།
 ལོ་བརྒྱུ་ལོན་ནས་ཐུག་ཅུའི་བད། མི་སྡོད་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསམས། ལྷ་མའི་ཁྱི་
 རྒྱབས་སྤྱང་ལ་ཞུགས། ཞེས་དང་། ལོ་བརྒྱུ་ལོན་ནས་དམ་ཆོས་བློ། འདིག་རྟོག་མི་དང་།
 ལྷོ་མ་བསྟུན། འདུག་ན་མི་དགའ་འགྲོ་ལ་དགའ། འགྲོ་རིན་མག་ལོ་ལྷ་བ་རྟེད། ཞེས་དང་། ལྷོ་མད་
 ཆོས་མད་ཉག་སྟོན་དང་། ལྷོ་མ་བརྟུག་པའི་ལྷོ་བཞག་དགོས། ལྷོ་བཞག་ཉག་མའི་ལྷ་ལ་དུ་ལྷོད།
 ལྷ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆུལ་སྤྱང་། མཁའ་འགྲོའི་ལུང་བསྟན་ཐབས་ཀྱིས་འབྲུག། བག་ལྷ་དགོན་
 པའི་ཆག་ཆད་ཡོད། བག་འབརྒྱུད་བརྟན་གྱི་ཁྱོ་འགེབ་ཆད། རང་རྫོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ནི།
 མགོ་ནང་མི་ལ་མེད་པ་ཡི། རྟོ་རྟོ་འཆང་གི་སྐྱ་འབུམ་ལ། ཉེ་མོ་པ་ཡི་དབུ་ལོ་ཡོད། སྐྱ་བ་བརྟན་
 པའི་ཤ་ཁྲག་ཡོད། ཅས་སོགས་བག་འབརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་འབུམ་མཆོད་རྟོག་རྣམས་ཀྱི་
 རང་རྟོག་གྱི་དགར་ཆག་ཡང་གསུང་འདུག།

ལྷུང་ཐོབ་ཉེད་རི་ཁོད་པ། མངའ་བདག་ལྷུང་ཉི་མ་ཁོད་ཟེར་གསང་ལྷགས་མཆིང་མའི་ཁྲ་ཆེན་མཆོན་
སྣན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་བསྟག་ཤུལ་ལོ་༡༡༩༩ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་
བའི་ཤིང་ཤུལ་ལོ་༡༢༠༧ལོ་བར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཤིག་བཞུགས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ་ཏེ་ཕྱི་རམ་པ། འདི་གུང་ཐང་སྒྲ་མ་ཁང་གི་སློབ་མ་ཡིན།

གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། བོད་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་པོ་ཐོབ་ཐང་པའི་རྒྱལ་མཆོན། ལྷ་པོ་ཐོབ་ཐང་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྟེ། ཨ་ར་ལྷ་པོ་ཐོབ་པར་ཟེར། ལྷ་
 སའི་བྱང་པོས་ཉང་བྲན་ན་པའི་ཁྱིམ་དུ་ལ་པ་ཆོས་སྤྱོད་ས་དང་ལུས་འཛོམས་སྤྱིད་གཉིས་
 ལ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༥ལོར་སྤྱོད་ཐང་ས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་འོན་པའི་
 རྒྱ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༩ལོ་མེ་ར་སྤྱང་བྲ་ཆོང་ཁོངས་ཨ་ར་ཁང་ཆོན་ལ་སྤྱིགས་ཞུགས་གནང་།
 མཁན་པོས་ཐང་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་མཆོད་གསོལ། ཐོས་བསམ་སྤྱོད་གཉིང་ལ་བརྩོན་པར་
 མཛད། ལྷ་སའི་སྤྱོད་གཉིང་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་འོག་ཅིག་ལ་འོན་སྐབས་རྒྱུད་སྤང་གི་
 ལྷ་ར་བཞུགས་ཏེ་སྤྱགས་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་། རྒྱ་ལོའི་རྒྱ་མ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་པོ་ཐོབ་པའི་
 མཁན་པོ་པཱ་ཆེན་པད་ལེགས་ཏུ་མ་ས་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསུམ་ཏེ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་

གནང་། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཅུང་ལྷ་ར་མེབས་པའི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་གྲང་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ལོའི་བོད་
ཆེན་མོ་ཉིས་པའི་གནས་གང་ཉིན་སྤྱི་ལོ་དུས།

གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་མོ་འདྲ་། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ནང་ཅན་གྲུབ་ཐོབ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཏབ་
ཞེས་གསལ། བརྒྱད་པ་འདི་ལ་ཆེན་པོས་སྤྱི་ལོ་ཅན་བཟངས་སྤོལ་ཡོད་འདུག །གྲུབ་མཐའ་
བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟར་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རོག་གྲག་རྩོད་ཁོངས་སྤྱི་ལོ་དུས།

གྲུབ་ཐོབ་དབུ་སེ། ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་སྤྱི་ལོ་དུས་ཀྱི་ལྷེའི་ནང་གསལ།

གྲུབ་ཐོབ་མི་ཉ་ལྔ་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་བཞི་ཉ་བོད་དུ་ཡང་མེབས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
སྤྱི་ལོ་དུས་འཁྲུངས་ཤིང་། མཚན་ལ་རྩ་ག་ཉ་ལྔ་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་སྤྱི་ལོ་དུས་ཀྱི་
དགའ་ཟེངས། རྒྱ་དུས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཀྱི་དུང་ཆོག་པའི་གནང་བ་ནན་གྱིས་ཁྲུས་ཏེ་
བོས། རྩོམ་གདན་དུ་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་ལྷེའི་དུང་དུ་རབ་བྱུང་དང་བསྟན་རྩོག་རྩོགས་ཁྲུས། རྩེས་
སྤྱི་ལོ་ཅན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཨོ་རྒྱུན་གྱི་ཡུལ་དུ་ལོ་མང་པོའི་རིང་སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་ཅན་པ་མཛོད་ཅིང་
བཞུགས། བོད་ཀྱི་ཁོ་སྤྱི་ལོ་ཅན་པ་བྱམས་པའི་དཔལ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་དུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་
གསུམ་པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༥ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཆེ། བོད་ཆེན་མོ་པའི་ནང་ཆེན་པོ་
འདི་དང་མཛེས་ནས་བོད་དུ་གདན་འདྲུང་ཏེ་ཁོ་སྤྱི་ལོ་ཅན་པ་བྱག་ཅན་བཞུགས་རིང་སྤྱི་ལོ་
དམངས་ལ་སྤྱོད་པ་འཕྲོ་མེས་བསྐྱེད་སོགས་ཐོག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱོད་
དཔོན་འདི་སྤྱི་ལོ་ཅན་པའི་རིག་འཛིན་བཞེས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་འཛུལ་གྱིང་ཐོག་མེད་པར་
མ་གྱུར་བར་དུ་སྤྱི་ལོ་ཅན་པ་སྤངས་པར་རྒྱ་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དཔལ་གྱི་རི་ལ་དངོས་སྤྱི་ལོ་ཅན་པ་
དང་། བོད་དུ་ལོ་རྩེ་ལ་ཐེངས་རེ་མེབས་སྤྱོད་ཞལ་བཞེས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་སྤོལ་འདུག

གྲུབ་མཐའ། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ལྷ་བ་འཛིན་ཚུལ་ཏེ་རང་གི་སྤྱོད་རིམ་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་
གསུམ་སོགས་གཞུང་དང་། རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་པའི་ལྷ་ཚུལ་ལམ།
གཞུང་ལུགས།

གྲུབ་མཐའ་གོང་མ། དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཅན་པ་གཉིས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའི་ཆར་བཅད། ཆོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཐོག་མར་གྲུབ་མཐའ་ཁས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་སྤྱི་ལོ་

གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ་ཁྲུབ་པ་མེད་པར་བརྗོད་ནས་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པའི་ཆར་བཅད་དུ་
སོང་བའི་དོན།

གྲུབ་མཐའ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་སྤྱི་གསལ་པ་དང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའོ། །

གྲུབ་མཐའ་ལྟ་བུའི་ཙ་བ་བརྒྱ་ཙ་བ་བརྒྱ། སངས་རྒྱས་པ། འཛིན་པ་མེད་པ། འཆོ་བ་པ། ལོ་མ་ཅན།
གཙང་སྤྱོད་ཅན། ཁྲུབ་འབྱུག་པ། ཁྲུབ་འབྱུག་སེམས་པ་པ། དབྱུག་གྲུག་སུམ་པ། ཀོ་སྤྱགས་དུམ་
བྱ་ཅན། གཏུང་བ་ཅན། ལག་པ་གཏུང་བ་ཅན། རྒྱལ་པོར་སྤྱོད་པ། ཆན་མོར་སྤྱོད་པ། མེ་ལོ་སྤྱོད་
པ། རིགས་དང་རྗེས་སྤྱོད་པ། བཅེངས་ནས་འབྱུག་པ། འདོར་ལོ་སྤྱོད་པ། རི་ལ་གནས་པ།
རྒྱལ་པོའི་བསོད་སྤྱོད་པ། སྤྱང་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་མཆོན་ཅན། སྤྱོད་ཅན། བྱང་ཅན། ཉ་འབྲུལ་པ།
ཀ་ལན་ད་པ། སྤྱོད་གཙང་མ་ཅན། སྤྱོད་མོས་རྒྱ་པ། ཡན་ལག་རལ་པའི་ནང་དུ་བསྐྱུམས་པ།
སྤྱོད་མ་ལྷག་པ་ཅན། གསེར་ཅན། གྲུབ་པར་སྤྱོད་པ། དབང་པོ་ཆེན་པོ། ཞཉེ་ཅན། བྱང་སྤྱོད་པ།
ཀྱི་འགྲམ་ན་གནས་པ། ལྟོ་སྤྱོད་པ། ཀྱི་འགྲམ་ན་གནས་པ། འབྲུག་པ། དགེ་སྤྱོད་པ། ལུས་ལ་
གཞོད་པ་མེད་པ། ཀ་ཀན་རྩ་པ། ལྟོ་སྤྱོད་པ། ས་ཁུང་ན་གནས་པ། ཆོས་སེམས་པ་པ། རྒྱ་བ་
བྱེད་པ། བགས་ན་གནས་པ། བེ་ལི་ཁ་ཀ་ ཆངས་པར་སྤྱོད་པ། བློ་ཉ་མ་པ། པ་ལ་གྲུས་པ་པ།
མ་ལ་གྲུས་པ་པ། རྒྱ་བ་ཤར་བ་པ། ཉེ་མ་ཤར་བ་པ། ལག་པར་བ་པ། ལྟོ་སྤྱོད་པ། ལྟོ་སྤྱོད་པ།
པོ་གསུམ་པ་པ། ལིན་ཏུ་ཁྲུས་བྱས་པ། བ་རའི་སྤྱོད་པ། འཛོར་བྱེད་པ། འཛོར་བ་ལས་བྱོལ་པ།
པ་ཉི་ཇ་ལ་པ། ལྟོ་མཆོད་པ། གཞན་ལ་མི་འབྲུད་པ། བོས་ཀྱི་དུམ་བྱ་ཅན། འབྲུག་པའི་ག་པ་ཅན།
ལན་གསུམ་དུ་རྒྱུར་འབྱུག་པ། མཁའ་ལྗོངས་པ། གཞན་ལ་མི་འབྲུད་པ། བོས་ཀྱི་དུམ་བྱ་ཅན།
འབྲུག་པའི་གཞོག་པ་ཅན། ལན་གསུམ་དུ་རྒྱུར་འབྱུག་པ། མཁའ་ལྗོངས་པ། ཁྲིམ་ཀྱི་ར་བ་ན་
གནས་པ། བ་ལང་དང་། རི་དུགས་དང་། ཉ་དང་། ཁྲི་དང་། གསོལ་བ་མི་འདེབས་པའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་པ། མེའི་བརྒྱལ་ཞུགས་པ། གཞོན་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་པ། ཞིབ་མེའི་བརྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་
ཅན། སྤྱོད་ཅན། བྱང་ཅན། ཉ་འབྲུལ་པ། ཀ་ལན་ད་ཀ་པ། སྤྱོད་གཙང་མ་ཅན། སྤྱོད་མོས་རྒྱ་པ།
ཡན་རྟོ་འཐག་པ་པ། རྒྱས་དག་པར་ལྟོ་པ། སྤྱོད་ནས་དག་པར་ལྟོ་པ། ལས་ཀྱིས་དག་པར་ལྟོ་པ།
རྒྱལ་བྱི་འབྲུལ་བྱེད་པ། དགོན་པ་པ། ས། རྒྱ། མེ། རྒྱང་། བས་མཁའ་ལས་སེམས་ཡོད་པར་

ལྟ་བུ། རྣམ་མཁའ་འབྱུང་བ། ཤིང་རྩ་མཛོག་པོ་ཅན། བསམ་གཏུན་ལ་དགའ་བ། ཆོས་པ། ཟས་
གང་མོ་ཅན། སྤག་པའི་གོས་ཅན། གོན་ཐམས་ཅད་པ། སྤུ་བ་གཅིག་པ། གང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
བ། སེའི་གཏུན་རླངས་ཅན། མཆོའུའི་འགྲམ་ན་གནས་པ། ཟླ་ར་རྩ་ཇ་བ། གཅེར་བྱ་བ། གཉེན་
གྱི་བྱ་བ། བེས་པོ་བ། སྤྱག་བདག་པ། རླང་སྤྱ་ཅན། ལྷ་སྟེན་སྦྱིན་པའི་བྱ། ཀ་རྒྱའི་བྱ་བ། ལྷ་
ཆོགས་ལྟ་བུའོ། །

གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པ་པོ། ལྟ་བུའི་འདོད་ཚུལ་འཆད་པ་པོ།

གྲུབ་མཐའ་སྤྱ་བ། དག་གི་སྒྲོ་རོར་ལུང་དང་རིགས་པས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་དག་པར་རྒྱབ་པའི་
ཚུལ་དེ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྤྱ་བ་ལས་གཞན་དུ་འདའ་བར་མི་བྱེད་པ།

གྲུབ་མཐའ་སྤྱ་བ་གཉིས། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱ་བ་དང་། སྤྱ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱ་བ་
གཉིས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་སྤྱ་བ་བཞི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱ་བ་བཞི་སྟེ་བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ། མདོ་སྟེ་བ། མེམས་
ཅམ་པ། དབྱ་མ་པ་བཅས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་མཛོད། མྱོང་ཆེན་མཛོད་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ་ཐོག་མར་སྟོན་པ་བྱོན་ཚུལ་རགས་
རིམ་གྱིས་ཁོག་དབྱུབ། བྱེ་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཀལ་ཏེ་དགག་གཞིར་བཞག། སྟོན་པའི་
བསྟན་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མེན་ཐེག་པའི་བྱེ་བྲག་འཕགས་ཆོས་དུ་མའི་སྟོན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་
དབྱེད་བཟོད་པར་འགྲེལ་བ་རིམ་ཁང་བརྒྱད་ཡོད་པ་འདི་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པར་རྩིང་མའི་
སྟོབ་དཔོན་སྟོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱིས་མཛད་པའོ། །

གྲུབ་མཐའ་བཞི། གྲུབ་མཐའ་སྤྱ་བ་བཞི་དང་གཅིག །

གྲུབ་མཐའ་འོག་མ། བྱེ་བྲག་སྤྱ་བ་དང་མདོ་སྟེ་བ་གཉིས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ། རང་གི་ལྟ་བ་གང་ཞིག །

རིགས་པས་སྤྱར་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །

གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ། རང་གི་ལྟ་བ་གང་ཞིག །རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་སྒྲུང་དོར་བྱེད་པ།

གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་འཛིན་པ། དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་མོ་ལ་སྤང་བའི་
དབང་གིས་པར་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས།
དེ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཁས་སྐྱབས་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་སྤུས་པ་དང་།
བྱ་དང་། ཁྱི། སག་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ནི་ལྷན་
སྤྱོད་དང་། མདོ་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བུ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཀྱིས་གྲུབ་མཐས་མོ་བསྐྱར་བའི་དབང་གིས་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན།

གྲུབ་མཐས་མོ་བསྐྱར་པ། གོང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པ་དང་དོན་གཅིག
གྲུབ་མཐས་མོ་ལ་བསྐྱར་པ། གོང་དུ་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་དོན་གཅིག
གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཅིག །ཆོས་གཉིས་པོ་མཉམ་སྦྱེ་མཉམ་གནས་ཀྱི་སྦྱེ་གནས་འཛིག་
གསུམ་དུས་མཉམ་ཞིང་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཡིན་ཁྲབ་མཉམ་ཡང་ཡིན། དེ་གཉིས་པོ་ལྟོན་
གཅིག་སྤང་བའི་མདོན་སྤུས་ལ་གཅིག་པོས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པའོ། །

གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག །གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་གི་ལྗོན་པ་རིགས་མི་མཆུངས་པ་རྣམས་མཉམ་སྦྱེ་
མཉམ་གནས་ཀྱི་སྦྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་དུས་མཉམ་ཞིང་རྣམ་གཅིག་པ་ཡིན་པ། གྲུབ་བ་དུས་
མཉམ། གནས་བ་དུས་མཉམ། འཛིག་བ་དུས་མཉམ་བཅས་ཡིན་དགོས།

གྲུབ་པ། ① སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆུང་དུ། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་སྟོན་
སྤང་སྤངས་ན་གྲུབ་ཐོབ་འབྲིང་པོ། སངས་རྒྱས་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་སྟོལ་གཅིག་དང་།
གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆུང་དུ་དང་། རིམ་པ་བཞི་
པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ན་གྲུབ་ཐོབ་འབྲིང་པོ། མི་སྟོན་པའི་བྱང་འཕྲུག་ཐོབ་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད། ② ཡང་ན། འགྲུབ་པའི་འདས་པ། [སི་རྒྱ] དངོས་གྲུབ། ③ [ཡུལ་]དུས་
འདས་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ཐོགས་ཤིག །ལས་དོན་གྲུབ་སོང་། ལྟ་བུ།

གྲུབ་པ་དགོན། དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་སེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གྲུབ་པ་བརྒྱད། མོལ་བོ་དང་། ལེགས་སྟོལ། སྟོལ་མཐར་ཕྱིན། མགྲ་གྲུ་ཉམས་དགལ་རབ་དགལ།

དགའ་བ། མཆོག་དགའ་རྣམས་སོ། །

བྱབ་པའི་གྲོང་། བྱབ་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་བཞུགས་པའི་གནས།

བྱབ་པའི་མཐའ་རིས་སྲུ་མ་ཆད་པ། སྤྱིར་བྱབ་པའི་མཐའ་བྱབ་མཐའ་ཞེས་པ་དང་རང་གི་འདོད་
ཚུལ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལྷན་ཞེས་འབྲུག་ཡིན་པར་འདྲ་བས་ན། དེ་དག་
ཀྱན་ལ་སྒྲོགས་རིས་མེད་པར་གཅིག་མཚུངས་སྲུ་འཛིན་དགོས་པའི་དོན།

བྱབ་པའི་སྤྱོད་པ། རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཛོད་རྟོགས་སྤྱོད་པའི་སློབ་ཞེས་ཅད་གསེས་ཏེ། ལྷ་དང་སྐལ་
པ་མཉམ་པའི་རིག་འཛིན་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་བྱུང་ནས། དེའི་རྟོན་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་ཕྱིན་ཐུག་གི་སྤྱོད་
པ་སྤྱད་དེ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལྷའི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་དང་མཉམ་པར་སྤྱོད་པས་རིགས་
གསུམ་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་ཕྱེད་པའོ། །

བྱབ་པའི་དབང་པོ། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་བརྒྱུད་དམ། ཡང་
ན་སྒྲུ་ཆེ་དེ་ལ་རངས་རྒྱས་པའི་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་གང་རུང་ཐོབ་པ་ལ་བྱུང་ཐོབ་དང་བྱུང་
པའི་དབང་པོ་ཟེར།

བྱབ་པའི་དབང་པོ་ལོ་རས་པ། ལོ་རས་པ་དབང་ཐུག་བཙོན་འབྲས་དང་མི་གཅིག་ཡིན།

བྱབ་པའི་དབང་ཐུག །མདོ་སྒྲགས་གང་རུང་གི་རྟོགས་པ་མཆོག་བརྟེས་པའི་གང་ཟག

བྱབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས། རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན། སྤྱི་བའི་ཡན་ལག་དང་།
རྒྱ་ལའི་ཡན་ལག་ནི་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་བ་སོགས་མཛོད་པར་བྱུང་བས་བྱུང་པའི་ཡན་ལག་
གཉིས་སོ། །

བྱབ་དབང་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས། མཆོན་གཞན་དག་སྤོང་དཔའ་རྒྱུ་རྒྱ་རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་
འབྲི་གྲང་སྒྲགས་ཞེས་པའི་འགྲོག་སྤྱིར་ཡབ་བཙུན་ལྷ་དང་ཡུམ་སྤྱོལ་མ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྒྲུ་
གྲུར་རབ་བྱུང་བཙུན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༠ལོར་སྒྲུ་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་ཐུག་ལ་བེ་གུ་
གྲང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོས་དབུ་སྒྲགས་ཀྱི་ཕྱོད་པུང་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཐུག་བཅུ་ནས་བཅུ་བདུན་བར་
རང་བྱིམ་དུ་སྒྲགས་རྗེ་མཛད་དེ་བཞུགས་སྐབས་ཞ་དང་ཞོར་ལ་ཡིག་ཐུག་དང་སྤྱོལ་མ་འབྲས་
ཐེར་གསུངས་པ་མ་ཟད། རྗེ་རྗེ་གཙོད་པ་ཆག་མེད་དང་བརྒྱུད་སྤོང་པ་བརྒྱ་ཆར་གསུངས། རབ་

བྱང་བཙུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ལོའི་བོད་རྒྱ་འཛུགས་པ་ལྟ་བུ་གཤེགས།
གྲུབ་འབྲུང་དགོན། དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་པས་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་མཇུག་
ཙམ་དུ་བཏབ་པར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་འབའ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གྲུབ་འབྲས། ལས་ཀྱི་གྲས་ནས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ། དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པ།
གྲུབ་འབྲས་འོད་སྟོང་འབར་བ་ཞིག་ཐོབ་འདུག།
གྲུབ་མི་གྲུབ། གྲུབ་པ་ལས་འགོ་ཆོས་ཐོན་མི་ཐོན་འགོ་རྒྱ་གྲུབ་མི་གྲུབ།
གྲུབ་ཅིས། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐར་ཅིས་ལ་གྲུབ་མཐའི་ཅིས་ཞེས་བྲལ།
གྲུབ་ཚུལ་རིང་ལུགས། གྲུབ་ཆའི་རིང་ལུགས་ཀྱང་ཟེད། དེ་ནི་དེར་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙམ་གྱི་རིང་
ལུགས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན། རོག་མར་འཛུགས་མིང་དམག་ཆེན་དང་པོའི་རྗེས་སུ་ཡོ་རོབ་དུ་ཐོན་
པ་དང་། རིང་ལུགས་དེས་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་མཛེས་ཆ་འདོན་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་གཙོར་བཟུང་བྱེད་པ་
ལས། སྤྱི་ཅལ་ཐོག་གི་བསམ་སྒྲུབ་ཆོའི་རང་བཞིན་དང་། གཟུགས་དབྱིབས་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་
བཞིན་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་ལུ་སོགས་དགོས་མེད་དུ་བཅི་བ། གྲུབ་ཞི་ནར་མོ་བ་དང་།
མྱོང་དབྱིབས། དྲང་ཐིག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་བྱེད་བྱ་ལུལ་མེད་པའི་སྤྱི་ཅལ་ཞིག་གྲུབ་
པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཆབ་བྱེད་མི་སྣ་ནི་རྩ་ཐུན་ཡིན་དང་། ཤེ་སྤྱི་མི་ན་སོགས་ཡིན།
གྲུབ་གཟུགས། ① མང་པོ་གཅིག་དུ་བསྟུས་ནས་གྲུབ་པའི་གཟུགས། ② བཅིས་ཚར་ནས་བབ་པའི་
གངས་ཀྱི་རི་མོ། སྤྱི་སྤྱོད་སྐབས་སུ་དབྱུངས་གསལ་བན་ཚུན་འཆམས་སྤྱར་ཟེན་ནས་གྲུབ་པའི་
མིང་དེ། དཔེར་ན། སྤྱི་ལ་ལྟ་ན་ན། ལྟ་བུ།
གྲུབ་བསལ། སྤྱོད་ཆེད་མས་གྲུབ་ཟེན་པ་དང་། དོན་ལ་ཆེད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ལོ།
གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་བྱར་གཟུང་བ། སྤྱི་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཆེད་མས་གྲུབ་ཟེན་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ལ་ཆེད་མས་གཞོད་པ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ངོས་གཟུང་བ་
ཞེས་པའི་དོན།
གུམ་དཀར། བད་ཀྱི་རང་མདོག་ལ་བསྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བད་རྒྱུང་གང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་གུམ་

བྱེད་ནད་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། བོང་སྐྱན་དཀོན་ཙོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤོད་
དམར་ལས། བྱམ་དཀར་བད་རྒྱུད་གྲང་བ་ཤས་ཆེ་བས། སྐྱངས་མདོག་དཀར་ཞིང་བྱག་རྒྱུད་ཅ་
རྒྱུ་གྲང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བྱམ་ནག །ནད་ཀྱི་རང་མདོག་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཁྲག་མཁྲིས་ཆ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བྱམ་བྱེད་
ནད་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། བོང་སྐྱན་དཀོན་ཙོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤོད་དམར་
ལས། བྱམ་ནག་ཁྲག་མཁྲིས་ཆ་བ་ཤས་ཆེ་བས། སྐྱངས་མདོག་ནག་ཅིང་བྱག་ཆེ་ཅ་རྒྱུ་ཆོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བྱམ་ནད། བྱམ་བྱེད་ནད།

བྱམ་ནད་བྱག །ཤུ་ཤེམ། རུས་ཤེམ། ཅ་ཤེམ། རྒྱ་ཤེམ། ཤེམ་དཀར། ཤེམ་ནག་གོ།

བྱམ་པ། གཞུགས་དབྱིབས་བྱི་བ་དང་འབྲ་བ། སྤྱ་མདོག་ཤོ་ཙན་ཀྱི་སྒོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་
བྱམ་པ་རྒྱུ་ལྟ་ཁང་། སྟོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྐབས་བཏབ་པ་གཙང་ལྟ་ཅེ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་མཐའ་
འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་

བྱམ་པ་གཡུ་རྒྱ། འབབ་རྒྱ་ཞིག །རྒྱ་འགོ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ལོས་ནས་བྱུང་། བོད་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་ཀྱི་ཁང་དམར་རྫོང་གི་དབུས་རྒྱུད་ནས་བྱང་ལོས་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་དུ་འབབ་ཅིང་། བྱང་རྒྱའི་
ཡན་ལག་ཅིག་ཡིན།

བྱབ་པ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བདུན། ལུས་ཆགས་པའི་རྒྱལ། ལུས་ཀྱི་འབྲ་དཔེ་བསྟན་པ། ལུས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་བསྟན་པ། ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ། ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། ལུས་ཀྱི་
ལས་བསྟན་པ། ལུས་འཛིག་པའི་རྒྱལ་བསྟན་པ་བཙས་བདུན་གོ།

བྱམ་པོ། ཀླང་པ་འཐེང་པོ།

བྱམ་ལྷགས། སྒོག་ཆགས་བྱམ་པའི་པགས་པ།

བྱམ་བྲ། རྒྱན་ཙན་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱན་རིང་སྟོང་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱེན་བྲས་ནས་ཆོགས་མིག་གི་རྒྱ་མེར་
འཕེལ་ནས་བད་ཀར་འབྱོར་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཉམས་པས་ཆོགས་ཀྱུར་ཆག་བྱམ་ཤོར་བ་ལྟར་
ན་བ་ལ་བྲས་བྲ་ཞེས་ཟེར་རྟེ།

གུམ་བུ་དཀར་མོ། བད་ཀའ་རིགས་བྱུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། བད་ཀྱགས་པོ་མཆེན་མི་བདེ་ཞིང་། ཁ་ཟས་
འཕུ་སྒྲུགས་བྱེད་པ། ཉུ་བཞི་མིག་རྩལ་སོགས་ན་ནས་མཐུག་ཏུ་གུམ་བུར་འཁྱུར་བའི་ནད་ཅིག་
གུམ་བུའི་ནད། གུམ་བུའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ། བརྒན་སྒྲུམ་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱད་བྱགས་བ་དང་། སྒྲུམ་
བརྒྱད་ཆེ་བའི་ཟས་ཐོས་བྱགས་བས། བྱངས་མ་རང་གནས་སུ་མ་སྒྲིན་བ་ཆུ་མེར་ལ་རྒྱས་ནས།
ཤ་རྩལ་ཙ་རྒྱས་ནམས་ལ་གནས་བཅས་ནས་གུམ་བུའི་ནད་སློང་གི་ཡོད་པ་རེད།

གུམ་ནད་ཤེས་དཀར། ཆུ་མེར་དཀར་པོ་ཡིན་པས་གང་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན།

གུམ་ནད་ཤེས་ནག། ཆུ་མེར་ནག་པོ་ཡིན་པས་ཆེ་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན།

གུམ་ནད་ཙ་ཤེས། ཁྲག་ཤས་ཆེ་བས་ལུས་ཀྱི་བཟླ་མ་དངས་ཉམས་པ། སློ་སྤྱང་མི་བདེ་བ། ལྷག་ཤ་
སྟེ་དེའི་སྟེ་རྩར་ཉུ་ཤ་ཤ་གཉིས་ཆད་སྒྲུམ་བྱེད་ཅིང་། ཙ་ནམས་སློས་ཤིང་སྲ་བར་ཆགས་ཏེ་ན་བ།

གུམ་ནད་རྩལ་ཤེས། རྩར་ཤས་ཆེ་བས་སློམ་དད་ཆེ་བ། རྩལ་བར་ཆབ་སྟེ་བ། རྩལ་བ་འདྲུ་ཞིང་
སྒྲུམ་པ། ཆོགས་ནམས་ཁ་གཉམ་ནས་ན་ལུག་ཆེ་བ། འགྲུལ་མི་རྩལ་པ། བསྒྲུལ་བ་དང་། རྩ་བའི་
ཡུལ་དུ་སྒྲ་ཆེན་པོ་གྲགས་ཆེ་མི་བཟོད་པ་གཡང་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་སྟེ་བ།

གུམ་ནད་ཤ་ཤེས། བད་མཁྲིས་ཤས་ཆེ་བས་ཤ་སློ་ཞིང་མདོག་ནག་བ་དང་། ཡན་ལག་སྤྱིད་པ། སློ་
སྤྱང་མི་བདེ་བ། སྒྲ་ཁྲག་མང་དུ་འཛག་པ། ཤ་དང་རྩལ་བ་འབྱེད་སྒྲུམ་བྱེད་པ། རེག་ན་ཆོར་བ་
མེད་པ་བེམས་པོར་བྱེད་པ།

གུམ་ཅེ། གདན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཆོན་ཁ་ཅན། ཁང་པའི་ནད་གི་གོ་གདན་དང་། ཉལ་གདན། ཉའི་སྒྲ་གདན་
སོགས་རིགས་སྟེ་ཆོགས་བ་ཡོད།

གུམ་གསར། བད་ཀྱགས་གུམ་བུ་དང་ཆེས་མཚུངས་ཤིང་དེའི་རྩེ་དུས་ཆོགས་ནམས་གཟེར་བའི་
འགོ་བའི་ནད་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། སྟེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་
ལྷན་ཐབས་ལས། གུམ་བུའི་ནད་གཏོགས་གུམ་གསར་ཞེས་བའི་ནད། ཅེས་དང་། བལ་ཆེར་
བལ་ནད་བཙོས་ཉེས་བྱེར་ལས་བྱུང་། དེ་བྱིར་ནད་འདི་མཆེད་སྟེན་ལ་ལར་འགོ་ཞེས་སོ། །

གུམ་ས། ཆག་བའམ་འཛོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]གུམས་པ། ར་ཁོག་གུམས་ནས་རྒྱ་
འཛགས། རྒྱ་ཆག་ལག་གུམས། ② ཉམས་བའམ་བཅེད་པ། རྩ་འདི་ཐག་རིང་དུ་བཏང་ནས་

ཆད་དེ་བྱམས་འདུག

བྱའི་ཉག་ཐག །བྱ་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ།

བྱའི་དར་ཙོག །བྱ་གཟིངས་ཐོག་ཏུ་འཇུགས་སྐྱའི་དར་ཙོག་གི་རིགས།

བྱའི་དར་ཤིང་། ① བྱའི་རྒྱུད་གཡཔ་འགེལ་སའི་ཤིང་། ② བྱའི་དར་ལྷོག་བསྐར་སའི་ཤིང་།

བྱའི་ཡན་ལག །[མངོན]བྱའི་སྐྱ་བ།

བྱའི་རབ། [མངོན]བྱ་འག།

བྱའི་གཤོག་པ། [མངོན]བྱའི་སྐྱ་བ།

བྱར་འཇུག་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བ་ཅུའི་ནང་གསེས། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་

བྱར་ཞུགས་ཏེ་ཆུའི་རྒྱན་ཕྱོགས་སམ་ཐོག་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་རྒྱུད་གསལ་གྱི་སར་བྱེན་པའོ། །

བྱལ་བྱལ་བ། [རྫིང]སློ་འཁེལ་བའི་པན་ཐོགས་པའམ་གདེང་བྱལ་བ།

བྱལ་བྱལ། གཞོད་སྤྱིན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་གནས་པའི་གཞོད་སྤྱིན་གཟུགས་མའི་

དབྱེབས་དང་འབྲེལ། མགོ་པོ་སྟོག་ཆགས་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་མགོ་ཅན། རྒྱུད་ལག་གི་བྱ་མོ་དང་ན་

བའི་སྟེང་དུ་ཤའི་རལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག

བྱལ་བྱལ་གདོན། བྱལ་བྱལ་ཞེས་པས་བཏང་བའི་གདོན་ཏེ། བད་རྟགས་སུ་ངོ་ནག་ལ་དལ་བར་འགོ་

ཞིང་ཆིག་པ་སྐྱང་བ་ཞིག

བྱལ་བྱལ་སྟེ་དཔོན། གཞོད་སྤྱིན་གྱི་བདག་པོ་ཞིག

བྱལ་བྱལ་དབང་པོ། གཞོད་སྤྱིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག

བྱས། གནག་སྒྲུགས་ཀྱི་ལོན་གན་གཞོན་ལྟ་བུའི་གཞི་རྩ་ཙོམ་འོས་ཀྱི་རིས་འཁོར།

གྲེ ༡ གྲེ་བ། མིང་བ། ༢ ཡང་ན། རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཙུ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་

སྐྱེས་པ་དང་། རྩ་རྒྱུད་། འཆོ་བ་བཅས་སོ། །

གྲེ་སྐྱེས། [མངོན]གཟའ་བུར་བྱ།

གྲེ་འབྱུང། རྒྱུད་དམ་དག་གི་ཉམས། ཡིད་འོང་སྤྲོན་པའི་གྲེ་འབྱུང་དེས། རུ་བྱུག་རྒྱུད་སྤྲོན་ཐེལ་གྱིས་མནན།

གྲེ་ཆས། གྲེ་བ་ཆ་ཞིང་རྒྱུད་འཛེར་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཞིག

གོ་སྟོན། ཉ་དཀར་པོ་སྟོ་ཤས་ཆེ་བ།
གོ་གཙུག་ བཟའ་ཆའི་མིང་སྟེ། གོ་ཐན་སྐྱུས་མ་མར་ཁྱའི་ནང་དུ་བཅོས་བ་ཞིག
གོ་ཆག། །འབྲུ་རིགས་གོ་གཙུག་ཀྱི་འོད་ནང་དུ་བརྟུངས་ཏེ་དུམ་བྱར་ཆག་པ་དང་སྐྱག་པ་བསྐྱོལ་ཆོག
གོ་ཆང་། གོ་ལས་པ་བ་པའི་ཆང་།
གོ་ཆད་བསྐྱོལ། གོ་ཐན་དུམ་བྱ་རྩུང་དུར་བཅད་ནས་ཤེད་སྟོ་བཅས་མཉམ་པོ་བཟོས་པའི་སྐྱག་པ་ཞིག
གོ་ཆན། གོ་སྐྱ་བཅད་ཅིང་བསྐྱོལ་བའི་སྐྱག་པ།
གོ་ཆས། ལམ་རྒྱགས་སམ་ལམ་ཟས།
གོ་རྩེ། [ཡུལ་]གོ་བཏགས་པའི་ཕྱེ་མའམ་གོ་ཞིག།
གོ་རྩེན། རྩོགས་འབྲུལ་སྐྱབས་ལམ་རྒྱགས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་དེུལ་དང་དངོས་རྩལ།
གོ་སྟོན་བདུད་ཅི་གཤགས། གོ་མོ་ཆེ་བདུད་ཅི་གཤགས་ཞེས་བའང་སྤང། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
རྒྱ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༣ལོར་རྒྱ་སྟོ་ལུས་དུ་སྤྱོད་འཁུངས། གཤུང་རུས་གོ་ཡིན། ཅིས་བ་གཞོན་རུ་སེང་
གོ་ལས་བསྟེན་པར་རྩོགས། རྩོ་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་ཞང་བཙུན་རྩོ་རྩོ་ཡོད་ཟེར་གཉིས་ལས་ཤར་བ་
པའི་གདམས་བ་མ་ལུས་བ་མཐོས་ཤིང་། ལུས་བ་སྐྱགས་སྐས་རྒྱ་མིག་པ་ཤེས་རབ་གཤགས་བ་
ལས་ཀམ་པའི་ལམ་གྱི་རིས་བ་ཡང་གསུམ། སྤར་ཐང་གི་ལམ་རིས་འདི་ལ་ཤར་བ་བ་དང་ཀམ་
པའི་གདམས་བ་གཉིས་ཀ་ཆང་ཡོད། གཞན་ཡང་བྱ་ཡུལ་པའི་སྟོ་བ་མ་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་དང་།
སངས་རྒྱས་དཔོན་སྟོན་སོགས་མཁས་བླ་བ་དུ་མར་བསྟེན་ནས་གསན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། བྱང་
དུ་སྐྱེད་དུ་ཅེ་རིན་པོ་ཆའི་སྟེང་དུ་གསེར་རྟོག་ཁམས་གསུམ་གཟེ་གཞོན་ཡང་བཞེདས། ལམ་
མཆོག་གི་རྩ་བ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཡང་མཛད་དེ་ལམ་གྱི་རིས་པའི་སྟོ་ནས་སྐལ་བ་ལྡན་བ་
རྣམས་རྩེས་སུ་བཟུང། འདི་འཕྲིན་ལས་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་སྤར་ཐང་གི་དཔལ་མཐོན་ཡང་འདིའི་
སྤྱི་རིང་ལ་བྱུང། སྤར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་ངོ་དགུ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་
བཞེ་པའི་རྒྱ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༥ལོར་ཡར་ངོ་ཆེས་དགུ་ཉིན་སྤྱི་ལོ་ལས་འདས།
གཤུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་གསུམ་པའི་གཤུང་རྟེན་གྱི་ཤར་ན་བཞུགས་སོ། །
གོ་བཏག་ རྒྱ་ངོའི་ཆ་སོགས་བཏག་བ་སྟེ། རོ་བཞེས་གནང་ཞེས་བ་ཞོགས་པའི་ཁ་ཟས་བཟའ་བ་ལ་

གོ་དགོས་པ་དང་གཅིག།

གོ་ཐལ། ལོ་རྟག་གོ་ནས་ཀྱི་སྟེ་མར་ཆགས་ནས་འབྲུ་རྟོག་ཐལ་བ་ནག་པོར་འབྲུར་བའི་ནད་ཅིག།

གོ་ཐེག། རོ་ལ་ནག་ཐེག་ཚུང་ཚུང་མར་པོ་ཡོད་པ།

གོ་ཐུག། གོ་ཆན་དང་དོན་གཅིག།

གོ་ཐ་ཐུག། ① གོ་མ་དང་མར་ཀ་ར་འབྲུར་ར་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་བཟའ་ཅས་མ་ཐུད་དང་།

② གོ་ཐན་གྱིས་བཅོས་པའི་མ་ཐུད་དེ་དོན་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད།

གོ་འདེབས་པ། ① ལམ་དུ་ཆ་སོགས་རྒྱག་པ། ② གོ་འཛིན་ཁར་སོན་འདེབས་པ།

གོ་ཐོབ། ① རྒྱ་སྐད་དུ་མན་ཐུག་ཞེས་པ་གོ་ཐན་རྒྱུང་ཆོས་བྱས་པའི་ཐས་རིགས་དེ་ལ་ཁམས་ཁུལ་

གོ་ཐོབ་ཟེར། ཐོབ། ཞེས་པ་ནི་གོ་ཐན་སྟོས་ནས་ཆེན་པོར་ཆགས་པའི་དོན་ཡིན། ② གོ་གཟན་

འཕོལ་སོ་ཆགས་ལས་ཀྱི་རྩས་རིགས་དཀར་སོ་ཞིག་གི་མིང་། རྒྱ་སྐད་དུ་ཐུ་ཐུ་ཏ་ཟེར།

གོ་སྤྱི། ཐོན་སྤེལ་གཞུང་སྐབས་གོ་མོར་བཅའ་སྤྱོད་ཆོང་དོན་གྱི་སྤྱི་བྱུང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རྩེས་སུ་

དམངས་སྤེད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡང་གཅིག་ཕྱོགས་ཀྱིས། སྤྱི་བྱུང་པ་ཤར་གསེང་མར་བཅའ་སྤྱོད་

ཀྱིས་གོ་མོ་སྤྱོད་སྤྱད་གཉིས་དང་ཕག་རི་རྩོང་བཅས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གོ་མོ་སྤྱི་

བྱུང་མ་བཅུགས་གོང་གོ་མོ་སྤྱོད་སྤྱད་གཉིས་ཕག་རི་རྩོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན།

གོ་ཐུབ། གོ་འཕྲུ་མའི་ཤུན་ཐུགས་ཐུབ་མ།

གོ་ཐུ། གོ་འཐག་སྟེ་ཐུ་མ་བཅོས་པ་ལ་ཟེར།

གོ་བ། ཤིང་སྟག་པ།

གོ་པོ། ཐུ་ཁ་དཀར་ནག་འདེས་པའི་ན།

གོ་པོ་ལུང། ཐོ་བྲག་གོ་པོ་ལུང་སྟེ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཐོ་བྲག་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཆ་མར་པ་ལོ་རྩ་

བ་འབྲུངས་ཡུལ་ཡིན།

གོ་མ། བོད་ཀྱི་ཐས་རིགས་ཅ་ཆེན་ཞིག་། དབྱིད་དུས་དང་། ཐོན་དུས་ཏེ་དུས་ཆེགས་གཉིས་སུ་བཞོ་

ཆོག་རོ་མང་ལ། ཞུ་རྩས་བསིལ། གོ་མ་གཏིང་ལ་མེད་ན་གོ་ལོ་ཁ་ལ་མི་ཐོན།

གོ་མ་མར་ཁ། གོ་མ་བཅོས་པའི་ནད་དུ་མར་ཁ་སྒྲག་ནས་བཟའ་ཆའི་རིགས་ཞིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་

གསར་དང་། ལྷ་དཔོན་རིགས་ལ་གསོལ་ཆིག་ལུལ་སྐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
བཟང་བོའི་ཐམ་རིགས་ཞིག་ཡིན།

གྲོ་མར། འཕྲོན་པོ་བྲེས་སུ་འབྲོ་སྐབས་ལམ་རྒྱགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་རྒྱུའི་མར་ལ་གྲོ་མར་ཟེར།
གྲོ་མོ། བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་གྱི་རྫོང་ཞིག། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱུད་ན་ཡོད། འདིའི་
ཤར་ངོས་འབྲུག་ལུལ་དང་ཁུབ་ངོས་འབྲུས་ལྗོངས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན། རྫོང་མི་དཔངས་སྤྱིད་
གཞུང་དེ་ཤར་གསིང་མར་ཡོད།

གྲོ་མོ་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན། མིང་གཞན་བཀའ་དགོན་ཆེ་མཆོག་གླིང་ཟེར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་
གཉིས་པའི་དུས་འགོར་གྲུབ་དབང་མཆོམས་པ་མངའ་བདག་ཁྱེ་བས་ཕྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་
བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་གྲོ་མོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གྲོ་མོ་དྲུང་དགོན། དེང་སང་གྲོ་མོ་རྫོང་ཁུལ་དུ་ཆགས་པའི་གྲོ་མོ་དྲུང་དཀར་དགོན་པ་ཟེར་བ་དེ་
ཡིན། གྲོ་མོ་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་སྐབས་རྗེ་དག་དབང་བསྟན་བཟང་གིས་བཏབ། འདེབས་ལོ་
མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་
གྲོ་མོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲོ་མོ་མོན་ཞོལ་བ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲོ་མོ་རྫོང་ཁོངས་གྲོ་མོ་རྫོང་སྤྱད་དཀྱིལ་བཙས་ས་ཁུལ་
ཁག་གསུམ་ཙམ་ཡོད།

གྲོ་དམར། ཏཱ་བེལ་སྤུ་མདོག་ཕྱོན་པོ་དམར་ཤས་ཐན་བུ་ཡོད་པ།

གྲོ་རྩམ། ① གྲོ་བརྗེས་ཏེ་བཏབས་པའི་རྩམ་པ། ② [ལུལ་]ཕྱོགས་འབྲུལ་གྱི་ལམ་རྒྱགས་རྩམ་པ།

གྲོ་ཆང་དགོན། ① བཤུད་སྐབས་དར་རྒྱས་གླིང་ཞེས་ཀྱང་བྲགས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་གོ་
ཆང་སྐྱེ་བྱེད་དང་པོ་གྲོ་ཀྱན་བཟང་ཏི་མས་གསར་འདེབས་མཛད། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲོ་ཆང་དགོན། ② མཆོ་ཕྱོན་ཞིང་ཆེན་ལུང་རྒྱུ་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་དུས་རབས་བཙུ་ལྔ་
པའི་དུས་འགོ་ལ་བཏབ་པ་ཞིག།

གྲོ་ཆང་དགོན། ③ མིང་གཞན་གྲོ་ཆང་བཀ་ཤིས་ལྷན་པོ་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ས་ཁུག་གྲི་

ལོ་༡༩༩༩ལོར་ཤེས་རབ་ཆོས་བསྟན་གྱིས་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁོ་ཆང་ལྷ་ཁང་། མིང་གཞན་དུ་གོ་ཉམ་སྡེ་དགེ་རྒྱས་བདེ་ཆེན་སྤིང་ཟེད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་
སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་སངས་རྒྱས་བཟ་ཤིས་གྱིས་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་སྟོན་བཀའ་རྒྱུད་
དང་ཕྱིས་དགེ་ལུགས་སུ་བསྐྱུད། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁོ་ཞིབ། ཁོ་ཞིབ་ཞིབ་བཏགས་པའི་བྲེ་མ། ཁོ་ཞིབ་བསྐྱལ་ནས་མོག་མོག་བཟོ་བ།
ཁོ་བཞིན། རྒྱ་སྐད་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འཕྲོག་བྱེད་དང་ཐོན་ཐོལ།
ཁོ་བཞིན་ཅན། [མདོན]ཁོ་བཞིན་རྒྱ་བ།
ཁོ་བཞིན་རྒྱ་བ། ① ཐོད་རྒྱ་བདུན་བ། ② འདུལ་བ་ལས་ཐོད་རྒྱ་བའི་བཅུ་དྲུག་ནས་བདུན་པའི་
བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་ཁོ་བཞིན་རྒྱ་བ་ཟེད།
ཁོ་ཟན། ① ཁོ་ཞིབ་བཅོས་མ་དང་། མར་འཆུར་བ། བྲ་རམ་སོགས་མཉམ་དུ་བརྒྱུ་བའི་བཟའ་བྲ།
② ཁོ་ཞིབ་བརྒྱུ་བའི་བཟོས་པའི་ཟས།
ཁོ་ཟས། ① ཁོ་ཁའམ་ལམ་རྒྱགས། ② ཁོའི་རིགས་ཀྱི་ཟས།
ཁོ་ཡོས། ཁོ་བརྗོད་པའི་ཡོས།
ཁོ་རིལ། བྲག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ཟན་རིལ་བྲུང་རིལ་བ་ལ་ཟེད།
ཁོ་ལམ། ཆ་འཕོགས་གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ཆད། དེད་དུས་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་ཡན་མན་ཅམ་གྱི་
ཡུན་ཆད་ལ་ཟེད།
ཁོ་ལུ། ཉ་དཀར་པོའི་མིང་མདོན་བརྗོད།
ཁོ་ལུ་མར་བསྐྱོན། གཡོ་སྤྱིའི་སྟོན་སྟོན་བསྐྱོད་བསྐྱུགས་གཏོང་བ། དཔེར་ན། དས་སྤུ་གུ་དེ་ལ་ཁོ་ལུ་
མ་བསྐྱོན་ནས་ཟོག་རྩི་བཏང་ཡོད། ཁོ་དགའ་ནས་ཕྱིན་སོང་། དས་འཕྲོ་ཁྱིད་ཁོང་ལ་ཁོ་ལུ་མར་
བསྐྱོན་ནས་རེ་བ་བྲས་པ་ཡིན། ཁོས་པལ་ཆེར་རོགས་བ་བྱེད་ས་རེད།
ཁོ་ལུང་བ། མཆན་དངོས་སྟོ་ཁོས་འབྱུང་གནས། གཞོན་ཅུའི་དུས་རྗེ་བོ་རྩེ་དང་འཕྲོ་སྟོན་ལས་བཀའ་
གདམས་ཀྱི་ཆོས་གསན། རྩོག་ལོའི་སྟོན་པའི་གས་ལས་གསུང་རབ་ཀྱུན་ལ་མཁས་པར་བྲགས།

གྲོག་མཁར། ① འབྲུ་གྲོག་མའི་ཆང་། ② གྲོག་མའི་བྱུན།

གྲོག་མཁར་ག། སྒར་རྒྱ་གར་གྱི་བྲང་སྲོང་ཞིག་གྲོག་མའི་མཁར་དུ་དཀའ་ཐུབ་ཐུབ་པས་མིང་དེ་
བཏགས།

གྲོག་རྒྱ། ངམ་གྲོག་གི་ས་ནས་འབབ་པའི་རྒྱ།

གྲོག་སྤར། འབྲུ་སྤོན་གྱི་རིགས།

གྲོག་སྤྱིན། གྲོག་མཁར་ཡོད་སར་ཅམ་བ་དང་མར་མཉམ་དུ་བསྐྱེས་པའི་བྱེ་མར་གྲོག་མར་སྤྱིན་
པའི་སྲོལ།

གྲོག་སྤང་། གྲོག་མ་དང་སྤང་བུའི་བསྐྱས་མིང་།

གྲོག་མ། འབྲུ་སྤོན་གྱི་རིགས་ཤིག །མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་རྒྱ་རྒྱ་ར་དང་། གཤིན་རྗེའི་བྲ། སྤོན་མ་
མ་བཅས་སོ། །

གྲོག་མ་དཀར་པོ། ཤིང་རིགས་ཐ་མཁན་གྱི་གྲོག་མ་གཞོད་ཅན།

གྲོག་མའི་གཟུགས་ཅན། དབྱིབས་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མི་མི་མིང་གི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཅུ་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་
སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལམ། ལུལ་དབྱས་སྤྱིས་དང་སྟེག་བྱེད་དང་། བྲང་
རྒྱུ་ལྗོན་ཤིང་ཆ་བ་ལ། རྫོང་སྤོན་ནར་མོ་རྫོང་སྤོན་འཛོང་། གྲོག་མའི་གཟུགས་ཅན་སྤོད་ནར་
སོ། སྤོན་ནག་གྱི་རིལ་སེལ་སེལ་རྣམས། མི་མི་མིང་གི་མིང་ཡིན་ནོ། །

གྲོག་མོ། ལུས་བཤལ་བའི་གཡང་རོང་ངམ། རི་སྤལ། གྲོག་མོ་སྐྱག་པོར་ཉ་རྒྱ་བཙུགས།

གྲོག་ཆང་། འབྲུ་གྲོག་མའི་ཆང་། ལྷན་མོ་བ་གྲོག་ཆང་རྟོལ་བ་ལྟར་འདུས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་
གྲོག་མཁར་དང་། གྲོག་མའི་བྱིས། བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་པོ། རོར་ལྷན་བཅེགས་བཅས་སོ། །

གྲོག་གཟར། གྲོག་རོང་གཡང་ས་གཟར་པོ།

གྲོག་གཡང་། ས་ཆ་གྲོག་རོང་གཡང་གཟར་ཅན།

གྲོག་རོང་། ལུས་བཤལ་བའི་གཡང་རོང་།

གྲོག་ཤིང་། མཆོད་རྟེན་དང་། བྱང་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ལྗེབས་སུ་ཆར་བ་པོག་ནས་སྤང་གི་རྣམ་བ་ལྟར་

ཁྱུང་པ་དེ་ལ་ཟེར་རྟེ། དེས་དྲགས་བྱས་ན་མ་རྙིང་པ་དང་། ཆིགས་སྟེང་སྐངས་པ། ལུ་མེར་གྱི་
ཟ་འབྲུག་ལང་བ་སོགས་ལ་པན།
གྲོག་ཤུར། ལུ་ལོག་གིས་ས་གཤོང་རོང་ཤར་ཤུར་དུ་བཟོས་པའི་མིང་།
གྲོགས། ར་མདའ་མ་རོགས་རལ། གདོང་གྲོགས། བད་པ་སྟོར་གྲོགས་བྱེད་པ། ཡི་གེ་འཕྲི་གྲོགས་
ལྷ། གྲོགས་སུ་སྟོན་པ། ཁེངས་སྐྱེད་ཞེས་པ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འཁོ་བ་ཞིག་ཡིན། བསམ་
པ་བཟང་པོས་གྲོགས་བྱེད་པ།
གྲོགས་སྐྱད། ཟས་ནོར་སོགས་ཡོང་བའི་ལྷས་སུ་པོ་རོག་དང་བྱ་ཁའི་སྐྱད།
གྲོགས་ཀྱི་རྒྱ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱལོ། །
གྲོགས་ཀྱི་མཆོག་གཅིག་ལྟ། མི་སྤྱོད་ཀྱི་དུག་ལ་མཆོག་བཞེར་བྲགས།
གྲོགས་ཀྱིས་འགོག་པ། འགོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགག་བྱ་མི་འདོད་པའི་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་ཞིག །འགོག་བྱེད་རོགས་རམ་གྱི་པན་ཆིག་བཟོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་ཤུགས་ལ་འགོག་
པའི་རྒྱན་ཞིག
གྲོགས་སྐལ། བཟའ་རྒྱ་གཏན་གྲོགས་ཀྱི་སྐལ་བ།
གྲོགས་མཆེད། ལྷན་ལྷར་བཅེ་བའི་གྲོགས་པོ།
གྲོགས་དན། རོགས་རལ། ལས་དོན་བྱེད་སྐབས་པན་རྒྱན་གྲོགས་དན་བྱེད་དགོས།
གྲོགས་འདེད། འཕྱུང་ཅིས་ནང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོགས་ཅི་བ། ཤིང་གྲོགས་ས། ས་གྲོགས་རྒྱ།
རྒྱ་གྲོགས་མེ། མེ་གྲོགས་ལྷགས། ལྷགས་གྲོགས་ཤིང་།
གྲོགས་པོ། ཡིད་མཐུན་པའམ་མཛའ་བའི་མི། གྲོགས་པོ་སྟོ་ལྷུབ། གྲོགས་པོ་མཛའ་བ། གྲོགས་
གསར། རྫོངས་གྲོགས། གྲོགས་སུ་འཐམས་པ།
གྲོགས་སྤྱན། གྲོགས་པོ་དང་སྤྱན་མཆེད།
གྲོགས་སྤྱ། ཆོང་དང་སོ་ནམ་བྱས་ན་ཁེ་སྟེད་ཐོབ་མིན་བརྟག་པའི་མོ་འདེབས་པ།
གྲོགས་མེད་ཁེར་རྒྱང། རོགས་མེད་གཅིག་པོ།
གྲོགས་མེད་གཅིག་ལྟ། རོགས་མེད་པའི་ཁེར་རྒྱང། གྲོགས་མེད་སྤྱག་བསྐལ། སྤྱག་བསྐལ་དུག་གི་

ནང་གསེས་ཤིག

གྲོགས་མོ། གྲོགས་པོ་བྱུང་མེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀུན་སྐྱོད་མཚུངས་དང་། ཉ་མཉམ་མ། པོ་
ཉ་མོ། རྫོང་ཀར་མ། རྫོང་བ་བཅས་སོ། །

གྲོགས་དམག །དམག་རྒྱག་སྐབས་པན་ཚུན་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་དམག
གྲོགས་ཅ། མ་བྱ་དབྱ་གྲོགས་འབྱུང་བ་བཅིས་ནས་ཅ་བརྟག་སྐབས་ཤིང་གྲོགས་ས་ལྷ་བྱ་གྲོགས་
དང་འབྲུང་བ་དེ་ལ་གྲོགས་ཅ་ཞེས་ཟེད།

གྲོགས་ལོ་ལ། འབྱུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། རང་རང་གི་ལོ་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་ཁམས་དེ་རུས་ཁམས་ཀྱི་
གྲོགས་སུ་གྱུར་ན་གྲོགས་ལོ་བ་ཟེད། དཔེར་ན། སྤྱི་ཤིང་ཁམས་པའི་མི་ཞིག་ཁྱི་དང་འབྲུག་ལ་
སྤྱིས་བ་ན་གྲོགས་ལོ་བ་ཟེད།

གྲོགས་བཤེས། རྫོང་གཤམ་ཆོག་གི་གྲོགས་པོ།

གྲོང་། ① ཐེམ་དུད་དམ་མི་ཆང་། ② མི་ཆང་གང་འཆོམས་ཤིག་མཉམ་དུ་ཆགས་པའི་སྡེ། བརྒྱ་
གྲོང་། རྫོང་གྲོང་། གྲོང་ཁང་། གྲོང་རྫོང་། གྲོང་སྐྱད། གྲོང་དཀྱིལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གྲོང་སྡེ་
དང་། རྒྱལ་ལམ། སྡེ་ཆོ། དུལ་སྡེ་བཅས་སོ། །

གྲོང་སྐད། དུལ་སྐད།

གྲོང་ཁང་། གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ཁྱིམ་ཆང་།

གྲོང་ཁྱེར། ལས་རིགས་མང་པོ་འཛོམས་པའི་སྡེ་སྡེ་སྡེ་གི་བཞད་སྟོལ་དུ་ལྷགས་བཅོ་སོགས་བཅོ་
པའི་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཆང་པའི་ཡུལ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་འདབས། གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་
ཆུང་། གྲོང་ཁྱེར་སྡེ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྐྱོད་བྱེད་དང་། འཛིགས་མེད་གནས། པོ་བྱང་
འཁོར། མི་བསྐྱོད་གནས། མི་གྲོང་། སྤྱང་བྱེད་བཅས་སོ། །

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐབ་མོ། [རྫིང་] ① སྤྱང་འཛོར་མ། ② གསང་ཐག་འཐེན་མཁམ།

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐབ་མོ་དག །ཆང་མ་རྣམ་འབྱེད་འབྲེལ་བར། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐབ་མོ་ཅན་དག་ཅེས་བྱ་
བ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་དག་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྒལ་ན་དེ་དག་ལ་སྐབ་མོའི་ཁྱིམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ལོ།

གྲོང་ཁྱིམ་རྗེ་ལོ། རྒྱལ་ཁྲལ་ནམ་ཡུལ་གྱི་བདག་ལོ།

ཐོང་ཁུང་ཉེ་གོར། ཐོང་ཁུང་གྱི་ཉེ་འདབས།

ལྟོང་སྒྲིབ་རྩུབ་སྤྱད། སྒྲིབ་གྱི་ལྟོང་སྒྲིབ་རྩུབ་སྤྱད། ཅེས་པ་སངས་རྒྱལ་སྒྲིབ་སྐྱེའི་ཞིང་ཁམས་པ་ཟེད།

གོང་ཁྱེད་སྤྱོད། [མདོན]བྱ་ཕོ་རིག།

གྲོང་ཁྱེར་ན་ལ་ད། འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱའི་འཁྱུངས་ཡུལ།

མོད་ཁྱེད་གསུམ་བཅེས། ལྷ་གནས་སུ་ཆུ་ཆ་གསུམ་ཞེས་པ་དེ་དག་གི་ཆེན་པོ་དེ་ལྷ་སྐྱེད་
ནང་གི་མོད་ཁྱེད་ཞེས།

གྲོང་གི་གཙན་གཟན། [མདོན]ཁྱི།

གྲོང་གི་སྒྲུབ། [མངོན]བྱི་ལ།

གྲོང་གཅིག་ལ། རྟུང་ཚང་གཅིག་ལས་མེད་པའི་གྲོང་།

ཁོང་ཚོ་གཤམ་པའི་བྱིས་དུ་གཏོ་མདོས་སོགས་སྐུན་བསྐྱོག་དང་། གུན་རིག་མི་བསྐྱུགས་སོགས་སྤྱི་བ་
སྤྱོད་ཚོ་ག་དང་། ཐར་མདོ་དང་། གསེར་ཤོད་སོགས་ཨ་མ་ཚོད་ཤོན་པའི་ལས་ཚོགས་གི་མིང་།

ཡོང་ཆོག་པ། ཡོང་པའི་ཁྱིམ་དུ་སྐྱེན་པ་རྒྱོགས་དང་། ཡེ་པ་ཡོང་འོག་ས་ཤི་ཆོག་པ་དོན་མཁན་ཤི་ལྷ་མ།

གྲོང་ཚོས། འབྲིག་སྤྱོད། ལུ་མོ་གྲོང་བའི་ཚོས་ཀྱིས་མ་གོས་པ།

ཁྲོང་འཇུག། སྤང་པའི་ཁྲོང་ལ་ནམ་ཤེས་འཇུག་པ། རྒྱལ་སྤྱི་གདུང་ལ་ཁྲོང་འཇུག་བྱས་ནས་རང་
གི་སྤང་པའི་ཚུ་པོར་བསྐྱུར་པ།

ཕྱོད་འཛོམས། [མདོན] ① བྱ་འཇུག ། ② བསྐྱ་བྱེན། ③ ངང་བ་སྒྱི།

ཁོང་གཉིས་ལ། ལ་ཞིག་ཁོད་རང་སྐྱོད་སྐྱོད་ས་ཀྱི་ཅ་མདའ་ཁོད་གི་སྡེ་རྒྱུད་དུ་ཡོད། མཚོ་ཚད་རྒྱ་
མཚོ་འོངས་ནས་སྤྲི་༤༠༧ཡོད།

གྲོང་བསྐྱེན། གྲོང་ཁྱིམ་དུ་མཆོམས་བཅད་དེ་བསྐྱེན་སྐྱབ་བྱེད་པ།

གྲོང་གཏམ། བལ་གཏམ།

གྲོང་སྟོང་། མི་ཉོར་མེད་པའི་གྲོང་ཁང་སྟོང་པ།

ཁྲོང་ཐག་ཉེ་བ། ཁྲོང་དང་ཐག་ཉེ་བ་སྟེ། ཁྲོང་ཐག་ཉེ་བའི་དགོན་པ།

མོང་དུ་རྒྱ་བའི་ལྷང་བྱེད། ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། རང་མོང་གཞན་དུ་རྒྱ་བ་
ལ་བརྟེན་ནས། དགེ་འདུན་སྤྱི་ལོ་གཏུགས་ཆོད་ལས་ཡོལ་བའོ། །

མོང་དུ་འཇུག་པའི་ལྷང་བྱེད། ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིས་དུ་གྲུང་ཡོལ་ནས་སང་གི་སྐུ་རེངས་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་གནས་བའོ། །

མོང་དུ་འབྲེན། [མངོན་]འོང་བྱ།

མོང་རྒྱལ། སྤར་གྱི་བཤའ་སྟོལ་ལྟར་ན་མོང་རྩུང་རྩུང་མིན་པ་མོང་བྱིར་ལས་རྩུང་བ། བཟོ་ཆོང་མང་
ཅམ་འཛོམས་ཡོད་པའི་མོང་སྤེ།

མོང་སྤེ། མི་ཆང་མང་པོ་ཡོད་པའི་མོང་།

མོང་བྲག་དམག་སྤར། “བ་དང”དམག་སྤར་གྱི་མིང་གཞན་ཞིག

མོང་བྲག་དམག་མི། འདི་ཕྱོན་རྩེས་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཐོག་མདེ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༡༤ལོར་བཅུགས་ཀྱང་དུ་ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱི་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་ཞིང་དུ་གཤེགས་རྩེས་འཛོར་བ་
དང་། ཐེངས་གཉིས་པ་འོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་བསྐྱར་དུ་བཅུགས་
ཤིང་། དེའི་སྤྱིག་འཇུགས་བྱེད་སྟངས་ནི་འོད་དམག་ཕྱོན་མ་བཞིན་རྒྱ་འདོན་འཁྲི་སྤྱུ་མ་ཡིན་
པར་བྱིས་ཆང་བྲག་རིགས་ཆང་མ་ནས་དམིགས་བསལ་འཕར་མའི་དམག་མི་སྟོང་སྟེམས་བྱས་
སྟབས་མོང་བྲག་ཅེས་མིང་ཐོགས་པ་དེའི་མིང་ཆ་ཆང་ལ་”བ་དང”མོང་བྲག་དམག་ཟེར།

མོང་བདག། མོང་པའི་ནང་གི་འགོ་བྱེད།

མོང་འདབས། མོང་གི་ཉེ་འདབས།

མོང་སྤེ། མོང་གི་འགོ་འཕྲ། མཐའ།

མོང་པ། ① བན་རྩུན་འདབས་འབྲེལ་དུ་ཆགས་པའི་མི་ཆང་། མོང་པ་སྟོངས་པ། ② བྱིས་མཆོས།
མོང་པ་བྱིས་མཆོས། ཐག་རིང་གི་གཉེན་ལས་མོང་པའི་དབང་དགའ། ③ མོང་ལ་གཏན་དུ་སྟོད་
པའི་མི།

མོང་པའི་ཆོས། བོ་མོ་འབྲིག་པ་སྟོད་པའི་གལ་མིང་སྟེ། དཔུལ་རྩ་རྩ་རྩ་བས་མཛད་པའི་མངོན་
བརྗོད་རྒྱ་མཆོད་རྩ་ཐེགས་ལས། འ་སྟོར་གསང་སྟོད་མོང་པའི་ཆོས། ལག་བསྐྱམས་མི་

ཚངས་སྦྱོང་པའི་མིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
གྲོང་པའི་ཆོས་སྦྱོང་རེལ། གྲོང་ཆོག་ལ་རྩར་བཙོན་ཡོད་པའི་དོན།
གྲོང་དཔོན། གྲོང་སྡེའི་འགོ་བྱེད།
གྲོང་མི། གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་མི།
གྲོང་སྐད་ཀྱི་བཞི། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བཞི་ཟེར་བ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དཔག་སྐར་
དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཀྱི་བཞི་བརྟན་བཞུགས་དགོན་ཡོད་སའི་ཡི་བརྒྱུད་ལ་ཟེར།
གྲོང་སྐད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ག་ལམ་དུ་སྡེའི་ནང་སྡེ་སྡེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པར་གཟིགས།
གྲོང་ཆིག ། ① བལ་སྐད། ② བཙོག་པའི་ཆིག།
གྲོང་ཆོ། གྲོང་ཁྱིམ་ཁག་གམ་སྡེ་ཆོན།
གྲོང་མཆེས། ཁྱིམ་མཆེས།
གྲོང་གཞིས། གྲོང་གསེབ་ནང་དུ་ཆགས་པའི་ཁྱིམ་ཆང་།
གྲོང་བཟོ། སྤར་དུས་ཉག་དུ་གཞུང་ལས་ལ་འགོ་མི་དགོས་པའི་ཆེས་བྱ་པའི་ཆོགས་པ།
གྲོང་ཡུལ། ཁྱིམ་པའི་གནས།
གྲོང་རོགས། ཁྱིམ་མཆེས།
གྲོང་གསུམ་མཐར་བྱེད། [མདོན]ལྷ་དབང་སྤྱག་ཆེན་པོ།
གྲོང་གསེབ། གྲོང་ཁྱེར་ནས་ལམ་ཐག་རིང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་གྱི་གྲོང་ཆོ།
གྲོང་གསེབ་པ། གྲོང་གསེབ་ལ་གཏན་སྡོད་བྱེད་མཁན།
གྲོངས། བརྟེན་ནང་གི་ཤི་པའི་ཞེས།
གྲོངས་པ། གྲོངས་པའི་མིང་རྒྱུད།
གྲོད། སེམས་ཅན་དུང་འགྲོའི་རིགས་ཀྱི་ཟས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ལྟོ་བ།
གྲོད་ཁོག ། སྤྱི་ལོ་ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད་དུ། ལྟོ་བ་དང་དོན་གྲོད་ཁོག་ལྷག་གི་བ། གྲོད་པ་ལྷག་པའམ་
འཕྱང་བ། བ་ལང་གྲོད་ཁོག་ལྷག་གི་བ།
གྲོད་ཉར་ཅན། ལུས་ཀྱི་ཤ་རྒྱགས་པ་ལས་བྱུང་པའི་ལྟོ་བ་ལྷག་ལྷག་དུ་འཕྱང་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་

ལ་ཞེད་སྒོམ་དང་། ལྷོ་ལྷིང་། ལྷོ་འབྲང་བ། གསུམ་པོ། གསུམ་རྩེད་ཅན་བཅས་སོ། །
ཐོད་པ། ལྷད་རྒྱག་མཁའ་གནས་སྤྱགས་སོགས་ཀྱི་ནང་ཁོལ་ཞིག། ཁྲོ་བྱི་གཏད། ཐོད་པ་ནང་གཏད།
ཐོད་པ་ཅན། ཐོག་དང་། ལུག་། ར་སོགས་དུད་འགྲོའི་རིགས།
ཐོད་རིལ། རྩྱ་གས་ཀྱི་ཐོད་པའི་ནང་དུ་བརྟམས་པའི་མར་རིལ་སོགས།
ཐོན། རྒྱུ་ཐོས་སུ་བཏང་བའི་དོན་ཏེ། རྒྱན་མོང་གི་རྒྱ་ལོར་མ་ཐོན་ལྷ་བྲ།
ཐོན་ཅན། ① འགོ་ཐོན་ཆེ་བ། ② [རྒྱུད་]དོན་མེད།
ཐོན་རྒྱུད། དདུལ་དང་འབྲུ་རིགས་སོགས་ཆོད་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བེད་སྤྱོད་བཏང་བ། འགོ་སོང་རྒྱུང་
བ། ཐོན་རྒྱུང་ཁུ་སྤྱད། ཐོན་རྒྱུང་ལས་བཙོན།
ཐོན་ཆེ། འགོ་སོང་ཆེ་བ།
ཐོན་པ་ཅན། [རྒྱུད་]གཞོད་པ་ཅན།
ཐོན་བསྐེ། ཆོད་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བེད་སྤྱོད་བཏང་། འགོ་སོང་དོན་མེད་རྒྱུད་ཐོས་སུ་མི་གཏོང་བ།
ཐོམ་པ་རྒྱུད་གི་ལྷ་ཁང་། གཙང་གི་རུ་ལག་ཁོངས་དཔེན་དགོན་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་
བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་སྟེ། ས་དབྱིབས་སྤྱི་མོ་གན་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ལྷར་གནས་པའི་དབྱི་
གཡོན་པ་ལོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ། དེར་དུས་ལྷ་ཅེ་རྩེད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཐོའི་གཡུང་བྲུང་། རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་སྐབས་བཞུགས་ཁྱིེད་གདན་གྱི་ཐོག་ལ་ཐོའི་འབྲུ་རྣམས་སྟར་
དུ་འཐེན་པའི་གཡུང་བྲུང་གི་རི་མོ།
ཐོལ་འཁྲུལ་གྱི་གཞི་གཅིག་པ། ཐོན་དང་རྟེན་མའི་བཞེད་སྒོལ་ཞིག་སྟེ། ཐོལ་འཁྲུལ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་
ནི་སེམས་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སངས་ཡང་མ་རྒྱས། སེམས་ཅན་དུ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བའི་
སྒྲོན་རྟོལ་ན། སེམས་སྒྲོང་པ་རྒྱ་རྒྱེན་གང་ལ་ཡང་རྒྱ་མ་ལུས་པ་རང་བྱུང་དུ་བྱུབ་བས། དངོས་
པོ་དང་མཚན་མ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རིག་པ་འགག་མེད་གསལ་བས་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་བསད་
བཅད་ཀྱིས་མ་སྤྲིགས་པ། འྲྱགས་རིས་སུ་རྒྱ་མ་ཆད་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཡེ་ནས་
སྤིང་བའོ། །དེའི་དོན་གཞི་ཐོག་ནས་རང་ངོ་ཤེས་ཤིང་ཐོལ་བ་ལས་ཆོས་སྐུ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་
ཞེས་བཏགས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་སངས་རྒྱས་སོ། །

སེམས་སྟོང་ཞིང་ཡུན་དུ་བྱུང་མེད་ལ་ཤ་ཞིང་ངོས་བརྒྱུད་དཀའ་བའི་བྱིར་རང་ངོ་རང་གིས་མ་ཤེས་
ཏེ། རྒྱུད་རང་རྒྱུད་གིས་བཏེག། འོད་རང་འོད་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། རང་སར་འདུག་ཏུ་མ་
བརྟུབ་བར་འབྲལ་བ་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་མས་ཅན་བྱུང་སྟེ་འཁོར་བར་འབྲལ་མས་
སོ། །དེའི་བྱིར་རྟོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་མ་རྟོགས་སེམས་ཅན་དུ་རྒྱ་བྱས་སོ། །

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རིག་པའི་ཉམས་དེ་ཆོས་སུ་སྤྲས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་
སངས་རྒྱས་གཞུང་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་ཅམ་བྱུང་ངོ་། །སེམས་ངོ་མ་ཤེས་ཏེ་འབྲལ་བ་ལས། ཁམས་
གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་པའི་འབྲལ་འཁོར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གཤུ་
ཐོག་པའི་ཁོག་དབུག་ཞུང་ཆེན་ལྷིང་པ་ལས་གསུངས།

ཐོལ་ལྗོངས་ཆོས་གཤུང་། དུགས་པོའི་སྟོབ་མ་བྱུབ་ཏེགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཡབ་
ལྷ་རྗེ་སྟོན་ལམ་འབར་དང་ཡུམ་རྣམ་ཤེས་སྤྱིད་གཉིས་གྱི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྒྱ་ལྷག་
སྤྱི་ལོ་༡༡༠༣ལོར་ཡུལ་འོལ་ཁར་སྤྱུ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་ལ་ཐེབས་སྤྲེའི་ཡབ་གྱིས་ཆོས་
སྤྲེའི་དང་སྤྲེའི་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔར་ཐེབས་སྤྲེའི་དགེ་བཤེས་བྲག་རྩ་བ་ལ་སྟོན་པ་
བྲུངས། དེ་མ་ཐག་འདུལ་གྱིར་བྱོན་ནས་ཞང་སྟོན་ཤེས་རབ་འབར་ལ་འདུལ་བ་མ་ཐུག་བར་
བསྐྱབས། དེ་ནས་སྤྲེའི་པོ་ལ་དད་པ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲེའི་ནས་སྟོང་ཐག་མཛད་དེ་གདམས་
པ་རྣམས་ཞུས། ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་འོད་གསལ་ཐུན་གཅིག་ལ་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཐུགས་དམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འདི་གཉིད་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དབང་དུ་འདུས། ལོ་བྱད་རྣམས་
གོགས་ལ་བྱིན་ནས་ལོ་རོ་རས་རྒྱུད་པ་ལ་སྤྲེའི་བརྒྱུད་ཞུས། ལྷ་ཡུལ་དུ་ལོ་གཉིས་བཞུགས།
དེའི་ཆེ་རྒྱལ་གྱིན་ཞལ་གཟིགས་ནས་ལས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་བྱུང་བར་ཡུང་བསྟན་པ་བཞིན་འགྲོ་
མགོན་ཞང་བྱོན། ཆུ་ལོ་ལ་དད་དེ་བར་དོའི་གདམས་པ་ཞུས། དེའི་ཆེ་གསང་གསོ་དང་ལྷ་
སྟངས་གྱིས་དགུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་ཆེན་པོ་བརྟེན། བ་རི་ལོ་རྒྱ་བ་ལ་སྤྲེའི་ཐེབས་
བརྒྱ་རྩ་ལ་སོགས་པ་གསལ། མཐར་དགྲུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་
ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༤ལོར་སྤྱུ་གཤེགས་སོ། །

ཐོལ་ཆ་ནང་ནས་བརྟེན། རྣམ་རྟོག་བཟང་པོར་བར་གསུམ་ལ་དགུག་སྤྲེའི་དང་སྤྲེའི་མ་བྱས་ཀྱང་།

ནས་རྟོག་ངན་པ་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གྲོལ་ཆ་སྟེ། རང་གི་སེམས་ངོ་མཐོང་བ་ནས་རྟེན་པ།
གྲོལ་ཉིན། ལས་གྲུ་གྲོལ་བའས། ཟིན་པའི་ཉིན་མོ།
གྲོལ་སྟོན། ལས་དོན་གང་རུང་གྲུབ་མཆམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན།
གྲོལ་མདུད། མདུད་པ་གྲོལ་ཆོག་ཆོག
གྲོལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ] ① ཞིག་པ། སྐུལ་མདུད་རང་གྲོལ། ཆོག་ས་འདུ་གྲོལ་བ། ལས་གྲུ་གྲོལ་བ།
ལས་ཁུངས་གྲོལ་བ། སློབ་གྲུ་གྲོལ་བ། གཅིག་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་གྲོལ། ② ཐར་བ། རད་གཞི་ལས་གྲོལ་
བ། སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བ། སྟོག་གི་ཉན་ཁ་ལས་གྲོལ་བ། འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ།
③ ཆོག་ས་བཅད་ཚེས་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་
རྫོགས་པར་སྟོན་ཀྱིས་བ། ④ འདས་སམ་ཐར་བ། གྲོལ་བ་ཐོབ་པ།
གྲོལ་བ་ཅན། [མདོན] ① སྤྲོད་ན་ལེ་ཤས། ② ལུ་ཉིག
གྲོལ་བ་ཅན་སྟེད་བྱེད། [མདོན] ཉ་སྟོགས།
གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། རྟོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ་ཉན་མོངས་དང་ཤེས་
བྱའི་སྤྱི་བ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ལས་ལེགས་པར་ཐར་བ།
གྲོལ་བ་གསུམ། ལུས་གྲོལ་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་འོད་གསལ་ཟང་ཐལ་དུ་གྲོལ། སེམས་གྲོལ་འགྲུ་
བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་པར་གྲོལ་ཡུལ་གྲོལ་འཁྲུལ་སྤྲང་གི་ཡུལ་དག་སྤྲང་ཞིང་ཁམས་
སུ་གྲོལ་ལོ།
གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱིད། རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཐ་མལ་གྱི་སྤྲང་ཞེན་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་
རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་དེ། དེ་ལ་བཤད་ཁྱིད་དང་། ཉམས་ཁྱིད། སྤྲང་ཁྱིད་བཅས་ཁྱིད་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་ཡོད།
གྲོལ་མ། འབྲུ་དམར་དང་འདྲ་བ་རྒྱ་མའི་ཞར་སྟེས་འབྲུ་ཞིག
གྲོལ་མེད་འཛོམས་པ། [མདོན] བརྒྱ་བྱེན།
གྲོལ་ལུགས་ཆེན་པོ་བཞི། ཀ་དག་ཁྲིགས་ཆོད་ཀྱི་གདམས་པ་རིག་པ་ཆོས་སྤྲུང་གྲོལ་བའི་ཚུལ་
ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། ཡེ་གྲོལ། རང་གྲོལ། གཅེར་གྲོལ། མཐའ་གྲོལ་རྣམས་སོ། །

གྲོལ་ལམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པ། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་གི་བཀའ་སྲོལ་ཞིག། ཕྱག་ཆེན་འདི་ལ་
གང་གི་དབང་པོ་དང་བསྟན་པའི་དབྱེ་བ་རིམ་བཤགས་སྟེ། མདོ་ལུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོས་
བལ་གྱི་དོན། སྒྲགས་ལུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་སྟོང་ལུང་འཇུག། སྟིང་པོ་དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་རྩོམ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་གིས་བྱིན་རྒྱལ་མ་འབེབས་པ་བཅས་རྒྱས་པ་སོ་སོའི་འགྲེལ་
བཤད་སྐབས་སུ་གཟིགས།

གྲོས། བན་ཚུན་བསམ་འཆར་བསྐྱར་བའི་གཏམ། ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱའི་གྲོས་སྐྱེད་པ། ཆོང་ཐོག་ཁོར་
འཁོར་ཆེ་ཙམ་སྐྱབ་རྒྱའི་གྲོས་གཙམ་པ། བན་ཚུན་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱའི་གྲོས་འཆམས་པ། གྲོས་
ཐག་བཅད་པ། ལུལ་ལུགས་ཆ་སྟོན་གྱི་གྲོས་འདེབས་པ། གང་དགའ་ཅི་ལེགས་གྱི་གྲོས་འདི་པ།

གྲོས་གྱི་སྟོང། [མདོན་ཁྲོན་པོ།

གྲོས་གྲོགས། གྲོས་སྐྱར་བྱ་རྒྱའི་ལས་དོན་ལ་མཉམ་དུ་བསམ་སྒྲོག་ཏེ་བཤད་པ། ཐབས་རྒྱས་སྟོན་
པའི་གྲོགས་པོ།

གྲོས་སྐྱེད། བན་ཚུན་གྲོས་བྱེད་པའི་སྐྱེད་མོ།

གྲོས་འགོ་འདོན་མཁན། བྱ་སྟོང་ཅི་ཞིག་གི་གྲོས་མགོ་འདོན་མཁན་ནས་སྐྱལ་སྟོང་སྟེ་འཁྲིད་བྱ་
མཁན་དེར་བརྟེན།

གྲོས་འཆམ་པ། དོན་ཞིག་ལ་བན་ཚུན་སྐད་ཆ་བྱས་ནས་ཁ་མ་ཐུན་པ།

གྲོས་འཆར། སྟོག་ཁྲའ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་suggest ཟེ།

གྲོས་གཏན་ཁེལ་པ། གྲོས་བྱས་ནས་དོན་གཏན་ལ་པལ་པ།

གྲོས་མ་ཐུན། གཅིག་གྱུར་བྱུང་བའི་གྲོས་དོན།

གྲོས་མ་ཐུན་ཁས་ལེན། སྟོག་ཁྲའ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་accept the agreement ཟེ།

གྲོས་མ་ཐུན་ཡི་གོ། སྟོགས་གཉིས་ཀ་སྟོབས་ནས་གན་རྒྱ་འཛོག་པའི་ཡི་གོ།

གྲོས་དན། གྲོས་ཁ་མ་ཐུན་པ། གྲོས་དན་ཆོད་ཡིག།

གྲོས་དོན། ལུ་མོང་ནས་གྲོས་ལྟར་བྱ་རྒྱའི་ནང་དོན། གྲོས་དོན་གོ་རིམ།
གྲོས་ལྟར། ལས་དོན་གྱི་སྐད་ཆ་གོ་ལྟར། ལས་དོན་གྱི་དྲངས་སྐོར་ལ་ཕན་ཚུན་གྲོས་ལྟར་གྱི་དུས་
གྲོས་བསྟར། གྲོས་ལྟར་དང་དོན་གཅིག་
གྲོས་འདི་བ། བྱ་བ་གང་ཞིག་གི་གཞན་གྱི་བསམ་འཆར་ཉན་པའམ་རྩལ་འདི་བ།
གྲོས་བ། གྲོས་ལྟར་དང་གཅིག་། ① གློ་འདི་སའི་མིང་། ② [མདོན]གློན་པོ།
གྲོས་བྱའ་མོང་བའི་ཉེས་ཅན་ཉེས་པ་བསགས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་། རང་གིས་བསགས་པའི་
ནག་ཉེས་ལ་ཉེས་ཆད་ཁྲུང་འདོད་མེད་པས་གྲོས་བྱའ་དུ་བའི་ཉེན་ཅན་བ།
གྲོས་མོལ། གནད་དོན་གང་ཞིག་ལུ་མོང་དུ་ལག་ལེན་ཡོང་ཆེད་བྱེད་ཀྱིས་གཉིས་ཀས་གྲོས་ཀ་གྱིད་བ།
གྲོས་མེད་བསམ་མཐུན། གྲོས་མ་བྱས་ན་འང་བསམ་པ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་བ།
གྲོས་མོལ། གྲོས་ལྟར།
གྲོས་ཆོགས། གྲོས་ལྟར་གྱི་རྒྱའི་ཆོགས་འདུ།
གྲོས་ཆོགས་གོང་མ། ཨ་རི་སོགས་དམངས་གཙོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་གྱི་ཆབ་སྲིད་གྱི་སྒྲིག་
གཞིའི་ནང་དུ་མང་ཆོགས་གྱི་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་གོང་མ་སྟེ་རྒྱ་སྐད་དུ་议院 ཟེད།
གྲོས་ཆོགས་འོག་མ། ཨ་རི་སོགས་དམངས་གཙོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་གྱི་ཆབ་སྲིད་གྱི་སྒྲིག་
གཞིའི་ནང་དུ་མང་ཆོགས་གྱི་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་པ་གྲོས་ཆོགས་འོག་མ་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་下议院 ཟེད།
གྲོས་གཞི། གྲོས་བསྟར་བྱ་རྒྱའི་དོན་གཞི། དབྱེན་སྐད་དུ་agenda ཟེད།
གྲོས་གཞི་འདོན་བ། གནད་གང་ཞིག་། ལུ་མོང་གིས་ཐག་གཅོད་སྐབས་སུ་ཐོག་མ་མི་གང་ཞིག་གི་
རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་གྲོས་མོལ་བྱ་གཞིའི་ཁྱེ་བྲག་གི་བསམ་འཆར་ཞིག་གཏོན་ནས། དེ་ལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྲོས་མོལ་བྱ་བ།
གྲོས་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད། གྲོག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་suggested setting ཟེད།
གྲོས་གཞིའི་ཡི་གེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་གྲོས་གཞི་གཏོན་པ་དེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པ། ཡང་ན་
གྲོས་འཆར་ཞུ་ཡིག་

གྲོས་ཡ། གྲོས་སྤྱད་བྱེད་པའི་རོགས་པ།

གྲོས་རིམ། གྲོས་བྱེད་པའི་གོ་རིམ།

སྒྲ། ① [མིང་ཆིག] ལས་ཀ་བྱས་པར་སྒྲིད་རྒྱུའི་ཐོབ་སྐུལ། འཆེམ་སྒྲ། ལས་སྒྲ་སྤངས་པ། ② [བྱ་

ཆིག] ཏྲ་སྒྲ། མོ་ཏྲ་སྒྲ། མི་སྒྲ་ལྟ་བུ། འདས་ཆིག་ལ་སྒྲས། སྤྱུལ་ཆིག་ལ་སྒྲོས་ལྟ་བུ།

སྒྲ་སྒྲེས། སྒྲ་ཆད་ད། གཞིགས་བཅོས། སྒྲ་ཆའི་ཐོག་ཏུ་གཞིགས་བཅོས་དེའལ་སོགས་གནད་བལ་ཟེར།

སྒྲ་ཁོལ། སྒྲ་བ

སྒྲ་ཁོལ་གཉིས། མི་སྒྲ་གཡོག་པོ་གཉིས།

སྒྲ་ལཁོར། དེར་དུས་ཐོང་ཁྱེད་ནང་དུ་ཡར་མར་སྤྱད་བཟོད་ཡོ་བྱེད་དུ་སྒྲ་ཆ་བསགས་ནས་མི་དཔོན་

འཕེན་བྱེད་མཁན་གྱི་མོ་ཏྲའི་རིགས།

སྒྲ་གག། །བྱ་གོ་བོ་སྤྱད་ཀར།

སྒྲ་གོ། །སྒྲ་གོར་ཞོ་ཤ་སྟེ་ཤིང་འབྲས་ཤིག།

སྒྲ་སྒྱང། སྒྲོ་སྒྱུན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། མོན་ལུགས་སྒྲ་སྒྱང་བོན་པོའི་སྤྱི་ལོ་འདྲ། ཞེས་སོ། །རོ་བསྒྲ་ལ་

མངར། ལྷ་རྩེས་བམིལ། ལུས་པས། སྒྲ་དྲུག་གསལ་བ་དང། སྒྲོ་བའི་ཆད་པ། རྒྱ་ཆད་སོགས་ལ་པན།

སྒྲ་རྒྱུན། སྒྲ་སྤྱགས་མཉེས་པའི་རྒྱུན་བུ།

སྒྲ་སྒྲིལ་ལྟོ་སྒྲིལ། ལས་ཀ་བྱས་པའི་སྒྲ་དང་ལྟོ་གཉིས་དེའལ་སོགས་ལ་སྒྲིལ་བ།

སྒྲ་དཔོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་

རང་སྒྲིང་ལྟོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲ་རལ། ལས་ཀའི་སྒྲ་དང་རལ་བ།

སྒྲ་ཆ། ལས་ཀ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཐོག་ མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁྱེད་སྒྲ་དང། ཁྱེད་རལ། ཁྱེད་བའི་རིན། སྒྲ་

ཡོན། དགེ་སྤྱད་སྒྲ། རལ་བ། རྟེན་པ། བྱ་དགལ། མཆར་དགལ། གཞེངས་བསྟོད། ཡོན། རིན།

ལས་སྒྲ་བཅས་སོ། །

སྒྲ་ལྟོ། སྒྲ་ཆས་དང་ལྟོ་ཆས། སྒྲ་ལྟོ་ཡོག་པ་གཞན་སྒྲིལ་གྱིས་སྤྱད་པ།

སྒྲ་ཐང། ལས་སྒྲ་འི་ཆད་དམ་ཐང་གཞི།

སྒྲ་ཐོག་ ལས་ཀ་བྱས་པའི་སྒྲའི་ཐོབ་ཆ།

སྒྲ་དེ་ལྟ་དགོན། མིང་གཞན་གི་ཀྱ་ཁྱ་བྱུག་དགོན་ཟེས། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ།
བྱུག་མཐའ་དགོ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱང་ཁམས་རྫོང་
ཁོངས་སྤྱོད་ཡོད།

སྒྲ་བདག་ །སྒྲ་པ་སྒྲ་མཁན།

སྒྲ་པ། སྒྲ་པ་བྱེད་མཁན་ཏེ་རང་གི་ལུས་སྟོབས་བཅོངས་ནས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་མཁན།

སྒྲ་པ་སྒྲ་སྤྱིས། མི་ཆང་མས་སྒྲོ་མོ་སྒྲོད་ནས་སྒྲ་རྒྱ་ལ་མོ་ཏེ་ཟེས། རྒྱ་སྒྲ་དུ། 出租车 ཟེས།

སྒྲ་པོ། སྒྲ་པ་བྱེད་མཁན།

སྒྲ་ལྷགས། རི་དྲགས་སྒྲ་བའི་བགས་པ།

སྒྲ་སྤྱ། རི་དྲགས་སྒྲ་བའི་སྤྱ། སྒྲ་སྤྱའི་འཕོལ་གདན་སོགས།

སྒྲ་སོགས། རང་གི་ངལ་ཚེལ་བྱས་པའི་ལས་རིག། རྒྲ་བ་རེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀའི་ཐོབ་ཆོད་དང་བསྐྱུན་
ནས་སྒྲོད་པའམ། རྒྲེ་ཆན་འགའ་ཞིག་གིས་བདུན་ལྷག་རེ་བཞིན་སྒྲོད་སྒོལ་ཡང་ཡོད་པ་རེད།
ལས་སྒྲ་དདུལ་དང་བཟའ་ཉེན་འབྱུ་སོགས།

སྒྲ་ཐོར། ཞིང་སྒྲ་བའི་ཐོར་པ།

སྒྲ་ལྷུག་ །རི་དྲགས་སྒྲ་བའི་ལྷུག་

སྒྲ་པ། ① [ཐ་དད་པ]སྒྲས་པ། སྒྲ་པ། སྒྲོས། དདུལ་སོགས་སྒྲོད་ནས་བདེ་སྒྲོད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་
ཏོག་པ། ཏེ་འལ་སྒྲ་པ། རྫོང་ཁང་སྒྲ་པ། ② ཇི་ཞིས་ཅི་ལྷན་གྱི་རི་དྲགས་ཞིག་ །སྒྲ་ལྷགས། སྒྲ་མཆེ།
མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྒྲ་ཅི་ཅན་དང་། ཇི་བཟང་དབང་པོ། རྒྱང་བསྐྱེགས། ས་ལུས་བཅས་
སོ། ③ ཞིང་ཞིག

སྒྲ་བ་སྒྲ་ཅི་ཅན། སྒྲ་བ་པོ།

སྒྲ་བ་མཆེ་བ་ཅན། སྒྲ་བ་པོ།

སྒྲ་བ་ཞིང་དཀར་པོ། ཞིང་ཞིག

སྒྲ་བའི་དུས་ཞིང་། དཀྱུན་དུས་ལྷག་སྤྱང་ལྷང་བའི་སྐབས་སུ་ཐོ་སྒྲའི་ར་ཅ་ལ་ཟེ་སྤྱག་ལངས་པ་དང་། དེ་

གཏན་འཁེལ་གྱི་ཤིང་འཛོར་ཞིག་བཅའ་ནས་རྟག་པར་འབྲུག་སར་འགྲོ་ཞིང་ཡོད་པ་དང་། རོན་
པ་ཆོས་བྱས་ཤིང་དེ་ཆེད་པ་དང་དེའི་མདུན་དུ་རྟེན་རྒྱུ་བཅུགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་བཟུང་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད།
སྐྱེ་བའི་ལོར་བུ། [མཛོན་]སྐྱེ་ཅི།
སྐྱེ་བའི་རིལ་གསོག་། དབྱུན་དུ་སྐྱེ་བས་རིལ་མ་གནས་གཅིག་ལ་གཏན་འཁེལ་གསོག་སྟོལ་ཡོད་
པ་དེ་སྐྱེ་བའི་རིལ་གསོགས་ཟེད། དེའི་འཁྲིས་ལ་རྟེན་རྒྱུ་བཅུགས་ནས་སྐྱེ་བ་བཟུང་སྟོལ་ཡོད།
སྐྱེ་བུ། སྐྱེ་བ་དང་གཅིག་།
སྐྱེ་པོ། [རྟེན་]སྐྱེང་མོ། སྐྱེ་པོ་བྲིན་དུ་གཅགས་པ་སྟེ། སྐྱེང་མོ་གང་བྱུང་བ་རྣམས་ཐུགས་ལ་བཏགས་པ།
སྐྱེ་མོ་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་བྱུང་མ་སེ་སྟོ་བྲོས་རིན་ཆེན་གྱིས་
བཏགས། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། མིང་གཞན་སྐྱེ་མོ་བསམ་གྲུབ་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་ཞེས་
ཟེད། ད་ལྟ་ཡུལ་འབྲུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཡུལ་འབྲུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐྱེ་འཕོལ། སྐྱེ་སྤྱིའི་ནང་ཆངས་ཅན་གྱི་འཕོལ་གདན།
སྐྱེ་མི། སྐྱེ་བ་ཁྱེད་མཁའ། སྐྱེ་མི་སྟོ་བུར་ག།
སྐྱེ་མོ། རི་དྲགས་སྐྱེ་བ་མོ།
སྐྱེ་ཅི། ཅི་སྐྱེན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་ཇེས་བསིལ། ལུས་བསམ་དུག་ནད་དང་། མཆིན་ནད།
མཁའ་མའི་གཉན་ཆང། སྤོན་ནད། གཉན་རིགས་བཅས་ལ་པན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ལྟེ་བའི་
དེ་དང་། དེ་ཆེན་ལྟེ་ག། དེའི་ཅི། དེ་ཡི་གོས་ཅན། དེ་ཡི་ཐོད། འདྲགས་གྱི་རད་ཅི། སྐྱུལ་སྐྱག་ཁྱེད།
སྐྱུལ་དུག། ཁྱོས་པའི་མཆོན་མ། རི་དྲགས་འཆང་། རི་དྲགས་ལྟེ་ག། རི་དྲགས་ཅི་བཅས་སོ། །
སྐྱེ་ཅི་ཁ། སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་བྱང་ཆུ་རྫོང་གི་ལ་ཞིག
སྐྱེ་བཅས། [རྟེན་]སྐྱེ་དང་བཅས་གཉིས་སྐྱེ་ཆའི་དོན་གཅིག་། སྐྱེ་བཅས་གྱིས་འབྲུལ་བ་གཅོར་བ།
སྐྱེ་ཆེད། ཤིང་ཞིག
སྐྱེ་ཟན། ① ལས་ཀའི་སྐྱེ་ཟ་མཁའ། ② སྐྱེ་མའི་ཟས།
སྐྱེ་རོ་དགོན། གཡུང་བྱུང་མདོ་བསྐྱེད་ལོལ་མོ་སྤྱིང་དང་སྐྱེ་རོ་གཡུང་བྱུང་དགོན་ཞེས་ཀྱང་བྲགས།
རབ་བྱུང་བཅུ་པ་ཅན་ལ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཆོན། སོགས་ནས་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་

མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་པ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བྱང་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
 མེ་ཤིང་སྤྱིང་པོ། མེ་བ་ཤིང་གི་ཤིང་ཁང་གི་མིང་།
 མེ་ཤུན། རི་དྲགས་མེ་བའི་བགས་པའི་མིང་གཞན།
 མེ་ཤ རི་དྲགས་མེ་བའི་ཤ
 མེག །མཆུ་དང་སྡེར་མོ་ལྷགས་ཀྱི་ལྟར་གྲུག་ཅིང་རྫོ་ལ་སྤྱ་མཛོག་དྲུག་ཁ་ཅན་གྱི་བྱ་ཞིག །ལུ་གུ་བྱ་
 མེག་གིས་ཁྱེར་ན་སྐྱད་བྱུགས་ནམ་མཁའི་མཛོངས་ལས་མེད།
 མེག་ཁ་མོ། བྱ་མེག་མོ།
 མེག་པ། [རྟིང་]ལྷག་པ།
 མེག་རོག །བྱ་མེག་ནག་པོ།
 མེག་བྲག་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ལོར་རྫོགས་སྤྱུལ་མི་འགྲུར་ནམ་
 མཁའི་རྫོ་རྟེད་ལུང་བཞེན་འགག་ཆབ་རིག་འཛིན་གྱིས་བཏབ། བྲབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་
 ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཉལ་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
 མེགས། ① དུས་ཚོད་དང་སྐབས་མཚམས། ཁོམ་མེགས་མེད་པ། ལྷ་མེགས་མེད་པ། ཁྱིམ་དུ་སྡོད་
 མེགས་མེད་པ། བན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མེགས་རྟེད་དཀའ་བར་གྱུར། ② ཐབས། སྤྱག་
 བསྐལ་བཟོད་མེགས་མེད་པ། ཞེ་འཁོན་བཟོད་མེགས་མེད་པ།
 མེགས་སྐབས་འཛོལ་བ། ① པ་རོལ་པོ་ཉམས་ཉེས་སྤྱབ་པའི་དུས་སྐབས་འཛོལ་བ། ② ཁག་
 འདོགས་པའི་གནད་འཛོལ་བ།
 མེགས་ཁེལ་བ། ① འགན་ཁྲ་བྱེད་སྤྱབ་པ། ② པ་རོལ་པམ་པར་བྱས་པ།
 མེགས་རྟེད་པ། ① གོ་སྐབས་བྱུང་བ། ② འགན་ཁྲ་བྱེད་སྤྱབ་པ།
 མེགས་ལྷ་བ། ① ཚོད་ལྷ་བ། ② སྤྱོན་འཛོལ་བ།
 མེགས་བལྷ་བ། ཚོད་ལྷ་བ།
 མེགས་པ། འཁེབས་པའི་དོན།
 མེགས་འཛོལ། སྐབས་འཛོལ་བ།

སྒྲུང་། ① བ་ལང་པོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བླ་མཆོག་དང་འགོ་བྱེད། ལྷོ་བས་ལྷན་བཟང་པོ། འདྲེན་
བྱེད། བཟང་པོ་བཅས་པོ། ② ལོ་འཁོར་བརྟུག་ཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

སྒྲུང་ཀོ་སྒྲུང་གོག་གི་ཀོ་བ།

སྒྲུང་ཀླང་གྲུ་ཆོང་། ཉུས་ནས་དང་སྒྲུ་མ་སུས་བཏབ་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲུང་སྒྲེར་བེལ་བཏགས། ཆེ་ཆུང་ངམ། བཟང་ངན་མཉམ་སྒྲེལ་གྱི་དཔེ། མི་ཆོའི་ལུས་སྟོབས་བཟང་
ངན་ལ་མ་ལྟོས་པ་སྒྲུང་སྒྲེར་བེལ་བཏགས་བཞིན་མཉམ་སྒྲེལ་སྒྲིགས་འཇུགས་བྱས་པ།

སྒྲུང་ཁམ་མེད། སྒྲུང་གི་སྒྲུ་ཁམ་པ་དང་མེད་པོ་གཉིས་འབྲེས་པ་ལ་ཟེར།

སྒྲུང་ཁྲིམ། ཁྲིམ་བརྟུག་ཉིས་ཀྱི་གཉིས་པ། མཆུར་ལུགས་བྱེད་པའི་ཉི་མར་སློན་བྱུག་དང་། ཆུ་ཆོད་
བཙོ་ལྷ་འདས་ནས་ཉིམ་སྒྲུང་ཁྲིམ་དུ་འགྲོད།

སྒྲུང་བླ་མཆོག །[མངོན་སྒྲུང་པོ་འཕམ་སྒྲུང་ཆེན་]

སྒྲུང་འཁོར་སྒྲི་མཆོད། ལ་སྟོད་དིང་རི་ན་ཡོད་པའི་སྒྲུང་འཁོར་དགོན་པའི་མཆོད་འབུལ་དུས་ཆེན།
སྒྲུང་གི་དུས་ཆོད། འཕུལ་རྩིས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དེ། བས་བྱེད་ཡོལ་སྒྲུང་གི་དུས་ཆོད་སྟེ། ལུལ་གང་དེའི་
མཆན་མའི་ཆུ་ཆོད་01-03བར་གྱི་དུས་ཆོད་ལ་ཟེར།

སྒྲུང་གོག །བ་ལང་པོ།

སྒྲུང་ཆན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འརྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲུང་ཁོད། སྒྲུང་ཆེན་མ་གྲུལ་བའམ། དུལ་མ་མིན་པ།

སྒྲུང་སྒྲ། སྒྲུང་ལ་བཏད་རྒྱའི་དམིགས་བསལ་གྱི་སྒྲ་ཞིག །རྟ་སྒྲ་དང་ཆུང་མཆུངས་པ་ཞིག

སྒྲུང་སྒྲུར། མཆེན་ནད་ཅིག

སྒྲུང་རྒྱལ། ① སྒྲུང་གོག་གི་སྒྲུལ་པ། ② སྒྲུང་གིས་ཁྱེར་པའི་དོ་རྒྱལ། ③ དཀྱིལ་འཁོར་རྟ་བབས་ཀྱི་
བང་རིམ།

སྒྲུང་རེ། འབྲས་བུ་མ་བཅད་པའི་བ་སྒྲུང་པོ་ལ་ཟེར།

སྒྲང་ཆེན། སྐམ་སར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཆེ་ཤོས་ན་པ་ཆེ་ལ་སྒྲ་ཏ་ཅང་རིང་བ་ཞིག
སྒྲང་ཆེན་ཁ་འབབ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཁོངས་རྩ་མདའ་རྩོད་གི་ཚུ་ཞིག་ཉེ་ཆུ་
གར་ཚུ་བོ་གང་གྲ་ཞེས་པའི་ཚུ་འགོ་
སྒྲང་ཆེན་གི་མི། སྒྲང་པོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་གི་མི་སྟེ། གི་མི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱས་པ་
མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག
སྒྲང་ཆེན་དགོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༣༦༠ལོར་སྐ་ཨ་གཉན་དམ་པས་བཏབ།
བྱུ་མཐའ་ས་སྟེ་པ་ཡིན། མིང་གཞན་སྒྲང་ཆེན་གསང་སྟགས་ཆོས་སྒྲིང་ཟེར། ད་ལྟ་ལུ་ལུ་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ལུ་ལུ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒྲང་ཆེན་འགྲིང་རི། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཨོ་མེ་རྩོད་གི་ལྷོ་རྒྱབ་ན་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་མཆོའི་རོས་ལས་མཐོ་
ཆད་སྟེ་༣༠༩༧ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་ཅིག
སྒྲང་ཆེན་འགྲོས། [མདོན] བྱུང་མེད་མཆོག
སྒྲང་ཆེན་ཆེག་ཐུག། སྟོ་སྟན་དཔའ་བོ་ཆེན་པོའི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག
སྒྲང་ཆེན་མཆེ་བ། བ་སོ།
སྒྲང་ཆེན་ཐལ་དཀར། སྒྲང་ཆེན་མཆོག་མཆེ་བ་བྱུག་ལྟ།
སྒྲང་ཆེན་ཐུག་པ། [སྟེ་ཆུ] འབས་དང་། མར་ཁུ་དམར་བོད་རྒྱན་འབྲུམ་ནམས་མཉམ་བུ་བསེས་པའི་
ཐུག་པ་ཡིན། དགོན་ཕྱེ་ཁག་གི་སྐ་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་གསོལ་ཆེགས་བྲངས་སོལ་ཡོད།
སྒྲང་ཆེན་སྟོན་པ། ① སྒྲང་པོ་ཆེ་སྟོན་པ། ② དུག་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོ་རིགས་ཤིག
སྒྲང་ཆེན་ཅི། སྒྲང་ཆེན་གི་མང་།
སྒྲང་ཆེན་ས་སྒྲང་། ལྷ་ལུ་ཀྱི་སྒྲང་ཆེན་ལུས་དཀར་ལ་ཡན་ལག་བདུན་ལེགས་པར་གནས་པ་མདོ་
དམར་བ་མཆེ་བྱུག་ལྟ་དབང་བོ་དང་ཉེ་དབང་ནམས་ཀྱི་བཞོན་པར་བྱུང་བ་ཞིག
སྒྲང་ཉིག་པ། སྟོ་ཞིག
སྒྲང་ཉོལ། པ་སྒྲང་ཡིན་པ་དང་མ་འབྲི་དང་སྒྲང་གང་བྱུང་ཡིན་པ་ལ་ཟེར།
སྒྲང་ཐང་། ས་མིང་ཞིག །དེར་སྐབས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷན་བྱུང་རྩོད་ན་ཡོད།

སྒྲིང་ཐང་དགོན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱ་ལོ་ལ་དགོ་བཤེས་སྒྲིང་རི་ཐང་པས་བཏབ་པའི་དགོན་
པ་ལྟ་སའི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ལྷན་གྲུབ་རྫོང་ན་ཡོད་པ།

སྒྲུབ་ཐང་པ་རྫོ་རྩེ་ཤེང་གི་དགེ་བཤེས་སྒྲུབ་ཤི་ཐང་པ་ནི་འཕན་ལུལ་གཉན་གྱིང་གཤེར་མ་གཤོངས་
 ལུ་ཡལ་ཐོ་པོ་དར་མ་མཛོད་པའང་གི་སྤུལ་ལུ་རབ་བྱུང་དང་པའི་ཤིང་རྩ་ལྷི་ལོ་༡༠༥༩ལོ་སྤུ་
 འཁྲུངས། རུས་ལུགས་ཆོང་། ཁོང་རང་གི་ཞང་པོ་བཤེས་གཉེན་གྱི་གསལ་མོ་ཁམང་ལས་རབ་རྩ་
 བྱུང་། མཚན་རྫོ་རྩེ་ཤེང་གི་བཏགས། དང་པོར་འཆོ་བ་དཀའ་ལུབ་ལ་གནས་ནས་ཕྱེ་སྒོད་
 གསུམ་ལ་སྦྱོངས་ཤིང་། ཕྱེ་སྒོད་གསུམ་གྱི་པཛོད་ལའི་དོན་སྤྱེས་ཀྱི་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པར་རྩལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མན་ངག་བྱུང་ལུལ་ལམ་རིམ་ལ་ཆེག་སྤྱིལ་རྩ་མཛད་ནས་
 བཀའ་གདམས་སྤྱི་མཆེད་གསུམ་གཤམ་གཏུགས་ཤིང་གཙུག་པོ་ནི་དགེ་བཤེས་པོ་རྟོ་བ་ལ་བཀའ་
 གདམས་གཞུང་རྩལ་གི་བཤད་པ་དང་། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྩ་བུ་ལྷི་ལོ་༡༠༩༩ལོར་འཕན་
 པོ་སྤུན་བྱལ་ཁལ་རྩ་སྒྲུབ་ཐང་དགོན་པ་བཏགས། དགུང་གངས་བདུན་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་
 གཉིས་པའི་རྩ་ལོས་ལྷི་ལོ་༡༡༩༩ལོ་སྤུ་གཤེས།

སྲུང་ཐབས། སྲུང་ཐབས་ཀྱི་ནད་དང་དོན་གཅིག་

ལྷོང་ཐབས་ཀྱི་ནང་། ལྷོང་ཐབས་ལྷོང་ཁྱེན་གྱི་ བས་མ་ཞུ་བ་དང་། མ་གྲོམས་བ་དང་མི་བཟོད་པའི་
བས་ཆོས་བ་དང་། རྒྱལ་ཐོན་པའི་རྗེས་སུ་ལུས་གང་བ་བཅས་ཀྱིས་མོ་ལོང་གི་མིན་པ་ལུ་
འཁྲུགས་བ་དང་། ལྷོ་ཕྱང་གི་པའོ་ན་བཅས་ཀྱིས་ལྷེད་ཀོ། །

[illegible]

ཆེན་རྒྱ་ལོང་ནམས་སྤྱང་གིས་གཙུག་ནས་འབྲིལ་ན་བཅོས་ཐབས་དགཤོ།
སྤང་ཐབས་གཉན་སྤང་། སོ་བ་དང་རྒྱ་ལ་ལ་གཉན་བབས་བས་དཔྱགས་པ་འདྲ་བའི་ན་ཟུག་འབྱུང་
པ། དེ་མ་འགག་པ། སོ་བར་བབས་ན་སོ་བ་སྤྲིམས་ཏེ་སྤྱ་ཏུ་འཕྱོ་བ། ཉ་འཕྱོས་ཏེ་ཉ་བཞི་ཤ་སྤྲིམ་
པ། བ་སྤྱ་ཕྱོག་པ། ཅ་འདྲར་སྟེ་ཅ་ཤེད་ཉམས་པ། རྩ་བ་སྤེབ་པ་སྟེ་རྩ་བའི་མཁའ་ཆ་ཉམས་ནས་
ཅེ་ཆག་པས་ལེབ་མོར་མོང་བ། རྩི་མ་ཆག་པ་སྟེ་ཐུར་དུ་ཉལ་བ།
སྤང་ཐབས་དོན་སྤང་། མཆིན་སྤང་། གཞོགས་གཡས་དོས་ཀྱི་མཆིན་སྟེང་གཟེར། ལུས་རྩལ་ནས་
ཁྱང་བའི་རྩེས་སུ་ནད་ལྷང་། ཅ་རྩལ་ཆ་བའི་རྟགས་ཤོང་། མཆེར་སྤང་། གཡོན་དོས་མཆེར་སྟེང་
གི་ཅིབ་ཐུང་གཟེར་བ། ལྟོ་བ་སྟོ་འཁྲིག་བྱེད་པ། རྩ་ཁྱང་བུར་ན་བ།
སྤང་ཐབས་སྟོད་སྤང་། སོ་སྤང་། ལྟེན་སྟེའི་འོག་ཏུ་ན་བ། རྒྱ་སྤང་། ལྟེ་བའི་འོག་ཏུ་ན་ཟུག་ཐོན་པ། འོང་
སྤང་། ལྟེ་བའི་གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཐད་ཀར་གཉིས་ན་བ།
སྤང་ཐབས་སོ་འོང་གི་སྤིན་སྤང་། ཐས་དགར་མངར་ཀྱི་རིགས་ཐོས་རྩེས་དང་། ལུས་ཁྱང་རྩེས་སུ་
ན་བ། རྒྱ་ལོང་གི་ནད་ཏུ་བྱུང་འདིལ་ལམ་ཡང་ན་ཆ་ལ་འབྲུགས་སྟུམ་བྱེད་པ། བད་ལྷང་དུ་བ་ཆེ་
ལ་ལྷང་བའི་ཆེན་ཟུག་སྟན་སྟགས་མེད་པ་ཅན་འོང་ངོ་།
སྤང་ཐབས་ཅ་སྤང་། བྱི་ཅ། ལྟེ་བའི་བྱར་གཉིས་འབར་བ། བད་ཅ། མོག་ཅ་གཟེར་འབྲུགས་བྱེད་ཅིང་
འཕར་བ།
སྤང་ཐབས་ཆ་སྤང་། རྒྱ་རྩེན་ཆ་བས་བསྤང་བ། ལུས་རྩལ་བ་དང་། གསུས་པ་རྩུང་བ། བད་ལྷང་
དུ་བ་བྱེད་པ། ཁྱག་གམ་མཁྲིས་པ་འབྲུ་བའམ་ཡང་ན་སྤྱུག་པ། ཅ་དང་རྩལ་ཆ་བའི་རྟགས་མང་
པ། སོ་འོང་དུ་ཁྱག་ལྷུང་བ། ལུས་ཁྱང་རྩེས་སུ་ན་ལ་སྤྱེག་པ་བྱེད་ཅིང་སྤྱུག་རྩལ་སྟོན། རོ་རྒྱ་བ་
དང་མཆིན་དེ་སྤྱུག་ནས་ན་བ། སོ་འོང་ཆ་རུམ་བྱེད་པ། སོ་འོང་མཁྲིས་པ་སྤྱུང་བ། ཁ་སྤྲིམ། སྟོས་
དད་ཆེ། ཁ་ཁ། མཁྲིས་པ་སྤྱུག་གཟེར་འབྱུང་། སྤྱེག་པ་བྱེད།
སྤང་ཐབས་རིགས་བདུན། ༡ དོན་སྤང་། ༢ སྟོད་སྤང་། ༣ ཅ་སྤང་། ༤ ཆ་སྤང་། ༥ ཁྱང་སྤང་། ༦
སོ་འོང་གི་སྤིན་སྤང་། ༧ གཉན་སྤང་།
སྤང་དེལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་རྟག་ཟླ་ལོ་༡༤༡༤ལོར་མོག་དུ་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་

ལྷག་བཏབ། ལྷག་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ནག་ཚུ་ས་ཁུལ་འཕྲི་
རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐང་རྩལ། མངོན་པ་མཛོད་ལྷག་ས་གྲི་ཅིས་གཞིའི་གནས་ཤིག་སྟེ། ལྷག་གི་རྩལ་བདུན་བསྐྱེལ་བའོ། །

སྐང་རྩལ་གཅིག ། ལྷག་རྩལ་སྟེ་ལྷག་གི་སྤྱ་ཅིའི་རྩལ་བདུན་ལ་སྐང་རྩལ་གཅིག

སྐང་མདུན། ལྷང་རྫོང་སྤྱ་རབ་ནས་རྒྱལ་ཤང་། ཚུ་བྱང་ཁོང་ཆོ། རྒྱལ་དབང་སྤྱ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་
འཁྲུངས་ཁང་།

སྐང་ནག་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་འཕན་པོ་ན་ལན་ཤེས་ཁྱི་ཐོག་བཅུ་པ་རྩེ་བཅུན་

མཁྱེན་བཅེ་རབ་བརྟན་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཏུ་བཏབ། ལྷག་མཐའ་ས་སྤྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་

དཀར་མཛེས་ཐོད་རིགས་རང་སྐྱོད་ཁུལ་དཀར་མཛེས་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐང་སྤྱ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་དུས་མ་གསལ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་ལྷ་པའི་ནང་

གཙང་སྤྱོན་ཏེ་རུ་ཀ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་གནས་འདིར་ཕེབས་ནས་ཡུན་རིང་བཞུགས་

པར་བཤད། ལྷག་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་

སྤྱ་རང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐང་པོ། སྐང་ཆེན། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་འཁོར་ལོའི་རྒྱང་དང་། མཆེ་བ་སྟོབས་ལྡན། གཉིས་འཐུང་།

སྟོབས་ལྡན། ཐིག་ལེ་ཅན། ཉགས་ཆལ་དང་། ལྷ་ཞགས་ཅན། དབྱུག་པའི་ན་ཅན། མང་པོ་

འཐུང་། ཟློས་རྩལ་ཅན། ཟློས་བྱམ་ཅན། ལག་ལྡན། ས་ལུད་ཉལ། མོ་ཅན། མོ་གཉིས་པ། མོ་

ལྡན་བཅས་སོ། །

སྐང་པོ་ཆེ། སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་སྐང་ཆེན་གྱི་མིང་གཞན།

སྐང་པོ་ཆེ་ཁྱོ་པོ། སྐང་ཆེན་གཏུམ་པོ།

སྐང་པོ་ཆེ་ཅང་ཤེས། ལེགས་ཉེས་གྱི་ལྟ་ས་སོགས་ཤེས་པའི་སྐང་ཆེན།

སྐང་པོ་ཆེ་དུ་སྤྱོད། གཞན་ལ་གནོད་འཆེ་བྱེད་པའི་སྐང་ཆེན།

སྐང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན། སྐང་ཆེན་ས་སྤྱང་དང་དོན་གཅིག

སྐང་པོ་ཆེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་

གསེས་ཤིག་སྟེ། ལྷ་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་སྟབས་སུ་
གཤེགས་པ།
སྒྲུང་པོ་ཆེའི་ཡན་ལག་བདུན། ཀྲང་ལག་བཞི། མཐུག་མ་གསེག་བ་དང་། ཆེག་བ་འདོམས་གྱི་བར་
ན་འདུག་བ་དང་། ལྷ་ལེགས་པར་གནས་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །
སྒྲུང་པོ་མཆོག་། སྒྲུང་པོ་རྒྱལ་པོ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ལྷ་ཡི་མགོན་པོ་དང་། ལྷ་ཡི་བདག་མཆོའི་བ་
དུག་ལྷན། གཉིས་འཁྱུང་དབང་པོ། ཐལ་དགར། སྟོས་གྱི་སྒྲུང་བཅས་སོ། །
སྒྲུང་པོ་འདོམས། [མདོན]སེང་ག།
སྒྲུང་པོ་གཏུམ་པོ། ① མ་བཏུལ་བའི་སྒྲུང་པོ། ② སྒྲུང་ཆེན་སྟོན་པ།
སྒྲུང་པོ་བཟླ་ག་པ། འདི་སྒྲུང་པོ་ཆེ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་དེ་ཡི་ཐད་ལ་བཟླ་ག་དབུད་བྱེད་ཚུལ་མང་པོ་
ཡོད་འདུག་ཀྱང་བོད་དུ་མཁོ་མི་ཆེ་བས་དེའི་སྟོར་གྱི་བཟླ་ག་བཅོས་མ་བྱུང་།
སྒྲུང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་སྤིང་སྒྲུབ་བདུན་གྱི་གསེལ་གྱི་གསེག་པ།
སྒྲུང་པོ་འཇུག་པ། སྒྲུང་པོ།
སྒྲུང་པོ་འཇུག་པ། [མདོན]ཆུ་ཤིང་།
སྒྲུང་པོ་འཇུག་པ། [མདོན]འཁྱུང་ཆུ་ལྷོན་ཤིང་།
སྒྲུང་བའོ་དགོན་པ། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་དུས་རབས་སུ་བྱུག་བཏབ། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་གསེར་ཁོག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒྲུང་བལ། སྒྲུང་མའི་ཐོག་གུ་ལ་སྦྱེས་པའི་བལ་ལྟ་བུ།
སྒྲུང་འབྲུད་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ལོར་དག་ཆོས་ཀྱིས་བྱུག་བཏབ།
བྱུག་མཐའ་ཐོན་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་པད་མ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒྲུང་མ། འདི་ལུལ་གར་ཡང་ཡོད་པ་དང་། མང་ཆེ་བ་སྤིབ་རིའི་རྩ་སྒྲུང་ཆུ་ལྷན་མ་གང་སར་འཁྱུངས་
པའི་ཤིང་རིགས་ཏེ། ལུན་བ་འཇམ་མཉེན་ལྗང་སེར་རམ་དམར་ལྗང་ནང་ལྗང་གུ་ཅན། ཡལ་ག་
དང་ཆང་ཆིང་མང་ཞིང་བྲང་པོར་མི་སྦྱེ་བ། ཡལ་ཐུན་གསར་བ་ཁ་དོག་དམར་ལྗང་དམར་དམར་
སྟུག་། ལོ་མ་འདོང་ནར་སྟེ་དབྱིབས་ལྗང་ནག་འཇམ་ལ་འོད་དང་ལྷན་པ་རེས་མོས་སྦྱེ་བ། རོ་ཁ།

ཞུ་ཤིང་འཕེལ། རྒྱས་པས་མོ་ནད་དང་། ཆོགས་ཀྱི་ཚུ་མེད། ཚད་པའི་ནད་བཅས་ལ་པན།
སྒྲང་མོ། སྒྲང་པོ་ཆེ་མོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིས་འབྱུང་མ་དང་། ལག་ལྡན་མ། སོ་གཉིས་མ་
བཅས་སོ། །

སྒྲང་མོ་བརྒྱད། སྒྲིན་གྲོལ། དམར་མེད། མེར་སྒྲ། དཔེ་མེད་མ། ཟངས་སྒྲ། སོ་ལེགས། ཡན་ལག་
མཛེས་པ། གསལ་ལྡན་མཛོ། །

སྒྲང་ཅིས། རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་གནམ་ལོའི་འབྱུང་ཁམས་དང་བསྐྱེད་ནས་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱལ་འབངས་
བདེ་སྐྱབས་བཏགས་ཐབས་ཀྱི་ཅིས་ཤིག།

སྒྲང་ཆ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནད་ཅམ་དུ་ཤངས་སྒྲ་མས་བཏབ། དེ་ཤིང་སྒྲང་ཆའི་ཞོལ་
མའི་ཉེ་འདབས་སུ་དགོན་ས་སྒྲོལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྒྲོ་བོད་རིགས་
རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྲི་ཀ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲང་ཆའི་སྐྱགས་ཁང་། སྒྲང་ཆའི་སྐྱགས་ཁང་དར་རྒྱས་སྒྲིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་
མཇུག་ཅམ་ན་རྫོགས་ཆེན་བརྒྱ་རིག་འཛིན་གྱི་སྒྲོབ་མ་ཞིག་གིས་བཏབ་པར་གྲགས། གྲུབ་
མཐའ་རྣམས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྒྲོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྲི་ཀ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲང་ཆེད། ཤིང་ཁྱེ་བྲག་བ་ཞིག

སྒྲང་རྩ། སྒྲང་ཆེན་སྐྱོང་བ་པོ།

སྒྲང་ཐལ་པོ། སྒྲང་གོག་ཁ།

སྒྲང་རྒྱ། འཕྱུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད། འཕྱུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་དགུན་ཐ་མ་སྒྲང་གི་རྒྱ་བ་སྒྲེ་བོད་རྒྱ་བཅུ་
གཉིས་པ་དང་། ཞིང་འབྲོག་ཁག་པོའི་ལུགས་ལ་དབྱར་རབ་སྒྲང་གི་རྒྱ་བ་སྒྲེ་བོད་རྒྱ་བཞི་པ་ལ་
ཟེད། དམངས་ཁོང་ཁ་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིན་མོ་རིང་ཤོས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་བཤད་སྒྲོལ་
ལ། སྒྲང་རྒྱའི་ཉེ་མ་དམར་དུང་མ། ད་ནངས་ཤར་ས་དོ་རུབ་ཡོད། ཁ་མ་རེ་སྤྱ་རེ་གཡང་ཡིན།
ཕྱི་ཆན་པོ་བ་སྒྲེ་ཡིན།

སྒྲང་རི་ཐང་པ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༥ ལོར་འབྱུངས། མཆོན་དོ་རྩེ་མེད་གོ་པོ་རྟ་
བའི་དངོས་སྒྲོལ། བཀའ་གདམས་སྒྲོ་སྐྱོང་གི་མན་ངག་དམིགས་པའི་ས་བཅད་བརྒྱད་དུ་མཛད་

བ་ལ་སློང་ཆོག་ས་བརྒྱད་མར་གྲགས་བ་དེ་ཆོག་ས་ཆོས་སུ་མཛད། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་
བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༩ལོར་སྐུ་ཐང་དགོན་བ་བཏབ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༡༩༩ལོར་འདས།

སྐུང་བྲ། བ་ལང་གི་རྩ་ཙོ།

སྐུང་བྲུང་ལྷ་ཁང་། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡམ་བརྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐུང་རོག། །སྐུང་གོག་སྤྱི་མདོ་ག་ནག་པོ།

སྐུང་བྲ། སྐུང་གོག་གི་རྩ་ཙོ།

སྐུང་ལུང་བ་བཙོན་འབྲས་གཞོན་བྲ། འདི་ཉིད་ཡབ་སྐུ་བས་རྩོམ་པའི་བཙོན་གྲགས་དང་ཡུམ་ཉོར་བཟའ་
མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོར་སློང་ལུང་འཆུར་གྱི་སྐུང་
རར་སྐུ་འབྱུངས། བྲེས་པའི་དུས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་བ་ལོག་པ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ།
འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱོད་རྩེ་ཆེན་པོ་རྣམས་རང་འབྱུངས་སུ་བྱུང་། དེ་
ནས་གཙང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུན་སྒར་ཤོན་ནས་དབུ་མའི་ཐེ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་བ་རྣམས་
ཞུས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སློ་འདོགས་ཀྱང་བཅད། དེ་ལྟར་གཙང་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ་ལྷ་བསྟེན།
གཙང་བ་སྐུ་གཤེགས་རྩེས་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཛད་དེ་མཐར་དབྱུང་ལོ་བདུན་ཅུ་
ཅ་གཅིག་བ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྐུང་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐུང་ལོ། ལོ་སློར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གས་ཤིག་

སྐུང་ལོ་པ། སྤྱི་ས་པ་དང་བྱད་མེད་གང་ཞིག་གནས་ལོ་སྐུང་ལ་སྤྱི་ས་པ། སྐུང་ལོ་པའི་ཆག་སློ་ལོས་
ལོ་བར་འཁེལ།

སྐུང་ཤིང་། སྐུང་མ་ཤིང་།

སྐུང་ལུ། བགས་མདོག་སྐུ་བོ་འབྲུམ་ཆུང་སྐུ་གསོ་བ་ཡོད་བ་ཟ་འབྲུག་སྐུང་བའི་བགས་ནད་ཅིག་དང་།
ཤ་རྩོ་སྐུང་གི་གཉའ་བ་ལྟར་མ་བྲག་ཅིང་སེར་ག་འབྱུང་བའི་མཛེ་ནད་རིགས་ནད་ནས་གཅིག་
དང་གཉིས་ལ་འཇུག།

མྱང་སང། [ཁང་སྒྲད་]ཆིག་འངས།

མྱང་རྒྱལ། [མགོ་འཛིན་རྒྱལ་]པ།

མྱང་གཞེར། མྱང་རིམས་ཏེ། མྱང་སྦྱིའི་ཚ་ནད།

མྱན། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] ① དངོས་ཇུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དངོས་ཇུས་གཞན་རེག་པའམ་བཞག་པ་
དང་སྦྱར་བའི་དོན་ཏེ། ལྷ་བའི་ཐོག་ལ་ལྷན་པ་སྒྲན། ལུས་པོ་དྲོས་སར་སྒྲན། མ་ཁར་སྒྲན་རས་

སྒྲན་ཉྩ་བྱ། ② མྱན་སྒྲན། སྦྱང་པོ་མེན་པ།

མྱན་རྒྱན་པ། ① ལྷན་སྒྲན་པ། ② ལན་འདེབས་པ།

མྱན་པ། མྱོན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

མྱན་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ། མྱ་མེས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། འདི་ཉིད་ལྷགས་ཁྱི་སྦྱི་ལོ་༥༥༠
- ༡༠༡༠ལོར་མྱ་མེས་ཀྱི་བྱང་དྲུང་བ་ཏུ་བྱང། མྱན་གྱིས་རྒྱ་སར་སྒྲད། མྱག་མདལ། མཆོལ་
རྒྱུང་བཅས་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་མྱན་ཆོའམ་མྱན་སྒྲོར་དུ་གྲགས།

མྱམ་གྱིས་ཁྱེར། [རྫིང་]ཏམ་སྦྱ་རྒྱག་པ།

མྱམ་པ། [རྫིང་]སྒྲམ་བྱ་མཐུག་པོ།

མྱལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① ཁ་གདངས་ནས་གཡལ་བ་བྱེད། ཐང་ཆད་ནས་གཉིད་ཐོ་བས་སྒྲལ་བ།
② སྦྱིང་བའམ་རྒྱུང་ཤད་དང་རྒྱུང་ཤད་བྱེད་པ། སེང་གེ་སྒྲལ་བ། ③ ཨལ་སྦྱིང་དང་རྒྱུང་ཤད།

མྱལ་བ་རྒྱག་པ། མྱལ་བ་གཡལ་བ།

མྱས། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] ལྷགས་བདག་གིས་ལྷགས་རྩི་སྒྲམ་ནས་བལྟ་གཞིག་བྱས་ལྷ་བྱ། མྱ་
བ་སྒྲས། ཁལ་རྩ་སྒྲས།

མྱས་འབྱུང། [མཛོན་]རུས་སྒྲལ།

མྱས་པ། ① མྱ་བའི་འདས་པ། དས་མོ་ཉ་ཞིག་སྒྲམ་ནས་ཐོང་ནང་དུ་བྱིན་བ་ཡིན། ② [རྫིང་]སྦྱོང་
བ་སྦྱོས་པ།

མྱས་པའི་གན་རྒྱ། སྦྱིན་བདག་གིས་སྒྲ་བ་ཞིག་སྒྲམ་པར་པན་རྩྭ་གྱིས་འོས་འགན་དབང་ཆ་
གསལ་འཁོད་གྱི་གན་རྒྱ།

སྒྲིང་གི་ས་ཁ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་སྟག་སྒྲི་ལོ་༡༠༣,༤ལོར་ཡབ་སྒྲིང་ཚུང་བ་རྒྱུད་སྐུ་ས་པོ་སེང་ཚོན་

སྒྲིང་གོ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱང་། བརྩོང་བྱ་སྒྲིང་གོ་སར་གྱི་པོ་རྒྱལ་རྣམ་ཐང་ལ་གཞིར་བྱས། ལྷན་རྒྱལ་
 རབ་བཅུགས་ཀྱི་ཚོམ་རིག་གིས་བཅུམས་པའི་ཚོམ་སྤྱང་ཞིག་ཡིན། ལན་ས་དུས་ཡོངས་ལྷགས་
 ལུ་ལྷ་སྒྲིང་པར་ཅེ་དགུ་ཤོར་། བཟུངས་སྒྲིང་མེ་ཉླ་ར་ལ། ཉ་རྒྱལ་གོར་ལ་ཅེ་བདུན་གསུམ་ནི་སྒྲིང་
 གོ་སར་བྱང་རབ་ཀྱི་ཚོམ་སྤྱང་དང་། དེ་ནས་རྩོང་ཆེན་བཅོ་པ་བྱང་ཅེས་ལ། ཤར་བདུད་ཤིང་ཁྲི་

ཁྱུ་ལ་ལོ། ལྷོ་བདུད་ས་དམ་ཁྱུ་ལ་ལོ། ལུ་བ་བདུད་ཀྱུར་དཀར་ཁྱུ་ལ་ལོ། ལུང་བདུད་ལྷ་བཅོན་ཁྱུ་ལ་
པོ་བཅས་ཕྱོགས་བཞིའི་བདུད་ཆེན་བཞི་འདུལ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྫོང་ཁག་
བཅོ་བརྒྱད་པའའི་སྤྱང་དང་། མཐར་དཔྱུལ་གྱིང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་གྱིང་གི་དཔའ་ཐུལ་
ལུ་ལུ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་ལྷ་དན་ལས་འདས་ཤིང་དག་པའི་ཞིང་དུ་ལེབས་ཚུལ་གྱི་སྤྱང་ཡིག་
བཅས་ལ་གཤེགས་སྤྱང་ཆ་ཆོང་ཞེས་སྟོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་དུས་སྡེ་འབངས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་ཉར་
ཆགས་བྱས་པ་རྣམས་འཆོལ་སྤྱང་བྱས་པའི་སྤྱང་ཡིག་ལུ་སྟེ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད།
རྩོམ་སྤྱང་དེ་དག་པའ་ཆེར་བ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བརྩམས་པའི་རྩོམ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་བབས་སྤྱང་ཅེས་པ་ཡོད་པ་རེད།
བབས་སྤྱང་ནི་མི་འགའ་ཞིག་ཅུང་ཀྱུང་ཀྱུང་ཞེས་པ་ཡི་གེ་མི་ཤེས་ཀྱང་སྐབས་མི་ལམ་
སོགས་ཀྱིན་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་རྩོམ་དང་། ལུང་བསྟན་སོགས་ཡི་གེ་ལུ་སྟེ་མང་པོ་
བཤད་ཐུབ་ལ། དེ་ལ་གོ་རིམ་མ་འདྲོལ་ལ། བདེ་དོན་རྒྱུ་མེད་ལ། ཆིག་སྤྱོད་སྟན་པོ་ཡོད་པ་དེ་
དག་དུང་ཡིག་ཅིག་གིས་འཕྲིའི་ཐུབ་ཀྱིང་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

གྱིང་གེ་སར་ཁྱུ་ལ་ལོ། གྱིང་གེ་སར་དང་དོན་གཅིག་

གྱིང་བཙུག་ཉིས། གྱིང་བཞི་དང་གྱིང་ཐན་བརྒྱད་དང་བཅས་བཙུག་ཉིས་སོ། །

གྱིང་བཙུག་སུམ། ཡུལ་དབུས་དང་གཙང་གི་ལྗོངས་སུ་གྱིང་བཙུག་སུམ་དུ་གྲགས་པའི་བཤད་སྤྱུལ་
ཀྱི་འདུས་སྡེ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཁྱུལ་དབང་སྤྱུ་ཕྱེང་ལྷ་པའི་སྐབས་ས་གནས་
སྤྱིད་གཞུང་བཙུགས་པའི་རྗེས་སུ་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་དགེ་ལུགས་དང་རྩིང་མའི་དགོན་པ་
བསྟོན་པ་ནས་བཙུག་སུམ་གསར་དུ་བཏབ་པ་དེ་ལ་ཟེར།

གྱིང་ཆེན། རྒྱ་མཆོས་བསྐྱོར་བའི་སྐམ་ས་ཆེན་པོ།

གྱིང་ཆེན་ལྷ། སའི་གོ་ལའི་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་འདིར་གྱིང་ཆེན་ལྷ་ར་དབྱེ་བར། ༡༥ ཞེ་ཤའི་ལའི་གྱིང་
ཆེན། སའི་གོ་ལའི་ཤར་རྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། གྱིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིན་སྟེ་ལེ་བྱུབ་བཞི་མ་གྱེ་བ་
བཞི་དང་། ས་ཡ་བཞི་ཙམ་ཡོད། (44,000,000 sq km) ༡༥ ཡོ་རོབ་གྱིང་ཆེན། གོ་
ལའི་ལུབ་རྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། གྱིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིན་སྟེ་ལེ་བྱུབ་བཞི་མ་གྱེ་བ་གཅིག་དང་།

གཅིག་ཁྱིམ་ཁྱེད་ཡོད། (10,160,000 sq km) ༣ ་ རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་། གོ་
ལའི་ཤར་སྒྲོང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་།
དགུ་ཁྱིམ་བདུན་སྟོང་ཡོད། (8,970,000 sq km) ༤ ་ ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྒྲིང་ཆེན། གོ་ལའི་
བྱང་ཕྱོགས་ན་ཡོད། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་བྲེ་བ་བཞི་དང་། ས་ཡ་གཉིས་
ལྷག་ཙམ་ཡོད། (42,000,000 sq km) ༥ ་ ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྒྲིང་ཆེན། གོ་ལའི་རུབ་
སྒྲོང་ན་ཡོད། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་བྲེ་བ་གསུམ་དང་། འབྲུམ་གཉིས་ཙམ་
ཡོད། (30,200,000 sq km)

སྒྲིང་ཆེན་བདུན། སའི་གོ་ལའི་སྐྱམ་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྒྲིང་བདུན་དུ་བཤོ་ཚུལ་ཞིག་གི་མིང་། ༡ ་
ཨེ་ཤའི་ཡའི་སྒྲིང་ཆེན། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་བྲེ་བ་བཞི་དང་། ས་ཡ་བཞི་
ཙམ་ཡོད། (44,000,000 sq km) ༢ ་ ཡོ་རོབ་སྒྲིང་ཆེན། གོ་ལའི་རུབ་སྟོང་ཕྱོགས་
སུ་ཡོད། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་བྲེ་བ་གཅིག་དང་། གཅིག་ཁྱིམ་ཁྱེད་ཡོད།
(10,160,000 sq km) ༣ ་ རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་
བྲལ་བཞི་མ་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་། དགུ་ཁྱིམ་བདུན་སྟོང་ཡོད། (8,970,000 sq km) ༤ ་
བྱང་ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྒྲིང་ཆེན། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་བྲེ་བ་གཉིས་དང་། ས་
ཡ་བཞི་ཡོད། (24,000,000 sq km) ༥ ་ ལྷོ་ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྒྲིང་ཆེན། སྒྲིང་ཡོངས་
ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་བྲེ་བ་གཅིག་དང་། ས་ཡ་བརྒྱད་ཡོད། (18,000,000 sq
km) ༦ ་ ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྒྲིང་ཆེན། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་མ་བྲེ་བ་གསུམ་
དང་། འབྲུམ་གཉིས་ཙམ་ཡོད། ༧ ་ ལྷོ་མཐའི་སྒྲིང་ཆེན། སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་བྲལ་བཞི་
མ་བྲེ་བ་གཅིག་དང་། འབྲུམ་བཞི་ཙམ་ཡོད།

སྒྲིང་ཆེན་ཆོས་སྒྲིང་དགོན། རྒྱལ་རོང་ཆ་ཁོང་ག་དབང་གྲགས་པའི་ཞལ་བཞོད་ལྟར་དགེ་བཤེས་སློ་
བཟང་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས་བཏབ་བར་གསལ་ཡང་འདྲེབས་དུས་མ་གསལ། བྲལ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་རོང་གྲག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒྲིང་ཆེན་འཛིག་ཉེན་ཤིང་རྩ་མ། [མངོན]འབབ་ཆ།

སྒྲིང་སྒྲིང་། གཙང་པོའི་དཀྲིལ་སོགས་སུ་གནས་པའི་ས་སྒྲིང་། མི་མེད་པའི་སྒྲིང་སྒྲིང་པ།
སྒྲིང་བྲལ། །དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་རི་རབ་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཏུ་འཁོར་པའི་སྒྲིང་བདུན་ཉེ། ཟླ་བ་དང་།
འོད་དཀར། ཀུ་ལ། མི་འཕེལ་ཅི། ཟུང་ཟུང་། འག་པོའི་སྒྲིང་བཅས་སོ། །

སྒྲིང་མདལ། དགོན་པའམ་སྒྲིང་གའི་གཤམ།
སྒྲིང་མདལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་དཀྲིལ་ཙམ་དུ་ཨ་འཛོམས་སྒྲིང་མ་རིན་ཆེན་སྒྲིང་པ་ཞེས་
པས་བཏབ། བྲལ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྒྲིང་ཁུལ་དཀར་
མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲིང་སྐུལ་སྒྲོ་བཟང་འཕྱིན་ལས། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཙུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ལོར་སྐུ་
བལྟམས། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྐུངས་ཆོས་གྲུང་ཞུགས་ནས་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་ཟབ་
ཆོས་ཀྱན་ལ་སྐུངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དེ་རྗེས་རྒྱུད་ལ་མེས་ནས་གསང་བ་སྐྱགས་ཀྱི་
རིག་ལམ་ལ་མངའ་བཞེས། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་མཛད་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད།
ཕེད་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐེང་བཙུགས་པ་ལྷུབ་བསྐྱར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་
ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་གངས་ར་གསུམ་ལ་མེས་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་རྒྱ་སྐྱག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༠༩ལོར་སྐུ་གཤམ་གས།

སྒྲིང་ཕྱག་ རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དཀྲིལ་དུ་ཆགས་པའི་སྐྱམས་ས། དཀྱིན་སྐྱད་དུ་island ཟེད།
སྒྲིང་ཕྱན་རྒྱལ་ཁབ། སྒྲིང་ཕྱན་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་།
སྒྲིང་ཕྱན་བརྒྱུད། མཛོད་དང་། དུས་འཁོར་ལུགས་ལ། ཤར་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་ཕྱན་གཉིས་ནི་ལུས་དང་།
ལུས་འཕགས་སྒྲིང་། ལྷོ་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་ཕྱན་གཉིས་ནི་རྩ་ཡལ་དང་། རྩ་ཡལ་གཞན། ལུབ་སྒྲིང་གི་
སྒྲིང་ཕྱན་གཉིས་ནི་གཡོ་ལྷན་དང་། ལམ་མཚོག་འགོ། བྱང་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་ཕྱན་གཉིས་ནི་སྐྱ་མི་
སྟན་དང་། སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་ཟླ་བཅས་བརྒྱུད་དོ། །

སྒྲིང་ཐེང་། བསྐྱར་ཐེང་དུ་ཆགས་པའི་སྒྲིང་ཆོམ།
སྒྲིང་བ་དགོན། བཟ་ཤིས་བྱང་རྒྱབ་ཆོས་འཕེལ་སྒྲིང་དང་སྒྲིང་པའི་རི་པོད་དགོན་ཞེས་གྲང་གྲགས།
རབ་བྱུང་བཙུགས་པའི་རྒྱ་ལོ་སྐྱག་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ལོར་སྒྲིང་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་ནས་

གསར་དུ་བཏག་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་བོད་རིགས་རང་སྤོང་ཁུལ་མཛོད་
དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤིང་བྲུ་སྤུབས་མ་ཅན་གྱི་རོལ་ཆ་སྤྱི། འཕྲེད་སྤིང་། རྒྱ་སྤིང་། ཀར་སྤིང་། རུང་རྒྱ་སྤིང་འབྲུད་པ།
སྤིང་བྲུ་དགོན། མིང་གཞན་ལོག་མིན་ཨོ་རྒྱན་སྤིན་གྲོལ་རབ་བརྟན་སྤིང་ཟེར། རུས་རབས་བརྟ་
གསུམ་པའི་རུས་མཐུག་ཏུ་བརྟེན་སྤྱི་ཉི་རྩ་ཉམས་བྲག་བཏག་གྲུབ་མཐའ་ཉིང་མ་པ་ཡིན། བོད་
རང་སྤོང་ལྗོངས་གཞིས་དཀར་ཅེ་ས་ཁུལ་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤིང་བྲུ་ཤིང་། [མངོན]སྤྲུག་མ།

སྤིང་མ། རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་སྤྲུམ་མ།

སྤིང་མེ། འདས་མཆོད་སྤྲུམ་མཆོན་མོར་ཐོག་ཁར་སྤར་བའི་མཆོད་མེ།

སྤིང་སྤོན་བཟ་འབུམ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ལོར་རྒྱ་སྤོན་མོའི་འབྲམ་སྤེ་
དགེའི་སྤིང་ཆང་དུ་སྤྱུ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་དྲུག་པ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྤོན་ནས་བརྩམས་ཉེ་སྤོབ་
སྤོང་གནད། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སོན་པ་དང་དཔལ་སྤྱུང་དགོན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏུ་ཆོས་གྱི་
འབྲུང་གནས་གྱི་དྲུང་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་དམིགས་གསལ་དུ་སྤོང་བརྩོན་གནད་སྤབས།
རིག་གནས་སྤྱི་དང་བྲུད་པ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་སྤྲན་རྒྱས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་
གསུམ་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ལོར་དཔལ་སྤྱུངས་གནས་ལྷ་རིགས་པའི་སྤོབ་སྤིང་ནད་དུ་
གསོ་རིག་གི་བརྟན་བ་སྤེལ་བའི་ཕྱིན་ལས་བ་གཙོ་བོར་ཆགས། དགྲུང་ལོ་བྲུ་གསུམ་པ་རབ་
བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ལོར་ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲན་མོར་མ་ཡིན་
པའི་གདམས་དག་རྩམས་བྲྱོལ་གསལ་ཏུ་བསྤྲུས་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་གནད་འབྲེལ་པ་རྩོམ་
འགོ་རྩྭ་གས། དགྲུང་ལོ་བྲུ་ལྷ་པའི་ལྷགས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལོར་ཡོངས་སུ་བརྩམས་བྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༡༣པའི་རྒྱ་བྲུ་ལོར་དགྲུང་ལོ་བྲུ་བརྒྱད་པར་སྤོན་གྱི་ཡིག་ཆ་[ཞལ་ཤེས་སྤྲ་ཆོགས་སུ་ཉིག་
ཐེང་བ་]ཞེས་པ་དེ་བརྩམས། དེའི་རྗེས་དགྲུང་ལོ་རྗེ་བཞུགས་མ་གསལ།

སྤིང་ཆང་རྒྱལ་པོ། སྤིང་ཆང་གི་ཡུལ་བྲུ་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་པོའི་མིང་།

སྤིང་ཆང་རྒྱལ་རབ། སྤིང་ཆོས་འཕེལ་ནག་པོ་ནས་དེར་རུས་གྱི་སྤིང་ཆང་རྒྱལ་པོའི་བར་རྒྱལ་

རབས་རེ་ལྷ་ཡིན་པ་བཤད་ཀྱང་། རོན་དུ་རྒྱལ་རབས་མི་རབས་ཉེར་དགུ་ལས་བཙེ་ཡས་མི་
འདུག །སྤང་གོ་སར་རྒྱལ་པོ་སྤང་ཆང་རྒྱལ་རབས་ཞེ་གསུམ་པ་ཡིན་པ་བཤད་ཀྱང་རོན་དུ་མི་
རབས་བདུན་པ་ཡིན།

སྤང་ཆང་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས། རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༣ལོར་སྤྱོད་ལུང་བདེ་
ཆེན་རྫོང་ཡབ་མདའ་ཤང་སྤང་ཕུ་ཤོང་ཆོའི་དཀར་སྟོག་ཆང་དུ་སྦྱ་འཁུངས། སྤང་ཆང་སྦྱ་ཐེང་
ལྷ་པའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་རོས་འཛིན་ཞུས་པ་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་འབྲས་སྤྱངས་སྟོགས་ལ་སྤྱིད་དུ་
ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་ཆོགས་ཆེན་སྦྱལ་སྦྱ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞེ་མེ་སྦྱག་སྦྱི་ལོ་
༡༤༡༤ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཀྱི་མཆོན་རྟགས་བཞེས་ཏེ་ལྷ་རམས་པའི་ཨང་གཉིས་པ་
ཐོག་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༣ལོར་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཅིག་ཐོག་རྒྱ་གར་དུ་སྦྱ་གཤེགས།
སྤང་ཆའི་རི་ཁོད། སྤང་ཆའི་ཤངས་སྒྲ་མས་བཏབ། དུས་ནས་བཏབ་མ་གསལ། ཐུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤང་ཆོས། རྒྱ་མཆོའི་ནང་ལ་པན་ཚུན་ཐག་ཏེ་བར་གནས་པའི་སྤང་ཐན་ཁག་གཅིག
སྤང་རྫོང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ཐུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤང་འཛིན། [མཛོན་ས་གཞི།

སྤང་བཞི། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་རྒྱ་མཆོར་ཆགས་པའི་སྤང་ཆེན་བཞི་སྟེ། ཤར་ཕུས་འཕགས་པོ་
དང་། ལྷོ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་། ལུབ་བ་ལང་སྤྱིང་། བྱང་སྤྱི་མི་སྟན་བཙས་སོ། །

སྤང་བཞི་སྤང་ཐན། བསམ་ཡས་མི་འགྲུར་སྟུན་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤང་བཞི་སྤང་
ཐན་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ༡ ཤར་ཕྱོགས་མཁུན་རབ་འཛམ་དཔའ་སྤྱིང་། ༢ དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་
ནས་དག་ཁྲིམས་ཁང་སྤྱིང་། ༣ བན་སྤྱོད་ཆང་མང་སྤྱིང་། ༤ ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཞུཅ་པ་ལོའི་སྤང་
རྟ་མགོན་ཐངས་སྤང་ཡང་ཟེར། ༥ དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་བདུད་འདུལ་སངས་པ་སྤྱིང་། ༦ སྤྱི་
སྤྱིང་སྤྱིང་། ༧ ལུབ་ཕྱོགས་སུ་དགའ་ལྡན་བྱམས་པ་སྤྱིང་། ༨ དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་དཔའ་བོ་བེ་
ཏར་སྤྱིང་། ༩ མི་གཡོ་བསམ་གཏན་སྤྱིང་། ༡༠ བྱང་ཕྱོགས་བྱང་རྩབ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིང་། ༡༡

དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲ་ཆོག་ལུགས་ཏུ་སྒྲིང་། ༡༩ བེ་ཏར་དགོར་མཛོད་སྒྲིང་ངོ། །

སྒྲིང་བཞིའི་བྱ་བ་ཚུལ་བཞི། ཤར་ཤེལ། རྩོམ་འཛུགས། རུབ་བསྐྱར་ཆ་ག། བྱང་གསེར་ལས་བྱ་བ་ཤེལ། །
སྒྲིང་ཡུལ། གནའ་དུས་པོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ཁམས་འཕྱི་ཆུའི་ཤར་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་འདི་
དག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་དེར་དབང་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་པོ་ལ་སྒྲིང་ཆང་ཞེས་ཟེལ།
སྒྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་སྒྲིང་དཔོན་པོ་གྱི་སྒོན་ཆེན་སྡེ་དགའི་སྒྲ་
ཆེན་བྱམས་པ་ལུན་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཡུལ་བྱ་བ་ལ་ཆེར་བདག་བཟུང་བྱས་པས་དེས་བདག་ཏུ་
བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་སྡེ་དགའི་ཆོག་གས་ཤིང་། སྒྲིང་ཆང་གི་མངའ་ཁོངས་ཆུང་དུ་ཙམ་ལས་མེད་པར་
ཆགས་པ་ཟེལ།

སྒྲིང་ཡག་དགོན། རོར་གདན་རབས་རེ་དུག་པ་སྒྲུ་ཕྱིང་མི་འལྱར་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏབ། འདེབས་
དུས་མི་གསལ། བྱ་བ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྒྲིང་ཁུལ་མེར་
ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲིང་གཡོག། །མཛོད་དང་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ནམས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲིང་རེའི་འཁྲིམ་སུ་སྒྲིང་ཕན་
གཉིས་རེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེལ།

སྒྲིང་གཡོག་གས་སྒྲིང་ཕན་བརྒྱད། སྒྲིང་ཕན་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག་

སྒྲིང་རས་བསྐྱོད་རྩེ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ལོ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོར་གཙང་མུང་སྟོད་སྒྲིང་སྒྲང་
གོང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བེ་བྱ་བ་སྤགས་ཀྱི་སྐབས་སྐོར་མང་དུ་མཆིན་ཞིང་སྒྲིང་དང་ཅིས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་གྱིས་འཆོ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་། ཡུམ་གཟུམ་མོ་དར་ཆུང་གི་སྐས་སུ་སྐྱ་འབྱུངས།
མཆན་བསྐྱོད་རྩེ་གསོལ། གཞོན་དུས་སུ་འཕྱི་སྐྱོག་མཁས་པར་མཆིན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལྟ་
རྩེ་ར་སྒྲིན་ལ་ཞིང་གཅིག་ལུལ་ནས་སྒྲིན་བསྐྱབས་པས་མཁས་པར་མཆིན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་
གསུམ་པ་ལ་ཡབ་གཤེགས། བཅུ་བདུན་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲིན་པས་དགེ་བསྟེན་མཛད། དེ་རྩེས་
དགེ་བཤེས་ལོམ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང། དབུས་པ་ཞང་བྱ་བའི་རྩ་དང་དབུལ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོབ་མ་
ཡིན་པ་ཞིག་ལས་རྩོམ་འཛུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལུང་དུ་རྩ་ལོ་རྩ་བ་ལས་དུས་
འཁོར་དང་། འཛིགས་བྱེད། བདེ་མཆོག་ཤེལ་མོ་ནམས་གསན། དེ་ནས་བསོད་སྟོམས་མཛད་

ཅིང་བྱོན་པས་སྤོང་མོས་བྱིད་ནས་ཚུལ་ལས་ཉམས། དུས་དེར་སྤོང་མོན་རེ། འཕེ་པ་མ་གཉིས་
 བེ་ལྷག། ཁྲིང་གཉིས་ལ་བྱ་མེད་པས་ནོར་སྤོང་པས་སྤྱེར་བས། ལྷང་ཆང་བ་ལ་འོ་སྒོལ་གཉིས་
 གྱི་ལས་འདིས་མི་གཞོན་པའི་གདམས་དག་ཡོད་པ་དེ་ལྟ། ཁྲིང་གི་ཆོས་དེ་ནམས་གསེར་ཆོས་
 ཡིན་པས་འཕེ་པ་མའི་ལག་ནས་གསེར་བྱིར་ཏེ་འགྲོ་གསུངས་ནས་ལྷང་ཆང་པའི་མདུན་དུ་
 སོང་། དེ་ལས་རས་རྩུང་པའི་གདམས་པ་ནམས་གསན། དེར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀས་ན་བཟའ་
 རས་གོས་རེ་གསོལ། ལྷང་ཆང་པའི་ཞལ་ནས། རས་རས་རྩུང་པའི་དངོས་གྱི་མདུན་ནས་ལྷས་
 པའི་གསུང་མང་པོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་རྩུང་ཟད་སྤྱེས་པ། བྱིས་རྟོགས་པ་འཕེལ་ཀྱང་ཤོད་རྟགས་རྩུང་
 པའི་ཆེན་དུ་བྱུང་གསུངས། དེར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀས་རས་པའི་ཆ་ལུགས་བྱས། ལྷང་ཆང་
 པས་ཀྱང་རས་རྩུང་པའི་གདན་སར་སོང་ཅིག་གསུངས་པས། རོར་ཐུས་དུམ་རེ་བྱིར་ཏེ་ལོ་རོ་
 ལ་བྱོན། དགྲའ་ལོ་སོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་ཉི་ལོ་༡༡༤༥ལོར་རས་རྩུང་པའི་གདན་ས་ལོ་རོར་འབྱོར།
 རས་རྩུང་པ་ལུགས་སྤུལ་ལོར་སྤྱོད་གཤེགས་བེན་པས་མ་མཇལ། རས་རྩུང་པའི་སྒོལ་མ་སྤུམ་པ་
 དང་མཇལ་བས། དེད་ཐག་རིང་ནས་ཆོས་ལྷ་ལོང་བ་ཡིན་པས་ཐུགས་ལ་གདགས་པར་ལྷ་ལྷས་
 པས། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས། གདམས་དག་བྱེད་དགོས་ན་སྒོལ་དཔོན་ལོ་ལས་དབང་ལྷས་ནས་
 འོག་གསུང་། དེ་ནས་ལོའི་སྤོང་ཐུར་བྱོན། དེར་བཞུགས་གྱི་བྲམ་མང་ལ་རྩ་སྒོལ་དང་འགྲེད་
 བཟང་བ་ཞིག་མཛོད་ཅིང་དབང་ལྷས། དེ་ནས་སྤུམ་པ་ལས་གདམས་དག་ནམས་ཆང་ལ་མ་
 རོར་བ་ལྷས། ཆོག་རེས་དོན་མང་པོ་འཁོལ་བའི་ཐུགས་སྤྱིད་པས་པན་པ་ཆེ་བ་དང་། གདམས་
 པ་ཆ་ཆང་བ་དང་འབྲུ་བ་དེད་དུས་འཇམ་བུ་སྤྱིང་ན་མེད་སྤུམ་པའི་ཐུགས་སྒོལ་པས་ཀྱང་སྤྱེས། ལུབ་
 གཅིག་གི་མནལ་ལམ་དུ་མི་དཀར་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་ན་རེ། ད་སྤེལ་ལོ་ལྔ་ན་ཁྲིད་གྱིས་དོན་འབྲུབ་
 པར་འདུག་ཟེད། དགྲའ་ལོ་སོ་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྲམ་ལོ་༡༡༤༥ལོར་ལྷ་མ་སྤུམ་པའི་ཞལ་ནས།
 ད་ཁྲིད་བཞུད། དེད་གྱི་གཉལ་གྱི་ལུང་པ་འདི་སྤོང་པོ་རྟོགས་གྱི་ཤི་པའི་ལུང་པ་ཡིན་གསུང་།
 ལོ་དེར་པག་མོ་བྱུར་བྱོན་པས་དགུན་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་པག་མོ་བྱུར་པ་ཆོས་ཁྲིར་ཐེབས་པ་
 དང་ཐོག་མར་མཇལ། དེ་ལ་དད་པ་ཆད་མེད་པ་ཞིག་སྤྱེས་ཏེ། ཡུལ་འདིའི་ཤིང་དང་བྲམ་འདི་
 ནམས་ཀྱང་སྤུམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱང་བ་འད། སྤྱིར་པག་མོ་བྱུར་པ་དེ་ནལ་འབྱོར་པ་བཟའ་མི་

བྱས་པ་ལ་ཐུགས་མི་དགེས་ཀྱང་། སྤིང་རས་ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགེས་པར་གནང་། དེར་སྒྲ་
མས་ཁྱིད་གནང་ཞིང་བསྐྱོམས་པས་ཞག་གསུམ་ན་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་དཔེ་ལས་འདས་པ་
འཁྱུངས། ལོ་བདུན་རྒྱ་བདུན་ཞག་བདུན་གྱི་རིམ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མཚམས་བྱལ་ནས་སྒྲ་མའི་
བྱང་དུ་ཕྱིན། རྟོགས་པ་ཕུལ་བས་སྒྲ་མ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགེས། དེ་ལྟར་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༤ལོར་
དབྱར་རྒྱ་བ་གསུམ་པག་ལོ་བྱར་བཞུགས། དེ་ནས་འོན་མི་སྤིངས་སུ་རྩོམ་དང་བཅས་ཏེ་
བཞུགས། སྤང་སྒྲ་མའི་བྱང་དུ་བྱོན་པས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ནས། ད་རྩོམ་འདི་ཐོངས་གསུང་། འདི་
སྤང་ཡང་ལན་མང་དུ་བརྒྱུངས་པས་འགྲོ་མ་ཉན་ཞུས་པས། ད་ལན་འགྲོ་བས་བརྒྱུངས། རས་
རྟེན་འབྲེལ་ཅིག་ཀྱང་བྱེད་གསུང་ནས། སྤན་ལོ་སྤན་ལོ་བྱང་ཐང་གི་ཡར་ཐུགས་སུ་བསྐྱལ་ཏེ།
རས་ཁྱིད་གྱི་པ་མའི་རྟོར་ཡང་ཆེར་གོད་པ་མེད། ད་ལུལ་དུ་སོང་ལ་པ་མའི་རྟོར་རྣམས་ལ་
འོངས་སྤྱོད་ཅིག་གསུང་སྟེ་བཏང་། དེ་ནས་ཕྱིར་བྱོན་ཏེ་སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཟངས་རི་ནས་བྱད་མེད་
གཅིག་ཀྱང་ཐུག་རྒྱུར་བརྟེན་པས། དེ་མ་ལེགས་པར་དགོངས་ནས་ད་འདི་རྩེ་མ་མ་འབྲང་ཅིག་
བྱས་ཀྱང་། མོས་ཕྱི་བཞེན་དུ་འབྲངས་པས་ཁམས་སུ་བོས་ཏེ་བྱོན་པའི་ལམ་སྐྱམ་པོ་ལ་བྱས་
པས་སྒྲོ་བ་དཔོན་སྒྲོམ་པ་དང་ཡང་མཛུལ། ཉང་པོ་ནས་ནགས་ཤོད་ལ་བྱོན། དེར་འབྱལ་བ་བྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱང་ར་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མི་བཅོང་གསུང་ནས་མ་བཞེས། ཕྱིས་ཟངས་རི་བའི་ཐུག་
རྒྱ་མོ་དེ་ཁམས་སུ་སྤིང་རས་པ་འཆོལ་དུ་བྱིན་པས་ལམ་དུ་ཤིན་མཁས་རྒྱ་དགོན་དུ་ཉེ་བའི་རི་
གཅིག་ལ་ནགས་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་འདྲ་བ་གཅིག་སྐྱེས། དེའི་བདག་བྱེད་པའི་མི་མ་ཡིན་
ཅིག་ཏུ་གྱུར་སོང་བར་བཤད། མ་སྟོན་གྱིས་ཁྱོད་ལོར་གཞན་མི་བཞེད་ཀྱང་རྟེན་འདི་ཆེབས། ར་
འདི་སྒྲོལ་བྱས་ནས་ཕུལ་བས། དེ་བཞེན་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་པག་ལོ་བྱར་མེབས། རྒྱ་མ་པག་ལོ་བྱུ་ལ་
རྟེན་ཕུལ་བར། རྒྱ་མས་ངར་རྟེན་འདོད། རྒྱལ་བ་ལོ་ལ་ཕུལ་གསུང་པ་ལྟར། ལོ་རོར་བྱོན་ཏེ་
ལོ་ལ་རྟེན་དང་། ལུས་པ་ལ་གཡུ་ཕུལ། རྒྱ་མ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཞབས་རྟོག་བག་རེ་མཛད་དེ་
མོག་མེར་བཞུགས། དེ་ནས་ཕྱིར་པག་ལོ་བྱར་མེབས་དུས་རྒྱ་མ་པག་ལོ་བྱུ་གཤེགས་
ནས་གཏུང་ཡང་སྤངས་ཐེན། དེར་མཆོད་འབྲལ་དང་གསོལ་འདེབས་སོགས་མཛད། དེ་ནས་
དབུས་གཙང་གི་ས་ཆ་མང་པོར་འབྱོན་བཞུགས་མཛད། འབྲང་པོར་བཙད་པོས་སྤྱན་དངས་པ་

དེར་སྐབས་འགར་ཐེབས་ནས་བཞུགས། ལྷ་མ་ཞང་གིས་འཇུགས་པའི་ཐོགས་སུ་རེ་བ་བྱས་
པར། ཐོ་བྱང་མཁར་དང་སྒྲེལ་རྩེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཔག་ཁབ་གཤམ། སྐྱབ་མོད་བདོ་བས་ཕྱག་རྩས་
མང་པོ་བྱང་། གསུང་རབ་འབྱུལ་བ་བྱང་བ་རྣམས་མག་མོ་བྱར་བསྐྱུལ། བག་མོ་བྱར་ཐེབས་
པའི་ལམ་བར་བསམ་ཡས་སུ་བྱུང་མེད་སྟོན་མོ་ཅིག་གིས་པོ་ཉི་གཅིག་ཁར་བཟུག་པའི་སྤང་བ་
བྱང་བས་དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་མཐོང་ཆད་མཆིན། མཁའ་འཁྲུའི་གནང་བ་བྱང་བས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་འགའ་རེ་མཛད་པ་ལ། རང་བཅོའི་བཤད་པ་ཟེར་ནས་བསྐྱར་འདེབས་བྱེད་མཁན་ཡང་
མང་ཅམ་བྱང་། སྤྱིར་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་། སྟོན་མེ་རྣམ་ཏུག་། སེམས་ཀྱི་དྲོ་རྩེའི་བསྟོད་པ།
རྣལ་འབྱོར་འཇུག་པ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་བརྩམས། ལྷ་མ་སྐབ་
པའི་ཕྱག་བཞེད་ཀྱང་རྩེ་བཅོན་སྤྱིང་ནས་བྱང་བ་ཡིན། ཕྱིར་སྤྱ་བྱར་དགོན་པའི་གཞི་བཟུང་ནས་
གཞན་དོན་ཀྱང་མང་ཏུ་བསྐྱངས། དེར་སྐོབ་མ་རྣམས་ལ་ཁྲིད་དང་ཆོགས་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཞིང་
བཞུགས་པའི་ཆོ། དམ་ཆོག་ལྷ་པ་གསུང་ཞིང་ཡོད་པའི་འཕྲོ་ལ་དམ་ཆོག་མི་གཙང་བའི་མི་
གཉིས་བྱང་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཆོས་ཁྲིག་དེ་ཁྲིགས་ནས། རབ་བྱང་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ་སྤྱི་ལོ་
༡༡༡༤ལོར་དབྱར་རྒྱ་ར་བའི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས།

སྤྱིང་ལག ། ① སྤྱིང་ཁའི་ལེ་ལག་རྩེ་ཏུ། ② དགོན་པའི་འདུ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་
དང་། དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་རི་ཁྲོད་ལྟ་བུ། ③ ལྷག་རྩེ་ཁག་མས་པའི་བར་
ཀྱི་སྐམ་ས་དང་། སྤྱིང་ཆེན་ཀྱི་ཉེ་འགམ་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དང་།

སྤྱིང་ཕོག ། འཇུག་པ་མམ་པའི་དོན། དཔེར་ན། ས་འབྲི་འཇུག་པས་འབྲི་གྲང་པམ་པ་ལ་འབྲི་གྲང་
སྤྱིང་ཕོག་ཟེད།

སྤྱིང་བསྐྱེ། སྟོན་གསང་ཕུ་ནེལ་ཕོག་གི་དགོན་པར་སྤྱིང་སྟོད་སྟོད་གཉིས་བཟང་འགན་ཀྱི་རྩལ་ཏུ་
པན་རྩེན་བསྐྱེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྩོད་པ་མཛད་པ་ལ་སྤྱིང་བསྐྱེ་ཞེས་གྲགས་པ། ཕྱིས་སུ་འབྲས་
སྤྱངས་སོགས་སྤྱ་ས་གཞན་ཏུ་འང་དེའི་སྟོལ་དར་སྟོལ་བྱང་འདུག།

སྤྱིང་གསུམ། སྤྱིང་བཟུ་གཉིས་ལ་མི་ཐེ་བའི་སྤྱིང་གསུམ་སྟེ། དག་བྱེད་ཁྲུས་ཁང་སྤྱིང་། ཆང་མང་གེ་
ཏུའི་སྤྱིང་། མཐུ་རྩལ་སྤྱ་འབྲུག་སྤྱིང་།

སྒྲིང་བསྐྱེད་དག་བཤེས། གདན་ས་འགའ་རེའི་ཆོག་ས་ཆེན་དུ་སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་དག་འདུན་བསྐྱེད་ཏེ་
བཟང་བརྟུང་གི་ཆོས་སྟོན་བཟང་པོ་གཤོམ་བཞིན་དུ་མཆན་ཉིད་དམ་བཅའ་འཛིན་པའི་དག་
བཤེས།

སྒྲིངས་སྟན། [རྟིང]ཕྱིང་བའི་གདན།

སྒྲིངས་པ། འདུལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིང་པའི་གདོང་བ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

ལྷ། གར་མི་འཁྲབ་བའི་གཞས། སྟོ་ལྷ། རྟོར་ལྷ། སྤྲུབ་ལྷ། ལྷ་ལེན་ཞིང་མདུན་དུ་ཤར་ཤར་སྟོང་། ལྷ་
ལེན་གར་འཁྲབ། མོ་རེ་རེའི་ཁན་ས་གཏམ་རེ་བཤད། མོ་རེ་རེའི་ཁན་ས་སྤྲུ་རེ་བྲངས།

ལྷ་གར། གཞས་དང་ཞབས་ཕྱོ།

ལྷ་གར་འབྲུད་དཀོལ། ས་གཞི་ལྷ་གར་རོལ་མོའི་ཅེད་འཛོས་བཀའ།

ལྷ་གར་རི་ཁོང། འདེབས་མཁའ་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལྷ་བ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྷ་བོད་
རང་སྟོང་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོ་མདའ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་གར་ཆོག་ས་པ། ལྷ་དང་གཞས། ཞབས་ཕྱོ་བཅས་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་མཁའ་གྱིས་ཆོག་ས་པའི་མིང་།

ལྷ་ལྷ། ལྷ་བྲངས་པའི་ལྷ་སྟངས།

ལྷ་ལྷེ་བ། [མདོན]ལྷོང་རོས།

ལྷ་ཆུང་། སྟངས་གདངས་དམའ་པོས་གཏོང་བའི་ལྷ་དབྱངས།

ལྷ་པ། ལྷ་དབྱངས་གཏོང་མཁའ།

ལྷ་དབྱངས། ཉ་དབྱངས་རེས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོང་བའི་སྟན་ཆོག་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ། ལྷ་
དབྱངས་སྟན་པ། དགའ་བའི་མེས་ཀྱལ་ལ་ལྷ་དབྱངས་འབུལ་བ། བཟ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ལྷ་
དབྱངས་འབུལ་བ། མིང་གི་ནས་བྲངས་ལ་བཟོད་དང་། ལྷ། མགིན་སྤྲེས་བཅས་སོ། །

ལྷ་དབྱངས་ཀྱི་རེས་པ། དབྱངས་མཐོ་དམའ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ།

ལྷ་དབྱངས་ཀྱི་རེས་བྱུག ། ༡ སྟངས་མཐོ་བ་ནས་བར་འགྱུར་བའི་འགྱུར་བ་དང་། ༢ སྟངས་གདངས་མཐོ་
དམའི་བར་གྱི་ཁྱལ་པ། ༣ སྟངས་གདངས་མཐོ་བར་འདེགས་པ། ༤ སྟངས་གདངས་དམའ་བར་
འཛིན་པ། ༥ སྟངས་གདངས་བཟིད་ཅིང་སྟོན་པ། ༦ སྟངས་གདངས་གྱི་མས་ཤིང་ལ་བ་སྟེ་བྱུག

སྤྱད་བྱངས་ཀྱི་རེས་པ་བདུན། སྤྱ་ཅལ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་འཛིན་པ་གསེས་རིགས་ཤིག་སྟེ། དྲུག་སྟེས་
དང་། དང་སྟོང་། ས་འཛིན། བར་མ། ལྷ་ལྷན། རྫོང་གསལ། འཁོར་ཉན་དང་བདུན།
དྲུག་སྟེས་མ་བུའི་སྐད་ལྟར་སྟོག། དང་སྟོང་བ་ལ་ད་སྐད་ཀྱིས་ཅོམ། ས་འཛིན་སྟེས་ནི་ར་ཡི་སྐད།
བར་མ་ཁྱད་ཁྱད་སྟོག་བཞིན། ལྷ་ལྷན་མེ་ཉོག་ལྷན་དུས་སྟེ། ལྷ་བྱུག་སྐད་སྟན་སྟོག་ལྷ་བྱ། རྫོང་
གསལ་ཉན་སྐད་ལྷ་བྱར་འཆོར། འཁོར་ཉན་སྐད་ལོའི་སྟེ་ལྷ་བྱའོ། རྩེད་མོ་རྫོམ་པར་སྐད་བཞི།
བར་མ་དང་ནི་ལྷ་ལྷན་དབྱངས། དཔལ་ལོ་དྲུག་ལོ་རོ་མཆོར་དུ། དྲུག་སྟེས་དང་སྟོང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ས་འཛིན་པ་དང་འཁོར་ཉན་དབྱངས། སྤྱིང་རྩེའི་རོ་མ་སྐད་བར་བྱ། འཐབ་མོ་འཛིགས་དང་
བཅས་པ་ལ། རྫོང་གསལ་དབྱངས་ནི་སྐད་བའོ། །

སྤྱད་བྱངས་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་གདུལ་བྱ་ཡིད་འདུན་པར་བྱེད་པའི་
ཆོས་སྟོན་པས་ན་ངེ་བའི་སྤྱད་བྱངས་ལྷ་བུའོ། །

སྤྱད་བྱངས་རྒྱ་བ། [མངོན་བོད་རྒྱ་བཅུ་བ།

སྤྱ་མ། ① སྤྱད་བྱངས་གཏོང་མཁན་ཀྱི་བྱད་མེད། ② སྟན་ཞིང་འདེབས་པའི་སྤྱད་བྱངས་ཀྱིས་ལྷ་
ཆོགས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོའི་མིང་།

སྤྱ་མ་དབྱངས། ཉམས་མགུར་རམ་མགུར་ལ། ཡིད་སྟོལ་བའི་སྤྱད་བྱངས་སྐད་སྟེ།

སྤྱ་ཆོག། སྤྱ་ལེན་པའི་ཆོག་སྟེ། དབྱངས་སྟེ་བྱེད་ཆོག་པའི་ཆོག་སྟོར།

སྤྱ་གཞས། སྤྱ་དང་། གཞས། སྤྱ་གཞས་མཉམ་གཏོང་།

སྤྱ་གཞས་འཁོལ་འཛིན། སྤྱར་སྟོན་ལམ་ཚུགས་དུས་ལྷ་སའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱ་གཞས་བཏང་
ཆོག་པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་རོང་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་འཁོལ།

སྤྱ་རམས་པ། སྤྱ་དབྱངས་ལེན་པ་དང་སྤྱ་དབྱངས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཆེད་དུ་མཁས་པ། སྤྱ་རམས་པ།

སྤྱ་ལེན་བྱོ་འཁྲུག་ སྤྱ་གར་མཉམ་བྱེད། དགའ་སྟོའི་ངང་ནས་སྤྱ་ལེན་བྱོ་འཁྲུག་བྱེད་པ།

སྤྱ་ལེན་མ། [མངོན་ཤིང་མེད་ལྟེང་།

སྤྱ་ཤགས། དབྱངས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་ཆོག་ཤགས་རྒྱག་རེས། དགའ་སྟོར་འཆོགས་པའི་མི་རྣམས་སྤྱ་

པོའི་ཞལ་ལུང་དང་། བྱི་མ་སྤྲེམས་པ་ཆེ་དབང་གིས་མཛད་པའི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་པ་ལེགས་
བཤད་སྤྱོད་པ་མཆོག་ཐོབ་ནད་དུ་གསལ།
སྤྲེལ་པོ། [རྟོན་]མ་སྤྲེལ་པོ་དང་། མི་གསལ་བ།
སྤྲེལ་ས། ཤིང་ལེབ། སྤོ་སྤྲེལ་ས།
སྤྲེལ་ས་ཆབ། ཆོས་ཐག་གི་སྤྱོ་མོར་སྤྱར་བའི་ཆབ་ཅེས་ཆབ་མགོ།
སྤྲེལ་ས་ཐག། སྤྲེལ་ས་བམ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ།
སྤྲེལ་ས་བམ། སྤྲེལ་ས་ཤིང་གི་བར་དུ་བརྟག་པའི་དཔེ་ཆ་པོ་ཉི།
སྤྲེལ་ས་བམ་གྱི་རྒྱ་རིམ་པ་བདུན། རོན་མི་འབྲུགས་པ་ཆེག་གི་རྒྱ། ཆོག་རྒྱུད་མི་འབྲུགས་པ་ཤད་ཀྱི་
རྒྱ། ཆོག་རོན་མི་འབྲུགས་པ་ལེའུའི་རྒྱ། ཤོ་ལོ་ཀ་མི་འབྲུགས་པ་བམ་པོའི་རྒྱ། བམ་པོ་མི་
འབྲུགས་པ་བམ་པོའི་བྱངས་ཀྱི་རྒྱ། མཐའ་མི་འཆོལ་བ་སྤྱོ་ཐག་གི་རྒྱ། པོ་ཉི་མི་འབྲུགས་པ་
སྤྱན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱཔོ། །
སྤྲེལ་ས་བམ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟོན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱོད་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྤྲེལ་ས་བྱ། ① ཆོས་གོས་ཀྱི་སྤྱིང་བྱ་བཞིར་བཅད་པའི་བྱ། ② སྤྲེལ་ས་བམ་སོགས་ཀྱི་མིང་དང་།
ཨང་བྱངས་རྣམས་རགས་ཅམ་བཞོད་ནས་མཐོང་གསལ་སར་བཏགས་པའི་རྫོང་བྱ། ③ ཡིག་
ཆ། བཀའི་སྤྲེལ་ས་བྱ།
སྤྲེལ་ས་མ། ཟངས་ལྷགས་ཤིང་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་ལེབ་མོ་བང་ལེབ་ལྟ་བུ།
སྤྲེལ་ས་ཤིང་། དཔེ་ཆ་འཛོགས་པའི་ཤིང་ལེབ། པོ་ཉི་རེ་ལ་སྤྲེལ་ས་ཤིང་གཉིས་དགོས།
སྤྱིང་། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] བཤད་པའི་རོན་ཉི། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དུས་རྒྱུན་དུ་སྤྱིང་
དགོས། གཅིག་སྤྱིང་གཉིས་སྤྱིང་བྱས་ནས་ཆང་མས་ཤེས། གསར་བཟུང་འདེད་པའི་བྱས་རྗེས་
རྣམས་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤྱིང་གི་ལོད་ལྟ་བུ།
སྤྱིང་སྤྱོམ་ཁ་བྱང་། སྤྱོག་སྤྱིང་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤྱོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་dialog title ཟེད།

སྒྲིང་སྒྲོམ་མིང། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་dialog name ཟེད།

སྒྲིང་བརྗོད། ① སྒྲུ་བརྗོད། ② ཁྲན་ཀ་དང་། ཁ་སྒྲུས་སྒྲིང་ཅོད། རོན་མེད་སྒྲིང་བརྗོད་འཆོལ་བ།
སྒྲིང་འདེབས་པ། [ཨ་མ་དོ།]སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་དོན། དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིང་མ་
འདེབས་ལྟ་བུ།

སྒྲིང་པོ། གཏམ་ཤོད་མཁན།

སྒྲིང་ཕྱོགས་བཞེད། གསར་འགྱུར་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་རང་མི་སྒྲིང་སམ་ཆོ་ཁག་ཅི་རིགས་
ཀྱི་ཁེ་སར་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲི་ཆོགས་སྟེང་དུ་སྒྲིང་ཕྱོགས་གང་དུང་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་གྲགས་པར་བྱས་པ།

སྒྲིང་བ། [ཐ་དད་པ]སྒྲིངས་པ། སྒྲིང་བ། སྒྲིངས། འཆད་པ། གཏམ་ཀྱི་གཞི་ནི་ཁོ་པོས་སྒྲིངས་པ་ཡིན།
གཅིག་སྒྲིང་གཉིས་སྒྲིང་ཆོས་ཀྱི་དོན་སྒྲིང་བ། ཆོས་ཀྱི་དོན་སྒྲིང་བ། ཁྲོས་སྒྲིང་བ།

སྒྲིང་འབྲུམ། འདུལ་བའི་སྒྲིང་གཞིའི་དཔེ་ཆའོ། །

སྒྲིང་མང་གནད་དོན། དུས་སྐབས་ཤིག་དང་ཁྲབ་ཁོངས་ཤིག་ནང་མི་ཞུས་ཀྱིས་དོ་ཁྲུང་དང་ལ་བ་
སྒྲིང་མང་པོ་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ལ་ཟེད།

སྒྲིང་མེད། ཤོད་མ་དགོས་པ་འམ་ཅོད་སྒྲིང་མ་དགོས་པ། དོན་གནད་འདིའི་སྐོར་སྒྲིང་མེད་འབྲུས་
ཆང་ཐག་ཆོད་དགོས་རྒྱ།

སྒྲིང་མོ། སྐད་ཆ། ཁོ་ཆོས་སྒྲིང་གི་དོན་དུ་སྒྲིང་མོ་བྱས་པ།

སྒྲིང་མོལ། སྐད་ཆ་པར་ཤོད་ཚུར་ཤོད། གཏམ་བཟང་མང་པོ་སྒྲིང་མོལ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག།

སྒྲིང་མོལ་བྱེད་སྟངས། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་conversational mode ཟེད།

སྒྲིང་མོལ་ལྟ་ཆས། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་dialog component ཟེད།

སྒྲིང་ཅེད། ཁ་མཆུ།

སྒྲིང་གཞི ① ཁྲོས་མོལ་གྱི་དོན་གཙོ་བོ་འམ་སྐད་ཆའི་གཞི། སྐྱར་གྱི་སྒྲིང་གཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་

པའི་སྐྱེད་གཞི། ② རྩོད་སྐྱེད་ཡོད་ཀྱིན། ཁ་མཚུལ་སྐྱེད་གཞི་དང་ག། ③ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་
གཞིའི་སྟོན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་ཅུམས། ④ ས་བཅད་དང་། དཀར་ཆག
སྐྱེད་གཞི་ཆད་ས། མྱོག་མྱེད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་preamble breakpoint ཟེད།
སྐྱེད་གཞི་ཕྱན་སྲུམ་ཆོགས་པ། སྐྱེད་གཞི་ཕྱན་སྲུམ་ཆོགས་པ་ནི་ཅུམ་པ་ལྟ་སྟེ། གནས་ཕྱན་སྲུམ་
ཆོགས་པ་དང་། སྟོན་པ་ཕྱན་སྲུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཆོས་ཕྱན་སྲུམ་ཆོགས་པ་དང་། འཁོར་ཕྱན་
སྲུམ་ཆོགས་པ་དང་། དུས་ཕྱན་སྲུམ་ཆོགས་པ་ལོ། །
སྐྱེད་གཞིའི་སྟེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུག་པ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་
གསུངས་པ། དཔེར་ན་རྩ་མཁན་གྱི་བྱའོར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་བཅས་པ་མཛད་
པའི་མདོ་ལྟ་བུ་འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ལོ།
སྐྱེད་སེལ། རྩོད་སྐྱེད་སེལ་བྱེད་ཅུམ། ཉེས་ཆད་སྐྱེད་སེལ་ཅུམ་ཞིག་གཏོང་བ། སྐྱེད་སེལ་ཉེས་པ།
སྐྱེད་ཆ་སྐྱེད་སེལ་ཅུམ་བཤད་པ། ལག་ཉྱགས་སྐྱེད་སེལ་ཞིག་ཕུལ།
སྐྱེད་སྟོང་། གྲོས་བསྟུར་གྱི་གཏམ། སྐྱེད་སྟོང་མང་པོ་བྱས། འཆོ་བའི་སྟོང་གི་སྐྱེད་སྟོང་ཞིབ་གསལ་
བྱེད་པ།
སྐྱེད་བསྐྱང་། གཏམ་སྐྱེད་མོལ་བྱེད་པའི་སྟོན་དུ་གཞི་བསྐྱང་བའི་ཆོག་སྟེ། སྟོན་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། ཁྱོད་
ནི་སྤྱི་བར་གཞུག་པའི་བྱེད་པ། གཏམ་གྱི་སྐྱེད་ནི་བདག་གིས་བསྐྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །
སྐྱེད་སྟོང་ག། གཏམ་གྱི་འཕོ་སྟོང་བཤམ་སྐྱེད་ཆའི་ཀྱིན་སྟོང་ག།
སྐྱེད་ས། སྐྱེད་པའི་སྟེལ་ཆོག
སྐྱེད་པོར་ཤོར། འཛིས་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཐག་པས་བསྐྱམས་པས་བཟོ་དབྱིབས་འཛིས་པོ་ཞིག་
ཏུ་གྱུར་པ།
སྐྱེན། གཞུང་ནས་གསུང་བའི་མི་ཁོས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ་བསམ་སྟོན་གཏོང་མི་ཤེས་པའི་མི།
སྐྱེན་ལྟགས། མྱོ་མོངས་པ་དང་དག་ལྟགས་པའི་བསྟུས་མིང་།
སྐྱེན་ལྟགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་གསོག་པ། ལྷན་གཏན་གྱི་མིའི་བསམ་སྟོན་དུས་པ་མི་ལྷན་པའི་སྐྱེན་པ་

དང་སྒྲུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་བཀལ་གྱི་ནག་ཉེས་བསག་པར།
སློན་གོག། སྒྲན་པོ་ལས། གང་ཡང་མི་ཤེས་པ། དུང་འགྲོ་ལས་ཀྱང་སློན་གོག་ཆ།
སློན་རྟགས། མི་ཤེས་པའི་རྟགས་མཆོན། བྱ་དཀའ་བྱེད་གཏང་གིས་སློན་རྟགས་བསྟན་པ།
སློན་པ། ཤེས་མོངས། བོང་བྱ་སྟེ་བྱའི་སློན་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྒྲན་སློན་དང་། ལྟོ་འགོངས།
ཐ་ཤལ། སྒྲན་པོ། མི་གསལ་བ། ལེ་ལོ་བཅས་སོ། །
སློན་པ་མུ་ཚུགས། གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་མི་ཉན་པར་རང་འདོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་ལས་ཀ་མཐར་
སྒྲེལ་བྱེད་ཚུལ།
སློན་མ། བྱང་མེད་སྒྲན་སོ།
སློན་རྩལ་ཉམས། རྒྱ་སྒོལ་རི་མོར་དབྱེད་བཞིན་བྱེད་པའི་མིང་ཆིག་ཅིག་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱ་སྒོལ་རི་
མོའི་ནང་གི་བཅད་རྒྱག་སྟངས་དང་སྟག་ཆ་སྟོང་སྟངས། རི་མོའི་ཉམས་འགྱུར་འདོན་སྟངས་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐ་སྟེན་དེ་བེད་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
སླེབ་པ། [ཐ་དད་པ]སླེབ་པ། སླེབས། ལེབ་ཏུ་གཞོན་པ། སླེབ་ཀྱང་པས་སླེབས་ཏེ་ལེབ་མོ་བཅོས།
འཛིན་པ་སླེབ་པ། དཔེ་ཆ་དེ་ཅ་ལག་གཞན་དག་གི་འོག་ཏུ་མ་སླེབ། ཞིང་ཁའི་ནང་གི་ལོ་རྟོག་
འདས་ཐུབ་ཀྱིས་སླེབས་འདུག།
སླེབས། སླེབ་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་། འདས་པ།
སླེབས་རིལ། ཉའི་རྩ་རྩོག་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་དབྱར་ཁ་ལྟེ་བ་རྒྱོན་པ་ལེབ་མོ་བཅོ་བྱེད།
སླེབ་པ། རི་དྲགས་སྒྲ་བའི་བྱ་གྲ།
སླེས། [རྫིང] ཡན་ལག།
སློ། ① ལུས་ཀྱི་གཞོགས། ཁང་པའི་བྱར་དུ་སློ་པར་ནས་ཉལ་བ། ས་ལ་སློ་གཡས་པར་སྟེ་ཉལ་བ།
② སློ་ལྟ་བུ། ཆམ་པ་སོགས་སློ་ལངས་པ། ③ ཉ་དང་སྒྲུགས་ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་པོར་གནས་པའི་
སྟེམ་ཐག་ལེབ་སོ། སྐྱ་སློ། ④ འོགས་དང་། ཉེ་འཁོར། ཅིག་པའི་སློན་ཡོད་པ། ཁང་པའི་སློ་
གཉིས་སུ་སློན་ཤིང་མང་པོ་བཅུགས་པ།
སློ་རྒྱ། ཀྱིས་པའི་སློན་ཆ་སྒྲུབས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། རྟེ་མིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་

མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་ལས། གྲེ་བྲག་ཆ་སྤུབས་ཞེས་སམ་སྒོ་རྒྱན་ནི། སྒོ་
བརྒྱལ་འགོག་ཏུ་མི་འདོད་བྲག་ཏུ་ལྷ། །ལུས་པོ་ཆ་ལ་རྩ་དང་འཕར་སྒོ་བྲག། སྒོ་བསྐྱད་ཡོང་ཞིང་
བར་དང་མ་ལ་འབྲད། རེས་སུ་ལུས་རྩལ་འཁུན་ཞིང་སྒྲིག་པར་བྱེད། ལྷ་པར་མི་འགྲུང་རྟགས་
སུ་སྒྲ་ཁག་འཇག་སྒོ་རྒྱན་གཡག་སྒོ་ཞེས་འཛོད་བྲིས་པར་མང། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྒོ་སྒྲན། སྒོ་བ་ལ་སྒྲན་ནད་ལོག་པ།

སྒོ་དཀར། [ཨ་མདོ]ཅིག་ལྗེ་བས་གཡས་གཡོན་གྱི་སྒྲེ་ཁྱེང་།

སྒོ་དཀར་ཅན། གཞང་འབྲུམ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལྗེ་བས་སམ་ལོགས་སུ་བྲག་པ་ཡོད་པ་ཞིག

སྒོ་ཁ། དམར་ལ་དཀར་ཤད་ཆེ་བའི་མདོག་གི་མིང་།

སྒོ་ཁྱག། གཞོགས་ལ་འདོགས་རྒྱུ་འེ་ཁྱག་མ།

སྒོ་ཁོད། ལུད་དང་པེུ་སོགས་སྒོ་བྲག་ཏུ་ལུ་བའི་སྤྱགས་ནད་ཅིག

སྒོ་སྒོ། ཁང་པའི་ལོགས་རྩར་དུ་ཡོད་པའི་སྒོ།

སྒོ་གྲི། སྒྲེ་རགས་ལ་གྲི་ལྷབ་བཏགས་ཏེ་སྒོ་གཡས་ལ་བཏགས་ཡོད། ཤ་ཐ་བ་སོགས་ཀྱི་བེད་སྤྱད་
རྩར་རྩར་བྱེད་ཆེད། ལུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་དུལ་སོགས་གྲི་དང་གྲི་ལྷབས་རྒྱན་ཏེ་
བཏགས་ཡོད།

སྒོ་རྒྱག། ① སྒོ་ལུ་བའམ་ལངས་པ། ② སྒོ་བྲུའ།

སྒོ་རྒྱན། སྒོ་ནད་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆོན་ཏེ། ནད་རྟགས་སུ་སྐད་འཛེར་ཞིང་། སྒོ་རྒྱུང་ག། དཔྱགས་རམ་
ཁོད་བྱེད་པ། ལུད་པ་ཁྱག་འབྲུང་བ་ཞིག

སྒོ་རྒྱས། སྒོ་བ་སྐྱངས་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་གི་མིང་།

སྒོ་སྒྲ། སྒོ་རྒྱག་པའི་སྒྲ།

སྒོ་འགོག། སྒོ་བརྒྱབ་སྒྲེ་ལུད་པ་འགོག་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འགོགས་པ་དང་། སྒོ་རྒྱག་ག། ལུ་
ག། ལུད་འཛོད་པ་བཅས་སོ།

སྒོ་བརྒྱབ་པ། ཆམ་ནད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡོང་བའི་ནད་རྟགས་ཤིག

སྒོ་གཙོང་། སྒོ་ནད་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆོན་སྒོ་རྒྱན་དུ་ལུ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཤ་སྒྲེམ་ལ་ཤེད་རྩར་ག།

མཐིན་པ་ནས་སོར་སྒྲེལ་བྱུང་བ། ལུས་རྩལ་ཞིང་འགྲུལ་སྒྲོད་དཀའ་བར་གྱུར་བ་བཅས་སོ། །
སྒྲོ་གཙུག་ཆེན་པོ་ཟད་བྱེད། ཉན་ལྷགས་ཚུལ་དང་། ཉན་གྱི་སྒྲོབས། ཉན་གྱི་མཆན་ཉིད་བཅས་ལ་
བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་གཙུག་ཆེན་ཟད་བྱེད་གྱི་མིང་སྟེ། མི་པམ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་
པའི་རྒྱུད་བཞི་བཀའ་མཆན་འདོད་འབྱུང་ལོར་བུའི་མེ་ལོང་ལས། སྒྲོ་གཙུག་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་
ངེས་ཆིག་སྒྱིར་བུ་གའི་རྒྱ་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པ་ཡིན། དེའང་བུ་ག་འགག་པའམ། ཤིན་
ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ། བུ་གར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་གིས་བུ་ག་བྱེད་ལས་དང་ལྷན་བར་བྱེད་པ་
ལས། འདིར་བྱུངས་སོགས་རྒྱ་བའི་བུ་ག་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་། བྱེ་བྲག་དབུགས་
གྱི་ཉེར་ལེན་ཅ་བ་སྒྲོ་བ་དེ་ཅ་སྒྲུབས་མང་བ་ཡིན་ལ། ཟས་ཐོག་མར་ཁུ་བ་ལུས་སྒྲོད་དུ་གཙུག་
ཆེན་ཐོག་མར་ཁུ་བ་ལུས་སྒྲོད་དུ་གཙུག་ཆེན་ཐོག་མར་འབབ་པས་དེ་བྱུང་ལྟ་བུ་ལ་བཏགས།
ཆེན་པོ་ནི་ཉན་གཞི་མང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཤིང་། ཉན་མང་པོའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ། རང་ཉིད་
ཉན་ཀྱང་ལས་གསལ་ཞིང་རགས་ལ་ཉན་ཐམས་ཅད་སྒྲིད་པའི་བུ་ག་ཀྱང་ཏུ་འཁྲུགས་པའི་ཉན་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཟད་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་བྱུངས་མེད་པས་ངེས་པར་སྐྱེས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྒྲོ་གཙུག་ཉན་བཞི། ༡ རྒྱུང་ལས་གྱུར་པའི་གཙུག་ གྲུང་པ་དང་ཅིབ་ལོགས་ན། ཡན་ལག་ནམས་ན།
སྐད་འགགས། མགྲུལ་པ་སུབ་སྟམ་བྱེད། ༢ མཁྲིས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཙུག་ རྒྱུང་ལག་དང་།
ཐག་པ་ནམས་ཆོ་བ། ཆད་པས་འཁྲུ་བ། ཐག་སོགས་སྒྲུག་པ། དྲི་ཁ་བས་སྒྲ་ཐ་བ། ལུས་བྱིངས་
ངེས་ཀྱིས་ཐེབས་པ་དང་འདྲ་བ་ན་བ། ༣ བད་ཀན་ལས་གྱུར་པའི་གཙུག་ ལུས་ལྷོ། སྒྲུག་པ།
ཡི་ག་འཆུས་པ། མཆིལ་སྒྲུབས་མང་བ། ཆམ་པ་ཐོག་པ། ཐོ་བའི་མེ་དྲོད་ཉམས་པ། ༤ གཙུག་
ཆེན་གྱི་གཙུག་ཉན། ཟས་མི་ཁུ་བ་དང་། འཁྲུ་བ། སྒྲུག་པ། ཆམ་པ་ཐོག་པ། ལུང་པ་མང་བ། རྒྱུང་
འགགས་པ། ཡི་ག་འཆུས་པ་བཅས་སོ། །མ་ཁུ་བའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའོ། །

སྒྲོ་གཙུག་ཟད་བྱེད་གྱི་ནད། བཤང་གཅི་དང་འབྲེན་དབུགས་བཀག་པ། དྲངས་མ་ལ་སོགས་པའི་
ལུས་བྱུངས་བདུན་པོའི་སྒྲུམ་ཟད་པ་དང་། དག་ཤུལ་གྱི་ལས་བྲས་པ། ཟས་སྒྲོམ་མི་མཐུན་པ་
བསྟེན་པ་ནམས་ཀྱིས། རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་འཁྲུགས་ནས་ལུས་ཀྱང་ལ་བྱུང་ཅིང་སོ་

སོ་རྒྱ་བའི་བུ་ག་རྣམས་འབྲུགས་པ་དང་། མོ་བའི་མེ་རྩོད་ཉམས་པས་དྲངས་མ་སྒྲིན་མ་ཐུབ་
པས། ཟས་གང་ཐོས་པ་དེ་དག་གི་མར་ཐུར་ནས་ལུས་ཐུངས་ཟད་པར་བྱེད་དོ། །
སྒོ་ཆས། ཆམ་པ་སྒོ་བར་བབ་པ་ཞིག་སྟེ། ཉན་ཉགས་སུ་སྒོ་རྒྱག་ཅིང་ལུད་པ་མང་སོ་འབྱུང་བ་དང་།
དབུགས་ཉལ་བ། ཟད་དང་སྟོད་རྒྱབ་གཟེར་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཞིག
སྒོ་ཚུང་། གྱི་སྒོ་འམ་རྒྱ་སྒོ།
སྒོ་ཚོན། གཞོག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀའི་པར་རྒྱངས་ཆེད་ཚོན་ཐག
སྒོ་མཆིན་འདོམས་ཅ། སྒོ་བའི་སྒྲང་ཅ་དང་མཆིན་ཅ་རུ་ཐུང་གཉིས་འདོམས་པའི་མཐོག་མའི་
ཆེགས་འབྲུང་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་གཏར་ཅ་སྟེ། དེ་གཏར་ན་མཆིན་པ་ན་བ་དང་། མིག་སྒྲིན་དམར་
སེར་ཆགས་པ། སྒོ་ལུ་བ་བཅས་ལ་པན།
སྒོ་སྟིང་། ① ཉན་ཁོལ་སྒོ་བ་དང་སྟིང་། དྲངས་སྒྲག་སྟེས་ནས་སྒོ་སྟིང་ཐྲེག་ཐྲེག་ཏུ་འགྲུལ་བ།
② སེམས་སམ་ཡིད། སྒོ་སྟིང་གཏད་པ།
སྒོ་སྟིང་འདོམས་ཅ། སྒོ་བའི་སྒྲང་ཅ་དང་སྟིང་ཅ་སྟོད་ཁ་གཉིས་འདོམས་པའི་མཐོག་མའི་ཡར་ཐུར་
ཀྱི་རུས་འབྲུར་ནས་བྱེན་ཏུ་སོར་གཞི་གཞལ་བའི་སར་ཡོད་པའི་གཏར་ཅ་སྟེ། དེ་གཏར་ན་སྒོ་
སྟིང་ལ་ཆ་བ་ཞུགས་པ་དང་། ཟད་རྒྱབ་གཟེར་བ། ཐག་ངན་རྒྱས་པ། སྒོ་ལངས་ནས་ལུད་པ་
འགོག་དཀའ་བ་སོགས་ལ་པན།
སྒོ་སྟིང་ཟང་གསུམ་གཏོད་པ། སྒོགས་པའི་བར་དུ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། ཡིད་གཉིས་མེད་པ་
ཁོ་ལ་སྒོ་སྟིང་ཟང་གསུམ་གཏོད་པ་ཡིན།
སྒོ་ཐག །སྒྲིའི་སྒོ་ཐག་པ།
སྒོ་དེག །སྒོ་འུར། སྒོ་དེག་ཏུ་མི་མང་སོ་འདོམས་པ།
སྒོ་རྟོལ། སྒོ་བའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ཐག་ཅ་ལ་མོ་རྣམས་རྟོལ་ནས་ཐག་ཏུ་ལུ་བའི་སྒོ་ནད་ཀྱི་མིང་།
སྒོ་ཐྲེག་པ། སྟིང་འགྲུལ་པ།
སྒོ་འདོགས། ལུས་ཀྱི་སྒོ་གཡས་གཡོན་ལ་འདོགས་པའི་ཀྱི་དང་ཁབ་ལུབས་སོགས།
སྒོ་ན། སྒོ་ལ། སྒོ་ལངས་པ།

ནག་ཡོད་པ་ཡི་དོན། ཞེས་གསུངས།

སློབ་དཔེ་བཞག་ ① ཆ་སྤྱབས། ཅ་དང་ཆུ་ལ་ཆད་ཉགས་ཆེ་བ། རོ་སྟོད་རྒྱངས། ལུང་པར་ཚུའི་བོ་བ་
ཅན་སྤྱ་རྒྱང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཅན་འོང་བ། རྩས་སྟོན་ཀ་དང་། ལས་བྲག་ཤུལ། ཟས་ཐོད་བཅུད་
ནམས་ཀྱིས་གཞོད། ② ཆ་གཟེར། ཉལ་བའི་མི་བདེ་ཞིང་དབྱགས་ཀྱིས་བཏེགས་པ་ལྟ་བུའི་
ཆོར་བ་འོང་། ལུང་པ་དམར་མེར་ཅན་ལུ་ཞིང་སྤྱབས་སུ་གཟེར།

སློབ་ཀྱི། སློབ་ར་ཆ་བ་ཞུགས་ནས་སློབ་འཛིན་ཅ་སྤྱབས་ཀྱི་ཁྲག་དང་ཆུ་མེར་ནམས་རུལ་ནས་ནག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཞིག

སློབ་ཤུག་ ① ཅིག་ཕྱེབས་སུ་བྱས་པའི་ཅ་ལག་འཛོག་ས། ② ཅ་ལམ་ཀྱི་སློབ་ལོགས་ངོས་ནས་
གཏར་ཁ་བརྒྱབ་སྟེ་ཁྲག་འཛོན་པའི་སྟོན་བཙས་བྱེད་ཐབས་ཤིག

སློབ་ཐེང་། འོང་ཐེང་དང་གཅིག །

སློབ་ག་ ① མི་ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་སྟོད་དུ་གནས་ཤིང་། རོན་ལུའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ། དེའི་བྱེད་ལས་ནི་
དབྱགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་ནང་གི་དབྱགས་སྟོང་པ་བྱིར་འདོར་ཞིང་། ཕྱི་ཡི་དབྱགས་གསར་པ་
ནང་དུ་རྩལས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །སློབ་ར་མི་པན་མཆེན་པའི་དུག །② སེམས་སམས་
ཡིད། དང་གཏར་གནས་ལུགས་ཆང་མ་སློབ་ར་ཆུད་པ།

སློབ་སྤྱ་བ། སློབ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་སྤྱ་བ་ལ་བབས་པ་སྟེ། བད་ཉགས་སུ་སློབ་པ་དང་།
གདོང་དང་མིག་སྦྱིབས་སྦྱང་བ། དབྱགས་ཉལ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཞིག

སློབ་དཀར་བ། སེམས་དཀར་བ།

སློབ་དགལ། ཡིད་དགའ་བའམ་སེམས་དགལ།

སློབ་བཅགས། སེམས་པམ་བའམ་ཡིད་འཕང་བའི་དོན།

སློབ་ཆུ་ཤོར། སློབ་དེགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ངན་ཆུ་སློབ་ཤོར་བ་ཞིག་སྟེ། བད་ཉགས་སྟོད་
བརྒྱད་བ་དང་། མགོ་ན་ག་མིག་སྦྱིན་མེར་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག

སློབ་ཉེ་བ། སྦྱང་ཐག་ཉེ་བ། སྟོགས་པོ་ལྟ་བུའི་སྦྱང་ཉེ་བའི་དོན།

སློབ་བྱ་ལ། སློབ་འཛིན་མདུན་ངོས་ཀྱི་ཆ་གས་ལྟ་སྟེ། མཛོ་སྣ་དང་། བྱ་སྤྱག་ སྤྱགས་ཁག་ རྟེ་མིག་དག་

སྒྲེ་བཅས་སོ། །

སྒྲོ་བ་བྱ་ལྡེ་གསང་། རྒྱབ་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆིགས་ལྷ་བ་སྒྲོ་བ་བྱ་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་མེ་བཅའི་གསང་མིག་
སྟེ། དེར་མེ་བཅའ་བཞག་ན་སྒྲོ་ལ་རྒྱུད་དང་བད་ཀན་ཞུགས་པ་ལ་མན།
སྒྲོ་བ་བྱང་རྒྱུད་། སྒྲོ་ནད་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནད་ཆན་བྱང་བས་ཆང་བསགས་པ་སྟར་སྒྲོ་བའི་ཅ་
སྤྱབས་ལ་རྒྱག་བསགས་པ་ཞིག
སྒྲོ་བ་མ་ལྷ། སྒྲོ་བའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལྷ་སྟེ་སྟག་མགོ་དང་། སྒྲང་། ཅིབས། གཤམ། ཟགས་སྟ་
བཅས་སོ། །

སྒྲོ་བ་མ་ལྡེ་གསང་། རྒྱབ་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆིགས་བཞི་བ་སྒྲོ་བ་མ་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་མེ་བཅའི་གསང་སྟེ།
དེར་མེ་བཅའ་བཞག་ན་སྒྲོ་བར་རྒྱུད་དང་བད་ཀན་ཞུགས་པ་ལ་མན།
སྒྲོ་བ་རིང་བ། རྒྱབ་གཏོད་བྱས་པའམ། སྟིང་ཐག་རིང་བ།
སྒྲོ་བ་རིངས། རོ་ལོག་བྱས་པ་དང་སྒྲོ་ལོག་བའི་བད་རྟིང་།
སྒྲོ་བའི་སྒྲང་ཅ། བྱ་མོའི་བྱི་རུར་ནས་མས་སྟ་སོར་བཞི་གཞལ་མཆམས་ཀྱི་སྒྲང་རུར་དུ་ཡོད་པའི་
སྒྲོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏར་ཅ་སྟེ། དེ་གཏར་ན་སྒྲོ་ཆད་དང་། སྒྲད་འགག་པ་སོགས་ལ་མན།
སྒྲོ་བྱ། སྒྲོ་བའི་མདུན་སྒྲོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྒྱུད་བ།
སྒྲོ་བྱག །སྒྲོ་གཉིས་ལ་མ་ཁུང་ཐོན་བ། རྟ་ཐན་རྒྱབ་ཆད་སྒྲོ་བྱག
སྒྲོ་བྱར། ① མ་བསམས་མ་བློན་པར་འབྲེལ་དུ་བྱུང་བ། སྒྲོ་བྱར་ཆགས་སྟེན། སྒྲོ་བྱར་གྱི་ནད། འབྲེལ་
པ་སྒྲོ་བྱར་དུ་འབྱོར་བ། སྒྲོ་བྱར་བྱག་དུ་ཁྲོས་བ། སྒྲོ་བྱར་སྟག་གིས་མི་ཚུགས། རྣམ་མཁར་སྟིན་
ནག་སྒྲོ་བྱར་དུ་འཁྲིགས་བ། ② གཉུག་མ་མིན་པའམ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བ། བྱི་མ་སྒྲོ་བྱར།
སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྟིབ་པ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་
པར་སེམས་དང་འབྲེལ་རུང་དུ་ཡོད་པས་ན་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་ཞེས་བྱའོ། །
སྒྲོ་བྱར་སྟེགས་དབང་གདོན་སྟོང། སྒྲོ་བྱར་འདྲེ་ཡིས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པ་སྟེ། དེས་མེད་ཐོག་རྒྱག་ཏུ་
བར་ཆད་བྱུང་བའི་དཔེ།
སྒྲོ་བྱར་འཇབ་ཐོག། སྒྲོ་ཡུལ་ལས་མ་བློན་པའི་སྤྲུལ་སྟ་འཇབ་དམག་རྒྱག་པ།

སྐྱོ་བྱར་ཐོག་རྒྱག་། མ་བསམས་མ་བྱ་བའི་ངང་ལ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་རིགས། སྐྱོ་བྱར་ཐོག་རྒྱག་
ལ་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་ལངས་པ།

སྐྱོ་བྱར་ཐོག་བབ། སྐྱོ་བྱར་ཐོག་རྒྱག་དང་དོན་གཅིག

སྐྱོ་བྱར་དེ་བལ། སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་གཡའ་དག་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་དེ་མ་ནི་སྐྱོ་བྱར་བ་
སྡེ་སྡེན་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་མ་དེ་དང་བལ་བའི་ཆེ་སྐྱོ་བྱར་འཕམ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཟེར།

སྐྱོ་བྱར་དེ་བལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ། གཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའོ།

སྐྱོ་བྱར་ནད་ལྔ། སྡོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། སྤྲ་ཁྲག་འཛགས་པ། བྱེ་བ་འགགས་པ། རྩ་འགགས།

སྒྲང་ཐབས། གཟམ་ནད་དང་ལྔ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། གག་པ་དང་། བོ་ལོག་། ལོ་ལོག་། རྩོག་པ།

སྤྲ་ཁྲག་མང་དུ་ཤོར་བ་བཅས་ལྔ་ལ་ཟེར་རྟེ། ཁོ་བོས་འདོད་པར། མན་ངག་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི་

རིམས་ནད་གྱི་ལེའུ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པར་འདོད། བལ་ནད་དང་། འབྲུམ་པ། རྒྱ་གཟེར། གག་

རྩོག་། ཆམ་རིམས་བཅས་ལྔ་འོ། རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། སྐྱོ་བྱར་ནད་ཅེས་པ་རྒྱ་བརྟན་གདོན་གྱིས་

བྱས་པའི་ནད་རིགས་རྟེ། རད་གྱི་རྒྱུན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གདོན་ཞེས་པ་དེ་ལ། རྒྱུད་འབྲེལ་རྣམས་སུ་

གདོན་སྐྱོ་བྱར་བ་ཞེས་གཅིག་མཐུན་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཤད་གནང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱོ་བྱར་གྱི་

རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འཕྱུར་གྱི་ནད་རིགས་རྣམས་ལ་གྲངས་དང་མིང་གི་ངེས་བསྟན་

མེད་པ་ཞིག་ཡོད་མྱོང་ཁྱེད་ཀྱང་། འདིར་སྐྱོ་བྱར་ནད་ལྔ་ཞེས་པ་མན་ངག་རྒྱུད་དུ་རིམས་ནད་ཐམས་

ཅད་མདོར་བསྡུས་ནས་ལེའུ་ལྔ་ཏུ་བསྟན་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་མིན་ནམ་སྟམས་རྟེ། བོད་ཀྱི་དམངས་

ཁྱོད་དུ་རིམས་ནད་དང་། ཡམས་ནད་རྣམས་འགོག་སྲུང་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲ་གས་འཁོར་འདོགས་

པ་དང་། སྤྲ་ཁྲག་རྣམས་ལུས་ལ་བཅངས་པ་དང་། ཁོག་ཏུ་བཏང་བ། དུ་བ་བདུག་པ་ལ་སོགས་

པའི་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་ཞིག་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སློལ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན།

ལུལ་གང་ཞིག་ལ་ཆམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམས་ནད་ཀྱི་རིགས་ཞིག་བྱུང་ཆེ། དེ་སྡོན་འགོག་བྱེད་

པའི་ཆེད་དུ་སྤྲ་ཅི་དང་། རྒྱ་པོ་དགུ་སྦྱོར་དང་། རྒྱུང་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་རིམས་སྲུང་གི་སྤྲ་ཁྲག་

དེ་དག་རང་རང་གི་ལུ་ལ་སྡོན་བཅངས་ཡོད་པའམ། མེད་ན་གསར་དུ་བསྐྱབས་ནས་ལུས་ལ་

བཏགས་པ་དང་། ཁོང་དུ་བཏང་སློལ་ཡོད་པ་འདི། བཤད་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི། སྐྱོ་བྱར་ནད་ལྔའི་

དག་ལ་སྐྱེལ་མ་བསྟོན། ཞེས་བ་དང་མཐུན་པར་སྒྲང་།

སྒོ་ཡུར་ག། མོལ་ཡིས་ཡུར་བའི་མཉམ་དུ་ཡུར་བའི་གས། བསམ་སྒོ་ཡུར་ག། བསྐྱལ་བ་སྒོ་ཡུར་ག།
 སྒོ་ཡུར་མ། ཡི་རོལ་ནས་མདུག་ཏུ་ཡི་མཆོན་ཤོགས་ཤོག་པའི་རྒྱུན་ལས་ཡུར་བའི་མ་ཞེ། བད་

གཤམས་ལུང་གི་ན་བསྐྱུས་པའི་ཆ་དང་། གཤམས་པའི་ཆ་སོགས་འཕྲུང་མཆིས་སོ། །
མེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱད། བསྐྱུས་ གཤམས་པ། བཅད་པ། རྣམ་པར་བཅད་པ། རབ་ཏུ་ལྷུང་པ། རབ་ཏུ་
ལྷུག་པ།

སྒོ་ཤོ། རྫོང་ཁ་ཤིང་དཔོན་ས་ལས་ཤིང་ཕྱེ་དཔོན་ཡིན། དེ་ཡང་དཔོན་ཨ་མ་དཔལ་གྱི་རིང་ཚལ་མར་
 ཆོས་རྩེ་ལྷགས་ལས་པ་བླ་མར་བསྟེན་ཅིང་ཕྱིས་ས་སྐྱའི་རོང་བ་ཀྱུན་དགའ་བཟང་པོ་བླ་མར་
 བསྟེན། མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱེ་ནམས་ནམང་ཆོས་ལུགས་གཞན་འཛིན་མི་ཤེད། སྤྱིར་ས་སྐྱ་
 བ་དང་སྒོ་ས་རོང་བ་ཡིན།

སྒྲོ་བོ་སྒྲོན་ཐང་། མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཞིག་ཡིན།

ལྷོ་སྤྱབ་ས། ལྷོ་བའི་ཁོག་སྤྱབ་ས།

སྒྲོ་འབྲུའི་ནད། འོར་ལྷག་གི་སྒྲོ་བར་འབྲུ་ཞུགས་པའི་ནད་ཅིག

གྲོ་འབྱུང། ཁང་བའི་ཆ་ཤས་ཚུར་ཐོན་པ།

སྒོ་འབྲས། མིང་པ་དང་ཨོམ་ཤྲོང་གི་མགོར་བབས་པ་ཞིག་སྟེ། བད་རྟགས་མིང་པ་ན་ཞིང་། སྐད་
འགགས་པ། སྒོ་ལུ་ཞིང་ཟས་མིང་དཀའ་བ་ཞིག།

སྒོ་མ། སྒོ་བའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆེ་བ།

ཆོ་མིག་། བྱེད་ལས་ལ་བརྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཁྱེ་བ་དང་ཨོལ་ཁྱོང་གི་བར་ན་གནས་པའི་སྤུལ་
 རུས་ཨོལ་མདུད་ཀྱང་ཐེང་བ་དེའི་མིང་སྟེ། དེས་ཟས་ལྟོམ་ཁོང་དུ་བསྟེན་པ་དང་སྤྱད་པ་བྱིན་པའི་
 ཆོ་མིག་གཤང་འཇུག་བྱེད་པ་ལྟར་འགྲེལ་བས་ན་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་སོ། །

མེ་མིང། མེ་བ་དང་མིང་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང།

མེ་ཅན། ① མོ་ཤ་པའི་མེ་ལོང་མོ་ཤ་གི་སྒོ་ན་ཡུད་ར་ཡུ་མེའི་སྐར་ཆ་ལྟ་བུ་སྒོ་པ་དང་པེེ་ཤ་པའི་ཅན།

② སེམས་ལྷགས་དང་བསམ་ཚུལ། རོན་མེད་གཏམ་འཆམ་མང་པོས་ཀླགས་པོའི་སྒྲ་ཙ།

དབྱུགས།

སྒོ་ཅི། ཐོག་གི་སྒོ་ནད་བཙུག་ཤེད་ཀྱི་སྒྲུབ།

སྒོ་ཚ། རྒྱས་ཚད་དང་ཚ་སྒྱུགས་ལ་སྒོ་ཚ་ཞེས་པ་དེ་དང་ཡང་ན་དུག་ཐབས་སྒོ་བྱ་ལ་བབས་པ་ལ་ཐེར་

ཞེས་སྒྲེ་སྤྲོད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མནའ་གྲུ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བའི་སྒོན་ལས་གསུངས།

སྒོ་ཆད། སྒོ་ནད་རིགས་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཚན་སྒོ་བར་ཆ་བ་ཞུགས་པའི་ནད་དེ། ནད་རྟགས་སུ་ལུ་སྒོད་

མདུན་རྒྱབ་གཟེར་ཞིང་། སྒོ་དག་ཏུ་ལུ་བ། ལུད་པའི་ནད་ནས་ཁྲག་འབྱུང་བ་ཞིག

སྒོ་འཛིངས། ཤེས་པ་འབྲུལ་འབྲུལ།

སྒོ་བཟུང་། རྒྱན་ཆའི་མིང་སྟེ། ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་གཞོགས་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་རྒྱན་

ཆ་ཞིག་ཤོས་ཆེན་ཀྱི་གདན་གཞི་ལ་སྒོད་སྒྱུད་ཀྱི་འཇའ་ཐིང་བ། སྟེ་ལ་དདུལ་སྒོས་ཅན་པ་འའི་

ངོས་སུ་གཡུ་བྱུར་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་བཏབ་པ། དེའི་སྟེ་ལ་གྱི་རྒྱུད་དང་། འཁྲོལ་ལོ། ཆ་ལུ་སོགས་

འདོགས་ཆོག་པ། ཤོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན།

སྒོ་འོར། སྒྲན་བཙུག་དཀའ་པའི་སྒོ་ནད།

སྒོ་ཡུ། སྒོ་བ་འཛིན་ཤེད་ཀྱི་ཡུ་བ་ལྟར་བྱུར་པ་དབྱུགས་རྒྱ་བའི་ལམ་ཨོལ་གོང་གི་མིང་གཞན་ཞིག

སྒོ་ལེན། ཏ་སྒྲིའི་སྒོ་འཆིང་ཐག་པ།

སྒོ་ལེབ། དབྱེབས་རྒྱུ་ལ་ལེབ་པ། རྒྱ་ཏ་ཡང་ལས་བྱུབ་པའི་དཔག་མིའི་རྒྱ་སྒོད་སྒོ་ལ་འདོགས་

ཡས་ཞིག

སྒོ་ཤུ་མའི་སྒྲགས་པའི་ངོས་སུ་སྒྲུལ་ཆགས་ཀྱིས་ཤུན་ཐལ་བ་ལྟ་བུ་དཀར་པོ་ཞིག་འཛོར་པའི་མིང་།

མགོ་དང་ལུས་ལ་སྒོ་ཤུ་ཐོན་ན་ཟ་སྒྲག་ལངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

སྒོ་ཤོ་ཆོད། རྩིང་རིག་པ་སྤྱང་བ།

སྒོ་ཤོར། སྒོ་ལུའི་ལམ་ནས་ཤོར་ཤོར་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་པའི་སྒོ་ནད་ཅིག

སྒོ་གསང་། རྒྱ་བ་ཀྱི་སྒྲལ་ཆོགས་བཞི་པ་དང་ལྟ་བ་སྒོ་མ་དང་སྒོ་བྱ་འབྲེལ་པའི་མེ་བཙའི་གསང་སྟེ།

དེར་མེ་བཙའ་བཞག་ན་སྒོ་བར་རྒྱུད་དང་བད་ཀན་ཞུགས་པ་སོགས་ལ་མན།

སྒོ་གསུང་། སྒོ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་རྒྱག་སྤངས་ཤིག་ཤུ་ཤུ་རྒྱུད་ཅུ་དེ་སྒོ་གསུང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་

ཐུག་པ།

སྒྲིག་། ① རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིག་། འཕམ་མཁའ་ན་འབྱུང་བ་ཚེ་གང་འཐབ་པའི་རྒྱུན་ལས་སྒྲིག་འབྱུང་
ཞིང་འབྲུག་གི་སྒྲིག་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་ལས། འདེགས་དང་གཞོན་དང་
འབྲུལ་དང་བཞེན་པའི་རྒྱུད། །བཞི་སྒྲོམ་རྒྱུད་གིས་ཉི་ཁྲག་ཟུང་སྐར་བཞེག་། མཚོ་ཡི་རྒྱངས་ལས་
མཁའ་ལ་སྒྲིན་དུ་ཆགས། །འབྱུང་བ་ཚེ་གང་སྤང་པས་སྒྲིག་ཏུ་འབྱུག། དེ་ཉིད་འཐབ་པས་མཁའ་
ལ་འབྲུག་སྒྲིགས། །དག་ཅིང་རར་ན་བར་ནས་ཐོག་ཏུ་འབབ། །དཔེར་ན་མེ་ལྷགས་རྩོལ་
བརྟུང་བ་བཞིན། ཞེས་སོ། །མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐྱད་ཅིག་འོད་དང་། སྐྱད་ཅིག་གསལ་བ།
སྒྲིད་ཀྱིང་། སྒྲ་འབྱེད། རྒྱ་སྒྲིལ་ཅན། རྒྱ་མཛེས་ཅན། འབྲུག་པ་བརྒྱ་བ། བདེ་འཐུང་། སྒྲིན་གྱི་
ལྷག་མ། བཞི་སྒྲོན་སྒྲིལ། ལུས་ལྷ། རྣམ་གསལ་བཅས་སོ། ② མའི་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་སྒྲིན་པའི་
རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱས་པའི་བྱུང་འབྲས་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་སྒྲིག་དང་། རྒྱུང་
སྒྲིག་ ཉི་སྒྲིག་ །རུལ་རྩས་ཀྱི་སྒྲིག་སོགས་སོ། །

སྒྲིག་སྐྱས། དེང་དུས་འབྲུལ་ཆས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་ཁང་པའི་སྤྱིང་སོགས་སུ་འཛེགས་ཀྱིང་གྱི་ཡོ་
བྱེད་ཅིག་། ཁང་མིག་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ལ་ལྷགས་ཐག་བཏགས་ནས་སྤྱིང་འོག་ཏུ་བསྐྱོར་ཞིང་མི་དང་
དངོས་རྩས་སོགས་སྒྲིལ་འཛེན་ཀྱིང་ཆོག་པའོ། །

སྒྲིག་སྐྱད། སྒྲིག་རྒྱ་སའི་ལྷགས་རིགས་ཀྱི་སྐྱད་པ། ལྷགས་སྐྱད་དང་། ཟངས་སྐྱད་རྣམས་ལས་སྒྲིག་
སྒྲིལ་འཛེན་བྱ་ཆོག་།

སྒྲིག་སྤྱད། དེང་རབས་འཆོལ་པའི་ཡོ་བྱེད་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐྱད་དུ་computer ཟེར། འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་
སྟེ་བྱེད་ནང་དུ་ལས་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་གང་བཀོད་པ་དེ་དག་གི་གཟུགས་ལས་
སྒྲ་མའི་སྒྲོན་ནས་བེད་སྒྲིད་བྱ་ཆོག་པ། དཔེར་ན། ཡིག་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་གཟུགས་ནང་དུ་
བརྟུག་ཅིང་། དེ་འཕྲི་སྒྲིག་བྱ་སྤུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རི་མོ་དང་། ཅིས་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་
གི་འཆར་གཞི་བཅོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་སྒྲ་པའི་སྒྲོན་ནས་བེད་སྒྲིད་བྱ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན།

སྒྲིག་ཁང་། སྒྲིག་འདོན་སའི་འབྲུལ་འཁོར་ཁང་།

སྒྲིག་འབྲུག་པ། དག་ཆར་འབབ་སྐབས་བར་སྤྱང་དུ་འོད་ཆེན་པོ་འབྲུག་པ་དེ།

སྟོག་སྟོ་ལྟུང་ཆོད། སྟོག་སྟང་ལྟུལ་ལཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆོད་སྟོད་ཐ་སྟེད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་switching variable ཟེད།

སྒྲིག་གི་འཁོར་སྐལ། དེར་དུས་ཚོར་ར་ཆེ་ཁག་དང་། གནས་ཐང་སོགས་སྐྱེལ་འདྲན་ཁང་སོགས་སུ་

ཐེན་མེད་ཀྱི་ཐུག་པའི་མོག་སྒྲུབ་ཀྱི་རིག་ས་རིག་ས་ཤིག །མོག་ཤུག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་ས་ཀྱིས་

ཐེམ་སྐྱུ་ལྟེ་དག་ཐོ་ཆུང་ལྟར་འཁོར་བའི་སྐྱུ་ཞིག

མོག་མོ། མོག་ཀུན་ལྟིར་ཤེས་ལྟེན་ལྟི་ཁྱད་ཀྱི་མིང་། མོག་མོ། ཁྱོད་མ་དང་མོག་ཅན་གྱི་མིང་། མོག་

སྒོ་ཐུས་ན་སྒོ་ག་འོད་ཡོང་གི་རེད་ལྟ་བུ།

མོ་ག་མོ་ལྷ་ས་ལ། མོ་ག་ཐུང་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ལྟོག་པའི་ཆེད་ཕྱོད་པ་ལྟར་ཅིག་།

སྒྲུབ་པའི་དཔྱད་གྲྀ་switching function ཟེལ་

མོ་ག་མོ་སྒྲུབ་ཤིང། མོ་ག་མྱེད་ཀྱི་ཕུན་སེལ་གྱི་རྩོམ་པོ་དང་ལུ་པ་ཚུན་པའི་ཆེད་ལྟོད་པ་ལྟ་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་switch indicator ཟེད།

མེད་མེད། མེད་ལྷན་གྱི་མེད་མེད་བུའི་གསལ་བ་ཞིག

མེ་ཤ་པ་ལྟན། དེ་དང་པ་ལྟན་མེ་ཤ་པ་ལྟན་མེ་ཤ་པ་ལྟན། མེ་ཤ་པ་དང་པ་ལྟན་ལྟན་མེ་ཤ་པ་ལྟན་མེ་ཤ་པ་

ལྷ་ཚོགས་བརྒྱན་ཐག་ཐོག་སའ་བ་དེ་དག་འབྲུག་འཁོར་བརྒྱད་ནས་ཁོམ་ལ་སྟོན་པས་ཀྱི་ལྟ་

མའི་མིང་ཡིན། གུ་སྐད་དུ་电影 ཟེད།

མྱོག་བརྟན་ཁང་། མྱོག་བརྟན་བཟང་ས།

མོག་གཏོར་ལུས་ཅད། མོག་བཟུང་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ལྗོངས་ལྟེང་པའོན་པ་བཞག་ནས་ཅད་པའི་ཕྱིད་

ཐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཙང་གཏོང་ཐབས་ཤིག

མེད་ཐག། མེད་ལྷ་ས་འཕྲུལ་ཆས་ནང་ཏུ་ཤེན་ལེད་ཀྱི་ཐག་པ་སྟེ། ཤེངས་འབྱེད་ཀོ་དང་། བང་ཏུ་

ལྷགས་སྒྲ་དང་མངས་སྒྲ་ལཱ་པའི་ཐག་པའི་མིང་ཡིན། དཔེར་ན། ལྷག་སྒྲ་ཡི་ལྷག་ཐག་

དང་། བརྟན་ཆས་ཀྱི་སློབ་ཐབས་ལྟ་བུ།

མྱོག་ཐབ། མྱོག་ཕྱགས་ཀྱི་ཐབ་ཀ།

མེ་ལ་དེ་ལ་ཨྲ་མེ་ལ། མེ་ལ་ཐུང་པ་ལྷུང་པ་ཁའོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་ལྷ་པ་ཨྲོན་པའི་ཆེད་སྟོན་པ་ལྷང་།

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་read electronic book ཟེད།

སྟོག་ལྷན། [མངོན་]སྒྲིག་པ།

སྟོག་རྩལ་དཔར་སྒྲིག། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་electronic publishing ཟེད།

སྟོག་རྩལ་འབྲུལ་དེབ། སྟོག་རྩལ་དཔེ་ཆ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་

པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་electronic book or e-Book ཟེད།

སྟོག་རྩལ་ཆིག་མཛོད། སྟོག་ཁྲད་སྟེ་བྱད་ཀྱིས་སྒྲིག་སྟོར་བྱས་པའི་སྟོག་འབྲུལ་ཅན་གྱི་ཆིག་མཛོད།

སྟོག་རྩལ་ཡིག་ཆ་བཟུང་བ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་

ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་electronic document interchange ཟེད།

སྟོག་རྩལ་ཡིག་ཆ་གསལ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་electronic archive ཟེད།

སྟོག་རྩལ་རེ་འུ་མིག་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་spreadsheet ཟེད།

སྟོག་རྩལ་རེ་འུ་མིག་ལས་ཆོག་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་

སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་spreadsheet program ཟེད།

སྟོག་དོ། སྟོག་གསོགས་ཡོད་པའམ་སྟོག་གསོགས་རུང་པའི་སྟོག་ལྷན་པའི་ཡོ་བྱད་དོ་ལྟར་སྤྲོད་པ་

ལྟེད་པ་ཞིག་

སྟོག་བྲ། སྟོག་འཁྱགས་ཀྱི་མ་ལག་སྟོགས་བཞི་མཆམས་བརྒྱད་ལ་བྲ་བ་བཞིན་འཛན་པའི་སྟོག་གཞི།

སྟོག་འདོན་ཁང་། བོད་ཀྱི་སྟོག་འདོན་ཁང་ཐོག་མ་སྟེ་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་རྒྱ་གར་ནས་སྟོག་

འདོན་འབྲུལ་འཁོར་ཡོ་ཆས་ཆ་ཆང་ཞིག་བོད་དུ་འདོན་འཛན་གནང་རྒྱུའི་སྐབས་དེར་བོད་དུ་

སྟོག་ལས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པ་བྱང་པོས་རིག་འཛིན་དོན་རྗེ་རྒྱུ་མངའ་བའམ་གྱིས་གཏོང་

གནང་གིས་སྟོག་ཆས་བོད་དུ་སྟེབས་ཆེས་དོག་བདེ་ས་གནས་སུ་སྟོག་ཁང་གསར་རྒྱག་

བཀྱིས་ཏེ་ཐོག་མར་ལོར་གླིང་པོ་བྲང་ཡས་མས་སུ་སྟོག་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། དེ་ནས་

རིམ་བཞིན་ལྷ་ས་ནི་འབྲུམ་སྐད་དུ་སློབ་ཁང་གསར་རྒྱག་གིས་ཁྲོད་སྤྱོད་དང་། ལྷ་བཞི་སློབ་
འབྲུལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལའང་བོད་སློབ་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་སློབ་ཁང་
གི་ཐོག་མའི་གཙོ་འགན་འཁུར་མ་ལྷ་གཉེར་རིམ་བཞི་བྱང་ཐོས་པ་རིག་འཛིན་རྗེ་རྒྱུ་དང་། དེ་
རྗེས་ལྷ་གཉེར་ཐང་སྤྱད་པ་བདུད་འདུལ་ཆེ་རིང་ཡིན།

སློབ་འདོན་འབྲུལ་འཁོར། སློབ་གཏང་ཡས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར།

སློབ་འདོན་ས་ཆོགས། སློབ་བཀག་གཏོང་བྱེད་སའི་གནས་ས་གཙོ་བོ་སྟེ། ཚུ་སློབ་ས་ཆོགས། ཉི་
སློབ་ས་ཆོགས། ཚུང་སློབ་ས་ཆོགས། རུལ་སློབ་ས་ཆོགས་ལྟ་བུའོ། །

སློབ་རུས། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་power ཟེར།

སློབ་རུས་འཇལ་ཆས། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་power meter ཟེར།

སློབ་རུས་མཐུད་པ། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་plugged in ཟེར།

སློབ་རུས་མཐེབ་གཙུག། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་power buttons ཟེར།

སློབ་རུས་དོ་དམ། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་power management ཟེར།

སློབ་རུས་ནུས་པ། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་power status ཟེར།

སློབ་རུས་དཔེ་རྒྱུ། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་power mode ཟེར།

སློབ་རུས་འཆམ་ཆས། སློབ་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློབ་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་power switch adapter ཟེར།

སྒྲིག་པ། བགས་ནད་ཅིག

སྒྲིག་པར། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་filmstrip ཟེད།

སྒྲིག་པར་བྱུང་འབྲས། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་filmstrip ཟེད།

སྒྲིག་པར་མཐོང་རིས། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་filmstrip view ཟེད།

སྒྲིག་དཔར། སྟན་ཁང་དུ་རུས་པའི་གས་སྟོན་སོགས་བརྟུན་དབྱེད་བྱེད་ཡས་X འོད་ཀྱི་འབྲུལ་ཆས།

སྒྲིག་འཕྲིན། ཁ་བར་རམ་སྒྲིག་འཕྲིན་ནམ། སྟེད་མེད་སྒྲིག་འཕྲིན་གྱི་སྒྲིག་ཆས་གང་རུང་ཞིག་གི་

ཐོག་ནས་སྒྲུལ་བའི་གཏམ་མམ་གསར་འགྱུར།

སྒྲིག་འཕྲིན་གི་གསར་འགྱུར། བརྟན་འཕྲིན་དང་སྐད་སྒྲུལ་བརྟུན་ནས་བཏང་བའི་གསར་འགྱུར།

སྒྲིག་ཐོག། སྒྲིག་སྟེད་ཁྱིད་པའམ་འཕྲིན་པ། ཐག་པ་བཟོ་བ་བཞིན།

སྒྲིག་མེ། མཚན་མའི་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ལྷ་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་flashlight ཟེད།

སྒྲིག་དཔར། སྒྲིག་གི་ཁ་དོག །འབྲུག་སྒྲུལ་བསྒྲགས་གོང་དུ་སྒྲིག་དཔར་འབྲུག །དྲག་ཆར་འབབ་

པའི་རྟགས་སུ་སྒྲིག་དཔར་ཆེས་ཆེས་གཡོ།

སྒྲིག་རྩ། [ཨ་མདོ།] ལྷ་ཆ་མོ་མི་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་ཆ་དཔ། སྒྲིག་དཔར་ཡང་ཟེད།

སྒྲིག་རྩས། སྒྲིག་འོད་འབར་བྱེད་ཀྱི་རྩས་ཏེ། ལག་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་ནད་དུ་སྒྲུག་བྱ། དབྱིན་སྐད་དུ་

battery ཟེད།

སྒྲིག་རྩས་ཉེས་བད། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་critical battery alarm ཟེད།

སྒྲིག་རྩས་རྣམ་པ། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་battery status ཟེད།

སྒྲིག་རྩས་སྟོང་པ། སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་use batteries ཟེད།

སྟོག་ཇས་ཟད་བད། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་low battery alarm ཟེད།

སྟོག་འཛེར་ཀང་། སྟོག་ཐག་གི་སྟེ་ལ་ཡོད་པའི་སྟོག་འཛེར་གདན་ལ་བཟུག་སྐྱའི་འཛེར་ཀང་།

སྟོག་འཛེར་གདན། སྟོག་ཐག་བརྒྱད་ནས་སྟོག་འཛེན་སའི་ཁུང་བྲ། སྟོག་གདན་ལ་སྟོག་ཐག་བཟུག་

ནས་སྟོག་ཇས་ནང་དུ་སྟོག་བརྒྱུངས་དགོས་ལྟ་བུ།

སྟོག་ཞགས། སྟོག་འོད་ཞགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ། ཆར་སྤྱིན་ནང་དུ་སྟོག་ཞགས་ཡང་ཡང་འབྲུག་

སྟོག་ཁྱའི་ཤེལ་ཏོག། སྟོག་མེ་འོད་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཤེལ་རིལ་སྟེ་དང་སང་འདི་ལ་དབྱིབས་སྤྲུལ་ཆོག་ས་ཡོད།

སྟོག་ལྷ། སྟོག་མེ་དང་དོན་གཅིག་། སྟོག་གི་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་འོད་འབྱིན་པའི་སྟོན་མེ།

སྟོག་འོད། སྟོག་གི་འོད་མདངས།

སྟོག་ཡིག་། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་electaonic mail ཟེད།

སྟོག་ཡིག་གནས་ལུལ། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྟང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་e-mail address ཟེད།

སྟོག་ཡིག་སྒྲག་སྒྲུ། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་electronic mailbox ཟེད།

སྟོག་ཡིག་ལན་བད། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་electronic messaging ཟེད།

སྟོག་ཡིག་གསར་འཛུགས། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་

ཐ་སྟང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་create new e-mail ཟེད།

སྟོག་ལམ། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་circuits ཟེད།

སྟོག་ལམ་བརྟེན་བ། སྟོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་circuit switching ཟེད།

སྟོག་ལས་ཨང་རྟགས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་line code ཟེད།

སྟོག་ཤུ། བགས་པའི་སྟེང་དང་སྐྱ་གསེབ་སོགས་ནས་བྱིར་གོག་པའི་སྟེ། བགས་དཀར་ཞིབ་ཅན་གྱི་

མིང་སྟེ། དེ་ཏུ་དམར་དག་བཞེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་

མིང་ཆོག་ཉིར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། སྟོག་ཤུ་བགས་སྟེང་ནས་ཐོན་པའི། སྟེ་རོ་དཀར་ཞིབ་

ཅན་གྱི་མིང་།

སྟོག་ཤུགས། སྟོག་གི་ཁུས་ཤུགས།

སྟོག་བསད། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་power off ཟེད།

སྟོག་བསྐྱི་སྟངས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་power save mode ཟེད།

སྟོང་བཟོལ། སྟོང་པ། བཅོན་པ་སྟོང་བཟོལ་བཏང་བ།

སྟོང་བྱོལ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་free ཟེད།

སྟོང་འབྱོལ་གཏོང་བ། བཅོན་ཁང་ངམ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་ལས་སྟོང་བྱོལ་བཏང་བ།

སྟོང་པ། [ཐ་དད་པ]འབྱོལ་བའམ་གཏོང་བ། བཅེངས་པ་སྟོང་པ། མེས་སྟོང་པ། གཏོང་སྟོང་པ།

མ་བརྒྱུང་མ་སྟོང་བར་སྟོང་པ།

སྟོང་ཤོར། བཏགས་པ་དང་བརྟག་པའི་རིགས་སྟོང་བའམ། རང་བཞིན་གྱིས་ཤོར་བ། བཅོན་པ་

ཆས་སྟོང་ཤོར་མེད་པར་དོད་པ་བྱེད་པ།

སྟོན་པ། [ཉིང་]ཆགས་པ།

སྟོས། གླ་པའི་སྒྲུལ་ཆོག། [སྟོང་རང་གནས་སྒྱའི་ཐང་ནས་མོ་ལ་ཅིག་སྟོས་ནས་འདིར་ཚུར་ཤོག

སྟོས་པ། [ཉིང་]མོངས་པ།

ཟླ་ཡ་རྩ་བ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་སྟོང་ནས་བཟུང་བོད་དུ་ཐེངས་འགའ་ཤས་ཐེབས་སྟེང་ཞིང་། འཕྲོག་མི་
ལོ་རྒྱ་བ་བྲུག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཏུན་གཤམ་ལོ་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲ་མར་བསྟེན་སྟེང་། བཤ་ཆེན་ལྷ་
རོ་བ་དང་མེ་ཏྲི་བ་གཉིས་ཀའི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཞིང་མཆན་གཞན་ཨ་ཙཱ་དམར་སོ་ཞེས་འབོད།

ཟླ་མི། གི་མི་དང་གཅིག །

གྲ། གནག་ཕྱགས་དང་རྩ་སོགས་ཀྱི་དབྱེལ་བ་ནས་སྒྲ་ཅེའི་བར་ཡོད་པའི་སྤྱད་ཀར་པོ།

གྲ་སྒྱ། ཏྲའི་ཐོད་པའི་གྲ་སྤྱད་ཀར་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

གྲ་ཆུ། འབབ་ཆུ་ཞིག །པོད་རང་སྟོང་སྟོང་ས་ཀྱི་སྟེང་ཆེན་རྩོད་གི་བྱུབ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།

གྲ་ཐེར། མགོ་པོའི་མདུན་ཆར་སྒྲ་ཐེར་པའི་སྤྱད་དམར་བ།

གྲ་མཐོ་དམན། སྒྲ་མཆོམས་དང་དབྱེལ་བའི་བར་ཀྱི་མཐོ་དམན།

གྲ་དོར། འུ་བའི་ཁག་དུ།

གྲ་དོར་གསུམ། བསེ་དང་། ཁ་གྲ། འུ་བ་གསུམ་ཀྱི་དུའི་བསུས་མིང་སྟེ། དེ་ཅུ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཏྲི་མེད་ཤེལ་བྲེང་ལས། བསེ་དང་ཁ་གྲ་འུ་བ་
གསུམ། གྲ་དོར་གསུམ་ཞེས་བཤད་པའོ། །

གྲ་པ། ཏྲའི་ལ་དང་འབྲི་གཡག་སོགས་གདོང་གི་དཀྱིལ་གཞུང་དཀར་པོ་ཅན། ཏུན་གཤམ་གྲ་པ། བོང་བྱ་
གྲ་པ། ལུག་ནག་གྲ་པ།

གྲ་ཁྱུར། གྲ་པ་དང་དོན་གཅིག

གྲ་① བྱ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱེད་པའི་གནས་སམ་ཕྱེ་ཆན། སྟོབ་གྲ། འཛིན་གྲ། ཆོས་གྲ། ཅོད་
གྲ། ལས་གྲ། བཟོ་གྲ། སྟོན་གྲ། ཅིས་གྲ། མེག་གྲ། འདོན་གྲ། སྟོམ་གྲ། རྒྱགས་གྲ། འདུལ་གྲ།

② ལུར། ཁང་པའི་གྲ། བོས་ཀྱི་གྲ།

གྲ་སྒྲལ། གྲ་པའི་འབྱེད་སྒྲལ།

གྲ་སྟོར་བ། ཅོད་གྲ་ཁག་ཏུ་བསྟེན་ནས་དོགས་གཅོད་བཟོ་སྟེང་བྱེད་མཁན།

གྲ་ཁང་། གྲ་པ་སྟོད་ཁང་།

གྲ་ཁང་སྒྱ་རིམ། ཅེ་པོ་ཏ་པའི་ནང་དུ་གཏན་འཇགས་སྟོད་མཁན་རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཁང་གི་མཆོད་འབུལ་

དང་ཞབས་བཏན།

ལྷ་ཁལ། སྒར་དགོན་པ་སོ་སོའི་ལྷ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྡེ་པ་དང་བྱིས་ཆང་ལ་ལྷ་པ་གསར་འཛོག་
དགོས་པའི་ཁལ་རིགས་ཤིག་སྡེ་དེ་ལ་བཙུན་ཁལ་ཡང་བེད།

ལྷ་ཤུག། ① ལྷ་པ་རང་ལོ་ཤུན་པ། ② སྒྲིགས་ཞུགས་སྒྲ་བའི་ལྷ་པའི་མིང།

ལྷ་གངས། དགེ་འདུན་པའི་ཞལ་གངས།

ལྷ་རྒྱལ། ལྷ་བཙུན་ཡོང་སའི་བྱང་ཁུངས་ཀྱི་སྡེ་པ་དང་བྱིས་རྒྱལ།

ལྷ་ལྷ། གཞུངས་ཆེན་ལྷ་ལྷའི་བསྐྱེད་མིང།

ལྷ་ཆས། ལྷ་པའི་ཁྱོན་ཆས།

ལྷ་ཉགས། སྐམ་སྦྲར་གྱི་ལྷ་ཉགས་ཏེ་དུང་དང་། བཟུ། ཤིང་ལོ། རྩ་བུ་སོགས།

ལྷ་སྟོད་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལྷ་པ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་སོག། ལྷ་པའི་མི་རབས་ཤན་གཞོན།

ལྷ་ནང་བྱམས་སྤིང་། རབ་བྱང་བརྒྱད་པའི་རྩ་འབྲུག་ལོ་ལ་བྱ་མི་སྦྱན་བྲུབ་བཟ་ཤིས་ཀྱིས་བཏབ་
པའི་དགོན་པ་སྟོ་ཁའི་ཡར་ལྷང་གཙང་པོའི་སྟོའི་རི་ལྷེབས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག།

ལྷ་ནས། ཟུར་ནས།

ལྷ་པ། དགེ་འདུན་པ་སྤྱིའི་མིང།

ལྷ་པ་དཀའ་ལོག་པ། རྒྱ་སར་བབ་པ་སྟེ་རབ་བྱུང་གི་རྩལ་ཁྲིམས་ཉམས་བཤམ་ཡར་ལུལ་ནས་བྱིས་
དུ་ལོག་པ།

ལྷ་པ་ལྷ་རྒྱུད། ཆགས་རྟེན་མེད་ཅིང་འགྲོ་བདེ་སྟོད་བདེའི་རབ་བྱུང་།

ལྷ་པ་མཛོན་ཤིས་ཅན། མཚན་གཞན་ཤིས་རབ་རྒྱལ་བཤམ་དབང་ལྷག་འབར་ཏེ། རབ་བྱུང་དང་པོ་
མ་རྩལ་པའི་སྟོན་གྱི་རྩ་པོ་བྱི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༠༡༥ལོར་གཡོ་རུ་ལ་སྦྱར་འབྲུངས། དལྱང་ལོ་རྒྱུང་
དུའི་དུས་ནས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་ལྷར་བྱོན། ལྷ་མེས་ཀྱི་མཁན་བྲུ་ཡམ་ཤུད་རྒྱལ་བའོད་
ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དབང་ལྷག་འབར་ཞེས་བཏགས། རང་གི་ཁྱ་པོ་ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར་

ལས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་གསོ་བ་རིག་པ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ལས་ཞི་བྱེད་སྐོར།
ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་ཆེ་བ་མགོན་པོ་ལས་སྐོར་བྲག་གི་གདམས་པ་སོགས། ལུས་བྲུ་ལ་འཁྱུངས་
བས་བྲུ་བ་དང་། ཆོས་མཛོན་པ་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་རྒྱས་བས་མཛོན་ཤེས་ཞེས་གྲགས་པར་བྱུང་།
ཁྱད་པར་དུ་བསམ་ཡས་དབུ་ཅེའི་བར་ཁང་གི་ཀ་བ་བྲུམ་པ་ཅན་གྱི་འོག་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་
དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་མ་དབེ་ས་སོ་སྟག་ལོ་སྟོན་རྒྱ་ར་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ནམ་མཁུན་གཏེར་
ནས་གདན་པར་ཤིང་དབེ་ལས་བཤུས་ཏེ་ཕྱི་མོ་རང་གནས་སུ་བཞུགས། ལུ་དབེ་ལོ་གཅིག་
གསང་སྟེ་ཕྱིས་སུ་ཡར་ལུང་གི་དགེ་བ་ཤེས་ཁུ་སྟོན་དབུས་པ་དར་མ་གྲགས་པ་ལ་གནང་། ག་
ནང་གི་མདང་དཔལ་གྲ་ཐང་གི་ཆོས་བྲུ་ཆེན་པོ་ཕྲག་བཏབ། གསུང་ཆོས་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་པོ་
སོགས་བསྟན་བཅོས་སྒྲ་ཆོགས་བཅུམས། དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཅད་ཀྱི་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་
ལྷགས་རྟ་ཕྱི་ལོ་༡༠༩༠ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

བྲུ་པ་དབེ་ཆ་བ། བྲུ་པ་མཚན་ཉིད་སྐོབ་གཏེར་བ།

བྲུ་པོར། བྲུ་ཤག་སོ་སོར་རྩ་འཁྱུང་བའི་ཤིང་པོར།

བྲུ་ཕྱག་ །བྲུ་པ་རྩུང་རྩུང་རམ། བཅུན་རྩུང་།

བྲུ་འཕེལ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲུ་པ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བྲུ་བྲུ་སྐོབ། བྲུ་པ་སྐོབ་པ།

བྲུ་མང་། བྲུ་པ་མང་ཆོགས།

བྲུ་མང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲུ་པ་མཐའ་རྫོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བྲུ་སྤྲད་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲུ་པ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བྲུ་ཆང་། དགེ་འདུན་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོན་ཁག་རྩུང་ཐང་ཆེ་བ། མཚན་ཉིད་བྲུ་ཆང་། ལྷགས་པ་བྲུ་ཆང་།
དུས་འཁོར་བྲུ་ཆང་། ཤར་ཅེ་བྲུ་ཆང་། བྱང་ཅེ་བྲུ་ཆང་། སེར་བྲེས་བྲུ་ཆང་།

གྲ་ཚང་དགོན། ① མིང་གཞན་བཞད་གྲ་ཚང་ཆེན་མོ་རབ་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱིང་ཟེལ། རབ་བྱུང་
བརྒྱད་པའི་ལུགས་ཏཱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོར་ཀུན་མཁུན་གྲགས་པ་བཟང་པོས་བཏབ། རྒྱབ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་བཞད་མཐོང་སློན་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲ་ཚང་དགོན། ② དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་
༡༩༣༧ལོར་གྲགས་བཟང་ཆོས་རྒྱུ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་གྲིས་བྲག་བཏབ། རྒྱབ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྤྱོད་སློང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲ་ཚང་ཆོས་མཛད། གྲ་ཚང་ལ་གཏོང་སློ་བཏང་ནས་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་སྤྲངས་པའི་གྲ་པ།
གྲ་ཚབ། གྲ་པའི་ཚབ།

གྲ་གཞོན། ལོན་གཞོན་པའི་གྲ་པའས། སྤྱིགས་ཞུགས་ཀྱི་བ།

གྲ་བཞི་དགོན། རྒྱལ་མར་གནས་འདིར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་བ་ལྷ་བས་
དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུར། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་ཁ་གསལ་མ་རྟེན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་བོང་ཁྲེང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྲ་བཞི་ཅིས་བཤེར། བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན། སློན་ལམ་གཏོར་རྒྱབ་རྟ་དམག་ལྷ་
བརྒྱ་དང་། གཟུངས་པ་སོགས་ཆང་མིན་གངས་བཤེར་གཏོང་བའི་བཅི་གཞག་གི་ཁྱེད་སློ་ཞིག

གྲ་བྱར། བྱར་སྤེལ་གྲ།

གྲ་གཟུགས། གྲ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ཆ་བྱད།

གྲ་གཡོག། གྲ་པའི་གཡོག་པོ།

གྲ་རིགས། གྲ་པའི་གྲས།

གྲ་ལོག། ཁན་ལོག་གས་སྒྱུ་ས་བབས་པའི་གྲ་པ།

གྲ་ཤག། གྲ་པ་སྤྱོད་ཁང་།

གྲ་ས། དུལ་སྤྱོགས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་མི་སྤྱིའི་ཆོས་ཁུ་དང་། སློབ་སྤྱོད་བྱ་ལུལ་གཏན་འཁེལ་གྱི་
དགོན་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་མིང་ཡིན། དཔེར་ན། དགེ་ལུགས་པའི་བོང་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་

ནམས་ཀྱི་བྲ་ས་མེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་དང་། ས་སྐྱ་རོར་ལུགས་པ་ནམས་
ཀྱི་བྲ་ས་གཙང་རོ་རུ་དགོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

བྲ་ས་འགྲིམས། མེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་སྒྲོབ་གཉེར་བྱེད་སའི་
དགོན་པར་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་འཛིན་བྲ་རིམ་མཐོར་སྒྲོབ་གཉེར་དཀྲིས་བྱིན་
པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་བྲ་ས་འགྲིམས་པ་ཟེར།

ཀྱ། ① རི་དྲགས་ཤིང་གི་མིང་། ཀྱ་ར་ཁོད་པགས་པས་ཀོ་ཏ་རུ་བཞོག ། ཀྱ་ལ་དབྱེན་ཀྱ་ར་ཁོད་
དང་། ཀྱ་ལྷང་ལྷང་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་འདུག ། ② རི་དྲགས་སོགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཉི། བྱ་ཀྱ།
ཉ་ཀྱ། རི་ཀྱ་ལྷང་ཀྱ་སྟོན་པ། ལྷང་ཕོ་ཕོལ་མཆོམས་ཐག་ཀྱ་སྟོད་པ། ཉེས་པའི་ཀྱ་ཚུད་པ། ཐེ་
ཆོས་ཀྱི་ཀྱ་ར་ཚུད་པ། ཀྱ་བཅད་ནས་རི་དྲགས་སྟོད་པ། ཉ་རིགས་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་ཀྱ་
བཅུགས་པ། རི་དྲགས་སྐྱང་པོ་འགའ་ཞིག་རྩོན་པའི་ཀྱ་ལས་འཛོར་པ། མིང་གི་ནམས་བྲངས་ལ་
ངན་པའི་འབྲུལ་འཁོར་དང་། འཆིང་བྱེད། ཏ་བ་ཅན། རི་དྲགས་ཀྱ། རི་དྲགས་ཏ་བ། རི་དྲགས་
འཛིན་བཅས་སོ། ③ ཁྱོན། ཤེས་ཀྱ་ཆེན་པོ། ས་ཞིང་ཀྱ་ཆེན་པོ། འཁོར་ཀྱ་ཆེན་པོ། ལས་
ཁུངས་ནམས་ཀྱི་ཀྱ་བསྐྱམས་པ། ④ འགམ་པའི་སྟེ། མི་ཀྱ་པོ། ⑤ དུལ་ཀྱི་མིང་ཞིག ། ཀྱ་
ནག ། ཀྱ་གར། ⑥ ཤིང་རིགས་ཤིག་གི་མིང་། ⑦ ཐེན་ཆེ་དང་ཉགས། དམ་ཀྱ་འདེབས་པ།
གསང་ཀྱ། དངོས་པོ་ཀྱ་ཅན་ཀྱི་རིགས། ཐག་རིང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཡི་གེར་ཀྱ་བཏབ་པ། ⑧ ཕྱི་
ཐུམ་མམ་སྒྲོགས། ཡིག་ཀྱ། གསང་ཀྱ། ⑨ མི་རིགས་ཞིག་གི་མིང་སྟེ་ཀྱ་རིགས།

ཀྱ་ཀག་རུ་མགོ། ཀྱ་ནག་ནས་ཐོད་དུ་བྱུང་པའི་ས་བཞོ་བྱེད་འཛོར་རུ་འཕམ་ཀག་ལེ་ཆེན་པོ་ཅེ་གཉིས་
ཡོད་ཞིག

ཀྱ་སྐག ། ཀྱ་སྐགས་སྟེ་སྐ་ཐུས་ཤིག

ཀྱ་སྐད། ① ཀྱ་ནག་གི་སྐད། ② ཀྱ་གར་གྱི་སྐད།

ཀྱ་སྐས། འདྲེགས་སྐས།

ཀྱ་སྐྱིད་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༥༥༧ལོར་ཕུག་བཏབ། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་གསེར་
ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གྱུ་སྐྱེད། ① གྱུ་ཆེ་ཏུ་གཏོང་བ། རང་གི་སྟོང་མ་ཕྱགས་གྱུ་སྐྱེད་གཏོང་ཐབས་ཁོ་ན་གྱི་དུང་བ། མགོན་
 ཁང་གི་གྱུ་རྩེ་ཆེ་རྒྱུད་པ། ② ལྷོག་ལྷན་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་
 ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཆིག་སྟེ། དེའི་ནང་དུ་extended dll ཟེད།

སྐྱུ་དཀར་ཚོ་ཁོས་སྐྱུ་ལ་མཚན། དཔལ་ས་སྐྱུ་དཔོན་གྱི་ཁྱི་པ་ཉི་ལུ་བ་འདྲི་ཉིད་སྐྱུ་དཀར་ཤེས་རབ་

ཀྲུལ་མཆན་གྱི་གཙུང་པོ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ལོར་ཡལ་
འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་ཀྲུལ་མཆན་དང་ཡུམ་ཁྲོ་བའི་སྲས་མོ་མ་གཅིག་དཔལ་བྱུང་ཀྲུལ་
མོ་གཉིས་གྱི་སྲས་སྤྱ་ཤལ་དགེ་ལྷན་གྱི་སའི་ཆ་ལྷམ་མོ་གྲང་གྲོང་དུ་སྤྱུ་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་
བདུན་པ་ལྷགས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ལོར་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་མཆོག་བཟང་པོའི་བྱང་ནས་རབ་རྩ་
བྱུང་། མཆན་སློ་གྲོས་ཀྲུལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་གཅིན་
པོ་དང་ལྷན་དུ་ས་སྐྱར་ཁྲི་འདོན་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་མེ་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ལོར་སྲས་
ཆེན་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་ཀྲུལ་མཆན་ལས་དགེ་ལྷལ་གྱི་སྤྲོ་པ་བཞེས།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རྩ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཅིས་བཞེས་མཛད། དགྲུང་ལོ་
ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཀྱད་ཀར་ཤེས་རབ་ཀྲུལ་མཆན། དཔལ་ས་སྐྱར་དཀོན་གྱི་ཁྲི་པ་བཅུ་དགུ་པ་འདི་ཉིད་ཡལ་འཇམ་
དབྱངས་ནམ་མཁའ་ཀྲུལ་མཆན་དང་། ཡུམ་ཁྲོ་མདའ་བའི་སྲས་མོ་མ་གཅིག་དཔལ་བྱུང་ཀྲུལ་
མོ་གཉིས་གྱི་སྲས་སྤྱ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་སྤྱུ་བལྟམས། དགྲུང་
ལོ་ཉིར་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྩ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་མདོ་སྐད་དུ་ཕེབས་
སྐབས་ལམ་འཛོལ་ནས་ཉོར་གྱི་ཡུལ་ཞིག་རྩ་འབྱོར། ཐོག་མར་སྐད་བརྗེ་མི་འཕྲོད་ཀྱང་ས་སྐྱའི་
སྤྱི་མཆན་དམ་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ། དེ་ནས་བྱུ་ཐུ་ཞེས་པའི་
ཡུལ་ཤིན་རྩ་མཐོ་ཞིང་རྩ་ཕེད་ས་ཞིག་རྩ་ཕེབས་པས་རྩ་འདིས་བྲག་ལ་ཕྱར་པ་བཅུགས་ནས་
རྩ་བཏོན་པ་དང་། ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་ནས་འགྲོ་ལམ་མི་རྟེན་པའི་ཆེ་འབྲོང་རྒྱང་ཤ་བ་སོགས་
གྱིས་ལམ་སྤྲིང་པ་སོགས་བྱུ་ཕེད་པའི་རྟགས་མཆན་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་རྣམ་ཐར་འོ་མཆར་
ཤིན་རྩ་ཆེ། མཐར་དགྲུང་ལོ་ང་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྤྱི་ལོ་
༡༧༩༧ལོར་ཤེས་ཤིང་དུ་སྤྱུ་གཤེགས།

ཀྱད་བསྐྱེད་པ། སྤྱི་གྲངས་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་to expand ཟེད།

ཀྱད་ཁབ། ཁབ་སྤྲོ་མོ།

ཀྱ་ཁྱུ་སྒོ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པ་པོ་བའི་ཆད་པ་དང་། བད་ཀན་
སྒྲིག་པོ། མྱོ་བྱར་དུག་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གྲང་འཐབ་པ། ཆད་པ་རྩིང་པ་བཅས་ལ་མན།
ཀྱ་ཁྱར་དཀར་པོ། ཁྱར་མོང་དཀར་པོ།
ཀྱ་ཁྱུ། དུལ་བྱ་སྒྱི་འམ་ཡོངས་རྩོགས། སྒྲན་ཁྱུག་ཁྱེར་ནས་ཀྱ་ཁྱུ་བྱོང་གསེབ་ཁག་ལ་ཕྱིན་པ།
ཀྱ་ལ་ཁབ་ཀྱི་སྤིད་རྩས་ཀྱ་ཁྱུ་མི་དམངས་ལ་དེལ་བསྒྲགས་བྱེད་པ། ཉམས་སྤྱོད་བཟང་པོ་
ཅམས་ཀྱ་ཁྱུ་ཀྱན་ཏུ་སྟེལ་བ། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་སོན་བཟང་དུལ་བྱ་ཀྱ་ཁྱུ་ཏུ་སྟེལ་བ།
ཀྱ་ཁྱི། གཟུགས་ཚུང་། སྒྱ་རིང་། ཀྱང་ལག་ཐུང་བའི་ཁྱི་རིགས་ཤིག་
ཀྱ་ཁྱོན། ཐ་བྱ་འམ་ཀྱ་ཆད། བཟོ་བྲུ་ཁང་གི་ཀྱ་ཁྱོན། མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཀྱ་ཁྱོན། དུལ་བྱ་ཀྱ་ཁྱོན་ཆེ་
ལ་མི་གྲངས་མང་བ།
ཀྱ་ཁྱུ། ཁྱོག་ཆགས་ཀྱ་ཡི་ཁྱུ། རོ་མང་ད། ལྷ་རྩེས་སྟོམས། ལུས་པས་རྒྱ་མཚན་འགགས་པ་དང་།
མངལ་དུ་ཁྱུ་སྒྲན་འདིལ་བ། བྱ་དང་ཤ་མ་མ་ཐོན་པ། སྒྱེ་རྒྱུན་གཅོད་པ་སོགས་ལ་མན།
ཀྱ་མཁན། [མངོན་]འབྲུ་རྩོམ།
ཀྱ་གད། ཆིག་རྒྱུ་བ་བམ་གཤེ་ཆིག་
ཀྱ་གད། ད་ལྟའི་ཀྱ་གད་སྒྱི་མ་ཐུན་ཀྱ་ལ་ཁབ་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་གོམས་སྟོལ་ལ་ཀྱ་གད་ཟེད། མིང་
བསྐྱས་ན་ཀྱ་ཞེས་འདྲི་སྟོལ་ཡང་ཡོད་དེ། གནའ་དུས་ཀྱ་གད་ནས་བསྐྱར་བའི་དཔེ་ཆར་ཀྱ་
གཞུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།
ཀྱ་གར་མཁའ་འགྲོའི་གདམས་པ་བཙེ་བུ། ༡ སྟོན་འགྲོ་དག་བྱེད་སྟོང་ད། ༢ ཐབས་ལམ་བདེ་ཐོད་
རང་འབད། ༣ སྒྱུ་ལུས་ཆགས་སྤང་རང་གྲོལ། ༤ མི་ལམ་འབྲུལ་བ་རང་དག། ༥ ཁྱུང་པར་
འཁོར་ལོ་རྣམ་དུག། ༦ བསྟེ་འཕོ་ཤེས་རབ་རྣམ་བཞི། ༧ འབྲུག་མེད་ལམ་ཁྱེར་རྣམ་གསུམ།
༨ དག་སྤང་ལྟ་སྒྱུ་རང་ཤར། ༩ དུལ་སྤང་གང་བསམ་གསལ་མཛོང་། ༡༠ འོད་གསལ་གཉི་ལྷག་
རང་སངས། ༡༡ འཕོ་བ་མ་བསྟོམས་སངས་རྒྱས། ༡༢ བར་དོ་ལོངས་སྟོང་རྩོགས་སྒྱ། ༡༣
ཀྱན་རྩོབ་སྒྱུ་མ་མི་ལམ། ༡༤ དོན་དམ་པན་མེད་གཞོད་མེད། ༡༥ གཞན་དོན་གཟུགས་སྒྱུ་རང་
ཤར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀླག་གི་ཐོང་ཁྱེད་ཆེན་མོ་དྲུག་ཤོད་རབས་སུ་གཉན་ཡོད། གནས་བཅས། ཅམ་པ་གྲ། སྤར་རྒྱ་
མི། ཡངས་པ་ཅན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བཅས་སོ། །

ཀླག་གི་སྤྱི་མདོ་ཆེན་མོ་བརྒྱད། ཨིན་བླ་ཀར་ཤ། བེ་ཤལ་བླ་ཀར་ཤ། ཤ་ཀོ་ཏ་ཡ་ན་བླ་ཀར་ཤ།
སྤ་ཁྱེ་བླ་ཀར་ཤ། ས་མཐུན་བླ་ཀར་ཤ། པ་ཏུ་ཡི་བླ་ཀར་ཤ། མ་ན་ཏུ་བླ་ཀར་ཤ། སྤར་
སྤ་ཁྱེ་བླ་ཀར་ཤོ། །

ཀླག་གི་ཆུ་ཆེན་བཞི། བརྒྱ། སི་རྒྱ། སི་ཏུ། བུ་བཅས་སོ། །

ཀླག་གི་བདག་པོ་བཞི། དེད་དཔོན་ཀུན་སྐྱོང་མོར་གྱི་བདག། དབལ་ཕྱན་པ་ཤོལ་སྤན་གྱི་
བདག། ཀ་འི་ཤ་ཀ་དམག་གི་བདག། མཛེས་མ་འདོད་ཕྱན་ཆལ་གྱི་བདག་ཤོ། །

ཀླག་གི་སྤྱི་རིག་པའི་བསྐྱེད་བཅས་གསུམ། སྤྱི་སྤྱི་བ། སྤྱི་ཀ་ལུ་བ། སྤྱི་ཏུ་བཤོ། །

ཀླག་གི་རིག་འཛིན་བརྒྱད། ༡ སྤྱི་རིག་འཛིན་འཇམ་དཔལ་བ་ཤེས་གཉེན། ༢ བསྐྱེད་གི་རིག་
འཛིན་གཤམ་བླ། ༣ ཐུགས་གྱི་རིག་འཛིན་ཏུ་ཆེན་ཀར། ༤ ཡོན་ཏན་གྱི་རིག་འཛིན་ཤི་མ་མི་
བ། ༥ འཕྲིན་ལས་གྱི་རིག་འཛིན་བླ་ཆེན་ཏུ་སྤྱི། ༦ མ་མོའི་རིག་འཛིན་རྩན་སི་གྱི་ཏ། ༧ མཆོད་
ཉན་གྱི་རིག་འཛིན་ཏོ་སྤྱི་ཏུ་བྱ་དེ་བ་ཅན་བ། ༨ བསྐྱེད་གི་རིག་འཛིན་ཤེས་ཉན་ཉན་བརྒྱད་ཏོ། །

ཀླག་དོ་ཐེ་གདན། ཀླག་གི་ཡུལ་དབུས་གནའ་པོའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཐུབ་པ་སངས་
རྒྱལ་པའི་གནས། དེད་དུས་ཀླག་དུ་བཅལ་སྐྱོད་བྱས་པའི་ནང་བ་ནམས་གྱི་བྲག་བསྐྱོར་དང་
མཆོད་འབུལ་བྱ་བའི་གནས་ཡིན།

ཀླག་ལུབ་ཡི། སྤར་ཀླག་ལུབ་ཕྱོགས་ནས་ལུགས་བརྒྱབ་པའི་སྤྱི་འབྲ།

ཀླག་ཡི་ཁྱི། ཀླག་ནས་ཐོན་པའི་ཆོན་ཞིག་སྤྱེ། བཅོས་མའི་ཡི་ཁྱི་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཁདོག་
ནི་དམར་མེད་འབྲེས་པ་ཡི་ཁྱིའི་མདོག་

ཀླག་ཤར་ཡི། སྤར་ཀླག་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ལུགས་བརྒྱབ་པའི་སྤྱི་འབྲ།

ཀླ་སྤྱ། ཀླ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་ཏུ་སྤྱ།

ཀླ་སྤྱོ། གཞུང་སྤྱོ་ཆེ་ཤོས།

ཀླ་སྤྱོ་འགགས་པ། འཕྲུང་ཅིས་གྱི་ཐ་སྤྱད་དེ། བབས་སྤྱེའི་འཕྲང་ཁམས་དེ་སྤྱེ་སྤྱེའི་དབྱར་གྱུར་པ་

ལ་ཟེའ། དཔེར་ན། རྩེ་སྡེ་ཆུ་ཁམས་ལ་བབས་སྡེ་ས་ཁམས་ཤར་བ་ལྟ་བུའོ། །
རྒྱ་སྒོ་ག། སྤྱིར་བཏང་སྤང་དང་ཤིང་ཐོན་གྱི་གསེབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། འོ་མ་མ་ཐུག་ཅིང་སྤེལ་རིང་བ། མེ་ཉོག་
སྡོད་མར་རྒྱང་ཏུ་ལྷ་བྱག་ཅམ་གདུགས་ཅིབ་ལྟར་ཕྱོགས་བཞིར་འབྲངས་ནས་འཆར་བ། རོ་ཆོ་
འུས་པས་གང་རྒྱང་དང་། འོ་མ་ཆེན་མཁའ་མའི་གང་ནད་དང་། སྤེན་འཛོམས་ཁོང་པའི་རྒྱ་ནག་
འབྲིན་ལ་པན།
རྒྱ་གཤམ་དགོན། དགོན་པ་འདི་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱ་ས་ཀྱིས་བཏབ་པར་གཤམ། ལྷག་ལུང་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་རོ་མོའི་དགོན་པ་ཡིན་སྟབས། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟ་ས་ཤིང་ཁྱེད་ལྷན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱ་གཤམ་པོད་གཤམ། དོན་དེ་ཡོངས་གཤམ་སུ་གྱུར་པའི་དོན། ཡང་ན་ཀུན་ལ་ཁུབ་པ།
རྒྱ་གཤམ། རྩོམ་མོགས་བསྐོལ་མའི་མིང་ངས། ཉགས་ཀུ་རུ་ཁ། རྒྱ་གཤམ་དམར་པོ།
རྒྱ་གཤམ་དམར་པོ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱི་གསེང་རིག་ཆོགས་པའི་མཆོན་ཉགས།
རྒྱ་གཤམ་དམར་པོའི་ཆོགས་པ། དབུལ་པོངས་མོགས་གཞན་ལ་སྤྲོན་བཅོས་རོགས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་
ཀྱི་ཆོགས་པ།
རྒྱ་གྲ། རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་གྲ།
རྒྱ་གྲ་པོར་བྱུངས། སྤར་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོའི་ཞེད་རྒྱལ་ཏུ་འདོགས་རྒྱའི་རྒྱ་གྲ་དང་། ཁོལ་ཅེ། རྒྱ་
ཁུག་ཁོར་བྱུངས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་མིང་།
རྒྱ་གྲ་གྲ། དེ་སྒོག་གི་རིགས་ཤིག
རྒྱ་གྲ། སྤོ་བྱེད་ཀར་ཞིབ་ཅན་ཁ་ཟས་ཤོག་རྩས་དང་། མོག་མོག་མོགས་བཟོ་ཡས་ལེགས་པོ་ཞིག
རྒྱ་གྲོག། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་པའི་འབྲུག་མ་སྤེ། བོད་ཏུ་ཡོད་པའི་གྲོག་མ་ལས་ཏུ་ཅང་གིས་ཆེ་བ་ཡོད།
རྒྱ་གྲོལ་བ། ① ཁ་བྱེད་པ། མེ་ཉོག་རྒྱ་གྲོལ་བ། ② བཅིངས་པ་སྤྱོད་པ། མདུད་པ་རྒྱ་གྲོལ་བ།
རྒྱ་གྲིང་། སྤིང་བའི་རིགས་ཤིག
རྒྱ་གྲིང་ཁ། སྤོད་ཀྱི་ཁ་དབྱིབས་ཐེར་ཐེར་ངམ་གཡེལ་གཡེལ།
རྒྱ་གྲིང་པ། རྒྱ་གྲིང་གཉོང་མཁན།

ཀྱུ་རྒྱལ་ཤེལ་ཆེ་རྒྱལ་པ།

ཀྱུ་སྒོམ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆན། འདས་པའི་གདམས་པ་གི་སྒྲ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ། རབ་བྱུང་
བརྒྱད་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་གདུང་རྩས་ལྗོངས། ཡཔ་དཔོན་པོ་བཟ་ཤེས་མགོན།
ཡུལ་བདེ་ལེགས་བྱ་འདེན་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སྤྱ། འདས་མཁས་བྱུང་བའི་གདམས་དང་ཉེ་བའི་
ལ་རྒྱལ་ན་འབྲུངས། མཆན་ཇོ་མ་རྩ་ལར་བཏགས། སྤྱ་ན་གཞོན་པའི་སྤབས་ནས་འབྲི་སྒོག་སྤན་
དབྱེད་སོགས་དཀའ་ཆེགས་མེད་པར་མཆིན། ལྷ་པོའི་བྱུང་བྱ་བཀའ་ཆོས་མང་བྱ་གསན། དེ་
ནས་བྱུང་ཆེན་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཆན་ལ་དབྱ་སྤྱ་བཅད། མཆན་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆན་བྱ་
བཏགས། རྗེ་ཉིད་ལ་དཔལ་ལྷན་འདས་པའི་ཆོས་སྒྲོར་མ་ལུས་པ་གསན། ཐོག་མར་རྒྱུད་སྤེ་
ལྷའི་དབང་གི་གསང་མཆན་མི་བསྐྱོད་དོ་མེ་བཏགས། དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་མཐའ་དག་
གསན། ཆོས་རྗེ་མེད་གོ་བཟང་པོ་ལ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་དང་། བ་པོར་བ་དོ་མེ་རྒྱལ་
མཆན་ལ་འདས་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས། བྱི་བྱ་བསམ་སྤངས་ལུགས་ཆ་ཆངས། བག་མོ་གཞུང་
བྱུག་ནམས་ཞུས། མདོར་ན་བྱི་བྱའི་ཆོས་སྒྲོར་འདྲག་བསམ་གཉིས་ལས་ལས་བརྒྱད་པའི་
བརྒྱད་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དང་། རོང་སྒོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་གཟིགས་ནས་བརྒྱད་པ་འབྲུལ་
ཞིག་ཆོས་འབྱོར་ལེགས་པས་གསན། གནས་སྤྱིང་བ་ཨ་ཡི་མེད་གོ་ནས་བརྒྱད་པ། སྤྱུག་ལུང་
པ་ཆོས་གྲགས་ལས་བརྒྱད་པ་སོགས་མདོར་ན་བྱི་བྱ་ལུགས་སྤོལ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་བྱ་སྤྱིལ་
བའི་གདམས་པའི་མངའ་བདག་བྱ་གྱུར་ཏོ། ཆོས་ལུང་མཁན་པོ་མངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་
མཁན་པོར་གསོལ། དད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱུས་སྤྱ་བསྟེན་བར་རྫོགས། འདས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་
ངས་མེད་བྱ་སྤྱུབ་པ་མཛད། སྤྱ་ལུས་སྤེ་ལམ་འོད་གསལ་གྱི་ཉམས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་གྱུང་
སྤས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛད། ཕྱིས་རི་ཁྲོད་ཆོས་སྒྲོར་རབ་བརྟན་ཆོས་ལུང་གི་གདན་ས་མཛད།
སྤྱ་ཆོའི་སྤང་བྱ་མེ་བཅུན་ཀུན་དཀའ་ཤོལ་མཆོག་ལྗོགས་ལ་རྒྱ་མཆོའི་སྤེ་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་ཀྱི་
བདག་པོར་གཏད་པའི་འདས་ཆོས་ཡོངས་སྤྱ་རྫོགས་བར་མཛད་དེ། ཞི་བར་གཤེགས་
སོ། །གཤེགས་དུས་མ་གསལ།

ཀྱུ་མགོ་[[ཁམས་སྤྱང] ཆོང་ལས་ཀྱི་ཡོང་བབས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གང་འཆམས་གཞུང་ལ་སྤྱོད་དགོས་

པའི་མིང་། དབྱལ་ཁྲལ་དང་དོན་གཅིག་

རྒྱ་མགོ་ལོན། ལས་ཆིག་། ཆོང་ལས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གང་འཆམས་ཞིག་གཞུང་གིས་བསྟུ་
ལེན་བྱ་བའི་དོན།

རྒྱ་མགོ་ལས་ཁུངས། གཞུང་གི་ཆོང་པའི་དབྱལ་ཁྲལ་ལེན་མཁན་གྱི་ལས་ཁུངས།

རྒྱ་ལག་འདོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱ་བ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྲོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་འབྲེལ། རྒྱ་གཞུང་གི་ཙ་བ་ཁག་ལ་རྒྱ་གར་པའི་མཁས་པ་ཆོས་བརྩམས་པའི་འབྲེལ་བ་འདུ།

རྒྱ་འབྲོལ་བ། ① ཐེལ་ཆེ་འགོག་པའམ་བཞིག་པ། ② གསང་རྒྱ་འབྲོལ་བ།

རྒྱ་དབྱལ་ཏ་མིག་མ། སྔོན་རྒྱ་ནག་ནས་སོན་པའི་དབྱལ་དཀར་པོ་ཏ་མིག་གི་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་

རྒྱ་ཅོག། རྒྱ་ནག་གི་ཅོག་ཅེ་ལ་དཔེར་བཤུས་ནས་བཅོས་པའི་ཅོག་ཅེ་ཞིག་

རྒྱ་ཅང་། ཁྱིད་ཁུག་མའི་གོ་ཆོད་པའི་སྐྱ་རགས་སྐྱབས་སྟོང་ཞིག་གི་མིང་།

རྒྱ་ལྷང་། ཡལ་ག་ལུར་དུ་དུད་པའི་ལྷང་མའི་རིགས་ཞིག་

རྒྱ་བཅད། མཆལ་དང་ལི་ཁྲི། བཅོག་མ། ལེར་པོ། ལི་སྐྱ། ཉ་རོས། དམར་སྐྱ་སོགས་དོད་མདོག་གི་
རིགས་ལ་རྒྱ་ཆོས་ཀྱིས་བཅད་རྒྱག་པར་ཟེད།

རྒྱ་ཆགས། རྒྱ་ཐོམ་མམ་འོ་མདོད་གི་ནང་ལོགས་སུ་དེག་པ་ཆགས་པ་ལྟར། ཐོ་བའི་ནང་དུ་བེ་
སྐབས་མང་དུ་ཆགས་ནས་རིམ་བཞིན་འདྲིལ་བའི་དོན་ནོ། །

རྒྱ་ཆད། ཆ་མ་སྟོམས་པའམ་ཕྱོགས་ལྷུང་ཅན།

རྒྱ་ཆས། ① གནའ་བོའི་ཡིག་རྟིང་ནང་གི་རྒྱ་ཆས་ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་མིའི་ཆས་གོས་ལ་ཟེད། ② དེར་
དུས་སྐད་དུ་ཡོ་རོབ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆས་གོས་ལ་ཟེད།

རྒྱ་ཆུང་བ། ① ལུ་དོག་པ་དང་། ཆད་གཞལ་སྟེ་བ། ② ཁུབ་ཆུང་བ་དང་། བྲངས་འབོར་ཆུང་བ།

རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ། ཉང་དོན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དོན་ཏེ་ཆུང་རིག་གི་ཤེས་བྱ་དེ་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་
ཟབ་པ་ཞིག་འདྲ་ལྟ།

རྒྱ་ཆེ་བ། ① བ་བྱ་ཡངས་པ་དང་། ཆད་གཞི་གཞལ་དཀའ་བ། རྒྱ་ཆེ་སྟེད། མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་

ཁོངས་ཆའི་ཁོང་ཡུག་ཀྱི་ཆེ་བ། ས་དང་གནས་ཡངས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། ② བྱ་བ་ཆེ་བ་
དང་། འཕོར་གྲངས་མང་བ། དལ་ཚུལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཆེ་བ། སྤྱི་དྲུས་གསར་བ་ཀྱི་ཆེར་སྐྱེལ་
བ། ③ རྒྱས་པ་དང་ཞིབ་གསལ། གསུང་རབ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་དགོངས་དོན་ཀྱི་ཆེར་
འབྲེལ་བ། དཔེ་ཆའི་ནང་གི་དོན་སྙིང་ཀྱི་ཆེར་འཆད་བ།
ཀྱི་ཆེ་བའི་རྒྱ། གཞན་གྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བའི་བསམ་སྒོ་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་བའི་རྒྱ་ཞིག
ཀྱི་ཆེ་བའི་རྒྱ་གཉིས། ཀྱི་ཆེ་བའི་རྒྱ་གྱི་ནང་གསེས་རྣམ་གངས་གཉིས་ནི། བསམ་བློ་ཀྱི་ཆེ་བ་
དང་། འབྱོར་བ་ཀྱི་ཆེ་བ་ལོ། །
ཀྱི་ཆེ་གཟབ་རྒྱས། ལས་གཞི་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ལས་ཀྱི་ཐབས་གཟབ་ནན་དང་རྒྱས་
སྒྲིས་བྱེད་བའི་དོན། རྒྱས་རྒྱས་སྒྲིས་སྒྲིས་དང་དོན་གཅིག །
ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན། ༡ བེ་ད་རྩའི་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། བསྐྱུགས་པའི་ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་བསྟོད་
ཆོག་འགའ་ཞིག་བཟོད་པའི་ལྷགས་ལས་བཟོད་ཡུལ་དེའི་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ཉོགས་པར་བྱས་པས་དེ་ནི་ཀྱི་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་སྟོང་ཕྱགས་པ་རྣམས་འདོད་པ་
ཡིན་ཞིང་རྒྱ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལས་སྒོལ་ཀུན་ལ་མགོན་མེད་མགོན་དང་བཅས་པ་བཞིན་
དུ་མཛེས་པ་ཡིན་ནོ། །
༢ གོ་ཏ་བའི་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། བསྐྱུགས་པར་འོས་པའི་ཆོས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་
བཟོད་པའི་ལྷགས་ལས་དེ་གང་ལ་མངའ་བའི་ཡུལ་ལམ་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ངོ་མཆར་ཀྱི་ཆེ་བར་
མཆོན་པ་གང་ཕྱགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཀྱི་ཆེན་བཀའ་མཛོད། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཆོད་མཛོད་རྣམས་ལཱེ་ཡ་གྲལ། རྗེ་ཉིད་གྱི་ལྷགས་ཚུས་
གཞུང་དང་རིག་གནས། ཆོ་ག་དང་ཆོས་སྦྱོང་སོགས་གང་ལ་གང་དགོས་པ་ཆ་ཆར་བ་གསུང་
འབུམ་པོ་ཉི་ལཱུ་དང་། ཁ་སྐོང་སོགས་པོད་བཙུང་སྐོར་བཞུགས་པ་ལ་ཀྱི་ཆེན་བཀའ་མཛོད།
ཀྱི་ཆེན་པོ། ཆད་མཐའ་ཡངས་པ། ས་ཆ་ཀྱི་ཆེན་པོ། སེམས་ཀྱི་ཆེན་པོ།
ཀྱི་ཆེན་དཔངས་མཐོ། ① གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ལ་མཐོ་བའི་ཁང་ཆེན། ② ཁྱོན་ཆེ་ཞིང་འཕོར་མང་བ།

གསོལ་སྟོན་ཀྱི་ཆེན་དཔངས་མཐོ་ཞིག་བཤམས་ཏེ་གལ་ཆེད་སྐྱ་མགྲོན་ནམས་ལ་སྟེ་ལེན་
གཟབ་རྒྱས་ལྷ།

རྒྱ་ཆེན་སྟོད་བརྒྱད། རེ་བཙན་བྱམས་པ་ནས་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་སོགས་བརྒྱད་ནས་བྱུང་བའི་
ལམ་རིམ་གྱི་བརྒྱད་པའོ། །

རྒྱ་ཆེན་མ། [མདོན]ས་གཞི།

རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ཅ་བ་ལུས་དང་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཆ་ཆང་བ་རྒྱས་པར་
བཀྲལ་བའི་གཞུང་།

རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། །འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་བཅ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ། རྒྱ་
གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇི་ན་མི་ཏ་སོགས་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྐྱར་ཅིང་སྐད་གསར་
བཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བཅོས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་དགོན་བཅེགས་ཀྱི་སྟེགས་བཅ་ཁ་པའོ། །

རྒྱ་འཆིང་རུ་པ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤང་སྟེ་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོར་སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་
ཏེ་ར་སྟོད་དགོན་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་དགོན་རྙིང་འདི་སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་
རྒྱག་གི་གས་ཤིག་ཡིན། །

རྒྱ་ཇ། རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་ཇ།

རྒྱ་རྩེ་བུམ་སངས་དབང་པོ། འདི་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤོང་མ་ཐང་ཞོན་ཅུང་གི་མིང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྐྱ་
སྟོར་བོད་ཡིག་ཐོག་བྲིས་པ་སྟེ། རྒྱན་ཅེན་དབང་པོ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན།

རྒྱ་རྩེ་ལི་ཁྲི་བཞེར་ལང་། ཐ་བཞེད་སོགས་དཔེ་ཆ་པལ་བར་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་གོང་ཚེའི་ཡབ་རྒྱ་རྩེ་
ལི་ཁྲི་བཞེར་ལང་ཡིན་པར་བཤད།

རྒྱ་ལྗང་སྤང་། རེ་དྲགས་རྒྱ་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་རིགས་གཅིག་

རྒྱ་ཉག་དགོན་པ། རུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་རུས་འགོར་རྒྱ་ཉག་སྐྱལ་སྐྱུས་ཕྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་བྱང་རྒྱ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་ཉད། ལས་དོན་ཆགས་ཅུད་པོ་མ་བྱུང་བའི་དོན། ལས་ཀ་འཆར་གཞི་བཀོད་ཟེན་པ་རྣམས་
མགྲོགས་པོར་བསྐྱབ་སྐབ་པ་བྱ་དགོས། ཡུན་རིང་པོར་སོང་ན་རྒྱ་ཉད་དེ་མཐར་ཕྱིན་མི་སྐབ་

བ་ཡོང་མྱེད་ཀྱི་རེད། ལྷ་བྲ།

ཀྱ་ཉིག། བྱ་དང་རི་རྒྱལ་སོགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ།

ཀྱ་ཉིག། ཀྱ་ཆོས་ཉིད་པ།

ཀྱ་ཉིག། ① ཀྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ། བལ་བོད་ས་མཆོམས་སོགས་ནས་བྱུང་བའི་ཉིག་ཉིད་རིགས་
ཕྱིག། ② ས་མིང་ཞིག །མཆོ་ཐོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ལུང་དགོན་ཉོར་རིགས་རང་སྐྱོང་ཆོང་གི་

ཀྱ་ཉིག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཞང་གི་གནས་ཡུལ།

ཀྱ་ཉིག་དགོན། སེམས་ཉིད་སྦྱལ་སྦྱས་མན་རྩ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོར་བྱག་བཏབ་པར་བྱགས།
བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་བྱང་སེམས་ཉིད་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱ་ཉིགས། ① ཡིག་སྐོགས་ཀྱི་ཁར་འབྲི་བའི་ཐལ་ཆབ་ཀྱི་ཡི་གེ ② སྐར་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་གངས་
གནས་ཕྱིག

ཀྱ་ཉིགས་ཆེན་པོ། དུས་འགོར་སྐར་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་གངས་གནས་ཕྱིག

ཀྱ་ཉིག། ཀྱ་ཆོ་དང་། ཉིག་ཆུང་དམར་ཁ་སྟེ་འབྲུ་བྱང་པ་དམར་ཁ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།

ཀྱ་ཉིག་ཐེལ་པ། ས་མཐོའི་ཁུལ་དུ་སྦྱེ་བའི་ཐོ་སྟན་མེ་ཉོག་མེར་བོ་མེར་བོ་ཞིག

ཀྱ་ཉིག་ར་མོ་ཆེ། ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་འདེབས་དུས་ལྟ་ཁང་གི་ཀྱ་ལུབ་ཉིག་ལྟར་
བཟ་བས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ།

ཀྱ་བཏབ་སྟེ་བསྐྱར་བ། བཀའ་ཡིག་རྣམས་ཡིག་རྒྱུ་འབྲུ་བཏབ་སྟེ་བསྐྱར་བ།

ཀྱ་ཐེག། ལྷམ་བུ་ཐེག་མ་སྟེ། ལྷམ་བུ་གང་རུང་གི་ཐོག་ཆོས་གཞི་གཞན་ཞིག་གི་ཐེག་རིས་ཡོད་པ།

ཀྱ་ཐུག། ཁྱོ་ཞིབ་ཀྱི་ཟན་འཛིམ་དེལ་ནས་བཞོས་པའི་ཐུག་པ་ཐ་ལ་རིང་བ་ཞིག

ཀྱ་ཐུར།གསེར་དཔལ་སོགས་ཡང་ལྷེ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་སྲང་།

ཀྱ་ཐེར། ཀྱ་གར་རམ་ཀྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་ཐེར་མ།

ཀྱ་ཐེལ། ཉིགས་ཐེལ་ལམ་ཐེལ་ཆེ།

ཀྱ་ཐོར། རྒྱ་བའི་མིང་གི་རྣམས་གངས་ཕྱིག

ཀྱ་མཐོངས། ① ཁང་བའི་དབུས་ཀྱི་གསེར་ཡངས། ② ཁང་པ་ཅིག་ཐོག་ཅན་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཡན་

གྱི་བར་ཁྱམས།

ཀྱ་དོར། [ཡུལ་]ཀྱ་ཆས་གྱི་དོར་མ།

ཀྱ་རྒོ། ཀྱ་མ་འངལ་ཁྱེད་ཀྱ་རྒོ།

ཀྱ་མདལ། ཡོ་རོབ་སོགས་ཀྱི་ཀྱལ་ནས་ཐོན་པའི་འབྲུལ་མདལ།

ཀྱ་མདའ་བརྒྱད་བཞོག། བོད་ཀྱི་མི་མདའ་ཁྱེ་བྲག་ལྷགས་དབྱུག་ལ་བརྒྱད་བཞོག་ཡོད་པ་ཞིག་གི་མིང།

ཀྱ་མདུད། མདུད་པ་བསྐྱས་མ་ཅན་ཞིག།

ཀྱ་འདོན། ཆིང་ཀྱལ་རབས་སྐབས་སུ་གསར་དར་ཀྱ་སྲོད་དམག་འཁོའི་ས་རྟེན།

ཀྱ་འབྲ། བོས་ཆེན་ཀྱ་གསེར་གྱི་འབྲ།

ཀྱ་འབྲེ། ① ཀྱ་དཀར་ནག་གི་རུས་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲེ་གདོན། ② ལྷ་སའི་སྐད་དུ། འཇུག་ཙོད་གྱི་
དོན་ཏེ། མི་ལ་མི་དགོས་ཀྱ་འབྲེ་དང་། ཤིང་ལ་མི་དགོས་འཛེར་པ།

ཀྱ་ནག། ཡུལ་གྱ་ཀྱ་ཆེ་ཞིང་ཆས་བོས་ནག་པོ་གཙོ་བོ་ཁྱེད་པ་སྟེ། གཙོ་ཆེར་ཀྱ་རིགས་འདུས་སྡོད་
གྱི་ས་ཁུལ་ནམས་ལ་ཟེར། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྟོང་ཁུན་དང་། མ་ཏུ་ཅི་ནའོ། །

ཀྱ་ནག་སྐག་ཆོག། ཀྱ་ནག་ནས་བསྐྱར་བར་གྲགས་པའི་བའི་ལོ་རྒྱུ་ཞིག་དུས་ཀྱི་སྐག་དན་བར་ཆད་ཕྱིར་
ཆོག་གི་ཆོག་ཞིག་ཡོད་པ་དོན་དངོས་ཐོན་གྱི་ཡིག་ཆ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོས་དུ་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན།

ཀྱ་ནག་གོང་མ། སྤར་གྱི་ཀྱ་ནག་ཀྱལ་པོ་གོང་མ་རིམ་བྱུང་།

ཀྱ་ནག་ཀྱལ་པོ། ① ཀྱ་ནག་གོང་མ། ② ལྷ་སྟོན་སྐེ་སྤངས་སོགས་གཉན་ནད་ལ་ཕན་པའི་སྤན་སྲོར་ཞིག།

ཀྱ་ནག་ལྷགས་རི། ① ཤར་ཕྱན་ཏེ་ཀོན་འགག་སྟོན་ནས་བྱལ་ཅ་ཡུས་ཀོན་འགག་སྟོའི་བར་རིང་
ཆད་སྟེ། ལེ་དུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད་པའི་ལྷགས་རི་རིང་པོ། ② དཀར་ཡོལ་དང་གོས་
ཆེན་སོགས་ལ་ལྷགས་རི་རིང་པོའི་རི་མོ་ཡོད་པ་ཞིག།

ཀྱ་ནག་སྟོང་ཁུན། སྤར་བཤད་མི་འབྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་ནི་ཀྱ་ནག་གི་སྐད་རྩུང་ཀུས་
ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩུང་ནི་ཤར་དང་ཀུས་ནི་ཀྱ་སྟོན་སོགས་ལ་ཞེས་འཆེ་འབོད་ཡིན་པས། དོན་
ལ་ཀྱ་ནག་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱལ་པོ་ཞེས་པ་ཡིན།

ཀྱ་ནག་ཟེམ་ཤིང་། ཐང་ཀྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ཀྱལ་ས་ཆགས་ཡུལ་ཞི་ཨན་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཟེར་ཞིང་།

གནའ་རབས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གིས་ཅང་རྒྱ་དང་། མིང་གཞན་ཟེས་ཤིང་ཡང་འཕྲོད་སྟེན་
འདུག་པ་སྐབས་དེའི་རྒྱ་རྒྱུད་པོད་ཡིག་ཐོག་སྤྱི་རྒྱུད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཅེ་ལྷ། དབྱུས་པེ་ཏའི་ཅེ། ཤར་ཨ་ཁ་ཏཱ་འི་ཅེ། ལྷོ་ཟ་ན་འི་ཅེ། ལུ་ཨ་པ་འི་ཅེ།
བྱང་མི་ཏི་ཨ་ཁོ་འི་ཅེ་ལོ། །

རྒྱ་ནག་མ་ཞི། མིང་གཞན་སེང་ཟེས་ཆེ་ཟེས་དུ་ལྷ་ཡུལ་ཡུལ་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུལ་སེང་ཟེ་སྟེ་
བར་ཡོད། མ་ཞི་རྫོད་ལུང་དེ་པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ་ཤིང་ཏཱ་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༧༡༥ལོར་སྤྱི་
རྒྱ་དོན་འབྲུག་སྤྱིང་གི་སྤྱུལ་སྤྱི་རྒྱ་ནག་སྟོབས་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་འཕགས་དབང་གིས་ཐོག་མར་
བཞེངས། དུ་ལྷ་མ་ཞི་རྫོད་ལུང་གི་ཆེས་མཐོ་ཆད་ལ་མིས་༤ ལུ་ཀྱི་རིང་ཆད་ལ་མིས་༡༤ ཤར་
ཀྱི་རིང་ཆད་ལ་མིས་༧༣་༤ བྱང་གི་རིང་ཆད་ལ་མིས་༡༤༠ ལྷོ་འི་རིང་ཆད་ལ་མིས་༡༤༧
བཅས་ཡོད་སྟེ། ཆེས་ཆེའི་མ་ཞི་རྫོད་ལུང་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་ནད། ① རྒྱ་གར་ནག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆ་ནད། ② རྒྱ་ནག་ནས་བྱུང་བའི་རིག་དུག་གས་བསེ་
མོག །③ རྒྱ་ནད་མིག་སེང་ཞེས་པའི་གཉན་ནད།

རྒྱ་ནད་མིག་སེང་། གཉན་རིམས་མཁྲིས་པ་རྩར་རྒྱུག་གི་མིང་གི་རྣམ་བྱངས་ཤིག་སྟེ། མི་དབང་
སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་དུས་མིན་འཆི་ཞགས་གཙོད་
པའི་རལ་གྱི་ལས། གཉན་རིམས་མཁྲིས་པ་རྩར་རྒྱུག་ཅེས་བྱའོ། གཞན་དུ་རྒྱ་ནད་མིག་སེང་
ཞེས་བྱ་བ། ནག་པོ་སུམ་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་དོན་གཅིག་མིང་། རོ་བོ་གཉན་ཆད་མཁྲིས་པར་
བབས་པའི་རིམས། ཞེས་གསུངས།

རྒྱ་ནད་ཆད་འཁྲུ། རྒྱ་གར་ནག་སོགས་ཆ་བ་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་ས་རྩ་མ་འཕྲོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁྲུ་
ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། རྒྱ་རྒྱུན་མེ་ཤོད་མི་སྟོམས་རྒྱང་བ་ལ། ཤོད་
རྒྱངས་ཆེ་བའི་ཡུལ་སར་རྩ་མ་འཕྲུངས། ཟས་ཆོད་མ་ཟེན་གཤིང་ཤིང་ཐོག་འབྲུ། བཅུད་མེད་
ཟས་ཀྱིས་མེ་ཤོད་ཕྱིར་ལ་བཏོན། ཕྱི་ཡུལ་ཤོད་རྒྱངས་ཆེ་བས་མཆིན་ཆད་སྟེད། ལུས་ཀྱི་རྩ་
ཁམས་སྤར་བསྐྱོད་འཁྲུ་བར་འབྲུག། ཞེས་དང་། བཟ་འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་
འབྲེལ་ལས། རྒྱ་ནད་ཆ་འཁྲུ་ལྟེ། རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ས་རྩ་མ་འཕྲོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བཤལ་ནད་

ཅིག་གི་མིང་།

[illegible]

ལྷ་བླ་མེད་ལ་འཁྱམས་ཤིང་། རྟགས་ལ་མཁྱེས་ནས་པཏྱགས་པའི་དྲལ་ནད་རྩ་མར་པཔས་པའི་མིང་སྟེ།
 པའི་ཡུང་ཆེད་པར་པཏྱ་པས་མཛད་པའི་དྲལ་ནད་ཀྱི་པོ་ཅས་གཞན་པར་རྩེ་པའི་འཁྱམ་ཆེར་
 ལས། ལྷ་བླ་མེད་ལ་འཁྱམས་ནི། ལྷ་བླ་ཆེད་འཁྱམ་ལྟར་ཁྱལ་དུ་ལ་རྩལ་མི་འཆད་པར་པཔས་
 ཞིང་། ལས་པ་དང་རྒྱུད་པ་ཡིང་ལྷ་མེད་ལ་པཔས་གཞུ་ལྷ་མེད་འཁྱམས་པའི་དྲལ་ནད་ཅིག

ཐུན་དང་སར་སི། སར་སི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཀྱུ་ན་ཅུ། [ཁྱིང་]ལམྱེག་སྒྱུང།

ཁྱེ་ལྟོག་། ཁྱེ་ནག་ནས་བྱང་བའི་ལྟོག་ཆ།

ཐུ་སྒྲུབ། རྒྱ་ཆེན་གྱི་མིང་།

ཀྱ་པ། [རྟེན]མོང་པ།

བླ་མོ་མཐེ་བ་བཀུག། མོག་མྱད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བླ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་མ་སྟད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་amplitude shiMT keying ཟེལ།

ཐུ་ཕྱི་མ། རྩོམ་ཁྱིམ་གྱི་ཡིག་སྒྲིག་པ་རོ་ཁ། རྩོམ་པ་མིའལ། རྩོམ་པ་སྐོར་པ་རྩིང་པ་མིའལ། མ་
གཤོ། རྩོམ་ཁྱིམ།

ཕྱ་ཁྱེད། ཁྱེད་ཅུང་ཅུང་།

རྒྱ་དཔངས། ཞེང་དང་སྤྱིད། རྒྱ་དཔངས་གྲུ་བཞི་མ།

བྱ་དཔེ། བྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་དཔེ་ཆ།

ཀྱ་མེད་པས། གཤམ་ར་ཟངས་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་ཁང་པའི་ཐོག་ཁེབས།

ཀྱ་མེད་པས་གནས་འཆལ། [མངོན་]ཕྱག་རོན།

ཀྱ་མེད་པས་ཐོག་གི་ཤིང་བཅེགས། ལུང་ཁྱག་ཆུ་སྒྲིབ། བེ་འདེགས་ཐང་ལྷ་སུམ་སྒྲོང་། དེ་ཉིང་བེ་
སྒྲུངས་སུམ་སྒྲོང་། ཐང་ལྷ་སྒྲོང་། དེ་ཉིང་ཐང་ལྷ་སྒྲོང་། དེ་ཉིང་པག་ལྷ་སྒྲོང་། དེ་
ཉིང་བྱ་འདབས་གཏུང་ལ། འར་ཁུབ་ཏུ་བེ་སྒྲུངས་ཐང་ལྷ་སུམ་བཅེགས་ཉིང་པག་ལྷ་སྒྲོང་། ལྷོ་བྱང་
བེ་སྒྲུངས་གསུམ་ལ་ཐང་ལྷ་སུམ་བཅེགས་ཉིང་པག་ལྷ་སྒྲོང་། ལྷོ་བྱང་དཔུས་གཏུང་རིང་། འར་
དཔུས་གཏུང་ཐང་། ཟེ་རྟོག་གནམ་གཏུང་བར་གྱི་མཐོ་ཆད། ཆུ་འཛེང་། ཅེ་རྒྱུན་རྒྱུར་རྒྱུ། ལུང་
ཐང་སྒྲོ་བཀའ། ལྷུང་ཐིལ།

ཀྱ་སྒྲུག་དགོན། དགོན་པ་འདི་བཏབ་དུས་མ་གསལ། འདེབས་མཁན་ལྷ་མ་ཀམ་ཐོག་མེད་ཅེས་པ་
ལྷེ་དགོ་དཔལ་ལྷལ་དགོན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཐོས་བསམ་གནང་། ལྷུང་རང་ལྷལ་དུ་མེད་པས་པ་དང་
དགོན་འདི་བཏབ་པར་གསལ། ལྷུང་མཐའ་རྗེ་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མའི་ས་བོད་རིགས་རང་
སྒྲོང་ཁུལ་གསེར་རྩྭ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱ་སྒྲུག། ① ཀྱ་རིགས་ཀྱི་སྒྲུ་གྲུ། ② མེམས་ཅན་རྒྱུ་ལྷུ་གྲུ

ཀྱ་སྒྲུག་གར་མཁན། ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་ཏུ་བཅན་འཁྲུངས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བར་
ཡོང་བའི་ཐང་གི་སྒོན་ཆེན་འབའ་དེ་ཏུ་ཡི་བྱ་སང་གི་ནི་རྒྱུང་དུས་ནས་སྒྲོས་གར་མཁས་པོ་ཡོད་
ཅིང་། ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཅན་སྐུ་ན་རྒྱུང་དུས་ཀྱི་ཅིད་གོགས་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྷེ་གཙུག་བརྟན་
མ་གཤེགས་གོང་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁང་ཨན་དུ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་ཁག་
གཅིག་ལེན་པར་བཏང་ཞིང་། དེ་ནས་བོད་དུ་མ་འཁོར་གོང་ཡལ་ཁྱི་ལྷེ་གཙུག་བརྟན་འདས།
རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཅན་སྐུ་ན་རྒྱུང་བའི་རིང་ལོ་ཤས་བར་སྒོན་པོ་མ་ཁང་སོགས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྱིམས་བཅས། བཅན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྤྱིད་
དབང་བཞེས་ཆེས་སང་གི་ཡང་སྒོན་པོར་བསྐྱོས་ཤིང་། ཁང་ཞུང་གི་ལྷལ་ལ་དགོར་ཞོར་ལེན་
པར་བཏང་བ་དང་། ཀྱ་གར་དུ་ཆོས་དཔེར་ལེན་པ་བཏང་བ། དེ་ནས་ཡང་ཐ་གསལ་སྤང་དང་
མཉམ་དུ་ཐང་གི་རྒྱལ་སར་མཆས་པ་འདྲི་ཞུ་བར་སོང་བ་སོགས་སྐབས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གོང་།

འོག་ནམས་སུ་གསལ།

ཀྱ་སྤྱག་པོ་མོ། ① ཀྱ་རིགས་ཀྱི་སྤྱ་གུ་པོ་མོ། ② མི་ཆེ་རིང་འཁྲབ་དུས་གཡས་གཡོན་དུ་འཁྱེད་པའི་
སྤྱ་གུ་པོ་མོ་གཉིས།

ཀྱ་པེར། ཀྱ་ཞེས་སྐབས་འདིར་བྱུང་པའི་ཀྱ་དར་དང་པེར་ཞེས་སྐབས་འདིར་ཀ་ལའི་ནང་གི་ལྷ་བའི་
མིང་ཡིན་པས་སྤྱ་བསྐྱས་པའོ།

ཀྱ་པོ། ① འགམ་པའི་མཐར་སྤྱ་སྤྱེས་པའི་མི། ② གཞི་སྤྱ་མདོག་ནག་པོར་སྤྱ་མེར་གྱི་བཅད་ཡོད་
པའི་མདོག་ཁྲི་ཀྱ་པོ། དེལ་ཀྱ་མོ།

ཀྱ་པོད། ① ཀྱ་ནག་དང་པོད་ཀྱི་བསྐྱས་མིང། ② ཀྱ་གར་དང་པོད་ཀྱི་བསྐྱས་མིང།

ཀྱ་པོད་ཡིག་ཆང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད། སྤྱག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་སྤྱི་ལོ་
༡༩༣༩ལོར་བརྩམས།

ཀྱ་སྤྱག། ཀྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་སྤྱག་ཆལ།

ཀྱ་བྲ། མཐུག་སྒོ་རིང་བ་མ་བྲ་སྤྱ་བུའི་བྲ་ཞིག

ཀྱ་བྲ། མངར་གས་ཅན་གྱི་འབྲུ་རིགས་བྲུ།

ཀྱ་སྒྲོང་དམག་སྐར། སྐར་མན་དུ་གོང་མའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཨམ་བན་གྱིས་ལྷ་སར་བཅུགས་པའི་ཀྱ་
མིས་སྒྲོང་བརྩར་བྲས་པའི་བོད་ཀྱི་དམག་སྐར་ཞིག། དེ་དང་འདྲ་བའི་དམག་སྐར་ཀྱལ་ཅེ་རྫོང་
དང་། དིང་རི་རྫོང་། ཅེད་ཐང་སོགས་ཀྱི་ས་ཆ་ལའང་ཡོད།

ཀྱ་འབྲམ་སྐར། ལྷ་ས་གོང་ཁྲེར་གྱི་དཀྱིལ་བརྒྱད་ར་མོ་ཆེར་འབྲོ་བའི་ལམ་ཆེན། འར་ཕྱོགས་རྩེ་
འབུལ་སྐད་དང་། ལུབ་ཕྱོགས་ལུང་ཁང་གསར་འཁེལ་བའི་བར་གྱི་གཞུང་ལམ་ལ་ཟེར།

ཀྱ་འབྲས། ཀྱ་ནག་དང་ཉིན་དུ་ནས་ཐོན་པའི་འབྲས།

ཀྱ་མ། ① འཇལ་བྱེད་སྤང་དང་འདེགས་ཀྱ། ཀྱ་མར་བཀྲག་པ། ② ཡི་གེའི་ཀྱ་མ། ལུ་ཡིག་ཀྱ་མ།
བཀའ་ཡིག་ཀྱ་མ། བཀའ་ཀྱ་མ།

ཀྱ་མ་ཁྲི་སྐར། མལ་རྫོ་གྲུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་མལ་རྫོ་གྲུང་དཀར་འདར་ཀྱ་མ་གྲོང་ཆོར་ཟེར།

ཀྱ་མ་ཁྲི་དཔོན། ལུ་དཔོན་གྱིས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་བསྐྱངས་པའི་ལྷ་སྤེའི་ཁོངས་སུ་སྤྱེ་གནས་

ལ་འཕན་ཡུལ་ཚུན་དབང་བའི་ཁྱིམ་གྱི་ལས་ཀ་སྒྲངས་པ་ནས་བྱུང་།
ཁྱ་མ་བ། སྒར་བོད་ཁྱི་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག། རྟེན་སྒྲུབ་ས་མལ་གྲོང་གུང་དཀར་རྫོང་
ཁོངས་ཀྱི་ཁྱ་མ་ཁྱི་ཁང་དུ་ཡོད།
ཁྱ་མ་བོད། ཁྱ་རིགས་དང་བོད་རིགས་འདྲེས་པའི་རིགས་རྒྱུད།
ཁྱ་མའི་འཁོལ་འཛིན། སྒར་ལྷ་ལྷན་སྒོན་ལམ་ཚུགས་དུས་མི་དམངས་ཀྱི་ནང་ལ་ཁྱ་མ་ཡོད་རིགས་
ནས་འདེགས་འབྱོགས་བཅུ་གཅིག་གཅིག་ཀྱི་སྒྲོལ་ཆོག་ཆོག་ཆེན་ཞལ་འོར་དགོངས་པ་ཞུས་
པའི་འཁོལ་འཛིན།
ཁྱ་མེ། ཁྱ་རིགས་ཡིན་པའི་མེ།
ཁྱ་མེག། འཇལ་བྱེད་སྒྲུང་དང་ཁྱ་མའི་སྒྲུང་གི་སྒྲོར་མེག།
ཁྱ་མེན། སྒོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་ཁྲག་ཆད་དང་། འཇུགས་
ཆད་ཀྱིས་ལུས་སྟོད་གཟེར་བ་སོགས་ལ་པན།
ཁྱ་མོ། ① ཁྱ་རིགས་བྱུང་མེད། ② རི་དྲགས་ཁྱ་མོ་རིགས།
ཁྱ་མོ་རྒྱུ་རིལ། གནའ་བོའི་ཁྱ་རིགས་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྒོལ་ངན་ཞིག་ཏེ། བྱུང་མེད་
ནམས་རང་དབང་གིས་སྒོ་ནས་བྱི་བྱོགས་སུ་བཟོད་འགོས་དང་། འབྲེལ་གཏུགས་འགོགས་
པའི་ཆེད་དུ་བྱ་མོ་དམར་འབྲུར་ནས་རྒྱུ་པར་བྱས་ཀྱི་ཆུང་བཟོ་བར་ཟེར།
ཁྱ་མོ་བྱིས་སུག་མ། བོད་གི་ཁྱ་མོ་རྒྱུ་རིལ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
ཁྱ་མོ་ཆལ་དགོན། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ལྷགས་པག་
སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ལོར་རྒྱ་མ་ཁྱ་མཆོ་ཞེས་པས་གནས་སྒོ་བྱས་ཏེ་རི་ཁྱིམ་ཅིག་གསར་བཅུ་བ་མཛད།
དེའི་སྤྱི་ལོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁྱ་མཆོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༠ལོར་ཁྱ་མོ་ཆལ་དུ་
རི་ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་གསེར་གསེར་ཁྱ་བསྐྱེད་མཛད་དེ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིང་ཞེས་མཆོན་གསོལ། གྲུབ་
མཐའ་རྫོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་མཛོད་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཁྱ་མོ་བཟའ། ① ཁྱ་རིགས་བྱུང་མེད། ② སྒོར་བཙན་གྱི་བཙན་མོ་དང་། མེས་ཨག་ཆོས་ཀྱི་བཙན་
མོ་ཁྱ་བཟའ།

ཀྱ་མོ་ཨོང་ཇོ། མོང་བཅན་སྐམ་པོའི་བཅུན་མོ་ཀྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོའི་མཆན།
ཀྱ་སྒྲིག་། མཆའ་གི་ནང་དུ་སྒྲིག་ཆ་ཅུང་ཟད་བསེས་པའི་མདོག་སྟེ། མཆའ་སྒྲིག་དང་དོན་གཅིག་
ཀྱ་དམར་བ་བྱང་ཚུབ་གྲགས། འདི་ཉིད་གངས་བ་ཤེའུ་སྒོ་མོས་བྱང་ཚུབ་དང་ཁྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས་
གཉིས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ལ་སྟོབ་མ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཅག་རོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆན་དང་། དཔལ་པག་མོ་གྲུ་པ། འབལ་ཆད་མ་བ། སྦྱིལ་མཁར་ལྷ་ཁང་བ། དུས་གསུམ་
མཁུན་བ་སོགས་མཁས་པ་མང་དུ་བྱུང་།

ཀྱ་ཅི། ཤིང་ཆས་ཀྱི་ཕྱིར་འབྱུག་བྱེད་ཅི་ལེགས་གས་ཤིག་
ཀྱ་ཅི་དུག་ལོ། ཐང་སྐན་གི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་ཤུ་བ་དང་རོ་
འཛོམས། འབས་སྐན་འདུལ། དུག་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

ཀྱ་ཅིས། ཀྱ་ནག་ཡུལ་ནས་པོད་དུ་དར་བའི་ཀྱ་ནག་སྒྲུང་ཅིས་ལྟ་བུ།
ཀྱ་བཙོན་འབྲས་སེང་གེ། ཁོང་གི་མེས་པོའི་རྒྱུད་ནི་མོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་རོ་བོ་སྐུན་
འཕེན་མཁན་གྱུང་མི་ལྟ་དགའ་དང་། ཁྱི་མོང་སྐབས་ཀྱི་ཀྱ་སང་སང་ཁི་དང་སྐྱ་གསལ་སྒྲུང་
བཅས་ཡིན་པར་གྲགས། ཀྱ་བཙོན་འབྲས་སེང་གེ་ཀྱ་གར་ལ་ཆོས་སྟོབ་པར་བཞུགས་སྐབས་
ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་ཚུལ་ཁྱིམས་རྒྱལ་བ་ཀྱ་གར་དུ་སྟོབ་གཉིད་ལ་ཕེབས་པས་ཀྱ་བཙོན་འབྲས་
སེང་གེས་མགོ་གཉིར་མཛད་དེ་རོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་བརྗེ་ཏའི་ས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན།
ནག་ཆོ་སྒྲུང་གྲུང་ཐང་དུ་ཕེབས་པ་ན་ལྟ་བུ་བཅུན་པས་རོ་བོ་སྐུན་འཕེན་པར་མངགས། ཀྱ་བཙོན་
འབྲས་སེང་གེས་ནག་ཆོ་རོ་བོའི་སྐུན་སྒྲུང་ཁྱིད་དེ་རོ་བོར་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རོ་བོ་སྐུན་འཕེན་
པ་ལ་སྐུ་ལས་རི་ཅམ་སྟོན་པ་དང་རོ་བོ་པོད་དུ་ཕེབས་ཆེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྐྱར་པ་ལ་པན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཐེངས་མང་ཞུས་པས་རོ་བོ་པོད་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས།
རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཡོས་༡༠༣༧ལོར་རོ་བོ་གདན་དྲངས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱ་
བཙོན་འབྲས་སེང་གེ་སྐུ་གཤེགས།

ཀྱ་ཆ། ① སྤིང་གི་དཔའ་ཐུལ་སུམ་ཅུའི་ནང་གི་གཅིག་སྟེ། སྤིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་ཕུ་བོ་རྒྱ་ཆ་ཞལ་
དཀར་གི་མིང་། ② རོང་ཞིག་། པོད་རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཤར་སྟོང་ཁུལ་ཡར་ལྷུངས་གཙང་པོའི་

ཆུ་རྒྱུད་དུ་ཡོད། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་བྱམ་པར་ཡོད།
རྒྱ་ཆགས། ཐོད་པའི་རྒྱ་སྤྲེལ།
རྒྱ་ཆད། ① རྒྱ་ཁྲོན། ② རྒྱ་གར་ནག་སོགས་ཡུལ་བོད་ཆེ་སར་འབྱུང་བའི་ཆ་བའི་ནད།
རྒྱ་ཆད་མ་ལོང་བ། རྒྱ་ཆད་གཅིག་གཉིས་ཆད་ནས་ཡོངས་སུ་ཆད་གཞི་མ་ལོན་བ།
རྒྱ་ཆུ། ལན་ཆུའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ལན་ཆུ་ལ་ཆ་བ། ཞུ་རྩེས་བོད། ལུས་པས་པོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་
ནད་དང་། རྒྱ་མཚན་འགགས་བ། ལུ་དང་ཤ་མ་མ་ཐོན་བ། རྩི་རྒྱ་འགགས་བ། ཁོང་སྲིན་སྒྲང་
ཐབས་ཀྱི་ནད། ཅའི་ནད། གག་བ། མིག་ལ་ཤ་མཛེར་རྒྱས་བ། ལིང་ཐོག་སོགས་ལ་པན།
རྒྱ་ཆུ་ལྷེ་འབེག། རྒྱ་ཆུའི་མིང་གཞན།
རྒྱ་ཆོགས། བོལ་གོང་ཆོགས་ཀྱི་མིང་གཞན་ཞིག།
རྒྱ་ཆོལ། མཛེན་དང་རྒྱ་མེར་གྱི་སྐབས་སུ་རི་དྲགས་རྒྱའི་ཆོལ་གྱི་མིང་དང་། རེག་དུག་སྒྲང་ཤུ་གཉན་
ལྷོག་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁྱིའི་བྱུན་གྱི་དཀྱིལ་དུ་དཀར་པོ་རིལ་རིལ་འབྱུང་བ་དེའི་མིང་ཡིན་ཞིང་།
སྲིན་ནད་དང་རེག་དུག་གི་སྐབས་སུ་ར་རྒྱ་བོའི་ཆོལ་གྱི་མིང་ལའང་འབྱུག་པས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་གོ་
དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་ལག་ལེན་
གཅེས་བསྟུས་ཀུན་གསལ་སྤང་མཛོད་ལས། རྒྱ་ཆོལ་ཞེས་བ་སྐབས་ཀྱི་མ་བྱེན། རྒྱ་ཡི་ཆོལ་དང་
ཤུན་འཛིན་སྟེ་གསལ་དང་། ར་རྒྱ་བོའི་ཆོལ་གསུམ་ནོར་རེ། ཞེས་གསུངས།
རྒྱ་ཆུ་གས། སྤར་མན་རྩུ་གོང་མའི་སྐབས་བཙུགས་པའི་ཉིན་གཅིག་ལ་སྤེབས་པའི་ལམ་གྱི་བབ་རྒྱ་གས།
རྒྱ་ཆོས། དངོས་རྩས་ཁ་དོག་བསྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རིགས་སྤྱིའི་མིང་། རྒྱ་ཆོས་དམར་པོ། རྒྱ་ཆོས་
མེར་པོ་ལྟ་བུ།
རྒྱ་ཆོས་ཁུ་བའི་ཁེབས་མདངས། གནའ་བོའི་རྒྱ་སྟོལ་རི་མོར་དབྱེད་བཞིན་བྱེད་པའི་མིང་ཆོག་ཅིག་
ཡིན། དེ་ནི་མཆལ་མདོག་སྟེང་དུ་ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་ཆོས་ཁུ་བས་ཁེབས་མདངས་བརྒྱབ་པར་ཟེར།
བྱེད་ཐབས་དེ་བརྒྱད་ཁ་དོག་ཟེལ་བ་ཁུམ་ཁུམ་དང་གསལ་ལྷན་དབྱེ་མཆམས་གསལ་བའི་
ཁྱད་ཆོས་ལྷན་ཡོད་པས་རྒྱ་སྟོལ་རི་མོའི་ཆོན་སྟོད་པའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན།
རྒྱ་མཚལ། རོ་སྐྱེན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། མདོག་སྐྱུག་ཤས་ཅན་རྒྱ་ཁབ་གཤེབ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཤིང་། ལུས་

བས་ཚད་ཀར་གྱི་ནད་དང་། རུས་ཆག་གསོ། །

རྒྱ་མཚལ་ལྟོག་ལ། རྒྱ་མཚལ་གྱི་མིང་གཞན་ཞིག

རྒྱ་མཚོ། ① རྒྱ་གཏེར། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ། འཛམ་གླིང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞི་ལྟ་བུ། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། རྒྱ་མཚོ་འགམ་ལ་བཞག །ཀོ་གྲོང་མཆིལ་མས་སྤང་། རྒྱ་མཚོ་སྐྱམ་བྱས་ན། ཉ་རྒྱུང་གི་རུས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གང་གྲུ་འཛིན་དང་། བརྒྱལ་དཀའ་བ། རྒྱ་བདག་རྒྱ་སྤེལ། རྒྱ་སྤོང་གྲོང་། རྒྱ་སྤོང་རྒྱལ་མཚན་ཅན། རྒྱ་སྤོང་འབྲུང་གནས། རྒྱའི་ཕུང་པོ། ཉལ་འགྲོའི་གཏེར། དལ་འབབ་མཛོད། དུག་ཅན་གནས། བ་རོལ་མི་མཛོད། རྒྱ་བའི་བྲོགས། རྒྱ་བའི་མ་མ། རྒྱ་བས་འཕེལ། རི་ཡི་ཐོད་ཅན། རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས། རོ་ལྷན་མ། ས་མཚོད་མ་བཅས་སོ། །② [མཛོད]རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཁ་དོག་གིས་བྱེན་དཀར་སྒོ་དམར་སེར་བཞི་ཡོད་བས་གངས་བཞི་མཚོན།

རྒྱ་མཚོ་སྤེལ། [མཛོད] ① བརྒྱ་བྱེན་གྱི་བཞོན་པ། ② རྒྱ་བ། ③ ལྷ་ཡི་ཤིང་།

རྒྱ་མཚོ་ཁས་ཟས་ཅན། [མཛོད]རྒྱ་སྤོང་ཆེན་པོ།

རྒྱ་མཚོ་གླིང་།འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དཔལ་འབར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་མཚོ་དགལ། [མཛོད]རྒྱ་བ།

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་ལྷ། སའི་གོ་ལ་ཉིལ་པོའི་རྒྱ་ཁྲོན་དེ་སྤྱི་ལེ་བྲུ་བཞི་མ་དུང་ལྷུང་ལྷ་དང་། རྒྱ་བ་གཅིག །རྒྱ་ཁྲི་རྒྱ་གཞི་ཡོད། (510,066,000 sq km) དེའི་ནང་དུ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་བརྒྱ་ཆ་ཉེར་དགུ་དང་། གངས་རྒྱུང་གཅིག་ (29,1%) ཟེན་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཁྲོན་གྱིས་བརྒྱ་ཆ་བདུ་ཅུ་དང་། གངས་རྒྱུང་དགུ་ (70,9%) ཟེན་ཡོད། དེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ༡ ཞིབ་དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཁྲོན་དེ་སྤྱི་ལེ་བྲུ་བཞི་མ་དུང་ལྷུང་གཅིག་དང་། རྒྱ་བ་ལྷ། ས་ཡ་ལྷ། འབུམ་ལྷ། ཁྲི་ལྷ། ལྷོང་ཐག་བརྒྱུན་ཡོད། (155,557,000 sq km) ༡ རུབ་སྤྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཁྲོན་དེ་སྤྱི་ལེ་བྲུ་བཞི་མ་དུང་ལྷུང་གཅིག་དང་། ས་ཡ་རྒྱ་ག །བརྒྱུ་འབུམ་རྒྱ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཡོད། (76,762,000 sq

km) ༣ ཉིན་རྒྱ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཁྱོད་དེ་སྤྱི་ལེ་བྲ་བཞི་མ་གྲེ་བ་བྲག་དང་། ས་ཡ་བརྒྱད།
ལྷ་འབྲུམ་ལྷ་ཁྱི་བྲག་སྟོང་ཡོད། (68,556,000 sq km) ༤ ལྷ་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་
རྒྱ་ཁྱོད་དེ་སྤྱི་ལེ་བྲ་བཞི་མ་གྲེ་བ་གཉིས་དང་། སུམ་འབྲུམ་ཉིས་ཁྱི་བདུན་སྟོང་ཡོད།
(20,327,000 sq km) ༥ བྱང་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཁྱོད་དེ་སྤྱི་ལེ་བྲ་བཞི་མ་གྲེ་
བ་གཅིག་དང་། ས་ཡ་བཞི། ལྷ་ཁྱི་བྲག་སྟོང་ཡོད། (14,056,000 sq km)
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་བཞི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་བཞི། ལྷ་ཁྱི་བྲག་སྟོང་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་ཉི་ཤེས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱས་
པ་ཡིན་སྟབས། རོག་མར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་བཞི་ཟེར་སྟེ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་བཞི་
པོ་སོ་སོས་བཟུང་བའི་རྒྱ་ཁྱོད་ནི། ༡ ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཁྱོད་49.8% དང་། ༢ ལུ་བ་
ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཁྱོད་26% དང་། ༣ ཉིན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཁྱོད་20%
དང་། བྱང་མཐའི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་ཁྱོད་4.2% བཅས་ཟིན་ཡོད་པ་རེད།
རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ། ས་གསུམ་བ་བའི་རྒྱ་
ཀྱི་བོད་པའི་པར་བྲིན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་མེ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་མི་འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་ཡིད་མི་འཁྲུག་པས་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་ལྷ་བུའོ།
རྒྱ་མཚོ་བརྟག་པ། སྤར་མཚོ་རྒྱ་ས་ཁུལ་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་ལ་ཁབ་ཁག་ལ་རྒྱ་མཚོའི་བླ་བུས་
དང་གཉིང་ཆ་དང་སོགས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པའི་རིག་གཞུང་།
རྒྱ་མཚོ་འཕྱང་། [མདོན་]ཚོད་མ་ཁའི་མེ།
རྒྱ་མཚོ་རྩོ་བ། རྩོ་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། མཚོ་རྩོ་ཁུལ་དོག་མ་དེས་བ་དབྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
འབྲུ་བ་སོགས་འབྱུང་། ལུས་པས་ཆ་བའི་སྤྱོད་ལ་མན།
རྒྱ་མཚོ་སྤྱ་མ། ལྷ་ལའི་སྤྱ་མ།
རྒྱ་མཚོའི་ཐིག་པ། ཆ་ཤས་རྒྱ་དུའི་དོན། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུའི་ནང་། ཁོ་སོས་ཤེས་
པ་ལུ་ཐིག་པ་མ།
རྒྱ་མཚོ་རྩས་བདུན། ༡ ལོ་མ་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ༢ ལན་ལྟའི་རྒྱ་མཚོ། ༣ སྤང་ཅིའི་རྒྱ་མཚོ། ༤
མངར་བའི་རྒྱ་མཚོ། ༥ ཞིའི་རྒྱ་མཚོ། ༦ ལུ་རམ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། ༧ ཆང་གི་རྒྱ་མཚོའོ།

རྒྱ་མཆོ་ནམ་གསུམ། ལུག་པ་སྤྱན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ། གཙང་རྒྱུང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ། མཁས་གྲུབ་
ནོར་བཟང་རྒྱ་མཆོའོ། །

རྒྱ་མཆོའི་སྐོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་མཆོའི་ཐོག་གིས་བདེ་འཇགས་སྐོར་གྱི་བཅའ་
ཁྲིམས་ཤིག།

རྒྱ་མཆོའི་གོས་ཅན། [མངོན]ས་གཞི།

རྒྱ་མཆོའི་གླིང་ཀུ་ཡི་དཀར་པོ། ཀུ་ཡི་རྒྱལ་ཁབ་སྟེ་དང་སང་གི་ཁྲོད་ཤན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན།

རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་པོ། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ།

རྒྱ་མཆོའི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་། རྒྱ་རན་སིའི་གནའ་ཇུས་རྟོག་ཞིབ་པ་ཆོས་གནའ་པོའི་
མཛེས་ཆ་ལ་རིག་དངོས་གྲུག་ཟེངས་དེམ་ནས་མཆོ་འོག་ཏུ་ལུས་པ་དེར་རྒྱ་མཆོའི་དངོས་མང་
བཤམས་སྟོན་ཁང་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་མཆོའི་མཆིང་། རྒྱ་མཆོའི་འཛིང་ངམ་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱོང་།

རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ཅན། [མངོན] ① གཞེ་མ་ར་མགོ། ② རས་བལ་ཤིང་།

རྒྱ་མཆོའི་བྱ་མོ། [མངོན]ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ།

རྒྱ་མཆོའི་ལྷ་བ། མཐའི་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྲེག་བྲག་ལ་ཆགས་པ་སྤབ་ལེབ་དཀར་པོ་ཉ་ཕྱིས་
ཀྱི་རྒྱ་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེ། རོ་ཁ་ལ་བསྐྱལ། ལུ་རྟེས་སྟོམས། ལུས་པས་མཁལ་ཆད་དང་། ལྷ་དཔེ་
ནད་ལ་པན།

རྒྱ་མཆོའི་མར་གསར། [མངོན]རྒྱ་བ།

རྒྱ་མཆོའི་ལྷ་མོ། [མངོན]ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ།

རྒྱ་མཆོར་རྫོང་དབྱུག། ལན་དང་འབྲས་བྱ་གང་ཡང་མེད་པའི་དཔེ། བྱ་བ་བསྐྱབས་པ་དེས་རྒྱ་མཆོར་
རྫོང་དབྱུག་ལྟར་པན་གཞོད་གང་ཡང་མ་བྱུང་།

རྒྱ་རྫོང་རི་ཁོང། བྲག་བཏར་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྐྱེ་འབྱུང་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་ཟས། ཆལ་སྒྲ་བསྒྲིགས་པའི་ཟས།

ཀྱ་ཐོག། ① ཀྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་ཆོང་ཐོག། ② ཀྱ་གར་ནས་ཐོན་པའི་ཆོང་ཐོག
ཀྱ་ཐོང་། ཀྱ་ཐོག་དང་གཅིག།
ཀྱ་ཐོང་། ལྷ་དང་། ཤིང་ཚུལ་འབྲུ་ཆེད་ཐོར་བ་ཅེ་གྲུག་ཞད་ཅན་ནོན་པོ་ཞིག་ཡོད།
ཀྱ་བཟའ། ཀྱ་མོ་བཟའི་བསྐྱུས་ཆིག་
ཀྱ་བཟའ་ཀོང་དོ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྷ་རྟ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྐུམ་པོའི་བཙུན་མོར་མེབས་
པ་ཐང་ཐའེ་ཚུང་གི་སྐས་མོ་ལུན་ཤིང་ཀོང་ཨོམས། ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བཙུན་མོར་མེབས་པ་
ཐང་ཀྱང་ཚུང་གི་སྐས་མོ་གྲིམ་ཤིང་ཀོང་དོ།
ཀྱ་བཟའ་དགོན། གནའ་བོའི་ལྷ་ཁང་རྩིང་པ་ཞིག་ཡིན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ།
རྗེས་སུ་བཀ་ཤིས་ཆོས་སྡེ་ནས་བདག་གཉེར་གནང་། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་པར་གྱུར། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྡེ་གཞིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀྱ་ལུབས་མི་འདུས་པ། ལས་ཀའི་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བླགས་ནས་ལག་ལེན་དུ་མི་འཁྱོལ་བ། ལས་ཀ་ཀྱ་
ལུབས་འདུས་མི་ཐུབ་པ། ཕྱི་ནང་གི་ལས་དོན་མང་པོ་མི་གཅིག་ལག་གཅིག་གིས་ཀྱ་ལུབས་
མ་འདུས་པ་རེད།
ཀྱ་ཡན། ལྷོད་ཡེངས། དོགས་ཐོན་བྱེད་དགོས་སར་སྤང་བ་ཀྱ་ཡན་དུ་གཏོང་མི་རེགས། རང་
མེམས་ནས་གཡེང་ཀྱ་ཡན་དུ་གཏོང་བ།
ཀྱ་ཡན་བཏང་བ། བྱ་རན་ཅི་ཞིག་སྡེལ་བར་བཀག་འགོག་མ་བྱས་པར་ཀྱ་ཡན་དུ་བཏང་བ་དང་།
རང་དགར་གྲུ་ཡངས་སུ་བཏང་བ།
ཀྱ་ཡན་དུ་མི་གཏོང་བ། རང་གང་འདོད་དུ་འགྲོ་དུ་མི་བཏང་བ།
ཀྱ་ཡན་ཐོལ་འཛོག། །རན་སྤྱོད་ཀྱ་ཡན་དུ་བཏང་ནས་བཀག་འགོག་མ་བྱས་པ།
ཀྱ་ཡིག། ཀྱ་གར་དང་ཀྱ་ནག་གི་ཡི་གེ
ཀྱ་ཡིས་འཆོ་བ། [མདོན]ཤན་པའམ། རོན་པ།
ཀྱ་ཡུང་གོ་མ། ལྷ་ས་བས་འདི་ལ་ཞོག་ཞོག་ཟེད།
ཀྱ་ཡུལ། ① ཀྱ་ནག་ཡུལ། ② ཀྱ་གར་ཡུང་པ།

ཀྱ་ཡེ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༥༤ལོར་གྲུང་ཇི་མཁའ་འགྲོ་མ་དམ་ཆོས་
སྒྲོལ་མས་ཀུན་གཟིགས་པན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བྱགས་བཞེད་ལྟར་
བཏབ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྒྲོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཆབ་ཆབ་
རྫོང་[གྲུང་རྟོ་རྫོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱ་པ། ཀྱ་དཀར་ནག་གང་རུང་གི་པ།

ཀྱ་ར་ཤོད། རི་དྲགས་ཀྱི་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་རིགས་གཅིག

ཀྱ་ར་དགོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༥ལོར་བཏབ། འདེབས་མཁན་མི་གསལ། བྱུང་
མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱ་རག། ① ཀྱ་ནག་དང་ཀྱ་གར་ནས་ཐོན་པའི་ཨ་རག། ② ཀྱ་ནག་དང་ཀྱ་གར་ནས་ཐོན་པའི་
ལུགས་རིགས་རག།

ཀྱ་རལ་བཤད། [གཙང་]ཀུ་རེ་བྱས་པའི་དོན་ལ་འདུག

ཀྱ་རི་དགོན། མིང་གཞན་ཨེ་སྐྱོང་ཀྱ་རི་དགོན་ཟེས། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་རིས་མེད་པ་
ཞེས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྲ་མ་ཞིག་གིས་བཏབ། བཏབ་དུས་མ་གསལ། རྗེས་སུ་དགེ་
ལུགས་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཆེ་ཁ་སྤོ་ཁ་ཁུལ་ཆུ་གསུམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱ་རི་ཆང་། གནའ་དུས་ཁམས་ཉག་ཞོག་གི་ཡུལ་དཔོན་ཞིག་གི་མིང་།

ཀྱ་རིགས། ཀྱ་ནག་གི་མི་རིགས།

ཀྱ་རིམ་པ་བདུན། རིག་པའི་གནས་གང་ཡང་རུང་པའི་གཞུང་གི་དོན་མི་འཁྲུག་པའི་ཆེད་དུ་གདབ་
པའི་རྒྱ་བདུན་ཏེ། དོན་མི་འཁྲུག་པ་ཆེག་གི་རྒྱ་དང་། ཆོག་རྒྱང་མི་འཁྲུག་པ་ཤད་ཀྱི་རྒྱ། ཆོག་
དོན་མི་འཁྲུག་པ་ལེ་ལུའི་རྒྱ། ཤོ་ལོ་ཀ་མི་འཁྲུག་པ་བམ་པོའི་རྒྱ། བམ་པོ་མི་འཁྲུག་པ་བམ་པོའི་
གངས་ཀྱི་རྒྱ། མཐའ་མི་འཆོལ་བ་སྒྲེ་ཐེག་གི་རྒྱ། སྒྲེགས་བམ་མི་འཁྲུག་པ་གདོང་ཡིག་གས་
སྒྲུན་ཁྱེར་གྱི་རྒྱ་བཅས་སོ། །

ཀྱ་རུ། རི་དྲགས་རྒྱའི་རུ་ཚོ།

ཀྱ་རོལ། མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་

ཀྱ་ལ། ① ཉམ་ཞིག་གཤམ། ལན་ལག་ལ། ཀྱ་ལ་བརྟེན་ངས་པས་ལས་ཀ་འབྲས་ཤོར་དུ་གཏོང་བ། ②
གཤམ་ཏེ་འཤ། གཤམ་སྤེད་དམ་བཟླ་བ་མཐའ་བཟུང་གི་དོན། ཀྱ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་ཀྱ་ལ་བ།
ཀྱ་ལ་ལུག།

ཀྱ་ལམ། མང་པོ་འགྲོ་སའི་ལམ་ཆེན། ཁོང་ཚོ་ཀྱ་ལམ་དུ་ཞལ་འཛོམས་བ། དེ་སྤྱང་བཅད་ནས་ཀྱ་
ལམ་གསར་དུ་བཟོས་བ། ཁལ་བོང་བྱས་འཁྱར་བར་ཀྱ་ལམ་སྟེད་བ་ན་དོན་མེད།

ཀྱ་ལྷ། ཀྱ་ལ་པོའི་སྤྲུལ།

ཀྱ་ལུ་ཆས། སྤར་བོད་ཀྱི་མཛད་སྟོའི་སྐབས་དྲུང་འཁོར་ཚོས་གྲོན་རྒྱུའི་ཆས་ཤིག་སྟེ། དེར་ཀྱ་ལ་
སྤེད་སྤྲུབ་དུན་ཚད་ལུགས་ནི། གཟན་གྱིས་སྤང་ཆེན། ཀོང་ནས་འཁོར་ལོ། བན་ཏོག་གིས་
བཅུན་མོ། སྟེད་གྱིས་དམག་དཔོན། ལྷག་ཁྱེག་ལུབས་ཀྱིས་རྟ་མཆོག། ཞར་ཀོང་གིས་སྟོན་
པོ། དེན་ཆེན་སྤྱིས་ནོར་བུ་དེན་པོ་ཆེ་བཅས་མཆོན། འདིའི་སྟོལ་གཏོད་པ་པོ་ནི་དུས་རབས་
བཅུ་བཞི་བར་སྟེ་ལྷ་གདོང་མི་དབང་གྲགས་པ་ཀྱ་ལ་མཆོན་ཡིན།

ཀྱ་ལུ་བ། བོད་ཀྱི་རྫོངས་གར་ལྟ་མོ་འཁྲབ་མཁན་ནང་གི་གཙོ་བོའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ཞིག།

ཀྱ་ལུགས། ཀྱ་གར་དང་ཀྱ་ནག་གི་ལུགས་སྟེ་ལ།

ཀྱ་ལུའི་གྲི། ཀྱ་ལུ་ཆས་ཀྱི་སྟེད་གྲི།

ཀྱ་ལུའི་སྟོད་པོས། སྤར་བོད་ཀྱི་དྲུང་འཁོར་སྤྱི་དགས་དང་ལྟ་མོ་འཁྲབ་མཁན་བཅས་ཀྱི་ཀྱ་ལུའི་
སྟོད་པོས།

ཀྱ་ལུའི་ནམ་ཐར། བོད་ཀྱི་རྫོངས་གར་ཨ་ལུ་ལྟ་མོ་འཁྲབ་མཁན་ཞིག་གི་སྤྱད་བྱངས།

ཀྱ་ལུས་བྲེན་འབེབས། བོད་ཀྱི་རྫོངས་གར་ལྟ་མོ་བའི་གཙོ་བོས་འཁྲབ་ལུལ་གྱི་ས་གཞི་བྲེན་གྱིས་
རྫོབ་པའི་སྤངས་ཀྱི་བྲེད་ཚུལ།

ཀྱ་ཤིང་། ཤིང་ཞིག།

ཀྱ་ཤིང་རྟོད་གསུམ། ཀྱ་གསོས་དང་། ཤིང་དཔུལ། སྟོན་རྟོད་དེ་སྤར་བོད་ས་ཁུལ་གྱི་ཁལ་ཆེན་
གསུམ། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་སྐབས་སུ་བོད་མི་དམངས་ཀྱིས་ཀྱ་ཨམ་བན་དང་བཅས་པའི་དཔོན་
དེགས་ལ་འབྲུལ་དགོས་པའི་འབྲུ་དཔུལ་དང་། སྟོན་ལམ་ཚོགས་ཆེན་ལ་འབྲུལ་དགོས་པའི་

འབྲུད་ཤིང་དང་ཅམ་པ་བཅས་སོ། །

རྒྱ་ཕྱག་། ① ཕྱག་པའི་བྲེ་བྲག་ཅིག་། ② ཤིང་འབྲས་ཆེ་བའི་ཁྲིང་པོ། རྒྱ་ཕྱག་ཆེ་གྲ།
རྒྱ་ཕྱག་འབྲས་བྲ། ① ཆེ་བའི་ཁ། ② ཕྱག་པ་ཁོ་ཞལ་ཅན་གྱི་འབྲས་བྲ་སྟེ། རོ་མངར་ཁ་ལ་བསྐྱ་བ།
ཞུ་རྩེས་སྟོམས། རྒྱས་པས་གཅིན་འགགས་ཀྱི་ནད་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ཆ་བས་ནད། རིག་ནད།
སྒོ་ཆད། མཆིན་ཆད། སྟོད་མཁྲིས་ཀྱི་ཆ་བ་སོགས་ལ་བན།

རྒྱ་ཕྱགས། [མཛོན]རས་བལ་ཤིང་།
རྒྱ་ཤོ། རྒྱུང་ཤོད་དུ་སྒྲེས་པའི་ཤོ་མང་གི་མིང་། ཐང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ཞུ་རྩེས་བསེལ།
རྒྱས་པས་མ་གསོ། །རྒྱས་པའི་ཆ་བ་འཛོམས།

རྒྱ་ཤོག། རྒྱ་ནག་གམ་རྒྱ་གར་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྲ།
རྒྱ་ཤོད། ས་ཁུལ་དམའ་ཞིང་བོད་ཆེ་བའི་ཐང་དང་། རྒྱ་རྒྱུང་གི་འགམ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཟེར།
རྒྱ་ཤོད་དགོན། ① གཏེར་ཆེན་རིག་འཛིན་སྐྱོང་གསལ་སྟོང་པའི་ཡུང་ལ་བསྟེན་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་
གཉིས་པའི་སྤྱད་ཅམ་ན་ཁྲ་མ་དག་དབང་ཡོན་ཏན་གྱིས་རི་ཁོང་ཅིག་བཀྲ། གྲུབ་མཐའ་རྟེང་མ་
བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་ཤོད་དགོན། ② འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྟོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས་སྐབས་བཀྲ་ཞེས་བྲིས་
འདུག་པ་དེ་ནི་མི་སྲིད་ཀྱང་། བལ་ཆེར་སྐྱ་ཨ་སྟེས་དམ་པ་དང་ཡང་ན་དེའི་སྟོབ་མ་ཞིག་གིས་
བཀྲ་བ་མིན་ནམ་སྟེ། ཉག་རོང་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཤོད་སྟེ་བ་མགོན་པོ་
རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོག་མ་འཇུག་ནས་འཁྲུགས་ཅོད་བྱས་མཐར་རྒྱ་ཤོད་སྟེ་བ་པམ་ནས་
མཐར་འཁྲུམས། དགོན་པ་ཡང་འཛོར་ཞིག་སོང་། བོད་གཞུང་གིས་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་
དུ་བསྐྱུས་རྩེས། ཁྲ་མ་བསྟན་འཛིན་དབང་པོས་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་བྱས། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་
བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་ཤོད་སྟག་པ་ཆལ། བར་ཁམས་ཁུལ་རྒྱ་ཤོད་བན་སྐར་སོགས་ཀྱི་ས་གནས་སྤྱི་སྤྱིའི་མིང་།
རྒྱ་བཤལ་མདོག། རྒྱ་སྟེགས་བསྐོལ་བའི་སྟོད་རྩེས་བཤལ་བ་ལྟ་བུའི་རི་རྩེ་དང་སྟེགས་པའི་མདོག་
རྒྱ་མེའི་མེ་ཏོག་། མེ་ཏོག་ཆེར་མ་ཅན་ཞིག་

རྒྱ་མེད། མེ་རྟོག་གི་ཁ་དོག་སྟེ། མེ་རྟོག་དམར་མེར་མི་ཁྲིའི་མདོག་ལ་མེ་རྟོག་རྒྱ་མེར་ཟེད།
རྒྱ་མོག། རྒྱ་དང་མོག་པོ།

རྒྱ་སྤང། ① འདེགས་རྒྱ། ② རྒྱ་མ་དང་ཉ་ག།

རྒྱ་གཤེད། གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་ཤིག། གོས་ཆེན་གཞི་མེར་པོའི་ཐོག་མེ་ཐོག་དམར་པོ་དང་།
གཤེད་དཔལ་མདངས་ལྡན་གྱི་འདབ་མ་བཞོས་པ་ཞིག། བོད་ཀྱི་སྟོད་ཐུང་གི་གོང་བའི་རྒྱ་
དང་། དགེ་སྲོང་གི་ཆ་ལུག་བཟོ་ཆས་དང་། སྟོད་འགག་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་སྟོད་སྟོལ་ཡོད།
གནའ་དུས་བོད་ལ་ཡོང་ཁུངས་ཅོ་མོ་རྒྱ་གར་དང་། ཨོ་རོ་སོག་སྤྱ་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག།

རྒྱ་སྤྲ། བཅའ་ནས་ལོ་དེར་སྤྲིན་པའི་ཁིང་སྤྲིན་གང་ལུ་ཅན་གྱི་འབྲུའི་སྤེལ་སྤྲ་མའི་རིགས་ཏེ།
སྤྲི་ཚུལ་ངར་པ་གྲུ་བཞི་ཁོང་སྟོང་སྤྲ་དང་ཡལ་ག་མེད་པ། སུལ་རིས་ཅན་དང་པོར་སྤྲེ་བ། མཐོ་
ཆད་སྤྲི0.3 ~ 1.8ཙམ་ཟེན་པ་ཆེགས་མཆམས་རེ་ནས་ལོ་ལྟེ་བ་འཛོེད་དེ་བྱེད་སྤྲེ་བྲུ་ཅན་2
~ 6བར་རིས་མོས་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུད་འཛོེད་པོར་སྤྲེ་བ། དེའི་མཆན་ཁུངས་མེ་རྟོག་སྤྲེ་ལེབ་ས་
ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་ཅ་རིས་དམར་སྤྲེ་དང་སྤྲེ་ག་ཐིག་ཡོད་པ་གང་ལུ་ལེབ་མོ་རྒྱུ་ནར།
འགངས་ལ་རྒྱ་མ་གྱིང་མཐུག་པ། ནར་དུ་འབྲས་ལུ་2 ~ 4ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་གོ། རོ་མངར་ལ་
ཅུང་ཟད་ཆོ། ལྷ་རྩེས་སྟོལ་ས། ལུས་པས་བད་རྒྱུད་ལུང་པ་དབུགས་མི་བདེ། ལུ་བ་ལས་བྱུང་
རྟེན་འཛོལ་གཞུང་འབྲས་སེལ། མོ་དང་སེལ་སྤྲེ་ཡང་ཁྲག་མཁྲིས་སོགས། སྤྲེད་ཅིང་སྤྲོན་
ལྡན་ཐལ་བར་མི་བྱུལ། །

རྒྱ་གསྐྱོར། ① སྐད་ཆ་བསྐྱོར་ནས་ཟུར་ཟ་བྱེད་པ། ཐུག་དོག་གི་སྐྱོར་སྤྲེ་གྱི་འདོད་གཏམ་
མ་ཤོད། ② དོན་གཅིག་ཡང་ཡང་བསྐྱར་ནས་བཤད་པ། དོན་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་སྤྲེ་གཅིག་ཡང་
ཡང་རྒྱ་གསྐྱོར་གྱིས་ཤོད་ཀྱིན་འདུག། ③ ཆང་རྒྱ་གསྐྱོར་རྒྱག་པ། ཡང་ཡང་རྒྱ་གསྐྱོར་བྲས་
པའི་ཆང་རོ་བཅུད་ཆེ།

རྒྱ་གཅིག་མཆོངས་གཅིག། ཁྲོ་གཅིག་ཅེ་གཉིས་མེན་པ། ལས་དོན་འདི་ལ་ང་གཉིས་རྒྱ་གཅིག་
མཆོངས་གཅིག་ཡིན།

རྒྱ་གཏམ། བསྐྱོར་ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཆའམ་ཟུར་ཟའི་གཏམ།

ཀྱག་པ། ག་ཆེན་པོའི་དོན་ཏེ། མི་ག་ཀྱག་པ་ཆོ་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་པ་དགལ། ག་ཀྱག་ན་ནད་མང་
པོ་ཡོང་སྟེ། གཡག་དེ་ག་ཀྱག་པ་ཞིག་འདུག་ཆེའ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།

ཀྱག་ས། ① བཟའ་བཅའི་རིགས། ལམ་ཀྱག་ས། ལྷགས་ཀྱག་ས། དབྱར་ཀྱག་ས། དལུན་ཀྱག་ས།
འཆོ་བའི་ཀྱག་ས། ཀྱག་ས་རང་འཁུར། རྟོག་ཐོན་གོང་ནས་བཟའ་བཅའི་ག་སྒྲིག་འཐུས་ཆང་
ཞིག་མ་བྱས་ན་ལམ་ཀྱག་ས་འཆད་ཡོང། ② ལྟོ་བ་འགྲངས་པའི་དོན་སྟེ། ཟ་མ་ཀྱག་ས་ཅིག་ཟོ།
ཆང་ཀྱག་ས་ཅིག་འཐུང་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱག་ས་བཟན། ① བོ་ཉའམ་འགྲུལ་ལ་འགོ་མི་སོགས་ལ་སྟེར་རྒྱུའི་ལམ་ཀྱག་ས་དང་བྱ་དགའི་རེན་
པ། ② དཔེ་ཆའི་མིང་སྟེ། ལྷ་བསང་ཀྱག་ས་བཟན་ཞེས་པ་སྟོབ་དཔོན་པ་སྐྱེ་འབྱུང་འབྱུང་གནས་
ཀྱིས་གཏེར་དུ་སྤུས་པ་གཏེར་སྟོན་རིག་འཛིན་གོང་གི་ལྷེ་མ་འབྱུ་ཅན་ཀྱིས་བྲག་རི་དུག་སྤུལ་
སྤྱངས་འབྲའི་ཤེད་པ་ནས་གཏེར་བཏོན་པ་བྲགས་པའི་བསང་ཡིག་ཅིག་ཡིན།

ཀྱག་ས་ཅིག་ཟོ། ཀྱག་ས་ཆད་ཟོ་ཞེས་བཟའ་བ་ལ་སྤྱུལ་བའི་ཆོག་ཡིན།

ཀྱག་ས་ཆས། ཉེར་མཁོའི་བཟའ་བཅའི་རིགས། ཨ་པས་ཀྱག་ས་ཆས་འདད་ངེས་ཁྱེར་ནས་བྱེས་ལ་
ཕྱིན་སོང།

ཀྱག་ས་མུ། བཟའ་བཏུང་། ཀྱག་ས་མུ་རྣམས་རྫོགས་པ།

ཀྱག་ས་ཉེན། འཆོ་བའི་མཐུན་ཉེན།

ཀྱག་ས་ལྟོགས། རྟོན་ཁོག་འགྲངས་པ་དང་། ལྟོགས་པ། ལྟོ་ཆས་མང་ཉུང་རན་པོ་ཟོས་ན་ཀྱག་ས་
ལྟོགས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ཆ་མི་ཡོང།

ཀྱག་ས་ནག་ཅིག་ཟོ། [ཁམས་པའི་ལུལ་སྐྱད། སྤྱུལ་ཆོག། ཉ་ཅང་འགྲང་ཆད་ཅིག་ཟོ་ཞེས་མགྲོན་པོ་
རྣམས་ལ་དགའ་སྟོའི་སྟེ་ལེན་དང་གསོལ་ཆས་དྲངས་པའི་ཆོག།

ཀྱག་ས་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]བཀྱག་ས། བཀྱག། ཀྱག་ས། ཟས་ཀྱིས་ངོམས་པ། རྟོན་ཁོག་བཀྱག་ས་
སོང། ② རང་ཉིད་མཐོ་བར་སེམས་པ་སྟེ། བདག་གི་གཟུགས་དང་རིགས་རུས་གཉེན་བཤེས་
ཡོངས་སྟོད་སོགས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་རང་
མགྲུ་བས་འབྱིངས་པ་ཉེ་ཉོན་ཉེ་ལུའི་ནང་གསེས་སེག་ ③ ཡོན་ཏན་ཀྱིས་ཀྱག་ས་པ། ལྟོ་བས་

འབྱོར་དབང་ཐང་གིས་རྒྱགས་པ་ནམས། ④ ལུས་ཀྱི་ཤ་སྟོབས་འཕེལ་བའམ་ཆོན་པོ། རྒྱགས་
རིལ་རིལ། སྒྲ་ཤ་རྒྱགས་པ་བྱས་ཡོང།

རྒྱགས་པ་བརྒྱད། རིགས་བཟང་བས་རྒྱགས་པ། གཞུགས་ཀྱིས་རྒྱགས་པ། ལང་ཆོས་རྒྱགས་པ།
ནད་མེད་པས་རྒྱགས་པ། རོར་གྱིས་རྒྱགས་པ། དབང་ཡོད་པས་རྒྱགས་པ། བཟོ་རིག་ཤེས་
པས་རྒྱགས་པ། མང་དུ་བོས་པས་རྒྱག་པ་བཅས་བརྒྱད་དོ། །

རྒྱགས་པ་རིལ་རིལ། ཤ་རྒྱག་པ་རིལ་རིལ་ཅིག་འདུག་ལྟ་བུ།

རྒྱགས་སྟོང། སྦྱིད་ལང་ཤོར་བའི་སྟོང་བ།

རྒྱགས་ཕྱེ། རྩོགས་འགྲོའི་སྐབས་ཀྱི་ཟས་རིགས།

རྒྱགས་མར། འགྲོན་པོ་བྱེས་བཟོད་སྐབས་ལམ་རྒྱགས་གས་ཀྱི་མར།

རྒྱགས་མལ་གསོ། །བཟའ་བུར་རྗེས་སུ་སྟོང་པོར་བྱ་ནས་ཡུད་ཅམ་སྟོང་བ།

རྒྱགས་ཆད། ཟོད་པ་འགྲངས་པའི་ཆད།

རྒྱགས་ཐོང། རྩོགས་འགྲོའི་སྐབས་ཀྱི་ཟས་རིགས།

རྒྱགས་ཤ་སྦྱིད་ལང། རྒྱགས་ཤ་ལངས་ནས་སྦྱིད་པ་གང་བྱུང་བྱས་པ།

རྒྱད། ① བར་ཐག་གི་ཆད། མིག་རྒྱར་ཐུང་བ། རྒྱད་ཏ་ཅང་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ། ② ཐག་རིང་བ།
ལམ་ཐག་རིང་པོ་རྒྱང་གིས་ཆོད་པ། རྒྱད་དུ་འཕེན་པ། ཟོར་པ་པན་ཚུན་གྱི་བར་ལ་མདའ་རྒྱང་
གང་ཅམ་རེ་ཡོད། དངོས་པོ་ཉལ་རྩལ་ནམས་རྒྱད་དུ་བསྐྱར་བ། གནས་བྱ་འཕྱར་ཡོང་བ་རྒྱང་
ནས་མཐོང་བ། དག་མཁར་ལ་མེ་སྟོགས་ཀྱི་མདེལ་ཞིག་རྒྱབ་ནས་ཤོག་པ། པན་ཚུན་མི་མཐུན་
པ་ནམས་ཁག་ཁག་སོ་སོར་རྒྱང་བསྐངས་ནས་བསྐྱད་པ། རྒྱང་གི་གཉེན་ལས་རྒྱད་ཀྱི་ཁྱིམ་
མཆོས་དགའ།

རྒྱང་སྐད་བབ་ཅོལ། ཐག་རིང་པོ་ནས་པན་ཚུན་སྐད་ཆ་ཤོད་རེས་དང། ཁ་ཅོད་ཅེ་བ། སྐད་ཅོར་རྒྱག་པ།
རྒྱང་སྟོང། ཐག་རིང་པོར་སྟོང་བ།

རྒྱང་སྟོང་རྒྱངས་འཁོར། ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱངས་འཁོར།

རྒྱང་བསྐྱར་ཅིས་མེད། ལས་ཀར་དོ་འཁུར་མི་བྱེད་པ།

ཀྱང་ཁྱིད་སློབ་གསོ། བརྟན་འཕྲིན་དང་། རྒྱང་འཕྲིན་སོགས་བརྒྱད་ནས་སློབ་གསོའི་ལས་གཞི་
བཙུགས་པ།

ཀྱང་མཁར་པ་ཆབ་ཡུལ། དེང་སང་རིན་སྲུངས་ཤང་ཁོངས་ཀྱང་མཁར་ཁྱོང་ཆོ་ཡོད་སའི་ས་གནས་
བརྒྱད་དང་པ་ཆབ་ཀྱི་ཡུལ་པ་སྤྲམ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྐྱས་པ།

ཀྱང་མཁར་རྫོང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཁོངས་མཆོ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་སྟེ། འགྲོ་བ་བཟང་མོའི་
གཏམ་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་རྒྱལ་པོ་ཀླ་ལ་དབང་བོའི་བཙུན་མོ་བདུད་མོ་ཏུ་ཤང་གི་སྐྱེད་སྲས་
ཆལ་ཡོད་ས་ཡིན་པར་སྐད།

ཀྱང་གྲགས། ① གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་རིང་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཅིག་སྟེ། མིའི་གཞུ་འདོམ་ལྟ་བུ། ②
ཐག་རིང་གི་སྐད་གྲགས། དཔལ་བོ་རྒྱང་གྲགས་ཆེ། མི་མ་མཐོང་རྒྱང་གྲགས་གཤེར་བོ་ཆེ། འགམ་
བཅར་ན་མ་མོ་ཁྱེད་འཇུ་ལ་རེད། ③ རྩ་མཁན་གྱིས་རྩ་ཆས་འཇལ་བོ་བཟོ་བྱེད་ལག་ཆ་ཞིག་

ཀྱང་གྲགས་དགོན། དགོན་འདི་འབྲི་གྲང་བའི་སྐྱ་མ་པ་ཆེན་ལྷ་ཡ་སྐང་བའས་མཆོན་གཞན་ཆོས་
རྩེ་ཤུན་ཆོགས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤྱ་རངས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱང་གྲགས་ཅན། གང་ཐག་གང་ཞིག །སོ་སོའི་འཛོན་ཐང་དང་རུས་པས་མཆོན་སྟན་ཅན་གྱི་ལས་
མང་ཅེས་བྲས་པས་ས་ཐག་རིང་བོར་སྟན་གྲགས་ཁྲབ་པའི་མི།

ཀྱང་བསྐྱགས། དེང་སྐབས་ཀྱན་ཁྲབ་རྒྱང་འཕྲིན་ལ་ཟེད། ཀྱང་བསྐྱགས་ལུས་ཅལ་ལྟ་བུ། དེའི་ན་
སྐད་དུ་broadcast ཟེད།

ཀྱང་བསྐྱགས་སློག་ཡིག །སློག་སྐད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་དུ་broadcast mail ཟེད།

ཀྱང་བསྐྱགས་གཏོང་མཁན། ཀྱང་བསྐྱགས་ལས་ཁུངས་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་མིང་།

ཀྱང་རེ། སྟོན་ལ་རྒྱང་རིང་དུ་ཐོན་ཆུ་ལ་ཞིག །རྟེན་མང་བོའི་ནང་ནས་ཁོ་སྟོན་ལ་རྒྱང་རེར་ཤོར་སོང་།

ཀྱང་ཆོད། ལྷ་རྟིང་བར་ཐག་ཆོད་པ། ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བྱུང་པ།

ཀྱང་མཆོངས། ཀྱང་རིང་བོར་མཆོངས་པ།

རྒྱ་ལྷ་དཔོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྒྱུ་ལོ་༡༩༧༩ལོར་དག་དབང་ཕྱིན་ལས་དར་རྒྱས་
ཀྱིས་བཀྲ་། འུ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་མཐའ། ཐག་རིང་ནས་མཐའ་ཁ་ཁུ་བ།

རྒྱ་བལྟས། མིག་རྒྱ་རིང་པོ་བལྟས་བ། མཛེས་རྒྱན་རྣམས་རྒྱ་བལྟས་ལ་འོད་བརྒྱག་འཆར་པོ་
འདུག། ཁྲོ་བྱར་བྱོགས་མི་སུ་ཡོད་ལུང་ནས་རྒྱ་བལྟས་བྱེད་བ། མ་འོངས་མདུན་ལམ་ལ་རྒྱ་
བལྟས་བྱེད་དུས་སྒྲུང་བ་ཏ་ཅད་སྒྲིད་པོ་འདུག། དབྱིན་སྐད་དུ་remote access ཟེད།

རྒྱ་བལྟས་ཅིས། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྐད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remote-access data processing ཟེད།

རྒྱ་བྱང་བ། ཐག་ཉེ་བ།

རྒྱ་མདའ། ཐག་རིང་དུ་འཕེན་པའི་མདའ།

རྒྱ་འདོམས་སྲུང་སྲོད། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་
སྐད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remote maintenance ཟེད།

རྒྱ་ནས་ཁ་རྒྱུར་བ། ཐག་རིང་ནས་བ་རོལ་པའི་གནས་བསམ་སློ་སོགས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བཀྲང་བ།
རྒྱ་ཕྱགས། ཕྱགས་རྒྱ་རིང་པོ། ཐོ་གསར་རྒྱ་ཕྱགས་ཅན། ལྷན་པའི་ལས་ལ་རྒྱ་ཕྱགས་མེད།
རྒྱ་ཕྱད། རྒྱ་འབྱད་དང་དོན་གཅིག། སྒར་ཉེས་ཅན་རྣམས་རང་ལུལ་ནས་རྒྱ་རིང་གི་སར་ཕྱད་
པའི་ཁྱིམས་སྲོལ་ཞིག།

རྒྱ་འཕེན་བ། སྒར་རྒྱ་གར་གྱི་དང་སྲོད་འཕྲིག་ཉེན་མིག་གི་བྱ་བ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ཆེ་འདི་བྱེད་
ལས་འབྲས་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་ཆད་ལྟ་བ།

རྒྱ་བྲ། མདོས་གྱི་ག་བཞིར་བཅུགས་པའི་སྒྲིག་བྲ།

རྒྱ་སྒྲེལ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྐད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་remote ཟེད།

རྒྱ་སྒྲེལ་སྒྲེབ་གཙོད། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་

སྤྱད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remote batch processing ཟེད།
རྒྱུ་ལ་ནང་འཁྱུག་ཤོག་ཀླད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remote batch entry ཟེད།
རྒྱུ་ལ་པར་འཁོར། ཤོག་ཀླད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remote printers ཟེད།
རྒྱུ་ལ་ཅེས་འཁོར། ཤོག་ཀླད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
སྤྱད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remote computer ཟེད།
རྒྱུ་ལ་ཆོད་འཛིན། ཤོག་ཀླད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remote control, rctrl ཟེད།
རྒྱུ་ལ་བུད། རང་ལུལ་ནས་གཞན་ལུལ་ཐག་རིང་པོར་འབུད་པ།
རྒྱུ་ལ་བུད་གཏོང་པ། གནའ་པོའི་ཁྲིམས་ཆད་ཞིག་སྟེ། ལུལ་ནས་མཐའ་སྟོང་གཏོང་པ།
རྒྱུ་ལ་མེན། མེ་མདའ་དང་། འུ་རྩོ་སོགས་གཏད་ལུལ་ཐག་རིང་ཅམ་ན་བཅུགས་ཡོད་པའི་མེན།
རྒྱུ་ལ་འབོད། ① རག་རྟ་གང་ཞིག་ཏུ་བྲངས་ནས་གསོལ་འདེབས་སོགས་འདོན་པའི་དོན། གླ་མ་རྒྱུ་
འབོད། མ་ཉི་རྒྱུ་འབོད་ལྟ་བུ། ② ཐག་རིང་ཅམ་ནས་འབོད་པའི་དོན།
རྒྱུ་ལ་འགྲོག། རོང་ས་དང་ཐག་རིང་པའི་བྱང་འགྲོག་ཁུལ།
རྒྱུ་ལ། ① ཐག་རིང་པ། རྒྱུ་ལ་ནས་ལག་བརྟེན་བྱེད་པ། ② ཐག་རིང་དུ་འཕེན་རྒྱུའི་མདའ་བྲ་པོ་ཞིག་
རྒྱུ་ལ་མིག། ① རྒྱུ་ལ་རིང་གསལ་པོར་མཐོང་པའི་མིག། ② རྩེས་ཡོང་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་མཐོང་གཏོང་
ཤེས་པ། རྒྱུ་ལ་མིག་རིང་པོ། རྒྱུ་ལ་མི་མཐོང་མཁམ།
རྒྱུ་ལ་མིག་ལྟ་བུ། ཐག་རིང་པོའི་སར་བལྟ་བུ།
རྒྱུ་ལ་ཞགས་རྩ་ལྟོན་མ། རིག་ཆའི་གདངས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལམ་ལ་མཐོང་བ་འཆར་བྱེད་ཀྱི་སྟོ།
རྒྱུ་ལ་གཞལ། འབྲུལ་སྤངས་ཤིན་ཏུ་དལ་ལ་གཞས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དལ་བའི་བྲོ་གར་གྱི་རིགས་ཤིག་
རྒྱུ་ལ་པའི་ཁྲོད། འདེབས་དུས་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་པོད་རང་སྟོང་སྟོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་པོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

[illegible]

ནས་ཀྱན། མངོས་བྱེད། ལེགས་བྱེད་བཅས་སོ། །^③ རྒྱལ་དང་སྐྱགས། འོ་བག་བརྒྱབ་ནས་
རྒྱན་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་ཐོང་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་འབྱེད་པ། ཤིང་བྱ་དང་། དེའུ་སོགས་བསྐྱགས་ཏེ་
རྒྱན་རྒྱག་པ། རྒྱལ་པམ་ཐོབ་ཤོར་གྱི་ཆེད་དུ་འཕེན་པ། ཅེད་མོ་ཐོབ་ཤོར་གྱི་ཆེད་དུ་དཔལ་
འབོར་ཆེན་རྒྱན་དུ་བཅུགས་པ། ^④ [མངོན་]སྐྱ་སྐྱབ་དང་། ཨུ་དེ་ག། རོགས་མེད། དབྱིག་
གཉེན། རྩོགས་སྒྲང་། ཆོས་གྲགས་ཏེ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ལ་དྲག་ཡོད་པས་གངས་དྲག་མཆོན།
རྒྱན་སྐྱགས་ཀྱི་ནག་ཉེས། རྒྱན་ཅེད་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་ལ་བརྟེན། ཡང་ན་རྒྱན་ཅེད་ཀྱི་ནག་ཉེས་
ཡང་ཟེད།

རྒྱན་སྐྱགས་ཅེད་ཆས། རྒྱན་ཅེད་ཀྱི་ཡོ་ཆས་འོ་བག་སོགས། ཡང་ན་རྒྱན་ཅེད་ཡོ་ཆས་ཡང་ཟེད།
རྒྱན་སྐྱབས། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའམ་སྐྱས་པ། ཉ་མཆོག་ལ་སྐྱ་སྐབ་ཀྱི་རྒྱན་སྐྱབས་པ། དགེ་སྦྱོར་
ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་སྐྱབས་པ།

རྒྱན་སྒྲོར། སྐྱ་འབོལ་སྒྲོག་བྱེད་གསེར་དཔལ་ལྷགས་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་གཟེར་ཆེན་མགོ་
ལེབ་ཅིག

རྒྱན་ཁ། སྐྱགས། རྒྱན་ཁ་བཅུགས་ནས་ཅེད་མོ་ཅེ་ག།

རྒྱན་མཁན་པོ། ལྷན་དག་མཁན་པོ།

རྒྱན་གོང་དགོན། ལྷང་སྤང་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་ཟེད། སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧པའི་མེ་བྱ་ལོས་
ལོ་སྟོན་རྟོ་རྩེ་དབང་ལྷག་གིས་བཏགས། ལྷ་ར་རྒྱ་ཐའི་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་ལས། རྒྱན་གོང་འདི་ལོ་སྟོན་
རྟོ་རྩེ་དབང་ལྷག་གིས་གཙོ་བོར་མཛད། ཉེ་གནས་ལྷེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་
བཞེངས་པའི་ཞབས་ཏོག་མཛད་ནས། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་མེ་མོ་བྱ་ལ་འགྲམ་གཏིང་རྩེས་རྒྱན་
གོང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས་པའི་མཐེལ་ལན་ལྷེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པ་སོགས་སྟོབ་
དཔོན་གཉེས་ཀྱིས་རྒྱན་གོང་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བཞེངས་སོ། ཞེས་གསུངས། ལྷབ་མཐའ་བྱ་ཞ་ལུའི་ལུགས་ཡིན། ལྷ་བོད་རང་སྦྱོང་ལྷོངས་
གཞིས་ཀ་ཅེས་ཁྱལ་གཞིས་ཀ་ཅེ་གོང་ཁྲིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱན་གོས། རྒྱན་ཆ་དང་གྲོན་པ། རྒྱན་གོས་གཟབ་མཆོད། རྒྱན་གོས་འཇའ་ཆོན་སྐྱ་ལྷ་འད།

ཀྱན་གྱི་དོ་ཐོ། དོ་ཐོ་འཛིན་པའི་ཀྱན་གྱི་རི་མོ་འཛིན་པའི་ཀྱན་གྱི་ཕུག་ཅིག་

ཀྱན་ཀྱན་གྱི་ ① དངོས་པོ་བཞོ་བ་ལུ་བྱེད་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཀྱན། ② ལུ་བག་སོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་དངོས་པོ་ཀྱན་འཛུགས་པ།

ཀྱན་བརྒྱུད་གསལ་སྐབས་ནང་བ་ལྟར་ན་ཀྱན་བྱུག་དང་། སྐབས་ཕྱི་བ་ལྟར་ན་ཀྱན་བརྒྱུད་དེ། ༡
དབུ་ཀྱན། ༢ སྐྱོན་ཀྱན། ༣ མཁུལ་ཀྱན། ༤ བྱུག་གཏུག། ༥ ཞབས་གཏུག། ༦ སྐར་གསལ། ༧
དོ་ལལ། ༨ མེ་མོ་དོ་སྐྱེ་བརྒྱུད་དོ། །

ཀྱན་འབྱེད་ཁང་། ལོ་བག་སོགས་ཀྱན་ཅིང་བྱེད་པའི་ཡུལ། ཡང་ན་ཀྱན་ཅིང་ཁང་། ལོ་ཁང་བག་
ཁང་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཀྱན་ཆ། མཛེས་པའི་ཀྱན།

ཀྱན་ཆས། ཀྱན་གྱི་ཡོ་བྱད།

ཀྱན་སྐྱབ་པོ་བཞོད་པའི་མདོ། །བམ་པོ་བཞེད་པའི་འཕྲུ་དགུ་གཤམ་དུ་མ་ཆང་བར་བཞེད་པ། ཇི་ན་
མི་བྱ་དང་། ལྷོ་ལེ་རྒྱ་ལོ་རྟེ་དང་། བརྟེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བསྐྱར་བའོ། །

ཀྱན་དོར་བ། ཀྱན་ཆ་སྤངས་པ།

ཀྱན་བྱུག །① ལྷའི་ཀྱན་བྱུག་སྟེ། ༡ དབུ་ཀྱན། ༢ སྐྱོན་ཀྱན། ༣ མཁུལ་ཀྱན། སོགས་བྱུག །②
འཛེམ་སྒྲིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཀྱན་བྱུག་སྟེ། དབུ་མའི་ཀྱན་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་དང་འཕགས་པ་ལྷ།
མདོན་པའི་ཀྱན་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན། ཆང་མའི་ཀྱན་ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་བཅས་
སྤར་ཀྱ་གར་དུ་བྱོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བྱུག་གོ།

ཀྱན་བྱུག་མཆོག་གཉིས། སྐྱུ་སྐྱུ་བ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་སྒྲང་།
ཆོས་གྲགས་བཅས་ཀྱན་བྱུག་དང་། བསྐྱན་པ་ཅ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་འདུལ་བའི་སྐྱེ་སྟོང་ལ་
ཤེན་ཏུ་མཁས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་ཏུ་འོད་དང་ཡོན་ཏན་འོད་རྣམ་གཉིས་ནི་མཆོག་གཉིས་སོ། །

ཀྱན་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲ། ཆོག་ལྷད་གང་ཞིག །རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་བརྟག་པའི་འཇུག་པ་དེས། ཆོག་
ཕྱི་མ་མཐུན་པའམ་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཀྱན་གཉིས་དང་། གཞིའམ་དོན་གཞན་ཞིག་
ལ་སྤྱད་ཅིང་སྦྱོར་བའི་སྤྱར་འགྱུར་དོན་སོ། །

ཀྱན་སྐྱད་ཀྱི་དཔེར་བཞིན། ༡ མཐུན་པའི་ཆོག་ཀྱན་དུ་སྒྲོར་ན། གསལ་ཡང་གསལ། མཛེས་ཀྱང་
མཛེས། ལྷ་བྱ་དང་། ༢ མི་མཐུན་པའི་ཆོག་ཀྱན་དུ་སྒྲོར་ན། བཏུད་ཀྱང་ཁྲོ། མཛེས་བསྐྱེད་ལྷ་
བྱ་དང་། ༣ སྐྱད་པའི་དོན་དུ་སྒྲོར་ན། གཟུགས་འདི་ནི་མཛེས་ཤིང་འོད་ཀྱང་འཕྲོ། མིར་མ་ཟད་
ལྷས་ཀྱང་བཏུད་དོ། །འདི་ནི་ལྷུག་ལ་འད་ཡིན་ལ་སྒྲོན་པོ་འད་ཡིན་འོ། །

ཀྱན་སྐྱད་ཀྱི་ཐང་། ཀྱང་། འདྲ། ཞེས་པར་གྲུབ་པ་དང་། འདིར་མ་བསྐྱན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡང་
གི་སྒྲོ་དང་བཅས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཀྱད་སྐྱད་ཀྱི་ཐང་ཡིན་ཞིང་། ཀྱན་སྐྱད་ཀྱི་ཐང་དེ་དག་
མིང་མཐར་སྒྲོར་རྩེ་ལ་ནི། [ལྷག་བསམ་སུམ་རྟགས་]ལས། ག་ད་བ་ས་ད་འག་མཐའ་ལ་
ཀྱང་། །འ་མཐར་འད་ཡང་ར་མ་ན་ར་ལའི། རེས་སུ་ཡང་སྐྱར་འདི་ནི་ཀྱན་གཉིས་དང་། །གཞན་
ལ་སྒྲོར་ཞིང་སྐྱད་པའི་དོན་དུ་བཤད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཀྱན་དུག་ཕྲག་མཆོན། རུས་པའི་དབུ་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། སྒྲན་རྒྱ། གདུ་བྲ། སེ་རལ་ཁ། རོག་
པག་སྟེ་དུག་

ཀྱན་གནས། [མཛོན་]དཔལ་བ།

ཀྱན་པ། [མཛོད་པ་]བརྒྱན་པ། བརྒྱན་པ། རྒྱ། མཛེས་ཆས་ཀྱིས་སྦྲས་པ། རྒྱན་ཆ་སྦྲ་ཆོགས་ཀྱིས་
བརྒྱན་པ།

ཀྱན་པོ། རྒྱན་ནམ་སྦྱགས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྦྱགས་འཛོག་དང་། རྒྱན་འབྲེད། ཤོ་ཅན་བཅས་སོ། །

ཀྱན་པོ་པ། རྒྱན་པོ་བ་ཡང་ཟེད། ཤོ་ཅེ་མཁའ།

ཀྱན་སྒྲོས་ཁ་རིས། ཉེར་སྒྲོད་མཛེས་ཅལ་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་སྦྱན་པའི་རྒྱན་རིས་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། མེ་
ཏྲུག་སྦྲ་ཆོགས་དང་། མེ་ཏྲུག་གི་རྒྱན་རིས་སྦྲ་ཆོགས། མཛེས་ཆའི་བཟོ་དབྱིབས་སྦྲ་ཆོགས།
ཁ་རིས་རྒྱན་རིས་སྦྲ་ཆོགས་སོགས་ཡིན།

ཀྱན་སྒྲོས་ཡུལ་ལྗོངས་རི་མོ། ཡུལ་ལྗོངས་རི་མོ་མཆོན་པའི་རི་མོའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟེ། ཡུལ་
ལྗོངས་དེ་རི་མ་རི་བཞིན་མ་བྱིས་པར་རབས་བཏགས་ཀྱི་ཐབས་སྐྱད་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་
ཡུལ་ལྗོངས་དང་དངོས་པོར་སྦྱང་བསྐྱས་ཀྱི་ལས་སྒྲོན་བྱས་ཏེ། སྒོལ་ལུགས་ཅན་དང་ཕྱགས་
བསམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རི་མོ་བས་སྦྱ་ཅལ་གྱི་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཐབས་ལ་

བརྟེན་ནས། རང་གི་བསམ་པའི་བཅེ་དུང་འཇུག་པ་དང་སྒོ་ཁྲིག་ཆེན་པོས་སྟོན་འཕྲི་བྱེད་པ།
བསྟོགས་འདོན་གཏིང་ཟབ་བྱེད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱན་སྟོས་ལུས་
ལྗོངས་རི་མོ་གསར་ཅོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱན་འཕྲེང་། ① རྒྱན་ཆ་དང་འཕྲེང་བ། ② རྒྱན་གྱི་འཕྲེང་བ།

རྒྱན་ཅེད། རྒྱ་ཁོར་ཅི་རིགས་སྤངས་ནས་ཤོ་བག་སོགས་ཐོབ་ཤོར་གྱི་རྒྱན་པོ་ཅེད་པ། ཡང་རྒྱན་
འབྲེད། རྒྱན་སྒྲག་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

རྒྱན་ཅེད་ཀྱི་མ་ཅ། རྒྱན་ཅེད་བྱེད་ཡས་ཀྱི་མ་ཅ་སྒྲོར་མོ་དང་། གཞན་ཡང་དངོས་རྩིས་རིན་ཐང་ཅན་
ཀྱི་རིགས།

རྒྱན་འཇུགས་པ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱན་བཅུག་ནས་སུ་ཐོབ་ཀྱི་ཆད་ལྟར་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པ།
རྒྱན་བཞི། ① ཚུ་བྲག་སྤྲིན་པ་འབྲུག་བཅས་རི་མོ་ཁག་བཞི་ཡོད་པའི་གོས་ཆེན་ཞིག །② ཚུ་ལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱན། གཟུངས་ཀྱི་རྒྱན་བཅས་
བཞི་ལོ།

རྒྱན་བཟང་མ། ལུས་ལ་རྒྱན་བཟང་བཏགས་པའི་བྱད་མེད།

རྒྱན་གཡེད། རྒྱན་ཆ་གཡེར་ཁ།

རྒྱན་རིས། མཛེས་རྒྱན་སྟོས་པའི་རི་མོའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། ཁང་པའི་རྒྱན་རིས་
འཛིན་ཆས་ཀྱི་རྒྱན་རིས་བཅེགས་སྟོན། མྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་
སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྦྱང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་pattern overlay ཟེད།

རྒྱན་རིས་རི་མོ། གཙུ་པོ་ཆ་བསྐྱིགས་དང་། གཅིག་གྲུར། མཆོན་བྱེད། དེ་བཞིན་དབྱིབས་འཁྱུར་
མཛེས་རིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིས་པའི་རི་མོར་རྒྱན་རིས་རི་མོ་ཟེད། དེར་མཛེས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་
ལུགས་ཆེན་ལྡན་པ་མ་ཟད། ལྷ་མང་གི་ནང་ནས་ཆ་བསྐྱིགས་བཟོ་བ་དང་རྟོག་འཛིང་གི་ནང་
ནས་གཅིག་གྲུར་བཟོ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད།

རྒྱན་ཤོག། ① ལུས་ཅལ་འགྲན་སྒྲུར་སོགས་ཀྱི་མཐུག་འགྲས་ཆོད་དཔག་གིས་རྒྱན་འཇུགས་བྲ་
ཐབས་ཀྱི་ཤོག་བྲང་ཞིག །② དངོས་རྩིས་བགོ་བཤའ་བྲ་སྐབས་ཤོག་རས་དོས་སུ་ཁང་གངས་

སམ། ཡང་ན་མི་མིང་དང་། དངོས་མིང་འབྲི་ཞིང་བཞོ་བུའི་དངོས་པོ་དང་ཤོག་རས་གཉིས་
བསྟན་ནས་དངོས་པོ་བཞོ་ཐབས་ཀྱི་མིང་།
ཁྱེད་ཤོད་། ཁྱེད་བཞག་ནས་པམ་བཤམ་ཤོད་བ། དེ་རིང་ཁྱིས་སྤང་དུ་སྤྱོད་ཁྱེད་ཤོར་ཁྱོད་རང་
ཡིན། ཁྱེད་ཤོར་དུས་པས་མི་དག
ཁྱེད་ཤོར་བུ་ལོན། ཁྱེད་ཅིད་ཤོར་ནས་ཆགས་པའི་བུ་ལོན།
ཁྱེད་སྤངས་པ། ལྷ་ཁང་གི་སྤྱད་ཁྱེད་སོགས་སྤང་མཁན་ཏེ། ཡོངས་གྲགས་སྤྱད་གོར་གཉིས་ཟེར།
ཁྱེད་སྤོབ་མར་བཞག་པ། སྤང་ལེབ་བམ་ལྷག་མ་ཕ་མོ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་ཡོ་བྱད་འཛོག་པའི་
སྤོད་བུ་བཞི་དང་སྤོར་མོ་སོགས་སོ། །
ཁྱེད་། ① ལྷག་བཤམ་ཁྱེད་མདུན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱེད་། རི་ཁྱེད་། ལུས་ཁྱེད་། ཉ་ཁྱེད་། པ་ལུས་
ཁྱེད་། ཏུ་བསྐྱར་བ། བཀའ་དོན་ཁྱེད་ཏུ་བསྐྱར་ནས་ཅི་འཛོག་མི་བྱེད་པ། སྤར་ཀྱི་ལུགས་རན་
ཉིང་ར་མ་ཐའ་དག་ལས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ། ཁྱེད་ཏུ་རི་འགྲུལ་བ་མི་ཤེས། མདུན་དུ་སྤྱོད་འགྲུལ་
བ་མཐོང་། ② དངོས་རིགས་དོ་ཤོ་གཉིས། ཁྱེད་གཅིག་། ཁལ་ཁྱེད་། བོང་ཁྱེད་། བས་ཁྱེད་། རྩལ་
ཁྱེད་གསུམ། ③ ལྷོས་ས་དང་རྟེན་ས། ཉམས་རྒྱུད་གི་རྟེན་སའི་ཁྱེད་འཆའ་བ། བདེན་སའི་ཁྱེད་
བང་པོས་བྱེད་པ།
ཁྱེད་ཀྱི་བརྒྱད་འཛིན། [མཛོན]དུག་མདོའམ་སྒྲུལ་དུས་མཐའ་མ།
ཁྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ། ཁྱིས་ཀྱི་ཁུད།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ། ཁྱེད་སྤོག་བཤམ་ཁྱེད་སྤོས་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན།
ཁྱེད་སྤོལ། སྤོག་སྤང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྤྱད་དུ་send to back ཟེར།
ཁྱེད་སྤྱོད། ① ཁྱེད་གཞོན་རོགས་རམ། ཁོང་གིས་ཐས་གོས་གནས་མལ་སོགས་གང་ས་ཅི་ཐད་
ནས་ཁྱེད་སྤྱོར་རོགས་རམ་གནང་བྱུང་། ② ཁྱེད་སྤོལ་མལ། རྟེན་ས། དབྱིན་སྤྱད་དུ་sup-
ported ཟེར།
ཁྱེད་སྤྱོར་མཉེན་ཆས། སྤོག་སྤང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་

སྒྲ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་support software ཟེད།
ཀླབ་སྐྱོར་བྱ་རིམ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་support program ཟེད།
ཀླབ་སྐྱོར་བྱེད་པ། ཀླབ་ནས་སྐྱོར་བ་ལྟར་རོགས་པའན་བྱེད་པ།
ཀླབ་དཀའ། དུར་བྱ་ཀྱང་ཀའི་མིང།
ཀླབ་ཁུར་བྱེད། ཀླབ་ཅ་རོམས་ནས་དབའ་ཉམས་སྟོན་པའི་དོན་སྟེ། སྤྱ་བྱ་དེས་ཨ་བྱེ་ཀླབ་ཁུར་བྱེད་
ནས་པ་མའི་ཁ་ལ་ཉོན་ཞིང་མི་འདུག། ཅེས་དང་། ཡང་། རྫོང་གི་བྱང་ཡིག་དེས་རྫོང་དཔོན་ཀླབ་
ཁུར་བྱེད་ནས་མི་གཞན་དང་མཐུན་སྦྲིལ་ཡག་པོར་བྱེད་ཅིང་མི་འདུག་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །
ཀླབ་ཁལ། རྒྱུད་ཆད་ལོངས་ངེས་ཀྱི་དོ་པོ་ཆ།
ཀླབ་སྐྱར་པོ། སྐལ་བ་སྐྱར་སྐྱར་རམ་སྟོད་སྐྱར་པོ།
ཀླབ་འགལ། མི་མཐུན་པ། བན་ཚུན་བྱ་སྟོད་ཆང་མ་ཀླབ་འགལ་དུ་བྱིན་པ།
ཀླབ་འགྲོས། ལྷུས་ཞབས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས། དགོངས་པ་ལྷུས་ཏེ་ཕྱག་འབུལ་ལྷ་བཞིན་ཀླབ་འགྲོས་
ཀྱིས་ལོག་སོང་། གནང་བ་ཐོབ་ནས་ཀླབ་འགྲོས་བྱེད་ཀྱིན་བྱིར་ལོག་འགྲོ་བ།
ཀླབ་ངོས། དངོས་པོ་གང་གི་ཀླབ་ངོས།
ཀླབ་སྤྲ། ཀླབ་ཏུ་སྟེ་སའི་སྤྲ།
ཀླབ་གཙུག། [ཡུལ]གོས་ཀྱི་ཀླབ་ལོག་གི་སྟེང་རགས་ལོག་གི་སྐབ་མཐར་སུ་ལུའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་
དབྱིབས་བཅོས་པའི་མིང་།
ཀླབ་ཆ། བཀལ་བའི་དོ་པོ།
ཀླབ་ཆོས། སྤང་པོ་བཏོན་ཆར་ནས་སྟོག་པའི་ཆོས་གང་རུང་།
ཀླབ་ཇ། གྲ་སའི་ནང་དུ་ཉིན་གྲང་ཀླབ་ཀྱི་ཇ་ལ་ཟེད། དགོང་ཇ་དང་དོན་གཅིག་
ཀླབ་ལྗོངས། ཡུལ་ལྗོངས་བཀོད་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་དེ་ནི་མཛེས་ཆལ་གྱི་ཆེད་སྟོད་མིང་ཆིག་ཅིག་
ཡིན། དེར་དོན་སྟོང་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་རྫོས་གར་འཁྲབ་སའི་གར་སྟེགས་དང་སྟོག་
བརྟན་པར་ཀླག་རྩ་བའི་ཐོག་བཀོད་སྟེག་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་དང་དངོས་པོའི་རི་མོ་ཡིན།

གཉེས་ནི་རྒྱ་སྒྲིལ་རི་མོའི་ཐོག་རི་མོའི་ངོས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཡུལ་སྒྲོངས་བཞོན་སྒྲིག་
བྱེད་པའི་དོན་ལའང་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ་background ཟེར།
རྒྱ་སྒྲོངས་ཀྱི་མདོག་ ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་background color ཟེར།
རྒྱ་སྟེ། རྒྱ་ཏུ་སྟེ་སའི་སྟེ་འཕོལ།
རྒྱ་བཞེད། རོགས་རམ།
རྒྱ་བརྟན། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟོང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་aMTER-image ཟེར།
རྒྱ་ཏུ་བསྟེས་པ། ① གཞུགས་པོ་རྒྱ་བྱོགས་སུ་བརྟེན་པ། གཉིད་བློན་ས་རྟོན་རྒྱ་ཏུ་བསྟེས་
པ། ② སྒྱུ་ལ་བཅོལ་པ། རང་གི་མེས་རྒྱལ་ལ་རྒྱ་བསྟེས་པ།
རྒྱ་ཏུ་དབྱུག་པ། སྤང་མེད་རྒྱ་སྒྲུང་བྱེད་པ།
རྒྱ་རྟེན། རྒྱ་བཅས་སྒྲོལ་པའི་རྟེན། རྒྱ་རྟེན་འཆོལ་པ། ཀ་བ་ལ་རྒྱ་བརྟེན་བྱེད་པ། གཞན་གྱི་རྒྱ་
རྟེན་བྱེད་པ། རྒྱ་རྟེན་དབྱང་གཉེན།
རྒྱ་རྟེན་གྱི་ཡུང་། གསང་སྟགས་ཀྱི་དབང་དང་ཁྱིད་རྣམས་ཁྱུ་ཐེན་ནས་ལྟ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུད་དང་།
ཆོ་ག་གཞུང་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་ཡུང་ཆོག་སྒྲུ་མས་སྒྲོག་པ་དེ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་ཉན་པ།
རྒྱ་རྟེན་ཆད་མ་ཅན། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་གོ་དགོས། མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གང་
ཐག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་པའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྱུ་བ་བྱེད་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་སྒྱུ་བ་པའི་
དོན་ཡིན།
རྒྱ་སྟན། སྟེལ་པོ་འཁུར་སྟགས་ཀྱི་རྒྱ་བཀྲུ།
རྒྱ་སྟོན་པ། ① ཡུས་རྒྱ་སྟོན་པ། ② མི་མ་བློན་རྒྱ་འགལ་བྱེད་པ། ཁ་བརྟ་ས་ལ་རྒྱ་སྟོན་པ།
རྒྱ་བཀྲོད། རོ་ལོག། རྒྱ་བཀྲོད་རོ་ཆོལ།
རྒྱ་དང་། རོན་པ་འཁུར་དུས་རྒྱ་ཏུ་འདོགས་རྒྱའི་ཀ་འཕན་ལྟ་བུའི་གོས་ཆེན་འཛར་ལྷན་གྱི་མིང་།

ཁྱབ་དུ། [ཡུལ་]ཀྱང་པའི་ལྷ་ཐང་གི་ལྷ་མ་ཡུལ་དབྱེག་གི་མཐའ་རྒྱ་ཀོ་བ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མིང་
ལ་ལྷ་མ་གི་ཕྱི་སྐྱོར་ཟེད།

ཁྱབ་ཐོས་འབྱུང་བརྒྱན། འབྱུང་བརྒྱན་གི་གྲས་ཤིག་ཡིན། དེ་ནི་བྱེད་འབྱུང་བརྒྱན་གི་གཞི་ཅའི་ཐོག་ཡུལ་
ལྗོངས་ཀྱི་ཁྱབ་དུས་ནས་བཅོས་ཡོད། དེ་ནི་སྐོས་བསྐྱངས་འབྱུང་བརྒྱན་དང་། བྱེད་འབྱུང་བརྒྱན་
གཉིས་དབར་གི་འབྱུང་བརྒྱན་སྐྱུ་ཅལ་ཞིག་ཡིན། དེར་མཐའ་སྐོས་ཀྱིས་བརྒྱན་དགོས་པ་ལོ། །

ཁྱབ་ཐོས། [ཡུལ་]གོས་འཛོམས་པའི་མིང་། དེང་སང་ད་ཁྱབ་ཐོས་ཀྱིན་ཡོད།

ཁྱབ་མདུན། ལུས་ཀྱི་ཁྱབ་དང་མདུན། ཁྱབ་རི་དང་། མདུན་མཚོ།

ཁྱབ་དམག། །གཡུལ་དོའི་ཁྱབ་ཕྱོགས་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གི་དམག

ཁྱབ་སྟོན། ཁྱབ་ནས་རོགས་མགོན་བྱེད་པ། རེས་སུ་ཁ་སྟོན་བྱས་པ།

ཁྱབ་གཞོན། རོགས་བྱེད། ཁྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན།

ཁྱབ་གཞོན་ཐམ་ཀ། ཁྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་བཀའ་ཐོག་ཐེའུ་འབྱུང་མ།

ཁྱབ་དབྱང་། ཁྱབ་རྟེན་དབྱང་ཕྱེ།

ཁྱབ་ཕྱགས། ཁྱབ་རྟེན་དང་ཁྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན། དངོས་སུ་མི་མདོན་པར་ཁྱབ་ནས་སྒོ་བཏོན་བྱེད་མཁན།

ཁྱབ་ཕྱོགས། ཁྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས། མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དགུ་མ་མཐོང་བར་ཁྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱང་དོས་མ་བྱེད།

ཁྱབ་ཕྱོགས་བཤེར་འཚོལ། སྒོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་searching backward ཟེད།

ཁྱབ་སྐྱོར། གཤོལ་གི་ཕུས་གྲུག་གི་ཁྱབ་ཏུ་སྐྱར་བའི་ཤིང་།

ཁྱབ་འཛོལ། ཁྱབ་སྟེས་སའི་འཛོལ།

ཁྱབ་འབྱུང། ཁྱབ་ཅར་ལངས་པའི་དོན།

ཁྱབ་མ། ① ཁྱབ་ཏུ་ཡོད་པའམ་རེས་མ། ② [རྫིང་]བརྒྱ་ལམ་མམ་གལ་ཏེ།

ཁྱབ་དམག། ཁྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་དམག

ཁྱབ་མ། ལུས་ཀྱི་ཁྱབ་ཀྱི་མ།

ཁྱབ་ཅ། ① ཁྱབ་ཅ་ལངས་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་པ། བདེན་དོན་ལ་ཁྱབ་ཅ་བྱེད་པ། བན་ཚུན་ཁྱབ་

ཅ་བྱེད་པ། ② རྒྱལ་ལ་ཡོད་པའི་ཅ།

རྒྱལ་ཅ་རོམས་པ། རྒྱལ་ཅ་སྟོབས་ཆེན་རྟེན་པ་དང་དེ་ཡོད་པ་ག་ས་ག་ལ་བསྐྱབས་པ།

རྒྱལ་ཅ་རྒྱག་འདུས། མཁྲིག་མའི་ཆོག་ས་ནས་སྤིན་ལག་ངོས་སུ་སོར་བཞི་གཞལ་བའི་གནས་སུ་
ཡོད་པའི་གཏར་ཅ་སྟེ། དེ་གཏར་ན་སྟོ་མཆིན་དང་སོ་ཡོང་གཉན་ནད་སོགས་ལ་པན།

རྒྱལ་ཅ་བྱེད་པ། དཔོན་པོ་ཆོས་རང་གི་ཁྲོགས་ལ་རྒྱལ་ཅ་བྱེད་པ།

རྒྱལ་ཆ་དགོན། རྒྱལ་ཆ་དགོན་བསྐྱར་རྒྱས་གྲིང་། བཀའ་བཞི་རིན་ཆེན་གྲགས་པས་བཀྲ་བ། དུས་
ཆོད་ནས་ཡིན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་
ཁུལ་གྲི་ཀ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱལ་རྩེ། ལས་ཀའི་རྒྱལ་རྩེ་ལམ་དོ་དམ་པ།

རྒྱལ་འཛིན། [མངོན]རྟ་སྤྱི་ཡི་མིང་།

རྒྱལ་གཞུང་། སྤལ་གཞུང་།

རྒྱལ་ཡོལ། རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོལ་བ།

རྒྱལ་ཡོལ་གྱི་རྒྱན་རྒྱག། ཁྲི་རྒྱལ་རྒྱག་འཁྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཞིགས།

རྒྱལ་རིང་། [མངོན]ཉ།

རྒྱལ་རིས། རྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
ད་ཕྱིན་སྐད་དུ་background image ཟེད།

རྒྱལ་རུས། སྤལ་རུས།

རྒྱལ་རོལ། རྒྱལ་ཕྱོགས།

རྒྱལ་རོགས། རྒྱགས་སྟོན་རྒྱག་པའི་རམ་འདེགས། རང་ལ་དཔའ་ཅལ་དང་སྤྱང་སྤྱང་མེད་ན་རྒྱལ་
རོགས་མང་ཡང་མི་པན།

རྒྱལ་ལངས། རྒྱགས་སྟོན་རོགས་རལ། གཉའ་གཞོན་ལོག་ཏུ་སྟོད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ལངས་བྱས་པ།

རྒྱལ་ལོག། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའམ་ག་ཕྱི་ག་ལོག། ཁ་ནས་འདྲ་ཆགས་མཐེས་མཐེས་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
སྟོད་པ་རྒྱལ་ལོག་བྱེད་པ།

ᠭᠡᠨᠠᠨᠠᠨ

ཀྱི་འོ་ཁ་སྤང་བའི་དཔོན། ཀྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཆས་སྤང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་དཔོན་པོ།
ཀྱི་ལྷ་ཤར། ཀྱ་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ལ་དང་བ་སྦྱིས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་རིགས་ལ་ལྷ་ཤར་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བཅུན་བའམ་བྲ་པའི་དོན་ཡིན།
ཀྱུ་གདོང་དཔོན། དཔོན་པ་འདེབས་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། བྲ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གསེར་རྩ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱལ། ① གཞན་ལས་རྣམས་ཀྱི་ལ་བའི་དོན། ར་ནི་ཁོ་ལས་ཀྱི་ལ་སོང་། ལྷ་རྣམས་འདྲེ་ལས་ཀྱི་ལ་
སོང་། བདེན་པ་ནི་རྩལ་ལས་ཀྱི་ལ་འཇུག། ② ཅེད་མོའི་ཅེད་དུ་འཛོག་རྒྱུ་ལྟེན་སྒྲིག་སྟེ། ཅེད་མོ་ཐོབ་
པོར་གྱུ་དོན་དུ་རྒྱ་ལོར་ཀྱི་ལ་འཛོག་པ། གསེར་དཔལ་མང་པོ་བག་ཆེན་གྱི་ཀྱལ་ལ་བཅུགས་
པ། ③ རྒྱ་སྐད་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆེན་ཞེས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྲལ་བ་དང་། ལྷ་མའི་
ལྷ་ལྷན། སྤྱིར་ལྷན་པ། ཆོས་བྱེད་བཅས་སོ། །④ མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཞིག་སྟེ་འདྲ་བ།
ཀྱལ་ཁ། བས་པའི་ལྷོག་ལྷ་སྟེ་འཐབ་རྩྭ་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྲུ། རང་ཕྱོགས་ལ་ཀྱལ་ཁ་ལོན་
པ། ཀྱལ་ཁ་ཐོབ་པ། ཀྱལ་ཁ་སྟེར་བ།

ཀྱལ་ཁ་ཐོབ་པ། གཡུལ་སོགས་ལས་རྣམས་བར་ཀྱལ་བ།
ཀྱལ་ཁ་མཆོན་པའི་སྟོ། གཡུལ་ལས་རྣམས་བར་ཀྱལ་བའི་མཆོན་རྟགས་སུ་བསྐྱུན་པའི་ཀྱལ་སྟོ་ཞིག་
ཡིན། ཀྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྟོ་དེ་རིགས་སྐྱུན་སྟོལ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་སྐྱུན་གྲགས་ཆེ་
པོས་ཀྱི་རྩ་རན་སིའི་ཨར་སྐྱུན་མཁས་པ་ཞུ་ལ་དགེ་ལན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ལོ་བར་གནའ་བོའི་
ཨར་སྐྱུན་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ལྟར་འཆར་འཁོད་བྱས་ཏེ་བསྐྱུན་པའི་སྤྱི་ལོའི་ཀྱལ་ཁ་མཆོན་བྱེད་
ཀྱི་སྟོ་ཞེས་བའི་ཡིན།

ཀྱལ་ཁབ་མང་འབྲེལ། ཀྱལ་ཁབ་གསུམ་མཐུག་སྐྱུལ་ལས་མང་བའི་ཀྱལ་ཁབ་གྲོས་ཆོགས་སོགས་
ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ལ་འཇུག།

ཀྱལ་ཁང་། ① ཀྱལ་པོའི་པོ་བྲང་། ② ཀྱལ་པོ་སྐྱ་ལྷ་སོགས་ཀྱལ་པོའི་རིགས་ཀྱི་སྤང་མའི་ལྷ་ཁང་།

ཀྱལ་ཁབ། ① ཀྱལ་པོ་ཞིག་གི་མངའ་འོག་ཏུ་འདུ་བའི་ས་མི་སྤྱིའི་མིང་། ཀྱལ་པོའི་ཀྱལ་ཁབ།

② ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ། ③ ཀྱལ་པོའི་ཁྱིམ། ④ དབང་སྤྱར་བྱེད་མཁན་གྲལ་རིམ་གྱིས་དབང་

ལྷུང་དག་པོ་བྱེད་པའི་རྩ་འཛུགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་དམག་དབུང་དང་། ཉེན་རྟོག་པ། ཁྲིམས་
ཁང་། བཙོན་ཁང་སོགས་ལས་བྱུང་བའོ། །

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས།
རྒྱལ་ཁབ་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིམ་བཞི་ཆེས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་སྲོད་དོན་འདི་གཙོ་བོ་
ལས་ཁུངས་ལ་ཟེར།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསར་གཏན་ཕྱིར་འཛོམས་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསར་བ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་ཁེལ་མཁོ་ཅི་
རིགས་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་བྱུང་བའམ་འཛོམས་བར་བྱས་པ།

རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གོང་རི་དཀར་པོ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གོང་དཀར་རྫོང་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྡེ་སྡིད་
པག་མོ་བྱ་བའི་སྐྱབས་པོ་བྱང་བྱས་སྲོད་བས་པོ་བྱང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་བདེ་སྤང་ལས་ཁུངས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྤུང་སྲོལ་བྱེད་མཁན་ཀྱི་ལས་ཁུངས།
རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྟེས། རྒྱལ་ཁབ་གསར་པའི་སྡིད་དབང་ཐོག་མར་ཚུགས་པ།

རྒྱལ་ཁབ་ཨང་རྟགས། མོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་country code ཟེར།

རྒྱལ་ཁམས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས། རང་གནས་སྤྱི་མི་སྡོད་པར་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱོགས་མེད་དུ་སྤྱུལ་བ།
རྒྱལ་ཁམས་པ། འཛིག་རྟེན་པའི་གཞིགས་ཡུལ་གཏད་སོ་གང་ཡང་མེད་པ། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་
ཉལ་ནས་བྱ་བ་བཏང་ཞིང་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་པ། རྒྱལ་ཁམས་པའི་ཁ་ལ་ངེས་
གཏན་མེད།

རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་སྤངས་ཀྱི་ཁྲིམས། སྲོང་བཙན་སྐྱམ་པོས་བོད་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་རྩ་བའི་
ཁྲིམས་ཡིག་གསུམ་པ་སྟེ། རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་སྤངས་ཁྲིམས་ཞེས་པ། །བྱ་བར་འོས་དང་མི་འོས་
སྟོན་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་འདི་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙོ་ལྷ་
དང་། ཁྲིམས་ཆེན་བདུན། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་བཅས་བསྟོམས་པས་ཁྲིམས་ཐོན་སྤྱུམ་
ཅུ་སོ་བརྒྱད་བསྟུས་ཡོད། རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙོ་ལྷ་སོགས་དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་ནི་མིང་དེ་དག་
གི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཀྱལ་ཁོངས། ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐོབ་ཐོངས།

ཀྱལ་ཁོངས་མངའ་དབང་། ཀྱལ་ཁབ་གང་རུང་གི་སྲིད་གཞུང་རང་གི་མངའ་ཁོངས་བསྐྱེན་མེད་ལ་
བདག་དབང་སྲོད་པའི་དབང་ཆ།

ཀྱལ་ཁོངས་གཉིས་ལྡན། ཀྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ས་འབངས་ཐོབ་ཐང་ལག་འཁྱེར་ཡོད་པའི་དོན།
ཀྱལ་ཁོངས་མང་འདུས། ཀྱལ་ཁབ་དུ་མའི་སྤྱི་འབངས་ཡིན་པའི་ལམ་འཁྱེར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན།
ཀྱལ་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་འབྱུང། ཕྱི་ཀྱལ་གྱི་མི་སྣ་རང་ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་སྲོད་བྱས་
པ། ཡང་ན་མངའ་ཁོངས་ནས་མཐར་སྲོད་པ།

ཀྱལ་ཁོངས་མེད་པའི་མི། ཀྱལ་ཁབ་གང་གི་ཁོངས་མའི་ལག་ཁྱེར་མེད་པའི་མི།
ཀྱལ་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པ། ཀྱལ་ཁབ་གང་དེའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་ནས་ཀྱལ་ཁབ་དེའི་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་
སྤང་ཞུ་འདོད་ཡོད་པར་ཁས་ལྡངས་པ།

ཀྱལ་ཁྲི། ཀྱལ་པོའི་བཞུགས་ཁྲི་སྟེ། ཀྱལ་པོའི་གོ་འཕང་། སྤྲུལ་ཆུན་པ་དེ་ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་ཀྱལ་
ཁྲིར་འཁོད་པ། ལྷ་གྲུ་བསམ་མེད་ཅིག་ཀྱལ་ཁྲིར་བསྐྱོས་པ།

ཀྱལ་ཁྲིམས། མི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིམས། ཀྱལ་པོ་གྲིས་པ་ཡིན་ཡང་། ཀྱལ་ཁྲིམས་ཅེད་མོ་མིན། བར་ལྡན་
ཆད་ལུབ་ཀྱི་སྟོན་མི་གོ་བཀས་མཐོང་མནན་དང་། དཔལ་འབྱོར་དབུལ་ལྷག་མེད་པ་ཆང་མ་
ལ་འབྲེལ་མཉམ་གྱིས་བཅད་པའི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཞིག།

ཀྱལ་ཁྲིམས་བཅའ་བ། ཀྱལ་ཁྲིམས་བར་པོར་སྟོངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁྲིམས་དང་། ཁྲིམས་
ལུགས། འཛིག་རྟེན་ཁྲིམས། ལུལ་ཆོས། ལུགས་བཅས་སོ། །

ཀྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ། ཆོས་ཀྱལ་སྟོང་བཅུ་རྩ་ལྔ་པོའི་སྐབས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཀྱལ་སྲིད་སྟོང་བ་
དགོས་པའི་ཁྲིམས་སྟོལ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། མི་མཛད་པ་གསུམ། བསྟོད་པ་གསུམ། དམད་པ་གསུམ།
མི་མནར་བ་གསུམ་བཅས་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

༡ མཛད་པ་གསུམ་ནི། དབྱ་བརྒལ་ཀྱལ་ཁམས་བདེ་བར་མཛད། །ནང་གི་ཆོས་མཛད་འབངས་
འཁོར་སྟོང་། །ཕྱི་མ་བན་ཕྱིར་དམ་ཆོས་བྲ། ཞེས་འབྱུང་བ་ཕྱི་ཡི་དབྱ་བརྒལ་ནས་ཀྱལ་ཁམས་
བདེ་འཇགས་སུ་བཀོད་པ་དང་གཅིག །ནང་གི་ཆབ་སྲིད་ལེགས་པར་སྟོང་ཞིང་རང་གི་ཆབ་

འོག་འཁོར་འབངས་དང་བཅས་པ་བདེ་བར་སྐྱོད་བ་དང་གཉིས། ཆོ་སྤྱི་མར་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་ལྷ་
ཆོས་དགེ་བ་བརྟུལ་ག་བསྟར་མཛད་པ་དང་གསུམ་ནི་རྒྱལ་པོ་རང་གི་ཕྱག་ལེན་གནང་དགོས་
པའི་ཁྱིམས་སམ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་བཟང་པོ་གསུམ་ཡིན།

༡ མི་མཛད་བ་གསུམ་ནི། ཡ་རབས་རྒྱ་རྒྱུན་ལྷ་ཆོས་ནི། །སྟོད་མིན་ཁེང་པོ་ལ་མི་
བཤད། །གསང་སྤྲུགས་རྩོགས་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱ། །ནོར་དུ་མི་བཅོང་སྟོང་ལ་འཆང། །ངན་ལ་
བསྟོད་ན་གཉིས་ཀ་ཕྱང། །དེ་བས་ཁེང་པོ་རྩེར་མི་དབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དད་པ་མེད་པའི་
མི་པལ་བ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མི་བཤད་པ་དང་གཅིག། །གསང་སྤྲུགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་
རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ནོར་གྱི་ཕྱིར་དུ་མི་བཅོང་བ་སྟེ་འབྲུལ་རྟེན་ལ་བལྟས་ནས་དམ་ཆོག་དང་མི་ལྷན་
པ་ལ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་མི་འཆད་པ་དང་གཉིས། ཁེང་པོ་སྟེ་བྲན་གཡོག་རྩེ་དཔོན་དུ་མི་
བསྐྱོ་བ་དང་གསུམ་བཅས་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་ལེན་མི་འོས་པ་གསུམ་ཡིན།

༢ བསྟོད་བ་གསུམ་ནི། དཔལ་ལ་སྟག་གིས་མ་བསྟོད་ན། །དཔལ་འདྲེས་བའི་རུ་མ་
མེད། །མཛངས་ལ་ཡིག་ཆང་མ་བསྟོད་ན། །བྱིན་ཆད་མཛངས་ངན་ཤན་མི་བྱིད། །ལེགས་ལ་
བྱ་དགས་མ་བསྟོད་ན། །སྤྲད་ཆད་ལེགས་པར་སྤྲུལ་ཡིས་བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ནི། གཡུལ་རྩོར་
དག་པོ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དཔལ་པོ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་སྟག་སྟོག་གི་གོས་སོགས་བྱ་དགར་
བྱིན་ནས་བསྟོད་དགོས་པ་རྣམས་མ་བསྟོད་ན། །བྱིན་ཆད་དཔལ་པོ་ཐོན་པའི་རུ་མ་སྟེ་གཞི་རྟེན་
མེད་པར་འབྱུར་བས་ངེས་པར་དཔལ་འདྲེས་ཀྱིས་བསྟོད་དགོས་པ་དང་གཅིག། །ནང་སྲིད་ལ་
མཁས་ཤིང་མཛངས་པའི་ཆོན་པོ་དང་མི་སྟེ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་གཡུལ་ཡིག་དང་། གསེར་ཡིག་
སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཀྱིས་མ་བསྟོད་ན། །བྱིན་ཆད་མཛངས་པའི་མི་དང་ངན་པའི་མི་ཤན་མི་
འབྱེད་པས་ངེས་པར་དུ་མཁས་ཤིང་མཛངས་པའི་མི་རྣམས་ཡིག་ཆང་གིས་བསྟོད་དགོས་པ་
དང་གཉིས། རྩེ་འབངས་ཀྱི་དོན་དུ་ལྷག་བསམ་གྱིས་ལས་ཀ་ལེགས་པོ་བྱེད་མཁན་མི་ཕྱལ་
བྱང་རྣམས་ལ་བྱ་དགས་ཆོས་པར་བྱས་ནས་མ་བསྟོད་ན་སྤྲད་བྱིན་རྩེར་བཅོན་ལྷག་བསམ་དང་
ལྷན་པའི་མི་སྟེ་ཐོན་མི་སྲིད་པས་ངེས་པར་དུ་དངོས་པོའི་བྱ་དགས་བསྟོད་དགོས་པ་དང་གསུམ་
ནི་དཔག་སྲིད་འབངས་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་སྟེ་པོ་ཕྱལ་དུ་བྱང་བ་རྣམས་གཟེངས་སུ་

བསྟོད་དགོས་པའི་སྐོར་ཡིན།

༤ དམད་པ་གསུམ་ནི། སྤར་མ་མ་ཞུས་མ་དམད་ན། །དཔའ་དང་སྤར་མ་ཤུན་མི་བྱེད། །རན་ལ་
ནན་ཏུར་མ་བྱས་ན། །ནམ་ཡང་བློ་ཤེས་རེམ་མི་འབྱུང། །ཉེས་ལ་ཆད་པ་མ་བཅད་ན། །བྱིན་ས་
ཉེས་བྱེད་རྒྱན་མི་ཆད། །ཅེས་འབྱུང་སྟེ། འགག་ཅར་ཐུག་སྐབས་དག་པོར་མགོ་སྐྱར་བའམ་བྱིར་
བཤོལ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་སྤར་མ་ཁྲུང་མེད་རྣམས་ལ་མ་མེད་གཞུ་གུ་མགོ་ལ་བསྐྱོན་ནས་
དམད་པ་སྟེ་དམའ་མ་པབ་ན། དཔའ་བོ་དང་སྤར་མའི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་པས་རེས་པར་དུ་མ་ཞུས་
དམད་དགོས་པ་དང་གཅིག། །མི་རན་ལ་ཁྲིམས་དང་བསྐྱུན་པའི་ནན་ཏུར་ཉེ་བཅན་མ་བཅུགས་
ན། དན་པ་ལང་ཤོར་གྱིས་ནམ་ཡང་བློ་ཤེས་བསྟེན་མི་སྲིད་པས་རེས་པར་དུ་གཉའ་ནས་
གཞོན་དགོས་པ་དང་གཉིས། །ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་ནག་ཉེས་ཅན་ལ་ཁྲིམས་ཆད་
ནན་པོ་མ་བཅད་ན། སྤྲད་བྱིན་ཉེས་གསོག་བྱེད་མཁན་རྒྱན་མི་འཆད་པས་རེས་པར་དུ་ཉེས་
ཆད་ནན་པོ་གཅོད་དགོས་པ་དང་གསུམ་ནི་སྟེ་པོ་མ་རབས་རྣམས་ལ་འཛིན་དགོས་པའི་སྒྲིག་
སྲོལ་ཡིན།

༥ མི་མནར་བ་གསུམ་ནི། ལུས་སྦྱེད་པ་མ་མནར་བ་ན། །འཕྲལ་བྲགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོགས་
སྒྲིག། །རང་གི་མཆན་གྱི་བྱ་མནར་ན། །བྱི་རོལ་དགས་ཀྱང་ཞེ་ཁ་འབྱེད། །བཟའ་ཕྱོགས་མནར་
ན་བྱི་ནང་གི། །རྩལ་དང་སོ་ནམ་ཡལ་བར་འཆོར། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། །རང་ལུས་སྦྱེད་པའི་པ་མར་
དེན་ལན་མི་གཞོ་བར་སྤྲུག་གི་མནར་གཅོད་བཏང་བ་ན། །འཕྲལ་དུ་རང་ལ་མི་ཀྱན་གྱི་དན་སྤྲུས་
ཕོག་པའི་རྒྱ་དང་། །སྤྲུགས་སུ་ལ་ཡོགས་འཁོར་བའི་སྒྲིག་པའི་རྒྱར་འགྲོ་བས་རེས་པར་དུ་པ་མ་
ལ་བཀྱར་བསྟེ་བྱེད་པ་ལས་བརྣམས་བཅོས་ཅ་བ་ནས་མི་བྱེད་པ་དང་གཅིག། །རང་གི་མཆན་ལོག་
གི་བྱ་སྤྲུག་རྣམས་བྱམས་བཅེས་མི་སྦྱོང་བར་མནར་གཅོད་བཏང་ན། །སྤྲུག་པ་མར་ཞེན་པ་
ལོག་པར་མ་ཟད། །བྱི་རོལ་གྱི་དག་པོས་ཀྱང་འཕྱ་སྦོད་དང་འབྱེད་པ་བྱེད་སྲིད་པས་རེས་པར་དུ་
སྤྲུག་བཅེ་ཞེན་གྱིས་སྦྱོང་བ་ལས། །སྤྲུག་གཅོད་གྱིས་མི་མནར་བ་དང་གཉིས། །རང་གི་བཟའ་
ཆང་ལ་སྦྱོང་མཁས་མ་བྱས་པར་ཞེ་ཁེལ་བའི་རྒྱ་མནར་གཅོད་བཏང་ན་རང་ཁྲིམ་གྱི་བྱ་བ་དང་།
སོ་ནམ་སོགས་འཕྲས་ཤོར་དུ་འབྱུར་པས་ན་རེས་པར་དུ་བཟའ་ཆང་པན་ཚུན་མཛའ་གཙུགས་

འཆས་མཐུན་ཡོང་བ་ཁྱེད་པ་ལས་མནར་གཅོད་མི་ཁྱེད་པ་དང་བཅས་གསུམ་ནི་ཆང་མས་ཁྱེད་
དགོས་པའི་ཁྱིམ་སམ་སྤྱིའི་ཀྱན་སྦྱོང་གསུམ་མོ།

རྒྱལ་ཁྱིམ་འཆལ་བ། ཁྱིམ་ས་ལུགས་མེད་པའི་བྱ་སྦྱོང་རང་སྤང་གང་དཔ།

རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། མདོ་སྤང་ལྟོ་རྒྱུད་འཕོ་རའི་རྒྱ་སྤར་ཐང་ཞེས་པར་ཡབ་ཡུམ་
སྐྱབས་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཉི་ཤུ་ལོ་
༡༧༤༩ལོར་སྐྱུ་འབྱུང་ས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་ནས་བཟུང་མང་དགེ་སྦོང་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་རྒྱ་མཆོ་
ལས་ཡིག་སྒྲིག་དང་འདོན་ཆོས་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མེ་ར་དཔོན་སྦོང་སྦོ་
བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང། མཆོན་སྦོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་དོན་
བྱུག་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ་ཉི་ལོ་༡༩༣༧ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

རྒྱལ་མཁར་ཆོས་རྫོང་བ། བོད་དམངས་ཁོང་གི་རྒྱུ་གར་ལྷ་མོ་པའི་ཆོགས་པ་ཞེས་ཡིན་པ་དེ་ཐོག་
མར་འབྲུགས་ཡུལ་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་འཛིན་སྤངས་རྫོང་གི་ཆོས་རྫོང་དགོན་པ་ཡིན་
ཞིང་། དགོན་པ་དེ་སྦྱོང་སྤྱད་ཁག་གཉིས་སུ་ཁྱེ་པའི་སྦྱོང་གསེར་སྤྱེམས་དགོན་ནས་ཡོང་མཁན་
ལྷ་མོ་བཆོས་གཙོ་ཆེར་ལྷ་མོ་འབྲུབ་ཅིང་། སྤང་བྱུང་པ་དགོན་ནས་ཡོང་མཁན་ཆོས་གཙོ་ཆེར་
སྤང་དང་། ལྷ་མ་མ་ཉིའི་ཤོད་སྒོལ་འཛིན།

རྒྱལ་མཁར་ཅེ། མཁར་རྫོང་འདི་ནི་གཞིས་ཅེ་ས་ཁུལ་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་
བོད་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་ཉི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་
གིས་རྫོང་བཅན་མང་པོ་བཅེགས་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། འདིར་རྒྱལ་ཅེ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་
ཆས་ས་བཞུགས་སྤྱིང་བ་དང་། མོ་ལྷ་མི་དབང་གིས་ང་ལུས་སྤྱར་གསུམ་ལ་མར་གྲོལ་ཁྱེད་
སྐབས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་བྱས་པ། དེ་བཞིན་ཤིང་འབྲུག་ཉི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྦྱིང་ལྷན་
པའི་དཀྱིན་རྩི་བཅན་འཇུལ་དམག་ལ་འགོག་གྲོལ་ཁྱེད་སྐབས་ཀྱི་གཡུལ་ས་བཅས་བྱས་པའི་
རྫོང་བཅན་འདི་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་དངོས་དཔང་ཅ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་མོ། །

རྒྱལ་མཁར་གཞུང་ཆུ། བོད་རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་པ་སྤམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱལ་མཁར་ཅེ། རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་། ཁོམ་སྤེ་ཤང་རྒྱལ་མཁར་གྲོང་ཆོ།

ཀྱལ་སྒོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཏུ་མྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་བཟ་ཤིས་ཀྱལ་མཆོན་གྱིས་
བྱལ་བཏབ། བྱལ་མཐའ་བོན་བོ་ཡིན། ཏ་ལྷ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་
ཚོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱལ་སྤྱི། ① ཀྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སོ་སོའི་ཀྱལ་ཁབ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི། ② ཀྱལ་ཁའི་སྤྱི།
ཀྱལ་རྒྱུ། ཀྱལ་པོའི་རིགས་རྒྱུ།

ཀྱལ་དགེ་དགོན། བཟ་ཤིས་རབ་བཏན་སྒྲིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོས་
སར་བཏབ་བྱས་ཟེར་མཁན་ཡོད། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ཏ་
ལྷ་ར་པ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མཛོད་དགེ་ཚོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱལ་འགོང་། སྤྱིར་བཏང་སེར་མོ་བ་རིགས་སྤྲགས་ཀྱི་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ། སྒོན་ལམ་ལོག་པས་
འཐེར་སྤེལ་བའི་གདོན་འཐེའི་རིགས་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད། དེའི་བྱེད་ལས་གཙོ་བོ་མི་ནམས་ཀྱི་
སེམས་རྒྱུད་དུག་སྤེལ་སེམས་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲགས་ཅོད་སྒོང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པར་བཤད།

ཀྱལ་འགྲན། ① ཀྱལ་ཁ་སྤྱར་ཐོབ་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར། ② ཀྱལ་བཅུགས་ཏེ་འགྲན་པ།

ཀྱལ་ར། ཀྱལ་ཁ་ཐོབ་དུས་རྒྱུང་བའི་ར།

ཀྱལ་ར་སྒོང་བརྒྱུད་ས། ཀྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་སྤྲན་གྲགས་ཀྱི་ར་བོ་ཆེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྒྱུད་ས་བའམ་
ལན་གཅིག་གཉིས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བརྒྱུད་ས་པའི་དོན།

ཀྱལ་གཅེས། རང་གི་ཀྱལ་ཁབ་ལ་ཤ་ཞེན།

ཀྱལ་གཅེས་མི་སྤྱི། ཀྱལ་ཁབ་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བའི་མི།

ཀྱལ་གཅེས་ཁྲིམས་སྤྱང་། ཀྱལ་ཁབ་ལ་དགའ་ཞེན་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་ཁྲིམས་སྤྱང་བ་ལ།

ཀྱལ་ཆས། ཀྱལ་པོའི་ཆས།

ཀྱལ་ཆེན། ཀྱལ་པོ་ཆེན་པོ།

ཀྱལ་ཆེན་བཞི། ཀྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་བཤུས་ཆིག་

ཀྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་གི་དང་པོ་ཀྱལ་ཆེན་བཞི་དང་བྲི་ཐ་སོགས་ཀྱི་གནས།

ཀྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི། འདོད་ལྷ་དང་པོའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྲའམ་གཞོད་སྤྱིན་ཏེ། རི་རབ་

ཆུ་མཆོམས་ཅ་བ་ནས་ཡར་བཅུས་པའི་བར་རིམ་དང་པོར་གཞི་དུ་སྤྱོད་ལག་ན་ཐོང་སོགས།
གཉིས་པ་ན་གཞི་ཐོགས། གསུམ་པར་ཉག་སྤྱོད། བཞི་པར་སྤེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ། ཆུ་མཆོ་
གཙོ་བོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་། འཕགས་སྤྱོད་པོ། སྤྱོད་མི་བཟང་། རྣམ་ཐོས་སྤྱོད་བཅས་སོ་
སོར་གནས་སོ། །

ཆུ་མཆོ་རིགས་བཞིའི་ལྷ། གཞི་དུ་སྤྱོད། ལག་ན་གཞི་ཐོགས། ལག་ན་ཐོང་སོགས། ཉག་སྤྱོད་ཏེ་
ཆུ་མཆོ་རིགས་བཞིའི་ལྷའོ། །

ཆུ་མཆོ་རིམ་བཞི། ཆུ་མཆོ་རིགས་བཞི་དང་དོན་གཅིག

ཆུ་མཆོ་ག། །སངས་ཆུ།

ཆུ་མཆོ་ག་རིམ་ཆེན། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོ་རིམ་སངས་ཆུ།

ཆུ་མཆོ་གཉིས། ཆུ་མཆོ་གཉིས་གཉན་ལ་པལ་ནས་བདག་གཉིས་བྱས་པ།

ཆུ་མཆོ་གཉིས་དཔལ་འབྱོར། ཆུ་མཆོ་གཉིས་མ་ཅ་བཏང་ལ་ཡོངས་སུ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་པའི་དཔལ་
འབྱོར་ལ་བརྟེན།

ཆུ་མཆོ་གས། ཆུ་མཆོ་གཉིས་གཉན་ལ་པལ་ནས་སོ་སོའི་ཆུ་མཆོ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཉག་མཆོན།

ཆུ་མཆོ་དཔོན། དཔོན་འདི་ཐོག་མར་བཀའ་གདམས་པའི་སྤྱོད་མ་ཕྱར་བྱ་དབང་ཕྱག་ཆུ་མཆོན་
གྱིས་བཏབ། དུས་ཆོད་མ་གསལ། རིམ་སྤྱོད་ཕྱི་ཕྱོད་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བྱས། ད་ལྟ་བོད་སྤྱོད་
ལྗོངས་ལྷ་ས་ཐོང་ཁའ་ཐོ་གྲུང་དཀར་ཆོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་མཆོན། ① ཆུ་མཆོ་ཐོབ་པའི་ཐོན་མོ། ② ཆུ་མཆོ་དབྱ་བཞེས་པའི་དུས་ཐོན།

ཆུ་མཆོ་བསྐྱེད། ཆུ་མཆོ་བའི་བསྐྱེད་བའམ་སངས་ཆུ་མཆོ་བསྐྱེད་པ།

ཆུ་མཆོ་བསྐྱེད་འཛིན་བྱེད་གསུམ། ལྷ་དུང་རིག་པ་ཉིད་འཛིན་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བའི་ཐོས་བསམ་བསྐྱོད་
པ་དེ་སོ་སོའི་ཤེས་རབ་གསུམ། འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་འཛིན་པ།

ཆུ་མཆོ་ཐང་། ཐམས་ལྟར་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྤེ་ཞིག །དེ་དུས་བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་ཆུ་མཆོ་
ས་ཡིན། ཤར་དང་། ལྷོ། ལུབ་བཅས་ངོས་གསུམ་དུ་འབྲི་ཆུས་བསྐྱོར་ནས་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་མི་
དམངས་སྤྱོད་གཞུང་དེ་ཆུ་མཆོ་ཐང་སྤེད་དུ་ཡོད།

ཀྱལ་ཐང་སྲོང་བཙན་གླིང་། ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀྱལ་ཐང་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་
དགོན་པ་ཞིག།

ཀྱལ་ཐབས་སྡེ་བཞི། མཐུ་དཔུང་བརྗེད་པའི་ཐབས། བང་མཛོད་ཞོར་གྱིས་གང་པའི་ཐབས། དབྱེན་
རྒྱུ་པའི་ཐབས། གཞན་དག་ངོ་སྤྲོད་པའི་ཐབས།

ཀྱལ་དང་ཀྱལ་སྤྲུལ། ཀྱལ་བནི་སངས་ཀྱིས་དང་ཀྱལ་སྤྲུལ་བནི་སངས་ཀྱིས་དེའི་དྲུང་དུ་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སློན་ལས་བཏབ་པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་དང་འབྲུ་བར་གྱུར་
པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ་ཀྱལ་སྤྲུལ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན།

ཀྱལ་དས། ཀྱལ་ཐང་དང་དོན་གཅིག།

ཀྱལ་དར། ཀྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སོ་སོའི་ཀྱལ་ཁབ་མཆོན་ཁྱེད་ཀྱི་དར་ཆ།

ཀྱལ་སྡེ། ཀྱལ་པོའི་མངའ་འབངས།

ཀྱལ་སྡེ་སྐར་ཚུང་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། ཀྱལ་སྡེ་སྐར་ཚུང་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བསྐྱུས་མིང་
ལ་སྐར་ཚུང་ལྷ་ཁང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལྷ་ཁང་འདིའི་གནས་ཡུལ་ནི་སྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་
སྤྱིད་ཚུའི་ལྷོ་རུབ་ངོས་སུ་ར་མ་སྐར་ཞེས་བ་དེར་གནས།

ཀྱལ་མདོས། ཀྱལ་འགོང་གི་གཞོན་པ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་ཀྱལ་པོ་བྱིར་བསྐྱད་པའི་གཏོར་མདོས་
ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

ཀྱལ་བད། ཀྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་བད།

ཀྱལ་པོ། ① གནའ་པོའི་དུས་སུ་རང་རང་གི་ཀྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བསྐྱར་ཁྱེད་པའི་དཔོན་མཐོ་ཤོས་
ཀྱི་མིང་། རང་རང་གི་ས་ཆ་དང་སྡེ་འབངས་ཡུལ་རིས་བཅས་སྤྱོད་པའི་ཀྱལ་པོ། མིང་གི་ནུམ་
གངས་ལ་སྐྱེ་དགྲའི་བདག་པོ་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ། འགྲོ་བའི་དབང་པོ། འཛིགས་སེལ་
ཁྱེད། གནམ་བསྐོས། གནམ་གྱི་ཀྱལ། ནུམ་པར་སྐྱེས། དཔུང་ལས་སྐྱེས། སྤྱི་པོར་དབང་སྐྱར།
མི་རྗེ། མི་བདག། མི་དབང་། མིའི་འཕྲོན་བ། མིའི་དབང་ལྷག། མིའི་ལྷ། ལག་ལས་སྐྱེས། ས་
སྤྱོད་། ས་བདག། ས་དབང་། སའི་དབང་ལྷག། ས་འཛོ། ས་གཞི་འཛིན། ས་གཞི་སྤྲང་བཅས་
སོ། ② [མདོན་སྐར་ཀྱ་གར་དུ་མ་ག་རྩ་སོགས་ཡུལ་ཆེན་ཏེ་ཀྱལ་ཐན་བཙུན་གྲུག་ལ་ཀྱལ་པོ་

རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ཁྱོད་བསྐྱོམས་ཀྱིས་པོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པས་གངས་བཅུ་དྲུག་མཆོན། ③ འབྲུང་
པོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཀྱུ་ལ་པོ་ཀྱི་ཀྱི་མི་མི་ལྟས་བཅུ། ༡ སྒང་པོ་ཆེའི་ལུས་སྒྲར་ཁྱེད་ནས་ཐོན་ཀྱང་མཐུག། མ་དེ་ལ་ཐོགས་པ་
མིས་པ། ༢ སྒང་པོ་ཆེ་པལ་བས་སྒྲོས་ཀྱི་ཀྱི་སྒང་པོ་ཆེ་སྒྲོད་པ། ༣ མི་གཙང་བ་གོས་པའི་སྤྱུའུ་ས་
སྤྱུའུ་གཞན་ལ་མི་གཙང་བ་སྤྱད་པ། ༤ སྤྱུའུ་གཅིག་གིས་སྤྱུའུ་འི་ཆོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་པ། ༥
ཅན་དན་སྤྱུལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་དང་ཤིང་པལ་པ་མགོ་སྒྲོམ་པ། ༦ བྱེ་བྱེ་གང་དང་སྤྱ་ཉིག་བྱེ་གང་བཟེ་བ།
༧ གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་རྒྱན་པོས་ཁྱེད། ༨ གཙང་ཞིང་
ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཁྲོད་པས་སྒྲོམ་པའི་མིའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེགས་ཀྱང་མི་འཐུང་བ། ༩ སྤྱེ་པོ་མང་པོ་སྤེ་
རིས་སུ་བཅད་ནས་ཚོད་པ། ༡༠ རས་ལྷུག་གཅིག་མི་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤོས་པས་ཐམས་ཅད་
ལ་ཆང་མ་རེ་ཐོབ་ཅིང་། ཅ་བའི་རས་ལྷུག་མ་ཉམས་པ། དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་ལ་ཁྱུས་པས།
ཀྱུ་ལ་བ་ལ་སྒྲོན་མེད། མ་འོངས་པ་ན་ཤུག་སྤུབ་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ངན་པ་སྤྱ་
ཆོགས་འབྲུང་བའི་ཡིན་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེ་ཡང་མི་ལྟས་དང་པོ་ནི་ཤུག་སྤུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་
ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཁྱིམ་གྱི་འདུ་ཤེས་སྤོང་མི་སྤུབ་པའི་
སྤྱ་ལྟས། གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྱིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སྤོང་གིས་ཚུལ་ཁྱིམས་རྣམས་བར་དག་པའི་དགེ་
སྤོང་གནས་ནས་སྤོད་པའི་སྤྱ་ལྟས། གསུམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྱིམས་འཆལ་བས་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་ལྟན་
པ་ལ་ཉེས་པ་སྤོང་བའི་སྤྱ་ལྟས། བཞི་པ་ནི་མཁན་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པས་གཞན་
གྱི་མཁན་སྤོང་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱ་ལྟས། ལྷ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་སྤྱ་སྤྱེགས་ཅན་
གྱི་གཞུང་མགོ་སྒྲོམ་པའི་སྤྱ་ལྟས། དྲུག་པ་ནི་ཟང་ཟེང་གི་ཆད་དུ་ཆོས་སྒྲོན་པའི་སྤྱ་ལྟས། བདུན་
པ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཁྱིམ་པ་གསོ་བའི་སྤྱ་ལྟས། བརྒྱད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་
གང་ཟག་ལ་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་སྤྱ་ལྟས། དགུ་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་བྱུབ་
མཐའི་དབང་གིས་སྤེ་རིས་སུ་བཅད་ནས་ཆགས་སྤང་བྱུང་བའི་སྤྱ་ལྟས། བཅུ་པ་ནི་ཤུག་སྤུབ་པའི་
བསྟན་པ་ལ་སྤེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་འབྲུང་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལྟ་སྤྱོད་དང་མཐུན་པར་
ཉམས་སུ་བླངས་ན་བྱང་ཆུབ་སྤྱུབ་ཀྱིས་ལ། ཅ་བའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱུབ་པའི་ལམ་ཡང་མ་ཉམས་པར་

ཡོད་པའི་སྤྲུལ་སྟོན།

རྒྱལ་པོ་གི་གྱིད་མི་ལམ་བཅོ་བརྒྱད། སྟན་པ་གདམས་བསམ་ལྟོན་གིང་དང་། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
བཤད་ལམ་བཟུང་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་སྤྲུལ་དང་གི་ཏུས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟེན་བྱང་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་བརྒྱད་དེ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོགས། མེ་སྟོགས་ཤིག་གི་མིང་། གིང་སྟོང་ཆེན་པོའི་ཁོག་པ་བྱས་པའི་མེ་སྟོགས་
ཤིག་ཡིན།

རྒྱ་པོ་ཁྱི་རལ་བ་ཅན། སྤྲུལ་ལ་ཞེ་གཉིས་པ་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་རབས་བཅུ་པ་ཁྱི་གཙུག་ལྗེ་ཏུ་བཅུན་ནས་
ཁྱི་རལ་བ་ཅན་ནི། ཡལ་ཁྱི་ལྗེ་ཏུ་སྟོང་བཅུན་དང་། ཡུམ་འཕྲོ་བཟའ་ཁྱི་མ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྤས་
སྤྱི་ལོ་806པའི་མེ་ཁྱི་ལོར་སྤྲུལ་བྱུང་ས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་པའི་གིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་815ལོར་རྒྱལ་
མར་འཁོད། ཞབ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་ཏུ་བཅུན། སྤྲུལ་ལ་སོ་བརྒྱད་པ་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་རབས་བྲག་པ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་
ལྗེ་ཏུ་བཅུན་ནི། ཡལ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྗེ་ཏུ་གཙུག་བཟན་དང་། ཡུམ་སྟན་མ་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སྤྱི་
ལོ་742པའི་རྩ་རྟ་ལོར་སྤྲུལ་བྱུང་ས། སྤྱི་ལོ་755པའི་གིང་ལུག་ལོར་རྒྱལ་པོའི་ཁྱི་ལ་འཁོད།
ཞབ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་འབྲེལ་བ། [མཛོད]དྲུང་དཀར་གཡམ་འབྲེལ།

རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཞི། མདུན་འཁོར། གཙོ་འཁོར། རྒྱང་འཁོར། བྱི་འཁོར་རོ།

རྒྱལ་པོ་གྲུང་རི་གྲུང་བཅུན། སྤྲུལ་ལ་སོ་བཞི་པ་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ་རྒྱལ་པོ་གྲུང་རི་
གྲུང་བཅུན་ནི། ཡལ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྟོང་བཅུན་དང་། ཡུམ་འཕྲོ་བཟའ་མོད་དཀར་གཉིས་ཀྱི་
སྤས་སྤྱི་ལོ་621པ་ལྷགས་སྤྲུལ་ལོར་སྤྲུལ་བྱུང་ས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་སོན་པའི་གིང་རྩ་རྟ་
སྤྱི་ལོ་634ལོར་གཅེན་སྟོང་བཅུན་སྤྲུལ་ལོ་དམག་ལ་མེབས་པའི་ཆབ་ཏུ་རྒྱལ་སྤིང་བསྐྱངས།
ཞབ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་ལྟོ་སྤྲུལ། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་བདུན་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་
བྱུང་བའི་ནང་གི་ཐོག་མ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་འདིས་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྗེའི་རིང་སྤིང་དབང་བཟུང་།

རྒྱལ་པོ་ཤོ་ཁྲལ། སྤར་ལོ་གསར་ནམ་ཤར་མི་དཔངས་ཆོས་སྲིད་གཞུང་ལ་འངལ་རྒྱུ་ལོ་ཁྲལ་ཞིག
རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མ། སྤྱ་རྒྱལ་ཞེ་གསུམ་པ་ཆོས་ལྷན་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་སྤང་དར་མ་ལུ་
དུམ་བཅན་པོ་ནི། ཡབ་ཁྱི་ལྷེ་ལྷོ་སྤང་བཅན་དང་། དུམ་འབྲོ་བཟང་ཁྱི་མ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་
སྤྱ་སྤྱི་ལོ་815པའི་ཤིང་ལུག་ལོར་སྤྱ་འབྲུངས། སྤྱི་ལོ་836པའི་མེ་འབྲུག་ལོར་གཅེན་མངའ་
བདག་ཁྱི་རལ་འདས་པ་དང་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བསྐྱོས། ཞིབ་པ་སྤྱ་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།
རྒྱལ་པོ་རྒྱན་འདེབས། རྒྱལ་པོ་གཅིག་གམ་གཉིས་དང་། དཔག་མི་ཁ་གངས་མང་པོ་བྱས་ནས་རྒྱལ་
ཅེད་ཅེ་སྤངས་ཤིག

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ① མིའི་རྒྱལ་པོ་ཆེ་རིགས། ② ལྷ་འཕྲུལ་མི་མེན་འབྲུང་པོའི་བྲེ་བྲག
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི། དུམ་འབྲོར་སྤང་། འཕགས་སྤྱེས་པོ། སྤྱན་མི་བཟང་། རྣམ་ཐོས་སྤུས་པོ། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ལས་དྲུག །བཤེས་བྲད། ཆར་གཅོད་པ། ཆས་པ། གནས་པ། རྟོགས་གཉིས་པ།
གཞན་བཞེན་པའོ། །

རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྱི་བཅན་པོ་ནི། སྤྱི་ལོའི་ལྷོ་ཀྱི་༧༡པ་ལོའི་ཤིང་གྱི་ལོར། སྤྱ་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཐེ་
རང་མང་སྤྱ་ལུ་ལེ་ར་དང་། དུམ་མོ་བཅུན་བྲ་བ་གཉིས་ལ་སྤུས་དགུ་འབྲུངས་པའི་ཐ་ཆུང་དེ་
ཡིན་ལ། སྤྱ་ནར་སོན་པ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་ཁོབ་ས་ཆལ་ཆེ་སྤུས་ཡུལ་དཔོན་དང་
འཐབ་འཛིང་བྱས། མཐར་སྤྱ་པོ་ནས་ཡུལ་བྱད་དེ་བོད་དུ་ཕྱིན། ལམ་བར་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོན་
ཀྱི་གཉའ་གཞོན་འོག་ནས་བོས་བྱོལ་བྱས་དེ་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་བཅའ་བའི་བོད་མི་ཁག་
གཅིག་དང་འཕྲད་པ་དེ་དག་དང་བསྟོངས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོན་
དེ་ཉིད་དབང་དུ་བསྐྱུས། སྤྱི་ལོའི་ལྷོ་ཀྱི་༣༤༠ ལོར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མ་གྲུག་ ཞིབ་པ་སྤྱ་
རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ① སེམས་བསྐྱེད་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། དག་པ་ས་གསུམ་
ལ་གནས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་ལྷ་བུ། ② སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ཀྱི་ནང་གསེས། རང་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་
ཅན་རྣམས་སྐྱོལ་བར་བྱའོ་སྤྱུམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །

སྒྲུལ་པོ་དེ་གནས་དུ་སོང་། སྒྲུལ་པོ་ཤི་བ་ལ་གནས་དུ་སོང་ཟེར་བ་དང་། སྒྲུལ་པོ་ལ་གནས་གིས་
བསྐྱོས་པའི་ལྷ་སྤུས་ཟེར་བ་སོགས་ནི་སྒྲུལ་ནག་གི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ཡིན།
སྒྲུལ་པོ་དེ་མ་སྤྲུལ། སྒྲུལ་པོ་འདིས་བེ་ཁྱ་མ་ལ་ཤི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་བ་ཡིན་ཏེ་མདོ་སྤེ་
འན་བ་ཉེར་བཞག་བམ་པོ་ཞེ་གསུམ་པ་འདིའི་འགྲུར་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། སྒྲུལ་པོ་དེ་མ་སྤྲུལ་བེ་
ཁྱ་མ་ལ་ཤི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་བ་དང་སྒྲུལ་པོ་རྩ་མ་སྤྲུལ་ལའི་རིང་ལ་བ་ཆབ་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྒྲུལ་མཆོན་གྱིས་འན་བ་ཉེར་བཞག་གི་འཕྲོས་ཆ་ཆང་བར་བསྐྱར་ཞེས་གསལ།
སྒྲུལ་པོ་རྩམ་སྤྲུལ། སྒྲུག་ཆོས་འབྱུང་ནང་སྒྲུལ་པོ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་སྒྲུལ་པོ་ཁྲི་སྤོང་ལྡེ་བཅན་དུས་
མཉམ་པར་གསུངས་བ་ཡིག་ཅོར་ཡིན་འདྲ་སྟེ་དེ་བ་དམར་དང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གཉིས་
ཀར་སྒྲུལ་པོ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་སྒྲུལ་པོ་སངས་ལེགས་མཛེང་ཡོན་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ཡར་
ལུང་བར་སོའི་དོ་རིང་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཆེན་མུ་སྒྲུན་པས་གསུངས་ཞེས་གསལ་ཞིང་། སྒྲུལ་
པོ་འདིའི་ཡབ་གློ་སྤྲུལ་ཡིན་པར་མཁས་དགའ་དང་། དགེ་ཆོས་དང་། དེ་བ་སྟོན་གསར་མ་
བཅས་མཐུན་ནོ། །

སྒྲུལ་པོ་དོ་ཏ། དོ་ཏ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
སྒྲུལ་པོ་མདའ་དུ། བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲིད་ཅེད་ཆས་རྩིང་བ་ཞིག །མདའ་དུའམ་རྩ་མ་དུའི་དབྱིབས་
རིས་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་སྒྲུལ་པོ་མཆོན་བྱེད་དེ་ལུ་གཅིག་དང་། འབངས་མཆོན་བྱེད་དེ་ལུ་གསུམ་
གནས་སོ་སོར་བཞག་ནས་ཅེད་ཡས་ཤིག །

སྒྲུལ་པོ་མདོ་ལ། བཟང་པོ་སྟོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མདོ་དང་། རྗེ་རྣལ་འཛོམས་ཁྲུས་ཀྱི་མདོ། །ཤེས་
རབ་སྟིང་པོ་ལྷ་བའི་མདོ། །འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་སྟོམ་པའི་མདོ། །བྱ་བ་ལྷུང་བཤགས་བཤགས་
པའི་མདོ་བཅས་ལྟོ། །

སྒྲུལ་པོ་མདོ་བཟུ། སྒྲུལ་པོ་མདོ་ལྡེའི་སྟེང་དུ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཆེ་རིང་མདོ་དང་། གོས་སྟོན་ཅན་ནི་
གཟུངས་ཀྱི་མདོ། །གཙུག་ཏྲར་གདུགས་དཀར་བརྒྱུག་པའི་མདོ། །ནོར་རྒྱན་མ་ནི་ནོར་གྱི་
མདོ། །ཡི་གེ་གཅིག་མ་སྟིང་པོའི་མདོ་བཅས་བསྐྱན་པས་བཟུའོ། །

སྒྲུལ་པོ་བེ་ཤར་མ་ན། སྒྲུལ་པོ་བེ་ཤར་ན།

ཀླུ་པོ་དབུ་གཉིས་པ། སྤྲུལ་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་པོ་ད་རྗེ་སྲོང་བཙན་སྤྲུལ་པོ་དེ་དབུ་གཟིགས་
ཏུ་ཀླུ་པ་ཡོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབུ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་ཀླུ་པོ་དབུ་གཉིས་པར་གྲགས།
ཀླུ་པོ་མ་སྤྲུལ་དག ཀླུ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྲིང་པོ་འཕམ་མ་ལུས་འཕགས་མ་ཟེར། སངས་ཀླུ་མུ་
ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱུན་དགའ་བོས་བསྟན་པ་བསྐྱེད་ཏེ་ལོ་བཙུ་ལྷ་ཅམ་ལོན་པ་ན། འཕགས་
པ་ཀྱུན་དགའ་བོས་ཁྱེད་གསེར་མདོག་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་རྩོགས་བྱས་ཏེ་དག་བཙུ་པ་
ཐོབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླུ་པོ་མ་སྤྲུལ་དགས་འཕགས་པ་ཀྱུན་དགའ་བོ་འཁོར་དང་བཙུ་པ་
ལོ་ལྷའི་བར་དུ་མཆོད་ཆེད་བསྟེན་བཀྲུ། ཀྱུན་དགའ་བོས་ལོ་བཞི་བཅུ་འཛི་རིང་བསྟེན་པ་
བསྐྱེད་ནས་འདས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཀླུ་པོ་མ་སྤྲུལ་དག་ཡང་འདས་སོ། །

ཀླུ་པོ་མང་པོས་བཀྲུ་བའི་གདུང་རབས། འཛིག་རྟེན་ཐོག་གི་ཀླུ་པོ་དེ་དང་པོ་མང་པོས་བཀྲུ་
བའི་ཀླུ་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནས་ཀླུ་པ་བརྒྱད་མ་ཆད་པར་ཤུ་འཛི་ཀླུ་པོ་ཟས་གཙང་མ་བར་
བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་ཤུ་འཛི་ཀླུ་པོ་དེ་ཀླུ་པ་བརྒྱད་ཀླུ་པ་བྱ་གཞོན་ཏུ་དོན་གྲུབ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་
ནས་སངས་ཀླུ་པ་པའི་མཆོན་ལ་སངས་ཀླུ་པ་ཤུ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་
དེ་ནས་ཤུ་འཛི་ཀླུ་པ་བརྒྱད་ཆད་པ་ཡིན་པའི་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཀླུ་པོ་སྤྲུ་ཏིག་བཙན་པོ། སྤྲུ་ཀླུ་པ་ཞེ་བཅུ་པ་ཆོས་ལྡན་ཀླུ་པ་རབས་བརྒྱད་པ་སྤྲུ་ཏིག་བཙན་པོ་
ནི། ཡབ་ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་འུ་བཙན་དང་། ཡུམ་ཆེ་སྲོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུ་སྤྲུ་སྤྲུ་ལོ་
763པའི་ཆུ་ཡོས་ལོར་སྤྲུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཙུ་པར་གཅེན་སྤྲུ་ནེ་བཙན་པོ་ཀླུ་པ་སར་
འཁོད། ཞབ་པ་སྤྲུ་ཀླུ་ཀྱི་ལོ་ཀླུ་པ་ལ་གཟིགས།

ཀླུ་པོ་སྤྲུ་ནེ་བཙན་པོ། སྤྲུ་ཀླུ་པོ་དགུ་པ་ཆོས་ལྡན་ཀླུ་པ་རབས་བདུན་པ་སྤྲུ་ནེ་བཙན་པོ་ནི། ཡབ་
ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་འུ་བཙན་དང་། ཡུམ་པོ་ཡོངས་བཟའ་སྤྲུ་ནེ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུ་སྤྲུ་སྤྲུ་ལོ་762པའི་
ཆུ་ལྷག་ལོར་སྤྲུ་འཁྲུངས། རུ་ཡོང་བཟའ་མདོ་ཀླུ་པ་ཁབ་ཏུ་བཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པའི་
ལྷག་སྤྲུ་སྤྲུ་ལོ་780པོར་ཡབ་ཀྱིས་དམ་ཆོས་སྤྲུ་བ་གཙང་སྤྲུ་བས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀླུ་པ་
སྤྲུ་ཀྱི་ཁྱི་ལ་འཁོད། ཞབ་པ་སྤྲུ་ཀླུ་ཀྱི་ལོ་ཀླུ་པ་ལ་གཟིགས།

ཀླུ་པོ་སྤྲུ་རུག་བཙན་པོ། སྤྲུ་ཀླུ་པ་ཞེ་གཅིག་པ་ཆོས་ལྡན་ཀླུ་པ་རབས་དགུ་པ་སྤྲུ་རུག་བཙན་

པོ་འམ་ཁྱིལ་ཕྱེ་ལྷོ་སྤང་བཅན་ནི། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཁྱིལ་ཕྱེ་ལྷོ་བཅན་དང་། ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་ལྟ་
མོ་བཅན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོ་776པའི་མེ་འབྲུག་ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས། མཚན་གཞན་སངས་
ལེགས་མཛོད་ཡོན་དང་། ཁྱིལ་ཕྱེ་ལྷོ་སྤང་བཅན་ཡང་ཟེད། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པར་གཅེན་སྤྱོད་བཅན་
པོ་རྒྱལ་སར་འཁོད། ཞབ་བ་སྤྱ་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་མེས་ཞོག་ཆོམ། སྤྱ་རྒྱལ་པོ་བདུན་པ་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་རབས་ལྷ་པ་རྒྱལ་པོ་ཁྱིལ་ཕྱེ་ལྷོ་སྤང་གཞན་
བརྟན་ནས་མེས་ཞོག་ཆོམ་ནི། ཡབ་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྤང་མང་ཇེ་དང་། ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་
བཅན་མོ་མེ་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོ་698པའི་ས་ཁྱིལ་པོ་བྲང་ལྡན་དཀར་དུ་སྐྱུ་
འབྱུངས། ཞབ་བ་སྤྱ་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་མང་སྤང་མང་བཅན། སྤྱ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་པ་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ་རྒྱལ་པོ་མང་སྤང་
མང་བཅན་ནི། ཡབ་རྒྱལ་པོ་གྲང་རི་གྲང་བཅན་དང་། ཡུམ་ལ་ཞབ་ཟའ་མོང་ཇེ་ཁྱིལ་དཀར་གཉིས་
ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོ་638པ་ས་ཁྱིལ་པོ་སྐྱུ་བལྟམས། ཞབ་བ་སྤྱ་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་ལྷ་པ་མང་མེད། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་པ་མང་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤོང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་
རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ཡུང་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་གཏོགས། སྐབས་དེའི་ཡི་དེ་སྤོལ་ཡང་ཡོ་རོབ་དང་རྒྱ་གར་
རང་ལ་ཤོད་སྤོལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལུབ་ནས་མེད་སྟབས། སྲས་ཀྱ་ན་ལའི་ཡབ་ལྷ་པ་མང་མེད་ཅེས་པ་
དེ་ཁོང་གི་ཡབ་སྤྱིང་པོ་ཟེག་ལ། ཞེས་པ་དེའི་དུས་སྐབས་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་ཡོ་རོབ་
ཀྱི་ཁོངས་ལྗེ་རིགས་ཀྱི་ཡི་ཆའི་ནང་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་གསལ་བས་རྒྱ་གར་
ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ལྗེ་རིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལ་ཁུངས་བརྟེན་པའོ། །

རྒྱལ་པོ་དཔག་པ་རྒྱུ་པ། སྤང་རྒྱ་གར་རབ་ས་མེ་ཁྱིལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་སྲས་
ཤར་བ་རྒྱལ་པོ་ནི་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དང་དུས་མཉམ།

རྒྱལ་པོ་ཅན་མིང་ཅན་བཅུ་དགྲ། གནའ་མོའི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྐད་གྲགས་ཅན་བཅུ་དགྲའི་མིང་
སྟེ། ཏ་རི་ཅན། ཨ་ལྷ་ཅན། ར་ཡ་ཅན། ལེ་མི་ཅན། པ་ནི་ཅན། ཟངས་ཅན། ལྷ་ས་དྲ་ཅན། ག་
སང་ཅན། དི་ཅན། རྣ་ཅན། ཀ་ཅན། སྤ་ལྷ་ཅན། སྤ་ག་ཅན། ཀྱ་ཅན། སྤ་ཅན། ལ་
ཅན། སྤ་མ་ལ་ཅན། ལ་ལི་ཏ་ཅན་ལོ། །

ཀླུ་པོ་གཙུག་ན་ཁོར་བུ། འབྲ་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་བ་ཡག་འབྲས་བུའི་གཤམ་མི་
སྟེ། སྟེ་དགོ་བུར་འཆོ་བ་གྲ་བུ་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྟེན་གྱི་བད་བསྟུས་དང་གཤམ་མིང་འགའ་
ཞིག་བཀོལ་བ་སྟོགས་ལ་མགྲིན་པའི་རྒྱན་ལས། ཀླུ་པོ་གཙུག་ན་ཁོར་བུ་ནི། བ་ཡག་འཆབས་
བུའི་གཤམ་མིང་སྟེ། དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཛོད་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ལོ་འདབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་
པོའི་དབྱ་གཙུག་ཏུ་ཁོར་བུ་བཅེངས་བ་ལྟར་གནས་པས་དེ་ལྟར་བཛོད་དོ།

ཀླུ་པོ་ཆང་། ཀླུ་པོའི་ཁྲིམ།

ཀླུ་པོ་ཟས་གཙང་། འཁྱུ་ལུ་ཞེའི་ཡབ།

ཀླུ་པོ་རྒྱ་བསིལ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ས་བཏགས་པའི་གཡའ་ཀྱིའི་གཤམ་མིང་སྟེ། སྟེ་དགོ་བུར་འཆོ་
བ་གྲ་བུ་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྟེན་གྱི་བད་བསྟུས་དང་གཤམ་མིང་འགའ་ཞིག་བཀོལ་བ་སྟོ་
གས་ལ་མགྲིན་པའི་རྒྱན་ལས། ཀླུ་པོ་རྒྱ་བསིལ་ནི་གཡའ་ཀྱིའི་གཤམ་མིང་སྟེ། དེས་ཆིག་ནི།
གཡའ་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་བསིལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་བསིལ་སྟེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་
པས་ན་དེ་ལྟར་དཔེ་གཡའ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱ་བའི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པའོ།

ཀླུ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྟེང་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲོང་ཁྲོང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱའི་སྟེང་པོའི་བུ་
ཡིན་ཅིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དགའ་མཉམ་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་གས་ཡིན། རྒྱལ་པོ་རབ་སྟང་།
སྟེར་འཁྱུ་ལུ་ཞེ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག

ཀླུ་པོ་གཡལ་གྲ། བོད་ཀྱི་དམངས་ཁོང་ཅིང་རིགས་ཤིག། གཡལ་གྲའི་དབྱེབས་ཀྱི་རི་མོ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་རྒྱ་ལམ་འགའ་ཞིག་འཕྱི་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་མཆོན་བྱེད་རྟུ་གཅིག་དང་། འབངས་མཆོན་
བྱེད་རྟུ་གཉིས་བཞུང་ནས་རྒྱལ་མམ་ཅིང་ཡས་ཤིག།

ཀླུ་པོ་བུ་བ་ཉ། སྟེར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རིགས་སྐྱེ་མེད་བུ་ལྷ་དང་། དབྱ་བན་དབྱང་ཆོགས་བཅུ་
གཉིས་ཞེས་འཐབ་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་བུ་བ་ཉ། འཁོར་དམག་སྟོང་སྟག་དང་བ་བུད་མེད་ཀྱི་
ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་རི་གངས་ཅན་དུ་བོས་ཞེས་སོ།

ཀླུ་པོ་རེ་རལ། ལྷམ་སྟེན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་རུང་མངར་བ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་བས་ག་
དུག་དང་སྦྲར་དུག་སེལ།

ཀྱལ་པོ་རོལ་སྟབས། ཀྱལ་པོའི་འབྲིང་ཉམས་ཀྱི་འདུག་ཚུལ་ཏེ། ཞབས་གཡས་བརྒྱུངས་གཡོན་
བསྐྱམས་ཀྱི་འདུག་ཚུལ།

ཀྱལ་པོ་ལ་ངེས་པ་ལ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དགོར་འཕྲོག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པའི་
དགེ་སློང་ལ་ཅད་པ་གཅོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་ལས་འབེབས་པ་དང་། མཆོམས་
མེད་པ་ལྷ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་འཛིན་པའོ། །

ཀྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་མེད་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་
མའི་གཞུང་རིགས་ཆོགས་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཀྱལ་པོ་ལ་ཐོད་ཅན། དབྱེབས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་བྱ་ཆོད་སྟག་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཤིག་ཡིན་ཞེས་དེ་ལུ་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་སྟན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱི་མེད་
ཤེས་མེད་ལས་གསུངས།

ཀྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ། ཀྱལ་པོ་གསལ་ཀྱལ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་སྟེ། མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ཞིག
ཀྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སྟོང་པའི་གཞུང་ཞིག་སྟེ། འཇུ་མི་
པམ་པས་བརྒྱུམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ས་གཞི་སྟོང་པའི་རྒྱན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཀྱལ་པོ་ཤིང་། ལྷོན་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ཀྱལ་པོ་ཤི་ཉར་ཤ སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྐྱ་ཆའི་སྤྲད་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་སྤྱིན་
བདག་མཛད།

ཀྱལ་པོ་མེད་གོ་རྣམ་ཀྱལ། ལ་དྲགས་ཀྱལ་རབས་ཏེ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་རིག་པ་
མགོན་གྱི་རྒྱད་པ། ཡབ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་ཀྱལ་དང་ཡུམ་ཀྱལ་མོ་ཁ་ཏུན་གཉིས་ལ་སྲས་
གཉིས་བྱུང་པའི་བགྲེས་པ་ཡིན།

ཀྱལ་པོ་སྔོང་བཅན་སྐམ་པོ། སྤྱ་ཀྱལ་པོ་གསུམ་པ་སྟེ་ཆོས་ལྷན་ཀྱལ་རབས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱལ་སྔོང་
བཅན་སྐམ་པོ་ནི། ཡབ་གནམ་རི་སྔོང་བཅན་དང་། ཡུམ་འབྲི་བཟའ་ཐོད་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་
སུ་སྤྱི་ལོ་617པའི་མེ་སྤང་ལོར་མལ་ལྷོ་རྒྱ་མ་ནང་གི་པོ་བྲང་བྲམས་པ་མི་འགྲུང་གིང་དུ་སྤྱི་
བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་པའི་སྤྱི་ལོ་629པའི་ས་སྤང་ལོར་ཡབ་གཤེགས་པ་དང་

ཀླུ་མེད་ལ་འཁོད། ཞིབ་བ་སྤྱ་ཀླུ་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞིགས།
ཀླུ་ལོ་གསལ་ཀླུ། ཀླུ་གར་གི་ཁྲོད་ཁྲེད་མ་ར་ཏ་མིའི་ཀླུ་ལོ་ཆངས་བྱིན་གི་བྱ་ཡིན་ཅིང་།
བཙུམ་ལྷན་འདས་དང་དགུང་མཉམ་ཀླུ་ལོ་བཞིའི་གསལ་ཡིན། བཙུམ་ལྷན་འདས་གིས་ཆོ་
འབྲུལ་བསྟན་སྐབས་འདི་ཀླུ་སྤྱུ་གི་དུས་དང་ཡབ་ཆངས་བྱིན་ཀླུ་མེད་བརྒྱུད་སྤྱུ་ཡིན།
ཀླུ་ལོ་ཨིན་ཏུ་བྱུ་ཏེ། ཨོ་ཀླུ་གི་ཡུལ་དུ་ཀླུ་ལོ་ཨིན་བྱུ་ཏེ་སྤྱེས་གཉིས་བྱུང་བའི་རྩེ་མ་དེ་ནི་
སངས་རྒྱུ་འཕྲུ་ལས་འདས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་དུས་སྤྱུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། སྐབས་
དེར་ཨོ་ཀླུ་གི་ཡུལ་དུ་ཁྲོད་ཁྲེད་འབུམ་ཆོ་ལྷ་དང་། ཀླུ་ལོ་གཉིས་ཡོད་པ་ཁྲོད་ཁྲེད་སམ་ལྷ་
ལའི་ཁྲོད་འབུམ་ཆོ་གཉིས་དང་བྱེད་ཡོད་པ་ཀླུ་ལོ་ཨིན་བྱུ་ཏེ་ལ་དབང་ཞིང་། ཁྲོད་ཁྲེད་སམ་
ལ་བྱ་ར་ན་ཁྲོད་འབུམ་ཆོ་གཉིས་དང་བྱེད་ཡོད་པ་ཀླུ་ལོ་ཨོ་ཨིན་ལ་དབང་། ཀླུ་ལོ་ཨིན་བྱུ་
ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ལ་དགའ་ཞིང་བྱ་མོ་གཅིག་ཡོད་པ་མེད་ལ་ལེགས་སྤྱིན་ཀ་ར་ཟེར།
ཀླུ་ལོ་ཨོ་ཨིན་སྤྱེས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དགའ་ཞིང་། དེ་ལ་བྱ་གཅིག་ཡོད་པ་བ་མས་
ཆུང་དུས་ནས་གཉེན་སྤྱིག་བྱུང་དུ་བཅུག་རྩེས་སྤྱུ་བྱ་མོ་རང་ཉིད་ཁྲོ་བོའི་སར་མནའ་མར་འཁོ་
སྐབས་ཁྲོ་བོ་ཀླུ་ལོའི་སྤྱུ་དེས་བག་མའི་སྟོན་མོ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རི་དྲགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་
བསད་པ་མཐོང་ནས་སེམས་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲེས་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལོར་དང་གསེར་དཔུལ་རྒྱན་གོས་
སོགས་རང་ཉིད་བསྤྲེལ་བྱེད་མཁན་གི་འཁོར་གཡོག་ནམས་ལ་བགོས་ནས་རང་ཀླུ་སྤྱུ་
སྤྱིག་ཅན་དེའི་མནའ་མར་མི་འཁོ་ཟེར་ནས་སྒྲོ་བརྩུ་བཏབ། རྩེས་སྤྱུ་བྱ་མོས་ཉིན་མོ་སྒྲོ་བརྩུ་
བཏབ། མཆན་མོ་ཆོས་བྱས་ཏེ་ཐུབ་པ་ཐོབ་ནས། ཐེམས་གཅིག་ཀླུ་ལོ་ཨོ་ཨིན་རི་དྲགས་རྩོན་
བར་བྱིན་པའི་དུས་སྤྱུ་ལམ་ལོར་ཏེ་བྱ་མོ་ཡོད་སའི་བྲག་ལྷག་ཏུ་སྤྱོད་ནས་ནས་བཏུ་སྐབས་ཐུབ་
པ་ཐོབ་པར་ཤེས་ནས་ཆོས་ཉན། རང་ཉིད་གི་ཀླུ་མེད་བྱ་ལ་གཏད་ནས་བྱ་མོའི་བྱུང་དུ་ཆོས་
བྱས། བྱ་མོའི་བ་མ་ལ་ཡང་དེའི་གནས་ཚུལ་ཡི་གེ་བཏང་བས་བྱ་མོའི་པ་ཀླུ་ལོ་ཨིན་བྱུ་ཏེ་
ཡང་ཀླུ་མེད་བྱ་ལ་གཏད་ནས་ཆོས་བྱས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་བ་ན་ཐུབ་པ་ཐོབ། དེ་ནས་
ཀླུ་ལོ་ཨོ་ཨིན་ཡང་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཐུབ་པ་ཐོབ་ནས་རང་ཉིད་གི་མངའ་འབངས་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ལ་བསྐྱར་ནས་རང་ཡུལ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་བཞེངས་

ཞེས་བཤད་སྟོན་ཡོད།

རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཏུ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་འདི་རྒྱལ་གར་མཐའ་འཁོབ་གི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱལ་ལ་ཏུ་ཅད་དད་བ་
ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་མཁའ་མཁའ་གྲོ་ཁར་རྫོང་རྒྱ་མ་མདའི་ཤར་ངོས་གི་རི་སྐྱ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་
མཁའ་ཞེས་སྟོང་བཅན་རང་གིས་ཕྱག་བཏབ་པར་གྲགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྟེན་
གཙོ་སྟོང་བཅན་དང་། བལ་བཟའ་། རྒྱ་བཟའ་བཅས་གི་འཛིན་བརྟན་ཡོད།

རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་ཆའ། རྒྱལ་པོའི་སྦྱིང་ག།

རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད། རྒྱལ་པོའི་བར་མཛོད།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ། ① རྒྱལ་པོའི་པོ་བླང་ངམ་ཁྱིམ། ② སྤར་རྒྱ་གར་གི་པོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་གསུམ་ཤིག་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བསམ་འབྲུག་ཅེ། སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གིས་རྫོང་ཆེན་བརྟུག་སུམ་བཅིག་
པའི་ཐ་མ་ཡིན།

རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ། [མཛོན་]རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ།

རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ཁབ་གི་གཙོ་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ།

རྒྱལ་པོའི་རྟགས་ཆེན་ལ། ཐོར་རྟགས། ལམ་ཁྲ་པོ། གདུགས། རལ་གྱི། ར་ཡལ་ནོར་བུའི་ཡུ་བ་ཅན།

རྒྱལ་པོའི་གདུང་། རྒྱལ་པོའི་རིགས་རྒྱུད།

རྒྱལ་པོའི་བྱས་པ་གསུམ། རྗེ་པོའི་བྱས་པ། དཔའ་པོའི་བྱས་པ། སྤྲུགས་གི་བྱས་པ།

རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར། ① རྒྱལ་པོའི་པོ་རྒྱལ། ② པོད་གི་རྣོས་གར་ཨ་ཅེ་ལྷ་མོའི་ནང་རྒྱལ་པོ་འཁྲབ་
མཁན་གི་སྐྱེད་བྱངས།

རྒྱལ་པོའི་དབྱ། རྒྱལ་པོའི་ཁྲལ།

རྒྱལ་པོའི་པོ་བླང་། རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པའི་ཁང་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཀུན་ནས་བཟང་དང་།

རྒྱལ་ཁབ། རྒྱལ་པོའི་ཁབ། བ་གསུམ་ཅན། གཡུང་བྱང་འབྲིལ་བ། ས་བདག་ཁྱིམ། བསོད་ནམས་
ཁང་བ་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་པོའི་པོ་བླང་དུ་འདུག་པའི་རྒྱུང་བྱེད། རྒྱུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྟུའི་ནང་གསེས། དགོས་པ་

ཁྱད་པར་ཅན་མེད་བཞིན། རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་ཅེ་པོ་བྲང་གི་ནང་དུ་མཆོན་མོར་འདུག་པའོ།
རྒྱལ་པོའི་བྲ། [མངོན]གཟའ་ལྷག་པ།
རྒྱལ་པོའི་ལྷ་བྲ། [མངོན]རྒྱལ་པོའི་རིགས་སྤྲས།
རྒྱལ་པོའི་གཟུལ། ལོ་གཟའ་བཅེ་ཚུལ་ཞིག། ལོ་རེ་བཞིན་རེས་གཟའ་བཙུན་པོ་གང་རུང་ཞིག་འཆར།
རྒྱལ་པོའི་ལོ་ཁྲལ། ལོ་ལྷར་རྒྱལ་པོ་ལ་འཇལ་དགོས་པའི་ཁྲལ།
རྒྱལ་སྤྱི། སའེ་གོ་ལའེ་ཐོག་གནས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན།
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཚིང་པའི་མཐུན་ཆོགས། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོ་ནས་ཡོང་བའི་ཁྲིམས་ཚིང་པ་མང་པའི་
དབང་གིས་ལྷུབ་པའི་མཐུན་ཆོགས་ཤིག།
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ས། ཡུལ་གྲུ་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ལས་བརྒྱལ་བ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཅ་
དོན་ཅན་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཞིག་ཡིན།
རྒྱལ་སྤྱིའི་མཁའ་འགྲུལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་མཁའ་འགྲུལ་དོ་དམ་སྒྲོར་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས།
རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་གམ་ལྷང་ཁྲུ་ཆོགས་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྒྲོར་ཅ་འཇུགས་ལ་ཟེར།
རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་བའི་སྤྱི་ཆེངས། རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ཁོངས་གྲོལ་བའི་རལ་ཚུལ་བཟོ་བའི་བདག་དབང་
ལ་འགན་སྲུང་དང་འོས་འགན་འཁུར་བར་སྤྱུལ་བའི་སྤྱིའི་ཆེངས་ཤིག།
རྒྱལ་སྤྱིའི་བཅའ་ཁྲིམས། རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་ཀྱི་ཆབ་སྲིད། དམག་དོན། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས་
སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པའི་སྒྲོར་ཀྱི་ཅ་འཇིན་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་ཆོང་མས་
ལག་བསྟར་བྱ་དགོས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཤིག།
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཁྲིམས། རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཉེས་དོན་བཅའ་ཁྲིམས།
རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེངས། རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གན་རྒྱ།
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིས་པའི་གྲོང་ཆོ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྩྱུ་མན་གེ་མའེན་ཡིས་ཨོ་
སི་བྲུ་ཡེ་ལ་ལ་བཙུགས་པ་དང་། ཁྲིས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་པ་ལ་ཁབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལྡན་
པའི་ཅ་འཇུགས་ཤིག་ལ་འགྲུར་བ་རེད། ཁྲིས་པའི་གྲོང་ཆོའི་མིང་ལ་sosཞེས་བཏགས་པ་ནི་
པ་མ་མེད་པའམ་ཡང་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གང་རུང་དབང་གིས་ཁྲིམ་ནས་བསྐྱར་བའི་སྤྱ་གུ་དེ་ཆོ་

འབྲུལ་མར་སྐྱོབ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། sos ནི་མཆོ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱ་གཞིངས་སྐྱོན་ངན་
འཕྲད་སྐབས་གཏོང་བའི་སྤྱར་སྐྱོབ་ཉེན་བརྒྱུན་ཞིག་རེད།
ཀྱལ་སྤྱིའི་ཅོད་ཚྭ་གྲི། ཀྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཅོད་གཞི།
ཀྱལ་སྤྱིའི་ཆོང་ར། འཛམ་གླིང་ཀྱལ་ཁབ་མང་པོ་འདུས་པའི་ཆོང་ར།
ཀྱལ་སྤྱིའི་རིང་ལུགས། འབྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱིས་ཀྱལ་ཁབ་བར་གྱི་འབྲུལ་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་
སྤངས་དང་མི་རིགས་གྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྤངས་སྐོར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཀྱལ་ཁབ་
ཁག་གི་འབྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་གསར་བཞེད་ཁེ་ཕན་ལྡན་ས་ཕན་ཚུན་གཅིག་མ་ཐུན་ཡིན་པར་
ངོས་འཛིན་དང་། ཐུན་མོང་གི་དགྲ་པོར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དེ་ཀྱལ་སྤྱིའི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་
ཞིག་འཛུགས་དགོས་པར་བཞེད་པ།
ཀྱལ་སྤྱུལ། གྲམ་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་གནད་སྤོང་བའི་སྤྱུལ་སྤྱ། དཔེར་ན། རྩ་སྤྱོད་
སྤྱུལ་སྤྱ་དང་། ལྷག་པོ་སྤྱུལ་སྤྱ་ལྟ་བུ།
ཀྱལ་དཔོག་པ། དཔྱོད་པ་བའི་མིང་གཞན་ཞིག་
ཀྱལ་པམ། ཁེ་དང་པམ་ཁ།
ཀྱལ་ཐུ། ཀྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་མངའ་འོག་གི་ཀྱལ་པོ་ཚུང་དུས་དབང་བསྐྱར་བའི་ས་ཁུལ།
མིང་གི་ལྷན་གངས་ལ་ཁམས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ། མོང་ཁེར་རྩེ། ཀྱལ་རིགས་ཆ་ཤས། སྤྱི་དཔོན། ལུལ་
འཁོར་དབང་། ལུལ་གྱི་བདག་པོ། ས་ཡི་ཐིག་ལེ་འཛིན། ས་སྤྱོད་པ་བཅས་སོ། །
ཀྱལ་ཐུན་བཞི་བཟུ། ༡་ལམ་སྤྱི་ལོའི་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་རབས་ ༡༩པ་ནས་ ༢པའི་བར་ཅན། སིལ་མ་བཞེ་
བཟུ་ནི། ཀྱལ་ཐུན་བཟུ་གཉིས། མཁར་བཟུ་གཉིས། ལུལ་བཟུ་གཉིས། འཕྱོག་མོ་ལྷན་གསུམ།
གཤེ་མོ་ལུལ་ཐུག། ཁེ་མོ་བྱ་བཞི། སུམ་ལུལ་ཡ་གསུམ། ལྷན་ས་ཡིན་པར་སེམས།
སྐབས་དེའི་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུན་ནི། ལུལ་མིང་བོད་ཁམས་སྤིང་དགུ་ཟེར། སྤྱ་རྟགས་པོན་
ལ་སྤྱབས་གསོལ་ཐར་པ་བསྟུབ། ལྷ་རྟེན་བཅེགས་ཤིང་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་པ་དང་། ཆོ་བ་ཤོ་
འདེབས་འཛུགས་ཞིང་བའི་སོ་ནམ་དང་། འཕྱོག་དང་ལུལ་པ་ཞེས་པའི་སྤིང་པ་བྱུང་། སྐབས་
འདིར་བོད་འབངས་ལྷན་སྤྱི་དགུ་ནང་དུ་ལུལ་དཔོན་ལྷན་སྤྱིས་རྟག་ཏུ་མནར་གཅོད་བྱེད་ཅིང་།

མོས་ན་ལམ་མི་སྟེར། སྤང་ཐང་དུ་བསྐྱད་མི་རུས་པ་དེ་བྲག་སོགས་ལ་བཅོན་རྫོང་བཟུང་ནས་
འདུག་དགོས་པར་བྱང་། སྤྱི་ལོའི་ཕྱོན་གྱི་༡༣༣༤པའི་ལྷགས་སྒྲགས་ལོར་མཁས་པ་མུ་ཙ་ཏ་ཏེ་ཡིས་
གཙུག་གཤེན་རྒྱལ་དང་། བར་སྤོང་རྒྱལ། མ་ལོ། གཡུ་ལོ། སྤྱི་ཆོ་ལྷེ་ལུ་བྲག་བཅས་ལ་བར་སྤོང་
གི་སྒྲིམ་པ་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་མི་ལོ་སྤུས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔའི་བར་ཁང་ཁྱུང་གི་ཡུལ་དུ། བྲག་དགོན་
དང་། རི་ཁྱོད་དང་། ཤིང་དུང་སོགས་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་དང་། ལྷ་རྟེན་
བཞེངས་མཁན་མང་པོ་བྱང་། སྤྱི་ལོའི་ཕྱོན་གྱི་༡༠༧པའི་མེ་སྒྲུལ་ལོར་ག་ཏུ་གཙུག་ལུང་རྒྱལ་བ་
དང་། དེའི་སློབ་མ་ཡ་གོང་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་བ། བམ་ཤིན་དཔལ་གི་དབང་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཐར་
གྱི་སྟེ་བ་བཙུགས་ཤིང་འདུལ་བ་སྟན་སྟེལ་ཞིང་གནས་དགོན་མང་དུ་འཕེལ།

རྒྱལ་བཟོ་སེལ་མ་བཙུག་ཉེས། ༡་ལམ་སྤྱི་ལོའི་ཕྱོན་གྱི་དུས་རབས་༣་༣པ་ནས་༡༣པའི་བར་ཅས་
༡་མཆིམས་ཡུལ་གྱུ་ལུལ་ན། མཆིམས་རྗེ་ནི་གུ་ཡོད། རྫོན་པོ་སྤང་དང་དེད། ༢་ཁང་ཁྱུང་ཡུལ་
ན། རྒྱལ་པོ་ལེགས་སྒྲ་ལུར། མ་དང་ར་སངས་རྫོན། ༣་མུང་རོ་ཕྱོད་དཀར་ན། གཅོང་རྗེ་ཐོང་
དཀར། རྫོན་པོ་གནང་། ༤་གཞུབས་ཡུལ་སྤིང་དགུ་ན། ལྷུབས་རྗེ་དམིགས་པ། རྫོན་པོ་མེ་
དང་འབྲོ། ༥་ཉང་རོ་ཤམ་པོར། ལོ་རམ་རྗེ་འབྲོམ། རྫོན་པོ་ཤེ་སྤང་གཉིས། ༦་གྱི་རི་ཕྱོན་ཕྱོན་
ན། རྗེ་མད་པོ། རྫོན་པོ་རམ་དང་འབྲོ། ༧་རམ་ཤོད་ཁ་སྤྱར། ཟེང་རྗེ་ཁྱི་འཕང་གསུམ། རྫོན་
མགར་དང་གཉན། ༨་འོལ་ལུ་སྤང་མཁར་དུ། ཟེང་རྗེ་ཐོན་ཟེང། རྫོན་པོ་རྫོག་དང་སྤུས། ༩་ཤེལས་
ཡུལ་གྱི་རལ་གོང་དུ། བར་རྗེ་གོང་ནས། རྫོན་པོ་སྤང་དང་ཁྱུགས། ༡༠་གོང་ཡུལ་བེ་སྤྱར། གོང་
རྗེ་དཀར་པོ། ཏུག་དང་མཁར་པ་རྫོན་པོ། ༡༡་ཉང་ཡུལ་རྣམ་གསུམ་ན། ཉང་བཙུན་ཁང་རྒྱལ།
རྫོན་པོ་ལུག་དང་རོ་རྗེ། ༡༢་དྲགས་ཡུལ་གྱུ་བཞི་ན། དྲགས་རྗེ་མང་པོ་རྒྱལ། རྫོན་པོ་རྫོངས་སྐམ་
གཉིས་བཅས་ཡུལ་གང་དུ་རྒྱལ་པོ་གང་ལ་རྫོན་པོ་གང་ཡོད་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་འདི་
དག་རེད།

སྐབས་དེའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་ན། ཡུལ་མིང་པོད་ཁམས་སྤར་ཁ་ཆེ་བརྒྱད་ཅེས།
མ་རྟགས་ལྷག་དང་ཞེ་ས་བྱེད་པ་དང་། སྤར་གྱི་སྤྱང་གཏམ་གྱི་མིས་བཤད་པར་བྱང་། སྤྱི་ཤེག་
ཐག་ཆེན་འབྲོག་པའི་སོ་ནམ་དར། སྤྱི་ལོའི་ཕྱོན་གྱི་༡༧༡༢པའི་ཤིང་གི་ལོར་གངས་ཉི་མའི་

བདུན། མཚོ་མ་པམ་པའི་འགམ། ཞང་ཞུང་ལོལ་མོ་ལུང་རིང་ན་ཐོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་
པོ་ཆེ་འཁྲུངས། དབྱངས་གསལ་པོ་བཞི་ཅན་གྱི་པོད་གྱི་ཤེས་རིག་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་བཅུམས།
དཔོ་བཟའ་ལ་སོགས་ཀྱི་ལྷན་ཞུས་ཀྱི་སྤྲུལ་ལོ་བརྒྱད་ཁབ་ཏུ་བསུས། སྤྱི་ཕྱིན་༡༩༩༧པའི་
ཤིང་སྤེལ་ལོར་དཔོ་བཟའ་ལ་གསོ་རིག་འབྲུལ་བཞི་ཚོམ་པ་པོ་སྤྲུལ་དབྱང་བུ་ཁྲི་ཤེས་འཁྲུངས།
སྤྱི་ཕྱིན་༡༩༩༩པའི་ས་བྱེ་ལོར་རྒྱ་བཟའ་ལ་ཅིས་རིག་མཁས་པ་ཟེའུ་ཀོང་འབྲུལ་རྒྱུང་འཁྲུངས།
སྤྱི་ཕྱིན་༡༩༩༧པའི་ཤིང་བྱེ་ལོར་ཀོང་ཅེ་འབྲུལ་རྒྱུང་འཁྲུངས། དེས་འའབྲུང་ཅིས་དང་། གཏོ།
མདོས། ཡས་སྤྱང་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བཅུམས།

རྒྱལ་འཕགས་དཔོན། དག་རྒྱན་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཅམ་དུ་གཏོར་སྟོན་ཉི་ལྔ་གས་
ཆང་གི་ཆོས་བདག་ཇ་མ་ཞིག་གིས་བཏབ་པར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟར་
དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་རྩ་ལྷོ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱལ་བ། ① [ཐ་མི་དང་བ]རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ། སུ་རྒྱལ་སུ་པམ་གྱི་འཐབ་འཛིང་། དག་ལས་རྒྱལ་ཏེ་
དགའ་སྟོན་ཟེད། ཚོད་པ་ལས་རྒྱལ་བ། ② སངས་རྒྱལ། ③ [མདོན]ཤིང་རྩ་ལོ། ④ སངས་
རྒྱལ་ཉེར་བཞི་ལོད་པས་གངས་ཉེར་བཞི་མཚོན། ⑤ ཡར་ངོའི་རྒྱལ་བ་དང་པོ་ཆོས་གསུམ།
གཉིས་པ་ཆོས་བརྒྱད། གསུམ་པ་ཆོས་བཅུ་གསུམ། མར་ངོའི་རྒྱལ་བ་དང་པོ་ཆོས་བཅོ་
བརྒྱད། གཉིས་པ་ཆོས་ཉེར་གསུམ། གསུམ་པ་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད།

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཐེང་རིམ་ཤོན། རྒྱ་ལའི་སྤྱི་ཐེང་རིམ་ཤོན་དང་དོན་གཅིག

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ། དགེ་འདུན་གྲུབ། ཡབ་མགོན་པོ་ཐོ་རྟེ་དང་། ཡུམ་ཐོ་མོ་རྣམས་སྤྱིད་གཉིས་གྱི་
སྤྲུལ་སྤྱི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་ལོར་དཔལ་པ་སྤྱིའི་བྱ་འདབ་ཞག་དང་བན་
རྟེན་གཉིས་གྱི་ས་མཚམས་གྲུང་མ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲོག་སྤྱིར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཞེས་
སྐབས་ཐོང་པ་གཞན་གྱི་ར་རྩི་མཛད། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་ཐང་མཁན་ཆེན་
གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། རྒྱ་སྟོན་ཅན་ཏེ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
དང་། ལན་ཐར་སོགས་བྱང་རྒྱུ་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྷ་པར་དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་པ་
བཞེས། མཚན་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཞེས་གསོལ། སྤྱིར་ཐང་བཞི་ཉ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ལོ་ལས་སྟོན་

ངག་མངོན་བཞིན། སྤྲུལ་མཆོམས་སྦྱོར་ལྷ་པ་སོགས་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་། མཁན་ཆེན་
བྱུང་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུ། ལྱུང་མགོན། སྤྲུན་རྒྱལ། གནས་བརྩ་སོགས་ཀྱི་རྩེས་
གནང་གསན། གཞན་ཡང་བྱུག་ཆེན་བསོད་ནམས་སྒོ་བྲོས་དང་། དཔོན་སྟོན་ཐུབ་པ་དཔལ་
བཟང་། སྟོན་པ་དགེ་བ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་གསན་སྦྱོང་
གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་ལྷགས་སྤྲུག་ལོར་སྤར་ཐང་བྱུང་བ་ཤེས་རབ་པས་མཁན་པོ་དང་།
བྱང་པ་སྒོ་ལྷན་པས་སྒོ་བ་དཔོན། བྲགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་ཡོངས་རྒྱུགས་
དགེ་སྦྱོང་གི་སྟོན་པ་བཞེས། དེའི་རྩེས་སུ་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གཞུང་ལ་གསན་སྦྱོང་གཙོ་བོར་
གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉིང་ལྷ་པ་ཤིང་ལྷག་ལོར་དབུས་སུ་བྱོན། ཁ་འབྲུག་ཏུ་མམས་དཔལ་ཆེན་པོ་
ཀུན་བཟང་པ་དང་། ཐང་པོ་ཆེར་རོང་སྟོན་ལྷ་རྒྱལ་མཆོན་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་པར་
ཕྱིན་གསན། དེའི་རྩེས་སུ་རྩི་ཅོང་ཁ་པ་ཡང་བྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ལོན་བཟ་ཤིས་དོ་ཁར་
སྤྲུན་བྱངས་པའི་བྱང་དུ་བྱོན་ནས་ཆད་མ་རྣམས་དེས། བྱང་དེས་རྣམས་འབྲེད། ཅ་ཤེ། ལྷ་མ་ལྷ་བརྩ་
པ། ཅ་ལྷུང་རྣམས་བཤད་སོགས་ཞུས། དེ་ནས་ལོ་བརྩ་གཉིས་ཅམ་དབུས་སུ་བཞུགས་ནས་ལྷ་
བང་པ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། གསང་བྱ་པ་རྩི་ཤེས་རབ་སེང་གོ། རྩི་ཅོང་ཁ་པ། རྒྱལ་ཆབ་དར་
མ་རིན་ཆེན་སོགས་བསྟེན་ནས་གསང་འདུས། འཛིགས་བྲེད། གཤེད་དམར་སོགས་སྤྲུགས་
ཀྱི་སྒྲོར་དང་། བྱང་རྒྱུ་ལམ་རིམ། ཆད་མ། པར་ཕྱིན། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། བྲམས་ཆོས་སྟེ་
ལྷ་ལ་སོགས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་མང་པོ་བསྐྱབ་གཉེར་གནང་བས་མཁས་པའི་མཆོན་
སྤྲུན་རྒྱལ། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ལྷགས་པག་ལོ་རྩི་ཤེས་རབ་སེང་གོ་དང་ལྷན་དུ་ལ་སྟོན་
བྲུགས་སུ་བྱོན། པོ་དོང་པ་པཎ་ཆེན་དང་མཛལ། ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་འྲི་ཁྱེད་པཅམས། རི་ཁྱད་
ཆོས་སྟེའི་གདན་ས་མཛད་ནས་རྩི་བརྩན་བྲམས་མགོན་གྱི་སྦྱུ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་
མེ་འབྲུག་ལོར་ལྷ་རྒྱུ་དཔལ་པས་སྤྲུན་བདག་ཞུས་ཏེ་བྱང་ཆེན་དུ་དཔེན་གནས་ཐེག་ཆེན་པོ་བྱང་
བཏུབ། དེར་ཆད་མའི་བསྟེན་བཙོས་རིགས་པའི་རྒྱན་བཅམས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ས་ཏ་
ལོར་སྤར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྩི་སོགས་མཁས་པ་དུ་མའི་མདུན་བཞུགས་
མང་པོ་གནང་། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བརྩ་པ་ལྷགས་སྟེའི་ལོ་ལ་སྤར་ཡང་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་སྤར་ཐང་

དང་། གྲང་ཆེན་སོགས་སུ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་མཛད་། དུས་དེར་འདུལ་བའི་སྐོང་
འབྲུམ་ཆེན་མོ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་རྒྱུ་བཅས་བརྩམས། དགྲུང་ལོང་བརྟན་པ་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
1447ལོར་བསམ་གྲུབ་ཅེར་བྱོན། གཙང་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགོན་པ་བཏབ། དགོན་པའི་
གཞི་རྟེན་དུ་དར་རྒྱས་དཔོན་གྱིས་གཞིས་མཁར་གྱི་ཡོང་སྟོ་ལུ། གདན་ས་དེར་བཞུགས་
ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་རང་ལུགས་
ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་མཛད་དེ་མཐར་དགྲུང་ལོ་གྲུ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་
1474ལོར་སྤྱད་ལས་འདས་སོ། །

ཀྲུལ་བ་སྤྱི་མེད་གཉིས་པ། དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་
ཀྱན་དགའ་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་1475ལོར་རྩ་
ནག་ཡོལ་དཀར་དོ་རྩེ་གདན་དུ་སྤྱུ་འབྱུངས། མཚན་སངས་རྒྱས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་
ལོ་བཅུ་བཞེས་པའི་དུས་པཌ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དཔོན་སྟོབ་
རྣམས་བཀའ་བསྟོན་ཐོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་སྤུལ་སྤྱར་ངོས་འཛིན་ཞུས་
ཏེ་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་སྤྱན་བྱངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་པཌ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་
བྱང་དུ་ཡོངས་རྩོགས་དགེ་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་ནས་མཚན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་
བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གསོལ། ལོ་དེར་གནས་སྤྱིང་ཞབས་བྱུང་ཀྱན་དགའ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་
མཁན་པོ་དང་། པཌ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོས་སྟོབ་དཔོན། དབུ་མཛད་སངས་རྒྱས་ཚུལ་
ཁྲིམས་པས་དུས་བསྟོ་བ་མཛད་ནས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་རབ་བྱུང་། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྔ་
པ་རྩ་ལྔ་ལོའི་བར་གནས་དེར་བཞུགས་ནས་པཌ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཌ་ཆེན་
ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མར་བསྟན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་ལྔ་ལ་གསན་
སྦྱོང་མཐར་ཁྱེན་པར་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པ་རྩ་ལོས་ལོར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་
པ་འབྲས་སྤངས་སུ་སྤྱན་བྱངས་ནས་གནས་སྤྱིང་ཞབས་བྱུང་གིས་མཁན་པོ་དང་། འབྲས་སྤངས་
ཆོས་རྩེ་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་བས་ལས་སྟོབ། ར་ཅག་པ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོས་གསང་སྟོན་
མཛད་ནས་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་བཞེས། ལོ་དེར་རྩ་སྤྱིང་དང་ལོ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་གྱི་དཔེན་གནས་

སོགས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་ཁྲིཀ་ཆེན་བཅས་ས།
 དེ་རྗེས་དབུས་གཙང་གི་ཆོས་གྲུ་ཁག་ལ་གྲུ་སྐོར་ཐེངས་མང་ཅས་ཕེབས་ནས་མདོ་སྐྱུགས་
 གཞུང་ལུགས་མང་པོའི་སྐོར་བཟོ་སྤྱོད་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྤྱི་
 ཉེ་སྤྱི་ལོ་1509ལོར་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལེགས་བཤད་སྐོགས་པའི་དགའ་ཆལ་བཟ་ཤིས་ལྷན་
 གྲུབ་ཀྱི་དགོན་པ་བཏབ། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་སྐྱུགས་རྟ་རྟེ་སྤྱི་ལོ་1510ལོར་བཟ་ཤིས་ལྷན་
 པོའི་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་པར་ཕེབས་ནས་གདན་ས་ལོ་དྲུག་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པའི་མེ་ཁྲང་
 ལོར་སྤེ་གདོང་དག་དབང་བཟ་ཤིས་གྲགས་པས་གདན་ཞུས་ལྟར་དབུས་སུ་ཕེབས། འབྲས་
 སྤངས་ཀྱི་གདན་རབས་དགུ་པའི་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་ས་སྐྱུག་ལོར་སྤེ་སྤྱི་དག་
 དབང་བཟ་ཤིས་གྲགས་པས་འབྲས་སྤངས་སུ་ཡོད་པའི་སྤེ་གདོང་པའི་གཞིས་ཀ་དོ་ཁང་རྫོན་
 མོར་གྲགས་པ་དེ་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་ལ་ཕུལ་བས་དེ་བཞུགས་ལུལ་གཙོ་བོར་གནང་། སྤྱི་
 ཐེང་གསུམ་པའི་སྐབས་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་དགའ་ལྡན་ལོ་བྱང་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་དེ་རྗེས་
 རྒྱལ་བ་ལྔ་པས་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་བསྐྱམས་སྐབས་སྤྱི་དགའུང་གི་མིང་དུ་ཆགས། དགུང་ལོ་
 ར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཁྲི་རྟེ་སྤྱི་ལོ་1526ལོར་སྤེ་སྤྱི་དག་དབང་བཟ་ཤིས་གྲགས་
 པའི་ཞུས་པ་ལྟར་སེ་རའི་གདན་ས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཚུ་སྐྱག་
 རྟེ་སྤྱི་ལོ་1542ལོར་འབྲས་སྤངས་སུ་དགོངས་པ་རྫོགས།

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཐེང་གསུམ་པ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ། ཡབ་སྤེ་བ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དང་། ལུས་དཔལ་
 འཛོམས་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཚུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་1543ལོར་ལྷ་སའི་ཉེ་
 འབྲམ་སྤོད་ལུང་མདའ་རུ་སྤྱུ་འབྱུངས། མཆོན་ལ་ར་བུ་སྤེ་གཙོ་དེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་
 པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྟེ་སྤྱི་ལོ་1546ལོར་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའི་ཡང་སྤྱི་དུ་ཁོས་འཛིན་
 བྱས་ཉེ་འབྲས་སྤངས་སུ་སྤྱན་བྱངས། བཞ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་
 བསྐྱེན་ཀྱི་རྫོན་པ་གནང་སྟེ་མཆོན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་བསྐྱན་པའི་ཉེ་མ་
 རྫོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ས་བྱ་ལོར་བཞ་
 ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཁན་པོ་དང་། གསང་ཕྱ་ཆོས་རྗེ་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་

ལས་སྒོའ་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། བཤམ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཆོས་རྒྱུ་
ལེགས་པའི་དོན་གྲུབ། ཤར་ཅེ་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་སོགས་བསྟེན་ནས་གསན་སྤྱོད་དང་དབང་
ལུང་མང་པོ་ཞུས། རྒྱལ་དང་། འབྲས་སྤྱངས་གཉིས་སུ་རེས་མོས་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བ་
རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་བྱི་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1552ལོར་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དེ་ནས་གཞུང་
ལུགས་མང་པོར་སྒོའ་གཉེར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི་ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་བྱར་
མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། ཁྲི་བ་ལས་ཐོག་པ་བསྟན་པ་དར་
རྒྱས་ཀྱི་ལས་སྒོ་བ། དགེ་འཕེལ་ཆོས་རྒྱུ་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་པས་གསང་སྟོན། ལྷ་བཙུན་
བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་གིས་དུས་བསྐོ་པ་མཛད་དེ་དགེ་སྤྱོད་གི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་
བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོས་གདན་ཞུས་ལྷར་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་མེར་སྐྱུ་མང་པོ་ལ་བཀའ་ཆོས་
བསྟུན། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་ལུག་སྟེ་སྤྱི་ལོ་1571ལོར་
སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོས་གདན་ཞུས་ལྷར་སོག་ལྷུ་དུ་ཕེབས་ནས་སོག་པོ་དཔོན་འབངས་
ཀུན་ལ་སྟོར་རྒྱུ་བྱམས་མེམས་དང་། ལས་འབྲས་རྣམས་སྟོན་སོགས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས་མཆན་སྟན་རབ་ཏུ་རྒྱས། སོག་ལྷུ་གྱི་སོག་གཙང་དང་དམར་
མཆོད་ཀྱི་སྟོལ་མཐའ་དག་བསྟུབས། སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་དང་སྐྱེ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཆོ་གཉིས་མཆོད་ཡོན་ཉི་ལྔ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་ཁོ་འབྲུམ་ཐག་ཅམ་ཆོགས་པའི་དབུས་
སུ་དགེ་བ་བཙུང་བྱིས་བསྟུགས། ལྷ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་མཆན་སྟན་གྱིས་སོག་
ལྷུ་ཁེངས་པས་མཆན་གྱི་ཕྱེད་ཕྱི་མ་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པ་སོག་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན་ཏུ་ལ་ཞེས་པ་
ཡིན་པས་ཏུ་ལའི་སྐྱེ་མ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་བྱུང་ལ། བོད་དུ་སྐྱེ་ཕྱེད་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཆེ་བཛོད་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་ཏུ་ལའི་སྐྱེ་མ་ཞེས་འབོད་པ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་ལོར་མང་ལིའི་ཁྲི་
ལོ་བྱུག་པ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་མིང་ཕྱེན་ཅུང་གིས་གསེར་ཡིག་པ་མངགས་ནས་ཀུན་ཏིང་གོ་ཕྱིའི་
མཆན་ལུལ་ཅིང་གདན་འདྲན་ཞུས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཀྱང་དངོས་སུ་ཕེབས་མ་ཐུབ།
དགྲུང་ལོ་ཞེ་བྱུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་1588ལོར་མཆོ་སྟན་དུ་ཕེབས་ནས་སྐྱུ་
འབྲུམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་བཏག་ ལོ་དེར་སོག་ལྷུ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་སྐྱུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་སོ། །

རྒྱལ་བ་སྐྱ་ཐོང་བཞི་པ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་སོག་པོ་སེ་ཆེན་ཆོས་ཁུར་དང་། དུམ་ལྷ་ཁེན་སྐྱ་ག་
 གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཅུ་པའི་ས་སྐྱའ་ལོ་སྤྱི་ལོ་1589ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས།
 གསོལ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཆེད་མེབས་ཀྱིས་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྤྱིད་
 བཅད་གཅོད་བྱས་ཤིང་། སེ་ཆེན་ཆོས་ཁུར་གྱི་སྤྲུལ་དེ་ཡང་སྤྱིད་འབྱུལ་བའལ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་
 གནས་ཚུལ་སྟོན་ཞུ་འབྱུལ་བའི་བར་མི་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྤྲུལ་སྤྱོད་མངགས། བོད་ནས་ཕྱག་
 མཛོད་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ། སྤེལ་གདོང་གོང་མ། ས་སྐྱོང་དགའ་ལྷན་བ་སོགས་དཔོན་རིགས་
 དང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་བཅས་སོག་ཡུལ་མཁར་སྟོན་པོར་འབྱོར། སོག་པོ་
 སེ་ཆེན་གྱི་སྤྲུལ་དགྲུང་ལོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1592ལོར་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་
 སྐྱ་ཐོང་གསུམ་པའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས། བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའལ་བྱས་ཀྱང་
 ཡབ་ཡུམ་གྱི་བཀའ་མ་འཁོལ་བས་རེ་ཞིག་སོག་ཡུལ་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་ཐག་བཅད། བོད་ནས་སྐྱ་
 ཡོན་སྤུལ་མཁར་གྱི་དགེ་ཤུན་ཀྱན་བཟང་ཅེ་བ་དང་། གསོལ་དཔོན་དང་ཕྱག་མཛོད་གཅིག་
 ལྷོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དུང་འཁོར་ཁག་གཅིག་སོག་ཡུལ་དུ་མངགས་ནས་ཞབས་
 ཞུ་བྱས། དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཟུར་རྒྱལ་ཁང་ཅེ་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོས་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་མཆོད་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཙུ་
 པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་1603ལོར་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཏེ་འབྲས་སྐྱུངས་ཀྱི་པོ་
 བང་དུ་བཞུགས། དེ་རིམ་སྤྱོད་པའི་ཐོ་བླ་ཀྱུ་ཞེའི་མདུན་དུ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཟུར་སངས་རྒྱས་
 རིན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྟོན་དཔོན་
 གནང་སྟེ་དགེ་ཚུལ་སྟོན་པ་བཞེས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོའི་པཎ་ཆེན་སྟོན་བཟང་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དབུས་སུ་མེབས་ནས་མཇལ་ཁ་ཞུས། ལོ་ཤས་རིང་དེར་བཞུགས་ནས་
 རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་མཆོག་ལ་མདོ་སྤྱགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོའི་འཆད་ཁྲིད་གནང་། དེ་ནས་
 རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་དབུར་མེབས་པ་དང་། དབུས་
 གཙང་གི་དཔོན་སྟེ་དང་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་གཞིགས་སྟོར་དུ་མེབས། གཙང་ཁུལ་གྱི་སེར་སྐྱ་
 མང་པོ་ལ་མཇལ་ཕྱག་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉིར་དུག་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་1614ལོར་པཎ་ཆེན་

མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། སྤུལ་སྤུ་བསོད་ནམས་དགེ་ལེགས་དབལ་བཟང་གིས་
ལས་སློབ་མཛོད་དེ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་བ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་མེ་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1616ལོར་སྤྲུག་ཤིགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་སྤྲུ་ཐེང་ལྷ་པ། མོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་འབྲོངས་རྒྱལ་པ་བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་དང་། ཡུམ་
ཀྱན་དགའ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྤུལ་སྤུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་1617ལོར་འབྲོངས་
རྒྱལ་འབྲོང་བ་སྤྲུག་ཅེ་རུ་སྤྲུ་འཁྲུངས། བཀ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་དང་། འབྲས་སྤྲུངས་དགའ་
ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྤྲུ་ཆབ་དགའ་བཅུ་ལོགས་ཀྱིས་རྒྱན་མོང་གིས་བཀའ་བཀྲོས་ཐོག་འབྲོངས་
རྒྱལ་པ་བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་གྱི་སྤུལ་དེ་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མའི་ཡང་སྤིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས།
དགྲུང་ལོ་བྲུག་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་1622ལོར་འབྲས་སྤྲུངས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་དུ་གདན་འདྲེན་
ཞུས། ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་ནས་བཟུང་སྤྱོད་ལུལ། དགྲུང་ལོ་དགུ་པའི་ཤིང་སྤང་ལོར་བཀ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་ཤུད་བཞེས་ཤིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་བ་ལུལ་ནས་མཚན་རག་དབང་སྟོ་
བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་མེད་གོ་ཆ་ཐུབ་བརྟན་ལང་ཆོའི་སྤེ་ཞེས་གསོལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
པའི་མེ་སྤང་མེ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པེབས་སྐབས་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྤྲད་འདུལ་
ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྫོགས་བཞེས། འཁོན་སྟོན་དབལ་འབྲོར་ལྷན་བྱུབ་དང་། བཀ་ཆེན་ཆོས་
དབྱིངས་རང་གོལ་སོགས་ལས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་རིམ་དང་། དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་འཇམ་
དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ལས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་ལ། སྟོན་འགྲོ་པ་ཡབ་སྤུལ་
ལས་སྤྲད་སྤྲུན་རག་སོགས། ལུས་བྱ་ངོན་བྱུབ་དབང་རྒྱལ་ལས་ཅིས་དཀར་ནག་སོགས་
བསྐྱབ་གཉེར་གནང་བས་མཁས་པའི་མཚན་སྟོན་རྒྱལ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བྲུག་པ་རབ་བྱུང་གཙུ་
གཅིག་པའི་ཅུ་ཉི་ལྱི་ལོ་1642ལོར་དབྱུས་སོག་མཉམ་སྤེལ་གྱིས་གཙང་ཁྲོལ་བྱས་མཐར་ཐོད་
ཀྱི་སྤིད་དབང་དེ་དབྱུས་བས་བཟུང་ཞིང་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་སྤྲུ་ཐེང་ལྷ་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཐོད་
སྟོངས་ཆོས་སྤིད་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། གནམ་བསྐྱོས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་ཞེས་པའི་སྤིད་
གཞུང་བཅུགས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་འབྲེལ་ཡོད་སྤེ་འབངས་མཚོད་གནས་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་དག་གཞོན་བྱས་ཀྱང་། སྤིད་གཞུང་གསར་པའི་སྟོན་པས་ལུགས་བསྐྱེད་པར་རྒྱབ་རྟེན་

བཅོམ་ཡུལ་ཞིག་དགོས་པར་དམིགས་ནས་སྒྲུ་མ་སེ་ཆེན་ཆོས་ཇེ་རྒྱ་ནག་དུ་མངགས་ནས།
 མན་རྒྱ་གོང་མ་ཆིང་ཐའི་ཚུང་དང་འབྲེལ་བ་བཅུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་ཡོས་
 གྱི་ལོ་1651ལོར་མན་རྒྱ་གོང་མ་ཐབས་སྐྱོང་གིས་བོད་དུ་ཕོ་ཉ་བཏང་ནས་རྒྱ་ལའི་སྒྲུ་མར་
 གདན་འདེན་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བ་ལྟར། དེའི་གྱི་ལོར་བོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་རྒྱ་
 ལའི་སྒྲུ་མ་སྐུ་འཁོར་སྐྱོང་པུག་གསུམ་ལོངས་པ་ཅན་པེ་ཅིན་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར། གོང་མ་སྐུ་
 འཁོར་མང་པོ་དང་བཅས་བསྐྱབས་བར་པེབས། མོ་བྱང་དུ་དཔྱེས་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་གནང་། རྒྱ་བ་
 གཉིས་ཅན་བཞུགས་ཇེས་ས་ཆུ་ཚུང་མ་འཕྲོད་སྐབས་བོད་དུ་ཕྱིར་པེབས་རྒྱུའི་བཀའ་བྲོས་
 འབྲིག། དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ལྟེ་ཤིང་རྩ་གྱི་ལོ་1654ལོར་གཙང་དུ་པེབས་ནས་པཎ་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་སྐྱེད་ཅན་བཞུགས། གྱི་ལོ་1659པའི་ས་པག་ལོར་མཆོ་སྟོན་
 རྒྱགས་ཀྱི་སོག་པོའི་སྤེ་ཤོག་དང་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཤེར་
 ལུང་དང་ལས་ཐམ་སོགས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ལུག་གྱི་ལོ་1667ལོར་རྒྱ་
 སོག་བར་འཁྲུག་ཐེང་ཚུང་བྱུང་བར། གོང་མས་གསེར་ཡིག་པ་བོད་དུ་བཏང་ནས་རྒྱ་ལའི་སྒྲུ་མ་
 ལ་སོག་པོ་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་གོ་གསེད་གནང་དགོས་ཆུལ་ཞུས་པ་ལྟར། རྒྱ་ལའི་སྒྲུ་མས་
 སོག་ཡུལ་དུ་སྐུ་ཆབ་མངགས་ནས་མན་རྒྱ་གོང་མ་ལ་དགོངས་པེལ་ཞུ་དགོས་པའི་སྟོན་སྟོན་
 གནང་བ་བཞིན་བྱས་པས་རྒྱ་སོག་བར་དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་བྱུང་། དགྲུང་ལོར་དགྲུ་པའི་
 ཤིང་ཡོས་གྱི་ལོ་1675ལོར་གོང་མ་བདེ་སྐྱོང་གིས་རྒྱ་ལའི་སྒྲུ་མ་ལ་དཔོན་མཁའ་འབྲོས་རྒྱ་
 བོད་ས་མཆོམས་སུ་ཐེང་འཁྲུག་ཐེངས་འགར་བསྐྱངས་སྐབས་དཔོན་ས་གནས་དབྱུང་དགོས་
 ཆུལ་བཀའ་འཕྲིན་འཕྲོར་བར། དེ་བཞིན་ལག་ལེན་བྱས་པའི་བྱ་དགའ་གསེར་སྤང་ཆིག་བརྒྱ་
 སོ་ལུ་ལས་བྱུལ་པའི་མཆུལ་དང་། སྤང་ཆིག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ལྷག་དཔུལ་གྱི་མདོང་མོ། དཔུལ་
 ཉ་མིག་མ་སོགས་དཔུལ་སྤང་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ། གན་གོས་ཡུག་ཉིས་བརྒྱ། ཁ་བཏགས་སྒྲ་
 ཆོགས་བཅས་གནང་གྱིན་སོག། ལོ་དེར་བོད་འབྲུག་བར་འཁྲུག་ཅོད་བྱུང་བ་དང་ཆིངས་བྲོས་
 པར་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལུག་གྱི་ལོ་1679ལོར་གྲོང་སྤང་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
 མཆོ་སྤེ་སྤྱིད་དུ་བརྟོན་བཞག་གནང་། དེ་ཇེས་ལ་དུགས་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་རིས་

སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་དགེ་ལུགས་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་སྤང་བར་བྱས་ཆེན། རྒྱ་ལའི་ཆ་
མ་ལུ་པ་ཆེན་པོས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགོན་པར་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སོག་པོ་དགའ་ལྷན་ཆེ་
དབང་ལ་མངའ་ངེས་སྤྱོད་པས་སུ་དམག་དཔོན་བྱས་ནས་འཕྲོ་དགོས་པའི་བཀའ་དང་དུ་མངས་
ཏེ། བཀའ་ཆེན་བྱ་ཆུང་། བད་མ་རྒྱལ་པོ། རོག་ཆོ་རིག་འཛིན། སོག་པོ་ནས་ཐར་སོགས་ཀྱི་
དབྱང་རོགས་དང་བཅས་གཡུལ་དུ་ཆས་པས་རྒྱལ་ཁ་ཐོག་ མངའ་ངེས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་
བསྐྱས། དགྲང་ལོ་རེ་དུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མག་གླི་མོ་1682ལོར་སྐྱ་
གཤེགས་ཡིན་ནའང་ཐོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་དོགས་ཀྱིས་ལོ་བཙུང་ལྗེའི་བར་
གསང་བྱ་བྱས་སོ། །

རྒྱལ་བ་སྐྱ་མེད་དུག་པ། ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་རིག་འཛིན་བཟ་ཤིས་བསྐྱན་འཛིན་དང་།
ཡུམ་ཆེ་དབང་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་མག་གླི་མོ་1683ལོ་ཐོད་
ཆུ་གསུམ་པའི་ཆེག་ཅིག་ཉིན་མཚོ་སྤྱོད་ཁོངས་མོན་ལ་འོག་ཡུལ་གསུམ་དུ་འབྱངས། དགྲང་
ལོ་དགྲུ་ལ་སོན་སྐབས་བྱིས་པ་གཞན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པའི་རོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་
བས་དམ་པའི་སྐུ་ལ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐད་གསུངས་བྱུང་བར་སྐྱ་ཞང་ཐག་དོག་གིས་གཞོད་སྤོན་
ཐེབས་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་འབྲུག་པས་བདག་པོ་བྱེད་ཅིས་བྱས་པ་ན། མཚོ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ལུན་རྒྱ་ཡག་པ་དང་། འཕྲོངས་རྒྱས་པ་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལ་
གནས་ཚུལ་ཞུས་པས། སྤྱེ་སྲིད་ཀྱིས་ཞ་ལུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྱུབ་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྐྱ་
ཡིན་པ་ལུ་པ་ཆེན་པོས་སྤྱགས་ཐག་བཅད་ཚུལ་དང་། སྤང་བ་དང་བྱིན་རྟེན་བཅས་གནང་སྟེ་
མཚོ་སྤྱོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཞབས་ཞུ་དང་སྐྱ་ཡོན་དབུལ་དགོས་ཚུལ་ཀྱི་བཀའ་ཐེབས་པ་དང་།
མཚོ་སྤྱོད་དུ་བཞུགས་རིང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཅུ་ལ་སྐྱ་ཞང་གིས་ཆེན་བྱས་ནས་འཚོ་བ་ལ་དཀའ་
ངལ་འཕྲད་ཚུལ་[རྣམ་ཐར་གསེར་གྱི་སྟེ་མ་]ན་གསལ་བ་ལྟར་རོ། དགྲུ་ལོ་བཙུང་ལུ་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤངས་སྐྱ་མོ་1693ལོར་བཅུ་ཆེན་ཆོ་བཟང་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་སྤྱགས་
པ། རིག་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་བྲི་བ་ཆོད། ལས་གལ་ཁ་སྐོང་པ་ཆོས་རྩེ་ལུ་རིག་པ་
ཐེལ་གཞོན་རྟོག་ཏེ། དར་མོ་པ་སློབ་ཐུང་ཆོས་གྲགས། སྤྱགས་པ་དཔོན་སློབ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་

འཕེལ་ཆུངས་ཀྱི་དབྱུང་ལྟ་བུར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་སྒྲུབ་པ། མཆོག་སྒོ་བཟང་རིག་འཛིན་ཆངས་
 དབྱུངས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསལ། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་པོ་བྱང་པོ་ཏྲ་ལའི་
 ཆོམས་ཆེན་སྤྱི་ཞེ་ལུན་ཆོགས་སུ་ཁྱི་སྟོན་མཛད་ཅིང་ཏཱ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་དངོས་སུ་
 ཇིལ་བསྒྲགས་བྱས། བཟ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས། དགེ་སློང་འཇམ་དབྱུངས་གྲགས་པ། སྤེ་སྤྱིད་
 སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་གཞུང་དང་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་སློབ་གཉེར་
 མཐར་ཕྱིན་བར་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྷ་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་1707ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་མན་ཏུ་
 གོང་མས་མངགས་པའི་གསེར་ཡིས་བས་ཏཱ་ལའི་རྒྱ་མ་སྤྱི་ཕྱིར་བྱུག་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཅདས་
 པའི་ལམ་བར་སྟོང་དུ་མཆོ་ནག་ཏུ་འབྱོར་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་གསེར་ཡིག་པའི་རེ་བ་ལྟར་བེ་དུར་
 དཔོན་དང་། གསོལ་མཚོན་གཉིས། རྒྱ་ནག་གི་མི་སྤྱོད་མ་མ་གཏོགས་སུ་གཅིག་གིས་མི་ཤེས་
 བར་བྱས་ཏེ་བྱ་བལ་དབུལ་པོའི་རྣམ་བས་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབས་འཁྲིམས་རྒྱལ་ཞིབ་པ་
 ཆངས་དབྱུངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་[ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་
 དཔལ་བཟང་པོའི་ཆོགས་པ་བཛྲོད་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ་བཟང་པོའི་གཏམ་སྟན་ལྟའི་
 ཏམ་བུ་རའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་དབྱུངས་]ན་གསལ་བར་ལྟར་རོ། དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་སྤྱི་
 ལ1713ལོར་རྒྱ་གར་བྱ་ཆོད་ལུང་པོའི་རིར་ཕེབས་ནས་གནས་མཇུག་གནང་། དེའི་ཕྱི་ལོའི་
 ཤིང་རྩ་ལོ་གཉིས་ནང་བརྒྱུད་པོད་དུ་ཕེབས་ནས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་དྲགས་པོར་ལུན་རིར་
 བཞུགས་པས་ལུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དྲགས་པོ་ཞབས་བྱུང་ཐེར་གྱིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དགྲུང་
 ལོ་སོ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག་ལོར་སྤང་ཆས་བྱས་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་ཆོས་མཇུག་ལ་ཕེབས།
 མེ་སྤེལ་ལོར་མདོ་སྤང་དུ་ཕེབས། ལོ་དེའི་དགུན་ཁ་ཨ་ལག་ག་ཏུ་བྱོན། རྗེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་རྩོམ་
 པ་སོ་ཨ་རེ་ལུག་མེན་དག་དབང་ལྟན་བྱུག་དར་རྒྱས་སམ། མིང་གཞན་ལྷ་བཅུན་དག་དབང་རྟོ་
 རྗེ་གྲགས་པ་དེ་ལོ་གཉིས་སོན་པའི་ཁྱིས་པ་ཞེག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལུགས་བཅེ་ཆེན་པོས་བདག་
 སྟོང་གནང་བའི་རྒྱལ་མཛད་དེ་རྒྱ་ནག་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་གནས་སྟོར་ལ་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་
 ཞེ་ལྷ་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་1727ལོར་བྲག་སྒོ་དགོན་པ་བཅུག། དགྲུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པའི་ལུགས་
 པག་ལོ་སྤྱི་ལོ་1731ལོར་དགོན་པ་ཡོངས་སུ་བྱུག། འདི་ལ་ཇག་དུང་རྩོས་བསམ་དར་རྒྱས་

སྤྱི་ལོ་༡༣༥༣ ལོར་གཞུགས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་བསྐྱེད་ཤིང་མཆོན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་དབང་ཆོས་གསལ་ཏུ་མཆོད་པལ་བཟང་པོ་ཞེས་བསྟན། དགྲུང་ལོང་བདུན་པའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་1739ལོར་ཨ་ལག་ཤིང་སྟོན་ལས་ཆེན་མོའི་ཆོག་སྤྱི་ལོ་བཅུགས། དགྲུང་ལོང་དགྲུང་པའི་ལྷགས་བྱའོ་སྤྱི་ལོ་1741ལོར་ཨེར་ཁེ་ཆོས་རྗེ་གཙོས་སྤྱི་ན་བདག་མང་པོས་གདན་ཁྱེད་བྱས་ཤིང་འབྲུལ་བ་ཆད་མེད་པ་འབྱོར། སོག་པོ་དཔོན་རིགས་པལ་གྱི་དབུ་སྒྲར་གྲུང་ཚུལ་[རྒྱུ་ཐར་ཏམ་བུ་ར་ཡི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱད་བྱངས་]སྤྱད་པས། དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་སྤྱི་ལོ་1746རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལྷག་རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་སྤྱད་ཤེས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་མདོ་སྤྱད་དུ་བྱོས་བྱོལ་དུ་མེབས་རྗེས་སོག་པོ་ལྷ་བཟང་ཉན་གྱིས་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་རྒྱ་ལའི་སྤྱད་མེད་མེད་ལྷན་པ་ཡིན་པ་དེལ་བསྐྱགས་བྱས་པས། བདེ་ཆེན་ས་ཁུལ་ཁ་བ་དཀར་པོ་དང་ཉེ་སར་སྤྱེས་ཤིང་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱད་བསྐྱབ་གཉེར་ཡོང་བའི་སྤྱལ་སྤྱད་པ་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་རྒྱ་ལའི་སྤྱད་པ་སྤྱེས་ཤིང་བྱག་པ་ཡིན་ཚུལ་དེལ་བསྐྱགས་བྱས་ཏེ་ཁྱིལ་མངའ་གསོལ། དབྱུང་གཞི་འགའ་ཞིག་ལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་སོག་པོ་ལྷ་བཟང་གི་བྱ་ཡིན་པར་བཞོད་འདུག་པས་དབྱུང་དགོས། དེ་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཅམ་ཁྱིལ་བཞུགས་ཀྱང་པོད་རིགས་མི་དམངས་ཆོས་རིས་ལེན་མ་ཁུས་སྟབས་རྒྱ་ལའི་སྤྱེས་ཤིང་གི་བྱས་སྤྱད་བྱངས་སྤྱོལ་མ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་1717ལོར་སོག་པོ་རྒྱན་གར་པས་ལྷ་བཟང་བསད་དེ་པད་དཀར་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་ཁྱིལ་ས་པབས་ཏེ་ལྷགས་པོ་རིའི་དགོན་པ་དོ་དམ་བྱས་སོ། །

རྒྱལ་བ་སྤྱེས་ཤིང་བདུན་པ། སྤྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ། ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་སྒོ་བཟང་ཆོས་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་1708ལོར་མདོ་ཁམས་ལེ་ཐང་དུ་སྤྱེས་འབྱངས། ཁང་པོ་ཨ་དགེ་བཀ་ཤེས་ནས་སྤྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། རྒྱ་ལའི་སྤྱེས་ཤིང་བྱག་པ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་ཁྱིལ་ས་པབས་ཏེ་གསང་སྟབས་ཀྱིས་མདོ་སྤྱད་དུ་ཡུལ་བྱོལ་ལ་མེབས་རྗེས་སོག་པོ་ལྷ་བཟང་ཉན་གྱི་རྒྱ་ལའི་དབུ་བ་སྤྱེས་གཞུགས་ཚུལ་དེལ་བསྐྱགས་བྱས་སྟབས། ལྷ་གྲུ་འདི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་སྤྱོད་རིག་བྱུང་པོ་ཞིག་ཡོད་སྟབས་

ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐ་མ་དང་མི་སྡེ་མང་པོས་རྒྱ་མའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་ཚུལ་སྤྱིར་ཞིང་དང་
 ལུས་བྱེད་མཁན་རྗེ་མང་དུ་སོང་། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་སྐྱ་བཟང་ཉན་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
 དབང་བཟང་ཞིང་པད་དཀར་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་འདུ་ཁྱིམ་གྱི་བཞུགས་ཡོད་སྐབས་
 དངོས་སུ་རྒྱ་མའི་སྐ་མའི་ཡང་སྤྱིད་ཡིན་ཞེས་སུས་ཀྱང་ཕྱོགས་མ་རུས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་
 སྐ་མ་དང་གཞུང་ཞབས་ཀྱིས་འགས་ཤོག་ཏུ་འཕམ་མཛོད་རྒྱུ་ལོས་སྐབས་འཇུག་ཞུ་བ་དང་
 འབུལ་བ་མཚོན་ཅམ་རེ་སྤུལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་1714ལོར་བོད་ནས་
 སོག་པོ་སྐྱ་བཟང་ཉན་གྱིས་བཏང་བའི་མི་སྐྱ་ཡོང་བ་ཐོས་པས་ལེགས་ཉེས་གང་ཡོད་མི་ཤེས་
 པས་འཛིགས་ཏེ་བོད་རྒྱ་དང་བོད་ཆེས་བཞི་ཉིན་ཡལ་ཡུམ་སྐྱ་འཁོར་འགའ་དང་བཅས་སྡེ་
 དགའི་ཕྱོགས་སུ་ཁྱོད་ལ། སྡེ་དགའི་རུ་བསུ་བ་བྱས་ཏེ་བོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་རྒྱུ་
 གསར་དུ་ལེབས་ནས་འབྱོར། སྡེ་དགའི་ཆོས་རྒྱལ་བསྐྱན་པ་ཆེ་རིང་གིས་ལེབས་བསུའི་བཀོད་
 པ་དང་བཅས་གྱིས་སྐྱ་ལུང་ཁྲག་ཏུ་གདན་འདྲེས་སྐབས་དེར་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཆོང་པ་འགས་མཚོ་
 ཁྲག་ཏུ་གདན་འདྲེས། སྐབས་དེར་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཆོང་པ་འགས་མཚོ་སྡོན་གྱི་ཆེང་མང་སྐྱ་ཐུར་
 མའི་རི་ལ། ལི་ཐང་གི་སྐྱལ་སྐྱ་སྡེ་དགའི་གདན་འདྲེན་ཞུས་སོང་ཟེར་བར་དེ་མ་ཐག་དར་འབྱར་
 དུང་འབྱུང་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས། མཚོ་སྡོན་དཔོན་རིགས་ཁྲག་བཟོས་ནས་མཚོ་སྡོན་དུ་གདན་
 འདྲེན་ཞུས། མན་རྒྱ་གོང་མ་ནས་ཀྱང་ཨ་ཆེ་སྤྱི་ལོ་སྐྱ་ཕོགས་དཔོན་གཡོག་དུག་ཅུ་སྟོར་སྐྱལ་
 སྐྱ་གདན་འདྲེན་ཏུ་བཏང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ལེབས་དགོས་ཚུལ་སྟོར་ལ་མཚོ་སྡོན་གཡལས་རུའི་དཔོན་
 ཁྲག་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཁོལ་ཞུས། དགྲང་ལོ་དགུ་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་1716ལོར་སྐྱ་
 འབུམ་དུ་འབྱོར། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྒྱ་བཟང་རུ་ཐོ་སྤྱ་
 རིན་པོ་ཆེ་ནས་དགའི་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱབ་སྟོན་སྤུལ། དགྲང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་
 1718ལོར་མན་རྒྱ་གོང་མའི་པོ་ཏྲ་ཅ་ཤི་ཁྱི་ལོ་སྐྱ་སྐྱ་འབུམ་དུ་ཡོང་ནས་ཕྱིར་འབྲོ་སྐབས་གོང་མ་
 བདེ་སྤྱིད་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱ་མའི་སྐ་མའི་ཡང་སྤྱིད་དབུས་སུ་ལེབས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཡོད་པ་ལ་
 རྒྱ་བ་སྟོར་ཞུས་སྐབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་མག་ལོར་གོང་མས་སྐས་ཅང་ཅུན་མང་ལ་དམག་གི་
 དཔུང་སྟོར་ཐག་གསུམ་དང་བཅས་ཟེ་ཡིང་དུ་རྒྱ་མང་མངལ་འབྲུང་བཏང་། རབ་བྱུང་

བཙུག་ཉིས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་1720ལོར་དུ་ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱི་ཕྱེད་བདུན་པ་མན་ཏུ་གོང་མའི་
 དམག་གི་དབུང་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ལྷ་ལྷན་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར། ལྷགས་ཀྱི་ལོར་དབུས་
 སུ་འབྱོར། སོག་པོ་ཏུན་གར་བའི་དབུང་ཆོགས་པོ་ད་ནས་མཐར་བསྐྱད། དགུང་ལོ་བཙུ་བཞི་
 པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་1721ལོར་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས། ཟུར་ཁང་
 བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཀའ་སློན་གཙོ་བོ་དང་། ང་པོ་དེ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། ལུས་པ་བཟ་ཤིས་རྒྱལ་
 པོ། ཟུར་ར་བ་སློ་གོས་རྒྱལ་པོ། བོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་བཅས་བཀའ་སློན་བསྐོ་
 བཞག་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་1727ལོར་བོད་ཀྱི་བཀའ་སློན་ནང་ཁུལ་
 འགལ་རྒྱར་གྲུར་པའི་སྤྱེ་གཟར་ཆེར་ལངས་སྟབས་སྤྱི་ཉིད་མན་ཏུ་གོང་མའི་རེ་སྤྱལ་ལྷར་རེ་
 ཞིག་སྤྱི་ལུལ་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་ཐུགས་འདུན་བཅངས། དགུང་ལོ་ཉིད་གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་
 1729ལོར་མི་ཐང་དུ་འབྱོར། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྷགས་ཀྱི་ལོར་མགར་ཐར་དུ་ཕེབས་ནས་བཞུགས།
 དུས་དེར་མན་ཏུ་གོང་མས་དབུས་འཁོར་ཆེན་གནང་བ་འབྱོར། དགུང་ལོ་ཉིད་བརྒྱད་པའི་ཤིང་
 ལོས་སྤྱི་ལོ་1733ལོར་མདོ་ཁམས་ནས་སྤང་ཡང་དབུས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་། རབ་བྱུང་
 བཙུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་1751ལོ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པར་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་
 གཉིས་ཀྱི་འགན་སྤང་ཡང་བཞེས་བཀའ་ཤག་སྤྱིད་གཞུང་དངོས་སུ་བཙུགས། སྤྱིད་དབང་ལོ་
 ངོ་བདུན་ཅམ་བཞེས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཙུ་གསུམ་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་1757ལོ་སྟེ་དགུང་ལོ་ལྔ་
 བཙུ་པར་སྤྱི་གཤེགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཕྱེད་བརྒྱད་པ། འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་། ལུས་ལྷན་
 ཆོགས་དབང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཙུ་གསུམ་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་1758ལོར་
 གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་ལྷ་རེ་སྤང་དུ་སྤྱི་འབྱོར། དགུང་ལོ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་1761ལོར་
 རྒྱལ་ཆབ་དེ་མོ་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་དབུས་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཁྲ་མ་ཐུན་མོང་གིས་རྒྱ་
 ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱི་ཕྱེད་བདུན་པའི་ཡང་སྤྱིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅང། བཅའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་
 ལུང་བཞེས་ནས་མཚན་སློབ་ཐང་བསྟན་པའི་དབང་སྤྱི་གཞུང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ།
 དགུང་ལོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཉ་སྤྱི་ལོ་1762ལོར་གསེར་ཁྱིམ་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཤིང་

བྱ། ལོར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་ལྡན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་
ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་གཙོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་མདུན་ནས་གསན་བསམས་
མཐར་ཕྱིན་པར་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་1777ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་
མདུན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཞུས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྤངས་སྤྱི་ལོ་
1781ལོ་ཉི་ཤུ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྔ་པའི་མེ་བསམ་པ་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དཔལ་བཟུང་། མན་རྩུ་གོང་མས་
གསེར་གྱི་བྱང་བུ་ལ་གཞོང་བརྟེན་ཀྱི་འཇམ་མཁའ་མན་རྩུ་དང་། རྒྱ། སོག་མོད་བཅས་ཡིག་
རིགས་ཤུག་སྤྱར་བྱས་པའི་བཀའ་ཡིག་དང་། ལས་ཐམ་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྔ་བཟུན་པའི་ཤིང་
འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1784ལོར་འོར་བུ་སྤྱི་ལོ་ཁའི་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་གསལ་དུ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་
སོ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་1789ལོར་གོང་ཁས་བོད་དུ་བཅན་འཇུག་བྱུང་བ་ལ་ཞི་གྲོས་
ཆེད་མོལ་བྱས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་1798ལོར་མན་རྩུ་གོང་མ་ལྷ་སྤྱོད་
HT4SS རབ་བྱུང་རྩེས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཐང་ཞིག་བོད་དུ་གནང་འཁྲོར་པ་དེ་བཞུགས་ལུལ་གྱི་མཆོད་
ཁང་གསར་དུ་བཞེངས། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ཉི་ལྔ་པའི་མན་རྩུ་གོང་མ་ལ་ཐུན་མེན་གྱི་གྲུས་ཞབས་བྱེད་མཁན་
ཞིག་ཡིན་པ་རྣམས་ཐར་ལས་གསལ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་1804ལོ་དགྲུང་ལོ་ཞེ་བཟུན་པར་སྤྱི་གཤེགས།

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་དགྲུ་བ། ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ། ཡལ་བསྐྱེད་འཛིན་ཆོས་སྤྱོད་དང་། ལུམ་དོན་གྲུབ་
སྤྱོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྱི་ལོ་1805ལོར་མདོ་ཁམས་
ཕྱེ་དགའི་མངའ་ཁོངས་འདན་ཁོག་ཏུ་སྤྱི་ལོ་འཁྲུངས། རྒྱུ་ལུ་ལྷན་ནས་རོ་མཆར་ཆེ་བའི་མཆན་
མ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་ཆུང་གང་སར་བྱུང་སྤྱི་ལོ་དགྲུང་ལོ་གསུམ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
1807ལོར་རྒྱལ་ཁྲོད་རྟོག་མཆོག་དང་། བཀའ་སྤྱོད་བཞེས་གསལ་ཆེ་བྱུ་ཐམས་
ཅད་བཀའ་བཟོས་ནས་ཏུ་ལའི་རྒྱ་མའི་ལོས་སྤྱི་ལོ་དགྲུང་ལོ་འཛིན་བྱས། དགྲུང་ལོ་བཞི་
པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1808ལོར་ཡང་སྤྱི་དངོས་སུ་དོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་པཎ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་
ཉི་མ་མཆོག་གིས་གཙུག་ཕྱེད་བཞེས་ཏེ་མཆོད་སྤྱོད་བཟང་བསྐྱེད་པའི་འབྲུང་གནས་དག་དབང་
ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་གསལ། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་1813ལོར་ལྷ་ལྷན་གཙུག་

ཡག་ཁང་གི་ཚོ་པོ་ལྷ་ལྷ་སྤྱི་ལོ་མདུན་དུ་བཀའ་བསྟན་པའི་ཉེ་མས་མཁན་པོ་དང་། བློ་ཆེན་གྲགས་པས་སློབ་དཔོན། འཛེག་པ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ས་ལྷ་ས་པ་བཅས་མཛོད་ནས་དགེ་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་1815ལོ་ཉེ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཟེན་པ་དང་ཆམ་པའི་བསྟན་གཞི་ལྷ་བྱ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་ལྷན་ཏེ་སྤྱི་གཤེགས།

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ལོ་བཅུ་ལ། ལྷ་ས་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་སློ་བཟང་སྟན་གྲགས་དང་། ལུ་མ་རྣམ་རྒྱལ་བུ་ཁྱིམ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཤུ་སྤྱི་ལོ་1816ལོར་མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་ལོག་དུག་ཏུ་སྤྱི་ལོ་འཁུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆུ་རྩ་སྤྱི་ལོ་1822ལོར་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་འོ་ཆེད་དཔུས་བཀའ་སློབ་རྣམས་དང་ཨམ་བན་རྣམས་གཉིས་བཅས་འཛོགས་པའི་དཔུས་མཛོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱལ་པའི་འདྲ་ཐང་གི་མདུན་དུ་འོས་སྤྱོད་ལ་འདེམས་སྤྱད་ཀྱིས་ཤིང་ཤིང་པ་གསུམ་པོའི་མིང་བྱང་ལོས་གཉིས་སུ་མན་རྩ་ཡི་གེ་དང་བོད་ཡིག་སོ་སོར་བྲིས་པ་བུམ་པར་བཅུག་མཚོག་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་དང་ཆོས་སྤྱོད་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་བསྒྲགས་མཐར་གཏེར་བུམ་དགུག་ཉེ་བྱང་བུ་འཕེན་པར་ལི་ཐང་པ་དེ་ལ་བཀ། དེ་རྗེས་པའི་ཆེན་འོ་ཆེས་གཙུག་ལྷན་བཞེས། དགེ་བསྟན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ས་མཚན་དག་དབང་སློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ས་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། འཕྲི་སྤྱོད་ནས་བཅུ་མས་བསྒྲུབ་གཉེར་གནང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབང་རྒྱལ་ཆབ་ཆེ་སློབ་སྤྱི་དན་པས་བསྐྱུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་1834ལོར་པའི་ཆེན་འོ་ཆེད་མདུན་ནས་བསྟན་ཆོག་གྱི་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ས་ལྷ་ས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཤུ་སྤྱི་ལོ་1837ལོ་ཉེ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་སོན་པ་དང་སློ་བཟང་དུ་སྤྱི་གཤེགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་སྤྱི་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ། མཁས་བྱུལ་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་དང་། ལུ་མ་གཤུང་བྱང་བུ་ཁྱིམ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་1838ལོར་མདོ་ཁམས་མགར་ཐང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་སྤྱི་ལོ་འཁུངས། དགུང་ལོ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་1841ལོར་ཏུ་ལའི་རྒྱ་མའི་ཡང་སྤྱི་དགུང་པས་བར་དཔུས་སུ་གདན་འདེབས་ཞུས། ལོ་དེའི་རྒྱ་པ་ལྷ་པ་ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་པའི་ཆེན་འོ་ཆེ་གཙོས་སེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་དཔུས་སུ་གདམས་པར་སྤྱད་མཁན་གསུམ་པོར་གསེར་བུམ་དགུགས་པས་མདོ་ཁམས་མགར་ཐང་གི་

སྐུ་སྐུ་ལོ་དེ་ལ་བཀ། བཀ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་གཙུག་པུད་བཞེས་ཤིང་མཚན་དག་དབང་
བསྐྱལ་བཟང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོད་པལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་
བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྟུང་སྟུང་སྟུང་ལོ་1845ལོར་དུ་སྐྱེད་ཅིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བོད་ཀྱི་སྤྲིད་དབང་བསྐྱེད་སྤྱོད་
དགྲུང་ལོ་དགྲུང་པའི་མེ་རྟ་སྟུང་ལོ་1846ལོར་བཀ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཁན་པོ་གནང་སྟེ་ལྷ་
ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོ་པོ་ཤུག་སྟུང་ལོ་མདུན་ནས་སོར་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་
བཙོ་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཡོས་སྟུང་ལོ་1855ལོར་མན་རྩ་གོང་མའི་བཀའ་ལྷན་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྲིད་
གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཞེས། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉེར་སྟོ་ལུར་སྟུ་
གཤེགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་དུ་སྐྱེད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤར་
ཡང་བོད་ཀྱི་སྤྲིད་དབང་བཟུང་།

རྒྱལ་བ་སྟུ་སྤོང་བཅུ་གཉིས་པ། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ཡལ་ལུན་ཆོག་མཆོད་ཅིང་དང་། ཡལ་ཆེ་ཅིང་
གཡུ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྟུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག་སྟུང་ལོ་1856ལོར་བོད་སྟོ་ཁའི་
ས་ཆ་འོལ་དགའ་རྩིང་དུ་སྟུ་འཁྱེད་སྤྱོད་སྟུ་ན་ལྷ་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་འབྲུང་
མེད་ཅེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་གཉིས་པའི་མེ་སྟུང་སྟུང་ལོ་1857ལོར་ཡང་སྤྲིད་གདམ་པར་ལྷ་
སར་གདན་འཕེན་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་རྟ་ལོར་ཡོངས་འཛིན་ལུར་ལྷོག་སྟུང་སྟུ་སོགས་དཔོན་
རིགས་དང་རྒྱ་སྟུང་ལྷན་རྒྱུ་ཀྱི་དབུས་འོས་སྟུང་གསུམ་པོ་གསེར་བུམ་དབྱགས་པས་འོལ་
དགའ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་ལའི་ཡང་སྤྲིད་དུ་བཀ། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པའི་ལྷགས་སྟུང་
སྟུང་ལོ་1860ལོར་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དགྲུང་ལོ་དགྲུང་པའི་ཤིང་གྱི་སྟུང་ལོ་
1864ལོར་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ལུར་སྟུང་སྟུང་ལོ་བཟང་མཁེན་རབ་དབང་ལྷག་གི་མདུན་ནས་དགེ་
ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། དུས་དེར་སྟུང་སྤྲིད་བཤད་སྟུང་པ་སྟུ་གཤེགས་ནས་ཡོངས་འཛིན་སྟུང་
པས་བོད་ཀྱི་སྤྲིད་དབང་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྟུང་སྟུང་ལོ་1866ལོར་ཉག་སྤྲིད་
མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔག་དབང་པམ་པར་བྱས། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་རྒྱ་སྟུང་སྟུང་ལོ་
1872ལོར་སྤྲིད་སྟུང་སྟུང་སྟུང་གཤེགས་པ་དང་ལོ་དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱ་བཀའ་ཉིས་པའི་ནང་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་
མ་མཚན་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྲིད་གཉིས་ཀྱི་འགན་དབང་བཞེས། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ཤིང་

པག་སྤྱི་ལོ་1875ལོ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པེབས་པ་དང་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །དེའི་རྗེས་རྟ་ཆག་རྩེ་
བྱང་གིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བསྐྱུངས།

རྒྱལ་བ་སྐྱ་སྤྱིང་བཅུ་གསུམ་པ། ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་ཀྱན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་སྒོ་བཟང་
སྒོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་བའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་1876ལོར་དྲགས་པོ་སྤང་མདུན་
དུ་སྐྱ་འབྱུངས། ཐོག་མའི་མཆན་ལ་སྒོ་བཟང་ཐབས་མཁས་རྒྱ་མཚོ་གསོལ། དེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱལ་
ཆབ་རྟ་ཆག་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་དང་བཀའ་ཤག་གི་ལས་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་གི་
ལུང་དང་རྩི་ལྟས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་མདུན་ཆང་གི་སྲས་སྒོ་བཟང་ཐབས་མཁས་རྒྱ་
མཚོ་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས། དགྲུང་ལོ་
གསུམ་བའི་ས་སྐྱ་སྤྱི་ལོ་1878ལོར་ཀྱན་གཟིགས་བཀ་ཆེན་སྐྱ་སྤྱིང་བརྒྱུད་བ་བསྟན་བའི་
དབང་ལྷག་གིས་གཙུག་ལྷན་བཞེས་ཤིང་མཆན་རྩེ་བཅུ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་
མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་ལྷག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་བར་རྒྱལ་བའི་སྤྱེ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་
གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཞེ་བའི་ས་ལོས་སྤྱི་ལོ་1879ལོར་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ།
དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་རྩ་ཏ་སྤྱི་ལོ་1882ལོར་བཀ་ཆེན་དང་རྟ་ཆག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་མདུན་
དགེ་ཚུལ་ཀྱི་ཕྱོམ་བ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་1886ལོར་རྒྱལ་ཆབ་རྟ་
ཆག་སྐྱ་གཤེགས། དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་ཐུ་སྤྱང་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད། རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་
ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་མཁས་བ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་བར་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་
ལོ་1895ལོར་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩོ་བོ་ལྷ་ལྷ་ཐུ་ཞེའི་མདུན་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྷག་
བྱམས་བ་རྒྱ་མཚོས་མཁན་སློབ་སྐྱགས་མ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་སྐུལ་སྒོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་
འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གསལ་སྤྱོད་པ། སྐབས་ཁང་སྐུལ་སྐུས་དུས་བསྐོ་བ་བཅས་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་
བསྟེན་རྩིགས་ཞུས། ལོ་དེར་བོད་འབངས་དཔོན་རིགས་མེར་སྐྱ་ཡོངས་ཀྱིས་རེ་སྐུལ་ལྟར་རྒྱ་
ལའི་སྒྲ་མ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱགས་འགན་ཡོངས་རྩིགས་
བཞེས་ཏེ། དབྱེས་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་སྤྲེལ། ལྷན་པས་དེར་མན་རྩ་གོང་མས་དཔེན་རྩེ་དང་འབྲེལ་

བ་མ་ཐུན་པོར་ཡོང་ཆེད་བོད་ཀྱིས་དབྱིན་འཕྱོག་ལ་རོགས་རམ་མ་བྱས་སྐབས་བོད་བཞུགས་
 ཨམ་བན་དང་འབྲེལ་བ་རྗེ་ལྷུག་ཏུ་གྱུར། དེར་བརྟེན་ཁོང་གིས་ཨོ་ཙོ་ལུ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་
 དབྱིན་འཕྱོག་གྲེད་རྒྱུའི་རེ་བ་བཅངས། ལྷུག་དེར་བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་དབང་ཆ་ཅོད་
 པའི་རྒྱུ་ལཱ་ལྔ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པའི་ས་མག་སྤྱི་ལོ་1899ལོར་
 རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་དག་དབང་སློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་དང་། ཆ་བོ་ནོར་བུ་ཆེ་རིང་དང་དོན་
 ལུན་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་གཟུང་རྒྱུའི་རེ་བས། རྒྱ་ལའི་ལྷ་
 མའི་དགྲུང་སྤྱིང་མཚན་གསལ་བཀོད་པའི་ཡིད་བཅས་པ་དང་། གཞོན་གཏད་ཀྱི་ཐུས་སྤྱོད་མང་
 བོ་ལྷ་མའི་ཕྱོགས་བཞིར་སྤྲས་ནས་ནད་སྤྲུག་མཚོན་གསུམ་སོགས་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་ལྷས་རན་
 འབྱུང་རེ་ཡིས་དཔལ་རེ་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཉག་སྤྲུལ་སོགས་ལ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོ་ག་མང་པོ་བསྐྱབ་
 ཏུ་བཅུག་པ་དང་། དུག་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་དགོང་ཅིས་བྱས་པ་མཐེལ་བརྟོལ་བྱུང་བས། དེ་
 དག་ལ་ཁྲིམས་ཆད་ལོས་འཚམ་བཅད། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1904ལོར་
 བོད་རྒྱལ་པའི་ཆེས་འཕུ་གཉིས་ཉེན་དབྱིན་དམག་བོད་ལ་བཅན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་ཆུ་ཡུར་
 ལྷགས་ཐམ་ཁར་འབྱོར། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱོད་ཉག་བསྐྱས་བཅས་ཉེན་ཁ་གཡོལ་ཆེད་སོག་
 ཡུལ་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་། དེའི་ཤི་ལོ་ཤིང་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་1905ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་པས་མཚན་སྤྲོད་ཕྱོགས་ཀྱན་ཁུལ། ཟང་ཟེང་གི་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་། ཤི་ལོ་
 1906ལོར་སི་ཁྲོན་ཅུང་དུ་ཀྲོ་ཨེར་ཟེང་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁམས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱིན་ནས། ཤི་
 ལོ་1908ལོ་བར་ལོ་རྩ་གཉིས་ཅམ་རིང་ལ་བོད་མི་ཁྲི་ཆོ་ལྷ་ལྷག་ཅམ་ཉམ་བསད་བྱས་པར་
 གྲགས། ཐོག་མར་འབའ་བསྐྱར་གཉིས་དགོན་པའི་ནང་གི་རྒྱ་ལྷ་མ་བརྒྱ་ཅམ་འདུ་ཁང་ནང་དུ་
 དུས་གཅིག་ལ་མེ་བསྐྱེགས་བཏང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་འབའ་དང་། ལི་ཐང་། སྤེ་རོང་། ལྷག་
 ཟེང་། སྤར་ཁམས། ལྷག་གཡལ། ཆབ་མདོ་སོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ། བཅན་ཤིང་ཀྱི་སྤོ་ནས་བོད་
 མི་རྣམས་ལ་རྒྱ་མིང་འདོགས་པ་དང་། རྒྱ་ཡིག་སྤྱོད་བཅུག་ཅིང་། གལ་སྲིད་རྒྱ་མིང་མེད་པ་
 དང་རྒྱ་ཡིག་མི་སྤྱོད་མཁན་ལ་ཁྲལ་ཆེན་པོ་བཀོད་པ་དང་། ཆེན་སོག་ཆད་བཅད་པ་སོགས་
 གཏུག་རྩལ་ཆེ་པའི་མནར་གཅོད་མང་པོ་བཏང་། རྒྱ་མིང་མེད་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་ཡིག་སྤྱོད་མཁན་

ལ་ཁྲལ་མི་བཞོན་པ་སོགས་མི་རིགས་རིགས་འབྲུར་ཐབས་ཤེས་གང་མང་བྱས་པ་མ་ཟད། ས་
གནས་སོ་སོའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་བསད་ནས་རྒྱ་དཔོན་བསྐྱོས་པ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡུལ་
དཔོན་རྒྱ་བསྐྱར་གྱི་ལས་འགུལ་ཞེས་གྲགས། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དེང་རུས་འབའ་ལི་རྒྱལ་གསུམ་
སོགས་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་གི་ཚོགས་སུ་བོད་པ་རྒྱ་མིང་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ཆང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་
ལོ་1908ལོར་མན་རྩུ་གོང་མས་ཀྱི་ཨེར་རྩེད་ལ་བོད་རྩོད་ཨམ་བན་གྱི་ལས་འགན་བསྐྱོས་པ་
དང་། བོད་ནས་ཀྱི་ཨེར་རྩེད་བོད་དུ་ཡོང་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་མང་པོའི་སློག་ལ་གཞོན་པར་དོགས་
ནས་མན་རྩུ་གོང་མ་ལ་ཡི་གེ་བཏང་སྟེ། ཀྱི་ཨེར་རྩེད་གིས་ཁམས་ཚོགས་སུ་ཁྱིམ་མེད་
ལུགས་མེད་གྱིས་བསད་གཅོད་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་ཚུལ་དང་། ལྷ་སར་ཡོང་ན་དགའ་བསུ་མེད་
ཚུལ་རྣམས་ཞུས་པར། གོང་མས་དེ་མ་ཐག་ཨམ་བན་གྱི་གོ་གནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཏེ། ཀྱི་
ཨེར་རྩེད་ཆབ་མདོ་ནས་ཕྱིར་ཁྱེན་ཏུར་སྐྱད་བཏང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པའི་ས་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་
1908ལོར་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་སྤྱ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རི་བོ་ཅེ་ལྷ་བརྒྱད་ནས་ཤེ་ཅིང་དུ་ཕྱེབས། མན་
རྩུ་གོང་མ་འོད་གསལ་དང་མངལ་འཛོམས་བྱུང་། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་
1909ལོར་སྤྱ་འབྲུམ་བརྒྱད་ནས་དབུས་སུ་ཕྱེབས། ལྷ་སར་འབྱོར་ཁར་བོད་བཞུགས་ཨམ་
བན་ལྷན་ཡུས་སྤྱ་འཁོར་རྣམས་བསུ་བར་ཕྱེབས་ཀྱང་གོང་མ་མཆོག་གིས་དགྲེས་ཚུལ་ས་
བརྟན་པས་དེ་ཁོང་ཁྱོད་སྤྱི་ལོ་ལྷ་རུ་སྤེལ་མཆོན་ཆ་ཁྱེར་ཡོད་པ་ལ་ཁ་གཡུང་ནས་སློག་བཤེར་
བྱས་པས་སྤྱ་ཆས་མང་པོ་བོར་བརྒྱག་སུ་སོང་། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་སྤྱ་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ལ་འབྲུ་
རིགས་དང་གཟན་ཆས་མཁོ་འདོན་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་བསྐྱགས།
དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པའི་ལུགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་1910ལོར་ཀྱི་ཨེར་རྩེད་གི་མི་ཁྱོད་དམག་མི་ཉིས་
སྟོང་ཙམ་ལྷ་སར་འབྱོར་པ་དང་གང་བྱུང་གིས་མི་གསོད་པ། འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པ་སོགས་
ཁྱིམ་མེད་ལུགས་མེད་གྱི་བྱ་སྤྱོད་མང་པོ་བྱས་སྟབས། གོང་མ་མཆོག་གི་སྤྱ་སློག་ལ་ཉེན་ཁ་
ཆེ་བའི་དུས་དེ་ལ་དགའ་བསུ་ཁྱི་པ་ཆེ་སྟོན་གྱིང་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་བསྐྱོས་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་
འཁོར་རྣམས་རྒྱ་གར་དུ་ཡུལ་བྱོལ་དུ་ཕྱེབས། ཀ་ལོན་སྤྱག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་མན་རྩུ་གོང་
མའི་སྤྱི་དགའ་བསུ་ལའི་ཁྲ་སྤྱ་ཕྱིར་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་གོ་ས་གནས་དབྱུང་

བྱས་ཏེ་ཡང་སྤེད་གསར་དུ་གསེར་བྱས་དཀྲུགས་ནས་བསྐྱོ་བཞག་བྱ་རྒྱ་ཞེས་ཁྲབ་བསྐྱུགས་
བྱས་ཀྱང་དོན་ཐོག་ལ་མ་ཞོག་དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་1911ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་
ལུན་བྱང་ཅན་གྱིས་གསར་བཞེ་བྱས་ནས་མན་རུ་སྤྱིད་གཞུང་མེད་པར་བྱས་པའི་སྐྱ་མས་ཐོད་
རང་བཅན་གྱི་ལས་འགུལ་དང་། ཐོད་དུ་བྱི་ཡི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་ཆན་
རིག་ལག་རྩལ་སྤེལ་བ་དང་དཔག་དོན་སྤྱོད་བཅར་བཅས་ཀྱི་བྱ་གཞག་གསར་གཏོད་བྱས།
དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཁྲང་སྤྱི་ལོ་1913ལོར་གཞུང་སྐོར་དཔོན་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་བདག་
ཉར་བྱས་པའི་ས་སྟོང་རྣམས། མི་སྲུང་མོ་ཤོ་བྱེད་ཅིང་ས་ཞིང་དུ་བསྐྱར་ན་རང་མོས་སྲུ་བེད་
སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་པར་མ་ཟད་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཁལ་འཛུལ་མི་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱུགས་ས་
སོགས་ཞིང་ལས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་སྟོན་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་
པའི་ཆུ་པག་སྤྱི་ལོ་1923ལོར་རྩ་སྤོང་ཆོད་ལྷས་འདེབས་འཛུགས་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་
བཅུགས་ཏེ་ལས་འགོ་དངོས་སྲུ་བཅུམས། ལྷ་སའི་ཐོང་དུ་ཉེན་སྲུང་དཔག་སྐར་གསར་
འཛུགས་གནང་སྟེ་སྤྱི་ཆོགས་བདེ་འཛགས་ལ་ལྷགས་སྟོན་གནང། དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པའི་ཤིང་
ཁྲང་སྤྱི་ལོ་1925ལོར་སྤྱུག་ཁང་དང་ཉར་ཁང་སོགས་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་འབྲིམ་འབྲུལ་
དང་ཆ་འཕྲིན་ལས་ཀ་ལ་ལྷགས་སྟོན་གནང། དེ་རྗེས་དབུལ་ཁང་གསར་དུ་བཅུགས། དགྲུང་
ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་1933ལོའི་ཐོད་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་སྲུང་ཅུ་
ཉིན་ཆས་པ་སྤྱང་བར་གསོལ་སྐྱོན་མཆོད་ཉེན་གྱིས་སྤྱུག་ཤེགས་པར་གྲགས་ཀྱང་དོན་དུ་དྲུག་
སྤོང་གྱིས་བཏོངས་པར་འད།

རྒྱལ་བ་སྤྱི་མཐུན་བཅུ་བཞི་པ། བསྐྱར་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ཡལ་ཆོ་ཆོ་ཆེ་རིང་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་
མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྲུ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་1934ལོའི་ཐོད་རྒྱ་ལའི་
ཆེས་ལྔ་ཉེན་མདོ་སྤང་སྤྱི་འཕུམ་གྱི་ཤར་སྤང་སྤྱུག་འཆེར་ཐོང་དུ་སྤྱི་འཐུངས། ཐོག་མའི་མཆོན་
ལ་ལྷ་མོ་དོན་བྱུབ་གསོལ། རྒྱལ་ཆབ་དུ་སྤྱོད་སྲུབ་བསྐྱར་འཛུལ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དབུས་རྒྱ་དཔོན་
རྣམས་ཀྱིས་མཆོ་གཟིགས་ཀྱི་རྟགས་སྤང་ལྷ་མོ་དོན་བྱུབ་ཏུ་མའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྤེད་ལ་ངོས་
འཛིན་ཞུས། དབུས་སྲུ་གདན་འདེན་ཞུ་བས་བྱེད་སྐབས་མཆོ་སྟོན་ས་ཁུལ་གྱི་བྱ་ཞེ་སྤྱི་ལུ་

ཐུང་གིས་སྐྱལ་སྐྱེ་ཐུ་ཡོན་ལ་རྒྱ་ཡང་སྐོར་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་ཙམ་དགོས་ཟེར་བ་སོགས་འགོག་
ཚུན་སྐྱ་ཆོགས་བྱས་སྐབས་གོ་མེན་ཏང་གྲུང་དབྱེད་མིང་གཞུང་ལ་སྐྱེ་མེད་མི་ཞུ་ག་མེད་བྱེད་
དེ་རྗེས་གོ་མེན་ཏང་གྲུང་དབྱེད་མིང་གཞུང་གིས་སྐྱ་བྱ་ཐུང་ལ་རྒྱ་ལའི་ཐུ་མའི་ཡང་མིང་མེད་ཅེས་
སྐྱལ་པོད་དུ་མེབས་སྐྱེལ་ཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་མཁུ་ཅིང་འགོ་བཙུག་ལ་དཔུལ་སྐོར་འབྲུམ་ཕྲག་
གཅིག་གཞན་། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་ཐུ་མའི་ཡང་མིང་མེད་ཅེས་སྐྱལ་སྐྱེ་འཁོར་དང་བཅས་བ་སྐྱ་བྱ་ཐུང་གི་
ངོ་ཚབ་སྐྱ་ཡོན་ཏང་བྱུ་ཐོན་གྲང་སོགས་རྩ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་འགྲུབ་ཞིག་གིས་སྐྱེལ་མ་དང་བཅས་
ཟེ་མིང་ནས་སྐྱ་སར་མེབས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་1939ལོ་སྟེ་བོད་རྒྱ་བྱུག་པའི་
ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཡང་མིང་དངོས་ཡིན་པའི་བྲིལ་བསྒྲགས། ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཙུ་པའི་ཆེས་
བཙུག་སུམ་ཉིན་སྐྱ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩོ་ལོ་བྲུག་སྤྱི་ལོ་མདུན་རྒྱལ་ཆབ་བྱ་སྤྱོད་ཅིན་ལོ་
ཆེས་གཙུག་བྱུད་བཞེས་ཏེ་མཆན་འཇམ་དཔལ་དག་དབང་ལེ་ཤེས་བསྐྱར་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་མིང་
གསུམ་དབང་སྐྱུང་མཚུངས་བ་མེད་པའི་སྟེ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་
ལོ་1940ལོར་ཡང་མིང་མིང་ཁྱོད་ཀྱི་མཛད་སྐོ་གཟབ་རྒྱས་སྟེལ། དེ་ནས་བཟུང་ཡོངས་འཛིན་
ནམ་གཉིས་སོགས་མཁས་དབང་དུ་མའི་མདུན་ནས་མདོ་སྐགས་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལྷགས་
ཀུན་ལ་བསྐབ་གཉེར་དབྱིས་ཕྱིན་པར་གནང་། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ལྷགས་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་
1941ལོར་རྒྱ་སྤྱོད་མིང་འཛིན་དགོངས་ཞུ་བྱས་རྗེས་སྐྱག་ཕྲག་མིང་སྤྱོད་གི་ཁྲིར་མེབས།
དགྲུང་ལོ་བཙུ་བྱུག་པའི་ལྷགས་སྐྱག་སྤྱི་ལོ་1950ལོར་རྒྱ་ལའི་ཐུ་མའི་པོད་ཀྱི་ཆོས་མིང་
གཉིས་ཀྱི་བྲུགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་1954ལོར་
མེ་ཅིན་དུ་མེབས། གྲུང་དབྱེད་གིས་བྲུགས་ཁུར་དང་བདག་ཚུན་གང་ལེགས་གནང་སྟེ་མའོ་ཅེ་
ཏུང་དང་། གོ་ཨོན་ལའེ། ལི་ཤའོ་ཆི། གྲ་ཏེ་བཅས་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ནམས་དང་
མཇལ་འཕྲད་གནང་། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུས་མིའི་ཆོགས་ཆེན་གྱི་ཁྱ་ཡོན་གྲང་གཞོན་
པའི་གོ་གནས་བཞེས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པའི་ས་ལག་སྤྱི་ལོ་1959ལོའི་སྤྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་
བཙུ་ཉིན་བོད་དུ་བེད་འབྲུག་བྱུང་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་ཡུལ་བྱོལ་ཕྱིན།

རྒྱལ་བ་རྒྱུད་ཆང་པ། རྒྱུད་ཆང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེའི་ནམ་ཐར་ལ་གཟིགས།

ཀྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱད། ཀྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱད་པ་ཞེས་པའི་དོན་བསྟུས་པ།
ཀྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱད་པ། ཀྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱད་པ་ནི། ཉོན་པ་ལ་ཆོས་སྤྱད་
གཟུགས་སྤྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ཉོན་པ་ཆོས་སྤྱ་གཞི་དེ་མའི་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
པོས། གནས་རང་སྤང་ནས་དག་ལོག་མིན་ཆོས་དབྱིངས་སུ། འཁོར་ཀྱལ་བ་རིགས་ལྗེ་ཉོན་
པ་དང་། རང་སྤང་གི་འཁོར་ཀྱལ་བ་ཞི་ཁྲིའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤང་བ་ནམས་ལ། འོད་གསལ་རྩེ་རྩེའི་
སྤྱང་པོའི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་རོལ་པ་སྤྱ་བསམ་བཞིན་དང་བྲལ་བ་དེ་ཁོན་ཉིད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དགོངས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་པ་ལོངས་སྤྱིའི་ནམ་པ་ཁྲབ་བདག་རྩེ་རྩེ་འཆང་གིས། གནས་རང་སྤང་ལྷུན་གྲུབ་ལྷུག་
པོ་བཀོད་པར། འཁོར་གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་པའི་རིགས་ལྗེ་ཆོས་བྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
མདངས་སུ་སྤང་བ་ལ། ཆོས་རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་མིང་ཆོག་རང་མཆོན་ལས་འདས་པ། དུས་རྒྱུ་
མི་ཆད་པར་བསྐོ་བར་མཛད་དོ། །

སྟགས་རྩེའི་གཞན་སྤང་ནི། ཉོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྗེ་ཀྱལ་བས། གནས་གཞན་
སྤང་དུ་དབྱས་སུ་སྤྱག་པོ་བཀོད་པ། འར་དུ་མངོན་དགལ། ལྟོར་དཔལ་ལྷན་ཞིང་། ཏུབ་ཏུ་བདེ་
བ་ཅན། བྱང་ལས་རབ་རྩོགས་ནམས་སུ། འཁོར་ས་བཅུའི་དབང་སྤྱག་ནམས་ལ། ཆོས་ཟབ་
མོའི་དབང་གསུམ་བསྐྱར་བས་བཞིན་བྱ་དོན་ནི་རྒྱད་ལ་རྟོགས་ཏེ་རང་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
སོ། །འདི་ནི་ཉོན་པ་འཁོར་དགོངས་པ་རོ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པས་ཆོས་བསྟན་བྱ་ཉོན་བྱེད་མེད་ཀྱང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅལ་ལས་ཚུལ་ཅམ་དུ་སྤང་བས་ཀྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱད་པ་ཞེས་ཟེར།

ཀྱལ་བ་བྱ་པོ། [མངོན་]རྩངས་པ།

ཀྱལ་བ་ཐོག་རྟུགས་པ་གྲགས་པ་བཙོན་འབྲས། ཀྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་བཙོན་འབྲས་ཡང་
ཟེར། རྩེ་འདི་ཉིད་ཡབ་པག་གྲུའི་དཔོན་སངས་རྒྱུ་རྒྱུངས་དང་ཡུམ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་ཀྱལ་གཉིས་
ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྩེ་པག་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠༣ ལོར་སྤྱ་བཞུས། དགྲང་ལོ་བཙོན་ལ་
ཐེབས་སྤྱབས་མཁན་པོ་ཉོན་པ་དང་། ལྟོབ་དཔོན་ལན་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆོན་གྲགས་པ་
བཙོན་འབྲས་སུ་གསོལ། དགྲང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་

མཆོག་དབལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། མཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུན་རིང་བསྟེན་ཏེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་དབལ་གྱི་དྲོ་ཆེ་བདག་མེད་ལ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ རྗེ་ཆེ་འཛིགས་བྱེད། གཤེད་
དམར། གསང་འདུས། སྒྲོལ་མ། མ་ཏ་མ་ཡ། རྗེ་ཆེ་ནལ་འབྱོར་མ། ཀུན་རིག་ཅ་བའི་དཀྲིལ་
འཁོར། གཙུག་ཏོར་ནམ་རྒྱལ། རྗེ་ཆེ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དབལ་ལྷན་ས་སྤྱིའི་ཆོས་རྒྱུད་
འི་མ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། འིན་ཆེན་པོ། རྗེས་གནང་། གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྒྲོར་དང་
བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་དག། རྒྱུད་འབྲེལ། བྱག་ལེན་མཐའ་དག་བྱམ་པ་གང་ཕྱིའི་
ཚུལ་དུ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་འིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། གདན་ས་ཆེན་པོ་དབལ་ལྷན་ས་སྤྱིར་
འཆད་ཉན་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། དན་
ཁྱེད་ཀྱི་ཆེ་དང་གདུལ་བྱའི་ཆད་དེ་ཅམ་ཡིན་པས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ལ་བབ་ཅེས་
གསུངས་ཤིང་། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་གཤེགས་པའི་དུས་ལ་བབ་པར་དགོངས་ནས་ཆོས་གོས་
གསུམ་དང་། རྗེ་ཆེ་འཛིན་པ་མི་འབྲལ་བའི་དམ་ཆོག་གི་ཡོ་བྱད་ཁ་ཆང་གཅིག་མ་གཏོགས་པ།
ཉེན་མཆོད། ལ་བཟའ་བྱག་རྩས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བ་མེད་པར་སྒྲོང་དག་མཛད་དེ་
མཐར་དགྲུང་གྲངས་དོན་བཞི་པ་བོད་རབ་བྱུང་བའི་ལྷགས་པོ་སྟག་གི་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་
༡༣༥༠ལོར་གཤེགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཞི་བའི་ཆུ་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༢༡༣ལོར་ལ་སྟོད་ལྷོ་དཔོན་པ་ལྷ་གདོང་
དུ་ཡབ་རྗེ་བསམ་དང་། ཡུམ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆོས་མཛོད་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་
བལྟམས། ཡབ་ཀྱིས་མཆོན་གདུང་སོ་བ་འབར་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ལྷ་ལ་ཐེབས་སྐྱབས་
ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲོགས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགྲུང་ལོ་བྲུག་པར་ཆེ་ལུལ་དམར་བའི་བྱེད་དུ་བྱོན་ནས་
སྐྱེ་འབྱུལ་གྱི་དང་དང་། རྗེས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་གདམས་དག་དང་བཅས་པ་དང་། བཀའ་
གདམས། ཞེ་བྱེད། གཙུག་ཡུལ། ལམ་འབྲས་བཅས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་རྣམས་གསན། དེར་ལོ་
གསུམ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་པ་ལ་ལྷ་གདོང་གི་གདན་ས་མཛད། སུ་རྒྱུད་གི་དུས་ནས་
མངོན་བར་ཤེས་པ་མངལ། དེ་ནས་སྒྲ་མ་གོ་བྲག་པ། རྒྱུད་ཆང་བ། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན། རྗེ་སྟན་ལྷ།
སངས་རྒྱས་རས་ཆེན་སོགས་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་

བཙུན་སོག་ཁ་བས་མཁན་པོ་དང་། ཀོ་བྲག་པས་ལས་སྒོ་བ། རྟོད་ཆུང་བས་གསང་སྟོན། ལས་
ཟུ་བརྒྱད་ཅུའི་བྱང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། མཆན་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་གསོལ། བྱིས་ཕྱི་
རི་གནས་སྤངས་ཀྱི་དགོན་པ་བཏབ། དེར་ལོ་གཅིག་བར་རྗེ་སྤྱིལ་བྱང་དུ་བཞུགས། ལུ་ལེ་བ་
སོགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་སུ་ཁྱིད་སྟོང་བཞིང་དཔེན་པར་བསྟེན། མཆན་སྟུན་ཆེ་བས་སྟོགས་
མཐའ་དག་ནས་འདུས་པའི་སྟོབ་མ་ཁྲི་སྟག་བཀལ། དེ་ཆོས་སྟོར་གསུམ་དང་། མ་དུག་ལ་
སོགས་པའི་རྩ་ཆོས་མང་པོ་བཅུམས། མཐར་དགྲང་ལོ་ཞི་དུག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་
པའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༤ལོར་གཤེགས། འདི་རྒྱལ་བ་རྟོག་ཆང་པའི་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་དང་།
འབྲུག་པ་སྟོད་སྟང་བར་གསུམ་ལས་སྟོད་འབྲུག་གི་སྐུ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན།
རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་པ། རྟོད་ཀྱི་བྱུབ་མཐའ་སོ་སོའི་རང་རང་སྐུ་མ་གཙོ་བོ་གཅིག་དང་དེའི་སྟོབ་བྱ་ཁ་
ཤས་ལ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་པ་རྣམས་ཞེས་འབོད་སྟོལ་ཡོད།
རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་། མི་བསྟོད་པ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན། སྤང་བ་མཐའ་
ཡས། རོན་ཡོད་བྱུབ་པ་བཅས་ལྟོ། །
རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྩ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༢ལོར་ཁམས་ཆེན་ཉི་མ་
གགས་པས་བཏབ། བྱུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ནག་རྩ་ས་ཁུལ་
སོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷའི་གནས། ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གནས་ཆེན་ཞིག
རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ། རྩ་པའི་སྐུ་མ་སྤྱི་ལོ་སོ་སོའི་ཞེས།
རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པ། འདི་ནི་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ལེ་ཤེས་རྟོའི་རྗེའི་སྟོབ་མའི་ནང་ནས་སྐྱད་སྟུན་གསུམ་
ཆེ་བའི་གས་ལ་དང་པོ་ཆེ་བ་སྐྱ་རྒྱུད་གཉིས། བར་དུ་ཆེ་བ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས། ཐ་མར་ཆེ་བ་ལོ་
རྟོད་གཉིས་ཞེས་པར་བྱུང་བ་ལས་ཐ་མར་ཆེའི་ལོ་རས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག་
སྤྱི་ལོ་༡༡༤༢ལོར་ཡབ་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་། ཡུམ་མེ་གཟའ་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འབྱུངས།
ཆུང་དུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་གཏོགས་བྱིས་པ་གཞན་གྱི་ཅེད་མའི་སྐྱེ་ལ་མི་བཞུགས།
དགྲང་ལོ་དུག་པ་ནས་སྟོག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགྲང་ལོ་བཅུ་དུག་པ་ལ་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་

རས་གཞུང་དུ་ཕྱོན་པ་དང་དང་པ་ཐོབ་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་ཆེར་ཞུས། བཏུ་བདུན་ལ་ཆོས་རྗེ་
གོང་མ་སྟེ་ཐང་དུ་དུམས་ལ་ཐེབས་པའི་ཆེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱིས་མཇུག། བཙེ་བརྒྱད་པ་ལ་
ཐོས་ནས་སྒྲིང་མོ་ལྷང་དུ་མཁན་སོ་སྤལ་ཉི་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང། མཆན་དབང་སྤྲུག་བཙེན་འབྲས་
གསོལ། དེ་ནས་ཆེ་མ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ནས་རང་ལུལ་དུ་ཐེབས། ལུལ་ནས་ཉེ་བ་རྣམས་གྱིས་
བག་མ་བསུས་ནས། ལྷགས་འབྲུག་པ་སོགས་གྲོས་བྱས་པ། ཨ་མས་བྱ་བཏང་བྱང་བས། ཆོས་
རྗེའི་བྱང་དུ་ཕྱོན་ཉེ་ཕྱོན། གཏུམ་མོ་སོགས་ཁོད་འཕྲོ་རྣམས་ཞུས་པས་དེ་དུས་རང་བློ་བྱང་
བར་ཅན་སྤྲེས་པས་རས་རྒྱང་མཛད། ལོ་དེའི་སྟོན་ཀར་ཆོས་རྗེ་ལུལ་དུ་སྤྲུག་བྲངས་ནས་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོད། ཉེ་བ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་རྗེ་ལ་བྱིས་ས་འབབས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཞུས་
པར། ལོ་རས་པས། ང་འཆི་བའི་ཆེ་བྱི་ཉེ་བ་རྣམས་གྱིས་ཤོལ་མི་ཐེབས། སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་
བྱིས་ས་མི་འབབས་ཞེས་ལན་བཏབ་པས། དེར་ཆོགས་པ་རྣམས་སྤྲུག་ཆབ་བྱུང། ཡབ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རེ་ཐག་ཆད། ཆོས་རྗེའི་ཞལ་ནས། ཆེ་འདི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་དེ་རིང་བྱེད་
གསུངས་ནས་ཐུགས་མཉེས། ཡབ་སྲས་ཀྱན་འབྲུག་ཏུ་ཕྱོན། དབང་ཞུས་ཤིང་བསྟེན་པར་
རྫོགས། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་སོགས་བསྐྱབས། བཏུག་གཉིས་དང་། མ་རྩ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱད་དང་། རོ་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ཐབ་ཆོས། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱབ་ཆོག་གི་གཞུང་
རྣམས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཡབ་བསྐྱུང་བས་ང་བས་ལུལ་དུ་ཕྱོན། མི་རིང་བ་ཡབ་འདས་པར་
ཆོས་རྗེ་འཁོར་བཅས་སྤྲུག་བྲངས། ཞལ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་གཙོས་པའི་འབྲུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པ་ལྟ། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་འཇ་སྟོན་མོ་བཟང་པོ་དང་། དབུ་ཆེ་དང་ལས་དཔོན་ཀྱན་ལ་
འབྲུལ་བ་རྣམས་བཞག་དང་སོགས་བཟང་པོ་ལྟུང་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོད། ལུལ་མི་རྣམས་ལ་འཇ་
སྟོན་འབྱེད་བཟང་པོ་ཡང་དག་པ་མཛད། པ་ལོར་ལ་བྲེ་གང་གི་འཇ་འཛིན་ཆགས་མ་གཟུང་བར་
འབྲུག་ཏུ་ཕྱོན་ནས། པ་ལུལ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། རི་ལས་མི་འབབས། ཚོག་བྱ་རྒྱུ་དུ་མཛད་པ།
བྱིས་པའི་ཐེམ་སྤངས། རས་རྒྱང་། གསུང་བཅད། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་ཆགས་པ་སྟེ་དམ་བཅའ་
བདུན་མཛད། ཆོས་རྗེའི་ཞལ་ནས། བྱེད་ལ་དམ་བཅའ་འདི་རྣམས་དགོས་རྒྱུ་མཛད། ཐུབ་པས་
ཀྱང་ལོ་དྲུག་ཏུ་བཀའ་བ་སྤྲུང་བས་དམ་བཅའ་འདི་རྣམས་ལོ་དྲུག་གི་བར་དུ་སྒྲིངས། དེ་ནས་ཅི་

བདེ་མཛོད་གསུང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་དྲུང་ཁོད་ལ་སོགས་པར་རོ་སྟོམས་ལ་འབྱོན་བཞིན་པ་
ལ། རྗེའི་ཞལ་ནས། ལྷ་མ་སྐྱེ་ཁམས་བཟང་རིང་ལ་འདིར་སྟོན་གསུང་ནས་བཞུགས། དེར་ས་
སྐྱ་གྱིས་ཡུམ་དང་། སྤིང་མོ་མཛར་བའི་གཏམ་དང་། མཆེད་གྲོགས་ཀྱིས་ཆགས་སྤང་བྱེད་པ་
དང་། ལུས་ལ་ཤིག་ནད་ཆ་བས་ཆེ་བ་དང་། ཐུགས་རྒྱུང་ལ་སོགས་འགལ་རྒྱུན་དག་པོར་བྱུང་
ཡང་། ལྷ་མའི་མོས་ཀྱས་དང་མ་བུལ་བར་ཐམས་ཅད་དགོ་སྟོར་གྱི་གྲོགས་སུ་བྱུང། དེ་ནས་
གཙང་དུ་རྗེའི་ཞབས་བྱུང་དུ་བྱོན་ཞིང་གདམས་པ་མང་དུ་གསལ། དབྱུས་སུ་ཆོས་ཁྲིའི་བྱུང་དུ་
ཁང་རྒྱུང་བཅུགས་ནས་ཆོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མཆོམས་ཁོངས་ནས་གསལ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་
ལྔ་པའི་ལུགས་རྟ་སྤྱི་ལོ་ ༡༢༡༡ ལོར་གཙང་པ་རྒྱ་རས་སྐྱེ་གཤེགས། དེ་ནས་ཁ་རག་གི་ཅེ་མོ་རོ་
མོ་གོ་སར་བཞུགས་པས། འཆོ་བ་ཉི་མེད། སྟེང་དུ་གངས་རུད་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཆུ་མེ་ཤིང་
ཡང་ལྷང་དུ་མེད་པར་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རོ་མོ་གངས་དང་། སེ་མོ་དོ་དང་། སྤར་
ཡང་རོ་མོ་གངས་རྣམས་སུ་དཀའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱད་ཅིང་ནང་སེམས་ཀྱི་ནད་དང་། བྱི་
འབྱུང་པོའི་བར་ཆད་ལ་སོགས་པ་དང་། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གོགས་ལ་སོགས་པ་སྟོ་ལས་འདས་པ་
མང་པོ་བྱུང་བ་རྣམས་ཐུགས་དམ་གྱི་གྲོགས་སུ་སོང་ནས་ནད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས། མཛོན་
པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་དང་ཡང་ལྷན། ལྷ་མ་རྣམས་དང་ཡི་དམ་ལྷས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་གནས་
རྣམས་སུ་དགོ་འདུན་མང་དུ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་སྟོམ་བཏབ་ནས་རི་ལ་འབྱེད་པ་མང་དུ་མཛད།
ཆུ་མིག་དཀར་མོ་དང་། ཤིང་སྐྱམ་དང་། ལུགས་སྤྱི་ལ་དང་། དབྱུ་རི་ལ་སོགས་པའི་དགོན་པ་
སྟན་རེ་མཛད་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱངས། ལུང་པར་དུ་དབྱུ་རིར་ལོ་བདུན་བཞུགས་པས་ཆོགས་
བའང་སྟོང་ལྷག་ཙམ་འདུས། ཐུགས་དེ་འཇིགས་པ་ཅན་གྱི་ས་ཡིན་པས་དེ་གཟུངས་པས་སྟོང་
སྟངས་གཞན་དུ་ཡང་འཇིགས་པ་དང་བུལ། སྤྱི་པོའི་ལམ་ཐན་འཇུགས་པ་ལ་སོགས་སྤྱིན་གཏོན་
ཡང་རྒྱ་ཁེར་མཛད། འདི་ནས་བཅུམས་ནས་གདན་ས་ཡར་ལུང་དུ་འབྱུལ་བ་བཏང་བའང་
གྲངས་ལས་འདས། བྱིས་མུང་རོ་ལ་ལམ་བཏོད་ནས་རོ་མོ་ལྷ་རིར་ཡང་བཞུགས། དཔོན་སྟོབ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཉོར་དམག་གིས་གཞོན་པ་མ་བྱུང་། དེ་ནས་སྤར་ལྷང་གི་ལོ་ལ་དཀར་པོ་ཆོས་
ལུང་བཏག། ཆོགས་པ་མང་དུས་ཁྲི་ཆོ་ལྷག་པ་འཆོགས། ཐུགས་དམ་གསེར་གྱི་པོ་ཉི་མང་དུ་

བཞེངས། དེ་ནས་ལྟོ་བྲག་མཁར་ཆུར་བྱོན། མཁར་ཆུའི་ལྷ་ཁང་ནང་འབྲུག་གིས་ཞིག་པ་ན་མས་
ཡང་དག་པར་གསོས་ཤིང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་བཅུགས། དེ་ནས་མོན་བུམ་ཐང་དུ་བྱོན།
མོན་པ་དུང་འཁོར་འབྲུག་པ་ན་མས་ཀྱང་བསྟེན་གནས་ལ་སོགས་པ་ལ་བཅུད། མོན་ཐང་པ་གླིང་
གི་དགོན་པ་ཡང་བཏབ། དེ་ནས་སེང་གེ་རིང་ཕེབས་ནས། དེར་དགེ་སློང་བསྐབ་པ་ཅུང་ཟད་
སྟོད་པ་ན་མས་ཀྱང་བྱིར་བཅོས་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་རབ་བྱུང་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་ལ་བདེ་
མཆོག་གི་དབང་མོ་ཆེ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་དུས་མཆོད་ཆེན་མོ་མཛོད་ནས་ལྷ་བ་
བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་མ་ཆག་པར་གསུངས། དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
ལུགས་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༩༥༠ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

རྒྱལ་བ་ལྷ་མཆོག་སེང་གོ། གཙང་རོང་དགོན་ཨེ་ཨོ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་དགུ་པ་ཡིན། རབ་
བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༩༤ལོར་ས་སྐྱར་རྩེ་བཅུན་ཀྱན་དགའ་བཟང་པོའི་དཔོན་
རིགས་དཔོན་ནེ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྤྲས་སུ་མཆོན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་དུ་
བཞད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་སྟེང་ཀྱན་མཁུན་བསོད་ནམས་སེང་གོ་ལས་རབ་རྩ་བྱུང་ནས་
དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་མ་པ་མནོས་ཤིང་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཅུལ། རྩེ་དགོན་
མཆོག་འཕེལ་པ་ལས་བསྟེན་པར་རྩོགས་ཤིང་གསུང་དག་ལས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་
གདམས་པས་གཙོས་པའི་པ་ཆོས་དུ་མ་གསན་ཏེ་མཁས་པའི་བྲགས་པས་ས་སྟེང་ཡོངས་ལ་
ཁྲབ། རྩེ་ལུས་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གྱི་སྐྱེ་ཆབ་རྩ་ཨེ་ཨོ་པའི་ཁྲི་སྟེང་དུ་འཁོད་དེ་ལས་
འབྲས་སོགས་ཀྱི་གདམས་པས་གདུལ་བྱ་དཔག་རྩ་མེད་པ་སྟེན་ཐོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་
མཛད། མཐར་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་པར་དགོངས་ཏེ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༥ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་
དགུ་པའི་ཤིང་མོ་ལུག་དགྲུང་གྲངས་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་སྟེང་སྐྱུ་གཤེགས།

རྒྱལ་བའི་བཀའ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་བརྗོད་བྱ་བསྐབ་པ་གསུམ་དང་།
རྗོད་བྱེད་དག་ཆོག་ནི་མ་མེད་པ། སྐབས་བྱེད་ཆོད་མ་གསུམ་དང་ལྷན་པ། འབྲས་བུ་ཐོག་མཐའ་
བར་དུ་དགེ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། བཀའ་དེ་ལ་འད་བྱེན་བཞི་སྟེ།
༡ བདག་རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་

བའི་བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་གསུམ། །དང་པོ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་
 བཀའ་འཁོ། མདོ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་།
 གཉིས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་འཁོ། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་སྦྱོར་གསུང་
 ཟུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུས་གང་ཟག་གང་དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དགོངས་པའི་
 ཆོས་གསུངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྦྱ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་འཁོ། རྗེ་རྣམས་པོའི་སྦྱི་
 བོར་བྱག་བཞག་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་བ་འཆད་པའི་སྦོབས་པ་སྦྱོས་
 རས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་འཁོ། འཇམ་དཔལ་ལ་
 མ་སྦྱོས་དགའི་འགྲོད་པ་སོལ་ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྦྱལ་བས། འཇམ་དཔལ་གྱིས་མ་སྦྱོས་དགའི་
 འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཟུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་
 འཁོ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཟབ་མོ་སྤྱང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ནས། ལཱ་རིའི་བུ་དང་སྦྱོར་
 རས་གཟིགས་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཤེས་རབ་སྦྱིང་བོ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་
 འབྲུམ་གྱི་སྦྱོང་གཞི་ལས། ཡོན་ཏན་དང་ཐེན་ལས་སྦྱོར་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱིན་རྒྱལ་པོ་དང་ཐེར་
 བཀྲོ་བ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོང་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྤྱད་
 པ་ལས། ཉན་ཐོས་གང་དག་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུ་ལས་ཆོས་སྦྱོར་བ་
 དང་། སྦྱོས་པ་དང་། བུད་མེད་དང་། བྱུ་དང་། བུ་མོ་ལ་སོགས་པ་ཐེན་ལས་ཆེན་པོའི་མཐུས་
 ཆོས་སྦྱོར་བ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རུ་བསྦྱོར་ཆོག་པར་གསུངས་ཡོད་པ་འདི་དག་རྒྱ་མཚན་ཏུ་
 བྱས་ནས། རྗེས་པའི་གཉེར་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་སྤྱོད་ཅིང་
 ཡོད་པ་རེད། གསུམ་པ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་འཁོ། རང་གི་སྦོབ་མ་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པར་
 བཀའ་བསྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་གང་ཡིན་པ་བཤད་ཆོག་པ་དང་།
 དེའི་མགོ་ལ་སྦྱོང་གཞི་དང་། བར་དུ་བརྗོད་དོན་གང་ཡིན། མཐར་ཆོས་ལྷོ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 གང་ལྟར་དད་གུས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ནས། དེ་ཉིད་བཀའ་རུ་བཅི་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་
 པ་སྟེ། སྦྱང་རྗེ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས། ཀུན་དགའ་པོ། དེ་ན་དག་སྦྱོང་དེ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་དེ་སྐད་
 རྗེས་པ་དང་འདི་སྐད་ལུང་སྟོན་ཅིག །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན། བཙོམ་

ལྷན་འདས་དང་པོ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཡུལ་མ་ག་རྒྱ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་
པོ་ལ་བཞུགས། ཞེས་སོགས་ནས། དོན་ཆོག་གང་ཡི་གེ་གང་དང་གང་དག་གིས་རྣམ་གྲངས་
གང་དང་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གླེང་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། ཆོག་འབྲུ་བཟང་པོ་
རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིག །མདོ་སྤེའི་མདུག་ཏུ་འདྲ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་
ནས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་
མངོན་པར་བསྟོད་དོ། ཞེས་གྲིས་ཤིག །ཀུན་དགའ་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་དེ་ལྷར་ཡང་དག་པར་
བསྟུ་བར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་། གནས་མ་འཛན་ན་གྲོང་ཁྱེད་ལོ་གང་བྱུང་སྟོས་
ཤིག ཅེས་སོགས་རྗེས་སུ་གནང་བར་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡ བཛོད་བྱའི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། བཛོད་བྱ་བསྐབ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྫོང་བྱེད་སྤེ་
སྟོད་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན། འདུལ་བ། མདོ་སྤེ། མངོན་པ་དང་གསུམ་མོ། རྟེ་ཡང་བསྐབ་པ་གསུམ་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་བཛོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གསུང་
རབ་ནི་འདུལ་བའི་སྤེ་སྟོད། དེའི་མཆན་གཞི་འདུལ་བ་ལུང་སྤེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷག་
པ་ཏིང་པེ་འཛིན་བསྐབ་པ་བཛོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྟོད། དེའི་མཆན་གཞི་
ཤིང་ཕྱིན་འབྲུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་མོ། །ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་བཛོད་བྱའི་
གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྤེ་སྟོད། དེའི་མཆན་གཞི་མངོན་པ་སྤེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་
རྣམས་མོ། །

༢ རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མདོ་སྤེའི་སྤེ། ལུང་དུ་
བསྟན་པའི་སྤེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤེ། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤེ། ཆེད་དུ་བཛོད་པའི་སྤེ།
གླེང་གཞིའི་སྤེ། རྟོགས་པ་བཛོད་པའི་སྤེ། འདས་པ་བཛོད་པའི་སྤེ། སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྤེ། ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤེ། མདུ་དུ་བྱུང་བའི་སྤེ། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྤེ་བཅས་བཅུ་གཉིས་མོ། །

༣ དབང་པོའི་རིས་པའི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། ཆོས་འཁོར་རིས་པ་གསུམ་ནི། འཇམ་མགོན་ཀོང་
སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་དང་པོ་དང་། ཐེག་
ཆེན་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་བར་བ། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་བྱང་ལེམས་

ནུམས་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་ཐ་མ་བཅས་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བཞེད། གཞན་ཡང་།
གདུལ་བྱ་གང་ཟག་ཐེག་དམན་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་ནུམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་པ་
བཞིའི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དང་། གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་ནུམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། གདུལ་བྱ་རྒྱུན་གྱིས་འཕྱུར་བས་རིགས་མ་
ངེས་པ་ནུམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་ནུམ་པར་བྱེ་བའི་ཚོས་འཁོར་དང་གསུམ་
བསྐྱོར་ཞེས་པའི་འདོད་སྟོལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

མྱེད་པའི་བཀའ་འགྲུར་རྩོམ་གྱི་སྐད་ཀྱིས་མྱེད་ཀྱི་བཀའ་པོད་ཏུ་བརྒྱན་བཤད་མ་བརྒྱན་པ་
གཉིས་པས་མ་བརྒྱན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། པོད་ཏུ་བརྒྱན་པ་ཆེས་སྤྲོགས་གཅིག་ཏུ་
བརྒྱན་པ་ལ་བཀའ་འགྲུར་ཟེད།

ཐུལ་བའི་འཁོར་བཞི། དག་སྟོང་། དག་སྟོང་མ། དག་བསྟེན། དག་བསྟེན་མ།

གྲུལ་པའི་བསྟན་པ། སངས་རྒྱས་འཛོམས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཐང་བ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་སློལ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་
 རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

རྒྱལ་བའི་སྤྱུགས་སྤྱུག་ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་

གྲུལ་པའི་དྲུས་ཆེན་བཞི། ཆོ་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་དྲུས་ཆེན། མའོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དྲུས་ཆེན། ཆོས་
 གྱེ་པའོར་ལོ་བསྐྱོར་པའི་དྲུས་ཆེན། ལྷ་ལས་པཔ་པའི་དྲུས་ཆེན་ནོ། །

ལྷལ་པའི་མདོ་བཟུ། ༡ ཤེས་རབ་སྤྱིང་པའི་མདོ། ༢ འདའ་གཡེ་ཤེས་བསྐྱེམ་པའི་མདོ། ༣ བཟང་
 པོ་སྤྱོད་པ་སྐྱོན་ལམ་གྱི་མདོ། ༤ རྩེ་རྩེ་ནམ་འཛོམས་ཁྲུས་གྱི་མདོ། ༥ བྱང་ལྷ་བ་སྤྱིང་བཤགས་
 བཤགས་པའི་མདོ། ༦ དེའི་སྤྱིང་གཙན་གྱི་རྒྱུ་གསལ་དཀར་མོ་བསྐྱོག་པའི་མདོ། ༧ གོས་
 སྤོན་ཅན་གྱི་གཟུངས་གྱི་མདོ། ༨ ལྷ་ལྷ་རྩེ་ནམ་འཛོམས་མདོ། ༩ རོང་ལྷ་ནམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་
 མདོ། ༡༠ ཡི་གེ་གཅིག་མ་སྤྱིང་པའི་མདོ།

ལྷུ་ལ་པའི་སྤྱན་ཅན། སྤོབ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་རྒྱུར་ནས་བཏགས་པའི་མེ་ཉེག་ཤུག་མིག་གི་མིང་གི་
ནས་ལྷངས་ཤིག་སྟེ། བདད་ཅི་མཆོག་གི་ཕྱང་ལས། སྤོབ་ཅི་རྒྱུ་ལ་པོ་བཤེས་གཉེན་གྱིས། ལྷ་

དང་དང་སྤོང་ཐམས་ཅད་པོས། མཆོད་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེན་བྱས་པའི་ཆེ། ལྷ་ཆེན་དབྱང་ལྷ་ཆེན་པོ་
དེ། གྲུག་གི་མཁུག་ཏུ་གདན་དངས་པས། ལྷ་ཆེན་དག་པོར་ཁོས་ནས་ནི། མེ་འབར་མིག་ནས་
རིམས་ནད་བྱང་། དེ་ཆེ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས། ལྷ་མ་དེ་མའི་མིག་ཁྲངས་ཏེ། རྒྱལ་
བའི་སྦྱན་དུ་བྱིན་བརྒྱབས་ནས། བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞིའི་གཉེན་པོ་དུ། གྲུར་ཅིག་སྦྱོན་ནས་སར་
བཏབ་པས། བདེན་པའི་མཐུ་ཡིས་འཁྲུངས་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྦྱན་ཅན་ཞེས་སུ་བརྗོད། ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རྒྱལ་བའི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཟླ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་
དང་། མདོག་སྦྱུམ་མཐོ་དང་སོར་མོ་རྣམས། ལྷུས་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་སྤྲ་བ་དང་། ཙ་མོ་མདོན་དང་
མདུད་པ་མེད། འོང་བུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་དང་། སེང་གེ་ཁྲང་ཆེན་བྱ་དང་ནི། ལྷ་མཆོག་
སྦྲབས་གཤེགས་གཡས་ཕྱོགས་དང་། མཛེས་གཤེགས་དང་དང་འབྲེལ་བག་ཆགས། བྱི་དོར་
བྱས་འབྲེལ་རིམ་བར་འཆོམ། གཙང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྦྱ། མཆོན་ནི་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་
དང་། སྦྱ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་པ་དང་། གོམ་སྦྱོམས་པ་དང་སྦྱན་གཉིས་ནི། དག་དང་གཞོན་ག་
ཅན་ཉིད་དང་། སྦྱ་ཞུམ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། ཡིན་ཏུ་བྱིམས་པའི་སྦྱ་ཉིད་དང་། ཡན་ལག་ཡིན་
ཏུ་རྣམ་དབྱེས་དང་། གཟེགས་པ་གྲིབ་མེད་དག་པ་དང་། སྦྱ་རྒྱས་སྐབས་བྱིན་མ་རྟོངས་དང་།
བྱང་ལེ་བ་དང་ལྷེ་བ་ནི། ཟབ་དང་གཡས་ཕྱོགས་འབྲེལ་བ་དང་། གྲུག་ནས་ལྷ་ན་སྦྱག་པ་དང་།
གྲུག་སྦྱོད་གཙང་དང་སྦྱ་ལ་ནི། མེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། ལྷག་ནི་ཡིང་བལ་ལྷར་འཇམ་
དང་། ལྷག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་། ཞལ་ནི་ཏ་ཅང་མི་རིང་དང་། མཆུ་ནི་བེམ་པ་ལྷར་
དམར་དང་། ལྷགས་མཉེན་པ་དང་སྤུབ་པ་དང་། དམར་དང་འབྲུག་གི་སྦྱ་ཉིད་དང་། དབྱང་མཉེན་
འཇལ་དང་མཆེ་བ་རྒྱས། རྫོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་སྤྲ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་།
མཆོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། སྦྱན་ཡངས་པ་དང་རྩེ་མ་སྦྱག་། བད་མའི་འདབ་མ་འབྲེལ་བ་དང་།
སྦྱོན་ཚུགས་རིངས་དང་འཇམ་པ་དང་། སྦྱུམ་དང་སྦྱ་ནི་མཉམ་པ་དང་། ལྷག་རིང་རྒྱས་དང་སྦྱན་
མཉམ་དང་། ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། དཔལ་བ་ལེགས་པར་དབྱེས་པ་དང་། དབྱེས་
ཆེ་བ་དང་དབྱ་རྒྱས་དང་། དབྱ་སྦྱ་བྱང་བ་ལྷར་ནག་དང་། སྦྱག་དང་འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་།

མི་བཤད་ཅི་ཞིས་སྒྲེས་བྱ་ཡི། ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པར་དང་། དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཟ་ཤིས་
ནི། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བཞེད། ཅེས་བ་ལྟར་དོ།

རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྤར་ཀམ་པའི་སྤར་ཆེན་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཡབ་
སྲས་ཞེས་པར། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ཀམ་པ། འོད་དཔག་མེད་པའི་རྣམ་འབྱུང་ཞུ་
དམར་པ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་རྣམ་འབྱུང་སི་ཏུ་པ། དུག་ན་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་འབྱུང་རྒྱལ་ཆབ་རྩེ།
ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱུང་དཔལ་པོ། ཆེ་དཔག་མེད་པའི་རྣམ་འབྱུང་ཏེ་རྟོ་རིན་པོ་ཆེ་
བཅས་ལ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས་དུག་ཅེས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་ཡོད། རྩེས་སུ་དགའ་ལྗན་པོ་
བྱང་གིས་སྤིང་སྟོང་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུལ་པ་དང་། བཙ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྐུལ་དུ་འབོད་སྲོལ་བྱུང་བ་ལ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་
སྲས་ཞེས་པའི་འབོད་སྲོལ་དེ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱལ་བའི་ལྷ་གྲ། [མངོན་]བྱང་སེམས་སྤྱི།

རྒྱལ་བའི་མཛད་ཆེན་བརྒྱད། རྟོན་བ་ཤུག་ཐུབ་པའི་མཛད་ཆེན་བརྒྱད་དེ། ལྷ་ལས་བབས་པ་དང་།
ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ། སྐྱབས་ལྷམས་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ། སངས་རྒྱས་པ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ།
ཆོ་འབྱུང་བསྟན་པ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས། དགའ་ལྗན་གྱི་གནས་ནས་བབ་དང་། ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་།
སྐྱབས་ལྷམས་པ་དང་། བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་རོལ་བ་དང་། བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་།
ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་།
བདུད་སྤེ་བཅོམ་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། ལྷ་
རན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །

རྒྱལ་བའི་ཡུམ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་དང་འབྲུ་བའི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད།

རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། དེའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

རྒྱལ་བའི་རིང་བསྐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ལས་མཆེད་པའི་རུས་པ་རིལ་པོ་རྩུང་དུ་ཞིག

རྒྱལ་བའི་ལུང་སྟོན་བ་བཞི། རིགས་ལ་གནས་ལ་ལུང་སྟོན་པ། སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་སྟོན་པ།

དེ་བསྐྱེད་མ་ཐག་ལ་ལུང་སྟོན་པ། རྟོག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་ལུང་སྟོན་པ།
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུངས་པའི་ཆོས་པོ་ཉི།
རྒྱལ་བུ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱལ་པོའི་གདུང། རྒྱལ་པོའི་སྤྲུ་བུ། རྒྱལ་རིགས་ཐིག་
ལེ། རྒྱལ་སྤྲུལ། རྟོར་འཛིན་བདག་པོའི་སྤྲུལ། ཐེལ་གཞོན་བུ། བསོད་ནམས་སྟོབས་བཅས་སོ། །
རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ། ཐས་གཙང་སྤྲུལ།
རྒྱལ་བྱེད། [མངོན་ཆུ་སྤྱང་།
རྒྱལ་བྱེད་ཆའ་ན་གནས་པའི་སྤྱེ། སངས་རྒྱལ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་སོང་མཆོམས་སུ་
གནས་བརྟན་པ་ལས་གྲེས་པའི་གནས་བརྟན་སྤེ་བ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
རྒྱལ་མོན། རྒྱལ་པོ་དང་མོན་པོ།
རྒྱལ་མོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དུག །ཆས་དང་། འཐབ་པ། བསྐྱམས། རྟོར་གཏོང་བ། གནས། ཞེན་བརྟེན་
བཅས་སོ། །
རྒྱལ་དབང། བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། ལྷ་མ་ཆེ་ཁག་རེ་
གཉིས་གྱི་མཆོན་བསྟོད་ལའང་དེ་ལྟར་བརྟེན་སྟོལ་ཡོད།
རྒྱལ་འབག་དམར་པོ། བོད་ཀྱི་རྫོངས་གར་ཨ་ཅེ་ལྷ་མོ་འབྲུབ་དུས་རྒྱལ་པོས་གྲོན་རྒྱའི་འབག་དམར་པོ།
རྒྱལ་འབངས། རྒྱལ་པོ་དང་མི་སེར་གྱི་དོན།
རྒྱལ་འབྲས། [མངོན་སྤྱུ་རུ་རའི་ཤིང་།
རྒྱལ་མ། ① རྟོལ་མ། ② ལྷ་མོ་ལྷ་མ།
རྒྱལ་མའི་བུ། [མངོན་གཟའ་སྟེན་པ།
རྒྱལ་མོ། ① བཟུན་མོ། ② མིག་འབྲས་ཀྱི་དབུས།
རྒྱལ་མོ་རྩལ་ཆུ། བོད་འདིར་ཆ་བ་རྒྱལ་མོ་རྩལ་ཆུ་དང་རྒྱལ་མོ་རྩལ་ཆུ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། ① ཆ་བ་རྒྱལ་མོ་རྩལ་ཆུ་ནི། མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྐྱང་དུག་གི་ཆུ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་
སྟེ། རྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ནག་ཆུ་དང་། སོག་ཆུ་བཅས་གདང་ལ་རི་རྒྱུད་ཀྱི་བུབ་ངོས་ནས་བྱུང་ཞིང་།
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་འབྲི་རུ་རྫོང་ཁུལ་དུ་ནག་ཆུ་དང་སོག་ཆུ་འཛོམས་རྗེས་རྒྱལ་མོ་རྩལ་

ཆུ་ཞེས་འཕོད། དེ་ནས་སོག་དང་། དཔལ་འབར། སྟེང་ཆེན། སྟོ་རྩོང་། དཔལ་འོད། མཛོ་སྐར།
ཆ་བ་རོང་། ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྩལ་རྒྱུད་བཅས་བརྒྱུད་དེ་རྒྱལ་མཆམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་རྩལ་
འབབ་དུས་མིང་ལ་སར་སྐྱབ་གཙང་པོ་ཟེར་ཞིང་། འབར་མ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཉིན་རྩལ་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་མོར་འབབ་བ་རེད། འདིར་རྒྱ་སྐད་དུ། 澜沧江 ཟེར། ② རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྩལ་རྒྱ་སྟེ་
མགོ་སྐར་ཁོག་དང་མདོ་སྟོད་གྱི་ཡུལ་ནས་འབབ་ཅིང་། རྩ་མ་ཐང་། ཁྲོ་སྐྱབས། ཆུ་ཆེན། བཅན་
ལྷ། རོང་བྲག་སོགས་ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་ཁུལ་བརྒྱུད་དེ་ཡུལ་ནན་གྲུ་མས་ཆེན་མཁུ་མིན་ཅང་
དང་འབྲེས་པའི་གཙང་པོ་ཞིག །འདི་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ། 大渡河 ཟེར།
རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་། ཤར་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྩལ་རྒྱའི་འགྲམས་གྱི་རོང་ཆེན་འདི་དག་གི་མིང་སྟེ།
གནའ་དུས་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་ས་ཆ་སྤྱིའི་མིང་། དེང་དུས་གཟེ་ཆ་
སྟེ་དགུ་ནས་དར་ཅེ་མདོའི་བར་གྱི་ས་ཆ་འདི་དག་ཡིན།
རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྐྱ་སྟེང་པོ། རྒྱལ་པོ་སྤྱ་ནེ་བཅན་པོ་དང་། མོ་ལྷ་བ་པའི་རོ་ཅ་ན། རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྐྱ་སྟེང་
པོ་གསུམ་གྱིས་ལྷན་དཀར་ཏ་མོ་རར་བཀའ་ངེས་པའི་ཡུང་དོན་མན་དག་ནམས་རྒྱ་སྐད་ལས་
བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། དེ་ནས་གཡུ་སྐྱ་སྟེང་པོ་ཆ་བའི་ཡུལ་དུ་བཞུད་ཅེས་གྲགས།
རྒྱལ་མོ་རོང་། རྒྱལ་མོ་ཆ་བ་རོང་གི་བསྐྱས་མིང་།
རྒྱལ་སྐད་དགོན། མིང་གཞན་རྒྱལ་སྐད་རྒྱ་གཞོན་ལྷ་ཁང་ཟེར། ཐོག་མའི་འདེབས་པོ་མི་གསལ། རབ་
བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༤ལོར་སྐྱེ་ཞབས་དག་དབང་དོན་བྱའི་ས་བཅུ་གྱིས་བཅུ་གྱུ་
མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་དཀར་ཅེ་ས་ཁུལ་རྒྱལ་ཅེ་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱལ་ཅེ། ལ་སྐད་དུ་རྒྱུད་ཅེ་ཟེར་བ་གཙང་ཕྱོགས་གྱི་ཤོང་བརྒལ་ཞིག
རྒྱལ་ཅེ་ཕྱོག་རོའི་ཁྱུང་པ། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་རྒྱལ་ཅེ་དུ་སྐྱེ་འཁུངས།
རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་སྟོབ་དཔོན་བསྟེན་ནས་རེ་མོའི་སྐྱེ་ཅལ་ལ་ཐུགས་གཞོལ་ཏེ་མཁས་པར་
བྱུར། ཁོང་གི་ཕུག་བཟོའི་བཅམ་བུ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལ་དང་ནོར་བུ་སྤྱིང་ཁང་ཡོད།
རྒྱལ་ཅེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྐལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༤ལོར་ས་སྐྱེ་དཔོན་ཆེན་
ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱི་ཁྱིམ་དུ་འཁུངས། བ་ཆོད་དར་ལ་བབ་པའི་ཆེ་སྟེ་གདོང་གོང་མའི་གཟེ་མ་

དཔོན་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་གི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་པ་
ཆུ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ལོར་ལུང་ར་ཆོས་སྡེ་བཏབ། དགྲའ་ལོ་སྐུ་ཕྱུ་པ་ས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་
༡༧༡༥ལོར་རྒྱའི་སི་རུའི་འཇམ་ས་ཐོབ། ལོ་དེར་མཁས་བྱའི་རྩེ་རྒྱལ་ཅེར་གདན་འདྲེས་ཏེ་
དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་དཔོན་བཏབ། སྤྱི་ཆེ་སྤྱད་ཀྱི་མཛད་པ་མ་རྟེན།

རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ། བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་ལུང་རྫོང་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་ན་ཆགས་
ཡོད། དཔོན་པ་དེ་ནི་ཐོག་མར་ཡབ་ནང་ཆེན་ཀུན་འཕགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༠ལོར་རྒྱ་སྤྱོར་
མཛད་དེ་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བསམ་འཕེལ་རིན་ཆེན་སྤྱིང་སྤང་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་
རྩེ་མཁས་བྱའི་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་གཉིས་
མཛོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ལོར་རྒྱ་ས་བསྐྱུན་གནང་བའི་བྱའི་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
ཆོས་བྲལ་གཞི་ཡིན། དཔོན་དེའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དཔལ་འཁོར་མཛོད་རྟེན་ནི་གངས་
ལྗོངས་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་བྱི་ནང་དུ་འདར་སྤྲོད་གསུམ་ཆེ་བའི་སྐུ་གསུམ་རྟེན་ཞིག་ཡིན། མཛོད་
རྟེན་དེའི་མཐོ་ཆད་ལ་སྤིང་སྐུ་ཕྱུ་སོ་གཉིས་ལ་ཐོགས་བཅེགས་རིས་པ་དགྲུ་དང་སྒོ་མོ་བརྒྱ་
དང་བརྒྱད་ཡོད། ཁྱོན་བསྐྱོན་སྤྱེ་ཁང་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་གྱི་ནང་དུ་གསེར་ཟངས་དང་འདྲིམ་
ཀྱི་ལྗ་སྤྱི་བརྒྱན་གངས་ལུས་འདས་ཡོད། གསལ་སྤྲུགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྗ་
ཆོགས་ཀྱི་སྡེ་བས་རིས་ངོ་མཆར་དཔལ་ཀྱིས་སྤྲུག་པའོ།

རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན། བོད་ལྗོངས་གཞིས་ཅེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་ལུང་རྫོང་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་ཆང་
བདུན་དང་། ས་ལུགས་བཞི། ཞ་ལུ་བ་གཅིག། དུས་འཁོར་བ་བཞི། ས་དགེ་སྐུ་མོང་ཁང་
བཅས་བཅུ་བདུན་ལ་སྤྱེ་ཁག་བཅུ་བདུན་ཡང་ཟེད།

རྒྱལ་ཅེ་ཆོང་སྤྱི། ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ལོ་བོད་དབྱིན་འབྲེལ་བ་ཚུགས་རྩེས་རྒྱལ་ཅེ་ས་གནས་
སྤྱོད་སྤྱི་མཁན་རྒྱུད་གཅིག་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བ་དེ་ཡིན།

རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་ལུང་རྫོང་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོང་ཞིག་
སྟེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོར་བོད་མི་དམངས་ཀྱིས་དབྱིན་རིའི་བཙན་འཇུག་འགོག་པའི་དམག་
འཐབ་ཁྱེད་ས་རྫོང་རི་ཞེས་པ་འདིར་ཡོད།

ཀླུ་ལ་བརྩུགས་པ། ཤོ་བག་གི་རྒྱན་བཞག་པ།

ཀླུ་ལ་ཆ་རིན་ཆེན་མགོན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི་མྱི་ལོ་༡༡༡༩ལོར་ལ་བ་སྤང་འཛེལ་གྱི་ལུང་
བར། ཡབ་སྐུབས་ནས་མཁའ་སྤྱོད་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་ཅིག་དང་། དུམ་ལྷ་གཅིག་གི་སྲས་སུ་སྐྱེ་
འབྱུངས། ལོ་ལྷ་ནས་ཡིག་ཅིས་བསྐྱབས། གྱིས་པའི་དུས་ནས་ཆོས་ལ་དགའ་ཞིག་ཡོད་པས།
གཞུང་ཉི་མ་དང་། སློབ་དཔོན་གན་ཆག་པ། རམ་སྤྱིང་བ། དགོ་བཤེས་ཅི་གཉན། གྲོ་སྟོན་ལྷ་
འབུམ། ལྷ་སྤྱང་རི་བོ་ཆེ་བ། ལུང་རྒྱུང་བའི་སྲས་སྤོ་ཕྱག་པ། ལྷ་མ་འོར་ཁ་པ། སྤྱང་ཤེས་རབ་
ལྷ་མ། མངའ་རིས་སྤྱི་སྟོན། དབུལ་ཀྱན་དགའ་དྲོ་རྩེ། ལྷ་པོའི་བརྗེ་ཏ་ཤི། ལུ་ལོ་རྩ་བ་ནེ་ཙོ། བརྗེ་
ཏ་ཤུ་ཤི། སློབ་སྤྱང་བ། ལྷ་རྩེ་རྩོ་ལོར། ལྷ་རྩེ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། རྩོ་བརྩུན་མེ་འབར་རྣམས་
ལྷ་མ་བརྗེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས། གཡོར་པོ་
ལུང་སྤང་དུ་བྱ་བྱངས་ལོ་རྩ་བའི་དངོས་སློབ་དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། མེས་སྟོན་ཀྱན་སྦྱིང་།
རྩོག་མདོ་སྤེ། ལོ་རྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོའི་སློབ་མ་ལྷ་མ་གཤེན་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་གྲུ་གསུམ་
བཞེས་པ་དང་མཇུག། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་པའི་རྒྱ་ཁྱི་མྱི་ལོ་༡༡༢༩ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱོར། ཆེ་
འདོད་ཡང་མཛད། ཆོས་འགའ་རེ་ཡང་བཤད། ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ནས། ད་བག་མ་གཅིག་ལེན་
དགོས་གསུང་བར། བག་མ་མི་ལེན་པའི་གནང་བ་ཞུས་པས་དེ་བཞིན་ཐོབ། དེ་ནས་ཡང་ལྷ་
མར་བརྗེན་བ་ལི། བག་དགར་པོ་བ། ལུ་དོན་མོ་རི་བ། མངའ་རིས་པ་ཞང་སྟོན། དགོ་བཤེས་ཐོ་
སྟོན། དགོ་བཤེས་རྒྱ་སྟོན། བྱ་བྱ་དཔེན་ཆའི་དགོ་བཤེས་བཤེན། ལུང་ལ་བ་རྩུལ་ཁྲིམས་
སྐྱབས། བརྗེ་ཏ་པེ་རོ་ཙན། ཀེ་ཀེ་ཉོར་གྲགས། དགོ་བཤེས་སུམ་པ། དམ་པ་ལུང་རྒྱུང་། བརྗེ་
ཤོ་རྩ། ལྷ་མ་འོལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཆོས་ཞུས། དེ་ནས་ལྷ་མ་དམར་གྱིས་མག་མོ་གྱུར་
བཟངས། རྩེ་པག་མོ་གྲུ་པ་དང་མཇུག་བས་དད་བ་ཐོབ། ཆོས་གདམས་དག་མང་དུ་གསན།
དེར་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་འབྱུངས། དེ་ནས་ཟངས་རིར་རྒྱ་རས་དང་མཇུག་
ཏེ་ཆོས་འགའ་ཞུས། དེའི་ཆེ་སྟོན་རྩུལ་དང་ཡང་མཇུག་ཏེ་ཆོས་ཞུས། མ་གཅིག་ལ་བ་སྟོན་གྱི་
སྲས་པོ་ཐོད་སྟོན་གྲུབ་པ་ལས་གཅོད་ཡུལ་ཞུས། དུས་དེར་ཐོད་སྟོན་དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་ཅུ་གྲུ་
བརྒྱུད་བཞེས་པའི་སྐབས་ཡིན། དམ་པ་རྒྱ་གར་དང་སྐམ་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་ཐེངས་པོ་ལྷ་བ་

[illegible]

སྐྱུལ་ཚེ་བ། ① སྐྱུལ་པོའི་སྐྱུལ་ཚེ་བ་སྟེ། སྐྱུལ་པོའི་ཚེ་བ་བྱས་ནས་སྟོང་དཔར་པའི་ན་མཁན། ②

རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཁོང་མེ། འཕྱོན་པར་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱལ་བྱམས་མགོན་ལྷ་བྲ། རྒྱལ་ཁོང་
 བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁོང་། རྒྱལ་ཁོང་གི་གོ་འཕང་།

ཐུལ་ཆབ་ཇེ། ཐུལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་མེད།

རྒྱལ་ཁོངས་དམ་པ། ① ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁོངས། ② བྱམས་པ་གོན།

མྱལ་ཆབ་དམ་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷག །གཙང་རོང་དཔོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་དཔམ་བཞི
པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བཟུགས་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ལོར་གཙང་ས་སྐར་སྤུ་བལྟམས། རོང་ཆེན་
དཔོན་པོ་དང་བྱུང་ཆེན་པུ་རྩེ་ཆོས་སྤྱུལ་དུ་གསལས། དགྲའ་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བསྐྱུང་

པའི་ལྷགས་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོར་དོར་ཆེན་རྫོང་འཆང་གི་མདུན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས། དོར་
ཆེན་སྤྱི་མ་གཤམ་གས་བར་འབྲལ་མེད་བསྟེན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱས་པ་གང་བྱོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་
གསལ། དོར་ཆེན་གྱི་བྱུག་ལེན་རྣམས་བྱེན་སྐབས་ཀྱི་ཐོད་རྟགས་མ་ཡིས་བར་བཞུགས་པར་
ཐུགས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་ལྷུ་ཆེན་
དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་པས་དོར་ཆེན་གྱི་བཀའ་ལྷན་དོར་ཨེ་མི་པའི་གདན་སར་མངའ་དུ་
གསོལ་ཏེ་གདན་ས་ལོ་གཉིས་ལ་མཛད། སྤྱི་ཕྱིར་ལམ་འབྲས་ཆར་བཅུ་བདུན་དང་། རྒྱད་
བཤད་ཆར་ཉེར་ལྔ་སོགས་བྱས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། མཐར་མངའ་རིས་བྱམས་པ་
མིང་དུ་སྤྱོད་གཤམ་གས།

རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྫོང་ཁ་པའི་ཐུགས་སྤྲས་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་བཟེས་པ་སྟེ། རབ་བྱུང་
དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་ལོར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་པག་ལོ་ལ་འདས། རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ས་པག་ལོ་ལ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་པའི་གདན་རབས་དང་པོར་སྤྱུར།

རྒྱལ་ཆབ་མ་པམ་པ། མངས་རྒྱས་ཤུ་ལྔ་ལུབ་པ་འཛམ་བུའི་མིང་འདྲིར་སྟེ། བ་མ་བཞེས་གོང་དགའ་
ལྷན་དུ་སྟེའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྟེ། བ་བཟུང་ནས་བཞུགས་པ་སྤྱི་ལྔ་དན་ལས་འདའ་ཁར་
རང་གི་སྟོབ་མ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་བསྐོས་ནས་མཆོན་ལ་མ་པམ་པ་ཞེས་
བཏགས་སོ། །

རྒྱལ་མཆོན། པོ་བྱང་དང་། ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ནས་མཆོད་ཆས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་ཅིག་ཁིང་གི་རྣམ་
གངས་ལ་མཁའ་ཡི་སྟེ་མ་དང་། འོར་བུའི་ཏོག་ལྷན། རྣམ་པར་རྒྱལ་བྲེད་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་མཆོན་བཟ་ཤེས་དགུ་ཅེག་། སྟོ་སྟེན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ཞུ་ཆེས་བསིལ། ལུས་པས་
མགོའི་དུས་ཆག་གསོ་བ་དང་། རྩ་སེར་ལ་པན།

རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཅེ་མོའི་དབྱང་རྒྱན། ① གཟུངས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ཁ་ཆེན་རྫོང་ན་མི་ཉ་དང་། ལྷ་ན་
ཤི་ལ། ལོ་རྒྱ་བ་བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བ། ② ལྷ་མོ་བྲེ་བྲག་པ་ཞིག་

རྒྱལ་མཆོན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱལ་མཆན་འཆང་། [མངོན་ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ།

ཀྱལ་མཆན་ཏོག། ཀྱལ་མཆན་གྱི་ཅེ་མོར་བརྒྱན་པའི་ནོར་བུ་སོགས་ཀྱི་ཏོག།

ཀྱལ་མཆས་ཀྱི། ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཆས་ཀྱི།

ཀྱལ་བརྒྱས། ཀྱལ་ཐང་ལས་ཐོན་པའི་ཀོ་བ་དཔེར་སྒྲངས་ནས་ཐོད་དུ་བཅོས་པའི་ཀོ་བ་ནག་པོའི་
རིགས་ལེག

ཀྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སློབ་སྡེ། དབྱིན་སྐད་དུ། Royal Universty ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཀྱལ་ཞིང་དགོན། མིང་གཞན་ཀྱལ་ཞིང་འབྲུག་གཤམ་དགོན་ཟེར། དགོན་པ་འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་
ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ལོར་བྱ་བཏང་ནས་མཁའ་ཀྱལ་མཆན་གྱིས་བཏག། དགོན་པ་རྩ་ཐག་རིང་
སྐབས་དགོན་ནང་དུ་ཆུ་མ་ཁྲིད་པས་ཡུལ་ལྷ་དང་པོག་ཐུག་སོང་བས་མི་མྱོང་དང་གཅན་གཟན་
གྱིས་གཞོད་པས་དགོན་པ་ཉམས་རྒྱད་སོང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ལོར་
ཁྲུང་འཁོར་སློན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཀྱལ་ཞིང་གཤམ་ལ་དགོན་པ་སློས་ནས་ལྷ་ཁང་གསར་
བཞེངས་གནང་། ལྷ་ཁང་གི་མང་ཐེག་རྒྱག་སྐབས་འབྲུག་གཤམ། དགུན་དུས་སུ་གཤམ་པ་
ལྷས་བཟང་དུ་བཅིས་ཏེ་འབྲུག་གཤམ་དགོན་དུ་མཆན་གསོལ་ཞེས་ཟེར། དགོན་པ་འགྱུར་བ་
ཐེངས་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་བྱབ་མཐའ་པོན་པོར་འགྱུར་བ་བྱུང་མེད། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་
རིགས་རང་སློང་ཁྲུལ་ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱལ་གཞིས། ཀྱལ་པོའི་པོ་བྱང་མི་སེར་ས་ཞིང་དང་བཅས་པ། རང་རེའི་ཀྱལ་གཞིས་སྤར་ལས་དར་
ཞིང་རྒྱས། ཀྱལ་བཞི། ཆོས་ཀྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་བཅན་པོའི་ཆབ་འོག་ཏུ་
གཏོགས་ཡང་། ལོ་དུས་ཀྱི་དབྱེ་ཁྲུལ་འབྲུལ་དགོས་པ་ལས། རང་ཁྲུལ་གྱི་རྗེ་མན་རྣམས་དང་
ཅུང་མི་འདྲ་བ་ས་ཐག་རིང་པའི་ཀྱལ་ཐན་བཞི་ཡོད་པ་ནི། ༡ ལྷ་པ་ལྡེ་ཏུ་རྒྱལ། སྟོད་ཁང་ཁྲུང་
དུ་ཡོད། ༢ བལ་པོའི་རྒྱལ། བལ་པོའི་སྤེ་ཁོངས། ༣ ལྷ་པ་ལ་ལྷགས་རྒྱལ། མདོ་ཁམས་ས་
ཁྲུལ། ༤ མོན་ཅེ་རྒྱལ། སྟོ་མོན་ཆོ་ཁག་བཅས་སོ།

ཀྱལ་ཆོ་བ། ① པོད་ཆོ་བཅུ་གཉིས་པ། དགུན་ཆོ་བ་རྒྱུད་།

ཀྱལ་བཟང་དགོན། བཏག་དུས་དང་འདེབས་མཁན་གསལ་པོ་མ་མཛོང་། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་

བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་ཤོད་རིགས་རང་སྤོང་ཁུལ་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱལ་ཡལ། ① རྒྱལ་ཤོད་ཡལ། ② རྒྱ་སྤྱལ་ཆེ་ཁག་གི་ཡལ། ③ རྒྱལ་བའི་ཡལ།
རྒྱལ་ཡུམ། ① རྒྱལ་ཤོད་ཨ་མ། ② རྒྱ་སྤྱལ་ཆེ་ཁག་གི་ཨ་མ། ③ ཤེར་ཕྱིན་འབུམ། ④ [མངོན]
སྤྱོལ་མ།

རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ཤོ་རིམ་བྱོན་དང་རྒྱལ་སྤིང་འཕེལ་འགྲིལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་པའི་དེབ།
རྒྱལ་རབས་ལྷ། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྟོན་བཅན། ཁྲི་སྟོན་གཙུང་བཅན། འཕྲོང་སྟོན་ལྗེ་བླ། ལྷག་རི་གཙན་
གཟིགས། གནམ་རི་སྤོང་བཅན་ལོ། །

རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། སྤྱིར་སྟོན་བཅུད་གྱི་ཆགས་ཚུལ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རབས།
སྟོན་པ་བྱོན་ཚུལ། བསྟན་པ་དར་ཚུལ་མདོ་ཅན་སྤྱུས་ནས། ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བོད་དུ་རྒྱལ་རབས་རིམ་
བར་བྱོན་ཚུལ་དང་། བསྟན་པ་དར་ཚུལ་སྟོར་ནས་ཡར་ལུང་རྫོ་བོའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་བར་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཞིབ་མོར་བཀོད་པ་འདི་ས་སྤྱུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་
འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༤ལོར་བཅུམས་བཤོ། །

རྒྱལ་རིགས། ① སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་བཞིའི་ནང་ནས་གཅིག ། ② རྒྱལ་ཤོད་རིགས་ཁུལ།
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གྲོས་བདག་དང་། འགྲོ་བའི་དབང་། རོར་གྱི་མྱོ། རྣམ་པར་རྒྱལ། དཔུང་
པ་སྤྱེས། མི་རྗེ། མི་བདག །མིའི་མགོན་པོ། མིའི་དབང་ལྷག །མི་ཡི་འདྲེན། མི་ཡི་དབང་པོ།
དམའ་སྟོན། འཛིན་མ་འཛིན། ས་སྟོང་། ས་བདག །ས་དབང་། ས་འཛོ། ས་འཛིན། ས་གཞི་
སྟོང་། ས་སྤྱང་། སའི་དབང་ལྷག །ས་ལ་སྟོན་བཅས་སོ། །

རྒྱལ་རིགས་ཆུང་མ། [མངོན]བཅོན་མོ།

རྒྱལ་རོང་། རྒྱལ་མོ་ཆ་བརོང་གི་བསྐྱུས་མིང་།

རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད། གཟེ་ཆ་སྟེ་དགུ་ནས་དར་ཅེ་མདོའི་བར་གྱི་བོད་ཤར་རྒྱུད་གྱི་རོང་
ཁུལ་འདི་དག་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྲ་མཐན་གྱི་དཔོན་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་མིང་སྟེ། ༡ ལྷགས་ལ་
རྒྱལ་པོ། ༢ མགོ་སྤྲད་དམ་ཀ་ལ་རྒྱལ་པོ། ༣ མགོ་སྟོད་རྒྱལ་པོ། ༤ དག་གིས་ཅ་རྒྱལ་པོ།
༥ བ་མམ་རྒྱལ་པོ། ༦ བྲག་སྟེང་རྒྱལ་པོ། ༧ ལུ་ཕྱི་རྒྱལ་པོ། ༨ མདའ་མདོ་རྒྱལ་པོ། ༩ བཅན་

ལྷ་རྒྱལ་པོ། ༡༠ རོག་གཞི་རྒྱལ་པོ། ༡༡ ལུང་དགུ་རྒྱལ་པོ། འདི་ལ་མདོ་མྱིང་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཟེད།
༡༢ རྒྱལ་ཁ་རྒྱལ་པོ། ༡༣ མོ་མང་རྒྱལ་པོ། ༡༤ ཅུག་ཅེ་རྒྱལ་པོ། ༡༥ རྩི་འགག་རྒྱལ་པོ། ༡༦
བསྟན་བ་རྒྱལ་པོ། ༡༧ ཁྱོ་སྦྱབས་རྒྱལ་པོ། ༡༨ རྩ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་པོ།
རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྩལ་མུ། བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་བོ་གྲགས་ཆེན་ཞིག །རྩ་འགོ་སྦྱ་སྟོད་ཁ་ལ་
རི་བོ་ནས་འབབས་ཤིང་། ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་སྦྱབས་བ་དང་རྒྱལ་མོ་རྩལ་རྩ་ཞེས་འབོད་ཅིང་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་རྒྱལ་རོང་བསྟན་བ་དང་། ཁྱོ་སྦྱབས། བཅན་ལྷ་བཅས་བརྒྱད་ནས་དར་
མདོའི་མགོ་ཐང་ཕྱོགས་སུ་འབབས་ཤིང་ཡོད་པ་རེད།

རྒྱལ་རོང་དགོན། ① མིང་གཞན་གཏོ་སྤང་གཡུང་བྱང་མྱིང་ཡང་ཟེད། བོན་སྤ་ཤེས་རབ་གཡུང་བྱང་
གིས་བཀྲལ། དུས་ནམ་ཡིན་མ་གསལ། གནས་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྟོང་དུས་དབུས་སུ་བོན་
སྤེ་ནམས་མཐར་བུད་པའི་སྤབས་སུ་བོན་སྤ་ཁག་གཅིག་འདིར་འབྱོར་ནས་སྦྱབ་གནས་བཟུང་
ཡོད་པར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྲག་
འགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱལ་རོང་དགོན། ② རྒྱལ་རོང་སྤ་མ་འགྱུར་མེད་བསྐྱ་ཀྱན་གྲོལ་ནམ་རྒྱལ་དགུང་ལོ་མོ་བདུན་
པའི་རྩ་ཁྱི་ཡོང་བཀྲལ་ཞེས་གསལ་བ་ཅེས་ལས་རབ་བྱུང་གང་དང་དུས་ནམ་མ་གསལ། གྲུབ་
མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་སྤེ་དགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱལ་ཤོད་གསལ་མདའ་དགོན། མིང་གཞན་བོན་དགོན་མི་གཡོ་བསམ་གཏན་མྱིང་ཟེད། རབ་བྱུང་
བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༥ལོར་ཁུ་བཙུན་གཡུང་བྱང་ཁྱི་ཤོད་ཀྱིས་བཀྲལ། གྲུབ་མཐའ་
བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ནག་རྩ་ས་ཁུལ་ནག་འབྲི་རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱལ་ས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤིད་དབང་ལས་ཁྱུངས་མཐོ་ཤོས་ཡོད་ས་སྟེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་སྤིད་ལྟེ་གནས།

རྒྱལ་སྤས། ① རྒྱལ་བྲ། ② [མདོན]བྱང་སེམས།

རྒྱལ་སྤས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཉེ་པའི་སྤས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཞིག་སྟེ།

རྒྱལ་སྤས་ཀྱི་སྟོད་པ་བྲུག་ །སྤྱིན་པ་དང་། རྩལ་ཁྱིམས། བཟོད་པ། བཙོན་འགྲུས། བསམ་གཏན།
ཤེས་རབ་བཅས་བྲུག་གོ།

ཀྱལ་སྤུས་ཀྱི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་གསུམ། དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཆོགས་བསག། མཐར་
པངས་ཀྱི་མཛོད་དུ་མཛད་པ།

ཀྱལ་སྤུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཞི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བ། དཔྱོད་པ། མཛོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ། ཡོངས་སུ་འདའ་བར་བྱ་འདོད།

ཀྱལ་སྤུས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ། པོ་ཏོ་བ་དང་། སྤྱན་ལྔ་བ། དུ་ཆུང་བ་ནམས་སོ། །

ཀྱལ་སྤུས་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱར་ཁམས་རྫོང་ས་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཀྱལ་སྤུས་ཏྲག་ཏུ་དུ། ཤེར་མདོ་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་ཏྲག་ཏུ་དུའི་ལེ་ཕྱ་སྐབས་གསུངས་པ་བཞིན་རང་
གི་ཡོངས་འཛིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་འཆོལ་བའི་བསམ་པ་ལས་གཞན་
སེམས་པར་མེད་པའི་སྟོན་སྟེན་མཆན་འདའ་བར་བྱས་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཏྲག་
ཏུ་དུ་ཞེས་མཆན་སྟན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་བྱུང་།

ཀྱལ་སྤུས་དཔལ་ཆུ་ཐོགས་མེད། མཆན་གཞན་ལ་ཀྱལ་སྤུས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་ནི། གཙང་ས་
སྐྱེ་དགོན་པའི་སྟོར་དཔག་ཆད་བྱེད་གསུམ་ཙམ་གྱི་སར་བྲག་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ། ཡབ་
དགོན་མཆོག་དཔལ་དང་། ཡུམ་འབུམ་སྟོན་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ལྷག་སྤྱི་ལོ་
༡༣༥༥ལོ་ལ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་གསུམ་པར་ཡུམ་འདས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡབ་གཤེགས།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བཞིར་མེབས་པ་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༩ལོའི་ཁྲ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྔ་
འོད། བསམ་སྦྱིང་པའི་གདུང་རྒྱུད་སྐྱེ་མཛད་པའི་འབར་ནས་མཁན་པོ་དང་། དེའི་གཙུང་པོ་མཁན་
པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་ནས་སྟོབ་དཔོན་མཛད་པའི་མདུན། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཆུལ་གྱི་
སྟོན་པ་བྱངས། མིང་བཟང་པོ་དཔལ་བཏགས། དགྲུང་ལོ་བཙོལ་པར། བོད་ཨེ་ཤམ་སྦྱིང་གི་
ཆོས་བྲལ་ཆེན་མོར་བྱོན། ལྷ་མ་ཀུན་རྒྱལ་པའི་བྱང་དུ་མཛོན་པ་བྱུངས། ས་སྐྱེ་དགོན་པར་མེབས་
ནས་ལྷ་མ་གཞོན་རྒྱལ་མདུན་ཆད་མ་སྤེ་བདུན་སོགས་ཆད་མ་སི་སྟོར་ནམས་གསལ། དགྲུང་
ལོ་ཉིང་གསུམ་པར་གཙང་བྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བྲལ་ཡོངས་ལ་སྤྱོད་མཛད། ཆད་མའི་ཚོད་པ་འགྲན་
རྒྱ་དང་བལ་བས་ཀུན་གྱིས་བསྐྱགས་བརྗོད་བྱས། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར། བྱང་སེམས་རིན་

ཆེན་མགོན་གྱི་མདུན་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལྷངས། དགྲའ་ལོ་སོ་དགུ་བར། འཇམ་
དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ནས་ནན་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་དུ་ལྷངས་ཏེ་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་
བོ་དོང་ཨེ་རྟ་རའི་གདན་ས་མཛད། དགྲའ་ལོ་ཞེ་གསུན་བར་དདུལ་ཚུ་ཆོས་རྫོང་དུ་མཆོམས་
ལོ་ཉི་ཤུ་སྟག་བཞུགས། རབ་བྱུང་དུ་ག་པའི་ས་བུ་སྟེ་ལོ་༡༣༤༤ལོའི་རྩ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉི་
ཤུ་ཉིན་གྱི་ཕྱི་ཤོར་ཉི་མ་རུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱ་གཤེགས། དགྲའ་གངས་དོན་ལྷ་བཞུགས།
ཁོང་གི་སྒོ་བ་མ་ནི་མཁན་ཆེན་བྱང་ཚུབ་ཅེ་མོ། ཆོས་རྗེ་ཉི་མ་གཞོན་རུ་སོགས། མཁས་ཤིང་
བྱུབ་པ་བརྟེས་པའི་སྒོ་བ་མ་ཤིན་རུ་མང་དོ།

རྒྱལ་སྐས་སྒོམ་བྲག་པ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༣༥༠ ལོར་འབྲི་ལུང་དམ་པ་
ཆོས་ལྷག་ཅེས་པ་དེར་སྡེ་དགེ་དཔོན་པོ་སྟོན་གྱི་འབྲི་ཆུང་འདིར་སྐྱ་འཁྲུངས། དགྲའ་ལོ་ལྷ་
ནས་འབྲི་སྒོག་མཁས་པར་མཁུམ། དགྲའ་ལོ་དགུ་པ་ནས་མ་རྒྱུད་གསལ། དགྲའ་ལོ་བཅུ་བཞི་
བར་འགོ་མགོན་རས་ཆེན་གྱི་སྟན་པ་གསལ། མཆོན་ཐོས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱང་པར་ཅན་
རྒྱུད་ལ་སྟེས། མི་ལམ་དུ་རྗེ་བཙུན་མས་ཁྱོད་གྱི་སྒྲ་མ་འགོ་མགོན་རས་ཆེན་ཡིན་པ་ལུང་བསྟན།
དེ་ནས་ཞག་བཅུན་འཕོ་སྐར་སྐར་དུ་འགོ་མགོན་རས་ཆེན་དང་མཛད། རབ་བྱུང་པའི་མཆོན་
བསོད་ནམས་རྗེ་རྗེ་ར་གསལ། དེ་ནས་བཟུང་སྒྲ་མའི་བཀའ་ལྟར་སེམས་རོ་སྦྱང་ཞིང་སྒོམ་སྐབ་
མཛད་པས་ཉམས་རྟོག་བྱང་པར་ཅན་འཁྲུངས། སྐབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོང་གི་གདམས་ངག་
ཐམས་ཅད་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་བྱམ་པ་གང་ཤོལ་གྱི་ཆུལ་དུ་ཞུས། དེ་ནས་མེ་འདོར་བྱོན། ལྷགས་
ཕྱོགས་མེད་གྱི་རི་ལ་གཏད་པའི་ཆེ་རྗེ་ཀྱི་པ་དུས་གསུམ་མཁུམ་པས་གང་ཡང་མ་འགོ།
གནས་འདི་ཉིད་དུ་སྒོམ་ན་དོན་གཉིས་མཐར་བྲིན་པར་འགྱུར་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་གསན་ནས་
གནས་དེར་ལོ་བཅུ་དུ་ག་བསྒོམས་པས་ཉམས་རྟོག་གི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་འཁྲུངས།
ལས་བཞིའི་ཕྱིན་ལས་བྲུག། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུས། འོངས་སྦྱོང་ཆར་
ལྟར་དུ་འབབ་པ་སོགས་སྟན་པས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བྲུག། ཀྱི་པ་སྐྱེས་པའི་གཉིས་པ་བྲུབ་ཆེན་
ཀྱི་པ་ཤི་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། སྐབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོང་གི་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་གནད་
བས་སྐབ་བརྒྱུད་དོན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར། བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྱེད་གྱི་སྒྲ་མ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་

ཐམས་ཀྱི་ཚུད། དེ་ནས་ཁ་ཤོད་སྒྲོམ་ཐག་ཏུ་གདན་ས་བཟུང་ནས་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་རེ་ལྷ་པ་
ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་ཀཱ་པ་ཤི་དང་ལྷན་དུ་སྐར་ཁམས་ལེབས་པའི་ཆེ་སྤྱི་ཁམས་མི་བདེ་
བ་བྱུང་ཞིང་། ཀཱ་པ་ཤིའི་དཔེ་ཁྱོ་བོ་འགྲོ་བ་འདུག །རྗེ་འགྲོ་མགོན་རས་ཆེན་གྱིས་སྐར་
ཁམས་སུ་མ་འགྲོ་ཡང་ཡང་གསུང་བ་ལ་སྒྲོ་བྱུང་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་བས་སྐར་མའི་གསུང་བཅག་
བས་ལན་བར་འདུག །ཅེས་སོགས་གསུང་མགྲུང་མང་བོ་གསུངས་ནས་སྤྱི་གཤེགས་སོ། །
རྒྱལ་སྐས་མེ་ཉི་ལ། མངའ་བདག་མེ་ཉི་ལ། བྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་བྱུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པའི་པ་རྩེ་ཏ་
ཆེན་པོ་ཞིག །མར་པ་ལོ་རྒྱ་བའི་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་གི་སྒྲོབ་དཔོན་གཙོ་ཡིན།
རྒྱལ་སྐས་མ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྒྲོབ་མ་རྒྱལ་པོའི་སྐས་གྲགས་པ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
བཅུམས་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན།
རྒྱལ་སྐས་རི་ཁོང། དགོན་ལུང་བཏབ་རྗེས་མི་རུང་བར་བཞེངས་ཏེ་ཆོས་བྲུ་བས། ད་ལྟ་མཆོ་སྤོན་
དགོན་ལུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱལ་སྐས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ།
རྒྱལ་སྤིང། ① རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྤིང། མི་དམངས་སྤྱི་དུ་ལ་རྒྱལ་སྤིང་རྒྱས་པ། ② [མངོན]མཐོ་རིས།
རྒྱལ་སྤིང་གོས་ཆོགས། རྒྱལ་ཁབ་གང་གི་གནད་དོན་སྒྲོར་ཀྱི་གོས་ཆོགས།
རྒྱལ་སྤིང་སྤྱ་བདུན། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། རྩ་ཆོག་རིན་པོ་
ཆེ། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན།
རྒྱལ་སྤིང་སྤྱི་བྱུང་ཁང་། ཁྱིམས་ཀྱི་ཁོས་ནས་བྱུང་གོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤིང་འཛིན་ལས་ཁྱེད་མཐོ་
ཤོས་ཡིན།
རྒྱལ་སྤིང་ཡན་ལག་བདུན། རྗེ་པོ། རྒྱོན་པོ། དུལ་འཁོར། རྫོང་། མཛོད། དམག་དཔུང་། གོགས།
རྒྱལ་སྤྱང་། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་སོ་སོའི་མངའ་ཁོངས་དང་བདག་དབང་སྤུང་སྒྱུབ་བྱེད་པའི་བཞོད་
སྤྱི་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག།
རྒྱལ་སྤྱང་དམག་དཔུང་། རྒྱལ་ཁབ་ལ་དབང་བའི་དམག་དཔུང་སྤྱིའི་མིང་།
རྒྱལ་གསུང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་བསྐུས་ཆིག་།

ཀླུ་གསུང་རྗེས་འགོ། [མདོན]གྲག་ལ་མེད་ཀ
ཀླུ་གསོལ། ཀླུ་པོ་ལེ་དཀར་ལ་སོགས་སྤང་མར་མཆོད་འབུལ་གྱི་ཆོ་ག་བསྐྱབ་པ།
ཀླུ་བསེན། ཀླུ་པོ་དང་བཅན་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གདུག་འདྲེ་པོ་མའི་རིགས།
ཀླུ་ལྟ་ཁང་། རབ་བྱུང་དང་པོ་ཚུགས་ཁ་མའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༠༡༩ལོར་ཁང་སྤྱན་ནང་དེ་དབང་ཕྱག་
གིས་བཏབ། བྱུ་མཐའ་བཀའ་གདམས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་ལྗོངས་ལྟ་ས་གོང་ཁྲིར་
ལྷན་བྱུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཀླས། ཆེར་འཕེལ་བ་དང་མང་དུ་འཕེལ་བའི་དོན་ཏེ། རིག་གནས་དར་ཞིང་ཀླས། ཆུ་པོ་ཀླས། ཡར་
ཀླས། འཕེལ་ཀླས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
ཀླས་འཁྲུགས། ཆ་བ་ཁྲག་ལ་ཀླས་པའི་འཁྲུགས་ཆད་ཀྱི་མིང་སྟེ། རོ་སྟོད་གཟེར་ཞིང་། ལུང་པ་ཁྲག་
དུ་འབྱུང་བ་ཞིག
ཀླས་འགྲོལས། ① གཞུང་ཐམ་མཐ་པ། ② རིགས་འགྲོ་བཏང་བ། ཆང་མར་ཀླས་འགྲོལས་བྱས་ན་
མི་འགྲིག
ཀླས་འཁྱར་གྱི་རིགས། རིགས་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྤྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ཅ།
ཀླས་འགྲོལ། ཀླས་པར་བཤད་པའི་འགྲོལ་པ།
ཀླས་བཅད། གཏན་འབེབས་བྱས་ནས་ཐག་བཅད་པ།
ཀླས་བཏབ་པ། ① ཐེལ་ཅེས་མནན་པ། ② [རྟིང]ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་པ།
ཀླས་པ། ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་ཆ་ལག་ཆང་བའི་དོན། ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། འགྲོལ་བཤད་ཀླས་པར་
བཤད་པ། བསམ་འཆར་གང་བློ་ཆང་མ་ཀླས་ཤིང་ཀླས་པའི་སྟོན་ས་བཤད་ཟེན་པ། གནས་
ལུགས་ཀླས་པ་སྤར་བསྟན་པ་བཞིན། ད་པན་ལོ་གས་ནང་དུ་ལས་དོན་བྱས་ལུགས་ཀླས་པར་
བརྗོད་ལོང་མ་བྱུང་བ།
ཀླས་པ་བ། སྤར་ཀྱི་གར་དུ་བྱུང་བའི་བར་སྟོང་ཀླས་པ་འདི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་བྱུ་མཐའ་སྤྱི་བ་
གཅེར་བུ་བའི་མིང་གཞན་ཞིག
ཀླས་པའི་རྒྱ། ལྷལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ།

རྒྱུ་པའི་སྒྲིག་སྒྲིག། ཆོ་བསོད་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུ་པར་བྱེད་པའི་ལས།
རྒྱུ་པའི་དབུ་དུམ། ལྷ་ལྷ་སྒྲིག་པའི་བཀའ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་རྒྱུ་པའི་བསྐྱུས་གསུམ་ཡོད་
པ་དེའི་མིང་ལ་ལུམ་རྒྱུ་པའི་བསྐྱུས་གསུམ་ཟེར་ཞིང་ལུམ་རྒྱུ་པ་ལ་བོད་ཀྱི་འབྲིང་པོ་ཉི་
ཁྲི་ལ་བོད་པ་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བོད་ཀྱི་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་གི་རྒྱུ་པའི་མགོ་ནས་
དུམ་ལྷ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཙོམ་ཡོད་པ།
རྒྱུ་པོ། མང་ལ་ལེགས་པ། གསོལ་ཆིགས་རྒྱུ་པོ།
རྒྱུ་སྒྲོས། གཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཀོད་པ་བཤམས་པ། འགྲོ་སོང་གང་རུང་གཏོང་དུས་རྒྱུ་སྒྲོས་
ལུ་དོག་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས། སྒྲིང་གི་ལྷོ་གོས་རྒྱུ་སྒྲོས་སྒྲིང་གང་ལུབ་བྱེད་པ།
རྒྱུ་སྒྲོས་ཆུང་ཆོས། དོན་སྒྲིང་མེད་པའི་རྒྱུ་སྒྲོས་ཀྱིས་གང་དེ་ཆུང་ཆོས་འཕྲོག་བརྒྱག་བཏང་བ།
རྒྱུ་ཕྱོགས། [མངོན]ཆུ་བ།
རྒྱུ་བྱེད། [མངོན]ཉི་མ།
རྒྱུ་བྱེད་དགོན། དགོན་འདི་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༤ལོར་འཕྲོམ་སྟོན་
པས་བཏབ་པར་གྲགས། གནས་འདི་བཀའ་གདམས་པའི་མཛད་འཕྲིན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། དེ་རྗེས་
རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་དབུ་ཆུ་གནང་མཁན་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་བདག་སྐྱོང་མཛད་དེ་
ལུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིར་སྟེ་མོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ། མང་པོ་དང་། འཆམ་པ། ཉུང་བ་སྟེ་གསུམ། གཞུང་རྒྱུ་པའི་བསྐྱུས་
གསུམ། འབྲུམ་རྒྱུ་པ་དང་། འབྲུམ་འབྲིང་བ། འབྲུམ་བསྐྱུས་པ།
རྒྱུ་ཆད། རྒྱུ་ཆད་ཅེས་པ་ཆ་བའི་ནད་གང་ཞིག་། བད་རྒྱུད་གི་གྲོགས་དང་བུལ་བའི་ཆ་བའི་རྒྱུ་
པ་རང་སྟོབས་རྩོགས་པ་མེ་ལྷ་བྱ་དེས་ལུས་རྒྱུངས་ཤིང་སྐྱམ་སྟེག་པ་ལྷར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་
རྒྱུ་ཆད་ཅེས་ཟེར།
རྒྱུ་ཆད་ཀྱི་དབྱེ་བ། ༡ སྤྱིང་ལ་རྒྱུ་པ། ༢ སྟོག་ཅར་བབས་པ། ༣ སྟོ་བར་རྒྱུ་པ། ༤ མཆིན་
པར་རྒྱུ་པ། ༥ མཆེར་པར་རྒྱུ་པ། ༦ མཁལ་མར་རྒྱུ་པ། ༧ མོ་བར་རྒྱུ་པ། ༨ མཁྲིས་

པར་རྒྱས་པ། རྒྱས་ཚད་མཁལ་མར་རྒྱས་པ། རྒྱ་སྤྱི། ཞང་པ་བཤལ། མཁལ་ཞེད་ན། རྒྱ་མདོག་
དམར་ཞིང་། ཆ་བ་དང་རྒྱངས་པ་ཆེ། མགོ་འཕོམ། རྩ་བ་འོན།
རྒྱས་ཚད་མཁལ་པར་རྒྱས་པ། ཁ་ཁ། མིག་དང་རྒྱ་མདོག་སེར། དང་ག་འགག་པ་མཁལ་པ་སྤྱལ།
རྒྱས་ཚད་སྤོ་བར་རྒྱས་པ། དབྱགས་སྤྱང་། བྱང་རྒྱབ་གཟེར། མགོ་འཕོར། དབྱགས་རམ་པ་སྟེ་
དབྱགས་ཁ་ཞོད། སྐད་འགགས། སྤོ་སྟེང་རྒྱང་། མཆན་མོ་ཉལ་ཁར་སྤོ་མང་། ཁ་གདོང་སྤྱངས།
རྒྱས་ཚད་མཆན་པར་རྒྱས་པ། མིག་དམར། ལྷང་པ་སེར། ཅིབ་ལོགས་གཡས་ཀྱི་སྟེང་དང་མཆན་
དེ་གཟེར།
རྒྱས་ཚད་མཆར་པར་རྒྱས་པ། ཁོང་པ་སྤོས། ཅིབ་ལོག་གཡོན་སྟེང་གཟེར། དབྱགས་ཞོད། ལྟེ་སྤྱ།
མཆན་ནག། ལྷས་མོ་སྤྱངས། ཞང་ལག་སྤྱིང། ཞེད་པ་གཟེར་ཞིང་ཆག་སྟུང་གེད།
རྒྱས་ཚད་སྟེང་ལ་རྒྱས་པ། ལྷས་སེམས་སྤོས། དན་པ་མི་གསལ། གོས་ལ་གཞོད་སྤྱང་སེམས། ལྟེ་
གཞུང་སྤྱམ་ལ་ནག་པ། གཉིད་དང་སྤྱམ་དང་ཆེ་བ། དང་ག་འགག་ནས་རྩ་མའི་སྟེང་དུ་གཟེར་བ་
བཅས་སོ། །
རྒྱས་ཚད་གཉིས། རིམས་རྒྱས། འབྱགས་རྒྱས་སོ། །
རྒྱས་ཚད་པོ་བར་རྒྱས་པ། མ་ཁྱ་སྤང་ཐབས་ན་ཞིང་སྤྱལ་པ། ཐས་སྤྱོད་བྱང་བ་རྩོ་བ་གཉིས་ན་བ།
མིག་གིས་སྟག་པའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བ།
རྒྱས་ཚད་སྟོག་རྩར་བབས་པ། སྐད་དན་གཉོན་པ། ཤེས་པ་རྩལ་པ། གོས་ཀྱི་རྩལ་རྩམས་སེལ་བའི་
ལས་གེད་པ། མིག་དམར་པོར་ཆགས་ཞིང་གནམ་ལ་བལྟ་བ།
རྒྱས་བཟའ་ལྟེ་ཆའི་དགོན། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༡ལོར་ལྟེ་ཆ་དགོན་པའི་
དགེ་བཤེས་རབ་བཟན་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་
རིགས་རང་སྤྱོད་ཁལ་ཅེ་གོར་ཐང་རྩོང་[ཞིན་ཏེ་རྩོང་]ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱས་རི་དགོན། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱི་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་
མདོ་ས་ཁལ་སྤྱང་ཁམས་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྒྱས་བཤད། འགྲེལ་བཤད་ཆ་ཆང་། གནད་དོན་གང་དེའི་བྱང་ཁལ་དང་། ལོ་རྒྱས་རྒྱ་མཆན་

སོགས་དཔེ་དང་ལུང་མང་པོར་བྲངས་ནས་བཤད་པ།
རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པ། དམ་བཅས་པའི་ཆིག་ལ་གོ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བཤད་འདྲེན་པའི་སྒྲིག་བཅས་ཀྱི་
སྒྲ་ཞིག །འབྲིས་འབྲུལ་འབྲུལ་ཆས་ཏེ། གནས་གྲུ། མེ་འཁོར། རྒྱངས་འཁོར་སོགས་སོ། །
རྒྱས་གསལ་། སྤར་མན་རྩ་གོང་མའི་སྐབས་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་དཔོན་འཁོར་ལ་ལོ་ལྷར་འབྲུལ་
དགོས་པའི་ཁལ་གྱི་གས་ཤིག །རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཆོས་སྐུ་མགོན་ལ་གསལ་སྟོན་
གཤོམ་བྱེད་ཐོན་དབྱེལ་ཡོང་ཁྱདས་ཤིག་བྱས་སོ། །
རྒྱས་བསྟེན། །ཡུལ་འབྲུ་དང་ཕུབ་མ་རྒྱང་ལ་འབྲུར་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག
རྒྱ། ① དངོས་པོ། ཆང་རྒྱ། ལྷུ་རྒྱ། རས་རྒྱ། འཕྱར་རྒྱ། བཟུང་རྒྱ། བསམ་རྒྱ། འཕྱོ་རྒྱ། འཁྱེར་རྒྱ།
བཤད་རྒྱ། མཐོང་རྒྱ། གོ་རྒྱ། ཡ་མཚན་རྒྱ་མེད། ཏ་ལས་རྒྱ་ཅི། གཞན་ལས་ལེགས་རྒྱ་མེད། ②
ཁོར་རྩས། རྒྱེག་ཏུ་རྒྱ་སྟེར་བ། ③ ལྷུ་ལུ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རམ་དཀྲུས་སུ་གཏོར་རྒྱའི་སྦྱང་བ།
④ འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ནམ། ཅ་བ། ཉེ་བའི་རྒྱ། ཇིང་བའི་རྒྱ། ཆར་བ་བབས་བ་
ཅམ་གྱིས་རྒྱ་མཆོ་འཕེལ་བའི་རྒྱར་མི་འཕྱོ། ཤིང་བཟོ་བ་དཀྲུས་མ་ལ་ཆེན་མོ་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་ལ་
འབྲས་བུའི་མིང་བཏགས་པ་རེད། རྒྱ་ཡོད་བཞིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་རྒྱ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་
པ་རེད། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ། ⑤ ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་སྟིང་བ་སྦྱེ་བ་བྱི་མ་
འབྲུབ་པའི་བག་ཆགས་ས་བོན་འཛོག་པས་རྒྱ་ཞེས་ཏེ། བདེན་བཞིན་མ་བཅུ་བྱལ་གྱི་ནང་
གསེས་ཤིག །⑥ མ་འོངས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ཐོགས་ཤིག །སང་ཉིན་འཕྱོ་རྒྱ་ཡིན། སྟོན་གཏོར་
རྒྱ་བསྟེན་འདུག །ལས་འཕྱོ་འཛུགས་རྒྱ་རེད། ཟ་མ་བཟུང་རྒྱ་རེད་ཞེས་པ།
རྒྱ་སྒྲིགས། སྒྲིགས་པ་ཞེས་སྟེའི་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཉམས་ནས་ཆིག་འབྲིན་མི་ལུས་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་
སྐབས་འདིར་རྒྱ་གཟེར་ནད་ཀྱིས་ཁོག་པ་མི་འབྲུ་བ་སྟོ་ལ་འགག་ཅིང་རྒྱ་མ་གཏུབས་སྟམ་བྱས་
ནས་ན་བ་ལ་དཔེ་སྒྲིགས་པ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་ཞེས་འབྲི་གུང་ཆེ་དབང་བཟན་པས་གསུངས།
རྒྱ་སྐར། གནས་ཀྱི་སྐར་མ་སྟེའི་མིང་སྟེ་གཟུང་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་དུ་སོ་སོའི་རྒྱ་བ་སྐལ་བའི་བཟ་
ཏགས་འཛིན་བྱེད་སྐར་མ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་འཕྱོ་བྱེད་དང་། སྟོལ་བྱེད། འོད་ཅན་བཅས་སོ། །
རྒྱ་སྐར་འཁོར་པོ། གཟུང་ནམས་ཀྱིས་བཟོད་བྱའི་གཞིའི་ཡུན་ཆད།

རྒྱ་སྐར་གྱི་ཀར་པ། འདིར་ཀར་པ་ནི་བཞི་ཆ་སྟེ། རྒྱ་སྐར་གཅིག་གི་བཟོད་ཡུན་ཆ་བཞིར་སྟེ་བའི་ཆ་
དེ་ལ། ཡུལ་གྱི་ཚུ་ཆོད་བཅོ་ལྔ་དེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཀར་པ་ཟེར། དེ་ལྟར་ཀར་པ་དགུ་དེ་
ལ་བྱིམ་གཅིག་གི་ཆད་ཡིན། བྱིམ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་ཚུ་ཆོད་བརྒྱ་དང་སོ་ལྔ་དེ་ཡོད།

རྒྱ་སྐར་དན་པ། སྐར་མ་དན་པ།

རྒྱ་སྐར་ཚུ་ཆོད། རྒྱ་སྐར་ཉིར་བདུན་དུག་ཅུའི་ཆར་བྱས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཚུ་ཆོད་མཁའ་མིག་རྒྱལ་ཉེ་
༡༧༥༠ལ་རྒྱ་སྐར་ཚུ་ཆོད་ཟེར།

རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད། བ་ཉེ་སློན་དུག་སྐར་མ་མགོ། ལག་དང་ནབས་སོ་རྒྱལ་སྐག་མཚུ། བེད་པོ་
མེ་བཞིན་གཤམ་དང་། ས་རི་ས་ག་ལྷ་མཆོམས་སྟོན། སྐབས་དང་ཚུ་སྟོད་ཚུ་སྟོད་དང་། གོ་བཞིན་
བྱི་བཞིན་མོན་གེ་དང་། མོན་བྱ་ཁྱམས་སྟོད་ཁྱམས་སྟོད་དང་། བམ་བྱ་དབྱ་བྱ་ཉིར་བརྒྱད་
དོ། །འོན་ཀྱང་གོ་བཞིན་དང་བྱི་བཞིན་གཉིས་ལ་སྐར་ཁྱོན་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཉིར་བདུན་
ཉིད་དུ་བཅི།

རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་པ། ཤར་སྐར། ༡ སློན་དུག་དུག་སྟེ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས། ༢ སྐར་མ་
ལྷ་སྟེ་ཤིང་རྟའི་འབང་ལོ་འདྲ། ༣ མགོ་ལ་གསུམ་སྟེ་རི་དྲགས་མགོ་བོ་འདྲ། ༤ ལག་ལ་གཅིག་
སྟེ་ཐིག་ལེ་འདྲ། ༥ ནབས་སོ་གཉིས་ཉེ་ཀར་པ་འདྲ། ༦ རྒྱལ་ལ་གསུམ་སྟེ་རི་ལ་བའི་དབྱིབས། ༧
སྐག་ནི་གཅིག་ཡིན་ཐིག་ལེ་འདྲ། འདི་ལ་དུག་ཡིན་པའང་ཟེར། ༼སྟོ་སྐར། ༼མཚུ་ལ་ལྷ་ཡོད་ཚུ་
པོའི་མགུར། ༽ བེན་གཉིས་ཡིན་ཀར་པ་འདྲ། ༡༠ དཔོ་ལ་གངས་གཉིས་ཁྱིའི་དབྱིབས། ༡༡
མེ་བཞིའི་གངས་ལྷ་ལག་པ་འདྲ། ༡༢ ནག་པ་གཅིག་ཉིད་འདྲ་བ། ༡༣ ས་རི་གཅིག་ཡིན་ཐིག་
ལེ་འདྲ། ༡༤ ས་ག་བཞི་སྟེ་རྟའི་རྟེན་གྱི་མགོ་འདྲ།

བྱབ་སྐར། ༡༥ མཆོམས་བཞི་སྟེ་སྒང་ཆེན་མགོ་དང་ན་བ་གཉིས། ༡༦ སྟོན་ནི་གངས་གསུམ་
ཐིམ་སྐས་འདྲ། ༡༧ སྐབས་ནི་གངས་དགུ་སྟེགས་པའི་གཟུགས། ༡༨ ཚུ་སྟོད་བཞི་སྟེ་བ་མཇུག་
སྒྱུར་པ་འདྲ། ༡༩ ཚུ་སྟོད་བཞི་སྟེ་སྒང་ཆེན་འཕྲོང་པ་འདྲ། ༢༠ གོ་བཞིན་གསུམ་སྟེ་རི་
དབྱིབས། ༢༡ བྱི་བཞིན་གསུམ་སྟེ་བ་ལང་མགོ་བོ་འདྲ། ༼བྱང་སྐར། ༢༢ མོན་གེ་ལ་བཞི་བྱ་ཡི་
དབྱིབས། ༢༣ མོན་བྱ་གཅིག་ཡིན་ཐིག་ལེ་འདྲ། བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཟེར། ༢༤ ཁྱམས་སྟོད་གཉིས་

ཡིན་ཏེ་པ་འདྲ། ༡༥ ཁྱམས་སྤྲད་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་བའི་དབྱིབས། ༡༦ རྒྱུ་གྲུ་སོ་གཉིས་སྐར་མའི་
ཆོག་པ། ༡༧ བ་སྐར་གསུམ་སྟེ་བྱ་མཆུ་འདྲ། ༡༨ བ་ཉེ་གསུམ་ནི་མོ་རྟགས་འདྲ།
རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན། བོང་གི་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད་ལས་མོ་བཞིན་དང་། བྱི་བཞིན་གཉིས་སྐར་ཁོངས་
གཅིག་ཏུ་བཟངས་པས་ཉེར་བདུན་ཡིན།
རྒྱ་སྐར་ཏོག ། [མངོན]སྐར་མ་བཞུག་པ།
རྒྱ་སྐར་བདག་པོ། [མངོན]ཆ་བ།
རྒྱ་སྐར་ལུ་ཁྱུད། [མངོན]ཆ་བ།
རྒྱ་སྐར་གཙོ། [མངོན]ཆ་བ།
རྒྱ་སྐར་བཟང་བ། སྐར་མ་ཡག་པོ།
རྒྱ་སྐར་ལམ། [མངོན]ནམ་མཁའ།
རྒྱ་ཆེན། རོ་བོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཁྱད་པར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆེན། རྒྱ་ཆེན་ལུ་བ། བྱི་བད་གི་རྒྱ་ཆེན་
འཆོགས་ནས་འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ།
རྒྱ་ཆེན་དགོངས་མེད། རོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཏུ་བརྟག་པའི་ཞེས།
རྒྱ་ཆེན་ཆ་ཤས། སྟོག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་བ་སྤྱད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྤྱད་ཏུ་condition part ཟེད།
རྒྱ་ཆེན་མི་རྟག་པ། འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཆ་ཆེན་འབྱུར་སྐྱ་བ།
རྒྱ་ཆེན་གནས་ཚུལ་འབྲུལ་བསྐྱངས་བྱེད་པ། བྱ་སྤྱོད་དེ་རིགས་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་ཆེན། སྐབས་དེའི་
གནས་ཚུལ་དངོས་བཅས་དུས་ཐོད་དུས་ཐོག་ཏུ་འབྲུལ་འབྲུལ་སྟོན་ལུ་འབྲུལ་དགོས་པ།
རྒྱ་ཆེན་པལ་བ། རྒྱ་ཆེན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ།
རྒྱ་དཀར། ① བར་ཁོལ་རྒྱ་མ་དཀར་པོ། ② ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱད་དཀར་པོ།
རྒྱ་ཁྱད་པར་སྤྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལུའི་ནང་གསེས། ཆེན་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་རང་རྒྱ་ཁྱད་པར་བ་གཞན་ཡོད་པར་སྤྱབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དཔང་པོའི་མངོན་སྲུང་
ཆོས་ཅན། དཔང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རང་རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་གི་དཔེགས་ཆེན་མེད་ན་མི་སྟེ།

བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་དབང་ཡིད་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡོད་དགོས་པར་མ་
ཐད། ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུས་མེད་ན་མི་སྤྱི་བས་རྒྱ་བྱུང་པར་བཤམ་བྱེ་བྲག་པ་དམིགས་རྒྱུན་ཡོད་པར་
སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན། རྒྱ་ལེགས་པོའམ་རྒྱ་ཡག་པོ། རུས་བཞིའི་སོ་ནམ་ལ་རྩར་བཅོན་བྱེད་པ་ནི་ལོག་
ཉོག་བཟང་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་ཁྱིའི་ཕྱོས་བྱོལ། རྒྱ་ཁོར་ཡོངས་རྩོགས་ཁྱིར་ནས་ཕྱོས་པ།

རྒྱ་མཁྲིས། མཁྲིས་པའི་ནད་རྒྱ་མར་སོག་པའི་ནད་ཞིག་

རྒྱ་འཁོར། རྒྱ་གཟེར་ནད་ཀྱི་ནད་ཚན་ཞིག་སྟེ། ནད་ཉགས་སུ་བྱངས་ཆེན་འཁྱུ་ཁྱིར་འཁྱུ་བའི་སྐབས་
སུ་ན་ཟུག་བྲག་པོ་ལྗང་བ་དང་། འཁྱུ་བའི་རྩེས་སུ་བྱང་བའི་བ་ཞིག་

རྒྱ་འཁྲིལ། རྒྱ་མའི་ནད་ཅིག །རྒྱ་མ་རྒྱུད་གིས་གཙུག་ནས་འོག་རྒྱུད་མི་ཐོན་པ་དང་། ལྗང་བྱུ་བྲས་
ནས་གཟེར་བ་ཞིག་

རྒྱ་འཁོལ། རྒྱ་མའི་ནད་ཅིག །རྒྱ་མར་རྒྱུད་ཞུགས་ནས་ཟུག་ཟུག་ཅེས་པའི་སྐྱེད་དང་བཅས་ཆ་ལྟར་
འཁྱུ་བ་ཞིག་

རྒྱ་ཁྱེན། ཚ་བ་རྒྱ་མར་བབས་བཤམ་མ་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནད་ཉིད་པ་ཞིག་སྟེ། རྩོང་
རྒྱའི་དབང་གིས་དབྱེ་བ་བདུན་མཆིས་སོ། །

རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་ མཁའ་མ་གཤམ་གཤོན་ནས་སྒྲུང་པ་ལ་ཟུག་པའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཁམས་ཀྱི་སྟིགས་མ་
འི་རྒྱ་རྒྱ་བའི་ལམ་ཅ་སྤྱ་བུ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཚ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་བྲལ་རྒྱའི་སྟོང་
ཟུན་ལས། རྒྱའི་རྒྱ་ནི་སྟོན་འབྱུང་བ་རྣམས་མཁྲིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་དྲངས་སྟིགས་གཉིས་སུ་
བྲས་ཏེ། དྲངས་མ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། སྟིགས་མ་རྣམས་ཅ་བྱའོ་བརྒྱད་ནས་
སྒྲུང་པའི་གནས་སུ་བསགས་པའོ། །

རྒྱ་རྒྱ་བ། པར་རྒྱུར་རམ་ཡར་མར་ཡང་ཡང་འགྲོ་འགྲོ་བ། དོན་མེད་དུ་རྒྱ་རྒྱ་བ། དཔུག་རྒྱ་རྒྱ་བ།
ཕྱོགས་ནས་ཕྱོགས་སུ་ཉག་པར་རྒྱ་བ།

རྒྱ་རྒྱ་བ། [མཛོན]འབྱུ་ཕྱོག་མ།

རྒྱ་སྒྲིག་སྒོལ། སྒོལ་མྱེད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་metarule ཟེད།

རྒྱ་འགགས། རྒྱ་མའི་ནད་ཅིག །ཁྲག་དང་མཁྲིས་པས་རྒྱེན་བྱས་ཏེ་རྒྱ་མ་འགགས་ནད་འི་ཆེན་མི་
འབྱུང་བ་ཞིག།

རྒྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས། ལྷང་རུང་གི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནད་གསེས། རང་རྒྱ་
དང་འགལ་པའི་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། དགག་ཆོས་རང་འབྲས་འབྱུང་བ་འགོག་
བའམ་མེད་དེས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་
ཅན། གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་
ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་གང་རེ་ག་དང་འགལ་པའི་དངོས་པོ་མེ་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། གང་འབྲས་པ་སུ་ལྷང་བ་འགོག་པའོ། །

རྒྱ་འགོག་པ། འགོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ནད་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགག་བྱ་བྱི་ནད་གི་དངོས་པོ་གང་ཡང་
རུང་པའི་འབྲས་བུ་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་པལ་པ་དག །འགོག་བྱེད་རང་འབྲས་སྟེད་བྱེད་རྒྱའི་གཙོ་
པོ་མེད་ལུགས་བཛོད་པས་འགོག་པའི་རྒྱན་ཞིག།

རྒྱ་འབྲིངས། རྒྱ་མར་གང་བ་ཞུགས་ནས་ཤེས་པས་རྒྱ་ས་པས་འི་ཆེན་དུས་ཐོག་ཏུ་མི་འབས་པ་
འབྲིངས་པའི་ནད་ཅིག་སྟེ། ནད་རྟགས་རྒྱ་མ་ན་ཞིང་འི་ཆེན་མི་འབབ་པར་འགག་པ་དང་།
སྐབས་སུ་ཤེས་པས་ཅན་འཁྲུ་བ་ཞིག།

རྒྱ་འབྲུལ། རྟོགས་ལ་འགྲོ་བའི་འབྲུལ་བཞུད། ལུལ་ལུང་དེར་བདེ་འཇགས་མེད་པས་མཚན་མོར་
རྒྱ་འབྲུལ་བཅད་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཙམ་སོང་འདུག།

རྒྱ་འབྲུལ་བཀག་ཆ། བྱིན་ནད་དུ་ལོང་བ་དང་། ནད་ནས་བྱིར་འགྲོ་བའི་འགྲོ་ལོང་མཚན་མས་འཇོག་
བྱས་པ།

རྒྱ་འགྲོ་རང་ག་ཤོམས། འགྲོ་ཆ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྲམ་སྒྲིག་བྱེད་པ། ལས་རྒྱགས་རྒྱ་འགྲོ་རང་ག་ཤོམས་
ཀྱི་སྟོན་སྟོབ་སྟོང་དུ་འགྲོ་བ།

རྒྱ་འགྲོའི་བྱེ་མ། བར་ཚུར་འགྲོ་བའི་བྱེ་མ།

རྒྱ་ཅན། ① རྒྱ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་འབྲས་བྱ་ལ་གོ། ② རྒྱ་སྒྲིག་པོ་ཡོད་པ།
རྒྱ་གཅིག་ལྷགས་ཅིས། སྟོག་ཁྲིད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་
སྟན་ཅིག་སྟེ། དེའི་ནང་དུ་monadic operation, unary operation ཟེད།
རྒྱ་བཅུ་བཞི། ཉེན་མོངས་པའི་རྒྱ། ལས་ཀྱི་རྒྱ། སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་སྟེ་ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པའི་རྒྱ་
དང་། སྟོན། བཅུད། ལམ། སྟོང་པ། བདེ་པ། ཟུང་དུ་འབྲུག་པའི་རྒྱ། རགས་པ། སྤྱ་པ། ལིན་ཏུ་
སྤྱ་བའི་རྒྱ། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་རྒྱ་ནམས་སོ། །
རྒྱ་ཆ། བཟོ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ། ཐེར་མའི་རྒྱ་ཆ་བལ་རེད།
རྒྱ་ཆད། ཉོར་ཐུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཏང་བའི་ཉེས་ཆད།
རྒྱ་ཆས། ① ཉོར་ལོངས་སྟོན། ② བཟོ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ།
རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཏྲགས། འབྲས་བྱ་ཏྲགས་ལྟའི་ནང་གསེས། སྒྲུབ་བྱེད་པོ་ཡོད་པའི་ཏྲགས་
ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཆོས་གཟུགས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཁ་ནང་གི་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྟེང་ན་ཆོས་
ཅན། བྱར་གཟུགས་དུལ་བ་ཡོད་དེ། བྱར་རྩོད་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་བྱེད། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །
རྒྱ་གཉིས། རོ་བོའི་སྟོན་དཔེ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དང་གཉིས། སྟེང་ཚུལ་
ཀྱིས་དཔེ་ན། དངོས་རྒྱ་དང་། བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས་སོ། །
རྒྱ་ལྟར་དུས་བཞི་རྩོགས་ལྷན་དང་གོ། ལྷན་ལྷན་གཉིས་པ། གཉིས་ལྷན་གསུམ་པ། ཆོད་ལྷན་བཞི་
བའི་དུས་སོ། །
རྒྱ་སྟོང་། བྱང་ཁོལ་རྒྱ་མ་སྟོང་པ།
རྒྱ་སྟོང་གསང་། ལྟེ་བའི་འོག་དུ་ཆོན་གང་གཞལ་བའི་གནས་སུ་རྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་འགས་དང་འབྲེལ་བའི་
མེ་བཙའི་གསང་སྟེ། དེར་མེ་བཙའ་བཞག་ན་རྒྱ་མར་གང་རྒྱང་ཞུགས་ནས་སྒྲུབ་དང་བེ་སྒྲུབས་
ཅན་འཁྲུ་བ་ལ་མན།
རྒྱ་མ་བྱུན་གྱི་འབྲས་བྱ་གཉིས། བྱེད་པ་རྒྱ་མ་བྱུན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། སྟོང་པ་རྒྱ་མ་བྱུན་གྱི་འབྲས་བྱ་
གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཆེ་སྤྱ་མར་སྤིག་པ་བྱས་ན་ཆེ་འདིར་ཡང་སྤིག་པ་བྱེད་འདོད་པ་དང་།
གཉིས་པ་ནི་ཆེ་འདིར་སྤྱིན་པ་བཏང་བས་ཆེ་བྱི་མར་ལོངས་སྟོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་འབྲས་

བུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱ་མ་ཐུན་པ། ལྷེ་མ་དང་ལྷོང་བུ་སོགས་འབྲས་བུ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ།

རྒྱ་མ་ཐུན་པའི་དགེ་བ། ཉེར་ཞེ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དེའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་འགྱུལ་བ་དེའོ། །

རྒྱ་མ་ཐུན་པའི་ལུང་མ་བསྟན། སྤྲུལ་པའི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྲུལ་པའོ། །

རྒྱ་དག། ① གཤེས་ཀྱི་སྒར་འདྲིས་ཀྱི་མཛའ་ཐོགས་དེ་རྒྱ་དག་བཟང་པོ་ཡིན། ② སྤྲུལ་ཀྱི་ཆོང་
ཐོག་དེ་ཆོ་ཆོས་གཞི་ལེགས་ཀྱང་རྒྱ་དག་ཁྲིག་ཁྲིག་ཅིག་ལས་མི་འདུག །རས་འདིའི་རྒྱ་དག་
ཏ་ཅང་ལེགས་པོ་འདུག།

རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ། འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞིའི་ནང་གསེས། གཞོད་
བྱེད་ཀྱི་ཁྲབ་བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་གཞོད་བྱའི་རྒྱ་འགོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཅན་དན་གྱི་མེས་
ཁྲབ་བར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེས་
ཁྲབ་བར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཅན་དན་གྱི་མེས་གང་རེག་གི་རྒྱ་
མེད་པར་སྤྲུབ་པའོ། །

རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་འགལ་བའི་
འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། འགལ་བའི་ཁྲབ་བྱ་ཉགས་སུ་
བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །བརྒྱུག་ན་ཁྲབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་
རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཏུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་
གཞིར་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་
བའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དེ།
ཏུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་བརྒྱུག་པ་གཞན་རེགས་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ།

རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་འགལ་བའི་འབྲས་
བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། འགལ་བའི་རྒྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་

འགྱུར་གང་ཞིག །བརྒྱུག་ན་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་
ཆོས་ཅན། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་གི་
དངོས་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། དེ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་
མེད་དེ། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱུག་པ་གཞན་
རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ།

རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞིའི་ནང་གསལས།
གནོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། གནོད་བྱེད་རྒྱ་འཁོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་བ་
བླག་ཏུ་འཕྱུར་བས་ཁྲལ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་ཅུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ།
དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བས་ཁྲལ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མེ་འབྲས་
ཀྱིས་གང་བའི་རྒྱ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའོ། །

རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས། ལྷང་བྱང་གི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
ནང་གསལས། རང་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། དགག་བྱ་འཁོག་པ་སྟེ།
དཔེར་ན། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བས་ཁྲལ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྒྲ་ལོང་
བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བས་ཁྲལ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མེ་འབྲས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གང་འབྲས་འཁོག་པའོ། །

རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞིའི་
ནང་གསལས། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཐལ་བ་འཕངས་པ་གང་ཞིག་རྒྱུག་ན་
རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་
བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཚད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས།
དེ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་མེད་དེ། དུ་བ་བླག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བརྒྱུག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ།

རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་བ་གཉིས། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་བ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་བ་བཅུད་ཀྱི་
སེམས་ཅན། མི་རྒྱ་བ་སྟོང་གི་འདྲིལ་ཉེན་ན་གནས་པའི་འགྲོ་བའོ། ། སེམས་ཅན་གང་དག་འགྲོ་
བ་དང་མི་འགྲོ་བ་ཞེས། འགྲོ་བ་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་ཀྱག་དང་། མི་འགྲོ་བ་ནི་བར་སྤྲོད་དེ་རིགས་
ཀྱག་གང་དུ་འང་འགྲོ་མ་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ།

རྒྱ་དུས། ལྷ་གྲུ་མ་སྤྱེས་པའི་ས་བོན།
རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་དུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་ཡུལ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས།

རྒྱ་དྲོཾ་འཛིན་བ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ཡེ་ནས་གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་པ། སོ་
སོ་རང་རིག་པ། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་
ལྡན་པ།

རྒྱ་ལྷག་ཁྱེད་རྒྱ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱུང་བའི་རྒྱ། གླུ་མ་མཉམ་གྱི་རྒྱ། མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ། ཀྱན་འགྲོའི་
རྒྱ། ལྷན་སྟེན་གྱི་རྒྱ་སྟེ་ལྷག་

རྒྱ་ནག་ཁད་ཁོལ་གྱི་རྒྱ་མ་ལ་དབྱེན་རྒྱ་དཀར་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱ་ནག་ཅས་
འགྲུ་ལུའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཡིན།

རྒྱ་ནད། རྒྱ་མའི་ནད། རྒྱ་ནད་གང་ལ།
རྒྱ་བྱ། རྒྱ་བ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་པའམ་མ་མཉེས་པའི་ཐག་བ་སོགས་ལ་གོ།
རྒྱ་ལོམ། ལོར་ལྡས། ལས་ལོས་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་ཆུན་རྒྱ་ལོམ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ།
རྒྱ་ལོར། ལོར་ལོངས་སྟོང་། རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྟོང་། གཞན་གྱི་རྒྱ་ལོར། རང་རང་གིས་འབད་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་ལོར། ས་ལོག་གཏེར་ཁ་དང་། ས་སྟེང་གི་ཤིང་ནག་ཁ། བཅའ་ལོ། རྒྱ་མཆོ་
སོགས་ཆང་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱ་ལོར་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན།

རྒྱ་ལོར་སྟོག་ཟ། གཞན་ནས་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་དངོས་སྟོག་ཏུ་བདག་གཏེར་རམ་བེད་སྟོང་ལ།
རྒྱ་ལོར་བཀག་ཉར། ལྷགས་མཐུན་གྱིས་ཁལ་བུན་མི་བསྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆུན་པས་རང་ལ་དབང་
བའི་ཁང་བ་སོགས་རྒྱ་ལོར་ཅི་རིགས་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་དོན།

རྒྱ་ཁོར་གཏའ་མར་འཛོག་པ། རྒྱ་ཁོར་གཏའ་མར་བཞག་ནས་བྱ་ལོན་གཡར་བ་སོགས་གནད་དོན་
ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ།

རྒྱ་ཁོར་བདག་དབང་། ཁྱིམ་ས་མ་བུན་བཞིན་སྤྱི་འབངས་སོ་སོར་དབང་བའི་རྒྱ་ཁོར་གྱི་བདག་སྤྱོད་
དབང་ཆ།

རྒྱ་ཁོར་སོགས་གཏོང་། རྒྱ་ཁོར་སོགས་མར་བཏང་ནས་ཁེ་གཙང་ལེན་པ།

རྒྱ་ཁོར་བྱལ་འཛིན་བྱེད་དབང་། མི་ཞིག་གི་རྗེས། དེའི་བཟང་ཆེད་ལྷན་སྒྲགས་གཉིས་ཉེ་སོགས་ལ་
དབང་བའི་དེའི་རྒྱ་ཁོར་བྱལ་འཛིན་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ལ་ཟེར།

རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དཔྲུག་དང་འཕྲེད་དུ་གཏོང་བའི་སྤྱོད་པ།

རྒྱ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་ཉགས། འབྲས་ལྷན་སྒྲགས་ལྗེའི་ནང་གསེས། སྤྱོད་བྱེད་རེས་འགའ་བའི་ཉགས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་ཆོས་རང་ཉིད་རྒྱ་དང་བཅས་བའམ་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉར་ལེན་གྱི་
ཡུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་བ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བའི་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱ་འཕྲི་སྤྱོད་བཅས། རྒྱ་ཆ་བསྐྱམས་ནས་ཐོན་ཆས་སྤྱོད་བཅས་ཀྱིས་བྱེད་པ།

རྒྱ་བ། ① རྒྱ་དཔེ་དུ་ལྟ་བུའི་འཕྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག ། ② [ཐ་མི་དང་བ]འཕྲོ་བ། ལྟོངས་སུ་རྒྱ་བ།
དབྱུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ། ཤིན་ཏུ་ངལ་ངལ་ལྟར་རྒྱ་བ། ལུལ་སྟོགས་གང་ས་གང་དུ་རྒྱ་ཞིང་
འཕྲོ་བ། ③ བརྒྱད་ཀྱི་འཛིག་ཉིན།

རྒྱ་བ་གཅིག་ཉིས་བྱས་ཀྱི་སྤྱེ་ཆན་དགུ་བ་རྒྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་སྟེ། སྤྱག་ལ་སོགས་པའི་གནོད་
པ་མེད་པར་ཤིང་ལ་མི་གང་ཅམ་ལས་མཐོ་བར་འཛོག་པར་མི་བྱའོ། །

རྒྱ་བའི་དུག ། ཁྱི་སྟོན་དང་སྤྲིག་སྤྱོད་ལྟ་བུ་དུག་ཡོད་པའི་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སོས་སྤྱུགས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་དུག་རིགས་སྤྱིའི་མིང་སྟེ། མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། སྟོན་གྱི་དུས་སུ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་
ཀྱིས། བདུད་ཅི་འདོད་ནས་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པ་ལས། སྤྱེས་བྱ་སྤྱོད་མེད་མིག་ནས་མེ་འབར་པ།
འཛིགས་པའི་གཟུགས་ཅན་དོན་ཏེ་ཆངས་པ་ཡིས། རྒྱ་བཟོད་བྲ་ཡས་རྒྱ་མི་རྒྱ་ལ་ཐེས། མི་རྒྱ་
བོང་ང་བཅོན་དུག་སྤྱུང་དུག་དང་། ར་དུག་བསེ་ཤིང་ཐང་སྟོས་ཉ་སྤྱོད་སོགས། རྒྱ་བ་ཁྱི་སྟོན་སྤྱོད་པ་

དང་ཕྱིག་པ་དང་། སྤུ་བ་ཡི་དུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དཔལ་སྤྲངས་དཔོན་ཀྲ་
བསྟན་པའི་ན་འཕྱིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྱེལ་ལས། རྒྱ་བའི་དུག་
ནི། ག་པ་དང་། སྤུ་བ་ཨ་ལང་ཀ་ལྟ་བུ་སྟོག་ཆགས་དུག་ཡོད་པའི་སོས་སྤྲུགས་པའི་དུག་གོ་
རྒྱ་བྱེད། [མངོན་]བཞོན་པ་སྤྱི།
རྒྱ་སྟོར་ག། ཡོན་གྱི་བདག་པོའས་རྒྱ་གཏོང་མཁན།
རྒྱ་དབང་བརྩེ་འཛོང་། དབང་ལྡན་མི་དཔོན་གྱིས་མི་གཞན་གྱི་དུལ་རྒྱ་ཞོར་ཚུར་ལ་བླངས་ཏེ་
ཁྲིམས་འགལ་གྱིས་དབང་ཆ་བཏེན་སྤྲད་ནས་དེ་དག་གི་ཁེ་ཕན་བསྐྱབ་པར་བྱས་པ།
རྒྱ་འབྲས། སྤྱི་བྱེད་རྒྱ་དང་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་སྟེ། ས་ཐོན་དང་སྤྲ་བྱ་ལྟ་བུ།
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ། རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བྱ་གསང་སྤྲུགས་དེ་རྩིའི་ཐེག་པ།
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ། རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་སྟོས་པའི་ཉེན་འབྱུང་འབྲེལ་པ།
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བརྩེ་བོ་མངོན་
སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུགས།
རྒྱ་འབྲས་འཁོར་ག། དགེ་བ་དང་ཕྱིག་པའི་འབྲས་བྱ་སྤྲིན་ག། ལས་བཟང་པོ་བྱེད་མཁན་ལ་འབྲས་
བྱ་བཏེ་བར་འབྱུང་བ་དགེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ལས་ངན་པར་བྱེད་མཁན་ལ་འབྲས་བྱ་སྤྲུག་
བསྐྲུལ་འབྱུང་བ་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་འབྲས་འཁོར་བ་ལྟ་བུའོ། །
རྒྱ་འབྲས་སྤྲུགས་ལ། ཚད་མ་སྤྲ་བ་སྤྲ་མའི་རྣམ་གངས་འདྲེན་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ས་
དམིགས། དེ་ནས་རྒྱ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བྱ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱ་ལོག་པས་རྒྱ་མ་
དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བྱ་ལོག་པས་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས་པ་བཅས་སོ། །
རྒྱ་འབྲས་སྤྲུགས་གསུམ། ཚད་མ་སྤྲ་བ་བྱེ་རབས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བར་གྱི་རྣམ་གངས་འདྲེན་ཚུལ་
ཞིག་གོ།
རྒྱ་འབྲས་བབས་ཀྱི་ཞིབ་ལུགས། ལས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་པོ་དེ་ལས་ཀ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ལས་བྱས་
མེད་ནའང་དེའི་འབྲས་བྱ་ངེས་པར་དུ་སྟོང་དགོས་པའི་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བའི་དོན།
རྒྱ་འབྲས་དབྱེ་ཞིབ། རྟོག་མྱོང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་causal analysis ཟེད།

རྒྱ་ལྟམ་མན་དག་བདུན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐབ་མོ་
བདུན་ཏེ། མར་ཤེས་པ། དེན་པར་པ། དེན་གཙོ་པ། ཡིད་ཡོང་གི་བྱམས་པ། སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ།
ལྷག་བསམ་ནམ་དག། སེམས་བསྦྱེད་བཅས་བདུན་འོ། །

རྒྱ་ལྟམ་ལྷན་ཅིག་པའི་རྒྱ། རྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྤྱི་ཕྱི་རིམ་པ་མེད་པར་ལྷན་ཅིག་
པའི་རྒྱས། ལྷན་ཅིག་པའི་ལྟམ་བྱ་བསྦྱེད་པ་སྟོན་པའི་རྒྱའི་རྒྱན་ཞིག།

རྒྱ་མ། མི་ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་སྤྲད་ཀྱི་ཆར་ཡར་སྟེ་པོ་བ་དང་མར་སྟེ་ལོང་ག་རུ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་དུག་
གི་ཡ་གུལ་ཞིག་སྟེ། དེའི་བྱེད་ལས་ནི་ཐས་སྟོམ་ནམས་འབྱུ་ཞིང་དྲངས་མ་ནམས་རང་རང་
གནས་སུ་འཕྲེན་ཞིང་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ། །རྒྱ་མ་ཆད་ཀྱང་གསོན་པེ། ཞིན་ཞག་པོ་ཏི་ཅིག་
ཅིག །ལས་བྲེལ་རྒྱ་མ་རྒྱོང་རྒྱོང་། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་གང་བ་ཅན་འོ། །

རྒྱ་མ་སྤྱ་འདེད། ཅད་མ་ཆོད་པའི་གནད་དོན་ནམས་ལེ་འཁྲི་རིམ་བརྒྱད་དུ་ཅད་གཅོད་བྱེད་པ།
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་རྒྱ་མེ་བསྟན་པའམ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་ལས་དུ་བ་ཡོད་པ་འགོག་
པའི་གཏན་ཆིག་ས།

རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞིའི་ནང་གསེས། རྒྱ་
ཉག་ས་སུ་བཀོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །བརྗོད་ན་ལྟམ་བྱའི་གཏན་ཆིག་ས་འཕེན་པ་སྟེ།
དཔེར་ན། དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱ་མ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པ་
གཞན་རིགས་འཕེན་པའོ། །

རྒྱ་མ་ཆང་པའི་བྱང་པར་བཛོད་པ། བྱང་པར་བཛོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བཛོད་འདོད་
དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་རྒྱའི་ཆ་ལག་མ་ཆང་ཡང་། ཆང་བ་དང་མཉམ་པའི་ལྟམ་བྱ་བྱང་པར་
ཅན་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག།

རྒྱ་མ་རིང་པོ། མི་རང་རྒྱད་རིང་པོ་འམ་གཤེས་རྒྱད་དལ་པོ།

རྒྱ་མཐི་ནད། སྤྱི་ར་ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་གཉིས་པོ་མི་འཛོད་པ་བསྟེན་པས་རྒྱ་མར་བབས་ཏེ་ན་ཆ་སྤྱོད་
པ་དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་མཁྲིས་པ་བསྤྱོད་པའི་ཟས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་ངོ་། །

རྒྱ་མཐི་ནད་ལ། ༡ རྒྱ་འབྲིལ། རྒྱ་མར་རྒྱང་ཞུགས་ནས་ལྷག་ལྷག་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་སུ་ཁྲིལ་ཞིང་
ཆུ་ཉ་བུ་འཁྱུ་བ། ༢ རྒྱ་འབྲིལ། རྒྱ་མ་རྒྱང་གིས་གཙུག་ནས་འོག་རྒྱང་མི་ཐོན་པ་འབྲིལ་ཏེ་ན་
ལྷག་ལྷང་དུ་བ་ཕྱེད་དོ། ༣ རྒྱ་འབྲིངས། རྒྱ་མ་ལ་བད་ཀན་པེ་སྐབས་རྒྱས་ཏེ་རྒྱ་མ་ལྷེ་ལ་རྒྱང་
ན་བ། ཇི་མ་འབྲིང་ནས་མི་ཐོན་བ། སྐབས་སུ་ན་ཞིང་སྐབས་སུ་པེ་སྐབས་འཁྱུ་བ། ༤ རྒྱ་
འགགས། ཁྲག་དང་མཁྲིས་པའི་ཆ་བ་རྒྱས་ཏེ་ཇི་མ་འགགས་པས། གཏོང་བའི་ཆེ་འོག་སྒོ་ཆ་
ཞིང་འདིལ་ནས་གཟེར་བ། ཇི་མ་འཁྱེད་ལ་དང་འདྲ་བ་ཆགས་པའོ། ༥ རྒྱ་གཟེར་རོ། ན་ལྷག་ཆེ་
ཞིང་ཐུར་དུ་བ་འལ་བ།

རྒྱ་མཐི་རྒྱང་ཆ་བས། མོ་ནད་རྒྱང་ཆ་བས་རིགས་དུག་གི་ནད་ཆན་རྒྱ་ཞབས་བསྐྱམས་ཤིང་རྒྱ་
མཆན་དུས་མིན་དུ་འབབ་པ་ཞིག།

རྒྱ་མཐི་གསང་། ལུས་ཀྱི་གསང་གནད་ཅིག།

རྒྱ་མི་མ་ཐུན་བ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འདོད་པ་དེ་སྤྱེ་བར་མི་ཁུས་བའི་ས་པོན།

རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད། དོན་དག་མེད་བ། རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱེ་མི་ཡོང་།

རྒྱ་མེད་བ། ① ས་པོན་མེད་བ། ② རྒྱ་དངོས་མེད་བ།

རྒྱ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར། ལུ་སྟེགས་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལྷ་བ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྤྱོད་པ་ལས་རྒྱ་འབྲེལ་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་རི་ལྷར་ཞེན། ཉི་ཤར་
རྒྱ་པོ་མ་ཐུར་དུ་འབབས་པ་དང་། སྐར་རྒྱུ་མ་ཆེར་མ་གཟེངས་རིང་རྣོ་བ་དང་། མ་བུའི་མདོངས་བཟ།
ལ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས། ལུས་ཀྱང་མ་བུས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་། ཞེས་འདོད་དོ། །

རྒྱ་སྤྱད་གསང་། ལྷེ་བའི་འོག་ཏུ་ཆོན་དོ་གཞལ་བའི་གནས་སུ་རྒྱ་སྤྱད་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་འབྲེལ་བའི་
མེ་བཅའི་གསང་ཞིག་སྟེ། དེར་མེ་བཅའ་བཞག་ན་རྒྱ་མར་གྲང་རྒྱང་ཞུགས་ནས་ལྷུ་བ་དང་པེ་
སྐབས་ཅན་འཁྱུ་བ་ལ་པན།

རྒྱ་ཅ། ཀྱང་པའི་མཐེལ་ཁྲག་ཏུ་རྒྱ་མ་ཁྲག་ཅས་ཟེར་བས་དེར་ཡོད་པའི་སྤྱིང་དང་འབྲེལ་བའི་གཏར་

ཅ་ཞིག་སྟེ། དེ་གཏར་ན་སྟོང་ནང་ལ་པན།

རྒྱ་ཚད། མི་འཛོད་པའི་ཟས་སྟོམ་བསྟེན་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མར་ཆ་བ་ཞུགས་པའི་ནད་
ཅིག་སྟེ། རད་རྟགས་སུ་རྒྱ་མ་མི་བདེ་ཞིང་ཐེ་སྒྲུབས་དང་ཁྲག་འཕྲེས་པ་བཤལ་བ་ཞིག་

རྒྱ་ཆེ་ལ། རྒྱ་མའི་ཆེ་ལ།

རྒྱ་ཆོགས། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ཆོགས་པ་དང་། དགེ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་བསོད་ནམས་གཉིས་ལ་འཇུག་པའོ། །
རྒྱ་མཚན། སྒྲུབ་བྱེད་དམ་གོ་བྱེད། རྩར་བཙུན་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་
འདུག །དེ་ལྟར་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད། རོན་དངོས་བསྟན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།

རྒྱ་མཚན་འགལ་བའི་ཡིད་དཔྱོད། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ནད་གསེས། རྒྱ་མཚན་འགལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་
རང་ཡུལ་དོན་མཐུན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གཉན་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཆོ་ལྟ་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་དཔྱོད་
པ་རྒྱ་མཚན་འགལ་བའོ། །

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱིས་སྒྲ་ཤེས་བྱུང་བ། ཚད་མ་རིགས་གཉེར་གྱི་མཚོན་བྱ་འཛོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནམ་དག་ཞིག་སྟེ་དཔེར་ན། རྟོ་བ་སྤར་བ་སོགས་བྱམ་པའི་བྱུང་ཆོས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་
གོང་བྱ་དེ་ལ་བྱམ་པའོ། །ཞེས་བཏགས་པའི་ཆེ་དེ་འབྲའི་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་དེ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པས་དོན་ལ་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་པ་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་དོན།

རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ནད་ནས་མདོ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
ཐེག་པའོ། །

རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ནད་གསེས། རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
རང་ཡུལ་དོན་མཐུན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་
པ་འཛིན་པའི་དཔྱོད་པ་ལྟ་སྟེ། ཡོད་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་མ་ངེས་པའོ། །

རྒྱ་མཚན་མེད་པ། སྟོང་པོ་དང་དོན་གང་ཡང་མེད་པ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་སྐད་ཆ་མ་
བཤད་ལྟ་སྟེ།

རྒྱ་མཁན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ནང་གསེས། རྒྱ་མཁན་གང་གི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་མི་
སེམས་པར་རང་ཡུལ་དོན་མཐུན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཁན་མ་དེས་པར་སྤྲ་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་སྤྲུམ་པ་ལྟ་བུའོ།

རྒྱ་མཁན་ཞིབ་འདྲའས་བྱང་བ། རྒྱ་མཁན་ཞིབ་ཆ་སྒྲོས་བཀལ་ཆོག་པ་བྱང་བ།

རྒྱ་མཁན་ཡང་དག། གཏུན་ཆིགས་སེམས་སྒྲུབ་བྱེད་ནམ་དག

རྒྱ་མཁན་ཡོད་པ། གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ།

རྒྱ་མཁན་ལེན། [ཁམས་སྐྱད] གཤེགས་ཤེགས་གཏོང་བའམ་བསྟན་བཞེས་པ། སྒྲོབ་སྒྲོང་ཡག་པོར་མ་
བྱས་ན་དགེ་ཆེན་གྱིས་རྒྱ་མཁན་ལེན་གྱི་རེད།

རྒྱ་མཁན་ཤོད་པ། གནད་དོན་དང་མཐུན་པ་བཤད་པ།

རྒྱ་ཇས། རྟོར་ལོངས་སྒྱུད་དམ་དོས་པོ་གང་ཞིག་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ།

རྒྱ་ཞགས། བྱང་ཁོལ་རྒྱ་མ་ཞགས་སྒྲོར་མོ།

རྒྱ་གཞི་ཁངས། རྒྱ་གཞི་ཁངས་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྱུད་ཐ་སྟོན་ཅིག་
ལྟེ། དཔེན་སྐད་དུ་metadata ཟེད།

རྒྱ་ཟད་རྒྱུན་ཟད། དགེ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤང་སྤང་མི་དགོས་ཤིང་སེམས་ནམ་རྟོག་མེད་པར་མཉམ་
བཞག་བྱས་ན་དགེ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཟད་དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་དོ།

རྒྱ་ཟས་ཕྱོགས་སྒྲུང་། རྒྱ་ཁྱུ་དངོས་སོགས་ཀྱི་བཅའ་པ་ཐོས་ནས་ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ཞེན་བྱས་པ།

རྒྱ་གཞུགས། གཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིད་བྱེད་དམ་ཅོམ་གཞིར་བྱུར་པ། ས་སོགས་འབྱུང་བར་
བྱུར་པའི་གཞུགས།

རྒྱ་གཞུགས་བཞི། ས་རྩ་མེ་རྩུང་སྟེ་བཞི།

རྒྱ་གཟེར། གཉན་རིམས་རྒྱ་མར་བབས་ཏེ་རྒྱ་མ་གཟེར་ཞིང་ཁྱག་ཏུ་འཁྱུ་བའི་བཤལ་རིམས་ཤིག

རྒྱ་འོར། རྒྱ་མའི་འོར་ནད། སྤོང་བཅོས་དཀའ་བའི་རྒྱ་ནད།

རྒྱ་ཡི་རྒྱན་བཅུ་དྲུག། དོན་རྒྱན་སྤྲུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་ཡི་རྒྱན་ནི་དངོས་པོ་
འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འཕྲུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ་རྒྱ་དངོས་དང་བཏགས་པ་བ་

ཅི་རིགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞིག་སྟེ་དེའི་ནང་གསལ་སྐུ་གང་སྐྱབས་བཅུ་དྲུག་ནི། ཅ་པའི་
དབྱེ་བ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ལ་ནང་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད།

རྒྱ་རིག །སྐར་ཅིས་རིག་པའི་གངས་གནས་ཤིག

རྒྱ་རྒྱགས། བད་ཅིག

རྒྱ་ལ། ① དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་དར་མདོ་རྫོང་གི་ལ་ཞིག །② ལ་ཞིག །བོད་
རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་རུ་ཐོག་རྫོང་གི་ཁུབ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།

རྒྱ་ལངས། རྟོར་ལྷགས་གྱི་ཕོ་བར་ཟུག་རྒྱ་དྲག་པོ་འབྱུང་ཞིང་ཉལ་ལང་དུ་མ་བྱེད་དགོས་པའི་བད་ཅིག

རྒྱ་ལམ་བཙོ་ལ། ལུས་གྱི་གནས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱང་མཐིས་བད་ཀན་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་བཙོ་ལ་སྟེ།
རུས་པ་དང་། རྟ་བ། རིག་བྱའི་སྟོ་བ་སྟུ། སྟིང་དང་ཞར་བྱུང་སྟོག་ཅ་ལོང་ག་བཅས་རྒྱང་གི་རྒྱ་
ལམ་ལ། ཁྲག་དང་། རུལ། མིག །མཆིན་པ། སྟོང་མཐིས་རྒྱ་མ་བཅས་མཐིས་པའི་རྒྱ་ལམ་ལ།
དྲངས་མ་ཤེས་ཆེན་ཁྲ་ཁུ་བ་དང་། ག་ཤང་གཅི། སྟ་ལྟེ། སྟོ་བ་མཆེར་བ་པ་མཁལ་ལ། ཕོ་བ་སྐྱང་
པ་བད་ཀན་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལ་བཅས་བཙོ་ལ་ཡོད།

རྒྱ་ལམ་ཆ་འཕྲིན། སྟོག་སྐྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་channel info ཟེད།

རྒྱ་ཤ། བད་ཁོལ་གཉེ་མ།

རྒྱ་ཤེས། སྟོག་སྐྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་metaknowledge ཟེད།

རྒྱ་ས། འགྲོ་སའི་ལམ་ག།

རྒྱ་ས་ཡི་ཡོངས་སྟོངས། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རུ་ཐོབ་པའི་ས་ཡི་སྟོན་ཐད་ཅིང་ཡོན་ཏན་སྟོང་
པའི་ཆེད་དུ་བཙོན་པའི་བྱང་སེམས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཐུན་པའོ།

རྒྱ་སྐང་། འགྲོ་ས་དོག་པོའི་སྐང་ལམ།

རྒྱ་སྟིན། རྒྱ་མའི་ནང་དུ་སྟེས་པའི་འབྲུ་སྟིན་གྱི་ནད་རིགས་ཞིག

རྒྱ་གསང་། རྒྱ་མའི་གསང་སྟེ་རྒྱ་བ་གྱི་སྐལ་ཆོགས་བཅུ་བདུན་པ་རྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་པའི་གསང་སྟེ།

དེར་མེ་བཅའ་བཞག་ན་རྒྱ་མའི་སྤོན་དང་། གང་རྒྱུད་གིས་ལྷ་བའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཅན་འབྱུང་བ་ལ་ཕན།
རྒྱ་གསུམ། ① སྤྲེས་ཐོབ་ཤེས་རག། མང་དུ་ཐོས་པ། བཙོན་འབྱུང་ཆེན་པོ། ② ཉན་རྒྱུད་མཁུས་
བད་ཀན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལས་རྒྱུད་གི་ནད་དང་། ཞེ་སྤང་ལས་
མཁུས་པའི་ནད། གཉི་མུག་ལས་བད་ཀན་གྱི་ནད་འབྱུང་བ་བཅས་སོ། །

རྒྱ་ལྷག། རྒྱ་མ་དང་ཡོང་གིས་འབྲེལ་མཆོམས་ནས་ལོགས་སུ་ནར་བའི་ཐས་སྒོམ་མི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་མ་
ཐ་ལ་སྤྱད་དུ་ཞིག

རྒྱ་ལྷོད་པ། དང་རྒྱུད་རིང་པོ་དང་ཡང་ན་ཁ་སྤྱད་དུ་རྒྱ་མ་རིང་པོ་ཟེར།
རྒྱ་ག [༥]འབྲེད་ཐེས་དད་པ། ལུས་ཀྱི་གཡོ་འགྲལ་སྤྱད་པའི་དོན་ཉེ། ཉ་རྒྱག་ན་བྱ་འཕྱར་བ་ལས་
མཁྱོགས། ད་རྒྱག་ན་ལྷགས་ཉ་ལས་མཁྱོགས། ལྟ་བུ། མིང་རྒྱུད་། རྒྱ་ག་པ། ལས་
ཆིག། བརྒྱགས། བརྒྱག། རྒྱ་ག། སྤྲེལ་ཆིག། རྒྱ་གས།
རྒྱ་གཞི། སྤྲིན་བདག་གི་རྩེས་སུ་མཐུག་ཕྱིལ་ཕྱིལ་གྱིས་བརྒྱགས་ཉེ་འགོ་བའི་ཁྱི་སྟེ་སྟོན་པའི་དཔེ།
རྒྱ་ག་ཁ། ཁང་པའི་རྒྱ་མཐོངས་སོགས་ཀྱི་མཐའ་སྟོར་སྟོར་སྟོར།
རྒྱ་ག་གྲུག། རྒྱ་མང་ཐག་རིང་འབྲུལ་པའི་དོག་ཁྲིས་འཁྲེར་སྤྱད་ཅིག་སྟེ་དཔུང་རྒྱག་དང་ཁྲར་གིང་
ཡང་ཟེར།

རྒྱ་ག་འགྲན། གོམ་རྒྱ་ག་སུ་མཁྱོགས་འགྲན་སྤྱད། ས་བདེ་མོར་མི་རྟའི་བང་ཅལ་རྒྱ་ག་འགྲན་བྱས་པ།
རྒྱ་ག་རྒྱ། འབབ་འགོ་བའི་རྒྱ་རྒྱན།

རྒྱ་ག་ཆེ་བ། ① མཁྱོགས་བྲགས་པ། ② ཆོང་ཕྱིན་བདེ་བ།

རྒྱ་ག་མཆོང་། ① རྒྱ་ག་པ་དང་མཆོང་བ། ② [མཛོན་]སྟེ་ཁྱུ།

རྒྱ་ག་རྟ། ཉ་རྒྱ་ག་འགྲན་བསྤྱད་ཕྱིད་པའི་རྟ།

རྒྱ་ག་ཐིག། ཁྲ་བ་སོགས་རྒྱ་ན་དུ་འགོ་སའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྩོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཐིག་
དེར་བརྟེན་ནས་འཛིན་ཐབས་བྱེད།

རྒྱ་ག་དུས། ཆོང་ཐོག་སོགས་འགོ་རྒྱ་ག་ཆེ་བའི་དུས།

རྒྱ་ག་རྒྱུད། རྒྱ་ག་སྤྱད་བསྤྱད་ནས་གཞན་ལ་དབྱུགས་པ་སོགས་བཞུས་པའི་དོན།

རྒྱལ་པ། རྒྱལ་གི་མེད་རྒྱུད།

རྒྱལ་པ་འཁོག་ཡངས། འཁྱུག་རྒྱུ་བཟོ་བའི་དཔེ། བན་ཚུན་མ་ཐུན་བའི་བར་དུ་རྒྱལ་པ་འཁོག་
ཡངས་མ་བྱེད།

རྒྱལ་པ་ལེབ་འདུད། དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མེད་བར་ཆ་སྟོན་མཁས་བྱེད་བའི་དཔེ། ད་ལམ་གྱི་ཁལ་
འདིར་གཞུང་སྐྱེད་ཆོས་གསུམ་ཆང་མ་རྒྱལ་པ་ལེབ་འདུད་དུ་བསྐྱལ་དགོས།

རྒྱལ་བྱེད། [མཛོན]ཀར་པ།

རྒྱལ་ཆད་ཆོད་འཛིན། སྒོ་བ་སྒྲུབ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་བའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་flow control ཟེད།

རྒྱལ་ཡིག། དབུ་མེད་འཁྱུག་ཡིག།

རྒྱལ་ལམ། ① མི་སྤྱལ་ས་རྒྱ་མོགས་འགོ་སའི་ལམ་ཤུད། ② སྒྲ་བ་མོགས་རི་དྲགས་འགའ་ཞིག་
རྒྱན་དུ་འགོ་འགོ་བས་གོམས་བྱང་གི་ལམ་ཞིག། ③ བང་འགོས་གཏོང་སའི་ལམ།

རྒྱལ་ཤད། སྒྲ་ཤད། སྒྲ་ལ་རྒྱལ་ཤད་བརྒྱབ་སྟེ་ལན་བྱར་བསྐྱས།

རྒྱལ་ཤར། ཞར་འཕེན་ནམ་བང་རྒྱལ། སྒོ་བ་སྤྱལ་མང་པོ་སྤྱལ་ཅལ་ཐང་དུ་རྒྱལ་ཤར་སྒོ་དེ་འགོ་བ།

རྒྱལ་ཤེད། བང་ཅལ་འགོ་རྒྱལ་གི་ཤེད་ཤུགས། ཏ་ལ་རྒྱལ་ཤེད་ཡོད་ན་བྱང་ཐང་སྒོང་བ་རེད།

རྒྱལ་སྤྱལ། དབུག་པ་སྤྱལ་སྤྱལ་བྱེད་བའི་བན། སྒོ་ལ་རྒྱལ་སྤྱལ་གཏོང་བ།

རྒྱལ་ཤིལ། དབུག་པ་ཤིལ་ཤིལ་ལམ་ཀན་ཁང།

རྒྱལ་ས། ① རྒྱལ་ས་པའི་སྤྱལ་ཆོག། ② སྤྱལ་བ། ར་རྒྱལ་ས། ཤུག་རྒྱལ་ས། ③ གོམས་འདིས་གྱི་
ཆད་གཞི། དཔེ་རྒྱལ་ས། ཡིག་རྒྱལ་ས། དཔེ་ཆོག་སྒོ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཆད་པ། སྒོ་བ་སྦྱོང་གི་
གོ་རྟོགས་སྒོ་རྒྱལ་ས་འགན་པ།

རྒྱལ་ས་ཆད་པ། སྒོ་བ་མ་གང་ཞིག། རྒྱན་ལྗན་གྱི་ཡིག་རྒྱལ་ས་སྦྱོང་བའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱ་རྒྱུན་གང་
ཞིག་གིས་ཞུགས་མ་ཐུབ་པ་ཉིན་དེའི་ཡིག་རྒྱལ་ས་སྦྱོང་མ་ཐུབ་པ།

རྒྱལ་ས་ཐོ་འགོད་པ། རྒྱལ་ས་སྦྱོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མིང་ཐོ་འགོད།

རྒྱལ་ས་པ། ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པའི་རྒྱལ་པའི་འདས་པ།

རྒྱལ་མ་སྤོང། དཔེ་ཆ་སྤོན་རྒྱལ་མ་སྤོང་པའི་མིང།
རྒྱལ་མ་འཕྲོང། དཔེ་ཆ་སོགས་རྒྱལ་མ་སྤོན་པའི་ཕྱོད་པ།
རྒྱལ་མ་ཡིག། རྒྱལ་མ་སྤོང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་གསང་བའི་སྤོན་པ་བཞེས་པའི་ཡི་གེ།
རྒྱལ་མ་ལེན། གོམས་འདིས་ཀྱི་ཆོད་གཞི་ལྟ་བུ།
རྒྱལ་མ་ལེན་འདེམས་སྒྲུག། ལེགས་ཉེས་བལྟས་ཏེ་འདེམས་སྒྲུག།
རྒྱལ་མ་ལེན་པ། ཡི་གེ་སོགས་ཤེས་དང་མི་ཤེས་བརྟག་པ། ཡིག་ཆོད་གཏོང་བ་ལྟ་བུ།
རྒྱལ་མ་བཤེར། སློབ་མའི་ཡོན་ཆོད་ཆོད་ལྟ་བུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། ཡིག་རྒྱལ་མ་ལེན་
སྐབས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་གཤམ་བཤུ་དང་། བན་ཚུན་རོགས་བརྟེན་སོགས་
འགོག་མཁན་གྱི་མི་སྒྲ།
རྒྱལ་མ་བཤོལ། སློབ་མ་གང་ཞིག སློབ་དུས་གཅིག་གི་སློབ་ཆོན་རྣམས་རྫོགས་ནས་མཐར་ཡིག་
ཆོད་གཏོང་སྐབས། རྒྱ་རྒྱུ་གང་ཞིག་གིས་དུས་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་མ་སྐྱབ་པ་བྱུང་ན། དེའི་གོང་
ནས་ཡིག་ཆོད་གཏོང་བའི་དུས་ཆོད་ཕྱིར་འགྱུར་བྱ་རྒྱའི་རེ་ཞུས་ཕུལ་ནས་ཕྱིར་འགྱུར་བ།
རྒྱུར་པ། མོ་མཆོན་གྱི་རྒྱས་པའི་གཤམ་མིང་སྟེ། དེ་ཏུ་དམར་དགོ་བཤེས་བརྟན་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་གསེང་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆེན་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། རྒྱུར་པ་མོ་མཆོན་
རྒྱས་པའི་མིང་། དཔེར་ན་དེའི་མཛོའི་རྒྱུར་པ་ལ། རབ་ཆོད་རྒྱུར་པ་ཐེར་པ་ལྟར་དོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དོ།
རྒྱུངས་པ། སྐལ་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གནས་པའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་ཐེར་པའི་སྟོག་ཅ་དཀར་པའི་མིང་
གཞན་ཞིག
རྒྱུ། ① སྤྱི་ཕྱི་བར་མི་འཆད་པའི་དཔྱུས་གཅིག་གསུང་གཅིག པའི་རྒྱུད་ཕུས་འཛིན། སྤྱི་རྒྱུ།
ཕུས་རྒྱུ། སེམས་རྒྱུ། ཤེས་རྒྱུ། ཕུ་བྱ་རྒྱུ། ② སྤྱུང་པ། གཞུའི་རྒྱུ། སྤྱ་སྤོན་རྒྱུ་
གསུམ་པ། ཐེར་རྒྱུ། ③ ཕུལ་ཕྱོགས་སམ་ས་ཞུལ། རྒྱ་རྒྱུ། རི་རྒྱུ། ས་རྒྱུ། སྤྱང་ཁེར་གྱི་
ཉེ་རྒྱུ། ④ རིགས་ཕུས། ཕུས་རྒྱུ། ཞུག་རྒྱུ། མིའི་རྒྱུ། ཏྲ་རྒྱུ། སོན་རྒྱུ་བཟང་པོ།
⑤ གསང་སྤྱགས་དང་དེའི་གཞུང་རྣམས། མདོ་རྒྱུ། བ་རྒྱུ། མ་རྒྱུ། ⑥ བྱ་ཕྱེད་ཐ་དད་པའི་

ལས་ཆིག་ད་ལྟ་བུ། སྐྱད་པ་ལ་མེད་པ་རྒྱུད་བཞིན་ཡོད། ཁབ་མིག་ལ་སྐྱད་པ་བརྒྱ་དགོས། ཁ་
སང་ངས་མེད་པ་བརྒྱས་ནས་མ་ཁི་བཏོན་པ་ཡིན།

རྒྱུད་སྐྱལ་ངར་སྒོང་། སྒོག་ཏུ་གཞན་ལ་ངན་སྐྱལ་གྱིས་ངར་སྒོང་བར་བྱེད་པ།

རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ། ལྟ་སྒྱུད་དབང་དང་དམ་ཆིག་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་དང་ཉིང་འཛིན་
མཆོད་ལྷགས་སོ། །འདི་ལ་ངར་བཞིན་བརྒྱ་ཡང་ཟེད།

རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྒྱ་གཅིག །གཡུ་ཐོག་ཆ་ལག་བཙེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཁོག་དབྱག་བྱུང་ཆེན་མིང་བ་
ལས། གསོ་བ་རིག་པའི་བཀའ་བསྟན་བཙེས་ཐམས་ཅད་འདི་ནས་གསལ་བར་སྟོན་པས་ན་
གསོ་བ་རིག་པའི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཅེར་གྱུར་པའི་ཆེ་བ། སྟན་དབྱུང་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པས་ན་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཆེ་བ། གསོ་
དབྱུང་ཐམས་ཅད་མ་སྒོངས་པར་འབྲེལ་བས་ན་གསོ་བ་རིག་པའི་དབྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཆེ་བ། ནད་དང་། ཉགས། གསོ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པས་གསོ་
རིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་ཆེ་བ། སྟན་དབྱུང་ཀྱི་ལྷགས་སྟེ་ཆོན་ཐམས་ཅད་འདི་ནས་
གྲུས་པས་གསོ་རིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཆེ་བ། ནད་ཐམས་ཅད་མ་
བསྐྱེབས་པར་གསལ་བར་མཐོང་ནས་གསོ་རིག་གི་མེ་ལོང་ཡིན་པའི་ཆེ་བ། གསོ་དབྱུང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྒྱུད་འདུས་པས་གསོ་བ་རིག་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་སྐྱད་ཡིན་པའི་ཆེ་
བ། ནད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བ་བདུད་རྩིའི་ཆར་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཆེ་བ། འཆི་བདག་གི་བདུང་
ལས་སྒྲོབ་པ་མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཆེ་བ། ནད་བ་ཀུན་གྱི་རེ་བ་སྟོབས་
མེད་དུ་སྒྲོང་བས་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཁོར་ཡིན་པའི་ཆེ་བ། ནད་མེད་པ་ལ་ནད་མི་འབྱུང་བར་བྱེད་
ཅིང་ན་བ་འདུ་བ་སྟོམས་ཤིང་ཆེ་བསྐྱེད་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་འདིར་ཆེ་དང་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ།
སྤྱི་མའི་བདེ་བ་ཐོ་རིས་བཟོད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པས་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིད་
བཞིན་ཀྱི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུའི་ཆེ་བ་༡༡ཕྱེ། རྒྱུད་རྒྱལ་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས།

རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཐབས་བཞི། དོན་གྱི་ཁོག་བྱུང་གིས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འངལ་བ་ལྟར་ལུག་ དཀྱུས་

ཀྱི་ས་སྟག་མོ་ནགས་ལ་མཆོང་བ་ལྟར་བཅད། ཆོག་གི་དོན་རྩལ་སྤལ་དལ་གྱིས་འགྲོས་ལྟར་
བཤད། མན་ངག་གི་དོན་སྤྱི་གོ་བ་ལྟར་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན་བསྟུ་བ་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཐབས་
བཞིའོ།

རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ། རྫོང་འཆང་གི་མཆོན་གཞན།

རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་གི་ཆེ་བ་དགུ། ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཁོག་དབུག་ཁྲུང་ཆེན་ལྗེ་བ་ལས།
སྟོན་པ་ཆད་མེད་པས་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེའི་འཇུག་སྟོ་རུ་འཇུག་མི་
དགོས་པའི་ཆེ་བ་༡། དམན་ལྷག་ལོག་བལྟ་ཞིང་ལྟ་བ་སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཆེ་བ་༢དང་། འཇུག་པ་
ཆད་མེད་པ་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོམ་ལ་གོལ་ས་མེད་པའི་ཆེ་བ་༣དང་། མི་དགེ་བ་ངན་
སྦྱོང་ཐམས་ཅད་དོར་བས་དམ་ཆོག་མ་ཉམས་པའི་ཆེ་བ་༤དང་། ལམ་པ་རྩོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྲུག་
ལ་སྦྱང་དེ་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་སྦྱར་ནས་བྱིན་པས་ཉེས་སྟོན་གྱི་འི་མས་ས་
གོས་པར་བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས། དལ་བྲེལ་འབྲུགས་ལྟོགས་ལ་སོགས་པ་དང་ནད་པའི་ཆོག་
བཟོད་པས་བཟོད་པ། ལེ་ལོ་མེད་པར་ནད་པ་གསོ་བའི་བྱ་བ་ལ་བཙོན་པས་བཙོན་འབྲུས། སྟོན་
དབྱེད་ལ་རྟོག་ཅིང་བསམ་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན། དེ་ལྟར་བཙོས་པས་སྟོན་དབྱེད་ལ་ངེས་
ཤེས་སྦྱེ་བས་ན་ཤེས་རབ་བོ། དེ་ལྟར་པ་རྩོལ་བྱིན་པ་བྲུག་ལ་སྦྱང་པས་ཆོགས་གཞན་
བསགས་མི་དགོས་པའི་ཆེ་བ་༥དང་། ཐར་བ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
པས་འབྲས་བུ་གཞན་ནས་བཙལ་མི་དགོས་པའི་ཆེ་བ་༦དང་། བཤད་པ་ལག་ལེན་འདི་རང་ལ་
ཆང་བ་གསོ་དབྱེད་གཞན་ལ་བཞུགས་མི་དགོས་པའི་ཆེ་བ་༧དང་། དག་ལའང་ཕན་ཐོགས་པས་
དག་པོ་གཉན་དུ་ཆོད་པའི་ཆེ་བ་༨དང་། ཡུལ་ལ་སྦྱོགས་རིས་མེད་པར་ཡུལ་གང་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་
གཞན་གྱིས་བྱུང་དུ་འཁྱར་པའི་ཆེ་བ་༩དང་། དེ་ལྟར་ཆེ་བ་དགུ་དང་ལྟན་པའོ།

རྒྱུད་ཁྱིད་སྟོབ་སྦྱོང་། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྦྱོང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་genetic learning ཟེད།

རྒྱུད་འཁྱིད། པ་མའི་རྒྱུད་བྱུང་འཁྱིད་པ་སྟེ། པ་རྒྱུད་བྱུ་ལ་མ་འཁྱིད་ན། རི་བོང་ཤོ་རྟོ་གནས་ཡོང་།
རྒྱུད་ཀྱིང་པོ། ལས་སྤྱོད་པོར་འདུལ་མི་སྤྱབ་པའི་སེམས་མཁྱེགས་པོ་འཕྲུལ་པོ། བག་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་

བ་ལ་གོམས་ལུགས་ཆེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིང་པོ།
རྒྱུད་ལྷ། གསང་ལུགས་འཆད་ཉན་ཤེད་སའི་བྲུ་ཆང་།
རྒྱུད་ལྷ་ཉོད་སྤང་གཉིས། རྒྱུད་བ་བྲུ་ཆང་ཉོད་སྤང་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། ཞེབ་པར་སོ་སའི་
སྐབས་སུ་གཟིགས།
རྒྱུད་རྒྱ་འབྲུལ་བྲ་བ། རྒྱུད་གསང་བ་སྤྱིང་པོ་སྟེ། དཔལ་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་པེས་པའི་
རྒྱུད་ཅེས་བྲ་བ། ཉིད་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་འབྲུལ་བྲ་བ་ལེའུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་རང་
བཞེན་ཅན། བེ་མ་ལ་དང་གཉགས་རྒྱ་ན་ཀུ་སྤ་ད། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུར་བ།
རྒྱུད་ལྷ། འགྲོ་བ་རྒྱུད་ལྷ་དང་དོན་གཅིག་
རྒྱུད་ལྷའི་འགྲོ་བ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་ལྷའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་ནས་བགྲངས་
བས་ལྷ་ཡིན། ཐར་བ་མ་ཐོབ་པ་ཆང་མ་འགྲོ་དགོས་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ན་ལམ་རྒྱུད་ལྷ་ཟེད།
རྒྱུད་གཅིག་པ། ① བེ་ཐང་རྒྱུད་རྒྱུད་གཅིག་པ། ② རིགས་རྒྱུད་གཅིག་པ།
རྒྱུད་ཆིངས་ལྷ། ས་བཅད་ཀྱིས་བཤད་ཆོས་བཞེད། འབྲེལ་བས་ཆིག་འབྲུ་གཞོན། ཉེ་ཀས་བསྐྱུས་
དོན་བསྟན། བསྟོལ་མཆོམས་ཀྱིས་འཁྲུགས་པ་བསྟེད། མན་དག་གིས་ལག་ལེན་བསྟན་པའོ། །
རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་བྲུབ། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་བྲུབ་ནི་གཙང་གནས་རྟིང་དུ་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ས་ལག་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ལོར་སྟེ་འཁྲུངས། གཞོན་བྱའི་དུས་སྤར་ཐང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་
ནས་སྟོབ་གཉེར་མཛད། རྟེན་པོ་འདུན་བྲུབ་པ་ལས་ཆང་མ་རྣམས་འབྲེལ་གསན། རྟེན་པོས་རབ་
སེང་གའི་བྱུང་དུ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ཡན་གྱི་བཤད་ལུང་དང་། རིམ་ལྷའི་
དམར་ཁྱིད་གསན། འབས་སྤངས་སུ་མཁན་ཆེན་དཔལ་སྟོབ་ཞེས་ལ་གཏུགས་ནས་དབུ་པར།
འདུལ་མཛོད་སོགས་གསན། རྒྱུད་ཆེན་སྟེན་པ་དཔལ་བ་ལས་འདུས་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་མན་
དག་དང་བཅས་ཡོངས་སུ་ཆང་བར་ཞུས། དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱུད་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱུད་
པའི་མེ་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༨༤༩ལོར་བུམས་པ་སྤིང་དུ་སྟེ་གཤེགས།
རྒྱུད་མཆོག་ཆེན་པོ་རྣམས་པ་ལྷ། ཞེ་སྤང་མི་དང་། གཉི་སྤྱག་སྤང་། ད་རྒྱལ་རྟ། འདོད་ཆགས་བྲུ། བྲག་
དོག་ཁྱིའོ། །

རྒྱུད་ཆགས། ལྷ་གྲ་མངལ་དུ་ཆགས་པ།

རྒྱུད་གཉིས། བ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་གཉིས་མོ། །

རྒྱུད་སྟོང་བྲུ་ཆང་། རྩེ་གུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩)ལོར་

རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་བཅུགས་པ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྟོང་བྲུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཆགས་
པ་ཡིན། ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་རྒྱུད་པ་བྲུ་ཆང་སྟོང་སྟོང་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་

རྒྱུད་སྟོང་པ་འདིས་བར་སྐབས་རྒྱ་རྟག་ར་མོ་ཆེ་ཆོགས་ལུལ་དུ་བྱས།

རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། གྲེ་དོ་རྩེ་འེ་རྒྱུད་དེ་ལེ་ལུ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆང་ཅན།

རྒྱུད་དུམ་བྲུ་བཞི། དོར་དཔྱེངས་ཀྱི་དུམ་བྲུ། ཁམས་གསུམ་ནས་རྒྱལ་གྱི་དུམ་བྲུ། འགོ་འདུལ་གྱི་
དུམ་བྲུ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དུམ་བྲུ་ལོ། །

རྒྱུད་སྤྱེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་དབང་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག །སྤྱོད་ཐབས།
ལས་ཆོགས་སོགས་ཅི་རིགས་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་ཆན།

རྒྱུད་སྤྱེ་གོང་མ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས།

རྒྱུད་སྤྱེ་དགོན་པ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ལོར་ཀམ་མི་བསྟོན་དོ་རྩེ་ས་ལྷག་
བཟབ་ད་ལྷ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་བད་མ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱུད་སྤྱེ་གཉིས། རྒྱུད་སྤྱེ་གོང་ལོག

རྒྱུད་སྤྱེ་དུག །བྲ་རྒྱུ། སྟོང་རྒྱུ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དེ་ཕྱི་རྒྱུད་སྤྱེ་གསུམ་དང་། བ་རྒྱུ། མ་རྒྱུ།
གཉིས་མེད་རྒྱུད་དེ་ནང་རྒྱུད་སྤྱེ་གསུམ་སྤྱེ་དུག

རྒྱུད་སྤྱེ་བདུན། རྩེ་པོ་རྩེ་འེ་ལམ་སྟོན་རང་འབྲེལ་ལས། བྲུ་པའི་རྒྱུད་དང་། སྟོང་པའི་རྒྱུ། རྟག་པའི་
རྒྱུ། གཉིས་ཀའི་རྒྱུ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ། རྣལ་འབྱོར་ཟླ་ན་མེད་
པའི་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱུད་སྤྱེ་བཞི། བྲུ་པའི་རྒྱུད་དང་། སྟོང་པའི་རྒྱུ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ། རྣལ་འབྱོར་ཟླ་ན་མེད་པའི་
རྒྱུད་དེ་བཞི།

རྒྱུད་སྤྱེ་བཞིའི་བྱང་པར། སྟོང་པ་དང་སྤྱི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྤྱིའི་བྲུ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་

ལ་ལྟོས་པ་དང་། བྱ་བ་ཏ་ཅང་མི་མང་བར་བྱེད་བྱ་བ་དང་ནང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཉིས་ཆ་མཉམ་
པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། བྱེད་བྱ་བ་དང་ནང་གི་ཉིང་འཛིན་གཉིས་ལས་ཉིང་འཛིན་གཙོ་བོར་འབྱུར་
པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། བྱེད་བྱ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གོང་ན་མེད་པའི་ནལ་འཕྱོར་སྐྱེད་རུས་པའོ། །

རྒྱད་སྡེ་ལོག་ལ། བྱ་རྒྱད་དང་སྐྱོད་རྒྱད་གཉིས།

རྒྱད་སྡེ་སོ་སོའི་བསྟེན་ཆེན། མི་གཞན་ལ་གསང་སྟགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རབ་གནས་
སོགས་མ་བྱས་གོང་དུ་སྟེད་སྟགས་དེར་ཡིག་འབྲུག་ཁངས་རི་ཡོད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
འབྲུམ་ལོངས་ངེས་ཀྱི་བཟླས་པ་གཏོང་དགོས། དུས་ཡུན་ལོག་སུམ་དང་མཐུག་དུ་བཟླས་པའི་
གངས་ངེས་ཅན་ཀྱི་བཅའ་ཆ་ལོངས་སྤྱིན་སྟེག་འབྲུལ་དགོས་པ་དེ་ནམས་ལ་བསྟེན་ཆེན་ཟེད།

རྒྱད་བརྒྱ་ཅ་རྒྱད། ཅི་རྒྱད། ཅི་མའི་རྒྱད། བརྒྱས་རྒྱད། བཤད་རྒྱད། འཕྲོས་རྒྱད། ཆ་མཐུན་རྒྱད།
རྒྱད་ནམ་པར་འབྲུགས་པ། བ་མ་གཉིས་སྟུན་མཆོད་ཡིན་པའི་རིགས་རྒྱད་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་སྟག་ནི་
རུས་རྒྱད་གཅིང་མ་མིན་པའི་དོན།

རྒྱད་ནམས་འཛིན། [མཛོན་རྒྱ་ཤིང་།

རྒྱད་པ། ① [ཐད་དཔ་]བརྒྱས་པ། བརྒྱ་པ། རྒྱས། ཨི་ཁུང་ནང་དུ་སྐྱེད་པ་སོགས་འབྲུག་པ། བྱེད་
རྒྱད་མཐུན་ཀྱིས་གསེར་ཀྱི་སྐྱེད་པར་སྤྱིག་གི་བྱེད་རྟོག་ནམས་རྒྱ་བཞིན་འདུག །ཁབ་མིག་
ལ་སྐྱེད་པ་རྒྱས་ཤིག །② རྒྱད་སྡེ་སྟེགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་པ། ཟླ་མ་རྒྱད་པ། ③ རིགས་རུས།
རྒྱལ་རྒྱད། རྒྱའི་རྒྱད་པ། རིགས་ཀྱི་རྒྱད་པ། གཏུང་རྒྱད། སྤྱིའི་རྒྱད་པ། རིགས་ཀྱི་རྒྱད་པ་ཆད་
པ། ཉེའི་རྒྱད་པ།

རྒྱད་པ་དགོན། བཤད་སྟུབ་ནམ་རྒྱལ་སྤྱིང་ཞེས་གྲང་བྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་འབྲུག་
ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ལོར་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་གསར་དུ་བཏབ། ལྷ་པ་མཐའ་
ལ་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་རི་པ་མོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མཛོད་དག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱད་པ་རང་གིས་ཟེན། ཟླ་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་རང་གིས་ཟེན་སྟབས་པ།

རྒྱད་སྟེལ་པ། རིགས་རྒྱད་སྟེལ་བ་སྟེ་སྤྱ་གུ་སྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

རྒྱད་ཟླ་མ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟླ་པོའི་མདོའི་དོན་དང་མཐུན་པར་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟུན་

པའི་གཞུང་། འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྗེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
རྒྱུད་སྒྲའི་དོན་ཤིན་པ་བཟུང་། སངས་རྒྱལ་ཆོས་དགེ་འདུན། རིགས་ཁམས་ཀྱི་འཇུག་ཡོན་
ཏན། འཕྲིན་ལས་རྣམས་སོ། །

རྒྱུད་འབྲེལ་སྒྲིག་གཙོད་ཆས། རྒྱུད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོད་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་ཤིང་ཏུ་pipeline processor ཟེད།

རྒྱུད་མང། བི་མང་ངམ་སྒྲ་སྟུན།

རྒྱུད་མངས། རྒྱུད་མང་དང་གཅིག །

རྒྱུད་སྒྲ་བྲུ་ཆེད། ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་རྒྱུད་པ་བྲུ་ཆེད་སྒྲ་གཉིས་སུ་བྲེ་
པའི་རྒྱུད་སྒྲ་བ། འདིས་བར་སྐབས་ཤིག་ལྷ་ས་མེ་ཏུ་དགོན་ཆོགས་ལུལ་དུ་བྱས། མིང་གཞན་
རྒྱུད་སྒྲ་ལུང་ལོ་ཅན་ཡང་ཟེད། རབ་བྱུང་བཟུན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་༡༤༣༣ལོར་རྒྱ་མཚོ་ལེས་རབ་
མེད་གསུམ་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲིའི་
གྲི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱུད་སྒྲིག། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགོད་སྟབས་པ་ལ་ཟེད།

རྒྱུད་ཆོག། །གསང་སྟགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞུང་དུ་གདམས་ངག་ཞལ་རྒྱུན་མེད་པའི་གང་ཟག་གྱི་བཏང་
བ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཐད་ཀར་མི་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་དང་། ཆོག་
རྣམས་སོ། །

རྒྱུད་ཆོག་བ། སེམས་ཁོ་བའམ་མི་དགའ་བའི་རིགས་ཤིག །རྒྱུད་ཆོག་བར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་
ཉེས་པས་མོངས་ཕྱིར་འོ།

རྒྱུད་ཆོགས་སུ་མ་ཆེད་བ། ལ་བ་ལས་བཤད་པའི་མཐུན་ཤིན་ལྗེའི་ནང་ནས་བསམ་པའི་མཐུན་
ཤིན་ཞིག་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགེ་བསྟེན་མ་རབ་བྱུང་དགེ་ཆུལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་
འཕོགས་པ་ལ། གསུམ་མན་ཆད་དུ་གནས་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་ལྷག་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲུལ་བ་
པོག་ཀྱང་མི་སྟེ། བ།

རྒྱུད་འཛིན། ① རིགས་རྒྱུད་འཛིན་བ། ② རིགས་རྒྱུད་དམ་འཛིན་ལུགས་འཛིན་མཁན།

རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། དག་ལས་གཞན་སྒོ་རྟོགས་པ་
མ་སྟུང་དུ་སེམས་ཅམ་པ་འདར་མི་འགྲུལ་བར་སྟོན་པ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་
པའི་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་ལས་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅས་བཞིའི་གས་ཤིག
རྒྱུད་བཞི། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མང་གཞི་རྒྱུད་བཞི་ཞེས་པ། ཅ་རྒྱུད་
དང་། བཤད་རྒྱུད། བན་དག་རྒྱུད། བྱི་མ་རྒྱུད་བཅས་བཞི་པོའི་བསྟུས་མིང་ཡིན།

རྒྱུད་རབས། རིགས་རུས་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ།

རྒྱུད་ལས་སྟེས་པའི་དབྱངས། སྔ་སྟན་སོགས་རྒྱུད་སྟུང་བདུངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྔ་དབྱངས།

རྒྱུད་ལས་འཕོས། [མངོན]མདའ་འཕངས་པ།

རྒྱུད་ལས་སྟ་རུང་བ། ལུས་སེམས་ལས་སྟ་བཞོལ་རུང་བ། ཉམས་བབས་ནས་མི་སྟོང་པོར་གྱུར་པ།

རྒྱུད་ལུང་མན་དག་གསུམ། མ་རྩའི་རྒྱུད། ཨ་རུའི་ལུང་། ཨ་ཉིའི་མན་དག་གོ།

རྒྱུད་བཤད་ཐབས་གཉིས། སྟོབ་བཤད་དང་། ཆོགས་བཤད།

རྒྱུད་གསང་བ་སྟེང་པོ། རྒྱུད་སྒྲུ་འབྲུལ་བ་བཤོ།

རྒྱུད་གསུམ། ① རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་དོན་གཅིག ། ② ས་སྒྲུ་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
དངོས་གཞི་གསང་སྟགས་རྩྭ་ཐོག་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་ནམས་རྒྱུད་གསུམ་དུ་བྲིལ་ནས་
ཉམས་སྟ་ལེན་པ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུད་ལ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྟོང་། ལུས་
ཐབས་རྒྱུད་ལ་དབང་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་བསྟོམ་པ། མཐར་ཐུག་འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྟེ་
ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ཡོན་ཏན་འཆར་བཤོ།

རྒྱུད་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལམ། ཀུན་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུད་ལ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྟོང་བ།
ལུས་ཐབས་རྒྱུད་ལ་དབང་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོམ་པ། མཐར་ཐུག་འབྲས་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
སྟེ་ལྷ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ཡོན་ཏན་འཆར་བཤོ།

རྒྱུ། ① རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སྟེ་བྱི་དུ་མ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ། དཔེར་ན། ལོ་
དང་། ཟླ་བ། ཞག་དང་། དུས་ཆོད་ནམས་སོ། །དུས་རྒྱུ་ནམ་རྒྱུ་། ལས་རྒྱུ་རིང་པོ་འཁོར་།
ཚུ་རྒྱུ་ཉག་ཏུ་འབབ། རིན་རྒྱུ་བར་མ་ཆད་དུ་མཐུད། ཐོན་སྟེད་ལག་ཅལ་གྱི་རྒྱུ་འཇགས་

ལ། ལྷན་དབྱང་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱ་བསྐྱར་བ། གོམས་སྒོལ་བཟང་པོའི་རྒྱ་ཆགས་ལ། ལས་ཀའི་
འགོ་ནས་གཞུག་བར་རྩར་བཅོན་རྒྱ་འབྱོར་བ། རྒྱ་དུ་སྒོལ་སྒྱོང་བྱས་ལ། ལྷན་སྒོལ་རན་
པའི་རྒྱ་བཅད་ལ། ལྷགས་ལས་དུ་མེ་འཁོར་རྒྱ་མི་འཆད་པར་འགྲོ་འོང་བྱེད་ལ། ② རྒྱ་
འབྲང་གི་ཁངས་རྣམས། རྒྱ་བཅས་འོངས་སྒྱོད་དག་བཟླ་བ།
རྒྱ་སྒྱོད་། ལྷ་མ་ལུང་། ལས་དོན་རྒྱ་སྒྱོད་མཐར་སྒྲེལ་བྱེད་ལ།
རྒྱ་ཁྲིགས། བར་མ་ཆད་བ་དང་དུས་རྟག་ལ། ལུལ་ལུང་རྒྱ་བྱུང་ཆང་མར་གིང་ནགས་མ་ལུག་པོ་
རྒྱ་ཁྲིགས་སུ་ཆགས་ཡོད་ལ།
རྒྱ་མཐོ། རྟག་དུ་དགོས་པའམ་རྟག་པར་མེད་དུ་མི་རུང་བ། རྒྱ་མཐོའི་གེས་ཡོན།
རྒྱ་འབྱོར་སྒྲེལ་ ལྷ་མ་ལུང་ནས་བྱ་ལས་རྣམས་རྒྱ་མ་ཆད་བ་སྒྲེལ་བ།
རྒྱ་གོས། དུས་རྒྱ་དུ་ཕྱོད་རྒྱའི་གོས།
རྒྱ་གྱི་ལྷ་གྲ། [མདོན]ཆར་ཐེལ།
རྒྱ་ཁངས། རྒྱ་ཁང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྱོད་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་རྒྱ་དུ་constant ཟེར།
རྒྱ་ཁངས་ཅོལ་རུས། རྒྱ་ཁང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྱོད་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་རྒྱ་དུ་constant function ཟེར།
རྒྱ་ལགས་བྱུང་སྒྲེལ། རྒྱ་ཁང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྱོད་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་རྒྱ་དུ་to propagate སྒྱི་ལོ་an exception ཟེར།
རྒྱ་ལྷག [ཀོ་རྒྱ་གྱིས་བཅོས་པའི་ལྷག་ཆན།
རྒྱ་གཅིག | ① རྒྱ་གཅིག | ② དུས་གཅིག
རྒྱ་ཆགས། མཚམས་མི་འཆད་པའམ་བར་མི་འཆད་ལ།
རྒྱ་ཆགས་གསུམ་ལ། གསེ་སྒྱོང་གི་སྒྱོར་ཆོག་ཅིག་སྟེ། དང་པོར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང་
ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མདོ་བསྐྱུལ་ནས་མདོ་འདོན་བ་དང་། གཞི་བདག་སོགས་ལ་གཏོར་མ་བྱེན་
ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་བྱག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བཤགས་བྱེད། དེ་ནས་ལྷ་མི་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེ་བོ་མང་

པོ་ཆོས་ཉན་པ་ལ་བསྐྱལ་བའི་དོན་དུ་ཆོས་བསྐྱལ་གྱི་མདོ་ཆོག་སུ་བཅད་པ་བཞི་བསྟན་ནས་
ཐུག་འཆལ་བའི་རྒྱུ། མདོ་འདོན་པའི་རྒྱུ། བསྟོ་བའི་རྒྱུ་དེ་རྒྱུད་གསུམ་དང་ལྗན་པའི་སྟོན་ས་
ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་གི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཤད་ཅིང་ཉན་པར་བྱེད་པའོ། །

རྒྱན་ཆད་པ། ཅ་བ་ཉིད་ནས་མེད་པར་གྱུར་པའི་དོན། ཚུ་བོ་འབབ་རྒྱན་ཆད་པ།
རྒྱན་ཆས་ཁ་གསར། གཟབ་སྟོས་མིན་པའི་རྒྱན་ཆས་གསར་པ།
རྒྱན་མཚོད། དུས་ནར་མཐའ་ནམ་ཀུན་འབྲལ་བའི་མཚོད་པ། དུས་རྒྱན་འཆར་ཅན་མང་པ།
རྒྱན་འཇགས། བྱ་བ་བཟང་ངན་གང་བཅས་པའི་སྟོལ་རྒྱན་རིང་དུ་ཆགས་པ།
རྒྱན་གཉིས་བསྐྱམས། རི་ཆེན་དང་རི་ཆུ་གཉིས་མི་འབྲུང་བ་འགག་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཉེ། འཕྲི་གུང་
བཀའ་མཆན་ལས། རྒྱན་གཉིས་བསྐྱམས་ནི། བཤད་གཅིད་ལམ་གཉིས་འགག་པར་གྱུར་པའི་
དོན་ལོ། །

རྒྱན་ལྟར། ① བར་མི་འཆད་པའི་ཐུ་བཞིན། ཉན་མཁོའི་ཡོ་ཆས་ཚུ་བའི་རྒྱན་ལྟར་འཕོན་པ།

② སྤར་སྟོལ་ནང་བཞིན། ལས་དོན་རྒྱན་ལྟར་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ།

རྒྱན་གཏན། དུས་རྒྱུ། རྒྱན་གཏན་ལས་ལུགས།
རྒྱན་གཏན་ཅ་རྒྱ། རྒྱུ་མཐོང་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་regular network ཟེད།
རྒྱན་གཏོར། རྒྱན་དུ་གཏོར་བའམ་འཛོག་པའི་གཏོར་མ།
རྒྱན་མཐའ། རྩས་རྒྱན་མཐའ་མ་དང་། སེམས་རྒྱན་མཐའ་མ་སྟེ། རྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་འཆང་རྒྱ་
ངས་ཀྱི་རྒྱན་མཆམས།
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ཡིན། རང་གིས་འདྲེན་
བྱང་གྱུར་པའི་རྣམ་ཐོལ་ལམ་གྱི་བར་ཆོས་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཞེས་
བཏགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མ་ཟེན་པའི་ཤེས་པའི་ནང་གི་མཐའ་མ་ཡིན་པས་ན། རྒྱན་མཐའ་
ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་
རྒྱས་པ་ཡིན།

རྒྱ་མ་ཐུང་། ལྷ་མ་ཐུང་།

རྒྱ་ཁྱུང་འཛོག་པ། སེམས་གནས་དགའི་གཉིས་པ། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་དེད་བཞིན་གཞན་
དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་ཁྱུང་འཛོག་པའོ།

རྒྱ་ཁྱུང་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ། དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་བཞིའི་ནང་གསེས། མཐོང་སྤང་སྤངས་ནས་
སྒོམ་སྤང་མ་སྤངས་པའོ།

རྒྱ་ལྗན། སྤར་ལྗར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དོན། དའི་ལས་ཀ་རྒྱ་ལྗན་ཡིན།

རྒྱ་ལྗན་དཀར་ཆད། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྤྱད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་normal brightness ཟེ།

རྒྱ་ལྗན་ཆེག་ཉགས། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྤྱད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་normal punctuation ཟེ།

རྒྱ་ལྗན་གསལ་ཉར། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྤྱད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་normal backup ཟེ།

རྒྱ་ལྗན་ཡིག་གཟུགས། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྤྱད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་normal font ཟེ།

རྒྱ་སྟོང་། ས་གནས་གཅིག་ཏུ་གཏན་སྟོང་། རློབ་ལྷའི་ནང་དུ་རྒྱ་སྟོང་གི་སྒོམ་བྱ་བ་ཅི་ཅམ་འདུག

རྒྱ་བྲ། [ཡུལ་]ཀོ་བའི་རྒྱ་བྲ།

རྒྱ་ནམ་རློག་གཞོན། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྤྱད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་normal mode voltage ཟེ།

རྒྱ་པར། རྒྱ་བྲ། བམ་རྒྱ། རྒྱ་ལྗན།

རྒྱ་སྦྱོང་ཟུང་སྦྱོང་། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྤྱད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་common coupling ཟེ།

རྒྱ་ཕྱོགས། རྒྱ་རྒྱུག་པའི་གཞུང་ཕྱོགས། ཤུའོད་ཀྱི་རྒྱ་ལོག་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་
ཤོར་བ། རློག་བཅུགས་ཅན་གྱི་བྱ་གཞིངས་ལ་འཇུག་ནས་གཙང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་

၇၃၄၆

རྒྱུན་ལྷགས། ཐེག་དམན་མཐོང་ལས་ལས་འདས་ཀྱང་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་བྱལ་ལ་མ་སྤངས་པའི་
ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལས་པ།

རྒྱུན་ལྷགས་ལ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ལས་རྒྱུན་ལྷགས་ལ་སྟེ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་གཉིས་དང་། རྒྱུན་
ལྷགས་འབྲས་གནས་གསུམ་བཅས་སོ། །

རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས། མཐོང་སྤང་ཀྱང་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྒྲོང་ཚུལ་
གྱི་འབྲས་བུར་གནས་པ།

རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན། རྒྱུན་ཏུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གང་འདོད་པའི་
སྒྲོམ་སྤང་དང་པོ་ནས་བྱལ་པའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོར་བ་ཅན་ནོ། །

རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་གཉིས། ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྟེ་བ་དང་། མིའི་
རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྟེ་བ་སྟེ་གཉིས་སོ། །

རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་དད་པས་ཐོས་པ། དད་པ་ལྷག་པས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས།

རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་མཐོང་བས་ཐོབ་པ། ཤེས་རབ་ལྷག་པས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས།

རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་པ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་ནང་གསེས། རྒྱུན་ཏུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་
བུ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཏན་མ་སྤངས་པ་ད་ལྟ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོར་བ་ལ་མི་
བརྩོན་པ་འཇམ་གཅིག་ནས་ལྟའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་སྤངས་ཀྱང་ད་ལྟ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོར་བ་ལ་མི་
བརྩོན་པ་ལོ། །

རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ། དགེ་སྒྲོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིའི་ནང་ནས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ལྷགས་
པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལས་པ་བཞིན་ནོ། །

རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་། དད་པ་ལྷག་པས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་སྟེ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲོར་བའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ།

རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་། ཤེས་རབ་ལྷག་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པའི་དབང་

དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
ཞུགས་པ།

རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གསུམ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་བ་གཉིས་བཅས་
གསུམ་སྟེ། །

རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་བྱ། བཛོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་བརྒྱུག་གི་མཛོད་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ།

རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲང་དང་། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་རོ། །

རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་འཕགས་
པ་སྟེ། སྤངས་པའི་བྱུང་པར་འདོད་ཉོན་གསུམ་པའམ་བཞི་བ་སྤངས་པ། དབང་པོའི་བྱུང་པར་
དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ། སྟེ་པའི་བྱུང་པར་འདོད་པའི་ལྷའམ་མི་ཆེ་གཅིག་གས་
གཉིས་སུ་ལྷས་པ་བཅས་སྟེ། །

རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ། ① མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་ཡིན་ལ། རིས་མཐུན་གྱི་སྟེ་བ་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་
རེས་ཀྱི་འཕགས་པའོ། ② མཛོད་ལམ་ཐོབ་པའི་ལྷས་རྟེན་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་ཅམ་པོ་གང་ཞིག་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྟེ་སྤྱིད་བདུན་མྱང་ནས་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་རིགས་ཅན།

རྒྱན་གཟན། རབ་བྱུང་གི་རྒྱན་དུ་དཀྱི་བྱའི་གཟན།

རྒྱན་བཟང་། རྒྱན་སྒོལ་བཟང་པོ།

རྒྱན་རིང་པོ། དུས་ཆོད་ཡུན་རིང་པོ།

རྒྱན་རིང་བ། ཡུན་རིང་བ། ལས་རྒྱན་རིང་བ། དུས་རྒྱན་རིང་བ། གཙང་པོའི་རྒྱ་རྒྱན་རིང་བ།

རྒྱན་རིམ། མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་routine ཟེད།

རྒྱན་ལས། རྒྱན་གྱི་ལས་ཀ

རྒྱན་ལས་ཟུ་ཡོན། ལུང་གོ་སྤྱིད་གཞུང་གི་ནང་དུ་རྒྱན་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན།

རྒྱན་ལུགས། ① རྒྱན་ཆགས་པའི་ལུགས་སྟེ། ཀྱན་སྦྱོད་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་ལུགས་
གཅད་པ།② [ཉིད]

རྒྱ་འབྲུལ།

རྒྱན་ཤིང་། ལུས་རྒྱན་དུ་བྱུང་བའི་མེ་ཤིང་།

རྒྱན་ཤིང་ཤིང་གཉིད། སྤར་བོད་ཀྱི་གསོལ་ཐབས་ཁག་གི་རྒྱན་ཤིང་དོད་མ་ལས་ཚན་ཞིག

རྒྱན་བཤགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པ། སྤྲིག་པ་བཤགས་པ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་པ། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་བསྐྱེད་པ། སྐྱབས་སུ་འགོ་བ། སྦྱོན་སེམས་བསྐྱེད་པ། འབྲུག་སེམས་བསྐྱེད་པ། བསྟོ་
བ་ནམས་སོ། །

རྒྱན་སྤིང་། རྒྱན་མཐུད་པ།

རྒྱན་སྤང་ནམ་པ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་hold mode ཟེད།

རྒྱན་སྟེལ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སྟེལ།

རྒྱན་གསུམ་པ། [མདོན]རྒྱ་པོ་གང་གྲ།

རྒྱན་བསྤིང་ཐུབ་ཆོད། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་durability ཟེད།

རྒྱན་བསྤིངས། རྒྱད་སྤིང་དང་གཅིག །

རྒྱའི་ཀྱན་སྦྱོང་། དགེ་ཚུལ་སྦྱོང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ། བསམ་པའི་མཐུན་ཆེན་རྒྱའི་ཀྱན་སྦྱོང་ཐོབ་
འདོད་དགོས་པ་སྟེ། སྒྲོམ་པ་རྒྱུ་འདོད་ལྟར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྒྲོམ་པ་ལེན་འདོད་དགོས་ཀྱི། དབང་
མེད་དང་། བཞད་གད་བསམ་པས་སྤངས་ཀྱང་མི་ཆགས་པ།

རྒྱའི་ཆུན། ཆུན་བཞིའི་ནང་གསེས། འབྲས་བུའི་རོ་བོ་སྦྱེད་བྱེད་དེ། བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་

རྒྱ་ལྷ་པོ་དེ་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ལ་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས། རྒྱ་ཡི་རྒྱ་ཞེས་བྲོཤ། །
རྒྱ་ཡི་རྒྱ། བྲེད་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བྲས། འབྲས་བྲ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལས་གོ་
ཞིང་ཤེས་པར་བྲེད་པའི་རྒྱ་ཞིག།
རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བཅུ་དྲུག །རྒྱ་ཡི་རྒྱ་གྲི་ནང་གསེས་ནས་བྲངས་བཅུ་དྲུག་ནི། སྒྲིང་བྲེད་ཀྱི་རྒྱ། ཉམས་
བྲེད་ཀྱི་རྒྱ། རྣམ་འཁྱར་ཀྱི་རྒྱ། འཛོལ་བྲེད་ཀྱི་རྒྱ། བྲི་ཤེས་བྲེད་ཀྱི་རྒྱ། བྲང་ཤེས་བྲེད་ཀྱི་རྒྱ། ལྷ་
ན་མེད་པའི་བྲེད་རྒྱ། ཞིག་ནས་མེད་པའི་བྲེད་རྒྱ། བན་ཚུན་མེད་པའི་བྲེད་རྒྱ། སྤངས་ནས་མེད་
པའི་བྲེད་རྒྱ། བརྒྱུག་པ་སྒྲིང་བྲེད་ཀྱི་རྒྱ། རིང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ། རྒྱ་འབྲས་ལྷན་ཅིག་པའི་རྒྱ།
འབྲས་བྲ་ལྷ་པོའི་རྒྱ། རིགས་མིན་ཀྱི་རྒྱ། རིགས་པའི་རྒྱ་བཅས་སོ། །
རྒྱ་ཡི་རྒྱད། སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ནས་མཁའ་ལྟར་
འཁྱར་བ་མེད་པར་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་ཁམས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སོགས་དང། རྒྱད་སྡེ་ལོག་མ་རྣམས་སུ་བདག་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང། བྲང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སེམས་སོགས་མིང་རྟེན་སྤྱིང་
ཡོད་ལ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་ཨེ་ཤི་ཟུང་འཇུག་ཅེས་བྲོཤ། །
རྒྱ་ཡི་རྟེན་འབྲེལ་དྲུག །བྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ཡི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྲེན། ས་དང།
རྒྱ་དང། མེ་དང། རྒྱ་དང། ལྷ་མ་ཁལ་དང། དུས་ཏེ་དྲུག་གོ།
རྒྱ་ཡི་ཐེག་པ། བྲང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལས་དུ་བྲེད་པས་
མཆན་ཉིད་ཐེག་པའམ་པ་འོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་རྒྱ་ཡི་ཐེག་པ་ཞེས་བྲོཤ། །
རྒྱ་ཡི་དཔེ། དཔེ་རྒྱ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་གྱི་སྤྱིང་གི་བྲང་ཆོས་མི་འདྲ་བ་
དག་གི་རྒྱས་དཔེ་མི་འདྲ་བ་དག་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞིག།
རྒྱ་ཡི་པོན་རིགས་བཞི། ༡ སྤང་གཤེན་བལ་ཐོན་ཅན། ༢ འབྲུལ་གཤེན་བལ་མཆོན་ཅན། ༣ ལྷ་
གཤེན་ཇུ་ཐེག་ཅན། ༤ དུར་གཤེན་མཆོན་ཆ་ཅན་བཞི་ལ་ཟེར།
རྒྱ་ཡི་དབང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་མ་ལ་སྐྱར་བར་བྲེད་པའི་སྟོན་བྲེད་ཀྱི་དབང་གི་རིམ་པ་རྣམས་
ཏེ། མ་སྟོན་པ་སྟོན་པར་བྲེད་པའི་རྒྱ་ཡི་དབང་ངོ། །

རྒྱལ་པོ་དབང་སྒྲུབ་ལེགས་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་སྒྲུབ་གཞན་དག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་པའི་ཨ་མེ་ཨ་མ་ལ་བཅས།
རྒྱལ་པོ་གཞུགས། འབྲུང་བར་རྒྱུར་པའི་གཞུགས། དཔྱེན་ས། ལྷ། མེ། རྒྱུར་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་འབྲུང་
བ་བཞི་ཟེར།

རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན། གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་བྱུང་ཆོས་
ནམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དཔེ་ནམས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་
བཀོད་པའི་རྒྱལ་ཞིག

རྒྱལ་པོ་གེ་སྤོན་གང་རུང་མ་ཆང་པའི་ཡི་གེ

རྒྱས། ① རྒྱུད་པའི་སྒྲུལ་ཆོག ། ② བོམས་འདྲིས། འགྲོ་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱས་སྟོན་པ། མཁས་པ་ཡིན་
ན་རྒྱས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད། སྤྲ་ཞིབ་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྒྱས་བཤད་པ། མི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་
གཏམ་རྒྱས་མེད་བཤད།

རྒྱས་སྤྱད། རྒྱས་པ་ལས་བཅོས་པའི་སྤྱད་པ།

རྒྱས་དགོན། རྒྱུ་ལོ་ ༡༢༥༠ ལོར་གསར་འདེབས་མཛད། འདེབས་མཁན་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་
བོན་བོ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་པ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོངས་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱས་འགོག་པ། འགོག་པའི་རྒྱལ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། དགག་བྱ་བ་སྟོད་བསྐྱེད་འོས་པའི་དོན་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག ། འགོག་བྱེད་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་གཤེས་ལུགས་སམ་རང་གི་རང་
ཚུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འགོག་པའི་རྒྱལ་ཞིག

རྒྱས་མངའ། བོམས་འདྲིས། རང་དོན་གང་ཡིན་རྒྱས་མངའ་མེད་པ། ལས་དོན་བྱེད་སྤྲངས་ལ་རྒྱས་
མངའ་མེད་ན་དགལ། ལུལ་ལུང་གི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་མངའ་ཡོད་ན་མགོ་འཛོམས་མི་ཡོད།

རྒྱས་གནད། ལུས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་ནང་ནས་གནད་ཆེ་བ་ནམས་ཏེ། མཛེང་པའི་རྒྱ་ལེབ་སོགས་བརྩ་
བྱུག་མཆིས་སོ། །

རྒྱས་གནད་བརྩ་བཞི། རྒྱས་པ་རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་རགས་པ་རྒྱ་བའི་མིང་སྟེ།
དཔལ་ལྷན་བྱང་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལས། རྒྱ་བ་རྒྱས་པ་རགས་པའི་གནད། རགས་པ་རྒྱ་
བ་ཕྱ་བ་རྒྱས། མདོར་ན་ཤད་དང་རུས་པ་ནམས། འཛོར་བ་དོགས་ནས་དགྲིས་པ་ལྟར། ལས་ཀྱི་

བྱེད་པར་ངོ་མཆར་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་ལ་པའི་ནང་ཚན་རགས་པ་ཆུ་བ་གནད་ཆེ་
བ་བརྟུ་བཞི་འདྲེན་པ་ལ། བོད་མཁས་པ་མི་པམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱུ་གྱིས་མཛོད་པའི་ལུས་
ཐེག་ཆེ་བ་ཞོར་བྱའི་མེ་ལོང་ལས། རྒྱུ་ལ་གནད་ཆེ་ལ་མཛོད་པའི་ཆུ་ལེབ་གཉིས། བྱང་ཁོག་ཐག་
པའི་གོང་གི་ཆུ་བ་གཉིས། ཡན་ལག་རྟེན་ཆུ་སྤྱིད་ཆུ་སྤྲེལ་མགོ་དང་། བྱ་མོ་མཁྱིག་པའི་ཆུ་བ་
གཉིས་གཉིས་བརྟ། དེ་དག་དེལ་བས་བརྟུ་བཞི་ཆུ་རྒྱུ་ལ་གནད། ཅེས་གསུངས།

རྒྱུ་ལ། པའི་ནང་གི་རྒྱུ་ལ།

རྒྱུ་ལ་མ་འཆོལ། གནས་ཆུལ་ཤེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་པོར་མེད་པ།

རྒྱུ་ལ་མེད། གོམས་འདྲིས་མེད་པ། ས་ཆ་ལུལ་མི་ལམ་ལུགས་སོགས་རྒྱུ་ལ་མེད་ཀྱི་མི་གསལ།

རྒྱུ་ལ་མེད་བྱུག་ཁྲད། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་unknown source ཟེད།

རྒྱུ་ལ་མེད་སྒྲིག་ཆས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་unknown device ཟེད།

རྒྱུ་ལ་མེད་ནོར་སྟོན། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་unknown error ཟེད།

རྒྱུ་ལོད། གོམས་འདྲིས་ལོད་པ། གདོང་ངོ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་སེམས་ལ་རྒྱུ་ལོད་ཆེ་བ་རང་མི་ལོད།

རྒྱུ་ལོན་པ། མི་སོགས་གང་ཞིག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ཞིབ་ཆ་རྟོགས་པ།

རྒྱེ་བ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] མི་གཉིས་དབྱུག་པ་རྒྱག་ཤེས་བྱེད་བཞེན་འདུག །ལས་ཆིག །བརྒྱབ།

བརྒྱབ། རྒྱེ་བ། རྒྱུ་ལ་ཆིག །རྒྱུ་བས།

རྒྱེ་བ་ཆོག །ནད་པ་སོགས་སློ་བུར་གྱི་རྒྱེ་བ་ཆོག་ཆེད་དུ་དགོན་པའི་ནད་དུ་ཡི་དམ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་

སོགས་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་ཡོན་ལུས་པའི་དོན་ཡིན།

རྒྱེ་བ་ཉེས་ཤོར་བ། རྒྱག་ཉེས་སོག་ཉེས་གྱིས་ལ་རོལ་རྒྱེ་བ་ལས་དུ་བྱིན་པའི་སློ་ལུས་ལས་འདས་

པའི་གནད་དོན་བྱུང་བ།

རྒྱེ་བ་སྟེ་བྱ། བཟོ་བའི་ལག་ཆ་སྟེ། སྟེ་བྱ་ཅག་ཆེ་བ།

ཁྱེ་བ་ཐོ། ལྷགས་རྩུང་བྱེད་དང་གཏུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐོ་བ།
ཁྱེ་བ་རྩུང་། རྩུང་རྟེག་། གཞན་ལ་དབང་ཤིང་ཀྱིས་རྒྱག་རྩུང་གཏོང་བ། བཟང་པོའི་ཞོར་ལ་ཐ་ཆང་།
ངན་པའི་ཞོར་ལ་རྒྱག་རྩུང་།
ཁྱེ་བ་བརྩུང་སྤྲ། བྱ་བ་སྟོན་པའི་མིང་། དཔོན་པོ་ངན་པས་གཡོག་ལ་རྒྱག་བརྩུང་སྤྲ། ཉེན་རྟོག་
དམག་མིས་རྒྱ་མ་ལ་རྒྱག་བརྩུང་སྤྲ་བ་རེད།
ཁྱེ་བ་རེས་བཞོ། འབྲུགས་ཅོད་བྱ་བའི་དོན། བཟང་ཆང་རྒྱག་རེས་མ་བཞོ། མ་སྤྲོ་བོ་བྱེད་ནས་
བསྐྱེད་ན་སྤྲིད་པོ་རེད་ལྟ་བུ།
རྒྱ། འཕྲིག་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འཕྲིག་བ་དང་། ཁྱོང་པའི་ཆོས། དགའ་མགུར་སྤྲོད། མི་ཆངས་
སྤྲོད། ལག་བསྐྱམས། ལོག་གཡེམ། ཤེས་སྤྲོད། གསང་སྤྲོད་བཅས་སོ། །
རྒྱ་འདོད་ཀྱི་ལྷུ་མ་བུ། དབང་པོ་ལག་བ།
རྒྱ་བ། [རྟིང་]འཕྲིག་བ།
རྒྱགས། [རྟིང་]སྤྲོགས་ཀྱི་འཕྲི་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་མེ་སྤྲོགས་སོགས་དེང་སོང་གི་མཆོན་ཆའི་
རིགས་མིན་པར། ལྷོ་བ་དང་མོན་བ་ཆོས་པེད་སྤྲོད་བྱས་པའི་རྟོ་ཆེན་ཀྱི་རྒྱགས་ཏེ་ཤིང་སྤྲོང་
ཆེན་པོ་བཀུག་ནས་བཞག་པའི་ཅེ་མོའི་སྤྲེང་དུ་རྟོ་ཆེན་གྱིས་མནན། ཤིང་གི་ཅེ་མོའི་གཞོགས་
གཉིས་ནས་ཐག་བ་འཐེན་ཏེ་འཕངས་ཆོག་པའི་སྤྲེང་བ་བདེའི་རྒྱགས་ཆེན་ཞིག
རྒྱང་། བརྒྱུད་བྱའི་ལྷུ་མ་སོགས་རྒྱང་བཞིན་བ། མིང་རྒྱང་། བརྒྱུད་བ། ལས་ཆོག་། བརྒྱུད་ས། བརྒྱུད་།
རྒྱང་། ལྷུ་ལ་ཆོག་། རྒྱང་ས།
རྒྱང་སྤྲ། རས་གཞི་རྒྱང་བྱེད་ཀྱི་སྤྲད་བ།
རྒྱང་ཁང་། རས་གཞི་རྒྱང་བྱེད་མཐའི་ཤིང་སྤྲོམ།
རྒྱང་རྒྱག་། རྒྱང་བའམ་འཐེན་བ། རས་གཞི་རྒྱང་རྒྱག་བ་ལྟ་བུ།
རྒྱང་སྤྲོམ། རས་གཞི་རྒྱང་བྱེད་མཐའི་ཤིང་སྤྲོམ།
རྒྱང་ལགོ། ལྷུ་མ་གྱི་སྤྲེང་རྒྱང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་།
རྒྱང་བ། [ཐད་དང་བ་]བརྒྱུད་ས་བ། བརྒྱུད་བ། རྒྱང་ས། ① འཐེན་བ། ཐག་བ་འདི་རྒྱང་ས་ཤིག་། རྒྱང་

ཤིང་གི་ཁར་བརྒྱུད་ས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཤོག་པ་བརྒྱུད་ས། ཞེ་སྤང་གི་སྤྲེང་མོ་བསྐྱེད་ས།

② ཁེངས་པར་བྱེད་པ། ས་གོང་གོང་ཚང་མ་རྒྱུངས་ཤིག །རྩམ་ཁྱུག་ནང་ལ་རྩམ་པ་བརྒྱུད་ས་
པ། ག་པ་འཛིན་རྒྱ་མེད་པར། བྱང་ཆུང་བྱི་སྐྱས་བརྒྱུད་ས་སོང་། ར་དམ་གྱི་ནང་དུ་ཆུ་ཁོལ་མས་
བརྒྱུད་ས་པ།

རྒྱུང་མདུན། རྒྱ་མ་རྒྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད།

རྒྱུང་ཤིང་། ཐང་གའི་རས་གཞི་སོགས་རྒྱུང་བྱེད་ཀྱི་མཐའི་ཤིང་།

རྒྱུང་གཤམ། གོས་སྐྱར་མ་འཆེམ་སྐབས་ཀྱི་ནང་གི་དངོས་སོ་གཉིས་ཐང་ཐང་ཡོང་པའི་ཆེད་དུ་སོར་
བཞེ་རེ་ཙམ་གྱི་མཆེམས་དང་མཆེམས་སུ་རས་སྐྱད་ཀྱིས་གོས་ཀྱི་གོང་བ་ནས་གོས་མཐའི་
བར་འཆེམ་པའི་མིང་ཡིན།

རྒྱུང་ས། རྒྱུང་བའི་སྐྱལ་ཆིག་

རྒྱུན་མ་གཤེད་ས་པ།རྒྱུན་གཤེད་ས་པ། སྤྲད་འཆོང་མ།

རྒྱུབ། རྒྱེབ་ཀྱི་སྐྱལ་ཆིག་

རྒྱུལ། རྒྱོལ་བའི་བདེ་རྩིང་།

རྒྱུས། རྒྱུ་ཡི་སྐྱལ་ཆིག་

སྐྱིག་གུ་དོང་ཅེ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཁྱུག་མ་ཆུང་དུའི་མིང་། འདི་ལ་སྐྱིུ་འུ་ཞེས་འབྲི་སོལ་ཡང་ཡོད།

སྐྱིང་། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] ① ངལ་དུབ་བྱུང་སྐབས་ཁ་གདངས་ནས་དབྱགས་འབྲིན་པ་དང་
ལན་ལག་སོགས་བརྒྱུད་ས་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱིང་། རྒྱེད་པ་སྐྱིང་ལྟ་བུ། མ་འོངས་པ་ལ་བསྐྱིང་
དང་འདས་པ་ལ་བསྐྱིངས། སྐྱལ་ཆིག་ལ་སྐྱིངས་འབྲི། ② གུག་པའི་རྣམ་པ་ལས་ཏང་པོར་བྱས་
པའི་དོན་ཏེ། ལག་པ་བསྐྱིངས་ནས་སྤང་ཆ་བཤད། རྒྱང་སྐྱིང་ལག་སྐྱིང་བྱས་ལྟ་བུ། ③ མཆོང་
བའམ་འབྲིང་བའི་དོན་ཏེ། མེང་གེ་གནམ་ལ་བསྐྱིངས། བར་བསྐྱིངས་ལྟ་བུ།

སྐྱིངས་འགྲོ། [མཛོན་]བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དོ་རྩེ།

སྐྱིད། རྒྱང་པའི་ལྷ།

སྐྱིད་སྐྱུད། ལུས་སེམས་སྡེ་ཞིང་བྱ་བའི་འགྲོ་ལ་འཇུག་སྡེང་མི་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་བད་ཀན་གྱི་ནད་

ཉགས་ཤེག

སྤྲིད་ཁྱག། སྤྲིད་ཁྱང་དང་དོན་གཅིག

སྤྲིད་ཁྱང་། ལུས་མེད་རྒྱབ་ཁྱག

སྤྲིད་ཁྱང་ཚུ་བ། ཀྱང་པའི་སྤྲིད་ཁྱང་ནང་གི་ཚུ་རྒྱས།

སྤྲིད་འཁམས་བ། ① སྤྲིད་པའི་ཆ་འཁམས་བ། ② ཡིད་ཁམས་བ།

སྤྲིད་འཁྲིལ་བ། ① ལུ་པའི་སྤྲིད་ཀྱང་པར་འཁྲིལ་བ། ② སྤྲིད་པས་སྤྲིད་པར་འཁྲིལ་བ།

སྤྲིད་འཁྲིས། ལུས་མོ་འབྱར་ནས་འགོ་བའམ་སྤྲིད་སྤྲིམ་གྱིས་འགོ་བ།

སྤྲིད་གྲག། སྤྲིག་པ་གྲག་གྲག་དུ་གྱུར་བ།

སྤྲིད་ངན། ལེ་ལོ། སྤྲིད་ངན་ལེ་ལོའི་འདས་དུ་གྱུར་བ།

སྤྲིད་ཚ། སྤྲིད་ཁྱག་ཏུ་གནས་པའི་ཚུ་པའི་མིང་།

སྤྲིད་ཚོམ། ལེ་ལོ།

སྤྲིད་ཚོམ་བ། སྤྲིད་ལྷག་མཁན།

སྤྲིད་བ། སྤྲིབ། ཁ་འཕྲེད་འཕྲེད་སྤྲིད་ན་ཞ།

སྤྲིད་པོ། དམ་པོ་དང་སྤྲིམ་པོ། ལས་ཀ་མི་སྤྲིད་བ། མི་དེ་ལས་ཀ་སྤྲིད་པོ་ཞིག་འདུག

སྤྲིད་དབག། ཀྱང་པའི་སྤྲིད་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་བར། ལ་ཅེན་ས་སྤྲིག་བཀྲུག་པ་མ་གྱུར་སྟེ། སྤྲིད་
དབག་ནས་མ་མོ་སྤྲིད་པ་མེད།

སྤྲིད་འཕྲེག་སྤྲང་ལུས་ཐོག་ཆད་གཅོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ངན་ཤིག

སྤྲིད་ཆ་གཅོད་བ། སྤྲིད་འཕྲེག་དང་དོན་གཅིག

སྤྲིད་ལྷག་ངན་བ། [ལུས་]ལེ་ལོ་ཅན།

སྤྲིད་ལྷག། ལེ་ལོ། སྤྲིད་ལྷག་སྤྲེས་བ། གཡལ་གྱི་ལས་ལ་མི་སྤྲོ་བས་སྤྲིད་ལྷག་ཏུ་གྱུར། སྤྲེ་པོ་
ནམས་ལུན་རིང་པོར་དུ་བཅིང་སྤྲིད་ལྷག་པར་གྱུར་བ།

སྤྲུ། ཐབས་གྱིས་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྤྲོག་ཚུལ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་ཁུལ་གྱི་དེ་པའི་ཚུལ་
ཏེ་ཉེ་ཉོན་ཉེ་ཕྱི་ནང་གསེས་ཤིག །དང་ཞིང་སྤྲུ་མེད་བ། གཡོ་སྤྲུ་མེད་བ།

ལྷ་ཐབས། བསྐྱ་ཐབས། ལྷ་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱ་ཉོར་རྒྱ་བ། ལྷ་དང་ཐབས། བསྐྱ་ཐབས།
ལྷ་འབྲུལ། གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པའི་འབྲུལ་ཐབས།
ལྷ་འབྲུལ་ཆེན་མོའི་རྒྱད། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག །རྒྱད་པའི་འབྲུལ་པ་རྒྱ་གར་
ཀྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་པ་ར་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ།
ལྷ་འབྲུལ་བ་བ། ① གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱད་ཆེན་ཞིག །② ལྷ་ན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཞིག
ལྷ་འབྲུལ་མ། སངས་རྒྱས་ཤུག་རྒྱབ་པའི་མ་ཡུམ།
ལྷ་འབྲུལ་གསང་བ་སྤྱོད་པོ། རྒྱད་སྐྱེ་འབྲུལ་བ་བ།
ལྷ་བག །སྐྱེ་འབྲུལ་ཀྱི་རྣམ་འགྲུབ།
ལྷ་མ། མིག་འབྲུལ་པའི་ཅེད་མོ་ཞིག །དོ་མཆར་ལྷ་དཔེ་གཟུགས་སྤང་སྤྲོའི་གསེས་པའི་སྐྱེ་མ་སྐྱུལ་
བ། སྤྱོད་པོ་འདི་ཡིན་སྟོན་རྒྱ་མེད་པའི་བྱ་བ་ཆང་མ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ། [ཞང་སྐད]སྤྲུལ་པ་པོ།
ལྷ་མ་མཁན། ① ལྷ་ཅེད་ཤེས་མཁན། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐྱེ་མ་བ་དང་། ལྷ་མའི་རིག་པ་མཁན།
མིག་འབྲུལ་པ་བཅས་པོ། ② [མདོན]གཤེས་སྤྱོད་ཅན།
ལྷ་མ་ངལ་གསོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྟོན་པས་བདེན་ཞེན་ཀྱི་འཆིང་བ་
གཅོད་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱར་བཅས་པའི་འབྲུལ་ཡོད་པའི་ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་གཞུང་འདི་
ཅི། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་བར་རྒྱུད་མའི་སློབ་དཔོན་སློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱིས་མཛད་པའོ། །
ལྷ་མ་ཆེན་པོ། ① མིག་འབྲུལ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ལྷ་
མོར་བཟོ་མཁན། ② རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་སྤེལ་པའི་འབྲུལ་པ། རྒྱ་གར་ཀྱི་མཁན་པོ་རྩི་ན་
པ་ར་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་འགོས་ལྷས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཅིང་སྤྲུང་ཡང་སྟོག་སྐྱེལ་པས་བཅེགས་
ཀྱིས་བསྐྱར་བ།
ལྷ་མ་བདུན། ལྷ་ལུས་བདུན་དང་དོན་གཅིག
ལྷ་མ་བ། ལྷ་མ་མཁན།
ལྷ་མ་ཞི། [ཞང་སྐད]རྒྱན་བུ།
ལྷ་མའི་སྤྱ། ལྷ་མའི་རྣམ་དང་སྤྲུགས་ལ་བསྟེན་ནས་སྤང་བའི་ལུས།

སྐྱུ་མའི་ཤོང་ཁྱེད། སྐྱུ་ཅལ་མཁན་པོས་སྐྱུ་ལ་བའི་ཁང་བ་སོགས།
སྐྱུ་མའི་འོད་ལོངས་སྤྱོད་སྐྱུ་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་བ་སྟེ་རྟག་བརྟན་མེད་པའི་དོན།
སྐྱུ་མའི་དཔེ། སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་བའི་རྟ་སྤངས་སོགས་བདེན་མེད་ཀྱི་དཔེ།
སྐྱུ་མའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས། སྐྱུ་མ་དང་། རྩ་རྒྱ། མིག་ཡོད་སྒྲིག་རྒྱ། མི་ལམ། སྐྱ་བརྟན། དེ་ཟེའི་ཤོང་ཁྱེད་
མིག་འཕྲུལ། འཇའ་ཆོན། སྒྲིག་རྩ་བུར། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །
སྐྱུ་མའི་རྒྱས། ① སྐྱུ་མའི་ཅེད་མོ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད། ② གཡོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད།
སྐྱུ་མའི་རོལ་ཅེད། བདེན་མེད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཅེད་འདྲོ།
སྐྱུ་ཅལ། ལུས་རག་གི་ཅལ། སྐྱུ་ཅལ་གྱི་གནས་ལ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པ།
སྐྱུ་ཅལ་གྱི་རང་བཞིན། ཅོ་མ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་བཅམ་བྱས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བར་ཚུར་སྤངས་ལན་ཆ་
ཟབ་ཆད་དང་དེ་བཞིན་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ལག་ཅལ་རྩ་ཆད་ལུན་སུམ་ཆོགས་པོ་མཆོན་པའི་ཆད་གཞི་
ལ་ཟེར། སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ལག་ཅལ་ལ་མཆོན་ན་དེའི་ནང་གཟུགས་བརྟན་སྐྱུན་པ། མི་སྤེའི་གཞིས་
ཀ་འཕྲོད་པ། བདེན་དང་ནམ་པའི་འབྲེལ་བ། བྱལ་ཆ་དང་ཞིབ་འབྲི། གསོན་ཉམས་འབྲི་བྱལ་
མིན་བཅས་རྩད་ཡོད་པའོ། །

སྐྱུ་ཅལ་ཅན། སྐྱུ་ཅལ་ཤེས་མཁན་ནམ་སྟོན་མཁན།
སྐྱུ་ཅལ་སྟོན་ས། ① སྐྱུ་ཅལ་སྟོན་ལུས་ཀྱི་ས་ཆ། ② [མངོན]རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ཆལ།
སྐྱུ་ཅལ་བྱུག་རྩ་བཞི། ① སྤར་རྒྱ་གང་དུ་དར་བའི་བཟོ་རིག་གི་སྐྱུ་ཅལ་སུམ་རྩ་དང་། རོལ་མོའི་
སྐྱུ་ཅལ་བཅོ་བརྒྱད། སྤྱད་བྱངས་ཀྱི་རེས་བ་བདུན། གར་གྱི་ཆ་བྱང་དགུ་བཅས་བྱུག་རྩ་
བཞིའོ། ② འབྲུད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སྐྱུ་ཅལ་རེ་བཞི།
སྐྱུ་ཅལ་རིག་པ། སྐྱུ་ཅལ་གྱི་གནད་དོན་རིགས་སྤྱཆོགས་ལ་བརྒྱད་རིམ་ལྟར་པའི་སྟོན་སྤྱོད་ཞིབ་
བྱེད་པའི་ཆན་རིག་ཅིག་ཡིན། དེས་འབྲེལ་ཡོད་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་གནད་དོན་མང་པོར་ཆེད་མངགས་
ཆན་རིག་ལ་གཞིགས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། སྐྱུ་ཅལ་གྱི་སྟོན་སྤྱོད་ནམས་བ་
དང་། སྐྱུ་ཅལ་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཆོས་ཉིད། སྐྱུ་ཅལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་། དགག་སྐྱབ། སྐྱུ་ཅལ་
གྱི་བྱལ་སྤངས་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་དུང་དེའི་ནང་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་

གཟུགས་བརྒྱན་རང་བཞིན་དང་། མཛེས་འཛོམ་རིག་པ། དེ་བཞིན་རི་མོའི་སྒོལ་རྒྱན་དང་སྟོང་
སྟོ་སོགས་ཀྱང་ཆུད་ཡོང། དེ་ནི་ཉེ་རབས་གསར་དར་གྱི་རིག་ཚན་ཞིག་ཡིན།

སྐྱེ་ཅལ་ལ་སྟོང་པའི་གཤག་ལས་རིག་པ། མི་དང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་ཕྱིའི་འགྲུལ་སྟོང་དང་ནམ་འགྲུར་
གྱི་འགྲུར་ཐོག་ཡང་དག་པའི་སྟོན་མཚོན་རྒྱལ་པའི་ཆེད་དུ། མི་གཟུགས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་
རྩས་པ་དང་། ཤག་ནད་ཀྱི་སྐྱུག་ཆོགས་ལ་གཤགས་ལས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ། ཆ་ཤས་སོ་
སོའི་བར་གྱི་གནས་ས་དང་བསྐྱར་ཆད། འགྲུལ་སྟོང་གྱི་འབྲུལ་ཆས་རྩས་པ་སོགས་ཤེས་
རྟོགས་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་རྒྱལ་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་མཛེས་ཅལ་སྟོན་བྱའི་སྤང་གཞིའི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཆོད་གས་ཤིག་ཡིན།

སྐྱེ་ཐོག་། གཡོ་ཞིང་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་ལོར་ཡོངས་སྟོང།

སྐྱེ་ལུས། རྩས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་ཆོགས་བའམ། སྤང་ཡང་རང་བཞིན་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མའི་ལུས་
ཞེས་བྲལ།

སྐྱེ་ལུས་བདུན། སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བདུན་ནི། དཔེའི་སྐྱེ་མ། སྤང་བ་སྐྱེ་མ། མི་ལམ་སྐྱེ་མ། བར་དོ་
སྐྱེ་མ། འོད་གསལ་སྐྱེ་མ། སྐྱལ་བ་སྐྱེ་མ། ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མ་བཅས་སོ།

སྐྱེ་ཤེས། ཡོན་ཏན་ངོམས་པ།

སྐྱེ་ག་པོ། ཁྱིམ་བདག་པོ་མོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་པ།

སྐྱེ་ག་མོ། ཁྱིམ་བདག་པོ་མོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་མ།

སྐྱེ་ད། [ཐ་དད་པ།] སྐྱར་པའི་སྐྱལ་ཆོག་། དང་ད་ལྟ་བ། མིང་རྒྱུད་། བསྐྱར་བ། ལས་ཆོག་། བསྐྱར་ད།
བསྐྱར་ད། སྐྱེ་ད།

སྐྱར་དཀོལ། སྟོག་སྤང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་ཟེར།

སྐྱར་ཆས། སྟོག་སྤང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་converter ཟེར།

སྐྱར་རྟགས། ཡང་ཅིས་སྐབས་བསྐྱར་བཞོད་འཕྲི་སྟོན་བཞའི་ནང་ནས་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ཀོ་རུ་ཁ་འབྲེ་བ་

ཞིག །x རྟགས་འདི་ལ་ཟེར།

སྒྲིབ་ཐབས། ཡང་ཅིས་རིག་པའི་ཐ་སྟེན་ཅིག །དཔེར་ན། དགུ་གཅིག་གཅིག་དགུ་དགུ་རང་ལ། དགུ་
གཉིས་གཉིས་དགུ་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན། དགུ་གསུམ་གསུམ་དགུ་ཉི་ཤུ་བརྒྱན། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་
རྣམས་སོ། །

སྒྲིབ་ཕྱོགས། གཏོང་འཕྲེན་བྱེད་སྒྲངས། རྟ་ཁ་སྤུ་གྱིས་སྒྲིབ་ཕྱོགས་དང་། རྒྱལ་ཁ་སྟོན་པོས་སྒྲིབ་
ཕྱོགས།

སྒྲིབ་པ། [ཐད་དང་པ]བསྒྲིབ་པ། བསྒྲིབ་སྒྲིབ་ ① གཞི་པར་ཚུར་སྟོན་པ། མདོག་སྒྲིབ་པ། མིང་སྒྲིབ་
པ། ཆོས་ལུགས་བསྒྲིབ་པ། ལུལ་ཕྱོགས་སྒྲིབ་པ། བསམ་མཛོ་སྒྲིབ་པ། ཁ་ལོ་སྒྲིབ་པ། དབང་བུ་
བསྒྲིབ་པ། ལྷན་བུ་དཀར་པོའི་ཆོས་མདོག་གང་ལ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་རེད། ② རྟ་རིགས་པན་ཚུན་
བརྟེ་བ། རྟ་སྒྲིབ་པ། ཡི་གེ་སྒྲིབ་པ། ཆིག་སྒྲིབ་པ། ལྷ་སྒྲིབ་པ། ③ བྲངས་འཕོར་ལྷ་གྱིས་
སྟེལ་བའམ་བསྒྲིབ་བྱ་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་དེའི་བྲངས་སྟེ་སྟེལ་བ། ལྷ་སྒྲིབ་པ། ལྷ་ལྷ་གྱིས་བསྒྲིབ་པ།
མིང་གི་རྣམ་བྲངས་ལ་བསྒྲིབ་པ་དང་། བསྟེས་པ། བསྟེས་པ། སྟེལ་བ། གསེལ་བ་བཙས་སོ། །

སྒྲིབ་བྱེད། [མདོན] ① ས་པག་སོ། ② ལོ་ལྷ་བ། ③ སྟེ་བཞིན་མཁན།

སྒྲིབ་ཅིས། ལྷ་བ་མང་པོར་སྟེལ་བའི་ཅིས།

སྒྲིབ་ཅིས་དགུ་མཐའ་རེའུ་མིག །སྒྲིབ་ཅིས་རྒྱག་སྐབས་མཁོ་བའི་མན་ངག་ཅིག

སྒྲིབ་ཚོས། རྟ་རིགས་གཞན་ནས་ཡིག་སྒྲིབ་བྱས་པའི་ཚོས་ཡིག

སྒྲིབ་གཞིའི་རྟ་བར། མོག་སྒྲིབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟེན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་source language ཟེར།

སྒྲིབ་ལོག་རྒྱག། རོན་དངོས་གང་ཞིག །སྐབས་དེའི་གནས་སྟངས་དང་མི་མཚུངས་པ་ལོག་པར་སྒྲིབ་
པའི་དོན། ལྷག་ཆུབ་ཅན་གྱི་སྟོན་གཞུང་དེ་མི་དམངས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ལོག་བརྒྱབ་སོང་། ལམ་
འདིར་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན། མོ་ཏ་སྒྲིབ་ལོག་རྒྱག་ས་རེད། ལྷ་བ་རྣམས་སོ། །

སྟེ། རས་དང་རེ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་སྟོན་ལྷག་གི་མིང་། བལ་སྟེ་དང་། ཅིད་སྟེ། རས་
སྟེ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད།

སྒྲེ་སྒྲོད། བལ་དང་། རེ་བྱར། རས་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་སྒྲོད་ཁྱེད་ཀྱི་མིང་།
སྒྲེ་མོ། རེ་བྱར་གིས་བྱབ་པའི་སྒྲོད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤིག་ །འབྲུ་རིགས་སོགས་སྒྲུག་སྒྲོད་ཆེན་པོ་
ཞིག་ །འབྲུ་འབྲས་སྒྲེ་མའི་ནང་དུ་སྒྲུག། སྒྲེ་སྒྲོད་རང་ཆོ་མི་ཐེན། སྒྲེ་མའི་ནང་ནས་ཐོན་ཏེ་པད་
གོག་ནང་ལ་མི་འཇུ་ལ།
སྒྲེ་ལྷ། སྒྲེ་མོ་དང་དོན་གཅིག་ །གཡེ་ལུ་ཡང་ཐེན། མི་ར
སྒྲེ་ལྷང་། ཅིང་བ་སོགས་འཐག་ནས་རེ་བ་བྱུག། རེ་བའི་ལེ་འུ་ཆོན་སྒྲེ་བྱབ་པ་ཡིན། དའི་ལྷང་ལ་སྒྲེ་
ལྷང་། འབྲོག་པས་ཅ་ལག་སྒྲུགས་སྒྲོད་ཡིན།
སྒྲེ་ད་ལྷ། ① ཐབ་དོ། ② ཀྱང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐབ་ཀ་ ལྷགས་ཀྱི་སྒྲེ་ད་ལྷ།
སྒྲེ་ད་ལྷ་གསུམ། ཐབ་དོ་སུམ་ཆོམ།
སྒྲེ་ད་བཅད། སྒྲེ་ད་པོ།
སྒྲེ་ལྷ། སྒྲེ་མོ་ཚུང་ཚུང་།
སྒྲེ་ལྷ་ཀ་ གཙོག་ལག་ཁང་གི་འབྲུ་བང་གི་བདག་གཉེར་ཁྱེད་མཁན།
སྒྲེ་ལ། སྒྲེ་ལ་བའི་སྒྲེ་ལ་ཆོག
སྒྲེ་ལ་བ། །ཐད་དང་། །བསྒྲེ་ལ་བ། །བསྒྲེ་ལ། སྒྲེ་ལ་བ། དཔེ་ལ་བ། །ཤིང་སྒྲོང་ཐང་དུ་བསྒྲེ་ལ། ཐེ་ག་ཆད་
ནས་བསྒྲེ་ལ་སོང་། །ཁང་བ་མང་ནས་བསྒྲེ་ལ། དོག་ཐོ་བསྒྲེ་ན་ནས་ས་ལ་སྒྲེ་ལ།
སྒྲོ་བ། ① སྒྲེ་མོ་ཆེ་བ། ② རྫིང་སྒྲོ་བ།
སྒྲོགས། གཡུལ་ལས་ལ་མཁོ་བའི་མཆོན་ཆ་ཆེ་གས་ཤིག་ །སྒྲོགས་ཚུང་། མེ་སྒྲོགས།
སྒྲོགས་ཆེན་རྒྱ་དུག་ །མེ་སྒྲོགས་སྒྲོ་ལྷགས་ལྷགས་མར་བཅོས་པ་ཞིག་
སྒྲོགས་རྟགས། སྒྲོག་སྒྲོད་འབྲུལ་ལའོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྒྲོད་ཅིག་
སྒྲེ། དཔེ་ན་རྒྱ་དུ་cursor (in databases) ཐེན།
སྒྲོགས་སྒྲེགས། མེ་སྒྲོགས་འཇུགས་སའི་ཁྱིམ་རྟེན།
སྒྲོགས་མདལ། མེ་སྒྲོགས་དང་དོ་སྒྲོགས་ཀྱི་མདལ།
སྒྲོགས་མདེལ། སྒྲོགས་མདལ་དང་དོན་གཅིག་

སྒྲོགས་རྒྱུ་ ལུང་རྩོམ་གསལ་ལྟུང་ལྟུང་གིས་འཕེན་པའི་རྩོད་དང་། སྒྲོགས་ཀྱི་རྩོམ་དེ་ལ། རྒྱག་རི་
གཟར་པོའི་ཐོག་ནས་སྒྲོགས་རྩོད་འཕེན་པ།

སྒྲོང་བ། [རྩིད]རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མཛོན་པར་སྒྲེད་པ།

སྒྲོད་ཁ་བྱེད། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་བྱ་ཆོག] བྱ་ལས་གང་ཞིག་མི་འགྲིགས་པ་ཞིག་བྱུང་པའི་
སྐབས་སུ་རོགས་པ་མི་གཞན་ལ་ལེ་ལན་མང་པོར་བཤད་ནས་སུན་པོར་བཟོ་བ་ལ་ཟེད།

ཟླ། ① རྩ་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ལུང་དུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་ཟེར་ཞིང་། དབྱེན་དག་ཆོག་གི་
སོགས་ལུང་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་དང་། རྩ་སྒྲ་སོགས་ལུང་མ་བརྟན་པའི་སྒྲ་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད།
དཔེར་ན། ལུང་སྟོན་པའི་སྒྲ་ལ། དག་ཅན་གྱིས་སྟོབ་ཁྲིད་དང་། བ་མའི་ཁ་ཏ་བསྟོ་ལམ་ལྟ་བུ།
ལུང་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་མི། དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རྩ་སྒྲ། ར་སྒྲ་སོགས་ལྟ་བུའོ། གཞན་ལང་། རྩ་
དག་ལ། བརྟན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་དོན་གང་ཡིན་སྒྲ་སོར་བཞག་བྱས་ཏེ་བཤད་པ། མིང་ཆོག་སོ་
སོའི་རིས་ཆིག་གི་སྒྲ་བཤད་པ། བཟང་དན་གང་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་ཆོར་པ། ཆར་སྒྲིན་ནང་ནས་འབྲུག་
སྒྲ་ཤྲིར་པ། ཐག་རིང་ནས་སྐད་རྒྱུད་གིས་ཤོས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ། མེ་སྒྲོགས་འཕངས་པའི་སྒྲ་ཆེར་
ཐག་པ། འབྱུང་བ་འཁྲུགས་པའི་སྒྲ་དང་། མི་མང་འཆོགས་པའི་སྐད་སྒྲ་འཐབ་པ། ཆོགས་ཁང་
ནང་དུ་སྒྲ་གཞས་དང་། རོལ་མའི་སྒྲ་འཁོར་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཀུན་སྒྲོག་དང་། སྐད་སྒྲ།
ཐགས་བྱེད། རྩ་སྐད། རྩ་བྱེད། རྩ་དབྱངས། རྩ་འུབ། རྩོག་ལ། དེས་ཐགས། དེས་སྒྲ། དེས་
སྒྲོག། དབྱངས། རབ་སྒྲོག། རྒྱང་ཐགས་བཅས་སོ། ② ཐ་སྙད་དང་ཡི་གེའི་མིང་། བདག་སྒྲ།
དགག་སྒྲ། འབྲེལ་སྒྲ། ③ སྤྱི་ཉའི་བརྒྱ་སྟོད་པའི་གཞུང་།

སྒྲ་ཀ་ཅན་དབྱངས་གསུམ། རྩ་གཞུང་ཀ་ལྟ་བུ། ཅ་རྒྱ་བ། དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ་སྟེ་གསུམ།
སྒྲ་སྐད། དག་གསལ་འབྱུང་བ་ལས་ཐོན་པའི་སྒྲ་འཕྲུལ་སྐད། རྩ་དབྱངས་རོལ་མའི་སྒྲ་སྐད་སྟུན་པ། གནས་
བྱ་མང་པོ་གནས་ལ་འཕྱར་པའི་སྒྲ་སྐད་ཆེན་པོ། ཉགས་ཆེལ་སྟུག་པའི་ནང་དུ་གཅན་གཟན་གྱི་
སྒྲ་སྐད་སྒྲོག་ལ། རྩེད་ཆེལ་ནང་དུ་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྐད་ཐག་ལ། རིང་ནས་སྒྲ་རྒྱུང་འཐེན་པའི་
སྒྲ་སྐད་ལྟར་དེས་ཐགས་པ།

སྒྲ་སྒྱུར་བ། ① སྐད་རྒྱུང་རྒྱུང་དུ་བྱེད་པ། ② སྐད་ཆ་མི་ཤོད་པ།

ཕྱ་སྒྲིང་ཆས། སྒོ་བ་སྒྲིང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་ཁྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྒྲིང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱེན་སྐད་དུ་speakers ཟེར།

ལྷ་ཁང་། མོག་མཛད་འཕུལ་བཞེང་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་རྟོག་པའི་ཆེད་སྟོན་མ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་sound card ཟེལ།

ལྷ་མཁན། ① ལྷ་རིག་ཤེས་མཁན། ② [མངོན]སྤུང་སྤུང་མིང་།

ཡུ་ཡུ་ཤ། རེང་རུ་ས་ཁྱིམ་ཆས་ནང་རུ་ཡིག་གཤམ་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཤེ། ཡུ་རྒྱུད་པའོང་པོ་དང་།

གཟུགས་སྟོན་པའི་ལོ། རོད་སྡེར་པའི་ཁང་སོགས་བརྒྱད་ནས་སྤྱ་གདང་ཆེ་ཆུང་དང་། སྟོན་

འཇམ་སྒྲ་ཆོག་ས་བཏང་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱེད་ཅིག་ཡིན། རྒྱ་སྐད་ཏུ་音响ཟེད། མཐོག་སྐད་འཕྲུལ་འཁོར་

ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་sound box ཟེམ།

ལྷ་རྒྱལ་ས། ང་རྒྱལ་གྱིས་སྟེམས་བཤམ་མགོ་འཕང་མཐོ་བའི་དོན།

ཨ་ཁུ་ཁ། ལྷོ་འག་གི་ཁུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་སྒྲིེ་ཁུ་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་ཚིག་།

ཐོ་བྱ་རྒྱུ་ལ་གསུམ། འདྲི་བྱ་མོང་དུ་ཡོད་པའི་བྱ་གྲི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་ཐོ་བྱ་ལ་ཅ

བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། བྱ་སྤྱོད་མའི་བྱང་ལྡན་དང་། བྱ་དཀའི་རྣམ་གྲངས་གཞན།

དབྱངས་སོགས་ངས་པའི་བྱ་དཀའ་བའོ། །

མ་ལུ། མོག་མཐོང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེའི་

སྐད་phoneme ཏུ་བྱེད།

ལྟ་ལྟར་ ① རོ་ཚ་ལ། རྒྱེས་མཆོག་ལྟ་ལྟར་ཆེན་པོ།

② གླ་དྲ་འཁྱུག་པ་ཅིག་གི་སྒྲ་སོར་བཞག་གིས་གླ་དྲ་འཁྱུག་པ་ཞེས་པ་སྒྲུང་གསུང་།

ཐཱ་ཐཱ་ཤ། །[མངོན]། ལུག་ན། ༡ བྱིམ་བྱ། ༢ བརྒྱ་བྱིམ།

༩ དང་པ། ༡ བཅུ་ལྷེ་མིང་། ༢ རྣམ་མཁའ། ༣ སྤྱི་ན། ༤ སྤྱི་མེ། ༥ སྤྱི་ལོ། ༦ སྤྱི་ལོ། ༧ སྤྱི་ལོ། ༨ སྤྱི་ལོ། ༩ སྤྱི་ལོ། ༡༠ སྤྱི་ལོ། ༡༡ སྤྱི་ལོ། ༡༢ སྤྱི་ལོ།

རུ་རུ། ༡༢ སྒོ་པོ།

ཐཱ་ཐྱོག་རྒྱལ་པོ། [མདོན]སྲིན་པོ།

ལྷ་འགྱེད། [མདོན]སྟོན།

སྤྲ་བརྒྱ་པ། [མངོན]འབྲུག་སྤྲ།

སྤྲ་པ། ① སྤྲ་མི་སྤྲ་པ། ② སྤྲ་ཆེན་སྤྲ་མི་སྤྲ།

སྤྲ་པ་ཅན། སྤྲ་ཐན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་སྤྲ་ཐན་སྤྲ་མི་སྤྲ་ཀྱི་ཆ།

སྤྲ་པ་སྤངས། [མངོན]ལྟེ་སྤྲ་མཁའ།

སྤྲ་པ་པར་པོ། ① འཛེར་སྤྲ། ② པར་པའི་སྤྲ།

སྤྲ་པ་དབྱང་ཆོགས་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་ས་མེད་བྱ་ལྔ་དང་། སྤྲ་པ་དབྱང་ཆོགས་བཅུ་གཉིས་དཔག་

འཐབ་བྱས་པའི་སྤྲ་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་བཤད་སྟོལ་ཡོད་ཆོད་འདུག

སྤྲ་པེས་པར་སྤྲོར་པ། འདི་ནི་སྤྲ་པེག་པ་ཅན་ལ་པོ་རྒྱ་མིན་པར། དངོས་པོ་གང་དང་གང་གི་སྤྲ་

བཏགས་ནས་དངོས་པོ་དེའི་བྱང་ཆོས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོག་ཆགས་དང་སྟོག་ཆགས་མ་

ཡིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་དང་དང་རྒྱུད་ཤེས་པ། དཔེར་

ན། འབྲུང་བ་ལྔ་སོ་སོའི་སྤྲའི་གནས་རྒྱལ་དང་། ཅི་ཤིང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་པར་པར་

གི་སྤྲ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་ཉེས་དང་རྒྱས་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

སྤྲ་ཅན་གདོང་གི་སྤྲ་མ། རྒྱ་བ་སོ་སོའི་ཡར་རོལ་སྤྲ་གཅན་དང་གདོང་གི་སྤྲ་མ་དང་། མཐུག་གི་

སྤྲ་མ། མར་རོལ་གདོང་གི་སྤྲ་མ་དང་། མཐུག་གི་སྤྲ་མ་ཞི་དག་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་པའི་

ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བར་སྤྲ་གཅན་ཡོད་མེད་བརྟེན་སྤྲུལ་སྤྲ་གཅན་གཡོན་བསྐྱོར་དུ་

འགྲོ་བའི་གདོང་མདུན་ཐང་ཀར་ཡོད་པའི་སྤྲ་མ་དེ་ལ་གདོང་སྤྲར་ཟེར།

སྤྲ་གཅན། གཟའི་གཙོ་པོ་སྤྲོད་པའི་ལུས་ཅན་ཞིག་སྟེ། སྤྲེས་ཁྲིམ་ནག་པ། ཆེས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་

ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལ་རྒྱ་སྤྲ་འཁོར་ལོ་ལན་གཅིག་འཁོར། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་ནི། ཆེས་ཞག་

གཅིག་ལ་རྒྱ་སྤྲ་བཞི་དང་མེ་མིག་གི་ཆ་བཅུ་གཉིས། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱ་སྤྲ་བཅུ་

བཞི་དང་དབུགས་གཅིག་མེ་མིག་གི་ཆ་ཤས་བཅུ་དགུ་མདའ་འདོད་དུ་གཉིས་ཆ་ཤས་ཁྲི་གཅིག་

དང་སོ་བརྒྱད། ཁྲིམ་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱ་སྤྲ་བཞི་དང་དབུགས་གསུམ་མེ་མིག་ཆ་གཉིས་

མདའ་རོལ་ཆ་དག་སུམ། ཆེས་རྒྱ་གཅིག་ལ་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་རྒྱ་སྤྲ་སོ་གཅིག་དབུགས་གཅིག་

མེ་མིག་གི་ཆ་ཤས་བཅུ་དགུ་ཡིན། གཟའ་དུས་མེ་སྤྲ་གཅན་དང་ཁ་གཏད་དུ་འཆར་བས་དེའི་

མཐུག་མའི་ཐ་སྐད་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱ་གཅན་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཅ་གདོང་མཐུག་གསུམ་ཐད་ལ་འང་
ལྟོས། མིང་གི་ནུས་གངས་ལ་ཁམས་གསུམ་ནུས་རྒྱལ་དང་། ཉེ་བར་བར་འགྲོ། མཐོ་རིས་སྤང་
བྱེད། སྤྱིན་ལས་རྒྱལ། སྤྱན་པ་ཅན། གཟའ་ཡི་ན་བ་འཛིན། རྩ་བ་འཛོམས། རྩ་བ་ཟ། ར་ཏུ་ལ།
ལམ་ནག །སེང་གེ་མོའི་བྲ། སྤིང་གསུམ་ནུས་རྒྱལ་བཅས་སོ། །

སྐྱ་གཅན་གྱི་མཐུག །བཞོད་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་དུས་མེ་ལ་སྐྱ་གཅན་གྱི་མཐུག་མ་ཞེས་ཐ་སྐད་
བཏགས་པ་ཅམ་སོ།

སྐྱ་གཅན་གྱི་སྐྱལ་པའི་གཟའ་བཞི། འར་ན་དུ་བ་མཐུག་རིང་དང་། ལྟོ་དུ་སྐྱག་མགོ་མེ་འབར་དང་།
ཏུབ་ན་གཡག་མགོ་རྒྱང་འཚུབ། བྱང་ན་ཚུ་ཉིག་སྟོན་སོ།

སྐྱ་གཅན་གྱི་ཅ། ལུས་ཅའི་བྱེ་བྲག་ཅིག

སྐྱ་གཅན་གྱི་རྒྱང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱང་སྟེ་བྱེ་རོལ་དུ་སྐྱ་གཅན་ཉར་སྟོབས་དང་ཐུན་པས་སྐྱ་གཅན་གྱི་
རྒྱང་ཞེས་བྲལ། །

སྐྱ་གཅན་ཐེབས་པ། གཟའ་རྩ་དུ་ལའི་གདོང་མཐུག་གང་རུང་གི་བྱིབ་གཟེར་ཐོག་པ།

སྐྱ་གཅན་གདོང་། སྐྱ་གཅན་གྱི་གདོང་དང་སྐྱ་གཅན་ཅ་བ་གཉིས་དོན་ལ་བྱེད་མེད་ཀྱང་ཉི་རྩ་གཟའ་
འཛིན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཟའ་གཞན་རྒྱ་སྐར་ལ་སྟོད་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་ནས་སྐྱ་གཅན་གྱི་གདོང་
ཞེས་ཅ་བ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག།

སྐྱ་གཅན་ཅ་བ། སྐྱ་གཅན་དང་འགྲོས་གཡས་བསྐྱོར་ཡིན་པས་ནུས་བྱ་ནས་གཡས་བསྐྱོར་དུ་བཅིས་
པའི་སྐར་མ་རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་སྐྱ་གཅན་གྱི་རིས་པ་ལ་སྐྱ་གཅན་ཅ་བ་ཟེད། ཅ་བའི་
འགྲོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །

སྐྱ་གཅན་འཛིན། ①རྒྱལ་རིགས་སྐྱ་གཅན་འཛིན་ཤུག་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཉེ་འཁོར་བཅུའི་གས་གྱི་
བསྐབ་པ་ལ་གུས་པ་རྣམས་གྱི་མཆོག་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤུག་སུ་ནི་རབ་དུ་མ་བྱུང་
གོང་གི་སྤས་ཡིན། ②གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ལས་སྤེལ་ཡང་གྱའི་སྤིང་ན་བཞུགས་པའི་གནས་
བརྟན་ཞིག །སྐྱ་གཅན་འཛིན་བཟང་སོ། སྤར་རྒྱ་གར་ནུ་ལེ་རྒྱའི་མཁན་པོ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐབ་རབ་
དུ་བྱུང་བའི་མཁན་སོ།

སྐྱ་བཅུ་གཅིག །ཡིད་དུ་འོང་བ། མི་འོང་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ། ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ། མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ། འདིག་
ཉེན་གྱི་གསལ་བ། གྲུབ་པས། བསྟན་བཤུན་བཏགས་པ། འཕགས་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ།
འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་སྒྲ།

སྐྱ་རི་བཞིན་པ། བཛོད་པ་དང་དོན་གཉིས་སྐྱ་དོན་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པ། བཀའ་ལ་སྐྱ་རི་བཞིན་པས་
ཁྱབ། ཉན་ཐོས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་སྟོལ་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ན་སྐྱ་རི་
བཞིན་པ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱ་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡོད་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པ། འིན་རྟ་ཟབ་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་གཏུལ་བྱ་སྐྱལ་དམན་རྣམས་ལ་གསང་
བའི་ཆེད་དུ། ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་བཅུའི་མིང་དུ་ལེགས་སྦྱར་སྐྱད་དུ་ཡོངས་གསལ་མ་
ཡིན་པ། ཀོ་ལྷ་ཁ། ཀོ་ལྷ་བ། ལ་སོགས་གསང་མིང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང། བོད་སྐད་དུ་
བཤད་བཤུལ་རྣམས་སྤང་མཛོད་ཅེས་གསང་མིང་འབོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

སྐྱ་འངས། སྟོག་སྒྲིང་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ཉོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་mute ཟེད།

སྐྱ་འཇུག །སྐྱ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས། སྐྱ་གནས་བརྒྱད་དང་། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཉོན་པའི་གཞུང་ནི། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པར་ས་སྐྱ་བཞིའི་ཀུན་
དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛོད་པའོ། །

སྐྱ་ཉམས་པ། ① སྐྱ་སྐྱད་རྒྱུད་དུ་སོང་བའམ་ཆད་པ། ② སྐྱད་བྱར་ཆག་པ།

སྐྱ་སྟོན། བི་མང་ངམ་རྒྱུད་མང་།

སྐྱ་སྟན་འཁོལ་འདྲིན། སྐྱ་སྟོན་ལས་ཚུགས་དུས་ལྟ་སའི་མི་ཆོས་སྐྱ་སྟན་བི་མང་སོགས་བཏང་
ཆོག་པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་འོར་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་འཁོལ་འདྲིན།

སྐྱ་སྟན་རྒྱུད་གསུམ་པ། རྒྱུད་སྐྱུད་གསུམ་ལྟ་བུ་གྱི་སྐྱ་སྟན་གྱི་རིགས་ཡིག།

སྐྱ་སྟན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞིའི་སྐྱ་དབྱངས་

སྟོན་པར་སྟོན་པས་ཀྱན་དགའ་བའི་སྟོན་སྟོན་ཏུ་བྱའོ།

སྟོན་གཉིས། ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་སྟུང་པའི་སྟོན་པ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་སྟུང་པའི་སྟོན་པ།

སྟོན་གཉིས་མ། མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྟོན་ཏུ་diphone ཟེད།

སྟོན་བརྟན། ① བྱག་ཅ། ② སྟོན་པར།

སྟོན་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ག་པའི་དོན་སྟེ། སྟོན་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ག་པའི་དོན་སྟེ་ལ་སྟོན་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ག་པར་སྟུང་པའི་
ཆ་དེའོ། །ལུགས་འདིར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཏེ་གས་པས་ཁྲབ་པར་བཞེད་པས་འི་
པོར་དེའི་དོན་སྟེ་དང་སྟོན་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ག་པའི་དོན་སྟེ་གཉིས་སོ་སོར་འི་པོར་དེ་འཛིན་ཏེ་ག་པ་དང་སྟོན་ཏུ་
འཛིན་ཏེ་ག་པའི་སྟུང་ལུལ་ཅམ་ཏུ་མ་ཟད་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། གཉིས་སྟུང་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྟུང་ལུལ་ལ་མཛོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོན་བཤད་འཛིན་སྟུང་དང་སྟོན་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ག་པ་སོགས་ལོག་ཤེས་ནས་ཀྱང་རང་ཉིད་མཛོན་
སུམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་སྟུང་བ་ལ་མཛོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །རང་རྒྱད་
པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྟུང་ལུལ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་རང་
གཞལ་བྱ་ཏེ་གས་པས་ཁྲབ་པར་མི་བཞེད་དོ།

སྟོན་ཏུ་གས་པའི་མོ། མྱོག་མྱུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྟོན་ཏུ་sonogram ཟེད།

སྟོན་མཐའི་དེ་ཉིད། བྱ་རྒྱད་བསམ་གཏན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྟོན་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ག་པ་
དབྱུང་ཅིང་གཞིགས་ནས་སྟུང་ལུལ་ཆེ་མཐའ་པོར་ནས་མཐར་མེ་ཏེ་ག་པའི་རང་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ག་པ་སྟོན་
མཐའི་དེ་ཉིད་དེ་སྟོན་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྒྱད་ལ་འཆར་བའི་རྒྱུའོ།

སྟོན་མཐུན་པ། བཛོད་བདེ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཏེ་དག་ཐོག་ནས་བཛོད་བདེའི་མིང་གཞིའི་སྟེ།

སྟོན་དག་སྟོན་པ་ཅང་། མྱོག་སྟུང་སྟོན་པས་ལ་ཞིང་སྟུང་དག་པ།

སྟོན་དག་གསལ་གསུམ། སྟོན་སྟོན་མཐོན་པོ་དང་། སྟོན་དག་པོ། ཆིག་གསལ་པོ་བཅས་གསུམ་ཆང་
དགོས་པ།

ལྷ་དོན། ① རྫོང་ཆེ་ག་གི་དོན། ② ལྷ་དང་དོན།

ཨ་དོན་འཛེས་རྒྱུ་། རང་འཛིན་རྟོག་པ་དེར་རང་གི་ཨ་ཕྱི་དང་དོན་ཕྱི་འཛིན་ནས་སྒྲུབ་པ།

སྒྲ་ལྟན་ཅན། [མངོན]བྱིམས་ཁང་།

ལྷ་ལྟན་ལྷ། [མདོན]དབྱངས་ཅན་མ།

ལྷ་སྐད་པའོར་མོ། རང་རབས་པའོར་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་སྟེ། ཤིར་ལ་ཤི་ལྷན་ནུ་མ་ལྷ་ཐག་ཐོག་ཏུ་སྐད་
པ་དང་། དེའི་སྐད་གདང་ཤིར་གཏོང་ཐུབ་པའི་འཕྲུལ་པའོར་ཤི་མེད། ལྷ་སྐད་ཀྱི་录音机་མེད།

སྐྱ་ཐག་པ། ① བོ་ཡིག་གི་སྐྱ་གདངས། ② སྐྱ་གདངས་ཆེ་བ།

སྐྱ་གཤངས། དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་ཁུག། དབྱིན་སྐད་དུ་tone ཟེད།

ལྷ་མཛོ་བཞི། ཀ་ལྷ་བ། ཅ་རྒྱ་བ། དབྱངས་ཅན་མ། སྤ་ཁི་བ་དང་བཞི།

ལྟ་བུ་གིས། མོ་གཤམ་དུ་ཕྱེད་པའོར་ནང་གི་དཀོན་པོ་ལྷ་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་ལྟོད་པ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔེ་ན།

ལྟོད་པ་audio གེ་ཤ།

ལྷ་དཔ། ལྷ་རིག་ཤེས་མཁན།

[illegible]

དབྱིན་སྐད་དུ་sound quality ཟེལ།

ལྷ་མྱེ། ལྷ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལྷ་མོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་ཆེན་པ་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་ལྷ་མོགས་ཀྱི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་ནམ་པག་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ལྷ་རོལ་གྱི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཞེན་པའི་ཆ།

ལྷ་མི་རྟོག་པ། ལྷ་མི་རྟོག་པ་ལྟར་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། བད་པ་མ་ལུང་པའི་རྒྱུད་ལྷི་ལུ་མ་པའི་ལྷ་མི་རྟོག་པའི་ལྷོ་རྟོག་པ།

ལྷ་པའ་ཁ་ཆེམས། འབྲུལ་འཁོར་ནང་དུ་ལྷ་ཐུགས་པ།

ལྷ་པབ་པ། འབྲུལ་ཆས་སོགས་སྟུང་བར་བ།

ལྷ་བོ་ཆེ། སྐད་ཆེན་པོ།

ལྷ་ལྷེད་པ།^① ལྷ་ལྷོག་པ།^② ལྷའི་གཞུང་རྩོམ་མཁན།

སྒྲ་ཤེད་ཤུ་མོ་ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། སྒྲ་རྒྱ་གར་ཤི་ཤུབ་མཐའ་སྒྲ་བཞིག་གི་ཤུད་མེད་མཁས་ཅན་
དེས་འདི་རུ་ཆེ་ཆོག་མ་ནས་འདི་རུ་སྤེལ་སྟོན་ཁང་གི་དེ་ལོ་སྤྱད་ཡང་དཔྱད་ཀར་བསྐྱར་རུ་
སྤེལ་སྟོན་ཡིན་པར་འདོད།

ཕྱ་མོ་མ་འབྲུལ་བས་ཞེན་དུང་། དངོས་པོ་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་རྒྱུད་ཕྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་དེ་ལྟར་
བཞེད་པ་མ་ཟད་མཐོན་ཞེན་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་མ་འབྲུལ་པའི་ཕྱོད་ས་ཞེན་
དུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱུ།

[illegible]

ལྷ་སྒྲོལ་རྟོག་པ། མིང་སྒྲོལ་རྟོག་པའོ།

སྒྲིལ་བཅ་གཉིས། མངའ་བདག་ཁྱིམ་ལ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད་ལ། སེཾ་ཏཱ་ཤི་ཨེ་ཤ་ཤ་ཤ་ རྒྱ་མི་
ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྲང་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཤོགས་ལོ་ཤ་རྒྱམས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་འཇུག་རྒྱམས་དག་པཅོས་
དང་། གཞུང་ཆོད་བཅ་ཤོར་གྲངས་དེས་པ་བྱས་པ་དང་འཕྲེལ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་རྒྱམས་ཇི་
ལྟར་བསྐྱར་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་སྤྱོད་གཞུང་དང་ཤོད་སྒྲིད་གཉིས་ཆར་མཐུན་ཞིང་། གོ་བདེ་བའི་
ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོའི་བཀག་ས་ཅན་དེ་གཏན་ལ་ལམ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་པའི་བསྐྱར་བཅོས་ཤིག།

གང་བྱས་ཀྱང་རང་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། རང་གི་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ངག་
སྒྲིམ་ཆད་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན་དེ་བས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བའོ། །

སྒྲ་མཆམས་སྟོར་ལ། དང་པོ་བཟླ་ཆད་ཀྱི་མཆམས་སྟོར། གཉིས་པ་དབྱངས་ཀྱི་མཆམས་སྟོར།
གསུམ་པ་རང་བཞིན་ཀྱི་མཆམས་སྟོར། བཞི་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཆམས་སྟོར། ལྔ་པ་ནམ་
པར་བཅད་བྱའི་མཆམས་སྟོར་རོ།

སྒྲ་མཚུངས་པ། ངག་ཐོག་ནས་བཟོད་བདེའི་མིང་གཞིའི་སྒྲ་བཟོད་བདེ་བ།
སྒྲ་མཚུངས་མིང་། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་homonym ཟེར།

སྒྲ་འཛིན། [མངོན]ན་བ།
སྒྲ་འཛིན་དབང་མངོན། སྒྲ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཆེན་ན་བའི་དབང་
པོ་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེས་པའི་གཞན་རིག་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ།

སྒྲ་འཛིན་ཡིད་མངོན། སྒྲ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཆེན་སྒྲ་
འཛིན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ།
སྒྲ་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་ལྟ་བུ། རང་གི་གཞུང་དོན་ཐོག་པས་སུ་ཡོད་པའི་དབང་
མངོན་གཅིག་གིས་དེ་མ་ཐག་ཆེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་
འབྲུལ་བའོ། །

སྒྲ་ཞི་བ། སྒྲ་སྐད་ཚུང་ལ་འཇམ་པ།
སྒྲ་གཞུང་། ལེགས་སྒྲར་གྱི་བཟླ་སྟོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྒྲ་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལྟ་བུ།
སྒྲ་གཞོད་། སྒྲ་སྟོང་སྐབས་ས་རིས་འབྲི་ཤིང་བྱང་དོས་འཕོ་ར་ཡོད་པའི་སྟོད་ལྟ་བུ་ཞིག

སྒྲ་ཡི་གནས། [མངོན]ན་བ།
སྒྲ་རིག་བཟླ་ལམ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་acoustic signal ཟེར།

སྒྲ་རིག་པ། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ། ཆིག་གི་འབྲུལ་བ་ཆར་གཙོད་པའམ་སེལ་བར་བྱེད་པ་

བད་སྟོང་པའི་རིག་པ་སྟེ། སྤྱི་ཉི་ཤེས་སྟོང་གི་རང་བཞིན་དང་། རྟེན་དང་། རྟེན་འབྲུང་གསུམ་གྱི་
རྟེན་གཞག་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་བད་སྟོང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཟེད།
བོད་ཀྱི་སྤྱུང་རྟགས་སོགས་བད་སྟོང་པའི་རིག་པའི་གཞུང་རྟེན་འབྲུང་སྤྱི་རིག་པ་ཞེས་ཟེར་ན་
འཕད་པར་སེམས།

སྤྱི་རིག་། རྟོག་མྱེད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེའི་
སྟོང་ཏུ་voiceprint ཟེད།

སྤྱི་ལ་གཞོལ་བ། གཞོལ་བ་གསུམ་གྱི་བརྒྱུས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཏེ། རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་ཏུ་སྤྱུགས་ཐེང་རང་
སྤྱི་སྟོག་པར་གསལ་གདབ་པའོ། །

སྤྱི་ལ་གཞོལ་བའི་ཡན་ལག་། རྟོན་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུས་པ་ཡན་ལག་བཞིའི་ནང་གསེས་ཏེ། རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་
སྟེང་བརྒྱུའི་སྤྱུགས་རང་སྤྱི་དང་བཅས་པ་བསྟོམ་པའོ། །

སྤྱི་ལན། བཀ་ཅ།

སྤྱི་ལམ་བངས་ཀ། རྟོག་མྱེད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དེའི་སྟོང་ཏུ་channel number ཟེད།

སྤྱི་ལྷགས། རྟོག་མྱེད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དེའི་སྟོང་ཏུ་sound volume ཟེད།

སྤྱི་བཤད། དེས་ཆོག་སྟེ། ཐ་སྟངས་ཀྱི་ཆོག་འབྲུ་སོ་སོར་སྤེལ་ཏེ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་འབྲེལ་བཤད་
རྒྱག་ཚུལ། སྤྱི་བཤད་ཅན་གྱིས་དོན་ཡང་དག་པ་ཤེས་མི་བྱུག། སྤེལ་བ་ལ་ཚུ་སྟེས་ཀྱི་སྤྱི་
བཤད་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། ཚུ་སྟེས་ཀྱི་སྤྱི་མི་འདུག།

སྤྱི་མིང་ངེ་བ། སྤྱི་རྒྱུང་ཞིང་གསལ་བར་ཐོན་ཚུལ། ཉིང་ཤགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ངེ་བ་ཞིག་ཐོས།

སྤྱི་མིལ་མིལ། དེལ་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་འབྲུང་ཚུལ།

སྤྱི་མེག། སྤྱི་གསེབ།

སྤྱི་གསང་། སྟོང་སྤྱི། སྤྱི་གསང་མཐོ་བ།

སྤྱི་སྟོབ་པར་བཀག་པའི་དུས་བཞི། ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་སྤྱི་སྟོབ་ན་སྟོབ་དཔོན་འཛོམས། ཆེས་བརྒྱ

གཉིས་ལ་སྟོབ་མ་འདྲམས། གནམ་སྟོང་ལ་རིག་བ་འདྲམས། ཆོས་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་
འདྲམས་བས་འདྲམ་སྟོལ་ཡོད་དོ། །

ལྷ་ལྷོད་པ། ལྷ་ལྷོམ་པའམ་གདངས་དལ་པ།

ཕྱགས་ཡང་རྫོང་། གནས་འདིར་གྱི་རྩ་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་གནང་ཡུལ་ཡིན། ལུ་བ་མཐའ་
 རྫོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོར་རྫོང་སྐོ་ཁ་ས་ཁུལ་གནང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་མ་ལེ་ལྷོ་མ་ལེ། ① དངོས་ཀྱི་གསལ་ལུང་ཚུལ། འཛིན་ཆས་ལྷ་མ་ལེ་ལྷོ་མ་ལེ་མང་པོ་ཞིག་
བསགས་པ། ② ལས་རྒྱ་ལྟར་ཚུལ། མི་དེས་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་ལྷ་མ་ལེ་ལྷོ་མ་ལེ་
ཞེས་འཁྱེད་ཁོན་ལྟར་ལྟན་འདུག

སྒྲིའི་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་པ། མཁྱིན་པ་དང་མཆུ་ལས་ལྷུང་བ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་ཀྱི་དེ་བྱེད་པ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཅེ་དང་ཉེ་བའི་སྤྲང་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་གཡོ་བའི་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཅེ་དང་ཉེ་བའི་
སྤྲང་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་གཡོ་བའི་ཆ་ནས་སྤྲང་བའི་བྱིར། ཡི་གེ་སོ་སོའི་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཁོན་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྤྱེ་གནས་ལས་
སྤྱེ་གང་དམ་དེ་ཉིད་འཁྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། དེ་ལ་བྱའི་སྤྱེ་འཁྱིན་པའི་
དེ་ལ་ལྷ་རྩ་བཤོ།

སྒྲིའི་ཁྱེན་གྱི་ཚེས་པ། ལུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱལ་ས་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་པའི་འབད་ཚེས་ལ་ཟེར། ཚེས་པ་ལ་དབྱེ་
 བ་གྱི་ཡི་ཚེས་པ་དང་། བད་གྱི་ཚེས་པ་གཉིས། ① གྱི་ཡི་ཚེས་པར་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷ་ལྷ་
 ལྷ་ལེད། སྟོག་ཆེན། སྟོག་རྒྱུད་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ༡ དང་པོ་ལྷ་ལྷ་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་དེ། གར་
 ར་ཉ་ད་ན་པ་ས་ར་ལ་ལ་ར་ལ་ཏ་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་དེ་རྒྱལ་ས་
 ཆས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷ་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གྱི་རོལ་དུ་ལྷ་འཕྲོན་པའི་ཆེ་བྱེད་
 ཚེས་དང་ལྷ་གདངས་ཆེ་བའི་བྱིར། ༢ གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཤ་ཅ་ཆ་ཏ་ཐ་པ་ཅ་ཅ་ཞ་ཐ་ག་ས་
 རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་དེ་རྒྱལ་ས་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷ་ལེད་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། གྱི་རོལ་དུ་ལྷ་འཕྲོན་པའི་ཆེ་བྱེད་ཚེས་དང་ལྷ་གདངས་རྒྱུད་པའི་བྱིར། ༣ གསུམ་པ་
 ཡོད་དེ། ག་ཆ་ཐ་པ་ཅ་ཅ་ཞ་ཐ་ག་ས་ཏ་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་དེ་རྒྱལ་ས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོག་ཆེན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྲ་སྤྲ་གདངས་ཕྱི་རུ་དབྱུང་
 བའི་ཆེ་དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ༧ བཞི་བ་ཡོད་དེ། ༡༧ ཁང་ཅ་ཇ་ཉ་ཉ་དན་བ་
 བ་མ་ཇ་མ་ཡ་ར་ལ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོག་རྒྱུད་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྲ་གདངས་ཕྱི་རུ་དབྱུང་བའི་ཆེ་དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷགས་
 རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལས་ཞ་ཟ་ག་ས་ཉ་རྣམས་བརྗོད་པའི་ཆེ་དབྱུགས་ཐོ་བ་འབྲིན་པས་
 བརྗོད་པའི་ཡི་གེ་འདྲེན་ཅོད་། ② བད་གི་ཚུལ་བ་ད་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། བྱེ་བའི་ཚུལ་བ་དང་།
 བཅུ་མ་བའི་ཚུལ་བ། སྤང་བའི་ཚུལ་བ། རྒྱུད་ཟད་སྤང་བའི་ཚུལ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ༡
 དང་པོ་ཡོད་དེ། ཨ་ཡིག་མ་གཏོགས་པའི་སྟོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དེ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱེ་བའི་ཚུལ་བ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་
 མཁྱིན་པ་གདངས་ནས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ༢ གཉིས་བ་ཡོད་དེ། ཨ་ཡིག་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཨ་ཡིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་མ་བའི་ཚུལ་བ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 མཁྱིན་པ་མ་བྱེ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ༣ གསུམ་བ་ཡོད་དེ། ཨ་ཡིག་མ་གཏོགས་པའི་སྟེ་བ་
 ལཱའི་ཡི་གེ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བའི་ཚུལ་བ་ཅན་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲ་སྤྲ་བའི་གནས་རྣམས་འདུ་འཕྲོད་ཀྱི་ཚུལ་བ་ཆེ་
 བའི་ཕྱིར། ༧ བཞི་བ་ཡོད་དེ། ཡ་ར་ལ་མ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 རྒྱུད་ཟད་སྤང་བའི་ཚུལ་བ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདུ་འཕྲོད་ཀྱི་ཚུལ་བ་དེ་དག་ལས་
 ལྟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེ་ནད་གི་ཚུལ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱེན་གྱི་ཚུལ་བ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་རྟོག་དབང་གིས་རྒྱུད་གཡོས་ནས་ཡི་གེ་སོ་སོའི་
 གནས་དང་བྱེད་པ་རྣམས་འདུ་འཕྲོད་ཀྱི་ཚུལ་བ་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དེ་ལ་
 ལཱའི་སྤྲ་འབྲིན་བྱེད་ཀྱི་མིའི་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་སྤྲ་ཡི་སྤྲ་གནས་དང་། སྤྲ་གདངས་
 འབྲིན་ཚུལ། བྱེད་ཚུལ་དག་ཞན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསལ་པོར་ཤེས་ཆེ། ད་གཞོད་ཡུལ་གྱུ་སོ་
 སོའི་ཡུལ་སྤྲད་ལ་དག་ཆ་ཐོན་མིན་རྟོགས་ཐུབ།

སྤྲའི་སྤྲེ་མཆེད། སྤྲའི་སྤྲེ་མཆེད་དུག་གི་ནང་གསེས། རྣ་ཤེས་ཀྱིས་གཉན་བྱ་སྟེ། ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་

ལས་གྲུང་བ་དང་། མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་སྤྱ་ནམས་སོ།།

སྒྲིའི་སྤྱེ་གནས། སྤྱི་ལོ་སྤྱེ་གནས་ནི། འདི་སི་ཏུ་པན་ཆེན་གྱི་བཞེད་པ་རྩེད་ན། སྤྱེ་གནས་མགྲིན་པ་
ཀན་སོ་མཆུ་ལྷེ་སྤྱེ་ཞེས་པ་དུག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་འདྲ་སྤྱེ་གནས་མགྲིན་པའི་ཡི་གེ་ཡོད་དེ། ཀ་ཁ་
ག་ང་འ་ཏ་ཨ་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱེ་གནས་ཀན་ལས་སྤྱེ་པའི་ཡི་གེ་ཡོད་དེ། ཅ་ཆ་ང་ཉ་
ཅ་ཆ་ཇ་མ་ཞ་ཡ་ཤ་ཨི་ཨེ་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱེ་གནས་སོ་ལས་སྤྱེ་པའི་ཡི་གེ་ཡོད་
དེ། ཉ་ཐ་ད་ན་ཟ་ལ་ས་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆུ་ལས་སྤྱེ་པའི་ཡི་གེ་ཡོད་དེ། བ་བ་བ་མ་
མ་མུ་ཨོ་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷེ་ལས་བྱུང་པའི་ཡི་གེ་ཡོད་དེ། ར་ཡིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དེ་ལྷེ་ཅེ་དང་ཉེ་བའི་སྤྱི་པོ་སྤྱེ་ཡི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་འབྲུང་པའི་ཕྱིར། ང་ཉ་ན་མ་བཞི་པོ་དེས་
བཞིན་མགྲིན་ཀན་སོ་མཆུ་ལས་སྤྱེ་པའི་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནམས་རང་རང་གི་སྤྱེ་
གནས་ལས་སྤྱེ་པ་མ་ཟད་སྤྱེ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱེ་ཐན་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཡི་གེའི་སྤྱེ་གནས་དུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲིའི་སྤྱེ་གནས་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། མིང་ཆིག་བཟོད་པ་ཀུན་གྱི་ཙོམ་གཞི་གྲུང་པའི་ཡི་གེའི་གངས་དེ་སྤྱེ་པའི་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དེལ་བུའི་སྤྱེ་འབྲུང་པའི་དེལ་ཁོག་བཞིན་གོ། །

སྒྲིའི་སྤྱེ་གནས་བརྒྱད། ལེགས་སྤྱུར་ཡི་གེ་ ༡ ཁོག་ ༡༩ མགྲིན། ༣ ཀན། ༤ སོ། ༡༤ མཆུ། ༢ སྤྱེ་
༡ སྤྱི་པོ་བཅས་སོ། །

སྒྲིའི་སྤྱེ་གནས་དུག་པོ་དེ་གྱི་ཡི་གེ་ ༡ མགྲིན་པ། ༩ ཀན། ༣ སོ། ༡༤ ལྷེ། ༡༤ མཆུ། ༤ སྤྱེ་བཅས་སོ། །

སྒྲིའི་རྒྱ་སྤྱེ་དག་གི་ཅ་པའི་གཞུང་མེ་ཡོང་མའི་ལེ་ཏུ་དང་པོ་སྒྲིའི་ཡི་གེ་ལྷེ་ཡང་ལ་སོགས་པ་སྤྱེ་བ་
སྤྱོར་ལས་འབྲུང་བ་བཞིན་དུ་སྤྱུར་ཉེ་རྒྱ་གར་ལྷོ་གར་གྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་རང་
ལུགས་བཞིན་སྤོན་པའི་རྒྱ་ཡིན། ལེ་ཏུ་གསུམ་པ་ཡིག་ག་ལུགས་འདྲ་བ་ཆིག་རྒྱུ་གི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་སྤྱུར་བ་སོགས་རྒྱང་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གངས་སྤྱོད་ཆོག་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འཁོར་བ་
དང་། བྱེད་འཁོར། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་
གངས་མང་པོ་སྤྱེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྤོན་པའི་རྒྱ་ཡིན།

སྒྲིའི་འབྲུག་ཚུལ། སྤོན་རྗེས་མིང་གསུམ་ཆིག་ལྟར་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་གང་གིས་གང་ལ་རྗེ་རྩེད་

འབྲུག་པའི་ཚུལ།

སྒྲིའི་ཕྱེད་སྒྲོལ། ཡི་གེའི་སྒྲོན་རྗེས་མགོ་འདོགས་སོགས་སྒྲེབ་སྒྲོལ་བྱེད་སྤངས།

སྒྲིའི་བསྐྱ་བ་བཅུ། འབྲུ་མང་པོ་དང་ཆིག་སྤྱད་དང་། ཁྱད་པར་དག་དང་ཡན་ལག་དང་། གཞི་དང་གཞི་
གཅིག་བསྐྱ་བ་དང་། བཞི་མ་སྤྱན་པ་དང་དེའི་སྒྲེས་བྲ། རྒྱས་དབྱེ་བ་དང་ཕྱོགས་ཅམ་མོ། ཞེས་
བ་སྤྱར་རོ།

སྒྲིའི་རྣམ་དབྱེ་བ་བྱུང་། གཤམ་གསལ་སྒྲིའི་རྣམ་དབྱེ་བ་དབྱེད་དང་འཕོད་བ་ཤེ།

སྒྲིའི་རྣམ་དབྱེ་བ་དབྱུག་། རོ་པོ་བཛོད་པ། ལས་སྤྱ་བྲ་བ། བྱེད་པ་པོ། དགོས་ཆེད། འབྲུང་ཁུངས། འབྲེལ་
བ། གནས་གཞི་བཅས་སོ། །དེའི་སྤྱིང་དུ་འཕོད་པ་བསྐྱན་པས་རྣམ་དབྱེ་བ་བྱུང་དོ། །

སྒྲིའི་གནས་བ་བྱུང་། བད་སྒྲོད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིའི་འབྲུག་ལུལ་མི་འབྲ་བ་བ་བྱུང་དེ་བྱེད་པ་དང་། འབྲུ་
བ། བསྐྱར་བ། དང་བ། འབྲུག་པ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ། ཕྱོགས། དངོས་པོ་བཅས་ཀྱི་གནས་བ་བྱུང་།

སྒྲིའི་བྱེད་ཅན་དུག། བྱེད་པ་པོ། ལས། བྱེད་པ། དགོས་ཆེད། འབྲུང་ཁུངས། གཞི་བཅས།

སྒྲིའི་གཞན་སེལ། རྫོད་བྱེད་སྒྲུས་དེ་མེན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དོན་དེར་འབྲུག་པའི་གཞན་སེལ།

སྒྲིའི་གཞི་ཡི་གེའི་རྒྱ་ལ། བཛོད་འདོད། རྒྱང་། གནས། བྱེད་པ། ཚོལ་བ།

སྒྲིའི་ཡན་ལག་སྤྱན་མོང་བ་གསུམ། ཚོམ་ལ་མཁོ་བའི་སྒྲིའི་ཡན་ལག་སྤྱན་མོང་བ་གསུམ་སྟེ་གཞི་ཡི་
གེ་དང་། རོ་པོ་ཅམ་བཛོད་པ་མིང་དང་། ཁྱད་པར་བཛོད་པ་ཆིག་བཅས་སོ། །

སྒྲིའི་ཡན་ལག་སྤྱན་མོང་མེན་པ་གསུམ། ཚོམ་ལ་མཁོ་བའི་སྒྲིའི་ཡན་ལག་སྤྱན་མོང་མེན་པ་གསུམ་
སྟེ། རང་བཞིན། རྒྱུ། རྣམ་འགྲུལ།

སྒྲིའི་ཡིག་ཆ། སྒྲོག་ཁྲང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་sound file ཟེར།

སྒྲིའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དུག། །དག་པའི་རྟགས། འབྲེས་པའི་རྟགས། གཉིབས་པའི་རྟགས། ཉེ་བར་
སྒྱུབ་པའི་རྟགས། གྱུ་ཏུ་འབྲུག་པའི་རྟགས། མི་གསལ་བའི་རྟགས་རྣམས་སོ། །

སྒྲིའི་ལས་བཅས་བཅོ་བ་བྱུང་། རྟག་པ་ཤེས་པ་མཛོང་ཐོས་ཆོ། བཟའ་བ་དང་ནི་འཁྲིག་པ་དང་། བྱད་
པ་འཛོང་བ་འཛིན་དང་རྒྱ། སྤྱིན་པ་མཛོང་པ་འདོད་དང་རེག ། དུད་པ་བསྟོད་པ་ཆགས་དང་

བཅོད། གསོ་བ་སེམས་པ་འགྲོ་འགྲོག་སོགས། སྤྱོད་བཀའ་ལོ་ལ་སོགས་ལས། བཅོད་བས་
ལས་དང་བཅས་བར་ཤེས། ཞེས་སོ། །

སྤྱི་ལས་མེད་དགྲ། རོ་ཆ་ཡོད་དང་གནས་མེལ་ཆེ། འཕེལ་ཟད་འཇིགས་དང་འཆོ་དང་འཆི། ཉལ་
བ་ཅིད་མོ་འོད་གསལ་དོན། འྱིངས་ཆོགས་ཞེས་པ་དེ་རྣམས་སོ། །

སྤྱི་ལྷ། ཟླ་དྲུལ་གྱི་རོས་སུ་བཟླ་བའི་སྤྱི་ལྷ་གསུངས་རང་སྤྱོད་བཅས་པའི་འོད་ཟེར་སྤོ་བསྟུ་
བསྟོམ་པ་སྟེ། འྱ་རྒྱུད་ལྷ་བྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག།

སྤྱི་ཡང་ཆས། སྒོག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་འྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཟ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་vocoder, voice coder ཟེད།

སྤྱར་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད། སྤྱར་གནས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཅེས་བྲ་བ། འྱ་རྒྱུད་བསམ་གཏན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཤིག་སྟེ། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྒྱ་བ་སྤྱི་ལྷ་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་ལས་སྤྱི་ལྷ་གསུངས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་
རང་སྤྱི་ལྷ་བའི་སྤྱ་རྒྱུད་སྤྱོད་པར་བསམ་བ། སྤྱ་གནས་ཏེ་ཞི་གནས་བསྟུབ་པའི་གཞིའོ། །

སྤྱས་བཅོད་ཀྱི་དགེ་སྤོང་ལ། མིང་གི་དགེ་སྤོང་། སྤོང་བའི་དགེ་སྤོང་། ཁས་ཆེ་བའི་དགེ་སྤོང་། རོན་
དམ་པའི་དགེ་སྤོང་། གསོལ་བཞིའི་དགེ་སྤོང་། ལས་ཀྱི་དགེ་སྤོང་བཅས་སོ། །

སྤྱས་བཅོད་ཀྱི་དད་བ་བཞི། ཙོམ་རྒྱུད་གི་དད་བ། མོ་ཙོམ་དད་བ། འབྲེ་གདོན་གྱི་དད་བ། སྤྱིང་ནས་
དད་བ་ཟེད།

སྤྱས་བཅོད་ཀྱི་རྒྱས་ཡོད་དུག །རིགས་པས་བྱུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱས་ཡོད།
དོན་བྱེད་ལུས་པའི་རྒྱས་ཡོད། རང་རྒྱ་བའི་རྒྱས་ཡོད། རྒྱགས་བྱུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད། བདེན་
བྱུབ་ཀྱི་རྒྱས་ཡོད་བཅས་དུག་གོ།

སྤྱས་བཅོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་དབྱེ་བའི་ཆད་མ་གསུམ། སྤྱང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་
ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ། སྤྱང་བ་
ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བ་དང་། ཡང་ན། སྤྱིས་བྱའི་ཆད་མ། དག་ཆད་མ།
ཤེས་པ་ཆད་མའོ། །

སྤྱིག །[ཁྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] གོ་རིམ་ངེས་ཅན་ལྟར་བཀོད་པའི་དོན་ཏེ། གལ་སྤྱིག་པ། འབྲུལ་

- འཁོར་གྱི་ལྷ་ལག་སྒྲིག་མཁན། དཔེ་ཆ་ལ་དཀར་ཆག་སྒྲིག་པའི་རིམ་ལ། དག་སྒྲིག །སྒྲིག་
བཞོན། བཞོན་སྒྲིག་ཅེས་པ་རྩ་བ།
- སྒྲིག་བཞོན། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་setting ཟེལ།
- སྒྲིག་བཞོན་བྱ་ར། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་setting menus ཟེལ།
- སྒྲིག་བཞོན་བཟོ་བཅོས། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་change settings ཟེལ།
- སྒྲིག་ཁྲིམས། གང་བྱུང་ཅི་དགར་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ལམ་ལུགས།
- སྒྲིག་འཁོར་གཙུག་པོ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་central processing unit ཟེལ།
- སྒྲིག་རྒྱ་གདམ་ཆེན། འབྲུལ་འཁོར་དང་ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་ཆས།
དབྱིན་སྐད་དུ་setup options ཟེལ།
- སྒྲིག་རྒྱུ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་compilation ཟེལ།
- སྒྲིག་རྒྱུར་བཀའ་ཉགས། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་compiler directive ཟེལ།
- སྒྲིག་རྒྱུར་དུས་ཆེད། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་compilation duration ཟེལ།
- སྒྲིག་རྒྱུར་དུས་རིམ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་compile phase ཟེལ།
- སྒྲིག་རྒྱུར་ཕྱི་ཆེན། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་compilation unit ཟེལ།

ཆིག་སྒྱུར་བྱ་ཅིམ། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་compiler, compiling program ཟེད།

ཆིག་སྒྱུར་གསལ་བ་འདད། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་compiler specification language ཟེད།

ཆིག་འགོ་འཇུག་ས་མ། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་assembled origin ཟེད།

ཆིག་བསྒྱུར་ཁྲོག་མ། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་to decompile ཟེད།

ཆིག་ཆས། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་ཏུ་device ཟེད།

ཆིག་ཆས་སྒྱུར་བ། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་device transformation ཟེད།

ཆིག་ཆས་བར་སྟོང་། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་device space ཟེད།

ཆིག་ཆས་མིང་། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་device name ཟེད།

ཆིག་ཆས་རིགས་གསལ། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་device type ཟེད།

ཆིག་ཆས་ལག་ཅུལ། འབྲུལ་འཁོར་དང་ཁང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་ཆས།

དབྱིན་སྐད་ཏུ་equipment technology ཟེད།

ཆིག་འཇུག་ཆོག་པ། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་installation wizard ཟེད།

ཆིག་འཇུག་ཁོར་འབྲུལ། ཆོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་installation error ཟེད།

སྟེག་འཇུག་གནང་རོགས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་
ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་welcome to install ཟེད།

སྟེག་འཇུག་བྱ་རིམ། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་setup program ཟེད།

སྟེག་འཇུག་མེད་པ། འབྲུལ་འཁོར་དང་ཁང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་ཆས། དབྱིན་
སྐད་དུ་not installed ཟེད།

སྟེག་སྒངས། སྟེག་ལུགས།

སྟེག་པ། [ཐ་དང་བ]བསྟེགས་པ། བསྟེག་པ། སྟེགས། ① ག་ཤོམ་པ། མི་མང་པོ་སྟར་བསྟེགས་ཏེ་
བྱིན་པ། དམག་དབུང་གི་བཀོད་བ་གསར་དུ་བསྟེགས་པ། ② སྟོར་པ། སྟོན་ཆོག་ཁ་འཐོར་བ་
ཆམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟེགས་པ། ཤིང་ཁ་བསྟེགས་པ། དབྱིན་སྐད་དུ་install ཟེད།

སྟེག་བྱེད་བཀའ། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེན་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་setup command ཟེད།

སྟེག་སྟོར། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་tile ཟེད།

སྟེག་སྟོར་བྱེད་མཁན། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་installed by ཟེད།

སྟེག་མེད། ཡ་རབས་མེད་བའམ་སྒྱིད་ལུག་ངན་བ་ལའང་གོ། །དཔེར་ན། ལྷ་གྲུ་དེ་ཆོས་པ་མ་མེད་
ལུལ་ལ་ནང་གི་ཅ་ལག་ཆང་མ་གང་བྱུང་དུ་བཀའ་ནས་ཐལ་ཆར་བ་ཆར་བཟོས་བཞག། །དེ་
འདྲའི་སྟེག་མེད་ལ་ཨང་།

སྟེག་ཚོམ། གསར་འགྱུར་སོགས་ཕྱོགས་བསྐྱས་ཀྱིས་ཚོམ་པ། སྟེག་ཚོམ་བར་སྦྱོན།

སྟེག་འཇུགས། སྟེགས་ལམ་དང་ཐུན་པའི་མཉམ་སྡེ་བ་ཆོགས་པ།

སྟེག་འཇུགས་མེད་པ། ① ཆོགས་པའི་སྒྲི་སྟེགས་བཅི་ཁུར་མི་ཞུ་བ། ② ཆོགས་པའི་ནང་དུ་མ་

ཞུགས་པ།

ཞིག་གཞི། ལས་ཁུངས་དང་སྡེ་ཆུང་སོགས་ཆགས་ཚུལ་གཞི་རྟེན་གྱི་སྤྱི་མིང། དབྱིན་སྐད་དུ་in-
frastructure ཟེད།

ཞིག་གཞི་འབྲེལ་བཟོད། ཞོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་structural description ཟེད།

ཞིག་གཞི་ལས་ཆོག་ཞོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟེན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་structured program ཟེད།

ཞིག་གཞི་བསལ་པ། ཞོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟེན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་remove infrastructure ཟེད།

ཞིག་བཞིན་པ། ཞོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟེན་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་installing ཟེད།

ཞིག་ཡག་པོ། སྤྱོད་པ་གཙང་ལ་ཚུལ་དང་ལྡན་པ།

ཞིག་ལམ། ཐུན་མོང་གི་འཆོལ་བའི་ནང་དུ་ཆང་མས་བཅི་སྤྱད་ཁྱེད་དགོས་པའི་བསྐྱར་བྱའི་ལམ་
ལུགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ངལ་ཚོལ་གྱི་ཞིག་ལམ། ལྷ་བའི་ཞིག་ལམ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

ཞིག་སྒོལ། གཏན་ཁེལ་བཅོས་པའི་ལམ་སྒོལ།

ཞིག་སྒོལ་བསྐྱར་བཅོས། རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་དང་། ཁེལ་པ། ལྷ་ལས་ཆུན་པ་སོགས་པའི་ཞིག་
འཇུགས་ལམ་ལུགས་ལ་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་བར་ཟེད།

ཞིག་སྒོལ་ཆ་ཞིག་ཞོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟེན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་rule matching ཟེད།

ཞིག་སྟེ། ① ཞིག་པའི་སྤྱུལ་ཆིག་། ② ཚུལ་མ་ཐུན་ལམ་ལུགས། ཞིག་སྟེ། ཞིག་སྟེ། ལྷ་
སྤྱོད་དཔལ་ལང་ཤོར་གྱིས་ཞིག་སྟེ། ལུས་ངག་གི་ལྷ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཞིག་སྟེ།
གཞུན་པ། མ་རབས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིག་སྟེ། འཆལ་བ།

ཞིག་སྟེ། ཞིག་སྟེ། ལམ་དང་ཁྲིམས་སྒོལ། ངག་ཤོད་ཚུལ་མ་ཐུན་གྱི་སྟོན་སྟེ། ཞིག་སྟེ། ཁྲིམས་

བཅི་ཁུར་བྱས་པ། ངན་སྒྱུ་དངོ་ཁྱེར་གྱིས་སྤྲིགས་ཁྱིམས་དགྲགས་པ།
སྤྲིགས་ངན་པ། ཡ་རབས་སྒྱུ་དྲ་བ་དང་བྲལ་བ། དཔེར་ན། མི་མང་གི་སྤྲིགས་ངན་པ་ལ་ཨང་། གང་
སར་གཅིན་པ་གཏོང་གི་འདུག་ལྟ་བུ། །
སྤྲིགས་ཚུག་ཏུ་འགྲོ་བ། ལྷན་གྱི་སྤྲིགས་ལམ་ཐོག་ཏུ་གནས་པར་གོ།
སྤྲིགས་དབྱེད། སྤྲིགས་ཁོང་ནས་ཕྱིར་ཕྱེད་པ།
སྤྲིགས་ཁྲུགས། བྱ་སྒྱུ་དྲ་མཐུན་པའི་བྲལ་དུ་འཇུག་པ།
སྤྲིགས་ཁྲུགས་གན་གཞོན། ① སྤྲིགས་འཇུགས་སུ་འཇུག་དུས་སྔ་ཕྱི། ② དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་
འཇུག་དུས་སྔ་ཕྱི།
སྤྲིགས་ཡིག། ཡིག་ཐོག་ཏུ་གཏན་ལ་པ་བ་པའི་སྤྲིག་འཇུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་སམ་ལས་དོན་སྒྲུབ་སྟངས།
སྤྲིགས་ལམ། ལུགས་མཐུན་ལམ་སྟོན། སྤྲིགས་ལམ་དམ་པོ། ཆོག་དང་མི་ཆོག་གི་སྤྲིགས་ལམ་
བཅུགས་པ། སྔར་གྱི་དྲང་པོ་མིན་པའི་སྤྲིགས་ལམ་ཆང་མ་ཞིག་པ། ཅིང་སྒྱུ་དྲ་མཐུན་གྱིས་
སྤྲིགས་ལམ་དགྲགས་པ།
སྤྲིགས་ལམ་གཞོན་ཁུར། གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྤྲིགས་ལམ་རྣམས་གཞོན་མཐུན་གྱིས་གཞོན་
པ་དང་། འཁུར་མཐུན་གྱིས་འཁུར་དགོས་པ།
སྤྲིགས་ཤས་མི་ཆོག། སྤྲིགས་ཁྱིམས་དང་འགལ་མི་ཆོག།
སྤྲིག་ འོད་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་གཞན་གྱིས་བཀག་ནས་མཐོང་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་པ། སྤྲིན་
ནག་གིས་ཉི་མ་སྤྲིབ་ལྟ་བུ།
སྤྲིབ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་གཉིས།
སྤྲིབ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་བ། རྣམ་འབྱོར་སྒྱུ་དྲ་པའི་དབྱུང་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་
ངེས་ཀྱིས་མཐར་ཐོག་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་
ལྟ་མོ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་ནས་སྤྲོད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཞེད་ལ།
མདོ་སྤྱི་སྒྱུ་དྲ་པའི་དབྱུང་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ས་བརྒྱུད་པ་འཛོལ་
པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ས་པོན་དང་བཅས་པ་ཐད་པར་སྤངས་ལ། ས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་

པའི་བག་ཆགས་དང་བདེན་འཛིན་ནམས་ཟད་པར་སྤངས་ཏེ་མཐར་ཐོན་ཆེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་སྒྲིབ་ཆིག་གཉིས་པ་ལ་སྒྲིབ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བཞེད་དོ། ། འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཟད་པར་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་མགོ་མི་ཚུམ་པར་བཞེད་པའང་མིན་ནོ། །

སྒྲིབ་པ། ① [ཐད་དང་པ]བསྒྲིབས་པ། བསྒྲིབ་པ། སྒྲིབས། གཡོག་པའམ་འགོ་བས་པ་དང་། མི་མཐོང་བར་བྱེད་པ། ཉེ་མ་སྒྲིབ་སམ་བསྒྲིབས་པ། མཐོ་རིག་སྒྲིབ་པ། ལྷག་པ་འཐེབས་ནས་མིག་ལམ་སྒྲིབ་པ། ② ཁེབས་དང་གཡོགས། མིག་ནང་དཀར་སྒྲིབ། སྒྲིབ་སྒྲིབ། རང་སྒྲོལ་གྱི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པ།

སྒྲིབ་པ་ལྷ། མོད་འཁྱོད་དང་། གཞོད་སེམས། ལྷགས་གཉིད། འདོད་པ་འདུན་པ། ཐེ་ཚོམ་བཅས་ལྷའོ། །ཡང་བྱངས་འཕེན་ལུགས་ཤིག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ལྷགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། འཁྱོད་པ་དང་། གཡེང་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བཅས་ལྷའོ། །

སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ། བྱང་སེམས་ཉེ་སྤྲུང་གི་གཅིག་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །
སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལས་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཏེ། ཆུ་ལྷན་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྒྲིབ་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །
སྒྲིབ་པ་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།

སྒྲིབ་པ་བཞི། འདི་ལ་འཕེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསལ་གསལ་ལྟར། ① ལས་ཀྱི་དགག་བྱ་སྒྲིབ་པ་བཞི་སྟེ། འདོད་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དཔལ་སྒྲིབ། རང་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་སྒྲིབ། ② ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ། ཆགས་སྒྲིབ། ཐོགས་སྒྲིབ། ③ ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ། ལྷོ་མས་འཕྲུག་གི་སྒྲིབ་པ།

སྒྲིབ་པ་གསུམ། ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ། དཔལ་པའི་སྒྲིབ་པ་བཅས་གསུམ་མཁ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བཅས་གསུམ་མོ།

སྒྲིབ་པ་ལྟོན་སྒྲེས། གྲུབ་མཐས་ལྟོ་བསྐྱུར་པ་དང་འབྲལ་དུ་དབྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་

པ་ནས་གོམས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མ་དེག་པའི་དབང་གིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
རང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་རང་འཛིན་དང་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

སྐྱེབ་པའི་གཤམ་ཆིག་།གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱན་བཅུ་བཤ། ཆིག་གང་ཞིག་ཆོས་མཚུངས་གཞན་ཞིག་ལ་དེག་
པའམ་འདྲུག་ཅིང་། གཤམ་བྱ་དང་གཤམ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ནང་པན་ཚུན་མཚུངས་པའི་མཚུངས་ཆོས་
མང་བས། བཛོད་ཚུལ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆེས་གསལ་བར་བྱས་པས་དོན་སྤྲས་པ་སྐྱེབ་པའི་
གཤམ་ཆིག་གི་མཚན་ཉིད།

སྐྱེབ་པའི་གཉེན་པོ་བརྒྱད། རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ། སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ། གཞིའི་གཉེན་
པོ། ཐག་བསྐང་པའི་གཉེན་པོ། རྣམ་པར་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ། བྲལ་བའི་གཉེན་པོ། ཉོན་སྐྱེབ་
ཀྱི་གཉེན་པོ།

སྐྱེབ་པའི་ཐོགས་པ། མེག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་ནི་སྐྱེབ་པ་ལ་ཐོགས་པ་སྟེ་རང་གི་
ལུལ་དུ་གཞན་སྐྱེ་བའི་གཤམ་བྱེད་པའོ། །

སྐྱེབ་བྱེད། [མངོན]ཆ་བ།

སྐྱེབ་སྤྱངས་ཀྱི་ཆོག་། མི་ལི་བའི་རྗེས་སུ་གཤམ་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྐྱེབ་སྤྱོད་ལྷན་གསལ་དང་སྐྱེ་
བ་བྱེ་པའི་འགྲོ་ལམ་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད་པ།

སྐྱེབ་ལུན། སྐྱ་གཅན་ནམ་གཟས་ཉི་ཟླ་འཛིན་ལུན།

སྐྱེབ་གཡོགས། སྐྱེབ་བྱེད། མངོན་སུམ་མཐོང་གསལ་སྐྱེབ་གཡོགས་མེད་པ།

སྐྱེབ་ཤིང་། བྱ་ཁྲ་ཏའི་ཆང་ཤིང་ལ་སྤྲགས་བཏབ་སྟེ་ལུས་ལ་བཅངས་ན་ཆང་ཤིང་འཛིན་མཁན་རང་
ཉིད་གཞན་ཀྱིས་མི་མཐོང་བར་སྐྱེབ་སྤྱབ་ཅེས་པའི་བཤད་སྤྱོད་ཡོད།

སྐྱེབས། སྐྱེབས་པའི་སྤྱལ་ཆིག་།

སྐྱིམ་ཆ། རྟོད་རྟོད་མིན་པ། དེག་པ་སྐྱིམ་ཆ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་པ།

སྐྱིམ་པ། [མདད་པ]བསྐྱིམས་པ། བསྐྱིམ་པ། སྐྱིམས། ① ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ། ཆོ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱིམས་ཉེ་ན་བ་ཉོན། དེག་པ་དམ་པོར་སྐྱིམ་པ། ལག་རལ་ཏུ་ཅང་མཁས་པས་ལས་ཀ་བྱེད་
དུས་ཆོ་སེམས་ཆེར་བསྐྱིམ་མི་དགོས་པ། ② འཁལ་བ། རྒྱུད་པ་བསྐྱིམས་པ། བལ་གྱི་ཉལ་མ་

ཐ་ཡང་། བསྐྱེམས་ན་མེད་གེ་འབྲིག་ཐུག།
སྐྱེམ་པོ། ① ཁལས་པོ་དང་བྱང་པོ། མགོ་ཐོན་སྐྱེམ་པོ། ② རྟོད་པོ་མེན་པ་ལམ་དམ་པོ། དར་སྦྱང་ལྷ་
ནས་བཟུང་ཉེ་སྐྱེམ་ཀླག་པ། ལྷས་ཡོད་ལམ་ལ་འབྱོ་དུས་མེམས་སྐྱེམ་པོར་བྱེད་མི་དགོས།
སྐྱེམ་ལྟོད། སྐྱེམ་པ་དང་ལྟོད་པ། ཐག་པ་སྐྱེམ་ལྟོད་འཆམ་པོ།
སྐྱེམས། སྐྱེམ་པའི་སྐྱེམ་ཆིག་
སྐྱེལ། སྐྱེལ་པའི་སྐྱེལ་ཆིག་། དངོས་པོ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེལ་པ། ཐག་པ་དཀར་ནག་གཉིས་
ཕྱོགས་གཅིག་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད། མཐུན་སྐྱེལ་བྱ་དགོས་ལྟ་བུ།
སྐྱེལ་ཁ། ཁེལ་པའི་སྐྱེལ་ཁ། རས་ཀྱི་སྐྱེལ་ཁ། འོག་བྱའི་སྐྱེལ་ཁ།
སྐྱེལ་སྐྱེལ། ཐུམ་བྱེས་བརྟམས་པའི་རིལ་རིལ།
སྐྱེལ་བ། [ཐ་དང་པ]བསྐྱེལ་བ། བསྐྱེལ་བ། སྐྱེལ། ① རྟོམ་བ། ཐག་པ་ཉིས་སྐྱེལ་དང་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བྱས་
པ། ② སྐྱེལ་པའམ་སྐྱུང་བ། རྟོམ་ས་ཤུགས་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ། ③ བརྟམ་བ།
འོག་གི་ནང་དུ་ཡོ་བྱང་སྐྱེལ་བ།
སྐྱེལ་གཞོང་། གཞོང་གི་བྱེ་བྲག་རྒྱ་ལོང་སོགས་ཀྱི་འབྱར་སྐྱེལ་བཞོ་བྱེད་ཅིག་
སྐྱེལ་ཤིང་། ① ཐང་ཀའི་སྦྱང་ཤིང་། ② རྒྱ་ཐུག་སྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཀན་ཁང་།
སྐྱེལ་འོག་། བྱེ་སྐྱེལ་ཀླག་བྱེད་ཀྱི་འོག་པ།
སྐྱེས། རྟོད་བྱང་གི་གོང་པ་ལ་གོས་ཆེན་ཅེ་འགག་གིས་འཐུམ་པའི་མིང་ཡིན།
སྐྱེས་པོ། [སྐྱེ་རྒྱ]ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་རྟ་པོ་ལ་གོ།
སྐྱེས་མོ། [སྐྱེ་རྒྱ]ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་རྟ་མོ་ལ་གོ།
སྐྱག་མདངས། རི་མོ་འབྲི་སྐྱབས་ནས་མཁའ་དང་ས་གཞི་ལ་ཐ་སྐྱག་གི་མདངས་རིས་ཀླག་པ།
སྐྱག་འདོན། རྟོག་ཁྲད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ལྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྦྱང་ཅིག་ཉེ།
དབྱིན་སྦྱང་དུ་to extract ཟེད།
སྐྱག་པ། [ཐ་དང་པ]བསྐྱགས་པ། བསྐྱག་པ། སྐྱགས། ཡར་ལེན་པ། ལམ་དུ་མེ་ཤིང་བསྐྱགས་ཉེ་ནང་
དུ་ལོག་། མིས་བཤད་ཆད་བདེན་པ་མིན། ཤིའུ་ས་བསྐྱགས་ཆད་འབྲུ་མིན་མིན།

ལྷག་ལེན་སྤྲིག་ཆས། ལྷག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་མཚན་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་pick device ཟེད།

ལྷག་པ། ལྷག་པའི་ལྷུ་ཆོག་

ལྷང་། ལྷར་བྱུང་རབ་པ་ཉག་པས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ས། ཉན་པར་ལྷང་གིས་མི་འཁྲུག་ཁོས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་
དེ་ལྷང་ལྷང་རྒྱུ་རེད། ལྷང་མཁན་མཁས་པས་གོ་སར་ཀྱི་ལྷང་འཆད་པ།

ལྷང་མཁན། ལྷང་གོ་སར་ཀྱི་ལྷང་སྒྲ་ཆོག་པས་འདོན་ནས་དམིགས་བསལ་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་

ལྷང་ལྷ། ལྷང་གཏམ་ཀྱི་ལྷ་དབང་ས།

ལྷང་རྒྱུ། ① ལྷང་གཏམ་བྱུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ། ② ལྷང་བཤད་སྐད་ས་རྒྱུ།

ལྷང་གཏམ། ལྷར་བྱུང་གཏམ་རྒྱུ།

ལྷང་དེག། ལྷང་གཏམ་འཁོད་པའི་དཔེ་དེག་ རོ་ལྷང་། ལྷ་ལྷང་། གོ་སར་ལྷང་ལོག་ས།

ལྷང་ཕྱེའུ་མེན་གསུམ། གནའ་པོའི་དུས་སུ་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤེད་སྦྱོང་བྱེད་ཐབས་སུ་བཤད། ལྷང་ནི།
སྟོན་གི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གཏམ་རྒྱུ་དང་བཟེས་ཏེ་བཤད་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་པོད་མའི་ཐོག་
མར་བྱུང་ཁྲུངས་དང་། འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཚུལ་སྦྱོར་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་
སྤེད་དོན་སྦྱོང་བ་དང་། ཕྱེའུ་ནི། དེང་དུས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁྲིད་བཤད་ཅེས་པ་དེ་རིགས་གཙོ་
པོར་བྱས་པའི་སློ་རིག་ཆེད་པའི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་ཏེ། སློ་རིག་སྒྲ་ཆོག་པས་སྦྱོང་ནས་དབང་
བརྒྱུར་བྱེད་ཐབས་བཅས་པ་དང་། བོན་ནི། ཆོས་ལུགས་ཏེ་སྒྲ་མཆོད་ཅིང་འདྲེ་བཀར་བ་
ལོགས་མི་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་ལུགས་ལ་བརྟེན་པ་རོལ་ཀྱི་དབྱ་བཅོས་པའི་ཐབས་དང་། བདེ་
ལྷག་ལེགས་ཉེས་རྣམས་སྒྲ་ལ་བཀའ་འདྲི་དང་ཕྱིན་བཅོལ་གྱིས་སྤེད་དོན་སྦྱོང་པའི་ལུགས་ཞིག་
ཡིན་པར་སེམས།

ལྷང་ཕྱེའུ་ཡི་གཏམ་རྒྱུ་དེ་མོ། གནའ་རབས་བོན་ཀྱི་རིག་གནས་ཤིག་སྟེ། ལྷང་ནི་གཏམ་རྒྱུ་དང་།
ཕྱེའུ་ནི་གཤམ་ཆོག་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ནང་དོན་གྲང་ཕྱེབས་སུ་དེ་མོ་གྲིས་ཡོད་པ་དེར་ཟེད།

ལྷང་པ། ལྷང་ཤོད་མཁན། གོ་སར་ལྷང་པ་དང་གཅིག །

ལྷང་དཔེ། ལྷང་གཏམ་འཁོད་པའི་དཔེ་ཆ།

སྒྲུང་པ། [ཐ་དད་པ]་བསྒྲུངས་པ། བསྒྲུང་པ། སྒྲུང་ས། རྩ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲུངས་ནས་འདྲ་བར་བྱེད་
པ། རྒྱག་ཆ་སྒྲུང་གིན་འདུག། ཁོ་མའི་ནང་ལ་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་བསྒྲུངས་པ།
སྒྲུང་བབ་པ། རབ་བཏགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒོ་ལ་ཤར་བ།
སྒྲུང་ཞ། བལ་སར་སྒྲུང་མཁན་གྱིས་སྒྲུང་འདོན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ཆས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཞུ་སོ་ཞིག
སྒྲུང་ཡིག། སྒྲུང་གཏམ་འཁོད་པའི་དཔེ་ཆ།
སྒྲུང་ཤོད་པ། ① སྒྲུང་བས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་པ། ② རྩོན་ཤོད་པ། དེ་རིང་ཡིན་ན་ཁོས་སྒྲུང་ཤོད་ཀྱིན་འདུག།
སྒྲུང་ས། སྒྲུང་པའི་སྒྲུལ་ཆིག།
སྒྲུན། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]་བསྒྲུན། སྒྲུན། འགན་ཆ་བྱེད་པ་དང་བསྒྲུང་པ། བསྒྲུན་བྱ་དང་སྒྲུན་བྱེད་པོར་
བྱ་སྒྲུན་ཐབས་མེད་ལྟ་བུ།
སྒྲུན་པ། སྒྲུན་པའི་མིང་རྒྱུད།
སྒྲུན་ཆ། བསྒྲུན་ཆ་དང་གཅིག །
སྒྲུབ། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག]། བྱ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། རྩན་མོང་གི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན། རྩན་
མོང་ལ་རྒྱ་ཁོར་སྒྲུབ་མཁན། བྱ་བ་སྒྲུབ་ཀྱིན་ཡོད། བྱ་བ་སྒྲུབ་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མིང་རྒྱུད།
སྒྲུབ་པ། ལས་ཆིག། བསྒྲུབ་ས། བསྒྲུབ། སྒྲུབ། སྒྲུབ་ཆིག། སྒྲུབ་ས།
སྒྲུབ་སྐྱོར་དོན་རྒྱུད། ལྷའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་མན་ངག་གི་སྐྱོར་སོགས་ཅལ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་
དགོངས་དོན་ལག་ལེན་བསྐྱར་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག།
སྒྲུབ་ཁང་། ལྷ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཁང་པ།
སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོ། སྤྱོད་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་གྱི་སའི་ཆར་ཡབ་བུ་དུ་དགོན་
མཆོག་དང་། དུམ་བུ་མོ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་སྤྱུལ་གྱི་
ལོ་༡༩༩༡ལོར་འཁྲུངས་དེ་ནས་ཤངས་མོད་ཆང་དུ་བྱང་པ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཆོན་སར་
ཐེབས་ནས་དགེ་ལྷན་གྱི་སྤྲོ་ལ་བཞུགས། མཆོན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོར་གསོལ། དེ་རྗེས་སེ་
རར་ཁྲུག་ཅན་བཞུགས་ནས་དྲགས་པོ་བྲུ་ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་ཤོད་ལྟ་
གསན་བསམ་མཛོད་དེ་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞུགས། མཐར་དབྱུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་

བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྐྱལ་གྱི་ལོ་༡༧༡༩ལོར་གཤེགས།

སྐྱལ་མཁའ། ① ལས་ཤགན་སྐྱལ་པ་པོ། ② ཆོས་སྐྱལ་པ་པོ།

སྐྱལ་གྲ། ① ཆོས་སྐྱལ་པའི་འདུས་གྲ། ② གཙེ་པོ་མཆོམས་དང་བསྟེན་སྐྱལ་བྱེད་སའི་ཆོས་གྲ།

སྐྱལ་ཀྱགས། ཆོས་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཟའ་བཀུར།

སྐྱལ་བརྒྱན། སྐྱལ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱན་པ།

སྐྱལ་བརྒྱན་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྐྱལ་གྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་ལྷོ་དགོན་མཆོག་ཕྱིན་
ལས་ནམ་ཐུལ་གྱིས་བཏབ། བྱལ་མཐའ་ལྟེ་གྲང་བཀའ་བརྒྱན་ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་ཤུལ་པོད་
རིགས་རང་སྲོང་ཁུལ་གྱི་འདུ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱལ་བརྒྱན་བསྟན་པ། ལྷོ་བཀ་མར་པ་ལོ་རྒྱ་བ་ལ་བཤད་བརྒྱན་དང་སྐྱལ་བརྒྱན་གྱི་བརྒྱན་པ་གཉིས་
ཀ་མའང་བའི་ནང་ནས་རྟོག་ཆོས་སྐྱོད་རྟེན་དང་། མེས་སྟོན་ཆོན་པོ། མཆུར་སྟོན་དབང་གི་རྟེན་
གསུམ་ལ་གཞུང་བཤད་གྱི་བཀའ་བབས་ཤིང་། རྟེན་མི་ལ་རས་པ་ལ་སྐྱལ་བརྒྱན་གྱི་བཀའ་
བབས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་སྟོན་མ་དུགས་པོ་ལྟ་རྟེན་སྟོན་བརྒྱན་ལས་བཀའ་བརྒྱན་ཆེ་བཞི་ཆུང་
བརྒྱན་དུ་བྲེས་པ་ནམས་ལ་སྐྱལ་བརྒྱན་གྱི་བཀའ་བབས་སོ། །

སྐྱལ་བརྒྱན་ཤིང་རྟ་བརྒྱན། ཉིང་མ་བཀའ་གདམས་ས་སྐྱུ་པ། མར་ཤངས་བཀའ་བརྒྱན་སྟོར་བ་
དུག ། ཞི་གཙོད་བསྟེན་སྐྱལ་དང་བཅས་པ། སྐྱལ་བརྒྱན་ཤིང་རྟ་ཆེ་བརྒྱན་ཡིན།

སྐྱལ་དག། ① སྐྱལ་བྱེད་དམ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོར་པ་ལོན་པའི་དག། ② བསྟེན་སྐྱལ་གྱི་དག་གས་
ཆོག

སྐྱལ་དག་གི་བྱེད་པ། སྐྱལ་དག་གི་བྱེད་ལས་ཉེ་དག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་རྟེན་
དཔག་སྦྱང་བའོ། །

སྐྱལ་དག་ལྟར་སྟངས། ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་པའི་སྟོན་སྐྱལ་བྱེད་ལྟར་སྟངས་བརྟེན་པའི་དག

སྐྱལ་དག་ལྟར་སྟངས་སྐྱོན་ཅན། ཚུལ་གསུམ་ཆང་མས་རེས་ཀྱང་བརྟེན་པ་ཡང་མ་དག་པའི་སྟོན་སྐྱལ་
སྐྱོན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱལ་དག་ལྟར་སྟངས་སྟོན་ཅན། སྐྱལ་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་བཀོད་པའི་དོན་སྟོན་ཅན་དུ་སོང་བ།

སྐྱབ་དག་ལྟར་སྒྲུང་སྒྲོན་ཅན། ཉགས་ཚུལ་གསུམ་མཆང་ཡང་ཆད་མས་མ་དེས་པ་བཀོད་པ།
སྐྱབ་དག་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ། ཉགས་ཚུལ་གསུམ་མཆང་པ་བཀོད་པ་དོན་སྒྲོན་ཅན་དང་། ཉགས་ཚུལ་
གསུམ་མཆང་ཡང་བྱེ་ཞོལ་གྱིས་དེས་རུང་མེད་པ་བཀོད་པ་སྒྲོན་ཅན་དང་། ཚུལ་གསུམ་དེས་
བར་བྱེད་ཀྱང་བཛོད་ཚུལ་མི་བཟང་བ་སྐྱ་སྒྲོན་ཅན་ཏེ་གསུམ་མོ།

སྐྱབ་དག་ཡང་དག །ཚུལ་གསུམ་མཆང་བའི་སྒྲོན་སྐྱབ་བྱེད་བཛོད་པའི་དག་ནམ་དག་གཞན་དོན་
རྗེས་དཔག་དང་དོན་གཅིག་།

སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ། ལུ་སྒྲེགས་པས་འདོད་པའི་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་གི་ནམ་གངས་ཏེ་
ཉགས་དང་། དཔེ། དམ་བཅའ། ཉེར་སྒྲོན། མཐུག་སྤྱད་བཅས་ལྟོ། །

སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གཉིས། ཚུལ་གསུམ་མཆང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་སྒྲོན་པའི་སྐྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་ཡན་
ལག་གཉིས་ཏེ། ཆོས་མ་བླན་སྐྱོར་གྱི་དག་དང་། ཆོས་མི་མ་བླན་སྐྱོར་གྱི་དག་གོ།

སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྔ། རང་ལུགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་གི་ནམ་གངས་
ཏེ། སྤྱི་ཁྱབ། དཔེ། འོགས་ཆོས་བཅས་གསུམ་མོ།

སྐྱབ་ཆག་འཇགས་གསུམ། ཁལ་བསྐྱལ་དགོས་པ་ལ་སྐྱབ་ཟེར་ཞིང་། ཆག་ནི་ཁལ་བསྐྱལ་མི་དགོས་
པའི་རིགས་དང་། འཇགས་ནི་ས་ཞིང་ཁང་པ་སོགས་སྤར་ཡོད་རང་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

སྐྱབ་ཆོས་དོར་བ། མཛུ་མ་སྤར་བས་པའི་མེད་དགག་གི་འཛོག་བྱེད་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་མེད་
པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་དགག་བྱ་བུམ་པ་དེ་བཀག་པ་མ་ཟད་ཤུགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དོར་ནས་
དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཤུལ་བྱ་སྐྱབ་བྱ་ཆོས་གཞན་ཞིག་བསྟན་རྒྱ་མེད་པའམ་གོ་རྒྱ་མེད་པའི་དོན།

སྐྱབ་ཆོས་མ་དོར་བ། དགག་བྱ་དེ་བཀག་པའི་ཤུལ་བྱ་ཆོས་གཞན་ཞིག་གོ་རྒྱ་ལམ་བསྟན་རྒྱ་
ཡོད་པའི་དོན།

སྐྱབ་མཆོད། ཡི་དམ་སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱེད་པའི་ཆོག་།

སྐྱབ་འཇུག །ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་སྟེ། ཉག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་
ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མི་བྱེ་བར་རང་ཡུལ་དུ་བསྐྱབས་ནས་འཇུག་པ། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་མིག་
ཤེས་ཀྱིས་བུམ་པ་བཟུང་བ་ན་བུམ་པའི་སྟེང་གི་བུམ་མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རམ་ཆ་

ཤས་གཅིག་ཀྱང་པར་མ་བསལ་བར་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པའམ་འདྲེས་པའི་སྒོ་ནས་ཚུར་རང་གི་
ཡུལ་དུ་བས་ནས་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

སྐབ་འཇུག་གི་སྒོ། རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལོ།
སྐབ་འཇུག་གི་སྒོ་དོན་མ་བྱུན། མངོན་སུམ་སྐབ་འཇུག་གི་སྒོ་དོན་མི་མ་བྱུན། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སོ།
སྐབ་གཏོར། སྐབ་ཞག་བདུན་སོགས་བས་ནས་ལྷར་བསྐྱེད་སྐྱེད་གཏོར་མ།
སྐབ་རྟགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲང་ལགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྲལ།
སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐབ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་རྒྱབ་ལགལ་དུ་གྱུར་པ། དཔེར་ན། སྐྱ་ཆོས་
ཅན། རྟག་སྟེ། བས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་འབྲས་བྱེད་རྟགས་རྣམས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀོད་པ་ལོ།

སྐབ་རྟགས་ཡང་དག། རང་གི་བསྐབ་བྱེད་སྐབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་ཏེ། འབྲས་
བྱེད་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྣམས་སོ།

སྐབ་ཐབས། ① ལས་དོན་བྱེད་ཚུལ། ② ལྟ་སྐབ་པའི་ཆོག
སྐབ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོར་ལུགས་ལ། ཅ་བ་སྐབ་ཐབས་དང་སྒྲོར། སྐབ་ཐབས་འཕྲིན་ལས་དང་སྒྲོར།
འཕྲིན་ལས་སྒོམ་ཁོག་དང་སྒྲོར། སྒོམ་ཁོག་ཉིང་དེ་འཕྲིན་དང་སྒྲོར། ཉིང་དེ་འཕྲིན་ལག་དང་
སྒྲོར་རོ།

སྐབ་ལྟ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙོམ་པའི་ལུགས་སྟེལ་གྱི་ལོ་༡༧༩༠ལོར་སྟག་ལུ་རྩེ་བཙན་རག་དབང་
ཚོ་བཟང་གིས་བཏབ། བྱལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐོད་རང་སྒྲོང་ནག་ཚུ་ས་ཁུལ་འཕེ་
རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐབ་ལྟོག་རིགས་གཅིག་པ། ལྟོག་པ་རིགས་གཅིག་པའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་སྟེ། སྐབ་པར་གྱུར་པའི་ལྟོག་
པ་རིགས་གཅིག་པ་ཞེས་པ་བརྟེན་པ་བྱང་མ་བྱང་གི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་མཐོང་ཅམ་ཉིད་ནས་
འདི་དང་འབྲེལ་འབྲེལ་སྟུམ་པའི་སྒོ་རང་གིས་སྐྱེད་བྱས་པའི་དངོས་པོ། དེལ་བུའི་སྐྱ་དང་སྐྱིད་བུའི་
སྐྱ་ལྟ་བུ་ཐེམས་པའི་ཆ་དང་། སྒོ་འཕྲིན་མི་ཤེས་དང་ཁྱར་འཕྲིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཤེས་པའི་ཆ་
དང་། བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་དང་ཀ་བའི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་བཅས་རང་ཡིན་

ཁྱིའོག་པ་རིགས་མཚུངས་པ་རྣམས་སོ། །

སྐྱབ་གནས། རྫོན་གྱི་སྒྲུ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་བྱས་པའི་གནས་རི་དང་། གནས་ཕྱག་ལྷ་བྱ་
སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་གནས།

སྐྱབ་གནས་བཟ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོར་དག་རབ་
ཆང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོས་ཕྱག་བཏབ། ད་ལྟ་མ་ལྟོ་རིབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱབ་པ། ① མིང་རྒྱུད། ② བྱེད་པ། རོན་ཆེན་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ། དཀའ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་
པར་ལས་དོན་མང་པོ་སྐྱབ་པོད་པ། རང་འཁྱིལ་ས་འགན་སྐྱབ་པ་སྐྱར་ལེན་པ། ཆ་རྒྱུན་ཆང་ན་
ལས་དོན་གང་ཡང་སྐྱབ་སྒྲ་བ་ཡོད། སྤྱིང་རུས་མེད་ན་ལས་ཀ་འགངས་ཆེན་སྐྱབ་དགལ།

③ དངོས་རྩས་སྐྱབ་པའམ་ཉོ་བ། བཞོལ་སྐྱབ་པ། རྒྱགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ། རྒྱུ་ཉོར་བསྐྱབ་པ།
གསེར་ལས་སྐྱབ་པ། རར་ལྷགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་འབྲུལ་འཁོར། ④ རང་དངོས་སུ་རྟོགས་
པའི་སྒྲོའམ་རང་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ས་
ཡིན་པའི་ཆོས། བྱམ་པ་དང་། ཀ་བ་ལྷ་བྱ་རང་རང་གི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་རང་གི་དགག་བྱའི་
དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་མི་རྟོས་པའོ། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན། སྐྱབ་དང་སུན་འབྲེན། རྒྱགས་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ། རང་གི་བྱལ་མཐའ་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྱལ་
མཐའ་སུན་འབྲེན་པ། ⑤ བརྟག་བའམ་བཅི་བ། གཅིག་ལས་གཅིག་སྐྱབ། ཉིན་ཞག་གི་དུས་
ལོངས་ནས་ཆོས་ཞག་གི་དུས་ལོངས་བསྐྱབ་པ། ⑥ ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ། ལྷག་པའི་ལྷ་སྐྱབ་
པ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ། ⑦ བདེན་བཞེ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་
ཤིག་སྟེ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱོར་བ།

སྐྱབ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། རྟིང་མ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ། འཛམ་དབའ་སྒྱ། བརྒྱ་གསུང་། ཡང་དག་
ཕྱགས། བདུད་ཅི་ཡོན་ཉན། སུར་པ་མིན་ལས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟེ་ལྷ་དང་། མ་མོ་
མོད་གཏོང་། དམོད་པ་དག་སྒྲགས། འཛིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟེ་གསུམ་སོ།
སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། ཐེག་ཆེན་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གང་ཞིག་
རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱར་གྱུར་པའོ། །

སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལྟ། རོ་བོ། འབྲས་བླ། བྱད་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། མཐའི་ཡོན་ཏན་
གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ།

སྐྱབ་པ་ལྟ། བསྐྱས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱབ་པ། བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་སྐྱབ་པ། རྩས་གྱིས་སྐྱབ་པ།
འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོན་སྐྱབ་པ། སྤྱིན་སྟེག་གི་སྒྲོན་སྐྱབ་པའོ།

སྐྱབ་པ་ལོ། ① རོན་སྐྱབ་མཁན། ② ཆོས་སྐྱབ་མཁན།

སྐྱབ་པ་རང་གི་རོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། སྐྱབ་པ་རང་གི་རོ་བོ་ཡུལ་བདེན་གཉིས་ལས་
མི་འདད་བར་ཡུལ་ཅན་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོན་སྐྱབ་པ་སྤྱིན་སྟེག་ལའི་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཆོག།

སྐྱབ་པའི་ཆེད་བྱ་བ། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། བྱང་སེམས་གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་པར་
འདུག་པའི་འཛོལ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྤོང་བ་ཆེན་པོ་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་ཉིད་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།

སྐྱབ་པའི་ཆོས། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས།

སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ། ཆོས་སྐྱབ་པ་འཇམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགེ་ཆོགས་རྣམས་མཆོད་ཡུལ་དུ་སྤུལ་
པའི་མཆོད་པ་མཆོག།

སྐྱབ་པའི་རྟེན། ① ཡི་དམ་ལྟ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་ཡི་དམ་གང་དེའི་སྐྱེ་འབྲས་དང་། ཐང་ཀ་ལྟ་བུ། ② ཤེར་
ཕྱིན་དོན་བདུན་བཅུའི་ནང་གསེས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གང་ཞིག་སྐྱངས་ན་ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
རྒྱར་གྱུར་པ་སྟེ་གཤམ་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སོ།

སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྲུར། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཏེ། ཐལ་འགྲུར་གྱི་ཆོས་གསུམ་དང་ལྗན་པ།
བརྒྱུ་ན་དོན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྲུར།

སྐྱབ་པའི་དམ་ཆོག་ཉི་ཤུ། བདེ་འདུས་ཞི་རྒྱུད་ལས། གཅན་གཟན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་མི་གཞིག་ཅེས་
སོགས་བརྒྱུ་ཡིས་བསྟན་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་རྩིས་དཔོན་གྱི་སྐུ་ལ་མི་འཆེ་ཞིང་བཀའ་མི་གཅོག་
པ་དང་། ལྷ་མའི་ཡུམ་མི་སྦྱོང་བ། དད་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་མི་བཅག་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་

མཁས་པའི་དཀོར་ལ་མི་འབག་ཅིང་ཆང་སྲོང་པར་མི་འབྱུང་དང་། རྡོ་རྗེ་སྦྱན་གྱི་ཡུམ་ལ་མི་
བསྟེན་པ་དང་། མཚན་དང་མི་ལྷན་པའི་གཟུངས་མ་མི་བསྟེན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྷན་
པའི་དམ་ཆས་མི་བསྟེན་པ་དང་། མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་སྦྱོན་པ་དང་། སྦྱོང་མིན་ལ་གསང་
ཆོས་མི་སྦྱོན་པ་དང་། མཚན་ལྷན་གྱི་གཟུངས་མ་དང་སྦྱོང་ལྷན་གྱི་སྦྱོབ་མ་མི་སྦྱང་བ་དང་། རོན་
བདེ་སྦྱོང་དང་ཉགས་ཡབ་ཡུམ་མི་འབྲལ་བ་དང་། མཆེད་ལུམ་ལ་ཀྱལ་ཁ་ཆོས་དུའང་ནང་འཐབ་
མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྱད་པའི་ལྷག་མ་མི་སྦྱོང་བ་དང་། རྒྱ་མའི་གདན་ས་མི་སྒྲོམས་པ་
དང་། རང་གཞན་གྱི་མཆོམས་མི་དབྲལ་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་བྱིང་ཚྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་མི་དབྲལ་
བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་བྱིང་ཀྱི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བ་དང་། བསྐྱས་པ་དང་ཆོག་མིང་ཆིག་གི་
བར་མི་གཅོད་པ་དང་། དབང་ཉགས་ཀྱི་བྱག་མི་འདའ་ཞིང་བརྟའ་མི་བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། རྣལ་
འབྱོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་དཀྱུག་ཅིང་སྤྱོད་པའི་མཐུ་སྒྲོག་མི་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་གཙུག་
ཏུ་འཁུར་བ་ལས་ཉམས་བར་མི་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །

སྦྱབ་གནས་རྡོ་རྗེ་རྫོང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ལོར་འཇམ་དབྱངས་ལུ་
བསྟན་ཆུ་མཆོས་བྱག་བཏབ། ལུ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྦྱོན་མ་སྦྱོ་ཅེ་ཁོག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྟེན་པའི་ཆར་བཅད། བྱིར་སྐྱེལ་གྱིས་བྱིས་པའི་དོན་དེའི་ལན་ནས། སྦྱབ་
བྱེད་མ་བརྟེན་པར་གནས་པའི་ཆེ་སྤར་སྐྱོལ་དེ་ལན་བརྟེན་པའི་སྦྱོབས་པ་མེད་པའི་སྦྱོན་ས་
ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེ་བམ་པའི་གནས་སུ་སོང་བའི་དོན།

སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྟེན་པའི་ཆར་བཅད། བྱིར་སྐྱེལ་གྱིས་བྱིས་པའི་དོན་དེའི་ལན་ནས་སྦྱབ་
བྱེད་མ་བརྟེན་པར་དོན་གཞན་ཞིག་སྤར་སྐྱོལ་གྱིས་བརྟེན་པའི་ཆེ་སྤར་སྐྱོལ་དེ་ལན་དོན་མཐུན་
འདེབས་པའི་སྦྱོབས་པ་མེད་པའི་སྦྱོན་ས་ཆར་བཅད་དམ་པམ་པའི་གནས་སུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྦྱབ་པའི་སྦྱོང་པ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཛོན་རྟོགས་སྦྱོང་པའི་སྦྱོབ་ཞིའི་ནང་གསེས་ཕིག་སྟེ། རུས་
དང་། ལུས་དང་། ལོངས་སྦྱོང་རྣམས་འདོད་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རིག་འཛིན་ནས་
མཁའ་སྦྱོང་དུ་སྦྱབ་པའོ། །

སྐྱབ་པའི་མཛུལ། མཆོད་སྟེགས་སུ་དགོད་རྒྱའི་མཆོད་ཡུལ་ལྟའི་མཛུལ་ནི། གསེར་དངུལ་ལམ་ལི་
སོགས་ལས་བཅོས་པའི་མཛུལ་ཐོག་རིན་པོ་ཆེའམ་འབྲུ་ཆོམ་བྱ་ལྔ་བཀོད་ནས་དེ་རྒྱལ་བ་
རིགས་ལྔ་སོགས་སུ་གསལ་འདེབས་པའི་མཛུལ།

སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ། ཤེར་བྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསལ། དམིགས་པ་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཤེས་བྱར་གྱུར་བའོ། །

སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་བརྒྱད་པ། གཙང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། མི་ན་
བར་འབྲངས་ཏེ་གཤང་གཅི་འདོར་བར་མི་བྱ་བ་དང་། ཅུའི་ནང་དུ་གཤང་གཅི་དང་མཆིལ་
སྐབས་སྐྱབས་པ་སོགས་འདོར་བར་མི་བྱ་བ་དང་། ལྷ་སྟོན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཤང་གཅི་
དང་མཆིལ་སྐབས་སོགས་འདོར་བར་མི་བྱ་བ་བཅས་གསུམ་མོ།

སྐྱབ་པའི་ལེའུ་གསུམ། སྟོན་པ་སྤྲ་བ་ལས་འདས་ནས་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཡག་
བཅུའི་བཞི་བ་ནས་དྲུག་པའི་བར་རིམ་བཞིན་བསྐབ་པ་གསུམ་གཙོ་མོར་སྐབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་
བས་སྟག་མཐོང་གི་ལེའུ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་ལེའུ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་ཐེར།

སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས། རྒྱ་མཆོན། དོན་གང་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན།

སྐྱབ་སྟོད་ཆོད་ཡིག། དབྱང་མཚམས་ཁྲིམ་གཞིར་བཟུང་བན་ཚུན་སྟོད་ལེན་བྱེད་རྒྱའི་ཆོད་ཡིག།

སྐྱབ་ཕྱག། །སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་བྱག་ཕྱག་གམ་ས་ཕྱག།

སྐྱབ་ཕྱོགས། སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་མཆོན།

སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་བ་ཞིག་ལ་ཆ་མཆོན་
ན་དེ་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་ལྟན་པ་བྱམ་པ་ཀ་པ་སོགས་མི་རྟག་པའི་
བྱེ་བྲག་དེ་དག་ལ་གོ།

སྐྱབ་བྱེད། ① རྟགས་གསལ་ཀྱི་སྟོར་བ་འགོད་སྐབས། བསྐྱབ་བྱ་གང་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ནས་རྟགས་གཏན་ཆོགས། ② [མདོན]པོད་རྒྱ་བཞི་པ།

སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུབ་པ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་སྐྱབ་མི་ཁུས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྐྱབ་བྱ།
སྐྱབ་བྱེད་མཁྲིས་པ། ཅ་པའི་མཁྲིས་པ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་སྟོང་ལ་གནས་པ་ཞིག་སྟེ། བྱེད་ལས་ཡིད་

གཞུང་བ་དང་། ང་རྒྱལ་སྤྱི་བ། འདོད་དོན་སྦྱབ་པ་སོགས་བྱེད་པ་ཞིག
སྦྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་། ཉགས་སམ་རྒྱ་མཆན་སྦྱོན་ཅན།
སྦྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་བའི་སྦྱོན་སོགས་སྤྱི་བ། ཕྱོགས་སྤང་བའི་སྦྱོན་དགུ་དང་། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་
བའི་སྦྱོན་བཅུ་བཞི། དཔེ་ལྟར་སྤང་བའི་སྦྱོན་བཅུ་བརྒྱུ་མས་སྤྱི་བ་སྦྱོན་སོགས་སྤྱི་བ།
སྦྱབ་བྱེད་ཐོག་པ་མེད་པ། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་ལཱ་བྱས་པ། གཏན་ཆོགས་རིག་
པའི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་དེ་སྦྱབ་བྱེད་བརྒྱུ་མི་བྱས་པས་མ་ཐོག་
པའི་སྦྱོན་ཉ། དཔེར་ན། སྤྱ་རྟག་སྟེ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེར། ལས་
བཞེན་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་ཐོག་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མི་ཐོག་པ་སྟེ། པ་རོལ་གྱིས་ལས་རྒྱམས་ནི་ཐོགས་
པ་མེད་པ་མི་རྟག་པར་ཟེར་རོ།

སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར། ① ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་བརྒྱུ་ན་རྟགས་ལོག་ལ་ཐལ་
དང་ཐལ་ལོག་ལ་ཕྱིར་སྦྱར་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པ། ② ཐལ་འགྲུར་
ཡང་དག་གང་ཞིག་དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་བརྒྱུ་ན་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །དཔེར་ན། སྤྱ་
ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱུ་ན། སྤྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་སྟེ། རྟགས་ལོག་ལ་ཐལ་དང་། ཆོས་ལོག་ལ་ཕྱིར་
ཞེས་སྦྱར་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་འཕེན་པའོ། །

སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་བཙོ་བརྒྱད། དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་བརྒྱུ་ན་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པ་བཙོ་བརྒྱད་དེ། རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི་དང་། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་བཞིའོ། །

སྦྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུར། ① ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་བརྒྱུ་ན་རྟགས་ལོག་ལ་ཐལ་
དང་། ཐལ་ལོག་ལ་ཕྱིར་སྦྱར་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་མི་འཕེན་པ། ② ཐལ་
འགྲུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་བརྒྱུ་ན་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་པ་སྟེ།
རྟགས་ལོག་ལ་ཐལ་དང་། ཆོས་ལོག་ལ་ཕྱིར་ཞེས་སྦྱར་བ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་
ཆོགས་མི་འཕེན་པའོ། །དཔེར་ན། རྟགས་པ་རོལ་པའི་ཁས་སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
བྱམ་པ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན། སྤྱི་ཚུལ་ཅན། མི་རྒྱལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དོན་བསྐྱོག་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བའོ། །

སྤྱི་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གསུམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། དཔེར་ན།
བུམ་པ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཚུལ་ཅན། བུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། དཔེར་ན།
དུ་བ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཚུལ་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་བྱེད་མཆན་ཉིད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། དཔེར་ན། རྩ་ཅན་འདི་
ཚོས་ཅན། བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོག་ཕྱོག་འལ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་
རྒྱལ་པ་རྩོལ་པའི་ཁས་སྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་སྤྱི་བྱེད་མི་འཕེན་
ཏེ། བུམ་སོགས་ཆད་མས་བྱུབ་ན་ཆད་མས་དམིགས་པར་བྱུབ་ཕྱིར་ཤེས་འདོད་མེད་ལ། མ་
བྱུབ་ན་དམ་བཅའ་བ་བསལ་བ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲུབ་པའོ། །

སྤྱི་བྱེད་ཡང་དག་པ། ཁུངས་བཅན་པའི་རྒྱ་མཆན།

སྤྱི་བ་ཆད། སྒྲིག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་progress ཟེར།

སྤྱི་བ་ཆད་སྒྲིང་སྟོན། སྒྲིག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་progress dialog ཟེར།

སྒྲིག་ཆད་སྟོན་ཆས། སྒྲིག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་progress indicator ཟེར།

སྤྱི་བ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བའི་རྒྱལ་པ་ཡང་དག་གསུམ། དོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཡང་དག །ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
སྤྱི་བ་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཡང་དག །དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྤྱི་བ་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཡང་དག་གོ།

སྤྱི་བ་གཡོག །མཆོམས་གཡོག་སྟེ་མཆོམས་བཅད་ཀྱི་བསྟེན་བྱེད་མཁན་གྱི་འཆོ་བ་གཡོས་སྤྱོར་
སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན།

སྤྱི་བ་ལོ། སྤྱི་བ་ཁུལ། གཞན་དོན་ཁ་ཁྱེར་གྱིས་ཚོས་སྤྱི་བ་ལོ་བྱེད་པ།

སྐྱབ་གཤེན། ① བོན་པོའི་ཆོས། ② བོན་གྱི་བྱེ་ལག་ཅིག

སྐྱབས། སྐྱབ་པའི་སྐྱལ་ཆིག་

སྤེ། ཆིང་གཅན་གཟན་གཡི།

སྤེ་ཅན། སྤེ་མེད་པའི་མགོ་དམར་པོ་དང་ས་ལ་རྩ་མེད་པའི་ས་སྟོང་དང་ལུས་གཅེར་བྱ་ལའང་།

སྤེ་བ། [ཐ་དད་པ]འབྲེས་པ། འབྲེ་བ། སྤེས། ① གཅིག་མཚུངས་བྱེད་པ། ཆོས་མཚུངས་པ་རྣམས་
རིགས་འབྲེ་བར་བྱའོ། །ཤེས་པའི་དོན་ལ་འབྲེས་ནས་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཤེས་ཐབས་བྱེད་པ།

② འབྲེས་པའམ་སྤགས་པ། འདམར་ཚུ་འབྲེས་ནས་ཟ་བ།

སྤེ་པོ། རེན་པ། རྩ་མེད་པའི་ས་སྤེ་པོ། སྤེ་མེད་པའི་མགོ་སྤེ་པོ།

སྤེ་པོ་རྩ་རྒྱུད་པོའོ། ར་བྱུང་བླ་ཐར་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགོན་རྒྱུད་ཞིག་བཏབ། དུས་ནས་ཡིན་ས་
གསལ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ན་བླ་མ་སྟོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། དབྱེང་བླ་མ་
འབྱུང་མེད་བཅོན་འབྱུས་སོགས་གྱིས་ད་ལྟའི་དགོན་པ་འདི་གསར་དུ་བཞེངས། ལུབ་མཐའ་
རྩེད་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ལུལ་ཉག་རོང་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤེ་གྱི། མགོ་སྤེ་སྤྱི་ཐེར་རམ་མགོ་དམར།

སྤེ་ལ། [ཡུལ]འཛོམ་ནས་མ་འཕྲལ་པའི་ཆང་རྒྱ་འབྲུ་རིགས།

སྤེ་ཡོག་ལུས་གྱི་སྐྱལ་ཚུལ་ཞིག །མལ་པའི་ནང་དུ་སྤེ་ཡོག་གཅིག་བརྒྱབ་ནས་ཉལ་སོང་།

སྤེག་ལ་ཟས་མ་འདྲུ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཁོང་ནས་འབྱིན་པའི་སྤེ་ཞིག

སྤེག་པ་གསུང། སྤེག་པ་འབྲལ་འབྲལ་དུ་འབྲུང་བ་ལ་ཐེར་ཞེས་སྤེ་སྤེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲལ་པ་ལེ་སྟོན་ལས་གསུངས།

སྤེག་སྤྱ། ཟས་གསུང་པའི་སྤྱད་དམ་སྤྱག་སྤྱད་བརྒྱབ་པའི་སྤྱད་སྤྱ།

སྤེག་པ། ཟས་མ་ཁུ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཁོང་པའི་ནང་དུ་གསུངས་དང་ཟས་གྱི་མི་རན་བཅས་སྟོན་ཏུ་ཡར་
སྤེག་པའི་མིང་།

སྤེང། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག] སྤེན་དུ་འབྲེང་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཉེ། དར་ཆ་སྤེང་མཁན། ལག་པ་
ཡར་སྤེང་གིན་ཡོད་ལྟ་བུ།

སྐྱེད་པ། [ཐད་དུ་]བསྐྱེད་སྐྱེད་པ། བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་པ། འབྱུང་བའམ་སྐྱེད་པ། དར་ཆ་དམར་པོ་མཐོན་
པོར་བསྐྱེད་པ། རྒྱལ་ཁའི་དར་ཆ་སྐྱེད་པ། རྩོམ་རྒྱལ་བས་མི་ཆོག་ལག་རར་བསྐྱེད་སྐྱེད་པ།
བལྟས་བས་མི་ཆོག་མིག་ལོག་བལྟས།

སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ཆོག་

སྐྱེན་པོ། [རྒྱན་ཆོག་] ① ལུས་རྩེན་པའི་དོན་ཏེ། ལུས་སྐྱེན་པོར་རྩེན་ལ་བརྒྱལ་ལྟ་བུ། ② དབུལ་ཞིང་
འཕོངས་པའི་མི།

སྐྱེན་མོ། གཤེར་བུ། ལུས་སྐྱེན་མོ། གོས་མེད་སྐྱེན་མོར་གྱུར་པ་ཅིས་ཉེས་ཀྱིས་པ། གྱུར་ནི་རྩེན་མེད་
སྐྱེན་མོ་དང་། ལུས་འཕོངས་མི་མེད་སྐྱེན་མོ་ཡིན། གལ་ཏེ་མིང་པོ་བརྩམས་ཏེ་གྱུར་། ཁྱོ་མེད་བུང་
མེད་སྐྱེན་མོ་ལོ།

སྐྱེའུ། ཀོ་བའི་སྐྱོ་སྐྱོད་རྒྱུར་བུ།

སྐྱེའུ་རྒྱུར་། ① ཀོ་བའི་སྐྱོ་སྐྱོད་རྒྱུར་བུ། ② [ཞིང་] འཛག་སྐྱོད་ཅེས་པ་སྟེ་དགེ་སྐྱོད་གི་མི་ལས་དུ་ཁྱ་
བ་འབབ་པ་འདྲིང་ས་པོ་མཆོན་ལ་ཁྱོན་རྒྱ་ཞིག་

སྐྱོ། འཁྱེད་གཤོག་པ་དང་མཁུག་མར་ཡོད་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ། གཤོག་སྐྱོ། མཁུག་སྐྱོ། ཁྱིམ་བྱ་རྒྱལ་སྐྱིས་
རྒྱལ་སྐྱལ་སྐྱལ་སྐྱལ་ལ་ཉལ་ལང་བྱས་ནས་སྐྱོ་སྐྱུག་པ། མིང་གི་རྒྱལ་བྱངས་ལ་འགོ་བས་བྱེད་དང་།
འདབ་ལ། ལུས་སྐྱེས། གཤོག་པ་བཅས་མོ།

སྐྱོ་རྒྱུར་། འཁྱེད་ཅི་པའི་རྒྱུར་།

སྐྱོ་སྐྱུར། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྐྱོ་འདོགས་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ། སྐྱོ་ནི་སྐྱོ་
འདོགས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱུར། དེ་ཡང་གཞི་དངོས་པོ་དེར་གཏན་ནས་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་
སྐྱོན་མོགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མདའ་ཡི་ཅེ་མོ་དང་། ཞུ་ཡི་ཅེ་མོར་སྐྱོ་འདོགས་
པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས་སྐྱོ་འདོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྐྱུར་བ་ནི་སྐྱུར་འདེབས་ཞེས་པ་སྟེ།
རྒྱ་མཆོན་ཡང་མ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་དོན་ལ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཆོག་ཏུ་སྐྱུ་བ་
བཅས་ལ་ཟེད།

སྐྱོ་སྐྱུར་གཉིས། སྐྱོ་འདོགས་དང་སྐྱུར་འདེབས་གཉིས།

སྒོ་དཀར། ① སྒོ་བ་ཤིང་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་འཆར་བ་ཞིག ། ② བྱ་སྒོ་དཀར་པོ།

སྒོ་གྲ། སྒོ་མ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཐག ། ལག་སྐམ་གྱི་སྒོ་གྲ་སྒྱུར་བ།

སྒོ་ཅན། [མངོན]འདབ་ཆགས།

སྒོ་ཆོས་བཅོན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༠༧༡ལོར་ཡབ་སྐོ་སྟོན་འཕམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་རྩེ་
མོ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་སྐམ་སྤུ་འབྲས། དེ་ལ་ལྷུ་མ་སྤིང་གསུམ་བྱུང་བའི་བྱ་བོ་ཡིན། ཞི་བྱེད་
བརྒྱད་སྟོལ་བར་མ། སྐམ་ཡེ་ཤིས་རྒྱལ་མཆན་ལས་བརྒྱད་པའི་མས་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་དག་
འཛིན་པའི་སྒོ་བ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཉིད་གཞོན་དུས་ནས་རབ་རྟ་བྱུང་སྟེ་དགོ་བཤེས་རྩེ་
ཆན་འབུམ་པའི་བྱང་ནས་ཤིང་ཕྱིན་གསལ་གྱི་བཞུགས་ཅན། རྩེ་ཆན་བསྐྱེད་བ་ལ་ཅེས་ཀྱང་མ་
ཕན་བ་ལ། འཁོར་ཀྱན་ན་ལ། སྐམ་སྤྱན་བྱངས་ནས་གདམས་བ་ཞུས་ན་ཕན་ཟེར། རྩེ་ཆན་ན་ལ།
དེད་གཉིས་ཀ་མར་ཕྱིན་གྱི་མཁན་བོ་ཡིན་པས་ཁོང་ལས་མར་ཕྱིན་ཞུས་ན་དའི་མཆན་སྟོན་
གསལ་ལ་གཞོད་ཟེར། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱིས། གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་བྱས་ཏེ་ཞུས་ན་ཆོག་
གས་ཞུས་པས། འོན་ཏེ་ཙུག་གིས་གསུང་ནས། བྱང་ཁང་ལོགས་བ་ཅིག་ཏུ་སྐམ་སྤྱན་བྱངས་
ནས་གདམས་དག་ཞུས་པས། སྐམ་ན་ལ། སྐམ་གྱིས་ཁྱེད་རང་གི་ཁང་མར་མི་འབོད་པར་འདིར་
འབོད་བ་ཅི་བྱ་ཡིན་གསུངས་པར། རྩེ་ཆན་ན་ལ། རང་རང་གི་བསོད་ནམས་སྟོན་གསལ་ལ་གཞོད་
ཀྱི་དོགས་ནས་གཞན་གྱིས་མ་ཆོར་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་བས། སྐམ་མ་མཉེས་སོ། །དེ་ནས་
གདམས་བ་མ་ཐོབ། སྐམ་རྩེ་ཆན་གྱི་གཟིམས་ཁང་ཏུ་ཕྱིན་ཅན། གཟིམ་ཁང་ནང་ཏུ་རྟེན་གཞན་
ལས་ལྷག་བ་དང་། མཆོད་བ་གཞན་ལས་ལྷག་བ་བཞགས་འདུག་པར། བར་སྐྱ་ལ་ཐལ་བ་
གཏོར། མཆོད་བ་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་བཞག་པས། དེར་རྩེ་ཆན་ཕྱོན་བ་དང་འདི་འདྲ་སྤུས་བྱས་
ཟེར་ནས་ཆོག་པ་ཐ་བ་ལ། སྐམ་གྱིས། ཁྱེད་རང་སངས་རྒྱལ་ལ་ཉེ་རིང་ཞི་ཆེ་བྱས་འདུག་པས།
དེས་ནད་ནའི་རྩེན་ཏུ་འདུག་གསུངས། དེ་ལ་དབྱེད་བ་བྱས་པས་ད་གཞོད་གདམས་དག་ཐོབ།
ནད་ཟག །དེས་ཤིང་སྐྱེས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྐམ་གྱིས་གདངས་དག་གསུང་བ་ལ། སྒོས་གྱིས་མག་
ཉན་བྱས་པས་ངོ་མཆར་སྐྱེས། རྩེ་སྤུ་སྒོས་ཀྱི་རྩེ་ཆན་ལ་ཞུས་ཏེ། ར་སྐམ་ལ་གདམས་དག་ཞུ་
སར་འགྲོ་བར་འདོད་པས་གནང་བ་ཞུ་ཞུས་པས། རྩེ་ཆན་གྱིས། ལྷ་མ་ངོ་མཆར་ཅན་ཅིག་

འདུག་པས་སོང་གསུང་། དེ་ནས་སྒྲོས་ཆོས་བརྩོན་སྐྱེས་ཀྱི་མདུན་དུ་སོང་། སྐྱེས་ཀྱིས་སྤྱིང་
པོའི་དོན་དང་མངོན་ཏྲོག་གཉིས་སུ་རྟོགས་པ་ཉེ་སྤྱད། མདོ་རྒྱས་འབྲིང་གདམས་དག་ཏུ་རྟོགས་པས་རོ་
མཆར་སྒྲེས། དུས་དེ་ཙམ་ན་དམ་པ་དྲིང་རི་ན་བཞུགས་ཐེར་བས། སྒྲོས་ཀྱིས་སྐྱེས་ལ་ང་དམ་པ་
མངལ་བར་འགྲོའམ་ཞུས་པས། རོ་ལོ་སོང་དང་། ངའི་སྐྱེས་པ་དེ་ཕྱག་དང་བཞུགས་གཞན་ལས་
ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམས་པས་རྟོག་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་ཏེ་ཁོང་པའི་སྤྱིན་དོན་པས་སྒྲུ་
སྟོད་ལ་སྒྲེན་པ་ཐག་ཐུག་ཡོད། ཞབས་གཡོན་པ་ལ་སྒྲེ་བ་ཡོད། དབུ་གཙུག་ན་ཐུག་པ་མཐེ་བོང་
ཤོང་བ་ཅིག་ཡོད་གསུང་པས། སྒྲོས་ཀྱིས་རྒྱགས་ཆས་རྣམས་གྲུ་བས་ནས་དྲིང་རི་སྐྱང་
འཁོར་དགོན་དུ་བྱོན་ དོ་རུབ་སྒྲེབས་པའི་ཉིན་བྱེད་ཙམ་ན་དམ་པའི་གསུང་ཅིག་ཀྱང་ཐོས།
དགོང་མོར་དམ་པའི་སྒྲུན་སྤར་སྒྲེབས་པས་ཁྱོམ་གསེབ་ན་བཞུགས་འདུག །ཕྱག་དང་ཕྱག་རྟེན་
བྱས་པས་མ་བཞེས་པ་ལ། སྒྲོ་ཆོས་བརྩོན་ལ་དར་གོས་ཁ་ལུག་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཁ་གང་བཅད་
ནས་དབུ་སྐྱལ་བཏགས་པས་དམ་པ་དགྲེས་སོ། །དམ་པས་རྟེན་འབྲེལ་མཚན་བྱེད་དུ། གལ་ཏ་
ནས་སྒྲོན་སྒྲོ་ཆོགས་བསྐྱེས་པའི་ཐུམ་བུ་ཅིག །དུས་རྒྱུས་པས་དགྲེས་པ་ཅིག །ཁྱེ་སྤང་
རྣམས་མཁར་སྤེར་དུ་བཅུག་ནས་སྒྲོ་ལ་གནང་། དེ་ཅིའི་དོན་ཡིན་མ་ཤེས་ནས་ཀྱུན་དགའ་ལ་
རྟིས་པས། སྒྲོན་སྒྲོ་ཆོགས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། དུས་རྒྱུས་ནི་
བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། མཁར་སྤེ་ཁྱེ་སྤང་གིས་བཀའ་བ་ནི་ཆོས་འཇལ་ཁ་ཆུགས་པའི་
བརྟེན་ཡིན་ཏེ་གསུངས། དེ་ནས་ཁོང་རྣམས་སྟོད་གནས་སུ་བསྐྱལ་ཏེ་རེ་ཞིག་འཁོར་བ་ན། ཁོང་
གི་གྲོགས་བཞི་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གདམས་པ་ནི་མི་འོང་བ་འདུག་ཐེར་ནས་སྒྲེ་ལམ་དུ་ཆོང་
ལ་སོང་། ཉིན་ཞིག་དམ་པས་སྒྲོ་ལ་ཤོག་གསུང་ནས་བྱིན་པས། རྟི་རྒྱ་ཅི་ཡོད་གསུང་པར། སྤར་
ནས་བསམ་པའི་བྱ་མཐའ་མང་དུ་རྟིས་པས། ལན་ཅི་ཡང་མི་གསུངས་པ་བདག་པོའི་བྱང་དུ་
སྒྲོལ་གསུང་། ཀྱུན་དགའ་ན་རེ། རང་གི་ཉམས་སམ་སྒྲ་མའི་གདམས་དག་རྟིས་དང་ཐེར་བས།
སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་འདི་སྐྱད་གསུང་བྱར་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རྟི་བ་འགའ་ཞིག་བཏོན་
པས་དགྲེས་ནས། ཁྱོད་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མ་ཡིན་ནམ། སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་བདེ་བའམ་
གསུང་། ངའི་སྐྱེས་པ་ཡིན། དེ་ལས་གདམས་པ་ཞུས་ནས་སྟོད་ཡོད་ཞུས་པས། དམ་པའི་ཞལ་

ནས། ང་ལ་བརྒྱད་ཉིད་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་འདྲག་ །ཁྱོད་རྣམས་སུ་ལ་ཡོད་པ་ཁྱེད་ཤོག་གསུང་། སོ་རྟོང་འབར་སྐྱེ་མཆོད་ལ་ཡོད་པས་ང་ཅག་གིས་དཔེ་བུས་ནས་གཅིག་ཕུལ་ཆོག་ །ཞུས་པར། ཡི་གེ་དབྱེ་ཅན་དང་། དབྱེ་མེད་གང་ཡིན་ཅུང་ཆོག་ །ཆེ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དེས་ བར་དུ་ཁྱེད་ཤོག་གསུང་། ཆེ་བ་གཅིག་གི་ནང་བརྒྱད་ཉིད་ཉིད་པ་ག་རེ་གསུང་པར། ད་ ཅུང་མ་ཆོང་ཞུས་པས་ཤིན་ཏུ་ས་དགེས་ཏེ། ཅུས་ཆད་ཐོག་ཏུ་སྐྱེ་བས་པ་བདག་ཨ་ཙ་ར་པས་ སོང་། ད་ཅི་མཁྱོགས་ཀྱིས་དགོས་པ་འདྲག་གསུངས་ནས་དཀའ་ཐུབ་ཁང་དུ་གཤེགས། བརྒྱད་ཉིད་པས་ཅི་བཟུ་ཞུས་པས། ཟངས་དུང་གི་ཁ་ལ་བཞོན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་ དགོས་གསུང་། དེ་ནས་ཞག་བདུན་དཀའ་ཐུབ་ཁང་དུ་བཞུགས་ནས་ཐོངས་སོ། །ད་སྐར་ སྐར་ས་ཏེ་གདུང་བསྐྱས། སྐྱོ་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕྱོན་ནས་སྐམ་དང་མཇལ། སྐམ་གྱིས་ངའི་ཆུ་མ་ དེ་འདྲག་གམ་མི་འདྲག་གསུང་། མཇལ་ཁ་ཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཞུས་པས། ཨེ་ ཤེང་རང་ཡང་རྟག་ཅིག་ལ་ཞོན་ནས་འཕྱོད་གོས་པ་ཡིན་པས་གསུང་། དེར་སྐམ་གྱི་དུང་དུ་ལོ་ གཉིས་བཞུགས། དེ་ནས་སྐམ་ཡང་སྐྱེ་གཤེགས། དེ་རྗེས་ལན་པ་སེ་གསེབ་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་ཀྱུ་ ལ་སྐྱབ་པ་མཛད། སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས། དགོངས་པ་མཐར་སྐྱོལ། དགྲང་ལོ་ བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ་ནས་བཤད་པ་མཛད། བརྒྱད་ཉིད་པ་འདི་ནས་འདི་སྐོབ་མའི་གཙོ་བོར་འཆུས་ བ་དར་བཙོན་ཡིན། དགྲང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་ལ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྐྱེལ་སྐྱི་ལོ་

༡༡༥༩ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།

སྐྱོ་ལྗང་། [མངོན་]ནེ་ཙོ།

སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆོས། རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་དཔེར་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད། མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ ཡིན་ཏེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་རང་ངོས་ནས་ཚུར་བྱུབ་པ་མེད་ཅིང་། སོ་ སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་སོ་སོ་བའི་ཆོས་གཉིས་ལ་རྟོག་པས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཅེས་སྐྱོས་ བར་སྐྱོ་བཏགས་ཅོམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་ཕྱོག་ བས་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། གཅིག་རང་ཕྱོག་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་།

གཅིག་ཡིན་ན་ཉག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི་བུམ་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཉག་པ་མ་ཡིན་ཕྱིར་རྟེ།
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོ་ཐེག་། མ་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྟོའི་མིག་

སྟོ་དང་མ་ཡི་ཡུལ། སྟོ་དང་མ་ཡི་རུས་བརྒྱད་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ།

སྟོ་དོལ། [སྟོ་རྒྱ]སྟོ་བ་རྩུང་དུ་ལ་ལྟོ་བ་མྱིར་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

སྟོ་ལྷན། [མདོན] ① བྱ། ② མདའ།

སྟོ་མདུང་། སྟོ་རྒྱར་བའི་འཕང་མདུང་།

སྟོ་མདོངས། སྟོ་ཐེག་དང་དོན་གཅིག་

སྟོ་འདོགས། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་མདོན་ཞེན་གྱི་སྟོ།

སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའ། དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ།

སྟོ་འདོགས་པའི་མཐའ། ཉག་བརྟན་ཐེར་བྱག་ཏུ་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལྟ་བུའོ། །

སྟོ་འདོགས་མ་ཆོད། ཡོད་པ་ལ་མེད་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་ཟ་བ་དེ་དོགས་པ་སེལ་མ་བྱུབ་པའི་དོན།

སྟོ་སྟུ། བྱ་བྱེའུའི་སྟོ་དང་སྟུ།

སྟོ་ཕུག་པ་ཤུག་མེང་གེ་གསར་བདག་སྟོ་ཕུག་པ་དང་མི་གཅིག་ཡིན། གསར་སྟུགས་རྟེན་མའི་སྟོ་བ་

དཔོན་བྱར་མེས་དཔོན་ནམས་གསུམ་དུ་བྲགས་པའི་ཡ་གྲལ། བྱར་རྩུང་བྱ་བའི་སྟུ་ཡིན་ལ།

ཡབ་འདས་པའི་ལོ་དེ་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྟག་སྟུ་ལོ་༡༠༧༥ལོར་འབྱུངས། ཡབ་ཀྱི་

དངོས་སྟོ་བ་ཀ་ཆེན་བཞེ་བྱ་བ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱད་སེམས་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་མཐར་ཕྱིན་

པར་སྦྱངས། སྟོ་ཕུག་དགོན་པ་བཞེངས་ཏེ་སྟོ་བ་མ་སྟོང་འདུས་པར་བྲགས། རབ་བྱུང་གཉིས་

པའི་ཤིང་སྟག་སྟུ་ལོ་༡༡༣༥ལོར་འདས་སོ། །

སྟོ་མོད། ① བྱ་སྟོའི་ཞུ་རྟོག་། ② བྱ་རིགས་ཀྱི་མགོར་སྟེས་པའི་སྟོའི་གཙུག་ཕུད།

སྟོ་འཕྱུ། ① བྱ་སྟོའི་ཞུ་རྟོག་། ② བྱ་རིགས་ཀྱི་མགོར་སྟེས་པའི་སྟོའི་གཙུག་ཕུད།

སྟོ་བ། ① ཀོ་བ་ལས་བཅོས་པའི་སྟོ་སྟོད། ཉ་སྟོ། ② ཆེག་ཅིལ་གྱི་དཔེ་འཕགས་ཆིག་

སྟོ་བ་ཤིང་། ཤིང་སྟུན་གྱི་རིགས་ཤིག་། མེ་རྟོག་དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་འཆར་བ་གཉིས་ཏེ། རོ་ཁ་

ལ་བསྐྱུ། ལྷ་ཇེས་བསེལ། ལུས་པས་ཆད་བ་རྟེན་པ་འཛོམས། མ་ཆད་དང་ནག་ཆུ་སྐྱེས་པ་
སོགས་ལ་བན།

སྟོ་ལྷུག། འབྲས་བུ་སྟོ་སྟོ་བའི་སྟོ་གྲ།

སྟོ་བཅེས་པ། ལྷ་བའི་ལྷ་མོ་ཞིག།

སྟོ་ཅེ། འབྲས་ཅེ་མོ།

སྟོ་གཡལ། འབྲས་ལས་བཟོས་པའི་རྒྱང་གཡལ། སྟོ་གཡལ་དལ་བྱིས་གཡོ་བ་ག།

སྟོ་ལྷུང་། ལས་སོགས་ལྷུགས་སྟོང་ལ་སྟོ་བ་ཟེད། དེའི་བཟུང་ས་བཟོས་པར་ལྷུང་སྟེ། དེ་གཉིས་
མཉམ་ལ་སྟོ་ལྷུང་ཞེས་བཟོད།

སྟོ་གསོག། ① འཕེ་སྟོ་དང་གསོག་ག། ② [ཡུལ]ཆུ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་གསོག་པའི་མིང་། ③

[ཡུལ]འོག་རྒྱུའི་ཐུག་པ་དཔྱག་ཤེད་ཀྱི་ཕིང་འཁོར།

སྟོ་མེད། ཀོ་བས་བཟོས་པའི་སྟོ་བ་རྟེན་པ་སྟུང་མེད་པ་ལྷུང་ག། ཁ་དོག་ཅུང་མེད་ག། ལྷོ་སོ་བ་ཅན་
ཀྱི་ཀོ་བའི་མིང་།

སྟོ་ལྷུག་པ། ལྷ་བའི་ལྷ་མོ་ཞིག།

སྟོ་ག། [[ཐ་དང་པ] ལས་ཆིག། བསྟོགས། བསྟོག། སྟོ་ག། སྟོ་ལ་ཆིག། སྟོ་གས། སྟོ་བ་སོགས་སྟོང་གི་
ཁ་སྟོག། ཉན་པའི་ཁྱེ་ལ་ལ་སྟོ་མ་བསྟོགས་པ། ལྷས་སྟོག། ལྷུགས་སྟོག། ཀྱང་སྟོག། ཉན་པའི་ཁྱེ་
ཀྱང་ལག་ལ་སྟོག་བརྒྱབ་འདུག།

སྟོ་ག་བཀོལ་ག། ① འཆིང་ཐག་བཀོལ་ག། ② ཐེ་ཆོམ་བསལ་ག།

སྟོ་ག་གྲ། རྟོང་རྒྱང་གི་སྟོ་ག་གྲ།

སྟོ་ག་འགྲོས། ① སྟོ་ག་ཐག་བཅིངས་པའི་འགྲོ་སྟངས། ② དེ་མོས་ཐུ་མ་ཐུང་བྱས་ནས་འགྲོ་སྟངས།
བར་ཆེན་སྟོ་ག་འགྲོས་བྱས་ནས་གཏོང་ག།

སྟོ་ག་རྟོད། ལྷ་སྐར་མ་མོན་གྱེ།

སྟོ་ག་ཐག། འཆིང་ཐག།

སྟོ་ག་མ་ཐུང་གི་གྱེ། སྟོ་ག་ཐུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་རྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་socketi ཟེད།

སྟོག་ཏུང་། ཏུང་དཀར་ལས་བཟོས་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་ལག་གཏུབ།

སྟོག་གདན། ལུང་ཐག་སྟོར་སའི་གཞི་གདན། བང་གདན་གྱི་སྟོག་གདན།

སྟོག་པ། སྟོག་གི་མིང་རྒྱུད།

སྟོག་སྟངས། ལྷ་སྐར་མོན་གྲུ།

སྟོག་རིམ། སྟོ་ཤུ་རིམ་མོ།

སྟོག་རུས། ཐག་ཆིགས་ནས་སྟེ་སྟོང་གི་ཐད་བར་སྟོག་པ་ལྟར་འཛིན་པའི་རུས་པ་སྟེ། གཞན་ཏུ་ནམ་
ཆོང་གི་རུས་པ་ཞེས་གྲང་འབྱུང་།

སྟོག་རུས་ཀྱི་ཆ་ཤོ་སྟོག་རུས་ཀྱི་ཁྲག་

སྟོག་རུས་གཤོངས། སྟོག་རུས་ཡོད་པའི་ཀོང་ཀོང་།

སྟོག་ལུང་། སྟོ་གྲུ།

སྟོག་ལེབ། སྟོ་ཤུ་ལེབ་མོ།

སྟོག་སྐུམ་ལག། རྟེན་པའི་ལག་པ་གཉིས་དང་རྒྱུ་པ་ལ་གཅིག་སྟོག་ཁྱེད་ཅིག་

སྟོག་ས། [ཐ་དད་པ] ལས་ཆིག་། བསྐྱགས། བསྐྱག་། སྟོག་ས། ལུབ་པར་ཤོད་པ། རོན་གནད་གལ་
ཆེ་བ་ནམས་ཀུན་ལ་བསྐྱགས་པ། ཐག་རིང་ནས་སྐྱད་ཆེན་བསྐྱག་དགོས། སྟོག་པའི་སྐུལ་ཆིག་

སྟོགས་སྦྱང་། ཆོགས་འདུའི་ཐོག་ཡིག་རིགས་སྟོགས་སྦྱང་ཁྱེད་པ།

སྟོད། [ཐ་དད་པ]ལས་ཆིག་། འདས་པ་དང་མ་འདོངས་པ། བསྟོད། ད་ལྟ་དང་སྐུལ་ཆིག་། སྟོད། ཉེ་
ཆགས་པ་སྟོད་པ། ཁྱིམས་འགལ་གྱིས་བུད་མེད་ལ་བསྟོད་པ།

སྟོད་པ། བསྟོད་པའི་མིང་རྒྱུད།

སྟོན། [ཐ་དད་པ] ① སྟོན། མེ་སྐར་གྱི་དཀར་མེ་སྟོན་པར་ཁྱེད། དཔལ་འབར་སྟོན་ཅིག་། ཤིང་ལ་
མེ་སྟོན། ② བར་སྐར་ཏུ་བསྟོན་པའི་དོན། ལྷ་རྟ་སྟོན། རི་འགོར་དར་ལྷོག་སྟོན། ③ ལྷ་བའམ་
བརྟེན་པའི་ཞེ་ས། ལྷན་ལྷ་སྟོན། ④ བརྟེན་པ་དང་གཡོགས་པའི་ཞེ་ས། ལྷ་བཟའ་སྟོན། ལྷན་ཆ་
སྟོན་པ། ⑤ འབྲུལ་པའི་ཞེ་ས། ལྷན་དར་སྟོན། གསོལ་ར་སྟོན།

སྟོན་བསྐྱལ། སྟོན་མེད་བསྐྱལ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱོན་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ།
སྟོན་བརྟན། སྤང་གསལ་གང་རུང་གིས་སྟོན་པའི་པར་བརྟན།
སྟོན་སྟགས། སྟོན་མེ་འཛིག་པའི་སྟགས་ལ།
སྟོན་ཐལ། སྟོན་ཤིང་གི་དུ་ཐལ་ཏེ། སྤྲུག་ཆ་བཟོ་སྐྱད་ཅིག
སྟོན་བརྟན། མེ་སྤང་ནས་བརྟན་བཏང་བ་དང་སྟོན་མེ་སྤང་ནས་བརྟན་བཏང་བ།
སྟོན་དར། གཡོག་བྱའི་ཁ་བཏགས།
སྟོན་རྟེག། ① སྟོན་མེ་ཤིང་གི་མེ་ལྗེད་རྟེག་པ། ② མར་མེད་རྟེག་པ།
སྟོན་སྤྲུག། སྟོན་མེ་ཤིང་གི་དུ་ཐལ་ལས་བཟོས་པའི་སྤྲུག་ཆ།
སྟོན་པ། སྟོན་པའི་མིང་རྒྱུད།
སྟོན་མ། སྟོན་མེ་དང་གཅིག །
སྟོན་མ་བཞི། རོད་ཀླུ་གྱི་དངོས་གཞི་སྤང་བ་ཡུལ་གྱི་གནད་དབྱིངས་རིག་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་སྤྲུ་
མ་རོན་སྤུམ་དུ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟེ། རྒྱུད་ཞགས་རྒྱུ་ཡི་སྟོན་མ་དང་། རིག་པ་དབྱིངས་
ཀྱི་སྟོན་མ་དང་། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྟོན་མ་དང་། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྟོན་མ་བཅས་བཞིའོ། །
སྟོན་མེ། སྤང་གསལ་ལམ་མར་མེ། ལག་ན་སྟོན་མེ་ཐོགས་ཡོད་ཀྱང་། ཡོང་བས་ལམ་ནི་མཐོང་མེ་
འཇུག་པ། ལྷགས་པ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་སྟོན་མེ་འབར་མི་ཐུབ་པར་ཡང་ཡང་ཤི་བ། མར་ཁུ་ཟད་དེ་
སྟོན་མེ་གཞིམས་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཁྲིམ་གྱི་ཁོར་བྱ་དང་། སྤང་གསལ། སྤུམ་ཟ། སྤུམ་
ལ་དགལ། འབར་བའི་རལ་བ་ཅན། མར་མེ། མཆན་མོའི་སྤང་བྱེད་བཅས་སོ། །
སྟོན་མེ་ཤིང་། སྟོན་ཤིང་དང་གཅིག །
སྟོན་ཤིང་། ཤིང་སྤོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མང་ལ། ལྷ་རྩེས་ཐོ་ལ་སྟོམས། ལུས་པས་བད་རྒྱུད་དང་།
རྒྱ་མེད་གང་ལ། རོར་ནད་བཅས་ལ་ཕན། ཤིང་དེས་གསལ་སྟོན་ཡང་བྱེད་རུང་།
སྟོན་ཤིང་དཀར་པོ། སྟོན་ཤིང་བྱེ་བྲག་ཅིག
སྟོན། འབྱིང་ཉམས་དང་། རྟེགས་པའི་རྣམ་འཇུག་མི་དེ་མོ་སྟོབ་ཆེ་བས་རང་མཉམ་སྤྱད་ཡང་
མཐུན་པོ་མི་འདུག །འདྲ་ཆགས་ཆགས་ཀྱི་སྟོས་པ་ལ་དགའ་བའི་སྟོབ་ཆེན་བྱས་ནས་གཞུང་

སྒྲེང་གི་རྒྱ་དངོས་འཛོལ་རྒྱལ་ཏུ་བཏང་བ།
སྒྲོབ་ཉམས་སྒྲོན་པ། རིག་རིག་སྒྲོན་པ།
སྒྲོབ་ཆ་ལོ། གཞན་གྱི་མདུན་ན་ཉམས་བྱེད་པའམ་སྒྲོབ་ཉམས་སྒྲོན་པ། ཁོང་འཛོན་ཐང་ཆེ་ཡང་སྒྲོབ་
ཆ་ལོ་ཡེ་ནས་མི་འདུག
སྒྲོབ་རྩ་བ། སྒྲུ་རྩ་མཁན།
སྒྲོབ་ཚོ། འོ་མ་དང་ཇ་དགོག་སའི་ཐོམ་རྒྱུད་དུའི་རིགས།
སྒྲོབ་ལོ། འོ་མ་དགོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག །ཤིང་ལེབ་མོ་ཞིང་དུ་སོར་ལྷ་ཅམ་དང་། དུགས་སུ་ཐོམ་
ཆེ་རྒྱུད་དང་བསྐྱུན་པའི་ལེབ་མོ་གཉིས་རྒྱ་གམ་གྱི་བསྐྱོལ་ཞིང་དཀྱིལ་དུ་བྲུག་ཞིག་ཕྱག །དེའི་
ནང་དུ་དབྱུགས་པ་རིང་ཅམ་གྱི་ཡུ་བ་སྒྲུས་ནས་འོ་ཐོམ་ནང་གི་འོ་མ་དགོག་བྱེད་ཅིག་ཡིན།
སྒྲོམ། ① གསེབ་བམ་ཁོག །མལ་སྒྲོམ། རུས་སྒྲོམ། བསྐྱུན་བཅས་ཀྱི་མགོ་སྒྲོམ། ཁང་སྒྲོམ། ② ཁང་
པ་རྒྱག་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁྲི། སྒྲོམ་སྒྲོང་བ། ③ སྐམ། མཆོད་སྒྲོམ། ཐབ་སྒྲོམ། རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོམ།
སྒྲུག་སྒྲོམ།
སྒྲོམ་སྒྲོར། ཅིག་ཞལ་སོགས་ཀྱི་ཐོན་སྒྲོར་དུ་བཅུགས་པའི་ཤིང་ཁང་དང་། ལྷགས་ཁྲིའི་སྒྲོམ།
སྒྲོམ་གྲ་ཆང་། སྒྲོམ་གྲ་ཆང་ཐོས་བསམ་དང་རྒྱས་སྒྲིང་། རྒྱང་གེས་སྒྲགས་རམས་པས་བཏབ། ལྷ་
མ་འདྲའི་འཁྱུངས་འདས་ལོ་ཆིག་དང་། དགོན་པ་ནམ་བཏབ་ཀྱི་དུས་ཆིག་མ་རྟེན། ལྷུ་པ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྒྲོ་བོད་རིགས་རང་སྒྲོང་ཁུལ་གྱི་ཀ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒྲོམ་ཆེན་ལོ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ། མི་ཆང་དེ་ཕྱི་སྒྲོམ་ཆེན་ལོ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ཁྲིག་ཁྲིག་ཅིག་དེད།
སྒྲོམ་སྒྲེགས་སྒྲེང་གི་རྒྱ་ཅལ། སྒྲོམ་སྒྲེགས་སྒྲེང་དང་ཡང་ན་དེ་མོའི་རྒྱང་སྒྲོམ་སྒྲེང་ལ་བྲིས་པའི་དེ་
མོ་རྣམས་པར་རྒྱུད་དཔོན་འབྲེན་བྱས་ཏེ་འབྲེམས་སྒྲོན་བྱེད་པའི་དེ་མོའི་བརྩམ་བྱར་ཟེར། སྒྲོམ་
སྒྲེགས་སྒྲེང་གི་རྒྱ་ཅལ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་རང་སོར་གནས་པའི་ལྷེབས་རིས་དང་། དན་རྟེན་རྟོ་
རིང་། བརྩམས་སྒྲུང་གི་བར་འདུག་དེ་མོ་སོགས་ལ་རྩོས་ནས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། སྒྲོམ་
སྒྲེགས་སྒྲེང་གི་རྒྱ་ཅལ་གྱི་ཁོངས་སུ་སྒྲོམ་སྒྲེགས་སྒྲེང་གི་དེ་མོ་དང་། སྒྲོམ་སྒྲེགས་སྒྲེང་གི་
འདེམ་བརྟན། སྒྲོམ་སྒྲེགས་སྒྲེང་གི་ཤིང་བཞོས་དེ་མོ་སོགས་རྒྱུད་ཡོད།

སྒྲིམ་གཏེར། རྩིས་གཏེར་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། གཏེར་ནས་བརྟོན་པའི་རིག་པོ་ཆེ་གང་རུང་ལས་བྱུབ་
པའི་སྒྲིམ་བྱ།

སྒྲིམ་བྱ། ① གཤམ་ལས། སྒྲིམ་ཆུང་། ② སྒྲིན་བཅུག་སྟེ། བར་འཕེན་ཆུར་འཐེན་བྱེད་པའི་ཐགས་སྒྲིབ།
སྒྲིམ་བྱ་བསྒྲུབ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིག་དང་བྱུག་རྟེན་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་ཆུང་།

སྒྲིམ་བྱའི་རེའུ་མིག་། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་chapin chart ཟེད།

སྒྲིམ་གཞི། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་frame ཟེད།

སྒྲིམ་གཞི་བར་ཁུལ། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་frame buffer ཟེད།

སྒྲིམ་རིས། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་block diagram ཟེད།

སྒྲིལ། [ཐ་དད་པ]འདས་དང་མ་འོངས། བསྐྲུལ། ད་ལྟ་དང་སྐྱུལ་ཆིག་། སྒྲིལ། ① ཐར་བར་བྱེད་པའས་
འདོན་བར་བྱེད་པ། སྟོག་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲིལ་བར་བྱེད། བཙོན་ཁང་ལས་སྒྲིལ་བ། ལུ་པོ་
ལས་བསྐྲུལ་ཏེ་འབྲམ་ངོགས་སུ་བརྟོན། གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྒྲིལ་བར་བྱེད། ② གསོད་བར་
བྱེད་པ། ཞིང་བཅུ་ཆང་པའི་དགྲ་པོ་སྒྲིལ་བར་བྱ། ③ [ཆིང] སྒྲིལ་བ། ལུ་བ། ④ འཛིགས་པ་
སོགས་ལས་ཐར་བར་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། ལུ་པོ་བྱིང་པའི་མི་ལུ་ལས་སྒྲིལ་མཁན། དབྲུལ་པོ་
སྐྱུག་བསྐྲུལ་ལས་སྒྲིལ་མཁན། གཙན་གཟན་གྱི་འཛིགས་པ་ལས་སྒྲིལ་ཅིག་ལྟ་བུ།

སྒྲིལ་སྐྱེད་ལོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༣༥༠ལོར་སྐྱུབ་ཁང་སྡོ་བཟང་ལུ་ཁྱིམས་
ཁྱིས་བཏབ། ལུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་རྒྱུངས་ནག་ལུ་ས་ཁུལ་ཨ་
མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲིལ་དཀར། ཆེ་ལྷ་ཞིག་སྟེ་སྒྲིལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ། སྒྲིལ་མ་དཀར་མོ།

སྒྲིལ་སྒྲོན་སྒྲོང་འཁོར། མེ་རྟོག་ལུག་མིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་

བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ལྷོ་ལྷ་མཉམ་གོ་སྤྲད་དང་། །ཨ་ཕྱག་སྟོན་པོ་རྒྱལ་བའི་ཕྱག་སྟོན་སྟོན་ལའོར་ལྷག་སྐྱེས་མིག་། རལ་གྱིའི་ལའོར་ལོ་འདབ་སྟོང་ལྷན། ལྷོ་ལྷ་མཉམ་རལ་གྱི་མ། །འདི་དག་ལྷག་མིག་མིང་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་ཆོག་། རྩེ་བཅུན་སྟོན་མ་ལ་བཏེན་པའི་མཉམ་བཞི་པའི་ཆོག་

སྟོན་ལྗང་། སྐྱ་མདོག་ལྗང་གྱུ་ཡིན་པའི་རྩེ་བཅུན་སྟོན་མ།

སྟོན་བ། སྟོན་པའི་མིང་རྒྱང་།

སྟོན་པའི་ཤིང་རྟ། [མདོན]གྱའི་སྐྱ་བ།

སྟོན་ཁྱེད། [མདོན]ཉི་མ།

སྟོན་མ། [རྒྱ] འཛིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྟོན་པའི་ཆན་ས་བཏགས་པའི་ཡི་དམ་ལྷ་མོའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། བདག་སེམས་སྐྱ་སྐྱ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་མི་འབྲ་བར་བཏེན་ནས་དབྱེ་བ་ཉེར་གཅིག་སོགས་ཁྱེ་ཡོད། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་རྒྱལ་ཡུམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དཔལ་མོ། ལྷ་རྒྱུ་བ། བོངས་སྐྱོབ། ཞི་མ། ལེགས་ཁྱེན་མ། ཞོ་མཛད་བཅས་སོ། །

སྟོན་མ་འཛིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབ། སེང་གོ་དང་། ལྷང་ཆེན། མེ། སྐྱལ། རྒྱན་པོ། ལྷགས་སྐྱོབ། །ཆཱ། བ་བཅས་ཀྱི་འཛིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྟོན་མ།

སྟོན་མ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་། ༡ ལྷ་ར་དཔལ་མོ་དང་། ༢ རྩོ་བ་དཀར་མོ། ༣ གསེར་མདོག་ཅན་མ། ༤ གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ། ༥ ལྷོ་སྐྱོགས་མ། ༦ འཛིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་མ། ༧ གཞན་འཛེམས་མ། ༨ བདུད་དག་འཛེམས་མ། ༩ དཀོན་མཆོག་གསུམ་མཆོད་མ། ༡༠ བདུད་དབང་ལྷ་མ། ༡༡ བོངས་བ་ཀྱན་སེམས་མ། ༡༢ མེ་ལྷ་ར་འབར་མ། ༡༣ རྩོ་གཉེར་ཅན་མ། ༡༤ བཀྲེས་འབྱིན་མ། ༡༥ ཞི་བ་ཆེན་མོ། ༡༦ རེས་ས་ནད་ཀྱན་སེམས་མ། ༡༧ དངོས་གྲུབ་ཀྱན་སྟོན་མ། ༡༨ དུག་སེམས་མ། ༡༩ ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱན་སེམས་མ། ༢༠ རིག་པ་ལྷོ་སྐྱོབ་མ། ༢༡ འཛིག་རྟེན་གསུམ་གཡོ་མ་བཅས་ཉེར་གཅིག་པོ། །

སྟོན་མ་ཕྱག་། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་གྲུབ་མཐའ་སོགས་གང་ཡིན་མ་གསལ། རྩོ་མོའི་

དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྐོལ་ས་ཁུལ་སྣ་མཁར་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྐོལ་མ་ཕྱག་སྟོང་སྟུན་སྟོང་། རྩེ་བཅུན་སྐོལ་མ་ལ་སྐུའི་ནམ་འགྲུར་མི་འབྲ་བ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་མ་དང་། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བརྒྱད་མ་སོགས་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཞིག
སྐོལ་མ་གཡུལ་རྒྱུག་། རྩེ་བཅུན་སྐོལ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བར་ཆད་ཀྱི་གཡུལ་རོ་རྒྱོག་པའི་ཆོ་ག
སྐོལ་མ་རི་ཁོད། ① རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༦༡༩ལོར་རྩེ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་
ཕྱག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྟོ་
རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐོལ་མ་རི་ཁོད། ② འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཐུག་གཡལ་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐོལ་མ་སྤྲུང་། སྤྲུང་འདི་ཚུང་གནའ་བོའི་དུས་ནས་བཞེངས་པ་རྩེ་ས་སུ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར།
ད་ལྟ་བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ཁུལ་ཅ་མཛའ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐོལ་ཤེད། སྐོལ་ཆོག་དང་ཤེས་རབ་སྙིང་བོ་གཉིས་ཀྱི་བསྐུས་ཆིག་

སྐོས། ① གླེང་མོའམ་བཤད་ཚུལ། གཏམ་སྐོས། བཤད་པའི་སྐོས། འདི་འབྲའི་ཟེར་སྐོས་གཏན་ནས་
མེད། སྐད་ཆ་བཤད་སྐོས་དེ་འདྲ་མེད་པ། ང་ཆོ་འཕྲད་སྐབས་ང་འགྲོ་དགོས་པའི་སྐོས་མེད། ②
མ་ཤུལ། ③ མཚུ། མཚུ་སྐོས།

སྐོས་པ། སྐུས་ཀའམ་རོ་ཤོ། སྐད་ཆ་སྐོས་པ་གཙང་མ་ཞིག་བཤད་བྱུང་། ཁང་བ་བཙན་ལ་སྐོས་པ་
གཙང་བ་ཞིག་རྟེན་འདུག །ཅ་ལག་སྐོས་པ་གཙང་མ་ཤ་སྟག་བསྐྱིགས་འདུག
སྐོས་མེད་པ། སྐྱོན་མེད་པ་དང་མ་མེད་པ། གླེང་བ་མེད་པ།
སྐོས་དམར། མཚུ་སྐོས་དམར་པོ།

དགག། དུས་གསུམ་སྤྱིར་བཏང་བའི་ལས་ཆིག་ །འདས་པ་ལ། བཀག །མ་འོངས་ལ། དགག །ད་ལྟ་
ལ། འགོག །སྐུལ་ཆིག །ཁོག །རྩེ་སོགས་དགག་ཆུ། ལམ་དགག་ནས་རྒྱ་མ་སྤྱང་དགོས
དགག་རྒྱག་ཐེར་འདོན། བསམ་སྐྱོད་ཅི་རིགས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་ཅིང་ནག་ཉེས་ཐེར་འདོན་བྱེད་པ།

དགག་སྒྲ། ལུས་ཏུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་རང་དབང་ཅན་ཞིག ། ལུས་ཏུ་པའི་ཙམ་པ། གང་ཡང་རྩང་
 པའི་མིང་བརྟེན་པའི་ཡ་མཐའ་སྟེ་ཐོག་མར་སྤྱི་ཡི་རྒྱ་སྟེ། མོ་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་
 ཡི་རྒྱའི་སྤྱི་རྒྱ་བ་བྱས་པ་ན་སྤྱིར་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་མ་ཡིན་པའམ་མེད་པར་སྟོན་པའི་བྱིར་དགག་
 པའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོ། ། དེ་ལ་སྤྱི་ཡི་རྒྱའི་སྤྱི་དངོས་ནི། མ་དང་མོ་གཉིས་ཁོ་
 ན་ཡིན་པ་ཤོད་སྟོས་ལྟར་ལས་མོ་ཡིག་དགག་སྤྱི་ལ་མི་འཇུག་པས་འདིར་མ་ཡིག་ཉིད་གཟུང་
 བར་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་འབྲེལ་པའི་མི་ཡིག་གྲང་ཞར་གྱིས་ཐོབ་པས་དེ་དག་དགག་སྤྱིར་སྤྱིར་ཆེ་
 དགག་བྱའི་མིང་ཐོག་མར་ཁོ་ནར་ངེས་པ། དཔེར་ན། མ་ཡིན། མ་ལུས། མ་ཤེས། མ་མཐོང་།
 མ་ངལ། མ་བྱེད། མ་སྟོན། མི་རིགས། མི་འཇུག། མི་རྟག། མི་འགལ། མི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
 བུའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འོན་མེད་མིན་དགག་སྤྱིའི་སྤང་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མེད་མིན་དག་གྲང་
 དགག་སྤྱི་ཡིན་མོད། མིང་གི་ཐོག་མར་མི་འཇུག་པ་སོགས་སྐབས་འདིའི་སྤང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཇི་
 བཞིན་མི་ལྟར་པས་རྟགས་འཇུག་གི་མིང་མཐའ་བྲངས་ཚུལ་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་
 དགོས་པ་དང་། དཔེན། རྟོང་། དག་སོགས་ནི་མིང་ཡིན་གྱི་སྤང་མིན་པས་དགག་སྤྱིར་མི་བཞེད་
 པ་དང་། བདག་སྤྱི་ལ་སྤང་དུ་སྤྱར་རྗེས་གྲང་སྟེས་པའི་རྟགས་མཆོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་།
 དགག་སྤྱི་སྤང་དུ་སྤྱར་རྗེས་བྱུང་མེད་མཆོན་མི་དགོས་པའི་གནད་ཀའང་ཤེས་དགོས་པ་འདི་
 གལ་ཆེའོ། ། ༡ རྟུན་སྤྱི་ཡི་རྒྱའི་སྤྱིས་བསྟན་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ན། དགག་སྤྱི་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པ།
 བདག་སྤྱིར་འཇུག་པའི་མ་མོ་དང་། མིང་མཐའི་ཨ་མ། ལྷང་མ། སྤང་མ་ལྟ་བུའོ། ། ༢ དགག་སྤྱིའི་
 སྤང་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡི་རྒྱའི་སྤྱིས་བསྟན་པའི་ཡི་གེ་དང་། དེ་ལས་བྱབ་པའི་སྤང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ། མ་
 མི་མིན་མེད་བཞི་ལས་གཞན་པའི་དགག་སྤྱིའི་སྤང་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། ། ༣ མེད་མིན་
 གཉིས་སྐབས་འདིའི་དགག་སྤྱིའི་སྤང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཇི་བཞིན་མི་ལྟར་པས་འདིར་བསྟན་གྱི་
 དགག་སྤྱིར་མ་བཞེད་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེའོ། ། དགག་སྤྱི་དང་དགག་སྤྱིའི་སྤང་
 གཉིས་ལ་སྤྱི་བཞི་དབྱེ་ཆོག་སྟེ། ① དགག་སྤྱི་ཡིན་ལ་དགག་སྤྱིའི་སྤང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ དཔེན།
 རྟོང་། དག་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། ། ② དགག་སྤྱི་མིན་ལ་དགག་སྤྱིའི་སྤང་ཡིན་པའི་སྤྱི་ མིང་རྒྱང་
 སྐབས་ཀྱི་མ་དང་། མི་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། ། ③ དགག་སྤྱི་དང་དགག་སྤྱིའི་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་

སྤྱ མ་མི་མིན་མེད་བཞི་ལྟ་བུ། ④ གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བདག་སྐྱ་དང་། ཉི་སྐྱ་པ་སོགས་པ་ལྟ་
རྣམས་སོ། །དེས་ན་དགག་སྤྱིའི་ཐང་ཡིན་ན་དགག་སྐྱ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁུབ་སྟེ། མིང་རྒྱུད་གི་
མ་དང་། མི་རྣམས་དགག་སྤྱིའི་ཐང་དང་གཟུགས་གཅིག་ཡིན་ཡང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། མ་ནི་ཨ་
མ་དང་། མ་རྩ་སོགས་དང་། མི་ནི་གང་ཟག་མཆོན་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའང་ཅུང་ཟད་
དབྱེད་ན། མ་ཡིག་ཡིན་ན་དགག་སྤྱིའི་ཐང་ཡིན་པས་ཨེ་ཁུབ། ཅེ་ན། ཁུབ་སྟེ། དེ་སྤྱི་ལི་རྒྱའི་སྐྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལི་རྒྱའི་སྐྱ་ཡིན་ན་དགག་སྤྱིའི་ཐང་ཡིན་པས་ཁུབ་སྟེ། དེ་རྩ་བར་དངོས་བརྟན་
བྱི་དགག་སྤྱིའི་ཐང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་དགག་སྤྱིའི་ཐང་ཡིན་ན་དགག་པའི་དོན་སྟོན་པས་ཨེ་
ཁུབ། ཅེ་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། མ་ཡིག་དེ་མིང་རྒྱུད་དང་ཐང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པའི་
དོན་མ་སྟོན་ན་དགག་སྐྱ་མིན་པས་ཁུབ་ཀྱང་། དགག་སྤྱིའི་ཐང་མིན་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། མ་ཡིག་
མིང་རྒྱུད་གི་སྐབས་སུ་དགག་པའི་དོན་མི་སྟོན་ཀྱང་། དེ་དགག་སྤྱིའི་ཐང་ཡིན་དགོས་ཏེ་མ་
ཡིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་ལི་རྒྱའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དགག་སྐྱ་བཙུག་སྟེ། ཉོག་པ་བསྐྱས་པ་ལས། མེད་དང་གཞན་དང་འདྲ་བ་དང་། དམན་དང་ལུས་དང་
ཞན་པ་དང་། ཐ་དང་ཅུང་དང་སྤྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་དང་སྒྲིག་མེད་པ་དང་། འགལ་ལས་མཐའ་
དག་མ་ཡིན་དང་། མི་མཐུན་གཉེན་པོ་བྲལ་བ་ཡི། རྣམ་གངས་བཙུག་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་
ལྟར་རོ།

དགག་སྤྱིའི་སྤྱུལ་ཆིག་ །ལས་ཆིག་ད་ལྟ་པའི་ཐོག་མར་འབྲུག་པའི་མ་ཡིག་ །བསམ་སྒྲོ་མ་གཏོང་།
མིག་གིས་མ་ལྟ།

དགག་སྤྱིའི་ཐང་བཞི། རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཐང་དང་དབང་ཅན་མ་མི་མིན་མེད་བཞིའོ། །

དགག་སྐྱ་བ། མིན་པ་དགག་ཅིང་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ།

དགག་སྐྱ་བ་གཉིས། དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་གཉིས་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་ན་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་
རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དགག་པའི་མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི་ནི་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་སྒྲོ་
སྟེ་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའི་དགག་བྱ་བྱམ་པ་རྟག་པ་ཡིན་པ་

དངོས་སུ་བཅད་ནས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་དགོས་པས། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དགག་པ་ཡིན་
ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་ནམ་མཁའ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་ནམ་མཁའ་རང་གི་དགག་
བྱ་ཐོགས་རེག་དེ་སྒྲོ་ངོར་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ནམ་མཁའ་རྟོགས་དགོས་པ་ས་ན་དགག་པ་
ཡིན། དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན། མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གཉིས་ཡོད།
རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
དེ། སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། བྱམ་པ་དང་། ཀ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱམ་པ་དེ་རང་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དགག་བྱ་གང་ཡང་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་མི་དགོས་པར་བྱང་པ་དེ་རང་གི་
བཟུང་བྱར་བསྐྱབས་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་པས། བྱམ་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
དགག་སྐྱབ་བྲལ་བ། རྣམ་རྟོག་དན་པ་དགག་པ་དང་བཟང་པོ་འབད་ཚེ་ལ་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་པའི་དགག་
སྐྱབ་བྱ་མི་དགོས་པ།
དགག་སྐྱབ་བྲལ་བ་ཆོས་སྐྱུ་ ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་པ་དོན་གྱི་ངོས་ནས་བཟང་དན་དང་། སྤང་སྤང་གི་དགག་
སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་བྲལ་པའི་དོན་ཡིན།
དགག་ཉི། སྤེན་པ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཞགས་ཉི།
དགག་རྟགས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་
དགག་པ་ཡིན་པ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ།
དགག་རྟགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་འགལ་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཏེ། འཁོག་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་རྒྱུ་འགལ་དུ་བྱུར་པ། དཔེར་
ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲལ་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ།
མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲལ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀོད་པ།
དགག་རྟགས་ཡང་དག །དགག་བྱ་འཁོག་པ་ལ་རྩལ་གསུམ་ཆང་པའི་རྟགས་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་སོ། །
དགག་བཏང་སུན་བྱུང་། དགག་པ་བཏང་ནས་སྟོན་བརྗོད་པའམ་སྟོན་བཏོན་པ།

དགག་ཐྱོག་རིགས་གཅིག་པ། ཐྱོག་པ་རིགས་གཅིག་པའི་ནང་གསེས། དགག་པར་གྱུར་པའི་ཐྱོག་པ་
རིགས་གཅིག་པ་ནི། དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཆ་མེད་དགག་རིགས་པ་གཅིག་པ་སྟེ། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྟ་བུ་བདག་དགག་པའི་ཐྱོག་པ་རིགས་མཚུངས་པའོ། །

དགག་པ། དགག་པའི་མིང་རྒྱུད།

དགག་པ་གཉིས། མ་ཡིན་དགག་དང་མེད་དགག་གཉིས།

དགག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། དགག་པ་རྫོང་བ།

དགག་པར། [ཡུལ] ① ལྷམ་མགོའི་བར་གྱི་པང་ལེབ་བྱ་བ་ཞི། ② ལྷམ་མཐེལ་འཆེམ་སྟུང།

དགག་པའི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགག་བྱ་དཔེ་སྟོན་བཟོད་པའི་སྟོན་ནས་དོན་
དུ་དཔེ་ཅན་ལ་འགྲན་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་འགོག་ཁྲིའི་རྒྱན་ཞིག

དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཅུ་བ་ཞི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་སྤང། བྱང་མེས་མི་འདོད། ལྷ་རྣམས་
ལ་མི་སྤང། རྒྱགས་རྒྱ་ལ་མི་སྤང། སྟོབ་དཔོན་ལ་མི་བརྟམ། ལྷ་མའི་བཞོན་པ་སོགས་དང་
མཆོན་ཆ་ཕྱག་མཚན་མི་འགོམ། བཟའ་བྱ་མེན་པ་མི་བཟའ། གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་མི་
བསྐྱག། རྒྱགས་རྒྱའི་བསྐྱབ་བྱ་མི་འདོད། གཞོད་འཆེ་མི་བྱ། རེག་དམན་ལ་མི་དགལ། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་དགའ་བས་མི་སྟོ། ཕྱིན་བྱག་གི་སྟོད་པ་མི་འདོད། བྱ་མེན་མི་བྱ་བ་བཅས་སོ། །

དགག་བྱ། སྟོས་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས། དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའི་
དགག་བྱ་རྣམས་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཆད་མས་བཀག་པ།

དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ། མེད་དགག་གི་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་སྟེ་བྱམ་པ་མེད་པ་
ལ་དཔེར་མཆོན་ན་དགག་བྱ་བྱམ་པ་བཀག་ནས། ཕྱགས་ལ་འཕངས་པའམ་བསྟན་པའི་ཆོས་
གཞན་གོ་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ། མ་ཡིན་དགག་གི་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་སྟེ་བྱམ་པ་མེད་
པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་མཆོན་ན་དགག་བྱ་བྱམ་པ་བཀག་ནས་ཕྱགས་ལ་འཕངས་
པའམ་བསྟན་རྒྱའི་ཆོས་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་འཕེན་པའམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དགག་བྱ་གཉིས། ① རིགས་པ་དང་། ལམ་གྱི་དགག་བྱ་གཉིས། ② མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གཉིས།

དགག་བྱའི་མཐའ་བཞི། ཡོད་པའི་མཐའ་དང་། མེད་པའི་མཐའ། གཉིས་ཀའི་མཐའ། གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའི་མཐའ།

དགག་བྱ་གསུམ། ལམ་གྱི་རྟགས། ཡང་དག་གི་རིགས་པ། ཡང་དག་གི་དགག་བྱ།
དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་དེ་སྐོར་
གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྡན་པ་ནས་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་
དེ་དག་ལ་གོ།

དགག་བྱའི་མཐའ་བཞི། ཡོད་པའི་མཐའ། མེད་པའི་མཐའ། གཉིས་ཀའི་མཐའ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའི་མཐའོ།

དགག་བྱའི་བདག །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ།
དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་བྱ་བའོ།

དགག་བྱའི་ཆོག །དགག་ཆོག་དང་དོན་གཅིག

དགག་དབྱེ། འདུལ་བ་གཞི་བཅུ་བདུན་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་གཞི་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་
ཏེ། ལྷུང་བ་སྐྱེད་བྱ་དང་། ཆད་ལང་། རྟེན་པ་བཀོ་བ། མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ཏུ་མཆོན་མོ་འདའ་
བ་སྟེ་དེ་དག་དབྱར་གནས་ཀྱི་སྐབས་དགག་བྱ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དབྱེ་བར་བྱེད་པས་
དགག་དབྱེ་ཞེས་བྱ། དེ་ལ་ནང་གསེས་སུ་དུས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་དང་། དུས་མིན་གྱི་དགག་དབྱེ་
དང་། ཆོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བཅས་གསུམ་ཡོད་དོ།

དགག་དབྱེ་བཞག་པ། འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་ཞིག་སྟེ། ལྷུང་བ་སྐྱེད་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་གང་ཟག་
ལ། དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་པར་དགག་དབྱེ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའོ།

དགག་དབྱེའི་ཆོག །དབྱར་ཁས་སྦངས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་རིང་སྦྱོར་ཞག་
བདུན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་རོལ་ནས་སྦྱོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱོད་ལ་གོ་བར་བྱ་ཞིང་། གཙུག་ལག་ཁང་
བརྒྱན། དགེ་སྦྱོར་སྟེ་སྦྱོད་འཛིན་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་མཆོན་མོག་ཏུ་
ཆོས་བཤད་ཉན་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱེད། ཉེ་སྦྱོར་བཙོ་ལཱའི་ཉིན་མན་ཚུན་བཟོད་གསོལ་
སོགས་ཀྱིས་མཐར་བསྐྱོས་པའི་བྱེད་པ་པོས་གསོལ་བའི་ལས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩུན། དངོས་

གཞི་རྩ་དྲུག་པ་བཟུང་ལ་ལྟར་བའི་དགག་དབྱེ་དང་། རེས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱ། རེས་ཆེས་བཅུ་
དྲུག་གི་ཉིན་གནས་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བྱིར་སྒྲོངས་རྒྱ་བཅས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དགག་ཆོག་ །ལུང་
རིགས་དང་འགལ་བའི་གཞན་ལུགས་དགག་པའི་ཆོག་ །

དགག་བཞག །པ་རོལ་སོ་དགག་པ་དང་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་སྟེ་བཤད་པའོ། །

དགག་གཞག་སྤང་གསུམ། རིགས་ལས་སྒྲོང་སྐབས་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་
གཞག་པ་དང་། ཚེད་པ་སྤང་བ་སྟེ་གསུམ།

དགག་ལན། བན་ཚུན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པའི་ལན།

དགག་ལན་སྟོག་དབང་། ཁྲིམས་ས་སོགས་སུ་དགག་ལན་སྟོད་རྒྱར་ཡོད་པའི་དབང་ཆ།

དགང་བ། འགྲེངས་པའི་མ་འོངས་པ།

དགང་སྒྲུགས། སྤྱིན་སྟེག་གི་མཛད་སྟོའི་སྐབས་ཤེད་སྟོད་པའི་ཡོ་བྱད་དགང་གཟར་དང་སྒྲུགས་
གཟར་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།

དགང་གཟར། ① སྤྱིན་སྟེག་གི་གཟར་བྱ་མགོ་བྱ་བཞི་ལ། ② དུ་བ་འཕེན་པར་མཁོ་བའི་དབྱ་གྲ་
ཁོག་སྟོང་ཞིག་

དགན་པ་བྱེད། ལུས་སྒྲད། མངག་པའི་ལས་ཀ་སྐྱབ་རོགས་མི་བྱེད་པ། མི་དེ་དགན་པ་ཆ་བས་
རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད།

དགལ། [བྱ་བྱེད་ཐད་པ་] བཀའས། དགལ་འགྲེལས། ཁོབས། དུས་འདས་པའི་ལས་ཆོག་གི་འབྲས་
བུ་སྟོན་པའི་ལས་ཆོག་ཐ་མི་དད་པ། ཁེབས། དཔེར་ན། བྱ་གྲ་ལ་ཉལ་ཆས་དགལ་དགོས།

དགལ་པ། དགལ་པའི་མིང་རྒྱུད་།

དགལ་བྱ། [མཛོན་]གོས།

དགལ། ཡིད་ཀྱི་སྤང་བ་སྦྱིད་ཅིང་སྟོ་བ།

དགལ་སྦྱིད། སེམས་སྟོ་བ། ལུས་སེམས་བག་ཤེབས་ཀྱི་དགལ་སྦྱིད་ཡག་པོ་ཐོབ་བྱུང་། དགལ་སྦྱིད་
དང་ལྡན་པའི་འཆོ་བ་སྦྱེལ་བ།

དགལ་སྦྱེལ། སྟོ་བ་ཆེན་པོས་ཞུས་པའི་ཤེབས་སྦྱེལ། ཆོགས་འདུ་ཆེན་མོ་ཞིག་འཆོགས་ཏེ་དགལ་

སྒྲེལ་ཁུས་པ།

དགའ་སྐྱོ་གཉིས་ལྷན། དགའ་པོ་དང་སྐྱོ་པོའི་ཉམས་སྦང་ཅིག་ཅར་དུ་འཆར་བ།

དགའ་སྐྱོ་འབྲེས་མ། བོད་ཀྱི་དགོན་པ་གསུམ་གྱི་མིང་། དགའ་སྦང་དང་སྐྱོ་སྦང་འབྲེས་པ།

དགའ་སྐྱོར་ཟུལ་གསུམ། དགའ་གདོང་དང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་། ཟུལ་ཕུ་བཅས་གསུམ།

དགའ་ཁུལ། སེམས་མི་དགའ་ཡང་དགའ་བ་ལྟར་བྱེད་པ། སེམས་ཀྱི་གཉིང་ནས་མི་དགའ་ཡང་

འབྲེས་སྦང་དགའ་ཁུལ་བྱས་པ།

དགའ་ཁས་ཁས། [ཡུལ]དགའ་ནས་ཁ་འཇུ་མ་བའི་བཞོ་ལྷ། རོ་བསྟོད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་དུས་དགའ་

ཁས་ཁས་བྱེད།

དགའ་འབྲེལ། རོར་བུ་དགའ་འབྲེལ། ཞེས་བ་དབྱིབས་རྒྱུ་པོའི་ནང་དུ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་

བའི་རི་མོ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་མོ་མོལ་དཀར་སྟོ་དཔར་གསུམ་གྱི་ཆོན་བཏབ་བ་ཞིག་ཡོད།

འདི་ལ་གཡུང་དུང་དགའ་འབྲེལ་ཡང་ཟེར།

དགའ་གུས། ཡིད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གུས་འདུད།

དགའ་གོགས། མཛེས་གོགས།

དགའ་ལྷ། སྐྱིད་ཉམས་ཀྱི་ལྷ།

དགའ་རྒྱལ་རི་ཁོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཏ་སྟེ་ལོ་༡༧༠༩ལོར་བསྐྱར་དང་གོལ་གྱིས་བཏབ། བྱབ་

མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་དགའ་སྐྱིད་སྐྱིད། དགའ་སྐྱོའི་སྦང་ཚུལ།

དགའ་དགའ་སྐྱོ་སྐྱོ། དགའ་བཞིན་སྐྱོ་བཞིན། ཆང་མས་དགའ་དགའ་སྐྱོ་སྐྱོའི་ངང་ནས་ལས་དོན་བྱེད་པ།

དགའ་མགྲ། ཡིད་དགའ་ཞིང་ཆེ་མ་བ།

དགའ་མགྲ་ཡི་རང་། དགའ་ཞིང་མགྲ་ནས་ཡིད་ཆེ་མ་བ། དགའ་མགྲ་ཡི་རང་གིས་སྤང་ཅི་ཞུ་བ།

དགའ་མགྲར་སྐྱོད་པ། ① བདེ་སྐྱིད་ལ་རོལ་བ། ② འཁྲིག་པ་སྐྱོད་པ།

དགའ་དུ། དགའ་འགས་ཉེ་དུ་བའི་མིང་། ཡུན་རིང་བུལ་བའི་གཉེན་བཤེས་དང་མཉམ་པས་དགའ་དུ་

ཕོར་སོང་།

དགའ་མཆོངས། དགའ་ནས་འཕགས་ཆག་རྒྱག་པ།
དགའ་ཉེ། དགའ་པོ་ཉེ་པོའི་བསྐྱུས་ཆོག
དགའ་ཉེ་ཁྲོ་དཀར། མཛེའ་བཙེ་ལྷན་པའི་ཁྲོ་ཉེ།
དགའ་གཉིས་ཆོང་བྱས། ཞིང་པ་རྣམས་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ཐོན་རྫས་ལ་དགའ་བ་དང་། འབྲོག་པ་རྣམས་
ཞིང་ཁུལ་གྱི་ཐོན་རྫས་ལ་དགའ་བའས། ཞིང་པ་གནས་གཤིས་འོ་བའི་སྤྱང་ཐང་དུ་སྡོད་རྒྱུར་
དགའ་བ་དང་། འབྲོག་པ་ཙ་ཙུ་བཟང་བའི་རི་ཁུལ་དུ་སྡོད་རྒྱུར་དགའ་བ་གཉིས་རང་རང་གི་ཐོན་
རྫས་ལན་ཚུན་བརྗེ་འཆོང་བྱས་པ།
དགའ་སྟོན། ཡིད་དགའ་བའི་སྟོན་མོ། དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ། མཆོད་སྟོན། ཉེར་དགའ། ལྷ་གསོལ་
བཅས་སོ། །
དགའ་མཐུན་པ། ལན་ཚུན་དགའ་ཞིང་མཐུན་པའི་མི།
དགའ་དར། དགའ་སྟོན་གྱི་ཁ་བཏགས།
དགའ་ལྷན། འདོད་ལྷ་རིས་དུག་གི་ནང་གསེས། འོག་མ་ལས་འོངས་སྡོད་ཆེ་ཞིང་ཉམས་བདེ་བའི་
སྟེང་དུ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འོངས་སྡོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ལྷན་པས་དགའ་ལྷན་ཞེས་བྲ།
དགའ་ལྷན་བཟ་ཤིས་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མཐུག་ཙམ་དུ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཆེན་དག་
དབང་མཆོག་ལྷན་ལི་ཐང་ཁུལ་དུ་ཐེབས་ནས་གྲུར་དཀར་པོའི་དགོན་པ་བཅུ་གསུམ་བཏབ་
པའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགའ་ལྷན་བཟ་ཤིས་བསམ་འབྲུབ་སྤིང་། མིང་གཞན་དུ་ཀུན་རྟོགས་སྤིང་ཡང་ཟེར། ཁྲོ་བཟང་ཡར་
འཕེལ་གྱིས་ཐོག་མར་བཞེངས་པ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ལོར་
འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་མཆོད་རྟེན་ཉི་མ་ཡིས་དེང་གི་གནས་དེར་སྟོས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཀུན་རྟོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་སྤྱི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགའ་ལྷན་ཁང་གསར། འདི་སྤྱིད་འོད་དགའ་ལྷན་པ་ནང་སོ་དོན་འབྲུབ་རྒྱལ་པོས་བཏབ་པ་ཡིན།
དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་བ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་གྲ་པའི་ནང་ནས་

ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་གོ་མིང་ཐོབ་ཆེས་རྒྱུད་བྱ་སྟོད་སྦྲང་གང་རུང་
ཞིག་ལ་ཞུགས་ནས་དེའི་དགེ་བསྟོན་དང་། དབུ་མཛད། མཁན་པོ། མཁན་བླུང་བཅས་རིམ་
བཞིན་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེའམ་བྱང་ཅེ་གང་རུང་གི་ཆོས་ཆེ་བྱས་མཆོམས་
དགའ་ལྷན་གྱི་པ་སྟོན་མ་འཕོ་འདས་བྱུང་ན་དེའི་གོ་ས་ཐོབ།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་དང་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་མེ་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༣༥༧་
ལོར་མདོ་སྦྲང་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་འབྱུངས། རང་ལོ་བདུན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བཅུ་བྱུག་ལ་
དབུས་སུ་ཕེབས། རིག་གནས་དང་བཀའ་པོད་ལྟ་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་དང་།
མདོ་སྦྲགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་ནན་ཏན་མཛད། ཞལ་སྟོབ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་ཏུ་མིང་རྒྱལ་
པོའི་བྱང་དུ་སྐྱ་ཆོབ་ཏུ་བཏང་། དེ་ནས་ཤུག་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་ཆེ་ཞེས་པའི་འཇུག་ས་
བྱང་སྟེ་རྒྱ་བོད་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་དམ་པོ་རྒྱགས། ས་སྐང་ལོར་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་
བཅུགས། དགའ་ལྷན་དང་བདེ་ཆེན་གསང་སྦྲགས་མཁར་ཐུག་བཏབ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་
པག་སྟེ་ལོ་༡༧༡༧ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་གཉིས་པ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྟེ་ལོ་
༡༣༩༧ལོར་འབྱུངས། སྟེ་ལོ་༡༧༡༧ལོ་ནས་༡༧༣༣ལོའི་བར་དགའ་ལྷན་གྱི་པ་གཙང་།
རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་བྱེ་སྟེ་ལོ་༡༧༣༣ལོ་འདས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་གསུམ་པ། མཁས་བླུ་བ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་སྐང་
སྟེ་ལོ་༡༣༩༥ལོར་གཙང་ལ་སྟོང་བྱང་གི་ལྷོག་གཞུང་དུ་འབྱུངས། བཀ་ཆེན་ཨེ་ཏེ་ནིའི་སྐྱ་སྟེང་
བརྒྱུད་རིམ་དུ་འབྲེན་པ་དང་པོ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ཞལ་སྟོབ་དང་། རྗེ་ཡཔ་སྐས་གསུམ་གྱི་ཡ་
གྲལ། སྟེ་ལོ་༡༧༣༣ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས། སྟེ་ལོ་༡༧༣༥ལོ་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་བཞི་པ། གྱི་ཆེན་ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་
༡༣༧༥ལོར་གཙང་ཞ་ལུར་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་བྱུག་རྩ་རེ་ལྷ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག་སྟེ་ལོ་
༡༧༣༧ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་གྲིང་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱུངས་ཏེ། དགྲང་ལོ་དོན་
བྱུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་ཏེ་ལོ་༡༧༥༠ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་པ་ལ། ཁྱི་ཆེན་སྒོ་ཕྱོས་ཆོས་སྒྲིང་། གཙང་ཤོང་གི་གཡག་སྒྲེར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
ས་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༩ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བྲག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་
ལྷགས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྱིམ་ཐེབས།

དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་བྲག་པ། ཁྱི་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཙུང་པོ་
ཡིན། གཙང་སྟོད་ལྷོག་གཞུང་དུ་ཡབ་བཀ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་མཚོན་ཆོག་རྒྱལ་མོ་
གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྩ་རྩི་ལོ་༡༧༠༡ལོར་སྐྱུ་འབྲུངས། དགུང་ལོ་རེ་
གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྩ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༩ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྱིམ་ཐེབས། དེའི་
རིང་ལ་མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད།

དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་བདུན་པ། ཁྱི་ཆེན་སྒོ་ཕྱོས་བརྟན་པ། གཙང་གི་ཤངས་མཚོན་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་རྩ་རྩི་ལོ་༡༧༠༡ལོར་འབྲུངས། གནས་རྟེན་དཔོན་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་
དགེ་བཤེས་ཐོན། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྩ་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༢ལོར་
དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྱིམ་ཐེབས། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༤ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་བརྒྱད་པ། ཁྱི་ཆེན་སྒོ་ཕྱོས་ལམ་དཔལ་པ། གཡམས་རུ་བྱུང་རྒྱུད་དུ་སྤགས་པ་ཞིག་གི་
སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༧ ལོར་སྐྱུ་འབྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་
པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༢ལོར་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་སྐྱུ་གཤེགས་ནས་ལོ་བྲག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ཡིན་སྟབས་
དེའི་སྐོག་ཐོག་ལ་ཤར་ཅེ་དང་བྱང་ཅེའི་བར་ཅོད་སྐྱེད་བྱུང་བ་བར་འདུམས་མཛད། དགུང་ལོ་
དོན་བརྒྱད་པ་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ལོར་ཅེ་པོ་རྩ་ལར་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་དགུ་པ། ཁྱི་ཆེན་རྩེ་དཔོན་སྒོ་བཟང་ཉི་མ། མདོ་སྐྱོད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་
སྐྱེ་ཁའི་ཞིག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ལོར་འབྲུངས། སྐྱུ་གཞོན་
བྱེད་དུས་ནས་དབུས་སུ་བྱོན། རྒྱ་མ་བྱང་རྒྱལ་པ། ཀུན་མཁུན་སྤྲས་སྤང་པ། མཁས་པ་གྲགས་
པ་འོད་ཟེར་བཅས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྡར་སྐྱུངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་
རྒྱུལ། དགུང་ལོ་དགཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་

ཁྲིའུ་མེ་བས། དགུང་ལོ་ད་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱི་མེ་ལོ་༡༧༤༣ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་པ། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། མདོ་ཁམས་སྡེ་དགའི་འདན་ཁོག་ཏུ་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ཤིང་ལུག་མེ་ལོ་༡༧༤༥ ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་
ཆུ་མཛད་མེ་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་དགའ་ལྗན་གྱི་ཁྲིའུ་མེ་བས་ནས་ལོ་བྱུག་རིང་བསྐྱུངས། དགུང་ལོ་གྲ་
བཞི་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་རྩ་མེ་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་གཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་འདར་སྟོན་མོ་བཟང་གྲགས་པ། གཙང་སྟོན་འདར་ལུལ་ཏུ་
རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱ་མེ་ལོ་༡༧༥༤ ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་
བརྒྱད་པའི་ལྷགས་སྡེལ་མེ་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་དགའ་ལྗན་གྱི་ཁྲིའུ་མེ་བས། དགུང་ལོ་གྲ་གསུམ་པ་
རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་ལུག་མེ་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་གཉིས་པ། ཁྲི་ཆེན་འཛམ་དབྱངས་ཤེས་རབ། རྒྱ་ཁ་ཤེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་ལྷགས་རྩ་མེ་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ད་བདུན་པ་མེ་སྐྱ་མེ་ལོ་༡༧༥༦ ལོར་བྱང་
ཅིའུ་ཁྲིའུ་མེ་བས་ཤིང་། དགུང་ལོ་ད་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་ལུག་མེ་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་
དགའ་ལྗན་གྱི་ཁྲིའུ་མེ་བས། དགུང་ལོ་ད་བརྒྱད་པ་ས་སྐྱ་མེ་ལོ་༡༧༥༡ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་གསུམ་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན། རྟོན་ལུང་མདར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་ཆུ་བྱི་མེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ད་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི་མེ་
༡༧༥༦ ལོར་དགའ་ལྗན་གྱི་ཁྲིའུ་མེ་བས་ནས་ལོ་དོ་བརྒྱ་བར་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། དགུང་ལོ་གྲ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་མེ་ལོ་༡༧༥༠
ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེང་། རྟོན་ལུང་མདར་ཞིང་བཟང་དུ། རབ་བྱུང་
བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱི་མེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་སྐྱ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་
ཆུ་རྩ་མེ་ལོ་༡༧༥༩ ལོར་དགའ་ལྗན་གྱི་ཁྲིའུ་མེ་བས། ལོ་བདུན་སོང་མཆོམས་ནས་པཎ་ཆེན་
བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཁྲིའུ་བསྐྱོས་ཏེ་བྱར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་གྲ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་
དགུ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་མེ་ལོ་༡༧༥༠ ལོར་སྐྱ་ཁང་དགོན་པར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བཙུ་བ་ལ། ཁྲི་ཆེན་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཅེ་ཐང་གི་ཉེ་འདབས་ནང་
བར་ལམ་པའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་གྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་འཁྲུངས། སྤྱི་ཐོང་གསུམ་
པ་དག་དབང་བསོད་ནམས་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ལོར་འཁྲུངས་ཏེ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༥ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་དྲུག་པ། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་རྩེ་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ། དབུས་སྟོད་རྒྱ་རྒྱུ་རྩེ་རབ་བྱུང་
བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་འཁྲུངས། བཀ་དབར་དགོན་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། དགྲུང་
ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་པ་ཐེབས་
ནས་ལོ་བཞིའི་བར་བསྐྱུངས། དགྲུང་གངས་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ས་ལག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ལོར་རྩེ་མཚར་པའི་ལྷ་ས་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་བདུན་པ། ཁྲི་ཆེན་རྩེ་ཐོ་བཟང་པོ། མདོ་སྐད་མི་ཉལ་གི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་དགྲུ་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ས་པག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་པ་ཐེབས། རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་
ཐེ་བོ་དང་ལྷན་མ་གཉིས་འཁྲུགས་ཐེང་བྱུང་སྐབས་བར་འདུལ་ལ་ཐེབས་པར་མི་ཞིག་གིས་རྩོ་
འཕངས་པ་དབུ་ལ་ལོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བཙུ་བརྒྱད་པ། འཕན་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ། ཡུལ་གྱི་མདའ་ཁྲེ་རི་སྟག་
ཅེའི་སྟག་སྤྱོད་ཐོང་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་
དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ཆུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བརྒྱ་དྲུག་པ། ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས། སྟོད་ལུང་མདའི་དངོས་གཞི་ཐོང་
ཆོར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་
བྱུང་དགྲུ་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ལོར་སྤྱི་གཤེགས། སྤྱི་གཤེགས་ལྷགས་སྤྱོད་པས་གཤེགས་
རུས་ལ་རྟེན་རྩོ་མཚར་ཅན་འགའ་ཞིག་ཐོན།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ཉེ་བྱ་བ། ཁྲི་ཆེན་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ། དབུས་སྟོད་སྟག་ལུ་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་

ཀྱི་ཐོང་ཆོ་ཞིག་ཏུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མཛད་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༣ ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བྱག་
བརྩ་བ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ལེབས། རབ་བྱུང་དགུ་
པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ ལོར་བདེ་ཆེན་གསང་སྤྲུགས་མཁར་དུ་སྤྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཉེར་གཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་དགེ་ལེགས་དཔལ་འཕེལ། ལོལ་ཁ་ཁུལ་གྲུང་གསང་དུ་རབ་
བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མཛད་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༥ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ང་བཞི་བ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་
ས་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ལེབས། དགྲུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བརྩ་པའི་
མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༢ ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཉེར་གཅིས་པ། ཁྲི་ཆེན་དགེ་ལེགས་བསྟན་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་མཛད་སྤྱི་ལོ་
༡༥༩༣ ལོར་འབཀ་པོ་ལྷུང་ཤོད་ཤོད་སྤྱ་འཁྲུངས། སྤྱ་ན་གཞོན་དུས་སུ་བྱུང་གཞོན་ཅུ་
མཛེས་པ་དཔལ་གྱིས་བྱག་བཏབ་པའི་མལ་ཁོ་ཆ་དཀར་དགོན་པར་སློབ་གཉེར་གནང་ཞིང་།
རྗེས་སུ་སེར་སྤྲད་བྲུ་ཆང་དུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྷུང་སློབ་གཉེར་མཐར་ཐིན་པར་མཛད་ནས་ཆ་
དཀར་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། སེར་སྤྲད་གྱི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་
ནས་རིས་བཞིན་རྒྱུད་སྤྲད་མཁན་པོ་དང་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བརྒྱུད་དགྲུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་
བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ལེབས། དགྲུང་ལོ་དོན་བྱག་པ་རབ་
བྱུང་བརྩ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཉེར་གསུམ་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༥༩༠ ལོར་ལྷོ་ཁ་ཅེད་ཐང་དུ་སྤྱ་འཁྲུངས། མ་ཡུམ་གྱིས་སློབ་གཉེར་དུར་ཐག་བྱས་ནས་དགའ་
ལྡན་ཁྲི་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་མངགས་བྱ་ནས་ཉན་གནང་བ་ལྷུང་ལྷ་སར་ལེབས་ནས་
གཞུང་ཆེན་ལྷ་དང་གསང་སྤྲུགས་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགུ་པ་རབ་
བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ལོ་ལ། དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེ་བྲུ་ཆང་གི་སློབ་དཔོན་ཡང་ཉེས་
ལྷོགས་གནང་། རབ་བྱུང་བརྩ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ལེབས་ཏེ་
མདོ་སྤྲུག་གྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱོད། དགྲུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྩ་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་
ལོ་༡༥༤༢ ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སོ། །

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཉེར་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི་མེ་
༡༥༡༩ལོར་འབན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གམ་ཕུར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བྱུག་ཅུར་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་པའི་ཤིང་མག་མེ་ལོ་༡༥༥༥ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། ཁྲི་བྱུང་དུ་ཐེབས་མཇུག་
མངོན་དགའ་དགོན་པར་བྱུང་བཞུགས་མཛད་པས་ཁྲི་ཆེན་མངོན་དགའ་བར་གྲགས། དགུང་
ལོ་དོན་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་སྟག་མེ་ལོ་༡༥༩༠ ལོར་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཉེར་ལྔ་པ། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། འཁྲུངས་ལུལ་སྟོད་ལུང་རམ་པ་གད་པ་
ཁར། ཡལ་སྟགས་འཆང་ནོར་བུ་ཆེ་རིང་དང་ལུམ་དབང་ལྷག་མཚོ་གཉིས་ལ་སྐས་བགྲམ་
གཞོན་བདུན་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི་མེ་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་འཁྲུངས།
དགུང་ལོ་དབུན་པ་རྩ་ཉ་མེ་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་དོན་བཞིར་
ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མག་མེ་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཉེར་བྱུག་པ། ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ལྷག་མེ་
ལོ་༡༥༩༩ ལོར་གཙང་སྟོད་དུ་འཁྲུངས། རྩ་སྤྱོད་གི་ཁྲ་མ་མཛད་ཅིང་། བདུན་ཅུའི་སྟེང་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཅིག་པའི་ས་གྲང་མེ་ལོ་༡༥༩༩ལོར་གསེར་ཁྲིར་བྱོན་ནས་དགུང་གངས་དོན་བདུན་པ་
རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་མག་མེ་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གཤུང་ལ་སྐྱ་འབྲུ་མང་དུ་བྱོན།
དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཉེར་བདུན་པ། ཁྲི་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་མེ་
ལོ་༡༥༩༩ལོར་མལ་ཁོ་རྩ་ཁྲོའི་འབྲོག་སྟེང་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དབུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་
སྟེང་མེ་ལོ་༡༥༩༩ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རྩ་ལོ་ལྔ་མེ་ལོ་༡༦༠༩ལོར་
བྱུང་བཞུགས་མཛད་དེ་དགུང་གངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་བྱི་མེ་
ལོ་༡༦༡༩ལོར་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཉེར་བརྒྱད་པ། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ལྷག་མེ་
ལོ་༡༥༩༩ ལོར་རྩ་སྤྱོད་ལྷག་ཏུ་འཁྲུངས་ཏེ་སེ་ར་ཆོས་རྒྱན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དོན་བྱུག་
པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལྷག་མེ་ལོ་༡༦༠༩ལོར་བྱུང་བཞུགས་མཛད་པའི་ལོ་དེར་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཉེར་དགུ་པ། ཁྲི་ཆེན་བཤེས་གཉེན་གྲགས་པ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྩ་མེ་
ལོ་

༡༥༣༩ ལོར་མདོ་སྐད་ཅོ་ནེའི་བྱང་ཆུང་འབྲུངས། རས་ཆུང་གི་ནམ་འབྲུལ་དུ་བྲགས། དགྲུང་
བྲངས་རེ་གཉིས་སུ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོར་གསེར་ཁྲིར་
ཐེབས། བདུན་ཅུའི་སྟེང་བྱང་བཞུགས་མཛད་དེ་དགྲུང་བྲངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་སུམ་ཅུ་པ། ཁྲི་ཆེན་སྐག་ལུང་བྲག་པ་སློ་བོས་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྩ་སྤྱི་
ལོ་༡༥༣༩ ལོར་སྟོད་ལུང་མདའི་སྐག་ལུང་བྲག་དུ་འབྲུངས། སྟོར་མོ་ལུང་དུ་རབ་བྱུང་བྱུང་།
བདུན་ཅུའི་སྟེང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོར་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་དེ་མཆོན་
སྟན་གྱིས་བྲལ། དགྲུང་བྲངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ལོར་
གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་སོ་གཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་དམ་ཚོས་དཔལ་བཟང་། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྩ་སྤྱི་ལོ་
༡༥༣༩ ལོར་མདོ་སྐད་འཛང་ཞབས་སུ་འབྲུངས། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སློ་གསལ་སྦྱིང་དུ་
མཁས་པར་བྲགས། དགྲུང་བྲངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ལོར་
གསེར་ཁྲིར་ཐེབས། དོན་ལྡེའི་སྟེང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༠ ལོར་
གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་སོ་གཉིས་པ། ཁྲི་ཆེན་ལྷང་ལོ་ཅན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་
ལྷགས་བྲལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ལོར་གཙང་གི་འབྲོང་ཅེར་འབྲུངས། སེར་བྲེས་སུ་མཁས་པར་སྦྱངས་
ཏེ་སེ་རར་རབ་འབྲུམས་པའི་བྲ་སྟོར་མཛད། དགྲུང་བྲངས་དྲུག་ཅུར་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ལྷགས་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༠ལོར་ཅེར་ཤར་གང་ཡང་མ་བརྒྱུད་པར་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས།
བཤེན་ཆེན་རེན་པོ་ཆེན་གཙང་དཔག་སྟོག་སྟོབ་མཛད་པའི་བྲོགས་སུ་འདི་དང་ཁྲི་དགོན་
མཚོག་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀ་ཐེབས། དགྲུང་ལོ་རེ་གསུམ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་མག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༣༣ལོར་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་སོ་གསུམ་པ། ཁྲི་ཆེན་བྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༥༥༥ལོར་བྲེ་རེ་སྟོད་དུ་འབྲུངས། ངམ་རིངས་སུ་རབ་འབྲུམས་པའི་བྲ་སྟོར་མཛད་ཅེར།

འཇམ་དབྱངས་སྐྱུ་ལུང་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས། གསང་སྐྱགས་མཁར་དང་།
རི་ལོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྱིམ་ཐེབས། དགྲུང་གངས་རེ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ལག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༣༣ལོར་གཤེགས།

དགལ་ལྷན་ཁྲིམ་པ་སོ་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་པག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་འཕན་ཡུལ་མདར་འབྱུངས། ཁྲི་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱི་བར་གསལ་
བས་གསལ་ཁང་སྤྱི་སྤྱིར་གྲགས། རྒྱུད་སྤྱད་པའི་འཆད་ཉན་མཛད་བཞིན་པར་བྱང་ཅེར་ཐེབས།
རྒྱུད་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཆོས་གསུངས། དགྲུང་ལོང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ལོས་
སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས། ཁྲི་པ་འདིའི་འདས་ལོ་མི་གསལ།

དགལ་ལྷན་ཁྲིམ་པ་སོ་ལྔ་པ། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་
ལོང་གཞན་མར་འབྱུངས། བཞུ་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིར་པའི་སྤྱི་བར་གྲགས། གཞོན་ལུང་དུས་ནས་
འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དམར་བས་སྤྱ་གྲུ་རབ་འབྱམས་པར་གྲགས། དགྲུང་གངས་ར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྐྱུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ལོར་ནས་ལོ་དགུ་རིང་ཁྲིར་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་
བཞེས་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

དགལ་ལྷན་ཁྲིམ་པ་སོ་དྲུག་པ། ཁྲི་ཆེན་བསྐྱེད་འཛིན་ལེགས་བཤད། ཀོང་སོ་བཟ་ཤིས་རབ་བཅུན་དུ་
འབྱུངས། དྲུགས་ལོ་བཤད་སྤྱབ་སྤྱིར་དུ་གཞུང་ཆེན་ལོར་སྤྱད་སྟེ་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་
བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྐྱུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས།

དགལ་ལྷན་ཁྲིམ་པ་སོ་བདུན་པ། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། མདོ་ཁམས་དང་རྒྱ་ཡི་མཆོམས་འཇང་
ཞབས་སུ་འབྱུངས། སེར་སྤྱད་སྤྱི་མར་སོགས་སུ་མཁས་པར་སྤྱདས། རྒྱུད་སྤྱད་དང་ཤར་ཅེ་
བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་གསེར་ཁྲིར་འཕོད། རབ་བྱུང་
བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཁྲི་ཐོག་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས། འབྱུངས་ལོ་མི་གསལ།
ཁྲི་འཇང་ཞབས་པའང་ཟེར།

དགལ་ལྷན་ཁྲིམ་པ་སོ་བརྒྱད་པ། ཁྲི་ཆེན་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་མཆོན། དྲུགས་ཡུལ་གྲོ་མདར་བལྟམས་ཤིང་།
དྲུགས་ལོ་གྲ་ཆང་སོགས་སུ་མཁས་པར་སྤྱདས། རྒྱུད་སྤྱད་དང་བྱང་ཅེ་བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་

གཅིག་པེ་ས་བྱི་མྱི་ལོ་༡༦༤༤ལོར་ཁྲིར་འཁོད།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ལོ་དགུ་པ། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་བཟང་། ཟློན་ལུང་ཚུ་བཟང་དུ་འཁྲུངས་
ཤིང་། ཚུ་བཟང་དཀོན་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོར་བཞུགས། འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དུ་མཁས་པར་
སྤྱངས་ནས་རྒྱ་ད་ཟློན་བརྒྱ་ད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པེ་ས་བྱི་མྱི་ལོ་༡༦༤༤ལོར་ཁྲིར་མེབས་
ཏེ་ལོ་བདུན་བར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོད། དགུང་གངས་གྲ་བདུན་ཉེར་ཞི་བར་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བཞི་བཅུ་པ། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ། ཟློན་མངའ་རིས་སྤྱི་ཏི་གང་མཁར་དུ་
བལྟམས། དབུས་ཕྱོགས་མངའ་རིས་གྲ་ཆང་དང་རྒྱ་ད་ཟློན་དུ་མཁས་པར་སྤྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པེ་ཤིང་རྟ་མྱི་ལོ་༡༦༤༤ལལ་གསེར་ཁྲིར་འཁོད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་བཞེས་ཞེས་བྱུང་།
དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ཞེ་གཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། ཅིང་ཐང་དུ་འཁྲུངས། རྩ་ཟློན་སོགས་
ནས་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པེ་ཚུ་སྟག་མྱི་ལོ་༡༦༤༩ ལོར་གསེར་ཁྲིར་
མེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པེ་ཚུ་བྱི་མྱི་ལོ་༡༦༥༩ལོར་གཤེགས་སོ། །

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ཞེ་གཉིས་པ། ཁྲི་ཆེན་སྒོ་བཟང་དོན་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་པེ་ཚུ་སྟག་མྱི་ལོ་
༡༦༠༩ལོར་འབན་ལུལ་དུ་ཞོགས་གསུ་ཕུར་སྐྱབས་པ། སེར་བྲེས་དང་རྒྱ་ད་ཟློན་དུ་མདོ་
སྟགས་ལ་སྤྱངས་ནས་དགུང་གངས་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པེ་ས་སྤེལ་མྱི་ལོ་
༡༦༤༤ལོར་ཁྲིར་མེབས་ཤིང་། ས་རྟ་མྱི་ལོ་༡༦༥༤ལོར་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ཞེ་གསུམ་པ། ཁྲི་ཆེན་བྲམས་པ་བཟ་ཤིས། རབ་བྱུང་བཅུ་པེ་ས་རྟ་མྱི་ལོ་
༡༦༡༩ལོར་འཁྲུངས། དུགས་ལོ་གྲ་ཆང་དང་རྒྱ་ད་ཟློན་དུ་བྱོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པེ་ཤིང་
ཡོས་མྱི་ལོ་༡༦༥༤ལོར་གསེར་ཁྲིར་འཁོད། དགུང་གངས་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
པེ་ཤིང་བྱི་མྱི་ལོ་༡༦༤༤ལོར་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ཞེ་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་སྒོ་ཕྱོས་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པེ་ཤིང་
པག་མྱི་ལོ་༡༦༣༤ལོར་ཨ་མདོ་སྟག་སྟག་རྒྱ་ད་དུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པེ་ས་
འབྲུག་མྱི་ལོ་༡༦༤༤ལོར་སྟན་ཐུག་སོགས་མེད་པར་སྐྱབས་པ།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ཞེ་ལྔ་པ། ཁྲི་ཆེན་འངས་དབྱངས་རྩལ་ཁྲིམས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པེ་ཚུ་སྤེལ་

སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ ལོར་ཅོ་ཞི་ཞོ་བཟང་དུ་འབྱུངས། དབུས་ལ་མ་ཐེ་བས་གོང་སྤང་འདུལ་གྱི་སྤྲོམ་
རྒྱན་བཞེས། མཆོན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་སུ་བཏགས། སེ་ར་སྤང་གཞུང་བ་དང་རྒྱུད་སྤྲོད་དུ་
མཁས་པར་སྤྱངས། དགུང་གངས་ཞེ་བདུན་སྟེང་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ལས་བཞུ་ཆེན་ཕྱོམ་རྒྱན་
གྱི་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱར་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་དང་བཞི་པ་ཐེ་བས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་ཁྲི་བཤོལ། རྒྱལ་བ་དུག་པའམ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་
དབང་ཁྲིད་མང་པོ་ཞུས། ལྷ་ལྷན་ཆོག་མཆོད་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གལ་
དབུར་ཐེབས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཞེ་དུག་པ། ཁྲི་ཆེན་བསམ་སློབ་སྤྱན་བ་རྒྱ་མཚོ། བེས་མདོར་འབྱུངས། རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཚུ་སྤྱེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཐེ་བས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུད་བཞེ་ཐོག་ནས་
གཤེགས་སོ། །

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཞེ་བདུན་པ། ཁྲི་ཆེན་ཡང་སྟེང་བ་སློབ་ཟུང་ཆོས་འཕེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ལོ་འགོ་ཙམ་དུ་མདོ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་འདབས་ཡངས་སྟེང་དགོན་དང་ཉེ་བར་ས་སྤང་རྒྱལ་པོ་འམ་
དབང་ངེས་དཔོན་ཆང་དུ་གྲགས་པའི་རིགས་རུས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་སྤྱུ་བལྟམས། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཉིས་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ལོར་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ནས་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲིར་
འཕྲལ་དུ་ཐེ་བས་དགོས་པའི་བཀའ་བྱུང་བ་བཞིན་དབུས་སུ་ཐེ་བས་ནས། རྒྱལ་བ་ཆངས་
དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཞུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། སྤེ་སྤྱི་པའམ་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལ་མཛུལ་
འཕྲད་འདུལ་རྟེན་གྱ་རྩིས་པ་སྤུལ་ཞིང་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཐེ་བས་ཉེ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ནས་
དགོངས་པ་སྤྱད་ན་ལས་འདས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་ཞེ་བརྒྱད་པ། ཁྲི་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༥

ལོར་གྲོ་ནག་ཆང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་སྟེན་པ་ཆེ་རིང་དང་ཡུམ་དཔལ་བསམ་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་
སྲས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཚུ་རྒྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོར་དགའ་ལྷན་གསེར་ཁྲིར་
ཐེ་བས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གྱང་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་

གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་ཞེ་དགུ་པ། ཁྲི་ཆེན་མོ་བཟང་དར་རྒྱས། མདོ་སྐད་ཁུལ་ཙོ་ནེ་ཁག་ལྗེ་ཁོངས་ཨ་
གཞིགས་ཐང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༧༤༩ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་
དགུ་པ་ས་གྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༠༩ལོར་དགའ་ལྗན་གསེར་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་སྟོལ་
རྒྱན་མཛད་སྒོ་རྣམས་ཉམས་མེད་ཐོག་མདོ་སྐད་སྟག་གཉིས་ཀྱི་བཤའ་དག་དབང་བཀལ། ཁྲི་
ལུང་སོགས་གདུལ་བྱའི་འདོད་མོས་ལྟར་གནང་། དགུང་ལོ་བྱུག་བཅུ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་ལྔ་བཅུ་པ། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ལྷན་ཆོགས། གུང་ཐང་སྐྱ་ཐོང་དང་པོ་ཡིན། མདོ་
སྐད་གཙལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་དབལ་ལྷུ་གྱི་རིགས་ལས། ཡལ་འབྲུམ་བླག་དང་། ཡུམ་དོ་
རྩེ་མཁའ་འཁོ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་གྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༤༩ལོར་སྐྱ་
འཁྲུངས། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ལོར་དགའ་ལྗན་
ཁྲིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྟུང་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ལོར་
ཆལ་གུང་ཐང་དུ་སྐྱ་གཤེགས།
དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་དགཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྗན་གྲགས་པ། མདོ་སྐད་ཤར་བྲོགས་ཀྱི་ཆ་ཉོར་ཆང་
གི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐྱ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མག་སྟེ་ལོ་༡༧༧༤ལོར་དགའ་ལྗན་
ཀྱི་ཁྲིར་ཐེབས། ཁྲི་པའི་མཛད་སྒོ་རྣམས་ལེགས་བྱལ་ཐོག་། ཞལ་སློབ་མང་པོར་འདོད་ཆོས་
བར་མ་ཆད་པར་སྦྱལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༤ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
དགའ་ལྗན་ཁྲི་པ་དགཉིས་པ། ཁྲི་ཆེན་དྲགས་པོ་ཆེ་འཕེལ། དྲགས་པོ་སྟོད་རྒྱུད་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་ས་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༩ལོར་སྐྱ་འཁྲུངས། དྲགས་པོ་བྲལ་ཆང་དུ་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་
གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་ནས་རྒྱུད་སྐྱོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་གསང་སྟགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད་།
ཟླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ་བརྒྱུད་བྱུང་ཅེའི་ཆོས་རྒྱུ་ཞེས་ཁྲིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་
པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༧༥༠ལོར་དགའ་ལྗན་ཀྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་
བཞེ་བསྐྱུངས་རྩེ་ས་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་ང་གསུམ་པ། གྱི་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་མེད་གེ་མདོ་སྤྲད་ཟམ་ཆའི་དེ་ཏུ་འགོ་ར་ཡབ་ཆེ་
རིང་བཟ་ཤིས་དང་ཡུམ་སྤྱིང་མོ་ལྷགས་ཀྱི་སྤུས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༥ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༣ལོར་
དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༩ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་ང་བཞི་པ། གྱི་ཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྷན། རྩ་སྤྲོད་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱི་སྤྲོད་
དང་པོ་ཡིན། མདོ་སྤྲད་གཅན་ཆ་ཡུལ་གྱི་ལེ་ལག་དཀར་མོ་ཡུག་རྒྱལ་བ་ནང་མོ་ཡུག་རྩོད་བཟ་
ཤིས་དང་ཡུམ་སྤྱི་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ངེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཡུག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༩ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་
ཡུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ལོར་རྩ་སྤྲོད་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་ང་ལྔ་པ། གྱི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། མདོ་སྤྲད་ཉ་ཆོང་སྤྱེ་བཅུ་འེན་ཆོན་རྩ་ལྷག་
བྱུ་བར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ངེ་གཉིས་པ་
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། མའའ་རིས་
གྲང་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་རྒྱ་ཆེ་བར་བརྟེན་ཡང་འཇུག་མེད་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་དམ་པ་འདི་
ལ་མའའ་རིས་གྲང་ཆར་གཙོད་པའི་དྲག་ལས་མཛད་དགོས་ཞུས་པར་མ་གསན་པའི་རྒྱུ་
གྱིས་ལྷགས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་པའི་མོ་གནས་ནས་ཕབ་པའི་བཀའ་བཏང་བར་
དེ་འཕྲལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་ཐ་མ་གནད་སྤྱེ་གྱི་ཐོག་ཁང་ནས་ཐེ་མོ་ཁང་ཆོན་དུ་
ཕེབས་འཕྲལ་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་ང་དྲུག་པ། གྱི་ཆེན་རྫོ་བཟང་འི་མེད། ལི་ཐང་མོག་རྩག་རྩ་འབྱུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལྷགས་རྩ་ལོ་དགུང་ལོ་
རེ་གཅིག་པར་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་ང་བདུན་པ། གྱི་ཆེན་བསམ་གཏན་ཡུན་ཆོགས། དབུས་སྤྲོད་པག་མོ་ཞོལ་དུ་རབ་

བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༣ ལོར་འཁྲུངས། འབྲས་སྤངས་སློབ་གསལ་སྤྱིར་བྱ་
ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་པོར་སྤྱངས་པ་མཐར་ཐིམ་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་དགའ་ལྷན་གྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༠ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་ར་བརྒྱད་པ། བྱི་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས། མདོ་སྤྱད་བྱ་ཁྲུང་གི་ཉེ་འདབས་
མཆམས་རིང་བར་ཤར་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་སྤྱི་འཁྲུངས།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧ལོར་དབུས་སུ་ཕྱོན་ནས་མེར་བྱེས་བསམ་སློ་
ཁང་ཆན་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་
པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ལོར་དགའ་ལྷན་གྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ས་མག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༤ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་ར་དགུ་པ། བྱི་ཆེན་ཆུ་བཟང་པ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས། རྟོན་ལུང་ཆུ་བཟང་དུ་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༠ལོར་འཁྲུངས། མེར་སྤྱད་ཐེ་པོ་ཁ་ཆན་དུ་ཆོས་
ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་པོར་སྤྱངས་པ་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་
ལྷགས་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་གྱི་ཁྱིར་ཕེབས། ལོ་དྲུག་ཅམ་བསྐྱངས་ནས་
དགུང་ལོ་དེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༣ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་བྲུག་ཅུ་པ། བྱི་ཆེན་སློབ་ཟུང་བསྟན་པ། མདོ་སྤྱད་ཆོ་བ་རིང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༠ལོར་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕྱོན་ནས་མེར་བྱེས་ཆོ་བ་ཁང་ཆན་དུ་
ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༧༣ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་གྱི་ཁྱིར་ཕེབས།

དགའ་ལྷན་གྱི་པ་རེ་གཅིག་པ། བྱི་ཆེན་དག་དབང་ཆུ་ལ་ཁྱིམས། ཆེ་སྟོན་སྤྱིར་རྟོ་ཐོག་ཕྱེད་སྤྱི་ལོ་
དང་པོ་ཡིན། མདོ་སྤྱད་ཙོ་ཞེ་ལུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དར་ལོ་ཞེས་པར་ཡབ་ཆོས་སྤྱབས་དང་ཡུམ་
ཆུ་ལ་ཆེན་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༡ལོར་སྤྱི་
འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུ་དུས་ཙོ་ཞེ་དཔོན་ཆེན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་སྟོར་

ཐུགས་འདོན་གནང་། དགྲའ་ལོ་བདུན་ཅུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཐུགས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་
༡༧༥༠ལོར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ལས་དོན་མཛད་ཆེན་པ་ཁ་གསལ་མཛད་ནས་ལོ་རྒྱུས་
མའི་ལོ་འགོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་བ་རེ་གཉིས་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོ་བཟང་སྟོན་ལམ། མདོ་སྨད་རྒྱལ་རོང་གི་ཡུལ་སྟོན་དུ་
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བབ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ ལོར་འབྱུངས། འབྲས་སྤྱངས་ཆོ་གསལ་གྲིང་
རྒྱལ་རོང་ཁང་ཆོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་སྟོན་གཉེར་མཛད། དགྲའ་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ ལོར་རྒྱལ་ཅེ་ཆོས་རྒྱུ་རྩེ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་དགའ་
ལྡན་ཁྲི་བ་ཕེབས། སྐྱ་གཤེགས་པའི་ལོ་གྲངས་དང་ལོ་ཁམས་མ་རྟེན།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་བ་རེ་གསུམ་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོ་བཟང་མཁས་མཆོག །འཕན་ཡུལ་སྤྱུང་ལོ་རྒྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ལོར་འབྱུངས། མེར་སྨད་གྲུ་ཆང་དང་ཆ་དོར་ཁང་ཆོན་
དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་སྟོན་གཉེར་མཛད། དགྲའ་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཅུ་བྱེ་
སྤྱི་ལོ་༡༧༤༣ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་བ་ཕེབས་ཀྱང་རྒྱ་གཞི་མོང་ནས་སྐྱ་གཤེགས་ཤིང་། སྐྱ་ཆོབ་
ཏུ་སྨར་ཡང་ཁྲི་ཆེན་ཆོ་བཟང་སྟོན་ལམ་གྱིས་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་བསྐྱུངས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་བ་རེ་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོ་བཟང་བཟ་ཤིས། ཁམས་ཁུལ་ཉེ་ཉོར་བྲག་འགོ་དགོན་ཉི་
འདབས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩ ལོར་འབྱུངས། དགྲའ་ལོ་ཉི་ལུ་
བ་ས་སྐྱག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། མེར་བྲེས་གྲུ་ཆང་དང་ཉེ་ཉོར་ཁང་ཆོན་དུ་
ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་མོའི་སྟོན་གཉེར་མཛད་ཕྱིན། དགྲའ་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྐྱག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་བ་ཕེབས། དགྲའ་ལོ་རེ་གསུམ་པ་
ཐུགས་བབ་སྤྱི་ལོ་༡༨༠༡ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་བ་རེ་ལྔ་པ། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས། མདོ་ཁམས་རྒྱལ་ཐང་གི་ཉི་འདབས་
ཡང་ཐང་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་པའི་ཤིང་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་འབྱུངས། དགྲའ་ལོ་བཅུ་དགུ་བ་
ཐུགས་བབ་སྤྱི་ལོ་༡༨༠༡ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་བ་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱུངས་ནས་དགྲའ་ལོ་
རེ་བཞི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༨༠༧ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་རེ་དྲུག་པ། ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་སྟོན་བླགས། མདོ་སྨད་བྱ་ཁྲུང་ཁལ་དུ་ཁྲི་ཆེན་དག་
དབང་ཆོས་བླགས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༧༤༤ལོར་
འཁུངས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ལོས་སྟེ་ལོ་༡༩༠༧ལོར་དགའ་
ལྷན་གྱི་ཁྲི་པ་ཐེབས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༩༢༥ལོར་
སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་རེ་བདུན་པ། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ། མདོ་ཁམས་མུ་སྒྲིང་ཡུལ་དུ་རབ་
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཏེ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༠ལོར་འཁུངས། དགུང་ལོ་རེ་ལྷ་པ་ཤིང་ཁྲི་སྟེ་ལོ་
༡༩༡༤ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་པ་ཐེབས་ཀྱང་རྒྱ་བ་གསུམ་ལས་མ་བཞུགས་པར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་རེ་བརྒྱད་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོཾ་བཟང་དཔེ་ལེགས། འཕན་པོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་
ཆོང་འདུས་ཡུག་པོ་ཞེས་པའི་ཁྲི་པ་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་སྟོན་བྱུང་དང་། ཡུམ་རྩ་མོ་གཉིས་ཀྱི་
སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྒྲིང་སྟེ་ལོ་༡༧༥༧ལོར་འཁུངས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་
རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༩༡༤ལོར་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ་དགའ་ལྷན་
ཁྲི་པ་ཐེབས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་ལས་མ་སོང་བ་སྐྱ་གཤེགས་པར་བརྟེན་རྗེ་འདི་དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་
ཐེབས། ལོ་རེ་གཉིས་སོང་ཙམ་ནས་སྐྱ་གཤེགས་བསྐྱུན་གཞི་རྗེ་ལོང་དུ་ཐེབས་ནས། དགུང་ལོ་
དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་མེ་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༩༡༦ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་རེ་དགུ་པ། ཁྲི་ཆེན་བྱང་རྩལ་ཆོས་འཕེལ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆའི་སྐུ་
ཐོང་དང་པོ་ཡིན། མདོ་ཁམས་ཆ་ཐོང་གི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱ་སྟེ་ལོ་
༡༧༥༦ལོར་འཁུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་མག་སྟེ་ལོ་༡༩༡༥ལོར་
དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་ཐེབས། དགུང་ལོ་བྱ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞིའི་ས་ཁྲི་སྟེ་ལོ་༡༩༣༩ལོར་
དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བདུན་ཅུ་པ། ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ། ཡོངས་འཛིན་སྐྱག་བླག་རིན་པོ་ཆའི་
སྐུ་ཐོང་དང་པོ་ཡིན། ལྷ་སའི་བྱང་རྒྱུད་འདམ་ཁལ་མར་རྒྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་ལོ་༡༧༦༠ལོར་སྐྱ་འཁུངས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་

ཆུ་རྒྱ་མི་ལོ་༡༩༣༣ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགའ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ས་མག་སྤྱི་ལོ་
༡༩༣༧ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དོན་གཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད། ཀོང་པོ་འབྲུ་ལ་ཁུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་འཁུངས། དགའ་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དེ་གའི་ས་
བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་གཅིག་སོང་མཆོམས་སུ་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དོན་གཅིས་པ། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས། གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་དུ་སྤྱི་འཁུངས།
རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དོན་གསུམ་པ། ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆེ་སློན་སྤྱིང་རྟོ་ཐོག་སྤྱི་ལོ་
གཅིས་པ་ཡིན། འཁུངས་ཡུལ་ཅོ་ཅེ་མཛོ་གྲུང་ཤར་ཞེས་པར་ཡབ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་དང་ཡུམ་
རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་གཅིས་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༩ ལོར་འཁུངས། དགའ་ལོ་ཞེ་རྒྱག་པ་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས།

དགའ་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༦༩ ལོར་སོག་ཡུལ་ཐོར་གོང་
ཁུལ་དུ་གདན་ཉན་བྱུང་བ་ལྟར་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཆད་སྤེལ་འགའ་ཞིག་གནང་རྗེས་སྤྱི་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དོན་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་ཁྲོ་བཟང་ལྷན་གྲུབ། མདོ་སྤྲད་ཅོ་ཅེ་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ལོར་སྤྱི་འཁུངས། དགའ་ལོ་དེ་གསུམ་པ་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༩ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས། དགའ་གངས་རེ་རྒྱག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ལྷག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དོན་ལྷ་པ། ཁྲི་ཆེན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ། ཡོངས་འཛིན་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱི་ལོ་
པར་གྲགས། མདོ་སྤྲད་སྤྱིང་ཡུལ་དུ་འཁུངས། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བཅས་བརྒྱད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
པའི་མེ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དོན་རྒྱག་པ། ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་དབང་ལྷག་ །སྤེ་རྒྱག་རྟོ་ཐོག་སྤྱི་ལོ་
ཡིན། འཁུངས་ཡུལ་རྒྱལ་རྒྱལ་ཐོང་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་
ཁོངས་དར་ཅེ་མདོར་ཨ་གྲུ་ཁ་པ་ཤིང་རྩ་ནང་པའི་ཁྲིམ་དུ་སྤྱི་འཁུངས། དུད་ཆང་འདི་ལ་དུས་

ཕྱིས་རྒྱ་མི་ཆོས་大石包杨家锅庄 ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱང་གླིང་གི་ལོ་༡༥༥༣ ལོར་
དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་ལོ་བདུན་རིང་གི་མཇུག་སྐོར་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་རྒྱུར་
བཞུགས་གནང་མཁས་སུ་ཏཱ་ལའི་ལྷ་ས་སྐུ་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོའི་ཡོངས་
འཛིན་དུ་ཕེབས། གླིང་གི་ལོ་༡༥༥༣ ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་དོན་བདུན་པ། ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། སློམ་འཁོར་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། གནམ་
ས་གང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་མིན་དང་། འཁྲུངས་ལོ་མ་རྟོག་དུ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག་གླིང་གི་
༡༥༥༩ ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་མོང་མཆོམས་སུ་སྐུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་དོན་བརྒྱད་པ། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དམ་ཆོས། ཁམས་རྒྱལ་རོང་དུ་འཁྲུངས།
རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལུགས་བྱ་གླིང་གི་ལོ་༡༥༦༡ ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་ཕེབས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་དོན་དགུ་པ། ཁྲི་ཆེན་ལྷོ་བཟང་གླིན་པ། འབའ་ཐང་ཁུལ་སྤང་བཟང་དུ་འཁྲུངས། རབ་
བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་གླིང་གི་ལོ་༡༥༦༥ ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱུངས་
རིམ་སྐུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ། ཁྲི་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ། ཨ་མདོ་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་
ལྔ་པའི་ལུགས་རྟ་གླིང་གི་ལོ་༡༥༧༠ ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས། ཁྲི་ལོ་བདུན་བརྒྱུངས་ཤིང་།
དེའི་རིང་ཏཱ་ལའི་ལྷ་ས་སྐུ་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཛུགས་མཛད།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་གྲ་གཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཞོར་བྲ། མདོ་སྤང་རྒྱུང་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། རབ་
བྱུང་བཅུ་ལྔ་པའི་མེ་བྱི་གླིང་གི་ལོ་༡༥༧༦ ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལུགས་འབྲུག་གླིང་གི་
༡༥༩༠ ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་གྲ་གཉིས་པ། ཁྲི་ཆེན་ལེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ། དར་རྩེ་མདོར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་
ལྔ་པའི་ལུགས་འབྲུག་གླིང་གི་ལོ་༡༥༩༠ ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་ཕེབས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་པ་གྲ་གསུམ་པ། རྒྱལ་ཁྲི་ཆེན་བྱང་རྩལ་ནས་མཁལ། རོང་གི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། རབ་
བྱུང་བཅོ་ལྔ་པ་མེ་བྱི་གླིང་གི་ལོ་༡༥༩༦ ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་ལྔ་བརྒྱུངས་ནས་སུ་
སྐུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་གྲ་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོ་བཟང་རྒྱལ་ཁྲིམས། རྒྱལ་འོང་ཅོག་ཅེ་ལུ་དུ་འཁུངས།
རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟག་གྱི་ལོ་༡༩༣༤ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་བ་མེད།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་གྲ་ལྔ་པ། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྷན། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
ཐེང་གཉིས་པ་ཡིན། ལྷོད་ལུང་རག་སྐོར་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་པག་གྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་
འཁུངས། དགུང་ལོ་ར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྲེལ་གྱི་ལོ་༡༩༤༦ལོར་དགའ་ལྷན་
ཁྲི་བ་མེད། དགུང་ལོ་ར་གཉིས་པ་ལྷགས་གྱི་ལོ་༡༩༥༠ ལོར་ཆོ་བྱང་དུ་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་གྲ་དྲུག་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཕྱིད་སྐྱོད་ལ་མོ་ཤར་
ཞེས་ཁྱེད་སྐོལ་ཡོད། གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་དུ་སྐྱུ་འཁུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟག་གྱི་ལོ་
༡༩༥༡ ལོར་ཁྲི་བ་མེད། སྐྱུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ཆིགས་མི་གསལ།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་གྲ་བདུན་པ། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་དབང་རྒྱལ་མཆོན། ཆེ་སྟོན་སྤྱིར་རྟོ་རྟོག་ཐུའི་སྐུ་ཐེང་
གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་སྐད་ཅོ་ཉེ་རྩོད་གི་ཉེ་འདབས་ཐང་སྐང་ཤེས་པའི་ཁྲིམ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ཆུ་པག་གྱི་ལོ་༡༩༥༣ ལོར་སྐྱུ་འཁུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་
ལྷག་གྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་མེད། དགུང་ལོ་ར་བརྒྱད་དུ་མེད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་
ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟག་གྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་གྲ་བརྒྱད་པ། ཁྲི་ཆེན་མཁའ་རབ་ཡོན་ཏན། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷུང་རྒྱལ་ཁྲི་ཆེན་ཁྱེ་
བ་དེ་ཡིན། དབུས་སྟོད་འབྲི་བྱང་རྒྱུད་དུ་སྐྱུ་འཁུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག་གྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་བ་མེད། ལྷ་ཇེས་སུ་མདོ་སྟགས་གྱི་ཆོས་རྒྱན་མང་པོ་འཆད་
སྲེལ་མཛད། ཁྲི་ལ་མེད་པ་ནས་ལོ་དྲུག་པ་ས་ལྷག་གྱི་ལོ་༡༩༦༤ ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་གྲ་བཅུ་པ། ཁྲི་ཆེན་ཆོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཉག་རེ་ཁྲི་ཆེན་ཁྱེ་བ་
དེ་ཡིན། བྲག་གཡལ་མོང་རེ་ཆང་དུ་འཁུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལྷག་གྱི་ལོ་༡༩༦༤ལོར་
དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་བ་མེད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་གྱི་ལོ་༡༩༦༥ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

དགའ་ལྷན་ཁྲི་བ་དགུ་བཅུ་པ། ཁྲི་ཆེན་བྲམས་པ་ཆོས་གྲགས། མདོ་ཁམས་ཉེ་རྟོར་བྲག་འགོ་ཡུལ་
དུ་འཁུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་གྱི་ལོ་༡༩༥༡ ལོར་དགའ་ལྷན་གྱི་ཁྲི་བ་འཁོད།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤངས་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༧ལོར་ཁྲི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་སྤྱོད་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གོ་གཅིག་པ། ཁྲི་ཆེན་སློབ་ཐང་རྒྱལ་མཆོན། མདོ་ཁམས་ཡག་རར་སྤྱོད་འཁུངས།
རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༧ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་དྲུག་
བསྐྱུངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༨ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གོ་གཉིས་པ། ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད། གཙང་ཁུལ་དུ་འཁུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་
དྲུག་པའི་ཆུ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༨ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ཆེས་ཆེ་བ་གསུམ་ནས་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གོ་གསུམ་པ། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན། མདོ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དན་འབག་
ཨ་མེས་ཆང་དུ་འཁུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༩ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་
ཐེབས། གནོད་བྱེད་མི་མ་ཡིན་གདུག་པ་ཅན་ཆར་གཙོད་པའི་རུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མངའ་
ཆུལ་དག་རྒྱུན་དུ་ཡོད། དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་མཐར་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་
རྒྱས་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གོ་བཞི་པ། ཁྲི་ཆེན་ལྷན་གྲུབ་བཙོན་འགྲུས། འཁུངས་སའི་ཡུལ་ནི་རོང་དང་གཡག་
སྤེའི་མཆོམས་གྱི་དཀར་ཅོག་སྤངས་སྤྱི་ལོ་མེ་ཆང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐོས། རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་འགྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༠ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་བདུན་
བསྐྱུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྤངས་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གོ་ལྔ་པ། ཁྲི་ཆེན་བཟ་ཤིས་སྟོང་འདུས། མདོ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ལྷན་པོ་ཆང་
དུ་སྤྱོད་འཁུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༧ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས།
དགྲུང་ལོང་བཞི་བར་སྤྱོད་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གོ་དྲུག་པ། ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགའ། ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་དུ་འཁུངས། རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༩ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
ཤིང་འགྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༢ལོར་བར་ཏེ་བཅུ་གཅིག་བར་བསྐྱུངས་སུས་སུ་སྤྱོད་གཤེགས།
དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ཞེ་སའི་མིང་།
དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་ཆོན་གྱི་ལྷ་རིགས་ཞིག

དགའ་ལྡན་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱ་བ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དཔལ་འབར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ལྡན་དགོན། ② ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་སྐྱག་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་གཙང་ཆུའི་ལྷོ་རྒྱུད་དབང་བསྐྱར་
རིའི་ཐེབས་སུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་
སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧ལོར་ཅོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་ཕྱག་བཏབ་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་དར་མ་
རིན་ཆེན་ནས་བཟུང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་བ་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་གྱིས་འཆད་ཉན་བྱེད་ལུལ་གྱི་
གདན་ས་ཞིག །དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་དང་པོ་ལ་བགྱང་།

དགའ་ལྡན་སྐྱབ་མཆོད། ལོ་ལྟར་བོད་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་གསུམ་ནས་བཙོ་ལའི་བར་དགའ་ལྡན་དུ་
གསར་ཁྲགས་རྒྱུད་ལྗེ་བཞིའི་སྐྱབ་ཐབས་ཉམས་བཞེས་གྱི་སྐྱབ་མཆོད་ཚུགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཆོན་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་བདེ་འཛིགས་གསུམ་དང་། དུས་འཁོར། ཕྱག་རྟོག་
འཁོར་ཆེན་སོགས་གྱི་ཆོ་ག་ཉམས་བཞེས་གྱིས་སྐྱབ་མཆོད་གནང་ལུགས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཅོང་
ཁ་པའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ལ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན།

དགའ་ལྡན་ལྷ་མཆོད། བོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་ལྷ་ཉིན་རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གཤེགས་མཆོད།

དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར། ཐོག་མར་རྟེན་མའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་ཁ་
གསལ་མ་རྟོད། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་སུ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཕྱོང་ཁེར་སྐྱབ་བྱུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་
བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་རྗེས་རྒྱུད་སྐྱེད་མཁན་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་གྲགས་པས་
དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྤེལ་དོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ལོར་མཁས་བློ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་གིས་བཏབ། བྱ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་
ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ཁང་དམར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་དགོན། འདི་མངའ་རིས་བ་དགའ་ལྷོ་ཤོད་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཞིག་སྟེ། དང་པོ་ས་སྤྱ་བ་དང་དེ་རྗེས་པོ་དོང་པའི་ལུགས་ཡིན་པ་ལ། རྗེས་སུ་རབ་
བྱུང་བ་ཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༤ལོར་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཟེར།
དགའ་ལྡན་དར་རྒྱས་སྤིང་། རབ་བྱུང་བ་ཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ལོར་མི་ཉལ་སྟོབས་ལྷོ་ཕྱོས་
དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོབས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་གྲི་ཀ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ལྡན་དོན་འབྲུབ་སྤིང་། དགོན་པ་འདི་ནི་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་བདེ་ཆེན་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཆགས་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

དགའ་ལྡན་བདག །[མདོན]རྒྱལ་བ་བྲམས་མགོན།

དགའ་ལྡན་ནང་སོ་དགོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༡ལོར་འབའ་རོམ་པའི་སྟོབས་མ་
ཞིག་གིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། རབ་བྱུང་བ་ཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལག་
སྤྱི་ལོ་༡༦༥༤ལོར་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གི་སྐབས་དགོན་པ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར། ད་ལྟ་ལུལ་
ལུལ་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ལྡན་པ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་འབྲོག་རི་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་སྤིང་བཏབ་ནས་སྐྱ་ཆེའི་སྤྲད་དུ་
དེར་སྟན་ཆགས་པར་བཞུགས་པས་ཁོང་གི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་མཁན་ཚང་མར་
དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ།

དགའ་ལྡན་ཕུན་ཆོགས་སྤིང་། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་ནང་ཞིག་ན་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རོང་བྲག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྟག་ལོར་སྟེ་གདོང་མི་དབང་བཟ་གིས་གྲགས་པས་
འབྲས་སྤྱངས་རྫོང་ཁོང་སྟོན་མོ་རྒྱ་ལའི་སྤྱ་མ་དགེ་ལུན་རྒྱ་མཆོར་ལུལ་པའི་མིང་དགའ་ལྡན་སོ་
བྲང་དུ་བསྐྱར་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་རབ་བྱུང་བ་ཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ་ལོར་རྒྱ་ལའི་སྤྱ་མ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་
པས་གྲུ་ཕྱི་ཉན་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ལོག་སོ་བྲང་དེའི་ནང་དུ་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་ཞེས་པའི་མིང་དབང་
བཅུགས་སྐབས་པོ་དེ་ཀྱི་མིང་གཞུང་ལ་མིང་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པའོ།

དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གི་དུས་སྐབས། སྤྱི་ལོ་༡༦༤༣-༡༦༥༤ལོའི་བར་པོ་དེ་ཀྱི་མིང་དབང་བསྐྱངས།

ཀྲལ་བ་སྐྱོང་ལྷ་པ་དགའ་ལྷན་པོ་ཐང་གི་སྤྱི་སྡོད་དང་པོ་ཡིན། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ལོའི་
བར་སྤྱི་སྡོད་ཉེར་བརྒྱད་བྱུང་འདུག།
དགའ་ལྷན་པོ་ཐང་སྤྱི་སྡོད་རིམ་བྱུང་གི་དུས་ཚིག་རེའུ་མིག།

ཨང་། སྤྱི་སྡོད་པོ་པོའི་མཚན།	སྤྱི་སྡོད་དུས་ཚོད།
༡ ཀྲལ་བ་སྐྱོང་བཟང་ཀྲལ་མཚོ།	1642-1679
༢ བསོད་ནམས་ཚོས་འཕེལ།	1642-1658
༣ གོང་སྐྱེད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྲལ་མཚོ།	1660-1668
༤ མཚོད་དཔོན་སྐྱོང་བཟང་མཁུ་སྒྲོབས།	1669-1674
༥ གཉེར་པ་སྐྱོང་བཟང་སྤྱིན་པ།	1675-1679
༦ རྩེ་སྤྱིད་སངས་ཀྲལ་ཀྲལ་མཚོ།	1679-1703
༧ དག་དབང་རིན་ཆེན།	1703-1705
མོག་པོ་ལྷ་བཟང་ཉན།	1705-1717
༨ ལྷག་ཅེ་ལྷ་ཀྲལ་རབ་བརྟན།	1717-1720
༩ ཀྲལ་བ་སྐྱལ་བཟང་ཀྲལ་མཚོ།	1720-1728
༡༠ པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྒྲོབས་ཀྲལ།	1728-1747
༡༡ འགྲུང་མེད་རྣམ་ཀྲལ།	1747-1750
༡༢ ཀྲལ་བ་སྐྱལ་བཟང་ཀྲལ་མཚོ།	1750-1757
༡༣ དེ་མོ་བདེ་ལེགས་ཀྲལ་མཚོ།	1757-1777
༡༤ ཆེ་སྐོན་སྤྱིད་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས།	1777-1781
༡༥ ཀྲལ་བ་འཇམ་དཔལ་ཀྲལ་མཚོ།	1781-1804
༡༦ རྩ་ཆག་བསྐྱལ་པའི་མགོན་པོ།	1804-1811
༡༧ དེ་མོ་ཐུབ་བསྐྱལ་འཇིགས་མེན།	1811-1819
༡༨ ཆེ་སྐོན་སྤྱིད་འཇམ་ཚུལ།	1819-1844

༡༤ བཏ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།	1844-1845
༡༥ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1845-1855
༡༦ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1838-1855
༡༧ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1855-1862
༡༨ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1862-1864
༡༩ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1864-1872
༢༠ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1873-1875
༢༡ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1875-1886
༢༢ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1886-1895
༢༣ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1895-1904
༢༤ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1904-1909
༢༥ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	19105-1912
༢༦ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1912-1933
༢༧ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1934-1940
༢༨ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1941-1950
༢༩ རྩ་སྤྲོད་དག་དབང་ཡེ་ཤེས།	1950-2011

དགའ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། སེམས་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་ལྷག་སྒྲིམ་པའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་ཏེ་དགའ་ལྡན་
 ལུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཐོག་ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་བའི་མན་དག་ཅིག
 དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་བྲུ་ཆང་། བྲུ་ཆང་དེ་ནི་རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྒྲོལ་ཉོར་སྟོན་ནས་མཁའ་དབུ་
 བཟང་པོས་བཏབ་ཏེ་སྒྲིམ་བཟུང་ནས་ཆོས་ཟུར་འཆད་མཛོད་པས་རྩེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་
 སོགས་མཁའ་སྒྲུབ་མང་པོས་ཆོས་ཀློང་བ་སོགས་བྱང་།
 དགའ་ལྡན་དབྱར་ཆོས། བྱི་ཆེན་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་འཕྲུགས་གནང་མཛད་པ་སྟེ། སྟོན་ལྷང་
 སྟེར་སྤང་དགར་བ་སྟོང་པའི་བ་གཞིས་རྩེ་ཉིད་ལ་ཕྱལ་བ་མཆོད་གཞིས་སྟུང་བ་བཀའ་བཀྲ་བ།
 དགའ་ལྡན་ཆེ་དབང་། སོག་པོ་གོ་ཤི་ཉན་གྱི་བྱ་བྱུག་པ་རྩོ་རྩེ་དཔའི་རྩེ་ཐའི་རྩེ་ཡིན་པ་དང་།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་ཤོད་དུ་སླེབས་ནས་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཟ་གིས་ལྷན་པོར་
སྤྱིགས་ཞུགས་མཛད་རྗེས་པཎ་ཆེན་སློབ་ཐབས་ཆོས་རྒྱན་ལས་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོམ་བ་ཞུས། དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་གིས་ལ་དྲགས་ལ་དམག་མི་བཏར་བའི་དམག་དཔོན་བཏར་བས་བསྐྱབ་སྒྲོམ་ཕྱིར་
ལུལ་ཏེ་དམག་དཔོན་དུ་མེབས་ནས་ལ་དྲགས་དབང་དུ་བསྟུ་མཁན་ཡིན།

དགའ་ལྷན་བཞུགས། རྒྱལ་བ་བྱམས་མཐོན།

དགའ་ལྷན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་བ་དགོན་པའི་ཆོས་གསུང་སའི་གནས།

དགའ་ལྷན་ཤར་བྱང་གཉིས། དགའ་ལྷན་ལ་གྲ་ཚང་གཉིས་ཡོད་པར། དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་དང་དགའ་
ལྷན་ཤར་ཅེ།

དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེ་གྲ་ཚང་། ཤར་ཅེ་གྲ་ཚང་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་སློབ་གནས་བཏྲན་རིན་པོ་ཆེ་
རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བྲག་བཏབ་ཅིང་། གྲ་ཁང་མདུན་ངོས་ཉིས་ཐོག་དང་། རྒྱལ་ཕྱོགས་བཞི་
ཐོག་སློབ་ཕྱོར་ཀ་བ་བྲུག་། འདུ་ཁང་སྤྱག་ཏུ་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་ཀ་བ་བཞི། རྟེན་གཙུག་མཐེ་པོ་སྤུལ་
སྤྱ་སྤྱ་ཐེང་དང་པོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་འཛེམ་སྤྱ་ཐོག་ཚད་མ། པཎ་ཆེན་
བལོད་གསལ་གྱི་འབ་སྤྱ། མཁན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་གདུང་རྟེན། གཡུ་ལོ་སྤྱ་ཐེང་དང་པོའི་
ཐུགས་དཔལ་གྱི་རྟེན་སློབ་མ་ལུགས་སློག་མ། མལ་ཤོ་རྒྱལ་བཟང་གི་རོ་བོ་སོགས་སྤྱ་གསུང་
ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་ཡོད།

དགའ་ལྷན་བཤའ་སྤྱབ་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ལོར་དགའ་ལྷན་ཁི་བ་
ར་གསུམ་བ་ཐམ་ཚ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
ཀན་སློབ་ཤོད་རིགས་རང་སློང་ཁུལ་སྤྱ་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ལྷན་སུམ་ཅེན་སྤྱིང་། དགོན་བ་འདི་ནི་དེད་དུས་ལྷན་ནན་ཞིང་ཆེན་བདེ་ཆེན་ཤོད་རིགས་རང་
སློང་ཁུལ་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་མཁར་གྱི་ཉེ་འགམ་དུ་ཆགས་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་བ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༧ལོར་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་ནས་
སྤྱི་ལོ་༡༤༨༡ལོར་ལེགས་བྲུབ་བྱས། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པས་མཚན་གསོལ།

དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ། ① དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་མང་ཆོག་ཅིག་། ② རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་བརྟེན་པའི་སྤྱ་མའི་ནལ་

འགྱུར་ཞིག

དགའ་ལྷན་ལྟའི་གནས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་མདོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདོད་ཁམས་འགྲོ་བ་རི་བྱ་དང་དེའི་ནང་གསེས་སྟེ་ལ་རིས་བྱ་ག་
དུ་ཕྱེ་བ་༡ རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི། ༡ ལྷ་ཆ་ཆ་གསུམ། ༢ འཕྲུལ་བྱ། ༣ དགའ་ལྷན། ༤ འཕྲུལ་
དགའ། ༥ གཞན་འཕྲུལ་དབང་གྲེད་བཅས་ལས་བཞི་པ་དགའ་ལྷན་ལྟའི་གནས་ནི་ས་བཅའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་རྣམས་བཞུགས་པའི་དགའ་པའི་ཁིང་ཁམས་
ལིག་ཡིན་པར་བཤད།

དགའ་ལྷན་ལྷན་ཁྲུང་ལྷན་གྱི་དུས་ནས་འགྲམ་མ་གཤམ་ལ། རྒྱ་མ་གཟོད་པ་ལྷན་ཁྲུང་ལྷན་གྱི་ས་བས་འགྲམ་
ལྷན་མ་མཐད་དཔེ་ལྷན་མ་གྱིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་གསལ་དར་ལྷོད་ལྷན་གྱི་མར་ཟོད་
ཟོད་ས་ལྟ་ཡོད།

དགའ་ལྷན། ཡིད་སྤོ་བ་དང་ཁོ་ག། བཟང་འཇག་མཉིས་ལ་དགའ་ལྷན་དཔེ་བ་གསལ་བའི་རྣམ་འགྲུར་འཛིན།
དགའ་ལྷེ་དཔོན་ག། དགའ་ལྷན་པོ་བཅད་ཏུས་སུ་བྱག་བཏབ། ལྷལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ལ་ཡིན། ད་ལྟ་
མཆོ་བྱང་ཆེ་ལན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་ཕྱིར་དགོན། མིང་གཞན་པ་རྣམ་དགའ་ཕྱིར་དགོན་ཟེད། པ་ཚབ་ལོ་རྩ་བས་བཏབ། འདེབས་
ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོར་གྲོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་
ཁྲུལ་པ་ལྷམ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་གཤོང་དཔོན། མིང་གཞན་པ་ལྷ་མ་དགའ་ཕྱོད་དཔོན་ཟེད། བཏམ་དུས་མ་གསལ། ལྷ་མ་མཐའ་
ཕྱིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་པོད་རང་ཕྱོད་ཕྱོད་ས་ཕྱོ་ཁ་ས་ཁྲལ་ཚུ་གསུམ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་གདོང་ཚས་སྟོང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་གནས་སྤང་བྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཆོན་པོ་གཞོང་།
 ཆུན་ལིང་བྱ་ཅན་ཟེར་བར་ཞིག་ཡོང་བ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་བཀའ་གངས་ཀྱི་དགོན་པ་སྟེང་བ་
 དགའ་གདོང་གི་སྤང་མར་བསྟེན་བས་དགའ་གདོང་ཚས་སྟོང་ཞེས་མིང་ཆགས།

དགའ་བདེ། ① ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆོར་སྒྲུང་བདེ་བ། ② རྩོད་ཞིག །མཆོ་སྡོན་ཁིང་ཆེན་ཁོངས་མགོ་
ལོག་པོད་རིགས་རང་རྩོད་ཁྱེད་ཀྱི་དཔུས་སྤྱད་དང་མ་ཆུམ་གྱི་ལྷ་འགྲུལ་དུ་ཡོད། རྩོད་མི་

དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་བག་ཆེན་དུ་ཡོད། ② མྲིང་གི་དཔའ་ཐུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། འབྲུ་དགའ་
བདེ་ཆོས་སྦྱོང་བེར་ནག །སྦྱིས་བུ་ཁ་ཆུག་སྦྱང་གསུམ་ནི། དཔའ་ལ། དགའ་བདེ། འདན་མ་
གསུམ་ལ་ཟེར།

དགའ་མདོག །[ཡུལ་]རྫོང་ཆོལ་དགའ། ཉང་འགལ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཕྱིའི་རྣམ་པ་དགའ་མདོག་བྱས་
སྟོན་པ་ནི་ཆབ་སྲིད་པའི་ལས་ཀ་རེད། །

དགའ་འདུན་པ། དགའ་སྦྱོལ་ཆོགས་པའི་མི་ཡིན།

དགའ་འཛིས། དགའ་པོའམ་འཛིས་ཆེན་པོ།

དགའ་སྤང་། དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་དྲན་སྤངས།

དགའ་རྣམ་རྒྱལ། མིང་གཞན་ཨེ་སེའུ་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་ཟེར། རྩེ་བྱམས་པ་ཆོས་མཆོག་གིས་
བྱག་བཏབ་གནང་། བཏབ་དུས་མ་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྦྱོང་
སྡོངས་སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྤྲུལ་ཁར་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་པོ། མགུ་པོའམ་མོས་པོ། སེམས་དགའ་པོ་བྱེད་པ། དལ་ཆོལ་ལ་དགའ་པོ་རང་མེད། ཏ་ཅང་
དགའ་པོ་འདུག

དགའ་པོ་ཉི་པོ། མཛོད་བཤེས། དུས་དེ་ཉིད་ནས་བཟུང་ང་གཉིས་དགའ་པོ་ཉི་པོ་བྱས་པ་ཡིན།

དགའ་སྦྱོང་། དགའ་མགུར་སྦྱོང་པའི་བསྐྱུས་ཆོག

དགའ་སྦྱོ། ཡིད་དགའ་བའི་མིང་། ཡོ་རྒྱུས་གཏམ་རྒྱུད་སྟན་སྟན་མང་པོ་བཤད་དེ་དགའ་སྦྱོ་སྟེལ་ག

དགའ་སྦྱོ་འཁོལ་ག། སྦྱོ་སེམས་ཏ་ཅང་རྒྱས་རྩེལ།

དགའ་སྦྱོ་དཔག་མེད། དགའ་སྦྱོ་ཆད་མེད་དང་དོན་གཅིག

དགའ་སྦྱོ་ཆད་མེད། དགའ་སྤང་འིན་ཏུ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་ཁ་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པས་དགའ་སྦྱོ་ཆད་མེད་
སྦྱིས་བྱུང་།

དགའ་སྦྱོགས། རང་ཉིད་ལ་དགའ་བའི་སྦྱོགས།

དགའ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ] ཐུགས་དགེས་པའམ་ཡིད་མགུ་ག། ཞི་བདེར་དགའ་བ། མས་རྒྱལ་ལ་
དགའ་བ། སེམས་ཏ་ཅང་དགའ་ནས་གད་མོ་ཆེན་པོ་དགོད་པ། དཔོན་པོ་པལ་ཆེར་རྩེ་བཞོད་

ལ་དགལ། སྒྲ་མ་པལ་ཆེར་འབྱལ་བ་ལ་དགལ། གྲིས་པ་པལ་ཆེར་ཅེད་མོ་ལ་དགལ། ② སེམས་
དགའ་བའི་མིང་། མཐོང་བ་ཙམ་གྲིས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྟེར། སེམས་ལ་སྤྲུལ་མི་ཤེས་པའི་དགའ་
བ་ཐོབ་པ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཉན་ནི་ཞེན་པ་དང་། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པ་ནི་དང་
པ་ཡིན། ③ [མངོན] རྩ་འབྲུག་ལོ། ཡར་ངོའི་དགའ་བ་དང་པོ་ཆོས་གཅིག །གཉིས་པ་ཆོས་
དྲུག །གསུམ་པ་ཆོས་བརྩ་གཅིག །མར་ངོའི་དགའ་བ་དང་པོ་ཆོས་བརྩ་དྲུག་གཉིས་པ་ཆོས་ཉི་
ལུ་གཅིག །གསུམ་པ་ཆོས་ཉི་ལུ་དྲུག །④ [རྟོན]ཡོན། ⑤ ཆངས་པའི་གནས་པ་བཞིའི་ནང་
གསེས། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྤྲུམ་པ་སྟེ། སེམས་མི་དགའ་བའི་གཉེན་
པོའོ། ⑥ ལེགས་པ་དང་བཟང་བ། ཐོས་པ་བརྒྱ་ལས་མཐོང་བ་གཅིག་དགལ། དེ་ལས་འདི་
དགའ་བ་འདུག །སྤར་མ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཏེ་གསོན་པ་ལས། དཔལ་ཐོ་གཡུལ་དུ་ཞུགས་
ནས་ཤི་བ་དགལ།

དགའ་བ་འབྲེལ་བ། [མངོན] ① རྒྱལ་པོའི་པོ་བླང་། ② གཡུང་བླང་། ③ འཆས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞིག་སྟེ་ལག་
པ་ལོར་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅེངས་ནས་ཁ་སྟོར་བལྟས་ཏེ་ལག་པ་གཉིས་རྒྱང་པར་ཐུག་ཙམ་བྱེད་པ།

དགའ་བ་བརྒྱ་པ། [མངོན]ཆངས་པ།

དགའ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུག་བསྤུལ། སྤྲིང་ལ་སྤྲུག་པའོ། ཡིད་ལ་འཐད་པ་དང་ཁ་གྲེས་པའི་སྤྲུག་བསྤུལ།
དགའ་བ་བརྩ་དྲུག་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དགའ་བ་བཞི། རྫོགས་རིམ་གྱི་དགའ་བ་བཞི། ལམ་གྱི་དགའ་
བ་བཞི། འབྲས་བུའི་དགའ་བ་བཞི། ཞེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་བྲལ་ལས་སོ། །

དགའ་བ་བརྩ་དྲུག་སྟེས་པའི་རིམ་པ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཆོས་པ་ལ་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཙུ་ལྔ་དང་
དེའི་མཐའི་ཆ་བརྩ་དྲུག་པ་གཅིག་དང་། ལྷག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཙུ་ལྔ་དང་དེའི་མཐའི་ཆ་བརྩ་དྲུག་
པ་སྟེ་སྤྲུམ་རྩ་ཅ་གཉིས་ཡོད་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ནས་ལྔའི་བར་དབང་པོ་ལྔ་
འགག་པའི་དགའ་བ་ལྔ། ཆོས་དྲུག་ནས་བརྩའི་བར་ཁམས་ལྔ་འགག་པའི་དགའ་བ་ལྔ། བརྩ་
ནས་བཙུ་ལྔའི་བར་དབང་པོ་ལྔ་འགག་པའི་དགའ་བ་ལྔ། ཆ་བརྩ་དྲུག་པ་ནི་བྱང་ཁམས་སྟེ་
མཆེད་ཀྱི་ཆ་རྣམས་འགག་པའི་དགའ་བ་ཡིན། འདི་ལ་ཡས་འབབ་ཀྱི་དགའ་བ་བརྩ་དྲུག་ཉིད་
ལ་རྩལ་སྦྱོང་བ་རྗེས་བྱལ་སྟོན་ལས། མས་བཏྲན་གྱི་དགའ་བ་བརྩ་དྲུག་རྫོགས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་

འཛིན་མ་སྒྲོབ་ལམ་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དཀར་དམར་དག་པའི་འབྲས་བུ་དཔེ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དགའ་བ་གདོང་། སྟོང་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་དགའ་གདོང་དགོན་པ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱུ་གསུམ་
པའི་ནང་ཞིག་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱུག་བཏབ། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཏེ་དབུས་
ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྒྱལ་གི་བླ་ས་ཡིན།

དགའ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ། དགའ་ལོས་མེད་པར་དགའ་བ།
དགའ་བ་སྤྱིན་བྱེད། རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་དམིགས་ལུལ་སེམས་ཅན་ཆད་
མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བདེ་བ་དང་མི་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་རིས་སུ་གནས་པའོ། །

དགའ་བ་བཞི། དགའ་བ་དང་། མཆོག་དགའ། བྱང་དགའ། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་བཞི།
དགའ་བ་བཞི་པོའི་དཔེའི་བྱང་པར་ནི། དགའ་བ་དང་པོ་དཔལ་པོ་ལྷ་བྱ་ཉིད་དེ། རྟོག་པ་རགས་ཤིང་
བདེ་བ་རྒྱུད་བས་སོ། །གཉིས་པ་མཆོག་དགའ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་ལྷ་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་སྤྲིན་བདེ་
བ་ཆེ་བས་སོ། །གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བའམ་དགའ་བའ་ནི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ངེས་པ་སྟེ། རྟོག་
པ་སྤྲིན་བདེ་བ་སྦྱེད་པའི་ཐབས་ལས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཤིང་རིག་པ་སྟེ། རྟོག་པ་སྤྲིན་རགས་
སྤངས་ཤིང་བདེ་བས་རྒྱུད་གང་བས་སོ། །བཞི་པ་ལྷན་སྦྲེས་ནི་དེ་ལྷ་བུའི་བདེ་བ་སྦྱེད་པའི་
ཐབས་ལས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཤིང་རིག་པ་སྟེ། རྟོག་པ་མཐའ་དག་དང་བུལ་བའི་བདེ་ཆེན་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བརྟག་གཉིས་འབྲེལ་བ་གཞོན་མེད་རྟོ་རྩེའི་གསང་བ་འབྲེད་པ་
ལས་གསུངས།

དགའ་བ་བཞི་པོའི་ཉམས་སྟོང་གི་བྱང་པ། དང་པོ་དགའ་བའི་བདེ་ནི་མཆོག་དགའ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེ་བ་
རྒྱུད་བས་ན་རྒྱུད་ཐད་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དགའ་བ་དང་པོ་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་
པས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དེ་བས་ལྷག་པ་དང་། གསུམ་པ་དགའ་བའ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལུལ་ལ་
དབང་པོའི་འཛིན་པ་དང་བུལ་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བའི་ལུལ་དུ་
དམིགས་པའི་དགའ་སྟེ། དེ་ཡང་དགའ་བ་དང་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་བུལ་བའི་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་རང་བཞིན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལུལ་ལ་མ་ཐོགས་པས་བུལ་བའང་དེ་ཡིན་ལ། མ་ཆགས་པ་ཡང་

དེ་ཡིན་པས་ཆགས་བྲལ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་འདས་པའི་རྗེས་ལ་
ཐོབ་པ་རྗེས་སུ་ལས་འཕོ་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བརྟག་གཉིས་འབྲེལ་བ་གཞོན་མེད་རྗེས་གསང་བ་འབྲེད་པ་ལས་གསུངས།

དགའ་བ་བཞི་པའི་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ནི། དང་པོ་ལས་རྒྱ་མའི་བརྒྱ་ལ་རྗེས་རེག་པར་འདོད་ལས་
ཉམས་སུམ་སྤྱོད་བ་དགའ་བ་དང་། གཉིས་པ་དབང་པོ་མཉམ་པར་སྤྱར་བས་བདེ་བ་ལྷག་པར་
ཐོབ་པར་འདོད་པ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ། གསུམ་པ་བདེ་བས་རྒྱད་གང་ནས་དེ་བས་ལྷག་པའི་
བདེ་བ་སྤར་ཐོབ་འདོད་དང་བྲལ་བས་དགའ་བྲལ་འདོད་ཆགས་འཇིག་ཅིང་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་
པས། དེས་ན་དགའ་བ་ལྷ་ས་གཉིས་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཉམས་ཤིང་འཇིག་པའི་
ཁྱོགས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་བཅས་པར་རྟོགས་ཏེ། མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་དགའ་བ་བཞི་པ་ལྷན་
སྐྱེས་ཁོ་ན་བསྐྱོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བརྟག་གཉིས་འབྲེལ་བ་གཞོན་མེད་རྗེས་གསང་བ་འབྲེད་
པ་ལས་གསུངས།

དགའ་བ་བཞིའི་བྱེད་ལས། དགའ་བས་ལུས་ཀྱི་རིམ་སྤྱོད་། སྤྱོད་རྗེས་ས་བོན་འདེབས། མཆོག་
དགས་དག་གི་རིམ་སྤྱོད་། དག་རྗེས་ས་བོན་འདེབས། དགའ་བལ་ལས་བྱེད་དགའ་ཡིས་
ཐུགས་ཀྱི་རིམ་སྤྱོད་། ཐུགས་རྗེས་ས་བོན་འདེབས། ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བས་ལས་དུས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རིམ་དག་ཡེ་ཤེས་རྗེས་ས་བོན་འདེབས། ཞེས་སྤྱོད་ཐུན་རབ་གསལ་ཉི་མའི་སྤྱོད་པོ་
ལས་གསལ།

དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་ཡིན་ལག །བྱང་རྒྱུ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
སྟེ། ས་དང་པོ་མཐོང་བའི་དགའ་བ་དེས་ལུས་དང་སེམས་ལ་པན་འདོགས་ཤིང་ཆོས་པར་བྱེད་ལ།
དགའ་བ་ལ། ཡིད་སྟོན་ལ། དེ་དང་མཇལ་ན་དགའ་བ་ལ། དེ་འདྲ་གཅིག་བྱང་ན་དགའ་བ་ལ།
དགའ་བའི་རྒྱན། ལྷན་དག་གི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཉམས་ལྷན་སྐྱོན་ས་ཡིད་འོང་གི་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་
སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག

དགའ་བའི་རྒྱན་གཉིས། དགའ་བའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ནི། རེ་བ་ཅན་གྱི་དགའ་
བ་དང་། རེ་བ་མེད་པའི་དགའ་བ་གཉིས། འདི་ལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། གཟུགས་བརྟན་

གྱི་དགའ་ཡང་ཟེར།

དགའ་བའི་དགའ་སྟོན། འདོད་ཆགས་སྟོད་པ་ཞེས་པའི་གཤམ་ཆིག་

དགའ་བའི་དབང་པོ། [མངོན]ཁྱབ་འཇུག་

དགའ་བའི་ཆལ། ① སྤིང་གཤམ། སྤྱིད་མོས་ཆལ། ② བོང་ཁྱེར་ལྷན་སྤྱད་པའི་བྱང་སྟོགས་སུ་རྒྱུ་
བྱ་དང་ཤིང་སོགས་ཡིད་དགའ་བའི་ཆལ་དུ་ལྷའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་དག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་
དགའ་ཞིང་ཅེ་བ།

དགའ་བའི་བཞིན། སྟོ་ཞིང་ཞི་བའི་གདོང་། དགའ་བའི་བཞིན་གྱིས་བྱམས་སེམས་སྟོན་པ།

དགའ་བའི་ས་གཞི། [མངོན]བྱད་མེད།

དགའ་བས་རྒྱ། [མངོན]བྱ་རོག་

དགའ་པོ། [ནུམ་རྒྱ་]ཀྱན་དགའ་བོའི་མཆོན། །ལྷ་ཡ་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་དུག་སྤེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་

དགའ་སྤུབས། སྤར་བོད་ཀྱི་ཅེ་བྱང་ཆོས་དགྲན་དུས་ཀྱི་མཛད་སྟོར་གྱིན་པའི་ལྷ་མོ་ཞིག་

དགའ་བྱེད། [མངོན] ① ཆང་། ② བྱིས་བྱ་དེ་པོ། ③ ར་མོང་། ④ སྤོན་པོ།

དགའ་བྱེད་དགྲ་པོ། དགའ་བོད། དགའ་སྤར་གྱི་རུ་མངོན་པ། སེམས་སྤྱིད་པོ་བྱང་བས་དགའ་བོད་
གྱིས་སྒྲུག་ཞས་མང་པོ་བཏང་།

དགའ་བོད་ཀྱི་བདུད། གཙོད་ཡུལ་པའི་བདུད་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། དགའ་བོད་ཀྱི་བདུད་ནི། རང་གི་ཡིད་
ལ་ཆགས་ཤིང་དེ་ལ་དགའ་ཞིང་བོད་དེ་ཡིད་ཀྱི་སྟོ་བ་ཆེན་སྟེས་པ་ལ་ཟེར། དེའི་རྒྱ་ནི་འཛིག་
ཉེན་གྱི་ཉེད་བཀྱར་སྟན་གྲགས་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། འཁོར་མང་པོ་འདུ་བ། ཡི་དམ་ལྷའི་
ཞལ་མཐོང་བ། དག་ལུས་གྱིས་འབྲེ་གདོན་སྤུལ་ཞིང་ན་ཆ་རྒྱལ་རྒྱལ་ཞི་བར་བྱེད་པ། ཉམས་
ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྟེས་པ། མི་ལམ་རྩོ་ཞིང་མངོན་ཤེས་འཆར་བ། ལྷ་འབྲེ་མི་གསུམ་རང་
དབང་མེད་པར་འདུ་ཞིང་ཟས་རྩོར་ལོངས་སྟོན་ཡུལ་ནས་བཀྱར་སྟེ་ཞབས་ཉལ་དཔག་མེད་
བྱང་བ། དེ་རྣམས་ལ་དགའ་ཞིང་བོད་ནས་བྲེགས་པ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཐར་པའི་ལམ་
གྱི་བར་ཆད་དུ་འཇུག་བས་བདུད་ཟེར་བ་དེ་ལ་དགའ་བོད་ཀྱི་བདུད་ཅེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།
དགའ་དབྱེ་འཇུག་འབྲུལ། བན་ཚུན་དགའ་བཞིན་དུ་དབྱེ། འཇུག་བཞིན་དུ་འབྲུལ་བ། སྤར་སྤྱན་རྒྱ་

ཁྱིམ་ཆང་བགོ་བའི་སྐབས་ལ་བཤད་པ་ཞིག
དགའ་འཕོད། དགའ་བ་ཆེན་པོས་ཁྱི་ལོར་བརྟན་པར་ཤོག་ཅེས་འཕོད་པ་ལྟ་བུ།
དགའ་མ། ① ལུང་མ། ② [མངོན་]བྱད་མེད་མཆོག་
དགའ་མའི་བདག་པོ། [མངོན་]འདོད་ལྟ།
དགའ་མེན་ཞེ་བཞག། ཁྱི་དགའ་བ་སེམས་ལ་བརྒྱུད་ནས་འཁོན་འཛིན་དམ་པོ་བྱེད་པ།
དགའ་མོ། ① སེམས་དགའ་པོ། ② [ཡུལ་]ལེགས་པོ་དང་ཡག་པོ། ལས་ཀ་འདི་དགའ་མོ་བྱུང་སོང་།
དགའ་ཆང་ཁོ་ཆེ། སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།
དགའ་ཆད་པ། དགའ་བའི་ཉམས་ཅན། ཁོ་ཐུག་པ་དང་སེམས་དགའ་ཆད་པ་བྱས་བྱུང་།
དགའ་ཆལ། སྟེད་ཆལ།
དགའ་ཆལ་གླིང་། ཁ་བྲུག་ཁྲ་མ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བ་ཞིག་གིས་བཏབ་པར་བཤད་ཀྱང་
དུས་ཚོད་གསལ་པོར་མ་དེས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐབས་ཅན་ཡིན་པའི་
བཤད་སྟེལ་འདུག བྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མངའ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་
ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགའ་ཆལ་ཐུག། ཀུན་ལ་འདི་ག་ནང་སྟེས་བྱ་བ་ཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་རྒྱལ་བ་ཡར་རྒྱབ་པའི་བ་
གཞིས་ཡིན། དཔའ་བོ་སྟེ་ཐེང་དང་པོས་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྟོང་ཁུལ་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་གྲན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགའ་ཆལ་མ་ཁི་ལྷ་ཁང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་རྟ་སྟེ་ལོ་༡༤༤༠ལོར་ཡུལ་སྡེ་ནམས་
ཀྱིས་བཏབ། ཡུལ་དེའི་རྫོང་གོན་ནམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཆགས། བྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྟོང་ཁུལ་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་གོང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགའ་ཆོར། དགའ་བདེའི་ཉམས། འཕྲུན་བཟང་ཐོས་འབྲུལ་དུ་མི་ཆང་མས་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱེད་
པ། གང་གསུངས་པ་མཐའ་དག་ཉན་མཁན་གྱི་སྟོ་ལ་བབས་པས་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོས་ཐལ་མོ་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་རྟེན་པ།
དགའ་འཛོམས། དགའ་བོའི་ངང་ནས་འཛོམས་པ།

དགའ་ཞེན། དགའ་བས་ཤ་ཞེན་བྱེད་པ། མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་ཆད་མེད་བྱེད་པ། ངལ་རྩོལ་ལ་
དགའ་ཞེན་ཆེན་པོ་བྱེད་པ།

དགའ་བཞི་འབྲུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་
ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་ལྷ་དང་། ལྷ། མི། གཞོད་སྦྱིན་བཅས་དགའ་བས་མིང་དེ་ལྟར་དུ་
བཏགས་པར་གྲགས།

དགའ་བཞི། ① ཤར་དུ་རྩ་སྤྲོ་འཛོམས་པས་རྒྱ་རྒྱུ་དགའ། ལྷོ་དུ་ཤིང་སྤྲོ་འཛོམས་པས་བྱ་རྒྱུ་ས་
རྒྱུ་དགའ། ལུབ་དུ་འབྲུ་སྤྲོ་འཛོམས་པས་མི་རྒྱུ་དགའ། བྱང་དུ་རྩ་སྤྲོ་འཛོམས་པས་
ལྷགས་རྒྱུ་དགའ་ཞེས་པ་དགའ་བ་བཞི་ལྟར་གྱི་སྟོན་མིང་དེ་བཏགས་སོ། ② ས་མིང་
རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་། ལྷང་ར་རྩུག་། དགའ་བཞི།

དགའ་བཞི་བསྐྱེད་ཚུལ། ལྷོ་ལོག་སོར་བཞིར་ཆོས་འབྱུང་གནས། དོན་དུ་གཏུམ་མོ་རྒྱ་ཁབ་ཅམ།
དམར་གསལ་གྱེན་དུ་འབར་བ་ཡི། ཉི་མགོ་ཐུར་ལ་བསྟན་པ་དེ། འོད་དུ་ལྷེས་ཀྱིས་འབྱུང་ཚུལ་
ནི། ལྷང་དཀྱིལ་བབས་པས་དགའ་བ་སྐྱེས། དེ་བྱེད་མགྱེན་པར་བརྒྱད་འཇག་པས། དེ་ཡིས་བདེ་
བ་མཆོག་དགའ་སྐྱེས། དེ་བྱེད་སྤྱིང་ཁར་བཞི་འཇག་པས། དགའ་བྲལ་བདེ་སྟོང་དགའ་བ་སྐྱེས།
དེ་བྱེད་ལྷེ་བར་གཉིས་འཇག་པས། ལུས་མེད་མཉམ་པའི་དགའ་བ་སྐྱེས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
བདེ་བའི་མཆོག་། ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་དགའ་བ་སྐྱེས། ཞེས་གསལ་འདུས་ལས་གསུངས།

དགའ་བཞིའི་ངོ་མོ། རྒྱལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་དགའ་བའི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་དུས། དང་པོ་
རྒྱལ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་འཆར་བ་ནི་དགའ་བ་ཅམ་ལས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་
མེད་པ་ཉིད་དེ། བདེ་བ་རྒྱུང་ཞིང་ཆགས་པས་རེག་པ་སོགས་འདོད་པས་སོ། །གཉིས་པའི་
གངས་ཅན་རྒྱལ་པ་སྤྲོན་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་འཆར་བ་ནི། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཉིད་དེ་བདེ་བ་ཆེ་
ཞིང་ལྷག་པར་བདེ་བ་འདོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱལ་པ་ཉིད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་འཆར་བ་ནི།
དགའ་བྲལ་གྱི་དགའ་བར་བཤད་དེ། བདེ་བས་ཆོམས་ནས་སྤྲར་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བས་སོ། །བཞི་པ་མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་འཆར་བ་ཁོ་ན་ཉིག་མེད་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བར་བཛོད་དེ། ཉོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་སྟོང་རོ་མཉམ་པས་

སོ། །ཞེས་བརྟག་གཉིས་འགྲེལ་བ་གཞོན་མེད་རྫོང་ཆེ་ཞེས་གསལ་བ་འབྲེད་བ་ལས་གསུངས།
དགའ་བཞིའི་མཚན་གཞི། དགའ་བའི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་དེ། མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ལས་སྟག། དགའ་
བྲལ་དགའ་བ་ཆགས་བྲལ་ཡིན། སྟག་མ་སྟན་སྟེས་དགའ་བ་ཉིད། དང་པོ་རེག་བར་འདོད་བ་
དང་། གཉིས་བ་བདེ་བར་འདོད་བ་དང་། གསུམ་བ་འདོད་ཆགས་འཇིག་བ་ཉིད། དེས་ན་བཞི་
བ་བསྟོན་བར་བྱ། ཞེས་བརྟག་གཉིས་ལས་སོ། །

དགའ་བཞིའི་འགྲོས་ཐེམ་བཞི། ཅའི་འགྲོས་ཐེམ་སྟུལ་སྟུ། ཡི་གའི་འགྲོས་ཐེམ་ལོངས་སྟུ། བདུད་ཅིའི་
འགྲོས་ཐེམ་ཆོས་སྟུ། རྒྱུད་གི་འགྲོས་ཐེམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟེལོ། །

དགའ་བཞིའི་རིས་བ་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག། དགའ་བའི་དགའ་བ། དགའ་བའི་མཚོག་དགའ།
དགའ་བའི་བྱང་དགའ། དགའ་བའི་སྟན་སྟེས་བཅས་བཞི། མཚོག་དགའི་དགའ་བ། མཚོག་
དགའི་མཚོག་དགའ། མཚོག་དགའི་དགའ་བ། མཚོག་དགའི་སྟན་སྟེས་དགའ་བ་བཅས་བཞི།
བྱང་དགའི་སྟན་སྟེས་བཅས་བཞི། སྟན་སྟེས་ཀྱི་དགའ་བ། སྟན་སྟེས་ཀྱི་མཚོག་དགའ། སྟན་
སྟེས་ཀྱི་བྱང་དགའ། སྟན་སྟེས་ཀྱི་སྟན་སྟེས་བཅས་བསྟོན་པས་བཅུ་དྲུག། །ཅེས་བརྟག་
གཉིས་འགྲེལ་བ་གཞོན་མེད་རྫོང་ཆེ་ཞེས་གསལ་བ་འབྲེད་བ་ལས་གསུངས།

དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན། སེམས་དགའ་སྟོའི་རང་བྱ། སེམས་དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན་ཡུལ་ལ་ལོག།
དགའ་ལུ་པ། དགའ་ནས་ཉམས་ལུ་པ། ཐང་ཆེན་དུ་སྟངས་མོ་བསྟན་མ་ཐག་ཏུ་མི་ཆང་མ་དགའ་ལུ་པ་
ཀྱིས་འདུས་སོང་།

དགའ་ཡ་ལེ། སེམས་སྟོ་བའི་ཉམས། བསྐབ་བྱ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་སེམས་དགའ་ཡ་ལེ་བར་བྱུང་སོང་།
དགའ་ཡལ་ཡལ། སེམས་ཀྱི་དགའ་བདེ། གཏམ་སྟན་ཐོས་བས་སྟོ་སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བྱས་བྱང་།
དགའ་རབ། ① བཟང་པོའི་ཆར་གཏོགས་བའམ་ཡག་ཅན། མི་འདི་ལ་ལག་རྩལ་དགའ་རབ་
འདུག །མ་དགའ་རབ་སོས་པ། རྒྱུད་གི་རྩས་བ་ཡང་དགའ་རབ་ཡིན་སྟུམ་པའི་རང་མཐོང་བྱང་།

② མང་ཅན་ཀྱི་ཕྱོགས། །ང་བ་འདིའི་ནང་དུ་དངོས་པོ་དགའ་རབ་གཅིག་འདུག།
དགའ་རབ་དབང་ལྷག །[[མཛོན]བདུད་ཞིག་སྟེ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ།
དགའ་རོགས། ① རྫོ་ཉིའི་ཕྱོགས། ② རྫོ་ལྷག །དགའ་རོགས་སྟེག་པ།

དགའ་ས། སློན་པའི་གྲོགས་མཉམ་རྒྱལ་ས། དགའ་ས་བཟང་དུག་གས། བྱ་དང་བྱ་མོ་དགའ་ས་སྒྲིག་ལྟ་བུ།
དགའ་སེམས། དགའ་བའི་ཡིད། དུས་ཆེན་གྱི་མཛད་སྒྲིའི་ནང་དུ་དགའ་སེམས་འཁོལ་བའི་ངང་
ནས་ཞུགས་པ།

དགའ་སེར་དགོན། མིང་གཞན་དགའ་སེར་བསམ་གཏན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཟེད། བཏབ་དུས་དང་
འདེབས་མཐུན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་
མངའ་རིས་ཁུལ་ཙུ་མཛའ་རྩེད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགའ་གསུམ་གྱི་ཁྲིམས་གཙོད། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤོང་ལྷེ་འུ་བཅན་གྱི་མཐུན་སྦྲོབ་གཉིས་ལས་ཆོས་ཞུས་
ཞིང་དགྲུང་ལོ་མོ་དགྲུ་བའི་ལྷགས་སྤྱེལ་ལོར་རྒྱལ་སྤིང་སྤྱུ་ཆེ་བ་སྤྲ་ནས་བའི་སྤྱུ་སྤྱེ་
བཅན་པོ་ལ་གཏད་དེ་རྩེ་ཉིད་སྤྱོད་སྤྱུ་བ་ལ་གཤེགས་པའི་གྲུབས་བཟང་བ་དང་། ཞང་གི་བྱ་དབྱེ་
རིང་སྤྱོད་པོར་བསྐྱོ་བའི་བཀའ་གྲོས་མཛད་ཅིང་ཡོད་པ་བཅུན་པོ་ཆེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཉོག་སྤྱོན་
གྱིས་མཐོང་ཆོ། མོས་རྒྱལ་སྤིང་སྤྱུ་ནས་བ་ལ་ཤོར་བའི་སྤྱུ་དོག་གིས་དོན་དེ་མོ་རང་གི་སྤྱུ་
སྤྱིག་བཅན་པོ་ལ་སྤྲ་མ་བཅུག་པ་དང་། སྤྱིག་བཅན་པོས་ཞང་གི་བྱ་དབྱེ་རིང་ལ་གྱི་བརྒྱབ་
ཉེ་བསད། དེ་ལ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མགོས་གྱིས་དགའ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་གཙོད་པ་ལ་
ཟེད། དགའ་གསུམ་ཞེས་བཞི།

དང་པོ། རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྤྱུ་དགའ་བའི་ཆད་པ། སྤྱོད་ཆེན་པོ་མགོས་གྱིས་ཁོང་གི་ཁྲིམས་ཆད་
བཅད་པའི་བཀའ་ཡིག་ལེན་ས་ཟུར་མཐར་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་ཉེ། ཁོ་རང་
རྩར་ཞོན་ནས་སོང་། དེར་འཁོར་འབངས་རྣམས་ཕྱིན་ནས་བལྟས་པས། རྩའི་མཆོད་རྟེན་ཤོག་
མ་ལ་ཁྲིམས་ཆད་གྱི་བཀའ་ཤོག་སྤྱར་བའི་ནང་དོན། རྩེ་ཡིས་འབངས་བསད་ན་མས་བྱ་བརྟུང་
བ་དང་འབྲུ་མེ་ཐབས་མེད། ད་དུང་མཆོད་རྟེན་བར་མ་ལ་ལྟ་སར་ཕྱིན་ཤིག་ཤེས་གྲིས་ཡོད་པ་
དོན་དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྤྱུ་དགའ་བར་བྱུང་བ་རེད།

གཉིས་པ། འབངས་མི་རྣམས་དགའ་བའི་ཆད་པ། དེ་ནས་ཁོ་ཆོ་མཆོད་རྟེན་བར་པ་ལ་ཕྱིན་ནས་
བལྟས་པས་དེད། འོན་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་བསད་ན་འབངས་གྱིས་མི་ལང་། རྒྱལ་པོས་འབངས་ལ་
སྤྱང་སྤྱོད་བྱ་དགོས། ད་དུང་མཆོད་རྟེན་གོང་མ་ལ་ལྟ་སར་ཕྱིན་ཅིག་ཤེས་པའི་བཀའ་ཤོག་

སྐྱར་ཡོད་པ་ལ་འབངས་མི་རྣམས་དགའ་བར་བྱང་བ་རེད།
གསུམ་པ། ལྷ་ནམ་པ་དགའ་བའི་ཆད་པ་ནི། དེ་ནས་ཁོ་ཆོ་མཆོད་རྟེན་གོང་མར་བྱིན་ནས་
བལྟས་པར། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱིམ་མ་སྐྱང་ན་འབངས་ལ་ཁྱིམ་མི་འཆགས་པས་ལྷ་སྐྱས་
སྤྱིག་བཅན་པོ་ལོ་དགུ་བྱང་དུ་སྐྱུགས་དགོས་ལ། ཞང་ལ་སྟོང་དུ་ཡུལ་གྱུ་གཅིག་བྱིན་དགོས།
ཞེས་པའི་ཤོག་སྐྱར་ཡོད་པར་ཞང་སྐྱམ་ནམ་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་དགའ་བར་བྱང་བས་ན་དགའ་
གསུམ་གྱི་ཁྱིམ་མཆད་ཅེས་གྲགས་སོ། །

དགའ་བསྟུ། དགའ་སྟོའི་ངང་ནས་ཕེབས་བསྟུ་ཞུ་བ།

དགར། [ཐ་དད་པ]འདས་པ། བཀར་བ། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ། དགར་བ། སྐལ་ཆོག་ཁོར། ①
ལོགས་སུ་འབྱེད་པ་དང་བྱར་དུ་འབྱིན་པ། འགོ་ནད་ཅན་གྱི་ནད་པ་ལོགས་སུ་དགར་བ། འཆར་
ལོང་ཆེ་བའི་བྱིས་པ་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་ལོ་ཐག་གཅོད་པ། ② སྐྱ་དང་རས་གྱུར་སོགས་ཀ་
རའམ་དབྱུག་པས་ཡར་འབྱོགས་པ། དགར་བའི་གྱུར་གསར། རས་གྱུར་བཀར།

དགར་སྤྱད་ཀྱི་སྐྱ། སུམ་ཅུ་བའི་སྤང་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐལ་བས་སུ་ནས་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཁུངས་ལ་
འཇུག་པ་མ་ཐད་ད་དུང་དགར་སྤྱད་ལའང་བའི་སྤང་ཡིན། ① དང་པོ་དགར་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ།
དེ་ཡང་རིགས་མཐུན་དགར་ལ་ལས་སྐྱ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་དགར་ལ་ནས་སྐྱ་འཇུག་ཅིང་
ཡོད་པ་རེད། རིགས་མི་མཐུན་དགར་བ་ལ་ལས་སྐྱ་འཇུག་བའི་དཔེར། ༡ རིགས་དགར་བའི་
དཔེར། མིའམ་ཅི་ལས་བྱི་ཟ་ཐ་དད། སོག་པོ་ལས་རྒྱ་ཐ་དད། ༢ བྱ་བ་དགར་བའི་དཔེར།
བཤེས་གཉེན་ངན་པ་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་ལས་ལྷ་མཆོད་པ་ཉིད་ལེགས། ཆོང་རྒྱག་པ་ལས་
སྟོབ་སྟོང་བྱེད་རེས་དགལ། ༣ ཡོན་ཏན་དགར་བའི་དཔེར། ཡང་སོས་ལས་ཐེག་ནག་པ་སྐྱུག་
བསྐལ་ཆེ། ཆང་ལས་ལོ་མ་ཞེས། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་ལས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་འཇུག་
གོ། །དེ་བཞིན་གཞི་གཉིས་སམ་མང་པོ་ལས་ཀྱང་དུང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྤྱང་བ་ལྷ་བྱ་མ་
ཡིན་པར་ལོགས་སུ་དགར་བ་ཅོམ་གྱི་དོན་ལའང་ལས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་འཇུག་སྟེ། ༡ རིགས་དགར་
བའི་དཔེར། ཏྲག་པ་དང་དངོས་པོའི་ཆོས་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་ནོ། །གནའ་བའི་ཤ་བ་དང་
དགོ་བ་ལས་གཞན་ཞིག་རེད། ༢ བྱ་བ་དགར་བའི་དཔེར། ཟ་བ་དང་དགོད་པ་དང་སྐྱ་བ་དང་

འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོད་ལམ་པལ་བ་རྣམས་ལས་མཆོད་རྟེན་ལ་བྱག་དང་སྐོར་བ་བྱེད་པ་
ལེགས་སོ། །ཐུགས་རྟོག་རྒྱག་དང་བར་རྒྱག་པ་ལས་ཚུ་རྒྱལ་བ་ལེགས། འཕྱོང་ཉན་དགར་
བའི་དཔེར། ཁ་དོག་རྣམས་ལས་དགར་པོ་ཉིད་མཛེས་སོ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱད་མེད་ལ་
སྐྱོད་པ་མཆོག་ །ཉ་བུ། །རིགས་མ་ཐུན་དགར་ལ་ནས་སྐྱ་འཇུག་པའི་དཔེར། རིགས་སོགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྱེན་པ་ལྟ་བུར་དགར་བ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
རྒྱལ་རིགས་དཔལ། གསེར་དབྱལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གསེར་གོང་ཆེ། རིགས་བཞིའི་ནང་ནས་
དམངས་རིགས་དཔལ། བ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་ནག་མོ་ལོ་མ་མང། བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟ་བུར་ལ་མཆོད་པ་ནི་ བྱལ་དུ་བྱུང་བའོ། །ཉ་བུ་སྟེ་འདི་འདྲ་ལ་ནས་
ཉིད་འཇུག་གོ། ② སྐྱད་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། རས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱད་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ༡ རས་སྐྱ་
ཡུལ་སྐྱད་པ་ལ་འཇུག་པ། ལྷ་ས་ནས་གཞིས་ཀ་ཅེའི་བར། མཁར་མེད་ནས་སྤྱི་ཅེའི་བར།
ཤུས་སྐྱད་པ་ལ་འཇུག་པ། དེང་ནས་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར། ༢ རས་སྐྱ་དངོས་པོ་སྐྱད་པ་
ལ་འཇུག་པ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར། ༣ རས་སྐྱ་ཁངས་སྐྱད་པ་ལ་འཇུག་པ།
གཅིག་ནས་བརྒྱའི་བར། ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་དགར་སྐྱད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་འདི་རྣམས་ཀྱང་འཕྲད་གཞན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་
བའི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དགར་བ་ནི་གང་ལས་དགར་བའི་གཞི་དེ་ལས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱུང་བ་ལྟར་སྐྱད་པ་དང་། སྐྱད་པ་ནི་ཐོག་མ་གང་ནས་བརྒྱལ་བ་དེ་ལས་བསྐྱུ་རྒྱུའི་གནས་
སྐབས་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ སྐྱར་བར་སྐྱད་པའི་
ཕྱིར་ལོ།

དགར་བ། གང་ཐག་གམ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་སོ་སོར་ཐ་དད་དུ་དགར་བའི་དོན།

དགལ། འགྲོལ་བ་པོས་ཁལ་སོགས་དགལ་རྒྱ།

དགས། ① བཀས་ཀྱི་མེད་ས་ལ། ② དགའ་བས་ཞེས་པའི་བྱེད་སྐྱ་བསྐྱས་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་དགའ་

བས་བློ་འཁྲལ། རབ་དགས་བློ་འཁྲལ་ལྟ་བུ།

དགས་ར། ཐགས་ར། ཐགས་ཐགས་སའི་ར་བ།

དགུ། ①གངས་ཀ་དགུ། མ་ཚུ་ཁྱལ་དགུ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་གཏེར་དང་། ལུ་ག། ཆ། མིན་པོ་
བཅས་སོ། ② དབྱིབས་ཀྱི་མིང་། རྒྱུ་ནད་ཀྱིས་ལུས་དགུ་པོར་གྱུར་པ། ལུས་དབྱེ་དགུ་མི་
ཐུབ་པའི་ནད་རིགས་གཙོ་བོ་རྒྱུ་ནད་རེད། ལྟ་བུ། ③ མང་པོ། སྐྱེ་དགུ། འདོད་དགུ། སྐད་ཆ་
མི་བཤད་དགུ་བཤད། ལས་ཀ་མི་བྱེད་དགུ་བྱེད། མི་ལས་དགུ་ལས། ཡོད་དགུ་ཅལ་སྤྲུག་ཤྲུ་
ནོར་ཡོད་དགུ། རན་དགུ་ཆང་པ། བཟང་དགུ།

དགུ་ཐུབ། ལུ་ཐུས། སྒོ་སྒྲན་ཞིག

དགུ་རྒྱུད། པ་མེས་ནས་མི་རབས་མང་པོ་བརྒྱུད་པ།

དགུ་འགྲིག། །འོད་ཀྱི་དམངས་ཁོང་ཀྱི་ཅེད་རིགས་རྙིང་པ་ཞིག། །རེད་མིག་གྲུ་བཞི་བྱི་ནད་གསུམ་
ཅན་ཞིག་འགྲི། དེ་ལ་ཀ་བ་བརྒྱུད་བཅད་པས་རེད་མིག་ཉེར་བཞིར་འགྱུར། དེ་ལ་མི་གཉིས་ཀྱི་
རྟེན་དཀར་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་ནག་པོ་བཅུ་གཉིས་རེ་བཟུང་ནས་རྒྱལ་པམ་ཅོད་པའི་ཅེད་རིགས་
ཤིག་ཡིན།

དགུ་བཅུ། གངས་ཀྱི་མིང་། བཅུ་ཐུག་དགུ་པའི་ཐ་མའི་གནས།

དགུ་བཅུ་འགྲོ། མ་ཅ་འབྲུ་ཁལ་དགུ་ལ་ལོ་གཅིག་སོང་མཆམས་མ་སྐྱེད་བཅུ་མས་ནས་འབྲུ་ཁལ་
བཅུ་ལེན་པའི་འབྲུ་བུན་གཏོང་སྐངས་ཤིག།

དགུ་བཅུ་ཐམ་པ། དགུ་བཅུ་ཏག་ཏག་གི་དོན་ཡིན།

དགུ་ཚུ། མགོ་ལོག་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁལ་ཀྱི་མ་ཆེན་རྫོང་གི་འབབ་ཚུ་ཞིག།

དགུ་ཉྱེ། [རྟིང་]ལྷག་ཉྱེ།

དགུ་གཏོར་པ། པོད་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་དགུའི་ཉིན་མགོན་པོའི་གཏོར་བརྒྱུག་རྒྱག་པ་ལ་ཟེར།

དགུ་ཐུག། །པོད་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་དགུའི་དགོང་མོར་སྐོལ་རྒྱུའི་ལོ་མཇུག་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་
ཐུག་པ།

དགུ་ཐུག། ཐང་སྒྲན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཉྱེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་ཤ་དུག་དང་། སྤར་དུག་
སོགས་དུག་ནད་འདྲིམས།

དགུ་ཐོག། །ཐོག་བཅེགས་དགུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ།

དགུ་མཐལ། ཅིས་རིག་གི་དགོང་བསྐྱར་འཕྲི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ཆིག་སྒོར་འཛིན་བྱ་བྱ་ཞིག
དགུ་མཐལ། མདེལ་གངས་དགུ་འགྲོ་བའི་མེ་མདལ།
དགུ་འཕེན། དགུན་ཉི་ལྗོངས་པའི་རྩེ་ས་སུ་ཉིན་དགུར་བཅེས་ནས་གང་དང་ཆེ་བའི་དུས་ཆིགས་
འཕེན་པའི་སྟོལ། དགུ་གཅིག་ས་གསལ། དགུ་གཉིས་རྩོགས། དགུ་གསུམ་ལྷགས་གྱི་གཏུན་བྱ་
གསལ། ལྟ་བུ།
དགུ་ཉིན། མ་འོངས་པའི་ཉིན་བཞི་པའི་མིང་། སང་ཉིན་གཟའ་ཆུང་བ་རེད། གནངས་ཉིན་གཟའ་མིག་
དམར་རེད། གཞེས་ཉིན་གཟའ་ལྷག་པ་རེད། དགུ་ཉིན་གཟའ་བུར་བྱ་རེད། ལྟ་བུ།
དགུ་པ། གངས་རིམ་ཞིག །ཆེ་བ་དགུ་པ།
དགུ་པའི་ཕོགས་ཐོབ། དགུ་པའི་སྒྲ་ཐོབ་ཀྱང་ཟེར། སྐར་བོད་གཞུང་གི་འདོད་དཔལ་ལས་ཁུངས་
ནས་ལོ་ལྟར་ཆུང་བ་དགུ་པའི་ནང་བཟོ་བ་རྒྱལ་ས་ལ་རྒྱག་པའི་ལོ་རེའི་སྒྲ་ཕོགས།
དགུ་སྤགས། དགུ་ཚན། བྱག་འཆའ་དགུ་སྤགས། ཆུང་དགུ་སྤགས་སུ་བསལ་བ།
དགུ་འཕྲད་གནས་འགྲིལ། སྟོག་སྐྱད་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་standing-on-nines carry ཟེར།
དགུ་ཕོག །དགུ་མདའ་དང་དོན་གཅིག
དགུ་ཆིགས། གནམ་གྱི་སྐྱ་རགས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ནམ་མཁའི་སྐྱ་རགས་དང་གཞོད་སྦྱིན་ཁ་
ཆངས་སོ། །
དགུ་མིག །འཕྲུང་ཅིས་གྱི་ཐ་སྟོད་དེ། རང་ལོ་དགུ་ཚན་རྣམས་སུ་སྟེབས་དུས་དགུ་མིག་ལ་བབས་
པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། རང་ལོ་དགུ་དང་། བཙོ་བརྒྱད། ཉེར་བདུན་སོགས་དགུ་ཚན་རྣམས་སུ་
བབས་པ་ལ་ཟེར།
དགུ་ཆིགས་ལོག །གནམ་གྱི་དགུ་ཆིགས་ལོག་པ་སྟེ་དན་ལྷས་ལ་ཟེར།
དགུ་རྩལ་དགོན། འདེབས་མཁའ་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་རྩུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགུ་གཞུར། རྟེན་དཀར་ནག་དགུ་རེ་དགུ་རེ་བཞག་ནས་བཅོ་བྱ་ཞིག

དགུ་བྱང་གསལ་ཨང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་ཏུ་nines complement, complement on nine ཟེད།

དགུ་རུལ། དགུན་ཉི་ལྗོག་གི་ཉིན་ནས་གང་བའི་ངར་འཕེལ་ཞིང་ཡོད་པ་དེ་ནས་བརྒྱད་ཞག་པོ་སོ་
བྲུག་གི་བར་ཉིན་ལྷར་གང་ངར་འཕེལ་ཞིང་ཡོད་པ་ལ་དགུ་བསྐྱངས་ཟེད། སྐབས་འགར་དགུན་
ཉི་ལྗོག་གི་སྟོན་ལ་གང་ངར་འཕེལ་ཞིང་དགུན་ཉི་ལྗོག་པ་དང་གང་ངར་བྱང་ཟད་ཆུང་ཏུ་འགྲོ་བའི་
ལུགས་སྟོག་གི་ནམ་པ་ཡོང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་དགུ་རུལ་ཟེད། དགུ་རུལ་ན་ལོ་རྒྱུ་མའི་ལོ་
ལེགས་ཡོང་བའི་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད།

དགུ་རོང་མཐེལ་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་བྲུག་པའི་ཤིང་བྱ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༥ལོར་དགུ་རོང་ཆང་གིས་
བྱག་བཏབ། བྱབ་མཐའ་རྟེང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མ་རྟོག་ཅན་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགུག། །[བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བུག། །དགུག། །འགུག། །ཞུག། །དགུག་བྱའི་བྱ་མོ་ལྟ་བུ།

དགུག་པ། དགུག་པའི་མིང་རྒྱུད།

དགུག་བྱང་། གདོན་འདྲེ་སོགས་དགུག་པའི་ཤིང་བྱང་།

དགུག་གཞུག། །ཡེ་ཤེས་པ་སྟུན་བྱངས་ཏེ་དམ་ཆོག་པར་བསྟེམ་པ།

དགུང་། ① དཀྱིལ། ཉིན་དགུང་། མཚན་དགུང་། ཉམ་མཁའི་དགུང་། ② གནམ། དགུང་སྟོན་པོ།

དགུང་ཏུ་གཤེགས། གངས་རི་མཐོན་པོ་དགུང་ལ་རེག། ③ ཏུས་དང་ལོའི་ཞེ་ས། དགུང་ལོ།

དགུང་ཀེག། །ལོ་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཞེ་ས།

དགུང་དཀྱིལ། ཉམ་མཁའི་དཀྱིལ།

དགུང་མཁའ། གློ་ཁ་གོང་དཀར་རྫོང་གི་འདྲི་སྟོལ་གཞན་ཞིག་ཡིན།

དགུང་གངས། །ལོ་གངས་ཀྱི་ཞེ་ས། དགུང་གངས་བརྒྱད་ཅུང་ཕེབས་པའི་བགྲེས་སོང་།

དགུང་སྟོན། གནམ་སྟོན་པོ། དགུང་སྟོན་གཡའ་དག། །མཐོ་བ་དགུང་སྟོན་ཉི་ཁྲ་བཟག་ཆེ་ཡང་། ལས་
ངན་སྐྱ་གཅན་གཞོད་པས་འཆེ་བ་ཡོད།

དགུང་ཆར། ཆར་པ།

དགུང་སྟོང་། །ལོ་རྟགས།

དགུང་གཉིས། ཉིན་གྲང་དང་མཚན་གྲང་།

དགུང་ཐུན། ཉིན་མཚན་སོ་སོར་ཐུན་གསུམ་གསུམ་ཕྱེ་བའི་ཐུན་བར་མཉམ་ཐུན་གཉིས་པ།

དགུང་མཐོངས། རྣམ་མཁའའི་མཐོངས།

དགུང་གདུགས། ཉིན་གྲང་གི་ཉི་མ་ཆ་སོ།

དགུང་འཕྱར་དགོན། དགོན་པ་འདི་འཕྱི་གྲང་སྤྱན་ལྷིང་པའི་སྐབས་སུ་བཞེངས། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་
བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་རངས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགུང་སྒོན། བོད་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོའི་འོག་གི་སྒོན་ཆེན་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཡིན་
ལ་ཞི་དག་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་སྒོན་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

དགུང་སྒོན་ཆེ་བཞི། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སུ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་སྒོན་པོ་བཞི་
ཡོད་པ་ནི། མགར་སྟོང་བཅན་ལུལ་བཟུང་། ཐུ་མི་སམ་རྟོལ། འཕྱི་སེ་རི་གྲང་བཅན། སྒྲགས་
ཁྲི་བཟང་ཡང་སྟོན་བཅས་ཡིན་པར་གྲགས་སོ།

དགུང་དབྱིངས། རྣམ་མཁའའི་མཐོངས།

དགུང་ཆིགས། ཉིན་གྲང་གི་ལྟོ་ཆས།

དགུང་ཞག། ཉིན་ཞག་སྤྱགས་གཅིག་

དགུང་ཞག་ཞེ་དགུ། མི་ཤི་ནས་ཞག་པོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་སོང་བའི་ཉིན་མོ།

དགུང་རྒྱ། ① རྣམ་མཁའའི་རྒྱ་བ། དགུང་རྒྱའི་འོད་དཀར་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕྲོས། ② སྤྱེས་ལོ་གཅིག་
པའི་ཞེ་ས།

དགུང་རྒྱ་ཉའི་དུས་སྤ། རྒྱ་བ་ཉ་གང་བའི་དུས་སྤ།

དགུང་ལོ། རྩ་ཆོད་ལོ་གྲངས་ཀྱི་ཞེ་ས། གཞོན་ཉམས་དོད་ཀྱང་དགུང་ལོ་མཐོན་སོ། བགེས་ཚུལ་
བཞེས་ཀྱང་དགུང་ལོ་སྤ་བ།

དགུང་སེང་བ། སྒྲོག་རྣམ་སྒྲོག་གསང་ཁུ་བ། རིམ་པ་གོང་མར་དགུང་སེང་བ་མ་གཏོགས་ཐག་
གཅོད་མི་ཐུབ།

དགུང་གསེང་གཏོང་བ། སྒོ་བ་བྲུ་རྣམས་ལོ་བྱེད་དང་ཡང་ན་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་མཚམས་སུ་ངལ་གསོ་

བདུན་པ་ལ་ཁ་ཤིང་བའི་མིང་།
དགུང་ཨ་ལྷོ་ན། ཉམ་མཁའ་ལྷོ་ན་པོ།
དགུན། ལྷ་ཆིག་ས་བཞིའི་ནང་གི་དྲུག་ཆིག་ས་བཞི་བའི་མིང་ཡིན།
དགུན་སྒྲིང་། ལྷ་ར་ཅེ་སྒྲོ་བ་ལྷ་བས་བོད་ཆེ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དགུན་ཁའི་སྒྲོ་སྒྲིང་གཏོང་བ་ལ་ཟེར།
དགུན་ཁ། ཉམ་དྲུས་བཞིའི་དགུན་དྲུས། མིང་གི་ཉམ་གངས་ལ་ཁ་བའི་དྲུས་དང་། གང་རེག་ཅན།
བསིལ་ལྷན་མ་བཅས་མོ། །
དགུན་ཁ་ལ། ལ་ཞིག་ཤོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་ཀྱི་རུ་ཐོག་རྫོང་གི་རྒྱབ་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད།
དགུན་གོས། དགུན་ཆས་དང་དོན་གཅིག་
དགུན་གྱི་མེ་ཏོག་། རྒྱན་རིས་ཀྱི་གས་ཤིག་སྟེ། ལྷ་ས་བཞི་མེ་ཏོག་གི་ནང་ཆོན་དགུན་དྲུས་མཆོན་
པའི་མེ་ཏོག་ལ་བྱང་སྒོང་མེ་ཏོག་འབྲི་སྒོལ་མཆིས།
དགུན་གྲོ། སྟོན་ཁར་འདེབས་ཤིང་། ཕྱི་ལོའི་དབྱར་ཁར་བསྐྱ་བའི་གྲོ་ལ་ཟེར།
དགུན་ཆས། དགུན་དྲུས་ཀྱི་ཕྱོད་པ།
དགུན་ཅུང་མེ་ཏོག་། དགུན་དྲུས་ཅུ་འགམ་དུ་སྦྱེ་བའི་མེ་ཏོག་ཅིག་
དགུན་མཆོད། དགུན་དྲུས་ཀྱི་མཆོད་འབྲུལ།
དགུན་ཉལ། དོམ་དང་། སྒྲུལ་དང་། འཕྱི་བ་སོགས་དགུན་དྲུས་ས་དོང་དང་། ས་འོག་རུ་ཉལ་བ།
དགུན་ཉི་ལྷོ་ག། །པལ་ཆེར་བོད་ཆེ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དང་། སྐབས་འགར་བཅུ་པའི་ནང་དུ་སྟོ་
བཟོད་མཐར་ཐུག་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག། །ལྷོ་ག་དགུ་འདེན། སྒྱི་ཆེ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་༡༡་དང་
༡༢་གང་རུང་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག།
དགུན་སྟོད། དགུན་ཆེ་གསུམ་ཀྱི་སྟོད་ཆ།
དགུན་ཐའི་སྒྲང་ཆད། བོད་ཆེ་བཅུ་གཉིས་པའི་དབྱགས་ཐོབ་པའི་དྲུས་ཆིག་ས་ཤིག་
དགུན་ཐོག་། དགུན་གྱི་དྲུས་ཆོད།
དགུན་དལ། དགུན་དྲུས་སོ་ནམ་ས་ལས་མེད་དལ་སྟོད།
དགུན་དྲུས། ཉམ་ཆེ་དྲུས་བཞིའི་ནང་ནས་གང་ངད་ཆེ་བའི་དྲུས། ཡོན་ཏན་དགོས་ན་གཞོན་དྲུས་

སྒྲོག་ རོ་མ་དགོས་ན་དགུན་དུས་གསོ། ཆིག་གིས་ཆོལ་བ་པམ་སྟེ་དགུན་དུས་ཀྱི་འབྲུག་དང་
མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་བསྟན་འདུག།
དགུན་ཐེལ། དགུན་དུས་ལས་ཀ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མིང་།
དགུན་སྒྲིབ། དགུན་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཆ།
དགུན་ཆིགས། དགུན་དུས།
དགུན་ཚུགས། དགུན་ཟུག་དང་དོན་གཅིག་
དགུན་མཆེད། འཕྱོག་པ་ནམས་དགུན་དུས་འདུག་ས་ལ་ཟེར། མན་འ་སྟེ་མོ་འཕྱོག་པ་ནམས་སྒྲུབ་
ནས་འདུག་སྒོལ་ཡོད། ད་ལྟ་མང་ཆེ་བས་དགུན་མཆེད་ཞེས་ཁང་བ་བཅོས་ཡོད་པ་མེད།
དགུན་ལྷ། དགུན་དུས་ཀྱི་ལྷ་མོ།
དགུན་ཟུག་ བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་པའི་དབྱུགས་ལ་དགུན་རྒྱ་གསུམ་གྱི་མགོ་ཚུགས་པས་གང་ངར་རྒྱས།
དགུན་རྒྱ། བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པ་བརྒྱ་གཉིས་པ་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན།
དགུན་རྒྱ་ཐ་ཆུང་། བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་གཉིས་པ།
དགུན་རྒྱ་འབྲིང་པོ། བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་གཅིག་པ།
དགུན་རྒྱ་ར་བ། བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་པ།
དགུན་རྒྱ་གསུམ། དགུན་རྒྱ་ར་བ། འབྲིང་། ཐ་ཆུང་སྟེ་གསུམ། བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་པ། བརྒྱ་གཅིག་པ། བརྒྱ་
གཉིས་པ།
དགུན་རེའུ། བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་གཅིག་ནང་དུ་ཁྱིད་པའི་རེའུ་ལ་ཟེར།
དགུན་ལམ། དགུན་དུས་འཕྱོ་ཆོག་པའི་ལམ།
དགུན་ས། འཕྱོག་པའི་དགུན་མཆེད།
དགུན་ལྷ། དགུན་ཁར་གྱོན་རྒྱའི་ལྷ།
དགུན་ཨ་ལང་ནང་། དགུན་དུས་གང་ངར་ཆེ་སྒྲིབ།
དགུས་དུ། བཅད་དུ་ཞེས་པའི་དོན།
དགུས། [བྱ་སྟེད་ཐ་དད་པ] བཀུམས། དགུས། འགུམས། དཔེར་ན། དགུས་བྱའི་དགུ།

དགུམ་པ། དགུམ་པའི་མིང་རྒྱང་།
དགུར་པོ། དགུར་བ་དང་གཅིག་།
དགུས། དགུ་ཡིག་ལ་བྱེད་སྒྲིའི་ས་སྦྱར་བ།
དགེ་ལེགས་པོ་འཕྲ་བཟང་པོ།
དགེ་སྦྱེས། [མཛོད]ལྟ།
དགེ་སྦྱོན། ① བན་པ་དང་གཞོད་པ། ② སྦྱོན་དང་ཡོན་ཏན།
དགེ་བསྐྱོས། ཆོས་ཁྲིམས་པ་སྟེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྦྱིགས་ཁྲིམས་གཞོན་མཁན།
དགེ་ཤོང་དགོན། དགོན་པ་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ཉིད་མ་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་སེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགེ་ཤོས་པ། བཟང་གོམས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ལ་ཡང་ཡང་འདིས་བར་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་བག་ཆགས།
དགེ་ཆུ། དགེ་བའི་ཕྱོགས་སྟོན་པ་སྟེ། སྟོབ་ཆེན་ཁྲིད་མཁན་གྱི་དོན།
དགེ་ཆན་བཅའ་ཁྲིམས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་དགེ་ཆན་སྟོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས།
དགེ་ཆན་མེད་པའི་སྟོབ་སྟོང་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྦྱོང་ཐ་སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་learning without teacher ཟེད།
དགེ་ཆན་དམིགས་སྟོ། འབྲུང་འབྲུར་དགེ་ཆན་གསར་བསྐྱེད་འོས་བབས་ཡོད་པའི་མི།
དགེ་རྒྱས། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་རིས་ཀྱི་ཤོང་མ་སྟེ། གནས་འདིར་སྦྱེས་པའི་ལྷ་རྒྱུ་མས་
ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པའམ་རྒྱས་པས་དགེ་རྒྱས་
ཞེས་བྱའོ།
དགེ་རྒྱས་བཟ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༨༤༤ལོར་ཆོ་མཆོམས་པ་
ལྷ་མ་ཀུན་དགའ་བཟ་ཤིས་ཀྱི་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྦྱོང་
ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་དགེ་རྒྱས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགེ་རྒྱལ། ① དཀར་པོའི་ལས་རྒྱལ་པར་བརྩོན་པ། ② ཤོས་བྱེད་པ།
དགེ་རྒྱལ་སྦྱིག་སྟོང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་རྒྱལ་ཅིང་མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་སྟོང་བ།

དགེ་བཅུ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གི་དགེ་མཚན་སྤྱན་སྲུང་ཆོག་པ་བཅུ་སྟེ། གཤམ་འཕྲོག་རྒྱུ་འཕྲོག་
རྩྭ་ཡི་དགོ། ཁང་ས་ཞིང་ས་ས་ཡི་དགོ། འབྲུང་རྩ་ཡུར་རྩ་རྩ་ཡི་དགོ། ཁང་རྩོམ་འཕྲུག་རྩོམ་ཡི་
དགོ། ཁང་ཤིང་ལུང་ཤིང་ཤིང་གི་དགེ་ཞེས་བཅུ་ལོ། །

དགེ་ཆས། ཤི་བའི་མི་ལ་དམིགས་པའི་དགེ་རྩི་ཡོ་ཆས།

དགེ་རྒྱུང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་རིས་ཀྱི་འོག་མ་སྟེ། གནས་འདིར་སྦྱེས་པའི་ལྷའི་
བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རང་ས་གོང་མ་གཉིས་ལས་བདེ་བ་རྒྱུང་བས་
དགེ་རྒྱུང་ཞེས་བྱ་ལོ། །

དགེ་ཆོས། བསམ་སྦྱོར་བཟང་པོ་ལས། རྣམ་པར་དཀར་པའི་ལས།

དགེ་བསྟེན། [ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱི་] སོ་ཐར་རིས་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། བསྐྱབ་བ་གཞི་ལྷ་བསྐྱང་བར་ཁས་
ལེན་པའི་བྱིས་ན་གནས་པའི་སྦྱེས་བྱ།

དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ། རང་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པར་འབྱུང་བེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱན་སྲུང་ཆོག་པ་ལ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅིང་། དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བུ་རྩི་སྤྱོད་
འཆོའི་བར་དུ་སྦོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་རིས་འབྱུང་གི་རྩིས་ཞིས་པ།

དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པ། དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་དང་དོན་གཅིག་

དགེ་བསྟེན་ཉེར་གཅིག་། བོད་ཀྱི་གངས་རི་ཉི་ཤུ་ཐོག་རི་དྲུགས་སྦྱེས་དང་ཉེར་གཅིག་སྟེ། ༡ གཉན་
ཆེན་ཐང་ལྷ་རྩོམ་ཆོག་རབ། ༢ ཉི་མེ་རྩོམ་གངས་དཀར། ༣ མ་རྒྱལ་སྟོན་པ། ༤ མང་མཁའ་
གངས། ༥ ལུ་ལེ་གངས། ༦ བྱང་སྤྱར་གོའི་གངས། ༧ ཐོ་མ་གངས་རྩོ། ༨ སྦྱུ་ལྷ་ཁ་རི་གངས། ༩
གཙང་གི་རྩོ་མོ་ཁ་རྒྱ་གངས། ༡༠ རྩོ་རྩོ་གང་བ་བཟང་པོ། ༡༡ རྒྱལ་ཆེ་དུམ་གངས། ༡༢ ལ་
བྱི་གངས། ༡༣ ཆེ་རིང་གངས། ༡༤ ལྷ་ནམ་གངས། ༡༥ ཉི་མོ་གངས། ༡༦ འོ་དེ་གུང་རྒྱལ།
༡༧ ཡར་ལྷ་ཤུལ་པོ། ༡༨ གསལ་ལྷ་ཆེ་གངས། ༡༩ རྩོ་བ་གང་བཟང་། ༢༠ ཅི་རི་རྩོ་རྩོ་བདུད་འདུལ།
༢༡ ཀོང་པོ་ལའི་གངས་པོ། །

དགེ་བསྟེན་བྱུག་། སོ་ཐར་ལུགས་ཀྱི་དགེ་བསྟེན་བྱུག་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱོད་དགེ་བསྟེན། ལྷ་གཅིག་དགེ་
བསྟེན། ལྷ་འགའི་དགེ་བསྟེན། བལ་ཆེར་དགེ་བསྟེན། ཡོངས་རྩོགས་དགེ་བསྟེན། ཆངས་སྦྱོང་

དག་པོ་བསྟེན་ཏེ་རྒྱལ་

དགོ་བསྟེན་མ། [མུ་སྟེན་གྲྭ] དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟེན་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱད་མེད།

དགེ་ལྷན། བཟང་པོའི་རྟགས་མཆོད།

དགོ་ཉེད་དགོ་ན། འདེབས་མཐུན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
དང་སྐྱོད་སྐྱོངས་གཞིས་ཀ་ཅི་ས་ཁུལ་གཙང་ལམ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགེ་སྣོད་། སྤར་གྱི་ཁྱིམ་སྒོལ་དུ་མི་བསད་ན་གསོད་མཁན་དེས་པད་ས་པོའི་ལྷལ་མིར་མི་སྣོད་
དང་དགེ་དོད་སྣོད་དགོས་པ་དེར་བེད།

དཔེ་སྟོན་སྟོན། དཔེ་སྟོན་གཉིས་ཀའི་ངོ་མོན་དཔེ་བཞེན་པར་མ་ལྟར་པས་སྟོན་པའོ།

དགོ་ལྷན་པ། དགོ་ལྷགས་པ།

དགེ་ལྷན་རྒྱུ་གསར་མ་བྱ། སྤུང་བ་ཡེ་ཤེས་དབལ་འཁྱོར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་
ལོས་ལོར་བརྩམས་པའི་རྩིས་གཞུང་།

དགེ་ལྷན་ལྷགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་གསར་དུ་བཏོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་ཞིག །དགེ་
ལྷགས་པའང་ཟེད།

དགེ་ལྷན་དགོན། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྤྱོད་ཟེང་གྱིས་ཕྱག་བཏབ། འདེབས་པོ་མི་གསལ། གྲུ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐོད་རང་སྤོང་སྤོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁྲལ་པ་སྤྲུལ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགེ་ལྷན། དགེ་བ་དང་ལྷན་པ།

དགེ་འདུན། [མི་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དགེ་སྟོང་
གསུམ་མཁ་བཞི་རྟེན་ཡན་ཆད།

དགོ་ལུན་ལུན་རྒྱ་དགོ་ལུན་གྱི་ཆོས་རྒྱ་དང་ཆོག་ས་ཁང་།

དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རེ་རེ་བ་དང་། སྐྱེའི་བཅུན་
པ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་སྡེ་ཡན་ཆད།

དགེ་འདུན་དགོང་འབགས། དགེ་སློང་བཞི་ཡན་ཆད་པོངས་པའི་སྤྱི་ཡི་རྒྱ་ཁོར་ནས་མི་སྐྱེར་གྱིས་

ཆ་ཤས་ཙམ་ཡོངས་སྤྱད་ན་དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་ལ་འབགས་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་ཞེས་
བཤད་སྟོལ་ཡོད།

དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན། དགེ་འདུན་མན་ཚུན་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཆོམས་མེད་གྱི་ངོ་ཐོར་
སྒྱར་པའི་ཕྱ་མ་དང་དབྱེན་བྱེད་པ་སྟེ། དུས་ནི་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་ཤིང་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་མ་བྱུང་
བ་དང་། མཆོག་བྱང་གཅིག་བསྟོས་པའི་དུས་དང་མཆོམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ནང་དུ། གང་ཟག་
བྱུང་མཐའ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཡུལ་སོ་སོ་སྟེ་ཐོའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ། ཚུལ་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་
པ་ལས་གཞན་ལྟས་བྱིན་གྱི་བསྐྱབ་ཆོག་ལྟ་ཞུས་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱེན་བྱེད་པའོ། །

དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ། བཞི་སྟེ་ཡན་ཆད་ཁྲིམས་ལྟན་བཅུན་པའི་ཆོགས་པ།

དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས། བཅུན་པ་ནང་པན་ཚུན་སྒྲིགས་སུ་བཅས་པའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས།

དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གསུམ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དང་། ལས་ཀྱི་དབྱེན། འཇུགས་ལོང་གི་དབྱེན་
བཅས་གསུམ།

དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བདུན། ༡ ཆོས་སྤྱོད་པ། ༢ ཆོས་སྦྱོང་པ། ༣ ཆོས་སེམས་པ། ༤ ཆོས་
ཀྱི་ཞིང་། ༥ ཆོས་འཛིན་པ། ༦ ཆོས་ལ་རྟོན་པ། ༧ ཆོས་ལ་མཆོད་པ། ༨ ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ།
༩ ཆོས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་པ། ༡༠ ཆོས་སྦྱོང་པ་བྱུང་སུམ་ཆོགས་པ། ༡༡ རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་པ།
༡༢ རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ། ༡༣ སྤྱིང་རྩེ་བའི་ཆོས་ཅན། ༡༤ སྤྱིང་རྩེ་དང་ལྟན་པ། ༡༥ རྟག་
ཏུ་དབེན་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་པ། ༡༦ རྟག་ཏུ་ཆོས་ལ་གཞིལ་པ། ༡༧ རྟག་ཏུ་དཀར་པོ་སྦྱོང་པའོ། །

དགེ་འདུན་གྱུ་བ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་ལྷག་ལོ་ལ་འཇུངས་ཤིང་། ཅིང་ཁ་པའི་ཞལ་སྟོབ་བཟ་
ཤིས་ལྷན་པོའི་དཀོན་པ་བྱུག་འདེབས་མཁན་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མའི་སྦྱ་སྤང་དང་པོ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་ཤིང་རྩེ་ལོ་ལ་འདས།

དགེ་འདུན་གན་པ། སྟོན་པ་ལེན་དུས་སུ་བའི་བྱ་པ།

དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ། རྒྱལ་དབང་སྦྱ་སྤང་གཉིས་པའི་རྣམ་ན་གསལ།

དགེ་འདུན་ལྷ། རོ་ཆ་མེད་པའི་དགེ་འདུན། ལྷག་ལྟར་སྒྲིགས་པའི་དགེ་འདུན། ཆོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན།

ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན། རོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་བཅས་ཡིན།
དགེ་འདུན་མངོན་གྲུབ། བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་མངོན་གྲུབ་བརྩམས་པའི་གྲུབ། ཆོག་པ་སྤྱི་ལངས་པ་སྟེ་
མཁམ་པོ་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་ཆད་པ། ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ཆད་པ། མི་མ་བུ་པ་གཉིས་
དང་བྲམ་བ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་སྟོན་པ་མངོན་གྲུབ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས།
དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། ད་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷའི་རྩ་མོ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༣ལོའི་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ནང་
མདོ་སྤང་རེབ་གོང་ཞོ་འཕོང་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་སྤྲགས་འཆང་རྟོ་རྟེ་འཇམ་ཨ་ལགས་བྱུང་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་དང་ཡུམ་པད་མ་སྤྱིད་ཀྱི་སྲས་སྤྱི་ལུངས། སྐབས་དེར་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་སྤྱི་ལོ་དགུ་པའི་
ཡང་སྤྱིད་ཡིན་པར་དེས་སོ་ཞེས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་ཡབ་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མ་གཞན།
དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་དུ་ཁོང་ཡུམ་སྲས་
གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུར་ཕེབས་སྐབས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པའི་བྱུང་ནས་ཡི་གེ་
བསྐྱབས། དགེ་བཤེས་ཨ་ཁུ་ཚུལ་ཁེམས་ཀྱི་བྱུང་ནས་སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་གསུམ་དང་། ལྷན་དཀ་སོགས་གསལ།
དགུང་ལོ་བརྒྱ་བདུན་ཅོག་ཟླ་བྲང་བཅུ་གཉིས་ལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་བསྐྱུས་བྲལ་སོགས་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་རིག་ལ་ཁྱད་པར་སྤྲངས། དགུང་གངས་ཉི་ཤུ་ལྷའི་སྟེང་ལྷ་ས་འབྲས་སྤྱངས་ཕེབས་ཏེ། སེར་
འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཆོས་གྲུར་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་བྱུང་། དགུང་གངས་ཞེ་
དགུར་ཕེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་པའི་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ལོའི་ཉིན་ཞིག་གི་
དགོང་ཤོའི་རྩ་ཆོད་བཞི་པ་ཅམ་ལ་ལྷ་ས་དགའ་རུ་ཤར་དུ་སྤྱི་གཤེགས་སོ། །
དགེ་འདུན་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་པ། རྗེས་བྲན་བྱུག་གི་ནང་གསེས། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རིག་པ་དང་
གྲོལ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་པའོ། །
དགེ་འདུན་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་པའི་མཐར་ཀྱིས་པ། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ལྷའི་ནང་གསེས། མཐར་ཀྱིས་
པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཞིག །རིག་གྲོལ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཡོན་ལྷན་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་
ཤིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དགེ་འདུན་ལ་གྲོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རིམ་ལྡན་ཏུ་བྱུང་པའོ། །
དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ལྷ་
དང་། ཕྱིར་ཁོང་གསུམ། ཕྱིར་མི་ཁོང་བརྒྱ། དག་བཙོམ་ཞུགས་པ། བསེ་རུ་ལྷ་བུའི་རང་སངས་

ཀྱས་བཅས་ཉི་ཤུ་ཐམ་བཤོ། །

དགེ་འདུན་ཐ་དད་པ། བཞི་སྡེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བཙུན་པ་ལྟ་སྟོང་མཚུངས་པ།

དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས། ① དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན། ② རབ་
བྱང་གི་སྡེ་དང་སྤྲུགས་པའི་སྡེ་གཉིས་སོ། །

དགེ་འདུན་པ། ཆོས་བྱེད་མཁན་གྲ་པ།

དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པའི་སྡེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྡེ་བ་བཞིའི་ནང་གསེས། པལ་ཆེན་པ་ཞེས་པ་ནི་
གྲུས་པའི་ཆོ་དགེ་འདུན་པལ་ཆེ་བ་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་དེ་ལྟར་གྲགས་ལ་མདོ་འདོན་
པའི་ཆོ་དྲ་གི་ཉའི་སྐད་དུ་འདོན། མཁན་སོ་བཅའ་ཟེའི་རིགས་འོད་སྤང་ལས་བརྒྱད། ལྷན་སྤྱར་
བཙུན་ནས་ཉེར་གསུམ་མན་ཆད་ལ་རྟགས་དཔལ་ཤེའུ། དགེ་སྟོང་གི་མིང་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྲུ་
པའི་མཐའ་ཅན། གྲུབ་མཐའ་བདག་ཕྱང་ཐ་དད་པ་དང་། བདེན་པ་ཅིག་ཆར་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་
མཆོག་ལས་ཀྱང་ཉམས་སྲིད་པ་དང་། དབང་པོས་ཡུལ་མི་འཛིན་པ་སོགས་འདོད་བཤོ། །

དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་ལྟ། ཤར་ན་གནས་པ་དང་། ལུབ་ན་གནས་པ། གངས་གནས་པ། འཛིག་རྟེན་
འདས་པར་སྤྱོད་པའི་སྡེ། བཏགས་པར་སྤྱོད་པའི་སྡེ་ལོ། །

དགེ་འདུན་དབུ་སྡེ་གཉིས། བོད་རྗེ་མངའ་བདག་ཁྱིམ་ལ་གྱིས་དབུ་སྤྱོད་ཆོན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་སྡེ་
ལ་དར་ཡུག་བཏགས་པར་གཅིག་ལ་རབ་བྱུང་དགེ་འདུན་དང་ཅིག་ཤོས་ལ་གོས་དཀར་ལྷང་ལོ་
ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་བཞུགས་སུ་བཙུག་ནས་གཙུག་ཏུ་འཁྱར་བས་དགེ་འདུན་དབུ་སྡེ་གཉིས་
ཞེས་གྲགས།

དགེ་འདུན་གཙང་མ། དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུང་གསུམ་གཙང་མར་སྤང་ཞིང་
པམ་བ་བཞིའི་ཉིས་པས་མ་གོས་པ་ལ་ཟེད།

དགེ་འདུན་བཙུན་པ། ཁྲིམས་ལྡན་གྱི་དགེ་འདུན་ནས་དེའི་ཞེས།

དགེ་འདུན་བཞི་སྡེ། ལམ་དུ་ཞུགས་པའམ། གསོལ་བཞིས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སོ་སྟེའི་དགེ་སྟོང་བཞི་
ཡོད་པའི་ཆོགས་པའོ། །

དགེ་འདུན་ལ་དབང་ཚུལ་གསུམ། དུས་ཀྱི་རྟེན་པའི་དབང་ཚུལ། སྟོ་བྱར་གྱི་རྟེན་པའི་དབང་ཚུལ།

ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་རྙེད་པའི་དབང་ཚུལ་ལོ།

དགེ་འདུན་གསུམ། སོ་སོའི་སྤྱི་པོའི་དགེ་འདུན་དང་། སྦོལ་པའི་དགེ་འདུན། མི་སྦོལ་པའི་དགེ་འདུན་
བཅས་གསུམ་སྟེ། གསོལ་བཞིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སོ་སྤྱིའི་གང་ཟག་བཞི་ཡན་ཆད་ལ་
སོ་སྤྱིའི་དགེ་འདུན་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་དག་བཅོམ་པ་གཅིག་ལ་མི་སྦོལ་པའི་དགེ་
འདུན་བཅས་ཟེད།

དགེ་འདུན་ལྷག་མ། [སྤྲུལ་ཤེས་ལྷ་སོ་ཐར་གྱི་ལྷ་དང་བ་སྟེ་ལྷའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགེ་སྦོང་གང་
ཞིག་ལ་ལྷ་དང་བ་འདི་རིགས་བྱུང་ན་གསོ་བ་དགེ་འདུན་ལ་རྟག་ལས་ཤིང་། སྦོལ་པའི་ལྷག་མ་
ཙམ་ལུས་པས་ན་དེ་ལྷ་དང་བརྗོད་པའོ། །

དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། དགེ་སྦོང་གི་སྦྲང་བྱ་ལྷག་མའི་སྟེ་ལྷ་དང་གསེས་ཤིག་དབྱེ་བ་སྟེ།
སེམས་ཙན་ལ་ཆགས་པའི་ལྷག་མ་ལྔ་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པའི་ལྷག་མ་གཉིས། གཞོད་པའི་
ལྷག་མ་གཉིས། བསྟོ་བྱུང་གྱི་ལྷག་མ་བཞི་བཅས་བཅུ་གསུམ།

དགེ་ནས། སྦྲང་གྱི་ཁྱིམས་སྟོལ་དུ་མི་བསད་ན་གསོད་མཁན་དེས་འདས་པོའི་ཤུལ་མིར་དགེ་དོད་
འབྱ་སྟོད་དགོས་པ་དེར་ཟེད།

དགེ་པོར་བཀྲིས། དགེ་པོ་བཀྲིས་ཀྱི་བདེ་རྒྱུད་སྟེ་གཟུགས་པོ་གྲེན་དུ་གཡོ་བའམ་རྒྱབ་དུ་སྒྲེགས་པ།

དགེ་སྦྱོང། དགེ་བའི་སྦྱོང་བ།

དགེ་ལྷག་དགོན་པ། ཁྱེད་ཞབས་བྱུང་གིས་ཕྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་
ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགེ་ཕྱོགས། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཕྱོགས།

དགེ་ལྷག། སྦོལ་ལྷག། དགེ་ལྷག་བསྟེན་པ།

དགེ་འཕེལ་སྦྱིང་། བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོས་ལྷག་བཏབ། འདེབས་པོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་པོད་རང་སྦྱོང་སྦྱོངས་གཞིས་ཀ་རྩེ་ས་ཁུལ་པ་སྤྲམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགེ་བ། ① སྟེག་པའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལེགས་སྦྱང་དཔ། སྦྱོང་བ་བཟང་པོ་སྟེ། རང་འབྲས་ཡིད་ཁོང་འབྲིན་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་སྟོན་ལུང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་པའི་ཆོས། མི་ཆེ་ཕྱིལ་པོར་དགེ་བ་

སྒྲོང་པ། སྒྲིག་འཆབ་དགོ་སྒྲོང་། སྒྲིག་པ་སྤངས་ཤིང་དགོ་བ་དང་དུ་ལེན་པ། ② སྒྲོར་བ་ཉེར་
བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག། ③ བྱེད་བ་བཅུ་གཅིག་པ་ནང་གི་འཕོ་བྱེད་ཅིག། ④ [མཛོན]དགོ་བ་
བཅུ་ཡོད་པས་གྲངས་བཅུ་མཚོན། ⑤ ལེགས་པ་དང་བཟ་ཤིས་པ། སྒྲོང་བ་མི་དགོ་བ།
དགོ་བ་སྒྲེས་པ་སྒྲེལ་བ། རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་ཟེན་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བར་བྱེད་བ་སྒྲེ། ཡང་དག་སྒྲོང་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག།
དགོ་བ་བཅུ། སྒོག་མི་གཙོང་པ། མ་བྱེན་པར་མི་ལེན་པ། ལོག་གཡེམ་སྒྲོང་པ། བདེན་པར་སྒྲུ་བ། སྒ་
མ་མི་བྱེད་པ། ཆིག་འཇམ་པོར་སྒྲུ་བ། དག་མི་འཆལ་བ། གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་སེད་མི་བྱེད་
པ། གཞན་ལ་གཞོད་སེམས་མི་སྒྲེད་པ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྒྲེ་བཅུ།
དགོ་བ་བཅུའི་རྒྱལ་ཁྲིམས། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་མི་དགོ་བཅུ་སྒྲོང་པའི་
ཁྲིམས་དེ་རྒྱལ་ཁྲམས་སྤྱི་འཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འབེབས་བྱེད་པ།
དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། རང་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་ཞིང་
སེམས་པ་ནས་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག།
དགོ་བ་མ་སྒྲེས་པ་བསྒྲེད་པ། སྤར་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྒྲེས་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་བསྒྲེད་བ་སྒྲེ། ཡང་དག་
སྒྲོང་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག།
དགོ་བ་བཞི། རོན་དམ་པའི་དགོ་བ། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་དགོ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བ། གྲུན་སྒྲོང་གི་
དགོ་བའོ། །
དགོ་བ་བཅུ་གཅིག། དགོ་བའི་སེམས་བྱུང་བཅུ་གཅིག་དང་རོན་གཅིག།
དགོ་བའི་འགལ་ཁྲ། མི་དགོ་བ།
དགོ་བའི་ཆོས། རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཆོས་དགོ་བ་བཅུ་ལྟ་བུའོ། །
དགོ་བའི་ཆོས་ལྟ། མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་གི་ཆོག་། སྒྲིན་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དམ་
ཆིག་སྤང་བའི་ཆོག་། ལྷ་མ་ལས་རྒྱུད་མཉན་ནས་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་
དགོ་བའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བའི་ཆོས།

དགེ་བའི་སྦྱོང་ལམ། བཟང་པོའི་བྱ་སྦྱོང།

དགེ་བའི་བྱང་པོ། དགེ་ཙམ་དུ་བསགས་པའམ། དགེ་བའི་དངོས་པོ་དུ་མ་འདུས་པ།

དགེ་བའི་དབང་པོ། ① རྣམ་དཀར་གྱི་བདག་ཉིད། ② རྟོགས་པ་མཛོད་དཔག་བསམ་འཁྲིལིང་ཙམ་
མཁན་གྱི་གར་གྱི་སྦྱོང་དག་མཁན་ཞིག།

དགེ་བའི་འབྱུང་གནས། [མངོན]སངས་རྒྱས།

དགེ་བའི་ཙམ་གསུམ། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ། གཏི་ལྷག་མེད་པ་སྟེ་གསུམ།

དགེ་བའི་ལས། རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལས་སམ་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བའམ་ཆོས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། དགེ་བའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱོགས་པོ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཟེར། དེ་ལ་
ཆང་དགོས་པའི་བྱང་ཆོས་ནི། ༡ ལུས་ངག་གི་སྦྱོང་ལམ་དུལ་ག། ༢ ཉོན་མོངས་ལྷགས་ཆེ་བ་
མེད་པའི་ཞི་ག། ༣ རོན་མེད་པའི་བྱ་བར་གཡེང་བ་སྤངས་པས་ཉེ་བར་ཞི་ག། ༤ སློབ་མ་ལས་
ཡོན་ཏན་ལྷག་ག། ༥ བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ག། ༦ མང་དུ་ཐོས་ཤིང་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་ག།
༧ བསམ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ལ་སློབ་འདོགས་ཆོད་ག། ༨ སྤྲུལ་ཁས་ག། ༩ སློབ་མ་ལ་བྱམས་བརྟེན་དང་
ལྡན་ག། ༡༠ དཀའ་ངལ་གང་ལ་ཡང་བཟོད་བསྐྱོད་ཆེ་བ་བཅས་དགོས་པ་ཞིབ་པར་འདུལ་བའི་
གཞུང་གི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྐབས་སུ་གསལ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོད་ཉིད་བཟུ། ༡ ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་དུལ་ག། ༢ ལྷག་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པས་ཞི་ག། ༣ ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་ཉེ་བར་ཞི་ག། ༤
ལུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྲུག་ག། ༥ སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་ག། ༦ སློབ་མ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་ག། ༧
སྤྲུལ་ཁས་ག། ༨ བརྩོན་བདེད་ལྡན་ག། ༩ བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ག། ༡༠ སྦྱོང་ལམ་སྤང་བའོ།

དགེ་བཤེས་ཁམས་ལུང་ག། ༣ འདི་ཉིད་ཡལ་སྤངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་མགོན་པོ་དང་། ལུས་ཁང་ལུས་
དཀར་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྤངས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ལོར་ཉན་གྱི་ཀ་ཀ་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་ལུལ་དུ་སྤྱོད་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་མཁན་པོ་གཞུང་དབང་དང་སློབ་
དཔོན་རག་མ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་མཁན་པོ་སྦྱོར་མོ་ལུང་བ་ཞིག་
པོ་དང་། སློབ་མ་དཔོན་དཔལ། གསང་སྟེ་བསློབ་དཔོན་དབང་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཉེ་འདུལ་

དགེ་སྦྱོང་། སྦྱིར་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་པ་ལྟ་ཅུ་མེད་རྗེས་འཇུག་གྲ་པ་གང་ཡིན་ལ་ཟེར་ཞིང་། མང་ཆེ་
བཞི་དགེ་སྦྱོང་ལ་གོ་དགོས།

དགེ་སྦྱོང་གི་དངོས་པོ། རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལས་ཡང་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲིམ་པ་གང་རུང་།
དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི། གཤེ་ཡང་སྤྲར་མི་གཤེ། ཁྲིས་ཀྱང་སྤྲར་མི་ཁྲོ། བརྟེག་ཀྱང་སྤྲར་མི་
བརྟེག། མཚན་བྱས་ཀྱང་སྤྲར་མཚན་མི་འབྲུ་བའོ། །

དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ། ཅི་མེད་ལས་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལས་མོ།
དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཞིག་ལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞིག་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་འདི་དོན།
དགེ་སྦྱོང་མགོ་རེག་། ལུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་དམའ་འབེབ་པའི་ཆོག་སྟེ། རབ་
བྱུང་ནས་སྐྱབ་ཅད་པ་རྣམས་ལ་ཟེར།

དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ། [མངོན]སངས་རྒྱལ།
དགེ་སྦྱོང་ལྟར་བཅོས་པ། དགེ་ཚུལ་སྦྱོང་མིན་ཡང་ཡིན་པ་ལྟར་བྱས་པ།
དགེ་སྦྱོང་དུ་ཁས་འཆེ་བ། དགེ་སྦྱོང་དགེ་ཚུལ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཡིན་པར་སྒྲོག་པ།
དགེ་སྦྱོང་དམ་པ་བྱུག་ལྟ། གནས། དངོས་པོ། ཆེད་དུ་བྱ་བ། ཐབས་མཁས་པ། རྣམ་པར་དག་པ།
བསྟོ་བ་དམ་པ།

དགེ་སྦྱོང་མེ་པོ། མགོ་སྐྱད་ཀྱང་ཕྱེད་སྦྱོང་དམ། ལ་མདོག་ཅན་གྱི་དགེ་སྦྱོང་དགེ་ཚུལ།
དགེ་སྦྱོང་། དགེ་བའི་སྦྱོང་ལས།
དགེ་སྦྱོང་གི་བར་གཅོད་གསུམ། སྒྲན་གསུམ་འདོད་པ། རྟེན་བཀྱར་འདོད་པ། བསོད་ནམས་འདོད་པ།
དགེ་མ། ① བཅུན་མ། ② [མངོན]ཞན་མོ། ③ སྦྱོལ་མའི་མཆོན་ཞིག
དགེ་མང་དགོན། སངས་རྒྱལ་དགེ་ལེགས་ཞེས་པས་བཟབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་
རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་མེར་བྱལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགེ་མར། འདས་པའི་དགེ་བ་སྦྱབ་ཕྱེད་མར། སྤར་གྱི་ཁྲིམས་སྦོལ་དུ་མི་བསད་ན་གསོད་མཁན་
དེས་འདས་པའི་བྱལ་མིར་དགེ་དོད་མར་སྦྱོད་དགོས་པ་དེར་ཟེར།
དགེ་མི་དགེ་བ་བཞི། དོན་དམ་པའི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི། ཀུན་སྦྱོང་གི། མཚུངས་ལྟན་གྱི་དེ་དག །ཡང་

ལུས་ངག་ཡིད་སོ་སོ་དང་ཐུན་མོང་གི་དགོ་བ་དང་སྤྲིག་པ་སྤྲིབ་པ་དེ་བཞིའོ། །
དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་བ་གསུམ། དང་པོ་དགོ་བ་ནི། སྤྲིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་
ཆོས་ལ་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་སྤྲིབ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དགོ་བ་སྤྲོས་པ་ནི་དགོ་བའོ། །དེ་ཡང་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། དགོ་འདུན་གྱི་བྱ་
གཞག་རན་མ་ཐག་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་སྤྱང་། སྤང་བ་བསམ་
གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བརྟེན་པ་གསུམ་ལ་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །མི་
དགོ་བ་གང་ཞེན། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིས་བྱ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་
ཉེས་པ་སྦྱོང་བའོ། །ལུང་མ་བསྟན་ནི། དེ་གཉིས་དང་མི་ལྟན་ཅིང་ཀུན་སྦྱོང་བྲག་པོ་མེད་པའོ། །
དགོ་ཅ། དགོ་པའི་རྩ་བ་སྟེ། རྣམ་པར་དཀར་པའི་ལས་སམ། བདེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚོད་
སྤྱིན་བསྟེན་བཀུར་སོགས།

དགོ་རྩ་ཆད་པ། རང་རྒྱུད་ལ་དགོ་པའི་སྣ་གང་ཡང་མི་གནས་པའི་སྤྱི་པོ་སྟེ། མི་དགོ་བ་བཅུའི་ནང་
ནས་ལོག་ལྟས་དགོ་རྩ་གཙོད་པར་བྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་ཆད་ལྟའི་བསྟན་
བཙོས་ངན་པ་ཐོས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་ལས། མེད་པས་སྤྱད་པ་ཅམ་མིན་པར། ལྟ་བ་སྤྱད་པའི་སྟོ་
ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་དེས་སོ་སྟེས་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོར་སྤྲིས་པས་དགོ་རྩ་ཆད་
དོ། །དེའི་དབང་གིས་ཆོས་སྦོང་གི་ལས་བསགས་ཏེ་མནར་མེད་དུ་སྤྲིས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མང་
བར་འགྱུར་རོ།

དགོ་ཅེའི་དགོན་པ། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མཐུག་ཏུ་བཟང་ལོས་བྱག་བཏབ། བྱབ་མཐའ་
རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་བདམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོ་ཚུལ། [བཟའ་རྒྱ། སོ་ཐར་རིས་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཅུ་དང་། ཆར་
གཏོགས་སྒྲངས་འདས་སོ་གཉིས་བསྐྱབ་བར་ཁས་ལེན་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྲིས་བྱ།

དགོ་ཚུལ་གྱི་ཉེས་བྱས་ལྟར་བ་བཅུ་གསུམ། སྤར་སྟོས་སྟོས་པ་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་བཅུ་དང་
རབ་བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་ཁྲིམ་པའི་རྟགས་སྦོང་བ། རབ་བྱུང་རྟགས་སྒྲངས་

པ། མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་བཅུ་གསུམ་མོ།
དགེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པ། དགེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཕུན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
ཅིང་། དགེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་བཅུ་རིམ་གྱི་འཆོའི་བར་དུ་
སྤོང་བར་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་ལྷན་ཁྲིམས།
དགེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པ། རང་དགེ་ལྷན་ལྷན་པ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཕུན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་ཅིང་། དགེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་བཅུ་རིམ་གྱི་འཆོའི་
བར་དུ་སྤོང་བར་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་ལྷན་ཁྲིམས།
དགེ་ལྷན་གྱི་སྤང་བྱ་ཡན་ལག་བཅུ་ ཅ་ལྷང་ཆང་འབྱུང་བ། གར་སོགས། བྲང་སོགས། མལ་ཆེ་
མཐོ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ། གསེར་དངུལ་ལེན་པ་ནམས་སོ། །
དགེ་ལྷན་གྱི་རགས་ལྟོག་བཅུ་ གསོད། རྩུན་སྒྲ། ལོག་གཡེམ། ཆང་། གར་སོགས། བྲང་སོགས།
མལ་སྟན་མཐོན་སོ། བྱི་འྱི་ཁ་ཟས། གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སྟེ་དགེ་ལྷན་གྱི་སྤང་བྱ་ཡན་ལག་
བཅུ་དང་མཆུངས་སོ། །
དགེ་ལྷན་གྱི་སྟོབ་དཔོན། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལཱའི་ནང་གསེས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་
དགེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པ་འཕོག་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སྟོང་།
དགེ་ལྷན་གྱི་བསྐྱབ་གཞི། དགེ་ལྷན་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཅ་བ་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པའི་སྤང་བྱ་
ནམས་སོ། །
དགེ་ལྷན་སྐྱབ་པའི་ཆོག ། དགེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་པ་འཕོག་པའི་ཆོག་སྟེ། སྤྱིར་བ་བར་མ་རབ་བྱུང་སྐྱབ་
པའི་ཆོག་སྟོན་དུ་སོང་ནས། དངོས་གཞི་འགལ་ཆུན་བཞི་དང་བཤལ། མཐུན་ཆུན་ལྔ་དང་ལྷན་
པའི་སྟོན་ས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་བྱེད་དུ་བྱས་པས་སྐྱབས་བརྟེན་
དང་། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དགེ་ལྷན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བདག་བརྟེན་དང་། བཙུན་པས་
བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་གཞན་བརྟེན་དང་། བཙུན་པས་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་བ་གཞན་བརྟེན་
དེ་བརྟེན་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་དུས་གོ་བརྟེན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བརྟེན་པ་སོགས་སྤྱིར་དངོས་
རྒྱུས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་སོ། །

དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ། སྤྲིག་ལྟ་ཅན་གྱི་དགེ་ཚུལ་ལ་ལྟུང་བ་སྐྱེད་ཅན་བཞུགས་པ་སྒོ་སོགས་སྒྲོག་ཀྱིང་
གྱི་རྒྱུན་གྱིས་བསྒྲོག་ཀྱང་མཐའ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའོ། །

དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་སྤྱད་པའི་ལྟུང་གྱིང་། ལྟུང་གྱིང་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། སྤྲིག་ལྟ་
མི་གཏོང་བ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་སྤྱེ་གནས་ནས་ཐབ་པའི་དགེ་ཚུལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་
ལས་མ་ཐུན་པའོ། །

དགེ་ཚུལ་ལ། [བཤམ་ཅིར་གྲུ།] སོ་ཐར་རིས་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒོམ་པ་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་བྱང་མེད།
དགེ་ཚུལ་མ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག། དགེ་བསྐྱེན་མ་དང་དགེ་ཚུལ་མ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་སྤྱིར་བཏང་པ་ཆོག་
བཞིན་ལས། དུམ་མཁན་མོའི་སྒྲ་ལོན་དུ་གནས་པའི་དགེ་སྒྲོང་མ་དེས་དང་པོར་དགེ་བསྐྱེན་མ་
དང་བར་མ་རབ་བྱུང་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྒོམ་དཔོན་མ་དེས་དགེ་ཚུལ་མར་སྐྱབ་པར་གྱེད་པའོ། །

དགེ་ཆོག་ས། དགེ་བའི་ཆོག་ས་ཏེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོག་ས།

དགེ་མཚན། ① བཟ་ཤིས་པའི་ལྷས་དང་ལེགས་པའི་རྟགས་མཚན། ② བན་ཡོན་དང་། བན་ཐོགས་
པའི་འབྲས་བྱ། སྒོམ་སྒྲོང་གི་དགེ་མཚན། དགེ་མཚན་མེད་པ། མི་རེ་རེ་ལ་དགེ་མཚན་རེ་
འདུག །པ་ལུལ་གྱི་དགེ་མཚན་གྱིས་སྤྲུགས་སོགས་པ།

དགེ་གཞོན། དགེ་སྤྲུག

དགེ་འོས་སྒོམ་བྲ། འབྱུང་འབྱུར་དགེ་གན་གྱི་དམིགས་སྒོར་འགོ་མཁན་ནམས་གྱི་སྒོམ་སྒྲོང་གྱིང་
ལུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་གྱི་སྒོམ་བྲ།

དགེ་གཡོག། དགེ་བསྐྱོས་གྱི་གཡོག་པོ།

དགེ་རུ་དགོན། མིང་གཞན་དགེ་རུ་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་ཟེེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དགེ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྒྲོང་སྒྲོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་གྱི་མོ་ཇོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགེ་ལས། དཀར་པའི་ལས་ཏེ་བདེ་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ།

དགེ་ལུགས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་སྒོམ་བཏོད་དར་རྒྱས་མཛད་པའི་
མདོ་སྤྲུགས་བཤད་སྐྱབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་མཁན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ།

དགེ་ལུགས་པའི་གྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞུ་མོ་མེད་པོ་ཡིན་པས་ཞུ་མོར་བཤང་ཟེད།
དགེ་ལུགས་པའི་སྤང་མའི་གཙོ་བོ་གསུམ། སྤྲེལ་བྱ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤང་མ་སྟེ། སྤྲེལ་
རས་གཟིགས་སྤང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་སྤྱད་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་བྲག་རྒྱག་པ། སྤྲེལ་
བྱ་འབྲིང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྤང་མ་སྟེ། གསང་བདག་བྲག་ན་དོ་རྩེ་སྤང་མའི་རྣམ་
པར་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྤྲེལ། སྤྲེལ་བྱ་ཆུང་དུའི་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་དང་།
འཆི་བ་མི་རྟག་པ། སྤྲེལ་པས་འགྲོ་ལས་འབྲས་སོགས་དང་། ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྷ་བའི་སྤང་མ་སྟེ།
རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྤང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལོ། །

དགེ་ལེགས། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཆོགས་པའམ་བཟ་ཤིས།

དགེ་ལེགས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཆོགས་པ། བཟ་ཤིས་འདོད་དགུ་འཛོམས་པ།

དགེ་བཤད་སྤྲེག་བཤོལ། ཁེ་ཉེན་གསལ་པོར་བཤད་དེ་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་པ།

དགེ་བཤེས། གླང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཉེ། ཡོན་ཆད་ཀྱི་གོ་མིང་ཞིག་
ཡིན། ལྷ་སའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ལྷ་རམས་པའི་དགེ་བཤེས་
དང་། ཆོགས་རམས་པའི་དགེ་བཤེས། རྩོད་རམས་པའི་དགེ་བཤེས། གླིང་བསེའི་དགེ་བཤེས་
བཅས་རིམ་བཞི་ཡོད།

དགེ་བཤེས་ང་འབྲ་བ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་སྤྲེལ་ཆོགས་ཀྱིས་རང་གི་འབྲ་རིས་
གྲིས་པའི་ཐང་ག་ཞིག

དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཆོས་གྲུབ། འབྲས་སྤངས་སྟོང་གསལ་གླིང་གི་དགེ་བཤེས་ཡིན། མཆན་
གཞན་གདན་མ་སྟོང་སྤྱད་ཞུ་བ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཙོང་ལའི་ལྷགས་སྟག་གྱུ་ལོ་༡༩༤༠ལོར་
ཁམས་ལྷན་མ་ཁུལ་དུ་སྤྱུ་འཁྲུངས། སྤྱི་ཆུང་དུས་དབྱུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤངས་སྟོང་གསལ་
གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ལྷན་མ་སྟོང་ཆོས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྟོན་གཉེར་གནང་། རྩེ་སྤྲེལ་རམས་པའི་གྲ་སྟོང་མཛད་ནས་
མཁས་པའི་གྲགས་བཅོམ། དགྲང་ལོ་ང་ལྷ་ཅོམ་ལ་སྤྲིན་བདག་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་ནག་
རི་བོ་རྩེ་ལྷར་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྟོར། བཀའ་ཚིམ་ཆུལ་དང་ཆུལ་མ་ཡིན་པ་

ནས་པར་འབྲེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིག་པའི་ཉིན་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་པར་འབྲེད་པའི་
གཏམ་སྒྲུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་དེའི་རང་འབྲེལ་སོགས་མཛད། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཙུམ་པེ་བས་
པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

དགེ་བཤེས་སྟོན་པ། རྫོང་པོ་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་མིང་།

དགེ་བཤེས་གྲག་དཀར་པ། ༡༩ལམ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཚུགས་ཙུམ་པེ་འདི་
ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིད་ལོད་ཉང་བཞུགས་པ་ལོང་ཁར་བཟ་གིས་ཆོས་སྒྲིང་བཏབ་སྟེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་
བཅུགས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ལོར་དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་
སྤྲུངས་པ་བཞུགས་ནས་སྤྱ་གཤེགས།

དགེ་བཤེས་ཞང་སུམ་ཐོག་པ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཤིག

དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། འདི་ལ་རྫོ་སྤེས་དགེ་བཤེས་ཤེས་ཡང་ཟེད། མདོ་སྤྱད་རྫོ་སྤེས་
གསེར་མོ་ལྷོངས་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཉོར་ཡུང་པ་ཞེས་པའི་གོང་སྟེར་ཡལ་ལྷ་
ཡུང་སྤྱབས་དང་། ཡུམ་ལྷ་ཡུང་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤམས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༤༧ལོར་སྤྱ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་པའི་ས་གྲི་ལོར་འབྲས་སྤྲུངས་སྒོ་མང་བྲུ་ཆང་གི་དགེ་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆའི་བྱུང་ནས་རབ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་
ལེགས་པར་བཞེས། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྤྱ་ཐེང་བཞི་པ་བསྐྱལ་བཟང་ཐུབ་
བསྟན་དབང་ལྷག་སོགས་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པའི་སྐྱ་མ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་བྱ་ལྔ་པེ་བས་པ་རབ་
བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༨ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་༡ ཉིན་མཚོ་སྟོན་དུ་སྤྱ་གཤེགས།

དགེ་སེམས། ལེགས་ལམ་ལ་མོས་པའི་ཡིད། དགེ་སེམས་སྦྱེ་བ།

དགེ་སྟོང་། [རྟེན་གྱི་སོ་ཐར་རིས་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། འདུལ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅ་གསུམ་
སྤྲུང་བར་ཁས་ལེན་ཅིང་དེའི་སྟོམ་པ་ཆོ་ག་བཞིན་ལེན་པའི་གང་ཟག། ཁིང་གི་ནས་གངས་
ནགས་གནས་དང་ཆངས་སྟོད་དོ། །

དགེ་སྟོང་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཅ་གསུམ། ཅ་བ་པམ་པ་བཞི། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ།

སྤང་ལྷུང་སྤུམ་རྩ། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྩ། སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྩ་
དང་བརྩ་གཉིས་བཅས་སོ། །

དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན། དགེ་སློང་བཞི་སྟེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆོགས་པ།

དགེ་སློང་གི་དངོས་སོ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ།

དགེ་སློང་གི་ཆོས་ལྷ། སྟོན་པ་གསེར་རྩང་ཡན་ཆད་ལྷན་པ་དང་། ལུས་ཐ་མལ་བ། ཤེས་པ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་མ་དབྱེད་བ། དམན་པའི་གང་ཟག་མིན་པ་བཅས་ལྷའོ། །

དགེ་སློང་གི་སྟོན་པ། རི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་གཞན་གཞོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སློང་བར་
ཁས་ཁྲུངས་པའི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོན་པ།

དགེ་སློང་གི་ཉེར་ལྷན་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དུག ། ༡ ལྷམ་སྦྱར། ༢ ལྷ་གོས། ༣ མཐང་གོས། ༤ གདིང་ག།
༥ ལྷུང་བཟེད། ༦ རྩ་ཆགས་སོ། །

དགེ་སློང་གི་སྤང་བྱ་ལྷག་མ་བརྩ་གསུམ། ༡ ལུ་བ་འབྲིན་པ། ༢ འཁྲིག་ཆོག ། ༣ ལུས་རེག ། ༤ སྦྱོན་
༥ ལྷེན་བཀྱར། ༦ ཁང་ག། ༧ ཁང་ཆེན། ༨ གཞི་མེད་དང་། ༩ བག་ཅམ། ༡༠ དགེ་འདུན་དབྱེན་
དང་། ༡༡ དེ་རྗེས་བྱོགས། ༡༢ བྱིས་སྦྱོན་འབྲིན་དང་། ༡༣ བཀའ་སློབ་མི་བདེ་བའོ། །

དགེ་སློང་གི་ཅ་བའི་ལྷུང་བ་བཞི། མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ། མ་བྲིན་པར་ལེན་པ། སྟོག་གཅོད་པ། རུན་
དུ་སྦྱ་བ་ནམས་སོ། །འདི་ལ་ཐམས་པ་བཞི་ཡང་ཟེད།

དགེ་སློང་གི་རྩལ་ཁྲིམས་ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷ། ཐམས་པའི་སྟེ། ལྷག་མའི་སྟེ། ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྟེ། སོ་སོར་
བཤགས་པའི་སྟེ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེའོ། །

དགེ་སློང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་བརྩ་གསུམ། ལྷམ་སྦྱར་དང་། ལྷ་གོས་དང་། མཐང་གོས་དང་། ཤེས་
ཐབས་དང་། ཤེས་ཐབས་ཀྱི་གཞན་དང་། རུལ་གཞན་དང་། རུལ་གཞན་ཀྱི་གཞན་དང་། དགོང་
ཕྱིས་དང་། རྒྱག་གཞན་དང་། པ་དགའ་བ་དང་། སྤྲ་གཞན་དང་གདིང་བ་དང་། དབྱར་ཀྱི་གོས་
རས་ཆེན་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་རྣམས་སོ། །

དགེ་སློང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུག ། ཆོས་གོས་རྣམས་གསུམ། ལྷུང་བཟེད། རྩ་ཆགས། གདིང་ག།

དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་བྱ། དགེ་སློང་རྣམས་པ་རྩལ་ཁྲིམས་སྦྱ་བཅས་པར་མཛོད་པའི་ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷ།

ནས་གསེས་དབྱེ་བཞིས་བརྒྱ་བཅུ་ཙ་གསུམ་མོ།
དགེ་སློང་དག་བཅོམ་པ། མི་སློབ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་དག་
ཆོགས་མ་ལུས་པ་བཅོམ་བཞིན་པ།
དགེ་སློང་སྐྱབ་པའི་ཆོག་། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོག་ཆང་མ་ལ་མ་ནོར་མ་འབྲུགས་པ་དང་། བྱེ་
ཐག་སློང་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་སྟེ། སློང་བ་མངོན་གྱུར་དང་པོ་ནས་དགུ་བའི་བར་གྱི་
ཆོས་རྣམས་སྟོན་ལ་སོང་ནས། དངོས་གཞི་ལས་མངོན་གྱུར་གྱིས་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་
ཆགས་པའི་སློན་ནས་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ཐོབ་མཆོམས་ཀྱི་
དུས་ལོ་བརྗོད་པ་དང་གངས་པ་ལ། བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་པ་བཅས་བྱུབ་པའོ། །
དགེ་སློང་ལྷ། སློང་བའི་དགེ་སློང་། མིང་གི་དགེ་སློང་། ཁས་འཆེས་པའི་དགེ་སློང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་
ཀྱི་དགེ་སློང་། ཉོན་མོངས་བྲལ་བའི་དགེ་སློང་འོ། །
དགེ་སློང་བཅུ་དབུ་སྟེ། ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་འཕགས་པ་མོ་ལྷ་འགལ་བྱས་བསྟེན་རྫོགས་གནང་
བར་བརྟེན་བྱིན་ཆད་དེ་ལྷར་བྱས་ན་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་པར་བཅས་པ་མཛད་ཚུལ་དེའི་སློང་གཞིའི་
སྐབས་སུ་གསལ།
དགེ་སློང་བདེ་བྱེད། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་པ་དེས་རིག་པའི་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འབུམ་ཐག་བཅུ་གཉིས་པ་ཞིག་བཅུམས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་སུན་འབྱིན་བྱས་པ།
དགེ་སློང་རྣམ་པ་ལྷ། སློང་བའི་དགེ་སློང་དང་། མིང་གི་དགེ་སློང་། ཁས་འཆེས་པའི་དགེ་སློང་།
བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སློང་བཅས་ལྟའོ། །
དགེ་སློང་རྣལ་འབྱོར་པ། སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་དགེ་སློང་།
དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན། རྒྱ་གར་ན་ལེ་རྒྱར་སྐྱབ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ཐོབ་པའི་མཆོན།
དགེ་སློང་མ། ཁྱིལ་ཁྱིམ། སོ་ཐང་རིས་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། བསྐྱབ་ཁྱེམས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཙ་
བཞེ་བསྐྱང་བར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྟོན་ལྷན་གྱི་བྱད་མེད།
དགེ་སློང་མ་སྐྱབ་པའི་ཆོག་། ཉེན་དགེ་སློང་མའི་སྟོན་པ་སྐྱངས་ནས་ལོ་གཉིས་ལོན་པའི་གང་ཟག་
སྟེ། ཁྱིམ་སོ་བཟུང་ན་ལོ་བཅུ་གཉིས། མ་བཟུང་ན་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ལ། དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་

ལྷག་མའི་ཆོས་གོས་ནམ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དུ་རྩལ་གཟན་དང་ཤིང་དབྱང་བཅད་གཉིས་བསྒྲན་
པའི་ཆོས་གོས་ལྷ་དང་བཅས་པའི་རྟགས་སྤྱི་ན། བར་ཆད་བྱིས་ཏེ་ཆངས་སྤྱོད་ཉེར་གནས་གྱི་
སྤྲོམ་བ་སྤྱི་ན། དེ་ནས་དགེ་འདུན་པའི་ཆོགས་བསྒྲན་ཏེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པས་
གསོལ་བཞིའི་ལས་ཆོག་གིས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ཤིང་། རྗེས་གདམས་དག་བརྗོད་ལའང་པམ་
པ་བརྒྱད་དང་ལྷེ་ཆོས་བརྒྱད་སོགས་འཕྲི་བསྒྲན་བྱེད་དགོས་ཀྱང་བོད་ཡུལ་འདིར་དགེ་སྤྱོད་པ་
དང་དགེ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པའི་སྤོལ་ཐོག་མ་ནས་མ་བྱུང་ངོ་། །

དགེ་སྤྱོད་མ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས། བཅུན་མ་ལ་དགེ་སྤྱོད་མའི་སྤྲོམ་པ་འཕོགས་པའི་བྱ་བ།
དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། དགེ་སྤྱོད་
མའི་སྟོན་པར་མ་བསྐྱོས་བཞིན་དུ་དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །

དགེ་སྤྱོད་མའི་བསྐྱབ་བྱ། པམ་པ་བརྒྱད་དང་། ལྷག་མ་ཉི་ཤུ། སྤང་ལྷུང་སོ་གསུམ། ལྷུང་བྱེད་བརྒྱ་
དང་བརྒྱད་ཅུ། སོར་བཤགས་བཅུ་གཅིག་ཉིས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་བཅས་སུ་མ་བརྒྱ་
བྱག་ཅུ་ཅ་བཞིའོ། །

དགེ་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་བྱའི་བསྐྱབ་བྱ་བཅུ་བདུན། ལུང་ལས་གསུངས་པར། རབ་བྱུང་གསོ་སྤྱོད་གཞི་
དང་ནི། དགག་དབྱེ་དབྱར་དང་ཀོ་ལྷགས་གཞི། སྤན་དང་གོས་དང་སྤ་བརྒྱད་དང་། ཀློ་ཤེས་དང་
ལས་གྱི་གཞི། དམར་མེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། སྤྱོད་དགསོ་སྤྱོད་གཞིག་པ་དང་། གནས་
མལ་དང་ནི་ཚོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནམས་བསྐྱས་པའོ། །

དགེ་སྤྱོད་མའི་ལྷེ་བའི་ཆོས་བརྒྱད། ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་དགེ་སྤྱོད་དགེ་འདུན་ལས་གདམས་དག་
འདོན་བ། དགེ་སྤྱོད་གི་དགེ་འདུན་མེད་པའི་ས་སྤྱོགས་སུ་དབྱར་ཁས་ལེན་བ། དགག་དབྱེ་བྱེད་
པའི་ཆོ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་བྱེད་བ། དགེ་སྤྱོད་མས་མཁན་པོ་བྱེད་པའི་ཆོ་གཉིས་ཀའི་
དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་གཞུག་བ། དགེ་སྤྱོད་ལ་ཙོ་མི་འདྲི་བ། དགེ་སྤྱོད་ལ་ལྷུང་བ་
སྤྱོད་བཅ་མི་བྱེད་བ། མགུ་བ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་སྤྱོད་པའོ། །

དགེ་སྤྱོད་མའི་ལྷུང་བྱེད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ༡མ་ལོན་པས་ཉེ་བར་འཛོག་བ། ༡འཁོར་ཉེ་བར་འཛོག་
བ། ༡འཁོར་མང་པོ་ཉེ་བར་འཛོག་བ། ༢ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་པར་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་

བྱེད་པ། ༡ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ༢ཁྱིམ་སོ་བརྒྱུད་བ་ཆིགས་ལས་འདས་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ༣ཁྱིམ་སོ་མ་བརྒྱུད་བ་ཆིགས་ལས་འདས་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་བྱེད་པ། ༤བསྐབ་བ་ལ་མ་བསྐབ་བ་བསྟེན་རྫོགས་པ། ༥བསྐབ་བ་ལ་བསྐབས་བ་བསྟེན་རྫོགས་མི་བྱེད་པ། ༦འཆོས་འཆོང་པ། ༧འཕྲིད་པ། ༨འཕྲོར་མང་པོ་གསོག་པ། ༩མ་གནང་བ་སྤྱད་པ། ༡༠འབྲུལ་བ་མོ་སྤྱད་པ། ༡༡སྒྲུམ་མ་སྤྱད་པ། ༡༢སྒྲུ་དན་ས་གཟིང་བ་སྤྱད་པ། ༡༣ཅུང་ཁྲོལ་ཅན་སྤྱད་པ། ༡༤པན་མི་འདོགས་པ། ༡༥པར་ཆད་མི་འདྲིན་པ། ༡༦བསྐབ་བ་ལ་མི་སྒྲོབ་པ། ༡༧ནད་གཡོག་མི་བྱེད་པ། ༡༨འདོད་བ་བསྟེན་པ། ༡༩འདོད་བ་བསྟེན་པ་ལྟར་འཆོས་པ། ༢༠འདོད་བ་བསྟེན་པ་ལྟར་གཞོད་པ། ༢༡འཕྲིན་པར་བྱ་བ་འཆོས་པ། ༢༢དབེན་བ་སྐྱབས་ཡོད་པར་ཁྱིམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེང་པ། ༢༣དེར་དགེ་སྦྱོང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེང་པ། ༢༤སྒྲག་པ་མེད་པར་ཁྱིམ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེང་པ། ༢༥དེར་དགེ་སྦྱོང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེང་པ། ༢༦ཁྱིམ་པའི་རྒྱ་བར་གཤུབ་ཅིང་སྐྱ་བ། ༢༧ཁྱིམ་པས་གཤུབ་ཅིང་སྐྱ་བ་ཉན་པ། ༢༨དགེ་སྦྱོང་གིས་རྒྱ་བར་གཤུབ་ཅིང་སྐྱ་བ། ༢༩དགེ་སྦྱོང་གིས་གཤུབ་ཅིང་སྐྱ་བ་ལ་ཉན་པ། ༣༠ཁྱིམ་བ་ལས་རིག་བ་ལེན་པ། ༣༡ཁྱིམ་བ་ལ་རིག་བ་སྒྲོག་པ། ༣༢སྐྱུ་ཐབས་ཀྱིས་མ་བཅིངས་ཤིང་འཁྲོལ་དུ་འཇུག་པ། ༣༣ཕྱ་འཆོ་པ། ༣༤ཁྱིམ་གཞན་དུ་མཚན་མོ་ཉལ་པ། ༣༥མཚན་མོ་མ་བཞགས་པར་སྐྱབས་ཡོད་པར་ཉལ་པ། ༣༦མཚན་མོ་དགེ་སྦྱོང་མ་གཞན་མེད་པར་ཉལ་པ། ༣༧འོངས་སྦྱོད་ཅིང་གནས་བ་བཏང་པ། ༣༨རང་གི་ལུས་ལ་དགེ་སྦྱོང་མ་དང་། ༣༩དགེ་ཚུལ་མ་དང་། ༤༠ཁྱིམ་བ་མོ་དང་། ༤༡སྟེགས་མོས་ཐིམ་བྱིས་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་དང་། ༤༢བྱད་མེད་གཞན་གྱིས་བཟུ་བ་འལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ། ༤༣ལུས་ལ་ཐི་ཞིས་སོས་སྤྱད་པ། ༤༤འབྲུ་མར་གྱི་ཆིས་མས་སྤྱད་པ། ༤༥ཆུ་ལ་འོངས་སྦྱོད་པ། ༤༦བྱ་ཤེལ་སྤྱད་པ། ༤༧སོ་མངས་ཀྱིས་སྤྱད་པ། ༤༨སྐྱུ་གཤེད་ཀྱིས་སྤྱད་པ། ༤༩དེ་གསུམ་ཆར་གྱིས་སྤྱད་པ། ༥༠སྐྱ་བརྟན་བཀལ་པ། ༥༡ཁྱིམ་པའི་རྒྱན་ཐོགས་པ། ༥༢བྱོ་རྩུང་པ། ༥༣སྒྲུ་ལེན་པ། ༥༤རིལ་མོ་བྱེད་པ། ༥༥གཤུགས་ཐོགས་པ། ༥༦མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་པ། ༥༧ཁྱིམ་པའི་ལོག་བསྟེན་བཀྱར་ཉམས་སུ་སྦྱོང་པ། ༥༨ཐུགས་ཐུབ་དུ་བྱིས་གཞོད་བྱེད་པ། ༥༩ཁྱིམ་བ་ལ་ལོག་

ཐབས་བྱེད་པ། ༤༧དགེ་སྤྱོད་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གོས་བདག་གིར་བྱེད་པ། ༤༨ཐས་འཆོང་པ།
 ༤༩ཁྱིས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། ༥༠ཁང་ལས་བྱེད་པ། ༥༡ཐུན་བཅོས་བྱེད་པ། ༥༢ལྟོ་འདུན་ལས་
 བྱུར་པ། ༥༣ལྟོ་གོས་མི་འཆང་པ། ༥༤ཆོགས་པར་དབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྩི་བསྟེན་པ། ༥༥ཕྱེ་
 གཤམ་མི་འཆང་བ་དང་། ༥༦ བཟ་བཤམ་ལ་འབྱུང་འཛུགས་པ། ༥༧གསུ་བེལ་ལས་བྱུར་བ་
 གསུམ། ༥༨ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ལ་མ་གྲུས་པ། ༥༩རྒྱལ་མཆན་བཟུང་བ། ༦༠བསྐྱུགས་པ་
 དང་། ༦༡གནས་དང་། ༦༢ཁྱིམ་བ་དང་། ༦༣ཆེད་བ་དང་། ༦༤ཆོས་ལ་མེར་སྐྱ་བྱེད་པ་ལྟ།
 ༦༥དབྱར་ཁང་ནས་དགེ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པ། ༦༦ཕྱ་ནས་གནས་པ་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུར་པ། ༦༧མཐོ་
 འཆམ་པ་ལས་བྱུར་པ། ༦༨ལོག་པར་སྟོན་པ། ༦༩མི་བསྐྱན་བས་རྣམ་པར་འགྱུར་པ། ༧༠དགེ་
 སྤྱོད་མའི་ཆོགས་ལ་བརྟུས་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། ༧༡སྤྱོད་པ་དང་། ༧༢དགེ་སྤྱོད་ལ་རྟུས་འཐོར་བ་
 ལྟེ་བརྟུས་ཐབས་བྱེད་པ། ༧༣འབྲུག་ལོང་ཡལ་བར་འདོར་པ། ༧༤སྒོ་མ་ཐུན་པར་མི་བྱེད་པ།
 ༧༥རྒྱ་མ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་དགེ་སྤྱོད་ལས་གདམས་དག་དང་ཐེས་སུ་བསྐྱན་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་
 མི་བྱེད་པ། ༧༦དགེ་སྤྱོད་མེད་པར་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་པ། ༧༧དེར་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་དང་།
 ༧༨གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ། ༧༩ལྷུ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པ་བཞི།
 ༨༠དབྱལ་པོ་སྐྱོ་བསྐྱུར་སྤྱོད་པ་དང་། ༨༡བག་ཡངས་སུ་བྱ་བའི་ཆོགས་པ་མི་སྤྱིན་པ།
 ༨༢གོས་འགོད་པའི་བྱིར་མི་སྤྱིན་པ་དང་། ༨༣དབྱར་ཁང་ཡལ་བར་འདོར་པ། ༨༤དབྱར་
 བར་དུ་སྤོངས་རྒྱ་བ། ༨༥དབྱར་གྱི་འོག་ཏུ་དེར་མི་འགོ་བ། ༨༦ལྷུ་ལ་འཁོར་དོགས་པ་དང་
 བཅས་པར་འགོ་བ། ༨༧མི་མ་ཐུན་པ་དང་བཅས་པར་འགོ་བ། ༨༨ཚུངས་བྱེད་པ།
 ༨༩སྐབས་མ་བྱེ་བར་འདི་བ། ༩༠ཕྱེ་སར་གཅིག་བྱུར་འགོ་བ། ༩༡རྩྭ་སྟོན་པོ་བཤའ་བ་
 འདོར་བ། ༩༢ཆེག་པའི་པག་ཏུ་མ་བཞུས་པར་བཤའ་གཅི་འདོར་བའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། །

དགེ་སྤྱོད་མའི་བསྐྱེད་བྱ་སུམ་བརྒྱ་རེ་བཞི། ཅ་བའི་ལྷུང་བ་པམ་པ་བརྒྱད། ལྷག་མ་ཉི་ལྔ། སྤང་ལྷུང་
 སོ་གསུམ། ལྷུང་བྱེད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཟླ། སོར་བཤགས་བཅུ་གཅིག། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་
 གཉིས་སོ། །

དགེ་སྤྱོད་མི་ལྟ། གཞུ་བས་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ། བྱ་བུ་ཨེ་བག་ཤ། ཏུ་བྱང་བེ་ཏ། རྒྱངས་དཔལ་གྱི་

མེད་གེ འཕྲེ་རྒྱལ་བའི་སྒོ་ཕྱོས་བཅས་ལུ་ལོ།

དགེ་སྒོང་གསར་བྱ། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ།

དགེ་སྒོང་གསུམ། སྤྲུམ་བཟོན་གྱི་དགེ་སྒོང་གསུམ་སྟེ། ཉགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དགེ་སྒོང་། མིང་གི་
དགེ་སྒོང་། ཡང་དག་པའི་དགེ་སྒོང་བཅས་སོ། །

དགེ་སྒོ་བ། དགེ་ཆན་དང་སྒོ་བ་མ།

དགེ་སྒོ་བ་མ། [ཤིན་ལྷ་ཆམ] སོ་ཐར་རིས་བདུན་གྱི་ཡ་བྱལ་ཞིག་སྟེ། དགེ་ཚུལ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་
སྒོང་མའི་སྒོ་བ་པ་མ་ཞུས་པོང་ལོ་གཉིས་སུ་རྩ་བའི་ཆོས་བྱུག་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོས་བྱུག་
བཅས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་བ་པ་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་བྱད་མེད།

དགེ་སྒོ་བ་མ་སྐྱེ་བ་པའི་ཆོག་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ལོ་གཉིས་སུ་མ་ཆང་བའི་དགེ་ཚུལ་མ་ལ་
སྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཁྱིམ་སོ་མ་བཟུང་ན་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་དང་བཟུང་ན་ལོ་བཅུ་
ལོན་པ་དེ་ཉིད། ལུལ་དབུས་སུ་དགེ་སྒོང་མ་བཅུ་གཉིས་དང་། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་བྱུག་ཆོགས་
ཀྱིས་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་དགེ་སྒོ་བ་མའི་སྒོ་བ་པ་སྟེན། དེའི་རྗེས་སུ་རྩ་བའི་
ཆོས་བྱུག་དང་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོས་བྱུག་གི་བསྐྱེད་བྱ་བཟོན་པ་རྣམས་སོ། །

དགེ་སྒོ་བ་མའི་སྒོ་བ་པ། རང་དགེ་སྒོ་བ་མའི་སྒོ་བ་པ་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བུན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་ཅིང་། རྩ་བའི་ཆོས་བྱུག་དང་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོས་བྱུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིང་བྱ་
རྣམས་ལོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྒོང་བར་ཁས་སྐྱེད་པའི་རིས་འབྱུང་གི་རྒྱལ་ཁྱིམ་ས།

དགེ་སྒོ་བ་མའི་བསྐྱེད་བྱ། དགེ་ཚུལ་མའི་སྒོ་བ་པའི་སྟེང་། རྩ་བའི་ཆོས་བྱུག་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་
ཆོས་བྱུག་བསྐྱེད་བྱ།

དགེ་ལོ། [ཤིས་བཟོན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྤྲ་སྟེ་ཡག་པོ་ཞེས་པའི་དོན། ལེགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་
ལ་དགེ་འོ་དགེ་འོ་ཞེས་བསྟོན་པར་བྱེད་དོ། །

དགེས་པ། དགེས་པ་དང་གཅིག །

དགེས་པ་དོ་རྩེ། དགེས་པ་དོ་རྩེ་དང་གཅིག །

དགོ་དགོ། །པ་བ་དགོ་དགོ་སྟེ་ཤ་མོའི་རིགས་ཤིག

དགོ་བ། རི་དྲགས་ཤིག །རི་དྲགས་དགོ་བ་ལ་མཚོན་འཕངས་ཏེ་པལ་མོ་ཆེ་ནི་བྱེད་སོང་།
དགོ་བ་མེ་ཏོག །དབྱར་སྟོང་སྐྱེ་བའི་མེ་ཏོག་ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་ཅན།
དགོ་བུ། རི་དྲགས་དགོ་བའི་བུ་ཙོ།
དགོ་སྟོག །དགོ་བའི་པགས་པས་བཅོས་པའི་གོས།
དགོག །[[བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ།] འདས་དང་མ་འོངས་པ་ལ། བཀོག །ད་ལྟ་བ་ལ་དགོག །སྐྱལ་ཆོགས་
ལ་ཁོགས། ཤིང་སྟོང་གི་རྩ་བ་བཀོག་དགོས།
དགོག་ཏུ་བྱིན་པ། [རྟིང] ① ལོ་ཁྱ་བར་གྱུར་པ། ② རྟོག་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། ཐུག་ཏུ་བྱིན་པ།
དགོག་པ། འདོན་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་འགོག་པའི་མ་འོངས་པ།
དགོང་། དགོང་མོའི་བཟང་བཏུང་གི་མིང་། པལ་ཆེར་ཐུག་པ་བཀོལ་བ་ལ་དགོང་བཀོལ་ཞེས་ཟེར།
དགོང་ཀ ཉིན་མོར་ཆགས་པ་དུ་བྱེ་བའི་མཐའ་མ།
དགོང་ཀའི་གིབ་སོ། [ཉི་མ་རུབ་རེ་ལ་བཞུད་མཚམས་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིའི་གིབ་མ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་
མཁྱོགས་པོར་ཐོན་འགོ་བའི་ལ་ཟེར།
དགོང་མ་བདལ། རྟོན་བ་རྣམས་རྒྱན་ཐུན་གྱི་མ་བ་བདའ་བའི་དུས་ནི་ཞོགས་པ་སྐྱ་མོ་དང་། དགོང་
མོ་ཉི་མ་གིབ་ཐེས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡིན། འདིར་དགོང་མོའི་དུས་སུ་མ་བགས་ད་པའི་ཆེད་དུ་རི་ལ་
འགོ་བའི་དོན་ཡིན།
དགོང་བཅད། ཉིན་གྱང་ཡོལ་མཚམས་ནས་སང་ཉིན་སྟོང་བར་ཁ་ཟས་སྟོང་བ།
དགོང་ཆ། དུས་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་སྟེལ་གྱི་དུས།
དགོང་ཆས། [[ཡུལ་]རུབ་མོ་དང་། བྱི་རྩོའི་ཐ་ཆས།
དགོང་ཐ། བོད་ལུགས་ལ་ཉིན་རེ་ལ་བཟང་བཏུང་ཐེངས་ལྔ་རེ་བཞེས་སོལ་ཡོད་པའི་དགོང་མོའི་
བཟང་བཏུང་གི་མིང་།
དགོང་འཇམ། དགོང་མོའི་ཐུག་པ།
དགོང་ཉུག །བྱི་རྩོར་རི་དྲགས་གསོད་དུ་འགོ་བའི་མིང་།
དགོང་ཐུན། ཆོས་སྟོད་ཀྱི་བྱི་རྩོའི་ཐུན།

དགོང་དུས། ཉི་མ་ཕྱི་རྩེ་དུས།

དགོང་ཟླ། ཉི་མ་ཕྱི་རྩེ་དུས།

དགོང་འདེབས། ཞག་ས་ཕྱེད་པ། རོ་རུབ་ལྷ་སར་དགོང་འདེབས་པ། ལྷ་ཁ་བཟང་སར་དགོང་བཏབ།

དགོང་འདོན། བོད་དུ་བྱིས་ཆང་སོ་སོས་དགོང་མོའི་ཟ་མ་ཐོས་ཇེས་བཟའ་མི་ཆང་མས་མཉམ་དུ་

སྒྲུལ་མ་དང་། སྐབས་འགོ་ཁྱར་འདོན་བྱ་སོ་ལ་གྱི་མིང་།

དགོང་བ། [ཆིང་]སྐད་པ།

དགོང་མལ། ཞག་པོར་སྒྲོད་ས། ཉི་མ་མ་རུབ་གོང་ནས་དགོང་མལ་པ།

དགོང་མོ། ཉིན་མོར་ཆ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་མཐའ་མཐུ་ཉལ་བའི་དུས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཉིན་

མོའི་མཐའ་དང་། ཐུན་མཆོམས། པ་སྐྱེས། མོད་བཅས་སོ། །

དགོང་ཆོགས། དགོང་མོའི་མཆོན་ཆོགས་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པ་སོགས།

དགོང་ཞག། དགོང་མོའི་ཞག་མ།

དགོང་ཞོགས། དགོང་རྫོ་དང་ཞོགས་པ།

དགོང་ཟན། ཕྱི་རྩེ་འཕ་དགོང་མོའི་ཟས།

དགོང་ཟས། ཕྱི་རྩེ་འཕ་དགོང་མོར་བཟའ་བྱའི་ཟས།

དགོངས་སྒོར། བྱ་བྱེད་གང་བྱེད་དགོས་བཀའ་འདྲི་གོས་སྒྲར་ལྷ་བ།

དགོངས་འགལ། སེམས་འཁྲུགས་པའམ་ཆོག་པ་ཟ་བ། ད་རེས་བཀའ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་མ་ཐུབ་པའི་

དགོངས་འགལ་མ་བཞེས་རོགས་གནང་།

དགོངས་འགྲེལ། ཚུམ་པ་མོའི་དགོངས་དོན་ལ་འགྲེལ་པ་རྒྱག་པའི་མིང་།

དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས། སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་ཡི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་བྱིར་རྒྱ་གར་གྱི་

མཁས་པ་མང་པོས་བརྒྱུམས་པའི་གཞུང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་པ་བོད་དུ་བསྐྱར་བ་གང་ཡོད་ཚུགས་

བསྐྱིགས་བྱས་པ་ལ་བསྟན་འགྲུར་ཟེར།

དགོངས་དངོས། རྫོང་བབས་པ།

དགོངས་མངའ་བ། བྱེད་གྱིས་མཁུན་གསལ་དེ།

དགོངས་བཅད། སེམས་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པ།
དགོངས་མཆོད། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་སྟེ། སྐྱབས་ཤེས་པའི་དུས་ཆོག་ཀྱི་མཆོད་པ།
དགོངས་འཆར། བསམ་འཆར།
དགོངས་གཏེར། དགོངས་པར་རང་ཤར་དུ་བྱུང་བའི་གཏེར་ཆོས།
དགོངས་མ་སྟུ། བསམ་པ་མ་སྟུ་པ།
དགོངས་དག། དགོངས་འགལ་མེད་པའམ་བདེན་པ། རང་གི་ཉེས་པར་འགྱོད་སེམས་ཀྱིས་
དགོངས་དག་ལྟ།
དགོངས་དག་སྟགས་བདེན། བྱེད་བདེན་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ལྟ། ལས་ཉེས་འདི་དག་ང་རང་
གིས་ལན་འདུག་པས་དགོངས་དག་སྟགས་བདེན།
དགོངས་དོན། བསམ་པའི་དོན་ནམ་སྟེང་པོའི་དོན།
དགོངས་དོན་སྟེང་པོ། བསམ་དོན་གཙོ་པོ།
དགོངས་དྲངས། ཁོང་ཁོ་ཞི་བའི་ཞེས།
དགོངས་པ། ① [ཐ་དད་པ]བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བའམ་སེམས་པའི་ཞེས། སྟགས་ལ་དེ་ལྟར་དགོངས་
ཏེ་གསུངས་པ་རེད། ལུ་དོན་འདི་དག་སྟགས་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ་བ། འདི་སྟམ་དུ་དགོངས་
པ། ② སེམས་ཀྱི་ཞེས། དགོངས་པ་ཆེན་པོ། དགོངས་པ་དགྲུགས་པ། གནས་ལུགས་རྟོགས་
པའི་དགོངས་པ་ཟབ་པོ། རྟག་ཏུ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་པ། གང་འདྲ་བྱེད་
དགོས་ཁྱེད་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཟབ་བཞེས་ཀྱིས་བརྟག་དབྱེད་གནང་རོགས། ③ བསམ་དོན་སྟེང་
པོ། རྟོགས་དཀའ་བའི་གཞུང་དོན་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ། ④ གནང་བ། རྟངས་དགོངས་ལྟུ་བ།
དགོངས་པ་ཁོལ་བ། དགོངས་པ་རྩ་ཡང་། དགོངས་པ་རང་ལྟ། དེ་རིང་ལས་ཁྱེད་སུ་ཡོང་མི་
དགོས་པའི་དགོངས་པ་ལྟུ་བ།
དགོངས་པ་ཁྲེལ་བ། ① ཡིད་ལོག་པ། ② ཆོག་པ་ཟ་བ།
དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་སྲུང་འདས་བརྒྱད། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྣམས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱ་
ངན་ལས་འདས། བཟོད་ཐོབ་ངན་འགྲོ། བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེའི་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་

བཞི་པའི་ཡན་ལག་། རྒྱན་ཞུགས་སྟེ་སྤིང་བརྒྱད་པ། ཕྱིར་འོང་སྟེ་སྤིང་གཉིས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་
འདོད་ཁམས། དབྱ་བཅོམ་ལྷག་བཅས་ཀྱན་འབྱུང་། ལྷག་མེད་པ་སྤྱག་བདེན་ལས་ཡོངས་སུ་
སྤངན་ལས་འདས་པའོ། །

དགོངས་པ་ཅན་གྱི་སྤང་འདས། རེ་ཞིག་གཞན་དོན་རྒྱད་ཆད་པ་ལ་སྤང་འདས་སུ་བཏགས་པ།
དགོངས་པ་ཅན་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་པ་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་གསུང་ཚུལ་བཞི་
སྟེ་མཉམ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་དང་། རྣམ་གཞན་ལ་དགོངས་པ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ། གང་
ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་བཅས་བཞིའོ། །

དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་རིགས་གསུམ། ① རྣམ་ལ་དགོངས་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱང་འཕོ་བ་བརྒྱ་
གཉིས་འགགས་ནས་ས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མཐར་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་འཆང་བྱ་བ་དེ་མ་འོངས་
པའི་རྣམ་ལ་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས། སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། ② དོན་ལ་དགོངས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱི་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་མཆོག་དབང་པོ་
བརྒྱ་ཕྱེན་ལས་སྤྱི་བུ་པོ་འོངས་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྤོང་པ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་པ་
ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་ཉག་ཏུ་འོངས་སྤྱོད་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འཕྲོག་ནས་
ནི། ལྷ་མཆོག་ལས་སྤྱི་བུ་པོ་སྤྱོད། ཅས་མ་རྒྱ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ③ བསམ་པ་
ལ་དགོངས་པ་ནི། དཔེར་ན། ཕྱི་ཞིང་བརྒྱ་ནང་རྒྱང་བརྒྱ་གསང་བ་སློག་ཆེན་པོའི་རྒྱང་གི་མིང་
དུ་བསྟན་པ། བདག་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསང་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཉེ་བརྗེ་ལས།
ཁྱིད་ཀྱིས་སློག་ཆགས་བསང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དགོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གསུངས། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ཆོས་གང་ཞིག་། སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་བརྫོང་
བྱ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཐད་ཀར་གསུངས་པ་སྟེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྱག་གི་དོན་དམ་གཉིས་
ལས། གནས་སྐབས་སུ་མི་དགེ་བར་སྤྱད་ན་དང་འཕྲོར་སྟེ་བས། ཁྱིད་ཀྱིས་སློག་ཆགས་བསང་བ་
བྱ། རྒྱན་གྱི་ཆོག་ཀྱང་སྤྱི་བུ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་སྤྱག་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། གཞན་གྱིས་བརྫོང་མིན་ལྷན་ཅིག་སྟེས། གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟོད་དེ། ལྷ་མའི་རྣམས་ཐབས་བསྟེན་

པ་དང་། བདག་གི་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །
དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རྫོགས། ལྷ་མ་ཉམས་ལེན་ཅན་རྣམས་སྐྱ་གཤེགས་པ་སྟེ་ཤི་བའི་
དོན་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ལ་འདི་དང་། གཤེགས་པ། ཞལ་མ་འཆོ་བ། དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་
གཤེགས་པ། དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་པ། ཤི་བ། འདས། མྱོངས་པ་རྣམས་ཞེས་ཡིན་མིན་གྱི་
ཁྱད་པར་ལས་དོན་གཅིག་ཅིང་།
དགོངས་པ་བཟའི་གསུང་། གསུང་ལྗེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །སྤྱིའི་བཟུངས་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་ལ་དོན་འཇལ་བར་
སྟོན་པ་ནི་ལོངས་སྐྱ་དགོངས་པ་བཟའི་གསུང་ཞེས་སྐགས་རྙིང་མའི་བཞེད་པའོ། །
དགོངས་པ་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར། སྟོག་སྟོན་གཟེར་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། ཆོས་ཉིད་དག་མཉམ་སྦྲང་པ་
ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྟེ། དེས་མར་འཁོར་བའི་དུས་སུ་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དག་པར་
བྱེད། ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་གཞི་ལ་རྫོགས། བར་ལས་དུས་སུ་བདེ་གསལ་ལ་མི་རྟོགས་པའི་རྫོགས་རིམ་
ཀྱི་སྦྱོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའོ། །
དགོངས་པ་འཆོམས་པ། ཁོང་སྒོ་ཐ་བ། དུས་ཐོག་ཏུ་བཅར་མ་བྱུང་བས་དགོངས་པ་མ་འཆོམས།
དགོངས་པ་རྫོགས། ཉམས་ལེན་ཅན་གྱི་ལྷ་མ་གང་ཞིག་ཤི་བའི་དོན་ཡིན།
དགོངས་པ་བཞི། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་
པ། གང་ཟག་གཞན་ལ་དགོངས་པ།
དགོངས་པ་ལྟ། རང་གི་དཔོན་རིགས་དང་པ་མ་སོགས་ལས་ལས་གང་དེ་བྱ་ཆོག་པའི་བཀའ་འཁྲོལ་ལྟ།
དགོངས་པ་བཞེས། བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག །ངས་ལྟས་པ་དེ་ཁོང་གིས་དགོངས་པ་
བཞེས་ཤིང་ཡིན་གསུང་ཅིང་འདུག།
དགོངས་པའི་སྐྱོང་། སྒྲོ་རྒྱའམ་བསམ་སྐྱོའི་ནང་།
དགོངས་པ་ཞེས་ཆད་མེད། སེམས་ཁུར་ཆད་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག
དགོངས་ཆོམས། ཁོང་སྒོ་བཟའ་བ།
དགོངས་རྫོགས། ལྷ་མ་ཉམས་ལེན་ཆན་གང་དེ་འདས་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་ཅ་སྟེལ་བ་ལ་ཟེར།

དགོངས་ཇོགས་རྗེས་ཐོག། གཤེགས་པའི་བླ་གསོ་ལྟ་བུ།
དགོངས་ཇོགས་དུས་མཆོད། གཤེགས་པའི་དུས་ཆིག་གི་མཆོད་པ།
དགོངས་ལྟ། མིང་རྒྱུད། དགོངས་པ་ལྟ་བུ་བ་སྟེ་གནང་བ་ལྟ་བའི་མིང་།
དགོངས་གཞི། བསམ་སྒོ་གཏོང་སའི་གཞིའམ་བསམ་དོན།
དགོངས་བཞེད། དགོངས་པའི་བཞེད་པ་སྟེ་སྒོའི་འདོད་པ།
དགོངས་བཟང་མཐོ་སྒོན། སྒོ་རྒྱ་ཆེ་སྒྲིད་བྱས་པའི་ཞེ་ས།
དགོངས་ཡངས། བསམ་སྒོ་རྒྱ་ཆེ་བ། ཉེས་ཅན་རྣམས་ལ་དགོངས་ཡངས་གནང་བ།
དགོངས་གསེང་སྟན་ལྟས། གོང་རིམ་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་ཡོད་མིན་སྟན་ལྟ་ཕྱ་བ།
དགོངས་གསོལ། དགོངས་སྤྱ་གསོལ་བའམ་གསན་རོགས་གནང་། བསམ་འཆར་ལྟ་རྒྱའི་སྟོན་དུ་
སྟན་རྒྱས་ལ་དགོངས་གསོལ་ལྟ་བུ།
དགོད། [ཐ་མི་དང་པ།]བགད། དགོད། གད་མོ་དགོད་པའི་ད་ལྟ་བ་དང་སྤྱལ་ཆིག་། དགོད། འདས་
དང་མ་འདངས་གཉིས་ལ། བགད། དགའ་ནས་གད་མོ་དགོད་པ།
དགོད་དཀར་ལ། རྒྱུ་འཁར་ལ་ཡང་ཟེད། སྟག་ཅེ་རྗོང་ཁོངས་དགོད་དཀར་ལ་ནི་དེ་སྟེ་སྟེ་ས་ནས་
བསམ་ཡས་སོགས་སྤྱ་འགྲོ་སའི་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ལ་ཁ་གཙུག་བོ་ཞིག་ཡིན།
དགོད་གནས། ཁྲེལ་གད་དགོད་པའི་ཡུལ།
དགོད་པ། དགོད་པའི་མིང་རྒྱུད། གད་མོ་དང་གཅིག་།
དགོད་པ་བཞི། ཐེག་པ་དགོད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་དགོད་པ། དེགས་པ་ལ་དགོད་པ། ཆོས་ལ་དགོད་པ།
དགོད་བག །དགོད་པའི་རྣམ་འགྲུད།
དགོད་གྲོ། གད་མོ་བགད་འདོད་པ།
དགོད་གཞི། འཕྱ་གད་དགོད་པའི་གཞི།
དགོད་སྟན། གད་མོ་མི་འཆོར་བའི་སྟག་རུས། ཉར་ཆེན་གྱིས་ཉར་གཏམ་བཤད་པས་མི་ཐམས་ཅད་
དགོད་སྟན་མི་ཚུགས་པར་ཤོར་སོང་། གད་སྟན་ལངས་ནས་བགད་སྟན་བྱས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པ།
དགོན། རྒྱུང་ལས་དབག་ཆད་བྱེ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་དོན།

དགོན་དཀར་དགོན། ① རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལུགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༠ལོར་རྗེ་ཀམ་པ་དུས་
གསུམ་མཁུན་པ་ཁམས་སུ་བྱོན། ཀྱི་པོ་གནས་ནང་དུ་བཞུགས་དེ་ནས་ལོ་ཤས་རྗེས་དགོན་པ་
འདིར་བཏབ་པར་གྲགས། རྒྱལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱབ་སྡེ་གྲགས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དགའ་
ལྷན་པོ་བྲང་གསར་བཅུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བཅོན་ཤིང་ཀྱིས་བསྐྱུར།
ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་དཀར་དགོན། ② འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་མགོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་ཆེན་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤ལོར་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་
པོས་ཐང་རྒྱལ་ལྟ་ཁང་བཞེངས། སྐབས་དེར་གྲུ་ཤག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཞེངས་ཡོད་པར་
གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱི་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་རྟེན། དགོན་པ་རྟེན་པ་འཕམ་དགོན་པ་རྟེན་པའི་བྱུལ།

དགོན་རྟེན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་ཐོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྲག་གཡབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་དུད། དགོན་སྡེ་ཁག་སོ་སོར་ལ་དབང་བའི་བྱིས་དུད།

དགོན་སྡེ། དགོན་པའི་སྡེ་པ་སྡེ་གྲུ་མང།

དགོན་གནས། ① དགེ་འདུན་མང་པོའི་འདུ་གནས། ② གྲོང་ལས་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་གིས་ཆོད་
པའི་དབེན་གནས།

དགོན་པ། གྲོང་ལས་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་གིས་ཆོད་པའི་དབེན་གནས་སམ། དགེ་འདུན་གནས་ས།

མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྒྲོག་གཤིང་གནས་དང་། མཁས་གནས། ཆོས་ཀྱི་གྲོང་རྒྱལ། ཆོས་ཀྱི་འདུན་
ས། བདུད་ཅིའི་ཁང་། དབེན་པའི་གནས། ཞི་བའི་གྲོང་། བསམ་གཏན་ཁང་བཅས་སོ། །
དགོན་པ་གོང་། མིང་གཞན་ཤངས་ཀྱི་བྱ་ཆང་ཆེན་མོ་ཟེད། སྤུན་ཁང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་
བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་
གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ནམ་སྤྱིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་པ་དགོན། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ལོ་རྒྱུས་ལུན་རིང་ལྷན་པར་གཤམ།
ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཙོང་ཁ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་པ་བྱང་། མིང་གཞན་དགོན་བྱང་བསམ་གཏན་ཕྱ་ཟེད། དེགས་འཛིན་ཀུན་བཟང་རྡོ་རྗེ་ས་
བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་གཞིས་
ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་གཏིང་སྤྱེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་པ་ཅེ། ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྤྱ་བས་བཏབ། ཐོག་མར་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་ཡིན། དེ་རྗེས་
དགེ་ལུགས་པར་གྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་སྤོ་ཁ་ས་ཁུལ་མཆོ་སྤྱ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་པ་ཤར། བཤཆན་ཤུག་མཆོག་ལྷན་གྱིས་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱ་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ལྷ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་པ་སོ་མ། མིང་གཞན་ལ་མདའ་བཞིའི་དགོན་གསར་ནམ་རྒྱལ་སྤྱིང་ཟེད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་
ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་ཞབས་བྱུང་དཀར་པོ་དག་དབང་ཆོས་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
གྱིས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་རྟིང་རྟིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་པ་གསར་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ལོར་སེར་གྲེས་དགེ་བཤེས་
འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་འཛིགས་བྱེད་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྷ་ས་གོང་ཁྱེར་ལྷན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་པ་གསལ་རི་ཁོང་། གནས་འདིར་ཐོག་མར་བཤཆན་སྤྱ་བྱེད་བདུན་པའི་མ་ཡུམ་སྒོ་བཟང་
ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་ཅ་བའི་སྤྱ་མར་བསྟེན་ནས་ཀན་ཆོས་མཛད་
ལུལ་ཡིན། དེ་འདྲུ་ཁང་ཀ་བཞི་ཅན་ཞིག་བཞེངས་ནས་རི་ཁོང་འདི་ཆགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་

[illegible]

བཀྲའ་རྟོ་ཐོག་སྤེལ་བ་སྤྲོ་གནས་དགོན་པ་ཞིག

དགོན་ལུང་དགོན། ② མིང་གཞན་དགོན་ལུང་དགོ་རྒྱས་བྱམས་པ་སྤིང་ཟེད། འདེབས་མཁན་དང་
འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་
ས་ཁུལ་སྤྱོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་ལུང་བྱམས་པ་སྤིང། ཙོང་རྩ་བུར་རྒྱད་ཀྱི་མ་དགོན་དུ་གྲགས་པའི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་སྤིང་
ཅི་ད་ལྟའི་མཆོ་སྤོན་ཞིང་ཆེན་དུ་བྱུང་རྟོར་རིགས་རང་སྤྱོད་རྫོང་རྩུབ་ཀྱི་ཤང་གི་གེ་ལ་ཞེས་
པའི་སར་གནས་ཡོད་ཅིང། དུལ་དེའི་མིང་ལ་དགོན་ལུང་ཟེར་བས་དགོན་པར་ཡང་དགོན་
ལུང་ཞེས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྟེ་ཡོད།

དགོན་ལུགས། དགོན་པ་སྤྱོད་པ་པའི་ས་ཆ།

དགོན་སར། དགའ་ལྷན་འཛམ་དབྱངས་སྤིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་ལོ་སྤྱུལ་
ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༠ལོར་སྤྱོད་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་གིས་བྲག་བཏར་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགོ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྩ་བུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་སར་དགོན། ① ལྗོག་རོང་སྤྱོད་བཟང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
མཇུག་ཅན་ན་བཏར། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་ལུགས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་རྩ་བུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་སར་དགོན། ② བསམ་གཏན་ནོར་བུའི་དགོན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༠ལོར་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གིས་གསར་འདེབས་མཛད།
གྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འཛམ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར། དགོན་པ་གསར་པའས་དགོན་པ་གསར་པའི་ལུལ་དཔེར་ན་དགོན་གསར་དགོན་
དང་དགོན་གསར་དུ་བ།

དགོན་གསར་དགོན། ① ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་སྤོབ་མ་བཀའ་བཅུ་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་
བཏར། དུས་ཚོད་མ་གསལ་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་མཇུག་དང་དགུ་པའི་སྤྱོད་ཅན་ཡིན་
དགོས། དེ་ཡང་གནའ་བོའི་དུས་སུ་ལུལ་འདིར་བོན་དགོན་ཞིག་ཡོད་དེ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་

བརྩ་བའི་ནང་ཅམ་ན་བོན་ཆོས་འདེས་མར་གྱུར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་ནོར་
དམག་གིས་གཏོར། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ལོ་ཅམ་ན་འདན་མ་བྱུང་གུན་སྤང་བའི་དུས་སུ་ཉམས་གསོ་
ཅུང་ཟད་ཐོབ། དགོན་པ་རྙིང་པ་དེའི་ཤུལ་ད་ལྟ་དགོན་གསར་དགོན་པའི་ཡར་གསེག་ཅམ་ན་
ཡོད། འདི་བཀའ་བརྩ་བ་ལེས་རབ་སེང་གེས་དགོན་རྙིང་གནས་སྤོས་ཏེ་དགོན་པ་གསར་དུ་
བཏབ་པས་ནས་དགོན་གསར་དགོན་ཞེས་ཟེར། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་ཡིན། ད་ལྟ་ཤུལ་ཤུལ་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁྲི་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ② རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ལོར་ཁྲ་མ་ཀ་གཡང་གིས་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཀར་
མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ③ གྲུར་གྲུམ་སྤེང་དང་། སྒོ་མཛོ་སྤེང་། སྤྱིང་སྤེང་གསུམ་ལ་དགོན་པ་ཆུང་དུ་
གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་གཅིང་ཆོས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དགོན་
པ་གསར་པ་ཞིག་བཏབ་པར་དགོན་གསར་དགོན་དུ་གྲགས། དུས་ཆོད་ནམ་ཅམ་མ་གསལ།
གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉལ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ④ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑤ དགོན་པ་ཐོག་མར་ནམ་བཏབ་མ་གསལ། ཉལ་རྫོང་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་
སྐལ་ས་སུ་དགོན་པ་བཙུ་བ་བྲལ་གོར། རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་མ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ལོར་
ལྷ་མོ་གྲུ་ཆོན་རྣམས་ཀྱི་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱས། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑥ རབ་བྱུང་བརྩ་གཅིག་པའི་ནང་ཅམ་ན་ནོར་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་ཕྱུ་
ཆོགས་ཀྱིས་བཏབ་པར་གྲགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྤེ་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑦ མིང་གཞན་གི་ཀྱ་ཁྱ་བྱུག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་
ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑧ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ལྷ་ཁྱུལ་གད་
མཁོ་ཆེན་རྫོང་དུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑨ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། མིག་མདོ་གད་ཨ་
མདོ་ཁ་རྫོང་ནང་དུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑩ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་ས་སྤྱུ་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑪ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་གསལ། བྱབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་བ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་དགོན། ⑫ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོར་གསར་འདེབས་མཛད། བྱབ་མཐའ་བོན་བོ་ཡིན། ད་
ལྟ་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོན་གསར་ཅེ་རི་ཁྲོད། དགོན་གསར་ཅེ་རི་ཁྲོད་ནི་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་
རག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བྲལ་བཏབ། དགོན་གསར་ཅེ་སྤུལ་སྤྱུ་ན་རི་མ་ནས་ཞལ་བདག་
མཛད། རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱུ་ཐེང་བརྩ་གཅིག་པ་མཁས་བྱབ་རྒྱ་མཆོ་དང་། བརྩ་གཉིས་པ་འཕེན་
ལས་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ཡང་སྤྱི་དགའ་ལེལ་མ་བྱུང་གོང་དེ་གར་བཞུགས་པ་དང་། རི་ཁྲོད་དེ་
ནི་ས་ཆ་གཙང་ལ་ཤིང་འབྲས་སྤོང་པོ་མང་པོ་ཡོད། དགོན་བདག་སེ་ར་བྱ་བལ་དགོན་གསར་
ཅེ་ཁྲ་བར་ཡིན།

དགོན་གསར་རིན་ཆེན་གླིང་། མིང་གཞན་ཨ་ཡག་དགོན་བཟ་ཤིས་རབ་བརྟན་གླིང་ཟེར། ཨ་ཡག་སྤྱུ་
ཐེང་གཉིས་པ་སྤྱི་ན་བ་རྒྱ་མཆོས་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྩ་དགུ་པའི་ནང་ཅམ་དུ་བཏབ། བྱབ་

མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སློང་ཁུལ་ཁྱིམ་ཁྱོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དགོན་གསར་ཤོད་རི་ཁོང་། བཀ་རི་དགོན་གསར་ཤོད་རི་ཁོང་ནི། རྩོན་དུས་དེ་གར་ཀ་ཁྲ་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དུས་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་ནང་འཛོམ་ཞིག་སོང་བའི་འབྲས་
སྤངས་དགོན་གྱི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་སྒྲན་བྲགས་ཀྱི་རི་ཁོང་བཏབ་ཅིང་། སྐུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་ལ་དགོན་
གསར་ཤོད་སྐུ་སྐར་འབོད།

དགོན་གསར་བཤད་སྐབ་མྱིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆུ་མའ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༣་ན་འཕོར་སུམ་པ་
ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བྲག་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཁུལ་
རྟ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དགོལ། བཀོལ་གྱི་མ་འོངས་པ།

དགོས། ① ལས་ཆིག་གི་མཐར་སྐར་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་སྐུལ་མ་གཏོང་བའི་ཆིག་གྲོགས་ཏེ། ཐུན་
མོང་གི་རྒྱ་ཁོར་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་དགོས། ཞིང་ལ་རྒྱ་གཏོང་དགོས། ཟས་ཟ་ཁར་ལག་པ་བཟུ་
དགོས། དཔེ་ཆ་སློབ་དགོས་ལྟ་བུ། ② མིང་རྒྱུད་གི་མཐར་སྐར་ན་མཁོ་བའི་དོན་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལ་
རྒྱ་དགོས། ཞིང་པར་ཞིང་ཆས་དགོས་ལྟ་བུ།

དགོས་མཁོ། གང་དགོས་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའམ་མན་པ། དཔྱིན་སྐད་དུ་requirement ཟེད།
དགོས་མཁོ་དཔྱེ་ཞིག། རྫོག་ཁྲུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་requirements analysis ཟེད།

དགོས་མཁོ་གསལ་བཤད། རྫོག་ཁྲུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སློང་
ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་requirement specification language ཟེད།

དགོས་གཤམ། རོན་སྟོང་། དམངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་དགོས་གཤམ་ཆེན་པོ་
ཡོད། ག་སྤྱིག་ལེགས་པར་བྱས་ན་དགོས་གཤམ་ནམ་བུ་དེ་འབྲུལ་དུ་བཏང་ཆོག་ཆོག་ཡོད།

དགོས་ངེས། དགོས་པ་ཡོད་ཐག་ཆོད། འགོ་དགོས་ངེས་བྱུང་ནང་འབྲུལ་འབྲུལ་བྱིན་ཆོག

དགོས་དདུལ། འགོ་སོང་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་དདུལ། དགོས་ཆ། དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན།

དགོས་ཆས། དགོས་པའི་ཡོ་ཆས། དཔྱིན་སྐད་དུ་facilities ཟེད།

དགོས་ཆེད། སན་གཞིད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་དོན།

དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ། ལ་དོན་གྱི་སྒྲ་གང་ཞིག་། བྱ་བའི་དགོས་ཆེད་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ལ་དོན་
གྱི་སྒྲ་འབྲུག་པ་ནས་དབྱེ་བཞི་བ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན།

དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞི། རྣམ་དབྱེ་བཞི་བ་དགོས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞི་ནི། ཆེད་དུ། སྦྲད་དུ།
བྱིར་དུ། དོན་དུ་བཞི་ལོ། །

དགོས་ཉུང་ཐོན་མང་། ཐོན་འཕེར་ཆེ་བྲགས་ནས་བྱིན་མི་ཐུབ་པ།

དགོས་དོན། དམིགས་ལུལ་ལ་མ། བསམ་པའི་དོན། འདི་རུ་ཡོང་བའི་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

དགོས་འདུན་ཞབས་ཁུ། མྱོག་མྱད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་service requested ཟེད།

དགོས་འདོད། རེ་བའམ། འདོད་དོན།

དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་། ① བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུབ་པ། ② རོར་བུ་མཆོག་གྲུང་ཞིག་གི་མིང་།

③ རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ནང་བྱང་ལུགས་པ་ལྟན་སྤངས་བདུད་ཅི་འགྱུར་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
བྱང་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་ལྟན་ཐབས་ཚུལ་དུ་བཀོད་
པའི་སྟན་གྱི་ལག་ལེན་གྱི་སྐོར་ཞིག་

དགོས་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]མཁོ་བ། བད་གཞི་བཙུགས་པར་སྟོན་དགོས། ང་ལ་དཔེ་ཆ་གཅིག་
དགོས། མང་པོ་མི་དགོས། མི་ལ་དགོས་པའི་རིན་ཆེན་ཡོན་ཏན་རེད། ② དོན་སྤྱིང་ངམ་

དམིགས་ལུལ། དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བཅུམ་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་
བསྟན་པ། དགོས་སར་ཆད། མི་དགོས་སར་སྟུག། སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་གཏམ་འཆལ་བ་ཤད་ན་

དགོས་པ་རྒྱུད། རིང་ནས་འབད་ཚོལ་བྱས་ཏེ་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུག། ③ ལས་ཆོག་གི་
མཐར་སྐྱུར་ནས་སྐུལ་མ་གཏོང་བའི་ཆིག་གྲོགས་ཤིག་། སྤྱི་པའི་རྒྱ་ཁོར་ལ་གཅེས་སྤྱོད་བྱེད་

དགོས། ཞིང་ལ་རྒྱ་གཏོང་དགོས། ལག་པ་བརྒྱ་དགོས། ས་ཆ་དེར་ཉིན་ཞག་གཉིས་གསུམ་ཙམ་
འཁོར་དགོས།

དགོས་པ་དུག་། གནའ་པོའི་རྒྱ་སྒོལ་རི་མོར་དབྱེད་བཞེད་བྱེད་པའི་མིང་ཆིག་ཅིག་ཡིན། གནའ་པོའི་

རི་མོའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དུ་བཤད་སྟོལ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་རྒྱལ་རབས་ལྗེའི་སྐབས་
ཀྱི་ཅིན་ཏེ་ཡིས་བརྩམས་པའི་བིར་སྟོད་སྤངས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་ཞེས་པའི་ནང་གསལ་དུ།

༡ དབུགས། ༢ ཉམས། ༣ གོ་དོན། ༤ ལྗོངས། ༥ བཅད། ༦ སྐབས་ཆ་བཅས་སོ། ། གཉིས་ནི་
སྤང་རྒྱལ་རབས་བྱང་མའི་སྐབས་ཀྱི་མིའུ་ཏེ་ཁྱེན་གྱིས་བརྩམས་པའི་གོང་མ་ཆང་གི་རི་མོ་
གསལ་ཅན་ལ་དབུད་གཏམ་བཟོད་པ་ཞེས་པའི་ནང་གསལ་དུ། ༡ དབུགས་ཉམས་གཉིས་ལྟོ།
༢ རི་མོའི་བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་པ། ༣ འགྲུར་ལྟོག་རྒྱ་མཚན་དང་ལྟན་པ། ༤ ཆོན་མའངས་སྐྱུ་
ལས་ལྟན་པ། ༥ འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་ལྟན་པ། ༦ དགེ་བླངས་སྟོན་དོར་བཅས་སོ། །

དགོས་པ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ། ཁྲབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་གས་འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་བཞག་པ་སྟེ།
ཞི་ལྷག་གིས་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་
པའི་མ་བྱས་རང་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ནས་གནས་འགྲུར་བཤོ། །

དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས། དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། རྫོང་བྱེད་དང་། བཟོད་བྱ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་
འབྲེལ་པ་དང་། དགོས་དང་དགོས་རྣམ་པ་གསར་པ་གཏོད་པ་དགོས་པའོ། །

དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ལུས། ཅུད་ག་པ་དང་། རྒྱུང་དག་པ། ཐིག་ལེ་དག་པའོ། །

དགོས་པའི་དོན་ཀྱན་ཤེས་པའི་མཁྱེན་པ། འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་སྐྱུག་ཀྱན་དང་བྱང་འདས་རྒྱ་འབྲས་
འགོག་ལས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རི་བཞིན་མཁྱེན་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྟོན་བྱས་
པའི་བདག་ཆེན་དུ་གྲུར་པའི་མཁྱེན་པ།

དགོས་དབང་། རྒྱ་མཚན་དམིགས་བསལ་ཅན།

དགོས་དབང་བརྟན་བཅོས། རང་འདོད་ཁོག་བརྟག་གིས་གཞན་ལ་དོན་མེད་ཁྱད་གསོད་བྱེད་
བཤམ་མཛོད་ཆུང་བྱེད་པ།

དགོས་དབང་སྐྱུག་འབྲེན། རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་བསམ་ནས་གནད་ལག་ག་ལྟར་ཅམ་ལས་གསོལ་
པོར་རང་མི་སྟོན་པ།

དགོས་འབྲེལ། བསྐྱབ་བཅོས་ཚེས་པའི་འགོར་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་འང་སྐབས་བབ་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཟོད་བྱ་དང་། དེ་ཉིད་འཛིན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ནས་གཙག་ལག་

གི་དགོངས་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ཡངས་པོར་འགྱུར་བ་ནི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲོ་བས་
འཇུག་ཅིང་མཐར་གྱིས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་དགོས་ཏེ་དགོས་
པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་དགོས་པར་འབྲེལ། དགོས་པ་བརྗོད་བྱར་འབྲེལ་ཞིང་།
བརྗོད་བྱའམ་ཡན་ལག་གྱི་མ་གྱི་མ་སྒྲ་མ་སྒྲར་མར་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །

དགོས་མང་ཐོན་ཅུང་། ཐོན་འཁོར་གྱིས་དགོས་མཁོ་མི་ལྡང་བ།

དགོས་མེད། བན་པ་མེད་པའམ་དོན་མེད།

དགོས་མེད་མཛེས་མཚོན། དགོས་དོན་མེད་པའི་འབྲ་ཆགས་ཀྱི་མཛེས་ཚོས།

དགོས་ཡག་ཡིན། ཁམས་པའི་ཡུལ་སྐད། གཞན་ལ་མི་འདོད་པར་བྱུང་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏམ།
ཁོས་ང་དང་གྲོགས་པོ་མ་བྱས་པ་མི་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་སོང་། ད་ལྟ་མི་གཞན་གྱིས་ཁོ་
ལ་མགོ་བསྐྱོར་གཏོང་འདུག་ཟེར། དེ་དགོས་ཡག་ཡིན། ཞེས་བ་དང་། མགོ་བྱིད་དེ་མཁམས་
བཟུག་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་ཁོའི་གོ་གནས་བབས་འདུག་ཟེར། དགོས་ཡག་ཡིན། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་
ཡིད་ཆེས་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།

དགོས་རིང་ཚུ། མཚོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་མ་ཆེན་ཇོང་གི་འབབ་ཚུ་ཞིག་
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། དགོས་བ་དང་། དགོས་པའི་སྒྲོས་པ། ཉིད་དགོས་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་བཞིའོ།

དགྲ། ① མི་ལུས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་གྲུག་པའམ་བྲང་བོ་པའི་དོན་ཏེ། ལུས་ལྟག་དགྲ། མགོ་ཡར་དགྲ།
མགོ་དགྲ། དགྲ། བྱས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ② བགྲས་ཀྱི་མ་འོངས་པ།

དགྲ་སྒྲུབ། འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་ཉམས་འགྲུབ། མི་དེར་ཁེ་ཉེན་ག་ཚོད་བཤད་ཀྱང་དགྲ་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པ།
དགྲ་དགྲ། བྱེད་ནམས་རྒྱབ་ཏུ་དགྲ་ཚུལ། སྤང་བྲུག་ཐང་རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྒྲོད་དགྲ་དགྲ། མགོ་དགྲ་
དགྲ་བྱས་ནས་ནམས་མཁར་ལྟ།

དགྲ་པོ། གཞུགས་པོ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་གཟེངས་བསྐྱོད་པའི་རྒྱས་པ། གཡུལ་སར་དགྲ་པོར་ལངས།
དགྲ་བ། ལུས་བྱེད་དུ་གཡོ་བའམ་རྒྱབ་ཏུ་ཕྱོགས་པ། གཞུགས་པོ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་དགྲ་བའི་ཚུལ་
གྱི་སྒྲོད་པ།

དགྲ་ལོ། [རྟེན] ① ཐོག་མེད་པའི་ཁང་པ། ② བྱང་སྐོར་བ།

དག། ① གཞོད་འཆེའི་མིང་སྟེ་གནས་དག་དང་ཆུ་དག་བཀག་ནས་ལོ་ཡག་བྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
② ཁེ་པན་གྱི་འགལ་བ་ཡོད་སྟབས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་སྤང་བའི་དག་པོ་སྟེ། དག་དང་རང་
གི་བྱང་པར་འབྲེད་དགོས། དག་ལ་སྤང་ཞིང་གྲོགས་ལ་བྱམས། དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་། དགར་
འཛིན་པ། དག་རུ་ལངས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
དག་ཁང་། ① སོ་པ་སྟོད་ཁང་། ② དག་པོའི་ཁང་པ།
དག་ཆོད། དག་པོ་ཆོད་པོ་འཇམ་མི་ཆོད་པོ།
དག་གྲོགས། ① དག་པོ་དང་མཐུན་གྲོགས། ② འཇུང་ཅིས་ལས་འཇུང་བའི་ཁམས་མཐུན་མིན་
ཅི་ཚུལ་ཞིག
དག་རྒྱག་པ། ① དམག་རྒྱག་པ། པ་རོལ་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཆོད་མ་ལོན་པར་དག་རྒྱག་པ།
② འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པ། མོང་ཁྲེར་ལ་དག་རྒྱག་པ།
དག་དགའ་གཉེན་སྦྱོ། དག་ཕྱོགས་དགའ་ལ་གཉེན་ཆེན་སྦྱོ་བར་བྱེད་པའི་ཡ་ང་བའི་གཏམ་སྦྱོད་
སྟེལ་བ་ལ་བརྟེན།
དག་དགའ་གཉེན་སྦུག །དག་པོ་སྦྱོ་ཞིང་རང་ཕྱོགས་སྦྱོ་བ།
དག་བགེགས། གཞོད་འཆེ་གཏོང་མཁན།
དག་མགོ། །དག་པོ་གཙོ་ཆེ་བའམ་དག་པོའི་མགོ་གཙོ། དག་མགོ་ཐུལ་བ།
དག་ངན། དག་པོ་ངན་པ།
དག་བཅོམ་ལྟ་བུ། རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག་པོད་བཅས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ནང་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་
བུ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གང་དང་གང་ཡིན་གསལ་པོར་འཁོད་པ་ཞིག་ད་
པན་མ་མཐོང་།
དག་བཅོམ་བདུན། སྤང་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་མདོན་པ་སྟེ་བདུན་སྟེང་མཁན་སྟོབ་དཔོན་མི་བདུན་ཏེ།
ཀུའི་བྱ་དང་། དེབྱིག་པའེས། བམ་ཟེ་ལྷ་སྦྱིད། ལྷ་རིའི་བྲ། མོ་ལྷ་གལ་གྱི་བྲ། གསུས་པོ་ཆེ།
གང་པོ་བཅས་བདུན་ནོ། །
དག་བཅོམ་པ། [ཨ་རྒྱ] འཇུང་བ་བཞིའི་དགས་མི་ཚུགས་པས་ན་དག་བཅོམ་པ་ཟེད།

དག་བཅོམ་པ་གྲགས་པ། འཕགས་པ་ཉེར་སྤྲུལ་གྱི་མཆན་གཞན།
དག་བཅོམ་པ་འགོག་པ་ཞུགས་པ། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་ལྟེ་དག་བཅོམ་པ་འཛིན་པ་འཕའ་ཐོབ་
ཟེན་རྗེས་ཞི་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་པ་གནས་ཀྱས་པ།
དག་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གྲུང་པ། དག་བཅོམ་པ་ཞིག་གི་མཆན།
དག་བཅོམ་པ་གཉིས། ① སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་སློན་སྤྲུལ་དཔྱེན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ་གཉིས།
② ཉན་གྱི་སློན་སྤྲུལ་དཔྱེན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དང་། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་སྟེ་གཉིས་སོ། །
དག་བཅོམ་པ་དུག །ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན། རྗེས་
སུ་སྤྲུང་བའི་ཆོས་ཅན། གནས་པ་ལ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་
ཆོས་ཅན། མི་འཁྲུགས་པའི་ཆོས་ཅན་བཅས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་རིགས་དུག
དག་བཅོམ་པ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དང་། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་། སངས་རྒྱལ་དག་བཅོམ་
པ་རྣམས་སོ། །
དག་བཅོམ་པའི་ཕྱང་པོ་མཐའ་ལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྟག་བཅས་སྤྱང་འདས་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་
ཕྱང་པོ་ལྟ་བུར་འདོད་དོ། །
དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ། དག་སྤྱོད་གི་འབྲས་བུ་བཞིའི་ནང་གསེས། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྤང་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་བདུད་བཞིའི་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཅོམ་པས་ནའོ། །
དག་བཅོམ་པའི་རིགས་གསུམ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ། བྱང་སེམས་དག་
བཅོམ་པ་གསུམ་ལ་ཟེར། །
དག་བཅོམ་པའི་སེམས། ཉན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བའི་སེམས།
དག་བཅོམ་འབྲས་གནས། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས།
དག་བཅོམ་ལ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་བཙུན་ལ།
དག་བཅོམ་གཙུག་ཕྱད་ཅན། བོད་རྒྱལ་སྤང་དར་མའི་སྐབས་བསྟན་པ་ཉམས་རྗེས་བྲ་བ་ཆོས་ཤམ་
ཐབས་གོང་བ་ཅན་གྱིན། སྤྲ་གཞན་བཞན། གཙུག་ཕྱད་བཞག །དབྱར་མྱ་གསུམ་དགོན་པར་
དབྱར་གནས་བཅས། ཉན་དབྱན་དཔྱིད་གསུམ་ཁྱིམ་ཐབ་དང་གོང་པའི་མཆོད་གནས་ཀྱིད་

པའི་བྲ་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཁྲ་དྲགས་ཀྱི་མིང་།
དབྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་བཞིའི་ནང་ནས་དབྲ་བཅོམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཛོལ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་
ཀྱི་སྒྲོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་ཅིང་། དབྲ་བཅོམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་
ཉན་ཐོས། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤིང་ཅིའི་བར་གྱི་
ཉན་ཐོངས་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་སྒྲོར་བ་ཅན། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གས་ཤིག
དབྲ་ཆ། གོ་ཆའམ་མཆོན་ཆ།
དབྲ་ཆས། དབྲ་འཐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་ཆས་སམ་མཆོན་ཆ་སོགས།
དབྲ་ཆོས། མགོན་པོའི་བསྐྱེད་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྲ་པོ་མནན་གཏད་བྱེད་པའི་ཆོ་ག
དབྲ་སྙིང་ན་བ། ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་དབྲ་པོ།
དབྲ་གཉེན། དབྲ་ཕྱོགས་དང་། རང་ཕྱོགས། དབྲ་གཉེན་གོ་ཤོག། དབྲ་གཉེན་གྱི་དབྲེ་འབྲེད་གསལ་
པོར་འབྲེད་བ།
དབྲ་གཉེན་དབྲེ་མེད། དབྲ་གཉེན་གཉིས་ལ་དབྲེ་བ་མེད་པའི་ལྷ་བཞི་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོངས་སྤངས་
པའི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།
དབྲ་སྒྲ། སྒྲ་རེ་འདྲ་བའི་མཆོན་ཆ།
དབྲ་སྒྲའི་དུམ་བུ། [མངོན]སྒྲ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ།
དབྲ་ཐབས། དབྲ་འདུལ་བའི་ཐབས་རྒྱས།
དབྲ་གདོན། དངོས་སུ་གཞོད་པའི་དབྲ་དང་། མི་མངོན་པའི་གདོན་འདྲེ།
དབྲ་མདའ། གནའ་དུས་སུ་དམག་འཁྲུག་སྐབས་དབྲ་པོར་འཕེན་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་།
སྤར་བོད་གཞུང་གི་སྐབས་སུ་བྱང་འཁོར་ཅལ་རྒྱགས་དང་ལོ་ལྷར་བོད་ཁྲ་དང་པོའི་ཆོས་ཉེར་
དུག་གི་རྫོང་རྒྱབ་ཞར་འཕེན་སྐབས་དང་། དེ་མིན་ཡུལ་གྲུ་ལ་ལར་ཁོང་བསྐྱོར་དུས་ཆེན་གྱི་
སྐབས་ཏུ་ཐོག་ནས་འཕེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ཞིག་། མདའ་དེ་ནི་སྐུག་མ་སྒྲོམ་ཞིས་སྒྲོ་
གཤོག་ཆེ་ལ། མདེའུ་རྩོད་དང་ལྷན་པ་ཞིག
དབྲ་འདུལ། འབྱུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་མཆོམས་བརྒྱད་དབུས་དང་བཅས་པའི་ས་བདག་

གཙོ་བོ་རྣམས་ལས་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བདག་གཙོ་བོ། གསེར་གྱི་སྤྲུག་པ་ཁྱོན་ཞིང་། ཤེལ་
གྱི་རུ་མཆོན་མུར་ནས་དབྱིད་ཆོ་ཐ་རྒྱུང་ལ་ས་བདག་གི་ལས་གཙོ་བོར་བྱེད་མཁན་ཞིག །
དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར། ① དག་བོ་འདུལ་བ་དང་། གཉེན་ཉེ་སྦྱོར་བ། ② ཕྱོགས་སྤྱང་།
དག་འདུལ་དབྱུང་འདུག །དག་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་དམག་དབྱང་འཕྲིན་པ།
དག་འདེད། ① དག་བོ་མཐར་སྦྱོད་པ། ② འཕྲུང་ཅིས་ནང་གྲོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དག་ཅི་བ། ཤིང་
དག་ལྷགས། ལྷགས་དག་མེ། མེ་དག་ཆུ། ཆུ་དག་ས། ས་དག་ཤིང་།
དག་ནག །དག་བོའི་དྲངས་མཐའ་དག་གཙོ་བོ།
དག་ནག་ག་ཤིན་ཇེ་ག་ཤེད། ལྷ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་དམར་ནག་འཛིགས་སྤྲུམ་གྱི་ནང་གི་ག་ཤིན་ཇེ་
ག་ཤེད་དག་ནག་ཅེས་བྱ་བ།
དག་དབང་ཆེངས་བྱེད། དག་བོའི་གནོད་འཆེ་ཡོང་དང་མི་ཡོང་བར་བརྟག་པའི་མི།
དག་ལྷ། ① དག་བོའི་གནོད་འཆེ་ཡོང་མིན་བརྟག་པའི་མོ་ལྷ། ② དམག་དཔོན་གྱི་ལག་རྩར་བརྟེན་
ནས་ཁོར་དམག་སར་བྱིན་ན་རྒྱལ་པམ་ཇེ་ཡོང་སོགས་བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པའི་མོ་ལྷ་ཞིག་སྟེ།
ངོ་མཆར་རྩ་བ་དུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག
དག་ཕྱོགས། དག་བོའི་ཕྱོགས་ཁག །དམག་མ་བརྒྱབ་གོང་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་
པོར་ཤེས་དགོས་པར་མ་ཟད། དག་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་གསལ་པོར་ཤེས་དགོས།
དག་ཆུ། ཆུ་ས་པ་བོའི་བྱ་ལས་སྤོང་གོགས་བྱེད་པའི་རང་བྱུང་གི་རྒྱས་བཤམ་ལྷ་ཞིག །བོན་གྱི་ཡིག་
ཆའི་ནང་དུ་སྤྲ་ཆེས་བྲིས་པ་དེ་ཡང་དག་པར་ངེས།
དག་པོ། གནོད་བྱེད་དམ་པས་ཀོལ། སྤ་དག། ད་དག། བྱི་དག། བྱང་དག། སྤང་དག། འཆི་དག། དག་
འདུལ་བ། དག་ཉམས་པ། དག་བོ་སྟོབས་ལྷན། རོན་མེད་སྤྲུགས་འཆོལ་གྱི་སྤང་དག་འཛོམས་
པ། དམག་རྒྱས་ལེགས་པས་པ་རོལ་གྱི་དག་ལས་རྒྱལ་བ། ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ན་དག་ཡང་
གཉེན་དུ་འཇུག། རྣམ་ཏོག་དག་རུ་བཟུང་ན། ཁང་སྤོང་རྒྱན་པོར་འཆོར་ཡོང་།
དག་བོའི་དྲངས་པ། དག་འེ་གཙོ་བོ།
དག་བོའི་རྒྱུང་འཕྲིན། དག་བོའི་ལོག་སྦྱོད་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྒྱད་སྦྱོག་བྱེད་པའི་རྒྱུང་འཕྲིན་སྦྱང་ལམ།

དག་པོའི་གསང་ཉལ། དག་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁལ་དུ་བཏང་བའི་གསང་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན།

དག་མི་ཤ་ཤོ། ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་དཔེ་ལ་སྦྱོར་བའི་དག་ཤ་ཆགས་པའི་མི། དག་མི་ཤ་ཤོ་ཟེན་པ།

དག་དམག། དག་ཕྱོགས་ཀྱི་དམག།

དག་ཅ། མ་བུ་དག་ཕྱོགས་འབྱུང་བ་བཅིས་ནས་ཅ་བཏྟག་སྐབས་མེ་དག་ཅུ་ལྟ་བུ་དག་དང་འཕྲད་པ་
དེ་ལ་དག་ཅ་ཞེས་ཟེད།

དག་འཛིང་། དམག་འཐབ་པ་དག་པོ་དང་འཛིང་པ།

དག་ལྷ། [ཉིད་མོག]

དག་བཞི་འདུལ་བ་དང་བདུད་ལྔ་བསྐྱོག་པ། བཅོན་སྐར་འབྱུར་བའི་དག། ཉོར་པས་བར་ཆད་དག།
འབྲས་བུ་འཕྲོག་པའི་དག། ཉོར་མཆོག་འཕྲོག་པའི་དག་དང་བཞི་ལོ། །རྣམ་རྟོག་འཕྲིགས་པའི་
བདུད། བཏང་སྟོམས་ལེ་ལོའི་བདུད། ལོངས་སྦྱོང་འདུ་འཛིའི་བདུད། ཆིག་རྩལ་མཆོན་ཆའི་
བདུད། ཁོ་གཏུམ་ངང་ཐུང་གི་བདུད་དང་ལྔ་ལོ། །

དག་ཐུན། དག་དང་གཉེན།

དག་ཐོན། དག་ཡོང་བའི་དོགས་ཐོན།

དག་རྒྱ། ① དག་ཡའམ་ཁ་གཏད། ② མཚུངས་པ་གསལ་བ་ཤད་ཀྱི་སྒྲ་ཞིག་སྟེ་འབྲ་བ།

དག་རྒྱར་ལངས་མཁན། ཁེ་བན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་ལྟ་བ་སོགས་མི་འབྲ་བའི་རྒྱུ་
ཁྱིམ་རང་ཕྱོགས་ལ་འཁོན་འཛིན་བྱེད་མཁན་གྱི་དག་རྒྱ་རྒྱལ་ཁབ་བམ་ཆོགས་པ་མི་སྐྱེར་ཅི་
རིགས་ལ་བརྗོད།

དག་ཡ། དག་རྒྱ། དག་ཡ་ལ་དག་ལན་སྤྲད་པ། བག་ཕྱོགས་དག་ཡ་ཉུང་ན་དགལ། དཀར་ཕྱོགས་
གཉེན་ཉེ་མང་ན་དགལ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་དག་པོ་དང་། འགལ་བྱེད། འགལ་རྒྱ། རྒྱལ་བ།
རྒྱལ་བྱེད། མངོན་གཤོག། མངོན་པར་འཆེ་བ། སྤང་དག། སྤང་བྱེད། གཤོད་བྱེད། པ་རོལ་ཤོ།
པས་རྒྱལ། བྱིར་རྒྱལ། འཕེན་བྱེད། མི་དགའ་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས། མི་པན་པ། མི་མཛའ་བ།
ཞེས་འགས་བཅས་སོ། །

དག་ལན། ཚུར་ཆོལ་གྱི་འཕམ་ལན། ཐབས་ཤེས་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་སྒྲོན་ས་དག་ལན་འཇལ་བ། དམག་
དབྱེད་བཤམས་ནས་དག་ལན་སྤྲད་པ། བླ་ཤུགས་ཆེན་པོས་དག་ལན་སྒྲོག་པ།
དག་ལོ་བ། འཕྲུང་ཅིས་གྱི་ཐ་སྤྲད་དེ། རང་རང་གི་ལོ་རྟགས་གྱི་སྒྲོག་ཁམས་དེ་རྩས་ཁམས་གྱི་
དག་རྩ་གྲུར་ན་དག་ལོ་པ་ཟེར། མི་དེའི་མི་ཆེ་ལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སོགས་མི་འདོད་པ་མང་པོ་དང་
འཕྲད་པའི་དོན། དཔེར་ན་སྒྲ་ཤིང་ཁམས་པའི་མི་ཞིག་བྱ་དང་སྤེལ་ལ་སྤྱེས་ན་དག་ལོ་པ་ཡིན།
དག་ཤ་པ་མན་ཚུན་བསད་མས་གྱི་འཁོན་ལན། པ་ཡི་དག་ཤ་ལེན་པ།
དག་ཤ་པ། པ་བསད་གྱི་དག་པོ་ལྟ་བུ།
དག་ཤ་ལེན་པ། འཁོན་ལན་སྒྲོག་པ་སྟེ་རང་ལ་མི་ཤི་རྟུག་འབྲེལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་སྤྱོད་དུ་འཇུག་
མཁན་དེ་གཞན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པའི་དོན།
དག་གཤེད། རོ་བོ་དང་འཕྲུང་ཁམས་མི་མཐུན་པའི་དག་གཤེད་དུ་གྲུར་པ་མེ་ཚུ་ལྟ་བུ། བྱེད་དང་ལྟ་
བའི་དག་གཤེད་གྲུར་པ། དག་བ་དང་མི་དག་བ། ཁྱི་གཟིག་ལྟ་བུའི་སྒྲོག་ཆགས་ནམས་སོ།
དག་སོ། སོ་པ། གཙོ་བོ་དག་ཡོང་མེན་སོ་ལྟ་བུ་བྱེད་མཁན།
དག་མེམས། དག་རྩ་འཛིན་པའི་མེམས།
དག་སྤི། སྤར་དག་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱའི་རྩས་མཆམས་སུ་སྤར་ཡང་དག་འཕྲུང་བ་དེར་དག་སྤི་ཟེར།
དག་བསགས་པ། ཁོན་ཆགས་པའམ་གཞན་གྱི་ཡིད་མ་རངས་པར་སོང་བ།
དག་ལྟ། དག་བོ་དང་གཤམ་བཤམ་པའི་ཆེ་རང་སྤེལ་མགོན་སྤྱབས་སྤོང་གོགས་བྱེད་པའི་ལྟའི་མིང་།
དག་ལྟ་འོད་ལྗན་དཀར་པོ། འདི་གཤམ་གསལ་ན་སྤེའི་ནང་གནས་ཚུང་ཆོས་སྤྱོད་ཟེར་བར་གཟིགས།
དག་ད་པ། རྒྱུང་བྱེད་ད་པ།
དག་མ། འགྲེམས་པ་པོས་དག་མ་རྒྱ།
དག་མ་པ། འགྲེམས་པའི་མིང་རྒྱུང་།
དག་ར། དག་ཡིག་ལ་ལ་དོན་གྱི་ར་སྤྱར་བ།
དག་ར་འཛིན་ཕྱོགས་གཏོགས། རང་གི་དག་རྩ་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་དོན།
དགྲོང་། བགྲོངས་གྱི་མ་འོངས་པ།

དགོང་པ། [ཐ་མི་དང་པ།]བགོངས་པ། དགོངས་པ། དགོངས། གསོད་པའི་ཞེས། རྒྱལ་པོ་དྲུག་གིས་
བགོངས་པ།

དགོལ། ① བགོལ་ལ་ལྟོས། ② བགྲལ་གྱི་མ་འོངས་པ།

བགགས། མེད་པར་གྱུར་པའམ་སྟོངས་པའི་དོན། མགོའི་སྐྱ་བྱིན་ས་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་གྲང་
བགགས་ཟེད། མོད་པ་འོད་བགགས་སེམ་མོང་བྱུང་ལྟ་བུ། ཐང་ལ་རྩ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་ཐང་
བགགས་ཟེད། རྩ་རྣམས་སྐྱམ་ནས་ཐང་སྐྱ་བགགས་སེམ་གྱུར་འདུག་ལྟ་བུ། གདན་མེད་པའི་གོ་
གཅན་ལ་གཅན་བགགས་ཟེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བགད་པ། དགོད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། མི་དེ་གད་མོ་བགད་སོང་།

བགབ་ཁུང་། འགབ་ཁུང་། མཆན་ལུག །མཆན་འོག་སྦྱིད་ཁུང་།

བགབ་དུ་ཞུགས། གཤམ་དུ་བཏབ།

བགབ་བཟུང་། འགབ་བཟུང་། བཤད་བྱེད་བསྐྱམས།

བགས། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དང་པ།]བགས། ཉམས་སད་པའམ་ཆོད་ལྟ་བུ། མི་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་འདུག་
ཆོད་བགས་དགོས།

བགས་པ། ཆོད་བགས་པའི་མིང་རྒྱུད་།

བགེགས། གནོད་བྱེད་འདྲེ་གདོན་གྱི་རིགས།

བགེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།གནོད་བྱེད་གདོན་འདྲེའི་གཙོ་བོ།

བགེགས་རྒྱུ། མི་མིན་གདོན་འདྲེ་ལས་བྱུང་བའི་བར་ཆད་དང་རྒྱུ་སྐྱེས་གས།

བགེགས་སྦྱོན། གདོན་འདྲེའི་གདོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱོན་ཆ།

བགེགས་བསྐྱད། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་དང་དབང་སྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་ལྡིའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཁོ་
བོའི་ཆོགས་རྣམས་སྦྱོས་ཏེ་གསང་སྤགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་
བགེགས་རྣམས་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ནས་བྱིར་བསྐྱད་པའོ། །

བགེགས་གཏོར། འདྲེ་གདོན་ལ་སྟེར་བའི་གཏོར་མ།

བགེགས་མཐར་བྱེད། གསང་སྤགས་བྲམ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཁྱོ་བོ་བགེགས་མཐར་བྱེད་

ལ་ལུམ་མི་མངོན་པར་སྤྲུལ་བ་སྟེ། འདིའི་སྐྱེ་མདོག་དང་། ཞལ་བྱུག་གི་གངས། བྱུག་མཆོན་
བཅས་ཞེས་པ་ལུང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་འབྲེང་པའི་མངོན་
རྟོགས་ནང་གསལ།

བག་གཤམ་འཕྲོ་བ། གཤོན་འདྲེ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་བར་ཆད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་ཆ།

བགེགས་རིགས་སྤོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ། ཞེ་སྤར་ལས་ལྷུང་པའི་པོ་གདོན་སྤོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཅིག་ཤའི་ཕྲག་ལས་ལྷུང་པའི་སྤྱ་གདོན་སྤོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཤའོད་ཆགས་ལས་ལྷུང་
པའི་མོ་གདོན་སྤོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་དུག་གསུམ་སུམ་ཆར་ལས་ལྷུང་པའི་གདོན་འདྲེ་པ་
སྤོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཉམས་བགེགས་རིགས་སྤོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞིའོ། ཞེས་སྟུམ་
པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་སོ། རྒྱུད་ལས། ལྷ་སྟུ་གནོད་སྦྱིན་སྦྱིན་པོ་དང་། ལམ་འཕྲིང་སྟོ་སྟེ་
མིའམ་ཅི། འི་ཟ་སྦྱིན་པོ་ལ་ཟ་དང་། འཕྲུང་པོ་སྟུལ་པོ་ལུས་སྟུལ་པོ། སྟེམ་ཁྱེད་སྟེ་ཁྱེད་བཟེང་
ཁྱེད་དང་། གཤིན་མེ་མ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྤོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུའི་བགེགས་ཆོགས་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལྷ། ལྷ། གནོད་སྦྱིན། དང་སྟོང་། ས་བདག་ཁ་མོ། གཤིན་མེ། རྒྱལ་པོ།
བཅོན། བདུད། སྦྱིན་པོ། ཟེའུ་རང་། བཟེན་པོ། བཟའགཉན། སྟེན་པོ། འི་དཔྱ། ལྷལ་ལུམ།
མིའམ་ཅི། ལྟོ་སྟེ་ཆེན་པོ་སྟེ་གདོན་རིགས་ཅ་པའི་ཉེར་གཅིག་ལས་སྟེམ་པའི་སྟུལ་པ་ཡང་སྟུལ་
པོ་ཉ་སོགས་ཀྱི་འེ་འེ་ལྷ་བརྒྱ་འེ་འེས་ལས་སྤོང་དང་ལྷ་བརྒྱ། པོ་མོ་མ་ཞིང་འེ་འེ་དངོས་
ཉམས་མི་ལས་གསུམ་སྟུང་དགྲ་དེའི་སྟེང་ཉེར་གཅིག་བཞུག་པའོ།

བགེགས་ལིང་། དབྱ་བགེགས་གཟུགས་ཀྱི་ལིང་ག །བགེགས་ལིང་སྟེག་པའི་མངོན་སྲོད།

བལོ། །[བྱེད་འབྲེལ་ལས་སྒྲིག] མ་འོངས་པ་བལོ་བཤའ་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། སྐལ་པ་བལོ་དགོས།
བལོ་བྱའི་སྐལ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཤོ་སྐྱལ། རྩོམ་སྐྱལ་ལམ་རྩོམ་ཆ། ལམ་གྱི་བཤོ་སྐྱལ། གཞན་གྱི་བཤོ་སྐྱལ་རང་ལ་མི་རྩོམ།

བགོ་བགོ་བྱེད། ཁག་སོ་སོར་འབྱེད་པ། ཤིང་ཉླ་བགོ་བགོ་བྱེད་ནས་བ་

བཤོ་འཁྲུག་མཉམ་མཉམ་གཞི་གཅིག་ལས་རྒྱུ་བྱུ་བྱུ་བྱུ་བྱུ་མཚན་པ་མཚན་པར་ཐུག་ཏེ་ཁྲུང་སེ་སེར་སྟོན་
པ། དཔལ་ཅོང་ལྷུ་སྒྲུག་མཉམ་མཉམ་གྱིད་པ། བཤོ་འཁྲུག་བྱུ་ལྷུ་མི་འདད་པ།

བཤོ་ཉེས། བཤོ་བཤའ་རྒྱག་སྤངས་ནོར་བ། དངོས་པོ་བཤོ་ཉེས་མ་ཤོར་བ།

བཤོ་ཏྲགས། བཤོ་ཅིས་ཀྱི་ཏྲགས།

བཤོ་ཐབས། ① རྒྱ་དངོས་སོགས་བཤོ་བཤའ་རྒྱག་སྤངས། ② ཅིས་རྒྱག་སྤངས་ཤིག

བཤོ་སྤྱོད་རེ་ལུ་མིག་ཤྲོག་མྱོད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་distribution list ཟེད།

བཤོ་བ། ① [ཐ་དད་བ།]བཤོས་བ། བཤོ་བ། བཤོས། ② བྱོན་བ། ལུས་ལ་ཤོ་བཤོས། ཏ་ལ་སྐྱ་བསྟད།
གོས་བཤོས། ③ བཤའ་བ། ཐོབ་སྐྱལ་བཤོ་བ། དུམ་བུར་བཤོ་བ། གསུམ་གྱིས་དབྱ་བཤོས་ན་
གསུམ། ར་ཨ་མས་བསྐོལ་ན་ཡག་བཅོག་ཟེད། ཤ་ཨ་པས་བཤོས་ན་ཆེ་རྒྱུད་ཟེད། ④ བཤོ་ད་
པའི་མ་འདས་བ། ⑤ ཤོས་དང་བྱོན་ཆས། བཤོ་བ་དན་བ། བཟའ་བུར་དང་བཤོ་བ་འཛོམས་པོ།

བཤོ་བུའི་བྱངས་ཀ། གང་ཞིག་བཤོ་བའི་དངོས་པོ་དེའི་བྱངས་ཀ།

བཤོ་ཅིས། བཤོ་བཤའ་རྒྱག་པའི་བཅི་སྤངས།

བཤོ་གཞི། ① བཤོ་བཤའ་བྱ་རྒྱའི་དངོས་པོ། ② ཅིས་ཐབས་ཀྱི་བཤོ་བུའི་བྱངས་འཕོར།

བཤོ་གཞི་རགས་བ། ཐུང་གི་བསྐབས་སུ་ཁྱིམ་སོ་སོའི་བཤོ་གཞི་རགས་བ་དེ་ཐུང་མའི་རང་གི་བ་བདུན་
པོ་དང་བཟུགས་པའི་གི་མ་བསྐྱེམས་པས་བཤོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་ཐོག་གི་དུས་ཆེད་བཏྲག་བ།

བཤོ་རེ། [རྟིང་]ཁང་བ་བྱ་བཞི།

བཤོ་བཤའ། ཁག་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་མིང་། དལ་རྩོལ་བྱས་པའི་བྱ་བ་འབྲས་བཤོ་བཤའ་རྒྱག་བ།
ལས་འགན་བཤོ་བཤའ་བྱས་ནས་སྐྱབ་དགོས།

བཤོ་ད་བ། [རྟིང་]ཟད་བ།

བཤོ་མ། ཤོམ་པས་བཤོམ་པའི་དོན། ཤིང་ག་དུང་མ་དེ་ཤོམ་པ་གང་གིས་བཤོམས་ཟིན་ཡིན། ལམ་
རྗེ་དེ་བཤོམ་སྐབས་པེད།

བཤོམ་བ། བཤོམ་པའི་མིང་རྒྱུད།

བཤོམས། ཤོམ་པས་བཤོམས་པའི་འདས་བ།

བཤོམ་རྒྱག་ཤྲོད་ཆས་དང་བྱ་བུ་སོགས་ཤོམ་པས་བཤོམས་ནས་འགོ་བ་ལ་བཤོམ་རྒྱག་ཅེས་སྤྱོད་པ་

ངན་པའི་གཤམ་དུ་བཅི་སྒོལ་དང་། དེས་བྱིས་ལྷ་ལ་མཁོ་ལ་གྱི་བ་པོ་ག་པའི་ནམ་ཉིན་གྱི་ད་སྒོལ་ཡོད།
བཞོན་པ། [ཐ་དང་པ]དུས་སྒོ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལས་འདའ་དུ་འཇུག་པའམ་འགོར་དུ་འཇུག་པ། ལས་
བགགས་ནས་མི་གཏོང་བར་བཞོན་པ། ཞིང་ལ་སོན་འདེབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་བཞོན་ན་མི་འགྲིག
བཞོན། གོ་ཆ་བཞོན་པ། གོས་བཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན།
བཞོན་པ། བཞོ་བ་དང་བཞོད་པའི་འདས་པའི་མིང་རྒྱུ། ཅ་ལག་དེ་དག་ཚང་མ་བཞོ་ཆར་སོང་།
དེ་དག་ངས་བཞོས་པ་ཡིན།
བཞོས་འབབ། བཞོས་པའི་ཐོབ་འབོར།
བཀལ། ཟུ་ལོ་ལས་བཀལ་བ། གྲུ་གཟིངས་དུ་བསྐད་ནས་རྒྱ་མཚོ་བཀལ་དགོས།
བཀལ་དགའ་བ། [མདོན]རྒྱ་མཚོ།
བཀལ་འགྲོ། གྲུ་འམ་གཟིངས་ཀྱི་མིང་།
བཀལ་བརྟག། [ལུང་དང་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ནམ་པར་བརྟག་
པས་བཀག་པའམ་སྲུན་འབྲིན་པའོ། རིགས་པས་བཀལ་བརྟག་བྱེད་པ།
བཀལ་བ། ཀལ་བ་དང་ཀོལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བཀལ་ཆད། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་span ཟེད།
བཀལ་ལན། པ་རོལ་པོས་རང་བཀག་པའམ་སྲུན་འབྲིན་པ་ལ་པར་ལན་བཏབ་པའོ། [ཚོད་པའི་
བཀལ་ལན་བཏབ་པ།
བསྐྱབ་པ། བསྐྱབ་བྱའི་མནལ། སྐྱབ་ནི་ད་ལྟ་བ་དང་། སྐྱལ་ཆེག་ལ་སྐྱོག། [མནལ་སྐྱོག་ཅིག
བསྐྱབས་པ། མི་དེ་མནལ་བསྐྱབས་བྱས་པས་རྒྱ་མ་མིན་པར་ཤེས་བྱུང་།
བསྐྱབ་པ། དེང་སང་ཉེས་པ་ནོར་གྱིས་བསྐྱབ་ཆོག
བསྐྱར། བྱ་རམ་བསྐྱར་དགོས།
བསྐྱར་འཇུག། [རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་built-in ཟེད།

བསྐྱར་པ་དང་། མྱོག་མྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་board ཟེད།

བསྐྱར་བ། བསྐྱར་བའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱུག་པ། ཐོག་པ་པོ་སྐྱུག་དགོས་ཞེས་འོངས་པ།

བསྐྱུགས་པ། དས་ད་བར་བསྐྱུགས་པ་ཡིན། ད་དུང་སླེབས་མ་བྱུང་།

བསྐྱུལ། བརྟན་སྟོམ་དེ་ཁོས་ལག་པས་བསྐྱུལ་ནས་གཟུགས་ཤར་རྒྱ་མེད་བར་ཆགས་སོང་། ཡང་

བསྐྱུར་ཞིག་བསྐྱུལ་ན་གཟུགས་ཤར་ཡོང་གི་རེད། ད་མ་སྐྱུལ་དང་ཉག་ཉག་རེད། ལྟ་བུ།

བསྐྱུལ་བ། བསྐྱུལ་བའི་མིང་རྒྱུད།

བསྟོན་གྱི་ཁྱེད་མ་བཞི། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེ་

རྗེས་བྱོགས་པ་དང་། ཁྱིམ་སྐྱོན་འབྱིན་པ་དང་། བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་བ་བཞི་ནི། བསྟོན་བ་ལས་ཀྱི་རྒྱུར་

པའི་ལྷག་མའོ། །

བསྟོན་འཛོང་བྱེད། ར་དང་ཆུ་སོགས་འབྱུང་ཐེངས་གཅིག་གིས་ཐོར་རུ་གང་པོ་དེ་བུའུ་ཆར་བར་

བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཁོས་ཆང་ཐོར་རུ་གང་བསྟོན་འཛོང་བྱས་སོང་། ཁ་སྐྱོག་མོ་གཅིག་སྟོམ་ཡོད་

པ་འདྲ་ལྟ་བུ། ཞལ་བསྐྱབ་དང་དོན་གཅིག་

བསྟོན་བ། ① བསྟོན་བའི་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ། བསྟོན་བསྟོན་པ། ② བསྐྱུར་བྱ། མི་ཆང་མས་རི་ལྟར་

བསྟོན་བ་བཞིན་ཉན་པ། ལག་ལེན་མ་བསྐྱར་བར་བསྟོན་བ་བཅག་པ། མྱོང་བྱུག་དན་པས་དགེ་ཆན་

གྱི་བསྟོན་བ་ན་བ་གཞོན་པ། ③ ཁྱིམ་སྐྱོན་འཁོས་པར་བྱེད་པ། བག་ཆགས་བསྟོན་པ། ན་

ཆ་བསྟོན་པ།

བསྟོན་བ་ནར་གཞོན། བསྐྱུར་བྱ་ལ་མི་ཉན་པར་བྱིར་ལྡོག་པའམ་བསྐྱུལ་ཆིག་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་དོན།

བསྟོན་བ་ནར་གཞོན་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྩེའི་ནང་གསེས། དགེ་འདུན་གྱིས་

བྱིར་བཙོས་ལ་དགོད་པའི་ཆེད་དུ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བ་ན་ཐོས་པ་ལྟར་ལན་གཞན་འདེབས་པ་སོགས་

ཐབས་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བའོ། །

བསྟོན་ཆིག་། བསྐྱུར་བྱའི་ཆིག་

བསྐྱོལ་གྱི་གཤམ་པ་ལྟོང་བའི་ཡི་གེ
བསྐྱོལ་གསལ། བསྐྱོལ་སྟོན་གནང་བ་དང་དོན་གཅིག་། ངས་སྐྱོབ་སྤྱད་ཆོ་ལ་སྐྱོབ་སྤྱོད་འབད་བཅོམ་
དགོས་པའི་སྐྱོར་ལ་བསྐྱོལ་གསལ་མང་པོ་བཟོས་ཡོད། ལྷ་བུའོ། །
བསྐྱོར་བ། མ་འོངས་བ། ཁོས་གྲོ་ཟུན་བསྐྱོར་དགོས་ཟེེད། ད་ལྟ་ཡོང་ཐུབ་ཅིང་མི་འདུག
བསྐྱོར་ས་བ། བསྐྱོར་བའི་འདས་བ། ཅ་ལག་རྣམས་ཁྲིས་པོར་བསྐྱོར་ས་ནས་མོ་ཉའི་ནང་བཞག་པ་ཡིན།
བསྐྱོམ་བ། སྐྱོམ་བའི་མ་འོངས་བ། མི་ལ་རས་བའི་བསྐྱོམ་བྱ་གཙོ་བོར་ཆོས་བྱུག་རེད།
བསྐྱོམ་བྱའི་ལམ་བཟུ་གཅིག་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། རྩོམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ། ཡོངས་
སུ་བྱུང་བ་བྱས་པའི་ལམ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱོད་བའི་ལམ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་
མ་འདྲིས་པའི་ལམ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ། དེས་འབྲེན་གྱི་གནས་ཀྱི་ལམ། དབང་པོ་ཐ་
དད་པའི་ལམ། བསྐྱོབ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་ལམ། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ།
ལམ་སྤྱད་པའི་ལམ་བཅས་བཟུ་གཅིག་གོ།
བསྐྱོམ་བྱུང་མངོན་སུམ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་སྟེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
པར་མངོན་ཞེན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་དོན་གཅིག་
བསྐྱོམས་སྟེ་བས། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན།
བསྐྱོམས་བ། སྐྱོམ་པའི་འདས་བ།
བསྐྱོམས་པའི་རྟགས་ཆད་ལ། རྟོག་རྩོམ་གྱི་རྟགས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུང་བཟུང་བུ་མར་འགགས་པའི་
མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཉམས། དག་ཉམས། མེས་ཉམས། མཐོང་ཉམས། མི་ཉམས་སོ། །
བསྐྱོམས་བྱུང་། བསྐྱོམས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུས་ཆེན་གྱི་
བསྐྱོམས་བྱུང་གི་རྟོག་བ། བསམ་བྱུང་གི་དོན་ལ་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་ཁམས་གོང་མའི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཞེན་རིག་། དབེར་ན། རང་ལུལ་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་མངོན་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་
དུས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྷ་བུའོ། །
བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། བསམ་བྱུང་གི་དེས་པ་རྟེན་པའི་དོན་དེ་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་པའི་
ཤིན་སྤངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཟེན་པའི་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྐྱོ་རྣམས་ཡིན་ལོ། །

བསྐྱོམས་བྱང་དགེ་བ། བསྐྱོམས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལྟ་བུའོ། །
བསྐྱོམས་བྱང་ཡེ་ཤེས། ཐོས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་ཡང་གོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་མཁྱེན་པ་འཕམ་ལས།
བསྐྱོམས་བྱང་བསོད་ནམས། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་
བསོད་ནམས་ཉེ་མོངས་སྦྱོང། བདེ་བ། སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་བཅས་ལྟ་བུ།
བསྐྱོས་བ། བསྐྱོ་བའི་འདས་བ། འོག་གི་འབངས་མི་རྣམས་ལ་དཀའ་བསྐྱོས་ནས་མངགས་པ་རེད།
བབྱང་བ། [ཐ་དད་པ]བབྱངས་བ། བབྱང་བ། བབྱོངས། དུས་ཚོད་ཕྱིར་སྐྱར་བྱེད་བ། དུས་ལྟན་
རིང་པོར་བབྱང་མི་ཉན།
བབྱངས་བ། བབྱང་བའི་འདས་བ། ད་བར་དུས་བབྱངས་ནས་ཨ་རིར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན།
བབྱི་བ། ① བབྱིད་པའི་མ་འོངས་བ། ② ལས་སམ་བྱ་བ། བབྱི་བ་ཆེན་པོ། ③ [རྟིང]ཟེར་བ། བདག་
མིང་འདི་ཞེས་བབྱི་བ།
བབྱིད་པ། [ཐ་དད་པ]བབྱིས་བ། བབྱི་བ། བྱིས། བྱེད་པ། མ་དང་བའི་ལས་བབྱིས་ན་མི་འདོད་
པའི་རྣམ་སྤྲིན་རང་ལ་འཁོར། ལས་ཀ་མ་རྟོར་བ་བྱིས་ཤིག །ལས་དོན་དེ་ལྟར་དུ་བབྱི་བར་
རིགས་སམ་མི་རིགས། དགེ་བའི་ལས་རང་གིས་བབྱིད་པའམ། གཞན་ལ་བབྱིད་དུ་འཇུག་པ།
བབྱིས་བ། བབྱིད་པའི་འདས་བ།
བབྱིས་ལགས་ནས། བྱས་ཚར་ནས།
བབྱང་། [ཐ་དད་པ]བབྱངས་བ། བབྱང་བ། བྱངས་ཀ་སོགས་རེ་རེ་བྱས་ནས་བབྱང་བ། བྱངས་ལྷང་
མང་པོ་བབྱང་བ། རྒྱ་མཚན་བབྱང་བ། བབྱང་གིས་མི་ལངས་བ། གཅིག་ནས་བབྱུའི་བར་
བྱངས་སུ་བབྱང་བ། བཀའ་ཆེགས་བབྱང་བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྦྱོང་བའི་མཐར་ཆུལ་ཁ་ཐོབ།
བབྱང་དུ་མེད་པ། བྱངས་མང་བས་བབྱང་མི་ལུས་བ།
བབྱང་མེད་། བྱངས་ཅི་བྱེད་ཀྱི་མེད་བ།
བབྱང་མེད་འཛིན། [མངོན]མེ་སྒྲ།
བབྱང་འཕྲེང་། བབྱང་མེད་དང་གཅིག །
བབྱང་བ། བབྱང་བའི་མིང་རྒྱུད།

བགང་བྲ། [མངོན] ① རྩས། ② ལོ།

བགང་བྲའི་ཁྱར་གྱི་དྲུབ་པ། བགང་བྲ་ནི་ལོ་ཡི་མིང་ཡིན་པས་ལོ་ཆེན་པོ་ལས་ན་སོ་མཐོན་པོར་
སྒྲེབས་པའི་དོན།

བགང་གཞི། [མངོན]ལོ།

བགངས་ཡས་གྱི་མིང། བརྟེན་སྟོན་རིག་པའི་ཐ་སྟེན་ཅིག། [དབྱིན་སྐད་དུ། uncountable noun
ཟེར། དངོས་པོའི་མིང་ལ་གངས་ཆོག་ཐད་ཀར་སྦྱར་ནས་བརྟེན་བྱའི་ཆད་གཞི་མཆོན་མི་རུང་
བའི་རིགས་རྣམས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ། འོ་མ། ཨ་རག། འབྲས། གྲོ། རྩས། རྩ། ལ། མད། ལོག།
བྲ། རོལ་དབྲངས། དབྱལ། ཁ་བ། ཆར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཏེ། འདི་དག་རྣམས་གྱི་
ཆད་བརྟེན་པའི་སྐབས་སུ་འདྲེས་བྱེད་ཆད་གྱི་དངོས་པོའི་མང་ཅུང་ངམ། ཡང་ན་དངོས་པོའི་
ཆད་སྟོན་བྱེད་གྱི་མཛད་དང་གངས་ཆོག་ལྟ་བུ་སྦྱར་ནས་བརྟེན་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། རྩ་གཉིས།
འབྲས་གསུམ། རྩ་བཞི་སོགས་བརྟེན་སྟོལ་མེད་ལ། བརྟེན་གྱི་དེ་དག་གི་ཆད་གཞི་དངོས་ཅི་
ཅམ་བསྟན་མི་རུས་སོ། །དེ་ལས་རྩ་ཞེས་པ་ལ་གང་། འོ་མ་ཐོར་པ་དོ། །ཨ་རག་དཀར་ཡོལ་
གསུམ། ལྟ་བུ་ལྟགས་སྟོན་གྱི་ཆད་དང་སྟེན་ཅིག་བརྟེན་དགོས་པ་དང་གཞན་ཡང་ནས་དོག་པོ་
བཅུ། གོ་དོ་པོ་ལྷ། ལ་བྲུབས་གཅིག། མར་དཀར་རིལ་གཉིས། རྩ་རྩ་མ་བདུན། ལིང་རུམ་བྲ་
བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་གང་འཆོམས་གྱི་ཆད་དང་གངས་ཆོག་སྟེན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་
བརྟེན་ཆོག་པའི་རིགས་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་མིང་དང་བགངས་ཡས་གྱི་མིང་
གང་ཡིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྐབས་ཐོབ་གྱི་བརྟེན་དོན་དང་བསྟེན་དགོས་པ་འདྲ་ཡོད་དེ་
དཔེར་ན། བག་ལེབ་ཅེས་པ་གངས་ལྗན་གྱི་མིང་སྟེ་བག་ལེབ་གཅིག། བག་ལེབ་གཉིས་ཞེས་
བརྟེན་རུང་ཡང་བག་ལེབ་ཅིག་དུམ་བུར་བུབ་སྟེ་སྟོན་དུ་འཛོག་སྐབས་བགངས་ཡས་གྱི་མིང་
དུ་འཇུག་འཇོ་ཞིང་ཡོད་པ་སྟེ། བག་ལེབ་དུམ་བུ་གཅིག། དུམ་བུ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཟེར་
དགོས་པ་ལས་བག་ལེབ་གཅིག་ཟེར་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་རེད། གཞན་ཡང་དཔེར་ན། བྲ་ལ་བྲུབ་
གཅིག་སྟོན་དུ་བཞག་ཡོད་ན་གངས་ལྗན་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། བྲུབ་ཁ་ལས་སམ་ཡང་ན་དུམ་བུ་ཁ་
ལས་སྟོན་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཞག་ཡོད་ན་བགངས་ཡས་གྱི་མིང་དུ་འཇུག་པ་འདི་རིགས་ལ་

བརྟགས་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས།
བཟང་ཡས་པ། བྲངས་ཀ་རྒྱལ་ཆོད་མེད་པ།
བཟང་ལས་འདས་པའི་མཆོན་བཞི། དག་པའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་ཤིང་མུ་མེད་པ་ན་
བརྟགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མངའ་བའི་འབྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་
བའི་བཟ་ཤིས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱང་བཟང་ལས་
བརྒྱལ་བ་ཀུན་དུ་བྱུང་བའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གི་སེམས་ཅན་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་
མཚོས་ཀྱང་འདོད་དགའི་བདེ་སྲིད་དཔལ་གྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྲོད་བཞིན་པའི་དོན་ནོ། །
བཟངས། བྲངས་ཀ་བཟང་བའི་འདས་པ།
བཟང་བཟང། ཀླང་པ་བར་ཞེང་ཆེན་པོར་བཟང་བཟང་དུ་བརྒྱུངས་པ། ལག་པ་བཟང། ཀླང་པ་བཟང།
བཟང། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] ① ཀླང་བ་དཔང་པ་སྟེ་ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་རྩེ་ཆེར་བཏང་
བའི་དོན། ② སྟེར་མོ་སོགས་བརྒྱུངས་པའི་དོན་ཏེ། གཅན་གཟན་གྱི་སྟེར་མོ་དཔང་ལྟ་བུ།
③ བཟང་གྱི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།
བཟང་པ། [ཐད་དཔ་]བཟང་པ། བཟང་པ། བཟོད། ① བར་ཐག་རྩེ་ཆེར་བཏང་སྟེ་གདང་བ། འདོམས་བཟང་
དེ་མ་སྟོད། མིག་བཟང་ནས་ལྟ་བུ་ཁ་བཟང་པ། ② རྒྱུང་བ། གཅན་གཟན་གྱིས་སྟེར་མོ་བཟང་པ།
བཟུ། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] 'མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ་པ།[ཐད་དཔ་]བཟུས། བཟུ། འབྲས་སོགས་
འབྲུ་རིགས་ཀྱི་ཕུན་པ་ཕྱད་པའི་དོན་ཏེ། འབྲས་ཀྱི་ཕུན་ལྷགས་བཟུ་དགོས། བཟུ་བྱའི་ཕུན་
ལྷགས། འབྲས་བཟུ་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
བཟུ་པ། བཟུ་བའི་མིང་རྒྱུང་།
བཟུང། [ཐད་དཔ་]བཟུངས། བཟུང། རྒྱ་དྲངས་པར་བྱེད་པ། རྒྱ་རྟོག་བཟུངས་ཏེ་དྲངས་པར་གྲུབ།
རྒྱ་སོགས་དྲངས་པར་བྱ་རྒྱ་བཟུང་རྒྱ།
བཟུང་པ། བཟུང་བའི་མིང་རྒྱུང་།
བཟུངས་པ། བཟུང་བའི་འདས་པ།
བཟུད། བཟུ་རྒྱའི་འབྲས་ལྷགས་དང་ནས་ལྷགས་སོགས་བཟུད་བཞིན་པ་ཁ་སྐད་དུ་བཟུད་བརྒྱལ་བ་ཟེད།

བགུས། འབྲས་ཀྱི་ཕུན་ཕྱགས་བགུས་པ་ཡིན།

བགུས་རྒྱག་པ། འབྲུ་བཟོས་པའི་ཡོས་རྣམས་སྒོད་དུ་རྒྱགས་ཏེ་དོག་པས་བརྗེས་ནས་བགས་པ་བཟུ་བ།
བགུས་པ། བགུ་པའི་མིང་རྒྱུད།

བགུས་མ། འབྲས་དང་། གྲོ། ཡོས་སོགས་བགས་པ་བཟུས་ཟེན་པ།

བགེ་བ། [རྫིང]འགེ་ལོག་བྱེད་པ།

བགེས། ལོ་ན་ཆེར་སོན་པ།

བགེས་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ན་ཆོད་ཆེར་སོན་ནས་ཁྱ་བའི་ཞེས། དགྲུང་ལོ་བགེས་སོང་། ② བྲུ་བ་
ལས་ཚན་འཆུར་བའི་བྱར་བཞུགས། ③ ལོ་ཆེ་བ། དགྲུང་ལོ་བགེས་པའི་ཡབ་ཡུམ། སྲས་མོ་
བགེས་པ། ④ གཙོ་ཆེ་བ། རྒྱོན་པོ་བགེས་གཞོན་རྣམ་གཉིས། དུག་མཛོད་སྐྱུ་བགེས་པ།
བགེས་པོ། ① ཁན་པོ། ② ཁྱས་པའམ། ལོ་ཆེ་བ། ཞིང་བ་བགེས་པོ། སྐུན་བགེས་པའི་མི་ལ་ཅི་
མཐོང་བྱེད།

བགེས་མོ། ཁན་མོ།

བགེས་སོང་། ཁྱས་འཁོགས།

བགེས་སོན། ན་ཆོད་མཐོན་པོར་སོན་པ།

བགོ། ཕན་ཚུན་སྦྱང་མོ་བྱེད་པ།

བགོ་སྦྱང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲོར་གྱི་གཏམ་སྦྱང་། མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་བགོ་སྦྱང་། ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྦྱང་བྱེད་པ།
བགོ་སྦྱང་བྱེད། གོས་བསྐྱར་བྱེད་པའམ་སྐད་ཆ་ཤོད་རེས་བྱས་པ་ལ་ཟེར།

བགོ་འདེབས་པ། གོས་བྱེད་པ། ལས་དོན་གཤམ་བྱེད་དགོས་བགོ་འདེབས་པ།

བགོ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]བགོས་པ། བགོ་བ། བགོས། བོ་བསྐྱར་བྱེད་པའམ་དོན་སྦྱང་བ། བཀའ་
བགོས་ཏེ་ཐག་བཅད་པ། ② གོས་སམ། སྐད་ཆའམ་གཏམ།

བགོད། ① [ཐ་མི་དད་པ]འགོད་པ། ཉེ་མ་ལྟོ་བགོད། ཉེ་མ་བྱང་བགོད། ལམ་བགོད་དཀའ་བ་རེས་
གྱིས་བགོད། ② འདོད་པ་སྦྱོད་པ། ③ ལམ། ④ འགོ་བའི་ཆད། རྩ་ཆོག་གི་བགོད་པ། བྱ་ལྷུང་
གི་བགོད་པ། ལྷུང་གི་བགོད་པ། བགོད་ཆེན་རྩ་པོའི་འགོ་ལམ་དེ། གོག་ཆགས་གོག་མས་བཀག་

མི་ཐུབ། ⑤ [མངོན]ལོ་གཅིག་ལ་ཉི་མ་སྟོ་བཟོད་དང་། བྱང་བཟོད་གཉིས་ཡོད་པས་གྲངས་
གཉིས་མཆོན།

བཟོད་པ། བཟོད་པའི་མིང་རྒྱུད།

བཟོད་པ་གཅིག་པ། ① འགྲོ་སའི་ལམ་ག་གཅིག་པ། ② འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ལྷན་སྟོ་སྟངས་འདྲ་བ།
བཟོད་པ་གཉིས། ལོ་གཅིག་ལ་བཟོད་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་རྒྱ་དྲུག་པའི་ཆོས་པ་ལྟ་སྟོར་ལ་དབྱེ་ཉི་ལྟོག་
པས་ཉི་མ་སྟོ་བཟོད་ཀྱི་འགོ་ཚུགས། དེ་ནས་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་ལ་ཉི་མ་སྟོར་བཟོད་ཀྱི་
དུས་ཟེར། སྤྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་པ་ལྟ་སྟོར་ནས་དབྱེ་ཉི་ལྟོག་པས་ཉི་མ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་
བསྐྱོད་པའི་འགོ་ཚུགས། དུས་དེར་ཉི་མ་བྱང་བཟོད་ཀྱི་དུས་ཟེར།

བཟོད་བྲ། [མངོན]ལམ།

བཟོད་བྲེ། [མངོན]རྒྱུད་པ།

བཟོད་ལམ། འགྲོ་སའི་ལམ།

བཟོད་ལམ་མེད་པ། བྱ་སྐྱོད་ཅི་རིགས་ལམ་སྟོངས་བྱུང་ཐབས་མེད་པ།

བཟོས། བཟོ་བའི་འདས་པ།

བཟོས་ངན། རྟོག་གཡོ་ངན་རྒྱས།

བརྒ། ① བྱངས་ཀ་བཅུ་ཕྲག་བཅུ་པ། ཉིས་བརྒ། བརྒ་ཕྲག་གསུམ། མི་བྱངས་བརྒ་རེ་ལས་འཐུས་
མི་མི་གཅིག་འདམ་དགོས། ② མང་ཆོག་ཅིག་། ཡར་འགྲོ་བརྒ་དང་མར་འགྲོ་སྟོང་། བརྒ་བལྟས་
ཀུན་གསལ། བརྒ་ཐམ་པའི་ཁ་ཁེབས་ཀྱང་། སྟོང་ཐམ་པའི་མིག་མི་ཁེབས། བརྒ་ཐམ་པའི་གལ་
འགོར་མ་སྟེབས་ཀྱང་། སྟོང་ཐམ་པའི་གལ་གཞུག་ལ་མི་ལུས།

བརྒ་སྟོར། བརྒ་ཐམ་པ་ཟེན་མ་ཟེན་ཅམ།

བརྒ་ཁ་གཅིག་གཅོད། མི་བརྒའི་ཁྲོས་ཐག་མི་གཅིག་གིས་བཅན་དབང་གིས་གཅོད་པ། མི་མང་པོ་
དང་འབྲེལ་གནད་ཡོད་པའི་ལས་དོན་རིགས་ལ་སྤྲོས་ཀྱང་བརྒ་ཁ་གཅིག་གཅོད་བྱས་མི་ཆོག་

བརྒ་ཁ་གཅིག་ཆད། ལས་གཞུག་ཅུང་ཟད་ལུས་པས་སྤར་བྱས་ཆུང་ཐོས་ཀྱི་དཔེ།

བརྒ་ཁ་ཡུག་ཆོད། དབང་ཆ་སྟེར་བཟུང་དང་དོན་ཀུན་རང་གིས་ཐག་གཅོད་པ། ལོང་དཔོན་པོས་

བརྒྱ་ཁ་ཡུག་གཅིང་བྱས་པ་ལྟར་ལོག་མི་མེད་སྒོ་ལ་མི་འདོད་མང།
བརྒྱ་ཁག་། བརྒྱ་ཐག་། མི་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པར་མི་བརྒྱ་ཁག་རེ་ཟེར། བརྒྱ་ཁག་སྟོང་ཁག་
བརྒྱ་གོ་གཅིག་ཆོད། བརྒྱ་ཐམ་པའི་གོ་གཅིག་གིས་ཆོད་པ།
བརྒྱ་བརྒྱ་སྟོང་སྟོང་། ཡིན་ཏུ་མང་པའི་དཔེ། མི་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟོང་སྟོང་འདུག
བརྒྱ་ཆ། གངས་ཀ་གང་ཞིག་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པར་བསིལ་བའི་ཆ་ཤས། བརྒྱ་ཆ་གཅིག་། བརྒྱ་ཆ་དགུ་
བརྒྱ་གོ་དགུ།
བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ། ཆང་མ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དོན།
བརྒྱ་ཆའི་ཏྲགས། བརྒྱ་ཆ་སྒོ་བའི་%ཡིན།
བརྒྱ་ཆའི་ཚེལ་རྒྱས། རྒྱུ་ཁྲིའི་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟད་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་percentage function ཟེར།
བརྒྱ་མཆོད། མཆོད་པ་བརྒྱ་ཆར་གཅིག་སྟེ་སྟོས་དང་། མེ་ཏྲུག་། མཆོད་མེ། ཇི་ཆག། ཞལ་ཐམ་
བཅས་སྟེ་རེ་ནས་བརྒྱ་ཆར་རེ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བར་ཟེར།
བརྒྱ་དཔོན། ① མི་བརྒྱའི་དཔོན་པོ། ② བྲེང་བའི་བརྒྱ་དཔོན་ལྟ་བུ།
བརྒྱ་བྱག་། བྱག་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྟེ་ཆད་པ་གཅིང་སྟངས་སམ་བྱག་འཆའ་སྟངས་ཤིག་
བརྒྱ་ཐག་། བརྒྱ་ཐམ་པ། བྱ་བ་མི་འདྲ་བརྒྱ་ཐག་ཆོས། མཐར་ཕྱིན་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད།
བརྒྱ་འཕར་ཅན། བརྒྱ་ལྷག་ཅན།
བརྒྱ་བས། བརྒྱ་རེ་བསྟོམས་པའམ་བརྒྱ་ཆོ། གསེར་ཤོག་བརྒྱབ་བམ་གཅིག་
བརྒྱ་བྱིན། [གྲོ་ཤིག་གཤ] [ཞི་རྒྱུ] ལྷའི་དབང་པོ། སྤལ་བརྒྱ་མཆོའི་གཏིང་ནས་དུས་ལ། ལྷའི་དབང་པོ་
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་མི་གསན། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གོ་བྱ་ཤི་ཀ་ སྐབས་གསུམ་དབང་། གང་པོ་
འཕོད། གྲགས་པའི་ལྷ་ཁྲུང་། རྒྱུང་འཛོམས། རྒྱལ་བྱེད་འཛོམས། མགོན་པོ་རྩི་ཆེ་ཅན། ལྷ་
ལས་ཅན། ཆར་འབབས། མཆོད་སྤྱིན་བརྒྱ་པ། འཆི་མེད་རྒྱལ་པོ། འཛེར་འཛིགས། ལྷོ་བས་
ལྷན་དགའ་པོ། མཐོ་རིས་རྒྱལ། མཐོ་རིས་འབྲེན་པ། བདེ་སོགས་བདག་། བཞགས་ཀྱི་བདག་པོ། ལྷ་
ལོ་མ་དགའ། ལྷོན་ལ་ཞོན། མིག་སྟོང་ཅན། ལྷོན་པ་གསོད། གཏང་བྱེད། ཆེག་མདའི་མགོན་པོ།

གཞན་བསྐྱེམས་བཅོད། བཅོད་དཀའི་རིངས། ལེགས་སྒྲོལ། ལེགས་ཀྱིས་གཙོ། ཤེས་བརྗོད་
ཉན། ཉ་རིའི་རྟ་ཅན། ལྷ་དབང། ལྷ་འཇུག་ཅན། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་ཡི་བདག་བཅས་སོ། །

བརྒྱ་བྱིན་རྒྱ་ལྷ་ལྷ། [མངོན་]ལྷ་ག་པ།

བརྒྱ་བྱིན་སྒྲེས། [མངོན་]བྱ་རོག

བརྒྱ་བྱིན་སྒྲོལ། [མངོན་]ཨ་རུ་པ།

བརྒྱ་བྱིན་སྒྲི་བོ། [མངོན་]ཐོག་མཁར།

བརྒྱ་བྱིན་སྒྲུང། འདྲ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་ཐོག་མས་བསགས་པའི་སྒྲུང་ཅིའི་
མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྐྱེད་འཛིན་སྤྱན་རྒྱུ་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་ཐོང་ལས།
ལྷ་འཇུག་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་མིག་སྒྲོང་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་བ་ཐོག་མའི་མཁར་ལ་ཡང་འཇུག་མིག་
མང་། འདྲ་བའི་མིང་ཐོགས་པས་ཐོག་མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ཟེར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མ་
ཡིན་པས་ཇུས་ཀྱི་མིང་བརྟེན་བ་ལ་ཐོགས་པས་ཐོག་མར་བརྒྱ་བྱིན་ཟེར་ལ། དེས་བསགས་
པའི་སྒྲུང་ལ་བདག་པོའི་མིང་ཐོག་ལ་ཐོགས་པས་བརྒྱ་བྱིན་སྒྲུང་ཞེས་པ་འདི་བཅུད་ལེན་གྱི་
མཆོག་དང་དུག་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྤྱན་མེད་བ་ཡིན། འདི་བལ་ཡུལ་དུ་མོད་ལ་
སྒྲོ་མོན་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །

བརྒྱ་བྱིན་གཞུ། [མངོན་]འཇུག་ཆོན།

བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བཅུན་མོ་བཞི། སྒོ་བ་དཔོན་བསྐྱེད་ལྷ་འཇུག་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བཅུན་མོ་བཞི་ཡོད་དེ།
ཆེ་བ་ལ་མཚན་མ་ལ་བྱ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་ལོག་ཁྲ་མཚན་མ་ལ་ཉེ་ལྷ་འཇུག་ཡོད། དེའི་
ལོག་ལ་ཙུ་ཀ་ལ་འག་པོའི་བྱ་བཅུན་ཡོད། རྒྱུང་བ་ཡེ་སྤྱིད་མ་ལ་སྟོབས་ལྷན་གྱི་བྱ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་
ལྷར་སྤྱུ་ཐུ་ཅ་གཉིས། བརྒྱ་བྱིན་རང་དང་སྤྱུ་ཐུ་ཅ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱ་བྱིན་བཤད། [མངོན་]ལྷ་ག་པ།

བརྒྱ་སྒྲིན། ལྷ་ཞིག་གི་མིང་།

བརྒྱ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲི་བོ། ༡ ལྷ་འཇུག་དབང་པོ་བརྒྱ་སྒྲིན་གྱི་མགོ་པོའི་གཙུག་དེ་ཉིད་ལ་བརྗོད། ༢ སྒྲིན་དུས་
རྒྱ་གར་པའི་ཐ་སྙད་ཞིག་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐོག་མ་འདུག་གནས་བྱེད་པའི་ཆང་མཆོད་རྟེན་འདྲ་

ཅམ་པ་སྟེང་གཡོགས་མེད་པར་ཅེ། དུ་ཁྱད་གི་ཅེ་མོ་འབྲ་བ་ཞིག་གི་དོན།
བརྒྱ་ཅ། བརྒྱ་ཆར་ཉེ་གངས་བརྒྱ་པྱག།
བརྒྱ་ཆོ་ཆུན་པོ། གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་ཚོང་དཔོན་འོག་གི་འགོ་བྱེད་མཁན།
བརྒྱ་བཞི། མཆོད་མེ། ཞལ་ཟས། ཆ་ཆ། ངར་མིའམ་ངེ་སྤྱད་དེ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ནས་བརྒྱ་ཅ་རེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བར་ཆད་ཆོག་པའི་ཆོ་ག་ཞིག།
བརྒྱ་བྱུང། ཆ་ཤས་བརྒྱ་ཐམ་པར་བསིལ་བའི་ཆ།
བརྒྱ་ལ། རྒྱ་ལའམ་བརྒྱ་ལམ་སྟེ་གལ་སྤིང།
བརྒྱ་ལམ། ① ཆང་མ་འགོ་སའི་ལམ་སྟེ། སྤང་ལམ་དང་ཁྱོད་གཞུང་གི་ལམ་ཆེན་སྤྱིའི་མིང་། ② སྤིང་
མཐའ་ཅམ། པམ་བྱུང་བ་བརྒྱ་ལམ་ཡིན། སངས་རྒྱས་བྱུང་བ་བརྒྱ་ལམ་རྟེན་པར་འགྱུར།
བརྒྱ་ལོར། སྤར་གྱི་བོད་དདུལ་སྤར་བརྒྱ་ཐམ་པའི་ཤོག་ལོར།
བརྒྱ་ཤི་སྟོང་ལང་། གཅིག་འབྲེལ་གཉིས་ལངས།
བརྒྱ་ཤོག། དཔལ་དབྱུང་གི་སྤྲིག་གཞི་ཞིག་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་མི་གངས་བརྒྱ་ཅམ་རེ་ཡོད།
བརྒྱ་ཤོད། ཅིས་སྒྲོམ་སྟེ། རྒྱ་སྤྱད་ལ་ཐོན་པན་ཟེར།
བརྒྱ་བཤིག་སྟོང་འགྲུགས། རྩུང་རྩུང་པར་བཏང་ནས་ཆེན་པོ་རྩུང་འགྲུགས་པ།
བརྒྱག། [[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] བརྒྱགས། བརྒྱག། རྒྱགས། རྒྱ་ཁོར་གྱི་སྒྲོག་ཚོང་བྱིན་པའི་དོན་
ཉེ། ད་ལྟ་བར་རྒྱག་དང་འདས་པར་བརྒྱགས། སྤྲུལ་ཆོག་ལ་རྒྱ་བས་འབྲི།
བརྒྱག་པ། རྒྱགས་པའི་མ་འོངས་པ།
བརྒྱགས། ཁོར་གྱིས་བརྒྱགས་ཟེ། ཐམ་རྒྱགས་ཆད་ཅིག་ཟེས་པས་པོ་བ་བརྒྱགས་སོང་།
བརྒྱང་། བརྒྱངས། བརྒྱང་། རྒྱོང་། རྒྱོངས་ཤིག། རྒྱོད་དང་ཀོ་བ་སོགས་བརྒྱང་རྒྱ།
བརྒྱང་བ། མིང་རྒྱང་།
བརྒྱང་ཤིང་། ① ཁྲིམས་ཆས་ཀྱི་རིགས་ཤིག། བརྒྱང་ལ་བཀལ་ནས་གནམ་ཐག་བྱས་འདུག། ② འཁུམས་
པ་འཐེན་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱང་ཤིང་སྟེ། ཐང་ཁའི་བརྒྱང་ཤིང་ནང་དུ་རས་གཞི་ཞིག་བརྒྱངས་འདུག།
བརྒྱངས་སྐམ། བརྒྱངས་ཉེ་སྐམ་བརྒྱག་པ།

བརྒྱུད་ས་པ། རྒྱུད་བའི་འདས་པ།
བརྒྱུད་ས་ཤད། རྒྱུད་ལག་སོགས་བསྐྱར་བརྒྱུད་ཕྱེད་པའི་དོན།
བརྒྱུད། གངས་ཀ་བརྒྱུད། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྒྱུད་དང། བཟ་ཤིས་ཉེ་སྤྱུག་ལྟོ་འགྲོ། གདེངས་
ཅན། རོར་ལྷ། སྤྱུལ། ལྷ་བཅས་སོ། །
བརྒྱུད་སྒྱེད། ལུ་ལོན་གྱི་སྒྱེད་ཁའི་གས་ཤིག་སྟེ། རོ་པོ་དདུལ་སྒྲུང་ལྷ་བཅུ་རེ་ལ་ལོ་རེར་སྒྱེད་སྒྲུང་
བརྒྱུད་རེ་སྒྱེད་སྒོལ་ཞིག
བརྒྱུད་བཀག། །གདོང་དུ་ཕྱོལ་ཞིང་ཆིག་གིས་བསྐྱེགས་པ་སྟེ། བཀའ་བཀྲོན། རྒྱུགས་གཉིས་མི་
མཐུན་པས་མན་ཚུན་བརྒྱུད་བཀག་ཕྱེད་པ།
བརྒྱུད་བཀྲག། །སྒྱུད་པ་བརྒྱུད་སྒྲིལ།
བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྒྱེད་དམ་ཆོས། སངས་རྒྱུས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུར་བསྐྱུས་ན་
བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྒྱེད་དུ་འདུས།
བརྒྱུད་གོང་འཁྲིལ་གངས། རྒྱུག་སྒྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྱེད་
མ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐྱད་དུ་octal numeral ཟེད།
བརྒྱུད་དགུ་འགྲོ། ལུ་ལོན་གྱི་སྒྱེད་ཁའི་གས་ཤིག་སྟེ། རོ་པོ་འབྲུ་ཁལ་བརྒྱུད་རེ་ལ་སྒྱེད་འབྲུ་ཁལ་
གཅིག་རེ་སྒྱེད་སྒོལ་ཞིག
བརྒྱུད་ལྗ། གངས་གནས་ཞིག །བཅུ་ལྷག་བརྒྱུད་པའི་ཐ་མའི་གནས།
བརྒྱུད་ཅུ་ཐམ་པ། བརྒྱུད་ཅུ་ཉག་ཉག་ཟེར་བའི་དོན།
བརྒྱུད་སྒྱེད་དོན་བསྐྱུས། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱུགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་ལུས་བསྐྱུས་པའི་དོན་གཙོ་བོ་སོ་
གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་མཛད་པའི་བསྐྱར་བཅོས་ཤིག
བརྒྱུད་སྒྱེད་པ། ལུས་བསྐྱུས་པ་སྒྲོ་ག་སྒྱེད་བརྒྱུད་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་དང་། ལེ་ཏུ་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྟ་སེན་དང་། རྒྱ་ན་མི་རྒྱུ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་བཞེ་རྣམ་ཏུ་ལྷི་ལ་
ལ་སོགས་པས་བསྐྱུར་བ།
བརྒྱུད་གཏོར། སྒྲུང་པོ་ད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་པའི་དུས་ཆེན་ཡིན་

ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཉིན་མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྤང་མ་ནམས་ལ་གཏོར་མ་
འབྲུལ་བའི་ཡུལ་སྒོལ།
བརྒྱད་གཏོར་མཛོད་སྟོ། བོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་གྱི་མཛོད་སྟོ་ཞིག
བརྒྱད་སྟེ། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་སྐབས་སུ་མི་མེད་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དམག་མི་རེ་གཏོར་དགོས་པའི་
ཁལ་གྱི་མིང་།
བརྒྱད་སྟེའི་དམག་། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་སྐབས་སུ་ཁལ་ཞིང་འདོན་བརྒྱད་དམ་ཀྱང་བཅུ་བྱག་རེར་
དམག་མི་གཅིག་རེ་འབྲི་སྟེ་ལྷི་བྱ་དམག་ཁལ།
བརྒྱད་པའི་ཚུ་སྐར། བྲག་ལྷགས་བརྒྱད་པའི་དབྱགས་ཐོབ་ཉིན་དེ་ནས་ཞག་བདུན་བར་སྐར་མ་རི་ཤི་
འཆར་ཞིང་ཚུ་ཀུན་བདུད་ཅིར་འགྱུར་བས། ཚུར་ཞུགས་ན་ནང་དང་སྟེག་སྟེ་བ་འདག་ཐུབ་ཟེར།
བརྒྱད་པའི་ས། འབྲས་བུ་དང་བོའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་ལམ་མཐ་མཛོན་ཏྲོགས་ཏེ་མཐོང་ལམ་
བཟོད་བ་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་བ་འདི་ནི་དམག་པའི་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ས་གསུམ་པའོ།
བརྒྱད་བཞེགས་ས། ཟུར་བརྒྱད་ཡོད་པའི་རྒྱན་ཆའམ་སྟོད་སོགས།
བརྒྱད་ཟེལ། རྩོང་ཞིག་། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁལ་གྱི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད། རྩོང་མི་
དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་དཀར་བ་ལ་ཡོད།
བརྒྱད་ཟེལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ནང་ཅམ་ན་གངས་རི་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞུ་བ་ཞིག་གིས་བཏབ་
བར་བཤད། ཐུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁལ་
བརྒྱད་ཟེལ་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
བརྒྱན། བུད་མེད་སོགས་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་རྒྱ་དང་བརྒྱན་ཟེན་བ་ལའང་།
བརྒྱན་བ། རྒྱན་པའི་འདས་བ་དང་མ་འོངས་བ།
བརྒྱབ་བ། མེ་མདའ་སོགས་བརྒྱབ་པའི་མིང་རྒྱད་དང་མ་འོངས་བ།
བརྒྱབ། མེ་མདའ་སོགས་བརྒྱབ་པའི་འདས་བ་དང་མ་འོངས་བ།
བརྒྱའི་སྲིད་ཟེན། གཉེན་ཆོན་བརྒྱའི་གོ་ཆོད།
བརྒྱུ་རྩེ། མི་དང་བྲིས་དུད་བརྒྱ་ཐམ་པའི་འགོ་དཔོན།

བརྒྱུ་ཁྲེས། [མཛོན]ཆུ་པོ་མི་བྲ།

བརྒྱལ། ཆོར་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་སློ་བྱར་དུ་ཉམས་པའི་དོན་ཏེ། བྱད་པ་བརྒྱལ་ལས་སངས། བྱིས་པ་
དུས་ནས་བརྒྱལ་ལྟ་བུ་ཉམས་སོ། །

བརྒྱལ་བ། [མ་མི་དད་པ]འན་མེད་དུ་གྱུར་པ། དངངས་སྒྲག་ཆེན་པོས་འན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ།
བརྒྱལ་གཟེར་བརྒྱལ་སྟེ་སློ་བྱར་འན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ། ཆུ་བལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱལ་བ་ལས་
སློང་བ། ལྷ་སྤུལ་ལ་དུག་སྒྲུལ་གྱི་ཁ་རྒྱངས་ལོག་ནས་ཤིང་སློང་འབྲེལ་བ་ལྟར་བརྒྱལ་སློང་།

བརྒྱལ་བྱེད་མདལ། མདལ་ལྗེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་འཆི་བྱེད་མདའི་མིང་གཞན་ཞིག

བརྒྱལ་གཟེར། སྒྲུང་པའི་ཁྲག་རྩེར་གནས་པའི་མིན་བུ་འབྲུགས་པ་ལས་བྱུང་བར་གྲགས་པའི་ནད་
ཅིག་སྟེ། བྱད་ཉགས་སུ་མགོ་བོ་གཟེར་ཞིང་སློ་བྱར་དུ་འན་པ་མེད་པར་བརྒྱལ་བ་དང་། སོ་
འཆའ་ཞིང་ལྷ་སོ་བ་ཅན་སྒྲུག་པ་ཞིག

བརྒྱལ་སངས། འན་པ་སོར་རྩུང་བ། གཟུགས་པོར་ཐུག་ཐུག་བཏང་བས་བརྒྱལ་བ་ལས་སངས་པ།
བྱད་པ་བརྒྱལ་སངས་པ།

བརྒྱ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] བརྒྱས། བརྒྱ། རྒྱད། བྱ་གར་སྒྱུད་པ་དང་ཐག་པ་དངས་པའི་དོན་ཏེ། བརྒྱ་
བྱའི་རྒྱད་པ། ཁབ་མིག་ལ་སྒྱུད་པ་བརྒྱ་དགོས་ལྟ་བུ།

བརྒྱ་བ། རྒྱད་པའི་མ་འོངས་པ།

བརྒྱག། ལས་ཆིག་མ་འོངས་པ། ཉ་བརྒྱག་རྒྱ།

བརྒྱག་པ། མིང་རྒྱད་།

བརྒྱགས། རྒྱག་གི་འདས་པ།

བརྒྱངས་པ། [རྒྱུད]ཡུན་རིང་པོར་བྱད་ཀྱིས་མནར་བ།

བརྒྱད། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག] གོ་རིམ་དུ་མ་འདས་པའི་དོན་ཏེ། ཟས་མི་ལག་བརྒྱད་ན་རྩེ་ཅུང་
ཡིན། གཏམ་མི་ཁ་བརྒྱད་ན་རྩེ་མང་ཡིན། རྩོམ་ག་བརྒྱད། ཆུ་ལམ་ཞུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྒྱད་སྒྲུལ། བརྒྱད་ནས་སྒྲུལ་མ་བྱེད་པ། ཁོང་ཁོ་མ་མ་སྒྲུང་བརྒྱད་སྒྲུལ་བྱས་ཡོད།

བརྒྱད་སྟེལ། སྟོག་སྒྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།

དེའི་སྐད་ཀྱི་to transfer ཟེད།

བརྒྱུད་སྐུལ་དཀར་ཆག། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་transferring directory ཟེད།

བརྒྱུད་སྐུལ་ཁང་ས། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་transfer successful ཟེད།

བརྒྱུད་སྐུལ་མཐུག་སྐུལ། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་transfer complete ཟེད།

བརྒྱུད་སྐུལ་དུས་ཆེད། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་transfer time ཟེད།

བརྒྱུད་སྐུལ་དཔེ་རྒྱུ། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་transfer mode ཟེད།

བརྒྱུད་སྐུལ་ལེགས་སྒྲུབ། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་transfer successful ཟེད།

བརྒྱུད་ཁུངས། གཏམ་དང་དངོས་པོ་ཡོང་པའི་ཁུངས།

བརྒྱུད་ཁྱིད། གང་ཟག་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་རྣམས་བརྒྱུད་ཁྱིད་ཁྱིད་པ།

བརྒྱུད་རྒྱ། སྐྱེད་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་ནང་གསེས། རང་འབྲས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་ཁྱེད་དེ། རང་གི་བསྐྱེད་ཁྱེད་

འབྲས་བྱ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་གི་དངོས་སྤྱི་མི་སྐྱེད་པར་བར་དུ་ཆོས་གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེད་

པ་མའི་སྤྱི་ལོགས་སྤྱི་བྱུང་པའི་རྒྱ་དེ་དུ་བའི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱུད་ལགལ། ལགལ་བ་གང་ཞིག །པན་ཚུན་བརྒྱུད་པའི་སློན་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། ཀ་བྱམ་

གཉིས་དང་། གང་རེག་དང་དུ་བ་འག་ཏུ་འཕྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱུད་ལགལ་གཉིས། བརྒྱུད་ལགལ་ལ་བསྒྲོག་པའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། ལགལ་བ་པན་ཚུན་

བཅད་ལྷོག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། རྒྱུ་དངོས་གཉིས་དང་། ཀ་བྱམ་གཉིས་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་

སྤངས་ལགལ་གྱི་བརྒྱུད་ལགལ་དང་། བརྒྱུད་ནས་གཞོད་བྱ་དང་གཞོད་ཁྱེད་དུ་སྒྱུར་པ། དུ་བ་

བཀ་ཏུ་འཕྱར་བ་དང་གང་རེག་ལྟ་བུ་སྟོན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་བརྒྱད་འགལ་བཅས་སོ། །
བརྒྱད་འགྲེལ། མྱོག་མྱོད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟོན་ཅིག་
སྟེ། དཔྱིན་སྐད་ཏུ་to forward ཟེད།

བརྒྱད་བསྐྱགས། བརྒྱད་ནས་ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱེད་པ། གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་བརྒྱད་བསྐྱགས་བྱེད་པ།
བརྒྱད་ཐོ། ཆོས་རྒྱན་ཐོབ་ཡིག།

བརྒྱད་འཕྲེལ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རིམ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐྱེལ་འཕྲེལ་བྱེད་པ།

བརྒྱད་ནས་བཛོད་པའི་རྒྱ། རྣམ་གངས་བཛོད་པའི་རྒྱ།

བརྒྱད་པ། ① [ཐ་དང་པ]བར་མ་ཆད་པར་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེལ་བ། བེ་ཅིན་ནས་ལྟ་ས་བརྒྱད་
ཁྲོམ་ར་བྱིན་པ། ཡི་གེ་འདི་ཉི་མ་འོད་ཟེར་བརྒྱད་བྲམས་པ་མཁས་བཙུན་ལ་སྟོན་རྒྱ། གསང་
བའི་ཡིག་རིགས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་མྱོག་པ། ལ་སྐྱུང་མང་པོ་བརྒྱད་དེ་ལུང་པ་
འདིར་འོང་བ། སྤར་གྱི་སྟོལ་རྒྱན་བཟང་པོ་རིམ་བར་བརྒྱད་ནས་དར་རྒྱས་སུ་འབྲོ་བ། ② རྗེས་
ལུ་འཛིན་མཁན།

བརྒྱད་པ་བྱུག་ལྟ། རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱད། རིག་འཛིན་བརྟ་བརྒྱད། གང་ཟག་སྟོན་བརྒྱད། མཁའ་
འཁྲོ་གཏད་རྒྱའི་བརྒྱད། མྱོན་ལམ་དབང་བསྐྱར་བརྒྱད། ཤོག་སེར་ཆིག་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །

བརྒྱད་པ་རྣམ་ལྗ། སྤར་རྒྱ་གར་དུ་དར་བའི་ནང་བསྟན་གྱི་བརྒྱད་པ་སྟེ། འདུལ་བའི་བརྒྱད་པ་དང་། གསང་
སྐྱགས་ཀྱི་བརྒྱད་པ། རྒྱ་ཆེན་སྟོན་བརྒྱད། ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད། ལྷིང་པོ་དོན་བརྒྱད་བཅས་ལུ། །

བརྒྱད་པ་གསུམ། ① མདོ་སྟོགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་བརྒྱད་པ་གསུམ་སྟེ། ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱ་
ཆེན་སྟོན་པའི་བརྒྱད་པ། ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱལ་པའི་བརྒྱད་པ། ② གསང་སྐྱགས་རྙིང་མའི་བརྒྱད་
པ་གསུམ་སྟེ། རིང་བརྒྱད་བཀའ་མ་དང་། ཉེ་བརྒྱད་གཏེར་མ། ཟབ་མོ་དག་སྤང་གི་བརྒྱད་པ།

བརྒྱད་པའི་ཉེར་ལེན། རང་གི་རྩས་རྒྱན་ཏུ་རྩས་སུ་གཅོ་མོར་བརྒྱད་ནས་སྐྱེད་བྱེད་དེ། རང་གི་ཉེ་
བར་ལེན་བྱེད་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པར་བརྒྱད་པའི་སྟོན་ནས་རྒྱ་གཞན་གྱིས་བར་
ཏུ་བཅད་པ། དཔེར་ན། བྱད་ཤིང་གི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བྱད་ཤིང་དེ་སོལ་
བའི་བརྒྱད་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པའི་ཁྲ་མ། ཆོས་རྒྱན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རིམ་བཞིན་བརྒྱད་པའི་ཁྲ་མ།
བརྒྱད་སྟོང་། གཞན་དག་བརྒྱད་ནས་གཏོང་བ།
བརྒྱད་དཔར་འབྲུལ་འཁོར། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transfer interpreter ཟེད།
བརྒྱད་བྱང་། ཆོས་རྒྱན་གསན་ཡིག
བརྒྱད་སྟེལ་ཁུས་པ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་connectivity ཟེད།
བརྒྱད་སྟེལ་རང་བཞིན། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་commectivity ཟེད།
བརྒྱད་འབྲས། རྒྱ་དེས་བརྒྱད་པའི་སྟོན་སྟེང་པའི་འབྲས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་
ཐ་མ་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་བརྒྱད་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་དེ་དང་འབྲས་བྱའི་བར་དུ་རྒྱའི་རྒྱ་
གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའོ། །
བརྒྱད་མ། བར་མ་ཆད་པ། བྱས་ཐེས་བརྒྱད་མར་བཞག་པ།
བརྒྱད་འཛིན། སྲར་རྒྱན་འཛིན་མཁན། དབྱིན་སྐད་དུ་inheritance ཟེད།
བརྒྱད་ཡས། གངས་གནས་ཤིག
བརྒྱད་ཡིག། ཆོས་རྒྱན་ཐོབ་ཡིག
བརྒྱད་རིམ་ཆར་བ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་progress done ཟེད།
བརྒྱད་རིམ་གསལ་སྟོམ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་progress box ཟེད།
བརྒྱད་བརྒན། སེམས་རྒྱུད་གྲོང་པོ་དེ་མཉེན་པོ་ཆགས་པ།
བརྒྱད་ལྱང་། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་transmission ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་སྒོག་ལམ། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transmission line ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་དགོས་ཆས། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transmission facilities ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་འགོར་འགྲངས། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transmission path delay ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་འགོས་ཆད། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transfer rate ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་དཔེ་ནམ། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transport model ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་འཕྲིན་ལམ། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transmission channel ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་ཆད་གཞི། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transmissive standard ཟེད།

བརྒྱུད་ལུང་ལག་རྒྱུ། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་transmission techniques ཟེད།

བརྒྱུད་སྟོལ་གཉེས། རྒྱ་ཆེན་སྟོད་བརྒྱུད་དང་། ཟུང་མོ་ལྟ་བརྒྱུད།

བརྒྱུད་གསུམ། གསར་སྐབས་སྟེང་མའི་གདམས་དག་གི་བརྒྱུད་སྟོལ་གསུམ་ནི། རྒྱལ་བ་དགོངས་
བརྒྱུད་དང་། རིག་འཛིན་བརྒྱུད་དང་། གང་ཟག་སྟོན་བརྒྱུད་དེ་གསུམ་མོ།

བརྒྱུད་བཤད། གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བརྗོད་པ།

བརྒྱས་པ། རྒྱུད་པའི་འདས་པ། བྱེད་བ་བརྒྱས་ནས་གཟུངས་སྐབས་བཏོན།

བརྒྱོ། འཕྲིག་པ་སྟོང་པའི་དོན། རྒྱོ་ཡི་མ་འདྲེས་པ།

བརྒྱོས། འཕྲིག་པ་སྟོང་པའི་དོན། རྒྱོ་ཡི་འདས་པ།

བསྐྱིདས་པ། དར་ཉམས་བྱེད་པ། ལུས་ནམས་པར་བསྐྱིདས་ཏེ་ཉམས་དང་ཐུན་པར་གནས་པ།
བསྐྱར། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] བསྐྱར། སྐྱར། འབྱར་བ་བཏང་བ་སྟེ། རྣམ་པ་རྟིང་པ་དེ་གསར་པར་
བསྐྱར་ཟེན་པ་ལ། མི་སྟོང་རྗེ་མེད་པ་དེ་སྟོང་རྗེ་ཅན་ཏུ་བསྐྱར་པ། དེ་བྱིན་ཡིག་དེ་མོད་ཡིག་ཏུ་
བསྐྱར་དགོས།

བསྐྱར་བཞོད། སྟོལ་རྟིང་པ་བསྐྱར་ནས་དགོས་མཁོ་གསར་པ་དང་མཐུན་ཐབས་བྱེད་པ།

བསྐྱར་བཅོས། རྟིང་པ་བསྐྱར་ནས་གནས་ཚུལ་གསར་པ་དང་མཐུན་པ་བྱེད་པ།

བསྐྱར་དེ། བསྐྱར་རྒྱལ་པོ་བསྐྱར་ཟེན་པ་འདྲེ་དེ།

བསྐྱར་པ། སྐྱར་པ་འདྲེ་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱར་བ་སྟེམ་དགོངས། གཤམ་པ་འདྲེ་ཡི་གེ་དན་པ་མ་གཤམ་པ་འདྲེ་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་ཏུ་བསྐྱར་
བ་སྟེ། སྟོང་པོ་མེད་ལ་སྟོང་པོར་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བསྐྱར་པ་འདྲེ་གནས། སྟེམ་གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུམ་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་བྱིངས་མ་བསྐྱར་བ་ལ་བསྐྱར་བས་
ཐེ་ཆོམ་མཐའ་དག་ཤེལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན། ཀ་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་དང་སྟོོ་འདྲེ་གས་མི་
ཆོད་ལ། བཀའ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་རྗེས་ཀྱིས་བསྐྱར་བས། བཀའ་ལྟར་ལ་གོ་བ་བཞིན་དེ་ལྟར་
ཡི་གེ་བྱིངས་ལ་སྐྱ་སྐྱབ་བྱས་པས་ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་བའོ།

བསྐྱར་པོ། མོད་ཀྱི་ནང་པས་པོན་ལ་སྐྱར་འདྲེ་བས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག། ཐུབ་བཀའ་བྱུང་མཐའ་ལས། དང་
པོ་བསྐྱར་བ་ནི། བརྗེ་ཏྲ་ཤམ་ཐབ་སྟོན་པོ་ཅན་གྱིས་ཆོས་ལོག་གཏེར་ཏུ་བཅུག་ནས་ཁོ་རྩ་གིས་
བཏོན་པ་པོན་འདྲེས་པ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་བྱུ་བསྐྱར་བ་ནི། ཁྱི་སྟོང་ལྗེ་བཅན་གྱི་ཏུས་པོན་
རྣམས་ཆོས་ལ་འབྲུག་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་ཟེར་བ་ལ། རིན་ཆེན་
མཆོག་ལ་ཆོས་ཉན་བྱས་པས་ཁོས་མ་འདོད་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་ཁྲིམས་བཅད་ནས་ཁོ་ཁྲིས་ཏེ་པོན་
དང་བསྟེམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབས་འགའ་ཞིག་པོན་ཏུ་བསྐྱར། དེ་རྒྱལ་པོས་གསན་
ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་པོན་ཏུ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་ཆོད་གསུངས་ནས་མང་
རབས་ཀྱི་སྟེ་བཅད་པས། པོན་རྣམས་སྐྱག་ནས་བསྐྱར་འཕྲོ་དང་བཅས་པ་གཏེར་ཏུ་སྐྱས་པ་
རྣམས་བྱིས་སུ་བཏོན་པ་ལ་པོན་གཏེར་མ་ཡིན་ཟེར། གསུམ་པ་ཐམས་བསྐྱར་བ་ནི། བྱང་དར་

ཁྱིས་བསྟན་པ་བསྐྱབས་ཆེས་གཏང་ཉང་སྟོང་ན་གཤེན་རྒྱུ་ལྷ་དགའ་བྱ་བས། དར་ཡུལ་སློ་ལག་
བྱ་བ་དབུས་ཀྱི་བོན་གནས་ཤིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མང་པོ་བོན་དུ་བསྐྱར། ཞེས་སོགས་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཉམས་བཤད་འདི་དག་བྱུང་འདུག། འོན་ཀྱང་གཏམ་
འདིའི་ཐོག་མའི་ཁྱད་ནི་འབྲི་གྲུང་སྟོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཡོད་པ་ཁག་སྟེ།

བསྐྱར་བྱང་། བཀའ་བསྟན་མཐུག་གི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱར་རབས།

བསྐྱར་མིང་། ① རང་མིང་དངོས་མ་ཡིན་པ། ② སྐད་རིགས་པན་ཚུན་གོ་བཟེས་ཀྱི་མིང་།

བསྐྱར་ཡས། ཁངས་གནས་ཤིག

བསྐྱེ་ལ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] ཤིང་སྟོང་སོགས་བསྐྱེ་ལ་རྒྱ་དང་བསྐྱེ་ལ་བེན་ངན་པ་ལང་ཤོར་ལའང་།

བསྐྱེ་ལ་བ། སྐྱེ་ལ་བའི་མིང་རྒྱུད་།

བསྐྱལ། [[བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བསྐྱལ་པ། བསྐྱལ། སྐད་ཆེན་པོ་འབྲིན་པའི་དོན་ཏེ། སང་གེས་
ར་རོ་བསྐྱལ་བར་བྱ། བསྐྱལ་བྱའི་སྒྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བསྐྱལ་པ། རྒྱུག་པ་པོས་བསྐྱལ་རྒྱའི་སྒྲ་བསྐྱལ་པ་ཟེན་པ། རྒྱུད་བསྐྱལ་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱལ་པ་སོགས།

བསྐྱལ་པ་བོན་ལུགས། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཅེས་ཀྱི་ལྷ་ཀླུ་ཡོལ་སྤེས་མི་ཡུལ་དུ་གདན་
དངས་པ་ལྟར་གནས་བབས་ཀྱི་བདག་པོ་མི་ཡུལ་དུ་ཡོང་སྐབས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རོར་སྐལ་དུ་ལྷ་
ཡི་སྒྲུང་དུ་ཙོང་དཀར་པོ་བྱས་པ་ཞིག་སྒྲུང་པ་ཡིན་ཟེར།

བསྐྱལ་པ་ཡིག། ཤི་ཆོང་མར་བསྐྱལ་བར་བྱ་རྒྱའི་ཡིག་རིགས།

བསྐྱལ་པ་གཏམ། རྒྱལ་ཁབ་དང་མིད་བཏང་ངམ་ཆོགས་པ་ཞིག་གིས་གནད་དོན་གལ་ཆེན་སྟོར་ཡོངས་
ཁགས་སུ་བསམ་འཆར་བཤད་ནས་དེའི་བསྐྱལ་པ་དང་འཕོད་སྒྲུལ་བྱེད་པའི་བསྐྱལ་པ་ཡིག

བསྐྱལ་པ་བ། དེའི་བསྐྱལ་པ་པའི་མིང་རྒྱུད་།

བསྐྱངས་པ། མིང་རྒྱུད་། གཞན་ལ་སྤྱང་ན་སྟོང་བཅུག་པའི་དོན་ལ་འཐུག་པ་སྟེ། གནའ་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་
གིས་ཐངས་ཉིའི་ཁོག་ཏུ་མེ་སྐར་ནས་མི་ནག་ཉེས་ཅན་དེ་ལ་ཞོན་བཅུག་སྟེ་བཟན་བསྐྱངས་ནས་
གསོད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། ཉག་སོན་པོ་ལུགས་སྟོང་དུ་བརྗོད་བཞི་བཟན་བསྐྱངས་པའི་ལས་ཞིག །

བསྐྱལ་པ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] ལྷག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ། རྒྱ་བོ་ལས་བསྐྱལ། རྒྱུའི་པའི་འདས་པ་

དང་མ་འོངས་པ།

བསྐྱལ་བའི་ཞིང་བཟུ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱལ་བ་ལྷིག་དགོན་མཆོག་དབྱ་ལས་དཔལ་ད། དག་འདུན་འདུ་
མོ་འཕྲོག་དང་ཐེག་ཆེན་སྟོང་། ལྷ་མའི་སྐྱ་བུ་ཉེ་རྩེ་སྐྱལ་དུ་བསྐྱེད་ལྷ་བ་ལ་བར་ཆད་ཐེད་དང་
དཔལ་ཆོག་བྲལ། སྤྱིང་རྩེ་མེད་དང་ལོག་བར་ལྷ་བ་ཅན། ཞེས་པ་ལྷ་རྩེ་དོ།

བསྐྱལ་ལས། དག་པོ་མཛོད་སྟོང་གི་ལས་ལ་བཞེན་ནས་དབྱ་པོ་གསོད་བར་ཐེད་པའི་བྱ་བ།
བསྐྱེག། [བྱ་ཐེད་ཐ་དད་པ] བསྐྱེགས། བསྐྱེག། སྐྱིག། སྐྱེད་དང་བསྐྱར་སྤོང་སོགས་བསྐྱེག་རྒྱ།
བསྐྱེགས་བཅུག་ཐེན་པ། སྐྱོག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དེ་ཐེན་སྤྱད་ཏུ་finish setup ཟེད།

བསྐྱེགས་པ། སྐྱེག་པའི་མིང་རྒྱུད་།

བསྐྱེག། [བྱ་ཐེད་ཐ་དད་པ] སྐྱེག་པའི་མ་འོངས་པ་སྟེ། ཉི་མ་སྤྱིན་པས་བསྐྱེབ་རྒྱ་ཞེས་པ།

བསྐྱེབས། བསྐྱེབ་རྒྱའི་ཉི་མ་སྤྱིན་མཁན་སྤྱིན་པས་བསྐྱེབས་ཐེན་པ།

བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་
ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེབས་ཤིང་རྣམ་སྤྱིན་དག་མི་དག་
གང་དུ་འང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

བསྐྱེས། [བྱ་ཐེད་ཐ་དད་པ] སྐྱེད་པ་སོགས་བསྐྱེས་རྒྱ།

བསྐྱེས་པ། སྐྱེས་པའི་མིང་རྒྱུད་།

བསྐྱེསས་ཏེ་འདུག་པའི་ཡིད་ཐེད། ཡིད་ཐེད་བཞིའི་ནང་ཆན། སེམས་གནས་དགའའི་དང་པོ་འཛོག་
བར་ཐེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ཡང་གད་བར་འཛོག་བར་ཐེད་པའི་སྐྱབས་སུ་འབད་པས་བསྐྱེས་
དགོས་པའི་ཉིང་འཛིན་ནོ། །

བསྐྱེསས། སྐྱེས་པའི་འདས་པ།

བསྐྱེལ། [བྱ་ཐེད་ཐ་དད་པ] བསྐྱེལ། སྐྱེལ། ཆོ་ཁག་གཉིས་གཅིག་བསྐྱེལ་པ། སྐྱེད་པ་རྒྱ་གཉིས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་པ།

བསྐྱེལ་ཅིང་འཁོད་པ། [རྟིང་] བདེ་བཞིན་གནས་པ།

བསྐྱེལ་བ། སྐྱེལ་བའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱེས། [ཆིང་]བསྐྱེལ་བའི་དོན། ཤིང་ཕྱོང་བཅད་དེ་ཐང་ཏུ་བསྐྱེས། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ཐོག་ནས་བསྐྱེས།
མི་དེ་ཐང་ལ་བསྐྱེས་ནས་རྒྱག་བརྟུང་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ།

བསྐྱུག། [[བྱ་བྱེད་ཐང་དང་པ་]བསྐྱུགས། བསྐྱུག། སྐྱུག། །ས་ནས་དོ་སོགས་བསྐྱུག་རྒྱ།

བསྐྱུག་པ། སྐྱུག་པའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱུགས། སྐྱུག་པའི་འདས་པ།

བསྐྱུང། [བྱ་བྱེད་ཐང་དང་པ་]བསྐྱུངས། བསྐྱུང། སྐྱུང། རྒྱ་རྩོག་མ་དེ་བསྐྱུང་དགོས།

བསྐྱུང་བ། སྐྱུང་བའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱུངས། སྐྱུང་བའི་འདས་པ།

བསྐྱུན། [བྱ་བྱེད་ཐང་དང་པ་]འགན་ཁྲ། བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཏུས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ར་གན་གྱིས་
གསེར་ལ་བསྐྱུན་པར་མི་བཟོད། མི་སྤར་མས་དཔའ་པོ་ལ་བསྐྱུན་པོད་དམ་མི་པོད།

བསྐྱུན་པར། འགན་བསྐྱུར།

བསྐྱུན་ཁྲ། འགན་ཁྲ།

བསྐྱུབ་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། རུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། རས་བྱིས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། བསམས་
གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ལུས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར།

བསྐྱུབ་ཆོས། བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་བསྐྱུས་མིང་།

བསྐྱུབ་མཆོད། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱུབ་ཅིང་མཆོད་པ་བྱ་བ་སྟེ། བདག་མདུན་བྱས་གསུམ་བསྐྱུབ་པའོ།

བསྐྱུབ། [བྱ་བྱེད་ཐང་དང་པ་]བསྐྱུབས། བསྐྱུབ། སྐྱུབ། སྐྱུལ་ཆིག་སྐྱུབས་ཤིག། །བསྐྱུབ་བྱའི་དོན། རོར་
བསྐྱུབ་དགོས། སྒོ་བ་སྒྱོང་ཆེད་ཏུ་དེ་ཏུ་ལ་བསྐྱུབ་དགོས།

བསྐྱུབ་པ། སྐྱུབ་པའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱུབ་པའི་ཆོས། དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་རྣམས།

བསྐྱུབ་པའི་ངོ་པོ་བརྩ། གང་མས་པ། བདེན་པ་བཞི། དགོན་མཆོག་གསུམ། ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ། རྒྱན་ལྷ། མཛོན་ཤེས་ཏུག། །མཛོང་ལམ། ལྷོ་མ་ལམ་ལ་གང་མས་པའོ།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ། ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟེ་ནང་ཆོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལྟེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རྫོང་ལོ་རིགས། རིན་པོ་ཆའི་རིགས། བསྐྱའི་རིགས། ལས་ཀྱི་
རིགས་ཉེ་ལྟོ། །

བསྐྱབ་བྱ། ① ཉགས་སམ་རྩུ་མཆན་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་བཞོད། དཔེར་ན་རྩུ་ཆོས་ཅན།
མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན། སྐྱ་མི་ཉག་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ལོ། ② ལས་དོན།

བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་མེད་པ། ཉགས་ཡང་དག་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱས་པའི་དོན་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་
སྐྱ་མི་ཉག་པ་ལྟ་བུ།

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལྟོག་པ་མེད་པ། ཆོས་མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་ལྟེ་ནང་གསེས།
གཏན་ཆོག་རིག་པའི་སྟོར་བ་ལགོད་ཚུལ་གྱི་ཆོས་མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེ་དེ་བསྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱབ་
བྱ་གཉིས་ཀ་བརྒྱུ་མི་བྱས་པས་ལྟོག་པ་མེད་པའི་སྟོན་ཉེ། དཔེར་ན། སྐྱའི་བསྐྱན་བཅོས་ཀྱིས་
ཡོད་པའི་བསྐྱན་བཅོས་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱ་ཉག་སྟེ། རོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མི་མ་ཐུན་པའི་
དཔེར་ན་མ་ཁའ་བཞེན་ཞེས་བཞོད་ན། བམ་མཁའ་ནི་ཉག་པ་ཉིད་དང་། རོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་
ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལྟོག་པའོ། །

བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་སྣང་། ཉགས་སྟོར་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་མི་མ་ཐུན་
པའམ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་བསྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་བྱས་པའོ། །

བསྐྱབ་བྱ་ལྟོག་པ་མེད་པ། ཆོས་མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེར་ལྟར་སྣང་ལྟེ་ནང་གསེས། གཏན་ཆོགས་
རིག་པའི་སྟོར་བ་ལགོད་ཚུལ་གྱི་ཆོས་མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱུ་མ་བྱས་པས་མ་
ལྟོག་པའི་སྟོན་ཉེ། དཔེར་ན། མི་ཉག་པ་རྣམས་ནི། རོགས་བཅས་མཐོང་བ་ཡིན་ཉེ། ལུས་སྤྲ་བ་
བཞིན་ལོ། ཞེས་དང་། སྐྱ་ཉག་སྟེ། རོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བམ་མཁའ་དང་། ལུས་
ཐན་བཞེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྐྱའི་བསྐྱན་བཅོས་དང་བྱེད་བྱ་གཉིས་ཀས་ལུས་ཐན་ཉག་པར་
འདོད་པས། ཉག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟོག་མི་བྱས་ལོ། །

བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག །ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་

ཆོག་ས་དོན།

བསྐྱབ་བུའི་སྟོན། གཏན་ཆེགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བུའི་དོན་ལགས་བ་ཞིག་སྟེ།
དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ།

བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་བཞི། སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དང་མི་ལྡན་པ། ཡོ་བྱེད་རྒྱལ་ཁོང་པ། བསམ་པའི་བྱེད་
པར་ལྔ་ལྡན་པ། ཆོག་ས་ལྔ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བའོ། །

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྱི་སྡོམ་པ་ལོག་དཔྱབས་གྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་རྒྱུའི་དོན་
ནས་དངོས་པོ་སྟེ། དཔེར་ན། ལུས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པ། རྒྱལ་ཁྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མི་རྟག་པ་སོགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་
 དངོས་དང་། རྟག་པ་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་།
 གཉིས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་ཡིན་པ་ལས་མེད་པ་ལྟ་བུ།

བསྐྱུབ་བྱའི་ཆེས་ཅན། བསྐྱུབ་བྱའི་གཞིའོ། །

འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ། གཏན་ཆོག་ས་ཁྱིམ་འཕྲུལ་པར་གྱུ་གྱི་དོན་གྱི་དོ་ཤོ་གཞི་པ་མེད་
པ་ཞིག་ལྟེ། དཔེར་ན་དེ་ཤོད་གི་རྩ་མི་རྟག་པར་འཕྲུལ་པའི་འཕྲུལ་ས་ཁྱིམ་དེ་ཤོད་གི་རྩ་ལྟ་ལ།

པ་སྐྱུའ་ལུའི་ཚོས་མ་ལུབ་པ། སྐྱུའ་ལུང་གཏུ་ཚིགས་དང་མི་མ་སྐྱུན་པའི་དོན་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱུའ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ག་པ་རིང་པོ་རྟ་བུ།

ལྷ་མ་གྱི་དོན་མེད་པ། གཏན་ཆེན་ལ་ཡང་དག་གི་བསྐྱེད་པར་བྱ། ལྷ་མ་གྱི་དོན་གཞི་ལ་མ་བྱུང་པ་ཞིག་
མེད། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ།

བརྒྱལ་བུའི་གཞི། རྒྱལ་ཁབ་ལ་བྱི་ཕྱོར་བ་ཤོད་སྐབས། གང་བརྒྱལ་བུའི་ཆོས་བརྒྱལ་བར་བྱ་
བའི་གཞིའམ་ཡུལ་ཏེ། ལྷ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཅོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ནོ། །

བསྐྱུབ་གཞི། བསྐྱུབ་བྱའི་གཞི་སྟེ་ཆོད་གཞིའམ་ཆོས་ཅན།

བསྐྱབས། སྐྱབ་པའི་འདས་པ།

བསྐྱེ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]བསྐྱེས། བསྐྱེ། བན་ཚུན་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱ་བྱ།

བསྐྱེ་བ། བསྐྱེ་བའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱེད། [བྱ་བྱེད་ཐད་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད། བསྐྱེད། བསྐྱེད་པ། སྐྱེ་ཆིག་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཤིག། བྱེད་དུ་བསྐྱེད་དགོས།

བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་བའི་མིང་རྒྱུད།

བསྐྱེད་སྤྱོད། བསྐྱེད་བའི་འདས་པ།

བསྐྱེས། ① བསྐྱེ་བའི་འདས་པ། ② སྐྱེ་ཅིས།

བསྐྱོད། བོ་མོ་འཁྲིག་པར་བྱོད་བའི་དོན། བསྐྱོད་བྱའི་བྱུང་མེད།

བསྐྱོད་པ། བྱུང་མེད་ལ་བསྐྱོད་པ།

མགས། སྤར་བོད་ཀྱི་རིགས་དུས་ཤིག་ལྷོ་མགས་སྤོང་བཅན་གྱི་དུས་མིང་ཡིན། དེ་སྤར་ཟེང་པོ་རྗེའི་
ཆོན་པོ་ཡིན་ཡང་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བཅན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་ཏེ་མི་རབས་དུ་མའི་བར་དུ་བོད་
ཀྱི་སྤྱི་དབང་ནང་མངོན་པར་མཐོ་བར་གྱུར། མང་སྤོང་མང་བཅན་ལོ་བཅུ་གསུམ་པའི་ཐོག་
རྒྱལ་པར་བཏོན། ཆོན་པོ་མགས་གྱིས་ཕྱོགས་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་བཅོ་ལྔ་བསྐྱེད་སྤྱོད། འདུས་
སྤོང་མང་པོ་རྗེ་གཞོན་དུས་ཀྱི་ནང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མགས་གྱི་བྱ་ཆེ་བ་རྣམས་གྱིས་བྱས། ས་
ཁྱི་ལོར་བཀྲོན་ཐབ། དེའི་བྱ་བོ་བཅན་བོད་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་མགོ་བཏགས་ཏེ་རྒྱལ་པོས་སྐྱེའི་
དེ་དབང་ཞེས་པའི་མིང་བྱེན་ནས་ཆོན་པོར་བསྐྱོས།

མགས་སྐྱེག། མོ་ལ་མལ་ལམ་མོ་ལ་རྟོག།

མགས་ཁང། མགས་བ་སྤོད་ཁང།

མགས་ཁྱི་འབྱིང། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆོན་པོ་མགས་གྱི་བྱ་འབྱིང་བ། མང་སྤོང་དང་འདུས་སྤོང་ཡབ་
སྐུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོན་པོ། འདིས་མང་སྤོང་གི་སྐྱེ་དུས་སུ་རང་གི་གཅེན་པོ་མགས་བཅན་སྐྱེ་ལྷོ་མ་
བྱར་གཞོགས་འདེགས་བྱས་ནས་དམག་དོན་དང་། ཆབ་སྤྱི། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་འགན་
ཆེན་པོ་ཁུར་བ་མ་ཟད། རང་གི་གཅེན་པོ་འདས་རྗེས་བཅན་པོའི་བཀའ་བཞེན་ཆོན་ཆེན་གྱི་
འགན་ཁུར་ནས་མཉམ་པོར་ཆབ་སྤྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་རོགས་ཞུས། འདིས་ཆོན་ཆེན་གྱི་འགན་རྒྱངས་
རྗེས་འ་ཞའི་ཡུལ་དུ་དམག་བྱངས་ཤིང་། རྒྱའི་དམག་དཔོན་མང་ཞེས་ཅེ་དང་གཡུལ་སྤྱད་དེ་པམ་
པར་བྱས་ནས་འར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱས།

མགར་དགོན། མགར་དམ་པ་ཆོས་ལྗིང་གིས་བཏབ་པར་བཤད། འདི་བས་དུས་མི་གསལ། གྲུབ་
མཐའ་འབྲི་བྱུང་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་འཁོར་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

མགར་ཆས། མགར་བའི་ལག་ཆ།

མགར་ཐབ། མགར་བས་ལྷགས་སྟེག་སའི་མེ་ཐབ།

མགར་རྫོ། མགར་བས་མགར་བྱེད་སའི་ལྷགས་ཀྱི་ཁོང་བྱ་ལ་མགར་རྫོ་ཟེར།

མགར་འདུག །འདུག་སྐྱངས་ཀྱི་ཉམས་ཞིག །སྟེགས་བྲུག་ཞིག་ཐོག་ཏུ་རྒྱབ་འཁོར་བཞག་ནས་
རྒྱང་པ་གཉིས་སར་བཅུགས་ཏེ་བསྐྱད་པ། འདི་ལ་རྒྱ་འདུག་དང་། བྲམས་བཞུགས་ཀྱང་ཟེར།

མགར་ནག །དམ་ཅན་སྟེས་བྲུ་ཆེན་པོ་རྩོ་རྩེ་ལེགས་པ།

མགར་སྐྱད། མགར་བའི་ལག་ཆ།

མགར་བ། ① [ཐ་དད་པ]མགར་བ། མགར་བ། མཁོ་ད། ལྷགས་རིགས་ཀྱི་ཡོ་ཆས་བཟོ་བ། ལྷགས་
ཀྱིས་ཀྱི་མགར་བ། ལྷགས་མགར་སར་ལྷགས་མགར། ཟངས་མགར་སར་ཟངས་མགར།

② ལྷགས་རིགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་བཟོ་མཁན། མགར་བ་རང་གི་རལ་གྲིས་བསད། མིང་གི་རྣམ་
གངས་ལ་ལྷགས་མགར་དང་། ལྷགས་བཟོ་བ། དེག་ཆ་མཁན། མཆོན་ཆ་མཁན་བཅས་སོ། །

མགར་སྐྱུག །ལྷགས་ཀོང་།

མགར་སྐྱོན་སྟོང་བཅན་ཡུལ་སྤང། སྤར་བོད་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་པོ་སྐམ་པོ་དང་དགྲུང་མཉམ་ཅམ་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གླི་ལོ་༦༣༧ལོར་ཐང་བོད་འབྲེལ་བའི་པོ་ཉ་གཙུག་པོ་དང་།
དེ་ནས་ཐང་བོད་དམག་འཁྲུག་གི་རུ་འབྲེན་པ་གཙུག་པོ། གླི་ལོ་༦༤༠ལོར་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅས་
པའི་སྐབས་བོད་ཡུལ་དབྱས་ཀྱི་ཁོང་དཔོན་དང་། སྤར་བོད་ཐང་བོད་གཉན་འབྲེལ་ཀྱི་ཀོང་རྫོ་
བོད་དུ་གདན་ཟངས་མཁན་བཅས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆེན་གཙུག་པོ་ཞིག་ཡིན། གླི་ལོ་༦༥༠ལོར་སྤང་
བཅན་སྐམ་པོ་སྐྱུག་ཤེགས་པའི་རྗེས་སུ། དཔོན་སྐམ་མང་སྤང་མང་བཅན་ཀྱི་སྐྱོན་པོ་བྲས། གླི་
ལོ་༦༥༤ལོར་སྐྱུག་ལོར་བཅན་པོ་མང་སྤང་མང་བཅན་སྐྱུགས་ཀྱི་ཤར་ན་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱོན་
ཆེན་མགར་སྟོང་བཅན་ཀྱིས་བོད་དམག་ཆིག་སྟོང་ཅམ་ཁྲིད་ནས་ལ་ཞའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེབས། དེར་

སང་ཨ་མདོ་རྟོ་སྤྲིས་ཀྱི་སྟོང་རུ་མཆོ་ནག་ཏུ་བྲག་ས་པའི་ཡུལ་དེར་དམག་འཁྲུག་བྱས་པས།
བོད་དམག་ཆིག་སྟོང་གིས་ཐང་དམག་བརྒྱད་ཁྲི་པས་དུ་བརྩལ་སྟེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་༦༤༣པ་
ཚུམྱི་ལོར་ཁྲོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་གྱིས་བྱ་བུའི་ཡུལ་དུ་དམག་བྱངས། སྤྱི་ལོ་༦༤༧པའི་མེ་
ཡོས་ལོར་བཅན་པོ་ལོར་མང་དུ་གཤེགས་ཏེ། ཁྲོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་འབྲས་ནད་ཀྱི་འདས།
མགར་མི། མགར་བ།

མགར་ཅེ་གྲ་སར་དགོན། བག་བྱ་སྤིད་སྟོང་དུས་སུ་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མ་སྟོ་
རེབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མགར་ཅེ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་ཀྱི་པའི་ཤིང་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༥ལོར་མགར་ཅེ་ཨ་
ཁུ་མཆོག་ལྷན་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མ་སྟོ་སྟོ་བོད་
རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གད་པ་སུམ་མདོ་རྫོང་[བུན་ཏེ་རྫོང་] ཁོངས་སུ་ཡོད།

མགར་བཅན་སྟུ་ལྷོ་མ་བྲ། མང་སྟོང་གི་ཁྲོན་པོ། ཁྲོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ས་
འདས་རྗེས་བཅན་པོས་འདི་ཁྲོན་ཆེན་དུ་བསྐྱོ་གཞག་བྱས། འདི་ཁྲོན་ཆེན་དུ་བསྐྱོ་གཞག་བྱས་
པའི་ལོ་དེ་རང་ལ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཅན་བོད་སོགས་གཞོན་པ་གསུམ་གྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་
ཏེ་རྒྱའི་ས་མཆོམས་སུ་དམག་བྱངས་ནས་ལྷང་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོན་བརྩལ་གཉིས་ཅམ་བཅོམ་པ་
དང་། དེ་རྗེས་བོད་དམག་གིས་བྲལ་བྲོགས་བྲུ་ཆོ་ཆེན་བརྩལ་བོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ་བརྩལ། སྤར་
བོད་དམག་དང་ལི་ཡུལ་པ་རྣམས་མཉམ་དུ་བསྐྱེབས་ནས་རྒྱའི་ཡུལ་ཆོན་མང་པོ་བཟུང་བ་
བཅས་ལ་བརྟེན། ཐང་གོང་མས་ཀྱང་དམག་དཔོན་ཞོའི་རེན་ཀོས་དང་གོ་ཞི་སྟན་ཟེར་བ་གཉིས་
དམག་དབུང་འབྲུམ་ཐག་གཅིག་ཅམ་ཁྲིད་ནས་བོད་དམག་ལ་འཐབ་པར་བཏང་། འོན་ཀྱང་ཁོ་
ཆོས་བོད་དམག་ལས་རྒྱལ་ཁ་ལེན་མ་བྱལ་པར་ཕམ་གྱིས་འཁལ་ཞིང་། མཐར་བོད་ཀྱི་ཁྲོན་
ཆེན་མགར་བཅན་སྟུ་ལྷོ་མ་བྲ་དང་། ཐང་གི་དམག་དཔོན་ཞོའི་རེན་ཀོས་གཉིས་ཀྱིས་འདུམ་
བྲས་ཏེ་དམག་དཔོན་དེ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ལོག་པར་བྲགས། དེ་ནས་ཁྲོན་ཆེན་མགར་བཅན་སྟུ་ལྷོ་མ་
བྲ་དང་། མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཅན་བོད་གཉིས་ཀྱིས་གདོང་ཀའི་ནེ་ཙོ་ལུང་ཟེར་བའི་ས་གནས་སུ་
འདུན་ཆོགས་བསྐྱས་ནས་འབྲོག་ལས་ལ་སྤར་ཡང་ཞིབ་བཤེར་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་པ་དང་། དེ་

རྒྱུ་མཛོད་ཆེན་པོ་བཅོན་སྤྲུལ་ཞེས་ཀྱི་གྲུ་རན་ཟེར་བའི་ཡུལ་དུ་ཞང་ཞུང་གི་བགྲིས་པ་སྟེ་ཞང་
ཞུང་ཡོངས་ཀྱི་ལས་ཀར་ཞིབ་བཤེར་དང་ལམ་སྟོལ་གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག
མགར་ར། ལྷགས་རིགས་སོགས་ཡོ་ཆས་བཟོ་མཁན།
མགར་ར་དགོན། རབ་བྱུང་དུག་པའི་ནང་ཅམ་དུ་ཁམས་མགྲོགས་སྒྲམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་
གྲིས་བཏབ། ལྷགས་དེར་འབྲི་གྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་འགོ་ཅམ་ན་ལབ་
མཁན་ཆེན་ཡོན་ཏན་དཔལ་ཞེས་བས་བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བར་བསྐྱུར། མིང་གཞན་མགར་
དགོན་བཟ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་ཟེར། འདི་ལ་འགར་དགོན་དང་། འགར་ར་དགོན། མགར་དགོན་
སོགས་འདི་ཚུལ་སྤྲུལ་ཆོགས་སྤྱང་། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཡུལ་ཤུལ་རྫོང་
སྤྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མགར་རུ། ཚུ་བུམ་མཆུ་རིང་ལུང་ཡོད་ཅིག

མགལ། ① འགལ་བ། ཡ་མགལ། མ་མགལ། ② མཛོ་མོ་དང་སྒྲང་གོག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱུ་གྲ།

མགལ་མཆུ། མགལ་དུམ་དང་དོན་གཅིག

མགལ་དུམ། མེས་བྱེད་ཆོག་བྱེད་མ་ཆོག་པའི་ཤིང་དུམ།

མགལ་བ། ① ཤིང་མེས་བྱེད་ཆོག་བྱེད་མ་ཆོག་པའི་དུམ་བྲ། ② ཤིང་གི་ཡལ་བ།

མགལ་མེ། ཤིང་དུམ་བྱེད་ཆོག་བྱེད་མ་ཆོག་པའི་སྟེ་མོའི་མེ།

མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ། ཤིང་དུམ་མེར་བསྐྱེད་པའི་མེ་བསྐྱོར་ནས་སྤྱང་བའི་འཁོར་ལོའི་དབྱིབས།

མགལ། [ཐ་མེ་དད་པ]ཡིད་ཆོས་པའམ་ཡི་རང་བ། མེས་ཀྱང་ཅང་དགའ་ཞིང་མགལ་བའི་ངང་ནས་

མངལ་འབྲང་ཞུས་པ།

མགལ་རྒྱན། ལྷའི་རྒྱན་ཆ་སྟེ། ལུ་ཉིག་དཀར་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་ཆོགས་པའི་མགྲིན་
པ་མཛེས་པའི་མགལ་རྒྱན།

མགལ་ལྗན། འདུལ་བའི་བརྒྱ་ཆད་ཅིག་སྟེ། ལྷག་ལྷུང་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་ལས་སྟོོ་བ་དང་མགལ་
བ་སྤྱད་ཟིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་དབྱུང་མ་ཟིན་པ་ལ་མགལ་ལྗན་ཞེས་བྱའོ། །

མགལ་བ་དགལ། ༡ རྒྱ། ༢ རྒྱ་རྒྱ། ༣ རྒྱ་པོ། ༤ ཆར། ༥ ལེགས་བཀལ། ༦ གཞན་མེན། ༧ མེག་

བཟང་། འདོད་ཅན། ༩ ལུས་མཆོག་གོ

མགུ་སྟོ། སེམས་མགུ་ཞིང་སྟོ་བ།

མགུ་བ། མགུ་བའི་མིང་རྒྱུང་།

མགུ་བ་གསུམ། སྟོ་བ་མཐོལ་བ་ཤགས་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། སྟོད་བ་
གཞན་ན་གནས་བ་མགུ་བ་སྟོད་བ་ལ། ལྷག་ལྷང་གི་དངོས་གཞི་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ། དགེ་སྟོང་
གིས་ཞག་བྱག་དང་། དགེ་སྟོང་མས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་སྟོང་གི་གཡོག་འབའ་ཞིག་བྱེད་
པའི་ཆད་ལས་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་བ་མགུ་བ་དང་། མགུ་བ་སྟོད་བ་ཞིན་
པར་རིགས་འབྲེལ་ལྷག་ལྷང་གཉིས་བ་བྱུང་ན་སྤར་གྱི་དེ་དོན་མེད་པས་མགུ་བ་སྟོད་བ་གཉིས་
བ་སྦྱིན་པར་བྱེད་བ་གཞི་ནས་མགུ་བ་དང་། གསུམ་བ་བྱུང་ན་མགུ་བ་སྟོད་བ་གསུམ་སྦྱིན་པར་
བྱེད་བ་སྟེ་དགེ་སྟོང་གིས་ཞག་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དགེ་སྟོང་མས་ཞག་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་མ་སྟོད་
དགོས་པ་སྤར་ཡང་གཞི་ནས་མགུ་བ་སྟེ་གསུམ་མོ།

མགུ་ཡ། སོར་མོ་ལ་བཀོན་པའི་རྒྱན་ཆ་ཞིག །སོར་གདུག་དང་ཨ་ལོང་མགུ་བ་སོགས་ཟེར།

མགུ་སེམས། འདོད་བ་གང་བའམ་སོས་པའི་སྟོ།

མགུར། སེམས་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་དབྱངས་སུ་གྱེར་པའི་དག་རྟ་ཞིག་སྟེ། ཆོགས་སུ་བཅད་བ་གང་
ཞིག །དབྱངས་སུ་གྱེར་ནས་སྟོག་པའི་གདངས་ལ་མགུར་འཐེན་ཞེས་ཟེར། དཔེར་ན་མི་ལ་རས་
པའི་མགུར་དང་། རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་མགུར་སྟེ། གཞོན་ཀྱུ་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་
མགུར་མོ། སྤང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་མགུར་སྟེ་རྩེའི་རང་སྟེ་སོགས་ཀྱི་དབྱངས་རྟ་རྣམས་མོ། །

མགུར་སྟེ། སེམས་ཀྱི་བརྟེ་དུང་གི་རྣམ་པ་དག་ཐོག་ཏུ་ཐོན་པའི་དབྱངས་རྟ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཆངས་
དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་མགུར་སྟེ་ལྷ་བྱ། འདི་དང་སྟེ་གཞས་ཀྱི་བྱང་པ་ནི། མགུར་སྟེ་ནི་རང་གི་
སེམས་ཉམས་འཆར་བའི་པོ་མོའི་བར་གྱི་བརྟེ་སེམས་རྣམ་པ་དག་ཐོག་ཏུ་གྱེར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ།
སྟེ་གཞས་ནི། པོ་མོ་འདུས་པའི་སྐབས་སུ་པན་ཚུན་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྩི་ལྟར་བརྟགས་
པ་དང་། རྣམ་འགྲུར་སྟོན་པའི་དག་བརྟེ་ཞིག་ཡིན།

མགུར་འཐེན། ལས་ཆིག །རྣལ་འབྱོར་བ་གང་ཞིག་གིས་ཉམས་མགུར་དག་ནས་གསུངས་པའི་དོན།

མགུར་ན་སྤ། [མངོན]མགུལ་རྒྱན།

མགུར་དབྱངས། མགུར་ལེན་པའི་གདངས།

མགུར་འབྲུམ། རྟོགས་པའི་སྤྱུ་མང་པོ་བསྒྲིགས་པའི་ཡི་གེ། མི་ལའི་མགུར་འབྲུམ།

མགུར་མ། མགུར་སྤྱུ་དང་དོན་གཅིག

མགུར་མོ། མོ་མོ་གཞོན་ལུ་མང་པོ་ཆོགས་པའི་སྐབས་སུ་སོ་སོའི་ཅ་ལག་སྤེ་རེ་བསྐྱས་ཏེ། དེ་དག་
མི་སོ་སོར་མཆོན་བྱེད་དུ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ནས་མི་གཅིག་གིས་ཅ་ལག་གཉིས་སྤར་མོ་གཡས་
གཡོན་དུ་འཛིན་ཅིང་། མི་གཞན་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆབ་བྱེད་ནས་པན་ཚུན་
གཞས་དང་། ཡང་ན་ལ་ཡི་རེ་ལེན་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུ་གང་རེད་བརྟགས་པའི་ཆེད་མོ་ཞིག་རེད།
དོན་དུ་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་སོ་སོས་པན་ཚུན་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་རི་ལྗང་འཛིན་
ཡོད་པ་མོ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་ན་མགུར་མོ་ཟེད།

མགུར་ཞོ། གསེར་སོགས་སྐར་མ་བདུན་ལྷག་ཙམ་གྱི་འདེགས་ཆད་ཅིག

མགུར་ལྷ་བཙུག་གསུམ་ནི། ༡ གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ༢ ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། ༣ གཙང་ལྷ་བྱོལ་ཡུག་༤
སྟོག་ལྷ་གངས་དཀར། ༥ སྟོག་ཆེན་སྟོང་ད། ༦ དོག་ལྷ་བྱང་ཅེ། ༧ ཙོག་ལྷ་མཆོལ་ཅེ། ༨ གངས་
དཀར་གཡུ་ཅེ། ༩ སུམ་རི་གཉན་པོ། ༡༠ འཇུ་མ་ཆེན་སྟོང་ཁམ། ༡ དབྱེས་ཆེན་རབ་རེད། ༡༢
འབྲི་ཆེན་སྟོང་དུ། ༡༣ འོད་གྲང་རྒྱལ་བཙས་སོ། །

མགུལ། རྟེན་མ་མགིན་པའི་ཞེ་ས། མགུལ་གཙོད། ཁ་བརྟགས་མགུལ་དུ་དཀྱི་བ།

མགུལ་སྟོ་བསྟོན་པ། སྟོ་བརྒྱབ་པའི་ཞེ་ས།

མགུལ་རྒྱན། རྟེན་པ་གདགས་རྒྱའི་རྒྱན་ཆ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྟེ་ཡི་རྒྱན་དང་། མགུལ་ན་སྤ་བ།
མགིན་པའི་རྒྱན་བཙས་སོ། །

མགུལ་འགགས། ① རྟེན་འཛེར་བ། ② བད་ཀན་གྱི་ནད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག

མགུལ་ཆས། ཆམ་ནད་ཀྱི་ཞེ་ས།

མགུལ་ཆམ། ཆམ་པ་པོག་པའི་ཞེ་ས།

མགུལ་ཆེངས། རྟེན་དཀྱིས།

མགུལ་ཐག ། རྒྱག་ཐོག་བཏགས་སྤྱད་སྒྲེ་ཡི་ཐག་པ།
མགུལ་དར། སྒྲེ་ལ་གཡོག་རྒྱའི་ཁ་བཏགས།
མགུལ་གདུབ། སྒྲེ་རྒྱན་གདུ་བ།
མགུལ་ནག ། [མདོན]ལྷ་དབང་རྒྱག་ཆེན་པོ།
མགུལ་ནད། མིང་པའི་ནད།
མགུལ་ནད་ལྷ་བ་བརྒྱད། ལྷང་ལྷ། མཁྲིས་ལྷ། ཁག་ལྷ། བད་ཀན་གྱི་ལྷ། ཆོལ་ལྷ། འདུས་པའི་ལྷ།
གཡང་ལྷ། ལྷར་ལྷོ། །
མགུལ་འཕྲེང། སྒྲེར་གྲོན་རྒྱའི་ཕྲེང་བ།
མགུལ་འཕྲེང་དོ་ཤལ། སྒྲེ་ནས་ལྷོ་པའི་བར་དུ་འཕྲེང་བའི་འཕྲེང་བ།
མགུལ་བསལ། ལྷོ་བསང་བ།
མགོ་། ① མགོ་བའི་བསྐྱས་མིང་། ② རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཤིག །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
མགོ་སྒྲིལ་དང་། ལྷལ་པོ། ལྷ་སྒྲིལ། རི་དྲགས་མགོ་བཅས་པོ། །
མགོ་རྒྱབ། མགོ་མཐུག
མགོ་སྒྲོན། ཟངས་བཟོ་བའི་ལག་ཆ་ལྷགས་ཕྱེང་ལ་བསྒྲོན་ནས་བཟུང་ལེན་ཐུབ་པའི་འོག་དོ་བཟོ་
དབྱིབས་སྣ་ཆོགས་ཅན་ཞིག
མགོ་སྒོར། གཡོ་ཁས། ཁ་ཡག་མགོ་སྒོར། མགོ་སྒོར་སྤྱིད། རྒྱག་རྒྱན་བཤད་དེ་གཞན་ལ་མགོ་
སྒོར་བཏང་བ།
མགོ་སྒོར་ཁ་བསྐྱས། གཞན་ལ་མགོ་སྒོར་བཏང་ཞིང་ཁ་བསྐྱས་རྒྱག་པ།
མགོ་སྒོར་བཏང་བ། བསྐྱུ་བྱིད་བྱས་པ།
མགོ་སྒོར་ཐེབས་པ། གཡོ་འོག་ཏུ་ཚུད་པ། མགོ་སྒོར་བསྐྱུ་བྱིད་འོག་ཚུད་པའོ། །
མགོ་སྒྲ། ① སྐར་ཀར་པོ། མགོ་སྒྲ་ཕྱེད་སྟོ་ཕྱེད། ② [ཡུལ]མགོ་ཆེན་ཏེ། ལྷང་གྲང་རྩི་གསང་གང་
ཡང་མི་ཤེས་པའི་མི།
མགོ་སྒྲིལ། [མདོན] ① སྒྲ། ② རུ་ཅོ།

མགོ་སྐྱོང་བ། ① མགོ་འཕེན་བྱེད་པ་པོ། ② མགོ་ཁྲིད་བྱེད་པ།

མགོ་སྐྱོབ། [མཛོན་]མོག་

མགོ་སྒྲ། མགོ་བོའི་སྒྲ། དུན་རིང་ན་ནས་མགོ་སྒྲ་བྱི་ཉེ་སྤྱི་ཐེང་དུ་སྒྱུར་བ།

མགོ་སྒྲ་བསྐྱས་མ། སྤྱིའི་ལན་བུ་བསྐྱས་པའི་ལྟས་མ།

མགོ་སྒྲ། ① མགོ་བོའི་སྒྲ་བ། ② མགོ་བོའི་སྤྱི་བ།

མགོ་དཀྱིལ། སྤྱི་གཙུག་

མགོ་བཀའ། [ཆིང་]སྒྲ།

མགོ་བཀྱས་མཛིང་དག། རང་འགན་རང་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་བྱེད་པའི་དཔེ། ལས་དོན་གང་ཡོད་ལས་
འགན་འཁུ་ཁྱེད་ཀྱི་སོ་སོས་མགོ་བཀྱས་མཛིང་དག་ལུ་དགོས།

མགོ་ཁེབས། ① མགོ་བོར་འགོ་བྱེད་རས་སོགས། ② མོག་[དགྲ་བོའི་བྱི་མཚོན་འགོག་བྱེད་བྱི་
ཡོ་བྱད་ཅིག་

མགོ་ཁ། ① གན་ག་སྤྱགས་སོགས་མགོ་ཁ་ཁ་ཅན། ② མིའི་མགོ་སྤྱགས་སམ་སྒྲ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
མིང་ཅན།

མགོ་ཁོལ། ལུག་ཐོང་ཆེར་གང་རུང་གི་མགོ་བོར་དབང་པོ་ཀུན་ཆང་ཞིང་། མ་རུལ་མ་སྤང་བ་ལོ་
གསུམ་ལོན་པའི་རྒྱུ་བའི་ཉིད་ཀྱི་ཤ་རུས་སྒྲུང་བ་དང་བཅས་ཆུ་ལ་བཙོས་ཏེ་ཁུ་བ་མ་སྤང་བ་
འདོན་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

མགོ་འཁོར། སྤྱགས་ཀྱི་མགོ་རུས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྱུངས་ཏེ་རྒྱག་པར་སྐྱོར་བ་བརྒྱབ་ནས་འཆི་བའི་
སྤྱགས་ནད་ཅིག་

མགོ་འཁོར་བ། ① རིག་པ་འཛོམ་བ། དགྲ་བོའི་གཡོ་ཐབས་ལ་མགོ་འཁོར་བ། ས་ཆ་རྒྱས་མེད་དུ་
སྤེལ་ས་དུས་མགོ་འཁོར་ཡོང་། ② སེམས་གཡོང་བ། སྤྱང་དཔེ་སྒྲིག་པར་མགོ་འཁོར་བ། ཅེད་
མོའི་ནང་དུ་མགོ་འཁོར་བ། ལུག་ཇི་རྩ་ཆང་གཉིས་ལ་མགོ་འཁོར་ན། ལུ་གུ་སྤྱང་གིས་འཁྱེར་
བ་དངོས་མཐོང་རེད།

མགོ་མཁྱེན་པོ། རང་ཤེད་ལུ་ཆུགས་ཆེན་པོ།

མགོ་འཁྲུལ། རྟོར་བ།

མགོ་གར་བསྟན་རྒྱབ་གར་གཏད། ཁྱདས་ལུང་ར་སྟོད་གསལ་པོ་བྱུང་ཡོད་པའི་དཔེ། ཉེས་ཅན་
རྒྱལ་གྱི་མགོ་གར་བསྟན་རྒྱབ་གར་གཏད་གནས་ཚུལ་ཆང་མ་གསལ་པོར་ར་འཛོལ་བྱུང་།
མགོ་གས་དབུལ་འཆིགས། མགོ་པོ་ཁ་གས་ཤིང་དབུལ་བ་མེས་འཆིགས་པ་སྟེ། བརྒྱད་གཙོག་ཆ་
ནན་པོག་པའི་དོན།

མགོ་གྲུག་གྲུག། མགོ་པོ་དུད་བ། གོ་བརྟ་བཏང་བ་དང་མགོ་གྲུག་གྲུག་བྱས་བྱུང་།

མགོ་གྲུག་བ། ① མགོ་པོ་དུད་བ། རོ་ཆ་ནས་མགོ་བྱར་དུ་གྲུག་བ། ② ཅེ་མོ་ལྷགས་ཀྱུ་ལྟར་གྲུག་བ།
མགོ་རྒྱན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མགོ་སྒང་། བོད་རྒྱ་གཉིས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་དབུགས་ཐོབ་སྲིན་འགྲུལ་དང་བད་དཀར་ནས་ས་
པོ་གཉིས་པ་ནས་བྱུང་ཆེ་དཔྱིད་དང་སྟོན་གྱི་མགོ་སྒང་ཞེས་པ་སྟེ་ལོ་འདི་ལས་བྱེ་ལོར་སྲིན་རྒྱུའི་
ཁྲོ་སོགས་འདེབས་རན་ཡིན།

མགོ་སྐར་མཁུག་སྐར། [ཡུལ་]མགོ་སྐར་ཉེ་ལོག་ཏུ་བྱུང་གིས་ཞུགས་བ། དབྱ་པོ་གཡུལ་པམ་སྟེ་
མགོ་དགུ་མཁུག་དགུ་བྱས་བ།

མགོ་སྐར་བ། ① ཅེ་མོ་གྲུག་པ་དང་མགོ་དགུ་དགུ་བྱེད་བ། ② མགོ་བཏགས་ཞུ་བ།

མགོ་སྐར་ངོས་ལེན། མགོ་པོ་སྐར་པའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་པས་རང་གིས་བསགས་པའི་ནག་ཉེས་ངོས་
ལེན་བྱས་བ། ཡང་ན་མགོ་སྐར་ནས་ནག་ཉེས་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་གཉིས་འབྲ།

མགོ་སྐར་ཉེས་ཞུ། ཁྲིམས་འཛིན་ལས་ཁྱདས་ལ་ཉེས་ཅན་བས་རང་ཉེས་ངོས་ལེན་ཞུ་བ།

མགོ་སྐར་བ། ① མགོ་པོ་དུད་བ། ② མགོ་བཏགས་ཞུ་བ།

མགོ་སྐར་བྲག་འཆེལ། མགོ་པོ་དུད་པའི་སྟོ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་བྲག་འཆེལ།

མགོ་བྱང་པོ། སྐྱུང་པོ།

མགོ་རྒྱན། མགོ་པོའི་རྒྱན་ཆ།

མགོ་རྒྱག། མགོ་ལ་གཞུ་བྱེད་གྱི་རྒྱག་བ།

མགོ་རྒྱལ་གཞུ་བ། ① མགོ་ལ་རྒྱལ་བ་གཞུ་བ། ② ཆོང་བས་གྲོང་གཏོང་བའི་དཔེ།
མགོ་སྒྲིམ་པོ། སྤྱང་པོ།
མགོ་སྒྲོམ། དཔེ་ཆའི་འགོ་བརྗོད།
མགོ་བསྐྱེ་བ། རིགས་པ་མགོ་མཚུངས་པའི་དོན།
མགོ་བསྐྱེས། རིགས་མཚུངས་སྤྱར་བའམ་རིགས་མཚུངས་པར་བྱས་པ།
མགོ་སྤྱུས། ཉལ་བའི་སྐབས་སུ་མགོ་འཛོག་སའི་འཕྲོལ་རིལ།
མགོ་སྤྱུས་སྒྲུལ་བ། འབྲལ་བ་མེད་པའི་དཔེ།
མགོ་སྤྱུས་ཞབས་གཏིང་། འདིར་ཐད་ཀའི་གོ་དོན་མགོ་སྤྱུས་དང་ཞབས་གཏིང་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཡིན།
འོན་ཀྱང་རྒྱན་ལྗན་གྱི་ཁ་སྐད་ནང་དུ་ཉལ་ཆས་ཆ་ཆང་གི་དོན་ཡིན།
དཔེར་ན། སྒོ་བ་ལྷ་དཔེ་ནང་དུ་མགོ་སྤྱུས་ཞབས་གཏིང་ཆ་ཆང་རང་གིས་སྤྱོད་དགོས་འདུག །ཅེས་པ་
སྤྱོད་ཁང་ནང་གི་ཉལ་ཆས་སོགས་ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་པལ་ཆེར་བའི་དོན་ལ་གོ།
མགོ་སྤྱོ་ཆོབ་ཅམ། མགོ་སྤྱོ་དཀར་པོར་འགྱུར་ལ་ཉེ་བ།
མགོ་ཅན་ཡི་གེ་ར་ལ་སའི་མགོ་ཡོད་པའི་མིང་གཞི།
མགོ་བཅོལ། སྐབས་སུ་བསྐྱེན་པ། དཔོན་ཁྲངས་ཤིག་གི་མི་སེར་ཆོས་དཔོན་ཁྲངས་གཞན་ཞིག་
ལ་མགོ་བཅོལ་བྱ་བ།
མགོ་ལྷག །ལག་མཐིལ་མགོ་ལ་གཞུ་བའི་མིང་།
མགོ་ལྷོག །མགོ་ལྷོགས་དང་གཅིག །
མགོ་ལྷོག་ལྷོག །མགྲ་ཞིང་ཁས་ལེན་པའི་བརྟེན་གྱི་མགོ་གཡོ་སྤངས།
མགོ་ལྷོགས། ལོ་ཉོག་དང་མེ་ཉོག་སོགས་ཀྱི་མགོ་རྒྱས་པའི་རྟོག་མ། ལྷོན་དུས་ལོ་ཉོག་གི་མགོ་
ལྷོགས་ལྷེམ་ལྷེམ་བྱེད་པ།
མགོ་འཆིང་། འགོ་ཁྲིད་པའམ་ལས་ཀའི་བཀོད་འདོམས་པ།
མགོ་མཐུག །① མགོ་དང་ལུས་སྤྲད། ② ལྷག་འོག་གམ་གོང་འོག །མགོ་མཐུག་འོག་པ། མགོ་
མཐུག་བར་གསུམ།

མགོ་མཐུག་གོ་ལྟོག། གོ་རེ་ཕྱིན་ཅེ་ལོག་པ།

མགོ་མཐུག་བར་གསུམ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དང་དོན་གཅིག།

མགོ་མཐུག་མེད་པ། ① སྤྲིག་ལམ་མེད་པ། ② ཐོག་མཐའ་ནས་མ་ཆང་པ།

མགོ་མཐུག་ལོག་པ། སྤང་ལོག་གི་ལྟོག་པ།

མགོ་བཅོད། དཔེ་ཆ་བར་སྐྱུན་བྱ་རྒྱུའི་ལགོར་སྟོན་ལྟོ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བ་ཤད་ལ་ཟེད།

མགོ་ཉལ། [མངོན]སྒྲ།

མགོ་ཉལ་ཉལ། མགོ་འབྱར་འབྱར། དག་ཕྱོགས་ཀྱི་མགོ་ཉལ་ཉལ་བྱུང་བ་དང་མེ་མདའ་རྒྱག

མགོ་ཉལ་ཅམ། མགོ་འབྱར་ཅམ། སྤེལ་ཁུང་ནས་མགོ་ཉལ་ཅམ་བྱེད་པ།

མགོ་ཉོག། མགོ་ཉོག་ནི་རྩྭ་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་རྩྭ་གསུམ་ཉོག་ལྟ་བུ་རྒྱ་འབྲས་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བྱ་
ཆིག་ཅིག་ཡིན། རྟོར་གཞིའམ་འཁྲུལ་གཞི། མགོ་ཉོག་ལུང་བ་གང་། བདེན་རྒྱན་དབྱེ་འབྱེད་
གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་མགོ་ཉོག་བཟོ་ཡོང་།

མགོ་རྩྭ་ལོ། བྱ་དཀའ་བའི་ལས་མང་འདྲེས་འཛིངས། བྱ་ཆོད་མི་ཐིང་བའི་ལས་ཀ་འདི་ཉ་ཅང་མགོ་
རྩྭ་ལོ་ཞིག་རེད།

མགོ་སྟོམས་པ། ① མགོ་དམའས་རིང་བྱང་སྟོམས་པ། ལུགས་ཟམ་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་ས་བབ་མགོ་
སྟོམས་པ། ② རིགས་འགྲེ་སྟུར་པ། རང་གིས་སྟོང་ཚུལ་གཞན་ལ་སྐྱར་ན་བདེ་སྐྱག་མགོ་
སྟོམས་པ་ཤེས་ཡོང་།

མགོ་གཉིས་མ། བྱི་མ་ནང་གི་མགོ་བདེ་བྱེད་མཁན།

མགོ་མཉམ། ① རིགས་མཆུངས། ② མཐོ་དམའ་འདྲ་བ།

མགོ་བརྟན། ① མགོ་བོའི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ངོ་འབག། ② ལྷ་ཁང་ནང་དུ་བཤམས་པའི་སྐུན་
གཟིགས་མི་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱི་མགོ་བོའི་གཟུགས་བརྟན།

མགོ་རྟིང་། སྤང་ལོག་གསལ། མཐོ་དམའ་མ། མཆོག་དམན། ལུས་ཀྱི་མགོ་རྟིང་ཆང་མ། གནམ་ས་མགོ་
རྟིང་སྟོག་པ། ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་ལུགས་རྟིང་བ་མགོ་རྟིང་མ་བསྟོགས་པར་ལུགས་
མཐུན་གྱི་སྤྲིགས་ཁྲིམས་གསར་བ་འཇུགས་མི་སྐབ་པ།

མགོ་རྟེན་བསྐྱོ་བྱ། གཞན་ལ་དམོད་བོར་བའི་ཆོག་སྟེ། མགོ་མཐུར་དུ་ལོག་སྟེ་འགྲེལ་དགོས་ཞེས་
བའི་དམོད་དན་བོར་བའི་ཆོག་ཡིན།

མགོ་ལྷག་། མགོ་འེ་བྱ་བ།

མགོ་སྟེགས། [མངོན་]སྟེ།

མགོ་སྟོང་བ། བསམ་ཤེས་མེད་བའམ་འཛོམ་རྒྱལ།

མགོ་གཏང་བ། ① གཞན་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བ་དང་། མགོ་བཏགས་བ། ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་མགོ་གཏང་
བ། མགོ་གཏང་སའི་སྤྲས་བྱོགས་མ་ལོག་བ། ② ཅེ་མོ་བསྟན་བ། ཅེ་ཤིང་ཐམས་ཅད་བྱེན་དུ་
མགོ་གཏང་བ། རྒྱབ་དུ་མགོ་གཏང་དེ་བློས་བ།

མགོ་གཏུག་། ① ཅེས་གངས་ཐོད་གཏུག་བ། ② མཛེལ་བ་ཅེ་འེ་སྟོན་ནས་དབུལ་བ་གཏུག་བ།

མགོ་བཏགས། གཞན་ལ་སྐྱབས་འཆའ་བའམ་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་མིང་། གྲུས་གྲུས་ཞུས་ཞུས་གྲིས་
མགོ་བཏགས་ཞུ་བ། མྱོ་སྟེང་གཏོད་པའི་དབང་ཡའི་མགོ་བཏགས་ལེན་བ།

མགོ་བཏགས་ཞུ་རྟེན། མགོ་འདོན་གནད་རོགས་ཞུ་བའི་འབྲུལ་རྟེན།

མགོ་བཏགས་ལུས་གཏད། མགོ་འབྲུལ་ལུས་འབྲུལ་དང་དོན་གཅིག་

མགོ་ཐག་། འཕྲོག་པའི་སེམས་ཅན་འདོགས་ཆས་ཏེ། རྩ་ལུང་དང་དོན་གཅིག་

མགོ་ཐར་དབྱང་འཇུང་། ཆོད་མི་འཛིན་བའམ། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་དཔེ། མགོ་ཐར་དབྱང་འཇུང་གིས་
བཅན་འཇུལ་བྱེད་བ།

མགོ་ཐུག་བ། ① ར་འཕྲོད་བ། བྱང་སོང་མགོ་ཐུག་བ། ② མགོ་བོས་མགོ་བོར་ཐུག་བ།

མགོ་ཐོ། ཐོ་བ་ལྟར་སྟུན་བྱེད་ཀྱི་མགོ། །ལུག་གཉིས་པན་ཚུན་མགོ་ཐོ་རྒྱག་རེས་བྲས་ནས་སྤྲས་
འདུག །མཚན་མོ་སྟན་ཁུང་ནང་དུ་ཁང་པའི་ཀ་བ་ལ་མགོ་ཐོ་ཐེབས་བ། མི་གཉིས་པར་ཚུར་
མགོ་ཐོ་རྒྱག་རེས་བྱེད་ཀྱིན་འདུག

མགོ་ཐོག་གཡམ་སེལ། རང་འགན་རང་སྐྱབ་བམ་རང་ཁུངས་རང་སྟེལ། པན་ཚུན་ཅོད་སྟེང་ཡོང་
རྒྱན་མགོ་ཐོག་གཡམ་སེལ་གྱིས་འགྲེལ་ཐབས་གཙོ་འདོན་བྱེད་དགོས།

མགོ་ཐོག་ལག་བཞག་། རོ་དན་བྱང་བའི་དོན་ཏེ། རས་བློགས་ཐོ་ལ་དབྱེས་སྒྲིས་བ་དེ་དུས་ཐོག་དུ་

མགོ་ཐོག་ལག་བཞག་བྱས་ནས་སྤོང་བྱང་།

མགོ་ཐོང། ① མགོ་བོའི་ཀ་ལི། ② མགོ་བོའི་ཐང་སྤྲོང། ③ མགོ་རྒྱན་ནམ་སྤྲུག

མགོ་ཐོན། ① བར་ཆད་མེད་པ་ལས་སྦྱོན་ཆ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་འབྲུབ་པ། ད་རེས་ཀྱི་ལས་ཀ་འདི་
ངས་མགོ་ཐོན་པ་འདུག ། ② རང་རྒྱ་བྱུབ་པ། རྒྱ་གུ་འདི་མགོ་ཐོན་ཅམ་ཡོང་བ་འདུག ། མི་འདི་
རང་མགོ་ཐོན་པ་ཞིག་རེད། གཞན་དོན་བཞག་ནས་རང་མགོ་གང་ཐོན་མ་བྱེད།

མགོ་ཐོན་པ། རང་རྒྱ་འཕེར་བ།

མགོ་མཐོ་པོ། མགོ་འཕང་མཐོན་པོ།

མགོ་འབྲུ་པོ། དཔང་པོ།

མགོ་དམ་མཐུག་སྤོང། ལས་མཐུག་མཐར་མི་འཁྲུལ་བ།

མགོ་དམ་པོ། གཞན་གྱིས་སྦྱ་བྱིད་བྱེད་དཀའ་བ།

མགོ་རྩུང། བམ་གྱིང། བན་ཚུན་མགོ་རྩུང་བཏང་བ།

མགོ་རྩུང་གཏོང། ཆོང་རྒྱག་དུས་རྒྱ་དཔུལ་ཉམ་གཉེར་བྱེད་པ། དེ་རིང་གི་ཆོང་དེར་མགོ་རྩུང་ཆེན་
པོ་ཐོག་འདུག

མགོ་རྩོག་རྩོག ། ① མགོ་ཉུག་ཉུག ། ② མགོ་རྒྱུ་ཕྱིལ།

མགོ་རྩོག་ཅམ། མགོ་ཉུག་ཅམ། བྲག་ཕྱག་ནང་ནས་མགོ་རྩོག་ཅམ་བྱས་ནས་ལྷ་བ།

མགོ་ལྗིང་ཅན། [མངོན་ལྗོན་ལིང་།

མགོ་ལྗོག་པ། ① མགོ་མཐུག་ལོག་པ། ② ཕྱིན་ཅེ་ལོག་པ།

མགོ་བདེ་འཁལ། རང་གི་ཁེ་མན་གྱི་ཆེད་དུ་ཕྱི་ནང་གང་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཅིང་སྐབས་འཆོལ་གྱི་
ལས་ཀ་བྱེད་མཁན། མི་བརྟན་པོ་མེད་པའི་རིགས་ཀྱི་ལས།

མགོ་བདེ་བྲན་འབྲུལ། གཡོ་ཐབས་མཁས་པོ་ལས། དབྲ་རྒྱ་སྐོད་པོ། རང་འདོད་ཕྱག་འཆང་གིས་མགོ་
བདེ་བྲན་འབྲུལ་བྱེད་པ།

མགོ་བདེ་པོ། ① བྱང་པོ་ལས་སྐབས་འཆོལ་མཁས་པ། ② གཡོ་ཐབས་མཁས་པོ། མགོ་བདེ་པོས་
ཉམ་ཆོང་རྒྱག་པ། ③ བྱད་མེད་མི་སྤྲོད་ཡང་དགའ་རྟོགས་སྤྲིག་མཁན།

མགོ་འདམ་དུ་འགྱུར། མགོ་འཛོམ་པར་འགྱུར།

མགོ་འདོན། རང་རྒྱ་ཐུབ་པར་བྱེད་པ། བ་མས་སྤྱ་གྲུའི་མགོ་འདོན་འཆོ་སྦྱོར་བྱེད་པ། སྐབས་བབ་
ཀྱི་མགོ་འདོན་རོགས་རམ་བྱེད་པ། དམིགས་བསལ་གྱིས་མགོ་འདོན་བྱེད་པ།

མགོ་བསྐྱར། ཅ་ལག་སོགས་བཟང་ངན་པན་ཚུན་བསྐྱར་པ། དངོས་པོ་བཟང་ངན་མགོ་བསྐྱར་བྱས་
ན་ཤེས་ཡོང། སྤྱི་ཕྱི་བཤད་ལུགས་མགོ་བསྐྱར་བྱས་འབྲལ་དུ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་འདུག
མགོ་འདྲེན། རོགས་པན་དང་མགོན་སྐྱབས། མགོ་འདྲེན་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ། རྩོགས་སྤྱང་གིས་མགོ་
འདྲེན་གཏོང་པ།

མགོ་ན་པོ། ① མགོ་ན་པ། དེ་རིང་ང་མགོ་ན་པོ་ཞིག་འདུག། ② རྟོག་འཛིངས་ཆེ་པ། ལས་ཀ་འདི་
མགོ་ན་པོ་འདུག་པ་ལས། བྱེད་སྒྲུབ་པ་ཞིག་མ་རེད།

མགོ་ན་པ། ① བྱང་ཀའི་བྱེད་གཏང་གི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་དཔེ། ② མགོ་ལ་ན་ཆ་བྱུང་པ།

མགོ་ནག། མི་སྤྱིའི་མིང་།

མགོ་ནག་མེ། མི་སྤྱིའི་མིང་།

མགོ་ནད། མགོ་ནད་སྤྱིའི་སྒོར་རྒྱུན་ནི། ལུས་སེམས་ངལ་བས་དུབ་པ་དང་། ཉེན་མཚན་སྤྱེལ་ནས་
གཉིད་ཆགས་པ། ཆང་འཐུང་མང་དགས་པ། གཏམ་མང་དུ་སྤྲོ་དགས་པ། དུ་དགས་པ། མགོ་
ལ་རྒྱུང་འཚུབ་སོག་པ། སྤར་མ་གོམས་པའི་དྲི་མས་སོག་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངོ་།

མགོ་ནད་སྐྱད་ཀྱི། ཉེས་གསུམ་འཁྲུགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལུས་དོད་མགོར་ཞུགས་ནས་སྐྱེ་ཆོས་ཉེ་
སྐྱད་ཀྱི་པོ་འགྱུར་པ།

མགོ་ནད་སྐྱེ། བད་ཀ་ནད་དང་། ཁྲག་དང་། མཁྲིས་པ། རྩ་སེར་རྣམས་འཁྲུགས་པས་སྐྱེ་ཅ་སྤལ་བས་
ཀོ་ལེ་སྐྱེའི་ནད་འབྱུང་།

མགོ་ནད་ཁྲག། རྩ་རྒྱུང་བརྒྱངས་པས་ལྟར་བྱེད། སྤྱ་འབྲམ་གཟེར། ཆང་འཐུང་བ་དང་། དག་ལུལ་
གྱི་ལས་བྱས་པ། ཉེན་མོ་གཉིད་པ། ཉེ་མ་དང་མེ་སོགས་ཀྱིས་དྲོས་ན་གཞོད་ངོ་།

མགོ་ནད་མཁྲིས་པ། རིམས་ནད་དང་འབྲུ་བ་མགོ་དང་། ལུས། མིག་བཅས་ཆོ་དུ་བས་བདུག་པའི་
ཆོར་བ་དང་འབྲུ་བ་ཡོང་། མཚན་དུས་སུ་གང་ན་བདེ་བའོ།

མགོ་ནད་སྒོག་པ། སྤོ་ནད་དང་འབྲུམ་ཐུག་གི་སྒོག་པས་བྱུང་བ་དང་།
མགོ་ནད་མགོ་སྤོ། སེམས་འཕུལ། ལུས་སྤོབས་རྒྱུ། མགོ་མི་བཟོད་པར་ན། ལྷུབས་གི་མདོག་
དམར། རྒྱ་སྤུབས་གི་སྤྱིང་དུ་སྤྲངས། དུས་ངེས་མེད་དུ་ནད་ལྡང་བ། ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་
ནད་ལ་ཐན་གཞོད་རྒྱུ་བ། གནས་གང་ལ་སྤོ་ལངས་ན་དེའི་རྩ་འཕམར་ཞིང་། སྤྲ་སྤྲང་ཆེན་པོའི་
རིགས་དང་། དག་ཤུལ་གི་ལས་རྣམས་གིས་སྤོ་ནད་ལྡང་བར་བྱེད་དོ། །མགོ་སྤོ་ལའང་
དཀར་ནག་རིགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གང་ཡིན་བརྟག་ཐབས་ལ། འཁར་གོང་མེ་ལ་བསྟེན་ས་
ནས་དེའི་སྤྱིང་དུ་མཆིལ་མ་ཐེགས་གཅིག་ལྷགས་པས། དེ་གང་བའི་ཆེན་གཤོར་ཆགས་ན་
མགོ་སྤོ་ནག་པོ་ཡིན།

མགོ་ནད་སྤྱི་ཐེར། གོང་གསལ་གི་རྒྱུན་དེ་རྣམས་གིས་སྤྱི་པོ་ཐེར་པོ་སྤྱི་ལྡང་དགག་ཆགས་པ།
མགོ་ནད་པལ་པ་དུག ། ༡ མ་རྒྱུད། ༢ ཆེན་འབྲས།
༣ སྒོག་པ། ༤ སྤྱི་བྱེད། ༥ སྤྱི་ཐེར། ༦ སྤྲ་དཀར།

མགོ་ནད་བད་ཀན། མགོ་སྤྱི། ཟས་མི་ཞིམ། སྤྱུག་པ་སྤྱུགས། སྤོག་སྤྲངས། མཚན་མོ་བདེ།
མགོ་ནད་བད་མཁྱིས། མེ་ཉི་འོས་ཆེན། མགོ་སྤྱི། དང་ག་མི་བདེ། ཆང་བུར་ན་ལྷག་པར་ན།
མགོ་ནད་བད་རྒྱུད། མགོ་སྤྱི་ལ་འཁྱོམ་ཤིང་ཤེས་པ་བ་ཐེ་བྱེད་པ། ཟས་གི་སྤོ་མ་མི་ཞིམ།
མགོ་ནད་མ་རྒྱུད། མ་རྒྱུད་བྱུ་ལ་ཤོར་ན་མགོ་སྤྲངས།
མགོ་ནད་ཆེན་འབྲས། མགོ་ལ་སྤྲངས་པ་སྤྲ་བ་འོང།
མགོ་ནད་གཙོ་པོ་བརྒྱུད། ༡ རྒྱུད་མགོ། ༢ མཁྱིས། ༣ ཞུག ། ༤ བད་ཀན། ༥ བད་མཁྱིས། ༦ བད་
རྒྱུད། ༧ རྒྱུད་མཁྱིས། ༨ མགོ་སྤོ་ནོ། །
མགོ་ནད་རྒྱུད་མཁྱིས། དཔལ་བ་དང་། སྤོག་ཤུ་འབྲས་བཅས་ན། རྩོ་གང་ངེས་པར་མེད་པ་དུས་ཉིན་
བྱེད་གོང་དང་། བཟེས་པའི་དུས་རྣམས་སྤྱུག་པར་ན་བའོ། །སྤྱི་གོང་གི་རྩ་རྣམས་འཕམར་ལ་
དགོང་མོར་བསེལ་ཐེབས་པའི་དུས་སྤྱི་བདེ་བའོ། །
མགོ་ནད་རྒྱུད་མགོ། སྤྲ་འབྲས་ལྷག་གཟེར་ལངས། དཔལ་བ་དང་སྤོན་མཚན་སྤྱུག་པ་སྤྲ་སྤྲུམ་
པའི་ཆོར་བ་སྤྱི། རྩ་བ་ལྷུ། མོ་དང་འབྲས་པ་ན། མགོ་རྩ་རྣམས་འཕྲུག་ཅིང་སྤོག་གིས་བལྟ་མི་

བཟོད་པ་ན། ལྷ་ཆུ་མང་དུ་ཡོང་། ལྷང་དུ་བ་ན་བ་སྟེ་སྐབས་སུ་བདེ་ཞིང་སྐབས་སུ་ན། མགོ་ལ་
སྦྱུ་དུགས་དང་། བཟུམས་ན་པན་པར་ཡོང་ན་རྒྱུང་མགོ་ཡིན།
མགོ་ནས་ཡོག། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་top-down ཟེད།
མགོ་ན། མིང་ཆིག་། །ཁ་པོ་རིས་ཀྱི་མིང་ཆིག་དང་དོན་གཅིག་། གྲོགས་པོའི་ལ་རྒྱ་སྤང་མཁུག།
མགོ་སྦྱུ། ལུག་བལ་གྱིས་བཟོས་པའི་ཞིང་ཆེ་ལ་འཇམ་པའི་སྦྱུ་ལུག་གི་རིགས་ཞིག་ཡིན།
མགོ་སྟེ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་headend ཟེད།
མགོ་གཞོན། མགོ་བོའི་སྟེང་ནས་གཞོན་པ། དབང་ལུག་ཅན་ལ་མགོ་གཞོན་བྱེད་པ། ཁེངས་རྟེན་གས་
ཀྱིས་རྒྱགས་པར་མགོ་གཞོན་གཉའ་གཅོག་བྱེད་དགོས།
མགོ་པ། ལས་ཀའི་སྟེ་ཁྲིད་མཁུག། ང་ཆོའི་མགོ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་སྐབས་ལས་དོན་འདི་ཡར་རྒྱས་
འགོ་བྱུང་ཅིང་མི་འདུག།
མགོ་སྟེ། མགོའི་སྟེ། མགོ་སྟེ་མེད་ལ་རལ་བའི་ཁུལ།
མགོ་སྟེ་ལག་འཛིངས། མགོའི་སྟེ་ནས་འཇུ་རིས་ཀྱི་འཛིངས།
མགོ་ཕེབས། ཉི་ཆར་སོགས་སྟོབ་བྱུང་ཅན་ཀྱི་གྲུང་རྒྱུང་།
མགོ་ཕེབས་ཐབ་ཐངས། འགོག་པ་རྣམས་ལ་དགོས་པའི་གྲུང་དང་། བྱ་གཡལ། ཐབ་ཆས།
མགོ་འཕང་། དབང་དང་གཟེ་བཟེད་ཀྱི་དབངས། མགོ་འཕང་མཐོ་བ། སྦྱིད་དུས་མགོ་འཕང་དམའ་
དགོས། སྟེ་དུས་མགོ་འཕང་མཐོ་དགོས།
མགོ་འཕུར། ལག་པས་མགོ་བོ་འཕུར་བའམ་མགོ་བོའི་ཐ་སྟེ་སྟེ་ལ་ཐབས།
མགོ་འཕུ། མགོ་དང་ཞུ་ཏོག་གི་བསྟུས་མིང་། མགོ་འཕུ་དང་བཅས་ཏེ་ཁྲེངས་པ།
མགོ་བོ། ཡན་ལག་མཆོག་། རང་ཉོངས་ངོས་ལེན་གྱིས་མགོ་བོ་སྦྱར་སྦྱར་བྱས་པ། མགོ་བོ་དུད་ནས་
གཉིད་ཁུག་པ། ཆང་གིས་བཟི་འཛོམ་ལངས་པས་མགོ་དཀྱག་པ། གཡང་སར་སྟེ་བས་བ་དང་མགོ་
འཁྱེམས་པ། དག་པོས་མགོ་བཏགས་པ། ལུགས་ཀྱི་ཚོག་མགོ་བོར་བཞུག། བཏག་དབྱུང་གཟབ་

གཟུགས་བྱས་ན་མ་གཏོགས་མགོ་འཛོམས་ཡོང་། དབྱང་སྤེའི་མགོ་བྱངས་པ། ཀ་བ་ལ་མགོ་
བཟུངས་སོང་། སྤོའི་ནང་ནས་མགོ་འབྱར་བ། མགོ་གཟུར་ཅམ་བྱས་པ། མི་མགོ་ལ་བྲི་ལག་མ་
ཀླག། མགོ་མི་ན་བར་ཐེ་གྱར་བསྐྱམས། མགོ་བོ་ཚོག་གིས་རྩང་། ལྷ་དཀོན་གཉེར་གྱིས་རྩང་།
མིང་གི་ནུས་གངས་ལ་སྤྱི་བོ་དང་། དབྱ། མིག་འཛིན། ཡན་ལག་མཆོག་བཅས་སོ། །

མགོ་བོ་སྤྱི་ཐེད། མགོ་དམར་རའམ། མགོ་བྱངས་ཁོག་

མགོ་བོ་སྤྱང་སྤྱང་། མགོ་བོ་ཅོག་ཅོག་

མགོ་བོ་ཞོ་འདག། ཞོ་དང་། འདག་པ་ལྟར་མགོ་བོ་ཉེས་རྩང་གཏོང་ཐལ་ཆེ་བའི་དཔེ།

མགོ་བོའི་གོས། [མངོན་]ལྷ་སོ།

མགོ་བོའི་རྒྱང་ཆབས། མགོ་ཡུ་འཁོར་ལ་ལིང་ཐོག་མང་ཞིང་རྩ་བ་འོན་པ་སོགས་འབྱུང་བའི་མོ་ནང་།

རྒྱང་ཆབས་རིག་བྱག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་

མགོ་སྤོས། ① མགོ་འཛོམས་པ། ② མགོ་བོ་སྤྱང་སྤོས་ཐེབས་པ།

མགོ་སྤོས་མིག་འབྲུལ། མགོ་ཡུ་འཁོར་ཞིང་། མིག་འབྲུལ་བ་སྟེ་ཉ་ཅང་རིག་པ་འཛོམས་པའི་དཔེ།

མགོ་སྤོལ། རྩང་སྤོལ་དང་། སྤོ་མོ་མ་རྩད་པ། མི་མ་རྩན་རྟག་ཡག་མགོ་སྤོལ་མི་ཡོང་།

མགོ་འབར་འབྱར། མགོ་བོར་འབྱར་གོང་སྤྲ་ཆོགས་ཡོད་པ།

མགོ་འབྲུལ་ལུས་འབྲུལ། ཁ་ཞེ་མེད་བར་མགོ་བཏགས་པ། དབྲ་བོས་མགོ་འབྲུལ་ལུས་འབྲུལ་བྱུང་།

བའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ།

མགོ་མེད་མཐུག་མེད། ① གོ་རེམ་མེད་བའམ་སྤྱིགས་ཁྲིམས་མེད་པ། ② ཡི་གེ་དང་ལས་ཀ་སོགས་

ཆ་ཆང་བ་མེད་པ།

མགོ་མེད་དབྱང་རོང་། མགོ་མཐུག་མེད་བའམ་སྤྱིགས་ཁྲིམས་མེད་པའི་དཔེ།

མགོ་མ། ལུས་ཀྱི་མགོ་བོའི་གནས་སུ་མཆོན་སོགས་ཐོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་མ།

མགོ་ལྗོངས་པ། རིག་པ་འཛོམས་པ། དོན་མི་ཤེས་བར་མགོ་ལྗོངས་པ།

མགོ་སྤྱང་། མགོ་མར་གྲུག་པ། རོ་ཆ་ནས་མཐོ་བྱུང་དུ་སྤྱང་པ། མགོ་སྤྱང་ནས་བསྐྱང་འདུག་

མགོ་སྤྱན་བརྒྱངས། [ཡུལ་སྐྱོད་] དཀྱིག་གཏམ་མང་པོ་བཤད་ནས་མི་ལ་མགོ་སྤྱོར་གཏོང་བ། ཁོས་

དཔོན་པོར་མགོ་སྒྲན་བརྒྱུད་ས་ནས་ནང་དཀྱིལ་སྒོར་གི་འདུག
མགོ་སྒྲིག་། དེག་པ་སྒོར་ས་པ།
མགོ་དམར་སྒྲག་། སྒྲ་བྱད་པའི་མགོ་
མགོ་ཚུ་མ་མཁན། ལས་འགོ་སྒྲག་མར་འཛུགས་མི།
མགོ་ཆང་དམ་པོ། ལྷ་མོའི་ནང་གི་འཁོར་རྒྱ་རྒྱུད་ཅམ་ཡིན་པ།
མགོ་ཆེམས། ཡི་གེའི་ཤོག་སྒྲེ་གཅིག་མགོ་ནས་ཆེམས་ཡོད་པའི་དཔེ་ཆ་སྒྲེ། ལུ་བ་ལྷགས་དཔེ་ཆ།
མགོ་ཚུ་དགོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཚུ་སྒྲག་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༩ལོར་མགོ་ཚུ་ཀུན་བུམས་པ་རྒྱལ་མཆན་
གྲིས་བཅུག། ལུ་བ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སེར་
ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མགོ་མཚུངས་པ། རྩ་བའི་རིགས་མཚུངས་པ།
མགོ་འཛོམས། ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་པ། མགོ་འཛོམས་ལ་མ་འཛོམས། ར་གསར་དུ་ཡོང་མཁན་ཡིན་
གཤེས། བྱིད་ནམ་པས་གང་གསུངས་པ་དེ་དག་མགོ་འཛོམས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་།
མགོ་འཛོམས་པོ། རོན་དག་ངོ་ཆོད་པའམ་གསལ་བར་རྟོགས་པ། མགོ་འཛོམས་ནས་ལྷན་པ་ལྷག
མགོ་འཛིན། ① འགོ་འཛིན་དང་རོན་གཅིག་། ② [མངོན]མཁྱིན་པ།
མགོ་གཞུག། ཁོང་ལོག་དང་སྤྱི་བྱ། མགོ་གཞུག་གཅོང་འབྲེལ། མཆོད་རྟེན་མགོ་གཞུག་ལོག་ཀྱང་།
བར་རིམ་སྟེན་པར་གནས་སོང་།
མགོ་ཁྲ་བ། ① བོད་ཁྲ་བ་རྩུ་གཅིག་པ། ② འདུལ་བ་ལུང་ལས་བོད་ཁྲ་བ་རྩུ་བའི་བཅུ་དྲུག་ནས་བཅུ་
གཅིག་པའི་བཅོ་ལྔའི་བར་མགོ་ཁྲ་བ་ཟེར།
མགོ་ཁྲུམ། ཤག་སེབ་ཏུ་མཛེས་ལུས་པ་གང་ན་ཡོད་མེད་བརྟག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག
མགོ་གཟེར། མགོའི་ནད་ལྷག་། ཆ་བས་ན་ནས་མགོ་གཟེར་རྒྱག་པ།
མགོ་ལོག་མཛིང་རྩུད། མགོ་ལོག་ལུས་རྩུག་དང་རོན་གཅིག་
མགོ་ལོག་ལུས་རྩུག་། སོ་སོའི་ཁོངས་གང་ཡིན་སོ་སོའི་སྤྱིགས་ཁྱིམས་གྲིས་འཛུན་པ།
མགོ་ཡང་། ① གཞན་གྲིས་སྦྱར་སྦྱོར་བའི་མི། ② ཁྱོ་ག་མང་པོ་འཛོལ་བའི་བྱད་མེད། མགོ་ཡང་

འབྲུམས་མོ།

མགོ་ཡན། གཞན་ལ་བཅི་མེད་གྲུ་ཡངས་ཅན། མགོ་ཡན་ར་རྒལ་གྱི་སྤྱོད་པ།
མགོ་ཡི་སྒོ་ལ། སྤྱི་གཙུག་དང་། མཆོགས་མ། སྤྱད་སྒོ། སྤོན་དཀྱིལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པ་དང་།
མཁུར་ཆོས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པ་བཅས་ལཱ་ལེ་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། དེུ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་གསོ་རིག་སྒོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་
གསལ་ལས། སྤྱི་གཙུག་མཆོགས་མ་སྤྱད་སྒོ་དང་། སྤོན་དཀྱིལ་གཉིས་དང་མཁུར་ཆོས་གཉིས།
རེ་རེ་བསྐྱར་བའི་ལྷ་པོ་ལ། མགོ་ཡི་སྒོ་ལྷ་ཞེས་སུ་བཤད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།
མགོ་ཡིག། སྒོག་ཁྲད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་initial ཟེད།
མགོ་ལུ་འཁོར། ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུལ་སྒྲུང་ཀུན་ཡོ་འཁྱོམས་བྱེད་པ་ལྟར་དང་། མགོ་བོ་འཕང་ལོ་འཁོར་
བ་ལྟར་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར་བའི་རྒྱུ་མོགས་ཀྱི་ནད་ཉགས་ཤིག།
མགོ་ཡེགས། རྫིང་མགོའི་སྒྲུ་འཛིངས་པ།
མགོ་ཡོད་མཚུག་ཡོད། ཡོད་མཁན་ཉན་མཁན་གོ་བའ་གྱི་བཅི་འབྲུར་ཡོད་པ།
མགོ་ཡོམ་ཡོམ། མགོ་བོ་འཁྱོམ་པ། མིག་ལམ་དུ་དམར་འཛོམ་ལངས་པས་མགོ་ཡོམ་ཡོམ་གཤོ།
མགོ་གཡུག་གཡུག། མགོ་བོ་གཡུགས་ཏེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བཟང་གཏོང་སྐྱངས་ཤིག། ཐེངས་མང་པོ་
བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་མགོ་གཡུག་གཡུག་བྱེད་ཀྱི་འདུག།
མགོ་གཡོགས། ① མགོ་བོ་བརྟུམས་པ། ② མགོ་སྒྲོར་བརྟང་བ།
མགོ་རལ། རྩ་བུལ་ཡོད་པའི་མགོ།
མགོ་རིལ། ① མགོ་དབྱེབས་སྒྲོར་སྒྲོར། ② སྒྲ་མེད་པའི་མགོ་བོ། སྒོ་བོ་མགོ་རིལ་ཞིག་འཕར་བར་
བརྟེན་ནས་ཚུར་ཡོང་བ་མཛོང་བ།
མགོ་རིལ་མགོ་སྒྲོན། ཟངས་བཟོ་བའི་ལག་ཆ་ཞིག།
མགོ་རུལ། མགོ་བོར་མས་སྒྲོན་བྱུང་ནས་རུལ་སུངས་སུ་གྱུར་པ། གོ་ཤེས་དགོས་དོན་མི་ཤེས་
པར། མགོ་རུལ་སྒྲ་ཡིས་མི་ཆོར་འདྲ།

མགོ་རུས། མགོ་པོའི་རུས་པའི་རིགས།

མགོ་རིག | ① སྒྲ་བྲགས་པའི་མགོ་རིག། དགེ་སྦྱོང་མགོ་རིག | ② [མངོན]ཞུ་མོ།

མགོའི་རྩ་དམ། སྒྲ་བྲགས་སེམས་ཅན་གྱི་རྩ་ཅོར་བརྒྱབ་པའི་རྟགས་ཐེུ་ཅེ་ལ་ཟེར་བ་དང་། སྒར་
བོད་ལུལ་དུ་བྲགས་རིགས་ཤི་གོད་བྱུང་ན་མགོ་རྩ་དམ་འབྱར་མ་དེ་བྲགས་བདག་ལ་ཅིས་སྦྱོང་
དགོས་སྒོལ་ཡོད་པ།

མགོ་རྒྱང་ནད། མགོར་རྒྱང་འབྲུག་པའི་ནད།

མགོ་ལ་རྩ་འབྱར། མཉམ་དུ་སྒྲེལ་བའི་དཔེ། བ་གཞིས་མ་ལག་ཆང་མ་མགོ་ལ་རྩ་འབྱར་གྱིས་ཅིས་
སྒྲ། ཁེ་གྲོང་གང་ཡོད་མགོ་ལ་རྩ་འབྱར་དུ་ཅིས་སྒྲངས།

མགོ་ལ་སྒྲ་སྒྲེས། བོ་མོ་ཆེན་གཞོན་ལ་མ་བཞོུས་པའི་མི་ཡོད་ཆད།

མགོ་ལ་མེ་ཤོར། རོ་གལ་ཆེན་པོ་དང་། ར་བྲག་བེལ་འཆབ་ཆེན་པོའི་དཔེ། ད་རེས་གྱི་ལས་དོན་འདི་
མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ལྟ་བུའི་ར་བྲག་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲག་པས་འབྲལ་དུ་ལེགས་འབྲུབ་བྱེད་དགོས། དེར་
སྒྲ་བས་བེལ་འཆབ་ཆེ་བྲགས་ནས་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ཀྱང་གསོད་ཡོང་མི་འདུག །མགོ་ལག །མགོ་
དང་། ལག་པ། གཞན་གྱིས་བསད་པའི་དགའི་མགོ་ལག་ལེན་པ། འབྲིའི་མགོ་ལག་བཀྲག་ནས་
ལྷ་བ་གཏོང་བ།

མགོ་ལས་སྒྲེས། [མངོན]བོད་རྒྱ་བཅུ་པ།

མགོ་ལས་དབྱང་མཐོ། གོ་རིམ་མི་བཅི་བའི་དཔེ་སྟེ་ཉམ་པ་ཆེན་པོ།

མགོ་ལས་མ་ཆེ་བ། དོན་གྱི་ཅ་བ་ལས་ཡལ་ག་ཆེ་བ། གྲོད་དོན་ཆུང་དུ་ཞིག་ལ་རྟོག་གྲ་མང་པོ་མགོ་
ལས་མ་ཆེ་བ་ལངས་པ་རེད།

མགོ་ལིང་། སྒྲ་ལུན་རིང་མ་ཁྲུས་པར་དེག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་དོག་པོར་ཆགས་ལ་མགོ་ལིང་ཟེར།
སྒྲ་ལིང་དང་དོན་གཅིག

མགོ་ལུང་མཚུངས་པ། མ་ཆད་སྟོ་མས་པ།

མགོ་ལེན་བསྟེན་བསྐྱེལ། མི་གཞན་མགོ་བྲགས་སྒྲངས་ནས་བསྟེན་ཉར་བྱེད་པ།

མགོ་ལེན་པ། ① གཞན་གྱིས་སྒྲ་བས་བཅོལ་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ། ② དགྲ་ཡ་བསད་པའི་མགོ་པོ་

ཀྱལ་ཉགས་སུ་ཡེན་པ།

མགོ་ལོག། མ་ཆེན་གངས་རིའི་ཉེར་སྐྱོར་གྱི་འཕོག་སྡེ་སྤྱིའི་ཡུལ་མིང་།

མགོ་ལོག་དབལ་ཡུལ་དགོན། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་མགོ་ལོག་གཅིག་སྤྱིལ་རྫོང་དབལ་ཡུལ་ཤར་
ཁོངས་སུ་ཡོད། རྗེ་ཀམ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ཡང་སྤྱལ་བརྒྱ་གར་དབང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་གིས་སྤྱི་
ལོ་༡༤༤༩ལོར་གྲག་བཟབ་བ་ནས་བརྒྱུད་དབལ་ཡུལ་གདན་ས་གཉིས་བ་ཞེས་གྲགས་བས་
ཁུབ་བ་བྱུང་། དེའི་དགོན་ལག་དང་གྲ་རྒྱ་སོགས་མགོ་ལོག་རང་གི་ཡུལ་བྱུལ་ས་རྒྱལ་མོ་ཆ་
བ་རོང་སོགས་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་སྡེ་རྣམས་སུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་།

མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། མཆོ་སྡོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་ཤར་སྟོ་རྒྱུད་ཏུ་ཡོད།
༡༩༥༥ལོར་རང་སྐྱོང་རྫོངས་བཙུགས་ཤིང་། ༡༩༥༥ལོར་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཏུ་བསྒྱུར། དེའི་
ཁོངས་སུ་གཅིག་སྤྱིལ་དང་། མ་སྟོང་། མ་ཆེན། དགའ་བདེ། བད་མ། དར་ལག་བཅས་རྫོང་བྲག་
ཡོད། རང་སྐྱོང་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་མ་ཆེན་རྫོང་ཏུ་ཡོད།

མགོ་ལུ། མགོ་ལ་སྤྱེས་པའི་མ་ལུ།

མགོ་ལུབས། སྤྱོ་བོ་དང་། ཀོང་ཡུལ་གྱི་གོས་ཆས་ཤིག་

མགོ་ཤོག། ① དཔེ་ཆའི་ལྗེ་བ་དང་པོ། ② ཡི་གེའི་ཐོང་དུ་བཞག་པའི་ཤོག་སྟོང་།

མགོ་སུག། མགོ་བོས་ཁུ་མར་ཐུག་ཅམ་བྱེད་པ། བེའུས་མ་ལ་མགོ་སུག་རྒྱག་གིན་ལོ་མ་འཐུང་
བཞིན་འདུག་

མགོ་སེ། མགོ་སྐྱ་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་མིང་།

མགོ་སེ་ལ། སྡེ་དགའི་ཤར་སྐྱོངས་དབལ་སྤྱུངས་དགོན་དང་། མེ་ཤོད་སོགས་སུ་འགོ་སྐབས་བཞོད་
དགོས་པའི་ལ་མཐོ་པོ་ཞིག་།

མགོ་བསྐ། མགོའི་སྐ་བསྐ་དགོས། སྐ་བཞིན་འདུག། དུས་འདས་ལ་སྐ་ལྟས་སོང་བེད།

མགོ་སྐ་པོ། གཞན་གྱིས་སྐྱ་བྱེད་བྱེད་སྐ་བ།

མགོན། ཐུག་བསལ་ལས་སྐྱོབ་མཁན་གྱི་མིང་སྟེ། གཞན་པན་ལྷག་བསམ་ཡོད་ན་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
མགོན་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན་ཡང་ཡིན་ལྟ་བུ།

མགོན་སྐུ་བས། སྐུ་བས་གནས། མགོན་སྐུ་བས་དབྱང་གཉེན། སྐུ་བས་བཅོལ་བ་དང་རྟོགས་པ་བྱེད་མཁན།
མགོན་ཁང་། མགོན་པོ་གསོལ་མཆོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཁང་།

མགོན་པོ། ① མགོ་འདྲེན་བ་པའི་བསྐྱེད་ཡིག་སྟེ་འཛིགས་བ་ཀུན་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་མཁན།
སྐུ་བས་མགོན། འགོ་མགོན། མགོན་པོ་སྐུན་རས་གཟིགས། བྱམས་བ་མགོན་པོ། འཇམ་མགོན་
ལྷ་མ། ② ཆོས་སྤྱོད་གི་རིགས་ཤིག །མགོན་པོ་ལེགས་ལྷན། མགོན་པོ་བེར་ནག་ཅན། མགོན་
པོ་བྱག་བཞེ་བ། མགོན་པོ་བྱག་བྱག་བ། གྲུར་གྱི་མགོན་པོ། སྐུ་མགོན་དཀར་པོ། གསུང་མགོན་
དམར་པོ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རྣམས་སོ། །

མགོན་པོ་གྲུར། གྲུར་གྱི་མགོན་པོ་དང་གཅིག་ཡིན།

མགོན་པོ་དགོན་ཀམ་སྤྱིང། དགོན་པ་འདི་ཚོག་མར་བྱུང་པོ་དཀར་རུའི་ས་ཆ་ལ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
ས་བྱ་ལོར་བཏབ་པའི་ཤངས་བ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཡིན་པར་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཆུ་མེད་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༢་ལོར་མགོན་ལྷ་དབྱུ་བ་གསང་སྤྲུལ་བསྐྱེད་འཛིན་གྱིས་དགོན་
པ་ནང་ཆེན་གྱི་གནས་འདིར་སློབ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་རབ་གནས་གནང་ཞིང་
ནག་རྒྱལ་པག་གསུམ་ལ་བསྟེན་སྐྱབ་གཙོ་བོར་དགོས་པའི་ལུང་གནང་། བྱུང་མཐའ་ཀམ་བཀའ་
བརྒྱུད་དུ་གྱུར། ད་ལྟ་ཡུལ་ལྷལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནང་ཆེན་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་
བོ་མཆོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། བྱག་མཆོན་ནི་སྒྲིགས་བམ་དང་རལ་གྱི་
ཡིན། དེ་གཉིས་བསྐྱེད་ན་སྒྲིགས་རལ་ཞེས་འབྲི་ཆོག

མགོན་པོ་རྟོ་རྩེ་ཅན། [མཛོན]བརྒྱ་བྱིན།

མགོན་པོ་ལྷ། སྤང་གྱི་ལྷ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་དཔལ་ལྷའི་རྒྱུད་པ། སྐྱོབ་པ་ལྷའི་སྤྲུལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་
བྱག་ལ་ཤ་མཆོན་དམར་པོ་ཡོད་པས་དབྱང་དམར་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་སྤྱང་
ཞོད་ཆོས་གྲགས་གྱིས་ཡེ་ཆེད་ཡུལ་ནས་མོན་གྱི་དམག་བྱངས་བ་དང་འཐབ་པས་མ་སྐབ་པར་
མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱིད་གྲོང་དུ་བྲོས་ཐེབས་པ་ས་མཆོམས་ནས་པ་རོལ་པོས་བརྒྱུད་སྟེ་ཁབ་ཀྱི་
མཁར་མཐོང་སར་བཀོངས་ཤིང་། ཁོང་གི་དབྱུ་ཁྱེར་པའི་ཁྲག་ཐིགས་འགག་པའི་ས་ལ་མཆོད་

རྟེན་རེ་རེ་ཡང་བཞེངས་པར་གྲགས།

མཐོན་པོ་སྤྱན་གསུམ། བཟོ་མ་ཐོང་གཉན་མཐོན་ཕྱག་ཏུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་
གཉན་པོ་རྩ་བ་འཛེངས་པར་མཛད། མཐོན་པོ་བཅས་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་བརྒྱན་དེ་དང་། བདེ་ཆེན་
ཁྲིང་ཆོར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ལོར་མཁས་བླུ་བ་དགེ་ལེགས་དཔལ་
བཟང་གིས་འཛེངས་པར་མཛད་པའི་མཐོན་པོ་ཕྱག་ཏུ་གསུམ། ཆོས་ལུང་ཁྲིང་ཆོའི་ལུ་ཟམ་ལུང་
དུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་གྲུང་ཐང་རྒྱ་མ་ཁང་གིས་འཛེངས་གནང་བའི་
མཐོན་པོ་ཕྱག་བཞི་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་གསུམ་པོ་དེ་ཉིན་གཅིག་ལ་མཛལ་སྐབས་ཅ་རི་སྐོར་བ་དང་
མཚུངས་ཞེས་ཤོད་སྟོལ་ཡོད། དེ་ག་གནས་གསར་བརྩེ་སྐབས་སུ་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོའི་ཕྱི་ནང་
གཏོར་སྐོན་ཆབས་ཆེན་བྱུང་ཡང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོའི་ཡས་མས་ནས་ལྷ་ཁང་དང་ལྷ་སྤྱི་ཉམས་
གསོ་གསར་འཛེངས་ཀྱིས་དེར་སང་གནས་མཛལ་ཞུ་མཁན་མང་པོ་ཡོད།

མགོན་པོ་ཐུག་དུག་ག། འཕགས་པ་སྤུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡེ་ཤེས་པའི་ཚས་སྦྱང་
 ཞིག །མགོན་པོ་འདིའི་རྣམ་བཤད་[མགོན་པོའི་བཀའ་ཆེན་བཅུ་གསུམ་]ལས། དེ་ཡང་
 འཕགས་པ་སྤུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་འདི་ཉིད། དེས་པའི་དོན་དུ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 འཆར་གཞི་སྟེ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་། སུན་མོང་གི་སྤང་ངོར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་
 ཚུལ་བསྟན་སྐབས། བསྐལ་བ་མང་པོར་ཆོགས་བསགས་ས་བཅུ་བ་ཁྱད་བར་ཅན་བརྟེན། འོད་
 ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐར་ཐོག་ རྒྱལ་སྲས་སུ་པོའི་གྲལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་ཐུགས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འདི་ལྟ་བུ་མཛད་དེ། འོགས་བཅུ་རབ་འབྲམས་ལུ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་ཁམས་འདིར། བདག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་
 བདག་གིས་སྦྱོལ་དགོས་པ་ལས། འཁོར་བའི་གནས་འདིར་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་བ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་མ་འཁོད་བར་དུ་བདག་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་བར་མི་བྱ། སེམས་ཅན་གཅིག་
 ཀྱང་མ་ལུས་བ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་བཀོད་ཐེན་པ་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱལ་
 ཐོབ་ན་ཡེགས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་བདག་འཁོར་བ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱུང་། གལ་ཏེ་བདག་དམ་བཅའ་འདི་ལས་འདས་ན་ལུས་ཚལ་བ་སྦྱོང་དུ་འགས་བར་གྱུར་ཅིག་

ཅེས་དབྱ་བསྐྱང་མཛད། དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རི་པོ་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས་ནས་སྤྱལ་བ་མཐའ་ཡས་
པས་སྐད་ཅིག་དེ་རེར་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱིན་གྲོལ་དུ་མཛད་ན་གཞན་ཆད་བཟུང་
བར་གཤམ་ཏུས། དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱལ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་སོང་ནས། ཏུས་ལན་གཅིག་། དེ་ནི་སེམས་ཅན་
མང་པོ་ཐར་གྲོལ་བྱུང་ཡོད་དགོངས། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
ལ་འབེལ་འགྲིབ་མེད། ཉུང་དུ་མ་སོང་བའི་ཁར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟིགས་མ་ལྟ་བུ་བདོ་བས་
གདུལ་དཀར་བར་གཟིགས་ནས། ད་ནི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བ་མི་ཏུས་དགོངས།
ལྟར་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཏང་བའི་ཚུལ་མཛད་པ་ན་སྐྱུ་ལུས་ཆལ་བ་སྟོན་དུ་གས་
སྐད། དེར་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་
དུ་བྱོན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བཏང་བ་དེ་མ་ལེགས། ད་དམ་
བཅའ་སྒྲར་གསོ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ལྟར་གྱི་དེ་བས་རྒྱ་ཆེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤིག་
གསུངས། སྐྱུ་ལུས་ཆལ་བ་སྟོང་དབྱ་བཏུ་གཅིག་དང། ཐུག་སྟོང་དུ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་སོ། །དེ་
ནས་དགོངས་པ་སྒྲར་ཡང་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་སྟིགས་མ་ལྟ་བུ་བདོ་བའི་སེམས་ཅན་མ་རུང་པ་རྣམས་དྲག་
པོས་འདུལ་བ་དང། ཆོས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བར་དོའི་འཛིགས་པ་ལས་མི་ཐར་བར་གཟིགས་ནས་
བར་དོ་ལས་སྟོབ་པ་དང། སྟིགས་ཏུས་སྟེ་པོ་རྣམས་དབུལ་སོངས་ཁོ་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་ཆེ་བས་དེའི་
གཉེན་པོ་ལྟ་བུར་བ་ན། ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ས་རྣམ་པ་དྲག་ཏུ་གཡོས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འོད་དཔག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགིན་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱེད་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཐོན་ལས་
ཀྱི་སྤྱལ་པའི་ཁོ་བོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་ཞིང་མངའ་གསོལ་ལོ། དེས་ནས་བརྩམས་ཏེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱན་པ་སྤྱང་བཞིང་བཞུགས་པ་ལགས།

ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བརྒྱུད་པོད་དུ་དར་ཚུལ། མདོར་བསྐྱས་པར། སངས་རྒྱས་ཤུག་
ཐུབ་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་མོ་དྲག་བརྒྱར་ཉེ་བ་ན། ཐུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཤ་བ་རི་བ་བྱོན་ཏེ་
ཐུབ་པ་བརྟེས། མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་སྟོག་སྐྱགས་སྐུ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་
གནང་། ཐོན་ལས་ཐོགས་མེད་དུ་སྐྱབ། དཔལ་ཤ་བ་རིས། རྗེ་བཙུན་མེ་ཏི་པ་ལ་གནང་། རྗེ་མེ་

ཏི་པ་ནི། བི་ཀ་མ་ལྷི་ལར་བཞུགས་དུས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཀྱང་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཛོགས་ནས། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་
 རིར་སོང་ཞིག །རི་ཁྲོད་མགོན་པོས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བྱོན།
 ལྷ་བ་ཐོབ་ཤ་བ་རིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་མཐའ་དག་སྦྱལ་ཞིང་དབང་བསྐྱར་སྒོར་
 རྣམས་གནང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ནས་མཁའ་དང་མཉམ། ཆོས་སྒྲིང་བྲན་བཞིན་
 ཁོལ་བར་གྱུར་ཏོ། མེ་ཏི་པ་ཆེན་པོས། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ལྷུང་པོ་ལོ་རྩ་བ་ལ་གནང་སྟེ། ལྷུང་
 པོ་ལོ་རྩ་བ་དེ་ནི་རུས་ལྷུང་པོ། འཁྲུངས་ལུལ་སྟེ་མོར་མ། དང་པོ་བོན་དང་། དེ་ནས་ཆོས་
 རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་གསན་ཏེ་ཉན་བཤད་སྒོམ་སྦྱབ་མཛད། དེ་ནས་ཀོར་ནི་རུ་བ་བསྟེན་དཔྱེས་
 རྟོར་དང་ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་མཐའ་དག་གསན། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཅུང་གཉིས་བཞེས་པ་ལ་བལ་པོ་
 དང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། སྤ་ཕྱིར་རྒྱ་བལ་བོད་གསུམ་དུ་འབྱོན་བཞུགས་མཛད། ལུན་མོང་དང་
 ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྲ་མ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཙམ་བསྟེན་ཏེ། གཙོ་བོ་རྩོ་ཆེ་གདན་པ་བསོད་
 རྣམས་འབྱུང་གནས། མེ་ཏི་པ། སྤས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། རྩ་རུ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་
 ཆེན་མོ་ནི་གྲུ་མ། སུ་ཁ་སི་རྩི་སྟེ་དུག་པོ་དེ་རྣམས་ཙམ་པའི་ཁྲ་མ་མཆོག་ཏུ་མཛད་དེ། ཁྲ་མ་དམ་
 པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་བཅུད་ཡོངས་ཤིང་། མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཁས་གྲུབ་འབྲན་རྒྱ་དང་བལ་བར་གྱུར། བོད་དུ་བྱོན་ཁར་རྗེ་མེ་ཏི་པ་ལ་བདག་ཅག་བོད་
 ཡོངས་སྒྲོད་རྒྱུད་བསལ་ཞོར་སྦྱབ་སྦྱར་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཞུ་ཞུས་པས། མགོན་པོ་འདིའི་
 ལོ་རྒྱུས་གསུངས་ཤིང་། གདམས་པ་ལྷུང་པར་ཅན་ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བུ་ལྷ་རུ་ཡིན་གསུངས་
 ཏེ་དབང་མན་ངག་རྣམས་གནང་ཞིང་ལུང་བསྟན་པ་ཡང་མཛད་དོ། །

མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ། གཙོ་བོ་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་པའི་སྤྱང་
 མ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་[མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་] ལས། དཔལ་རྩོ་ཆེ་ནག་པོ་ཆེན་
 པོ་ཕྱག་བཞི་པ་འདི་རེས་པའི་དོན་དུ་གསང་བ་སྤྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ཆེན་པོ་གསུངས་པའི་ཆེ།
 བསྟན་པ་བསྐྱུང་བའི་སྤྱད་དུ་བདུད་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་གསུངས་པའི་སྟོང་པོ་བཀའ་བསྟུ་བ་དང་འཛིན་པའི་བཤུག་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་བ་དཔལ་

མགོན་པོ་སྐུ་བ་པའི་ཐབས་དབང་རྒྱ་དུ་མན་ངག་གི་ཆོས་སྒྲོར་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་
ཅིང། རྒྱ་གར་དུ་འདྲེས་པ་དཔོན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་བ་དང། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་
གནས་སོགས་ཀྱང་བསྟན་སྲུང་གི་གཙོ་བོར་མཛད། རྒྱ་དུ་མན་ངག་ཅི་རིགས་པ་པོ་དེ་དུ་སྐུ་བ་
འཛེན་པ་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཅི་རིགས་བྱང་བའི་ནང་ནས། འདིར་དཔལ་ལྷན་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟེ། ཉེ་དུ་ཀ་དང་
རྣམ་དཔྱེར་མེད་པའི་བྱུང་བའི་དབང་ལྷན་ཆེན་པོར་གྲུར་བ་དེའི་ལུགས་ཅ་བར་བརྩུང། དེ་ལ་
སློབ་མ་ཞང་ཆལ་ལ། བག་བྱ་ལ། གསལ་སྟོང་ལ། ཨ་མེད། ཙོག་རོ་སོགས་མང་ཡང་ཐེལ་ཆལ་
གི་ལུགས་མཆོག་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན།

མགོན་པོ་མེར་ནག་ཅན། ཀམ་བག་འབར་རྒྱུད་ཀྱི་སྲུང་མ་གཙོ་བོ་ཞིག །འདི་ལ་མགོན་པོ་ཡབ་རྒྱང་
དང། མ་མགོན་ཞལ་སྒྲོར་ཉེ་གདམས་ངག་བརྒྱུད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་མེད། འདིའི་རྣམ་བཤད་
[མ་མགོན་ཞལ་སྒྲོར་གི་དབང་ཆོག་]ལས། རྣམ་འབྱོར་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཡིན། རོ་བོ་ཡེ་
ཤེས་སྐུལ་བ་ལས། །ཡེ་ཤེས་སྐུ་སྟེ་རྩི་རྩི་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། བཙུག་
ལྷན་འདས་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གསང་བའི་ཡུམ་དང་བཙུག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
དང། རྒྱུད་མེ་ལྷེ་ཐེང་བའི་དབྱུང་འགྱུར་ཕྱོགས་ལ་ཡང། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་རྩལ་མེམས་
དཔལ་འཕགས་པ་སྐུ་བ་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ནག་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་པ་ལ་བྱག་འཛོལ།
ཞེས་དང། བྱུང་ཆེན་ཀམ་བས། དཔལ་གྱི་མགོན་པོ་མེར་ནག་ཅན་དང། མིང་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པའི་ཀམ་བ་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སམ་མི་ཤེས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་
མ་མགོན་པོ་དཔྱེར་མེད། ཡི་དམ་མགོན་པོ་དཔྱེར་མེད་ཡིན་ལ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་
ཡུམ་དབྱངས་ཅན་མ་དང། གཤིན་རྩི་གཤེད་ཀྱི་ཡུམ་རོ་ལངས་མ། མགོན་པོའི་རང་བྱུང་རྒྱལ་
མོ་དེ་རྣམས་རོ་བོ་གཅིག་པ་རྒྱུད་སྟེ་དུ་མ་ནས་གསུངས་པ་དང། སྐྱེ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་
སྒྲོང་ཐམས་ཅད་མ་མགོན་ཞལ་སྒྲོར་འདི་ལ་འདུས་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་གོང་མོན་ཡི་དམ་གཞན་
མི་དགོས། མལ་གྲོ་ལོ་རྒྱུ་བའི་ལུགས་ཡབ་རྒྱང་། དུས་མཁའ་གྱི་ལུགས་ཡུམ་རྒྱང་གཉིས་ཀ་
འདི་ལ་འདུས། འཁོར་རྟེགས་པའི་གཙོ་བོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོགས་བཀའ་སྲུང་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་འདི་ལ་མ་འདུས་པ་མེད། གདམས་ངག་འདིའི་བརྒྱུད་སྟོན་དང་པོར། སློབ་དཔོན་བསྐྱེད་པ་

བོད་ཁ་གཤོན་ལ་འབྱོན་གསུངས་ནས་སྟོན་པའི་ཆེ་གསེར་བཟངས་བཅས་ཀྱིས་སྟོན་གྱིས་
 བསྐྱལ། སྤེལ་མ་ཚུར་ལོག་ཀྱང་དེར་མི་ནག་པོ་གཅིག་གིས་ཁྱེད་གྱིས་སྟོན་དཔོན་ལ་སྐྱེལ་མི་
 དགོས་པའི་མ་ཐུ་ཡོད་པས་མི་ཞུ་ཅི་ཡིན་ཟེད། ཀྱུལ་པོས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བཀལ་ཏེ་རྩེས་
 བསྐྱལས་པས་ཚུ་བར་དེར་སྟེབས། ཆིབས་ཆེན་གསུམ་དང་འོར་བུ་ལུས་ནས་ཞུས་པས། སྟོན་
 དཔོན་གྱིས། ང་ལ་མ་མགོན་པར་ནག་གཅིག་ཡོད་དེ་ལྟོ་ཀྱང་སྤོང་བོད་ཁ་གཤོན་ལ་འགྲོ་དུས་
 འདི་རེད་ལ་དགོས་གསུངས་ནས་མ་གནང་བར་བཞུད། ཀྱུལ་པོ་ཕྱི་ནས་འབྲངས་ཏེ། བར་སྟོང་
 སྤོང་རིགས་སྟོ་རྩེབས་དུས་ཞུས་པས་མ་གནང། དེ་ནས་ཀྱུལ་པོ་ལ་སྤྱན་ཆབ་བྱང་བས་
 གནང། སྟོན་དཔོན་ཞལ་ནས། འདི་ཁྱེད་རང་གི་སྐྱེ་སྤང་གྱིས། གཤན་ལ་མ་སྟེལ་གསུངས་པས་
 རང་ཉིད་ལས་མ་སྟེལ། སྤྲས་སད་ན་ལེགས་དང། སད་ན་འགྱིང་ཡོན་གཉིས་ཡོ་བ་ལས། སད་
 ན་ལེགས་མིས་བསད་ནས་སད་ན་འགྱིང་ཡོན་གྱིས་བོད་ཀྱི་མཁས་བརྩན་རྣམས་གདན་པར་ས།
 མ་མགོན་པར་བུ་ཞག་ཉེར་གཅིག་ལ་བསྐྱབས་པས་དགྲ་བོ་རྣམས་ཐུག་ཟུལ་སོང། སྤྲས་སད་
 ན་ལེགས་བཀུམ་པའི་འབངས་རྣམས་བསད། སད་ན་འགྱིང་ཡོན་ལ་སྤྲས་གསུམ་གྱི་ཆུང་བ་
 ལྷག་ནས་མཁའའི་ལྷ་བཟུང་དེ་ལ། ཞོ་རྒྱན་དང། བི་མ་ལ། ནམ་མཁའའི་སྤྱིང་པོ་གསུམ་གྱིས་
 དབང་བསྐྱར་ཞིང་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ལྷགས་པོད་དུ་བསྐྱར་ཆད་ལ་མངའ་བརྟེས་ཤིང་དངོས་
 ཟུབ་ཐོག་ན་བཟའ་ཉི་མའི་སྤུ་མདའ་ལ་འགལ་བ་དང། འཇའ་ཡོད་ཐང་ལ་ཐུག་པ་ལ་འབྱུ་ཞིང་
 ཀྱན་གྱིས་མཐོང་བ་ནས་མཁར་འགྲོ་བུས། ཁྱད་པར་དོ་རྩེ་སྤོང་པོ་དག་པོ་པོ་དག་མོ་དག་འཁོར་
 བཅས་ཐ་དད་མེད་པ་སྟེ། ལྷག་ནས་མཁའའི་ལྷ་བཟུང་མན་ཆད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཀླུ་པ་
 ཡན་ཆད། ལྷགས་འཆང་ཆེ་རིང་ཤོས་མི་རབས་བརྩན་གསུམ་དང། མི་རབས་བཙོ་ལྷ་མིང་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཀླུ་པ་བཟོ་ལྷ་ཡན་དུ། གདམས་དག་གོང་འོག་རྣམས་འཛམ་བུ་གླིང་
 གི་ཀྱུལ་པོ་ཀྱུལ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་བ་དང། ཐོས་པ་དང། ཕྱི་སྟོང་
 བར་བརྩན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕྱི་མའི་སྤུ་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་ལྷགས་བསྐྱར་བ་རྣམས་
 ཕྱི་བཞིན་སྤྱོད་དང་གསང་མ་ཐུབ་པར་བསྐྱན་པའོ། །བརྒྱད་སྟོལ་གཉིས་པ་ནི། རྟོག་ཏེ་རུ་ཀ་
 ལ་མ་མགོན་རྒྱུད་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་མཛད་པ་ཅ་རྒྱུད་གི་གདམས་དག་དང་

བཅས་པ་སྟན་བརྒྱད། ཉེ་ལོ་པ་དང་། ལྷ་རྩོམ་པ་མར་བར་བརྒྱད་དེ་སྟོང་ལས་བྱང་ཆུབ་སྦྱུང་པ།
 ཆུང་སེམས་གནད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ལྷོ་བྲག་པའི་མགོན་པོ་བདེ་བར་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་མེད་ཉེ་རུ་
 ཀ་ཐེན་ལས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ལྷ་ཆུལ་དོ་ཤལ་བཀའ་རྒྱ་ཅན། འདི་མར་མི་དྲགས་པོ་དུས་མཁའ་
 ལ་བརྒྱད་དེ། རས་ཆེན་མགོན་པོའི་མན་ངག་ལ་མཁས་པའི་ཐུགས་རྒྱལ་མངའ་བ། དུས་
 མཁའ་ཀྱིས་སྟན་བརྒྱད་དུ་གནང་བས། མལ་གྱི་ཐུགས་ལ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཐབ་བར་དགོངས་ཏེ་
 ཐུགས་རྒྱལ་ཆགས། ཀྱི་ཆོང་ལ་ལྷག་པར་ཐུགས་དད་ནས་དོན་བརྒྱད་འཛིན་བར་བྱུང། ཞེས་
 མཁའ་སྟོན་པས་གསུངས། རྩི་རྒྱུ་འོད་གཞོན་ལུ་ལས་བྱང་པའི་མགོན་པོ་དཔལ་དུས་གསུམ་
 མཁའ་ན་པ་རེན་པོ་ཆེས་སྦས་ཏེ། འཕྲོ་མགོན་རས་ཆེན་ལ་བསྟན། འཕྲོ་མགོན་གྱིས་དེ་གཉལ་པ་
 རོ་སྦས་ལས་བྱང་བ་དེ་ལས་ཀྱང་བྱང་དུ་འཕགས་པར་དགོངས་ཏེ། རབ་ཏུ་གསང་ནས་གཅིག་
 བརྒྱད་དུ་བསྟན་གསུངས་སོ། །

མ་མགོན་ཞལ་སྟོར་འདི་དངོས་བརྒྱད་གང་ནས་བྱང་ཞེན། དག་པོ་ལྷ་རྒྱུད་གསང་བ་ཆེན་པོ་ལས།
 ཞལ་སྟོར་སྟུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་རིང་དང་བཅས་པ། ཞལ་སྟོར་པར་བྱ་སྟོར་ཐབས་རྒྱས་
 པར་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེས་མགོན་པོ་བེར་ནག་གི་སྦྱབ་ཐབས་མཛད་པ་
 རྩིང་མ་དང་། བྱལ་ཆེན་ཀམ་པའི་ཡལ་ཆོས་ཡིན་པའི་ཞལ་སྟོར་པའི་སྦྱབ་ཐབས་མཛད་པའི་སྟན་
 བརྒྱད་དེ་གསར་མ་དག་པོའི་དངོས་བསྟན་རྒྱུད་ལས་གསལ་ཏེ། [རིན་ཆེན་དབུང་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱུད་]ལས། བེ་ཏ་ལི་དང་ཡང་དག་བསྟེན། །གཡོན་དུ་འབྲིལ་བ་ཡུམ་གྱི་ཚུལ། ཞེས་དང་།
 [ནག་པོ་ཆེན་པོ་སྟོག་གི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་]ལས། དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་ནག་པོ་ལྷ་མོ་ནག་པོ་གཉིས་
 སུ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་ཨཾ་པའི་ཐུགས་ཡལ་རྒྱུད་གི་སྦྱབ་སྟོར་
 ཐབས་ཅད་དང་། དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གཏེར་མ་ལྷ་མོ་རང་བྱུང་མ་སྟོར་གསུམ། སང་ན་འགྱིང་
 ཡོན་གྱི་གཏེར་མ་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར། ལྷོ་བྲག་གི་སྟན་བརྒྱད་མགོན་པོ། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་
 ལེགས་ལྷན་བེར་ནག་ཅན། ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྦས་མཆོག་བེར་ནག་ཅན། འཛིག་རྟེན་མགོན་
 པོ་དེགས་བྱེད་བེར་ནག་ཅན། ཞེས་བེར་ནག་ཅན་སྟོར་གསུམ་དང་། རྒྱུད་བྱུང་དང་རྩི་མཛད་
 བྲག་པོ་ཅན་དང་། མགོན་པོ་ཐངས་ཀྱི་ཅན་ཉེ་གྱི་གྲག་སྟོར་གསུམ། དེ་ཐབས་ཅད་འདི་ལ་ཆོང་།

ཡབ་ཡུམ་སྐྱལ་སྐྱལ་འདི་བཟ་ཤེས་ཤིང་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་བའི་ཟབ་གནད་པམྱི་ཉིད་ཀྱི་
ཞལ་གཟིགས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱལ་བའི་གཞུང་མཛད་པ་ཡིན་པས་བཀའ་བབས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱལ་ས་ཅན་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཚུལ་བྱལ་ཆེ་ཀམ་པམྱི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། རོ་རྒྱུད་མགོན་པོ། མོ་
རྒྱུད་མ་མོ་ཙ་བ་ཀྱན་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ། ཡབ་ལེགས་ལྷན་མགོན་པོ་བེར་ནག་ཅན་ལས་ཐམས་ཅད་
འཕྲོས་སྟེ། བསྟན་སྲུང་ནག་པོ་ཆེན་པོ་བེར་ནག་དང་། བེར་མེད་གྲི་ཀྱག་ཐོད་ཅན་དང་། ཕྱག་
བཞི་པ། ཕྱག་བྲལ་པ། ཞལ་ཕྱག་གཏངས་མེད་པ་རྣམས་མགོན་པོ་འདིའི་སྐུལ་པ་དང་ཡང་སྐུལ་
རྒྱ་འབྱུལ་དང་། ཆོ་འབྱུལ་ཡིན་པས་ཀྱན་ཀྱིས་ཤེས་པར་མཛོད། ཅས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ལོ་
རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཀམ་པ་མཁའ་ཁབ་དྲོ་རྩེའི་གསུང་འབྲུམ་ན་བཞུགས་ཡོད།

མགོན་པོ་བྲག་ནག་དགོན། རྒྱང་པོ་དཀར་ཏུ་སྦྱང་ཀྱི་མགོན་པོ་ཆེ་མ་སྐྱ་ཐེང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བྲལ་
བའི་སྟོང་ཙམ་སྟེ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་བའི་སྟོང་ཙམ་ན་བཏབ། རོག་མར་ཤངས་པ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། དེང་དུས་རྟེང་མར་འབྱུང་བེན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་
ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མགོན་པོ་བྲམས་པ་འདི་བསྟན་པ། རང་ཅག་གནས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་འདི་ཆགས་ནས་མ་
སྟོངས་ཀྱི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཙ་གཉིས་ཤོན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ད་ལྟ་པན་བྱོན་བེན་
པའི་སངས་རྒྱས་བཞི་སྟེ། འཁོར་བ་འཛིག་ །གསེར་ཐུབ། འོད་སྲུང་། འཁྲུ་ཐུབ་པ་བཅས་
སོ། །མ་འོངས་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་པ་རྒྱལ་བ་བྲམས་པ་བྱོན་པ་ན་དེའི་དུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཟེར།
མགོན་པོ་རིགས་ལྷ། སྤྱིའི་མགོན་པོ་དང་། གསུང་གི་མགོན་པོ། ཐུགས་ཀྱི་མགོན་པོ། ཡོན་ཏན་ཀྱི་
མགོན་པོ། ཐིན་ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྟེ་ལྷ།

མགོན་ཕྱག་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ཁང་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། བྱལ་མཐའ་འབྲུག་པ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཙ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མགོན་ཆེ། ཆོས་སྟོང་ཁང་གི་གསོལ་མཆོད་བྱེད་པ་སོ།
མགོན་མེད། མགོ་འཕྲན་ནམ་སྲུང་སྟོབ་བྱེད་མཁན་མེད་པ། སྐབས་མེད་མགོན་མེད་ཀྱི་ཉམ་ཐག་
ལ་འཆོ་སྟོང་བྱེད་པ།

མགོན་མེད་ཟས་སྒྲིག། སྲར་རྒྱ་གར་མཉན་ཡོད་ཀྱི་མྱོང་ཁྱེར་རྒྱལ་བྱ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆལ་དུ་ཀུན་
དགའ་ར་བ་འཕྱུགས་མཁན་མགོན་མེད་ཟས་སྒྲིག་ཞེས་པའི་སྒྲིག་བདག་ཅིག་གི་མིང་ཡིན།
མགོན་མེད་ཟས་སྒྲིག་གི་ཀུན་དགའ་ར་བ། སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཐུབ་པའི་མཆོད་གནས་མགོན་མེད་
ཟས་སྒྲིག་གི་སྐྱོ་གསེང་ཁང་ཞིག་ཡིན། སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཐུབ་པས་མདོ་སྡེའི་ཆོས་མང་པོ་
ཞིག་ཀུན་དགའ་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་གསུངས་ཡོད་འདུག།

མགོན་གཟིགས་རབ་བརྟན་ཅེ་དགོན། དགོན་པ་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། ཐུབ་
མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྡེ་དགོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མགོ་ད། མགོ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་དོན་བསྐྱས་པ།

མགོས་ཁྱི་བཟང་ཡབ་ལྷག །འགོས་ཞེས་པའང་སྣང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་མྱོང་ལྡེ་བཅན་གྱི་ཁློན་པོ།
འབྲུལ་ཁློན་འཛངས་མི་བདུན་གྱི་བྲུག་པ། ཁློན་ཆེན་འགོས་ཤན་གྱི་སྲས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་
བཀའ་བཅིམས་ཞལ་ལྡེ་སྟེ། གསེས་ཐང་སྟོང་ཐང་གི་ཞལ་ལྡེ་དང་། གཉེན་བྲེ་བྲལ་གྱི་ཞལ་ལྡེ།
བསྟོན་ཐོལ་དཀར་མིའི་ཞལ་ལྡེ་སོགས་གཏན་ལ་པབ་པ་དང་། ཁྱིམས་གཏུག་སྐབས་གོང་
འབྲུལ་གྱི་ཡིག་བྲང་ལ་བྲང་ཟས་དང་སྐུལ་མགོ། སྒྲིན་ནག་ཐིན་བྲང་། མཚུ་སྐྱང་ཞེས་སྒྱིར་སྒོ་
ཡུས་གྱི་བྲང་བྲུ་ལྔ་དང་། གོང་ནས་དབྱེད་མཆོམས་གཏོང་བའི་ཡིག་བྲང་ལ་ཟང་ཡག་དང་།
ཤིང་ཁ། ཁ་དམར་ཏེ་ཞལ་ལྡེའི་བྲང་བྲུ་གསུམ། སྒྱིར་རྒྱག་པའི་རྒྱ་བྲང་བཅས་ཁྱོན་བྲང་བྲུ་ཆ་
དགུར་གྲགས་པའི་དོན་ཆོན་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་མར་གཏན་ལ་པབ།

མགོས་ཤན། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་མྱོང་ལྡེ་བཅན་གྱི་ཁློན་ཆེན་མགོས་ཞུ་བ་དེ་ཡི། ཁློན་ཆེན་མགོས་ཀྱིས་
ཐབས་བཏོན་ནས་ཆོས་ལ་གནག་པའི་ཁློན་པོ་མ་ཞང་བློམ་པ་སྐྱེས་ཆར་བཅད་དེ་བོད་དུ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་བཙུགས་ཤིང་སྡེལ་བ་ལ་མི་ཉམས་པའི་བྲུས་རྗེས་འཛོག་གནང་
མཛད། གཞན་ཡང་དགུང་ཁློན་ཆེན་པོ་མགོས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ལྟར། རྗེའི་གདུང་རབས་
འབངས་ཀྱི་ས་བཅད་དང་། ལ་རབས་རྣམས་ལ་ཕྱག་དང་ཞེས་འུ་ཆུལ། གཏམ་དང་ལོ་རྒྱུས་
བཟང་པོའི་ལས་ཐབས་དང་། པ་མེས་དགོ་དང་ཡིག་ཆང་ལ་སོགས་པ། ལ་རབས་བཟང་པོའི་
ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ། བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་བཏོད་དེ་བདེ་བར་མཛད། ཅས་བོད་ཀྱི་

ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ་ལོ།
མཁྱོགས། [རྒྱ་ཆོག] དལ་བའི་ལྷོག་ཆེན་ལྷོ། རྩ་མཆོག་རྒྱུ་རྩེ་མཁྱོགས། བརྒྱགས་ན་མཁྱོགས་
ལ། ལམ་ལ་མཁྱོགས་པོར་སོང་ལྷ་བྱ།
མཁྱོགས་འགོ། [མཛོན] ① རྟ། ② རྒྱུ་
མཁྱོགས་འགོས། ལྷུ་ར་བའི་གོ་མ་སྤྲུལ།
མཁྱོགས་ལ། ① ལག་ཅེ་འཕར་གངས་ལྷུ་ར་བ། ② རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལྷུ་ར་བར་འབྲུང་བ་ལྷན་མེན་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག །③ ལྷུ་ར་བ། དེད་གཉིས་སུ་མཁྱོགས་བལྟ་དགོས། རྩ་མཆོག་
རྒྱུ་རྩེ་མཁྱོགས། མཁྱོགས་མཁྱོགས་བྱས་ན་འགོར་འགོར།
མཁྱོགས་ལོ། ལྷུ་ར་བའི་དོན་དུ་གོ་བའི་མཁྱོགས་པ་དང་དོན་གཅིག
མཁྱོགས་གིས། ལྷུ་ར་སྤྲུལ་སུ་གིས་པའི་ཡི་གེ་དང་རི་མོ།
མཁྱོགས་མེ། ལྷན་གྱི་རུས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་བྱང་ཁོག་སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཁྲག་གཅོད་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་ལྷེ་ལྷན་གྱི་མིང་སྟེ། རྩོད་འབྲང་འབྲུལ་གྱི་ལྷེ་མིག་ལས། མཁྱེས་ཆེན་གསུམ་
སོགས་མཁྱེས་སྤྱ་གྱུར་གྲུམ་དང་། ཨ་མ་ལི་ཁྲི་ཨ་བྲག་རྣམས་སྤྱར་བའི། ཐང་ངམ་རྩ་ལ་བཏབ་
ནས་ཁོང་དུ་འབྱུལ། མ་ཁ་མེ་ཡིས་བསྟེག་བཞེན་ཁྲག་གཅོད་པས། ལྷུ་ར་བ་འདི་ལ་མཁྱོགས་
མེ་ཞེས་སུ་བྲགས།
མཁྱོགས་ལྷུ་ར། ལྷུ་ར་པོ་ལྷུ་ར་པོ། གནས་རྩལ་མཁྱོགས་ལྷུ་ར་དུ་འབྱུང་བཞེན་ཡོད་ལ། འཇུགས་
སྤྱན་མཁྱོགས་ལྷུ་ར་དུ་བྱེད་ལ། དེ་ཐོང་མི་ལ་སྤྲུལ་ནས་མཁྱོགས་ལྷུ་ར་གིས་བྲོས་ལ། དཔྱེན་
རྒྱུ་དུ་fast ཟེད།
མཁྱོགས་ལྷུ་ར་བར་ཁུལ། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱེན་རྒྱུ་དུ་cache ཟེད།
མཁྱོགས་ཆ། ལྷགས་རིགས་ལ་གཏོང་བའི་གང་ཆ།
མཁྱོགས་ཆད། ལྷུ་ར་མི་ལྷུ་ར་གྱི་ཆད། མདུན་དུ་སྦྱོང་བའི་མཁྱོགས་ཆད་ཇི་ཆེར་གཏོང་བ། དཔྱུང་
འཇུག་གི་མཁྱོགས་ཆད་རྒྱུ་དུ་བཏང་བ། དཔྱེན་རྒྱུ་དུ་speed ཟེད།

མཐོག་ས་ཚད་ལྡན་མ། མོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་double speed ཟེད།

མཐོག་ས་ཡིག། ① ལྷུང་དུ་སྐྱེལ་དགོས་པའི་ཡིག་འབྲིན། ② ལྷུང་པོར་བྲིས་པའི་འབྲུག་ཡིག་

མཐོག་ས་རྒྱ། བོད་ཀྱི་མི་མདར་མཐོག་ས་ཐབས་སུ་རྩམ་མདེལ་སྒྲག་བྱེད།

མཐོག་ས་ལམ། འགོ་ཡུན་ནམ་བར་ཐག་སྤང་བའི་ལམ།

མགྲིན་སྐྱད་ཅན། [མདོན་]བྲས་ཟེ།

མགྲིན་སྐྱེས། [མདོན་]སྐྱ་དབྱངས།

མགྲིན་ཁྱུ། སྐྱའི་ཁྱུ་ཆ།

མགྲིན་ཕྱོན། [མདོན་] ① དབང་སྤྱད། ② མ་བྱ།

མགྲིན་ཕྱོན་རྒྱ་བའི་རྟོགས་བརྗོད། དུས་རབས་བཙུག་པའི་འགོར་རྗེ་སྟག་ཕུ་པ་སྐྱོ་བཟང་རྒྱ་

མཆོས་བརྩམས་པའི་སྤྱ་རབས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤང་སྟོབས་ལྡན་གྱི་སྤས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཁྱུ་ལྷག་

མགྲིན་ཕྱོན་རྒྱ་བར་འཕོས་པས་བྱ་དང་རི་དྲགས་མང་པོར་པན་ཐོགས་བྱས་པའི་སྤྱང་ཞིག་

མགྲིན་གཅིག་སྐད་ཆ་གཅིག་པ། མགྲིན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱགས་པ། མགྲིན་གཅིག་ཏུ་དགའ་འབོད་སྟོག་པ།

མགྲིན་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་། མི་ཚན་མས་བསམ་སྟོག་གཅིག་མཐུན་གྱི་བསམ་འཆར་བཏོན་པ།

མགྲིན་བརྩུ་པ། [མདོན་]སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ།

མགྲིན་ནག་། [མདོན་]བྱ་རོག་ཆེན་པོ།

མགྲིན་པ། སྐྱེ་དང་གེ་བ། ལྷོ་ཆས་ཟ་ཉེས་ཀྱིས་མགྲིན་པ་འགག་པ། སྐྱ་དབྱངས་མཐོན་པོ་ཡུན་རིང་

དུ་བཏང་ཡང་མགྲིན་པ་མི་འཛེར་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྟོག་མ་དང་། སྟེ། མགྲུ། མགྲུལ་

པ། མགོ་རྟེན། མགོ་འཛིན། ཞོག་མ་བཅས་སོ། །

མགྲིན་པ་ཁ་པོ། [མདོན་]དབང་སྤྱད་ཆེན་པོ།

མགྲིན་པ་སྟོ། [མདོན་] ① དབང་སྤྱད་ཆེན་པོ། ② མ་བྱ།

མགྲིན་པ་ཅུང་ཟད་སྤང་བའི་ཚུལ་པ། ཡི་གེ་སྟོག་འདོན་བྱེད་སྐབས་མགྲིན་པ་ཅུང་ཟད་སྤང་ནས་

བརྗོད་པའི་ཚུལ་བ་ཅན་ཏེ། བ་འཡ་ར་ལ་ཏ།

མགིན་པ་བྱེ་པའི་ཚྭ་ལ། ཡི་གེ་ལྟོག་འདོན་བྱེད་སྐབས་མགིན་པ་གདངས་ནས་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ལ་
ཅན་ཏེ། ཁ་ཆ་ཐ་པ་ཆ་ཞ་ཐ་ལ་སྟ་ཨི་ཨྱ་ཨི་ཨྱོ།

མགིན་པ་ཐུད་པའི་ཚྭ་ལ། ཡི་གེ་ལྟོག་འདོན་བྱེད་སྐབས་མགིན་པ་འཕྲད་ནས་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ལ་
ཅན་ཏེ། ཀ་ཁ་ག་ང་ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་ཏ་ཐ་ད་ན་པ་པ་པ་མ་ཅ་ཆ་ཇ།

མགིན་པ་བཅུ་མས་པའི་ཚྭ་ལ། ཡི་གེ་ལྟོག་འདོན་བྱེད་སྐབས་མགིན་པ་བཅུ་མས་ནས་བརྗོད་པའི་
ཚྭ་ལ་ཅན་ཏེ། ཨ།

མགིན་པ་རབ་རིང་། [མངོན་]ཁྱང་ཁྱང་།

མགིན་པ་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། མགིན་པའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་དབུ་མ་ལས་གྲེས་པའི་རྩ་འདབ་བཅུ་བྱལ་
གདུགས་ཀྱི་རྩེབས་མ་ལྟར་ཁ་ཡར་ཕྱོགས་ནས་ཡོད་པ།

མགིན་དབྱངས། སྐད་གདངས།

མགིན་དབྱངས་གཅིག་གྲུར། མགིན་དབྱངས་གཅིག་པའང་ཟེར། སྐད་ཆ་གཅིག་མཐུན། ཆོགས་
འདྲ་ལེབས་མཁན་ཆང་མས་མགིན་དབྱངས་གཅིག་གྲུར་གྲིས་མོས་མཐུན་བྲས་པ།

མགིན་དམར་ཅན། [མངོན་]མིན་པོ།

མགིན་ཆབ་པ། སྲིད་གཞུང་དང་བྱི་འབྲེལ་ལས་ཁུངས་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆབ་བྲས་ནས་འབྲེལ་
ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྩོད་གསལ་བཤད་དང་གཞན་གྱི་བཀའ་འདི་དང་དོགས་གཞི་ལ་ལན་
བརྒྱབ་མཁན་གྱི་མི་ལ་བརྗོད།

མགིན་མཆལ། བོང་བྱའི་ཁྲག་

མགིན་བཟང་། ① སྐད་བཟང་། ② [མངོན་]བོང་བྱ།

མགིན་བཟང་མཆལ། བོང་བྱའི་ཁྲག་གི་ཆབ་མིང་སྟེ། སྟེ་དགོ་བྱུང་འཆོ་བ་བྱ་བྱ་འབྲེལ་གྱིས་མཛད་
པའི་སྟུན་གྱི་བརྩ་བསྟུས་དང་གཔ་མིང་འགའ་ཞིག་བཀོལ་བ་སྟོན་གསལ་མགིན་པའི་རྒྱན་ལས།
མགིན་བཟང་མཆལ་ནི། བོང་བྱའི་ཁྲག་གི་གཔ་མིང་སྟེ། དེའི་རེས་ཆོག་ནི། བོང་བྱའི་སྐད་ཀྱི་
སྟུ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་ན་དེ་ལ་མགིན་བཟང་ཞེས་དང་། ཁྲག་དམར་སོ་དང་མཆལ་དམར་སོ་
གཉིས་མདོག་མཚུངས་པའི་བྱིར་དེ་ལ་མཆལ་ཞེས་བཏགས་པའོ། །

མགྲིན་རིང་། [མཛོན] ① ཁྱུང་ཁྱུང་། ② འདབ་ཆགས་བཞད། ③ འདབ་ཆགས་ཤིང་རྟ་ལ།
མགྲིན་རིས། ལྷ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་མགྲིན་པའི་སྤྲེང་དུ་གཉེར་རིས་རིམ་པ་གསུམ་ལྡན་ཞིག
མགྲོན། ཆེད་དུ་གདང་ཞུས་བྱས་པའི་སྐྱ་མགྲོན་མི་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་ཆོག །དཔེར་
ན། ཡར་མགྲོན། མར་མགྲོན། མགྲོན་བཞི་ལྷ་བུ་མི་མ་ཡིན་པའི་མགྲོན་དང་། སྐྱ་མགྲོན་དང་།
མགྲོན་དུ་འབབས་པའི་མགྲོན་ལྷ་བུ་མིའི་མགྲོན་ལྷ་བུའོ། །དབྱིན་སྐད་དུ་guest ཟེད།
མགྲོན་ཁང་། བྱེས་བཞེད་མགྲོན་པོ་གནས་ཁང་།
མགྲོན་ཁང་མཆེར་འག། སྐྱོར་མིང་ཡིག་གཤམ། ཡང་གངས་སྐུར་བའི་འབྲུལ་པ་གཤམ་ཆེ་སྤྲོད་པའི་
ཁང་མིག
མགྲོན་ཁང་རི་ཁོང། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་འདུན་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མགྲོན་གཉེར། ལྷ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ཤིང་འབྲུལ་པ་འཕམ་མགྲོན་པོ་ནང་དུ་ཡོང་སྐབས་མན་ཚུན་
སྤྲེ་ལེན་བྱེད་ཁན་གོ་གནས།
མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་སྐབས་ཆེ་གཟིམ་རྒྱུང་འགག་གི་འགོ་འདྲིན་གཙོ་བོ་སྟེ།
བྱང་ཇ་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་འཆར་འཕར་མཇུག་སྟོ་ཁག་གི་འགོ་འདྲིམས་དང་། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་སྤིང་
དོན་གཤམ་ཆེའི་རིགས་སྟུན་མེད་ཞུ་སྐབས་སྤྱི་བྲུབ་མཁན་པོ་བརྒྱུད་ཞུ་དགོས་པ་བྱུང་དེ་བྱིངས་
མཇུག་བཅར་ཞུ་མིའི་སྟུན་མེད་སོགས་དོན་གནད་ཆེ་སྤྲོད་མ་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོས་བརྒྱུད་
ཞུ་བྱེད་དགོས། མགྲོན་ཐབས། སྐྱ་མགྲོན་གྱི་གས་སམ་ཚུལ་ལུགས། བྲོགས་བཤེས་རྣམས་
མགྲོན་ཐབས་སུ་སྐྱུར་བྲངས་པ།
མགྲོན་པོ། མགྲོན་འབོད་ཀྱི་མིང་པོ།
མགྲོན་བདག །མགྲོན་འབོད་མཁན་གྱི་བདག་པོ།
མགྲོན་བད། མགྲོན་དུ་འབོད་པའི་འཕྲིན་བད།
མགྲོན་བྱག །དཀོན་མཆོག་སྤེལ་བའི་མགྲོན། ལྷ་མ་ཡི་དམ་གྱི་མགྲོན། ཆོས་སྐྱོང་ཡུལ་ལྷའི་མགྲོན།
རིགས་བྱག་སྤྲིང་རྗེའི་མགྲོན། འབྲུལ་སྐྱེད་བར་དྲིའི་མགྲོན། ལན་ཆགས་བགེགས་རིགས་ཀྱི་

མཐོན། ཞེས་མཆོག་གྲུང་སྤྱིང་པའི་བསུར་མཆོད་ལས་གསུངས།
མཐོན་སྒྲ། མཐོན་པོ་ཁྱིམ་དུ་ཡོང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱིམ་དུ་ཡོད་པའི་ནད་པ་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་ན་ཟུག་ཆེར་
ལངས་པ་དང་། ཡང་ན་དགུན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་འབྲོག་པའི་ཁྱིམ་དུ་མཐོན་པོ་སྤེབས་རྒྱུན་གྱིས་
འབྲི་དང་ལུག་སོགས་ཀྱི་མངལ་སྤྱང་བ་ལ་མཐོན་སྒྲའི་གདོན་རྒྱུན་ཟེར།
མཐོན་པོ། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཤེབས་པའི་མཐོན་པོ་ལྟ་བུ།
མཐོན་བྲ། ① རྒྱུན་ལྡན་གྱི་མོ་འདེབས་སྐབས་བྱེས་སོང་གི་འཐོན་པོའི་བདེ་སྤྱག་ལེགས་ཉེས་
སོགས་བརྟག་གཞི། ② རོ་མཆར་རྩ་བ་དུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། མཐོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞིས་སྤྱང་
མིའི་འཕར་རྩ་བ་བརྟགས་ནས་མཐོན་པོའི་དོན་གཉེར་འབྲུབ་མིན་སོགས་བརྟག་ཐབས་ཤིག
མཐོན་བྲ། མཆོ་ལས་སྒྲེས་པའི་སློག་ཆགས་ཤིག
མཐོན་བྲ་པོ་མོ། དཔྱིབས་ལ་བསྟོས་ནས་བརྟགས་པའི་མཐོན་བྲ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་མིང་སྟེ། རྩེ་སྤྱང་
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བའི་སྤྱོད་ལས། མཐོན་བྲ་པོ་མོ་
ནི་ལྟོ་བ་ཆུང་ཞིང་འབྲུམ་པ་ཞི་བ་ལ་པོ་དང་། ལྟོ་བ་ལྗེར་ཞིང་འབྲུམ་པ་ཞི་བ་ལ་མོ་ཞེས་ཟེར།
མཐོན་མང་རྒྱན་སོགས་སྟེ་ཆོན། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགྲུ་བཅུའི་ནང་གསེས། བཅུ་ཆོན་བརྒྱད་པ་
ལ། རྒྱན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཉེ་བྲུ་མ་ལོན་བར་བསྟེན་བར་རྩོགས་པའི་
ལྷུང་བྱེད་དང་། ས་ཤོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། རིང་དུ་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བསྐྱབ་པ་སྤྱོད་པའི་
ལྷུང་བྱེད་དང་། ཉན་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། མི་སྒྲིལ་བར་འབྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། མ་གྲུས་པའི་
ལྷུང་བྱེད་དང་། ཆང་འཕྱང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བྱི་རྩོ་བྱོང་དུ་འརྱག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དེ་བཅུ་ལོ།
མཐོན་བཞི། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཐོན་བཞི་ནི། དཀོན་མཆོག་སྤྱིང་ཞུ་མཐོན་དང་། མཐོན་པོ་ཡོན་
ཏན་མཐོན་ཉེ་ཡར་མཐོན་གཉིས། རིགས་བྲུག་སྤྱིང་རྩེའི་མཐོན་དང་། ལན་ཆགས་བགལས་
རིགས་ཀྱི་མཐོན་མར་མཐོན་གཉིས་ཉེ་བཞི་ལོ། ཁད་གསེས་སུ་དབྱེ་ན། ལྷན་མ་བྱངས་ན་མི་
འབྲོན་པའི་མཐོན་བཞི། ལྷན་འབྲེན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་མཐོན་བཞི། མ་བྱངས་ཀྱང་འབྲོན་པའི་
ལྷན་ཅིག་ཤྱེ་དེ་རྣམས་རིམ་བར་དབྱེ་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་སྤྱིང་ཞུ་མཐོན་པོ་ཡོན་ཏན་མཐོན།
རིགས་བྲུག་སྤྱིང་རྩེ་ལ་འཁོན་ལན་ཆགས་མཐོན། དང་པོ་གཉིས་ནི་ལྷན་འབྲེན་བྲས་ནས་

འབྱོན། མ་བྱས་མི་འབྱོན་བྱངས་ཀྱང་མི་འབྱོན་པ། དེགས་བྱག་ནང་ན་གནོད་སྦྱིན་གཞོང་
ཐོགས་དང་། ལག་རིང་རི་ཅེ་ཀན་དང་ཏྲག་ཁྱོས་རྣམས། རྒྱ་མཚོ་ལུང་དང་རི་རབ་འབྲེལ་
དོགས་དང་། རི་རབ་ཅེ་ནས་གླིང་བཞི་བསྐྱང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱོས་པར་གྱུར་བ་དེ་
བཞིའོ། །སྤྱན་འཛེན་བྱེད་དུ་མི་བྱང་མགོན་བཞི་ནི། ས་བདག་སྟོབས་ཆེན་ལྷོ་པ་ཏ་གཉིས།
རྟོང་བན་ཁྱུ་དང་ཡི་དྲགས་གཉེར་སྤང་བཞི། གཞན་དུ་བྱིན་དང་ས་བཞི་གཡོ་བ་དང་། ཉན་དང་
ཁ་ལུང་མཐོང་བའི་དུག་ཡོད་དང་། གཉེར་བུམ་ཐོར་ནས་སྤྲུག་འབྱུང་བྱིར་རོ། སྤྱན་འཛེན་མ་
བྱས་ན་ཡང་འབྱོན་པ་ཡི། ཡི་དྲགས་རྣམས་ཏེ་ཤ་ལ་སྤྱང་མ་བཞིན། བཤམ་མ་ཐག་ཏུ་འདྲུ་ཤིང་
འཆོགས་པར་བྱེད། ཅེས་སོ། །

མགོན་པ། མགོན་པོ་སྟོད་གནས།

མགོན་རོགས། མགོན་པལ་བ་སྟེ། མགོན་གཙོ་པོའི་ཞོར་ལ་སྐྱད་བཏང་བའི་མགོན་པོ།

མགོན་ཤོག། སྤྱི་མགོན་གདན་ཁྱའི་བརྒྱ་ཐོ་ཤོག་སྟེ།

མགོན་བསྐྱུ་བ། ① བོས་པའི་མགོན་པོ་བསྐྱུ་མཁན། ② སྤྱི་གདངས་སྟེ་བ་མགོན་གྱི་ཐོག་ཏུ་བསྐྱགས་
ན་བྱ་ཆིག་ལ་འགྱུར་བ་སྟེ། མགོན་པོ་བསྐྱུ་བའི་བྱ་བའི་དོན་ཡིན།

འགག། ① [ཐ་མི་དད་པ]འགས། འགག། [མི་ཐར་པར་འགྱུར་བ། འགྲོ་ལམ་དེ་འགགས་ཆར་
འདུག། ཆིག་འགགས། གཅིན་འགག། ས་འོག་རྒྱ་ལམ་འགགས་པ་རྣམས་བཤངས་པ། ②

མདོ། །གནད་འགག། །ཐམ་པའི་འགག། །རི་འགག། །སྤང་འགག། །སྟོ་འགག། །གཟིམས་རྒྱུད་གི་འགག།
འགག་སྟོ། ① ས་མཚམས་གྱི་ཆོང་ཁལ་བསྐྱུ་བ་སོགས་གྱི་འགག་སྟོ། ② ཅ་བ་ལ་ཐུག་པའི་དོན་གནད།
འགག་སྟོའི་ལས་ཁུངས། མཐའ་མཚམས་སུ་བྱི་འཛེན་ནང་འཛོར་བྱེད་པའི་དངོས་པོར་བརྟུ་ཞིབ་
དང་བརྟག་དབྱེད། དེ་བཞིན་དབྱུ་ཁལ་སོགས་བསྐྱུ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག

འགག་ཐུང་། ཐུ་པའི་སྟོད་འགག།

འགག་དོག་པོ། འཕྲང་ལམ། ཐར་བདེ་པོ་ཐུག་ན་སྤྱི་ལ་ལེ་སོ། འགག་དོག་པོ་བྱུང་ན་ཨོ་རྒྱན་པ་སྤྲ།
འགག་མདོ། ① གནད་ཀའམ་སྦྱིང་པོ་འདུ་ས། ② དེའམ་ལུང་པའི་འདུས་མདོ། །

འགག་ནད། ཐུགས་ལ་ཐོག་མར་འགག་ནད་པོག་སྐབས་ཁ་སྤྲོ་ནས་རྒྱ་ཐོན་པ་དང་། དེ་ཐེས་སྟེ་སྤངས་

ནས་དབུགས་འགགས་ཏེ་ཉིན་གཅིག་ཅུ་ནས་འཆི་བའི་བླགས་ཀྱི་འགོས་ནད་ཆེ་གྲས་ཤིག
འགག་གནས། གནད་འགག་ཆེ་བའི་ས།
འགག་བ། ① མིང་རྒྱུད། ② རྫོང་རྒྱུད།
འགག་འབྲང་། འགོ་ལམ་བདེ་པོ་མེད་པའམ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་དོན།
འགག་ཅ། དོན་གྱི་སྒྲིབ་པོ།
འགག་བཅིར། རྫོང་བཅིར་ནས་བསང་བ།
འགག་བཟའི་བྲུ་ཆང་། འགག་བཟའི་བྲུ་ཆང་བཟ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤིང་། གཙང་པ་སྦྱ་ཐེང་དང་པོ་སྦྱོ་
བཟང་རྒྱ་མཆོས་དགྲུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ཐོག་བཏབ། འོན་ཀྱང་གཙང་པའི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་
ཆོག་མ་རྟེན་སྦྲབས་དུས་ཆོད་དེས་བསྟན་མ་རྟེན། ད་ལྟའི་བར་གཙང་པ་སྦྱ་ཐེང་བཅུ་བཞི་བྱུང་
འདུག །བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྦྱོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཁྲི་གཞིར་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགག་རིང་། བྲུ་ཆས་སྦྱོད་འགག་རིང་བ་སྟེ། ལྷམ་བུ་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་ཕུ་དུང་མེད་པའི་གོས་
རིང་བ་ཞིག
འགག་ལ་དགོན། ① དགོན་འདི་བཏབ་དུས་མི་གསལ། འདེབས་མཁན་འབྲི་གྲང་ཆེ་མ་འགོན་པོ་
རོ་རྩེ་ལྷ་བ་ཞིག་གིས་བཏབ་ཟེར། བྲིས་བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་
བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ལུལ་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགག་ལ་དགོན། ② མིང་གཞན་གི་ཀུ་ཁུ་བྲུག་དགོན་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཆབ་མདོས་ཁུལ་སྤར་
ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགག་ལམ། འགག་དོག་སའི་ལམ།
འགགས། རྒྱུ་ཆད་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱ་འགགས། རྫོག་འགགས་ལྟ་བུ།
འགགས་བ། འགག་པའི་འདས་བ།
འགངས། གནད་དང་དོན་རིག་ཐང་སོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། འགངས་ཆེ། འགངས་རྒྱུད། དོན་འདི་ནི་ཏ་

ཅང་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། གལ་འགངས་ཆེ་བ། གསེར་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་འགངས་
ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ།

འགངས་ཚུང་། གལ་ཚུང་བ།

འགངས་ཚུན་པ། གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བའི་ནང་དོན་ནམས་འདུས་པའི་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱག་ཐུབ་པའི་
དོན་ཡིན།

འགངས་ཆེན། གནད་ཆེ།

འགད། སློ་བ་གང་འགན་སྲུབ་འགད་པ། འབར་ཇས་འགད་པ།

འགད་པ། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ]འགད་གཏོར་བྱེད་པ། འབར་ཇས་འགད་ནས་ཁང་པ་གཏོར། གང་
ངར་ཆེ་བས་ས་འགད་འོ་འགད།

འགད་ཇས། དེང་རབས་བཙོ་ལས་དང་། འག་ཆས་སོགས་སུ་སྒྱུར་ཆས་ཀྱི་ཇས་རིགས། རྒྱ་སྐད་
ལྷ། 炸药 ཟེར།

འགན། ལས་དོན་གྱི་ཁུར། ཁོ་རང་མི་གཅིག་ལ་ལས་འགན་དེ་བསྐྱར་བ། མི་ཞིག་ལ་མི་གཞན་ཞིག་
གི་ལས་འགན་དཀྱི་བ། རང་མོས་དང་ལེན་གྱིས་སྤྱི་པན་ལས་དོན་བསྐྱབ་རྒྱུའི་འགན་ལེན་པ།
འགན་མི་ཐེག་པ། སྐབས་བབ་ཀྱི་ལས་ཀའི་འགན་འཁུམ་པ།

འགན་དཀྱི་བ། རང་གིས་ལས་འགན་གང་ཞིག་རི་བཞིན་མ་བསྐྱབ་པ། མི་གཞན་ལ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་རེ་
བ་བྱེད་པ།

འགན་ཁག ། ① ཁེ་ཉེན་གྱི་ལས་ཁུར། ② ཁག་ཐེག

འགན་ཁུར། ལས་ཀའི་ཁུར་པོ། མི་ཞིག་ལ་ཡིག་སྒྲེལ་གྱི་འགན་ཁུར་གནང་བ། ལས་དོན་འདི་སྐོར་
བསྐྱབ་རྒྱུར་སློ་བ་ཀལ་ཆོག་པའི་མི་ཞིག་ལ་འགན་ཁུར་དཀྱི་བ།

འགན་ཁུར་གཅོ་སྐྱོང་། འགན་ཁུར་པ་གཅོ་བོ།

འགན་འཁུར་བ། ① ལས་འགན་ཁས་ལེན་བྱེད་པ། ② འགན་ལེན་པ་པོ།

འགན་འཁོར། འགན་ལེན་ལས་དུས་རེ་མོས་སུ་འཁོར་བའི་དོན་ཡིན།

འགན་འཁེ་ངོས་འཛིན། སློག་སྒྲུང་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྱུར་ཐ་

སྒྲིབ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་credit/blame assignment ཟེད།
འགན་ལམི་དབྱེ་འབྱེད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་
སྒྲིབ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་separation of duties ཟེད།
འགན་བཅོལ་དུས་བཅད། འགན་བཅོལ་གན་རྒྱའི་ནང་བཀོད་པའི་འགན་བཅོལ་དུས་བཀག་ལ་ཟེད།
འགན་བཅོལ་སྒྲ་ཡོན། འགན་བཅོལ་བྱེད་མཁན་གྱིས་འགན་བཅོལ་ཀྱང་སི་ལ་སྟོན་པའི་འགན་
བཅོལ་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཆ་ལ་བརྟེན།
འགན་ལྡིད་པོ། ① ཁུར་ཆེན་པོ། ② ཉིན་ཁ་ཆེན་པོ། ཁོས་དོན་མེད་འགན་ལྡིད་པོ་ཤོད་ཀྱིན་འདུག
འགན་འཛིན། [གཞིར]མཛོད་ལྡན་ཏེ། ཁང་བཟང་གི་ཐོག་སྟེང་མཛེས་རྒྱན་གསེར་བཟང་ས་ལས་
བཟོས་པ་ཞིག
འགན་སྐྱར། ① སོག་ཆས་ཀྱི་སྟོད་གོས་ལུ་མེད་ཅིག། ② ལྷ་སྐྱུལ་གྱི་གཟབ་སྟོས་ན་བཟའ་ཞིག
འགན་དབང་། ལས་འགན་དང་དབང་ཆ། འགན་དབང་ཆ་བ་འཛིན། གཞན་གྱི་འགན་དབང་ལ་ཐེ་
གཏོགས་བྱེད་པ།
འགན་དབང་ཆ་བ་འཛིན། སྤྱད་དབང་འགན་འཁུའི་གོ་ས་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཆ་བ་འགན་འཁུར་བ།
འགན་མང་སྤྲིག་གཅོད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་
སྒྲིབ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་multitasking ཟེད།
འགན་སྟོན་ལེན་ཕྱོགས་གཉིས། འགན་གཙང་ལེན་མཁན་དང་འགན་གཙང་སྟོན་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་
གཉིས་ལ་བརྟེན།
འགན་གཙང་ལེན། འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་ལས་བྱ་སོགས་ལས་དོན་ཅི་རིགས་ཤིག་ལས་རྒྱའི་འགན་
ཡོངས་སུ་གཙང་མར་ལེན་པ།
འགན་གཙང་ལེན་པའི་གན་རྒྱ། འགན་གཙང་ལེན་མཁན་དང་འགན་གཙང་སྟོན་མཁན་གཉིས་
དབར་གྱི་གོས་མཐུན་བྱུང་བའི་གན་རྒྱ་ལ་ཟེད།
འགན་འཛིན། ཁུར་ལེན་པ། འགན་འཛིན་ལུན་ཆད།
འགན་འཛོལ། འགན་ཁུར་ཇི་བཞེན་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་ཤོད།

འགན་འཛོལ་ནག་ཉེས། འགན་འཛོལ་ཤོར་བའི་སྐྱོར་གྱི་ནག་ཉེས།
འགན་ལེན། ཁུར་ལེན་པ། འགན་ལེན་དདུལ་གཏེ། འགན་ལེན་གན་རྒྱ།
འགན་ལེན་ལྷ། འགན་ལེན་ལྷ་ནི་ཟས་གོས་སྡོད་གསུམ་དང་། སྤྲོ་བཙུག་སྤོབ་གསོ་བཙས་ལྷ་
འགན་ལེན་བྱེད་བར་ཟེར། འགན་ལེན་ལྷ་འི་སྤྱི་བྱ་ལུལ་གཙོ་བོ་ནི། སྤོང་མིའི་སྤོང་གྱི་གསོ་
སྐྱོར་བྱེད་མཁན་དང་། རལ་ཙོལ་བྱེད་བྱས། འཛོ་རྟེན་ཡོང་ཁུངས་བཙས་མེད་བའི་རྒན་
འཁོགས་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན། ར་སོ་མ་ལོན་པ་བཙས་ཡིན།
འགན་ལེན་པ། ཁག་ཐེག་པར་བྱས་པ།
འགན་ལེན་ལས་དཔོན། ལས་ཀ་འགན་གཙོ་ལེན་མཁན་གྱི་ལས་མིའི་རུ་ཁག་གི་ལས་དཔོན།
འགན་སྲུང་། འགན་ལེན་དང་དོན་གཅིག་
འགའ། ① སྤང་ཆའམ་གཤམ། གོས་གྱི་འགའ་གཤམ། ལུས་འགའ། མཐོན་སོ་གཉའ་ནས་མནན།
དམའ་བོ་འགའ་ནས་སྐྱོར། ② བྱོན་བའི་མར་སྤྲེ། འགའ་བཟེས་ཏེ་རྒྱ་བཀལ་བ། ③ ལུ་ཁག་
འགའ་མ། འོག་མའམ། གཤམ་མ། འཕྲོག་བའི་རུ་བ་གོང་མ་དང་། འགའ་མ་ལྟ་བུ།
འགམ། ཙོམ་བ་འགམ་དགོས་ལྟ་བུ།
འགམ་རྒན། ཟ་རམ་ཆེན་པོ།
འགམ་པ། [ཟ་དད་བ]འགམས་པ། འགམ་པ། འགོམས། ཅམ་བ་སོགས་ཟ་བྱེ་སྐྱེས་པོ་ཁའི་ནང་དུ་
སྒྲགས་ཏེ་མིད་པ། ཅམ་བ་འགམ་རྒྱ་དང་། མྱིང་བྱ་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་མི་ཡོང་།
འགམ་ལུ་རི་སྤོང་། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལྷུ་བ་མཐའི་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱོད་ལྟོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགམ་བྱེ། འགམ་རྒྱའི་བྱེ་མའམ་རྩམ་པ།
འགམས། འགམ་རྒྱའི་རྩམ་བ་འགམས་ཟེན་པ།
འགལ ① རས་མཐུག་སོ་ཞིག་སྟེ། འཐུམ་བྱེད་དང་། ལུ་ར། རས་མད། ལྷག་ཡོར་སོགས་བཟོ་བྱེད་རས་
ཆ། ② ཁ་ཤས་དང་། ཁ་ཅིག་[མི་འགལ་རེ་འགལ་སྐབས་འགར་མཐོང་རྒྱ་གཏན་ནས་མི་འདུག་
འགལ་ཅན། འགལ་རེའམ་ཁ་ཤས་ཅན།

འགའ་ཞིག །ལ་ལའམ་ཁ་ཅིག །ཡུལ་ལུང་འགའ་ཞིག་ལ་ཐོན་ཁུངས་་་་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད། གནས་
ཚུལ་འགའ་ཞིག་བྱེད་རང་གིས་མཁུན་མདོག་ཁ་པོ་ཡོད།
འགའ་ཡང་། འགའ་ཞིག་གསུམ་ཁ་ཤས་ཀྱང་། རང་དབང་ལ་མི་དགའ་མཁན་མི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན། འཇའ་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱབ་པ་དེ་ལ་གཏོད་སྟོན་འགའ་ཡང་མེད།
འགའ་རེ། ལ་ལའམ་ཁ་ཅིག །མི་འགའ་རེ། ཅ་ལག་འགའ་རེ། དག་པོ་འགའ་རེ་ཕ་མོ་བཞིན་དུ་བློས།
འགའ་ཤས། ལ་ལའམ་ཁ་ཅིག །ཁྱོད་བྱེད་དེར་ལོ་འགའ་ཤས་ཤིག་བསྐྱད་པ། ལག་ཅུལ་ཆ་ཆང་
འགའ་ཤས་ཤིག་ལོབས་པ།
འགའི། མི་ཉག་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་མིང་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འགའི་དང་རྩ་ཡང་ཐེར་སྟོལ་ཡོད།
འགར། འགའ་རུ་ཞེས་པའི་ཆོག་བསྐྱས་པ་སྟེ་ཐེངས་འགའ་རུ་བསྐྱས་ཞེས་པ་ལ་ཐེངས་འགར་
བསྐྱས་ཐེར་བ་ལྟ་བུ།
འགར་འགར་བྱེད། ཀྱང་པ་གཉིས་བསྐྱད་པ་ལ་མིང་གཞན་འགར་འགར་བྱེད། དཔེར་ན། བརྒྱ་འགར་
འགར་བ་ནས་གཅིན་གཏོང་ལྟ་བུལོ། །
འགར་འདུག །རྒྱབ་བཀྱག་དང་ཤིང་ཁྱི་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འདུག་སྐྱངས་ཤིག །འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རོལ་
སྐྱབས་ཡང་ཐེར།
འགར་པོ། [རྟིང་]མིང་རྒྱལ་ཅན།
འགལ། མི་མཐུན་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལ་འགལ་མི་རུང་། འཛིག་རྟེན་ལུགས་དང་མི་
མཐུན་པའི་འགལ་བ་རྣམས་ལ་དགག་པ་རྒྱག་དགོས་ལྟ་བུ།
འགལ་རྒྱུན། རྒྱེན་ངན་བའམ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ཏེ། གཤམས་བྱེད་པའི་བར་ཆད། གས་སྐྱག་སྟེ་པའི་
འགལ་རྒྱུན་སད་མེར་ཐན་པ་དང་། སྟོག་འཆོ་བའི་འགལ་རྒྱུན་ནད་དང་ལུ་གཤེ
འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་བཞི། སྟེ་པའི་བར་ཆད། གནས་པའི་བར་ཆད། མཛེས་པའི་བར་ཆད། བྱུང་
བར་དུ་སྐྱར་པའི་བར་ཆད་དོ། །དེ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་བཞི་བྲལ་ཞེས་བཞེད་དོ། །
འགལ་བྲལ་རྒྱལ་མ། ཉགས་གསལ་བྲལ་བ་སྟོ་བརྒྱད་ལས་རྒྱལ་མ་བཞིའི་ནང་གསེས། ཉགས་དེ་
ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པས་བྲལ་པ། དཔེར་ན། བྲས་པ་ཡིན་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་པས་བྲལ་

བ་ལྟ་བུལོ།

འགལ་བྱུང་བྱིན་ཅི་ལོག། ཉགས་གསལ་བྱུང་བ་སྟོ་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་བ་བཞིའི་ནང་
གསེས། ཉགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ། དཔེར་ན། བྱས་བ་ཡིན་
ན་མི་ཉག་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལྟ་བུལོ།

འགལ་ཆ། འགལ་བའི་ཆ་ཤས་སམ་མི་མཐུན་པའི་ཆ། འགལ་ཆ་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་ཤར་ཆོ། །ས་ལེན་
བྱས་ཟིན་པ་དེ་དང་འགལ་བའི་སྐད་ཆ་དང་བྱ་སྟོང་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཞེས་བ།

འགལ་ཉགས། འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས།

འགལ་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད། སྟན་ངག་གི་ཐ་སྟད། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་
གསལ་བྱའི་ལས་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག། གསལ་བྱེད་གཅིག་གིས་བྱ་བ་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་ནས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག

འགལ་འདྲ། འགལ་བ།

འགལ་འདྲ་སྟག་སྟོང། མི་མཐུན་པ་དང་རྒྱབ་འགལ།

འགལ་འདྲའི་རྒྱན་ཙན། [མངོན]སྟན་བྱ།

འགལ་བ། ① གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོ་ཐ་དད་བ་གཉིས་ལས་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཡ་གྲུལ་ལ་
གནོད་བ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་དོར་བའམ་སྤངས་པ་ལ་གོ། ② [ཐ་མི་དད་པ]མི་མཐུན་པ། ཁྲིམས་
དང་འགལ་བ། ཆིག་ཕྱ་བྱི་འགལ་བ། བྱ་སྟོང་པན་ཚུན་འགལ་བ། ③ ཐ་དད་ཅིང་གཞི་མཐུན་
མི་སྲིད་པ་སྟེ། ཀ་བྱས་གཉིས་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་སོ་སོར་གནས་ཤིང་གཅིག་ཏུ་མི་མཐུན་
པའོ། །པན་ཚུན་བར་གྱི་འགལ་བ་རྣམས་སེལ། །བ་ཤད་ལག་ལེན་འགལ་བ་མེད་པ། གཞན་
གྱི་ཆིག་ལ་འགལ་བ་བཟོད་པ། ④ [མངོན]ས་སྤང་ལོ།

འགལ་བ་ཙན་གྱི་དོན་གཞན་བཏོད་པ། སྟན་ངག་གི་ཐ་སྟད། དོན་གཞན་བཏོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་
གསེས་ཏེ། རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་མི་མཐུན་པའི་དངོས་སོ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བཏོད་ནས། དེ་དང་
འདྲ་བའི་འགལ་བ་ཙན་གྱི་དོན་གཞན་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཏོད་པའི་རྒྱན།

འགལ་བ་ཙན་གྱི་སྤར་བ། སྟན་ངག་གི་ཐ་སྟད། སྤར་བའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྤར་གཞི་

དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྐྱར་གཞི་དཔེ་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མང་པོ་བཀོད་པའི་སྐྱར་
ཆོས་སྐྱ་སྐྱར་རྣམས་སྐྱར་གཞི་དཔེ་ཅན་ལ་ཡོད་ཅིང་མི་འགལ་བ་དང་། སྐྱར་གཞི་དཔེ་ལ་མེད་
ཅིང་འགལ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག

འགལ་བ་གཉིས། ① འགལ་བ་ལ་ལྟོག་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་གཉིས། ② འགལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན། དངོས་འགལ་དང་། བརྒྱད་འགལ་གཉིས།
འགལ་བ་ལྷག་སྟོན། འགལ་འདུ་ལྷག་སྟོན་དང་དོན་གཅིག
འགལ་བ་དང་འགལ་བ། དཔེར་ན། བྱམ་བ་དང་འགལ་བ་དང་འགལ་བ་ནི་བྱམ་བ་དང་མི་འགལ་བ་
ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ། ཐ་དད་གང་ཞིག་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་དེ། འགལ་བའི་མཆན་ཉིད།
དེ་ཡང་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་པན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། དེ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་
མི་སྲིད་པ་སྟེ་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་ཞིག་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ལ་འགལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།
མཆན་གཞི་ནི། ཀ་བྱམ་གཉིས། ཉག་དངོས་གཉིས་ལྟ་བུའོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་ཡོད།
ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་པན་ཚུན་ཐ་དད། ཆོས་དེ་ལོག་ན་ཁྱོད་ལྟོག་པར་ངེས་པ་དེ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཉིས་ལས་ཐ་དད་བྱ་གཅིག་པོ་དེ་ལོག་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ལོས་དེ་ལྟོག་པར་ངེས་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།
མཆན་གཞི་ནི་མེ་དུ་གཉིས་དང་། བྱམ་བ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་སོགས་ལྟ་བུའོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་རྒྱང་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་པོ།

འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ། དངོས་པོ་རང་དང་འགལ་བ་འཕམ། འགལ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། བྱམ་བ་དང་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་བ་ནི་བྱམ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

འགལ་བ་སྟོང་བ། མི་མ་ཐུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ།

འགལ་བ་གསུམ། མི་མ་ཐུན་པར་གནས་པ་གསུམ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། བན་ཚུན་
སྤངས་འགལ། ཆད་མའི་གཞོད་འགལ་དང་གསུམ།

འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་དེ་སྐོར་གྱི་
ཉགས་དེ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
མཐོང་བར་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་གཏན་ཆིགས།

འགལ་བའི་སྐོན་བྱག ། ལྷན་ངག་གི་སྐོན་བཅུའི་ནང་གསེས་བཅུ་པ་ཡུལ་དུས་སེམས་དང་འགལ་
བའི་སྐོན་བྱག་ནི། ༡ ཡུལ་དང་འགལ་བའི་སྐོན། ༢ དུས་དང་འགལ་བའི་སྐོན། ༣ སྐྱུ་ཅལ་དང་
འགལ་བའི་སྐོན། ༤ འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་བའི་སྐོན། ༥ ལུང་དང་འགལ་བའི་སྐོན། ༦ རིགས་པ་དང་
འགལ་བའི་སྐོན།

འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་ཉགས་སྐྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
གས། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་
དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འཇུར། རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འཇུར་བཞིའི་ནང་
གསེས། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མའི་གཞོན་འགལ་ཅན་གྱི་འགལ་བའི་ཁྱབ་
བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་ཐལ་བ་འཕངས་པ་གང་ཞིག་བརྒྱུག་ན་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་རང་
རྒྱད་འཕེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དུམ་པ་ཚོས་ཅན། འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིག་
པ་རང་རྒྱ་ལས་ཕྱི་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འཇུར་གྱིས།
དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་འཛིག་པ་རང་རྒྱ་ལས་ཕྱི་འབྱུང་བའི་འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མིན་ཏེ།
འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱུག་པ་རང་གི་རིགས་གཅིག་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པའོ། །

འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་དམིགས་པའི་ཐལ་འཇུར་གསུམ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་ཐལ་འཇུར་
དགའའི་གས། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འཇུར་དང་། ཁྱབ་བྱེད་
དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འཇུར་དང་། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འཇུར་ཉེ་གསུམ་མོ།

འགལ་བའི་རྒྱན། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བྱད་པར་དང་། རྣམ། བྱ་བ་སོགས་འགལ་ཚོས་

རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་སྟོན་རྒྱ་ཞིག
འགལ་བའི་རྒྱ་དྲུག །འགལ་བའི་རྒྱ་གྱི་ནང་གསེས་རྣམས་གངས་དྲུག་ནི། གཞི་ཐང་དཔའི་བྱ་བ་
འགལ་བ། གཞི་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་འགལ་བ། གཞི་གཅིག་གི་རྩ་ཆོས་དུ་མ་འགལ་བ། གཞི་
གཅིག་གི་ལས་འགལ་བ། སྤར་བའི་འགལ་བ་བཅས་སོ། །

འགལ་བའི་རྟགས་བཞི། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
འགོག་པ། ཆོས་ཆན་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའོ། །

འགལ་བའི་ལྟར་སྤར་ལྟ། སྤང་ཅིག་པ་ཡང་མིན་ལ་གནས་པར་ཡང་དམིགས། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་རུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པར་ཡང་དམིགས། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡང་
ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ཡང་དམིགས། བྱེད་པ་པོ་ཡང་མེད་པ་ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་ཡང་
དམིགས། མཐའ་བཞི་ལས་ཀྱང་མི་སྤྱེ་ལ་བྱེད་པ་དོན་གཞན་ལ་སྟོན་མེད་དུ་འབྱུང་བར་
དམིགས་པའོ། །

འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤར་གི་ནང་གསེས། རྟགས་ཕྱོགས་ལ་བྱུབ་ཅིང་
བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་སྟེ་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ། དཔེར་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་རྟག་
པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས། ① འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དབྱེ་ན།
དགག་རྟགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སྐྱབ་རྟགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ་གཉིས། ② ཕྱོགས་ཆོས་གཏན་
ཆོགས་དགའེ་གས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འབྱུག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམས་གཉིས་
འབྱུག་པའི་རྟགས་བཅས་སོ། །

འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤར། རྟགས་དེ་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱུབ་
ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་ཞུགས་པར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟགས་ལྟར་སྤར།

འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་བཞི། བཛོད་འདོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། འགལ་བ་དངོས་སུ་བཛོད་པ།
དཔེར་ན། མི་རྟག་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། འགལ་བ་འབྲགས་ཀྱིས་

བཟོད་པ། དཔེར་ན། ཉམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་བྱེད་རྣམས་པས་སྟོང་པའི་
བྱིར་ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱི་སྟོན་ནས་འགལ་བ་བཟོད་པ། དཔེར་ན། ཉམ་མཁའ་ཆོས་
ཅན། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་བྱེད་རྣམས་པས་སྟོང་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱི་སྟོན་
ནས་འགལ་བ་བཟོད་པ། དཔེར་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་
བསགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་གྱི་སྟོན་ནས་འགལ་བ་བཟོད་པ།
དཔེར་ན། གཞན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ། དངོས་པོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་འགལ་བའི་གཏན་
ཆོགས་དང་། འབྲས་བྱ་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་དང་། མ་དམིགས་པའི་འགལ་བའི་གཏན་
ཆོགས་ཏེ་གསུམ་མོ།

འགལ་བའི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་དང་། རྟོན་གཉིས་མན་ཚུན་མཚུངས་
ཆོས་འབྲུ་བ་ལ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། གནས་སའི་རྟོན་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་མི་འབྲུ་བའི་སྟོན་ནས་
འགལ་བ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག།

འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་རྟགས་སྟོར་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་
གས། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་
དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འཁྱར་གསུམ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་ཐལ་འཁྱར་དགུའི་
གས། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འཁྱར་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་
པའི་ཐལ་འཁྱར་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འཁྱར་ཏེ་གསུམ་མོ།

འགལ་བའི་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དོན་གྱི་དངོས་
པོ་གང་རུང་ཞིག །དཔེའི་དངོས་པོ་འོས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་། འོས་མིན་གྱི་བྱ་བ་འགལ་བ་
བྱེད་མཁན་གྱི་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞོད་པའི་རྒྱན་ཞིག།

འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་རྟགས་སྒྱུར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
གསལ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། འབྲུ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་སྟེ་བཞི་ལོ། །

འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འཕྱུར་གསུམ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་ཐལ་འཕྱུར་
དགྲའི་གསལ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲུ་བྱེད་དམིགས་པའི་ཐལ་འཕྱུར་དང་། རང་བཞིན་
དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འཕྱུར་དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འཕྱུར་ཉེ་གསུམ་མོ།

འགལ་བའི་ལས་ཅན་གྱི་སྒྱར་བ། སྒྱར་བའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྒྱར་གཞི་དངོས་པོ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྱར་ཆོས་བྲུ་བ་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་འགལ་བ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག
འགལ་བའི་ལྷག་ལྷན། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཆོས་
བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མེད་པར་མ་དེས་པ། དཔེར་
ན། སྒྲེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། ཀྱན་མཁུན་ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲུབ་འདི་བྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་འགལ་བའི་
ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་མོ། །

འགལ་བྱེད། [མཛོན]ལྷགས་པག་ལོ།

འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས། སྒྲུང་དུང་མི་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནང་གསེས།
བསྐྱབ་ཆོས་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། དགག་བྲུ་འགོག་པའམ་མེད་དེས་
སུ་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱུར་བས་འབྲུ་བར་ཞོན་པའི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་
རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱུར་བས་འབྲུ་བར་ཞོན་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་མེ་འབྲས་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་ཆོས་རང་
རྒྱ་མེ་དང་འགལ་བའི་གང་རེག་འགོག་པའམ་མེད་དེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལོ། །

འགལ་འབྲེལ། མི་མཐུན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆུ་དང་མེ་ལྟ་བུ།

འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་བ། དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ།

འགལ་མིན་གྱི་སྐར་བ། སྐར་བའི་རྒྱུ་གི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྐར་བ་ཞི་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་
གཅིག་ལ་སྐར་བ་ཞི་དཔེའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་བ་མང་པོ་བཞོད་པའི་སྐར་ཆོས་སྤྱི་སྐར་ཐམས་
ཅད་སྐར་བ་ཞི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅིང་། མི་འགལ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཞིག་

འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས། འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་ཉགས།

འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ལྷག །སྤང་རུང་གི་འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ལས་ལྷན་ཅིང་
མི་གནས་འགལ་གྱི་ཉགས་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་དང་། འགལ་
འབྲས་དམིགས་པའི་ཉགས་དང་། ཁྲ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་དང་། རྒྱ་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་ཉགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཉགས་དང་། འབྲས་བྱ་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཏེ་དྲག

འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་སྟོར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་ཉགས་སྟོར།

འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ལ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག །ཁྲ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག །རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་
པའི་ཉགས་ཡང་དག །རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དང་གོ

འགལ་ཆབས། འགལ་ཆབས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ནས་ཉེས་ཆད་གཏོང་བ།

འགལ་འཛོལ། ཁྲིམས་འགལ་དང་ནོར་འཁྲལ་ལ་ཟེར།

འགལ་ཁྲ། ཐ་དད་ཅིང་གཞི་མ་སྤུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡ་གྲུལ་གཞོད་བྱ་དེ་འདོར་
བར་གཞོད་བར་བྱེད་པོ་དེ་ལ་འགལ་ཁྲ་འཛོལ།

འགལ་ཁྲ་དམིགས་པ་དྲག །རང་བཞིན་འགལ་དམིགས། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ། རྒྱ་འགལ་
དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས། ཁྲ་བྱེད་
འགལ་དམིགས་སོ། །

འགལ་ཁྲ་དམིགས་པའི་ཉགས། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱི་ནང་གསེས། རྩོད་གཞིའི་སྟེང་
དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ངེས་སུ་སྤྱབ་ཁུས་པའི་སྤྱབ་པ་ཉགས་སུ་སྟོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་

སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་
པ་མེད་དེ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྲབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་དགག་སྐྱ་གང་ཡང་སྦྱར་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དགག་བྱ་བཀག་བཤོ། །

འགལ་གཤགས། མི་མ་ཐུན་པའི་གཤགས། པན་ཚུན་གྲོ་སྒྲེང་གི་འགལ་གཤགས་མང་པོ་རྒྱག་
རེས་བྱེད་པ།

འགས། འགལ་ཞིག་གིས་ཞེས་པའི་ཆོག་བསྐྱས་པའི་རྟགས་ཞིག །འགས་རེས། ཞེས་པའི་འགལ་ཡི་རྗེས་
འཇུག་དང་། རེས་ཀྱི་མིང་གཞི་གཉིས་བསྐྱས་ཏེ་བྱེད་སྐྱ་ཐད་ཀར་སྦྱར་བའི་འབྲི་སྟོལ་ཞིག་ཡིན།
འགྱི། འདུག་དང་དོན་གཅིག །ཡར་ལྟོས་དང་ལྟང་མོ་འདི་འདྲ་འགྱི རྒྱ་ནག་ལ་མི་མང་པོ་འགྱི རི་བན་
ལ་འབྲུལ་ཆ་ཡག་པོ་འགྱི

འགྱིར་པའི་རལ་ཁ། མཁུལ་དུ་དགྱིས་པའི་གོང་དགྱིས་སྟོན་པོ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་
བཀུར་བོན་པོ་ལ་གོང་དགྱིས་སྟོན་པོ་གནང་བ་དང་དབའ་བོ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་གོང་དགྱིས་སྟོན་
པོ་གནང་བ་དེ་བཅོན་པོའི་དུས་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

འགྱིར་དགོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྟོབས་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་གིས་བཏབ། འདེབས་དུས་མ་
གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ལི་ཐང་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འགྱིས་སུག །རྗེ་མས་བཟོས་པའི་ར་དམ་རྩུང་དུའི་མིང་།

འགྱུ་ཟེ་དགོན། གཙང་སྐྱགས་སྒྲ་པ་ཤ་ཆེན་ཞེས་པས་བཏབ་པར་ཟེར། བཏབ་དུས་མ་དེས། གྲུབ་མཐའ་
ས་སྦྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་སྟེ་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འགྱུ་ཡ། གསེར་དང་། དུལ། ཟངས། དག་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་མཛུ་བ་རྒྱན་ཀྱི་མིང་ཡིན།

འགྱུ་རི་དགོན་པ། རྗེ་གས་ཆེན་དགོན་གྱི་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱིས་སྦྱ་དགོན་བཏབ་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་
དྲུག་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་དགོན་པ་བཞེངས། གྲུབ་མཐའ་རྫོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་
བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་མ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འགྱུ་ཅུ་དགོན། འདེབས་མཐན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྫོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་

རང་སྐྱོང་སྐྱོང་ས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འདྲེ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགྲུ་ལྷ། ཤིང་ཤྲག་པས་བཀྲུག་པའི་ཨ་ལོང་གི་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་སྟེ། འཕྲོག་པའི་འབྲི་བཏགས་
སའི་ཐག་གི་སྟེ་ལ་སྦྱར་རྒྱ་ཞིག
འགྲུག། །འགྲུགས་ཀྱི་འབྲི་སྟོལ།
འགྲུགས། ཚུར་དགྲུག་རྒྱའི་དབྲ་དང་སེམས་སོགས་འགྲུགས་བཞིན་པ།
འགྲུགས་རྒྱག་པ། ཆོས་མདངས་འདོན་པ། སྒྲུལ་བྱར་སྤང་འགྲུགས་རྒྱག་པ། ཐེར་མར་འདས་
འགྲུགས་རྒྱག་པ།
འགྲུགས་སྒྲགས། དག་ལས་ཀྱི་སྐབས་དབྲ་བཞེགས་འགྲུགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲགས།
འགྲུགས་སྦྱད། རང་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོང་འགྲུགས།
འགྲུགས་བརྒྱ། འདིར་ཤོག་ཅིག་ཟེར་བའི་བརྒྱ་ལན། ལག་པས་འགྲུགས་བརྒྱ་གཏོང་བ།
འགྲུགས་པ།[ཐ་དད་པ]བཀྲུག་པ། དགྲུག་པ། ལྷག །① སྐར་བའམ་གྲུག་ཏུ་འཇུག་པ། མཚུབ་མོ་
བཀྲུག་ནས་གངས་ཀ་བཅིས། ཤིང་གི་ཡལ་ག་བཀྲུག་སྟེ་བཅད་པ། བཏང་ན་མདའ་དང་བཀྲུག་
ན་གཞུ། ② ཚུར་འཐེན་པ། དམག་མི་འགྲུགས་པ། མཐོན་འགྲུགས་པ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ལྷག་
ཅིག །བྱ་སྒྲུག་ནམས་རང་གི་མདུན་དུ་བཀྲུག་པ།
འགྲུགས་འཕོད། རང་གནས་སུ་སྐྱད་གཏོང་བའམ་ཚུར་སྐྱོང་བ།
འགྲུགས་རྩོ། ཆོས་རྒྱལ་དུས་དཔོན་པའི་ཚུ་རིགས་ཤིག
འགྲུགས་བཞག །ལྷགས་དང་ཤིང་ཐག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཨ་ལོང་རི་དྲགས་དང་གཅན་གཟན་སོགས་
ཀྱིས་མི་མཛོང་བར་བྱས་སྟེ་བསོད་བའམ་བཟུང་བའི་ཡོ་བྱད་ཞིག
འགྲུགས་བཟུང་བཀའ་རྒྱ་འགྲུགས་རྒྱ། གྲོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཉེས་ཅན་པ་འཛིན་བཟུང་བྱ་
དཔོན་པའི་བཀའ་རྒྱ།
འགྲུགས་བཟུང་བཀའ་རྒྱ་གཏོང་བའི་ལས་རིམ། ཉེས་ཅན་འདོགས་གཞི་ཅན་ཞིག་ཚུར་འགྲུགས་
འཛིན་བཟུང་བྱ་རྒྱའི་བཀའ་རྒྱ་གཏོང་བའི་བར་ཀྱི་ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ།
འགྲུགས་བཟུང་ཉེས་ཅན། གྲོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུར་བཀྲུག་འཛིན་བཟུང་གི་བཀའ་རྒྱ་སོག་པའི་

ཉེས་ཅན་པ།

འགྲུམ། དགྲུམ་རྒྱུའི་སྟོག་འགྲུམ་བཞིན་པ་སྟེ། གསོད་བཞིན་པ།
འགྲུམ་པ། [ཐ་མི་དང་པ]གྲུམ་པ། འགྲུམ་པ། འཆི་བ། ཉད་པ་འགྲུམ་པ་ལས་སོས་པ།
འགྲུམ་མི་བསྟོ་བ། [རྫིང]ཤི་མི་རུང་བ་དང་ཤི་མི་འོས་པ།
འགྲུམས་པ། [ཐ་དད་པ]བགྲུམས་པ། དགྲུམ་པ། བྱམས། གསོད་པ། དགྲུ་བོ་འགྲུམས་པ།
འགྲུར་ཞོ། འགྲུར་ཞོ་དང་གཅིག །
འགྲུལ། སྤར་གྱི་གནས་ས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྤར་གྱི་གནས་སའམ་རྣམ་པ་འགྲུར་བའི་དོན་ཏེ། མ་
བསྐྱལ་རང་འགྲུལ། ཤིང་རྩ་བ་འགྲུལ་ན་རྩ་མོ་ཡང་འགྲུལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུལ་སྟོང་
ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་དེ་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།
འགྲུལ་སྟོང་། གཡོ་བ། སྤོང་ཁབ་རྒྱག་དུས་འགྲུལ་སྟོང་མ་ཁྱེད།
འགྲུལ་ཁྲུག་ཁྲུག །འགྲུལ་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག །ཉ་རྒྱུང་མང་པོ་རྒྱུང་དུ་འགྲུལ་ཁྲུག་ཁྲུག་ཁྱེད།
འགྲུལ་ཁྲུག་ཁྲུག་གི་རྣམ་པ། རི་མོའི་ཐོག་ཏུ་འགྲུལ་ཁྲུག་གི་རྣམ་པ་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་འཕྲི་
དགོས་པ་སྟེ། ཉ་རྒྱུང་མང་པོ་རྒྱུང་དུ་འགྲུལ་ཁྲུག་ཁྲུག་ཁྱེད་པ་ལྟ་བུ།
འགྲུལ་རྒྱག །ཁྲོག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དེ་ཕྱི་རྒྱུང་དུ་action bar ཟེད།
འགྲུལ་འགྲུལ། འགྲུལ་སྟོང་། བྲ་དེ་ད་ལྟ་ཤི་མི་འདུག་འགྲུལ་འགྲུལ་ཁྱེད་ཀྱི་འདུག
འགྲུལ་ལྡན། ཁྲོག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དེ་ཕྱི་རྒྱུང་དུ་active ཟེད།
འགྲུལ་ལྡན་ཁ་བྲང་། ཁྲོག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱི་རྒྱུང་དུ་active caption ཟེད།
འགྲུལ་ལྡན་སྟེ་འཁྲུང་། ཁྲོག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱི་རྒྱུང་དུ་active window ཟེད།
འགྲུལ་ལྡན་སྟོང་མཁའ། ཁྲོག་ཁྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྒྲིག་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་active users ཟེད།

འགྲུལ་ལྗེག། །འགྲུལ་བ་དང་འཕར་བ།

འགྲུལ་བ། [ཐ་མི་དང་བ]གཡོ་བ། ལུས་འགྲུལ། སེམས་འགྲུལ། ས་འགྲུལ། ལག་བ་འགྲུལ་བ། མ་
བསྐྱལ་རང་འགྲུལ། མེ་སྒྲིག་ས་ཆེན་པོ་རྒྱག་དུས་ཁང་བའང་འགྲུལ་ཙམ་བྱས་སོང་། རི་རབ་
འགྲུལ་བའི་སྐུལ་ཤིང་། རྒྱ་མཚོ་དགྲུག་བའི་ཐུར་མ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་activity ཟེད།

འགྲུལ་བའི་ཅོག་ངོས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་བའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྐད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་active desktop ཟེད།

འགྲུལ་མེད་མཛེས་ཆ། འགྲུལ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་བའི་མཛེས་ཆར་ཟེད། དཔེར་ན། རི་མོ་དང་།
འཛེམ་བཞོས། རི་རྩ། མེ་ཏོག། །ཤིང་སྒྲ་སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་སྡོངས་དང་དངོས་པོ་
སོགས་ལ་ཟེད།

འགྲུལ་མེར་མེད། འགྲུལ་སྐྱངས་ཤིག། །ས་ཡོམ་བརྒྱབ་བས་ཁང་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུལ་མེར་མེར་བྱེད།
འགྲུལ་ཅ། འཕར་ཅ།

འགྲུལ་འཆར་ཅན། ལས་ཀ་སོགས་ལུས་འགྲུལ་བསྟོན་མི་འདོད་མཁན་དང་། སྤྱིད་ལྷག་ཅན་
སོགས་ཀྱི་དོན།

འགྲུལ་ཡངས་ཅན། ལས་ཀ་སོགས་ལུས་བསྟོན་བྱེད་ཡས་ལ་དགའ་བོ་ཅན།

འགྲུལ་རིས། འདི་ལ་རབ་བཏགས་རི་མོ་ཡང་ཟེར་ཅིང་། རང་ངོས་ནས་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་
བའི་རི་མོ། དཔེར་ན། ཁྱིས་བར་དགའ་བའི་བརྟན་འཕྲིན་ནང་གི་རི་མོ་ལྟ་བུ།

འགྲུལ་ལུང་། མགྲུལ་ལུང་སྟེ་སྟེ། བཅོན་བའི་སྟེ་ལ་གཡོག་རྒྱུའི་ཁྱིམས་ཆས་ཤིག།

འགྲུལ་ཤིག་ཤིག། །འགྲུལ་སྐྱངས་ཀྱི་རྣམ་པ། འབྲུ་སྤྱན་མང་པོ་འགྲུལ་ཤིག་ཤིག་བྱེད།

འགྲུལ་ལྷགས། འགྲུལ་སྟོན་ཀྱི་རུས་ལྷགས།

འགོ་འགྲོས་བྱེད། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ཀྱི་མིང་ཞིག་སྟེ། ལུས་འགྱིང་ཉམས་དང་བཅས་བས་གོམ་བ་དལ་
བྱར་སྒྲོར་བའི་མིང་། དཔེར་ན། མི་དེ་གཟབ་ཆས་སྟོན་ནས་འགོ་འགྲོས་བྱེད་ཅིང་འདུག་ལྟ་བུ།

འགོ་མེ། མ་ནེ་རིང་ནས་ཡར་འགྲུར་པོ་ཅན་ལ་ཟེད། [ཡུལ]ལ་ཁ་ཁ་ཁ་རིང་བྱང་ཆེས་མི་སྟོམས་བ་

འགོ་ལ། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] 'ད་ལྟ་'བ ལྷགས་ལ་ཁལ་བཀལ་བའི་དོན་ཏེ། ཁལ་འགོ་ལ་གྱིན་
ཡོད། ཁལ་འགོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་ལ། ཁལ་འགོ་ལ་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
འགོ་ལ་ཁལ། ཅ་ལག་སོགས་དོས་བཀལ་སའི་ཁལ་ལ་འགོ་ལ་ཁལ་ཞེས་གོ་དགོས།
འགོ་ལ་ཐག། ཁོར་གྱི་ཆིག་པ་ལས་སྤྱད་པའི་ཐག་པ་ཡིན། མིང་གི་ནམ་གངས་རྒྱབ་ཐག
འགོ་ལ་ཟེལ། ཁལ་འགོ་ལ་སའི་ཟེལ།
འགོ་ལ་བ། [ཐ་དད་པ]བཀལ་བ། དགལ་བ། ཁོ་ལ། ① ལྷུ་ལ་བ། ཉེས་ཆད་འགོ་ལ་བ། དུལ་ཁལ་
འགོ་ལ་བ། ཉག་མེད་ཉེས་བཀལ། སྤར་གྱི་ཁལ་ལུལ་འགོ་ལ་ལྷགས་རྩ་མེད་བཟོས་ལ། ② ཉེལ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་ཁུར་སྤྱར་བ། ཉེལ་ལག་གཅིག་ལ་ཆོང་ཐོག་འགོ་ལ་བ། དོ་སྤོ་མ་བཀལ་གོང་
དུ་སྒོ་ཐག་དམ་པོར་སྒྲམས་ཤིག །③ བསྐྱོན་ནས་འཛོག་ལ། ཤིང་གི་ཡལ་གར་གོས་བཀལ་བ།
④ རེ་བ་བྱེད་པའམ་འཆོལ་བ། སྒོ་བཀལ་ནས་བཞག་ལ། ཐོགས་ལ་ཡིད་འགོ་ལ་བ།
འགོ་ལ་གལལ། །ཁལ་འགོ་ལ་སའི་གལལ། །འབྲོག་པའི་དོ་སྤོ་སོགས་འགོ་ལ་སའི་ཁལ་ལ། བཀལ་
ཁལ་ཡང་ཟེར།
འགོ་ལ་རིས། གྲང་དོས་སུ་གཟར་བའི་རི་མོ།
འགོ་ལ་ལུག། ཁལ་འགོ་ལ་སའི་ལུག།
འགོ་ལ་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་བྱ་མྱི་ལོ་༡༧༦༥ལོར་གྲུབ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར་
རམ་མཆན་གཞན་སྒོ་གོས་བཟང་པོ་ཞེས་པས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་འཁྲི་གྲང་བཀལ་བརྒྱད་ཡིན།
ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁལ་ཁྲི་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགོ་ལ་རུ། ཐག་གི་གོང་ཤིང་གི་སྒྲེ་གཉིས་འགོ་ལ་སའི་ལུར་པ་ཡལ་ག་ཅན་ཞིག
འགོ་ ① སྒྱི་ལོ་བྱེད་མེད་ལས་ཆོག་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བ དདོས་རྩས་ཤིག་ལ་དདོས་རྩས་
གཞན་ཞིག་འབྲུར་བའམ་ཤན་ཞུགས་པའི་དོན་ཏེ། གཙང་མ་བྱས་ན་ལུས་ལ་ནད་མི་འགོ་རས་
དཀར་པོ་ལ་ཆོན་དམར་པོ་འགོ་སྒྲ། སྒོག་པར་ཐུག་ན་སྒོག་ཏི་འགོ་ །ངན་པ་འགོགས་ན་སྒོན་
ངན་འགོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② ཐོག་མ་དང་རྩ་བ། གལ་འགོ་ །ལས་འགོ་ །ཆོགས་འདུ་ཆེན་མོའི་འགོ་
ཚུགས་ལ། ལས་དོན་ཆང་མའི་འགོ་ནས་མཐུག་བར་འཐུས་ཤིང་མེད་པ་བྱུང་། སྤྱད་ཆའི་འགོ་

སྒྲོམ་པས་ཏ་ལོ་བ། ཆོས་འགོ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུག་པ་དང་། རྒྱ་འགོ་གངས་རི་ལ་ཐུག་པ།
འགོ་ཁྲིད། ① ལྷ་འཕེན། ② འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན།
འགོ་སྒྲིག་མེད། རྒྱུག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟངས་
ལྟ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་uninitialized ཟེད།
འགོ་གཅོང་། བཅོས་དཀའ་བའི་འགོ་ས་ནད།
འགོ་མཆན། ལྷན་ཞུའི་འགོར་གོང་རིམ་ནས་གསང་བའི་བཀའ་ལན། ཞུ་མོ་འགོ་མཆན།
འགོ་མཐུག། རྩ་མོ་དང་ཅ་བའམ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ། རྒྱུག་པའི་འགོ་མཐུག། ལས་དོན་གལ་
འགངས་ཆེ་ཆུང་ལྡན་ཕྱི་འགོ་མཐུག་མ་ཞོར་བ་བྱེད་དགོས། ཤིང་གི་འགོ་མཐུག་གཉིས་ལ་སྤ་
སྒྲོམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད། སྐད་ཆ་འགོ་མཐུག་བསྟོགས་ནས་བཤད་ན་གོ་བདེ་པོ་མི་ཡོང།
འགོ་མཐུག་བརྒྱད་ལུང་། རྒྱུག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་
སྟངས་ལྟ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་start-stop transmission ཟེད།
འགོ་འཇུག་བ། ① ལས་དོན་གྱི་འགོ་འཇུགས་པ། ② ལས་དོན་གྱི་འགོ་འཛིན་པ། ཆོགས་འདྲའི་འགོ་
འཇུག་མཁན་ལུ་རེད།
འགོ་བརྗོད། ① ཅོམ་ཡིག་གི་ཐོག་མའི་ཤིས་བརྗོད་དམ་ཆིག་རྒྱན། ② གཏམ་གྱི་སྒྲེང་གཞི། གོས་
བསྐྱར་གྱི་དང་པོའི་འགོ་བརྗོད་སྒྲེང་སྐད་ལ་གཞིགས་ན་རྟོག་བྱ་ཆེ་ཅམ་ཡོང་བཅོ་འདུག
འགོ་བརྗོད་སྒྲེང་གཞི། དཔེ་དེབ་ཅོམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གནས་ལུགས་བཀོད་པ།
འགོ་བཏོག། བལ་གྱི་ཅེ་མོ་ཕྱིར་བ་ལྷ་བྱར་བྱུར་བའི་བལ་རིལ།
འགོ་ཐིག། ལྷ་སྤྱ་ནམས་ལ་ཆ་ཆད་གཞུང་ལུགས་ལྷར་ཐིག་རྒྱག་སྐབས། ཐོག་མར་ཆངས་ཐིག་དང་
དེ་ནས་འགོ་ཐིག་རྒྱག་དགོས།
འགོ་ཐུག། ར་འཕྲོད་པ། གཏོང་ཡོང་འགོ་ཐུག་པ། སྐད་ཆ་འགོ་ཐུག་པ།
འགོ་འདོམས། འགོ་ཁྲིད་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་པ།
འགོ་འཕེན། ① རྒྱབས་རོགས་བྱེད་མཁན། ② [མདོན]ཤིང་རྟའི་ཁ་ལོ་བ།
འགོ་ནད། འགོ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ནད།

འགོ་ནན། རྫོང་ཐོག་མ།

འགོ་ལྷ་མ། བལ་གྱིས་བཏགས་པའི་ལྷ་ས་བྱའི་རིགས་ཤིག

འགོ་ཕུ་རི་ཁྲོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་
ལྷ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་དང་འཛོམས་སུ་ཡོད།

འགོ་པ། ལས་ཀའི་འགོ་བྱེད་མཁན། ཆོ་བའི་འགོ་པ། ལས་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ།

འགོ་དཔོན། འགོ་བྱེད་དཔོན་པོ།

འགོ་པ། [ཐ་མི་དང་པ།]གོས་པ། འགོ་པ། ཤན་ཞུགས་པ་དང་། སྐགས་པ་འཇམ་འབྲུང་པ། འགོ་བའི་
ན་ཆ་འགོས་པ། སྐྱོན་འགོས་པ། བོས་པའི་ཉེས་པ།

འགོ་བའི་རིམས། གཞན་ལ་འགོ་བའི་རིམས་ནད་དེ་ནད་གསེས་སུ་དབྱེ་ན་བལ་ནད་དང་། འབྲས་
པ། རྩ་གཟེར། གག་པ། རྫོག་པ། ཆམ་རིམས་བཅས་དྲུག་མཆིས།

འགོ་བའི་ལྷ། མི་སོ་སོར་ལུས་དང་གི་བ་མ་ལྟར་འགྲོགས་ནས་སྐྱོབ་པའི་ལྷ་འཇམ་མི་མིན་གས།

འགོ་བའི་ལྷ་ལ། ལུལ་ལྷ་སྟེ་འཆོ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། སོ་ལྷ་སྟེ་མགོན་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། དག་ལྷ་སྟེ་སྐུ་བས་
བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། མ་ལྷ་སྟེ་ཐོགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། ཐོག་ལྷ་སྟེ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་ལྷོ། རེ་ལྷ་ས་
བསྐྱར་བའི་ཉགས་གང་ཞེན། གཡག་དཀར། ཞང་ཆོན། ཁ་སྐྱང་། བྱད་མེད། རི་དྲགས། ཉིང་རེ་
འཛིན་མི་གསལ་བའོ། །ལུལ་ལྷ། སོ་ལྷ། མོ་ལྷ། དག་ལྷ། ཐོག་ལྷ་བཅས་ལྷོ། །

འགོ་བའི་ལྷ་ལྷའི་མཆོན་ཉགས་ལ། གཡག་དཀར། ཞང་ཆོན། ཁ་སྐྱང་། བྱད་མེད། རི་དྲགས་སོ། །

འགོ་བྱང་། ཆོག་ལྷན་འཇུག་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྦྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་header ཟེར།

འགོ་བྱེད་པ། ① སྟེ་ཁྲིད་བྱེད་པ། ② སྟེ་འཁྲིད་བྱེད་མཁན།

འགོ་བྱེད་པོ། འགོ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན།

འགོ་བྱེད་མི་སྒྲ། སྤྱིར་དམངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་མཁན་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན།

འགོ་མ། ཐོག་མ། དང་པོ།

འགོ་ཙོང་། བྱ་བ་ཐོག་མར་འགོ་ཙོང་གས་པ། འགོ་ཙོང་སྐུལ་ཡིག། ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱའི་

ཐབས་རྒྱུ་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུལ་ལ། གྲོལ་འགོ་ཚུལ་ལ།
འགོ་ཚུལ་བཞིན་ལ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་བྱིན་སྐད་དུ་starting ཟེད།
འགོ་བཅུགས་ལ། བྱ་བའི་སྟེ་ཁྲད་ལ།
འགོ་འཛིན། ① འགོ་ཁྲིད་མ་ཁན། ② བདག་གཉེན།
འགོ་འཇུགས། བྱ་བ་ཐོག་མར་བྱེད་ལ། འགོ་འཇུགས་ལེ་ལུ། ལས་གྲུ་གསར་པའི་འགོ་འཇུགས་ལ།
དེ་བྱིན་སྐད་དུ་start ཟེད།
འགོ་འཇུགས་དགོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དགེ་སྟོང་སྤྱིན་པ་ནོར་བུས་བཏབ།
གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་སྡེ་ས་ཁུལ་སྤྱི་རངས་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགོ་འཇུགས་མཐེབ་གཞུས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་
ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེ་བྱིན་སྐད་དུ་start button ཟེད།
འགོ་འཇུགས་དུས་ཆེད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེ་བྱིན་སྐད་དུ་start at ཟེད།
འགོ་འཇུགས་ནོར་སྟོན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེ་བྱིན་སྐད་དུ་initialization error ཟེད།
འགོ་འཇུགས་བྱ་བ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་བྱིན་སྐད་དུ་start menus ཟེད།
འགོ་ཟེན་ལ། ① ཐོག་མ་ཚུགས་ལ། ② སྟེ་ཟེན་ལ། ལས་གྲུ་སྤྱིའི་འགོ་ཟེན་པ་བྱེད་ལ།
འགོ་ར་དགོན། གསར་སྤྱབ་དར་བྱས་སྤྱིའི་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༧ལོར་མཁའ་ལྷོ་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཛིན་ནས་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་ཡིན།
ད་ལྟ་རྒྱ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འཛམ་བུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགོ་རིམ་ས། འགོ་ས་ནད་ཅིག་

འགོ་རིལ། ① ནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག ། ② བྱིང་མ་སྤྱ་ཏུག་གི་འོག་མའི་སྒྲུལ་བྱ།
འགོ་ལིང་རྒྱས། རྒྱོན་ལིང་གི་ཅེ་མོའི་ཡལ་འདབ་རྒྱས་པ།
འགོ་ལེན་བསྟེན་སྒྲིབ། དཔོན་རིགས་གཞན་དག་གི་མི་སེར་རྣམས་རང་གི་སར་མགོ་བཏགས་ཏུ་
བར་ཡོང་བ་རྣམས་མགོ་བཏགས་ལེན་པ་དང་སྤྱད་སྒྲིབ་བྱས་པ།
འགོ་སློང་། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་startup ཟེད།
འགོ་སློང་སྒྲིག་ཆས། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་boot device ཟེད།
འགོ་སློང་མཐུད་ངོས། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་start interface ཟེད།
འགོ་སློང་བྱ་རིལ། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་startup programs ཡང་ན། engine program ཟེད།
འགོ་སློང་ཞུགས་བྱངས། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་startup parameters ཟེད།
འགོ་བསྐྱངས་པ། རྒྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་started ཟེད།
འགོ་ག ། ① བཀག་གི་ད་ལྟ་བུ། ② བཀོག་གི་ད་ལྟ་བུ།
འགོ་ག་རྒྱུན། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་རྒྱུན།
འགོ་ག་རྒྱུན་སྒྲུ་ཆོག་སྤྱ། གནད་དོན་ཅི་རིགས་ཞིག་བསྐྱབ་པར་འཕྲད་པའི་བར་ཆད་སྒྲུ་ཆོག་སྤྱ།
འགོ་ག་སྟོམས། འགོ་ག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བསྐྱས་ཆོག་སྤྱ།
འགོ་ག་སྟོམས་ཞུགས་སེམས། འཆོ་འདུ་རགས་པ་འགོ་ག་བར་བྱེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་སོ། །
འགོ་ག་ཐབས་བྱལ་བ། བྱ་སྟོན་སོགས་ཅི་རིགས་ལོག་སྟེལ་བར་འགོ་ག་ཐབས་བྱལ་བ།
འགོ་ག་བདེན། འགོ་ག་པའི་བདེན་པའི་བསྐྱས་ཆོག་སྤྱ།

འཕྱོག་བདེན་གྱི་ཆོས་བརྩ་གཉིས། མཚན་ཉིད་གྱི་འཕྱོག་པ། ཟབ་པ། བརྒྱལ་ དོན་དམ་པ། ཡོངས་
སུ་མ་རྫོགས་པ། རྫོགས་པ། རྒྱ་མེད། རྒྱ་བཅས། ལྷག་བཅས། ལྷག་མེད། བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་འཕྱོག་པ་རྣམས་གངས་སོ་བཞི་བཅས་པ།

འཕྱོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། འཕྱོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་དོན་གཅིག
འཕྱོག་བདེན་གྱི་སྤང་བ་བདུན། འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་འཕྱོག་བདེན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་
རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ། ཐེ་ཆོས། འོག་ལྷ། ལྷ་བ་མཆོག་འཛིན་བཅས་བདུན།
འཕྱོག་བདེན་གཉིས། བརྒྱལ་འཕྱོག་བདེན་དང་། དོན་དམ་པའི་འཕྱོག་བདེན་གཉིས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་
པའི་ལམ་གྱིས་ས་སོན་ཉམས་སྤང་པས་འཕྱོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་ས་སོན་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པས་འཕྱོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། སོ་སྤྱེ་ལ་སྤང་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ས་
སོན་དུངས་མ་སྤང་བས་འཕྱོག་བདེན་བཏགས་པ་བ་ལས་མེད།

འཕྱོག་བདེན་བཞི། འཕྱོག་པ། ཞི་བ། གྱུ་རྩེ་པ། དེས་འབྱུང་ངོ་། །
འཕྱོག་རྒྱང་རྒྱང་འབྲེལ། གནད་དོན་ཞིག་ཐོན་ཟེན་པར་རྒྱང་རྟེན་དང་ཐོན་མ་ཟེན་པའི་ཁུལ་དང་མི་ལ་
སྤྱོད་འཕྱོག་བྱ་བ་གཉིས་རྒྱང་དུ་སྤྱེལ་ནས་བཅད་སྤྱད་པ། ཡང་ན་འཕྱོག་རྒྱང་མཉམ་བཟུང་ཞེས་པ།
འཕྱོག་པ། ① [ཐ་དང་པ་]བཀག་པ། དགག་པ། ཁོག་། ② རྒྱ་བཅོད་པ། དབྱ་འཕྱོག་པ། འཕྱོན་
སྤྱོད་འཕྱོག་། ཁ་བཀག་པ། རྒྱག་ཆུ་དེ་བཀག་ཟེན་པ་ཡིན། ལམ་འཕྱོག་པ། ③ ཆོལ་བ། བལ་
ཆོལ་བཀག་པ། བཀོག་པ། དཀོག་པ། ④ འདོན་པ། རྩ་དན་འཕྱོག་པ། སོ་བཀོག་པ། ཅ་བ་
བཀོག་པ། ⑤ སྤྱར་ས་ནས་མར་ལེན་པ། ལྷེབས་རིས་འཕྱོག་པ། ཤིང་ལུན་གྱི་བགས་པ་
འཕྱོག་པར་བྱེད། ⑥ བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བརྩ་བྱུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྟེག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་སྤངས་ཏེ་མི་འབྱུང་བ། ⑦ མཚུངས་པ་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱེལ་སྟེ་འབྲེལ་བ།

འཕྱོག་པ་ཆོས་བཟོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་བརྩ་བྱུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ།
འདོད་པའི་འཕྱོག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་འཕྱོག་བདེན་གྱི་ཆོས་

རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་ཤིང་སྤར་གོས་ས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སྤར་བྱ་སྤངས་བ་མི་སྒྲག་པའི་བཅོད་བ་ཐོབ་པ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིག
འགོག་བ་ཆོས་ཤེས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ།
འགོག་བ་ཆོས་བཅོད་ཀྱི་མཐུག་ཐོག་དུ་སྤར་བྱ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིག།

འགོག་བ་རྗེས་བཅོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ།
ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་འགོག་བཅོད་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་ནས་སྤར་བྱ་སྤངས་
བ་ནི་འགོག་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཅོད་བ་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ཤིག།

འགོག་བ་རྗེས་ཤེས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ།
འགོག་བ་རྗེས་བཅོད་ཀྱི་མཐུག་ཐོག་དུ་ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་སྤར་བྱ་སྤངས་པའི་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས།

འགོག་བ་གཉིས། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་བ།
འགོག་བ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས། རང་གི་སེམས་རྟེན་སྤྱད་ཅིང་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོར་
བ་དང་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཐེངས་
གཅིག་ལ་བསྐལ་བ་མང་པོའི་བར་དུ་གནས་སུབ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དུས་ཡུན་དེར་མི་
ཞིག་གིས་པ་མ་གཉིས་དང་། དག་བཙོམ་པ་བསད་པ་སོགས་མི་དགེ་བཅུ་དང་མཆམས་མེད་
ལྷ་གཉིས་ཀ་བྱས་སྤོང་བ་ཞིག་ཤིན་པ་དཔྱལ་བ་མཐར་མེད་དུ་མི་ལོ་དྲུང་འཆུར་མང་པོར་སྐྱག་
བསྐལ་སྤངས་ཏེ་དཔྱལ་བ་ནས་ཐར་རྗེས་གཞི་ནས་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་བསྐལ་བ་མང་པོར་
དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོད་ཅམ་གྱི་དུས་ཡུན་ཡོད་ཟེར་སྟེ།

འགོག་རྒྱུ། དགག་བྱའི་ཡུལ་མཛའ་ལོ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རུང་བ་ལ། དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་
ཆིག་ཁ་མི་མིན་མེད་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་སྤར་ནས་འགོ་བ་ལ་སོགས་འགོག་པའི་དགག་ཆིག་
ཅན་དེ་ནི་འགོག་རྒྱུ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་མཆོན་བྱ་ནི་

འཕྱོག་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་སྦྱར་དེ་ཡང་སྐབས་འགར་ཞིག་ཏུ་སྦྱར་དག་མཛེས་པར་བྱེད་
 པས་འདིར་རྒྱན་བྱ་བ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་
 གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན་དགག་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་
 པས་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ན། འཕྱོག་པའི་རྒྱན་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསར་དུ་སྦྱོས་ཆོག་
 བོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འཕྱོག་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྡུས་པར། ཆོག་སྦྱོར་གང་
 ཞིག་དོན་གཅིག་དགག་པའི་འཕགས་ལས་གཅིག་ཤོས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་དག་སྟེ་འཕྱོག་རྒྱན་
 གྱི་མཚན་ཉིད།

འཕྱོག་རྒྱན་ཉིད་གསུམ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསལ་བྱུག་པ་འཕྱོག་པའི་རྒྱན་ནི། བསྐྱབ་
 བྱའི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དགག་བྱར་བྱས་ནས་དེ་སྦྱབ་ཏུ་མི་འཇུག་པར་འཕྱོག་ཐབས་
 བཟོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསལ་རྣམ་གངས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་ནི། ༡ བྱང་བ་འཕྱོག་པ།
 ༢ མདོན་འགྱུར་འཕྱོག་པ། ༣ འགྱུར་འགྱུར་འཕྱོག་པ། ༤ ཆོས་འཕྱོག་པ། ༥ ཆོས་ཅན་འཕྱོག་
 པ། ༦ རྒྱ་འཕྱོག་པ། ༧ འབྲས་བྱ་འཕྱོག་པ། ༨ རྩེས་གནང་གིས་འཕྱོག་པ། ༩ དབང་གིས་
 འཕྱོག་པ། ༡༠ མ་གུས་པས་འཕྱོག་པ། ༡༡ ཤིས་བཟོད་གྱིས་འཕྱོག་པ། ༡༢ རྩལ་མོས་འཕྱོག་
 པ། ༡༣ རྩོགས་གྱིས་འཕྱོག་པ། ༡༤ འབད་པས་འཕྱོག་པ། ༡༥ གཞན་དབང་གིས་འཕྱོག་པ།
 ༡༦ ཐབས་གྱིས་འཕྱོག་པ། ༡༧ ཁྲི་བས་འཕྱོག་པ། ༡༨ རྩུང་ན་གྱིས་འཕྱོག་པ། ༡༩ འགྱོད་
 པས་འཕྱོག་པ། ༢༠ རེ་ཆོས་གྱིས་འཕྱོག་པ། ༢༡ སྦྱར་བས་འཕྱོག་པ། ༢༢ དོན་གཞན་གྱིས་
 འཕྱོག་པ། ༢༣ རྒྱ་ཡིས་འཕྱོག་པ་བཅས་སོ། །

འཕྱོག་པའི་སྟོམས་འཇུག །ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤིས་རགས་པ་འཕྱོག་པར་བྱེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་བྱེད་བསྐྱོད་
 པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འདྲ་ཤིས་སྟོན་བྱ་བཏང་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་པའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། བརྟན་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་
 འཕྱོག་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་འཕྱོག་པ། སྟོམས་འཇུག་དགྲའི་མཐར་གནས་གྱི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་ནོ། །འཕྱོག་པའི་རྒྱན།

འཕྱོག་པའི་ཕྱོག་པ་ཅན། ཕྱོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་དང་དོན་གཉིས་ཁྱད་
ཆོས་འགྲའའཁྱིག་གིས་མཚུངས་ཀྱང་། དཔེ་སྟོན་གཅིག་གིས་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་ལས་
འཕྱོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག

འཕྱོག་པའི་བདེན་པ། བདེན་པ་བཞིའི་ནང་གསེས། རང་རྒྱུ་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་ཀྱན་འབྱུང་
ལས་ཉོན་གཏན་དུ་མི་སྤྱེ་བར་བྱས་ཏེ་སྤངས་པ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྒྱུ་འབྲས་རྒྱན་ཆད་པའི་འཕྱོག་
པ་ནི་ནད་མེད་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་གཟེགས་རོར་མི་བསྐྱ་
བས་འཕྱོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ།

འཕྱོག་པའི་བདེན་པ་ལ་འདམས་པའི་གདམས་དག། ཁྲོ་བྱར་བྲི་བལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་གཟུགས་ནས་བྱང་
རྒྱལ་བར་གྱི་སྟོན་པ་དང་བལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཆོག
འཕྱོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི། བདེན་བཞི་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱལ་གྱི་ནང་ཆན་ཞིག་སྟེ། ཉོན་མོངས་
པ་དང་སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་སྤངས་ཏེ་མི་འབྱུང་བས་འཕྱོག་པ་དང་། སྤྲིག་བསྐྱལ་ཅེ་ཡང་མི་
འབྱུང་བས་ཞི་བ་དང་། ཕྱིས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་དུ་སྤྱེ་ཞིང་སྤྲིག་བསྐྱལ་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་
བས་ཀྱལ་ནས་ལ། འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཏེ་སྤང་འདས་ཀྱི་གནས་བདེ་བར་ཕྱིན་པས་ངེས་འབྱུང་
བཅས་བཞིའོ།

འཕྱོག་པའི་རྣམ་ཐར། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། སེམས་སེམས་བྱུང་ཏེ་བར་ཞི་བར་གནས་
པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་རགས་པ་འཕྱོག་པའི་རྣམ་ཐར་རོ།

འཕྱོག་པའི་ཅུ། ལུས་རྩ་ཞིག་གི་མིང་།

འཕྱོག་པའི་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགག་བྱ་དཔེའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་དཔེ་ཅན་དེས། འཕྱོག་བྱེད་རང་གི་བྱ་བ་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པས་
གཟུགས་སུ་བྱས་པའི་ཆོས་དེ་དངོས་གནས་མིན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག

འཕྱོག་སྒྲུབ། ཉན་སོགས་མ་ན་བའི་སྟོན་དུ་འཕྱོག་པའི་སྒྲུབ། དཔེར་ན་མཆིན་ནད་འཕྱོག་སྒྲུབ་ལྟ་བུ།

འཕྱོག་རགས། རྒྱུ་འཕྱོག་པའི་རགས།

འཕྱོག་སྤང་། ① དོགས་ཐོན་བྱས་ནས་བསྤང་བའི་བྱ་བའི་མིང་། ② དགས་ཚུར་གྲོལ་བྱས་པ་པར་

རྒྱལ་གྱི་དམག་དོན་གྱི་མིང་སྟེ། མཐར་མཇུག་ལོག་སྐྱབ་གྱི་བྱ་བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
ལོག་སྐྱབ་བྱ་ལུལ། ལོག་གྲོལ་སྐྱབ་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུའི་ལུལ།
ལོག་སྐྱབ་ལས་དོན། ཉག་ཏུ་དབྱ་རྒྱུ་གཅན་གཅན་སོགས་ཀྱི་གཞོན་སྐྱོན་ལོག་སྐྱབ་བྱ་རྒྱུའི་
སྐྱོར་གྱི་ལས་དོན།
ལོག་སྐྱབ་ཤིང་ནགས། བྱེ་མ་དང་རྒྱུང་འཕུབ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་བ་ལོག་ཆེད་དུ་བཙུགས་པའི་
ཤིང་ནགས།
ལོང་། ཐར་བའི་དོན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལས་སུ་ཡང་ལོང་མི་བྱལ། ཉེས་ཅན་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་ཁྲིམས་ལས་ལོང་དཀའ་ལྟ་བུ།
ལོང་ཐོད། གདོན་འཕྲེ་རྒྱུང་རིང་དུ་བྱད་བ་ལྟ་བུ་བྱས་པ།
ལོང་པོ། རང་གི་ཚོས་ཁྱེ་སའི་རྒྱ་མ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་མི་དེ་ལི་རྗེས་གདོན་འཕྲེར་སྐྱེས་པ་དེའི་
མིང་ལ་ལོང་པོ་ཟེས།
ལོང་པོ་སྐྱོན་དགུ། དབུས་སུ་ཤེལ་གོང་དཀར་པོ། ཤར་དུ་དཀར་པོ་མི་གཅིག། ཤར་སྐྱོར་གཟའ་ཐེའུ་
དམར་པོ། ལྷོའི་བྱེ་བ་རྒྱུང་རིང་། ལྷོ་རུབ་ཀྱི་གནམ་ཐེའུ་དཀར་པོ། རུབ་ཀྱི་ཡམས་ཤུད་དམར་པོ།
རུབ་བྱང་གི་ས་ཐེའུ་ནག་པོ། བྱང་གི་ཁུ་ལེ་ལག་དགུ། བྱང་ཤར་གྱི་བར་ཐེའུ་ཁུ་པོ་དགུ།
ལོང་པོ་ཨར་གཏད། ལོང་པོ་སོགས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རྩ་འཛིན་མས་སྟོང་ཉིད་ངང་རྒྱས་བཏབ་ཏེ་
མནན་བ་བྱེད་པའི་ཚོ་གཞིག་གི་མིང་།
ལོང་བ། [རྟིང] ① ལུས་བ་དང་། ཞེད་བ། སྐྱག་བ། ཟེལ་གྱིས་ཤོན་བ། སེམས་མི་ལོང་བ། ཚ་
ཟེར་གྱི་རྒྱས་བར་མི་ལོང་བ། ② འགལ་བ། བཅན་པོའི་ཁྲིམས་ལས་ལོང་བར་སུ་ཡིས་རྒྱས།
③ འགན་བ། ཉི་རྒྱའི་འོད་དང་ལོང་བར་རྒྱས་བ། ④ སྐད་བ། ⑤ འདའ་བའམ་ཐལ་ཆེ་བ།
གངས་ཚད་ལས་ལོང་བ། ⑥ ཐར་བ། རྒྱ་རྩི་ལས་ལོང་བ།
ལོངས། རི་དྲགས་རྒྱ་རྩི་ལས་ལོངས་ནས་བྱོས། རྒྱ་རྩི་ལས་ལོངས་པའི་རི་དྲགས་ཞེས་བ་ལྟ་
བུ། ཐལ་ཆེ་བའམ་ཚད་ལས་འདས་པའི་དོན་ཏེ། གངས་ཚད་ལས་ལོངས་བ། ཐས་ཚད་ལས་
ལོངས་བ་ཟེམ་རུང་།

འགྲོངས་ཅིང་སོང་། ཕྱོགས་གཞན་དུ་མ་གཡོལ་བར་ཐད་ཀར་འགྲོངས་ནས་སོང་བ།
འགྲོངས་ཅུས་པ། འགན་ཁུར་ཅུས་པའི་དོན།
འགོད། བཀོད་གྱིད་ལྟ་བུ། འགོད་ཐོ་ཟེན་ཟིན། འགོད་པ། དཀོད་པ། ཁོད། ① འཛོག་པ། འགྲོ་སའི་
གཞུང་ལམ་དུ་བཀོད་པ། སེམས་ཅན་ནམས་བདེ་སྦྱིད་གྱི་སར་འགོད་པ། བཀོད་འཆུག། ② འཕྲི་
བ། ཆིངས་ཡིག་ལ་མིང་རྟགས་འགོད་པ། དོན་གནད་ཆང་མ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པ། ཡར་རྒྱས་
གཏོང་བའི་འཆར་གཞི་འགོད་པ། གསར་འགྱུར་ནམས་ཆགས་པར་གྱི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད་པ།
འགོད་པ་བཞི། ཐེག་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བདེན་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། དེག་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།
ཆོས་ལ་འགོད་པ་བཅས་བཞི་པོ། །
འགོད་འབྲུལ་ཞུ་ཕྱོགས་སྒོར། ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ནས་གོང་རིམ་ལ་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཁྱེད་ཕྱོགས་སྒོར།
འགོམ། ཅུམ་པ་ཕྱེ་མ་ཁ་ནང་དུ་སྒྲུགས་ནས་ཐ་བ་ལ་འགོམ་ཟེར། ཆན་པོས་ཅུམ་པ་འགོམ་ན་རྒྱུང་
ནད་ལ་མན།
འགོམ་དགོན་གསར། མིང་གཞན་ཆོས་འཁོར་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་པག་
སྤྱི་ལོ་༡༦༡༡ལོར་བཏབ། འདེབས་མཁན་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནག་ཁུ་ས་ཁུལ་འབྲི་རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགོམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ཆན་པོས་ཅུམ་པ་འགོམ་ན་གཟུགས་པོ་ལ་མན།
འགོམས། ཅུམ་པ་འགོམ་པའི་སྐུལ་ཆིག་
འགོར། ཅུས་ཆོད་འགོར་འགྲུངས་ཕྱིན་པ། ཡུན་རིང་པོར་འགོར་སོང་།
འགོར་སྒྲོན། འགྲུངས་འགས་ནས་བྱུང་བའི་འཐུས་ཤོར།
འགོར་འགྲུངས། ཅུས་ཆོད་དང་ལས་ཀ་སོགས་ཕྱི་འགྲུངས།
འགོར་འགྲུངས་བརྗོད་ཆིག། ཁྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དེའི་སྐད་དུ་delay statement ཟེར།
འགོར་པོ། ཅུས་ཆོད་མཁྱོགས་པོ་མ་ཡིན་པ།
འགོར་བ། [ཐ་མི་དད་པ]ཡུན་རིང་སོགས་པ། ཁ་སང་མངགས་པའི་མི་དེ་ཡུན་རིང་འགོར་སོང་།

ལམ་དུ་འགོར་ནས་དུས་ཐོག་ཏུ་སླེབས་མ་ཐུབ་པ།
འགོར་གཞི། འགོར་བའི་རྒྱུ་ན། ལམ་ཐག་ཉེ་པོ་ཞིག་ལ་དེ་ཙམ་འགོར་གཞི་ག་རེ་བྱུང་ངམ།
འགོལ་ས། དཔེན་སའམ་དཔེན་གནས།
འགོས། ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཁོངས་འབྱོངས་རྒྱས་རྫོང་གི་ས་ཁུལ་འཆིང་ང་ཟེར་བར་བྱུང་བའི་སྤར་བོད་
ཀྱི་རིགས་རུས་ཤིག །དེ་ལས་འགོས་ཆོས་འབྱུང་དང་འགོས་གཞོན་རུ་དཔལ་ཞེས་བའི་ལོ་རྒྱུ་
བ་ཆེན་པོ་རྣམས་བྱོན།
འགོས་ཁྱི་བཟང་ཡབ་ལྷག །(ཁྱི་སྤོང་ལྗེ་འུ་བཙན་གྱི་སྤིང་སྤོང་དུས་སྐབས། ལྷི་ལོ་755-780 བར།)
བོད་རྒྱལ་སོ་བརྒྱད་པ་ཁྱི་སྤོང་ལྗེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ཆོན་ཆེན་ཞིག །འདིས་བསད་པ་སྤོང་གི་
ཞལ་ལྗེ་དང་། མས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྗེ་སོགས་བྱང་བུ་ཆ་དགྲར་གྲགས་པའི་དམངས་ཁྲིམས་
དོན་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཐོག་མར་གཏན་ལ་པབ་པས། འབྲུལ་ཆོན་མཛེངས་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་
བྲག་པ་ཡིན།
འགོས་དང་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ། འགོས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་དང་སྐབས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་བཟུང་བྱེད་
པའི་ཡུལ། འདི་རུས་རྒྱུད་ཆོ་བ་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ལ་གོ་རྒྱུ་བར་ཆོན་པོ་འགོས་དང་སྐབས་ཀྱིས་སྐར་
བདག་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་གོ་དགོས།
འགོས་ནད། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མཆེད་པའི་ནད།
འགོས་པ། འགོ་བའི་འདས་པའི་འབྲི་སྒོལ་གཞན་ཞིག
འགོས་ལུགས། གསང་འདུས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་ཆ་ཆར་བ་འགོས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྲག་པ་ལྷས་བཙས་
ལ་མངའ་བ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་བཤད་སྒོལ་ལ་འགོས་ལུགས་ཞེས་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་
འཕགས་ལུགས་ཡིན།
འགོས་ལོ་རྒྱུ་བ། འགོས་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན།
འགོས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཁྲག་པ་ལྷས་བཙས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མཆེན་སྟོན་གྲགས་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།
འདིའི་འཁྲུངས་ལོ་དང་གཤེགས་ལོ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་འཁོད་པ་མ་མཐོང་
ཡང་། རོ་བོ་རྩེ་ཨ་ཏི་ཤེ་ཤོ་བ་མ་ཡིན་པས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན་པ་ནི་དེ་ལས་

གསལ་བར་ཤེས། འཁྲུངས་ཡུལ་གཅིང་རྟ་ནག་ཕུའི་ཁྲག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ས་ཆར་འབྲུལ་སྒོན་
མཛེངས་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡལ་ལྷག་གི་རིགས་སུ་འཁྲུངས།
འགོས་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་འབྲུག་ བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་བ་ཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་རིགས་ལོ་རྒྱ་བ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་འདིས་མདོ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་གསུམ་པ་ལས་འཕགས་པ་གོ་ཆའི་བཀོད་པ་
བསྟན་པ་ཞེས་བ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་
གྱི་གསུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པ། མཛེངས་སྒྲུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་སོགས་མདོ་སྡེ་ཁག་མང་རྒྱ་ཡིག་
ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཅིང་། བོད་ཡིག་གི་མདོ་སྡེ་ཁག་མང་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་མ་ཟད།
རྒྱ་བོད་གྱི་ས་མཆོམས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་དམ་ཆོས་འཆད་རྩིས་གྱི་
འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་གནང་ཡོད།

འགོས་ལོ་རྒྱ་བ་གཞོན་ཏུ་དཔལ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྤེལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༥ལོར་ཡལ་འགོས་སྟོན་
འབྲུང་གནས་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་སྤྱིད་ཐར་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་སྟོན་ཁ་འབྱོངས་རྒྱལ་ཁལ་བ་རའི་ཁོང་
ནག་མེ་དགུ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེར་སྐུ་འཁྲུངས། ཁྲིམ་ཆང་དེ་ལ་སྲས་ལྷ་དང་སྲས་མོ་གསུམ་
འཁྲུངས་པའི་གསུམ་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་དགུ་བར་སྐྱོན་གཡས་མཁན་པོ་སངས་རྒྱལ་དཔལ་བའི་
བྱང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་དར་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ནས་སྟོན་འཇུག་སོགས་གསན།
དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཉེར་གསུམ་བར་ཅིད་ཐང་མཁན་པོ་བསམ་བཟང་པ་ལས་ཆང་མ་རྣམ་
འབྲེལ། སྟོན་པ་ཤུག་པ་ལས་པར་བྱིན་དང་བྱམས་ཆེན་སྡེ་ལྷ། འཕན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་
ལས་དབུ་མ་རིག་ཆོགས་བྲུག་དང་། སྟོར་མོ་ལུང་དུ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་དོན་བྱལ་ལས་
མདོན་པ་གོང་ལོག། རྒྱལ་བ་ཀུམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷ་རོ་ཆོས་
བྲུག། གྲུང་སྤང་ཆོས་རྗེ་མཛེས་པ་དཔལ་ལས་བདེ་མཆོག་གི་སྟོར་ལ་སོགས་པ་གསན། དགུང་
ལོ་ཉིང་བཞི་བའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༥ལོར་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་། སྤང་ཆེན་པ་ཤུག་ལྷི་དང་།
སྐྱོན་སྡེ་རིན་ཆེན་འཕེལ། འདས་པ་ཀུན་མཁྲིན། མཁན་ཆེན་བྲལ་བ་ཤེས་རབ། བྲལ་ཆེན་བསོད་
ནམས་བསོད་ནམས་སྒོ་བྲོས། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་པ། རོག་གི་གདུང་རྒྱུད་སྤུང་པ་དཔལ་པ།
བཟང་པ་སྒོ་བྲོས་རྒྱ་མཆོ། ལྷ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་མ། དམར་སྟོན་རྒྱལ་མཆོན་འོད་ཟེར་སོགས་

སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྐགས་ཀྱི་ཆོས་
 རྒྱུ་མང་པོ་ཞུས། གཞན་ཡང་རྟན་གཞི་ཆོས་རྒྱུ་མང་པོ་དང་། རྟོག་སྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
 བས་སྟེང་མའི་ཆོས་རྒྱུ་མང་པོ་དང་། རོང་སྟོན་གྲུ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བྱང་བས་ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུ་
 རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་ཞུ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་བས་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་རྒྱུ་རྟམས་
 གསལ། རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ། ཤངས་པ་ཀྱན་མཁེན་དང་། སྐྱུང་ཆེན་པ་གྲུ་ཤྱའི་བྱང་བས་
 དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་སྐར་ཅིས་དང་བཅས་པ། སྐར་ཐང་ལོ་རྒྱུ་ཤྱའི་བྱང་བས་སྐར་རིག་
 པའི་རྒྱུ་གསལ། སྐར་གཞིན་བྱའི་དུས་ནས་སྐར་མཐོན་པོར་མ་ལེབས་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་ལྷུར་ཤོག་
 བྱ་མཁེན་ཆད་མ་བཅོ་ལྔ་རེ་ཆགས་མེད་སྟོ་འཛིན་གནད་ཐུབ་པ་དང་། ཆོས་གང་གསལ་པ་དང་།
 གཟེགས་པ་རྟམས་ཐངས་རེ་རེ་ལ་ཁོར་དུ་རྒྱུད་ཐུབ་པའི་མཁེན་རབ་ཀྱི་ཅལ་ཆེན་པོ་མངལ་
 དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ལོར་རྒྱ་གར་གྱི་པཌྲིཏ་ནགས་
 ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། བཞེན་དཔེ་སྐད་བསྐྱུར་ཡང་
 གནད། བཞེན་གྱིས་དེར་སང་འཛམ་གླིང་ན་ཀྱུ་མ་རྩ་ཤྱི་ལས་མཁས་པ་ངས་མ་མཐོང་ཞེས་
 བསྐྱེད་བཞེད་ཆད་མེད་པ་མཛད། གསུང་རྩོམ་བསྟོམས་པ་དུ་སྟེ་བརྒྱུ་ཅམ་ཡོད་པ་ལས་གྲགས་
 ཆེ་བ་ནི། [དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་] དང་། [ཅིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་སེལ་] དང་། [དུས་
 འཁོར་དཀའ་འགྲེལ།] དང་། [འབྲེལ་འཁོར་བརྒྱ་གཅིག་གི་རྟམ་བཤུག་] དང་། [རྒྱུད་རྒྱ་མའི་
 འགྲེལ་ཆེན་] དང་། [མདོ་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་] དང་། [དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་]སོགས་ཡོད། དེ་
 ལས་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་ནི་དགྲུང་ལོ་གྲུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་མེ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༦ལོར་
 བཅུམས། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧ལོར་སྐྱེད་པ་ལྟེན་གྱི་རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ལྷགས་སྐང་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༤༡ལོར་སྐྱེད་པ་ལྟེན།

འགྲུ་རོ། རྒྱག་གཡལ་ཡུལ་སྐད་དེ། སིངས་པོ་དང་དོན་གཅིག
 འགྲུག། བྱེ་བརྒྱུ་ཤོར་པའི་བྱེ་བོ་ཆེའི་མིང་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དུ་ཉུག་ཟེར།
 འགྲུང་བ། [ཐམ་དད་པ་]འགྲུངས་པ། འགྲུང་བ། ཕྱི་རྒྱུར་བྱེད་པ་དང་དུས་ལས་འདའ་བ། རྒྱ་ཆོད་
 གཅིག་ལས་མི་འགྲུང་བར་འགྲུབ་པའི་ལས་དེ་ཉིན་གཅིག་གི་བར་དུ་འགྲུངས་སོང་། དུས་ལྟར་

རིང་པོ་མི་འགྲང་བར་ལེགས་པར་སྦྱབ་སྐྱབ་ཡོང་།
འགྲངས་གཙོད་དུས་ཚད། ཁྲིམས་ཚད་འགྲངས་གཙོད་བྱས་པའི་ཡུན་ཚད།
འགྲངས་ཚད། ཁྲིམ་བྱན་དུས་ཚོད་ལས་འགྲངས་པའི་ཉེས་ཚད། སྤྱིར་བཏང་དུ་ཉིན་བཞིན་རེ་ལྷུར་
གཏོང་བ་རེད།
འགྲངས་པ། འགྲང་བའི་འདས་པ་སྟེ། ཉན་བྱང་ན་མ་འགྲངས་པར་སྦྱན་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཞེས་པ།
འགྲུམ། ལྷ་མོ་མ་ཐུར་དུ་བབས་པའི་དོན་ཏེ། ལྷ་མ་ཐུར་ལ་འགྲུམ། མེ་ལ་ལ་འབར་ལྷ་བྱ། མི་དེའི་
འབད་བཅོན་རྒྱན་ཚད་མེད་པ་རྒྱ་འགྲུམ་པ་འབྲུ་པོ་ཞིག་རེད།
འགྲུ། ཡུལ་ལ་འཛེགས་པའི་དོན། སྤྱ་གྲུ་པ་མའི་པང་ལ་འགྲུར་ཞིང་འདུག །སང་ཉིན་རི་འགོར་
འགྲུར་ནས་ལྷན་མོ་ལྷ་སར་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། ཅན་པོ་ལ་ལ་འགྲུར་དུས་རྒྱ་བྱ་བྱ། ཅན་མོ་མ་ཐུ་ལ་
འགྲོ་དུས་རྒྱ་བྱ་བྱ་བྱ་ལྷ་བྱ།
འགྲུར་འགྲུ། བརྟན་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པ། མེམས་བརྟན་འགྲུར་འགྲུར་མེད་པ།
འགྲིག །ཤིང་སྤོང་དང་རྩ་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱུང་བའི་འབྲུར་བག་ཅན་གྱི་སྦྱིན་ཞིག །འགྲིག་ལྷ་མ།
འགྲིག་མདོང་། འགྲིག་འཁོར།
འགྲིག་སྦྱིན། ལྷ་ལྷས་དང་ཆེ་ཁྲིའི་འཁོར་ལོའི་སྤྱ་ལྷན་བཅོ་བ་སོགས་བཞོལ་ས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་
ཞིག་ཡིན། འགྲིག་སྤོང་ནི་སྤར་པ་ཞི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་དུ་འབྲུ་ཡོད།
འགྲིག་སྦྱང། འགྲིག་ལས་བཅོས་པའི་སྦྱང་པ།
འགྲིག་སྦྱང་འཐེན་ཐབས། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྦྱང་ཅིག་སྟེ། དཔྱེན་སྦྱང་དུ་rubber-banding ཟེད།
འགྲིག་ཁེབས། ལོ་ཏྲག་དང་སྟོ་ཆལ་སོགས་འོས་འཚམ་གྱི་ཐོད་ཚད་དང་བཞུག་ཚན་ལོག་འཚར་
བར་པན་པའི་ས་ངོས་སྤྱ་བཀའ་བྱེད་ཀྱི་ཞིང་སྦྱོང་འགྲིག་བཅོས་ཁེབས་གཡོགས་ལ་ཟེད།
འགྲིག་ཐག་ཅན་གྱི་བྲུབ་སྦྱང། རློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྦྱོང་ཐ་སྦྱང་ཅིག་སྟེ། དཔྱེན་སྦྱང་དུ་rubberbanding ཟེད།
འགྲིག་བྱེ་རིལ། མངར་ཆར་འགྲིག་རྒྱུ་བསྐྱེས་པའི་བྱེ་རིལ།

འགྲིག་ཤོག། འགྲིག་ལས་བཅོས་པ་ཤོག་བྱ་ལྟར་སྤབ་བའི་རྒྱ་ཆས་དཔེར་ན་འགྲིག་ཤོག་གི་ལྷག་
མ་དང་འགྲིག་ཤོག་གི་གདན་གཞི་ལྟར་བྱ།

འགྲིང་། ① [རྒྱན་ཆོག] བརྗེད་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་བའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། ལུས་འགྲིང་སྟབས་
སུ་འབྲེང་བ། ལུས་ལ་འགྲིང་བག་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② བརྗེད་ཆགས་པ་དང་ང་རྒྱལ་
བའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་དོན་ཏེ། ལུས་འགྲིང་ནས་འདུག། སེང་གོ་གངས་ནས་འགྲིང་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགྲིང་འགྲིང་། གྲོག་གྲོག་ཆ་ལོ་དང་དོན་གཅིག་། དཔེར་ན། མི་དེ་འགྲིང་འགྲིང་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཆོ་
ལ་ཁ་གྲག་གི་མི་འདུག་ལྟ་བུ། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་མི་ལ་གོ་གནས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཐོབ་ན་གྲོག་
གྲོག་འགྲིང་འགྲིང་ཆེན་པོར་བྱེད་ཅིང་རེད།

འགྲིང་འགྲོས། ཉམས་ཆེན་པོའི་གོམ་པ་སྟོ་སྟངས།

འགྲིང་སྒང་། ཉམས་ཆེན་པོ་སྟོན་ནས་སྟོད་པ། བླུང་གཡག་དེ་འགྲིང་བསྒང་ནས་སྟོད་འདུག།

འགྲིང་འཆམ། གར་འཆམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག།

འགྲིང་ཉམས། ① མཛེས་པ་དང་། དཔེར་བའི་རྣམ་འགྲུར། ② ཉམས་ཆེན་པོའི་རྣམ་འགྲུར། གླང་
ཁན་ལྟར་འགྲིང་ཉམས་ཆེ་ལ་བྱེ་བ་ལྟར་སྟོ་ཁོག་ཅུང་བ།

འགྲིང་ཉམས་བསྟན་པ། ① ལུས་ཀྱིས་འགྲིང་སྟབས་བྱེད་པ། ② སེམས་ཀྱིས་ཁེངས་ཉམས་བསྟན་པ།

འགྲིང་སྟབས། ① སྟེག་པའི་རྣམ་འགྲུར། ② ཆེ་ཉམས།

འགྲིང་བ། འགྲིང་བའི་མིང་རྒྱུད།

འགྲིང་བག། ① ལུས་ཀྱི་ཆེ་ཉམས། ② སྟེག་པའི་རྣམ་འགྲུར།

འགྲིང་ཚུལ། ① ཆེ་ཉམས། ② སྟེག་ཉམས།

འགྲིངས་པ། བསགས་པ་དང་སྤངས་པའི་དོན་ཏེ། མ་ཞུ་བ་སོགས་ཁོག་ནད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡར་སྐྱག་
པ་དང་། མར་བཤལ་བ་སོགས་མི་བྱབ་པ་ལོ་བ་ཉེས་མེར་ན་བའི་དོན་དང་། མའི་སྐབས་ནག་
གར་ལོ་སྤར་ནས་བྱིར་འཕྲེན་དཀའ་བའི་དོན་ལ་འདུག་པས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་གོ་དགོས་པ་ཞེས་
སྟེ། དེ་ཅུང་མར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཕྲོན་ཚུགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་མིང་།

ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། འགྲིངས་པ་བཤལ་སྒྲིག་མི་བྱལ་བའི། ཞེས་དང་། གོང་སྒྲན་
པའི་བོད་དམར་ལས། རྒྱ་འགྲིངས་ཞོ་ལྷར་གར་ན་རྒྱ་བཤལ་བཏང་། ཞེས་གསུངས།
འགྲ། ཡུད་ཅམ་དུ་འཆར་ཞིང་ཡལ་ནས་འགོ་བ། རྒྱ་རྟོག་འཆར་བ་ལ་རྒྱ་རྟོག་འགྲ་བ་ཟེར།
འགྲ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]འགྲས་པ། འགྲ་བ། འཕྲོ་བཤམ་གཞན་དུ་གཡོ་བ། རྟོག་པ་འོག་འགྲ། བན་བ་
བརྟན་པོ་མེད་པས་རྒྱ་རྟོག་འགྲས་པ། རྒྱ་མཁའའི་སྤྱི་ནག་ནང་ནས་སྒོག་འགྲ་བ།
འགྲ་བ། ལུ་གུའི་སྤྱ་རྒྱས་པ་འཕྲོག་པོ་ཅན་གྱི་མིང་སྟེ། འགྲ་བ་ཅན་གྱི་ཆ་དུ་བཟང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
འགྲ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]དོ་བོ་དང་རྒྱས་པ། གནས་ཚུལ་སོགས་སྟོན་དང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ།
ལུགས་སྒོལ་འགྲ་བ། ཚུགས་ཀ་འགྲ་བ། ཆ་རྟེན་འགྲ་བ། གོ་ས་འགྲ་བ་ཀྱང་མི་དམངས་ལ་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་བསམ་པ་འགྲུང་མི་དུང་ལྟ་བུ།

འགྲར་སྐད། སྐད་ཀྱི་འགྲར་ཁུག

འགྲར་ཁུག སྐད་ཀྱི་སྟན་འགྲུང། ལྷ་དབྱངས་ཀྱི་འགྲར་ཁུག་བདེ་པོའི་སྐད་སྟན་ཞིག་ཀྱང་རིང་ནས་
ཐོས་བྱུང།

འགྲར་ཁོངས། སྒོག་ཁྱད་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་ ཟེར།

འགྲར་དངོས། གང་སར་གནས་སྟོ་ཆོག་པའི་དངོས་པོ།

འགྲར་བཅོས། ཡིག་རིགས་འིག་ཡིག་རིགས་གཞན་ལ་བསྐྱར་ཟིན་པ་ལ་སྒྲར་བཅོ་བཅོས་བྱེད་པ།

འགྲར་ཏ་ལེ། འགྲར་བར་ངེས། ཏུར་བཅོན་མ་བྱས་ན་ལས་དོན་ཉམས་བར་འགྲར་ཏ་ལེ། ལས་དོན་
དན་པ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འབྲུང་བར་འགྲར་ཏ་ལེ།

འགྲར་རྟེན། [ཡུལ་]ཆོང་ཐག་ཆོད་དེ་རིན་མ་བྱུང་བར་དུ་གཞན་ལ་མི་འཆོང་བའི་ཁ་ཆད་དུ་བཞག་
པའི་དངོས་པོ། ཟོག་རིན་གྲངས་ཆོང་སྟོད་ལེན་བྱས་མཚམས་སྒྲར་བཞག་འགྲར་རྟེན་དེལ་
འཁོར་དེ་དག་རིན་འབབ་ཐོག་ནས་གཅོག་དགོས།

འགྲར་ལྗན་རྟེན་འབྲུང། སྒོག་ཁྱད་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་variable function generator ཟེར།

འགྱུར་ཕྱོག་ །འཕོ་འགྱུར། དབྱར་དུས་ཀྱི་གནས་གཤིས་ལ་འགྱུར་ཕྱོག་ཆེན་པོ་འདུག། །པོ་གཅིག་
ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་འང་འགྱུར་ཕྱོག་མང་པོ་ཡོང། བརྟན་བརྟན་ཉིག་ཉིག་བྱས་ན་འགྱུར་ཕྱོག་
བྱང་ཡང་རྟོར་མི་ཡོང། ལས་ཀ་ཁོང་མ་འགྱུར་ཕྱོག་གནས་ལུགས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་
སྟག་ཡིན།

འགྱུར་བྱག་ །བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་པོད་དུ་བསྐྱར་བའི་ཆེ་མོག་མར་ལོ་རྒྱ་བ་རང་ཉིད་
གྲུས་པའི་ལྷ་ལ་བྱག་བྱས་བཤོ། །

འགྱུར་ཕྱོགས། འགྱུར་སྐྱདས་སམ་འགྱུར་ཚུལ།

འགྱུར་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ།] རྩ་རྒྱན་མི་གནས་པར་གསར་བ་ཞིག་ཏུ་འཕོ་འགྱོ་བ། རོ་བོ་འགྱུར་བ།
ཆ་རྒྱན་འགྱུར་སོང། གོ་ས་འགྱུར་ཁྱད་ཅང་མ་འགྱུར་ཁྱད་ཅང་། ཉག་བརྟན་མི་འགྱུར། ཉད་ཀྱི་
གཞི་བབ་འགྱུར་བ། གཙང་རྒྱའི་འགྲོ་ལམ་འགྱུར་ཡོང། ② གྱུར་བ། འགྱུར་བ། སྤར་དང་མི་
འདྲ་བར་འགྱུར་བའམ་འགྱུར་བ། ཁྱོད་མོ་སྤལ་པར་གྱུར་སོང། ཤིང་ལོ་མེར་བོར་འགྱུར་ཡོང།
རྒྱངས་པ་གཅིག་ཡིན་ཡང་དཔའ་སར་སྟག་པ་དང་། མཐོ་སར་སློན་པར་འགྱུར་བ། སྟུ་ཁམས་
བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ །དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག། ③ གསར་རྟིང་དང་། དར་རྒྱད་སོགས་འགྱུར་
བའི་བྱ་རིམ། དུས་བཞིའི་འགྱུར་བ། བསམ་སློབའི་འགྱུར་བ། གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་བ།
④ རྒྱད་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་གཞུང་རྣམས། བཀའ་འགྱུར་
བསྟན་འགྱུར། རྩ་འགྱུར། བྱིས་འགྱུར། རྟིང་འགྱུར། གསར་འགྱུར། ⑤ མ་འོངས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་ཐོགས་ཤིག །ཚུ་རྒྱན་འཆད་པར་འགྱུར། ཤིང་གཙོད་པར་འགྱུར། འགྱུར་འགྱུར།

འགྱུར་བ་བརྒྱད། ༡ དགའ་བའི་འགྱུར་བ། ༢ རྟོད་བྱོ་བའི་འགྱུར་བ། ༣ འབྲམ་དགོས་པའི་སྤང་ན་
ཀྱི་འགྱུར་བ། ༤ ཁྱོ་བའི་འགྱུར་བ། ༥ སེམས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བའི་འགྱུར་བ། ༦ སྟག་པའི་
འགྱུར་བ། ༧ སྟག་བྱོ་བའི་འགྱུར་བ། ༨ རོ་མཆར་བའི་འགྱུར་བ།

འགྱུར་བ་མ་ངེས་པའི་ས། སྟགས་རྟིང་མའི་གཞུང་དུ། རྣམ་འབྱོར་དང་པོའི་སྟབས་སུ་ཐོབ་པའི་ས་
དང་པོ་སྟེ། ཆོགས་ལམ་དུ་ཐག་ཕྱོག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་འགྱུར་བ་མ་ངེས་པའི་ས་ཞེས་བཤོ། །

འགྱུར་བ་མ་ཉིད། ① མི་པོ་མོ་གང་རུང་ཞིག་གི་མཆན་མ་བརྟན་པོར་མི་གནས་པར་རྒྱ་སྟོད་རྒྱ་སྟང་།

ལ་ལྟོས་ནས་ཐོ་ཡིན་ན་མོ་དང་། མོ་ཡིན་ན་ཐོར་རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་འགྲོ་མཁན། ② རྒྱུག་གི་མ་འོང་ཡི་གེ་ན་ར་ལ་གསུམ་མིང་གཞི་ཐོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་གང་
རུང་སྟེ། བསྟན་པ། བསྐྱོར་བ། བཅོལ་བ་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་སྒྲ་གདངས་དྲག་པར་འགྱུར་བ་
དང་། མིང་གཞི་ཐོ་ཡིག་གི་རྒྱུ་ཡང་འཇུག་མེད་པ་སྟེ། འགན་པ། འགོར་བ། འགྲུལ་བ་ཞེས་
སོགས་ལྟ་བུ་སྒྲ་གདངས་ཞན་པར་འགྱུར་བ་ན་འགྱུར་བ་མ་འོང་ཟེད།

འགྱུར་བག །འགྱུར་བའི་རྣམ་པའམ་ཆ།

འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱུན། གཏན་དུ་མི་གནས་པའི་གནད་འགག

འགྱུར་བའི་ཆོས། བརྟན་པོ་མེད་པའི་རིགས།

འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། ① ཐོག་མར་བྱུང་བའི་སྐབས་བདེ་བའི་སྤང་བ་ཞིག་འཆར་ཡང་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་ཐོར་འགྱུར་འགྲོ་བ། ② ཟག་བཅས་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེ་འདི་ནི་
ནམ་ཞིག་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་རྩེད་གཞན་རྣམས་དང་གང་ལ་དཔེ་གས་ནས་སྟེ་བའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་
རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཞིང་མི་རྟག་པ།

འགྱུར་བྱང་། བསྐྱུར་བའི་དཔེ་ཆ་གང་དེའི་མཇུག་ཏུ་ལོ་རྒྱུ་བ་གང་གིས། ཡུལ་གང་དང་། དུས་གང་
ལ་བསྐྱུར་སོགས་གསལ་བཤད་བྱས་པ། །

འགྱུར་བྱེད། ① སྤྲ་འཆལ། ② [མངོན]ལན་ཚུ།

འགྱུར་བྱེད་གྱི་ཆ། ཚུ་ཆ་དང་བུལ་ཆ།

འགྱུར་མེད། བརྟན་པོའི་མིང་། ཅ་བ་བརྟན་པོར་ཚུགས་ན་འགྱུར་མེད་སྤྱི་ཐང་ཡོང་།

འགྱུར་མེད་རྟག་པ་དམ་པའི་གནས། རྣམ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྤྱི་ཞིང་བརྟན་པའི་གནས་སྟེ། རྒྱ་
གར་དོ་རྩེ་གདན་ནི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་མཆོག་གི་སྤུལ་སྤྱུར་སངས་རྒྱུ་ཚུལ་བསྟན་པའི་
གནས་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་འཛིག་པའི་སྐབས་ཀྱང་མེ་ཆུ་རྒྱུད་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་འཛིག་མི་
ལུས་པར་ཐོམ་སྟོང་བ་ནམ་མཁའ་བཞེག་པ་ལྟར་གནས་ཞེས་ཟེད།

འགྱུར་མེད་ནམ་ཀླུ་ལ། བོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀླུ་ལ་གྱི་བྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིས་ཡལ་གཤེགས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ལོར་པའི་གོ་ས་བྱལ་འཛིན་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་བསྐྱེད་སྤེལ་དེ་ནས་ཕྱར་གྱི་སྲིད་ཁུས་ལ་འགྱུར་བར་བཏང་སྟབས། རྒྱ་ཨམ་བན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོའི་བོད་རྒྱ་བཅུ་པར་འགྱུར་མེད་ནམ་ཀླུ་ལ་བསང་། བོད་སྟོན་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཨམ་བན་གྱི་སྲིད་གནས་གཏོར་ཨམ་བན་བསང་། ཁྲིམ་གཟིགས་སྤང་དུ་རྒྱ་དམག་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བསང་བར་བཤད།

འགྱུར་མེད་འཆོ་རྟེན། འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་འཆོ་བའི་རྟེན་ས་ཁང་བ་སོགས།

འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ནང་གསེས། འབྲུལ་གཞི་གཞན་དབང་དང་འབྲུལ་བ་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་ཀས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་དེ་བཞིན་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ་བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་དོ། །

འགྱུར་མེད་སྟོབ་སྟོང་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་rote learning ཟེད།

འགྱུར་ཆད། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་variable ཟེད།

འགྱུར་ཆད་གངས་ཐང་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་argument value ཟེད།

འགྱུར་ཆད་རྗེས་འདེད། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་variable trace ཟེད།

འགྱུར་ཆད་ཟིན་མིས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་variant record ཟེད།

འགྱུར་ཆོག་། སྐད་ཅིག་ལོ་ལྷ་ས་བསྐྱར་བའི་རྫོང་བྱེད།

འགྱུར་ཆེག་མཆོན་ལུགས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་warrant record type ཟེད།

འགྱུར་ཇིས། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་argument ཟེད།

འགྱུར་བྱང་། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་alterable ཟེད།

འགྱུས་འགོ། [མངོན]མུ།

འགྱེ། གྲེས་གྲི་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བུ།

འགྱེད། [ཐ་དད་པ]བཞེས། བཞེ། འགྱེད། ① གཤོང་བ། གྲ་ཆང་ལ་མང་ང་འགྱེད། ② སློ་བ། འོད་

ཟེར་འགྱེད། ③ སྤྱལ་བ། སྤྱལ་བ་འགྱེད། ④ ཚོད་པ། གཤུལ་འགྱེད།

འགྱེད་ཆེན་བཞི། གཅོད་ལུགས་ལས་བཤད་པའི་དཀར་འགྱེད་དང་། དམར་འགྱེད། ཁ་འགྱེད། ཉག་

འགྱེད་བཅས་བཞི།

འགྱེད་གཤོང་བ། ① དགེ་འདུན་པ་ལ་སོགས་ལ་དདུལ་དངོས་འབྲུལ་བ། ② འགྱེད་གཤོང་སྤྱིན་

བདག་གིས་པོས་པའི་མགྲོན་པོའམ། འགྱེད་གཤོང་རོགས་བྱེད་མཁུ།

འགྱེད་པ། དབྲུལ་པོངས་ལ་ནོར་འགྱེད་པ།

འགྱེད་ཡོན། གྲ་པ་སོགས་ལ་འགྲེམས་སྒྲིད་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆས།

འགྱེན་པ། [མངའ་རིའི་ཡུལ་སྐད]ཡུལ་སམ་སྤྱག་ཡུལ་བཤད་པ། དཔེར་ན། འགྱེན་པ་བྱས་ན་

རོགས་མ་བྱས་ན་འདད་པ། ཁོ་ལ་ལས་ཀ་བསྐྱལ་ན་འགྱེན་པ་ཆ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་ལྟ་བུའོ།

འགྱེར་བ། [རྟིད་སྲོང་བ།

འགྱེལ། [ཐ་མི་དད་པ]མི་དང་གྲེན་དུ་འགྱེར་བའི་དངོས་པོ་ས་ལ་སྤྱད་བའི་དོན། འབྲེད་ནས་ས་ལ་

འགྱེལ། རྒྱགས་ནས་ས་ལ་འགྱེལ། དག་པོ་མ་བསྐྱེལ་ན་རང་འགྱེལ་དུ་མི་འགྲོ་ལྟ་བུ།

འགྱེལ་ཐོག་རྟོག་བཞིས། སྒྲི་ཐོག་ལ་བརྟམ་བཅོས་བྱེད་པ།

འགྱེལ་བ། འགྱེལ་བའི་མིང་རྒྱུང་།

འགྱེལ་ལོག། ① རྟ་སྤྱགས་ས་ལ་ཉལ་ནས་འགྱེལ་ལོག་རྒྱག་པའི་མིང་། རྟ་བེལ་ས་ལ་ཉལ་ནས་པར་

ཚུར་འགྱེལ་ལོག་རྒྱག་པ། ② ཁང་པའི་ཅིག་པ་སོགས་ཉེལ་བ། ཁང་རྟིང་གོག་པོའི་གུང་ཅིག་

འགྲེལ་ལོག་སོང་བ།

འགྲོགས། [ཐ་དད་པ]བཟུགས། བཟུགས། འགྲོགས་སྐུལ་ཆེན་ལ་ཁྲོགས་ཤིག །འགྲོགས། ①
དངོས་པོ་ལྷི་བའི་རིགས་ཡར་འདེགས་པའི་ཐབས་ཤིག །ཀ་བ་འདི་ལ་འགྲོགས་ཤིག་
བརྒྱབ་སྟེ་གསར་པ་འཛུགས་དགོས། ② འདེགས་རྒྱལ་རྒྱ་མ། རྒྱ་འགྲོགས། ③ བྱམས་སམ་
ཁྲོགས། ཐེབས་འགྲོགས་ཆེན་པོ།

འགྲོགས་རྒྱག་པ། ཁང་པའི་ཀ་བ་ཐང་པོ་མེད་རིགས་ལ་འདེགས་རོགས་ཀྱི་ཀ་བ་འཛུགས་པ།
འགྲོགས་སྤྲུལ། འགྲོགས་རྒྱག་སྐབས་འགྲོགས་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཟེར།
འགྲོགས་ཐག །འགྲོགས་རྒྱག་སྐབས་འགྲོགས་གཞོན་སར་བཏགས་ནས་མར་འཐེན་རྒྱུའི་ཐག་པ།
འགྲོགས་གདུང། འགྲོགས་མདའ་དང་དོན་གཅིག
འགྲོགས་འདམ། འགྲོགས་རྒྱག་སྐབས་ཡར་བཀན་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ཤིང་།
འགྲོགས་གཞོན། འགྲོགས་མདའ་གཞོན་བྱེད་ལྗིད་ཆའི་དངོས་རིགས་སོགས།
འགྲོགས་བྱམས། འདོ་ལེའམ་ཐེབས་བྱམས།
འགྲོགས་བྱེད། [མདོན]བཞོན་པ་སྤྱི།
འགྲོགས་ཚུགས། ཀ་བ་གསར་ཆིང་བ་མེ་སྐབས་ཆིང་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་བཙུགས་པའི་ཀ་ཆ་བ།
འགྲོད། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ]སྤར་བྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཐེས་ནས་སེམས་སྤྲུག་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། གསར་
བཟུང་དོན་དུ་ཤི་ཡང་ག་ལ་འགྲོད་ལྟ་བུ།
འགྲོད་རྟོགས། འགྲོད་པ་སྤྱིས་ཏེ་གཞི་ནས་དོན་རྟོགས་པ།
འགྲོད་གདུང། འགྲོད་པ་སྤྱིས་ཏེ་སེམས་སྤྲུག་བྱུང་བ།
འགྲོད་པ། ① [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ]ལས་ཀ་ཉེས་ནས་སེམས་ཁྲལ་འབྱུང་བ། སྤར་འགྲོད་བྱིས་སྒྲོམ།
རྟོ་མོ་གཞིས་སུ་མ་གསོས་བྱས་སུ་འགྲོད། སྤར་བྱས་ནས་ཁོར་འཁྲལ་ཡིན་པར་ཤིས་ཏེ་གཞི་
ནས་འགྲོད། རང་འགན་ལེགས་པར་སྤྲུབ་བྱུང་པའི་འགྲོད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཐེས་
སུ་འགྲོད་པ་དང་། ཐེས་སུ་བཅགས་པ། ཐེས་གདུང་བ། རྣམ་པར་སྤྱིལ་བ་བཅས་སོ། ② སྤར་
བྱས་ཁོར་བར་ཡིད་མི་དགའ་བའི་སེམས། དབྱུང་བ་སྒྲོན་ལ་བཏང་ན་མཁས་པ་ཡིན། འགྲོད་

པ་མཐུག་ལ་སྐྱེས་ན་སྤྱོད་པོ་ཡིན། ③ གཞན་འགྱུར་བཞིའི་ནང་གསལ་སྤྱི་ལ་ཡིད་མི་
དགའ་བའི་ཤེས་པ་སེམས་གནས་པའི་བར་དུ་གཙོ་བོ་བྱེད་ལས་ཅན་རྟོ། །
འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་གྱིས། ལྷན་གྱིས་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསལ་སྤྱི་
ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱོད་པའམ་ཁྱོད་ལ་སྐྱོམ་པ་མ་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཀྱི་ཡིད་
མི་བདེ་བར་འཇུག་པའོ། །
འགྱོད་པར་གྱུར་ཏེ། འགྱོད་པར་གྱུར་ངེས།
འགྱོད་པས་འགོག་པ། འགོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསལ་སྤྱི་ལ་ཞིག་སྤྱི་དགའ་བྱ་བ་སྐྱབ་པོས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་
རུང་ཞིག །འགོག་གྱིས་རྒྱུ་གཤེད་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་དེ་དག་སྐྱབ་པ་ཐུབ་པར་དོན་
མེད་དུ་རྒྱས་ཡོང་བས་འགྱོད་གདུང་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་ཞིག
འགྱོད་ཆངས། སྤྱི་ལ་ཀྱི་ཉེས་པར་གཞོང་ཞིང་། བཤགས་པས་སེམས་སྤྱོད་དག་གཙོ་བོར་དུ་གྱུར་པ།
འགྱོད་བཤགས། སྤྱི་ལ་ཉེས་པར་འགྱོད་སེམས་ཀྱིས་བཤགས་པ་བྱེད་པ།
འགྱོད་བཤགས་ལྟ་ཡིན། །སྤྱི་ལ་ལས་ཉེས་ལ་འགྱོད་བཤགས་དང་ངོས་ལེན་ལྟ་བུའམ་ཡང་ན་
འགྱོད་བཤགས་ལྟ་བུའི་ཡིག་
འགྱོད་སེམས། སྤྱི་ལ་ཉེས་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་སེམས།
འགྱུར་འཁོར་དགོན། མིང་གཞན་དགོན་མཛོད་དགོན་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལག་
སྤྱི་ལ་༡༣༤༥ལོར་ལྷ་མ་ཨོ་རྒྱལ་ཆོས་དཔལ་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱི་ལ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉག་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགྱུར་ལྷན་དགོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལ་༡༣༣༥ལོར་གྲུབ་ཐོབ་དགོན་ལུགས་འདུན་ལོང་
ཟེར་གྱིས་བཏབ། སོག་དམག་གིས་བཀའ་དགོན་རྣམས་ལ་འཆེ་བའི་སྐབས་སུ་སོག་དམག་
གིས་འཛིགས་པ་ལས་གཤོལ་གྱིར་གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱི་ལ་རབ་བསྐྱུར་བ་བཤད། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱི་
ལ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉག་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགྱུར་སྐྱོབ། བོད་ཁྱིམ་གྲུགས་གཞི་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཆེ་བ། ཁ་ལྟོ་དང་། རོ་ལྟོ་ཅན། ལྷན་ཆེན་
བོད་ཁྱིམ་རྒྱུ་གཙན་གཙན་སོགས་འགོགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཆེ་བ།

འགྲགས། མེ་མདའི་སྐད་དག་པོའི་དོན་ཏེ། མེ་མདའི་སྐམ་པ་ལ་ཐོ་ཐོག་སྦྲབས་མེ་མདའ་སྟོང་
འགྲགས་ཤོར་སོང་། མེ་མདའ་སྟོང་འགྲགས་ཤོར་ཡང་མི་བསད་མི་འདུག
འགྲངས། ཟས་ཀྱིས་ཆོམ་བ། ཟས་ཀྱིས་ལྟོ་བ་འགྲངས་སོང་། སྤུང་གི་རྟ་ཐོས་ལུག་རོས་མ་འགྲངས།
གྲུང་ཆོག་ཞིམ་པོ་ལྟོ་བ་འགྲངས་པར་ཐོས།

འགྲངས་ལྟོགས། ལྟོ་བ་རྒྱགས་ལྟོགས།

འགྲངས་བ། འགྲང་བའི་འདས་བ།

འགྲངས་བྱེད་ལྟོགས་བྱེད། ལྟོ་བ་འགྲངས་ལ་མ་འགྲངས།

འགྲངས་སམ་ལྟོགས། མིའི་འགྲངས་སམ་ལྟོགས་ནི་ཀླང་མཐིལ་གྱི་རུས་པ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་
པ་དང་། ཉོར་ལུག་སོགས་དུད་འབྱོའི་འགྲངས་སམ་ལྟོགས་ནི་ཆོགས་རུས་ཨ་ཡང་ལ་ངོས་
འཛིན་དགོས་པ་དང་གཉིས་མཆིས་ཏེ། སྤྲན་དབྱུང་རྒྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཀླང་མཐིལ་རུས་པ་
འགྲངས་སམ་ལྟོགས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གོང་སྤྲན་དགོན་ཅོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་པོད་དམར་ལས། འགྲངས་སམ་ལྟོགས་ནི་ཉོར་ལུག་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་རུས་
ཨ་ཡང་ཟེར་བ་དེའི་མིང་ངོ་། ཞེས་དང་། དཔལ་སྤྲངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྱིན་ལས་
རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། འགྲངས་སམ་ལྟོགས་ནི་སྐབས་
ཐོབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཀླང་མཐིལ་གྱི་རུས་པ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་རུས་པ་བོད་པས་ཨ་
དང་། ཁམས་པས་ཐེར་གེ་ཐེར་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་རུས་དབྱིབས་ངོས་རེ་འགྲངས་པ་ལྟར་འབྱུང་
ཞིང་ངོས་རེ་ལྟོགས་པ་ལྟར་སྟོང་པར་གྱུར་པ་ལ་འགྲངས་སམ་ལྟོགས་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་
དང་། གཞན་ཡང་རུས་པོའི་ལྷང་ལ་ངོས་འཛིན་བའང་མཆིས་སོ། །

འགྲ། བྱ་ཆོག ཁོ་བཟུང་པའི་དོན་སྟེ། དཔེར་ན། ང་ཆོ་ལ་གྱི་མེད་སྦྲབས་ཤ་སོ་འགྲད་བྱས་ཏེ་ཐོས་པ་
ཡིན། མདུད་པ་དེ་རྟ་ཅང་དམ་པོར་ཆགས་འདུག་ཀྱང་ངས་སོ་འགྲད་བྱས་ན་བཟོལ་པ་ཡིན་ལྟ་བུ།

འགྲན། ཤེད་བྱགས་སོགས་པན་ཚུན་སྦྲུལ་སྦྲུལ་ལེགས་ཀྱི་ཆད་བསྐྱར་བ།

འགྲན་ཆོལ། ཁ་གཏད་དུ་ལངས་ནས་ཆོལ་བ།

འགན་གྱི་དོ་མེད། འགན་པའི་དོ་རྩེ་མེད་བ།

འགན་གྱི་དོ་རྒྱ། འགན་སྤྱར་གྱི་ཁ་གཏད།

འགན་གྱི་རྒྱ་མེད། འགན་པའི་དོ་རྒྱ་མེད་པ།

འགན་དོ། ཁ་གཏད།

འགན་བསྐྱར། ལུས་ཅལ་སོགས་པན་ཚུན་སྤྱ་ལས་སྤྱ་ལེགས་བསྐྱར་བ།

འགན་པ། སྤྱར་བ། དེག་པ་འགན་པ། དས་ཁོང་དང་སྟོབས་ཤུགས་འགན་པར་བྱ་དགོས། བྱིད་ཀྱིས་

ཁྱང་འགན་ཅིག། སྐྱེར་སེམས་ཆེ་བའི་མི་དེས་གཞན་གྱི་མིང་གྲགས་དང་གོ་གནས་ཁོན་ར་

འགན་འདོད་བྱེད་པ། ཤིང་སྟོང་ལ་ཡར་འཛེག་པའི་ལུས་ཅལ་དེ་སྤྱ་དང་སྤྱེུ་ལ་འགན་སྤྱབ་པ།

ལས་དོན་ཅུར་བཅོན་བྱེད་མཁན་ལ་མིག་ལྟོས་ཡར་འགན་བྱེད་དགོས། སྤོང་བུ་མེ་བྱིར་གྱིས་

ཉི་མ་ལ་འགན་པ། མཚུངས་པ་མཉམ་པ། ཏ་མཁྱོགས་པ་སྤྱི་བམེར་རྒྱུང་ལ་འགན།

འགན་སྤྱོད། སྒོག་སྒྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་མ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་contention ཟེད།

འགན་རྒྱ། ཁ་གཏད། རྣམ་དཔྱོད་འགན་རྒྱ་དང་བྲལ་བ། མི་མང་པོའི་ནང་ནས་དཔལ་འཇར་འགན་རྒྱ་

བྲལ་བ་ཁོར་ཡིན། ལས་ཀ་ལ་ཁུར་སེམས་འགན་རྒྱ་མེད་པ།

འགན་ཡ། ཁ་གཏད། དཔལ་པོ་འགན་ཡ་མེད་པ།

འགན་ལན་སྤྱོད་པ། ཚུར་འགན་པར་ལན་འཇལ་བ།

འགན་སེམས། འགན་རྒྱ་བྱེད་པའི་བསམ་སྒོ། རྒྱལ་པམ་གྱི་འགན་སེམས་ཤར་བ།

འགམ། ① འཁྲིས་སམ་གམ། ཅིག་པའི་འགམ། ཚུ་འགམ། སྟོ་འགམ། བྱོར་པའི་ཉེ་འགམ། ལམ་གྱི་

འགམ། ② ཅིག་མང། འགམ་འདིར་བ། ③ ས་མིང་ཞིག ཁོད་རང་སྟོང་སྟོང་སྤྱི་གཉའ་ནང་

རྫོང་གི་ལྷོ་རྒྱ་དུ་ཡོད་པའི་བལ་པོད་བར་གྱི་འགག་སྟོ་ཞིག

འགམ་རྫོང། [མདོན]རུས་སྤལ།

འགམ་སྟོང། ① འགམ་ནས་སྟོར་བྱེད་དམ་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་རུ་བ། ② འགམ་པ་ལག་པས་སྟོར་བ།

འགམ་སྟོར། དངོས་པོ་གང་ཞིག ཁུན་པོར་གྱུར་པའི་ཆེད་དུ་འགམ་དོགས་སུ་སྟོར་བྱེད་གཞན་

ཞིག་འཛོག་པ་སྟེ། ཅིག་པའི་འགམ་སྟོར། ཁང་པའི་འགམ་སྟོར་ལྟ་བུ།

འགམ་དགུས། འགམ་བ་གཡས་གཡོན་གྱི་དགུས།
འགམ་ཁུག། འགམ་བའི་ནང་།
འགམ་དགོན། ལྷ་མཛོད་དགོན་ཞེས་གྲང་གསལ། འདེབས་ལོ་འདེབས་མཁན་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་
རྗེ་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འགམ་འགྲུལ། ཁའི་འགམ་བ་འགྲུལ་སྤྱོད།
འགམ་རོགས། རྩ་བོའི་འགམ་རོགས།
འགམ་ལྷག། འགམ་ལྷག་བཞུས་བའི་མིང་རྒྱུད།
འགམ་ལྷག་གཞུས། འགམ་བ་ལ་ལག་ལྷག་གཞུས་བ།
འགམ་ཆང་། ཁ་རྩ།
འགམ་རྩ། ཁའི་འགམ་བའི་ནང་དུ་འཁོར་བའི་རྩ། ཡིང་རྟོག་སྦྱར་མོ་ཟ་འདོད་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་
བར་འགམ་རྩ་ལྡང་བ།
འགམ་རྩ་འཁོར་བ། ① ཟ་འདོད་ལངས་བ། ② ཉ་ལས་ཉེ་ཡིད་སློན་སྤྱེ་བ། དེ་ལ་འགམ་རྩ་ལྡང་མི་
དགས། གཞན་གྱི་རྩ་ལོར་ལ་འགམ་རྩ་ཁོལ་མི་དགོས།
འགམ་སྟེགས། ཉེ་འགམ་གྱི་སྟེགས་བྲ།
འགམ་སྟོང་། འགམ་བ་ཀོང་ཀོང་ངམ། འགམ་ཀྱོང་། སྟོ་བོ་འགམ་སྟོང་།
འགམ་ཐིག། །ལྷ་སྤྱིའི་ཞལ་འགམ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཐིག་ལ་ཟེད།
འགམ་བ། མགོའི་ངོས་ཀྱི་རུས་བ། ཡས་ཀྱི་འགམ་བ། མས་ཀྱི་འགམ་བ། འགམ་བ་ལག་བ་ལ་གཏད་
བ། འགམ་བ་སྤྱུལ་ཅིག།
འགམ་བ་ཆགས། མ་མགལ་ཆག་བ།
འགམ་བ་ཉམས་བ། རྒྱང་ནད་རིགས་ཤིག་སྟེ་འགམ་བ་ཡས་མས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཅ་ཉམས་ནས་སོ་
འཐམས་ཤིང་། ཁ་འབྱེད་འཇུས་བྱེད་དཀའ་བ་ཞིག།
འགམ་བ་ས་བབ། སྟོ་མས་རྒྱང་ལུགས་མཐུན་གྱི་སྤྱོད་བ། འགམ་བ་ས་བབ་ཀྱི་གྲུས་འདུད་སྟོན་ས་
གནས་ལུགས་དང་བོར་གསོལ།

འགམ་པ་སེང་གེ་འདྲ་བའི་མཚན་བཟང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་
ཤིག་སྟེ། ཆིག་གྲུལ་བ་སྤངས་པས་འགམ་པ་སེང་གེའི་འགམ་པ་འདྲ་བ།
འགམ་ཕྱག་། །ཁའི་འགམ་པའི་ཕྱག་
འགམ་འབྲང་། [མངོན]ན་རྒྱན།
འགམ་སྒྲོར། རོང་གཤོལ་ཕྱས་གྲུག་གི་འགམ་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་འགམ་ལྟན་ཤིང་གཉིས།
འགམ་ཞིང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཞལ་འགམ་གྱི་ཞིང་ཚད་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། བ་རྒྱུད་ཀྱི་འགམ་ཞིང་སོར་བྱུག་དང་མ་
རྒྱུད་ཀྱི་འགམ་ཞིང་སོར་ལྗེ། །
འགམ་གཞི། རྩང་གཞི། དན་གསོ་ཁང་གི་འགམ་གཞི་འདིང་བ།
འགམ་རུས། འགམ་པའི་རུས་པ།
འགམ་ལ་བཅར་བ། ཉེ་བར་བཅར་བའམ། འཁྲིས་སུ་བཅར་བ།
འགམ་ལོགས། འཁྲིས་སམ་ཉེ་འདབས།
འགམ་ཤ་གདོང་གི་འགམ་པའི་ཤ་
འགམ་གཤོག་། གཡས་གཡོན་གྱི་བྱར་གདོང་། སྒྲུབ་འགམ་གཤོག་། ཆིག་པའི་འགམ་གཤོག་། ལྷའི་
འགམ་གཤོག་
འགམ་སོ། ཁའི་ནང་གི་འགམ་པའི་སོ། །
འགམས། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་ཕྱོགས་ངོས་གཅིག་ན་བརྟུང་སྒྲོན་གྱིས་ཕྱོགས་གཞན་དེར་གས་
ཆག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལ་ཟེར།
འགམས་འཁྲུགས། གོར་ལུང་དང་། ཤ་རུས་སོགས་མེར་སྟེག་པའི་བསྐྱར་བྱུང་དང་རི་རན་གྱིས་
ཁོར་ལུག་མི་གཅང་བར་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལུལ་ལྷ་གཞི་བདག་སོགས་མི་དགའ་བར་གྱུར་
ཉེ་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོ་ལ་གཞོད་བར་སྟེལ་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་ཟེར།
འགམས་ཚད། འགམས་ཚད་ཅེས་པ་བརྟུངས་བརྟུངས་རྒྱུན་གྱི་ལུས་བྱངས་རྣམས་འགམས་པས་
ཁྲག་འཁྲུགས་ནས་མཁྲིས་ཚད་བསྐྱར་བའི་ནད་ལ་ཟེར། འགམས་ཞེས་པ་སྐབས་འདིར་ཆ་ཤས་
གཅིག་ལ་བརྟུང་བརྟུང་ཐེབས་པས་ཆ་ཤས་གཞན་དག་ལ་འཁྲུགས་སྒྲོན་ཤོར་བ་ལ་ཟེར།

འགམས་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ། ༡ རྟོང་འགམས། ༢ ལྷགས། ལུས་འགྲུལ་བའི་ཆོ་སེམས་འཕོག་འབྲེལ་
མི་གསལ། གཉིད་སྐྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དངངས་སྐྱག་སྐྱེ་བ། ༣ དབྱུག་དང་། མཆོད་ལོག་ཤོག་
དབྱུག་རྣམས་གཞེར་བ། མིག་ཅ་ཉར་བ། ༤ མྱོག་ཅ་འགམས་བ། མིག་ཉར་བ། འཛུལ་མི་
གསལ་བ། ཟུག་ཆེ། ལག་བས་ས་ལ་འབྲུད་བ། ༥ རྟོང་འགམས། རྩ་བ་ལྟེ་བ། མགོ་སྐྱས་
དམའ་ན་ཉལ་མ་བྱུང་བ། ལྷ་ནས་དབྱུགས་སུ་ད་པ་ལྟར་འབྲུད་བ། དབྱུགས་མི་བདེ། བྲེ་བ་ནས་
འུ་སྐྱ་འབྲུད་། རྟོ་ལུ་མི་ཤེས་བ། ཐལ་གོང་ནས་མཆོད་པའི་ཆོར་སྐྱང་སྐྱེ་བ། བྲང་དང་བྱུང་རོས་
གཞེར་བས་དབྱེ་དབྱུ་དཀའ་བ། ལུང་བ་འཕོག་དཀའ་བ། ལུང་པའི་ནང་དུ་ཁྱག་དང་རྒྱག་འོང་
བ། ༦ མཆོད་འགམས། ཅི་བ་སྐྱང་དང་མཆོད་སྐྱར་གཞེར་ཞིང་ན་བ་དང་། ལུང་པའི་ནང་དུ་ཁྱག་
འོང་བ། ལྷ་ཁྱག་འཛག་བ། རྟོ་སྐྱང་མི་བདེ་ཞིང་རོ་སྟོད་རྒྱངས་ལ་དབྱུགས་འདེགས་བ། མིག་
སྐྱེན་དམར་། མིག་མི་གསལ། བོ་བ་སྐྱངས། ༧ མཆོད་འགམས་བ། འཕ་མདོག་སྟོ། རོ་སྟོད་
རྒྱངས། རྟོ་སྟོར། ལུས་འགྲུལ་ན་སྟིང་སྐྱག་ནས་འགོ་མི་རུས་བ། ལུས་པོ་བྱོང་བ། མིག་དམར་།
མཆོད་འཕོང་བ། རྟོ་འཕོང་རྒྱངས་བ། ༨ མཆོད་འགམས། རོ་སྟོད་སྟོས་ཤིང་གཡོན་རོས་
ལུ་གཞེར་བ། གཏོང་སྐྱ་བོར་ཆགས་བ། རྟོ་བ་སྟོས་ཤིང་ཁྱོག་བ། ལྷགས་སུ་འཁྱུ་བ། གཡོན་
རོས་ཀྱི་ཅི་བ་སྐྱང་དང་ཅི་བ་སྐྱར་གཞེར་ཞིང་ཞ་འཁྱིག་བ། ༩ མཁལ་མ་འགམས་བ། ཆོང་ར་མི་
ཐེག་ཅིང་དབྱེ་དབྱུ་དཀའ་བ། མཁལ་ཁུང་དང་། རྟོ་སྟོར་དབྱེ་མིག་ཤར་སྐྱང་རྣམས་ཟུག་གཞེར་
ལངས་བ་ཆིག་འགམས་སྐྱངས་ཤིང་ཅི་རྒྱ་འཛག་བ། ༡༠ བོ་བ་འགམས་བ། རྟོགས་བ་དབྱེ་བོར་བྱེད།
པོ་སྟོད་སྟོས་འཁྱོག་བྱེད། ཐས་སྟོས་ཅི་ཐོས་སྐྱུག་ཤར་ཐབས་ལྟར། བོ་བ་དབྱུགས་གིས་
བསྐྱངས་བས་ཉལ་མི་བྱུང་། ༡༡ ལོང་འགམས། ལོང་ལུགས་གཞེར་སྟོ་འཕོག་བྱེད། རྟོ་འདེགས།
རོ་སྟོད་གང་ཞིང་གང་སྐྱམ་བྱེད་བ། འཕྱེན་བཏང་བ་དང་མཉམ་དུ་ཅི་ཆེན་ཤོར་བ། ༡༢ ལུ་མ་
འགམས་བ། ལུ་མར་ཆོ་འབྲུབ་བྱེད། ལུ་མ་འཁྱིལ་སྐྱམ་བྱེད། ལུ་མ་སྟེ་སར་ལྟང་སྐྱམ་བྱེད། ལུ་
སྟོ་ལ། ལུ་སྐྱང་སྐྱང་ཐབས་ལྟར། ༡༣ མཁྱིས་བ་འགམས་བ། མིག་མེད། འགྲོ། མགོ་བོ་ལྟེ།
མཆོད་སྐྱངས་སྐྱམ་བ་དང་། མཁལ་མ་དང་མཆོད་འཕོང་། རོ་སྟོད་གང་སྐྱམ་བྱེད། ལུ་མདོག་
དམར་། བྲང་ཐབས་འོང་། ༡༤ བྲང་བ་འགམས་བ། ལུ་ཞབས་དང་མཁལ་ཁུང་བ། ལུ་ཁ་སྟེ། ལུ་

ས་ཆ་འབྲལ་བྱེད། ༡༣ བསམ་སེའུ་འབྲམས་པ། དབྱི་མིག་དང་བརྒྱ་སུལ་ན། ལྷ་ལ་ཆད་སྟེ་
བྱེད་ཅིང་ལང་མི་ཤེས། ཀྲང་པ་བཤལ་སྒྲིད་བྱེད། ཀྲང་པ་དང་ཆང་ར་འབྲེལ་མཆམས་ཀྱི་དབྱི་
མིག་རྣམས་ན། ལྷ་བས་སུ་བྱི་ཆུ་ལྷོམ་སྟེ་བྱེད།
འབྲམས་འབྲུས། [རྫིང་]གྲ་གྲ་ཅན་ནས་གཡོན་ཅན།
འབྲམས་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]ཞེ་ལྷོག་པའམ་མི་དགའ་བར་གྱུར་པ། ཞེ་འབྲམས་ཁོན་འབྲམས། སྒྲིད་ངན་
མཐོང་ནས་ཞེ་འབྲམས་པ། ཁ་འབྲམས་ལག་འབྲམས།
འགྲིག །[བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་]འགྲིགས། འགྲིག །འོས་ཤིང་འཆམས་པ། གོས་དང་གཟུགས་པོ་
འགྲིག་པོར་འདུག །རྫོང་སྒྲིང་འགྲིག་ན་ཡག་པོ་རེད།
འགྲིག་པ། འགྲིག་པའི་མིང་རྒྱུད།
འགྲིག་པོ། རེད་གཉིས་འགྲིག་པོ་ཡོད། ད་རེས་ཀྱི་ལས་ག་དེ་འགྲིག་པོ་བྱུང་སོང་།
འགྲིགས་བསྒྲིགས་པའི་ལས་ཆོག་གི་ཁ་གཏད་དུ་ཡོད་པའི་དེའི་འབྲམས་བྱ་ཐ་མི་དད་པའི་ལས་ཆོག་
སྟེ། བསྒྲིགས་ནས་འགྲིགས་ལྟ་བུ། རྟེན་འབྲེལ་མ་བསྒྲིགས་རང་འགྲིགས་བྱུང་།
འགྲིགས་རྟགས། བྱ་ལས་གང་ལེགས་པོར་ཡིན་པ་མཆོན་བྱེད།
འགྲིགས་ཐབས། བན་ཚུན་འགྲིགས་པའི་ཐབས་ཤེས་བཅའ་བ།
འགྲིགས་པ། འགྲིགས་པའི་མིང་རྒྱུད།
འགྲིགས་པོ། རན་པོ་དང་། མཐུན་པོ་དང་། ལྷན་རྒྱུན་ཁོ་གཉིས་འགྲིགས་པོ་ཡོད།
འགྲིག [ཐ་མི་དད་པ་] ① ཐད་པའམ་ཉུང་དུར་བྱིན་པ། གཅང་པོའི་ཆུ་རྒྱུན་འཕེལ་འགྲིག་སྣ་ཆོགས་
ཡོང་། མཆོ་ཆུ་མི་འགྲིག་མི་ལུང་བ། མར་ངོའི་དུས་སུ་རྒྱ་བའི་ཆ་རིམ་གྱིས་མར་འགྲིག་པ།
② བརྒྱལ་བ། ཉི་མ་འགྲིག་སོང་།
འགྲིག [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་]ཐད་པའམ་ཉུང་དུར་བྱིན་པ། གཅང་པོའི་ཆུ་རྒྱུན་འཕེལ་འགྲིག་སྣ་
ཆོགས་ཡོང་། མར་ངོའི་དུས་སུ་རྒྱ་བའི་ཆ་རིམ་གྱིས་མར་འགྲིག་
འགྲིག་པ། འགྲིག་པའི་མིང་རྒྱུད།
འགྲིགས་པ། མིག་ནད་ཅིག

འགྲིམ། ས་དང་ཡུལ་གང་ཞིག་བརྒྱུད་པ།

འགྲིམ་འབྲུལ། རྒྱལ་ས་པན་ཚུན་དུ་འགྲོ་བ། འགྲིམ་འབྲུལ་མཁོ་ཆས། འགྲིམ་འབྲུལ་སྐྱེལ་འདེན།

འགྲིམ་འབྲུལ་བདེ་མོ། ས་ཚུགས་གསུམ་གྱི་འགྲིམ་འབྲུལ་ལས་དོན་ཡང་རྒྱས་བཏང་བ།

འགྲིམ་འབྲུལ་གྱི་བཟང་ཏྲགས། འགྲིམ་འབྲུལ་གྱི་བཟང་ཅི་རིགས་སྟོན་པའི་མཆན་ཏྲགས།

འགྲིམ་འབྲུལ་བྱར་ཆེན། འགྲིམ་འབྲུལ་སྒོར་གྱི་དོན་ཆེན།

འགྲིམ་པ། ① [མིང་རྒྱུང་།] ཐག་རིང་བྱུང་ལ་མ་སྟོས་པའི་ཕྱི་མི་གང་ཞིག་རང་གི་ནང་དུ་མཐོན་པོ་

ཡོང་བའི་མི། དཔེར་ན། ད་ལྟ་བའི་ནང་དུ་འགྲིམ་པ་ཡོད། འགྲིམ་པ་རྣམས་འགྲོ་ཆར་དུས་གཞི་

ནས་གཙང་སྒྲ་བྱ་དགོས། ལྟ་བུ། ② [ལས་ཆེག་ཐ་མི་དང་བ།] འགྲིམས་པ། འགྲིམ་པ། འགྲིམས།

སྐུལ་བ་དང་འགྲོ་བ། རྒྱལ་ས་སུ་འགྲིམ་པ། ལ་ལུང་འགྲིམ་པ། ཆོས་ར་འགྲིམ་པ། ཡུལ་ལུང་སོ་

སོར་འགྲིམས་ནས་ཕྱིན་པ། ཡིག་རིགས་རྣམས་ལག་འགྲིམས་ཀྱིས་ཁང་བའི་ཐོག་ཁར་གཏོང་

བ། སློབ་བྱ་རིམ་གྱིས་འགྲིམས་ནས་ཤེས་ཡོན་སྦྱང་བ།

འགྲིམས། འགྲིབ་པའི་སྐུལ་ཆེག་དང་འདས་ཆེག །① སྐུལ་ཆེག །མི་ཡུལ་མ་འགྲིམས་ཤིག །མངོས་

པའི་ལྗོངས་སུ་ལྟ་མོར་འགྲིམས་ཤིག །② འགྲིམ་པའི་འདས་པ། ད་གཅིག་བྱར་མི་ཡུལ་

འགྲིམས་ནས་ལོ་ཤས་སོང་།

འགྲིལ་འཁོར་སྐྱེུ་ཁུང་། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྟན་ཅིག་ལྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་rollovering window ཟེར།

འགྲིལ་ཤུམ། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟན་ཅིག་ལྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་scroll box ཟེར།

འགྲིལ་ཐང་རེ་མོ། ཉེ་ཉོང་གི་རི་མོའི་རིགས་ཤིག་ཡིན། འགྲིལ་ཐང་རི་མོའི་བརྗོད་བྱ་མང་ཆེ་བ་ལོ་རྒྱུས་

རྣམས་ཐང་སོགས་ཀྱིས་ཉེ་འགྲིལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་བཞེས་ཡོད་སྟབས་མིང་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཡིན།

འགྲིལ་རྟོག །རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟན་ཅིག་ལྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་scroll block ཟེར།

འགྲིལ་མདའ། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟན་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་scrollbars ཟེད།

འགྲིལ་མདའ་སྟོན་བྱེད། མྱོག་ཁྲུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་show scroll bars ཟེད།

འགྲིལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① འདུ་བ། ནང་དོན་རྟོག་འགྲིལ་བ། ཤོག་རིལ་བཞིག་ནས་བརྒྱུད་ས་པ་

རང་ཤུགས་ཀྱིས་རིལ་བོར་འགྲིལ་སོང་། ཁ་བ་རི་ལྗེ་བས་ནས་ཉིལ་དུས་གོང་བྱ་རེ་ཆེར་འགྲིལ་

བ། རྗེ་དེ་གྲེན་གཟར་པོ་ཞིག་ནས་ཡར་འཐེན་མ་ཐུབ་པས་ཐུར་དུ་འགྲིལ་འདུག། ② ནང་པའི་

ལག་རྩ་འཕར་སྐྱེད་ས་ཤིག། དབྱིན་སྐད་དུ་scrolling ཟེད།

འགྲིས། རྫིང་གོས་ལ་ཆོས་རྒྱག་དུས་བྱུང་བའི་ཁ་ཐིག་

འབྲུ། བོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་ལྗེ་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། འབྲུ་ནི་རྩ་ཁམས་གཡག་ལ་སྒྲ། ཞེས་བ་རུས་ཁམས་

འབྲུ་ཡིན་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་རུས་ཁམས་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་། རྩ་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་གཡག་ཡིན་

པར་བཤད།

འབྲུབ་པ། [ཐ་མི་དད་པ།]གྲུབ་པ། འབྲུབ་པ། ① ལེགས་པར་ཆར་བ་དང་། ཆགས་པ། ཡུན་རིང་དུ་

བཀའ་ལས་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གཞི་ནས་རེ་འདོད་ལྟར་འབྲུབ་ཐུབ་པ། ལས་དོན་འབྲུབ་དགོས་ན་

འབད་བཅོན་བྱེད་དགོས། སྐྱད་བ་གཅིག་གིས་རས་མི་འབྲུབ། སྤོང་པོ་གཅིག་གིས་ནགས་མི་

འབྲུབ། སྤོང་པོ་མང་ན་རྒྱུང་འགོག། མི་མགོ་མང་ན་ལས་འབྲུབ། ② ཡོད་པ་དང་། གནས་པ་འཕམ་

འབྱུང་བ། ཉགས་མ་གྲུབ། གཞི་མ་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ།

འབྲུབ་པ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་

ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་སྤོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འབྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གསུམ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན། སྟེང་པའི་ཡན་ལག་

དང་། ལེན་པའི་ཡན་ལག་།སྟེང་པའི་ཡན་ལག་བཅས་ནི་སྟེ་བ་མཛོན་བར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པས་

འབྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་མོ།

འབྲུབ་སྟོར། གཟའ་སྐར་བཟང་པོའི་འཕྲོད་སྟོར་ཏེ་རེས་གཟའ་བདུན་ལ་འབྲུབ་སྟོར་བདུན་ཡོད་དེ།

ཉི་མ་མེ་བཞིའི་འབྲུབ་སྟོར་དང་། རྒྱ་བ་ལྟོ་བཞིན་འབྲུབ་སྟོར། མིག་དམར་དབྱ་གྱའི་འབྲུབ་

སྐྱོད་ ལྷག་པ་ལྷ་མཆོས་ལྟུང་སྐྱོད་ རྒྱལ་ཕུར་ལྟུང་སྐྱོད་ པ་སངས་ནམ་གྱི་ལྟུང་
སྐྱོད་ སྤེན་པ་སྤར་མའི་ལྟུང་སྐྱོར་ཏེ་བདུན་ནོ། །
ལྟུང་ཐེན། རྒྱུ་མཐུན་ལྟུང་ལའོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཅ་སྟུང་ཅིག་སྟེ།
དེ་ཕྱིན་སྐྱོད་དུ་completed ཟེད།
ལྟུང་། ལམ་དུ་འགྲོ་ཡོང་བྱེད་པ།
ལྟུང་སྐྱེལ། ལྟུང་པ་སྐྱེལ་འབྲེན།
ལྟུང་སྐྱོད། རྩོགས་པན་ཚུན་ལ་འགྲོ་བ།
ལྟུང་ཁ། ལྟུང་པ་གསར་པ་སྤེལ་པའི་གནོད་པ།
ལྟུང་སྐྱར། ལྟུང་པ་མང་པོ་གྱར་ཕུབ་སྟེ་མཉམ་དུ་སྐྱོད་པའི་གནས།
ལྟུང་འགྲིམ་པ། འཕར་འགྲོ་ཚུར་ཡོངས་བྱེད་པ།
ལྟུང་ཆས། རྩོགས་སུ་འགྲོ་སྐབས་འབྲེར་པའི་མཁོ་ཆས།
ལྟུང་སྒྲ། ① ལྟུང་པའི་སྒྲ་འཁྲིད། ② [ཡུལ་]ལྟུང་ཁ་དང་གཅིག །
ལྟུང་པ། རྩོགས་ལ་འགྲོ་མཁན། དེ་རིང་ང་ཚོའི་བྱིས་མཆོས་པའི་ནང་ལ་ལྟུང་པ་འབྱོར་འདུག
ལྟུང་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ལམ་དུ་སྐྱོད་པའམ་འགྲོ་བ། རྒྱ་ལམ་དུ་ལྟུང་པ་ལྟུང་པ། ཁྲིམ་སྒང་
ཡངས་པོར་རྒྱངས་འཁོར་ལྟུང་པ། ཉགས་གསེབ་ཏུ་གཅན་གཟན་ལྟུང་པ།
ལྟུང་ཆ་པོ། ལྟུང་ལ་མགྲོགས་པོ་ཕྱིན་པའི་དོན། ལམ་བར་འགྲུང་འགོར་ཚུང་ཆེད་ཉིན་མཆོན་
ལྟོས་མེད།
ལྟུང་ཆ་པོ་བརྒྱབ་པ། གཡུལ་སའི་མདུན་རྩོགས་སུ་དམག་འཁྲུག་དག་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་
ལྟུང་ཆ་པོ་བརྒྱབ་ནས་དཔུང་སྡེ་འཁྲུག་དགོས།
ལྟུང་བཞུད། པར་ཚུན་འགྲོ་བའི་དོན། ལྟུང་བཞུད་བདེ་པོ་འདུག །ལྟུང་བཞུད་བཅད་པ།
ལྟུང་བཞུད་བཀག་པ། པར་ཚུན་འགྲོ་བ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པ།
ལྟུང་རོགས། དེས་སུ་མཉམ་དུ་འགྲོ་རོགས།
ལྟུང་ལམ། ལམ་ཁ། ལྟུང་ལམ་བཅད་པ།

འགྲུས་འགོག་[ཆིང་]བཙོན་འགྲུས།
འགྲོ། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་]ལུས་ས་ལ་ཉལ་ནས་ཐོག་ལོག་བཞེ་བའི་དོན་ཏེ། ཏྲ་ས་ལ་འགྲོ། བྱ་བྱག་
སྒྲིམ་ནས་འགྲོ་ཕྱོག་བྱས། འགྲོ་ལོག་བརྒྱབ་ལྟ་བུ།
འགྲོ་ཕྱོག་[གཟུགས་པོ་མར་སྒྲོག་ཚུར་སྒྲོག་བྱེད་པའི་མིང་། ཏྲེལ་བོང་བུ་རྣམས་བྱེ་ཐང་འཇམ་པོ་
ལ་ཉལ་ནས་འགྲོ་ཕྱོག་རྒྱག་པ།
འགྲོ་བ། [ཐ་མི་དད་པ་]འགྲེས་པ། འགྲོ་བ། ① རིགས་མཚུངས་སུ་འཁྱུར་བའམ་འཕོ་བ། སྤྱི་ཁྱོད་
མ་རིགས་འགྲེས་སོང་། དེ་བྱིངས་ཁྱོད་མ་འདིའི་རིགས་འགྲོ་བཏང་ཆོག་[རིགས་པ་འགྲེས་
ནས་ཤེས་པ། ② འགྲོལ་ལོག་བྱེད་པ། ས་ལ་མར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱེད་པ། ③ [ཆིང་]གཡོ་བ།
འགྲོ་ཡར། བུ་ཤི་བ་ལ་སྦྲར་དེའི་ཆབ་ཏུ་ཡ་བུ་གཞན་འགྲོ་རྒྱག་པ།
འགྲོ་ལོག་[འགྲོ་ཕྱོག་[བྱ་བྱག་སྒྲིམ་ནས་མར་ཚུར་འགྲོ་ལོག་རྒྱག་པ།
འགྲོ་ལོག་རྒྱག་པ། ཏྲ་དང་བོང་བུ་སོགས་ས་ལ་སྦྲལ་རིལ་རྒྱག་པ།
འགྲོ་ལོག་རྒྱག། དོན་དངོས་གང་ཞིག་[སྤྱི་མཐོང་རྣམ་པ་ལས་ཕྱོག་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དཔེར་ན།
མི་དེ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ཏུ་འགྲོ་ལོག་པར་རྒྱག་ཚུར་རྒྱག་བྱས་ནས་ཕྱོད་འདུག་[འདུམ་བྱར་དེ་
ལྷགས་སྒོ་ནད་ཏུ་འགྲོ་ལོག་རྒྱག་ཅིང་བསྟེན་དགོས། ད་ལྟ་རིག་གནས་གསར་བཞེའི་སྐབས་
ཀྱི་མ་ཉེས་ཁ་ཡོག་དེ་འགྲོ་ལོག་རྒྱག་ཁྱོད་པ་རེད། ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །
འགྲོང་། ཉེངས་བོར་རེངས་ཤིང་ལངས་པ།
འགྲོང་མགོ་ནག་ཡོངས་ཀྱི་མེ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། ཀྱང་བ་གཉིས་ས་ལ་བཙུགས་
ཏེ་གཟུགས་པོ་ཀེར་ཀེར་བྱས་ནས་ལངས་ཏེ་འགྲོ་བའི་མི་ལ་འགྲང་ངམ་ཀེར་ཟེར་ཞིང་། ལེབ་
ཞེས་པ་ས་ཞིང་དང་རྩ་ཐང་། སྦྲར་ཞེས་པ་རྒྱང་ལག་བཞི་ཀ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་གཟུགས་པོ་སྦྲར་
ནས་འགྲོ་བའི་དུད་འགྲོ་ཕྱགས་རིགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན།
འགྲོང་ནི་བཙོན། འགྲོང་དུ་འགྲོ་བའི་མི་རྣམས་བཙོན་དུ་འཇུག་པ།
འགྲོང་བ། [ཐ་མི་དད་པ་]འགྲོངས་པ། འགྲོང་བ། འགྲོངས། ལང་བ། དམའ་ས་ནས་ཡར་འགྲོང་བ།
སྒོ་བྱར་འགྲོང་བ། དམག་མི་རྣམས་ཏུ་བསྒྲིགས་སུ་འགྲོངས་ནས་བསྐྱད་འདུག

འབྲེང་བའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། དཔེན་པར་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་
བྱུང་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེང་བའི་སྟོང་ལམ་གྱིས་གནས་པའོ།

འབྲེང་བུ། བོད་ཡིག་གི་དབྱངས་གསུམ་པ་མཆོན་བྱེད།

འབྲེངས། འབྲེང་བའི་སྐྱལ་ཆིག་

འབྲེམས་སྟེད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་to unwind ཟེད།

འབྲེམ་པ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་publish ཟེད།

འབྲེམས་འཛོག་། བཀའ་སྟེ་འཛོག་པ།

འབྲེམས་སྟོན། དབྲམ་བྱ་ཁ་བཀའ་ནས་མིག་ལམ་དུ་སྟོན་པ། འབྲེམས་སྟོན་ཁང་།

འབྲེམས་སྟོན་ཁང་། དངོས་པོ་སྤྲ་ཆོགས་པ་གཤེས་འབྲེམས་བྱ་ཡུལ།

འབྲེམས་པ། [ཐ་དང་པ]བཀའ་པ། དབྲམ་པ། ཁྲོམས། ཁོད་སྟོམས་པོར་འདིང་བ། བྱེ་མ་དབྲམ་པ།
ཆོང་ཐོག་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཀའ་པ། ལུག་ཁྲུ་རི་ལ་འབྲེམས།

འབྲེམས་སྟེལ། ཁ་བཀའ་ནས་བྱུང་ཐབས་བྱེད་པ།

འབྲེམས་སྟེལ་བྱེད་དབང་། དཔེ་དེབ་འཕྲོག་བརྒྱན་འོད་སྟེར་སོགས་འབྲེལ་སྟེལ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ།

འབྲེལ། ལྷ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བཀའ་བའི་མིང་།

འབྲེལ་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་interpreter ཟེད།

འབྲེལ་ཆེན། ལྷ་དོན་ཞིབ་ཆོགས་སུ་བཀའ་བའི་རྣམ་བཤད།

འབྲེལ་ཆེན་མི་མེད་འོད། སེམས་འབྲེལ་སྟོར་གསུམ་ནང་ཆོན། དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད།
རིགས་ལྡན་པད་དཀར་གྱིས་བརྒྱུམས།

འབྲེལ་མཆན། ཆིག་དོན་གསལ་པར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་མཆན་བྱར་བཏགས་པ།

འབྲེལ་པ། ལྷ་དོན་གོ་སྤྲ་བའམ་གསལ་ཏུ་གཏོང་བའི་ཆིག་། འབྲེལ་བ་དགོས་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་

འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་explanation facility ཟེད།

འབྲེལ་བ་བྱུག་ །སྤྱི་དོན་ལེགས་པ་བཤད་ལས། འབྲེལ་བ་བྱུག་ཏུ་ངེས་པར་གསུངས་པ་ནི། ༡ ཆིག་འབྲེལ། ༢ དོན་འབྲེལ། ༣ འབྲེད་འབྲེལ། ༤ རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ། ༥ དཀའ་འབྲེལ། ༦ སྤྱང་འབྲེལ་བྱུག་གོ། །ཡང་ན་ལུང་གི་དགོངས་པ་བྱང་བ་ཅི་ཆོལ་བ་ལྟ་བུའི་ང་རོ་བཀའ་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་སྤྱི་ན་རྣམས་འབྲེལ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཆིག་འབྲེལ་འབྲེལ་དང་། རྒྱུད་ལས་བསྐྱུས། གདམས་པ་ལས་བསྐྱུས་ཁྲིགས་སུ་བསྐྱེབས་ནས་བཤད་ན། དབྱིན་དོན་འབྲེལ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་བདག་རིག་བསྐྱབས་ནས་གཞན་རིག་དགག་པ། སེང་གེའི་ངར་སྐད་ལྟ་བུའི་བྱུབ་མཐའ་གསལ་འབྲེལ་དུ་བཤད་པའང་གསུངས་སོ། །

འབྲེལ་བ་འབྲུམ་ཚུང་གསལ་སྟོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སློབ་མ་སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་རྣམས་གསལ་བར་འབྲེལ་བའི་སྟེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག།

འབྲེལ་བ་བཞི་སྒྲགས། འབྲེལ་མཆན་བཞི་བཀོད་པའི་འབྲེལ་བ།

འབྲེལ་བ་རྒྱ་ཟེར། ཁ་ཆེ་བཤ་ཆེན་རྒྱ་བ་མཛོན་བ་དགའ་བས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག།

འབྲེལ་བ་རིགས་གསུམ། ཆིག་དོན་དཀའ་གསུམ་སྟེ། ༡ ཆིག་འབྲེལ། གཞུང་གི་ཆིག་རེ་བཞིན་དུ་གོ་བ་སྟེ་བའི་འབྲེལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། ༢ དོན་འབྲེལ། ཐོག་མར་ནང་བསྐྱུས་པའི་ས་བཅད་བསྟན་པ། རྗེས་སུ་དཀའ་གནད་ལ་དོགས་པ་ཆེད་ངེས་ཀྱི་གསལ་བཤད། ༣ མཆན་འབྲེལ། གཞུང་གི་བརྗོད་དོན་དཀའ་གནད་ཡོད་པའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་བྱས་པ།

འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ། འབྲེལ་བ་ཉུང་དུ་འདོན་རྒྱས་པར་འབྲོལ་བའི་གཞུང་།

འབྲེལ་བཤད། དོན་ཞིབ་ཏུ་བཀའ་བའི་བཤད་པ།

འབྲེལ་བཤད་བཀའ་བཟ། སྟོན་ཟླད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་interpreter directive ཟེད།

འབྲེལ་བ་ཤད་བྱ་རིམ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་

སྟན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་'interpreter' ཟེད།

འབྲེལ་བ་ཤད་འབྲུ་སྟོན། ཆིག་དོན་འབྲེལ་བ་ཤད་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་ཁ་སྟོན།

འབྲེལ་བ་ཤད་ཆབ་ཨང་། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་

སྟན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་'interpretive code' ཟེད།

འབྲེལ་བ་ཤད་ཆིག་གསལ། དབྲུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆིག་གསལ་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་

དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཞུ་བ་དེས་མཛད།

འབྲེས། རིགས་འབྲེ་རྒྱ་འབྲེས་ཟེན་པ།

འབྲེས་ཀྱང་། ཆིགས་བཅད་དུ་བྱ་བུ་རེའི་མཆམས་སུ་གཟུང་རྒྱའི་རིགས་འབྲེས་གཏོང་བུར་བའི་

ཆིག་ཀྱང་།

འབྲེས་ཀྱང་བདུན། སྤང་པོ་དང་། རྒྱེ་མཆེད། ཁམས། རྟེན་འབྲེལ། ཟས། བདེན་པ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཆོས་ཏེ་བདུན།

འབྲེས་པ། འབྲེ་བའི་འདས་པ།

འགྲོ། ① ཡོད་ལས་ཆེ་ཡོད་ཡིན་ལས་ཆེ། སྐད་ཆ་ཡོད་མཁན་ཁོ་རང་ཡིན་འགྲོ། བྱིད་རང་ལའང་

འགན་འཁུལ་ཡོད་འགྲོ། ཉལ་སའི་འཁུལ་སུ་སྟོན་ཞོག་དང་། ཁོས་འཐུང་འགྲོ། ཆེད་དུ་སྐད་

གཏོང་དགོས་མི་འདུག་ཁོ་རང་ཡོད་གི་ཡོད་འགྲོ། ② སོར་བའི་དོན།

འགྲོ་ཁ། འགྲོ་ལ་ཉེ་བའི་དུས། འགྲོ་ཁར་མ་དང་མ་འགྲས། སངས་ཉིན་འགྲོ་ཁ་ལ་སོར་རྒྱད་གཏོང་རོགས།

འགྲོ་ཁུངས། ① མགོ་འབྲེན་ནས་ཞུ་བ་རྒྱུད། ② ཆོང་ཐོག་བྱིན་ཡུལ། ③ དངོས་པོ་བེད་སྤྱོད་འགྲོ་ཡུལ།

འགྲོ་མཁས་སྟོད་མཁས། བྱ་ལས་གང་ཞིག་གཟབ་གཟབ་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱེད་པ།

འགྲོ་སྟོ། པར་གཏོང་དགོས་པའི་འགྲོ་སོང་བྱོན་དུལ་སོགས།

འགྲོ་བྱོན། རྒྱ་ཁོར་ཟད་སྟོ། འགྲོ་བྱོན་མཁས་གཏོང་།

འགྲོ་རྒྱལ་མ་དུལ། ལོ་གཅིག་གམ་ལོ་གཅིག་ལས་བརྒལ་བའི་གཉེར་སྤྱོད་འཁོར་རེས་ནང་གཏོང་

ཡོང་ལ་སོང་བའི་མ་དདལ་ལ་ཟེར།

འགྲོ་མགོན། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་གྱི་རྣམ་
གངས་ཞིག།

འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ། ཤངས་བའི་གདམས་དག་གི་སྒྲ་རབས་ལྟ་བུ། མཁས་གྲུབ་
ལྷུང་པོའི་གདམས་དག་ཆིག་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བཀོལ་བའི་སྒྲ་མ་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་
བཙུན་འགྲུས་སེང་གེ་ནི། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༥ལོར་བསེལ་མར་བོན་
ཀྱི་རིས་སུ་འཁྲུངས། བསམ་ཤེས་ནས་ཆོས་ལ་མོས། ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་འབྲི་སྟོག་ལེགས་པར་
མཁྱེན། ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གངས་བཟང་ནས་མ་ཅིག་སྤུལ་སྤུལ།
གཙུག་ཀྱི་ཆིག་བརྒྱད་རྣམས་ཞུས། རྒྱུ་དུ་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྟོབ་སྟེས་ནས་དགེ་བ་ལ་འབད།
བཅུ་གསུམ་ལ་སྒྲ་མ་ཙ་རི་རས་པའི་དྲུང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོག་པ་ཞིག་ཡོང་
ཆོས་ལ་བཙུན་བར་འོངས་བར་འདུག། མཆན་བཙུན་འགྲུས་སེང་གེ་ཐོག་གསུངས། སྒྲ་མ་
བསྟེན་ཡོང་མེད་པར་སྟུ་འདས། སྟོབ་དཔོན་སྟེག་ལ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། ལོ་བཅུ་ལ་བཤད་པ་
བྱས་པས་བཤད་པ་མགོ་ཐོན། སྤྱི་བ་རས་བ་ལ་གཙུག་སྟོར་ཞུས། འབྲུལ་བས་མཉེན་པར་བྱས།
ཁྱེད་ནས་གཙུག་འདི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འཕེལ་ལོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། སྒྲ་མ་བྱམ་བ་ལ་དབྱེས་རྟོག་
སོགས་ཞུས། སྒྲ་མ་བཟང་ལུལ་བ་ལ་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་ཞག་བདུན་ཞུས་པས། ཁྱེད་འདི་
ལོའི་སྟོན་ཀར་འཆིར་དུས་སྟེབས་འདུག་པ་ལ། དབང་འདིས་ཆོ་བསྲིང་འདུག། ལོ་ཐོག་སེ་ཆི་
ལེ་བ་ལ་མ་ཤི་དང་། ཆོ་དཔག་མེད་དང་འདྲ་གཉིས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཡིན་གསུངས། ཆོས་འདི་
ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་མི་ལ་མ་བསྟན། དེ་ནས་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྟོན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཐོག་
པ་འདུག། ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བསྟེན་རྟོགས་གྱིས་གསུངས། སྒྲ་མ་སྤང་པོ་བ་ལ། ཞང་ཆལ་བའི་
ཆོས་སྟོར་རྣམས་ཞུས་སོ། །རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༣ལོར་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་
ལ་འཁོན་ཆོས་རྒྱལ་ཅན་ལ་བསྟེན་པ་རྟོགས། སྒྲ་མ་སྤང་བུ་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྟོན་ཤགས། སྒྲ་མ་
ཁོ་བུ་ལ། ས་སྤྱ་བཅ་ཆེན། སྒྲ་མ་གཙུང་ལ། སྟོབ་དཔོན་རྟོག་ཏུ་ལ། སྤུབ་ཐོབ་ཁར་རྒྱ་ལ། སྟོབ་
དཔོན་རྟོ་རྒྱལ། ཁམས་སྟོན་རྣམས་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྒྲ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་བཙལ་ལ་སྟུབ་

བ་བྱེད་དགོས་སྟུང་ཡོད་པ་ལ། ལྷ་མ་རྒྱལ་སྟོན་ཟེར་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ། ས་ལོ་དང་འབྲུ་ལོ་
 ལས་མཁས་ཤིང་བཙུན་པ་དེའི་ཐད་དུ་བྱོན། ཁོང་དང་ལྷན་གཅིག་གཟིམས་པས། ཁོང་གིས་རྩེ་
 བཙུན་མ་སྟོལ་མ་ངན་སོང་ལས་སྟོབ་ཅིག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆེན་པོ་བྱང་། ཅི་བྱང་ལགས་ཞུས་
 པས། གཏིང་རིང་ལ་སྟུན་བ་ནག་པོའི་དོང་གསུམ་བསྐྱིགས་འདུག་ལ། དེར་སྤྱང་ལ་ཁད་བྱང་།
 ཅི་ཡིན་ཟེར་བས་ངན་སོང་དོང་ཡིན་ཟེར་བས་བྱེད་ནས་སྐད་ཤོར་བ་ཡིན་གསུངས། ད་ལྷ་མ་
 གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་གི་སར་འགྲོ་དགོས་པ་འདུག་བསམ་པ་དང་། ཡོལ་རི་གོང་བ་བྱ་བ་སྦྱུ་ལུས་མི་
 ལམ་འབྱོངས་པ། མངོན་ཤེས་དང་ལྷན་པ་ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སྤྲས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་ཅིག་ཡོད་པས། དེའི་ཐད་དུ་ཅིས་ཀྱང་འགྲོ་བསམ་ཀྱང་། ལོ་གསུམ་མ་ཐོན་
 པའི་བར་རྩེག་སྟོན་གཤེགས། དེ་ནས་མཇལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐོ་རངས་ལ་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་གཉན་
 སྟོན་གྱིས་ཉེ་གནས་ལྷ་མ་གོང་པོ་བྱ་བ་ལ། དེ་རིང་སྟོམ་ཆེན་ཅིག་མཇལ་དུ་འོང་བ་གདམས་
 པའི་བདག་པོ་བྱེད་པར་འདུག །དའི་གདམ་དག་གིས་ཕྱ་རྒྱ་ར་ལན་རྩ་ར་ཚུན་ཆད། ཕྱི་རྒྱ་
 མཆོའི་འགྲམ་ཡན་ཆད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བྲུབ་འགྲོར་འདུག །ད་ནང་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྟོང་བསུར་
 སོངས། ད་ཁྱོད་གྱིས་མཆོད་ཁང་ཆགས་བདར་གྱིས། ཁོང་གཙང་སྦྱ་ལ་དགའ་བ་ཅིག་འདུག་
 གསུངས། ཉེ་གནས་གྱིས་ཆགས་བདར་བྲས་ཟེན་པ་དང་། དེར་ལྷ་མས་ད་ལྷ་སེ་མའི་ན་གནས་
 གོ་ཟ་ཡིན་འདུག །ཁྱོད་བསུར་རྒྱག་གསུངས་ནས། ཉའི་སྐད་གར་ལྷ་མ་གོང་པོ་བྱང་ང་བསུ་བ་
 སེབས། དེ་ནས་ཡང་དགོན་དུ་སྟེབས་མ་ཐག །ལྷ་མའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་སང་འོང་གནང་འོང་ལ་ལོ་
 གསུམ་མ་ཐོན། དེ་བར་ལ་ང་མཇལ་བའི་ལུང་བསྟན་བྱེད་པའི་རྩོག་སྟོན་དང་གཞི་བ་ནག་པོ་
 གཉིས་ཀྱང་གོངས་གསུང་། ལྷ་མ་ལ་མངོན་མཁུན་འདུག་བསམ་པ་དང་། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས།
 ཁྱོད་འདི་ཡོན་ཏན་གང་ལ་ག་ལ་མོས་ནས་འོངས་གསུངས་པས། ལྷ་མས་སྦྱུ་ལུས་མི་ལམ་
 འབྱོངས། འོད་གསལ་མངོན་འགྱུར། ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས། ཆོས་སྟོང་བྲན་བཞིན་
 དུ་ཉན་ཟེར་བ་ཐོས་ནས། མཇལ་བ་ལ་འོངས་ལགས། ལྷ་མ་ཤངས་པའི་གདམ་དག་རྣམས་ཞུ་
 འཆལ་ཞུས་པས། དབང་གདམ་དག་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཉམས་ལེན་དང་བསྐྱེས་ཉེ་གནང་།
 སྟོམས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཆེན་པོ་མཛད་པ་རྣམས་རོ་མཆར་ཞིང་

གྲངས་ལས་འདས། ཡི་དམ་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟེགས་པའང་མང་ཞིག་མནལ་ལམ་གྱིས་
སྒྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན། སྟོན་གྱི་སྒྲུབ་གྲོལ་དུ་གསལ་བའི་དབུ་སྒྲུབ་ཉག་རེའི་བྱ་གར་བདེ་མཆོག་
ལྷ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་ཐེབས་པ་དང་། ལྷ་སྒྲུབའི་གསལ་སྒྲུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཅིང་། སྒོ་བ་
མའི་ཆོགས་མང་པོ་འདུས། བྱང་བར་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོའི་ཡུང་བསྟན་ལྷ་ར་མཁས་བྱུང་བྱུང་
པོའི་ཆེག་བརྒྱད་གྱི་བཀའ་རྒྱ་བཀྲོལ་ནས་གནང་བའི་སྒོ་བ་མ་མཆོག་གསུམ་ནི། མཁས་བྱུང་
གཙང་མ་འདས་སྟོན། གནས་རྟེན་བ་ཨ་ཡི་སེང་གོ། བསམ་ལྗོངས་མཁས་བཙུན་གཞོན་ཏུ་
བྱུང་གསུམ་ལ་ཆེག་བརྒྱད་གྱི་གདམ་བ་རྣམས་རྩོགས་པར་གནང་། བྱ་མན་པོ་ལ་བཀྲེས་ཏེ།
སྟོན་སྒྲུང་བར་གསུམ་བསྟན་པ་འདིས་ཁྲུང་པར་མཛད་ཅིང་། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་
རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༥༤༠ལོ་ལ་རི་གོང་ཉིད་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་
ཐེམ། ལྷ་ར་སྒྲུང་པས་རིལ་བསྐལ་མང་དུ་བྱོན་པ་ནང་རྟེན་དང་། གསེར་འབུམ་དུ་བཞུགས་ནས་
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་པ་མཆོད་རྟེན་དམ་པར་བཞུགས་སོ། །དེ་ལྷར་ཆེག་བརྒྱད་བཀའ་རྒྱ་མའི་
གདུང་བརྒྱད་རྩོགས་ནས། འཆི་མེད་རྟོ་རྟེ་ཆེའི་ཆེག་རྒྱུད་དུ་ཡུང་བསྟན་པའི་དེ་ལྷར་གསུམ་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་མཁས་བྱུང་འདས་སྟོན། བསམ་ལྗོངས་བ་
གཞོན་ཏུ་བྱུང། གནས་རྟེན་བ་ཨ་ཡི་སེང་གོ་དང་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་རྩོག་
ཅོག་རིན་ཆེན་སྒོ་གྲོས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་འཕྲོས་ནས། འདས་པ་སྟོན་ཡུང་མངའ་རིས་
ཞོག་ཏུ་དང་། སྒྲུང་ལུས་མདོ་ཁམས་སུ་དང་། བར་དབུས་གཙང་དུ་རྒྱ་ཆེར་དར་བའོ། །ཆོས་
རྩལ་སྟོན་པའི་གདན་ས་རི་གོང་དུ། གནས་རྟེན་པའི་བཞུགས་གནས། གསེར་སྤིང་བ་བཀྲ་ཤིས་
དཔལ་སོགས་སྤྱོད་གྲོལ་པ་གཏོད་ནས་འདས་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་འབྲིང་ཆེ་བ་ཡིན་འོ། །

འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། མཆོན་གཞན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆོན་ཟེར།
རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལུག་སྟེ་ལོ་༡༥༥༥ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྟེ་ལོ་
༡༥༩༠ལོའི་བར། ཟངས་ཆ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་ལ་ལྷམ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་གི་མ་གཅིག་
ཀུན་དགའ་སྟེད་གྱི་སྤྲུལ་ཆེ་བ་ཡིན། ཡབ་དགྲུང་ལོང་གཉིས་པ་ལ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་
དུས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲོག་སོགས་རིག་གནས་ལྷ་ལ་དཀའ་ཆེགས་ཆེན་པོ་མ་དགོས་པར་

མཆིན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་དུས་ཆོས་བཤད་མཛད་ཐུབ་པ་བྱུང། ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༥༧༧ལོར་དགུང་ལོ་བཅུར་ཐེབས་དུས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱེད་ཅེ་བཙུན་ས་སྤྱི་བཞི་ཏ་རྒྱལ་པོ་གོ་
 དན་གྱིས་གདན་ཐངས་པ་ལྟར་ཐེབས་སྐབས་ཕྱག་ཕྱིར་བྱོན། དགུང་ལོ་བཙུ་བདུན་པ་ལྷགས་
 བག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ལོར་ཅེ་བཙུན་ས་སྤྱི་བཞི་ཏ་གཤེགས་ཁར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པའི་
 བདག་པོར་བསྐོས། སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ལོར་སྤར་ཡང་རྒྱལ་པོས་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་ཞུས་པའི་
 ཡོན་དུ། མི་ཉག་རྒྱལ་ཆོད་རྒྱལ་པོའི་ཤེལ་དམ་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱས་ནས་ཤེལ་དམ་སྤྱིང་བྱག་
 མ་དང་། གནམ་གྱི་འོག །ས་ཡི་སྟེང་ན་རྒྱ་གར་ལྗེ་སྤུ་པོ། སྤུ་པོའི་སངས་རྒྱས། ཡི་གེ་
 ཚོམ་མི། རྒྱལ་ཁབས་འཇགས་སུ་འཇུག་པ་པོ། གནས་ལྷ་རིག་པའི་བཞི་ཏ་འཕགས་པ་ཉི་ཤི་
 ཞེས་པའི་འཇའ་ས་དང་གོ་གནས། དེའི་ཐེ་ཆེན་སྟོང་ཐུག །གོས་དར་ལྷ་ཞི་དགུ་སྟོང་མོགས་
 ལུལ། དེ་ནས་པོད་དུ་ཐེབས་ཁར་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་དངོས་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་
 བཅས་བཞུགས་པར་ཞུས་ཀྱང་མ་གསན་པར་ཕྱིར་ཐེབས། རྒྱལ་པོས་དཔོན་དཔག་ཁྲི་ཐུག་
 མང་པོའི་དབྱང་དང་བཅས་ཉེ་རྒྱ་བ་མང་པོའི་བར་དུ་སྤང་སྟེལ་ཞུས་ཤིང་། རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་མེ་
 གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ལོར་ས་སྤྱིར་ཕེབས། ལོ་དེར་གཙང་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་དགེ་འདུན་ཞི་
 བདུན་ལྷག་ལོངས་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་གནང་བ་དེ་ལ་རྒྱ་མིག་ཆོས་འཁོར་ཟེར། དེ་ནས་ལོ་ངོ་
 ལྷའི་བར་ས་སྤྱིའི་གདན་ས་གནང་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་བྱག་པ་ལ་ལྷ་ཁང་རྒྱ་བར་དུ་སྤྱི་གཤེགས།
 འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་སྤྱིའི་གཙུང་པོ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག་སྤྱི་
 ལོ་༡༥༨༧ལོར་ཡབ་ཟངས་ཆོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ལུས་མ་གཅིག་ཀྱན་དགའ་
 སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤུ་སྤྱི་མདོག་གི་གད་ལར་སྤྱི་འབྲངས། དགུང་ལོ་བྱུག་པ་ལ་ཆོས་ཅེ་ས་པཎ་
 ཀྱི་ཕྱག་ཕྱིར་ཉོར་ལུལ་དུ་ཐེབས། སྤྱི་གཞོན་བུ་ནས་ཆོས་ཅེ་ཁྱེད་པོན་ལས་དབང་དང་གདམས་
 དག་མང་དུ་གསན་ནས་ཐོས་པས་རྒྱུད་བྱུག་པར་ཉོར་རྒྱལ་པོ་སེ་ཆེན་གྱིས་པེ་ལེན་དབང་གི་
 ལུང་དང་། གསེར་ཐམ། སྤུ་མོ་མེ་ཁ་བདུན་བྱ་བ་དེའི་བཙུན་མོར་གནང་། བྱང་ངོས་སུ་ལོ་
 བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉིད་ལྷ་བ་རྒྱ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༩ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ས་
 སྤྱི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཐེབས། དེ་ནས་ལོ་བཞི་ཅམ་གྱི་བར་དུ་བྱུག་པའི་སྤྱི་དབས་འགྲོ་བ་སྤྱིན་གྲོལ་

གྱི་དོན་མང་དུ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་དགྲུ་བ་ལ་མེབས་བ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༩༢༧ལོར་སློབ་ཁྲིམ་དཔེ་ཁྲུང་དུ་སྤྱོད་གཤེགས།

འགྲོ་མགོན་གཙང་བ་རྒྱ་རས། གཙང་བ་རྒྱ་རས་བ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་
སྤྱུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༧ལོ་ཡབ་བྱུང་བོ་ཚ་བེ་དང་། ཡུམ་མར་གཟུང་དར་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
ཉའོ་གངས་ཀྱི་མགུལ་སྤྱང་སྟོད་ཁུ་ལའི་ཆར་སྤྱོད་འབྱུངས། སྲས་མིང་སྤིང་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་རྒྱུད་ཤོས་ཡིན། ཡབ་ལ་སྲས་མང་བས་གཅེས་བར་མི་འཛིན་བ་ལ། ཡུམ་གྱིས་བོན་པོ་
ཅིག་ལ་གཏང་དེ་མཆོན་གཡུང་བྱུང་དཔལ་དུ་བཏགས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་བ་ལ་ཡུམ་གཤེགས།
དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་བ་ལ་གཅེན་པོ་སྐལ་ལྷན་བྱ་བས་ཁྲིད་ནས་གཙང་རོང་དུ་སློབ་གཉེར་
མཁས་པའི་བྱུང་ནས་སློབ་བསྐྱབས། བརྒྱ་གསུམ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་མཆོ་ཤར་ཁུལ་རྩ་ཐང་པའི་
སར་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ནས་མངོན་པ་དང་། ཡོ་ག་དང་། ཞི་བྱེད་ལ་སོགས་ལྷན། བཅོ་ལྔ་བ་
ལ་སློབ་དཔོན་མཁར་ལུང་པའི་སར་བྱོན་ནས་ལོ་བརྒྱད་བཞེན་ནས་རྩོགས་ཆེན་དང་། ཆད་ས་
ལ་སོགས་བ་གསན། དེར་བསྐྱུང་གཞི་ཅིག་ཡོད་པའང་མཆོམས་བཅད་མ་དགོས་པར་ཐོན།
སློབ་དཔོན་འཁོར་རེ་བ་ལས་རྩོགས་ཆེན་རིགས་རྩོགས་གསན། སློབ་དཔོན་གཙང་ཆ་ལས་
སྤྱོད་འབྱུང་དང་། ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་གཏེར་མ་རྣམས་གསན། སོ་དར་མ་སེང་གེ་ལས་སྤྱོད་
འབྱུང་། ཁུ་ལུང་གི་ལྷ་རྩེ་ཀྱན་རྒྱལ་ལས་མཆོན་བརྗོད། འོས་ཐང་གི་སློབ་དཔོན་འབྲུལ་འཛིན་
ལ་ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རོ་བོ་ལྷགས་རྣམས་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པར་ཡབ་གྱིས་སློབ་
དཔོན་མཁར་ལུང་བ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ། འགྲོ་མགོན་གཙང་བ་སྟོན་སར་བཏོན་ནས་ཆོས་གསུང་
བར་སྤྱུལ། དེ་ནས་རི་ཁོང་དུ་མཆོམས་རེ་ཞིག་བཞུགས། དེའི་རྩེས་སུ་རྩེ་བཙུན་གླིང་ར་ལུང་ན་
བཞུགས་བ་ལ་ཚུ་བྲེ་གང་ཅམ་གྱི་ཕྱག་རྟེན་མཛད་ནས་གསུང་གླིང་མང་དུ་ཞུས། ལས་འབྲེལ་
དེའི་དུས་སུ་སང་བ་འབྲུག་སུང་། དེ་ནས་སྤྱར་བྱོན་ནས་གདམས་དག་ཞུས་པས་ཞག་བདུན་
ནས་རས་བྱལ་བ་བྱུང་། དེར་འབྲུམ་པས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱུང་། དེ་བྱངས་ནས་རྩ་རྒྱུད་མ་བྱོལ་
སོང་གི་རྒྱལ་པོ་སྤངས་ནས་སྤྲོ་མ་ལ་ཕྱལ། ར་བྱར་ཡང་བྱངས། དེར་མཆོད་ཁང་ཅིག་བ་ལ་གྲུ་
བ་བྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མཆོམས་གཙོད་བ་ལ་གསེར་ཞོ་རེའི་ཆད་བ་འཕེབས་གྱི་འབྲུག་

བས་གསེར་ཞོག་ཕུལ་ནས་ཡིག་མཆམས་བྱ་བར་ཞུས་པས། བྱིད་རང་སྤེལ་ཆུང་དུ་སོང་ལ་
 བྱིས་གསུང་། དེར་བསམ་པས་སྒྲ་མ་མ་མཉེས་ན་གདམས་དག་གི་ཅི་བརྟུབ། འ་འབ་འོང་བ་
 བྱས་ནས་བལྟམས། སྒྲ་མའི་སྤྱན་སྒར་བྱ་རམ་སྤེར་གང་ཁྱེར་ནས་ངས་ནོར་འདུག་བྱས་ནས་
 བཞགས་པ་ཕུལ་བས། འོ་ཆོས་གོ་བ་བྱས་ནས་དེ་ཙམ་འོང་བ་ཡིན་གསུང་ནས་མཉེས། དེ་
 ནས་སྒྲ་བ་ལྷ་ལས་བྱས་པས་སྒྲོམ་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་ཡང་སྤྱེས། མཆོད་ཁང་ཡང་ཆར། ཉི་མ་བཞི་
 ལ་ཤོག་ལྷེ་བ་རེ་ཆར་བའི་ཡི་གེ་བྲིས། གདམས་དག་ཐམས་ཅད་ཆར་བར་ཞུས། དར་རྩོ་བྱ་བ་
 ཅིག་དང་བཟོ་སྦྱང་བྱས་པས་ཁོས་མ་ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་བྱུང་། སྒྲ་མའི་ཞལ་
 ནས། ང་ལ་ཆོས་ཞིག་དྲིས་དང་གསུང་། དེ་མི་མཆི་སྒྲ་མ་ལ་ཐལ་འཇུག་ཤོག་ན་མི་རུང་ཞུས་
 པས། ངས་གནང་བ་བྱིན་བ་ཡིན་མོད་གསུང་། ཆོས་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཅིག་བཞག་པར་ཞུ་ཞུས་
 པས། སྤྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བལ་བ་ཡིན་གསུང་པ་ལ། འོ་ན་ནམ་མཁའ་ཡང་ཆོས་སྤྱི་
 ཐལ་ལོ། ཞུས་པས་ལན་མེད་ཅིང་མཉེས་པར་གྱུར། དུལ་དུ་རྒྱགས་ལེན་དུ་བཤོན་པས་ལཔ་
 ལ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་པས་ཤིག་ཀྱང་མཛད། དེ་ནས་སྤྱི་ལུ་ཕྱིན་ནས་དགུན་འདག་ཆར་མཛད་
 ནས་བསྒོམས་པས་རྒྱུང་བྱིན་དང་བསྐྱེ་བྱས་པ་དང་། ཅིག་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ། ཉོན་མོངས་
 པའི་གཤུལ་ལས་རྒྱལ་བ་སོགས་བཞད་ཆོད་དང་མཐུན་པར་བྱུང་ནས་སྒྲ་མ་ལ་ཞུས་པས། རེ་
 བཙུན་མི་ལ་ལའང་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཡིན། འོ་མཆར་ཆེ་གསུང་། སྤྱི་རྩ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་བཞུགས་
 རིང་ལ་གདམས་དག་ཐམས་ཅད་ཆར། དོན་ཁྱིད་ཆར་ནས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་། ཞར་ཆོས་གསུངས།
 བློས་འདུན་དང་སྤྱི་ལས་མ་ཆགས། སྒྲོ་བ་དཔོན་རྩོག་པ་ལཔ་མཆེད་གཉེས་ལས་གྲུར་བཞག་
 དང་། མ་རྩ་སྤྱི་ཡ་དང་། མཆོན་བརྗོད་རྣམས་བྱག་ལེན་དང་བཅས་པ་གསལ། རེ་སྤྱི་ལའི་
 བསྐྱན་བཅོས་ཆར་གཅིག་ཡི་གེར་བཀོད། མཆེད་ཤོགས་མཉམ་རྒྱུང་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་འབྲི་བ་
 རྣམས་འཁོབས་པར་མཛད། དེ་ནས་གཞན་དུ་སྒོམ་དུ་འགྲོ་བར་ཞུས་པས། སྒྲ་མའི་ཞལ་ནས།
 མ་འགྲོ་བར་འདི་སྤྱི་ལུ་གཟུང་གསུང་པ་དང་། འདུག་འཛིན་པའི་ལུང་བསྐྱན་ཡང་བྱུང་། སྒྲ་
 མའི་ཞལ་ནས། ད་སྐལ་བཟང་ལ་བསྐྱེན་ནས་ཐབས་ལམ་སྤྱོདས་གསུང་། སྐལ་བཟང་གི་རྩུང་དུ་
 བྱིན་ནས་སྒྲ་མས་བཀའ་འདི་ལྟར་གནང་བྱུང་བས། སྐལ་བཟང་ན་ལེ། ངས་དང་བྱིད་ཀྱི་

ཞབས་ཏོག་བསྐྱབ་པས་ཆོག་སྟེ། ང་ལ་ཁྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་མི་ལམ་བཟང་པོ་མང་པོ་བྱང་། ཁྱེད་
རང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་མཛོད་ལ་འགྲོ་དོན་སྦྱོང་བ་འཐད། དེད་རང་གི་ཁྲིམ་འདི་འདྲ་ཆུ་བོ་གཞུ་ཆུ་
ན་རྟོགས་པ་མཐོ་བ་ཅིག་ཡིན་ཏེ། བོ་རང་ཏུ་འདུས་པ་འདི་ང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་ཡིན་མོད་
གསུང་། དོད་ཀྱི་མཁར་ཆུ་སྒྲོམ་ཏུ་འགྲོ་བར་ཞུས་པས། དེ་བཞིན་གནང་ནས་དོལ་མདར་མར་
མ་གསེར་སྟེངས་སུ་བྱོན་ནས་ཅམ་བ་སྒྲངས་པས། ཟུང་བོ་ཅིག་གིས་ཁྱོད་སུའི་སྟོབ་མ་ཡིན་
ཟེད། ང་ཨེ་བཙུན་སྒྲིང་གི་སྟོབ་མ་ཡིན་བྱས་པས། ཁོ་ཕུ་ཟེར་བས། ཁོའི་དག་དེ་ལ་ཐུགས་མ་
ཆེས་ནས་ལོག་ནས་སྤྲ་ཕུར་བྱོན་བ་ན། སྒྲིང་ག་ཤེགས་ཟེན་འདུག །དེར་དགོངས་པ་རྫོགས་
ཐབས་རྣམས་བྲུབ་བྲུབ་ཀྱི་བར་ཏུ་བཞུགས། དེ་ནས་དབྱར་དེ་ལོ་རོ་ཡེ་མགོན་ལ་སོགས་པ་
བཞེ་ཁྱིད་ནས་ར་ཕུང་ཏུ་བྱོན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིད་ཆར་བར་མཛད། སྤྲ་བསོད་ཀྱང་དེ་ནས་སྟེས།
རྟ་རག་ཆུང་ཅིག་བསྐྱམས་པ་དེ་སྤྲ་ཕུར་ཨ་མ་རོ་མོ་ལ་ཕུལ། དགྲུང་རྟེན་རབ་གནས་མཛད། དེ་
ནས་དཔོན་སྟོབ་བདུན་མཁར་ཆུར་བྱོན་ནས་ལྷགས་ཕུལ་ཅན་ཏུ་འདག་འབྱར་མཛད་པས་བར་
ཆད་ཀྱི་སྟོང་ནས་རྟོལ་ཏེ། ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམག་བྱེད་པ་དང་། སྤྲ་ཕུས་ལ་མི་བསྐྱར་
བའི་ས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ལ་སོགས་བྱང་། དེར་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས།
རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་མདུང་བ་སྟོར་བ་བཞིན་སོང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
གཟེགས། དེར་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོས་ཞལ་གཟེགས། དེ་དུས་ལས་སྦྱོར་བྲུས་ན་གོས་བདེབས་
ཉཅམ་གྱིས་མཐུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འཁོར་དང་ལོངས་སྦྱོད་ལ་གཞོད་དོགས་པས་
མ་མཛད། དེར་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ནས་ཨེ་བཙུན་རས་ཆུང་པས་གཏིར་ཏུ་སྤྲས་པའི་རོ་སྟོམས་
སྟོར་དུག་ཀྱང་དེ་དུས་ཐོན། དེའི་ཆེ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པའི་ས་བྲ་ལོ་ཡིན། དེ་ནས་མདོ་བོ་རས་
པ་མཛལ་ཏུ་བྱོན་ནས་ཆོས་དུག་གི་ཁྱིད་ཞུས་པས། ཁྱོད་བསྟོམས་པ་ཅིག་འདུག་གསུང་། དེ་
ནས་བྱ་སྒྲུངས་དང་ཆུ་བོ་རི་ལ་སོགས་པར་སྐབས་རེ་བཞུགས། འགྲེ་གུང་ཏུ་བྱོན་ནས་ཆོགས་
ཆོས་གསན། སྟིང་ཨེ་སྟེ་བའི་ཐབས་ལྷ་ཟེར་བའི་ཡི་གེ་ཕུལ་བས། སྤྲ་མདུན་ཏུ་བོས་ཏེ་རབ་ཏུ་
བྱང་བ་ཞིག་གསུང་། སྟིང་ཨེ་ལ་སོགས་ནི་མ་ཐོན། དེ་ནས་མུང་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ་སྤྲས་པོ་དང་།
ཅ་རིར་བྱོན་ནས་དབྱར་གཅིག་བཞུགས། དེ་ནས་སྤྱི་ལོད་ཏུ་ཕེབས་ནས་སྟོང་རྟོལ་བཅུག དེ་

འབྲུལ་དུ་སྒྲུ་མ་ཞང་གི་དུང་དུ་བྱོན་ནས་རྟོགས་པ་ཕུལ་བས་མཉེས། སྤྱིང་རྩེ་སྤྱི་བའི་ཐབས་ཞུས་
 བས། ཁྱོད་ལ་གདམས་པ་བྱ་བ་གསུང་ནས་སྤྱིང་རྩེ་སྤྱི་རྩེ་ག་མ་གནང་། སྤྱིང་རྩེ་ལ་ཐོགས་ཆེན་
 བོ་ཐོན། ཅིས་ཀྱང་རབ་དུ་བྱུང་གསུང་བས་དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་པོ་བཟང་བ་ལ་ཞུས། བསྟེན་
 རྩེ་གས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཞང་རང་གིས་མཛོད་ནས། དགུང་ལོ་སྤུམ་ཚུ་ཅ་གསུམ་པ་ལ་ཆེག་རྩེ་གས་
 མཛོད། དེ་ནས་གཙང་བྱོགས་དང་། ཐོ་མ་ལ་ཐོགས་པའི་འཕྱོག་བོད་དང་། བྱང་ཆོ་ཁ་ཚུན་ཆད་
 དུ་ཁྱིད་བཅའ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་དོན་ཡོད་པར་མཛོད་བ་དང་། འབྲུགས་བསྐྱམས་
 མཛོད་བ་དང་། སྒྲུ་མའི་གདན་སར་འབྲུལ་བ་བསྐྱུལ་བ་ལ་ཐོགས་པ་དབག་དུ་མེད་པ་མཛོད།
 འབྲུག་དུ་དགོན་པ་བཅའ་བས་ལོ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་ལ་ཐོ་སྤྱོད་ཅུ་མེབས། དེ་ནས་ཡང་ས་སྤྱོགས་
 རྣམས་སུ་འཕྱོད་དོན་ལ་བྱོན་ཞིང་ཟད་མི་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་བྱུང་བ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོགས་ཁོ་
 བར་བཞུ། དེ་ལྟར་གང་དང་གང་དུ་བྱོན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་ཀྱང་སློབ་མ་
 རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཞེན་ལོག་ཆེ་སྒོས་བཅུང་གི་སྒྲུབ་པ། སྒྲུ་མ་འི་མོས་གུས་གསུམ་གཙོ་
 བོར་འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཤར་བ་སྤྱོད་ཐག་ལྔ་ཅུ་མ། ལྷ་རྒྱུན་དང་།
 རོ་ལ་རྒྱར་དང་། ཁ་ཆེ་དང་། བྱ་ཆོད་ཕྱང་པོའི་རི་བོ་དང་། རྒྱ་ནག་རི་བོ་ཅེ་ལྔ་དང་། ཅ་རི་དང་།
 ག་ཕུག་སྟག་སྟོ་དང་། ཉེ་སེ་ལ་ཐོགས་པའི་གནས་དག་དུ་ཆེ་དང་སྒྲུབ་པ་སྟོ་མས་པ་གྱིས་
 གསུང་པའི་བག་ལ་གནང་ནས། འཁོར་འགྱུར་པ་མཛོད། བྱ་ཆོད་ཀྱི་ཉིན་ལམ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་
 འབྲུག་པའི་བྱ་སློབ་གྱིས་མ་བྱུང་པ་མེད་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། འབྲུག་པ་ལ་གཏོགས་པའི་སྟོ་མ་ཆེན་
 ཡིན་བྱིན་ཆད་སྟེ་རིས་དང་། སློབ་རིས་ཀྱི་ཆགས་སྤང་དང་། འབྲུག་པ་མེད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་
 ག་སྟག་འབྱུང་ངོ་། ཆོས་རྩེ་འདི་ནི་རྣ་རོ་པའི་སྤྱུལ་བ་གྲགས་ཤིང་། སལ་ཆེར་དེ་ལ་ངས་པ་ཡང་
 འཛིག་གོ། དེ་ནས་སྤྱི་ཆེ་འདི་འདི་ཐོན་ལས་རྩེ་གས་ཉེ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་
 པའི་ལྷགས་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༡ལོར་དབྱར་རྒྱ་ཐ་ཚུང་གི་ཆེས་བཅུ་འཛོ་མོ་རངས་ལ་སྤྱུ་གཤེགས།
 འདི་འཛོ་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། དང་པོ་ཆེ་བ་སྤྱུ་རྒྱུད་གཉིས། བར་དུ་ཆེ་བ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས། ཐ་
 མར་ཆེ་བ་ལོ་ཆོད་གཉིས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། ཞེས་དེ་བ་སྟོན་ལྟར་བཀོད་བཤོ།

འཕྱོ་མགོན་རས་ཆེན། འཕྱོ་མགོན་རས་པ་ཆེན་པོ་ནི། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་

མོ་༡༡༤༠ལོར་གདུང་རྩལ་གྱུ་གྱའི་རིགས་སུ་ཡབ་གཙང་པ་དཔལ་ལྷགས་དང་། ཡུམ་བཙུན་
 རྩེད་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཡར་རྒྱངས་སུ་སྦྱུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་པར་ཟངས་རི་རས་པའི་
 སར་བྱོན་ནས་རས་རྩེད་པའི་གདམས་དག་རྣམས་གསན་པས། བདེ་གསལ་མི་རྟོགས་པའི་
 ཉམས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཤར། ར་བཟའ་རས་རྩེད་དུ་མཛད་པས་རས་ཆེན་དུ་བྲགས། གདུང་རྩལ་
 ལ་བཞེན་ནས་གྱུ་གྱུ་རས་པ་ཡང་ཟེར། དགྲུང་ལོ་བཙོ་ལྷ་པར་གདམས་དག་རྣམས་རྩེད་མཛུག་
 མ་རྩོགས་པའི་དུས་དེར་ཟངས་རི་རས་པ་སྦྱུ་གཤེགས། དེར་དའི་གདམས་དག་མ་རྩོགས་པ་
 ཆོས་རྩེ་སྦྱུ་འདའ་བར་འདུག་བྱས་ནས་བཤུམས་པས། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས། ད་རྒྱ་སྒོ་མ་ལ་
 གཏུགས། རི་ལྷར་བྱས་ཀྱང་བཅེ་བར་འོང་གསུང་། དེ་ནས་པག་མོ་གྲུ་པ་དང་མཛལ་ནས་ཆོས་
 ལུས། དེ་ནས་དོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཆུར་སྟོན་དབང་དེ་ལས་གསར་རྩིང་གི་གདམས་པ་མང་དུ་
 ལུས། རྟོ་རྒྱས་བྲག་ལ་བསྒྲོམས་པས་རྩེ་བཙུན་མ་ཞལ་གཉིས་མའི་ཞལ་གཟིགས། ལྷགས་
 གཏང་པ་ཅམ་གྱིས་ནད་གདོན་ཞི་བ་ཡང་བྱུང་། དེ་ནས་གཉལ་དུ་གཙང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་
 ཡབ་སྲས་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཟ་རྒྱ་འདུས་སུ་སྒྲོམ་པོ་པའི་སྟོབ་མ་དར་མ་ཤེས་རབ་བྱ་
 བ་འོད་གསལ་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་ལ་དབང་དང་གདམས་དག་མང་དུ་ལུས། དེ་
 རས་ཡར་རྒྱངས་སུ་བྱོན་ནས་རྩེ་སྒྲོམ་ཞིག་པོ་ལ་བེ་མ་ལའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་ལུས། ཡར་
 རྒྱངས་སུ་ལྷགས་པོ་མ་སོད་ནས་ཡུལ་གྱིས་ལྷགས་དམ་ལ་བར་ཆད་གཡོལ་པའི་ཆེད་དུ། རང་
 ཡུལ་རྣ་བས་མི་ཐོས་པ་ཅིག་ཏུ་འགྲོ་དགོངས་ནས་གཡེ་དྲགས་ཀོང་པོ་བརྒྱད་ནས་ཁམས་ལ་
 བྱོན་པའི་ལམ་བར་ཐོད་པ་བསམ་འབྱུབ་ལས་གཙོད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་ལུས། ཀོང་པོ་ན་ལྷ་
 མ་མངའ་རིས་པ་དང་མཛལ་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། སྟོ་བོར་གཉལ་བ་རྩོ་སྲས་ལས་
 པག་མོ་དང་། ཆོས་དྲུག །ཁྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་བེར་ནག་ཅན་ལུས་ཞིང་ཞལ་ཡང་གཟིགས།
 ཡུམ་གྱིས་བང་མི་བཏང་སྟེ་འཕོད་མཁན་བྱུང་ཡང་ཁོར་མེད་པར་འོག་ན་མི་ཡོང་ཞེས་ཐབས་
 གྱིས་བྱིད་ནས་ཆ་བ་རོང་དང་། སྤར་ཁམས་སོགས་སུ་བྱོན་པས་དེ་རྣམས་སྦྱུ་བསོད་སྟེས།
 ལྷགས་སྡུ་བཙུགས་ནས་འབྱུག་གདུམ་ས་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་ཀམ་པོ་གནས་ནད་དུ་ཀམ་པ་
 དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་བཞུགས་པར་ཐོས་ནས། ཞལ་མཛལ་དང་བྱིན་རྒྱལ་ལ་ཕྱེ་བ་ཅམ་བྱ།

ཆོས་ལྷ་རྒྱ་ཉི་མེད་བསམ་ནས་བྱོན་ཆེ། དགེ་བསྟེན་དོན་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བསུ་བ་བྱས།
 དུས་གསུམ་མཁུན་པ་དང་མཛེལ། དེའི་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ལྷགས་རྒྱུང་
 ཤེས་རབ་ཅན་ཅིག་འདུག་པས་ངའི་སློབ་མ་བྱས་ན་འོང་གསུང་། ཁྱོད་ལ་སློབ་མ་ཅི་འདྲ་ཡོད་
 ལུས་པས། འབྲེལ་ཆ་སྟག་དེལ་བ་དང་། རྗེ་རྒྱུང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་ཡོད། ཁྱོད་རང་དེའི་རྩ་
 སོང་གསུང་པས། རྗེ་རྒྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སང་བྱིན་པས། ཁྱོད་རང་ལྷགས་རྒྱུང་ཤེས་རབ་ཅན་
 ཅིག་འདུག་པས་ངའི་སློབ་མའི་སློབ་མ་བྱས་ན་འོང་གསུང་ཞིང་། ད་འབལ་ཆ་སྟག་དེལ་པའི་སང་
 སོང་གསུང་། དེར་བྱོན་པས་ལུག་པ་གཅིག་ན་སྟག་ཆེན་པོ་ཅིག་འདུག་པས་སྟག་སྟེ་ཤོས་བྱོན་
 པས། ད་སོང་དང་ཟེར་ནས་ཡང་བྱིན་པས། མཆོ་ཅིག་འདུག་པ་ལ་བསྐོར་ཞིང་དེ་ལུ་འགའ་ཡང་
 རྒྱུར་ནས་བྱོན། ཡང་ད་དུང་སོང་དང་ཟེར་ནས་བྱིན་པས། སློབ་ཆེན་གཅིག་འདུག་པ་དེའི་པང་
 ན་སྤར་སྤར་པའི་དེ་ལྟ་རྒྱུ་ལྟ་འདུག་། དེ་ན་རེ། ཡང་ཁྱོད་ལྷགས་རྒྱུང་ཤེས་རབ་ཅན་ཅིག་འདུག་
 པས་ངའི་སློབ་མའི་སློབ་མ་བྱས་ན་འོང་བ་ལ་གསུང་པས། སློབ་མའི་ཡོན་ཏན་ཡང་འདི་འདྲ་ན་
 བསམ་ནས། སྤར་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་བྱང་དུ་བྱིན་ནས་གདམས་པ་རྒྱུ་ལས་གསུང་། ཡོ་
 བདུན་དུ་དབུ་ལྷུ་ལ་མི་འཛོག་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། གདམས་པའི་ཕུ་ཐག་ཆོད། ཆོས་རྩེ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། དབུས་རྩེད་པ་ཆོལ་བ་ཅིག་ལ་ཁྱོད་དང་སློབ་དཔོན་བཀའ་གདམས་པ་
 གཉིས་རྩེད་པ་ཆེ་གསུང་བ་བཞིན་བྱ། གཅིག་ལྟར་བཞུགས་དབང་མེད་པར་བྲིན་ལས་ཀྱི་མཐའ་
 རྒྱས་པར་གྱུར། སློབ་དཔོན་བཀའ་གདམས་པའི་བྱང་དུ་འདྲེལ་ལོ་གསུམ་བསྐོས་ས། སྤར་དུས་
 གསུམ་མཁུན་པས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འོས་པའི་བཀའ་ཡོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་བཀའ་
 གདམས་པས་སྟུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དགྲའ་ལོ་སོ་བདུན་པའི་ཆུ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༡༤༥ལོར་མཁའ་
 པོ་བྲེལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་བཀའ་གདམས་པ་ལས་ཆེན་མོ་གསུམ་མཛད། མཆོན་བསོད་ནམས་
 གཤགས་པར་བཏགས། དེ་ནས་ཀར་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཛེལ་ནས་ལོ་གསུམ་བཞུགས། ཀམ་
 པས་ཁོ་བོ་དབུས་སུ་འགྲོ་དགོས། ཁྱོད་ཀྱང་དབུས་སུ་དགའ་བ་ཡིན་པས་དེར་འགྲོ་གསུང་བར།
 དབུས་པ་ཡུལ་ཡིན་པས་མི་འགྲོ་བའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ལགས། གཞན་གར་བྱིན་ན་ལེགས་ལུས་
 པས། མེ་མདོར་ཞིང་ཁམས་དཀར་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ས་ཡང་བཟང་། ཡང་ཁྱོད་གར་དུ་བྱིན་

ཡང་ལེགས་པར་འོང་གསུང་། དེ་ནས་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་དབུས་སུ་བཞུགས་པ་ལ་ཏེ་ཤོད་
ནས་ཀྱལ་གི་བར་དུ་བསྐྱལ། དེ་ནས་སྤར་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་
སྐབས་ཞིག་ཏུ་ཆོས་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་སྐྱ་གཤེགས་པ་ཡང་ཐོས། བྱིས་གདན་སའི་
ཞབས་ཏྲེག་ཡང་ཆེར་མཛད། འགྲོ་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་བཅུར་
བཞེས་པ་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ལོར་དབྱར་རྒྱ་ར་བའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས། ཞེས་
དེབ་སྡོན་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན།

འགྲོ་མགོན་རས་ཆེན་སྒོར་ནས་ཐར་གནས་ནང་བ་ནམས་ཀྱི་དག་སྒོས་ཀྱི་སྦྱང་ཆོས་འབྱུང་དགའ་
སྟོན་དུ་བཀོད་པ། “འགྲོ་མགོན་རས་ཆེན་པས་རུས་པ་འགྲན་པའི་ཆེད་དུ་རྗེ་དུས་གསུམ་
མཁུན་པའི་བྱང་དུ་བྱོན་པས། ཕུག་པ་ཞིག་ན་སྟོམ་ཆེན་བགྲེས་པོ་ཞིག་འདུག་པ་མཛོང་བས་
ཟེལ་མ་བཟོད་དེ་བྱག་བྲས། ང་ཁྱེད་དང་རུས་པ་འགྲན་དགོས་བྲས་པས། ང་རྒྱས་པས་ཁྱེད་དང་
འགྲན་པ་མི་འོང་། ཁྱོད་ལ་མ་སྟོན་ཞིག་བྱ་གསུངས་ནས་རྒྱ་ཀླ་པ་ལ་གང་ཁོགས་མར་ལྷག །སེ་
རུ་རུས་པ་སྦྱང་པ་ལ་བཏགས་པ་ཞིག་ཐབ་ཤོང་ན་བཀལ་འདུག་པ་ལན་གཉིས་དགུགས་ཏེ་
འཁོལ་བ་དང་གཉིས་ཀས་ཀ་ལ་རེ་གསོལ་བས་སྡོན་མ་སྤོང་བའི་རོ་བཅུད་དཔེ་མེད་པར་སྤོང་
བས་དད་པ་སྐྱེས། ཁྱོད་རང་རུས་པ་འགྲན་ན་ངའི་སྟོབ་མ་ལྡེ་རྒྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སོང་
གསུངས། ཁོང་གིས་ལྟར་ལྟར་འབལ་ཆ་སྟག་དེལ་བ་ལུང་བསྟན་ནས་ལུས་སྒྱལ་བསྐྱར་ཟད་
པར་ཀྱི་བཀོད་པ་མཛོང་། དེར་ཁོང་དང་གཉུམ་མའི་བློད་འགྲན་པར་བྲས་ནས་དགུན་སྤྱང་ཆེན་
མཆན་མོ་ཕུ་རྒྱའི་ཆབ་རོམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོད་དུ་སྟག་དེལ་བ་གཅེར་བུར་བཞུགས། རས་ཆེན་པ་
རྟོ་རྒྱུད་གང་ཙམ་ཀྱི་སྦྱང་དུ་དེ་ལྟར་བཞུགས་པས་སྟག་དེལ་བའི་འདོམ་སྒོར་གསུམ་ཀྱི་ཆབ་
རོམ་ཞུན་རྒྱ་རྒྱ་ཆོན་ལྟར་གྱུར་ཡང་། འཕྱར་དུ་འབབ་མ་བཅུག་པར་གྱེན་དུ་བསྐྱེལ་བས་ཁོང་
རང་གི་སྐྱ་ལུས་ལ་གྱེན་དུ་འབྲེལ་ཞིང་རྒྱངས་པ་དང་འདྲེས་པས་སྤྱིན་བཅེགས་པ་ལྟར་གྱུར་ཏེ་
འདུག །རས་ཆེན་པ་བཞུགས་པའི་སྐྱ་གར་བྱེད་ཙམ་ཞུན་རྒྱ་རྒྱ་ཆོན་པར་གྱུར་གྱུར། སྟག་
དེལ་བས་རྒྱ་རྒྱུད་གི་ཟེར་བཏང་བས་ཤིན་ཏུ་གང་བར་གྱུར་པའི་ཆེ། ཐོ་ལོངས་ཀྱི་ཆ་ལ་རྗེ་དུས་
གསུམ་པ་ནམ་མཁར་བྱོན་ནས། སྟག་དེལ་ག། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟགས་རྒྱུང་འདི་འབྲགས་རིར་མ་

བསད་གསུངས་པས་ཁོང་གིས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོང་བ་ན་ཚུ་ཚན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་ཁབ་རྩོམ་ཐམས་
ཅད་དུས་གཅིག་དུ་ཁྱེར་སྐད། དེར་དད་པ་ཆེར་སྦྱེས་ནས་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཞེས་སྟོག་
ཅིང་སྤང་ངོ། །“ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགྲོ་འགྲོག། [མངོན]སྟོན་ཤིང།

འགྲོ་མགྲོགས། [ཨ་ཤ]ཤུག་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་དུག་སྒྲེའི་ནང་ཚན་ཞིག

འགྲོ་སྲ་བ། སྟོན་དུ་ཐོན་པའི་མི་ལྷགས། ཁོ་ཨ་རི་ལ་ང་ལས་འགྲོ་སྲ་བ་རེད།

འགྲོ་དདུལ། བེད་གཅོད་པའི་དདུལ།

འགྲོ་ཆས། ཐོགས་འགྲོའི་ལམ་རྒྱགས་དང་། ཡོ་བྱད། ཐོགས་ཐོན་ནས་བྱེད་ལ་འགྲོ་ཆས་གང་
དགོས་སྟོན་ཚུད་ནས་བྲ་སྦྱིག་བྱེད་དགོས།

འགྲོ་ཆེ་བ། ① ཐིན་རྒྱག་ཆེ་བ། ཆོང་ཚོང་འགྲོ་ཆེ་བ། ② འགྲོ་སྟོ་ཆེ་བ། ཐམས་ལོར་འགྲོ་ཆེ་བ། ③
ལམ་དུ་ལྟོང་ཆེ་བ། བྲ་བ་ལམ་དུ་འགྲོ་ཆེ་བ།

འགྲོ་ཆེས། འགྲོ་བྲ་བས་སམ་འགྲོ་ཆེས་བྲས་བ།

འགྲོ་ཉིན་ཆེ། བལ་ཆེར་འགྲོ་ལ་ཉེ་བའས་པལ་ཆེར་འགྲོ་རྒྱར་ངེས་བ།

འགྲོ་སྤངས། ① བོམ་པས་བཟོད་སྤངས། ② སྦྱིའི་ལམ་སྟོལ་ལམ་བྱེད་ལུགས་བྱེད་སྤངས། ③ འཆོ་
ཐབས་སྟེལ་སྤངས།

འགྲོ་སྤངས་སྟོད་སྤངས། ① བྲ་བ་བྱེད་ལུགས། འགྲོ་སྤངས་སྟོད་སྤངས་མི་ཤེས་པའི་གནས་སུ་བྱར་
བ། ② འགྲོ་སྤངས་དང་སྟོད་སྤངས་ཀྱི་ནམ་བ།

འགྲོ་སྤངས་འདུག་སྤངས། འགྲོ་སྤངས་སྟོད་སྤངས་དང་དོན་གཅིག

འགྲོ་སྤངས་བཟོ་བ། ① ཞི་ཞིང་དུལ་པའི་འགྲོ་ཚུལ། ཞུས་བྲས་བྱེད་འཛིན་བ་ལྟར་དེག་སྒྲ་མེད་པའི་
འགྲོ་སྤངས་བཟོ་བ་ཞིག་དགོས། ② བཟའ་ཆང་ངམ་འཆོ་ཐབས་སྦྱིག་བ། སྤར་བྲ་དང་བྲ་མོ་ལ་
པ་མས་ལུགས་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་བཟོ་སྟོལ་ཡོད།

འགྲོ་དོན། ① སེམས་ཅན་ནས་གཞན་གྱི་ཁེ་མན། ② འགྲོ་དགོས་པའི་དོན།

འགྲོ་ལྡན། [མངོན] ① འཕྲིག་རྟེན་ཁམས། ② ཉ།

འཕྲོ་ཕྲོག་གཉིས་དཀའ། སྔོང་ལེན་གཉིས་ཀ་བྱེད་མི་བདེ་བ།
འཕྲོ་སྔོང་བྱེད་གཏད། འཕྲོ་སྔོང་བྱ་དཀའ་བ།
འཕྲོ་བྱལ། །གཤམ་དུ་འཕྲོ་བ་རིགས་བྱལ་ཅེས་བར་གསལ།
འཕྲོ་འདུག། །མིའི་རྒྱན་ཐུན་གྱི་བྱ་སྔོང་སྒྲི་མཆོན་བའི་ཆིག། །འཕྲོ་བ་དང་སྔོང་བ།
འཕྲོ་འདུག་ཀྱན་སྔོང། བྱིར་འཕྲོ་ནང་སྔོང་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་སྤངས། དུས་དང་ནམ་བུ་ཀྱན་ཏུ་འཕྲོ་
འདུག་ཀྱན་སྔོང་ཚུལ་དང་མ་སྒྲུབ་བ་བྱེད་དགོས།
འཕྲོ་འདུག་སྔོང་ལས། བར་འཕྲོ་ཚུར་འོང་བྱེད་མཁན་དང་། རྒྱན་དུ་བརྟེན་གསུམ་བསྐྱེད་དག་
བསྒྲིག་མཁན་གྱི་བྱ་སྔོང།
འཕྲོ་འདྲེན། འཕྲོ་བ་རྣམས་ངན་སོང་ལས་འདྲེན་བ་པོ།
འཕྲོ་འདྲེན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྔོང་སྔོང་ས་ཆ་བ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཕྲོ་སྤང་། [མངོན] འོད།
འཕྲོ་པོ། ① བྱིན་ཆེ་བ། ཆོང་ཐོག་འདི་འཕྲོ་པོ་འདུག། །རིང་བཤོད་སྒྲུབ་པོ། ཉ་འདི་ཉ་ཅང་འཕྲོ་པོ་
འདུག། ③ དག་ཐོག་ཏུ་སྔོར་སྒྲུབ་པོ། དཔེ་ཆ་དག་ཐོག་ཏུ་འཕྲོ་པོ་འདུག།
འཕྲོ་པན། སེམས་ཅན་ལ་པན་བའི་ལས།
འཕྲོ་བྱི་བ། རྩེས་སུ་ཐོན་བའི་མི་ལྷགས།
འཕྲོ་ཕྱོགས། ① འཕྲོ་སའི་ཁ་ཕྱོགས་སམ་ལམ་ཕྱོགས། ② མགོ་འདྲེན། འཕྲོ་ཕྱོགས་ཟབ་པོ། དེས་
བར་དུ་འཕྲོ་ཕྱོགས་ཟབ་པོ། དེས་བར་དུ་འཕྲོ་ཕྱོགས་འཆོལ་དགོས།
འཕྲོ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]བྱིན་བ། འཕྲོ་བ། སོང་། ① མཆི་བ། ཐོན་ཆས་བསྒྲིགས་ཏེ་ཕྱོགས་ལ་འཕྲོ་
ཆོག་ཆོག་བྱས། བར་འཕྲོ་ཚུར་འཕྲོ། ཡར་འཕྲོ་མར་འཕྲོ། བན་ཚུན་དུ་འཕྲོ་བ། ཁྱེུ་འཕྲོ་མི་
སྒྲུབ་བ་ཞིག། [རྩེས་སུ་འཕྲོ་བ། ལུལ་བྱོལ་དུ་འཕྲོ་བ། རྟག་བར་འཕྲོ་དགོས། གཞན་ལུལ་དུ་བྱིན་
སོང་། བར་སོང་། ② འབབ་བ་དང་སྤྱང་བ། རྣ་བར་འཕྲོ་བའི་སྤྲད་ཆ། མིག་ལ་མི་འཕྲོ་བ། མགོ་
བའི་ཆེ་ལ་ཕོག་ནས། ལྷའི་གཞུང་ལ་འཕྲོ་བ། ③ སོང་བ། སྔོང་ཆས་འདིར་འབྱུལ་བ་བྱེད་ཅུ་

འཕྲོ་བ། མོན་ཁལ་ལྷ་འཕྲོ་བའི་ཞིང་ཁ། ④ འགྲུར་བ། ལུས་སྟོབས་ཆེ་བུ་འཕྲོ་བ། སྤྱུག་བསྐལ་
དུ་འཕྲོ་བ། དུག་དུ་འཕྲོ་བ། ⑤ འཇུག་བ། སྤོན་དུ་འཕྲོ་བ། འཕྲོ་རྒྱུ། འོག་དབུལ་དེ་བཞིན་
གང་ས་གང་དུ་འཕྲོ་བ། ⑥ མེས་ས་ཅན། ངན་འཕྲོ། བདེ་འཕྲོ། བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཕྲོ་བ་
རིགས་དུག། ⑦ [མངོན]འཕྲོ་བ་རིགས་དུག་ཡོད་བས་གངས་དུག་མཆོན།
འཕྲོ་བ་རྒྱུད་ལ། དཔལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འཕྲོ་སྟེ་ངན་འཕྲོ་གསུམ་དང་། མི་དང་ལྷ་སྟེ་བདེ་འཕྲོ་
གཉིས་བཅས་ལྟོ། །
འཕྲོ་བ་སྟོལ་བའི་ཐུགས། ཐུགས་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །བྱ་བ་བྱུབ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟུལ་སྟུལ་འཕྲོ་བ་
སྟོལ་བའི་ཐུགས་ཞེས་རྟེན་གཞུང་དུ་གསལ།
འཕྲོ་བ་ངན་བ། དུད་འཕྲོ་དང་། ཡི་དྲགས། དཔལ་བ་སྟེ་ངན་འཕྲོ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་མིང་།
འཕྲོ་བ་ལ། ལྷ་མ་ཡིན་ལྟའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་དང་སྤྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་གཉིས་ཡོད་བས་སོ་སོའི་
ཁྲངས་སུ་བསྐྱས་པས། ལྷ་མ་ཡིན་མ་གཏོགས་པའི་ལྷ་མི་དཔལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འཕྲོ་སྟེ་ལྟོ། །
འཕྲོ་བ་མཆོད་རྟེན། མིང་གཞན་རྩལ་སྟེས་བརྒྱ་མིང་ཟེར། བཞེངས་མཁན་དང་བཞེངས་དུས་མ་
གསལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལོར་བསམ་གཏན་ཡང་ཅེའི་བཅུན་མ་ནམས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཞོལ་
དུ་སྐྱབ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་ཀྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱུག་ལེན་གནང་། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྤྱིང་ལྗོངས་ལྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྤྲ་དཀར་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཕྲོ་བ་གཉིས། ངན་འཕྲོ་དང་བདེ་འཕྲོ་གཉིས།
འཕྲོ་བ་མི། མི།
འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་། མི་སྤུལ་ཡང་སྤྱོད་རྫོང་དང་དབང་དང་། དམངས་གཙའི་དབང་ཆའི་ཐོབ་ཐང་
ཡོད་དགོས་པ་ལ་ཟེར།
འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་སྤང་ཆོགས། འཛམ་གླིང་ས་ཕྱོགས་ཁག་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤུལ་སྤྱོད་དང་
སྤང་སྟོབས་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཤིག
འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འགན་སྤང་། འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཅེས་མེད་དོག་ལོ་དུ་མ་བཏང་བར་
འགན་ལེན་བསྐྱང་བཅི་ཞུ་བའི་དོན།

འགྲོ་བ་ཞིག་། [མངོན་]འདིག་པའི་བསྐྱལ་བ།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤངས་སྤྱོད་ཆོག་པ་ལ། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྤངས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་
བཙུགས་པའི་ཆོག་པ་ལ།

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་འཆེ་བ། སྤྱི་ཆོག་ས་དང་ཆོན་རིག་། མིའི་རིགས་སོགས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མ་
མཐུན་པར་འཆེ་ཞིང་ཆོལ་བ་སོགས་ལོག་པར་སྤྱོད་པ།

འགྲོ་བ་བཞི། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་གསང་སྟོན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བར་ཆད་འདྲི་
བར་འགྲོ་བ་བཞི་དང་བལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། འདུན་པས་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་
གསང་སྟོན་མཛའ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་པར་ཆད་ཡོད་ཀྱང་གསང་ནས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། འདིགས་པས་
འགྲོ་བ་ཞེས་པ་གསང་སྟོན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱག་ནས་སྤྱི་མི་ཐོད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གིས་འགྲོ་བ་ཞེས་
གསང་སྟོན་དང་བསྐྱབ་བྱ་མི་མཐུན་ན་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་དང་། རྩོངས་པས་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་བར་ཆད་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་པ་བཅས་བཞིའོ། །

འགྲོ་བ་བཟང་པོ། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན། མི་སྟེ་མཐོ་རིས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་མིང་།

འགྲོ་བ་བཟང་པོ། སྤར་མོན་ཡུལ་རྟེན་བར་ཡུལ་གྱི་མཆུལ་སྤང་ལ་བལ་ཟེ་བཤེས་སོང་ཞིག་གི་བྱ་མོ་
འགྲོ་བ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་དེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོར་བྱིན་རྗེས་མི་ངན་གྱིས་
གཞོད་འཆེ་དག་པོ་བསྐྱལ་བ་བཟོད་མ་སྤུབ་པར་བརྟེན་རང་ཉིད་མཁའ་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་
པ་དང་། རང་གི་བྱ་དང་། བྱ་མོ་མིའི་ཡུལ་དུ་ལུས་པ་དེ་གཉིས་མི་ངན་གྱིས་གསོད་ཐབས་སྤྱ་
ཆོག་ས་བྱས་ཀྱང་མ་ཤི་བའི་མཐར་བུ་དེས་རང་ལོ་ལོངས་ནས་མི་ངན་བསད་དེ་དག་གི་སྤངས་
པའི་སྤྱང་གི་ལོ་རྒྱས་རྣམས་གཞིར་བཞག་གིས་བསྐྱེགས་པའི་ཐོད་ཀྱི་ཆོས་གར་ལྷ་མོ་བའི་
འཁྲབ་གཞུང་ཞིག་

འགྲོ་བ་རིགས་མཐུན་པ། ལྷ་སྤར་རིགས་མཐུན་པ། མི་མིར་རིགས་མཐུན་པ་སོགས།

འགྲོ་བ་རིགས་དུག་། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན། མི། དུད་འགྲོ། ཡི་དྲགས། དམུལ་བ་སྟེ་དུག་

འགྲོ་བ་རིགས་གི་སྤྱག་བསྐལ་དུག་། ལྷ་འཆེ་འཕོ་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ། མི་སྤྱི་གན་འཆིའི་སྤྱག་
བསྐལ། ལྷ་མ་ཡིན་འཐབ་ཆོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ། དུད་འགྲོ་བཞོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ། ཡི་དྲགས་

བཀའ་སྒྲོམ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད། དཔུལ་བ་ཆ་གང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལོ།
འགྲོ་བའི་མགོན་པོ། སངས་རྒྱལ།
འགྲོ་བའི་སྒྲོན་མེ། [མངོན་]ཉི་མ།
འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ། [མངོན་]རྒྱུ་སྤྱི།
འགྲོ་བའི་མཆོག། །ལྷ་མི་གཉིས།
འགྲོ་བའི་ཉོག། [མངོན་]ཁྱབ་འཇུག།
འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན། [མངོན་]སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐར་ལམ་སྟོན་པ་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱལ།
འགྲོ་བའི་སྦྱོང་ལམ། གོམ་པ་སྟོ་སྤངས།
འགྲོ་བའི་ཁྲ་མ། [མངོན་]སངས་རྒྱལ་སྤྱི།
འགྲོ་བའི་དབང་། [མངོན་]རྒྱལ་རིགས།
འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཉི་ཤུ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྤྲེ་ཆེན་གཉིས་པ་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྤྲེ་ཆེན་ལ། ལུས་པག་
བསྐྱམས་པ་དང་། གོས་ཆགས་ལེགས་པར་མ་བཟོ་བ་དང་། ཅུང་དང་བཅས་པ་དང་། མིག་
གཡས་གཡོན་དུ་ལྟ་བ་དང་། གཉལ་ཤིང་གང་ལས་རིང་དུ་ལྟ་བ་དང་། མགོ་གོས་ཀྱིས་བཏུམ་པ་
དང་། ཤམ་ཐབས་འདོམས་སྤང་བར་བརྟེན་བ་དང་། ལྷ་གོས་སྤྲེག་པ་གཉིས་ཀར་གཟུར་བ་དང་།
ལག་པ་གཉིས་མདུན་ནས་གཉལ་བར་བསྟོལ་བ་དང་། རྒྱབ་ནས་ལྟོག་པར་བསྟོལ་བ་དང་། མཆོང་
བ་དང་། གོམ་ཆེན་སྟོས་པ་དང་། ཉིང་པ་བཅུགས་ཉེ་ཅོག་ཕུར་འགྲོ་བ་དང་། ཉིང་པ་བཅུགས་ནས་
རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ལྷ་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ལྷ་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་།
པ་གཡོབ་པ་དང་། མགོ་ལོ་གཅིག་ཅིང་བསྐྱུར་བ་དང་། གཞན་དང་སྤྲེག་པ་སྤྲེག་པ་དང་། གཞན་
དང་ལག་པ་སྤྲེལ་བ་བཅས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཉིས་བྱས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་ཉི་ཤུའོ།
འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་སྟོ་ལྷ། མི་ལམ་གྱི་ལམ། བག་ཆགས་ལམ། ལས་ཀྱི་མཐའི་ལམ། འབྲུལ་འཁོར་
མ་ངས་པའི་ལམ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སོ་སོར་མ་ངས་པའི་ལམ་ལོ།
འགྲོ་བའི་ཤིང་རྒྱ། [མངོན་]འདྲོད་ལྷ།
འགྲོ་བའི་སྟོག། [མངོན་]རྒྱུ་སྤྱི།

འགྲོ་བྱམས། འགྲོགས་བྱམས།

འགྲོ་བྱེད། [མངོན]ཀང་པ།

འགྲོ་མེད། [མངོན] ① རྩོན་ཤིང་སྤྱིའི་མིང་།

འགྲོ་ཆོད། འགྲོ་བའི་སྐབས་མཆམས། གཞན་གྱི་ཁེ་དབང་འཕྲོག་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་འགྲོ་ཆོད་ལྟ་བུ།

འགྲོ་མཆམས། འགྲོ་བའི་སྐབས་མཆམས། གཞོད་འཆེའི་བསམ་པས་གཞན་ལ་འགྲོ་མཆམས་ལྟ་བུ།

འགྲོ་མཆེར། གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མཆེར་ཡོང་གི་འདུག

འགྲོ་རྫོངས། རྩོགས་སུ་འགྲོ་མཁན་ལ་སྤྱོད་རྒྱུའི་ལག་རྟགས།

འགྲོ་བཅོ་སྤྱོད་མཁས། ཁྲིམས་མཐུན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལུགས།

འགྲོ་འོང། ① བར་འགྲོ་ཚུར་འོང། ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་མི་མང་པོ་རྒྱན་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ།

② [མངོན]ལོ།

འགྲོ་འོང་མེད་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ཉིད་པར་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་གནས་

གཞན་ཞིག་ནས་ཚུར་འོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ།

འགྲོ་འོང་ལག་ཁྱེད། ཕྱི་ནང་པན་ཚུན་བགྲོད་འགྲོ་བྱེད་ཆོག་པའི་འཛིན་ཡིན།

འགྲོ་རེས། འགྲོ་བའི་རེས་མོ། དེ་རིང་ང་རང་འགྲོ་རེས་ཡིན།

འགྲོ་ལ་པན་བྱིར། [ཡུལ]ཁུར་སེམས་མེད་པའི་ལས་ཀ་ཐབས་ཆག

འགྲོ་ལམ། ① འབྲུལ་བཞུད་བྱེད་པའི་ལས། འགྲོ་ལམ་སྦྱར་བ། རྒྱངས་འཁོར་གྱི་འགྲོ་ལམ་བདེ་པོ།

པན་ཚུན་འགྲོ་ལམ་བཟུར་བ། ཕྱི་ནང་གི་འགྲོ་ལམ་བསུབས་པ། ཚུ་ལོག་རྒྱགས་པས་བྱེད་ཐུར་

གྱི་འགྲོ་ལམ་ཞིག་པ། ② ལུགས་སྲོལ་དང་བྱེད་ཐབས།སྤྱུ་སྤྱུ་གྱི་འགྲོ་ལམ་བཟང་པོ་མ་ཉམས་

པ་བྱེད། འཆོ་བའི་འགྲོ་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ།

འགྲོ་ལམ་ཆ་འཕྲིན། གྲོག་ཁྱེད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་path info ཟེར།

འགྲོ་ལམ་ཆ་ཆང། གྲོག་ཁྱེད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་full path ཟེར།

འགྲོ་ལམ་ཕན་མེད། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟེན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་the path is invalid ཟེད།

འགྲོ་ལམ་ཟད་པ། ཐར་ས་མེད་པ། རེ་ཐག་ཆད་པ།

འགྲོ་ལས་ཆེ། འགྲོ་ཤས་ཆེ་ལམ་འགྲོ་ཉིན་ཆེ། བད་གོག་དེའི་ནང་ལ་འབྲུ་ཁལ་བཅུ་ཙམ་འགྲོ་ལས་ཆེ།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཆོ་བ་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་ལས་ཆེ།

འགྲོ་ལུགས། ① གོ་མ་འགྲོ་ས་རྒྱག་སྟངས། ② ལུགས་སྟོལ།

འགྲོ་ལུགས་སྟོང་ལམ། འགྲོ་འདུག་སྟོང་ལམ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་

འགྲོ་ཤས་ཆེ། སལ་ཆེར་འགྲོ། ཁོ་རང་འགྲོ་ཤས་ཆེ། དམག་གི་གདོང་ལེན་དུ་འགྲོ་ཤས་ཆེ།

འགྲོ་ལུལ། ① ལམ། ② གཞན་དུ་བྱིན་པའི་བར་གསེང་། ཁོ་འགྲོ་ལུལ་དུ་འཆོ་ལ་མཁན་མི་གཅིག་
སྟེ་བས་བྱུང་།

འགྲོ་ཤོམ། འགྲོ་བའི་བྲལ་ས། ཁྱེད་མ་འདུག་ལ་མོ་འགྲོ་ཤོམ་གྱིས།

འགྲོ་ས། ① ལམ་ག། ② འགྲོ་སའི་གནས་ལུལ། ཁ་རྒྱུང་མིག་ལ་རྟུལ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་རྟུན་
འགྲོ་ས་མེད་པ། ཉགས་མ་ཐུག་པོ་ཆེན་པོའི་གསེབ་ཏུ་མགོ་འཛོམས་ནས་འགྲོ་ས་མ་རྟེན་པ།

འགྲོ་སོང་། འགྲོ་སྟོ། འགྲོ་སོང་ཅག་ཅིག། འགྲོ་སོང་ཅིས་ལྷ། འགྲོ་སོང་གཏོང་དེག། དགོས་མེད་གཟན་
རྒྱག་མཆེ་བའི་འགྲོ་སོང་ཅུང་དུ་གཏོང་བ། གང་བྱུང་གིས་ཉོ་ཆ་བརྒྱབ་ན་འགྲོ་སོང་ཆེ་བ་ཡོང་།

འགྲོ་སོང་བཀོལ་སྟོང་། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་overhead operation ཟེད།

འགྲོགས། འགྲོག་པའི་འདས་པ་སྟེ། སྟོབ་གྲོགས་ལ་འགྲོགས་ནས་སྟོབ་གྲར་སོང་། པ་དང་འགྲོགས་
ནས་སྟུགས་འཆོས། ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་སྟོ་མ་ཐུན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགྲོགས་བདེ་གཤེས་བདེ། བསམ་སྟོང་མ་ཐུན་པོ།

འགྲོགས་པ། [ཐད་དང་]སྟེབ་པ། ལུས་དང་གི་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པ། གྲོགས་དང་འགྲོགས་ནས་
གཞན་དུ་བྱིན། བན་ཚུན་འབྲལ་མེད་ཏྲག་ཏུ་འགྲོགས་པ། ཁྱོ་ལུག་གཉིས་འགྲོགས་ནས་སྟོང་
པ། གཤེས་ཀ་རང་པའི་མི་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་དཀའ་ཞིང་། བསམ་བཟང་གོ་ཤེས་ཅན་དང་

ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་བདེ་བ།
འགྲོགས་བཟང་། དག་འགྲོགས་ཏེ། བན་ཚུན་ལ་འདོད་སེམས་ཆགས་པའི་པོ་མོའི་མིང་།
འགྲོགས་བཤེས། འགྲོགས་པའི་མཛའ་བཤེས།
འགྲོགས་སེམས། དག་འབའི་སེམས་སམ་མ་ཐུན་པའི་སེམས། དུན་དུ་ལྷན་གཅིག་སྡོད་འདོད་ཀྱི་སེམས།
འགྲོང་བ། [རྫིང་]པོ་མོའི་མཚན་མཁའ་འདོམས། འགྲོང་གིས་འགྲོང་ལ་སྦྱར་བ།
འགྲོན། བྱེས་སུ་བཟོད་པའི་འགྲོན་པོ། གདན་འདེན་ཞུས་པའི་སྐྱ་མགོན། ཞེས་པ་ཐུན་འཇུག་འདང་
མའི་བྱད་པ་ཡིན།
འགྲོན་འཁོར། དེང་དུས་གོང་ཁྲིར་དང་། གོང་གསེབ་སོགས་ལ་འགྲོན་པོ་ཁྲིར་ནས་དུས་ཉིན་ལྟར་
དུས་བཀག་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ས་འཁོར་ཆེན་པོའི་རིགས།
འགྲོན་ཐལ། འགྲོན་བྱ་བ་སྒྲེགས་པའི་ཐལ་བ་སྟེ། རོ་ཆ་ལ་ཁ། ལྷ་རྩེས་ཤོད། ལྷ་རྩེས་ཤོད། ལུས་བས་
སྒྲན་བཤིག་ཁྲག་གཅོད། རྒྱག་དང་ཚུ་སེར་སྟེམ།
འགྲོན་པོ། བྱེས་སུ་བཟོད་པའི་འགྲོན་པོ་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དུ་^{旅客} ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་
འགྲོན་བྱ། མགྲོན་བྱ་དང་གཅིག་།
འགྲོན་བྱ་བརྟེན་མ། ཉ་ལྷེ་བས་བརྟེན་མ་ཡང་ཟེད། ལག་ཅལ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་སྤང་རྒྱལ་རབས་དང་
ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྤྲུ་རྩེས་སུ་དམངས་ཁོད་དུ་དར་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།
འགྲོན་ལམ། འགྲོ་སའི་ལམ་ག་།
འགྲོན་ལམ་པ། ① འབྲུལ་པ། ② [མཛོན་]ཚོང་པ།
འགྲོར་མྱི་གནང་། འགྲོ་བྱ་བ་རྩྭ་གི་མིན།
འགྲོལ། དགྲོལ་བྱའི་མདུད་པ་འགྲོལ་བ་ཞིན་པ། [ཐ་དད་པ་]བགྲོལ་བ། དགྲོལ་བ། ཁྲོལ། ① བཤིག་
བཁམ་གཏོང་བ། མདུད་པ་འགྲོལ་བ། སྒྲིག་གུ་བགྲོལ་བ། བཅེངས་པ་དགྲོལ་བ། བཅོན་པ་
འགྲོལ་བ། ② འགྲེལ་བ་རྒྱག་པ། དགོངས་པ་འགྲོལ་བ།
འགྲོལ་བ། འགྲོལ་བའི་མིང་རྒྱུད་།
འགྲོས། ① འགྲོ་སྐྱེངས། ཆང་གིས་བཟི་དགས་པས་ལམ་བདེ་པོར་ཡང་གོམ་འགྲོས་འཛོལ་བ། རྒྱས་

འཕོགས་འཁར་བ་འཇུགས་བཞིན་དུ་འགོ་ཡང་གོམ་འགོས་འཁྱོར་བ། ལུང་བ་ཕུ་ཐག་རིང་ཐུང་
དེ། གཙང་ཆབ་ཐོན་མེད་འགོས་ལ་ལྟོས། ② ཏཱ་ཡི་གོམ་སྐབས་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཁྱེའི་བས་ལ་འདིའི་
གོམ་འགོས་སྟོམས་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་ཅ་བ་ནས་སྦྱ་གཟུགས་དཀྱག་མི་ཡོང་། ལུང་བ་དེར་
སྦྱེས་པའི་ཕུ་གུ་ལོ་དྲུག་བདུན་ལོན་བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཏཱ་ཡིས་གཏོང་ཐུབ་པ། ③ སྦྱ་གུས་རི་
མོ་འགྲི་སྐངས་དང་སྦྱ་དབྱངས་གྲི་ལོན་ཚུལ། དཔེ་ཆའི་ཅོམ་སྐངས་སོགས་ལ་འདྲུག་ཁྱེ་
མེད་འགོས། དབྱངས་འགོས། ཅོམ་འགོས།

འགོས་ཆེན། གོམ་ཆེན། འགོས་ཆེན་ཏཱ་ཡོ།

འགོས་མཉམ། འགོས་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ། སྐྱ་གཙན་དང་དུས་མེ་གཉིས་ཏཱ་ཡོ་འགོས་མཉམ་
གཡས་སྒྲོར་རྒྱ།

འགོས་དལ། ག་ལེར་འགོ་བའམ་དལ་འགོས།

འགོས་བྱལ། འགོ་སྐངས་འགོར་པོ།

འགོས་མ། ཏཱ་གོམ་འགོས་བཟང་པོ་ཡོད་པ།

འགོས་བཞི། ཀྱང་ལོངས་དབང་གིས་གཟའ་རྣམས་ལ་སྦྱར་འགོས་དང་། དལ་འགོས། འཁྱོག་འགོས།
འབྱུང་འགོས་བཅས་འགོས་བཞི་ཡོད།

འགོས་བཟང་། གོམ་འགོས་བཟང་བ།

༩༨༽

ང་། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་བཞི་བ། སྤྱི་གནས་མགིན་བ་སྣ་དང་བཅས་བ་དང་། བྱེད་བ་མགིན་བ།
ནང་གི་ཚྭ་བ་མགིན་བ་ནང་མྱད་དང་། བྱིའི་ཚྭ་བ་སྔོག་ཚུང་སྤྱི་ལྷན། ① མིང་གཞིའི་ཤིན་ཏུ་
མོའི་ཡི་གེ་ཞིག །སྤྱི་གདངས་ལྟོད་བ། ② རེས་འཇུག་མོ་ཙམ་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག །③ གངས་འཕོར་
ལྷ་བཙུང་དང་དེའི་གཅིག་གནས་ནམས་གྱི་བར་དུ་འཇུག་སྤྱིའི་ཆིག་མྱད་ཅིག །ལྷ་བཙུང་ལྷ། ལྷ་
བཙུང་དགྲ། ④ སྤྱིས་བྱ་དང་པོ་མཆོན་བྱེད། ང་བོད་བ་ཡིན། སང་ཉིན་འགྲོ་མཁན་ང་ཁོ་ན་ལས་
མེད། ངའི་རྒྱས་ཁོ་ལ་ཡོད། ཁོའི་རྒྱས་ང་ལ་ཡོད།

ང་དགྲ། གངས་གྱི་མིང་སྟེ་བཙུ་ཐག་ལྷ་པའི་ནང་གི་དགྲ་པའི་མིང་།

ང་རྒྱལ། ཁེངས་བ་དང་རྟེགས་བ་སྟེ། རང་ཉིད་ཁྱད་དུ་འཕགས་བར་རྫོམ་ཞིང་། གཞན་ལ་མ་གྲུས་
བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་བ་ཙཱོན་དུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག །ང་རྒྱལ་ཁེངས་
རྟེགས། ང་རྒྱལ་སྤྱང་བ། ང་རྒྱལ་སྤང་ལ་ཡོན་ཏན་རྩ་མི་ཆགས།

ང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལོག་པོ། ཁེངས་རྟེགས་ཙན་གྱི་མི་སྤང་ནག་པོའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་བ།

ང་རྒྱལ་ཙན། ཁེངས་རྟེགས་ཡོད་པའི་མི། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཁེངས་ལྷན་དང་། ཁེངས་བ།
རྒྱགས་བ། ང་ལྷན། སྟེམས་བ། རྟེགས་ལྷན། རྟེགས་བ་བཅས་སོ། །

ང་རྒྱལ་བདུན། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། རུང་ཟད་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ། ཡོག་པའི་ང་རྒྱལ་བཅས་བདུན།

ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་གཞན་ཁྱད་འཕགས་ནམས་ལས་

ཀྱང་བདག་ཁྱད་པར་འཕགས་སྟེང་དུ་ཁེངས་པ།
ང་རྒྱལ་གསལ་སྤང་། ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་འབྲས་དུས་ཀྱི་ལྷ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་སྟེང་
པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཉེན་དང་བཞེན་པའི་གསལ་སྤང་གོམས་པར་བྱེད་པ།
ང་རྒྱལ་གསལ་། ང་རྒྱལ་གྱི་ང་རྒྱལ། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྟེང་པའི་ང་རྒྱལ།
ང་བརྒྱད། གངས་ཀྱི་མིང་། བཅུ་ཕྲག་ལྷ་པའི་ནང་གི་བརྒྱད་པ།
ང་ལྷ། གངས་ཀྱི་མིང་སྟེ་བཅུ་ཕྲག་ལྷ་པའི་ནང་གི་ལྷ་པ།
ང་ཅག་། ང་ཆོ།
ང་གཅིག་། ལྷ་བཅུ་དགཅིག་སྟེ། ང་གཉིས་ང་གསལ་སོགས་རིགས་བསྟེ།
ང་ཆེ་ང་བཅོན། རང་ཉིད་ཆེ་བ་དང་བཅོན་པ་ཡིན་ཚུལ་སྟོན་པ།
ང་གཉིས། གངས་ཀྱི་མིང་བཅུ་ཕྲག་ལྷ་པའི་ནང་གི་གཉིས་པ།
ང་དང་དམག་སྤྱང་། ང་དང་དམག་སྤྱང་ནི་མདའ་ཤོག་བཞི་བ་སྟེ་རྒྱལ་ཅེའི་རྒྱུད་དམག་ཡིན། རྒྱུད་
དམག་མི་གངས་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་མདའ་དཔོན་མཆོ་སྟོན་གྱི་ཕྱོད་ཅི་ཡིན། སྤང་ཡུལ་
གཙོ་བོ་ཆོ་པ་སོ་དགྲུ་དང་སྟེང་ཆེན། དག་ཆས་ལག་ཆ་ལ་ཞི་སིན་སྟེང་གཅིག་དང་། སྤེ་རིན་
སྟེང་དགྲུ་ལུ་སི་སྟེང་གཅིག་། ཞི་སི་སྟེན་སྟེང་བཅོ་ལྷ། དཔྱེན་ཇིའི་ཁ་སྤང་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད། ལོ་
རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་དང་གཡུལ་འབྱེད་དུ་ཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་
མདའ་ཤོག་གཉིས་པ་དང་། གསལ་པར་མཚུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦་ལོར་བཅོས་སྤྱིག་བྱས་
ཇེས་དེའི་དམག་དཔོན་མདོ་མཁར་བསོད་ནམས་རྟོ་རྟེ་ལ་ཀྱང་ཞའོ་དམག་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་
བསྟུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩་ལོར་རོ་ལོག་ཟེང་འཁྲུག་ལ་ཞུགས་པས། ལ་ལ་བསང་བ་དང་ལ་ལ་བྱོས་
བྱོལ་བྱིན། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་རྒྱལ་ཅེའི་དམག་དབུང་ཟེང་།
ང་བདུན། བཅུ་ཕྲག་ལྷ་པའི་ནང་གི་བདུན་པ།
ང་བདེན་ང་ཡུས། རང་ཉིད་ཡང་དག་པ་དང་བྱ་བ་མང་པོ་བསྐྱབས་ཡོད་ཅེས་འཁར་ར་བྱེད་པ། བན་
ཚུན་ང་བདེན་ང་ཡུས་ཁོ་ན་མ་བྱེད།
ང་དུག་། གངས་མིང་། བཅུ་ཕྲག་ལྷ་པའི་ནང་གི་དུག་པ།

ང་འདྲ་མ། སྐྱུ་རྩལ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འདྲ་རིས་སམ་འདྲ་བརྟན་བཅོས་པར་ཟེང།
ང་མོད། འདི་ཀོང་པོ་ལ་ནང་གཤེས་ཉང་པོ། མོང་པོ། ཀོང་པོ་གསུམ་དུ་བྲེ་བའི་ནང་ཆཅན་མོང་པོ་
ཞེས་པ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ང་མོད་ཞེས་འཕོད་པ་དེང་སང་ཀོང་པོ་རྒྱ་མཐའ་རྩོད་ཡོད་སའི་
གཤམ་གྱི་ཚུ་འབྲམ་ཞིག་ཏུ་ཡོད།

ང་མོད་ངག་དབང་འཛིགས་མེད། ང་མོད་ངག་དབང་འཛིགས་མེད་ནི་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ལྷགས་
ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལོར་ཡུམ་རྟེན་ཁང་གི་སྤྲས་མོ་བྱམས་པ་ལགས་སུ་རྒྱ་མར་སྤྱུ་འབྲུངས། ཚུང་
དུས་མོད་ཀྱི་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་གནང་། སྤྱང་ངག་དབང་གི་རུ་དཔོན་གྱི་ལགན་
བཞེས། ང་མོད་ཀྱི་གོ་མག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་དེ་གའི་མིང་ཐོག་ནས་ཞབས་སྟོད་ཞུས་ཇེས་སྡེ་ཇེས་སུ་
བཤེར་དཔང་དང་། ཅིས་དཔོན་ཐོག་ཞིབ་ཁང་དོད་པ། བཀའ་རྒྱོན་སོགས་ཀྱི་གོ་ས་བཞེས།
ང་མོད་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ། ཀོང་ཡུལ་དུ་སྤྱེས། མན་རྒྱ་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་རྒྱན་གང་བའི་དུས་ཟིང་སྤྱིང་འཇགས་
སུ་གཏོང་དུས་ཁོས་བྱས་ཇེས་བཞག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་པེ་ཅེ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤང་ལོར་གོང་མའི་བཀའ་རྒྱར་བོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱོན་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་མེ་ལུག་ལོར་ངན་པ་ཁ་མཐུན་གྱིས་དབུ་བཞུགས་བཀའ་རྒྱོན་ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་
དམར་གསོད་བྱས་པས་མན་རྒྱ་གོང་མས་སྟོག་ཐོག་གི་ཁྲིམས་གཙོད་བཏང་།

ང་འཕྲང་ཅ་འཕྲང་། གནའ་རབས་མོད་ཀྱི་ཡུལ་མིང་ཞིག

ང་བ། [རྒྱན་ཆིག་] ① ཇི་ཐུལ་ཆེ་བའི་དོན་ཏེ། མེ་རྟོག་འདི་དག་ནི་ང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② འཛིགས་
པའམ་སྤྱིངས་པའི་དོན་ཏེ། ཡང་བ། ཉམ་ང་བ། བྲེ་ཐང་ཡ་ང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ང་མིན་ཁོ་མིན། བྱ་བ་སོགས་ཁས་ལེན་མི་མོས་བ་དང་ལས་མི་མོས་པ།

ང་མིན་ཁོ་ཡིན། རང་ཁག་གཞན་དགྱི། རང་འཁྲིའི་ལས་འགན་བཞག་ནས་ང་མིན་ཁོ་ཡིན་གྱི་ཁག་
འདོགས་ཤ་སྟག་བྱས་པ།

ང་མིན་སུ་ཡིན། ཡང་དག་པ་དེ་ང་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ཡིན་སྟམས་པའི་སྟོབས་པ། ང་མིན་སུ་ཡིན་
སྟམ་པའི་སྟོབས་པ་བྲེད་པ།

ང་མེད། བདག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ།

ང་ཚོ། བདག་ཚོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ང་ཞེས་པའི་མང་ཆོག
ང་བཞི། གངས་མིང་། བཙུ་ཐག་ལྷ་པའི་ནང་གི་བཞི་པ།
ང་འཛིན། དངོས་པོ་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་བཀ
ང་འཛིན་འཛིན་ལྷ་ལྷན་སྤྱེས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་
འཛིན་པ།
ང་ཡི་བ། བདག་གིར་བཟུང་བའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད།
ང་ཡིན་ཁོ་ཡིན། ལས་ཀ་སོགས་ལས་མོས་པ་དང་ཁས་ལེན་པ།
ང་ར། [ཡུལ་]གང་ར། ས་སྐང་ར་ར་ཆེ། དགུན་གྱི་ར་ར་བཟོད་པ་དགལ། [ཁད་སྐད་]ལྷ་བརྒྱ།
ང་ར་ར། [རྒྱན་ཆོག] སྤྱང་ག་ལ་རྩུབ་པའི་དོན་ཏེ། འབྲུག་སྤྱང་ར་ར་ར་གཤམ། གནམ་གྱང་ར་ར་
འཕུར་ལྷ་བྱ།
ང་རི་ཀ་ལ་རྒྱའི་ཡིག་ག་རྩུགས་དང་པལ་ཆེར་མ་ཐུན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་བྲིས་སྤངས་མི་འདྲ་བ་ཁག་ལྷ་
ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་དཔེ་རིས་ནི་ཡིག་རིས་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་མེ་ཏོག་གིས་བཤང་བ་ལ་གསལ།
ང་རང་། བདག་ཉིད་དམ། དེད་རང་། དེ་ར་ར་གི་ཡིན། སང་གནངས་ར་རང་གཅིག་ཕྱ་འགྲོ་རྒྱ་ཡིན།
ང་རོ། ① སྐད་ཀྱི་གདངས་ཏེ་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྤྱོད་གདངས། ང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་གེ་
རྒྱང་པ་རྣམས་རང་རང་གི་སྟེ་གནས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། དབྱངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་ང་རོ་
བྱང་རྒྱལ་བཅས་ཡི་གེ་རེ་རེ་ནས་སྟོག་པའི་སྤྱོད་གདངས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། ② ངར་སྐད། ལྷག་མོ་
ཁྲོས་པའི་ང་རོས་བྲག་ཅ་སྟོག། སང་གའི་ང་རོས་སྟེར་ཆགས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན། ཉམ་ཐག་པའི་ང་
རོ་འབྲིན་པ། ③ ལེགས་སྦྱར་གྱི་དབྱངས་གསལ་ཡི་གེའི་སྟེང་དུ་བྲིས་པའི་སྤྱོད་གོ་ར།
ང་རོ་དཀྱུས་མ། སྤྱོད་གོ་ར་རམ་རེས་སུ་ང་རོ་སྟེ། སྤྱི་ཡི་གེའི་སྟེང་དུ་བྲིས་ནས་སྤྱོད་མཆོན་གྱིས་
གྱི་ཐེག་གོ་ར།
ང་རོ་ཅན། [མཛོན་]སང་གོ།
ང་ལན་བྱོད་ལན། ཉེས་སྟོན་བྱང་བའི་ངན་ཁག་མན་ཚུན་གཡོག་རེས་གྱིས། ལས་འགན་ཐད་ང་ལན་
བྱོད་ལན་མ་ཡིན་པར་བྱར་བ་བྱ་འདེགས་གྱིས་བཀ

ང་ལས་བྱ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བྱལ་ཞིག
ང་ལུས་སྒྱུར་གསུམ། ང་ལོད་པ་དོན་རྗེ་བྱལ་པོ་དང་། གྲུང་ལུས་པ་བ་བཟ་ཤིས་བྱལ་པོ། སྒྱུར་ར་བ་
ཆོ་ཤོས་བྱལ་པོ་བཅས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །
ང་གསུམ། བྲངས་མིང་། བཅུ་ཕྲག་ལྷ་པའི་ནང་གི་གསུམ་པ།
ངག་ །སྒྲེས་བྲའི་ལྷེ་རྒྱ་མཚུ་པོ་མོགས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ལས་བྲུང་བའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཞིག །རང་
ལུས་ཁྱད་ཆོས་འབྲུག་ལྷོག་གི་གཞི་དང་སྒྱུར་ནས་རྫོང་པར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་བྲུམ་པ་རྩུང་
དུས་རྩུ་རྩུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །སྟན་ངག་ །གདམས་ངག་ །མན་ངག་ །ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ། ངག་ལྷ་བ་ལྷིག། ངག་ཏུ་མི་སྒྲི་བ། འཇམ་བཤའ་ཀྱི་ངག་ཉན་པ། ངག་བྲེལ་གྱི་གཏམ།
ངག་འཇམ་པོ་བྲས་ན་དོན་གོ་སྒྲ།
ངག་ཀྱལ། དོན་སྦྱང་མེད་པའི་སྐད་ཆ། དོན་ལྷན་གྱི་འཕྲོས་མོལ་བཞག་ནས་དོན་མེད་ཀྱི་ངག་ཀྱལ་
ཁོ་ན་ཤོད་ཀྱིན་སྡོད་པ།
ངག་ལྷགས་པ། གཏམ་སྒྲ་མི་ཤེས་པར་གྱུར་པ།
ངག་སྐད། སྒྲ་བརྗོད།
ངག་སྐྱོར། དཔེ་ཆའི་ཆིག་ངག་ཐོག་ནས་སྐྱོར་བ། ཆོར་འཛིན་པ་དང་དོན་གཅིག
ངག་སྐྱོར་བཏང་བ། དཔེ་ཆ་མོགས་སྒོ་འཛིན་བྲས་ནས་སྐྱོར་བ།
ངག་བཀྱག །སྒྲ་ངག་བཀྱག་ནས་ལེན་པ་ལྟ་བུ།
ངག་བཀོད། སྐད་ཆའི་ཐོག་གི་སྒོ་བ་སྟོན། ངག་བཀོད་དང་ལེན། ལས་ཀ་བྱེད་ལུགས་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་
ངག་བཀོད་བྱེད་པ།
ངག་འབྲལ། དོན་མེད་པའི་སྐད་ཆ་སྟེ་ངག་ཀྱལ་ཡང་བྲེད། ཆིག་རྩལ་ངག་འབྲལ། ངག་འབྲལ་སྒྲས་
པས་ཆིག་མི་བཅུན། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཆ་མེད་གཏམ་དང་། འཆལ་ཆིག་བབ་ཙོལ། ལྷ་
ཆོལ། ལྷ་ཙོར་བཅས་སོ། །
ངག་འཁྲེལ་ལུས་ཁྲུག །ངག་བཀོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཁྲེལ་ཞིང་། ལུས་བདེ་ཙག་ཁྲུག་སོ།
ངག་གི་བྱལ་པོ། [མངོན]འཇམ་དབྱངས།

དག་གི་སྒྲོན་མ། དཔལ་སྐང་ཆོས་མཛད་ལོ་རྒྱ་བས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་གྲི་ལོར་བརྩམས་པའི་
ཐོད་ཀྱི་དག་ཡིག་ཅིག།

དག་གི་ངེས་ཆོག། དག་གི་དོན་དམ། སྐད་ཆའི་རྒྱ་མཆན།

དག་གི་འདབ་མ། [མངོན]ལྷ།

དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད། སེམས་ཀྱི་དབང་གི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་བྱུང་བ།

དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ། རང་ཀུན་ནས་སྒོར་བྱེད་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་བྱའི་དག་
ལས་བྱུང་པའི་སྒྲ་སྟེ། སྐྱེས་བྱ་གཏམ་བཤད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །

དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ། བཟོད་བྱའི་དོན་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩ་སྒྲ་དང་
མེ་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །

དག་གི་སྒྲིད་ལུལ། དག་གིས་བཟོད་ཐུབ་པའི་གནས།

དག་གི་དབང་སྤྱལ། [[མངོན]འཇམ་པའི་དབྱངས།

དག་གི་དབང་སྤྱལ་གསལ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ན་ལེ་རྩའི་རུབ་སྒོ་སྤྱང་བ་པོ་ཡིན་པ་
པཱིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཆོག་བཅད་སྟོང་ཐག་རེའི་བཟོད་དོན་མཁུན་ཐུབ་པ་
དང་། མཁུན་པ་རྣམས་ནམ་ཡང་བཟོད་རྒྱ་མེད་པས་དག་གི་དབང་སྤྱལ་ཅེས་མཆན་སྟོན་གསལ།

དག་གི་དབང་སྤྱལ་བྲག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར། དག་གི་དབང་སྤྱལ་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཟེར་ཞིང་།
དེ་ཉིད་བྲག་པོའི་སྒྲར་བརྟན་པ་གཤིན་མེ་བཤེད་དང་རྟོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབ་
བར་ཅིག་པ་བྱི་ནང་རིམ་པ་ལྷ་སྤྱགས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་སྒྲོ་འབྱར་བཞི་གཏོད་པའི་དོན།

དག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི། ༡ བརྟན། ༢ ས་མ། ༣ ཆོག་རྒྱལ། ༤ དག་ཀྱལ་བཞི་སྟེ་བརྟན་སྤྱས་པས་
རང་གི་ཆོག་ལ་གཞན་གྱིས་ཡིད་མི་ཆེས། ས་མ་སྤྱས་པས་རང་ཉིད་གཞན་དང་མི་མ་ཐུན་པར་
འགྱུར། ཆོག་རྒྱལ་སྤྱས་པས་རང་ལ་མི་དགའ་བའི་དག་མི་རེ་མང་དུ་འགྱུར། དག་ཀྱལ་སྤྱས་
པས་རང་སེམས་ཟང་ཟེང་དང་མི་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་བཅས་ཡིན།

དག་གི་ཅལ་གསུམ། ཐོ་ཅལ་སྒྲ་དགའི་ནང་གསེས། ཐོ་རྒྱས་གྱིས་དགེ་ཐོན་པ། གཏམ་གྱིས་བཞད་
གད་ཐོན་པ། འགས་གྱིས་པ་རོལ་གཞོན་པ་བཅས་སོ། །

དག་གི་མཆོན་ཆ། [མངོན]ལྟ།

དག་གི་ལས། དག་གི་སྒྲོན་པ་བསགས་པའི་ལས་ཏེ་རྩྱ་སྒྲ་བ་སོགས་དག་གི་ལས་མི་དགེ་བ་དང་།
རྩྱ་སྒྲ་བ་སྒྲང་བ་སོགས་དག་གི་ལས་དགེ་བ་ལྟ་བུ།

དག་གི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་བརྒྱད། ༡ བདེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དག་གི་ལས་ཡོངས་སུ་
དག་པས་རིམ་སྒྲ་བ་དེ་བཞིན་བྱེད་པ། ༢ འཁོར་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པས་གཟུང་བར་འོས་པའི་
ཆིག་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་པས་གཟུང་བར་འོས་པའི་ཆིག ། ༣ མི་བརྒྲན་པས་སྒྲ་ཅིང་
འངས་པའི་ཆིག་ལུས་དང་སེམས་ཆིམ་བར་བྱེད་པས་ཀ་ལ་བེད་ཀའི་སྒྲ་སྒྲང་ལྟ་བུ།
༤ སེམས་ཅན་སྤྱད་པས་ཆིག་སྒྲ་བ། ༥ སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པས་ཆངས་པའི་སྒྲ་
ལྟ་བུ། ༦ བས་ཀྱི་ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐེལ་གྱིས་མི་ཞོན་པས་སེམས་འགྱུར་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།
༧ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཆིམ་བར་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དོ།

དག་གི་ལས་ལས། དག་གིས་བྱས་པའི་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འདུག་སྟོ

དག་གིས་དབུལ། [མངོན]སྒྲགས་པ་འཇམ་སྒྲ་མི་ཤེས་པ།

དག་གི་དོག་གི་སྒྲ་མི་གསལ་པའི་ཚུལ། སྒྲ་ཆ་དག་གི་དོག་གིས་བརྟེན་མི་འཕྲོད། གཏམ་དག་དོག་
དོན་ལ་འབྲེལ་ལེ་མིན།

དག་གོ་[[ཆིང་]ཤི་བ།

དག་སྟོ། [མངོན]ལ།

དག་རྒྱ། སྒྲ་ཆའི་ཉམས་འཇུག།

དག་རྒྱལ། [མངའ་ངེས]ལྟ་རྒྱགས་ཆ་པོ་འཇམ་ང་རང་ཡིན་ཟེར་བདག་རྒྱལ་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་
ན། ས་གི་ངའི་བརྒྱགས་པའི་སྒྲ་གྲ་དེ་འདྲ་པོ་འདུག་ནའང་ཁོ་རང་གི་ཡིན་ཟེར་དག་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་
འདུག་པས། ད་གཡུགས་ཞོག། ཐབས་ཤེས་མི་འདུག།

དག་རྒྱགས། ཁ་ཐོག་ནས་རྒྱགས་སྟོན་ལེན་བྱེད་པ།

དག་རྒྱན། བཤད་སྟོལ། སྒྲ་རབས་ཀྱི་དག་རྒྱན། ལུང་པ་དེའི་དག་རྒྱན། གནའ་སྒྲ་མའི་དག་རྒྱན་ལ་
དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་བདེན་མིན་མི་ཤེས།

དག་འགྲོས། ཤོད་སྒོལ་ལམ་ཤོད་སྟངས། ཟུར་ཟེེ་དག་འགྲོས།
དག་ངོག་། དག་གི་ངོག་གིའི་བསྐྱས་ཆོག་
དག་ཅལ་ཅོལ། བབ་ཅོལ་ལམ། གང་བྱུང་བཤད་པའི་གཏམ་ཉོག། དག་ཅལ་ཅོལ་བཤད་ནས་མི་
སེམས་དགྲགས།
དག་བཅད་པ། ① སྒྲ་བ་སྟོང་བ། སྒྲུང་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཞུས་ཏེ་དག་བཅད་པ།
② [མངོན]བྱང་སྟོང་།
དག་འཆལ། སྟིང་པོ་མེད་པའི་སྐད་ཆ། གང་བྱུང་དག་འཆལ་གྱི་སྐད་ཆར་ཆ་འདོག་བྱེད་པ་སྒྲུང་བ་ཤུལ།
དག་སྟན། [མངོན]ཁྱ་བྱག་
དག་ཀྱ། སྒྲ་གནས་གྱི་གདངས་སམ་དབྱངས།
དག་ཐོག་། །ཁ་ཐོག་གམ་སྐད་ཆའི་ཐོག་། ཅེ་དོན་དག་ཐོག་ནས་དངོས་ར་སྟོན་པ། ལན་གསལ་དག་
ཐོག་ནས་འདེབས།
དག་ཐོག་བཀལ། ① གཞུང་གིས་ཡིག་ཆ་སོགས་གྱི་སྟོས་པ་མེད་པའི་དཔོན་གྱི་དག་ཐོག་གི་བཀལ་
གནང་བའི་རིགས། ② སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་
མ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་spoken command ཟེད།
དག་ཐོག་ཁ་ཆེམས། དག་ཐོག་ནས་བཞག་པའི་ཁ་ཆེམས།
དག་ཐོག་གདམ་བྱང་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་མ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་spoken menu ཟེད།
དག་དང་མི་ལྷན། [མངོན]སྐྱགས་པ་སྒྲ་མི་ཤེས་པ།
དག་དལ་པོ། སྐད་ཆ་སྟོན་པོར་ཤོད་པ།
དག་དོན་གྱི་དཔེ། འདིར་དག་དོན་ཞེས་པ་ནི། མདོར་བསྐྱས་ནས་བཤད་ན། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་དང་
འཇལ་བྱེད་དཔེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཆང་བའི་མཐར་བྱེད་སྒྲ་བྱ་ཆོག་དང་བཅས་
པ་ཡོད་པའི་དག་སྟོར་ཞིག་ལ་ཟེད། དེ་ལྟར་དཔེའི་དག་དོན་གྱིས་གལ་ཏེ་དོན་གྱི་དག་དོན་ཉི་
བར་འཇལ་བར། བཞེན་སྒྲ་དང་བཅས་པ་ཞིག་སྟན་དག་མཁན་གྱིས་སྒྲར་བ་ན་དེ་ནི་དག་དོན་

གྱི་དཔེ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞིན་སྒྲ་གཅིག་པ་ཅན་དང་། བཞིན་སྒྲ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ་
ནམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །

དག་གང་དས། སྐད་གང་དས། གཞུམ་མས་དག་གང་དས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བའི་དང་ནས་སྒྲ་ལེན་པ།

དག་གང་མས། [མངོན]དང་སྟོང་།

དག་འདོན། ཁ་ཏོན་ནམ་ཁ་འདོན་ཏེ་སྟོ་ལ་ཐེན་ཆར་བ་ནམས་དག་ནས་སྟོར་བ།

དག་རྟགས་པ། སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་རྩོགས་ནས་ཆད་པ། ཅོད་ལན་འདེབས་མ་སྟབ་པར་དག་རྟགས་པ།

དག་ལྗབ་ལྗེ་བ། ལྗེ་དང་མགིན་པར་སྟོན་ཞུགས་ནས་སྐད་ཆ་གསལ་པོར་བརྗོད་མི་སྟབ་པའི་ཚུལ་ཞིག་

དག་སྟོན་པ། ① རོན་གནད་འགའ་རེ་སྒྲ་རྗོད་མི་ཆོག་པའི་དག་ཁྲིམས་བཟོ་བ། ② མི་སྒྲ་བའི་བརྟུལ་

ཞུགས་ལེན་པ་སྟེ་དག་བཅད་པ།

དག་སྦྱི་བརྟོལ་བ། ཉམ་པའི་སྟོན་ས་གཏམ་གང་བྱང་བཤད་པའི་དོན།

དག་འཕྲིན། དག་ཐོག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་གནས་ཚུལ། དག་འཕྲིན་བསྐྱར་བ།

དག་གྲིས། དེ་མོའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་དང་ཐོག་བྱ་དངོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་

ཐབ་བྱེད་པའི་སྟོན་ས་དེ་ཆོའི་འགྲུལ་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་

དབྱེ་ཞིབ་དང་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་བྱས་རྗེས་སུ་སྟོ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་བྱ་འབྲི་དགོས་བྱེད་

ཐབས་དེ་ནི་རྒྱ་ཆ་བསྟུ་བྱུ་བ་དང་གསར་ཅོམ་བྱ་རྒྱར་བྱས་པ་འུགས་ཆེན་ཐོན་གྱི་ཡོད།

དག་བྲེལ། སྐད་ཆ་ཤོད་ཚུལ་མགྲོགས་པོ། དག་བྲེལ་གཏམ་གྱིས་དོན་མི་གསལ།

དག་སྟོར། མིང་ཆིག་བརྗོད་པ་ནམས་ལྟ་དང་ནམ་དབྱེས་སྟོར་བ།

དག་དབང་། དག་གི་དབང་སྤྲུག་གི་བསྟུས་ཆིག་

དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་ཨོ་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་དབས་

རེ་གཅིག་པ་ཡིན། སྟབ་བསྟན་ཡངས་ཅན་གྱི་ཉི་འདབས་སུ་མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྟོང་

གི་དཔོན་བརྒྱུད་སྐྱབས་དཀར་པོའི་མཁན་སྟོན་དུ་མ་བྱུང་བའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་

པའི་ཚུ་མག་སྟེ་ལོ་༡༩༧༩ལོར་འབྱུངས། རོར་པན་བདེ་སྐྱབས་དུ་ཕེབས་ནས་འཇམ་དབྱངས་

རིན་ཆེན་རྟོ་རྩེ་སོགས་ལས་སྟོན་པ་གསུམ་དང་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེའི་བདུད་རྩི་བཞེས།

དགྲུང་གངས་སོགས་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་ངོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་སྤུངས་རིང་
ཐར་ཅེ་ཞབས་བྱུང་ནས་གསུམ་སོགས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་ནས་དགྲུང་གངས་སོ་བདུན་ཏེ་
རབ་བྱུང་བཙོང་པའི་ས་མག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

དག་དབང་ཀུན་དགའ་ལྗོ་ལྷོས། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་མོ་བྱ་ཡི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་
འཁོན་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་། དུམ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཁའ་
འགོ་མ་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་མཆར་བའི་དགེ་མཆན་དུ་མ་
དང་བཅས་ཏེ་སྤྱི་འབྱུངས། སྤྱན་རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་དམ་པའི་བག་ཆགས་རང་ཆས་སྤྱི་སད་
ཅིང་ཡལ་ཇེ་མཆོག་གིས་ཀ་ཐེང་སོགས་འབྲུལ་བར་གནད་སྐབས་ཆོགས་མེད་དུ་མ་ཁྲུང་བ་
བྱུང་། ཡལ་ཇེ་མཆོག་གི་མདུན་ནས་སྤྱོད་ཐབས་བརྒྱ་ཅིའི་ཇེས་གནད་། ས་སྤྱིའི་བཀའ་འབྲུམ།
ཐར་ཅེ་དོ་ཇེ་འཆང་ནམ་མཁའ་བསམ་འབྲུབ་ཀྱིས་དབང་ཇེས་གནད་སོགས་དུ་མ་གསན་ཅིང་།
དངོས་ཉམས་སྤྱི་ཡི་དམ་ལྷག་པའི་ལྷ་དུ་མའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་ལུང་བསྟན་ཐོག། དགྲུང་ལོ་
བཅུ་བཞི་པར་ཐར་ཅེ་དོ་ཇེ་འཆང་ནམ་མཁའ་བསམ་འབྲུབ་མདུན་ནས་དགེ་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་
ཡང་དག་པར་བཞེས་ཏེ་མཆན་དག་གི་དབང་ལྷག་ཀུན་དགའ་ལྗོ་ལྷོས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དེ་ནས་མི་རིང་བར་མཁན་པོ་དབང་ལྷག་ལུན་ཆོགས་སོགས་དང་
པའི་དགེ་འདུན་གངས་ཆང་གི་དབུས་སྤྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། གངས་ཅན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
ཇེ་བཙན་ས་སྤྱི་པའི་ཐབ་ཆོས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གླིང་པོ་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་བུ་
དང་བཅས་པའི་ཆོགས་བཤད་དང་། སྟོབ་བཤད་གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དཔལ་
ཁུ་བྲག་རྫོང་གི་བཀའ་སྟོན་ཆར་ལུགས་སྟོབ་བཤད་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་། བྱིན་
རྒྱལ་། ཁྲིད་ལུང་ཡོངས་སྤྱི་ཇོགས་པ་ཆར་མང་པོ་གནད་སྟེ། ཐར་ཅེ་ནམ་མཁའི་མཆན་ཅན་
ཁུ་དཔོན། སྤྱི་ཤིངས་ཁུ་དཔོན། ཁང་གསར་ཁུ་དཔོན་སོགས་སྟོབ་ཆོགས་བཟང་ལས་འདས་
པ་བསྟན་པ་མ་ཟད། ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་ལ་དོ་ཇེ་འཆང་ལ་གསོལ་འདེབས་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་
འབྱུང་གནས། ས་སྤྱི་པའི་གདུང་རབས་དོན་གཉིས་ལྷན་བྲལ། དུས་མཆོད་ཟླ་བྱུང་གདུང་རབས་
གསོལ་འདེབས་སོགས་ཆོས་ཆུན་བདུན་བརྒྱ་ག་ཅམ་བཙམས་ཏེ་ཇེས་འབྲུག་གདུལ་བྱའི་

གསོམ་སྤྱོད་བཞག་སྒྲི། མཐར་དབྱུང་གངས་ལྷ་བཅུ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་མོ་
ཡོས་ཀྱི་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༣ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།

དག་དབང་མཁུན་རབ་འཇམ་དཔལ། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་ཧྲི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་བྱུག་ཅུ་
པ་ཡིན། དག་དབང་ཆོ་གོས་སྟེང་པོའི་དཔོན་རིགས་སྤྱོད་འབྱུངས། དམ་པ་དེ་ཉིད་ལས་སྟོམ་པ་
གསུམ་དང་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བྱམ་པ་གང་ཤིང་ཆུལ་དུ་གསན། ཁྱིའི་ཆེན་འཛིགས་
མེད་དབང་རྒྱལ་སོགས་ལས་ཀྱང་དབང་ཁྱིད་ལུང་གསུམ་གསན། ཨེ་ཧྲི་གྲིང་པེབས་ནས་བྱ་
སྟོབ་དུ་མ་བསྐྱུངས།

ཁམས་སྤྱོད་པེབས་ནས་སྟེ་དགོ་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཆེ་དགུ་མང་པོའི་མཆོད་གནས་མཛད་ནས་བསྟན་
འགྲུའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ། །

དག་དབང་བྱམ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། རྩེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་མ་ཆུ་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཁ་གྲུའི་རུས་ཉར་འབན་ཁྱིམ་
ཆང་དུ་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་སྟོལ་མ་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྤྱོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
པའི་མེ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༨༩༩ལོར་འབྱུངས། མཆོན་འཇམ་དབྱུངས་བསྟན་འཛིན་དུ་གསོལ།
དབྱུང་ལོ་བདུན་ལ་བཟ་ཤིས་འབྱིལ་གདན་སར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དབྱུང་ལོ་བཞི་པ་རབ་
བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་གྲང་སྟེ་ལོ་༡༩༠༤ལོར་གཤེགས།

དག་དབང་ཆོ་གོས་སྟེང་པོ། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་ཧྲི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་དབྱུག་པ་ཡིན། ལོ་
ཅུ་བ་ལྷེ་ཁྱི་འབྲུག་སོགས་དམ་པ་མང་པོའི་རིགས་བརྒྱུད་དུ་སྤྱོད་འབྱུངས། དག་དབང་ཆོ་གོས་
བསྟན་འཛིན་གྱི་སྟེལ་སྟེང་ཁང་གསར་དུ་གདན་བྱངས། བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཆོན་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་ཡབ་ཆོས་གསན་ནས་ངོར་མཁན་
པོའི་ཁྱིང་ལོ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས། སྲས་ཀྱི་བྱ་པོ་དག་དབང་མཁུན་རབ་འཇམ་དཔལ་སྟེང་པོ་
སོགས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། བལ་སོག་གཉིས་སྤྱོད་ཡང་སྟོབ་མ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་ཏོ།

དག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་ཧྲི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་པ་
ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༠༩ལོར་འབྱུངས། ས་སྟེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་མཆོན་
ཉིད་སྐྱུངས། དག་དབང་ཆོས་གྲགས་སོགས་ལས་གསན་རྒྱ་ཆེ། དབྱུང་ལོ་བྱུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་

བཙུག་ཅིག་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༧ལོར་གདན་ས་ལོ་གཅིག་མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་
རབ་བྱུང་བཙུག་ཅིག་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ལོར་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

དག་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྱི་བ་ཉེར་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་རབ་
བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ལོར་ཡབ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ་གདོང་དགའ་
མ་བསོད་ནམས་ལེགས་འདྲིམས་དཀར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྐྱ་ལུང་དཀ། དགྲུང་ལོ་བཙུ་
གཅིག་པ་ས་སྐྱ་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ལོར་སྐྱན་སྲ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བྱང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་།
དགྲུང་ལོ་བཙུ་གཉིས་བཞེས་པ་ལྷགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༠ལོར་དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་གདན་ཁིར་
ཤེབས། ཡི་དམ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་རྗེ་ཉིད་དགྲུང་གངས་རྒྱལ་ཅུ་རེ་གསུམ་
བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༡ལོར་དགེ་སྤྲོད་ཆོས་ཀྱི་ལོ་བྱང་དུ་བྲག་
ཤེབས། ལོ་དེའི་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་བཙུའི་སྤྱོད་སྐྱ་གཤེགས།

དག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། གཙང་ཁོར་དགོན་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཉེ་ལུ་པ་
ཡིན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ལོར་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་མཆོན་
ཉིད་སྤྲུངས། དག་དབང་ཆོས་གྲགས་སོགས་ལས་གསན་རྒྱ་ཆེ། དགྲུང་ལོ་བྲག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་
བཙུ་གཅིག་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༧ལོར་གདན་ས་ལོ་གཅིག་མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་
རབ་བྱུང་བཙུག་ཅིག་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༩ལོར་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

དག་དབང་ལྷ་མོ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་པའི་མཆོན།

དག་དབེན། ① དག་འཆལ་གཏམ་ཀུན་སྤངས་པ། ② རྩོགས་རིམ་གྱི་དབེན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག་
སྟེ། ལྷ་ཅེ་གསུམ་དུ་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་སྟག་ཅོལ་བསྟོམས་ནས་རྒྱུད་ཐིམ་པས་སྟོང་བ་བཞི་
བསྐྱེད་པའོ། །

དག་འཕྲི་ཁྱེད་པ། རྫོང་བཟུང་བ་དེ་སོག་ཐོག་ཏུ་འཕྲི་བ།

དག་མ། དག་ཐོག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་གཏམ།

དག་མི་འཆལ་བ། དོན་མེད་ཀྱི་སྐྱད་ཆ་མི་ཤོད་པ།

དག་ཙམ། ཁ་ཙམ་དང་སྐྱད་ཆ་ཙམ། ལག་ཏུ་མི་ལེན་པར་དག་ཙམ་གྱིས་ཅི་པན།

དག་ཅུལ། ཁ་བདེ་ལ་སྤྲར་བ། དག་ཅུལ་ཆེ་ལ་བསམ་སྒོ་འཁོར་སྒྲིབ་པ།
དག་བཅན། ① ཆིག་ཁུངས་བཅན་ནམ། ཆིག་རྗེས་དོན་གཟབ། ② དབང་ཤེད་ཀྱི་བཅན་གཏམ།
དག་ཆབ། ① འཕྲིན་ཡིག། ② དག་ཐོག་གི་ལན།
དག་ཆིག། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆིག།
དག་མཚུངས། བཛོད་ཚུལ་མ་ཐུན་པ།
དག་འཛིན། དག་སྐྱོར་དང་དོན་གཅིག།
དག་གཟའ་སོག་པ། གཟའ་སོག་ནས་ཁ་གྲག་རྒྱ་མེད་པ།
དག་བཟོ། དག་གི་བྱེད་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་ལས་ཆོས་འཆད་བ་དང་། ཚོད་པ།
གཏམ་སྒྲིང་བ། ལྷ་དབྱངས་ལེན་པ་སོགས་སྐབས་བབ་ནས་བ་མི་འདྲ་བ་རྗེ་སྟེད་འབྱུང་བ་
རྣམས་སོ། །
དག་བཟོ་མཆོག། གསང་སྤྲགས་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་ཡི་དམ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་གི་མཆོད་དབྱངས། ཆོས་
བཤད་པ། གཏམ་བཤད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱོབས་བ་མཐོ་བ་དང་སྤྲ་གསལ་བ།
གདངས་སྟན་པ། དོན་བཟང་བ། ཉན་པ་ལོ་ཉན་སྟོ་བ།
དག་བཟོ་པལ་བ། ལྷ་ལེན་བ་དང་། གཤགས་འབྱེད་པ། འཕྲོ་གཏམ་སྤྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དག་ཅུལ་རྣམས་ཡིན།
དག་བཟོ་གསུམ། དག་གི་ཅུལ་གསུམ་ཡང་ཟེལ། དེ་ནི་འཆད་བ་དང་། ཚོད་པ། ཆོས་བ་གསུམ།
དག་བཟོའི་མཆན་ཉིད་བཅུ་གཉིས། འདེགས། འཛིག་ རྩོམ། བྲ། བྲིམ། ལྟོད། འབྱུང། ཐེམ། ལྷན།
གསང། གཅོད། སྤེལ་ལོ།
དག་བཟོའི་སྟོན་བྲལ། ཡེངས་བ་སོགས་སྟོའི་སྟོན། ཟུར་མ་བྱིན་བ་སོགས་ཆིག་གི་སྟོན། འཕེལ་
འགྲིབ་སོགས་གདངས་ཀྱི་སྟོན། ཡ་ཡོ་སོགས་ལུས་ཀྱི་སྟོན། མི་འགྲིག་བ་སོགས་གདངས་ཀྱི་
སྟོན། སྤྲ་དགོད་སོགས་ཉན་པའི་སྟོན།
དག་བཟོའི་སྤྲིག་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལྷ། ཆིག་ལ་སྐྱོངས་ན་བརྟམས་པའི་རྒྱ། ། དབྱངས་སྐྱོར་མེད་ན་
བཞད་གད་རྒྱ། དུས་ཆོད་མེད་ན་སྟོ་བའི་རྒྱ། དགོས་བ་མེད་ན་སྤྲིག་པའི་རྒྱ། ཆོ་བློས་ངན་བ་
སྤྲིག་པའི་རྒྱ་ལོ། །

དག་ལ་བརྩུང་བ། དཔེ་ཆ་སོགས་སྒོ་འཛིན་བྱས་པ།

དག་ལན། ཁ་ཐོག་ནས་སྒྲེལ་བའི་ལན། ཚང་མར་དག་ལན་སྤྲད་པ་ཡིན། ཡིན་ལན་དང་དག་ལན་
གང་ཡང་མ་བྱུང་།

དག་ལས། དག་གི་སྒོ་འཛིན་དག་ཐོག་།གནས་ཚུལ་ཞིབ་གསལ་དག་ལས་ནས་ཞུས་ཆོག་།དེས་ཡི་
གོ་བསྐྱར་རྒྱ་བྱང་མ་སོང་ཡང་། བང་མི་འདི་བའི་དག་ལས་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་དོན་
ལག་ལེན་བསྟར་དགོས། ཁོང་གི་དག་ལས་ནས་འཕྲིན་འབྱོར་བྱུང་།

དག་ཤོར་བ། ① མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་སྤྲད་ཆ་བཤད་པ། ② སྤྲད་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་
སྒོ་མ་བ་སྤྲད་བའི་སྐབས་སུ་དག་བཅད་ཁྲིམས་འཆལ་བ།

དག་སྒོ་བ་སྒྲིད་ཁྲིད། དག་ནས་ཤེས་བྱ་འཆད་ཁྲིད་དང་སྒྲིད་པས་ལེགས་ཉེས་ལམ་སྟོན།

དག་གསལ། གདོང་ཐུག་གིས་ཁ་ནས་ཤོར་བ། ཞིབ་ཆ་ཁོ་རང་འོ་བཅར་གྱིས་དག་གསལ་ཞུས་
ཆོག་པ།

དང་། ① རྒྱད་དམ་ག་ཤེས་ཀ་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་པ་ལ་དང་རིང་དགོས། དང་རྒྱད་འཇམ་ན་ཀྱན་གྱིས་
བཅི། ② རང་བཞིན་ནམ་ཚུལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དང་དུ་གནས། དག་འ་བའི་དང་ནས་སྒྲེལ་། ③
རང་ཤུགས་སམ་འབད་མེད་ལྟན་བྱུང། སྤྲད་བཅོན་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་དང་གིས་འཕེལ། ④ ད་
ལྟ་བ་སྟོན་བའི་སྒྲ། ཐུན་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་དང་དུ་མཆེས།

དང་དཀར། བྱ་དང་བ་དཀར་པོ།

དང་སྒྲ། དཀར་ཤས་ཆེ་བའི་མི་ཉང་མདོག་

དང་ལྷ། བྱ་དང་བའི་ལྷ་ཆོག་ས།

དང་གིས། གཞན་གྱི་ཚོལ་བ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དོན་ཉེ། བྲག་རི་སྤྲས་ཀྱང་མ་བརྟེན་དང་གིས་བྱུང།

དང་གིས་འབྲུག། འབད་བ་མ་བྱས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲུག་པ།

དང་སྐྱུག་མི་ཐུབ་པ། བྱ་བ་གང་ཞིག་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་ལེན་སོགས་ལྟན་རིང་འགོར་སྐབས་
དེའི་ལེན་སྐྱུག་མི་ཐུབ་པ།

དང་སྤང་རོ་མོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༠ལོར་བྲག་དཀར་སྒོ་བཟང་

དབལ་ལྷན་གྱིས་བཀྲ་། ཐུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་ད་རིགས་རང་
སྤོང་ཁུལ་བྲག་འགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
དང་སྒོ་མ། བོན་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཤིག་སྟེ། སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམས་པས་སྐབས་ཤིག་ན་
སྤང་བ་རང་ཐོབ་ཀྱི་ཉམས་འཆར། ཉིང་ངེ་འཛིན་འདུ་འབྲལ་མེད་པས་སྒྲོམ་མེད་དང་ཡེངས་
མེད་དུ་གནས་པ་བྱུང་ན་དང་སྒྲོམ་ཆད་དུ་འཁྱོལ་བ་ཡིན་ཟེར།
དང་སྒྲིག། །འཆབ་འཆུབ་མེད་པར་སྒྲིག་པ།
དང་རྒྱུད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གཤིས་ཀ དང་རྒྱུད་འཇམ་པོ། དང་རྒྱུད་ཐུང་ཐུང་། དང་རྒྱུད་
རིང་པོ།
དང་རྒྱུད་རིང་པོ། འཆབ་འཆུབ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ། གཤིས་ཀ་དལ་ཞིང་འཇམ་པ།
དང་བྱུང། དང་པ་དཀར་པོ་དང་། བྱུང་པ་སྟེ། དང་དཀར་དང་དང་སེར། དང་བྱུང་གི་ཆོགས་རྣམས་
ནམ་མཁའ་དབྱིངས་མཐོན་པོར་ལྷིང་།
དང་ཆུ། ས་སིན་རྒྱར་དང་སྤྱིན་བསྐྱེས་པའི་སྤོ་མ།
དང་ཐུང་། དང་རྒྱུད་ཐུང་བ། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆབ་ཚུབ་ཅན། གཟབ་སྤྱིང་བརྟན་ཉིག་མེད་པར་
དང་ཐུབ་ཆབ་ཚུབ་ཀྱིས་ལས་དོན་བྱས་ན་འབྲས་ཤོར་ཡོང་རྒྱ་ཐག་གིས་ཆོད།
དང་འཕེན། པར་འབྲངས། བྱ་སྒྲིག་ལེགས་པར་མ་བྱུང་བས་ལས་འགོ་འཇུགས་རྒྱ་དང་འཕེན་བྱས་སོང་།
དང་པ། ① རྒྱ་བུའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་། སྟོན་མཆོམས་དང་པ་སྟོར་འགྲོ། མིང་གི་རྣམ་བྱངས་ལ་མཁའ་ལྷིང་
དཀར་པོ་དང་། ཁྱོད་འཛོམས། མཚུ་རྒྱང་དམར་བ། ན་བའི་རྒྱང་ལྷན། མ་ཐོས་གནས། མཆོའི་
བྲ། ལུལ་འཁོར་འཛིན། ལུས་དཀར་བཅས་སོ། ། ② མདོག་ལི་ཏང་།
དང་པ་ཅན། [མདོན་]རྒྱང་གཏུབ།
དང་པ་ཆིག་ཐུབ། སྤྱི་བའི་འབྲས་བུའི་མིང་གི་རྣམ་བྱངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཏུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་
འཛིན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་མིང་ཆིག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས།
དང་པ་ཆིག་ཐུབ་སྤྱི་འབྲས་དང་། དང་པ་ཆིག་རྒྱག་གཙོ་འབྲས་པ། དང་པ་གསེར་སྟོང་གཙོག་
སྒྲ་རྣམས། སྤྱི་བའི་འབྲས་བུའི་མིང་ཡིན་ནོ། །

ངང་པ་མདོག་ཁ་དོག་ལི་སེར་སྐྱ་ཤས་ཅན་ཞིག་སྟེ། བྱ་ངང་པའི་མདོག་དང་མཚུངས།
ངང་པ་སེར་ལྗན། ས་སེར་སྐྱ་འཇམ་པོ་ཞིག་ཁོལ་ཅིའི་གཞི་ལ་ས་ངང་པ་སེར་ལྗན་བྱགས་ན་ཆོན་
ཅི་ལེན་བདེ་པོ་ཡོང་།

ངང་པ་གསེར་གདན། ས་སེར་སྐྱ་བྱ་ངང་པའི་མདོག་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་ཆོན་གྱི་ཆོན་
གདན་དང་། གྲང་གསེར་གཏོང་སའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་གསེར་གདན་ཞེས་ས་ཆོན་དེ་གཏོང་
དགོས་པའོ།

ངང་པའི་རྒྱུ་ལ་ཕྱག

ངང་པའི་རྒྱུ་ལ། [མདོན] ① དུལ་ཚུ། ② ལ་ཕྱག

ངང་པའི་རྒྱལ་པོ། བྱ་ངང་པའི་གཙོ་པོ་ཡིས། མཆོག་ཀྱང་པའི་རྒྱལ་པོ་པད་མཆོར་འབྲུག་པ་ཇི་
བཞིན་སྟོབ་རབ་ཏུ་བརྟུན།

ངང་པའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་
ཤིག་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངང་པའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ།

ངང་པའི་ཤིང་རྒྱ། [མདོན]ཆངས་པ།

ངང་མོ། ངང་པ་མོ།

ངང་ཅི་མཆོ། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཤན་ཅ་རྫོང་གི་སྟོང་རྒྱུད་ཏུ་ཡོད།

ངང་ཚུལ། ① རང་བཞིན་ནམ་གཤིས་ཀྱི་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་ངང་ཚུལ། ངང་ཚུལ་ཐོལ་མེད་པ། སོ་
སའི་ངང་ཚུལ་རྒྱལ་ལོན་པ། ② མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཞིག་སྟེ་འདྲ་བ།

ངང་ཚུལ་འགོག་པ། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཞིག་སྟེ་འདྲ་བ།

ངང་ཚུལ་ཅན། ཚུལ་ལུགས་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན། ཡང་ན་ཚུལ་ལུགས་དེའི་རང་
བཞིན་དེ་དང་ལྡན་པ།

ངང་ཚུལ་བཟང་། གཤིས་ཀ་བཟང་བ།

ངང་རིང་། ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་ཡིས། ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་གཤིས་ཀ་ཁོ་ལ་ནོར་འཁྲུལ་འབྱུང་དུས་ངས་ངང་
རིང་གིས་རོགས་རམ་བྱས་པ་ཡིན།

ངང་རྫོང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
ངང་རྫོང་ས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ངང་བཟོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་ངང་རྫོང་ས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤེང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ངང་རིང་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༥ལོར་མཁན་
ཆེན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཚོ་སྤོན་
མ་ལྷོ་གཙན་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ངང་ལ་རིང་མཚོ། མཚོ་ཞིག། བོད་ངང་རྫོང་རྫོངས་ཀྱི་སྒྲིང་ཅེ་རྫོང་དང་འབྲོང་བ་རྫོང་གི་མཚམས་
སུ་ཡོད།

ངང་ལག། ① ཤིང་རྟོག་གི་མིང། བོད་ལུལ་ཤར་ཕྱོགས་ཁམས་རྩ་ལུལ་སོགས་ས་ཆ་རྫོང་ཁུལ་དུ་
སྤྱེས་པའི་ཤིང་རྟོག་ཅིག་ཡིན། མདོག་སེར་ཞིང་ནང་ཉ་ཅང་སྟེ་བ། རོལ་མངར་བའོ། ② བྱ་
ངང་པའི་ལག་པ།

ངང་ལུང་གངས་རེ། བོད་ངང་རྫོང་རྫོངས་ཀྱི་དགེ་རྒྱས་རྫོང་དང་དུ་ཐོག་རྫོང་གི་མཚམས་སུ་ཡོད་
པའི་རི་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྤྱི་༤༥༤༤ཡོད།

ངང་སེར། བྱ་དུར་པ།

ངང་བསྐང། རྒྱན་རིང་དུ་གཏོང་བའམ་གྲེལ་འཆལ་མི་བྱེད་པ། འདོད་ཐག་མི་ཉེ་བར་ངང་བསྐང་གི་
སྒོ་ནས་ལས་དོན་སྐྱབ་དགོས།

ངད། ① ལུས་པ། སྒྲན་ངད། རྫོང་ངད། གང་ངད། གངས་ངད། རྫོང་ངད་ཡལ་བ། ② ནི་བསྐང། ངད་
བཟང། ངད་ངན། སྤོས་ངད་ཀྱིས་མེ་རྟོག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱེས་པའི་ནི་ངད་བསང་པ། ནི་ངད་
ཆེས་ཆེར་ལྡང་བ།

ངད་ཅན། ནི་ཞེས་པའི་ལུས་པ།

ངད་ཆེ་བ། གང་ངད་ཆེ་བ་ནི་གང་མའི་ངར་ལྷག་ཆེ་བ།

ངད་ལྷན། ནི་ཞེས་པའི་ལུས་པ།

ངན། བཟང་མོ་མ་ཡིན་པའི་ངན་པ།

ངན་ཀླང། སྤར་ཁལ་རྒྱལ་སྤུབ་རྒྱུ་ལྟ་བུ། མདོར་ན་མོ་མོའི་འཆོ་བ་ཡང་རང་འགོ་མི་ཐོན་པའི་བྲིས་
དུང་ལ་ཟེར།

ངན་སྦྱལ་ཉེས་ཅན། ཐད་ཀར་ལས་ཉེས་དོན་རྒྱུན་ནང་ཞུགས་མེད་ཅུང་ངན་པ་སྦྱལ་སྒྲོང་བྱེད་པའི་
ཉེས་ཅན་པ།

ངན་སྦྱལ་ཟེར་སྒྲོང་། ཟེར་འཁྲུག་ལངས་བར་ངན་པས་སྦྱལ་སྒྲོང་བྱེད་པ།

ངན་སྦྱུགས། སྦྱུགས་པ།

ངན་བསྐྱལ་དགྲ་ག་ཡིང། བསམས་སྒོ་ངན་པས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་བསྐྱལ་ནས་མཛའ་གཙུགས་མན་ཅན་
དཔེན་སྦྱོར་གྱི་སྤྲམ།

ངན་ཁ། མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས།

ངན་ཁུབ། [མདོན]ཡི་དུགས།

ངན་ཁེབ། འོས་འགན་སྦྱར་འདོག་ །ངན་ཁེབ་བྱེད་མཁན་ནས་ས་དེ་ལས་དུ་བཞག་ན་མི་འཇུག།

ངན་ཁེབ་ཀླལ་རལ། བྱེད་འོས་པའི་ལས་ཀའམ་རང་ལ་འབྲིས་པའི་ལས་ཀ་དེ་ཁག་འདོགས་སྒྲ་
ཆོགས་གྱིས་རྩ་བ་ནས་མི་བྱེད་པ།

ངན་གོམས། སྦྱོང་ངན་ལང་ཤོར། ཡུན་རིང་ངན་གོམས་ཤོར་བ།

ངན་རྒྱ། ངན་པའི་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་སམ། ཡོད་ཆད། གཞི་གཅིག་ལ་བཟུམ་མི་ཤིས་པའི་མཆན་ལྟས་ངན་
རྒྱ་ཆང་བ། ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་སྒྲིག་སྒྲོ་གཅིག་གིས་མི་ཤིས་མཆན་ལྟས་ངན་རྒྱ་སྤུབ་པ།

ངན་རྒྱ་ཆང་བ། ངན་པའི་རིགས་ཡོད་ཆད་མ་ཆང་བ་མེད་པ།

ངན་ག་སྒོན་བསྒྲིགས། བྱ་ངན་བྱེད་རྒྱའི་སྒོན་ག་བསྒྲིགས་པ།

ངན་གྲོས། རྒྱལ་མིན་གྱི་གྲོས། རང་དོན་སེམས་ལ་བཅངས་ནས་གཞན་གཞོན་སྦྱེལ་འདོད་ཀྱི་ངན་
གྲོས་བྱས་པ། འདོད་པས་ངོ་ཆ་བསྒྲིབས་ནས་ངན་གྲོས་ཁོག་བཅུག་བྱེད་པ།

ངན་རྒྱལ། ངན་པའི་རྒྱལ་རོགས། ངན་རྒྱལ་བྱེད་མི། ངན་རྒྱལ་ངན་སྦྱོར། ངན་རྒྱལ་ལངས། ངན་རྒྱལ་
བསྐྱེན་བསྐྱེལ།

ངན་སྒྲོག་ཐ་མ། སྒྲོག་ཏུ་གཞན་གྱི་སྒྲོན་ཆ་བསྒྲགས་ནས་དབྱེན་སྒྲོར་བྱེད་པ།
ངན་དབྱ། ངན་རྒྱ་དང་དོན་གཅིག
ངན་འཁྱར་རྒྱ་ཞོར། འཁྱར་དབང་གི་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་། དུས་ལྷན་ངམ་ནས་ཡང་ཚུར་རག་ཐབས་
མེད་པའི་རྒྱ་ཞོར་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཁེ་ལས་ཀྱིས་ཅིས་སྒྲོད་བྱས་མེད་པའི་རྒྱ་ཞོར་གྱིང་གྲང་
ཐོན་པ་དང་། མ་དདུལ་གྱིང་ཐོག་པའི་ཐོ་འཁོད་ཐོན་པ།
ངན་འགྱོང་། གང་ཟག་སོ་སའི་སེམས་ཁམས་ཁོང་ཁྲོ་བས་འཁྱར་བའི་རྣམ་པ་ཞིག །མི་ངན་འགྱོང་
ཆེན་པོ། སྒྲོ་ཐུང་། རྒྱུང་ཆ་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། མི་ངན་འགྱོང་ཆེན་གྲོགས་པོ་དང་མཐུན་
པོ་ཡོང་མི་སྲིད། མི་ཁ་ཤས་ངན་འགྱོང་ཆེན་འང་སེམས་བཟང་ཡོད་ལིས་རེད།
ངན་འགྱོ། མི་དགེ་པའི་ལས་ཆེ་བ་མང་དུ་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཆེ་བ་ཁོ་ན་སྒྱོང་བར་
འགྱོ་བའི་ངན་སོང་གསུམ་སྤྱིའི་མིང་།
ངན་འགྱོ་བ། ངན་འགྱོ་གསུམ་དུ་སྦྲེས་པའི་སེམས་ཅན།
ངན་འགྱོ་ལས་འདས་པ། སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ན་ངན་སོང་དུ་སྦྲེ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པ།
ངན་འགྱོ་གསུམ། དཔྱལ་བ། ཡི་དྲགས། དུད་འགྱོ་སྒྲེ་གསུམ།
ངན་འགྱོའི་མཐེལ། [མངོན་]དཔྱལ་བ།
ངན་འགྱོའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཏེ། དཔྱལ་བ་ལ་ཆ་གང་གི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
དང་། ཡི་དྲགས་ལ་བཞེས་སྒྲོམ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ། དུད་འགྱོ་ལྷན་མོངས་ཀྱན་སྒྲོད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
བཅས་སོ། །
ངན་འགྱོའི་ལམ། [མངོན་]མི་དགེ་བ།
ངན་རོན། ངན་ནེ་རོན་ནེའི་བསྐྱས་ཆིག །དོན་ཆེན་མ་ཡིན་པའི་རིགས། ཁ་སྐད་དུ་ཆ་དེ་ཆུང་དེ་ཟེར་
བ་དང་གཅིག །རྒྱ་ཞོར་ངན་རོན་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་ངོ་ཆ་དོར་མི་རུང་།
ངན་སྤྲུགས། གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུགས།
ངན་སྤྲུགས་མཐུ་གཏང། ངན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཐུ་གཏོང་བ་དང་གཏང་འཇུག་པ།
ངན་རྩས་སྒྲོན་འཁོད། གྱོད་གཞི་གང་རུང་ལག་བསྟར་མ་བྱས་པའི་སྒྲོན་གཡོ་ཐབས་ངན་རྩས་

བཤམས་པར་ལ་ཟེད།

དན་རྩས་མཉམ་འགོད། དན་རྩས་མཉམ་དུ་བཤམས་ནས་ལས་དན་ལ་ཞུགས་པའི་ཉེས་ཅན་ད།

དན་སྟྭགས། ① རི་དན་གྱི་སྟྭགས་མ། ② དན་པ་སྣ་ལྔ་བཅོ་བའི་སྟྭགས་དུས།

དན་གཏད། བསམ་སྦྱོར་དང་དོན་མཐུག་ཏད།

དན་ཉགས། དན་ལྟས་དང་དོན་གཅིག

དན་ལྟས། བཟ་མི་ཤིས་པའི་ཉགས་མཚན།

དན་མ་ཐུན། མི་དན་ཁ་མ་ཐུན། དན་མ་ཐུན་ལག་སྟེལ། དན་མ་ཐུན་རྒྱས་ཡོད།

དན་རྒྱང་བཏང་། མི་རྒྱན་པའམ་ཆེ་བས་རྒྱང་བར་ཀྱག་ཀྱག་བྱས་པའམ་བརྟས་བཅོས་བྱས་པར་

ཟེད། དཔེར་ན། ལྷ་གྲུ་ཚུག་གེ་ཞོག ། དན་རྒྱང་མ་གཏོང་ལྷ་བྲ།

དན་སྟེབ་ཡུལ་དཀྱག ། དན་རིགས་ཁ་མ་ཐུན་ནས་ཡུལ་ནང་དཀྱག་སྟོང་བ། ཡང་ན་མི་དན་དབྱང་

བསྟེབས་ནས་ཡུལ་ལྷང་དཀྱག་པའོ། །

དན་རྟེགས། དན་པ་ཡིན་ལ་ཁེངས་རྟེགས་ཀྱང་ཆེ་བ། དན་རྟེངས་སུ་མི་འཇུག་པར་གཉའ་བ་ནས་

མནན་བ།

དན་འདྲིས། དན་གོམས།

དན་ནེ་དོན་ནེ། དན་པ་དང་རྒྱང་དུ་འཇུག་ལ། ཟས་གོས་གནས་མལ་དན་ནེ་དོན་ནེ་ཅམ་གྱིས་འཆོ་བ་

སྟེལ་བ། འཆོ་བ་དན་དོན། ལྟོ་གོས་དན་དོན།

དན་ནེ་བ། དམན་བ། གོས་དན་ནེ་བ་གྱོན་བ།

དན་བ། ① མི་དན། དན་པ་གཉའ་རེངས། དན་པ་དབྱང་སྟེལ། གང་ཅན་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་གྱི་

མི་དན་བ། དན་པ་ཚར་མ་བཅད་ན། བཟང་པོ་སྟོ་བ་མི་འཕེལ། དན་པས་རང་བསྟོད། ཁྲ་ཏས་སྟོ་

བསྟོད། ② དམན་པའམ་ཞན་བ། ལྟོ་གོས་དན་བ། རེ་བཟང་འབྲས་དན། ③ གདུག་བ། དན་

རོགས། དན་སྟུ། དན་སྟོད། དན་ཆེག ། དན་སེམས།

དན་པ་ཁ་འགྲིལ། བན་རྒྱན་ཁ་འགྲིལ་གྱིས་ཉེས་སྦྱོད་མཉམ་དུ་སྟེལ་བ།

དན་པ་རྒྱ་ཡན་དུ་གཏོང་བ། མི་དན་གྱིས་བྱ་དན་བྱེད་པར་འགོ་བས་སྦྱང་བྱེད་ནས་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་

བ་ལ་གོ།

ངན་པ་རྒྱས་ཡོད། མི་ངན་གྱིས་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཕྱིར་ཤོད་པ། མི་ངན་གྱིས་ནང་དོན་གནས་ཚུལ་
ཆང་མ་ངན་པ་རྒྱས་ཡོད་བྱེད་པ།

ངན་པ་དགུ་འཛོམས། བོད་རྒྱ་བརྒྱུག་ཅིག་པའི་ཆེས་དྲུག་བདུན་བར་ཉིན་མཆན་གཅིག་གི་རིང་ལ་
ས་བདག་ངན་པ་ཉི་མ་ནག་ཆེན་དང་། དེ་མིན་པའི་ས་བདག་ངན་པ་གཞན་བརྒྱད་པོ་བཅས་
མཉམ་དུ་འཁེལ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དུས་ཆོད་ངན་ཤོས་ཤིག།

ངན་པ་མཉམ་འགྲོགས། ངན་པ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ནས་ལས་ངན་སྒྲེལ་བ། ཡང་ངན་པ་ཁྱུ་སྒྲིག་
ཡང་བྱེད།

ངན་པ་བསྐྱེན་བསྐྱེལ་ནག་ཉེས། མི་ངན་ལ་གནས་ཡུལ་འདོན་སྤྲོད་བྱས་ནས་འགོ་བས་སྤང་བྱ་བའི་
ནག་ཉེས།

ངན་པ་སྤྱོགས་སྒྲེབ། བྱ་ངན་གང་རུང་སྒྲེལ་མཁན་ནམ་གཞན་གཞོད་ཀྱི་ལས་ལ་སྤོ་བ་སྤོ་མ་སྤྲོད་ནས་
སྤྱོགས་གཅིག་དུ་སྒྲེབ་པར་བྱེད།

ངན་པ་བྱས་རྒྱལ། ངན་བྱས་ལང་དུ་ཤོར་བ། རང་སྤང་གང་ཐུན་གྱིས་ཁྲིམས་མེད་ངན་པ་བྱས་རྒྱལ་
དུ་སོང་བ།

ངན་པ་སྤྲུག་མ་སྤྲུག། མི་ངན་ཁ་མ་སྤྲུན་ནམ་ངན་པ་ཁ་མ་སྤྲུག། འཇུག་སྤོང་ཞེ་ལ་བཅངས་ཏེ་ངན་པ་
སྤྲུག་མ་སྤྲུན་བྱི་དབྱ་ནང་འཇུག་བྱེད་པ།

ངན་པ་མགོ་ཤོར། དོད་མ་ལེགས་པོར་མ་ཐེབས་པའི་མི་སྒྲ། ཉག་དུ་ཁོ་རང་གིས་གང་འདོད་ལ་
བཀག་རྒྱ་མ་བྱས་པའི་ལང་ཤོར་གྱིས་ངག་བཞོད་མི་ཉན་པར་གྱུར་པ།

ངན་པ་ལང་ཤོར། མི་ངན་གྱི་སྤྱོད་ངན་གོམས་ཐལ། སྤོབ་གསོ་མ་ཐོབ་བས་ངན་པ་ལང་ཤོར་ལ་སོང་
བ་རེད།

ངན་པ་ལས་རྒྱལ་བ། ངན་པ་དང་མ་རབས་ཚུལ་མིན་གྱི་གནས་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་བ།

ངན་པའི་རྒྱུ། མི་ངན་ཡིན་པའི་མཆོད་རྟགས་སུ་རྒྱན་མ་རྒྱ་བ་སྒྲེ་མི་ཡི་ནང་ནས་མ་རབས་ཐ་གལ་
ཡིན་པའི་རྒྱུ་རེད་ལྟ་བུ།

ངན་པའི་ཟས་ཅན། [མངོན]སྤྲུལ།
ངན་པའི་ཤུབས་ལྷན། [མངོན]རྩས་སྤྲུལ།
ངན་པོ། བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ། བྱས་ཤེས་ཟིན་གཞོ་མི་བྱེད་པའི་མི་ངན་པོ།
ངན་སྒྲོང་སྤྲུལ། [མངོན]རྩ་དྲུང་བ།
ངན་སྒྲོང་བྲ། [མངོན]གཟའ་པ་སངས།
ངན་ཕྱིད། འཆོ་བ་ངན་པས་དུས་འདའ་བ།
ངན་བྲ། བདག་གས་ཐན།
ངན་བྱས་ངོ་ཁྱེད། སྤྱོད་ངན་ངོ་སོར་ཁྱེད་པ། མིག་ལྟོས་ཤས་ཆེན་གྱི་ཅིང་སྤྱོད་ལ་འདྲེས་བག་མེད་
པར་ངན་བྱས་ངོ་ཁྱེད་བྱེད་པ།
ངན་བྱས་ངོ་སོ། །ངན་བྱས་ངོ་ཁྱེད་དང་དོན་གཅིག་
ངན་བྱེད། མི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ།
ངན་སྤྲུལ། མི་ངན་ལག་སྤྲུལ།
ངན་དབང་ནང་གོས། མི་ངན་གྱི་ཁ་དབང་གྲོག་གོས། གྲོག་གཡོ་བྲ་སྤྲིག་གི་ངན་དབང་ནང་གོས།
ངན་འབྲས་འཁོར་བ། བྱ་བ་ངན་པ་ཞིག་བྱས་པར་འབྲས་བྱ་ཡང་ངན་པ་ཞིག་འཁོར་བ།
ངན་འབྲེལ། བྱ་ལས་སྤྲུག་པོ་འབྲེལ་ལས། བཟང་འབྲེལ་ཆོ་གཅིག་སངས་རྒྱས།ངན་འབྲེལ་འཁོར་
བ་མཐའ་ཅན།
ངན་ཆོགས། བྲིམས་བརྒྱལ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ནས་འཆོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོགས་པ།
ངན་ཆོགས་ཉེས་ཅན། ངན་སྤྱོད་མཉམ་དུ་སྤྲེལ་མཁན་གྱི་ཉེས་ཅན་པ།
ངན་ཞེན། ངན་པར་ཞེན་ཆགས་པ།
ངན་གཡོ། གཞན་གཞོད་ཀྱི་གཡོ་ཐབས།
ངན་གཡོ་བྲན་འབྲུལ། བསམ་ངན་གཡོ་འབྲུལ།
ངག་གཡོ་མ། [མངོན]ཟ།
ངན་རུབ་ཉེས་གསོག། མི་ངན་གྱིས་མཉམ་དུ་རུབ་བརྒྱབ་ནས་ཉེས་པ་བསག་པ།

དན་རུབ་སྟོགས་སྒྲིལ། མི་ཐུན་མོང་གི་ལྟ་སྟོང་འདྲི་ན་པ་ཁག་བྱས་ནས་ཤོག་ཁག་སྒྲིག་པ།
དན་རུལ་པ། རུལ་སྲུངས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་མཁན་གྱི་མི་སྤེའི་མིང་།
དན་རེངས། པ་མ་དང་སྤྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་སྟོབ་གསོ་ལེགས་པོར་མ་བཟུངས་པའི་མི་བསམ་སྟོང་།
 གྱོང་པོའི་རིགས། སེམས་དན་ཞིང་རྒྱད་གྱོང་པ།
དན་རེངས་མཁྲིགས་བཟུང་། གཉལ་མཁྲིགས་ལང་ཤོར་གྱི་སྟོང་ཚུལ།
དན་རེངས་པ། ལུང་རྒྱ་མཚན་དང་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱར་ཅ་བ་ནས་མི་ཉན་པའི་དན་པ་རྒྱ་ཡན་དུ་ཤོར་
 པའི་མི།
དན་རེངས་ཆོ་ཤོག །བྱ་དན་སྟོང་དན་སྟེལ་མཁན་གྱི་ཆོ་བཤམ་ཤོག་ཁག་
དན་རེངས་ཉམ་ཤེད། ཉམ་ཤེད་ཅན་སྐྱག་ལངས་དུ་ཤོར་ནས་སྲ་མཐུད་བྱ་སྟོང་ཐ་ཤལ་ལ་འཇུག་པ།
དན་རོགས། ཚུལ་མིན་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྟོང་སྟེལ་རོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་མི།
དན་རོགས་གཙོ་བོ། དན་རོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྤྱ་གཙོ་བོ།
དན་རོལ་མ། [མདོན་སྤྱད་འཆོང་མ།
དན་ལང་། དན་གོམས། དན་ལང་ཤོར་ནས་སྟོང་མི་ཚུགས་པ།
དན་ལང་ཤོར་པ། སྟོང་པ་དན་པའི་རིགས་རྒྱ་ཡན་དུ་སོང་བས་དན་པའི་སྟོང་ཚུལ་གོམས་གཤེས་
 སྲ་འཇགས་པ།
དན་ལན། ཚུར་དན་པ་བྱས་པའི་ལན་དུ་ཚུར་ཡང་དན་ལན་སྟོང་པ། བཟང་ལན་དན་གྱིས་འཇུག་པ།
 དན་ལན་དན་གྱིས་འཇུག་པ། ཁྱི་ཉལ་རྒྱག་སྟོང་བཞིན་དུ་དོན་མེད་ཚུར་གཞོད་བྱས་པས། རྣལ་
 ཐོག་གཙུག་འཇུགས་བཞིན་དུ་པར་ཡང་དན་ལན་འཇུག་པ།
དན་ལན་དན་ཐོན། ཚུར་དན་པ་བྱས་པའི་ལན་པོ་དན་པས་འཇུག་པ།
དན་ལན་བཟང་འཇུག། ཚུར་དན་པ་བྱས་པའི་ལན་པོ་བཟང་པོས་འཇུག་པ།
དན་ལམ། དམན་པའི་ལམ་མམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ལམ། དན་ལམ་དུ་སོང་པ།
དན་ལོབས། བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ། བྱ་སྟོང་སོགས་དན་གོམས་ཕྱིན་པའི་དོན་སྟེ། ད་ཐ་མ་འཐེན་རྒྱ་
 དན་ལོབས་སོང་། ད་ཞོགས་ཉལ་བྱ་རྒྱ་དན་ལོབས་སོང་།

ངན་སྒོལ། ལྷལ་ཆོག། གཞན་ལ་ངན་སྒོལ་བསྐྱབ་པར་སྒྲུལ་བ།
ངན་བསྐྱབ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ། རྟོགས་ངན་པས་སྒོལ་བ་ངན་པ་བསྐྱབ་པ་རེད། ལྷ་གྲུ་ལ་ངན་མ་
བསྐྱབ། རང་གིས་རང་ལ་ངན་མ་བསྐྱབ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །

ངན་ལས་རྒྱལ། [མངོན]གཟའ་བ་སངས།
ངན་ཤགས། ཆོག་ངན་གྱི་ཆོད་ཤགས། བན་ཚུན་ངན་ཤགས་འབྱེད་ནས་ཁོ་བའི་ལྔ་མིག་སྒྲོན།
ངན་མི། ལུས་སྒྲོབས་ཉམས་ཏེ་མི་བ།
ངན་ཤུགས། ཆོ་ངན་གོམས་སྒྲོབས། སྤྲིག་སྒྲོགས་དང་འགྲོགས་ལུན་རིང་བས་ངན་ཤུགས་གོས་པ་
རེད། ཁེངས་རྟེགས་ལང་ཤོར་གྱི་མི་དེ་ངན་ཤུགས་ཆེ།
ངན་ཤུགས་ཉམ་ཁྲིལ། དབང་ཤེད་གྱིས་བརྟན་འཕྲོག། ཁྲིངས་ལ་དབང་རྩས་མེད་པར་ཁོ་པས་ངན་
ཤུགས་ཉམ་ཁྲིལ་གྱིས་བེད་སྒྲོལ་བཏང་སོང་།
ངན་ཤེད་སྒྲལ་རལ། སྒྲོད་ངན་ལེ་ལོ་ཅན། རང་བབ་འོས་འགའ་ལ་ངན་ཤེད་སྒྲལ་རལ་བྱས་ན་མི་འགྲིག།
ངན་སེམས་བཅངས། ཕྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱི་དོན་ནམ་གཞན་དོན་སྦྱུབ་ཁུལ་ལས་སྒྲོག་ཏུ་རང་གི་ངན་སེམས་
བཅངས་ཡོད་པ།

ངན་སེལ། [མངོན] ① དུར་བ། ② ལྷ། ③ ལྷ་གྲུ་ཤ
ངན་སོང་། རན་འགྲོ་དང་དོན་གཅིག།
ངན་སོང་གྲུན་གྲོལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་སྟེ། ལྷན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་གྲུན་གྲོལ།
ངན་སོང་གྲུན་འབྲེག། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག།
ངན་སོང་གི་གནས་བརྟུ། ཆ་དཔྱལ་བརྒྱད་དམ་གང་དཔྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡི་དྲགས་དང་དུང་
འགྲོ་གཉིས་བསྐྱན་པའོ། །
ངན་སོང་གསུམ། རན་འགྲོ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག། དཔྱལ་བ། ཡི་དྲགས། དུང་འགྲོ།
ངན་སྒོང་། རན་སྒོང་བའང་ཟེད། ཟས་རན་དོན་ཅམ་སྒོང་བའི་སྒོང་མོ་བ། རན་སྒོང་ལ་སྤྱིན་པ་གཏོང་།
ངན་སྒོད། རན་པའི་སྒྲོན་གྱིས་སྒོད་པར་བྱེད་པའམ། འགོས་པར་བྱེད་པ། ཆོ་གསར་གཞོན་ལུ་
ནམས་ལ་བག་མེད་ཅིང་སྒོད་ཀྱི་ངན་སྒོད་མ་བྱེད།

ངན་སྒྲོག་ འདི་ལ་[N;-tsop]ཞེས་སྒྲ་གདངས་ཡང་སྒྲོག་ཆོག། བསམ་སྒྲོར་ངན་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་
པ། ཁྱིམ་ས་འགལ་གྱི་ངན་སྒྲོབ་རྒྱག་པ། ངན་སྒྲོབ་ཉེས་ཅན་གཉེ་པོ།
ངན་གསོ། ཉམས་རྒྱུད་སྤར་གསོ། སྒྲོ་ཕྱགས་ཤིང་ཞན་རྣམས་ལ་ངན་གསོ་གང་གཟབ་བྱེད་པ།
ངན་བསྐྱབས། འདི་སྒྲ་གཉིས་ཅན་སྟེ། [N;-l9p] N;-tsa] ཞེས་སྒྲོག་ཆོག། ངན་སྒྲོབ་དང་དོན་
གཅིག། ངན་སྒྲུལ་དང་། ཁོག་པ་རྒྱུད་པ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།
ངན་རྩལ། དམན་པ་དང་རྩིང་རྩལ། དུད་ཆང་ནང་རྩལ། བྱོན་པ་ངན་རྩལ།
ངག་ ཟེལ་ལམ་རྩས་པ། མེ་ཆེན་གྱི་ངབ་ལ་གཅར་དགལ། རྒྱལ་ས་རྒྱབས་དག་ཅིང་མེ་ལས་ངབ་ཆ་
པ། དགུན་དུས་གངས་རི་ཅེའི་གང་ངབ་དང་། དབྱར་དུས་རྒྱ་ནག་ཡུལ་གྱི་ཆ་ངབ་གཉིས།
གཅིག་ལས་གཅིག་ཟུ་བདག་གིས་བཟོད་པ་དགལ།
ངམ། ① མདོག་གམ། མདངས། ངམ་དགར་པོ། ངམ་གནག་པ། ② མིང་མཐའ་ངའི་རྗེས་སུ་སྒྲོར་
བའི་འབྲེད་སྒྲུད་གྱི་སྒྲིའི་སྤང་ཅིག། འཆོ་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ལ་སྤྲོད་ཁང་ངམ། བཟོ་བྲུ་ཁང་ངམ། སྒྲོ་
ཕྱགས་མེམས་ཅན་སོགས་ནི་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་ཆས་ཤིང་སྤྲོད་པེད། ③ མིང་མཐའ་ངའི་རྗེས་སུ་སྒྲོར་
བའི་ཐེ་ཆོས་དང་འི་བ་སྟོན་བྱེད་གྱི་སྒྲིའི་སྤང་ཅིག། ཁོ་ཆོ་སངས་ཉིན་ལོག་ཡོང་ངམ། མི་ཡོང་།
གནད་འགག་དེ་དག་ཁྱེད་རང་གིས་མཁྱེན་སོང་ངམ།
ངམ་ཁ། [ཡུལ་]འོལ་འགམ་སྟེ་རྟ་རྒྱུ་འབབ་སའི་ཐེམ་པ།
ངམ་གྲོག། གཤམ་སའམ། གྲོག་རོང་།
ངམ་རྒྱག། ཞེ་མེན་ལངས་པ།
ངམ་ངམ་ཤུགས་ཤུགས། རང་བཞིན་ནམ། རང་ཤུགས། བྱི་ནང་གི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆང་མ་ངམ་ངམས་
ཤུགས་ཤུགས་ཀྱིས་འཛོམས་པ། མི་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་ན་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཤུགས་ཀྱིས་
ཡོན་ཏན་འགོ་ཡོང་པ།
ངམ་ནག་པ། ངམ་གནག་པ་དང་གཅིག།
ངམ་གནག། གཤུག་རྩལ་ཆེ་བ་དང་རང་གཤིས་རྩལ་པའི་དོན་ཉེ། ཞིང་བདག་ངམ་གནག། ཤུགས་
བདག་ངམ་གནག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ངམ་རིང་། རྫོང་ཞིག ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་ཅེ་ས་ཁུལ་གྱི་རུབ་རྒྱུད་དང་མདོག་གཞུང་
གཙང་པོའི་ཚུ་རྒྱུད་དུ་ཡོད། ཡར་ཁྲུངས་གཙང་པོ་རྫོང་འདྲིའི་རུབ་རྒྱུད་ནས་ཤར་དུ་འབབ།
ངམ་རིང་ཆོས་སྡེ། མིང་གཞན་ངམ་རིང་དགའ་ལྷན་བཤའ་སྐྱབ་འཕེལ་རྒྱས་སྤིང་བེད། རབ་བྱུང་
བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་སྤྱི་ལོ་ ༡༢༢༥ ལོར་སྟག་ཅེ་ཡར་རྒྱབ་ཤུག་སེང་གེས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་ཅེ་ས་ཁུལ་ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ངམ་རུ། གཉན་ནད་རིགས་ཤིག་སྟེ། བྱེ་བའི་ནད་དང་མགུལ་བར་འབབ་བའི་ནད་ཅིག
ངམ་རོང་། འོགས་གཉིས་གད་བ་ཡིན་པའི་གཤོང་ས་དམའ་བ།
ངམ་ལ་རྒྱག་པ། [ཡུལ་]ཟས་ལ་དང་ག་མེད་པའམ་ཞེན་པ་ལོག་པ།
ངམ་ལྷགས། ངམ་ངམ་ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱས་ཆོག
ངམ་ཤོད། ལྟ་སའི་ཉེ་འདབས་འཁྲི་གུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་ངམ་ཤོད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་བཀའ་གདམས་
པའི་དགེ་བཤེས་ལྟ་འཁོར་པའི་མགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།
ངམ་ཤོད་ཁ་སྒྲ། འདྲི་འཁྲི་གུང་ས་ཆའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།
ངའི་ཁབ། ལྷར་གྱི་བོད་སྐད་བརྟེན་པར་མནའ་མར་སྒྲངས་པ་ལ་ཁབ་ཏུ་བསུས་པ་ཞེས་ཟེར་སྟོལ་
ཡོད་པས་ངའི་ཁབ་ཟེར་བ་ནི་ངའི་བཙུན་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
ངའི་སྟོག་སྒྲ། སྟོག་སྒྲ་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱེན་སྐད་ཏུ་my computer ཟེད།
ངའི་ཡིག་ཁུག། སྟོག་སྒྲ་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱེན་སྐད་ཏུ་my briefcase ཟེད།
ངའོ་སྟམ་པ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཡིན་སེམས་
པའམ་རྟོག་པ།
ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་བདུན་གྱི་ནད་གསེས་ཤིག ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་དང་
བདག་གི་བའི་དངོས་སོ་མེད་བཞིན་པར་བདག་དང་བདག་གིར་གྱི་དངོས་སོ་ཡོད་དོ་སྟམ་ཏུ་
སྟོམ་ཞིང་ཁེངས་པ།

ངས། ① ལུས་པ། དཔལ་ངས། གང་ངས། ཚ་ངས། ངར་ཤུགས། ཤུགས་སུ་འབྲེལ་བཅོ་མེད་ཀྱང་
འབྲེལ་སྤང་ལ་ངར་མདོག་གེད་པ། གྱི་ཁར་ངར་བཏང་། ② སྤྱིང་སྤྱོབས་དང་སེམས་ཤུགས།
ངར་ཉམས་པ། སྤྱིང་རུས་ཀྱི་ངར་འདོན་པ། ཆོ་སྦྱིད་ཀྱི་ངར་བཏབ་པ།
ངར་སྒྲད། ངར་འོག་པོའི་སྒྲ་སྒྲད། གྱི་ལས་ངར་སྒྲད་བརྒྱབ་ཀྱང་། སྟག་མོ་འཛིགས་སྤང་མི་སྟེ།
ངར་སྒྲད་ཅན། [མདོན]སྟག་
ངར་བསྐྱེད། དཔལ་ངར་གྱི་སེམས་སྟོབས་ཆེར་བསྐྱེད།
ངར་རྒྱལ། ཤུགས་བྲག་གིས་སྤྱར་སྟབས་སུ་འབྲོ་བ། ཉ་པོ་ངར་རྒྱལ་གིས་འབྲོ་བ།
ངར་སྒྲ། ངར་སྒྲད།
ངར་འབྲོས། ཤུགས་བྲག་གི་པོམ་སྟབས། ངར་འབྲོས་ཀྱིས་ཕྱིན་པོང་།
ངར་ངས། དཔལ་འོམ་ཀྱི་ཁོད་ཁོད། ངར་ཆོད་མ་ཟེན་པར་ངར་ངར་ཁོན་བྱས་པ།
ངར་ངར་འབྲུན་སྒྲ། དཔལ་ས་བཅེགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲ།
ངར་ངར་ཁོད་ཁོད། མི་ངར་མ་དང་ཁོད་པོ་ཡིན་ལུལ་གྱི་ནམ་འབྲུག། ངར་ངར་ཁོད་ཁོད་ཀྱི་ངར་ནས་
ཆིག་རྒྱབ་ཀྱི་རྩོད་པལ་འབར་བས་པ་རོལ་གཞོན་འདོད།
ངར་ངར་པོ། ① ག་གིས་ཀ་གིན་ཏུ་ངར་པོ། ② དཔལ་ས་ཆེས་ཆེར་བཅེགས་སྤངས།
ངར་ངར་པད་པད། [ཡུལ]ངར་ཆེན་པོ་ལངས་པའི་ནམ་པ།
ངར་ངར་སྒྲད་སྒྲད། ཁོང་ཁོ་ཆེན་པོ་ཟོས་ནས་གཞན་ལ་ཁོལ་བར་ཚོམ་པའི་ངར་རྒྱལ།
ངར་ལུགས། ① བཙོ་སྤངས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུགས། ② སྒྲ་མཁྲིགས། ངར་ལུགས་སྤྱར་སྒྲ་
མཁྲིགས་ཆེ་བ།
ངར་གཙོག་པ། ① མཆོན་གྱི་རྩོད་ལུས་པ་ཞན་དུ་གཏོང་བ། འཛོམས་པ། དཔྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ངར་གཙོག་པ།
ངར་ཆ། ① མཆོན་གྱི་རྩོད་ལུས་པ། ② ཆོའི་གིམ་ཆ།
ངར་ཆེན་པོ། གནམ་ག་གིས་གང་ངར་ཆེན་པོ་དང་གི་སོགས་ལུགས་ཀྱི་ངར་ཆེན་པོ།
ངར་བཏགས། འབྲུ་རིགས་མ་བརྩོས་པ་རྩེན་པར་བཏགས་པ།
ངར་ལུད་པ། ① ལུགས་རིགས་བསྐྱེགས་ཏེ་རྩོད་ཆུ་སོགས་ཀྱི་ངར་བཏང་ནས་སྒྲ་མཁྲིགས་བཅོ་

བ། གི་ལ་ངར་ལྷུང་བ་དེ་ནོ་དབལ་སྤ་བའི་ཆེད་ཡིན། ② མི་ལ་ངར་སྤོང་བའམ་བསྐྱལ་ལྷག་
གཏོང་བ། གང་ལྟར་ན་འདའ་འདི་ནམས་ཀྱི་ཟེར་ལུགས་འདིས་ང་ལ་ངར་ལྷུང་བར་འདུག
ངར་གདོང་། ཀྱང་བའི་ངར་གདོང་ལ་ཟེར།
ངར་གདོང་སྒྲ། ཀྱང་བའི་གདོང་རུས་ཀྱི་འདུགས།
ངར་སྒྲབས། སྒྲ་ལུང་དམ། སྒྲ་བས།
ངར་བ། མེ་ཏོག་དང་། ཤིང་ལོ་གི་ཡུ་བའི་མིང་།
ངར་ཤོ། ཐུ་ཤོའམ་ཁྱོད་ཤོ། མི་ངར་ཤོ། ཁྱི་ངར་ཤོ། ལུགས་ངར་ཤོ།
ངར་བ། ཐ་མི་དད་བ། མེས་སྤྱགས་འབར་བ། ཁྱོད་ངར་བའི་དོན་ཅི་ཡིན། སྒྲག་མོ་ངར་བ། ད་ལྟ་
ཁོ་ངར་བའི་སྒྲབས་ཡིན་སྒྲབས་སྒྲང་ཆ་ཇི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཉན་ཀྱི་མི་འདུག། རྟེན་ས་བས་ངར།
ངར་བ་ཐང་། ཐང་དེ་སྟོ་ཁ་ཁུལ་དུ་ཡོད་དེས་ཀྱང་ཞིབ་སྤོང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་གི་གུམ་
བཅན་བའི་བང་སོ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་སྟོར་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། འགའ་ཞིག་
གིས་ཀོང་པོ་ནས་སྟོ་ཁར་གདན་འདྲེས་བ་དང་། འཕྲིང་ལུང་ངར་ཐང་ངམ་དར་ཐང་ཞེས་བ་སྟོ་
ཁར་ཡོད་པར་བཤད།
ངར་ཐུད་བ། བདག་ཏུ་ཐུད་བའམ་འཛིན་བ།
ངར་ལྷུང་བ། ངར་ལྷུང་བ་དང་དོན་གཅིག་
ངར་མ། ཐུ་བའམ། ཁྱོད་བ། གཞོན་ནུ་ངར་མ། ཏྲ་ངར་མ། མི་ངར་མ་ཞིག་
ངར་མི། ལྷུང་དུ་ཆོང་ཆེན་དུ་འབྱུ་ནས་ཆེན་བཏགས་ཀྱི་ཕྱེ་ལས་བཟོས་པའི་འདྲ་གཟུགས་ཤིག་། དེའི་
དམིགས་ཡུལ་ནི་ལྷུང་དེས་མི་ནད་བ་དེའི་ལུས་སྟོག་གི་ཆ་བ་བྱས་ཏེ་འཆི་བ་ལས་ཐར་བའི་
ཆེད་དུ་ཤོ།
ངར་འཛིན། འཛོ་སྒྲམ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་སྟེ། འདི་ལ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྟེས་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་
ཡོད། ངར་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ནི། ལུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་ཆང་མའི་རྒྱུད་ལ་སྟེས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་འདྲའི་དེ་ཏོག་པས་པར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར། ངར་ཁོ་ངར་
གི་ངོས་ནས་ཚུར་བྱུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཟེར། ང་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ནི། ལུབ་མཐས་སྟོ་

བསྐྱར་བའི་དབང་གིས། རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྒྲུང་ཙམ་ལ་བཞེན་ནས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བར་
འཛིན་པ་ལ་ཟེད།

ངར་འཛིན་པ། རང་རྒྱད་ཀྱི་ང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན།
ངར་འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་སྤྲོད་སྒྲིག། ངའོ་སྤྲུལ་བ་སྒྲེ་བའི་གཞི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱལ་བར་འཛིན་པ།

ངར་ལངས། བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་བྱ་ཆིག་། ཁོས་བ་སློབ་རྒྱས་བ་སྒྲེ། འགྲོ་ངར་ལངས། བཤད་ངར་
ལངས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་ཆིག་མང་ཆེ་བ་ལ་སྤྱར་ཆོག་། དབྱིན་སྐད་exciting ཟེད། རྒྱ་
སྐད་བྱ། 激动 ཟེད།

ངར་ཤ་སློང་བ། ངར་སློང་བ་དང་དོན་གཅིག་
ངར་ཤུགས། དབའ་ངར་གྱི་ཤུགས། ངར་ཤུགས་ཆེ་བུ་སོང་བ།
ངར་སློང་། ཐོ་གསལ་དེ་ལ་ངས་ངར་སློང་བ་ཡིན། དེ་ནས་ཁོ་ངར་ལངས་སོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་
སྐད་བྱ། 刺激 ཟེད་བ་དང་དོན་གཅིག་།

ངར་སློང་བ། སེམས་ཤུགས་སྒྲེ་བར་བྱེད་པའམ་ང་རྒྱལ་སློང་བ། གཅིག་ངར་གཅིག་སློང་།
ངར་གསོད་པ། ① མཚོན་གྱི་ཚྭ་ངར་མེད་པ་བཟོ་བ། ② དབའ་ངར་ཞི་བར་བྱེད།
ངལ། དཀའ་ལས་ཁག་པོ་དང་དཀའ་བ་སྤྱད་པ། དཀའ་ངལ་སེམས་ངལ་སོགས།
ངལ་སྒྲེན་པོ། ཐང་ཆད་སྒྲེ་པོ།

ངལ་དུབ། དཀའ་ལས། ངལ་དུབ་ཆེ་ཐག་ཆོད་པ། ངལ་དུབ་ལ་མི་འཛེམས་པ།
ངལ་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ཐང་ཆད་པ་དང་དུབ་པ། སེམས་ངལ་བ། ལུས་ངལ་བ། ལ་ཆུ་འཕྲང་
གསུམ་འགྲིམས་པའི་ལམ་དུ་ངལ་ཞིང་དུབ། ② དཀའ་ལས། ངལ་བ་དང་ལེན། ངལ་བ་ཁྱད་
བསད། ངལ་བ་སྒྲོང་ཟད། ངལ་བ་སངས་པ། ལས་དོན་དེ་འབྲུག་ན་ངལ་བ་ཙམ་ལས་འབྲས་
བྱ་གང་ཡང་ཐོན་མི་ཡོང་།

ངལ་ཚོལ། དཀའ་བ་དང་འབད་བཞུགས། ལུས་ཀྱི་ངལ་ཚོལ། བསམ་པའི་ངལ་ཚོལ།
ངལ་ཚོལ་བསྐྱར་བཀོད། ངལ་ཚོལ་བྱེད་དུ་བརྟུག་ནས་རིམ་བཞིན་མིའི་བསམ་སྒྲོང་བསྐྱར་བཙོས་

བཏང་བ།

ངལ་ཚེལ་ཁྲིམ་པ། ངལ་ཚེལ་ནུས་ཤུགས་འདོན་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁྲིམ་པ། ཡང་ན་ངལ་ཤུགས་ཁྲིམ་
ར་ཡང་ཟེར།

ངལ་ཚེལ་དཔེ་བཟང་། སྤྱི་ཆོགས་རིང་ཤུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྤྱན་ནང་གི་སྡོན་ཐོན་མི་སྤྱིའི་མཆན་སྟོན་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག།

ངལ་ཚེལ་བྱེད་དབང་། ཅ་ཁྲིམས་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་སོ་སོའི་ངལ་ཚེལ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ།

ངལ་གསོ། །ལས་ཀ་འཕམ་སློབ་སློང་སོགས་གནས་སྐབས་མཆོམས་འདོག་པ། ངལ་གསོ་རེ་མོས།
ངལ་གསོའི་གྲུང་མེད། ངལ་གསོ་བརྒྱབ་ནས་ལྟོད་པོར་སྡོད་པ།

ངལ་གསོ་སྐྱོར་གསུམ། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་བར་རྟེན་མའི་སློབ་དཔོན་སྐོར་ཆེན་རབ་འབྱམས་
ཀྱིས་མཛོད་པའི་གཞུང་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ། །སྦྱ་མ་ངལ་གསོ། །བསམ་གཏན་
ངལ་གསོ་བཅས་སོ། །

ངལ་གསོའི་འདུན་ས། [མཛོན]བཟང་ཤིང་གི་ར་བའི་མིང་གི་མཛོན་བཛོད།

ངལ་གསོར་གནས་པ། ཞབས་སྦྱིལ་གྲུང་དང་། དུག་གཉིས་རང་བབས་སུ་དུས་མོའི་ཐོག་བཞག་སྟེ་
ལྟོད་ཆགས་པའི་འདུག་ཚུལ་ཞིག།

ངལ་གསོལ་བ། ① ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས། ② ངལ་གསོ་རྒྱག་པ། ངལ་བསོ་བའི་བདེ་བ།

ངལ་བསོས་པོ། [མཛོན]རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ།

ངལ་བསོས་བྲ། [མཛོན]ངལ་བསོས་པོ་དང་དོན་གཅིག།

ངས། ① ཐལ་ཆེས་བའམ་ཐལ་དུགས་པའི་དོན་ཏེ་བཟོད་ངས། བརྒྱུད་ངས་ལྟ་བུའོ། ② ང་ལ་བྱེད་
སྤྱིའི་མཛོད་སྟེ་ངས་པ་ལོན། ངས་བཞག་པ་ལོན། ངས་ཐས་པ་ལོན།

ཅུ། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ།] ར་ལུག་ལངས་པའམ་སྦྱོ་སེམས་སྦྱིས་ཏེ་མིག་ནས་མཆོམས་འབབ་ཅིང་
ཁན་སྦྱུག་སྐད་འབྱེན་པའི་དོན་ཏེ། ཅུ་སྐད་ཤོར། ཅུ་འཁོད་བྲས། མི་ལི་ལུགས་ཐོར་བྱུང་ཡང་
ཅུ་སྐད་མ་བྱེད་ལྟ་བུ།

ཅུ་སྐད། ཅུ་བའི་སྐྱ་སྐད། སེམས་སྦྱུག་མ་བཟོད་པར་ཅུ་སྐད་འདོན་པ།

བྱ་དགོད། གང་མོ་དང་བཅས་བྱ་ཤོར་བ།

བྱ་སྒྲ། བྱ་བའི་སྒྲ་སྒྲ།

བྱ་དག། བྱ་བཞིན་ཤོད་པའི་སྒྲ་ཆ། གདོང་མཆི་མས་གང་བའི་བྱ་དག་གིས་བྱ་བྱ་ཅག་མ་སྒྲ་གི་
ལས་བསྐྱོས་ལ་ལྟོས་ཟེར། དཔལ་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེས་སྤྱག་པོ་བཏང་ཚུལ་རྣམས་བྱ་དག་གིས་རྒྱས་
བར་ཞུས། ཞེས་མི་ལ་དས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསུངས།

བྱ་དངགས། བྱ་དག་དང་གཅིག།

བྱ་ཙོ། བྱ་བའི་སྒྲ་དཙོ། ཁྱིམ་ནང་དུ་ཤོད་ཆགས་བྱུང་ནས་ནང་མི་ཆང་མས་བྱ་ཙོ་དེར་དེར་བྱེད་པ།
བྱ་ཙོ་ཉིག་ཉིག། བྱ་སྒྲ་འུབ་འུབ། རེས་ལགའ་བྱ་སྒྲ་ཉིག་ཉིག། རེས་ལགའ་བཞད་གང་ཉིག་ཉིག།
བྱ་ཙོ། བྱ་སྒྲ་ཆེན་པོ། ཡིད་གཏུང་བས་གཟེར་ཉི་བྱ་ཙོར་བྱེད་པ།

བྱ་ཉོར། [ཁང་སྒྲ་]འདུ་བྱེད།

བྱ་གདོང་། ① བྱ་བའི་གདོང་། ② ཉིག་ཏུ་བྱ་བས་བྱས་ནས་སྒྲོད་མཁན་གི་གདོང་།

བྱ་བ། [ཐ་མི་དད་པ་]བྱས་པ། བྱ་བ། བྱས། བྱ་དགོད་གང་བྱེད་མི་ཤེས་པ། སྤྱག་ཨ་ཐང་ཆད་ན་བྱ་
རེ་མེད། བྱ་བྱོ་ཡང་མཆི་མ་མི་ཐོན། ཐག་རིང་གི་མཛའ་བཤེས་གཉེན་འདུན་མ་ཤི་གསོན་སྒྲ་
བྱུང་བས་དགའ་བྱ་ཤོར་བ། བས་ཉེས་བྱུང་ཚུལ་བསམས་ནས་བྱ་ཤོར་བ།

བྱ་བྱང་ལངས་པོ། བྱ་རྒྱར་དགའ་བའམ་བྱ་སྒྲ་བ།

བྱ་བྱེད་མ། [མཛོད་]གཞེ་མ་ར་མགོ།

བྱ་འཕོད། ① བྱ་དག་གི་ཀྱ་ཙོ། ② ཆ་དཔལ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ཁང་བ་
སྒྲོ་མེད་པའི་ནང་དུ་འཛོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ། འདི་ནས་ཐར་བའི་དུས་མི་འོང་སྐྱམ་དུ་འོད་དོད་
འཕོད་པའོ།

བྱ་འཕོད་ཆེན་པོ། ① བྱ་དག་གི་འཕོད་སྒྲ་དག་པོ། ② ཆ་དཔལ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། ལྷགས་
བསྐྱེགས་ཀྱི་ཁང་བ་གཉིས་རེམ་ཀྱི་ནང་དུ་གཤེན་ཟེའི་ལས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོ་བ་ལ་སོགས་
པས་དྲེག་ཅིང་། སྒྲོ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལྷགས་ཞུན་གི་ཞལ་བ་བྱས་པས་ནང་མ་ལས་ཐར་ཀྱང་བྱེ་
མ་ལས་མི་ཐར་སྐྱམ་དུ་འོད་དོད་ཆེན་པོ་འཕོད་པའོ།

རུ་མ་དགོད། རུ་དགོད་འདེས་མ།
རུ་མ་འགས། རུ་བ་དང་སྒྲགས་ནས་ཡུས་འགས་རྒྱག་བ།
རུ་ལྷག། ཁྱིས་རུ་བཞིན་རྒྱག་པའི་སྐད།
རུ་ལ་བ། རུ་བཞིན་རུ་གཏམ་སྒྲ་བ། རུ་ལ་བ་བཟངས་ནས་བདེན་ཡུལ་བདར་བ།
རུ་བ་འད། རུ་ལ་བ་དང་དོན་གཅིག
རུ་ད་མོ། སྒྲེ་སྒྲགས་སམས་ཆེ་དེ། རུ་ད་མོ་འདེབས་བ། མི་མང་མགྱིན་བ་བསྐྱེབས་ནས་སྒྲེ་སྒྲགས་ཀྱི་
རུ་ད་མོ་འདེབས་བ། ལུང་བ་དེར་རུ་ད་མོའི་སྒྲས་ཁངས་བ།
རར་སྐད། གནག་ལྷགས་རུར་བའི་སྒྲ།
རུར། བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་བ། གནག་གིས་སྐད་འབྱིན་པའི་དོན་ཏེ། འབྲི་རུར། བེ་རུ་རུར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
རུར་ཁ། བྱ་རུར་པའི་ཁ་དོག
རུར་ཁ་མ། རུར་ཁ་དང་དོན་གཅིག
རུར་ཁ་མ། རུར་ཁ་དང་དོན་གཅིག
རུར་སྒྲ་ཅན། [མཛོན] ① བག་པའི་མིང་། ② གནག་ལྷགས་ཀྱི་མིང་།
རུར་བ། བྱ་རང་བ་སེར་པོ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་འཁོར་ལོ་ཅན་དང་། གཉིས་གཉིས་སྒྲོད། འདབ་
ཆགས་གསེར་ལྷན། འདོད་བ་ལྷན། མཆན་མོ་འབྲལ། འིང་རྟའི་ལུས་བཅས་སོ། །
རུར་པའི་འ རྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲན་ཀྱི་རིགས་འིག་སྟེ། རོ་མངར། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་བས་ལྷ་ལོག་
དང་། གཉན་ནད་སོགས་ལ་པན།
རུར་བ། [ཐ་མི་དད་བ]པག་བ་དང་གནག་ལྷགས་ཀྱིས་སྐད་འདོན་བ། གཡག་རུར་བ། བག་བ་རུར་བ།
རུར་སྒྲིག། ① མདོག་དམར་སེར་ཏེ། བྱ་རུར་པའི་མདོག། ② དམར་སེར་མདོག་ཅན་ཀྱི་ཆོས་གོས་
ཏེ་ཆོས་སྟོགས་མས་བཅོས་པའི་རས་ལས་བཅོས་པའི་ཆོས་གོས། རུར་སྒྲིག་མདངས་ལྷན་
ཆོས་གོས་སྒྲ་ལ་གསོལ།
རུར་སྒྲིག་གོས། དམར་སེར་མདོག་ཅན་ཀྱི་ཆོས་གོས།
རུར་སྒྲིག་རྒྱལ་མཆན་འཆང་བའི་སྟེ། རབ་བྱང་གི་སྟེ།

རུར་སྒྲིག་ཉག་ས་འཛིན། གོ་ས་དམར་སེར་གྱི་ཆོས་མདོག་ཅན་གྱི་རབ་བྱུང་གི་ཉག་ས་དང་ཆས་
གོ་ས་བཞེས་མཁན།

རུར་སྒྲིག་འཛིན་པ། [མདོན]གོ་ས་རུར་སྒྲིག་གྲོན་པའི་བྲ་པ།

རུར་ཡང་མི་གནང་ངམ། ད་ལོག་སྟེ་རུར་བ་འཐེན་བའམ་མགྲིན་བ་བསལ་བའང་མི་དབང་ངམ་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

རུས། རུ་པའི་སྐལ་ཆིག་

རུས་པ། རུ་པའི་འདས་པ།

རུས་པའི་མཆི་མ། རུས་པའི་མིག་ཚུ།

རུས་ལས་བྱུང་། [མདོན]མིག་ཚུ།

རེ་མོ། [རྫིང]དགོས་པ།

རེད། རང་ངམ། བདག་

རེད་ཅན་ཁྱེར་ཤོག །རེད་གྱི་ཅར་འཁྲིད་ཤོག་ཅེས་པའི་དོན།

རེད་ཉིད། ར་རང་དང་དོན་གཅིག་

རེད་གཉིས། ར་དང་ཁྱོད་གཉིས་ལ་རེད་གཉིས།

རེད་ཆོ། ར་རང་ཆོ།

རེད་རང། ར་རང།

རེར་སྐད། ཁྱི་དང་གཅན་གཟན་གྱིས་རེར་རེར་ཞེས་འདོན་པའི་སྐད།

རེར་པ། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ]སྟག་གཟིག་དང་ཁྱི་སོགས་གྱི་རར་སྐད་འདོན་པ། ཁྱི་རེར་བར་གྱིས་
པ་སྐྱག །སྟག་གཟིག་གིས་རར་སྐད་རེར་པ།

རེས། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ]ཤེས་ནས་སེམས་ལ་བརྩུང་བའི་དོན་ཉེ། དཔེ་ཆ་སྟོ་ལ་རེས། སྟན་
གཞུང་སྟོ་ལ་རེས་པའི་སྟན་པ། བྲངས་ཀ་སེམས་ལ་རེས། ཅུས་རིག་སྟོ་ལ་རེས་པའི་དགོ་གནས་
ཤེས་བྱ་ཐུགས་ལ་རེས་པའི་སྒྲ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

རེས་མཁོ་མཐུང་ཉག་ས། སྟོག་སྐད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ཉོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྣང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་required hyphen ཟེར།

ངེས་འགྲོ། [མངོན]ཐར་ལམ།

ངེས་འགྲོ་ཅན། [མངོན]ཆོང་བ།

ངེས་སྒྲིབ། [མངོན]ལྗང་བ།

ངེས་ངེས་ཉིག་ཉིག། ཁངས་གསལ་བརྟན་པོ། ངེས་ངེས་ཉིག་ཉིག་གིས་ལག་ལེན་བསྟར་བ། བཀའ་
ལན་ངེས་ངེས་ཉིག་ཉིག་གནང་སྐྱོང་ཡོད་པ་ཞུ།

ངེས་ངེས་པོ། ① ཡིད་ལ་བརྟན་པོར་འཇགས་པ། སེམས་ལ་ངེས་ངེས་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ②
འགྲུང་མེད་བརྟན་པོ།

ངེས་ཅན། གཏན་འཁེལ་ལམ་ཐག་ཆོད། རྒྱལ་ཁ་འཛོལ་རྒྱ་ངེས་ཅན་ཡིན།

ངེས་བརྗོད། ① ཆོས་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རྗོད་པའི་ཆོག། ② ཉི་མའི་རྟ་བདུན་གྱི་གསུམ་ཤིག

ངེས་བརྗོད་གྱི་རིག་བྱེད། [རིག་བེད་ཤ] སྤར་རྒྱ་གར་གསུམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་བཞིའི་གསུམ་
ཤིག་སྟེ་མིང་ཆོག་གི་ངེས་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲའི་རིག་བྱེད་ཅིག

ངེས་རྟེན། ངེས་པ་རྟེན་པ་སྟེ། རྫོ་ལུ་ལ་དུ་གདེང་ཆོད་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ།

ངེས་ཉིག། ཁངས་ངེས་ཉིག་ཉིག་གི་བསྟར་ཆོག

ངེས་གཏན། གཏན་འཁེལ་ཞིང་འགྲུང་དུ་མེད་པ།

ངེས་བརྟན། ངེས་པ་བརྟན་པོ། ཡོང་རྒྱ་ངེས་བརྟན་ཡིན།

ངེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན། རོན་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས། འཛིག་རྟེན་ལ་གསལ་པའི་ངེས་པ་སྟོན་བྱེད་དཔའི་
དངོས་པོ་འགྲུའ་ཞིག་གིས་དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པའི་ངེས་པ་བསྟན་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་
འགྲུའ་ཞིག་ལ་འབྲས་བུ་པན་གཞོད་གང་རུང་སྟེར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག། རྒྱལ་ས་
འདིར་ངེས་བསྟན་ཞེས་པ་དོན་དུ་མཆོན་དང་དོན་གཅིག། ཁངས་དབྱངས་ཀྱི་རལ་
གྱི་འཛིན་པ་མཁུན་རབ་མཆོན་ཡིན་དང་། ལུག་པས་སྐད་གསལ་ན་ལྟས་རན་མཆོན་བྱེད་ཡིན་
པ་ལྟ་བུའོ།

ངེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་གཉིས། ངེས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་རྣམས་བྱངས་གཉིས་ནི། མཆོག་

གི་ངེས་བསྟན་དང་། མཆོག་མེན་ངེས་བསྟན་ནོ། །

ངེས་དོན། ཐབས་དང་། གཡོ་སྦྱེའི་བྱ་བས་མ་བཅོས་པའི་དོན་བདེན་པ་ངོ་མ། གདུལ་བྱ་ཁྱད་པར་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྦྱེ་འགག་སོགས་སྦྱོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་
ཐབས་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་། དངོས་སོ་གཤེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་
སྦྱ་བསམ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་དོན་སྟོན་པ་རྣམས་དང་། དེ་སྟོན་བྱེད་གསུང་
རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའོ། །

ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྤྱེ། དབྱ་མ་པའི་ལུགས་ལ། སྟོང་ཉིད་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ། །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །

ངེས་དོན་གྱི་རྫོང་འཕྲེལ། བདེ་སྟོང་གཉིས་སོ། །

ངེས་དོན་གྱི་ལས་བྱུག །ཕྱིའི་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་འདྲིར་དང་སོ་སའི་ཁམས་འཁྲུག་གོ། དེ་
བཞིན་དུ་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱང་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་འཁྲུག་པ་རྣམས་སོ། །

ངེས་དོན་གྱི་ཨ་མུང་། སོག་འཛིན་ཕྲ་བ།

ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ། རྟོན་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཆོས་གང་ཞིག་རྟོག་གོ་བ་དང་ཉན་སྒོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ཤིང་། ཐབས་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་དབང་སོ་
རབ་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་གནས་རྣམས་ནི་ངེས་དོན་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་རྟོན་པར་
བྱ་བའོ། །

ངེས་འཛོངས། ① ངེས་ཤེས་འཛོངས་པ་སྟེ་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། ② ཉན་ཉན་ཉིག་ཉིག །ཁ་སྟོན་
བཀའ་མངགས་ཞུ་བའི་དངོས་སོ་རྣམས་འགྲོ་མི་ངེས་འཛོངས་མདུན་སྐྱར་རོགས་གནང་།

ངེས་གནས། ① དངོས་སུ་ཡོད་པ། ② བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་ཅིག

ངེས་པ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① གཏན་ཁེལ་བ་དང་། ཐག་ཆོད་པ། མི་བྱངས་ངེས་པ། འཕོར་ཆད་ངེས་
པ། འགྲོ་རྒྱར་ངེས་པ། བྱ་རྒྱར་ངེས་པ། དིགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ། དགོས་ངེས་ཡིན་པ། སྟོ་ལ་
འཇགས་པ། སེམས་ལ་གསལ་བོར་ངེས་པ། བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་པ། ② གཤེད་ཆོད། ལས་འགན་
ལེགས་འགྲུབ་ཀྱི་ངེས་པ་མེད། ངེས་པ་བརྟན་སོ་ཞིག་རྟེན་པ། ③ སྦྱོར་བ་ཉར་བདུན་གྱི་ནང་

གསེས་ཤིག^④ ཏན་ཏན་ནས་ཏན་ཏིག ། ལུས་ཆོད་ངེས་པ་ཅན། ས་གནས་ངེས་པ་ཅན། འབད་
བཙོན་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ། བདེན་པ་དང་། མི་བསྐྱ་བའམ་རྩུན་མ་མ་ཡིན་པ། ངེས་པའི་དོན།
ངེས་པའི་རྟོགས་པ། གྲོ་ལ་ངེས་པ་དང་། དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་བྱུང་པའི་དོན། ^⑤ཡུལ་ཅན་
མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་མིང་གི་བད་སྐྱད་ཞིག

ངེས་པ་འགོག་པའི་སྦྱར་བ། སྦྱར་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྦྱར་གཞི་དངོས་པོ་གང་རུང་
ཞིག་གི་སྦྱར་ཆོས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་སྦྱར་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དེ་གཅིག་
ལུང་མ་ཟད་དེ་འབྲའི་རྣམས་པ་གཞན་ལ་འད་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག

ངེས་པ་ལྷ། འོངས་སྤྱི་ངེས་པ་ལྷ་སྟེ། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཞོད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་
པ། སྤྱི་ངེས་པ་མཆོན་དཔེ་ཡོངས་སུ་གསལ་ཇོགས་ཀྱིས་སྤྱས་པ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ལ་སྟུག་གིས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ། ལུས་
ངེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་བར་དུ་བཞུགས་པ་བཅས་ལྟེ། །

ངེས་པ་ལྷ་ལྷན། ^① ངེས་པ་ལྷ་དང་དོན་གཅིག ། ^② [མངོན་]དོན་ཇི་ཇི་འཆང་།

ངེས་པ་ལྷ་བྲལ། དག་ཚུལ་སྟོང་སོགས་གཏན་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལེན་པར་འགལ་རྒྱུ་ངེས་པ་ལྷ་
བྲལ་དག་སྟོང་ལ་དངོས་དང་། དག་ཚུལ་ལ་ཆ་འདྲ་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆང་པའི་
ཡུལ་འདིར་བསྐྱད་གི་གཞན་དུ་བསྐྱད་མི་ཁུས་སྟུམ་པ་ལྷ་བྲལ་ཡུལ་ངེས་པ། ལོ་རྒྱ་སོགས་འདི་
ཅས་དུ་བསྐྱད་སྟུམ་པ་ལྷ་བྲལ་ཆེ་ངེས་པ། དག་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་སོག་མི་གཅོད་སྟུམ་པ་
ལྷ་བྲལ་སེམས་ཅན་ངེས་པ། བསྐྱབ་བྱ་རགས་པ་འགལ་ཞིག་ལས་སྤ་བ་རྣམས་བསྐྱད་མི་ཁུས་
སྟུམ་པ་ལྷ་བྲལ་ཡན་ལག་ངེས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་དང་བྲལ་ན་སོར་སྟོམ་ཐོབ་པའོ། །

ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ། ངེས་པ་མཐའ་འཁྲོལ་བའམ། ལུས་ཆོད་པའི་ངེས་ཤིང་སྟེད་པ། ཅུ་བ་ཆོད་
པའི་ངེས་ཤིང་སྟེད་པ།

ངེས་པ་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ། སྦྱར་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྦྱར་གཞི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་
བ་ཞིག་གི་སྦྱར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྦྱར་གཞི་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྤྱི་འཇུག་དོན་རྣམས་
བཀག་སྟེ་དེ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྤྱི་དོན་གཅིག་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག

ངེས་པ་ཉིད། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་དྲུག་ཁས་ལེན་པ་པོའི་ཚུལ་ཅིག་སྟེ། གཏན་ཆིགས་
དེ་ལྗོས་མ་ངེས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས། ངེས་པར་སྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གཅིག་
ངེས་པ་འབྲེན་པ། རང་ལུལ་ལ་ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་ངེས་པའི་མཆན་ལེགས་པར་
ཤེས་པའོ། །

ངེས་པ་ལུལ་བྱུང་། ལུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་ལས་བརྒལ་
བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ངེས་པ་ལུལ་བྱུང་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་

ངེས་པ་མེད་པ། ངེས་བརྟན་མེད་པའམ་མ་ངེས་པ། ར་རང་ག་དུས་ཡོང་མིན་ངེས་པ་མེད་པ།
ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ། སྤྲུག་བསྐྱལ་དུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆེ་ཆུང་དང་།
གནས་དང་། ཆད་ལ་ངེས་པ་མེད་པ།

ངེས་པའི་རྒྱ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ངེས་པའི་རྒྱ་དོན་དམ་བདེན་པ་ངེས་པའི་རྒྱའོ། །

ངེས་པའི་དོན། ངེས་དོན་དང་དོན་གཅིག་

ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་དང་དོན་གཅིག་

ངེས་པའི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་ཆོས་
མཚུངས་པའི་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པ་རྟེན་པའི་རྒྱན་ཞིག་

ངེས་པའི་ཆིག་། རྗེས་གྲུབ་མིང་གི་ཆིག་འབྲེལ། སྤྱོད་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ངེས་པའི་ཆིག་ལ་
མཁས་པ།

ངེས་པའི་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་གྲས་ཤིག་སྟེ།
སེམས་ཅན་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱད་དང་བརྟུང་དང་སྤྱོད་པའི་ཆིག་གཅིག་གིས་གྱུར་དོན་རྣམས་ལ་དུ་
མར་གོ་བ་དང་། ཆིག་འབྲེལ་བ་དང་། ཆབ་ཚུབ་དང་། ལྗོས་པ་མེད་པར། འཕགས་པས་
བསྐྲགས་པའི་སྟེ་པོ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཆིག་

ངེས་པའི་རིགས། རིགས་གང་ཞིག་། གནས་སྐབས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་བསྐྱུར་དུ་མི་བྱུང་བ།

ངེས་པའི་ས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སའམ། མཐོང་ལམ་འཕགས་པའི་ས།

ངེས་པར་འབྲེལ་བ། ཆིག་དོན་ངེས་ཅན་དུ་འགྲོལ་བ།

ངེས་པར་འབྱེན་པ། ངེས་འབྱེན་དང་དོན་གཅིག

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལས་སྟོན་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ། མི་འཛིགས་པ་བཞིའི་གྲས་ཤིག་བྱང་ཆུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་གྱིས་རྣམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་སུས་ཀྱང་ཆོལ་བའི་གནས་མེད་པའོ། །
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ། དོན་གང་ཞིག །བདེན་རྒྱན་དང་། ལེགས་ཉེས་སོགས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་
འབྱེད་པའི་ཆ་ཤས་སམ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་དོན་ཡིན།

ངེས་པར་བསྐུལ། [མངོན་]སོས་དུས།

ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་རྟགས། བན་ཆུན་སྤངས་འགལ་གྱི་ནང་གསེས། ངེས་པ་རྟགས་སུ་
བཀོད་ནས་དགག་ཆོས་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ལུས་པ་ཆོས་
ཅན། འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ངེས་པོ། ① རྫོལ་འདུགས་པོ། གནས་ཆུལ་ཆང་མ་སེམས་ལ་ངེས་པོ་བྱུང་། ② བརྟན་པོ། ཆིངས་
དོན་མཐའ་དག་ཆོག་ཐོག་དོན་འཁེལ་གྱི་ངེས་པོ་བྱུང་བ།

ངེས་བྱུང་སྐབ་པ། རང་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཆན་
འཛིན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས།

ངེས་བྱེད་ཡན་ལག་བཞི། སྒྲོར་ལམ་དོད། ཅེ་མོ། བཅོད་པ། ཆོས་མཆོག་གོ།

ངེས་སྒྲོང་བསྐབ་གཞི། སྒོབ་བྲུ་ཆེན་མོའི་སྒོབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཆེད་སྒྲོང་ཕྱེ་ཆན་ནང་དུ།
ཆེད་སྒྲོང་དེའི་ཤེས་རིག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ངེས་པར་སྒྲོང་དགོས་པའི་ཤེས་རིག་
ཁག་གཅིག

ངེས་འབྱེན། ངེས་པར་འབྱེན་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་དང་གཏན་བྲལ་ཞིང་སྤངས་ལས་འདས་པའི་
གནས་སུ་བྱིན་པར་བྱེད་པ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱལ་གི་ནང་གསེས་ཤིག

ངེས་འབྱུང་། ཁམས་གསུམ་བཅོན་ར་དང་འབྲ་བ་ནས་ཐར་ཅིང་སྤངས་ལས་འདས་པའི་གནས་བདེ་
བར་བྱིན་པ་སྟེ། འཁོར་བའི་གནས་མཐའ་དག་ལས་ཐར་བར་འདོད་པའི་སེམས། བདེན་བཞི་

མི་རྟག་སོགས་བརྟ་བྱ་གི་ནང་གསེས་ཤིག
དེས་འབྱུང་སྐབ་པ། ཤེར་བྱིན་དོན་བདུན་ཅུ་འཛིན་དང་གསེས། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་མཐར་བྱིན་པ་
སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་བྱ་
བ་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱིན་བྱེད་ས་བརྟ་པའི་བྱེད་པར་ལམ་
གྱིས་བསྐྱས་པའོ། །དེས་འབྱུང་སྐྱ་སྟེ། འབྲུལ་འབྲུལ་སྐྱེས་པའི་དེས་འབྱུང་མི་བརྟ་བ་ཞིག་
སྟེ་ཕུ་བཏབ་ན་བསེར་བྱས་ཁྲེར་འཕྲོ་བའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཞིག །
དེས་འབྱེད། དེས་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། མཛོང་ལམ།
དེས་འབྱེད་ཀྱི་ཆ། མཛོང་ལམ་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཅེས་ཡིན་པས་ན་ཆ་ཟེར།
དེས་འབྱེད་མ་མཐུན། སོ་སོ་སྟེ་པོ་ལས་དེས་པར་འབྱེད་པ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་མཛོང་ལམ་སྟེ་
བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །
དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི། སྒྲིར་ལམ་བྱོང་དང་། ཅེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་སྟེ་བཞིའོ། །
དེས་འབྱེད་ཡན་ལག །ཤེར་བྱིན་དོན་བདུན་ཅུ་པའི་ནང་གསེས། གདམས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་
སྐྱབས་པ་ལས། སྒྲིར་ལམ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་
མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག་མོས་སྟོང་གྱི་སམ་བསྐྱས་པའོ། །
དེས་མེད། དེས་པ་མེད་པ་དང་དོན་གཅིག
དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱུ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དོན་གྱི་གནས་ལྷགས་དང་ཆོས་
མཆུངས་པའི་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་དེས་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཞིག
དེས་མེད་ཐམས་ག། ཐམས་གའི་ཁ་རིས་ལ་སྟན་དག་དང་གཏམ་དཔེ་སོགས་བརྟོན་ནས་ཁ་རིས་དེས་
གཏན་མེད། ཐམས་གའི་རིགས་རི་མོ་དང་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་རྟོག་ཏུ་བརྒྱུ་སྟེ་མཛོངས་བཟོའི་བྱེད་
ཆོས་མངོན་པ་བྱས་ནས་ཡག་ཐོག་ཡག་བརྟེན་ཡོང་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན།
དེས་མེད་ཆད། སྟོག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་uncertainty ཟེར།

ངེས་ཅིས། གཏན་ལ་ཕབ་ཟེན་པའི་ཅིས།

ངེས་ཆོག །ཐ་སྐྱད་གང་དེའི་ངོས་ཐོག་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངེས་ཆོག་ཆོག་ཟེར། དཔེར་ན།
བདེ་གཤེགས་ཞེས་པ། ལམ་བདེ་བ་ཆོགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། འབྲས་བུ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ས་
རུ་གཤེགས་པས་ན་བདེ་གཤེགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ངེས་ཆོག་འདྲན་པ། དཔེར་བཅས་པའི་ཆོག་གི་སྒྲ་དོན་འདྲན་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ཞིག

ངེས་ཆོག་ཁག །སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྐྱད་ཅིག་
སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་fixed-point part ཟེར།

ངེས་ཆོག་མཆོན་ལུགས། །སྒྲིག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྐྱད་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་fixed-point representation system ཟེར།

ངེས་འཛིན། [ཉིང་]ལུ་བོ།

ངེས་གཟུང་། ① ལུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་བ། ② ངེས་བ་བརྟན་པོར་བརྩུང་བ།

ངེས་གཟུང་སྒྲ། ཉི་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ཞིག །ཁོང་ནི་ལུལ་དུ་གྱུར་པའོ། །

ངེས་བརྩུང་། ངེས་གཟུང་དང་གཅིག །

ངེས་ལེགས། གཏན་དུ་བདེ་བ་སྟེ། ཐར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་།

ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ། ཤེས་རབ་སྟེ་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ།

ངེས་ཤེས། ཡིད་ཆེས་སམ་ངེས་པ། ལས་འགན་ལེགས་འགྲུབ་ཐུབ་ཆུ་ཡིན་པར་ངེས་ཤེས་སྦྱེས་བྱུང་།

ངེས་ཤེས་རྟེན་པ། ① ཡིད་ཆེས་སྦྱེས་པ། ② དོན་གསལ་པོར་རྟོགས་པ།

ངེས་སྟེག་གི་རྒྱ་བ། [མཛོན་]བོད་རྒྱ་ལྟ་པའི་མིང་།

ངེས་གསལ། རོ་མའི་དོན་གསལ་བརྟན། ངེས་གསལ་བརྟན་པོ།

ངེས་བསྐྱིང་། ངེས་པར་དུ་བསྐྱར་བ། གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་རྣམས་ངེས་བསྐྱིང་ཡོད་པ་ལྟ།

ངོ། ① གདོང་། རོ་དཀར་ནག །ངོ་འགྲུལ་བ། རོ་ལྗོག་པ། རོ་དམན་པ། རོ་འཚལ་བ། བཟའ་བཏུང་
སྟེར་སྦྱིན་གྱི་ངོར་མི་ལྟ་བ། ར་ཤ་ཟ་དུས་ངོ་དཀར། ར་འིན་སྐད་དུས་ངོ་ནག །པར་བལྟས་ལུས་
བུའི་ངོ། །ཚུར་བལྟས་ལུག་པའི་ངོ། ② ར་མཐར་འཇུག་པའི་སྐར་བསྐྱའི་སྤང་ཅིག

རོ་སྒོག་།མདུན་དང་རྒྱལ་སྒྲེ། དངོས་དང་སྒོག་།རོ་སྒོག་གི་བྲ་བ། རོ་སྒོག་ཅན། གཏམ་རོ་སྒོག་མེད་
པ་བཤད་དགོས།

རོ་སྒོག་མེད་པ། མི་གཡོ་སྒྲུ་མེད་པ་རོ་དང་སྒོག་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་པ་མཚུངས་པར་བྱེད་པ།

རོ་སྒོག་མཚུངས་པ། རྒྱལ་མདུན་མ་ཐུན་པ། ལས་དོན་རོ་སྒོག་མཚུངས་པ་ཞིག་མ་བྱས་ན་མཐར་
རྩུན་རྒྱལ་བདོལ་རྒྱ་རེས་ཅན་ཡིན།

རོ་སྒོག་གཡོ་སྒྲེ། རྒྱལ་མདུན་མི་མཚུངས་པ་དང་གཡོ་སྒྲེའི་བྲ་བ།

རོ་སྒྲལ། རོ་མའི་སྒྲལ་བ། རོ་སྒྲལ་ཐོབ་ཐང་གང་ཡོད་དུས་ཐོག་དུ་སྒྲོད་པ།

རོ་སྐྱེངས། རོ་ཆ། རོ་སྐྱེངས་ནས་མགོ་ལོ་སྐྱེད།

རོ་སྐྱེད། བྲ་ལོན་གྱི་རོ་པོ་དང་སྐྱེད་ཀ བྲ་ལོན་སྒྲོད་དུས་སྐྱ་སྐྱེའས་ནས་རོ་སྐྱེད་ཆང་མ་སྒྲོད་པ།

རོ་དཀར་པ། ① རོ་འཇུ་མ་པ། ② དངོས་ཆས་ནང་ནས་རྩུང་བྲག་པ། འདི་ཅ་ལག་གི་ནང་དུ་འདི་ལས་
རོ་དཀར་པ་མེད།

རོ་ཁབས། པགས་མདོག་དཀྲུས་དང་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ཐེར་སྐྱ་ཆོགས་ཤར་བའི་པགས་ནད་རིགས་ཤིག

རོ་ཁབས། གཤོང་པ་འགོབས་བྱེད་གྱི་སང་རས་དུ་ཐོན་པའི་ཐིག་ལེ་རྩུང་དུ།

རོ་ཁབས་ཐོ་ཐིག །གཤོང་ཐུགས་ནག་ཁའི་སྐྱེད་དུ་ཐོན་པའི་ཐིག་ལེ་རྩུང་དུ།

རོ་ཁལ། ① ཐོབ་སྒྲལ་དུ་འབྱི་བའི་ཁལ། སྐར་བོད་གྱི་སྐྱེར་པའི་ཁྲིམ་དུ་ཞབས་སྒྲོད་ཞུ་མི་མེད་མཁན་
གྱིས་མིད་གཞུང་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ཁལ་ཞིག།② རོ་གཙོག་མི་རྩུས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ལས།

རོ་འཁོར། མི་རོ་གཙོ་བོ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་པ།

རོ་འཁྲེར། གཞན་ལ་རོ་མ་འབྱར་གྱི་རོ་སོར་འཁྲེར་བ། དན་བྱས་རོ་འཁྲེར།

རོ་ག །[རྩིང]སྐར་རོས། [ཞང་སྐད]ཉོན་མོངས།

རོ་ཤེ །[ཞང་སྐད]དེབས།

རོ་ཚོ། མཛོན་སྐུམ་འཛེམས་མེད་གྱི་འཐབ་འཛིང་། གཉལ་གཞོན་བཟུ་གཞོག་ལ་རོ་ཚོལ་བྱེད་པ།

རོ་གངས། རོ་འམ་རྩོག་པོའི་གངས་ཀ དཔེ་དེབ་གྱི་རོ་གངས། ཁྲིམ་ནད་དུ་སྒྲོད་མི་རོ་གངས། ལོ་རྒྱའི་
རོ་གངས། པོ་ཉིའི་རོ་གངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད།

རོ་རྒྱལ། །སྒར་ཁལ་པས་ཏྲ་ཁལ་མི་གསུམ་གྱི་ཁལ་རྒྱལ་སྐྱབས་ཚབ་དང་དོད་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་
རྒྱལ་དགོས་པ།

རོ་དགལ། མདུན་གྱི་བསྟོད་བསྐྱབས། བོད་ལ་རོ་དགལ་དང་འོག་ལ་སྐབ་ཆོད་མི་བྱེད། རོ་དགལ་མེད་
ཅིང་གསར་འགྲོགས་མེད།

རོ་དགལ་རོ་བསྟོད། རོ་དགལ་དང་དོན་གཅིག

རོ་དགལ་སྤྲེལ་ལད། རོ་བསྐྱངས་ནས་བསྟོད་བསྐྱབས་བྱེད་པ།

རོ་དགལ་ཕྱོགས་འཐེན། རོ་ལ་བལྟས་ནས་ཕྱོགས་རིས་བྱེད་པ།

རོ་ཅག། །ར་ཆོའམ། བདག་ཅག

རོ་གཙོག། །གཞན་གྱི་རེ་འདོད་ཅིས་མེད་དུ་གཏོང་བ། ཐོགས་པོའི་རོ་གཙོག་མ་ཤོད་པ།

རོ་ཆག། །སྒར་བོད་དུ་ཞབས་སྟོད་དངོས་སུ་ཞུས་རྗེས་ཆག་པའི་ཁལ་འབབ།

རོ་ཆུང་། ① གཞན་ལ་རེ་བ་ཞུ་བའི་སྤྱིང་པོད་ཆུང་པའི་མི། དཔེར་ན། མི་དེ་ཉ་ཅང་རོ་ཆུང་ཞིག་རེད།
ཁོས་གཞན་ལ་རོགས་པ་བྱེད་རོགས་ཟེར་པོད་ཀྱི་མ་རེད་ལྟ་བུ། ② གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་
པོར་མེད་པའི་མིའི་དོན་སྟེ། ར་མི་རོ་ཆུང་ཡིན་སྐབས་ངས་མི་སུ་ལ་རེ་བ་ཞུས་ནའང་འགྲུབ་ཀྱི་
མ་རེད་ལྟ་བུ།

རོ་ཆེན། གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མིའི་དོན་སྟེ། ཁོ་མི་རོ་ཆེན་རེད། མི་སུས་ཀྱང་ཁོ་ལ་
རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་རེད་ལྟ་བུ། འགོ་འདྲན་ནམ། རོགས་རམ། བྱོད་ལ་སུ་ལ་རོ་ཆེན་ཟབ་པ་ཡོད་
མེད་མི་ལྟ་བུ། རང་ལ་བདེན་པ་མེད་པས་གཞན་རོ་ཆེན་འཆོལ་བ།

རོ་ཆེན་གཏོང་བ། ① རོ་ཆེན་ཞུ་མི་གཏོང་བ། ② རོ་ལ་བལྟས་ཏེ་དོན་སྤྲོད་གཏོང་བ།

རོ་ཆེན་ཞུ་བརྒྱད། མགོ་འདྲན་ཞུ་བརྒྱད། ཁྲིམས་སར་རོ་ཆེན་ཞུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཀའ་ཉེས་ཆག་ཡང་
ཞུས་ཀྱང་མ་པན།

རོ་ཆོད། རོ་ཤེས་པའམ་རོས་འཛིན་སྐབ་པ། རས་ཁོའི་རོ་ཆོད་སྐབ། ས་རོ་མི་ཆོད་པ། མིག་ཡོད་ཀྱང་
ལག་ཉེས་རོ་མི་ཆོད།

རོ་འཆོས། གཏོང་དབྱིབས་སམ་རོ་ཆུགས།

ངོ་འཛོ། ངོས་དགའ་བྱེད་པའི་དོན་སྟེ། མི་དེ་དཔོན་པོ་ལ་ངོ་འཛོ་མཁས་པ་ཞིག་རེད། བྱས་ཅང་
དཔོན་ཆང་མ་ཁོ་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་བྱལོ། །

ངོ་གཉིས་མ། དངོས་སུ་མི་དང་ཚྭ་གཉིས་ཀྱི་འདྲེ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྟེ། མི་ངོ་གཉིས་མར་དོགས་བསྐྱེམ་
དགོས་ལྟ་བུ།

ངོ་ཉ། [ཉིད] ① ངོ་མཁམ། དངོས་གནས། ② ངོ་བོ།

ངོ་ཉགས། ① མོག་དང་ཉ་སོགས་ངོ་གཤོང་དུ་དཀར་མེག་སོགས་ཉགས་ཡོད་པའི་མིང་། ② མོག་
ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་
དུ་'identifier' ཟེད།

ངོ་ཉགས་སྒྲིག་པ། མོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་'list identifier' ཟེད།

ངོ་ཉགས་ར་སྟོད། མོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་'identity suthentication' ཟེད།

ངོ་ལྷ། ① གཞན་གྱི་ངོ་སྤང་། ② མེ་ལོང་།

ངོ་ལྷས། ངོ་འཁོར་ཉ། གཙོ་བོ་དང་དེའི་འཁོར།

ངོ་གཏུག། །པན་ཚུན་ངོ་ཐུག་བྱས་པ།

ངོ་གཏོང་བ་སུ་ལེན། གཉེན་སྒྲིག་སྐབས་ནང་མི་ངོ་མ་བྱིན་ནས་མནའ་མ་བསུ་ལེན་བྱེད་པ།

ངོ་བརྟན་པོ། གཤོང་བརྟན་པོ། མི་དེ་དགའ་སྤྲུག་གི་འགྱུར་བ་སྟེན་པོ་མེད་པར་ངོ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡོང་།

ངོ་བསྟོད། །ཁ་གསལ་གྱི་ཆིག་གསལ། མཐུན་དུ་ཆེ་བཟོད་བྱེད་པ། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་ངོ་བསྟོད་དགའ།
བྲང་པོའི་གཏམ་ལ་མཉན་པ་དགོན། ངོ་བསྟོད་དང་། མོ་ལ་ཆིག། ཁོར་གྱིས་བསྐྱེད་བ་བཅས་ལ་
དོགས་ཚོན་གཟབ།

ངོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་ལས་དཔེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་ཀྱང་། དཔེ་
ཅན་ལ་ངོ་སྤང་སྟེ་ལ་ལད་སྟོན་བྱིར་དཔེ་ལ་གཟེངས་བསྟོད་མེད་པར་པན་ཚུན་འབྲེལ་མཉམ་
མཚུངས་མཉམ་དུ་སྦྱོར་བའི་རྒྱན་ཞིག་

ངོ་ཐང་། མཐོང་ཆེ་ཆུང་ངམ། བཅི་འདྲི་ཆེ་ཆུང་། ཀྱན་ལ་ངོ་ཐང་ཆུང་།
ངོ་ཐུག་པ། གདོང་དང་གདོང་ཐུག་པ། དངོས་སུ་སྤང་པ།
ངོ་ཐོག་། རྡོ་མའམ་དངོས་གནས། གཏམ་ངོ་ཐོག་བཤད་པ།
ངོ་ཐོག་ཞག་། གང་བཅིའི་སྐབས་དེའི་ངོ་ཐོག་ཞག་འདས་པའི་བྲིམ་ཞག་སྟེང་གཟུགས་བསྐྱེད་པས་གྲུབ།
ངོ་ཐོན་པ། ① སྤྱན་གྲགས་བྱུང་བ་དང་། གོ་གནས་འཕེལ་བ། གཞེངས་སུ་ཐོན་པ། གྲུབ་འབྲས་ངོ་
ཐོན་པ་ཞིག་ཐོབ་སོང་། ② མཛོན་སུམ་དང་། གཞན་གྱིས་མཐོང་བཞིན་པ། རང་ཉིད་ངོ་ཐོན་
གྱིས་སྟོང་དན་བྱེད་པ། རོ་ཐོན་གྱིས་མེད་རྒྱུ་ལོར་འཕྲོག་པ། ③ [ཆིང་]ནན་གྱིས།
ངོ་མཐོ་པ། ① མང་པོའི་ནང་ནས་བཟང་པ། ② རོ་སོ་ཆེ་པ།
ངོ་མཐོན། ཉན་ཏན་བྱས་པའི་བདེ་ཆིང་།
ངོ་དོད། སྤར་ཞབས་རྟེན་པ་གཞིས་ཡོད་ཀྱང་། ཞབས་སྟོད་དངོས་སུ་མ་ཞུས་པའི་རིང་སྟོད་དགོས་
པའི་དདུལ་ཁལ།
ངོ་གདོང་། ① ལུས་ཀྱི་གདོང་པ། རོ་གདོང་ནག་ལོག་གེ་པ། ཁོང་ཁོ་ལངས་ཏེ་རོ་གདོང་དམར་པོར་
བྱུང་། ② ཐང་གའམ་གདོང་ཐུག་། རྒྱད་ཆ་རོ་གདོང་དུ་འོད།
ངོ་འདུ་དགོན། མིང་གཞན་ངོ་འདུ་རྒྱུ་ཆུལ་བདེ་ཆེན་གླིང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ལྷག་
སྟེ་ལོ་༡༦༧༩ལོར་རྒྱ་ར་བ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྟོ་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ངོ་འབྲ། ① ཡི་གེ་སོགས་ངོ་མ་དང་འབྲ་བ་བྱས། ② གདོང་བ་དང་འབྲ་བ།
ངོ་ནོར་ཐུས་བསྐྱངས། བཟང་དན་བརྗེ་འབྲུལ་དང་ལྟོག་ཉར། ཅིས་འབྲི་དངོས་རིགས་རྣམས་ངོ་ནོར་
ཐུས་བསྐྱངས་མེད་པར་ཅིས་སྟོད་ལྷ་དགོས།
ངོ་གནག་པ། བཞིན་རས་ལ་ཁོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན།
ངོ་གནོང་། རོ་ཆའི་དོན། བར་བསྐྱོགས་ན་མི་འགྲིག་རྒྱུར་གླངས་ན་ངོ་གནོང་།
ངོ་གནོངས་པ། རང་གི་སེམས་སུ་འཕྲོད་པ་འཆང་བ།
ངོ་ལྷགས་འབྲུག་པོ། རོ་མི་ཆ་བ།

ངོ་སྤྲོད། བད་སྤྲོད་པ་འཇགས། སུ་ཚུན་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ། བར་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ལུགས་
ངོ་སྤྲོད་གསལ་པོར་བྱེད་པ། གསར་དུ་ཡོང་མཁན་དེ་གཉིས་མི་ཆོར་ངོ་སྤྲོད་ཞུས།
ངོ་སྤྲོད། མ་ཅེ་ལ་མན་པ་སྟེ། བྱ་ལོན་འཇལ་མཁན་གྱིས་བྱན་བདག་ལ་སྤྲོད་ཁ་སྤྲོད་པའི་ལྷག་མ་ངོ་
པོ་འཇགས་མ་ཅེ་ནས་གཅིག་སྐྱུར་སྤྲོད་པ་དེར་ངོ་པོ་ལ་མན་པ་ཟེར་བའི་ཆོག་སྤྲོད་ལ་ངོ་སྤྲོད་ཟེར།
ངོ་སྤྲོད་པ། ངོ་མ་པོ་མཇགས་པ། ཁོང་ཆོག་སར་འདྲུ་འཇོག་སར་ངོ་སྤྲོད་པ་གནང་བ།
ངོ་འཕང་། ངོ་སྤྲོད་དཔངས། བྱས་རྗེས་ཅུང་ཟད་ལས་མེད་ཀྱང་། གཞིགས་བཅོས་གྱིས་ངོ་འཕང་མཐོ་
བ་ཞིག་བྱུང་སོང་། བྱས་རྗེས་བཟང་ངན་གྱི་ངོ་འཕང་མཐོ་དཔའི་ཁྱད་པར་གནས་སའི་བར་ཐག་
ལྟ་བུ་ཡོད།

ངོ་འཕྲུལ། བྱ་དགལ།

ངོ་འཕྲུལ། སུ་ཚུན་གདོང་ལྷག་པ། མི་རིང་བར་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་བའི་སྤོན་འདུན་ཞུ།

ངོ་འཕྲུལ། ① གནས་ལུགས་ངོ་སྤྲོད་ནས་སྤོང་བ། རིང་ཁ་བྱལ་བའི་སྤོན་ཆེད་ལས་མ་ངོ་འཕྲུལ་ནས་
དགའ་སྤོན་ཆེན་པོ་བྱུང་། ② བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་ལག་པར་འབྱོར་བ། བྱག་གིས་ངོ་འཕྲུལ་བྱུང་
བས་འདིར་ཡང་སྤོན་པེམས་བདེ།

ངོ་པོ། ༡ ཤེས་བྱའི་ཡུལ་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་སྤྲོད་གི་གཤེས་ལུགས་སམ་རང་
བཞིན་དེ་ལ་ཤེས་བྱ་དེའི་ངོ་པོ་ཞེས་འདོད། ༢ སྤྲོད་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་ལྡ་ལས་བྱར་
གཅིག་སྤྲོད་བྱུང་བྱེད་ཕྱིར་གྲོལ་གྱི་བྱུང་ཐེན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་གོ།

ངོ་པོ་ཀ་དག། དེ་ག་པའི་ངོ་པོ་ཆོས་ཉིད་སྤོང་པའི་ཆ།

ངོ་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱན། གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན།

ངོ་པོ་གཅིག་པ། རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །མིང་གི་རྣམ་
གངས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་། བདག་ཉིད་གཅིག་པའོ། །

ངོ་པོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ། རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་རང་གི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་
པ་སྟེ། བྱམ་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་དང་། མི་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ། མི་དང་མིའི་ཉིང་ལེན་གྱི་
ཕྱང་པོ་ལྟ་བུའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད། ① རང་བཞིན་ཉིད་དམ། རོ་བོ་དེ་རང་། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། རོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་འཕེལ་འབྱིབ་ཏུ་གྱུར་བ། ཉན་མཁའ་ཁམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་
པ་ཞིག་གོ། མིའི་ཚུལ་བས་བཟོས་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན། ② དངོས་པོའི་
གནས་ལུགས་དང་། རང་ག་ཟུགས་སམ། བཅའ་ཉིད། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད།
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ཏུ་
གྱུར་པའི་རང་དོན་དམ་པའི་སྒྲུལ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲི་གཉིས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྒྲི་དང་། སྒྲི་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་སྒྲི་གཉིས།
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ལ། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། དབྱེར་མེད་པ། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ། སྒྲིབ་
པ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བཅས་ལ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིའི་བྱུང་བར་གསུམ། ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་ལྡན་པ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་
བཅས་པ་བྲལ་བ། རང་བཞིན་བདེན་པས་སྣོང་པའི་ངོ་བོའི་བྱུང་བར་ལྡན་པ། སྒྲིབ་བྱ་དམ་པ་
རྣམས་ནི་ཡུལ་དུས་གནས་བྱུང་འཕགས་གསུམ་དུ་བཀ་ཤེས་དགེ་ལེགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
གསུམ་ལྡན་ནོ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་ལ། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཁངས་མེད་པ། བསམ་དུ་མེད་པ། མཉམ་པ་
མེད་པ། ཁྲི་མས་དག་པ་བཅས་ལ།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། དད་སོགས་དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འན་པ་ཉེར་བཞག །ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་བཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རི་ལྟར་
འབྱེད་པ་བཞིན་འན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའོ། །
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་ཉེས་སྒྲོད་ཀྱར་ནས་སྒྲོང་བའི་བྱིར་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའོ། །
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས། དངོས་བོ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་གཞི་ཙམ་སྟོན་པའི་འདོད་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན། ཁམས་དང་སྒྲི་མཆེད་ག་ཟུགས་ཅན་བརྒྱད་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་ཡིད་དང་། སྟོག་དང་། རིས་མ་ཐུན་པ་དང་། མིང་ཆོག་ཡི་གའི་ཆོགས་རྣམས་སོ།

རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ། བདེན་པར་བྱུང་བ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས།
རོ་བོ་ཉིད་རྒྱུ་སྤྲུལ་གྱི་ཆོ་སྤྱི་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པར་སྤྲུལ་ཞིང་ཆོས་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་
བར་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱི་སྒྲིག་ས་པ་སྤྱི་རྒྱུང་འཕེན་པ།
རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། གཞུགས་དང་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ།
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད། ཡོངས་བྱུང་གི་མིང་སྟེ། བདག་གི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་བྱུང་བ།
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲུལ་གྱི་ནང་པའི་བྱུང་མཐའ་སྤྲུལ་པའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་
དུ་ཁས་ལེན་པའི་དབྱེ་མ་པ་རྣམས་སོ། །
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ། གུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། གཞན་དབང་སྤྱི་བ་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ། ཡོངས་བྱུང་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །
རོ་བོ་ཉིད་གསུམ། གུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་གི་རོ་བོ་ཉིད། ཡོངས་སུ་
བྱུང་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དེ་གསུམ།
རོ་བོ་སྟོན་པའི་སྤྱི། ཁྱད་གཞི་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཙོམ་སྟོན་ཞིང་། དེའི་ཁྱད་ཆོས་གང་ཡང་གསལ་བར་མི་
བྱེད་པའི་མིང་རྒྱུང་ཡིན་པ་འདི་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ཀྱང་། འོགས་སུ་
རྣམ་དབྱེའི་རྒྱུ་སྤྲུལ་རྒྱུ་མེད་པ་དཔེར་ན། ལྷགས། ཟ་བ། དམར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
རོ་བོ་གཏན་འཁེལ། དངོས་པོ་དང་བསམ་སྟོན་ཅི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པ།
རོ་བོ་ཐ་དད། རོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་གཅིག །
རོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཞིག་སྟེ། མཚན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ། མཚན་ཉིད་དེ་
རོ་བོ་ཐ་དད་པས་དེ་འབྲེལ་མཚན་ཉིད་དེ་དེ་སྟོར་གྱི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མི་སྲིད་པ། རོ་བོ་ཐ་
དད་པ། རོ་བོ་སོ་སོ་བའམ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ། དཔེར་ན། ཏྲག་དངོས་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །
རོ་བོ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ། ① རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པའི་ནང་གསེས། བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་
བ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི། དཔེར་ན་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་། རྟོའི་ཁང་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱད་པའི་
བདག་ཉིད་དམ་རྒྱུ་ཆ་ལྷགས་དང་། ཁང་པའི་བདག་ཉིད་དམ་རྒྱུ་ཆ་དོ་ཡིན་པས་འབྲེལ་སྤྱི་
འདིས་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཐུག། ② བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དོན་གཅིག

རོ་བོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་གསལ་སྤྱོད་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད།

རོ་བོ་ལོག་ལ་བྱི་རྟགས་མ་ལོག་པ། ལོག་འགྲེམས་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ནང་། བད་ཀན་གང་བའི་ནད་གཞི་
ལ་གཉེན་པོ་བྱོར་སྟོར་བསྟེན་དགས་ན་གནས་སྐྱེད་པ་དང་། དུས་སྟོན་དབྱིད་རང་བཞིན་ཁྲག་
མཁྲིས་ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་འཕྲད་པས། དེས་ཁྲག་མཁྲིས་ཆ་བ་འབེལ་བའི་རྒྱུ་བྱས་ཏེ། ནད་ཀྱི་
རོ་བོ་ཆ་བ་རྩ་ལོག་པ་བྱི་རྟགས་མ་ལོག་པ་གང་བའི་ནད་རྟགས་རྣམས་སྤར་བཞིན་བསྟེན་པ། དེ་
ལ་ཆ་བ་གང་བའི་ལོག་ཏུ་འགྲེམས་པའི་རྒྱུ་བྱར་སྟེ་བའི་ནད་ཟེར། གང་བའི་ལོག་ཏུ་ཆ་བའི་ནད་
གྲིམས་ཡོང་ཞིང་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་པ་ད་རྩང་ལྷ་མཁུན་ནས་བྱོར་སྟོར་རྣམས་བསྟེན་པས། མེ་
འབར་བ་ལ་ཤིང་བསྐྱན་པ་བཞིན་དུ་ལྷས་རྩངས་བསྟེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཆོར་མ་ཐག་ཏུ་
གཉེན་པོ་ཆུ་བཞི་བསྟེན་ན་སྤྱར་དུ་རྫོགས་ཏུས་སོ། །

རོ་བའི་བསྐྱལ་དོན། རོ་བོ་སྤྱི་བའི་དབང་གིས་མ་མཐོང་བའི་བསྐྱལ་དོན་ཏེ། རང་གི་མདུན་ལ་ཡོད་
པའི་ས་རྩལ་སྤྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

རོ་བྱའོ། །[རྟོག]བསྐྱེད་དགོས་པ།

རོ་དབྱེབས་དབྱེ་གཅོད་བྱེད་པ། རོ་གདོང་གི་བཟོ་དབྱེབས་ལ་རྩད་གཅོད་དབྱེ་ཞིབ་བྱ་བ།

རོ་མ། ཟུན་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན། ཁོ་རང་དོ་བདག་རོ་མ་དང་མཛོན་སྤྱོད་མཇུག་མཇུག་སྤྱོད་པ་
རང་། འབྲུག་རྒྱགས་འདི་ནི་ཁོ་རང་ཞལ་བཞུགས་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནང་བཞིན་འདུག །གསེར་
རོ་མ། གནས་ཚུལ་རོ་མ། བདག་གིས་བཤད་པའི་གཏམ་རྣམས་དངོས་འབྲེལ་རོ་མ་རང་ཡིན།

རོ་མ་ཆོག་པ། [ཡུལ]གཞན་རོ་རྫོགས་མ་ཏུས་པ། རོ་མ་ཆོག་པར་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་།

རོ་མ་ཆོད་པ། རོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པ། དཔོན་དམག་སྤྱི་ན་རོ་མ་ཆོད་པ།

རོ་མ་གཡོག། །བདག་པོ་རང་མིན་ལ་གཡོག་པོ་རང་ཡང་མིན་པའི་མི།

རོ་མ་རྫོགས། །དགག་སྤྱི་སྤྱོད་ཆོག །མི་གང་དེའི་རེ་བ་ལྟར་རོ་མ་རྫོགས་པར་རོགས་པ་གནང་རོགས།

རོ་མའི་སྤྱད། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཡ་རྗེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རོ་མའི་རང་བཞིན། རོ་ཐོག་གི་གནས་ལུགས།

ངོ་མི་རྟག་པ། ངོ་སྟོན་སྤངས་དཀར་ནག་འགྱུར་ལྷོག་མང་པ།
ངོ་མི་འཆོ་བ། ① ངོ་མི་ཤེས་པ། ② ངོ་སྤང་མི་བྱེད་པ།
ངོ་མི་ཤེས་པ། བན་ཚུན་མཐོང་སྤྱང་མེད་པ།
ངོ་མེད་སྒྲོག་མེད། ངོ་སྒྲོག་མཚུངས་པ།
ངོ་མེད་དོན་མེད། ངོ་སོ་དང་དོན་གཉིས་ཀ་མེད་པ། དཀའ་ལས་ཇི་ཅམ་བརྒྱབ་ཀྱང་ངོ་མེད་དོན་མེད་རེད།
ངོ་སྤྱུམ། ངོ་ལ་བཀུ་རྒྱུའི་བྱི་རྩས་དང་སྤྱུམ་རིགས།
ངོ་ཆ། ངོ་ཆ་བའི་བསྐྱུས་མིང་།
ངོ་ཆ་ཁ་སྐྱེངས། ངོ་ཆ་བའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག། ངོ་ཆ་ཁ་སྐྱེངས་ཀྱིས་ཁོང་ཁོ་ལངས།
ངོ་ཆ་ཁེལ་འདས། ངོ་ཆ་ཁེལ་མེད་ཀྱང་ཟེད། ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁེལ་མེད་པ།
ངོ་ཆ་ཁེལ་ཡོད། རང་སྐྱེངས་པ་དང་གཞན་ཁེལ་དོགས་ལ་འཛེམ་པ།
ངོ་ཆ་ཁེལ་སེམས། རང་སྐྱེངས་གཞན་ཁེལ་གྱི་བསམ་པ།
ངོ་ཆ་སྤྱད་རིག། ལྷན་པོ་བརྒྱུད་ནས་རང་ཡུལ་དུ་སྒྲོག་སྐྱབས་འཛིན་མཁན་གྱིས་ལྷན་པོར་སྤྱོད་རྒྱུའི་
ལམ་རྒྱགས།
ངོ་ཆ་བ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནོངས་པ་ངོས་ཟེན་བས་གདོང་ཆ་འཆུར་འཆུར་བྱེད་པ། ངོ་ཆ་བའི་གནས།
ཉེས་སྤྱོད་ལ་ངོ་མི་ཆ་བ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྐྱེངས་པ་དང་། ཁེལ་ལྷན། ཁེལ་ཡོད། ངོ་
དམན། ངོ་ཆ་ཤེས་པ། བག་ཡོད། བག་ལྷན། མིག་དམན། འཆེར་བ། འཛེམ་མདོག། ལྷུ་མེད་
བཅས་སོ། །
ངོ་ཆ་མེད་པ། བདག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲིག་པ་ལ་མི་འཛེམ་པ་དུག་གསུམ་གྱི་ཆར་གཏོགས་པ་
ཉེ་ཉོན་ཉེ་ལྟའི་ནང་གསེས་ཤིག།
ངོ་ཆ་སྤྲོད་པོ། ངོ་ཆ་སྤྲོ་པོ།
ངོ་ཆ་ཤེས་པ། དགེ་བའི་སེམས་བྱུང་བརྩ་གཅིག་གི་བྱས་ཤིག་སྟེ་བདག་གམ་ཆོས་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པ་ཉེས་སྤྱོད་སྤྲོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ཞིག།
ངོ་ཆ་ཤེས་པའི་ནོར། འཕགས་ནོར་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། རང་ངོར་སྟོས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འཛེམ་

པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲུམ་སྤྲུམ་བས་ཏྲ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ཆོས་མཚུངས་པའོ།

རོ་ཆ་བསྐྱལ། མི་མང་གི་མདུན་དུ་སྐྱོན་མཚང་བཏོན་ནས་སྤྲ་ཤེས་བྱེད་པ།

རོ་ཆ་ན། སྤྲོ་བས་སམ་ཏམ་སྤྲོ་བས། རོ་ཆ་ཆུང་བ། རོ་ཆ་ཆེ་བ།

རོ་ཆ་ལ། ཆ་བ་བྱེད་མཁན།

རོ་ཆ་བ་པའི་བྱེད་ལས། རོ་ཆ་བ་པའི་རྣམ་པས་སྤེལ་བའི་བྱ་སྐྱོད་ཅི་རིགས་ལ་བཞིན།

རོ་མཚང་འབྱུང་བ། སྐྱོན་འདོན་པ།

རོ་མཚང་། བྱེད་མཚང་རམ་ལ་མཚན། ལྷན་མོ་རོ་མཚང་ཅན། བྱས་ཐེས་རོ་མཚང་ཅན། རོ་མཚང་
ཀྱིས་ལྟ་བ། མཛད་པ་རོ་མཚང་ཅན། ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་སྤང་བ་རོ་མཚང་ཆེ་ཞིང་མཛེས་སྟུག་
བཞིན་ཆགས་དང་ལྡན་པ།

རོ་མཚང་ལྟ་ལྡན་འཛམ་གླིང་། འཛམ་གླིང་འདིར་གླིང་གཞན་ན་མེད་པའི་ཕྱི་ལྷན་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྟ་
ཡོད་དེ་དབུས་སུ་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན། འར་དུ་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཅེ་ལྟ་། ལྷོ་ན་རི་པོ་པོ་ཏ་ལ་སྤྲུལ་
རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་། ལུ་བ་ན་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་། བྱང་ན་ཤམ་རྩ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་
རིགས་ལྡན་ཀྱི་ཞིང་བཅས་སོ།

རོ་མཚང་པའི་སྐྱོར་བ་བཅུ་གཉིས། སྐྱོགས། བྱ། གྱི་གྱུག། ལྷགས་མདལ། རལ་གྱི། མེ། ཆུང་གི་
འབྲུལ་འཁོར་དང་། འིང་རྟའི་ཆང་། ཁང་བཟང་དང་། ཁྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རྩ་བྱེན་འཕེན་
འབྲུལ་འཁོར་རོ།

རོ་མཚང་ལྟ་ལྡན་འཛམ་གླིང་གི་ནོར་འཛིན། འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་བྱེད་དུ་འབགས་པའི་ཡུལ་གྱ་ཆེན་
པོ་ལྟ་ཡོད་པ་ནི། དབུས་སུ་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ཤིང་སྤྲུལ་པའི་ཞིང་། འར་དུ་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཅེ་
ལྟ་འཛམ་དབལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་། ལྷོ་ན་རི་པོ་པོ་ཏ་ལ་སྤྲུལ་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་། ལུ་བ་ན་ཨོ་
རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་བད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞིང་། བྱང་ན་ཤམ་རྩ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་རིགས་ལྡན་
ཀྱི་ཞིང་བཅས་ལྟ་ཡོད་ཟེར།

རོ་མཚང་སོ། ① གདོང་མཛེས་སོ། ② ཡ་མཆན་ཆེན་སོ།

ངོ་མཚར་སྤུལ་བྱུང་། སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ཁྲགས་ཚོད་ལས་
བཀལ་བའི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་སྤུལ་བྱུང་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག།
ངོ་མཚར་བ། ཡ་མཚན་བ། ངོ་མཚར་བའི་ལྷས། ངོ་མཚར་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ།
ངོ་མཚར་རྩ་བ་དུ་བ། མི་ནད་མེད་ཀྱི་རྩའི་འཕར་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་ནུས་ས་གསལ་
བར་ལུང་སྟོན་ཀླུས་པའི་རྩ་བརྟག་ཐབས་བདུན་ཏེ། ཁྱིམ་བྱ་དང་། མཐོན་བྱ། དག་བྱ། གོགས་
བྱ། གདོན་བྱ། མེ་རྩ་གོ་ལྟོག། ལུ་རྩ་བཅས་སོ། །
ངོ་འཆོ་བ། ངོ་སྤྱང་བྱེད་པ། རྩ་དོན་བཟུང་ནས་ངོ་མི་འཆོ་བ།
ངོ་རྒྱན་བཟེ་བ། བདེན་པ་ཁྱད་ས་སྤུལ་རིགས་ལ་བཟོ་བཅོས་ཀྱིས་ལྷན་འཇུག་པའམ་རྒྱན་མ་དང་བཟེ་
པོ་རྒྱག་པ།
ངོ་འཛིན། གཞན་གྱི་ངོ་སྤྱད་ངམ། སེམས་སྤྱད་།
ངོ་འཛིན་དཔེ་བཟོ། རྒྱུག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་cognitive modeling ཟེད།
ངོ་འཛིན་བྱེད། མི་གཞན་དག་གི་ངོ་དཀར་ནག་ལ་བལྟས་ནས་དེའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་
ཀ་བྱེད་པ་ལ་ཟེད།
ངོ་འཛིན་དབྱེ་འབྱེད། རྒྱུག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་identify ཟེད།
ངོ་འཇུག། དགའ་བའི་ནམ་འགྱུར། ཁོང་ནི་རྒྱན་དུ་ངོ་འཇུག་སྟེ་བཞུགས་པ་ལས་ཅང་མི་གསུང་།
ངོ་འཇུག་དཀར་ནག། དགའ་སྤྱུག་གི་ངོ་གདོང་དཀར་ནག།
ངོ་འཇུག་གཉིང་གནག། ཁ་འཇུག་སེམས་གནག།
ངོ་འཇོམས། གདོང་འཇོམས་སམ། ངོ་ལྟ། བན་ཚུན་ངོ་འཇོམས་བྱུང་བ།
ངོ་ཟེལ། ངོའི་གཟི་མདངས། མི་ངོ་ཟེལ་ཆེ་བའི་དཔའ་པོ།
ངོ་བུས་བ། གདོང་ནག་པོ་བསྟན་བ། ཁ་སྟོས་ངོ་བུས་
ངོ་རྒྱུག། ངོ་སྟོག་པ་སྟེ་རེ་བ་བྱས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ། ཁས་ལེན་རྒྱ་བ་བསྐྱར་གྱིས་ངོ་རྒྱུག་བྱེད། ལྷང་

བ་གདོང་འདྲེད་ཀྱིས་རོ་སྒོག་བྱེད་པ། ཡང་ཡང་ནན་སྒྲུལ་བྱས་པའི་རོ་སྒོག་དཀའ།
རོ་སྒོག་གི་ཆོག་། ① གདོང་ཐུག་གིས་སྒོལ་བའི་གཏམ། ② རེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཆོག
རོ་གཞོ་བཏང་བ། བྱས་ལུས་བཤད་པ།
རོ་ཡ། ཁ་ཡའམ་ཁ་གཏད། ཁ་མཆུའི་རོ་ཡ། རྩོད་པའི་རོ་ཡ། དཔའ་བའི་རོ་ཡ་ལོན་པར་དཀའ།
རོ་ཡག་། རོས་ལ་ཡག་པོ་བཞོ་བ། ཁ་ཡག་རོ་ཡག་བྱེད་ལྟ་བུ།
རོ་གཡོག་། སྒྱུ་རོའམ་དཔོན་དང་འཁོར་གཡོག་། དཔོན་རོ་གཡོག་ཆང་མ་ལྟན་དུ་ཐེབས་པ།
རོ་རང་ཐོག་དུ་འཕྲོད་པ། ཀ་དག་ཁྲིགས་ཆོད་ཀྱི་སྒྲོམ་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། རིག་པའི་
རོ་བོ་ཀ་དག་གི་གནས་ལུགས་རིམ་བཞེད་ལྟ་བུ་རང་ཐོག་དུ་རོ་ཤེས་པའོ། །
རོ་རིས་དབྱེད་ལྟུང་། ཉེས་ཅན་པའི་རོ་རིས་ལ་བཏྲག་དབྱེད་ཆོད་བསྐྱེམས་བྱེད་པ།
རོ་རྩ། འཕྲོག་པའི་ཡོ་བྱད་ཞིག་སྟེ། ཤིང་གི་ཨ་ལོང་བཀྲ་གསེ་སྟེ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་བའི་ཅེ་
གཉིས་ཆོ་ཞིང་རིང་བ་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཡ་རེའི་རོ་ལ་བཀོན་ནས་འབྲེལ་མའི་སྐབས་སུ་ལོ་མ་རུ་
ཡས་བཀག་ཆས་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།
རོ་རུ་དགོན། མིང་གཞན་རོར་ཨེ་ཕྱི་ཆོས་ལྟན་ཟེར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་
རོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བཏབ། ས་སྒྱུ་རོར་ལུགས་ཀྱི་གདན་ས་གཙོ་བོ་དང་། གྲུབ་མཐའ་
ས་སྒྱུ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེས་ཁུལ་གཞིས་ཀ་ཅེའི་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རོ་རེ་གཞོངས། རོ་གཞོང་དང་དོན་གཅིག་
རོ་ལ་མི་ལྟ་བུ། ཁྲིམས་དཔོན་སོགས་དཔོན་རིགས་ཀྱི་རང་གི་གཉེན་ཉེ་སོགས་ལ་ཕྱོགས་ཞེན་མི་
བྱེད་པར་བྱང་པོ་བྱང་བཞག་གི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ལ་གོ།
རོ་ལབ་པག་ལབ། རོ་ཐུག་གི་གཏམ་དང་རྒྱབ་ལོགས་ཀྱི་གཏམ།
རོ་ལེན། འབྲུལ་བ་སོགས་སྟེ་ལེན་བྱེད་པ།
རོ་ལོག་བརྒྱད་སྒྲུལ་གྱི་ནག་ཉེས། རོ་ལོག་གྱི་བྱ་དགོས་པ་དང་། རོ་ལོག་བྱེད་སྐྱངས་སོགས་ཀྱི་
ཐབས་ཤེས་བསྐྱབས་ཤིང་བརྒྱད་སྒྲུལ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས།
རོ་ལོག་པ། ① རོ་ལོག་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་པ། རོ་ལོག་རྒྱབ་གཏོད། རོ་ལོག་ཟིང་འཕྲུག་། རྒྱལ་ཁབ་ལ་

ངོ་མོག་པ། ② ངོ་མོག་བྱེད་པ་པོ།

ངོ་མོག་ཟིང་འབྲུག། །མི་འམ་ཆོགས་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་རང་གྲུ་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་བམ་སྲིད་
གཞུང་ལ་ངོ་ཞོལ་རྒྱལ་གཏོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་བར་ཟེད།

ངོ་ཤིག། །གདོང་ལ་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་མོས་ཁྲུབ་པའི་བགས་ནད་ཀྱི་རིགས་ཤིག།

ངོ་ཤེས་པ། ① སུ་ཡིན་དང་གང་ཡིན་ཏེ་གོ་བ། ངོ་ཤེས་འདྲིས་པ། ངོ་ཤེས་གྲོགས་པོ། མི་ཆེ་རི་ལ་
བསྟན། རི་དྲགས་ངོ་མི་ཤེས། ② ངོ་ཤེས་པའི་མི།

ངོ་ཤེས་པར་བསྟན། ངོ་ཤེས་སུ་བརྟུག།

ངོ་བལྟས། འབྲ་བལྟས་ཏེ་མ་དབེར་བརྟེན་ནས་བལྟས་པའི་ཡིག་ཆ་དང་རི་མོ་སོགས། དཔེ་ཆ་པར་
མ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་བལྟས་བྱེད་པ།

ངོ་བལྟས་གཏོང་ཡུལ། སྒོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་cc to ཟེད།

ངོ་སོ། ① ཡུས་སམ་བཙེ་མཐོང་། གཞན་ཀྱི་ངོ་སོར་ལྟ་བ། སྦྱོང་བན་ངོ་སོར་བྱེད་པ། རའི་རིལ་མ་
ལ་ལྷག་གིས་ངོ་སོ་གཏོང་བ། ② བྱས་རྗེས། ངོ་སོ་ངོམ་པ། སྒྲན་འདི་རྩ་ཆེན་མིན་ཡང་ནད་ཐོག་
དུ་བྱག་པར་བརྟེན་ངོ་སོ་ཐོན་པོ་བྱུང་སོང་།

ངོ་སོ་བསྟོད། [ཡུལ་]བསྟགས་བརྗོད་བྱེད་པ། སྟོབ་སྟོང་ཡག་པོ་བྱེད་མཁན་དེ་ཆོ་ངོ་སོ་བསྟོད་འོས་
པ་ཞིག་རེད།

ངོ་སྤང་། གཞན་ཀྱི་སེམས་སྤང་བ། རང་ཆོད་མི་འཇིན་པར་ངོ་སྤང་བེར་དབང་ལ་ཆ་འཛོག་བྱེད་པ།
གཞན་ཀྱི་ངོ་སྤང་ཐལ་དགས་པ། སྟོག་རྒྱུ་སྤྱིན་བྱེད་མཁན་ཀྱི་ངོ་སྤང་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ།

ངོ་བསྤང་བ། གཞན་ཀྱི་ཞི་ཁྲིའི་ནམ་འགྱུར་ལ་བསྟུན་པ།

ངོག་ཁོན་པའི་དོན་ཡིན།

ངོག་པོ། [རྫིང་]ཁོན་པོ། །

ངོག་ན། [རྫིང་]སོང་ན།

ངོག་པ། ཁོན་པ། སྤྲ་བཀོང་བའམ། ལྷམ་པ།

དོགས། ① འགྲམ། ལྷའི་དོགས། རྒྱ་མཆོད་དོགས་ལ་གནས་པ། ② གཞུང་། འབྲུག་དོགས།
དོགས་ཐོག། གངས་གནས་ཤིག
དོན་ཐོག། དོན་ཉེ་མཛོད་གསལ་དོད་པོ།
དོམ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ། རང་གི་ཡོན་ཏན་དང་བྱེད་ཆོས་སོགས་གཞན་ལ་བསྟན་པ་དང་ཤེས་སུ་
བརྟག་པའི་དོན་ཉེ། བྱིས་པས་གོས་རྒྱན་དོམ། གཡུལ་དོར་དཔའ་རྩལ་དོམ། རང་གི་ཡོན་ཏན་
གཞན་ལ་མ་དོམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
དོམ་ཁྲི། དོམ་ཡུས་ཀྱི་ཁྲིར་སོ། །ཕན་འདོགས་ཐུན་བྱ་ལས་མེད་ཀྱང་བྱས་ཡུས་ཀྱི་དོམ་ཁྲིར་ཆ་བཤེལ།
དོམ་དོམ། བྱིར་དོམ་པའམ་གཞན་ལ་འཕྱར་འཕྱར། ཁྱི་གདུགས་ཉི་མ་འགྲིམ་ལམ་ན། འབྲུ་མེ་ཁྲིར་
རང་འོད་དོམ་དོམ་བྱེད།
དོམ་རྒྱ། འབབ་རྒྱ་ཞིག །རྒྱ་འགོ་གདང་ལའི་རི་རྒྱུད་ནས་བྱུང་ཞིང་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནང་ཆེན་
རྫོང་དང་སོད་རང་རྫོང་ལྗོངས་ཀྱི་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་བརྒྱུད་དེ་ཆབ་མདོར་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་འབབ།
དོམ་པ། དོམས་པ། དོམ་པ། དོམས། གཞན་ལ་འཕྱར་འཕྱར་བྱེད་པ། ཡོན་ཏན་དོམ་པ། མཆོན་
དོམས་མདའ་འགྲན། སྤེལ་འདོད་དོམ་རྒྱ་རྒྱ།
དོམ་སོ། །དོམ་པོ་འམ་དོམ་འཕྱར། གཞན་དག་ལ་དོམ་སོ་རྒྱག་པ།
དོམས། དོམ་པའི་སྐྱལ་ཆོག
དོམས་པ། ① དོམ་པའི་འདས་པ། ② [ཐ་མི་དད་པ།]ཆོམ་པ། ལྷ་བས་མི་དོམས། ཉམ་སེམས་ཆེ་
བའི་མི་དེ་དོམས་མི་ཤེས། ③ དོམས་པའི་མིང་།
དོམས་པ་མེད་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ། འདོད་ཡོན་གྱིས་དོམས་མི་ཤེས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཉེ་སྐྱག་བསྐྱལ་
བྱག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
དོབ། མདུན་དུ།
དོར་ཆེན་ཀྱང་དགའ་བཟང་སོ། གཙང་དོར་དགོན་ཨེ་མེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་དང་སོ་ཡིན། ས་
སྤེལ་རྒྱ་མ་ཀྱང་དགའ་བཟང་སོ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བྱག་པའི་རྒྱ་ཁྱི་ལོ་༡༣༤༣ལོར་ཡབ་
དགོན་ཆང་གྲུབ་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱེད་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་

དབལ་ས་སྐྱར་སྐྱུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་པར་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྱང་ནས་དགེ་བསྟེན་
དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆོས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནས་དགེ་
སྒོང་དང་། བྱང་སེམས། གསང་བ་སྤྲགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མདོ་སྤྲགས་གྱི་
ཆོས་མ་ལུས་པ་སྤྲགས་ལ་བཏགས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་དགྲུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་སྤྲག་
སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལོར་ས་བཟང་དགོན་པའི་བདག་པོ་མཛད་དེ་དག་རང་ལོ་ཞེ་དགྲུ་པར་གདན་
སར་བཞུགས། བཤད་ཁྱིད་དང་། དབང་ལུང་། སྒྲོམ་པ་འཕྲོགས་པ་སོགས་ཆོས་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེར་
མཛད། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༤ལོར་རྡོར་ཆོས་སྡེ་བཏགས། དབལ་ལྷན་ས་སྐྱ་
པའི་རྒྱུད་མན་དག་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ཁྱབ། ཁྱེད་པར་བྱ་སྤྱོད་གྱི་བསྟན་པ་
ལེགས་པར་དར་སྤེལ་མཛད། སྐྱུ་གསུང་སྤྲགས་གྱི་བརྟེན་མང་དུ་བཞེངས། བཤད་བྲུ་བཙུགས་
པ་སོགས་མཛད་པས། ཨེ་ཨྲི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆགས། སྐལ་ལྷན་གྱི་སྒོ་བ་མ་ལ་
མཚོན་ན་ས་སྤྱིའི་གདུང་རྒྱུད་བཞི་ཐོགས་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷག། བདག་ཆེན་ཚུ་མིག་ས་སྤོ་
ཁྱོས་དབང་ལྷག། རྡོར་མཁན་པོ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་
བསོད་ནམས་སེང་གེ་སོགས་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱུང་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྲུ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་ཕྱོན། གསུང་ཆོས་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་སྤྱོད་སོགས་ཨེ་ཨྲི་བཀའ་འབུམ་དུ་གྲགས་པ་པོད་
བཞེར་བསྟུས། མཐར་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྡེ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༦ལོར་ཨེ་ཨྲི་དགོན་དུ་སྐྱུ་གཤེགས།

རྡོར་ཆེན་དགོན་མཆོག་ལྷན་བྲུག། གཙང་རྡོར་དགོན་ཨེ་ཨྲི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན།
རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༧ལོར་ས་སྐྱར་འབྱུངས། ལུས་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་
ཆེན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཡོངས་འཛིན་དགོན་མཆོག་འཕེལ་བ་གཙུག་གི་ནོར་བུར་
བསྟེན། གཞན་ཡང་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་མཐའ་ཡས་པ་ལས་མདོ་སྤྲགས་གྱི་གཞུང་ལུགས་
རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱུང་གསན་སྤྱོད་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་
༡༥༣༩ལོ་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་གདན་སའི་ཁྱེད་བཞེས་ཏེ། ལོ་ཉིར་བཞེར་གདན་
ས་མཛད། འཆད་ཚིད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་ཐེན་ལས་གྱི་འོད་སྤང་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་ཁྱབ། རྒྱ་ལོ་འདིའི་

ཡིག་ཆ་རྣམས་ས་སྐྱ་བ་ཡོངས་ཀྱིས་ཁུངས་ལྡན་དུ་བྱེད། ལམ་འབྲས་ཚར་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་
སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད། བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བསམ་འབྲུབ་དང་། སྤྲུག་འཆང་
དག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་སོགས་སློབ་མའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་བ་
མེ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ཡོར་སྤྱི་གཤེགས་བ་ཡིན།

རོར་སྤང་བཅན་མོང་། སྤྲུག་རི་གཉན་གཟིགས་སྐབས་ཀྱི་སློན་པོ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གིས་བྲེ་ལུལ་སྤང་
བཅོས་ནས་འབྲུ་མར་ཆད་ཀྱིས་བཅའ། དགའ་གཉིས་ཆོང་བྲས་མ་བླུན་གཉིས་ལ་ལུང་བསྐྱབས།
དེ་གོང་བོད་ན་ཆོང་དང་བྲེ་སྤང་མེད་དེ་བྱིར་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་སུ་གྲགས།

རོར་རྫོང་གཉིས། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྐྱན་བ་འཛིན་མཁན་རོར་ཆེན་ཀུན་
དགའ་བཟང་པོ་དང་། རྫོང་བ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས།

རོར་ལུགས། ས་སྐྱའི་བྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན། རོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། སེམས་དཔའ་དཀོན་
མཆོག་རྒྱལ་མཆོན། དཀོན་མཆོག་ལྷན་བྲུབ་སོགས་ནས་བརྒྱད་པའི་ལུགས།

རོས། ① རྩུགས། འར་རོས། ② ཡོགས། རི་རོས། བྱང་རོས། མེ་ལོང་གི་རོས། རོས་འཇམ་པོ།
རོས་མཉམ་པ། རོས་སྟོམས་པ། རོས་གཟར་པོ། རོས་ཡངས་པ། ③ མདུན། རོས་ཟས་དང་སྒོག་
ཟས། གཏམ་རོས་སུ་ཤོད། ④ བདག་ རོས་རང་སློ་བྲོས་དམན་པོ་ཡིན།

རོས་སྒོག་བྱེད། རོས་སྒོག་ཞེས་པའི་རོས་ནི་མདུན་དང་། སྒོག་ནི་རྒྱབ་སྟེ་ལས་ཀ་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་
མི་འབྲ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

རོས་ཁོངས། སྒོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་panel ཟེ།

རོས་དགལ། མའི་མདུན་ན་རོ་བསྟོད་ཀྱི་གཏམ་བཤམ་ཅིང་མཉེས་ཐབས་བྱེད་པའི་བྲུ་སྦྱོང་།

རོས་ཆེན་གསུམ། རོས་བྲུག་གི་གཟུགས་ཕུང་ཞིག་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཐུབ་པའི་རོས་གསུམ་
མམ་ཡང་ན་རོས་བྲུག་གི་གཟུགས་ཕུང་ལ། འོད་ལམ་ཞིག་འཕྲོ་བའི་འོག་ཏུ་སྟོན་པའི་གསལ་
སྟན་རིགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤམ་ཐུབ་པ་སྟེ། ༡ གསལ་རོས་སམ་འོད་འཕྲོ་བའི་རོས། ༢ བར་
ཆའི་རོས་སམ། བྲག་མའི་མདངས། ཟུར་རོས་སུ་འོད་ཅུང་ཟད་འཕྲོས་ནས་བྱེད་གསལ་བྱེད་

ཐུན་གྱི་ནག་མིའི་མཛད་སྤྱོད་ལོང་། ༣ ཐུན་ངོས་སམ་རྒྱ་བའོས་བཅས་ཡིན། ནག་གིས་
བྱ་སྐབས་མི་སྣ་དང་དེ་བཞིན་གྱི་བྱའི་གསལ་ཐུན་འགྲུར་ལྟོག་ནི་ཉག་ཏུ་ངོས་བྱག་གཟུགས་
ལུང་ལས་རྩོག་བྱ་དེ་བས་མང་བ་ཡོད་པས། གྱི་བྱའི་མང་གཞིའི་བཙོ་ལྷ་དེ་འཛིན་སྐབ་པའི་ཆེད་
དུ་སྦྱིར་བཏང་ཆང་མ་རྩ་བའི་ངོས་ཆེན་གསུམ་ལ་རགས་བསྐྱུས་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ངོས་ཆེན་
གསུམ་གྱི་གསལ་ཐུན་གྱི་རྩ་བའི་ཆོས་ཉིད་དེ་འཛིན་སྐབ་པ་ཡིན་ན་གནད་ལ་འཁེལ་བའི་སྒོ་
ནས་གྱི་བྱའི་ཐ་ཞིང་ཞིབ་པའི་ཆ་ཤས་གྱི་རྩོག་བྱ་ཆ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་འགྲུར་ལྟོག་ལ་ཡང་
དག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ཞིབ་དང་གྱི་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་སྐབ་པ་སྟེ། རི་མོའི་
ངོས་སུ་འབྱར་གཟུགས་གྱི་ཆོར་སྤང་དང་བར་སྟོང་གི་ཆོར་སྤང་མཛོན་པར་བྱེད་སྐབ་
ངོས་ཆོད། རོ་ཤེས་པ། རག་གསེར་གང་ཡིན་ངོས་ཆོད། མཚན་མོར་མི་ཞིག་སྐྱག་ཀྱང་ངོས་མི་ཆོད།
ངོས་མཛུལ། མི་ངོ་མ་དང་མཛུལ་བའམ་ངོ་ཤད། ངོས་མཛུལ་ཞུས་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་ག།
ངོས་གཉིས། ① དངོས་པོའི་མཛུན་ཕྱོགས་དང་རྒྱ་བ་ཕྱོགས་གཉིས། ② སྒྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་
གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྣང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་double-sided ཟེལ་
ངོས་སྐྱག། གཤོད་དང་གཤོད་ཤད་པ། ལན་འཕྲིན་གཏོང་རེས་ཅམ་མིན་པར་པན་ཚུན་ངོས་སྐྱག་གི་
ཐོག་ནས་མོལ་བསྐྱར་བྱས་པ། དོ་བདག་པན་ཚུན་ངོས་སྐྱག་སར་རྒྱ་དངོས་ཆང་མ་ཞིབ་བཞེར་
བྱས་པ། བྱོད་ཡ་པན་ཚུན་ངོས་སྐྱག་གི་ཐོག་ནས་བདེན་རྒྱུན་ཞིབ་བཞེར་བྱས་པ།
ངོས་བྱག་ཐམ་ག། དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟན་པའི་ཐམ་གའི་རིགས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཐམ་ག་
དེར་ཉོག་ཡོད་ཅིང་། ཉོག་གི་འགམ་པའི་ངོས་སུ་བྱ་གཡོད་པས། དེར་སྦྱང་བ་བརྒྱས་ནས་ལུང་
ཐག་བྱེད། ཐམ་གའི་ཉོག་གི་ཅེར་ཁ་རིས་རྒྱུད་དུ་ཞིག་བརྒྱས་ཡོད། དེ་བྱིངས་ངོས་ལྟར་ཁ་རིས་
གྱི་ཡི་གེ་བརྒྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། ངོས་བྱག་ཐམ་ག་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ། དེ་བཞིན་བྱ་བཞིན་
མོའམ། བྱ་བཞི་ཤོ་གཟུགས་ལྟར་གྱི་ངོས་བྱག་ལ་ཁ་རིས་ཡི་གེ་བརྒྱས་པའི་རིགས་ལའང་མིང་
དེ་ལྟར་ཟེལ།

ངོས་སྦྱོང་པ། ① སྤར་ངོ་མི་ཤེས་པ་ངོ་སྦྱོང་བྱེད་པ། ② གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པ་ངོ་སྦྱོང་པ།
ངོས་འབྲུང་། རོ་མཛུལ། དངོས་སུ་འབྲུང་ག། པན་ཚུན་ངོས་འབྲུང་བྱུང་།

ངོས་ཁྲངས་པ། ཉེས་ཅན་པས་རང་བྱས་ལ་ངོས་ལེན་ཞུས་པ།
ངོས་སྟོང་། རོ་སྟོང་གི་ཡི་གེ་ཐམ་འབྲས།
ངོས་མི་ལེན་པ། ཉག་ཉེས་དང་བྱ་རན་ཅི་རིགས་བྱས་ཡོད་ཅུང་ཁས་ལེན་ཅ་བ་ནས་མ་བྱས་པ།
ངོས་འཛིན། ཡིན་མིན་ནས་ཡག་ཉེས་ཏ་གོ་བར་བྱེད་པ། ལེགས་ཉེས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ནང་ནས་
ངོས་འཛིན་མ་གོ་བ་བྱེད་དགོས། དགྲ་གཉེན་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ།
ངོས་འཛིན་གཅིག་མ་སྟུན། སྟུན་མོང་གི་ལྟ་བ་དང་ངོས་འཛིན་ཡོད་པར་བྱེད།
ངོས་འཛིན་མི་སྟུབ་པ། སྟོག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་non-affirmation ཟེད།
ངོས་འཛིན་ཆོད་ལྟ། སྟོག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་validation test ཟེད།
ངོས་འཛིན་ཟོལ་འཛོག། ཉེས་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་དགའ་ཉེའི་གས་ཡིན་ཆོ་ངོ་ལ་བལྟས་ནས་
སྟོན་བཞིན་དང་ཉེས་ཆད་མ་བཅད་པར་རང་དགར་འཛོག་པ།
ངོས་ཟེན། ① རོ་ལེས་པ། ② གནད་དོན་རྟོགས་པ།
ངོས་ཟེན་པ། འདི་ཡིན་སྟེ་མ་པར་ངེས་པ་བཟུང་བ། དངོས་པོ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་ངོས་བཟུང་བྱེད་པ།
ངོས་བཟུང་བ། རོ་ཡིས་བཟུང་བ་སྟེ། གཞན་དང་མ་གོ་བ་པོ་ཆོད་པར་བྱེད་པ།
ངོས་རོལ། རོས། རྒྱ་མཚོའི་ངོས་རོལ། གཅང་པོའི་ངོས་རོལ། རིའི་ངོས་རོལ་ཏུ་ར་ལུག་མང་པོ་འཛོལ་
ངོས་འཕམ། རོས་སྟུང་དང་འཕམ་ཡིག་ཅེས་པའི་བསྐྱེད་ཁྲིའི་སྟེ། སྒར་ཁྲུལ་ཏུ་འཕག་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱི་འག་འཁྲེད་
ངོས་ལེན། ཁས་ལེན་པ། རང་གོངས་ངོས་ལེན། རང་སྟོན་རང་གིས་ངོས་ལེན་བྱེད་པ།
ངོས་ལེན་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཞུ་བ། གནས་ཚུལ་ཡོ་བསྐང་མེད་པར་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དུ་ངོས་ལེན་ཞུ་བ།
ངོས་ལེན་ཐོགས་མེད་ཞུ་བ། རང་བྱས་རང་གོར་ངོས་ལེན་འབྲུལ་མེད་ཞུ་བ།
ངོས་ལེན་ཆོད་ལྟ། སྟོག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་acceptance test ཟེད།
ངོས་ལེན་རྒྱུ་མ་ཞུ་བ། སེམས་ནང་དུ་ངོས་ལེན་ཞུ་སེམས་མེད་ཅུང་བྱི་ཚུལ་གྱིས་ངོས་ལེན་ཞུ་

ཁུལ་བྱས་པ། ཡང་ན་ངོས་ལེན་ཞུ་ཁུལ་བྱེད་པ།
ངོས་ལེན་ཞུ་དོན། འདི་གཙོད་བྱ་ཡུལ་གྱིས་གྱོད་གཞི་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་ལེན་བྱས་
པ་ལས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ།
ངོས་ལེན་ཞུ་ཡིག་། ཡིག་ཐོག་གི་ངོས་ལེན་ཞུ་དོན།
ངོས་ལེན་མིང་རྟགས་འཁོད་པ། ཉེས་ཚབས་ངོས་ལེན་ཞུ་བའི་ཡི་གེའི་ཐོག་ཏུ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་ཟེར།
ངོས་ལེབ་རིམ་འབྲི་ཆས། ཟློག་ཟླང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དེ་བྱིན་སྐད་ཏུ་flatbed plotter ཟེར།
ངོས་བཤེར། གདོང་བཤེར། ཁྲིམས་སང་ངོས་བཤེར་བརྒྱབ་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ།
ར། རོལ་ཆའི་ནང་གསེས་ཤིག་། ར། ར། ལག་ར། ཁྲིམས་ཀྱི་ར་པོ་ཆེ། ར་བརྒྱད་ས། ར་ལ་དབགས་
པའི་འཆས། ར་ཤོག་བརྒྱད་ས་ན་གཟེར་ཤོག་ལངས། ར་ལ་དབྱེ་གྲུས་མ་བསྐྱེན་ན། དེ་སྤིང་
གཞན་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད།
ར་ཁང་། ར་འཛོག་སའི་ཁང་པ།
ར་ཁོག་། ཁོད་ཤར་ཕྱོགས་ར་པ་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ།
ར་ཁྱི། ར་འཛོག་སྟེགས།
ར་སྒྲ། ① རའི་སྒྲ། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།
ར་སྒྲའི་དབྱེ་བ་བདུན། པོ་སྒྲ་དྲིང་ཐེམ་ལྟན་པར་བརྒྱད། པོ་སྒྲ་སྟན་ཅིང་མཛེས་པར་བརྒྱད། བྱེད་མ་
དྲགས་ཁོལ་ཆགས་པར་བརྒྱད། །ཞི་ལ་སྤང་ཆར་སེལ་བྱ་ལྟར། །རྒྱལ་ལ་རྩི་ཆར་གཡོས་པ་
ལྟར། །དབང་ལ་བྲག་ཆར་འབབས་ལྟར། །བྲག་ལ་ཐོག་སེར་འབྱེན་པ་ལྟར་རོ།
ར་རྟོག་། རྟེན་ལ་པོད་བྱ་སོགས་ཀྱིས་ར་མ་དང་། རྟོག་མ།
ར་ལྟག་། ར་རྒྱུད་བྱེད་ར་གཡོག་།
ར་ཆད་རྟོག་རྒྱལ། ར་མ་དང་རྟོག་མ་མི་ཆང་བ་སྟེ། ཆ་མ་ཆང་བའི་དཔེ།
ར་ཆིངས། སྒྲགས་ཆོས་སྐབས་ར་རྒྱུད་ཆིགས་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱེད་ས།
ར་ཆེན། ① ར་པོ་ཆེ། ② [མཛོན]ཚུ་ཁྱི་ལོ།

ར་འཆས། ར་ཁྱེར་ཉེ་རྩུང་བཞིན་པའི་རང་ནས་རྒྱག་པའི་འཆས།

ར་མཐུག་ལ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་དཔལ་ལོན་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མཐོ་ཆད་རྒྱ་
མཆོའི་ངོས་ནས་མེ་ཁྱི་༧༧༩༩ཡོད།

ར་རྩུང་དར་འབྱར། ① ར་རྩུང་བ་དང་དར་ཆ་འབྱར་བ། ② ཆང་མས་མཐོང་ཐོས་སྐབ་པའི་མཛོན་
གསལ་ཆེན་པོའི་དབུ།

ར་བད། ① ར་རྩུངས་ནས་གཏོང་བའི་བད། ② ལྷ་མོ་འཁྲབ་རན་གྲབས་ཡོད་དུས་ཀྱི་ར་རོལ་གྱི་
བད་གཏོང་།

ར་བདར། ལྷ་བ་པོས་མཐུག་མ་བདར་བ། དགུན་དུས་གང་ལྷག་གིས་པོ་སྤྲའི་ར་མ་ལ་ཟ་འབྲུག་
ལངས་དུས་ཉག་པར་ས་ཆ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་ར་མ་དར་གྱི་ཡོད་སྐབས་རྩོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བདར་བྱལ་དེར་བརྟེན་ནས་རྩི་བཅུགས་ཉེ་འཛིན་ཐབས་བྱེད་པ་རེད།

ར་བ། ① ར་རྩུང་མཁན། ② བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་མིང་ཞིག་ལྟེ་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ར་
བ་རྫོང་གི་ས་མིང་།

ར་བ་སྤང་ཞིག་དགོན། ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ར་བ་རྫོང་ལྷེ་བའི་གོང་རལ་གྱི་ཤར་ལྷོའི་
མཆམས་ཀྱི་རི་ལྷེབས་ར་ཆགས་ཡོད། དགོན་འདི་དུས་ནས་ཞིག་ལ་ཕྱག་བཏབ་མིན་མ་ཤེས་
རུང་། གང་ལྟར་གནའ་བོའི་བོན་དགོན་རྩིང་གས་ཤིག་ཡིན་པ་གདོན་མེ་ཟ། ལྷ་མ་སྤང་སྤྱབས་
མགོན་ནས་མཁའ་སློ་གོས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་སྤྲ་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་དྲིན་ལས་གཤེན་
བསྟན་སྤན་རི་བའི་རིང་ལུགས་འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་སྤྱོད་སྤུས་སུ་མཆིས།
དགོན་འདིར་སྤྱུ་གསུང་སྤྱགས་ཉེན་ཅ་ཆེན་མང་པོ་དང་། སྤྱུ་རལ་བའི་སོར་མོའི་འདུ་བྱེད་ལས་
ཐོན་པའི་བྲིས་འབྱར་གྱི་སྤང་བརྟན་ངོ་མཆར་ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

ར་ལྷགས། ར་ལ་གཡོགས་པའི་བགས་པ།

ར་དཔོན་དྲར་རྒྱས། ཟེ་ཁོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྱེར་རྩུབ་ཐེན་རྩེའི་རི་བོའི་ཉན་ཤར་མའི་བྲག་ལྷེབས་ཀྱི་
བང་སེའི་ནང་ནས་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རྣམ་པ་ནི་གསོན་ཉམས་ལྡན་ལ་མཛེས་ཆ་དོད་པ།
ལག་གཡོན་དུ་ར་རྩུང་འཛིན་པ། ལག་གཡས་ཀྱིས་ར་གཡོག་བརྩུང་ནས་རྩུང་བའི་བྲག་རྒྱ་

བྱེད་པ། གཞུགས་བརྟན་ནི་མངོན་སུམ་ལྟ་ཡོད།

ར་བླགས། ར་མས་བཅོས་པའི་བླགས་མ།

ར་སྤྱག། ར་མོང་གི་སྤྱ་གྲ།

ར་པ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱབ་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཡོད། ༡༩༥༣ལོར་
སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁྲོཅ་ས་བཅུགས་ཤིང་། ༡༩༥༥ལོར་ར་པ་བོད་རིགས་
རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་བསྒྱུར། དེའི་ཁོངས་སུ་འབར་ཁམས་དང་། ར་པ། ར་མ་ཐང་། རྩང་ཡོན། ཉན་
མིང་། ལི་ཞན། ལུན་ཁོན་བཅས་རྫོང་ཁག་བཅུ་གཉིས་དང་མའོ་ལུན་ཆའང་རིགས་རང་སྐྱོང་
རྫོང་བཅས་ཡོད། རང་སྐྱོང་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་འབར་ཁམས་སུ་ཡོད།

ར་པག། འབྲེ་གཡག་སོགས་ཀྱི་ར་ཅའི་ཐང་ཀྱི་ཤ།

ར་པོ་ཆེ། ① བརྟུང་བྱའི་ར་ཆེན་པོ། སྤར་མི་རྟུང་བའི་ར་པོ་ཆེ་སོ་བྱང་ཅེན་ས་བརྟུངས། ② [མངོན]
འབྲུག་སྤྱི་མིང་།

ར་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ། འཕགས་པ་ར་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་བཅ་པོ་ལྔ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་
མི་རྒྱ་ཀར་མ་རྟ་དང་ལོ་རྒྱ་བ་བརྗེད་པལ་བཅེགས་ཀྱིས་ཞུས་པའོ། །

ར་པོང་། ར་མོང་དང་པོང་བྲ།

ར་སྤྱག། འབརྟུང་བྱའི་ར་དང་སྤྱག་ཆལ།

ར་བྲན། ① མཛོ་དང་མཛོ་མོའི་སྤྱི་མིང་། ② [རྟིང]བ་ལང་ལོ་རྒྱུད།

ར་བྲན་ཤ། གཡག་དང་འབྲེ་ལྟ་བུའི་ར་མ་སྐྱོམ་པོ་ཅན་མ་ཡིན་པ། བ་དང་སྐྱང་ལྟ་བུའི་ར་མ་སྤྱ་ཞིང་
རིང་བ་ཅན་གྱི་སྤྱགས་ཀྱི་ཤའི་མིང་།

ར་ཤོ། ར་རྩང་ལག་དུ་འབྱེད་ནས་ཤོ་འཁྱབ་པའི་དམངས་ཁོད་ཀྱི་རིག་ཅལ་ཞིག་ལྟེ་སྤར་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་
སྐོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་བྱུ་བ་རྗེས་དགའ་སྐྱོན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
ཤོ་འཁྱབ་པའི་གནས་རྩལ་སྐོར་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྐོ་ཤར་དུ་གཏད་པའི་
སྐོ་འགམ་གཡོན་ངོས་སུ་བྲིས་པ་ད་ལྟ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད།

ར་དཔེན། བ་དང་སྐྱང་བྲ། རྟོལ་ལེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

ར་དབྱིབས་པར་འཁོར། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་drum printer ཟེད།

ར་དབྱིབས་འབྲི་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་drum plotter ཟེད།

ར་དབྱུག་། ར་རྩུང་བྱེད་ཀྱི་དབྱུག་

ར་མ། དུད་འཕྲོའི་རིགས་ཀྱི་མཐུག་མ།

ར་མོ། ① ར་མོང་དང་གཅིག་། ② [རྟིང་]འོ་མ།

ར་མོང་། ① ལྷགས་རིགས་སྟེ་རིང་པོ་ཞིག་། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་འཁོར་ལོའི་མགྲིན་པ་དང་།

དགའ་བྱེད། མཆུ་འབྲང་། མང་པོ་སྟེལ། རྒྱང་གཉིས་འབྲང་། རྒྱང་ལ་དགའ་བ། ལུས་ཅན་བཅས་

སོ། ② རི་པོ་ཞིག་། བོད་རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དཔལ་མགོན་རྡོ་རྒྱལ་ཅ་སྐྱ་གཙང་པོའི་བྱང་

ངོས་སུ་ཡོད། འདིའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མེ་ཁྲི་༥༡༩༥ཡོད།

ར་མོའི་བྲོག་མ་ཆེན་མོ། བྲོག་མ་བོང་ཆོད་ཆེ་ཞིང་རྒྱང་ལག་རིང་བ་མི་གསོན་པར་ཟ་བར་བྱེད་པ་

ཞིག་གོ།

ར་ཅིད། ལྷགས་ཀྱི་མཐུག་མའི་སྐ་རྩུབ་པོ། དབྲུང་དུས་འབྲོག་སྟེའི་ལྷགས་རིགས་ལ་ར་ཅིད་ཞེས་

ཞེས་ཆགས་ཡོང།

ར་ཡབ། ① ར་མ་ལས་བཅོས་པའི་རྒྱང་གཡལ། ② [རྩ་མར་སྟོན་]འཛུལ་བུའི་སྤིང་གི་བྱུབ་ལ་ཡོད་

པའི་སྤིང་གཡོག་སྟེ་སྤིང་ཐན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གཡལ་ཞིག་། ③ ལུབ་ཕྱོགས་ཨ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ།

ར་ཡབ་སྤིང་། སྟན་པོ་གནས་པའི་ཡུལ།

ར་ཡབ་ཅན། [མངོན་]ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ།

ར་ཡབ་མཐུག་མ་ཅན། [མངོན་]ན།

ར་ཡབ་བྲག་ཆེན་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་སྤྲད་ཅ་མ་ན་བོས་སྒྲ་ཨ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་ཞེས་

པས་བཅུབ། བྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་ཁྱལ་སེར་ལུལ་

རྡོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྩ་གཤང་། རྩ་མི་བརྒྱད་ལྔ་རྩ་དང་། གཤང་མི་འོས་བྲུའི་དབྱེ་བས་དང་ཕྱང་ཟད་འབྲ་བ་ཁ་ཡངས་

ཤིང་ཐེར་ཐེར་དུ་ཡོད་པའི་བོན་པོའི་རོལ་མོ་ཞིག

རྩ་གསལ། རའི་སྤྱ་ཆེན་པོ། བ་རོལ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་རྩ་གསལ་ལྷགས་ཆེར་སྤྲོག་པ།

རྩ་གསལ། རྩ་མོང་རྩིག་རིལ་དང་ལྟན་པ།

ཇུང་མོ། [ཉིང་]དམོད་མོ།

རྒྱ་མཚོ། དམོད་མོ་སྟེ། གཤམ་ལ་དམོད་པའི་ཆིག་

ཐག་ གཞན་ལ་སྤྱིན་སྐྱེའི་མས་ལོར་སོགས་བཟུ་ཐབ་བཞིན་བ་སྟེ། གཞན་ལ་སྟེར་བཞིན་བ།

རྒྱ་ཆེན་དང་གཅིག་།

རྒྱ་ཆེན། བརྟམ་བཅོས་སམ་མཐོང་ཆུང་།

རྒྱ་ལོ་སྐད། [ཉིང] ① གཞན་གྱི་ཁོར་གཡར་བ་བྱིར་མི་སྤྲོད་པ། ② ལེ་ལོ།

རྒྱ་ལ། [ཐ་དང་པ] ① བརྒྱ་ལ། བརྒྱ་ལ། རོན། བསྟུག་བཞི་མེད་རྩ་བུ་དེའོ་སྟེ་དེ་ལ། ལྷ་ཁོར་

གྲིས་བརྒྱ་པ། ② བྱ་དགའ་མ་གཞིའ་རས། ཁྱོད་ཁྱོད་པོ་ལྷ་མས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལ། འདོད་ཡོན་

ལོངས་སྤྱོད་གང་དགོས་སྟེ། ③ [རྟེན]᠑ མཆོད་པ། ༡ སྒྲ།

རེན་དཔེན། མིང་གཞུང་གི་མོར་མིང་འབྲུ་དང་གསེར་དུལ་དོ་དམ་མེད་མཁའ་ཡིན་པ་དང་། ལྷན་

དུ་ཁོ་ལ་མ་འགྲིག་མ་འཕྱས་པའི་རྒྱ་བཟང་མཁན་མང་པའི་དབང་གིས་མངན་དཔོན་དང་རྒྱ་

དཔོན་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

རྒྱ་ལྟོང་གི། རྩོད་པ་འཕམ། སྤྲོད་པ་ལ། ཡང་ན་ཁ་འབྲིད་པ་ཡང་ཟེ།

རྒྱལ་སྤྱོད། ① དབྱུགས་འཐེན་པ། ② ར་སོགས་རྩལ་རྒྱུ་པ།

རབ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]བརྒྱབས་པ། བརྒྱབ་པ། ① ལྷོགས་པ། ལྷོད་པ་རབ་པ། ② ཆགས་པ། བས་

ལ་རྒྱུ་ལ། ཆང་ལ་རྒྱུ་ལ།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ རྒྱལ་དཔལ་རྒྱལ་པོ་ལོག་ཅན་གྱི་རྒྱ་གཡས་པ་ལ་འཆོས་པའི་དཔངས་སྟུ་མེར་ལྡན་དང་། ཁ་མེར་

གསུམ་ཅན་ཁྱེད་ཀྱི་མཆོད་སྐྱོལ་ལ་འཕྲོད་པའི་དབྱེད་ཀྱི་ལོ་བྱེད་ཅིག། ཁྱེད་ཀྱི་

བདེབས་འགྲམས་རིགས་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམ་། ཚུ་མེད་མོགས་འདྲེན་གྱི་སྒྲན་གྱི་ལོ་གྱི་ཅིག་།

གི་མིང་ཡིན་ཞིང། རབས་རུའམ་རུའམ་རྩ་ཡང་ཟེར།
རམ། ① ཟེལ་ལམ་གཟེ་བཞིན། རམ་ཆེ་བ། ② འདོད་ཞེན་ཆེན་པོ།
རམ་ཆོད། དབྱགས་འཆངས་པ། དབྱགས་རིང་པོའི་མིང་སྟེ། རམ་པ་འཐེན་ལྟ་བུ།
རམ་རམ། འདིགས་སུ་རུང་བའི་ཁོ་ཉམས། གཞན་སྟེ་གཞོམ་ཕྱིར་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་རམ་རམ་
གི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པའི་མིང་།
རམ་རམ་རྩིག་རྩིག། འདིགས་ཉམས་དང་ཆེ་ཉམས།
རམ་འདིགས། ཁོ་ཉམས། དག་ལ་འཛིང་དུས་རམ་འདིགས་ཆེན་པོ་ཡོད།
རམ་བཞིན། འདིགས་སུ་རུང་བའི་ཉམས། བོ་མཆོན་ཐོགས་ཏེ་དུ་སྟར་བསྒྲིགས་ནས་འགྲོ་དུས་རམ་
བཞིན་ཆེན་པོ་འདུག
རམ་སྟབས། དག་པོའི་རྣམ་འགྱུར། པ་རོལ་གི་ཕྱོལ་ངན་ཆང་མ་རམ་སྟབས་ཆེན་པོས་གཏོར་པམ་
གཏོར་བ། པ་རོལ་ཟེལ་གིས་གཞོན་པའི་རམ་སྟབས་སྟོན་པ།
རམ་སྟོན། འདིགས་རམ་ངོམ་སྟོན། རམ་སྟོན་ཁོམ་སྟོར།
རམ་སྟོན་ཁོམ་བསྟོར། སྲིད་གཞུང་ངམ་ཡང་ན་གཞན་གི་སྲིད་རྩ་སམ་གནད་དོན་གཞན་གི་ཐག་
གཅོད་གྲོས་འཆམ་ཐོགས་པ་ལ་མོས་པར་བྱ་སྒྲིག་བྱས་ནས་ཁོམ་བསྟོར་བྱས་པར་བརྟེན།
རམ་འདེགས། དབྱགས་འཆངས་པ།
རམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]བརྒྱུས་པ། བརྒྱུས་པ། ① ཆགས་པའམ། ཉམ་པ། རྒྱ་དངོས་ལ་བརྒྱུས་
པ། ཟས་ནོར་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་རམ་པ། ཆ་གང་ངལ་དུ་བ་གིས་གདུངས་ནས་སྟོམ་ཞིང་རམ་པ།
ལྟ་མོ་ལྟ་འདོད་གིས་འཆབ་ཤིང་རམ་པ། ② ལྟ་བ་དང་། ཁོ་པ། དག་ལ་རམ་པ། རམ་པའི་ང་
རོ་སྟོག་པ། རམ་པའི་ཞལ།
རམ་པ་སུ་སྟུ་རིངས་སྟབས་སམ་དབྱགས་འཆང་འཆང་།
རམ་པའི་ཆ་བྱད། འདིགས་སུ་རུང་བའི་ཆས་ཏེ་རྫོས་གར་འབྲུབ་པ་དང་འཆམ་རྒྱག་པའི་སྟབས་སུ་
འབྲུབ་བྱའི་མི་སྟེའི་འདིགས་སུ་རུང་བའི་ཆ་ལུགས།
རམ་པའི་ཉམས། ལྟ་དག་པོ་རྣམས་གི་ཞལ་གི་ཉམས་འགྱུར་ཏེ། འདིགས་སུ་རུང་བའི་ཉམས་ལྟ་བུ།

རམ་པོ་ཆེ། འཛིགས་ཉམས་ཆེན་པོ། ཕ་རོལ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དཔག་གི་དབྱང་
ཆོགས་རམ་པོ་ཆེ་བ་འཁམས་འདུག།
རམ་ཐེལ། འཛིགས་སུ་རུང་ཞིང་གཞན་ནམས་ཐེལ་གྱིས་ལོན་པ།
རམ་སེམས། ཉམ་སེམས། གཞན་གྱི་རྒྱ་ལོར་འཛོད་འདོད་ཀྱི་རམ་སེམས་བྱེད་པ།
རམས། ① མཐུག་ཚད་དང་མཐོ་ཚད། མཐུག་རམས། རོ་བྱང་ཁང་བཅེགས་བཞོད་པ་ཁྱད་པར་
འཕགས་ཤིང་རམས་མཐོ་བ། ② རམ་གྱི་འབྲི་སྲོལ་གཞན།
རམས་ཆེ་བ། འཛིགས་སུ་རུང་བ་དང་པོངས་གཏོས་ཆེ་བ།
རམས་བཟིད། རམ་བཟིད་དང་གཅིག།
རྩ། ལུས་ཀྱི་རྩ་སྟེ། ལ་ལུག།
རྩ་ལ། མིག་སྒྲིའམ་མིག་སྒྲུག། སྒྲུན་གྱི་རྩ་མ་ལེགས་བགྲས་ཏེ། ཅ་འབྲེལ་ཡོངས་ལ་གཟིགས་ན་མཁྱེན།
རྩ་བ། དབྱགས་དང་རྩ་བ་སོགས་ཁ་ནས་ཁོག་ལ་བྱངས་པའི་དོན་ཏེ། དབྱགས་འབྲིན་རྩ་བ། རྩ་བ་
རྩ་བ་ཀྱིན་འདུག། དབྱགས་རྩ་བ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཁུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
རྩ་བ་གཅིག། རྩ་བ་གཅིག་སྟེ། ཅུ་སོགས་ཁ་གང་།
རྩ་བ་གཏོང་། དབྱགས་གཏོང་རྩ་བ། དབྱགས་ནང་རྩ་བ་བ་དང་བྲིས་གཏོང་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱན་ལྡན་
ཞིག་བྱེད།
རྩ་བ་ལ། [བྲ་བྱེད་ཐ་དད་པ་]བརྩམས། བརྩམ། རྩ་བ། སྒྲུལ་ཆོག་ལ་རྩམས། འཛིབ་པ་སྟེ་རྩ་བ་གྱིས་
འཕྱང་བ་དང་། དབྱགས་ནང་རྩ་བ་འཛིན་པ། དབྱགས་ཐེངས་གཅིག་རྩ་བ། ར་རྩ་བ་གང་བརྩམས།
ཆང་རྩ་བ་གང་རྩ་བ།
རྩ་བ་ལ། བརྩམས་འགྲམས་རིགས་དང་། ཅུ་སེར་འཛིན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག།
རྩ་བས། རྩ་བ་པའི་སྒྲུལ་ཆོག།
རྩ་བ། [རྩིང་]གཉིད་ལོག་སྟེ་རྩ་བ་སྒྲ་འདོན་པ།
རྩ་བ་ལྟ། མིག་རྩ་བ་རེར་ལྟ་བ།
རྩ་ལ། ལུས་ཀྱི་བ་སྒྲུའི་ཁུང་ནས་ཐོན་པའི་ཆུ་ཕྱི་མ་ཅན། གོས་ཆང་མ་རྩལ་གྱིས་བངས་སོང་། རྩལ་

ཞམ་མེ་བ། རོ་ཆ་ནས་གདོང་རྩལ་ཞམ་མེ་བ་ཞིག་ཆགས་སོང་། མལ་ཆས་ལ་བྲད་དེ་རྩལ་
འབྲམས་པ། གདོང་ནས་རྩལ་ཐོན་པ། རྫོང་སྒྲན་བཏང་ནས་ལུས་ཀྱི་རྩལ་འདོན་པ།
རྩལ་མུ། ལུས་ཀྱི་རྩལ་མུ། གཞུགས་པོ་རྩལ་རྩལ་སྤངས་འདུག །བར་ཅལ་རྒྱག་ཐག་རིང་བས་རྩལ་
རྩལ་ཐོན་པ། ལུང་པོ་ཏ་ཅང་ལྷེ་བས་རྩལ་རྩལ་ཐེགས་པ་རྒྱག་གི་འདུག །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
ཆད་སྒྲེས་དང་། ལུས་རྩལ། ལྷས་མུ། ལུས་འབབ་བཅས་སོ། །

རྩལ་བྲི། རྩལ་ནག་གི་བྲི་མ། ལུས་རྩལ་བྲིས་གང་སོང་།

རྩལ་འདུ། གནས་ལ་བཞོུས་ནས་བཏགས་པའི་མཆན་ཁུང་ནང་ན་གནས་པའི་སྤྲིང་དང་འབྲེལ་བའི་
འཕར་ཅའི་མིང་སྟེ། བཟ་འབྲམས་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། རྩལ་འདུ་ནི།
མཆན་ཁུང་ནང་ན་གནས་པའི་སྤྲིང་དང་འབྲེལ་བའི་འཕར་ཅ་སྟེ། དེ་ལ་ཅའི་བྲིར་རྩལ་འདུ་ཞེས་
བཛོད་དམ་སྟུམ་ན། འཕར་ཅ་དེ་ཉིད་རྩལ་ནག་འདུ་བའི་གནས་མཆན་འོག་ཏུ་གནས་པའི་བྲིར་རོ།

རྩལ་ནག །ལུས་ཀྱི་རྩལ་མུ། དབྱར་དུས་ཉི་མ་ཆད་བཅས་པས་ལུས་པོ་ནས་རྩལ་ནག་ཐོན་པ།

རྩལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]དལ་དུབ་ཀྱིས་ལུས་རྩལ་བ།

རྩལ་དབྱུང་། ལུས་ལ་གོས་ངོ་བས་བྲིབས་ཏེ་རྫོད་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིགས་མ་རྩལ་ནག་བ་སྤྲིའི་བྲུ་གནས་
བྲིར་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤིག

རྩལ་ཞམ་མེ་བ། ལུས་རྩུང་བྲད་རྩལ་བའི་རྣམ་པ།

རྩལ་ཐེལ། རྩལ་རྩལ་ཐེལ་བ་འབྲངས་པ།

རྩལ་གཟན། འཛོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ནང་གསེས། ལུས་ཀྱི་རྩལ་རྩལ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་གོས།
ཆད་སྒྲེས་དང་འདྲ་བ། ཉེན་མོར་སྒྲེས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱོན་པའི་གོས་ཤིག

རྩལ་གཟན་ཀྱི་གཟན། འཛོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ནང་གསེས། ཆད་སྒྲེས་དང་དོན་
གཅིག །མཆན་མོ་སྒྲེས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱོན་པའི་སྟོང་གོས་ཤིག

རྩལ་ལེན། ལུས་ཀྱི་རྩལ་རྩལ་ལེན་པའི་ནང་གོས། རས་རྩལ་དང་། བལ་རྩལ་ལྟ་བུ།

རེ་ཅན། [རྫིང་]བཀམ་ཆགས་ཅན།

རེ་ཆེན། [རྫིང་]དམོད་མོ།

རེན་ཅན། རྫིང་འདོད་ཆགས་ཅན།

རེན་རྫོང་རི་ཁྲོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། སྐབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རེ་ལུ། ① ར་ཆུང་། ② ར་མོང་གི་སྤྱ་གྲུ།

རེ་ལུ་ཆུང་། ར་ཆུང་འུ།

རོ། ཟ་སྤྱག་ལངས་ཤིང་སྤྱ་བྱི་ནས་མར་འགྱུར་བའི་རྟ་ཞོར་སོགས་ཀྱི་བགས་པའི་འགོས་ནད་
ཅིག །ལུག་ལ་རྩོ་བརྒྱབ་འདུག

རོ་སྤྱ། རོ་ཡི་བགས་ནད་ཅན་ཉེ། སྤྱང་གི་དང་ཆམ་ནད་ཀྱི་མིང་ལའང་།

རོ་རྩ་སྤྱག་སྤྱག་ཞལ་ཟས་སྤྱ་ཆོགས་བཟོ་བ། ཡོ་གསར་གོང་དུ་རོ་རྩ་སྤྱག་སྤྱག་མང་བོ་བྱེད་དགོས།

རོ་རྩ་སྤྱག་སྤྱག་སྤྱ་འདི་ནད་དུ་ཆ་ལ་སོགས་རོ་རྩ་དང་། བག་ལེབ་སོགས་སྤྱག་སྤྱག་བྱེད་པ། རོ་རྩ་
སྤྱག་སྤྱག་གི་ཟ་མ།

རོ་རྩོག་ཁོ་རྩོགས་པ་སྟེ་པན་རྩོགས་པའང་ཁུས་པ།

རོ་རྩོགས་པ། ① པན་རྩོགས་པ། གང་བཤད་ཆང་མ་ལེགས་སྤྱབ་རོ་རྩོགས་ལགས། ② ཁུས་པའང་
པན་པ། ཁོས་གཏམ་བྱ་བའང་རོ་མི་རྩོགས་པར་ཉག་ཉག་ཏུ་གྱུར།

རོ་འཐག་ཁས་ཀྱིས་ཡོས་རོ་བ་དང་ཡོས་ཀྱིས་རྩམ་པ་འཐག་པའི་སྤྱད་མིང་།

རོ་ནད། ཟ་སྤྱག་ལངས་ཉེ་སྤྱ་བྱུད་ནས་བགས་པའང་པན་རྩོགས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུད་འགྱེའི་
འགོས་ནད་ཅིག

རོ་པག་ཁྱིང་འདོད་ཆགས།

རོ་བ། [ཐད་ད་བ]བརྩོས་བ། བརྩོ་བ། རོས། ཟས་སོགས་སྤྱང་ར་བཞག་ནས་བྲོད་ཆད་རེ་མཐོར་
བཏང་སྟེ་ཆོས་པར་བྱེད་པ། ཆལ་རོ་བ། གཤོ་བ།

རོ་མི་རྩོགས་པ། ① པན་མི་རྩོགས་པ། ② མི་ཁུས་པ། ཡིད་ལ་མི་བདེའི་ཟུག་རྩས་ཟེན་གྱུར་ནས།
དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་བགྱི་བའི་རོ་མི་རྩོགས། ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་ནམས་ཀྱིས་མི་བདག་ལ་ཁུ་བར་རོ་
མི་རྩོགས་པ་མང་།

རྩོམ་པ་རྩོམ་པ་

རྩོ་བཟོ། གོ་ལྷགས་འཆིམ་བཟོ། རྩོ་བཟོ་བ།

རྩོ་ཡས། བྱངས་གནས་ཤིག།

རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལེན་པའི་དུང་ལ་བཞུགས།

རྩོམ་གྱི་རྩོམ་པ་ལ་ཕྱག་ཅན།

ཁོ་ག་ །ཐུར་བོད་ཀྱི་རིགས་རྩལ་གྱི་གཞི་ལོ་རྒྱུ་ལ་ཆེན་པོ་རྟོག་མཁོ་ལྟན་གེས་རབ་དང་རྟོག་ལེགས་
པའི་གེས་རབ་གཉིས་རིགས་རྩལ་དེ་ལས་ལྷད་པ་ཡིན།

རྫོག་དཀར། ཉེལ་གྱི་རྫོག་མ་དཀར་པོ། ར་ལག་རྫོག་དཀར་ཅན་གྱི་རྟ།

རྟོག་དཀྱིལ་བརྟན། ༣ མར་པ་ལོ་རྩེ་པའི་རྟལ་ས་བརྟུང་རྟོག་ཆོས་སྤྱོད་རྟོ་བཀའ་པམས་པའི་དཀྱིལ་
ལོར་བརྟན་ཏེ། ༡ ཤིན་རྟོ་རྟོ་ལྷ་དགུ། ༢ ལུས་བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ། ༣ རྟོ་རྟོ་ཤུར་རིགས་
བལྟས་ལྷ་ཞེ་དགུ། ༤ རྟོ་རྟོ་བདན་བཞེའམ་ནས་འཕྱོར་ནས་མཁའ་ལྷ་མོ་བརྟན། ༥ དེའི་ལུས་
བཀའ་ལེ་ཤེས་མཁའ་འཕྱོ་ལྷ་བརྟུང་གསུམ། ༦ མ་རྩུ་མ་ཡའམ་སྤྱུ་མ་ཆེན་མོ་ལྷ་ལྟ། ༧ སྤྱོན་ཏི་
ནས་རྟོག་ལ་བརྟུང་བ་འདྲམ་དཔལ་གསར་ལྷན་ལྷ་དགསུམ་མ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་ཆེན་སྐུ་དོན་ཤིང་། མཆོད་པ་ཞུ་བ་ལྟུང་གི་རྟེན་སྟོན་ཆེན་པོར་ཞེས་ཟེད། མར་པའི་སྐྱེ་བ་མ་གཞན་
བཞིའི་ནང་གསེས་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༩༣ ལོའི་ཆུ་བག་ལོར་ཡབ་རྟོག་པ་ཆ་ཆེན་ཁ་ས་དང་།
ཡུམ་ལོད་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བསྐྱུངས། སྐུ་བ་ཆུང་བའི་དུས་གསང་སྐབས་ཆིང་མའི་ཆོས་
སྟོན་ལ་གསུམ་སྟོང་གནང་། སེ་ལུང་དུ་དགོ་བཤེས་ལུང་ལས་ཆིང་མའི་ལུང་གསུམ་སྐབས་རྗེ་
བཙུན་མར་པའི་སྐུ་བ་རྩོས་བས་མོས་ཀྱས་ཤུལ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༡༠༠ ལོའི་
ཆར་བར་ལུས་ཏེ་ཆུང་རང་བྱིས་དུ་ལོག། འཇག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཁྱིད་ནས་སྟོ་ལྷག་ཏུ་ཕེབས། རྗེ་
མར་པ་ལ་རྟེན་སྐུ་བ་ནས་ཆོས་ཁུས་བཟ། རྒྱ་ལོར་གང་ཡོད་སྟོང་དག་ལན་གསུམ་གྱིས་འབུལ་
བས་ཆོས་པ་ལས། སྟོང་དག་དང་ལོ་ལ། ཅ་པའི་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་
ཀྱང་། སྐུ་བ་ཐབས་མཆོ་སྟེས་དོན་ཤིང་། ཡན་ལག་དྲུག་པ། མཁའ་འཕྲོ་ལྷ། བདུད་ཅི་ཡོད་བདེ་མ་
དང་ལྷ། དབང་ལྷ་དགྲ། ལྷ་མོ་བཙོ་ལྷ། ལྷ་རྩིགས་བསྐྱེས། གང་མས་རྣམས་རྩོམས་དྲུག་དང་།

བཅས་པའི་སྐོར་རྣམས་གནང་། སྐོར་དག་གཉིས་པ་ལ། དཔལ་གདན་བཞི། ཅ་རྒྱད། བཤད་
རྒྱད་ཆེན་མོ། མཆོ་ཨམ་པ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆོག་རྣམས་འབྱོར་ནམ་མཁའ། ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷག་
མ། ཤིང་གཅིག་བཀའ་འབྲོལ་མཚན་ཁྲུང་སྐྱོར་བ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱོར་བ། འཆི་བསྐྱ་
དང་བཅས་པའི་སྐོར་རྣམས་གསལ། སྐོར་དག་གི་མ་ལ། དཔལ་མ་རྩ་མ་ཡའི་རྒྱད་ལེའུ་གསུམ།
བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་བསྐྱས་གསུམ། རྩོགས་རིམ་ཅ་འགྲེལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་ཆོག་གཉོར་
ཆོག་དང་བཅས་པའི་སྐོར་རྣམས་དང་། ཆོས་སྐྱོང་དུད་སོ་ལྷ་མོའི་དབང་གདམས་ངག་དང་
བཅས་པ་ཞུས། བྱེ་མ་ལུང་བ་ཆོས་ཀྱི་མེད་གེ་ལས་མཆོན་བཞིན། སྐྱགས་དོན་རྣམས་གཟིགས།
གསང་ལྗན་སྤྱིན་བསྐྱེད། རིམ་གཉིས་ཐུག་སྐྱབ། སྤྱན་གྲགས་དགེ་མ། གྲགས་སྤྱིན་མ། ཨ་ཤོ་
ཀ་རི། སྐྱགས་འགྲེལ་རྣམས་ཞུས། ར་ལོ་རྩ་བ་ལས་སྐྱ་བྱ་ཅ་དང་། རྩོག་སྐྱ་ཤེས་རབ་བཅེགས་
པ་ལ་སྤྱོད་པ་པོ་ཆེ། སུམ་པ་ཡེ་འབར་ལ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་རྒྱད་རྣམས་གསལ། དགྲུང་ལོ་རེ་
བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༠ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གསུང་ཆོས་སྐོར། བཟླ་གཉིས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་མན་གྱི་འགྲེལ་པ། དཀྱིལ་
འཁོར་ཆོག་མདོ་སྤྱད། མི་རྒྱུ་པའི་ལམ་དགྲ་སྤྱད། །བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཅིག་ཆོད། སྐོམ་
འབུམ། འོད་གསལ་དོན་བཞི་མ། འཕོ་བའི་གདམས་པ་གསུམ། སྐོར་འབྲུག་དང་བཞི། ཡིག་
རྒྱུང་མེ་ལྷེ། མ་ཡའི་མཆོན་བཤད། ཡིག་སྐྱ་རྒྱུང་བ་མཆོན་བཞིན། རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་
རྒྱུང་དང་ལྗན་རྒྱུང་རྣམས་མཛད་དོ།

རྩོག་སྤྱན། གདན་བྲུམ་ཟེ།

རྩོག་སྤྱན་བྲུམ་ཅེ། རྩོག་སྤྱན་བྲུམ་ཅེ་ཞེས་པའི་ས་གདན་ཞིག་གི་མིང་།

རྩོག་མདོ་ལྷེ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༠༧༤ལོར་ཡབ་རྩོག་ཆོས་སྐྱོང་ཅེ་དང་། ཡུམ་སྐྱ་མོ་
ཆོས་སྐོན་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་ངམ་ཤོད་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཞི་པ་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་
༡༠༩༡ལོར་ཡབ་ཀྱིས་སྐོར་དག་གི་མ་གནང་བའི་ལོ་དེར་ཆེ་མི་ལས་གཤོག་བྲས་ཏེ་ཡབ་སྐས་
ཀྱན་ལྟོ་བར་མར་པའི་བྱུང་དུ་བྱོན། དཀྱིལ་རྩོ་ལྷ་དགྲུང་ལྷ་མོ་བཙོ་ལའི་དབང་ཞུས། དེའི་རྒྱུད་
ཆར་གཅིག་གསལ་བའི་ཆོས་གྲུང་ཞུགས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་དུས་ཆེ་མར་པ་གཤེགས་ནས་

འབྲུལ་བ་སོགས་བྱས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་བརྟུག་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བསྐྱབས།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་རྟེན་ལོང་ཡབ་གཤེགས། དེའི་གཤེགས་རྩོངས་སོགས་འབྲུབ་
ནས་གཉལ་བ་རྟོག་རྒྱུད་གི་སར་བྱོན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྤ་སྤ་བ་ཅན་སྤྱ་ཞང་ཡང་ཡིན་
པས་མཆོན་བརྩོད་སོགས་དང་། ཟང་ཟིང་གི་ཞབས་རྟོག་ཆེར་མཛད། ཆགས་ལོ་རྩ་བ་ཆོས་
དཔལ་གྱི་ཨ་ཁུ་དང་། ར་ལོ་རྩ་བ། པ་ཆབ་ལོ་རྩ་བ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་བཙེ་
བརྒྱད་པའི་སྐབས་བརྟུག་གཉིས་རྩོག་ལྷགས་དང་། རྩ་རོ་ཆོས་རྩུག་སོགས་སྤྲུགས་སྦྱོང་དང་
གཟིགས་རྟོགས་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་གཙང་རྒྱ་མིག་རྩ་བྱོན། རྩོ་མོ་སྤྱོ་མོས་ངའི་
མཁན་ལོ་འབྱོན་བཞིན་ཡོད་ཟེར་ནས་མཛད། གདུང་རྟེན་གཅིག་སྤུལ་པའི་ནང་དུ་མར་
པའི་གདུང་། མི་ལའི་དབྱ་སྒྲ། ཁྱེད་རང་གི་སྤྱོ་ཆེ་སྤྱོ་མའི་གདུང་དུས་རྣམས་ཡོད་ཟེར་ནས་
ཞབས་རྟོག་ལེགས་པོར་མཛད། དེ་ནས་ཤུད་ཤུ་ལོ་རྩ་བ་དང་། གནའ་རྒྱུད་ལོ་རྩ་བ། ཟངས་
དཀར་ལོ་ཙ། པ་རི་ལོ་རྩ་བ། གཞུར་ཉི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་འབྲེལ་རེ་བྱས། གཞུང་དུ་ཆོས་
འཁོར་མཛད་པའི་གྲལ་གྱི་དབྱ་ལ་སྤྱར་ཐང་གི་གདན་ས་བ་མཁན་པོ་མཆིམས་ཆེན་དང་།
གསང་ཕྱིའི་གདན་ས་བ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆལ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་མཛད་པའི་དགོ་གདུགས་ཆ་
སྒྲོར་བ་སྤུམ་བརྒྱ་དང་རྩུག་རྩ་རེ་གཉིས་འཆོགས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དབྱ་ལ་རྩི་བཅུན་མར་པའི་
དཔོན་མོ་གཅིག་གདན་བྲངས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱག་དང་ཞེ་ས་མང་དུ་བྱས་པ་དང་།
བྱག་རྟེན་དང་འབྲུལ་བ་ཡང་མང་པོ་བྱུང་། དགྲུང་གངས་གང་བཞུགས་མ་རྟེད།
རྩོག་པའི་ཆོས་སྒྲོར། མར་བ་ལོ་རྩ་བའི་སྤོབ་མ་རྩོག་ཆོས་སྤྱོད་རྩི་ལ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་མི་འབྲ་
བ་བདུན་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་གསེས་མར་བ་ལོ་
རྩ་བ་རང་ལ་གསན་བ་རྩུག་སྟེ། ༡ གྱི་རྩོ་རྩི་ལྷ་དགྲུ ༢ བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཙེ་ལྷ། ༣ རྩོ་རྩི་གདན་
བཞི་ལྷ་མང་། ༤ ཡེ་ཤེས་དབང་བྱུག་མ། ༥ མ་རྩ་སྤྱ་ཡ་ལྷ་ལྷ། ༦ གུར་རིགས་བསྐྱས་བཅས་
དང་། ༧ ཁམས་པ་ཤེས་རབ་རྩོ་རྩི་ལ་གསན་བ་འཛམ་དཔལ་གསང་ལྷན་བཅས་བདུན་ལ་ཟེར།
རྩོག་བྲ། རྩོག་སྒྲོ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་། ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་བྲུབ་གཉིས་ཡིན།
རྩོག་བྲང་རྒྱུ་འབྲུང་གནས། སྤྱོ་མེས་ཀྱི་སྤོབ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། འདི་ཉིད་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱོ་ལོ་

༡༠༡༡ལོར་ཡེར་པ་བ་མེད་བཟུང་། བཟང་གི་ཕྱིང་པ། རྩ་ལུལ་ན་པོ། སྤུལ་ཕྱེ་ལྷོ་གོང་། ཡོལ་
ཐང་། ལཔ་ཤོ། །ཐལ་མ་ཐང་། །ཁ་རག་སོག་གཅིག་ །ཀུན་ཀུན་དགའ་ར་པ། ཆ་མིག་སོགས་
བཞེངས། ལྷོ་རུབ་གི་ལྷ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེ་ཆོ་ཡང་རྫོག་གི་སྐོར་ལགས། དེ་རྣམས་ལ་
རྫོག་སྐོར་དུ་གྲགས། རྫོ་པོ་རྩེ་མངའ་རིས་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་རྫོག་གིས་
གྲག་ཡེར་པར་གདན་དྲངས་ནས་བསྟེན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་རོག་ཆོས་མང་པོ་གསན། འདི་ཉིད་
རྫོ་པོའི་སློབ་མ་ཡང་ཡིན།

རྫོག་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ལག་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༩ལོར་འབྱུངས། རྫོ་པོའི་ཆོས་རྣམས་
ཁྱ་བོ་ལས་གསན་པར་མ་ཟད། །ཁ་ཆེར་ལོ་གངས་བཙུ་བདུན་རིང་ལ་ལོ་བཅ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་
ཆད་མ་རྒྱན་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། འབྱུར་རྟིང་མང་པོར་ཁྱས་དག་མཛད།
འཁོར་དུ་སློབ་མ་ཉིས་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་འདུས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་གྲང་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༩ ལོར་
འདས། རྫོག་ལོ་ཡབ་སྲས་གིས་ཆད་མ་རྣམ་དེས་དང་བྲམས་ཆོས་གཞིར་བཞག་གིས་གསང་
ཕུར་རིགས་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་བཤད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་པོ་བྱུང་།

རྫོག་མ། ཟེ་བ། ཉིད་རྫོག་མ། རེལ་གི་རྫོག་མ་ནག་པོ།

རྫོག་མ་ཅན། [མདོན]ན།

རྫོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། འདིའི་འབྱུངས་འདས་གི་ལོ་ཆོག་མ་རྟེན། རྫོག་ལོ་རྩ་བ་ལེགས་པའི་
ཤེས་རབ་གིས་དང་པོར་སེ་བཙུན་བསྟེན་ནས་ཆོས་གསན། བྱིས་སུ་ནག་ཆོ་ལོ་རྩ་བ་དང་ལྷན་
དུ་རྫོ་པོ་རྩེ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དེའི་བྲགས་སྲས་སུ་གྱུར། དབུ་མ་སྟིང་པོའི་ཤི་ཀ་སོགས་
བསྟན་བཅོས་དུ་མ་བསྐྱར། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་གྲང་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༧ལོར་གསང་ཕུ་ཞུ་ཐོག་
དགོན་པ་བཅུ་གཉིད།

རྫོག་ལོ་ཡབ་སྲས། རྫོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་ཆ་པོ་རྫོག་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ་རྣམ་གཉིས་
ལ་རྫོག་ལོ་ཡབ་སྲས་ཞེས་འབོད་སྟོལ་བྱུང་།

རྫོག་ལོའི་བཤད་རྒྱུ། རྫོག་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་སློ་ལྷན་ཤེས་རབ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མར་བྱིན་དང་།
བྲམས་ཆོས། དབུ་མ། ཆད་མ། མདོན་པ་བཅས་གི་བཤད་པའི་རྒྱན་ལ་ཟེར་ཞིང་། བཤད་རྒྱུད་

དེར་འདུལ་བ་མ་གཏོགས་གཞུང་བཀའ་པོད་བཞིའི་བ་ཤད་རྒྱན་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་དོ།
རྟོག་ཤད། ཉེ་ལྷན་གྱི་ཟེ་རྟོག་ལ་འཕྲུར་ཤད་རྒྱག་པ། ཉེ་ལྷན་གཉིས་པན་ཚུན་མཛིང་བ་བསྟོལ་ཏེ་
སོས་རྟོག་ཤད་རྒྱག་རེས་བྱེད། ལྷགས་ཤད་བྱེད་ཏེ་ཉེ་ལྷན་ལ་རྟོག་ཤད་རྒྱག་པ།
རྟོད། འཕྲིད་བའམ་སྤྱི་བའི་དོན་དུ་གོ་བའི་རྟོད་བའི་སྤྱི་ལ་ཆིག་
རྟོད་སྒྲིག་ས། ཡོས་རྟོད་པའི་སྒྲིག་ས་བྱ།
རྟོད་འཐག་ཁས་སྤྱི་བའི་ནང་དུ་རྟོད་བ་དང་། ཡོས་ཚུ་འཁོར་དུ་འཐག་པ།
རྟོད་འཐག་ལུ་ལག་ཤུར་ཞིང་བ་སྤྱི་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་མངའ་བདག་རྣམས་ལ་འབྲུ་རིགས་རྟོད་
འཐག་བྱེད་དགོས་པའི་ཁྲལ་ལུ་ལེག་
རྟོད་པ། བརྟོད་པ། བརྟོད་པ། རྟོད། འཕྲིད་བའམ་སྤྱི་བ། ཐབས་མཁས་ཀྱིས་དབྱ་པོ་བརྟོད།
རྟོད་རྒྱ། ཡོས་དང་ཟས་རྟོད་པའི་སྤྱི་བ།
རྟོད་ཨ་ལ་རོང་། དེར་སངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཁོངས་དཔལ་འབར་རྟོང་ར་ཡུལ་རྣམས་ཨ་ལ་མདོ།
རྟོན། ① རྟོན་བའི་སྤྱི་ལ་ཆིག་ ② རི་དྲགས་རྒྱག་བའི་མིང་། རྒྱ་རྟེ་བཙགས་ཏེ་རྟོན་རྒྱག་པ། མེ་
མདའ་བྱེད་ཅིང་ཤེས་ཀྱི་ཁྱིད་ནས་རྟོན་རྒྱག་པར་བྱིན་པ། ཡོན་མཐོ་ཞིང་རྟོན་ལ་སྤྱིན་པ།
རྟོན་རྒྱ་བསྐྱམས་ཁུལ། རྟོན་རྒྱག་མི་ཆོག་བའི་ས་ཁུལ།
རྟོན་དོར། རྟོན་བ་འཁྲབ་དུས་གྲོན་རྒྱུ་འདོད་པ།
རྟོན་བདལ། རི་དྲགས་བསད་སངས་འགྲོ་བའི་དོན།
རྟོན་པ། [ཐ་དད་པ] ① རྟོན་པ། བརྟོན་པ། རྟོན། རི་དྲགས་གསོད་པ། རི་ལ་རི་དྲགས་རྟོན་བ་དང་།
རྒྱ་ལ་ཉ་མོ་འཛིན་པ། ② རི་དྲགས་གསོད་པ་པོ། ཁྱིད་ལུ་བ་དུང་དུ་ཅན་ལ་འགྲོ་ལྷགས་བཙོ་
བརྒྱད་ཡོད་ན། ང་རྟོན་བ་དུག་མདའ་ཅན་ལ་སྤྱི་གཡོག་སྤྱི་བ་ཉི་ཤུ་ཡོད། ③ བོད་ཀྱི་རྣོས་གར་
འཁྲབ་བའི་སྟོན་དུ་ཡོང་མཁན་ཞིག་
རྟོན་བའི་འདོན། ཐོག་མའི་འཁྲབ་ཆོན་གྱི་མིང་།
རྟོན་བའི་རྣམ་ཐང་། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་རྣོས་གར་འཁྲབ་དུས་རྟོན་བས་གཏོང་བའི་སྤྱད་བྱངས།
རྟོན་བའི་བྱ་འགྲོས། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་རྣོས་གར་འཁྲབ་བའི་ཐོག་མར་རྟོན་བས་འབྱིང་སྐབས་སུ་ཅེ་

བའི་བྱ་འགྲོས།

རྩོན་པའི་འབག་ལྷ་མོ་འཁྲབ་དུས་གྲོན་རྒྱའི་འབག་ཅིག།

རྩོན་པའི་ས་འདུལ། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣོས་གར་འཁྲབ་པའི་ཕྱོན་འགྲོར་རྩོན་པས་འཁྲབ་ཡུལ་གྱི་ཉེས་
སྒྲོན་སེལ་བའི་ས་འདུལ།

རྩོན་པས་འདོན་རྒྱག་པ། ལྷ་མོ་འཁྲབ་དུས་ཐོག་མར་རྩོན་པས་མདའ་དར་དང་བཅས་ཉེ་ལུས་སྐབས་
འགྲུང་ཉམས་ཀྱིས་འདོན་རྒྱག་པ།

རྩོན་ལ། སྡེ་དགེ་ནས་འཛོམས་དང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་སྐབས་བརྒྱད་དགོས་པའི་རི་བོ་ཞིག །འབྲི་རྒྱའི་
བྱུབ་བརྒྱད་ཀུན་ཐོག་ཐོང་ནས་ཡར་འགྲོ་སའི་ལུང་ལུག་ན་ཡོད།

རྩོམ་བརྩིད། རམ་བརྩིད།

རྩོམ་པ། རམ་པའི་ད་ལྟ་བའི་འབྲི་རྒྱལ་གཞན་ཞིག།

རྩོམ་བག །① འཛིགས་རུང་གི་ཉམས། ② [རྩིང]འདོད་ཆགས།

རྩོམས། བརྩམ་གྱི་སྐུལ་ཆིག།

རྩོས། ① ར་པ་དང་རྩོ་བའི་སྐུལ་ཆིག །② སྤང་སོགས་སུ་རྩོ་བའི་དོན་དུ་གོ་བའི་རྩོད་པའི་སྐུལ་ཆིག།

རྩོས་ཁྱེད། [རྩིང] ① རན་ལུགས་ཉམ་ཁྱེད། ② ཅེ་སྤྱང་།

ལྷ། གངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག །མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཉེར་སྦྱོད་དང་། མདལ་ འདོད་ཡོན། ལུང་པོ། དབང་
པོ། འབྲུང་བོ་བཅས་སོ། །

ལྷ་སྦྱེད། དུལ་སྦྱེད་ཅི་སྤངས་ཤིག་སྦྱེ། ལྷར་བོད་དུ་བྱ་ལོན་དུལ་སྤང་ལྷ་བརྒྱ་ཐམས་པར་ལོ་རེར་
སྦྱེད་སྤང་ལྷ་རེ་སྦྱེད་སོལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཟེད།

ལྷ་སྦྱེས། [མདོན]སྦྱེས་པ།

ལྷ་བརྒྱ་ཐམས། སངས་རྒྱུས་ལྡན་སྐབས་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཆོད་ལྷ་བརྒྱ་ཐམས་བརྒྱའི་ཐམས། རྟགས་ཙམ་
འཛིན་པའི་ལྷ་བརྒྱ་ཐམས་གཅིག་སྦྱེ། བསྟན་པ་མར་འབྲིབ་ནས་ཕྱིའི་རྣམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་དུས།

ལྷ་བརྒྱ་ཐམས་དུས། ལྷ་བརྒྱ་ཐམས་དང་དོན་གཅིག།

ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐམས་བརྒྱ། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐམས་དང་པོ་དག་བཙམ་པའི་ལེ་ལུ། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐམས་གཉིས་པ་ཕྱིར་

མི་འོང་གི་ལེའུ། ལྷ་བརྒྱ་བ་ཐག་གསུམ་བ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་འདི་གསུམ་ལ་རིམ་བ་
བཞིན་དག་བཅོས་པའི་འབས་བྱ། བྱིར་མི་འོང་གི་འབས་བྱ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབས་བྱ་ཐོབ་བ་
མང་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བཞོད་ཅིང་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ལེའུ་གསུམ་མོ། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་
བ་ཐག་གསུམ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་སྟག་མཛོང་གི་ལེའུ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ལེའུ་སྟེ་རིམ་བ་བཞིན་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་བ་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བཞོད་ཅིང་སྐྱབ་པའི་
ལེའུ་གསུམ་མོ། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་བ་ཐག་གསུམ་ནི། མངོན་པའི་ལེའུ། མདོ་སྟེའི་ལེའུ། འདུལ་
བའི་ལེའུ་སྟེ་རིམ་བ་བཞིན་དེ་གསུམ་ལ་མཁས་བ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བཞོད་
ཅིང་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་མོ། ལྷ་བརྒྱ་བ་ཐ་མ་ལ་ལྟ་སྟོན་རྣལ་མ་མེད་བར་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་
ཙམ་འཛིན་པས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ལྷ་བརྒྱ་ཐག་བཅུའི་བསྟན་པའི་ཆད། འདི་ཤུ་ཤ་སྟེའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཆད་ལ་ལོ་ལྟ་སྟོང་ཡོད་པའི་
ནང་གི་འབས་བྱའི་དུས་ལོ་༡༠༠སྐབ་པའི་དུས་ལོ་༡༥༠། ལུང་གི་དུས་ལོ་༡༥༠། རྟགས་
ཙམ་གྱི་དུས་ལོ་༡༥༠༠བཅས་མོ། །

ལྷ་བརྒྱ་གངས་གནས་ཞིག །བཅུ་ཐག་བྱག་པའི་ལྷ་བ།

ལྷ་བཅུ་ཐམ་བ། ལྷ་བཅུ་ཉག་ཉག་ཟེར་བའི་དོན།

ལྷ་གཅིག །རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་གཅིག་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་ཙོལ་དུས་ཆེན།

ལྷ་ཆ། ལྷར་བགོས་པའི་ཆ་ཤས།

ལྷ་མཆོད། བོད་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉེར་ཇེ་ཙོང་ཁ་བ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དུས་མཆོད་ཡིན་
པ་དེར་ཟེར། དེའི་བྱབ་མོར་མཆོད་མེ་འབུལ་སྟོལ་ཡོད།

ལྷ་མཆོད་བྲུ་ཆང་། སྟེ་སྟིད་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ། འདེབས་དུས་མ་གསལ། བྲུབ་མཐའ་
བཀའ་བརྒྱད་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྟོང་ཁ་སྟེ་གདོང་རྩེ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་མཆོད་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༥ལོར་བཞེངས་པར་གསལ། བྲུབ་
མཐའ་དགོ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དར་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་སྟག་བདེ་ཆེན་སྒྲིབ། མིང་གཞན་གཤམ་དུང་བདེ་ཆེན་སྒྲིབ་ཟེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག་
སྤྱི་ལོ་༡༥༧༩ལོར་ཨ་འགའ་སྤྱོད་ལས་ཀྱིས་བཏབ། བྲལ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟར་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་རིག་བྲག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་བདོའི་འགྲོ། སྟག་ས་མ་ལྷ་སྟག་བར་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་དོན།

ལྷ་ལྷན། ① ཁག་ལྷ་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ། ② ལྷ་དབྱུངས་པེས་པ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག །③
སྒོམ་པ་ལྷ་ལྷན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ། རང་ལུས་ལྟར་སྒོམ་པ། ལྷ་མ་ལྟར་སྒོམ་པ། མི་
རྟོག་པའི་ལྷ་བསྒོམ་པ། བསྐྱོད་ཀྱིས་རྒྱས་པའདེབས་པ་སྟེ་ལྷོ། །

ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ། སྟོན་པ་ལྷ་ཁྱུ་བྲལ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ས་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཡུལ་གྱི་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་མའི་དང་པོ་ལྷ་སྟེ། ཀུན་ཤེས་
ཀྱོང་ལྷོ། རྟག་སྟུལ། ལྷངས་པ། མིང་ཆེན། བཟང་ལྷན་བཅས་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ་ཟེར་ཞིང་། དེ་
རྣམས་རིམ་བར་དབྱེ་བཅོམ་པའི་ལོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཡི་དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་གི་ཐོག་ས་ཡིན་ལོ། །ཡང་གཞན་དུ། ཅང་ཤེས། ཀོ་ལྷོ་ལྷོ། རྟག་སྟུལ། ལྷངས་པ།
བ་ལང་བདག་གོ།

ལྷ་དུག་འགྲོ། ཁལ་ལྷ་ཁལ་དུག་ལ་འགྲོ་བ་སྟེ་པོ་འབྲུ་ཁལ་ལྷ་ལ་སྦྱེད་ཁལ་དེ་སྟོན་སྟེལ་དེ་རེད།
ལྷ་དུག་འགྲོའི་སྦྱེད་འབབ། བོད་སྟེ་པ་གཞུང་གིས་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་འབྲུ་རིགས་བུན་ལོན་
གཏོར་སྦངས་ལ་བཞི་ལྷ་འགྲོ་དང་། ལྷ་དུག་འགྲོ། དུག་བདུན་འགྲོ། བདུན་བརྒྱད་འགྲོ་སོགས་
རིགས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ནི་འབྲུ་རིགས་བུ་ལོན་ལོན་སྐབས་ཁལ་ལྷ་དེ་སྦྱེད་ཁང་དང་དུག་སྟོན་
དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ལྷ་བདོའི་དུས། སྟག་ས་མ་ལྷ་བདོའི་དུས་ཏེ། དུས་དང་། སེམས་ཅན། ཆོ། ཉོན་མོངས་པ། ལྷ་བ་
རྣམས་ཉམས་པའི་སྟག་ས་མ་ལྷ་དར་བའི་དུས།

ལྷ་བསྟུས། གཟའ་ཆེས་སྐར་སྟོར་བྱེད་པ་ལྷ། དེ་ལས་གཟའ་ནི་གཟའ་དག་ཡིན། ཆེས་ནི་སྐབས་
དེའི་ཆེས་གངས་དང་། དགའ་བཟང་རྒྱལ་སྟོང་རྫོགས་ལྷར་བཤད། སྟོར་བ་ནི་ཆོ་ལས་བྱུང་བ།
བྱེད་པ་ལྷ་བྱེད་བྱེད་པར་བརྒྱད། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། དེ་དག་སོ་སོའི་ཐད་ལ་གསལ།

ལྷ་པ། ① འཆི་བ། ལྷ་པའི་དུས། ལྷ་པའི་ལམ། ② [རྫིང་]མཐང་གོས།
ལྷ་པའི་བདག །[མངོན་]གཤིན་རྗེ།
ལྷ་པའི་དབྱངས། [མངོན་]ཤི་བ།
ལྷ་པུང་། པུང་པོ་ལྷ་དང་དོན་གཅིག
ལྷ་སྤྲལ་ས། ལྷ་ཆར་གཅིག་སྟེ། ཡན་ལག་ལྷ་རེ་ཡོད་པ་ལ་ལྷ་སྤྲལ་ས་རེ་ཟེར།
ལྷ་ཆན། ལྷ་རེ་ལྷ་རེའི་སྟེ་ཆན་ཏེ། ལོ་ལྷ་ཆན་གྱི་འཆར་གཞི་ལྷ་བྱ།
ལྷ་བཞི། རྩ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་བཞི་སྟེ། རྒྱ་ནག་གི་གཞོན་ནུའི་དུས་ཆེན།
ལྷ་རིག །རིག་པའི་གནས་ལྷ་སྟེ། སྤྲ་དང་ཆད་མ་དང་ནང་དང་བཟོ་དང་གསོ་བ་བཅས་སོ། །
ལྷ་རིག་པ། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ཤེས་པའི་མཁས་པ།
ལྷ་ལམ། འཆི་བའི་སྐབས། ནད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་མནར་ཏེ་ལྷ་ལམ་དུ་སྐྱུར་བ།
ལྷ་ལོར། ལྷར་སྤར་ལྷའི་ཆད་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཤོག་དབྱལ།
ལྷས་ཅེན། ① བྱང་སྤྱོགས་ལྷང་ལོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས།
② གཞོད་སྤྱིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག
ལྷ། དུས་ཆོད་ཕྱི་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། གནས་ཡུལ་གྱི་མདུན་མ་ལའང་།
ལྷ་རྒྱང་། འགྲོས་བཞིའི་ནང་གསེས་སྤྱར་འགྲོས་དང་། འབྲེགས་འགྲོས་གཉིས་སོ། །
ལྷ་རྒྱང་བྱི་རྒྱང་། གཟའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱང་ལོངས་འགྱུར་ཆད་འབེལ་འགྲིབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆ་སྤྱི་གཉིས་
ཕྱ་བྱེ་སྟེ། སྤྱར་འགྲོས་དང་འབྲེགས་འགྲོས་གཉིས་སྤྱར་དང་། དལ་འགྲོས་འབྱུང་འགྲོས་
གཉིས་ལ་བྱི་རྒྱང་ཡིན། འགྲོས་བཞིའི་ཐད་ལའང་ལྟོས།
ལྷ་སྤྲག་བྱི་སྤྲག །བྱ་བ་ཙོམ་སྐབས་སྤྱི་བྱང་སར་སྤྲག་སྤྲང་བྱེད་པ།
ལྷ་འཁོན་ཞེ་བཞག །སྤར་གྱི་འཁོན་འཛིན་སེམས་ལ་བཞག་པའི་དོན།
ལྷ་ཡུང་། ལྷ་ཚོ་དང་ཉིན་ཡུང་།
ལྷ་པོང་། ① སྟོན་དུས། ལྷ་པོང་གི་ལོ་རྒྱུས། ② སྟོན་ཚུད། ལས་ཀ་གང་ཡིན་ཅུང་ལྷ་པོང་ནས་ག་
སྒྲིག་བྱེད་དགོས།

[illegible]

གྱི་གང་ཟག། བྱི་ཁོ་ལ་གྱིས་སྒྲ་ཁོ་ལ་ལ་ཁོ་ལ་ལན་བཏབ་པ།

ཕ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ། ཚོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་

ཨེ། རྩ་གོལ་ལྷ་བྱས་མ་བྱས་གང་དུའང་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་ལ། ལྷ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ།

བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་མོལ་ཆོར་གཅད་པའི་གནས། ཆོར་གཅད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། ལྷ་མོལ་ལ་བྱུར་པའི་ཕྱོག་

ནམས་ཏེ། ཇིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པ་དང་། མ་ཇིས་པ་བརྗོད་པ། ལྷོན་ཅན་བརྗོད་པ། ལྷོན་སྒོང་།

བའི་ཆེ་སྟོན་མི་སྟོང་བ་དང་། ལན་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ། སྐབས་སྤྱི་མ་བབ་བའི་ལན་བརྗོད་པ་

བཅས་ལ་དཔང་པོས་ཆར་གཅད་པར་བྱ་བའོ།

ལྷ་མོ་པ་ཆོར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་བདུན། གྲུབ་བསལ་ཞུགས་པ་དམ་བཅའ་བ། ཇིས་གུང་

ལན་མི་འདེབས་པ། མི་འོས་པ་དམ་བཅའ་པ། སྐབས་སྤུ་མ་བབ་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ། ཁས་

ཐུངས་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་དགོས་པ། མ་སྒྲུབ་པ་མ་ངེས་པའི་གསལ་བ་བརྗོད་པ། ཞེས་

འདོད་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའོ།

ལྷ་ཚོལ་ལ་ལྷོས་ཏེ་མ་ཡུབ་པ། ཚོལ་བར་ལྷོས་ཏེ་མ་ཡུབ་པའི་རྟགས་གསུམ་གྱི་ཡ་ཡུལ་ཞིག་སྟེ།

དཔེར་ན། རྩ་གྲིང་གྲངས་ཅན་གྱི་ཕྱི་གྲིང་མངས་གྲུ་ས་པ་ས། ལྷོ་བདེ་ཚེས་ཅན། སེམས་དང་།

བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཛིན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། གངས་ཅན་པས་དེ་

མངོན་པར་གསལ་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་ལཱི་ག་ཅན་དུ་མི་འདོད་པའོ།

ཡ་མོ། ཏ་མའི་མོ་ལེན་ཏེ། ཏ་བེལ་གྱི་བྱང་ལོག་ཏུ་གཏོང་རྒྱ་དེའོ། །

ལྷ་དགོང་། ལྷ་ཇོ་དང་དགོང་མོ།

ལྷ་འབྱོར་ཕྱི་སྒྲུབ། སྒྲོན་ཉེས་ལ་འབྱོར་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྒྲོར་སེམས། དན་ཕྱོད་ལར་ཤོར་མི་

ཡོང་བར་སྔ་འགྲོད་ཕྱི་སྒྲིལ་བྱ་བྱུ་གཤམ་ཆེ། བག་མེད་རིགས་ལ་སྔ་འགྲོད་ཕྱི་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་

ལྷང་དོར་འཛེལ་མེད་བྱེད་དགོས།

ལྷ་འབྲས་མྱི་པའོན། པའོན་འབྲས་གསར་ཉིད་པམ། ཡང་ན། ལྷར་ཞེ་འབྲས་ཡོད་པ་སྦྱས་པེགས་།

ཆོང་ཐོག་གྲགས་ཅན་བྱིར་འཁོན་འཛིན་ཡོད་པ།
སྔ་ཆ། ① སྔ་བོའི་ཆ། ② སྔ་བྱི་གཉིས་སྔ་བྱི་བའི་སྔ་མ།
སྔ་ཆས། སྔ་མའི་ཡོ་བྱད་དམ་སྔ་མའི་བྱོན་ཆས།
སྔ་རྗེས། སྔ་བྱི་འམ་ཐོག་མཐའ། འབྲུལ་བ་སྔ་རྗེས་ཆང་མ་འགོ་ས་རྒྱ་ལམ་གཅིག་ལས་མེད།
སྔ་ཉིན། ཉིན་འདིའི་གོང་རོལ་གྱི་ཉིན་དེ།
སྔ་ཏོག་ཁོ་ཏོག་གཞན་ལས་སྒྲིན་བ་སྔ་བའི་ཁོ་ཏོག་གི་མིང་སྟེ། སྔ་ཐོག་ཀྱང་ཟེར།
སྔ་ཉིང་། སྔ་རྗེས། སྔ་ཉིང་ལོག་པ། དམག་མིའི་དབྱང་སྟོན་མང་པོ་སྔ་ཉིང་ཅར་ཅར་དུ་བྱིན་སོང་།
བྱས་རྗེས་སྔ་ཉིང་ཐངས་མང་བཞག་པ།
སྔ་ལྟས། སྔོན་དུ་འོང་བའི་རྟགས་མཆོན། བཟ་ཤིས་སྔ་ལྟས། ཆར་བའི་སྔ་ལྟས་ལྟགས་པ། འབྲས་
བུའི་སྔ་ལྟས་བཙོན་འབྲས། སྒྲིན་བྱས་ཕྱག་ཕྱག་ཟེར་བ་དེ། བཟ་མི་ཤིས་བའི་སྔ་ལྟས་ཡིན།
ནས་མཁའ་འཇུག་ཡིས་གང་བ་དེ། བྱད་དུ་འཕགས་བའི་སྔ་ལྟས་ཡིན།
སྔ་བལྟས་བྱི་བལྟས། སྔ་བྱི་འམ་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བ། བྱ་ངང་བ་མཆོ་ལ་རྒྱལ་ན་སྟེང་
བལྟས་དང་འོག་བལྟས། འུ་པོ་ཆེན་སྒྲིང་ལ་འགོ་ན་སྔ་བལྟས་དང་བྱི་བལྟས།
སྔ་ཐག་བྱི་ཐག་རྒྱག་པ། མི་སོགས་ཐག་བས་བསྐྱམས་ནས་ཐག་སྟེ་མི་སྔ་བྱི་གཉིས་བྱིས་འཇུས་ཏེ་
འཁྱེད་འགོ་བ།
སྔ་ཐུན། ཉིན་མོ་ཐུན་བཞིར་བྱི་བའི་ཐུན་དང་པོ།
སྔ་ཐོག་ཁྱོ་སྟེ་ཉིན་གྲང་ཚུན་ཆད། སྔ་ཐོག་སྟོབ་སྟོང་བྱས་ན་རིག་བ་གསལ།
སྔ་དར། བསྐྱེན་བ་སྔ་དར་གྱི་བསྐྱེས་ཆིག་
སྔ་དུས། སྔོན་གྱི་དུས།
སྔ་ཤོ། ཉིན་མོ་ཆ་གསུམ་དུ་བཏང་བའི་ཆ་དང་པོ་དང་། ཉི་མ་ཤར་བའི་དུས་སམ་ཉིན་བྱེད་གོང་།
སྔ་འདོན། ཉིང་མཁོའི་དབྱལ་དངོས་ཅི་རིགས་དུས་སྟོན་སྔ་ཐུར་བྱིས་འདོན་གཏོང་བྱེད་པ། ཐོན་དབྱལ་
གང་དགོས་གནས་སྐབས་རིང་སྔ་འདོན་བྱེད་པ། འབྲུ་དབྱལ་སྔ་འདོན། སྔ་འདོན་དུ་སྟོང་པ།
སྔ་འཕྲེན་ཆབ་ཨང་། སྟོག་སྒྲིང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་བའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་preamble ཟེད།
སྔ་ན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ། རྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྔར་མ་བྱས་པ་དེས་བདེ་ལུག་གང་རུང་
གི་འབྲུ་བྱ་ད་ལྟར་སྐྱེད་པས་ན་སྔ་ན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཟེད། ད་ལྟ་འབྲས་བུ་འདི་སྐྱེད་པའི་ཁྱེད་
སྔ་གང་མ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་ཟེད།
སྔ་ནས་བསྡོམས་པ། ལྷོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་early binding ཟེད།
སྔ་བྱ་བ། ཉིན་སྔ་མའི་བྱ་བ་ལོ། སྔ་བྱ་བ་མཆན་ལོ།
སྔ་སྦྱར། རྗེས་མའི་བྲ་བ་སྟོན་ལ་ཚུར་འཐེན་པ། དུས་བཀག་བྲ་ལོན་ཆང་མ་སྔ་སྦྱར་གྱིས་སྲོད་པ།
ལས་བྲ་སྔ་སྦྱར་གྱིས་བསྐྱབས་པ། ཆོག་ས་འདུ་འཆོག་རྒྱའི་ཆེས་གངས་སྔ་སྦྱར་བྱས་པོང་།
སྔ་པས། བྲ་ཆོག་དང་འབྲེལ་ནས་དུས་གསུམ་སྟོན་པའི་ཆོག་གོག་ས་ཞིག །བྲ་གང་ཞིག་བྱས་ཐེན་
པའམ། བྱེད་རྒྱ་གང་ཡིན་རུང་ཡང་ལས་དེའི་གོང་ལ་དུས་ཆོད་གང་འཆམས་ཞིག་འགོར་ཐེན་
པ་སྟོན་པའི་ཆོག་གོག་ས་ཏེ་དཔེར་ན། ཁྲོས་ཨ་ཁ་ཁ་བསྟན་པའི་སྦྱང་དེབ་དེ་ཨེ་བལྟས། ཞེ་ན།
ལན་དུ། སྔ་པས་བལྟ་རྒྱ་ཡིན། དེབ་དེ་ལག་ཏུ་ལོན་ནས་དུས་ཆོད་གང་འཆམས་ཞིག་འགོར་
ཡང་ད་རུང་བལྟས་མེད་པའི་དོན་ཡིན། ཡང་། སྔ་པས་བལྟས་ཐེན་ཡིན། ཞེ་ན་དེབ་དེ་ལག་ཏུ་
ལོན་ནས་ཡུན་རིང་འགོར་ཡང་ཉེར་ཆ་གཞི་ནས་བལྟས་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན།
སྔ་པོ། དུས་སྔ་མོའམ་སྔ་བའི་ཆ། སང་ཉིན་སྔ་པོ་ཐེབས་ཤོག་ལྟ་བུ།
སྔ་པོ་སྔ་པོ། ཏ་ཅང་སྔ་བ། སྔ་པོ་སྔ་པོ་ལངས་ནས་ལུས་ཅལ་སྦྱངས།
སྔ་ཕྱི། སྔོན་མ་དང་རྗེས་མ། སྐད་ཆ་སྔ་ཕྱི་འགལ་འཛོལ་མེད་པ། དུས་ཆོད་སྔ་ཕྱི་རན་པོ། ཡིད་ཆེས་
བརྟན་པོ་སྔ་ཕྱི་མི་འགྱུར་བ། བར་མི་འཆད་པར་སྔ་ཕྱི་རྒྱན་ཆགས་པ།
སྔ་ཕྱི་དུས་མིན། ཀཏན་ཁེལ་བྱས་པའི་དུས་ཆོད་ལས་སྔ་བ་དང་། ཕྱིས་འགྱུངས་བྱས་ཏེ་དུས་ཆོད་
སྔ་བསྔ་ཕྱི་འགྱུངས་མི་བྱེད་པ།
སྔ་ཕྱི་སྟེབ་ཅིས་རྒྱག་པ། ཅིས་རྟིང་བ་དང་ཅིས་གསར་བ་གཉིས་སྟེབས་གཅིག་ཏུ་རྒྱག་པ།
སྔ་ཕྱི་སྟོགས་འགལ། སྔ་ཕྱི་མ་མ་ཐུན་པ།

སྤྱི་བར་གསུམ། སྤོན་རྗེས་བར་གསུམ་མཁ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་
བྱེད་པ། ལག་ལེན་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་བསྟར་བ། སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་མིག་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་བ།
སྤྱི་གསུམ་མཐོང་། ཆེས་ཆད་ལྷག་བཅེ་བའི་སྐབས་སུ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་ཆེས་ཞག་རིལ་པོ་
གཅིག་དང་དེའི་སྤྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་ཆེས་ཞག་རིལ་པོ་གཅིག་དང་དེའི་སྤྱི་ཉིན་
གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་སྟེ་འགྲོགས་ན་ཆེས་ཞག་གཅིག་པོ་དེ་ཆད་ཅས་
ཟེར་ཞིང་། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་ཆེས་ཞག་གཅིག་གིས་ཉིན་ཞག་གསུམ་མཐོང་ན་དེ་ལས་རིལ་པོ་
དང་འགྲོགས་པའི་ཆེས་དེ་ལྷག་པར་བཏགས། ཆེས་ཆད་ལྷག་གི་ཐད་ལ་སྟོས།

སྤྱིའི་ཚོལ་བ། ཚོད་པའི་སྤྱི་ཚོལ་དང་ཕྱི་ཚོལ།

སྤྱི་འགྲུར་པའི་ངོ་པོ་བཅུ། རྒྱའི་རྒྱུ་སྟེ་བ། ག་བ། ཅ་བ། འཆི་བ། འཕྲོ་བ་ནམས། ཉེན་འཕྲེལ་
ནམས། རིགས་པ། བདེན་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་རྩོུ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ལེ་
འཛིན་གྱིས་ཀྱང་མི་འཛིག་ཅིང་མི་འགྲུར་བའོ། །

སྤྱ་འཕྲོ། སྤྱ་མའི་མཇུག་དང་། ལྷག་མ། ལས་དོན་སྤྱ་འཕྲོ་བསྟར་བ་ནམས་སྤྱར་ཡང་འགོ་ཆུགས་སོང་།
སྤྱ་འཕྲོས། དེ་ཞིག་གསལ་གནས་སྐབས། འོན་སྤྱ་འཕྲོས་ཁྱེད་རང་མ་ལེབས་ན་མཉེས། སྤྱ་འཕྲོས་
ལས་ཀ་རྒྱུན་གཏན་བྱས་ན་འགྲིག།

སྤ་བ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉི་ཕྱེ་བའི་ཐོག་ཕྱོགས། སྤ་ས་ནས། གང་སྤ་སྤ། དེ་རིང་ཡོང་བའི་དུས་ཆོད་
ཁ་སང་ལས་སྤ་བ་ཡོད།

སྤ་བར་སྟོག་། [མཛོན་]ཁྱིམ་བྱ།

སྤ་འབྲུར་ཕྱི་ལོག་། གཏན་འཁེལ་གྱི་དུས་ཀྱི་སྟོན་ལ་འབྲུར་ཞིང་ཕྱི་ཙམ་དུ་ལོག་པ།

སྤ་མ། ① དུས་སྟོན་མ། སྤ་མ་ནས་ད་ལྟའི་བར། སྤ་མ་ནས་མ་གྲགས་པ། སྤ་མ་བྱུང་མ་སྟོང་། ②
སྟོན་རྗེས་བར་གསུམ་གྱི་སྟོན་མ། མི་རབས་སྤ་མ། ཁྲ་བ་སྤ་མ། བསམ་པ་སྤ་མ་ནང་ལྟར། ཆིག་
སྤ་མ་བཞིན་དུ་སྟོར་བ།

སྤ་མ་སྤ་མ། ① རྗེས་མ་ལ་སྟོས་པའི་སྟོན་མ་སྟོན་མ། ② དུས་ཡིན་ཏུ་སྤ་བ།

སྤ་མ་རྒྱུད་། དྲེ་སྤ་མ་དོ་སྤེ་བ། དྲེ་སྤ་མ་ཁ་ཆེ་བ་ཉིད་ལོག་པ། མདོ་སྤེ་པ་ལུང་རིགས་རྗེས་འབྲས་གཉིས།

སྤྲུལ་མའི་སྤྲུལ་ལ། དུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུལ་བཤམ། སྤྲུལ་ཤོས།
སྤྲུལ་མའི་རྗེས་སུ་དབག་བཞ། སྤྲུལ་མ་ལ་དཔེར་བྱེད་བཤམ། དེགས་ཤམ་སྤྲུལ་བ། བྱ་བ་སྤྲུལ་མའི་རྗེས་སུ་
དབགས་ཏེ་བྱེ་མའི་ལས་དོན་རྒྱབ་རྒྱུར་རིགས་བསྐྱེདོ། །
སྤྲུལ་མའི་ལས། སྤྲུལ་བསགས་མའི་ལས།
སྤྲུལ་མོ། སྤྲུལ་དང་གཅིག་།
སྤྲུལ་ཚད། ① ཁྱོད་གྱི་སྤྲུལ་མའམ་སྤྲུལ་དམན་སྤྲུལ་མའི་བྱ་སྤྲུག། །རང་གི་བྱ་རྒྱུད་དང་སྤྲུལ་ཚད། ② ཐོག་མར་
བྱུང་བའི་སྤྲུལ་མ།
སྤྲུལ་ཆིག་བྱེ་ཤགས། གཏན་སྤྲུལ་མ་དང་རྗེས་མ་མེ་མ་ཐུན་བ། །ཁ་གཏན་ཆང་མ་སྤྲུལ་ཆིག་བྱེ་ཤགས་ཤག་
སྤྲུག་ཡིན། སྤྲུལ་ཆིག་བྱེ་ཤགས་དུ་མི་ཤོད་བའི་རྒྱུ་མཆོན་བྱངས་བ།
སྤྲུལ་ཆེ། སྤྲུལ་མོ་དང་དོན་གཅིག་། ཁྱོད་སྤྲུལ་ཆེ་ནས་ཆགས་བ་ཞིག་རེད།
སྤྲུལ་ཞོགས། ཞོགས་བ་སྤྲུལ་ཤོ།
སྤྲུལ་ཟ། རྒྱུད་སྤྲུལ་ཟམ། དུས་སྤྲུལ་ཤོ།
སྤྲུལ་རབས། སྤྲུལ་གྱི་བྱུང་རིམ།
སྤྲུལ་རབས་བྱེ་ཤགས། སྤྲུལ་ཆད་དང་རྗེས་མ།
སྤྲུལ་བྱ། ཏུ་བེལ་སོགས་གྱི་སྤྲུལ་མ་དུན་ཆ།
སྤྲུལ་རོལ། སྤྲུལ་ནས་ཤོད། སྤྲུལ་རོལ་གྱི་དུས། སྤྲུལ་རོལ་ཏུ་སྤྲུལ་ཐེན་བ། སྤྲུལ་རོལ་ནས་ཡིད་དགའ་བ།
སྤྲུལ་ལངས་བྱེ་ཏལ། ཞོགས་བ་སྤྲུལ་རོལ་ལངས་ཤིང་དགོང་མོ་བྱེ་ཐོར་ཏལ་བ།
སྤྲུལ་ལམ། ལོ་སྤྲུལ་མ།
སྤྲུལ་ལོགས། སྤྲུལ་དུས། སྤྲུལ་ལོགས་གྱི་ཉམས་སྤྲུལ།
སྤྲུལ་ཤད། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཏུ་མཐུན་ཏུ་ཅ་ལག་གང་ཞིག་སྤྲུལ་བ།
སྤྲུལ་ཤོ། སྤྲུལ་རྗེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སྤྲུལ་མ་དང་། མཐུན་རྒྱབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་མཐུན་སྤྲུལ་ས་
གྱི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། ཁྱོད་རང་གི་སྤྲུལ་མོ་དེ་ནས་པར་བྱེན་སོང་།
སྤྲུལ་སྤོལ། སྤྲུལ་མའི་ལུགས་སྤོལ་དང་ཤོས་ལུགས། སྤྲུལ་སྤོལ་མ་ཆ་ཤོག་བྱེད་མི་དགོས།

སྒྲགས་རྒྱུ་གསལ། སྒྲ་ལོ་སྒྲ་ལོ་མཛ་ཏ་ཅང་སྒྲ་ལོ། དེ་རིང་ཁོ་སྒྲ་གསལ་རྒྱུ་གསལ་ནས་བྱིན་སོང་།
སྒྲགས། [མནའཤྱོད་རྒྱུ་ཐེག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ནང་སྒྲུབ་པ་ལོ་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་པལ་པ་ལས་སྒྲུབ་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཡི་དམ་འཁོར་བཅས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེའི་གཞུངས། གསལ་སྒྲགས།
རིག་སྒྲགས། དག་སྒྲགས། དན་སྒྲགས། ཐུན་གསོས་སྒྲགས་བགྲངས། སྒྲགས་རྒྱག་པ།
སྒྲགས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི། དགའ་བ་དང་། མཆོག་དགའ། ཁྱད་དགའ། ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་དགའ་བའོ། །
སྒྲགས་ཀྱི་མཛོན་བྱང་ལ། བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་ལྷ་སྒྲིབ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། བོང་གི་མཛོན་བྱང་དང་མཚུངས།
སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞུད་བྱེད་སྒྲུར་ཤོས་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་ལོ་རྒྱ་འབྲས་ལྷན་
བྲུབ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་འབྲས་བྲུ་ལམ་དུ་བྱེད་ཐབས།
སྒྲགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ། གསལ་སྒྲགས་ཀྱི་ལས་བཞི་འབྲུབ་པ་སྟེ། ཞི་བ། རྒྱས་པ། དབང་། དག་པོ་
བཅས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ།
སྒྲགས་ཀྱི་གཏུལ་བྲུ་གང་ཐག་ལ། ལྷན་ལ་ལྷ་བྲུ། བརྒྱ་དཀར་པོ་ལྷ་བྲུ། བརྒྱ་ལྷ་བྲུ། ཅན་དན་ལྷ་བྲུ་
བཞི་ཆོགས་བཤད་ཀྱི་དང་། རིན་ཆེན་ལྷ་བྲུ་ནི། སྒྲོབ་བཤད་ཀྱི་སྒྲོང་གཅིག
སྒྲགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི། གཉིད་སང་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཇི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་།
གཉིད་འཁྲག་གི་གནས་སྐབས་དང་། ལྷོ་མ་འཁྲག་གི་གནས་སྐབས་བཅས་བཞི།
སྒྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་མང་གཞི་གཅིག་ལྷ་བྲུ། སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བྲུ།
སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོང་པ། སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱུགས་པ་ལོགས་འདོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོས་བཅས་སྒྲོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་
མེད་ཀྱི་སྒྲོང་པ་གསུམ།
སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོང་པ་གསུམ། སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་པ། སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོང་པ། ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོང་པའོ། །
སྒྲགས་ཀྱི་ཚུལ་བདུན། གཏན་དུ་བའི་ལས། ཆ་ཤས་ཅན། ཁྱད་པར་དུ་གྲུར་པ། དང་པོར་བདེ་བ།
པལ་ཆེན་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཚུལ། འགའ་ཞིག་བདེ་ཆེན། ཅུང་ཟད་བདེ་ཆེན་ཀྱི་ཚུལ་ལོ།
སྒྲགས་ཀྱི་གཞུངས། གཞུངས་ཀྱི་སྒྲོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། བདེན་ཆོག་གཞི་དན་དེ་བཞིན་དུ་
འབྲུབ་ཅིང་། རིག་སྒྲགས་གསལ་དུ་བྱེད་རྒྱས་པ།
སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་ལྷ། དག་དཔེན། སེམས་དཔེན། སྒྲུ་ལུས། འོད་གསལ། ལུང་འཁྲག་གོ།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བསམ་བློ་ལྟར་ཆས། གསལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱེད་སྐབས་ཞི་བའི་ཆས་དང་དག་པོའི་ཆས་
 གཉིས་བྱོན་རྒྱ་ཡོང་བའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་དག་པོའི་ཆས་ཏེ། དཔེར་ན་མོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 བའི་དག་ཆས། ལྷན་གྱི་ཡོང་ཀ་རྩལ་བའི་རྒྱུན་ལོགས་ལྟ་བུ།

ཐུགས་སྒྲུབ། ཐུགས་འདོན་པའི་སྒྲུབ།

སྐྱུ་གཤམ་སྐྱུ་སྐྱུ་ བསྐྱུ་ད་རིམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་མ།

ཡུག་སྐད་དགོན། རྩོམ་ཡག་ཞིག་གིས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་ཙམ་དུ་བཏབ། ཡུག་མཐའ་
དགོ་ཡུག་སྐད་ཡིན། ད་ལྟར་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་གསལ་རབ་སྟོང་ཁྲམ་རྟུ་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲགས་གྲ། ① སྒྲགས་པའི་གྲ་ཚང་། ② སྒྲགས་པའི་གྲ་པ།

ལྷགས་ཀྱི། ལྷགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་བསྐྱེས་ཆེ་ག

ཡགས་རྒྱད། ① ཡགས་པའི་རིགས་རྒྱད། ② [ཏཱ]གསང་ཡགས་སྒོར་གྱི་གསུང་རབ།

ལྷགས་མུ། ལྷགས་བཟུངས་ཏེ་སྤུ་བཏབ་པའི་མུ།

ཡུག་ས་འཁར། རིག་མ་འཛིན་ཁིང་ཁྲོང་ཆོག་གི་ཆེད་དུ་གསར་ཡུག་ས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ།

སྒྲུག་ས་འཁོར་རྒྱས་ལྡན་ཞིག་ལོས་ཏེ་སྒྲུབ་ས་འཁོར་བ།

ཡུག་ས་འཆར་ཡུག་ས་པ་མོ་མོ་ས་སྐྱལ་མཆོན། དཔལ་ས་སྐྱུ་དཔོན་ཤི་ཁྱི་བ་ཉིད་པའི་བཞི་བ་འདི་ཉིད་ཤི་

མཚན་གཞན་འངས་དབྱངས་གསོད་ནམས་སྐལ་མཚན་ཞུ་ཞིང་རབ་བྱུང་བསྐྱད་པའི་ཚུ་ཕག་

ཕྱི་ལོ་ ༡༥༠༣ ལོར་ཡབ་ངག་དབང་གུན་དགའ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་

ཡུམ་གདོང་དགའ་མ་ལྟ་ཅིག་དགར་མོ་གཡང་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྲུ་གདོང་དགའ་ལྡོང་གི་

ཡང་ཅེར་མུ་འབྱུང་ས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་ཏུ་ཕྱི་ལོ་

༡༥༡༠ལོར་ཡབ་རྩེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཆ་བ་དུ་མངའ་གསོལ། གཞོན་བུ་ནས་བཞོ་གནས་

ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བྱུག་གིས་མཛད་པའི་ཞལ་ཐང་རྣམས་གཞན་ལས་ངོ་མཆོང་བ་སྒྲང་།

དགྲུང་ལེ་ཉིར་བདུན་བ་ནས་ར་ལྗེའི་བར་ལ་གདན་སའི་ཁུར་མཐའ་དག་བཞེས་ནས་རྫོང་ཆུང་།

ཐཱ་ཤཱ་ཏཱ་ཨོཾ་མ་མུ་ཁང་། མཐོན་ཁང་ཏུ་བ། རེ་བཅུན་གྱི་ལྷ་ལྟ་མཛེ་ཐོད་མ་ཞུགས་པའི་ལྷར་

ཁང་གཙུག་ལག་ཁང་། ལུ་མའི་ལྷ་ཁང་། གཞི་ཐོག་ཐང་ཡང་གི་རིག་ཡའི་ལྷ་ཁང་། དཔུ་ཅེ་འཇམ་

དགྲའ་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པར་པཎ་ཆེན་གྲགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་ལྡན་གྱི་སྒྲོམ་པ་
བཞེས་ཤིང་། དབྱུ་མ་ཅ་འབྲེལ། མདོན་པ། བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ། བར་བྱིན་ཅ་འབྲེལ། སྒོམ་
གསུམ་རབ་དབྱེ་སོགས་མདོ་སྒྲོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐེལ་བྱིན་པར་
མཛད་དེ། མཁས་པའི་གྲགས་པ་དབྱུས་གཙང་གི་ནོར་འཛིན་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར། གནས་
བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་ཉི་མ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་
སོགས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ལྷག་གཅིག་གི་དབྱུས་སུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་སྒོམ་པ་
ཡང་དག་པར་བཞེས། དེ་ནས་གསང་སྤྲུགས་རྩོམ་ཐོག་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བཞེད་དེ། ཅོད་དུས་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཁྱེན་བཅའི་དབང་ལྷག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རོར་ཆེན་ཀྱན་
མཆོག་ལྷན་གྲུབ། འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་
བརྒྱ་ལྷག་གསུམ་དང་བྱང་གཉིས་མཉིས་པ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱད་
བསྟན་བཙུན་སོགས་གསང་སྤྲུགས་གསང་རྙིང་མཐའ་དག་ལ་བྱི་ནང་གི་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་
པར་ཆོད་པར་མཛད། དགྲའ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བཞི་པ་ས་པོ་རྩ་ཡི་ལོར་པོ་དོང་བྱོན་ནས་གདན་
ས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱུངས། གཞན་ཡང་ཆོས་ལུང་། འདར་གང་མོ་ཆེ། འབས་ལུལ་སྐྱེད་
ཆལ་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་འཁོར་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱུལ་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྒོམ་བཤད་
ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་། བྱིན་རྒྱལ་ས། ཁྱིད་ལུང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་མེད་
དུ་བསྐྱོར་ཅིང་། མཐར་དགྲའ་གངས་དོན་བདུན་པ་པོད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་རྩ་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོ་སྟེ་
༡༩༠༣ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

སྤགས་རྙིང་ལ། གསང་སྤྲུགས་རྙིང་མ་དང་དོན་གཅིག

སྤགས་གཉིས། སྤགས་གསང་མ་དང་སྤགས་རྙིང་མའོ། །

སྤགས་ཉེ་བསྐྱ་བ། [རྙིང་]ཆེད་དུ་བསྐྱོ་བ།

སྤགས་བརྟུ་ཆོག་ཡི་དམ་གྱི་ཅ་སྤགས་སོགས་ཀྱི་སྤགས་བསྐྱུལ་ཉེ་རྫེས་གནད་བྱེད་པའི་ཐབས།

སྤགས་དང་ཕྱག་རྒྱ། སྤགས་ནི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་མཛུ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལས་བྱངས་པས་ཡིད་སྦྱོབ་

ཅེས་པའི་དོན་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ནི་སྐབས་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་།

གཉིས་སོ། །

སྒྲགས་དང་བྲག་རྒྱ་ཉིང་འེ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་པ། མང་པོ་ཉིང་འེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད། སོ་སོར་ཐོབ་པ་
སྒྲགས་ཀྱིས་བྱེད། བྲག་རྒྱས་པམ་རྒྱལ་འཐབ་ཚོད་མེད། ཅས་སོ། །མཛོད་བྱའི་དངོས་པོ་རྒྱང་
དུ་གཏོར་མའམ། ར་བུད་ཅམ་དེ། མཐོན་བྲག་པོ་སོ་སོ་ལ་གང་ལ་གང་འདོད་དང་། སྟོང་གསུམ་
ནམ་མཁའ་གང་བའི་མཛོད་སྤྱིན་ཟད་མི་ཤེས་པར་ཉིང་འེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་རྒྱས་ཀྱི་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ཡང་མཐོན་རིགས་སོ་སོའི་མོས་འདོད་དང་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་གང་དགོས་ཀྱི་
རྣམ་པ། དཀར་གསུམ་འདོད་པ་ལ་དཀར་གསུམ། དམར་གསུམ་འདོད་པ་ལ་དམར་གསུམ་དུ་
བསྐྱར་བའི་རྒྱས་པ་སྒྲགས་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་དང་། བྲག་རྒྱ་བྲག་གིས་རིགས་དང་སྤྱེ་གནས་
མི་གཅིག་པའི་མཐོན་རིགས་དེ་དག་པན་ཚུན་འཐབ་ཚོད་མེད་པར་ཞི་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
ལྷན་པའི་དང་ནས་སྟན་ཅིག་ཏུ་འདོད་ཡོན་ལ་རོལ་བའི་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །

སྒྲགས་སྤྱེ་གསུམ། གསང་སྒྲགས་དང་། རིག་སྒྲགས། གཟུངས་སྒྲགས་ཏེ་གསུམ།
སྒྲགས་སྟོན། གསང་བ་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོན་པའམ་དམ་ཆིག་སྟེ། བསྐྱེད་བྲག་ཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
འཕོ་བའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ། སྟོན་བྱེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འཛིན་པར་དམ་
བཅས་ནས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་རང་རྒྱ་
དབང་བསྐྱར་སོ་སོ་ལས་མངོན་དུ་གྱུར་བའོ། །

སྒྲགས་བྲག་བྲག་བྲག་གི་རྒྱད་བྲག །དང་པོ་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་རྒྱད་ལས་བརྒྱས། གཉིས་པ་ཁ་
འབར་མ་ཡི་རྒྱད་ལས་བརྒྱས། གསུམ་པ་བརྒྱད་ཅི་ཁ་སྟོར་གྱི་རྒྱད་ལས་བརྒྱས། བཞི་པ་ཨ་མོ་
ཀ་པ་ཤའི་རྒྱད་ལས་བརྒྱས། ལྷ་པ་སི་རྟེན་རའི་རྒྱད་ལས་བརྒྱས། བྲག་པ་གཞོད་སྤྱིན་འབར་
མའི་རྒྱད་ལས་བརྒྱས་བའོ། །

སྒྲགས་ནི་སྤྱར་བྲུབ། ལོང་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་བྲུབ་ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག་
སྒྲགས་པ། སྒྲགས་ཀྱི་གཟུངས་འཛིན་མཁན་ནམ་གསང་སྒྲགས་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན། མིང་གི་རྣམ་
གངས་ལ་སྒྲགས་ཆེན་དང་། སྒྲགས་འཆང་། འཛོམས་བྱེད། བསྟན་བདག །མཚུ་པོ་ཆེ། རོ་རྩེ་
འཛིན། རྒྱས་པ་ཅན། བསྐྱར་འཁོར་བ་བཅས་སོ། །

སྐྱེས་པ་ལ་ལྷ་ཆེད་། སྐྱེས་པ་གྱི་ཡལ་ལེན་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་འདུས་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུད་པའི་ལྷ་ཆེད་།
སྐྱེས་པ་པའི་ཆོར་མདུན། བོན་བོའི་སྐྱེས་པ་པས་འཕངས་པའི་ཆོར་གྱི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་གཏོར་མ་དང་། ལྷང་གི་རྩ་ཙེ་སོགས་ལ་འབར་རྩས་བསྐྱོན་ཏེ་མཆན་མེད་དུས་སུ་རང་གི་
དམིགས་བྱའི་ཡུལ་ལ་འཕང་ན་མེ་འབར་བའི་རིགས་ཞིག
སྐྱེས་པ་བྱི་ནང་གི་ལྷ་ཆོག་གས། གསང་སྐྱེས་པ་རྒྱུད་སྤྱི་བཞི་ལ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་སྤྱེ། བྱི་
བྱ་རྒྱུད་། གསང་བ་སྤྱོད་རྒྱུད་། ནང་ནས་འཕྱོར་རྒྱུད་བཅས་ལྷ་ཆོག་གས།
སྐྱེས་པ་ཕྱོགས། སྐྱེས་པ་གྱི་སྐྱོར་།

སྐྱེས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། བྱུག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་
ལག །བཞགས་པའི་ཡན་ལག །རྩེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡན་
ལག །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག །བསྐྱོ་བའི་ཡན་ལག་སྟེ་བདུན།
སྐྱེས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་པ། བྱུག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་
ལག །བཞགས་པའི་ཡན་ལག །རྩེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡན་
ལག །བྱང་རྒྱུབ་རྩ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག །བསྐྱོ་བའི་ཡན་ལག་སྟེ་བདུན།
སྐྱེས་པ་འཕེལ་དགོན། དགོན་པ་འདི་ནི་ཡུན་ནན་བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་
ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་ཡོད་པའི་སྐྱེས་པ་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༧ལོར་སྐྱེས་པ་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་རྒྱུ་མཆོས་བྱུག་བཀའ་བའོ། །

སྐྱེས་པ་བོན་པ། རྟིང་།སྐྱེས་པ་བཟླ་བ།

སྐྱེས་པ་མར། སྐྱེས་པ་བཟླས་ནས་ཕུ་བཀའ་བའི་མར།

སྐྱེས་པ་ཅ་པད་མ་བསྐྱེད་འདྲིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ལོར་ཡུན་ནན་བདེ་ཆེན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་
རྒྱལ་ཐང་རྫོང་གཏོར་མ་རོང་ཤར་ལུང་གོང་དུ། ཡབ་དགེ་འདུན་ལྷོ་མོས་དང་མ་གཤུང་བྱང་བུ་
ཁྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་གསུམ་སྐྱབས་སུ་ས་གནས་དེའི་རྩུར་མགོ་དགོན་
གྱིས་བདག་འདྲིན་བྱས་པ། སྤར་རྩེས་སུ་བོད་ལྗོངས་དང་ཨ་མདོ་སོགས་ལ་ཕེབས་ནས་གྲུང་
ཐང་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་མེ་སོགས་མཁས་བྱུང་བརྒྱ་བྱུག་ཅར་ཕེབས་ནས་སྤྱི་ཆེད་ནང་བཞོགས་

བཅས་སྒོ་བ་སྒྲིང་བྱས་ཏེ་དེང་སང་གི་ཉན་ཆོན་པོད་ཀྱི་ས་འབྲེལ་ས་མཆོམས་སུ་སྐྱད་བྲགས་
ཀྱི་བ་དན་དགྲའ་དུ་འཕྱོར་བའི་རྟིང་མ་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་སྐྱེ་
གཤེགས།

སྐྱགས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལམ། སྐྱགས་ལམ་དང་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས།
སྐྱགས་ཐོད། སྐྱགས་བཏབ་པའི་གཏོར་མ་བྱུར་གསུམ་མ།
སྐྱགས་བརྒྱུ་ཚུ་ལ་བཞེ། རོ་ཡིའི་བརྒྱས་པ། ཁྲོས་པའི་བརྒྱས་པ། ཁྲོ་བའི་བརྒྱས་པ། དམ་ཆིག་གི་བརྒྱས་པ།
སྐྱགས་བརྒྱུ་ཚུ་ལ་བརྒྱད། དབྱང་བཟང་ལས། བརྒྱས་བཟོད་བྱེད་ཆེ་མི་སྦྱར་མི་དལ་ཞིང་། སྐྱ་ཆེར་
མི་བྱ་ཏེ་ཅང་ཚུང་བ་མིན། སྐྱ་ཞིང་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེང་བཞིན་མིན། བྱག་སྦྱེད་སྦྱང་གོར་
ཆོག་རྣམས་ཉམས་པས་མིན། ཞེས་སོ། །

སྐྱགས་ཡིག །ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་བཏང་སྦྱར་པའི་ཡི་གེ། དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེའི་ནང་ནས་ཡི་དམ་
ཀྱི་ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་སྐྱགས་ཡིག་བསྐྱགས་པ།

སྐྱགས་རམས་པ། སྐྱགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་རབ་འབྱམས་པ་འམ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཤིག།

སྐྱགས་རིགས། སྐྱགས་པའི་རིགས་རུ་སྤྲོད།

སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ། རྒྱལ་བ་བྲུབ་བདག་རྒྱེ་མེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་གསང་བ་ཀྱུན་གྱི་
གནད་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། གསང་སྐྱགས་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་མཐའ་དག་
ལེགས་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་། དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པར་རྒྱུ་ཅོང་ཁ་བས་མཛད་པ་དང་།

སྐྱགས་ལམ། གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ལམ།

སྐྱགས་ལམ་གྱི་ཐོག་མའི་རྩ་བ། རང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒོ་བ་དཔོན་ནོ། །

སྐྱགས་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་། ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

སྐྱགས་ལུགས། གསང་སྐྱགས་ཀྱི་སྟོལ།

སྐྱགས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྦྱར་མིན་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་ཆོས་ཤིག །བདེ་
ཆེན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྐྱགས་རྒྱ་མེད་ནང་གི་རྒྱུད་སྤེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་

ལྷགས་ལས་བྱང་བཞི། མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། བདག་ཁྱིན་རྒྱབས་དང་། ལྷག་རྒྱའི་
རིམ་བ་མོགས་ཐབས་ལམ་རྣམས་ལས་སྦྱེས་བའོ།
ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རྗེ་རྗེའི་རིགས། བད་མའི་རིགས།
ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་རིམ་བ་ལྷ། དག་དཔེན་དང་། སེམས་དཔེན། སྦྱ་ལུས། འོད་གསལ། ལྷང་འཇུག་
བཅས་ལྷ།
ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་རིམ་བ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྗོགས་རིམ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་ནི་རིམ་བ་དང་
པོ་ཡང་ཟེད། རྗོགས་རིམ་ནི་རིམ་བ་གཉིས་བ་ཡང་ཟེད།
ལྷགས་གསར་ཉིད། ཏུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ཏུས་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྐོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་སྤྱོད་དབང་
བརྒྱུད་སྐབས་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པོད་ཏུ་གདན་པར་སྟེ་
གསང་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ནི་གསང་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་བྱང་པའི་ཐོག་མ་ཡིན།
དེ་ནས་མངའ་རིས་ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་བར་ཀྱི་འགྲུང་ཆོས་རྣམས་ལ་གསང་ལྷགས་ཉིད་
མ་དང་། ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། མར་བ་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གསང་ལྷགས་ཀྱི་
ཆོས་བསྐྱར་བ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གསང་འགྲུང་རྣམས་ལ་གསང་ལྷགས་གསར་མ་ཟེད།
ལྷགས་གསར་མ། གསང་ལྷགས་གསར་མ་དང་དོན་གཅིག
ལྷགས་གསུམ། ཡིད་མཆོན་རྟོག་ལས་སློབ་པའི་ལྷགས་ཏེ། དབྱེ་ན། ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིག་ལྷགས་དང་།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཟུངས་ལྷགས་དང་། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསང་ལྷགས་ཏེ་གསུམ།
སྤངས། མྱོ་བྱར་དུ་འཛིགས་སྒྲག་སྦྱེས་པའི་དོན་ཏེ། མེ་སྒྲོགས་བརྒྱབ་པའི་སྤྲ་ཡིས་དག་པོ་སྤངས་ལྷ་བྱ།
སྤངས་སྒྲག། ① འཛིགས་སྒྲག། ② བྲེལ་འཆོབ།
སྤངས་པ། དངངས་བ་དང་གཅིག།
སྤབས་པ། [རྟིང་]ཁྲིས་པ།
སྤར། སྟོན་ནམ་སྤ་ལྷ། སྤར་ནས་འཁྲིས་པའི་ཐོགས་པོ། རྒྱལ་ཁ་སྤར་བས་ཐོགས་པོ། སྤར་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་རྣམ་ཐང། གནས་ཚུལ་སྤར་དང་མི་འདྲ་བ། མཐུན་སྦྱིལ་དམ་ཐབ་ལས་སྒྲག་བཞིག་གེད་
པ། སྤར་བྲས་རྒྱབ་བསྐྱར། སྤར་བྲས་ལ་ཅད་གཅོད་མི་མྱེད། སྤར་བཤད་བ་ལྷར།

སྐར་སྒྲེས། [མདོན]རྫོང་ལྷོ་ལྷོ་གཅེན་པོ།

སྐར་འཁོན་ཞེ་བཞག། སྐར་འཁོན་ཞེ་འཛིན་ཀྱང་ཟེང། འཁོན་འགྲམ་གྱི་གཉིང་ནད་དམ་དུ་འཛིན་པ།
ཕན་ཚུན་སྐར་འཁོན་ཞེ་བཞག་གིས་ཁ་ངན་གཉོང་རེས་བྱེད་པ།

སྐར་འབྱུང། [རྟིང] ① སྐར་མའི་སྒྲོལ། ② ཐེངས་སྐར་མ།

སྐར་མོལ། སྐབ་བྱེད་བཅོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལོ་སྟེ་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ལན་འདེབས་པ་པོའི་གང་ཟག།
སྐར་རྒྱུ། སྐར་གྱི་སྒོལ་རྒྱུ། གཉོང་ཡོང་ཆང་མ་སྐར་རྒྱུ་གཞིར་བཞག་ལས། སྒོན་མི་སྐར་
གཅོག་མི་བྱེད། གཉོར་སྒྱོན་བྱུང་བ་ནམས་སྐར་རྒྱུ་སོར་ཆུད་གྱི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ། ཕན་ཚུན་
འཐབ་ཚོད་འཐེན་འབྱེད་བྱས་ནས་སྐར་རྒྱུ་གཞི་འཇགས་མ་བྱུབ་པ།

སྐར་སྐར་མོ། གནའ་རབས་སྐར་དུས། མི་ཆོ་སྐར་སྐར་མོ་ནས་ལུང་པ་དེར་གཞིས་ཆགས་པ།

སྐར་རྗེས་བཅད་པ། འདས་པའི་དོན་ལ་བརྟག་པ།

སྐར་ཉེས། སྐར་མའི་སྒྲོན།

སྐར་ལྟར། སྐར་ནང་བཞིན། བྱེད་སྒོ་ཆང་མ་སྐར་ལྟར་བྱས་ཆོག

སྐར་འཐམས་པ། [རྟིང]སྐར་དུས་བཏབ་པའམ། སྐར་བརྟུ་བྱས་པ།

སྐར་གནས་སོར་བཞག། བོ་གནས་སོགས་སྐར་ཡོད་རང་སོར་བཞག

སྐར་པན། སྐར་མ་སོང་ཟེན་ནས། དུས་ལུན་ཅུང་ཟད་སོང་ཟེན་ཡང་ཆད། སྐར་པན་གྱི་བདེ་སྟག་
གནས་ཚུལ་ཆང་མ་སྒྲོ་མངའ་སེམས་གསལ་རེད།

སྐར་ཕན་ཆད། སྐར་ཕན་དང་དོན་གཅིག

སྐར་བྱུང། སྒོན་དུ་བྱུང་ཟེན་པ། སྐར་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ། བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྐར་བྱུང་མ་སྒྲོང་
བཞིག་བྱུང་བ་རེད། སྐར་བྱུང་ལོ་རྒྱུས།

སྐར་བྱུང་གི་ལྟ། སྒོན་དུ་བྱུང་ཟེན་པ་ནམས་ལ་བསྐྱར་དུ་བསམ་སྒྲོ་གཉོང་བ།

སྐར་བྲིས། མིག་ལ་བསྟན་པ།

སྐར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་སྒྲོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ། བོད་ཀྱི་ཆད་མ་སྐར་རབས་པ་
ནམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་མདོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཞིག་སྟེ་སྐར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་

མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་མ་དེ་མེན་ནམ་པར་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ།
སྤར་སུམ། སྒྲོན་གྱི་རྒྱན་ནམ་སྟ། འབད་བཙོན་སྤར་སུམ་སུ་བྱེད་པ། གོ་གནས་སྤར་སུམ་འཛིན་པ།
སྤར་མེད། དེ་སྒྲོན་བྱུང་མ་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཏེ། སྤར་མེད་གྱི་སྒྲོལ་ལྟ་བུ།
སྤར་མེད་གསར་སྒྲོལ། སྒྲོན་མེད་པ་ཞིག་གསར་དུ་བཞོས་པ། ལམ་སྒྲོལ་ངན་པ་སྤར་མེད་གསར་
སྒྲོལ་མ་བྱེད། སྒྲིག་ཁྲིམས་སྤར་མེད་གསར་སྒྲོལ། ཁྲལ་འབབ་སྤར་མེད་གསར་སྒྲོལ་བྱེད་པ།
སྤར་བཞེན། སྤར་ལྟར་རམ་སྤར་མ་ནད་བཞེན། བན་ཚུན་དབར་དུ་མ་སྒྲུབ་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་སྤར་བཞེན་
བྱེད་པ། གནས་སྐབས་སྤར་བཞེན་རང་འཇགས་སུ་འཛོག་པ།
སྤར་ཐོང་དུ་སྒྲོད་པ། འདི་ནི་དངོས་ཐོག་ཉོ་ཆོང་བྱེད་སྐབས་དངོས་ཐོག་དེའི་རིན་ཆེན་བྱེད་སྒྲུབ་པའི་
དངོས་པོ་ལ་ཉེར་བ་སྟེ།
སྤར་ཡོད། གསར་བྱུང་མ་ཡིན་པ། སྒྲོན་མ་ནས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ།
སྤར་ལམ། སྤར་དུས་གྱི་ལུགས་སྒྲོལ། དུས་ཆེན་སོ་སོའི་བྱེད་སྒྲོ་སྤར་ལམ་ནད་བཞེན་རེད།
སྤར་ལས་ལྟག་པ། བྱ་དངོས་གང་ཞིག །སྤར་ལས་ལེགས་པ།
སྤར་ལུགས་སྒྲུག་འབྲེན། སྤར་གྱི་བྲས་ཉེས་སུ་མ་སྤྱད་དེ་བྱེད་པ། སྤར་ལུགས་སྒྲུག་འབྲེན་གྱི་རིགས་
སུས་ཀྱང་བྱ་མི་ཆོག
སྤར་ས་ད་འཇགས། སྤར་ནས་གང་ཡོད་ནམས་ད་ལྟ་འདྲ་རང་གནས་སུ་འཇགས་པ། སྒྲོལ་རྒྱན་
བཟང་བ་ནམས་སྤར་ས་ད་འཇགས་བྲས་པ།
སྤར་སོང་ད་འགྲོ། སྤར་འབྲུབ་པ་ལྟར་ད་ལྟ་འདྲ་ལྟ་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤར་སོང་ད་འགྲོའི་བྱ་སྒྲོད་
དེ་ངས་འཁུར་མི་སྟུབ།
སྤར་སྒྲོལ། སྤར་མའི་ལུགས་སྒྲོལ། ལོ་དུས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དག་འཛོན་སྤར་སྒྲོལ་ལྟར་བྱེད། དུམ་གྱི་
སྒྲོལ་བཟང་སྤར་སྒྲོལ་ལྟར་འཛོག་
སྤར་སྒྲོལ་ལད་རྒྱུན། སྤར་སྒྲོལ་ཉམས་རྒྱུན། སྤྱོད་ངན་མང་པོས་སྤར་སྒྲོལ་ལད་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད།
སྤས། གཞུགས་པོ་བཞེན་ལུལ་ཞིག་སྟེ། མགོ་སྤས་ཏེ། རྒྱབ་སྤས། ཉན་པ་སྤས་ས།
སྤས་མགོ། ཉལ་སྐབས་མགོ་འཛོག་པའི་ཕྱོགས།

སྤྲུལ་སྤྲུལ། སྤྲུལ་དང་མལ་སྤྲུལ།
སྤྲུལ་འབོལ། འབོལ་གདན་ལྟར་བརྒྱུད་ས་པའི་སྤྲུལ།
སྤྲུལ་མལ། སྤྲུལ་འབོལ་དང་ཉལ་ཆས།
སྤྲུལ་ཤུབས། སྤྲུལ་གདུམ་བྱེད་ཀྱི་ཤུབས།
སྤྲུལ། མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། སྤྲུན་བསྟུ་བ། སྤྲུན་ཏུ་བཏང་། མི་སྤྲུན་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
སྤྲུན་སྟེ། གོས་ཀྱི་མདུན་ངོས་སྤྲུན་འཕྲེལ་གཡས་ཟུར་ཀྱི་འཕེན་སྟེའི་མིང་།
སྤྲུན་འཕྲེ། སྤྲུན་སྟེ་དང་དོན་གཅིག་
སྤྲུན་མ། སྟོན་མ་དང་དོན་གཅིག་། མདུན། སྤྲུན་ཏུ་བཏང་། མི་སྤྲུན་མ།
སྤྲུན་བསྟུ། མདུན་ཀྱི་སྟེ་འཕྲེན་བ། སྟོས་སྟེས་སྤྲུན་བསྟུ།
སྤྲར་སྟུ། གཉིད་ཁྲག་སྟབས་དབྱགས་འདོན་པའི་སྟུ། སྤྲར་སྟུ་འབྲུག་ལྟར་སྟོག་
སྤྲར་བ། གཉིད་ལོག་སྟབས་ཨོལ་པའི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་ཏར་སྟུ།
སྟེ་ཏུ། ཐོན་སྟན་སྟེ་ཏུ་ཞེས་པའི་འབྲུ་རིགས་ཤིག་
སྟོ། ① སྟུ་གྲ། ལོ་འདབ་གསར་པའི་སྟོ་འབྲུས་བ། ② བས་ཀྱི་ཆོད་མ། སྟོ་རིགས་མང་པོ་བས་སྟུ་ཟ།
③ ལྷ་རིགས་སྟེ། ལྷོ་བྲུགས་ནམས་ལ་ལྷ་སྟེ་སྟེར་བ། ④ སྟོན་པོ། ཏུད་པ་སྟོ་འཕྲུར་འཕྲུར་ཏུ་
འཕྲུལ། མེ་ཏོག་དམར་ཞིང་ལོ་འདབ་སྟོ། བེ་ཏུ་གསེར་སྟོ་ཞིང་མེ་ཏོག་རྒྱས། ⑤ རྟིང་སྟོན་མེད།
སྟོ་སྟུ། མཐིང་དང་དཀར་རག་བསྟེས་པའི་མདོག་སྟེ་སྟོན་པོ་དཀར་ཤས་ཆེན་པོ་ཞིག་
སྟོ་དཀར། ཁ་དོག་སྟོ་སྟུ།
སྟོ་ཁ། འཆུར་ཁ་སྟེ་དར་བ་བསྟོལ་ཏེ་འཆུར་བ་བཏོན་པའི་ཁ་བ།
སྟོ་ཁ། གཞིའི་མདོག་སྟོན་པོར་རི་མོ་སྟེ་ཆོགས་ཡོད་བ།
སྟོ་ཁག་གཅོད། ཀོན་པ་གབ་སྟེས་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དར་མོ་སྟན་རམས་པ་སྟོ་བཟང་
ཆོས་གསལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱན་ལས། སྟོ་
ཁག་གཅོད་ནི། ཁག་གཅོད་རལ་བ་ཅན་ཏེ་མེ་གྲུ་རྒྱབ་སྟེ་འཁོན་པ་གབ་སྟེས་སོ། །
སྟོ་ཁིག་ཁིག། སྟོ་བུན་བུན་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བ། རྒྱུད་ནས་བལྟས་པས་ལྷ་སྟོ་ཁིག་ཁིག་ཅིག་མཐོང་།

བྱང་། ལུང་པའི་གཡས་གཡོན་ཆང་མ་ན་བུན་སྡོམ་ཁྱིག་ཅིག་གིས་གང་འདུག
སྡོམ་གྱི་ཐང་སྡོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་མཁྱིས་ཆད་དང་མགོ་
ནད་སེལ། དུགས་བརྒྱབ་ན་གཟེར་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་མན། ② སྡོམ་འཛི་མིང་།
སྡོམ་འཛི་ཆ་བ། སྡོམ་ལས་བྱས་པའི་ཆོད་མའི་མིང་།
སྡོམ་གྱི་སྡོམ་པའི་ལུང་པ་སྡོན་པོ།
སྡོང་། སྡོ་ཆལ་གྱི་རྩི་མའམ་ལུས་པ།
སྡོང་། ① རྩིང་སྡོང་དང་གཅིག་། ② ཆོད་མའི་རིགས།
སྡོ་ཅེ་རེ། མིག་གི་དབང་པོ་ཤོར་ཏེ་ལུག་འཆི་ཁའི་མིག་བགྱད་སྤངས་ལྟ་བུ།
སྡོ་ལུ་བ། ཅ་བ་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་སྡོ་སྡོན་ཞིག་
སྡོ་ལུག་ལྷུག་། སྡོ་རྩ་ཆག་གི་ཆིག་གི་
སྡོ་ལུགས་ལྷུ། སྡོ་སྡོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་གཉན་ནད་འདུལ།
དུག་ཆད་གསོ། །
སྡོ་བཅད། དེ་མོ་ལུང་གྲུ་དང་། སྡོན་པོ་དང་། དཀར་པོ་རྣམས་ལ་དེམ་གྱིས་བཅད་རྒྱག་པའི་དོན།
སྡོ་བཅུད་གོན། དགོན་པ་ཐོག་མར་བཀའ་བརྒྱད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྩེས་སྡོ་དགེ་
ལུགས་པར་བསྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག །དགོན་པ་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ།
བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འབའ་ཐང་རྫོང་
ཁོངས་སྡོ་ཡོད།
སྡོ་འབྲུར། མར་བཏོན་ཐེན་པའི་པོ་ཤོར་བསྐོལ་ནས་བྱེད་འཆུར་ཁུ་དང་། བྱེད་ཀྱིས་མར་འབྲུར་
སྐབས་གྱི་ཀྱིས་མ་བྱེད་བཏོན་ནས་སྐམ་པ་སྡོ་མོར་ཆགས་པ་དེའི་མིང་ཡིན།
སྡོ་རྩ་གཏོང་བ། སྡོ་རྩ་གཏོང་བའང་ཟེར། འབྲུའི་ལུང་པ་ས་ལས་ཚུན་གསུམ་བཞི་ཅམ་སྟེ་དུས་རྩ་
དང་པོ་གཏོང་བ།
སྡོ་རྩ་ལོ། རྩ་སྤྱར་གྱི་སྡོ། སྡོ་སྡོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་སྤྱར་ལ་ཞིམ་པ། སྡོར་པོ་རྩེན་པར་ཐ་རུང་
བ། ལོ་མ་ཐ་མག་གི་ཆབ་རྩ་གཏོང་སྡོ་ལ་ཡོད།

སྔོ་ཚུ་སྔོན་ཕྱེར་མོ། སྔོ་སྔོན་གྱི་རིགས། སྔོ་ཚུ་ལ་དབྱར་ཁ་འདབ་མ་བབྱད་ནས་སྔོ་ཞིང་དགྲུན་ཁ་
སྔར་མོ་བསྐྱམས་པ་ལྟར་འཁུམ་པ་ཞིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུས་པས་བྲི་ཚུ་འགགས་པ་འབྲིན།
སྔོ་ཚོས། མཐེང་ཤོག་ལ་གསེར་དདུལ་བདུལ་མས་བྲིས་པའི་ཚོས་དཔེ།
སྔོ་ལྟང་། ① སྔོ་ལྟང་ལྟང་ཡང་ཟེར། སྔོན་པོ་དང་ལྟང་གྱ་འབྲེས་པའི་མདོག་། ② སྔང་ལྟང་གི་མིང་། སྔོ་
ལྟང་ལོ་འདབ་རྒྱས་པའི་ནགས་ཚལ། ③ སྔང་ཐང་གི་དགྱིལ་དུ་མཆོ་རྒྱུང་སྔོ་ལྟང་ལྟང་ཞིག་ཡོད།
སྔོ་ཏྲོག། སྔོན་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཤིང་འབྲས།
སྔོ་ཏྲག་ཏུ་དུ། སྔོ་སྔོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་བསྐྱ། ལྷ་རྩེས་སྔོ་མས། ལུས་པས་དབང་པོ་
མི་གསལ་བ་དང་ལུས་སྔོ་བས་ཉམས་པ་གསོ། །འདུ་བ་སྔོ་མས་པར་བྱེད།
སྔོ་ཏྲག། རོ་མ་ལས་མར་བཏོན་ཐེན་རྩེས་ད་ར་དེ་ཐབ་ལ་བསྐྱོལ་བ་དང་རིམ་བཞིན་སྐྱ་སྐྱ་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའི་སྐྱ་བའི་ཆདེ་ལ་གིས་མ་དང་། སྐྱ་བའི་ཆ་ལྟར་མདོག་ཅན་གྱི་ཚུ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་ལ་སྔོ་
ཏྲག་ཟེར། གིས་མ་དེ་སྐྱ་མོར་ཆགས་པ་ལ་འཆུར་ར་ཟེར། སྐྱ་བ་ལ་སྔོ་ཏྲ་ཟེར།
སྔོ་ཐིང་ངེར། སྔོན་པོའི་མདོག་གསལ་ཚུལ། སྔོན་བལ་ནམ་མཁའི་རང་མདོག་སྔོ་ཐིང་ངེར་གསལ་
བ། ལྷ་ཐང་ནམས་སུ་ནེ་ལུ་གསིང་སྔོ་ཐིངས་ངེར་བྱབ་བ།
སྔོ་ཐོག། ལོ་ཏྲོག་སྔོན་པོའི་སྔང་།
སྔོ་ཐོག་ཅིས་ལེན། ཞིང་བདག་གིས་བོགས་མ་ཆད་པ་སོགས་ལ་ཁ་གཡལ་ནས་མི་སེར་གྱི་ས་ཞིང་
ལོ་དོག་དང་ཆབས་ཅིག་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་པའི་སྔོལ།
སྔོ་འཕྲོག་རྒྱག་བ། ① ཞིང་ལ་རྩ་རན་འཕྲོག་བ། ② ལོ་ཏྲོག་བསྐྱ་མ་རན་གོང་ནས་འཕྲོག་བ་སྟེ། ཟ་
འབྲུ་ཆད་སྐབས་སྔོན་ཅམ་ཡོད་པ་ནམས་བསྐྱགས་ནས་འཕྲོག་བ།
སྔོ་དེ་བ། ར་འདབས་གཡའ་སྔང་ལས་སྔོས་པའི་ལོ་མ་སྔོན་པོ་ཏྲག་ག་ཅན་མེ་ཏྲོག་སྔོན་པོ་སྔོང་བུ་
སོར་གསུམ་ཅམ། རོ་ཁ་ཞིང་། རིམས་ཆད་སེལ།
སྔོ་རྟོག། ཡོངས་སུ་རང་མ་སྔོན་པའི་ཤིང་ཏྲོག་
སྔོ་ལྷུམ། ལྷ་སྔོ་ལྷུམ་བུའི་རིགས།
སྔོ་ལྷུམ་ལྷུམ་བ། སྔོའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་

སྔ་ལྟོག།སྔ་འཛིན་རྟོག་པའི་དོར་སྔོན་པོར་སྤང་བའི་སྔོ་བཏགས།
སྔ་མདངས། ཆོས་གཞི་སྔོན་པོའི་མདངས།
སྔ་མདོས། མདོས་ཞེས་གནའ་དུས་པོར་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ལྷ་འདྲེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱུལ་བའི་
དངོས་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཆོ་གའི་མིང་ཡིན་པས་འདྲིར་མཆོ་སྤྲོན་རྒྱལ་མོ་ལ་བསྔོ་བའི་མདོས་ཤིག་གི་
མིང་སྟེ། མི་པམ་ནས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་མཆན་འདོད་འབྱུང་ནོར་
བུའི་མེ་ལོང་ལས། སྔ་མདོས་ནི་མཆོ་སྤྲོན་རྒྱལ་མོ་ལ་མཆོད་པའི་སྔོ་ནས་ནོར་རྒྱས་སུ་བསྔོ་བ།
སྤྱབ་རྒྱས་མདོས་བཅས་མཆོ་ལ་དབུལ་བ། ཞེས་གསུངས།
སྔོ་ནག། མཐིང་དང་སྤྲག་ཆ་མཉམ་བཞེས་ཀྱི་མདོག་
སྔོ་ན། ལུགས་བརྒྱབ་པའི་ཤེལ་རིལ་ཁདོག་སྤྲ་ཆོགས་ཅན།
སྔོ་ན་རི་ཁོང། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་པོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྤྱང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྲང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྔོ་སྤྱི། ལྷ་སྔོ་རིམས་ཆང་མ།
སྔོ་སྤྱི་བཞུར། སྔོ་སྤྲོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ་ལ་བསྐྱལ། ལྷ་རྩེས་སྔོ་མས། ལུས་པས་དཔྱ་རྒྱུད་དང་།
འོར་སོགས་རྒྱ་འགག་འབེབས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྔོ་སྤྲོན་པས་སེང་དང་། ལུས་སྔོན། བཱེ་རྩ་
མདོག་ཅན། དཔྱ་རྒྱའི་གསང་ལྷུས་བཅས་སོ། །
སྔོ་སྤྱིན། རི་མོར་རམས་ཀྱིས་མདངས་བཏོན་པའི་སྤྱིན་རིས།
སྔོ་སྤྱིན་དམན་བ། སྔོ་སྤྲོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ལུས་པས་ཁྲ་མཆན་སྔོ་མས་བ་དང་། ལྷག་རྒྱ་བ། ལ་
ལྷག་གཅིག་པར་བྱེད།
སྔོ་ལུག་རི་ཁོང། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་པོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྲང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྔོ་འབྲུར། དར་བ་ལན་གཅིག་བསྐྱོལ་ཏེ་བཏོན་པའི་འབྲུར་བ་རོ་བཅུད་ལེགས་བ།
སྔོ་འབྲུར་ལྷུར། དུ་བ་འབྲུལ་རྒྱལ། ཐབ་ནས་དུད་བ་སྔོ་འབྲུར་འབྲུར་འགོ་བ།
སྔོ་འབྲུར་རེ། དུ་བ་འབྲུར་སྤངས་ཤིག། ཁོང་བ་ཡོད་སར་ཐབ་དུད་སྔོ་འབྲུར་རེ་གཏོང་བ།

སྔོ་ཐྱིག་ཐྱིག་།སྔོ་ཐོང་ངེར། ལྷ་ལེ་སྒྱར་གྲུ་གསར་པ་སྔོ་ཐྱིག་ཐྱིག་ཐོན་འདུག་།རྒྱང་ནས་བལྟས་པས་
ལུ་སྔོ་ཐྱིག་ཐྱིག་ཅིག་མཐོང་།

སྔོ་བ། [ཐ་དད་པ] ① བསྔོས་བ། བསྔོ་བ། སྔོས། ② ཡིད་ཀྱིས་བགང་བཤེར་བྱེད་བ། སྒྱུན་ཡོན་
བསྔོ་བ། གླང་དོར་སྔོ་བ། ཁེ་བྱོང་པན་གཞོད་རི་ཡོང་བསྔོས་བ། ③ དམིགས་པ་དང་སྤེལ་ཏེ་ཁ་
སྒྱར་བ། གཞན་དོན་དུ་བསྔོ་བ། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་བྱིར་དུ་བསྔོ། ④ [ཐ་མི་དད་པ]
བསྔོས་བ། བསྔོ་བ། མདོག་སྔོན་པོ་འཕ། ཉག་པོར་འགྱུར་བ། རོ་རྣམ་པར་བསྔོས་བ། རྣམ་པར་
སྔོ་བའི་འདུ་ཤེས། ⑤ མདོག་སྔོན་པོ། ཅིག་པ་མཆོལ་ལྟར་དམར་ཞིང་། རྩ་གཡམ་གཡུ་ལྟར་
སྔོ་བའི་ཁང་བ།

སྔོ་བྱན་ན། སྔོ་འཆུར་རེའམ་སྔོ་ལོང་ངེ། ཐོག་ཁའི་ལྷགས་མདོང་ནས་དུ་བསྔོ་བྱན་ནེ་ཐོན་བ།
སྔོ་བྲག་སྤང་བྲག་། རང་ཁའམ་ལྡེབས་རིས་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བོད་ཆོན་ནམ་མཁའི་སྔོ་སངས་དང་
སྤང་མ་གཉིས་སྤེལ་མར་བཟོས་བའི་བྲག་རིར་ཟེར།

སྔོ་སྒྱུར། སྔོ་བྱར་གྱི་ནད་སེལ་བའི་རུས་བའམ་བྱེད་ལས་ནོ་བའི་སྔོ་ཡི་སྒྲན་གྱི་སྒྱར་ཐབས་སྤྲེ་ཆོན་
གྱི་མིང་།

སྔོ་སྒྱུར་བའདུད་ཅིའི་ཐིག་པ། དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་བའི་ནང་འདུ་མི་ཐམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་
བའི་སྔོ་སྒྲན་གྱི་སྒྱུར་སྤེབ་བྱ་ཆུལ་གྱི་སྒྲན་དཔེ་ཞིག་

སྔོ་མ། [རྫིང་]རྩ་ཐང་།

སྔོ་སྒྲན། དགུན་དུས་ཅ་བ་མ་གཏོགས་སྒྲམ་ནས་མི་སྔོད་པ་ཅ་བ་སྤྲ་བའི་རྩའི་རིགས་ཉོང་ལེན་དང་
བོང་དཀར་པོ་ལྷ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལའང་བརྟུབ་འཛི་ཅ་བ་དང་པོ་མ་མེ་རོག་འབྲས་བུ་བཞི་
པོ་སོ་སོར་དགོས་རིགས་དང་། ལོ་སྔོང་མེ་འབྲས་བཞི་འམ་སྔོང་པོ་དོར་བའི་གཟུམ་བརྟུད་གོས་
བའི་རིགས་སོ། །

སྔོ་སྒྲན་རིགས་གཙོ་བོ་བརྒྱ་དང་བཙོ་བརྒྱད། ༡ཉོང་ལེན། ༢སྤང་ཅི་དོ་བོ། ༣རེ་སྒྲོན་པ། ༤གྱི་ལྷེ་
དཀར་པོ། ༥གྱི་ལྷེ་ནག་གཉིས། ༦རྩ་ཐུགས། ༧ཨ་བེཤ། ༨སྒྲག་ཤ། ༩སྤང་རྒྱན་དཀར་པོ།
༡༠ལུ་གུ་ཤིང་། ༡༡རྩད། ༡༢རྒྱ་བུག། ༡༣ལུ་སྒྲག། ༡༤ཨ་བུག་གཟེར་འཛོམས། ༡༥ཨ་བུག་

ཆོར་ཕྱོག་ ༡༩ལྷག་ཆུང་མདན་ཡོག་ ༡༧གསེར་སྐྱད་ ༡༨དུལ་སྐྱད་ ༡༩ལྷག་ཅུ་ལྷག་པོ་
 ༢༠ལྷག་ཅུ་མེར་པོ་ ༢༡ལྷག་ཅུ་དཀར་པོ་ ༢༢ཆུ་ཅུག་ ༢༣མེ་མའི་མེ་ཏོག་ ༢༤འབྲུ་སྤྲ་
 ༢༥སྒོང་ཐོག་པ། ༢༦ཨ་ཁྱོང་ནག་པོ། ༢༧ཕྱར་དཀར་ཨ་ཁྱོང་། ༢༨ཆར་བོང་། ༢༩ཏང་ཀྱུ་
 ༣༠མེ་ཆོད་འབྲས་བྲ། ༣༡ལྷག་ས་ཁྱོང་མ་ཅན། ༣༢སྐྱེར་བའི་མེ་ཏོག་ ༣༣ཐང་ཐོམ་
 དཀར་པོ། ༣༤ཐང་ཐོམ་ནག་པོ། ༣༥ལང་ཐང་ཅི། ༣༦མིན་ཤིན་སྐུ་མའི་འབྲས་བྲ། ༣༧ཁྲིས་
 མའི་གེ་སར། ༣༨དཀར་པོ་ཆེན་མུག་ ༣༩རྩ་ཨ་ཁྱ། ༤༠ཨ་འབྲ། ༤༡ཞེས་ཐོག་དཀར་པོ།
 ༤༢ཞེས་ཐོག་མེ་ནག་པོ། ༤༣བར་བ་ཏ། ༤༤དུ་བའི་རྩ་བ། ༤༥འདམ་བྲུག་པ། ༤༦འབྲི་
 ས་འཛིན། ༤༧བྲུ་པོ་ཅི་ཅི། ༤༨ལུ་མོ་ཟ། ༤༩སྒྲི་བ། ༥༠ལྷག་ཐུག་ ༥༡གཡེར་ཤིང་བ།
 ༥༢མེ་ཏོག་མེར་ཆོན། ༥༣བྲག་སྐྱུ་ཏ་པོ། ༥༤བྲག་སྒོས། ༥༥རྒྱ་སྒོས། ༥༦ཐུང་ཅི་སྒོས།
 ༥༧རྒྱ་བྲ། ༥༨འཕམ་པོ། ༥༩སྒྲི་སྒྲི། ༦༠མེ་ཏོག་ལྷག་ཐིག་ ༦༡མཁན་པ་དཀར་པོ།
 ༦༢མཁན་པ་ནག་པོ། ༦༣རྩ་མ་ཅི་དཀར་པོ། ༦༤རྩ་མ་ཅི་ནག་པོ། ༦༥བྲི་ཆོར། ༦༦རྩ་
 མཐིས། ༦༧རེ་མ་དེ་བ། ༦༨རྩ་དེ་བ། ༦༩སྒྲི་དེ་བ། ༧༠རེ་རལ་བ། ༧༡འཕམ་བྲ། ༧༢ལུ་མཁན།
 ༧༣རྩ་སྐྱེགས། ༧༤བཙོང་། ༧༥ལུ་མ་བ། ༧༦བྲག་ལུ་མ། ༧༧ག་མའི་རྩ་བ། ༧༨མཛོ་མོ་ཤིང་།
 ༧༩འཕར་མའི་འབྲས་བྲ། ༨༠སྤར་དཀར་བ། ༨༡བྲི་ཅུག་པ། ༨༢བྲི་བ། ༨༣མཆོ་ལུ་མ། ༨༤ལྷག་
 ཆུང་། ༨༥ལྷག་འཕ། ༨༦སྒྲིང་རེ་ཐེལ་བ། ༨༧ཐང་ས་ཅི་བ། ༨༨སྐྱུ་ལོ། ༨༩ཅོ་ཤོ་མང་། ༩༠བ་
 ཡག་རྩ་བ། ༩༡བྲེལ་ལ་ཕྱག་ ༩༢ལྷག་ཆོས། ༩༣སྐྱེ་བའི་འབྲས་བྲ། ༩༤ས་རྩི་ག་ ༩༥ལྷེ་ཆོ་
 ༩༦དབྲི་མོང་དཀར་པོ། ༩༧དབྲི་མོང་ཁ་བོ། ༩༨བ་ལྷ་དཀར་པོ། ༩༩ལོ་སྐྱད། ༡༠༠ཐ་རམ།
 ༡༠༡ན་རམ། ༡༠༢བྲུ་རྒྱང་། ༡༠༣སོག་ཀ་བ། ༡༠༤དབང་ལག་ ༡༠༥རེ་པོ། ༡༠༦སྐྱང་ཆོར་
 ༡༠༧དུར་བྲིང་། ༡༠༨ཐར་བྲ། ༡༠༩སྒྲིན་བྲ། ༡༡༠ཁོན་བྲ། ༡༡༡ལུ་མ་རྩ། ༡༡༢རྩ་རྩ། ༡༡༣རེ་
 ལྷག་ས་བ། ༡༡༤ལུ་བ། ༡༡༥ཉེ་ཤིང་། ༡༡༦ར་མཉེ། ༡༡༧པ་སྐྱུ་བ། ༡༡༨གཟེ་མའོ།

སྒྲི་རྩ་རྩ་སྒྲིན་པོ།

སྒྲི་ཆ་བགས་ལྷུ་མ། དབྲི་མོང་། ལྷེ་ཆོ་སྐྱུ་བ་ཀ་སྐྱེར་སྐྱུ་སོ།

སྒྲི་ཆང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི་སྐྱེ་ལོ་ ༡༩༤༩ལོར་དགོན་པ་ཆགས། ལྷུ་མ་ཐམས་

རྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཡུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཚུ་དམར་ལེབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྔོ་ཆེལ། བཟའ་བཙའི་སྔོ་རིགས།
སྔོ་ཆེད། ཉམ་གྱི་བྲེ་བྲག་ཅིག།
སྔོ་ཆོད། ཐུག་པའི་ནང་དུ་ཐུག་སྐྱའི་སྔོ་ཆེལ།
སྔོ་ཆོས། རམ་གྱི་མིང།
སྔོ་འཛིན། རི་སྒྲོག་གི་བྲེ་བྲག་ཅིག།
སྔོ་ཡི་བྱ་མོ་སྐྱན་བདུན། སྔོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྐུར་ནས་བཏགས་པའི་གཡའ་གྱི་དང་། སྔོང་ཟེལ།
གང་ག་ཚུང་། རྟོང་ལེན། ཉིག་ཏ། བོང་དགར། སྤང་ཅི་བཙས་བདུན་གྱི་བསྐྱས་མིང་སྟེ། རྩེ་བུར་
མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྟོ་རྩེས་མཛད་པའི་མན་ངག་བྲེ་བ་རིང་བསྐལ་ལས། སྔོན་འདས་པའི་དུས་
སུ་འཕགས་པ་འཛིག་རྟོན་དབང་ལྷག་དེས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཆད་མེད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་འབྱུངས་
པའི་དུས་གྱི་སྐྱན་ཆབ་ས་ལ་ལྷུང་བ་ལ། འགྲོ་དོན་འབྲུག་པའི་སྔོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུ་ལ་
བརྟེན། འགྲོ་པའི་གསོས་སུ་གྱུར་པའི་བདུད་ཅི་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་མངའ་ཡང་། གཙོ་མོར་
གྱུར་པའི་རྒྱས་མཐུ་དང་ལྷན་བས། འཆི་བ་དངོས་སུ་བསྐྱངས་པ། རྒྱ་ཞེ་སྤང་གིས་བསྐྱེད་པའི་
ཆ་བའི་ནད་མ་ལུས་པ་འཛོམས་པ་ལ་འགྲན་རྒྱ་མེད་པ་ནི་ཡབ་རྒྱ་ཤེལ་ཆ་ཟེར་རྟོར་བྱ་དང་།
ཡུམ་བདུད་ཅི་བམེལ་པའི་ཚུ་རྒྱན་གཉིས་ལས། གནས་གངས་དགར་སྤྱིའི་འབྲུལ་འདབས།
གཡའ་སྤང་སྐྱན་སྔོངས་མཛེས་པའི་ཕོ་བྲང་དུ། སྔོན་ར་སྤེལ་རྒྱ་བ་ལ་སྐས་མོ་བདུན་འབྱུངས་པ་
ནི། རྒྱ་ཟེལ། སྔོང་ཟེལ། གང་ག་ཚུང་། རྟོང་ལེན། ཉིག་ཏ། བོང་དགར། སྤང་ཅི་དོ་བོ་སྟེ་སྔོ་ཡི་
སྐྱ་མོ་བདུན་མོ། །ཞེས་དང་། དེུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྐྱན་འཛིན་སུན་ཆོགས་གྱིས་མཛད་
པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་བྲང་གི་བསྐྱས་དོན་གསལ་བཤོལ་ལས། གཡའ་གྱི་སྔོང་ཟེལ་གང་ག་ཚུང་།
རྟོང་ལེན་ཉིག་ཏ་བོང་དགར། སྤང་ཅི་དང་ནི་བདུན་ཕོ་ལ། སྔོ་ཡི་བྱ་མོ་སྐྱན་བདུན་ཟེར།
སྔོ་རམས། འབྲུག་ཡུལ་སྤྱི་བྱའི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྤྱེ་དངོས་གྱི་ལོ་མ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཁུ་བནི་སྔོན་ག་
རམས་མདོག་ཅན་ཞིག་ཡོད།
སྔོ་རི་ལྷགས་ཟམ། ཡུན་ནན་འཛོལ་རྫོང་ཁོངས་རྒྱ་ཚུའི་ཐོག་ལ་ཡོད་པའི་ལྷགས་ཟམ་ཞིག།

སྲོ་རིག། མིག་ནད་བར་འབྲིབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག།

སྲོ་རངས། སྤྱ་རངས་ཀྱི་སྲོན་ནས་ནམ་མཁའ་སྲོ་སྦྱར་བའི་དུས།

སྲོ་ལ། རི་པོ་ཞིག། མཆོ་སྲོན་མཆོ་བྱུང་བྱུང་ལན་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཆོའི་ངོས་ལས་
མེ་ཁྲ་སྲོང་ལྷག་ཙམ་ཡོད།

སྲོ་ལྟ། ① སྲོ་རིགས་ལས་བཅོས་པའི་ལྟ། ② ཞིང་ཁར་སྤྱ་བྱ་སྦྱེས་རྗེས་རྒྱག་པའི་ལྟ།

སྲོ་ལོ། ① ལྷ་སྲོའི་ལོ་མ། ② ཞབས་འདེན་ནམ། སྲོན་དུ་བྱུར་པའི་དཔེ། སྲོད་དན་བྱས་ནས་ཞབས་
འདེན་ཞུས་སོང་། སྲོ་ལོ་བྱར་སོང་།

སྲོ་ལོ་འབྱར་བ། རོ་ཆ་དགོས་པའི་ལས་བྱས་བ། ཞབས་འདེན་ཞུས་བ། ཞབས་སྲོ་མ་ཤེས་རྒྱག་པ་
དེ་སྲོ་ལོ་ལངས་ནས་འབྱར་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བོ་སྤྱོད་སོང་། སྲོ་ལོ་འབྱར། ལུས་བྱད། མ་
བཅོང་ནམས་དོན་གཅིག།

སྲོ་ལོང་རེ། ལུ་འབྲིལ་སྤངས་ཤིག། ལུ་བའི་ནད་དུ་ལུ་སྲོ་ལོང་རེར་འབྲིལ་འདུག།

སྲོ་ལྱལ་དགོན། དགའ་ལྷན་བཟ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་བསམ་གཏན་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༦༩༥ལོར་དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེའི་མཁན་པོ་སྤྱག་རིང་དཔོན་
སྲོབ་རྗེ་དག་དབང་ཡར་འཕེལ་རིན་པོ་ཆེས་གསར་དུ་བཏབ། ལུབ་མཐའ་དགེ་ལྷགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་རབ་པོ་དེ་རིགས་རང་སྲོང་ཁུལ་རབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྲོ་ས་སྦྱ་ས། དབྱར་ས་དགུན་ས།

སྲོ་སངས། ① མདོག་སྲོ་རྒྱུང་། ② [མདོན]ཀྱི་ལྷང་བ། ༡ ཙན་དན་སྦྱུལ་སྤྱིང་།

སྲོ་སངས་སྦྱ་བ། སྲོ་སི་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། སྲོ་སངས་ཀྱི་ནད་དུ་དཀར་རག་ཅུང་ཟད་བསྐྱེས་པའི་མདོག་
ཙན་ཏེ། ཉམ་མཁའི་སྲོང་ཆ་དང་། སྤྱིན་པ་སྲོ་སྤྱིན་སོགས་ལ་སྲོད་ཀྱི་ཡོད།

སྲོ་སངས་ལུས། [མདོན]གཟའ་ལྷག་པ།

སྲོ་སི། སྲོ་སངས་ཀྱི་ནད་དུ་དཀར་པོ་བསྐྱེས་པའི་མདོག་ཙན་ཏེ། སྲོ་སངས་སྦྱ་བ་དང་དོན་གཅིག།
སྲོ་སི་ལེ་བ། སྲོན་པོའི་མདོག་གསལ་སྤངས་ཤིག། ཁྱི་ལུབས་ནད་ནས་ཁྱི་སྲོ་སི་ལེ་བ་བཏོན་བ།
སྲོ་སིར་རེ། ① ལྷ་དང་སྲོ་ལུམ་གསར་པའི་སྤྱ་བྱ་ཐོན་ཚུལ། དབྱིད་དུས་བོད་གཤེར་རྒྱས་དུས་སྤང་

སྒྲིངས་ནམས་སུ་ཅི་ཐོག་གསར་པའི་སྤྱ་བུ་སྒྲི་མིར་རེ་ཐོན་ཡོང། ② དུ་བ་སྤ་མོ་འབྱུལ་སྒྲིངས།
མེ་ཁ་གསོས་འབྱུལ་ཐོག་མར་དུ་བ་སྒྲི་མིར་རེ་འབྱུལ་བ།
སྒྲི་མེད། སྒྲི་སྒྲི་ལས་ཕྱང་ཟད་དཀར་ཆ་ཕྱང་པའི་མདོག་
སྒྲི་སྒྲི། སྒྲི་པོ་དང་གཅིག་།
སྒྲི་བསངས། ① སྒྲི་པོ། བོས་ཆེན་སྒྲི་བསངས། ནམ་མཁའི་མདོག་སྒྲི་བསངས། ② [རྟིང]༡ ནག་
པོ། ༡ མཆན་མོ།
སྒྲི་བསངས་མ། [མདོན] ① ནམ་མཁའ། ② ལུང་མེད། ③ མཆན་མོ།
སྒྲི་ཉམ་མེ། ① ཁ་དོག་སྒྲི་བ། ② མདངས་ཞན་པོ། རོ་མདོག་སྒྲི་ཉམ་མེར་ཕྱིན་འདུག་
སྒྲིག་། མཆང་དང་སྒྲི་ཉེན་ཐུག་པར་བཤད་པའི་དོན་ཏེ། མཆང་སྒྲིག་། རང་སྒྲི་སྒྲིག་ལྟ་བུ།
སྒྲིག་འདོན། ཕྱིར་འདོན་བ། གཏེར་ཁ་སྒྲིག་འདོན། ལུས་ལུགས་སྒྲིག་འདོན་བྱེད་བ།
སྒྲིག་འབྲུ། ཅ་ལག་སྒྲིག་བཤེར་རམ། སྒྲིག་འཆོལ། དངོས་ཆས་སྒྲིག་འབྲུ་ཀྲག་བ།
སྒྲིག་བ། [ཐ་དད་བ]བསྒྲིགས་བ། བསྒྲིག་བ། སྒྲིགས། འདོན་བའམ་འབྲུ་བ། མམ་སྒྲིག་སྒྲིག་བ། ཉེས་
སྒྲི་བསྒྲིགས་ནས་གསལ་ཐེན་དུ་བཟོད། སྒྲི་བཟང་ནས་ཅ་ལག་སྒྲིག་བ།
སྒྲིག་བྱས། སྒྲིག་བ་དང་བྱས་བ།
སྒྲིག་བཤེར། འཆོལ་ཞིབ་དང་གངས་བཤེར་བ། འགོ་ཆས་སྒྲིག་བཤེར། སྒྲི་ཁང་སྒྲིག་བཤེར།
སྒྲིག་བཤེར་མཁན། གཞན་གྱི་ཁང་གཞིས་རྒྱ་ལོར་ལ་སྒྲིག་བཤེར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁྱིམས་འདྲིན་མི་སྒྲི།
སྒྲིག་བཤེར་ཆོག་པའི་ལག་ཁྲིར། སྒྲི་བདེ་དམག་མའི་ནང་ན་དམིགས་གསལ་དུ་གཞན་ལུས་སྒྲིག་
གཤེར་བྱེད་ཆོག་ལས་གྱི་ལག་ཁྲིར་ཞིག་
སྒྲིག་མེ། [ཞང་སྒྲིང]འཁོན་འདྲིན།
སྒྲིགས། སྒྲིག་པའི་སྤྱལ་ཆོག་
སྒྲིན། ① འདས་པའི་དུས་ཏེ། ཉེན་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྒྲིན། ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྒྲིན། སྒྲིན་ཆད། སྒྲིན་དུས་ལྟ་
བུ། ② བོ་རིམ་གྱི་མདུན་ཏེ། བར་འགྲོའི་སྒྲིན་མ། མི་སྒྲིན་མ། སྒྲིན་གྱི་མི་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
སྒྲིན་ཁྲོག་སྤྱད་མགོ། ཁྲོག་སྤྱད་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྒྲིན་པའི་ཆེད་སྒྲི་བ་སྤྱད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་pre-read head ཟེད།

སྟོན་སྟེ། [མདོན] ① སྟེ་ཆེ། ② གཅན་པོ། ③ བཅ་ཟེ། ④ ཆངས་པ།

སྟོན་བཞོད། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་predefined ཟེད།

སྟོན་བཞོད་དོ་རྟགས། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་predefined identifier ཟེད།

སྟོན་གོམས་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སང་པ། སྟེ་བ་སྟོན་མར་གོམས་འགྲིས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་བཟང་

པོ་ཆེ་འདིར་སང་པ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན། མི་གང་ཞིག་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་བཟང་པའི་ཆེན་གྱིས་

ཆེ་འདིར་བག་ཡོད་པའི་སྟེ་མོགས་བསྐྱབ་མ་དགོས་པ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ།

སྟོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ། རྒྱ་གར་གྱི་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་མང་བཤུར་དང་། འོད་མཛེས། དགེ་བ། དགེ་

མཆོག་། གསོ་སྦྱང་འཕགས་ཏེ་ལྟ།

སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ། ① འདས་པའི་སངས་རྒྱས། ② འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་མཆོག་།

སྟོན་གྱི་ཆོག་བཟུ། སངས་རྒྱས་ལྷ་པོ་ལས་མ་འདས་གོང་གི་བསྟོན་པར་རྫོགས་པའི་སྟོན་གྱི་ཆོ་

ག་བཟུ་སྟེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་ནས་བྱང་

ཆུབ་བརྟེས་པའི་རང་བྱུང་གིས་བསྟོན་པར་རྫོགས་པ་གཉིས་དང་། ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ་མཛོང་ལམ་

སྟེ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཁོང་རྒྱད་ཀྱིས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་སྟེ་མོགས་རྒྱུར་ཤོག་གིས་དང་། འོད་སྦྱང་ཆེན་

པོ་སྟོན་པར་ཁས་ཁྲུངས་པས་དང་། བཟང་སྟེ་ཆོགས་དྲུག་ཅུས་སྐྱབས་གསུམ་ཁས་ཁྲུངས་པས་

དང་། སྟེ་དགའི་བདག་མོ་སྟེ་ཆོས་བརྒྱད་བསྐྱབས་པར་ཁས་ཁྲུངས་པས་དང་། ལེགས་

བྱིན་བྱིས་པའི་ལན་ལ་དབྱེས་པས་དང་། མཆོད་སྦྱིན་མ་པ་མའི་དབང་དུ་སོང་བ་ལ་དགེ་སྦྱང་

མ་ལྷན་པ་ནས་པོ་ཉ་བྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་སྟོན་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་

ཁྲངས་ལུལ་དབྱུས་སུ་བཟུ་ཆོགས་དང་། མཐའ་འཁོར་ཏུ་ལྷ་ཆོགས་སོ་སོས་གསོག་བཞིའི་

ལས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བསྟོན་རྫོགས་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །བསྟོན་པར་རྫོགས་པའི་

རྒྱལ་བཟུ་ལ་གཟེགས།

སྟོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན། ཡུའ་ཕུ་ནེས་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ཐོག་མར་གསུང་སྐབས། ༡ བ་པོ་ཤམ་
ལྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ལ། དེས་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་
ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་མཛད། ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུད་མ་དེར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་པོ་བྲང་
དེའི་སྟོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡའི་སྟེང་མོས་ཆལ་ཆེན་པོའི་དབུས་དུས་འཁོར་གྱི་རྫོས་བསྐྱངས་
བཞེངས་ནས་འདས། དེའི་རྒྱུ་ལྷ། ༡ རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་དང་། ༢ ལྷ་དབང་། ༣ གཟི་བུ་ཅན།
༤ རྒྱ་བས་བྱིན། ༥ ལྷའི་དབང་ལྷ། ༦ ལྷ་ཆོགས་གཟུགས། ༧ ལྷའི་དབང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་བསྟན་ནས་རྒྱལ་པོ་མཛད།

སྟོན་གྱི་མཐལ། སྟོང་བཅུད་འཛིག་རྟེན་སོགས་ཐོག་མར་འབྱུང་དུས་ཀྱི་ཡ་མཐལ།
སྟོན་གྱི་གནས་རིག་པ། སྟོན་དུས་རང་རམ་གཞན་གང་ལ་སྟེས་པའི་གནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། རིག་པ་གསུམ་གྱི་གས་ཤིག

སྟོན་གྱི་གནོད་སྦྱིན། [མངོན]རྩྭ་ལ།
སྟོན་གྱི་བག་ཆགས། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ལས་གསོག་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་བག་ཆགས་གཉིད་ཟབ་པོ་ཞིག་འཛོགས་ཐུབ་པ་དཔེར་ན། བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱུད་དུས་ནས་
སེམས་ཅན་འབྲུ་སྟོན་སོགས་གསོད་པ་དང་། དངོས་པོ་རྒྱ་བ། རྩན་ཤོད་པ་བཅས་བསྐྱབ་མི་
དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་པ་དང་། ཡང་བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱུད་དུས་ནས་སྟོང་རྩེ་ཆེ་བ་
དང་། ཡོན་ཏན་སྟོབ་སྟོང་ལ་དགལ། ཁོང་ཁོ་མེད་པ། རྩན་མི་ཤོད་པ་བཅས་རང་བཞིན་གྱིས་
འབྱུང་བ་ནི་སྟེ། བ་སྟོན་མའི་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡི་བཤད་སྟེལ་ཡོད།

སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས། ཆེ་རབས་སྟོན་མར་བསགས་པའི་ལས།
སྟོན་གྱི་སྟོན་པ། སྟོན་པ་བཞིའི་གས་ཤིག་སྟེ། བྱི་མའི་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་རྟ་ཅིག་གཉིས་པ་
ནས་ལུས་རྟེན་དེ་མ་པོར་བར་གྱི་སྟོན་པ།

སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན། སྟོན་འདས་པའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་འམ་སྟོན་པ།
སྟོན་གྱི་ལྷ། [མངོན]ལྷ་མིན།
སྟོན་གྲབས། ① སྟོན་མ་ནས་གྲབས་སྟེག་བྱས་ཟེན་པ། ② སྟོག་སྐྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་

པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་preset ཟེད།
སྟོན་གནས་ཤུགས་གངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་preset parameter ཟེད།
སྟོན་སྒྲིག་ | གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་bringto front ཟེད།
སྟོན་འགོ་བས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་backward recovery ཟེད།
སྟོན་འགོ་ག། སྟོན་ཚུད་ནས་མི་ཡོང་བ་བྱེད་ཐབས། སྟོན་འགོ་ག་བྱུང་འཆོས། མ་འོངས་སྟོན་འགོ་ག་
བྱེད་ཐབས། སྟོན་ཆ་ནས་ཡང་འབྱུང་མི་འགྱུར།
སྟོན་འགོ་ག་ཉམས་གསོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་preventive maintenance ཟེད།
སྟོན་འགོ། དངོས་གཞིའི་སྟོན་ཏུ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱ་བ། གནས་སྒྲིག་དང་དོན་གཅིག་
སྟོན་འགོ་བ། སྟོན་སྟོང་པ་སྟེ། སྤྲ་མར་འགོ་མཁུ།
སྟོན་འགོ་འབྲུམ་བཞི། ལས་དང་པོ་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ | ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་
སྟོན་འགོའི་ཆོས་ཡན་ལག་བཞི་ལ་འཇུག་དགོས་པ་ནི། དང་པོ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཆོས་བྱུག་
དང་སྐྱབས་འགོ་སྐྱག་མ་འབྲུམ་གཅིག་ | གཉིས་པར། སྤྱི་བ་སྟོང་གི་ཆོས་དྲོར་སེམས་སྒྲོམ་
བསྐྱས་ཀྱིས་ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་གཅིག་ | གསུམ་པ། ཆོགས་གསོགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུལ་འབྲུམ་
གཅིག་ | བཞི་པ། བྱིན་སྐྱབས་འཇུག་པའི་ཆོས་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འབྲུམ་གཅིག་བཅས་ལ་སྟོན་
འགོ་བཞི་སྟོང་རམ་འབྲུམ་བཞི་ཟེད།
སྟོན་འགོ་བཞི་སྟོང་། སྟོན་འགོ་འབྲུམ་བཞི་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
སྟོན་འགོའི་ཁྲིད་ཡིག་ | བོན་དང་ནང་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཐོགས་མར་ཞུགས་མཁུ་རྣམས་ལ་སེམས་
ཁྲིད་མདོར་བསྐྱས་ཤིང་། གནད་མིགས་པའི་ཞལ་གདམས་སྒྲོར། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་རང་
ལུགས་ཀྱི་སྟོན་འགོའི་ཁྲིད་ཡིག་ཡོད་ཀྱང་། མདོར་བསྐྱས་ན་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་སྟོག་རྣམ་བཞིའི་

ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་སྟོན་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག་ཅིག་མེད།

སྟོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུ། ① བྱ་དངོས་གང་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རྩ་བའི་ཆ་རྒྱུ་ནམས་ཏེ། དཔེར་ན། སློབ་སྦྱོང་
བྱ་བ་ལ་དགོ་ཆ་ན་ལེགས་པོ་བཅའ་བ། ཚོང་ལས་བྱ་བར་འདོད་ན་མ་དདུལ་བཅའ་བ་ལྟ་བུ་ནི་
སྟོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུ་ཡིན། ② སློབ་ཁྲིད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་precondition ཟེད།

སྟོན་འགྲོའི་ཆ་ཤས། སློབ་ཁྲིད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་premise part ཟེད།

སྟོན་ཆགས། [མདོན]འཁོར་བ།

སྟོན་ཆད། ད་ལྟ་པན་ཆད། སྟོན་ཆད་བྱས་པའི་བྱ་བར་ད་ལྟ་ཕྱི་བལྟས་བྱེད་པ།

སྟོན་ཆོག །བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཆེགས་ཚུང་དུས་རྫོགས་པ་སྟོན་གྱི་ཆོག་ཞེས་སངས་རྒྱུ་
ཞལ་བཞུགས་དུས་མཁན་པོ་འཕགས་པ་ཡིན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་སློབ་དག་པ་སྟེ་ལས་ཉོན་ནས་
སྟོན་གྱི་སྟོབ་པ་ཤས་ཚུང་ཞིང་། ཤེས་རབ་དང་། རྒྱུད་དང་། དབང་སོགས་མ་སྟོན་པའི་གང་
ཐག་ཁོ་ན་ལ་སྟོན་པ་འབོག་པའི་ཆོག་ཞིག་

སྟོན་ཆོག་བཅུ། སངས་རྒྱུ་མུ་ངན་ལས་མ་འདས་གོང་གི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྟོན་གྱི་ཆོག་
བཅུ་སྟེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མུ་ངན་དང་རང་སངས་རྒྱུ་མུ་གཉིས་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་ནས་བྱང་ཆུབ་
བརྟེན་པའི་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་གཉིས་དང་། ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་
ཆེ་ཡོ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་གིས་དང་། ཤུ་རིའི་བྱ་སོགས་ཚུང་ཤོག་གིས་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོ་
སྟོན་པར་ཁས་སྦྱངས་པས་དང་། བཟང་སྟེ་ཆོགས་དུག་ཅུས་སྦྱངས་པས་དང་། སྦྱི་དགྲའི་བདག་
མོ་སོགས་སྦྱི་ཆོས་བརྒྱད་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྦྱངས་པས་དང་། ལེགས་བྱིན་བྱིས་པའི་ལན་ལ་
དབྱེས་པས་དང་། མཆོད་སྦྱིན་མ་པ་མའི་དབང་དུ་སོང་བ་ལ་དགོ་སློང་མ་སྦྱངས་ལས་པོ་ཉ་བྱས་
ཏེ་དགོ་འདུན་གྱིས་སྟོན་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་གངས་ལུལ་དབྱས་སུ་བཅུ་
ཆོགས་དང་། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ལྷ་ཆོགས་སོ་སོས་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་རབ་བྱུང་བསྟེན་
རྫོགས་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པ་ནམས་སོ། །

སྟོན་འཇུག །མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འཇུག་ནས་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་དང་། བྱ་
བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱོ། །

སྟོན་འཇུག་ལྷ། མིང་གཞིའི་སྟོན་དུ་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་ག་ད་བ་མ་འ་སྟེ་ལྷ་པོ་འདྲིའི་རྟགས་ལ་བ་པོ་
དང་། ག་ད་མ་ནིང་། འ་མོ། མ་ཤིན་རྒྱམོ་བཅས་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་བཞིར་བྱེ་ཡོད་པ།

སྟོན་འཇུག་འཇུག་ཚུལ་རྟོགས་བྱེད་བཞི། གང་ལ་འཇུག་པ། གང་གིས་འཇུག་པ། རི་ལྟར་འཇུག་
པ། ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཅས་བཞིའོ། ༡ སྟོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་གང་ལ་འཇུག་པ་བྱེད་
ཅེ་ན། རོག་མར་སྟོན་འཇུག་ལྷ་པོ་དེ་འཇུག་ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། སི་རྒྱའི་འབྲེལ་ཆེན་ད།
དེ་ལ་གང་གིས་འཇུག་པ་བྱེད་པ་པོ་སྟོན་འཇུག་གི་པོ་ཡིག་བ་ནི། རང་གི་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པའི་
མིང་གཞིའི་པོ་ཡིག་ག་ཅ་ཉ་ཅ་རྣམས་དང་། མོ་ཡིག་ག་ང་ཇ་ཉ་ད་ན་ཇ་ཞ་ཟ་ར་ཤ་ས་རྣམས་ལ་
འཇུག་གོ། །དེ་ཡང་། ཀ་ག་གཉིས་ལ་བཅེགས་འདོགས་རྒྱང་གསུམ་གར་དང་། ཉ་ཅ་ད་གསུམ་
ལ་རྒྱང་བཅེགས་གཉིས་ཀར་དང་། ང་ཇ་ཉ་ན་ཇ་རྣམས་ལ་བཅེགས་མ་ཁོ་ནར་དང་། ཅ་ཞ་ཤ་
གསུམ་ལ་རྒྱང་པ་ཁོ་ནར་དང་། ཟ་ས་གཉིས་རྒྱང་འདོགས་གཉིས་དང་། ར་འདོགས་ཅན་ཁོ་ན་
སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ༢ གང་གིས་འཇུག་པ་བྱེད་ཅེ་ན། ག་
ད་བ་མ་འ་བཅས་སྟོན་འཇུག་ལྷ་པོ་དེ་དག་འཇུག་གོ། ༣ རི་ལྟར་འཇུག་པ་བྱེད་ཅེ་ན། སི་རྒྱའི་
འབྲེལ་ཆེན་དུ། སྟོན་འཇུག་གི་པོ་བ་ཡིག་ནི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་
རྣམས་ལ་སྤྱད་བྱེད་ཅོལ་བྱས་པའི་སྟོན་འཇུག་པ་དང་། མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི་སྤྱ་ཅོལ་
རན་པས་འཇུག་པ་དང་། མོ་ཡིག་འ་ནི་སྤྱ་ཅོལ་ཞན་པས་འཇུག་པ་དང་། ཤིན་རྒྱམོ་མ་ནི་སྤྱ་
ཅོལ་མཉམ་པ་སྟེ་ཤིན་རྒྱམོ་ད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ༤ ཅིའི་
ཕྱིར་འཇུག་པ་བྱེད་ཅེ་ན། སྟོན་འཇུག་པོ་བ་ཡིག་གི་དགོས་པ་དུས་གསུམ་ལས་བྱེད་ཐ་དང་
པའི་བྱ་ཆོག་བྱ་བ་བྱས་ཐེན་པ་འདས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་བདག་གཞན་གཉིས་
ལས་གཞན་ཉེ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིན། སྟོན་འཇུག་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
པ་དང་། དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་འཇུག་པ་དང་། སྟོན་འཇུག་གི་མོ་འ་ཡིག་ནི་

དངོས་པོ་བདག་དང་། དུས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་འབྲུག་པ། སྟོན་
འབྲུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་བདག་གཞན་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱེ་གས་
མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་བ་སྟེ་མཚུངས་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འབྲུག་གོ་ཞེས་སོ། །

སྟོན་རྗེས། ① སྟོན་མ་དང་རྗེས་མ། ② སྟོན་འབྲུག་དང་རྗེས་འབྲུག

སྟོན་རྗེས་མིང་གསུམ། སྟོན་འབྲུག་དང་། རྗེས་འབྲུག །མིང་གཞི་གསུམ།

སྟོན་ལྷ། མོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་preview ཟེད།

སྟོན་བཏབ་བསམ་གཏན་གྱིང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་སྤྱི་མཐུན་ཆོག་མཛོད་ཀྱིས་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་
མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་བ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོན་ཐོན། ཡར་རྒྱས་མགྲོགས་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆད་མཐོ་ཅམ་ཡོད་པས་མིག་དཔེར་འོས་པའི་
རིགས། སྟོན་ཐོན་པ། སྟོན་ཐོན་ཉམས་སྟོང་།

སྟོན་མཐའ། འཁོར་བར་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མའི་མཐའ། སྟོན་མཐའ་མི་མངོན་པ། སྟོན་མཐའ་སྟོང་པ་ཉིད།
སྟོན་མཐའ་མེད་པ།

སྟོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལན་གསུང་ཡུལ་དུ་མ་གྲུར་པའི་ལྟ་ལོག་གི་
དེ་བ་རྣམས་སྟེ་ཆོན་བཞིར་དབྱེ་བའི་ནང་གསེས། བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
ཡིན་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ།

སྟོན་དུ་འགྲོ་བ། ① སྟོན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྲ་སྒྲིག །② མདུན་དུ་རྒྱག་འགྲོ་བ།

སྟོན་དུས། སྤྱི་མའི་དུས་ཆོད།

སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། སྟོན་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་དོན་གཅིག

སྟོན་སྟེ་དགོན། དག་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་ཅམ་ན་གསེར་
ཁ་དགོན་ལས་ཁ་གྲེས་ཏེ་རྒྱུད་དུ་དགོན་པ་བཏབ་པར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་རྟུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ཉེ་ཆར་དགོན་པ་འདི་
རོན་སྟེ་དགོན་དང་ཉེས་རོ་དགོན། ལོ་གོས་དགོན་གསུམ་གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་པར་གྲགས།

སྟོན་བྲ། རྟེན་སྤྱོད་རྒྱུ་ལོ་གནས་ཚུལ་སྟོན་ཚུད་ནས་བྲ་བ། བན་གཞོད་རྟེན་སྤྱོད་བྲ་བ་གི་སྟོན་
ནས་ལྷང་དོར་འཛོལ་མེད་བྲེད་བ།

སྟོན་འདོགས་ཐབས། མྱོག་ལྷང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་prefix notation ཟེད།

སྟོན་བརྟ། སྟོན་ཚུད་ནས་གཏོང་བའི་འཕྲིན་ནས་གཏམ། ཁྱདས་སོ་སོར་སྟོན་བརྟ་གཏོང་བ། སང་
ཞོགས་ཆར་བ་འབབ་པའི་སྟོན་བརྟ་ཁས་གཞིས་ཉིན་ནས་བཏང་བ།

སྟོན་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་བ། ཐོག་མར་ཆོས་བྲེད་པ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་མོས་བརྟན་
པོ་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་བ་སྟེ། དེ་ནི་སངས་མ་རྒྱས་བར་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ལྟུང་མི་སྲིད་བ།

སྟོན་གནས་རྟེན་བྲ་མཁུལ་པའི་སྟོན་སྟེ། སྟོན་ས་བཅུའི་ནང་གསེས། འདས་པའི་དུས་སྤྱི་བདག་དང་
གཞན་སེམས་ཅན་རྟེན་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཡུལ་སྟོགས་དང་། རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཅས་པ་བྲན་པའི་
ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཁུལ་བ།

སྟོན་གནས་རྟེན་བྲ་གི་མཛོན་ཤེས། རང་གཞན་གྱི་ཆོར་བས་སྤྲ་མ་རྟེན་སྤྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་བ།

སྟོན་པོ། རྣམ་མཁའི་མདོག་།རྩ་སྟོན་པོ། རས་སྟོན་པོ།

སྟོན་པོ་ཆེག་བྲུག་ བརྟ་ཏའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཏུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོལ་རིག་སྟོར་གྱི་མིང་ཆེག་ཉར་མཁའི་དོན་གསལ་ལས། སྤྱི་བཟང་
ཟེལ་བ་རིམས་འཛོམས་དང་། སྟོན་པོ་ཆེག་བྲུག་འཕྲི་ཤིང་རལ། མི་ཀན་རལ་བ་ཅན་རྣམས་ནི།
བརྟ་ཏ་ཡི་མིང་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པོ་བྲ་ཁྱད་། སྟོང་རི་ཟེལ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ།
མཁས་པ་བདུན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆད་པ་སྤྱི་འཛོམས་སྟོང་ཟེལ་གྱི་སྟོར་བ་ལས། སྟོན་པོ་བྲ་
ཁྱད་ཆུ་ལུ་ཞོག་དཀར་དང་། ཁ་པོ་སྟག་རིས་སྟོན་པོ་ཆུ་ཆོད་ཅན། ཁྱི་དུག་སྟག་གཅིག་ལུ་མ་
བུ་ར་ཐར་བ། ལུ་མ་བུ་མ་བྲ་སྟོར་ཆུང་ལ་རི་རྣམས། ཆད་པ་འཛོམས་བྲེད་སྟོང་རི་ཟེལ་པའི་མིང་།
སྟོན་དཔག་ལེན་མཁན། མྱོག་ལྷང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་intended recipient ཟེད།

སྟོན་དཔག་ཨང་གངས། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་prediction coding ཟེད།

སྟོན་སྒྲེང་མཐུག་གཞུང་། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་across, then down ཟེད།

སྟོན་འཕྲོས། སྒྲ་མའི་མཐུག་དང་། ལྷག་མ། གཞུང་དོན་སྟོན་འཕྲོས་བཤད་པ། ལས་གྲུ་སྟོན་འཕྲོས་

གཙང་མར་མཐུག་བལྟས་པ།

སྟོན་བྲུ། ཐང་སྟོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཆ་བ། ལྷ་ཆེས་ཤོད། ལུས་པས་ཚུ་མེར་གྱི་ནང་

རྣམས་འཇམ་པོར་སྟོང་བར་བྱེད། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གྲིབ་ཤིང་དང་། སྟོ་ཨ་ཙ་ཅ། བི་ཤ་

ལ། ཤོག་ཤིང་བ་བཅས་སོ། །

སྟོན་བྲས། སྒྲ་བྲས་པའི་ལས་དོན། སྟོན་བྲས་ལ་ཅད་གཙོད་མི་བྱེད། སྟོན་བྲས་གྱི་ལས་ཀར་

བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་པ།

སྟོན་བྱང་། སྒྲ་བྱང་ཟེན་པའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱས་སོགས། མཁས་པ་མང་པོས་བསྒྲིགས་པའི་སྟོན་

བྱང་གི་ལོ་རྒྱས་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཡིན།

སྟོན་བྱོན། ད་ལྟའི་སྟོན་ནས་བེབས་པ། སྟོན་བྱོན་མཁས་བཟང་། རྒྱེས་བྱ་སྟོན་བྱོན། སྟོན་བྱོན་རྒྱལ་པོ།

སྟོན་སྦྱངས། ① དངོས་སྤྱི་མ་བྲས་གོང་དུ་བྱེད་སྦྱངས་སྦྱངས་པ། ཆ་ཁ་སྟོན་སྦྱངས། ལྟ་མོ་སྟོན་

སྦྱངས། ② སྒྲ་ནས་བྱང་གོམས་ཐོན་པའི་ཡོན་ཏན། རྒྱེས་བྱ་དམ་པའི་སྟོན་སྦྱངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

སྟོན་སྟོར། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་prefix ཟེད།

སྟོན་མ། ① སྒྲ་མའི་དུས། དུ་སྒྲིག་གི་སྟོན་མ་རྣམས་དཔག་གི་གདོང་ལེན་དཔའ་བོ་ཤ་སྟག་རེད།

ཉི་ཁྲའི་འོད་ཟེར་སྟོན་མ་ནང་བཞེན་གསལ་བ། དེང་སང་རང་རེའི་མེས་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་སྟོན་

གྱི་དུས་ལས་ལྷག་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ཤར་བ། སྟོན་མར་བཤད་པ་དེ་ཆོ་སེམས་ལ་

བཅང་དགོས། ད་ལྟ་ལས་སྐལ་པོར་ཤེས་པ་ཆང་མ་སྟོན་མར་གོམས་པ་ཤ་སྟག་རེད། ② སྟོན་

ཆེས་གྱི་སྒྲ་མ། དུས་རབས་སྟོན་མ། མི་རབས་སྟོན་མ།

སྟོན་མེད་བསྐྱུས་བཞེད། བསྐྱུས་བཞེད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གཤེས་ཤིག་སྟེ། སྟུང་བྱེད་དཔེ་ལ་སྟོན་མེད་
པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་ཁྱད་གཞི་བཀོད་པ་དེས། དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བསྐྱུ་བྱེད་པེ་
ཅན་སྟོན་མེད་ཅིག་བསྐྱུས་ཏེ་བཞེད་པའི་རྒྱན་ཞིག།

སྟོན་མོ། སྦྱིར་ནས་མ་ཁའི་མདོག་སྟོན་པོ་དང་མཚུངས་ཤིང་བྱེ་བྲག་མོ་རིགས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཁ་དོག་གི་
ཁྱད་པར་ཞིག། གཞན་སྟོན་མོ། རྩ་སྟོན་མོ། སྤང་སྟོན་མོ། རྟོག་མ་སྟོན་མོ། དེལ་མོ་སྟོན་མོ།
སྟོན་མོ་ཁྱད་ལུང་། སྟོན་ནགས་ཆང་གི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

སྟོན་མོ་ཆབ་འདེན། སྟོ་སྦྱི་བཞུར་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག།

སྟོན་མོ་ཆམ་འདེན། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ས་བཏགས་པའི་སྟོ་ག་བྱར་ཏེ་ལོའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་
སྟེ། འཁུངས་དཔེ་ལས། གཉན་ཆང་རིམས་ཆང་གཞིལ་པའི་བྱིར། དེ་མིང་ག་བྱར་ཏེ་ལོ་ཟེར།
ཆམ་པ་སྟོག་ཅིང་འདེན་པའི་བྱིར། དེ་མིང་སྟོན་མོ་ཆམ་འདེན་ཟེར། ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་
བཤེས་བསྐྱུན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལག་ལེན་གཅེས་བསྐྱུས་ལས། སྟོན་མོ་ཆབ་
འདེན་དུ་ཆུའི་གསང་སྟོན་དང་། སྟོན་མོ་ཆམ་འདེན་ཆམ་པའི་ལམ་སྟོག་གཉིས། མ་དག་ཡི་
གོ་བཅོས་བས་ཁོར་བ་མང་།

སྟོན་མོ་རྩ་འདེན། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་སྤང་སྦྱག་གི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ།
དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྐྱུན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་མིང་
ཆིག་ཉིང་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། སྟོན་མོ་རྩ་འདེན་གཟི་མདངས་མེད། སྦྱག་མོ་རྩ་འདེན་ལས་
སྤང་སྦྱག་ གསང་བ་སྟོན་རྒྱལ་ཁབ་སྤང་བྱེ། དུ་ཆུའི་གསང་སྟོན་སྤང་སྦྱག་མིང་།

སྟོན་མོ་སྟོག་ཟག། སྟོ་སྦྱག་གྱི་རིགས་ཤིག། རྒྱས་པས་སྟོག་པ་ལ་མན།

སྟོན་ཅིས། སྟོན་ཚུད་ནས་བརྒྱབ་པའི་གདེང་ཆོད་དམ། བཅིང་བའི་ཅིས་གཞི།

སྟོན་ཚུད། དུས་ཆོད་ཕྱི་མ་བྲགས་བའམ་སྟོན་ཅམ། བསམ་སྟོང་ག་སྟོག་སྟོན་ཚུད་ནས་བྱས་པ།
དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྟོན་ཚུད་དུ་བསྐྱུན་པ།

སྟོན་ཚུད་སྤང་བཏག། སྟོན་ཆ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་ནས་བཏག་པོ་བཟོ་དགོས་པ།

སྟོན་ཆོ། སྤང་གྱི་དུས།

སྟོན་ཆོད། མ་བྱུང་གོང་ནས་དཔགས་པའི་ཆོད།
སྟོན་བཞིན། སྤྲ་མ་ནང་ལྟར། ཡུལ་ཐང་སྟོན་བཞིན་དུ་གནས་པ། འགོ་ཡུགས་སྟོན་བཞིན།
སྟོན་ཡོད། སྤར་ནས་ཡོད་པ། སྒྲིག་ལམ་སྟོན་དུ་ཡོད་རང་འཇགས་བཞག་པ།
སྟོན་རབས། སྤར་གྱི་བྱུང་རབས།
སྟོན་རོལ། སྤར་རོལ་ལམ་སྟོན་དུ། སྟོན་རོལ་ནས་གྲབས་གཤོམ་བྱེད་པ།
སྟོན་ལས། ཆེ་རབས་སྟོན་མར་བསགས་པའི་ལས། སྟོན་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པ།
སྟོན་ལོགས། སྤར་རོལ། འཐབ་འཛིང་བྱ་རྒྱའི་སྟོན་ལོགས་ནས་དཔག་ས་བཅན་པོ་འཛོལ་པ།
སྟོན་ཤེས། རེས་སུ་ཡོང་རྒྱའི་གནས་ཚུལ་སྟོན་ནས་ཤེས་པ། ཁེ་བྱོང་གང་ཡོང་སྟོན་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་ཉོ་ཆོང་བྱེད་ཐུབ་ན་ཆོང་པ་ཆང་མ་སྤྲུག་པོ་ཆགས་ཡོད།
སྟོན་གཤེགས་དཔའ་པོ། མི་དམངས་ཀྱི་དམངས་གཙོ་དང་། རང་དབང་སོགས་ཀྱང་བདེན་འཛོམ་
པའི་ཆེད་དུ་ཤི་བའི་དཔའ་པོ་གྲགས་ཅན།
སྟོན་གསོག། ཁྲོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་to prestore ཟེད།
སྟོན་བསགས། སྤར་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་སྤྱངས་པ།
སྟོན་བསགས་ཉེས་མིང་། ཐངས་སྟོན་མར་བསགས་པའི་ནག་ཉེས་ཀྱི་མིང་།
སྟོན་བསྟ། ① དངོས་གཞིར་མ་སྟེབས་གོང་ནས་བྱེད་པའི་གྲྭ་སྒྲིག ། ② ལྷ་འཇོན།
དངགས། དག །སྟོན་དངགས།
དངང་། [བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ] སྤངས་དང་དོན་འཇུག་ལྟེ། འདས་པ་ལ་དངངས་འཇི།
དངངས། ཞེད་སྤང་གི་དོན། སྤྱ་གྲུ་དངངས་ནས་ཁ་གྲག་མི་སྤྱབ་པར་ཆགས་སོང་།
དངངས་སྒྲག། །འཇིགས་སྒྲག། །དངངས་སྒྲག་སྒྲིས་པ། དངངས་སྒྲག་ཆབ་ཚུལ། དངངས་སྒྲག་མ་སྒྲུལ།
དངངས་པ། [ཐ་མི་དད་པ] ① དབྱགས་སྟོ་བྱར་དུ་འཆངས་པ། རྒྱུར་ཐེམ་ནས་དབྱགས་དངངས་
སོང་། ② སྒྲག་པ། ས་གཡོ་ཆེན་པོ་རྒྱག་དུས་ཡིད་དངངས་པ།
དངངས་པར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགྲུ་བཅུའི་ནང་གསེས། དགེ་སྟོང་ལ་སྟོ་

འཆས་པའི་བསམ་བསལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་འཛིགས་པ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་པའོ། །

དངངས་འཆབ། སྒྲག་ནས་འཆབ་འཆུབ་བྱེད་པ།

དངན་ཆན། [རྟིང]དངན་ཅན་ཉ། ཞེ་སྤང་དང་འཁོན་འཛིན།

དངན་འཐེན་པ། [རྟིང]གཡར་ནོར་བྱིར་མི་སྟོང་པ།

དངན་དུས། [རྟིང]དུས་ངེས་ཅན་ནས་དུས་མཆོད་བྱེད་པའི་དོན།

དངན་པ། [རྟིང] ① མཐུ། ② དན་པ།

དངན་བྱམས། [རྟིང] ཆད་ལས་འགལ་བའི་བྱམས་པོ་བྱེད་པ།

དངར་ཁ། [རྟིང] གལ་སྒྲུབ། མདུན་གྱི་དངར་ཁ། དངར་ཁ་བྱས་པ།

དངར་བ། [ཐ་དད་པ]གལ་སྒྲིག་པ། ཆར་དུ་དངར་བ།

དདུང་མོ། དདུ་མོ་སྟེ་ལྷབ་བྱར་དུ་སྐད་སྟོག་པ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བསམ་བ་བཟོད་དུ་མེད་པར་དདུང་
མོའི་སྐྱ་དང་བཅས་འདི་སྐད་ཅེས་ཁྲུས་སོ། །

དདུལ། ① དེན་ཆེན་གཉིས་པ། དདུལ་མདོག །དདུལ་སྟེར། མིང་གི་ནས་བྱངས་ལ་གདུང་བྱེད་
དང། མདོག་དགར། མདོག་དན། དེན་ཆེན་གཉིས་པ་བཅས་སོ། །② ཉོ་བྱེད་ཀྱི་རྩམ། དདུལ་
ཁྲག །དདུལ་སྐམ། འབྲུ་བྱན་དདུལ་ལ་པབ་པ།

དདུལ་སྒྲ། དདུལ་ལས་བཞེངས་པའི་སྒྲ་འབྲ།

དདུལ་སྒྲད། ① དདུལ་གྱིས་བཟོས་པའི་སྒྲད་པ། ② སྟོ་སྟན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་
བསེལ། ལྷས་པས་སྟོ་མཆེན་གྱི་ཆད་པ་དང། ཅ་ཆད་དུག་ཆད་སོགས་ལ་པན།

དདུལ་ཀྲག །དདུལ་གྱིས་བཟོས་པའི་དགར་ཡོལ་དང། ཤིང་པོར་སོགས་འཛོག་སྟོང་གྱི་པོར་
གདན་ཞིག

དདུལ་རྒྱང། ① སྟོང་ལེན་བྱ་རྒྱའི་དངོས་ཟོག་གཞན་མེན་པའི་ལག་དདུལ། ② རྒྱ་ཆ་གཞན་
བསྐྱེས་མེད་པའི་དདུལ་སྒྲུས་གཙང་།

དདུལ་རྒྱན། ཆང་འཕྲེན་བྱེད་དདུལ་ལས་བཟོས་པའི་རྒྱན་བྱ་ཆག་ངེས་མ།

དདུལ་སྒྱེད། དདུལ་བྱན་གྱི་སྒྱེད་ཁ། དདུལ་སྒྱེད་བྱངས་ཆང་འབྲལ་པ།

དདུལ་ཁ།^① དདུལ་གྱི་གཏེར་ཁ།^② དདུལ་གྱི་ཁ་ཤོན།

དདུལ་ཁ་མ། དདུལ་གྱི་ཁ་ཤོན་བྱས་པའི་ཕོར་པ།

དདུལ་ཁང། དདུལ་གསོག་པ་དང། ལུ་ལོན་གཏོང་བ། དདུལ་བཟེ་གཏོང་ལེན་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་
གཏེར་མཁན་ལས་ཁུངས་ཤིག།

དདུལ་ཁྱག། དདུལ་ལྷག་བྱེད་ཀྱི་ཁྱག་མ།

དདུལ་ཁོ་དགོན། དགོན་འདི་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ནང་ཅམ་ན་གྱུར་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཆོན་
གྱིས་བཏབ། བར་སྐབས་སུ་དགོན་པ་འདི་བདག་སྲོང་བྱེད་མཁན་མེད་པར་ལྷ་བྱར་ཆགས།
རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་ལྷག་ཞིག་རིན་ཆེན་དབང་ལྷན་གྱིས་གཟིགས་སྲོང་གནང། རབ་བྱུང་
བཅོ་ལྔ་པའི་མཛུགས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོའི་སློང་ན་ཁོང་གིས་དདུལ་ཁོ་བྱོང་གི་དགོན་པ་དེ་དདུལ་
ཁོ་བྱོང་ནས་བྲལ་ཏེ་རི་ལྷག་འདིར་གནས་སྡོས། བྱུང་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་
སྲོང་ས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་འབྲི་རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དདུལ་ཁོངས་ཁ་སྒྱུར། དདུལ་པར་སྲོད་རྩེ་ལེན་གྱི་བདག་ཁུངས་སྒྱུར་བ།

དདུལ་ཁད། དདུལ་གྱི་ཞོ་སྒང་བར་ཁད་ཅི་ཆུལ་ཞིག། ཞོ་བརྒྱད་སྐར་མ་བྱེད་བརྒྱད་བྱུང་བ་ན།
སྒང་གི་བརྒྱད་ཆ་བདུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། ཞོ་བྱུག་སྐར་མ་བྱེད་བདུན་བྱུག་ཆ་གཅིག་བྱུང་ན།
སྒང་གི་གསུམ་ཆ་གཉིས་སུ་འགྲོ།

དདུལ་སྒོར། དདུལ་གྱིས་བཅོས་པའི་སྒོར་མོ།

དདུལ་གྱི་ཏུམ་བ། བྱི་ཡི་ཤུབས་དདུལ་ལས་བཅོས་པའི་སྤྲ་སྒྲན་ཞིག་ཡིན།

དདུལ་གྱི་དོང་ཅེ། དོང་ཅེ་ཞེས་པ་སྤྲོན་དུས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བུར་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱས་
པའི་དདུལ་སྒོར་གྱི་མིང་སྟེ། མཐའ་དབྱེའམ་སྒོར་མོ་ལ་དཀྱིལ་དུ་ཁུང་བྱ་བྱ་གཞི་གཏོད་པ་ཐག་
པ་ལ་བརྒྱས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང། རྗེས་སུ་དདུལ་སྒོར་ཆང་མར་མིང་དེ་ཐོགས་པར་སྤང་།

དདུལ་གྱི་བད་རྩུང། དདུལ་ལས་བཅོས་པའི་བད་རྩུང་སྟེ། དེར་སངས་ཁང་པའི་ཅེ་མོར་བད་འབྱར་
ཟེར་བ་ཤིང་བྱ་བཞིའམ་བྱིམ་མོ་གང་རིགས་ལས་བཅོས་པའི་བད་རྩུང་ཐང་ཀར་འབྱར་བ་དང།
བྱེན་དུ་ཁ་གཏད་པ་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད།

དདུལ་གྱིས་བརྟག་པ། དུག་ནད་ཅན་གང་ཞིག་ །ར་གན་སོགས་ལྟ་མེད་པའི་དདུལ་དག་མ་ཞིག་
སྤང་བྱས་ཏེ་ནས་སའི་བར་བརྟག་ །ཕྱིར་ཉིན་ནས་ལངས་པ་དང་དདུལ་མདོག་འགྱུར་ཞིང་
གཡལ་ཕྱི་དཀའ་བ་རྒྱང་ན་དུག་ཡོད།

དདུལ་རྒྱན་འཛུགས་པ། སྒྲོར་མོ་རྒྱན་བཅུགས་ནས་ཅེད་རིགས་སྣ་ཆོགས་ཅེ་བར་བྱེད་པ།

དདུལ་འབྱེད། དདུལ་གྱི་སྐྱེ་འབྱེད། དགེ་འདུན་པ་ཆོར་དདུལ་འབྱེད་གཏོར་བ།

དདུལ་རན་པོ། ལྷན་འདྲེས་པའི་དདུལ་སྤྱིས་ཞན་པོ།

དདུལ་རམ་རིང་ལུགས། རྒྱ་དདུལ་སྒྲ་ལྷག་ལ་བཀྱར་བའི་ལྷ་སྤངས་ཤིག་སྟེ། རམས་ཅད་དདུལ་གྱི་
དོན་དུ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། རང་སྤེར་གྱི་རིན་ཐང་དེ་རྒྱ་དདུལ་ག་ཆོད་ཡོད་པར་རག་ལས་
པའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད།

དདུལ་ཆད། དདུལ་གྱི་ཉེས་ཆད།

དདུལ་ཆད་སྟེབ་འགོལ། དདུལ་གྱི་ཆད་པ་གཉིས་ཡན་སྟེབས་ནས་འགོལ་བའི་དོན།

དདུལ་ཆུ། སྤྱི་འཕེག་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དུག་རིགས་ཤིག་འོན་ཀྱང་དདུལ་རྒྱ་བཙོ་བཀྱའི་ལག་ལེན་
བརྒྱད་ནས་དུག་བཏོན་པ་ཡིན་ན། སྤུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་ཞིག་སྟེ། རོ་བསྐྱ། ལུ་རྩེས་
བསིལ། ལུས་པས་བརྟན་ལེན། གཉན་ནད་འཛོམས། རྟག་དང་རྒྱ་སེར་སྟེམ། གདོན་ནད་སེལ།
མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཁམས་ཆེན་པོ་དང་། ལུ་བའི་དབང་པོ། དདུལ་བྱེད། རྒྱ་སྤོན་རལ་གྱི་རིག་
གཅོད། རྒྱའི་སྤོན་པ་དཀར་པོ། ཐིག་ལེ་དར་ཡ་ཀན། དག་པའི་ཁམས། བདུད་ཅི་བརྟན་རྒྱལ།
འདེད་བྱེད། གནམ་གྱི་བྱ་རྒྱུད་དཀར་པོ། འཕྲོག་བྱེད། དབང་ལྷག་ཐིག་ལེ། འཕེགས་བྱེད་རྒྱལ་
པོ། མེས་འཆིང་། རྩས་གྱི་རྩོ་རྩེ་པ་ལམ། རྒྱ་བའི་གཟུགས་བཅས་སོ། །

དདུལ་རྒྱ་གང་འདུལ། དདུལ་རྒྱ་དང་། ག་ཀའ་དཀར། ཞ་ཉེ། མར་ནག །མར་ལུ་རྣམས་ལྷན་དུ་
ལྷགས་སྤོང་ནང་བསྐོལ་ནས་ཁོལ་བའི་ཆེ་རྩོ་གཞོང་གང་མའི་སྟེང་དུ་བསྐྱར་ཞིང་བ་རྒྱལ་སྤྱར་
བྱའི་རྒྱས་ལན་གསུམ་བཀྱས་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལུས་པས་སྤྱར་དུག་དང་། མཆིན་ནད། བད་ཀན་
སྤྱག་པོ་སོགས་ལ་མན།

དདུལ་རྒྱ་གོད་པོ། དདུལ་རྒྱ་ལ་དུག་འདོན་དང་། ལས་སྤོན་སོགས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་རྒྱུད་པའི་མིང་།

དདུལ་ཚུ་དག་དབང་རྟོ་རྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོར་བཟ་ཤིས་ཁང་གསར་དུ་སྐྱེ་བལྟམས། ཆོས་རྒྱུ་དག་དབང་དར་པོའི་དྲུང་དུ་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབས་པས་མཆན་དག་དབང་རྟོ་རྟེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ལྟར་མཆན་ལན་གསུམ་བྱུང་བར་རྟོ་རྟེའི་སྤྱི་ལོ་འགྲུང་བ་དེ་ཆེ་རིང་པོར་གནས་པའི་རྟོ་རྟེ་འབྲེལ་ཡིན་གསུངས། བཞད་དགོ་འཕེལ་དུ་གསན་སྤྱོད་ཡུན་རིང་མཛད། མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེ་བས་མཁས་པའི་སྤྱན་གྲགས་རྒྱས། མཐར་དགྲུང་ལོ་བྱ་བཞི་ལ་ཕེབས་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཚུ་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༨༠༣ལོར་གཤེགས།

དདུལ་ཚུ་བཏུལ་མ། དདུལ་ཚུ་ཆེ་འདུལ་དང་། གང་འདུལ་ལྟ་བུ་འདོན་དང་ལས་སྤོན་ཆར་བའི་མིང་། དདུལ་ཚུ་རྩམ་རྩ་བ། དདུལ་ཚུ་རྩམ་རྩ་དཔལ་སྤྱི་ལོ་མཐར་མཆོག་གི་གཙང་གཡས་དུའི་ཆ་རོང་སྟོད་སྤྱག་མོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཟ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཡུམ་མཁའ་འབྱོར་པལ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཚུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་སྐྱེ་འབྱངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྐྱེ་ཁུངས་པོ་སྤྱ་བུ་ཞེས་པ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་མྲོག་སྤྱོད་བའི་དབུ་བཅས་མ། མི་ཆང་ཤིན་ཏུ་དབུལ་པོ་ཡིན་པས་ར་ལུག་འཆོ་རྒྱུ་ཞོར་རྟོ་ལེ་བ་རོས་འཇམ་དང་ས་གཞི་རོས་སྟོམས་སོགས་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་སྤྱོད་གིས་མཛུབ་ཅེ་ཐེངས་མང་བཞོལ་ཀྱང་ངེ་མི་སྤྱམ་པར་རྒྱུན་འབྱོར་དེ་ཡུན་མི་རིང་བར་དབུ་ཆེན་དབུ་ཆུང་འབྲི་མྲོག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་བྱས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་བཟ་ཤིས་དགོ་འཕེལ་སྤྱིང་དུ་ཕེབས་ནས་སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྤྱུ་དྲུང་དུ་དབུ་སྤྱིའི་གཙུག་ལུང་འཕུལ་བཞེས་ཀྱིས་གྲ་བཙུན་མཛད། མཆན་སྟོ་བཟང་ཆེ་རིང་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེར་མཁས་ཆེན་དག་དབང་རྟོ་རྟེའི་དྲུང་དུ་དགོ་བསྟེན་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྤྱི་ལོ་མི་མ་ཐེན་བཞིན་བཞེས། དགྲུང་གངས་བརྒྱུད་ཚུལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ཕག་སྤྱི་ལོ་༡༨༥༡ལོར་དདུལ་ཚུ་རི་ཁྲོད་དུ་སྐྱེ་གཤེགས།

དདུལ་ཚུ་སྟོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། དེ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྟོ་རྟེའི་མཆན་གཞན་ཡིན། དདུལ་ཚུ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྟོ་རྟེ། གཙང་གཡས་དུའི་བཟ་ཤིས་དགོ་འཕེལ་སྤྱིང་གི་ཉེ་འདབས་སྟོན་དུས་སུ་འཇད་ཅེས་བ་དང་རྟོ་རྟེ་སུ་བཞད་ཅེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཟ་ཤིས་དང་ཡུམ་ཆེ་རིང་སྟོ་རྟེ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༨༥༤ལོར་སྐྱེ་

འཁྲུངས། མཚན་འཇམ་དབྱེད་ཤིང་ཞེས་གསེས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པར་ཁུ་བོ་རྩ་མ་རྩ་བའི་བྱང་དུ་
 གློག་བསྐབས། དགྲུང་ལོ་དུག་ཅུ་ལ་སྦྱོར་གློག་གློ་འཛིན་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར།
 དགྲུང་ལོ་བཙུ་གཅིག་པར་བཟ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀའ་ཆེན་དགོན་མཆོག་
 ཆོས་འཕེལ་གྱི་མདུན་དུ་དབུ་སྐྱ་གཙུག་ལུང་ལུ། མཚན་གློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསེས།
 དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དགྲུ་པ་རབ་བྱུང་བཙེ་ལྷ་པའི་མེ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
 བཀའ་ཚུལ་ཡང་གསལ་སྤྲུགས་སྐབས་ཐབས་སྒྲོར་དང་། ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་། དཀའ་གནད་
 གསལ་བའི་མེ་ལོང་སོགས་སྤྱན་མོང་གི་རིག་གནས་སྤྱན་དག་སྤྲུལ་ཏྲགས་སྒྲོར་སོགས་པོ་ཏེ་
 གསུམ་ལྷག་མཛད།

དདུལ་ཚུ་བཙེ་བཟུ་ཆེན་མོ། ཟུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱུན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་སྒོལ་གཏོད་གནང་བའི་
 དདུལ་ཚུ་དུག་འདོན་བྱ་ཐབས་ཀྱི་གནད་པོའི་རྩ་འགྲུར་རིག་པའི་ལག་ལེན་ཞིག་ཡིན།
 དདུལ་ཚུ་བཙེ་བཟུའི་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱུ། དདུལ་ཚུ་བཙེ་བཟུ་ཆེན་མོའི་ལག་ལེན་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་
 གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་ཤིག་ཡིན་ལ། སྤྱིར་དདུལ་ཚུ་སྤྱན་དུ་བཀོལ་
 སྤྱོད་ཐེད་ཆོག་ཚུལ་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་དང་། བསྐྱར་འགྲུར་གྱི་ཁོད་དུ་ཐར་ཐོར་བཞུགས་ཀྱང་
 ལག་ལེན་དངོས་སུ་བསྐྱར་བའི་མན་དག་ནི་ཟུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱུན་པས་གསལ་དུ་སྒོལ་བྲེས། དེ་
 ཡང་སྤེད་གཏའི་བྱང་ཡིག་གྲུ་དུ་འཕེལ་གྱི་དདུལ་ཚུ་བཙེ་བཟུའི་ལག་ལེན་ཐེན་ཐེས་[ཆོ་བ་བདུད་
 ཅིའི་ཐིག་ལེ་]ལས། བོད་འདིར་དཀའ་ཆེགས་རྒྱུད་དུས་རིན་ཆེན་ཟུབ་པ་འདིའི་རྒྱན་ནི་མཁས་
 ཟུབ་ཨོ་རྒྱུན་པ་ཡིན་གྱི། ཨོ་རྒྱུན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྤྱི་བ་དུ་མར་བམེད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་བསགས་
 པའི་སྟོབས་ངེས་ཤིང་། འདིར་ཡང་ལྷ་མིའི་མཆོད་སྦྱོར་དུ་གྱུར་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་རེ་བ་སྒྲོར་
 སྤྱིར་བོད་ལྗོངས་རྒྱ་དཀར་ནག་མ་ལུས་པར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། ཟུབ་ཆེན་ཀམ་པའི་
 སོགས་སྤྱིས་ཆེན་མང་པོས་རྩེས་སུ་བཟུང་བའི་མཚན་ཐོས་བརྗོད་དུ་དཀའ་བ་དེ་ཉིད་ཤམ་རྩ་
 ལ་ཀྱ་པ་ལའི་པོ་བྱང་དུ་རིགས་ལྷན་དམ་པར་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བརྒྱུད་གསན་པར་འབྱོན་
 དགོངས་ཅོན། རྒྱལ་བ་རྒྱོད་ཆང་པས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་ཀྱི་ཁོད་རང་གསོལ་བ་ཐོབ་དང་དུས་
 འཁོར་དབང་བདག་གིས་བཀྱི་གསུངས་པས་ཨོ་རྒྱུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོ་མས་གསུངས་ལྟར་

གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། གཟིམ་ཐུན་གཅིག་གི་དུས་ལ་དབང་བརྒྱད་མ་ཡིས་པར་གནང་ངོ། དེ་
ནས་ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་རུབ་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་འཕྱོན་དགོངས་ནས་སྤྲོ་མར་གནང་བ་ཞུས་
ཏེ་ཕེབས་པས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་མང་པོ་དང་མངལ། བྱད་པར་ཡི་དམ་རྩོམ་ཆེ་པག་མོ་
མངལ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཅིང་དདུལ་ཚུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལེན་ཁྱད་མཛོན་སུམ་དུ་མཁའ་
འགྲོམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནང་སྟེ། དེ་ནས་རིམ་པར་འབྲི་གྲང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། དཀོན་
མཆོག་འགྲོ་པན་དབང་པོ། འཛོམ་རིགས་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡེ་ཤེས། འཆོ་བྱེད་
ཀམ་བསྟན་འཕེལ། དེ་ནས་རྒྱལ་ཀུན་འདུས་ཞལ་སི་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཏེ།
གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་བོད་དུ་མ་བཞེངས་བར་ལ་གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིར་དདུལ་ཚུའི་ཕྱག་
ལེན་མཛོད་པ་གཅིག་ཁྱད་མང། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོ།

དེ་ལྟར་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་དདུལ་ཚུ་བཙོ་བུའི་མཐོང་བརྒྱད་མན་ངག་དང་
བཅས་པའི་ཕྱག་ལེན་དེ་ཉིད་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་འཛིན་དང་
དར་སྤེལ་གནང་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་དུས་ཕྱིས་སུ་ཕྱག་ལེན་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་
སྤྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱེད་སྤྲུབ་པར་བྱུང་སྟེ།
ཐོག་མར་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་དདུལ་ཚུ་སྐོར་གསུམ་ཀྱི་བསྟན་བཙོས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱེད་
ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དདུལ་ཚུ་གྲུབ་པའི་བསྟན་བཙོས་སོགས་བརྟེན་པར་དདུལ་ཚུ་བཙོ་བུ་
བྱེད་པའི་ཕྱག་ལེན་གནང་། གང་མས་ངག་དེའི་བརྒྱད་པ་ཆ་ཆང་བ་ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྩོམ་ཆེ་ལ་
གནང་། དེས་ཟུར་མཁར་པའི་མེས་པོ་སྟོབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ལ་གནང་། དེ་ལས་
བརྒྱད་དེ་ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྩོམ་ཆེ་ལ་གནང་ཞིང་དེས་དདུལ་ཚུ་བཙོ་བུའི་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་
ཆེར་གནང་ནས་སྟོབ་པའི་ཆོག་མང་པོར་སྤེལ། གཞུང་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་
པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབ་མ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྐྱེམས་པ་ཆེ་འབྲུམ་རྩོམ་ཆེས་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་
ཆེར་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱད་དེ་འབྲི་གྲང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། དཀོན་མཆོག་འགྲོ་
པན་དབང་པོ། འཛོམ་རིགས་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡེ་ཤེས། དཔོན་ཆང་ཡེ་ཤེས།
འཆོ་བྱེད་ཀམ་བསྟན་འཕེལ། སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་སོགས་ལས་བརྒྱད་དེ་ཁམས་

ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་བྱས་ཕྱིན་པ་དང་། ལུང་མཁར་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་དར་མོ་སྟོན་རམས་པ་
ཞེས་པས་ཀྱལ་པ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་དབུས་ཀྱི་ཁྱུ་སྟག་སྟེང་ཆལ་དུ་དབུལ་ཆུ་བཙོ་བུ་
ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཞིང་ཟིན་གྱིས་བཏབ་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་
རྗེས་སུ་ལག་ལེན་དང་དར་སྟེལ་གནང་བའི་སྟོབ་བརྒྱད་མ་འཕེལ། ཞེས་དེད་དུས་མདོ་སྟགས་
རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཡང་ཅེར་སོན་པ་ཁོ་རྩ་མཁན་པོ་ཆེ་ནས་མཆོག་གིས་
ཞལ་གསུང་ལས་ཐོས།

དེ་ནས་དབུལ་ཆུ་བཙོ་བུ་བྱེད་པའི་ཕྱག་ལེན་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་གདམས་ངག་དེ་དུས་རབས་རིམ་
བྱུང་གི་ནང་དུ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱན་འཛིན་བྱས་ཆུང་ལ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་པག་
ལྷི་ལོ་༡༧༤༧ལོར་སྟེ་དགེ་ཆོས་ཀྱལ་ལྗོ་ཕྱོས་ཀྱལ་མཆོན་གྱིས་སྟེན་བདག་གནང་སྟེ། སི་ཏུ་
ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་གྱིས་ཀམ་ཐོག་ཏུ་རྩམ་ཐོག་ལོར་བུ་ཅེའི་པོ་བྱང་དུ་ཕྱག་ལེན་མཛད། རབ་
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལོས་སྟེ་ལོ་༡༧༤༧ལོར་སྟེ་དགེ་ཆོས་ཀྱལ་ཆེ་དབང་རྟོ་རྟེ་རིག་
འཛིན་གྱིས་སྟེན་བདག་གནང་སྟེ། ཀམ་དེས་དོན་བསྟན་འཛིན་གྱིས་ལྷང་ར་ལྷ་ལྷ་འཆི་མེད་
དགའ་ཆལ་དུ་ཕྱག་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་སྟུལ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༠ལོར་ཀམ་པ་
སྟེ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཐེག་མཆོག་རྟོ་རྟེ་ས་ཡོན་སྟོར་གནང་ནས། མཁས་དབང་ཀམ་ཆེ་དབལ་
གྱིས་ཆབ་མདོ་ཀམ་ལེ་སྐར་དུ་ཕྱག་ལེན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག་སྟེ་ལོ་
༡༧༥༤ལོར་འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བཙུན་བཙུང་དབང་པོས་ཡོན་སྟོར་གནང་སྟེ། ལྷང་འཆོ་པ་ཀམ་ཆེ་
དབང་རབ་བཅུན་གྱིས་རྫོང་གསར་བཟ་ཤིས་ལྷ་ཅེར་ཕྱག་ལེན་གནང་། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་
ཆུ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧ལོར་བོད་གཞུང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྟོན་འཇིགས་མེད་ཆེ་རིང་དབལ་
ལྷན་གྱིས་ཡོན་སྟོར་གནང་སྟེ། འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བཙུན་བཙུང་དབང་པོ་དང་། ཀོང་སྟུལ་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཆོ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་སྟོན་ཉག་ཤོད་རི་རྒྱལ་དགའ་ལྷན་ཀྱང་ཁྱབ་རྫོང་དུ་ཕྱག་ལེན་
མཛད། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་ནང་སྟོར་ཞིག་ཏུ་ཀཞོག་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོས་ཡོན་སྟོར་
གནང་སྟེ། འབྲུ་མི་པམ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་ཀཞོག་རྟོ་རྟེ་གདན་ཏུ་ཕྱག་ལེན་མཛད། ཡང་རབ་
བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་ནང་སྟོར་ཞིག་ཏུ་དབལ་སྟངས་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་ཡོན་སྟོར་གནང་སྟེ། མི་

པམ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་དཔལ་སྤྲངས་སུ་བྱག་ལེན་མཛད། དེ་རྗེས་སུ་རྩི་གང་ཀླུ་དགའ་
བའི་དབང་པོས་དཔལ་སྤྲངས་སུ་ཐེངས་གཅིག་བྱག་ལེན་གནང་ཡང་ལེགས་ལམ་དུ་མ་བྱིན་
པར་དྲག་ཏུ་གྱུར། དངོས་རྒྱས་མང་པོ་ཞིག་ཚུས་ཐོས་སུ་སོང་། དེའི་མདུན་ནས་ཀེ་སྤིབ་ཨ་
ཚང་གིས་བསྐབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚུ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༣ལོར་འཇམ་དབྱངས་མཆིན་
བཅེ་ཚོས་ཀྱི་སློ་བྲོས་དང་ཀེ་སྤིབ་ཨ་ཚང་ནམ་གཉིས་གཙུག་གིས་ཉ་རྒྱུང་ཆེ་རིང་ཚོས་
འཕེལ་དང་། བསམ་འབྲུབ་དགོན་པའི་ཕུན་ཚོགས་བཟ་ཤིས། བལ་ཆེ་ལྷ་རྩེ། སྤྱ་སེ་ཞབས་ཐང་
སྤྱལ་སྤྱ་འཇམ་དབྱངས་སེང་གེ་སོགས་སྐྱད་གྲགས་ཆེ་བའི་ལྷ་རྩེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་
འདུས་ནས་རྫོང་གསལ་བཟ་ཤིས་ལྷ་རྩེར་བྱག་ལེན་ཡང་དག་པར་གནང་། ཉ་རྒྱུང་ཆེ་རིང་ཚོས་
འཕེལ་ལས་ད་ལྟར་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་པའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱོ་རུ་ཆེ་རྒྱལ་ལ་བརྒྱད་དེ་དར་
རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེའུ་ཆུ་ཆ་འདུལ། ལུ་ཐེ་སེར་སོ་ལྷགས་སྒོད་དུ་བཞུས་པའི་སྤྲོང་དེའུ་ཆུ་སྒྲགས་ནས་ལྷགས་
ཐུར་གྱིས་དགྲགས་ཤིང་སྒོན་པོར་སོང་བའི་ཆེ་རྩོག་ཞོང་ཆོན་མོར་བསྐྱར་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་
འབྲས་པའི་བྱེད་མ་སྒོ་ནག་ལ་ཟེར་རྟེ། རུས་པས་གག་སྒྲིག་དང་། གཉན་གཟེར། འབྲས་
ནག །མཛེ་འབྲས་སོགས་ལ་པན། དེའུ་ཆོས། མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་སུ་དེའུ་ལ་བཏུལ་མས་
བྲིས་པའི་ཆོས། དེའུ་བྲིས་ཀྱང་ཟེར།

དེའུ་ལ་བཞེ། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སའི་དེའུ་ལ་སྒྲོར་རིན་ཐང་མི་འབྲ་པན་ཚུན་བཞེ་པོར་བྱ་བ་སྟེ། དཔེར་ན།
དེའུ་ཁང་ནང་དུ་ཨ་སྒྲོར་དང་རྒྱ་སྒྲོར་བཞེ་དགོས་ལྟ་བུ།

དེའུ་བཞེས་འཛུལ་ཐང་། དེའུ་ལོར་མི་འབྲ་བགཉིས་བར་གྱི་བསྐྱར་གོང་དང་བཞེ་བའི་འཛུལ་ཐང་ལ་ཟེར།
དེའུ་གཉེར། དེའུ་བདག་བསྐྱང་གཞིང་ལེན་བྱེད་མཁན།

དེའུ་ཉིག་ཉིག་ཏེ་གས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་མེ་ཉིག་དཀར་སོ་འཆར་བ་ཞིག་སྟེ། རོ་ལ། ལུ་རྗེས་
བསིལ། རུས་པས་མཁྲིས་ཆད་དང་སྒྲན་ནད་སེལ།

དེའུ་ཉིང་། དེའུ་ལས་བཞོས་པའི་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་སྒོད་ཉིང་པོར།

དེའུ་ཉིག། [ཡུལ་]དེའུ་ལས་བཞོས་པའི་རྩ་ཆད་གི་སྒོད།

དངུལ་ཉེལ། དངུལ་ལས་བཅོས་པའི་ནད་དམིགས་སྟེག་བྱེད་ཀྱི་ཉེལ་པ་སྟེ། ལུས་པས་འབྲས་ནད་

དང། ཅ་དཀར་སོགས་ཀྱི་ནད་ལ་པན། དངུལ་ཚུག་ཀྱང་ཟེར།

དངུལ་ཀྲམ། དངུལ་སྒོར་མའི་གཏྲར་ལ།

དངུལ་རྟ་མིག་མ། རྟ་མིག་པ་འབྲ་བའི་དངུལ་ལུགས་མ།

དངུལ་རྟགས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་རྒྱ་དུ་currency symbol ཟེར།

དངུལ་ཉྟེར། དངུལ་ལས་བཅོས་པའི་ཁོག་ཉྟེར།

དངུལ་ཐག །རྒྱ་ཆ་ཞིག་སྟེ། བྱང་མེད་ཀྱི་གཞོག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་བ་བྱང་ནས་པར་

དཀྱིལ་ཀྱི་སྤ་ལུག་ལ་སྟེལ་ནས་འདོགས་ཡས་དངུལ་སྒྱུད་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་ཐག་པ་ཞིག་དངུལ་

ཐལ། དངུལ་སྒྱུད་གཤོག་ལྟར་བརྒྱངས་ནས་བསྟེགས་པའི་ཐལ་བ་ལ་ཟེར། རོ་བསྒྲ། ལུ་རྩེས་

བསིལ། ལུས་པས་ཤ་རོ་དང། མེན་བྱ། འབྲས་ནད་རྣམས་འཛོམས། དལ་ཚུ་སྟེལ། དངུལ་ཚུའི་

ལུས་པ་སྒྱུར།

དངུལ་བྱམ། རྟེན་འབྲེལ་དང་དགའ་སྟོན་ཀྱི་སྟེས་སུ་སྟོད་པའི་དངུལ་རས་དཀར་སོགས་ཀྱིས་

གཏུམས་པའི་བྱམ་བྱ།

དངུལ་བྱར། ① དངུལ་ཀྱི་བྱར་མ། ② དངུལ་ཀྱིས་བཅོས་པའི་བྱེལ་བྱ།

དངུལ་དུག །ལྷི་འཕེགས་ལ་སོགས་པའི་དངུལ་ཚུའི་དུག་གི་མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་

བསྟན་འཛིན་བུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསེ་རིག་སྟོར་ཀྱི་མིང་ཆོག་ཉར་མཁོའི་དོན་

གསལ་ལས། དངུལ་དུག་དངུལ་ཚུ་ལས་བྱུང་བའི། གཡའ་ལྷི་འཕེགས་ཆེའི་དུག་གི་མིང་།

ཞེས་དང། སྟོད་སྟན་གཞོན་ལུ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བྱུབ་པའི་དངུལ་ཚུའི་བསྟན་བཅོས་ལས།

བདུད་ཅི་བརྟུད་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་འདི། བད་རྣམས་མ་ལུས་འཛོམས་པ་དང། བརྟུད་ཀྱིས་ལེན་གྱི་

མཆོག་ཏུ་འགྱུར། དེ་ལ་གཡའ་དང་ལྷི་འཕེགས་རྒྱལ། མ་བསལ་གསེར་ལ་ལྷུགས་འབྲེས་

བཞིན། སྟོན་དེ་ལེགས་པར་བསལ་གྱུར་ན། བསྟེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་དང་མཚུངས།

དུག་དང་མ་སྤལ་སྟོག་འདོར་ཞིང། སྟོབས་འབྲི་བྱག་རུ་དག་པོ་འབྱུང་། མེ་ཐོད་ཉམས་ཤིང་

དུ་སྒྲན་སྒྲེད། མདོག་སྒོ་ལུས་སྒྲེམ་མ་འཆོ་དགལ། རྟིལ་ཆད་སོ་བྱད་མིག་འབྲིབ་སོགས།
ཉེས་བ་བྱ་མ་འབྱུང་བ་འགྲུད།

དདུལ་བྱད། དདུལ་གྲིས་བཅོས་པའི་བྱད་ཆེན།

དདུལ་བྱལ་མ། དདུལ་བཞུས་བའམ། བདྱངས་པའི་སྤྱངས་མ།

དདུལ་དོ། དོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཡིག་སྒྲེ། རོ་བསྐྱ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་བྱས་ཆག་གསོ། །རྩ་
སེར་སྒྲེམ།

དདུལ་རྩོམ་ད། བོད་དདུལ་སྤང་ལྷ་བཅུ།

དདུལ་མདུང། སྒྲིན་དབྱག་གི་དགྲིལ་ནས་གཡོན་ངོས་སུ་ཆོན་གང་རེ་གཞལ་བ་དང། དེ་ནས་གྲེན་
དུ་ཆོན་དོ་གཞལ་བའི་སྐྱ་མཆམས་སུ་ཡོད་པའི་ཐག་ཅ་ཞིག་སྒྲེ། དེ་གཏར་ན་མིག་ནད་དང།
མིག་གི་རྩི་མ་བྱི་བ་སོགས་ལ་མན།

དདུལ་མདེལ་བྱི་འབྲེལ། རྒྱ་དང་དདུལ་མང་སོ་བཏང་ནས་རྒལ་ཁབ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་འཇུགས་
པའི་བྱ་སྒྲོད་ལ་ཟེད།

དདུལ་མདོང། དདུལ་ཤན་བརྒྱབ་པའི་སྒྲོད་སྒྲུད་མདོང་སོ། གཙོ་བོར་ཆང་སྒྲོད་ཡིན།

དདུལ་ནས། ① དདུལ་གྱི་དམ་བེ། ② དདུལ་ལས་བཅོས་པའི་དམ་ག

དདུལ་པོད། དདུལ་གྲིས་བཅོས་པའི་པོར་བྱ།

དདུལ་སྤྱད། དདུལ་གྱི་ཡོ་བྱད།

དདུལ་པག །དདུལ་ལུགས་མ་ས་པག་གི་དབྲིབས་ཅན།

དདུལ་པོགས། ① དདུལ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱད་པའི་པོགས། ② སྤར་དགོན་སྡེ་རྣམས་ནས་དདུལ་བྱན་
བཏང་བའི་སྒྲོད་ཐོག་ནས་བྲུ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོད་པའི་དདུལ་པོགས།

དདུལ་པོར། ① དདུལ་ལས་བཅོས་པའི་འབྱུང་སྒྲོད་ཆགས་རིས་མ། ② དདུལ་ཤན་བརྒྱབ་པའི་
ཤིང་པོར།

དདུལ་བྱན། དདུལ་གཡར་བའི་བྱ་ལོན།

དདུལ་བྱན་སྒྲེད་ཆད། དདུལ་བྱན་གྱི་སྒྲེད་ཁའི་ཆད་གཞི།

དདུལ་བུན་གན་རྒྱ། དདུལ་བུན་གཡར་སྐབས་པན་ཚུན་བར་བཞག་པའི་གན་རྒྱ།
དདུལ་བོགས། དདུལ་རྒྱུ་འཇལ་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་བོགས་མ། དདུལ་སྒྲིབ་དང་དོན་གཅིག
དདུལ་བྱེད། [མཛོན]དདུལ་རྒྱ།
དདུལ་བཟ། དདུལ་བེད་སྒྲིབ་མི་ལུས་པར་ལག་པས་དམ་པོར་འཛིན་པའམ། སྤང་བ་ལྟ་བུའི་བཟ་
གཡོག་སྒྲ། སེར་སྒྲ་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆོག
དདུལ་བྲིས། དདུལ་བརྒྱལ་མས་བྲིས་པའི་ཆོས་དཔེ། དཔེ་ཆ་དདུལ་བྲིས་མ།
དདུལ་བྲེ་ཆེན། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནང་དདུལ་བྲེ་ཆེན་གསུམ་ལ་སྤང་བརྒྱ་དང་ལྔ་
བཅུ་རེ་ཆེས་པར་བཤད།
དདུལ་བྲེ་སྟོང་། བོད་ལུགས་ཀྱི་གསེར་གྱི་ལྗོད་ཆ་དང་ལྔ་མཉམ་ཆོང་འདུས་མགྱར་མོའི་ཆ་དང་གཞི་
སྟེ། ལས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས། འཁྱེད་བ་གཉིས། རྒྱུད་བ་གཉིས་བཅས་བྱུག་གི་ལྗོད་ཆ་དང་མཉམ་
པའི་གསེར་ལ་སེ་བ་དང་། སེ་བ་བརྒྱད་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྤང་དང་། སྤང་བཞི་ལ་
དདུལ་བྲེ་གང་སྟེ་དདུལ་བྲེ་གང་ལ་དདུལ་སྤང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་འདུལ་བའི་འབྲེལ་
པ་མང་ཆེ་བའི་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པའི་སྐབས་སུ་གསལ།
དདུལ་སྤངས་མ། ལྷན་སྒྲིབ་མེད་པའི་དདུལ་རྒྱུ་དམ་བཙོག་སྤངས་བྱས་པའི་དདུལ།
དདུལ་འབབ། གཏོང་ཡོང་གི་དདུལ་འབོར།
དདུལ་འབྲུམ། ① དདུལ་ལས་བཞོས་པའི་མཆོད་རྟེན། ② དདུལ་བྲེ་ལས་བྲིས་པའི་ཤེར་བྱིན་འབྲུམ།
དདུལ་འབོར། དདུལ་བསྐྱེམས་འབོར་གྱི་གངས་ཀ
དདུལ་སྤང་རྒྱུ། དདུལ་རྒྱུ་དང་བ།
དདུལ་ཅ། དདུལ་གྱི་མ་ཅ།
དདུལ་ཆགས། དདུལ་ཆས་ཀྱི་ཆགས་རིས།
དདུལ་མཛོད། དདུལ་འཛོག་པའི་མཛོད་ཁང་།
དདུལ་འཛུ། རྒྱལ་ཁབ་མི་འདྲ་བའི་བར་གྱི་དདུལ་སྒྲོར་རིན་ཐང་གི་བར་ཁྱད།
དདུལ་འཛིན། དདུལ་འཛོག་ལེན་གྱི་འཛིན་ཡིག

དདུལ་ཞུན་མ། དདུལ་བཞུས་ནས་བྱང་བའི་ཁུ་བ།

དདུལ་ཟ། བྱེད་ལས་ལ་བཏོས་ནས་བཏགས་པའི་ལྷང་ཆེར་ནག་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ།
དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེ་མེད་ཤེལ་མེད་ལས།
ལྷང་ཆེར་ནག་པོ་འདི་དདུལ་ཚུ་ཟ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར་དདུལ་
ཟ་ཡང་ཟེད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

དདུལ་ཟེལ། རྩོ་སྟན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་བསྐྱ། ཞུ་རྩེས་བསིལ། རུས་བས་རུས་བ་གས་ཆག་
ཤོར་བ་དང་། རྩོ་དྲག་སོགས་ལ་མན།

དདུལ་བཟོ། དདུལ་བཟོའི་ལག་རྩལ་ཡང་གསེར་བཟོའི་ལག་རྩལ་དང་འབྲ་བར་བཞུ་བའུལ་སྒྲགས་
པ་སོགས་བྱ་ཐབས་སྟོ་ཚོགས་འདུག །དེ་ཡོད་ཀྱི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ནང་སྤྱི་ལོའི་དུས་
རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ཅམ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཕུ་དེ་གྲང་རྒྱལ་གྱིས་སྤིད་དབང་བཟུང་རྗེས་དདུལ་
བཞུ་བའུལ་བས་བ་དང་རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་སྟོན་པོ་རིམ་བ་གསུམ་པ་ལ་དདུལ་གྱི་
ཡི་གེའི་བྱང་བྱ་བྱ་དགར་གནང་ཡོད།

དདུལ་བཟོ་བ། དདུལ་སྤྱད་རྒྱང་མཁན།

དདུལ་གཡར་གན་རྒ། དདུལ་གཡར་བའི་དབང་རྟགས་ཀྱི་གན་རྒ།

དདུལ་འོ་ཁ་མ། དདུལ་མདོག་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག

དདུལ་ར་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དདུལ་ལུགས་མ། ལུགས་བརྒྱབ་པའི་དདུལ།

དདུལ་ལོ། ཤོག་བྲས་བཟོས་དདུལ་སྟོར་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

དདུལ་ལོ་རྩུན་བཟོ། རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་གི་ཤོག་དདུལ་རྩུན་མ་བར་སྤྱན་བྲས་པ།

དདུལ་ཤན་མ། ནང་རྒྱ་ཁ་ཞབས་བཅས་ལ་དདུལ་ཤན་གཡོགས་པའི་ཕོར་པ།

དདུལ་ཤོག །ཤོག་བྲ་བཞིན་དུ་བཟོས་པའི་དདུལ།

དདུལ་སིལ་མ། དདུལ་རྩག་ཅིག

དདུལ་སྤང་། དདུལ་འདེགས་ཚད་དམ། གངས་ཚད་འངལ་བྱེད།

དདུལ་སྤང་ཆེ། དདུལ་ལུགས་མ་དབྱིབས་རྟ་མིག་དང་འབྲ་བ་རྟ་མིག་མ་ཞེས་འབོད་བ་དེ་ལ་
དདུལ་སྤང་ཆེན་ཟེར་རོ།

དདུལ་ཕྱོག་ཕྱོག། ཞིབ་ཞིབ་དང་ཡོ་བྱད་བཟོས་མ་ཚར་བའི་དདུལ།

དདུལ་ལྟ་ཅན། ལྟ་འབྲས་པའི་དདུལ།

དངོ་བཟོ་བ། [བརྟེན་ཅིང] ཀོ་བའི་མཁོ་ཆས་བཟོ་མཁན།

དངོ་མ་ཆེན་པོ། [བརྟེན་ཅིང] ཅ་ཆེན་ནམ། རིན་ཐང་ཆེན་པོ།

དངོས། ① རྟོག་གྲུར་མིན་པའི་མདོན་སུ། དངོས་འཐབ་འཇབས་འཛིངས་བྱེད། དངོས་ནས་མདུང་
འཕེན་བ་དང་རྟོག་ནས་མདའ་འཕེན་བ། རྣམ་འགྱུར་དངོས་སུ་སྟོན་བ། མང་ཆོགས་ཀྱི་མདུན་
དུ་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་བ། ② བརྒྱད་པ་མིན་པའི་ཐད་ཀར་དང་རང་ཉིད། དངོས་བརྒྱད་གང་
གཐབ་ཀྱིས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་བ། རྣ་བས་དངོས་ཐོས་དང། མིག་གིས་དངོས་མཐོང་། ཞལ་རས་
དངོས་སུ་མངལ། ③ སྦྱོར་མཁུག་གཉིས་མིན་ཀྱི་དངོས་གཞིའམ་གཞུང་། ཆོགས་འདུ་དངོས་
སུ་འཆོགས་བ། ལས་ཁུངས་གསར་བ་དངོས་སུ་བཅུགས་བ། གཞུང་དོན་དངོས། དངོས་ཀྱི་
དོན། ④ བཙུན་མའམ་རྩུན་མ་མ་ཡིན་པའི་བདེན་བ་དང་འོ་མ། དངོས་དང་སྦྱུ་མ་གང་ཡིན་མི་
ཤེས་བ། དངོས་རྩུན་དབྱེ་བ་འབྱེད་དཀའ་བ། འུ་སྦྱོད་དངོས་ལ་བཟླ།

དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན། རང་གི་རྩས་རྩུན་དུ་རྩས་སུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྦྱེད་བྱེད་དེ། རང་གིས་ཉེ་བར་
ལེན་བྱའི་འབྲས་བྱ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་སྦྱེད་བར་བྱེད་བ། དཔེར་ན། འུང་ཤིང་གི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་
སོལ་བའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས། ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་
བའི་ཚོལ་བས་རྟགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་ལྟར་
སྟོས་ཀྱང་མཐོང་བའོ།

དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་བཞི། ཐུན་མོང་བའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ལས་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་
རྟགས་བཞི་སྟེ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བྱེད་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཁུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་
ནམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་བཅས་སོ། །

དངོས་སྒྲུལ་དངོས་རིགས་ཀྱི་འབྲུལ་བཤམ་ལག་རྟགས།

དངོས་དཀྱིལ། དངོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉེ། ཞལ་རས་ངོ་མཇུག་ཟེར།

དངོས་ཁམས་སྒྲུལ་བ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་physical delivery ཟེར།

དངོས་ཁམས་ཟིན་ཐོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་physical record ཟེར།

དངོས་ཁམས་རིམ་བཞ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་physical level ཟེར།

དངོས་གངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་real number ཟེར།

དངོས་བྱུག། ① སྤྱིར་བཏུང་བའུན་གྱི་ནང་གསལ་ཤིག། ② [སིངྏཱཱམན་དག་བསྐྱབས་ནས་བྱུབ་
པའི་དགོས་འདོད་ཀྱི་ལེགས་འབྲས།

དངོས་བྱུབ་དགྲ། ས་འོག་གི་དངོས་བྱུག། སྤྱིང་འགྲོའི་དངོས་བྱུག། རལ་གྱིའི་དངོས་བྱུག། ཆར་
གཙོད་པན་འདོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུག། རིལ་བུའི་དངོས་བྱུག། མིག་སྒྲན་གྱི་དངོས་བྱུག། གཏེར་
གྱི་དངོས་བྱུག། ཀྲང་མཁྱོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུག། བརྟུང་ལེན་གྱི་དངོས་བྱུབ་པོ།

དངོས་བྱུབ་བརྒྱད། རལ་གྱི་དང་། རིལ་བུ། མིག་སྒྲན། ཀྲང་མཁྱོགས། བརྟུང་ལེན། མཁའ་སྟོན།
མི་སྒྲང་བ། ས་འོག་བཅས་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་སྟེ་སྟོན་མོང་བའི་དངོས་བྱུབ་བརྒྱད།

དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱིས་དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པ། བརྒྱས་བཞོད་ཀྱིས་
དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པ། སྒྲིན་སྟེན་གིས་དངོས་བྱུབ་བསྐྱབ་པའོ། །

དངོས་བྱུབ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཁྱེ་བྲག་ཅིག་

དངོས་གྲུབ་གཉིས། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
ཕྱིན་པ་ན་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་
གསལ་དུ་ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་ཞེས་པར་གཟིགས།
དངོས་གྲུབ་གསུམ། མཆོག་འབྲིང་ཐ་མའི་དངོས་གྲུབ་ལོ།

དངོས་རྒྱ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་ནང་གསེས། རང་འབྲས་དངོས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་གི་བསྐྱེད་
བྱའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་བར་དུ་ཆོས་གཞན་བརྒྱད་མི་དགོས་པ། དུ་བའི་རྒྱ་མེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །
དངོས་འགལ། འགལ་བ་གང་ཞིག་པན་ཚུན་དངོས་སུ་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། ཉག་མི་ཉག་དང་།
སྤང་བ་དང་སྤུན་པ་ལྟ་བུའོ། །

དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྟོག་། ཆད་མ་རིགས་གཉེར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་
འཛིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་རྣམ་དག་ཞིག་གི་ཐ་སྙད་དེ། དཔེར་ན་དོན་བྱེད་རུས་པ་དེ་དངོས་པོའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་རུས་པས་དངོས་པོའི་དངོས་འགལ། དངོས་པོ་མིན་པ་རྣམ་པར་
གཅོད་པའི་སྒྲོན་པ་དངོས་པོའི་དོན་ལྟོག་སྟེ་དངོས་པོའི་བྱད་ཆོས་སོ། །ཡང་ན་དེའི་རང་བཞིན་
ནམ་ངོ་བོ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྒྲོན་པ་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཞིག་ལ་གོ་
དངོས་འགལ་གཉིས། དངོས་འགལ་ལ་ལྟོག་པའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། པན་ཚུན་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་
གཅོད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡོད་དང་མེད། ཡིན་དང་མིན་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་སྤངས་
འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དང་། དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་སྤང་སྤུན་དང་། ཆ་གང་
ལྟ་བུ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཉེ་གཉིས་སོ། །

དངོས་ངན་ལོ། ① མདོག་དབྱིབས་མི་སྤྲུག་པ། ② ལ་རིད་པ་འཕྲ་སྤྲུག་པ།

དངོས་དངོས་ཇེན་ཇེན། གསལ་གསལ་བདེན་བདེན། གནས་ལུགས་ཡོང་གྱེན་ཆང་མ་དངོས་
དངོས་ཇེན་ཇེན་བཤད་ནས་གནད་དོན་གསལ་པོར་རྟོགས་པ།

དངོས་ཅག་། ང་རང་ཆོ་དང་། ང་ཆོ་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

དངོས་ཆས། གསེར་དང་གཡུ་བྱར་རྒྱན་ཆའི་རིགས་ཀྱི་དངོས་པོ།

དངོས་ཟློན། དངོས་གནས་སྒྲིབ་མེད། སང་བདེན་གྱི་གནས་ལུགས་དངོས་ཟློན་ལ་འབྲུ་སྟོང་གྲེད་
དོན་མེད།

དངོས་ཉམས་སྒྲིབ་ལས། མཐོང་ཐོས་དངོས། ཆོར་བའི་ཉམས་སྒྲིབ། གཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལས།

དངོས་རྟོགས། ① དངོས་རྟོགས་རྟག་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བྱེ་བའི་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
སྟེ། འདུས་བྱས་རང་མཆོན་མ་རྣམས་དངོས་པོ་དངོས་པོར་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པའོ། ② དངོས་རྟོགས་ལུགས་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བྱེ་བའི་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ། ལུས་
རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོན་རྟོགས་པ། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་དབང་མཛོན་གྱིས་བུམ་
པ་རྟོགས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་ཟེས་དབག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ལུས་
རང་མཆོན་པའམ་དོན་སྒྲིབ་རྣམས་ཤོད་པ་ཤོད་པ་ཤོད་པ་ལས་རྟོགས་པའོ། །

དངོས་རྟོགས་ཆད་མ། ཆད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་དངོས་ལུས་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་དེ་འབྲའི་ལུས་
དེར་དངོས་རྟོགས་ཆད་མར་སོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

དངོས་ལྟར་སྒྲིབ་པ། དངོས་གནས་མིན་པ་ཞིག་དངོས་གནས་ལྟར་བྱ་མཐོང་བ།

དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས། དངོས་པོ་གནས་ཚུལ་གྱི་རིག་པ་རྟགས་སུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་
པའི་ཟེས་དབག་ཆད་མ།

དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ། སོ་སོ་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་དེ་ཐོག་མར་རྟོགས་པ་ན། རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་ལྟོག་སྒྱུར་འཛོག་པ་ཡིན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལས།
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དགོས། མཆོན་གཞི་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་བ། བསལ་བ་བཞིའི་ནང་གསལ། དཔེར་ན། སྐྱ་རྟག་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་ཟེས་
ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་དང་འགལ་བ། དཔེར་ན། སྐྱ་རྟག་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་ཟེས་
དབག་གིས་གཞོད་པའོ། །

དངོས་སྟོབས་ཟེས་དབག །དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བུ་
ཅུང་ཟད་ལྟོག་སྒྱུར་ལ་མི་བསྐྱབ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་གི་གཞལ་བུ་གསར་བྱ་རྟོགས་པའོ། །

དངོས་བསྟན། དག་ལས་མཁ། ཡིག་ལས་གང་རུང་གིས་དངོས་སུ་གསལ་པོར་ཟིན་པའི་ཆོག་དོན།
དངོས་ཐོ། ཅ་ལག་ཟི་ཡོད་ཀྱི་ཐོ།
དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བ། དགའ་བའི་རྒྱ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། གཟུགས་བརྟན་ཅན་མིན་པར་
དགའ་བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་གཟུགས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལས་འབྲས་བུ་དགའ་བ་ཐོབ་
པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞིག་
དངོས་མཐོང་བདེན་ཏྟགས། མངོན་སུམ་མཐོང་ནས་བདེན་པར་ཤེས་པ། གནས་རྒྱལ་ཆང་མ་དངོས་
མཐོང་བདེན་ཏྟགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཐོབ་བྱུང་།
དངོས་མཐོང་གཟུགས་བྱལ། མིག་གིས་མངོན་སུམ་མཐོང་ཞིང་། བཟུ་བུའི་གཟུགས་ཅན་དུ་ཡང་
བྱལ་བ། དེའི་ལེགས་ཉེས་རྣམ་པའི་བྱང་པར་དངོས་མཐོང་གཟུགས་བྱལ་ཡིན།
དངོས་དང་ཐེས་མ་ཐུན་པ། འབྱོར་པ་བརྩའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་ཆང་བ་དང་།
འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་མ་ཆང་ཡང་ཆ་འདྲ་ཅན་ཆང་བ།
དངོས་དུག །ཐོག་མ་ནས་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དུག་ཡིན་པ་བཅན་དུག་དང་། ཐང་ཐོམ་ལྟ་བུའོ། །
དངོས་དོད། ཁ་ནས་བཤད་པ་ཅན་མིན་པའི་དངོས་སུ་མཐོང་བྱལ་བ།
དངོས་དོན། དོན་གནད་ངོ་མ། དངོས་དོན་ངོ་མ།
དངོས་དོན་བབྲངས་ནས་རྒྱ་མཆན་ཤོད་པ། དངོས་སུ་བྱུང་བའི་དོན་དག་བབྲངས་ནས་རང་གི་ལྟ་
བ་བསྟུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཤོད་པ།
དངོས་དོན་རིག་སྟུབ། དོན་དངོས་གནད་དོན་གང་ཡིན་རིག་པས་བསྟུབ་པར་བྱས་པ།
དངོས་དོན་ལ་སྟོ་འདོགས་པ། དོན་དངོས་གནད་དོན་མ་བརྟེན་པར་སྟོ་འདོགས་བྱས་པ།
དངོས་དོས་འཕྲེན་ཁལ། དངོས་པོ་དང་དོ་པོ་བཀལ་བའི་ཁལ་མ།
དངོས་དོན་གསལ་པོ་བཟོ་བ། ལུང་དང་རྒྱ་མཆན། དཔང་ཉགས་ཅི་རིགས་འཕྲེན་ནས་གནད་དོན་
གང་རུང་ཞིག་གི་དོགས་ཐོན་མེད་པར་བཟོ་བ།
དངོས་སྟིག །དངོས་སྟིག་སྟེ་རང་ཉིད་དངོས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྟིག་པ་དང་། བརྒྱད་སྟིག་ནི་གཞན་ལ་
བྱེད་དུ་བརྟག་པའི་སྟིག་པ།

དངོས་བདག། དངོས་པོའི་བདག་པོ།

དངོས་བདེན། དངོས་གནས་བྱང་བདེན། དོན་དེ་ནི་དངོས་བདེན་ཞིག་ལས་བཅོས་མ་ཞིག་མིན།

དངོས་འབྲེལ་སྒྲིག་དཔེ། སྒྲིག་མཁུན་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་near-miss ཟེད།

དངོས་སྒྲིག་སྒྲི། སྒྲིག་མཁུན་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟོང་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་stereo ཟེད།

དངོས་གནས། དོན་དངོས་ཡིན་པ། སྐད་ཆ་དངོས་གནས། དངོས་གནས་ཁུངས་དག

དངོས་གནས་བྱང་གནས། བདེན་པ་བདེན་རྒྱུ། བསམ་འཆར་གང་ཡོད་དངོས་གནས་བྱང་གནས་
བཤད་དགོས། ལས་དོན་གང་ཅི་གཡོ་ཐོལ་མེད་པ་དངོས་གནས་བྱང་གནས་བྱས་ན་གྲུབ་
འབྲས་བཟང་པོ་ཐོན་ཡོང།

དངོས་གནས་གསོག་ཆས། སྒྲིག་མཁུན་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་real storage ཟེད།

དངོས་པོ། ① ཉོར་ཐུས་དང་། ཅ་ལག་གས། ཡོ་བྱད། སེམས་དང་དངོས་པོ་ཁག་ཁག་སོ་སོ་མིན།
སྒྲིང་གི་དངོས་པོ། ཡིད་དུ་ཁོང་བའི་དངོས་པོ། རུང་བའི་དངོས་པོ། རུང་ཁང་དངོས་པོ། ཉེར་
མཁོའི་དངོས་པོ་ཅག་ཅིག་། འཆོ་བའི་དངོས་པོ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་དབྱིག་དང་། ཟང་ཟིང་།
དགོར་བཅས་སོ། ② ལས་དོན་དང་བྱ་བ། གསར་བྱུང་དངོས་པོ། གཟུང་བྱའི་དངོས་པོ།
འཛིན་བྱེད་གི་དངོས་པོ། ③ དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་སྟེ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུན་ཁྲིམ་
ལ་སོགས་པའི་རང་འབྲས་སྦྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་
རྣམས་སོ། དངོས་པོ་ཡོད་པ། དངོས་པོ་མེད་པ། ④ [མདོན་]ཤིང་བྱི་ལོ། ⑤ རོ་མ་དང་རང་
ཉིད། མི་དངོས་པོ་བྱེད་པ།

དངོས་པོ་བརྒྱུད། མཁུན་པ་གསུམ་དང་སྦྱོར་བ་བཞི་འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་སྟེ་བརྒྱུད། མཁུན་པ་
གསུམ་ནི་བཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁུན། སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་དང་།
མཐར་བྱིས་སྦྱོར་བ། ཅེ་མོའི་སྦྱོར་བར། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཅས་དང་། འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་

སྐྱ་བསྟན་པས་བརྒྱད་དོ། །

དངོས་པོ་སྒྲ་གཅིག | དངོས་པོ་སྒྲ་ཁ་གཅིག | ཁོ་ན་སྟེ་སྒྲ་སྒྲ་མི་ཚོགས་པ།

དངོས་པོ་ཉི་ལ་ར་དགོང་ལ། ① དངོས་པོ་ཁི་ར་བཞིན་བརྗོད་ལ། ② ཅ་ལག་ཉི་སར་ལོང་ག་ལ།

དངོས་པོ་གཉིས། རྒྱ་དང་ལྷན་བྱ་གཉིས།

དངོས་པོ་རྟག་པ། ལྷ་སྟེགས་དབང་ལྷག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ནང་སྟེ་དངོས་སྐྱེ་པ་ལག་ལ་ཞིག་གི་
འདོད་ཚུལ་ཏེ། ཆོས་དེ་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་དོན།

དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་སྟེ་ཕྱང་པོ་ལྷའི་སྟོང་གི་ཚུལ་ཉིད།

དངོས་པོ་སྤྱང་བཞི་དཀྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྤྱང་ཉི་ཉི་ལུ་ཤྱེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་
སྟེ། ལུང་པོ་ལྷ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། དེ་
དག་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་གང་ཏུ་མེད་པར་ཤྱེགས་པའི་མཁུན་པའོ། །

དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རྟགས། རྟགས་དེ་ཡོད་ན་བསྐྱེད་བྱ་དེ་ཡོད་པ་དང་། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་
བསྐྱེད་བྱ་དེ་ཡིན་དགོས་པ་མིང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་རྟགས་དང་བསྐྱེད་བྱ་གཉིས་ཀྱི་
དངོས་པོ་དང་གི་ཆོས་ཉིད་དང་གཤིས་ལ་ལྷུ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟོར་པའོ། །

དངོས་པོ་བདག་། ཉན་མ་འདྲུག་སྐབས་བདག་གཞན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བདག་སྟེ། ལས་གང་རུང་གི་
བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་། བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད། བྱེད་པའི་ལས་རྩོམ་པཅས་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།
ཁོས་སྒྲུ་གུས་ཡི་གེ་འཕྲི་བཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། ཁོ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་། སྒྲུ་གུ་ནི་བྱེད་པ། འཕྲི་
བཞེ་བྱེད་ལས་ཏེ། དེ་རྣམས་དངོས་པོ་བདག་ཡིན།

དངོས་པོ་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ། འདིར་དངོས་པོ་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་པ། བྱ་བྱེད་ཐ་དང་
 བ་གང་ཞེས། །བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱ་ཆོག་དང་བཅས་པ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་ཞེས་ཟེད།
 བྱེད་པ་པོ་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་པའི་བྱེད་པ་སྟེ་ཡོ་བྱད་དང་། བྱེད་པོའི་ཚུལ་བ་མཆོཙ་བྱེད་
 གྱི་བྱེད་ཆོག་བཅས་ལ་དངོས་པོ་བདག་ཅེས་ཟེད། མདོར་བསྡུས་ན་རྒྱས་ད་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་བྱེད་
 ཆོག་དེ་དངོས་པོའི་བདག་མཆོཙ་བྱེད་དང་། རྒྱས་མ་འོངས་པ་སྟོན་པའི་བྱ་ཆོག་དེ་དངོས་པོ་
 གཞན་མཆོཙ་བྱེད་ཆགས་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དབྱིན་ཡིག་ནང་དྲ། Ruling Class ཞེས་ད་

ལྟ་བའི་ལས་ཆིག་དེ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པོ་སྟེ་དངོས་པོ་བདག་མཆོན་པ་དང་། Ruled Class
ཞེས་དུས་འདས་པའི་ལས་ཆིག་དེ་དབང་བསྐྱར་བྱ་ཡུལ་ཉེ་དངོས་པོ་གཞན་མཆོན་བྱེད་དུ་གྱུར་
པ་ལྟར་རྟོ་དེས་ན་བོད་སྐད་ཀྱི་ལས་ཆིག་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་སྟོལ་ལ། བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་
སྟེང་ན་ཡོད་པའི་བྱ་ཆིག་དང་། བྱེད་པ་པོའི་ངོས་ན་ཡོད་པའི་བྱེད་ཆིག་སྟེ་རིགས་གཉིས་སྟུང་།
དེས་ན་བྱ་ཆིག་རིགས་གཉིས་པོ་དེའི་སྤྱི་མིང་ལ་སི་ཉུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལས་ཆིག་ཅེས་མིང་
འདོགས་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། དཔེ་ཆ་ཆོག་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན། དཔེ་ཆ་
བསྐྱལ། ཅེས་པའི་བྱ་ཆིག་དེ་ཡུལ་དཔེ་ཆའི་ངོས་སུ་བསྐྱལ་རུང་གི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་བྱ་བའི་
ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་དངོས་པོ་གཞན་དང་། བསྐྱལ་
རུང་བ་ཡོད་པ་ཅུ་མ་ལས་ད་སྟོང་ཆོག་བཞེན་མེད་པའི་བྱིར་ན་དུས་མ་འོངས་པ་སྟོན་ཅིང་ཡོད་པ་
རེད། དཔེ་ཆ་ཆོག་ཅེས་པའི་བྱ་ཆིག་དེ་བྱེད་པ་པོ་གང་ཞིག་གིས་སྟོག་ཅིང་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་ཆ་
ནས་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་དང་། དེ་བྱེད་པ་པོའི་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དངོས་པོ་བདག་
དང་། དེ་འདྲ་བྱ་ཡུལ་དཔེ་ཆ་དང་བྱེད་པོ་གང་ཟག་གཉིས་འབྲེལ་ནས་ད་ལྟ་སྟོག་བཞེན་པའི་དོན་
སྟོན་པའི་བྱིར་ན་དུས་ད་ལྟ་བ་བཅས་མཆོན་ཞིང་ཡོད་པ་རེད།

དངོས་པོ་སྤངས་པའི་ཆད་པ་ལས། དགེ་སྟོང་གི་ཆོས་གོས་རང་ཉར་སྟོང་སའི་གནས་ལས་གཞན་
དུ་ཞག་གཅིག་ལུས་པ་ཡིན་ན། སང་གི་སྐྱུ་རིངས་ཤར་བ་ན་ཆོས་གོས་འབྲེལ་སྤངས་ཀྱི་ལྷུང་བ་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས། ཆོས་གོས་བྱིན་བཟླབས་གསར་དུ་རྒྱག་དགོས་པ་ཡིན། བྱིན་བཟླབས་མ་
བརྒྱབ་གོང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞག་གཅིག་གི་རིང་སྟོང་དགོས་པས་དེ་འབྲེལ་དངོས་པོ་
སྤངས་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྤངས་པའི་ཆད་ལས་སུ་འདོགས་པ་ཡིན།

དངོས་པོ་ཕན་ཚུན་གྱི་དགོས་མཁོ། གནའ་བོའི་རྒྱ་སྟོལ་རི་མོའི་རྒྱན་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན། དཔེར་
ན། བགས་ཆལ་སྟུག་པོའི་རྣམ་པ་མཆོན་པར་བྱེད་དགོས་ན་ལྟོན་ཤིང་གི་བར་གསེང་དུ་ན་བྱན་
འབྲི་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ལྟོན་ཤིང་དང་ན་བྱན་བར་གྱི་ཕན་ཚུན་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཡིན། དེ་
བཞེན་ཁང་པ་འབྲི་སྐབས་རི་མོ་མང་ཆེ་བ་འབྲིང་དུ་གནས་པར་བརྟེན། དེའི་དགོས་འཁོར་ཁང་
པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་གཡས་གཡོན་དུ་ལྟོན་ཤིང་རིང་པོ་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནི་འབྲིང་གྱི་རི་

མོ་དང་གཞུང་གི་རི་མོའི་དགོས་མཁོ་ཡིན། ད་དུང་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་དང་མངའ་ས་ཆོན་སྤེལ་རྒྱའི་
བར་གྱི་དགོས་མཁོ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བར་གྱི་དགོས་མཁོ། སྤྱག་པོ་ཡོད་སར་སྤྱི་ཆོའི་
བར་གྱི་དགོས་མཁོ་སྤབ་པོ་ཡོད་སར་ཉེ་རིང་བར་གྱི་དགོས་མཁོ་བཅས་ཡོད། དེས་ཡུལ་
ཁམས་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་མཆོན་བྱུག།

དངོས་པོ་མེད་པ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའམ། དོན་བྱེད་མི་ཉུས་པ།
དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་འདས་རྣམས་སྟོང་
གཞིར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྟོང་ཉིད་བཙུག་གི་ནང་ཆོན་ཞིག
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་རང་བཞིན་ནམ་བཤེན་པས་
སྟོང་པ་སྟེ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་གི་ནང་ཆོན་ཞིག
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ནང་གསལ་བཤིག་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལྡན་པའམ་
འདུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་གང་རུང་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་མཁུན་པའོ། །

དངོས་པོ་སྤྲོ་བ། དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། བཤེན་བྱུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱུབ་
མཐའ་སྤྲོ་བ།

དངོས་པོ་འཛིན་པ། ① དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། ② ལྷ་སྟེགས་རྒྱང་
འཕེན་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ལའང་གོ།

དངོས་པོ་བཞི། སྟོག་གཙོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་ཆངས་བར་སྟོད་པ། རྩལ་དུ་སྤྲོ་བ་སྟེ་གསར་
བའི་དངོས་པོ་སྤྲོ་བའི་བཞིན་དུ་སྟོད་པའོ། །

དངོས་པོ་གཞན། རྟགས་འཕྲུག་སྐབས་བདག་གཞན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གཞན་ཏེ། ལས་གང་རུང་གི་
བསྐྱུབ་བྱའི་ཡུལ་ལས་ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།
ངས་སྟར་མེས་ཤིང་གཙན་པར་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། ཤིང་ནི་ཡུལ་ལས་ལས། གཙན་པར་བྱ་
ནི་བྱ་བའི་ལས་ཏེ། དེ་གཉིས་པོ་གཞན་ཡིན།

དངོས་པོ་གཞན་འགྲུར་སྤྲོ་བ། བཅུན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྱ་གུ་ལྷ་བུ་མ་འོངས་པ་
ནས་ད་ལྟ་བ་དང་། ད་ལྟ་བ་ནས་འདས་པར་འབྱུག་པའི་ཆེ་ཆས་གཞན་དུ་མི་འགྲུར་ཡང་དངོས་
པོ་གཞན་དུ་འགྲུར་བར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གསེར་སྒོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱས་ཆེ་ཁ་དོག་མི་
འགྲུར་ཡང་དབྱེ་བས་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་དང་། འོ་མ་ཞོར་གྲུར་ཆེ་རོ་བྱས་འགྲུར་ཡང་ཁ་དོག་
གཞན་དུ་མི་འགྲུར་བ་བཞིན་ནོ། །

དངོས་པོའི་རང་ལྷོག་། དངོས་པོ་རང་ཡིན་པའི་ཆ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་རང་ཡིན་པའི་ཆ་བྱམ་པའི་རང་
ལྷོག་ཡིན་པ་ལྷ་བུ་སྟེ། དངོས་པོའི་ལྷོག་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་གཅིག་བཅས་དོན་གཅིག་མིང་
གི་རྣམ་གངས་སོ། །

དངོས་པོ་གསུམ། བེམ་པོ། ཤེས་པ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅས་གསུམ་སོ།

དངོས་པོའི་སྒྲུར་མ། རྣོར་ཆས་ཀྱི་སྒྲེས།

དངོས་པོའི་བསྐྱལ་དོན། རང་བཞིན་གྱི་བསྐྱལ་དོན་ནོ། །

དངོས་པོའི་ཁག་ཐེག་འབའ་རྟེན། བཀག་ཉར་ལས་འགྲོལ་བ་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་བཞག་པའི་རྒྱ་ལོར་
ཀྱི་ཁག་ལ་ཐེག་

དངོས་པོའི་སྟེར་ཆ། བྱ་དགའ་སོགས་ལ་སྟེར་བའི་ཆས།

དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས། རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གུ་
དང་། མེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བ་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ནས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། བྱམ་པ་ཡིན་
ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་འང་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་སུ་ཞུགས་པའི་
རྟགས་སོ། །

དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་དམིགས་པ། ལྷབ་པའི་དམིགས་པ་བཞིའི་གྲས་ཤིག་སྟེ་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་
འདི་ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཇི་སྟེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། འདི་ཁོན་ལྷར་གནས་
ཀྱི་གཞན་དུ་མི་གནས་སོ་སྟེ་པའི་ཇི་ལྷ་བའི་དངོས་པོའི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དཔེར་ན་བདེན་
བཞིར་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱི། དེ་ལན་ཆད་དུ་གཞན་མེད་པའོ་དེ་མིན་ཆེ་
གཞན་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྷ་བུ་འོ། །

དངོས་པོའི་ཕྱོག་པ། དངོས་པོ་དང་ཐ་དང་ལས་ལོག་པའི་ཆོས། དཔེར་ན། བྱམ་པའི་ཕྱོག་པ་ལྟ་བུའོ། །
དངོས་པོའི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱུ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྲད་ཆོས་འདྲ་བ་
དངོས་སུ་མི་སྟོན་ཞིང་། དེའི་ངོ་བོ་འདྲ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མཆོངས་གསལ་གྱི་སྐྱ་ཆོག་གི་
མཐའ་མར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་ཞིག་

དངོས་པོའི་ལོངས་སྟོང་། རྟོར་ཇས་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་།

དངོས་སྟུང་། དངོས་པོའི་ཡོ་བྱང་།

དངོས་སྟོང་ཆོད་ལྷ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་fitness-for-use test ཟེར།

དངོས་སྟོང་མཛེས་ཅུལ། རྒྱུ་སྟོང་གྱི་བཅོ་ཅུལ་མཛེས་རིས་ལ་ཟེར། དེ་ནི་མང་ཆོག་ས་རང་བཞིན་
ལྡན་པའི་ཡོངས་བྲལ་གྱི་སྐྱ་ཅུལ་ནས་བཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེར་མི་རིགས་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱིའི་
བྱུང་ཆའི་ཕྱོགས་ཤིག་ཡོད། དཔལ་འབྱོར་ཐད་ནས་བཤད་ན། ཡང་པའི་བཅོ་ལས་ཀྱི་ཐོན་ཇས་
དང་། ལག་ཤེས་བཅོ་ལས་ཀྱི་ཐོན་ཇས། དེ་བཞིན་འཁལ་འཐག་སོགས་ཀྱི་བཅོ་ལས་ཁོངས་
ནས་ཐོན་སྟེད་བྲས་པའི་སྐྱ་མང་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་པའི་མང་ཆོག་ས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟོང་དངོས་པོ་
ཆམས་ཀྱང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རིག་གནས་སྐྱ་ཅུལ་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན།
གོང་གསལ་བཅོ་ལས་ཀྱི་ཐོན་ཇས་དེ་དག་གི་ཁག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་དབྱེ་བས་དང་། ཆོན་
མདོག་ །མཛེས་རྒྱན་སྤྲས་པ་སོག་ཆད་གཞི་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་མཛེས་ཅུལ་གྱི་འཆར་འགོད་
དང་ལས་སྟོན་བྲས་ཡོད།

དངོས་དཔང་སྟོན་པ། དངོས་པོའི་དཔང་རྟགས་སྟོན་པ།

དངོས་དཔང་དབྱུང་སྟོན། སྟོང་གཞི་ཞིག་གི་དངོས་པོའི་དཔང་རྟགས་ལ་བརྟག་དབྱུང་བྲས་ནས་
ཆོད་བསྐྱེམས་བཞག་པ།

དངོས་དཔེ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་instance ཟེར།

དངོས་དཔེའི་བར་སྟོང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྣང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་instance space ཟེར།
དངོས་པན། ལག་ཐོག་ཏུ་པན་པའམ་གོ་ཆོད་པོ།
དངོས་པེབས། རོ་པེབས།
དངོས་ཁྱིས། དངོས་པོ་འོ་མར་བལྟས་ནས་འབྲི་དགོས་པས་དངོས་ཁྱིས་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་རི་མོ་སྟོབ་
མཁན་གྱི་ལས་དང་པོ་བ་ཆོས་རི་མོ་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་པའི་གལ་ཆའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་
ཟད། རི་མོའི་ལག་རྩལ་སྟོང་བཅར་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།
འགྲལ་མེད་དངོས་པོ་དང་ཡུལ་སྟོངས། མི་སྣ་འབྲེལ་བཅས་སྦྱར་བཏང་སྟོག་ཆང་མ་དངོས་
ཁྱིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
དངོས་སྟོང་། དངོས་སུ་ལག་བསྟར་གྱིས་སྟོང་བཅར་བྱེད་པ། སྟོབ་མ་རྣམས་སྟོབ་ཐོན་ཏུ་དངོས་
སྟོང་བྱ་དགོས།
དངོས་འབྲས། རྒྱ་དེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དེས་རང་དང་རང་གི་འབྲས་བྱའི་བར་
ཏུ་རྒྱུའི་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས། དཔེར་ན་དངོས་པོ་
སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་སྣང་ཅིག་དང་པོའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།
དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས། སྤང་རུང་གི་འབྲེལ་ཁྲ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནང་གསེས།
དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱབ་བྱེད་དངོས་འབྲས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས། གཞི་དེར་དངོས་
འབྲས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས། གཞི་དེར་དངོས་རྒྱ་ཡོད་པ་བཀག་པ། དཔེར་ན། ཏུ་བས་དཔེན་
པའི་ཅིག་སྟོར་ན་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་ཏུ་བ་མེད་པའི་བྱིར།
དངོས་འབྲེལ། ཆོས་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་མཐུན་པའམ། དངོས་པོ་རང་མཆོན་གྱི་སྟེང་གི་འབྲེལ་བ་ལ་གོ་
དངོས་འབྲེལ་བྱང་འབྲེལ། དངོས་གནས་བྱང་གནས། སྣང་ཆ་དངོས་འབྲེལ་བྱང་འབྲེལ་བཤད་ན་མིང་
ལྷར་འབྲེས་ཡོང་།
དངོས་མ། བཙོས་མ་མིན་པའམ་རྒྱ་ཆ་གཞན་འབྲེས་མེད་པའི་དངོས་པོའི་མིང་སྟེ། བྱ་རུ་དངོས་མ་
དང་བརྟུས་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མིང་མཐའ་བསྟུས་ན་དངོས་ཞེས་འབྲི་ཆོག་སྟེ། སྤང་ཆང་ཞེས་
མངར་སྤང་ཅི་དངོས་དང་འབྲེས་ལྟ་བུ།

དངོས་མིང་། མིང་འདོགས་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། འབྲ་འབྲེལ་གང་དུ་སྦྱར་བའི་མིང་གང་
ཞིག། རྟོན་དེ་སྤྱད་མེད་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་ཀྱས་པ། འོག་དང་ཕློག་གཤམ་ཅན་ལ་བ་ལང་
ཞེས་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ།

དངོས་མིན་བཅོན་འགྲོལ། དུས་སྤང་ནང་གཏའ་མ་བཞག་ནས་བཅོན་གྲོལ་བཏང་བ།
དངོས་མེད། རྟོན་བྱེད་ཀྱས་སྤྲོད་སྟེ་རྟོན་བྱེད་མི་ཀྱས་པ། ཉམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་སོ།
དངོས་མེད་ཇོ་བོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ། ཤེས་ཕྱིན་རྟོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ནས་རིམ་གྱིས་སྦྱོམ་བའོ།

དངོས་མེད་སྤྲོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྤྲོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསེས་
ཤིག་སྟེ། ཉམ་མཁའ་ནི་དངོས་མེད་དེ། རྟོན་བྱེད་པས་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ།དེ་ལ་བདག་གཉིས་
གང་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཁུན་བའོ།

དངོས་སྤྱི་བ། བདེན་པར་བྱུབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱབས་བཤམ། དེ་ཡོད་པར་སྤྱི་བས་ན་དངོས་སྤྱི་བ།
དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བ། མདོ་སྟེ་བ། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཡིན། རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐམ་འགྲུར་
བས་བདེན་པར་བྱུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་སྐྱབས་བས་དངོས་སྤྱི་བ་མ་ཡིན།

དངོས་ལྗོང་། དངོས་སྤྱི་ཐོབ་པའི་ཉམས་ལྗོང་།

དངོས་གཙང་། སྤྱི་བ་དག་གམ་རྣམ་པར་དག་པ། བསམ་པ་དངོས་གཙང་། ཁ་བཏགས་དངོས་
གཙང་། གཞན་པན་གྱི་ལས་རྟོན་དངོས་གཙང་།

དངོས་གཙང་མ། རྩ་རྩོད་མེད་པ་བྱལ་འགྲིགས་པོ་དང་། ཁམས་བྱངས་པོ།

དངོས་ཚུལ། སྤྲང་ཚུལ་ལས་ལྟོག་སྟེ་རྟོན་དངོས་གནས་པར་ཟེར། སྤྲང་ཚུལ་ནི་མིའི་དབང་པོས་
རྟོགས་པའི་དངོས་པོའི་གཞུགས་དབྱིབས་འཆར་བར་ཟེར། དངོས་ཚུལ་ནི་དངོས་པོ་དེ་རང་
གནས་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་མེ་འཁོར་ནང་འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་སྐབས་
སུ་ལྷགས་ལམ་གཤམ་གཤོན་དུ་ཡོད་པའི་ལྷང་མའམ་སྟོག་ཤིང་སོགས་འགྲུལ་ནས་འགྲོ་བ་ལྟ་
བུ་མཐོང་བ་དེ་ནི་སྤྲང་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་ལྷང་མའམ་སྟོག་ཤིང་སོགས་ས་ངོས་སྟེང་དུ་གནས་པའི་
འགྲུལ་མེད་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་ཚུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

དངོས་ཇུས། དངོས་ཐོག་འོར་ཇུས།

དངོས་འཛིན། ① མ་རིག་པ། ② དངོས་པོ་མཚན་མར་འཛིན་པའམ་བདེན་པར་འཛིན་པ།

དངོས་གཞལ། གློད་ས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའམ། དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཆོས་ཞིག་ལ་གློད་པའི་དངོས་
གཞལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་དུ་
འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དངོས་གཞི། ལས་དོན་ངོ་མ། ཆོག་ས་འདུ་དངོས་གཞི། མཛད་སྒོ་དངོས་གཞི། གཞུང་གི་དངོས་
གཞི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དངོས་གཞིར་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ།
དབྱིན་སྐད་དུ་entity ཟེད།

དངོས་གཞི་ངོ་རྟགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་entity identification ཟེད།

དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས། སྟོར་དངོས་མཚུག་གསུམ་གྱི་ཡ་བྲལ་ཞིག་། གྲ་སྒྲིག་འཕུས་ཚང་བྲས་
ནས་དངོས་གཞིར་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲེབས་པ།

དངོས་གཞིའི་ལེན་མཁན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་actual recipient ཟེད།

དངོས་གཞིའི་སྟོབ་མ། སྟོབ་བྲ་ཆེན་མོའི་སྟོབ་མ་དངོས་སུ་ས་ཞུགས་ཤིང་སྟོབ་སྟོང་གི་མཚུག་མ་
རྟོགས་པ།

དངོས་ཐོག་། ཅ་ལག་། དངོས་ཐོག་སྒྲེལ་འདེན། དངོས་ཐོག་མངག་གཏམ། དངོས་ཐོག་འཇུག་འདོན།
དངོས་ཐོག་དོན་ལེན།

དངོས་གཞུགས་དབྱིབས་བཟོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་
སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་solid modeling ཟེད།

དངོས་ཡུལ། གློ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། བུ་མ་འཛིན་མཛོན་སུ་མ་དང་།
བུ་མ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་བུ་མ་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

དངོས་ཡོད། མཛོན་སུ་མ་དུ་ཡོད་པ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ། ཁ་བཤད་ཅི་མ་མ་ཡིན་པར་ལག་ཐོག་

དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན།

དངོས་ཡོད་ཀྱི་མཛེས་ཆོས། དངོས་ཡོད་གཟུགས་བརྟན་གྱི་མཛེས་ཆོས་ཀྱང་ཟེད། དེ་ནི་བར་སྟོང་
ནང་དངོས་ཡོད་སྒྲུ་ཅལ་གྱི་རྣམ་པ་ལས་ཐོན་པའི་མཛེས་རིས་ལྟ་བུར་ཟེད། དཔེར་ན་རི་མོ་
དང་། འབྲུང་བརྟན་བཟོ་སྒྲུན་སོགས་ཡིན། དོན་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་མ་བཤད་ན། དངོས་ཡོད་
མཛེས་རིས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱན་རིས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་ད། ད་དུང་མི་གཟུགས་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་
ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱང་ཆུད་ཡོད། དེ་དག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བར་སྟོང་ཐོག་ཆོར་སྒྲུང་བའི་
མཛེས་ཆོས་ཡིན་ནོ། །

དངོས་ར་གསལ་འཕྲོད། མངོན་སུམ་ར་འཕྲོད། གདོང་བཤེར་བྱས་ནས་དངོས་ར་གསལ་འཕྲོད་བྱུང་
བ། ལག་ལེན་ཐེངས་གཅིག་བསྟར་ན། དངོས་ར་གསལ་འཕྲོད་ཐོབ་ཡོང།

དངོས་རིགས། ཅ་ལག་གི་རིགས།

དངོས་ལམ། གཞུང་ལམ།

དངོས་ལུགས་དཔེ་རྣམ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟེན་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་physical schema ཟེད།

དངོས་ལུགས། རོ་སྒྲོག་གསལ་རོ་མ་དང་ཞོར། དངོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་མ་བསྐབ་བྱ་བྱས་པ།

དངོས་ལུགས་བརྒྱད་གསུམ། ཐད་ཀ་དང་། ཞར་བྱུང་། གཞན་དག་བརྒྱད་པ་བཅས་གསུམ། དེ་ལ་
དངོས་ལུགས་བརྒྱད་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ།

དངོས་བཤད། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟེན་ཅིག་
སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་formal specification ཟེད།

དངོས་སའི་གནས་ཚུལ་ཐེན་མོ། དོན་རྒྱུན་བྱུང་སའི་གནས་ཚུལ་རི་བཞིན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་པབ་པ།

དངོས་སར་དབྱེ་ཞིག། དོན་རྒྱུན་བྱུང་སའི་བྱ་དངོས་དང་མཐུ་བ་རིས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་ལུལ་ལ་དབྱེ་
ཞིབ་བྱེད་པ།

དངོས་སུ་མཇུག་པ། མི་དངོས་དང་སྤྱག་པ། རས་དེ་རིང་ཁོང་དངོས་སུ་མཇུག་བྱུང་ལྟ་བུ།

དངོས་སུ་འཇུག་པ། དངོས་སུ་རྟོགས་པ་འཇུག། མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་གོ།

དངོས་སུ་འཛིན་བརྒྱུད་། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱིས་རྩད་ཞིབ་བྱས་ཟིན་ནས་དངོས་སུ་འཛིན་བརྒྱུད་བྱས་པ།
དངོས་སྟོབ། སྟོབ་བྱ་རོ་མཁམ། ཐད་ཀྱི་སྟོབ་བྱ།
དངོས་གསལ། སྟོབ་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ། བྱས་རྗེས་དངོས་གསལ། གནས་ཚུལ་དངོས་
གསལ། མིག་ལམ་ལ་དངོས་གསལ་དོད་པོ་བྱུང་འདུག ། བྱ་བ་དངོས་གསལ་བསྐྱབས་འདུག
བར། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]ལོ་ཉོག་བར་པ། འདས་པ་ལ་བར་པ། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་གཉིས་ལ་བར།
བར་པ། གཡོ་སྒྲུའི་ཟས་སོགས་བར་པ་རྒྱ་དང་བར་པ་ཟིན་པ།
བར་ན། རང་གི་སེམས་ཀྱི་རེ་འདོད་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ལྷ་ལ་མཛོད་པ་སུལ་བ་དང་།
གཞན་སེམས་བསྐྱུ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲད་པའི་སྤྲ་ཆ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཀྱང་གསོ་རིག་སྐྱབས་
འདྲིར་ཉེས་གསུམ་རང་རང་གི་མཛོན་ཉིད་མནན་པའི་ཕྱིར་ཟས་ཀྱིས་ཁམས་སོ་སོ་གསོ་
དགོས་པའི་དཔེ་དོན་སྤྲར་བ་ཡིན་ཞེས་དཔལ་སྤྲངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་
རྒྱས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་གསུངས།
བར་ན་པ། ཐོན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་པ་གཉིས་ཀས་ལུལ་གྱི་ལྷ་འདྲེ་སོགས་ལ་གཏོར་མ་
དང་མ་བྱུན་པའི་མཛོད་རྗེས་བཞུགས་ནས་ལས་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་བཅོམ་པ། བར་པ། ཟས་
སོགས་ཉམ་ཟ་བྱས་པ་སྟེ། བར་པ་རྒྱ།
བར་བས། ཟས་ཉམ་ཟ་བྱས་པ་སྟེ། བར་བས་ཟིན་པ།
བར་པ། འཛིགས་སུ་རུང་བར་བྱ་རྒྱ་སྟེ། བར་པ་རྒྱ།
བར་པས། འཛིགས་སུ་རུང་བར་བྱས་པ་སྟེ། བར་པས་ཟིན་པ།
བར་པ། ལོ་ཉོག་བར་པའི་འདས་པ། ཞིང་ནང་གི་སྟོན་ཐོག་བར་པ་ཟིན་པ།
བར་པ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] བར་པས། བར་པ། དབྱུགས་སོགས་ནང་དུ་འཐེན་རྒྱ་སྟེ། བར་པ་རྒྱ།
བར་པས། དབྱུགས་རྒྱ་བ་པའི་འདས་པ།
བརྟོ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]ལོས་བརྟོ་དགོས།
བརྟོད་པ། འདིད་པ་སྟེ་བསྐྱབ་བཅའ་མགོ་བསྟོར་པ།
བརྟོན། རི་དྲགས་བརྟོན་རྒྱ་དང་བརྟོན་ཟིན་པ།

བརྟོན། བརྟོ་རྒྱུ་ཡོས་སོགས་བརྟོས་ཟེན་པ།

བསྐྱབས། བསྟོད་པ།

བསྐྱབས་བྱ་བ་ཅུ་བདུན། ལྷན་དག་གི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཁྲོད་ཁྲེད། རྒྱ་མཚོ། དེ། དུས། ཉི་ཁྱེ་འཆར་བ།
སྟེད་མོས་ཆལ། རྒྱ་ཡི་རོལ་ཅེད། ཆང་འབྱུང་བ། གཉིས་སྟོར་གྱི་དགའ་སྟོན། དུས་བཏབ་སྟེ་
མ་ཆོགས་པ། བག་མ་ལེན་པ། གཞོན་ལུ་སྟེ་བ། དེ་ཉིད་སྟེད་འཕེལ། ཁྲོས་བྱེད་པ། བོ་ཉའི་འགོ་
འོད། གཡུལ་འཐབ་པ། འཕྲུག་པར་དར་བའོ། །

བསྐལ་བ། དལ་བར་བྱས་པ། ལུག་བསྐལ་མིང་རྒྱུང་ལའང་།

བསྐས། མགོ་བོ་སྐས་ཀྱི་ཐོག་བསྐས་ཟེན་པ།

བསྟོ་བཟང་། དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་དེ་རིང་ཞོགས་པ་ནས་དགོང་མོ་ཉལ་ཁའི་བར་དུ་དགེ་བ་གང་བྱུང་
དང་། སྤྲེག་པ་གང་བྱུང་། རང་གིས་དགེ་བ་བྱས་པ་དེ་དག་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་འགྲོ་འདུག་
གམ་མི་འདུག་སོགས་ཅིས་བཤེར་དང་། ལུས་དག་བྱས་པའི་དོན།

བསྟོ་རྟེན། གང་ཟག་གང་ཞིག་འཆི་བ་དང་དེའི་ཁྲིམ་མི་རྣམས་ཀྱིས་གཤེན་པོ་དེའི་སྤྱིབ་སྟོར་གི་ཆེད་
དུ་ཡོན་འབྲུལ་ལ་ཟེར། ལྷབས་འགར་དེ་ཡང་མི་གསོན་པོར་བསྐྱད་ཡོད་ཀྱང་མ་འོངས་པར་
འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱི་བ་སྟོར་གི་ཆེད་དུ་ཡོན་འབྲུལ་སྟོལ་ཡང་ཡོད།

བསྟོ་རྟེན་འབྲུལ་མི། མི་ཤི་པོའི་ཆེད་དུ་སྟོན་ལམ་ཞུ་བའི་མིང་བྱུང་དང་དངོས་པོ་འབྲུལ་མཁན།

བསྟོ་བ། དགེ་བ་སོགས་གཞན་ལ་བསྟོ་བ་སྟེ། གཞན་ལ་ཐོངས་མེད་དུ་བསྟོ་བའི་དོན་དེ་ཡང་གཙོ་
བོར་དགེ་བ་སོགས་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་གཙོ་བོ་དང་དངོས་པོ་པལ་བ་བསྟོ་བུ་ཡིན།

བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ་བཟུ། བསྟོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན། མི་དམིགས་པ། བྱིན་ཅི་མ་སོགས་པ། དཔེན་པ་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བ། ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པ། རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་མིང་ཅན་ནོ། །

བསྟོ་བ་གསུམ། ཉི་ཆེ་བའི་བསྟོ་བ། རྒྱ་ཆེན་པོའི་བསྟོ་བ། ལྷ་ན་མེད་པའི་བསྟོ་བའོ། །

བསྟོ་ག། གཏེར་ཁ་སོགས་བསྟོ་ག་རྒྱ།

བསྟོ་གས། གཏེར་ཁ་སོགས་བསྟོ་གས་ཟེན་པ།

བསྟོ་གས་བཤེར། ཉེན་རྟོག་པ་སོགས་ཁྲིམས་སྤེད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཆོས་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྟོ་

ནས་ཁང་པ་སོགས་བསྡོགས་ནས་ངན་པའི་རིགས་སྤྲས་སྤྲངས་བྱས་ཡོད་མེད་བཤེར་བ།
བསྡོས། དག་བ་བསྡོ་བའི་འདས་པ། ཡིད་ཀྱི་མོས་བས་བསྡོས་ཟིན་པ།
མངག་། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ] ལས་བཅོལ་བྱས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་དུ་འབྱོར་བཅུག་པའི་དོན་ཏེ། མངག་
བྱའི་མི་སྤྱ། མི་སྤྱ་མངག་དགོས། མི་སྤྱ་མངག་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
མངག་ཆ། བཅོལ་གཏམ། ཉེར་མཁོ་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་སྐྱའི་མངག་ཆ་བྱས་པ།
མངག་གཏམ། ལས་དོན་བཅོལ་བའི་གཏམ། ཁོང་ལ་བྱེད་སྒོ་མང་པོ་མངག་གཏམ་ཞུས་པ་ཡིན།
མངག་གཏོང་། ཆེད་མངགས་གཏོང་བ། བང་ཆེན་སྒོ་འཁེལ་བ་ཞིག་མངག་གཏོང་བྱེད་པ།
མངག་གཏོང་ཁང་། སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་བསམ་བྱི་གནད་དོན་ཚུང་དུའི་རིགས་
ཐག་བཅད་བྱེད་ས་ཞིག །མངག་གཏོང་བྲིམས་ཁང་། དམིགས་བཀར་གྱིས་ས་ཁོངས་ཤིག་ལ་
མངག་གཏོང་བྱས་པའི་བྲིམས་ཁང་།
མངག་པ། [བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ]མངགས་པ། མངག་པ། མདོགས། ① འཆོལ་བའམ་སྒོ་བ། བྱ་འོས་
ཆང་མ་ཁོ་ལ་མངགས་པ། སྐད་ཆ་ཞིབ་གསལ་མངགས་པ། ཁབ་འཆོམ་མངགས་དང་། སྤྱད་
པ་དབུགས་མངགས། ② གཏོང་བ། ཚུར་ལན་སྤྱེལ་མཁན་མི་གཅིག་མངགས་པ། སྐུ་ལན་སྤྱེལ་
མཁན་མི་གཅིག་མངགས་པ། སྤྱི་ཆབ་མངགས་པ།
མངག་རྫོང་། ལན་འཕྲིན་དང་ཕོ་ཉ་གཏོང་བ།
མངག་གཞུག །བང་ཆེན་ནམ་བུ་གཡོག་
མངག་གཞུག་ཏུ་བཀོལ། བུན་གཡོག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ། མངག་གཞུག་བང་མིར་གཏོང་། འདིར་
མངགས་གཞུག་པ་དང་བང་མི་གཉིས་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཁྱད། སྤྱིར་བཏང་ལ་
མངགས་གཞུག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཡི་གེ་དང་ལན་བསྐྱལ་ནས་ལྟོ་གོས་འཆོལ་མཁན་གཅིག་དང་།
སོ་སོའི་བདག་པོའི་གསང་བའི་ལས་དོན་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་བཅས་གཉིས་ཀ་ཡོད། མངགས་
བཀོད་ཤེས་སུ་བཅུག་པའི་སྤྲེ་སྤྲེའས། བཀའ་པབ་ནས་བསྒོ་གཞག་བྱས་ཏེ་དབང་ཆ་སྤྱད་པའི་
དཔོན་རིགས་ཆང་མ།
མངགས་སྤྱད་གོན། དགོན་འདི་གནས་ནང་དཔའ་པོ་སྤྱི་ཕྱིར་བཞི་བ་གཙུག་ལག་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་

བཏབ། གོང་པོ་ཉ་ནག་དགོན་དང་དུས་མཉམ་པར་བཏབ་ཟེར། བྱ་བ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་གྲ་ནང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མངགས་ཤགན། གོང་ནས་བཀའ་ས་མངགས་པའི་ལས་ཤགན།
མངགས་བཙུལ། ལས་དོན་སྦྱབ་རྒྱ་མངགས་པའི་ལས་ཤགན། མངགས་ཉོ། མངག་གཏམ་བྱས་ནས་
ཉོ་བ། མཁོ་ཆས་མངགས་ཉོ། དཔེ་དཔ་དང་གསར་འགྱུར་མངགས་ཉོ།
མངགས་ཉོ་མཁན། ཅ་ལག་སོགས་དགོས་མཁོ་ཡོ་བྱད་ཉོ་སྦྱབ་བྱ་རྒྱའི་ལས་ཀ་བཙུལ་མཁན།
མངགས་པ། མངག་པའི་འདས་པ།
མངགས་འཛོང་། གཞན་ལ་འཛོང་རོགས་བྱ་རྒྱུར་མངགས་པ།
མངགས་བཟོའི་གན་རྒྱ། ཅ་དངོས་ཐོན་རྫས་ཅེ་རིགས་ཉོ་མཁན་གྱི་འདོད་སྡོ་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་པར་
མངགས་བཟོ་བྱས་པའི་སྐོར་གྱི་གན་རྒྱ།
མངན། [རྫིང་]སྐྱོན་རེ་རེ་བཞིན་བརྗོད་པ།
མངན་ལྷ་ཟེལ། [[རྫིང་] མངན་ལྷ་གོང་འོག
མངལ། དབང་ཆ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་མངལ་སྦྱར་བ། རྒྱ་ཆེའི་འབང་མི་
ཐམས་ཅད་ལ་མངལ་མཛད་པ།
མངལ་ཁུལ། རྒྱལ་ཁབ་དང་ཁིང་ཆེན་གྱི་མངལ་འོག་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཞིག །ཡང་ན་མངལ་
ཁོངས་ས་ཁུལ་ཡང་ལ་ཡང་ཟེར།
མངལ་ཁོངས། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་དབང་འོག་ཏུ་འདུས་པའི་ཡུལ་གྲུའི་མིང་སྟེ། དེར་མངལ་ཁོངས་
ས་གཞི་དང་། མངལ་ཁོངས་ཚུ་སྦྱང་། མངལ་ཁོངས་རྒྱ་མཚོ། མངལ་ཁོངས་མཁའ་དབྱིངས་
བཅས་འདུས་ཡོད།
མངལ་ཁོངས་ཀྱི་བདག་དབང་། རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་གི་སྐྱམ་ས་དང་། རྒྱ་མཚོ། མཁའ་ཐོག་སོགས་པའི་
མངལ་ཁོངས་ཀྱི་བདག་དབང་ལ་ཟེར། ཡང་ན་མངལ་ཁོངས་གཅིག་སྦྱར་དང་གཅིག །
མངལ་བརྟེས་པ། དབང་ཐོབ་པའམ། བྱང་རྒྱལ་པ། འབྲུལ་ལས་ལ་མངལ་བརྟེས་པ། ཐོགས་རྟུགས་
མེད་པའི་མངལ་བརྟེས་པ།

མངའ་ཐང་། ① དབང་ཐང་། མངའ་ཐང་སྤྱན་རླུག་གཟི་བརྟེན་དང་ལྷན་པ། མངའ་ཐང་ལོངས་སྤྱོད་
དབྱིད་ཀྱི་དབལ་ལ་འབྲན། ② དགོ་ཆོག་ས་བསོད་ནམས། སྤྱི་བསོད་མངའ་ཐང་ཡར་ངོའི་ཆེ་
གསར་བཞིན་དུ་འཕེལ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྐལ་ལྷན་དང་། བགོ་སྐལ། སྤོན་གྱི་ལས། སྤོན་
བྱས། སྤོན་བསགས། གནམ་བསྐྱོས། ལས་བསྐྱོས། བསགས་རྒྱལ། ལྷས་བསྐྱོས། ལྷས་བསྟན་
བ་བཅས་སོ། །

མངའ་ཐང་རྒྱས་པ། དབང་དང་འབྱོར་བ་རྒྱས་པ།
མངའ་ཐང་སྤྲུལ་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་བུ་མཐོན་པོར་བསྐྱལ་བ་ལ་ཟེར།
མངའ་ཐང་འབྱོར་ཆོག་ས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།
མངའ་དྲགས་རྒྱལ་གསུམ། བོད་རང་སྤྱོད་སྤོངས་སྟེ་ཁ་ས་ཁུལ་མངའ་རིས་བྱ་ཆར། དྲགས་པོ་བྱ་
ཆར། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་བྱ་ཆར་སྟེ་གསུམ།
མངའ་བདག །① དབང་པོ་སྟེ། དབང་སྐུར་མཁའ། ② གཙོ་བས་པོའམ། རྒྱལ་པོ་སྟེ། ས་དང་མི་ཁོར་
སོགས་ལ་བདག་དབང་བྱེད་མཁའ།
མངའ་བདག་གི་རལ་བ་ཅན། ཁི་རལ་བ་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་བསྟུ་རྒྱལ་རིམ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་
དུ་གཟིགས།
མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ། སྤིད་གཞུང་དང་། དགོན་སྡེ། སྤྱི་དག་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར།
མངའ་བདག་ཆོས་རྩེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༥ལོར་
ཤབ་སྟོ་ལཱའི་སྤྱི་རིང་དུ་སྤྱི་འཁྲུངས། དཔལ་ལྷན་གྱོ་མོ་ཆེ་ལས་བསྟེན་བར་རྩོགས། མཁན་པོ་
གོང་མ་གཉིས་ནས་གདམས་ངག་པལ་མོ་ཆེ་གསན་ཏེ་མཁྱེན་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཞང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་བར་གྲགས། འདིས་མཛད་པའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་ཅིང་། པོ་ཏྲ་
བ་དང་ཤར་པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་པལ་ཆེར་འདིས་མཛད་ཆོད། སྤར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་བཅུ་
མཛད་དེ་དགྲུང་ལོང་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༡ ལོའི་ཆུའི་
ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་བྱུངན་ལས་འདས། གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་བཞི་པའི་གདུང་རྟེན་བར་
བཞུགས་སོ། །

མངའ་བདག་ཉང་། ① སྲར་རྒྱལ་ཅེའི་ས་ཁུལ་ལ་ཡོད་པའི་མངའ་བདག་ཅིག་གི་མིང་། ② མངའ་
བདག་ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྦྱལ་བ་ཉང་གི་རྩས་ལས་འབྱུངས་པའི་གཏེར་ཆེན་བཀའ་བརྒྱད་
བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་བཀའ་བབ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་རོ།

མངའ་བདག་པད་དཀར་ལྷེ། འདི་རྒྱ་ལའི་སྐ་མ་སྦྱ་ཐེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་དུས་མངའ་
རིས་གྱི་རྒྱལ་པོ་གང་དེའི་མིང་།

མངའ་བདག་བྲག་ན་རྫོ་རྩེ། འཕྱོ་མགོན་བྲག་ན་དང་མི་གཅིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་པག་སྤྱི་
ལོ་༡༣༣༩ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༦ལོ་བར་འཆོ་བཞུགས་གནང་།

མངའ་བདག་ཅེ་ལྷེ། སྟོད་གྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པ། མངའ་བདག་འདི་ཉིད་བྱུང་ལྷུབ་འོད་གྱི་
གཅེན་པོ་འོད་ལྷེའི་སྦས་ཡིན། འདི་ཉིད་གྱིས་བརྗེ་ཏ་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་། མཁས་པ་རྩ་ན་གླི།
འཆི་བ་མེད་པ་ར་ཉེ་ཏ། བརྗེ་ཏ་ག་ཡ་རྩ་ར། བཅུན་མོ་ཅན། བརྗེ་ཏ་བྱ་རྒྱ། སུར་སི་ཏ། བརྗེ་
ཏ་སྦས་མ་ཏི་གི་རྩེ། བརྗེ་ཏ་གཞོན་ཏུ་བྱས་པ། གསེར་གྱི་གོ་ཆ། བལ་པོ་རྩམ་ལ་རྩ་རྩམས་གདན་
ངངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་འབྱུག་སྤྱི་ལོ་༡༠༧ལོར་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་
སྤེ་སྟོད་འཛིན་པ་པལ་ཆེར་མངའ་རིས་སྦས་འདུས་ཏེ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བསྟེན་བཀྱར་
དང་བདག་རྒྱུན་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་ནས་བྱོན་པའི་བརྗེ་ཏ་དེ་རྩམས་དང་པོད་
གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རྩམས་གྱིས་མདོ་སྦགས་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱར་ཞུས་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་སྦྲེལ་
བས་པོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གྱི་བྱུ་བ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཁག་མང་པོ་ཐོན་པའི་འགོ་རྒྱུགས།
དེ་བཞིན་རྫོག་ལོ་རྒྱ་བ་སྟོན་ཤིང་མེས་རབ་རྒྱ་གར་བཟངས་པའི་བདག་རྒྱུན་མཛད་པ་སོགས་པོད་
གྱི་རིག་གནས་ཆེས་ཆེར་སྦྲེལ་བའི་བྱ་བར་མངའ་བདག་འདི་ཉིད་གྱིས་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་འོག་
གནང་མཛད་ཡོད། ཅེ་ལྷེའི་སྦས་འབར་ལྷེ། ལྷ་ལྷེ། ལྷ་ག་དེ་མ་རྩམས་རིས་པར་འབྱུངས་པའི་རྒྱུད་
པར་མངའ་རིས་གྱི་ཕྱོགས་སྦས་གྱིས་ནས་མངའ་རིས་གྱི་བཙན་པོ་པལ་ཆེ་བ་བྱུང་།

མངའ་བདག་ཆངས་པ་རྩ་ཡི་མེ་ཏོག། །དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བྱུང་གནས་གྱིས་བཙན་པོ་ཁྱི་
སྲོང་ལྷེ་བཙན་ལ་གསང་སྦགས་གྱི་དབང་བསྐྱར་གནང་སྐབས་བཏགས་གནང་བའི་གསང་
མཆན་ཡིན།

མངའ་བ། ཡོད་པ་དང་ལྷན་པའས། གསལ་བ་དང་དབང་བའི་ཞེས། སྤྱགས་ལ་མངའ་གསལ་ལྟར།
སྤྱི་ལ་བསྐྱར་གཞི་མི་མངའ་འདུག་དགོངས་པའི་དབྱས་སུ་མངའ་བ་བྱ།
མངའ་དབང་། དབང་ཆ། འདེམས་སྤྱད་བྱས་ནས་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ།
མངའ་འབངས། མི་སེར་རམ་ཆབ་འབངས།

མངའ་ཆབ། བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འདྲིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བདག་པོའི་ཆབ་བྱེད་མི་སྣ།
མངའ་མཛོད་བཅུ་གཉིས། འདིར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལ་གོ་རིམས་བསྐྱངས་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ལས། བོན་གྱི་བསྟན་འབྱུང་ལྟར་ན། ༡ དམར་འཇམ་ལྷའི་དུས་རབས། ༢ མ་
སངས་གཉན་གྱི་དུས་རབས། ༣ འབྲེ་པོ་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས། ༤ གཞོན་སྤྱིན་བཙན་གྱི་དུས་
རབས། ༥ སྤེན་པོའི་དུས་རབས། ༦ བདུད་གྱི་དུས་རབས། ༧ འགོང་པོ་སྤྱན་དགའི་དུས་
རབས། ༨ ལྷུ་ལོ་དུས་རབས། ༩ མ་སངས་རུས་དགའི་དུས་རབས། ༡༠ ཟ་རམས་སྤྱིས་བྱག་
གི་དུས་རབས། ༡༡ རྒྱལ་ཤན་སིལ་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་རབས། ༡༢ རྒྱལ་ཤན་སིལ་མ་བཞི་
བཅུའི་དུས་རབས་བཅས་སོ། །

མངའ་མཛོད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སྐབས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་མར་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་མ་བླུང་བའི་
ཕྱོན་ལ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་རྒྱལ་ཤན་དག་གི་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེའང་དུས་
རབས་མི་འདྲ་བ་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་མི་འདྲ་བའི་དུས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་
བླུང་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། འདིར་བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་མཁན་ཐོག་མར་བླུང་བ་ནས་སྤྱི་ལོའི་
ཕྱོན་གྱི་དུས་རབས་བཞི་བའི་ནང་ཅམ་བར་མི་ལོ་འབྲུམ་སྤྱད་མང་པོ་ཕྱིན་ཟེར།

མངའ་ཞབས། མངའ་ཁོངས་མི་སེར། ཡུལ་གྱི་ལུ་ཡོང་མཁན་ཆོ་སྟོད་ས་དའི་མངའ་ཞབས་སུ་
འཛུལ་བ། མངའ་ཞབས་མི་སེར། མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་སེར་གྱི་དོན།

མངའ་གཞིས། མངའ་ཁོངས་ཀྱི་གཞིས་ཀ

མངའ་འོག །དབང་ཆས་བྱུང་ཁོངས། མངའ་འོག་མི་སེར། མངའ་འོག་ལས་ཁུངས། རང་གི་མངའ་
འོག་ཏུ་འཇུག །སྤྱོད་པ་བཞི་མཚམས་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཡུལ་ནམས་མངའ་འོག་ཏུ་སྤྱད།

མངའ་རིས། ① ཆབ་འབངས་སམ། མི་སེར། ② མངའ་ཁོངས་ཡུལ་གྲུ་སྤྱི། ③ ས་ཁུལ་ཞིག །བོད་

རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ན་ཡོད། ལུལ་དེ་ཉི་མ་ལ་ཡ་རི་པོ་དང་ལུ་རྒྱ་རི་པོ་འདི་དབར་དུ་
ཆགས་ཤིང་། དེའི་ཁོངས་སུ་སྤར་དང་། རུ་ཐོག་། ཅུ་མདལ་སྤྱི་ཤིང་། དགེ་རྒྱལ་། སྤེར་ཅེ། མཆོ་
ཆེན་བཅས་རྫོང་ཁག་བདུན་ཡོད།

མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ། སྐྱོད་མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་སྟེ་པོད་ཡུལ་སྐྱོད་སྤྱད་བར་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
སྐྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཤིང་དང་། མང་ཡུལ། ཟངས་དཀར་གསུམ་སྐྱོར་གཅིག་། ཞང་ཁུང་དང་། ཁྲི་
ཉེ་སྐྱོད་སྤྱད་གསུམ་སྐྱོར་གཅིག་། འཆིམ་མམ་ལི་དང་། ལུ་ཤ་སྤལ་ཉི་གསུམ་སྐྱོར་གཅིག་སྟེ་
སྐྱོར་གསུམ།

མངའ་རིས་བསྐྱོར་གསུམ། གངས་གཡལ་མཆོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཡུལ་ཡུང་ཁག་གསུམ་སྟེ།
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་ཉེ་ཆབ་སྤྱིད་བརྒྱུད་ཞིང་། སྤམ་
གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དབལ་ལྗེ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་བརྒྱུད་བའི་མངའ་རིས་ལ་དྲགས་གངས་
གྱིས་བསྐྱོར། བར་པ་བ་ལྷ་ཤིས་ལྗེ་མགོན་གྱིས་བརྒྱུད་བའི་མངའ་རིས་ཞང་ཁུང་སྟེ་སྤྱི་རངས་
མཆོ་ཡིས་བསྐྱོར། རྒྱུང་བ་ལྗེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་བརྒྱུད་བའི་མངའ་རིས་གྲུ་གེ་གཡལ་ཡིས་
བསྐྱོར་བ་བཅས་གསུམ།

མངའ་རིས་གྲུ་གེ་རྒྱལ་པོ། བོད་དུ་གྲུ་གེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བར་གཟིགས།

མངའ་རིས་གྲུང་ཐང་། འདི་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་གྲུང་ཐང་མི་ལ་རས་བའི་འབྲུངས་ཡུལ་སྤྱིར་ཅུ་
ཡོད་ས་དེ་ཡིན།

མངའ་རིས་སྤར་དཔོན། དེར་སྤར་མི་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་སྤར་རྫོང་ལ་བཅའ་སྐྱོད་བྱེད་བ་དང་།
དེའི་མངའ་ཞབས་སུ་བྱ་རངས་དང་། ཅེ་རངས། རུ་ཐོག་། ཅུ་མཐོང་སྤར་པོགས་རྫོང་ཁག་བཞི་
དང་འབྲོག་ལུལ་བརྒྱ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པར་སྐྱོད་དཔོན་དང་བརྒྱ་དཔོན་ཞེས་འགོ་བ་བརྒྱ་གས་
ཡོད་པ་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་པ་ལུལ་བྱ་འཛིན་བྱེད། འགོ་དཔོན་ཆེ་གས་སུ་གནམ་རུ་དཔོན་དང་།
གཙོ་གཙོ་དཔོན། འབྲོང་པ་དཔོན། རྒྱ་སྤྱི་དཔོན་པོ་གས་ཡོད།

མངའ་རིས་བཏ་ཆེན། མཆོན་དངོས་བད་མ་དབང་རྒྱལ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཉི་མའི་
༡༧༥༦ལོར་འབྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཡོས་མུ་ལོ་༡༧༧༣ལོར་འདས། འདི་མི་སྤྱི་མ་

གསུམ་རྣམ་ངེས་རྩམ་པ་པོ་ཡིན།
མངའ་ངེས་མི་སྡེ་ཞབས་ཁ། སྟོད་མངའ་ངེས་ས་ཁུལ་གྱི་མི་སྡེ་པོ།
མངའ་གསོལ། གོ་སར་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱོས་པའི་ཞེས་པོ།
མངའ་གསོལ་བ། གུས་པའི་སྐོན་ས་གོ་སར་བསྐྱོས་པ། རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་བ། བཅུན་མོར་
མངའ་གསོལ་བ།
མངའ། [རྒྱན་ཆིག]ཀ་ར་དང་བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཟས་ཞེས་མངར་ཅན། ཤིན་རྒྱུ་མངར་བའི་ཟས།
ཞེས་པོ་མངར་མོ། རོ་མངར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
མངར་མངའ། མངར་བའི་ཟས་རིགས་ཏེ། བྱ་བྱའི་སྐྱད་ཆའི་ཤོད་སྦངས།
མངར་ཆ། རོ་མངར་བའི་བཟང་བཅའ།
མངར་ཆང་། མངར་མོའི་ཆང་དང་ཨ་རག་སོགས།
མངར་ཐ། ར་དང་འོ་མ་ཀ་ར་བཅས་ལས་བྱུབ་པའི་ར་མངར་མོ་ཞིག
མངར་སྟོད་རི་ཁོང། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མངར་ལྗན། [མདོན]སྤང་ཅི།
མངར་འབྲུལ། འཆར་བ་རོ་མངར་མོ་ཞིག
མངར་བ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུ།
མངར་མོ། བྱ་རམ་ལྟ་བུའི་མོ། རོ་མངའ། ར་མངར་མོ། བྱང་མངར་མོ།
མངར་བཅུན་མ་རི་ཁོང། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མངར་ཟས། ཀ་ར་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་ཟས་རིགས་མངར་མོ་དག
མངར་གསུམ། ཤེལ་ཀ་ར། བྱ་རམ། སྤང་ཅི་སྟེ་གསུམ།
མངལ། བྱ་སྟོད། མངལ་འཁོར་བ། མངལ་དུ་བྱ་བྱ་ཆགས། རྒྱ་བྱངས་ཆང་ནས་མངལ་གྲོལ་བ། ཨ་
མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱ་བྱངས་ཆང་།

མངལ་སྐྱེའི་ཁམས་དྲུག་ལྟན་པ། ཀྱང་པ། རུས་པ། ལུ་བ་བཅས་གསུམ་སྟེ་པ་རྒྱད་ལ་ངེས། ཤ། ཞག་
བགས་པ་བཅས་གསུམ་སྟེ་པ་རྒྱད་ལ་ངེས་པ་ནམས་སོ། །

མངལ་སྐྱེས། བྱ་མི་ཆགས་པར་འགྱུར་བ།

མངལ་སྐྱེས། མའི་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ།

མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག །འཛེས་བྱ་སྒྲིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ནམས་མའི་མངལ་དུ་ཆང་བར་ལྟན་
པའི་ཁམས་དྲུག་སྟེ་པ་ལས་ཐོབ་པའི་རུས་པ་དང་། ཀྱང་། ལུ་བ་བཅས་གསུམ་དང་། མ་ལས་
ཐོབ་པའི་ཤ་དང་། བགས་པ། ཞག་བཅས་དྲུག་

མངལ་སྐྱོན། བྱ་སྟོང་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པའི་ནད་དེ། ཉང་གསེས་སུ་དབྱེ་ན་རྒྱུད་དང་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་
ཞག་འདུས་པ་བཅས་ལྟ་མཆིས་སོ། །

མངལ་སྐྱོན། བྱད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་དང་རྩ་མེར་གཉིས་རྒྱུད་གསེག་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པ།

མངལ་སྐྱོན་དགྲ། བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་དུ་རྒྱ་མཆན་འདྲིལ་བ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོན་ནད་དགྲའི་
བསྐྱེས་མེད་སྟེ། མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། ཆབས་སྐྱོན་རྩ་བར་ཅན་དང་ཕྱིམ་པོ་དང་། བེམ་
པོ་མེན་སྐྱོན་པོ་སྐྱོན་ནག་པོ་དང་། ཅ་སྐྱོན་ས་པོན་སྐྱོན་དང་ཟ་ལྟ་དགྲ། རྒྱ་མཆན་རྩ་མེར་རྒྱུད་
གིས་སྐྱེལ་བ་ལས། མངལ་སྐྱོན་ཞེས་བྱ་དབྱེ་བ་དགྲ་བྱ་འགྱུར།

མངལ་སྐྱོན་རྩ་བར་ཅན། ཉང་ཀྱི་ཉགས་ལ་ལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་མངལ་ཀྱི་ནད་དུ་སྐྱོན་རྩ་བར་
ལྟར་མང་པོར་ཆགས་ཤིང་མངལ་སྐྱོན་ས་རྩ་མེར་འཛགས་པའི་མངལ་སྐྱོན་རིགས་ཤིག་གི་
མིང་སྟེ། འབྲི་གུང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངལ་བཤལ་རྩོ་རྩོ་པ་ལས་ལས། མངལ་སྐྱོན་
རྩ་བར་ཅན་ནི། མངལ་དུ་རྩ་བར་ལྟ་བུ་བྱའི་རྩ་མེར་འཛེས་པའི་སྐྱོན་རྩམ་མང་པོར་ཆགས་ནས་
དུས་མིན་དུ་མངལ་སྐྱོན་ས་རྩ་མེར་འཛགས་པ་ཞིག་གོ། ཞེས་དང་། སོག་པོ་ལུང་རིགས་བསྐྱོན་
དར་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་བད་བཤོལ་ནམ་རྒྱལ་ཨ་བུའི་མེད་པའི་མཛེས་རྒྱན་ལས། རྩ་
བར་ཅན་ནི་མངལ་སྐྱོན་རྩ་བར་ལྟར་ཆགས་པ། ཞེས་གསུངས།

མངལ་ཁ་འཁུས། མངལ་ནད་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་བྱ་སྟོང་ཀྱི་ཁ་རྩམ་ནས་བྱ་མི་ཆགས་པའི་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ།
དཔལ་སྤངས་དཔོན་ཀམ་བསྐྱོན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་

དཀའ་འགྲེལ་ལས། མངལ་ཁ་འཆུས་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཁྱ་བ་མངལ་དུ་མི་ལེན་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་ཡང་
འགགས་ནས་མངལ་དུ་ཁྱག་སྒྲན་འབྱུང་བའི་བྱ་སྟོང་གི་ཁ་ཟུམ་པའི་ནད་ཅིག་གོ
མངལ་ཁྱག་། བྱ་སྟོང་གི་ཁྱག་
མངལ་ཁྱག་གིས་འཁོར་ལོ་བྲིས། བོན་གྱི་རྩས་སྒྲོར་རིག་པའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་བྱད་མེད་གྱི་
མངལ་ཁྱག་གིས་འཁོར་ལོ་ཞིག་བྲིས་པའི་དྲིལ་རང་གིས་དམིགས་བྱའི་དབྱ་བོ་དེའི་མིང་
གཟུགས་བྲིས་ནས་དེའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་འདོད་དོན་སྒྲེལ་ཆིག་ཅན་བྲིས་ནས་རིའི་ཅིར་མཆོད་
ཏེན་གྱི་ལོག་ཏུ་མནན་པའི་བྱ་ཐབས་ཞིག་
མངལ་སྒོ། བྱ་སྟོང་གི་ཁའི་མིང་སྟེ། འབྲི་གུང་ཆོས་གྲགས་གྱིས་མཛོད་པའི་མངལ་བཤལ་དོ་རྩེ་པ་
ལམ་ལས། བྱད་མེད་གྱི་ཆགས་སྟོང་གསང་ལམ་ནས་གྲེན་དུ་སོར་བཞི་གཞལ་བའི་སར་བྱ་
སྟོང་གི་ཁ་བྱེའུའི་འཕོངས་འབྲུ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལ་མངལ་སྒོ་ཞེས་ཟེར།
མངལ་གྱི་གནས་སྐབས། བྱ་གྲུ་མའི་མངལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས།
མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷ། མངལ་དུ་མི་ལུས་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ལྷ་པོ་འདི་པོད་འགྱུར་སྐྱ་
ཕྱི་མི་འབྲུ་བ་ཡོད་པའི་ནད་ནས། གཞོད་སྦྱིན་གྱི་དབང་པོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་ལྟར་ན། ལྷ་རྒྱུར་
པོ་དང་། མེར་མེར་པོ། རར་ནར་པོ། འཕྲང་གྱུར། རྒྱང་ལག་འགྱུས་པ་བཅས་ལྷ་དང་། ཡང་
མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལྟར་ན། ལྷ་རྒྱུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ། རར་ནར་པོ། བོར་བོར་པོ།
རྒྱང་ལག་འགྱུས་པ་བཅས་ལྷའོ། །
མངལ་གྲིབ། མངལ་གྱི་བཙོག་གྲིབ་སྟེ། མངལ་དུ་ཡོད་པའི་བཙོག་དང་།
མངལ་གྲོལ། ཨ་མའི་གཟུགས་པོར་ཆགས་པའི་བྱ་གྲུ་རྒྱ་གངས་ཆང་ནས་སྒྲིམ་པ།
མངལ་ཆགས། ཨ་མའི་ལྗོ་བ་ན་བྱ་གྲུ་ཆགས་པ།
མངལ་ཆགས་མ། སྒྲུམ་མའམ་བྱ་གྲུ་སྟེ་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱད་མེད།
མངལ་འཇུག ། ① རྣམ་ཤེས་མངལ་དུ་འཇུག་པ། ② དགའ་བོ་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ། །
མངལ་གཏོར། མངལ་དུ་ཆགས་ཟིན་པའི་བྱ་གྲུ་མེད་པ་བཙོ་བ།
མངལ་ཐུར། བྱ་རོ་འདོན་བྱེད་གྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་

མངལ་དང་ཤོད་ཆེན་ཅེས་པའི་ཉི་ཤུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་
སྒོལ་ལ་བྱིས་པ་ལོ་བདུན་ནས་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོམ་
པ་ཞུས། དེ་ནས་རང་ལོ་ཉི་ཤུར་མ་སླེབས་ན་དགེ་སྲོང་གི་ཕྱོམ་པ་ཞུས་མེ་ཆོག། རང་ལོ་བཅུ་
དགུར་སླེབས་རྗེས་རང་ཉིད་མའི་མངལ་དུ་རྒྱ་དགུ་དོ་བཅུ་བསྟད་པ་དང་རང་ལོ་བདུན་ནས་རང་
ལོ་བཅུ་དགུའི་བར་ལོ་དོ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བཤོལ་གསུམ་འོང་བ་བསྟན་ན་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་
ཡོད་པས་དོན་ལ་ལོ་ཉི་ཤུར་སླེབས་ཟིན་པ་དང་བྱུང་བར་མེད་པ་དེར་ཟེད།

མངལ་དུག། བཅས་མ་ཐག་པའི་ཕྱ་གྲུར་ཐོན་པའི་ཤུ་ཐོར་ལ་ཟེར་ཞིང་། གཞན་དུ་བཅའ་ཐོར་ཡང་ཟེད།

མངལ་ལྟན་མ། སྤུལ་མའམ་སྤུ་གྲེ་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱུང་མེད།

མངལ་ན་གནས་པའི་དུས། དུས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ལུར་ལུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་
དང་། ལྷན་ལྷན་པོ་དང་། འཕྲང་འཕྲུང་དང་། རྒྱང་ལག་འཕྲུལ་པ་བཅས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་
ལྷ་ལ་ཟེད།

མངལ་ནད། བྱུང་མེད་ཀྱི་བྱ་སྟོང་གྱི་ནད་དེ། ཅ་བའི་མངལ་ནད་ལྷ་དང་། གཞན་ཅ་ནད་སོགས་
རིགས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་ལྷ་འབྲེན་པའང་མཆིས།

མངལ་ནད་ལ། ཉལ་པོ་མང་དུ་སྤྱད་པ་དང་། བྱ་བཅས་རྗེས་སུ་ཟས་སྟོད་ལོག་པ་སོགས་ལས་བྱུང་
བའི་བྱ་སྟོང་གྱི་ནད་ལྷ་སྟེ། རྒྱང་ལས་སྤྱར་པ་དང་། བཞིས་པ་ལས་སྤྱར་པ། བད་ཀན་ལས་སྤྱར་
པ། ཁྲག་ལས་སྤྱར་པ། འདུས་པ་ལས་སྤྱར་པ་བཅས་སོ། །

མངལ་སྟོད། བྱ་སྟོད།

མངལ་གནས། མའི་མངལ་དུ་གནས་པའི་ཕྱ་གྲུའི་མིང་སྟེ། རྫོགས་ཆེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་
གྱིས་མཛད་པའི་མཛོན་བཛྲོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྷེ་མིག་ལས། སྤུལ་དང་མངལ་གྱི་སྲིད་
གནས་ནུམས། མ་ཡི་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་མིང་། ཞེས་གསུངས།

མངལ་གནས་སུ་གྲུར་ཐོབ་སྐྱལ་འདོག་པ། མངལ་དུ་ཆགས་པའི་ཕྱ་གྲུར་ཐོབ་ཆའི་སྐྱལ་འོར་འདོག་
པ་ལ་ཟེད།

མངལ་འབྲིན། མངལ་རྒྱག་དང་དོན་གཅིག

མངལ་སྤྱབས། བྱ་སྒྲོང་གི་ནང་།

མངལ་སྤྱམ་ལེན་པ། ལག་རྩལ་དང་སྤྲོན་རྩལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མངལ་སྤྱམ་བྱིར་བཏོན་པ།

མངལ་སྤྱམ་པ། མངལ་ཆགས་པའམ་སྤྱ་གྲུ་འཁོར་བ།

མངལ་བཅས། མའི་མངལ་ནས་བྱ་སྤྲུག་སྤྱེས་པ།

མངལ་འཛིན། བྱད་མེད་ལ་སྤྱ་གྲུ་འཁོར་བ།

མངལ་གཡོལ། མངལ་དུ་སྤྱ་གྲུ་ཆགས་མི་སྤྱབ་པ་བཟོ་བའི་ཐབས་ཤེས།

མངལ་རྒྱག། ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་གྲུ་ཤོར་དུ་འབྱུག་པ།

མངལ་ཤོར། སྤྱ་གྲུ་རྒྱ་དུས་མ་ཆང་བར་སྤྱེ་ཤོར་ཐེབས་པ།

མངལ་བཤོལ། མངལ་དུ་རྒྱ་ཞག་འཕར་མ་བསྐྱད་པ།

མངལ་སྤིན། བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་ནང་གི་སྤིན་བྱ་མ་ར་ཀ་དང་། ཨ་སོ་ཀ་ཞེས་ཁྲོས་པའི་ནད་དེ། ནད་

རྒྱས་སྤྱ་མཆོན་མ་ཐ་ཞིང་རུ་བ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་འཕྱོ་བ་དང་སྤྱེས་པ་དང་འཕྲད་འདོད་པ་

སོགས་འབྱུང་བའི་མོན་ན་ཅིག

མངལ་གསང་། རྒྱབ་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆིགས་བཅུ་གསུམ་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་དང་འབྲེལ་བའི་མེ་བཅའི་

གསང་དམིགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། བྱེ་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱད་ལས། བཅུ་གསུམ་བསམ་མའི་གསང་སྟེ་

ཁྱེ་ཐག་ལུག། མངལ་སྤྲོན་སེམས་འཕྱོ་བྱང་རྒྱུད་རྒྱས་ལ་གདབས། ཞེས་དང་། བཟ་འབྲུམ་པས་

མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། མངལ་གསང་ཞེས། ཆིགས་པ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་

ཐེར་ཏེ། དེ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་རྒྱུ་བའི་བསམ་སེའུའི་གསང་ཡིན་པས་སོ། །

མངོགས། མངག་པའི་སྤྱལ་ཆིག

མངོན། ① གསལ་ཆའམ་མཆོན་པ། བྱེ་ལ་མངོན་རྒྱུད་པ། སྤྱོད་པ་མངོན་ཆེ་བ། གཅིག་སྤྱ་མངོན་

རྒྱུད་བྱས་ནས་བྱིན་པ། མངོན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བྱེ་ལ་བསྐྱགས་བྱེད་པ། ② མདུན་ནམ་ཐད་ཀ

དཀར་ཆེགས་ལ་མངོན་དུ་བྱོགས་པ། འཆི་བར་མངོན་དུ་བྱོགས་པ། གཞན་ལ་ཆིག་རྒྱབ་ཀྱིས་

མངོན་དུ་གཤེ་བ། ③ [བྱེད་མེད་ལས་ཆིག] གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། གདོང་ལ་དམར་

མདངས་མངོན། དགའ་ནས་འཇུ་མ་མདངས་མངོན། མངོན་སྒྲོག་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མངོན་ལྟོག་།མངོན་སུམ་དང་ལྟོག་གྲུར་རལ། རོ་ལྟོག་།གང་བྱས་མངོན་ལྟོག་མི་མཐུན་པ་མེད་པ།
མངོན་ལྟོག་གི་སྐད་ཆ་ཤོད་སྤངས་མི་འདྲ་བ།

མངོན་ཁར། ལྟོག་གྲུང་འབྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་display adapters ཟེར།

མངོན་མཁྱེན། ① ལྟོག་གྲུར་གྱི་དོན་རྒྱལ་མཁྱེན་པའི་ཐུན་མིན་གྲུབ་པའི་མངོན་ཤེས། ② མངོན་
སུམ་དུ་གྲུར་བ་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པ།

མངོན་གྲུར། ① མངོན་སུམ་དུ་གྲུར་བ་སྟེ། དངོས་སུ་བྱུང་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུར་བ། ②
མངོན་པར་གྲུར་པའམ། མངོན་དུ་གྲུར་བ་སྟེ། རང་དབང་ཐོབ་པ་དང་། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ། ③
གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། མངོན་སུམ་ཆེད་མའི་གཞལ་བྱའམ་སྤྱོད་སྟོབས་
ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱས་པ། གཞུགས་སྒྲིའི་རོ་རེག་བྱ་ལྟའོ། །

མངོན་གྲུར་འཁོག་པ། འཁོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ད་ལྟ་བྱེད་བཞིན་པ་བཙུགས་མའི་
ལས་གྱི་དགག་བྱ་དེ། འཁོག་བྱེད་བཙུགས་མིན་གྱི་ལས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གིས་འཁོག་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱན་ཞིག

མངོན་གྲུར་བཅུ། བསྟེན་རྫོགས་སྒྲུབ་པར་མངོན་གྲུར་བཅུ་ཆང་དགོས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མངོན་
གྲུར། ཆོས་མངོན་གྲུར། དགེ་འདུན་མངོན་གྲུར། མཁན་པོ་མངོན་གྲུར། སློབ་དཔོན་མངོན་
གྲུར། བསྟེན་པར་རྫོགས་འདོད་མངོན་གྲུར། ཡོ་བྱད་མངོན་གྲུར། ཡང་དག་མངོན་གྲུར།
གསོལ་བ་མངོན་གྲུར། ལས་མངོན་གྲུར་བཙུགས་པ་ལྟའོ། །

མངོན་རྒྱགས། སློབ་སྦྱོང་གི་སྦྱོང་ཆེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིག་རྒྱགས་ལེན་སྐབས་ཏ་
ཅང་གི་གཟབ་ནན་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ལ་མངོན་རྒྱགས་ཏེ་དགོ་ཆེན་གྱིས་ཡིག་ཆེད་གྱི་ཁ་བྱང་
ཞིག་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཟེན་པ་དང་། སློབ་མས་དེ་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་རང་གིས་གང་ཤེས་
དང་། དབྱང་གཞིའི་རིགས་ལ་ཟུར་ལྟ་ཡང་བྱེད་ཆོག་པའི་རྒྱགས་ཆེད་ལེན་སྐབས་ཤིག །

མངོན་དགལ། ① ཡིད་གྱི་དགའ་སློ་ཆེན་པོ། ② བར་གྱི་སངས་རྒྱས་མི་འབྲུགས་པའི་ཞིང་ཁམས།
མངོན་དགའ་ཆོས་སྟེ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་སྟོད་ཅམ་ན་རོ་ནང་བ་ཀྱུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་གྱིས་

བཏབ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོད་སྡོད་པ་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ལྟ་ཅི་རྒྱུ་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
མདོན་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་monitor ཟེད།
མདོན་ཆས་ཆེ་ཆུང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་monitor size ཟེད།
མདོན་ཆུང་། ཡོངས་གྲགས་མིན་པའམ་གཞན་གྱི་མིག་སྒར་གསལ་པོར་མི་མདོན་པ། སྒྲིའི་མེར་
སྒྲུབས་ནས་མདོན་ཆུང་གིས་གཟིགས་པ།
མདོན་བརྗོད། རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་ཏེ། མིང་དུ་འདོགས་ཚུལ་དང་། འཇུག་ཚུལ། མིང་
གི་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རིག་པ་ལོ།
མདོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་
གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ།
མདོན་བརྗོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ། ས་ལོག །ས་སྟེང་། ས་ཁྲ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་སྒྲ་ཆོགས།
མདོན་རྟགས། མདོན་སྐུམ་དུ་ཤར་བའི་རྟགས་མཆོན།
མདོན་རྟོགས། ① མཁྱེན་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཏེ། མདོན་སྐུམ་དུ་ཤེས་པ། ② གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྐྱེད་
རིམ་སྐབ་ཐབས་ཤིག།
མདོན་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཅུ། དམིགས་པ། ཉེ་བར་སྟོན་པ། རབ་དུ་རྟོགས་པ། ཁས་ལེན་པ། དེས་
པར་འབྱུང་པ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ། གནས་དང་གཡོག་འཁོར་བཅུན་པར་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བ། འབྲས་
བུའི་ཁྱད་པར་རོ།
མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྲ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་ཀུན་མདོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ། ཅེ་མའི་མདོན་པར་རྟོགས་པ།
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཆོས་སྐྱ་སྟེ་ཤེར་བྱིན་དངོས་པོ་

སྐལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་
ལཱའི་ཡ་གྲལ་ཞིག

མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་ཅིང་བཅུ་གསུམ། མཐུན་ཆེན་སྤྱི་བ་ཆོག་པ་བསག་པ། འགལ་ཆེན་སེལ་བ་
སྤང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པ། སྤྲུགས་གཉིས་བཟོད་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱི་ལམ་ལ་འབྱེད་བསྐྱེད་
པ། རྒྱ་དོན་འཛིན་པ་བསྐྱེད་ནས་བར་དོ་ཡོངས་སྤྱི་ལམ་འབྱེད་བསྐྱེད་པ། འབྲས་བྱ་དོན་འཛིན་
པ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱི་བ་སྤྱི་ལམ་འབྱེད་བསྐྱེད་པ། སྤྱི་མཆོད་དམ་གོ་ཆའི་ལྷ་སྤྲུགས་གང་རུང་
དགོད་པ། ཡེ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གང་བྱེད་པ། མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་ལྟར་
པ། དག་པ་བླ་པ། སྤུངས་བསྐྱེད་པ། བཟླས་པ་བྱེད་པ། གཏོར་མ་འབུལ་པ།

མངོན་བསྟོད། མངོན་པར་བསྟོད་པ་སྟེ། ཡིད་དགའ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐྲགས་པའི་ཆེ་བཟོད།
མངོན་མཐོ། ① མངོན་པར་མཐོ་བ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ། ② ལྷ་དང་བཅས་པའི་བདེ་འགྲོའི་ཕུན་
ཆོག་པ་དགེ་ལེགས།

མངོན་མཐོའི་གོགས་རྒྱ་བཙུག་པ། འཛིན་ཆེན་གཞོད་པ་བདུད་ལས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟོད་
སྤྱོད་པ་མེད། །འབྲུལ་དང་མོས་མེད་ཞལ་ལྟ་དང་། །ཉེ་ཆེ་དཔུལ་བའི་རྒྱ་དང་ནི། ཅུང་རབ་བྱང་
བར་ཆད་དང་། །མི་དགེ་བཅུ་དང་འདོད་བསྟོན་དང་། རྒྱལ་སྤྲུག་ནམས་ལ་ཡོག་སྤྱི་བ་
དང་། །ལས་སྤྱི་བ་དམ་ཆོས་སྤྱོད་བའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་འོ།

མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས། དད་པ་དང་ཤེས་རབ།
མངོན་མཐོའི་ཐེག་པ། འཛིན་ཆེན་པའི་ཐེག་པ་སྟེ། དན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་འབྲུལ་དུ་ཐར་བ་ལྟ་
མའི་བདེ་བ་རྣམས་སྤྱི་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ནང་གསེས་སྤྱི་ལྟ་མའི་ཐེག་པ་དང་།
ཆངས་པའི་ཐེག་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

མངོན་དུ་གྱུར། ཁྱོད་ཆོར་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཤེས་སྤྱི་བ་དང་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། གྲུབ་འབྲས་
མངོན་དུ་གྱུར། ཉན་གཞི་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དངོས་འཛིན་སྟེ། གྲུབ་འབྲས་མངོན་དུ་འགྱུར་བཞིན་
པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཅུ། བསྟོན་པར་རྫོགས་པའི་སྐལ་པ་ཀྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཅུ་ནི། སྟོན་པ་མངོན་

དུ་གྱུར་པ། སངས་རྒྱལ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ། ཆོས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ། མཁན་པོ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ།
སློབ་དཔོན་མཛོན་དུ་གྱུར་པ། བསྟན་པར་རྫོགས་འདོད་མཛོན་དུ་གྱུར་པ། ཡོ་བྱད་མཛོན་དུ་
གྱུར་པ། ཡོངས་སྤྱད་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའོ། །གསོལ་བ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ། ལས་མཛོན་དུ་
གྱུར་པའོ། །

མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་ས། ས་དྲག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་
དུ་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་སྟོག་པ་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་སྟོག་ཏུ་
བསྐྱོམས་པས་སྤང་འདས་ལ་མཛོན་དུ་སྟོགས་པ་སྟེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །

མཛོན་དུ་སྟོགས་པའི་ས། མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་དང་དོན་གཅིག
མཛོན་དུ་བྱེད་པ། ལག་ལེན་བསྐྱར་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་ལམ་ལ་འབྱུག་ནས་ས་ལམ་ཐོབ་པ།
མཛོན་དོད། མཛོན་མཆོན་ནས། གཟེངས་ཐོན་གྱི་གསལ་ཆ། བྱས་རྗེས་མཛོན་དོད་ཆེ་བ་ཞིག་
བཞག་པ། ཁྱོན་པའི་ཆོས་གཞི་མཛོན་དོད་རྒྱུད་པ།

མཛོན་འདོད། ① རེ་འདུན་ཆེན་པོ། ② [མཛོན] ༡ འདོད་ཆགས། ༢ ཨ་མའི་ཤིང་།
མཛོན་འདོད་ཀྱི་དད་པ། དད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དད་ལུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་རང་
རྒྱུད་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ།

མཛོན་འདོད་ཤེས་པ། ཐོབ་བྱ་མ་འོངས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་དེ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུམ་
པའི་སྒོ་ནས་མཛོན་པར་ཞེན་ཏེ་འདོད་འདུན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ།

མཛོན་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]གསལ་བ་དང་། མཐོང་བའམ་རིག་པ། ལུ་མཐའ་མི་མཛོན་པ། རང་
རྟགས་དམར་རྗེན་དུ་མཛོན་པ། གསལ་ལ་མི་གསལ་བ་ཞིག་མཛོན་པ། གང་ཅིའི་སྒོ་ནས་མི་
མཛོན་པའི་རྩས་ལུགས་འདོན་ཐབས་བྱེད། ② [ཨ་རྟེ]སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མཛོན་དུ་
སྟོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་རེ་རེ་ལ་འང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་སོགས་
ཞིབ་མོར་བྱེ་ནས་ཡང་ཡང་སྟོན་བ་དང་། པས་སྒྲོལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བ་དང་། འདིས་མདོ་སྟེའི་
དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་བཅས་རྒྱ་མཆོན་བཞིས་མཛོན་པ་ཞེས་བྱ། ③ མཛོན་པ་ལ་ར་ཡིག་
རྒྱར་ན་རབ་ཏུ་འཕམ་མཆོག་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། མཛོན་པར་དགའ་བ། མཛོན་པར་རྟོགས་པ།

མངོན་པར་ཞེན་པ། བྱས་ཇེས་མངོན་པར་འཕགས་པ། མངོན་པར་སྟོ་བ། མངོན་པར་བསྐྱུས་
པ། མངོན་པར་མཁྱེན་པ། མངོན་པར་འདུད་པ། མངོན་པར་བསྐྱུབས་པ། མངོན་པར་གསལ་
བ། མངོན་པར་ལྷི་བ།

མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། སྡེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་མངོན་པའི་གཞུང་གི་བྱེ་བྲག་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྟུས་པའི་བསྐྱུས་ཆོག

མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་བརྩམས་པ། ༡ མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ། ༢ ཁམས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པ། ༣ རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ། ༤ གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ། ༥ བློ་གསལ་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པ། ༦ ཏུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ། ༧ བློ་གསལ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ། ༨ བློ་གསལ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ།

༩ མཐའ་དག་གིས་བསྐྱུས་པ། ༡༠ གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ། ༡༡ དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པའོ། །

མངོན་པ་གོང་མ། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་སོ། །

མངོན་པ་འོག་མ། མངོན་པ་མཛོད།

མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས། མངོན་པ་གོང་མ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མངོན་པ་ཀུན་
བརྟུས་དང་། མངོན་པ་འོག་མ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་
གཉིས་ལ་ཟེར།

མངོན་པ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་བརྟུགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའོ། །

མངོན་པ་སྡེ་བརྟན། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྡོ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཙོ་བོ་བརྟན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་
པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིག་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས།
འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས། ཁམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིག་བཅས་ཏེ། དེ་བརྟན་བྱེད་པ་པོ་ནི་རིམ་བཤ། ཀུན་ལྷན་བྱེད་
དང་། དབྱིག་པའེས། བཅ་ཟེ་ལྷ་སྦྱིད། ལྷ་རིའི་བྱ། མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བྱ། གསུམ་པོ་ཆེ། གང་པོ་
བཅས་འདི་བརྟན་ལ་དབྱ་བཅོམ་བརྟན་ཏུ་བྲགས།

མངོན་པ་བ། ཆོས་མངོན་པའི་ཇེས་སུ་འབྱུང་མཁན་ནམ་མངོན་པའི་ལུགས་འཛིན་མཁན།

མངོན་པ་མཛོད། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ། ཁམས་དང་། དབང་པོ་དང་། འཛིག་ཉེན་དང་།
ལས་དང་། བླ་རྒྱས་དང་། ལམ་དང་གང་ཟག་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། སྟོམས་འཇུག་སྟེ་གནས་

བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དུས་རབས་ལྔ་པར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་ཞིག
མངོན་པའི་རྒྱད་རིམ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནས་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་
སྐས་བར་མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས་ཀའི་ཁྲ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐེས་སྟུ།
མངོན་པའི་ར་རྒྱལ། ར་རྒྱལ་བདུན་གྱི་གྲས་ཤིག་སྟེ། མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་པོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ཁེངས་པ།
མངོན་པའི་མཆོད་པ། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཞིག
མངོན་པའི་སྡེ་སྟོང། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བཞེད་བྱའི་གཙུག་པོར་སྟོན་པ་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གཏན་ལ་པལ་པའི་སྡེ་དེ་དག་མངོན་པར་བསྟུས་པའོ། །
མངོན་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལྔ། ཚུལ་ཁྲིམས། ཉིང་འཛིན། ཤེས་རབ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ། རྣམ་པར་
གྲོལ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་བྱང་པོའོ། །
མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གྲས། གཞན་ལ་ཐོགས་
པར་བྱེད་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་བར་སྣང་སྐྱེ་སིང་པོ་ལྟ་བུ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཐོགས་པའོ། །
མངོན་པར་བྱལ་བ། ① ཤེགས་པར་ཆར་བ། ② མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་པ།
མངོན་པར་བྱལ་བའི་ཡན་ལག། བྱལ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་དོན་གཅིག
མངོན་པར་དགའ་བའི་ཞིང་ཁམས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུགས་པའི་ཞིང་ཁམས།
མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག། བྱལ་བའི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་དོན་གཅིག
མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ། བྱ་བ་བྱེད་པ།
མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པ། བྱ་བ་མ་བྱས་པ།
མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ། བྱ་བ་བྱས་པ།
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་དོན་གཅིག
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཆེན། བྱང་པར་ཅན་གྱི་དུས་ཆེན་བཞིའི་ནང་གསེས། བོད་རྒྱ་བཞི་
པ་ས་གཞུ་བའི་ཡར་ཆེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གནས་རྒྱ་གར་རྫོང་ཆེ་གདན་
བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་དུ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་

སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན།

མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡན་ལག་བཞི། སྐད་ཅིག་མས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྣམ་པ་ལྔས་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྒྱ་འབྲུལ་བྱ་བས་མངོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པའོ། །

མངོན་པར་བྱང་། རང་གི་པ་མའི་ཁྱིམ་སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་སྟེ། དེར་སང་ཆོས་སྟོར་ཞུགས་ཟེར་
བཞུགས་ཟེར་བ་དང་གོ་དོན་གཅིག།

མངོན་པར་བྱང་བ། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱང་བ།

མངོན་པར་རྫོགས་པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ།

མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་དོན་གཅིག།

མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས། སྤང་བྱ་ཤ་ཞིང་ཤ་བའང་བཅོམ་ནས་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་
དང་། ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་དོན་མ་ལུས་པར་མངོན་སུམ་སུ་རྫོགས་པར་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པའོ། །

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པར་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ།

མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྷ། ལུལ་འདོད་ཡོན་ལྷ་པོ་ལ་དབང་པོ་ལྷ་རེ་རེར་ཞེན་པ་སྟེ་དགེ་བའི་རིགས་
འཕྲོག་པའི་ཆོས་རྒྱན་ཞེས་ཟེར།

མངོན་པར་ཤེས་པ། མངོན་ཤེས་དང་དོན་གཅིག།

མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལྷའི་མིག་ལྷའི་རྣ་བ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ། ལུས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་
ཤེས་པ། སྡོན་གྱི་གནས་ཤེས་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་དུག་གོ། །

མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལྷ། ལུ་མོང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ། ལྷ་དང་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
ལྷ། ལྷ་ན་མེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ། ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ། ཟག་མེད་ཀྱི་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ལྷ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ། འདས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ། མ་
འོངས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ། ད་ལྟའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ། མ་དེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་

ལྷ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་འཛིག་རྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་པ་ལྷ་སྟེ་དྲུག་ཅུའོ།
མངོན་པར་ཤེས་བྱ་དྲུག་ །ཀྱན་ཏུ་འཕོ་བ། རེས་སུ་ཐོས་བ། སྟོང་པ་ལ་འཇུག་པ། རོང་བ། འགོ་བ།
མངོན་པར་བྱང་བའོ། །

མངོན་སྟོང་། དག་པོའི་ལས་ཏེ་སྒྲགས་མ་ཐུས་དག་པོ་དང་གདོན་བགེགས་ནམས་བསྐྱལ་བའི་ལས།
མངོན་སྟོང་གི་སྦྱིན་སྲེག །དག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག

མངོན་སྟོང་གི་སྟོར་བ། ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲགས་དང་ཇས་སྟོར་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དང་མི་མ་ཡིན་
སོགས་ཆར་གཅོད་པའི་བྱ་ཐབས་ཞིག

མངོན་སྟོང་གི་ལས། དག་པོའི་མ་ཐུ་གཏད་ཀྱི་ལས། སྒྲགས་ཀྱི་མ་ཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ལ་མ་དང་
པ་ནམས་བཅོམ་པའི་བྱ་བ།

མངོན་བྱང་། ① སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་ནས་སྤང་མངོན་བྱང་། ② མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་བསྐྱེད་མིང་།
མངོན་བྱང་གི་སྒྲ། སྒྲ་ལྡེ་ཡ་བྲལ་ཞིག །སྒྲ་བཞི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྷན་གྱིས་རྫོགས་པས་ཆོས་
སྒྲ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གདུལ་བའི་ལས་དང་མཐུན་པར་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤང་བ་སྟེ། སྒྲགས་
རྟེན་མའི་བཞེད་པའོ། །

མངོན་བྱང་གི་སྒྲགས། སྒྲགས་ལྡེ་ནང་གསེས་ཤིག །མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མངོན་བྱང་གིས་
ཅེར་ཡང་ས་ལེར་མཐུན་པའི་སྒྲགས་ཞེས་རྟེན་གཞུང་དུ་གསལ།

མངོན་བྱང་གི་གསུང་། གསུང་ལྡེ་ཡ་བྲལ་ཞིག །སྒྲ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་པའི་རང་དུ་ལྷན་གྱིས་
བྲལ་པས་ཅེར་ཡང་མི་འགག་པ་རིག་པ་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ནི་མངོན་བྱང་གི་གསུང་ཞེས་
སྒྲགས་རྟེན་མའི་བཞེད་པའོ། །

མངོན་བྱང་ལྷ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་སྒྲའི་སྟོན་རྒྱུ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་བ་ལས་བྱང་རྒྱལ་བ་དང་། ཉི་མ་ལས་
བྱང་རྒྱལ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་བྱང་རྒྱལ་བ་དང་། དུག་མཆོན་ལས་བྱང་རྒྱལ་བ་དང་། སྒྲ་
རྫོགས་པ་ལས་བྱང་རྒྱལ་བ་སྟེ་ལྷ།

མངོན་བྱང་ལྷ་བསྐྱེད། རྟོང་ཉིད་བསྐྱེད་པ། ལས་བསྐྱེད་པ། གདན་བསྐྱེད་པ། ས་བོན་བསྐྱེད་པ། དུག་
མཆོན་བསྐྱེད་པ། སྒྲ་བསྐྱེད་པའོ། །

མངོན་སྟོང་འབྱུང་བ། ཞབས་འཕྲེན་ལ།

མངོན་མེད་སྟོང་ལྷགས། མངོན་ཆུང་གསལ་བ་ཅན་གྱི་སྟོང་ལྷགས་སྟེ་དཔེར་ལྟེ་མིག་བརྒྱས་པའི་ཁྱད་
བྱ་མ་གཏོགས་གཞན་ནམས་ཕྱིར་མ་མངོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཞུགས།

མངོན་མེད་རྣམས་སྟོན། མངོན་གསལ་མེད་པའི་རམས་སྟོན་པོག་པར་བཞུགས།

མངོན་མེད་ཤེལ་མིག་ཤིག་ནད་གསོ་རིག་ནད་རིག་ཐུག་ཤེལ་མིག་ཟེར། དེ་ནི་ཤེལ་ལམ་ཡང་ན་
འགྲེག་སོགས་རྒྱ་ཆ་སྤབ་མོས་བཅོས་པ་དང་། མའི་མིག་གི་སྟེང་ལྷགས་ངོས་སུ་སྤྱར་ནས་མིག་
ཤེད་ཡག་ཏུ་འགྲོ་བྱེད་ཡིན།

མངོན་ཆན། [ཆིང་] ① བུན་སྟེང་། ② རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིའི་མིང་། ③ རི་མོ་ཡོད་པའི་དོང་ཅེ།

མངོན་ཚུལ། ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཕྱིར་མཆོན་པའི་ངང་ཚུལ།

མངོན་མཆན། མངོན་གསལ། མངོན་མཆན་ཅན།

མངོན་མཆན་ཅན། དབྱིག་དང་གསེར་དངུལ་སོགས་ཀྱི་མིང་དོ། །

མངོན་མཆན་ཅན་གྱི་སྤང་བ། སྤང་ལྟར་སུམ་ཅུའི་ནད་གསེས། ཆགས་སེམས་གྱིས་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིམ་པ་ལ་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པ་བུན་སྟེང་དམ་ཁེ་སྟོགས་བྱེད་བཅུག་པ།

མངོན་མཆོན་རིང་ལྷགས། རི་མོ་དང་། རིལ་མོ། རྫོས་གར་སོགས་ཀྱི་ནད་སྟོང་པའི་གསར་ཅོམ་
གྱི་བསམ་སྟོང་རྒྱ་བས་ཤིག་ཡིན།

མངོན་ཞེན། འདོད་ཆགས།

མངོན་སྟོང་པ། ① ང་རྒྱལ་བྱེད་པ། ② ང་རྒྱལ་བྱེད་མཁན། མེ་ཤེས་ཤེས་མཛོག་བྱེད་པའི་མངོན་
སྟོང་པ།

མངོན་ཤེས། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ། མངོན་གྲུང་དང་། ལུལ་དུས་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པའི་སྟོག་
གྲུང་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྲུང་གྱི་གནས་ཚུལ་མངོན་སུམ་དུ་ཆོགས་སུབ་པའི་ཤེས་པ།

མངོན་ཤེས་ལྟ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས།
སྟོན་གནས་རྩེས་བུན་གྱི་མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་བཅས་ལྟ།

མངོན་ཤེས་བྱག་ཤི། མངོན་ཤེས་ལྟའི་སྟེང་དུ། ཟག་ཟད་མཁྱེན་པའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱར་བས་བྱག་སྟེ།

སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་བཤོ། །

མངོན་ཤེས་དྲུག་ལྟ། ① [མངོན་]སངས་རྒྱས། ② མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་ལྟན་པ།

མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་གདམས་ངག། མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་གཟེང་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་སྟོན་པའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན།

མངོན་ཤེས་སྒྲ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ལུང་བསྟན་འགའ་ཞིག་བཤད་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་བ་ནི་
བོན་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀའི་བཤད་སྟོལ་ལ་ཡོད།

མངོན་སུམ། ① འབྲུལ་བ་མིན་པའི་དངོས་གནས། རིགས་ལམ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ། བྱས་
རྗེས་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པ། སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་མངོན་སུམ་མཆོན་པ། ② རྟོག་སྤྱར་
མིན་པའི་ཐད་ཀྱི་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ། ཆོག་རྩལ་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པ། མངོན་
སུམ་དུ་བརྗོད་པ། མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་བརྗོད་བྱེད་པ། ③ [བཟྱམས་]རྟོ་རིག་བདུན་གྱི་ནང་
གསེས། རྟོག་བྲལ་པ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན། བྱམ་འཛིན་དབང་མངོན་དང་། གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན། མངོན་སུམ་རང་གི་ཡུལ་དེར་ཡུན་རིང་པོར་འདྲིས་འབབ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་
གྱིས་ཡུལ་དེ་སྤང་ཅམ་གྱིས་སྟོ་ནས་དེ་འཛིན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་དེས་བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་
གཉིས་པོ་ངང་ངམ་ལྷགས་གྱིས་སྦྱེ་བའི་དོན།

མངོན་སུམ་གྱི་བཅད་ཤེས། ཆད་མ་སྤར་བས་པའི་འདོད་སྟོལ་ཞིག། བཅད་ཤེས་གྱི་ནང་གསེས། རང་
འཕྲིན་བྱེད་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་ཟེན་པ་དེ་སྤར་ཡང་རྟོགས་པ་སྟེ། དབང་མངོན་ལྗེའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དབང་མངོན་གྱི་བཅད་ཤེས་དང་། བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་
གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་རང་རིག་ལྟ་བུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་བཅད་ཤེས་
དང་། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྟུན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་འབྱེད་མངོན་སུམ་གྱི་བཅད་ཤེས་རྣམས་སོ། །

མངོན་སུམ་གྱི་གཞོད་པ། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བཤོ། །

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ། རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ།

མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ། མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཞོད་པར་བྱ་བ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ།
 མངོན་སུམ་བརྒྱད་གྱིས་ཞི་བ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཙོང་པ་ཞི་བྱེད་ཆོས་བདུན་གྱི་ནང་
 གསེས་ཏེ། དེ་ལའང་ལུང་རིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་གྱུར་བ་
 ལྷ་བུ་ཞོལ་བྱིར་ཞོལ་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། དེ་ཉིད་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཞིན་དཔང་པོས་སྐྱབ་
 བྱེད་བཀོད་ནས་ཞི་བ་ལྷ་བུ་གཟུ་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། དེས་མ་ཞིན་ཙོང་པ་རྒྱས་ཡོད་པའི་
 དགེ་འདུན་གྱིས་ཞི་བའི་མངོན་སུམ་དང་། དེས་མ་ཞིན་ལུང་རིགས་ལ་མཁམས་པའི་དགེ་སྟོང་
 བཞི་ཡན་ཆད་གསོལ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་ཏེ་ཁོང་ཆོས་ཞི་བར་བྱེད་པ་གསལ་བའི་མངོན་
 སུམ་དང་། དེས་མ་ཞིན་དགེ་སྟོང་དེ་དག་གིས་ཡང་དུ་གསོལ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་མཁམས་པ་
 གཞན་བསྐྱོས་ཏེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་གསལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་། དེས་ཀྱང་མ་ཞིན་གནས་བརྟན་
 དང་བཅས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཙོང་པ་སྤུལ་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཞི་བར་བྱེད་པ་གནས་བརྟན་དང་
 བཅས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། དེས་ཀྱང་མ་ཞིན་ཀུན་གྱིས་ཆད་མར་འཛིན་པའི་
 སྡེ་སྟོང་འཛིན་པ་ལ་སྤུལ་ཏེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྡེ་སྟོང་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་། དེས་ཀྱང་མ་
 ཞིན་སུས་ཀྱང་བཀའ་འདུངས་པར་མི་རྒྱས་པའི་གནས་བརྟན་མཐུ་ལྡན་ལ་སྤུལ་ཏེ་ཁོང་གིས་ཞི་
 བར་བྱེད་པ་གནས་བརྟན་མཐུ་ལྡན་གྱི་མངོན་སུམ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་བ་སྟེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུགས་
 བཟུང་བ་ན་ཐོག་མར་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ནས་དབང་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་
 པོས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་དབང་མངོན་སྐྱད་གཉིས་པ་དང་ཡིད་མངོན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་
 དུས་མཉམ་དུ་སྟེ། མངོན་སུམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་བཅས་མངོན་
 སུམ་འགྲོས་གསུམ་མོ། མདོར་སྐྱས་ནས་བཤད་ན། དུས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 ཡུལ་གཟུགས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་
 གཉིས་དང་། བདེ་དུ་དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་རང་རིག་གཅིག་སྟེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བརྟེན།

མངོན་སུམ་དངོས་པོ། མཐོང་ཆོས་སམ། དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ།

མངོན་སུམ་རྟོག་གཅེར། སྟོབ་མེད་གསལ་རྟོག། བདེ་སྤྱད་གནས་ཚུལ་ཆད་མ་མངོན་སུམ་རྟོག་

གཅེར་དུ་མཐོང་བ།

མངོན་སུམ་རྟོག་པ་ལྟར་སྤང་བུ། འབྲུལ་པའི་རྟོག་པ། གྲུ་རྩོམ་གྱི་རྟོག་པ། རེས་དཔག་གི་རྟོག་པ།
རེས་སུ་དཔག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ། དྲན་པའི་རྟོག་པ། མངོན་འདོད་གྱི་རྟོག་པའོ། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་། མངོན་ཞེན་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ལ་སྤང་བྱ་དེ་དོན་
ལ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་ཉིད་ཡུལ་དེར་རྟོག་མེད་འབྲུལ་ཤེས་སུ་སོང་བ།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བུའ། འབྲུལ་པའི་ལྟར་སྤང་། གྲུ་རྩོམ་པའི་ལྟར་སྤང་། རེས་དཔག་གི་ལྟར་སྤང་།
དྲན་པའི་ལྟར་སྤང་། མངོན་འདོད་གྱི་ལྟར་སྤང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་གྱི་ལྟར་སྤང་བཅས་སོ། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཞི། རང་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་དང་རྟོག་མེད་གཅིག་སྟེ། འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་
ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས། འབྲུལ་རྒྱ་རྟོན་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས། འབྲུལ་རྒྱ་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས།

མངོན་སུམ་དང་པོ་བ། མངོན་སུམ་དེའི་གཞལ་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་རིས་དང་པོར་མཐོང་བའི་རྒྱུན་
གྱིས་མངོན་སུམ་དེས་རྟོགས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རུས་པ།

མངོན་སུམ་པ། རྟོག་མིན་དངོས་མཐོང་གི་ཡུལ།

མངོན་སུམ་སྤྱོད་ཡུལ། དབང་ཤེས་གྱི་དངོས་ཡུལ་ལས། དངོས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས།

མངོན་སུམ་ཆད་འབྲས། སྤོང་སྟོབས་གྱིས་རང་ཡུལ་རི་བཞིན་རྟོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོ་འཛིན་
དབང་མངོན་ལ་མཚན་ན། སྟོན་པོ་ནི་གཞལ་བྱ་དང་། སྟོན་པོའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཆད་མ། སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་
འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་སུམ་ཆད་མ། ཆད་མའི་ནང་གསེས། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་ཞིང་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན། བྲལ་འཛིན་དབང་མངོན་སྤྱད་ཅིག་དང་པོ་དང་།
མངོན་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་དང་པོ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་
ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ། རོ་བོ་རྟོག་བྲལ། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟ་བ། འཛིན་སྤངས་གསལ་ལ་མ་
འདྲེས་པར་འཛིན་པའོ། །

མངོན་སུམ་ཆད་མ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ། ཡིད་གྱི་མངོན་

སུམ་གྱི་ཆད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ།
མངོན་སུམ་བཞི། མངོན་སུམ་ཆད་མ་བཞི་དང་དོན་གཅིག
མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད། མངོན་གསལ་འཛེམས་མེད་ཀྱང་ཟེར། གཞན་ལ་འཛེམས་བག་མི་བྱེད་
པ། གཞན་གྱིས་མཐོང་བཞིན་དུ་སྒྲོང་ངན་མང་པོ་མངོན་སུམ་འཛེམས་མེད་གྱིས་བྱས་པ།
མངོན་སུམ་ཡང་དག །རང་གི་གཞལ་བྱ་རང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཆད་མ་སྟེ།
མངོན་སུམ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་བཅས་དང་དོན་གཅིག
མངོན་སུམ་གསལ་མེན། སྤྱི་བ་མེད་གསལ་མེན་ནམ། ཏ་ཅང་གསལ་པོ། མ་འོངས་པའི་སྐབས་སུ་
ཕན་གཞོད་ཅི་ཡོང་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་གསལ་མེན་དུ་མཐོང་བ་ལྟར་རེད།
མངོན་སུམ་གསལ་ཐོན། སྤྱི་བ་གཡོགས་མེད་པར་གསལ་ཐོན་ནམ། ཏ་ཅང་གསལ་པོར་ཤར་བ།
བྱས་མེས་གང་བཞག་མངོན་སུམ་གསལ་ཐོན་བྱུང་ཡོད།
མངོན་སུམ་གསུམ། མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་ཚུལ་གྱིས་དབྱེན་གསུམ་སྟེ། ལྷན་པོ་མི་ཤེས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་པོ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ལས་དང་པོ་བ་དང་།
ཡིད་སྤྲུལ་མ་ཆགས་དུས་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་ཡིད་མ་གཏད་པ་དང་།
རྒྱུད་རིང་པོའི་མེད་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་ནམས་སོ། །
མངོན་གསལ། དངོས་མཐོང་གཞུགས་བྱུང་ལྟར་མེད་པར་སྤང་བ། གཙོ་དོན་མངོན་གསལ་དོད་པོར་
བརྗོད་བ། དམིགས་ཡུལ་གང་ཡིན་མངོན་གསལ་དུ་བསྟན་པ། བྱུང་འབྲས་མངོན་གསལ་དུ་ཐོབ་པ།
མངོན་གསལ་དོད་པོ། གསང་སྟོག་མ་ཡིན་པར་བྱི་ཆར་གསལ་པོར་མངོན་པ།
མངོན་གསུམ་གྱི་ཆད་མ། མདོ་སྤེལ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་
མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་
བཞི་པོ། བྱེ་སྤྱོད་འདི་བཞི་ལས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པས་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་
འདོད་པ་ཡིན། འདི་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྤྱན་མོང་མེན་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མངོན་

སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་མི་དགོས་པར། རྟགས་ལ་མི་བསྟོས་པར་རང་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་
མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་བསྟོས་བཅའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད། མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་རྟོགས་མེད་
མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་རྟོག་བཅས་མངོན་སུམ་ཆད་མ་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་དང་པོ་ནི་
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་མི་རྟགས་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་སྐད་གཅིག་གཉིས་པ་དང་། སྡོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་བྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྡོན་པོ་
དོན་མཐུན་དུ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་ལྟ་བུ་ལོ། །

༩༩

ཅ། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ལྔ་པ། སྤྱི་གནས་ཀྱི་དང་། བྱེད་པ་ལྟེ་དབུས། ཉང་གི་ཚྲི་ལ་བ་ཀྱི་ལྟེ་ར་
སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱི་ཚྲི་ལ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟེ་ར་ལ། ① མིང་གཞི་འོ་ཡིག་ཅིག །སྤྱོད་དངས་གི་མས་
པ། ② མིང་མཐའ་ལ་འཇུག་ཆེ་སྤྱོད་པ་འགར་གསལ་བྱེད་ཆ་དང་འདྲ་བ། འག་ཅ། ལག་ཅ།
མཆོན་ཅ། རྒྱན་ཅ།

ཅ་ག། །[ཡུལ་]བདག་སྤྱོད་དམ་གཅེས་སྤྱོད་པ། གཞུགས་པོ་ལ་ཅ་ག་བྱེད་པ། དོས་པོ་ཅ་ཆེན་པོར་ཅ་
ག་གནང་རོགས།

ཅ་ག་དག་པོ། [ཡུལ་]གཅེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འཇུག་ཅེས་སྤྱོད་པ་འཇུག་པོ། ཡོ་བྱེད་ལ་ཅ་ག་དག་པོ་མ་
བྱས་ན་འཕྲོ་བཞག་ཕྱིན་ཡོང་།

ཅ་གེ་ཅག་གེ་དང་གཅིག །

ཅ་དག། བཅུ་ཆ་དག་འཇུག་བཅུ་ཆ་དག་བཅུ། དེ་རིང་ཡོང་དགོས་མཁན་གསལ་ནས་མི་གངས་ཅ་དག་
སྤྱོད་པ་འདུག

ཅ་ཅོ། ① ཅ་ལེ་ཅོ་ལེ་ལེ་བསྐྱུས་ཆོག །② མི་མང་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ། འདི་གར་ཅ་ཅོ་ཕྱིར་། རན་
ལགས་ཁ་ཅོད་རྒྱག་པའི་ཅ་ཅོ་ཆེ་བ། ཉེ་སྤྱོད་ཞིག་ནས་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱི་མི་མང་གིས་ཅ་ཅོ་སྤྱོད་པ།

③ བཞད་གད་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཅ་ཅོ། ཡིད་ལ་ངོ་མཆར་རྒྱ་ཆེར་གྱུར་ཉེ་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་ཅ་ཅོ་དང་།
གད་མོའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྱེད་པ།

ཅ་ཅོ་སྤྱོད། ① སྤྱོད་ཆའི་སྤྱོད་གསལ་པོ་མིན་པར་སྤྱོད་པ། ② [མངོན་]ཕྱག་རོན།

ཅ་ཅོ་བྱེད། [མངོན་]ཆང་།

ཅ་ཅ་བྱེད་པོ། ① ཀྱ་ཅོའི་སྤྲོ་སྤྲོག་མཁལ། ② [མངོན]ཆང་།

ཅ་ཅ་མི་མངའ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་ངེས་པ་རྟེན་སྦྱབ་པ།
ཅ་ཅ་ལ་བ་སྐྱེད་། བར་ཚུར་སྐྱད་ཆ་མང་པོས་ཚོད་པ། མི་མང་པོ་འཆོགས་ནས་ཅ་ཅ་ལ་བ་སྐྱེད་བྱེད་
པ། ཅ་ཅ་ལ་བ་སྐྱེད་མང་སྦྱབས་བསམ་འཆར་གཅིག་མཐུན་བྱུང་མ་སོང་།

ཅ་དང་དམག་སྐར། ཅ་དང་དམག་སྐར་ནི་མདའ་ཤོག་ལྔ་པ་སྟེ་དིང་རི་དམག་དབྱང་ཡིན། ཀྱང་
དམག་མི་གངས་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་མདའ་དཔོན་བྲག་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ཡིན། སྤང་
ཡུལ་གཙོ་བོ་ནག་ཚུ་ས་ཁུལ། བྲག་ཆས་ལ་ཨི་སིན་རྩེད་གཉིས། སྤེ་རིན་རྩེད་བཞི་བརྒྱ་མདའ་
རིང་སྤྲོ་ཆོགས་སུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་ཡོད། ལོ་རྒྱས་འཕེལ་རིམ་སྒོར། མདའ་ཤོག་ལྔ་པ་ལ་ལོ་
རྒྱས་སྟེང་དིང་རི་དམག་དབྱང་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ལོ་རྒྱས་འཕེལ་རིམ་དང་གཡུལ་འབྱེད་ལ་
ཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱས་སོགས་མདའ་ཤོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་མཚུངས། གླི་ལོ་༡༩༥༥་
ལོར་བོད་སྤྲིད་གཞུང་གི་ཁོར་སྤྲིད་ལ་དཀའ་ངལ་བྱུང་བས་མདའ་ཤོག་འདིའི་དམག་མི་མང་
ཤོས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག།

ཅ་སྟེ། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་པ་གཉིས་པ་སྟེ་ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་རྣམས་ལ་ཅ་སྟེ་བྱེད།

ཅ་ན། ཅན་ནེ་དང་ཅ་ནེ་ཞེས་བོད་ཀྱི་སྟོ་ཁ་ཁུལ་དང་། གཅང་ཁུལ། ཨ་མདོའི་ཁུལ་གྱི་པལ་སྐྱད་དེ།
ཐོར་པའི་མིང་རོ། །

ཅ་ནོར། ཁོར་རྩས།

ཅ་པ། ཀྱམའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྒྲིགས་པའི་ལྔ་པ་མཚོན་བྱེད། ཐོ་ཉི་ཅ་པ།

ཅ་འབྲི། བན་ཚུན་མ་འདྲེས་པའི་དོན། ཅ་འབྲིད་དང་གཅིག །

ཅ་པོ། ཁོར་རྩས་ལོངས་སྤྱོད།

ཅ་འབྲིད། [རྟིང]གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཅིག་ཤོས་སྤོང་བའམ་འདོར་བ། མདོ་སྤྲུགས་པན་ཚུན་ཆ་
འབྲིད་མིན།

ཅ་མ་བྱེད། [ཡུལ]མགོ་རྟོག་སྟེ། ཡིད་སྦྲུན་པ། དོན་མེད་ན་ཅོག་སྦྲུན་པོ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་འདི་འདྲ་

ཅ་མ་ཟེང་།

ཅ་ཇི།མགོན་པོས་བཟའ་བ་རུང་བ་ཤམས་པའི་དོན། དཔེར་ན། དེ་རིང་ངས་བྱེད་ལ་ཅ་ཇི་བཟང་པོ་
ཞིག་བྱེད་ལྟ་བུ།

ཅ་ཟེང་པོ། [ཡུལ་]མགོ་རྩོག་པོ། ཅ་ཟེང་དགྲ་ཟེང་། བྱ་དཀའ་བྱེད་གཏང་ཆེ་བའི་ལས་ཀ་འདི་ཅ་ཟེང་
པོ་ཞིག་འདུག།

ཅ་ར་ཁྱང་། དཔུང་འཇུ་མ་གཡས་ནས་གཡོན་བར་ཐིག་གིས་སྒྲེལ་བའི་དཀྱིལ་དུ་ཀོང་གཤོང་ཞིག་
འབྱུང་བ་དེའོ། །

ཅ་ར་ར། སྒྲའི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག །སྒྲ་ཀའི་སྐྱད་ཅ་ར་ར་གྲག།

ཅ་རེལ། ཨ་མ་དོའི་ཡུལ་སྐྱད་དུ་ཅ་དང་ར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་གཅིག་ཏུ་འཕོད་པས་བྱེད་བར་
འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག།

ཅ་རེ། ① དུས་རྒྱན་དུའམ་ནར་མ། དུས་རེ་འགའ་ཅམ་མིན་པར་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཅ་རེར་འབད་
དགོས། བསམ་འཆར་ཅ་རེར་འོད་རེས་བྱེད་པ། དོགས་ཐོན་ཅ་རེར་བྱེད་པ། ② ཁ་ལམ་མེར་
ཤར་བ། རྟོགས་པའི་འཆར་སྒོ་ཅ་རེར་ཤར།

ཅ་རེ་ཉ་རེ། རུང་ཅམ་མམ་ཐ་རེ་ཐོ་རེ། རྟོར་འབྱུལ་ཅ་རེ་ཉ་རེ་པོག་པ།

ཅ་ལག། དངོས་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱི་དོན་ལ་གོ། རྟོར་རྒྱས། ཅ་ལག་ག་འགྲིག་པོ།

ཅ་ལེ་ཙོ་ལེ། འབྲེལ་མེད་གང་བྱུང་གི་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲ་ཚུལ། སྐྱད་ཆ་ཅ་ལེ་ཙོ་ལེས་ཉི་མ་འདུལ།

ཅ་ལེ་བ། དོན་མེད་གང་བྱུང་བཤད་ཚུལ། སྒྲིང་པོ་མེད་པའི་གཏམ་ཅ་ལེ་བ་མང་པོ་ཞིག་འོད་ཀྱིན་
འདུག། ཆང་གིས་བཟིན་ས་གཏམ་ཅ་ལེ་བ་འོད་པ།

ཅ་སུན་པོ། སྤྲགས་ཅ་བསུན་པོ་ཡང་ཟེར། གཞན་ལ་བསུན་པོ་བཟོས་པར་གོ། རྟོན་དེས་བྱེད་ལ་
སྤྲགས་ཅ་སུན་པོ་བཟོས་པོང་།

ཅག། ① ཆོ་དང་རྣམས་ཀྱི་དོན། བདག་ཅག། ཁོ་པོ་ཆག། ཁོ་ཅག། བྱེད་ཅག། ② [ཡུལ་]ཅ་གའི་
བསྐྱས་ཆོག།

ཅག་ཀུམ། ཆག་ཀུམ་གྱི་འགྲེ་ཚུལ།

ཅག་དག་པ། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་རྫོ་ཤེལ་ལམ་ཚུ་ཤེལ་གྱི་མིང་གཞན། དེ་ལ་ཅག་
རྫོ་ཡང་ཟེད།

ཅག་ག། ① དག་གཅོད་གི་མིང་ལ་འབྲུག་པ་ནི། ཅག་ག་དག་པོ། ཁང་བའི་ནང་ལ་ཅག་ག་བྱས།
ལུས་ལ་ཅག་ག་བྱས་ཏུ་བྱ། ② གཟབ་གཟབ་བྱས་པའི་མིང་སྟེ། ཚུགས་ཀ་མེད་ཀྱང་ཅག་ག་
བྱས་ཏུ་བྱ།

ཅག་ག་དག་པོ། ཅ་ལག་ཉར་ཆགས་དང་བདག་གཅེས་ཡག་པོ་བྱེད་པ།
ཅག་གོ། ༼ཡུལ༽ཀུན་ནམ་ཐམས་ཅད། ཞིང་ག་ཆང་མ་ལོ་འབྲས་ཀྱིས་ཅག་གོ་ཁངས་འབྲུག། ཆོང་
ཐོག་ནམས་ཅག་གོ་ཆང་བ།

ཅག་ཅག། སྒྲའི་བྱང་པར་ཞིག། ཟས་ཟ་དུས་ཁ་ནས་ཅག་ཅག་གི་སྒྲ་སྒྲོག་པ།
ཅག་ཅག་བཏང་། ཀླང་པས་ས་ཅག་ཅག་བཏང་བ་དང་། མོས་ཟས་ཅག་ཅག་བཏང་བ་སོགས་ཤིང་
ཀྱིས་ཡང་ཡང་མནན་པ།

ཅག་ཅག་པོ། དེས་དེས་པོ་འོས་བཟན་བཟན་པོ། དད་པ་ཅག་ཅག་པོ། བསམ་པ་ཅག་ཅག་པོ། འགྱུར་
ཐོག་མེད་པའི་སེམས་ཤུགས་ཅག་ཅག་པོ། ལས་ཀ་གང་བཅུམས་འགྱུར་ཐོག་མེད་པ་ཅག་
ཅག་པོ་ཞིག་དགོས།

ཅག་ཐོན། གཅེས་སྤྲུམ་ཐོན་པོ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་རིགས་པོར་སྟོར་མེད་པའི་ཅག་ཐོན་བྱེད་པ།
ཅག་པོ། འ་ཅག་པོ་དང་ལག་པ་ཅག་པོ་སྤྲུག་པོ་མ་ཡིན་པ།

ཅང་། ① ཅེ་ཡང་ཟེད་པའི་ཆིག་བསྒྲུས་པ་སྟེ། སེམས་ལ་ཟེ་ཆོམ་ཅང་མེད། ལུས་ལ་ནད་ཅང་མེད་
ཏུ་བྱ། ཡང་ཡང་དེས་ཀྱང་ཅང་མི་སྤྲུ་བར་ཁ་རྟོག་སྟོད་པ། ཁ་ནས་ཅང་མི་སྤྲུ་ཡང་། དོན་དུ་
དགའ་བའི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་གྱིན་འབྲུག། ② བོད་རིགས་ཀྱི་རས་པ་ཞེས་པའི་གར་པས་ལག་
དུ་བཟུང་ནས་དཀོལ་རྒྱུའི་སེལ་སྟོན་ཞེས་པའི་རོལ་མའི་མིང་། ཁ་སྐྱད་ལ་གཤང་ཟེད།

ཅང་ངལ་གཅོད་པོ། འབབ་ཚུ་ཞིག། བོད་རང་སྤྱོད་ཐོངས་ཀྱི་འག་ཅ་རྫོང་གི་དབུས་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
དེའི་ཚུ་འགོ་རྫོང་འདྲིའི་འར་རྒྱུད་ན་ཡོད་ཅིང་ཅུ་བའོས་སུ་བརྒྱགས་ཏེ་གཡི་སྤྲུག་ཚུ་ཁའི་ནང་
དུ་འབབ།

ཅང་ཇེ་ཙག་གེ། [རྟིང]རྒྱང་ཐག་རིང་ཙམ་བྱས་ནས་སྡོད་པ།
ཅང་ཅང་ཁྲག་ཁྲག། བཅང་བཅང་ཁྲག་ཁྲག་དང་གཅིག།
ཅང་ཙང་། རོལ་མེའི་བྲེ་བྲག་གཅང་དང་རིལ་བྲེ་ཆེན་པོ་གཉིས།
ཅང་ཉེ་ལུ། ལྷའི་བྲག་མཚན་ཏ་མ་རུའི་བྲེ་བྲག་དབངས་མཐོ་ལ་ངོས་གཉིས་ཀྱི་བགས་པའི་བར་སྐྱད་
བས་པན་ཚུན་སྤེལ་བ་ཞིག།
ཅང་མཐོང་ཅང་ཆོད། གང་ཡང་མཐོང་བ་དང་ཅི་ཡང་ཆོད་པ།
ཅང་ཤོ། ལག་གིས་འཆང་བ་པོ་མིང་རྒྱང་།
ཅང་ཤེས། ① ཅིའང་ཤེས་པའི་བསྐྱུས་ཆོག་སྟེ་གང་ཡང་མེད་པ། ཏྲ་ཅང་ཤེས། ཅང་ཤེས་ཏྲ་ཤོ།
སྤྲེས་བྲུ་ཅང་ཤེས། ② མཛོན་ཤེས།
ཅང་སྲིད། ① ཅི་ཡང་སྲིད། ② ཨེ་སྲིད། སྤར་གྱི་གྲོགས་པོ་དབྱར་འཛིན་པ་ཅང་སྲིད་དམ།
ཅངས་ཀྱིས་འཇུས་པ། [རྟིང]དམ་པོར་འཇུས་པ། དབྱང་ཐག་ལ་ཅངས་ཀྱིས་འཇུས་པས་བདེ་བར་
ཐར་བྱུང་།
ཅན། ① སྤང་དང་འཁྲིས་དང་ཕྱོགས། ཁོའི་ཅན་དུ་འགྲོ་བ། ར་ཅན་དུ་མ་ཡོང་། ཁྱེད་བྱེད་ཙམ་གྱི་
ཆོག་སྤྲད་ཅིག། མིག་ཅན། རྒྱ་ཅན། སེམས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཅན། རྫོ་གྲོས་ཅན། དེང་རབས་ཅན།
ཅན་ལྷ་དང་ལོག་དུག། ༡ སྤྲ་ས་བོན་པོས་བརྩམས་པའི་ཡོ་ག་ལྷ་གྲེས་ཅན། ༢ ཡབ་ཆེན་འབངས་
ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཐང་མ་འཇུག་དལ་ཅན། ༣ སྤྲེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བིང་པོ་སྤྲ་ཆོགས་
ཅན། ༤ ཞང་རྫོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་ལྷ་བ་མ་དགུ་བཅེགས་ཅན། ༥ རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་
གསང་བ་བྲག་རྒྱ་ཅན། ༦ ལུ་སྟོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་ལོག་གཞོན་ཆེན་པོ།
ཅན་ཅེ། [རྟིང]པོར་པ།
ཅབ། དངོས་རྩས་པན་ཚུན་རྟེན་པའི་སྤྲ་སྟེ། ཐལ་མོ་ཆབ་ཆབ་ཏུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ།
ཅབ་པ། ལུས་ཀྱི་མི་གཙང་རིམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གཤང་བ་དང་། རི་ཆེན། ཆབ་ཆེན། མི་བྱུན། སྐྱག་
བ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། གནའ་བོའི་པལ་སྐད་དུ། ལུས་ཀྱི་སྟིགས་མའི་
མིང་རྣམས་པལ་ཆེར་ཅ་སྟེའི་ནང་དུ་འདུས་པར་བྲིས་ཡོད་འདུག། དཔེར་ན། སྤོན་དཔེ་རྟིང་པའི་

ནང་དུ་ཆབ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་པ་ལ་སྐབས་འགར་ཅབ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་ཟེས་པ་ལྟར། ཅབ་པ། གཅིན། ཆབ་
ཆེན། ཆབ་ཆུང། རྟོང་པ། དེ་བཞིན་དུ། ཟོག་གི་ལྷོ་བ། རྩུ་བ་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །
ཅབ་ཅབ། ① ཟས་བཟའ་བའི་སྤྱ། རོ་བུ་ཅབ་ཅབ་ཐོང་བ། ② ལག་བ་བཅའས་བའི་སྤྱ། ལག་
བས་ཅབ་ཅབ་ཀྱི་སྤྱ་བསྐྱགས་ཏེ་གོ་བད་སྟོང་པ།
ཅབ་ཅོབ། ཅབ་ཅབ་དང་གཅིག །
ཅམ། ① དལ་བུ་དང་ལྟོད་པོ། ཆབ་ཆུབ་མེད་པར་བྱ་བ་ཅམ་གྱིས་བྱེད། ལས་མཁུག་བལྟ་རྒྱ་གང་
ཡོད་ཅམ་གྱིས་ཟིན་པ། བར་འགྲོ་ཆུར་འགྲོའི་གཡེང་བ་སྤངས་ནས་གནས་གཅིག་ཏུ་ཅམ་སྟོང་
བྱེད་པ། ② [ཡལ]ཐད་དེའམ་ཙ་བ་ནས། སྤར་གྱི་ལུགས་སྟོལ་དན་བ་རྣམས་ཅམ་བཞག་བྱེད་
པ། ལས་ཀ་འདི་ཅམ་གྱིས་འཛོག་དགོས།
ཅམ་པོ། ཅམ་དང་དོན་གཅིག
ཅམ་མེ། ① དལ་པོའམ་བྲེལ་བ་མེད་པ། མགོ་རྩོག་གི་ལས་ཀ་ཆང་མ་ཅམ་མེ་བ་ལ་བསྐྱབས་ཟིན་
པ་ཡིན། ② ཡིང་སྟེའམ་ཐད་དེ། ཡོང་འབབ་གང་ཡོད་ཅི་ཡོད་ཅམ་མེ་བར་བསྐྱས་ཟིན། རང་
ས་རང་གནས་སུ་ཅམ་མེ་བར་ཞོག
ཅམ་མེར། བྲེལ་ཟིང་མེད་པ་ལྟོང་གྲུར། འཇགས་པོར་གྲུར་པ།
ཅམ་བཞག། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་drop ཟེར།
ཅར་རྒྱག་ཉར་རྒྱག། གཅིག་ཟེས་གཉིས་མཐུད། ཉེས་པ་ཅར་རྒྱག་ཉར་རྒྱག་བྱུང་།
ཅར་མར། རྒྱན་མཐུད་པའམ་སུ་མཐུད་པ། གཏམ་ཅར་མར་བཤད།
ཅར་རེ། རྫོན་པའི་རྣམ་འགྲུར།
ཅལ། དངོས་རྣམས་སྟེ་མའི་རིགས་སར་ལྟུང་བའི་སྤྱ་སྟེ། དེ་པོང་ཅལ་འཛོགས་ཀྱི་དཔེ། ཅལ་སྤྱ་བྲགས་ལྟ་བུ།
ཅལ་སྤྱ། རྒྱར་ཤིང་སོགས་སྤྱང་ན་ཅལ་ཟེར་བའི་སྤྱ།
ཅལ་སྟོག། ཅལ་ཟེར་བའི་སྤྱ་སྟོག་པ་སྟེ། གཏམ་ཁུངས་མེད་གཞན་ལ་བཤད་དེ་དགོག་པ།
ཅལ་ཅལ། རྒྱ་རྒྱགས་པའི་སྤྱ་དང་ཁ་ཆིག་སྤྱ་དག་པོ་མེད་པ་ཁ་དང་དག་ཅལ་ལྟ་བུ།

ཅལ་ཙལ། ཅལ་ལེ་ཙལ་ལེའི་བསྐྱས་ཆོག

ཅལ་གཏམ། རྒྱངས་མེད་པའི་གཏམ།

ཅལ་འཛོགས། ཤིང་སོགས་རྒྱུ་ལྔ་བའི་ཅལ་སྒྲ་ལ་འཛོགས་ནས་བློས་པ། དེ་བོང་ཅལ་འཛོགས།

ཅལ་ལེ་ཙལ་ལེ། བབ་ཙལ་ལམ། མི་བརྟན་པའམ། གཏམ་ཉོག་གམ། འབྲེལ་མེད་དོན་མེད་ཀྱི་སྐད་

ཆ་ཤོད་ལྟལ། གཏམ་ཅལ་ལེ་ཙལ་ལེ་མང་པོ་བཤད་པ། སྒྲོན་པའི་སྐད་ཆ་ནམས་དོན་མེད་ཅལ་

ཙལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་མེད།

ཅས་ཅུས། འཁྲོག་པོའམ་ཀྲོག་ཀྲོག། སྒོ་ཅས་ཅུས་ཀྱིས་མདའ་མི་ཡོང་།

ཅི། [ཁ་ཆོག] ① ཁི་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཁོས་ཅི་བཤད། ཁོས་ཅི་ཞིག་བཤད། སྒྲན་འདིའི་

མིང་ལ་ཅི་ཟེར། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅི་བྱས། ཅི་ཞིག་བྱས་ལྟ་བུ། ② སྤྱི་སྒྲ་ཅམ་ལ་འཇུག་པ་ནི།

ཁོ་ལ་ནད་ཅི་ཡང་མེད། ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱས། ཁོ་ཆོ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་

གྱུར། ཅི་ལའང་མ་འཛེམས་པར་རྒྱུར་མཆོངས་ནས་མི་སྟོག་བསྐྱབས། ཅི་བཤད་འདི་བཤད།

ཅི་བསམ་འདི་བསམ། ཅི་བཤད་དོན་ལ་གནས། ཅི་བསམ་དཔངས་ཀྱི་དོན། ཅི་ཡོད། ཅི་སྟམ།

ཅི་མཆིས་ཞེས་པ་སོགས་ལྟ་བུ།

ཅི་ཀ། [རྟིང་]ཅི་ག་དང་གཅིག །

ཅི་ཁྱག་རིན་འཇུག། གང་ཁྱག་གི་རིན་འབབ་སྒྲོད་འཇུག། སྤྱས་ཉོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡུལ་ཐང་ཅི་ཁྱག་

རིན་འཇུག་བྱང་འབྲེལ་བྱས་པ།

ཅི་གར། [རྟིང་]རི་ལྟར་རམ་གང་ལྟར།

ཅི་གོ། གང་འབྲེལ་ཅི་འབྲ། དགོས་དུས་མེད་ལེ་ཅི་གོ་རེད།

ཅི་སྒྲ། སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆོག་སྒྲ་ཅི་ནི། ཞིག་སྟེ་སྒྲ་འབྲེལ་བྱེད་བཅས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འཇུག། ཅི་ཞིག་ཁི་

སྟེ། ཅི་སྒྲ། ཅི་འབྲ། ཅི་བྱེད།

ཅི་སྒྲང་། [ཞང་སྒྲང་]ཆོག་གི་མིང་།

ཅི་དགལ། གང་མོས།

ཅི་དགར། གང་ལ་དགལ་བར་བརྟོན།

ཅི་དགྲ། གང་ཡོད་དམ་ཐམས་ཅད། དངོས་པོ་ཅི་དགྲ་ཆང་མ། ལུས་ཤུགས་ཅི་དགྲ། བྱ་སྐྱོད་ཅི་
དགྲ། བྱ་འོས་ཅི་དགྲ།
ཅི་བགྱི་བཀའ་ཉན། ཁ་ལ་ཉན་པ། བཏང་འགྲོ་བཞག་སྐྱོད་ཅི་བགྱི་བཀའ་ཉན་བྱེད་པ།
ཅི་བགྱི་བ། [རྫིང]ཐན་གཡོག།
ཅི་ལགྱི་རྩི་བའི་ཆིག་། ག་རེ་འདུག། གང་ཞིག་འདུག་ནམས་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
ཅི་ངན། གང་སྤྱད་ཆད་དང་དོན་གཅིག་།
ཅི་ངན་གང་སྤྱད། གང་སྤྱད་གང་ངན་ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
ཅི་ངན་བཟུ། ① གྱ་རེ་དང་ཅེད་མོ་བྱའི་དོན་ཡིན། ཁྱོད་ཁོང་ཁྱོ་མ་ལངས་མ། ངས་བདེན་པ་མིན།
དེ་ཅི་ངན་བཟུ་ལེ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② བ་རོལ་པོ་ལ་ཆེད་དུ་མི་དགའ་བའི་ལས་བྱ་བའི་དོན།
ཅི་ཙོག་། ཆང་མ། དངོས་པོ་ཅི་ཙོག་།
ཅི་ཆ། ཆ་མི་འཆལ་ཏེ་ངེས་བཟླ་མེད་པ། སྒྱོན་པའི་ཁ་ལ་ཅི་ཆ་ཡོད། རེ་འབྲས་འབྲུག་མིན་ཅི་ཆ།
ཡོང་དང་མི་ཡོང་ཅི་ཆ།
ཅི་ཆབ། [རྫིང]མཐར་བྱིན་པ།
ཅི་ཆེབ། [རྫིང]ཅི་ཆབ་དང་གཅིག་།
ཅི་ཆོག་། གང་འདྲ་ཆོག་། བྱ་བ་ཅི་ཆོག་དང་མི་ཆོག་གསལ་པོ་ཤེས་དགོས།
ཅི་མཆིས་པ། ཐམས་ཅད་དམ་གང་ཡོད་པ།
ཅི་སྙམ། ① གང་བསམས་པ། ད་ལྟ་ཁྱོད་གྱི་སེམས་ལ་ཅི་སྙམ་ངས་ཟུར་ཙམ་ཤེས། ② གང་ཡིན་
ནམ་སྙམ་པ། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འཆིག་པ་ཟ་བ་ཅི་སྙམ།
ཅི་ལྟ་བ་བཞིན། རི་འབྲ་བ་དེ་བཞིན་ནས། དེ་ནང་བཞིན། ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྙན་སེང་བྱ་བ།
ཅི་ལྟ་བུ། རི་ལྟ་བུ་འཕམ་འདྲ་བ། གནས་ཤུགས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་།
ཅི་སྟེ། ① གལ་ཏེ་འཕམ་གལ་སྟེ། ཅི་སྟེ་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཡང་ཉུར་བཙོན་བྱེད་དགོས། ཅི་སྟེ་སྟོབ་སྟོང་མ་
བྱས་ན་རྗེས་ལྷན་ཐེབས་ཡོང། ② ཅིའི་བྱིད། བཀྱར་བར་བྱ་བ་ནི་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱ་ཅི་སྟེ་ཡིན།
ཅི་བརྟོག་། ① རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད། ② ཉམ་པ་ཆ་པོ། ③ རྫོངས་རྫོངས་ཆོད་ཆོད།

ཅི་ཐད། གང་དང་གང་གི་ཐད།

ཅི་ཐུབ་གང་ཐུབ། གང་ཐུབ་ཐུབ་བྱེད་པ། ལས་ཀ་ཅི་ཐུབ་གང་ཐུབ་བྱེད་པ།

ཅི་ཐོད་ཐོད། གང་བྱུང་བྱུང། གཏམ་ཅི་ཐོད་ཐོད་དུ་བཤད་ན་མི་མཛེས།

ཅི་ཐོན་གང་ཐོན། གང་འབྱུང་བྱེད་པ། བྱ་བ་ཅི་ཐོན་གང་ཐོན་བྱེད་པ། ཅི་འགྲ། ① གང་འགྲ་གས་གང་
བཟང། དེ་འདྲའི་གང་རར་ཆེ་བས་ཅི་འགྲ། །དབུགས་འཆད་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་འདུག་པས་ཅི་
འགྲ། ② ཡག་ཤོས་སམ་བཟང་ཤོས། འབད་བཙོན་གང་འགྲ་ཅི་འགྲ་བྱས་པ།

ཅི་གདལ། གང་འདུག་གས་ག་རེ་ཡོད།

ཅི་འདོད་གང་འདོད། གང་འདོད་འདོད། སྐྱེད་ཆལ་ནང་དུ་དག་འདག་འསྐྱོ་སྐྱོ་ཅི་འདོད་གང་འདོད་བྱེད་པ།

ཅི་འདོད་འདོད། འདོད་པར་གང་ཡོད།

ཅི་འདྲ། གང་དང་མཚུངས་པ་འདྲ། གང་ཞིག་དང་འདྲ་བ། སྤྲོ་འདི་ཅི་འདྲ་བྱས་ཏེ་འཐུང་དགོས།
དོན་ཅི་འདྲ། གཏམ་ཅི་འདྲ། ཐབས་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད། ལས་ཅི་འདྲ་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་
བ་འཛོལ་བ།

ཅི་ནད། རྫིང་ཅིས་ཀྱང་རམ་ངེས་པར་དུ།

ཅི་ནས་ཀྱང། ངེས་པར་རམ་གང་ནས་ཀྱང། ཁྱོད་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡོང་དགོས། སང་ཉིན་ཅི་ནས་ཀྱང་
ལེགས་སྐྱབ་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་དགོས།

ཅི་པར། [ཁང་སྐད་]ཟླ་ལ།

ཅི་མོད། ཅི་ལ་རུས།

ཅི་བྱིར། ཅིའི་བྱིར་དང་དོན་གཅིག

ཅི་སྐྱག། [[ཁང་སྐད་]ལོ་ཉོག

ཅི་འཕྲོས་མོལ་འཕྲོས། [ཡུལ་]གང་འདྲ་ཤོད་ངེས་བྱེད་པ། མཆེད་གྲོགས་མཇལ་ནས་པན་ཚུན་ཅི་
འཕྲོས་མོལ་འཕྲོས་ཤོད་པ།

ཅི་བྱ་གཏོལ་བལ། ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དང་དོན་གཅིག

ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད། བྱ་ཐབས་བལ་བ། ལས་གེལ་སྒྲེ་འདོམས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ལ་ཐུག་པ། ཐེ་

ཆོམ་གྱི་བ་བར་ཚུད་དེ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་བསྐད་ཡོད། བྱ་དཀའ་བྱེད་གཏད་ཆེ་བས་ཅི་བྱ་
གཏོལ་བལ་དུ་བྱར་བ།

ཅི་མ་ཡིན། ① རང་གར། ད་ཅི་མ་ཡིན་ལ་སྔོན་དགོས་མེད། ② [ཡུལ]སྤྱ་ཆོགས་སམ་གང་འདོད་
གྱི་བྱ་སྤྱོད། ཆོང་ཅི་མ་ཡིན་ཞིག་མ་རྒྱག། ལས་དོན་དེ་ཅི་མ་ཡིན་ན་མ་འཛོག་

ཅི་མ་རུང་། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་དགའ་བ་ལ་སྤྱམ་པའི་སྒྲོན་ཆོག། མི་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་སྦྱིད་བྱན་སྤྲུམ་
ཆོགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་། རེ་བ་མཐའ་དག་ལག་ལེན་དུ་འབྱོལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བདག་
བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་། གཞན་དོན་འབྲུག་ན་ཅི་མ་རུང་།

ཅི་མ་རུང་སྤྱམ་པ། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་དགའ་བ་ལ་སྤྱམ་པ།

ཅི་མི་ཆོག། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཆོག་ཨང་སྤྱམ་པའི་སྒྲོན་ཆོག། ཐན་པ་བྱུང་བས་ཆར་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་
བབས་ན་ཅི་མི་ཆོག།

ཅི་མི་སྤྱམ། ཅི་ཡང་མི་བསམ་པ། དབུལ་པོའི་སྤྱག་བསུལ་ཅི་མི་སྤྱམ་དུ་མ་བཞག་པར་བསལ་བར་བྱ།

ཅི་མི་འདྲ། ཅི་ཞིག་མི་འདྲ་འམ་འདྲ་བའི་དོན། ཁོང་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་དང་ཅི་མི་འདྲ།

ཅི་མི་ལེགས། དེ་ལས་ལེགས་པ་གང་མེད། གཉའ་གཞོན་ལོག་དུ་སྔོན་མཁན་མི་དམངས་ཆང་མ་
བཅིངས་བཀོལ་ཐོབ་ན་ཅི་མི་ལེགས།

ཅི་མེད་ཅང་མེད། ཅི་ཡང་མེད་པའམ་གང་ཡང་མེད་པ། དོན་དག་ཅི་མེད་ཅང་མེད་གྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་དགོས།

ཅི་ཙམ། ག་ཆོད་དམ་ཇི་ཙམ། འདི་ནས་ལམ་ཐག་ཅི་ཙམ་སོང་ན་རྒྱ་མཆོའི་འགམ་དུ་སྦྲེབས་ཡོང་།
ཁྱོད་གྱིས་ཅི་ཙམ་ཟ་བྱུང་བ་དེ་ཙམ་དུ་བཟས་ན་འགྲིག།

ཅི་ཚུག། ཅི་འདྲའམ་གང་འདྲ། བདག་ཅག་རྣམས་ཅི་ཚུག་བྱེད།

ཅི་ཚུག། ཅི་ཚུག་དང་གཅིག།

ཅི་ཇམ། [ཞང་སྐད]འཛིན་ཆགས།

ཅི་ཞིག། ① གང་ཞིག་དང་དོན་གཅིག། སྔོན་འདིའི་ནང་ཅི་ཞིག་འགྲི། ཅི་ཡིན་མི་ཤེས་དུ་ལྟ་བུ། ②
གང་འདྲ་ཞིག། མི་ཅི་ཞིག། རྒྱ་མཆན་ཅི་ཞིག། དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དོན་སྤྱིང་ཅི་ཞིག་ཡིན།
ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་བྱ།

ཅི་ཞིག་ལྟར། ① རི་ལྟར་རམ་གང་ལྟར། ② [རྒྱིང]བསྐྱབ་དཀའ་བ་འབད་ཚོལ་མེད་པར་འགྱུར་བ།
ཅི་ཟེར་བལྟ། ① ཉམས་སད་བྱེད་པ། གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ངས་སྐད་ཆ་ཞིག་འདི་ནས་ཁོས་ཅི་ཟེར་
བལྟ། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ② མི་འདོད་པའི་ལན། བ་རོལ་པོས་རང་གིས་མི་འདོད་པའི་གཏམ་ཞིག་
སྤྲུམ་པའི་ལན་བྱ། ཁྱོད་རང་གིས་ཅི་ཟེར་བལྟ་མ་ཡོང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།
ཅི་ཟེར་བལྟ་མ་ཡོང། བ་རོལ་པོས་སྤྲུམ་པའི་དོན་ལ་མི་འདོད་པའི་ལན།
ཅི་ཟེར་མ་བལྟ། བ་རོལ་པོས་སྤྲུམ་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་ལན་ཏེ། ཅི་ཟེར་བལྟ་མ་ཡོང། དང་དོན་གཅིག་
ཅི་ཟེར་འདི་ཟེར། ཅི་ཤོད་འདི་ཤོད། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་མདུན་ལ་སྤེལ་བས་དུས་ངས་སྐད་ཆ་ཅི་ཤོད་
འདི་ཤོད་མི་འདུག །ལྟ་བུ་དང། ཡང་ན། དོན་མེད་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་པའི་དོན་ལ་ཡང་གོ་
ཅི་བཟོ་འདི་བཟོ་མེད་པ། གནས་ཚུལ་གང་དེ་ཐབས་ཤེས་མེད་པར་གྱུར་པའི་དོན། ང་ཆོ་སྤྱིང་ཁ་
བཏར་ནས་སྤྱིད་པོར་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར། མི་རྣམས་ཆང་གིས་བཞེན་ནས་འབྲུགས་པ་
ཤོད། ང་རང་ཅི་བཟོ་འདི་བཟོ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་སོང།
ཅི་བཟོ་མེ་ཡིན། འདིར་ཆིག་ །ག་ཇེ་བྱེད་ཅིང་ཡོད་དང་དོན་གཅིག་ །དཔེར་ན། འདིར་ས་བཞོན་ས་
ཁྱོད་ཅི་བཟོ་མེ་ཡིན་ལྟ་བུ།
ཅི་འོས། ཅི་རིགས་སམ་ཅི་རུང་། མི་བསྐྱུན་བྱུན་ལ་ཅི་འོས་སྤྱད།
ཅི་ཡང་། གང་ཡང་། གོ་ཅི་ཡང་མི་ཆོད་པ། བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཀྱང་ཉེས་སྒྲོན་ཅི་ཡང་མེད་པ། ཐམས་
ཅད་ཤེས་མཁན་གྱི་མི་མེད་ལ། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་མི་འང་མེད།
ཅི་ཡང་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡིན་པ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས།
ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱེ་མཆེད། གཟུགས་མེད་སྤྱེ་མཆེད་སྤྱ་བཞིའི་ནང་གསེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་
དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མཐའ་ཡས་ན། དེར་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཅི་
ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་སའོ། །
ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྲོ་མས་འཇུག །གཟུགས་མེད་སྤྲོ་མས་འཇུག་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱེ་
མཆེད་ལ་དམིགས་པ་ཅི་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །
ཅི་རང་བྱུག །གང་བྱུག་ཅེས་ཡི་སྤྲུག་པའི་ཆིག་ །མི་དེས་སྤྱོད་ངན་འདི་འདྲ་བྱས་འདུག་པ་ཅི་རང་

ཟག་ཤྱེན་དན་བྱང་བ་ཅི་རང་ཟག་

ཅི་རིགས་པ། ① ལྷ་ཆོག་པ། ཤེས་ཡོན་ཅི་རིགས་པ། ཟག་ཆས་ཅི་རིགས་པ། ལྷ་དྭ་ཆ་སྒྲུན་པོ་ཅི་
རིགས་པར་བཤད་པ། ② གང་ཡང་རྩང་བ། ཆེ་ཆུང་ཅི་རིགས་པ། ཆ་གྲང་ཅི་རིགས་པ། གོང་
བཞིན་ཅི་རིགས་པ། གོང་བཞིན་ཅི་རིགས་པར་སྒྱུར་བ། གོང་ལོག་གི་ཆིག་ལྷགས་ལ་བཞེན་
ནས་ཅི་རིགས་པར་རིག་པ།

ཅི་རྩ། གང་ཡང་དང་དོན་གཅིག་དཔེར་ན། དེ་རིང་ཉིན་གྲང་ཟ་མ་ཅི་ཟས་ཟེན། ཞེས་ངེས་པའི་ལན་
བྱ། ངས་ཅི་རྩ་མ་ཟས་ལྟ་བུ། ཡང་། ཇི་བ། དགོ་ཆུན་གྱིས་ཅི་ཟེད། ཇིས་ལན། ཅི་རྩ་མི་ཟེད། ཇི་
བ། ཁྱོས་ཆོང་ཁང་ནས་ཅི་ཉོས་ཡོད། ལན། ཅི་རྩ་ཉོས་མེད་ལྟ་བུ། ཅི་ཞེས་འདི་བའི་ལན་དགག་
སྒྲ་དང་བཅས་པའི་ལན་ལ་ཅི་རྩ་ཞེས་ཟེར་དགོས།

ཅི་རེད་ལེ་རེད། འདི་ཆིག་ཤག་ཤེ་བྱང་སོང་དང་དོན་གཅིག་ཁོ་ཅི་རེད་ལེ་རེད། ཁོས་དེ་རིང་ཟ་ས་
ཟ་ཞིང་མི་འདུག་ལྟ་བུ།

ཅི་རོབ། [ཉིང་]རྒྱ་མཚོན་ནས་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར།

ཅི་ལ། མི་འོས་པའི་དོན་ཏེ། འོངས་སྒྱུད་འཛོམས་ཀྱང་ཆུད་ཆོས་ཅི་ལ་བྱེད། སྒོན་བསགས་བསོད་
ནམས་དབང་ལས་བྱང་བ་ཡིན། དཀའ་ཁག་མང་ཡང་དབང་ངར་ཅི་ལ་ཁུམ། མཐར་ཐུག་
དམིགས་ལུལ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་ཡིན་ལྟ་བུ།

ཅི་སྒྲ། ཅིའི་སྒྲ་དང་དོན་གཅིག་

ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ། ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ། རིམ་པ་གོང་མའི་ཅི་གསུང་བཀའ་སྒྲུབ་ཁུ་བ།
ཅི་གསུང་ཉན་པ། བཀའ་གནང་ཆོད་ཆུལ་བཞིན་ཉན་པ། སྒྲོ་བ་སྒྲུག་ཆོས་དགོ་ཆུན་གྱིས་ཅི་གསུང་ཉན་པ།
ཅི་གསུང་དང་ལེན། བཀའ་གང་གནང་བ་རྣམས་ཡི་རང་གིས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ། དབྱ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་
བཀོད་ཅི་གསུང་དང་ལེན་བྱེད་པ། བཞེས་པོས་ཅི་གསུང་དང་དུ་ལེན།

ཅི་སྒྲན། ཅི་པན། བདག་གི་པ་མ་དང་སྒྲུན་མཆེད་དེ་ཅི་སྒྲན་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་ཁོ་ཆོའི་མི་རབས་
རྗེས་མ་དེ་རྣམས་གསོ་སྦྱོང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་ཅིང་ཡིན།

ཅིག་། ① རྗེས་འཇུག་གང་བ་དང་། ད་ཟག་གི་མཐར་སྒྱུར་རྒྱུའི་ངེས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་རེ་རེ་བ་སྒྲོན་

བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ཐོགས་སྒང་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག །དགེ་སྤྱུག་ཅིག །རྒྱལ་ཁབ་ཅིག །ཅུང་ཟད་
ཅིག །^② སྐུལ་ཆིག་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ཐོགས་ཤིག །ལག་དུ་ཞོག་ཅིག །མར་སྟོད་ཅིག །མེ་
མདའ་རྒྱུ་བ་ཅིག །ཡོ་བྱད་སྐྱབས་ཅིག །ལག་འཁོར་སྐྱོར་ཅིག །རྩ་སྐྱོལ་ད་ཅིག

ཅིག་ཀྱང་ [རྟོན་]ཅིག་གསལ་ཞིག

ཅིག་ཅན། ལྷན་ཅིག་གསལ་དུས་མཉམ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱན་པ་ཡལ་བ། དྲན་ཡུལ་ནང་
ལ་སྤར་གྱི་གནས་རྒྱལ་མང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་བ། རྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་ཅིག་ཅར་ཆགས་
ལ་ཅིག་ཅར་འཛིག་པ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དུས་མཉམ་དུ་བཏབ་པའི་ལོ་རྟོག་རྣམས་
ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་རེད།

ཅིག་ཅར་དུ། དུས་མཉམ་དུ་འཇགས། ཁ་སྐྱད་ལ་སྤེལ་བ་གཅིག་ལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་སྟོང་
བར་འགྱུར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས།

ཅིག་ཅར་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་དང་སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་ཅིག་ཅར་སྤངས་
པའི་ཉན་ཐོས།

ཅིག་ཅར་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། འདོད་ཉོན་དང་པོ་དང་སྲིད་ཉོན་དང་པོ་ཅིག་ཅར་སྤངས་པའི་
སྟོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་སོ། །

ཅིག་ཤོས། གཅིག་ཤོ་འཇམ་ཐོགས་གཉིས་སུ་བརྒྱུང་བའི་ཡ་གཅིག །མཁས་པའི་ཅིག་ཤོས་ནི་སྐྱན་པོ་འོ། །

ཅིག་སྟོན་དགོན་པ། མིང་གཞན་དུ་བྱ་རྟོན་ཅེ་དགོན་ཟེར། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མེ་
གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅིང། གང་བ་ད་དྲག་བཅས་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་རྒྱུའི་མཆོམས་སྟོར་ཆིག་སྒང་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག །དུང་
ཅིང་འཕྲོ་བ། སྐད་ཆ་བཤད་ཅིང་ལག་བརྟུང་གཏོང་བ། ཤིང་ཤར་འཛིག་ཅིང་མེ་རྟོག་འཛོག་པ།

ཅིང་ཐད་གོན་པ། བག་གྲུའི་དུས་སུ་བྱག་བཏབ། བྱག་བཏབ་མཁན་མི་གསལ། དེང་གྲུབ་མཐའ་འདག་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཟི་ལིང་གོང་བྱེད་ན་ཡོད།

ཅིང་རྟོད་གོན་པ། ཆོས་འགྲུབ་སྤྲུགས་ཁང་། སུ་བྱ་སྤྲུགས་ཁང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་

ཉི་ཤུ་པར་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་རྒྱལ་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཅིང་རྟོ་དགོན་པ་དགའ་ལྡན་བསྟན་ཆུས་སྤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་
༡༧༤༤ལོར་གྲུ་དམངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་བཞེངས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་
ཤར་སྟོང་སྟོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅིང་ཅན་དགོན་པ། བྲག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅིན་གང་དགོན་པ། མིང་གཞན་དུ་རྟོ་རྩེ་འཆང་ལྷ་ཁང་ཟེར། བྲག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་
གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅིའང་། གང་ཡང་། ཅིའང་བསྐྱབས་པས་ཅིའང་ཤེས།

ཅིའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆེད་དམ་གང་གི་དོན་དུ། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།
རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁོ་བྱེད། ང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོང་མི་ཆོག

ཅིའི་སྒྲིང་། ཅིའི་ཕྱིར་རམ་གང་གི་ཆེད། ཁྱོད་ཅིའི་སྒྲིང་དུ་འོང་བ་ཡིན།

ཅིའུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས། དེ་སྟོན་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དཔ་མང་པོའི་ནང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཀྲུ་
ཞེས་པའི་སྐད་དེ་བོད་ཡིག་ཐོག་གིས་སྐབས། ཅིའུ་དང་། རེའུ་ཞེས་འཁོད་པ་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་
སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྐད་གཞིར་བཟུང་ནས་གིས་པ་སྟེ། དོན་དུ་ཀྲུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་ལ་
གོ་དགོས།

ཅིར། ཅི་ཞེས་པ་དེར་ལ་དོན་གྱི་ར་སྐར་བ་གང་ཅིར་སྤྲུགས་གཡེངས་གནང་མི་དགོས་ལྟ་བུ།

ཅིར་འབྱུར་གཏོལ་མེད། གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་མི་ཤེས་པ།

ཅིར་ཅིར། འབྲུ་སོགས་སྟོག་ཆགས་རྩུང་དུས་སྟོག་པའི་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་ཞིག །སྟོན་དུས་འབྲུ་སྟོན་
རྣམས་ཀྱིས་ཅིར་ཅིར་ཞེས་སྐྱོག་པ།

ཅིལ། [ལེགས]ནི་ཙོ།

ཅིལ་ཅིལ། བྱ་དང་བྱིའུ་སོགས་ཀྱི་སྐད་སྒྲ། ཅིལ་ལི་ཅིལ་ལིའི་བསྐྱུས་ཆིག

ཅིལ་ལི་ཅིལ་ལི། ཁང་བྱིའུ་དང་། ཙོག་འདྲིན་སྤངས། ཅིལ་ཅིལ་སྐྱ་ཡིས་ན་པའི་ཆེར་མ་བྱེད།

ཅེལ་ལི་ཅེལ་ལི་དེ་སྤྱོད་མཆོམས་མི་འཆད་པར་བྲག་པ་ཅི་ཞེག་ཡིན།
ཅེས། ཅི་ཞེས་པར་བྱེད་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ནས་ཅི་སྤྱོད་ཅེས་ཀྱང་མི་འདྲ་བྱ།
ཅེས་ཀྱང་། ① ཅི་ནས་ཀྱང་ངམ་དེས་པར་དུ། ཁྱེད་ཀྱི་བྱུགས་ལ་ཅེས་ཀྱང་འཛིག་དགོས། ② ཅི་
ཡིས་ཀྱང་ངམ་གང་གིས་ཀྱང་། ཐབས་ཤེས་ཅེས་ཀྱང་གོ་མི་ཆོད་པ།
ཅེས་མི་འདྲ། ཅི་ཡིས་མི་འདྲ་ཞེས་རྒྱ་མཆོན་དེ་བའི་ཆོག་། གནས་ལྷགས་ཐོག་དང་ཅེས་མི་འདྲ།
ཟླ་རྩེས་འབྲུག་ཡོད་པའི་གངས་འཛིན་མིང་མཐར་བཅུ་ཞེས་པའི་ཆོབ་ཏུ་འགྲོ་བ། སྤྱི་ཟླ་བྱག་ཟླ་
བདུན་ཟླ་བརྒྱད་ཟླ།
ཟླ་གང་། སྤྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་། རྩོམ་པར་ལ་བསྐྱུ་ཞུ་རྩེས་བཅིལ་ལ་སྤྱོད་མས། ལུས་
པས་སྤྱོད་ཆད་དང་། མ་ཆད། ཆད་པ་རུས་ལ་ཞེན་པ། རིམས་ནད་སྤོང་བྱ་བཅས་ལ་པན། མིང་
གི་རྣམས་ཀྱངས་ལ་སྤྱི་གཟུགས་དང་། ཅི་འཛིན་པ་ལ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་བཅས་སོ། །
ཟླ་གང་གི་གཟུགས་བརྟན། རྒྱ་ཟླ་གང་ལས་བྱུང་བའི་མི་སྤྱོད་དང་། མི་སྤྱོད་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཁག་
བཅོས་པའི་སྤྱོད་ཆུང་ཀྱི་སྤྱོད་བརྟན་ལ་ཟེར། དེ་ནི་དཀར་པོ་དང་ཆོན་མདོག་ཡོད་པའི་རིགས་
གཉིས་དེ་ཡིད། ཟླ་གང་གི་གཟུགས་བརྟན་དཀར་པོ་ནི་རྟག་ཏུ་མཛེས་ཆུང་སྤྱོད་པ་མ་ཆོས་ནག་
དེས་སྤོང་རྒྱར་མ་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཟླ་གང་གི་གཟུགས་བརྟན་དེ་རིགས་ལ་གཟུགས་པོ་ཆ་
ཆང་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་མགོ་པོ་རྒྱར་བ་ཡིན་པ། ད་དུང་ཡན་ལག་བཞེད་པར་དང་པོ་ལྟ་
སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡོད་པ་ཡིན། ཆོན་མདོག་ཡོད་པའི་ཟླ་གང་གི་གཟུགས་བརྟན་ནི་
གཙོ་པོ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་པོ་བྱེད་རྒྱར་སྤོང་བ་དང་། དེ་བཞེན་ཁང་པའི་རྒྱན་སྤོང་སོགས་
ལ་བེད་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
ཟླ་བར་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་བཅུ་དྲུག་པ་དུང་བསྐྱར་གསོ་བྱས་
མེད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྤྱོད་རིགས་རང་སྤོང་ཁུལ་མང་ར་རྫོང་
[གོས་ནན་རྫོང་] ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཟླ་བེན། གུ་ལུ་དཔེན། རྩོང་ཁའོས་ཞིང་པའི་གསར་བཞེད་སྤྱི་དབང་བཅུ་གས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས་
སྐབས་ཐོག་མར་ལོན་པོ་བྱས་ཤིང་རྩེས་སུ་ཐང་ལ་མགོ་བཅུགས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་

ཐང་ཨེད་ཡི་ཁྱུ་ལོ་བཞི་བ་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༢༠༧ལོར་གོང་མ་ཐང་ཨེད་རྟེན་གོ་གནས་ལས་
པལ་སྟེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ལེའང་རྒྱལ་རབས་
རྩེས་མ་ཐེར་བ་དང་རྒྱལ་ས་ནི་རྟོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་རྒྱང་ཡིན།

ཅུ་ཡི། ཤིང་རྟོག་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། དེའི་སྤོང་པོར་མེ་རྟོག་དེ་ཞེས་དང་ཁ་དོག་དཀར་པོའས་དམར་སྟེ་
སོགས་ཡོད། ཤིང་རྟོག་རོ་སྦྱར་བ་ཞིག་ཡིན། ཡུལ་སྐད་ལ་ལར་ཙོ་ལེ་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་མེ་ཙོ་ཐེ་ད
ཅུག་ནི། [ཁང་སྐད]འདོག་ཆགས།

ཅུང་། ཅུང་དུའམ། ཅུང་དུ། དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཅུང་མི་འགྲིག །ལས་སྤངས་ལ་བརྟག་དབྱང་གཟུབ་
གཟུབ་མ་བྱས་པས་ཅུང་འཁྲལ་བ་བྱུང་འདུག །འུར་རྩོ་ཕོག་པའི་བྱིའུའི་སྤྱིང་ག་ད་དུང་ཅུང་
འགྲལ་གྱིན་འདུག །སང་ཉིན་ཞོགས་པ་དེ་རིང་ལས་ཅུང་སྒྲ་བ་མེ་བས་དགོས། དེ་རིང་ཐག་རིང་
ནས་བརྒྱགས་ཏེ་ཡོང་བ་ཡིན་པས་རྒྱང་བ་ཅུང་འཐེང་ཙམ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག །རྒྱག་པ་འདི་ཅུང་
སྒྲོམ་བྲགས་པས་འཁར་བ་བཟོ་ཉན་པ་མི་འདུག །རྩ་བ་མ་རྒྱགས་པའི་ཤིང་དེ་ཅུང་ཤྱོག་ཤྱོག་
བྱས་འདུག །ནད་མདའ་ཕོག་ནས་ཅུང་མ་གཏོགས་ཤི་བ་ལ་ཐུག་བྱུང་།

ཅུང་སྒྲིག །སྒྲིག་སྐད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྦྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་adjusting ཟེད།

ཅུང་རྟོག །[[ཨ་མདོ]བྱེ་རིལ་རྒྱངས་བཙོས་བྱས་ནས་བཟོས་པའི་གོ་རེའི་མིང་།

ཅུང་པ་ཆོས་འཁོར་དགོན། མིང་ག་ཞན་དགའ་ལྗན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་ཟེད། དགོན་འདི་ཐོག་མར་
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་རྩེས་རྒྱལ་བ་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་
པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་བྱུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་པོད་རང་སྤྱོད་
སྤྱོངས་ནག་རྩ་ས་ཁུལ་སོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅུང་སྤ། སྒྲིག་སྐད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྦྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་slender ཟེད།

ཅུང་ཞིག །ཐུན་བྱ་ཞིག་གམ་ཅུང་ཤས་ཤིག །དེ་རྒྱིང་བེལ་བ་ཅུང་ཞིག་འདུག །ཁེ་མན་ཅུང་ཞིག་ཡོད།
རོར་འཁྲལ་ཅུང་ཞིག་ཡོད། འཆོ་ཆས་ངན་ངོན་ཅུང་ཞིག །དུས་ལུན་ཅུང་ཞིག་རིང་བྲགས་པ།

ཅུང་ཟད། ཚད་ཅུང་ཅུང་ངམ། ཏྲོག་ཅམ། སྒྲ་བྲ། ཅུང་ཟད་སྒྲུགས་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ། དགའ་ནས་
ཅུང་ཟད་དགོད་པ། སྐད་ཆའི་ཆིག་ནད་མ་ཐེག་པར་ཅུང་ཟད་ཁྲོ་བ། དེ་རིང་སློབ་དུ་ཅུང་ཟད་
མི་བདེ་བ་ཞིག་བྱུང་། མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ། སེམས་ཅུང་ཟད་གཏད་པ་ཅམ། སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་
རྒྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཅུང་ཐོས་སྤྱུ་མ་གཏོང་།

ཅུང་ཟད་སྤྱུ་མ་པའི་ད་ཀྱལ། རང་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་ནས། འདི་ལས་བདག་ཅུང་ཟད་
དམན་ཅམ་མོ་སྤྱུ་མ་དུ་ཁེངས་བའོ། །

ཅུང་ཟད་སྤང་པའི་ཚྭ་བ། ཡི་གེའི་སྤྱེ་གནས་ནམས་སྤྱུ་མ་དུ་ལྟོད་པོར་བྱས་ནས་སྤྱེ་འདོན་པའི་ཚྭ་བ།
ཅུང་ཟད་སྤང་པའི་ཚྭ་བ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ། ཨ་འ་ཡ་ར་ལ་ཏ་ཨ།

ཅུང་ཟད་ཅམ། ཅུང་ཤས་ཅམ་མམ་སྤང་བྱ་ཅམ། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་འགྱུར་ཐོག་འགྱུར་བ།

ཅུང་རི་བོ་ཆེ། སྤར་བོད་ཀྱི་སྤྱོ་མོ་པའི་ཆོག་ས་པ་ཐོག་མར་དར་ས་ངམ་རིང་རྫོང་དུ་ཡོད།

ཅུང་རུས། ཅུང་རུས་ཏེ། མཛིང་པའི་ཀོང་ཀོང་དུ་ཡོད་པའི་ཆིག་ས།

ཅུར་ནི་ས། ཞིབ་བྱར་བརྟལ་པའི་སྤྱན་གྱི་ཕྱེ་མའི་མིང་སྤྱེ། ཏེས་སམ་ཅུར་ནིས་ཕྱེ་མའི་མིང་དུ་བཤད་
ཅེས་བ་ལྟར་རོ།

ཅུར་ནི། སྤྱན་ཕྱེ།

ཅུར་ནི་ས། མཁེས་པ་ཞི་བྱེད་ཅུར་ནིས་ཏེ་ཕྱེ་མའི་རིགས་སུ་བྱས་པའི་སྤྱན་སྦྱོར་གྱི་མིང་ཡིན།
དཔེར་ན། ག་བྱར་གཙོར་བྱས་པའི་ཕྱེ། ཅན་དན་གཙོར་བྱས་པའི་ཕྱེ་མ། བྱར་བྱམ་གཙོར་
བྱས་པའི་ཕྱེ་མ། ཅུ་གང་གཙོར་བྱས་པའི་ཕྱེ་མ་རྣམས་སོ།

ཅེ། ཆིག་སྤང་གྱི་སྤྱེ་སྤྱེ། ཟེར་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་གང་ཡོད་ཅེ་ན། ཅི་འདུག་ཅེ་ན་སྤྱེ་བྲ།
ཅེ་ལག་ག། སྤྱོད་སྤང་གི་གོང་བ་ལ་སྤྱིས་སྤྱུ་མ་བྱེད་ཆས་ཀྱི་གོས་ཆེན་ཕྱེ་ཕྱོགས་གསེར་མདོག་དང་།
ནང་ཕྱོགས་རས་དམར་པོ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

ཅེ་ཅི། [ཁང་སྐད]དག་ཞི།

ཅེ་ཏྲོ། ལྷ་ཚུགས་ཆེ་བ་དང་རང་གཤེས་མི་བཟང་པའི་དོན་ལ་འདུག་སྤྱེ། དཔེར་ན། ཁྲོད་ཨ་མའི་
ཁར་མི་ཉན་པར་ཅེ་ཏྲོ་བ་མ་བྱེད་སྤྱེ་བྲ།

ཅེ་ན། ཟེར་ན་ལམ་བཤད་ན་སྟེ་ག་ད་བ་དང་ད་དག་བཅས་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་ནས་རྒྱ་རྒྱུན་སྟོན་བྱེད་དམ་
འི་བས་མཆམས་སྟོར་བྱེད་ཀྱི་ཐང་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག་ཡོང་མཁན་འདུག་གས་མི་འདུག་ཅེ་
ན། ད་དུང་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན།

ཅེ་སྐྱང་། ཁྱི་སྐྱང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ངན་གཡོ་མ་དང་། བ་ལང་འཆོ། མཆན་མོའི་རི་དྲགས།
ཇ་སྟེས། རི་དྲགས་ཁམ་པ། ས་སྟོས། སྐྱ་བྱེད་བཅས་སོ། །

ཅེ་སྐྱང་མགོ། ཁྱུང་ཁྱག་ལུས་མོར་བབས་པའི་ནད་དེ། ནད་རྟགས་སྐྱ་རར་གདོང་ནས་གཉན་གོང་
སྐལ་ནག་གི་བར་ཅེ་སྐྱང་གི་མགོ་བོ་ལྟར་སྐྱངས་པ་ཞིག

ཅེ་སྐྱང་རྩ། རྒྱ་གར་དུ་ཅེ་སྐྱང་ཞེས་པའི་གཅན་གཟན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཅེ་སྐྱང་ནས་ཅེ་སྐྱང་གཞན་གྱི་
བར་མ་ཆོད་པའི་སྟེ་བ་ལྔ་བ་ན་རྩ་སྟེས་པ་དེ་ནོར་བུ་ཡིན་པར་བཤད། རུས་བས་ནོར་བུགས་
ཀྱི་ནད་རྣམས་སྐྱང།

ཅེ་རེ། མིག་གདངས་ཉེ་མི་གཡོ་བར་ལྟ་བའི་བྱད་པར་ཞིག །མིག་ཐད་ཀར་ཅེ་རེ་ལྟ་བ། ཞལ་འཇུ་མ་
པ་དང་བཅས་པའི་ངང་ནས་ཚུང་ཞིག་བདག་ལ་སྐྱུན་ཅེ་རེ་གཟིགས་ཀྱིན་འདུག

ཅེ་རེ་ལོང་བ། ལྟ་བ་ལྟར་སྐྱང་ཡང་མི་མཐོང་བ་སྟེ་དྭ་རེ་ལོང་བ།

ཅེ་ལེ་བ། ཐར་ཐོར།

ཅེ་བས་ཚུར་ནི་བྱི་འཇུ། ལྟེ་བས་ཚུར་ནི་མི་འཇུ་ལ།

ཅེ་མ་ཅེ་ལྟ་མོ། བྱེ་མ་ལེ་བ་ལ་བེ།

ཅེ་འོ། ཟེར་ཐོའམ། བཤད་དོ་སྟེ། ག་ད་བ་དང་། ད་དག་བཅས་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་ནས་ཆིག་མཆམས་
སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཐང་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག །རྒྱ་སྐྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོ་གངས་རིར་ཐུག་ཅེ་འོ། །

ཅེ་ར་ལྟ། འབྱར་རྒྱགས་སྐྱ་ལྟ་བ། ཨ་མས་གཅེས་སྐྱག་གི་གདོང་ལ་མིག་ཅེ་ར་ལྟ་བ།

ཅེ་ར་རེ། ཅེ་རེ་དང་གཅིག །

ཅེ་ས་པ། ག་ད་བ་དང་། ད་དག་བཅས་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་ནས་ཆིག་གཞན་འདྲན་བྱེད་ཀྱི་ཐང་གཞན་
དབང་ཅན་ཞིག །དེང་སང་གི་སྐྱང་ཆ་སྟན་པོ་འདུག་ཅེས་བཛོད་པ་གོ་བྱུང་། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་
དེ་གང་ནས་འོང་བ་ཡིན་ནམ། ལོ་ཉོག་གས་ལོ་ཐོག་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ལོ་ཉོག །ལོ་ཐོག

ཅེས་བྱ་བ། ཅེས་ཟེར་བ། མདོ་སྤེལ་མ་ཏོག་ཅེས་བྱ་བ། མོད་ཅེས་བྱ་བ་གངས་རིས་བསྐྱོར་བའི་ལྗོངས།
ཙོ། [ཉིང]མགོ།

ཙོ་ཀ། གྲེལ་ཙོ་གཤང་ཟེར་ཞིང་། སྤུ་མདོག་སྤྱེའིང་སྤེལ་། གྲེལ་མཆིལ་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ཆེ་ཞིང་སྐད་
སྤྱན་སྤྱ་ཆོགས་འབྲིན་བ། གནས་ལ་ཟད་ཀར་འཕུར་ནས་ས་ལ་ཟད་ཀར་འབབ་པའི་གྲེལ་ཞིག་
ཙོ་འབྲུག་། སེམས་ཀྱིས་སྐབས་འགར་འབྲུག་ཅིང་སྐབས་འགར་འབྲུག་ནས་རིག་པ་ཆོ་མ་ཟེན་
པའི་གཏམ་ཟེ་སྤྱ་ཆོགས་བཤད་པའི་མིང་སྤེལ། མོད་སྤྱན་དཀོན་ཙོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་མོད་དམར་ལས། ཙོ་འབྲུག་ནི་རེས་འབྲུག་ཞིང་རེས་འབྲུག་པའི་རིག་པ་ཆོ་མ་ཟེན་
པའི་གཏམ་ཟེ་མིང་ཙོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

ཙོ་ག། ཙོ་ཀ་དང་གཅིག །

ཙོ་ག་མྱད་སྤྱན། སྤྱ་སྤྱན་གྱི་རིགས་འབྲུག་ཏུ་ཉར་སྤེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་སྤྱ་འབྲུག་སྤྱོད་མེལ།
ཙོ་ག་འབྲུག་འབྲུག་། གེ་སར་སྤྱད་གི་སྤྱད་དག་ཅིག །དཔེར་ན་ནེས་ཅུང་གི་ཙོ་ག་འབྲུག་འབྲུག་ཟེར་བ་ལྟར་བྱ།
ཙོ་གས། ལོ་གཅིག་ལོན་པའི་རྟེན་ལེ་མིང་།

ཙོ་ཙོ། གཙུག་པོ་འཕེལ་རྩོད།

ཙོ་ཏོ། མའི་མགོ་སྤྱའམ་སྤྱ། ཙོ་ཏོ་ནག་པོ། ཙོ་ཏོ་རིང་པོ།

ཙོ་ཐོ། སྤྱ་རྒྱལ་སྤྱི་པོར་བཅིངས་པ།

ཙོ་དིར། གྱ་ཙོ་ལྷ་དྲིར་བའམ་ལུང་དྲིར་རེ་བ།

ཙོ་དོ། [ཉིང]ཙོ་མོ་འཕེལ་སྤྱ།

ཙོ་འཛི། ཙོ་འཛི་བ་དང་གཅིག །

ཙོ་འཛི་བ། ① འགན་རྒྱ་བྱེད་པའམ་མཐོ་འཆོམས་པ། ② དམའ་འབེབས་པའམ་གཞོད་པ་སྤྱེལ་བ།

③ ཉམས་སད་བ། ④ མཚུངས་གསལ་གྱི་སྤྱ་ཞིག་སྤེལ་བ།

ཙོ་འཛོར་བྱས། ཙོ་ག་ཙོ་ག་ཏུ་བསྐྱད་བ།

ཙོ་ནེ། མདོ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ས་མིང་ཞིག །རྫོང་ཞིག །ཀན་སྤུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀན་ལྷོ་མོད་རིགས་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་དབུས་དང་ལྷ་ཆུའི་རྩྱུང་རྩྱུང་དུ་ཡོད།

ཙོ་ཉེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ། མདོ་སྐད་ཙོ་ཉེ་དཔོན་གྱི་མངའ་ཡོག་མུའུ་རུའི་ཡུལ་གྱི་བྲེ་གྲག་གཡོ་
སའམ་རབ་པོ་ཞེས་པར་ཡབ་སྐབས་འབྲུམ་དང་། ཡུམ་སྐལ་བཟང་སྐལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༤༧༥ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་ཁྱི་ཆེན་དགེ་
འདུན་གྲགས་པའི་བྱང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་སྟོབ་པའི་དབུ་ཚུགས། དགྲུང་ལོ་དགུ་ལ་རྩེ་དེའི་
བྱང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་སྟེང་སེ་ར་སྐད་ཐོས་བསམ་སྒྲིང་གྲུ་ཆང་དུ་ཆོས་
ཞུགས་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་གཉིས་སྟེང་ཙོ་ཉེ་དཔོན་པ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་མཆོན་ཉིད་གྲུ་ཆང་
ཞིག་གསར་དུ་བཅུགས། བསྟན་བཅོས་མང་དག་བཀའ་རྩིས་མཛད། དགྲུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་
འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་མཐར་དགྲུང་ལོ་དོན་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ས་སྟལ་སྟེ་ལོ་༡༧༤༤ལོ་ལ་སྐུ་གཤེགས།

ཙོ་ཉེ་དཔོན་ཆེན། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བཀའ་ལྷར་ས་སྐུ་པའི་ཁྲ་མ་ཞིག་གིས་རབ་
བྱུང་ལྷ་པའི་ཤིང་ཡུག་སྟེ་ལོ་༡༩༤༥ལོར་བཏབ། ད་ལྟ་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཙོ་
ཉེ་རྩོང་དུ་བཏབ་པའི་ས་སྐུའི་དཔོན་ཆེན་ཞིག་སྟེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༧༥༤
ལོར་ཆོས་རྩེ་རིན་ཆེན་ལྷན་པོས་དགེ་ཡུགས་པའི་དཔོན་པར་བསྐྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཤིང་རྩ་སྟེ་ལོ་༡༧༡༧ ལོར་ཙོ་ཉེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐབ་ཀྱིས་དེར་མཆོན་ཉིད་གྲུ་ཆང་
བཅུགས་ཤིང་། ས་བྲུ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༤ ལོར་རྒྱུད་གྲུ་བཅུགས། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་བཀའ་བསྟན་
འགྲུང་གི་དཔར་ཤིང་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད།

ཙོ་ཉེ་འཇམ་དབྱངས་རྩལ་ཁྱིམ་དར་རྒྱས། དགའ་ལྷན་ཁྱི་ཐོག་ཞེ་ལྷ་པ་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས།
ཙོ་ཉེ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་སྟོན། མཆོན་གཞན་ཙོ་ཉེ་ཁྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མདོ་སྐད་ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་
གོང་ཆོའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལུགས་རྩ་སྟེ་ལོ་༡༩༧༠ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་
བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྩེ་དག་དབང་མཆོན་ཅན་གྱི་བྱང་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷར་
གསན་སྦྱོང་མཛད། དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་དག་གི་དབང་བླ་གྲག་དང་འཇམ་བཞད་སྐལ་བཟང་
སུབ་བསྟན་དབང་བླ་ག་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྐད་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱལ་དབང་
སུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོས་བཀའ་ཡིག་བཅའ་ཏེ་མོར་སྒྲིང་དུ་བཀའ་འགྲུང་དཀར་ཆག་རྩིས་འབྲི་

གནང་བར་ཐེབས། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་ནོར་གླིང་དུ་བཀའ་འགྲུར་དཀར་ཆག་ཚོམ་འབྲི་
གནང་སྤར་གཤེགས་པར་སྤར། གསུང་ཚོམ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྲིང་པོ་ལས་བཅུམས་ཏེ་
སྤེལ་མ་བསྟོད་པ་དགོངས་དོན་ཟད་མེད་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་སོགས་པེ་ཏེ་རྒྱུང་བ་
གཅིག་ཙམ་བཞུགས།

ཙོ་ནེའི་བསྟན་འགྲུར་དཀར་ཆག །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་བསྟན་བཙུན་
འགྲུར་རོ་ཅོག་གི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ཅོར་བྱའི་སྤྲིང་བ་ཞེས་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་
རྒྱ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༣ ལོར་ཀུན་མཁུན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའོ།

ཙོ་པ། [ཡུལ]ལོ་གཉིས་ལོན་པའི་རྟེན།

ཙོ་མེགས། ཟེ་དང་ར་མ་མེགས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གཉིས་ལོན་པའི་རྟེན།

ཙོ་གཞུང་། འཛོ་མདའ་ནས་ཆབ་མདོ་ཕྱོགས་སུ་འགོ་སའི་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་རྩ་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག །

ཙོ་རེ། ① འཕྱང་བའམ་རྩ་བ་བའམ་ལྷག་པའི་སྒྲ། ② ཆང་སྤྲར་མོ། ③ རོ་སྤྲར་མོ།

ཙོ་ལེ་བ། ① མོ་རེ་བའམ་ཕྲ་མོ། ཉེས་པ་ཙོ་ལེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པ། ② ཅུ་ལི་དང་གཅིག །

ཙོ་ག །རྫོགས་ཆིག་གི་མཐར་སྤར་ནས་ཆང་མ་དང་མཐའ་དག་གི་དོན་སྟོན་པའི་ཆིག་གོགས་
ཕྱིག །རྫོགས་ཆིག །ཡིན་རོ་ཅོག །སྤྲེས་སོ་ཅོག །རྒྱ་ནོར་ཡོད་དོ་ཅོག །རྒྱ་དཔེ་མོད་ཡིག་ཏུ་
བསྤར་ཏོ་ཅོག

ཙོ་ག་ཁེབས། ཙོ་ག་ཙེའི་ཁེབས།

ཙོ་ག་གྲུར། མི་གཅིག་སྟོད་སའི་གྲུར་རྒྱུང་དུ། སྟོང་མོའི་འཆོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ས་འགྲིམས་
པ་དང་གནས་བསྐྱོར་ཐེབས་མི་ལ་ཨ་ཙོ་ཟེར། དེས་སྟོད་ཀྱའི་གྲུར་རྒྱུང་ལ་ཙོ་ག་གྲུར་ཟེར།

ཙོ་ག་གོ ཙོ་ག་ཙོ་ག །རི་བོང་ཙོ་ག་གོར་བསྟན་འདུག

ཙོ་ག་འབྲེལ། གཉན་རིམས་སྟོ་བྱར་དུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་འཆེ་བའི་མིང་ཡིན་ཞེས་སོག་སོ་ལུང་རིགས་
བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་སྟན་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་གནས་བཀོལ་བ་ནམ་རྒྱལ་གཤེར་
མདོག་གི་སྤང་བ་ལས་གསུངས།

ཙོ་ག་ངོས། སྟོག་སྒྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་desktop ཟེད།

ཙོག་ངོས་གསལ་བཤད། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་desktop publishing ཟེད།

ཙོག་ངོས་ཞིབ་བཤེད། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་desk checking ཟེད།

ཙོག་ངོས་ཡིག་ཆ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་desktop file ཟེད།

ཙོག་ངོས་ལག་སྒྲུལ། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟན་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་desktop toolbars ཟེད།

ཙོག་ཙོག། ཙོག་ཙོག། རི་པོང་ཙོག་གེར་བཟུང་འདུག

ཙོག་ཙོག་པ། འདི་ལ་ཨ་སུག་འཛེར་བ་ཡང་ཟེད། ལོ་རྟོག་ལ་གཞོན་པའི་སྲིན་འབྲུ་ཞིག། ལུས་ལྡང་ལ་

མགོ་སྒྲུག་པོ། སྤྱ་རྩ་རྩང་ཅན་འབྲས་ཀྱི་ལོ་མ་ཐ་ཞིང་ཐག་རིང་ལ་འཕུར་མི་བྱལ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཙོག་སྟེང་དགོན། དགོན་འདིའི་ཆ་རབས་དང་པོ་གཙོད་ཆ་བརྒྱ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བཏབ། ད་བར་

ཆ་རབས་བཙེ་བརྒྱད་ཕྱེན་པ་དང་། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མ་ངོ་ནང་བ་དང་། དེ་ནས་བཀའ་བརྒྱད་

པའི་ལུགས་སྟོལ་ཆགས། དེ་རྗེས་དཔལ་ཡུལ་བའི་ལུགས་སྟོལ་དར་ནས་རྟིང་མར་གྱུར་པར་

བཤད། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟོ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་ལས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བྲག་འགོ་རྫོང་

ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཙོག་པ། ཙོག་གྲུར་དུ་སྟོན་མཁན།

ཙོག་བྲ། ① མི་གཅིག་སྟོན་པའི་གྲུར་རྒྱང་རས་དཀར་གྱི་ཙོག་བྲ། ② ཙོག་པོ་དང་གཅིག།

ཙོག་བྲ་བ། ① གྲུར་རྒྱང་དུའི་ནང་དུ་སྟོན་མཁན། ② གཞན་ལ་མ་ཐུན་པར་ཙོག་པོར་སྟོན་པ་པོ།

ཙོག་པོ། ཙོག་པོ་འཕེལ་ཙོག་བྲ། བྲག་ཙོག་པོ་ཞིག། རི་པོང་བཞིན་དུ་ཙོག་པོར་སྟོན། གཅིག་བྲ་ཙོག་

པོར་སྟོན་པ།

ཙོག་བྲ། ཙོག་བྲ་དང་གཅིག།

ཅོག་ཅེ། བོད་པ་སོགས་འཛོག་སྟེགས་རིང་པོ་ལས་གྲུ་བཞི། རྒྱ་ཅོག་

ཅོག་ཅེ་དགོ་མ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ལོར་གང་བཟྱག་ཆངས་དབྱངས་
རྒྱ་མཆོས་བཏབ། མིང་གཞན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་། འད་ཚོ་དགོན་བཅས་འཛོད་
སྟོལ་འདུག །གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ལྷུ་ལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྩ་
སྟོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅོག་ཤོ། རུས་རྒྱུད་ཅིག་གི་མིང་།

ཅོག་རོ་སྤེལ་རྒྱལ་མཆོན། རུས་རབས་བརྒྱད་པར་ཁྲི་སྟོང་གྲེ་བཙན་གྱི་རུས་སུ་སྐྱེ་ཅོག་ཞང་གསུམ་
གྱི་ཡ་གྲུལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཆེན་འབྲེལ་བ་
བམ་པོ་བཞི་བཅུ་དང་། རེས་པའི་དོན་དབུ་མ། འཤེར་ཕྱིན་མདོར་བསྐྱུས་སོགས་བསྐྱུར།

ཅོག་རོང་གྲུ་ཆང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ལོར་ཅོག་རོང་སྤྲུལ་བ་འདྲ་སྐྱུབ་
རྒྱ་མཆོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཁྲི་
གཞིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅོག་ལ། ཅོག་ལ་མའི་བསྐྱུས་ཆོག་

ཅོག་ལ་བོན། སྤར་བོད་དུ་དར་བའི་བོན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ཡིན་འདུག་

ཅོག་ལ་མ། མཆོལ་རིགས་འིག་སྟེ། ཅ་དཀར་གྱི་ནད་དང་། རུས་པ་ཆག་པ། དེག་དུག་བསེ་མོག་
དུག་ནད་བཅས་ལ་མན།

ཅོག་ལོ་དགོན། རྣམ་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ཞོར་བུའི་གླིང་ཞེས་གྲང་གྲགས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་
བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༩ལོར་སྤང་ཞིག་འདུལ་བ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་
རྩ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྩ་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཅོང་། ཤིལ་བུ་ཆེན་པོའི་མིང་། ཅོང་ཆེ་ཆུང་། ཅོང་གི་སྤྱད་བྱངས་ལྟར་ངེས་སྟོན་པ།

ཅོང་ཞི། རྩ་སྤོན་གྱི་རིགས་འིག་སྟེ། རོ་མང་པ། ལྷ་རྩེས་བཅུད་ལ་ཤོ། རུས་ཆག་གསོ། །མཁལ་ནད་
དང་སྤངས་པའི་ནད་སེལ། རོ་ཅ། འག་དངས་རྒྱས། བད་ཀན་སྤྲུག་པོ་འཛོམས། མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ལ་གཙོང་ནད་གཅིག་ཐུབ་དང་། རོ་བཅུད། རོའི་ད་བྱིད། རོའི་དངས་མ། རོའི་ཆོལ་བུ།

ཆིལ་བྱ་དར་ཡ་ཀལ། མཚན་མོད་འོད་ཅན། ཟླ་བའི་བྱ། རུས་བའི་གསོས། སྲིད་བའི་ཁམས།
སྲིད་བའི་བྱང་སེམས། ལྷ་བྱའི་ཁམས་བཅས་སོ། །

ཙོང་ཞི་ཚྲོད་བརྒྱལ། རང་བཞིན་མ་བཅོས་བའི་ཙོང་ཞི་ཚྲོད་པོ་སོལ་བའི་མེར་ཚོས་བར་བསྐྱེགས་
ཤིང་བརྒྱལ་བའི་ཐལ་བའི་མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བྱུང་ཚོགས་གྲིས་
མཛད་བའི་ལག་ལེན་གཅེས་བསྟུས་ཀྱན་གསལ་སྣང་མཛོད་ལས། ཙོང་ཞི་ཚྲོད་བརྒྱལ་བྱེད་
བའི་ལག་ལེན་ནི། པོ་ཙོང་བཟང་པོ་མཐེབ་ཅམ་མང་དུ་བསགས། སོལ་མེར་འཚོས་བར་
བསྐྱེགས་ལ་ཚུ་གང་དུ། བསྟུར་བས་ཞོ་ལྟར་འབྱ་བ་གང་ལའ་བཅས། བསལ་བའི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་
གཏོང་བ་ཡིན། ཆང་ནང་པལ་མ་ཆ་པལ་སྟོད་སྦྱོར་གཏོང། དར་བས་དད་བསད་སྟོམས་པལ་
སྟོམས་ལ་སྦྱོར། མ་པལ་གང་དུ་བཅུག་ཕྱི་ཤིན་ཏུ་ཆ། འཕྱིགས་བྱེད་རུལ་གཙོད་གང་སྟན་
བཤིག་ལ་གཏོང། གང་ཡང་མ་འཚོས་སིགས་མ་ཉིལ་འབྱུང་ཅམ། སོང་ན་ཐལ་བ་འདི་ཡི་དུག་
ཏུ་བཤད། དེ་ཕྱིར་ཆུན་པལ་དར་གྱི་ཆགས་ལ་འདྲེན། མ་པལ་ཤིང་བྱས་སྐྱམ་མཉེད་དར་ཆགས་
འདྲེན། ཀྱན་གྱི་སིགས་མ་ས་མཁྱེགས་མ་འཚོས་དོར། མ་པལ་ཕྱེད་སྦྱར་ཡང་ཀོང་བྱར་
བསྐྱེགས། ཆིག་རྒྱལ་སྦྱོར་སྟེ་གང་ཡང་བཤད་པ་མང། ཞེས་དང། ཕྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་
ལས། ཙོང་ཞི་ཚྲོད་བརྒྱལ་སོལ་མེར་ཚོས་བར་བསྐྱེགས། །དཀར་པོར་སོང་ནས་ཆང་ངམ་དར་བའི་
ནང་། སོར་ཐོན་ཅམ་གྲིས་དད་བསད་ཕྱི་མར་འགྲོ། གག་བ་ཤར་སྟེན་སྟན་སྟགས་ཤིག་གཙོད།
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཙོང་ཞི་འབྲུལ་ཐལ། ཙོང་ཞི་སྟན་མ་ཅམ་བཅོས་ནས་མེ་ཐུབ་གྱི་རྩ་མའི་འབྲུལ་ཀོང་ནང་སྐྱགས་ཤིང་
དུ་བ་མ་ཤོར་བ་ཁ་བཀག་བའི་རུས་བསྐྱེགས་ཐལ་བ་ལ་ཟེར་ཏེ། རུས་བས་བད་ཀན་སྦྱ་སྦྱག་
དང། སྟན་སོགས་འཛོམས།

ཙོང་ཞི་རིགས་ལ། པོ་ཙོང་དང། མོ་ཙོང། བྱ་ཙོང། བྱ་མོ་ཙོང། མ་ནིང་ཙོང་ཞི་བཅས་ལ།

ཙོང་ཞི་བསལ་སྦྱོར། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་མཛད་བའི་ཕྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་ནང་འཁོད་
བའི་ཙོང་ཞི་གཙོ་བོར་བྱས་བའི་སྟན་སྦྱོར་ཞིག་སྟེ། རུས་བས་དུག་ནད་དང། བད་ཀན་སྦྱག་པོ།
གཞུང་ཆད། ཆད་པ་རྙིང་པ་སོགས་ལ་པན།

ཅོང་ཞི་དཀར་པོ། ཅོང་གཡང་། འོག་ཏུ་གཅོང་རོང་ཟབ་མོ་ཡོད་པའི་གཡང་ས།

ཅོང་རོང་། གཅོང་རོང་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཅོད་པན། ① དབུ་རྒྱན། རྒྱལ་པོའི་ཅོད་པན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དབུར་རྒྱད་དང་། དབུ་རྒྱན། ཅེ་
ཟན། ཅེ་གསུམ་མགོ་ཅན། དབུ་རྒྱན། ཅེ་ཟན། ཅེ་གསུམ་མགོ་ཅན། རྩ་བ་ཅན་བཅས་སོ། །

② རྣ་བའི་གོང་རྒྱན། ③ འོངས་སྤོད་རྩོགས་པའི་སྤྱིའི་རིགས་ལྷ་ཤོག་ལྷ། དབང་རྩལ་ཅོད་པན།
ཅོད་པན་མཁྱེན་བཟང་ས། ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་མཆེད་ལཱའི་ཡ་བྱལ་ཞིག
ཅོད་པན་དར་ལྷེ་གཡོ་བ། ཐག་པའི་གོག་ཏུ་དར་ཆ་རྒྱུད་པའི་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུད་གིས་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ཏུ་
གཡོ་བ་ལ་བྱེད།

ཅོད་པན་དར་དབུང་། རྣ་བ་གཡམས་གཡོན་གྱི་གོང་རྒྱན་གོས་ཆེན་གྱིས་བཟོས་པའི་དར་འཛེན།
ཅོད་པན་འཕྱགས་པ། རས་དང་ཤོག་བུ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ཁམས་དང་ལོ་རྟགས། ལོ་
འཁོར་བ་ཅུ་གཉིས། བཟ་གིས་རྟགས་བརྒྱད། རྒྱལ་སྤིང་སྤྲ་བདུན་སོགས་བྲིས་པའི་མཐར་རང་
ཉིད་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་དབང་ཐང་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་སྤོན་ཆོག་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ།
ཐོག་མར་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་གོ་མས་གཤིས་གསུམ་ཡིན།

ཅོན། [ཞང་སྐད]སྐྱ་ཡི་མིང་།

ཅོམ་རྒྱུད་བ། [རྟིང]སྐྱ་སྐད་རྒྱུད་བ།

ཅོལ། འབྲུ་རྒྱུད་རམ་ཁྲུང་དང་། རྫོ་རྒྱུད། མི་ཅོལ་རྒྱུད་གི་གཏས་ལ་ངེས་པ་མེད།

ཅོལ་གཏས། སྤྱིང་དོན་མེད་པའམ་ཆོ་མེད་པའི་གཏས།

ཅོལ་པོ། ① ཁྲུང་རྒྱུད་དང་། འབྲུ་མེད་པའི་མི། ཅོལ་པོའི་གཏས་ནས་སྤྱིང་པོ་མི་ཐོན། ② ཆོ་མེད་
བ། སྐད་ཆ་ཅོལ་པོ་བྲས་ནས་ཉི་མ་འཕུལ།

ཅོལ་ལེ། མིང་ངེ་དང་བྱིང་ངེ། སྤང་གཤོངས་འདི་ན་བྲག་རི་ནག་པོ་མང་པོ་ཅོལ་ལེ་འདུག

ཅོལ་ལེ་བ། ཅོ་ལེ་བ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཅོལ་ལོ། སྤྱད་བཞོ་བའི་གཏས། རྩ་བ་གཞན་གྱིས་བྲལ་འདུལ་བྲས་པས་གདོན་དེས་རྒྱུར་ཅོལ་ལོ་
དང་བཞད་གད་སྟན་འབྱེན་བྲས་ནས་པན་བ་བྱུང་།

ལྷ་ཁོང་། རི་སྒྲེས་ཀྱི་ལྷ་བའི་རིགས་ཤིག

ལྷ་ལ། བོད་ལུལ་གྱི་མཐོ་ཆོད་མེ་ཁི་ ༣༠༠༠—༤༠༠༠བར་གྱི་ནགས་ཁུལ་དང་། ཞིང་ཁུལ་། འབྲོག་ཁུལ་བཅས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གཙོ་བོར་ནགས་འདབ་དང་། ཇི་ལྷུང་། ལམ་ལུལ་ ཞིང་ནང་བཅས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་ལོ་མང་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་རིགས་ཡིན། ཅ་བ་རྒྱུ་གཅིག་སྤྱོམ་ལ་རྒྱས་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་ནང་ཤ་དཀར་པོ་འཕོལ་སོལ་བྱི་ཞིམ་ལ། རྩོད་པོ་ཁོང་རྩོད་ནར་སོན་ནས་དམར་སྤྱལ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཤར་པོར་སྤྱི་ཞིང་རྩོད་ཆར་ཡལ་གཡོད་པ་མཐོ་ཆོད་མེ་ཁི་0.3-0.9ཙམ་ཟིན་ལ། རྩོད་བྱེབས་ཉ་ག་ཙན་གྱི་ལོ་སྤེབ་གཡལས་གཡོན་ཁ་རྩོད་ཏུ་གྱེས་པའི་ལོ་མ་པ་ཏ་འབྲ་བ་ལོ་རྒྱུད་རིང་པོ་ཙན་མང་ཏུ་གྱེས་ཤིང་། རྩོན་པོ་དང་ལོ་རྒྱུད་ནམས་མཉེན་ཞིང་འཕོལ་བ། ལྷ་བ་༤—༧བར་གདུགས་དབྱེབས་གྱི་གདེངས་ཀར་མེ་རྟོག་དཀར་ཞིབ་མང་པོ་འཆར་ཞིང་། ལྷ་བ་༧—༩བར་འབྲས་བུ་མགོ་སྤེལ་མ་ལུང་གཤོག་སྤྱལ་སྤྱུ་ཙན་འདོགས་པ་ཙན། འབྱུངས་དཔེ་ལས། ལྷ་བ་ཞིང་གི་སྤུལ་སྤྱི། རྩོད་བྱ་སྤྱལ་ལ་མེ་རྟོག་དཀར། ལོ་འབྲས་གོ་རྩོད་འབྲ་བ་སྤྱི། རོ་ནི་ཆོ་ལ་ཁ་མངར་བཅས། རྒྱས་པས་བད་ཀན་གང་བ་དང་། པོ་བའི་ནད་ནམས་མ་ལུས་དང་། གང་བའི་ནད་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱུ་མེར་ནད་ནམས་ཐམས་ཅད་སེལ། ཅ་བ་ལྷ་ཡི་མཆོག་ཏུ་བསྐྱལ་གྱི་ ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་སྤྱུ་བ་ལ་རིགས་མི་འབྲ་བ་དང་ངོས་འཛིན་མི་འབྲ་བ་འགའ་རེ་མཆོས་གྱང་། ཡོངས་གྲགས་འདི་ནི་ཞལ་མ་སྤྱན་གཅིག་གཅིག་གྱུར་པོ། ཐང་སྤྱན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྤྱི། རོ་ཁ་ཞིང་ཆོ་ལ་མངར་བ། རུ་རྩེས་སྤྱོམས། རྒྱས་པས་ཆོ་སྤིང་བ་དང་། ཀས་དཀལ་ལུས་སྤྱོད་པ་འཕེལ། བད་ཀན་དང་མཁལ་མའི་གང་བ་སེལ། ལྷ་མེར་སྤེལ།

ལྷ་བཀུར། ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷ་བའི་རིགས་ཤིག

ལྷག་ཏུ་བྱེད་ནས་གཞུ་བྱེད་ ཏུ་ལྷག་ །སྤྲུལ་ །ལྷག་ལྷ་ །འཕྲུལ་ལྷག་ །ཐལ་ལྷག་གཞུས་པ། ཏེ་མཁོ་སེལ་
པའི་ཐོག་ལ་ལྷག་ །སྤྲུལ་ལྷག་བྱེད་པ། ཏེ་ཐོ་ལྷག་གིས་པསྤྲུལ་ནས་པསྤར་པ་ལྷན་རྒྱུག་པ།

ལྷག་གི་ལྷིག་གི་ བ་དེ་ཐོ་དེ། ར་ཁ་ལྷག་གི་ལྷིག་གི་ ལྷ་ལྷག་གི་ལྷིག་གི་

ལྷག་ལྷིག། ① ལྷག་གི་ལྷིག་གི་འི་ཤུམ་ཅིག། ② ལྷག་ལྷིག། འདས་དང་ལྷག་ལྷིག་གི་དྲ་པར་མ་
ཆ་མ་པར་འདེམ།

ལྷག་ཐགས། [མངོན]འཛོག་པ།

ལྷག་བད། ཐལ་མོ་བདབས་ཏེ་གཏོང་བའི་བད། ལྷག་བད་གཏོང་བ།

ལྷག་པོ། མཁྱེགས་པོའམ་ལྷུང་པོ། ཁྱོད་རང་ད་ལྷ་ལྷག་པོ་ཡོང་རོགས། འཕྱོ་སྐྱོད་ལྷག་པོ་བྱེད་པ།

ལྷག་པོ་ལོག་ཡོང། ལྷག་པོ་རྒྱགས་ཤིག

ལྷག་དབྱུག། བ་ལང་འདེད་བྱེད་ཤིང་གི་ཡལ་གཤི་ལྷག་ཐག།

ལྷག་འབྲེང་། ལྷག་ཚན་གྱི་འབྲེང་ཐག་གས་དངོ། །

ལྷག་ཚན། ཏྲ་ལྷག་། བཞོན་ཏྲ་ལ་ལྷག་ཚན་གཞུ་བ། ལྷག་ཚན་བྱར་ནས་ཏྲ་ལྷག་སྐྱོང་བ།

ལྷག་ཡུ། ཏྲ་བོང་སོགས་འདེད་བྱེད་ལྷག་ཚན་གྱི་ཡུ་བ།

ལྷག་ཤད། ལྷག་ཚན་དང་གཅིག་པ།

ལྷགས། ① སྤྱིར་ལྷགས་པལ་ཆེར་ནི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་གྱི་ནས་དབྱང་འཁྱུར་གྱི་ཅི་སྡོ་ནག་སོགས་

པ་དང་། བཅད་ཁ་གསལ་བ་དཀར་ལ་འོད་འཕྱོ་བ། ས་ཆུའི་ཆུན་ལ་འཕྲད་ན་བཅའ་བྲེག་ཁས་

སེར་ཆགས་པ། བསྐྱར་སྤྱིད་ཁེ་^{7.86}ཡིན་པ་དང་ཆ་ཆད་¹⁵³⁵“[”]Cལ་སྤྱེབས་དུས་

འཇུ་བ་དང་། ལྷགས་སྤྱིའི་རོ་མངས། ལྷ་རྗེས་བསིལ། གང་ལྟར་ཡང་འདིའི་རྒྱས་པས་རྩ་དཀར་

གྱི་ནད་དང་། གཟའ་ཤིབ་སྡོ་སྤྱུགས་ལ་སོགས་སེལ། ② རྩེའི་སྤྱིང་པོ། ཁྱོ་ལྷགས། ལྷགས་

བརྟལ་མ། ལྷགས་བསེས་མ། ངར་ལྷགས། ལྷགས་རྒྱོ། ལྷགས་ཁྱོ། ལྷགས་ལྷུག། ལྷགས་རིགས།

མེ་ལྷགས། ལྷགས་རིགས་བཞུ་འདུལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གང་བྱ་དང་། བོང་བྱ། ལྷགས་

ནག་སྟོབས་པོ་ཆེ། སྟོབས་མང་པོ། རྩེ་བྱེད། རྩེན་པོ། མཚོན་ཆ་བྱེད་པ། མཚོན་བྱེད། རི་ཡི་

སྤྱིང་པོ། གསེར་གྱི་དབྱ་བཅས་སོ། ③ སྐྱོད་དང་སྐྱམ་སོགས་སྐྱེམ་བྱེད་གྱི་ཡོ་བྱད་རིགས། སྐྱོ་

ལྷགས། ལྷགས་སྐྱོད། དགྱི་ལྷགས། སྐྱོ་ལྷགས་རྒྱག་པ། ④ ཁྱིམས་ཆས་ཤིག རྒྱང་ལྷགས།

ལག་ལྷགས། ལྷགས་སྐྱོག། ⑤ འཁྱུང་བ་ལྡེའི་ཡ་བྱལ་ཞིག རྩེ་ཁམས་ལྷགས། ལྷགས་དབྱ་མེ།

ཆུ་མ་ལྷགས། ⑥ རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཏེ། རང་གསེས་སུ་དབྱེན་རིགས་དུག་མཆིས། རོ་སྐྱུར།

ལྷ་རྗེས་བསིལ། རྒྱས་པས་མཆིན་ནད་དང་། མིག་ནད། དུག་ཆད། སྐྱ་བལ་སོགས་ལ་བན།

ལྷགས་སྐྱམ། ལྷགས་གྱི་སྐྱམ་པ།

ལྷགས་སྐྱད། ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་སྐྱད་པ།

ལྷགས་སྐྱད་སྒྲིམ་པ། ① ལྷགས་སྐྱད་ཐ་བ་མང་བོ་སྒྲེབ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པ། ② བོར་ཇས་ལོངས་སྐྱོད་
གསེག་སྐྱད་ལ་རེས་བཤམ་སེར་སྒྲ་བྱེད་པའི་དཔེ།

ལྷགས་སྐྱད་རིམོ། དང་ཐོག་ལྷགས་སྐྱད་མེ་ཏོག་ །ཐེར་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་ལྷགས་སྐྱད་ལ་བསྐྱར་དུ་ཆ་
ལས་སྒྲེལ་ནས་བྱལ་པའི་བཅོ་ཅལ་མཛེས་རིས་ཀྱི་བཅུམ་བུའི་རིགས་ཤིག་ཡིན། སྐྱ་ཅལ་པ་
ཆོས་རིམ་འདི་ཐེན་བྲིས་ལ་བཞེན་ནས་རི་ཆུ་རི་མོའམ་བྱ་རིགས་མེ་ཏོག་སོགས་བརྗོད་བྱ་བས་
ནས་བཅོ་བཞིན་ཡོད། དེ་ཇེས་ལྷགས་ཅི་སྒྲ་ཆོགས་བྱགས་པའི་ལས་རིམ་བརྒྱད་པར་སྒྲོམ་ནང་
དུའང་འཇུག་ཤོལ་མཆིས།

ལྷགས་སྐྱོད། སྐྱའི་དཀྱི་ལྷགས།

ལྷགས་ཀྱི་བྲེ་སོ། །ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་བྲེ་དང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བྲེ་སོ། །

ལྷགས་ཀྱི་མེ་མདག་ །མེར་བསྐྱེགས་པའི་ལྷགས་དམར་པོ།

ལྷགས་ཀྱི་ཤན་མཆུ་མོ། སྐྱོ་འབྱར་རྒྱག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག

ལྷགས་ཀྱི་ཤན་མཆུ་མོ། སྐྱོ་འབྱར་རྒྱག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག

ལྷགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ཡིད་རི། དཔལ་བའི་བྲེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། རི་ཅར་ལྷགས་ཀྱི་སྤོང་པོ་མཆོན་གྱི་ལོ་
མས་གང་བ་དང་། རི་མགོར་བྱ་གྲོད་དང་མ་སོགས་ཀྱིས་འབྱད་པའི་རི་ཞིག

ལྷགས་ཀྱི་སྒན་མ། ① བྱང་ལོང་གི་རུས་འབྱར་འོག་ནང་ཁྱད་དུ་གནས་པའི་རྒྱང་ཁྱག་གཉིས་འདོམ་
ཀྱི་འཕར་ཅའི་མིང་སྟེ། མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱད་ལས། བྱང་ལོང་ནང་ཁྱད་ལྷགས་ཀྱི་སྒན་མའི་
གནད། ཅས་གསུངས་སོ། ② ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་གོང་བྱ་རྒྱང་དུ་རིལ་སོ།

ལྷགས་ལྷ། ལྷགས་ལྷག་ཅི་ཚོན་པོ་ཞིག །སངས་རྒྱས་ལ་འབྲེན་པའི་ལྷགས་ལྷ་ཡོད་ཀྱང་། མེས་ས་
ཅན་ལ་འཁོན་པའི་ཨ་ལོང་མེད།

ལྷགས་ལྷ་བ། དབྱེབས་ལ་བསྐྱོས་ནས་བཏགས་པའི་སེར་པོ་ཁྱག་རྒྱུད་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་
སྟེ། འཁྱུངས་དཔེ་ལས། གཉན་ཐུབ་རྒྱལ་པོ་ལྷགས་ལྷ་ནི། ཉིན་གྱི་རྩ་བྲག་བྱང་དུ་སྟེ། སྤོང་བྱ་
རིང་ལ་རྒྱང་ཟད་སེད། ལོ་མ་གཡུ་བུན་གཏོར་བ་འདྲ། མེ་ཏོག་གསེར་གྱི་གང་བུ་འདྲ། ཟེུ་འབྲུ་

ཐུ་ལྷ་འཛོར་འདྲ་མེད། འབྲས་བུ་ཐེ་ར་དཀར་པོ་འདྲ། དེ་ཡི་ཅེ་མོ་ལྷགས་ཀྱི་འདྲ། ཅ་བ་མེར་པོ་
ཐུག་ཀར་ཡིན། རོ་ནི་ཅུང་ཞིག་ཁ་བ་ཡིན། ཚད་རིམས་དུག་གཉན་རྒྱས་པ་འཛོམས། རྩོག་པའི་
ཚ་བ་དྲངས་སྟིགས་འབྱེད། མ་སྟེན་སྟེན་བྱེད་འཛོར་བ་སྟུད། ཚད་རིགས་འཛོམས་པའི་བདུད་
ཅིར་བཤད།

ལྷགས་ཀྱི་མ། སྒོ་མ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ལྷགས་ཀྱི་སྤྱ་འཁྱུད་རི་མོ། དཀར་ཡོལ་ཁ་དགྲིས་དང་། བྱམ་ཅེའི་མཐའ་ཐིག་སོགས་སྤྱ་ཡོད་པའི་
ལྷགས་རིའི་རི་མོ་དེའི་མིང་ཡིན།

ལྷགས་ཀྱིས་གདུལ་དཀར་བ། [མངོན]འདོད་པས་དེགས་པའི་སྤང་པོ།

ལྷགས་ཀྱི། [རྩིང]ལྷགས་ཀྱི།

ལྷགས་ཀྱིན། ཤ་སོགས་བཟའ་བཅད་བདུམ་སྟོད་ལྷགས་སོགས་ལས་བཟོས་པ་ཞིག

ལྷགས་སྟྱགས། ལྷགས་ལས་བཟོས་པའི་སྟྱགས།

ལྷགས་དཀར། ལྷགས་དཀར་པོ་འཕམ་གཤའ་དཀར།

ལྷགས་དཔྱོལ། ཚག་བརྒྱབ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད།

ལྷགས་ཁ། ① ལྷགས་བཅད་ལུལ། ② ལྷགས་བཅད་ལུལ་གྱི་ཁ་དོག། ③ ལྷགས་ཟམ་གྱི་ཁ།

ལྷགས་ཁང་། ལྷགས་ཀྱི་ཁང་བ།

ལྷགས་ཁབ་ལེན། ཁབ་སོགས་ལེན་པའི་ལྷགས་དོ་ཞིག

ལྷགས་ཁམས། འཕྱུང་ཅིས་ནང་གསེས་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན།

ལྷགས་ཁ། ① ལྷགས་ཀྱི་ཁ་བ། ② ཨ་རུ་རའི་ཁ་བའི་ནང་ལྷགས་སྤངས་ནས་ཞག་གསུམ་བཞག་
པའི་ཁ་བ་སྟོན་གསེ། ལུས་པས་མཆིན་ཚད་དང་། མིག་ནད། ལུ་བ་བཅས་ལ་པན།

ལྷགས་ཁོག། འབྲུ་བཙོ་སྟོད།

ལྷགས་ཁེམ། ① ལྷགས་ཀྱི་ཁེམ་བུའམ། ཐུར་མ། ② ལྷགས་ཀྱི་འཛར་མ།

ལྷགས་ཁ། ལྷགས་ཀྱི་ཁ་མ།

ལྷགས་ཁབ། ལྷགས་ལས་བཟོས་པའི་ཁབ་སྟེ་གོ་ཆ་ཞིག

ལྷགས་ཁྲོ། ལྷགས་གཙོ་པོར་བྱས་པའི་ལྷགས་རིགས་འདེས་མའི་ཁྲོ་ཞིག

ལྷགས་ཁྲོལ། ལྷགས་ཀྱི་ཁྲོལ་མཐམ་ལྷགས་ཆགས།

ལྷགས་མཁར། ① ལྷགས་ལས་བྱུང་པའི་ཁར་ལ། ② སྐབས་པོ་མཛོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་སྐྱབ་སྐབས་
གཤམ་ཆེད་ལྷགས་མཁར་ཀྱི་རྣམ་པའི་གཏོར་ཚོར་བཞེངས་བཞོད་ཀྱི་དབྱིབས་ཏེ་ཐུང་དགུ་པ་
དང་། བཅུ་དྲུག་པ་གཉིས་ཡོད།

ལྷགས་ཤོང་། ལྷགས་རྟོག་རྟོག་ཤེས་བཤེས་དཀའ་བ་ལྷགས་ཤོང་ལྟ་བུ།

ལྷགས་ཤོས། [མཛོན་]ལུས་སྦྱོབ་ཀྱི་ཁབ།

ལྷགས་སྐམ། ལྷགས་ཀྱི་སྐམ།

ལྷགས་སྐམ་པར་བྱ། ལྷགས་སྐམ་ཅུང་དུ།

ལྷགས་སྒྲོ། ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་སྒྲོ།

ལྷགས་སྒྲོར། ལྷགས་རྒྱུ་པོའམ་སྒྲོར་ལོ།

ལྷགས་ཐོགས་ཤིང་། འབྱུང་ཅིས་ཀྱི་དག་ཐོགས་ཅི་ཚུལ་ཞིག

ལྷགས་ཐོགས། ལྷགས་ཤོག

ལྷགས་རྒྱག་ཤེས་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱག་པའམ། དབྱུག་པ།

ལྷགས་སྒྱག་ཤེས་ལྷགས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་སྒྱག་པའི་མིང་།

ལྷགས་སྒྱེད། ① ལྷགས་ཀྱི་ཐབ་རྟོ་ལུས་ཚོས་ལྟ་བུ། ② ཀྱང་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ལྷགས་ཐབ།

ལྷགས་སྒྲོག་ཤེས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོག་ཤེས་ཤིང་། ② ལྷགས་སྒྲོག་བརྒྱབ་ནས་བཅོན་དུ་འཇུག་པ།

③ [ཡུལ་]ལྷམ་ཀྱི་རྟེན་པས་འཇུག་སྐྱུམ་པའི་པར་ཕྱིན།

ལྷགས་སྒྲོག་ཤེས་སྒྲོ་མ་བཞིད་ཡ་བྱུལ་ཞིག

ལྷགས་སྒྲོམ། ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོད་སྒྲོམ།

ལྷགས་མགར། ལྷགས་བཅོམ་ཁམས།

ལྷགས་དཔོན། མིང་གཞན་ལྷགས་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཐེད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༦༣༩ལོར་སྤང་རབ་འབྱུངས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་བཏབ། ལྷག་མཐའ་དགེ་

ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ཆ་མདོ་ས་ཁུལ་དེ་མོ་ཆེ་རྒྱུ་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལྷགས་འགྲུ། [ལུལ་]ལྷགས་སྤྱོད་ཀོང་མོ།
ལྷགས་དག་མེ། འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་དག་མོགས་ཅི་ཚུལ་ཞིག
ལྷགས་བརྒྱད། གསེར་དང་། དུལ། ཟངས། ལྷགས། གཤམ་དཀར། ར་གན། འཁར་བ། ཞཉེ་
དཀར་ནག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་བཅས་བརྒྱད་དོ།
ལྷགས་ངར། ཟངས་མགར་གྱི་ལག་ཆ་མགོ་སྒྲོན་གཡོག་སའི་ལྷགས་མེད་མགོ་གྲག་ཅན།
ལྷགས་མཆོག །[[མདོན་]གསེར་སྤྱི།
ལྷགས་སྟེགས། ལྷགས་བཞུས་ཆར་བའི་སྟེགས་མ།
ལྷགས་ཉིག །ཐང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་མཁྲིས་ཆད་དང་།
མཆེན་ཆད། མོ་ཆད། རིམས་ཆད་སོགས་ལ་པན།
ལྷགས་ཉིག་དཀར་པོ། ཉིག་ཏེགས་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་
མཆེན་ཆད་དང་། མཁྲིས་ཆད། ཁྲག་ཆད་བཅས་ལ་པན།
ལྷགས་ཉིལ། ལྷགས་ཀྱིས་བཞོས་པའི་ནད་དམིག་སྟེག་བྱེད་ཀྱི་ཉིལ་པ་སྟེ། དེ་ན་དམིག་སྟེད་
བརྟེགས་ན་འབྲས་ནད་དང་། ལྷན་སྒྲན་སོགས་ལ་པན།
ལྷགས་རྟ། ① འབྲིམ་འབྲུལ་ཡོ་བྱེད་ཅིག །སྤྱ་བྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལྡན། མི་ཡིས་རྒྱུང་པས་བསྐྱོར་
ནས་རྒྱག་ཆོག་པའི་རྟ་ཆབ་ཞིག །② འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྒྲོང་བརྒྱག་ཉིས་ལས་པོ་ལོ་རྟ་
དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་རྟ་རྒྱག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷགས་སྟག །འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྒྲོང་བརྒྱག་ཉིས་ལས་པོ་ལོ་སྟག་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་རྟ་རྒྱག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷགས་སྟེགས། རྩ་འཁོར་གྱི་སྟོག་ཤིང་།
ལྷགས་གཏུན། ལྷགས་ཀྱི་གཏུན་བྲ།
ལྷགས་བཏུལ་མ། བཏུངས་ཉེ་ལྷད་བཏོན་པའི་ལྷགས།
ལྷགས་ཐག །ལྷགས་ལས་བཞོས་པའི་ཐག་དག་

ལྷགས་ཐང་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཏྲ་སྟེ་
ལོ་༡༩༧༩ལོར་གཙང་ལྷགས་ཐང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སངས་རྒྱུ་སྒྲིང་
དུ་བསོད་ནམས་ལེགས་པ་དང་འཆད་དཀའ་བཅུ་པས་མཁན་སྟོབ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་
ནས་ལོ་བརྒྱད་རིང་མདོག་ཆོས་འཁོར་སྤྲང་དུ་བཤེས་གཉེན་ཤྲུག་རྒྱལ་མཆན་དང་ཆོ་གོས་
རྒྱལ་མཆན་གཉིས་ལས་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་ནས་ལོ་
གསུམ་རིང་གསང་ཕུ་བ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་རྗེ་འདིས་སྟོབ་དཔོན་མཛད། དགྲུང་
ལོ་སོ་དགུ་པ་རྒྱ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༩༧༩ལོར་དཔལ་འབྱམས་ཐག་གསུམ་པའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མངའ་
གསོལ། དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་བར་གདན་ས་བསྐྱུངས། མཐར་དགྲུང་གངས་རེ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་
རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་བྱེ་སྟེ་ལོ་༡༩༩༠ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

ལྷགས་ཐབ། ལྷགས་ཀྱི་མེ་ཐབ།

ལྷགས་ཐལ། ① ལྷགས་ཕྱེ་འཕྲལ་མེར་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་སྟེ། རྒྱས་པས་དདལ་ཆུ་བཙོ་བུ་ཆེན་
པོའི་རྒྱས་པ་བསྐྱེད། མཆོན་དུག་སེལ། དམུ་རྩིང་སྟེམ། ② ལྷགས་བརྟར་པའི་ཕྱེ་ཞིབ་མོ།

ལྷགས་བྱུང། ① ལྷགས་ཕྱིལ་ཕྱེལ་རིང་བ། ② ལྷགས་ཀྱི་ཁེམ་བྱའམ་སྤར་མ།

ལྷགས་ཐོ། ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་རྒྱང་བྱེད་ཀྱི་ཐོ་བ།

ལྷགས་དམ། ལྷགས་ཀྱི་དམ་བྱ། འདི་ལ་ཆེ་རྒྱུང་མང་པོ་ཡོད།

ལྷགས་དུག། [ཡུལ]བསེ་བོ་སྟེ་དུད་འགྲོའི་རོ་དང་གཅིན་སྐྱག་སོགས་ཟ་མཁན་འབྲུན་གཅིག་[ཡུལ་
སྐད་འགར་འབྲུ་བསེ་ལེ་སྦྱར་གོག་ཀྱང་ཟེར།

ལྷགས་དུམ། དར་ལྷགས་བཅད་པའི་དུམ་བྱ།

ལྷགས་དྲར་མཉམ་ཟད། བན་ཚུན་གཉིས་ཀ་གྲུད་པའམ་ཐ་ཞན་པར་གྱུར་པའི་དཔེ།

ལྷགས་རྟུལ། རྟུལ་ཕན་བདུན་ཀྱི་ཆད།

ལྷགས་རྟོ། ལྷགས་འབྱུང་པའི་རྟོ།

ལྷགས་བྲེག། ① ལྷགས་མེར་བསྐྱེགས་ནས་བརྟུངས་པའི་ཆེ་གོག་པའི་བྲེག་བ་སྟེ། རྒྱས་པས་མིག་
ནད་ཞི་ཞིང། མཁྲིས་པ་ཤ་སེར་དང། མིག་སེར་འཛོམས། ② བད་ཀན་རིགས་དུག་གི་ནད་

ཆོན་པོ་བར་བེ་སྐྱབས་འཕེལ་ནས་མེ་བོད་ཉམས་པ་ཞིག་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ཟས་མི་འབྱུ་ཞིང་
སྐྱུག་པ་དང་ལུས་ཀྱི་གསྐྱམ་ཞིང་ཤེད་ཅུང་དུ་འབྱུར་བ་ཞིག
ལྷགས་གདུང། ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་ཁང་པའི་གདུང་མ།
ལྷགས་མདལ། ① སྤར་བོད་ཡུལ་གྱི་སྐྱུང་གསུ་བོ་གོ་སའི་མཐོ་རིགས་ཀྱི་དབྱར་ཞ། ② འཁོར་ལོའི་
ཅིབས་མ་ལྷགས་སྐྱུང། ③ ལུ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་བྱག་ནང་འབབ་པའི་ཡོས་ཆད་སྟོམས་བྱེད་ཀྱི་
ལྷགས་མདའ་སྐྱབས་ཅན། ④ ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་མདལ། ⑤ སྐྱོན་དོག་གི་སྟོད་གོས་
སོགས་སྐྱུ་བྱེད་ལྷགས་མདལ།
ལྷགས་མདུད་དཔོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡ལོར་འབྲུ་ཆ་སྤང་བ་བཙོན་འབྲུས་
འབྲུམ་གྱིས་བཏབ། སྤར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡ལོར་ལྷགས་མདུད་
ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས། བྱུ་མཐའ་རྣམས་པ་ཡིན།ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལྷགས་མདོང་། ལྷགས་སྐྱབས་སྟོང་།
ལྷགས་ནན་ཐར་གསུམ། གཟུབ་གཟུབ་ནན་ནན་གྱི་དོན། དོན་གནད་གལ་ཆེན་ལ་ལྷགས་ནན་ཐར་
གསུམ་གྱིས་ཐོས་སྤྱར་བྱེད་དགོས།
ལྷགས་སྐྱ་ཁ་ཡར། གསེར་དང་། དུལ། ཟངས། རག། འཁར་བ། གཤལ། ཞུཅེ། ལྷགས་ནག་བཅས་
བརྒྱད་ལ་ལྷགས་རིགས་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པ་དང་། དེ་དག་བྱང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁ་ཡར་ཞེས་
ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་ཆེན་པ་བསྐྱན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོན་བརྗོད་
ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐུ་མིག་ལས། གསེར་དུལ་ཟངས་རག་འཁར་བ་དང་། གཤལ་ཆེ་
ཞུཅེ་ལྷགས་ནག་བརྒྱད། དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལྷགས་ཞེས་ཟེར། ཞེས་དང་། དར་མོ་སྐྱན་རམས་
པ་སྟོོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། ཁ་ཡར་ནི་བྱང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་གསུམ་ལྔ་བདུན་ལྟ་བུའོ། །
ལྷགས་པང་། ལྷགས་ལེབ་བྱ་བཞི་མཐུག་པོ།
ལྷགས་པར། ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་འབྲུལ་པར།
ལྷགས་པེར། ཐེལ་ཅེ་བཞོ་བྱེད་ཀྱི་གཞོང་ལ་ཟེར། དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཐེལ་ཆེ་བཞོ་བའི་ལས་ཀར་ཡང་གོ།

[illegible]

ལྷགས་པོ་དེ་བླུ་བ་ཡི་རྩེ་བཞོན། ལྷགས་པོ་དེ་དེ་ལ་པམ་གྱི་བྱ་བ་རྩེ་བས་སུ་མངས་
 རྒྱུ་ལི་བཟུགས་པའི་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་གཙོས་སྐྱ་བརྒྱན་མང་པོ་བཞོན་པ་དེ་ཆོ་མི་ཐོག་མ་
 དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྩོམ་པ་རྣམས་ལོན་སྐྱར་ནས་བཞེངས་སྐད་དང་། ལྷ་མའི་ཁྱོད་
 མི་འདས་ཁྱོད་མ་སུ་མོང་པའི་སྐྱེས་ཀྱགས་བཞེངས་མི་ཐུབ་མཁན་ཡིན་ན་དེ་གར་སྐྱ་དཀར་
 ཁྱོན་ན་འཐུས་ཚུལ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་བྱེད་སྒོལ་ཡོད་པར་ཐགས་ཀྱང་། ལྷ་མ་རྩོམ་པ་གྱི་སྐྱ་དེ་དག་
 པ་ཆོན་གཏོང་སྐབས་ཆོན་གསེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྩོམ་པ་སྐྱ་བརྒྱན་གཙོ་པོ་དེ་གཡས་སུ་
 གངས་ཀྱི་ར་བས་བསྐྱོར་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་པཅད་ལོ་ལོ་ག་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཆོགས་རྒྱུ་

གསུམ་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་འཕྲུལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཡི་ཞེས་གསལ་བར་དབྱེད་ན་རྟོ་
བཞོས་དེ་རྒྱལ་བ་སྤྱི་ཤེང་བདུན་པའི་སྐབས་རྟོ་རིང་བཞི་ཉེས་ཡོན་སྤྱར་ནས་བཞོས་ཟེར་བ་དེ་
བདེན་པར་སེམས།

ལྷགས་པོ་རིའི་སྤྱན་རྒྱ། ལྷགས་པོ་རིའི་རི་འདབས་ཀྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱན་རྒྱ་ཞེས་རྒྱ་མིག་
རྟོ་ཅིག་གི་ལྷགས་རི་སེར་པོ་ཅན་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མའི་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་རྒྱ་ལེན་ས་ཡིན་
པ་དེའི་ལྷགས་རིའི་རྒྱལ་སྟོར་སྟོ་ལྷགས་བརྒྱབ་པའི་ལྷེ་མིག་ནི་ཅེ་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་ཆབ་བསུ་
བས་ཉར་ནས་མི་གཞན་ར་བ་དེའི་ནང་འགྲོ་མི་ཆོག །རྒྱ་མིག་དེའི་རྒྱ་ལྷགས་རིའི་ནང་ནས་རྒྱ་
རྟོའི་ཡུར་བུ་ཞིག་བརྒྱད་ལྷགས་རིའི་བྱང་གི་ཡོག་ནས་ཤིང་རྟོ་འགྲོ་ས་དེར་རྒྱ་ལེན་མཁན་
དང་ཁྱེད་རྒྱ་ག་མཁན་སོགས་ཡོད། དེ་བཞིན་ལྷགས་པོ་རིའི་གར་ངོས་བྲག་ལྷ་སྤྱུག་གི་
འགྲམ་གྱི་བྲག་ཡོག་ཏུ་རྒྱ་མིག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་སྤྱི་ལའི་མདུན་གྱི་ཞོལ་བ་བཀག་ཅིག་
དང་བྲག་ལྷ་སྤྱུག་ཏུ་གནས་སྟོན་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་ལེན་ས་ཡིན་པ་དེའི་ཤུལ་དང་ལྷ་འདྲེ་ཡོད།

ལྷགས་པོ་ད། ལྷགས་པོ་ད་དང་གཅིག །

ལྷགས་སྤྱེལ། འབྲུང་ཅེས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བརྒྱ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་སྤྱེལ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་རྒྱུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ལྷགས་ཕུར། ལྷགས་ལས་པའི་ཕུར་བ། དཔུན་དུས་ཤེས་བཟོད་སྐབས་ས་འཁོར་ཐོག་ཏུ་ན་བཞོད་
ཤེད་ཀྱི་ཕུར་དང་། ཁལ་ནང་འདོགས་སའི་ཕུར་བ་བཅས་ཡིན།

ལྷགས་པོ། འབྲུང་ཁམས་ལྷ་པོ་རེ་རེ་པོ་ལོ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཤེད་པའི་པོ་ལོ།

ལྷགས་པོ་ཁྱི། འབྲུང་ཅེས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བརྒྱ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་ཁྱི་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་རྒྱུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ལྷགས་པོ་ད། ① སྤྱི་ཐག་སོགས་བསྐྱས་མ་བྱ་བཞིའི་སྐར་པགས། ② ཆབ་ཅེ་བསྐར་བའི་སྟོད་སྟོམ།
③ རྒྱན་སྟོས་ཅན་གྱི་སྟོད་ཆེངས།

ལྷགས་པོ་ད། ལྷགས་ཀྱི་པོར་བ།

ལྷགས་ཤེ། ① ལྷགས་ཀྱི་ཤེ་མ། ② ལྷགས་སྐག་བཟང་ངོས་བཟང་ཉེ་སྤྱན་གྱིས་དུག་བཏོན་པ་ཞིག་

སྟེ། ལུས་པས་མིག་ནད་དང་། རུག་ནད། བད་ཀན་སྐྱག་པོ་བཅས་ལ་ཕན།
ལྷག་ས་ཀྱི། འབྱུང་ཅིས་ལྷག་ས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་ཕོ་ལོ་བྱི་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷག་ས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆན་དུག་ཅུང་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷག་ས་འབྲུག། འབྱུང་ཅིས་ལྷག་ས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་ཕོ་ལོ་འབྲུག་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷག་ས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆན་དུག་ཅུང་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷག་ས་བན། ལྷག་ས་ཀྱི་ཆུ་བན།
ལྷག་ས་སྐར། [མངོན]ལྷག་ས་ལས་བཅོས་པའི་རྩ་སོགས་སྐྱད་བྱེད་སྐར་མོའི་དབྱིབས་ཅན་ཞིག
ལྷག་ས་སྤྱག། ལྷག་ས་ཀྱི་སྤྱ་ལ།
ལྷག་ས་སྤྱག་ས་པ། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་གངས་སྟོད་ལྷག་ས་སྤྱག་ས་པ་ཞེས་པའི་མི་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག
ལྷག་ས་སྤྱལ། ① ལུས་ཀྱི་རིང་ཆད་མེ་ཁི0.3-1.6 བར་ཅམ་ལ་མགོ་ཆུང་ཞིང་མཐུག་མ་སྐྱ་ལ་ནོ་
བ། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནག་པོ་འཕ་སྡོ་ནག་ལ་ཐེག་ལེ་དཀར་པོའི་སྟེང་དཀྱིས་37-61 བར་ཡོད་
བ། རྒྱན་དུ་བདེ་ཐང་དང་རི་ཁལ། ཆུ་འགམ་བཅས་ཀྱི་ཆུ་གསེབ་ཏུ་སྟོད་བ་དང་། སྐབས་སུ་མིའི་
ཁང་པའི་ནང་དུ་འཇུག་བ། ཉ་དང་། སྤལ་བ། སྤྱལ། བྱི་བ་སོགས་སྟོག་ཆགས་ཁོ་ན་ཐ་བ།
མཆིལ་མེན་ལ་དུག་མི་ཟད་བ་ཡོད་བ་ཞིག་གི་སྤྱལ་བྱག་སྟེ། སྟོག་ཆགས་སྤྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་
སྟེ། རོ་མངར། ལྷ་རྩེས་སྟོན་ལ། ལུས་པས་མིག་གསལ་བར་བྱེད། ② ལོ་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག
ལྷག་ས་དབྱི། དབྱི་མོང་ནག་པོ།
ལྷག་ས་འབྱེད། [མངོན]སྟོ་ལྷག་ས་ཀྱི་ལྷེ་མིག
ལྷག་ས་མིག། ཀོ་བར་མིག་ཁུང་འཕྱིགས་བྱེད་ཀྱི་གཞོང་།
ལྷག་ས་མོ། འབྱུང་ཁམས་ལྷ་པོ་རེ་རེ་པོ་མོ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཕོ་ལོ།
ལྷག་ས་མོ་སྤང་། འབྱུང་ཅིས་ལྷག་ས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་ཕོ་ལོ་སྤང་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷག་ས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆན་དུག་ཅུང་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷག་ས་མོ་ཕག། འབྱུང་ཅིས་ལྷག་ས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་ཕོ་ལོ་ཕག་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷག་ས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆན་དུག་ཅུང་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ལྷགས་མོ་བྲ། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་བྲ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆུན་དྲུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷགས་མོ་སྐྱལ། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་སྐྱལ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆུན་དྲུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷགས་མོ་ཡོས། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་ཡོས་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་
ལས་ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆུན་དྲུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷགས་མོ་ལྷག། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་ལྷག་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་
ལྷགས་ཁམས་གཉིས་སྐྱར་བའི་ལོ་ཆུན་དྲུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷགས་མོ་ག། ལྷགས་ཀྱི་མོ་ག།
ལྷགས་སྐྱལ། ལྷགས་ལས་བཟོས་བའི་སྐྱ་གྲ།
ལྷགས་སྐྱག་རི་མོ། ལྷགས་སྐྱག་ཕྱ་འདྲེན་གྱི་ནང་དུ་སྐྱག་ཆ་ནག་པོ་ཆེད་སྟོང་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་
ཆོན་མདོག་གཞན་དག་ཀྱང་སྟོང་སྟོང་ཡོད་རུང་མང་པོ་མེད། ལྷགས་སྐྱག་རི་མོ་དང་ཞ་སྐྱག་
རི་མོ་གཉིས་དབར་འགྲི་ཐབས་ལ་བྱུང་བར་ཆེན་པོ་མེད། རྒྱན་དུ་སྐབས་བདེའི་ཟེན་གྲིས་རི་མོ་
དང་། རྒྱག་རིས་རི་མོ། མཁྱེགས་གྲིས་རི་མོ་སོགས་ལ་ལྷགས་སྐྱག་སྟོང་གྱི་ཡོད་པས། དེར་
ལྷགས་སྐྱག་རི་མོ་ཟེར།
ལྷགས་དམར། ① ལྷགས་བསྐྱེགས་དམར་པོ། ② [མདོན]ཐངས།
ལྷགས་དམར་སྐྱམ་གཅུན། བསྐྱེག་བྲ་བྲས་ཏེ་སྐྱགས་ལས་དུ་འཇུག་པའི་དཔེ། རང་སྤང་གང་ཅན་
གྱིས་སྟོང་དན་བྱེད་མཁན་ལ་ལྷགས་དམར་སྐྱམ་གཅུན་གྱིས་སྟོབ་གསོ་ནན་ཏན་གཏོང་དགོས།
ལྷགས་བཙལ། ལྷགས་རིགས་ལ་འབྱུག་རྒྱའི་ཅི། རྒྱང་ལའོར་རྟེན་པ་ལ་ལྷགས་ཅི་བྱགས་པ།
ལྷགས་ཆ་ཐོག་རྒྱང་བ། གནད་དོན་གསར་ཐོག་ལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དཔེ།
ལྷགས་ཆགས། ལྷགས་ལས་བཟོས་བའི་ཆགས་སྐྱུད་མིག་མང་པོ་ཅན།
ལྷགས་ཚུག། སྐྱན་བའི་ཡོ་བྱང་ཅིག ལྷགས་ལས་བཟོས་བའི་མེ་བཙའ་སྐྱེག་བྱེད་དེ། ཉེལ་བ་དང་
དོན་གཅིག

ལྷགས་འདྲེན། ལྷགས་ལས་བྱེད་པའི་འདྲེན་བྲ།

ལྷགས་ཞིབ། ① ལྷགས་བྲ། ② ལྷགས་སྒྲིག་ཡོད་པོད་ལ་མི་བྲངས་དང་། ས་ཞིང་། ཁྲལ་འབབ་
བཅས་ཞིབ་གཤེར་བྲས་པའི་གཞུང་ཡིག།

ལྷགས་ཞུ། ① ལྷགས་ཀྱི་ཞུ་མོའམ་མོག། ② ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་ཞུན་མར་གྱི་སྟོང་།

ལྷགས་ཞུ། ལྷགས་ཀྱི་ཞུ་མོའམ་མོག།

ལྷགས་གཞོང་། ① ལྷགས་ཀྱི་གཞོང་བ། ② ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་ལྷགས་པར།

ལྷགས་ཟངས། ① ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་ཚུ་སྟོང་སོགས། ② ལྷགས་དང་ཟངས།

ལྷགས་ཟམ། ལྷགས་ཟག་གིས་བཅོས་པའི་ཟམ་བ།

ལྷགས་ཟམ་ཁ། ① གཙང་པོའི་སྟེང་དུ་ལྷགས་ཟམ་བཙུགས་ཡོད་པའི་ཚུ་འབྲས་ཀྱི་ས་ཆའི་སྤྱི་མིང་།

② རྫོང་ཞིག་། དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་ཤར་རོས་དང་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོའི་
རྒྱལ་རྒྱའི་ཤར་འབྲས་དུ་ཡོད།

ལྷགས་ཐོམ། ལྷགས་ཀྱི་ཐོམ་སྟོང་།

ལྷགས་གཟར། ལྷགས་ཟག་གིས་བཅོས་པའི་ཟམ་བ།

ལྷགས་གཟེར། ལྷགས་ཀྱི་གཟེར་སྒྲུང་། ལྷམ་མཐིལ་ལ་ལྷགས་གཟེར་ཡག་པོ་ཐེབས་སོང་།

ལྷགས་གཞོང་། ངར་ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་གཞོང་།

ལྷགས་བཟོ། གོས་སོགས་འཆེམ་ཆས་ཀྱི་དེང་རབས་འབྲུལ་ཆས་ཆས་ཤིག། འཆེམ་པོ་འཁོར་ལོ་
ཡང་ཟེར།

ལྷགས་བཟོ་བ། མགར་བ། མིང་གི་རྣམ་བྲངས་ལ་མགར་བ་དང་། ལྷགས་མགར། ལྷགས་བཞུ་བ་
པོ། ལྷགས་ལས་བ་བཅས་སོ། །

ལྷགས་གཡའ། ལྷགས་ལས་སྦྱེས་པའི་གཡའ་བྲེག།

ལྷགས་ར་དགོན། ① འབྲི་གྲུང་སྟོབ་པ་འདྲིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྐབས་སུ་སྟོས་བྲང་རྒྱུ་སྦྱིང་བས་
འབྲི་གྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་པར་ཡོངས་སུ་བྲགས། ད་ལྟའི་དགོན་པ་འདི་
བཀའ་དགོན་ཉམས་པས་ས་སྦྱའི་དགོན་པ་ཞིག་གསར་དུ་བཏབ་པའམ། བཀའ་དགོན་དེ་རྗེས་

སུ་ས་སྐྱའི་དགོན་པར་བསྐྱར་བ་གང་ཡིན་མ་གསལ། ད་ལྟ་བྱུང་མཐའ་ས་སྐྱ་པ་ཡིན། དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷགས་ར་དགོན། ② མིང་གཞན་ལྷགས་ར་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུ་གླིང་ཟེད། འདེབས་མཁན་དང་
འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་
ས་ཁུལ་དཔའ་འབར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷགས་རེ། མཐའ་སྐོར་གྱི་ར་བ། ལྷགས་རེས་བསྐོར་བ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་འདྲིལ་ཉེན་སྣང་བ་
དང་། རྫོང་འདིར། ཕྱི་ཡི་ཁོར་ཡུག ། ལུ་ལྷད། ཅིག་སུམ་ལ། ར་བ། རྩ་གསུམ་པ་བཅས་སོ། །

ལྷགས་རེ་དགོན། ① རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༠ལོར་བཀའ་གདམས་པའི་སྐྱེ་
ཆུ་ལྷགས་རེ་བ་ཡོན་ཏན་ལགས་ཀྱིས་བཏབ། རེས་སུ་བྱུང་མཐའ་ས་སྐྱའི་ར་ལྷགས་སུ་བྱུར།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་རྩ་ས་ཤོང་ཁེར་ལྷན་བྱུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷགས་རེ་དགོན་ལ། ② མིང་གཞན་དུ་འཕྲོས་སྤོང་དགོན་པ་ཟེད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྐྱང་
སྤྱི་ལོ་༡༣༤༧ལོར་འཕྲིན་ལས་ནམ་ཐུལ་གྱིས་བྱག་བཏབ། བྱུང་མཐའ་རྟེན་མ་ཡིན། ད་ལྟ་
མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་པད་མ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷགས་རེ་ནག་པོ། མངོན་པ་མཛོད་ནས། འདྲིལ་ཉེན་འདིའི་སྐྱམ་སའི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱམ་ས་ཡོངས་
རྫོགས་ལས་ལྷབ་ཁ་འགས་ཀྱིས་ཆེ་བའི་བ་རྩ་ཅན་གྱི་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་
དེ་ཡི་ཡང་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱ་ལྷགས་ལས་བྱུང་བའི་རེ་ནག་པོས་མཐའ་ལྷགས་ནས་ལྷགས་རེའི་
ཆུ་ལ་དུ་བསྐོར་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཕྱིའི་ལྷགས་རེ་ནག་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་བཤད།

ལྷགས་རེ་ར་བ། རྒྱ་མཚོའི་ཕྱིའི་ལྷགས་རེ།

ལྷགས་རེ་རིང་པོ། དེ་སྡེ་བོད་སྐད་ནང་ཁ་རྒྱན་དུ་རྒྱ་ནག་ལྷགས་རེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་ཁྱེན་ཆེའུ་
ཀན་གཤེ་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོས་ཁག་པན་ཆུན་འགོག་ཆེད་ཁག་སོ་སོས་ས་བབ་འགག་
གནད་ཆེ་སར་ལྷགས་རེ་རིང་པོ་བཅུགས་སོ། །

ལྷགས་རེ་གས། ལྷགས་སྤྲ་ཚོགས། ལྷགས་རེ་གས་བསྐྱེས་མ།

ལྷགས་ལམ། མེ་འཁོར་འགྲོ་ལམ།

ལྷགས་ལྷགས་རྒྱས་དབྱེ། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ལྷག་སྟེ་ལོ་ ༡༡༡༡ ལོར་
དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་ཐུ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ཏྲ་ཁལ་འུ་ལག་གཏོང་ཕྱོགས་
སྐོར་ལ་གསར་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཙ་འཛིན།

ལྷགས་ལུང། ལྷགས་ཀྱི་འརྱ་ལུང།

ལྷགས་ལོང། ལྷགས་ཀྱི་ཨ་ལོང།

ལྷགས་ཤད། ལྷགས་ཀྱི་སྤྲ་ཤད།

ལྷགས་ཤན། ལྷགས་ཀྱི་འཆིང་བྱེད་ཤན།

ལྷགས་ཤོག། ལྷགས་ཆས་བཅོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་ལྷགས་ལེབ་སྤབ་པོ་ཞིག།

ལྷགས་སག། ལྷགས་དང་ཤིང་སོགས་འཇམ་པོ་བཅོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག།

ལྷགས་སང། ལྷགས་སྐྱད་པ་མོ་ཐགས་སུ་བཏགས་པའི་བྲ་བ་སྤབ་མོ།

ལྷགས་སེག། ལྷགས་སག་དང་གཅིག།

ལྷགས་སོ། འབྲུའི་སྟེ་མགོ་གཙོད་བྱེད་ལྷགས་ཀྱི་སོ་མང།

ལྷགས་སོལ། ལྷགས་མགར་བའི་ཐབ་ཀྱི་ངོས་སུ་ཆགས་པའི་ཞུན་ཏེ། རྩས་པས་མཁྲིས་ནད་མིག་
མེར་དང་ཆད་ཉིད་རྩས་པར་ཞེན་པ་ལ་པན།

ལྷགས་སྦང། ལྷགས་ཀྱི་སྦོང།

ལྷགས་གསོར། འཕེགས་བྱེད་ལྷགས་ཀྱི་གསོར།

ལྷགས་བྱང། ལྷགས་ཀྱི་རྒྱག་པ་བྱང་བྱང།

ལྷགས་རྩག། རྩས་གཏུབས་ཀྱི་ལྷགས་དུམ།

ལུང་ཁྱ་དགོན་པ། མིང་གཞན་དུ་དགོན་གསར་པ་སྤྱིང་ཟེ། ཐུབ་བཟུན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་བཏབ།
གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལུང་སྟུ། ① ཨ་མདོའི་ཡུལ་ཞིག། ② ཤིང་ལུང་མའི་བྱེ་བྲག་ཅིག།

ལུང་སྟུ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་ཆོས་ལུན། མདོ་སྦྱང་ཙོང་ཁའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་དགའི་ཆར་གཏོགས་ཏྲ་
ཕྱག་ཅེས་པའི་བོད་དུ་ཡབ་ཁེ་བ་ཅང་ཨེ་ཡར་དང་ཡུམ་ལོ་བཟང་ཐར་མོ་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་

ལྷང་གོག་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷང་རྒྱ་བ་ཁྱི་ལྷར་མཁུར་རབ་ཡོན་ཏན། དགའ་ལྷན་ཁྱི་ཐོག་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བརྒྱད་པ་ལ་གཟིགས།

ལྷང་ལྷུག། །ལྷང་མའི་ལྷུག་མའམ་ཡལ་ག།

ལྷང་ལྷོང་། ལྷང་ཉག་གས་སྤང་གཤོང་མང་ག། ས་ཆ་ལྷང་ལྷོང་ཅན་དུ་མི་བདེ།

ལྷང་འདམ། གཞིས་ཀ་ཅེ་རྫོང་ལྷང་འདམ་རྩུས་ལྷང་འདམ་ཤང་།

ལྷང་ནག། །ཤིང་ལྷང་མ་མདོག་རྩང་ནག་པ་ཞིག།

ལྷང་བལ། ལྷང་མའི་འབྲས་བྱའི་ཐོག་ནས་སྐྱེས་པའི་རས་བལ་ལྷ་བྱ་ཞིག།

ལྷང་མ། ① ཤིང་རིགས་ཤིག །རྒྱ་ལྷང་། ལྷང་མ་རྫོན་པའི་ཟས་ག། གྲ་རེ་གྲུར་རེ་ཡོང་ག། ② ཤིང་
སྤོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ་ལ་བསྐྱུ། ལུ་རྩེས་སྟོམས། ལུས་བས་དུག་ནད་དང་། དལ་རྩ། ཅ་
སྤངས་སོགས་ལ་བན།

ལྷང་མ་མེ་ཏོག། །མེ་ཏོག་འཆར་བའི་མཛེས་རྒྱན་ཤིང་རིགས་དུག་ཅན་ཞིག།

ལྷང་མ་རི་ཁོད། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནད་དབལ་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྙིང་མ་བ་
ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཁུལ་མེར་བྱལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷང་ར། ① ཤིང་ལྷང་མའི་ལོ་མ། ལྷང་ལོ་མེར་པོ་ཆགས་ཏེ་ས་ལ་ལྷང་འདུག །② ལྷའི་ལན་བྱ།

③ ས་མིང་ཞིག །ཁམས་སྡེ་དགེ་ལྷང་ར་གོང་།

ལྷང་རྩ་དགོན། དགོན་པ་འདི་དེང་དུས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་མེད་པར་འདྲ། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་
དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་
ཟངས་ཅི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷང་རྩ་སྐྱག་པོ། ཡི་ཡུལ་ཏེ་དེང་སང་གི་ཞིན་ཅང་ས་ཆར་ཡོད།

ལྷང་ལུང་ཁྱུང་དགོན་ག། དཔལ་ཆེན་འཛིགས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྙིང་མ་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་མ་ལྷོ་རེབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷང་ལུང་ཁྱི་ཁག། ལྷང་ལུང་ཁྱི་ཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་སྐབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནི། མདོ་སྤང་རམ་

ཆུ་ལྷོ་རྒྱ་དྲུག་གི་ཅེ་གཞུང་མེད་གཤེད་ལྷ་ཞེས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་དགོན་ལུལ་ཞེས་པའི་ཆོ་བར་ཡབ་
སྐར་མ་དང་ཡུམ་མཆོ་མོ་སྦྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་
༡༥༩༩ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། མཆོན་གྲུང་མགོན་སྐུ་བས་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བྱུག་པ་ལྷགས་
ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༡ལོར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་སྐྱ་གོང་མའི་གཞུགས་གནས་ཀྱི་ཁྲིར་བཀོད། ལྷ་
ལྷེ་དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་ལས་སྟོན་དང་ཆོས་སྦྱོང་གི་རིགས་ཆོགས་མེད་པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༣ལོར་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷོ་
བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོའི་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བའི་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ཆོགས་སྲ་མ་དགེ་ཆུ་ལ་
ཀྱི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མཆོན་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོར་གསོལ། ཤིང་
བཟའ་དོ་རྩེ་འཆང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་ཤུན་ཆོགས་ལས་དབང་ལུང་
མང་དུ་གསལ། བཅུ་གཅིག་པར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིར་གཅོད་གྲུང་
བཞུགས། དགྲུང་ལོ་དགྲུང་མེབས་སྐབས་ཀི་རྩེ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཅུ་མས།
དགྲུང་ལོ་བྱུག་ཆུ་ལ་ཉེ་པའི་སྐབས་རོང་པོ་སྐྱ་ལྷེད་བདུན་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། མཐར་དགྲུང་
ལོ་བྱུག་ཆུ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བྱུག་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
ལུང་ལུང་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཕེལ་སྤྱིར། ལ་སོར་སྐྱ་ལྷེད་དང་པོས་བྱག་གཏལ་པར་གྲགས། ལུ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མ་ལྷོ་རེབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལུང་ལུང་དགོན། མཆོན་ལྷན་ནམ་མཁའ་སྟན་བྱུང་གིས་བཀྲུག། དུས་ཆོད་གསལ་པོར་མ་དེས། ལུ་
མཐའ་མོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་དཔལ་ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལུང་ལུང་བརྟེན། རྩེ་འདི་ནི་སོག་པོ་ཆོ་ཆེན་ཞེ་དགའི་ཡ་གྲུལ་སུ་ཉིད་གཡོན་དུའི་ཤོག་ཏུ་ཡབ་ཐའི་
རི་དོན་བྱུང་དང་ཡུམ་བདེ་བ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་
ལོ་༡༧༧༡ལོར་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བྱུག་ལ་ལྷང་སྐྱ་རོལ་པའི་དོ་རྩེ་ས་ལུང་སྟོ་བཟང་དཔལ་
འབྱོར་གི་ཡང་སྤྱད་དུ་རོལ་འཛིན་མཛད། དགེ་འཕེལ་དགའ་ལྷན་ཆོས་མཛོད་སྤྱིར་སྦྱང་དུ་
མེབས། མཁན་པོ་དག་དབང་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་གི་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྐབས། མཆོན་
དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དུ་གསོལ། གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་མཛལ་

ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲང་ལོ་ཞེ་ལུ་པར་རང་དགོན་དུ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ཆང་བཅུགས། གོང་
མའི་ཞབས་བརྟན་བསྐྱབ་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཐངས་འགའ་པེབས། བཅོམ་འདས་དཔལ་རྩོུ་རྩེ་
འཛིགས་ཤེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་
བཤད་བདུད་རྩིའི་ཐེལ་མང་རྩ་སོགས་མང་ཅམ་བཀའ་ཚུལ་གནང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་
ཡང་མང་དུ་བཞེངས། དགྲང་ལོ་དོན་དུག་ལ་པེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་
༡༥༥༥ལོར་དགོངས་པ་ལྷ་རྟ་ལས་འདས།

ལྷང་ལོ། སྤྱིའི་ལན་བྱ།

ལྷང་ལོ་ཅན། གསང་བདག་ཐུག་ན་རྩོུ་རྩེ་དང་རྟམ་སྤས་ཀྱི་ཞིང་།

ལྷང་ལོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས། ལྷང་ལོ་ཅན་ཞེས་པ་དེར་གཟེགས།

ལྷང་ལོ་ཅན་ད། རྒྱལ་མཁར་རྩིའི་མངའ་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་སྤིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཤིག །སྤེར་
གཞིས་རོ་མ་རྒྱལ་ཅེར་ཡོད་སྤྲད།

ལྷང་ལོ་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་ལོ། ལྷང་ལོ་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་
མོ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༧ལོར་བོད་ཀྱི་མི་དྲག་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་དག་གི་བྱིས་ཆང་ལྷང་ལོ་
ཅན་དུ་འཁྲུངས། ཡབ་ལྷང་ཅན་གྲུང་རྟམ་རྒྱལ་ཆེ་བརྟན་དང་། ཡུམ་རྩོུ་རྩེ་དབྱངས་སྤྲིད། གང་
དེ་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཏུ་ཅང་བཅེ་མཛོང་ཆེན་པོས་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་དང་། རྒྱན་
སྲོལ་ལྷ་སྦྱོང་། མི་རབས་གོང་མའི་ཡ་རབས་རྟམ་ཐར་གྱི་རྩེས་སུ་གཞོལ་བ་སོགས་ཀྱི་སློབ་
གསོ་གནང་རྒྱར་དོ་གལ་ཆེན་པོ་མཛད། བོད་གཞུང་གི་གྲུང་དང་། སྤས་རྟམ་པ། ཐའི་རྩེ་
སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་བཞེས་སྦྱོང་བ་དང་། སློབ་སྤྱི་གཞོན་ད། བོད་དམག་ཁུལ་ལས་ཤེད་སློབ་
ལྷའི་དགོ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་འགན་བཞེས། དགྲང་གངས་དོན་ལྷར་པེབས་པ་རྩེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༥ལོའི་རྩེ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་གོངས།

ལྷང་ལོ་ཡི་ཟར་བྱ། འདི་སྤྱིའི་ལྷང་ལོ་སྤྱུག་སྤྱུག་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་ལྷང་ལོའི་གཟར་བྱ་ཟེར།

ལྷང་ཤར་སྤྲད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤྱུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་སྤྱིན་བདག་ཁ་ཤི་བན་བསོད་ནམས་
བཟ་ཤེས་དང་། ཆོས་རྩེ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཏབ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཡ་རྩེ་རྩོང་།

ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷང་ཤིང་། ཤིང་ལྷང་མ་སྤྱིའི་མིང་།

ལྷང་སོན། ལྷང་གསར་འཛུགས་རྒྱུའི་སོན་ཏེ་ལྷང་མ་ལས་ཡལ་ག་བཅད་པའམ། ལྷང་གསར་ཅ་
བཀོག་བཏང་ནས་འཛུགས་རྒྱུའི་སོན།

ལྷང་སོལ། ལྷང་མའི་སོལ་བ་སྟེ། སྤར་དུས་མེ་མདའི་རྩ་ས་བཟོ་བར་མཁོ་བ་ཞིག

ལྷང་གསར། ལྷང་མ་གསར་བ་རྒྱུང་དུ།

ལྷང་གསེབ། ལྷང་མའི་ཁྲོད་དང་གསེབ།

ལུམ། ① ཁང་ཐོག་གི་ལུམ་ཤིང་། ② སྤྱུ་བྲག་གི་རྒྱུང་མའི་ཆེ་མིང་།

ལུམ་སྤྱ་ཞབས། སྤར་གྱི་མི་བྲག་རིམ་པ་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བཟའ་རྒྱུ་འབོད་པའི་ཞེ་ཆོག །ལུམ་
སྤྱ་ཞབས་ཀྱི་འགོ་སྤངས་མ་ཤེས་པར་བྱ་མོ་རང་གི་འགོ་སྤངས་ཤོར་བ།

ལུམ་ཁེབས། ཁང་པའི་ལུམ་ཤིང་སྤྱིབ་བྱེད་གནས་པར།

ལུམ་དགོན་པ། བྲག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་
ལོག་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གཅིག་སྤྱིལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལུམ་རྒྱང་། སྤར་ཐོད་ཀྱི་སྤྱུ་བྲག་འབྲིང་རིམ་གྱི་བྱད་མེད་གཞོན་ཏུ་མའི་ཞེ་ས།

ལུམ་བྲལ། ① ཁང་པའི་ལུམ་དང་བྲལ་མ། ② མིང་སྤྱིང་གཉིས།

ལུམ་མདའ་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་ཞ་ལུ་མཁན་ཆེན་བཟང་གིས་རྒྱ་
མཆོས་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ནག་རྩ་ས་ཁུལ་
སོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལུམ་སྟེ། ཁང་པའི་ལུམ་ཤིང་གི་རྩེ་མོ།

ལུམ་པ། ལུམ་བྱའི་སྤོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་བསྐྱ། ལུ་རྩེས་རྫོང་། ལུས་བས་མཁའ་ནད་
དང་། རྩ་ལག་སེལ། འཁྱུ་བ་གཅོད། དུ་རྩ་རྒྱུང་། ལ་སྟོམ་པ་ལ་བན།

ལུམ་པ་ཉི་འོད་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་སྤོང་གསལ་
ཆང་གིས་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་ཐོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དར་

མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལུས་པ་ཏ་ལོ། ཐང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཏེ་རོ་མངར་ལ་ཆ། ཞུ་རྩེས་སྟོམས། མེ་ཏོག་གིས་གང་བས་རྒྱ་
ལས་ཆ་བ་དང་། ཁམས་འཛག་བ་ལ་བན། ཅ་བས་ཡི་ག་འཆུས་བར་འབྱེད།

ལུས་པོ། ཁོངས་རྒྱལ་ས་དང་ཆེ་ཉམས་མེད་པ། རྒྱན་གོས་ལུས་པོ། སྒྲི་ལུས་པོར་མེབས་པ།

ལུས་མོ། སྤང་མོ་དང་རྒྱང་མའི་ཞེས།

ལུས་ལ་ཆན། ལ་ཞིག་ཁོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སོག་རྫོང་གི་སྟོ་རྒྱུད་ན་ཡོད། དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་
མཚོའི་ངོས་ནས་མེ་ཁྲི་༥༥༠༧ཡོད།

ལུས་ལ་དགོན། དགོན་མཆོག་སེང་གས་བཏབ། དུས་ཆོད་གསལ་པོར་མ་དེས། གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་
བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བྲག་འགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལུས་ཤིང་། ཁང་པའི་ཐོག་གི་རྒྱའི་ཤིང་ཆ། ལུས་དང་དོན་གཅིག་ཁང་པའི་གཤུང་མའི་སྤེང་དུ་ལྷག་
དང་། དེའི་ཐོག་ཏུ་གྲག་གཤག་སྒྲུབ་ལེགས་དགོས་ལྟ་བུ།

ལུས་སྤིང་། ① སྤིང་མའི་ཞེས། ② ཡི་དམ་ཏ་མཐིན་གྱི་འཁོར་ལས་མཁན་སོག་བདག་དམར་པོ།
ལྷ། ① ཡང་པའི་ལྷོག་ཆེ་སྟེ། ཁུར་བོ་ཏ་ཅང་ལྷ། དངོས་རྩས་ལྷོ་མོ། རི་རྒྱལ་སྒྲན་པོ་ལས་ཀྱང་ལྷ་
ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ② ཆེ་པའི་དོན་ཏེ། ཉན་ལྷོ་མོ། མས་ལྷོ་མོ། ཆོག་ལྷོ་མོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

ལྷེ་ཁལ། སྒར་བོད་གཞུང་གིས་གཡུ་ཅི་གཏོང་དུས་བསྐྱེད་པའི་ལྷེ་ཁལ།

ལྷེ་ཁིམས་སྒྲར་གཅོད། དམིགས་བསལ་གནས་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱན་བས་ཁིམས་ཆད་གང་ལྷེ་པའི་ཐོག་
གང་མཁྱོགས་བར་བཏང་པའི་དོན།

ལྷེ་འཁེང་། འབྲག་པ་ཐེབས་པའི་ལྷེ་བ།

ལྷེ་སྐམ། དགུན་དུས་ལྷེ་ཆོན་བྲ་བཞི་ས་པག་ལྟ་བུ་བཅོས་ཏེ་སྐམ་བཅུག་ནས་དབྱར་དུས་མེར་
འབྱུང་བྱ།

ལྷེ་ཆོས་བརྒྱད། སྟོན་ཆོག་བཅུའི་ནང་གསེས། སྐྱེ་དགའི་བདག་མོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷེ་ཆོས་བརྒྱད་
བསྐྱབ་པར་ཁས་ཁྲུངས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སྟེ། ལྷེ་ཆོས་བརྒྱད་ནི། པའི་དགོ་འདུན་ལས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ལས་དགོ་སྐྱོང་ལས་གདམས་བཞོད་པ་དང་། པའི་

དགེ་སློང་ཡོད་མར་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོག་ས་ལས་དགག་དབྱེ་བ་དང་།
ལྷོ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་ན་ཆོག་ས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ལ་མགུ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དགེ་སློང་གི་
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་མི་བཟོད་པ་དང་། དགེ་
སློང་ལ་ཅི་འདྲི་བ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དང་། དགེ་སློང་གསར་བྱ་ལའང་བྱག་འཆལ་བ་སོགས་
གྲུས་པ་བྱ་བ་རྣམས།

ལྷོ་རྩྭ་། [ཡུལ]བ་ལང་གི་ལྷོ་བ།

ལྷོ་ཐང་། རྩ་བ་རྣམས་ཐང་མལ་བདལ་ཏེ་སྐྱམ་གསོགས་ཚུད་བར་བྱེད་སའི་ཐང་གི་མིང་།

ལྷོ་ཐལ། ལྷོ་བའི་ཐལ་བ།

ལྷོ་ཐེབས་ཐེབས། ལྷོ་ཡོར་ཡོར་རམ་ལྷིད་ཡོར་ཡོར། མོག་ཞུ་གྲོན་ནས་མགོ་ལ་ལྷོ་ཐེབས་ཐེབས་
བྱས་བྱང་། ཆམ་པ་པོག་ན་གཟུགས་པོ་ལྷོ་ཐེབས་ཐེབས་ཤིག་ཡོང་།

ལྷོ་འཐེབས་བ། ལུས་སེམས་མི་བདེ་བའམ་ཁམས་ཉོག་བ། ལུས་སེམས་ལྷོ་འཐེབས་བ། དེག་པ་ལྷོ་
འཐེབས་བ།

ལྷོ་འདག། ལྷོ་བ་བརྩེས་པའི་འདག་བ།

ལྷོ་པོ། ལྷིད་ཆད་ཆེན་པོ་འམ་འཁྲོག་ཁག་པོ། རྟོག་ཁྲིས་ལྷོ་པོ། མཆོན་ཆ་ལྷོ་པོ། གཟུགས་པོ་ལྷོ་
འཁྲོམས་ཀྱག་བ། ཁུར་པོས་འངར་གྱིས་མཐན་པས་སྟོད་ཀྱབ་ལྷོས་སྟོད་བ།

ལྷོ་པག། ལྷོ་སྐྱམ་དང་དོན་གཅིག་

ལྷོ་བ། ① ལྷིད་ཆད་ཆེ་བ། ལུས་ཉེས་ལྷོ་བ། ལྷིད་ཆད་ལྷོ་བ། ② ལྷོ་བ། གཡག་དང་། འབྲི། མཛོ་
དང་མཛོ་མོ་སོགས་སྟོ་བྱགས་ཀྱིས་ཟས་ཀྱི་སྟེགས་མ་བྱིར་བཏང་བ་ལ་རྩུ་བ་ཟེའ། དེ་བསྐྱམས་
པོར་གྱུར་པ་ལ་ལྷོ་བ་ཞིས་འཁྲོག་པའི་མེ་ཤིང་གཙོ་བོར་ཡིན། ③ ཆེག་བྲག་ཅན་དང་སྤྱད་གོར་
ཅན་རིང་པོ་ནི་ལྷོ་བ་ཡིན་ལ་ཡི་གེ་གང་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཏུ་སའི་ཡི་གེ་ཉིས་བརྟེགས་དབྱངས་ཡོད་
པ་དེའང་ལྷོ་བར་འགྱུར། སྐན་ཏུས་ལྷོ་བ། སྐན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྷོ་བ། ཁུར་པོ་ཏུ་ཅང་ལྷོ་བ།

ལྷོ་བ་མ་སྤྱ། དགུན་ཏུས་ཨ་སྤང་འཁེངས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྟེགས་པ་དེ་དབྱིད་ཏུས་སྐྱམ་
པོར་ཆགས་པ་དང་། ལྷོ་རིམ་ནག་པོ་དང་། བང་ངོས་ན་མདོག་ཁམ་དམར་ཅན་ཞིབ་ཏུ་འཐག་

ན་འང་མ་ཞིབ་ཅན་ཡོང་བ་དེ་འཕྲོག་པའི་མེ་བཏང་བའི་རྒྱ་ཡིན། གནའ་དུས་འཕྲོག་པའི་ཡུལ་དུ་
མྱེ་བ་མ་སྤྲོའི་བ་མོར་འཕགས་པའི་བྲེ་མ་དེ་བྲིས་པའི་གཅིག་གཏན་བྲེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའང་
མྱེ་བ་མ་སྤྲོའི་བྲེ་མ་དེ་བྲིང་པའི་ཁྲག་མར་སྒྲག་ཅིང་དེའི་ནང་བྲིས་པ་དམར་འབྲུང་བཅུག་ནས་
བསྐྱལ་སྲོལ་ཡོད།

མྱེ་བ་བཞི་སྒག་བཞི། ཉམས་པའི་མྱེ་བ་བཞི། སྲོད་པའི་མྱེ་བ་བཞི། རོག་པའི་མྱེ་བ་བཞི། བསྐྱར་
བའི་མྱེ་བ་བཞི།

མྱེ་བ་ལ་རེ་ལ། རི་ལ་ཡོད་པའི་ན་གཤི་མྱེ་བ་སྐྱམ་པོ།

མྱེ་བ་གསེར་ཀ་ལ། གལ་ལག་དང་འབྲི་སོགས་ཀྱིས་དབྱར་དུས་སྤང་ཐོག་ཏུ་བཏང་བའི་རྒྱ་བ་དེ་སྟོན་
དུས་སྐྱམ་པོར་ཆགས་པ་དང་། བྲི་མདོག་སྤྱོད་སྤྲོ་མ་མཁུགས་ཅན་མེ་ལ་བཅུག་ན་མེ་ཤུགས་
ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་མྱེ་བའི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

མྱེ་མོ། མྱིད་ཆད་ཆེ་བ། རྟོག་ཁྲིས་མྱེ་མོ་ཁྲར་ནས་མཁྱོགས་པོ་འཕྲོ་བ།

མྱེ་གཞུང་། རོམ་རྒྱུད་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་པའི་མིང་ཡིན། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་བཤའ་སྲོལ་ལ་མྱེ་རྒྱུད་
འགམས་ཀྱི་བྲག་རོམ་ན་ཡི་གེ་མྱེ་རང་བྱོན་ཡོད་པས་དེ་ལྟའི་མིང་ཐོགས་པར་བཤད།

མྱེ་ཡང་། མྱེ་བ་དང་ཡང་བའི་བསྐྱུས་ཆོག །མྱེ་ཡང་མི་མཉམ་པ།

མྱེ་ཡང་གི་བབས། ཉག་ཉེས་མྱེ་ཡང་གི་ཆད་གཞི་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་རོ་ལ།

མྱེ་ཡེ་རེ། མྱིད་ཡོར་ཡོད། འཁྲར་བའི་རྟོག་ཁྲིས་དེ་མྱེ་ཡེ་རེ་བཞིག་བྱུང་།

མྱེ་ར། འཕྲོག་པའི་འབྲུད་མེ་རྒྱ་སྒྲག་པའི་ར་བ།

མྱེ་ལེ་བ། ལེ་བ་མོ་བཅོས་ཏེ་བསྐྱམས་པའི་མྱེ་བ།

མྱེ་ཤིང་སྒྲུབ། མྱིད་ཅིང་སྒྲུབ་བ།

མྱེ་གཤིག་། བར་མཆམས་མེད་པར་བྱབ་པའམ་གཡོགས་པ། འབྲུ་སྤང་མང་པོ་མྱེ་གཤིག་ཏུ་བབ་འདུག

མྱེ་གས། མྱི་ལོ་[བྲེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] ཏུས་པ་དང་ཐེག་པའི་དོན་ཏེ། རྫོས་མྱེ་གས། མྱི་ལོ་རྫོས་

ཏུས། ཟས་ཟ་ཆད་འདས་ན་པོ་བས་མྱེ་གས་དཀའ་ལྟ་བུ།

མྱེ་གས་པ། [ཐ་མི་དང་པ]རྟོགས་པ། གཞུང་དོན་མྱེ་གས་པ། རྫོས་མྱེ་གས་པ།

[illegible]

ལྷག་མ་བསྐྱས་མ། ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལྷ་མོ་བསྐྱས་པའི་རིགས།

ལྷགས། རྟིང་གི་འོ་ཆོད་བལ། གི་འོ་ལྷགས།

ལྷང་ཀ། ལྷང་ཀ་དང་གཅིག།

ལྷང་མོ། ལབ་ལུབས་ཀྱི་མིང།

ལྷམ། ལོ་མང་སྤྱི་བའི་རྩ་ལྷམ་ཞིག་ཡིན། གཞུང་རྟ་ཁོང་སྟོང་བྱང་མོར་སྤྱི་ལོ་ལོ་མ་ཆེན་པོ་
བསེལ་གཡལ་གྱི་དབྱེ་བས་ཅན། མེ་རྟོག་དམར་སྤྱག་ཆུན་པོ་སྤྱི་མའི་དབྱེ་བས་ཅན། རྩ་བ་ལ་
ལྷམ་རྩ་ཟེར་ཞིང་སྤྱན་མཆོག་ཅིག་ཡིན།

ལྷམ་སྟོང་། ལྷམ་གྱི་སྟོང་པོ་སྤྱི་ལོ་ལྷམ་འཆར་ཅན་དུ་སྤྱི་ཞིང་བཟའ་རུང་བ་ཞིག

ལྷམ་བྲ། རྩ་ཡི་བྱེ་བྲག་ཅིག

ལྷམ་རྩ། བོད་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་མེ་ཁི་༣༠༠—༤༥༠༠་བར་གྱི་རི་སྟོང་གྱི་སྤང་དང་། ས་ནག་
ཤིང་གསེབ་སོགས་གང་དུ་འདྲེ་ཞིང་། དབྱིད་དུས་ཐོག་མར་ཁ་འབྲས་སྐབས་གོས་ཀྱི་གཏུམ་
པ་དང་། རིམ་བཞིན་ཁ་འབྲེད་པ། སྟོང་པོ་ཁོང་སྟོང་སྟོམ་པོ་སྤྱག་ཆོགས་ཅན། མཐོ་ཆད་མེ་ཁི་
༡—༥བར་ཅན་ཟེན་པ། སྟོང་གྱི་ཡལ་ལྷན་རྩམས་སྟོང་པོར་འགྲོགས་ནས་འཛོང་པོར་སྤྱི་བ།
སྟོང་ཆ་ཆང་མ་མེ་རྟོག་གིས་གཏུམ་པ། མེ་རྟོག་ཡལ་ཐེས་འབྲས་བྱ་བྱར་གསུམ་དམར་པོ།
ཁས་ནས་གོས་འབྲར་བ། ལོ་མ་སྤར་དབྱིངས་ཆེ་བ་རེག་བྱ་རྩལ་བ། ལོ་རྒྱུང་རིང་བ་མང་པོ་
གཡས་གཡོན་དུ་བྱེས་པ། ཁས་ནས་སེར་པོ་འཕམ་དམར་པོ། རིམ་བཞིན་ཁམས་ནག་དུ་འབྱུར་
བ། རྩ་བ་སྟོམ་ལ་སེར་པོ་གཉེར་ཆོགས་མང་བ། དབྱེ་བས་མ་དེས་པ། བཅད་ཁ་ལྷགས་འོག་
ནས་འབྲར་བག་ཅན་གྱི་ཆེ་བ་འཛགས་པ་བཅས་ཡོངས་གྲགས་ངོས་ཟེན་སྤྱ། འབྲུངས་དཔེར་
ལས། ལྷམ་ནི་རྩ་བྲག་དག་ལ་སྤྱི། ཆེ་འབྲིང་ཆུན་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོ་མས་ས་གཞི་མནན་
པ་འདྲ། སྟོང་པོ་ཁོང་སྟོང་དམར་སྤྱག་རིང་། མེ་རྟོག་དམར་པོ་སྤྱངས་པར་སྤྱི། འབྲ་བྱ་བྱར་
གསུམ་རབ་དུ་མང་། རོ་ནི་སྤྱར་རྩལ་བད་ཀན་སེལ། ཁོ་རྒྱུས་པས་བད་ཀན་སེལ། རྩ་
བའི་རྩམ་པས་སྤྱད་ནད་སེལ། སྤྱི་ཡི་རྩམ་པས་འབྲ་བར་བྱེད། རེས་གསུངས། སྤན་དུ་སྤྱར་
བྱེ་རྩ་བ་སྤྱི། ལྷ་བ་༡༠༡༡པ——ར་བཞོས་ནས་ས་རྟེག་གཙང་མར་བཟུས་ཐོག་གཤག་གཏུབ་

ཅེ་རིགས་བྱས་ཏེ་ཉི་སྐམ་བྱ། མི་གཞན། བརྒྱ་ཅ་རིང་དང་། ཞིམ་ཤིང་། འོ་མ་ནག་ཁ་ཆུ། སེར་
པོ་འོད་ལྗན། ཅ་བ་ཤིང་། ས་འོག་རྒྱལ་པོ་གསེར་མདོག་ཅན། ཉོ་བྱད་སོགས་ཟེད། རོ་ཁ་ལ་
བསྐྱ་བ། ལུ་རྩེས་བམིལ་སྟོམས། ལུས་བས་དུག་རིགས་ཀྱི་ཆད་བ་དང་། རྒྱ་ལོང་སོགས་སྟོད་
ཀྱི་ཆད་བ་སྟོད། ལུ་སེར་སྐྱེས། བཟུངས་པའི་ཆད་བ་སེལ་ཞིང་བསྟ། དེ་མ་འགག་བ་སྟོད་བར་
བྱེད།

ལུས་ཤོག [ཡུལ]རྩ་ལུས་དང་དུག་ལུས་ཀྱི་ལོ་མ།

ལྟེ། ① རོ་འཛིན་ནམ་དག་གི་འདབ་མ། ལྟེ་དེལ་བ། ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་བ། ཁའི་ལྟེ་མི་བདེ་བ། རོ་བརྟུད་ལྟེས་
འཛིབ་བ། ཞོ་ལྟེས་ལྟེ་བ། ཤོད་རྒྱུད་ཁ་ཡིས་བཤད་ཀྱང་། འདེམ་རྒྱ་ལྟེ་ཡིས་བདམས་ཡོང་།
ཁ་ནང་ལྟེ་རྒྱས། ཁ་གཅིག་ལྟེ་གཉིས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དག་གི་འདབ་མ་དང་། བརྟུད་ཀྱི་
མ། བརྟུད་ཅི་འཛིག། ལྟེ་བའི་འབབ་སྟེགས། རོ་སྟོང་བ། རོ་འཛིན། རོ་ཤེས་བཅས་སོ། ②
དབྱེབས་ལྟེ་དང་འབྲ་བའི་དངོས་པོ། མེ་ལྟེ། དེལ་བའི་ལྟེ། དར་ལྟེ། ③ [རྫིང]གནམ་ལུགས།

ལྟེ་སྐད་རྒྱག་སྐད་ཆ་ཆོག་གསལ་པོ་མེད་པ།

ལྟེ་སྐད་། གཉན་ནད་ལྟེར་བབ་པའི་གག་བ་ལྟེ་བྱ་ལྟེ་སྐདས་པའི་ནད།

ལྟེ་ཁམས། རོ་འཛིན་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུམ་རིགས་ཏེ་ལྟེའི་དབང་པོ།

ལྟེ་བརྒྱ་བ། [མཛོན]རྒྱ་སྒྲ།

ལྟེ་ལྟེ། རྒྱ་ཆོད་ཀྱི་ཅ་བའམ་འབྲུའི་མིང་ཡིན་ཞེས་རྩེ་བྱར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྩེ་ས་མཛོད་པའི་
མན་དག་གྲེ་བ་རིང་བསྐལ་ལས་གསུངས།

ལྟེ་གཙོད། ལྟེ་དུས་ནག་ཅན་ལྟེ་གཙོད་ཀྱི་ཁྲིམས།

ལྟེ་རྒྱུང་། ཀན་ལུག་ལྟེ་རྒྱུང་ཅ་བའི་ལྟེ་དུང་།

ལྟེ་རྒྱུང་བབ་པ། གག་བ་དང་གཉན་མོར་སོགས་ཀྱིས་ལྟེ་རྒྱུང་སྐདས་ནས་ལྟེ་དུ་བབ་སྟེ་གྲེ་བ་དང་།

མིང་བ་འགགས་ནས་ཟས་སྟོམ་འགོ་དཀའ་ཞིང་སྐད་འགགས་པ་སོགས་འབྲུང་བའི་ནད་ཅིག

ལྟེ་ཆེ། ཁ་མང་།

ལྟེ་གཉིས་པ། ① གཉན་རོ་སྟོག་ཅན། ལྟེ་གཉིས་པའི་གཉན་ལ་ཆ་འཛིག་མི་ཐུབ། ② [མཛོན] ༡ བེ་

ཙོ། ༡ སྒྲུལ། ༢ གཡོ་ཁྲམ་ཙན།
མྱེ་སྒྲིང་མེད། [མངོན]ཐོག
མྱེ་ཉེན། [ཉིད]སྒྲིང་འདོགས་པ་འཕམ་སྒྲུ་ཐབས་ཀྱིས་བརྒྱས་པ།
མྱེ་སྒྲིང་། མྱེ་ཡི་སྒྲིང་ངམ་མྱེ་ཐོག་ཀྱང་ཟེད།
མྱེ་སྒོན་རྒྱ་ནག། ལྷ་རྩེ་སྒོ་ཕྱག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྲས་ནག་པོ་བཞིའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྲུར་
པ་ལྷ་རྩེ་མྱེ་སྒོན་རྒྱ་ནག་ནི་ཡབ་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཁྱི་སྟེ་ལོ་
༡༠༧༩ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས། དེ་ནས་ལྷ་རྩེ་སྒོ་ཕྱག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་དུ་སྐགས་གསན་དུ་བྱོན་ནས་
ལོ་བཅུ་གཅིག་བཞུགས་པ་ལ་བསྐྱེད་རྩོགས་གསུམ་གྱི་གཞུང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་གནང་
ཞིང་། ཁྱད་པར་གྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་དང་ཆ་ལག་གི་ཡིག་རྒྱུང་ལྷ་མོ་རྒྱ་ས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རྒྱུར་ལ་སྒྲིན་ནས་གནང་བས་ན། ལྷ་རྩེ་ཁང་པ་རྒྱུར་ཆོ་གཞན་རྣམས་ལས་མན་ངག་ཟབ་
ཅིང་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ཆང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུར་
སྒོ་བ་གཉེར་མཛད། དེ་ཡང་དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་རིང་གཞན་དོན་མཛད་དེ་
མཐར་དགྲུང་ལོ་ང་དྲུག་ལོ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྒྲུལ་སྟེ་ལོ་༡༡༣༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
མྱེ་གཉིང་། མྱེ་ཡི་སྒྲིང་ངམ་ཐོག་མྱེ་ཐོག་ཀྱང་ཟེད།
མྱེ་ཐག་མེད་པའི་ལེབ་གསུམ། འཕྲི་བ། གྲུམ་པ། སྒྲལ་པ་གསུམ།
མྱེ་ཐེལ། སྒྲ་གྲ་བཙས་རེས་ཡིག་རིས་ཀྱིང་བཞོས་ནང་གྲར་གྲུམ་གྱི་ཕྱེ་མ་བཏབ་སྟེ་མྱེ་ལ་བར་རྒྱག་
ལྷེད་ཀྱི་ལོ་བྱད་ཅིག
མྱེ་དེག། སྐྱ་མྱེ་མི་བདེ་བ།
མྱེ་ལྷག་རྒྱག། མྱེ་ཡིས་ལྷག་པ།
མྱེ་ཤི། མྱེ་ཡི་ཤི་མ་སྟེ་མྱེ་ཤི་ཤིག་པ།
མྱེ་ཤེག། མྱེ་ཤི་ཐོག་ལ་ཆགས་པའི་ཤི་མ།
མྱེ་བདེ། སྐྱ་མྱེ་སྐྱ་གསལ་ལ་སྐྱར་བ།
མྱེ་བདེ་ཞོལ། ས་མིང་ཞིག། ཁོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཀྱི་གོང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷེ་བསྐྱར། སྤར་གོ་གནས་དམའ་བས་བར་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལྷེ་བསྐྱར་གྱི་ཡོད།
ལྷེ་ཕྱང་། ཅེ་ཕྱང་དང་གཅིག །
ལྷེ་ཕྱང་ལྷེ་ཟས་མི་ཟ། དགེ་སྤོང་གི་སྒྲོམ་ཁྱིམ་ནང་གི་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག
ལྷེ་ཕྱག །ཤཀ་མཚམས་ཀྱི་ལྷེ་ཚུང་།
ལྷེ་ཕྱང་། སྤང་ཆ་བཤད་པ་ལ་སྤྱད་གཅིང་སྒྲོམ་གཙང་བར་ཡོང་ཆེད་ལྷེ་ལ་སྒྲོ་བ་བརྒྱུད་ཕྱེད་པ།
ཐབས་ཤེས་སྤྱོད་གས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷེ་ཕྱང་ཕྱེད་པ།
ལྷེ་དབང་། ལྷེ་དབང་པོའི་བསྐྱུས་ཆིག
ལྷེ་ལབ་བ། [མངོན]ཐོག་གི་མིང་།
ལྷེ་ལབ་མ། གཉན་ནང་ལྷེ་ལ་བབ་པའི་ནད་རིགས་སྟྱེ།
ལྷེ་ལབ་གས། [མངོན]ཚུ།
ལྷེ་ལེ། [མངོན]སྤལ་པ།
ལྷེ་ཕྱང་ཆ། ལན་ཚུའི་རིགས་ཤིག་སྟེ་རོ་ལན་ཆ་ལ་མང་པ། ལུ་ཇེས་སྒྲོམ་ས། ལུས་པས་ཟས་འབྱུ་
མིག་འབྱེད། རོ་ཅ། མིག་གསལ་བར་ཕྱེད།
ལྷེ་ཅ། ① ལྷེ་འི་ཅ་བ། ② ལྷེ་འོག་གི་གཏར་ཅ་གཡས་པ་ར་ཅ་དང་གཡོན་པ་ལུག་ཅ་ཟེར་བ་གཉིས།
ལྷེ་ཅ་བཏབ། ལྷེ་ཅའི་གཏར་དམིགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཙག་བྱ་བརྟེན་པ།
ལྷེ་ཅ། ལྷེ་འི་ཅེ་མོ།
ལྷེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། འདི་ཉིད་དབྱས་གཙང་མི་བཙུའི་ཡ་གྲུལ་ལོ་སྟོན་གྱི་མཐན་བྱ་
ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལུགས་འབྱུག་སྟེ་ལོ་༡༠༩༠ལོར་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་བྲག་བཏབ་
ཇེས་རྒྱ་གར་རྟོ་རྟེ་གདན་ལ་བྱོན་ནས་རྟོ་རྟེ་གདན་པ་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཨ་རྒྱ་ཡ་ཀ་ར་ལས་
སྟོམ་པ་སྤངས་ཏེ་ཆོས་མང་དུ་ལུས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་བཞུགས་པ་ཉི་མུལ་བྱེད་པས་ཆུ་ལོ་
གསུམ་ལ་སྤྱན་མ་འཛོངས། ལྷེ་བཙུན་གྱིས་མོན་པའི་མི་ཐ་མལ་བས་ཉིས་འབྱུར་གྱི་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་
སྤྲུལ་གྱོམ་པ་སྤྱིན་ནས་སྤྱི་འདི་ཞ་ལུར་སྤྱན་བྱེད་ཏེ་ཞ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གྱི་
གཙོ་པོར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ད་ལྟ་རང་བྱོན་གྱི་སྤྱི་བཙུན་བཞུགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་

ཆང་ནང་། དེ་དུས་ཞ་ཁུ་པ་ལ་ཆེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཟེར་བ་ཡོད་ནི། ལས་ཀ་བ་བཞི་ཡིན་པས་ཆེ།
ཡོན་བདག་བཅད་པོ་ཡིན་པས་ཆེ། སྒྲོམ་པ་རྒྱ་གར་མ་ཡིན་པས་ཆེ། རུས་པ་ལྷེ་ཡིན་པས་ཆེ་
ཞེས་འཁོད་ཡོད།

སྤྱེ་ཆ། མེ་རྟོག་སེར་པོ་རྩུང་དུ་འདབ་མ་བཞི་འཕ་ལྔ་ཡོད་པ། འབྲོག་པའི་སྐྱུས་ར་སོགས་སུ་མང་།
སྤྱེ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཆ། ལྷ་རྩེས་བོད། ལུས་པས་མེ་བོད་སྟེ། རྩ་སེར་སྟེ། གཤམ་
པ་གཅོད། མ་ངན་རུལ་བ་ལ་མན།

སྤྱེ་ཆ་མེ་རྟོག། མེ་རྟོག་སེར་པོ་རྩུང་དུ་རོ་ཆ་བཞིག

སྤྱེ་ཞབས། སྤྱེ་ཡི་ཡོག

སྤྱེ་གཞུང་། སྤྱེ་འེ་དཀྱིལ།

སྤྱེ་བཞར། ར་གན་དང་། ཟངས་དང་། ལྷགས་དང་། འཁར་བ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་སྤྱེ་འི་བྱི་མ་
བཞར་བྱེད་ཅིག

སྤྱེ་ཡོ། [ཡུལ་]སྤྱེ་བདེ་པོ་མེད་བའམ་ཁ་དེག་པ།

སྤྱེ་ཤེས། སྤྱེ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་སྤྱེ་དབང་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བའི་རང་ཡུལ་དུ་བྱུང་པའི་རོའི་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་རོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་རིག་
པ། དཔེར་ན། ལན་ཚུའི་རོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྱེ་བ་འབྲེ་མ། [ཡུལ་]མར་མེ་ལ་སྤྱེ་བ་ནས་ཤི་བར་བྱེད་པའི་འབྲ། སྤྱེ་སྤྱེ་བ་མ་ཡང་ཟེར། དབྱིབས་སྤྱེ་
མ་ལེབ་དང་འབྲེ་བ་ཞིག་ཡོད།

སྤྱེ་བ་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]སྤྱེ་བས་པ། སྤྱེ་བ་པ། སྤྱེ་བས། རང་སྟོག་འདྲོར་བའི་ཆེད་དུ་རྩ་སོགས་ལ་
མཆོང་བ། རྩ་ལ་སྤྱེ་བས་པ། སྤྱང་མ་མེར་སྤྱེ་བས་པ། གཤམ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱེ་བས་ནས་ཤི་བ།

སྤྱེ་བས། རང་སྟོག་དོར་བའི་དོན། དཔེར་ན། མར་མེའི་འོད་ལ་སྤྱང་མ་མཆོངས་ནས་སྤྱེ་བས་པ་ལྟ་བུ།

སྤྱེ་བས་པ། སྤྱེ་བ་པའི་འདས་པ།

སྤྱེ་འི་སྤྱེ་མཆེད། སྤྱེ་འི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱེ་ཞིང་མཆེད་པའི་དབང་པོ།

སྤྱེ་འི་རྣམ་ཤེས། སྤྱེ་ཤེས་དང་དོན་གཅིག

ལྷེའི་བད་ཀན། [མངོན]ལྷེའི་བྱི་མ།

ལྷེའི་དབང་མངོན། དབང་མངོན་ལྷེའི་ནང་གསེས། རང་གི་བདག་ཆེན་ལྷེའི་དབང་པོ་ལས་བྱུང་ཞིང་

རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་གཞན་རིག་།དཔེར་ན། ལན་ལྷེའི་རོ་ལྗོང་བའི་ཤེས་པ་ལྷ་བུའོ། །

ལྷེའི་དབང་པོ། དབང་པོ་ལྷེའི་ནང་གསེས། རང་འབྲས་ལྷེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་རྟོན་ནས་

བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྲངས་མ། དབྱིབས་ལྷ་བ་

བཀས་པ་ལྷ་བུའོ། །

ལྷེའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན། རང་དོན་ལེས་པོ་གང་ཞིག་ལྷེའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཆེན་དུ་བྱུང་བ།

ལྷེས་ལུལ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་ལྷེ་དབང་ལྷ་བུ་རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་། ལྷེས་

ལུལ་ལ་མི་འཇུག་དུས་ཀྱི་ལྷེ་དབང་ལྷ་བུ་དེ་མཆུངས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ལྷེ་འུ་ཆུང་། ཀན་སྤྱག་ལྷེ་སྟེང་ཅ་བའི་ལྷེ་ཆུང་།

ལྷེ་མོ་ཚུ་ཁ། བོད་རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཤན་ཅ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷོག་།འབྱར་ཐོན་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན། ཐོག་གི་བྱར་ལྷོག་།རྒྱ་སྟོང་ལྷོག་།

ལྷོག་ཁང་། ཁང་ཐོག་ཐོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཁང་ཆུང་།

ལྷོག་ཁབས། ཅོག་ཁབས་དང་གཅིག་།

ལྷོག་རྒྱག་བ། བཅས་མ་བཟས་ཏེ་སྟོན་ཐོག་ཞིང་གི་ནང་དུ་ཁང་བུའི་དབྱིབས་བཞིན་དུ་ཅིག་པའི་

མིང་། བཅས་མ་བརྒྱབ་རྗེས་ཁོང་མ་ལྷོག་རྒྱག་བ།

ལྷོག་ལྷོག་།① དབྱིབས་ཅོག་བུའི་ནས་བ། རི་སྤ་ལྷོག་ལྷོག་།རྫོ་མཁར་དམར་པོ་ལྷོག་ལྷོག་།② མགོ་

བོའི་གཡོ་སྤངས་ཤིག་སྟེ་ཁས་ལེན་པའི་ནས་པ་སྟོན་བ། མགོ་ལྷོག་ལྷོག་བྱེད།

ལྷོག་ལྷོག་བ། འབྱར་འབྱར་རམ་ཅོག་ཅོག་།ཁོང་ཁྱིའི་ཏེ་འདབས་སུ་ཁང་པ་ལྷོག་ལྷོག་བ།ཞིག་འདུག

ལྷོག་སྟེ་བ། རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ས་གནས་སྟིང་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་མི་ཁོང་ཤིག་

ལྷོག་ཆུང་། མཁར་ཆུང་དུ་།

ལྷོག་བ། ཅོག་བུའམ། ཅོག་བ། རི་ཅེ་ལྷོག་བ།

ལྷོག་རི། ལྷ་སའི་ལྷོ་རུབ་ལྷོགས་ཀྱི་ལྷགས་པོ་རིའི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན།

ལྷོག་རིང་། ལྷོག་ཅི་དགུས་རིང་བ།

ལྷོག་ལ་མ་བྱ། རྒྱ་མཚལ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ་ཐོད་ཚོན་དམར་པོ་ཞིག་གོ།

ལྷོག་ས། ལུབ་པལ་ལུས་པའི་དོན་ཏེ། ཅི་ལྷོག་ས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་དམངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཀྱི། རང་
ལྷོག་ས་ལུབ་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །

ལྷོག་ས་བ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① ཁོས་བ། གནས་སྐབས་ལྷོག་ས་མི་ཡོང་། སང་ཉིན་ལྷོག་ས་མི་ལྷོག་ས་མི་
ཤེས། ② བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། ལུབ་བ། རྫོ་ཀྱས་ཀྱིས་མ་ལྷོག་ས་ཀྱང་། གང་ལྷོག་ས་ཅི་ལྷོག་ས་བྱེད།
ལྷོག་ས་རི་དགོན། ཉོར་ཆོས་རྗེ་དག་དབང་ལུན་ཆོག་ས་ཀྱིས་བཏབ། ཉོར་དགོན་ཁག་བཅུ་གསུམ་
བཏབ་པའི་ནང་ནས་བདུན་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ། ལུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་ཐོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་བྲག་འགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷོང་ལྷོང་པོ། འཛོང་འཛོང་པོ་ཡི་བདུན་ལྟོང་བ། དབྱིབས་སྒྲོང་ལྟ་བུ། ཁྱོང་ཁྱོང་པོ། ཀོང་ཀོང་།

ལྷོང་མོ། ལྷོང་པའི་སྤྱ་གྲུ་རྩ་མ་ཅན། ལྷོང་ལྷོང་།

ལྷོང་མོ་རིགས་མོ། ལྷོང་མོ་དང་དོན་གཅིག་

ལྷོང་ཤོག་ཤེར་པོ། ལྷོང་ཤེར་རིགས་དཀར་དམར་སྟོ་ཤེར་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཤེར་པོ་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷོ་རྩེས་
བསིལ། ཀྱས་པས་སྒྲོ་མཚན་གྱི་ཆོད་པ་དང་། བད་ཀན་སྤྱག་ཤོ་ཤེས། མཁྱིས་ནད་སོགས་གྲེན་
དུ་འབྲེན་ཞིང་སྤྱག་པར་བྱེད།

གཙག། ① དུས་ཚོད་འགོག་པའི་དོན་ཏེ། ར་ཆོ་དེ་རིང་ཡར་ཡོང་དུས་ལམ་ནང་དུ་མོ་ཏེ་གཉིས་
བརྒྱའི་ཁ་བརྒྱབ་འདུག། དེར་ར་ཆོ་དུས་ཚོད་ཚུ་ཆོད་གཉིས་ཅམ་གཙག་སོང་། དེ་རིང་
འཆོག་ས་འདུས་དེ་ར་ཆོའི་དུས་ཚོད་གཙག་ཡས་རེད། ལྷོང་པོ་ཅི་ཡང་མི་འདུག། ཀོང་སྤྱལ་
རང་ནས་སི་ཁྲོན་པར་མ་ཤོག་ངོས་༢༠༢༥པའི་ཟླ་དང་༢་པར། ཉག་ཚུ་ཁང་མཚུར་ཕུའི་སྤར་ཆེན་
ཡང་ཤེས་ཀྱང་དབང་དུ་ལྷོ་ལྷོ་མཁན་མང་། འགའ་ཞིག་ནས་ཚུ་ཆེན་གྱིས་བཀག་པ་སོགས་
གཙག་མལ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་རྒྱན་རིང་དུ་འགོར། ཞེས་གསུངས། ② བཙག་གི་དུས་ད་ལྟ་བ་
དང་མ་འོངས་པ། ཁོས་ཤིང་གཙག་ཅིང་འདུག། ཤ་ཐ་ཆར་ནས་རྒྱང་གཙག་སིས་འགྲི་ལྟ་བུ།
གཙག་བ། དུས་ཚོད་གཙག་པའི་མིང་རྒྱུད།

གཅག་མ། འབྲུལ་པ་ལམ་བར་དུ་ཉིན་ཤས་ངལ་གསོར་སྡོད་པའི་ཞག་ལྷག །ལམ་དུ་ཉིན་གསུམ་
གཅག་མར་བསྐྱད་པ།

གཅག་མལ། གཅག་མར་སྡོད་ས། ལམ་བརྒྱད་འབྲུལ་པ། གནས་ཤིག་ལ་ཞག་སྡོད་ངལ་གསོ་བཏང་
བར་ཟེར། དཔེར་ན། ང་ཙཱ་ཆབ་མདོ་ནས་ལོག་ཡོང་དུས་ཀྱི་ང་པོར་ཉིན་གཅིག་གཅག་མལ་ལ་
བསྐྱད་པ་ཡིན། ལྷ་བྱ།

གཅག་ཞག །ཞག་འཕར་ཏེ་ཕྱོགས་འབྲུལ་སྐབས་ལམ་དུ་ངལ་གསོ་བྱས་ནས་བསྐྱད་པའི་ཞག
གཅག་བཞུགས། ལམ་དུ་ངལ་གསོ་བྱས་ཏེ་ཞག་འཕར་བསྐྱད་པ།
གཅགས། ཡིད་ལ་འཛོག་པའི་དོན་ཏེ། དོན་དེ་ཐུགས་ལ་གཅགས་པར་བྱ།
གཅང་དེ་གཅོང་དེ། ལུས་རེས་བདེ་རེས་མི་བདེ་བའི་སྤང་ཚུལ། ངའི་གཟུགས་སོ་བདེ་ཐང་མེད་པའི་
གཅང་དེ་གཅོང་དེ་ཁོ་ན་དེ།

གཅང་གཅོང་། གཅང་དེ་གཅོང་དའི་བསྐྱས་ཆིག
གཅང་པོ། ངག་སྒོ་ཡངས་པའམ། ཁ་འཇམ་སྒྲ་མཁས། མཐོན་པོ་གནས་བདག་གཅང་པོ་འཛོམས་
ན་སྒོ་བག་པེབས་པོ་ཡོང་།

གཅད་པ། ཤིང་སོགས་དུམ་བྱར་གཅད་ཆ།

གཅད་བྱ། [མདོན]མེན་མོ།

གཅན། ① ལམ་སྤང་བའི་འགག་སྒོ། གཅན་རིམ་པ་ལྟ། ② ཤོ་བྲལ། ལ་གཅན།

གཅན་སྒོ། [ཆིང]སྤང་འཛོང་མའི་བྲིམ།

གཅན་པ། སོ་པ། ལ་གཅན་པ།

གཅན་ཕུག་རི་ཁྲོད། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་དུས་སུ་ཕུག་བཏབ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་མཆོ་སྡོན་མཆོ་ཤར་གསེར་ཁོག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཅན་འབྲང་། འགག་ལམ་མམ་ལམ་གྱུ་དོག་པོ།

གཅན་ཆ། རྫོང་ཞིག །མཆོ་སྡོན་མཆོ་ཤར་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་བྱང་རྒྱུད་དང་མ་ཆུའི་ལྷོ་འགྲམ་དུ་ཡོད།

གཅན་ཆའི་བྲག་ཕུང་དགོན། དགའ་ལྷན་བཟ་ཤེས་ཆོས་སྒྲིང་། གཅན་ཆ་མཁན་པོ་དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་

གྲིས་བྱུག་བཏག་ བྱུག་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གཅན་ཆའི་མ་ཤི། ཆོས་རྩེ་དོན་བྱུག་རིན་ཆེན་གྲིས་མ་ཤི་ལའོར་ལོ་ཞིག་གནང་བ་ཏེན་བྱས་ནས་
མཆོད་གནས་ཆགས། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གཅན་གཟན། མཆེ་སྡེར་ཡོད་ཅིང་ཤ་ཟ་བའི་རིགས། རྒྱགས་ཆལ་སྒྱུག་པོའི་ཁོང་དུ་རྒྱ་བའི་གཅན་
གཟན་གཏུམ་པོ་སྒྲག་ཡིན། གཅན་གཟན་གྲིས་རང་རྒྱུད་མི་ཟ།
གཅན་གཟན་ཁྲ་བོ། [མཛོད་]སྒྲག་
གཅན་གཟན་བྱུག་མཐའ། གཅན་གཟན་རིང་ལུགས་ཀྱང་ཟེར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་དུས་
འགོར་རྒྱ་རན་མིར་ཐོན་པའི་རི་མོའི་བྱུག་མཐའ་ཞིག་ཡིན། བྱུག་མཐའ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་
གཟུགས་བརྟན་རབ་བཏགས་དང་དབྱེ་བས་འགྲུར། ཆོན་གྱི་བསྐྱར་ཆད་ཤུགས་ཆེ་བ། བཅད་
རིས་བབས་ཆགས་ལ་སྒྲབས་བདེ་བ། གསལ་སྤྱན་གྱི་འབྲེལ་བར་མ་བཏེན་པར་ཆོན་མིར་ལྟེ་བ་
བ་ཆེན་པོ་སྦྱོད་བ་བཅས་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱན་སྒྲོས་གྱི་རྒྱལ་བ་ཤུགས་ཆེན་ལྷན་པ་བྱས་ཡོད། ལྷག་
པར་དུ་གདོད་མའི་སྒྱུ་རྩལ་དང་བྱེས་སྒོའི་རྒྱལ་བ་མཆོན་པའི་པན་འབྲས་ཐོན་ཐུབ་པ་བྱེད་གྱི་
ཡོད་ལ་རི་མོའི་ཐོག་ཐད་ཆོར་གྱི་རྒྱས་པ་འདོན་རྒྱུར་འདོན་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་ཡོད། དེའི་ཆབ་བྱེད་
མི་སྣ་ནི་སྤྱི་ཉི་མི་དང་ཐའེ་ལང་། ཏུའུ་ཨྱེ། རྒྱ་ལན་མང་ཁེ་སོགས་ཡིན།
གཅན་ལེག་ ཁང་པའི་ནང་གི་ས་ངོས་སུ་སྤྲིག་རྒྱུའི་ཤིང་ལེབ་གྱི་མིང་།
གཅམ། རྒྱང་པོ་མ་ཡིན་པ།
གཅམ་བསྟོད། བཅོས་མའི་ངོ་བསྟོད། གཅམ་བསྟོད་སྤྲས་པ། གཅམ་བསྟོད་སྟོག་པ།
གཅམ་བྱ། ① གཏམ་བཅོས་མའམ་བཅོས་མའི་ངོ་བསྟོད། ཁྱེད་ལ་གཅམ་བྱའི་ངོ་བསྟོད་ཞུས་པ་མིན།
② བཅོས་མའམ་ཐོལ་སྦྱོར་རམ་རྒྱན་མ། གཏམ་གཅམ་བྱ། ཆོག་གཅམ་བྱ་བ་ཤད་དེ་གཞན་ལ་
མགོ་སྒྲོར་གཏོང་མཁན་ཆོ་ནམ་ཞིག་ལ་རྒྱན་རྒྱབ་བརྩེལ་ཡོང་།
གཅམ་བྱ་བ། རྒྱང་པོ་མི་བྱེད་མཁན་ནས་ཐོལ་སྦྱོར་མཁན།
གཅམ་བྱའི་ཆོག་ ཐོལ་གྲིས་སྤྲ་བའམ་བཅོས་མའི་གཏམ།
གཅམ་གསལ། རྒྱན་ཆོག་བཅོས་མའི་ཁ་གསལ།

གཅའ་འོའ་དགོན་པ། མི་པམ་བྱམས་པ་སྤྱི་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། འབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་
ལོ་ ༡༩༠༧ ལོར་བཀའ་ཆེན་ཆོལ་བཟང་ཆེ་འིང་མཆོག་གིས་བྱག་བཏབ་མཛད། བྱབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟར་པ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྱལ་ར་པ་ཐོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཅར། གམ་དུ་ཉེ་བའི་དོན་ཉེ། ལྷག་གི་གམ་དུ་གཅར་མི་རུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཅེན་པ། གཅེན་བའི་མ་འོངས་པ།

གཅུལ། ར་བའི་མཐེལ་རོལ་གྱི་མིང་སྟེ། རྫོང་ཁྱེད་བའི་ར་བའི་མཐེལ་ལ་རྫོང་གཅུལ་ཟེད།

གཅུལ་དུ་བཀའ་། དངོས་རྒྱུ་ལྷན་ས་གོ་རིམ་མེད་པར་ས་ལ་བརྟལ་བའི་དོན་ཏེ། གཞུལ་ངོར་དབང་
ལྷའི་མི་ངོ་གཅུལ་དུ་བཀའ་ལྟ་བུ།

གཅེས་པ། བཅེས་པ། ཆོད་གཞུས་པ།

གཅེས་མ། ① ས་རོལ་ལྷུང་ཤིང་ལོག་ས་ལྷོ་མ་ལོང་བསྐྱེད་ས་པའི་གཞི། རྟོག་ཅེས། པང་གཅེས།

ཨར་གཅེན། ② ཁོད་སྒྲོམས་དང་ཆལ་མ། མེ་ཉླ་གཅེན་དུ་བགྲམ་བ།

གཅི་བ། [ཐ་དད་བ།] ① གཅིས་པ། གཅི་བ། གཅིས། གཅིན་པ་གཏོང་བ། གཅིན་པ་གང་ལྟར་སང་
མ་གཅི། ② གཅིན་པ། བཤང་གཅི་འགགས་པ།

གཅིག | ① ཡོངས་རྫོགས་དང་རིལ་པོ་ མི་ཆེ་གཅིག | བྱེད་ན་བྱེད་གཅིག | རྒྱུ་བཅ་རྒྱུ་གཅིག | རྫོང་
གཅིག་སེམས་གཅིག | མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པ། གཅིག་ཏུ་ཆ་མི་མཐུན་པ། ② བྱ་ཆོག་གི་
སྡོན་ཏུ་སྦྱར་ནས་དེའི་ལན་གཅིག་གསུ་ཐངས་གཅིག་གི་དོན་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤང་ཅིག | རྫོང་
ཀྲིས་གཅིག་ཤོད་དང་། ང་ལ་གཅིག་སྟོན་དང་། ཁོ་ལ་གཅིག་སྟོན་དང་། ཁོ་ལ་གཅིག་བལྟས་
ནས་ཕྱིན་སོང་། རྒྱལ་པས་གཅིག་བརྒྱབ་ནས་བསད་པ། གཅིག་འཕྲོ་ཆོས་ཡོད། ③ ཁངས་ཀྱི་
གཅིག་སྟེ། ཁངས་ཀ་རིལ་པོའི་ཕྱང་མཐའ། བད་བརྒྱ་སྟོན་གཅིག | ཆོག་བརྒྱ་དོན་
གཅིག | གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན། མིང་གི་རྣམ་ཁངས་ལ་རྒྱ་བདད་། གཟུགས། འོད་དཀར་ཅན།
རི་འོད་ཅན། དཔེ་དུ་བཅས་སོ། །

གཅིག་ཀྱི་གཅིག་ནི། མང་ཆོག་སྐྱེས་ཀྱི་མི་གཅིག་ཀྱི་

གཅིག་རྒྱུད་། གཅིག་ཕྱ་རྒྱུད་རྒྱུད་ངམ་སྒྲ་མེད་ཆེན་རྒྱུད་། མི་ཆང་གཅིག་རྒྱུད་། ཞིང་ལས་གཅིག་

၇၄၀၉

རབ་ཏུ་སྤྲུལ་གཤིང་བཞེན་པ་ཡན་ལག་ལྷ་བྱ་གསལ་བར་བྱས་པ་གཅིག་བསྐྱིབས་པའི་གབ་ཆོག་གི་མཚན་ཉིད།

གཅིག་རང་གཅིག་སྒོང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རང་སྒོང་བ། བན་ཚུན་གཅིག་རང་གཅིག་སྒོང་བྱས་པས་ལས་ཆོད་ཆེན་པོ་བྱང་སོང་།

གཅིག་ཏུ་གཞོག་བར་མཛད་པ། སེམས་ཅེ་གཅིག་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཞེས།

གཅིག་ཅིག་། གཅིག་བྱ་ཞིག་། འགས་ཆལ་སྤྲུག་པོའི་ཁྲོད་དུ་མི་གཅིག་ཅིག་འགྲོ་བ།

གཅིག་ལྷོགས། ལས་ཀ་འགའ་ཞིག་མི་གཅིག་གིས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་འགན་འཁུར་བ། གཅིག་ལྷོགས་དགེ་བློ། རོ་དམ་གཅིག་ལྷོགས། ལས་འགན་གཅིག་ལྷོགས།

གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས། ལྷག་ཆད་ནོར་གསུམ་མེད་པ་དང་གསལ་པོར་སྟོན་པ། གཞུང་ཁྲ་ནང་གསལ་ཆང་མ་གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་སུ་ཅིས་སྤྲད་ཡོད། དེས་སང་གི་གཏམ་གསར་གཅིག་གཅིག་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱ་བ།

གཅིག་ཆོག་། རྗེ་གཅིག་གིས་གོ་མང་པོ་ཆོད་པ། རྒྱ་གོས་གཅིག་ཆོག་། རྒྱུན་པ་འདི་ཉིད་ཐོ་དང་མཛེས་པ་གཅིག་ཆོག་རེད།

གཅིག་ཇེས་གཉིས་མ་བྱད། བར་མི་འཆད་པར་མ་བྱད་སྤངས། བྱལ་འབྲས་གཅིག་ཇེས་གཉིས་མ་བྱད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། རྒྱལ་ཁ་གཅིག་ཇེས་གཉིས་མ་བྱད་ཀྱིས་སྒྲངས་པ། པམ་ཉེས་གཅིག་ཇེས་གཉིས་མ་བྱད་དུ་བྱུང་།

གཅིག་འཇགས་གཅིག་ལངས། ས་གནས་གཅིག་ལ་ཞོད་འཇགས་དང་ས་གནས་གཞན་ཞིག་ལ་ཟེང་ཆ་ལངས་པ།

གཅིག་ཉིད། གཅིག་བྱུང་པ་དེ་ཁོ་ན་རང་།

གཅིག་སྤྱིང་གཅིག་གཏད། བན་ཚུན་ཡིད་ཆེས་པའམ་སྒོ་གཏད་པ།

གཅིག་གཉིས། ཁ་ཤས་སམ་འགའ་ཞིག་། མི་གཅིག་གཉིས།

གཅིག་ཏུ་མཛེས་པ། ① རྒྱུན་མེད་མཛེས་པ་ཤ་སྤྲུག་། ② བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་གི་མཚན། གཅིག་ཐོག་གཉིས་བཅེགས། རྣམ་པ་རིམ་བཅེགས། ལས་ཁུངས་མང་པོ་གཅིག་ཐོག་གཉིས་

བཅེགས་སུ་བཅུགས་པ། གནས་ཚུལ་བཟང་པོ་གཅིག་ཐོག་གཉིས་བཅེགས་བྱང་།
གཅིག་མ་ཐུན། རིགས་གཅིག་ཏུ་གཞི་མ་ཐུན་པ། བསམ་བློ་དང་གྲོས་མོལ་གཅིག་མ་ཐུན་ཏུ་གྱུར་པ།
གཅིག་མ་ཐུན་ཁྲབ་འབྱུང། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་consistent generalization ཟེད།
གཅིག་མ་ཐུན་འདེན་སྟོང་། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་uniform referencing ཟེད།
གཅིག་དང་ཐ་དད། སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གཅིག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ཡང་གློ་ངོར་སྤང་ཆེ་གཅིག་
ཁོ་ན་ལས་གཉིས་སུ་སྤང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཆན་གཞི་ནི། ཀ་བ་དང་། ས་དང་། ཏམ་མཁལ་
སོགས་སོ་སོ་ནས་དེ་ཡིན་ལོ། །སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་ཐ་དད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ཡང་གློ་ངོར་སྤང་ཆེ་
སོ་སོར་སྤང་བ་ཞིག་ཡིན། མཆན་གཞི་ནི། ཏྲག་དངོས་གཉིས་དང་། ཀ་བམ་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །
གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བ། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། སྟོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནང་གསལ་ཤིག་
གཅིག་བྱ། རོ་ཤོ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངོས་འཛིན་པ། བྲངས་གཅིག་ནན་ཏན་ཏུ་སྤྲོ་བ། གཅིག་བྱ་ལྟ་ཡི་ལྷང་
བསྟན་དང་། གཉིས་སུ་ཉམས་དང་མི་ལམ་བཟང་།
གཅིག་བྱ་བྲལ། གཅིག་དང་བྱ་མ་གང་རུང་བེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་
འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞིག་
གཅིག་བྱ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས། གཏན་ཆོགས་ཆེན་པོའི་ལྗེ་ནང་གསལ། ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་རོ་ཤོ་
ལ་དཔྱོད། གཅིག་དང་བྱ་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་པར་ཐར་བའི་སྐྱོ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཏེ། ལྷ་གྲ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་བདེན་པར་མེད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བྱ་མ་
གང་རུང་བེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །
གཅིག་བྱ་བྲལ་གྱི་དབྱེད་པ། སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞིག་
གཅིག་དེ་བ། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་click ཟེད།

གཅིག་སྟུང་། ཁ་ཐོར་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཚུར་སྟུང་། ལུས་ཤུགས་གཅིག་སྟུང་།

གཅིག་ཐོམ། ཁྱོད་གཅིག་ཏུ་སྤྲིལ་།

གཅིག་གནས། བཅུ་ལོངས་གོང་དུ་སྤྲིལ་བའི་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་གངས་གནས་དང་པོ།

གཅིག་ལ། ① མཐུན་པ་དང་། བན་ཚུན་མཚུངས་པའམ་ཁྱད་མེད་ལ། རིན་གོང་ཆེ་ཆུང་གཅིག་ལ།
གནས་གཤིས་ཆོ་གང་གཅིག་ལ། བསམ་སྒྲོ་གཅིག་ལ། རོ་གཅིག་ལ། ཁ་གཅིག་རུང་ཁོག་པ་མི་
གཅིག་། དག་ཆུན་གཅིག་གི་དག་སྟུག་། པ་མ་གཅིག་གི་སྟུག་། ② སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
ཏེ། རྟོག་པའི་སྒྲུང་དོར་ཐ་དད་དུ་མི་འཆར་བ་ཀ་བ་ལྟ་བུ།

གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད། རྩས་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དུས་ལ་ལྟོས་པས་འདས་མ་ལོངས་ཐ་དད་
པས་གཅིག་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་དགག་ལ། དཔེར་ན། ལུས་པ་གཅིག་གི་སྐྱད་ཅིག་སྟེ་
ཐ་དད་ལྟ་བུའོ།

གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་། དབྱེར་མེད་ལ། མཆེ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོ་རིས་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་རེད།

གཅིག་པ་བཞི། གཅིག་པ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ལྟོག་གཅིག་པ་དང་། རོ་ཐོ་གཅིག་ལ། རིགས་གཅིག་ལ།
རྩས་གཅིག་པ་སྟེ་བཞིའོ།

གཅིག་སྟུ། ཁེར་རྒྱང་ངམ། ཁོ་ནའམ། ཤ་སྟག་། རང་གཅིག་སྟུ། ཁོ་གཅིག་སྟུས་དཔེ་ཆ་སྒྲོག་གིན་
འདུག་། རང་གཅིག་སྟུར་སྟུས་ལ། གཅིག་སྟུར་གནས་ཤིང་གཅིག་སྟུར་རྒྱ་བ། གཞན་ལ་མི་བརྟེན་
བར་གཅིག་སྟུར་ཚུགས་སུ་བ་ལ། གཅིག་སྟུ་དཔེན་པ་ན་འདུག་། ཁྱོགས་མེད་གཅིག་སྟུ། གཅིག་
སྟུས་ཉམ་འཛིན་བྱེད་ལ། གཅིག་སྟུས་བཅན་གཅོད་བྱེད་ལ། བརྒྱ་བརྒྱའི་ནང་ནས་ཉུང་ཉུང་
ཡིན། ཉུང་ཉུང་ནང་ནས་གཅིག་སྟུ་ཡིན། དབྱིན་སྐད་དུ་only one ཟེད།

གཅིག་སྟུར་གནས། [མངོན་]རི་དྲགས་བསེ་རུ།

གཅིག་སྟུར་དབང་བའི་ཁེ་དབང་། ཆེད་ཁེ་ཡང་ཟེད། གསར་གཏོད་ཞིག་སྟུས་པའི་གསར་གཏོད་
བར་དབང་བའི་ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱང་སྤྱོད་ཐོབ་པའི་གསར་གཏོད་དེ་རང་གཅིག་སྟུས་
ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཁེ་དབང་ལ་ཟེད།

གཅིག་པོ། ① ཁེར་རྒྱང་། ཁོ་རང་གཅིག་པོར་ཡོང་བ་རེད། ② གཞན་པའམ་ཅིག་ཤོས། གཅིག་པོ་

དེ་ཡོང་མི་འདུག། རྟོན་གཅིག་དེ་བསྐྱབ་དགོས།
གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་པན་རྟོགས་བྱེད་པ། རྟོང་པ་བྲིམ་མཆོས་ཆགས་
སྤང་མེད་པར་གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས་བྱེད་པ།
གཅིག་འཕར་གཅིག་ཆག། གཅིག་ཡར་འཕར་ཞིང་གཅིག་མར་ཆག་པ། ཁྲོམ་ཐང་གཅིག་འཕར་
གཅིག་ཆག་ཅི་རིགས་ཡོང་།
གཅིག་འཕྱོར་གཅིག་མ་ཐུད། རྒྱན་བར་མ་ཆད་དུ་མ་ཐུད་པ། ལས་རྒྱུན་གཅིག་འཕྱོར་གཅིག་མ་ཐུད་བྱེད་པ།
གཅིག་བྱས་གཉིས་བྱུག། ལས་ཀ་གཅིག་བྱས་ནས་དོན་དག་གཉིས་འབྱུག་པ། ཐབས་རྒྱས་མཁས་
པས་ལས་དོན་གཅིག་བྱས་གཉིས་བྱུག་བྱུང་བ་རེད།
གཅིག་བྱས་ན། མ་དེས་པ་སྟོན་པའི་ཆིག་ཅིག། གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་སང་ཉིན་ཡོང་གི་ཡོད་འགྲོ།
ཁྱོད་རང་གིས་ཆོད་ཅིག་སྟོས་དང་། གཅིག་བྱས་ན་འབྱེད་ཐུབ་མདོག་ཁ་པོ་རེད།
གཅིག་མིན་གཉིས་མིན། ཡང་ཡང་། ཆགས་སྟོ་གཅིག་མིན་གཉིས་མིན་བྱུང་སོང་།
གཅིག་ཆིག་ཁོད་ཡིག་ལྟར་ན་ནམ་དཔྱེ་དང་པོ་དེ་ག་རང་གཅིག་ཆིག་ཡིན།
གཅིག་མཚུངས། གཅིག་པ་ནང་བཞིན། དམིགས་ལུལ་གཅིག་མཚུངས། གོམ་སྐབས་གཅིག་མཚུངས།
གཅིག་བྱང་གསལ་ཨང་། ལྟོག་ལྟང་འཕྱལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱེན་སྐད་དུ་ones complement ཟེད།
གཅིག་ལྷུས། ལྷ་སྒྲིལ་ཏེ་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་འབྲིལ་བ།
གཅིག་ཡིད་གཅིག་ཆེས། པན་ཚུན་སྟོ་འཁལ་བ། དུན་རིང་སོང་མཆོམས་སུ་པན་ཚུན་གཅིག་ཡིད་
གཅིག་ཆེས་བྱུང་སོང་།
གཅིག་རམ་གཅིག་འདེགས། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་པན་ཚུན་རམ་འདེགས་བྱེད་པ།
གཅིག་རེ་གཉིས་རེ། རེ་གཉིས་ཏེ་ཉུང་དུའི་དོན། མི་ངན་གཅིག་རེ་གཉིས་རེ། འགྲོ་ཐངས་གཅིག་རེ་
གཉིས་རེ་ལས་མེད།
གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་ཀྱི་རབ་སྟེལ། རབ་སྟེལ་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་ནང་གསལ་ཤིག། བརྫོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་སོའི་
སྐབས་ཐོབ་སྐྱར་ནས་བསྟེ་བྱ་སྟེ་བྱེད་དམ། སྟེལ་བྱ་སྟེལ་བྱེད་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞིག།

གཅིག་ལན་གཉིས་འདེབས། གཅིག་བཤད་གཅིག་གིས་མ་ཉན་པར་ལན་འདེབས་པ།
གཅིག་ལན་གཉིས་ལན། ཚིག་རེ་ལ་ཚིག་རེས་ལན་སྟོག་པ། སེམས་བཟང་གིས་བཤད་པའི་བསྐྱབ་
བྱར་མི་ཉན་པ་གཅིག་ལན་གཉིས་ལན་བསྟོགས་པ།
གཅིག་ཤེས་ཀྱན་གྱོལ། ཚིག་དོན་གཅིག་ཤེས་པས་གཞན་ཀྱན་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བ།
གཅིག། རི་ཆུ་གཅིན་པ། ཟས་སྟོམ་རྣམས་པོ་བའི་གནས་སུ་དྲངས་སྟེགས་འབྱེད་པའི་རྗེས་སུ་
སྟེགས་མ་རྣམས་སྐྱ་བ་བཤད་གཅི་དང་། སྐྱ་བ་རྣམས་གཤེར་ཁུར་འབྱུར་ཏེ་སྒྲང་བར་གསོགས་
ཤིང་ཆད་ལས་ལོངས་ཆེ་གཅིན་ལམ་བརྒྱད་ཕྱིར་བཏོན་པའི་ཆུ་ལ་ཟེད།
གཅིན་ལགགས། སྒྲང་བ་དང་། རྒྱ་གྲོག་གི་གནས་སུ་དེ་ལུ་འཕེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱེན་བྱས་ནས་གཅིན་
པ་འབབ་མི་བྱུབ་པ་ལགགས་པར་གྱུར་པའི་དོན།
གཅིན་ལགགས་ཀྱི་ནད། གཅིན་ལགགས་ནད་སྤྱིའི་སྟོང་ཁྱེན་ནི། སྒྲང་པའི་ཁ་བྱར་བལྟས་པའི་རོས་
གཉིས་ན་ཆུ་རྒྱ་བའི་རྩ་མེན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་མའི་རྩ་དང་འབྲེལ་ནས་གནས་པ་ལ། ཟས་སྟོད་
དམན་ལྷག་ལོག་པ་དང་། གདོན་སྟོ་བྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་འདྲེ་བ་འབྱུགས་ནས་སྒྲང་པའི་རྩ་མེན་
ལ་ནད་ཞུགས་ཏེ་གཅིན་ལགགས་ཀྱི་ནད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
གཅིན་ལགགས་བརྒྱད་པོ། ༡ ཁ་འཕུས་གཅིན་བསྐྱམས་པས་སྒྲང་བ་རྒྱས་ཏེ་ཁ་འཕུས་སྟེ་ཆུ་
ལགགས་པས་བྱག་ཆེ་བར་འོང་ཞིང་། རྒྱ་ཞབས་སྟོས་པ་ལྟར་སྒྲང་ཞིང་། སྒྲང་བ་གཅུས་སྟུམ་
བྱེད་ཅིང་བཅིང་ན་གཅིན་འབྱུང་བ། ༢ རྒྱང་འབྲིལ་བྱར་སེལ་གྱི་རྒྱང་གྱེན་དུ་འབྲིལ་བས་ཆུ་
སོར་ན་བྱག་ལྡང་ཞིང་། གཅིན་རྒྱང་གས་རེ་བཤད་བ་གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་། ༣ ཞག་
ལགགས་མཁལ་མ་དང་བསམ་སེའུའི་རྩ་འགྲམས་པ་དང་ཞག་འབྱུགས་པས། ཆུ་མདོག་དམར་
ཞིང་ཞག་རོ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་། རྒྱ་ཞབས་ན། ༤ སྟེ་ལགགས་ཁ་ཟས་ལ་སྟེ་འདྲེས་པ་དེ་སྒྲང་
པའི་རྩར་འབྲེམས་པས་བྱག་ཆུང་། ཆུ་ཁ་སྟེ། ཆུ་འདྲིམ་པ་སྟེ་ཉལ་བ། ཆུའི་ནད་དུ་སྟེ་ཉག་དང་
བཅས་པ་འབྱུང་། ༥ སྒྲངས་ལགགས་སྒྲང་པའི་ཁ་དང་བཤད་ལམ་རྣམས་སྒྲངས་ནས་སྟེ་ཞིང་
ན་བ། བཤད་བ་དང་། གཅིན། འབྲེན་བཅས་སྟོམ་མོ། ༦ ཁུ་ལགགས་ཁུ་བ་དང་གཅིན་འདྲེས་
པས་ཐལ་ཁུ་འདྲེ་བ་འབྱུང་། ༧ བཤད་ལགགས་ཐོག་མར་བཤད་པ་ལགགས་པས་རྒྱག་པས་

གཅིན་ལམ་བསྐྱམས། དེ་ནས་བཤད་གཅིན་འདྲེས་ནས་གཅིན་ལ་བཤད་ནི་མནམས་པར་ཅན་
འབྱུང་ངོ་། །དེལ་འགགས་ ① དེལ་འགགས། བད་འཁྲིས་རྒྱུད་གིས་ཁྱེད་ལ་བསྐྱུངས་ནས་དེ་ལུ་
ཆགས་པར། ཐོ་མཚན་དང་གཞུང་ཁའི་བར་ནམས་སུ་མཛོན་པ་ལྟར་གཅིན་འགགས་པ་དང་།
ཅུང་ཟད་རྒྱུད་ལ་སྒྲེལ་ནི་མནམས་པ། ལྷང་པ་སྟོ་བར་བྱེད་པ། ཉན་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་གཅིན་
རྒྱུད་ན་ཏུ་ཅད་ཟུག་ཆེ་བས་སོ་འཆའ་བ་དང་ལུས་འདད་པ། འཁྲན་སྒྲིལ་འབྱེད། ལག་པས་ཁྱེད་
བཅང་ཞིང་། སྐབས་འགར་མཚན་མ་མཉེ་བ། ② འཛོལ་དེལ། གཅིན་བར་མཚམས་བཅད་ནས་
ཡོང་བ། ཉེ་ཞོན་པ་དང་ལུས་དྲག་ལུས་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་ལ་གཅིན་ཁྱེད་ཅན་ཡོང་གི་ཡོད་
པ་རེད། ③ ཟུག་དེལ། དེ་ལུ་དེ་སྤང་པའི་ཁ་ལ་ཡོད་ན་ན་ཟུག་དོན་ནས་རྒྱ་ཐིགས་ཅམ་ལས་
རྒྱན་དུ་སྟོམ་པ་དང་། ལྷང་པའི་གཉིད་དུ་ཡོད་ན་ན་ཟུག་དོན་པ་ལས་རྒྱ་ཐི་འགགས།

གཅིན་སྟེ། གཅིན་མང་པོ་ཡོད་པ།

གཅིན་སྟེ་ཟ་ཁའི་ནད། གཅིན་སྟེ་འདྲེན་གྱི་རྒྱ་ཆེན་ནི། ཟས་སྟོམ་གྱི་རིགས་རོ་ལན་ཚུ་བ་དང་།
མངར་བ། ལུས་པ་བསེལ་བ་དང་། ལྷེ་བའི་རིགས་བསྟེན་དགས་པ་དང་། སྟོང་ལམ་རྒྱན་ཅན་
གྱི་ས་ཐོག་ཏུ་བསྐྱུང་དགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བད་ཀན་དང་ཆེལ་འཕེལ་བ་དེ་ལུས་རྒྱུད་ས་སུ་མ་
འབྱུང་བ། ལྷང་པར་ཟག་ནས་ཟ་ཁྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

གཅིན་སྟེ་འདྲེན་གསེས་དབྱེ་བ་ཉི་ལྔ། ① བད་ཀན་ཟ་ཁྱེ། ༡ རྒྱ་འབྲུ། མདོག་དང་ཐོ་བ་མེད་པ་རྒྱ་
འབྲེ་ཟ་ཁྱེ། ༢ ། ཆང་འབྲུ། ཟ་ཁྱེ་བསྐྱུང་བ་ཆང་དང་འབྲུ་བ། ༣ ལུས་ཤིང་ཁྱེ་བ། ཟ་ཁྱེ་རོ་མངར་
བ་ལུས་ཤིང་དང་འབྲུ་བ། ༤ གར་པོ། ཟ་ཁྱེ་གར་པོ་ཅན། ༥ འབྲས་བྱེ། ཟ་ཁྱེ་དཀར་པོ་འབྲས་བྱེ་
འདྲེས་པ་ལྟ་བུ། ༦ ཁྱེ་རྒྱ་ཅན། ཟ་ཁྱེ་འདྲེན་དུ་བྱེ་མ་འདྲེས་པ་འབྲུ་བ། ༧ བྱེ་མ། ཟ་ཁྱེ་ཁྱེ་
དང་འབྲུ་བ། ༨ བསེལ་ཅན། རྒྱའི་རིག་བྱ་བྲང་ལ་རོ་མངར་བ་བསེལ་ཅན་གྱི་ཟ་ཁྱེ་ཅན། ༩
བགས་འབྱུང་། ཟ་ཁྱེ་ལུང་ཟད་དལ་ལུས་འབྱུང་བས་བགས་འབྱུང་གི་ཟ་ཁྱེ། ༡༠ ཁ་རྒྱ། ཟ་ཁྱེ་
ནལ་ནལ་སྟེན་བག་ཅན་ཁ་རྒྱ་འབྲུ་བ་ཁ་རྒྱའི་ཟ་ཁྱེ། ② མཁྲིས་པའི་ཟ་ཁྱེ། ༡༡ ལས་ཆོག་ །ཟ་
ཁྱེ་ཁ་དོག་དང་ནི་རོ་ནས་ཆོག་ཁྱེ་བ་འབྲུ་བ། ༡༢ ལྷག་ཆོ། ཟ་ཁྱེ་མདོག་ནག་པོ་སྟེན་ཆོ་འབྲུ་
བ། ༡༣ རྒྱུན་པོ། ཟ་ཁྱེ་མདོག་རྒྱུན་པོ་ཅན། ༡༤ རྒྱུར་ཁྱེ། ཟ་ཁྱེ་མདོག་སེར་པོ་སྟེན་ཁ་འབྲུ་

བ། ༡༥ བཙོང་ཁྲ། ཟ་ཁྲའི་མདོག་དམར་སྐྱལ་བཙོང་ཁྲ་འོ་བ། ༡༦ ཁྲག་འབྲ། ཟ་ཁྲའི་མདོག་
དམར་ནག་ཁྲག་དང་གཅིག ། ③ རྒྱང་གི་ཟ་ཁྲ། ༡༧། ཀྱང་འབྲ། ཀྱང་མར་དང་འདེམ་པ་ཀྱང་གི་
ཟ་ཁྲ། ༡༨། ཞག་འབྲ། ཞག་མང་དམ་འདེམ་པ་ཞག་གི་ཟ་ཁྲ། ༡༩། ལྷང་ཆེན། ལྷ་མེར་རྩོག་ཅན་
དང་འདེམ་པ་ལྷང་ཆེན་གྱི་ཟ་ཁྲ། ༢༠། ལྷང་ཅི། མེར་སྐྱལ་ལྷང་ཅི་ལྷང་མངར་པ་ལྷང་ཅི་འོ་བ་ཁྲ།
གཅིན་གཏོང་། གཅིན་པ་གཏོང་བ།

གཅིན་ཐུག་ཁ་དང་། སྒྲིང་། གཡག་རྒྱ། བོང་བྲ། ལུག་བཅས་ཐུག་གི་གཅིན་གྱི་བསྐྱས་མིང་།
གཅིན་ཕྱེག་འི་རྒྱུ་ཕྱེག་གསལ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ནད་གཞི་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ས་ཞིག་
གཅིན་ལ། དེ་རྒྱ། གཅིན་པ་བློ་བ། གཅིན་ཕྱི་ཁ་བ། གཅིན་པ་གཏོང་དུས་གསང་སྟོན་ཐོན་མིང་གི་
ནས་གངས་ལ་རྒྱན་འབབ་དང་། དེ་རྒྱ། མི་བསྟོན་ལ། རབ་འཛུགས་བཅས་སོ། །

གཅིན་ཕྱི་ས། གཅིན་པ་དང་སྐྱལ་བ།
གཅིན་ཚུ། ཆབ་ཏོག་གས། ཆ་ལམ་ས་ཀྱི་ནང་དང་། བྱང་ཅ་ལྷགས་སུ་གཅིན་བཏོང་པ་དེས་ཆགས་
པའི་ཚུ་ཁྱའི་རིགས་ཀྱི་བྱི་རང་པ་དང་། མདོག་སྐྱ་ལོ་ཅན་གྱི་མིང་།

གཅིན་མུ་ཁ། འཕྲོག་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་དུས་རྒྱུན་སྒྲོ་བར། ཡང་ན་དགུན་ཁང་གི་འཕྲིས་སུ་གཅིན་
གཏོང་སའི་ས་གནས་ཞིག་གཏན་འཁེལ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ཡིན།

གཅིན་མུ་ལྷག་། མི་ཡིས་གཅིན་བཏང་བའི་སངས་སུ་ཆགས་པའི་གཅིན་མུ་འོ་བ་རྣམས་ཟོག་
དང་། ཉ་སོགས་མེ་ལྷགས་རྣམས་ཀྱིས་ལྷེ་ཡིས་ལྷག་པ་དེའི་བྲ་བ།

གཅིན་ལྷོ་ གཅིན་གྱི་སྤྲལ་ས་པའི་དྲི་མ་མནམ་པ།

གཅིན་བཟེད། ཆབ་ཏོག་གམ་གཅིན་སྒྲིང།

གཅིན་ལམ། གཅིན་པ་འབབ་ལམ།

གཅིན་ལ ལ་མོའི་རིགས་ཤིག

གཅིན་ཤད། གཅིན་པ་དབང་མེད་དུ་འཛོམ་བ།

གཅིན་ལོར། གཅིན་པ་གཏོང་དགོས་པའི་ཆོར་བ།

གཅིན་སྲི། དེ་ཙུ་རྒྱུན་ལྟར་གཏོང་མི་ སྤུབ་པ་འཆག་དཀའ་བར་གྱུར་པ།

གཅིན་སྲི་བཞི་པོ། ༡ རྒྱུང་ལས་གྲུང་བ། ཡང་ལ་རྩལ་པའི་ཟས་སྟོད་ཀྱིས་སྟེད་བ། ༢ མཁྲིས་པ་
ལས་གྲུང་བ། རྩ་མདོག་དམར་མེར་ཆ་བའི་རྟགས་ཆེ་ལ་ན་བ། ༣ བད་ཀན་ལས་གྲུང་བ།
བསིལ་བས་བྱང་རྟགས་ལྡན་པས་རྩ་སྒྲིལ་འབྲུང་བག་ཅན། གཏོང་མི་སྤུང་བ་ཡུན་དུ་འགོང་བ།
༤ འདུས་པ་ལས་གྲུང་བ། བད་རྟགས་དེ་དག་འཕྲེས་མ་འབྲུང་།

གཅིན་བསྐན། གཅིན་གཏོང་བར་བཟོད་བསྐན་བྱེད་བ། དཔེར་ན་གཅིན་བསྐན་མི་རུང་ལྟ་བུ།

གཅིའུ། གཅིའུ་དང་གཅིག །

གཅིའུ་མ་བཟུ། བཤང་ལམ་ནང་མ་ཡོད་པ་འཁྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་རྩ་མདའ།

གཅིར། [ཐ་དད་པ] བན་ན་ནས་ལེབ་མོ་བྱས་པ་སྟེ། མཛུབ་བྱ་དོ་བར་ལ་མ་གཅིར་ལྟ་བུ། འདས་པ་
ལ་བཅིར་དང་སྒྲུལ་ཆིག་ལ་ཆིར་འབྱ།

གཅིར་བ། [ཐ་དད་པ]འཆིར་བ། དོ་གཉིས་བར་དུ་ལག་པ་གཅིར། རས་ཆོན་པའི་རྩ་ལག་པས་
གཅིར་བར་བུ།

གཅིས། གཅི་བའི་སྒྲུལ་ཆིག་

གཅིས་པ། གཅི་བའི་འདས་པ།

གཅུ། དང་པོ་ལས་ཐོག་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ། ལག་པ་གཅུ་པེས་བྱས། གཅུ་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཅུ་གལ། དོ་གལ་ལམ་ཁག་འགན།

གཅུ་པོ། ཁྱོག་ཁྱོག་གམ་འཁྱོག་པོ། ཤིང་གཅུ་པོ། ལམ་གཅུ་པོ།

གཅུ་བ། [ཐ་དད་པ]གཅུས་པ། གཅུ་བ། གཅུས། སྒྲིམ་པ། གཅུས་གཟེར་གཅུ་བ། ལུས་ཤིག་གཅུས་
པ། ཁྱོན་པ་རྒྱུར་བཟུས་ཏེ་གཅུས་པ།

གཅུ་ཆེས། འཆེས་པོ་རྒྱལ་སྤངས་ཤིག་

གཅུ་འཛེར། གཅུས་ཏེ་སྒྲིམ་པའི་ཤིང་གི་འཛེར་པ།

གཅུ་གཟེར། གཟེར་མགོའི་ཁག་ལ་དུང་འབྲིལ་གྱི་རི་མོ་ཡོད་པའི་གཟེར་མའི་མིང་།

གཅུ་རུ་ཆ་པོ། ཁྱོང་པོ་འམ་རང་ཤིང་ཆ་པོ། གཅུ་རུ་ཆ་པོའི་མི།

གཅུགས་མཁན། [མདོན]གཡོ་ཅན།

གཙུག་ས་ལྷན། མཛེལ་མ་ཐུན་ཅན།

གཙུག་ས་ལ། མ་ཐུན་པལམ་མཛེལ་ལ། ཡིད་གཙུག་ས་ལ། གཙུག་ས་མེད་བྱས་ལ། བན་ཚུན་གཏིང་
ནས་མ་ཐུན་ཞིང་ཡིད་གཙུག་ས་པའི་གྲོགས་པོ།

གཙུག་ས་པ་སྤྲུལ་ལ། ཡིད་མ་ཐུན་གྱི་གཏམ་ཤོད་ལ།

གཙུང་། པ་མ་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྲུན་གཞོན་ལ། བྱ་དང་བྱ་མོ་གཅེན་གཙུང་རྣམས།

གཙུང་དགའ་པོ། སྦྱོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཙུང་པོ་དངོས་སྒྲོབ་ཅིག

གཙུང་དོན་ཡོད་དོན་གྱུ་བ། སྤར་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་ཆེན་མ་འདས་ལོག་ཏུ་སྤྲས་དོན་གྱུ་བ་ཟེར་བ་ལུས་
པ་དེ་དང་། ཚུན་མའི་སྤྲས་དོན་ཡོད་ཟེར་བ་གཉིས་མཛེལ་མ་ཐུན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཚུན་མས་
དོན་ཡོད་ལ་རྒྱལ་པོའི་གོ་འཕང་འཛོལ་ཐབས་བྱེད་ཆེད་དོན་གྱུ་བ་རྒྱང་འབྲུད་གཏོང་དུས་གཅེན་
གཙུང་གཉིས་འབྲལ་མ་པོད་པར་མཉམ་དུ་བློས་བྱིན་པའི་ལམ་བར་དཀའ་ཆེགས་སྤྲ་ཆོགས་
བྱུང་ནས་མན་ཚུན་ཁ་འཛོར་། བྱིས་དོན་གྱུ་བ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱལ་པོའི་མག་པར་
བྱིན་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་དང་། རང་གིས་གཙུང་པོ་དོན་ཡོད་བཅའ་ཉེ་རྟེན་ནས་པ་མེས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁབ་ལ་བསྐྱལ་པས་ཡལ་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་བཞིན་པའི་རང་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱལ་གྱི་
རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་ཞེས་རོ་སྦྱང་ལས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་དག་པར་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་
ཤེས་སོགས་མཁས་པ་རིམ་བྱོན་དང་། མི་དམངས་ཆོས་རྣམས་ཐར་དང་། ལྷ་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་
དུ་བསྒྲིགས་ཡོད།

གཙུང་རྒྱ་པོ། འབྲི་གྲང་པའི་སྒྲ་མ། རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་མཆོད་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་རབ་བྱུང་བཞི་
པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༠ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༧༠ལོ་བར་དགྲང་
ལོ་བྱག་ཏུ་རེ་གཅིག་བཞུགས།

གཙུང་པོ། པ་མ་གཅིག་པའི་བྱ་སྤྲུན་ཚུང་བ།

གཙུང་མོ། པ་མ་གཅིག་པའི་བྱ་མོ་སྤྲུན་ཚུང་བ།

གཙུང་རི་པོ་ཆེ། གཞིས་ཀ་ཅེ་རམ་རིང་རྫོང་མདོ་སྤེ་རྒྱས་གཙུང་རི་པོ་ཆེ།

གཙུང་རི་པོ་ཆེ་དགོན། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་བཏབ། འདེབས་ལོ་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་

བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གཙུང་རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྲགས་པ། འཕྲི་གྲང་གཏན་རབས་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཨ་ཉེ་ཨ་གྲགས་ཀྱི་
སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་ཏུ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལོར་སྤ་ཡུལ་ནོན་འཛམ་འོས་བྱ་བྱང་དུ་སྤྱི་
འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཡབ་ཡུམ་དང་བཅས་འཕྲི་གྲང་དུ་ཕེབས། རྗེ་སྤྱོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ལས་རབ་ཏུ་བྱུང། མཆན་དོན་རྗེ་གྲགས་པར་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་རྗེ་སྤྱོད་པ་གཞོན་དོན་
དུ་གཤེགས་པས་དཔོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་བདག་ཀྱིན་མཛད་དེ་ཡི་གེ་འཕྲི་སྒྲིག་དང་
འཛིག་ཉེན་གྱི་བསྟན་བཅས་ལ་བྱང་བར་མཛད། དགེ་འདུན་འབྲུམ་ཕྲག་ལ་པ་ཆོས་ལྷ་ལྷན་
ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར། དེ་ནས་གནས་ཆེན་
དཔལ་གྱི་རྩ་རི་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ཕེབས། བརྒྱལ་སངས་དགོན་པ་བཏབ་ནས་
དགེ་འདུན་གྱི་ཆོགས་མང་དུ་འཕེལ། དེ་སྐབས་སྒྲོམ་པ་ལ་ཁྱིད་པོན་གྱི་ལུང་ལས་བྱུང། བྱར་
དྲགས་ཀོང་གསུམ་པལ་ཆེར་ལ་དབང་བསྟུར། དེ་ནས་འཛམ་དང་གྲུ་ལིང་བྱ་བ་དཔེན་གནས་
ནམས་སུ་རིམ་གཉིས་ཐབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞུགས་ཏེ་མཐར་དགྲུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཕེབས་
པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ས་སྤྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༤ལོར་གཤེགས།

གཙུང་བོར། [ཆིང] ① དོ་གལ་ཆེན་པོའི་གནད་ལ་བཀའ་ནས་ལས་འགན་སྒྲུབ་ཏུ་བརྟུག་པའམ་
དེའི་སྒོ་ནས་བརྟུལ་བ། ② གཏན་ལ་པབ་པ། ③ བདག་གཉེར་མི་བྱེད་པ།

གཙུང་ལ་བོར། ལུས་པོ་ཐུག་པས་གཙུང་པ་ཞེས་བསྐྱམས་པ་ལྟར་འགྲུལ་མི་བྱས་པ་དང་། བོར་བ་
སྟེ་རང་གི་མིན་པ་དང་འབྲུ་བའི་ཉམས་རོད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་མི་དབང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བེ་སྟོན་ལས་གསུངས།

གཙུན། བཅན་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀོད་འདོམས་ལ་ཉན་དུ་བརྟུག་པའི་དོན་ཏེ། ཏྲ་ཤོད་སྤབ་ཀྱིས་
གཙུན། དཔྱ་ཤོད་སེམས་ཀྱིས་གཙུན། གཙུན་བྱའི་ཏྲ་ཤོད་ཅེས་པ། འབྲུན། བི་ད་ལྷ་བ་སྟེ། ཏྲ་
ཤོད་འབྲུན་མཁན་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ། བརྟུན། བི་འདས་པ་སྟེ། ཏྲ་ཤོད་བརྟུན་ནས་ཞོན། ཟུན། བི་
སྤུལ་ཆིག་སྟེ། ཟུན་ཅིག་ལྷ་བྱ།

གཙུན་ཕྱོམ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་constraint ཟེད།

གཙུག་པ། འཇུག་པའི་ད་ལྟ་བའི་འབྲི་སྲོལ་གཞན་ཞིག་དང་མ་འོངས་པ།

གཙུག་སྲོལ། མྱོག་ལྔ་དང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་constraint rule ཟེད།

གཙུར་པ། [ཐ་དད་པ]བཙུར་པ། བཙུར་པ། ལུར། ① བར་དུ་འཆིར་པ། མི་མང་པོའི་ཁྲིད་དུ་བཙུར་

པ། གཞེར་བྱ་གཙུར་གྲིས་འབྲིན་པ། ② ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གཏོང་པ། བྲིས་མཆོས་ལྷ་ལོག་

གཙུར་སར་བྱེད་པ། དཀའ་བའི་གནས་ལ་གཙུར། དགྲ་དཔག་འཕྲང་ལ་བཙུར་ནས་ཐར་ཐབས་

མེད་པར་བྱས། ③ འཇུར་པའི་མ་འོངས་པ།

གཙུས། ཉའི་ཁ་གཙུས་ཟེན་པ་དང་བསྐྱོར་ནས་སྤྲིམ་གཙུས་ཟེན་པ།

གཙུས་ཐེག་། བད་མའི་འདབ་མའི་ཐུ་ལྷུད་ལྟ་བུའི་ཐེག་

གཙུས་དུང་། གཙུས་གཞེར་གྱི་གཞེར་གདན།

གཙུས་གདན། མོ་གཙུས་ཀྱི་མིང་།

གཙུས་པ། གཙུ་བའི་འདས་པ།

གཙུས་བྱར། གཙུས་རིས་ཅན་གྱི་གཞེར། མོ་གཙུས། མོ་གཙུས།

གཙུས་གཞེར། དུང་རིས་ལྡན་པའི་གཞེར་ཏེ་མོ་གཙུས་དང་མོ་གཙུས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

གཙུས་རིས། ① གཙུས་གཞེར་ལྟར་གྱི་རི་མོ། ② གྲིམ་རྒྱག་པའི་མིང་། ལག་པ་གཙུས་རིས་བསྐྱོར་བ།

གཅེ། སྤར་པོད་ཀྱི་རུས་ཆེན་ཞིག་

གཅེན། པ་མ་གཅིག་ལས་སྤྲེས་པའི་སྤྲོན་ཀན་པ།

གཅེན་གྲིས་ལོག་པ། [རྫིང]རྩ་བ་ནས་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བ།

གཅེན་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས། རིན་པོ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་རབ་བྱུང་བཞི་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༠ལོ་

ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༤བར་དགུང་ལོ་ཞེད་ལུ་བཞུགས།

གཅེན་གཙུང་། སྤྲོན་མཆེད་ཀན་གཞོན།

གཅེན་ཐོར། ཁའི་ནང་འབྲུམ་ཐོར་མང་དུ་སྤྲེས་ནས་རྒྱག་རྩ་འབྲུང་བའི་ཁ་ནད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་

གཅེན་ནད། མཆུ་ལ་འབྲུམ་ཐོར་ཞིབ་མོར་སྐྱེས་ནས་ན་བའི་ཁ་ནད་ཀྱི་མིང་།
གཅེན་པོ། བ་མ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ་སྐྱན་ཆན་པ།
གཅེན་མོ། བ་མ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ་མོ་སྐྱན་ཆན་པ།
གཅེན་ལུང་། གཞིས་ཀ་ཅེ་གཉིད་སྐྱེས་རྫོང་གཅེན་ལུང་རྩམ་གྱི་ས་མིང་།
གཅེས་པོ། [ཡུལ་]སྐབ་པོའམ་སྤ་པོ། ལུ་པ་ཏ་ཅང་གཅེས་པོ་ཞིག་གྲོན་འདུག། །ཁང་བ་འདིའི་ཤིང་
ཆ་ཆང་མ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པོ་ཞིག་འདུག་པས་ལུགས་འཕེར་ཡོང་བ་མི་འདུག།
གཅེའུ། ① དུ་བ་རྩལ་བྱེད་སྐྱ་གྱུ་རིང་པོ་ཞིག། ② ལུགས་ཟངས་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་སྐྱ་གྱས་
སྐྱན་བཤང་ལམ་ནས་ནད་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད་ཁ་ཡངས་ཤིང་ཅེ་མོ་དོག་པའི་
སྐབས་ཅན་ཞིག།
གཅེར། ལུས་ལ་གོས་མེད་པའི་དམར་མེད་པ།
གཅེར་སྐྱོབ། [མངོན་]གྲོན་བའམ་གོས།
གཅེར་གྲོལ་གྲོལ་ལུགས་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་གསེས། རང་བྱུང་གི་རིག་པ་ལ་ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཐོག་བབ་ཆེན་པོར་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་བས་གཅེར་གྲོལ་ཞེས་བྱའོ། །
གཅེར་རྒྱལ། གཅེར་བུ་མ་རྒྱལ་པ། དཔེར་ན་བུ་མོ་ཆོ་གཅེར་རྒྱལ་བྱེད་པ།
གཅེར་སྒྲིབ། [མངོན་]གྲོན་བའམ་གོས།
གཅེར་འཆམ། གཅེར་བུ་མ་འཆམ་འཆམ་པ།
གཅེར་བྲུ། སྒྲིབ་གཡོགས་མེད་བའམ་དམར་རྩེན། ལུས་གཅེར་བྲུ། རང་གཟུགས་གཅེར་བྲུར་མངོན་
པ། མི་དན་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་གཅེར་བྲུར་བཏོན་པ།
གཅེར་བུ་གཉེན་གྱི་བྲུ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྲུབ་མཐའ་སྤྲ་བ་རྒྱལ་བ་པའི་སྟོན་པ་ཞིག།
གཅེར་བུ་པ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྲུབ་མཐའ་ཞིག་གཅེར་བུ་ལ་ངོ་ཆར་མི་འདྲིན་པས་འདྲེས་མེད་པ་
དང་ཐལ་བ་པ། རྩོགས་སུ་ཕྱོམ་བུ་བྱེད་པས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འདིས་འདོད་པའི་
ཆིག་དོན་དགུ་ནི། སྟོག་ །ཐག་པ། སྟོམ་པ། དེས་པར་ཆ་པ། འཆིང་པ། ལས། ལྷིག་པ། བསོད་

ནམས། ཐར་པ་ནམས་མོ། །ཡང་དུས་འཁོར་ལས། སྒོག་ལྷན་དང་། སྒོག་ལྷན་མ་ཡིན་པ། ཟག་
པ། སྒོམ་པ། སྤང་པ། བཅེངས་པ། འཕར་པ། འགྲོ་པ། འོང་བ་སྟེ་དགྲར་འདོད་པར་བཤད་དོ། །
གཅེར་བྱ་པ་ལ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགྲ་བཅུའི་ནང་གསེས་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་མེད་པར་བྱེ་རོལ་པ་ལ་གཏོགས་པའི་ཕོ་མོ་ལ་ཟས་སྦྱར་བ།
གཅེར་བྱ་མ། ① གོས་མེད་དམར་ཉེང་གི་མིང་། ② གྲོན་པ་མ་གྲོན་པའི་བྱ་མོ།
གཅེར་བྱའི་བརྟལ་ཞུགས། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྱལ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཞིག་གི་དཀའ་ཐུབ་སྦྱོར་ལུགས་ཤིག་
གཅེར་མོ། བྱད་མེད་གཅེར་བྱ།
གཅེར་འཛིན། མཛོན་སྤུམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། དམར་ཐེན་དུ་ཅི་བ། གཡོ་སྦྱའི་གཏམ་བྲང་གཏམ་དུ་
གཅེར་འཛིན་མ་བྱེད། གང་བཤད་གཅེར་འཛིན་བྱེད་པ།
གཅེས། ཤ་ཆ་སྟིང་ཉེ་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། དམག་བཀྲར་དམངས་གཅེས། མི་དམངས་ལ་གཅེས། དག་
ཆན་གྱིས་སློབ་མ་ལ་གཅེས། སློབ་མ་གཅེས་པར་བསྐྱངས་ལྟ་བུ།
གཅེས་སྦྱོང་། བྱམས་སེམས་གྱིས་སྦྱོང་བ། གཅེས་སྦྱོང་གང་ལེགས།
གཅེས་བརྟུས། མཁོ་ཆེ་བའམ་ལེགས་ཤོས་སྟིང་པོ་ནམས་བསྐྱུགས་པ། དཔེ་ཆ་འདི་གཞུང་མང་པོ་
ནས་གཅེས་བརྟུས་བྱས་པ་ཡིན།
གཅེས་བསྐྱུས། གཅེས་བའམ་སྟིང་པོ་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་བ་སྟེ་རྒྱས་པ་ཉུང་དུ་བསྐྱུས་
པ། ལེགས་བཤད་གཅེས་བསྐྱུས།
གཅེས་ཞོར། སྟིང་ཞོར། གཅེས་ཞོར་བདག་ཉར་བྱེད་པ།
གཅེས་པ། [ཐ་དད་པ]བཅི་མཐོང་ངམ་གཅིགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ། མི་དམངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་མི་
དམངས་རང་གིས་གཅེས་པ། སྤྱི་ཇུས་ལ་གཅེས་པ། གཟུགས་པོའི་བདེ་ཐང་ལ་གཅེས་པ།
གཅེས་པོ། གཡེ་ཆེ་བའམ་གཅིགས་ཆེན་པོ། སྤྱི་ཇུས་ལ་གཅེས་པོ་བྱེད་པ།
གཅེས་སྤྲུས། མཐོང་ཆེན་ནམ་ཅ་ག་དག་པོ། སྤྱི་ཇུས་ལ་གཅེས་སྤྲུས། མཛོལ་བཤེས་ལ་གཅེས་སྤྲུས་
བྱེད་པ། ཞོར་གྱི་སྟིང་པོར་བཟུང་ནས་གཅེས་སྤྲུས་བྱེད་པ།
གཅེས་བྱུག །ཅི་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་བྱ་བུ།

གཅེས་སྤྱག་མ། པ་མས་གཅེས་སྐྱོང་ཆད་མེད་བྱེད་པའི་བྱ་མོ།
གཅེས་འབྲ། ཆེ་རྒྱུད།
གཅེས་མིང་། བཅེ་རྒྱུད་གིས་འཛོད་མིང་སྒྲ་དྲགས།
གཅེས་འཛིན། ཅ་བ་ཆེན་པོར་ཅེ་བའམ་གཅིགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ། མཁས་པས་མཁས་པ་གཅེས་
བར་འཛིན། དཔའ་བོས་དཔའ་བོའི་ལར་རྒྱ་ཤེས།
གཅེས་ལང་། གཅེས་དྲགས་ནས་ཆགས་པའི་ངན་གོམས། ཏ་ཅང་བྱམས་དྲགས་པས་གཅེས་ལང་
ལ་ཤོར་བ། སྤ་གྲ་གཅེས་ལང་ལ་བཏང་བ།
གཅེས་སྤྱང་། གཅེས་སྤྱས་བྱས་ནས་སྤྱང་བ།
གཅོ་པོ། [རྟིང]ཀྲིག་པོ་དང་འབྲོག་པོ།
གཅོག། ① བཅག་པའི་སྐྱལ་ཆིག་ [རྟིང་དེ་གཅོག་ཅིག་ [ཤིང་དེ་གཅོག་ཅིག་ལྟ་བུ། ② ཅ་ལག་རིན་
གོང་མར་པལ་པའི་སྐྱལ་ཆིག་ [སྟོང་རྒྱུད་དེ་གོང་རྒྱུད་ཟད་གཅོག་དང་ངས་ཉོ་ལྟ་བུ།
གཅོག་ཆ། འཛོར་ཐོག་ནས་འཕྲི་ཆ།
གཅོག་པ། གཅོག་པའི་མིང་རྒྱུད།
གཅོག་ཅིས། ① འཕྲི་ཅིས། ② ཐོག་གོང་མར་གཅོག་པའི་ཅིས།
གཅོང་། ① བཅོས་དཀའ་བའི་ནད། གཟུགས་པོར་ནད་གཅོང་ཐོག་པ། སྟོ་གཅོང་ཁོག་གཅོང་།
② ཐོག་གམ་གད་པའི་གཡང་ས། གཅོང་མོང་། ③ གོག་རྩལ། གོག་གཅོང་། གཅོང་ཐོས།
གཅོང་སྐད། ལུས་སམ་མེས་མ་མེ་བའི་འོ་དོད་དམ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་སྐད། སྟོན་དུས་མ་མར་ངང་
པས་གཅོང་སྐད་འབྲིན། དེ་བ་ཆད་པས་གཅོང་སྐད་ཤོར་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཆོད་མོ་
དང་། འཛིགས་སྒྲིས། སྤྱག་སྐད། སྤྱང་ན་དང་། སྒྲི་སྤྱགས་བཅས་སོ། །
གཅོང་ཆེན། རད་རྟིང་ཆེན་པོ།
གཅོང་ཆེན་སྐྱན་ནད་བཅུ་གཅིག་ [ཟས་སྐྱན། ལྟན་སྐྱན། རྟོ་སྐྱན། རྒྱུད་གི་ལྟིང་སྐྱན། ཁྱག་སྐྱན།
མཁྲིས་སྐྱན། སྤྱ་སྐྱན། སྤིན་སྐྱན། རྩ་སྐྱན། རྟག་སྐྱན། ཅ་སྐྱན་ནོ། [དང་གསེས་ཀྱི་སྐྱན་ནད་སྐྱན་
བར་སྐྱན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །

གཙོང་ཆེན་སྡེ་དྲུག །མ་ཞུ་བའི་ནད་དང་། སྐྱུ་ཐུ་ཐུ་ཐུ་ཐུ་ཐུ་ཐུ་ གཙོང་ཆེན་ཐད་བྱེད།
གཙོང་ཆེན་ནད་དྲུག །གཙོང་ཆེན་སྡེ་དྲུག་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
གཙོང་ཆེན་པོ། ① ལུས་སེམས་ཀྱི་ནད་ཆབས་ཆེན་པོ། ② བོག་རྩལ་ཆེ་བ། ཁང་པ་བོག་གཙོང་ཆེན་པོ།
གཙོང་ཆེན་ཐད་བྱེད། གཙོང་ཆེན་སྡེ་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཏེ་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་ཉམས་ནས་ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲངས་
མ་གནས་སུ་མ་སློན་པ་ནི་མར་གྲུར་ནས་ལུས་རྩངས་ཐད་པར་བྱེད་པའི་ནད་ཅིག།
གཙོང་ཐབས། ལྷན་རིང་ནད་ཀྱིས་མནར་ནས་ལུས་རྩངས་ཐད་པའི་གཙོང་ནད་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་
འབྲལ་དུ་ལུས་ཤུགས་སྐྱེས་པོར་གྲུར་ཏེ་གཙོང་ནད་ལྟར་ནད་ཉགས་སྟོན་པའི་དོན་ནོ། །
གཙོང་སྡེ་བརྩེ་དྲུག །རྒྱ་མ་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་རྒྱ་རིང་མནར་བའི་ཁོག་ནད་ཆེན་པོ་བརྩེ་
དྲུག་གི་བརྩེ་མེད་སྟེ། གསལ་བྱེད་སྟོན་མེད་རྒྱད་ལས། ༡བདམས་ཁྲིས་༣སྟེན་དང་༤ལྷགས་
དེག་གཙོང་གི་སྡེ། ༥འབྲུལ་སྐྱེས་པ་འབྲས་དང་༦སྤྲུལ་གཙོང་གི་སྡེ། ༧དེག་གྲུམ་༡༠རྩ་མེར་
༡༡ཐེག་ནག་༡༢གཙོང་གི་སྡེ། ༡༣འོར་དང་༡༤སྐྱ་ཐབ་༡༥དུས་ལྷན་གཙོང་གི་སྡེ། སྡེ་བཞི་
རྩུང་བརྒྱད་པ་མོ་བརྩེ་དྲུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
གཙོང་སྡེ་བཞི། འདིལ་བའི་གཙོང་དང་། ཟག་པའི་གཙོང་། བྱར་བའི་གཙོང་། འབྲིངས་པའི་གཙོང་
བཅས་བཞིའི་བརྩེ་མེད་སྟེ། དེ་དུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། འདིལ་དང་ཟག་དང་བྱར་དང་
འབྲིངས། གཙོང་སྡེ་བཞི་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
གཙོང་ནད། ར་ཆ་རྩེད་པ།
གཙོང་པོ། ལུས་རྩངས་ཉམས་པ། ལྷན་རིང་པོ་ཟས་འཇུ་དཀའ་བ་བྱུང་བས་གཟུགས་གཞི་གཙོང་པོ་འདུག
གཙོང་ཐོམ། ཁང་པ་སོགས་བོག་རྩལ། ལྷ་ཁང་གཙོང་ཐོམ།
གཙོང་གཡང་། བཅན་པོ་འཕྲུལ་གཡང་གཟུང་། རི་པོ་གཙོང་གཡང་། བྲག་རོང་གཙོང་གཡང་ཅན།
གཙོང་རོ། ལུས་ན་ཆ་མང་ལ་ཐང་པོ་མེད་པ།
གཙོང་རོང་། གཡང་སའམ་གྲོག་རོང་། གཙོང་རོང་དུ་སྦྱང་བ།
གཙོང། ① གཅད་ཀྱི་ད་ལྟ་བ། ② ཆོག་ཞིག

གཙོད་ཀྱི་བཀའ་བབས་བཞི། བ་རྒྱད་ཐབས་རྒྱད་བརྒྱད་པ། མ་རྒྱད་ཤེས་རབ་བརྒྱད་པ། གཉིས་
མེད་དོན་གྱི་བརྒྱད་པ། མཁའ་འགྲོ་ཉམས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་དང་བཞིའོ།

གཙོད་ཀྱི་བཀའ་བབས་བྱ་ཆུ་ཆེན་བཅུ་བྱ། ༡ དཔོན་སྤྱི་རྒྱལ་བདོན་བྱ། ༢ བརྒྱད་འཛིན་སྟོང་
སྒྲེའི་དག་གི་དབང་བྱ། ༣ ཐུགས་སྤྱི་ལྟོ་སྒྲེ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས། ༤ རྩོམ་སྤྱི་
སེང་སྒྲེ་ཐུགས་སྤྱི་བཞི། ༥ འགོག་ཆ་རྒྱ། ༦ དབལ་ཐུན་རྒྱ། ༧ བསོད་ནམས་རྒྱ། ༨
རིན་ཆེན་རྒྱ་སྒྲེ་སྤྱི་མོ་བཞི། ༩ སྒྲེ་མེད་དགའ་ཡན། ༡༠ རོ་སྒྲོན་སེང་གོ། ༡༡ སྒྲོན་བ་རང་
སྤྱང་། ༡༢ དོལ་བ་ཟངས་ཐལ། ༡༣ ཞིག་པོ་རྩར་ཐོན། ༡༤ སྤྱི་ཐུན་སེང་གོ། ༡༥ རྩོམ་རྩར་
ཐོན། ༡༦ རྩ་བཅུ་གསུམ་གཙོན་ཏེ་རང་དང་མཉམ་བ་བརྒྱད་དེ་བསྒྲེམས་པས་བཅུ་བྱ་གོ།

གཙོད་ཀྱི་སྒྲན་བརྒྱད་བཞི། དབང་གིས་རྒྱ་པོ་མ་རྩལ་པ། ཕྱིན་རྒྱལ་གྱིས་བརྒྱད་པ་མ་ཉམས་པ།
གདམས་དག་གིས་སྤྱི་ལོག་པ། མོས་གྲུས་གྱིས་བསམ་བ་ཆོམས་བ་བཅས་སོ། །

གཙོད་ཀྱི་གདམས་པ། མ་ཅིག་ལ་བསྒྲོན་ནས་བརྒྱད་པའི་ཕྱང་པོ་གཟན་བསྐྱར་གྱི་གདམས་པ། ཞེ་
བྱེད་པའི་གདམས་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུར་པ། བཅུ་གེ་ཡེ་པ་དང་། མངའ་བདག་མེ་ཏི་
བ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ། རོ་པོ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཐུགས་དང་རྩེ་སྤྱི་ཐུན་པའི་གདམས་
པ། འཁོར་བ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་བདུད་བཞི་པོ་སེམས་ཀྱི་སྒྲེམས་རྟོག་དང་འཛིན་ཁོ་ནའི་སྟེང་ཏུ་
གཙོད་པར་བྱེད་པའི་གདམས་དག་ལ། དམ་ཆོས་བདུད་ཀྱི་གཙོད་ལུལ་ཞེས་ཟེར། གདམས་
དག་དེ་པོ་གཙོད་དང་མོ་གཙོད་ཅེས་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་བྱེ་སྒྲོལ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་པོ་
གཙོད་ཀྱི་བརྒྱད་སྒྲོལ་ནི། བ་དམ་བ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྒྲེ་ལྟ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡར་སྤྱང་སྤྱི་
སེང་པོ་ལ་མཛོད་ལུགས་རང་རྒྱུ་གི་གཙོད་ཡར་ཡེ་པའི་གཞུང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་པའི་དོན་
[གདམས་དག་བྱལ་ཆོ་བྱ་ག་པ་] ཞེས་བྱ་བ་གནང་། སྒྲོ་སྒྲོན་གྱིས་རང་གི་དཔོན་པོ་བསོད་
ནམས་སྤྱི་མ་ལ་གནང་། དེས་མ་གཅིག་ལ་བསྒྲོན་ལ་བྱལ་ཆོ་བཞི་གནང་བར་གྲགས། སྤྱི་
སེང་པོས་ཉེ་གནས་སྒྲོན་པ་བེ་རེ་ལ་གནང་། དེ་ལས་བརྒྱད་དེ་རྩིས་ཤེས་རབ་འོད་དང་།
མཁའ་བྱུང་གཞིན་ཏུ་བྱུང་སོགས་ལས་འཕེལ་བ་ལ་པོ་གཙོད་ཅེས་ཟེར།

མོ་གཙོད་ནི། མ་གཅིག་ལ་བ་ཀྱི་སྒྲོན་མས་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱུགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྒྲེས། དམ་པས་

སྒྲིབ་གཏམ་ཆོག་གཅིག་གསུངས་པས་རྒྱད་པོལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་ནལ་འགྱོར་མར་གྱུར་པ་དེས།
ཕེར་ཕྱིན་གྱི་དགོངས་དོན་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས། རང་གི་དགོངས་ཉམས་ལས་འབྱུངས་པའི་
རྟོགས་ཆོས་གཙོད་ཡུལ་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒོལ་བྲེས། [བཀའ་ཆོས་ཆེན་མོ།] དང་།
[ཡང་ཆོས་ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ] ལུ་མོང་ལུ་མེན་ལུ་བྱད་པར་གྱི་ལེའུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གསུམ་ཉེར་
བཞི་པ་སོགས་གཞུང་དང་གདམས་ངག་མང་པོར་མཛད་པ་ལ་སོ་གཙོད་ཅེས་ཟེད།

གཙོད་གུལ། གུར་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་སྟེ་གཙོད་གཏོང་མཁན་སྟོད་ས།

གཙོད་རྒྱ། ① ཁ་མཆུ་ཐག་གཙོད་བྱེད་པའི་དབྱེད་མཆམས་ཡི་གེ ② རྒྱ་ལོར་ལ་རིན་ཐང་བཅི་
སྒངས་ཕྱིག་ཉེས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཆད་ལ་དངོས་པོ་འཇལ་བར་གཙོད་རྒྱ་བྱེད་པ། འབྲུ་དབུལ་
བུན་ཆད་གྱི་ཆ་བ་ཏུ་རྒྱ་ལོར་ལ་རིན་ཐང་བཅིས་ཏེ་སྟོད་ལེན་གྱི་གཙོད་རྒྱ་བྱེད་པ། ③ བཅད་རྒྱ་
དང་གཅིག །

གཙོད་གཏུག། ཐད་ཀར་གཙོད་ཅིང་དུམ་བྱར་འབྲེག་པ། འབྲུལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་ལྷགས་རྒྱ་
ཆས་གཙོད་གཏུག་བྱེད་པ།

གཙོད་རྟོགས། བྲངས་གནས་ཕྱིག

གཙོད་ཐབས། ① ཕེར་སོགས་གཙོད་པའི་ཐབས། ② ལས་དོན་ཐག་གཙོད་བྱེད་ཐབས།

གཙོད་འཛོག་ཕེང་སོགས་གཙོད་པ་དང་འབྲས་བུ་འཛོག་པ། ཕེང་དང་འབྲས་བུ་གང་བྱུང་དུ་གཙོད་
འཛོག་མ་བྱེད།

གཙོད་བྲལ། འཕྲུང་ཅིས་གྱི་ཐ་སྙད་དེ། མཐུར་དུ་རིམ་བར་བཅེགས་པའི་རེའུ་མིག་གི་མིང་།

གཙོད་པ། [ཐ་དད་པ] ① བཅད་པ། གཅད་པ། ཆོད། ② གཏུག་པ་དང་། འབྲེག་པ། ཕེང་གཙོད་པ།
བྲུ་གཙོད་པ། ③ གསོད་པ། སྒྲེ་གཙོད་པ། སྒོག་གཙོད་པ། ④ བར་མཆམས་འཛོག་པ། བར་
དུ་གཙོད་པ། དུས་མཆམས་གཙོད་པ། འབྲུལ་བ་གཙོད་པ། ⑤ སྟོང་བའམ་མེད་པ་བཟོ་བ། ཐ་
མག་གཙོད་པ། འབྲེལ་བ་གཙོད་པ། དགྲ་ངན་ཆར་གཙོད་པ། ⑥ འགོག་པའམ་རྫོང་པ། རྒྱ་རྒྱུན་
གཙོད་པ། སྒོ་བཅད་པ། བྲག་ཕྱག་ལ་རྩོལ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་བཅད་ནས་བཞག ། ⑦ གཏན་
ལ་འབེབས་པ་དང་། གཏན་དུ་འཁེལ་བ། སྒོ་ཐག་གཙོད་པ། ཆོག་ཐག་གཙོད་པ། བརྒྱ་ཁ་གཅིག་

གིས་གཙོད་པ། གླིམས་གཙད་པ། ⑧ འཆོལ་བ་དང་། ལྷེག་པ། ཅད་གཙོད་པ། རྗེས་གཙོད་པ།
⑨ དབྱེ་འབྱེད་དང་། བརྟག་དབྱེད་བྱེད་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་གཙོད་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་གཙོད་པ། རོན་
དམ་བཤེན་པའི་མཐའ་དང་བཙད་པ། ⑩ འགྲོ་སྐྱོད་བྱས་ནས་སླེབས་པ། རྒྱང་ལམ་རྟས་གཙོད་
པ། རི་རྒྱང་གཙོད་པ། བྱ་རྒྱང་ག་ཞོག་རྗེས་བྱེད་བཞིན་ནས་འཕང་གཙོད་པ། ⑪ བྱ་བ་མཐའ་
རིས་མེད་ལ་དར་བའི་མ་ཅིག་ལ་བ་སྐྱོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་སྐྱོད་མཁན།

གཙོད་པེར། རི་མོར་བཙད་རྒྱག་བྱེད་གྱི་པེར་ལ་མོ་ཞིག་

གཙོད་བྱེད། [མངོན] ① བྱ་མཆུ། ② ལག་པ། ③ སོ། ④ ལྷགས་ཀྱི་གའ་མིང་ཞིག་སྟེ། དེ་ལུ་
དམར་དགོ་བའི་ས་བཟུན་འཛིན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐྱོར་གྱི་མིང་ཆིག་
ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ཨ་ཡུཆ་རི་ཆེ་འཕྲོག་དང་། གསོད་བྱེད་གཙོད་བྱེད་ངར་འཕྱང་
རྣམས། ལྷགས་ཀྱི་གའ་བའི་མིང་ཡིན་ནོ། །

གཙོད་འབྲེག། །དུམ་བྱར་གཙོད་ཅིང་འབྲེག་པ།

གཙོད་འབྲེག་གི་གླིམས། ཉེས་ཅན་གྱི་རྒྱང་ལག་དང་དབང་པོ་གཙོད་འབྲེག་བྱེད་པའི་གླིམས།

གཙོད་ཆིག། །སྒྲོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྐྱོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་assertion ཟེར།

གཙོད་མཆོམས། བཙད་མཆོམས་དང་གཅིག་།

གཙོད་གཞོང་། ལྷགས་གང་མོ་གཏུབ་བྱེད་གྱི་གཞོང་།

གཙོད་ཡུལ་པའི་བདུད་བཞི། དབང་པོ་ཐོགས་བཙས་ཀྱི་བདུད། ཡིད་སྤང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བདུད། མི་
ཆོས་རྣམས་གཡེང་དགའ་འབྲོང་གྱི་བདུད། གདེངས་མེད་སྟེ་མས་བྱེད་ཀྱི་བདུད་དང་བཞིའོ།
དང་པོ་ཐོགས་བཙས་ཀྱི་བདུད་དབྱིངས་སུ་བཙད་པ་ནི། དཔྱ་གཉན་སོགས་ཆགས་སྤང་གི་
ཡུལ། གཟུགས་སྤྲི་རི་རིག་བྱ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་རྟོག་འཛིན་བ་དང་བཙས་བ་སྐྱེས་
ཆད་ཐོགས་བཙས་ཀྱི་བདུད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན། ཐོགས་བཙས་ཀྱི་གོ་དོན། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་
དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། དེ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན། དཔྱ་ལྷ་བྱ་ཞིག་འཛ་
ཏེ། ཆགས་སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་ཆིག་པ་ཐ་ཏུམ་གྱི་བྱུང་བ་ན། དེའི་དབང་དུ་མ་ཤོར་བར་སྐད་ཅིག་

དེ་ཉིད་ལ། བཅུ་ཅེས་དྲག་ཏུ་བཞེད་དོ། རྣམ་རྟོག་དེ་ལ་སྟོན་གང་དུ་འང་མི་བལྟ་མོད། འཕྲོ་སང་
གྲིས་བཅད། སྤར་གྱི་ཡུམ་དོན་གྱི་དབྱིངས་དེ་ཆམ་མེ་བཞག། དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་དང་འཛུལ་
སོགས་ལ་ཆགས་སེམས་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ཆགས། མི་འོང་བ་ལ་སྤར་
ཞིང་། རྟུགས་ལོག། འགའ་ཞིག་ལ་འཛིགས། འགའ་ཞིག་ལ་སྟོ། བར་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆགས་
སྤར་སོགས་གྱི་མཐོང་མནན་མེད་ཀྱང་དེར་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དྲག་པོ་སྟེ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤར་བཞིན་སྤངས། དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་ལམ་གྱིས་བྱ་བ་སྤངས། དེའི་དབང་དུ་ཤོར་ན་བདུད་གྲིས་
ཁྲེལ། དེ་ཉིད་ལཱ་ཅེས་བཞེད་ནས་འཕྲོ་གཅོད་བ་ནི་གཙོད། དེའི་རྩེས་སུ་སྤར་གྱི་སྒྲིམ་ལ་
སོགས་ཐོན་བ་ནི་ཆར་ཆད་ཆོད་ཆད་ཡིན་ནོ། འདིས་འོག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲོ།

གཉེས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་བདུད་གཙོད་བ་ནི། ཐོགས་མེད་གྱི་བདུད་གྱི་གོ་དོན། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུན་
ལ་མ་རག་པར། རྒྱུན་མེད་ཀྱང་དགའ་བ་འཕམ། མི་དགའ་བ་འཕམ། སྟོ་སྤང་ངམ། སྟོ་བ་འཕམ།
འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་མནན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྟེ་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལམ་གྱིས་
ཤར་བ་ན་ལཱ་ཅེས་འཕྲོ་བཅད་ལ་དབྱིངས་སུ་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་དགའ་ཤོད་གྱི་བདུད་གཙོད་བ་ནི། གླུ་དང་། ཆོས་རྒྱུད་བཟང་པ་དང་། རང་ལ་དགོ་སྦྱོར་
འཕེལ་བ་འཕམ། མཐུན་སྦྱེན་འཛོམས་པ་སོགས་གྲིས་བཟང་འཛིན་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་
ཤོད་སྤྱིད་སྤྱང་སྟེས་ན་དགའ་ཤོད་གྱི་བདུད་ཡིན་ཏེ། གོང་བཞིན་དབྱིངས་སུ་གཙོད་དོ།

བཞི་པ་སྟེ་མ་བྱེད་གྱི་བདུད་གཙོད་བ་ནི། རྣམ་རྟོག་དང་འཛིན་པ་ཅི་བྱང་ཐམས་ཅད་སྟེ་མ་བྱེད་གྱི་བདུད་
ཡིན། གང་ཤར་ཐམས་ཅད་གོང་བཞིན་ལཱ་ཅེས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེལ་བས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ།

གཙོད་ཡུལ་བའི་མཆོན་པ་དཔེ་དྲུག ། ༡ གཙོད་འདི་གངས་དཀར་དང་འབྲ་སྟེ། གངས་ལ་ཁ་བ་བབ་
ཀྱང་དཀར་ལ་མ་བབས་ཀྱང་དཀར་བ་བཞིན་དུ་གཙོད་མཁན་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཐོས་པའི་ཤེས་
རབ་ཡོད་ཀྱང་ལོགས་ལ་མེད་ཀྱང་ཆོག་པའོ། ༢ སེང་གོ་དང་འབྲ་སྟེ། དེས་མི་མང་སོ་ཐེལ་གྱིས་
གནོན་ལ་གཅིག་ཤུར་ཉམ་ང་མེད་པ་བཞིན། གཙོད་བྱེད་པ་མང་པོ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་ཆོག་ལ།
གཅིག་ཤུར་འགྲིམས་ཀྱང་ཆོག་པའོ། ༣ ར་སོ་ཆེའི་སྤྲད་དང་འདར་སྟེ། ར་ཆེན་ལ་རོལ་མོ་
གཞན་གྱི་སྤྲ་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་ཆོག་པ་བཞིན། འདི་ལ་དགོ་སྦྱོར་གྱི་ཐོགས་གཞན་

ཡོད་ཀྱང་ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་ཆོག་པའོ། ༤ དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཚུ་མིང་དང་འབྲས་ཤྱེ། གྲུབ་ཚུ་ལ་མི་མང་
ཅུང་གི་ཆོད་དང་འཆམས་པར་འབྲུང་བ་བཞིན། ལུགས་འདི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ཆོད་དང་འཆམས་
པར་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། ༥ གསེར་གཡུ་ཆག་པའི་དུམ་དང་འབྲས་ཤྱེ། ཆེན་རིན་ཐང་ཆེ་ལ་ཚུང་
ནའང་དེ་དང་འཆམས་པའི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་བཞིན། གཙོད་སྒྲོར་རྒྱ་ཆེན་ཤེས་ན་ཡོན་ཏན་
དཔག་ཏུ་མེད་ལ་ཅུང་ཟད་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་གཞན་ལ་པན་ཐོགས་པའོ། ༦ ཏྲ་བཟང་པོའི་སྤྱ་
དང་འབྲས་ཤྱེ། ཏྲ་མཆོག་གཟུགས་འགྲོས་ལེགས་པ་ལ་སྤྱ་མཛོག་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན། གཙོག་
ལུགས་མཐར་ཁྱེན་པའི་གང་ཟག་དེ་མཆོག་དམན་གང་ཡིན་ཀྱང་གཞན་ལས་ཁྱེན་རྒྱབས་ཆེ་
བར་གསུངས་སོ།

གཙོད་ལུགས། ① ཤིང་སོགས་གཙོད་སྤྱངས། ② ཁ་མཚུ་སོགས་ཐག་གཙོད་ཚུལ། ③ མ་ཅིག་
ལལ་སྒྲོན་གྱི་ཆོས་སྒོལ།

གཙོམ། [རྫིང་] ① ཁེངས་རྟེགས། ང་རྒྱལ་གཙོམ་བསྐྱུངས། ② ལུས་སྒྲོབས།

གཙོམ་བསྐྱུངས། ① སྒྲིང་ཚུང་དུར་སྤྱ་བ། ② ཁེངས་རྟེགས་སྤངས་པ།

གཙོམ་པ། [ཐ་དད་པ]བཅམས་པ། བཅམ་པ། གཙོམས། ཁ་ཆད་བཟོ་བའམ་བྱེད་པ། ཁ་དན་གཙོམ་པ།
ཆིག་དན་བཅམས་པ། རེས་སྤྱ་གང་བྱེད་གྱི་གྲོས་གཙོམ་པ། མཉམ་དུ་གཙོམ་ནས་ཉེས་པ་བསགས།

གཙོར་པ། [ཐ་དད་པ]བཅར་པ། གཙོར་པ། གཙོར། ① འགམ་དུ་གཏུག་པའམ་འཁྲིས་ལ་འགྲོ་བ།
དེ་རིང་ཁོང་གི་སྤྱ་དུང་དུ་མི་རྣམས་གཙོར་གྱིན་འདུག། ང་ཡང་མཉམ་དུ་བཅར་བ་ཡིན། ②
འཆོར་བ་དང་བརྟུངས་ཏེ་འཛོམས་པ། སྒོ་ང་བཅར་ཏེ་བཅག་པ། རྒྱག་བཅར་ཏེ་བཏོན་པ།

གཙོལ་པ། [ཐ་དད་པ]གཏོར་བའམ་འཆོལ་དུ་འབྱུག་པ། ཁ་ཙོལ་ཚུང་དུས་མི་གཙོལ་བར། རྒྱ་མཆོ་
བཞིན་དུ་བརྒྱུང་བར་བྱ།

གཙོས། ཆས་ནས་རིག་པ་འཁྲལ་སྟེ་ཡིན་མིན་གོ་ལྟོག་འཛིན་པ།

གཙོས་སྤྱག་ཁོ་ན་ཆས་ནས་རིག་པ་གཙོས་དང་། གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་རྒྱལ་སོ་ཆགས་པ་བཅས་པ།
བཅག་པ།[ཐ་དད་པ] དངོས་མུས་དུམ་བྱར་གཏོང་བའི་དོན་ཏེ། ཤིང་བཅག་པ། དུས་ཀེ་བཅག་པ། དཀར་
ཡོལ་བཅག་པ། མ་འོངས་པར། ཤིང་བཅག་དགོས། ད་ལྟ་བ་ཤིང་གཅག་དང་། སྤྱལ་ཆིག་

ལ་གཙོག་ལྟ་བུ། བཅག་པའི་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ཆག

བཅགས་ [ཐ་དད་པ] ① ཀྱང་པས་མནན་པ་འཕམ་གོས་པ་སྒྲོས་པའི་དོན་ཏེ། བཅག་བྱའི་ས། བཅགས་
བཅགས་བྱེད་དགོས་ལྟ་བུ། འཆག་ [ཁི་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་སྟེ། ས་ལ་འཆག་འཆག་བྱེད་
ཀྱིན་ཡོད་ལྟ་བུ། འཆག་དགོས་ལྟ་བུ། བཅགས་པའི་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་འཇགས། ② རིན་གོང་
མར་པའི་དོན། དེ་རིང་ཆོང་ཁང་ནང་གི་ཅ་ལག་མང་པོ་ཞིག་གོང་མར་བཅགས་འདུག། [མོ་
ལ་དེ་གོང་ཅུང་ཟད་བཅགས་ན་ངས་ཉོ་རྒྱུ་ཡིན། [ཐ་མི་དད་པ]དེང་སང་ཆོང་རའི་ནང་གི་སྒོ་
ཆལ་པལ་ཆེར་བ་གོང་ཆག་འདུག་ལྟ་བུ། སྒྲུལ་ཆོག་ལ། ཁྱོད་རང་གི་གཡག་དེ་ཅུང་ཟད་མར་
གཙོག་དང་ངས་ཉོ་ཆོག་ལྟ་བུ།

བཅགས་བཅགས། ཀྱང་ལག་གིས་མནན་མནན། ཀྱང་པས་ཞིང་སར་བཅག་བཅག་གནང་།

བཅགས་པ། འཆག་པའི་འདས་པ།

བཅགས་པའ། རིན་གོང་ལ་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་བའི་དོན་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་ཁང་པ་དེར་བཅགས་པའ་
ཡོད་ན་ངས་ཉོ། བཅགས་པའ་མེད་ན་གོང་མི་གཏམས་ལྟ་བུ།

བཅགས་འཕྲི་མེད་པ། གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཆད་གཞི་ནས་ཅུང་དུ་བཏང་མི་ཆོག་པ།

བཅང་། [ཐ་དད་པ] ལག་པ་འཇུ་བའི་དོན་ཏེ། ལག་ལ་མེ་མདའ་བཅང་དགོས། བཅང་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཅང་ཁུག། ཁྱིས་པ་བསྐྱལ་སྒོད་དུ་བྱིང་པས་དུ་བ་པའི་ཁུག་མ་ཞིག

བཅང་བཅང་ཁུག་ཁུག། ལག་པ་ནས་འཇུ་སྐྱངས་ཤིག། བྱག་ནས་བཟུང་སྟེ་བཅང་བཅང་ཁུག་ཁུག་མཛོད།

བཅང་བ། འཆང་བའི་མ་འོངས་པ།

བཅངས་པ། འཆང་བའི་འདས་པ།

བཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོན་ཁ་སྒྲིག་པ། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཅུལ་གས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྒྲག་
ཆས་དངོས་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་དེ་བཅད་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིས་པ་དང་། དེ་
རྗེས་བཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁ་དོག་སོ་སོས་ཆོན་ཁ་སྒྲིག་གི་ཡོད། དོ་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་
བཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛེམས་ཐོན་བྱས་ཏེ་བཅད་ཀྱི་མཆམས་བར་ཆོན་བྱགས་པའི་ཐབས་ཤེས་
དང་། ཡང་ན་བཅད་ཀྱི་མཆམས་དེར་སྒྲུ་བྲ་མོ་ཞིག་བཞག་སྟེ་ཆོན་བྱགས་པའི་ཐབས་ཤེས་

རིགས་གཉིས་ཡོད། དེར་བཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོན་ཁ་སྒྲིག་པ་ཞེས་ཟེར།
བཅད་སྒྲུ། [མངོན་]སེན་མོ།
བཅད་ཁ། བཅད་མཚམས། བཅད་ཁ་མེད་པའི་རས་ཡུག་ཆ་ཆང་།
བཅད་ཁ། ཁྲིམས་ཀྱིས་བཅད་པའི་ཡི་གེ་ཁྲིམས་ཁང་གིས་བཅད་ཁ་བྱས་པ་བསྒྲགས་བྱས་སོང་།
བཅད་གངས་ཚད་གཞི། ཁ་གངས་ག་ཚོད་ཡིན་མིན་གཏན་འཁེལ་བའི་ཚད་གཞི།
བཅད་རྒྱ། མཚམས་ནང་སྒྲོ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ།
བཅད་རྒྱག་པ། ① རི་མོས་བཅད་རྒྱག་པ། ② ཁང་པའི་ནང་བཅད་རྒྱག་པ།
བཅད་བཅད་ཁྲིག་ཁྲིག་ །བརྟན་པོ་ལམ་རེས་པ་ཅན། འགན་དབང་ཆང་མ་བཅད་བཅད་ཁྲིག་ཁྲིག་
བཅོས་ཆར། སོ་སོའི་ལས་འགན་བཅད་བཅད་ཁྲིག་ཁྲིག་གྲུབ་ཟིན། འཆར་གཞི་བཅད་བཅད་
ཁྲིག་ཁྲིག་བཅོས་པ།
བཅད་བཟེ་མ་བྱད། རི་མོ་ལམ་ཡིག་གཟུགས་གང་རུང་གི་བཅད་རིང་པོ་རྒྱག་སྐབས་དབྱུགས་ངལ་
གསོས་ནས་མཚམས་འཛོག་རྩིས་སྒྲིག་ཡང་སྤྲོ་མ་བྱད་དེ་བཅད་བརྒྱབ་པ། ཡང་ན་གྲུ་བཞི་ལྟ་
བྱུང་འབྲེད་བཅད་བརྒྱབ་ནས་གཞུང་བཅད་ལ་འབྱུང་བ་འགྲོ་བའི་སྐབས་འགག་པ་ཡང་མོས་
ཡང་སྟེགས་ནས་ཁ་བྱོགས་བསྐྱར་ཏེ་སྤྲོ་མ་བྱད་བཅད་རྒྱག་པ།
བཅད་ཉིས་གཤིབ། བེར་རིས་གཉིས་མཉམ་བཟོད་བྱས་པའི་བཅད་ཉིས་གཤིབ་ལ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་
ན་ཕྱོན་དུ་བརྒྱབ་ཟིན་པའི་བཅད་ཀྱི་འཁྲིས་དེར་སྒྲར་ཡང་བཅད་རིས་བརྒྱབ་པ་ལའང་གོ་དགོས།
བཅད་མ་བྱད་པ། གནའ་མོའི་རི་མོ་དང་ཡིག་གཟུགས་ལ་མཛེས་བཅོ་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་གྱི་གས་
ཤིག་ཡིན། འོག་བྱུངས་དར་སའི་སྟེང་དུ་བྲིས་པའི་རི་མོ་དང་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་བཅའ་བྱ་རྟེང་
རྩལ་ཆགས་པ་ལམ་ཡང་ན་འབྲས་ཟས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་པས་རལ་རྩོལ་བྱུང་བར་བསྐྱར་དུ་
སྒྲོ་འབྱར་བྱེད་སྐབས་བཅའ་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཅད་ཀྱི་དོན་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་བཅད་མ་བྱད་སྒྲོར་
བྱེད་པར་བཅད་མ་བྱད་པ་ཞེས་ཟེར།
བཅད་དུམ། བཅད་གཏུབས་བྱས་པའི་དུམ་བྲ།
བཅད་ལྗན། གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་ཤིག་ །བཅད་ལྗན་མེ་བརྒྱ་མ། བཅད་ལྗན་མེ་ཆེ་མ།

བཅད་འཕྲོ། བཅད་པའི་ལྷག་མ། རས་ཆ་བཅད་འཕྲོ། ཤིང་སྤྲོང་བཅད་འཕྲོ།

བཅད་འཕོར། གངས་གྲིས་བཅད་པའི་ཁྱོན་འཕོར།

བཅད་འབྱོར་གསུམ། སྒྲན་གྱི་ཁྱངས་བཤད་དམ་ཁྱད་ཆོས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཡུ་གུ་ཤིང་
དང་། སྤྲོ་སྒྲག་ཤིང་མེ་པོ་རྒྱ་རྒྱས་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། གོང་སྒྲན་དཀོན་ཙོག་བདེ་ལེགས་
གྲིས་མཛོད་པའི་པོད་དམར་ལས། བཅད་འབྱོར་གསུམ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་སྟེང་པའི་སྒྲན་གྱི་ནང་
ཆོན། བག་གཤོང་བཅད་འབྱོར་ཡུ་གུ་ཤིང་དང་། རྟག་པ་བཅད་འབྱོར་སྒྲག་ཤིང་ག། སྒྲུལ་ནག་
བཅད་འབྱོར་རྒྱ་རྒྱས་པ་བཅས་གསུམ་མོ། །

བཅད་མེད་མེ་ཉོག། མེ་ཉོག་འབྲི་ཐབས་ཤིག་ཡིན། དེ་ནི་མིར་གྲིས་ཐད་ཀར་ཆོན་སྤྱད་ནས་མེ་ཉོག་
གི་འདབ་མ་རྣམས་གྲིས་པ་ལས། བཅད་མེད་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་མེད།

བཅད་མེད་ལོ་མ། གནའ་པོའི་རི་རྩ་རི་མོ་མཁམ་ཅན་ཆོས་ལྡན་ཤིང་གི་ལོ་མ་འབྲི་བའི་ཐབས་རྩལ་ཏེ།
བཅད་མེད་ལོ་མ་ནི་མིར་ཅེས་སྤྲད་ཀྱག་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་ཤིང་གི་ཡལ་གཤེས་སྟེང་འཇུགས་གྱི་ཡོད།

བཅད་མ། མཆོན་གྲིས་བཅད་པའི་མ།

བཅད་མཆམས། བན་རྩལ་དབྱེ་བ་བཅད་པའི་བར་མཆམས། ཁྲིམས་གྱི་བཅད་མཆམས། ཤིང་གི་
བཅད་མཆམས། ས་ཆའི་བཅད་མཆམས།

བཅད་རིགས་བཙུ་བརྒྱད། རྒྱ་སྟོལ་རི་མོའི་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཐབས་རྩལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དངོས་པོ་
གང་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲུས་ཆོར་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་བཅད་རྒྱག་སྒྲངས་མི་འདྲ་
བའི་ཐབས་ཤིས་སྤྱད་ནས་མཆོན་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ ལྷགས་སྤྱད་གྱི་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་
འཛོང་པོར་སྤྱད་ནས་བྲག་རྡོའི་སྟེང་དུ་ཆོང་འབྱས་བརྒྱབ་པའི་རྣམ་པ་མཛོན་པ། ༢ སྤྱུ་རུའི་
དབྱེ་བས་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་རྩོད་ལ་སྤྱོད་པ་མཐུག་པའི་མིར་གྲིས་སྤྱུ་རུའི་དབྱེ་བས་དང་འདྲ་བ། ༣
སྤྱོན་དང་རྩལ་རྒྱལ་པའི་དབྱེ་བས་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་འཛོང་པོར་སྤྱད་ནས་རྩལ་ལྷག་ཀྲོག་
གི་རྣམ་པ་མཆོན་བར་བྱེད་པ། ༤ ཁ་སྤར་གྱི་ཆེ་གྱུའི་དབྱེ་བས་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་སྤྲལ་ཅེ་སྒྲས་
གྱི་ཐབས་སྤྱད་ནས་ཁ་སྤར་གྱི་ཆེ་གྱུའི་དབྱེ་བས་དང་མཚུངས་པ། ༥ འདར་བཅད་རྩལ་ལྷེ་
མིར་ཅེ་ཅེ་སྒྲས་གྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རྩལ་སྤར་བཟོད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བ། ༦ རྩར་

བསྐྱུས་བཅད་ནི་སྤྲོ་ཡོན་དང་། མེད་ཁའི་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་བཅད་ཐབས་ཤིག་ཡིན། བཅད་
དེའི་དབྱིབས་ནི་མདེལ་ཅེ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་ཡིན། ༥ རྒྱ་ལྷང་ཡོད་དབྱིབས་ཀྱི་བཅད་ནི་རིས་
བཞིན་དལ་པོའི་སྒོ་ནས་སྒྲོམ་པོ་ནས་སྤྲོ་པོ་འབྱི་ཐབས་ལ་ཟེར། ༦ ལྷུག་མའི་ཡོད་དབྱིབས་ཀྱི་
བཅད་ནི་མིར་ཅེ་འབྲེད་དུ་བསྐྱལ་ནས་སྒྲོམ་ལ་ཐུང་བའི་སྒོ་ནས་ལྷུག་མའི་ཡོད་དབྱིབས་ལྟར་
བཅད་རྒྱག་པ། ༧ མཉམ་བསྐྱེས་བཅད་ནི་སྒྲག་ཆ་སྦྱོང་སྒྲངས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཐོག་མར་མིར་ཁ་སྐྱམ་
ཅམ་གྱིས་གོས་ཀྱི་སྤལ་རིས་ལྟར་བརྒྱབ་རྗེས་སྤྲོ་སྒྲར་ཡང་སྒྲག་ཆ་གར་ཅམ་གྱིས་མཉམ་
བསྐྱེས་བཅད་བརྒྱབ་པ་ཡིན། ༨ གཟེར་མགོ་ཁ་གར་གྱི་དབྱིབས་བཅད་ནི་གཟེར་མགོ་ལྟར་
སྒྲིམ་ལ་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་བཅད་པས་རྗེས་སྤྲོ་རྒྱག་པ་ལྟར་སྒྲར་བཅད་རྒྱག་དགོས། ༩
ཤིང་སྐྱམ་དབྱིབས་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་འབྲེད་དུ་བསྐྱལ་ནས་བསྐྱུས་བཅད་རྒྱག་རྒྱ། ༡༠ འབྲ་
དམར་དབྱིབས་བཅད་ནི་མིར་ཅེར་སྒྲག་ཆ་མང་ཅམ་འདྲེས་ནས་ཅེ་སྐྱས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བཞེན་
ནས་རྒྱག་དགོས་ལ། འགོ་མཐུག་གཉིས་སྒོ་བྱར་སྤྲོ་སྒྲུལ་གར་ལ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་རུང་། ༡༡
གནའ་པོའི་སྒོམ་སྦྱང་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་སྤྲོ་སྒྲུལ་གར་ལ་ལྟ་བུ་བྱེད་མི་རུང་། ༡༢
ལྟར་སྦྱང་རྒྱར་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ༡༣ རྒྱས་སྦྱང་བཅད་ནི་བཅད་མང་ཞིང་རྒྱུག་བཞི་ལྟར་
ཆེ་ཡང་འཛིངས་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ། ༡༤ འབྲ་བའི་དབྱིབས་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་སྤྲོ་སྦྱང་
ནས་ཅེ་སྤྲོ་སྤྲོ་ལ་ཞབས་ར་བྱ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡོད། ༡༥ གཟེར་མགོ་དང་གྱི་བའི་མཐུག་
མའི་དབྱིབས་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་སྦྱོང་སྐྱབས་བཅད་འགོ་གཟེར་མགོའི་དབྱིབས་ལ་བཅད་གཞུག་
གྱི་བའི་མཐུག་མ་ལྟར་སྤྲོ་སྤྲོ་འདྲི་བ་དགོས། ༡༦ ཆའོ་གོས་བཅད་ནི་མིར་ཅེ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་
དབྱིབས་བཅད་པས་པའི་རྣམ་པ་ཐོན་པ། ༡༧ འདམ་རྒྱ་ལྟེན་བཅད་ནི་མིར་ཁ་སྐྱམ་ལ་མིར་ཅེ་སྤྲོ་
སྤྲོ་སྤྲོ་འདྲི་བའི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་བཅས་དགོས་སོ། །

བཅད་ཤུགས། ཡིག་གཞུགས་དང་རི་མོ་འབྲི་སྐྱབས་བཅད་ཐབས་ལས་བསྐྱུས་པའི་ཤུགས་དེར་ཟེར།
བཅད་ཤུལ་སྒྲུལ་པ། [མཛོད་]སྤྲོ་དང་སེན་མོ་སོགས།
བཅད་ཤེས། ཆད་མ་སྤྲོ་རབས་པའི་འདོད་སྤྲོ་ཞིག་སྤྲོ། རང་ཉིད་ཆད་མ་མ་ཡིན་ལ་ཆད་མས་
རྒྱུགས་ཟེན་པའི་དོན་དེ་དོན་དང་མཐུན་པར་མཛོད་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་གཅིག

བཅད་ཤེས་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་བཅད་ཤེས། རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་
བཅད་ཤེས་སོ། །

བཅད་ལྷག །འབྲེག་གཙུག་བྱས་པའི་ལྷག་འཕྲོ། གོས་ཆེན་བཅད་ལྷག །ཤིང་ཉྟག་བཅད་ལྷག

བཅད་ལྷག །སྒྲན་ངག་གི་ཐ་སྐད་དེ། ཆིགས་བཅད་དང་ཆིག་ལྷག

བཅད་ལྷག་སྤེལ་མ། སྒྲན་ངག་གི་ཐ་སྐད་དེ། ཆིགས་བཅད་ལྷག་འབྲེས་མ། ཆིགས་བཅད་དང་ཆིག་
ལྷག་འབྲེས་མའམ་རིམ་བཞེན་སྤེལ་པའི་སྒྲན་ངག་གི་ཆིག་རྒྱན།

བཅད་ལྷག་སྤེལ་གསུམ། ཆིགས་བཅད་ཆིག་ལྷག་སོ་སོ་དང་དེ་གཉིས་སྤེལ་བ་སྟེ་གསུམ།

བཅབ། [ཐ་དད་པ།] ཉེས་བ་སྤྲ་གསང་བྱས་པའི་དོན། ད་ལྟ་བར་འཆབ་དང་། འདས་པ་ལ་བཅབས་
སྤྲུལ་ཆིག་ལ་ཆོབས་འབྲི་སྟེ། ཉེས་བ་བཅབ་བར་མི་བྱ། ཉེས་བ་མི་འཆབ་པོ། ཉེས་བ་མ་
བཅབས་པར་བཤགས་པ་བྱས་ལྟ་བུ།

བཅབ་པ། འཆབ་པའི་མ་འོངས་པ།

བཅབ་པའི་བསམ་པ། བྱས་ཉེས་སོགས་གཞན་ལ་གསང་སྟེ་སྤྲུལ་པའི་བསམ་པ།

བཅབས། བཅབ་ལ་ལྟོས།

བཅམ་པ། གཙུག་པའི་མ་འོངས་པ།

བཅམས་པ། གཙུག་པའི་འདས་པ།

བཅལ། [ཐ་དད་པ།] སྤྲིག་ཁྱིམས་སོགས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དོན་ཉེ། ཁྱིམས་བཅལ་བ། སྤྲིག་ལམ་
བཅལ་དགོས་ལྟ་བུ།

བཅལ་ཁྱིམས། ཆོག་དང་མི་ཆོག་གི་བྱ་རིམ་རྣམས་གཞག་སྟོན་པའི་ཁྱིམས། བཅལ་ཁྱིམས་ལྟར་ཁྱིམས་
གཙུག་བྱེད་པ།

བཅལ་ཁྱིམས་ལས་འགལ་བ། བཅལ་ཁྱིམས་ལས་འགལ་འཛོལ་བྱུང་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཅི་རིགས་སྤེལ་བ།

བཅལ་སྒྲ། བཟའ་དང་བཅལ་ཞེས་ཁ་ཟས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། འདིར་ཁ་ཟས་ལ་འདེབས་སྐྱེའི་སྤྱོད་ཀྱི་
ནང་ཚན་སྤྲུག་ཆོན་པའི་མིང་།

བཅལ་སྤྲིག །སྟོན་དུ་བྲམས་གཤོམ་བྱེད་པ།

བཅའ་འཁྲིག་། ཁྲ་ཁྲ་། རྟ་སྟ་འཁོར་བཅས་བཅའ་འཁྲིག་ཅིག་། གོ་ལག་བཅའ་འཁྲིག་
བཅའ་བཅུ་བཅུ་གངས་མཁས་བཅུ་སྟོར་གྱི་མིང་། དེ་རིང་མི་བཅའ་བཅུ་སྟོར་ཞིག་སྟེ་བས་འདུག
བཅའ་ཕྱོད་། གཏན་ཏུ་ཕྱོད་པ། བཅའ་ཕྱོད་དམག་དབུང་། དཔྱིན་སྐད་ཏུ་resident ཟེ།
བཅའ་འབྲང་། འབྲང་ལམ་དོག་པོ།
བཅའ་བ། ① ཐ་དད་པར་འཇུག་པའི་འཆའ་བའི་མ་འོངས་པ། ② ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པའི་འཆའ་
བའི་མ་འོངས་པ། ③ འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཁ་ཟས།
བཅའ་བ་ལྷ། འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་དུས་རུང་གི་སྟོན་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཤིག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་
ཁ་ཟས་སུ་གྲགས་པའི་ཆ་བདད་། སྟོང་བུ་དད་། མེ་ཏོག་དད་། འབྲས་བུ་དད་། ལོ་མ་བཅས་ལྷ།
བཅའ་བ་བཞིའི་ཁྲིམས། སྤར་བོད་རྩེ་སྟོང་བཅའ་སྐམ་པོས་བཅས་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ།
བསད་པ་ལ་སྟོང་འདེད་པ། འདོད་ལོག་སྐྱུད་པ་ལ་བྱི་རིན་འདེད་པ། རྩལ་སྐྱས་པ་ལ་མནའ་
སྟོག་པ་སྟེ་བཞི།
བཅའ་ཟམ། འབྲང་ལམ་ཡོད་སར་བཅུགས་པའི་ཤིང་ཟམ།
བཅའ་ཡང་། ཡང་དུ་བཏང་བ། ཁྲལ་རིགས་བཅའ་ཡང་། ལས་ཁུར་བཅའ་ཡང་། ཉེས་པ་བཅའ་ཡང་།
བཅའ་ཡིག་། ཁྲིམས་བཅོས་པའི་ཡི་གེ་དགོན་པའི་བཅའ་ཡིག་
བཅའ་ཡོས། བཅའ་བྱའི་བློ་ནས་སོགས་ཀྱི་ཡོས།
བཅའ་སྤང་། རྩལ་ཕྱོད་ཀྱི་སྟོན་སྤང་བ།
བཅར། དངོས་རྩས་སོགས་མནན་ནས་རལ་བའི་དོན་ཏེ། སྟོན་བྱ་སེན་མོས་བཅར་ན་མི་གཙང་ལྟ་བུ།
བཅར་བཅར་པོ། ལེབ་མོ། ཐང་སྐྱ་བཅར་བཅར་པོ། བྱང་སྐྱ་བཅར་བཅར་པོ།
བཅར་པོག་། [རྟོན]ཐད་ཀར་རོ་སྟོད་པ། གདམས་ངག་བཅར་པོག་གནང་བ།
བཅར་བ། གཙོར་བའི་འདས་པ།
བཅར་མིག་། ཞར་བའི་མིག་གསལ་མིག་སྟོན་ཅན།
བཅར་ལེབ། ལེབ་ལེབ། ཐལ་པོ་བཅར་ལེབ་ཏུ་སྟོར་བ། ལྷགས་ཟངས་བཅར་ལེབ་ཏུ་རྟུང་བ།
བཅལ་བ། འཇལ་བའི་འདས་པ།

བཅས་ཁལ། དུས་བཀལ་བའི་ཁལ་ལ་ཟེར།

བཅས་ཁྱིམ་ས། སྒོ་མ་ལྷན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་འདུལ་ཁྱིམ་ས་ཉེ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཉེས་སྒྱུ་དྲ་རྒྱལ་ས་
སྒོ་མ་བའི་ཆེད་དུ་བཅས་བའི་ཁྱིམ་ས།

བཅས་བཅོས། བཟོ་བཅོས། སྒོན་བྱས་བའི་ནང་མ་འགྲིག་བ་མང་པོ་ཡོད་སྟབས་བཅས་བཅོས་བྱེད་
དགོས་བྱུང་འདུག །སྒོ་མ་རྒྱན་བཟང་པོ་གང་ཡོད་བཅས་བཅོས་མེད་པར་རང་སོར་བཞག་པ།

བཅས་པ། ① ཐ་དད་པར་འཇུག་བའི་འཆའ་བའི་འདས་པ། ② ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་བའི་འཆའ་བའི་
འདས་པ། ③ ཡོད་པའམ་ལྷན་པ། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ། ལྷག་བཅས། ཆད་དང་བཅས་པ།
འབྲུལ་བ་དང་བཅས་པ། འཇུག་དཔྱལ་དང་བཅས་པ། ④ རིགས་མ་ཐུན་རྒྱལ་ས་ཆ་ཆད་བཞོད་
ཟེན་མཆམས་སུ་སྒྲིབ་པའམ་སྒོ་མ་བའི་སྤང་ཅིག །མི་དང་དངོས་ཆས་བཅས་དུས་གསུམ། ཤར་
སྒོ་རུབ་བྱང་བཅས་སྒྲིགས་བཞི། ⑤ ཆབས་ཅིག་གས་ལྷན་ཅིག །ཨ་མ་བྱ་བཅས། གཅིག་དང་
བཅས་བའི་ལྷ་བརྟུ། མེ་མདའ་མདེའུ་དང་བཅས་བ་མེབས་རྟོག་ཐོན་སོང་།

བཅས་བ་ཉམས། འདི་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཉམས་བ་དང་། དམ་བཅའ་ཉམས་བ་གཉིས་ལ་འཇུག

བཅས་བ་གསུམ། དགག་བའི་བཅས་པ། སྐྱབ་བའི་བཅས་པ། གནང་བའི་བཅས་པའོ། །

བཅས་བའི་ཁྱིམ་ས། བཅས་ཁྱིམ་ས་དང་གཅིག །

བཅས་བའི་སྒྲིག་པ། དུལ་གང་འཆམས་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་བཀལ་བསྒྲོམ་གཏན་འབེབས་བྱས་
བའི་བསྐྱར་བྱའི་རིགས་རྒྱལ་ས་ཉེ། སོར་བྱང་སྒྲིགས་གསུམ་གྱི་བཅས་བའི་སྒྲིག་བ་རྒྱལ་ས་སོ། །

༡ ་ སོར་ཐར་གྱི་བཅས་ལྷུང་དཔེར་ན། མཁས་བྱུབ་ཀླ་ཆགས་མེད་ཀྱིས། བམ་བ་བཞི་དང་
ལྷག་མ་བརྟུ་གསུམ་དང་། སྤང་ལྷུང་སོར་བཤགས་ཉེས་བྱས་སྤྲེ་ཆན་ལྷ། སོ་ཐར་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་
འཆལ་བ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། ཞེས་པ། བམ་བ་བཞི། ལྷག་མ་བརྟུ་གསུམ། སྤང་ལྷུང་སྐུ་ཐུ།
ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་དགྲ་བརྟུ། སོར་བཤགས་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲེ་སྤྲེ་
ལྷུང་བ་སྤྲེ་ཆན་ལྷ་སོ་དེ་དག་ལས་བཅས་ལྷན་དགེ་སྤོང་གིས་གང་རུང་ཉམས་ན་སོ་ཐར་གྱི་
ཚུལ་ཁྱིམ་ས་འཆལ་བ་ཡིན་པས་བཅས་བའི་སྒྲིག་བ་ཞེས་ཟེར།

༡ ་ བྱང་སེམས་ཀྱི་བཅས་བའི་སྒྲིག་བ་ནི། རྒྱལ་སོའི་ཆོས་བཞི་ལྷུང་བ་ལྷ་ལྷ་བརྒྱད། བྱང་

སེམས་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། ཞེས་པ། རྒྱལ་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི། ལྷ་མ་མཆོད་
འོས་བསྐྱེ་གིང་གནས་མིན་འགྲོད། འགྲོ་ལ་གཡོ་སྐྱེ་དམ་པ་དག་ལ་སློད། ཅེས་པ་བཞི་དང་།
ལྷང་ལྷ་ལྷ་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་བའི་ལྷང་བ་ལྷ་དང་། ཆོན་པོ་ལ་འབྱུང་བའི་ལྷང་བ་
ལྷ། བྱང་སེམས་ཐལ་བ་ལ་འབྱུང་བའི་ལྷང་བ་བརྒྱད་བཅས་སོ། །

༣༥ གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་བཅས་པའི་སྤྲིག་པ། ཅ་ལྷང་བཅུ་བཞི་ཡན་ལག་སློམ་པོ་བརྒྱད།
གསང་སྤྲུགས་དམ་ཆོག་ཉམས་པ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། ཞེས་པ། ཅ་ལྷང་བཞི་ནི། ལྷ་མ་ཐེ་རྩེ་
སློབ་དཔོན་ལ་སློད་པ་དང་གཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདས་པ་དང་གཉིས། རྩེ་རྩེ་
མཆེད་གྲོགས་ལ་འཆེ་བ་དང་གསུམ། བྱམས་སེམས་བཏང་བ་དང་བཞི། བསྐྱེ་བཞིན་དུ་ལུ་བ་
འབྱེན་པ་དང་ལྷ། གཞན་གྱི་བྱུ་མཐའ་ལ་སློད་པ་དང་དུག །སྐལ་མིན་ལ་ཡང་གསུ་བསློགས་
པ་དང་བདུན། ལུང་པོ་ལྷ་སྤྲུག་བསྐལ་དུ་ལྷར་བ་དང་བརྒྱད། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་
ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བ་དང་དགྲ། ཞིང་བཅུ་ཆང་བའི་དག་པོ་སློལ་རུས་བཞིན་མི་སློལ་བ་དང་བཅུ་
གཅིག །ཆོས་ཉིད་གྱི་སློབ་མ་ཡལ་བར་དོར་བ་དང་བཅུ་གཉིས། དུས་ལ་བབ་ཀྱང་དམ་ཐུ་མི་
བསྐྱེན་པ་དང་བཅུ་གསུམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་བྱུང་མེད་ལ་སློད་པ་བྱེད་པ་དང་བཅུ་
བཞིའོ། །དེའི་ཡན་ལག་སློམ་པོ་བརྒྱད་ནི། མི་འོས་པའི་རིག་མ་བསྐྱེན་པ་དང་གཅིག །ཆོགས་
འཁོར་དུས་ཚད་ཤག་བྱེད་པ་དང་གཉིས། རྒྱུད་དང་མི་མཐུན་པའི་རིག་མ་ལས་རང་སློབས་
གྱིས་བདུད་ཅི་ལེན་པ་དང་གསུམ། སློད་ལྷན་ལ་གསང་སྤྲུགས་མི་སློན་པ་དང་བཞི། དད་པས་
ཆོས་འདྲི་བ་ལ་ཆོས་གཞན་སློན་པ་དང་ལྷ། སྤྲུགས་ལ་མི་དད་པའི་ནང་དུ་ཞག་བདུན་འདུག་པ་
དང་དུག །རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་བཞིན་སྤྲུགས་པར་རྫོམ་པ་དང་བདུན། སློད་མིན་ལ་གསང་
སྤྲུགས་སློབ་བཤད་བྱེད་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །

བཅས་པའི་བསྐྱབ་གཞི། སློན་པས་བཅས་པར་མཛད་པའི་དབྱར་དགག་གསོ་གསུམ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་གཞི་རྣམས་སོ། །

བཅས་རང་གི་ཉེས་པ། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྱེ་དང་པོ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་ནང་ཆེད་དུ་བརྗོད་ནས་ཁྲིམས་སུ་བཅས་པའི་ཉེས་པ་དཔེར་ན་གྱི་

འོད་ཁ་ཟས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་གིས་མ་བཅས་ཀྱང་གང་དང་འགལ་བ་
ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེས་པར་གྱུར་པ་དཔེར་ན་སྟོག་གཅོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན། ལོག་
གཡེམ། རྩན་སྒྲུ་སོ།།

བཅིང་། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་མ་འོངས་པ།] ཐག་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཏེ། སྐར་ལགས་
བཅིང་དགོས་ལྟ་བུ། འཆིང་ནི་ད་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐར་ལགས་འཆིང་མཁན། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཞགས་པ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཅིང་བ། འཆིང་པའི་མ་འོངས་པ།

བཅིངས། [ཐ་དད་པ།] སྐར་ལགས་བཅིངས། ཏྲ་ཁོད་སྟོག་གི་བཅིངས་ལྟ་བུ།

བཅིངས་བཀྱིགས། ཐག་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ།

བཅིངས་འགྲོལ། བསྐྱམས་པ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། རང་དབང་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བ་སྟེ། དམིགས་བཀར་
དུ་བསྟན་བྱ་ནི་ལོག་སྟེད་དབང་རྒྱུར་མགོ་ཉིང་སྟོག་པར་ཟེར། བསམ་སྒོ་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་།

བཅིངས་འགྲོལ་དམག། ཀྱང་གོ་གྱང་ཁན་ཏང་གིས་འགོ་བཟུང་ཡོག་བཅུགས་པའི་དམངས་དབྱེད་ཀྱང་། ཀྱང་
གོ་མི་དམངས་བཅིང་འགྲོལ་དམག་གི་རྩང་གཞི་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༧ལོའི་ཟླ་བ་༤པའི་ཆེས་ཀུན་
ཡིན། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༧ལོ་ནས་༡༩༣༧ལོའི་བར་ས་ཞིང་གསར་བརྒྱུད་དམག་འབྲུགས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་ཀྱང་གོའི་བཟོ་ཞིང་དམར་དམག་ཅེས་ཟེར། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༧ལོའི་སྟོན་ཀ་ནས། ༡༩༣༩ལོའི་
དབྱེད་ཀའི་བར། ཀྱང་གོ་གྱང་ཁན་ཏང་གིས་འགོ་བཟུང་ནས་རིམ་བཞིན་ནོར་ཁང་འོས་ལངས་
དང་། སྟོན་ཐོག་འོས་ལངས། ཀང་གུའུ་འོས་ལངས། ཞང་ནན་འོས་ལངས། ཏུའུ་པེ་ཤར་བརྒྱུད་
བཅས་ཀྱི་འོས་ལངས་རྣམས་བྱུང་བ་རེད། ས་གནས་འདི་དག་འོས་ལངས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་
སུ་མཐུན་དེ་གནས་པའི་དམག་དབྱེད་ལ། སྐབས་དེར་ཀྱང་གོའི་བཟོ་ཞིང་གསར་བརྒྱུད་དམག་
ཟེར། ༡༩༣༩ལོའི་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་ཀྱང་གོའི་བཟོ་ཞིང་དམར་དམག་ཅེས་མིང་
བསྐྱར་བ་དེའི་བསྐྱེད་མིང་ལ་དམར་དམག་ཟེར། ༡༩༣༧ལོའི་ཟླ་བ་༧ནས། ༡༩༤༧ལོའི་
ཟླ་བ་༤པའི་བར་རིམ་གྱི་དམག་འབྲུག་གི་སྐབས་སུ། དམག་གི་དབྱེད་སྟེ་གཙོ་བོའི་མིན་ལ་
རྒྱལ་དམངས་གསར་བརྒྱུད་དམག་དབྱེད་ཨང་བརྒྱད་པ་ཞེས་བསྐྱར་བ་དེའི་བསྐྱེད་མིང་ལ་

བརྒྱད་ལམ་དམག་ཟེར། རྩམ་མཚུངས་སུ་ཅང་ཞི་དང་། ཟུ་ཅན། ཀང་ཏོང་། ཅུ་ཅན་ནན། ཅུ་ལེ་ལོ།
ཤེ་ཅང་། ཨན་ཅུལ། ཉོ་ནན་བཅས་ཞིང་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་དམར་དམག་འཛབ་ཆོལ་རུ་ཁག་གཅིག་
སྤྱད་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་འབངས་གསར་བཞེ་དམག་གསར་འཛུགས་དམག་དབྱང་ཨང་བཞི་ཞེས་
མིང་བསྐྱར་བ་དེའི་བསྐྱས་མིང་ལ་གསར་བཞིའི་དམག་དབྱང་ཞེས་ཟེར། ༡༩༥༥ལོའི་ཟླ་བ་༩་
བ་ནས་༡༩༥༩ལོའི་ཟླ་བ་༩པའི་བར་བཅིངས་འགྲོའི་དམག་འཁྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བརྒྱད་
ལམ་དམང་དབྱང་དང་། གསར་བཞིའི་དམག་དབྱང་གི་མིང་ལ་གྲུང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་
འགྲོལ་དམག་ཅེས་བསྐྱར་བ་རེད།

བཅིངས་པ། འཆིབ་བའི་འདས་པ།

བཅིངས་པ་བཀོལ་བ། མདུད་པ་དང་སྒྲོག་ཐག་སྤྱག་བསྐྱལ་སོགས་ལས་བཀོལ་བ།

བཅིངས་བཅིར། སྤར་མིའི་ལག་སོར་རྒྱག་དུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱམས་བཅིར་བྱས་ནས་ཞུ་བ་ལེན་
ཐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཅོད་བྲག་པོ་ཞིག

བཅིངས་ལུམས། ཉན་གང་སེལ་བར་བྱེད་པའི་རྩམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ནམས་རྒྱན་པའས་ཏེ་ན་སར་རས་
ཐུས་བྱས་ནས་བཅིངས་པའི་ལུམས་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཆ་སེལ་གྱི་བཅིངས་ལུམས་
བརྒྱད་དང་། གང་སེལ་གྱི་བཅིངས་ལུམས་བཅུ་གཉིས་བཅས་ཏེ་བྲ་མཆིག།

བཅིག [ཐ་དད་པ] ཞོན་པ་ལ་བཞོན་པའི་ཞེ་ས་སྟེ། ད་ལྟ་བར་བཅིབས་སྤུལ་ཆོག་ལ་ཆིབས་འབྲི།
དཔེར་ན་རྟ་ལ་བཅིབས་ལྟ་བུ།

བཅིབ་པ། ① འཆིབ་པའི་མ་འོངས། ② ཆིབས་པ་དང་གཅིག །

བཅིབ་རེས། ཆིབས་རེས་དང་གཅིག །

བཅིབས་པ། ① འཆིབ་པའི་འདས་པ། ② ཆིབས་པ་དང་གཅིག །

བཅིར། གཅིར་གྱི་འདས་པ།

བཅིར་བ། འཆིབ་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བཅིལ། སྒྲོན་སོགས་མེད་པར་བཞོས་པ།

བཅིལ་བ། འཛིལ་བའི་འདས་པ།

བཅུ། གངས་ཀྱི་བཅུ། སོར་མོ་བཅུ། ཤོག་ལྟེ་བཅུ། ལོ་བཅུ། དདུལ་སྒོར་མོ་བཅུ་ཐམ་པ། མིང་གི་
རྣམ་གངས་ལ་ཁོ་བོ་དང་། དགེ་བ། འདུག་པ། སྟོབས། བྱུགས། འབྱོར་བ། སོར་མོ་བཅས་སོ། །
བཅུ་སྒོར། ① གངས་བཅུ་ལོངས་མ་ལོངས་ཅམ། ② གཅིག་ལས་བཅུ་འཕེལ་བ། སྟོན་ཐོག་བཅུ་
སྒོར་ཐོན་པ།

བཅུ་སྐྱེད། སྐར་བོད་དདུལ་སྐར་ལྟ་བུ་ལ་ལོ་གཅིག་རིང་ལ་སྐྱེད་སྐར་བཅུ་འཕྲི་བ།

བཅུ་ཁ། བཅུ་ཆང་བ། ལས་མི་བཅུ་ཁ་ཆང་བ་ཞིག

བཅུ་ཁམ། གྲུ་རུ་ཁམ་ཁམ་ཁ།

བཅུ་ཁལ། སྐར་འཕྲོག་ཁལ་དུ་ལོར་སྐྱགས་བཅུ་རེ་ནས་གཅིག་རེ་ཁལ་དུ་བསྐྱུ་བའི་སྟོལ་ཞིག

བཅུ་གོང་འཁྲིལ་ལུགས། མོག་མྱད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྟེད་དུ་decimal numeeration system ཟེད།

བཅུ་གོང་འཁྲིལ་གངས། མོག་མྱད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟེད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྟེད་དུ་decimal digit ཟེད།

བཅུ་སྒོར། བོད་དདུལ་སྐར་བཅུ་བཅི་བའི་སྒོར་མོ་ཞིག

བཅུ་དགུ། གངས་གནས། བཅུ་ལྷག་གཉིས་པའི་ནང་གི་དགུ་པ།

བཅུ་འབྲུར། གངས་གཅིག་བཅུ་རུ་འབྲུར་བའི་ཅིས།

བཅུ་གཅིག་། གངས་ཀ་བཅུ་དང་གཅིག་། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་དྲག་པོ་དང་། བདེ་བྱེད། བདེ་འབྲུང་།

འཕྲོག་བྱེད། བྱེད་པ། དབང་སྐྱག་བཅས་སོ། །

བཅུ་གཅིག་ཞལ། ཞལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྐྱེན་རས་གཟིགས།

བཅུ་གཅིག་ཞལ་རི་ཟུར། སྐྱག་ཅེ་རྫོང་ལྷ་ས་གོང་ཁྱེད་ཁོངས་ འཕྲོང་ཐོད་ཤང་ཁོངས་བཅུ་གཅིག་

ཞལ་ཟེར་བའི་རི་ཟུར་ཞིག་ནས་སྟོན་ཅོང་ཁ་མཆེན་པོས་སྟོང་བཅན་གྱི་དདུལ་དམ་རྟ་མགོ་

ཅན་གཏོར་ནས་བཞེས་པའི་ཤུལ་གསལ་པོ་ཡོད་ན་འང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་

༡༩༦༩ ལོར་ལམ་བཟོའི་སྐབས་གཏོར་འདུག

བཅུ་ཆ། བཅུ་འི་ཟུར་ཆ་གཅིག་། ཡང་ལས་བཅུ་ཆ་གསུམ་ཅམ་བྱ་བ་ཟེན།

བཙུ་ཆའི་སྤྱི་མཉམ་གྱི་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པའི་གསྐྱེད་པའི་བཙུ་ཆའི་སྤྱི་མཉམ་
བཙུ་གཉིས། གངས་ཀ་བཙུ་དང་གཉིས། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྤྱེ་མཆེད་དང་། བྱིས། ཉིས། ཉེན་
འབྲེལ་བཅས་སོ། །

བཙུ་གཉིས་དྲུག་སྟེ། སྤང་ཁལ་རྒྱུ་བཙུ་གཉིས་རེའམ་འདོན་དྲུག་རེའི་ས་ནས་གཞུང་ལ་དམག་མི་
རེ་གཏོང་དགོས་པ།

བཙུ་གཉིས་བདག་སོ། [མངོན་]ཉིས།

བཙུ་གཉིས་མ། [མངོན་]བུད་མེད།

བཙུ་གཉིས་པ་རེན་ཆེན་རྗེ་ཤེ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༤ལོར་ཡབ་གཉེར་
རྒྱུ་བ་རེན་པོ་ཆའི་སྤྱི་མཉམ་སྤྱི་བཙུ་མས། སློབ་དཔོན་ནམ་འགག་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆན་
རེན་ཆེན་རྗེ་ཤེར་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་པ་ལ་དབུས་སྤྱི་བཙུ་ནས་རྗེ་སྤྱི་མཉམ་པ་
མངལ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་པ་ལ་མཁན་པོ་ཞང་སེ་གསེབ་བར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཡར་ཁང་
པ། གསང་སྟོན་སྟོན་ལུང་པ་རྣམས་ལས་བསྐྱེད་རྫོགས་མངོན། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
རྫོགས་པར་གསན། དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཙུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༥ལོར་དབལ་
མག་མོ་བྱ་པའི་གདན་སར་ཐེབས། ལོ་བཙུ་བཞིར་གདན་ས་བསྐྱུངས། རྗེ་འདི་ལ་བྱ་སློབ་མཁན་
ཆེན་ཀུན་གསལ་བ་རེན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དང་སློབ་དཔོན་སྟོན་ནག་ལ་སོགས་པ་མང་ཏུ་བྱུང་།
མཐར་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཙུ་རེ་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༠
ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

བཙུ་གཉིས་མིག་ལྡན། [མངོན་]གཞོན་ཏུ་གདོང་དྲུག་གི་མིང་ཡིན།

བཙུ་གཉིས་འོད། [མངོན་]གཟའ་ལུང་བྱ།

བཙུ་ཉིད། [ལུལ་]དུལ་སྤང་བཙུ་རི་པའི་ཆང་ལྷག་སའི་སྟོན་ཁོག་ཉིད།

བཙུ་ཉོས་ཡང་གསལ། སློག་སྤང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་
སྟོན་ཅིག་ཉེ། དེའི་སྟོན་ཏུ་tens complement ཟེས།

བཙུ་ཐམ་པ། གངས་ཀ་བཙུ་ཉག་ཉག་གི་དོན།

བཅུ་ལྔ་པ། གངས་ཀ་བཅུ་དང་ལྔ་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆ་ཤས། མི་བདག་བཅས་སོ། །
བཅུ་ལྔ་པ་ཆ། ① རྒྱ་བའི་འཕེལ་ཆ་བཙོ་ལྷ་རྩོགས་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་ལྔ་པ། ② དུམ་བུ་བཅུ་ལྔ་པ་
ཏུ་བཏང་བའི་དུམ་བུ་གཅིག་། ③ [མཛོན]རྒྱ་བ།
བཅུ་ལྔ་པ་འོད་ལྗན། [མཛོན]གཟའ་བ་སངས།
བཅུ་བདུན། གངས་གནས། བཅུ་ཕྲག་གཉིས་པའི་ནང་གི་གངས་བདུན་པ།
བཅུ་པ། གངས་རིམ་ཨང་བཅུ་པ། རྒྱ་བ་བཅུ་པ། ཐེངས་བཅུ་པ། ལེའུ་བཅུ་པ།
བཅུ་པོ། བཅུ་པའི་གངས་འཕོར་ཆ་ཆང་། རོན་ཆོན་བཅུ་པོ་ཆང་མ་ལག་ལེན་བསྐྱར་དགོས།
བཅུ་དཔོན། དམག་མི་བཅུ་འཕྱོ་བྱེད།
བཅུ་པོགས། ཞག་བཅུ་རེའི་པོགས།
བཅུ་ཕྲག། གངས་ཀ་བཅུ་ལོན་པ་ཞིག་། འོ་བཅུ་ཕྲག་འགའ་ཤས་སོང་བའི་རྗེས།
བཅུ་པ། འཁྱུ་བའི་མ་འོངས་པ།
བཅུ་ལུང། ལ་གངས་བཅུ་ཁ་བཀལ་བའི་རྟ་རྩེལ་ལོ་ནན།
བཅུ་འཕོ། བྲེ་བཅུས་གང་བའི་འབྲུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་འཕོ།
བཅུ་ཐ། འབྲུ་བྲེ་བཅུ་འཕྱོ་བའི་སྟོང་ཐ་མ།
བཅུ་བཞི། གངས་ཀ་བཅུ་དང་བཞི། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་མ་བྱ་དང་། ཡིད། ཤེད་བྲུ། མིད་པ་བཅས་སོ། །
བཅུ་ལྷུང། གངས་ཀ་བཅུ་ཐམ་པའི་ལྷུང་གཅིག་གམ་ཆ་གཅིག་། རྒྱ་མ་གང་གི་བཅུ་ལྷུང་གཅིག་གང་ཡིན།
བཅུ་འོག། [[མཛོན]ས་འོག་
བཅུ་ཤིང་། གངས་ཀ་རྩི་བྱེད་ཀྱི་ལོ་བྱང་དེ་རྒྱལ་བ་ཕྲ་མོ་གཅིག་ལ་གངས་བཅུ་བཙེ།
བཅུ་པོག། སྤར་བོད་དམག་གི་སྒྲིག་ལུགས་ཏེ་དམག་མི་བཅུ་རེའི་ཆོ་རྒྱུང་།
བཅུ་པོད། ཅིས་རྗེལ་ལམ་ཐོན་པན།
བཅུ་གསུམ། གངས་ཀ་བཅུ་དང་གསུམ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གདུགས་རིམ་དང་། འོད་པ། ལྷ་
ཆོགས། ལྷོས་བྱེད། ལུས་མེད་བཅས་སོ། །
བཅུག། [[རྩིང]བསྐྱོས་པའི་དོན་ལ་གོ།

བཅུག་པ། ཐ་དང་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་པའི་འདས་པ།
བཅུད། ① ལྷིང་པོ་དང་པན་རྩལ། རྩས་བཅུད། ལྷིགས་མ་བཅུད་བྲལ། སའི་བཅུད། ལྷན་བཅུད།
ལུད་བཅུད་ཡོར་བ། ② ཉིང་ཁུའི་ཅི་དང་རོ། ཤིང་ཉོག་བཅུད་ཙན། ལྷོ་ཆས་ཀྱི་བཅུད།
③ དཀར་ཡོལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩ་ཆང་དང་། ས་གཞིའི་འཛིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཙན་
སོགས་ལ་གོ་བའི་བརྟེན་པ། ལྷོད་བཅུད།
བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན། ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཙན་ཡོད་དོ་ཅོག
བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་བ་སོ་གཅིག །འདོད་ཁམས་ལྷ། འདོད་ལྷ་བྱུག །གཟུགས་ཁམས་བཅུ་
བྱུག །གཟུགས་མེད་སྦྱེ་མཆེད་སྤྱ་བཞི་སྦྱེ་སྤུམ་བུ་སོ་གཅིག་གོ།
བཅུད་ཀྱི་མ། [མངོན་]སྤྱེ།
བཅུད་འགྲུགས། [རྫིང་]མར་མེ།
བཅུད་རྒྱལ། དདུལ་རྒྱའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག།
བཅུད་ལྷ་བ། [མངོན་]སྤྱུ་བུ་རའི་ཤིང་།
བཅུད་བརྟུལ་ལྷགས། [མངོན་]སྤྱང་མ།
བཅུད་ལྷན། ① ཟས་རོ་རྩལ་དང་ལྷན་པ། ② ལེགས་སྤྱར་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་སོག་མེད་པ།
བཅུད་བྲལ། ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས། ལྷོན་འཛིག་རྟེན་སོག་མར་ཆགས་སྐྱབས་རྒྱ་མཆོའི་
ནང་ནས་བདུད་ཅི་བྱུམ་པ་གང་བྱུང་བ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཐོབ་ཅིང་། ལྷ་མ་ཡིན་ལ་མ་ཐོབ།
བཅུད་སྤྱི་ན། [མངོན་]སྤྱང་མ།
བཅུད་མི་ལྷན། [མངོན་]ལྷ་མིན།
བཅུད་སྤོན་པ། ① འབྲས་བུ་སྤོན་པ། ② རོ་བཅུད་བཟང་པོར་གྱུར་པ།
བཅུད་ཆོར། ཟས་ཀྱི་བཅུད་ཤེས་པ། ལྷོ་ཆས་གང་ཐོས་ཀྱི་བཅུད་ཆོར་བ།
བཅུད་འཛིན། [མངོན་] ① བུར་ཤིང་། ② ཐང་ཤིང་། ③ བུང་བ།
བཅུད་འཛིན་མ། [མངོན་]འབབ་རྒྱ།
བཅུད་བཞི། ལུས་རྒྱངས་ཀྱི་བཅུད་ཤ་དང་། ཅིའི་བཅུད་མལ། ཤིང་གི་བཅུད་བྱ་རམ། འབྲུའི་བཅུད་

ཆང་བཅས་བཞི།

བཅུད་རིང་། [མངོན་ལྷའི་ཚུ་བོ།

བཅུད་ཚུགས། བཅུད་ཅེས་སྐབས་འདིར་ལུས་ཟུངས་བདུན་གྱི་ཕྱི་མ་ཁུ་བ་ལ་གོ་དགོས་པས་འབྲིག་
པ་མ་སྤྱད་ཀྱང་ཁུ་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་ལུགས་པ་འཕམ་ཤོར་བའི་དོན།

བཅུད་ལེན། ① མེ་ཏོག་སོགས་ཇུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྲིང་ལུས་སྟོབས་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་
ཤིག །② ཨ་རུ་རའི་ཤིང་།

བཅུད་ལེན་ཟག་མེད་བདེ་སྟེར། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་
འཛིན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཅུད་ལེན་གྱི་སྐོར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ལེ་ཆན་ཞིག

བཅུད་ལེན་དངོས་གྲུབ། ལུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། མེ་ཏོག་གི་བཅུད་ལ་
སོགས་པའི་ཇུས་དང་ཕྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་བསྲིང་བ་དང་། ལུས་གཞོན་ལ་ཆགས་པ་དང་།

ལུགས་ཁམས་གསེར་དུ་སྦྱར་བ་སྟེ་ཆེ་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོང་གྱི་བཅུད་ལེན་འབྲུབ་པའོ། །

བཅུད་ལེན་བདེ་བའི་དཔག་བསམ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ནང་ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་དོན་ཇེ་ས་མཛད་
པའི་རྒྱས་པ་དང་། ལུས་ཟུངས་ཉམས་པ་སོགས་གསོ་བའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བཅུད་ལེན་སྐོར་གྱི་
དཔེ་ཆན་ཞིག

བཅུན། ལུགས་སྐྱམ་པས་བཅུན་ཟེན་པ།

བཅུན་པ། འཇུན་པའི་འདས་པ།

བཅུམ་པ། འཇུམ་པའི་མ་འོངས་པ།

བཅུམས། ལྷམ་ཆུང་ནས་རྐང་བ་བཅུམས་ལྟ་བུ། ད་ལྟ་བར་འཇུམས་དང་སྐྱལ་ཆིག་ལ་ཆུམས་འབྲི།

བཅུམས་བཅུམས། ཆུང་དུ་བཏང་བའི་བརྟན་ཆིག །མཐའ་སྐོར་ནས་ཆུང་བཅུམས་བཅུམས་བྱས་
པ། འགོ་དུས་ཐུག་མོ་བཅུམས་བཅུམས་རེད།

བཅུར། འཁྱིལ་ཅིག །ཆུ་ཟོམ་ནང་དུ་ཆུ་བཅུར་ལྟ་བུ། འདས་པ་ལ་བཅུས་དང་། ད་ལྟ་བ་འཆུ། སྐྱལ་
ཆིག་ལ་ཆུས་ཤིག་ལྟ་བུའོ། །

བཅུས། བཅུར་ཡི་འདས་པ།

བཅེས་པ། ① འཆུ་བའི་འདས་པ། ② [རྟིང]ཆུ་བཏང་ནས་བརྒྱན་པར་བྱེད་པ། ལོ་ཉོག་ལ་ཆུ་བཅེས་
པ། ལྗོན་ཤིང་ལ་ཆུ་བཅེས་པ།

བཅེས་པ། [ཐ་དད་པ]བཅེས་པ། བཅེས་པ། བཅེས་པ། སོས་སྒྲང་བའམ་ལྷད་པ། ཤིང་ཐོག་
སོས་བཅེས་པ། འཆུར་སྐྱམ་བཅེས་པ།

བཅེས་པ། བཅེས་པའི་སྐལ་ཆོག

བཅེས་པ། [ཐ་དད་པ]སྤངས་པ། ཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་མེ་ཤིང་བཅེས་པ། བཟའ་འབྲུ་མང་པོ་རི་ལྷར་བཅེས་པ།

བཅོ། ① ཏྲ་པོང་གི་བྱ་བུ་ལོ་གཉིས་པའི་ཟེ་གཞུག་སྐལ་གཞུང་སོགས་ཀྱི་སྤྱ་བྲེག་སོལ་ཡོད་པ་དེའི་
མིང། དེའི་དུས་བཅོ་བ་རྣམས་ལ་བཅོ་རྒྱག་པ། ② བཅོ་ལྷ་དང་བཅོ་བརྒྱད་གཉིས་ལ་འཇུག་
པའི་བཅུ་མིང། ལོ་བཅོ་བརྒྱད། ལེ་དབར་བཅོ་ལྷ།

བཅོ་བརྒྱད། གངས་ཀ་བཅུ་དང་བརྒྱད། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྟོན་དང་། ཁམས། ཉེས་པ་བཅས་སོ། །

བཅོ་བརྒྱད་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་མཁུན་རབ། ན་ལེ་རྒྱའི་གདན་རབས་ཉེར་ལྷ་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་

༡༧༡༧ལོའི་པོད་ཆོ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་འཁྲུངས་ཤིང་། དགྲུང་ལོ་དགུ་ལ་སོན་

སྐབས་ཁོང་གི་གཅེན་པོ་ལྷེ་བཅུན་ཐར་ཅེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་

སོགས་སྟོབ། ལོ་དེར་ཕྱོད་ས་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་གི་ཐུགས་དམ་

དགོངས་དོན་བཞེན་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་ན་ལེ་རྒྱའི་ཁྱི་ལ་བཞུགས། དགྲུང་གངས་བཅུ་གཉིས་ལ་

ཐེབས་སྐབས་ཁྱི་འདོན་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དགྲུང་གངས་སོ་དགུ་བར་དུ་གསན་

བསམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྟན་འཕྲོར་དོན་མཛད། དགྲུང་གངས་སོ་དགུ་ལ་ཐེབས་

དུས་པོད་ནང་དུས་འགྲུར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་སྟོ་ཡུལ་བརྒྱད་བལ་ཡུལ་དུ་ཆེབས་ཤིང་། རིམ་

གྱིས་བལ་ཡུལ་དུ་ལྟོད་བཞུགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མཆོག་སྐུར་འཁྲུངས་པའི་

གནས་མཆོག་ལུས་ཐེ་ནིར་སྐབས་སྟེ་གསར་བཞེངས་དང་། མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་

འདབས་སུ་ཡང་དགོན་སྟེ་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་བསྟན་འཕྲོར་སྐྱོན་པའི་མཛད་བཟང་གོང་

འཕེལ་གྱི་ངོས། ས་སྐུའི་ཁྱི་འདོན་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དབང་ཁྱིད་ལུང་བཅས་

དང་། གསང་ཆེན་སྟོབ་བཤད་ཐབ་མོའི་གཙོས་ཐབ་ཆོས་དུ་མ་འབྲུལ་གནང་མཛད་པ་དང་།

གཞན་ཡང་དེ་ལ་མགོ་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ས་རྒྱུད་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་བསྟེན་ནས་
ཟབ་ཆོས་གསན་བཞེས་མཛད་པ་སོགས་མཛད་འཕྲིན་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དང་། ཨོ་སི་
ཁྲི་ལི་ཡ་དང་སིང་ག་ཤུར་སོགས་སུ་ཡང་ཆེབ་ས་སྐྱུར་སྒྲུབ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱུ་བའི་བསྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སོར་ཚུད་ཀྱི་མཛད་བཟང་ལྷན་མེད་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད་
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོའི་སྟོན་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དགྲུང་གུངས་བརྒྱུད་ཅུ་ལ་ཕེབས་པའི་སྐུ་
འཁུངས་དུས་ཆེན་དགེ་བའི་ཉིན་མཛད་སྟོ་གཟབ་རྒྱས་ཤིག་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྐབས། འཕོན་གདུང་སྐུ་
བགྲེས་གཞོན་རྒྱུ་གཉིས་བསྐྱེད་ལུས་ཆེན་མོ་དང་བཅས་པ་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་བརྟན་གསོལ་
འཁུངས་སྐྱར་གྱི་མཛད་སྟོའི་གཙོ་སྟོང་གནད་། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༢ལོ་ལ་སྐུ་གསལ་གས།
བཙེ་བརྒྱུད་ཐོག་མདལ། ལྷ་དང་པོའི་ཆེས་བཙེ་བརྒྱུད་ཉིན་རྒྱུ་ལྷ་ཁང་དུ་ཐོག་མའི་མདའ་ཅུམ་
འགྲན་པའི་ཅེད་སྒྲ་ཞིག།
བཙེ་བརྒྱུད་དུག་ཅུ། སྒར་བོད་དུ་སྐྱེས་པ་རང་ལོ་བཙེ་བརྒྱུད་ཡན་ནས་དུག་ཅུ་མན་ལ་འབྲི་བའི་མིང་
གི་རྒྱུ་གུངས་ལ་ཉིན་ཞག་དང་། ཆོས་སོ།
བཙེ་ལྷ། གུངས་གནས། བརྒྱ་ཐག་གཉིས་པའི་གུངས་ལྷ་པ།
བཙེ་ལྷ་མཆོད་པ། བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་བཙེ་ལྷ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆོག་ས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་
ཆེན་ཏེ། རྩ་ཙུང་ཁ་པས་བྲག་སོལ་བཏོད་པའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་གས་ཤིག།
བཙེ་པ། སྐྱེས་ནས་ལོ་གཉིས་པར་སྐྱེས་པའི་རྟ་བོང་།
བཙེ་མ། གཏོར་བའི་དོན་ཏེ། དམག་གིས་དག་པོའི་བཙན་རྒྱུད་བཙེ་མ་ལྷ་སྤྱ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མ་རིག་རྒྱུ་རྟོག་བཙེ་མ་ལྷ་སྤྱ།
བཙེ་མ་སྐྱེད་སྤྱོད་པ། [རྒྱུད་]འཛིག་ས་ནས་སྐྱུ་རྒྱུད་བར་སྐྱུ་པ།
བཙེ་མ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ། བཙེ་མ་སྐྱེད་སྤྱོད་པ་དང་གཅིག །
བཙེ་མ་ལྷ། བདུད་བཞི་བཙེ་མ་ཞིང་། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུག་དང་ལྷན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུས།
བཙེ་མ་ལྷན་འདས། [རྒྱག་ལྷན་ལྷ་བདུད་བཞི་བཙེ་མ་ཞིང་། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུག་དང་ལྷན་པ།
སྤྱི་ལོ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཆོག།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས། སངས་རྒྱལ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ཉན་ཐོས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དབྱར་གནས་མཛད་རིམ། བསྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་སྟོན་
 པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན། དང་པོ་ལྷ་ར་ཏ་སི། གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། གསུམ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ།
 བཞི་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། ལྷ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། རྩག་པ་བྱ་གྲོ་རྩའི་ཀྱན་དགའ་ར་བ། བདུན་པ་
 རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། བརྒྱད་པ་ས་དཀར་ཅན་གྱི་གྲོང་། དགྲུ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། བརྩ་པ་འོད་མའི་
 ཆལ། བརྩ་གཅིག་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། བརྩ་གཉིས་པ་ས་གའི་ཀྱན་དགའ་ར་བ། བརྩ་གསུམ་པ་
 རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། བརྩ་བཞི་པ་འོད་མའི་ཆལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་བའི་ཆལ། བཅོ་ལྷ་པ་འོད་མའི་
 ཆལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་བའི་ཆལ། བརྩ་རྩག་པ་བྱ་གྲོ་དུང་པོའི་རི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ། བརྩ་
 བདུན་པ་ལྷ་ཡི་གནས། བཅོ་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། བརྩ་དགྲུ་པ་མི་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱག་ཉི་ལྷ་
 པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། ཉེར་གཅིག་པ་མཉན་ཡོད། ཉེར་གཉིས་པ་འོད་མའི་ཆལ། ཉེར་གསུམ་པ་
 མཉན་ཡོད། ཉེར་བཞི་པ་ཀ་ཁི་ལ་མེར་སྐྱའི་ནགས། ཉེར་ལྷ་པ་མཉན་ཡོད། ཉེར་རྩག་པ་འོད་
 མའི་ཆལ། ཉེར་བདུན་པ་འོད་མའི་ཆལ། ཉེར་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། ཉེར་དགྲུ་པ་འབྲོག་
 གནས། སུམ་རྩ་པ་གོ་བྱ་ལམ་གྱི། སོ་གཅིག་པ་འོད་མའི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་བའི་ཆལ། སོ་གཉིས་
 པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། སོ་གསུམ་པ་གོ་ན་ཡ་ཀའི་གནས། སོ་བཞི་པ་དབང་པོའི་བྲག་ཕྱག་། སོ་ལྷ་
 པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། སོ་རྩག་པ་ཨ་སྐྱའི་ཆལ། སོ་བདུན་པ་དབང་མཐའ། སོ་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་བྱེད་
 ཆལ། སོ་དགྲུ་པ་འཛིགས་བྱེད་ཆལ། བཞི་བརྩ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། ཞེ་གཅིག་པ་འོད་མའི་ཆལ།
 ཞེ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ། ཞེ་གསུམ་པ་འོད་མའི་ཆལ། ཞེ་བཞི་པ་ས་གའི་ཀྱན་དགའ་ར་
 བ། ཞེ་ལྷ་པ་འོད་མའི་གྲོང་ལ་བའི་ཆལ་བཅས་སོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་མ། རྩེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ལྷ་བྲ།

བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ། བཅོམ་ལྷན་རིག་པའི་རལ་གྱི་ཡང་ལྷ། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༥ལོར་འཁྲུངས། སྤྱི་ལོ་
 ༡༣༠༥ལོར་གཤེགས། འདི་ཉིད་སྤྱི་ན་རྒྱུད་དུས་གཅོད་སྤར་ཐང་དགོན་པར་མཆོད་ཉིད་རིག་པ་
 སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། སློབ་གཉེར་ལ་འབད་བཅོན་ཆེན་པོ་གནང་རྒྱུར་མཁས་པའི་ཅེ་མོར་
 སོན། དབུས་པ་སློབ་པས་ལ་སངས་རྒྱལ་འབྲུམ་དང་ལྷན་དུ་སྤར་ཐང་གི་བཀའ་འགྲུར་དང་བསྟན་

འགྲུར་ལ་ཞུས་དག་གནང་ནས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྲ་བ་
བརྩམས་གནང་མཛད། གཞན་ཡང་ཆད་མ་རིག་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་
བཅོས་སོགས་གསུང་རྩིས་པོད་བརྩུག་ཅེས་བཞུགས། སློབ་མའི་མཆོག་དབུས་པ་སློ་གསལ་
བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། བཅུན་པ་འཇམ་སྒྲིག་གམ་འཇམ་ཉེག་སོགས་མང་དུ་བྱོན། རྗེ་འདི་
དཔལ་སྤར་ཐང་གི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་སྐབས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་སོགས་
ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྨྲས་རིགས་ལམ་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་སྟན་
གྲགས་ཆེས་ཆེར་ཐོན་པ་མ་ཟད་པོད་དུ་བཀའ་འགྲུར་རོ་ཅོག་གི་གངས་དང་། བམ་ཆད། འགྲུར་
བྱང་སོགས་ངེས་ངེས་མཛད། རྗེ་འདིའི་སློབ་མ་བཅུན་པ་འཇམ་དབུངས་པས་སྤྲུག་སྤྲུག་གི་
མཐུན་ཆེན་བསྐྱུན་ཅིང་། དབུས་པ་སློ་གསལ་བ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱང་
རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་གསུམ་གྱིས་བྲག་རོགས་ཞུས་ནས་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་གང་ཡོད་བསྐྱས་
ཉི་དཀར་ཆག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྲ་བ་འགོད་པར་མཛད། ཁ་བའི་ལྗོངས་འདིར་བཀའ་
བསྟན་གྱི་མ་བྱེ་ཐོག་མ་ནི་བཅོམ་ལྷན་རིག་རལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤར་ཐང་གི་བཀའ་བསྟན་འདི་
ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྲགས། གཞན་ཡང་ཆད་མ་རིག་པའི་འགྲེལ་པ། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་
བཅོས་སོགས་གསུང་རྩིས་བརྩུག་ཅེས་བཞུགས།

བཅོམ་པ། འཛོམས་པའི་འདས་པ།

བཅོམ་བརྒྱུག །[མཐུན]ཆུ་གར་གྱི་གོང་ཁྲེང་ཞིག

བཅོལ། [ཐ་དད་པ]དངོས་རྩས་སོགས་གཞན་ལ་སྤྱད་ནས་གནས་སྐབས་སུ་ཉར་ཆགས་བྱེད་དུ་
འབྲུག་པའི་དོན་ཉེ། བཅོལ་བྱའི་དོང་ཅེ། དོང་ཅེ་མི་དམངས་དདལ་ཁང་ལ་བཅོལ་ནས་གསོག་
འཛོག་བྲས། གྲེས་པ་བྱ་བཅོལ་ཁང་ལ་བཅོལ་ནས་སེམས་བདེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཅོལ་ཀ ཁྱོང་ཆོ་ནང་གི་མི་འཆི་བའི་ཆེ་བྱིས་ཆང་དེ་ལ་སེམས་གསོའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་པའི་དངོས་
རྩས་རིགས། དཔེར་ན། ང་ཆོའི་བྱིས་མཆེས་ཀྱི་མ་ཁྱན་གྱོང་པ་ལ་ངས་བཅོལ་ཀ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་བརྒྱ་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ལྟ་བུ།

བཅོལ་ཆས། སྒྲིག་སྒྲིབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོན་ཅིག་ཉེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་registerlength ཟེད།

བཅོལ་བཏམས། རྟོན་གནད་མངགས་པ་དང་བཅོལ་བ། འཕྲལ་དུ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་བཅོལ་
བཏམས་བྱས་པ། བྱེད་སྒྲོ་ཆང་མ་མཆེད་བྲོགས་ལ་བཅོལ་བཏམས་བྱས།

བཅོལ་ཁྱོར་མང་ཉར། མི་གཞན་གྱིས་མངགས་བཅོལ་བྱས་པའི་གནག་སྤྱགས་མང་པོ་རང་གི་
གནག་སྤྱགས་དང་མཉམ་དུ་ཉར་བ།

བཅོལ་གདམས། བཅོལ་བཏམས་དང་དོན་གཅིག

བཅོལ་ཁྱོར། བཅོལ་པའི་ཁྱོར་ལུག། བཅོལ་ཁྱོར་ཉར་བར་རྩ་རིན་ལེན་པ།

བཅོལ་བ། འཆོལ་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བཅོལ་མ། གཞན་གྱིས་བཅོལ་པའི་རྒྱ་ཁྱོར་དངོས་པོ། འདྲིར་འཛིན་ཆས་དངོས་ཁྱོར་རྣམས་བཅོལ་
མ་གསལ་ཡིན།

བཅོལ་ལེན། གློག་ཁྲད་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་to access ཟེད།

བཅོལ་ལེན་རིགས་གས། གློག་ཁྲད་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access type ཟེད།

བཅོས། བཅོས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། ཉལ་ས་བཅོས་ལྟ་བུ།

བཅོས་ཀ ① བཅོ་ཐབས་སམ་བྱ་ཐབས། ② སྤྲོད་དང་མེ་བཅའ་རིམ་གྲོ་སྤྲུབ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ནད་གཞི་སེལ་ཐབས་བྱེད་པ། ནད་འདི་ལ་བཅོས་ཀ་ཅི་ཡོད།

བཅོས་ཀྱི་ལྟར་སྤང་། བཅོས་པ་ལ་འཁར་ལྟར་ཁྱོར་བ་བཤད་པ། ནད་གད་ཞིག་བཅོས་ཀ་བྱས་
པ་དེ་དང་པོ་འཕྲོད་པ་འབྲུ་ཡང་མཐར་མི་འཕྲོད་པ་དང་། དང་པོ་མི་འཕྲོད་པ་འབྲུ་ཡང་རྗེས་སུ་
འཕྲོད་པར་འབྱུར་པའི་བཅོས་ཀྱི་པན་ཐོགས་ལྟར་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེད་དེ།

བཅོས་སྒྲིག། རྫིང་བ་བཅོས་ནས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིག་པའི་དོན་ཡིན།

བཅོས་འཁོག། གློག་ཁྲད་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་write protect ཟེད།

བཅོས་བརྒྱབ་པ། ཡི་གེ་སོགས་བཅོ་བཅོས་བྱས་པ།

བཅོས་བསྐྱར། རྟིང་བཤམ་ལུགས་མཐུན་མིན་བ་རྣམས་བཅོས་ནས་གསར་བཤམ་ལུགས་མཐུན་
ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བ།

བཅོས་ཐེས་སྟོ་གསོག། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་change dump ཟེད།

བཅོས་ཉེས། སྐྱག་ལང་གཏོང་བཤམ་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་བྱ་ལེགས་སོ་མ་བྱས་པ།

བཅོས་ཐབས། ① གསར་དུ་བཅོ་ཐབས ② རྟན་སོ་སོ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཟས་སྟོད་སྟོན་དབྱང་
བསྟེན་ཚུལ་ཏེ། གང་ནད་ལ་བྱོད་དང་། ཚ་ནད་ལ་བསིལ་གཏོང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གཞི་
ཏ་ཅང་ངན་བས་བཅོས་ཐབས་མེད་པ།

བཅོས་བརྒྱགས། རྟན་ལ་འཕྲོད་པའི་སྟོན་དང་དབྱང་སོགས་བཅོས་པའི་ཐབས་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་
བཅོས་སྟེད་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཐབས་ཐད་པའི་དོན།

བཅོས་པ། འཆོས་པའི་འདས་བ་དང་མ་འོངས་པ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་amended ཟེད།

བཅོས་བ་ལས་བྱུང་། [མདོན]ཆོན་སྤང་མ།

བཅོས་པའི་ཆང་། ཟན་ཆང་སྐམ་སོ་སྤངས་པའི་ཁུ་བ།

བཅོས་པའི་ཆུ། ① ཡུར་བའི་ཆུ། ② རིང་གི་ཆུ།

བཅོས་པའི་ཆོས། ཆོས་རྒྱན་མ།

བཅོས་པའི་ནགས། ཁྲིང་གའམ། སྟེད་མོས་ཆལ།

བཅོས་པའི་མ་ཞིང་། སོ་རྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟར་སྟེ་སྟེ་འཕེལ་གྱི་བྱས་པ་བཅད་ནས་བསྐྱར་བའི་
ཞུགས་རུམ་པ།

བཅོས་པའི་ཚུ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་བཅོམ་ལྡན་དག་སྟོང་གིས་བཏུང་དུ་རུང་བའི་སྐྱུན་ཆང་
སོགས་ཀྱི་སྟེང་པོ།

བཅོས་བྱ། དངོས་གནས་མ་ཡིན་པ། བཅོས་བྱའི་གཏམ། བཅོས་བྱའི་ངས།

བཅོས་འབྲི། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་གྱི་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་overwrite ཟེད།

བཙེས་མ། དངོས་གནས་མིན་པ། བཙེས་མའི་གཏམ་ལ་སྲུ་ཡིད་ཆེས། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
བཙེས་མ་མ་ཡིན་པ། རང་གི་བསམ་ཚུལ་བཙེས་མ་མིན་པར་བརྗོད་པ།
བཙེས་མའི་ལི་ཁྲི། སི་རྩ་རའི་ལི་ཁྲི་མ་ཡིན་པར་ཞ་ཉེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལི་ཁྲི་ལ་ཟེར།
བཙེས་མི་ཐོགས་པ། འགན་རྒྱ་བྱེད་མི་སྤྱབ་པ།
བཙེས་མིན། ① བདེན་པའམ་དངོས་གནས། ② དོན་དམ་སྟོང་ཉིད།

{ ྐ }

ཆ། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་དུག་པ། རྩེ་གནས་ཤོན་དང་། བྱེད་པ་ལྟེ་དབུས། ཉང་གི་ཚྱལ་བ་མཁྱིན་
 པ་བྱེ་བ་དང་། བྱིའི་ཚྱལ་བ་སྟོག་ཆེན་སྤྲོ་མེད། ① མིང་གཞིའི་མ་ཉིད་གི་ཡི་གེ་ཞིག །སྤྲོ་
 གདངས་རན་པ། ② བརྗོད་བདེའི་དབང་གིས་བྲངས་པའི་མིང་གི་ཤ་ཆས་ཤིག །སྤྲོ་ཆ།
 དགོས་ཆ། རྒྱན་ཆ། དཔེ་ཆ། བཞོན་ཆ། ཡིག་ཆ། རས་ཆ། ལག་ཆ། ③ ཟུང་། ཆ་སྤྲིག་པ། ཆ་
 འཁྲིག་པ། ཆ་མིན་ཡ་མིན། ལྷམ་ཆ་གཉིས། གཏུང་མ་རིང་ཐུང་སྤྲོ་ཆ་མ་ཡིན་པ། ④ རྒྱས་
 མངལ། མ་མཆིས། གར་སང་ཆ་མེད། སང་ཐོད་ཐན་པ་གཏོང་གི་ཡིན་མིན་ད་ལྟ་ཆ་མ་འཆལ།
 ⑤ དུམ་བུའམ་ཆོན་ཁག །བརྒྱ་ཆ། སྟོང་ཆ། སྟོད་ཆ། སྤྲོད་ཆ། ཐོབ་ཆ། ཆག་ཆ། འཕར་ཆ། ཆ་
 བའི་དཀར་ཆ། བྱི་ལ་ནི་གཅན་གཟན་གྱི་ཆར་གཏོགས་པ་རེད། ⑥ འཕྲིན། ཆ་སྤྲིག་པ། བན་
 ཚུན་གྱི་བར་དུ་དག་ཐོག་ནས་ཆ་འབུལ་པ། ⑦ གོས་གྱི་ཞེང་ཆད། མི་གཟུགས་སྟོབས་ཆེན་པོ་
 ལ་གྱོན་པ་ཆ་ཆེན་པོ་དགོས།

ཆ་སྟོར་མགར་ཅེ་དགོན་པ། གཡུང་བུང་རྒྱལ་མཆན་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མར་བཞེངས། འདེབས་དུས་
 མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་མ་སྟེ་ཅེ་ཞོག་རྫོངས་ཁོངས་སུ་ཡོད།
 ཆ་རྒྱུ། བཟུན་རྒྱུ། འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུ། སྟོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུ། ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་པ། ཆ་རྒྱུན་མེད་པ།
 ཆ་རྒྱུན་གསར་སྤྲོད་བྱེད་པ།

ཆ་རྒྱུན་འགྲུབ་གཞི། རྟོག་ཁྲིད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་
 ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྤྲོད་conditional construction ཟེད།

ཆ་རྒྱུན་བརྗོད་ཆོག །རྟོག་ཁྲིད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་conditional statement ཟེད།

ཆ་རྒྱུན་མཆོན་ཚུལ། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཅ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་conditional expression ཟེད།

ཆ་བསྐྱར། ཁ་ཆ་བསྐྱར་བ།

ཆ་ཁ། [ཡུལ་]མང་ཆོག་སྟོན་གྱིང། སང་ཉིན་སློབ་གྲའི་ནང་དུ་བྱ་བ་ཆ་ཁ་མཉམ་དུ་འགྲོ།

ཆ་ག། ① ནང་དུ་བསྐྱེལ་བའི་གོས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། གོས་རྩིང་བ་ལ་སྒྲམ་རས་གསར་པའི་ཆ་ག་གཏོང་

བ། ② [ཡུལ་]མིག་མཐའི་དཀྱིག་གི་མིག་ཆ་ག་ཅན། གྲེས་པ་འདིའི་མིག་ལ་ཆ་ག་ཡོད། ③ མགོ་

ལོག་ས་ཁུམ་གྱི་ཡུལ་སྐད་དུ་ཆོ་དང་ཅག་གཉིས་ཀྱི་དོད་ཏུ་འཇུག། ཁྱི་ཆ་ག། འདི་ཆ་ག་ལྟ་བུའོ། །

ཆ་ག་བ། ཅིང་སྐྱ་དང་བཅས་ཅུང་ཟད་འཕྱར་ཞིང་མཆོངས་འགོས་གྱིང་པའི་འབྲུ་ཞིག་

ཆ་ག་ལ། ཆ་ག་ཡོད་པའི་གོས།

ཆ་ག་མ་དགོན། མིང་ག་ཞན་བཟ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་གྱིང་ནི་བྲག་སྒོམ་པ་སྐྱ་མེད་བཞི་བ་འཇམ་

དབྱངས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་དང་། དཔལ་འབྱུང་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས་

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་པོ་ཁྱི་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ལོར་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་

ཡིན། ད་ལྟའི་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མ་རྩོད་རྒྱུ་ཁ་ཁ་ཞང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆ་གེ་ཆག་གེ། ཆག་པོ་མང་པའི་དོན་ཏེ། འིང་ཆ་གེ་ཆག་གེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆ་སྐྱམ། [ཡུལ་]དངོས་ཆས་འཇུག་སྟོད་མདུན་དུ་སྒོ་འབྱེད་རྒྱ་ཡོད་པའི་འིང་ཆས་ཤིག་

ཆ་སྐྱམ་མཆོད་གཤེས། འོག་ཏུ་ཅ་ལག་འཇུག་སྟོད་ཆ་སྐྱམ་དང་། སྟེང་དུ་མཆོད་པ་བཤམ་ས་ཡོད་

པའི་སྐྱམ་སྟེགས་ཤིག་

ཆ་གངས། ① ཅིས་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཤིག་། ② ཟུང་ངམ་གཉིས་ཀྱི་གངས་གནས།

ཆ་རྒྱག་། བསྐྱར་བའི་ཆ་ཟེར་བ།

ཆ་རྒྱས། ཉམས་སྲོང་ངམ་རྒྱས་མངལ། གནས་ཚུལ་ལ་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པ། ཆ་ཡོད་རྒྱས་ཡོད། ཆ་

རྒྱས་མེད་པ།

ཆ་མགོ། ཐག་པའི་སྟེ་གཉིས་པན་ཚུན་མཐུད་ནས་འཛིན་གྱིང་ལྷགས་ལོང་གྱ་བཞི་དཀྱིལ་ན་ལྷགས་

ཐུང་ལེབ་མོ་ཡོད་པ་ཞིག །དཔེར་ན། རོར་ཐིག་གི་ཆ་མགོ་ལྟ་བུ།
ཆ་བཤོས་ སོ་སོར་ཆགས་པ་བྱུང་བ། མི་ཕྱགས་དང། རྒྱ་ཕྱགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཏེ་ཆ་བཤོས་གཏོང་བ།
ཆ་བཤོས་ལས་ཆོག །སློག་སྒྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་dispatcher ཟེད།
ཆ་བསྒྲིགས། དངོས་པོ་འདྲ་བ་གཉིས་ལྟན་ཏུ་སྟོན་པའི་དོན། འུ་སྟན་གཉིས་པོ་གོས་ལྷམ་ཆ་
བསྒྲིགས་ནས་གྲོན་འདུག །ལྷམ་ཆ་བསྒྲིགས། འབྲུལ་ཆའི་ལྷ་ལག་ནམས་ཆ་བསྒྲིགས།
ཆ་འགྲིག །ཉེར་མཁོའི་ཆ་ཤས་ནམས་ཆང་བའི་སྤྱི་འདུས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཆ་འགྲིག་པའི་ཁང་བ། འབྲུལ་
འཁོར་གྱི་ལྷ་ལག་ནམས་ཆ་འགྲིག་ལྟ་བུ།
ཆ་འགྲིག་གསལ་ལོ། སློག་སྒྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་symmetrical list ཟེད།
ཆ་ངག །ངག་འཕྲིན།
ཆ་རེ་རྒྱུང་རེ། དངོས་པོ་དང་དོན་དག་རྒྱུང་དུ་འཛིན་གས། དངོས་སྤྱད་ཆ་རེ་རྒྱུང་རེ། དོན་དག་ཆང་
རེ་རྒྱུང་རེ། འུ་སྟོན་ཆང་རྒྱུང་།
ཆ་ཅན། ཆ་ཤས་ཅན་ཏེ་ཡན་ལག་འཛོམས་པའི་གཞི། དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་ཆ་དང་། ལུས་པོ་ཆ་
ཅན། འཁོར་ལོ་དང་ཅིབས་སོགས་ཆ་དང་། ཤིང་རྩ་ཆ་ཅན།
ཆ་ཆ། ཟུང་ཟུང་། ཅ་ལག་ནམས་ཆ་ཆ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞོག །བྱ་ངང་བ་ནམས་ཆ་ཆ་བསྒྲིགས་ཏེ་འཕུར་བ།
མི་དེ་ཆོ་ཆ་ཆ་རུ་བསྒྲིགས་ནས་ཡོང་།
ཆ་ཆ་ནས། [རྟིང་]ཁྱོན་ཡོངས་ནས།
ཆ་ཆད། [རྟིང་]དཀའ་ཆོགས་ཆེ།
ཆ་རྒྱ་དགོན་བ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩་ལོར་བྲག་བཅུ་བ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན།
ད་ལྟ་མགོ་ལོག་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་མ་སྟོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆ་རྒྱུང་། ལྷ་སྤྱའི་ཆ་ཆད་གཞུང་ལུགས་ནང་གི་སོར་མོ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། ཆ་རྒྱུང་བཅུ་གཉིས་ལ་
ཆ་ཆེན་གཅིག་གོ།

ཆ་ཆེན། ཞེས་པ་ནི་ཆ་རྒྱུད་དང་། མོར་མོ་དང་དོན་གཅིག་མེད་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །
ཆ་ཆོ། ཡོ་བ་དང་གྲིག་སོ།
ཆ་འཛོག་། རྩིས་འཛོག་པ་དང་ཡིད་ཉོན་པ། འཐུས་མི་གོ་ཚད་ཆ་འཛོག་འཕེར་བ་ཞིག་འདེམས་བསྐྱོ་
བྱེད་པ། ཆ་འཛོག་ཡིད་ཆེས། ཆ་འཛོག་སྒོ་གཏད།
ཆ་ཉམས་པ། [མངོན]སྒྲ་བའི་ཆ་འགྲིབ་པའི་དུས།
ཆ་སྟོམས་། ① ཆ་མཚུངས་པ། ② མང་ཉུང་ངམ་མཐོ་དམའ་ཆ་སྟོམས་བྱུང་། བགོ་བཤའ་ཆ་སྟོམས་
སྤྱ་རྒྱག་པ།
ཆ་སྟོམས་གྲངས་ཐང་། གྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེ་ཉིན་སྐད་ཀྱི་average ཟེད།
ཆ་སྟོམས་རིན་པོང་། ཆ་སྟོམས་གོང་ཆད།
ཆ་གཉིས་པ། [མངོན]སྒྲ་བའི་ཆ་འགྲིབ་པའི་དུས།
ཆ་གཉིས་དུས། ཉེན་ཞག་གཅིག་
ཆ་གཉིས་ལྡན་པའི་དུས། མཆན་བྱེད་ཀྱི་དུས།
ཆ་གཉིས་བསེས་པའི་སྤང་བ། སྤང་ལུང་སྤུམ་ཅུའི་ནང་གསེས། སྟན་ལ་ཆ་བཞེར་བའོས་པའི་ཆ་
གཉིས་ལས་སྟག་པ་བལ་ནག་གིས་བྱས་པའོ། །
ཆ་མཉམ། [མངོན]སྒྲ་བ་ཉ་གང་བ།
ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཆོས། ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ནང་གསེས། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ཆ་ལ་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་མེད་པར་
མཉམ་པར་འབྲུག་གིར་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པའི་
ཐེ་ཆོས། དཔེར་ན་སྤྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟུམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྲ་རྟག་འཛིན་དང་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་གང་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའོ། །
ཆ་མཉམ་སོ། གཉིས་ཀ་འདྲ་བ། རིང་སྤང་མཐོ་དམའ་མ་ཤོར་བར་ཆ་མཉམ་སོ་བྱུང་འདུག །གཉོང་
ཡོང་ཆ་མཉམ་སོར་གནས་པ།
ཆ་རྟོགས། ཆོད་ཐེག་། མི་སོ་སོའི་སེམས་ལ་བསམ་འཆར་རི་ཡོད་ཆ་རྟོགས་དཀའ་བ།

ཆ་སྟ། ཆེར་མཁུ་ཁ་སྟ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་འང་བ་ཅེ།
ཆ་སྟོན། ཆ་རྒྱས་ཤོད་པ།
ཆ་གཏང་ལྷགས་ཅིས། སྟོག་མཛད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་dual operation ཟེར།
ཆ་གཏེར། [མངོན]ཟེར།
ཆ་བརྟུལ། སྐད་ཆ་གསལ་པོ་བཤད་པ།
ཆ་མ་ཐུན། ཁག་ཁ་ཤས་འདྲ་བའི་དོན་ཏེ། རྩ་གྲུར་གྲུམ་གྱི་བྱས་པ་འདྲ་ཁ་ཆེ་གྲུར་གྲུམ་དང་ཆ་མ་ཐུན་
བ་ཅེད་ལྟ་བུ།
ཆ་མ་ཐུན་གྱི་མགོ་བསྐྱེ་བ། དཔེར་ན་བྱས་པ་སྐད་ཅིག་བརྟུལ་ཆ་མ་ཆོན་ན། རྟོ་བ་ཕྱིར་བའི་ཁྱད་
ཆོས་དེ་བྱས་པ་སྐད་ཅིག་བརྟུལ་པ་ལ་མེད་ན་དགྲུ་བ་ལ་མེད། དགྲུ་བ་ལ་མེད་ན་བརྒྱད་པ་ལ་མེད་
ཅེས་རིམ་བཞིན་དུ་རིགས་བཞི་མཆོངས་པ་ལ་གོ།
ཆ་མ་ཐུན་དགེ་བ་གསུམ། བསོད་ནམས་ཆ་མ་ཐུན། ཐར་བ་ཆ་མ་ཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན།
ཆ་མ་ཐུན་པ། ཆ་འབྲིག་པ་འམ་ཆ་མ་ཆོངས་པ། ཡོངས་སུ་ཆ་མ་ཐུན་པ།
ཆ་དང་དམག་སྐར། ཆ་དང་དམག་སྐར་ནི་མདའ་ཤོག་བྲུག་པ་ཡིན། འདི་ནི་མེ་སྒྲོགས་དམག་དབྱེར་
ཡིན་ལ་དམག་མི་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་མདའ་དཔོན་འབྲུན་པ་དག་དབང་བདེ་མ་ཡིན། སྤང་
ཡུལ་གཙོ་བོ་ཆོ་བ་སོ་དགྲུ་དང་རི་བོ་ཆེ། དག་ཆས་ལ་མེ་སྒྲོགས་བྲུག་དང་། སྤི་རིན་མྱེད་བརྒྱ་
ཙེ་སི་ཀེན་མྱེད་བཞི་བརྒྱ། མདའ་རིང་བཞི་བརྒྱ་བཅས་ཡོད། ཡོ་རྒྱས་འཕེལ་རིམ་སྟོན། མདའ་
ཤོག་བྲུག་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༢་ལོའི་མཇུག་དུ་གཟིམ་ཆུང་བ་ཁ་ཤས་རྒྱུ་འདྲིན་གྱིས་སྒྲིག་
འཇུགས་བྱས་ལ། མིང་ལ་སྒྲོགས་དམག་དམག་དབྱེར་ཟེར་ཡང་དོན་ལ་མེ་སྒྲོགས་ཆུང་ཆུང་
བྲུག་ལས་མེད། དེ་སྤང་དར་བེད་དང་། འབའ་ཤོགས་གྱི་གཡུལ་འབྱེད་ཁྲོད་ཅ་ཐོར་དུ་སོང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༢་ལོར་ལྷ་སའི་ཉེན་རྟོག་དམག་དབྱེར་ལ་བསྐྱར་ཅིང་། ཁྱོད་ཁྱེད་ནང་དུ་ཉེན་རྟོག་ས་
ཆོགས་ཉེར་བདུན་བརྩམས། བཅོས་སྒྲིག་བྱས་ཐེས་མདའ་དཔོན་འབྲུན་པ་ཆེ་རིང་དོ་རྗེ་གྲུང་
ཞའོ་དམག་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱུལ། ༡༩༥༩་ལོར་ངོ་ལོག་ཟིང་འབྲུག་ལ་ཞུགས་པས་ལ་ལ་

ཆ་ར་བཅད་ལ་ལ་བྲོས་བྲོལ་བྲིན།

ཆ་འདྲ་བ། བཅོ་འདྲ་བའམ་བྲོགས་མ་བྱན་བ། བྲོན་ཆས་ཆ་འདྲ་བ་བྲོན་བ། སྤྲོན་ཆེ་གཉིས་ནས་བ་ཆ་
འདྲ་བ་ཞིག་འདུག །ཆ་འདྲ་བ་ཅམ།

ཆ་བསྐྱུ་ལ་བསྐྱུ། ལག་ཏུ་གང་བྱུང་གང་ཐེབས།

ཆ་ནང་དགོན། ཆ་ནང་ཆང་ཞེས་པའི་བྲིས་བདག་ཅིག་གིས་སྤྲོན་བདག་བྱས་ཏེ་སྤྲོག་ཆེ་བསྐྱུང་བར་
བྱུང་བའམ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མཐུག་ཅམ་ལ་བཏབ་པར་འདྲ། བྱུ་མཐའ་ལྟོང་མ་བ་
ཡིན། ད་ལྟོ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བྲག་འགོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆ་སྤྱད། ① ཡོ་བྱད་དམ་མཁོ་སྤྱད། ② ཆ་དབྱེད་དང་གཅིག །

ཆ་སྤྱད་བ། ① རོ་སྤྱོད་བཅོ་བ། ② སྤྲོ་ལག་ཆ་སྤྱད།

ཆ་དབྱེད། སྤྲོན་པས་གཏར་གཤག་སོགས་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་མིང་སྟེ་གཅིག་བྱ་དང་། སྤར་མ་ལྟ་བུ།
ཆ་དབང་། བན་ཚུན་ཚོད་པའི་བར་གྱི་བདེན་དབང་།

ཆ་མ་བ། ཆ་ཤས་ཉུང་དུ་འཕམ་ཞིབ་མོ། ཆ་མ་བའི་ཡང་ཆ་མ་བ།

ཆ་མ་མོ། ཆ་མ་བ་དང་གཅིག །

ཆ་མ་ན། ① ཉུང་ཤས། ② དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་ཆད་ཅིག

ཆ་འཕྲིན། དག་ལན། སྟོགས་པོར་ཆ་འཕྲིན་བསྐྱར་བ་ཡིན། དབྱིན་སྐད་དུ་information ཟེར།
ཆ་འཕྲིན་སྟེ་ཉུང་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་info window ཟེར།

ཆ་འཕྲིན་གངས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་information rate ཟེར།

ཆ་འཕྲིན་པེ་ཐེ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་information bit ཟེར།

ཆ་འཕྲིན་བྱ་ཡུལ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་information object ཟེར།

ཆ་འཕྲིན་དབྱེ་ཞིབ། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་information analysis ཟེད།

ཆ་འཕྲིན་མ་ལག། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་information system ཟེད།

ཆ་འཕྲིན་མཛོད། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་information base ཟེད།

ཆ་འཕྲིན་ཡོང་ཁུངས། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་information base ཟེད།

ཆ་བེ་ཆོབ་བེ། ཞིབ་ཐོ་མིན་པ་འཕམ་སྒྲུབ་ཀྱི་འཕྲི་རིམ་པ་ཉམས་པའི་དོན། སྤྱང་པོའི་ལག་ཁྲུག་ནང་དེར་ཆ་

བེ་ཆོབ་བེ་མང་པོ་ཞིག་བཅུག་འདུག་ལྟ་བུ། ཡང་། དགེ་ཆེན་དེའི་དཔེ་ཁྲིའི་ཐོག་དཔེ་ཆ་རྣམས་

ཆ་བེ་ཆོབ་བེ་བྱས་ནས་བཞག་འདུག་ལྟ་བུའོ།

ཆ་བྱད། ཆ་ལུགས། དམག་མིའི་ཆ་བྱད། བྱད་མེད་ཀྱི་ཆ་བྱད། མི་རིགས་སོ་སོའི་ཆ་བྱད་མི་འབྲ།

ཆ་སྒྲེལ། རྒྱང་སྒྲེལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་མཐུད་པ། མོན་ཕྱགས་ཤེད་བཟང་ཆ་སྒྲེལ་གྱིས་མོན་པ་རྒྱག་པ།

ཆ་འབྲེལ། རྒྱང་འབྲེལ་ལམ་མཉམ་གཤིབས། ཆ་སྐྱམ་ཆ་འབྲེལ། དངོས་ཐོག་ཆ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་

བཅོངས་པ།

ཆ་མ་ཚོ། གང་བྱུང་མང་བྱུང་། ཁྱེད་ཀྱི་གཏམ་དེ་ཆ་མ་ཚོ་ཞིག་རེད།

ཆ་མ་མཆིས། འོས་མ་ཡིན་ནམ་གནས་མ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་གསུང་བའི་ཆ་མ་ཡིན།

ཆ་མ་འཆལ། ཆ་མ་རྟོགས་པ་འཕམ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པ།

ཆ་མ་ཡིན། འོས་མ་ཡིན།

ཆ་མིན་གོ་ལོག། ཆ་མིན་ཆ་ལོག་དང་དོན་གཅིག་

ཆ་མིན་ཆ་ལོག། ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ། སྟོན་པ་ཆ་མིན་ཆ་ལོག། ཆ་ལུགས་ཆ་མིན་ཆ་ལོག། སྐད་

ཆ་ཆ་མིན་ཆ་ལོག།

ཆ་མེད། ① རྒྱས་མེད། མི་ཆ་མེད་རྒྱས་མེད་ལ་སྒྲོ་མ་བཅོལ། ② དེས་པ་མེད། ཁོང་གར་སོང་ཆ་

མེད་ཅེད།

ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ། གྲེ་བླ་གྲྭ་བས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཉེ་སྤྲོ་རབ་
ཀྱི་རྩལ།

ཆ་མེད་རྒྱས་མེད། ཆ་རྒྱས་མེད་པ།

ཆ་ཅམ། ཆ་ཤས་ཅམ་མམ་རྒྱར་ཅམ། མེད་གཤེ་རྩལ་ལ་རི་བོང་གིས་ཆ་ཅམ་འབྲུན་པར་མི་བཟོད་དོ།

ཆ་ཆང་། ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་ཆང་བ་སྟེ། ཆད་ལུས་མེད་པ།

ཆ་ཆང་ཉར། རྫོགས་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་save all ཟེད།

ཆ་ཆང་གནས་སྟེལ། རྫོགས་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་complete carry ཟེད།

ཆ་ཆང་ཕྱིར་འཐེན། རྫོགས་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་revoke all ཟེད།

ཆ་ཆང་བ། ཆ་ཆང་བའམ་འཛོམས་པ། ཆ་ལག་ཆ་ཆང་བ། འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཡོ་བྱད་ཆ་ཆང་བ་
འདུག་ལ་སྟོན་ཡང་ཤོར་མི་འདུག །དག་ཆས་ཆ་ཆང་སྤྲས་པ།

ཆ་ཆང་ཆོད་འཛིན། རྫོགས་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་full control ཟེད།

ཆ་ཆང་ཡང་དག་པ། རྫོགས་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་total correctness ཟེད།

ཆ་ཆད། དངོས་གཞུགས་ཀྱི་ལོངས་ཆོད་དང་རྒྱ་ཁྱོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་གཞིའི་མིང་སྟེ། ཁང་བའི་
ཆ་ཆད། ས་ཞིང་གི་ཆ་ཆད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆ་ཆོགས། གངས་གནས་ཤིག

ཆ་མཚུངས་ཏེ་རྒྱ། རྫོགས་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་peer-to-peer network ཟེད།

ཆ་རྫོགས། ཡོངས་སྤྱི་ཚད་པ། བཅོ་ལྟེ་རྒྱ་བ་ཆ་རྫོགས་པ།

ཆ་འཛུགས། གྲུན་པའི་ཞེད་དང་དུས།

ཆ་འཛིན། ① ཉེ་ཆའི་ཆ་ཤས་གཟུང་འཛིན་ཚུལ་ལས་སྤྱི་བ་ཚུལ། ② [མཛོན]དཔང་པོ།

ཆ་བཞག་པ། ① ཡིད་རྟོན་པ་དང་། རྫོས་བཀལ་བ། བྲོགས་པོ་ལ་ཆ་བཞག་པ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་
ལ་ཆ་བཞག་པ། ཡི་གེ་ཁོ་ནར་ཆ་བཞག་པ། ② གཞིར་བ་བྱུང་བ། དཔེ་གསར་ཡང་གསར་ལ་
ཆ་བཞག་པ། མི་འཕྲོད་མང་ཉུང་དེ་ག་ཅུ་ལ་ཆ་བཞག་པ། ③ རོས་བ་བྱུང་བ། རོར་འཁྲུལ་མེད་
པ་ལ་ཆ་བཞག་པ། དཔོན་གནས་ཡིན་པར་ཆ་བཞག་པ།

ཆ་ཡ། ① ཆ་གཅིག་གི་ཡ། ② འདྲ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཆ་བལ་གྱི་ཡ།

ཆ་ཡ་དག་བཤེར། རྫོགས་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཕྲོད་ནང་གི་དཔོན་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་parity ཟེར།

ཆ་ཡི་རྒྱན་བཞི། རོན་རྒྱན་སྤྱི་བ་ཉེ་ཆའི་ནང་གསལ་བཅོ་ལྟེ་བ་ཆ་ཡི་རྒྱན་ནི་བསྐྱིབ་བྱའི་དཔོན་
པོ་དེའི་རང་བཞིན་མི་མཛེས་པ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དཔོན་པོ་གཞན་ཞིག་ལ་བསྟན་བཅུགས་
པའི་ཐོལ་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་ནས་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསལ་བཞི་ནི། རོས་
པའི་ཆ། མ་འོས་པའི་ཆ། ཐོལ་གྱིས་སྟན་པའི་ཆ། ཐོལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཆ་བཅས་སོ། །

ཆ་ཡོད་རྒྱས་ཡོད། རྒྱས་མངའ་ཞིབ་པོ་ཡོད་པ། ང་གཉིས་པན་ཚུན་ཆ་ཡོད་རྒྱས་ཡོད་ཡིན།

ཆ་ར། བེ་ཉའི་ཆེ་བ་ཡིན་པར་སྒྲན་གཞུང་དུ་གསུངས་ཤིང་སྒྲན་དཔེར་མོན་ཆར་ཡང་ཟེར།

ཆ་རུ། རྫོགས་བྱའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། ཤིང་ནར་མོའི་དབུས་སྤྱི་ཐག་པ་འདོགས་སའི་ཉག་ག་
ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། ཆེ་བ་ལ་མཁྱིད་གང་ཅུ་པ་སེམས་ཅན་གི་སྐྱེ་ཐག་ལ་སྦྲར་ཡས་ཞིག་དང་།
ཚུང་ཤོས་སོར་དོ་ཅུ་པ་སྤྱི་བའི་ཤིས་ལག་དང་ཆོན་ཐག་གི་སྟེ་ལ་འདོགས་ཡས་ཞིག །རྟ་རྫོགས་
གི་ཆ་རུ། ཆོན་ཐག་གི་ཆ་རུ་ཞེས་པ། སྟེ་མོ་གཉིས་སྤྱི་བ། དཀྱིལ་ལ་སྤྱིར་ཡོད་པ། ཞི་ཁུང་ཡོད་
པ་ཞིག་ཡོད།

ཆ་རུ་ཆབ་སྟོན། [ཡུལ]སྤར་བོད་གཞུང་གི་ཅེ་བྱུང་གི་གཟན་དང་སྟོན་གོས།

ཆ་རེ། ① ལ་ལ་ཁ་ཤས། ཁ་ཅིག །དཔེ་ཆ་ཆ་རེ་ང་ལ་འད་ཡོད། དབྱིན་སྐད་དུ། couple ཟེར་བའི་

དོན་ལ་འབྲུག་ཆོག། ② ཟུང་དེ། ལྷམ་ཆ་རེ་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་འདུག
ཆ་རེ་དོག་དེ། ལ་ལ་འཕམ་ཁ་ཤིག་ལ། འགའ་དེ།
ཆ་རོང་དགོན། བཤད་སྒོལ་ལྷར་ན་གཏི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ནས་སྒོན་མར་རི་ཁྲོད་པ་བསམ་
གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྤེ་ཞིག་བཏབ་པར་སྤང་ལ། ཉ་ལམ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧ལོ་ཡས་མས་སུ་མཆོག་
ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད་པར་གྲགས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྒྱུད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆ་ལག། ཁ་ཤིས་ཅན་དང་ཡན་ལག། ཁང་པའི་ནང་དུ་འཛིན་ཆས་ཆ་ལག་ཆ་ཆང་ཡོད། འབྲུལ་
འཁོར་ཆ་ལག་ཆ་ཆང་ཡོད།
ཆ་ལང་། རོལ་མོ་ཆ་ལང་སྟེ། སྤྱབ་ཆ་ཡང་ཟེད།
ཆ་ལམ། ཉ་ལམ། ལས་དོན་འདི་ལ་ད་དུང་ཆ་ལམ་ལོ་གཅིག་སྟེ། ཅམ་ཞིག་འགོར་གྱི་རེད། མི་
གངས་ཆ་ལམ་བཅུ་གྲག་ཁ་ཤིས་ཤིག་དགོས།
ཆ་ལུགས། ལུས་ཀྱི་ཆས་དང་ནམ་པའི་མིང་སྟེ། ཆ་ལུགས་ཡག་ལ། ཆ་ལུགས་ཅོག་ཤོ། ཆོས་གར་
བས་ཨ་ཅ་རའི་ཆ་ལུགས་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ཆ་ཤིས། ① ཡན་ལག། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤིས་ཡན་ལག་ལྟ།
② ཟུང་ཟད་དམ། རྒྱུགས་རེ་བ། རང་དོན་ཆ་ཤིས་ཅན་ཆོགས་ལ། ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤིས་ཅན་
ཡང་བདག་ལ་མེད། ③ དབུགས་གཅིག་རི་མཁའ་རིའི་ཆར་བྱེ་བའི་ཆ་ལ་ཆ་ཤིས་བྱས་པ་
སོགས་ཆ་ཤིས་ལ་མང་ཅུང་དང་གནས་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ།
ཆ་ཤིས་ལྟ་བུ། གནས་གཟུང་སྐར་དང་། ཚུ་ཆོད། ཚུ་སྤང་། དབུགས་བཅས་བཞིའི་མན་ཆད་ལ་
དབུགས་གཅིག་ཆ་དུ་མར་བྱེ་བའི་ཆ་ཤིས་ཐ་སྟོན་ལོགས་སུ་མེད་པས་ཆ་ཤིས་ལྟ་བུ་པ་ཞེས་
གྲགས། དེའི་ཆ་ཤིས་ལ་ཆ་ཤིས་དུག་པ་ཞེས་ཟེད།
ཆ་ཤིས་ཅན། ཆོགས་པའམ་རིལ་ཤོ། ལུས་ཆ་ཤིས་ཅན། འབྲུལ་འཁོར་ཆ་ཤིས་ཅན།
ཆ་ཤིས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དོན་གྱི་ཆ་
ཤིས་ཅན་དཔེའི་ཆ་ཤིས་ཅན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཆ་ཤིས་རྣམས་གཟུགས་སུ་མ་

བཀོད་པའི་རྒྱ་ཞིག
ཆ་ཤས་འཛིག་སྤྱོད། [མཛོད་]མེད་གེ
ཆ་ཤས་སྤྱོད། [མཛོད་]ཆེ་བ།
ཆ་ཤས་བྲ་རྒྱ། རྒྱུ་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་local area network ཟེད། །
ཆ་ཤས་གནས་སྤྱོད། རྒྱུ་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་partial carry ཟེད།
ཆ་ཤས་སྦྱངས། [མཛོད་]གསེར་སྤྱོད།
ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཁྲི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་གང་
ཡིན་དཔེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཆ་ཤས་ཅན་གཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པའི་རྒྱ་ཞིག་
ཆ་ཤས་རིམ་འཛད། [མཛོད་]ཆེ་བའི་མར་འོ། །
ཆ་ཤས་རིམ་ཚོགས། [མཛོད་]ཆེ་བའི་ཡར་འོ། །
ཆ་སོ། །ཆ་མགོའི་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པའི་ལྷགས་ཐུར་གྱི་མིང་།
ཆ་སྟོལ། ལམ་སྟོལ་ལམ་ལྷགས་སྟོལ།
ཆ་གསུམ། མཚོད་ཡུལ་གོང་མ་སྤྱིར་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག་སྟོགས་སྟོང་བཅུར་གཏོར་མ་ཆ་
གཅིག་ཤིགས་བྱ་སྤྱི་དང་བྱང་པར་གདོན་བགོགས་ལ་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཆ་གསུམ་ཡང་
ན། དུམ་བྱ་གསུམ་མམ། ཆ་ཤས་གསུམ། ཟུང་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་གསུམ།
ཆགསེས། བགོ་བཤའ་ཆ་སྟོམས་ཏེ་བགོ་བ། ལས་ལྷན་ཆགསེས་རྒྱག་པ། བཟང་འབྲུ་ཆགསེས་གཏོང་བ།
ཆ་བསགས་པ། བྱང་ཤུལ་པའི་པོ་བྱང་།
ཆ་བསགས་ཅིས་ཆས། རྒྱུ་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་integrator ཟེད།
ཆག། ① ཏུས་སྟན་ལྷ་བཀྲ་གསུམ་གྱི་ཆག། ② ཏུ་ལེ་རྒྱལ་ལ་ཆག་སྟེད། ③ ལུས་ཆད་འཇལ་བྱེད་སོར་
སོ་བཞིའི་ཞེང་ཆད། ④ ཅ་བལྟ་སྒྲིག་སྟེན་པའི་ལག་པའི་སྟོན་ལག་གསུམ་བལྟ་གནས་ཀྱི་བཟ།

ཆག་གུམ། རུག་རུག་ཏུ་བཅག་པའི་རུམ་བུའི་མིང་སྟེ། ཤེལ་གྱི་ཆག་གུམ། རྫོང་ཆག་གུམ། དཀར་
ཡོལ་ཆག་གུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆག་དགེས། རུས་པ་དང་ཤིང་སོགས་ཆག་གྲགས་སོང་བ་ལ་དགེས་རྒྱག་པ།

ཆག་དགུམས། དངོས་སྤྱད་གས་ཆག་ཏུ་བཏང་བ། ལག་པས་ཤོར་ནས་སྤོད་སྤྱད་ཀྱི་ཁ་ཞབས་ལྟ་
གསུམ་ཆག་དགུམས་བྱུང་བ།

ཆག་ཁྱག། རྟ་རྩེལ་ལ་ཆག་སྟེར་སའི་སྟོང་།

ཆག་གང་། ཆག་པ་གང་། དཔེར་ན་མེ་ཉོག་ཆག་པ་གང་རྩ་ཆག་པ་གང་ལྟ་བུ།

ཆག་གི་ཆིག་གི་བཟང་རན་འདེས་མའི་ཚུལ། དངོས་པོ་ཆག་གི་ཆིག་གི་རྣམས་མཉམ་དུ་བཞག་
ཡོད། ཅ་ལག་དེ་ཆོ་ཆག་གི་ཆིག་གི་ཤ་སྟག་རེད།

ཆག་སྒོ། ཆགས་སྒོ་དང་གཅིག །

ཆག་གྲགས། ཆག་པ་དང་། སིལ་བྱར་ཞིག་པའི་རུམ་བུ། ར་གཡམ་ཆག་གྲགས། དཀར་ཡོལ་ཆག་
གྲགས། ཤེལ་སྒོ་ཆག་གྲགས།

ཆག་གུམ། རུམ་བུ་རུམ་བུར་ཆག་པ་དང་། ཟུང་ཟད་གུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་ཆིག་ཤིག་ཉིད་ཆག་
གུམ་མེད་པ།

ཆག་གུམ་ལེགས་སྟེག། ཤྲོག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་defragment ཟེད།

ཆག་རྒྱག་པ། །ཡུལ་དལ་ལས་བྱས་པས་ལུས་པོ་ལ་ན་རྒྱག་གཏོང་བ། རྟ་བཞོན་ཉེ་ཐག་རིང་དུ་བྱིན་
པས་ཆག་བརྒྱབ་པ།

ཆག་ཆག། ཐལ་རུལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་གད་མུ། ཐོ་རངས་ནས་ལངས་ཉེ་ཁང་པའི་བྱི་ནང་དུ་ཆག་ཆག་
དང་གད་བདར་བྱེད་པ།

ཆག་ཆད། རང་བཞིན་གྱིས་གུམ་པ་དང་། མ་ཆང་བར་གྱུར་པ།

ཆག་ཆིག། ཆག་གི་ཆིག་གིའི་བསྐྱས་ཆིག་

ཆག་ཆིངས། ཡན་ལག་གུམ་པ་བཙོས་ཐབས་ཤིག་ཤང་ལག་ཆག་པར་ཆག་ཆིངས་བྱེད་པ།

ཆག་ཆེན་བཞི། སྤར་པོད་གཞུང་སྐབས་ཁྲལ་ཆག་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། སྟོང་རྩེད་བཟུས་ཆག་ཅེས་ཁྲལ་
ཀར་ཅ་སྟོང་དང་བྱ་ལོན་ཏ་ཅང་རྩེད་པ་བཅས་མནའ་སྐྱེལ་དག་འབྲུད་ཀྱིས་བཟུས་ནས་ཁྲལ་
ཆག་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་སྟོང་དམག་ཆག་ཅེས་རྒྱ་སྟོང་དམག་སྤར་ཨང་གཉིས་པར་དམག་མི་
གཅིག་བཏང་ཡོད་པར་ཁྲལ་ཆག་བཏང་བ་དང་། ཞབས་སྟོད་འོ་ཆག་ཅེས་པོད་སྟེ་པ་གཞུང་བྱ་
ཞབས་སྟོད་པ་བྱང་འཁོར་ལས་ཀར་ཡོད་པས་ཁྲལ་ཆག་བཏང་བ་དང་། ཏུ་ལའི་སླ་མ་སྐྱ་ཐེང་
བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ལྷགས་མོ་ཡོས་ལོར་པོད་ལ་ས་ཞིབ་མཛད་རྗེས་ཁོང་གི་བཀའ་མཆན་
ལྟར་ཁྲལ་ཆག་བཏང་བ་བཅས་བཞི་ལོ། །

ཆག་ཏེ། [དབུས]མང་པོའི་དོན།

ཆག་བཏབ། ཆག་ཆག་བཏབ་པ་སྟེ། དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་ས་ཆ་བརྟགས་ནས་ས་འདུལ་སོགས་མཛད་པ།

ཆག་བྱམ། ཆག་པའི་བྱམ་བྱ།

ཆག་རྒྱང་ཉག་རྒྱང་། གང་བྱུང་བྱ་གཞུ་བ།

ཆག་པ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① དུས་བྱར་ཞིག་པ་དང་། སིལ་བྱར་གྱུར་པ། དཀར་ཡོལ་ཆག་པ། གཤུང་
མ་ཆག་སོང་། ② རྒྱན་འཆད་པ། སྟོབ་སྟོང་མི་ཆག་པ། ཅ་ཆག་སྟོབ་སྟོང་མི་ཆག་པ། ③ རྒྱན་
པོའམ་པོན་པོ། མེ་ཏྲག་སོས་པ་ཆག་པ་གཅིག །སྟུང་པ་ཆག་པ་གཉིས། སྟོས་ཆག་པ་གསུམ།

ཆག་པོ། དངོས་རིགས་ཆག་ནས་བྱུང་པའི་བྱམ་བྱ།

ཆག་པད། ཏྲ་བེལ་ལ་ཆག་སྟེར་སྟོད།

ཆག་མེད། དུས་རྟག་ཏུའམ་ཡང་སྟོར་བསྐྱར་སྟོར་ཞེས་པའི་དོན།

ཆག་མེད་འབད་སྟུབ། རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབད་བཅོན་ཆེན་པོས་སྟུབ་པ།

ཆག་ཅེ། ཆག་ཆེ་དང་གཅིག །

ཆག་ཆང་། ཟས་གཡོ་བསྟོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་བན་རྩེད་པ་ཞིག་སྟེ། དཔལ་སྤངས་དཔོན་སྟུལ་ཀམ་
བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་སྟེར་
ཆག་ཆང་ནི་གཞན་ལ་བསམ་སྟོར་ངན་པས་བྱུག་སྟེར་མཁན་དང་། དུག་དེ་སྐྱར་མཁན་ནས་
གཡོ་བསྟོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་བན་རྩེད་པ་ཞིག་པོ། །

ཆག་ཚང་ཀླ་བ། ཀ་པེད་པོ་རིགས་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག

ཆག་ཚད། རིང་ཐུང་གི་ཆ་ཚད་དུ་མ་ཚད།

ཆག་ཚད་གང། བྱུག་ཚད་གང་ཡང་ཟེར། ལག་པའི་མཐེ་བོང་ཕུད་པའི་མཆུ་བ་མོ་བཞི་ཡི་ཞེང་ཚད་ལ་གོ

ཆག་ཚོ། [རྟིང]ལྟ་དང་སྟོར་མེད་པའི་ཐུག་པ་སྤྲོ་པོ།

ཆག་གཞོང། ཏྲ་ལ་ཆག་སྟེར་པའི་གཞོང་བ།

ཆག་བཞག། ① དེས་པ་ཅན། ② དཔེར་མཆོན་བ།

ཆག་ཡང། རོན་དངོས་གང་ཞིག་གི་འཁྲི་ཆའི་གངས་འབོར་ཉུང་དུ་གཏོང་བའམ་མེད་པར་གཏོང་བའི་མིང་སྟེ། སྟེང་ཁ་ཆག་ཡང་གཏོང་བ། ཁྲལ་འབབ་ཆག་ཡང་གཏོང་བ། ཉེས་ཆད་ཆག་ཡང་གཏོང་བ། སྟོབ་ཡོན་ཆག་ཡང་གཏོང་བ། གླ་ཆ་ཆག་ཡང་གཏོང་བ་ལྟ་བུ། འདི་རྒྱ་སྐད་དུ་གོ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ① 免费教育。② 取消惩罚。

ཆག་ཡང་གཏོང་བ། རིན་པ་མི་དགོས་པ་དང་། བྱ་ལོན་མེད་པ་བཟོ་བའི་རོན་ཏེ། བཟ་ཤིས་སྟོབ་སྟོང་ཡག་པོ་ཡིན་པའི་རྟེན་གྱིས་སྟོབ་གྲས་སྟོབ་ཡོན་ཆང་མ་ཆག་ཡང་གཏོང་བ་རེད། ད་ལོ་སྟོབ་བྱག་ལུ་ཨ་རི་ལ་སྟོབ་ཡོན་ཆག་ཡང་བཏང་ནས་སྟོབ་སྟོང་འགོ་ཐུབ་པར་བྱུང་བ་རེད། ཡོ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བས་བྱག་གྲུ་མང་པོ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་དབྱལ་ཁྲལ་ཆག་ཡང་གཏོང་སྟེ་ལ་འདུག །ཨ་མི་རི་ཀ་ལ་མི་སྤྱད་པོ་རྣམས་སྟོན་ཡོན་ཆག་ཡང་གིས་ནད་པ་རྣམས་སྟོན་བཅོས་བྱེད་ཆོག་གི་རེད།

ཆག་རོ། རྟོད་སོགས་ཆག་དུ་མ། ཤིང་སྤམ་ཆག་རོ། གནམ་བྲུ་ཆག་རོ། དཀར་ཡོལ་ཆག་རོ། ཆག་ལོ་རྩ་བ། ཆག་ལོ་རྩ་བ་ཆོས་རྒྱུ་དཔལ་ཉི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྤྲལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༢༧ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༤ལོ་དགྲུང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཞུགས།

ཆག་ཤིང་། མི་སོགས་ཀྱི་རྐང་ལག་ཆག་པའི་ཆེ་འབྲུང་ཆེང་ས་རྒྱག་པ་ལ་དགོས་པའི་ཤིང་བྱང་ལེབ་མོ།

ཆགས་སྟེང། [མངོན]ལྔ་བ།

ཆགས་འཁྲི། ཆགས་ཞེན། ཡིད་དུ་ཡོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་འཁྲི་སྟེས་པ།

ཆགས་སྒང་གསལ་སྟོན། དགའ་སྒང་གི་ཆགས་སྒང་གསལ་བར་བྱེད་བའམ་སྟོན་པའི་དོན། ཡང་ན་
ཆགས་སྒང་གསལ་བ་བྱེད།

ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོངས། སྲིད་པ་དང་པོར་ཆགས། བར་དུ་གནས། མཐའ་མར་འཛིག། ཡང་
མཐར་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་བཅས་བསྐལ་བ་གཅིག་གི་གནས་སྐབས་བཞིའོ།

ཆགས་པ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① འདོད་པ། ལྷ་ཉོན་ལ་ཆགས་པ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ། རི་བོང་
ཚང་ལ་ཆགས་པ། ② གནས་པ་འམ་འཇགས་པ། གཞིས་ཆགས་པ། ལྷིང་ཆགས་པ། ས་བཞིན་
དུ་ཆགས་པ་དང་། རྩོད་བཞིན་དུ་གནས་པ། ③ བྱང་བ་དང་། བྱབ་པ། འབྲེལ་བ་ཆགས་པ། མངལ་
ཆགས་པ། བཅར་ཆགས་པ། འབྲས་བུ་ཆགས་པ། མ་ལག་ཆ་ཚང་ཞིག་ཆགས་པ། ④ འདོད་
ཆགས་པ་མེད་པ། ཆགས་པའི་ཆོག

ཆགས་པའི་བསྐལ་པ། བསྐལ་བ་བཞིའི་ཐོག་མ་འཛིག་རྟེན་སྟོང་པའི་གནས་སྐབས་ཇོགས་པ་ནས་
གནས་པའི་བསྐལ་བ་ལ་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ཡུན་ཆད་དེ། བྱི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་འོག་གཞིའི་རྒྱང་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། བར་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་དཔྱལ་བ་མཐར་མེད་དུ་
སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པའི་བར་གྱི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པའི་བར་གྱི་བར་
བསྐལ་ཉི་ཤུའི་ཡུན་ལ་ཆགས་པའི་བསྐལ་བ་ཞེས་བྱའོ།

ཆགས་པའི་རྒྱལ་མཆོན། [མངོན་པོ་མཆོན།]

ཆགས་པའི་དུས། བསྐལ་བ་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་དུས།

ཆགས་པའི་གདོན་ཅན། [མངོན་ཆགས་སྟེས་སམ་ཆགས་ལྡན།]

ཆགས་པའི་གནས་སྐབས། འདི་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་ཡང་ཟེར། ཐ་མལ་པའི་ཐོ་མོ་
སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པའི་ཆོ། གཞི་དུས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་པོ་ལོ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཞིང་ནས་
བར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་འདོད་སྤངས་
ཅིག་དང་པོ་སྤྱི་བོར་ནས་ཤེས་འདུས་པའི་ཆེ་གཡོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དང་། སྤྲད་ཅིག་གཉིས་
བར་མཁྱེན་པའི་གནས་སུ་དགའ་བ། སྤྲད་ཅིག་མ་གསུམ་བར་ཉེ་བར་རྩམ་ཤེས་འདུས་པ་ལས་
མཆོག་དགལ་དབུ་མའི་མར་སྟེའི་མེ་དང་ཡར་སྟེའི་རྩེ་བ་གཉིས་འདྲེས་ཆེ་དུང་ཅན་མའི་ནང་དུ་

ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ལ། ལྷན་སྐྱེས་དེ་ལའང་ཅམ་པོ་བ་དང་
 བྱང་བར་ཅན་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
 ཆོག་མ་བརྒྱད་མ་འགགས་པར་སོ་སོར་གསལ་བ། ཉམས་བདེ་བ། རོ་པོ་མི་རྟོག་བ་སྟེ། བྱང་
 ཆོས་གསུམ་ལྷན་ཅན་དེའི་རོ་པོ་ཉོན་མོངས་པ་མེན་ཡང་། འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་མ་རིག་པ་
 གནས་པས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་གཞི་དུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བཟོད་དོ། ད་ལྟ་པོ་མོ་སྟོམས་
 འབྲུག་གི་གནས་སྐབས་མོངས་སྤྱི་བ་དེ་གཉིན་པོས་བཅོམ་པས་དག་ན། ལྷང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་
 ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་མ་བྱུག་རོ་པོ་འགག་པ་མེད་པར་སོ་
 སོར་གསལ་བ་སྐྱུལ་སྒྲུ། གཞི་དུས་སུ་ཡང་གནས་པའི་འཛག་བྲལ་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་པོ་དེ་ལོངས་
 སྒྲུ། ལྷོང་ཉིད་འོད་གསལ་དང་ལྷན་པས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་གསུམ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་
 གཞི་ལམ་འབྲས་བྱའི་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་། ཀུན་ལ་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་
 བ། དེ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱཏོ།
 དེས་འཁོར་བ་བསྐྱེད་ཚུལ། ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་དེའི་རང་བཞིན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེ་
 མ་ཤེས་པས་འབྲུལ་བ་ཡིན། གང་གིས་མ་ཤེས་ཞེ་ན། མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མ་
 ཤེས། གང་མ་ཤེས་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་ཡེ་
 ཤེས་དེ་མ་ཤེས། ཇི་ལྟར་མ་ཤེས་ཞེ་ན། རང་ལ་གནས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེ་སོ་སོ་རང་རིག་
 པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་དོན་གཞན་དུ་བཟུང་སྟེ། སྤྱིར་ཁྱུ་རྩལ་རྒྱུད་གྲུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཛག་པ་
 མེད་པ་ཡིན་ཡང་། རྒྱུད་གིས་དབྱེ་བས་གཉིས་སྣང་དུ་འཛག་སྟེ་བདེ་བ་ཉམས་པ་ལས་དུག་
 གསུམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་རྒྱ་བ་ཡིན། འཁོར་བར་རྒྱ་བའི་ཚུལ་
 ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དང་པོ་འདོད་མེད་ཀྱིས་དབང་པོ་ལ་དགའ་བ་དང་ལྷན་པས་འདོད་ཆགས་དང་།
 བར་དུ་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་རྟོགས་པས་གཏི་ཐུག་། །རྩེས་ལ་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཁྱེ་བ་འཛག་
 སྟེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཞེ་སྣང་གི་སེམས་འབྱུང་རོ། སྤྱིར་ཡང་བདེ་བ་འདོད་པའི་མེད་པ་
 དང་། རང་ཉིད་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་ལུལ་བཏང་མི་བྲ་བའི་སེར་སྣ་དང་། ཆགས་པས་
 གཞན་གྱི་ལོངས་སྦྱོང་ལ་མི་འདོད་པའི་ཐུག་དོག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བསྐྱེད་པས་དེས་མི་དགོ་

བ་ལ་སྟོང་ཅིང་། དེ་ཡིས་ངན་འགྲོ་ཀྱན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།

ཆགས་པའི་ཙུག་ལུ་བཞད་རྒྱུད་ལས། ཆགས་པའི་རྩ་ནི་ལྟེ་བ་ལས་གསུམ་གྲེས་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། མིའི་ལུས་བརྟེན་གྱི་རྩ་རྣམས་ཐོག་མར་ངེ་ལྟར་ཆགས་པའི་ཚུལ་ནི་ཐོག་མར་མངལ་
གནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྟེ་བ་ལས་སྟོན་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྟེ་བ་ལས་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཚུལ་ལྟར་
དཀར་ཉེ་རིགས་མི་འབྲེལ་བ་གསུམ་དུ་ཆགས་ཤིང་དེ་གྲེས་ཡོད་པ་རེད།

༡ དེའང་བཞད་རྒྱུད་ལས། ཙུག་ཅིག་གྲེན་ལ་སོང་བས་ལྷན་པ་ཆགས། །གཉི་ལྷན་ལྷན་པར་
བརྟེན་ནས་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལས་བད་ཀན་སྟེས་པས་སྟོང་ན་གནས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཞད།
མེས་པའི་ཞལ་ལུང་དུ། དེ་ལྟར་གྲེས་པའི་རྩ་དེ་ལས་གཅིག་ཚུལ་རྩ་བའི་ཁམས་རྒྱ་བ་ཞིག་
ལུས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱུད་དེ་སྟོང་ཁ་དང་། མགོན་པ། སྤྱི་པོ་སྟེ་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བ་
རྣམས་སུ་འདུས་ཤིང་། གཞན་དག་ཏུ་གྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲེན་ལ་སོང་བའི་རྩ་དཀར་པོ་དེ་
ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་པ་ཆགས་ཤིང་། ལྷན་པ་ནི་གཉི་ལྷན་དང་བད་ཀན་གཉིས་ཀའི་ཉེར་
ལེན་དང་། ལྷན་གཅིག་གྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་གཉི་ལྷན་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པ་
ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཉེ། རྫོངས་ཤིང་ལྷུ་འཐེབས་སོགས་མགོ་བོ་ལས་བྱུང་བ་ཤས་ཆེར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། གཉི་ལྷན་དེ་ལས་བད་ཀན་སྟེས་པས་ན་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་པ་སུ་གསུམ་ཀ་སྟོང་ན་གནས་པ་
ལྷན་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

༢ བཞད་རྒྱུད་ལས། ཙུག་ཅིག་བར་དུ་ལྷན་པས་སྟོན་རྩ་ཆགས། །ཞེ་སྤང་སྟོན་རྩ་ཞུག་ལ་
བརྟེན་ནས་གནས། དེ་ལས་མཁྲིས་པ་བས་གྱེད་པས་བར་ན་གནས། ཞེས་པར་མེས་པའི་ཞལ་
ལུང་དུ། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཅིག་ཞུག་གམ་མེའི་ཁམས་རྒྱ་བ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་
བར་མཆིན་པའི་ལུང་ཆེན་དུ་བྱངས་མ་ལེན་པའི་རྩ་ལ་ལྷན་སྟེ། དེའི་ཡལ་ག་གཉིས་ཆོག་པ་
བརྒྱ་གསུམ་པར་སོང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་རྩ་ནག་པོ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཆགས། ཞུག་
ནི་ཞེ་སྤང་དང་མཁྲིས་པ་གཉིས་ཀའི་ཉེ་ལེན་དང་། ལྷན་གཅིག་གྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས།
ཞེ་སྤང་ཡང་སྟོན་རྩ་ནག་པོ་དང་ཞུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ཤིང་། ཞེ་སྤང་དེ་ལས་
མཁྲིས་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་པ་སུ་གསུམ་ཀ་བར་ན་གནས་པ་ཡིན་ཉེ། ཞེ་སྤང་སྟོན་པར་

དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་བར་ཉིན་ནས་འབྲུག་ཅིང་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་སོ། ཞེས་སོ།
༣ ཡང་བཤད་རྒྱུ་ལས། ཅ་གཅིག་ཐུར་དུ་ཟགས་པས་གསང་བ་ཆགས། །འདོད་ཆགས་པོ་
མོ་གསང་བ་གནས་པ་སྟེ། །དེ་ལས་རྒྱུད་སྐྱེད་ན་གནས་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་འབྲེལ་བཤད་
ཞེས་པའི་ཞལ་ལུང་དུ། ཡང་ཅ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལང་གཅིག་རྒྱུང་ངམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱ་
བ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་དབྱས་བྱང་ཐང་ནས་བྱེད་དུ་སོང་བའི་རྩལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། དེའི་ཅེ་མོ་
གཅིག་འོག་ནས་ཐུར་དུ་ཐུག་པ་དེ་ལས་བདེ་བའི་ཁམས་རྒྱ་བའི་དོན་གྱིས་གསང་བའི་གནས་
ཆགས་ཏེ། ཁུ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱུང་གཉིས་ཀའི་ཉིང་ལེན་ནས་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་དོན་གྱིས། །འདོད་ཆགས་ནི་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་གསང་བར་གནས་པའི་རྩལ་དུ་མཐོང་སྟེ།
དེ་ལས་རྒྱུང་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ཀ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེད་ན་
གནས་པ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་གནས་དང་བྱེད་པའི་དབང་ཁོ་ན་བཅན་པ་ལས་བྱུང་བར་མངོན་ནོ།
ཆགས་པའི་ལམ་བྱེད་བ་བཞི། རྒྱུད་པ་ལ་བསྟེན་ནས་ཆགས་པ། ལྷ་བ་ལ་བསྟེན་ནས་ཆགས་པ།
གཉིས་གཉིས་འབྲུང་པ་ལ་བསྟེན་ནས་ཆགས་པ། ལག་བཅངས་ལ་བསྟེན་ནས་ཆགས་པའོ། །
ཆགས་པའི་ས་བོན་སྟེན་མེད་པ། །འདོད་ཅ་མ་སྟེན་པ།
ཆགས་སྐྱོད། ཆགས་པ་སྐྱོད་པ་སྟེ་འཁྲིག་པ་སྐྱོད་པ།
ཆགས་པ་པ། [རྟིང]ཤེབས་པ་འཕམ་འགྱུར་པ།
ཆགས་བྱེད་མ། [མངོན]ཆགས་ལྷན་མའམ་འདོད་ལྷན་མ།
ཆགས་བྲལ། ① འདོད་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། ② སངས་རྒྱས་སྤྱི།
ཆགས་བྲལ་ལྟ། ཉན་མོངས་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟེ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཆགས་བྲལ་བ་དང་།
མཐའ་དག་ལ་ཆགས་བྲལ་བ། རྟོགས་པའི་ཆགས་བྲལ་བ། གཞོན་པའི་ཆགས་བྲལ་བ། ལེགས་
བར་སྟོན་པའི་ཆགས་བྲལ་བ་བཅས་ལྟ།
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་། རང་གང་ལ་གནས་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་དུ་
སྤངས་པའི་ཉན་མོས།
ཆགས་སྐྱོར། འཁྲིག་པ་སྐྱོད་པ།

ཆགས་དབྱིབས། རོག་མ་ནས་བྱང་བའི་བབས་སམ་བཟོ་ལྷ། ལུང་བ་འདི་ཆགས་དབྱིབས་ཤིན་ཏུ་
མཛེས་པོ་འདུག།

ཆགས་མེད་བདུན། སྤྱིན་པ་ལ་མེར་སྣ་མེད་པས་མི་ཆགས་པ། བྱི་བཞོལ་མེད་པས་མི་ཆགས་པ།
ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་ཆགས་པ་མེད་པ། ལན་ལ་མི་རེ་བས་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ།
ནམ་སྤྱིན་ལ་མི་རེ་བས་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ། རྣམ་སྤྱིན་ལ་མི་རེ་བས་མ་ཆགས་པ།
བག་ཉལ་ལ་མི་ཆགས་པ། རྣམ་གཡང་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ།

ཆགས་ཚུལ། བྱང་རིམ་གྱི་གནས་ལུགས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆགས་ཚུལ། ཁྲོང་རྒལ་གྱི་རོག་མའི་
ཆགས་ཚུལ། དེ་སྐྱུང་གི་ཆགས་ཚུལ། གཟུགས་དབྱིབས་ཆགས་ཚུལ། སྡོད་ཁང་ཆགས་ཚུལ།
ཆགས་འཆོ། ཆགས་གནས་འཆོ་རྟེན། སོ་ནམ་བའི་ཆགས་འཆོ་ས་ཞིང་ལ་བརྟེན་པ།

ཆགས་ཞེན། འཁྲི་བའམ་ཞེན་པ།

ཆགས་ཡུལ། ① སྡོད་སའམ་གནས་ས། ② ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་སའི་ཡུལ།

ཆགས་རབས། སྤར་གྱི་བྱང་སྤངས་ལོ་རྒྱུ་ས།

ཆགས་རི་དགོན། མིང་གཞན་ཆགས་རི་སྤིང་རྫོང་ཟེས། རབ་བྱང་བརྩ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༠༣ལོར་གཏེར་སྟོན་ཉི་མ་གྲགས་པས་བཏབ། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་
སྤྱོད་སྤྱོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་འབྲི་རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆགས་ལུགས་ཆགས་སྤངས། བྱང་ཞིང་གནས་པའི་ཆུལ་ལུགས།

ཆགས་ས་བརྟེན་ས། ཆགས་བརྟེན་གྱི་གནས་སམ་སྐྱབས་བཙེལ་གྱི་ཡུལ།

ཆགས་སེམས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒོ།

ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་རིགས་བཞི། དགེ་སྤྱོད་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ། ཆོས་རྒྱན་པའི་དགེ་
རྟོན། སྤྱིས་པ་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བཅིངས་པ། བྱད་མེད་སྤྱིས་པ་ལ་ཆགས་
སེམས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ལོ། །

ཆགས་སྤིད། འདོད་ཞེན། ཆགས་སྤེད་ཅན།

ཆང་། སྤོས་བྱེད་ཀྱི་བརྟུང་བ་སྤྱིའི་མིང་། འབྲས་ཆང་། གས་ཆང་། རྒྱན་ཆང་། སྤོན་ཆང་། ཆང་གི་

ཉིང་ཁ། ཁང་གི་སྤང་མ། ཁང་སྒྱུར་མོ། ཁང་གར་མོ། ཁང་སྒྲ་མོ། ཁང་འབྲེན་པ། ཁང་ལངས་པ།
ཁང་རྟིང་། ཁང་རིན། ཁང་གིས་བཟེ་བ། མི་ལ་ནས་མེད་པར་འབྲེ་ལ་ཁང་མི་ཡོང་། སྒྲོ་སེམས་
ངོ་མར་ཁང་གིས་མི་པན། ཁང་མིས་བཏུང་ན་སྟིང་ན། མིང་གི་ནས་གངས་ལ་འཁྲུལ་བྱེད་དང་།
དགའ་བྱེད། དགའ་མ། ཅ་ཅོ་བྱེད། གཞོད་སྒྲིན་ཁང་། དཔའ་མོ། སྒྲོས་ངད་ལྗན། སྒྲོས་འགྲུར།
སྒྲོས་བྱེད། ཡོངས་འབབ། ཡོངས་འཛུགས། ཡོངས་སྤྱོད་མོས། ཡོངས་འབབ། རབ་དྲངས། བཞོལ་
ལྗན་མཉེས། བཞོལ་མ། ལྗན་མིན་ཉིང་ཁ། ལྗན་ལ་བཅས་མོ། །

ཁང་རྒྱ། ཁང་རྒྱལ་བྱེད་དམ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་རྒྱན་བྱ།

ཁང་རྒྱལ། ཁང་རྒྱལ་སྟོན་ཀྱི་རྒྱལ་པ།

ཁང་སྒྲེམས། བཏུང་བྱའི་ཁང་།

ཁང་སྒྲོགས། ① ཁང་འཆུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོགས་སྒྲི། ② ར་ཁང་རྒྱན་འཐུང་ལ་དགའ་མཁན།

ཁང་བསྐྱོལ། བསྐྱོལ་ལྗན་ཏེ་ཁང་དང་། སྒྲོ་འཁྲུར། ཅམ་པ། སྤྱ་རམ་བཅས་མཉམ་དུ་བསྐྱེས་ནས་
བསྐྱོལ་བའི་ཐུབ་པ་ཞིག

ཁང་ཁང་། ① ཁང་འཆོང་ས། མིང་གི་ནས་གངས་ལ་ཁང་འཆོང་གིས་དང་། ཁང་འཆོང་ཁང་། སྒྲོས་
བྱེད་ཁང་བཅས་མོ། ② ཁང་འཛོགས་པའི་ཁང་པ།

ཁང་ཁྲ། [རྟིང་]ཆོགས་པའམ་ཆོགས།

ཁང་གི་གཙུང་པོ། གཙུང་པོ་ཞེས་སྤྱ་གྲ་སྤྱ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱི་མ་རྒྱུང་བའི་མིང་སྟེ། རིན་
སྤངས་པ་ངག་དབང་འཛིག་མེད་གྲགས་པས་མཛད་པའི་མངོན་བཛྲོད་མཁས་པའི་ན་རྒྱན་ལས།
སྤྱ་བོ་སྒྲོན་སྒྲེས་ཐོག་མ་སྒྲེས། རས་འཛིན་སྤྱ་བོ་གཅེན་པོ་ལོ། ལྷ་བོ་བྱིས་སྒྲེས་གཙུང་པོ་དང་།
ཉིང་ལས་སྒྲེས་དང་ཐ་རྒྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས། འདིར་གང་ཟག་གི་མིང་རྒྱས་ལ་
རྒྱར་བ་ཡིན་པས་ཁང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་མིང་ལ་འཇུག་པོ། །

ཁང་གི་ཉེས་པ་སྤྱམ་ཅུ་མོ་ལ། དགའ་བ་ཅན་གྱིས་ཁྲུས་པའི་མདོ་ལས། ཁང་འཐུང་བ་ལ་མངོན་པ་
དགའ་བའི་མི། བདག་ལ་པན་དང་གཞན་ལ་བདེ་མི་བྱས། རྫོངས་དང་མདོག་ངན་བྱེད་པ་ཁང་
ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ཏ་ལའི་ངག་བཞིན་དེ་མི་བཏུང་། ཞེས་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་དང་ལྗན་པའི་ཁང་

ནི་མིའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲུང་བར་བཤད། དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
 བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། དགའ་བ་ཅན་འབྲུའི་ཆང་དང་། བཅོས་པའི་ཆང་། བག་
 མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་ལྟ་ནི། འདི་དག་ཡིན་པས་རག་པར་བྱ་སྟེ། སུ་
 ཅུ་ཅ་ལྟ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ༡ཆེ་འདི་ལ་ནོར་ཟད་པ་དང་། ༢ནད་རྣམས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། ༣འཐབ་པ་དང་ཅོད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ༤དོན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་། ༥གྲགས་
 པ་མ་ཡིན་ཀྱང་འབྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ༦ཤེས་རབ་ཉམ་རྒྱུད་བར་བྱེད་པ་དང་། ༧འོངས་སྤྱོད་
 འཛོལ་མི་འཛོལ་བར་འབྱུར་བ་དང་། ༨འོངས་སྤྱོད་འཛོལ་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་ཡོངས་སུ་
 གཏུག་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༩གསང་མི་སྤུབ་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༡༠དེའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་
 སུ་འགྲིབ་པ་དང་། ༡༡མཐུ་སྟོབས་རྒྱུད་དུར་བྱེད་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༡༢མར་མི་འཛིན་པར་
 འབྱུར་བ་དང་། ༡༣དགེ་སྤྱོད་དུ་མི་འཛིན་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༡༤བྲམ་ཟེར་མི་འཛིན་པར་
 འབྱུར་བ་དང་། ༡༥རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་བསྟེན་བཀུར་མི་བྱེད་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༡༦སངས་
 རྒྱུ་ལ་མ་གྲུས་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༡༧ཆོས་ལ་མ་གྲུས་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༡༨དགེ་འདུན་
 ལ་མ་གྲུས་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༡༩བསྐྱེད་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་པ་ལ་མ་གྲུས་པར་འབྱུར་བ་
 དང་། ༢༠རྟུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་འབྱུར་བ་དང་། ༢༡དབང་པོའི་སྟོན་བསྐྱམས་པར་འབྱུར་བ་
 དང་། ༢༢བག་མེད་པ་ལ་བྱུང་མེད་དོན་དུ་གཉེར་བར་འབྱུར་བ་དང་། ༢༣ཉེ་དུ་སྒྲག་གི་གཉེན་
 མཆོམས་དང་མཛའ་བཤེས་དང་སྟོབ་དཔོན་དག་གི་སྟོང་བར་འབྱུར་བ་དང་། ༢༤སྐྱེ་བོ་མང་པོ་
 དག་གིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འབྱུར་བ་དང་། ༢༥སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་འབྱུར་
 བ་དང་། ༢༦ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༢༧དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་
 འབྱུར་བ་དང་། ༢༨ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་སྤང་བར་འབྱུར་བ་དང་། ༢༩དེ་མི་མཛའ་བ་
 དག་དང་གནས་ཀྱང་མཁན་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་མི་སེམས་པ་དང་། ༣༠བག་མེད་
 ཉམས་ཆག་དུ་སྤྱོད་པར་འབྱུར་བ་དང་། ༣༡དེ་བཞིན་གཅེས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཀུན་ནས་མི་
 གནས་པ་དང་། ༣༢ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐག་རིང་དུ་འབྱུར་བ་དང་། ༣༣སྟོན་པར་འབྱུར་
 པའི་ལས་བྱས་ཤིང་བག་ཆགས་པས་ལུས་ཞིག་ནས་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་སྤང་བ་

སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེ་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་འདིར་མི་ནམས་དང་སྐལ་
བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་། དེ་གང་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེར་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞིང་བླ་ན་པ་
མི་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དགའ་བ་འབྱུང་ཆར་དང་། བཙོས་པའི་ཆར་། བག་མེད་པའི་གནས་
ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི་སྐྱུ་ཕྱ་ཕྱ་པོ་འདི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་།
མདོ་བླ་ན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། ཆང་གིས་གཡེང་བའི་མི་དག་ནི། གསོན་ཡང་ཉི་བ་དག་དང་
མཚུངས་ཅས་དང་། དག་སྒྲིག་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། ཆེ་འདི་ལ་ཆང་འབྱུང་ཞིང་སྟོས་
པ་ནི་ཟངས་ཁུ་འབྱུང་བའི་དཔུལ་བར་སྐྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །

ཆང་གི་སྤང་མའི་ལུས་ས། སྤང་མ་སྐྱུ་པོ་ཞིབ་མོར་བྱས་ནས་མ་ཁར་བཏབ་སྟེ་མའི་ཁྲག་དན་དང་ཆུ་

སེར་བྱིར་འབྲེན་ཞིང་མ་ཁོད་འདུལ་བའི་བཙོས་ཐབས་ཤིག

ཆང་གི་སྤང་མ་ས། ཆང་བཙོས་ཏེ་ཆང་གི་ཁུ་བ་ལེན་ཆར་བའི་སྟིགས་མ་ལ་ཆང་གི་སྤང་མ་ཟེར།

ཆང་གི་ཨོའ་རྒྱལ། ཆང་ལ་དགའ་ཞིང་འབྱུང་ཤིང་ཆེ་བའི་མི།

ཆང་གན། ① ཡུན་རིང་སོང་བའི་ཆང་རྩིང་། ② ཆང་ལ་ཏ་ཅང་བཞུམས་པའི་མི།

ཆང་ཁོད། ཆང་འཆག་ཐངས་དང་པོ།

ཆང་རྒྱ། ཆང་གི་རྒྱ་ཆ་འབྱུང་རིགས།

ཆང་འགག། ཆང་བཙོས་པའི་འབྱུ་སྟིགས་ཏེ་སྤང་མ།

ཆང་འགག་སྤང་མ། ཆང་ནང་ཆུ་མ་བསིངས་པའི་སྐྱུ་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཞེས།

ཆང་མཚོད། ① ཆང་ཕུད་འཛོར་བ། ② ཆང་གི་མཚོད་བ། ③ [ཡུལ་]ཆང་འབྱུང་བའི་ཞེས།

ཆང་གཉིས་པ། ཆུ་གཉིས་པ་བརྒྱབ་པའི་ཆང་།

ཆང་སྟིགས། ཆང་དྲངས་སྟིགས་ཕྱེ་བའི་སྟིགས་ས།

ཆང་སྟོལ། འབྱུ་བཙོས་པར་ཆང་ཅི་བཏབ་སྟེ་རྟོ་སར་སྟོལ་བ། རྟོ་ནས་འབྲས་སོགས་བཙོས་ནས་

ཆང་སྟོལ་བར་བྱེད།

ཆང་ཉིད། ཆང་རྒྱགས་སྟོད་ཁོག་ཉིད།

ཆང་ཐག །[སྟེ་རྒྱ་སྟེ་ཐག་དང་ཆ་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་སྐྱུན་ཆེད་ཀྱི་ཐག་པ་ལ་ཟེར།

ཆང་ཐུབ། [ཉིང་]གང་ཟག

ཆང་འཐུང་པའི་ལུང་བྱེད། ལུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། ཁྱོས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
འཐུང་བ་སྟེ་ཁྱོས་འགྱུར་ལ་བརྟེན་པའི་བག་མེད་པས་གཞན་མ་དད་པར་བྱེད་པའོ།

ཆང་དང་པོ། ཆུ་དང་པོ་བརྒྱབ་སྟེ་བཅགས་པའི་ཆང་།

ཆང་དད་ཅན། ཆང་ལ་དགའ་མཁན།

ཆང་དོ་ལོག། རོ་བཅུད་ལྷབ་ལོག་ཡོད་པའི་ཆང་དང་པོ།

ཆང་དེགས། ཆང་གིས་ཁྱོས་པ། སྒང་ཆེན་ཆང་དེགས་ཅན།

ཆང་འདན། [ཡུལ་]བསྐོལ་ལྷན།

ཆང་ནད། ཆང་བརྟུང་དགས་པའི་ནད། ཆང་ནད་ཆང་གིས་གསོ།

ཆང་སྟོད། ཆང་སྒྲག་སྟོད།

ཆང་པ། ཆང་ལ་དགའ་མཁན།

ཆང་སྒྲགས། ① ཆང་གིས་བརྗེས་པའི་ཟན། ② ཆང་དང་སྒྲགས་ནས་ཟ་བའི་ཁ་ཟས་ཤ་ཆལ་སོགས།

ཆང་པབས། ཆང་སྟོལ་བྱེད་གྱི་སྒྱུར་ཅི།

ཆང་ཕྱད། ཆང་གི་དང་པོ་འཕ་ཐོག་མར་བཅས་པའི་ཕྱད། ཆང་ཆོད།

ཆང་བུམ། ཆང་སྟོད།

ཆང་བེན། ཆང་སྒྲག་སྟོད་ཅིག

ཆང་པོགས། ཆང་མས་གཞུང་ལ་འབུལ་དགོས་པའི་ཁལ།

ཆང་མ། ཆང་འཛོང་མཁན་དང་། ཆང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན།

ཆང་མའི་འཁྲོལ་འདྲིན། སྒང་ལྷ་སར་སྟོན་ལམ་ཚུགས་དུས་ལྷ་སའི་ཆང་དང་ཨ་རག་འཛོང་མཁན་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་དོར་ཆང་རག་བཅོངས་ཆོག་པའི་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་འཁྲོལ་འདྲིན།

ཆང་མལ། ཆང་ཁང་།

ཆང་ཅི། ཆང་པབས།

ཆང་ཆང་། ཆང་ལས་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཁང་བའམ་ཆང་འདྲིགས་པའི་ཁང་པ།

ཆང་ཞེས་ན་ཕྱིན་པ། ལོ་མང་ཕྱིན་པའི་ཆང་གར་མའི་མིང་ཡིན།
ཆང་གཞས། བོད་ཁམས་ཀུན་ཏུ་དར་བའི་སྤྱོད་དང་གསོལ་སྟོན་བྱེད་པ་དང་སྤྱིར་གར་སྤྱོད་གསེང་
གཏོང་སྐབས་ཆང་བཟུག་ནས་བཟ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བའི་སྤྱིང་མིང་།
ཆང་ཟས། ཆང་དང་མཉམ་དུ་ཟ་བའི་ཤ་ཆ་ལ་སོགས།
ཆང་བྱང་། འཆང་བ་བྱང་གི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།
ཆང་བཟུང་སྟེང་གི་ཤ་མོད། དཔྱི་ཡི་ཤ་མོད་ཀྱི་དཔྱི་བས་ཀྱང་གསལ་ལྟར་གནས་པས། སྟ་བུར་གྱི་སྟེང་
དུ་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆང་བས་བཟུང་དུས་སྤྱིང་འབྲིལ་བའི་ཤ་གནད་ཀྱི་མིང་སྟེ།
སྟན་དཔྱད་ཆེ་བའི་ཀྱལ་པོ་ལས། དཔྱི་ཡི་ཆང་བཟུང་ཤ་དག་ནི། ཀྱང་གསལ་ལྟར་དུ་གནས་པ་
ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཆང་ར། ཆང་ཁང་ངམ་ཆང་འཕྱང་སའི་གནས།
ཆང་རག། ཆང་དང་ཨ་རག།
ཆང་རིགས་བཞི། རྩ་ཀྱུ་ལས། རྩུན་པའི་ཆང་ནི་ཤིང་ལུན་ཆུ། རྩོང་བུ་ལྟ་བུ་རྩོང་བུའི་བཅུད།
བྱར་ཆང་བུ་རམ་ལས་བྱུང་བ། སྤྱང་ཆང་སྤྱང་ཅི་ལས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་སོ། །
ཆང་ལན་ཆུ་འཇལ། བཟང་ལན་ངན་འཇལ་གྱི་དཔེ། བར་ཆང་སྟེར་ན་ཚུར་ལ་ལན་དུ་ཆུ་སྟེར་བ་ནི་
མི་རང་གཤིས་ངན་པའི་བྱ་ཡིན།
ཆང་ཤ་ཀྱས། ཆང་རག་དུས་ལུན་རིང་པོར་མང་པོ་འཕྱང་བའི་རྩེན་གྱིས་ལུས་ཤ་ཀྱགས་པ་ཆགས་
པར་གོ། ཁོང་ཆང་ཤ་ཀྱས་འདུག།
ཆང་ས། པོ་མོ་གཉེན་སྤྲིག་གི་དགའ་སྟོན། མནའ་མ་བསུ་ལེན་གྱིས་ཆང་ས་ཀྱག་པ།
ཆང་སིང་། རོ་བཅུད་གཙོ་བོ་བཏོན་པའི་ཆང་ཐ་མཁམ་སིང་དྲངས།
ཆང་སིངས། ཆང་སིང་དང་གཅིག།
ཆང་ཏུ་བསྐྱོར་དུ་བྱས། ཆང་འཕྱང་མཁན་གྱི་མི་གང་ཡོད་རེས་བསྐྱོར་གྱིས་ཏུ་བའཕྱང་བྱས་པ།
ཆངས་པ། ① བྱེ་ལས་བཟོས་པའི་རྫོག་པོ། བྱེ་མས་ཆངས་པ་མི་ཡོང་། བྱེ་མའི་ཆངས་པ་བཞེག་
པ་ལ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་སྟོས་མི་དགོས། ② སྤར་མོ། ཅུ་པ་བ་ཆངས་པ་གང་། ལག་སྟོང་ཆངས་

སྟོང་། ཆངས་པ་སྟོང་པ།

ཆངས་བྲ། ཟན་རིལ་ནང་ནང་བྲས་ཏེ་ལག་པའི་ཆངས་པས་བཅང་པའི་མཚུ་བ་རྗེས་དང་བཅས་པའི་
ཟན་ཆངས་དེ་སྤྲད་བསྟོ་བྱའི་རྗེས་རིགས་ཡིན།

ཆད། ① ཁ་དན་དང་ཁས་སྦངས་པའི་ཐ་ཆིག །ཁ་ཆད། སྟེར་ཆད། ཆད་ཆིག །འགྲོ་ཆད་བྲས་པ།

② སེམས་ངལ་དུབ་ཀྱིས་ཐང་ཆད་དེ་འགྲལ་དཀའ་བར་གྱུར་བའི་དོན། གཡག་ཆད། ཉ་ཆད་
ལྷ་བྲ། ③ དངོས་པོ་དུམ་བྱར་སོང་བའི་དོན་སྟེ། ཐག་པ་ཆད་སོང་། སྤྲད་དུ་ཆད་སོང་ལྷ་བྲའོ། །

ཆད་ཀ ཆད་དང་དོན་གཅིག

ཆད་ཁོངས། མ་ལྷངས་པའམ་ཆད་པའི་བྲས། ཐོབ་སྐྱལ་ཆད་ཁོངས་ལ་སྲ་སྲ་ཡོད། སྒོ་ཁལ་ཆད་
ཁོངས་ཀྱི་ཆོང་ཐོག །ཐོབ་སྐྱལ་མ་ལྷངས་པ་རྣམས་ཆད་ཁོངས་སྲ་ཐོ་བཀག་པ།

ཆད་འགེལ། ཉེས་པ་འགེལ་བའམ་ཉེས་ཆད་གཏོང་བ། ཉེས་ཅན་ལ་ཆད་འགེལ་བྱེད་པ། སྐབས་
འསྐལ་ཆད་འགེལ་བྲས་པ་ཅོམ།

ཆད་འགྱངས་ལེ་འཁོན། ཆད་ལུས་པར་འགྱངས་ཀྱི་འཁོན་ཐོགས་སམ་ཀ་ཀོར།

ཆད་དདལ་གཅོང་འཇལ། ཆད་པའམ་བྱ་ལོན་གཅོང་མར་འཇལ་བ།

ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། སེམས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
སེམས་གནས་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་སེམས་ཡེངས་པ་སྦྲར་ཡང་
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇོག་པའི་སྐབས་སྲ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །

ཆད་ཚུང་ལོ། འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། རང་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་རུས་ཁམས་ཀྱི་དུར་ལོ་དེའི་
མདུན་རྒྱར་ལ་བབས་ན་ཆད་ཚུང་ལོ་པ་ཟེར། དཔེར་ན་སྐྱ་ཤིང་ཁམས་པའི་མི་ཞིག་ལུག་གི་
མདུན་རྒྱར་སྤང་ལོར་སྐྱེས་པ་ལྷ་བྲའོ། །

ཆད་ཆེན་ལོ། འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། རང་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་རུས་ཁམས་ཀྱི་དུར་ལོ་གྱུར་ན་
ཆད་ཆེན་ལོ་པ་ཟེར། གང་ཟག་དེའི་མི་ཆེ་ལ་རྒྱུན་དང་བར་ཆད་མང་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་
སྐྱ་ཤིང་ཁམས་པའི་མི་ཞིག་ལུག་ལོར་སྐྱེས་པ་ལྷ་བྲའོ། །

ཆད་ཉམས། ① ཟད་པ་དང་ཉམས་གྲད། ② ཁྱིང་། གནམ་ལྷགས་ཐོག །སྐབས་ནས་དོལ་ཆོག་དང་།

སྤྲ་སྤྲ་ནས་ཆད་ཉེ།

ཆད་ལྟ། ལས་འབྲས་དང་། སྤྲེ་བ་སྤྲེ་བྱི་སོགས་མེད་པར་སྤྲེ་བའི་ལྟ་བ།

ཆད་ཚོ། མ་ཆང་བའམ་ཆད་པའི་གངས་འཁོར་འགོད་ཚོ།

ཆད་མཐའ། ཐམས་ཅད་མེད་པར་སྤྲེ་བའི་མཐའ།

ཆད་མཐུད། ① བར་ཆད་པ་སྤྲེ་མཐུད་པ། ② གསལ་ཆ།

ཆད་དོན། ཁ་ཆད། སྤྲར་བཞག་ཆད་དོན་ལྟར་བྱེད་པ། དོ་བདག་པན་ཚུན་གཉིས་ཀས་ཆད་དོན་ལག་
ལེན་བྱེད་དགོས།

ཆད་མདོ། །ཁ་ཆད་དམ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཐ་ཆིག་། སྤྲར་བྱི་ཆད་མདོ་དང་མི་འགལ་བ།

ཆད་མདོ་བཅན། པན་ཚུན་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་དོན་འགྱུར་ཐབས་མེད་པར་འག་ལེན་བསྟར་བ།

ཆད་པ། ① ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པའི་འཆད་པའི་འདས་པ། ② ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་ཆད།

དག་ཀྱང་ཆད་པས་ཆར་བཅད་པ། ཁལ་གཡོལ་བར་ཆད་པ་གཏོང་བ། རང་གི་བྱས་ཉེས་ངོས་

ལེན་བྱས་པས་ཆད་པ་བཏོལ་བ། ཆད་པ་དག་གཅོད་བྱེད་པ། ཆད་པ་པལ་བ། བྱེད་འཛོལ་ཆེ་

ཆུང་ལ་བབས་བལྟས་ཉེ་ཆད་པ་གཅོད་པ།

ཆད་པ་ཐོག་པ། ལུས་དང་རྒྱ་ཁོར། རང་དབང་སོགས་ཅི་དེགས་ལ་ཉེས་ཆད་ཐོག་པ། ཡང་ན་ཆད་

པ་གཟེད་པ་ཡང་ཟེར།

ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། སེམས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་

སྟེ། སེམས་གནས་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །

ཆད་པ་ངོས་འཆམས་གཅོད་པ། ཉག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ནས་ངོས་འཆམས་ཀྱི་ཆད་པ་གཅོད་པ།

ཆད་པའི་ཁྲིམས། ཉག་ཅན་ལ་ཉེས་འགལ་གྱི་སྒོལ་ལུགས།

ཆད་པའི་གནས། ① ཁྲིམས་ས། ② ཉེས་ཅན།

ཆད་པའི་མྱང་འདས། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མེད་ཅམ་ལས་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་མི་འགྲུབ་པའི་

མྱང་འདས།

ཆད་པའི་ཤིང་། [མཛོན་]ཤིང་སྟག་པ།

ཆད་པར་སྒྲ་བ། སྒར་རྒྱ་གར་དུ་དར་བའི་ཕུ་སྟེགས་རྒྱང་འཕེན་པ་སྟེ་ཆེ་འདི་ལ་ལེགས་ཅན་གྱིས་
ཆོག་པར་སྒྲ་ཞིང་སྟེ་བ་སྒྲ་བྱི་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་དང་། སྟེ་
བ་སྒྲ་བྱི་དང་ལས་འབྲས་གཏན་ནས་མི་འདོད་པ་བཙས་གཉིས་ཡོད།

ཆད་པར་སྒྲ་བ། རྒྱ་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་ཏེ་དེ་རང་བརྒྱད་ལ་ཡོད་ན་ཆོས་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་
མེད་ཅེས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད།

ཆད་པོ། ལུལ་ནས་དུམ་བུར་སོང་བ། རྟེན་རགས་ཆད་པོ་ཆད་ནག །ཐག་པ་ཆད་པོ།
ཆད་བྱས་འབྲེལ་བ། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་དེ་དག་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་སྒྲ་ལོ། །ཞེས་
སོགས་མིང་དོན་གྱི་སྟོན་ས་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་དོན།

ཆད་འབྲལ། ① ཉེས་ཆད་འཇལ་བ། ② སྟོན་རྒྱར་བསྟན་པའི་འབྲུ་དཔལ་སོགས་སྟོན་བ།
ཆད་མོལ་ཡི་གོ། །ཁ་ཆད་བྱས་པའི་ཡི་གོ་ གྲོས་མོལ་བྱས་ནས་ཆད་མོལ་གྱི་ཡི་གོ་འཛིག་བ།
ཆད་སྒྲ། ཆད་པར་སྒྲ་བའི་བསྐྱས་ཆོག

ཆད་སྒྲའི་བྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་བྱལ། །ལྷ་ཡི་ཁྲ་མ། བུར་བུ་བ། དང་སོང་བ། འཇིག་རྟེན་མིག་། དང་སོང་
འཇུག་སྟོབས། བ་བ་ཅན། རྟེན་ཆོག་གོ།

ཆད་བཅན་བ། བན་ཚུན་ཁས་ལེན་བྱས་ཟེན་པའི་དོན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ལག་ལེན་བསྟར་བ།
ཆད་ཆེག །སྟོག་མྱོད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྐད་དུ་breakpoint ཟེད།

ཆད་འཛིན། ལུ་ལོན་སོགས་གྱི་གངས་འཁོར་མ་ཆང་བར་ཆད་པའི་འཛིན།
ཆད་ཡིག །ཁ་ཆད་བྱས་པའི་ཡི་གོ།
ཆད་ལས། ཁྲིམས་གྱི་ཉེས་ཆད་དེ། ཉེས་ཅན་ལ་ཆད་འགལ་གྱི་བྱ་བ། ཁྲིམས་དང་འགལ་བས་ཆད་
ལས་སོག་བ།

ཆད་ལས་གྱི་བསྐྱབ་བ། ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་གྱི་གས། དགེ་སྟོང་ལ་པམ་བ་བྱུང་ཡང་འཆབ་པ་མེད་
ན་བྱིར་གསོ་བའམ་བྱིར་བཅོས་བྱེད་བྱང་ཞིང་། བྱེད་ཚུལ་ནི་ཆད་པ་ལས་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་ཏེ་
རི་སྒྲིང་འཆོ་བའི་བར་དུ་དམན་པའི་སྟོན་པ་ལྔ་དང་དུ་ལེན་ཅིང་ཁྱད་པར་གྱི་སྟོན་པ་ལྔ་སྟོང་

བའི་སྒོ་ནས་བྱིར་བཅོས་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་པའོ། །

ཆད་ལས་ར་བ། བྱིས་ས་གཏོང་གནས།

ཆད་ལུས། མ་ཆང་བའམ་ལུས་པ། ཡང་ན་གངས་ཆང་བྱིར་འབུལ།

ཆད་ས། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱེན་སྐད་དུ་breakpoint ཟེད།

ཆད་སའི་བཀའ་བཟ། སྒོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་breakpoint ཟེད།

ཆད་སོ། །ཁ་ཆད། ཉིན་གསུམ་སོང་མཆས་ཡོང་རྒྱའི་ཆད་སོ་བཞག་པ། ཆད་སོ་བདོག་པ།

ཆད་གསལ། མ་ཆང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་། གངས་འཁོར་མ་ཡོངས་པའི་ཆད་གསལ་བྱེད་པ།

ཆད་གསོར། མིའམ་དུད་འགྲོ་གཅིག་ངལ་དུབ་ཀྱིས་ཐང་ཆད་ན་དེའི་ཆབ་དུག་ཞན་ཞིག་ཡོང་ནས་

བྱ་བ་ལུ་མ་ལུད་དུ་སྐྱབ་པ། ད་རེས་ཀྱི་དོ་སྤྲིད་སོ་ཡིན་སྟབས་ཁལ་མ་ཆད་གསོར་བྲུག་གི་

བྱེད་དགོས།

ཆད་ལྟ། ① གངས་འཁོར་མ་ཆང་བ་དང་ལྟག་མ། ② ལོ་ཅིས་ནང་དུ་གཟའ་གཅིག་ཉིན་སྤྱི་

གཉིས་ཀར་བྱུང་ན་གཟའ་འོག་གི་ཚུ་ཆོད་གང་མང་བའི་ཆེས་གངས་དེ་ཆད་པ་དང་། ཉིན་སྤྱི་

བྱེད་གཟའ་མཆོངས་ན་གཟའ་འོག་གི་ཚུ་ཆོད་གང་ཉུང་བའི་ཆེས་གངས་དེ་ལྟག་པ་ཡིན་པར་

འཛིན་རྒྱ།

ཆན། བཅོས་པའི་བཟའ་འབྲུ་ཁུ་བ་དང་བཅས་པ། འབྲས་ཆན། སྒན་ཆན། ཉན་ཆན། བྲོ་ཆན།

ཆན་གྱི། ① གྱི་གྲག། ② རོ་བཙོ་བའི་ཀོ་གྱི་བྲོ་བོ།

ཆན་ཐུག། བྲོ་ནས་འབྲས་སོགས་རིལ་པོ་བཅོས་པའི་ཐུག་པ།

ཆན་པ། ① མའི་ཅ་རྒྱས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག། ② [རྟིང་]བྲོ་བོའམ་གྱི་གྲག།

ཆན་ལུང་། [རྒྱ]མན་རྩའི་རྒྱལ་རབས་ཨང་བཞི་པའི་བྲོ་མོའི་མིང་།

ཆབ། ① རྩའི་ཞེ་ས། སྒྲན་ཆབ། ཞལ་ཆབ། ཆབ་ཆན། ཆབ་བན་པ། ② གཅིན་པའི་ཞེ་ས། རི་ཆབ།

ཆབ་གདན། ཆབ་གསིལ་པ། ③ མིང་འགའི་སྟོན་ལ་སྒྱུར་ནས་ཞེ་ཆིག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་

ཐོགས་ཤིག །ཆབ་སྲིད། ཆབ་ལོག །ཆབ་འབངས། ཆབ་ཞོ། ④ འཕྲོག་པའི་ཅེད་མོ་རིགས་
གཅིག །ཆབ་ཐེ་འུ་མང་ཉུང་འཐབ་རེས་བྱེད་ནས། སྤུས་ཚད་མ་ལེན་བྱལ་ན་དེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་
ལྷ་བྱའི་ཅེད་མོ་རིགས་གཅིག་ཡིན།

ཆབ་རྒྱན། ལྷ་སྟོན།

ཆབ་ཁང་། གསང་སྟོན་དང་དོན་གཅིག །པལ་སྐད་དུ་ཅབ་ཁང་དང་། ཆབ་ཁང་གང་བདེ་ཟེར་སྟོལ་
ཡོད་པ་འདི་ནི་གནའ་བོའི་ཏུང་ཉོང་ཡིག་རྙིང་ནང་དུ་ཕྱེ་ཆོན་གཅིག་པའི་མིང་གཞི་པན་ཚུན་
བརྗེ་རེས་བྱས་ཡོད་པའི་སྐད་ཀྱི་འགྲོས་ལྟར་ཡིན་འདུག

ཆབ་ཁུང་། ① ལུ་ལས། ② ལུ་འགྲོ་སའི་ཁུང་བྲ།

ཆབ་སྟོ། ① ཁང་པའི་སྟོ། ཉིན་མཆོན་མེད་པར་ཆབ་སྟོ་སྟོམ་སྟོལ་ག་ལ་ཡོད། ② ཁྲིམས་སྟོ།

ཆབ་སྟོ་བ། སྟོ་སྤྱང་མཁན།

ཆབ་སྟོ་བསྤྱང་བ། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་གི་སྟོ་ལ་ཆབ་སྟོ་ཞེས་པའི་ཞེས་ཡོད་ལ། སྟོ་སྤྱང་བའམ་ཡོངས་
ལྷགས་སུ་སྟོ་ར་བ་ཞེས་འབོད་པ་དེའོ། །

ཆབ་རྒྱན། ལྷ་རྒྱན་དྲངས་གཙང་།

ཆབ་འགོ། རྟེན་གསུམ་ལེབ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྟེ་འཛིན།

ཆབ་ཐེ། རྟེན་ཐག་གི་འགྲུགས་ལེན་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་སྟེ་མོའི་མིང་།

ཆབ་ཆ། ས་ཆ་ཞིག་སྟེ། མཆོ་སྟོན་ཤར་ཕྱོགས་དང་ཟེ་ལིང་གོང་ཁྲེར་གྱི་བྱལ་ཕྱོགས་ན་ཡོད།

ཆབ་ཆབ་དགོན་གསལ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧ལོར་བྱང་མེམས་ཤེས་རབ་
བཟང་པོས་བྲག་བཏབ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་
ས་རྒྱལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆབ་ཆེན། ལྷག་པ།

ཆབ་ཆོབ། ཆབ་པེ་ཆོབ་པའི་བསྐྱས་ཆོག

ཆབ་ཉོག། གཅིན་སྟོན།

ཆབ་ཉགས། རྣང་བཉག་དབྱེད་བྱེད་སྐབས་སྤྲོན་པར་སྟོན་རྒྱའི་གཅིན་པ།

ཆབ་སྟོན། སྤྱ་གྲུའི་གཅིན་གདན།

ཆབ་སྟོང། སྒར་བོད་ཀྱི་ཅེ་བུར་གི་སྟོང་གོ་ས་ཤིག

ཆབ་གཏོར། ལྷ་སྒྲིན་གཏོར་མ།

ཆབ་ཐང་། ཆབ་ཐང་གླེ་ཆུ་དང་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ།

ཆབ་ཕྱེད། སྤྱ་གྲུ་ས་ཆབ་ཅེད་རྒྱ་བས་སྤྱ་བེད་སྤྱོད་ཡས་ཀྱི་ཕྱེད་དཀར་ནག་གི་རིགས་ནམས་ཀྱི་མིང་།

ཆབ་དེལ། སྒར་རྒྱ་ལའི་སླ་མའི་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་ཚུ་ལེན་བྱེད་དེུ།

ཆབ་གདན། ཆབ་སྟན་དང་དོན་གཅིག་

ཆབ་མདོ། ① ས་ཁུལ་ཞིག་ཤོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཤར་རྒྱུད་ན་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་དེ་དང་མི་ཁྲི་
 ཞིང་ཆེན། དུན་ནན་ཞིང་ཆེན། མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་བཅས་འབྲེལ་ནས་ཡོད། ཁུལ་འདིར་འབྲི་
 རྩ་དང་། ཁྲ་རྩ། ཁྲུལ་པོ་རྩལ་རྩ་བཅས་རྩ་པོ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱང་ནས་སྤྱོད་འབབ་ཅིང་། ས་
 ཁུལ་ཆེན། མཚོ་སྤང་། དཔལ་འབར། བྲག་གཡལ། འཛོ་མདལ། དཔལ་ཤོད། ར་ཡུལ། སློ་མེས།
 སྤོ་རོང་། ཇི་པོ་ཆེ། སྤང་ཁམས་བཅས་རྫོང་ཁག་བརྒྱམས་ཡོད། ས་ཁུལ་གྱི་ཕྱི་ཁྲབ་ལས་
 ཁྲུངས་དེ་ཆབ་མདོར་ཡོད། ② རྫོང་ཞིག་ཤོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཤར་རྒྱུད་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ཁྲ་
 རྩ་དང་རོམ་རྩ་འཛོ་མས་སར་ཆགས་ཡོད།

ཆབ་མདོ་བཀའ་ཤག །རབ་བྱུང་བཙོང་ལཱ་པེའི་ས་རྟ་མྱི་ལོ་༡༩༡༩ལོར་མདོ་སྐད་མྱི་ཁྱབ་དུས་
འཁྲུགས་ཀྱིས་དབང་གིས་ཉག་རོང་ནས་ཆབ་མདོར་སློས། ཚུ་ཁྱི་མྱི་ལོ་༡༩༣༩ལོར་དུ་པེའི་ཆ་
མ་སྐུ་སྤེང་བཅུ་གསུམ་པས་དེའི་ནང་བཀའ་ཤག་ཅེས་པའི་ལས་ཁྲུངས་གསར་འཛུགས་གནང་
རྗེས་ཆབ་མདོ་དཔོན་གྱི་བྲག་རྫོང་གྲུ་ཆང་གི་ཡང་སྤེང་དུ་ལས་ཁྲུངས་བཅུ་གས་ཡིང། ས་ཁྱི་
མྱི་ལོ་༡༩༤༩ལོར་ཆབ་མདོ་སེལ་ཐོག་ཐང་ཞེས་པར་ཁང་བ་གསར་སྐྱབ་ཀྱིས་གནས་སློེ་བྲས།
མདོ་མྱི་ས་མདོ་སྐད་རྫོང་ཁག་ཉི་ལུ་ཅ་གཉིས་ཙམ་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཆབ་སྤིང་དང། དཔལ་འབྱོར།
དམག་དོན་བཅས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ལས་དོན་ལ་ཁྱབ་འདོམས་བྱས་ཡོད། ལས་ཁྲུངས་འདིར་
མྱི་ཁྱབ་བཀའ་སློན་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་འགྲེལ་ལས་བྱ་མཐོན་བྱུང་གཉིས་དང། གཟེམ་འགག་
གཅིག །དེ་མིན་ལས་བྱ་མཁན་ཆེ་གཅིག་དང། མཁན་རིམ་གཉིས། གར་དགོས་སེར་སྐུ་བཙོང་

ལྷ་སྐོར་ཡོད་པ་བཅས་ལས་ཁུངས་དང་གོ་མིང་རྒྱབ་འཁུར་གྱི་མི་སྣ་སོ་སོའི་འགན་དབང་སྦྱོད་
སྦྱོགས་ནི་ལྷ་ས་བཀའ་འགན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཆབ་མདོ་ཁ་རུབ་མནའ་ཤུལ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༥ལོར་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དུ་ཆུ་
སློག་ས་ཚུགས་འཛུགས་སྐྱོན་བྱ་སྐྱབས་གནའ་བོའི་ཁང་ཤུལ་གྱི་ས་གཞི་སྤྱི་ཁྱེ་བྱ་བཞི་མ་ཁྱི་
གཅིག་ལྷག་ཅན་ཞིག་རྟེན་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་རྩོམས་དང་། རུས་ཆས། རྩོམས་སོགས་
གནའ་རབས་གྱི་རིག་གནས་མཆོན་བྱུབ་པའི་དངོས་རྩིས་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོད། འོན་ཀྱང་
གནའ་ཤུལ་དེའི་གནའ་རྩིས་མང་ཆེ་བར་ལྷ་ས་དང་། ཁྱེན་ཏུའུ་ལ་ཁྱེར་ནས་བདག་ཉར་བྱས་
ཤིང་། གནའ་ཤུལ་དེ་རང་ཡང་ཉར་ཆགས་ལེགས་པར་བྱུང་མེད།

ཆབ་མདོ་དགོན། ① རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧ལོར་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་
པོས་བྱག་བཏག་གྱུ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རིགས་རང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆབ་མདོ་དགོན། ② མིང་གཞན་དཔལ་གཤེན་བསྟན་གཡུང་བྱུང་བདེ་ཆེན་སྤིང་ཟེལ། རབ་བྱུང་བཙུ་
ལུ་པའི་མེ་སྐྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༧ལོར་གཡུང་བྱུང་ཆུ་ལ་ཁྱིམས་གྱིས་བཏག་གྱུ་བ་མཐའ་བོན་པོ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་སྐྱོན་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆབ་འབྲེན་གཞོན་བླ། སྤྱི་སྐྱོན་སྐྱོན་མའི་རིགས་ཏེ། རོ་མངར་ལ་ཁ། ལུ་རྩེས་སྤྱོམས། དེའི་མེ་རྟོག་
གསར་དུ་བཞད་མ་ཐག་པས་དམ་ཆུ་ལ་པན། ཆུ་འགག་འབྲིན།

ཆབ་སྒེང་། ཆབ་སྐྱུག་དང་། སྒེང་བ་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་མིང་།

ཆབ་འཕེན། བྱ་གྲུས་ཆབ་ལྷེས་ཅེད་མོ་ཅེ་བ་ལ་ཆབ་འཕེན་ཟེལ། ཆབ་ཅེད་ཅེ་ཞེས་བ་དང་དོན་གཅིག་
ཆབ་འབངས། མངའ་འོག་གི་མི་སེད།

ཆབ་བུམ་རིལ་བ། [ཀམ་རྒྱལ]ཆུ་བུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་སྐྱུགས།

ཆབ་ཤེ་ཆོབ་ཤེ། ① ཆབ་ཤེ་ཆོབ་ཤེ་དང་དོན་གཅིག་། ② རགས་ཞིབ་དང་བཟང་རན་མ་བྱེ་བར་རིགས་
མི་མཐུན་པ་སྤྱི་ཆོགས་མཉམ་དུ་འབྲེས་པའམ་བསྐྱེས་པའི་ཆུལ། ཅ་ལག་བཟང་རན་ཆབ་ཤེ་
ཆོབ་ཤེ་འབྲེས་པ་རྣམས་ལ་དབྱེ་འབྲེད་བྱེད་པ། གཡག་ཅེད་དང་ཁུ་ལུ་མང་པོ་ཆབ་ཤེ་ཆོབ་ཤེ་

བྱས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤངས་པ། རྒྱ་ཆ་བཟང་ངན་སྒྲ་ཆོགས་ཆབ་པེ་ཆོབ་པེ་བྱས་ནས་
བཏང་བ། ར་ཆང་ཨ་རག་ཆབ་པེ་ཆོབ་པེ་མང་པོ་བཏངས་པས་ན་བྱད། སྒོ་ཕྱགས་རྩ་ཅན་རྩ་
མེད་ཆབ་པེ་ཆོབ་པེ་བྱས་ནས་མཉམ་དུ་བཏགས་པ།
ཆབ་སྒྲག། །དགེ་སྤོང་གི་ཁ་བཤལ་ཚུ་སྤྲོད་རིལ་བ་ཚུང་དུ་ཞིག
ཆབ་འབངས། རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་གི་སྡེ་འབངས་མི་མེར་གྱི་མིང་།
ཆབ་མ། ཁམས་དང་ནག་ཚུའི་འབྲོག་མའི་སྤྲིད་རགས་དདུལ་ལམ་རྟོང་ཆག་དཀྲོལ་མ་དང་འབྲོན་
དུའི་རྒྱན་ཅན་ཁབ་ལུབས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་ཡོད་པ་ཞིག
ཆབ་མི་འཆའ་བ། རང་གི་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་མི་གཏོང་བའི་དོན།
ཆབ་མིག། སྒོག་སྒྱུ་བཟུངས་པར་ཚུས་བམིངས་པའི་ཆོད་མའི་མིང་།
ཆབ་ཅེ། ① ཀོ་ཐག་གམ་སྤྲེ་རགས་ལེབ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཆབ་ལྷེ། ② ལུང་དོའི་རྒྱལ་གཉིས་ལས་པོ་
དུའི་ཅེར་འདོགས་རྒྱུའི་བལ་སྤྱད་ཀྱིས་འཆོམ་བ་དབྱིབས་ལེབ་པོ་ཅན་ཞིག
ཆབ་སྩལ། རྟིང་གཏོད་པ་བསྐྱལ་བ།
ཆབ་འཆའ་བ། རྟིང་རྒྱད་ཚོས་སུ་སོང་བའམ། བརྒྱག་བ། ཆབ་མི་འཆའ་བ།
ཆབ་ཞབས། ཞབས་བྱེའམ། མི་མེར།
ཆབ་ཞུགས། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དབྱར་གནས་ཕོལ་རྗེས་ཀྱི་དགའ་སྟོན།
ཆབ་བཞེས་པ། ① རྒྱ་བཏངས་པ། ② རྒྱ་བླངས་པ། ③ རྒྱ་ཞུགས་པ།
ཆབ་གཟན། སྤར་བོད་ཀྱི་ཅེ་དུང་གི་གཟན་གོས་ཆེན་གྱི་མཐའ་ལྷགས་ཅན་ཞིག
ཆབ་འོག། མངའ་ཁོངས། ཆབ་འོག་གི་རྒྱལ་ཤུན། རང་གི་ཆབ་འོག་ཏུ་སྤྱད་པ། ཆབ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པ།
ཆབ་འོག་ཏུ་ཚུད། མངའ་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའམ་འབངས་སུ་ཚུད་པ།
ཆབ་འོག་ནས་བྱུང། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ལ་དམག་ཁྲལ་དང། ལས་ཁྲལ། དབྱ་ཁྲལ་སོགས་
རྒྱུགས་མི་དགོས་པར་མངའ་འབངས་ཀྱི་གྲལ་ནས་བཏོན་ཏེ་ཆོས་བྱེད་རྒྱུ་རྒྱོ་བདེ་བག་
པེབས་སུ་གནས་ཆོག་པ་བྱས་པ་སྟེ་དམིགས་བསལ་གཞན་བ།
ཆབ་འོག་པ། མངའ་འོག་ཏུ་སྤྲོད་པ་པོ།

ཆབ་ཡིག །སྤྱིང་ཡིག་གམ། དེམ་པ་གོང་མས་གནང་བའི་ཡི་གེ། ཆབ་ཡིག་བསྒྲགས་ཤིང་དོན་
ནམས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱུང་སོང་ལྟ་བུ།

ཆབ་རིལ། རྩ་བུམ་རིལ་མོ།

ཆབ་རིལ་བ། ཆོག་ས་སུ་བུམ་པ་ཁྱེར་ནས་དགེ་འདུན་ནམས་ལ་རུང་རྩ་འབྲེམས་མཁན།

ཆབ་རོག། ཁྲིམ་དང་གྲུ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཤམ་ཐབ་ནང་ནས་གྲོན་རྒྱ་ཞིག་ཡིན། རས་དང་། སྒྲག་པ་
ཆ་རུ་སོགས་ལས་བཟོ་སྒོལ་ཡོད།

ཆབ་རོམ། དར་རམ་འབྲག་པ། རྩ་བོ་ཆབ་རོམ་གྱིས་བཟུམས་པ།

ཆབ་ལ། རྟོན་ཐོག་མའི་དུས་སུ་སྤང་རི་དང་། སུ་རུའི་གསེབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རི་སྤྱེས་སྒོག་པའི་རིགས་
ཤིག །འདི་ལ་ཤ་སྒོག་ཆབ་ལ་ཡང་ཟེད།

ཆབ་ལོང་། ཆབ་ཅེའི་ཨ་ལོང་། སྤྱིང་རྒྱན་དུལ་གྱི་ཆབ་ལོང་ལྟ་བུ།

ཆབ་ཤུབས། ཆབ་བུམ་སྒྲག་སའི་སྒོད།

ཆབ་ཤོག །① བཀའ་ཤོག་གམ། སྤྱིང་ཡིག །② ཤོག་བུ།

ཆབ་སྤྱང་། ① ཆབ་འབངས་ཏེ་མངའ་འབངས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་འདིག་རྟོན་སྤྱང་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་
གཤག །② གཤམ་རིམ་དང་། སྤྱང་ཏང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་པ། མི་སྤྱིར་བཙས་ཀྱིས་རྒྱལ་
ནང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ནམས་ལ་ཟེད།

ཆབ་སྤྱང་ཉེས་ཅན། ཆབ་སྤྱང་ཐོག་ལ་གཞུང་དང་ལྟ་བ་མི་གཅིག་པའི་མི་ལ་དབང་བསྐྱར་བལ་
བཏགས་པའི་མིང་། །

ཆབ་སྤྱང་ལས་བཞི་སྟེ་འཛིན། སྤྱང་དབང་འཛིན་མཁན་དང་། དེ་མིན་ཞིང་ལ། །ཞོར་སྤྱང་གི་ལས་ཀ་
ཡོངས་རྫོགས་བཞོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་འགོ་བ། ལས་བཞི་ནི་ཞི་རྒྱས་དབང་ལྷག་བཙས་
ཡིན། ཞི་བ་སྟེ་འཇམ་པའི་སྒོ་ནས་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མི། རྒྱས་པ་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཇུགས་བསྐྱར་
བྱེད་མཁན། དབང་ནི་ཡོང་སྒོ་ཁྲིམ་སོགས་བསྐྱར་མཁན། ལྷག་པོ་ནི་དཔལ་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན་བཙས་ལ་ཟེད།

ཆབ་གསང་། གྲི་ཆེན་དང་གཅིན་པ།

ཆབས་ཅིག་ འུས་སྒྲན་ཅིག་གས་འུས་མཉམ། མྱོག་འབྲུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་འོད་འཛེར་བ།
འབད་བཅོམ་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བྱས་པ། ཏཱ་མཆོག་སྐྱོད་པའི་འུགས་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མཆོན་
འཕངས་པ། མགིན་པའི་སྐྱོད་ཆབས་ཅིག་རྒྱུད་མང་བཏང་བ།
ཆམ། དལ་བུ་དང། གཏན་གྱི་དོན། གཞན་གྱིས་མི་མངོན་པར་ཆམ་གྱིས་སོང་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཆམ་དུ་མི་སྦྱེ་བ།

ཆམ་ཀན། ཟས་སྐྱོད་མི་མཐུན་པར་བསྟེན་པ་སོགས་གྱིས་ཆམ་པའི་ནད་གཞི་འབྲུགས་ཏེ་ནད་
གཞུག་མ་ཆོད་ནས་རྒྱན་རིང་དུ་ལུས་ལ་ཞེན་པའི་ཆམ་པའི་ནད་རྟིང་པ་ཞིག
ཆམ་འགྲམས། གཙང་དང་ཉིན་གཉིད་ཉལ་བ་སོགས་གྱིས་ཆམ་པའི་ནད་གཞི་འབྲུགས་པར་གྱུར་
པའི་དོན།

ཆམ་ཆད། [རྟིང་]མཉམ་ཉིད།

ཆམ་དུ། གཏན་དུའི་བརྟེན་ཉིད།

ཆམ་པ། ལུས་ངོ་བའང་མ་སྟོམས་པ་དང། མི་གཙང་པའི་རྩལ་སྒྲ་སྟོར་ཤོར་བ། ཇི་མ་ངན་པ་མནས་
པ་སོགས་གྱིས་སྒྲ་བྲག་གཡས་གཡོན་གྱི་རོ་རྒྱུད་གི་རྩ་གཉིས་ཆམ་ལ་པབ་ནས་བྱེད་ལས་
ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ་རིམ་བཞིན་ལུས་ལ་བྲབ་པའི་ནད་ཅིག །གྲེ་ཆམ། མྱོ་ཆམ། ལྷ་ཆམ། བྱོན་
གོས་སྒྲབ་བྲགས་པས་ཆམ་པ་སོགས་འདུག །སྐྱོ་བུར་དུ་ཆམ་པ་ན་ནས་སྐྱོ་ལུ་རྒྱག་བྱུང་ཏེ་བྲ།
ཆམ་པ་གྲེ་ཆམ། དང་པོ་གྲེ་བ་དང་རྟན་མཚུལ་རྣམས་ཆ། བར་དུ་སྒྲ་རྩ་འཛིག་ཅིང་མཚུལ་པ་
འགག། ཐ་མ་སྦྱིད་པ་མང་པོ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འོང།

ཆམ་པ་སྐྱོ་ཆམ། དང་པོ་གྲེ་བ་ཆ་ཞིང་འཛེན། བར་དུ་ལུ་བ་མང་པོ་བྱེད། མགོ་དང་བྲང་རྒྱབ་རྣམས་
ན། ཐ་མར་ལུད་པ་རྟག་ཏུ་འགྱུར་ནས་སྐྱོ་གཙོང་དུ་འགྱུར་རོ།

ཆམ་པ་སྒྲ་ཆམ། ལྷ་ཆ་ཞིང་གཡལ་ཐ་བྱེད་པ་དང། ལྷ་རྩ་མང་པོ་འོང་རོ། །

ཆམ་པ་དབྱེ་བ། ༡ གྲེ་ཆམ། ༢ མྱོ་ཆམ། ༣ རིམས་ཆམ། ༤ ལྷ་ཆམ།

ཆམ་པ་བཞི། མྱོ་ཆམ། རིམས་ཆམ། གྲེ་ཆམ། ལྷ་ཆམ་སོ།

ཆམ་པ་རིམས་ཆམ། མགོ་དང། ཆོགས་གཞི། བྱིན་ཏེ་རྣམས་ན། རོ་སྟོད་མི་བདེ། བརྒྱ་དང་རྟེན་པ་

བརྒྱུད་སྤྲུལ་གྱི་ད་ལ། ཁ་ཁ། དང་ག་མི་བདེ། བུང་བུམ་གྱི་ད། མྱོད་ལ་ཆ་མོད་འཕྱུར་བ། མི་
ལས་ཟ་ཐེ་མང་། དེ་ལ་བྲག་ཤུལ་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང་། ལུས་བརྒྱུད་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེན་
གྱིས་རིམས་ཆས་རྒྱས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་ཆས་བ་སྐྱུར་ཤོར་ཞེས་བའི་མིང་འདོགས་ཤིང་དེས་
ཤི་བའི་སྐྱེན་བྲས་པ་མང་། འདི་རིམས་ནད་ཀྱི་རིགས་ཡིན།

ཆས་པའི་རྒྱ། རིམས་ནད་སྤྱིའི་རྒྱ་དང་གཅིག་ཡིན། རྒྱ་ནི་མི་གཙང་པའི་བས་སྒྲིམ་དང་། སྤྱོད་
ལས་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་བས་ལ་འབག་བཅོག་གིས་གོས་པ་དེ་དག་བཟབ་བརྒྱབ་བྱས་པ་དང་། མི་
གཙང་པའི་རྩལ་ཚུབ་སྣ་བྱག་བརྒྱད་ནས་ཉུགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱངས་པ་དང་མི་མའི་གིས་
ཐོག་པ་དང་བཅས་ཀྱིས་ཆས་པ་ཐོག་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། བེ་སྟོན་ལས། སྣ་བྱག་གཤམས་གཡོན་
གཉིས་ནས་མང་རྩ་རྒྱང་གི་སྣ་བས་དྲུང་ཁག་དངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལས་དེ་ལ་རྩལ་འཚུབ་
དང་གིས་ཐོག་པ་དང་། གདོན་ཐོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་རྩ་དེ་ཆས་ལ་ཕབ་པས་
ཆས་ཞེས་ཀྱང་བྲགས་པ་ཡིན།

ཆམ་ལ་པབ། ཆམ་ལ་པབ་པ་སྟེ། གཡུང་ལ་པབ་པའམ་གཏན་རྒྱ་པམ་པར་བཏང་བ། དབྲ་པོ་ཆམ་ལ་པབ་པ།

ཆམ་འབྲུང་། ① [ཁྱེ་དག] རྒྱལ་འཕོངས་སྤྱི་ལམ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆམ་འབྲུང་ས་བརྒྱལ་ས་ནས་སྟོད་
 ཅེས་བ་ལྟ་བུ། ② བཤད་ལམ་གྱི་མིང་སྟེ། བོ་རུ་ཏ་བཏང་རུས་སྒྲན་ཆམ་འབྲུང་ནང་ནས་ཡར་
 བཏང་དགོས་ལེ་རེད་ལྟ་བུ།

ཆམ་མེ། འོད་འབར་བའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཟླ་འོད་དཀར་ཆམ་མེ་ཤར་ལྟ་བུ།

ཆས་མེ་བ། ① ཅི་ཡང་མི་དཔེགས་པའི་སྤྱང་སངས་གི་སྤང་བ་འཆར་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཅིག ། སྟོང་
མཁན་མེད་བས་ཁང་བ་ཆས་མེ་བར་ལུས་པ། དེ་དོན་ཅི་ཡང་མ་འགྲུབ་བས་བསམ་ཚུལ་ཆས་
མེ་བར་གྲུང་བ། ② ལྷས་མེ་བ་སྟེ་འོད་འཕྲོ་བའི་རྣམ་པ། ཉི་འོད་ཆས་མེར་ཤར་བ།

ཆས་ཆེ། ཉ་ཐུལ་ལམ་ཐུལ་བ་སྟེ་མེར་མོ་བ་ཤིར་བསྐྱེད་དང་ནང་སྟོད་གཉིས་ཀའི་ཆས་དང་ལྷ་པོ་
ནང་སྟོད་རྒྱབས་ཤི་ཤོན་ཆས་ཤིག།

ཆམ་རྫོང་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཁྱུག་ཁྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་ལེགས་ཀྱིས་

བཀྲ་བ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོང་ས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱང་ཆེན་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆམ་བཞག་ | ཅམ་བཞག་སྟེ་རྒྱ་དེ་བཞག་པ། བན་ཐོགས་མེད་པའི་ལས་ཀ་ཆམ་བཞག་བྱས་པ།
ཆམ་རིམས། ཁ་རྒྱངས་སོགས་བརྒྱད་དེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགོ་བའི་ཆམ་པའི་རིགས་ཤིག་
ཆམས། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དོན་ཏེ་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ལག་ལེན་དུ་བཏང་ནས་མི་མ་ཐུན་པ་རྣམས་
ཆམས་བཞག་ཅས་སོ། །

ཆའི་རྒྱན་ དོན་རྒྱན་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མི་འོས་པའི་རྣམ་པའི་ས་བར་
གསལ་བ་དེ། གཡོ་ཐོལ་གྱིས་སྤྱི་བ་ཅིང་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། ནང་གསེས་རྣམ་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བཞི་ནི། འོས་པའི་ཆ། མི་འོས་པའི་ཆ།
སྤྱང་པའི་ཆ་ལས་བསྟོད་པ། བསྟོད་པའི་ཆ་ལས་སྤྱང་པ་རྣམས་སོ། །

ཆའི་རྒྱན་བཞི། སྤྱང་པར་འོས་པའི་ཆ་རྒྱན། སྤྱང་པར་མི་འོས་པའི་ཆ་རྒྱན། བསྟོད་པའི་ཆ་ལས་སྤྱང་
པར་འཕངས་པའི་ཆ་རྒྱན། སྤྱང་པའི་ཆ་ལས་བསྟོད་པར་འཕངས་པའི་ཆ་རྒྱན་ནོ། །

ཆར་སྐྱེ་བས། ཆར་བ་ལས་གཡོལ་སའི་གནས།

ཆར་སྐྱེས། [མངོན]སྤལ་བ།

ཆར་སྐྱོབ། གདུགས་སམ་ཁང་པའི་ཐོག་

ཆར་ཁེབས། ཆར་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གདུགས་སོགས།

ཆར་གོས། ཆར་ཁེབས་ཤིག་

ཆར་གྱི་ཐེགས་མ། ཆར་ཐེམ།

ཆར་དགལ། [མངོན]ལུག་རྟ།

ཆར་རྒྱན། ཆེ་ཆུང་བར་མ་ཅི་རིགས་སུ་འབབ་པའི་ཆར་གྱི་རྒྱན། དབྱར་དུས་ཆར་རྒྱན་དུས་སུ་བབ་པ།

ཆར་རྒྱན་ཐེམ་བྲ། འཇམ་ཆར། འབྲུག་སྤྱད་ལ་གྱིས་སྒྲོག་པ་དང་བཅས་ཆར་རྒྱན་ཐེམ་བྲར་བབ་སོང་།

ཆར་ཅན། [མངོན]དབྱར་གྱི་དུས།

ཆར་ཆུ། མཁའ་ལས་བབས་པའི་ཆུ་སྟེ། བཏུང་པའི་ཆེ་ཞིམ་ཡང་རོ་མངར་བ་ལ་སོགས་གང་ཡིན་

མི་གསལ། བྱེད་ལས་ནི། ལུས་ཀྱི་ཁམས་འཆོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྫོམ་པའི་གཏུངས་བ་སེལ་
ཉེ་ངོམས་པར་བྱེད་པ། ལུས་པ་དང་རེག་བྱ་བ་སིལ་ལ་ཡང་བས་བདུད་ཅི་དང་མཚུངས་པ་སྟེ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་བུ་གྱི་ཚུ་ཡིན་ནོ།

ཆར་ཉུང་། ཁ་བྱང་ལྟའི་ཞིང་ནང་གནས་ཀྱི་ཆར་པའི་ཚུ་ཡིས་རྒྱན་ཁོན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉུང་མའི་
མིང་སྟེ། སྐྱེམས་པ་ཆོ་དབང་གིས་མཛད་པའི་བྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལག་ལེན་གསལ་བྱེད་
ལས། ཆར་ཉུང་ཞེས་ཁ་བྱང་ལྟའི་ཞིང་ནང་གནས་ཚུ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་ཆར་མའི་ཉུང་མ་ཞེས་བྱ་
སྟེ་བཟང་ངོ་། །

ཆར་སྟོབས། ཆར་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཆད།

ཆར་ཐེགས། ཆར་པའི་ཐེགས་པ།

ཆར་དུ་བསྐྱེལ་བ། ཆར་ལྟར་དུ་པབ་པ། དགོས་འདོད་ཆར་དུ་བསྐྱེལ་བ།

ཆར་དུས། ཆར་ཚུ་མང་པའི་དུས་ཉིད་བྱར་དུས་ཉི་ཤེས་ཟླ་མེས་ཀྱི་དུས།

ཆར་རྒྱང་། ལུས་ལ་ཆར་པ་ཐོག་པ། དེ་རིང་ལམ་བར་ལ་ཆར་རྒྱང་འཁེལ་བྱང་།

ཆར་རྒྱལ། ཆར་ཐེལ།

ཆར་རྩོ། ཐོན་གྱི་ལུགས་སྟོལ་ཆར་འབབས་ལ་དགོས་པའི་རྩས་དུད་འབྲོ་བསད་པའི་རྩོ་ཞེག

ཆར་ལྟ། [མངོན] ① སྟོན། ② དབྱར་དུས།

ཆར་སྟོད་བྱིལ། ལུག་རྟའམ་འདག་བྱིལ། ཆར་སྟོད་བྱིལ་རྫོམ་ན་ཡང་། ས་ལ་འབབ་པའི་ཚུ་མི་འཐུང་།

ཆར་སྟོད་བྱིལ་འེ་བྱ། ལུག་རྟའི་བྱ་ན་གྱི་མིང་སྟེ། རྩོགས་ཆེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་

མཛད་པའི་མངོན་བརྗོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྟེ་མིག་ལས། ལུག་རྟ་འདཔ་ཁ་རྒྱ་ཉུང་དང་།

སྟོང་བྱེད་ཆར་སྟོད་བྱིལ་འེ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་།

ཆར་དག། རྒྱུད་དང་བསྐྱེབས་ནས་འབབ་པའི་དག་ཆར། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱན་འབབ་དང་།

ཡོངས་ལྟར། དག་ཆར་བཅས་སོ། །

ཆར་གཏུགས། གཙོ་བོ་ཆར་པ་འཁོག་པའི་ཆན་ས་བཏག་པའི་མིང་སྟེ། ཆར་པ་འཁོག་བྱེད་ཀྱི་གཏུགས།

ཆར་སྟེ་རྒྱུད་མིད། བྱ་སྟོད་དན་པའམ་རྟེན་དན་གྱི་སྟེ་འཁེལ་བྱེད་པའི་དཔེ།

ཆར་པ། རྩུ་རྒྱུ་མེད་ཆགས་ཤིང་ཟེལ་བྱར་གྱུར་ཏེ་གནས་ནས་མར་འབབ་པའི་ཐེགས་པ།
ཞོད་ཆར། སྤྱང་ཆར། དྲག་ཆར། ཟེམ་ཆར། ཆར་པ་བབ་ཆད། ཆར་པས་གོས་བངས་པ། མིང་
གི་རྣམས་གངས་ལ་མཁའ་ལས་བབ་དང་། བྱ་ཆར། དགྲང་ཆར། རྒྱུན་བབ། རྩུའི་ས་བོན། སྤྱིན་
གྱི་མེ་ཏོག། སྤྱིན་བཅུད། སྤྱང་ཆར། རྒྱུད་གི་འབྲས་བྲ། ལོ་ཏོག་གཉེན་བཅས་སོ། །

ཆར་པ་རྩུ་གོགས། ཆར་པ་རྩུའི་གོགས་པོ་འཕྲ། རྩུ་ཡར་འཕེལ་བའི་མ་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་གཅིག་
གོགས་གཅིག་པན་གྱི་དཔེ། ཞིང་འཕྲོག་པན་ཚུན་བརྗེ་ཆོད་བྱས་ན་ཆར་པ་རྩུ་གོགས་བཞིན་དུ་
པན་གོགས་ཡོང་།

ཆར་སྤྱིན། ཆར་པ་འབབ་རྩུ་ཡོད་པའི་སྤྱིན། ཆར་སྤྱིན་ནག་པོ་འཕྲིགས་པ།

ཆར་ཕེབས། ཆར་སྐྱོབ་གྱི་གོས།

ཆར་ཕྲན། ཆར་རྩུང་དུ་འཕེལ་ཉུང་ཉུང་།

ཆར་འབབ། དབྱར་དུས་ནས་མཁའ་ནས་རྩུ་འབབ་པ་ལ་ཆར་འབབ་ཟེར།

ཆར་འབབ་དུས། ① ཆར་པ་འབབ་པར་བྱེད་པ། ② [མངོན]བརྒྱ་བྱིན།

ཆར་སྤྱད། ཆར་རྒྱུང་འབྲས་པ།

ཆར་སྤྱན། མཚན་མོ་ཆར་སྤྱིན་འཕེབས་པའི་སྤྱན་པ་ནག་པོ།

ཆར་མེད། ཐན་པ།

ཆར་ཞར། དབྱར་དུས་ཆར་ཞོད་གྱིས་བརྒྱན་བཤེར་ཡོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཤིང་སྡོད་གི་ཡལ་ག་དང་།

བྲག་བྲུག། ཁང་པའི་བད་གཡལ་སོགས་གྱི་འོག་དུ་ཡིབ་པའི་མིང་ཡིན།

ཆར་ཞོད། ཆར་རྩུན། ཆར་ཞོད་ཆེན་པོ། ཆར་ཞོད་དགོན་པོ། ཆར་ཞོད་སྟོམས་པོ།

ཆར་ཞོད་ཆེ་རྒྱུད། ལོ་རེའི་ཆར་པའི་འབབ་ཆད་ཆེ་རྒྱུད།

ཆར་ཟེམ་པོ། ཆར་ཟེམ་བྱ་དང་གཅིག །

ཆར་ཟེམ་བྲ། འཇམ་ཆར་ཟེམ་པོ་འཕེལ་ཆར་སིམ་ཡང་ཟེར། ཆར་ཟེམ་བྲ་སི་ལི་ལིར་བབས་ནས་གྲོན་

གོས་བངས་པ། ཆར་ཟེམ་རྒྱུང་འཇམ།

ཆར་ཟེམ་ཟེམ། ཟེམ་ཆར་རམ་འཇམ་ཆར། ཆར་ཟེམ་ཞིག་བབ་ནས་ལོ་ཏོག་ཆོད་མ་སྤྱུམ་ཐིང་ཐིང་

བྱས་འདུག།

ཆར་ཐེལ། ཆར་བབ་པའི་ཐེལ་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱན་གྱི་ཐུ་གྲ་དང་། ཆར་གྱི་ཐེགས་མ།

ཆར་རྩལ། ཆུ་རྩལ། ཆུ་ཡི་ཐེགས་མ། ཆུ་ཡི་ཐེར་བཅས་སོ། །

ཆར་ཐེར་རྒྱང་ཐེར། སྐད་ཆ་ཁུངས་ལུང་གསལ་པོ་མེད་པར་ག་ས་ག་ལ་ལབ་སྐྱེད་མང་པོ་བྱ་བའི་
དོན།

ཆར་ཡིབ། ཆར་བས་མི་འཕོང་བ་བྱས་ནས་གཡོལ་བ། ཁུ་མོ་ཞིག་གི་བྱིས་དུ་གནས་ཆང་གཡར་
ཏེ་ཆར་ཡིབ་བྱས།

ཆར་གཡེང་། རྟིང་འདོད་ལ་བརྟམས་པའམ་ཆགས་པའི་མིང་།

ཆར་གཡོགས། ཆར་བ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཁེབས།

ཆར་རྒྱང་། ཆར་བ་དང་ལྷགས་རྒྱང་། ཆར་རྒྱང་དག་འཁྱབ་པའི་མིང་།

ཆར་སེམ་བྱ། ཆར་ཐེལ་བྱ་དང་གཅིག །

ཆར་སྐྱེའུ། ཆར་སྐྱོབ་སྐྱེའུའམ་བྱར་བ།

ཆར་གསེབ། རྟིང་ཆ་གས་སམ་དུམ་བྱར་ག་གསེབ་པ།

ཆར་ལྷགས། ཆར་བ་དང་ལྷགས་པ། མདང་དགོང་ཆར་ལྷགས་གྱི་ལུང་སྤྱ་ཆེ་བས་གཉིད་ཁྲག་མ་
བྱང་། ཆར་ལྷགས་བཀག་པ།

ཆལ། འདག་ཆལ་ལམ་ཁུས་རྩས།

ཆལ་སྤྱ། ཆུ་རྒྱབས་འཕྱར་སྐད་ལྟ་བུ་སྤྱའི་བྱང་པར་ཞིག །ཆུ་བྲག་འཐབ་སར་ན་རྒྱབས་གྱི་ཆལ་སྤྱ་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྤྱོག་པ།

ཆལ་ཆལ། ① སྤྱའི་བྱང་པར་ཞིག །མདང་དགོང་མཆན་ལ་ཆར་བ་ཆལ་ཆལ་གྱི་སྤྱ་དང་བཅས་ཏེ་
བབས་པ། ② བ་རྒྱབས་སམ། ཆུ་ཁོལ་གྱིན་འཕྱར་གྱི་སྤྱ།

ཆལ་ཆོལ། ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེའི་བསྐྱས་ཆིག།

ཆལ་བདམ། ཆུའི་བ་རྒྱབས་ཆལ་ཆེལ་བདམ་པ། ཆུ་རྒྱང་འཐབ་པས་བ་རྒྱབས་ཆལ་བདམ་བྱེད་པ།

ཆལ་མ། ① ལྷོ་མས་པོ་དང་། ཐང་མ། ཐང་ཆེན་སྟེང་དུ་ཁ་བ་ཆལ་མར་ཁུབ་འདུག །ས་ལུད་ཆལ་

མར་རྒྱག་པ། མེ་རྟོག་ཆལ་མར་བཀ་ཆེར་གཡོ་སྟངས། རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབ་ས་ཕྱེང་ཆལ་ལི་ཆེལ་
ལིར་ལངས་པ། རྒྱ་རྒྱབ་ས་ཆལ་ལི་ཆེལ་ལི་འཕྱར་བ། ② རོད་ཆར་ཆེན་པོ་བབ་ཚུལ། ཆར་བ་
ཆལ་ལི་ཆེལ་ལིར་བབ་པ། ③ ཆར་བ་འབབ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཞིག །ཆར་བ་ཆལ་ཆེལ་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབབ།
ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ། ① ཡང་དག་མིན་པའི་རྣམ་པ། གཏམ་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་ལ་སྤྱིང་པོ་མེད། ལས་དོན་
ཆལ་ཆོལ་མིན་པར་དངོས་གཅང་བྱེད་པ། ② བཟང་ངན་སྒྲ་ཚོགས་འདྲིས་པའི་རྣམ་པ། ཅ་ལག་
བཟང་ངན་མང་པོ་ཞིག་ཆ་ལེ་ཆོལ་ལེ་བྱས་ནས་བསྐྱེས་འདུག
ཆས། ① ལྷགས་ཐོག་གསོ་བྱེད་ཀྱི་འབྲུ་རིགས་སོགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། རྩ་ཆས། གཟན་ཆས། ཉ་ཆས་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ② ལམ་ལ་འཕྱོ་བའི་དོན་ཏེ། ལམ་ལ་ཆས། ཚོང་ལ་ཆས། ལྷ་ས་ནས་ཆས་ཏེ་
ལེ་ཅིན་ལ་སོང་ལྟ་བུ། ③ གཟུམ་ཆས་སྤྲས་པ་སྟེ། དེང་རིང་ཁོང་ཆས་འདུག །ལལ་ཆེར་མགོན་
པོ་སྟེ་ལེན་བྱེད་གོས་པ་འདྲ།
ཆས་ཀ ① གོས་རྒྱན་ཆ་ལུགས། མོ་ཆས། འུ་མའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པ། མོད་ཆས། མོ་ཆས། དམག་
ཆས། བྲ་ཆས། མི་རིགས་སོ་སོའི་ཆས་ཀ་མི་འདྲ། འུད་མེད་སྤྱེས་པའི་ཆས་སུ་འདུག་པ། ② རྩ་
ཆ་དང་ཡོ་བྱད། ལྟོ་ཆས། འཚོ་ཆས། མཁོ་ཆས། བག་མར་ཇོང་ཆས། མགར་ཆས། ཞིང་ཆས།
③ ལྷགས་ཐོག་གསོ་བྱེད་འབྲུ་རིགས་སོགས། དག་ཆས། འདོ་ལྷག་རྩ་མོ་ཆས་ཀྱིས་གསོས།
ཆས་ཁྱག །རྟེན་ལ་ལ་ཆས་སྟེར་བྱེད་ཀྱི་ཁྱག་མའི་མིང་།
ཆས་ཁོག །བ་ལྷགས་སོགས་ལྟོ་སྟེར་སྟོད།
ཆས་གྲུར། དབྱར་དུས་སྤྱིང་ཁ་གཏོང་དུས་ལུབ་ས་ཡས་ཀྱི་རས་གྲུར་མཛེས་པོར་བཟོས་པ་དེ་དག་
གི་མིང་ཡིན།
ཆས་གོས། ཆ་ལུགས་ཀྱི་གོས།
ཆས་པ། [མ་མི་དད་པ]འཕྱོ་བ། ལུལ་གཞན་དུ་ཆས་པ། རྣ་ནས་འཆི་ཁར་ཆས། ཚོང་ལ་ཆས།
ཆས་པའི་གཤེས། ཅོ་ནེ་ལུལ་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་སྟེ། རྒྱུ་ཆར་ཁམས་རྒྱུ་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་ཆེན་པོ་ལྷན། རྒྱལ་
པོ་ཁྱི་རལ་བ་ཅན་ཀྱི་དུས་སུ་ཆས་པ་སྤྲན་གསུམ་ཞེས་པ་མདོ་སྟོད་དུ་འོང་ནས་མིང་དེ་ཆགས་

པར་བཤད། ༡༡༩༥ལོ་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པས་ཆས་པའི་གཤེས་ཞེས་པའི་ཡུལ་མིང་དེ་
ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་བསྐྱུར། ད་ལྟ་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཙོན་ཆོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆས་ཁྱགས། ཆ་ལུགས་སྤྲས་པ། ཆོས་གར་གྱི་ཆས་ཁྱགས་པ་ནམས་སྤངས་ཆའི་སྟེང་དུ་ཡོང་བ།
ཆས་གཡོག་མཁན། གཞན་ལ་གཡལ་མཆོར་སྤྲས་རོགས་བྱེད་མཁན་ནམ། མཛེས་ཆོས་བྱེད་
རོགས་གྱི་མི།

ཆས་འོངས། བྱ་སྒྲིག་དང་བཅས་འོངས་པའི་དོན། དཔེར་ན། ཏ་ལ་སྤབ་སྤྲས་པ་དང་ལུས་ལ་མཆོན་
ཆ་ཐོགས་ནས་ལུང་ཆེལ་དང་བཅས་ཐོན་པ་ལྟ་བུ།

ཆས་སུ་ཁྱགས་པ། བྱི་འབྲུག་གི་ནང་གཤེས་ཤིག་སྟེ། སྟོབ་མ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྲབས་པའི་གོས་
དམར་པོ་སོགས་སྤྲད་གཡོགས་གསོལ། གཡོགས་དགའ། གཙུག་ཏྲར་བསྐྱོན་པའོ། །

ཆི། ཡུལ་སྐྱོད་དེ། ཅི་ཡིན་ལ་ཆི་ཡིན། ཅི་བྱེད་ལ་ཆི་བྱེད། ཅི་ཟེར་ལ་ཆི་ཟེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ཆི་གྲ་དགོན། ① དགའ་ལྡན་པོ་བླང་གི་དུས་རབས་སུ་བྱག་བཏབ། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་གསེར་ཁོག་ཆོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆི་གྲ་དགོན། ② བྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དར་ཐང་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆི་གྲ། རྟིང་གང་འབྲེལ་གྱི་ཡིན་ནམ།

ཆི་པེ་ཁ། ① ཤིང་འབྲས་ཤིག། ② མ་བུ་ཏྲ་སྐྱམ་སྟེ། རོ་མངར། ལྷ་ཇེས་སྟོམས། ལུས་པས་བད་ཀན་
སྤྲུག་མེར་དང་། དེག་དུག་སོགས་ལ་པན།

ཆི་ཅི། རྒྱ་ཐུག་ལ་ཟེར།

ཆི་ལི་ལི། ཆར་ཆེན་འབབ་ཚུལ་དང་བྲི་མ་འཚུབ་ཚུལ། ཆར་པ་ཆི་ལི་ལིར་འབབ་པ། མེ་ཉོག་གི་བྲི་
མ་ཆི་ལི་ལིར་བྲོ་བ།

ཆིག་། ① རྒྱང་པ། བརྒྱ་ཁ་ཆིག་ཆོད། ② གཅིག་དང་མཚུངས། ཆིག་བརྒྱ། ཆིག་སྟོང་། ཆིག་ཁྲི།
ཆིག་རྒྱ་བ། གཅིག་བྱའི་རང་ཚུགས། ལས་འཁོར་ཆིག་རྒྱ་བར་སྤྲུབ་པ། འཛོལ་ཆིག་རྒྱ་བར་སྐྱེལ་སྤྲུབ་པ།
ཆིག་རྒྱང་། གཅིག་སྤུའམ་གཅིག་རྒྱང་། རང་ཉིད་ཆིག་རྒྱང་འགྲོ་བ། ལས་རིགས་ཆིག་རྒྱང་། ཁྲིམ་

ཚང་ནང་ལ་ཆིག་རྒྱུ་དུ་སྡོད་པ།
ཆིག་སྒྲིག་གཅིག་ཕྱར་སྒྲིག་པའི་རྩ་ཤིང་།
ཆིག་སྒྲིག་དབང་ལག་ཤིང་ཞིག་
ཆིག་རྒྱུ་ཉིས་སྟོན། ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་གཉིས་རེ་ཡོད་པ།
ཆིག་སྒྲིག་ ① ཤོག་བྱ་སོགས་ཁེར་རྒྱུ་རེ་ཡིས་པོར་སྒྲིག་པ། ② ཁག་མང་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་སྟུང་
པ། རྟོགས་ཤུགས་ཆིག་སྒྲིག་ བསམ་འཆར་ཆིག་སྒྲིག་
ཆིག་བརྒྱུད། མི་རེ་ཁོ་ནར་རིམ་བརྒྱུད། གདམས་ངག་ཆིག་བརྒྱུད།
ཆིག་ཆོད། གཙང་བྱ་མང་པོ་གཙོད་བྱེད་གཅིག་གིས་ཆོད་པ། བཅུ་པོ་ཆིག་ཆོད། བསམ་ཚུལ་མང་བས་
བརྒྱ་ཁ་ཆིག་ཆོད་མི་སྟབ་པ། ཤོ་རྟོག་ལུང་བ་གང་ལ་ཐོར་བ་གཅིག་གིས་ཆིག་ཆོད་བྱེད་སྟབ་བས།
ཆིག་སྟབ། གཅིག་ཕྱིས་པན་ཐོགས་པ་དང་། རང་རྒྱ་ལ་ཕེར་བ། སྟན་དཀར་པོ་ཆིག་སྟབ། སོག་ཤིང་
ཆིག་སྟབ། ཁེར་རྒྱུ་གིས་ཆིག་སྟབ་མི་ཡོད་།
ཆིག་སྟབ་སྟོན། སྟོར་སྟེ་དང་སྟོགས་སོགས་ལ་བཞུགས་མ་དགོས་པར་གཅིག་གིས་ནད་འཛོམས་
སྟབ་པའི་རྩལ་ལ་ལྟན་པའི་སྟན་གྱི་མིང་སྟེ། དེ་ཏུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕྱན་ཆོགས་
ཀྱིས་མཛོད་པའི་གསེང་རིག་སྟོར་གྱི་མིང་ཆིག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ཆིག་སྟབ་ཅེས་པ་
བད་རྟེན་སྟེ། བད་གསར་རྣམས་ལ་གཅིག་སྟབ་འབྱུང་། སྟོར་སྟེ་སྟོགས་སོགས་མ་བཞུགས་པར་
གཅིག་གིས་ནད་འཛོམས་སྟན་གྱི་མིང་། ཞེས་གསུངས།
ཆིག་འདྲིལ། གཅིག་ཏུ་སྟབ་པ། བསམ་ཚུལ་ཆིག་འདྲིལ། ཚུ་རྒྱུ་མང་པོ་རྒྱ་མཆོར་ཆིག་འདྲིལ།
མི་རྣམས་བསམ་པ་ཆིག་འདྲིལ་ཡོད་པའི་ཐབས་གལ་ཆེ།
ཆིག་ཚུག །རྒྱུ་པའི་བད་རྟེན་ཡིན་པར་བཤད།
ཆིག་ལལ། སྟོས་རོགས་གཞན་མེད་པར་རང་གཅིག་ཕྱར་གཏམ་སྟེ། རང་ལ་རང་གིས་སྟུལ་ལྷག་
གཏོར་བའི་ཆིག་ལལ་བྱེད། སྟོན་པའི་ཆིག་ལལ།
ཆིག་ཤད། ཡི་གེའི་ཤད་[།] འདི་ལྟ་བུའི་མིང་སྟེ། ཆིག་ལྷག་གི་མིང་མཆོམས་དང་། ཆིག་
མཆོམས། ཆིགས་བཅད་ཀྱི་རྒྱུ་མཐར་ཇེས་འཇུག་ག་ཡིག་ཡོད་སར་འདྲི་རྒྱུའི་ཆིག་ཤད། ཀ་

དང་ག་ཤ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་བཅད་ན་ཆིག་ཤད་དུ་བཅི།
ཆིང་སང་། བྱིང་སང་དང་གཅིག །
ཆིངས། ① འཆིང་བའི་སྐལ་ཆིག ། ② ཁ་དན་གྱི་ཡི་གེ། ཞི་ཆིངས། ཆོང་ཆིངས། ཆིངས་བཞག་
རྒྱལ་ཁབ། ཆིངས་འགྲིག་པ། ③ ས་བཅད་དམ་དོན་གྱི་འགག་མདོ་རྒྱལ་བའི་སྐལ་ཆིག །སྤྱི་
ཆིངས། དམག་དོན་གྱི་ཆིངས།
ཆིངས་ལྷ། གཞུང་ཆེན་ལྷོག་སྐབས་གྱི་ཆིངས་ལྷ་སྟེ། ཁོག་དབུབ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཆིངས་དང་། ས་
བཅད་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཆིངས། འབྲེལ་བ་འབྲུ་འབྲེལ་གྱི་ཆིངས། བསྐྱས་དོན་གྱི་ཆིངས། ལག་
ལེན་མན་ངག་གི་ཆིངས།
ཆིངས་འཛོག་རྒྱལ་ཁབ། ཆིངས་ཡིག་གང་རུང་འཛོག་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ། ཡང་ན་ཡིག་དན་
འཛོག་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་ཟེད།
ཆིངས་མ། མདོང་མོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟེང་བ་དང་མགོ་མཁུག་ནས་དམ་པོར་སྟོམ་བྱེད་ལྷགས་
ཤན་སོགས། རོམ་ཆིངས། ལྷུག་ཆིངས། མདོང་མོའི་སྟེང་ཆིངས། སམ་ཁའི་སྟེང་ཆིངས། དུང་
རྒྱ་སྤིང་གི་སྟེང་ཆིངས།
ཆིངས་ཡིག །ཕན་ཚུན་ཁ་དན་བཞག་པའི་ཡི་གེ། རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་ཆིངས་ཡིག་ལ་མིང་རྟགས་འགོད་པ།
ཆིངས་ཡིག་འཛོག་པ། སྤིང་གཞུང་ངམ་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་ཆིངས་ཡིག་གང་རུང་བཞག་པ།
ཆིན་ཀྱ་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ལོར་བྱག་བཏབ། ད་ལྟ་མཆོ་སྡོན་གསེར་
ཁོག་ཚོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆིན་མང་། [རྒྱ]རྒྱའི་གོ་མིང་ཞིག
ཆིན་ཉི་ཉོང་། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ། གོང་མ་ཆིན་ཉི་ཉོང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་སྡོན་གྱི་ལོ་༣༥(ནས་༣༡༠བར།
ཆིབ་ཆིབ། དཀར་པོའི་རྣམ་པ་མཆོན་ཚུལ་ཞིག །མེ་ཉོག་དཀར་པོས་སྐྱ་ཆིབ་ཆིབ་ཏུ་གང་འདུག
ཆིབ་པ། [རྟིང]ཁྱབ་པ།
ཆིབས། འཆིབ་པའི་སྐལ་ཆིག
ཆིབས་སྟེལ། ཏ་བཞོན་གྱི་སྟེལ་མ།

ཆིབས་བཀྲག། [[ཡུལ]རྟོན་ས་དང་འབབ་སའི་སྟེགས་བྱ།
ཆིབས་བསྐྱོད། འགྲོ་ལོང་བྱེད་པའི་ཞེ་ས། གཟིགས་སྐོར་དུ་ཆིབས་བསྐྱོད་གནང་བ།
ཆིབས་ཁ། རྟ་ཁ། མི་བགྲེས་སོང་གི་ཆིབས་ཁ་བྲིད་པ།
ཆིབས་ཁ་ཐུབ་པ། རྟ་སྐལ་མ་བཞོན་སྒྲ། སེབས་རྟོག་མ་ཐོན་གོང་ནས་ཆིབས་སྐྱོན་པ།
ཆིབས་བསྐྱར། རྟ་ཐང་ངམ་རྟ་ཐོག་ནས་འགྲོ་བའི་ཞེ་ཆིག། [ད་ནངས་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་
སོང་། ད་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་རྟོགས།
ཆིབས་བསྐྱར་ཆེན་མོ། དེ་སྔ་པོད་སྟེ་པ་གཞུང་སྐབས་ལོ་སྟར་པོད་ཆུ་བཞི་པའི་ནང་ཆེས་བཟང་བ་
ཞིག་ལ་ཏུ་ལའི་ཆུ་མ་མཆོག་ཏེར་གྲིང་བསྐལ་བཟང་སོ་བྱང་དུ་སྔར་སྟོལ་བདུད་ཅི་སྒྲན་ཆབ་ཀྱི་
འཕྲོད་བཞེས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལོ། །
ཆིབས་བསྐྱར་གནང་། ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་བ་སྟེ། རྟ་བཞོན་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་ན་འགྲོ་
བའི་དོན་ཁོ་ནར་གོ་བའི་ཞེ་ཆིག་མཐོ་ཤོས།
ཆིབས་སྟག། [རྟ་སྟག་གི་ཞེ་ས།
ཆིབས་ཆག་ལུ་ལག་སྔར་ཏུ་ལའི་ཆུ་མའི་རྟ་བེལ་སོགས་ལ་སྟེར་རྒྱུའི་སྔར་ཆག་སྟེལ་འབྲེན་བྱེད་པའི་
ལུ་ལག་ཅིག།
ཆིབས་ཆས། སྐྱ་དང་སྔར་མེད་སོགས་རྟ་ཆས།
ཆིབས་ཆེན། མི་ཆེན་གྱི་བཞོན་རྟའི་ཞེ་ས།
ཆིབས་རྟོག། [ཆུ་མའི་རྟ་མཐོར་འདྲིགས་རྒྱུའི་རྟོག།
ཆིབས་རྟ། བཞོན་རྟ།
ཆིབས་སྟེགས། རྟ་བཞོན་སའི་སྟེགས་བྱ།
ཆིབས་དར་བ། སྔར་ཏུ་ལའི་ཆུ་མ་ཆིབས་བསྐྱར་སྐབས་རྟ་ཐོག་ཏུ་དར་ཆ་འཁུར་མཁན།
ཆིབས་འབྲ། [[ཡུལ]ཆིབས་གསོར། རྟ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་བྲེས་བཞོད་སྐབས་ལམ་བར་དུ་བརྟེ་པོར་
བྱ་རྒྱུའི་རྟ་རྒྱང་ཞིག་ཐུར་དུ་བྲིད་པའི་མིང་།
ཆིབས་པ། བཞོན་པའི་ཞེ་ས། ཆིབས་པ་བཅིབས་པ། ཆིབས་པའི་ཐོག་ནས་བཞོལ་བ། ཆིབས་པ་འཆགས།

ཆེབས་དཔོན། ཉ་ཤེལ་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གཙོ་པོ།

ཆེབས་བྱམས། བེབས་བྱམས།

ཆེབས་སྦྱངས་པ། ① ཉ་ཞོན་སྦྱངས་སྦྱངས་པ། ② ཉ་ལ་འཕྱོས་སྦྱོབ་པ།

ཆེབས་སྦྱོང་། སྦྱར་བྱ་ལའི་སྦྱ་མའི་ཆེབས་བསྐྱར་དངོས་གཞིའི་སྦ་ཉིན་ཆོད་ལྟ་བུ་སྤྲིག་གི་ཆེབས་
སྦྱོང་བྱེད་པ།

ཆེབས་ཞབས། ཆེབས་བསྐྱར་སྐབས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི། ཆེབས་བསྐྱར་སྐབས་ཆེབས་ཞབས་སུ་བཅར་བའི་ན།

ཆེབས་གཡོག། ཉ་གཡོག་གི་ཞེ་ཆིག་

ཆེབས་ར། ཉ་རའི་ཞེས།

ཆེབས་རགས། ཉ་འདལོས་སའི་ཞེ་ཆིག་

ཆེབས་རེས། སྦྱར་དགའ་ལྷན་དཔོན་པའི་མཐོ་རིམ་སྦྱ་བྲག་ནམས་ལ་མི་སེར་གྱིས་ཉ་ཁྲལ་རེས་
མོས་གྱིས་གཏོང་བ།

ཆེབས་རོལ། བཞོན་པའི་ཉེ་འགྲམ།

ཆེབས་བཞོལ་བ། ཉ་ལས་བབས་པ།

ཆེབས་བསྐྱ། ཟླ་ཆེན་དང་དཔོན་རིགས་གནས་གང་དེར་ཐེབས་པ་ལ་དགའ་སྦྱིའི་ནམ་བུ་ཉིན་པའི་ཆེད་
དུ་སྤྲེས་པ་ནམས་ཉ་ལ་སྐྱ་ཆས་སྦྱས། མི་ནམས་གཟབ་ཆས་སྦྱས་དེ་བསུམ་བྱ་བའི་སྤོལ་ཞིག་

ཆེད། འཆིར་བའི་སྦྱལ་ཆིག་

ཆེར་གྱིས་བཅིར། [ཆིད] ① བར་དུ་མནན་ཏེ་བཅིར་བ། ② གཙུག་རིལ་བསྐྱོར་ཏེ་བཅིར་བ།

ཆེར་གྱིས་ཆེད། ཆེར་གྱིས་བཅིར་དང་གཅིག་།

ཆེར་ཆེད། ཆེར་གྱིས་བཅིར་དང་གཅིག་།

ཆེར་ཆེད། མདོག་དང་རི་མོ་ཁྲ་ཕིག་ཕིག་

ཆེལ། འཕྲེལ་བའི་སྦྱལ་ཆིག་

ཆེལ་ཆེལ། ① ལུ་ཞོལ་སྦྱངས། ② ལུའི་རྩ་སྐབས་གཡོ་བའི་སྒྲ། རྩ་སྐབས་ཆེལ་ཆེལ་གཡོ་བ།

③ ཆར་ཆེན་འབབ་པའི་སྒྲ།

ཁྱིམ་ས་གཤི་ཁྱིམ་དང་ཉ་ཅང་ཐག་མི་འདར་བའི་ས་ནིག་ན་ཡོད་པར་མཛོད། རྒྱལ་པོ་གསལ་
རྒྱལ་ཁྱིམ་པོ་བྱང་གི་ཡང་ཐོག་ནས་བརྟུས་ན་དགེ་མྱོང་བཅུ་བདུན་ཕྱེས་ཆུང་དེར་ཅིང་མོ་ཅི་
བ་མཛོང་བྱུང་པར་ཆུ་ལ་ཅི་བའི་ལྷུང་ལྟེང་ཁྱིམ་བས་ལྷ་གསལ།

ལྷ་སྒྲུང་མཆོ། [མདོན]མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ།

མུ་སྐྱང་ཡིད་འོད་ལྗན། འཛིན་སྲིད་རྒྱལ་བ་བཤད་ལས། ཁྱོད་ཁྱེད་ཡངས་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུགས་སུ་མུ་
སྐྱང་ན་ར་ནེའམ་ཡིད་འོད་ལྗན་ཞེས་སྟོན་བ་སྟུགས་མེ་ཅན་གྱིས་མགོ་བརྟན་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་མུ་སྐྱོན་ཉའི་རིགས་ཅན་ངན་སོང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱབས་བ་དང་ཉ་བ་ལྷ་བརྒྱ་བལྟལ་
པའི་གནས་ཡོད་ཅེས་གསལ།

ཆུ་མུང་འོད་མུང་སུ། བློ་དཀྱིལ་བཟུང་ལྟུང་ལའི་ཉེ་བཞིོད་གནས་བརྟན་འོད་མུང་སུ་ཆེ་ཆུང་གསུམ་
ནང་གི་འཕྱིར་འདོད་མུང་མུ་ལྟེགས་འའི་བྱུང་མཐའ་ནས་ཕྱི་ས་སངས་རྒྱ་ས་ལྟུང་ལུང་ལའི་
ཞབས་པ་གཏུགས་ཏེ་ཉན་ཆོས་ལྟུང་འ་ཞིག་གི་མཆོག།

ཆུ་ཁུང་རབ་མེད། ① རབ་རྒྱལ་མི་སྤྱབ་པའི་ཆུ་ལོ་ཆེན་པོ། ② ཐལ་ཚན་གྱི་ཆུ་ལོ་རབ་མེད་དེ།
ལའོར་པའི་དཔལ་ལྷན་ཤིག།

ཕུ་སྟོང་། ཕུ་འེ་ནང་ངམ་ཕུ་འེ་དགེ་ལ།

ཅུ་རྒྱུད། རྩ་མའི་ནང་གི་ཆང་བཅུད་བསིངས་ཟེན་བའི་ཤུལ་ཁྱ་ཅུ་རྒྱུད།

མུ་རྒྱལ། ① མུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་ལག་གཤམ་བ་པ་སོགས་གྱིས་འཕྲོ་བ། མུ་རྒྱལ་བརྒྱུད་སྟེ་མུའི་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན། ② མུ་ཐུག་ཕྱོད་རྒྱལ་པ། ③ མུ་རྒྱལ་མཁན་གྱི་མཁོ་སྤྱད་རྒྱལ་པ།

མུ་ལྷུང་། ཉ་ཐ་མཐན་མུ་བྱེད་ཡིག་ས་མིག་། མིང་གི་ནྣམ་གྲངས་ལ་རྟེན་གཅིག་ལ་དང་། མུ་ཅན། ཉ་
ལམིག་ས་བྱེད། མཛོད་མོ་བཅས་སོ། །

ཆེས་མཁུ་བ། ① བོ་བའི་ནང་གི་ཆེས་མཁུ་བོ། ཆེས་མཁུ་བ་སྒྲུབ་པ། ② སྒྲུབ་མོའི་རོ་སྒྲུབ་པའི་ཆུ།

ཆུ་སྐྱུར་ལང་བ། སྐྱུག་མེར་ལང་ཞིང་ཕོ་བ་ནས་ཆུ་སྐྱུར་ཕོ་ཐོན་བ།

ཆུ་ཕྱེགས། ཁ་ནས་ཆུ་སྐྱེ་ལོ་ཕྱེགས་པ་བཅས་ཐོན་པ།

ཆུ་ལྷོ་ལ། [མངོན] ① མེ་ཉོག་པ་རྒྱ། ② གཟའ་པ་སངས། ③ གཟའ་ལྷག་པ། ④ ལྷ་ཡི་བྱང་ལོང་།

⑤ མོན་ཕྱག་ལྷ་སྒྲོང་། ⑥ ལྷ་བ།

ཆུ་སྐྱེས་མངལ། [མངོན]ཚངས་པ།

ཆུ་སྐྱེས་སྡོན་པོ། [མངོན]མེ་རྟོག་ཕྱུགས་མཐེང་ག།

ཆུ་སྐྱེས་ཅན། [མངོན]སྒྲོག།

ཆུ་སྐྱེས་ཏྲ་མིག། [སྡོན་ཞིག་། ཅ་བ་སྒྲ་ཞིང་ཁ་ཆ་ག། མགོ་དང་སོན་བ་སོགས་ལ་པན།

ཆུ་སྐྱེས་དབང་པོ། [མངོན] ① བསྐྱེད་བདག་པོ། ② ཆུ་ལྷ།

ཆུ་སྐྱེས་སྒོག་ཆགས། ཆུ་ལ་གནས་པའི་སྒོག་ཆགས།

ཆུ་སྐྱོན། ཆུའི་གནོད་པ། ཆུ་སྐྱོན་བྱུང་ཡུལ། ཆུ་སྐྱོན་ལོག་པའི་ཆུ་རགས་དང། སྤྱང་གི་ལོག་པའི་ཕྱག་ཚང་།

ཆུ་སྐྱོབ། [མངོན] ① ལྷ་མོ། ② ས་གཞི། ③ དེ།

ཆུ་སྐྱོར། ཆུ་གཞན་དུ་མི་བཞུར་བར་སྐྱོར་བྱེད།

ཆུ་སྐྱུན། ཕྱས་ཀྱི་གནས་ཅེས་མེད་གང་ལའང་འབྱུང་སྤྱད་དེ། བལ་ཆེར་སྒོ་བ་དང་། མཆིན་པ། ཆུ་

མ། མོང་ནམས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བ་མང་ངོ་། །

ཆུ་དཀར་རི་ཁོད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་སུ་མ་བཅུ་པར་བྱག་བཏབ། བྱབ་མཐའ་དགོ་

ཕྱགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྐྱེ་འབྱུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་བཀག། ཆུ་ལ་བཀག་ཀྱག་པ། ཆུ་མཛོད་དང་ཆུ་སྒོག་སོགས་ལས་སྐབས་བྱ་བའི་ཆུ་བཀག། ཆུ་

རགས་དང་གཅིག་།

ཆུ་བསྐྱོར། ཆུ་ཕྱགས་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཡོས་སོགས་འབྱུང་ལྷག་ལས་ཀྱི་ཡོ་བྱད། ཆུ་འཐག་ཀྱང་ཟེར།

ཆུ་བསྐྱོལ་གྲང་། ཆུ་ལེགས་པར་བསྐྱོལ་ནས་གྲང་བར་གྱུར་པའི་མིང་།

ཆུ་བསྐྱོལ་ཚད་ལྡན། ཉམ་ཆུ་ཕྱལ་དུས་སོགས་དང་བསྐྱེད་ནས་ཚད་དང་ལྡན་པ་བསྐྱོལ་བའི་ཆུ་ཁོལ་

ཀྱི་མིང་སྟེ། ཁ་ཆེ་བཤ་ཆེན་ཆུ་བ་མངོན་པ་དགའ་བས་མཛད་པའི་ཆུ་ཟེར་ལས། ཕྱལ་དུས་སྡེ་

དང་ཡང་བ་དང་། བཞི་ཆ་སུ་མ་ཆ་བྱེད་གདུ་བར། ཆུ་བ་མེད་པར་བསྐྱོལ་བ་ནི། ཕྱགས་མེད་ནི་

མ་མེད་ཅིང་པན། ཞེས་དང་། དེ་ཕྱི་དམར་དགོ་བཤེས་བསྐྱེད་འཛིན་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་

པའི་ནི་མེད་ཤེས་ཐེང་ལས། ཕྱལ་ཆུ་ཆེ་བ་དང་དུས་དབྱིད་ཀྱི་ཆུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྡེ་བ་

ཡིན་པས། ལྷ་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་བཞི་ཆའི་སྤྲུལ་ཆ་གདུས་ནས་གཅིག་ལྟས་པར་བྱའོ། །ཡུལ་
རྣམས་གཤེར་སྟོམས་པ་དང་དུས་དབྱར་དགུན་གྱི་ལྷ་ལྷོ་ཡང་བར་མ་གནས་པས། ལྷའི་ཆ་
གསུམ་གྱི་གཉིས་གདུས་ནས་གཅིག་ལྟས་པར་བྱའོ། །ཡུལ་རྣམས་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། དུས་སྟོན་
གྱི་ལྷ་ལྷོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡང་བ་ཡིན་པའི་ལྷའི་བྱེད་གདུ་བ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
ལྷ་ཁ། ① གཙང་པོའི་འགྲམ། ས་ལྷ་འབྲེལ་མཆོམས། ལྷ་ཁའི་གྲམ་ཐང་། ② ལྷའི་སྟེང་། གཙང་པོའི་
ལྷ་ཁ། མཆོའུ་ཡི་ལྷ་ཁན་གྱུ་ཤེས་གཏོང་བ། ③ ལྷའི་པ་རྩལ་ཏུ་འགྲོ་སའི་འབབ་ལྷགས། ལྷ་
མཆོའི་ལྷ་ཁ། གཙང་པོའི་ལྷ་ཁ། ④ གཙེ་ལམ་གྱི་ལ། ལྷ་ཁ་ཆ་བ།
ལྷ་ཁ་སྟེ་བ། མཁལ་མ་དང་སྤང་པའི་རྩོད་ཉམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཅིན་པ་ཡང་ཡང་འཛག་པའི་
གཅིན་སྟེའི་ནད།
ལྷ་ཁ་ལེབ། [ཡུལ་]རྩ་སྟོན་ལ་འཇམ་ཤ་འདོན་བྱེད་ཤ་བའི་ཀོ་བ་དུམ་བུའི་མིང་།
ལྷ་ཁམས། འཕྲུང་ཅིས་ནང་གི་ས་ལྷ་མེ་ཤིང་ལྷགས་ཁམས་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྷ་ཁག། ལྷག་ལྷའི་ལུང་ཁག། ལྷ་ཁོད་ལྷ་ཁག་ཏུ་བཅུད་དེ་བལྟུང་བ།
ལྷ་ཁང་། ལྷ་འགྲོ་སའི་ཁང་བ།
ལྷ་ཁུ། [མཛོན་]སྟེན་པ།
ལྷ་ཁེབས། ལྷ་ཁང་གི་སྟེང་ནས་བཏང་བའི་ཆར་ཁེབས།
ལྷ་ཁོལ། བསྐོལ་བེན་པའི་ལྷ་ཁོལ་ལ།
ལྷ་ཁོལ་མགར་ཅེ་དགོན་པ། གཡུ་ལུང་དཔལ་གྱི་དགོན་པ། ལོ་ངོ་སྤྲུལ་བ་ལྷ་ཁག་གི་ལོ་ལྷ་ས་ཡོད།
ད་ལྷ་མ་ལྷོ་རེབ་གོང་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལྷ་ཁྱིད། ལྷ་ཁྱིད་པའམ་ལྷ་འབྲེན་པ། དཔེར་ན་ཁྱིད་ནང་ལྷ་ཁྱིད་པ་དང་ཡུ་བར་ལྷ་ཁྱིད་པ། ས་ཁྱིད་
ནང་ལྷ་འབྲེད་པའོ། །
ལྷ་འཁོར། ① ལྷ་ས་སྟོར་བའི་རང་འཐག། ② ལྷ་ས་སྟོར་བའི་མ་ཁྱེའི་འཁོར་ལོ། ③ ལྷ་པོའི་སྟོང་འཁོར།
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འཁོར་ལྷ་དང་། འབྲེལ་བ། ལྷའི་འཁོར་ལོ། ཟེགས་མའི་སྟེ་བཅས་སོ། །
ལྷ་འཁོར་སྟེང་། འདེབས་ལོ་མི་སོགས་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྷ་རྩ་བ་པོད་

རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆུ་མཁའ་ས། [མཛོད་]ཆོད་མ་ཁའས་རྟག་དོང་གི་མ།
ཆུ་མཁའ་ས། [མཛོད་]མེར་བ།
ཆུ་འཁྱུག་། [མཛོད་]ཆུའི་བ་རྒྱབས།
ཆུ་གང་། [རྟོན་] ① སྤྱིང་སྤྱོད་ས། ② ལེགས་པ། ③ གཞུང་ཡོད་པའི་དོན་སྟེ། ཆུ་མོར་བ་གང་འཕྱང་
བའི་བྱེད་ཅམ་ཡང་མི་བརྟེན་བ་ལྟ་བུའོ། །
ཆུ་གོང་གོང་ཆོའི་གནའ་ལྟལ། ལྟ་མའི་བྱང་ངོས་ཉང་བཅ་ཤང་ཁོངས་ཆུ་གོང་གོང་ཆོའི་བྱང་གི་རི་
འདབས་སུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། གནའ་ལྟལ་དེའི་ཤར་བྱ་བ་བར་དུ་རྒྱང་ཐག་སྟེ། ༡༥༠ཅམ་ཡོད་
པ་དང་། ལྟ་ནས་བྱང་བར་རྒྱང་ཐག་སྟེ། ༣༠ཅམ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྟེ། ༡༢༠ཅམ་
ལྟ་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་ཡོད། དུས་ལུན་རིང་པོར་ས་ཆུ་གོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་གཙོང་རོང་དུ་གྱུ་གིས་
ཁག་སོ་སོར་དུམ་བྱར་བྱིན་པ་དང་། ཆུ་ལོག་འགོག་པའི་ཆུ་ཡུར་གཅིག་དང་སྟབས་བདེའི་
གཞུང་ལམ་ཞིག་གིས་གནའ་ལྟལ་གྱི་ཤར་བྱ་བ་འཕྲེད་བཀག་བྱས་པ་དེས་གནའ་ལྟལ་དེར་
གཏོར་བཞིག་ཆབས་ཆེན་བཟོས་ཡོད། གནའ་ལྟལ་དེ་ནི་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རིག་གནས་དོན་མ་
ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་རིག་དངོས་ཡོངས་ཁྲུབ་ཞིབ་བཞེར་དུ་ཁག་གིས་ལྟ་མའི་རིག་དངོས་ལ་
ཐོག་མའི་ཡོངས་ཁྲུབ་ཞིབ་བཞེར་བྱས་པའི་ནང་གསར་དུ་རྟེན་བཞིག་ཡིན་ནོ། །
ཆུ་ཆོད། འཁྱུགས་པའི་ཆུ་འམ་ཆུ་བ་རྒྱབས་ཅན།
ཆུ་ཕྱང་། གཞུགས་བར་དུ་བྱང་བའི་ཆུ་བྱར། ཁྲ་ཁོལ་མས་ལག་པ་ཆོག་སྟེ་ཆུ་ཕྱང་བྱང་བ།
ཆུ་སྟོ། ① གཅིན་པ་གཏོང་མའི་བྱ་ག ། ② ཆུ་རྒྱུན་གཏོང་གཙོང་བྱེད་མའི་སྟོ།
ཆུ་གམ་མཉམ་འཇགས། རྟོང་གྲང་སོགས་མན་ཆུན་གཉིས་ཀས་གྲང་རྒྱ་མེད་པ་བྱས་པའི་དཔེ།
རྟོང་གཞི་རྒྱམས་ཆུ་གམ་མཉམ་འཇགས་སུ་བཞག་ནས་ཐག་ཆོད་པ།
ཆུ་གྲི། ① གྲི་རྟོན་པོ། ཆུ་གྲིས་སྐྱ་བཞར་བ། ② རྟོག་ཅིང་བྱང་བའི་གྲི།
ཆུ་གྲུ་ལ། [སྟེ་དགོ]དགག་སྐྱ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱར་བའི་ཆོག་གོགས་ཞིག་སྟེ། ཅི་ཡང་དང་། ཅི་གང་
ཡང་རྒྱམས་དང་དོན་གཅིག །ངས་ཅི་ཡང་ཤེས་མ་བྱུང་། སྐམ་དེའི་ནང་ལ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ལྟ་

བྱ་ལ། དཔེར་ན། རས་ཚུ་བྱ་ལུ་ཤེས་མ་བྱུང་། ལྷམ་དེའི་ནང་ལ་ཚུ་བྱ་ལུ་མེད་འགྱུར་དེ་རིང་ཉི་མ་
བྱུང་རས་ཚུ་བྱ་ལུ་མ་ཐོས་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །ཚུ་བྱ་ལུའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པ་དཔལ་ལྷན་ལ་
བཀའ་འབྲུམ་ནང་ཡོད།

ཚུ་ཕྱོག་། ① ཚུ་འབྲམ་གྱི་ཕྱོག་རོང་གཡང་ས། ② [རྟིང]། ཚུའི་སྤྱོད་པ། ༡ ཚུ་གང་མོ། ༢ ཚུ་གང་
མོའི་ནང་ཚུ་པ་ལ་ཞད་ཅམ་བཏབ་ནས་དཀྱུགས་པའི་མཁྲིས་པ་ཆ་བའི་ནད་ལ་པན་པའི་སྒོམ་གྱི་
ཤེ་བྲག་ཅིག།

ཚུ་ཕྱོགས་མ། འཕྲུང་ཅིས་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱུང་གྲུ་ཕྱོགས་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག།
ཚུ་ཕྱོང་ལ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་འགྲི་རུ་རྩོད་གི་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཡོད། དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་
ནས་མེ་ཁྲི་༤༩༧'ཡོད།

ཚུ་མྱུག་། ཚུ་ལ་གནས་པའི་བྱ་མྱུག།

ཚུ་མྱང་། ① མཚོ་མྱང་། ② ལོ་འཁོར་དུག་ཅུའི་ནང་ཆོན་ཞིག།

ཚུ་མྱིང་། མཐའ་བཞེ་ཚུས་བསྐྱོར་བའི་ས་ཆ།

ཚུ་མྱེ། ཚུའི་དཀྱིལ་ནས་ཐོན་པའི་སྐྱམ་ས་རྒྱུད་དུའི་མིང་། རས་ཚུ་རབ་དུས་ལྷམ་ཡ་གཅིག་ཚུའི་ནང་
རྒྱུད་སོང་ཡང་། མར་ཅམ་ན་ཚུ་སྤེ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ཐོག་ཏུ་འཕྲོགས་འདུག།

ཚུ་མྱོ། རོར་བྲུགས་ཀྱི་མྱོ་བར་ཚུ་སོང་བས་སྤོ་ལངས་པ། ཚུ་མྱོའི་ནང་ནི་དུ་བ་གདུགས་ན་དག་ཟུག།
ཚུ་རྒྱན། མེ་རྟོག་པད་མ།

ཚུ་རྒྱབ་པ། སྤར་ཞིང་ཚུ་འཕེན་སྐྱབས་ཚུ་བཤོ་འགྲེམས་ཤེད་མཁན་རྒྱབ་ཐེ།

ཚུ་རྒྱུད། ཚུ་འབྲམ་མམ་ཚུ་རྒྱན་འབབ་སའི་ལྱང་རྒྱུད། འགྲི་ཚུའི་ཚུ་རྒྱུད།

ཚུ་རྒྱན། རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབབ་པའི་རྒྱ།

ཚུ་རྒྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཉིང་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། ལོངས་སྤྱུའི་རྒྱུད་ཀྱི་
བཤོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིང་
དུ་རྟོགས་པས་སྤྱིང་ཐེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་གི་རང་གིས་འདུག་ཅིང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་འདུག་པས་ཚུ་ཤོའི་རྒྱན་ལྟ་བུའོ། །

ཆུ་རྒྱུ་རི་མོ། རྒྱ་སྤོལ་རི་མོའི་ཐབས་ཅལ་ཞིག་ཡིན། ཆུ་རྒྱུ་འབྲི་སྐབས་འབབ་ཆུའི་ནམ་པ་ནི་
འབབ་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་བྲག་རྡོའི་སྡེང་དུ་ཐོར་བའི་ནམ་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ལས། འགྲལ་མེད་
ཤུགས་མེད་ཀྱི་ནམ་པ་ཐོན་ཆུ་མེད། རྒྱག་ཆུ་ནི་ཐད་ཀ་ཡོད་ལ་ཀྲག་ཀྲིག་གི་ནམ་པ་ལྡན་པ་
འབྲི་དགོས།

ཆུ་རྒྱུས། མི་ལྷགས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་ཅ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་རྒྱས་པ་དང་། ཆུ་བ། བགས་
པའི་ཀ་བ། རུས་པའི་གཞེབ། ཤ་ཁྲག་སྒྲིབ། ཤ་ཁྲག་འཛིན་བཅས་སོ། །

ཆུ་རྒྱས་ཀྱིང་། ཆུ་བ་དང་རྒྱས་པ་ལ་ནད་པོག་ནས་མཉེན་པའི་ཆ་དང་བལ་ཏེ་ཀྱིང་པོར་གྱུར་ནས་
རྐང་ལག་འགྲལ་སྒྲིང་བྱེད་མི་ལུས་པར་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །

ཆུ་སྒྲོགས། [མཛོན་]ནམ་མཁལ།

ཆུ་མགོ། ཆུ་མིག་གམ་ཆུ་ཐོག་མ་འབབ་པའི་གནས།

ཆུ་མགོ་གཉིས། ལྷག་པའི་སྤྱད་སྒྲིའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་ཆུ་ཅ་སྤུ་གྲུ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མགོ་ལ་
ཐེར་ཞེས་འབྲི་གུང་དཀའ་མཆན་ལས་གསུངས།

ཆུ་མགོ་གྲེན་ལ་ལོག་པ། ཡོང་མི་སྲིད་པའི་དཔེ།

ཆུ་འགགས་པ། ① ཆུ་འགོ་ཡལ་ལ་ཐོགས་པ། ② གཅེན་འགགས་པ།

ཆུ་འགོ། ① ཆུ་འབྲུང་སའི་མགོ་འཕ། ཐོག་མ། ཆུ་འགོ་རྟོག་ན་ཆུ་གཞུག་རྟོག ། ② ཆུ་མིག་

ཆུ་འགོ་གངས་ལུག ། ཅ་བ་ལུག་ས་ཆེ་ཤོས་སམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དཔེ། ལྷ་ཕྱིའི་གནས་ཆུ་ལ་ཆང་མ་ཆུ་
འགོ་གངས་ལུག་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ། ཆུ་འགོ་གངས་ལུག ། ཆོས་འགོ་སངས་རྒྱས།

ཆུ་བཀལ་བ། ① ཆུ་ལ་འབོགས་ཏེ་མོང་བ། ② ཆུར་ཞུགས་ཏེ་ལུས་བཀལ་བ།

ཆུ་དག་ས། འཕྲུང་ཅིས་ལས་བྱུང་པའི་མ་བུ་དག་ཤོགས་ཅི་ཆུ་ལ་གྱི་ནད་གསེས་ཤིག་

ཆུ་བརྒྱ་ཟམ་འདུས། ཁག་མང་ཡང་སྤྱད་ལུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་དཔེ།

ཆུ་བརྒྱད་དགེ་མ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙོ་ལུ་པའི་ས་སྤྱེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ལོར་གནས་མདོ་ཀླུ་ཐིན་
ལས་ཀྱི་ཞལ་སྒོ་བ་སྒོས་ཐོག་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ། ལུ་བ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཇ་སྡོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་བརྒྱལ་ལངས་པ། ལ་མོ་ཆུ་བཏུངས་དྲགས་ནས་བཞི་བ།
ཆུ་འགྲམ། ཆུ་འཁོག་གས་སམ་ཉེ་འགྲམ།
ཆུ་འགོ། ཆུ་འབབ་སའི་རྒྱལ་ཡུར་བ།
ཆུ་གྲུན་འབྲུམ། འབྲུམ་བུ་འཛུང་ནས་ཆུ་མངར་འབྲུང་བའི་ཤིང་རྟོག་རྒྱན་འབྲུམ།
ཆུ་ངན། ① ལུས་ལ་གཞོད་པའི་རྩ། ② ཆུ་ལོག། ③ མོ་མོ་འཁྲིག་པ་སྟོང་སྐབས་མཆན་མའི་བར་
ནས་འཇག་པའི་འབྲུར་རྩ་ཅན་གྱི་ཆུ་སྟེ། ལུས་པས་མེད་བལ་དང་། མེས་ཆོག་པའི་མ་ལ་བྱག་
ན་བྱག་རྩ་འཛོམས།
ཆུ་ངན་ལམ་ཞུགས། སྤར་སྟོལ་ངན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དཔེ། ལམ་ལུགས་ངན་པ་རྣམས་ཆུ་
ངན་ལམ་ཞུགས་སུ་འཛོག་མི་བྱུང་།
ཆུ་ངན་ལམ་ཤོར། ཆུ་ངན་ལམ་ཞུགས་དང་དོན་གཅིག་
ཆུ་རོགས། ཆུ་འགྲམ་མམ་ཆུ་ཁ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཆུ་ཁ་དང་། ཆུ་འགྲམ། འཇུག་རོགས། བ་
རོལ་ཆུ་རོལ་རོགས་བཅས་སོ། །
ཆུ་རོགས་དགོན། བབ་བྱུང་བརྩ་གཅིག་པའི་ས་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་འབྲུག་པ་སྐྱབ་རྒྱུད་འཕྲིན་
ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆུ་རོས། ① ཆུ་འཛིན་པའི་ཁ། ཆུ་རོས་གནས་ཆད་མཐོ་བུ་ཕྱིན་འདུག། ② ཆུ་འཛིན་གས།
ཆུ་རྩམས། ཆུ་འཛིན་དབངས་སམ་གཏིང་ཆད།
ཆུ་རྩམས་པ། [མཛོན]ཆུ་འཛིན་བརྒྱལ་བ།
ཆུ་སྟོན། ① མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མ་སྟོན་རྫོང་གི་རོང་ཞིག། ②
མ་ཆུ་འཛིན་ཡན་ལག་ཅིག་སྟེ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་མཆོ་སྟོན་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཞིང་ཉེ་
རྫོང་ཡུལ་དུ་ཡོད།
ཆུ་དངོ། [རྫིང]ཆུ་རོགས་སམ་ཆུ་འགྲམ།
ཆུ་ཅན། [མཛོན]ཆུ་སྐྱུར།

ཆུ་ཅུ་གང་། རྫོང་དང་ཆུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོན་ཞིག།

ཆུ་ལྷུག་། རྫོང་ཞིག།

ཆུ་གཙོང་བ། ① ཆུ་རྒྱུན་འཁོག་བ། ② ཆུ་འཕུང་དུ་མི་འཇུག་བ། ལྷགས་ལ་དཀར་ཅི་གཉོང་དུས་
ཉིན་ཤས་རིང་ཆུ་གཙོང་དགོས།

ཆུ་བཅད། ཐང་ག་དང་ལྗེ་བས་རིས་སོགས་ཀྱི་ཆུ་བོའི་རིགས་ལ་ཆུ་དམངས་མ་བརྒྱབ་པོད་ཆུ་བཅད་
རྒྱག་དགོས།

ཆུ་བཅུད། ལན་རྩ།

ཆུ་ཆག་། ① ཏྲའེལ་ལ་སྟེར་རྒྱའི་ཆུ་ལྷུང་དང་སྐན་ཆག་སོགས། ཏྲལ་ཆུ་ཆག་བྱིན་ནས་ཤེད་སྟོབས་
སྟེལ་བ། ② ཆུ་གང་མོའི་ནང་དུ་མར་བསྐྱར་རྩི་བྱེད་བ། མར་ཆུ་ཆག་བྱེད་བ།

ཆུ་ཆུ། [རྫིང་]ཆུ་ལེན་པའི་བྲན།

ཆུ་ཆེན། ① ཆུ་ཆེན་པོ། ② ཆུ་ལྷང་ངས་གཙོང་པོ། ③ ཆུ་བོ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྩལ་ཆུའི་སྟེང་
ལ་ཆུ་ཆེན་ཆུ་ཟེར། ④ རྫོང་ཞིག །སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་རྩལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ལྷོ་
བྱུང་དང་ཆུ་ཆེན་ཆུའི་བྱུང་འགྲམ་ན་ཡོད། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་དཔལ་འདབ་དུ་ཡོད།

ཆུ་ཆོད་བ། ① ཆུ་འབབ་མཆས་ཆོད་བ། ② ཆུ་ཆོད་བཀལ་ཏེ་པ་རོལ་དུ་བགྱོད་བ།

ཆུ་ཆོད་ཆད། ཅི་མར་དང་ཏིལ་མར་གྱི་ཆུ་ཆོད་པའི་ཆད་ནི། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་མཛད་པའི་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་ལས། མར་ནི་སྐྱུ་བ་རྒྱུང་བ་དང་། ཏིལ་མར་སྐྱུ་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
བྱང་ཏིལ་ལག་ལེན་པོད་རྒྱུང་ལས། ལྷ་བྱ་གོང་མོའི་སྐད་འབྱིན་འདྲ། བྱང་ན་ཆུ་ཆོད་ཆད་ཡིན་ནོ། །

ཆུ་འཆིང་། [རྫིང་]ཐོག་ཕེབས་སམ་རྒྱ་ཕུབ།

ཆུ་ཉལ། [མངོན་]ཁོན་བ།

ཆུ་ཉིན་སྟེན། ཆུ་གཞུང་ཕར་རྒྱུར་གྱི་རི་ལྗེ་བས།

ཆུ་ཅུང་། [མངོན་]ཁུག་རྟ།

ཆུ་རྫོག་། ཆུ་དྲངས་གསལ་མིན་བ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་འཛེམ་པ་དང་། རྫོག་པ་ཅན། འདམ་ཁ།
འདམ་རྩལ། འབྲིང་བྱེད། མི་དྲངས་བཅས་སོ། །

ཆུ་སྟེགས། བོད་སྐད་བྲས་ཆར་བའི་ཆུ་སྟེགས། ཆུ་སྟེགས་ཐུབ་དོང་དུ་བཤོས།
ཆུ་སྟེང་། ཆུའི་སྟེང་པོ་ལན་མུ། འདི་ཆུ་ནག་སོགས་ནས་ཐར་ཐོར་འབྱུང་བའི་མེར་དབྱེང་ལྷ་ཀྱའི་
རིགས་ཀྱི་གཏེར་རྩོམས་རོ་པོ་མཆོང་གི་ཆུ་བ། བར་དུ་ཆུ་ཡི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་
རིགས་ཤིག་སྟེ། དབྱིབས་དང་ཆེ་ཆུང་ངེས་མེད། ཕྱི་ངོས་རྩལ་ལ་ཐལ་ཆེ་དོ་སྦྱིར་བཏང་
བཤས། དཀར་གོང་ལས་གྲུབ་པའི་ཅི་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་སྤྲ་ལ་མཐེགས་ཤིང་དྲངས་པའི་
མཆོང་གི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཆུ་འབྲགས་རོས་ལྟར་འདྲ་ཁྲིམ་མེར་
ཆགས་པའི་དབྱུས་སུ་ཆུ་ཡོད་པ། གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་¹⁰FT7]2 ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ཆད་7. དང་
བསྟུར་སྟེང་ཁེ 2.6 ~ 2.8 ཡོད་པ། དཔེགས་བསལ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་ནི་བསྟུལ་བས་ནང་ནས་ཆུ་
ཡམ་ཡོམ་བྱེད་བར་མཐོང་བ་དང་། ལེགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ན་ལྷན་དུ་དབྱུགས་བས་ཆུའི་སྟེ་
འབྲེན་པ། དཔུལ་བར་སྟུར་ན་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བའི་ཉམས་ཅན་ལོ། །

ཆུ་སྟོམས། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་horizontal ཟེད།

ཆུ་སྟོམས་དཀྱིལ་འཁྱིལ། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་horizontally ཟེད།

ཆུ་སྟོམས་ཆེ་ཆུང་། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་horizontal size ཟེད།

ཆུ་སྟོམས་ཐིག་རིས། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་horizontal line ཟེད།

ཆུ་སྟོམས་ཅིག་པ། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་tile horizontally ཟེད།

ཆུ་སྟོམས་རེ་འཁྱིལ། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་horizontal tabulation ཟེད།

ཆུ་སྟོམས་རྒྱུག་འཁོར། རྒྱུག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྒྲིབ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་flip horizontal ཟེད།
ཚུ་གཉིས་བར། ཚུ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྟོང་།
ཚུ་གཉིད། ① ཚུ་རེས་སམ་ཚུའི་གཉེར་མ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཁྲོམ་གཉེར་དང་། ཆེས་
སྟོག་ཁམཚར་གཡོ། རྒྱབས་ཀྱི་རི་མོ་བཅས་སོ། །② ཚུའི་དོ་དམ་བ།
ཚུ་བསྐྱལ། [ཡུལ་]ཚུ་འཁོར་གྱི་འོག་གཤན་གཤུང་མ།
ཚུ་ཉིག་སྟོན་པོ། རེས་འགའ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་འཆར་བའི་གཟའ་ཞིག་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་གྲགས།
ཚུ་ཉག་མ། བད་པའི་རི་ཚུའི་མདོག་དང་། སྒྲིབ་སྒྲིབ་མ། གྲུ་ཡ། རྒྱངས་བ། རི་མ། བྱོ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཉག་ས་ལ་བཉགས་ནས་ནད་གང་ཡིན་ཤིང་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་
ཚུ་སྟལ། ཁོ་ཆུན་དུག་ཚུའི་ནང་ཆུན་ཞིག་
ཚུ་སྟོང་། ཚུ་སྐར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་བྱེད་དང་། ཚུ་ཐུན་ནོ། །
ཚུ་སྟོང་སྟེམ། གཟའ་བཟ་ཤིས་ཉེ་རེས་གཟའ་མིག་དམར།
ཚུ་སྟོང་ཉ་བ། བོད་རྒྱ་དུག་པའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ལ་སྐར་མ་ཚུ་སྟོང་འཁེལ་བ།
ཚུ་སྟོང་རྒྱ་བ། ① བོད་རྒྱ་ལྷ་པའི་བཙུ་དུག་ནས་དུག་པའི་བཙོ་ལྷ་འི་བར་ཚུ་སྟོང་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ཟེད།
② [མདོན་]བོད་རྒྱ་དུག་པ།
ཚུ་ཉེ་མ། ཀྱང་ལག་གི་ཚུ་རྒྱས་ནམས་གྱིང་པོར་གྱུར་ཉེ། ལུས་འདར་ཞིང་རེངས་འཁུམས་སུ་འགྱུར་
བའི་གྲུམ་བུའི་ནད་རིགས་ཤིག་
ཚུ་གཉིག་པ། ཐེགས་པ་འབབ་ཏུ་འཇུག་པ། སྟོང་སྒྱུད་བཟུས་ནས་ཚུ་གཉིག་པ།
ཚུ་གཉིད། [མདོན་]རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ།
ཚུ་གཉིར་སྟེ་རགས་ཅན། [མདོན་]ས་གཞི།
ཚུ་གཉིར་ནམ་བཞིའི་རྒྱུ། སྟོང་གི་གངས་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་ཚུ་པོ་
ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ་སྟེ། ཤར་སྟོ། ལྷུ་བ། བྱང་བཞི་ནས་བྲག་རྟང་། མ་གྲ། སྤང་པོ་ཆེ། སང་
གོ་བཅས་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བའི་ཁ་ནད་ནས་རིམ་བཞིན་ཚུ་པོ་སྒྲུ། གར། སི་རྒྱ། སི་ཏ་བཅས་
འབབ་པ་ཡིན་པས་འཛམ་སྤྱིང་གི་ས་ཆ་མཐོ་ཤོས་ནས་འབབས་པའི་ཚུ་པོ་བཞི་ལ་ཟེད།

ཆུ་གཏེར་ལུ་བྱུང། ཕྱི་ལྷགས་རེ།
ཆུ་གཏེར་བཞི། དེ་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་བཞིའོ།
ཆུ་གཏེར་བྱུང། མཚོའི་ལྷགས།
ཆུ་གཏེར་ལས། [མངོན]གྲུ་གཟིངས།
ཆུ་གཏོར། ཆུ་སྦྱིན་གཏོར་མ་སྟེ་ཟངས་ཀྱི་སྒོ་དུ་འོ་ཆུ་དང་ཟན་རིལ་ལས་ནས་ཡོས་སོགས་སྒྲུགས་
ནས་མཚོ་དང་དང་བསྟོ་བ་བྱེད་པའི་ཚོ་གཞིག
ཆུ་ཐག། ① [ཡུལ]ཤིང་རྟེན་གཉེན་སྦྱེལ་བྱེད་ཐག་ལ། ② མོང་པ་དང་གཉེན་ཤིང་སྦྱེལ་བྱེད་ཐག་ལ།
ཆུ་ཐག་བཅད་ལ། [ཡུལ] ① ཆུའི་ཆུན་སྐམ་དུ་བཅད་ལ། ② ཆུའི་འབབ་རྒྱ་བཀག་ལ།
ཆུ་ཐེགས། ཆུའི་རྩལ་ལས་ཐེགས་ལ། ཆུ་ཐེགས་བསགས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆགས་ལ། སྐན་ཆུ་ཆུ་
ཐེགས་འགའ་ཞིག་ཞལ་དུ་གསོལ་བ།
ཆུ་ཐོན་ཟམ་བོར། བྱས་རྗེས་དེན་གཞོ་མི་བྱེད་པའི་དཔེ། བཀའ་དེན་རྗེས་སུ་དན་པ་ལས་ཆུ་ཐོན་ཟམ་
བོར་བྱས་པ་མིན།
ཆུ་ཐོར། ཆུ་གོང་ངམ་ཆུ་སེར་གྱི་ཐོར་ལ།
ཆུ་མཐོངས། [མངོན]ནས་མཁལ།
ཆུ་འཐག། ཆུའི་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་མཆིག་བསྐྱོར་ཏེ་ཅམ་པ་འཐག་བྱེད་ཀྱི་མིང། ཆུ་བསྐྱོར་ཡང་ཟེར།
ཆུ་འཐུང་བོད། [མངོན]ཉི་འོད།
ཆུ་འཐུང་གསང་བ་སྐྱོན་གཅིག། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཡུ་གུ་ཤིང་གི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཤིག་སྟེ། རྗེ་རྒྱུར་མཁའ་བ་མཉམ་ཉིད་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་མན་དག་བྱེ་བ་རིང་བསྐལ་ལས།
ཉི་ཤིང་དང་། ཡིབས་ཤིང་། ཆུ་འཐུང་གསང་བ་སྐྱོན་གཅིག་རྣམས་ནི་ཡུ་གུ་ཤིང་གི་མིང་ཡིན།
ཆུ་འཛོར། [མངོན]ཆུའི་ཐེགས་ས།
ཆུ་དབྱིང། སྦྱིར་དབྱིང་ཅེས་པ་ནི་གངས་སྐལ་ལ་འཇུག་ཡང་། སྐབས་འདིར་བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་
ནས་བཏགས་པའི་ཆུ་ཡི་སྦྱིང་པོ་རྒྱ་ཆུའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། ཏོང་བྱན་ཐབ་ཏིག་ལས།
རྒྱ་ཆུ་མི་རྣོང་ར་ལྷན་པ་ཆུ་ཡི་དབྱིང་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

ཆུའི་རུས་པ། སྤྱི་ཉི་ཤེས་ཀྱི་གཤམ་མེད་ཞིག་སྟེ། སྟེ་དགོ་བྱུང་འཆོ་བ་ལུ་རུ་འབེལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲན་གྱི་བད་བསྐྱས་དང་གཤམ་མེད་འགའ་ཞིག་བཀོལ་བ་སྒྲོ་གསལ་མཐིན་པའི་རྒྱན་ལས། ཆུ་དང་གངས་ཀྱི་རུས་པ་ནི་རིམ་བཞིན་སྤྱི་ཉི་ཤེས་དང་བསེ་རུ་གཉིས་ཀྱི་གཤམ་མེད་སྟེ། དེས་ཆོག་ནི་སྤྱི་ཉི་ཤེས་རྒྱ་མཆོའི་སྒོ་ག་ཆགས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། བསེ་རུ་གངས་པའི་ཉེ་འདབས་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པས་དཔེ་སྤྱི་ཉི་ཤེས་དང་བསེ་རུ་གཉིས་རྒྱ་དང་གངས་ཀྱི་རུས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །

ཆུ་དང་ཅོད་པན་གྱི་དབང་། འུ་རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་སྟེ། ཆོས་སྤྱིའི་རུས་པ་རྒྱུད་ལ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་བུམ་པ་ལྗེའི་དབང་དང་། གཟུགས་སྤྱིའི་རུས་པ་འཛོག་བྱེད་རིགས་གང་ཡིན་གྱི་དམ་ཆོག་བྱག་རྒྱའི་ཅོད་པན་གྱི་དབང་འོ། །

ཆུ་དང་མེ་ཤང། མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་དཔེ།

ཆུ་དྲངས་ནོར་བུ། ནོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀ་ཞེས་པ་གཏེར་དོའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཆུ་རྫོག་མ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་བཞག་པ་ཅན་གྱིས་དྲངས་པར་བྱེད་རུས་ཟེར།

ཆུ་དམ། རི་མོ་མཁན་གྱིས་ཆོན་ལ་ཁ་བ་སྒྲག་པའི་ཆུ་སྟོད་ཅིག་གི་མིང་ཡིན།

ཆུ་དར། ① ཆུ་འགམ་དུ་བཅུགས་པའི་དར་ལྗོག། ② ཆུ་བལ་ཡུན་རིང་འཛིངས་ནས་མཐེགས་པོར་གྱུར་པའི་དར་ལྗོག། ③ ཆུ་བལ་ལས་བཟོས་པའི་དར།

ཆུ་དོང་། ཆུ་ཡོད་པའི་ས་དོང་།

ཆུ་དོན་ཅོད་རྟོག། ཆུ་དང་འབེལ་ཡོད་ཀྱི་གནད་དོན་ལས་བྱུང་པའི་ཅོད་གཞི།

ཆུ་ཏུག་ཁོད་ཀྱི་རྩ་སྤྱང་། སྤར་ཁུག་ཁྱེ་ཆ་བཅས་བཟོ་ཡས་ཀྱི་ཀོ་འབྲུམ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཞིག་སྟེ། རྒྱུད་གི་ཀོ་པ་ལ་སྤུན་མིན་གྱི་ལག་ཅས་ལས་སྟོན་བྱས་པ་ཞིག་ཟེར།

ཆུ་ཏུལ། ① ལྷགས་ཏུལ་བདུན་གྱི་ཆད། ② [མདོན]ཆར་ཟེལ།

ཆུ་ཏུལ་གཅིག་ཀྱི་ཆུགས་ཀྱི་སྟོན་འགོག་སྤུབ་པའི་རས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན།

ཆུ་དེའུ། ཆུའི་ནང་གི་དོ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་དེ།

ཆུ་རྩོ། གསལ་རྩོ།

ཆུ་རྩོ་ལུང་ལྷགས་ཐམས་ལུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་འཛོལ་རྩོང་ཁོངས་སྒྲ་ཆུའི་ཐོག་ལ་བཅུགས་པའི་

ལྷགས་ཟམ་ཞིག

ཆུ་རྩོལ་ན། ཆུའི་ནང་གི་རྩོལ་ན་པ། ཆུ་མཚོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་གཏིང་ལ་རྩོལ་ཞག་སྟེ་མགོ་ཆུ་ནང་
བཅུད་ནས་ཁ་ཡིས་རྩོད་ཡར་ལེན་བཤོ། བོད་ཀྱི་སྤུ་གུ་ཆོའི་ཅེད་མོ་ཞིག

ཆུ་ལྗན། [མངོན] ལུབ་ཀྱི་རི།

ཆུ་ལྷུ་མ་ཨོག་དགར། སྟོང་རི་ཟིལ་པ་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་རིམས་ཚད་དང་། ལུག་
ཚད། མཁྲིས་ཚད་བཅས་སེལ།

ཆུ་ལྟུང་། ཆུ་འདུར་དང་གཅིག །

ཆུ་ལྟོང་། ལུག་པ་ལ་འདེབས་རྩམ་ཤ་མར་འཆུར་བ་སོགས།

ཆུ་འེ་ཞིམ། ལུས་སོགས་ལ་ལུག་ཆུའི་ཆུ་འེ་མ་ཞིམ་པོ་ཞིག

ཆུ་འེག ། ཆུ་ནང་གི་རྩོལ་གས་ལ་ཆགས་པའི་འེག་པ་འཇམ་པོ།

ཆུ་བྲ། ཆུ་ཅ་དང་། སྟོ་བྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་སྟེ། སྟེ་དགོ་བྲང་འཆོ་བ་གྲུ་བྲ་འབེལ་གྱིས་མཛད་
པའི་སྐྱེན་གྱི་བརྩ་བསྐྱས་དང་གཤམ་མིང་འགའ་ཞིག་བཀོལ་བ་སྟོགས་ལ་མགྲིན་པའི་རྒྱན་ལས།

ཆུ་བྲ་གཉིས་ནི་སྟོ་བསྐྱས་པ་སྟེ། ཆུ་ཅ་དང་། སྟོ་བྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་མིང་རོ། །

ཆུ་བྲངས་མ། འདམ་རྩོག་མེད་པའི་རྒྱ། བྲངས་མའི་ནང་ན་གམ་པ་གསལ།

ཆུ་གདན། ཁྱིས་པ་ཆུང་བུའི་བྱི་ཆུའི་གདན།

ཆུ་བདག ། [མངོན] ① ཆུ་མཚོ། ② ལུབ་ཕྱོགས།

ཆུ་བདག་སྟེས། [མངོན] ཆང་།

ཆུ་བདེ་ཉ་སྟེ། གནས་ཡུལ་བདེ་ན་དེར་གནས་མཁན་ཡང་སྟེད་པའི་དཔེ།

ཆུ་མདངས། ཐང་གའི་ཡུལ་ལྷོངས་བཀོད་པའི་ནང་གི་སྤྱིན་པ་དང་། མེ་ཏོག་ཆུ་རྒྱ། ཐག་རི་སོགས་
ལ་མདངས་རྒྱག་སྐབས་རང་རང་ཁ་དོག་སོ་སོའི་མདོག་དང་མཚངས་པའི་མདངས་ཆུ་སྟེ་

སྤྱད་ནས་ལྷ་མ་སྐྱམ་རྩེས་ཕྱི་མ་བསྐྱར་བའི་སྟོན་སྟེ་མདངས་ཁེངས་ཁ་གས་རྒྱག་དགོས།

ཆུ་མདལ། ① ཆུ་འདུས་པའི་མདོ། ② ཆུ་གཏོར་བྱེད་སྤུ་གྲ།

ཆུ་མདོ། ① ཆུ་ནམས་འདུ་སའི་ལུང་པའི་མདོ། ② དཔལ་ལྷན་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱད་བཞིའི་ལ་

གྲུལ་གྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱད་ཀྱི་ལེ་འུ་གཉིས་པ་ནད་པའི་དྲི་ཆུའི་སྒོ་ནས་ནད་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་
གཞུང་ལུགས་ཤིག་སྟེ། བད་གསེས་སུ་དབྱེན་སྒོན་འགོ་ནས་གདོན་ཆུ་བརྟག་པའི་བར་ས་
བཅད་བརྒྱད་མཆིས། ③ ས་མིང་ཞིག །སྒོ་བོ་ཆུ་མདོའང་ཟེར། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྒོ་
མེས་ཆོང་སྒོ་སྒོད་གཅང་པོའི་འགྲམ་དུ་ཡོད།

ཆུ་མདོ་ལ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་ཆོང་དང་སྒོ་མེས་ཆུ་མདོའི་བར་དུ་ཡོད། དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་
མཆོའི་ངོས་ནས་མེ་ཁྱི་༢༠༥༢ཡོད།

ཆུ་མདོག །རྒྱས་པ་སོགས་རྒྱུད་ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད་མདོག་བྱེད་པ།

ཆུ་འདལ་བ། ① ཆུ་མཆེད་པའམ་ཁ་གསལ་བ། ② [རྟིང]ཆུ་དལ་བོའམ་ལྟོད་པོ།

ཆུ་འདུལ། དུད་འགོ་ཡི་འཁུང་ཆུ་ལ་བཏབ་ནས་སྟེར་རྒྱུའི་ཐེན་ཐལ།

ཆུ་འཕེན་སྒྲིག་ལ། ཆུ་འཕྲིད་སྒྲིད་ལུགས་སྒྲིག་སོགས།

ཆུ་ནག་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྱི་སྟེ་ལོ་༡༧༢༢ལོར་སྟོང་སྟོང་སྟེ་སྒྲིང་བྱག་པ་འཇམ་
དབྱེད་ས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། སྟེ་ལོ་༡༩༥༠ལོ་ཡས་མཇུག་ཅན་གནས་འདིར་དག་
རྒྱན་གྱིས་འཆོར་བས་སྟོད་མ་རྒྱས་པར་ལྟོན་ཤིང་ཐང་དུ་དགོན་གནས་སྟོན། ཐུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁྱི་ག་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་ནད། ① ཆུ་གསོག་པའི་ནད། ② ལུས་ཀྱི་དྲི་ཆུ་འགག་པའི་ནད།

ཆུ་ནད་བྱག །སྟེ་རྒྱ་ཤོ་རོ་བན་ཀན། གཅེན ། ཁྲག་རྒྱས། ཁ་ཕྱུའོ། །

ཆུ་ནག །ཆུ་མེར་དང་ནག

ཆུ་སྒྲིག་ཁྲིད། རང་རྒྱགས་མི་སྒྲིབ་པའམ། ཁ་ཕྱོགས་སྒྲིར་སྒྲིབ་པའི་དཔེ།

ཆུ་སྟེ། ཆུ་འབབ་པའི་སྟེ་མོ།

ཆུ་སྟོད། ཆུ་སྒྲིག་པའི་སྟོད་སྒྲིད།

ཆུ་པ། ཆུ་རྒྱལ་མཁན་གྱི་མི།

ཆུ་པད། ཆུའི་མིན་བྱ་པད་པ།

ཆུ་སྟེ། གནའ་དུས་མཁར་ཆོང་དང་ཁང་པའི་འགྲམ་ཏུ་ཆུ་བསགས་པའི་ཆུ་ར་ཆེན་པོ་བཞོས་ཡོད་པ་

དེའི་མིང་།

ཆུ་སྤེལ། [མངོན]ཆུ་མཆོ།

ཆུ་དབྱུང། ① བད་པའི་ཆུ་ལ་བརྟམ་དབྱུང་བྱས་ནས་བད་པོས་འཛིན་པ། ② ཆུ་ལགག་དེའུའི་ནང་
ཕྱིར་འབྱིན་ཐབས་ཀྱི་དབྱུང།

ཆུ་སྤྲིན། སྤྲིན་པ་ནག་པོ།

ཆུ་དབྱུང་ཆུ་བའི་མེ་ཡོང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ནང་ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་མཛད་པའི་ཕྱི་ཆུ་
བརྟམ་ཐབས་ཀྱི་སྐོར་བཤད་པའི་སྤྲན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག

ཆུ་ཕྱགས། ཆུའི་འབྲུང་ཁུངས་སམ་ཐོག་མ་ཡོང་སའི་ཁུངས།

ཆུ་ཕྱད། ① ཆུའི་ཕྱད། ② [ཡུལ]ལོ་གསར་ཆེས་གཅིག་གི་ཐོ་རེངས་སྐབས་ཆུ་ཐོས་ནང་ཆུ་ཕྱད་
འཛིག་སྟེལ་ཡོད།

ཆུ་པོ། འབྲུང་ཁམས་ལྷ་པོ་རེ་རེ་པོ་པོ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆུ་པོ་བྲི། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་བྲི་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཆུ་
ཁམས་གཉིས་སྐར་བའི་ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆུ་པོ་རྒ། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་རྒ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཆུ་ཁམས་
གཉིས་སྐར་བའི་ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆུ་པོ་སྟག། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་སྟག་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཆུ་
ཁམས་གཉིས་སྐར་བའི་ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆུ་པོ་སྤེལ། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་སྤེལ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཆུ་
ཁམས་གཉིས་སྐར་བའི་ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆུ་པོ་བྲི། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་བྲི་བ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཆུ་
ཁམས་གཉིས་སྐར་བའི་ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆུ་པོ་འབྲུག། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་པོ་ལོ་འབྲུག་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་
ཆུ་ཁམས་གཉིས་སྐར་བའི་ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆུ་མོ་དགོན། ཟུབ་བསྟན་གསང་སྤགས་ཆུ་མོ་ནོར་བུའི་སྒྲིང་ཞེས་གྲང་བྲགས། རང་ཆོས་མོད་དུ་མ་
དར་བའི་སྟོན་དུ་བོན་དགོན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་བའི་ཅོན་སྟེང་མའི་བྲུབ་མཐར་བསྐྱུད།
བར་སྐབས་རྫོང་བ་དང་དགེ་ལུགས་པའི་བྲུབ་མཐར་ཡང་འགྱུར་སྟོང་བར་བཤད། དེར་དུས་
རྟེང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟར་པ་མོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་ཕྲགས། གོས་སོགས་ལ་ཆུ་སིབ་སིབ་ཅིག་གཏོར་ནས་གཙང་བདར་བྱེད་པ། ཆུ་ཕྲགས་རྒྱག་པ།
ཆུ་ཕྱད། [རྟིང]ཟ་ཁའི་ཆུ།

ཆུ་ཕྱུ། ཆུ་རྩུང་དུ། ཆུ་ཕྱེན་ཏག་དུ་ཀྱུ་ཙོ་ཆེ། རྒྱ་མཆོས་ཅཅ་ག་ལ་སྟོག

ཆུ་སྤ། ཆུ་གང་མོས་ཁ་སྤ་གདབ་པའི་དོན་ཏེ། སོག་པོ་ལུང་རིགས་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་
བཞིའི་བརྟེན་པའོལ་ནམ་རྒྱལ་ཨ་དུ་རའི་ཐེང་བའི་མཛེས་རྒྱན་ལས། ཆུ་སྤ་ཞི། ཆུ་སྤ་ཏེ་ཆུ་ལ་
རྩམ་བ་བཏབ་བ་ཞེས་བའི་སྟོན་བཞེད་ཀྱང་ཡིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པས་རང་ལུགས་ཆུ་ཡི་ཁ་སྤ་
གདབ་པ་ལ་འདོད།

ཆུ་འཕྱོ། ① ཆུ་རྒྱས་པའམ་ལུད་པ། ② ཆུའི་བ་རྒྱབས་འཕྱར་པ།

ཆུ་བ། ① ལུས་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ན་གནས་ཤིང་ཆོགས་པན་ཚུན་འཛིན་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱས་པའི་རིགས་ལེབ་མོ་སྤ་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་དག་རགས་པའི་དབང་དུ་དབྱེན་གཙུག་ཆེ་བ་
བརྟུན་པ་མཆིས་སོ། ② ཡལ་གའི་རྩ་བ། མེ་ཏོག་གི་རྩ་བ། རྩའི་རྩ་བ།

ཆུ་བ་ཁྲིས་པ། ཆུ་བ་འབྲམས་པ་ལ་གཉན་ཆོད་ཞུགས་ནས་སྟོ་བྱར་དུ་སྦངས་ཤིང་ཟུག་རྩ་དག་པོ་
ལྡང་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། དཔལ་སྦྱངས་དཔོན་ཀླུ་མ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཆུ་བ་ཁྲིས་པ་དང་མ་ཁྲིས་པ་ཞི། རིམ་བཞིན་ཆུ་བ་
འབྲམས་པ་དང་མ་ལ་གཉན་ཆོད་ཞུགས་ནས་སྟོ་བྱར་དུ་སྦངས་ཤིང་ཟུག་རྩ་དག་པོར་ལྡང་བར་
གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །

ཆུ་བ་བརྟུན་པ། སྤྱིད་རྩ་གཉིས་དང་། རྟེན་རྩ་གཉིས། བྱ་མའི་རྩ་བ་གཉིས་དང་། མཁྲིག་རྩ་གཉིས།
སྤལ་ཆོགས་པན་ཚུན་ཆུ་བ་གཉིས། སྤལ་པའི་ནང་ལོགས་རྩ་བ་གཉིས། མཛིང་རྩ་གཉིས། རང་
ལོང་ཐད་ཀྱི་རྩ་བ་སྤལ་མགོ་གཉིས་བཅས་སོ། །

ཆུ་བཀ། ཆུ་འཁུར་སྟོང། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཆུ་སྟོང་དང། ཆུ་བུམ། ཆུ་ཟ། ཆུ་ཐོམ། རོར་བུ་ཅན།
སྟོང་པོ་ཆེ་བཅས་སོ། །

ཆུ་བལ། ཆུ་ནང་དུ་ཆགས་པའི་རྩ་བལ་འདྲ་བ་ལྡར་གྲ།

ཆུ་བལ། སྟོང་གི་ལ་བྱི་ཆུ་དབལ། གངས་རྒྱལ་མོ་མཐོན་མཐོང་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་པར་མི་ལའི་
ནམ་ཐར་མགྲར་འབྲམ་ལས་བཤད།

ཆུ་བུ་ཤིང། འབྲུང་ཅིས་ལས་བྱུང་བའི་མ་བུ་དཔྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག

ཆུ་བུག། ཆུ་འཕྱོ་སའི་ཨི་ཁུང།

ཆུ་བུམ། ཆུ་སྟོང་བུམ་པ།

ཆུ་བུལ། ① ཆུའི་ལྷ་བ། ལུས་ནི་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་ལྷ་བ། ② ལུས་ལ་ཐོན་པའི་ཆུ་གོང་ངམ་ཆུ་གང།

ཆུ་བུར་ཅན། [མཐུད་ཤིག་གང་དཔྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ།

ཆུ་བུར་དོལ། གང་དཔྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉིས་པ།

ཆུ་བུར་མིག། [མིག་ཆུ་བུར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།

ཆུ་བེད། ཆུའི་རྩས་པ་བེད་སྟོང་བ། ས་ཆ་སྐྱམ་སར་ཆུ་བེད་གསར་སྐྱབ་ཁྱེད་པ།

ཆུ་པོ། ① ཆུ་ཆེན་པོ། ཆུ་པོ་ཆེན་པོ། ཆུ་ཕྱན་འདུས་ནས་ཆུ་པོ་ཆགས། ཆུ་པོའི་སྟོང་རྒྱད། ཆུའི་བར་
རྒྱད། མཐོན་པོའི་ཅེ་དུ་ཆུ་པོ་མི་ཆགས་པས། དམའ་ས་བརྒྱད་སྟེ་གུས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་
ཟུང། ② [མངོན་རྒྱ་གང་དུ། གཞུ་དང། བུམ། སི་ཏུ། སི་རྩུ་སྟེ་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པས་
གངས་བཞི་མཆོན།

ཆུ་པོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་ན། འདི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཆུ་པོ་གཞུང་མིང་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ཡང་
སུ་སྟེགས་པའི་རིག་ཁྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ། ལྷ་དབང་སྐྱབ་ཆེན་པོ་ལ་བཅུན་མོ་གཉིས་ཡོད་པ་
སྟེ། ལྷ་མོ་སུ་མ་དང་གཞུ་གཉིས་སོ། །ལྷ་མོ་གཞུ་ཆུ་སྐྱང་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་སྐལ་ནས་མི་
ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་བབས་སྐབས་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཉེ་མའི་སྟེང་དུ་བབས་པ་དེ་ཉིད་ཆ་གས་
བདུན་དུ་སྐྱར་ནས། རི་ཁ་བ་ཅན་བརྟོན་ཉེ། ཡུགས་ཐག་ཆེན་པོའི་སྐྱད་བཅས་ཉེ་རྒྱལ་མཆོ་
ཆེན་པོར་འབབ་པ་ན། རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁོད་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་བཞིན་དུ་བསྐད་པའི་ཐང་སྟོང་

རྒྱལ་རྒྱལ་འདེས་མར་མི་ལུས་གང་ཙམ་འབབ་པ་དང་། དགུན་དབྱིད་ཆར་ཆུ་དཀོན་པའི་དུས་
སུ་བྱེ་མའི་གཞུང་ཙམ་ལས་ཆུ་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་ཆུ་ལམ་གྱི་བྱེ་མ་གང་ནས་བརྒྱུ་
ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་བུ་གྱི་ཆུ་ཐོན་འོང་བ་དེ་ཞིབ་ཏུ་བཟླས་ན་དཔལ་ལུས་ཆུ་ཐོ་གཞུང་འབབ་
པར་བརྟེན་ཆུ་ཐོ་དེ་ཡི་མིང་ལ་ནི་རྒྱ་ན་སྟེ་མི་མངོན་པར་རྒྱ་བ་ཞེས་བཏགས་པའོ།

ཆུ་ཐོ་བ། [ཡུལ་]ཆུ་ཟག་པའམ་ལྟར་བ།

ཆུ་ཐོ་བཞི། ① སར་རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་ཐོ་གཞུང་དང་། བུལ། སི་ལྷ། སི་རྒྱ་སྟེ་བཞི། ② མ་རིག་པའི་ཆུ་ཐོ་
དང་། ལྷ་བའི་ཆུ་ཐོ། སྲིད་པའི་ཆུ་ཐོ། སྲིད་པའི་ཆུ་ཐོ་སྟེ་བཞིའོ། ③ སྤྱི་བ་དང་། ཁ་བ། ལ་བ།
འཆི་བ་སྟེ་བཞི།

ཆུ་ཐོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་བུ། གཙང་ཞིང་དྲངས་བ་སོགས་བཟང་པོའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་
ཆུའི་མཆོག་གི་མིང་སྟེ། མདོ་ལས། བསིལ་ཉ་དང་ཞིམ་ཉ་དང་ཡང་ཉ་དང་འཇམ་ལ། དྲངས་བ་
༥དང་ནི་རྩི་མ་མེད་ལ། འབྲུང་ན་ལྷོ་བར་མི་གཞོད་པ་ཅིང་། མཁྱིན་བ་ལ་ཡང་མི་གཞོད་
པའོ། །ཞེས་དང་། ཆུ་ནི་ཆར་ཆུ་ཉ་གངས་ཆུ་ཉ་ཆུ་ཁྱུང་ཆུ་ཟ། ཆུ་མིག་ལ་ཁོན་བ་༥བ་ཆ་༥ཤིང་
གི་ཆུ་པ། དེམ་བ་དང་པོ་མཆོག་ཡིན་གྱི་མ་དམན། ཞེས་པའི་ཆར་ཆུ་དང་པོ་ས་འོག་གཞིའི། ཆུ་
ཡི་དབྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་ལས་ཆར་འབབ་ཆུ། གཞུ་ལ་སོགས་ས་སྟེང་འབྲུང་བ་ནི། མཆོག་ཡིན་
དེ་རིགས་ལུ་མ་དེར་ཆར་མ་ཐུན། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ཞེས་སོ།

ཆུ་ཐོ་རབ་མེད། ① ཀར་པས་བརྒྱལ་མི་ཐུབ་པའི་ཆུ་ཐོ། ② [མདོན་]ཉ་ ཡི་དྲགས། ཉ་ ཆ་དཔུལ་གྱི་
འཁོར་ཞིག་གི་མིང་།

ཆུ་ཐོ་རི། བོད་ཀྱི་རི་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། བོད་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གནས་རི་གྲགས་ཅན་
ཞིག་སྟེ། དེ་ལྟེན་སུ་ཆུ་མིག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སོགས་བྱུང་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་།
སར་བྱུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་རི་གཤམ་གྱི་གཙང་རྒྱར་ལྷགས་ཀྱི་ཟམ་བ་བཙུགས་པས་
ལྷགས་ཟམ་ཆུ་ཐོ་རིར་མིང་ཆགས། དཀོན་པ་བཏབ་པ་ལ་ལྷགས་ཟམ་དཀོན་པ་ཞེས་གྲགས་སོ།
ཆུ་ཐོ་སི་རྒྱ། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྲུང་ལས། ཆུ་ཐོ་དའི་འགོ་ནི་ཉི་མའི་རྒྱབ་གྲག་མེད་གོ་ལྷ་བུའི་ཁན་ས་
འབབ་ཏེ། མར་ཡུལ་གྱི་གཞུང་ལུབ་བྱང་བརྒྱད་ཟངས་དཀར་དང་བུ་རངས་ཀྱི་ཆུ་ནམས་བརྒྱད་

ནས་ཁ་ཆེའི་བྱང་རོས་རྩ་ལི་དང་བྱ་ཤེའི་སྤྱང་དུ་ཁྱིད་དེ་དུ་ཐེག་གི་ཚུ་ནམས་བསྐྱུས་ནས་ར་ཙ་
དུར་གྱི་ཐུར་དུ་འབབ་བ་ལྷ་རྒྱན་གྱི་བྱ་བ་ནས་ཤར་དུ་འབབ་བ་དང་འདྲེས། དུར་ཁྱིད་གཏུམ་
དག་རོལ་བ་ཡོད་པའི་རྩ་དེའི་ཚུ་ནམས་འདྲེས་ནས་རྒྱ་གར་བྱ་བ་ཕྱོགས་སུ་དུར་ཤོ་ནས་ལྷོ་
བྱ་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་འགྲོ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་ནི་གངས་རི་ཉི་མའི་གནས་ཡིག་རྒྱས་བསྐྱུས་
གཉིས་ལས་གསལ།

ཚུ་ཤེའི་སྤྱང་། ཚུ་འབབ་སའི་གཞུང་།

ཚུ་ཤེའི་གཞུང་རྒྱས། [མདོན]དབྱར་ཁ།

ཚུ་སྐྱབས། ཚུ་འགྲོ་སའི་སྐྱབས།

ཚུ་སྐྱར། རྟོག་ཆགས་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཉེ། རོ་མངར་ལ་ཚ། ལུ་རྗེས་དོད། ལུས་པས་ཅའི་ནད་རིགས་
དང་། དེ་ཚུ་འགགས་བ་སོགས་ལ་མན།

ཚུ་བྱ། ① ཚུ་ཡོད་སར་གནས་པའི་བྱ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་རྒྱར་སྒྲོག་དང་། ཚུའི་འདབ་ཆགས།
རྒྱར་འདུག་བཅས་སོ། ② ལོ་ཆན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲལ་ཞིག

ཚུ་བྱ་མཚུ་ལེག། དབྱིན་སྐད་དུ་ཉ་ཁི་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་ཡ་ཙི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཚུ་བྱ་མཐིང་རིལ། ཚུ་བྱའི་བྲེ་བྲག་ཅིག།

ཚུ་བྱ་སྟོ་ལེག། ཚུ་བྱ་མཚུ་ལེབ་དང་གཅིག་ཡིན།

ཚུ་བྱ། ལོ་ཆན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲལ་ཞིག།

ཚུ་བྱ། དམག་འཁྲུག། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༩ལོའི་ཟླ༡༠པར་དུ་ལའི་ཟླ་མ་སྤྱི་ཕྱེད་
བཅུ་གསུམ་པ་པེ་ཅིན་ནས་ཐོད་དུ་ལེབས་རྟོག་ཐོན་ཉེ་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༩ལོའི་
ཟླ༤ཆེས་༣༠ཉིན་ལྷ་སར་ལེབས། ལོ་དེར་ཆིང་གྲུང་དབྱང་གི་དགའ་ལྷན་ནས་གཤོ་ཨར་རྒྱུང་ཐོད་
སྤྱོད་ཨམ་བན་དང་། ཟེ་ཁྱོན་དང་ཡུན་ནན་མཐའ་མཚམས་དོན་གཅོད་ཁྱོན་ཆེན་དུ་བསྐྱོས་བ་
དང་། གཤོ་ཨར་རྒྱུང་གིས་ཟེ་ཁྱོན་སྐམ་དམག་ནས་དྲག་སྐྱབས་མི་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཆབ་མདོ་བརྒྱད་
ལྷ་སར་བཏང་བ་དེ་དག་དམག་ཁྲིམས་ཏ་ཅང་ཞན་སྐབས་ལམ་བར་མི་མེར་ལ་དབ་གསིག་ཆེ་
བའི་ཐོག་གསོད་དུང་སྟེག་བཙོམ་བྱས་ཀྱིན་མི་རིགས་འདྲེལ་བར་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཞིང་། གཏེ་ཨར་རྒྱུད་གི་དཔག་མི་ལྟ་སར་འཕྱོར་སྐབས་ས་སྤང་དཔག་མིར་སྐབས་དེའི་པོད་
 གྱི་ས་སྤང་དཔག་མི་ཆོ་གྲོན་པ་སྐམ་བུ་སྟོན་པོ་དང་ལྷ་མོ་སོག་ལྷ་གྲོན་གྱི་ཡོད་སྐད་མེ་མདའ་
 བརྒྱབ་སྟེ་བསང་། དེ་ཉིན་ལྷགས་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལོའི་པོད་ཟླ༡ཆེས་༣ཡིན་སྐབས་ལྷ་ས་སྟོན་
 ལམ་གྱི་གལ་འཛིན་འཁེལ་བས་སྟོན་ལམ་སྤྱི་བྱུང་ཕུན་ཁང་ཐའི་ཇི་བཟ་ཤེས་དོན་ཇི་དང་། ལས་
 རོགས་ཅེ་མགྲིན་འཇམ་དབྱུངས་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་པོ་བྱང་པོ་ཉ་ལ་ནས་གཞུག་ལག་ཁང་དུ་
 ཡོང་བའི་ལམ་བར་ལྷ་སྤྱག་རྒྱལ་སྟོའི་སྟོན་ཅིས་ཁང་གི་ལྷོ་ངོས་ཐོག་ཅིག་ཆོང་ཁང་ཡོད་སའི་
 རྒྱུད་འགམ་དུ་ཟེ་ཁོན་དཔག་དང་རྒྱག་པས་དེར་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་ཅེ་མགྲིན་འཇམ་དབྱུངས་
 རྒྱལ་མཆོན་དང་ཕུན་ཁང་ཐའི་ཇིའི་ཞབས་གས་གཅིག་བསང་། ཕུན་ཁང་ཐའི་ཇི་མས་ས་
 སོགས་རྒྱུད་། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། ཁོན་ཆེན་བཤམ་སྤྱད་པལ་འཕྱོར་དོན་ཇི་
 ཞོལ་ཁང་དོན་བྱུང་ཕུན་ཆོགས། ཆང་ཁྱིམ་མཁེན་རབ་དཔལ་ལྡན། བཀའ་ཁོན་གསར་བྱུང་བ་
 དང་། བསམ་པོ་བ། བཀའ་ཆབ་གྲུང་ཐང་པ་སོགས་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཐོན་ཟིན་པ་མ་ཟད།
 དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཐོག་གྲུ་བདུན་པ་ཆེ་སྟོན་མྱིང་སྤྱེད་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་མྱིང་
 སྤྱོད་བསྟོས་པ་སོགས་དཔོན་རིགས་བྱིངས་ཆོས་ཤེས་རྟོགས་མེད་ཁང་། རྫོང་རྒྱབ་སྤོ་ཁང་དུ་
 འཆར་ཅན་གྱི་ཆེས་གསུམ་ཐོག་མདའི་དུས་ཆེན་མཛད་སྟོ་སྟེལ་བཞིན་པའི་སར་གནས་ཚུལ་
 ཐོས་སྐབས་དཔོན་རིགས་འགའ་ཤས་ས་ཆ་དེ་རང་ནས་ཉེ་འདབས་བྱོང་གསེབ་ཁག་དུ་བྲོས་
 འགོ་མཁན་ཡང་བྱུང་སྐད། ཟེ་ཁོན་དཔག་ནས་གང་བྱུང་དུ་མི་གསོད་རྒྱ་འཕྲོག་སོགས་བྱས་
 སྐབས་དེ་ཆོར་རོ་ཞོལ་བྱེད་མཁན་ཇི་མང་དུ་སོང་བས་དྲག་ཟིང་ལངས་པ་མ་ཟད། ཟེ་ཁོན་
 དཔག་ནང་ཁུལ་དུ་འདུག་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཟིང་ཆ་མང་པོ་ལངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ལྷ་
 སར་མི་བདེ་བའི་དྲག་ཟིང་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེར་བཀའ་ཁོན་ཆ་རོང་དབང་རྒྱག་རྒྱལ་པོས་
 བཀའ་ཤག་གི་གཙོ་འགན་འཁུར་བཞིན་ཉིན་མོ་ཅེ་པོ་བྱུང་དུ་བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་སར་འགོ་བ་
 དང་། མཆོན་མོ་ལྷ་སྤྱག་ཡ་མོན་ཨམ་བན་སར་འགོ་བ་སོགས་བྱས་པར། ལ་ལས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་
 སྤྱེད་བཅུ་གསུམ་པའི་ཉན་རྒྱལ་ཁན་ཡིན་སྐད། དེ་འགས་ཟེ་ཁོན་དཔག་དབྱུང་གི་ཉུལ་མ་མེད་
 ཟེར་བ་སོགས་ཤོད་སྤངས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་དུས་དེར། ལྷ་ས་བསག་སྤོ་

གསེར་བྱ་ཡིན་ཟེར། བོ་ཏ་ལ་ལ་མེབས་ཀྱིས། དགོང་མོ་གཡུ་བྱ་ཡིན་ཟེར། ལ་མོན་གཞུང་ལ་
མེབས་ཤག། བཟེར་བ་སོགས་ཡིག་གེ་སྤྱིར་བ་དང་སྤྱི་གཞས་གཏོང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་སྤོང་
སྤོགས་བཟོས་མཐར་ཆ་རོང་བཀའ་སློན་དང་དེའི་བྱ་བཀའ་མཐོན་བོ་ཏ་ལའི་མདུན་དུ་དམར་
གསོད་བཏང་། གཞན་ཡང་སློན་སྤོང་མཐོན་གཏོང་ཆེན་མོ་དང་དེའི་ཆ་བོ་ཅེ་བྱང་ཞིག་སོགས་
ཟེ་ཁྱིན་དམག་གི་དགའ་ཉེ་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བསམད་འདུག། །ལྷ་སའི་སྤོང་ཁུལ་དེ་སྤྱོད་བྱང་གཉིས་
སྤྱ་བྱུང་ཏེ་སྤྱོད་ཤོས་ལལ་ཆེར་ཟེ་ཁྱིན་དམག་གིས་བཟུང་བ་དང་བྱང་ཤོས་རྣམས་བོད་དམག་
གིས་བཟུང་། དེ་སྤྱི་ས་ལག་སྤྱི་ལོ་༡༨༩༩ལོར་བསྟན་ཆུས་སྤིང་གི་དགོན་བདག་སྤིང་སྤྱོང་བུར་
པ་དེ་མོ་དག་དབང་སྤོང་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བོ་ནོར་བུ་ཆེ་རིང་དང་དོན་ལྡན་
སོགས་ནས་རྒྱ་ལའི་སྤྱ་སྤྱོང་བཟུང་བཅུ་གསུམ་པ་བཀོང་སྤྱེ་དེ་མོ་སྤྱོད་བུར་ནས་སྤྱ་མ་བུད་སྤིང་
དབང་འཕྲིན་རྒྱའི་རེ་བ་བཅངས་ཏེ་ཁམས་ཀྱི་ཉག་སྤྱུལ་དང་འཕྲོད་རྒྱས་དཔལ་རི་སྤྱུལ་སྤྱི་
སོགས་ལ་མ་སྤྱ་གཏད་ཐབས་བྱས་ཚུལ་གསལ་བ་བྱར་སྤྱབས་དེ་མོ་སྤིང་བུར་དང་སྤྱོད་བུ་
ལས་སྤྱེ་ལེ་སོགས་ཡོད་རིགས་འཕྲིན་བཟུང་སོག་འཕྲི་ཞིབ་ཀྱིས་ཤོས་ལེན་བྱས་པ་བཞིན་དེ་མོ་
སྤིང་བུར་བསྟན་རྒྱས་སྤིང་ཆོས་རར་མཆམས་སྤྱི་བཞུགས་རྒྱ་དང་། བོར་བུ་ཆེ་རིང་སོགས་
ལ་ཉེས་ཆད་ནན་མོ་བཅད་སོག་དེ་མོ་སྤིང་བུར་རིང་མིན་སྤྱི་གཤེགས། བསྟན་རྒྱས་སྤིང་བྱ་ཆང་
གི་བདག་དབང་རང་གནས་དང་དེ་མོ་སྤྱོད་བུ་བདག་ཐོབ་གཞུང་བཞེས་སོགས་བྱས་པར་
བསྟན་རྒྱས་སྤིང་བྱ་ཆང་གི་ལས་སྤྱེ་ཁག་གཅིག་ནས་དུས་སྐབས་དང་བསྟན་ཏེ་འཁོན་ལན་
སྤོག་ཕྱིར་ཟེ་ཁྱིན་དམག་དང་གཞོག་འདེགས་ཀྱིས་བོད་སྤྱེ་བ་གཞུང་གི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་སོག་
བསྟན་རྒྱས་སྤིང་དགོན་པའི་ནང་ཟེ་ཁྱིན་དམག་གི་རྟེན་གཞི་བཅུ་གས་པ་དང་། བཞེ་སྤྱེ་དགོན་
པའི་ནང་བོད་དམག་གི་རྟེན་གཞི་བྱས་ཏེ་པན་ཚུན་མེ་མདའ་རྒྱག་རེས་སོགས་བྱས་མཐར་ཟེ་
ཁྱིན་དམག་གིས་བཞེ་སྤྱེ་དགོན་པ་མེ་ལ་བསྤེགས། བོད་དམག་དང་མེ་རའི་མེར་དམག་གིས་
བསྟན་རྒྱས་སྤིང་མེ་ལ་བསྤེགས་པ་སོགས་བྱས་པས་མཆོན་ལྷ་ས་སྤོང་ཁུལ་དུ་གཏོར་སྤྱོན་ཆེ་
བ་བྱུང་། སྐབས་དེར་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དམག་འཁྲུག་གི་དུས་སྐབས་མེད་སྤྱད་དེ་རྒྱ་འཕྲོག་
བྱས་ནས་བྱུག་པོ་ཆགས་པར་བརྟེན་ཕྱིས་སྤྱི་ལོ་དེ་ཆོར་དམག་རྒྱགས་པ་ཞེས་བཏགས་སྤྱད།

ཆ་ཁྱིུ། ཆ་ལ་འཁོར་བའི་ཁྱིུ།

ཆ་བྱུན། གཅིན་དང་བཤང་བ།

ཆ་བྱལ་བ། [རྟོང་] ① ཆ་རང་བཞིན་དུ་རྒྱས་པ། ② ཆ་ཁོལ་བ།

ཆ་ཤོག། ཆ་ཤང་མོ་ལ་བྱེ་བཏབ་བའི་སྒྲོ་མ།

ཆ་སྦྱིན། ① ཆ་སྦྱེར་བའམ་སྦྱོང་བ། ② ཆ་གཏོར་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག།

ཆ་སྦྱིན་མ། [མཛོན་]ཆ་ཐོ་གརྒྱ།

ཆ་སྦྱུལ། ① ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག། ② ཅུའི་ནང་དུ་གནས་སྐབས་འདི་སྦྱུལ་རིགས་ཤིག།

ཆ་དབང་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱིའི་འཕྲུག་སྒྲོའི་བྱམ་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་པར་ལྷ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བྱམ་པ་དང་། གསུམ་པར་ཉན་རང་གི་བྱམ་པ་དང་། བཞི་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱམ་པ་
དང་། ལྷ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱམ་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཏེ་ཆ་དབང་ལྡོ། །

ཆ་དབང་དགོན། འདེབས་མཁུན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལྷ་པ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆ་དབང་སྦྱུལ་སྦྱུའི་ལོ་བྱང་། རྟོང་ཕྱོགས་ཐིན་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་གྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་སྟེ་མི་ལ་རས་
པའི་སྦྱབ་གནས་ཡིན།

ཆ་དབྱས་པ། དམ་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གྲུང་བ།

ཆ་འབྱར་འབྱར། ཆ་ལོང་ལོང་དུ་འབྱར་ཆུལ། ཆ་མིག་ནས་ཆ་འབྱར་འབྱར་དུ་རྟོལ་བ།

ཆ་འབེབས། ① སྦྱིན་པ། ② ཆ་མིག་ནས་ཆ་འབྱར་འབྱར་དུ་རྟོལ་བ།

ཆ་འབོག། །བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱ་ཚིག། ཆ་བཞུལ་བ། ཅུའི་ནང་ན་རྒྱུ་པས་བརྗེས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན།

ཆ་འབོག་ལྷས་འབོག། །ལྷས་གྲོན་ནས་ཅུའི་ནང་དུ་འགྲོ་བའི་དོན།

ཆ་འབྱུང་། གངས་གནས་ཤིག།

ཆ་འབྲུག། །ལོ་ཁྲན་དུག་ཅུའི་གས་ཤིག།

ཆ་མ། ① ཆ་འཕྲེན་ས་ཡོད་པའི་ཁོང་ག། །མདའ་གསུམ་ཆ་མ་ཁོང་གི་རི། ཁོང་ལ་འབྲས་དུག་སྦྱིན་
པའི་ས། ② ཆ་ལེན་མཁུན། ③ [མཛོན་]ཉ མོ་མཚན། ༡ ཆང་།

ཚུ་མ་སྒྲགས། ཅིས་ཀྱི་མ་བུ་དག་ཤོགས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ཚུ་མ་ཤི། ཚུ་རྒྱག་རྒྱག་དང་། མ་ཤི་འཕྲེན་འཕྲེན་ཏེ་སྐྱད་ཆ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་ཤོད་ཚུ་ལ།
ཚུ་མ་མོ་བ། མ་ཞིང་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་ནི་སྐྱམ་ཞིང་ཟེར་བ་རི་ལྗེ་བས་ཀྱི་ས་ཞིང་ཚུ་
གཏོང་ཐབས་མེད་པར་གནམ་ཚུར་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་ལ་སྐྱམ་ཞིང་ཟེར། གནམ་ཚུར་བརྟེན་མི་
དགོས་པར་ཡུར་བུ་ནས་ཚུ་བྱངས་ཏེ་ཞིང་ཚུ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ས་ཞིང་ལ་ཚུ་ཞིང་དང་ཚུ་མ་ཟེར།
ཚུ་མ་ཅི། ཐང་སྒྲན་ཀྱི་རིགས་ཏེ། རོ་སྐྱར་ལ་བསྐྱ་བ། ལུ་ཇེས་ཤོད། ལུས་པས་བཤལ་གྱི་སྒྲ་འཕྲེན་
ཞིང་སྒྲག་པ་སྤང་བ་དང་། དཔྱ་ཚུའི་ནད་སྤྱོད་བར་ཤེད།

ཚུ་མང་ལྷན་པ། [མངོན]རྒྱ་མཚོ།

ཚུ་མིག་། ① ས་ནས་རྡོལ་བའི་ཚུ་འཕྱོ། ཚུ་མིག་རང་ཉིད་མ་སྐྱམ་ན། ས་ཡིས་མནན་པས་ག་ལ་བུབ།

② བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་རྣམས་མིང་རྩོད་གི་ས་ཆ་སྤར་བོད་ཁྱི་སྐྱོར་བ་རྒྱག་སུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཚུ་མིག་སྒྲགས་པ། གནམ་མི་མཐོང་བའི་ཚུ་མིག་

ཚུ་མིག་དགུ་སྒྲིག་། འུར་རྡོ་སྐྱ་ཚུལ་གྱི་རི་མོའི་མིང་སྟེ། སྤྱད་པ་དཀར་ནག་གཉིས་བསྐྱེས་ཤིང་
དབྱེ་བས་རིལ་པོར་སྤྱད་པ་དཀར་ནག་ཁྱི་སྒྲིག་སྟེ་རི་མོ་རྣམས་པན་ཚུན་གཉུག་ཤིང་ཚུ་མིག་
གསལ་བར་བཅོས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཚུ་སྒྲིག་དགུ་སྒྲིག་ཅེས་འབྲི་ཆོག

ཚུ་མིག་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྟུ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཚུ་མིག་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧པོར་འབྲོ་མགོན་འཕགས་པས་
དགེ་འདུན་པ་ཁྱི་བདུན་ལ་ཞལ་ཟས་དང་འབྲེད་གནང་། སྐུ་མེར་འདུས་པ་འབུམ་ཆོ་གཅིག་
ལྷག་ལ་ཁྲ་བ་ཤེད་ཅམ་གྱི་རིང་ཆོས་གསུངས་པར་ཚུ་མིག་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་།

ཚུ་མིག་ཤིང་འཕྱོ། རྒྱལ་ཅེ་རྩོད་གནས་རྩིང་དགོན་པ་དང་ཉེ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

ཚུ་མེད་སྤྱེས། [མངོན]གཟེ་མ་ར་མགོ།

ཚུ་མོ། འབྱུང་ཁམས་ལྔ་པོ་རེ་རེ་པོ་མོ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཤེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཚུ་མོ་སྤང་། འབྱུང་ཅིས་སྒྲགས་ཀྱི་ལོ་སྐྱོར་བ་རྒྱག་ཉིས་ལས་མོ་ལོ་སྤང་དང་། འབྱུང་བ་ལྔ་པས་ཚུ་

ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་ཆུང་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ཅུ་མོ་བྲ། འབྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་བྲ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཅུ་
ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་ཆུང་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ཅུ་མོ་སྤྲུལ། འབྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་སྤྲུལ་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཅུ་
ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་ཆུང་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ཅུ་མོ་ཡོས། འབྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་ཡོས་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཅུ་
ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་ཆུང་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ཅུ་མོ་ལུག། འབྲུང་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་ལས་མོ་ལོ་ལུག་དང་། འབྲུང་བ་ལྷ་ལས་ཅུ་
ཁམས་གཉིས་སྤྱར་བའི་ལོ་ཆུང་དུག་ཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ཅུ་སྒྲན། ཅུ་སྒྲར་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག ཁིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྒྲ་ཆོགས་ལྷ་ལྟན་དང་།
ལུལ། ལྷ་ཏྲ་པ་ཏྲ་ཆ་བཅས་སོ། །
ཅུ་སྒྲན། འབྲུང་བ་ཅུའི་རང་བཞིན་གས་ཆེ་བའི་སྒྲན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ནི་སྒྲ་བ་དང་། བསིལ་བ། ལྷེ་བ། ལྷུམ་
བ། འཇམ་བ། མཉེན་བ་བཅས་དང་ལྷན་ཞིང་རོའི་ལས་གས་ཆེར་བྱེད་བ། ལུས་པས་ཁོག་བ་
སོགས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་དང་། ལུས་འཇམ་བ། གཙོ་མོ་མཁྲིས་པའི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན།
ཅུ་སྒྲོན། སྤང་དང་ས་ལུག་ནས་སྒོ་བྱར་དུ་བརྒྱལ་ཏེ་འོང་བའི་ཅུ་ཆེན། ཅུ་སྒྲོན་གང་སར་ཁུབ་བ།
ཅུ་དམར། འགྲི་ཅུའི་ཅུ་འགོ་བྱང་མ་སྒྲེ། མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལུབ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
ཅུ་དམར་ལེབ། རྩོང་ཞིག ཁཆོ་སྒྲོན་ལུལ་ལུལ་ཐོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
ཅུ་ཅ། ① ཐང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཏེ། རོ་ཁ་ལ་བསྐྱལ། ལྷ་ཁྲིས་བསིལ། ལུས་པས་མ་འབྲུབ་བ་དང་། གཉན་
ནད་སྤྱར་དུ་སྐྱོང་བར་བྱེད། ཁིང་གི་ནམ་གངས་ལ་རྒྱལ་པོ་ལེར་སེར་ཅན་དང་། ཅུ་ཅུང་བ།
དཔལ་ཆེན་བ། བྱ་སྒྲན་ཅན། ལ་ཆོད། ལ་ཆུ། གསེར་སྤྱོད་བཅས་སོ། ② ཅུའི་ཅ་བའམ། ཉེ་
འགམ། ③ ལུས་ཀྱི་ཅ་དཀར་རམ་དབང་ཅུའི་ཁིང་གི་ནམ་གངས་ལིག

ཅུ་ཅ་འཇམ་བྱེད། འབྲུང་འབྲུང་རོ་མོ་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟོས་ནས་བཏགས་པའི་
ལྷག་ཟུང་སྤྱ་འཁྲུལ་ཐད་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པའི་སྤྱད་བ་ལས་བྱེས་པའི་དབང་ཅུའི་ཁིང་སྒྲེ། དཔལ་

སྤྱངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་
འབྲེལ་ལས། རྩ་ཅ་འཇའ་བྱེད་ནི། ལྷག་ཟུར་སྤྱ་འབྲེལ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་ལག་པའི་མཐེབ་མོར་
འབྲེལ་བའི་རྩ་དཀར་གྱི་མིང་སྟེ། ཅ་འདི་ལ་སྟོན་བྱུང་ན་ཡན་ལག་རྣམས་འཇའ་བར་བྱེད་པས་
ན་འཇའ་བྱེད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང། ཅ་དེ་ཉིད་མྱད་པ་ནས་ལྷས་ལ་གྱེས་
རྩལ་ནི། མན་དག་ཡོན་ཏན་རྒྱད་ལས། འཇའ་བྱེད་ལྷག་ཟུར་སྤྱ་འབྲེལ་གཉིས་སུ་དོན། ཡན་
སྟོང་འབྲམ་ནས་ཐྲག་བརྒྱད་དཔུང་སོག་མཆོམས། དཔུང་འཇུ་མ་ཆིགས་མིག་ལག་གཞུག་གྱི་
མཆན་འབྲིམས། གྲུ་མོའི་ཆིགས་བསྐྱོར་ལག་པའི་མཐེབ་མོར་འབྲེལ།

རྩ་ཅ་སྤྱ་གྲུ་ཅན། བྱེད་ལས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ལྷག་པའི་སྤྱད་སྟོའི་ཐད་དུ་ཕྱིར་ཐོན་པའི་
མྱད་པ་ལས་གྱེས་པའི་དབང་ཅའི་མིང་སྟེ། དཔལ་སྤྱངས་དཔོན་སྤྱལ་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་
ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། རྩ་ཅ་སྤྱ་གྲུ་ཅན་ནི། ལྷག་པའི་
སྤྱད་སྟོན་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པའི་རྩ་དཀར་གྱི་མིང་སྟེ། ཅ་འདིས་
བྱེད་ལས་གཙོ་བོ་ནི་རྩ་ཁམས་རྒྱ་བའི་རྩ་སྤྱ་གྲུ་ཅན་རྣམས་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་སྤྱ་གྲུ་ཅན་
ཞེས་བཤད་པ་ལས་ཅ་འདིའི་ནང་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དང། ཅ་དེ་ཉིད་མྱད་པ་ནས་ལྷས་ལ་གྱེས་རྩལ་ནི། མན་དག་ཡོན་ཏན་རྒྱད་ལས། སྤྱ་གྲུ་ཅན་
དེ་ལྷག་པའི་སྤྱད་སྟོར་འཛོན། ཡན་སྟོང་གཡས་གཡོན་ཆོན་རེ་ཐད་ཀར་འབྲིམས། ཆིགས་པ་
ལྷ་ནས་གཞུང་པའི་རྩ་དང་འབྲེལ། བརྩ་བཞི་བ་ནས་བསམ་སེ་མཁལ་མར་འབྲེལ། གཞུག་རྒྱུང་
དཔྱི་ལེབ་མཆོམས་བརྒྱད་དཔྱི་མིག་དོན། བྱིན་བསྐྱའི་བྱི་སྤལ་བྱི་ལོང་གྲུང་མཐེབ་བརྒྱད།
གཉིས་ནི་བརྩ་བཞི་ནས་གྱེས་དཔྱི་སྟེང་དོན། བརྩ་སྤྱང་ལྷས་ཆིགས་རར་གདོང་ཟུར་བར་
འབྲིམས། བིར་མགོར་འབྲེལ་ནས་གོང་དང་རྒྱུང་མཐེལ་འདུས། ཞེས་གསུངས།

རྩ་ཅ་རད་ན། རྩ་ཤལ་འོག་གཤོང་གཉིས་ནས་ཐོན་ཏེ་ཡལ་ག་རྣམས་ཟ་འབྲམ་དང་ལག་པར་གྱེས་
པར་བཤད། འདིར་རྩ་བྱིས་ཏེ་ལེགས་སྤྱར་སྤྱད་དུ་རྩིས་ནས་འབྲེལ་བ་ནི་ནོར་བར་ངེས། གཤམ་
ཐོག་ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱད་དུ་རད་ན་ཞེས་བྱིས་པ་ནི་དོན་དངོས་ཡིན་པར་སེམས། བོད་སྤྱད་དུ་
རད་ཅེས་པ་ནི་བརྩན་གཤེར་རྩུང་བྱི་བའི་དོན་ཡིན།

ཆུ་རྒྱ། ཆུ་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་རྩ་རིགས།
ཆུ་རྩལ། ཆུ་ལ་རྩལ་རྒྱག་པའི་ལུས་རྩལ། ཆུ་རྩལ་འགྲན་པའི་ཅེད་མོ།
ཆུ་ཅི་དཀར་པོ། རྩོ་ཞིག
ཆུ་ཅི། ཆུ་མ་ཅི་སྟེ་ཟུང་སྟུན་ཆེན་པོས་ཆུ་མ་ཅི་ཞེས་བྲ་བའི་ལྷུ་མ་རིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུང་བར་
གཏོགས་པ་ཞེས་དང་ལུས་པས་ཆུ་རིགས་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ།
ཆུ་ཅིད། ཆུ་ནང་གི་ཅིད་མོ།
ཆུ་གཙང་། ཆུ་གང་ཞིག་ས་ཕྱོགས་གཙང་མར་གནས་ཞིང་རྒྱུང་དང་ཉི་ཟེར་ལོག་པའི་ཆུ་ནི་ལུས་
ཁམས་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་རབ་ཏུ་བཟང་ངོ།
ཆུ་ཆགས། ཆུ་ནང་གི་འབྲུ་སྒྲིན་སོགས་འདོན་བྱེད་ཀྱི་རས་ཆའི་ཆགས་མ། དགེ་སློང་གི་ཡོ་བྲང་ཅིག
ཆུ་ཆགས་བྲུ་གསུམ། འདུལ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཆུ་ཆགས་དབྱེ་བས་ཟུར་གསུམ་ཞིག
ཆུ་ཆན། ① རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་བའི་ཆ་ཆུ། ② ཆུ་བསྐྱོལ་ནས་ཆ་མོར་ཆགས་པའི་ཆུ།
ཆུ་ཆན་ཁ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཆུ་ཆ་མོ་ཡོད་པའི་ལུང་ལ།
ཆུ་ཆན་ཁོལ་འབྲ། སོར་མོའི་ལོག་ཏུ་རྩ་ཡི་རྒྱ་བ་ལོང་ལོང་སོར་འཕར་བའི་དཔེ་དོན་སྦྲར་བ་ཞིག་སྟེ།
གཉམ་པ་ཆོས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་དབྱུས་མཐའ་ལས། ཆུ་ཆན་ཁོལ་འབྲ་ནི་སོར་མོའི་ལོག་
ན་རྩ་ལོང་ལོང་སོར་འཕར་བ་སྟེ་འཁོར་མོའི་ཆུ་འབྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ།
ཆུ་ཆན་རིགས་ལྷ། རྩོ་སོལ་དང་ཅོང་ཞི་འདྲེས་ཆུ་དང་། རྩོ་སོལ་དང་སྐ་ཟི་འདྲེས་ཆུ། རྩོ་སོལ་དང་
བྲག་ཁྲུན་འདྲེས་ཆུ། རྩོ་སོལ་དང་ཅོང་ཞི་སྐ་ཟི་བྲག་ཁྲུན་གསུམ་འདྲེས་ཆུ། རྩོ་སོལ་དང་ཅོང་ཞི་
སྐ་ཟི་བྲག་ཁྲུན་གྱི་རོས་བཞི་འདྲེས་ཆུ་བཅས་ལྷའོ།
ཆུ་ཆན་རིང་བསྐལ། ཆུ་ཆན་སོགས་ཀྱི་ནང་ཆུ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་རིལ་ཡོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་སྟེ།
ལུས་པས་གཏོན་ནད་ཐམས་ཅད་སེལ།
ཆུ་ཆན་ལུམས། རང་བྱུང་ཆུ་ཆན་ནང་ཞུགས་ནས་དེག་བྲུམ་ཆུ་སེར་སོགས་ཡན་ལག་ཞ་འཁུམ་
རྣམས་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག
ཆུ་ཆེ་རིང་། ཆེ་རིང་རྣམ་དུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཚུ་ཆོད། ① དེང་སྐབས་དུས་ཆོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་གཞི་ཞིག་སྟེ་ཉིན་མཚན་གཅིག་གི་དུས་ཆོད་
ཆ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་བཤོས་པའི་ཆ་དེའི་མིང། ② དེང་སྐབས་དུས་ཆོད་བརྟག་བྱེད་འབྲུལ་བཅོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཚུ་ཆོད་སྒྲིག་པ། ③ སྤར་སྐར་ཅིས་ལུགས་ཀྱི་དུས་ཆོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་གཞི་
ཞིག་སྟེ་ཉིན་མཚན་གཅིག་གི་དུས་ལྷན་ཆ་བྱུག་ཅུར་བཤོས་པའི་ཆ་དེའི་མིང་ཡིན།
ཚུ་ཆོད་འཁོར་ལྷན། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཉིན་སྐད་དུ་clock period ཟེར།
ཚུ་ཆོད་གཅིག་ | དུས་ཀྱི་མཐའ། ཚུ་སྤར་བྱུག་ཅུའི་ཆད་དང་ཡང་ན་དེང་སར་ཉིན་མཚན་གཅིག་གི་
ཆ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཟེར།
ཚུ་ཆོད་བཅའ་ཆས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཉིན་སྐད་དུ་clock register ཟེར།
ཚུ་ཆོད་སྟོང་པ། ཅིས་ཀྱི་འེལ་མིག་འབྲི་སྐབས་དང་པོ་གཟུང་གནས། གཉིས་པ་སྐར་གནས། གསུམ་
པ་བྱིམ་གནས་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དེ་ཆོ་ཆང་མར་རང་རང་གི་ལོངས་སྟོང་ལྷན་ཆད་ཀྱི་
ཆད་གཞི་ཚུ་ཆོད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་པབ་སྐབས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་མ་ལོངས་ཆེ་ཐིག་གཅིག་གི་དཤོས་པ་
དེའི་ཐིག་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཟེར། ཚུ་ཆོད་བརྟག་པས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་
བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེ་ཉིན་སྐད་དུ་clock signal ཟེར།
ཚུ་ཆོད་བྱམ་པ། སྤར་དུས་ཆོད་འཇིག་བྱེད་བྱ་གཡོད་པའི་ཚུ་སྟོང་ཅིག་
ཚུ་ཆོད་ཙུ་བཅར། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཉིན་སྐད་དུ་clock pulse ཟེར།
ཚུ་ཆོད་རི་མོའི་འབྲི་ཐབས། ཏར་ཆོད་རི་མོ་ཡང་ཟེར། འབྲི་ཐབས་དེར་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་སྟེ།
སྟོམ་བྱུགས་འབྲི་ཐབས། བཅེགས་བྱུགས་འབྲི་ཐབས། ཡལ་མདངས་འབྲི་ཐབས་སྟེ་བ་བྱུགས།
འབྲས་མདངས་འབྲི་ཐབས། སྐམ་པོའི་འབྲི་ཐབས། རྫོན་པའི་འབྲི་ཐབས། འབྲེལ་མ་ཐུད་ཆོན་
བྱུགས་ཐབས། ཁ་སྐྱར་གཏོང་ཐབས། ཁྱད་ཀྱུག་འབྲི་ཐབས་སོགས་ཡོད།
ཚུ་ཆོད་ལས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དེའི་ཁྱོད་ཀྱི་clock track ཟེད།

ཆུ་ཚོ། རང་བྱུང་གི་ཆུ་ཆུའི་མིང་སྟེ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོན་རྒྱུ། ཆུ་ཆུས་ཆུ་ཡིས་མ་ཁྱུ་སེལ། ཞེས་
དང་། དེའུ་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་སྤུན་ཆོག་གས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེལ་སྒྲེང་ལས། ཆུ་
མིག་གང་རུང་དོལ་བ་ཆུ་ཆུའི་རང་བཞིན་ར་སོགས་ལ་ལྷགས་པས་ཆུ་གོ་ཆོད་ལ། ཟུང་དུ་
བྲངས་པའི་ཆུ་ཞིང་སོགས་བྱས་ཀྱང་སས་འཐུང་ཤུལ་དུ་བ་ཆུ་ཅུང་ཟད་ཅེ་ལས་ཆུ་མི་ཆགས་
ལ་སྒོད་དུ་བསྐྱོལ་ན་ཅུང་ཟད་ཅེ་ཆགས་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཆུ་མཆོ། སྒོ་ཞིག་

ཆུ་ཟ། ཟེའི་ཆུ་སྒོད།

ཆུ་རྒྱུང་། ཆུ་གསོག་འབྲེལ་བྱ་ཡུལ་རྒྱུང་བྱ།

ཆུ་འཛིན། [མངོན] ① སྤྲིན། ② ཟླ་ག་སྟེ་མོ་མཆན།

ཆུ་འཛིན་སྤྲིན། [མངོན] རོག་གས་གནས་ལྷགས།

ཆུ་མཛོད། ① ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ། ② མིས་བཟོས་ཆུ་རྒྱུང་ཆེན་པོ།

ཆུ་ཞིང་། ཆུ་ན་དུ་ཆུ་བསྐྱེལ་བའི་འབྲས་ཞིང་།

ཆུ་ཞིང་། ཆུ་ནི་དཔངས་དང་། ཞིང་ནི་ཁ་ཞིང་ངས་ཁ་རྒྱ། ཆུ་ཞིང་མཉམ་པ།

ཆུ་ཞིང་གལ་པ། འཕྲེད་གཞུང་མཉམ་པ། སྐྱ་གཟུགས་ཆུ་ཞིང་གལ་པ། ཁྱོན་གོས་ཆུ་ཞིང་གལ་པ།

འཛིན་ཆས་བཟོ་དེའི་བས་ཆུ་ཞིང་གལ་པ།

ཆུ་ཞིང་གལ་པའི་ཆད། སངས་རྒྱས་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་བྱང་སེམས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་ཆ་ཆད་

སྤྲིད་ཞིང་མཉམ་པའི་ཆད་ལ་ཟེད།

ཆུ་གཞུང་། འབབ་ཆུའི་གཞུང་།

ཆུ་བཞི། ① སྒོན་འགོ་ཆུ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསང་གཏོར་དང་བཞེམོ། སྒོན་འགོ་ཆུ་གསུམ་ནི།

མཆོད་ཡོན་དང་། ཞལ་བཤིལ། དི་ཆག། ② འབབ་རྒྱ། འབྲེལ་རྒྱ། ལྷང་རྒྱ། སྤུན་རྒྱ།

ཆུ་བཞི་སྤྲིད་དུག། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རྒྱ། རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ། འབྲི་རྒྱ། མ་ཆུ་དང་བཞི་ལ་ཟེད། སྤྲིད་དུག་ནི། སྒོ་འཕོར་

སྤྲིད། ཆ་བ་སྤྲིད། སྤྲིད་ཁམས་སྤྲིད། ཟལ་མོ་སྤྲིད། མི་ཉག་རབ་སྤྲིད། དམར་རྒྱ་སྤྲིད་བཅས་སོ། །

ཆུ་བངས། ཆུ་ལྷག་སྒོད་བངས་ཆེན།

ཆུ་ཐེལ། ཆུ་འེ་ཐེལ་པའམ་ཐེལ་པ། ཆུ་ཅེར་ཆུ་ཐེལ་ཆགས་པ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཆུ་ཐེལ་ས་
དང་། ཆུ་འཛོར། ཉར་མ། དབང་རྒྱབས་སྐྱེས་བཅས་སོ། །

ཆུ་ལྷུང་། ཆུ་འེ་མཐའ་འགྲུལ།

ཆུ་ཐོམ། ཆུ་ལྷག་སྒོད་ཀྱི་ཐོ་བ།

ཆུ་ཁྲ། ① ཆུ་ནང་གི་ཁྲ་གཟུགས། ② སྒྲིང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒོར་པའི་དབེ།

ཆུ་གཟུང་། ཤིང་ལས་བཏོས་པའི་ཆུ་འཆུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིགས།

ཆུ་བཟང་དགོན། ① མིང་གཞན་དུ་ཆུ་བཟང་སྐབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་སྒྲིང་བེད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
པའི་ས་ཁྲུང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་ཆོས་བཟང་སྐུ་བྱེད་དང་ལོ་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ལྷག་
བཏབ། ལྷག་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་དགོན་ལུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་བཟང་དགོན། ② རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ལོར་བཏབ། ལྷག་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་ཐོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མངར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་བཟང་དགོན་ ③ དགོན་པ་འདི་ནི་ཤེར་འབྱུང་སྒོ་ཁྲོས་གྱིས་བཏབ། བཏབ་དུས་མི་གསལ། ལྷག་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཐོད་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྐྱ་ས་ཁོང་ཁྲིར་སྟོན་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆུ་བཟང་དགའ་དབང་སྐབ་བསྟན། ཆོས་རྒྱུ་དོན་ལྷག་རིན་ཆེན་གྱི་སྐུ་སྒྲེང་གསལ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༥ལོར་ལྷུང་སྐུ་རོལ་པའི་རྩོད་རྩོད་སྐུ་མཆེད་དུ་འཁྲུངས།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་ལྷ་ལྷན་ཞིང་དུ་ཕེབས། འབྲས་སྤྱངས་སྒོ་མང་ཆོས་ལྷན་
ཞུགས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་། ཁྱི་ཆེན་དགའ་དབང་མཆོག་ལྷན། རྩོད་དགའ་དབང་བྱམས་པ་
སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སྒོ་བ་གཉིར་མཛད་པས་གཞུང་ལུགས་ལ་མཐུན་པ་གྲུབ།
དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༢༩ལོར་བྱ་
ཁྲུང་དགོན་པའི་མཁན་རབས་སོ་དགུ་པའི་སེང་ཁྲིར་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་
ཤིང་སྐུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་ཆེད་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་དན་ཉིག་དང་། ལོང་སྐུ་ ཆེ་ཉན་སོགས་

ཀྱི་དགོན་པར་ལེབས་ཤིང་འགྲོ་དོན་མང་དུ། མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ལོར་བྱ་ཁུང་གདན་རབས་
དང་ལུང་སྤྱི་ལོ་ལའི་དོན་ལྷན་ཐར་བཅུམས། དགྲུང་ལོ་དོན་གཉིས་ལ་ལེབས་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༨ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཆུ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༡ལོ་སྟོན་ལུང་དཀར་ལེ་བ་
ཁང་གསར་དུ་སྤྱོད་འཁུངས། སྤིང་བསྐྱེ་ཞེས་པའི་མཚན་རྟགས་སྤངས། རྗེ་སྤྱི་ལོ་སྟོན་དུ་
གདན་བྱངས་ཏེ་མཆོ་སྤིབ་དུ་ལོ་གཅིག་ཅུམ་དང་། ཐང་ཁེར་ཞེས་པར་ལོ་ཤས་བཞུགས། དེ་
ནས་སྤྱི་ལུང་གི་ཁྱི་དང་། དགོན་ལུང་ཁྱིར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྤྱི་ལོ་
༡༧༩༤ལོ་འབྲུམ་ལུང་བཟ་ཤིས་ཐང་དུ་ཆུ་བཟང་དགོན་དགའ་ལྡན་མི་འབྱུང་སྤིང་ཞེས་པ་
བྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་སྤྱི་ཐེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཆུ་བཟང་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས། ལྷགས་ཡོས་
སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཆུ་བཟང་པོ། མའི་ལུས་པོར་འཁོད་པའི་ཆུ། ལུ་བྱག་གིས་སྤྲད་སྟོག་མཚམས་ནས་ཆུ་བཟང་དུ་འགྲོ།
ཆུ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་གོང་ཡུལ་དུ་ཡལ་ཆེ་འཕེལ་དང་ཡུམ་མཆོ་མོ་
གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱི་ལུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༨ལོར་འཁུངས། སྤྱི་ཆུང་དུས་
དགོན་པ་བཟ་ཤིས་རབ་བཅུན་དུ་བཞུགས་ནས་དགོན་པའི་འདོན་ཆ་ལལ་ཆེར་བསྐྱབས།
དགྲུང་ལོ་བཙོ་ལྷན་བཙོ་བཟུང་བར་ཆོས་གྲ་ཞིག་དུ་ལེབས་འདུན་ཡོད་ཅང་དགོ་ཀན་དང་པ་
མའི་བཀའ་མ་འཁོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུང་བྱོལ་ཐབས་ཀྱིས་འབྲས་སྤྱངས་སྟོགས་ལ་སྤིང་གྲ་
ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མང་དུ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་གྲུབ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་
བཟང་པོའི་བྱང་དུ་དགོ་བསྐྱེན་བར་མ་རབ་བྱུང་དགོ་ཆུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་མཐོས། མཚན་ཡེ་ཤེས་
རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བསྐྱེལ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཆུལ་ལ་དེ་མོ་ནོ་མོན་ཉན་ཞབས་བྱང་ནས་བསྐྱེན་
རྟོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཞེས། རྗེ་རྗེ་འཆང་དག་དབང་ཆོས་འཛིན་དང་། ཁྱི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་
འཕེལ། ལྷ་མ་སྤྱོད་བཟང་མཁས་གྲུབ་ཐོགས་ཀྱི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་
གསན། མཐར་དགྲུང་ལོ་རེ་བཟུང་དུ་ལེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
༡༨༥༨ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཚུ་བཟང་འི་ཁོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་མེ་བྱི་མེ་ལོ་༡༤༧༤ལོར་སྤེ་སྤེད་སངས་རྒྱ་སྐྱ་མཆོས་བཏབ།
བྱུ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟ་ས་ཁོང་ཁྱེད་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཚུ་ལོ་གཅིག་འདྲེས། ཚུ་དང་ལོ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ། བན་ཚུན་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པའི་དཔེ།
ཚུ་ལོད་གྱིས་བཀང་བའི་ཚུ་ཤིང། འདི་ལ་མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས། འབྲས་བུ་སྟེན་ནས་
འཛིག་པའི་ཤིང་རིགས་གསུམ་བཤད་པའི་ནང་ནས་ནང་དུ་ཚུས་གང་བའི་ཚུ་ཤིང་སྟེ། འགའ་
ཞིག་གིས་སྒྲིག་མ་ལ་ངོས་འཛིན་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ལོས་བུ་ནག་པོར་ངོས་འཛིན།
མངོན་བརྗོད་ནོར་བུའི་ཤེང་བ་ཞུ་ལོ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱུར་བ་ལས་ཨེ་ར་རྩ་ཞེས་པའི་མཆན་དུ་
ཚུ་ཤིང་། ཞེས་འབྱུང་བ་སོགས་བཤད་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་འདུག་པས་བརྟག་
ཚུ་ལོབས། ཚུས་གང་བའི་ས་ཤྱར། མཁར་སྤང་ཚུ་ལོབས།
ཚུ་ལོར། ལོར་ནད་དམ་ཚུ་ནད། ཡང་ན་གསོ་དཀའ་བའི་ཚུ་ནད་ཅིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།
ཚུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟར། བསེལ་བ་དང་། ཞེས་བ། ཡང་བ། འཇམ་བ། དྲངས་བ། སྤེ་མ་མེད་བ། ལྟོ་
ལ་མི་གཞོད་བ། མགྲིན་བ་ལ་མི་གཞོད་བ་བཅས་ཡོན་ཏན་སྣ་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་ཚུ་བཟང་།
ཚུ་ཡི་ཀ་བ། [མངོན་]ཁོན་བ།
ཚུ་ཡི་སྟེ་གནས། [མངོན་]མེ།
ཚུ་ཡི་རྒྱ། [མངོན་]མེ་རྟོག་པད་མ།
ཚུ་ཡི་སྟེ་ལོག། [མངོན་]ཚུའི་བླ་བས།
ཚུ་ཡི་ཆོས་རྒྱ། [མངོན་]ཉི་མ།
ཚུ་ཡི་སྟེང་པོ། [མངོན་] ① ལྟ། ② བརྒྱ་ཅན་གྱི་མཆོ།
ཚུ་ཡི་བྱུ་བ་བ། [མངོན་]ནོར་ལྟ་རྟུ་ལ།
ཚུ་ཡི་སྟེང་བ། [མངོན་]སྟེན་བུ་པད་བ།
ཚུ་ཡི་སྟེ་ལུ། [མངོན་]སྟེ།
ཚུ་ཡི་འབྲུལ་འཁོར། ཚུ་ཡི་བླ་ལོག་ཏུ་ལུས་བཟེད་པའམ་ཚུ་བསེལ་སྟོན་དུ་བྱགས་ཏེ་དུགས་རྒྱག་པ་
སོགས་གྱིས་མཁྲིས་ནད་སེལ་བའི་དབྱུང་གི་ནང་ཆོན་ཞིག་

ཚུ་ཡི་དབང་པོ། [མངོན]རྩ་ལ།

ཚུ་ཡི་མ་མ་ཅན། ཚུ་ཡི་མ་མ་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཚུ་ཡི་མ་མ་ཅན་ནི་བསྐྱེད། བད་མ་ནི་མཚོ་ལས་
སྐྱེས་པས་མཚོ་ནི་བསྐྱེད་མ་དང་འདྲ་བའོ།

ཚུ་ཡི་ཆེར་མ། [མངོན]བད་མ་འེ་རྩ་བ།

ཚུ་ཡི་འཇུ་མ་དཀར། [མངོན]ཚུའི་སྤྱེ་བ།

ཚུ་ཡི་བཞོན་བ། [མངོན]སྤྲིན།

ཚུ་ཡི་རབ་ཁ། ཚུའི་ནང་དུ་དོ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་། གཏིང་ཟབ་པོ་མེད་པ་དུས་རྒྱན་མི་དང་དུད་འགོ་
སོགས་ཀྱིས་རབ་བཅད་ནས་ཚུའི་པ་འོ་ལ་ཏུ་འགོ་ཆོག་པའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་མིང་ཡིན།

ཚུ་ཡི་ཤིང་རྒ། [མངོན]བྲ།

ཚུ་ཡུར། ཚུ་འགོ་མའི་ཡུར་བ།

ཚུ་ར། ① ཚུ་སྐྱོར་བྱེད་གྱི་ར་བ། ② ཚུ་ར་མ་དང་དོན་གཅིག

ཚུ་ར་མ། ལྷགས་ཟངས་རྩ་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་རྒྱ་གསོག་སྟོང་།

ཚུ་རགས། ཚུ་འགོག་བྱེད་གྱི་རགས་སམ་རྩིག་བ།

ཚུ་རགས་ལུ་ལག། སྤར་རྒྱ་རགས་རྒྱག་མཁན་གྱི་ལུ་ལ་མི་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྲལ་ཞིག

ཚུ་རང་བསྐྱོལ་གྱི་སྤྱེད་འབབ། རང་ཉིད་ཀྱིས་འཕུང་རྒྱུའི་རྒྱ་རང་གིས་བསྐྱོལ་བ་དེ་དཔེར་བཞག་པ།
དེ་མིན་རྒྱ་རང་བསྐྱོལ་ཟེར་བར་གོ་རྒྱ་གཅིག་ནི། སྤྱེད་འབབ་སྟོང་རྒྱ་དུས་ཚོད་བཅོས་པ་ནས་
འབྱུངས་ན་རྩེས་སུ་སོ་སོས་རྒྱ་རང་བསྐྱོལ་གྱིས་སྤྱེལ་དུ་ཡོང་བ་མ་གཏོགས། བུན་བདག་གིས་
མི་བྱུང་དུ་གཏོང་མ་དགོས་པ་ཞེས་པའི་དོན།

ཚུ་རང་འཁོལ། མ་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་དཔེ། ཚུ་རང་འཁོལ་སྤར་རང་འགྲལ་གྱིས་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ།

ཚུ་རབ། ① མིང་རྒྱུད། གཙང་པོ་འཕྲེད་ལ་བརྒྱལ་ནས་འགོ་མའི་རབ་ལམ། ② བྱ་ཆོག །རབ་ལ་
གདང་ལྷེ་བར་བཞག་དགོས། ལྷམ་ལུད་ནས་རྒྱ་རབ་དགོས།

ཚུ་རས། ཚུ་ལ་ཞུགས་སྐབས་གྲོན་རྒྱུའི་སྤྲད་གཡོགས།

ཚུ་རིགས་བདུན། བདུང་པའི་རྒྱ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཏེ། ཆར་རྒྱ་དང་། གངས་རྒྱ། ཚུ་སྤྱང་གི་

ཆུ། ཆུ་མིག་གི་ཆུ། ཁོན་པའི་ཆུ། བ་ཚུ་ཅན་གྱི་ཆུ། ཤིང་གི་རྩ་བ་ལས་འབབ་པའི་ཆུ་བཅས་སོ། །
ཆུ་རིས། ཆུ་རི་གཉེར་མ།

ཆུ་རིས་མ། ① བོས་ཆེན་ཆུ་རིས་ཅན། ② དར་དཀར་ཆུ་རིས་མ།

ཆུ་རྒྱག་པ། ཆུ་འབྲམ་གྱི་གམ་ཁོད་དང་། སྤིབ་གྱི་རྩ་འང་མ། ཤིང་ཐན་གྱི་གསེབ་སོགས་སུ་འཁུངས་
ཤིང་། སྤུང་པོའི་མཐོ་ཆད་མེ་ཁྲི0.2~0.4 རེན་པ། རར་བ་ཡུང་ནག་གི་སྤོང་པོ་ལྷ་བྱ་ཁེར་སྤྲེས།
ལོ་མ་ལུང་སྤྲེས་མཐོང་སོགས་ལེ་ཁ་མདའ་སྤོང་ལ་ཁ་སྤོང་དུ་སྤྲེ་བ། མེ་ཉོག་ཐེང་སྤྲེ་རིལ་ཆུང་ཁ་
གཡེལ་འདབ་མ་བཞི་ཅན་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་ཆོམ་དུ་སྤྲེ་བས་གདུགས་དབྱིབས་ལྷར་གྱུར་པ།
འབྲས་བུ་ཡུང་དཀར་གྱི་གང་བུ་འདྲ་བའི་ནང་ས་པོན་ཞིབ་མོ་ཡོད་པ། སྤོང་དུ་སྤྲེར་བུ་ནི། ལོ་
སྤོང་མེ་འབྲས་ཡོངས་རྫོགས། ཟླ་6~7 པར་བརྟམ་ནས་སྤོང་ཆོམ་དམའ་བབ་སྐྱམ་གསེད་
ལེགས་ཆགས་བྲ། རོ་མང་ད། ལྷ་རྩེས་སྤྲོམས། ལྷ་ས་པས་ཆུ་རྒྱས་ལ་ལྷགས་པའི་ཆད་པ་དང་
འབམ་བྲམ་སེལ། ཆུ་རྒྱས་སྤྲད་པ་སོགས་ལ་པན།

ཆུ་རྒྱག་སྐལ་ལག །སྤོང་ཆུ་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མང་ད། ལྷ་རྩེས་སྤྲོམས། ལྷ་ས་པས་འབམ་བྲམ་
གྱི་ནད་ཆུ་རྒྱས་ལ་ལྷགས་པ་དང་། རི་ཆུ་འགགས་པ་ལ་པན།

ཆུ་རུང་བ་ནས་བ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བ། གང་ཐག་གི་རུང་བ། ཆུ་ཆགས་གྱི་རུང་བ། ཉིན་ཞག་
གི་རུང་བ། ཁོན་པའི་རུང་བ།

ཆུ་རུད། འུ་འོད་དམ་ཆུ་ལོག

ཆུ་རུམ་མ། ཆུ་སྤོང་ཆེན་པོ།

ཆུ་རུས་བཞི། ཆུ་རི་ནད་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རུས་པ་རིགས་བཞིའི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། ཉ་བྲིས་
དང་། དུང་། མཐོན་བྲ། ཉའི་རུས་པ་བཅས་སོ། །

ཆུ་རྒྱངས། ཆུ་རྩོས་པའི་རྒྱངས་པ།

ཆུ་རྒྱབས། ཆུ་རི་རྩ་རྒྱབས། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཆུ་རི་རྩ་རྒྱབས་དང་། གཉེར་མ། མཆར་གཡོ།
རྒྱབས་བཅས་སོ། །

ཆུ་ལ་གར་ཅེ། [མངོན]ལྷ་རན་མེད་གྱི་ཤིང་།

ཕྱི་ལྷོ་བརྒྱད། སྤེལ་སྤྱོད་གི་དུས་ཆོད་སྤྱི་ལོ་142ནས་སྤྱི་ལོ་341བར། ཟ་ནམ་ཟེང་ལྷོ། ལྷོ་འབྲུལ་
ནས་གཞུང། སེ་སྟོལ་གནམ་ལྷོ། སེ་སྟོལ་བོ་ལྷོ། ལྷོ་སྟོལ་ནམ། ལྷོ་སྟོལ་བོ། ལྷོ་རྒྱལ་བོ། ལྷོ་སྤྱིན་
བཅན། ཞིབ་པ་སྤྱ་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

ཕྱི་ལ་གནས། [མངོན]འོར་ལྷ་རྩྭ་ལ།

ཕྱི་ལག། རྒྱ་བོ་ནས་ཁ་གྲུས་པའི་རྒྱ་མཚན།

ཕྱི་ལམ། ① གཅིན་ལམ། ② ལྷ་འཁྱའི་ལམ། སྤོང་ཁྱེར་ནང་གི་ས་འོག་ཕྱི་ལམ་བཤངས་ཟེན་པ།

ཕྱི་ལས་སྤྱེས། [མངོན]ཆེ་བ།

ཕྱི་ལས་འབར། [མངོན]ནམ་མཁའི་ཐོག་གས་གནམ་ལྷགས།

ཕྱི་ལྷུང། ཕྱི་དང་ལྷུང།

ཕྱི་ལུམས། རང་བྱུང་གི་རྒྱ་ཆོན་ནམ་བདུད་ཅི་ལྷའི་སྤྲན་གྱི་ལུམས་ལྷ་བྱའི་ནང་ཞུགས་ནས། ཡན་
ལག་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་པན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག།

ཕྱི་ལེན། གནའ་པོའི་དུས་སྤྱད་གོན་པ་དང་། དཔོན་ཆ་དང་། སྤྱི་ཆ་དང་སྤྱུག་པོ་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་
ལེན་མཁན་ཞིག་རྒྱན་ཅིང་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་པའི་ལས་རིགས་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

ཕྱི་ལོ། ① ལྷ་ཅའི་ལོ་མ། ཐམས་གི་ཆབ་ཏུ་གཏོང་སྟོལ་ཡོད། ② ལྷ་ཅའི་ལོ་མ་སྟེ། རོ་སྤྱུང་། ལུས་
པས་མ་གསོ་བ་དང་། ཆོད་མས་བད་ཀན་སེལ་ཞིང་དང་ག་འབྱེད་པར་བྱེད།

ཕྱི་ལོག། །ལྷ་འོད་དམ་སྟོང་བྱུང་དུ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ཆོན་པོ། ཕྱི་ལོག་གང་སར་རྒྱག་པ། དབྱར་དུས་ཆར་
ཞོད་འབབ་པ་དང་རི་རོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་བྲག་ཏུ་བཞུར་བའི་མིང་ཡིན།

ཕྱི་ལོག་བརྒྱབ་པ། དབྱར་རྒྱ་རྒྱས་ཆེ་བ།

ཕྱི་ལོན། ① ལྷ་རྒྱས། ② ཐམ་པ།

ཕྱི་ལོའི་རིགས། སྟོ་ཞིག

ཕྱི་ཤིང་། འབྲས་བྱ་ཐངས་གཅིག་སྤྱེས་རྗེས་སྤྲམ་པའི་ཤིང་ཞིག །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྤྱང་པོའི་
ལྷག་མ་དང་། རྒྱུད་རྣམས་འཛིན། འཆི་འབྲས་ཅན། ནད་ཀྱི་འབྲས་ཅན། མཛོད་ལུས། ཤིང་
འཛིན་བཅས་སོ། །

ཚུ་ཤིང་འོམ་བྲ། ཤིང་རིགས་ཤིག །འོ་མ་ཨ་རུ་རའི་ཆབ་ཏུ་བོད་སྤྲན་ཏུ་བཏང་ཆོག་པ་ཞིག
ཚུ་བྲ། [ཡུལ་]ལུས་ལ་ཐོན་པའི་ཚུ་གང་ངམ་ཚུ་བྲ།
ཚུ་བྲགས། ཚུ་རྒྱན་འབབ་པའི་བྲགས། ཚུ་བྲགས་ཐོག་འདོན། ཚུ་བྲགས་ཐོན་ཁུངས།
ཚུ་བྲ། རྩོང་ཞིག །བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་ས་ཐོང་ཁེར་ཀྱི་སྤོ་བུ་བོད་སྤྱོད་ཚུ་དང་ཡར་
སྤྱངས་གཙང་པོ་གཉིས་འཛོམས་ས་དེར་ཡོད།
ཚུ་བྲ། ཚུ་བབ་པའི་བྲ།
ཚུ་བྲལ་སྤྱོག་མ་དགོན། སྤར་ལྷ་ས་གཙང་པོའི་སྤྱད་བརྒྱད་ཚུ་བྲལ་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག
ཚུ་ཤེལ། རྩོང་ལས་བྱུང་བའི་དྲངས་ཤེལ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ནོར་བུ་དཀར་པོ་དང་། འབྲས་ནས་
འཛུགས་ཀྱི་མཁ་ཤེལ། མིག་ལ་པན། རྩོང་པའི་ནོར་བུ། བཅིལ་བའི་ཆར་ལྷན་བཅས་སོ། །
ཚུ་ཤེལ་དབང་པོ། [མཛོད་]རྩོང་ག།
ཚུ་ཤེལ་དབང་པོ་རྩོང་ཆེན་དགའ་མའི་ཁྱིམ་དུ་ཅེ་དགའ་སྤྱོད་པའི་རྩོང་ག། གཟའ་སྐར་བདུན་ནང་གི་རྩོང་
བ་རྩོང་སྐར་ཅེ་ཆེན་ཀྱི་ཁྱིམ་ནང་དུ་སྤེལ་ས་པའི་རྩོང་བ་སྤྱོད། བོད་རྩོང་དང་པོ།
ཚུ་ཤོ་སྤོ་སྤྲན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་སྤྱོད། རོ་སྤྲད། ལྷ་རྩེས་བཅིལ། ལུས་པས་མ་ཆད་དང་། མེས་ཆིག་
པའི་རྩོང་ཆར་ཆར་པའི་སོགས་འཛོམས།
ཚུ་ག། ལུ་འོད་དེ་སྤོ་བུར་དོལ་བའི་ཚུ་དག་པོ།
ཚུ་ག་ཤེལ། ཚུ་འདབས་སམ་ཚུ་མཐུག
ཚུ་ག་ཤོང་། ཚུ་ཡོད་པའི་ས་ག་ཤོང་བྲ།
ཚུ་བཤེལ། ཚུས་ཟླ་མ་བརྒྱས་པ། ཤེལ་དམ་ཚུ་བཤེལ་བཏང་བ། དཀར་ཡོལ་ཚུ་བཤེལ་བཏང་བ།
ཨ་ཙོར་ཚུ་བཤེལ་བྱེད་པ།
ཚུ་མིང་། ཚུ་རྒྱགས་ནས་འཆག་པ། འབྲས་ཚུ་མིང་རྒྱག་པ། ཁྱེ་མ་ཚུ་མིང་རྒྱག་པ། ཚུ་མིང་བྲས་
ནས་སྤྱད་འདོན་པ།
ཚུ་སྤྱབ་གཏོང་བ། [ཡུལ་]མི་སོགས་ཚུའི་ནང་དབྱགས་སྤྱབ་གཏོང་བ།
ཚུ་སྤྱབ་བཏང་། ཚུ་སྤྱབ་བཏང་ནས་མི་སྤྱོད་ལས་དུ་བཏང་བ།

ཚུ་མེད། ཆོག་ས་མེག་དང་ཤ་བགས་བར་སོགས་སུ་གནས་པའི་ཁྲག་གི་སྟེགས་མ་དང་། མཁྲིས་
པའི་དྲངས་མ་ལས་བྱུང་བའི་མདོག་དམར་སེར་ཚུ་ལྟར་སྒྲིལ་འབྱུར་བག་གི་ཅི་དང་ལྷན་པ་དེ་
ལ་ཟེར་ཏེ། དེ་འཕེལ་ཟད་དུ་གྱུར་ན་ཚུ་མེར་གྱི་ནད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

ཚུ་མེར་སྐྱུ་ཐལ། སྐྱུ་ཐལ་རིགས་ལྗེའི་ནད་ཆོན་ཚུ་མེར་ཤས་ཆེ་བའི་སྐྱུ་ཐལ་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ལུས་
གཡོ་ཁྲིང་བགས་པར་ཟ་སྟུག་ལང་བ་ཞིག།

ཚུ་མེར་དཀར་པོ། བད་རླུང་གང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཚུ་མེར་གྱི་ནད་ཅིག་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ལུས་
གཡལ་ཁྲིང་ཆོག་ས་མཆོམས་བྱེ་བ་དང་། བགས་པའི་སྟེང་ཕྱོལ་ལྟ་བུ་མ་འབྱུང་བ་ཞིག།

ཚུ་མེར་མཁྲིམས་པ། ཚུ་མེར་འཁྲིམས་པ་སྟེ་ཚུ་མེར་བྲབ་པ།

ཚུ་མེར་གྱི་ནད། ཚུ་མེར་གྱུར་ཚུལ་ནི། ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲངས་མ་དེ་ཁྲག་དུ་འགྱུར་ལ་ཁྲག་གི་སྟེགས་པ་
མཁྲིས་པའི་ནད་དུ་གསོག། མཁྲིས་པའི་དྲངས་མ་ལུས་ཀྱི་ཚུ་མེར་དུ་འགྱུར་བ་དེར། དམར་ཤ་
དང་སྐྱུར་ཆང་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པས་ཚུ་མེར་རྒྱས་ཏེ་ཤ་བགས་སྒྲོས་ཤིང་ཕྱོལ་དང་ཟ་
འཕུག་བྱེད་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན།

ཚུ་མེར་སྟིང་ལ་བྲོས་པ། སྟིང་ནད་དུ་ཚུ་གསོགས་པའི་ནད་རིགས་ཞིག།

ཚུ་མེར་དོན་ལ་བབས་པ། ༡ སྟིང་། ཤེས་པ་འཕྱོ་བ། ལུས་འདར་བ། རྟོད་རྒྱངས་པ། སྟིང་མི་དགའ་
བ། དངངས་སྒྲག་སྟེ་བ། ཆོག་པ་ཟ་བ། ཁྲི་ཆོག་སྒྲི་བ། བང་ལ་སྟེན་ཐོར་དང་ཤ་བཟ་འོང་བ།
རྒྱན་དུ་ལྷེ་ལ་ཐོར་བ་འོང་བ། ༢ རྟོ་བ། ལུ་བ་མང་བ། མིག་དང་རྒྱ་པོལ་སྒྲངས་པ། བང་རྒྱ་བ་
གཟེར་བ། རྒྱད་འགག། མཚུལ་བ་སྒྲུལ། ༣ མཆེན། མིག་ནས་མཆེ་མ་རྒྱན་དུ་འཛྲག་པ། ལུས་
ལྷེ་བ། སྒྲ་ཁྲག་འོང་ཁྲིང་། སོ་མཆེན་ན་བ། ༤ མཆེད། ལྷོ་བ་སྒྲོས་ཤིང་འཁྲོག་པ། མཚུ་ནད་རྒྱན་
དུ་ཡོང་བ། ༥ མཁལ། རྟེན་པ་དང་། དཔྱི་དང་། བརྒྱ་སུལ་རྣམས་ན་བ། ལུས་སྒྲད་ལྷེ་བ། རྒྱ་
པ་སྟེད་པ། ཅ་ཀྱན་འབྲུག་པ།

ཚུ་མེར་གདོང་ཅ། ཡོང་ཆོགས་ནས་ངར་གདོང་ངོས་སུ་ཆོན་དོ་གཞལ་བའི་སར་ཡོད་པའི་གཏར་
ཅ་ཞིག་སྟེ། དེ་གཏར་ན་ཚུ་མེར་གྱི་ནད་དང་། བགས་ནད་ཟ་སྟུག། རྩ་རྟག་སོགས་ལ་མན།

ཚུ་མེར་ནག་པོ། ཚུ་མེར་དཀར་ནག་གི་ནད་གཉིས་ལས་ཁྲག་མཁྲིས་ཤས་ཆེ་བའི་ནད་ཅིག་སྟེ། བད་

ཉགས་སུ་པགས་མདོག་ནག་ལ་ཟ་ལྷག་ལང་བ་དང་། སྒྲ་དང་སྒྲ་ར། སྒྲིན་མ་ནམས་ཀྱི་བ།
ཆབས་ཆེ་བ་མཛེ་ནད་དུ་འགྱུར་བའང་གསུངས།
ཚུ་སེར་ནད་རིགས་དུག ༡ ལྷགས་བ་གམ་བ། ༢ ལ་ཀྲག་བ། ༣ ཅ་ལ་ཀྲག་བ། ༤ ལ་ལ་
ཞེན་བ། ༥ རོན་ལ་བབས་བ། ༦ སྒྲོད་དུ་ལྷང་བ།
ཚུ་སེར་སྒྲོད་དུ་ལྷང་བ། མིག་མདོག་སེར་བ། ཆ་བ་རྒྱས་བ། ཆ་འགྱུར་གྱི་སྒྲ་ལ་སྒྲང་ཐབས་ལྷང་བ།
སྒྲ་བས་སུ་ཚུ་སྒྲོམ་ཞིང་སྒྲ་བས་སུ་མདོག་སེར་སྒྲིག་ཅན་འབྱུང་བ།
ཚུ་སེར་སྒྲན་བརྒྱད། ཚུ་སེར་གྱི་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲན་སྒྲོས་དཀར་དང་། ཐལ་ཀ་དྲི་རྩེ། སོ་མ་
ར་ཇ། སེང་ལྷེང་། ཉིལ་དཀར་ནག་གཉིས། ཟེ་ར་དཀར་ནག་གཉིས་བཅས་བརྒྱད་གྱི་བསྐྱེས་
མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བ་ཤེས་བསྐྱར་འཛིན་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་ལྷེང་
གི་བསྐྱེས་དོན་གསལ་བཀོལ་ལས། སྒྲོས་དཀར་ཐལ་ཀ་སོ་མ་ར། ཚུ་སེར་སྒྲན་གསུམ་དེ་ཡི་
སྟེང་། སེང་ལྷེང་ཉིལ་གཉིས་ཟེ་ར་གཉིས། བསྐྱར་ལ་ཚུ་སེར་སྒྲན་བརྒྱད་ཟེར།
ཚུ་སེར་ལྷགས་བ་གམ་བ། ཟ་འབྲུག་བྱེད། ཐོར་ཆུང་མང། ལྷགས་ན་ཚུ་སེར་འཛག་ལྷགས་མདོག་
སྒྲོ་ལ་རྒྱབ་བ་དང་ཁྱོད་བ་ཆགས་ནས་སྒྲིན་ཐོར་མང་བ།
ཚུ་སེར་ཅ་ལ་རྒྱག་བ། ཅ་ཐམས་ཅད་སྒྲིད་བ། འབྲུག་བ། ཆ་ལྷག་སྟེ་ཆ་ནས་ཟ་བ། ཁྲང་བའི་དུས་
སུ་ཟ་བེར་འོང་བ། ཅ་མིག་ནད་དུ་སྟོག་ཆགས་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་ཡོང་།
ཚུ་སེར་རུས་ལ་ཞེན་བ། རུས་བ་ལྷང་ལྷང་ན་བ། ཆིགས་དམིགས་ནམས་ན་ཞིང་། ཡན་ལག་བརྒྱང་
བསྐྱེས་དང་། འགྲོ་འདུག་དཀར་བ། ཆིགས་ཁ་སྒྲངས་ཤིང་ཟ་འབྲུག་ལངས་ནས་ཤུ་ཐོར་འབྱུང་བ།
ཚུ་སེར་ལ་ལ་རྒྱས་བ། ཉུ་སྒྲང་ནམས་ལ་ཤུ་བ་འབྱུང་། ལ་ཀུན་འགྲུལ་འཕྲིག་བྱེད་ཅིང་སྒྲངས་ཤིང་
སྒྲོས་བ།
ཚུ་སེར་གཤམ་འཛིང་། ལག་ངར་རྒྱབ་སྟོགས་ནས་བྱུར་དུ་གྲེས་པའི་ཡལ་ག་གཉིས་པའི་གཏར་རྩ་ཞིག་
སྟེ། དེ་གཏར་ན་ཚུ་སེར་གྱི་ནད་དང་། བགས་ནད་ཟ་ལྷག་གི་རིགས། མཆུ་ནད་སོགས་ལ་པན།
ཚུ་སོ། ① ཐོ་མའི་གཅིན་ལས་གྱི་ཅེ་མོ། ② ལྟེ་བའི་འོག་ཅམ་གྱི་ཉེ་འཁོར།
ཚུ་སོགས་གྱི་སྟེ་ཆོན་བཟ། ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བ་དགྲ་བཙུའི་ནད་གསེས། བཙུ་ཆོན་ལྷ་བ་རྒྱ་དང་

སོགས་ཀྱི་སྤྲེ་ཆན་ལ། སོག་ཆགས་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཉལ་པོ་བྱེད་
པའི་ཁྲིམ་བྱ་འབྲེང་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། དམག་ལ་ལྷ་ལྷུང་བྱེད་དང་། དམག་གི་ནང་དུ་གནས་
པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། དམག་གི་དུ་བཞོན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བརྟེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་།
བརྟེན་པར་གཟས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྷུང་བྱེད་དེ་བཅུ་ལོ།

ཆུ་སྤང་། ཆུ་ཆོད་ཆ་བྱག་ཅུར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་ལ་ཆུ་སྤང་། ཆུ་སྤང་རེར་དབྱགས་བྱག་

ཆུ་སྤང་གཅིག་ །དུས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། སྤྲེ་སྤྱ་དར་མའི་དབྱགས་ཁྲག་བ་བྱག་གི་ཆད།

ཆུ་སྤྲ། ཆུ་གར་པོ། ཆུ་སྤྲ། ཁྲག་ངན་དང་ཆུ་སེར་འདུས་པ་ལས་ལྷུང་པའི་སྤྲ་ནད་ཀྱི་མིང་།

ཆུ་སྤམ། སོག་ཆགས་སྤམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་

ཆུ་སྤི། གཅིན་པ་ཅུང་དུ་ཅམ་ལས་མི་འབབ་པར་གྱུར་པའི་ནད་ཅིག་གི་མིང་།

ཆུ་སྤི། འདི་རིགས་རྒྱད་ལ་གོ་དགོས།

ཆུ་སྤི། [མཁོར་]རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ཆུ་སྤི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཀུན་འཛོམས་པ། རྒྱ་མཆོའི་

ཁམ་ཟས་ཅན། ཆུའི་སྤི་པོ། ཉ་མིང་ཆེ། བ་ཀྱ། འཛིན་ཁྲི། རལ་གྱིའི་སོ་ཅན་བཅས་སོ། །

ཆུ་སྤི་ཀུམྱི་ར། ཆུ་སྤི་སྟོག་བྱེད་ཅེས་བ་སྟེ། འདི་དང་ན་ཀྱའི་ཆུ་སྤི་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་དོ། །

ཆུ་སྤི་ཁྲིམ། ཁྲིམ་བཅུ་པ། ཁྲིམ་ཞག་ཉི་བར་སྐར་གནས་ཉི་ཤུ་དང་ཆུ་ཆོད་བཅོ་ལྔ་ཤར་སྐབས་ཉི་

མ་ཆུ་སྤི་ཁྲིམ་ལ་གནས། བོད་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པ།

ཆུ་སྤི་ཀྱི་མགོ་རྒྱ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགོན་པ། པོ་བྲང་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་བྱར་རྒྱན་

དུ་བརྒྱན་ཡོད།

ཆུ་སྤི་ཀྱི་རྒྱ་པ། སྟོན་རྒྱ་པ་ལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱད་སོགས་ལས་ཆུ་སྤི་ཀྱི་རྒྱ་པ་ཟེར།

ཆུ་སྤི་མགོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཕིབས་བྱར་རྒྱན།

ཆུ་སྤི་རྒྱལ་མཆན། [མངོན།] ① ཆུ་གཏེར་ཏེ་རྒྱ་མཆོ། ② འདོད་པའི་ལྷ།

ཆུ་སྤི་རྒྱལ་མཆན་ཅན། [མངོན།]རྒྱ་མཆོ། ② བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་གི་མིང་།

ཆུ་སྤི་སྤེར་མོ། མིང་གཞན་ན་གི་འདིའི་འབྲུང་ཁུངས་དང་སོག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་འདི་

ཡིན་ཞེས་གསལ་པོ་མ་བྱུང་དུང་། རང་ལྗོངས་སུ་འོང་བའི་མཆོར་གནས་སོག་ཆགས་ཤིག་

གི་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོགས་པུན་ཏེ། རོ་པོ་རྩེ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་སྟོན་ཆགས་ཀྱི་སེན་པོ་འདྲ་བ།
དབྱེ་བས་པལ་ཆེར་ནར་ལེབ། ཁ་དོག་ཁམ་སེར། མེར་བསྟེགས་ན་ཁོལ་ཞིང་ཆག་སྐྱ་དང་
བཅས་གཞིབ་ཅི་བོ་བ། ད་ལམ་ཕྱག་རྒྱ་ན་དམར་ཁྲིད་ལྷན་པའི་མཁས་དབང་ཀླན་རབས་རྣམས་
ཀྱིས་འབྲུང་ཁུངས་གང་ཞིག་དང་སྡེར་མོ་དངོས་ཡིན་མེན་ལ་མ་བསྟོས་པར། འདི་ཁོ་ནར་
མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཆེ་རྣམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ན་གི་འདི་
རང་ཡིན། འདི་པལ་ཆེར་རྒྱ་གནས་སྟོན་ཆགས་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་གི་རྒྱལ་གྱི་རུས་སྒྲོགས་ཡིན་པ་
འདྲ་ཞེས་གསུངས། སྤྲན་དུ་སྤྲར་སྤྲབས་བྱེ་མར་ཅི་ཉལ་ཅམ་བཅོས་ནས་དུག་འདོན་པར་བྱ།
རུས་པས་རྒྱས་པའི་ཆད་པ་འཛོམས། དུག་ཆད་སེལ་ཞིང་ཅ་ཆད་མ་ཐུང།

རྒྱ་སྟོན་བདག །[མདོན]རྒྱ་མཆོ།

རྒྱ་སྟོན་འབྲུང་གནས། [མདོན]རྒྱ་མཆོ།

རྒྱ་སྟོན་གཤེད། [མདོན]དུང་སྟོ།

རྒྱ་སྟོན། ཉེ་མ་མེ་པོག་པ་སྟོན་པའི་ཕྱོགས།

རྒྱ་སྟོན། [མདོན]རྒྱ་མཆོ།

རྒྱ་སྟོན། རྒྱ་ཕྱག་དེའི་རུབ་མོ་རྒྱ་སྟོན་ཞིག་ཏུ་ཐང་བྲང་བཏབ་ནས་བཞུགས།

རྒྱ་སྟོན། རྒྱ་སྟོན་སྟོན།

རྒྱ་སྟོན། རྒྱ་སྟོན།

རྒྱ་སྟོན། རྒྱ་སྟོན་པའི་ཕྱར་བ།

རྒྱ་གསང་རྣམ་གསུམ། ཆིགས་པ་དང་པོ་དང་། བརྒྱ་གསུམ་པ། བཅོ་བརྒྱད་པ་བཅས་གསུམ་གྱི་
བསྟུས་མིང་སྟེ། འབྲུ་ཆེ་རྒྱ་པའི་མན་ངག་དྲན་འཛིན་སྟུགས་ཀྱི་ལས། རྒྱ་གསང་རྣམ་གསུམ་
ཞེས་པ་ནི། རྟེན་གྱི་རྒྱ་གསང་ཆིགས་པ་དང་པོ་དང་། བར་གྱི་རྒྱ་གསང་ཆིགས་པ་བརྒྱ་གསུམ་
པ། འོག་གི་རྒྱ་གསང་ཆིགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པ་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
གསང་པ་ནི་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་གསང་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་འབྲེལ་བའི་གསང་
དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་འབྲེལ་བའི་གསང་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་

མཚན་ལྔ་མོའི་སློན་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་པ་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་པ་དཀའ་བར་མཆིས་སོ། །
ཆུ་གསུམ། རྫོང་ཞིག། བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱ་དང་ཡར་ལྷངས་གཙང་པོའི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད།
རྫོང་མི་དམངས་མིང་གཞུང་དེ་ཨེ་ལྷ་རྒྱ་རི་རུ་ཡོད།
ཆུ་གསེར་དགོན། དགོན་པ་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མཉམ་ཞིང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆུ་བསགས་བ། ① རྫོང་སོགས་སུ་ཆུ་བསྐྱེལ་བ། ② ཁོག་ཆུ་བསགས་པའི་ནད།
ཆུ་བསངས། ཆུ་པོའི་ཁར་གཏོང་བའི་བསངས།
ཆུ་བསིང་། ཆུ་སིང་དང་གཅིག །
ཆུ་ལྷ། ① སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཚན། ② རུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སློང་། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་མཆོག་
ཕྱིན་དང་། ལུ་བརྒྱ་པ། ཆུ་སྐྱེས་དབང་པོ། ཆུ་བདག །མཆོག་སེམས། ཐགས་པ་ཅན། ལྷ་མིན་
ལྷ་བཅས་སོ། །
ཆུ་ལྷ་མོ། ལྷ་ར་མ་མོན་གྲ།
ཆུ་ལྷ་མ། ཆུས་མི་གཞོད་པའི་ལྷ་མ།
ཆུ་ལྷའི་ཕྱོགས། རུབ་ཕྱོགས།
ཆུ་ལྷའི་བྲ། [མངོན་]ལྷ་ར་མ་རི་བྲ།
ཆུ་ལྷོག་འབྲུང་བཞིའི་སློན་ནས་ལྷོག་རིགས་ལ་བཞིར་དབྱེ་བའི་ནང་ཚན་མེས་ཆིག་པ་ལྷར་ཀྱི་ཐོར་པ་
དུ་མ་འབྲུང་བ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།
ཆུ་ག །ཐ་དད་པར་འཇུག་པའི་སྐུལ་ཆིག་
ཆུ་གས། འཇུག་གི་སྐུལ་ཆིག་
ཆུང་། ཆེན་པོའི་ལྷོག་ཕྱོགས།
ཆུང་གས། ཆེ་བ་མིན་པ་ཆུང་ཆུང་གི་རིགས་སམ་གས། མི་སྣ་ཆུང་གས། ལྷ་གྲུ་ཆུང་གས། ཐོགས་
ཐོབ་ཆུང་གས།
ཆུང་ཕྱོགས། ཆུང་དུས་ནས་འཕྱོགས་པའི་ཕྱོགས་པོ།

ཆུང་ཕྱོགས་ལ། གཞོན་བུའི་ཆེ་ཕྱོགས་བུད་མེད།
ཆུང་འཕྲུང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་minimize ཟེད།
ཆུང་འཕྲུང་སྟེ་འཕྲུང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་minimizing window ཟེད།
ཆུང་ཏུ། སྤོང་ཏུ་ཆུང་ཆུང་། སྐད་ཆ་ཆུང་ཏུ། སྟིང་སྟོབས་ཆུང་ཏུ། ཁོ་དང་ང་ཆུང་ཏུ་
ནས་མཛེས་པ།
ཆུང་ངེ། ཆུང་བུའི་ཕྱོགས། དཀའ་ངལ་ཆུང་ངའི་ངང་ནས་ལས་ཀ་མང་པོ་ཆང་བ།
ཆུང་ཆུང་། སྤོང་ཏུ་ཆུང་བ། བྱ་བྲག་ཆུང་ཆུང་། ལས་དོན་ཆུང་ཆུང་།
ཆུང་ཆེས་པ། ཏུ་ཅང་ཆུང་བྲགས་པ། ཁང་པ་ཏུ་ཅང་ཆུང་ཆེས་པ། བ་ཆོད་ཆུང་ཆེས་པ། སྟོབས་
ལྷགས་ཆུང་ཆེས་པ།
ཆུང་གཉེན། བྱ་དང་བྱ་མོར་ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་པ་མས་བསྒྲིགས་པའི་གཉེན་དན། བྱ་བྲག་པོ་མོ་
ཆུང་གཉེན་སྒྲིག་པ།
ཆུང་ཐ། ཆུང་ཤོས་དང་། ཐ་མཐས་ཐེས་ལ། བྱ་བྲག་ཐ་ཡི་མགོ་འདོན་བྱེད་པ། བྱ་ཐ་ཆུང་ཐ།
ཆུང་ཐེག། [[ཆིང་]ཆུང་བའས་ཆུང་ཤོས།
ཆུང་དུ་བཏང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོན་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་zoom out ཟེད།
ཆུང་འཛིས། ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་ཐན་ཚུན་འཛིས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་བཟའ་ཆང་།
ཆུང་བ། ① ཆེ་པའི་ཐོག་ཕྱོགས་ཏེ་ངེས་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལོན་ཅམ། སྟོབ་བྲག་ཆུང་བ། ལོ་ན་ཆུང་བ།
གཞི་རྒྱ་ཆུང་བ། ② ཉུང་བ་སྟེ་ངེས་ཅན་གྱི་འཁོར་ཆད་མ་ལོན་ཅམ། འཁོར་གངས་ཆུང་བ། ③
ཞན་པ། འཁོས་བབ་ཆུང་བ། ཆར་བ་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་བ། གོ་གནས་ཆུང་བ།
ཆུང་བྲག། འཛི་མིང་།
ཆུང་ཐེས་གསལ་བྱེད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྒྲ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་lower letter ཟེད།
ཆུང་མ། ① ཁྱོ་ག་ཡོད་པའི་བྱད་མེད། ② ཁྱི་མ་འཛིན་མ་འབྲ། ཆུང་མ་མ་བསྐྱངས་པ། ② ཁྱོ་ག་
གཅིག་ལ་སྟེ། དམན་ཆན་གཞོན་གཉིས་ཡོད་པའི་གཞོན་པ།
ཆུང་འཛིན། ཉེ་ཆེའི་ཆ་ཆུང་དུ་ཞིག་སྒྲ་གཅན་གྱིས་འཛིན་ཚུལ།
ཆུང་ཞེལ། [ཆིང་]དམན་པ་འམ་མ་རབས།
ཆུང་ཤ ར་ལུག་སོགས་ལུགས་རིགས་ཆུང་གས་གྱི་ཤ
ཆུང་མེ་བ། ཆུང་ཅམ། གཞོན་བྱ་གཟུགས་མོང་ཆུང་མེ་བ་ཞིག
ཆུང་སྟེ། ཁྱི་པ་ཆུང་དུ་ནས་འཆི་བར་བྱེད་པའི་གདོན་ནས་སྟེ།
ཆུད། ① བད་ལ་མོང་བ་སྟེ། ཆོམས་ཁང་དུ་མི་སྟོང་ཆུད། མགོ་འོག་ལ་ལུས་ཆུད། ལྷ་ནང་ལ་མགོ་
ཆུད་ལྟ་བུ། ② བད་དུ་ཞུགས་པ་འམ་བད་དུ་འཛུལ་བ་སྟེ། སྟོབ་བྲ་པའི་བྲ་བ་དུ་ཆུད། ལས་བྱེད་
པའི་བྲ་བ་དུ་ཆུད། རི་དྲགས་རྒྱ་ལ་ཆུད་ལྟ་བུ།
ཆུད་པ། ① [ཐ་མིད་དང་པ་]ཆུད་པ། གཉལ་གཞོན་བཟུ་གཞོག་གི་འོག་ཏུ་ཆུད་པ། དམག་གས་སུ་
ཆུད་པ། གས་དུ་ཆུད་པ། ② རྟོགས་པ་འམ་ཤེས་པ། གནད་དོན་ཆང་མ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། དངོས་
ཡོད་གནས་ལུགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་བ། ③ མོང་བ། ཤོག་སྒྲམ་འདིའི་ནང་དུ་ཆང་མ་ཆུད་
པ། གྲུ་གཟིངས་ནང་དུ་མ་ཆུད་པ། ④ [ཆིང་]ཞིང་པ།
ཆུད་འཇོལ་བ། ཆུད་གཞོན་པ་དང་དོན་གཅིག
ཆུད་འཇོལ་བའི་མཆན་མ། འཆི་ལྟས།
ཆུད་ཟ་བ། དོན་མེད་འཕྲོ་བརྒྱག་ཏུ་འགྱུར་བ། དངོས་པོ་ཆུད་ཟ་བ། རེ་བ་ཆུད་ཟ་བ། འོང་བར་ཞུ་
མར་སྐར་བ་དེ། ཞུ་སྒྲམ་ཆུད་དུ་ཟ་བ་ཡིན།
ཆུད་གཞོན་པ། འཕྲོ་བརྒྱག་ །དུས་ཆོད་ཆུད་གཞོན་པ་མི་ལེགས། གཞུང་གི་རྒྱ་དངོས་ནམས་ཆུད་
མི་གཞོན་པ་བྱེད་དགོས་ལྟ་བུ།
ཆུད་གསོན་པ། འཕྲོ་བརྒྱག་ཏུ་སོང་བ། བཞའ་ཆན་སོག་པས་དངོས་ཐོག་ཆུད་གསོན་པ། སད་སེར་
བཅའ་ཐན་བཅས་བྱུང་ནས་ལོ་ཉོག་ཆུད་གསོན་པ།

ཆུན། འབྲུག་པའི་སྤྱལ་ཆིག་

ཆུན་ལྷག། ཆུན་ལག་དང་གཅིག་།

ཆུན་ཐག་སྒྲེལ་པ། [ཡུལ]བཅས་མ་བརྒྱུ་ཉེ་ཆར་མར་སྐྱེད་འཆིང་བྱག་པའམ་ཆུན་པོ་སྒྲེལ་པ།

ཆུན་པ། འབྲུག་པའི་འདས་པ།

ཆུན་པོ། ཆག་པའམ་བམ་པོ། མེ་ཉོག་གི་ཆུན་པོ། ལྷའི་ཆུན་པོ། ལོ་ཉོག་གི་ཆུན་པོ། མེ་ཤིང་གི་ཆུན་པོ།
བཙོང་གི་ཆུན་པོ།

ཆུན་བྱ། ཆུན་པོ་དང་གཅིག་།

ཆུན་མ། བཟའ་ཆེ་བུད་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞོན་པ།

ཆུན་མངེས་ཅན། [མངོན]སྒྲོག་གི་མིང་།

ཆུན་ལག། །གསེར་གྱི་གཙུག་པུད་ཅེས་པའི་བྱ་ཞིག་

ཆུབ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]མཐར་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པའམ་ཤེས་པ། ཁོང་དུ་ཆུབ་པ། བྱང་ཆུབ་པ། གཏིང་
ཟབ་ཏུ་ཆུང་པ། དམག་ཁྲུས་ཁོག་ཏུ་ཆུབ་པ།

ཆུམ། འབྲུག་པའི་སྤྱལ་ཆིག་

ཆུམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]བག་འཁུམས་པ། འཇིགས་ཚུལ། འདར་ཆུམ་པ།

ཆུམས། བྱང་དུ་དོག་པོར་བཅུམ་རྒྱ་ཆུམས་ཤིག་ཅེས་སྤྱལ་ཆིག་ཅིག་ཡིན།

ཆུམས་པ། [རྟིང] ① འདོད་པ་དང་། ཆགས་པ། ② བསྐྱུས་པ།

ཆུའི་དགྲིལ་འཁོར། མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་
ལ་སྒྲིན་གསེར་གྱི་སྟེང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྲིགས་པ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱན་ལོ་མང་པོར་བབ་པ་
ལས་ཆུའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆགས་ཉེ་རམས་སུ་དབག་ཚད་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྱག་
ཉི་ཤུ་ཡོད་པའོ། །

ཆུའི་འཁྲི་ཤིང་། [མངོན]ཆུའི་ཐ་རྒྱབས།

ཆུའི་མཁར་བརྒྱན། འདི་ནི་སྤྱ་སྟེགས་པའི་ནང་ཚན་བྱང་སྟོང་ཆུ་སྒྲུང་ལ་སྟོན་པར་འཇིན་པའི་རིགས་
ཤིག་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནམ་སྟེ་མཁར་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་ཞུ།

ཕྱི་གད་མོ། [མདོན]ཕྱི་ལྷ་བ།

ཕྱི་དངོ། །ཕྱི་ལོགས་ཀྱི་དོན།

ཕྱི་ཁོར་བྲ། མིང་གཞན་སྐྱབས་དང་སྟོན་ཤེས་ཡང་ཟེར། རོ་བོ་ལལ་ཆེར་སྐྱ་ན་ཉོ་དང་། ཕྱི་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱ་འབྲ་བ་ལ་ཁ་དོག་ལལ་ཆེར་ཕྱི་འབྲུགས་པའི་མདོག་དང་མཆུངས་ཤིང་དེ་ལ་སེར་ཉམས་
ཅུང་ཟད་ཡོད་པ། སྤྱི་ཚད་ 7 ལ་སྟེ་བས་པས་ཤེས་རིགས་པལ་པ་རྣམས་གཅོད་པར་བྱས་པ་
ཞིག །བ་ཡི་བྱ་མ་འབྲ་བ་སོགས་དབྱིབས་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་ངོ། །

ཕྱི་སྤྱིས་མ། ཉད་པའི་ཕྱི་རྒྱ་རྒྱུག་སྐྱབས་གཅིན་པའི་ཁར་ཆགས་པའི་འོ་མའི་ཁ་སྤྱིས་དང་འབྲ་
བའི་དངོས་པོ་ཞིག་སྟེ། ཁ་དོག་དང་། སྐབ་མཐུག་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བ་ཞིག

ཕྱི་ཕྱང་པོ། [མདོན]རྒྱ་མཚོ།

ཕྱི་ཕྱད་ཤིང་ཅན། [མདོན]ཚོད་མ་ཁའི་མ།

ཕྱི་བྱི་བ། [མདོན]སྐམ།

ཕྱི་ལྷ་དཀར། ཐང་ག་དང་ལྷེབས་རིས་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱ་ན་རིགས་ལ་ཕྱི་མདངས་བརྒྱབ་ཆར་རྟེན་
དཀར་བོས་ལྷ་བའི་རི་མོ་འབྲི་དགོས། དེར་ཕྱི་ལྷ་དཀར་གྱིས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་མོའི་ཐབས་
ཅལ་གྱི་གས་ཤིག་ཡིན།

ཕྱི་ཞལ་ཏ། [མདོན]ཕྱི་དོད་མ་བ།

ཕྱི་ཟེགས་མ། [མདོན]ཆར་ཟེལ།

ཕྱི་འོད་ཟེར། ཐང་ག་དང་ལྷེབས་རིས་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་འོད་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཁོར་བྲ་ཆ་བདུན་དང་
འོད་ཟེར་འབྲི་སྟོལ་ཡོད་པས་དེ་ནི་རི་མོའི་ཐབས་ཅལ་གྱི་གས་ཡིན།

ཕྱི་རོ། [མདོན]རྩ།

ཕྱི་ལང་ཚོ། [མདོན]མེ་ཉོག་པད་མ།

ཕྱི་ས་བོན། [མདོན]ཆར་བ།

ཕྱི་སྤྱན་མོའི་གོང་ཁྲེ། [མདོན]རྒྱ་མཚོ།

ཕྱི་སྟེ་མོ། [མདོན]སྐམ།

ཆུར། གཟུར་བ་དང་འཇུར་བའི་སྐུལ་ཆིག་

ཆུར་སྒྲོག་ས། [མངོན] ① ཆུ་བྲ། ② བྲུག་པ་དཀར་པོའི་མིང་།

ཆུར་ཆུར། [ཡུལ་]དེ་ལགར་སྐྱེ་བའི་སྐུར་ཟས་སྒོར་ཆུང་ཞིག་གི་མིང་།

ཆུར་འཇུག། [མངོན་]ཆུ་བྲ།

ཆུར་ཉལ། [མངོན་]ཉ།

ཆུར་འབྲེས། [མངོན་]མ་ཉེ།

ཆུར་སྦྱིངས། [རྫིང་]ཆུར་རྒྱབ་པ་འཕམ། བྱིངས་པ།

ཆུར་བ། [ཡུལ་]ཤོང་བ། སྐམ་ཞོག་པ་ཆེ་བས་ཅ་ལག་ཐམས་ཅད་ཆུར་བ།

ཆུར་མི་སྐྱང། [མངོན་]སྒྲོན་ཤིང་།

ཆུར་ཅེ་བའི་ལུང་བྱེད། ལུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགྲ་བ་ཅུའི་ནང་གསེས། རྟོད་བག་གི་བསམ་བས་
ཡུས་བྱེད་རྒྱབ་པའི་ཆུ་ལ་ཅེ་བའོ།

ཆུར་འཇུ་ལ། [མངོན་]སྐམ།

ཆུར་ཤིང་བ། དཀྲུས་སུ་ཤིང་བ།

ཆུས། ① འཆུ་བའི་སྐུལ་ཆིག། ② ཐབས་ཆུལ་ཉེ་རྒྱས་དང་དོན་གཅིག། དམག་ཆུས། ཆོང་ཆུས། རང་
གཞན་གཉིས་པན་གྱི་ཆུས། ③ [རྒྱ]དབྱེ་མཚམས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ།

ཆུས་ཁྱིར་རྒྱལ་རྒྱུ་མ། རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་པམ་ཡང་མ་པམ་སྐྱམ་པའི་དཔེ།

ཆུས་འབྲེར་སྒྲ། ལྷོ་བྲག་རྩོང་ཁོངས་སྒྲོན་མདའ་ཆུས་ཆུས་འབྲེར་སྒྲ་ཤང་།

ཆུས་འཇིག་པའི་ཅེ་མོ། འཇིག་བསྐལ་གྱི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ལ་ཆུ་འཇིག་མི་
འབྱུང་བས་ཅེ་མོ་ཟེར།

ཆུས་མི་ཉམས། [མངོན་]ནམ་མཁའའི་ཐོག་

ཆུས་མི་འཆུ་བ། [མངོན་]ཉ།

ཆུས་ལྷག། ཆོ་ལའི་ཐུག་པ་ལྷག་མའི་མིང་། ཆོ་ལའི་ཐུག་པ་དངོས་ལས་ཆུས་ལྷག་དེ་བློ་བ་ཞིམ་པ་
ཡོད་པ་ཟེར།

ཆེ། རྒྱལ་ཆོག། རྒྱུད་པའི་ལྷོག་ལྷ། ལྷོས་ས་ལྷོས་འཛོག་གི་སྒོ་ནས་པོངས་ཆོད་དང་རྒྱ་ཁྱོན་མང་པོ་
ཐེན་པའི་དོན་ཏེ། ས་ཞིང་ཆེ། གཞུགས་ཆེ། རྒྱ་ཆེ། རེ་ཆེ་རེ་ཆེ་ལྟ་བུ།
ཆེ་ཀ་གངས་དང་ཆོད་སོགས་ཆ་སྒྲིམས་པོར་བགོས་པ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཏེ། ཞིང་ཐུབ་གཅིག་
གི་ཆེ་ཀ་བསྒྲོགས་ཆར། ལམ་ཐག་ལེ་བར་བརྒྱའི་ཆེ་ཀ་སོང་ལྟ་བུ།
ཆེ་བཞོས། བར་ཤིང་རྟོ་སྐབས་ཡི་གའི་བར་གྱི་ས་སྒྲོང་ཆེ་བཞོ་བྱེད།
ཆེ་ཁག། དངོས་པོ་གང་གི་ཆ་ཤས་སམ་དུམ་བུ་བྱེད་ཆེ་བའི་ཁག་གཅིག། བལ་ཆེ་བ། ལས་དོན་ཆེ་ཁག་
ཆེ་གེ་བ། ཆེ་གེ་མོ་དང་གཅིག།
ཆེ་གེ་མོ། མི་དང་དངོས་པོ་གང་རུང་གི་མིང་ཆ་བ། དུམ་གཤམ་མོ་ཞིག་ན་གང་ཐག་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་
གིས་སྒྲུང་བཤད་བ།
ཆེ་གས། ཆེ་བའི་རིགས། ཡོན་ཏན་ཆེ་གས། ལས་དོན་ཆེ་གས། གནད་འགག་ཆེ་གས།
ཆེ་རྒྱད། རྒྱལ་རིགས་སོགས་ལས་ཆད་པའི་མི་རྒྱད།
ཆེ་རྒྱུད། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་maximize ཟེད།
ཆེ་རྒྱུར་མཐེབ་གཞུས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་maximizing button ཟེད།
ཆེ་དགུ། ཆེ་གས་ཡོད་ཆོད་དང་། མཐོ་བ་ཡོད་ཆོད། མི་ཆེ་དགུ། ལྷ་ཆེ་དགུ། དཔོན་རིགས་ཆེ་དགུ།
སྒྲེ་བོ་ཆེ་དགུ།
ཆེ་འགྱིང་། ཁེངས་ཐེགས་ཆེ་བའི་རྣམ་འགྱུར། ཆེ་འགྱིང་གི་ཉམས་སྒྲོན་བ།
ཆེ་འགམ་བྱེད། གྱིས་པས་མི་རྒྱན་ནས་ན་སོ་གཞོན་པས་རྒྱན་པར་གྲུས་ཞབས་མེད་པའི་སྐད་ཆ་
ཤོད་པར་ཆེ་འགམ་བྱེད་ཟེར་བ་དང་། དཔེ་ལའང་། ཆེ་འགམ་བྱས་ན་རྒྱུང་འགམ་གཅིག་ཁེས་
ཆེ་འགམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ན་འགམ་པར་གཞུ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།
ཆེ་འགྲོ་རྒྱུང་འགྲོ། ① གང་སྐབས་ཅི་རུས། ཅ་ལག་རྣམས་སྐྱམ་ནང་ཆེ་འགྲོ་རྒྱུང་འགྲོ་བསྐྱུ་གསོག་བྱེད་
བ། དཔེ་ཆ་ཤོད་གཅིག་ཤོད་ཅིང་སྒྲོག་སྐབས་མིན་མ་དེས་ཀྱང་ཆེ་འགྲོ་རྒྱུང་འགྲོ་བྱས་ནས་འདོན་

ཡོང་། ② ཐུབ་ཆོད་ཀྱིས་དབང་ཡོད་བྱེད་པ། མི་འདི་ཉམས་ཆུང་བའི་ཚོག་ལ་ཆེ་འགོ་ཆུང་འགོ་
བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད།
ཆེ་ཆུང་། ཆེ་བ་དང་ཆུང་བའི་བསྐྱུས་ཆོག་། བོ་གནས་ཆེ་ཆུང་། དབང་ཆ་ཆེ་ཆུང་། ཁང་བ་ཆེ་ཆུང་།
སྐྱར་ཆད་ཆེ་ཆུང་། བྱས་ཉེས་ཆེ་ཆུང་། དགོན་པ་སྤྲིག་མེད་ཀྱི་དུང་དེ་ཕྱ་ལྷགས་ཆེ་ཆུང་དང་།
ཁྲིམ་ཆད་སྤྲིག་མེད་ཀྱི་འཁྲུག་པ་དེ་ཁ་ཅལ་ཆེ་ཆུང་།
ཆེ་ཆེ། ཆེ་རིགས་སམ་ཆེ་གྲས། དཀའ་ཆེགས་ཆེ་ཆེ་འདྲ་ཡང་སེལ་བྱས། ལས་འགན་ཆེ་ཆེ་ཆུང་
ཆུང་གང་ཡང་འཁྲུང་དགོས།
ཆེ་ཆེ་འབྲིང་འབྲིང་། མི་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཚོལ་གྱིས་ཀྲོག་ཀྲོག་བྱེད་པའི་དོན། མེད་ན་ཡོད་མདོག་
བྱེད། ཆེན་པོ་དང་རྩིག་པོ་ཡོད་ཁ་བྱེད། ང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་ཀའོ། །
ཆེ་ཆེས་པ། ཆེ་དྲགས་པ། བསྟོད་ར་གཏོང་ལྷགས་ཆེ་ཆེས་པ། ལུང་ཤོབ་ཆེ་ཆེས་པ།
ཆེ་མཆོག་། ཆེ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ།
ཆེ་བཟོད། ཆེ་བ་བཟོད་པའམ། བསྐྱུགས་བཟོད། ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆེ་བཟོད་བྱེད་པ། བྱས་རྩིས་
མེད་མཁན་ལ་ཆེ་བཟོད་མི་བྱེད། །
ཆེ་ཉམས། འབྲིང་ཉམས་ཏེ་ང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་ཀ་ ཡང་རྒྱས་ཡོང་བྱིར་ཆེ་ཉམས་སྤངས་པ།
ཆེ་གཉན། དཔོན་རིགས་མཐོ་གྲས།
ཆེ་བསྟོད། ཆེ་བཟོད་དམ་བསྐྱུགས་བཟོད།
ཆེ་ཐག ། ཆེ་བའམ་ཆེ་ཤོས། ཁོང་ལུ་སྤྲོན་ནམས་ཀྱི་ཆེ་ཐག་དེ་ཡིན།
ཆེ་ཐབས། ང་རྒྱལ་ལམ་ཆེ་ཉམས།
ཆེ་མདོག ། བྱས་པ་སོགས་ཆུང་ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད་མདོག་བྱེད་པ།
ཆེ་འདོད། ① བོ་གནས་ཆེ་འདོད་བྱེད་པ། ② ཆེ་ཉམས་བྱེད་འདོད་པ། ཀུན་དང་མི་མ་སྐྱོན་པའི་རང་
མཐོང་ཆེ་འདོད་བྱེད་པ།
ཆེ་འདོན། ① ཆེ་འདོན་བསྐྱུགས་བཟོད། ② ཁྲི་འདོན། རྒྱལ་པོའི་ཆེ་འདོན།
ཆེ་ཟ། ཆེ་བ་དང་ཆུང་བའི་བསྐྱུས་ཆོག་། ལས་དོན་ཆེ་ཟ་ཆད་མ་ཐག་གཅོད་དགོས།

ཆེ་བ། ① ལྷང་བའི་ལྷོག་ཕྱོགས་དང་འཆར་ཅན་གྱི་ཆད་ལས་འདས་པ། ཤས་ཆེ་བ། ལྷོ་ལོག་ཆེ་བ།
དོན་གནད་གཤམ་ཆེ་བ། ས་ཆ་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བ། ངལ་ཚོལ་གྱི་སེམས་འཕྲགས་ཆེ་བ། ལོ་རེ་ནས་ལོ་
རེ་ཐོན་སྐྱེད་འཕར་ཆེ་བ། ཉན་པའི་སྤང་བ་སྤེལ་ཆེ་བ་འདུག། ཁོ་ས་ཆེ་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ།
མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བ། ② ཀན་པ། རོ་རོ་ཆེ་བ། སུ་ཆེ་བ།

ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ། བདག་ནི་པ་རོལ་པོ་དང་ཀྱན་ནས་མཆུངས་ཤིང་འབྲ་ནའང་སྤྲ་འགའ་ཞིག་གིས་
བདག་ཆེའོ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་པ།

ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བདུན། དེགས་བཟང་བ་དང་། གཟུགས་བཟང་བ། གཉེན་འཁོར་གཡོག་འཛོམས་པ།
འབྱོར་བ་ཆེ་བ། དབང་ཐང་ཆེ་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ། ལུས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་བཅས་བདུན་མོ། །

ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། ཆེན་པོ། འབྲིང་བ། ཆུང་དུ་སྟེ་གསུམ།

ཆེ་མ་ཆུང་། ཆེ་ཆད་ཆུང་ཆད་གཉིས་ཀ་དང་མི་མ་བྱན་པའི་དོན།

ཆེ་མོ་བ། [ཡུལ་]ཤིང་བཟོ་བ་དང་རྩོ་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀའི་སློབ་དཔོན་ནམ་དགེ་ཀན། ཤིང་
བཟོ་ཆེ་མོ་བ།

ཆེ་མོ་རི་ཁྲོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི་ལོ་༡༥༣༩ལོར་ཕྱག་འཆམ་སྤྲུལ་ཞེས་པས་བཏབ།
བྱུང་མཐའ་རྣམས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སློང་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་
སུ་ཡོད།

ཆེ་བཅན། མི་ཆེན་དབང་བཅན། ཆེ་བཅན་ལྷག་ཁུར་གྱིས་གཞན་ལ་བརྟམས་བཅོས་བྱེད་པ། ཆེ་
བཅན་ཕྱག་ཁུར།

ཆེ་བཅུན། གོ་གནས་མཐོ་བ་དང་སྟོམ་ཁྲིམས་སྤང་མཁན་གྱི་སྤྱེ་བོ།

ཆེ་ཚུགས། ཆེ་ཉམས། ཡོན་ཏན་སློབ་པར་ཆེ་ཚུགས་སྤངས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བསྟེན།

ཆེ་འཛིན། རང་ཆེན་པོར་འཛིན་པ།

ཆེ་ཞེ། [རྫིང་]བཟའ་སྒྲའི་མིང་།

ཆེ་ཞེ། སྤིང་མོ་རྒན་པའམ་གཅེན་མོ།

ཆེ་གཞེ། ཆེ་བཞི་དང་གཅིག །

ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བསྐྱར། ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བཤོལ་དང་དོན་གཅིག
ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བཤོལ། འཆར་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ཆང་མ་བཞག་ནས་ལས་དོན་འཕར་མ་ཞིག་གལ་
ཆེར་འཛིན་པ། ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བསྐྱར་ཡང་ཟེར། དམིགས་བསལ་གྱི་བྱ་བ་འདི་ཐོན་བསལ་ལས་
དོན་གཞན་རྣམས་ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བཤོལ་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་དགོས། སང་ཉིན་ལས་དོན་
ཆེ་བཞག་རྒྱུ་བསྐྱར་གྱིས་ཆོགས་འདུར་བསྐྱོད་དགོས།
ཆེ་བཞི་རྒྱུ་བརྒྱད། བཀའ་རྒྱུད་ཆེ་བཞི་རྒྱུ་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
ཆེ་བཞི། བདེན་རྒྱུན་འབྱེད་པའི་དབང་པོའི་མིང་། ཆེ་བཞི་མེད་ནའང་བདེན་རྒྱུན་དཀར་ནག་གི་ཐག་
ཆོད་སྟབས་པ།
ཆེ་བཞི་རིང་དང་ལྷ། ༡ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ཆེ། ༢ ཆབ་སྲིད་འཛིན་པའི་རྩོམ་ཆེ། ༣
བཀའ་བྱིན་དང་གཉིས་ཀྱི་ཁང་ཁྲོན་ཆེ། ༤ སྤྱི་ལཱ་གསལ་མཁན་ཆེ། ༥ རང་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེ།
ཆེ་ལོང་། དགས་པ། གོ་བ་ཆེ་ལོང་ཅམ་ལས་ལེན་མི་སྟབས་པ། གསུང་རྩོམ་ནང་ནས་ཆེ་ལོང་ཅམ་བསྐྱས་པ།
ཆེ་ལོང་ཅམ། ཞིབ་ཆགས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཏ་ལམ་ཅམ་མམ་སྤྱི་ཞོག་ཅམ།
ཆེ་ཤ ལུགས་རིགས་ཆེ་བའི་ཤ།
ཆེ་ཤལ་རྒྱུ་ཁྲིད། ཆེ་བའི་ཞོར་ལ་རྒྱུ་བའི་ཁྲིད་པ། ཆེ་ཤལ་རྒྱུ་ཁྲིད་ཀྱིས་བཟོ་བཤའ་རྒྱག་དགོས།
ཆེ་ཤལ། དངོས་རིགས་ཀྱི་སྤྱང་གཟུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་སྟབས་པའི་ཤལ།
ཆེ་ཤོས་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༧ལོར་མདོ་
སྤང་རྩོང་ཁ་རྒྱ་རུལ་ཁ་ཞེས་པར་ཡབ་སྐུ་གསལ་འཆང་ཆེ་དབང་དང་། ལུམ་སྤྱིད་རི་གཉིས་ཀྱི་
སྐས་སུ་འབྱུངས། མཆན་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དྲུག་གཞན་སར་གདན་
བངས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་མི་ཉག་མཁན་པོ་རྩལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སར་དགོ་རྩལ་གྱི་
སྤོམ་པ་མཐོས། མཆན་དག་དབང་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་
གསུམ་ལ་སྤྱི་འབྲམ་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསལ་བསམ་གནང་།
དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་ཐོག་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་མེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་ཆོས་
ལྷན་ཞུགས་ནས་མཁན་པོ་གསལ་བ་མཁས་བླ་བ་བསྟན་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་གསལ་

བསམ་མཛད། དགྲའ་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཁྲག་གྱི་
ལོ་༡༥༥༩ ལོར་གཤེགས།

ཆེ་ཤོས་ལྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་སྤྱོན་མེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་བྱ་གྱི་ལོ་༡༥༩༡ལོར་མདོ་
སྤང་བྱུང་གྱི་འཕེ་ཆར་གཏོགས་ཐོག་ཁང་ལ་ཁ་ཞེས་པའི་སྡེ་བར་ཡབ་སྐུགས་འཆང་དབང་
ཀྲུལ་དང་། ཡུམ་ཀ་ཏོ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས། དགྲའ་ལོ་གསུམ་པར་སྐྱུ་གོང་མ་
རག་དབང་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སྐྱ་སྐྱེ་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ཨ་ཡིག་དགེ་བཤེས་
སྤྱོན་ལམ་དཔལ་བཟང་རིན་ཆེན་གྱི་བྱུང་དུ་དགེ་བསྟེན་བསྐྱབས་ཤིང་མཆོན་ལྟོ་བཟང་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གསོལ། དགྲའ་ལོ་དགུ་པ་ས་སྐྱལ་ལོར་ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་སྐྱོར་
མཛད། སྤང་ཉར་གྱི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཅེ་ལ། ཁང་ཨ་ན། ཟེ་ཁོན་ཁོན་དུ་སྤྱ། དར་ཅེ་མདོ་
སོགས་བརྒྱད་ནས་དགྲའ་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་ལྷ་སར་བྱོན། སེར་སྤང་བྲུ་ཆང་དུ་ཆོས་ལྷགས་
མཛད། དགྲའ་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ཤིང་གྱི་སྐྱི་ལོ་༡༥༩༩ལོར་རང་ཡུལ་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་
མེབས། བཙོ་ལྷ་པར་གྱུ་སྤྱོན་རམས་པ་ལྟོ་བཟང་ཉི་མ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཆང་མ་
དང་པར་བྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་གནད་འགག་རིགས་པའི་འབྲུལ་འདེགས་ལོན་ངེས་ཀྱི་སྟོབ་སྟུང་
ནན་ཏན་མཛད། བཀའ་ཚོམ་ཡང་གིས་སྐྱ་བཞེངས་ཚུལ་ངོ་མཆར་མཐོང་བ་དོན་ལྷན། དཔལ་
ལྷན་དུས་དམའི་དབང་པོ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བསྐྱས་འཇམ་དཔལ་དབྱེས་
པའི་དགོངས་རྒྱལ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོའི་བསྟེན་ཡིག་དོན་གཉིས་མཆོག་སྤྱིན། སྟོལ་
མ་དམར་མོའི་ཆོ་ག་ཆ་ལག་ཆང་བ་ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་བསྐྱས་པའི་ལྷགས་ལ། སོགས་
པོད་འབྲིང་ལྷ་ཅམ་བཞུགས། དགྲའ་ལོ་དོན་ལྷ་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་པག་
སྐྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

ཆེ་ཤོས་རི་ཁྲོད་བསམ་གཏན་གླིང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་དུས་སུ་ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེས་བྱག་བཏབ།
ལྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྐྱུ་འབྲུམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆེ་ས། ① མཐོ་བའི་བྲོགས་སམ་གོ་ས་མཐོ་བ། ② ཆེ་བའི་གས།

ཆེ་སེ་བ། ཆེ་ཅལ། ཤེས་བྱ་ཆེ་སེ་བ།

ཆེད། ① དགོས་པའི་ཕྱིར་རམ་སྤྲད། ཅིའི་ཆེད། དེའི་ཆེད། མི་དམངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞབས་འདེགས་
ཞུ། ཐམས་ཅད་མེས་ཀྱིས་སྤྲད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ② དམིགས་བཀར་དང་། ཀྱང་བཙུགས།
ཕེད་པན་སྤྲོད་བཙུགས། ཆེད་པན་སྤྲོད་རིགས། ཆེད་གཉིད། ཆེད་སྤྱོད་གནས་བྱ། འདི་གར་
ཆེད་དུ་ཡོང་བ། རྒྱུ་གྲ་ཆེད་བཟོ།

ཆེད་ཀ [རྒྱུ་གྲ]དགོས་པའམ་དོ་གཤམ།

ཆེད་ཀྱི་དོན། ① ཆེད་མངགས་ཀྱི་ལས་དོན། ② རྣམ་དབྱེ་བཞི་བ།

ཆེད་བསྐྱོས་མེར་སྤྲོལ་པོ། ཆེད་དུ་བསྐྱོས་པའི་ཞིབ་དཔྱད་པ་མེར་མོ་བ་དང་སྤྱོ་བོ་བྱང་འབྲེལ།
ཆེད་འགའ། རེས་འགའ།

ཆེད་མངགས། ① ཆེད་དུ་གཏོང་བ། ལས་ཀ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཆེད་མངགས་ཀྱི་མི་ཡོད། ② དམིགས་
སྤྱ་བཀར་བ། ཆེད་མངགས་གདན་ཞུས་སྤྱ་ཆབ།

ཆེད་ཅི་ཆེ། [རྒྱུ་གྲ]དགོས་པ་ཅི་ཡོད།

ཆེད་བརྗོད། ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་བཤད་པའམ་དམིགས་སྤྱ་བཀར་ནས་བཤད་བ།

ཆེད་གཏད། དམིགས་བཀར། ཆེད་གཏད་དུ་ཁ་ལན་གཏོང་བ། ཆེད་གཏད་ཀྱིས་འཕྲལ་དུ་ཐག་
གཅོད་བྱས་བ། ཆེད་གཏན་ལས་འགན་གཟབ་ནན་གྱིས་བྱེད་དགོས།

ཆེད་གཏོང་། དམིགས་བཀར་གྱིས་གཏོང་བ།

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྱེ། [ཤུདྲིནྲི]གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཙུགཉིས་ཀྱི་ནང་གཤེས། གང་ཟག་འགའ་
ཞིག་གི་ཕྱིར་གསུང་བ་མིན་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་གཞན་
གྱིས་མ་བསྐྱལ་བར་བྱགས་དབྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ། །

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོར་བྱང་གསུངས་པ་རྣམས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྦྱོབ་
གྱིས་ཁྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ལ་བམ་པོ་བཞི་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོམས་ནས་བམ་ཐེའི་ཆོམས་
ཀྱི་བར་དུ་ལེའུ་སུམ་ཅུ་ཙག་སུམ་ཡོད་པ་ཞིག།

ཆེད་དུ་བྱ་བ། ① ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ། དུས་གཅིག་ལ་ལས་ཆེད་
དུ་བྱ་བ་མང་པོ་བྱེད་མི་རུང་། ② རྣམ་དབྱེ་བཞི་བ་དགོས་ཆེད།

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བསྐྱོམ་པ་བཞི། ཡོན་ཏན་འཛོལ་བའི་བྱིར་བསྐྱོམ་པ། བསྐྱོན་བའི་བྱིར་བསྐྱོམ་པ།
བསམ་བའི་བྱིར་བསྐྱོམ་པ། གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་བའོ། །

ཆེད་དོན། ཀྱང་བཙུགས་ནས་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ་སྤར་གཞུང་ཡིག་གོང་ནས་འོག་ལ་བཏང་བའི་བཀའ་
ཤོག་སོགས་ཀྱི་འགོར་འགོད་པའི་ཆོག་ཅིག །ས་གནས་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་ལ། ཆེད་དོན།

ཆེད་སྤྱོད། ① དངོས་པོ་གང་ཞིག །ཡུལ་གང་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱའི་དངོས་པོ། ② གློག་
སྤྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་བའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་
དུ་dedicated ཟེད།

ཆེད་སྤྱོད་བསྐྱབ་གཞི། གློབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སྡེ་ཆན་སོ་སོའི་རང་རང་གི་ཆེད་སྤྱོད་གང་ཡིན་པ་
དེའི་སྐོར་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི།

ཆེད་འབུལ། ཆེད་དུ་འབུལ་བ་སྟེ་གཏོང་ཡིག་གི་འགོར་འགོད་པའི་ཆོག་ཅིག །འབུས་མི་ལྷན་
འཛོམས་ཀྱི་བྱུང་བ། ཆེད་འབུལ།

ཆེད་དམིགས། ཆེད་མངགས་དམིགས་སུ་བཀར་བ།

ཆེད་བཙུགས། དམིགས་བཀར་གྱིས་གསར་འཛུགས་བྱས་པ། སོ་པ་ཆེད་བཙུགས། ཆེད་བཙུགས་
ལས་ཁུངས།

ཆེད་ཞིབ་བྱོང་དོན། ཆེད་དུ་དམིགས་བཀར་གྱིས་བརྟག་དབྱང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བྱོང་དོན།

ཆེད་ཞིབ་མཐའ་གསལ། ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཞིབ་དབྱོང་མཐའ་གསལ།

ཆེད་ལྷ། ཆེད་དུ་སྤྲོ་བ། ཆོགས་འདུ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོ་ལམ་དུ། ཆེད་ལྷ།

ཆེད་བཅོས། ཆེད་མངགས་གསར་སྤྲོད་བྱས་པ།

ཆེད་རམས་པ། དམིགས་བསལ་གྱི་ཤེས་རིག་སྟེ་གཅིག་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མིང་
ཡིན། དེར་དུ་རྒྱ་སྐད་དུ། 专家 ཟེད། གནའ་དུས་བོད་དུ་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་
པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་གནས་ལྷ་རིག་པའི་བརྗེ་ཏ་དང་། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་པ་ཟེར་ཞིང་།
རིག་གནས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་མཁས་ན་དེ་དང་དེའི་མིང་གི་མགོ་དང་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་
གཉིས་བསྟུས་ནས་འབོད་སྟོལ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྤན་མཁས་པ་ལ་སྤན་རམས་པ་དང་། སྤྲ་

མཁས་པ་ལ་སྒྲ་རམས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབོད་སྒྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། འདི་ཡང་དེ་དག་དང་འབྲེལ་
ནས་ཆེད་རམས་པ་ཟེར་ན་བོད་སྐད་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་མཐུན་ཞིང་། དེར་དུས་ཀྱི་མིང་གསར་
པའི་དོན་ཡང་མཚོན་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཆེད་ལས། མི་སོ་སོའི་རང་གི་ཆེད་སྤྱོད་ལ་ལྟོས་ནས་ཐོབ་པའི་ལས་ཀ་དཔེར་ན། ཆེད་སྤྱོད་གསོ་
རིག་སྤྱངས་པས་ཆེད་ལས་སྤྲོད་པར་ཆགས་པ། ཆེད་ལས་ཅིས་པ། ཆེད་ལས་ཁོར་ལུག་སྤྱང་
སྒྲོབ། ཆེད་ལས་དཔལ་འབྱོར་ལྟ་བུ།

ཆེད་སོ། ཆེད་གཏང་དམ་ཆེད་དུ། གང་མཁོའི་ཡོ་བྱད་ཆེད་སོར་བཅོས་པ།

ཆེན། རྒྱན་ཆོག་། རིགས་མཐུན་གཞན་ལས་བོངས་ཆོད་ཆེ་བའི་དོན་ཉེ། ལམ་ཆེན། ལྷ་ཆེན། རྩོང་
ཆེན་ལྟ་བུ།

ཆེན་རྒྱུད། བྱིས་བདག་ཆེན་མ་དང་རྒྱུད་མ།

ཆེན་རྒྱུན། མནའ་མ་སྤྲ་མ་དང་བྱི་མ།

ཆེན་ཐགས། [རྟོག]ལྷགས་ནད།

ཆེན་པོ། རྒྱུད་དུའི་ལྷོག་ཕྱོགས་སྤྱིར་བཏང་ངམ་འཆར་ཅན་གྱི་ཆེད་ལས་འདས་པ། མངའ་ཐང་ཆེན་
པོ། ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ། ལུལ་གྲུ་རྒྱ་ཆེན་པོ། གལ་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་
པོ། ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ།

ཆེན་པོ་དགའ་བདེ་ཡབ་སྲས། ཆལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་དང་། དེའི་བྱ་ཆེ་བ་དཔོན་
རིན་ཆེན་སེང་གེ་རྒྱུད་བ་སྟོན་ལམ་རྩི་རྩེ་བཅས་ལ་ཟེར། འདི་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཐང་ཆལ་
གྲུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་ལས་གསལ།

ཆེན་པོ་ལྷ། ཏམ་མཁའི་ཁྱད་ཆོས་ལྷ་སྟེ་གཟུགས་མེད་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ། རྟག་པ། མི་འགྲུར་
པ། མི་འཕོ་བ་བཅས་ལྷ་ལོ། །

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་ཉིད་བརྒྱུག་གི་ནང་གསེས་ཞིག་སྟེ་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་དང་
བརྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་ལྷར་སྦྱེས་པ་མང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསེས།

ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་མ་ལུས་པ་ལ་བྱབ་པས་
སོ། །དེ་དག་ལ་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་གང་རུང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཁུན་པའོ། །
ཆེན་པོ་བདུན། དམིགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱབ་པ་ཆེན་པོ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། བཙུན་འབྲས་ཙོམ་པ་
ཆེན་པོ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ། ཡང་དག་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོ། ཐེན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ་འདི་
ནམས་དང་ལྡན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །

ཆེན་པོ་ནམ་གསུམ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། དུག་གྲུ་ཆེན་པོ། དབུ་མ་ཆེན་པོ།
ཆེན་པོ་བཞི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆེན་པོ། གཟུགས་ཀྱི་ཆེན་པོ། ཆོས་ཀྱི་ཆེན་པོ། ལས་ཀྱི་ཆེན་པོ།
འདིའི་སྤང་གཞི་བཞི་ནི་གོང་གི་རིམ་པ་ལྟར་ལུས། དག །ཡིད། བྱ་བའོ། །

ཆེན་པོ་གསུམ། སེམས། རྟོགས་པ། སྤངས་པ་ཆེན་པོ་བཅས་སོ། །

ཆེན་པོ་ཉིད། སོག་ཡུལ་གྱི་སྤྱིའི་མིང་།

ཆེན་མ། ཁྱོ་ག་གཅིག་ལ་སྟེ་དམན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟོན་མའི་མིང་ཡིན།

ཆེན་མོ། ཆེན་པོ་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་གཙོ་བོར་ཆེད་དུ་བཀྲགས་པའི་མིང་མཐར་སྟོར་ཏེ། མི་རིགས་
སློབ་བླ་ཆེན་མོ། སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ། རྟོགས་བརྗོད་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཆོབ་བསྐངས། [དབུས]དགོད་བོ་འཕམ་བཞད་གད། བལྟན་སྟོང་བའི་དོན།

ཆེས་ཆུ། མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་མ་ཆེན་རྫོང་གི་འབབ་ཆུ་ཞིག་
ཆེས་ཆེས། ① འོད་འཆར་ཚུལ། ལྟར་མའི་འོད་ཆེས་ཆེས། ② གཡོ་འགྲལ་བྱེད་སྐྱེད་ས། ས་ཆེས་

ཆེས་དུ་གཡོ་བ། ③ སྤྱ་གཤགས་སྐྱེད་ས། རོལ་མའི་སྤྱ་ཆེས་ཆེས་དུ་དགོལ་བ།

ཆེས་མེ་བ། འོད་དང་སྤྱ་འབྲེན་ཚུལ། སྤྱ་ཕུར་ཆེས་མེ་བ། འོད་དམར་ཆེས་མེ་བ།

ཆེས་ས། སོ་སོར་ཁ་གྱེས་སྐབས་སུ་མངགས་བཅོལ་བྱས་པའི་གཏམ་མཐ་ལན། ཆེས་ས་བཞག་ག།
ཁ་ཆེས་ས།

ཆེས་ས་བཞག་། བླུགས་ནད་ཀྱི་བད་རྟིང་།

ཆེས་ས་སེ་ཆེས། སྤྱ་ཆེས་མེར་སྟོག་ཉམས་ཀྱི་རྫོང་ཚུལ། རོལ་སོ་མང་མའི་སྤྱ་སྐད་ཆེས་ས་སེ་ཆེས།

ཆེར་འཛིག་། [མངོན]འཛིག་པའི་བསྐལ་བ།

ཆེས། ཏ་ཅང་ངམ་ཤིན་ཏུ་ ཆེས་མཐོ། ཆེས་མང་བ། ལྟོབས་ཤུགས་ཆེས་ཆེ་བ། ཆེས་ལྟོབས་ཆུང་
བ། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ། ཆེས་སྤུར་བ། ཆེས་གསང་བ། ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཆེས་
ཡིད་དུ་འོང་བ། ལྟོན་མོ་ཆེས་གྲུ་ལོ་མ་པ་ཞིག་བཤམས་པ། གྲོག་ཞུའི་འོད་ཆེས་གསལ་བ།
བསྐྱབ་པ་ཆེས་ཆེར་ཀན་པ། ཉད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་མནར་བའི་མི་ཁོའི་གདོང་གི་ཁ་སྐྱབས་སྤར་
ལས་ཆེས་རྒྱས་པར་གྱུར་འདུག།

ཆེས་ཆེ་བ། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ།

ཆེས་ཆེ་གྲོག་ཤུགས། གྲོག་ཁྱད་འཕྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ལྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྣང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་maximum operating common mode voltage ཟེད།

ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཁང་། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་རང་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆེས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་།
ཆེས་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ལྗོ་འཁེལ་བ། མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པ།

ཆེས་སྒྲ། གྲོག་ཁྱད་འཕྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ལྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྣང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་thinner ཟེད།

ཆེས་སྒོམ། གྲོག་ཁྱད་འཕྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་ལྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྣང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་strong ཟེད།

ཆོ། [ཡུལ་]སྤྱིར་པོ་འམ་འབྲས་ལུ། ལས་ཀ་དེར་ཆོ་མི་འདུག། གཏམ་ཆོ་ཡོད་པ་ལ་ཉོན། ཆོ་མེད་པའི་
བྱ་བ་མ་བྱེད། ཁོ་ཆོའི་བཅོ་ཆོ་གང་ལ་བརྟགས་ཀྱང་ཐ་ཆད་དན་སྤྲུག་ཁོ་ན་འདུག།

ཆོ་ག། ལས་དོན་སྐྱབ་ཐབས་དང་། བྱ་བ་བྱེད་སྣངས་སམ། གོ་རིམ། སྤྱན་བཙས་ཀྱི་ཆོ་ག། མཆོད་
པའི་ཆོ་ག། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག། ཆོ་ག་ཉམས་པ། ཆོ་གའི་རི་ལྟར་ཆོ་ག་ལྟར་བྱེད་པ། ཆོ་
གའི་སྤྱི་ཆེངས། དགའ་སྟོན་གྱི་ཆོ་ག།

ཆོ་ག་དེ་ཉིད་བཟ། ວབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ནི་ཉིང་འཛིན་མཆོག། བྱག་རྒྱ་
སྤར་སྤྱབས་གངན་དང་ནི། བརྒྱས་བཞེད་སྤྱིན་བསྟེན་མཆོད་པ་དང་། ལས་ལ་སྤུར་དང་སྤར་
བསྐྱ་བའོ། །ཞེས་སོ། །

ཆོ་ག་ཞི་མོ། སྤྱན་དང་། སྤྲུགས་དང་། རྩས་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཞི་བ་དང་། ཆོ་

བསྐྱེད་བཞུགས་སྐྱོད་བ་སོགས་བྱ་ཐབས་ཏེ་སྤྲུལ་གསུང་བ་དང་། བོན་པོ། རང་བ་སངས་རྒྱུ་ས་
བ་སོགས་ལ་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྤྲུལ་ཆོགས་ཡོད།
ཆོག་ལེ་ཡན་ལག་གསུམ། སྤྱོད་བཞུགས་དངོས་གཞི། འབྲུག་གི་བྱ་བ།
ཆོག་གསུམ་བསྐྱེད། ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཞིག་། སངས་རྒྱལ་སོགས་པའི་གདན་གྱི་སྤྱི་དབུ་ལྷའི་ས་བོན་ལས་
བྱུང་བའི་བྲག་མཆོན་ས་བོན་གྱིས་མཆོན་བ་ཡོངས་སུ་གྲུང་བ་ལས་ལྷའི་སྤྲུལ་གསུང་བ་རབ་བསྐྱེད་བཞུགས་
ཆོག་ལེ་འབྲིད། ཆོག་འདོན་ཚུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་། རོལ་མོ་བྲག་བཞེས་བཅས་སྤོབ་འབྲིད་མཛད་
པའི་དོན་ཡིན།
ཆོག་ལེ་དམིགས་རྣམ། དག་ཐོག་ནས་འདོན་བཞིན་པའི་ཆོག་དེའི་ཆོག་དོན་དང་མཐུན་པའི་བསམས་
ཆོ་གཏོང་བ། དམིགས་རྣམ་ནི་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཡུལ་ཅན་སེམས་ལ་
སྤྱོད་བ་ཤར་བའི་རྣམ་བཞུགས་།
ཆོག་ལེ་ལས་གསུམ། ལྷ་སྤྲུགས་དང་། བྲག་རྒྱ། ཉིང་འཛིན་དང་གསུམ། མང་པོ་ཉིང་འཛིན་གྱིས་
བསྐྱེད། སོ་སོར་ཐོབ་པ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱེད། བྲག་རྒྱས་པམ་རྒྱལ་འཐབ་ཆོད་མེད། ཅེས་གསུངས་
པའི་དོན་ནི། དེ་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱིས་དགོས་པ། མཆོད་ཆས་རྣམས་གང་ལ་གང་འདོད་དུ་གྲུང་ནས་
སོ་སོར་གང་འདོད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་ནི་སྤྲུགས་ཀྱིས་སོ། །བྲག་རྒྱའི་དགོས་པ་ནི། མཐོན་
རིགས་མི་འབྲ་བ་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་པན་ཚུན་འཐབ་ཆོད་མེད་ཅིང་།
མཆོད་ཆས་རྣམས་པམ་རྒྱལ་མེད་པ་སོ་སོར་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་བྲག་རྒྱས་སོ། །ཉིང་འཛིན་གྱི་
དགོས་པ་ནི། མཆོད་ཆས་ཕྱང་ཐང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ། མཐོན་རྣམས་དབྱེས་པར་བསྐྱེད་པའི་
མཆོད་སྤྱོད་ནས་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉིང་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པས་སོ། །
ཆོང་། སྤྲུལ་གསུང་ཏེ་སྤྲུགས་དང་འོ་དོད་འཕོད་བཞིན་དུ་བྱ་བ། ལྷ་དན་མ་བཟོད་པར་ཆོང་འཕོད་
པ། སེམས་སྤྲུག་ཆེན་པོས་ཆོང་འཕོད་པས་པ། ཆོང་བཏོན་ནས་སྐྱོད་འགགས་པ། ལྷ་དུས་སྤང་
ལས་ཞིག་ན་དུ་སྤྲུག་མང་པོས་ཆོང་འཕོད་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་མཆོས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ།
ཆོང་འཕོད། དུ་སྤྲུལ་གསུང་།
ཆོང་འོ་དོད། དུ་བའམ་སྤྱང་ན་གྱི་འཕོད་སྐྱོད། སེམས་སྤྲུག་ཡི་སྤྲུག་གིས་ཆོང་འོ་དོད་འཕོད་པ།

ཆོ་ཆད། [རྟིང]མ་འཁྲིག་པ།

ཆོ་བཏྲམ། [ཡུལ]བབ་ལ་བཏྲམ་པ། གནས་ཚུལ་ལ་ཆོ་བཏྲམ་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས།

ཆོ་འབྲུལ། རྩ་འབྲུལ་ཏེ་ཤུམ་སེམས་ཀྱི་ཤིན་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྤུལ་པའི་རུས་ཤུགས།

རྒྱལ་པའི་ཆོ་འབྲུལ། ལྷ་འབྲེའི་ཆོ་འབྲུལ། ཆོ་འབྲུལ་ཡིན་ནམ་དངོས་ཡིན་སྟུམ།

ཆོ་འབྲུལ་གྱི་བཙོ་ལ། བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་བཙོ་ལ།

ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ། སངས་རྒྱུ་ས་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྟ་བ་རྒྱ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཙོ་

ལྷའི་བར་ཉིན་རེར་ཆོ་འབྲུལ་མི་འདྲ་བ་རེ་བསྟན་པ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོ་སོས་སྦྱིན་བདག་

བྲས་པ་རེད།

ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན། ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་དུས་ཆེན་བཞིའི་ནང་གསེས། བོད་རྒྱ་དང་པོ། མཚུ་

རྒྱའམ་རྟ་བ་རྒྱའི་ཡར་ཆོས་གཅིག་ནས་བཙོ་ལྷའི་བར་ནི། བདུད་དང་ལུ་སྟེགས་ཅན་ལ་སོགས་

པ་ཆོ་འབྲུལ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཆར་བཅད་པས་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཁེས་བྱའོ། །

ཆོ་འབྲུལ་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་མཉན་

ཡོད་རྗེ་ལྷའི་ཆལ་དུ་ཆོ་འབྲུལ་བསྟན་པའི་ཆེ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྲུ་བཞི་བར་རིམ་བཞི་བ་

ཐྱོགས་རེར་སྟོ་འབྲུར་དང་བཅས་པ་འམ་རྒྱུ་པོ་བར་རིམ་བཞི་བ་བད་འདབ་ཅན་ནོ། །

ཆོ་འབྲུལ་མཆོད་པ། ཆོ་འབྲུལ་རྒྱ་བ་སྟེ་རྒྱ་བ་དང་པོར་ཡུལ་སོ་སོའི་དགོན་ཁག་ནས་སུ་སྟོན་ལམ་

དང་། མཆོད་པ་བཅུགས་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་མཆོད་པ་དང་། ཆོ་འབྲུལ་

མཆོད་པ་ཡང་ཟེད།

ཆོ་འབྲུལ་དུས་ཆེན། འདི་བཙོམ་ལྟན་འདས་སངས་རྒྱུ་ས་ནས་ལོ་གང་གི་དུས་སུ་བྱུང་ཞེན། འདུལ་བ་

ལུང་གི་ཆིག་རིས་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན། སངས་རྒྱུ་ས་ནས་ལོ་དུག་པ་ལ་ཡབ་སྲས་མཇུལ་འབྲུང་

མཛད། ལོ་བདུན་པ་ལ་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན། དེ་ལོར་འདུ་འཇི་ཆེ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་དེ་འགོག་

ཆེད་དང་། ཡུམ་རྩ་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་དེར་བྲིན་ལན་གསལ་ཆེད་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་དུ་བྲོན་ནས་

དབྱར་གནས་མཛད་པར་འདུལ་བ་ལུང་གི་དགེ་སྟོང་མས་སྟོན་པའི་མདུན་དུ་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་པའི་

ལྷང་པའི་སྦྱང་གཞིའི་སྐུ་བས་སུ་གསལ་བས་སྐུ་བས་དེར་སུ་སྟེགས་རྩོགས་བྱེད་ཤི་ཟེན་པ་དང་

དགེ་སློང་ལྟ་བུ་བྱིན་གྱིས་མཆོམས་མེད་གསུམ་བྱས་ཐེན་པ་ཡིན་ནས་བརྟག
ཆོ་འབྲུལ་བཞི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སློམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་ཆོ་འབྲུལ། དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོ་འབྲུལ། མཆོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ཏེ་བཞི་པོ། །
ཆོ་འབྲུལ་རྒྱ་བ། བོད་ལུགས་དབྱིད་རྒྱ་བ། སངས་རྒྱུ་མ་ཤུ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུ་མ་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་
གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིན་བདག་མཛད་དེ་སངས་རྒྱུ་མ་གྱིས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱ་
འབྲུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་རེ་བསྟན་པས་སུ་སྟེགས་པ་ལས་རྒྱལ་བར་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་རོ། ཆོ་
འབྲུལ་བསྟན་པའི་དུས་ཆེན་ནི་དབྱིད་ར་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཡིན་ཀྱང་འདི་རྒྱ་
གར་དང་བོད་གཉིས་དབྱིད་ར་པོས་བརྒྱུད་པའི་དུས་གཅིག་ཡིན་མིན་མ་ཤེས། བོད་རྣམས་
གྱིས་རང་ལུགས་དབྱིད་ར་བ་ལ་ཆོ་འབྲུལ་དུས་ཆེན་པོས་འཛིན་ནས་དུས་དེར་དགེ་སྦྱོར་སྟོན་གྱི་གྲ་
སྤར་བྱེད་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ།
ཆོ་འབྲུལ་གསུམ། སངས་རྒྱུ་མ་གྱིས་གདུལ་བྱར་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་བསྟན་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་ཏེ་སྐྱ་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། གསུང་ཀྱན་ཏུ་བཛོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ། ཐུགས་
རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ཏེ་གསུམ།
ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་ལྟན། སངས་རྒྱུ་མ་གྱི་མཆོན།
ཆོ་བབ། [ཡུལ་]བཟོ་ལྟའམ་གནས་ཚུལ། ལྷོ་བས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོ་བབ། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆོ་བབ་
ལ་བསྟན་ཏེ་ལས་འགན་དཀྱི་ལུགས་བྱེད་དགོས།
ཆོ་འབྲུང་། མའི་རིགས།
ཆོ་ཡོད་ལ། རྟོན་ཡོད་པ་དང་གོ་ཆོད་པའི་ལས།
ཆོ་རིགས། པ་མའི་དུས་སམ་རིགས། ཆོ་རིགས་བཟང་པོ། ཆོ་རིགས་དམའ་བ།
ཆོ་རིས། ཤོ་ངོས་ཀྱི་རི་མོ་ཐོག་ལ།
ཆོ་རོལ། [རྒྱུ་]རེས་མེད་དམ་གོ་ལྟོག
ཆོ་ལ། ལྷོན་དུས་ཡུང་ཞིབ་མོར་བཤག་ཅིང་སྐམ་པོ་བྲ། དགུན་དུས་དེས་ཐུག་པ་བཞོལ་ནས་དགོང་
ཐུག་མོགས་བྱེད་ཅིང་ཡོད།

ཆོ་ལོ། ① འོ་སྒྲེ། རྒྱན་བཞག་ནས་རྒྱལ་པམ་ཅེ་བའི་ཅེད་མོ་ཞིག །མི་མང་པོ་འདུས་ནས་ཆོ་ལོ་
འབྲེད་པ། རོབ་འོར་འབྲེད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོ་ལོ་འབྲེད་པ། ཆོ་ལོས་ཅེ་བ། ② སྒར་གོང་མས་སྤྲང་
པའི་གོ་ཐོབ་ཅིག །ཆོ་ལོ་འཇའ་ས།

ཆོ་ལོ་པ། འོ་ཅེད་མཁའ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱན་པོ་མཁའ་དང་། རྒྱན་པོ་བ། ཆོ་ལོ་མཁའ། ཆོ་
ལོ་ཇི་མཁའ། འོ་འབྲེད་པ། འོ་ཅེད་པ་བཅས་སོ། །

ཆོ་ལོ་མི་འདུག །མིའི་ཀུན་སྤྱོད་ཚུལ་བཞེན་མ་བྱས་པ་ལ་ཟེད།

ཆོ་ལོ་སྒྲུལ་བ། བཀའ་བཀོད་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་སྐབས་རྒྱལ་པོས་རང་གི་མངའ་འབངས་གང་
རུང་ལ་ལེགས་བཀོད་བྱེད་ཆེད་མཆོན་གནས་ཅི་རིགས་གནང་བར་བཟོད། ཡང་ན་མཆོན་
གནས་གནང་བ་དང་། གོ་གནས་གནང་བ་སོགས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཆོ་ལོ་རིས། པ་རྒྱའི་རི་མོའི་མིང་།

ཆོ་ལོ་ང་། ཅེད་མོ་ཅེ་བྱེད་ཀྱི་ལོ་བྲད་གས་སུ་འོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཆོ་ལོ་འི་ས་པོན། [མངོན་]འགོན་བྱ།

ཆོག །① གཙོག་པའི་སྐུལ་ཆོག །② ཆོ་གའི་བསྐྱས་མིང་། ③ རུང་བ།

ཆོག་བྲ། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཆོ་ག་འདོན་མཁའ།

ཆོག་ཆོག །རུང་རུང་ངམ་འབྲིག་འབྲིག །བྲ་སྒྲིག་ཆར་ནས་འགྲོ་ཆོག་ཆོག་ཡིན། ཟ་ཆོག་ཆོག་ཡོད།

ཆོག་ཆོག་པོ། ཅོག་ཅོག་བྱས།

ཆོག་མཆན། བྱེད་ཆོག་པའི་བཀའ་མཆན། ཕྱིན་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་བཀོད་པ། རིམ་པ་གོང་མ་
ནས་ཆོག་མཆན་ཞུ་བ། ད་དུང་ཆོག་མཆན་གནང་མ་བྱུང་།

ཆོག་ཏུ་མེད་པ་བཅུ། རང་བྱུང་གིས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། རེས་པར་འཇུག་པས་བསྐྱེན་པར་
རྫོགས་པ། ཚུར་ཤོག་གིས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། ལྷོན་པ་ཁས་ལྷངས་པས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་
པ། རི་བས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། ལྷི་ཆོས་ཁས་ལྷངས་པས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། འབྲིན་ཆོག་
གི་སྒྲོན་པས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། བཅུ་ཆོགས་ཀྱིས་
བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། ལྷུབས་སུ་འགྲོ་བས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ། ཞེས་སོ། །

ཆོག་ཐུ་ཉན། འདི་ཡིག་ཆ་འགའ་ན་ཆོག་ཐུ་ཁང་ཡང་ཟེ། ཆོག་ཐུ་ཉན་ཞེས་སྒྲ་གུ་ཤི་ཉན་གྱི་
དུས་སྐབས་སུ་ཁལ་ཁ་དང་། ཨོ་རྟོག་འཁྲུགས་རྗེས་ཆ་ཉན་གྱི་ཆོག་ཐུ་སོགས་ཉལ་ཉལ་ཡུལ་
དུ་ཡོང་བ་ནང་འཁྲུག་གི་རྒྱ་རྒྱ་སོང་བས་ཁལ་ཁ་ཡོངས་ནས་ཁོ་རང་དཔག་མི་དང་བཅས་བ་
ཡུལ་བསྐྱད་དེ་མཆོ་སྟོན་དུ་ཡོང་བ་རྗེས་སུ་གུ་ཤི་ཉན་གྱི་དཔག་གིས་བསད་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་།
ཉན་ལ་ཁང་ཞེས་ཡོང་དོན་ནི་སོག་སྐད་ཀྱི་ཉ་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་སྤྲ་ཁ་དང་། སོག་སྐད་ཀྱི་ན་ལ་
བོད་སྐད་ཀྱི་སྤྲ་ང་ཐོན་བ་སོགས་ལ་ཁང་ཞེས་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་། །

ཆོག་འཐུས། བྱ་རུང་ངམ་བྱས་འཐུས། ཆོག་འཐུང་དགོངས་འཁོལ་བྱུང་།
ཆོག་འཐུས་བཞོལ་སྟོང་། གྲོག་ཁྱད་འཐུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་permissible action ཟེ།
ཆོད་དོན་སྤྱ་སྟོག་གི་དབང་ཆ། ཆོད་དོན་ཞིག་ལ་གཞན་གྱིས་སོས་མ་ཐུན་ཡོད་རུང་རང་ཕྱོགས་
སོས་མ་ཐུན་མེད་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ལག་བསྟར་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་དབང་ཆ་ལ་གོ།
ཆོད་སྟོམ། གྲོག་ཁྱད་འཐུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་qualification ཟེ།

ཆོད་འདོམས། ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་མཐུག་བསྟེན་པ་གཅིག་བསྟུས།
ཆོག་ཤ། ① [ཐ་མི་དང་བ་]ཡོང་བ་དང་། ལྷང་བ། ད་རེས་ལས་གྲར་བསྟོངས་པའི་མི་གངས་མང་ཅུང་
དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་འདུག། ཁོང་གསལ་དེ་དག་གིས་ཆོག། ② ཆོམ་པའི་མིང་། ད་ཡོད་བྱུབ་
འབྲས་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་ཤ། ③ རུང་བ་དང་། འཕྲིག་ཤ། ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་
བསྟུར་དང་མི་ཆོག་པའི་དགོངས་སྟོར་ལྟེ། རི་ལྟར་བྱས་ཆོག་དང་མི་ཆོག་པའི་དགོངས་སྟོར་
ལྟེ། བསམ་འཆར་བཤད་ཆོག། སྐད་ཡིག་བརྒྱབ་མི་ཆོག། ཁྱེད་ལ་ལས་རོགས་ངས་ལྟས་
ཆོག། ལྷ་འདི་འཐུང་ཆོག་དང་མི་ཆོག་སྤྱས་ཤེས་ཤ། འདི་གར་གད་སྟོགས་བཤོས་མི་ཆོག།
ཆོག་རོགས། ཆོག་བྱེད་པའི་རོགས་པ་འཕམ་གྲོགས།
ཆོག་ཤེས། འདོད་པ་རྒྱུང་བའམ་འདོད་པ་གང་སྤྲ་བ། འདོད་པ་རྒྱུང་ལ་ཆོག་ཤེས། ཆོག་ཤེས་མེད་
ཤ། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བཙོན་འགྲུས།

ཆོག་ས། འཆག་པའི་སྐུལ་ཆིག
ཆོངས། འཆང་བའི་སྐུལ་ཆིག
ཆོད། ① གཙོད་པའི་སྐུལ་ཆིག། ② བར་གྱི་བྱ་ཆོད་བཅད། ཤིང་ཆོད་ཏེ་མིག་ཅན། སོ་མག་གི་ཆོད།
པང་ལེབ་གྱིས་ཆོད་ཀྱག་པ། ③ བྱོད་དམ་རྒྱབས། ས་ཆོད་ཆེ་བ། ལས་ཆོད་ཚུང་བ།
ཆོད་ཁ། ཁ་མཆུ་འདུམས་ཡིག
ཆོད་གན། ཆོད་ཡིག་གན་ཀྱ།
ཆོད་དན། ཁ་མཆུ་འགྲིག་པའི་ཁ་ཆད་ཡིག་ཆ།
ཆོད་དོན། ཁ་མཆུ་འགྲིག་པའི་ཁ་ཆད་ཡིག་ཆ།
ཆོད་འདོམས། ཐག་ཆོད་པའི་མཐུག་འདོམས།
ཆོད་པ། [ཐ་མི་དད་པ]བར་མཆམས་ཆོད་པ། ལུང་པ་པན་ཚུན་རི་སྐྱང་གིས་བར་དུ་ཆོད་པ། ལེ་
དབར་ཁྱི་སྐྱག་གིས་ཆོད་པ། ཁ་བས་འགྲོ་ལམ་ཆོད་པ། འབྲེལ་ཐག་ནད་དེ་ཆོད་པ།
ཆོད་མ། [ཡུལ་]ཞིང་ལ་ཆུ་གཏོང་ཆེད་ཁག་ཚུང་དུ་བྱས་པའི་ཁག་རེའི་མིང་།
ཆོད་ཡིག། ཆོད་གཞི་འདུམ་འགྲིག་བྱང་བའི་ཡི་གེ་དམག་མཆམས་འདྲིལ་རྒྱའི་ཆོད་ཡིག་
ཆོད་ཡིག་འབའ་ཅན། ཁ་དན་གྱི་གན་ཀྱ་འབའ་ཅན་ནམ། འབའ་བཞག་པའི་ཆོད་ཡིག་
ཆོན། ① གོས་གྱི་སྐྱབ་གཤམ་མམ་མཐལ། བྱི་ཆོན། ཉང་ཆོན། ② གྱར་གྱི་བྱར་རམ་མཐལ།
ཆོན་ཚུང་། [ཡུལ་]སྐྱ་འབྲུབས་བྱེད་ཆོན་ཐག་བྱང་བ།
ཆོན་ཆེན། [ཡུལ་]སྐྱ་འབྲུབས་བྱེད་གྱི་ཆོན་ཐག་རིང་བ།
ཆོན་ཐག། སྐྱ་རྒྱངས་ཆེད་གྱི་ཐག་པ། ཀོ་བ་ཏེ་སྐྱས་མ་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན།
ཆོན་གདན། བྱིས་ལྟ་དང་དོན་གཅིག་
ཆོན་ཕྱར། [ཡུལ་]ཆོན་ཐག་གི་སྒྲེའི་ཕྱར་པ།
ཆོན་འབྲིང་། [ཡུལ་]སྐྱ་འབྲུབས་བྱེད་གྱི་ཆོན་ཐག་རིང་ཆོད་བར་མ།
ཆོབ། སྐལ་ཁུ་ཚུར་གཞུས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ།
ཆོབ་བསྐུལ་བ། བསྐྱན་བཞིག་སྒྲོང་བའམ་ལས་རྟོག་བཟོས་པ།

ཆོབ་ཆོབ། ཟས་ཟ་བ་དང་སྟོད་དུ་ཆུ་སོགས་ལྷག་པའི་སྤྲ་ལྷ་བྲ། ཤིང་འབྲས་བཏོགས་ནས་ཆོབ་ཆོབ་
ཅེས་ཞེས་མདོག་ཁ་བོར་ཟ་བ།

ཆོབས། བཅབ་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆིག་

ཆོམ། ① འཛོམས་པའི་སྤྲུལ་ཆིག་། ② ལུང་སྤྲའི་ཁྲུང་བར་ཞིག་། གཡུལ་ས་ནས་མེ་སྒྲོགས་ཀྱི་སྐད་
ཆེན་ལུང་ཆོམ་སྒྲོག་བ།

ཆོམ་རྒྱན། རྒྱག་བ་དང་རྒྱན་མ། ཆོམ་རྒྱན་ཀྱི་ཉེན་དོགས།

ཆོམ་རྒྱན་འགོག་ཆོལ། ཆོམ་པོ་རྒྱན་མ་ལ་འགོག་ཅིང་ཆོལ་བ།

ཆོམ་རྒྱན་དུ་ཆོགས། རྒྱ་མ་རྒྱག་ནས་འཆོ་གནས་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་ཀྱི་ཆོགས་བ།

ཆོམ་སྒྲ། ལུང་སྒྲ།

ཆོམ་བ། [ཟ་མི་དད་བ] ཐུལ་བ། དག་བཅོམ་ནས་ཆོམ་བ། མོ་བ་རྒྱུང་དུས་ངར་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཆོམ་
བར་མི་རྒྱས་ཆོམ་པོ་བ། རྒྱག་བ།

ཆོམ་འབྲུབ། རྒྱབ་འཕོང་དང་དོན་གཅིག་

ཆོམ་འབྲུར་ལྷག་། རྒྱུ་དག་འབྲེད། བད་ལད་འཁྲབ་རྣམས་དོན་གཅིག་། དཔེར་ན། ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་རྣམས་
ཆོམ་འབྲུར་ལྷག་མཁས་པ་ཡོད་པ་རེད།

ཆོམ་ལ་པབ། པ་རོལ་པོ་པམ་བར་བྱས་པའི་དོན། གེ་སར་སྦྱང་ལས། ཉོར་བདུད་མོན་འཇང་བཞི་
པོ་ཆོམ་ལ་པབ་ནས་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐབས་སྤྱ། ཞེས་བ་ལྷ་བྲ།

ཆོམས། བཅོམ་ལ་ལྟོས།

ཆོར། བཅར་ལ་ལྟོས།

ཆོར་སོ། །སོ་རྣམས་ཁའི་ཕྱིར་ཐོན་བ།

ཆོལ། ① འཛོལ་པའི་སྤྲུལ་ཆིག་། ② ཆོ་ལོའི་བསྐྱས་མིང་། རུས་ཆོལ། དུང་ཆོལ། ཤིང་ཆོལ།

ཆོལ་ཁ། ① འབྲུང་ཁུངས་སམ་དར་སའི་གནས། ཉའི་ཆོལ་ཁ། ② ཆོ་ཁག་གས་སྡེ་ཁག་

ཆོལ་ཁ་གསུམ། ཆོལ་ཁ་ཞེས་པའི་ཆིག་འདི་ཆེས་སྡེ་ཤོས་ནི་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ལས་བྱུང་འདུག་། དེ་
ཡང་སོག་རྒྱལ་ཁྲ་པེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་དབང་ཡོན་བར་བ་ལ་བོད་

ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ་བ་དང་བོད་དུ་འཇུག་པའི་སྐོར་ལ། [རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་]ལས།
དབང་ཡོན་བར་མ་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ་བའི་ས་མཆམས་ནི། ཡུལ་མངའ་རིས་གྲང་
མང་མན། སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ཡན། དམ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། སོག་ལ་སྐྱ་བོ་མན། མ་ཚུའི་ཁྲག་བ་
ཡན། མགོ་ནག་མིའི་ཆོལ་ཁ། མ་ཚུའི་ཁྲག་བ་མན། རྒྱ་མཆོད་རྟེན་དཀར་བོ་ཡན། དུད་འགོ་
རྟེན་ཆོལ་ཁ་དང་གསུམ་བོ་དེ། མི་རྟ་ཆོས་གསུམ་གྱི་འབྲུལ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཕུལ་བར་
འདུག་ཅིང་། ཆོལ་ཁ་རེ་རེ་ལ། དཔོན་ཆེན་རེ་རེ་རྒྱལ་བོ་ཡོན་མཆོད་བཀའ་བཞུགས་སུ་མཛད་
ནས་བསྐོས་འདུག །

ཆོལ་ཅིག །བཅའ་རྒྱའི་ནོར་ཆོལ་ཅིག་སྟེ། སྐུལ་ཆོག

ཆོལ་བ། ལྷ་ཁོ་བོ་སྟེ་བཅེགས།

ཆོལ་ཟངས། [རྟིང] ① མཆིལ་སྟོང། ② གཅིན་སྟོང། ③ ཀྲང་ལག་འཁྱུ་སྟོང།

ཆོལ་ལེ་བ། ཐོ་རེ་བ། ཤིང་ནགས་ཆོལ་ལེ་བ།

ཆོས། ① འཆོས་བའི་སྐུལ་ཆོག །② ཤེས་བྱའམ་དངོས་པོ། ② ལུགས་སྟོལ། ཡུལ་ཆོས་བཟང་
བོ་རྣམས་སྲར་རྒྱན་དང་སོར་འཇགས་བ། ③ [རྟམ]རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་བའི་དོན་ནོ། [རྟམ་
ཞེས་དོན་བཅུ་ལ་འབྲུག་སྟེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ལ་
འབྲུག་བ་དང་། ལམ་བཤེན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལམ་དང་། འགོག་བཤེན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བ་ལྟ་
བུ་མུང་འདས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་། བཅུན་མའི་འཁོར་
དང་། གཞོན་ཏུ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོས་སྟོང་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་བསོད་ནམས་དང་། བྱིས་བ་ནི་
མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་གཅེས་བར་འཛིན་བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ཆེ་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་
གསུང་རབ་དང་། ལུས་འདི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་འབྱུང་འབྱུར་དང་། དགེ་སྟོང་གི་
ཆོས་བཞེ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ངེས་བ་དང་། ལྷ་ཆོས་དང་མི་ཆོས་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལུགས་ལ་འབྲུག་བ་
བཅས་བཅུ་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་རིག་བ་ལས་འབྲུག་བ་གཙོ་ཆེ་བཤོ། །

ཆོས་སྐད། བལ་སྐད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་པོད་ནང་གི་ཐ་སྟད་རྣམས།

ཆོས་སྐྱ། ① ཤེར་བྱིན་དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས། སྟོར་བ་བསྐོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་

ཐུག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྷན་པ་སྐྱེ་བཞིའི་དབྱེ་གཞིར་གྱུར་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལོ། ༥༥ གསང་སྤྲུག་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་
ཀྱི་དོན་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམས་པས་རྩེ་མ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱེ།
རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ། །བསོད་ནམས་ཆོག་ས་ལས་
འབྲངས་བ་སྤྱེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་མདོར་བསྡུས་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོག་ས་ལས་འབྲངས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཆོས་སྐྱེ་དགོན། དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤྱི་རངས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྐྱེ་དག་པ་གཉིས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་། རྫོ་བུར་འཕྲལ་དག་གཉིས། རོ་བོ་ཡེ་དག་དང་།
ཉིང་འཛིན་གསལ་དག་གཉིས་ཡང་ཟེར་སྟོལ་འདུག

ཆོས་སྐྱེའི་སྤྱེ་མཆེད་གཟུགས་ལ། བསྐྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས། མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་
གཟུགས། ཡང་དག་པར་རྒྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས། ཀྱན་བཏགས་པའི་གཟུགས།
དབང་འཕྱོར་བའི་གཟུགས།

ཆོས་སྐྱེའི་ཆོས་སྐྱེ་སོགས་དགྲ། ༡ དང་པོ་ཆོས་སྐྱེའི་ཆོས་སྐྱེ་ནི། ཞིང་ཁམས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པ། གནས་བསམ་རོ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད། ཉིང་རེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་ཆེན་པོ། འཁོར་སྒྲ་
ཆོག་ས་རང་བཞིན་མི་གཉིས་པ། སྟོན་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད། དུས་གང་དུ་འད་འགྱུར་
བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད།

ཆོས་སྐྱེའི་ཡོངས་སྐྱེ་ནི། ཞིང་ཁམས་རྒྱལ་དང་བྲལ་ཞིང་རྩེ་མ་མེད་པ། གནས་ཐན་པ་ཡིད་ཀྱི་རྟོགས་
པ་ཆོད་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དབྱིངས་སུ་དག་པ། དུས་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ།

ཆོས་སྐྱེའི་སྤྱལ་སྐྱེ་ནི། ཞིང་ཁམས་སྟོང་ཉིད་རྒྱ་མ་ཆད་པ། གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆར་གཞིར་གྱུར་
པ། ཉིང་རེ་འཛིན་འགག་མེད་ཆེན་པོར་རང་གསལ་པ། འཁོར་རིས་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་
ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཛོའི་ཆོག་ས། སྟོན་པ་རང་བཞིན་མ་བཅོས་པ། དུས་སྤྱིང་པོ་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་
དུ་རང་སྒྲུང་བཤོ། །

༡ གཉིས་པ་ཡོངས་སྤྱི་ཆོས་སྐྱུ་ཞི། ཞུས་པར་སྤང་མཛད་གང་ཆེན་མཆོད་དེའི་བཞུགས་ཚུལ་
ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་ནང་གསལ་བ། ནང་ནས་བལྟས་ན་ཕྱི་གསལ་བ། སྐྱེ་མདུན་དང་རྒྱལ་མེད་པ།
ཞལ་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་ཐལ་ལེ་བ། དེའི་ཞིང་ཁམས་ཕྱག་གི་མཐེལ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་ལ་མངའ་མཛད་པ། བསྟན་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ། དུས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་
འགྱུར་བ།

ཡོངས་སྤྱིའི་ཡོངས་སྐྱུ་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། དེའི་མཆོན་ཉིད་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པ།
ཞིང་ཁམས་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གངས་མེད་པ། གནས་འོག་མི། འཁོར་སོ་སོའི་
རིགས་ལྷ། བསྟན་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ། དུས་སྤང་བ་འདུ་བ་མཆེད་པ།
ཡོངས་སྤྱིའི་སྤྱལ་སྐྱུ་ཞི། རིགས་ལྷའི་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སོའི་གཙོ་འཁོར། དེའི་མཆོན་ཉིད་སྤང་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ། དེའི་ཞིང་ཁམས་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་འབྱུང་ཐོག་བསམས་
གྱིས་མི་བྲལ་བ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད། གནས་ལུང་ལོ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྟན་གྱིས་བྲལ་བ། འཁོར་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། དུས་རིག་པ་རང་སྤང་གི་དུས་སོ། །
༢ གསུམ་པ་སྤྱལ་སྤྱི་ཆོས་སྐྱུ་ཞི། དཔལ་རྫོང་ཆེ་འཆང་ཆེན་བོ། དེའི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་བ་བཞིའི་
ལུས་སྤྱུ་བྱུང་ཞིང་མཛད་པ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་དུག་མཐར་ཕྱིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ། དེའི་ཞིང་
ཁམས་སྤྱོད་གསུམ་བྱེ་བ་སྤག་བརྒྱས་བསྐྱོར་བ་ཆངས་ཆེན་གྱི་ཞིང་ཁམས། དེའི་གནས་མེ་
རྟོག་བརྒྱུ་ཁྱོད་དང་ལྡན་པ། འཁོར་སྐྱེ་བ་བཞེས་བསྤུས་པའི་འགྲོ་བ། བསྟན་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀུན་
གྱི་ཅ་བ་སྤྱུ་ཐལ་འགྱུར། དུས་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་པའི་དུས།

སྤྱལ་སྤྱིའི་ཡོངས་སྐྱུ་ཞི། དཔལ་རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔལ། དེའི་ཞིང་ཁམས་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྤག །གནས་གདུལ་བྱའི་རོ་དང་སྐྱར་བ། འཁོར་ས་བརྒྱད་
པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ། བསྟན་པ་ངེས་དོན་གྱི་ཐེག་པ། དུས་ངེས་པ་མེད་པ།

སྤྱལ་སྤྱིའི་སྤྱལ་སྐྱུ་ལྟ་ཐུབ་པ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་
པ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད། ཞིང་ཁམས་འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་སྤག་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་མི་མཛེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་མངའ་མཛད། གནས་བྱུ་

ཆོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པ། འཁོར་བྱ་མོང་བ་དགེ་སློང་པ་མ་གཉིས། དགེ་བསྟེན་པ་མ་
གཉིས་ཉེ་ཆུས་པ་བཞི། བྱ་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ཐོབ་པ་གྲངས་
མེད་བཛོད་གྱིས་མི་ལང་བ་སྣ་ཆོགས། མ་དེས་བའི་འཁོར་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བསྟན་པ་རྩ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྣ་ཆོགས། དུས་དེས་པ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་
གཅོད་པ་སྟེ། གཏུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་པན་པར་མཛད་པའི་དུས་སོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །
ཆོས་སྐུའི་ཆོས་བཞི། བེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་ཆོན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་སྟེ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱེ་དང་། སྐྱུལ་བའི་སྐྱེ་བཅས་བཞིའོ། །
ཆོས་སྐུའི་མཆོད་རྟེན་ལྷ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་བྱུབ་པ། ལྷ་ན་མེད་པ། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ།
དངོས་བྱུབ་འབྱུང་པ། ཐེག་པ་སོ་སོ་ལྷན་བའོ། །

ཆོས་སྐུའི་སྤྱིང་པོ་ཡིག་བྱུག །ཆོས་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྱིང་པོ་སྟེ། བར་ཕྱིན་བྱུག་ལ་ཟེར་
ཞིང་། བར་ཕྱིན་བྱུག་ནི་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པ་ལ་དེས་པར་དུ་སློབ་དགོས་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་།
བྱུག་པོ་དེ་མཐར་ཕྱིན་ན་ས་བཅུ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱུས་པ་ཡིན། བར་ཕྱིན་བྱུག་པོ་དེ་ཡི་གེའི་
ཐོག་ནས་མཆོན་པ་ནི་གཟུངས་སྤྲུགས་ཡི་གེ་བྱུག་པོ་སྟེ། ཞོ་མ་ཉི་བརྒྱེ་རྩ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་
ཅིང་། འདིའི་མཆོན་དོན་དང་འབྲེལ་བ་འད་སྟོར་བྱུབ་མཐའ་དེས་མེད་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོ་
ཞིག་གིས་མཛད་པ་རྒྱས་བསྟུས་སྣ་ཆོགས་ཡོད།

ཆོས་སྐུའི་མཆོན་རྟེན་ལྷ། འདུས་མ་བྱས་པ། གཉིས་སུ་དབྱེད་དུ་མེད་པ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། སྤྱིབ་
པ་དག་པ། རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའོ། །

ཆོས་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ། ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡེ་ཤེས། རང་བཞིན་ལྷུན་བྱུབ་ཡེ་ཤེས། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་
ཁུབ་ཡེ་ཤེས་བཅས་སོ། །

ཆོས་སྟོན། རྒྱུན་དུ་སེམས་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཉི་ཁྱུང་ནས་དགོན་མཐའ་དང་གྲོང་མཐའ་ལ་སྟོར་བ་བྱེད་པ།
ཆོས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཞི། བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྫོགས་ལྷན་དང་། གསུམ་ལྷན།
གཉིས་ལྷན། རྩོད་ལྷན་བཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཞི་ཞེས་གྲགས།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོད། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆོད་བྱུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས། རྩལ་ཕྲུང་བ་
དང་མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྷ། བསྐྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་། མངོན་པར་སྐྱབས་
ཡོད་པའི་གཟུགས་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་པའི་གཟུགས་དང་། གུན་བཏགས་
པའི་གཟུགས་དང་། དབང་འབྱོར་པའི་གཟུགས་ཉི་ལྔའོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཁམས། ཁམས་བཙུག་གི་གྲས། ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གསུམ་དང་།
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེན་པའི་གཟུགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཁྲངས་འབྱིན་པ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཐོག་མར་བཅུགས་པ།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཆོས་འཁོར་དང་དོན་གཅིག་

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་གསུངས་པ།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་བཤགས་པ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་བསྐྱོར་བའི་
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་
དང་། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པ་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་བཅས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ། །འགྱུར་བྱང་མེད་པ། མདོ་སྡེ་སྟེགས་བཅས་པའི་ནང་བཞུགས།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཡོད་དོ་ཙམ་སྟེ་ཉན་
མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདུལ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ། བཀའ་སྡེ་སྟོང་གསུམ་རེ་རེ་
ནས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་རེ་དང་སྡེ་སྟོང་བཞི་པ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་རེ། །

ཆོས་ཀྱི་གྲོང་རྒྱལ། [མངོན་དགོན་པ།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མོ། འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མོ་བཅས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་
སྣང་མཛད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ལེའུ་བཅུ་པ་ནི་རྒྱ་ཡིག་
ནས་བསྐྱར་ཉ། མདོ་སྡེ་སྟེགས་བཅས་ཐའི་ནང་དུ་ཡོད་དོ། །

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཆོས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡང་ན་
ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་ལྷན་ལུ་མེད་ལྷོ་ཆེ་ཐོན་མ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཐམས་
ཅད་སྟོན་ཏུ་བརྒྱུངས་པའི་སྐབས་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་ཤས་དང་ཤས་སོ་རྒྱལ་སྲིད་བཅས་
ཕྱིན་པར་བཏང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅེས་སྟོན་དཔེ་ན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་
པ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན།

ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མེ་ཡོང་བཞིན། རྒྱལ་པོ་མེ་ཡོང་གཤོང་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་རྒྱལ་པོ་མེ་
ཡོང་གཤོང་ཟེར་བ་ཁྲིམས་ལ་མཁས་ཤིང་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་ཐང་ཡོར་གཙོད་བ་ཞིག་ལྷུང་བའི་
བཤད་ཐོལ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཡིང་དཔེ་རྒྱུང་ས་ལོན།

ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚབ་བྱས་ནས་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་མཁན།

ཚེས་གྱི་ངོ་བོ། ཚེས་གྱི་རང་བཞིན།

ཚོས་ཀྱི་མངའ་བདག། ཚོས་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག།

ཆོས་ཀྱི་ཅོད་པར། དབུ་རྒྱན་རིགས་ལ།

ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཁག་མངའ་རིས་ལྟར་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐྱུ་བོ་ཡན་ཆད་ནི་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཁག་

ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད།

ཚོས་ཀྱི་མཆོག་། །འདིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་མཆོག་སྟེ། རྒྱུར་ལམ་གྱི་ཐ་མཐམ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ལ་ཉེ
བའི་ལམ་གྱི་མཛོད་རྟོགས་ཤིག་།

ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་ནང་གསེས། ལྷན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་
 གང་ཞིག །དབང་པོ་རྣོན་པོ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་
 གྱིས་བདེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ ① གསུང་རབ་ཀྱི་རོན་གནད་སྒྲིབ་པ་ ② རྩོད་ཉིད་དང་ལུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་

ཆོས་ཀྱི་སྟོབས། ① ཆོས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོད།

ཆོས་ཀྱི་གཏུན་ཁྲིམས་ལྟ། རི་སྒྲིབ་འཛོའི་བར་རྟག་ཏུ་སྤྱད་དགོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབས་ཁྲིམས་ལྟ།
མོག་གཞོད་པ། མ་བྱིན་བར་ལེན་པ། མོག་བར་གཤེམ་པ། རྩལ་སྤྲོ་བ། མར་འཕྱང་བ་སྟེ་ཉེས་
སྲོད་ལྟ། སྲོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ། སྒྲེ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག །མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི། ལྷ་བ་བཀར་བདགས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་བཞི་སྟེ། འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ།
ཐག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། སྤང་ན་ལས་
འདས་པ་ཞི་བ་སྟེ་བཞིའོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས། གྲེ་བྲག་པ་དང་མདོ་སྒྲེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་
ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གཞི་བྱུང་ན་ཆོས་བདག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་འདོད་པའི་བྲིད།
འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཛོག་པར་བྱེད་དེ།
གང་ཐག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་
ཐག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་ཇུས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོར་འཛོག་ཅིང་། ཐམས་
འགྲུར་བ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ། མདོ་སྒྲེ་པ། གྲེ་བྲག་སྐྱེ་བ་བཞི་ཀས་
གང་ཐག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་འཛོག་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན།

ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྲ་མོ། དུང་པོ་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྷན་སྒྲེས།

ཆོས་ཀྱི་བདག་བཞི། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་གྲུབ་པ། རུལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རིགས་པ།
གཟུགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་པ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་འདུན་ས། [མངོན་]དེད་དུས་ཀྱི་དགོན་པ། གནའ་དུས་པོན་གྱི་འདུ་གནས་དང་ཆོས་ཀྱི་
འདུན་ས་ཞེས་པ་དེད་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཁང་ནང་བཞིན་དུས་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་དད་ལྡན་
རྣམས་དེར་འཆོགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྟོ་སྟེལ། རྒྱན་དུ་ལྷ་ཁང་ནང་བཞིན་བདག་པོ་བྱེད་མཁན་
ཞིག་ལས་རྒྱན་འཆོགས་མེད་པ་ཡིན་འདུག

ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས། ཆོས་ཀྱི་གངས་འཛེན་ཏེ། འགྲེས་རྒྱུ་ཅ་བརྒྱད་ལྟ་བུ།

ཆོས་ཀྱི་སྟོང་། གང་མས་ངག་སྟོན་པར་འོས་པའི་སྟོང་མ།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱན། སྤྱན་ལྷ་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།

ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུད་ཐ་མཁུ་ས་འདིར་གནས་པའི་བྱེད་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་སྤྲིན་ལྷ་བྱས་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལས་ཐོབ་
པའི་ཆོས་རྣམས་མཁའ་ལྷ་བྱ་ཆད་མེད་པ་ལ་ཁྲབ་པས་ས་བཅུ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་བྱའོ།

ཆོས་ཀྱི་དཔལ་མོ། [མདོན་]སྒྲོལ་མ།

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཉོན་མོངས་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མྱེ།
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྷ་བྱའོ།

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུབ་གཏི་མུག་གསུམ། དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་
ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་མདོན་པ་སྡེ་སྟོང་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཉིས་ཁྲི་
ཆེག་སྟོང་རེ་རེ་གསུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས། དེ་ཡང་རྩ་བ་འདོད་ཆགས་ལས་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་འདུལ་བ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱེ་ན་གཉེན་
པོ་དམ་བཅའ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་སྟག་གཅིག །རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་སྟག་གཅིག །ཟུང་
འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་སྟག་གཅིག་གསུངས་སོ།

རྩ་བ་ཞེ་སྒྲུབ་ལས་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་མདོ་སྡེ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་
གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་བྱེད་སེམས་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་སྟག་གཅིག །འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཁྲི་སྟག་གཅིག །ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་སྟག་གཅིག

རྩ་བ་གཏི་མུག་ལས་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་མདོན་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་
སྟོང་གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱེ་ན། སྡེ་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཁྲི་སྟག་གཅིག །འགག་མེད་
ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཁྲི་སྟག་གཅིག །གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཁྲི་
སྟག་གཅིག་གསུངས་སོ།

རྩ་བ་དུག་གསུམ་ལ་ཆ་མཉམ་ལས་གྲུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཡོ་ག་
ཉིས་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་སྟག་གཅིག །རྫོགས་རིམ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་སྟག་གཅིག །བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོ་ཤེས་ཁྲི་སྟག་གཅིག་

གསུངས་སོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་སམ་རྒྱ་བཏབ་པའི་མིང་།
ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ། འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་
པ། ལྷང་འདས་ནི་ཞི་བའོ། །
ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་པ། སྤྱན་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལན་དང་རེ་བ་ལ་མི་སྟོས་པ་
གང་ལ་གང་འདོད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱན་པ། རོན་དུ་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱན་པ་ཡིན།
ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག །[མངོན]སངས་རྒྱས་སྤྱི།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཕྱང་པོ་ལྡེའི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །
ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ། ཆོས་ཀྱི་བཟོ་སྐྲུང་།
ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་མ། རང་གིས་དངོས་སུ་ཆོས་ལྟ་སྟོང་བའི་སྒྲ་མ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་རང་གི་པ་མ་སྟུན་མཆེད་ལྟ་ར་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཆོས་ལྟ་སྟོང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཆོས་
ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་མར་ཅི་དགོས།
ཆོས་ཀྱི་ཅ་འཁོར། [མངོན]རྟིང་།
ཆོས་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ། བཀའ་ཆད་མ། ལུང་ཆད་མ། རིགས་པ་ཆད་མའོ། །
ཆོས་ཀྱི་ཆོང་དལ། [མངོན]ཆོས་གྲུལ་དགོན་པ།
ཆོས་ཀྱི་གཟུངས། གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་
ལས་དམ་པའི་ཆོས་མཉམ་ནས། རི་སྐད་བཤད་ཅིང་ཐོས་པའི་ཆིག་ཐམས་ཅད་ནས་དུ་ཡང་མི་
བརྗེད་པར་འཛིན་པ།
ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ།
ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ① འགོག་ལམ་ཀྱི་པན་ཡོན་ནས། ལྷད་ཆོས། ② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན།
ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས།
ཆོས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་སྟོབ་དཔོན། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཀྱང་། ཆོས་དང་རང་གི་སེམས་གཉིས་

འདེས་མ་ཐུབ་པར་སེམས་རྒྱུད་སྒར་ལས་སྤྱུག་ཏུ་སོང་བ་དེ་ལ་ཆོས་བློར་བྱེད་ཅེར་བ་ཡིན་ཅིང།
བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ། ཆོས་བློར་ཆོས་ཀྱིས་མི་ཐུལ། ཀོ་ཁྲིབ་མར་ཀྱིས་མི་ཐུལ། ཞེས་ཟེར།
ཆོས་སློང་རྟོག་འགལ། དགོངས་འགལ་ལམ་ཆོག་པ་ཟ་བའི་དོན།
ཆོས་སྤྱུག། ཆོས་ཆབ་ཡང་ཟེར། དཔེ་ཐེག་གི་གི་སྟེ་ལ་འདོགས་རྒྱུ་ཡི་ཆབ་སོ་ཞིག་སྟེ། མགོ་ལ་ཚུ་སྤིན་
མགོ་འི་རི་མོ་ཡོད་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་རི་མོ་ཡོད་པ་ལྷགས་ཟངས་དཔུལ་སོགས་བཟོ་སློལ་ཡོད།
ཆོས་སློང་། བསྟན་པའི་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སློང་བར་མཛད་པའི་དམ་ཆོག་ལ་གནས་པའི་སྤྱང་མ།
ཆོས་སློང་ཁང་། སྤང་མའི་མགོན་ཁང་།
ཆོས་སློང་དབང་དུ་གསོལ། མགོན་པོ་དང་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་སོགས་ཆོས་སློང་སྤང་མ་ལ་དབང་པོ་
འཛིག་ནས་དག་སེལ་བྱེད་པ།
ཆོས་སློང་ཞལ་བཞི་པ། ས་སྤྱི་ཆོས་སློང་དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་ཟེར་བ་གཤོང་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཞིག་ཡོད།
ཆོས་སློང་བཟང་པོ། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སློང་བཟང་པོ་དང་མི་གཅིག་ཡིན།
ཆོས་སློང་སྤྱང་མ། མགོན་པོ་དང་ལྷ་མོ་སོགས་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་སློང་བར་བྱེད་པའི་དམ་ཆོག་
ལ་གནས་པའི་སྤྱང་མ།
ཆོས་སློབ། [རྣམ་རྒྱུ་ཐེ]སྤྱར་བྱ་གར་གྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་
ཆོས་དཀར་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། སྤྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱང་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་དཀར་པོ། དགེ་བའི་བྱ་བ།
ཆོས་དཀོན་ཅིག། ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་གཅིག།
ཆོས་དཀོན་མཆོག། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། བཤད་པའི་ཆོས་དང་། སྤྱབ་པའི་ཆོས་
དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་བཅས་སོ།
ཆོས་དཀོན་མཆོག་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མཐར་ཀྱིས་སློང་བ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་དོན་
དམ་པར་བྱན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། མཆོན་ཉིད་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་སྟོན་མ་ཁྲེག་གསུམ་གྱི་

ནམ་པ་གོ་རིམ་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར།
ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག །གཞི་རྣམ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཆོག།
ཆོས་བཟ་ཤིས། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་སྤྱོད་འབྲུངས། ཁོང་གིས་ཡར་སྟོང་ནམ་མཁའ་བཟ་
ཤིས་ཀྱི་ཀམ་སྐར་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་དང་འཛིན་མཛད་དེ་སྟོབ་མ་མང་པོ་རྗེས་སུ་འཛིན། རེས་སུ་
ཀམ་སྐར་གྱིས་སྟོལ་རྒྱ་དང་སྟེལ་ཕྱགས་ཆེན་མཛད།
ཆོས་ཁང་། ཆོས་ཤོད་འཛོགས་པའི་ཁང་པ།
ཆོས་ཁམས། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བསྐྱེད་མིང་།
ཆོས་ཁམས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་བརྒྱན། དགེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། མི་དགེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། རྣམ་མཁའ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ། སོ་སོར་བརྟན་མིན་གྱི་
འགོག་པ། མི་གཡོ་བའི་འགོག་པ། འདུ་ཤིས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའོ། །
ཆོས་ཁྲི། ① སྒྲེགས་བམ་འཛོགས་པའི་ཁྲི། ② ཆོས་འཆད་པའི་ཁྲི།
ཆོས་ཁྲི་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཁོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་ཁྲི་དགོན། ② རབ་བྱུང་བཙུང་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦ལོར་སྐྱེས་འབྱུང་མེད་བཙུན་འབྲུས་
ཀྱིས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཉག་
རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་ཁྲི་དགོན། ③ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ལྗོ་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་ཁྲིམས། སོ་བྱང་སྤྲུགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་ཁྲིམས་དང་དགོན་པའི་བཅའ་ཁྲིམས།
ཆོས་ཁྲིམས་པ། དགེ་བསྟོན་ཏེ། གྲུབ་ཆོགས་འཆོག་སྐྱབས་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཞི་ནས་མཁའ་
ཆོས་འཁོར་ལངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་གང་ཞིག །སྤྱི་ཚུལ་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་འབྲས་རོ་
བོ་ཉིད་གསུམ་གང་རུང་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ངག་གི་རྣམ་པར་སྤྱང་པའི་རྣམ་རིག་སྟེ།

དེ་ནི་འཁོར་ལོ་རེན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་ནུས་པ་དང་། ལམ་རྣམས་སུ་འདོར་
ཞིང་འབྲུག་པ་དང་། ལྷུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འཕགས་ལམ་གྱི་ཅིས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་
པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མཚུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ།

ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་ལས། སྤྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་
པས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་གང་ཞིག །མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་ཤིང་གཅོད་པའི་ནུས་
པ་ཅན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་གྱི་ངེས་ཆོག་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་ལས། ངེས་
ཆོག་རྣམས་ཅན་འདི་སྤྱི་ལ། རྟོགས་པ་འཕོ་དང་ལུང་གི་ཆོས་ལུང་ཆོགས། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་
དུ་རྣམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་འདི་སྤྱི་བཤད་གོང་དུ་སོང་། ཅན་འདི་སྤྱི་བཤད་ཆོགས་པ་ལ་འང་
འབྲུག་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བ་ལྟར་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། ལུང་
གི་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་མང་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞེས་པ་དེ་གོ་བ་དེ་བར་བཤད་ན། སངས་རྒྱུས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུང་
བཤད་གནང་བར་མི་རྣམས་ཀྱིས་དང་བ་དང་དད་པའི་སྟོན་པ་མཉན་ཞིང་དེའི་དོན་ཡིད་ལ་
འཛོག་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་གསུངས་པ་དེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པའི་དགེ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་དགེ་བའི་བསམ་སྒྲོག་ཡོད་དེ་དག་འཛོམས་ཤིང་
མེད་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྤང་མི་
དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱར་ནས་དགེ་བའི་སེམས་དང་
ལྷན་པར་བྱེད་པ་དཔེར་ན། དེར་དུས་ང་ཆོས་སྟོབ་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་སྟོབ་གསོ་བྱས་ཆེས་སྤར་གྱི་
བསམ་སྒྲོག་དག་པའམ་ཞོར་འཁྲལ་གྱི་བསམ་སྒྲོག་དེ་དག་བསྐྱར་བཙུང་བྱས་ནས་བསམ་སྒྲོ་
ཡང་དག་པར་འགྱུར་ཐུབ་ཅིང་ཡོད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཀྱང་མེད་པས་མ་སྒྲོ་
བསྐྱར་བཙུང་བྱས་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ་དེ་ལ་
མིང་གཞན་དུ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཟེར།

ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་ཟེར་བ་དེ་འདྲོན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བའི་

གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་གནང་བའི་དོན་རེད། རིམ་བུ་གསུམ་ཟེར་དགོས་པ་ཡང་
ཆོས་ཐེངས་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་དག་ནང་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།
དཔེར་ན། ང་ཆོས་སློབ་གསོ་བྱེད་སྐབས་སློབ་བྲལ་ཆུང་བའི་སློབ་མ་ལ་སློབ་གསོ་བཏང་བ་དང་།
སློབ་བྲལ་འབྲིང་བའི་སློབ་མ་དང་། སློབ་བྲལ་ཆེན་མོའམ་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་ལ་སློབ་གསོ་བྱ་རྒྱའི་
ནང་དོན་གཉིད་ཟབ་ཞན་དང་། སློབ་གསོ་བྱ་རྒྱའི་གྲི་ཐབས་ཤེས་ནམས་མི་འདྲ་བ་བཞིན་དུ།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་ཡང་གདུལ་བྱའི་སློང་དང་བསྟན་ནས་གཉིད་ཟབ་ཆད་མི་འདྲ་
བ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་སློབ་མ་ཆེ་ཆུང་གང་ལ་སློབ་གསོ་བྱས་ཀྱང་དེ་
དག་དོན་གྱི་དམིགས་ལུལ་གཅིག་པ་ཡིན་སྟེ། སློབ་མ་དེ་ནམས་ལ་ཁོ་རང་ཆོའི་སློང་ཆད་དང་
བསྟན་པའི་སློང་སྟོབས། ཡོན་ཏན། འདོན་ཐང་སོགས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་སྟོན་གྱིན་
ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་རིམ་བུ་གསུམ་བསྐྱར་ཞེས་པ་དེ་ཡང་།
གདུལ་བྱའི་སློང་ཆད་དང་བསྟན་ནས་ཆོས་གསུངས་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་དང་པོ་གདུལ་བྱ་
ལས་དང་པོ་བ་ནམས་དགེ་བ་ལ་སློང་དང་བའི་ཆེད་དུ་ཐེག་པ་རྒྱུད་དུའི་ཆོས་སྟེ་དང་དོན་གྱི་ཆོས་
གསུངས་པ་རེད། དེ་ནས་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐེག་པ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་དྲང་
རེས་འབྲེས་མར་གསུངས་པ་རེད། ཐ་མར་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཡང་རབ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐེག་
ཆེན་རེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སློབ་མ་ནམས་ལ་ཆོས་གསུང་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་
ཞེས་ཟེད། དེར་དུས་ཀྱི་བཤད་སྟེལ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་
བའི་དོན་ཡིན།

ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་དུས་ཆེན། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དུས་ཆེན་བཞིའི་ནང་གསེས། བོད་ཁྱ་ཏུག་པ།
ཆུ་སྟོད་ཁྱ་བའི་ཡར་འོའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཡུལ་ལྷ་རྩ་ཏ་སྟེ་
འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོར་ཆོས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐྱར་བའི་དུས་སོ། །

ཆོས་འཁོར་གྲིང་། ཚལ་གྲང་ཐང་གི་བྲ་ཆང་ཞིག་ཡིན་པར་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་
ཀམ་པའི་ནམ་ཐར་ནང་གསལ།

ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དགོན། ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྐལ་མྱི་ལོ་
༡༡༠༩ལོར་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པའི་དགོན་རྒྱུང་ཞིག །གནས་འདིར་མཆོ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་རྒྱ་མཆོར་གྲགས་ཤིང་ཆང་མས་ལྷས་བཞག་སྒོལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།
ཆོས་འཁོར་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་འབྲུག་མྱི་ལོ་༡༢༥༥ལོར་འཇམ་དཔལ་རོལ་པའི་
རྒྱ་མོས་ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་
ཁུལ་འཛོམས་དང་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་འཁོར་དང་པོ། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་ལས། དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི།
སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྟེགས་སུ་དགོངས་ནས་གཙོ་བོར་
ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་པའོ། །དེའི་མཆན་ཉིད་གཞི་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་
གྲགས་པའི་འདུལ་མངོན་མདོ་སྟེང་གསུངས་རབ་རྣམས་ཏེ་ལུང་སྟེ་བཞི་སོགས་སོ། །དེ་དག་ལ་
ཅིའི་བྱིར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བྱ་ཞེ་ན། གཙོ་བོར་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་དམན་པ་
ལ་མོས་པ་རྣམས་དང་པའི་བྱིར་ལྟ་སྟོང་ཡང་དག་པར་སྟོན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡུལ་གང་དང་དུས་གང་དུ་འཁོར་གང་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞེ་ན།
ཡུལ་མར་རྒྱ་སི་དང་སྟོང་ལུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ། དུས་སྟོན་བ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པའི་ལུགས་
རྟ་ལོའི་(མྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་ ༥༩༡པའི) རྒྱ་སྟོང་རྒྱ་པའི་ཆོས་བཞི་སྟེ་བོད་རྒྱ་པའི་ཆོས་བཞི་ལ།
འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་ལྔ་སྟེ་བཟང་པོ་སྟེ་རྟོ་རྒྱུ་དང་། རྟ་ཐུལ་དང་། རྒྱངས་པ། མིང་ཆེན། བཟང་ལུན་
བཅས་ལྔ་ལ། ཆོས་བདེན་པ་བཞི་བརྒྱས་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་ལ་བཀའ་དང་པོ་
བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ལྷ་རྩ་ཏ་
སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་པའི་ཆེ་གནས་དེར་བཞེངས་པའི་བྱ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་སྟོ་འབྱར་དང་
བཅས་པ་སྟོ་རབ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། འབྲིང་དུག །ཐམ་བཅུ་དུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན།
ཆོས་འཁོར་ཐམ། ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་ལས། འཁོར་ལོ་ཐམའི་མཆན་ཉིད་ནི། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་
དམ་ཆོས་གང་ཞིག །མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ལ་དགོངས་ནས་གཙོ་བོར་བྱིར་མི་སྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའོ། །དེའི་མཆན་གཞི་ནི། བལ་པོ་ཆེ་དང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་
སོགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་གཏམ་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱ་ཞེ་ན།
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བརྟགས་གཞན་དབང་། ཡོངས་བྱུ་བྟེ་
མཆན་ཉིད་གསུམ་དུ་ལེགས་པར་བྱས་ནས་གཙུག་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་གང་དང་དུས་གང་དུ་འཁོར་གང་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞེ་ན། དེས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམ་པ་ཆད་བཟུང་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།
རང་རེ་སོ་སོའི་སྤང་ངོར་རིམ་ལ་ཡ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སྤྱིང་པོ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་སོགས་སྟུ། དུས་
མ་ངེས་པར་གསུངས་པར་འདི་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཞག་དཀའ་ཞེས་ནང་པའི་
ཆོས་འབྱུང་ཁག་ལས་གསུངས། འཁོར་གང་ལ་གསུངས་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ཁྲབ་ལས། གཙུ་
པོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྟན་ཞེས་གསུངས།

ཆོས་འཁོར་རྣམ་གསུམ། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁ་འབྲུག་
གཙུག་ལག་ཁང་གསུམ་སོ།

ཆོས་འཁོར་བར་བ། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ཁྲབ་ལས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། སྟོན་བས་གསུངས་
པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིག །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་ལ་དགོངས་ནས་གཙུག་པོར་ཐེག་ཆེན་
པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་པའོ། །དེའི་མཆན་གཞི་ནི། ཡུལ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱས་སོགས་
ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་གཙུག་པོར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དབེན་པའི་སྤྱི་བསམ་བརྗོད་བྲལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དེ་
སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་གང་དང་དུས་གང་དུ་འཁོར་གང་ལ་མཆན་ཉིད་མེད་
པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞེ་ན། འདིའི་དུས་ནམ་ཡིན་བཀའ་བསྟན་གང་དུ་མ་གསལ། གནས་
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་གྲོད་ཕྱང་པོ་རིམ་ལ། འཁོར་དགེ་སྤོང་དང་། དགེ་སྤོང་མ། དགེ་བསྟེན་དང་།
དགེ་བསྟེན་མ་བཅས་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དཔལ་ཏུ་མེད་པ་

ནམས་ལ། ཆོས་དངོས་བསྟན་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ལས་བཅམས་ཏེ་ཐབ་མོ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྤམ་དོན་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་གཏུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་ངེ་ལྟར་སྤྱེ་
པའི་རིམ་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་སྒོ་
གསུམ་ནམ་གངས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་མཛད་དོ། །

ཆོས་འཁོར་ཅེ། དགོན་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་བྱང་མེད། གྲུབ་
མཐའ་ས་སྐྱ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲེར་ལྷན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་འཁོར་ཡང་ཅེ། དགོན་པ་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། ཐོག་མར་བཀའ་
བརྒྱད་པའི་དགོན་པ་ཡིན། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྲེར་ཆུ་ལྷན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ། སངས་རྒྱལ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པས་དམ་ཆོས་གསུང་པའི་དུས་སྐབས་ལྷ་པར་
ཐུ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་
འཁོར། མཐའ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་བཅས་གསུམ་མོ།

ཆོས་འཁོར་གསུམ། ① ལྷ་ས་དང་། བསམ་ཡས། ཁྲ་འབྲུག་གསུམ། ② ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་མོ།
ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་བྱང་ངེས་རྣམས་བཞག །བཀའ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ནི་བྱང་དོན་
ཡིན་པ་ཚུད་མེད་གཅིག་མཐུན་ཡིན། བཀའ་བར་པ་དང་ཐམ་གཉིས་ཚུད་པ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་གར་
ན་སྒོ་བ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པར། བཀའ་བར་པ་ཡང་བྱང་དོན་ཡིན་
ཏེ། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་ཞེན་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ། འཁོར་ལོ་བར་བར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། མ་སྤྱེས་པ། མ་འགགས་པ་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པས་ན། འཁོར་ལོ་ཐམ་ཉིད་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་འདོད། དེ་
ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། མདོ་སྤེལ་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ། ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་ལྷན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། བྱང་བའི་དོན་ཚུད་པའི་གཞིར་
གྱུར་པ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དང་། གསུམ་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ན་
ལྷན་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ། ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་

གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། ཞེས་སོགས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོའི་ཡུང་བྲངས་ཡོད་པ་རེད།
བོད་དུ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ལའ་སྤྲུལ་ཆུང་སྤུལ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་བ་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་དང་། འཁོར་
ལོ་ཐ་མ་ཉིད་བྲང་དོན་ཡིན་པར་བཞེད། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། མདོ་སྤྱད་པ་དང་།
ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་གྱི་ཡུང་ལྷངས་བཅའ་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།
ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ། བོད་ཀྱི་ཆོད་མ་སྤྱི་བ་སྤྱི་རབས་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བའི་འཛོག་
ཚུལ་ཞིག་སྟེ། བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གང་ཞིག་། ཀ་བ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་སྟེ་དེས་
སྟོང་བ་འཇམ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མ་བྱལ་བ་ཞིག་ལ་འགལ་བ་འཛོག་པའི་དོན།
ཆོས་གོས། རབ་བྱུང་གི་ཆོས་གོས།
ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་བདུན། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བཅང་བའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་བྱང་བ་ནི་བདུན་ཉེ་བལ་
ལས་བྱས་པ། ལྷ་ཤུག་ལས་བྱས་པ། ཉི་ལོག་པའི་གོས། རས་གོས། ལྷ་ཐར་མ་ལས་བྱས་པ།
རྒྱ་ཀོ་ཏམ་པ་ལས་བྱས་པ་དང་། ལྷ་དུ་གྲུ་ལས་བྱས་པ་རྣམས་སོ། །
ཆོས་གོས་འཁྱར་འཇུག་གི་སྤང་བ། སྤང་སྤང་སྤུམ་ཅུའི་ནང་གསེས། རང་གི་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་
སྤོང་མ་ལ་གོས་རྟེང་བ་འཁྱར་འཇུག་པའོ། །
ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། [རྟེན་བརྩི]སྤུམ་སྤྱར་དང་། ཆོས་གོས། མཐང་གོས་བཅས་གསུམ།
ཆོས་གོས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱ་གསུམ། ལུས་ཁྱ། ལག་ཁྱ། རུལ་ཁྱའོ། །
ཆོས་གོས་བྱིན་རྒྱབས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་ཆོས་གོས་ལ་འཆང་བའི་ལྷང་བ་མི་འབྱུང་བའི་
བྱིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ཀན་ན་ཐུག་བྱ།
མིན་ན་གཉིས་ཀ་འདུད་པ་དང་བཅས་པས་སྤུམ་སྤྱར་སོགས་བྱི་ནང་མ་ལོག་པར་བཞི་བལྟ་བ་
བྱས་པའི་སྟེ་མོ་གཅིག་ཡུལ་གྱི་ཐག་པ་གཡོན་པར་བཀལ། སྟེ་མོ་གཅིག་གཉིས་ཀའི་ལག་པ་
གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་གཡལ་པས་མནན་ཉེ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཆོག་ལན་གསུམ་
བཟོད་ཅིང་། ཐབས་ལེགས་བྱ་བའོ། །
ཆོས་གོས་ཆོད་ལས་སྤྲུག་པའི་ལྷང་བྱེད། ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། སྟོན་པའི་

ཆོས་ཀྱི་ཆད་དེ། སྤེན་དུ་སྟོན་པ་རང་གི་ཁྱུ་ལྔ་ཞེས་མི་པལ་པའི་ཁྱུ་བཙུ་ལྔ་དང་། ཞེད་དུ་སྟོན་
པའི་ཁྱུ་གསུམ་པལ་པའི་ཁྱུ་དགུ་ལས་ལྷག་པ་འཆང་བའོ། །
ཆོས་གོས་གསུམ་པ། གོས་མང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་། ལྷ་གོས། མཐང་གོས་
གསུམ་གྱིས་འཆོ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གོས་མི་འཆང་བ་དང་དམ་བཅས་པའི་གང་ཟག
ཆོས་སྒྲིབ་དགོན། བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པའི་ཚོ་མོ་དགོན་
པ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཐོང་ཁུར་མལ་བོ་གྲུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་སྒྲུབ་ ལྷ་མ་གང་ཞིག་གི་འཁོར་དུ་གྲུབ་དང་།
མི་སྐྱེ་པོ་མོ་མང་པོ་འདུས་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་གནས་བྱས་པའི་གནས་ལུལ་ཞིག་ལ་ཟེར།
ཆོས་སྒྲུབ་དེ་འཕེལ་རྒྱས་བྱིན་ནས་གནས་གཞི་གཏན་འཁེལ་བྱིན་ན་དེར་དུས་ཀྱི་དགོན་པ་འདི་
དག་གི་རྣམ་པ་ལ་འགྲུར་འགྲོ་ཞིང་ཡོད་པ་རེད།
ཆོས་སྒྲུབ་བཀ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྐང་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་སོག་པོའི་རྒྱལ་
པོའི་ཡུལ་ལན་མེ་མཆོ་ཡིས་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཉ་ནམ་སོག་
རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་སྒྲུབ་དགོན། དགོན་པ་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་ཁ་གསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མི་
སྤྲོད་པའདུག་སྟེ་ལ་ལྟར་ན་བསྟན་པ་སྤྲོད་དུས་ནས་གནས་འདིར་ཆོས་སྒྲུབ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་།
འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་སྐབས་སུ་ས་སྐྱ་པས་བདག་སྐྱོང་བྱས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
འདུག །ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་སྐོ། ཆོས་ལ་འདུག་པའི་ལམ།
ཆོས་སྐོ་བ་རྗེ་མེ་ཤེས། འབྲི་གྲུང་གི་གདན་རབས་བདུན་པ་འདི་ཉིད་སྐབས་ནས་མཁའ་སྤྱིར་པོ་དང་
སངས་རྒྱལ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་སྐྱེ་བལྟམས།
གཙུང་རྗེ་མཁས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ཉིད་དང་ཚོགས་པ་ལས་འབྲི་གྲུང་གི་ཆོས་རྣམས་
གསན། མཚམས་བཅད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཞིང་དུ་ཕེབས་ནས་བཙུག་ཉིས་རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་ལོ་
ལྔ་ལྟམས་རྗེ་ཉིད་དགྲུང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་འབྲི་གྲུང་གདན་སར་

མངའ་གསོལ། སྐབས་དེར་འབྲི་བྱུང་གི་མི་སྡེ་པལ་ཆེར་ཡུལ་འབྱུང། ཁང་པ་ཐམས་ཅད་ཞིག་
རལ་དུ་བྱུང། ས་ཞིང་ཐམས་ཅད་འཇག་སྐྱར་སོང་བ་སོགས་དུས་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང། རྗེ་ཉིང་
དབྱུང་ལོ་དོན་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྤྱལ་གྱི་ལོ་༡༢༩༩ལོར་སྐྱ་གཤེགས།
ཆོས་གྲགས། འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུག་གི་ཡ་གྲུལ། ཆད་མ་རིགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟོབ་
དཔོན་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། དུས་རབས་དུག་པར་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོ་ཕྱོགས་ཡུལ་གྲུ་ཆེན་
ག་ར་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཅའ་ཐེའི་རིགས་སུ་སྐྱ་འབྱུངས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐང་གི་སྟོབ་མ་
དབང་ཕྱག་སྡེ་ལས་ཆད་མ་ཀུན་བརྟས་ཆར་གསུམ་གསལ་དུ། ཆད་མའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང། རྣམ་དེས། རིགས་ཐིགས་སོགས་ཆད་མ་སྡེ་བདུན་
བཅུ་མས་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐང་གི་དགོངས་པ་རི་ལྷ་བར་བཀྲལ་བས་ཆད་མའི་གཞུང་
འགྲེལ་བའི་སྟོབ་དཔོན་དུ་བྱུང་བའོ།

ཆོས་གྲགས་དགོན། དགོན་པ་འདི་བཟུང་དུས་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་གྲོགས། ཆོས་མཉམ་དུ་ཞུ་རྟོགས།

ཆོས་གླིང་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཙུང་པའི་ས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ལོར་གད་བཀྲལ་ཆད་ས་དབྱངས་རྒྱ་
མཆོས་བཟུང། བྱབ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ལྷུལ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་རྫོང་སྟོད་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་གླིང་དགོན། ② འདེབས་མཁན་དང་བཟུང་དུས་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ཁུལ་སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་མཆོ་སྐྱོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་གླིང་དགོན། ③ དགོན་འདི་ཐོག་མར་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྫོང་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ལྷ་
སར་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་བཟུང་བར་བཞག། ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྫོང་མི་ཉག་ཡུལ་ལ་བསྟན་
དགོན་ཉམས་གསོ་གནང་བའི་དུས་ནི་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་ཡིན་
པས་དགོན་པ་འདི་ཡང་དུས་དེར་བཟུང་ཡོད་པར་དེས། རྗེས་སུ་དེམ་བཞིན་རྙིང་མར་བྱུང། ད་
ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་འབའ་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྤྱིང་དགོན། ④ རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༤ལོར་སྟགས་རམས་དགེ་བཤེས་
འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲལ་འདབ་པ་རྩོད་ཁྲིངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྤྱིང་དགོན། ⑤ མིང་གཞན་བཟ་ཤེས་རི་པོ་ཀུན་དགའ་ཆོས་སྤྱིང་ཟེར། མཁས་གྲུབ་བརྟན་
འཛིན་འཛིགས་གྲལ་གྱིས་བཏབ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁྲལ་འབྲི་རུ་རྩོད་ཁྲིངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་གྲ། ① ཆོས་འཆད་ཉན་བྱེད་སའི་ར་བའམ་སྟེ། ② དགོན་སྟེ།

ཆོས་གྲའི་སྟོབ་དཔོན། ཆོས་སྟོབ་སྟོབ་གྲའི་སྟོབ་དཔོན། རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐུ་པོའི་སྐུ་བས་ཆོས་ཀྱི་
སྟོབ་གྲའི་སྟོབ་དཔོན་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་གཅིག་ལྟོགས་ལྟ་བུ་ནི་ཐོན་མི་སམ་རྩོམ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་
དག་ཡོད་པའི་གནས་ཆུལ་ལོ་རྒྱུ་ས་ཁག་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་སྐུ་བས་
བསམ་ཡས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྟོབ་གྲ་ཐོག་མར་བཅུགས་ཏེ་དེར་སྟོབ་གྲ་བ་མི་གངས་ཏེ་ལྷ་ཅ་ལྟ་དང་།
ཆོས་སྟོབ་སྟོབ་དཔོན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བ་རེར་ཐོགས་རྒྱུ་ཅན་ཡོད་པའི་
སྟོར་བཅས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ས་སྐུ་བས་སུ་གསལ་བས་འདིར་མ་སྟོས།

ཆོས་རྒྱལ། ① སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས། ② ལས་ཀྱི་གཤེན་རྩེ།
③ སངས་རྒྱལ་སྤྱི།

ཆོས་རྒྱལ་འཁོན་ལུ་བ། འདི་ཉིད་མ་གཅིག་ཞ་མའི་མིང་པོ་ཡིན་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་བྱ་སྤྱི་
ལོ་༡༠༤༤ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ནས་ཡབ་མཆེད་ལས་ཡིག་སྟོན་བསྐྱབས།
གཉམ་པའི་བྱང་དུ་དགེ་བསྟེན་གྱི་རྩོམ་པ་སྟོན་འབྲུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཐོས། སྤྱོད་ཚུགས་
ཀྱི་གཞུང་ཆེ་མང་པོ་གསལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞིར་མེབས་སྐུ་བས་རོང་ཐོམ་ཆོས་བཟང་གི་
བྱང་དུ་བྱོན། སྤྱི་མོ་སོགས་མཁས་པར་བསྐྱབས། རྒྱ་ལོ་རྒྱ་བས་སྐད་རིགས་མང་པོ་མཁྱེན་པས་
ཁོང་ལ་ཡང་སྤྱངས་པ་མཛད། འབ་ཏུ་རྩའི་ཕྱག་ཕྱིར་བྱོན། རྒྱ་གཤེན་ཁག་ཁར་ཕྱག་དཔེ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནང་ནས། ཞལ་ཆེམས་བཞག་པ་བཞིན་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
དགེ་བཤེས་ཞང་དང་། རྒྱ་རྩོད་གངས་པ་འབྲུ། མར་པ་མེད་རྩེ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ནས་ཆོས་

མང་པོ་གསལ། དགྲའ་ལོ་ཉིད་དུག་ལ་མེབས་སྐབས་བལ་པོར་བྱོན་ནས་ཡེ་རང་བའི་སྦྱན་སྲར་
མི་རྒྱུ་བའི་ཆོས་རྣམས་གསལ། དེ་བཞིན་པམ་མཐེང་བ་དང་། འཁོན་སྦྱེ་ཆུ། དམ་བ་སངས་རྒྱལ།
དུ་ལོ་སོགས་ལས་གསལ་བ་མང་དུ་མཛད། སྤར་ཡང་བལ་པོར་བྱོན་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲ་མ་མི་
མཉམ་དོན་ལས་ལུ་ནག་རྒྱུ་ལ་གསུམ་རྒྱ་རོ་བའི་ལུགས་དང་བཅས་བའི་བདེ་མཆོག་དབང་དང་
བཅས་བ་གསལ། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགྲའ་ལོ་སོ་གཅིག་ནས་འཁོན་སྦྱེ་རྒྱུ་ལ་གསལ་
དམར་དུ་སྦྱབ་བ་མཛད། ལོ་གཉིས་སོང་བ་དང་ལུམ་དུ་ལ་གཉིས་ལམ་འབྲས་གསལ་དུ་བྱང་ལ་
བྱོན། དེ་རྒྱུ་ལ་རོ་སོ་གཉིས་ཀྱང་ཁབ་དུ་བཞེས། སྤར་འཁོན་སྦྱར་སྦྱབ་བ་མཛད་ནས་དམ་བཅའ་
རྒྱལ་ས་པར་མཛད། དགྲའ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞིར་ཕེབས་སྐབས་འཁོན་སྦྱེ་ལ་གནས་མི་འབྲ་བ་
མང་པོ་དང་། ཐེན་སྦྱེ་ནམ། པ་དུག །ལ་སྤོད་སྤོ་བྱང་གི་གནས་མང་པོར་བཞུགས་ནས་གདུལ་
བྱ་མང་པོ་ལ་བྱབ་སྦྱང་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིད་བསྐྱངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་
བསྐྱོད། སྦྱབ་པ་དང་བཤད་པའི་བྲལ་གཉིས་ཀ་སྦྱོབས་ཆེ་བར་མཛད། དེའི་ཆེ་ཞུས་ལུམ་སྤར་
ཞེས་ཞུ་བ་དེས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་མཐར་དགྲའ་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དུག་པ་རབ་བྱུང་
གཉིས་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོར་སྦྱ་གཤེགས།

ཆོས་རྒྱལ་སྦྱབ་དུག །པོ་ཏ་ལ་པོ་བྱང་དམར་པོའི་བྱང་བྱར་དུ་ཡོད་པའི་བྲག་དུག་ལྷ་ཁང་གི་རྣམ་
པར་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། སྤར་རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅོན་སྦྱམ་པོས་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྱང་མ་བཅེགས་གོང་
སྦོམ་སྦྱབ་གནང་བའི་གནས་ཡིན།

ཆོས་རྒྱལ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྟེང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་རྒྱལ་ཞོར་བཟང། སྤྱང་ཡིག་གསལ་ཅན་ཞིག །གནའ་དུས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་དུ་བྱུང་བར་
གསལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཞོར་བཟང་དང་། རོན་པ། ཡིད་འཕྲོག་ལྷ་མོ་བཅས་བརྗོད་བྱ་བྱས་པའི་
སྤྱང་བར་ལམ་སྤོངས་ཆེན་ཆེ་རིང་དབང་འདུས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྦྱིག་གིས་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་དེར་
སང་བོད་ཀྱི་རྫོས་གར་ལྷ་མོ་བའི་འཁྲབ་གཞུང་ཞིག

ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ། རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དུ་བྱུང་བའི་མི་སྣ་གསལ་ཅན་ཏེ།

ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་པོ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྲོང་གྲེ་བཙན། ཆོས་རྒྱལ་མངའ་བདག་ཁྱི་
རལ་བཙས་གསུམ་མོ།

ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། འཕྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སློ་བྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བསྐྱུས་མིང་།
ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་དན་མེད། སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་གསུམ་པ་ཙམ་ལ་ཁྱིར་བཞུགས་གནང་ནས་
གཡུལ་འགྲེད་རྒྱ་ཆེར་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཆ་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་དབང་སྦྱར་བྱས་མཐར་
དམག་འཐབ་ལ་ཡིད་སྦྱོར་བས་སངས་རྒྱལ་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་ནས་ཡུལ་བྱ་ཁག་ལ་སྟོན་པའི་
བསྟན་པ་དར་སྤེལ་མཛད་དོ། །

ཆོས་རྒྱལ་ཆེས་བཞི་པ། སྤུན་སྡེ་གསལ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེས་བཞི་ལ་འདས་པའི་དབང་གིས་ཁོངས་
ལ་སྤྱན་སྡེ་ཆེས་བཞི་བ་ཟེད།

ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱད་ལྷ་བ་པོ།

ཆོས་རྒྱགས། དཔེ་ཆའི་ཆོག་རྣམས་དག་ཐོག་ནས་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱགས་སྟོང་པ།

ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན། རང་གི་བདག་སྟོན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
ཞིང་། སྤར་བརྱུང་ཟིན་པའི་ཆོག་དོན་རྣམས་མི་བརྟེན་པའི་མཁུན་པ་ཞིག་སྟེ། ཆོགས་ལམ་
ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་འགྲུང་དོ།

ཆོས་རྒྱན་ལྷ་རབས། ཆོས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་གཅིག་པའི་སྒྲ་མ་རིམ་འོན་ནམ་རིམ་བྱང་།

ཆོས་སྒྲ། ཆོས་འཆད་ཅོད་ཀྱི་སྒྲ།

ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས། ༡ དཔལ་མགོན་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་འཆོ་
བས་པོངས་པ་མེད་པར་མཛད་རྗེས་བར་སྐབས་ཤིག་ན་བསྐབ་ཁྱིམས་འཆལ་བར་སྟོང་པ་མང་
པོ་ཞིག་གིས་པའི་སྟེང་བྱབ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་འདུལ་བ་ཆེས་ཆེར་ཉམས་པར་
བྱས་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་བསྐབ་ཁྱིམས་འཆལ་བར་སྟོང་པ་སྟོང་པ་གསལ་མང་པོ་གནས་
ནས་བྱང་། སྐལ་བ་དང་ཐུན་པ་རྣམས་ལ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཅིང་སྟག་པར་
དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་པ་ནི། ཆོས་སྒྲ་ལན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན། ༢ སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་དོན་མཉོགས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གང་གི་འང་ལམ་བཟོད་པའི་ཐབས་

མེད་པར་གཟིགས་ནས་ཐུགས་སྦྱང་ཆེ་ཆེན་པོས་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱེད་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་རྒྱལ་ཙམ་
ཡང་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་དེས་པ་གཉིས་
འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དབྱ་མའི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་ཏེ། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་དབྱ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་
རིགས་ཆོགས་རྣམས་མཛད་དེ་འཛམ་གླིང་དུ་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆའི་དོན་ཆེས་
ཆེར་གསལ་བར་མཛད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་
པོ་གཉིས་པ་བསྐྱེད་པར་འཇོག།

༣ བསྐྱེད་པ་ནམ་ཡང་མི་རྒྱུ་བ་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆེ་གདན་ལ་དོའི་བྲ་མིག་གི་
ར་བ་དང་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཐག་མང་པོ་དང་། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ལྷགས་
རི་བཏབ་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱིར་མཆོད་གཞི་མང་པོ་བཅུགས། སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་གཙོ་ཆེར་སྟོ་
ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིར་བཞུགས་ཤིང་མདོ་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱོར། ལྷག་པར་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ་སོགས་མཛད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་གསུམ་པ་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

ཆོས་མགོ་ཐོན་པ། ① ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ། ② མི་ཆེ་གཅིག་རིང་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་མ་
ཤོར་པ།

ཆོས་འགོག་པ། འགོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགག་བྱ་དངོས་པོའི་ཁུད་ཆོས། འགོག་
བྱེད་དེ་དང་འགལ་བའི་རྒྱུན་བཟོད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་བཀོད་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་
ཆོས་བརྒྱ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ངག་ཅིག །གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་
བཅུ་གཅིག །སེམས་དང་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉེར་བཞི། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་
དུག་དང་བཅས་སོ། །

ཆོས་བརྒྱད། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆོག་
ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྟོན་སྟེ། འདོད་དང་མི་འདོད་བཞི་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མགོ་སྟོན་པ་སྟེ། རྟེན་དང་

མི་རྟེན་དང་། བདེ་དང་མི་བདེ། ལྷན་དང་མི་ལྷན། བསྟོན་དང་སྤྲད་ནམས་བྱེད་པར་མི་འཛིན་པ།
ཆོས་བརྒྱད། དབང་ལུང་ཁྱིད་གསུམ་གྱི་བརྒྱད་པ།

ཆོས་བསྐྱར་པ། ① ཆོས་རྣམས་སྐད་ཡིག་མི་འདྲ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་པ། ② ཆོས་
ལུགས་གཅིག་བཞག་ནས་གཞན་ཞིག་གི་ཁོངས་སུ་འདྲེ་ལ་པ།

ཆོས་ལྷ། མིང་དང་། མཚན་མ་དང་། རྣམ་རྟོག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སོ། །
ཆོས་མངོན་དུ་བྱུང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མངོན་གྲུང་བརྩེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ལས་བྱེད་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་། ལས་ཀྱི་ཆོག་དངོས་སུ་ཡོད་པས་
ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཆང་བཤོ། །

ཆོས་མངོན་རྟོགས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲུ་ཕྱིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ། [ཨ་ཁྱི་རྩ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་མངོན་
དུ་བྱ་བའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་དང་། དེ་དག་སྟོན་པའི་གཞུང་སྟེ། ལྷག་པ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་རྣམས་སོ། །

ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་
སྒྲིམ་བམ་པོ་ལྷ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དྲེ་པི་ཀ་ར་ལྷོ་རྩེ་ན་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
བས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྲུས་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་པ། ཆོས་མངོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན།

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་པའི་གཞུང་གི་ཅ་བ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན།
ཆོས་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཆོས། སྟེ་སྟོང་གསུམ་
ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཆོགས་ལམ་གྱི་མིང་།

ཆོས་ཅན། ① རྟགས་ཆོས་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་གཞི་སྟེ། དཔེར་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་

པར་བསྐྱབ་པ་ན། སྒྲིའི་ཆོས་ཙན་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་རྟགས་བྱས་པ་དང་ཆོས་མི་རྟག་པ་གཉིས་དང་
ལྷན་པ་ལྟ་བུའོ། ② ལུགས་སྒྲིལ་ཙན། ③ དངོས་པོ་ཐམས་ཙན།

ཆོས་ཙན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བྱག་གི་ནང་གསེས། ཆོས་ཙན་གྱི་ངོ་བོ་
མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དོན་དམ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཙན། རྟག་སྟེ། མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་གཞི་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་སྟེ་གཞི་མ་གྲུབ་པའོ། །

ཆོས་ཙན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་ལ་མ་གྲུབ་པ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་བྱག་གི་ནང་གསེས།
ཆོས་ཙན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་ལ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཙན། མི་རྟག་
སྟེ། ཙོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཙོམ་བྱུང་སྒྲིལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཙོམ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །

ཆོས་ཙན་འགོག་པ། འགོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགག་བྱ་དངོས་པོ་གང་ཡང་བྱུང་
པའི་བྱུང་གཞི་ཆོས་ཙན་དེ། འགོག་བྱེད་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཟུར་ཙམ་ཞིག་ལས་གཞན་མ་
མཐོང་པའི་ཙོམ་བཛོད་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པའི་རྒྱན་ཞིག

ཆོས་ཙན་བཛོད་པའི་སྒྲ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཞིག །སྒྲ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་བྱུང་གཞིར་སྟོན་པའི་སྒྲ། དཔེར་ན། སྒྲ་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སྒྲ་དེ་
དངོས་པོའི་བྱུང་གཞིར་སྟོན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་བྱུང་པར་གཞན་མི་
སྒྲིང་བའོ། །

ཆོས་ཙན་དུ་མ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྲུར། ཙོད་གཞིའམ་ཆོས་ཙན་དུ་མ་བརྟེན་པའིང་། གསལ་པ་
དང་རྟགས་རེ་རེ་ལས་མེད་པ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཙན། སྒྲ་ཆོས་ཙན། འདུས་བྱས་
ཆོས་ཙན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་ལུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་ཙན་རིང་། [མདོན]སྤོང་བ།

ཆོས་ཙན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ། རྫོང་རེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ། ཆོས་ཙན་
དེ་ཡོད་མེད་མ་ངེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན། ཤེས་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་པའི་རྫོང་
མདུན་གྱི་ཤ་ཐའི་བྱུམ་པ་ཆོས་ཙན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་གཙོད། [མདོན]རིགས་དམན་པ།

ཆོས་བཅས་མ། [མངོན]བག་མཁམ་ཁྱིམ་བདག་མོ།

ཆོས་བརྟ། ཤེས་བྱ། ལམ། མྱ་ངན་འདས། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། བསོད་ནམས། ཆེ། གསུང་རབ། འབྱུང་
འབྱུང། དེས་པ། ཆོས་ལུགས་སོ། །

ཆོས་བརྟ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གངས་བསྟན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བསྟན་
པ། གོ་རིམ་བསྟན་པ། དེས་ཆོག་བསྟན་པ། བསྟོམ་པ་བསྟན་པ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།
བསྟུས་པ་བསྟན་པ། མི་མ་བུ་ན་པའི་བྱོགས་བསྟན་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྟགས་པ་བསྟན་པ།
གཅིག་ལ་གཅིག་དེས་པར་བསྟན་པའོ། །

ཆོས་བརྟ་པའི་མདོ། །འཕགས་པ་ཆོས་བརྟ་པའི་ལུ་བམ་སོ་གཉིས་པ། སྟོ་ཀ་ལྷ་བརྟ་ཅ་གཅིག་
ལོ་རྒྱ་བ་བརྟེ་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བསྟུར་ཅིང་ཁུས་པ།

ཆོས་བརྟ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་བཞི། རྒྱལ་བའམ་དེའི་སྒྲུལ་པས་བསྟུལ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་
པན་ཡོན་ཐོས། སེམས་ཅན་མགོན་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྟོང་རྗེའི་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་པ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་དགའ་བའི་སེམས་བསྟེད་པ།

ཆོས་བརྟ་སྟུར། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐབས་འདིར་སྟོན་བཅོས་བྱ་ཐབས་སྟོར་ལས། རྒྱང་མཁྱིས་བད་
ཀན་རང་རང་གི་ཁམས་འཛིན་པའི་གཞོན་བྱ་དང་། ཡུལ། དུས། རང་བཞིན། ར་ཆོད། རད་
ཁམས། གནས་ས། མེདོད། ཉམས་སྟོབས། གོམ་པ་བཅས་བརྟ་ལ་འབྱུག་ཅིང་ཡོད།

ཆོས་ཆས། ① ཆོས་ཀྱི་ཆ་ལུགས། ② ཆོས་ཀྱི་ཡོ་བྱད།

ཆོས་མཆོག །སྟོར་ལམ་དེས་འབྲེད་ཆ་བཞིའི་ནང་གསེས། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
བདེན་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཉེ་སྟོམ་པ་ན་དེ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་སུ་མཐོང་ལམ་སྟེས་པས་འཛིན་
པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གསལ་སྒྲུང་འབྲིང་པོ་ཐོབ་པའི་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། འཛིན་རྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །

ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྟོར། ཤེར་བྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། མཐོང་ལམ་སྟེད་པའི་ཁུས་ལྡན་གྱི་
ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཅེ་མོ་གང་ཞིག་སྟོར་ལམ་
ཆོས་མཆོག་གིས་བསྟུས་པའོ། །

ཆོས་མཆོག་ལ། དད་པ་དང་། བརྟེན་འགྲུས། དཔུང་བ། ཉིང་རེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སྟེ་ལྟོ། །

ཆོས་མཆོག་པ། ཉན་ཐོས་གོས་དཔེ་བའི་སྟེ་བའི་ཁོངས་གཏོགས་ཤིག།

ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་འཛོག་དགོས། སྦྱོར་ལམ་
ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གསུམ་ལས། འདི་
བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་བྱོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་
བཅས་བཞི་བཞེ་ཡོད། རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་རིམ་བཤང་། དང་པོར་བྱོད། དེ་ནས་ཅེ་མོ། དེ་ནས་
བཟོད་པ། དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་སྦྱེས་པ་ཡིན། ཆོས་མཆོག་སྦྱེས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡིན།

ཆོས་འཆད་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོན་ལ། བཤད་བྱའི་ཆོས་མ་ཤེས་པ། མན་ངག་མེད་པ། རྒྱ་མའི་གསུང་དང་
ལུང་མེད་པ། བཤད་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་བཞིན་པ། རྟེན་བཀུར་ཆེད་དུ་བཤད་པ། ཡང་དོན་རྒྱུ་
བར་མ་བྱས་པ། གང་མས་ངག་མེད་པ། དོན་མེད་བར་སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བ། ཆོས་དེ་ལ་མ་དད་
པས་སྦྱོན་བཞིན་པ། རྟེན་བཀུར་སྦྱོན་དུ་བཏང་སྟེ་འཆད་པ།

ཆོས་འཆད་དུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ། རང་ལ་སྦྱན་པ། ཆོས་ལ་སྦྱན། ཉན་པ་པོ་ལ་ནད་པ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་སྦྱེས་བྱ་དཔེ་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ།

ཆོས་འཆད་དུས་ནམ་པ་ལྗན་པའི་གཏམ་ཉི་ཤུ། དུས་གསུམ་བསྐྱེས་པ། གོ་རིམ། མཆོམས་སྦྱར་པ།
རྗེས་སུ་མཐུན་པ། དགའ་བར་བྱ་བ། འདོར་བར་བྱ་བ། མགྱ་བར་བྱ་བ། སྦོ་བ་བསྐྱེད་པ། མི་
སྤང་པ། རིག་པ། འབྲེལ་བ། མ་འབྲེས་པ། ཆོས་དང་ལྗན་པ། འཁོར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན། བྱམས་པ།
མན་སེམས། ལྷོང་བཅེ་བ། རྟེན་བཀུར་མི་བསྟེན་པ། བདག་བསྟོད། གཞན་སྟོད་མི་བྱའོ། །

ཆོས་འཆད་པ། ① ཆོས་ཤོད་པ། ② ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཤོད་པའོ།

ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོན་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཆོས་འཆད་སྦྱོན།

ཆོས་འཆད་པའི་ཉེས་བྱས་སྟེ་ཆོན་ཉེར་དུ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་ཆོན་བདུན་པ་ཆོས་སྦྱོན་རྒྱལ་གྱི་སྟེ་
ལ། ༡ ཉན་པོ་མི་ན་བཞིན་དུ་འདུག་པ་ལ་རང་ཉིད་འགྲེངས་ཉེ་ཆོས་འཆད་པ་དང་། ༡ དེ་བཞིན་
དུ་ཉལ་བ་དང་། ༢ བྱི་སྟན་ཆེ་མཐོར་འདུག་པ་དང་། ༣ མདུན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རྒྱལ་ནས་ཆོས་

འཆད་པ་དང་། ༥ལམ་གྱི་དབུས་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་པོའི་འབྲས་ནས་ཆོས་འཆད་པ་དང་།
༦མི་ན་བར་མགོ་གཡོགས་པ་དང་། ༧གོས་བཅེས་པ་དང་། ༨གོས་གྲག་པར་གཟར་བ་དང་།
༩ལག་པ་གཉའ་བོང་དུ་བསྐོལ་བ་དང་། ༡༠ལྷག་པར་བསྐོལ་བ་དང་། ༡༡སྐྱ་སྐྱ་བོར་བསྐྱས་ཏེ་
རྟོ་གར་ཅན་དང་། ༡༢ཁྱུ་བྱོན་པ་དང་། ༡༣ཅོད་པན་བཏགས་པ་དང་། ༡༤མེ་རྟོག་གི་སྤང་བ་
བཅིངས་པ་དང་། ༡༥ལ་ཐོང་དགྱིས་པ་དང་། ༡༦སྤང་ཆེན་ལ་ཞོན་པ་དང་། ༡༧རྟ་ཞོན་པ་
དང་། ༡༨ཁྱོགས་གྱི་སྤང་ན་འདུག་པ་དང་། ༡༩ཕིང་རྟའི་སྤང་ན་འདུག་པ་དང་། ༢༠མཆིལ་ལྷ་
བྱོན་པ་དང་། ༢༡འཁར་བ་ཐོགས་པ་དང་། ༢༢གདུགས་ཐོགས་པ་དང་། ༢༣མཆོན་ཆ་ཐོགས་
པ་དང་། ༢༤རལ་གྱི་ཐོགས་པ་དང་། ༢༥མདའ་གཞུ་ཐོགས་པ་དང་། ༢༦གོ་ཆ་བྱོན་པ་བཅས་
ལ་ཆོས་བཤད་པ་སྟེ་ཉིད་དུག་གོ།

ཆོས་འཆད་པའི་གདམས་ངག་བརྒྱད། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྤང་། གཉི་ལྷག་། ང་རྒྱལ། རྣམ་རྟོག་། རྟག་
ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། ལམ་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐོབ་སྐྱེས་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ།

ཆོས་འཆད་ཚུལ་ལྟ། བརྟེན་པ། འབྲེལ་ཆགས་པ། འཛམ་པ། འཐད་པ། སྒྲན་གསལ།
ཆོས་འཆད་ཡུལ་མིན་པ། འགྲང་སོགས་ལྟ། མགོ་གཡོག་སོགས་ལྟ། རྟོ་གར་ཅན་སོགས་ལྟ། སྤང་
ཆེན་སོགས་བཞོན་ལྟ། ལག་ན་འཁར་བ་སོགས་ཐོགས་ལྟ་ལ་མི་འཆད་དེ་ཞིབ་སྒྲ་བོང་དུ་ཆོས་
འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉིས་བྱས་སྟེ་ཆོན་ཉིད་དུག་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་འཆད་ཡུལ་དུང་མིན་བཏག་བྱ་ལྟ། རྣམ་པར་རྟོག་པ། འགྲོ་ལུགས། སྤྱོད་པ། སྐྱ་བ་། མིག་དང་
གཤོང་གི་རྣམ་པ་ཡིས་ནང་གི་སེམས་རྟོགས་པར་བྱ་བ།

ཆོས་རྒྱ། ① ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་པོ། ② སྐྱ་རྟེན་པའམ་སྤྱིའི་ཁོག་རྟེན།

ཆོས་རྒྱ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོག། རྒྱ་འདི་ཉིད་མོན་མཐའ་ཡུལ་སྐྱན་ཆར་ཞེས་པར་མ་སངས་ཨར་པ་
སྐྱན་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྐྱལ་སྐྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་འབྱུངས། ཆུང་དུའི་
དུས་སྐྱེ་བ་སྟོན་མའི་བག་ཆགས་གསལ་བར་གསུངས། དབྱེང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་དབུས་སུ་
བྱོན་ནས་སྐྱན་པུ་ཆོས་གྲགས་པའི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པའི་
མཆོན་གསོལ། སྤྲེས་སུ་ཆགས་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ། འབྲུམ་རམས་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་

དབང་། ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། སྤུལ་སྤྱོད་ཇི་མེད་གེ་གཡུལ་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་།
ཀྱན་བཟང་གླིང་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་སོགས་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་མདོ་སྒྲགས་ཐ་སྙད་དང་
བཅས་པའི་ཟབ་ཆོས་གསལ་སྤྱོད་བྱང་རྒྱུ་བར་མཛད། གཡུལ་རྒྱལ་ཆོས་རྗེས་བཟུ་ཤིས་དགེ་
འཕེལ་དང་། ཉི་ལྗེའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ། བྱིས་སྤྱན་གྱུ་བ་ཆོས་སྡེ་ཡང་བསྐྱེད་སྤྱོད། དེ་ནས་
གྱུ་བ་ཆེན་ཀྱན་བཟང་རྟོ་རྗེ་ལས་གསལ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དབང་ཁྱིད་མན་དག་དང་བཅས་གསལ་
ཉེ་ཉམས་ལེན་ནན་ཉན་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བཤུངས། གཡུལ་བྱ་རྣམས་
ལ་སོ་སོའི་ཆོས་སྒོ་དང་འཆོས་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རྩིས་གྲིས་མཆོན་དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པས་བྱ་སྒྲོབ་ཀྱང་འབྲི་གྲུང་པ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཆོག་པ་ཡལ་སྤྱས། ཆོས་
ལུང་མཁན་པོ་ཀྱན་སྒོ། སྤྱིང་ཆལ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ཆེ་བཅུན་མཁས་པའི་བཤེས་
གཉེན་མཐའ་ཡས་པ་དང་། སྤུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་རང་གྲོལ་དང་རྫོགས་ཆེན་པ་བསོད་ནམས་རིན་
ཆེན་སོགས་སྤྱིང་པའི་བསྟན་འཛིན་དུ་མ་བྱུང། སྤྱོད་ཆེན་ལ་གནས་ནང་དང་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་
གདན་ས་མཛད་པས་མཆོན་གཞན་པན་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་ནས་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་
གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ལོར་འདས།

ཆོས་རྗེ་སྤྱོད་མཆེད་གཉིས། དཔལ་ཆེན་འོད་པོའི་སྤྱས་ས་སྤྱོད་པའི་ཉ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དང་
ཟངས་ཆ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་རྣམ་གཉིས་སོ། །

ཆོས་རྗེ་བཟུ་ཤིས་དཔལ་བཅེགས། ཆོས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཡལ་ཀྱན་དགའ་བཤེས་གཉེན་དང་ཡུམ་
འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་སུ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ལོར་སྤྱོད་
བཅུ་མས། དགྲུང་ལོ་བྱུག་པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོམ་པ་རིན་གཞོན་གྱི་བྱང་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲོག་ལ་
སྤྱང་བཅོན་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཞེས་པའི་ཆེ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་དཔལ་བ་ལས་རྒྱུད་གསུམ་མན་དག་དང་། སྤྱིང་འཇུག་
དང་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་སོགས་གསལ་སྤྱོད་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་ཐེ་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༥༥༤ལོར་སྤྱོད་ལུང་གི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོར་
བསྐྱོད། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལྗེ་པར་སྤྱོད་པའི་ཐེབས། ལོ་ཆེན་བྱང་ཅེ་དང་མཛའ། དེ་ནས་ལོ་ཆེན་གྱིས་

དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་འབྱུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་སྤྱན་སྔ་གྲགས་
པ་བྱང་ཚུབ་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་དད་པ་ཆད་མེད་འབྱུངས་ཏེ་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཚུབ་བཟང་
པོའི་རྟོགས་བཟོད་སྤྱན་དག་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་སྤྱན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བཀའ་ཙོམ་གནང་། སྤྱན་སྔ་
རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་མཛད་བྱ་བྱུང་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་
པ་གཟིགས་ནས་སྤྲུགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱན་
པའི་ཕྱང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་ནས་དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་ཐེབས་
པ་རབ་བྱུང་བྱག་པའི་མེ་སྒྲག་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༩ལོའི་ཤོད་རླབ་གཉིས་པའི་ཆོས་ལ་ཉིན་སྤྱི་གཤེགས།
ཆོས་རྗེ་དགོན། ① དཔལ་ལྷན་བཤད་སྤྱབ་ལོར་བྱའི་སྤྱིང་དང་ཨ་ལི་ཆོས་རྗེ། རྒྱ་མཚོས་རྗེ། རྒྱ་ཆོས་
རྗེ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཡང་ཡོད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༩ལོར་ཆོས་རྗེ་
སོགས་གྲགས་པས་གསར་དུ་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱི་བ་ཡིན། ད་ལྟར་བ་བོད་རིགས་རང་
སྤྱོད་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྩོད་ཁྲོང་ས་སྤྱི་ལོ་དང་།

ཆོས་རྗེ་དགོན། ② ལྷ་སར་ངེས་དོན་བཤད་སྤྱབ་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༠ལོར་བྱུང་རྒྱ་ཤི་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་རྫོན་པ་
ཡིན། ད་ལྟར་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འཛམ་གཤང་རྩོད་ཁྲོང་ས་སྤྱི་ལོ་དང་།

ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་། ལྷག་ཕྱང་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི། ཡལ་
ཡོན་བདག་ལེ་ཤེས་རིན་ཆེན་དང་ལུས་སྤྱུག་མོ་དཔལ་ལེའི་སྤྱི་སྤྱི་རབ་བྱུང་བྱག་པའི་ཆུ་བྱ་
སྤྱི་ལོ་༡༣༣༣ ལོར་འབུན་པོ་དར་ལུལ་དུ་སྤྱི་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་ཅམ་ལ་ཐེབས་སྐབས་
གཞན་སྤྱུག་བསྐལ་བ་གཟིགས་ཆེ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་ནས་སྤྱན་ཆབ་ཕྱང་པའི་བག་
ཆགས་བཟང་པོ་རང་བཞིན་དུ་གསལ། དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་ཐེབས་སྐབས་མཁན་པོ་སྤྱི་མ་ནམ་
ལེགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་དཔོན་དོན་ཡོད་པ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་། མཆན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཆོན་
དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། བཟག་གཉིས་སྤྱོད་འབྲུག་། གྲུབ་པའི་དགོངས་རྒྱལ། སྤྱི་སྤྱི་རབས་
ལམ་འབྲས་གསུངས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་པ་ལྷགས་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༡ ལོར་ལྷག་ཕྱང་གི་
གདན་སར་ཐེབས་ནས་ལོ་བཙོ་ལྔའི་རིང་ཆོགས་པ་བསྐྱུངས། སྤྱི་རྒྱག་གི་ཁྱིད་ཡིག་དོ་སྤྱོད།

ཅེས་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད། ཟབ་མོའི་གདམས་པས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་
ཅམས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། གཙོ་བོར་སྤྱི་མཆོམས་ཁོན་ལ་བཞུགས། དགྲང་ལོ་བཞི་བརྟེན་
གསུམ་བར་གདན་སར་བཞུགས་ཤིང་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱེ་འཕེལ་ཞིང་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་
ནས་རིན་པོ་ཆེ་བཟ་ཤིས་དཔལ་བཅེགས་པ་གདན་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་སེ་སྐྱོར་ལོ་
བཞི་བཞུགས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བདེ་མཆོག་དང་གཤེད་དམར་ལ་མཛད། རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་
བ་ཡན་ལག་བྱག་བ་ལ་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་སྤྱི་ཆད་དུས་འཁོར་ཅམས་ལ་མཁས་ཤིང་། དུས་
འཁོར། ཀ་ཅན། སྟན་ངག། འཕྲེལ་སྦྱོར་སོགས་ལ་བཤད་པ་མང་དུ་མཛད། དེའི་བཤད་རྒྱུ་
དབུས་སུ་ཆེས་ཆེར་དར། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོའི་བྱག་ཕྱི་མཛད་ནས་ཀ་ལྷ་བའི་འགྲེལ་བ་
སྦོལ་པན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱག་རྗེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྗེ་ཉིད་
དགྲང་ལོ་སོ་དགུ་བཞེས་སྐབས་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་དགྲང་ལོ་ཞི་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་
བྱུག་པའི་ས་ཡུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ།

ཆོས་རྗེ་འབར་ར་ག། ཟུར་བྱག་པའི་སྦོལ་མ་སྟན་བྲགས་ཆེ་བ་འདི་ཉིད་གཙང་ཤངས་གྱི་ཆབ་ཡུང་
བར་ཡབ་དཔོན་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་བའི་ལྷགས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༠ལོར་སྤྱི་བཏམས།
གཞོན་དུས་སུ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་པའི་གསོལ་རྩ་བ་མཛད། དེའི་མོད་ལ་བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་འག་པོ་འཁྱུངས་ཏེ་སྦོ་མོན་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་ཅམས་ལས་མར་མི་
དྲགས་གསུམ་གྱི་གདམས་ཟབ་ཐམས་དབང་ཁྱིད་ཅམས་ཞུས་པས་རྫོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
འཁྱུངས། ཕྱིས་ཟུར་བྱག་བ་དང་བྱག་གསེབ་རི་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གདམས་པ་ཟབ་དགུ་
གསན། བཙོན་འགྲུས་འག་པོས་བསྐྱོམས་པས་རྫོགས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འབང་རའི་དགོན་བ་
བྱག་བཏབ། དེ་ནས་སྤྱི་ཤོར་བྱོན་ནས་འཕྱིན་ལས་མང་དུ་བསྐྱུངས། སྤར་ཡང་ཤངས་སུ་ཐེབས་
ནས་འགྲོ་དོན་ཡུན་རིང་པོ་མཛད། གཙང་པ་སྒོ་བྲོས་བཟང་པོ་སོགས་སྒོལ་མ་མང་དུ་བྱོན།
ཕྱིས་སྤྱི་ཤོར་བྱོན་ཏེ་དགྲང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཅག་ཉིས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་
ཡུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༡ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཆོས་རྗེ་མའི་དགོན་ག། ཨོ་རྒྱན་བཤད་སྤྱད་སྤྱིང་དང་བྱ་སྒོར་མའི་དགོན་བ་ཞེས་ཀྱང་བྲགས། རབ་

བྱང་བཙུ་ལུ་པའི་ལྷགས་མོ་བྱ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༤༢༩ལོར་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་སྟོན་གྲགས་ཆར་
ནས་བྱག་བཏབ་མཛད། དགོན་འདི་ནི་མདོ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེས་བྱག་བཏབ་མཛད་པའི་དགོན་པ་
ཞིག་ཅ་ཤུལ་གསེར་རྟ་ནས་གནས་སྤོས་ཡོང་བར་བཤད། བྱབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་
པ་པོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ར་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་རྩེ་སྤར་བ་བྱབ་ཐོབ། མཆན་ཡོངས་རྩོགས་ལ་ཆོས་རྩེ་སྤར་བ་བྱབ་ཐོབ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
ཟེད། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༡༣༥ལོར་མདོ་ཁམས་འབྲི་རྒྱུད་གི་དོགས་སུ་
སྤར་ཤོད་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མའི་རྒྱུད་ཞེས་བྱ་པའི་གནས་སུ་ཡབ་སྐོམ་པ་སྤྱི་ལོ་གཙུག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
སྤས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐ་རྒྱུད་དུ་སྤྱུ་འབྲུངས། རྒྱུད་དུ་འདི་དུས་ནས་དང་བ་དང་སྤྱིང་རྩེ། ཤེས་རབ་
ཆེ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་ནས་གཞན་པན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་ཞིག་བྱུང་། ལྷ་
མ་ལྷ་ལོ་དེར་བྱོན་པ་དང་མཛལ། སྤྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱས་ལུང་རྣམས་ཁྲུས། དགྲུང་
ལོ་བཙུ་ལུ་བཞེས་པར་སྤས་སྤར་འཕོམ་རྒྱལ་བ་ལས་སྤྲེལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གསན་སྤྱོད་
རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། རྒྱད་པར་དུ་སྤར་པ་དབུ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་མ་ལ་མེད་། ལྷ་མ་བྱར་སྐོམ་
གསུམ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གདམས་པ་སྤྱུ་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་མཁས་བརྩན་དོ་
མཆར་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པའི་བྱུང་དུ་བཅར་ནས་ཉི་གནས་བྱས། བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཡོངས་
རྩོགས་དང་། སྤོབ་དཔོན་རྩེལ་བྱ་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཁྲུས། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཤིང་ཁྱི་
སྤྱི་ལོ་༡༡༥༤ལོར་སྤར་པ་འཕོམ་རྒྱལ་བ། སྤས་བརྩན་ཤེར་རྒྱལ་གྱིས་སྤོབ་དཔོན་དང་། མཁན་
པོ་དབྱ་སིག་པ། བག་བློ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བྱུང་། མཆན་ཤེས་རབ་ཡེ་
ཤེས་གསོལ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བཅས་པ་སྤར་ཞིང་སྤར་བ་ཡང་ཁྱེད་དུ་མི་གསོད་ཅིང་། ཉེས་བྱས་
སྤ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་པའི་བསྐྱབ་སྐོམ་ལེགས་པར་བསྐྱང་། ལོ་དེར་ཉིད་ལ་དབྱས་སུ་འབྱོན་
གཙབས་བྱས་ནས་འབྱོན་ཁར་སྤར་པ་སྤྲོན་ཤེར་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱོད་དབྱས་སུ་སོང་ན་འདི་རྩོགས་
པོ་རྫོང་རྒྱལ་བྱ་པའི་དོ་མཆར་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པ་དེའི་བྱུང་དུ་སོང་གསུངས། དེ་ནས་དགེ་
བཤེས་དར་མ་འབྱུང་དང་བསྐྱེབས་ནས་དབྱས་སུ་བྱོན། གཙང་ནག་གི་བྱུང་དུ་རྟ་སྤྲོ་པོག་ས་
བྱས། དེར་དབྱ་ཆད་སོགས་ལ་གསན་སྤྱུངས་མཛད། དེ་ནས་བྱ་འདུལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་།

ཆ་པས་སློབ་དཔོན། གཅང་ནག་པས་གསང་སྟོན་ཞུས་ཏེ་བསྟེན་རྫོགས་བྱས། མཁན་པོའི་བྱང་
ནས་སྒྲིབ་བརྒྱན་ལ་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་ནམས་རྒྱས་པར་ཞུས། གསང་བྱ་ནི་ལྟོག་ཏུ་ཆ་པས་
སྒྲུ་ཆོས་དང་། གཅང་ནག་པས་ཞར་ཆོས་མཛད་པ་ལ་ལོ་ལྔ་བསྟེན་ནས་མཁས་པའི་བྲགས་པ་
ཐོབ། དད་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སྒྲུ་མ་ནམས་ཀྱང་མཉེས། དེ་ནས་ལྷ་སར་བྱིན་པས་རྗེ་སྒྲོམ་ཚུལ་
དང་མཛུལ། བྲག་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་འགའ་ཞིག་གསན། བཀའ་གདམས་པའི་
བཤེས་གཉེན་ལུང་མོ་བ་དང་། ཡང་གད་བ། དོན་སྟོང་བ། འཆད་དཀའ་བ། འཆིང་བྱ་བ་སྒྲོ་སྟོང་
སོགས་མང་དུ་གསན། རྒྱལ་བ་ལོ་ལས་གདུམ་མོ་སོགས་གསན། རྫོག་ལ་རྫོག་པའི་གདམས་
རྒྱུད་དབང་མན་དག་ནམས་ལོ་ངོ་གསུམ་བསྟེན་ནས་རྫོགས་པར་ཞུས། དེ་ནས་འོད་ཁྲི་སེང་གེ་
དཔལ་གྱིས་ཐོགས་བྱས་ནས་པག་མོ་གྱུར་བྱིན་ནས་གཟེམ་སྦྱིལ་ལ་བྲག་བྱས། དེར་ཁམས་
པའི་བྲུ་བ་བདུན་ཅུ་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་འབྲང། ཞག་བཞི་ནས་སྒྲུ་མ་དང་མཛུལ། ཆོགས་ཆོས་
སྟན་བཞི་ཙམ་གསན། ཉེན་ཞིག་ཁྲག་མང་དུ་སྒྱུགས་པས། ཐོགས་པོ་དེས་ད་འཆི་བར་འདུག་
ཅེས་སྒྲུ་མ་ལ་ཞུས། སྒྲུ་མས་ཅི་ཡང་མི་སྟོ། ཁོ་ལ་སྟོན་འགྲོ་མི་དགོས་པར་འདུག་གསུངས། མི་
ལམ་དུ་བདག་མེད་མ་དང་མཛུལ། དེ་ནས་སྒྲུ་བ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་སོང་བན་ཁམས་རྩུང་བདེ་བ་
དང་། ཆོས་ཞུ་བའི་གྲལ་དུ་ཡོང་ཆོག་པའི་རེ་བ་ཞུས་པར། སྒྲུ་མས་ཁྱོད་ཀྱི་ནད་ཁམས་ལ་
གཞིགས་ན་ཆོས་ཉན་མི་བརྟུབ་པ་འདུག་གསུངས་པས། སྟགས་སྟོ་བ་ཆེན་པོས་ཡང་ཡང་
ཆོས་ཉན་ཆོག་པར་ཞུས་པས། འོ་ན་རྟེན་འབྲེལ་གནད་ཀ་གཅིག་ཡིན། ཁྱོད་རང་ཡིད་ལ་གང་
འདོད་ཀྱི་སྟོད་ལམ་འགའ་གྱིས་དང་། ཞག་བཅུ་བདུན་ན་མཛུལ་ཆོག་གསུངས་པའི་འཕྲིན་
བྱུང་། དེར་སྟགས་ཤིན་ཏུ་དགའ་ནས་མང་དཀར་འགོར་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྟེང་པ་ཁ་ཉོན་མཛད་
ཅིང་བཞུགས། དེ་ནས་དུས་ཆོགས་ལ་སྐྱེའམས་པ་དང་མཛུལ་ཁ་གནད། བྲག་མ་བྱེ་བར་སྦྱིལ་
དཀྱང་འཆོས་ལ་བཞུགས་གསུངས་ནས། མཁན་སློབ་སོགས་བྲི་རྟོགས་མང་དུ་མཛད། ཤར་
ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གཟིགས་ནས་ད་ལྟ་བ་ཡིད་ལ་མ་བྱེད་གསུངས། དེ་རིང་བྱིན་ཆད་
ཤེས་པ་ཅི་བྱུང་ཡང་ཐོགས་ལ་མ་བརྒྱ། གར་འདུག་ཀྱང་སྦྱིལ་དཀྱང་ཆོས་ལ་བཞུགས་
གསུངས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རང་བྲགས་ཀྱིས་སྟོར་འགྲོ་སྟེང་མི་འདོད་པ་བྱུང་། དེ་ནས་སྦྱིད་

ཤོད་དུ་སོང་བས་སྐྱེ་ཁམས་ཅུང་ཐུང་སོང་། ཚུར་མེབས་པ་དང་། ལྷ་མས་ཁྱོད་ན་བའི་དུས་སུ་
 དགེ་སྦྱོར་གསལ་ལ་པོ་བྱུང་ངམ་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱུང་ལགས་ཞུས་པས། ན་དུས་གསལ་པོར་
 ཡོང་ན་འཆི་དུས་ཡང་ཡོང་བ་ཡིན་གཤུངས། དེ་ནས་བསྐྱོམས་པས་ལུས་ཤིང་བལ་ལྟར་ཡང་
 བ། ཆེར་མའི་ཁྱོད་བསྐྱད་ཀྱང་བདེ་བ་སྐྱེ་བ། ལུས་ས་ཆེན་པོ་ལ་འཕུར་ཡང་ཉམས་ང་མེད་བ་
 གཅིག་བྱུང་ཞུས་པས། དེ་ནས་མཁའི་རྒྱང་ཟིན་བ་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་ལྷ་མ་ལ་དད་པས་
 སངས་རྒྱུས་སུ་མཐོང་ལ། ལྷ་མ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་གསུངས། དེ་
 ནས་སྦྱིད་ཤོད་དུ་སོང་། དེར་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། དེ་ནས་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་བཅུག་པས་
 བདེ་རྟོག་རང་འབར་དུ་སོང་། གངས་ཁྱོད་དུ་བསྐྱད་ཀྱང་གང་བ་མི་འཕེལ་བའི་རྟོག་མེབས། དེ་
 ནས་ལྷ་མ་ལ་ཁྱོད་ཞུས་པས། མཚན་བཅས་དང་། མཚན་མེད་ཀྱི་ཁྱིད་གངས་པ་བྱག་ལེན་
 རྣམས་དབྱེས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་གནང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱོན་བ་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་
 གྱུར། ཉམས་ཁྱོད་གི་འཆར་ལུགས། རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ། གངས་པ་དག་གི་གནད། ཆོས་ཀྱི་མདོ་
 འགག་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་ངེས་ཤིང་ཞུ་གཏུགས་བྱས་ཏེ། སྦྱོ་འདོགས་ཆོད་པར་བྱས། དགེ་
 བཤེས་ཞང་ལས་ལམ་འབྲས་ཉིན་གཅིག་ཉོན། བར་མོ་བྱར་ལྷ་མའི་བྱང་དུ་ལོ་ཕྱིལ་པོ་ལྷ་བསྐྱད།
 དེ་ནས་སུན་རྩ་བྱུང་བས་ཁམས་སུ་འབྱོན་པ་ན། བདག་ལས་ངན་གྱིས་དབང་གིས་ལྷ་མ་རིན་
 པོ་ཆེ་འདི་ལྟ་བུ་དང་འབྲལ་ནས་འཕྲོ་དགོས་སྐྱུམ་ནས་སྐྱགས་ཤིན་ཏུ་འཆེར་བ་ལ། ལྷ་མའི་
 ཞལ་ནས། མོས་གྲུས་ལ་རྒྱན་ཆད་མེད་པ་དང་། ཉམས་ཁྱོད་རྩ་རྒྱན་འབྲ་བ་དང་། རྟོགས་པ་
 མཐར་ཐུག་ཡོད་པ་རྣམས་ལྷ་མ་དང་མི་འབྲལ་བ་ཡིན། ད་བཞུད་དང་འཕྲོ་དོན་ཡང་ཆེན་པོ་
 འོང་། འདིར་མཚན་གཅིག་བར་སྟོད་ལ། ཁོ་པོ་ལས་ཅི་འདོད་པ་ཞུས་ཤིག་གསུངས། ད་ཆོས་
 ཀྱི་ཞལ་ཏ་ཞིག་ཞུ་གནང་བ་ཞུ་ཞུས་པས་སྐྱགས་ཤིན་ཏུ་དབྱེས། ཡི་གེ་ལ་མི་སྟོས་པ་ཆོས་
 རྣམས་སྐྱགས་ཉམས་སུ་བཞེས། སྦྱིར་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་རྣམ་པ་དག་པར་
 བྱ་རྒྱ་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན། དབང་མ་སྟོབ་པ་ལ་ཡིག་བརྒྱ་མ་སྟོན།
 ཡིག་བརྒྱ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་ཁྱིད་མ་འདེབས། སྦྱིར་སྐྱབ་པའི་བར་ཆད་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཆོག་
 མ་བྱེད། དགོན་པ་སྦྱོར་བ་ལུལ་དུས་དང་སྦྱོར་གསུངས། བྱག་མགོ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་སྟོན་

ལམ་མན་དུ་བཏབ། ལམ་དུ་མྱོ་གོང་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཆར་རེ་གྱིས་གསུངས། དེ་ནས་ཁྱི་
 ཐོག་ཏུ་བཞུགས་སུ་བཅུག་ནས་བདུ་ལྷ་བསྐོན། དགེ་འདུན་བཅས་པས་ཤིས་བརྗོད་མཛད་ནས།
 ཕྱི་བྱག་ལུལ་ཏེ་ཁམས་སུ་བྱོན། ལམ་བར་དུ་རྗེ་སྒྲོམ་བ་དང་མཛལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༦་པ་ལེ་མེ་པག་
 ལོར་རང་ཡུལ་དུ་འབྱོར། ལོ་ངོ་གཉིས་ཅམ་རེ་ཁོད་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་དགའ་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལེ་
 ས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༩་ལོར་དེང་དུས་ཁམས་བྲག་གཡལ་ཆོང་ཁོངས་ཀྱི་འདམ་སྟེང་དུ་བྱོན་ནས་
 དགོན་པ་ཤེ་དགོན་བཏབ། སྤར་ཆང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མ་དགོན་ཡིན། དེ་ནས་གདུལ་བྱའི་སྟོན་
 མ་རྣམས་ལ་སྒྲོམ་ཁྱིད་ཁོན་གནང་། གདམས་ངག་རི་ལྟར་ཟབ་ཀྱང་ཉམས་སྟོང་ཅིག་སྟེ་བའི་
 ཐབས་ཡིན་པས་སེམས་ཐོག་ཁོ་ཉར་ཁྱིད་ཅིང་། སྒྲོམ་པ་གཙོ་བོར་བའི་ཡིན་གསུངས་ཤིང་།
 དེ་ཡང་ཉམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མ་ལུས་པ་གོགས་སེལ་དང་། འོགས་འདོན་དང་། རོ་སྟོང་གི་ཐབས་
 ལ་མཁས་པས་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་གི་བྱེ་བྲག་དང་བསྟན་ནས་རབ་ལ་མཆོན་བཅས་ཀྱིས་མགོ་
 མི་བསྐོར། འོག་མ་རྣམས་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་འཁྱིད། དད་པ་ཅན་སྟན་མི་བྱུང་། ཤིས་རབ་ཅན་
 སྟོགས་མ་བཅུག། ཁོས་པ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དེ་དང་དེའི་ལམ་ལ་ཁྱིད་པ་ལ་མཁས་པར་
 མཛད་ནས་ཆོགས་པ་ཡང་ཉིས་སྟོང་ཅམ་བྱུང་བ་ལ་རྟོགས་ལྡན་གྱི་སྤྱིས་བུ་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྱབ་པ་མང་དུ་སྟོན་པར་མཛད། རྒྱ་མ་སྤྱོད་གཤེགས་པ་གསན་ནས་དེ་རུབ་ཐུགས་ཁྱལ་ཆེན་པོ་
 མཛད་པའི་ཆེ་མི་ལམ་དུ་མཛལ་ནས་ཁོ་ལ་ནི་སྤྱི་འཆི་འགྲོ་འོང་མེད། མི་ལམ་སྤུལ་བ་ལྟ་བུ་
 གྱིས་ཤིག་གསུངས། སྟོན་ལམ་རྣམ་བཞི་གང་མཛད་ཀྱང་མཉམ་བཞག་ཆེན་པོ་ལ་མ་གཡེང་
 བཞིན་མཛད་སྟུང་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་ཡིན། དགའ་ལོ་རེ་གསུམ་པར་སྤྱི་
 ཁམས་ཅུང་ཟད་མ་བདེ་ནས་ཡོ་བྱུད་ཐམས་ཅད་སྟོང་དག་མཛད་ནས་དུང་བཞུགས་པ་རྣམས་
 ལ། ད་རེས་མ་ཡིན། དུག་ཅུ་རེ་དགའི་དུས་ཡིན་གསུངས། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དགོངས་
 བས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། སྟོན་མ་ཡང་། ཡང་དགོན་པ། ཆོས་རྗེ་གཤམ་མ། གཟེ་
 འདུ་རས་པ་སོགས་གཞན་རྒྱུད་གྲོལ་བ་མང་དུ་བྱུང་། སྤྱི་ཆེ་དེའི་མཛད་པ་དང་ཕྱིན་ལས་མཐར་
 ཕྱིན་ཅིང་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྗོགས་ཏེ། དགའ་ལོ་རེ་དགུ་པའི་ཆུ་པག་སྤྱི་ལོ་
 ༡༢༠༣་ལོར་སྤྱོད་གཤེགས།

ཆོས་རྒྱུ་ལ། འདི་ས་སྒྲུ་བརྟེན་ཀྱན་དག་འཁྱུ་མཚན་ཏེ་གཤམ་དུ་ས་སྒྲུ་བརྟེན་
ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་རྒྱུ་སྤྱོད་པ། རྒྱུ་སྤྱོད་པ་དུག་གི་ནང་གསེས། ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་སྤྱོད་པའོ། །

ཆོས་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་མཐར་ཀྱིས་པ། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། མཐར་ཀྱིས་པའི་
སྒྲོར་བ་གང་ཞིག །ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ཤིང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་
ལ་ལམ་གྱི་འདུ་ཤེས་རིམ་ལྔ་དུ་བྱེད་པའོ། །

ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྒྲུ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་གང་ཞིག །སྒྲུ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་
དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་སྤྱོད་པའི་སྒྲུ་དཔེར་ན། སྒྲུའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱི་
མི་རྟག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པས། ཁྱད་པར་གཞན་སྟོང་གི་སྒྲུའོ། །

ཆོས་ཉན་པའི་ཆ་རྒྱུ་ལ། རྒྱུ་གསུང་དང་། རང་གིས་ཐོས་པའི་རྣ་བ་དང་། འདོད་དང་། ཤེས་རབ་
དང་། བགེགས་མེད་ལྟ་འཛོམས་པས་སོ། །

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ལ། ཆིག་དང་དོན་མི་འཛིན་པ། བརྟེན་འཛོད་པ། ལོག་པར་འཛིན་པ། མ་
ལུས་པར་མི་འཛིན་པ།

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་གསུམ། སྟོང་ཁ་སྐྱུ་ག། ཞབས་བརྟོད་ལ། མི་གཙང་བ་ལྟ་བུ། དེ་དག་གི་གཉེན་
པོར་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉན་པ་ཡིད་ལ་འཛིན་པ་གསུམ་དགོས།

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་འུ་མ་དུག །ང་རྒྱལ། མ་དང་པ། དོན་གཉེར་མེད་པ། སེམས་ཕྱི་རུ་གཡེངས་པ།
ནང་དུ་བསྐྱུས་པ། སུན་གཙེར་སྒྲོ་ཚུལ་གྱི་འུ་དང་དུག།

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། མཉན་བྱའི་ཆོས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་པ། འཆོ་བ་མེད་པ།
གཡེང་བ་མེད་པ། ཤེས་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ། བརྟེན་པ། མི་སྒྲོས་པ། ཆིག་དང་དག་གི་རུས་
པས་མི་བརྟེན་པ། དྲན་པ་མ་ཉམས་པ། རང་ལ་མན་འདོད་པས་རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་ཉན་པ། དཔྱེད་
པར་རུས་པ། གུས་པ། མཚོད་པར་བྱེད་པ།

ཆོས་ཉན་པ། ① ཆོས་གཏམ་རྣ་བར་ཉན་པ། ② ཆོས་ཉན་མཁལ།

ཆོས་ཉན་པའི་སྐུ་བས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། ཆོས་ལ་སྒྲན་ལྟ་བུའི་འདུ་
ཤེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྒྲན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། ཉན་ཉན་ཉམས་སུ་གྲངས་པ་ལ་
ནད་འཆོ་བའི་འདུ་ཤེས། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིང་ཏུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ། །

ཆོས་ཉན་པའི་བྱ་བ་བཞི། ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ། ཉན་པའི་ཆེ་ཡིད་ལ་ལེགས་པར་གཏོང་བ། ཆོས་
དང་ཆོས་སྐྱེ་བ་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་འཛིན་པ། ཉེས་བཤད་དོར་ནས་ལེགས་པ་ཤད་འཛིན་པའོ། །
ཆོས་ཉན་ཆེ་ཡིད་ལ་བྱ་མི་རུང་བ་ལྟ། གླ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ། རིགས་དམའ་བ། བྱད་ངན་བ།
ཆོག་འབྱུང་བ། ཆོག་རྒྱབ་ཅིང་ཁོ་ལ་ཆོས་ཉན་པར་མི་སྐྱེ་ལ་དེ་དང་དེ་བཞིན་ཅིང་ཆོས་མི་ཉན་
པར་སེམས་པ།

ཆོས་ཉམས་ལེན་ལ་མི་བཙོན་པའི་རྒྱ་བ་ཟླ། གཉིད་ཆེ་བ། མཁས་སྤྲུལ། མདོན་པའི་རྒྱལ་བྱེད་བ།
བདག་བསྟོད། གཞན་སྟོད་བ། གེ་མོའི་གཏམ་ལ་དགའ་བ། ཆོགས་ལ་དགའ་བ། རྟེན་པ་ཆེས་
ཆེར་འཛིན་བ། བཀྱར་སྟེ་ཆེས་ཆེར་འཛིན་བ། ཚུལ་འཆོས་པ།

ཆོས་ཉིད། ① རང་གཤེས་སམ་རང་བཞིན། ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། འབད་ཚོལ་ལ་མ་བརྟེན་པར་
རང་འདོད་འབྲས་བུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཛོལ་མི་ཡིང་། ② རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བར་དོ། །[ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ]ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གནས་ལུགས། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན། བདེ་ཆེན་དོ་རྗེའི་སེམས་གཞོམ་
མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ། མཐའ་དག་གཏོང་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཡིན་
མིན་ཡོད་མེད། ཉག་ཆད་སོགས་མཐའ་གང་ཏུ་ཡང་མ་སྦྱང་ཞིང་། མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་བར་དོའི་ཐ་སྙད་ཏུ་མཛད་དོ། །འདི་རི་ལྟ་བུར་ངོ་སྟོན་པའི་ཐམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དག་གི་དགོངས་པའི་སྟོང་པོ་དག་གིས་རིག་སྟོང་
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བདེ་སྟོང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།
ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་དོ། ཞེས་གསུངས།

[ཞི་ཁོ་བག་ཆགས་རང་གྲོལ་]ཀྱི་དགོངས་དོན་ནི། མི་རྣམས་ཕྱི་དབུགས་ཆད། རང་དབུགས་

ཆོས་སྟོན་པ། ① ཆོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་མཁན། ② ཆོས་འཆད་པ།

ཆོས་སྟོན་ལ་འཆོག་པ། ཉེན་དགུང་གི་ཟས་ཟ་བའི་སྟོན་མོ་ལ་འཆོག་པ།

ཆོས་སྟོན་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆའ། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། བཅུ་ཆེན་དགུ་པ།
ཁྲིང་ལ་རྒྱ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ལྷུང་དུ་གསོད་
པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཁབ་རལ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཁྲི་རྒྱུད་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ལིང་
བལ་བགོས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། གདིང་བ་ཆད་ལྷག་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། རས་ཆེན་ཆད་
ལས་ལྷག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཆོས་གོས་ཆད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དེ་བཅུ་ལོ། །

ཆོས་གཏོང་བ། ཆོས་སློས་གཏོང་བའམ། སྤོང་བ།

ཆོས་བསྟན་པ། སངས་རྒྱུ་ས་གསུངས་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འབྲོར་པ་བཅུའི་ནང་ཆེན་ཞིག་
སྟེ། སངས་རྒྱུ་ས་འགའ་ཞིག་འདྲིལ་ཏེན་དུ་བྱོན་ཡང་ཆོས་མི་གསུང་བར་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཡོད། སངས་རྒྱུ་ས་ཤུའུ་ཐུ་ནེ་སངས་རྒྱུ་ས་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་བར་ཆོས་གསུངས་
བས་ན་སངས་རྒྱུ་ས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་འབྲོར་པ་དེ་ཆང་བའི་དོན་ཡིན།

ཆོས་ཐག། ཆོས་པོ་ཉིའི་སྟེང་ཆེངས་ཏེ་སྟེགས་ཐག

ཆོས་ཐང་དགོན། བཟ་ལེས་ཆོས་འཁོར་དགོན་མདོ་སྟགས་བཤད་སྐབ་དར་རྒྱས་སྤིང་ཞེས་ཀྱང་
ཐག་པ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་འབྲུག་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༩༣༩ལོར་བཏག། ཐུབ་མཐའ་ལྟོན་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་རྒྱ་པོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་འཛམ་ཐང་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བྱུག །ཀུན་བརྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ་དོན་དུ་ངེས་
པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རྟོ། གཞན་དབང་ལ་སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ་སྟེ་བཞི་ལས་སྟེ་བ་མ་གྲུབ་
པའི་བྱིར་རྟོ། རང་ལས་སྟེ་བ་མེད་དེ་སྟེ་ས་པ་དང་སྟེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཆས་འགལ་བའི་བྱིར་རྟོ།
གཞན་ལས་སྟེ་བ་མེད་དེ། གཞན་རང་མཚན་པ་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རྟོ། གཉིས་ཀ་ལས་
སྟེ་བ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཆས་འགལ་བས་མ་གྲུབ་ལ། རྒྱ་མེད་པས་སྟེ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རྟོ།
དེ་ལྟར་སྤང་ཆོད་པའི་སྟེ་སོགས་ཙམ་ནི་མི་ལས་སྟེ་མ་ཙམ་སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་
བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད། བྱིན་པ་གི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་མི་ཉག་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་བ། སྟོང་བ། བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན།

ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལེ་ཤེས། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་
གསེས་ཤིག་སྟེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཆོས་ཀྱན་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཐམས་ཅད་
བསྐྱས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་དག་ལ་བདག་གཉིས་གང་རུང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱ་གཞོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་འདོད་པས་ན་བདག་མེད་པ་ལོ། །

ཆོས་ཐུན། ཆོས་ཉན་བཤད་སོགས་བྱེད་པའི་ཡུན་ཆད།

ཆོས་ཐེབས། སྤྱིན་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞག་པའི་མ་དདུལ་ལ་མ་དངོས་པོ། ཆོས་ཐེབས་
སྟོང་བ།

ཆོས་ཐེབས་སྟོང་ཡིག། སྤྱིན་བདག་ཁག་གི་ས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཐེབས་ཅ་སྟོང་མོ་ཞུ་བའི་ཡི་གེ།

ཆོས་ཐོག། ① ཆོས་གྲུ་འཆོག་དུས། ② རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གྱི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་པན་ཚུན་གྱི་ཆོས་
གྲར་འདེགས་པའི་དུས་ཆོད་ངེས་ཅན་ཞིག།

ཆོས་མ་ཐུན་པ། ① བྱང་ཆོས་འདྲ་བ། ② གྲུབ་མཐའ་མཚུངས་པ། ③ ཆོས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་
གང་ཟག།

ཆོས་མ་ཐུན་པ་ལྟར་སྤྲང་བ་ལ། ༡ སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ༢ བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༣ གཉིས་ཀའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༤ རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ། ༥ རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
བྱིན་ཅི་ལོག་པ།

ཆོས་མ་ཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ། མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས། མི་ཉག་པའི་འདུ་ཤེས། སྤྱག་བསྐྱལ་འདུ་
ཤེས། བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས། དད་ཐས་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་འདུ་ཤེས། འཇིག་རྟེན་ལ་མ་ཐོན་
པར་མི་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས། སྤང་བའི་འདུ་ཤེས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས།
འགོག་པའི་འདུ་ཤེས། འཆི་བའི་འདུ་ཤེས།

ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ། ① དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་སོགས་ཕན་ཚུན་

ཆོས་མཐུངས་པར་སྟོན་པའི་དཔེ། ② མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་དོན་གཅིག་

ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་། ཉགས་ནི་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མཐུན་
དཔེ་དེ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པ།

ཆོས་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ལ། སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
བསྐྱབ་བྱ་སྤྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དཔེ་མ་སྤྱར་བ་དང་། དཔེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱར་
བ་སྟེ་ཚུལ་ལྟ་འདོད་པའི་ལུགས་སུ་ལྟོ། །

ཆོས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་དག། སྤྱབ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཡ་གྲུལ། རྗེས་ཁྲབ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་
བརྗོད་པ་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་དག་སྟེ། གང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན། ཁྲད་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དང་། དེའི་ཁྲད་ཆོས་བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པ་
སོགས་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན་པའི་ཐ་སྟངས་ཞིག་

ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད། སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་མཐུན་པའི་གཞུང་འཕགས་པ་
བྱམས་པས་གསུངས་པ། བྱམས་ཆོས་སྟེ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ། ཆོས་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་སྟེར་བར་
བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཆོས་མིན་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་བྱ་སྟུག་བསྐྱེད་སྟེར་
བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །

ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་འབྱེད་པ། འབྲི་བྱང་དཔལ་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གསང་སྟགས་
ལ་ཁ་གཡང་ནས་ཆོས་ལོག་སྟེལ་ཞིང་རྒྱུད་རྒྱན་མ་བཅམས་ཤིང་། གཏིར་རྒྱུན་གཏོན་མཁན་
རྣམས་ལ་དགག་པ་གནང་བའི་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཡིན།

ཆོས་དང་། ཆོས་ལ་དགའ་བ། ཆོས་དད་རང་མོས།

ཆོས་དུང་། ཆོས་ཀྱི་དུང་སྟེ་རྗེས་ཀྱི་དུང་དང་། ཆོས་སྤྱིའི་དུང་གཉིས་ཡོད།

ཆོས་དོན་འདོད་ཐར་བཞི། མངོན་མཐོངས་ལེགས་སྤྱབ་པའི་ཆོས་དང་། གནས་ཕྱོགས་ནོར་སྤྱབ་

པ་སོགས་ཀྱི་དོན། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་ཁོངས་སྦྱོང་དུ། མཐར་
ཐུག་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡོ། །

ཆོས་ལྟན། ཆོས་སྲོལ་ཡོད་པ། ཆོས་ལྟན་ཞིང་ཁམས།

ཆོས་ལྟན་རྒྱལ་པོ། ལོང་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་ལྟན་རྒྱལ་རབས། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་པོ་ནས་སྤང་དར་མའི་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་བར་ཏུ་
གཅིག་ལ་ཟེར། གྱི་ལོ་༦༩༤-༩༧༡བར་གྱི་དུས་སྐབས་ཡིན།

ཆོས་ལྟན་སྲོང་རྒྱལ་པོ། ཆོས་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་སྲོང་བའི་རྒྱལ་པོ།

ཆོས་སྤངས་དགོན། དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་ཁ་གསལ་མ་ཆེད། གྲུབ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་ལྗོངས་ལྟ་ས་ཤིང་ཁྱེད་ལྟན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྤེ། དགོན་སྤེ། ཆོས་སྤེ་གསུམ།

ཆོས་སྤེ་གོང་། མིང་གཞན་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གྲིང་ཟེར། དགོན་འདི་ཐོག་མར་དུ་ལོ་རྒྱ་བས་
བཏབ། དེ་རྗེས་དགེ་ལུགས་པར་འགྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་ལྗོངས་ལྟ་ས་ཁུལ་སྤེ་གདོང་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྤེ་དགོན། ① དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། མིང་གཞན་རྩི་
སྤྱང་གྲིང་དང་། རྩི་སྤྱང་གྲ་ཆང་ཡང་ཟེར། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་ཁ་གསལ། རྒྱལ་བ་
ལ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱུར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་ལྗོངས་ལྟ་ས་ཁུལ་སྤེ་
གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྤེ་དགོན། ② མིང་གཞན་མངོན་དགའ་ཆོས་སྤེ་དགོན་ཟེར། དགོན་འདི་ཐོག་མར་བོད་དོང་
ཕྱོགས་ལས་ནས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་འཆི་མེད་དཔལ་བཟང་གིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་
བོད་དོང་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་ལྗོངས་ལྟ་ས་ཁུལ་སྤེ་གཞན་ཆེད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྤེ་དགོན། ③ མིང་གཞན་རི་བོ་དཔལ་འབར་གྲིང་དང་། ལྷག་སྤོང་རི་བོ་དཔལ་འབར་བཙས་
ཟེར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་ལྷག་ཕུ་སྤྱི་མེད་དང་བོ་དཔལ་ལྟན་དོན་གྲུབ་
ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྲོང་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་འབྲི་

རུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་སྡེ་དགོན། ④ མིང་གཞན་གཙང་གི་སྡེ་མོ་བྲེ་མཁར་ཆོས་སྡེ་དགོན་ཟེར། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་
ཕྱོགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་། བྲུབ་མཐའ་ས་སྐྱུ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྡེ་མོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་བླ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། བླ་པ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་དག་ལ་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་བསྐྱོམ་པ།

ཆོས་ཟིན། ཆོས་གནང་བའི་བཀའ་ཟིན།

ཆོས་དྲུག། ① མི་ལམ། འོད་གསལ། བར་དོ། །འཕོ་བ། གཏུམ་མོ། སྐྱུ་ལུས་བཅས་མོ། ② གཟུང་
འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ། ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྣང་བ་མེད་པ། རྩལ་སྤང་རབ་གྱི་
གཟུགས་མེད་པ། མཚན་མའི་གཡོ་བ་མེད་པ། དེ་ནམས་གྱིས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་ལས་འདས་
པའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། རང་གི་ངོ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །

ཆོས་བྱེད། ཆོས་ཤེས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་མེད་པར་སེམས་ཀྱིང་དུ་སོང་བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱུད་མ་ཐུལ་ག

ཆོས་བདག། ① ཆོས་འཛིན་སྟེལ་བྱེད་མཁན། ② ཆོས་སྤང་བ་པོ།

ཆོས་བདག་སྲིང་བ་བརྒྱད། དབུས་ན་སངས་རྒྱུས་སྲིང་བ། ཤར་ན་རྟོ་རྩེ་སྲིང་བ། ལྷོ་ན་རྩེ་སྲིང་བ།
བྱུང་ན་བསྐྱེད་སྲིང་བ། བྱང་ན་ཀམ་སྲིང་བ། གུན་སྐྱོང་སྲིང་བ། མདོ་སྤྱགས་སྲིང་བ། བསྟན་གཉིས་
སྲིང་བ་ནམས་སོ། །

ཆོས་བདག་མེད་པ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་བྲུབ་པ།

ཆོས་འདུལ་བ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གཞུང་སྟེ་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་
བཞེ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་འདོན་འཁོལ་འཛིན། སྤར་སྟོན་ལམ་ཚུགས་དུས་ཕྱིར་ཞབས་བརྟན་དུ་འགྲོ་མཁན་གྲ་པ་ནམས་
ཀྱིས་ལྷ་སའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲིམ་དུ་ཆོས་འདོན་རིམ་གྱོ་སྐྱབ་པར་འགྲོ་སྐྱོད་ཆོག་འཐུས་
ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་དགོངས་ཞུས་འཁོལ་འཛིན།

ཆོས་ན་མར། [རྟོད] ① ཆོས་དཔེའི་ནང་ན། ② ཆོས་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ།

ཆོས་ནག་པོ། སྤྲིག་པའམ་མི་དགེ་བའི་བྱ་བ།

ཆོས་ནོར། ① ཆོས་དང་རྒྱ་ནོར། ② འཕགས་པའི་ནོར།

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད། སྤྲིར་བཏང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟེར་བ་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ཆོས་པ། ཆོས་བྱེད་མཁན་སེར་སྦྱ་པོ་མོ། ཆོས་པའི་གཞུགས་བརྟུན།

ཆོས་པ་སློབ་ཐང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། འདི་ཉིད་རྗེ་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་ཡུམ་མི་གཅིག་པའི་

གཅེན་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༡ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་

པ་ཤིང་ཉི་ཤུ་ལོ་༡༥༧༧ལོར་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བསམ་འབྲུག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཉི་ཤུ་པ་

ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༠ལོར་ཅོ་ནེ་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྐྱེད་པར་རྫོགས།

ཉེར་གསུམ་པ་རྒྱ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༣ལོར་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཞུ་མཛད་ནས་

དབུས་སུ་ཕེབས། ཉེར་བཞི་པ་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༠༥ ལོར་དུ་སྟོད་ཆོས་གྲ་འབྲིམས།

འཇམ་དབྱངས་ཁྱམ་དགོན་མཚོག་ཆོས་འཕེལ་ལས་ཆོས་མང་པོ་ཞུས། ཉེར་བརྒྱད་པ་ས་སྤེལ་

སྤྱི་ལོ་༡༦༠༩ལོར་རང་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་དགོན་པ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་

བསྐྱུངས། སོ་ལུ་པ་ཤིང་ཡོས་ནས་སྤྱི་ལོ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། སོ་བདུན་པ་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་

༡༦༡༤ལོར་སྐར་དབུས་སུ་ཕེབས། ཁྱམ་ལུ་མ་རྣམས་དང་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་སྟོན་བྱ་བ།

དེ་མོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཉ་ཆག་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་སོགས་ལས་ཆོས་

བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ས་རྟ་ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཤིང་སྤེལ་ནས་རྡོ་རྗེ་དགོན་དུ་འདུ་

ཁང་གསེར་ཕེབས་མཛད། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གིས་བསྐྱུངས། དགུང་ལོ་དོན་

དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལག་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༤ལོར་སྤྱག་ཤེགས།

ཆོས་སྤྲོད། ཆོས་བརྒྱུད་གཅིག་པའི་ཐོགས།

ཆོས་སྤྱོད་གི་མ་བྱ། མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྦྱ་བ་དེ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་

ཟེར་ཞིང་། དེ་མ་བྱའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ།

ཆོས་སྤྱོད། ① ཆོས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད། ② བསྟོད་ཆོགས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་འདོན་ཆེ།

ཆོས་སྤྱོད་བརྒྱ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཡི་གེ་འབྲི་བ་དང་། མཚོད་པ་འབྲུལ་བ། སྤྲིན་པ་གཏོང་བ། ཆོས་

ཉན་པ། འཛིན་པ། རྟོག་པ། འཆད་པ། ལའོན་དུ་བྱ་བ། ཆོས་ཀྱི་དོན་སེམས་པ། ཆོས་ཀྱི་དོན་
སྒྲོམ་པ་བཅས་བརྟཕོ།

ཆོས་སྦྱོང་པ། ① ཆོས་བྱེད་པ། ② ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ།

ཆོས་དཔེ། དཔེའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་བ་ཤུགས་
བསྟན་ཅམ་མིན་པར་མཛུངས་གསལ་གྱི་སྒྲུའི་རྗེས་ལ་དངོས་སུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་
ཆོས་དཔལ་ཞེས་དགོན། མིང་གཞན་ལ་བཟུ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་། ལྷ་མ་དཀར་པོ་འཕེལ་ཆ་གན་ཏུ་
ཐོག་ཐུ་སྦྱ་ཐེང་དང་པོ་རྗེ་བཙུན་བུམས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་
བཅོ་ལྔའི་ཤིང་མོ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༥ལོ་ཕྱག་བཏབ། བྱམ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཀན་
སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཅོ་ནེ་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ཕུག་དགོན། མིང་གཞན་རྗེ་རྗེ་ཆོས་རྫོང་ཞེས་ཟེད། དགོན་འདི་ཐོག་མར་ཁམས་པ་ཀམ་བསྟན་
འཕེལ་གྱི་དངོས་སྒྲོབ་ཆོས་ཕུག་པ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་བཏབ་པ་ཟེད། དེ་རྗེས་དགོན་
པ་དེ་མེས་འཛིག་ནས་ཁམས་པ་སྦྱ་ཐེང་གསུམ་པ་ཀྱན་དགའ་བ་བསྟན་འཛིན་གྱི་དུས་སུ་ད་ལྟའི་
དགོན་གནས་འདིར་སྟོས་པར་གསལ། དུས་ཚོད་དེས་གཏན་མ་རྟེན། བྱམ་མཐའ་འབྲུག་པ་བཀའ་
བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ཕུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ཕུང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དེ་དེའི་གཉེན་པོ་
སངས་རྒྱུ་ཤུབ་པས་གསུངས་པ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྤྱངས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ། མཛོན་པ་
གོང་མ་ལྟར་ན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོང་ཕྲག་དེར་ཆོས་ཕུང་དེ་བཅི་བ་དང་། མཛོན་པ་འོག་མ་
ལྟར་ན་དབང་པོའི་སྤྱང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་ཐོག་ཅམ་གྱི་སྦྱག་ཆས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་
འབྲི་བར་བྱས་པའི་ཆད་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཕུང་པོ་དེར་བཅིས་པའོ།

ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། ཕུན་ཆོགས་ལྟའི་ནང་གསེས། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་
གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཤུབ་པ་ཀྱི་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་།

ཆོས་ཕྱོགས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོས་སམ་སྟོན།

ཆོས་སྤྲས་པ། ① ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་གསལ་ནས་མ་བསྟན་པ། ② ཐོག་དམན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་

ཆོས་སྤྱབས། [མངོན]མདངས་རིགས།

ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མཁན་ལ་གྲག་པ་མིན་པའི་སྤྱོ་བོའི་
རིགས་གཅིག་དང་། གྲག་པའི་རིགས་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གྲག་པའི་ནང་ནས་དགེ་
སྤྱོད་མི་བཞི་ཡན་མཉམ་དུ་ཆོགས་པ་ལ་དགེ་འདུན་ཟེར།

ཆོས་བྱེད་པ་རྩ་བ་གསུམ། བྱིན་རྒྱལ་རྩ་བ་སྒྲ་མ། དངོས་གྲུབ་རྩ་བ་ཡི་དམ། བྱིན་ལས་ཀྱི་རྩ་བ་
ཆོས་སྤྱོད་བཅས་ལ་ཟེར།

ཆོས་སྒོ་བ་ཤད་བྱེད། དཔེ་དེབ་སོགས་བཟུ་མི་དགོས་པར་སྒོ་ཐོག་ནས་བཤཤད་པ།

ཆོས་སྒོན། ཆོས་དད་བྱེད་མཁན་སྒོན་པོ།

ཆོས་སྤྱིན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པའམ་ཆོས་སྤྱིར་བ།

ཆོས་སྤྱིན་ཆང་འཛོམས། དགེ་འདུན་དང་སྤྱིན་བདག་མཉམ་དུ་འཛོམས་པ།

ཆོས་འབངས། ① ཆོས་དད་ཡོད་པའི་མི་སེར། ② དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མི་སེར། ③ བཀའ་བྲིན་
གསུམ་ལྟན་གྱི་སྒྲ་མའི་སྒོ་བ་མ།

ཆོས་དབྱིངས། ① སྤྱོད་པ་ཉིད། ② གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་བོ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་བོ་ལྗེའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་
པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ།

ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཡེ་ཤེས་ལྗེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།

ཆོས་དབྱིངས་མངོན། སྤྱོད་ཆེན་མངོན་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། སྤྱོད་སྤྱིའི་དགོངས་པ་རྩལ་དུ་
བཏོན་ནས་རྟོགས་ཆེན་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་སྤྱོད་པ་རྩ་འབྲེལ་གཉིས་ལྟན་
གྱི་གཞུང་ལེའུ་བརྩ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་དུས་རབས་བརྩ་བཞི་པར་རྟེན་མའི་སྤྱོད་
དཔོན་སྤྱོད་ཆེན་རབ་འབྲས་ཀྱིས་མཛད་པ།

ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལྗ། བཏགས་གྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྗེའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ༡
ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། ༢ ཆོས་དབྱིངས་འབྲེལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ༣ རྣམ་པ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས། ༤ དབྱིངས་ཆེན་བདལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ༥ འཁོར་འདས་དབྱིངས་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཅས་སོ། །

ཆོས་དབྱིངས་སྤྱོད་པསྤྱུས་པ། གཞུགས་སྤྱོད་ཆོས་དབྱིངས་སྤྱོད་ཐེམ་པའམ་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཤི་བ།

ཚཱ་འབྲུང་། ① ཚཱ་ཀྱི་འབྲུང་བ་པརྫོད་པའི་པསྟན་བཅོས་སམ་དེབ་ཟེར། ② དེའི་པས་བྱ་གསུམ།

③ སངས་རྒྱས་ཤེས་གི་མཆོད། ④ [མངོན]མོ་མཆོད།

ཚོས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ་གཟིགས།

ཆོས་འབྲུང་ངོ་མཆོང་རྒྱ་མཆོ། ལྷག་ལུང་པག་འབར་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་ལོ་བཅའ་ས་ཤིང། ཁ་སྐོང་དང་བཅས་ཁྱོན་བཤེས་ས་ལྡེ་བས་ལྷ་བརྒྱ་ཅན་གྱི་པར་
ཤིང་ལྷག་ལུང་དགོན་ཏུ་ཡོད། དེ་ཙམ་པ་ལོ་ལྷག་ལུང་པ་དག་དབང་དམ་ཆོས་བཟང་པོ་ཞེས་
བྱུང་ཡང་མུའུ་ཀུན་ཆོས་འབྲུང་ཏུ་ཞབས་བྱུང་དག་དབང་ནམ་རྒྱལ་ཞེས་གྲིས་འདུག་པས་
དཔྱད་པར་འཆོལ།

ཆོས་འབྱུང་བརྒྱ། ① མོ་མཆོན། ② ཆོས་འབྱུང་ནང་གི་པད་གདན།

ཚེས་འབྱེད། ① ཚེས་དང་འབྱེད་པའི་བསྐྱེས་ཆིག །② ཚེས་ཀྱིས་ལྷག་པ།

ཚེས་འབྲེལ། ཚེས་འཆད་ཉན་གྱི་འབྲེལ་བ། ཚེས་འབྲེལ་ཐོབ་བའམ་སྒྲ་མ།

ཚོས་མ། ① ཚོས་བྱེད་མཁན་བྱད་མེད། ② བཅུན་མ།

ཚོས་མི་མ་སྤྱན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤྲང་། ཚོས་མི་མ་སྤྱན་པའི་དཔེ་དེ་རྟགས་དང་བརྒྱུན་བྱ་གཉིས་ལྟོག
པ་མེད་པས་ལྟར་སྤྲང་ནས་བྱའོ།

ཚོས་མི་མ་སྤྲད་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤངས། བསྐྱབ་བྱ་ལྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ལྷུང་བྱེད་ལྟོག་པ་མེད་པ་དང་།
བསྐྱབ་བྱ་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལྟོག་པ་མེད་པ། ལྟོག་པ་མ་བསྤྲད་པ་དང་། ལྟོག་པ་མྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ལྷུང་བ་ལྟེ་ལྟོ།

ཚོས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་དཔག་། སྤྱུང་དཔག་ཡན་པལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། ཟླ་གཟུང་དང་ཟླ་གསེས་
ཚོས་བརྗོད་པ་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་དཔག་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱུང་། དཔེར་ན་ནས་མཁའ་བཞེན།
སྤྱི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཆོས་མེད་པའི་ཡུལ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོག།
སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་མ་ཐོང་བཅའ་སྡུང་དང་ཡང་དེང་སྐབས་ཉམས་ཟེན་པའི་ཡུལ།

ཚོས་སྒྲན་ཉིང་མའི་སྒྲན་བསྐྱབས་སམ། བདུང་ཅི་རིལ་བ།

ཆོས་སྤྱོ་ཐེབས་པ། ཆོས་ཀྱི་གོ་དོན་འབྲུགས་ཏེ་སྤྱོ་བ།

ཆོས་ཅན། ཆོས་གཞིས་མི་རྩ་ཞེས་པའི་བསྐྱུས་མིང་།

ཆོས་ཅོད། རང་གཞན་གྱི་མོངས་པ་སེལ་ཞིང་། གློ་བྲོས་ཀྱི་ན་འཕར་བ་དང་། རང་རང་གི་ལྟ་བུ་གི་གནད་གསང་ནམས་དཀྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་ཤིང་། སྤྱོ་སྤྱར་གྱི་སྤྱོན་མི་འབྲུག་པ་དང་། བསྐྱེན་པ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་བཀལ་བརྟག་རིགས་པས་ཅོད་པ་བྱེད་པའམ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་བྱེད་པ།

ཆོས་ཆ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ལོར་ཇ་སག་སྤྱི་ཐེང་གསུམ་པ་གློ་བཟང་བྱབ་བསྐྱར་བྱ་མཆོས་བཏག་གྱུ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཆབ་ཆབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ཆན། ཆོས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཆན་པའམ། སྤྲེ་ཆན།

ཆོས་ཆོགས། ཆོས་རའམ། ཆོས་ཐོག་སྤྱི་ཕྱི་བར།

ཆོས་མཆས་མ། ཆོས་རའམ། ཆོས་ཐོག་སྤྱི་ཕྱི་བར།

ཆོས་འཆོང་བ། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་ལུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་ཆང་བའི་སློབ་མ་ལ་གསང་སྤྲགས་འཆད་པ་དང་། རང་ལ་དབང་ལུང་མེད་པའི་ཆོས་སྐོར་གཞན་ལ་རྟེན་བཀྱར་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོས་འཆད་པ།

ཆོས་རྫོང་། ས་མིང་ཞིག། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱོ་མེས་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྤྲེ་ཞིག།

ཆོས་རྫོང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྱུ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དཔལ་འབར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་མཛད། ① ཆོས་བྱེད་པ། ② བྱ་པས་ཆོས་མཛད། བྱ་ཆང་ཆོས་མཛད། ཁང་ཆན་ཆོས་མཛད།

ཆོས་མཛད་དགོན། དགོན་པ་ནས་བཏབ་ཀྱི་དུས་ཆོད་གསལ་ལོར་མ་མཆིས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཙམ་ནས་གནས་འདིར་སྐྱབ་བྱ་ཡོད་པར་གསལ་ཏེ། དེའང་འདན་སློལ་མ་ལྟ་ཁང་དུ་ཕྱར་པའི་བསྐྱེན་སྐྱབ་མཛད་པའི་དེ་ལུ་ཕུ་བྱུ་ཆེན་ཞེས་པ་གནས་འདིར་བྱོན་ནས་མཆོས་སྐྱབ་མཛད་པས་སྐྱབ་བྱ་ཞིག་ཆགས། དེ་རྗེས་སྤྲགས་བན་རྗེ་རྗེ་བྲགས་པས་འདུ་ཁང་།

གསར་བཞེངས་གནང་བར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་འབྲི་གྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་ལུ་ལུ་
བོད་རིགས་རང་སྤོང་ཁུལ་ཁྱིའི་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་གཞིས། སྤར་དགོན་པ་བྲ་ཆང་ཁག་གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞིས་ཀ
ཆོས་གཞིས་མི་ཅུ། སྤར་དགོན་པ་ཁག་གི་གཞིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་མི་སེར།
ཆོས་བཞི་པའི་མདོ། །འཕགས་པ་ཆོས་བཞི་བསྟན་པ་ཞེས་བྲ་བའི་མདོ། །སློ་ཀ་བཅུ་གསུམ་པ་བརྩེ་
ཏ་སུ་རེ་རྩ་བོ་རྩེ་དང་། བརྩེ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་བསྟུར་ཅིང་ཁུས་པའོ། །
ཆོས་བཞིན། ཆོས་དང་མཐུན་པ། སྟོན་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱིར་བཙོས་པ།
ཆོས་ཟད་སློ་འདས་ཀྱི་སྤང་བ། སྤང་བ་བཞིའི་ནང་གསེས། སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དག་ནས་སློས་བཏགས་པའི་ཆོས་སོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་དུ་ཟད་ཅིང་
ཆོས་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཅམ་ཡང་མེད་པས་ཟད་པའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཆོས་སྤྱིའི་སྤང་བ་མཐོང་བའོ། །
ཆོས་ཐོག། རྟེན་བཀྲའ་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་པའི་ནོར།
ཆོས་བཟང་རི་ཁོང། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ལོར་ཐུབ་བསྟན་སྟེ་ཐོང་
གསུམ་པ་སློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བྲག་བཏག། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་
སྟོན་དགོན་ལུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཆོས་བཟང་ལྟའི་འདུན་ས། བརྒྱ་བྱེན་ཀྱི་གནས་ཤིག
ཆོས་བཟོད། ཆོས་ལ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་གི་མཐུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྟུས་
པའི་ཆོས་ལ་བདེན་བཞི་རིམ་བར་མཐོང་བས་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ།
ཆོས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་བཞི། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་བདེ་བ་ལ་བྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་སྟུག་
བསྟུལ་བ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་སྟུག་བསྟུལ་བ་ལ་བྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་བདེ་བ། ད་ལྟར་
བྱུང་བ་སྟུག་བསྟུལ་བ་ལ་བྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་འདུག་བསྟུལ་བ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་
བདེ་བ་ལ་བྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་འདུག་བདེ་བ།
ཆོས་གཡང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྲ་གཡང་།
ཆོས་ར། ཆོས་འཆད་ཉན་ལྟེན་པའི་གནས་ཏེ་ཆོས་གྲུང་ཟེར།

ཆོས་ར་འགྲིམ་པ། ཆོས་ཀྱི་ར་བའི་ནང་དུ་འགྲོ་པ།

ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བཟོད་པ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པའམ། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པའི་དོན་
ཟབ་མོ་དག་བསྟན་ན་སེམས་མི་དངངས་ཤིང་དེ་ལ་དང་བ་དང་དགའ་བ་སྦྱེས་པའི་བཟོད་པའོ། །

ཆོས་ལ་བསྟོན་པ། བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་བྱང་ཆོས་
དངོས་ལ་བསྟོན་ནས་དེ་མིན་གྱི་བྱང་ཆོས་གཞན་ཞིག་སྟོན་པའི་རྒྱན།

ཆོས་ལ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ། ཆོས་བཟོད་དང་དོན་གཅིག་

ཆོས་ལ་རྟོན་པ། རྟོན་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
ལུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཅིང་མ་འདྲེས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་རྒྱུ་
ཉིད་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་ཡིད་རྟོན་པའོ། །

ཆོས་ལ་དབང་བ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བུའི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའོ། །

ཆོས་ལ་དབང་ཟ། རབ་བྱུང་མིན་པས་འདུལ་བ་སྒྲོག་པ་སོགས་ཆོས་མ་ཐོབ་པར་འོངས་སྤྱད་པ།
ཆོས་ལ་མི་འཁོད་འཁོར་སྤྱད། བསམ་སྒྲོ་ཆོས་ལ་བསྐྱར་མི་ཐུབ་པའི་སྒྲོབ་མ་མང་པོ་སྤྱད་པ་ལ་ཟེད།
ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟིང་རྩ།

ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བྱམས་པ།

ཆོས་ལགས། [ཡུལ]བཅུན་མའི་ཞེས།

ཆོས་ལས་སྦྱེས་པ་བྱུག །ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་སྟོད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱལ་པ། ཆོས་བདག་པོར་གྱུར་པ།
ཆོས་ལས་བྱུང་པ། ཆོས་ལ་རྟོན་པ། ཆོས་ཀྱིས་བྱུབ་པའོ། །

ཆོས་ལས་བྱུང་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ།

ཆོས་ལུགས། ① ཆོས་ཀྱི་བྱུབ་མཐའ་འམ། ལུགས་སྟོལ། ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྟོ། ཉན་པའི་ཆོས་
ལུགས། ཆོས་ལུགས་སྒྲིག་ལམ། ཆོས་ལུགས་བྱུབ་མཐའ། ② ཡུལ་ཆོས་དང་རིགས་ཆོས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས།

ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ། ཆོས་བྱེད་མཁན་མཉམ་བསྐྱས་ཀྱི་འདུས་ཆོགས།

ཆོས་ལུགས་རི་མོ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གཏམ་རྒྱུད། ལྷ་སྐྱའི་སྤང་བརྟན་སོགས་ཀྱིས་
ནང་དོན་བྱས་ནས་གྲིས་པའི་རི་མོ་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དང་པོ་མོ་
སོགས་ཡིན། དཔེར་ན་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་བརྟན་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་
ཅི་ཏུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་གཏམ་རྒྱུད་རི་མོ། དམ་པའི་འདྲ་སྐྱ་སོགས་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་
ལུགས་རི་མོ་ཡིན།

ཆོས་ལུང་དགོན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༥ལོར་འབྲི་གུང་ཆོས་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་
བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྟ་སྟོང་ཁྲུང་མལ་གོ་
གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ལུང་སྤྲལ་ཁང་། ① རབ་བྱུང་བཙུན་པའི་ལུགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ལོར་དཔལ་ཆེན་རང་
བྱུང་དོན་རྩེ་ཐུགས་བཀོད་ལྟར་ལུལ་མི་བྱན་མོང་ནས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཆབ་ཆ་[གུང་ཏོ་]རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ལུང་སྤྲལ་ཁང་། ② རབ་བྱུང་བརྒྱ་གྲག་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༤ལོར་ཆོས་སྒོ་ཕྱེ་རྒྱུ་འི་
ཆོག་མཆན་ཐོབ། གསར་བཞེངས་ཀྱི་དགོན་པ་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་
བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཅི་གོར་ཐང་[ཞིན་ཏེ་རྫོང་] ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ལུང་གསེར་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་ལུགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༣ལོ་ཅན་ན་གསེར་
ཁང་པ་སློ་བཟང་བསྟན་རྒྱ་མཆོས་མཆམས་ཁང་ཞིག་བཏབ། དེ་རིམ་བཞིན་དགོན་རྒྱུང་ཞིག་
ཆགས། ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་བྱེད་མེད། གྲུབ་མཐའ་པལ་ཆེར་དགེ་ལུགས་ཡིན་པ་འདྲ། ད་ལྟ་མཆོ་
སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཞིག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཆོས་ལོག་པ། ཡང་མི་དག་པའི་ལྷ་བ་འཛིག་མཁན།

ཆོས་ཤེས། འདོད་མཁས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་བཞི་ཇི་ལྟ་མཐོང་བས་མཐོང་སྤང་སྤངས་
ཏེ་བཤམ་འབྲས་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་ནམ་གྲོལ་ལམ་མོ།

ཆོས་ཤེས་བཞི། ལྷག་བསྐྱུལ་ཆོས་ཤེས། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས། འགོག་བ་ཆོས་ཤེས། ལམ་ཆོས་
ཤེས་མོ། །

སྒྲོལ་ས་ཁུལ་ཟངས་རི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཆད་ཀ། །མཆད་པ་དང་གཅིག།

མཆད་ཀ་ལ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། ཁོང་མི་རྟག་པ་དྲན་པའི་ཆེད་དུ་
དུར་སར་ཐེབས་ནས་རྒྱན་དུ་བཞུགས་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ལོ།

མཆད་སྐམ། རོ་སྐམ།

མཆད་གནས། དུར་གྱི་གནས།

མཆད་པ། དུར་ཁོད།

མཆན། ① དཔེ་ཆའི་གཞུང་གི་ཡིག་འབྲུ་སོ་སོར་བརྒྱབ་པའི་ཆོག་འབྲེལ་ཐུང་དུ། འབྲུ་མཆན།
མཆན་བཀོད་དེ་དོགས་གནས་སེལ་བ། ② རིམ་པ་གོང་མས་པལ་པའི་ཆོག་མཆན། བཀའ་
མཆན། འགོ་མཆན། ཆོག་མཆན་ལྟ་བུ། ③ མཆན་ཁུང་གི་བསྐྱེད་མིང་། མཆན་ཁུང་། དབྱུག་
པ་མཆན་དུ་འཕྱུག།

མཆན་བཀོད་ཡིག་ཆ། རིམ་པ་གོང་མས་མཆན་བཀོད་ཟེན་པའི་ཡིག་ཆ།

མཆན་ཁུག། །མཆན་ཁུང་དང་གཅིག།

མཆན་ཁུང་། ལག་པའི་མཆན་འོག་གི་གོང་གོང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་མཆན་འོག་དང་། མཆན་
ཞབས་སོ།

མཆན་ཁེབས། དབྱང་རོགས། མཆན་ཁེབ་དཔའ་བོ་མི་གཉིས།

མཆན་ག། །གཤུ་སྟག་བྲུག་མ་ཆེན་སོ་ནང་དུ་མཆོན་སྲུང་གི་རིགས་ཁྱིན་ཏེན་དང་། དམ་ཇས། སྒྱ་
འབྲ། སྲུང་མདུད་སོགས་རང་ཉིད་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲ་མས་གནང་བའི་རིགས་རྣམས་བཟུག་ཅིང་།
སྒོང་སྒྱུད་ཐག་པའམ་ཡང་ན་དར་ཐག་སོགས་ཀྱི་ཐག་པས་སྟག་གོང་ནས་མཆན་ཁུང་འོག་བར་
སེལ་ལ་བྱས་ཏེ་འདོགས་པའི་མཛེས་རྒྱན་དང་། སྲུང་བ་སྟུག་མའི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

མཆན་གྱི་མཆིས་བྲང་།རང་ཡིད་དགའ་བའི་རྒྱུང་མ།

མཆན་གྱི་བྱ་བྲུག། །གཅེས་བྲུག།

མཆན་རྒྱག་པ། ① ཡི་གེ་སོགས་ལ་འབྲེལ་རྒྱུང་ངམ་འབྲེལ་བསྐྱེད་རྒྱག་པ། ② སྒྲོན་ལ་མཛུབ་སོ་

འཇུགས་པ། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྷན་གྱིས་མཆན་རྒྱག་པ། སྒྲོན་མེད་སྒྲོན་འཛོལ་གྱིས་མཆན་མ་རྒྱག
མཆན་འགོད་པ་ཀའ་ལན། ཡི་གེར་མཆན་ཞུས་པའི་ལན།
མཆན་འགོད་མཇུ་བ་སྟོན། རིས་པ་གོང་མས་རིས་པ་འོག་མར་བཏང་བའི་ཡིག་ཐོག་ནས་དགོངས་
འཆར་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་འཆར་གཞི་གོང་རིས་ལ་སྤུལ་ཟེན་པས་མཆན་
བཀོད་མཇུ་བ་སྟོན་བྱང་མ་ཐག་ལས་འགོ་རྒྱགས་ཆོག
མཆན་འགྲེལ། དཔེ་ཆ་ཅ་བའི་ཐོག་མཆན་བྱས་འགྲེལ་པ་བཏབ་པའི་དཔེ་ཆ། ཅ་བ་མཆན་གྱིས་
འགྲེལ་བ། མཆན་འགྲེལ་ཅན་གྱི་དཔེ་ཆ།
མཆན་ཉིག་མཆན་འགྲེལ་དང་དོན་གཅིག་
མཆན་མདོག་ །སྒྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་note color ཟེར།
མཆན་སྤྱག་ །མཆན་འོག་གས་མཆན་སྤྱག་
མཆན་བྱ། ① གཞུང་དོན་གྱི་ཆིག་འགྲེལ་ཅ་བའི་འབྲུད་ལ་མཆན་བྱ་བཏབ་པ། གོ་དཀའི་གཞུང་དོན་
ལ་མཆན་བྱ་བཏབ་པ། ② སྒོ་བ་ལ། ③ བྱག་སྤྱེལ་དང་ལས་རོགས། སྤྱི་མ་མཐན་གྱི་མཐན་བྱ།
མཐན་སྤྱག་ །ལག་འོག་གི་མཆན་ཁྲག་གས་མཆན་ཁྲད་
མཆན་ཞབས། མཆན་ཁྲད་འོག་
མཆན་ཡིག་ །མཆན་བརྒྱབ་པའི་ཡི་གེ།
མཆི། ཡོད་པ་དང་གནས་པའི་དོན་ཉེ། ལྷ་ན་མེད་པ་ལ་ལྷ་ན་མ་མཆིས་པ། གོང་ན་མེད་པ་ལ་གོང་
ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
མཆི་བྱ། མཆིག་གྱུ་དང་དོན་གཅིག་ །ཡོས་འཐག་པའི་ལག་སྒྲོར་དོ་མཆིག་དུའི་མིང་།
མཆི་བ། [ཐ་མི་དད་པ]མཆིས་པ། མཆི་བ། འགྲོ་བ། ཁྱོད་གསེབ་ལ་མཆི་བ། སྐབས་སུ་མཆི་བ།
སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་སུ་མཆི་ལོ། །མཆི་འཆལ་ལམ་སྤེལ་འཆལ་།
མཆི་མ། མིག་ཚུ། དག་འདྲགས་ནས་མཆི་མ་ཤོར་བ། དག་འཇུའི་མཆི་མ་འཁོར་བ། སྤྱག་ཀྱང་མཆི་མ་
མི་གཏོང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དུས་སྤྱུལ་དང་། དུས་བྱུང་། མཆི་ཐིགས། མིག་ཚུ་བཅས་སོ། །

མཆི་མ་འབྲུག་པ། མིག་ཚུ་ཡོང་ཡོང་དུ་འཁོར་བ།

མཆི་མས་བརྒྱན་ས་པ། སྐབས་འགར་མཆི་མ་མིད་སྐབས་མིད་པ་འགག་ནས་སློ་ལུ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

མཆི་མ་འཛྲགས། མིག་ནས་མཆི་མ་འཛྲགས་པ་སྟེ་ཟགས་པའི་དོན་ནོ།

མཆི་མ་རིལ་རིལ། མིག་ཚུའི་གོང་དུ། མིག་གཉིས་ནས་མཆི་མ་རིལ་རིལ་དུ་འབབ་པ།

མཆི་མ་ལྷུག་ལྷུག། མིག་ཚུ་ཐིགས་ཐིགས་ཟགས་པའི་རྣམ་པ། རང་དབང་མེད་པར་མཆི་མ་ལྷུག་
ལྷུག་འབབ་པ།

མཆི་མས་བརྒྱངས་པ། མཆི་མས་བགག་པ་སྟེ་མིག་མཆི་མས་གང་བ།

མཆིག། ① མཆིག་ལ་རྫོགས་འོག་གཉིས་ཡོད་པ་གོང་མ་ལ་ལ་ལོ་དང་། འོག་མ་ལ་མ་ལོ་ཟེར། འཛིང་
རྫོས་བཅོས་པའི་ཡོས་འཐགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག །དབྱེབས་རྒྱུ་ལོ། རྫོགས་འོག་གཉིས་ཀྱིས་
བྱུབ་པ། རྫོགས་མ་ལ་གོར་རྒྱུ་ཞིག་བརྒྱུས་ཤིང་མཐའ་ནས་ཡོ་གོར་རྒྱུ་ཅམ་ཡོད་པ་དང་།
དཀྱིལ་དུ་ཨི་ཁུང་རྒྱུ་དུ་ཞིག་དང་དེའི་ནང་དུ་མཆིག་ལྟེ་ཞེས་པ་ཤིང་གིས་ལྟེ་བ་འབྲུར་ཅན་ཞིག་
བརྟུག། མཆིག་རྫོགས་མ་ཡང་དབྱུས་སུ་ཨི་ཁུང་ཞིག་བཅོས་ཡོད་པ་དེ་འོག་མའི་ཤིང་གི་ལྟེ་བར་
བརྟུག་ཅིང་ཁ་སློང་བྱ། དེའི་སྟེང་དུ་མཆིག་ལ་ཁུང་ཞེས་པ་དབྱེབས་རྒྱུ་ལོ་གོར་གོར་ཞིག་དང་
དེའི་རྒྱར་ནས་ཁུང་བྱ་རྒྱུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡོས་ལྷུག། མཆིག་གི་ལ་ལོའི་ཕྱོགས་སྟེ་
ཞིག་ན་མཆིག་ལྷུ་ཞེས་རྫོངས་ཁུང་བྱག་ཅིང་ཤིང་གི་ལྷུ་བ་བརྟུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྒྱང་ནས་དལ་
བྱས་གཡས་སུ་བསྐྱོར་ན་ཡོས་རྣམས་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུ་ལ་ཞིང་འཐག་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། དེ་
ཉིད་རྒྱས་བསྐྱོར་ན་རྒྱ་འཁོར་དང་། ལག་པས་བསྐྱོར་ན་རང་འཐག་དང་མཆིག་སོགས་ཟེར། ②

མཆིག་དང་དབྱེབས་འབྲེལ་ཆུང་སྟེ་སྟོན་སྟོན་ཆགས་མཆིག

མཆིག་གྲ། [ཡུལ] ① སྟོན་གཏུན་གྱི་ཡས་རྫོངས་ཡས་རྒྱག། ② རང་འཐག། ③ རང་འཐག་གི་
ཡས་རྫོ།

མཆིག་ལྟེ། མཆིག་འཁོར་སའི་ལྟེ་བ་ཤིང་གིས་བཅོས་པ་ཞིག

མཆིག་པ། [རྫིང་]སྟེ་པའི་འབྲས་བྱ།

མཆིག་ལྷུ། མཆིག་བསྐྱོར་ཆེད་དུ། ལ་ཁོད་སྟེང་གི་གཟུང་སའི་ཤིང་ཞིག་ཡིན།

མཆིང་། དབྱས་སམ། དཀྱིལ། རྒྱ་མཆོའི་མཆིང་།
མཆིང་བྲ། མདོག་སྒྲ་ཆོག་ས་ལྷན་ཞིང་། ལྷིང་མེད་པའི་ནོར་བུ་པལ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ནོར་
བུ་དཀྱུས་མ་དང་། རོར་བུ་མཛེས་བཟང་། རིན་ཆེན་འབྲུང་མེད་བཅས་སོ། །
མཆིང་། ① འཕྲོས་མོལ། འབེལ་མཆིང་། ཐོས་མཆིང་། ཞལ་མཆིང་། མཆིང་གིས་བཅད། མཆིང་
འཛོལ། ② འཕྲིན་ཡིག་། གསུང་མཆིང་། བཀའ་མཆིང་། རྒྱ་མཆིང་འབྲུལ་བ། མཆིང་སྒྲལ།
མཆིང་འབོ་བ། [རྟིང་]གཏམ་འཛོལ།
མཆིང་འགས། གདོང་དང་གདོང་གཏུགས་ནས་ཚོད་སྒྲེང་བྱེད་པའམ་ཚོད་བ། མཆིང་འགས་
འབྲུལ། བཅན་པའི་ཞལ་ནས། འཁོར་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་མཆིང་འགས་ཐོབ་ཅིག་གསུངས།
མཆིན་ཀ། མཆིན་ཁ་དང་གཅིག །
མཆིན་སྒྲན། མཆིན་པའི་གནས་སུ་སྒྲན་དོག་པོར་ཆགས་པ་ཞིག
མཆིན་སྒྲན་ཐུགས་མུ། མཆིན་སྒྲན་ལས་བྱུང་བའི་མུ་བསགས་པའི་ནད།
མཆིན་ཁ། མཆིན་པའི་ཁ་དོག་གས། དམར་སྒྲུག
མཆིན་ཁ་ན། མ་ཞུ་བའི་གནས་པོ་ཁའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྩས་པ་ལ་གཞོད་སྒྲོན་ཐེབས་པའི་ཉགས་
མཆན་ཞིག་སྟེ། བཟའ་བཏུང་གི་རིགས་མ་འཕྲོད་བས་ཞུ་བའི་རྩས་རྒྱན་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་
ཉགས་སུ་མཆིན་ཁན་བ་དཔེར་ན། ཆོ་ལེ་བཏུང་མང་བས་མཆིན་ཁན་བ་དང་། པོ་བའི་མདུན་
རྒྱབ་ཀྱི་གནས་ལྷག་རྒྱུད་གིས་གང་བས་མེ་བྲོད་ཀྱི་རྩས་པ་ལ་གཞོད་སྒྲོན་ཐེབས་པས་མཆིན་
ཁན་བ་དང་། ལུས་རུ་མ་རུ་བྲག་བས་ཨ་མའི་པོ་བའི་མེ་བྲོད་ཀྱི་རྩས་པ་ལ་གཞོད་སྒྲོན་ཐེབས་
བས་ཨ་མ་མཆིན་ཁ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་སྐད་བྲ། 反胃 ཟེད།
མཆིན་ཁྲི། ཁོག་སྟོད་སྐད་ཀྱི་ཡོལ་བ་ལྟ་བུ་འཁྲི་ཞིག
མཆིན་རྒྱད། མཆིན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ནས་ཟས་ཐོས་ཐེས་རྩོམ་སྒྲུག་ལ་ལུས་སྟོབས་
ཉམས་རྒྱུད་བར་འབྲུང་བའི་མཆིན་ནད་ཅིག
མཆིན་བྲི། ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་སྟོད་སྐད་དེ་མཆམས་འབྱེད་པ་དང་། དབྱགས་འཕྲིན་རྒྱབས་ཀྱི་
ལས་བྱེད་པའི་འཁྲི་ཆེ་པོས་ཤིག་ཡིན།

མཆིན་ནི་དཀར་པོ། རྟེན་སྤེལ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ན་གཉིད་ཆེ། ཁ་སྐྱམ། ཅི་བ་ལོགས་ན།
མཆིན་ནི་ནག་པོ། སྟོག་ཅ་དང་སྟོང་མི་བདེ། ཁོང་བ་སྟོང་ཞིང་སྟོས་པ། རྟེན་སྤེལ་ནས་ན་གཉིས་ན་གཉིད་ཆེ།
མཆིན་ནི་ལྗང་གསང་། རྒྱ་བ་ཀྱི་སྤེལ་ཆིགས་བརྒྱད་པ་མཆིན་ནི་དང་འབྲེལ་བའི་གསང་སྟེ། དེར་མེ་
བཅའ་བཞག་ན་མཆིན་ནི་དང་ལུས་སྟོད་ན་བ་ལ་པག།

མཆིན་མདོག། མཆིན་པའི་མདོག་སྟེ་དམར་སྟེགས་
མཆིན་ནད། ཆ་སྐྱར་ཟས་དང་བྲག་ལུལ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཆིན་ནད་ལེ་བཞུན་དང་། རྟེན་
བྱ། དྲག་ཟབས། རྩ་ཤོར། རྩུབ་བྱ། རོར་ལྷུངས། ཁ་ལུད། གཞུང་རེངས། མཆིན་གྲུམ་ནག་པོ།
མཆིན་ནད་ཉལ་སྟེམས། མཆིན་ནི་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ། གནད་མཆིན་ཅ་བྱེད། མཆིན་རྒྱུད།
མཆིན་རྒྱུད། མཆིན་ནད་རྒྱུད་གང་། རྒྱུད་དཀྱུར། རྒྱུད་སྟོས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

མཆིན་ནད་རྩུབ་བྱ། མཆིན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆེན་མཆིན་ཆད་བད་རྒྱུད་གསུམ་པ། ཀླང་བ་
གང་། རོ་སྟོད་གཟེར། མིག་གི་ཡས་ལྷིབས་མི་ཐེག་ །ལུས་ཉམ་རྒྱུད་བ། སྤྱ་བ་ཞེས་བ་ལུས་ཉེ་བ་
པ། སྟོད་བརྒྱུད་པ། དཔུང་མགོ་གཟེར། སྟེ་ཅ་རེངས། ཁ་ཟས་ཐོས་ན་བག་རེ་པན་སྤུམ་བྱེད།
མཆིན་ནད་ཁ་ལུད། མཆིན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆེན་མཆིན་ཁྲག་ཁ་ལུད་པ་སྟེ། ༡ སྟོ་
བར་ལུད་ན་སྟོད་རྒྱུད་པ་ཞེངས་པ། མིག་དམར། མཆན་ལོག་གཟེར་བ། ལུད་པ་ཁྲག་ལོང་།
སྤུམ་སྤུམ་སྤུམ་ཁྲག་ལོངས་པ་འཕེལ་ཡོང་། ༢ མོ་བར་ལུད་ན་མོ་བ་བསྐྱམས་སྤུམ་བྱེད་ཅིང་གཟེར།
དཀྱེ་དཀྱུ་མི་ཤེས། ཆ་ཅེག་བྱེད་པ། སྟེག་པ་ལོང་། རྒྱུད་ལེ་ཆེ་བ། གསུམ་པ་མི་མདོན་པ།
མཆིན་ནད་གང་བ། མཆིན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ནས་ལུས་མོ་གང་ཞིང་ཟ་ལ་རོ་སྟོད་གང་
སྤུམ་བྱེད་པ་དང་། སྤུམ་སྟོ་ལུ་ཞིང་དཀྱེ་སྤྱར་དཀྱུལ་བ་ཞིག
མཆིན་ནད་གང་སྟོས། མཆིན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆེན་ཁོང་པ་གང་བ། བྱད་བཞིན་སྟོས་པ།
མཆིན་ནད་རྒྱུད་དཀྱུར། མཆིན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཆེན་མཆིན་པ་རྩུ་མེར་གང་བ་
ཞུགས་པས་ལུས་སྤྱུ་བ། ལུས་སྤྱུངས། བྱད་བཞིན་སྟོས། ལྟེ་དང་མཆུ་སྤྱ། མགོ་བོ་འཁོར། སྤྱ་
དང་སྤྱིན་མ་ཟ་བ། སྤྱ་ལ་ལྷུ་བ་འཕྱུང་།

མཆིན་ནད་བཅོ་བརྒྱད། ལེ་བཞུན་རྒྱས་པ། རྟེན་བྱ། དྲག་ཟབས། རྩ་ཤོར། རྩུབ་བྱ། རོར་ལྷུང་། ཁ་

ལུད། གཞུང་ཡེངས། མཆིན་བྱམ་ནག་པོ། མཆིན་ནད་ཉལ་སྐྱེམས། མཆིན་འི་དཀར་ནག་གཉིས།
གནད་མཆིན། ཅ་བྱིན། མཆིན་རྒྱུད། མཆིན་རྒྱུད། རྒྱུད་ལྷན། རྒྱུད་དཔྱད། རྒྱུད་སྒྲོལ་སོ། །
མཆིན་ནད་ཚུ་ཤོར། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུག་གི་ནད་ཆོན་ལམ་ཚུ་སྒྲོ་བར་ཤོར་བས་ཁྲག་
མཁྱིས་མཆིན་པར་རྒྱས་པས། ཁོང་སྒྲོལ། རོ་སྒྲོད་བཞེས་ན་པན་སྐྱམ་བྱེད། སྐལ་ཆིགས་
ཡེངས། མཆིན་པ་འཕྱོངས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་འོང། གཡལ་མི་ཐོན། བོ་མཆིན་སྒྲོངས་སྐྱམ་བྱེད།
ལུས་རྩོས་བྲགས་པའི་ཆེ་མགོ་ན་ག། མཆིན་ནད་དུག་ཐབས། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུག་
གི་ནད་ཆོན་སྐྱམ་མང་དུ་འབྱུང་རྗེས་འབྲུགས་སམ་བྲག་ལུས་སྒྲོད་པས་མཆིན་པ་བརྒྱུད་ནས་
དུག་ཐབས་སུ་གྱུར་ཏེ། མིག་དམར། གདོང་སྒྲོ། ཅིབ་སྟེང་ན་བྲག་ཐོན། བོ་མཆིན་གང་བ་སྐྱམ་
པའི་ཆོར་བ་སྒྲེ། ཁ་ཟས་འབྱུང་དཀའ་བ། ཟས་ཐོས་པའི་ཆེ་ན་ག། བྱུན་སྐྱམ་པ། བོལ་གོང་སྐྱངས་
པ། སྤར་གོང་དང་མཐིལ་བཞི་མེར་བོ་ཆགས་པ། ལུན་ལོན་ཆེ་མཆིན་པ་རུལ་ནས་དུད་ཁུ་ལྟ་
བུའི་ལུད་པ་འོང།

མཆིན་ནད་ལྗེས་བྱ། མཆིན་ནད་བཙུག་གི་ནད་ཆོན་ཆད་རྒྱུད་མཆིན་པ་ཞེན་ག། ཐོག་མར་ན་བ་
མི་ཆོར། གཉིད་མི་འོང། ཁོང་སྒྲོལ། ལུས་སྒྲེ། ཟས་མི་འདོད། ཁྲག་འབྲོས་པས་ཤུད་རུས་པ་
རིམ་བཞིན་སྐྱམ།

མཆིན་ནད་གནད་མཆིན། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུག་གི་ནད་ཆོན་འབྲུགས་ཆད་མཆིན་པར་
བྱེར་བས། སྒྲོད་གཟེར། ཐལ་གོང་སྟེ་ཐག་གོང་ན་ག། རོ་སྒྲོད་གང་སྐྱམ་བྱེད། བོ་བ་དང་མཆིན་
པ་མི་བདེ། ཅེ་རྒྱུད་ཡེངས་པ། ལུ་བའི་ཆེ་འཕྱོངས་སྐྱམ་བྱེད་ཅིང་བཟོད་ཐབས་མེད་པའི་ཆོར་
བ་འབྱུང་བ། བྱད་བཞིན་སྐྱུག་པ། སྐྱ་ཁྲག་འཛག་པ། ཅི་ཐོས་ཀྱང་གཞོད།

མཆིན་ནད་གཞུང་ཡེངས། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུག་གི་ནད་ཆོན་མཆིན་ནད་གཞུངས་པར་
ཤོར་བས་ཤིང་ལྟར་སྐྱར་རྒྱ་མེད་པ། ཀྱང་ལག་ཡེངས་ལ་ལྟ་ཆིགས་ན། དབྱེ་དཔྱད་མི་ཤེས།
སྒྲོད་གཟེར། ལྟག་པ་དབྱེ།

མཆིན་ནད་འོར་ལྷངས། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུག་གི་ནད་ཆོན་མཆིན་ཆད་བད་རྒྱུད་གས་པ།
ཀྱང་པ་བྱང། རོ་སྒྲོད་གཟེར། མིག་གི་ཡས་སྟེ་བས་མི་ཐོག །ལུས་ཉམ་རྒྱུད་པ། སྐྱ་བ་ཞེས་པ་

ལུས་ཉིད་པ། རྟོད་བརྒྱངས་པ། དབྱང་མགོ་གཟེར། རྟེན་ཅ་རེངས། ཁ་ཟས་ཐོས་ན་བག་རེ་པན་
སྟམ་བྱེད།

མཆིན་ནད་ལེབ་ཀླ། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཚན་མཆིན་པ་ཁྲག་གིས་བརྒྱངས་
ནས་དམར་སྟག་ཏུ་སོང་བ། མཆིན་པའི་སྟེང་གི་ཅིབ་ཐུང་གཡམས་གཡོན་གཉིས་སྟོ་ཞིང་ན་བ།
སྤྱི་གཙུག་དང་མཆོག་མ་ལྷེ་བ། རོ་སྟོད་གཟེར་བ། གཞོགས་གཡམས་འོག་ཏུ་བཅུག་ཆེ་འབྲུགས་
སྟམ་བྱེད་བ། གཡོན་འོག་ཏུ་བཅུག་ཆེ་རྟེན་སྟམ་བྱེད་བ། ཅོག་ཕུར་འབྲུག་ན་ཐུར་ལ་འཐེན་པ་
འདྲ་བའི་ཆོར་བ་སྟེ་བ། འགའ་ཤོག་མེར། མཁལ་རྟེན་མི་བདེ། སྤྱིད་པ་འཁལ་མ།

མཆིན་ནད་ཆུན་གངས། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཚན་གང་བས་མཆིན་ནད་སྟེད་པས།
ལུས་མོ་གང་ཞིང་ཟ་བ། རོ་སྟོད་གང་བ། རྟོ་སྟམ་ལུ་བ། ལུས་དབྱེད་དགྲ་དཀའ་བ།

མཆིན་ནད་ཉལ་སྟེམས། མཆིན་ནད་རིགས་བཙུ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཚན་ལུས་པོ་ཟ་འབྲུག་བྱེད་བ།
འདར་བ། གཞོགས་གཡམས་ལྷེ་བ། མིག་མདངས་ཚུང་བ། མིག་འཕྱར་བ་ཞེས་པ་མི་དང་མཉམ་
དུ་སྟོང་མི་འདོད་ནས་གཟུར་འགྲོ་བ། རྟོ་སྟམ་དད་ཆེ་བ།

མཆིན་པ། མི་ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་རྟོད་ཀྱི་གཡམས་ངོས་སུ་གནས་ཤིང་དོན་ལཱ་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། དེའི་
བྱེད་ལས་ནི་ཁྲག་གི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་། ཟས་སྟོམ་གྱི་དྲངས་མ་རྣམས་པོ་བ་ནས་ལུས་ལ་འབྲེན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པོ།

མཆིན་པ་སྤྱུ་རྟུ། སྤྱུ་རྟུ་རིགས་ལྷའི་ནད་ཚན་མཆིན་པར་བབ་ཅིང་མཁྲིས་པ་དང་འདོམས་པའི་
ནད་དེ། རྟན་ཉགས་སུ་ལུས་སྤྱངས་ཤིང་མཆིན་སྟེང་ན་ལ་ཟས་མི་འབྱུ་བ་ཞིག

མཆིན་པ་འཁོར་བའི་གསང་། ལུས་ཀྱི་གནད་གསང་ཞིག

མཆིན་པ་གྲུམ། མཆིན་པ་རྒྱད་པའམ་སྤྱུ་བའི་ནད།

མཆིན་པ་རྩ་ཤོར། ས་རྩོན་ནམ་གང་སར་ཉལ་ནས་མཆིན་པའི་རྟོད་ཤོར་བའི་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ས་
སྤྱི་གཡམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་གསོ་དབྱུང་རྒྱལ་པོའི་དཀོར་མཛོད་ལས། མཆིན་
པ་རྩ་ཤོར་ནི་ས་རྩོན་ནམ་གང་སར་ཉལ་བས་མཆིན་པ་ཁྱུ་འབྲུགས་སུ་སོང་བས།

མཆིན་པ་ཞོ་ཤ འདི་ཀོང་ཤིས་དང་། ཀོང་ཏུང་། ཐའེ་ཐུན། ཡུན་ནན་གྱི་པའོ་ཐུན། ཉེ་ཏུང་སོགས་

ཐུན་གཤིས་ཁུལ་དང་། རང་སྐྱོང་ས་གྲི་མེ་ཏོག་རྫོང་སོགས་གྲི་▲སྤྱི1000 མན་གྲི་ཆ་བ་ཆེ་
བའི་ཡུལ་གྲུའི་ནགས་གསེབ་ཏུ་སྤྱི་བའི་ཡལ་ཐན་ལྷག་མའི་རྒྱན་ལྡང་གིང་ཆེན་གྲི་རིགས་ཏེ།
སྤྱོད་བྱེད་ས་གྲི་ལོ་ལྷེ་བ་སྒོར་ནང་ཁ་སྤྱོད་ཏུ་སྤྱི་བའི་ལོ་རྒྱུད་ལོ་འདྲ་བ་དང་། ཟླ་3~4 པར་
མེ་ཏོག་སེར་པོ་ཞིབ་ལ་དྲི་ཞིམ་པ་འཆར་ཞིང་། ཡལ་རྩེས་གང་བྱ་ལེབ་ནང་རིང་ཆད་མེ་ཁྲི་
0.3~1 ཅམ་ཟེན་བ་ལ་ནང་ཆོགས་10~30 ཅམ་ཡོད་ཅིང་ཆོགས་བར་རེར་འབྲས་བྱ་རེ་ཡོད་
པ་དེ་དག་ཟླ་8 པར་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པ་ཞིག་གོ། རྩོམ་རང་ཁ། ཞུ་རྩེས་བསེལ། རྒྱས་པས་མཆིན་
ཆད་དང་མཆར་ཆད་སེལ། མཆིན་དུག་དང་ཅད་ཀར་གྲི་ནད་ལ་མན། སྤྱོ་བའི་ནད་ལ་འང་མན་
པར་གསུངས།

མཆིན་པའི་ནད། མཆིན་ནད་སྤྱི་འོ་སྤོང་རྒྱུན་གྱི། རོ་ཆ་བ་དང་སྦྱར་བའི་ཁ་ཟས་བསྟེན་བྲགས་པ་དང་།
སྤྱོད་ལམ་བྲག་ལུལ་བྲས་པའི་རིགས་གྲིས་ནད་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།
མཆིན་པའི་ཅེ། མཆིན་པའི་བྱི་ནས་བརྒྱམས་བྱེད་གྲི་ལུན་སྤྱི་འོ་མིང་སྟེ། རྫོང་འབྲང་འབྲུལ་གྲི་ལྷེ་
མིག་ལས། མཆིན་པ་དང་མཁལ་མའི་ཅེ་ཞེས་རང་རང་གི་ལུན་སྤྱི་ལ་ཟེར་སྟེ་མ་ན། ལུན་པ་ནི་
བྱེད་བྱི་ཞེས་ཟེར་སྟེ་མ་ན། ལུན་པ་ནི་བྱེད་བྱི་ཡིན་པས་དེ་ཉམས་ན་ནད་གི་མཆིན་མཁལ་ཡང་
འབྲུལ་བར་འབྱར་བའི་བྱིར་རོ།

མཆིན་པའི་དྲ། མཆིན་པའི་ཅ།

མཆིན་པའི་ལུང་ཆེན། མཆིན་ནད་ཆེ་དང་མཆིན་པའི་བར་གྲི་འབྲེལ་ཐག་གི་མིང་སྟེ། རྫོང་འབྲང་
འབྲུལ་གྲི་ལྷེ་མིག་ལས། མཆིན་པའི་ལུང་ཆེན་གྱི། མཆིན་དྲི་དང་མཆིན་པའི་བར་གྲི་ལུང་ངམ་
ཐག་པ་ལྷ་བྱེད་འབྲེལ་ཐག།

མཆིན་བྲ། མཆིན་པ།

མཆིན་འབྲས། འབྲས་ནད་མཆིན་པར་བབས་པའི་ནད་རྟགས་སུ་དབྱགས་འགག་ཅིང་། མཆིན་སྟེང་
གཟེར་ལ་སྒྲོམ་དད་ཆེ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཞིག།

མཆིན་ཅ། མཆིན་པའི་ཅ།

མཆིན་ཅ་ཆད་རྟགས། མཆིན་པ་དང་མིག་འབྲེལ་བས་ནད་གི་མཆིན་ཅ་ཆད་པའི་བྱི་རྟགས་སུ་

མིག་གི་དུ་ལྟོག་ལ་སྤྲོད་མ་ཆོས་བྱར་འབྱེད་བར་འབྱུང་བའི་འཆི་རྟགས་ཤིག་ཡིན།
མཆིན་ཅ་སྤྲད་གསུམ། སྤབ་ཁུང་ནས་བྱིན་པའི་སྤྲེད་དུ་རྒྱ་བའི་མཆིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲེད་ཅ་སྤྲེད་
མོ་གསུམ་གྱི་མིང་སྟེ། གསོ་དབྱུང་ཡན་ལག་བཞི་འབྲེལ་དུ། སྤབ་ཅ་ནག་པོ་སྤྲད་གསུམ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེའི་དབྱུས་མའི་ལྷ་མ་སྟོག་འཆིང་བའི་བྱིན་སྤྲེད་གི་གོང་དུ་གདབ་སྟེ་མཆིན་པའི་ཅ་ཡིན།
མཆིན་ཅི། མཆིན་པའི་ཕྱིའི་བགས་པ་སྤབ་མོའི་མིང་།
མཆིན་རྒྱུད། མཆིན་ནད་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནད་ཚན་གཡལ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མཆིལ་མ་འཛྲག་
བ། མོ་མཆིན་གཉིས་འབྲེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་སྟེ་ལ་ན་ཞིང་འབྱོངས་བ། དགོང་མོ་དང་མོ་རངས་
ན་ཞིང་གང་བའི་ཆོ་སྟོག་བྱ་འབྱུང་བ།
མཆིན་གསང་། རྒྱབ་ཀྱི་སྤལ་ཆོགས་དགུ་པ་མཆིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མེ་བཙའ་བཞག་ན་མཆིན་
སྤྲོད་དང་མཆིན་པར་བད་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ལ་པན།
མཆིམས། སྤར་བོད་ཀྱི་རིགས་རྩ་ས་ཤིག །དེའི་གནས་ལུལ་གཙོ་བོ་ནི་དེད་སྐབས་བོད་རང་སྦྱོང་
ལྗོངས་གཞན་རྫོང་ཁོངས་མཆིམས་ཞེས་པའི་ལུང་པའོ། །
མཆིམས་ནམ་མཁའ་གཤམ། མཆིམས་འཛམ་དབའ་དབྱུངས། བཙམ་ལྷན་རལ་གྱིའི་སྟོབ་མ་ཡིན་
ཀྱང་ཐེངས་ཤིག་ལྷ་མ་མཆན་མོ་འབྱེ་ཐོར་དཔེ་གཟིགས་གནང་ཏེ་བཞུགས་པ་ལ་གདོན་འབྲེ་
ཡིན་ཁུལ་གྱིས་འཛིགས་སྤྲང་བསྐྱལ་བས་རྒྱུན་བསྐྱེད་སྤལ་སྟོབ་མའི་གས་ནས་ཕྱད། དེ་ནས་
ས་སྦྱར་བཞུགས་སྐབས་སོག་ལུལ་དུ་གདན་འདྲུངས། མོ་བྱང་ཤང་དོར་བཞུགས་སྐབས་མངོན་
པ་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤང་མངོན་པའི་རྒྱན་ཞེས་པ་ཡོངས་གཤམ་སུ་མཆིམས་མཛོད་ཅེས་
འབོད་པ་དེ་བཅུམས་པ་གནང་ཞིང་།
མཆིམས་ཕྱ། གནས་འདི་ལུ་རུ་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྱབ་གནས་བྱིན་བསྐྱབས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེར་
སྐབས་སྟོ་ཁའི་གཞན་རྫོང་གི་བསམ་ཡས་ཁོངས་སུ་ཡོད། སྤ་བཞེད་དང་། བསམ་ཡས་གདན་
རབས། དབྱུས་གཙང་གནས་ཡིག་སོགས་ལ་གསལ།
མཆིམས་ཕྱ་ནམ་རལ། བཙན་པོ་ཁྱིལ་གཙུག་བཙན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྷ་ཡི་གས་ཤིག་སྟེ།
ཡོངས་གཤམ་སུ་མཆིམས་ཕྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྫིང་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཤོད་རྒྱན་འདུག་ཀྱང་།

ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེན་ཅད་མ་ཆོད་ཅིང་། བཀའ་འགྲུར་གྱི་དཀར་ཆག་མཆིམས་ཕུ་མ་
ཞེས་པ་དེ་ཡང་ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྲུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཡིན།
མཆིམས་ཕུའི་དཀོར་མཛོད། ར་བཞེད་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་མྱར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་
བཙན་སྐམ་པོའི་སྐབས་གཤམ་ཆེད་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུའི་དཀོར་
མཛོད་ནང་སྐམ་པར་བཤད།

མཆིམས་ཆོལ་བཟང་གྲགས་པ། སྐར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན། བྱང་སྟོད་སྟོན་འཕྲེེ་
ཁ་ཁུར་མཆིམས་ཀྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བག་སྟེ་ལོ་༡༥༩༩ལོར་འབྱུངས། དགུང་ལོ་
དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༣༥༥ལོར་སྐུ་གཤེགས། གཤུང་རྟེན་བཟ་
ཤིས་སྟོལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་པ་སྐར་ཐང་ཐང་གི་རྟེན་གས་སུ་བཞུགས།

མཆིམས་ཡུལ་གྲུ་ཡུལ། འདི་གཉིས་སྐད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་གོང་སྐུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་
བརྩམས་པའི་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཅའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

མཆིལ་སྐབས། ཁ་ཡི་མཆིལ་མ་དང་། སྐའི་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་རོ། །

མཆིལ་བརྒྱུད་ཀྱི་ མཆིལ་མིང་པ་འགག་གྲུབས་ཀྱི་དེ་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན། གོང་གི་མཆི་
མས་བརྒྱུད་པ་དང་དོན་གཅིག །ཡུལ་མིས་བཤད་སྟོལ་ལ་མཆི་བརྒྱུད་ན་ཤ་རྒྱ་ཐོབ་པའི་
ངོ་ཡིན་ཟེད།

མཆིལ་པ། ① ཁང་ཁྱེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྱིས་དུ་ཉལ་དང་། ལྷ་མཆོག་བཟོད་པ། མགིན་
སྟོན། རྒྱལ་བཟ་བཙས་སོ། ② རྟིང་ལྷགས་ཀྱི་ ཉ་མཆིལ། མཆིལ་བ་ཡུ་བ་ཅན། སྐར་ཆེན་
ཡུས་སྟོབས་ཆེན་པོ། མཆིལ་བས་བཏབ་ཆེ་བཞེན་ཀྱི་དེ།

མཆིལ་བ་རྒྱ་བོ། གོང་གི་མཆིལ་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

མཆིལ་པའི་སྐྱུང་། སྐྱུང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་མཛད་པ་པོས་
གཟིགས་ཡོད་ཆོད་ལས། དེར་སྐབས་སྐྱུང་དེ་འདྲའི་རིགས་བཀོད་པ་ཞིག་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་
ཞིང་། ཆོད་དཔག་བྱས་ན་བཀའ་གདམས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཆོས་ནང་ནེ་ཙོ་
གཡུ་མཐོང་གིས་ཆོང་དཔོན་གྱི་ཆུང་མའི་གཡོག་མོ་ལ་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་ནས་ངན་སྦྱོང་

འགོག་ཐབས་སུ་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཅིག་གི་བར་སྐྱང་རེ་བཤད་པ་དེ་འདྲི་རིགས་ཞིག་ཡིན་ནམ་
སྙམ་སྟེ་དབུད་པར་ཞུ།
མཆིལ་པའི་ཤ་སྟོག་ཆགས་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཉང་གསེས་སུ་དབྱེན་རྒྱ་མཆིལ་མགོ་དམར་
དང་། བོད་མཆིལ་ནས་ཟན་གཉིས་མཆིས། རོ་ཅུང་མང་། ཞུ་རྩེས་ཤོད། ལུས་པས་ཁུ་བ་
འཕེལ། རོ་ཅ་བར་བྱེད།
མཆིལ་བ། ལྷགས་ཀྱི་འདྲ་རྩིང་།
མཆིལ་མ། ཁ་རྒྱ་མིད་པ་མཆིལ་མས་འགག་པ། འུ་སྐད་འདོན་བཞིན་དུ་མཆིལ་མས་བརྟུངས་པ།
མཆིལ་མ་ལྟར་འདོར་བ། མཆིལ་མའི་སྟོང་།
མཆིལ་མང་། ཁ་ཡི་ནད་དུ་མཆིལ་མ་སྟེ་ཁ་རྒྱ་མང་དུ་འཕེལ་བའི་དོན་ནོ། །
མཆིལ་མལ། མཆིལ་མ།
མཆིལ་མལ། [རྩིང་]འདུག་སའམ་ཉལ་ས།
མཆིལ་ལུད། མཆིལ་མ་དང་ལུད་པ། གང་སར་མཆིལ་ལུད་མ་གཤམ་ག
མཆིལ་ལྟམ། ① ལྟམ་སྟེ། ② ལྟམ་གྱི་ཁ་རྒྱའི་དུག་སྤང་བྱེད་རབ་བྱེད་གི་ལྟམ།
མཆིས། མཆི་རྒྱ་མཆིས་ཟེན་པ། བྱིན་པ་དང་ཡོད་པའི་དོན།
མཆིས་ཉལ། [རྩིང་]ར་རོ་བ།
མཆིས་པ། ① མཆི་པའི་འདས་པ། ② ཡོད་པ་དང་འདུག་པ། མི་རིགས་མང་པོ་མཆིས་པ། ལུལ་
ཁམས་དེར་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཆིས་པ། འགོ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་མཆིས་པ། དོན་མ་མཆིས་པའི་
གཏམ་མང་དུ་སྒྲིང་བ།
མཆིས་བྲང་། ① རྒྱང་མ། བ་མ་མཆིས་བྲང་བྱ་བྱུག་ནམས། ② སྟོང་ཁང་།
མཆིས་བྲང་མ། བྱིས་བདག་མོ་འམ་རྒྱང་མ།
མཆིས་འབྲང་། མཆིས་བྲང་དང་གཅིག །
མཆིས་མལ། ① སྟོང་པའི་གནས། ② མལ་ས།
མཆུ། ① ཁའི་སྟོས་སམ་སའི་སྟེབས། ཡས་མཆུ། བས་མཆུ། བྱ་མཆུ། མཆུ་རལ་བ། མཆུ་བུམ་

པ། མཆུ་སོ་བསྟེན་རེས། མཆུ་འཇུ་མ་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྟོས་དང་། སྟོས་དམར། སོ་
སྟོབ། སོ་གོས། སོ་སྒྲིབ། སོ་ཡི་གཏོགས་བཅས་སོ།།^③ རྒྱ་སྐད་ཞིག་གི་མིང་། མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ལ་བརྟུན་ཀྱག་ཡོད་ལྟར་དང་། སྟེན་ངག་མཁན། ཏྲ་ཆེན། བ་མེས་ལྷ་སྟེས། མ་རྒྱ། ཆིགས་
བརྒྱའི་དབང་སོ་བཅས་སོ། །

མཆུ་ཀར་དམར། [མངོན]ངང་པའི་རྒྱལ་སོ།

མཆུ་སྟེས། [མངོན]བ་སངས་མིང་།

མཆུ་སྟོས། ཁའི་མཆུ་རྟོ།

མཆུ་ཅན། ① མཆུ་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་སྟུང་སྟུ་མིང་། ② ཁའི་མཆུ་ཅེ་སྟུང་སྟུང་ཡོད་མཁན།

③ [མངོན]རས་བལ་ཤིང་།

མཆུ་སྟུང་། [མངོན]ཆར་སྟོད་བྱིའུ།

མཆུ་རྟོ། ① ཁའི་ཡས་མཆུ་མས་མཆུ། ② [ཡུལ]སྟོན་སྟུང་གི་མཆུ།

མཆུ་ཤོ། མཆུ་རྟོ་དང་གཅིག །

མཆུ་ཐོགས། གསང་འཕྲིན་སྟེལ་བ་སྟེ་ནང་ཁུལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་གྱི་ལ་བཤད་པ།

མཆུ་སྟེ་ལྷ། བཀའ་འདུས་མདོ་པོད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྡོ་རྗེ་མཆུ་སོགས་གཟུངས་སྟགས་ལྟའི་མིང་།

མཆུ་སྟེར། གཅན་གཟན་གྱི་ཁའི་མཆུ་བ་དང་སྟུག་པའི་སྟེར་སོ།

མཆུ་བར། མཆུ་རྟོ་འགྲུལ་བསྟོད་ཀྱིས་གཏོང་བའི་བར།

མཆུ་བརར་བ། རོན་མེད་གྱི་ཁ་བརར་བ། རོན་མེད་མཆུ་བརར་ཏེ་སྐད་ཆ་མ་ཤོད།

མཆུ་རྟོན། བྱ་མཆུ་རྟོ་རྟོན་སོ།

མཆུ་འཕྱང་། ① མས་མཆུ་སྟུང་དུ་འཕྱང་བ། ② སྟོན་སྟུང་གི་ཁ་ཕྱིར་འཕྱང་བ། ③ [མངོན] ར་མོང་།

མཆུ་བེམ་པ་ལྟར་དམར་བའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་སོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་

ཤིག་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆུ་བེམ་པ་

ལྟར་དམར་བ།

མཆུ་སྟང་། [རྟོན]སྟེང་བྱ།

མཚུ་དམར། ① མཚུ་རྟོ་དམར་པོ། ② [མངོན]གཤེན་ཇེ།
མཚུ་བཅུགས། རྒྱ་དང་ཆང་སོགས་ནང་མཚུ་བཅུག་པ། མཚུ་སྤྱེལ་ཡང་ཟེད།
མཚུ་ཆོས། དེང་དུས་བྱུང་མེད་ནམས་ཀྱིས་མཚུ་ལ་བསྐྱུ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་དམར་པོ་སོགས་ཁ་དོག་སྣ་
ཆོགས་ཡོད་པའི་སྤྱི་མིང། བྱུང་མེད་ནམས་ཀྱིས་མཚུ་ཆོས་བསྐྱུས་ནས་མཛེས་ཉམས་གཏོད་འདུག
མཚུ་ཟླ། བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་བར་ལ་མཚུ་དང་
ཟླ་བ་གཉིས་པལ་ཆེར་འགྲོགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞིན།
མཚུ་འོག། [མཚུའི་འོག་གི་གསང་།
མཚུ་ཡི་བསྐྱེ། དབྱེབས་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཡ་མཚུའི་དཀྱིལ་གྱི་མཚུ་གཤོང་གི་མིང་སྟེ།
བཟ་འབྲུམ་པས་མཛོད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཡ་མཚུའི་དབྲུས་ཀྱི་མཚུ་གཤོང་
མེ་རྟོག་བསྐྱེའི་འདབ་མ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་མཐོ་ཞིང་དབྲུས་དམའ་བ་མཚུ་རལ། མཚུ་ཤོ་དང་
དོན་གཅིག
མཚུ་རིང་། [མངོན] ① བྱ་བྱ་ལྟ། ② བག་ཤོད། ③ དུག་སྤྱང་མཚུ་རིང་།
མཚུ་ལས་སྤྱེས། [མངོན]གཟའ་བ་སངས།
མཚུ་ལུབས། ཁ་རལ་ཁ་བྱ་སྟེ། དབྲུང་དུས་རྟ་ཤེལ་སོགས་ཀྱི་ཁ་གཡོག་བྱེད་ཅིག
མཚུ་ཤོ་ཁའི་མཚུ་རལ་བའམ་ཁ་ཤོ་
མཚུ་ཤ། མཚུ་ཤོའི་འབྲི་རྩལ་གཞན་ཞིག
མཚུ་སོར་སྒོམ་པ། ཤ་རམས་རྩེད་ཟད་སྤུངས་ལ་རྩུག་པའི་རུས་པ་ཆལ་བ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱམ་པ་ཞིག
མཚུའི་གཤོང་། ཡ་མཚུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཀོང་ཀོང་།
མཚུས་ཤར་རྒྱག། ལུ་བརྒྱབ་ནས་སྤྲང་རྒྱག་པ།
མཆེ་གུག། མཆེ་བ་རྩེད་ཟད་གུག་པའི་རྣམ་པ།
མཆེ་སྤེར། མཆེ་བ་དང་སྤེར་མོ། མཆེ་སྤེར་ཅན་ལ་གཅན་གཅན་ཟེད།
མཆེ་བ། འགྲམ་པའི་མདུན་རྩེད་གཡས་གཡོན་གྱི་སོ་རིང་པོ། མཆེ་གཅིགས་སྤེ་བསྟན། ཁྱི་གན་
ཀྱིས་ཁ་གདངས་མཆེ་བ་གཅིགས་པ། མཆེ་ཅན་སྤྱང་ཀྱིར་སྤྲོད་ཇེ་ན། ཞི་བའི་ལུག་ལ་གདུག་

ཅན་ཡིན།

མཆེ་བ་དཀར་བའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་

ཆོས་འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་དཀར་བ།

མཆེ་བ་ཅན། [མངོན] ① སྒྲང་ཆེན། ② བག་པའམ་པག་ཚོད། ③ སེང་གེ

མཆེ་བ་གཅིག་པ། [མངོན]ཆོགས་བདག་

མཆེ་བ་མཉམ་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་

མཉམ་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་མཉམ་པ།

མཆེ་བ་གཉོང་བ། [ཡུལ་]ལོ་ཉོག་བཏབ་པའི་ས་བོན་ནས་སྤྱ་གུ་ཐོན་པ།

མཆེ་བ་སྟོབས་ལྡན། [མངོན]སྒྲང་པོ་སྟེ།

མཆེ་བ་བཏང་བ། འབྲུ་རིགས་སོན་ལས་སྤྱ་གུ་ཐོག་མར་སྟེ།བ།

མཆེ་བ་དུག་ཅན། [མངོན]དུག་སྤུལ།

མཆེ་བ་དུག་ལྡན། སྒྲང་པོ་ཆེ།

མཆེ་བ་རྩོལ་བའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་སྟེ་བོ་གདུལ་

དཀའ་བ་འདུལ་བར་མཛོད་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་རྩོལ་བ།

མཆེ་བ་བྱེན་གྱིས་ཐ་བའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་

ཤིག་སྟེ། མཐར་གྱིས་མངོན་པར་ཉོགས་པ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛོད་བ་ཉིད་ཀྱིས་

མཆེ་བ་བྱེན་གྱིས་ཐ་བ།

མཆེ་བ་རྒྱལ་བའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།

སྤྱིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོང་བ་བསྐྱམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་རྒྱལ་བ།

མཆེད། ① པ་མ་གཅིག་པའི་སྤྱན་རྒྱ། སྤྱན་མཆེད། སྤྱ་མཆེད། མཆེད་ལུང་། ② སྟོབ་བྲག་གཅིག་

པའམ། དགེ་ཆེན་གཅིག་པའི་སྟོབ་བྲག། ཁྲོགས་མཆེད།

མཆེད་ཁྲོགས། ① སྒྲ་པའམ་དགེ་ཆེན་གཅིག་པའི་དགེ་བྲག། ② སྤྱན་དང་མཛོད་ཁྲོགས།

མཆེད་ལུང། སྤྱན་དང་སྤྱིང་མོ།

མཆེད་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ཀྱི་ཆེར་བྱུང་བ་དང་རྒྱལ་པར་འཕེལ་བ་ལྟ། མང་དུ་འགྲོ་བ། དགོག་གཏམ་ཕྱིར་མཆེད་པ། རིམ་མཆེད་པ། མེ་ལྷེ་མཆེད་པ། ② ཐེམ་རིམ་འཆར་སྐབས་སུ་ནམ་མཁར་ཉི་འོད་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོང་སང་དམར་ལམ་པའི་སྒྲོང་བ་ལས་གཞན་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཤེས།

མཆེད་པའི་རང་བཞིན་བཞི་བ་ན། འཕྲོ་བ་བྱའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆགས་པ་དང་། ཐོབ་ཐེན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྒྲུང་ཅམ་ལ་སེམས་ལ་འཕྲོད་པ་ནི་དགའ་བ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བས་གསུམ་དང་། འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་དགའ་བ་རངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ནམ་པ་ཡང་ཡང་རོ་སྒྲོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མགྱུ་བ་དང་། གསར་ཐོབ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མཐོ་ཡི་རེ་བར་བཏེག་པ་ནི་རོ་མཆར་བ་དང་། ཡིད་འོང་གི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་སྟེགས་པ་ནི་མྱོད་པ་དང་། བདེ་བས་རོམས་པ་ནི་ཆེས་པའོ། །འབྲུད་པར་འདོད་པའི་སེམས་ནི་མཆོན་བྱེད་དེ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལུས་དགུ་གི་བྱ་བ་ཚུལ་འདོད་དོ། །འོ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མཆོན་བྱེད་དེ་ཆགས་པའི་བྱེད་པ་ཡང་ཡང་ཚུལ་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་འང་མཆོན་བྱེད་དེ་བྱེད་པ་དེའི་རྒྱུ་མི་འདོར་བར་འདོད་པའོ། །འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་གཞན་དུ་བསྐྱར་མི་ཐུབ་པ་ནི་བརྟན་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྟོ་བ་ནི་བརྟན་འགྲུས་དང་། རིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོ་བར་སེམས་པ་ནི་ད་རྒྱལ་ཏེ་ད་རྒྱལ་བདུན་ལ་སོགས་པའོ། །ལས་སུ་བྱ་བ་ནམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྩལ་བ་མི་འདོར་བའི་འདུ་བྱེད་ནི་བྱ་བ་དང་། བརྟན་སེམས་ནི་འཕྲོག་པ་དང་། གཞན་འཛོམས་པར་འདོད་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་པལ་པ་ལ་ཡིད་འཇུག་པའི་སྟོ་བ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་པ་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྐྱར་བའི་སྟོན་ཏེ། ས་ཏ་ས་ཞེས་པ་ལ་ས་ཏ་ཇ་ཞེས་པ་ནོར་རོ། དེས་ན་ཆམ་ཆོམ་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཆག་གིས་ཀུས་པར་བསྐྱར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཆག་གིས་བསྐྱར་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེ་ནི་བྱ་དགའ་བ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཀྱང་། མི་ཞུས་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཏེ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། དེ་བཞིན་དུ་དག་པོ་ནི་ཁོ་བ་སྟེ་རྩོད་འདོད་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་ཡང་མཛེས་ཆོས་སུ་སེམས་པའི་སྐྱེག་པ་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་ཞེ་འགྲས་ཉིད་དང་། དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི་དགེ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་གོ་བར་འདོད་པའི་

ཆིག་གསལ་དང་། བདེན་པར་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་དང་། མི་བདེན་པ་སྒྲེ་རྩལ་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་དང་།
དམ་བཅའ་བརྟན་པོར་འཆའ་བའི་ངེས་པ་དང་། དུལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ལས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པར་མི་འདོད་པ་ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་དང་། སྒྲིན་པར་འདོད་པ་པོའི་སྒྲོ་དང་། གཞན་དག་ལས་བྱ་
བ་ལ་བསྐྱལ་བར་འདོད་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དཔལ་པོའི་སེམས་པ་དང་།
ཉེས་པ་ལ་མི་འཛེམ་པས་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། གཞན་བསྐྱལ་བར་སེམས་པའི་སྒྱུ་དང་། གདུག་པ་
ཅན་གྱི་ལྷ་བ་དན་ལ་ཞེན་པ་སྒྲེ་ལྷ་དན་ལྡན་དང་། གཞན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྒྲོད་ཆད་གསོན་
ཀྱང་རི་མི་སྒྲུལ་པའི་ཐོབ་རྒྱལས་པ་ནི་མི་བསྐྱལ་པ་དང་། རང་གི་ཉེས་པ་སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་གཡོན་
བྱ་གྱུ་ཉིད་དེ་བཅས་པའོ། །

མཆེད་པོ། སྒྲན་རྒྱ་པོ། ཉེ་བའི་མཆེད་པོ་གཉིས། མཆེད་པོ་ཁྲན་གཞོན་ཆོ།

མཆེད་མོ། སྒྲན་མོ།

མཆེད་ཟླ། ① སྒྲན་ཟླ། ② གྲོགས་མཆེད་དམ་སྒྲིང་ཉེ་འདྲིས་ཆེའི་མི།

མཆེད་ཡ། སྒྲན་རྒྱའམ་སྒྲན་ཡ།

མཆེད་ཡུལ་ནི། རང་སྐས་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་དང་དེ་ཡི་བཞེད་དོན་གྱི་བྱེད་གང་ཅུང་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ལ་འཛོག་

མཆེད་སྒྲན་ཐགས་སྒྲ། མཆེད་པའི་སྒྲན་ནད་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བསགས་པའི་ནད་ཅིག་

མཆེད་ནད། ཉན་རྟགས་ཅི་བ་སྤང་གཡོན་ངོས་ན་བ་དང་། ལྷེ་ཁྲ་པོར་འབྱུར་བ། མ་མཆུ་འབྱུང་ཞིང་
གཞོང་ལ་ངོ་ཤིག་འབྱུང་བ། ཁོང་པ་སྒྲོ་བ་སོགས་བྱེད། ཉན་གསེས་སུ་དབྱེ་ན་མཆེད་ཆད་དང་།
ཁྲག་སྒྲོས། མཆེད་པའི་བད་ཀན། མཆེད་རྒྱུད། མཆེད་རྒྱགས་བཅས་ལྷ་མཆིས་སོ། །

མཆེད་ནད་ཁྲག་སྒྲོས། ཁ་ཐས་གྱི་རིགས་མ་ཞུ་བ་དང་། རྒྱན་གཤེད་ཆེ་བའི་རིགས་དང་སོགས་
འབྱུང་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་གཞོང་མཛོག་སྒྲོ་འཕམ་སེར་པོར་འབྱུང་བ། ཁོང་ལྷེ་ལ་སྒྲོ་འཛོག་བྱེད་ཅིང་
འོག་རྒྱུད་ཐོན་ན་བདེ་སྒྲུལ་བྱེད་པ།

མཆེད་ནད་ལྷ། ༡ མཆེད་ནད་ཆ་བ། ༢ མཆེད་ནད་ཁྲག་སྒྲོས། ༣ མཆེད་རྒྱུད། ༤ མཆེད་པའི་
བད་ཀན། ༥ མཆེད་ནད་རྒྱགས་པ།

མཆེར་ནད་ཆ་བ། ཆང་འབྲུང་རྗེས་དང་། ཉེ་མ་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ངོས་རྗེས་པོ་བསྐྱོས་པ་དང་། ལྷེ་
ལ་མདོག་སྒྲོར་ནག་གི་རི་མོ་འབྲུང་སྟེ་ཁ་པོར་ཆགས་པ། དབུགས་ཆོད། མཆུ་དང་གདོང་པའི་
མདོག་སྒྲུག་པོར་ཆགས་པ། ཀླང་ལག་སྒྲིད། གཞོགས་གཡོན་གྱི་ཅིབ་ཐུང་གཟེར།

མཆེར་བ། མཆེར་བ་ཡང་འབྲི་སྒོལ་འདུག །མི་ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་སྟོང་གི་གཡོན་ངོས་སུ་གནས་
ཤིང་དོན་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། དེའི་བྱེད་ལས་ནི་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དྲངས་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་
བྱེད་ཅིང་ཟས་འཇུ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཆེར་བ་སྐྱ་ཐག། སྐྱ་ཐག་རིགས་ལྡེའི་ནད་ཆེན་མཆེར་པར་བབས་ཤིང་བད་ཀན་ལྡན་པའི་སྐྱ་ཐག་
སྟེ། ཉན་རྟགས་སུ་ལུས་སྐྱངས་ཤིང་ཁ་ཟས་མི་འཇུ་བ་སྐྱོས་པ་དང་། མཆེར་སྟེང་ན་བ་ཞིག་
མཆེར་བ་ཆུ་ཤོར། མཆེར་པར་ཆུ་ཁམས་འཕེལ་ཏེ། མཆེར་པའི་ཚྱོད་ཤོར་པའི་དོན་ནོ། །

མཆེར་བ་ཞོ་ཤ། དབྱིབས་འབྲ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱ་གོར་ཞོ་ཤའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཤིག་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་སྟེང་
ལས། མཆེར་བ་ཞོ་ཤ་འགའ་རེར་དབྱིལ་སྒྲུབ་མཐའ་མཐུག་མཆེར་དབྱིབས་ཡོད་པ་བཟང་
གསུངས། ཞེས་དང་། འབྲ་ཡིག་དྲུང་མིག་ལས། མཆེར་བ་ཞོ་ཤ་མཆེར་དབྱིབས་ལྡན།
མཆེར་པའི་ནད། མཆེར་ནད་སྤྱིའི་སྟོང་ཀྱིན་ནི། ཁ་ཟས་ཀྱི་རིགས་མ་ཞུ་བ་དང་། རྒྱ་གཤེར་ཆེ་
པའི་རིགས་དང་། བསེར་བུ་སོགས་ཀྱི་ཁོད་དུ་གོས་ཆས་ཆེར་མེད་པར་གང་བ་སྟེ་འབྲགས་པ་
དང་། དྲག་ལུལ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དོ། །

མཆེར་པའི་བད་ཀན། མཆུ་ལ་བད་ཀན་ཆགས། ལུས་གང་བ་དང་། དགོང་མོའི་དུས་སུ་ཁོག་པ་
སྐྱོས་པ་དང་། གཞོགས་གཡོན་གྱི་ངོས་ན་གཟེར་བ།

མཆེར་འབྲས། འབྲས་ནད་མཆེར་པར་བབས་པའི་ནད་དེ། ཉན་རྟགས་སུ་མཆེར་སྟེང་ན་ཞིང་སྐྱོས་
འཁྲོག་བྱེད་པ་དང་། དབུགས་མི་བདེ་བ་སོགས་འབྲུང་ཞིག་

མཆེར་མེན། འདི་ལ་རྒྱ་སྐྱད་དུ། 胰腺 ཟེར། མཆེར་མེན་ལ་ཕྱིའི་བཤེར་མེན་གྱི་རྒྱ་ལམ་དང་། ཉན་
གི་རྒྱ་ལམ་སྟེ་ཁྲག་གཉིས་ཡོད། ༡ ཕྱི་བཤེར་ནི་མེན་སྐྱ་དང་མེན་ཅ་གཉིས་ལས་གྲུབ་ཅིང་།

① མེན་སྐྱ་གཤེར་མེན་གྱི་ཁུ་བ་དང་། ② མེན་ཅས་མེན་སྐའི་ཁུ་རྣམས་ཕྱིར་འདོན་པའི་ལམ་

བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། གཤེད་མེན་གྱི་ཁུ་བའི་ནང་དུ་ཇུས་འགྱུར་གྱི་ཇུས་རིགས་སུ་ཏར་དང་།
སྒོང་སྤྱི་འདུ་བྱེད། ཞག་ཅི་སྒྲེམ་བྱེད། བཟུག་གཤེད་འདུ་བྱེད་བཅས་ཀྱི་ཇུས་རིགས་འདུས་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟའི་མེན་ཁུ་དེ་གཤེད་མེན་གྱི་ཙོམ་སྒྲིག་བརྒྱུད་དེ་ཕོ་འདབ་རྒྱ་མའི་ནང་དུ་
འབབ་ནས་ལུས་ཀྱི་སྒོང་སྤྱི་དན། ཆོལ་དང་། མངར་ཇུས་ནམས་འདུ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིན་ཡོད་
པ་རེད། ༩ ནང་གི་གཤེད་མེན་ནི་ཆེ་རྒྱུ་མ་ངེས་པའི་སྤྱད་གི་རིགས་དང་། དབྱིང་སྤྱི་ལིང་
བཅས་ཀྱིས་བྱུབ་བ་ཞིག་རེད། དེས་དབྱིང་སྤྱི་ལིང་(insulin) སྤྱིས་ཤིང་ལུས་ཀྱི་མངར་ཆ་
སྒྲུབ་ཐོར་བྱེད་ཅིན་ཡོད་པ་རེད།

མཆེད་ཅ། ཀྱང་པའི་རང་གཏོང་གི་རྟ་མཐུར་ལྟ་བུ་མཆེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ།
མཆེད་ཙོམ་ཆད་རྟགས། མཆེད་པ་དང་མཆུ་འབྲེལ་བས་ནང་གི་མཆེད་ཙོམ་ཆད་པའི་བྱི་རྟགས་སུ་མ་
མཆུ་ཐུང་དུ་འབྱུང་ལ་སྒྲེན་སྒྲུབ་ནང་དུ་རྟེན་བ་པར་འགྱུར་བའི་འཆི་རྟགས་ཤིག་ཡིན།
མཆེད་ཙོམ་ཀྱང་། སོག་གཞུག་རྟ་ཤའི་གསེབ་ན་གནས་པའི་མཆེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་ཅའི་མིང་།
མཆེད་རྒྱགས་པ། རྟོ་བ་སྒྲོས་ཤིང་འཁོག་པ། བྱི་ས་མི་ཐུབ་པ་དུས་མེན་དུ་འཆོར་བ།
མཆེད་རྒྱུད། ལུས་སྤངས་པ། ཕོ་བ་སྒྲོ་འཁོག་བྱེད་པ། ཟས་འདུ་སྒྲོ་བས་རྒྱུད་པ། སྒྲིགས་པ་དང་འོག་
རྒྱུ་ཐོན་ན་བདེ་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །
མཆེད་གསང་། རྒྱུ་གྱི་སྤྱལ་ཆོགས་བརྒྱ་གཅིག་པ་མཆེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསང་སྟེ། དེར་མེ་
བཅའ་བཞག་ན་ཕོ་བ་སྒྲོས་པ་དང་། མཆེད་སྟེང་གཟེར་བ་སོགས་མཆེད་གྲང་གི་ནད་ལ་ཕན།
མཆེས་པ། ཁས་ལེན་གྱི་བཟོ་རྩེད།

མཆོག་། ① རབ་བམ་བྱུང་དུ་འཕགས་པ། མཆོག་དམན། ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་། མཁམས་པའི་མཆོག་། མི་
རྣམས་ཀྱི་མཆོག་། དག་ཀྱན་མཆོག་། ལྷ་རྩེ་མཆོག་། རོ་མཆོག་། རྟོགས་མཆོག་། དགོན་
མཆོག་། གནས་མཆོག་། རྟ་མཆོག་། སྤྱན་མཆོག་། མཆོག་དམན་བར་གསུམ། མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ལ་སྤྱིས་བྱ་དང་། ལྷ་མཆོག་། རོང་མ། རོང་མའི་རོང་མ། རྒྱལ་མ་པ། རྒྱུང་པོ། ཅང་ཤེས་
པ། ཆེ་ཤོས། ཆེན་པོ། ཆེས་ཆེ་བ། མཆོག་གི་མཆོག་། ལྷག་དང་སེང་གོ། དང་པོ། བད་མ་
དགའ། དབའ་པོ། དཔོན། སྤང་དུ་བཀྱུར། སྤུལ་བྱུང་། རྒྱན་མེད་པ། རྒྱ་མའི་རྒྱ། གཙོ་པོ། ཅེ་

མོ། ཅེ་མོར་འགོ། ཡ་རབས། རབ། ལེགས་གནས། ལེགས་པ། ཤིན་ཏུ་མཆོག་བཅས་མོ། །
② ཡི་ལོ་འདི་ལམ་རྩ་ཞེས་སྤྱར་ན་ཆོག་གི་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བའི་རབ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་སོགས་ཀྱི་དོན་
མཆོན་པར་བྱེད། མཆོག་ཏུ་མི་གཙང་བ། མཆོག་ཏུ་ལྟར་བ། མཆོག་ཏུ་སྤྲ་བ། མཆོག་ཏུ་བྱུང་སྤུམ་
ཆོགས་པ། མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ། མཆོག་ཏུ་ཡིད་གཙུགས་པ། མཆོག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་གྱུར་
པའི་གོགས་པོ། རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྲི་གཡུ་བྱུར་སྤྱ་ཉིག་སོགས་ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་བརྒྱན་པ།
མཆོག་དཀར། གཞུའི་མིང་། མཆོག་དཀར་གཞུ་མོ་བཀུག་ནས་མདའ་འཕེན་པ།
མཆོག་གི་རྒྱལ་མཆོན། བཟ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཤིག
མཆོག་གི་དེས་བསྟན། དེས་བསྟན་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དེས་བ་སྟོན་བྱེད་དཔེ་དངོས་
པོ་འགའ་ཞིག་གིས། དེས་བ་བསྟན་བྱ་དཔེ་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྲས་བུ་པན་འདོགས་སྟེར་བ་
མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ། ལྷ་ན་མེད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ།
མཆོག་གི་ལྷུག་མ། [མཛོན]བྱང་མེད་མཆོག
མཆོག་གི་ཆོས་བརྒྱད། གཞུགས། འཁོར་གཡོག་[སྟོབས་པ་]བྱུང་བ། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ།
ཉིང་འཇིན། བྱན་ཆོགས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བ་མཆོག
མཆོག་གི་མཆོག་[རབ་ཀྱི་ནང་ནས་རབ།
མཆོག་གི་མཐར་ཐུག་པ། མཆོག་རབ་འབྱན་ལྷ་མེད་པ།
མཆོག་གི་ཁོར་བྲ། འདི་ནི་ཁོར་བྲའི་ནང་གི་ཁོར་བྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དང་། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་དབང་བུ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྟེས་ཆེན་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་གདུང་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཆེ་ཆུང་པལ་ཆེར་ཡུངས་ཀར་ཀྱི་འབྲུ་ཅན་དང་། ཆེ་བ་
འགའ་ཞིག་སྤྲན་མ་ཅན་པ་སོགས་ཅི་ཡང་འབྱུང་ཞིང་། དབྱིབས་ནི་པལ་ཆེ་བ་རིལ་བྱ་དང་།
འགའ་ཞིག་ལ་དེས་མེད་སྤྱ་ཆོགས་འབྱུང་བ། ཁ་དོག་མང་ཆེ་བ་དཀར་པོ་དང་། འགའ་ཞིག་སྟོ་
སྟུ། འགའ་ཞིག་འཇའ་ཤིས་ཅན་སོགས་འབྱུང་བ། མཆོད་ཅིང་ལུས་ལ་བཅངས་པ་ཡིས། གཤོན་
ཀུན་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་མི་བྱས།

མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྒྲུ། གདུལ་བྱ་བྱུན་མོང་བའི་སྤང་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་འགོ་
བ་འདུལ་བའི་སྤྱི་ལྷན་པར་སྐུ་ལ་བཤོ། །

མཆོག་གི་ཆེལ། [མངོན]བཟའ་ཤིང་གི་ར་བ།

མཆོག་གི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བདུན། ༡ འཁོར་ལོ། ༢ གོར་བུ། ༣ བཅུན་མོ། ༤ རྫོན་པོ། ༥ རྒྱང་པོ། ༦ རྟ་
མཆོག། ༧ དམག་དཔོན་གོ། །

མཆོག་གི་རག་བཟོ། མཆོག་གི་རག་བཟོ་ནི། གཙོ་བོ་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་འདྲིམས་པའི་ཚོད་པ།
གདུལ་བྱ་རྩེས་སྐུ་འཛིན་པའི་འཆད་པ། བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྩིས་པ་གསུམ་ཡིན་
ཞིང་། གཞན་ཡང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའི་དོན་དུ་དབྱངས་ཀྱི་ར་རོ་བཞི་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས། སྤེལ་མ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་འཕེན་པ་དང་། བཀྲུག་པ་དང་། རྟེང་པ།
འགྲུར་ཁྲག་བཅས་ར་རོ་བཞི། རྩིས་སྐུ་མེད་གཤིང་ར་རོ་དང་། དཔེན་པ་བྱང་པ་རོལ་པའི་
ཚུལ། རལས་པའི་མདུན་སར་ནི་ཚོའི་དབྱངས། རྩ་བུ་འདྲི་སྒྲིག་མོངས་ནང་དུ། སྤྱོ་ཆེ་དང་
བ་ཀྱན་འཕེན་པ། རྩེས་སྐུ་དགའ་བ་འདོད་ལྷའི་མདལ། མཆོད་ལ་དགའ་བའི་མེ་རྟོག་སྟེ། བ་
ཚུའི་ཚུ་སྤྱང་སྤྲིག་སྤོང་ལ། རང་ཕྱོགས་བསྟོད་ན་ལྷ་ཡི་ར། བ་རོལ་སྤྲད་ན་འཁོར་ཐེལ་
གཞོན། ཀྱན་ཏུ་སྟན་པ་བྱི་ཐའི་དབྱངས། སྤེལ་མ་མེ་རྟོག་སྤེང་ལྷན་ཡིན།

མཆོག་གི་ཡིད་བཟོ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཙུན་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཐོས་
པ་བསགས་པས་རྒྱང་དོར་གྱི་མིག་བྱེ། བར་དུ་ལེགས་པར་བསམ་པས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྤྱོ་འདྲིམས་
ཆོད། ཐ་མ་ཚུལ་ཇི་བཞིན་བསྟོམས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམས་ནི་
མཆོག་གི་ཡིད་བཟོ་ཡིན་གོ། ། ཞེས་སོ། །

མཆོག་གི་ལུས་བཟོ། མཆོག་གི་ལུས་བཟོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ཁུལ་ལས། ལུས་བཟོ་མཆོག་ནི་སྐུ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཏེ། ཞེས་སྐུ་རྟེན་རྒྱལ་བའི་སྐུ་བརྟན་གྱིས་འབྱར་རྣམས་དང་། གསུང་རྟེན་
བཀའ་བསྟན་སོགས་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཆ་རྣམས། ཐུགས་རྟེན་མཆོད་རྟེན་དང་བྲག་མཆོད་ཀྱི་
རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་གསུངས། སྤྱི་ལྷ་སྐུ་ལ་གྱིས་སྐུ་དང་། འབྱར་སྐུ་ཉི་རིགས་
གཉིས། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་ཆོད་དང་། རྩ་སྤྱིའི་ཆ་ཆོད། ཡི་དམ་རྒྱུད་སྤེ་སོ་

སོའི་སྐྱ་ཆད་དང་ཉམས་འགྱུར་མི་འདྲ་བ། ལྷ་ཞི་བ་དང་ཁོ་སོའི་སྐྱ་ཆད་མི་འདྲ་བ་དང་། ལྷ་སོ་
རྒྱད་དང་སོ་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱ་ཆད་མི་འདྲ་སོགས་ཞིབ་མཐོང་ལག་ལེན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷ་སྐྱ་དེ་དག་ལ་
དེས་པར་ཆད་དགོས་པའི་མཛེས་ཆ་ལྡན་གྱི་རིགས་ལ། རྒྱན་ཆ་དང་། བྱག་མཆོན། ཁྱི་རྒྱབ་ཡོལ།
ཆོན་མདངས། དུལ་བཀོད་བཅས་སོ། །

མཆོག་གི་བསམ་པ། བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་སོ།
མཆོག་གྱུར། མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ། ཡོན་ཏན་མཆོག་གྱུར། མཆོག་གྱུར་དགེ་འདུན།
མཆོག་དགལ། དགའ་བ་ཆད་མེད།
མཆོག་བརྒྱད། ༡ ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག་ནི་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། ༢ རྩ་འབྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་ནི་རྫོ་འུ་
འགལ་གྱི་བྱ། ༣ ཟབ་མོ་ལ་མོས་མཆོག་ནི་རབ་འབྱོར། ༤ ལྷའི་མིག་ལྡན་མཆོག་ནི་མ་འགགས་
པ། ༥ མལ་སྟན་བཀོ་མཆོག་ནི་གྲང་ལོར་བྱ། ༦ ཁྱིམ་བདག་དང་བ་སྐྱེས་མཆོག་ནི་འཆར་ཀ། ༧
མང་དུ་ཐོས་པའི་མཆོག་ནི་ཀུན་དགའ་པོ། ༨ བསྐྱབ་པ་གུས་མཆོག་ནི་སྐྱ་གཅན་འཛིན། ཞེས་
གསུངས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ནམ་བཙག། ལྷ་དང་བརྒྱད་ལས་དེ་ལས་གཞན་པར་གསུངས་སོ། །

མཆོག་ཉལ། གངས་གནས་ཤིག
མཆོག་ཉིད། ཁྱེད་རང་།
མཆོག་གཉིས། སྲར་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་བྱག་མཆོག་
གཉིས་གསུམ་གྱི་མཆོག་གཉིས་ཏེ་ཡོན་ཏན་འོད་དང་ལྷ་ཀྱའོད་གཉིས།
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། མཆོག་གྱུར་དང་དོན་གཅིག
མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་དགུ། ༡ རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་ལོ། ༢ ཡིད་དགའ་
བས་སྐྱི་ལོ་བར་བའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། ༣ ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་
སྟོང་བར་བྱེད་རོ། ༤ བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་གོ། ༥ སེམས་མཉམ་པར་
བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་
རོ། ༦ ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་མཐོང་བས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ༧ སྐྱེ་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བར་འགྱུར་རོ། ༨ འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ༩ རྣམ་པར་གྲོལ་

ན་བདག་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ་སྤྲུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཛོད་པ་འབྱུང་ངོ། །
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ། རང་ལྟ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་བྱགས་མཆོག་འཛིན།
མཆོག་སྤྲན་དངོས་བྲུབ། མཆོག་གི་དངོས་བྲུབ་དང་། སྤྲན་མོང་གི་དངོས་བྲུབ་པོ། །
མཆོག་ཐོབ། [མཛོད]ཅམ་པ་ཀ།
མཆོག་དང་སྤྲན་མོང་དངོས་བྲུབ། གསང་སྤྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་རབ་ལ་མཆོག་གི་
དངོས་བྲུབ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་པ། འབྲིང་ལ་སྤྲན་མོང་གི་དངོས་བྲུབ་བརྒྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ཐོབ་པ་སྟེ་དེའི་སྐོར་མ་སྟེ་དེ་སྤྲན་མོང་གི་བྲུབ་ཏུགས་སྐྱབས་སུ་གསལ།
མཆོག་དམ་པ། འུད་དུ་འཕགས་པ་འཕམ་རབ་ཀྱི་རབ།
མཆོག་ལྡན། ① བྱངས་གནས་ཤིག ། ② [མཛོད]གྲར་གྲུམ།
མཆོག་ལྡན་མ། [མཛོད] ① བྱད་མེད་མཆོག ། ② ཆང་གི་མིང་།
མཆོག་བདེ། [མཛོད]དེ་དྲགས།
མཆོག་གནས། ལྷ་ཆངས་པ།
མཆོག་སྤྲུལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྤྱོད། །
མཆོག་དབང་གོང་མ་གསུམ། སྤྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་ཅིང་སྤྲན་པར་
བྱེད་པའི་དབང་གསུལ་སྟེ། གསང་བའི་དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། ཆིག་
དབང་བཅས་སོ། །
མཆོག་སྤྱིན། ① དངོས་བྲུབ་སྟེར་ཚུལ་སྟོན་པའི་ལྷ་འི་བྲག་རྒྱའི་བྲེ་བྲག་ཅིག ། ② [མཛོད]བྱང་བ།
མཆོག་སྤྱིན་གྱི་བྲག་རྒྱ། བྲག་གཡོན་སྤྲགས་ཀར་ཐལ་སྤྱར་དང་། བྲག་གཡས་ཤུས་མོའི་སྟེང་བྲེན་
དུ་བཀའ་པ།
མཆོག་མ། ① ཅེ་མོ། ② གཞུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
མཆོག་མིན་ངེས་བསྟན། ངེས་པ་སྟོན་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ངེས་པ་བསྟན་བྱ་དཔེ་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གཞོན་འབྲས་སྟེར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན།
མཆོག་དམན་བར་པ། མི་གནས་བབ་མཐོ་བ་དང་མི་གནས་བབ་དམའ་ཅམ་དང་སྤྱིར་བཏང་གི་མི་

བཅས་གསུམ།

མཆོག་དམན་བར་གསུམ། བཟང་དན་བར་གསུམ་མམ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ།
མཆོག་མཛེས། མཆོག་རྩ་མཛེས་པ་སྟེ་མཛེས་ཤིང་ལེགས་པ།
མཆོག་འཛིན། མཆོག་རྩ་འཛིན་པ་སྟེ་གཞན་ལས་ཤིན་རྩ་ལེགས་པར་སེམས་པ་རང་གི་ལྟ་བ་
མཆོག་རྩ་འཛིན་པ།
མཆོག་བཞི། རྒྱན་གྱི་མཆོག་ནི་ཐོས་པ་དང་། བདེ་བའི་མཆོག་ནི་སེམས་སྦྱིད་པ། རོར་གྱི་མཆོག་
ནི་སྦྱིན་པ་བཏང་བ། གྲོགས་གྱི་མཆོག་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་བཅས་བཞིའོ། །
མཆོག་བྱུང་། ལྷ་ཀྱང་ཐུབ་པའི་སྟོབ་པའི་གས་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་མཆོག་ལྷ་འེའི་བྱ་དང་། རྩ་ལྟུང་ལ་
གྱི་མཆོག་མོ་འུ་ལག་ལ་གྱི་བྱ་སྟེ་གཉིས།
མཆོག་བྱུང་གཅིག །མཆོག་གཉིས་སམ་བྱུང་གཅིག་ལ་ཟེར།
མཆོག་བྱུང་གཉིས། ལྷ་འེའི་བྱ་དང་མོ་འུ་ལག་ལ་གྱི་བྱ་རྣམ་གཉིས།
མཆོག་ཡས། གངས་གནས་ཤིག
མཆོག་རབ། ལེགས་ཤོས།
མཆོག་ཤེས། ཤེས་རབ།
མཆོག་སེམས། [མཛོད]བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ།
མཆོག་སྟེང་། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བམ་ཟེ་མཁས་པ་ཞིག
མཆོག་གསུམ། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས། དགེ་འདུན་གསུམ།
མཆོག་གསུམ་དཔང་འཕེར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མནའ་དཔང་ལ་འཇུགས་འཕེར་བ། ལས་དོན་
བྱང་འབྲེལ་བྱས་པེས་མཆོག་གསུམ་དཔང་འཕེར་ཡིན།
མཆོགས་མ། མཆོག་མ་ཡི་འབྲི་རྩལ་གཞན།
མཆོང་། ① འདི་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་རང་ལྗོངས་གྱི་བྱུང་འབྲོག་ཁུལ་སོགས་གང་ནས་ཀྱང་འབྱུང་བ་
དང་དེང་དུས་ཅུང་མོད་པའི་ཨེར་དབྱང་རྟ་ཀྱའེ་རིགས་ཀྱི་གཉེར་དོམས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཏེ་
ཆེ་རྒྱུད་པེས་མེད། མཁལ་དབྱིབས། རྫོང་གཟུགས་སོགས་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་ཞིང་ཕྱི་ངོས་འབར་

འབྲུང་མི་སྟོམས་པ་ལ་ཁ་དོག་འཁ། བྱ་ཁག་ཁ་ཆུ་མེད། བ་ཆུ། སྟོ་སྒྲ། སྟུག་པོ་སོགས་མ་དེས་
པ། འགའ་ཞིག་ཁ་དོག་པན་ཚུན་སྟེལ་མར་འདེས་པ་དང་ཆུ་རིས་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་བཅས་ལ་
འཆོས་པའི་རྒྱན་ཆས་ནམས་པལ་ཆེར་རྒྱུ་རིལ་དང་རྒྱུ་ནར་ལ་སོགས་ཅི་རིགས་ལ་དྲངས་
ཤིང་སྤྱད་པ་མི་སྒྲིབ་པ། འགའ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ཁ་དོག་མེད་པ་སོགས་སྟོ་ཆོགས་འབྱུང་
པ། གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་^{si0} ཡིན་པ་དང་སྤྱི་ཚད་6.5-7.0 དང་། བསྐྱར་ལྡིང་ཁེ2.6-2.7 ཡོད་པ།
སྤྱི་ལ་མཐོགས་པས་ཤེས་རིགས་པལ་ཆེར་གཙོ་བོ་ཅིང་ལྷགས་ཀྱིས་བརྒྱབ་པས་མེ་འབྱུང་
བཅས་ཡོངས་གྲགས་ངོས་ཟིན་སྟེ། ② དེན་པོ་ཆེའི་རིགས་དཀར་ལ་སྟོ་མདངས་ཆགས་པ་ཕྱི་
ནང་མི་སྒྲིབ་པ་ཞིག་སྟེ། ལུས་པས་གཟུབ་ནད་དང་། གདོན་གཟེར་སོགས་ལ་མན།

མཆོང་རྒྱག་ཁ་སྟེང་ནས་འཕར་བ།

མཆོང་རྒྱག་ཁ་འཕར་བཞིན་བར་ཅལ་སྟོང་པའི་འགོ་སྤངས།

མཆོང་འབྱུར། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྤྱད་ཅིག་
སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་transition ཟེད།

མཆོང་སྟེགས། མཆོང་རྒྱག་སྐབས་རྒྱུ་ལ་འཛུགས་པའི་སྟེགས་བྱ།

མཆོང་པ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དེའི་སྟེང་དུ་jump ཟེད།

མཆོང་སྟོ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དེའི་སྟེང་དུ་jump ཟེད།

མཆོང་བ། [ཐ་མི་དད་པ་]མཆོངས་པ། མཆོང་བ། མཆོངས། འཕར་བཞིན་འགོ་བ་དང་། འཕར་ནས་
བརྒལ་བ། བ་རོལ་ཏུ་མཆོངས་པ། མིག་ལྡན་གཡང་དུ་མཆོང་བ། སྟོང་ལ་སྟུག་པོ་མཆོངས་པའི་
རྗེས་ཡོད། སྤྱད་ན་ཤིང་ཏུ་དྲངས་པའི་ཕྱལ་ཡོད།

མཆོང་འབྲ། འབྲུ་ཆ་ག་པ།

མཆོངས། མཆོང་བའི་སྒྲུལ་ཆིག་

མཆོངས་འགོས། མཆོང་ལྡིང་གི་འགོ་སྤངས།

མཆོངས་པ། མཆོང་བའི་འདས་པ།
མཆོད་ཀོང་། མར་མེ་འབྲུལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོང།
མཆོད་ཁང་། མཆོད་ལུལ་སྐྱ་གསུང་སྤྱགས་རྟེན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་།
མཆོད་ཁང་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྐྱ་འབུམ་རྫོང་ཁོངས་
སུ་ཡོད།
མཆོད་ཁྲི། མཆོད་བ་འབྲུལ་པའི་ཁྲིའམ་སྟེགས།
མཆོད་རྒྱན། མཆོད་བ་འབྲུལ་བྱེད་དུ་དམིགས་ཏེ་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཟེར།
མཆོད་ར། མཆོད་རྩས་ཀྱི་ར།
མཆོད་སྤྱགས། མཆོད་འབྲུལ་སྐྱབས་ཀྱི་གཟུངས་སྤྱགས།
མཆོད་ཅན། བོར་པ།
མཆོད་ལྷོག། མཆོད་བ་གཤོམ་པའི་སྟེགས་སམ་ལྷོག་ཅེ།
མཆོད་ཆང་། ཆང་གི་ཞེས།
མཆོད་ཆས། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད།
མཆོད་མཇལ། རྟེན་གསུམ་ལ་བྱག་མཆོད་བྱས་ནས་བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་བ།
མཆོད་བརྫོང་། བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་སོགས་དང་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་གྲུས་
བསྟོད་བྱེད་པ།
མཆོད་ཏིག། མཆོད་བ་གཤོམ་སྐྱབས་བདུན་མཆམས་ནང་ཚུ་སྤྱག་བྱེད་ཏིག་གུའོ།
མཆོད་ཏིང་། ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་པའི་སྟོང།
མཆོད་རྟེན། [སྤུས] ① མཆོད་པའི་ཞིང་ངམ་རྟེན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱགས་ཀྱི་རྟེན། རིང་བསྐལ་
མཆོད་རྟེན། སྐྱ་གདུང་མཆོད་རྟེན། ② [མངོན]མཆོད་རྟེན་ལ་གདུགས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་
ཡོད་པས་གངས་བཅུ་གསུམ་མཆོན།
མཆོད་རྟེན་ཀེ་རུ། ལྷགས་པོ་རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་རི་རུ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག
མཆོད་རྟེན་སྐྱེད་གོན་ཆེན། མིང་གཞན་དགའ་ལྡན་བཟ་ཤིས་དར་རྒྱས་ལྷིང་ཞེས་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་

པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ནེ་ཁུ་ལུང་སྐྱོ་གོང་མ་སྐྱལ་ས་རམས་པ་ནོ་ཡོན་ཆོས་རྗེས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་
དགེ་ལུགས་པ་ཡི། ད་ལྟ་མཆོད་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁྱིམ་གྲོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ། མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་ལས་མངའ་བདག་གི་རལ་གྱི་དུས་རྒྱུ་ནག་རྒྱལ་པོ་དང་
དཔོན་ཞང་འདུམ་བྱ་བར་མ་མཐུན་ནས་བོད་རྒྱ་རེ་ནས་དམག་སྟོང་སྡེ་བཙོ་བརྒྱུད་རེ་དར་ཆན་
ཁྱིམ་གོ་པ་ཁྲིད་དེ་རྒྱའི་གོན་པོ་རྣམས་བཀུས་པ། རྒྱ་ཆམ་ལ་པག། དཔོན་པོ་མཉེས་པའི་སྐྱེས་
ལུལ། བོད་ཀྱི་མཆོད་གནས་ལོ་བཅ་རྣམས་དང་། རྒྱའི་རྩ་ཅད་རྣམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་མཛད།
རྒྱའི་གོང་གུ་མེ་རུ་བྱ་བར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཆམས་བྱས་ཏེ་དེར་བོད་བཅད་པོའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དང་རྒྱ་རྗེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅིགས་པར་བཤད་པ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོར་ངོས་འཛིན་
པ་ཡིན་ཞེས་མདོ་སྐད་ཆོས་འབྱུང་གསལ།

མཆོད་རྟེན་བཟ་ཤིས་སྒོ་མད། བཟ་ཤིས་སྒོ་མད་ཞེས་པ་དེར་གསལ།

མཆོད་རྟེན་གྱི་འཁོར་ས། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱི་ཁྱམས་སམ་ཉེ་སྒོར།

མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆ་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་མེད་ཁྱིམ་བད་ཆེན་མོངས་དགེ་
བ། དེ་སྟེང་སྤྱི་ལ་བར་རིམ་བཞི། ལུས་རྟེན་བྱམ་པ་གེ་རྟེན་དང་། བེ་འདེགས་བརྒྱ་འོད་ཟེར་མེད།
པོ་འཁོར་མོ་འཁོར་བཅས་བཅུ་གསུམ། ལུགས་རྗེ་མདོ་གཟུངས་ལུ་རྒྱ་གམ། །གདུགས་དང་
ཆར་ཁེབས་སྒྲེད་ནི། ཁོར་བུ་ཉོག་དང་བཅས་པའོ། །

མཆོད་རྟེན་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༩ལོར་ཤོག་དཔོན་ཆེན་མོ་རོ་
སྐལ་བཟང་དང་། དར་མདོ་ལུགས་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོན་སྐྱར་ཏེ་དགེ་
བཤེས་སྒོ་བཟང་མངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡི། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རོང་བྲག་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཆོད་རྟེན་དགོན། ② མཁས་བླ་བ་ཀམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་སྐྱ་མོ་རྒྱན་ལོར་ལུས་བཏབ།
དུས་ནམ་ཡིན་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་པ་ཡི། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་
ཁུལ་གསེར་རྩ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད། དེར་བྱངས་རྩལ་མི་འདྲ་བ་ཁག་གསུམ་ལས། གཅིག་། ༡ ཤར་ན་ཅེ་མོ་བརྒྱ་པའི་

འདས་པའི་མཆོད་རྟེན། ༥འུས་ཆོག་པའི་མཆོད་རྟེན། ༡༠འུས་མ་ཆོག་པའི་མཆོད་རྟེན།
༡༡སོལ་བར་གྲུར་པའི་མཆོད་རྟེན་ནོ། །ཡང་ན། འུག་ཐུབ་པའི་སྐྱ་གཏུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་
པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་གོང་གི་རྗེས་མ་གསུམ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །

མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད། རྒྱལ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པ་སྟེ། སྟོན་པའི་མཛད་པ་ཁྲད་
པར་ཅན་གཙུ་བོར་གྲུར་པ་དག་བསྟན་པའི་ཆེ་ཡུལ་ལྗོངས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་
རྟེན་བཅེགས་ཏེ་དུས་སྟོན་གྱི་སྐོལ་ཚུགས་པ་སྟེ། བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་དང་། བྱང་ཆུབ་
མཆོད་རྟེན་དང་། ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་དང་། ཆོ་འབྲུལ་མཆོད་རྟེན་དང་། ལྷ་བབ་མཆོད་རྟེན་
དང་། དཔྱེན་བསྟུམས་མཆོད་རྟེན་དང་། རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་དང་། བྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་
བཅས་བརྒྱད་དོ། །

མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞི། འཤར་དུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། ལྷོ་དུ་མཆོད་རྟེན་
དམར་པོ་བསྐྱེད་བཅེགས་པ། རུབ་དུ་མཆོད་རྟེན་སྟོན་པོ་བདུད་འདུལ་པ། བྱང་དུ་མཆོད་རྟེན་
ནག་པོ་བཟ་ཤིས་སྟོ་མང་དོ། །

མཆོད་རྟེན་ཉི་མ་ལ། མིང་གཞན་དོན་རྗེ་ཉི་མ་མཆོད་རྟེན་ཟེར། ལྷ་དུ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་བཏབ་པར་
བཤམ། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ཐུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་
ཁྲིང་ཁྲིར་མལ་སྟོ་གྲུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཆོད་རྟེན་ཐང་བཟ་ཤིས་དར་རྒྱས་སྤྱིང་། རོག་མར་སྤྱི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་གི་དུས་སུ་བོན་དགོན་
གཡུང་རྒྱུད་དགོན་བཞེངས་པ་དང་། ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་སོང་རྗེས་ས་པཎ་གྱིས་དེ་གཞི་བྱས་
ནས་ས་སྐྱེད་དགོན་ཞིག་བཏབ། སྤྱི་ལོ་༡༣༤༠ལོར་ཀམ་རོལ་པའི་དོན་རྗེས་དེར་མཆོད་རྟེན་
བཞེངས་ནས་མིང་དེ་རོག་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཡང་བཀའ་བརྒྱད་པ་བྱས། ལྷིས་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༤ལོར་
འདན་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོས་དགོན་པ་བསྐྱར་བཞེངས་གང་ནས་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར།
ད་ལྟ་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔའ་རིས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཆོད་རྟེན་བྲེས་ཐག་ཅན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྗེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་སྤྲས་ཁྲི་སྟོང་ལྗེ་བཅོན་འཁྲུངས་ལ་ཉེ་
པའི་རྣམས་རིས་གྲེའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཙ་རྗེས་མའི་ཐག་བས་བསྟན་པ་

ཞིག་ཡིན།

མཆོད་རྟེན་ནམ་ཟ། མཆོད་རྟེན་རྟིང་པའི་ལོགས་སུ་སྤྲེས་པའི་སྤང་གི་རྣམ་པ་གྲོག་ཤིང་དང་མཆོད་
རྟེན་སྤྲུ་ཡང་ཐེང་བ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉིང་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། མཆོད་
རྟེན་ནམ་ཟ་མཆོད་རྟེན་སྟེ། མཆོད་རྟེན་གྲོག་ཤིང་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག། རྟོན་པ་ཤུ་ལྔ་ལྟ་བུ་བ་དཔལ་རང་བྱུང་གིས་བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་མཛད་པ་
བཞེས་སའི་གནས་རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་བོ་ནིར་རྒྱའི་འགམ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་

མཆོད་རྟེན་པ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་ཐེག་དམན་པའི་བྱུབ་མཐའ་སྤར་ཞིག་
མཆོད་རྟེན་གྱི་པོ། ཅེ་མོའམ་ཉོག་མེད་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་རིགས་ཤིག་།

མཆོད་རྟེན་ཤིང་། [མངོན]བྱང་ཆུབ་ཤིང་།

མཆོད་སྟེགས། མཆོད་པ་འཛོགས་མཁའ་འབྲུལ་སའི་སྟེགས།

མཆོད་སྟོན། མཆོད་པའི་དགའ་སྟོན།

མཆོད་གཏོར། མཆོད་པའི་གཏོར་མ།

མཆོད་བསྟོད། ལུས་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་དག་གིས་བསྟོད་པའོ།།

མཆོད་བསྟོད་བཞི། བྱིན་དགས་དང་བཞེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་བསྟོད།

མཆོད་ཐབས། ལུས་པ་དང་མཆོད་བསྟོད་བྱེད་ཆུལ།

མཆོད་ཐེགས། གཞན་གྱིས་ཕུལ་བའི་མཆོད་མའི་ཁ་ལ་འབྲུལ་བའི་མར་ཁུའི་ཐེགས་པ། ལྷ་ཁང་དུ་

སོང་ནས་མཆོད་ཐེགས་རྒྱག་པ།

མཆོད་ཐེབས། མཆོད་རྒྱན་གྱི་དམིགས་ཐེབས་ཉེ་དུས་མཆོད་ལྟ་བུའི་ཆེད་དུ་བཞག་པའི་མ་དདུལ་

དང་དངོས་ཇས་གང་རུང་། མཆོད་ཐེབས་ས་ཞིང་།

མཆོད་ཐེབས་དམིགས་ཞིང་། མཆོད་འབྲུལ་བྱེད་རྒྱའི་ཆེད་དུ་ཕུལ་ཐེན་པའི་ས་ཞིང་།

མཆོད་ཐོབ། མཆོད་པ་འབྲུལ་བར་དགོས་པའི་ང་མར་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཆའམ་ཆོད་གཞི།

མཆོད་སྤོང་། ① སྤྲུ་གཏུང་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན། ② མཆོད་མའི་སྤོང་བ།

མཛོད་སྟོང་ཅན། [མདོན]ཚུའི་བྱ་གཤམ།

མཛོད་སྟོང་པད་སྤངས་ལྷགས་ཅེ་ཅན། བཀའ་གདམས་མཛོད་རྟེན་ལྷགས་ཅེ་མ་ཟེལ། འདིའི་ཅེ་མོ་
ནས་ཅ་བའི་བར་དུ་ལྷགས་ཁབ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་ཤིང་ཆེ་ཆུང་ནི་སྣ་
ཆོགས་ཡོད།

མཛོད་སྟོང་གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལས་བཅོས་པའི་མཛོད་རྟེན་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་
སངས་རྒྱས་གསེར་སྤུང་དང་། སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་། སངས་རྒྱས་ཤུག་སྤུང་བ་གསུམ་གྱི་
གདུང་རུས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

མཛོད་ནས། ལྷ་ལ་མཛོད་གཏོར་བྱ་རྒྱའི་མཛོད་འབྲུའམ་འཛོར་ནས།

མཛོད་གནས། མཛོད་པ་འབྲུའམ་ཡུལ་གྱི་ཞིང་ངམ་མཛོད་བྱ། མཛོད་གནས་དགེ་འདུན་བཅས་པ་
གཙུག་གི་ཁྱུང་།

མཛོད་པ། [ཐད་དང་པ།] ① མཛོད་ཇས་ཤུལ་ཏེ་མཉེས་ཐབས་བྱེད་པ། ལྷ་མཛོད་པ། གླ་མ་མཛོད་
པ། ② [ལྷ་སའི་ཡུལ་སྤྲད།] བཞེས་པ། ཞལ་ལག་མཛོད་པ། ཉ་བཟའ་མཛོད་པ། དབྱ་ལྷ་མཛོད་
མི་འདུག། ③ བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཇས། བརྒྱ་མཛོད། སྟོང་མཛོད།
ང་ཆང་གི་མཛོད་པ། བྱེ་ནང་གི་མཛོད་པ། མཛོད་པ་གླ་མེད། བཅོ་ལྷ་མཛོད་པ། མིང་གི་ནས་
ཁངས་ལ་རྒྱས་བྱེད་དང་། མཛོད་བྱེད། བསྟེན་བཀྱར། རིམ་གྲོ། ལེགས་བྱེད་བཅས་སོ། །

མཛོད་པ་ཁང་། མཛོད་པའི་ཡོ་བྱད་འཛོག་སའི་ཁང་པ།

མཛོད་པ་བརྒྱད། མཛོད་ཡོན་དང་། ཞབས་བསེལ། མེ་རྟོག། བདུག་སྟོས། མར་མེ། གི་ཆབ། ཞལ་
ཟས། རོལ་མོ་རྣམས་སོ། །

མཛོད་པ་ཆེན་པོ་བཞི། མཛོད་པ་བཞི་ཞེས་པར་གཟིགས།

མཛོད་པ་གཉིས། དཀོན་མཆོག་མཛོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟང་ཟིང་གི་མཛོད་པ་དང་སྤྱབ་པའི་མཛོད་
པ་འམ། དངོས་འབྱོར་དང་ཡིད་སྤྱལ་གྱི་མཛོད་པ་གཉིས་སོ། །

མཛོད་པ་སྣ་ལྔ། དབྲུལ་མེ་རྟོག་གི་མཛོད་པ། ཤངས་པ་ནི་ཞེས་པའི་བདུག་སྟོས་གྱི་མཛོད་པ། སྤྱན་
ལ་སྤང་གསལ་སྟོན་མེའི་མཛོད་པ། སྤྱ་ཡུས་ལ་ནི་ཞེས་ཆབ་བྱུགས་པའི་མཛོད་པ། ཞལ་ལ་རོ་

བརྒྱ་ལྷན་པའི་ཟས་ཀྱི་མཆོད་པ་བཅས་ལྷ་ཡིན།

མཆོད་པ་བཞི། ① བྱི་དང་། ཀང་དང་། གསང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྟེ་བཞི། ② ལྷ་ནེ་
བཅན་པའི་སྐབས་ལྷ་སར་འབྱུང་བའི་མཆོད་པ་དང་། ཁ་འབྲུག་ལ་མཛོད་པའི་མཆོད་པ།
བསམ་ཡས་ལ་མཛོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྟོལ་བཙུགས་པ་དེ་དག་ལ་མཆོད་
པ་ཆེན་པོ་བཞི་ཟེར་ཞིང་།

མཆོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཆོ་འབྲུལ་བཞིའི་ཡ་བྱལ་ཞིག་སྟེ། ལྷ་རྣམས་ལ་
བྱལ་དང་མཆོད་བསྟོད་བྱ་བའོ། །

མཆོད་པའི་ཡན་ལག་བདུན། བྱལ་འཆོལ་བ། མཆོད་པ་འབྲུལ་བ། སྟོན་ལྷུང་བ་ལགས་སྟོན། དག་
བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས། ཆོས་འཁོར་བསྐྱལ་བ། ལྷ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ། དག་བ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་བའོ། །

མཆོད་པའི་ཡོ་ཤྲ། མཆོག་གསུམ་ལ་འབྲུལ་རྒྱའི་མཆོད་རྫས་དང་། མཆོད་པ་འབྲུལ་སྟོན།

མཆོད་པའི་ལྷ་མོ། ལྷ་ལ་མཆོད་འབྲུལ་མཁན་སྟེ་ག་མོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད།

མཆོད་སྦྱང། བོར་པའི་ཞེས་སྟེ་བཞེས་སྦྱང་གྲང་ཟེར།

མཆོད་སྟོན། མཆོད་པ་མང་པོ་སྟོན་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།

མཆོད་དཔོན། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོད་འབྲུལ་གྱི་ལས་གཉེར་མཁན།

མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ། ཏུ་ལའི་སྤྲ་མའི་མཆོད་དཔོན།

མཆོད་པོགས་འབབ་འདེན། དགོན་པའི་བླ་པར་སྟོན་རྒྱའི་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་པོགས་སྟེ་ལ་འདེན་ཅུ་བ།

མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། བྲག་པ་ནས་མཁན་ཁུང་བར་སྦྱང་པ་རྒྱ་གམ་འཆིང་བའི་ཆངས་སྦྱང།

མཆོད་སྦྱིན། ① ཡར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་དང་། མར་དན་སྟོང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་
བ། ལུ་མོས་མཆོད་སྦྱིན་དག་བ་བྱེད། ② བྲམ་ཟེའི་རིག་བྱེད་བཞིའི་ཡ་བྱལ་ཞིག །མིང་གི་རྣམ་
གངས་ལ་རྒྱུད་བདུན་པ་དང་། མཐོང་སྤོང་། སྦྱིན་སྟེག་བཅས་སོ། །

མཆོད་སྦྱིན་སྟེས། [མཛོན་མེ་ལྷ།

མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད། [ཡུའོ་ལྷ། སྤར་རྒྱ་གར་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་བཞིའི་ཡ་

གྲལ་ཞིག་སྟེ་མཐོང་མི་གྱི་ཕྱིར་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་སྐབས་གྱི་རིག་སྒྲགས་དང་སྟོན་ཆིག་ནམས་
གྱི་རིག་བྱེད་དོ། །

མཆོད་སྦྱིན་བྱུང། [མཛོན]རྩ་ཀུ་ལ།

མཆོད་སྦྱིན་དག་པོ། [མཛོན]ལྟ་མིན།

མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པ། ལྟ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་ཐམ་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བས་མིང་
དེ་ལྟར་བཏགས།

མཆོད་སྦྱིན་ཅན། ལྟ་འདྲ་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན།

མཆོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་ལྟ། ༡ རྒྱལ་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་བཅོས་པ་དང་། མི་ཡི་བདག་པོའི་ཨ་རྒྱར་ཆངས་
པའི་མཆོད་སྦྱིན་ཆོག་འདོན། ༢ ལྟ་འདྲ་མཆོད་སྦྱིན་སྦྱིན་སྟེག་བྱེད། ༣ མི་ཡི་མཆོད་སྦྱིན་མགོན་
པོར་མཆོད། ༤ པ་མེས་མཆོད་སྦྱིན་མཚུན་ཆེན་བྱེད། ༥ འབྲུང་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་གཏོར་མ་སྟེ།
དེ་དག་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ནམས་གངས་ལུང་། །

མཆོད་སྦྱིན་དུད་པ། བམ་ཟེས་ལྟ་མཆོད་སྐབས་རྟའི་ལ་བགས་བསྟེགས་པའི་དུ་བ།

མཆོད་སྦྱིན་བདག་པོ། [མཛོན]ཆེ་བ།

མཆོད་སྦྱིན་གནས། ① མཆོད་པ་འབྲལ་ཡུལ་དང་སྦྱིན་པ་གཏོང་ཡུལ། ② [མཛོན]བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
ལྟ་གནས།

མཆོད་སྦྱིན་སྒྲགས། [མཛོན]རྩ་སྦྱི།

མཆོད་སྦྱིན་ཡན་ལག །[མཛོན]ལྟ་དུམ་སྒྲ་པ།

མཆོད་སྦྱིན་སྒྲ་བྲ། ཆངས་སྦྱང་དེ་ཐག་མཆན་བར་འཆིང་བྱེད་སྦྱང་པ་རྒྱ་གམ།

མཆོད་འབྲལ། རྣམ་དཀར་མཆོད་སྦྱིན།

མཆོད་མེ། མར་མེའམ་སྟོན་མེ།

མཆོད་ཇས། མཆོད་པའི་ཇས་སྟོམ་ཆོགས། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་ཇས།

མཆོད་ཇས་བཟུ། ལྟ་འདྲ་འབྲལ་རྒྱའི་མཆོད་པ་སྟོན་བཟུ་སྟེ་མེ་ཏོག་དང་། འཕྲེང་བ། སྟོས། ལྷག་ག། བྱེ་
མ། ལ་བཟུལ་རྒྱ། གཏུགས། རྒྱལ་མཆོན། བ་དན་བཅས་བཟུའོ། །

མཆོད་འཛིན་པ། [མངོན]བརྒྱ་བྲེ།

མཆོད་ཞལ། ཐོར་པ།

མཆོད་གཞིས། སྤར་དགོན་པ་དང་སྒྲ་བྲང་ཁག་གི་གཞིས་ཀ

མཆོད་བཞེངས་པ། མཆོད་གཏོར་བཅོ་མཁན།

མཆོད་འོས། [མངོན]ཉི་མ།

མཆོད་འོས་གནས། [མངོན]གཙུག་ལག་ཁང་།

མཆོད་ཡོན། ① མཆོད་གནས་དང་ཡོན་བདག །

② མཆོད་པ་དང་ཡོན་ཆབ། ③ སྐྱ་ཡོན།

མཆོད་ཡོན་དམ་གཙང་། མཆོད་གནས་སམ་སྒྲ་མ་དང་ཡོན་བདག་བར་དམ་ཆིག་གཙང་།

མཆོད་རོ། ལྷ་ལ་ཕུལ་ཐེན་ནས་བསྐྱས་པའི་ལྷ་ག་རོ།

མཆོད་གཤེས། ལྷ་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་མཆོད་ཇུས་སྒྲ་ཆོགས་པ་བཤམའ་པ་དང་། དེ་མཤེས་
པའི་ཤིང་སྒྲོམ་བཅས་ལ་ཟེར།

མཆོད་བཤམས། མཆོད་གཤེས་དང་གཅིག །

མཆོར་སྐྱེག་ཅན། རྒྱན་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། སྐྱེག་པའི་ཉམས་འགྱུར་ཅན།

མཆོར་ཆས། གཟབ་སྒྲོས་ཀྱི་རྒྱན་གོས།

མཆོར་ཉམས། མཛེས་པའི་ཁེངས་དྲེགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར།

མཆོར་ཚུ་ཁ། ཚུ་ཁ་ཞིག །བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དབལ་མགོན་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

མཆོར་མཛེས། རྒྱན་ཀྱིས་མཆོར་ཞིང་གཏོང་མཛེས་པ།

མཆོར་སོ། མདུན་སོ་ཡས་མས།

འཆག །དངོས་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་བྱུང་པའི་དོན་ཏེ། ཆབ་རོམ་འཆག་ཁ།
གཙང་པོ་ལ་འགྲམ་དར་འཆག་ལ་ཉེ་ལྷ་བྲ།

འཆག་འགྲང་འདུག་ཉལ། ལུས་ཀྱི་སྦྱོང་ལམ་འཆམ་འཆམ་དང་། བྱེན་དུ་ལང་བ། སྦྱོང་བ། ཉལ་བ་བཅས།

འཆག་པ། [ཐ་དད་པ]བཅགས་པ། བཅག་པ། ཆོགས། ① འགྲོ་བའམ་གོམ་པས་གཞོན་པ། ཞབས་

ཀྱིས་བཅགས་པའི་གནས། བྱི་རྒྱལ་གྱི་ས་ཆའི་སྟེང་དུ་འཆག་པ། ལམ་ཐག་རིང་པོར་གཅག་
པ། དེ་སྐོར་སྤང་འཆག། ② དལ་བྱར་འདུལ་བ་དང་སྟོང་བ། ཉ་འགྲོས་བཅགས་པ། གཟུགས་
པོ་འཆག་པ། ③ བྱགས་ཚུང་གིས་རྟུང་བ། སྤྲུལ་བྱ་ཆགས་འཆག་པ།

འཆག་ལུང་། དགུན་ཁར་ཐག་བ་ཨ་ལུང་འཆག་སྤྱར་བྱས་པ་ལ་འཆག་ལུང་ཟེད།
འཆག་ས། བག་ཡངས་སྤུ་པར་ཚུར་འགྲོ་ས། དལ་གསོ་དང་ཆབས་ཅིག་འཆག་སར་འཆག་པ།
འཆགས་པ། [ཐ་དད་པ]བཤགས་པ། བཤག་པ། བཤོགས། རང་སྟོན་མི་གསང་བར་ཤོད་བའམ་
རྫོང་བ། རང་སྟོན་འཆགས་པ། སྤྱིག་པ་བཤགས་པ། སྤྱང་བ་བཤགས་པ།
འཆང་བ། ① [ཐ་དད་པ]བཅངས་པ། བཅང་བ། ཆོངས། འཛིན་པ། དབང་ཆ་ལེགས་པར་འཆང་བ།
མི་མདའ་མ་བཅངས་པ། ལག་བ་ནས་འཆང་བ། སྟོས་པ་འཆང་བ། མེམས་ལ་འཛོག་པ་དང་
རེས་པ། མན་ངག་རྣམས་ཡིད་དུ་བཅངས། མི་དམངས་ཆང་མ་མེམས་ལ་བཅང་བ། བཀའ་བློན་
སྟོང་འཆང་། ② ལུ་བ། ལུག་གཡས་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་འཆང་བ་ནས་བཟུང་། གཡོན་གྱིས་སྟོང་
ཁའི་ཐད་ཀྱི་གོས་བཟུང་བ།

འཆང་གཟུང་། འཆང་གཟུང་དང་གཅིག །

འཆང་བཟུང་ཤ་ཆོད། མཐེབ་མཇུ་བ་བར་གྱི་ཤ། །

འཆད་དཀར་ཆོས་སྒྲེ། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་བཏབ། བཏབ་དུས་མ་གསལ། བྱུང་མཐའ་
དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྗོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཐངས་རི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཆད་ཁ་བ། རབ་བྱང་གཉིས་པའི་ལུགས་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༡ལོར་སྤྱོད་བཟུངས། རབ་བྱང་གཉིས་པའི་
ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༢༥ལོར་སྤྱོད་བཟུངས། ལུགས་པ་ཞིག་གི་རིགས་སུ་འབྱུངས། རྩེ་བཙན་
མི་ལའི་སྟོབ་མ་རས་ཚུང་བ་ལས་མི་ལའི་གདམས་ངག་རྣམས་གསན། གཞན་ཡང་ཤ་ར་བ་
དང་། ལུ་ལུལ་བ། དགེ་བཤེས་བཙན་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པོར་གཏུགས། སྤྱི་སྟོང་གསུམ་དང་ཁྱད་
བར་བྱུང་མཐའ་བཞི་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས་ཏེ་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་ལུགས་ལ་
བཞུགས། མལ་ཁོར་ཕྱོད་ནས་འཆད་ཁ་དགོན་བ་བཏབ། དེར་འགྲོ་དོན་ལོ་བཅུ་གཅིག་
བསྐྱུངས། ཆོགས་པ་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་པ་བྱུང་། དེར་སྐབས་མལ་ཁོར་འཆད་ཀ་དགོན་ཞེས་

གྲགས་པ་དེ་ཡིན།

འཆད་ཁྱིད། མཁས་དབང་གང་ཞིག ཁྱོད་ལྟ་དང་། ཞིབ་འཇུག་སྡེ་ཁག་ཏུ་གདན་པོངས་ནས་
དམིགས་བསལ་རིག་གཞུང་གང་ལ་མཁས་ན་དེའི་སྒྲིང་གི་ཐུན་མིན་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་དང་།
ཞིབ་འཇུག་འབྲས་བུ་ནམས་དོ་སྒྲོད་དང་། ཞིབ་འཇུག་གི་ཐབས་ལམ་སོགས་སྟོན་པའི་གསུང་
བཤད་གནང་བ།

འཆད་ཁྱིད་སྒྲོབ་སྒྲོང་། དགེ་ཆན་དང་མཁས་དབང་གིས་རང་གིས་ཞིབ་འཇུག་གི་འབྲས་བུ་
ནམས་དུས་ཐུང་གི་ནང་དུ་མདོར་བསྟུས་ནས་དོ་སྒྲོད་གནང་བ་དེ་དག་ལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་པ།

འཆད་མཁན་ར་སྒྲོད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speaker verification ཟེད།

འཆད་མཁན་འཆམ་སྒྲོང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speaker adaptation ཟེད།

འཆད་མཁན་འག་འབྲེད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་speaker recognition ཟེད།

འཆད་ཉན། སྒོབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་འཆད་པ་དང་། སྒོབ་མས་དེའི་དོན་ཉན་པ་གཉིས།

འཆད་ཉན་སྒོམ་སྒྲུབ། ཆོས་འཆད་པ་དང་ཆོས་ཉན་པ། སྒོམ་པ། སྒྲུབ་པ་བཅས་སོ། །

འཆད་ཉལས་རྒྱག་པ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་add colon ཟེད།

འཆད་པ། ① [ཐ་དད་པ] བཤད་པ། ཤོད། གཏམ་སྒྲུབ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་གཏམ་རྒྱས་པར་འཆད་
པ། སྐད་ཆ་བྲང་པོ་བཤད་པ། སྟོང་གཏམ་བཤད་པ། ② [ཐ་མི་དད་པ]ཆད་པ། འཆད་པ། རྒྱུ་
འཆད་པའམ་བར་འཆད་པ། ཐང་འཆད་པ། དུགས་འཆད་པ། ③ ཐག་པ་ཆད་པ། མ་ཆང་བ།
མི་བྱངས་གཅིག་ཆད་སོང་།

འཆད་པ་པོའི་ཉེས་པ་དུག ཉོན་མོངས་མང་བ། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ། ལེ་ལོ་ཅན། སྟོང་ཇེ་མེད་པ། མི་
བརྟན་པ། དུས་མཐའ་རིང་བར་འདོད་པ།

འཆད་པའི་རྒྱ་གསུམ། མཁས་པའི་ཤེས་རབ། བཙེ་བའི་བསམ་པ། སྦྱོར་བ་བརྟེན་དག་པ་བཅས་སོ། །
འཆད་དཔོན། དེད་དུས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནང་དུ་སྦྱོར་དཔོན་དག་ཀྱི་ལོ་ལྷ་ཆང་པ་དང་། འཆད་
དཔོན་དག་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རེ་ཞུ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་རེད། འཆད་དཔོན་དག་ཀྱི་ཆ་
རྒྱུ་ཆང་ཞིང་ལས་ཐོབ་དེ་ཐོབ་ན་འཆད་དཔོན་ཟེར། དབྱིན་སྐད་དུ། lecturer དང་། རྒྱ་
སྐད་དུ་讲师 ཟེར།

འཆད་ཅོད་ཙོམ་གསུམ། མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དོན་འཆད་པ་དང་། དེ་དོན་
བརྟེན་དེ་བརྟེན་ཤིང་གཅོད་པ་དང་། གཙུག་ལག་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་རུང་ལེགས་པར་ཙོམ་པ་
བཅས་སོ། །

འཆད་ཚུལ་གཉིས། ཆོག་པ་བཤད། སློབ་པ་བཤད་དོ། །

འཆད་ཚུལ་མཐའ་དུག། རྒྱུད་སྟེ་འཆད་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དུག། དྲང་དོན། དེས་དོན། དགོངས་པ་བཤད་
པ། དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ། སྤྱི་ཁྱོད་པ། སྤྱི་ཁྱོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

འཆབ་པ། ① [ཐ་དད་པ]བཅབས་པ། བཅབ་པ། འཆོབས། མི་མངོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟེན་པ།
སྦྱོན་ཆ་འཆབ་པ། རོར་འབྱུལ་མ་བཅབས་པ། རྟན་གཞི་འཆབ་པ། འཆབ་པའི་གནས། འཆབ་
པའི་སྦྱོན། ② བྱ་བར་མི་འོས་པའི་ལས་བྱས་པ་རྣམས་གཞན་ལ་གསང་བ་སྟེ་སྦྱོན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་གསེས་ཤིག།

འཆབ་པའི་ལྷང་པ། གསང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་དང་རིག་
བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་ཅན་ཅི་རིགས་པའོ། །

འཆབ་སེམས། ལྷང་བ་བྱུང་བ་གསང་བར་འདོད་པའི་བསམ་པའོ། །

འཆས། གར་པས་གར་འཆས། གྲུ་པས་འབག་ཆས་གྲོན་ནས་ལྷ་འཆས་འབྲབ་པ།

འཆས་གོས། འཆས་ཆས་དང་དོན་གཅིག།

འཆས་ཆས། འཆས་རྒྱ་གསྐབས་ཀྱི་ཆས་གོས།

འཆས་འཆས། སྦྱིད་སྦྱིད་ཀྱིས་པར་འཕྲོ་ཚུར་འཕྲོ། ས་ཁད་ཡངས་སར་འཆས་འཆས་དུ་འཕྲོ་བ།

འཆས་གཞུང་བྱ། སྟོག་སྐྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྦྱོན་པའི་ཆེད་སྦྱོད་ཐ་སྦྱད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་resonance theory network ཟེད།

འཆས་པ། འཆས་པོར་ཡོང་བ།

འཆས་པོ། མ་ཐུན་པོ། ཁ་འཆས་པོ། བྱིས་ཚང་འཆས་པོར་གནས་པ། སྤར་བཞིན་འཆས་པོ་བྱང་བ།

ཁོ་གཉིས་ཏུ་ཅང་འཆས་པོ་འདུག།

འཆས་དཔོན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཆས་རྒྱག་མཁན་གཙོ་བོ་འཆས་སྟེ་འཁྲིད་མཁན།

འཆས་འབག། འཆས་རྒྱག་སྐབས་ཀྱི་གདོང་འབག།

འཆས་ཡིག། འཆས་རྒྱག་སྐད་སྲིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ།

འཆས་ར། འཆས་རྒྱག་སའི་དོར།

འཆས་ས་པ། ① [ཐ་དད་པ]འཆས་ས་པ། འཆས་ས་པ། འཆོས་པ། སྒོ་འཆས་ས་པ། གཞས་འཆས་ས་

པ། ② [ཐ་མི་དད་པ]མ་ཐུན་པ། ཁོང་གཉིས་པན་ཚུན་མ་འཆས་ས་པ། པན་ཚུན་གྲོས་འཆས་ས་

པ། བཟའ་ཚང་མི་འཆས་ས་པ།

འཆལ། ཟས་སྤོམ་མེད་རིགས་སོས་ལྡད་པའི་དོན་ཏེ། རུས་པ་འཆལ་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འཆལ་ཀར། རྩོན་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། གཙོ་བོར་གཙན་གཟན་རིགས་བསད་ཆས་ཡིན།

གཡལ་ག་རྩས་བཟོས་པ། རྩ་རྩི་དང་རྩས་པ་ཕྱོགས་འབྲེལ་བ། དེ་ལ་འཆལ་རྩ་དང་། འཆལ་

དབྱུག། འཆལ་གྱི། འཆལ་ཐིག་སོགས་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། བེད་སྟོད་བྱེད་སྐབས་

འཆལ་རྩ་སོག་ཏུ་སྤྲོས་ཞིང་འཆལ་དབྱུག་གི་སྟེ་ལ་འཆལ་གྱི་བརྩུགས། དེ་ལས་བརྩུད་པའི་

སྤར་ཐག་སྤར་བ་ཞིག་བྱིད་སྤར་ལས་ལས་མས་སུ་འབྲེལ་ནས་བྲན། གཙན་གཟན་སོགས་ལས་

དུ་བཟོད་སྐབས་སྤར་ཐག་ལ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་འཆལ་ཀར་བདོས་ནས་འཆལ་གྱིས་སེམས་ཅན་

དེའི་ལུས་བཅད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།

འཆལ་གྱི། འཆལ་དབྱུག་གི་སྟེ་ལ་བཏགས་ནས་སེམས་ཅན་བསད་བྱེད་ཀྱི་བྱིད་མིང་ཡིན།

འཆལ་བ། ① [ཐ་དད་པ] བཅས་པ། བཅའ་བ། འཆོས། གསར་དུ་བཟོ་བ་དང་། གཏན་ལ་འབེབས་

པ། ཡིག་སྒྲིལ་འཆལ་བ། སྤྲིགས་ལས་བཅའ་བ། ཚུ་ལ་ཁྲིམས་བཅས་པ། ② ཁས་ལེན་པ། དམ་

བཅས་པ། ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བ། འཆོས་པ། འཆལ་བ། སྤར་སྤར་བྱེད་པ། ལ་འཆལ་བ། བྱིས་

འཆོས་པ། གཅིག་གིས་གཅིག་འཆའ་བ། འཆའ་སྒྲོམ་པ། ③ [ཐ་མི་དང་པ།]བཅས་པ། བཅའ་
པ། །གཏན་དུ་སྡོད་པའམ་ཆགས་པ། གནའ་འཆའ་བ། མལ་འཆའ་བ། དམག་སྐར་བཅས་པ།
སྦྱིལ་གྲུང་འཆའ་བ། རྒྱུ་ཆང་བྲག་ལ་བཅས་པ།
འཆའ་སྒྲོམ་ཐ་སྒྲོམ། ཐ་སྒྲུ་ལ་ངས་པ།
འཆར། ཉི་ཁྱ་སྐར་གསུམ་ཤར་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོམས་ཐིག་ལས་ཐོན་པའམ་འོད་འཕྲོས་པའི་
དོན་ཏེ། ཉི་མ་འཆར་ཁ། ཁྱ་བ་འཆར་གྱིན་འདུག། རྩོམ་པ་སྐར་ཆེན་འཆར་ཁ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ཤར་ནི་འདས་པ་སྟེ། ཉི་མ་ཤར་ལྟ་བུ།
འཆར་ཀ། ① འཆར་རན་པའི་མཆོམས། ཉི་མ་འཆར་ཀ། ཁྱ་དཀར་འཆར་ཀ། འོད་ཟེར་འཆར་ཀའི་
སྡོན་ལ། ② སྡོན་པའི་འཁོར་དུག་སྡེའི་གས་ཤིག།
འཆར་སྦྱེན་པོ། ཤེས་རབ་སྦྱར་བའམ་སེམས་ལ་འཆར་སྦྱ་བ། ཆིག་དོན་སྒྲོ་ལ་འཆར་སྦྱེན་པོ། གོ་
བ་འཆར་སྦྱེན་པོ།
འཆར་བཀོད། འཆར་གཞི་སྦྱིག་བཀོད།
འཆར་སྒྲོ། སེམས་ཀྱི་བློ་རྟོག་གས་སེམས་ལ་འཆར་རྒྱལ། སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲོ་འབྱུང་ལ་མཐའ་མེད།
འཆར་འགོད། འཆར་གཞི་འགོད་པ་སྟེ་ལས་དོན་གྱི་འཆར་གཞི་འདིར་བ། ལས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
འཆར་འགོད་བྱེད་བཞིན་པ།
འཆར་ཅན། རྒྱུ་སྒོལ། འཆར་ཅན་གྲུང་གསེར། འཆར་ཅན་གྲོན་ཆས། འཆར་ཅན་གནས་རྒྱལ།
འཆར་ཅན་འབྲེལ་ལམ། དེར་སང་འཆར་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་མ་གཏོགས་འཕར་མ་མེད། འཆར་ཅན་
ཡིན་པའི་དབང་གིས་སྦྱང་རྒྱུ་སྡོད་གཡེང་བྱས་པ། འཆར་ཅན་མཆོར་མེད། འཆར་ཅན་རྒྱལ་
པོ་ལོ་གསར་ལ། དམིགས་བསལ་བརྗོད་གཏོང་མི་དགོས།
འཆར་འཕར། འཆར་ཅན་དང་འཕར་མ། ཡོང་སྒྲོ་འཆར་འཕར། ཆོགས་འདུ་འཆར་འཕར། འཆར་
འཕར་གྱི་ལས་འགན།
འཆར་འཕར་བརྒྱ་ཁག། །སྤར་བོད་གཞུང་གིས་ཁྱ་བ་འེ་འེ་བཞིན་ཅེ་ཤོད་བཅས་ལ་སྤིད་གཞུང་གི་
སྦྱ་འེམ་འདོན་མཁན་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། ཉི་འཁོར་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་ཆོན་ས་གྲ་

པ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དེ་རེས་མོས་བྱས་ནས་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཆང་རེ་སྟོག་གི་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྒྱ་ཁག་
ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་འཆར་ཅན་དང་། དམིགས་བསལ་འཕར་མའི་གྲས་བཅས་ཁག་གཉིས་ཡོད།
འཆར་འཕར་ཉིན་འཁྱོངས་རིགས། ཆོགས་གཞུང་འཆར་ཅན་དང་། འཕར་མ་གང་རུང་། ཉིན་
འཁྱོངས་ནི་ཉིན་གང་ཆོགས་པ་ལ་ཟེར།

འཆར་ག། [ཐ་མི་དད་པ་]ཤར་ག། འཆར་ག། ① འབྱུང་ག། ཉི་མ་ཤར་ག། མེ་ཉོག་འཆར་ག། དུས་
རབས་གསར་པ་འཆར་ག། གོ་སྐབས་ནམ་ཤར་ག། ② འགྱུར་ག། རྒྱུ་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་ཤར་ག།
③ དན་ག། སྤར་བྱས་ཡིད་ལ་གསལ་མེར་འཆར། སྤར་བར་གང་ཤར། གནས་སྐབས་སྟོ་ཡུལ་
དུ་མ་ཤར་ག། ④ གངས་འཁོར་བཅིས་པའི་རི་མོ་སོགས་མཛོན་པའམ་གྲུབ་པ། ལྷག་མེད་ནམ་
དག་རི་མོ་འཆར། མདའ་མོའི་ལྷག་མར་གཟུགས་ཤར་ན། རེས་མ་རེས་མའི་སྒྲ་དག་ཆོགས་
མེད་འཆར།

འཆར་གཞི། འབྱུང་འགྱུར་ལས་ཀའི་གྲ་སྒྲིག་གས་བྱ་རིམ་གྱི་ནམ་གཞག །བསྐྱབ་སྟོབ་འཆར་གཞི།
དམག་འཐབ་འཆར་གཞི། འཆར་གཞིར་འཁོད་པ། ལས་དོན་གང་གྲེད་གྲེད་འཆར་གཞི་མེད་ན་
འཐུས་ཆང་མི་ཡོང་།

འཆར་ཐེན། འཆར་གཞིའི་ཐེན་བྱིས། འཆར་ཐེན་བཀོད་ནས་ཕྱོས་བཟུར་གྲེད་པ།

འཆར་རྒྱ། རྒྱ་བ་བྱི་མ། འཆར་རྒྱའི་ཆེས་བཅུ་ལ་འགྲུབ་པ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

འཆར་ལོ། ལོ་བྱི་མ། འཆར་ལོའི་ནང་ལས་འགན་གསར་པ་མང་པོ་འདོན་ཅིས་ཡོད།

འཆལ། ལུས་ངག་གི་སྟོད་པ་བཟང་པོ་ཉམས་པའི་དོན་ཏེ། ངག་འཆལ་ག། ལུས་འཆལ་ག། འཆལ་
གཏམ། གཏམ་འཆལ་བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

འཆལ་སྒྲ། [ཡུལ་]ཡིད་འཆལ་བའི་སྒྲ།

འཆལ་རྒྱན་དུག་གསུམ། ལོག་གཡེམ་འཆལ་སྟོད་དང་། རྒྱན་པོ་འཛུགས་པ། དུག་ཐ་འཐེན་ཞིང་ཉོ་
ཆོང་གྲེད་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན། ཡང་ན་འཆལ་སྟོད་རྒྱན་པོ་དུག་ངན་གསུམ་ཡང་ཟེར།

འཆལ་རྒྱུག་སྒྲ་དང་འཆོང་། འཆལ་པོ་རྒྱུག་པ་དང་གཞང་འཆོང་བ་སོགས་ལུགས་མ་ཐུན་མ་ཡིན་པའི་
པོ་མའི་བར་གྱི་འཕྲིག་སྟོད།

འཆལ་གཏམ། ① ཁུངས་མེད་ཀྱི་གཏམ། ཤེས་པ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པར་འཆལ་གཏམ་བཤད་པ། ② མི་
མེས་པ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་དགོག་གཏམ། རང་འདོད་དགོས་དབང་གིས་འཆལ་གཏམ་བཅོ་བ།
འཆལ་པ། གཏད་སོ་མེད་པའམ། རོན་མེད་དམ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དག།
འཆལ་པའི་ཤེས་རབ། ཚུལ་མིན་གྱི་སྒྲོ་གོས།
འཆལ་པོ། འོག་གཡེམ་སྟོང་པའི་སྒྲེས་པ།
འཆལ་སྟོང། ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་པོ་མའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ།
འཆལ་པ། [ཐ་མི་དད་པ] ① ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་གནས། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ། ལུས་འཆལ་པ།
དག་འཆལ་པ། སྟོང་ལས་འཆལ་པ། ② [ཡུལ]ཡོ་བ། ཁང་བ་འཆལ་པ། ཅིག་པ་འཆལ་པ།
③ འོག་པར་གཡེམ་པ།
འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། སྒྲོ་བ་ཉམས་པའམ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་མི་དག་པ།
འཆལ་མོ། སྤང་འཆོང་མ།
འཆལ་ཆོག །ཁུངས་མེད་ཀྱི་གཏམ།
འཆལ་གཡེམ་གྱོད་གཞི། འཆལ་པོ་འམ་འཆལ་མའི་གཡེམ་སྟོང་སྟོར་གྱི་གྱོད་གཞི།
འཆལ་རིགས་གཙང་ཐུགས། རིག་གནས་ཁྲོམ་རར་ཆགས་སྟེད་འཆལ་རིགས་ཀྱི་ནང་དོན་དེལ་
བསྐྱགས་བྱེད་པའི་དཔེ་དེབ་དང་ཆགས་པར། སྤྲ་པབ་བརྟན་པབ་སྦྱིན་འོག་སོགས་མེད་པར་
བཅོས་ནས་བསམ་པ་བཅོག་པ་བཅོ་བྱེད་འགོག་པའི་བྱེད་སྟོར་ཟེད།
འཆི། སྟོག་གི་རྒྱན་ཆད་པའི་དོན་ཏེ། མི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆི་དགོས་ཀྱང་འགྱོད་པ་མེད་ལྟ་བུ།
ཤི་ནི་འདས་པའི་དོན་ཡིན།
འཆི་ཀ། འཆི་ཁ་དང་གཅིག །
འཆི་ཀའི་སེམས་ཐ་མ། འཆི་དུས་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཐ་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ།
འཆི་སྟོན། འཆི་རན་ཁའམ། འཆིར་ཉེ་བ། ནད་པ་འཆི་ཁར་ཁ་ཆེམས་བཞག་པ། འཆི་ཁར་འགྱོད་
སེམས་མི་སྟེ། འཆི་ཁར་ཐུག་པ།
འཆི་ཁ་ནས་ཐར་བ། འཆི་བའི་ཉེན་ཁ་ལས་ཐར་བ། ཡང་ན་ཤི་འོག་ཡང་ཟེད།

འཆི་ཁ་མ། ① འཆི་རན་པ་ལ་བྱུག་པ། ② འཆི་བར་ཉེ་བའི་སེམས་ཅན།
འཆི་གྲ། དེ་ལྟ་སོགས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་གཞུ་ལྟ་བུ་ཡོ་བྱད་ཅིག་ཡོད།
འཆི་ཉེན། རྫོག་ལ་འབབ་པའི་ཉེན་ཁ། གཡང་དུ་ལྷུངས་ནས་འཆི་ཉེན་ལ་བྱུག་བྱུང་།
འཆི་ཉེན་ལས་ཐར་ཅམ་བྱུང་བ། ལྷུང་ཉམས་སྦྱབས་ཏེ་འཆི་ཉེན་ལས་ཐར་བ།
འཆི་མཉམ་གསོན་མཉམ། འཆི་ན་མཉམ་འཆི་དང་། གསོན་ན་མཉམ་གསོན་ཏེ་སྦྱིད་སྦྱག་མཉམ་
འཁུར་གྱི་དཔེ་དང་བཅས་པའི་དོན་ཅིག།
འཆི་ཉྱགས། འཆི་བ་ཡོང་བའི་སྡུག་སྡུག་
འཆི་ལྟས། འཆི་བའི་སྡུག་སྡུག་
འཆི་འཐབ། རྫོག་དང་བསྐྱོས་ནས་འཐབ་འཛིང་བྱེད་པ། ལུས་སྟོག་སྟོས་བཏང་ནས་དག་དང་འཆི་
འཐབ་བྲག་པོ་བྱེད་པ།
འཆི་དུས། ཆེ་འཕོ་བའི་སྐབས།
འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ། འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འཆར་བའི་གཞིའི་འོད་གསལ།
འཆི་བདག་གི་བདུད། སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་སྟོག་འགག་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་
ཀྱི་བདུད། བདུད་སྟོག་ལས། འཆི་བདག་བདུད་ནི་ནག་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་འཆི་བའི་ལས་བྱེད་
པ། རྣམ་མཁས་མཐའ་ཡས་གནས་ནས་ནི། འཆི་བདག་ནག་པོ་བདུད་ཀྱི་ཆོགས། ཞེས་
གསུངས་སོ། །
འཆི་ནད། འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ནད།
འཆི་འཕོ་བ། དབང་པོ་ལྗེའི་རྒྱ་བ་བསྐྱས་ཤིང་རྒྱན་ཆད་པའི་བྱ་ལས་ཤིག།
འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས། སེམས་ཅན་འདི་དག་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་
སྦྱིས་ཏེ། དེ་ནས་ཀྱང་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྦྱེ། དེ་ནས་ཀྱང་འདིར་སྦྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་དུས་ལ་
མཁས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོབས་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་
འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་ཤིག་པ། ཆེ་འདི་དུས་ནས་ཞིག་ལ་འཆི་བ་དང་། སྦྱེ་བ་བྱི་མ་ལུས་གང་ཞིག་
ལེན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་ཐུབ།

འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་ཤེས་པ། ལུས་དུས་གང་དང་གང་དུ་འཆི་བ་དང་། སྟེ་བ་ཤེས་པ་ལོ། །
འཆི་འཕོ་བ་འི་ལྷ་སྟེ་ལྷ། ལྷ་རྣམས་འཆི་རན་ཁར་འོད་བགྲག་ཉམས་པ་དང་། སྟན་ལ་སྟོད་མི་འདོད་
པ། མེ་ཉྒྱག་གི་སྒྲེང་བ་རྩིང་བ་ཆགས་པ། བོས་རྩིང་ཞིང་བྲི་མ་ཆགས་པ། ལུས་ལས་རྩལ་རྩལ་
འབྱུང་བ་བཅས་ལྟོ། །
འཆི་འཕོ་བ་འི་སེམས། འཆི་ལ་ཁད་པ་འི་སྟོ།
འཆི་འབྲས་རྒྱག་པ། འཆི་ཁར་ན་ཚ་མ་བཟོད་པར་རྟེན་ལག་འབྲེལ་བ་འམ་འཕག་འཆག་རྒྱག་པ།
འཆི་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ཤི་བ། འཆི་བ། ཆེ་འཕོ་བ་འམ་ལུས་འདིག་པ། འཆི་བ་མི་རྟག་རྣམས་ཁའི་
སྟོག་དང་གཅིག་། འཕྲོད་པ་མེད་པར་འཆི་བ། ② ཆེ་འདའ་བ་འི་མིང་། སྟེ་རྟ་ན་འཆི། འཆི་བ་འི་
བོང་ཆང་ལོག་ལྟར། འཆི་སྟོབ་རྣམས་སྟོང་། སྟེ་བ་ཡོད་ན་འཆི་བ་ཡོད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྒྲུབ་
འདིག་དང་། ལྷ་པ། ལྷ་པར་བྲིན་པ། འདིག་པ། བལྟ་བ་འི་མཐའ། མཐར་སོན་པ། དུས་ཀྱི་ཆོས།
དུས་ཀྱི་མཐའ། དུས་ཆོས་ལྷ་པ། དུས་ལས་འདས་པ། པ་རོལ་འདས་པ། པ་རོལ་སོང་བ། ཆེ་འཕྲོ།
ཆེ་ཉམས་པ། ཆེ་འདའ། ཆེ་འཕོ། སྟོག་འཕྲོ་བ། སྟོག་འདོར་བ། སྟོག་སོང་བ་བཅས་སོ། །
འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སྟོམ་པ་སྟེ་བྲན་པ་བཙུའི་ནང་གསེས་ཤིག་
འཆི་བ་མི་རྟག་པ། འཆི་རྟེན་ཅུང་ཞིང་འཆི་རྟེན་མང་བ། རྣམ་འཆི་ཆ་མེད་དང་འཆི་རྟེན་ངེས་མེད་
ཡིན་པས་སྟུར་དུ་འདིག་པ་འི་ཆོས་ཅན།
འཆི་བ་མེད་པ་འི་དབྱིངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མིང་།
འཆི་བ་འོད་གསལ། འཆི་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་ལོ།
འཆི་བ་བསྐྱ། [མདོན]བྱ་རྟོག་ཆེན་པོ།
འཆི་བ་འི་རྟེན་མང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ལ་འཆི་བ་འི་རྟེན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་སྟེ། དུག་དང་
མཆོན་ཆ་ཆེ་རྒྱ་གཡང་ས་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པ་མང་བ་དང་། ཁང་པ་དྲིབ་པ་དང་།
སྟན་བཅོས་ལོག་པ། ཟས་མ་འདུ་བ་སོགས་གསོན་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་འཆི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་མང་
པོ་ཡོད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས།
འཆི་བ་འི་རྒྱ་གསུམ། ཆེ་ཟད་པ། བསོད་ནམས་ཟད་པ། ལས་ཟད་པ།

འཆི་བའི་དངོས་པོ། འཆི་བའི་རྒྱན་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་དམ་དུས་མིན་པར་འཆི་བ་སོགས་
བཞི་སྟེ། ཆེ་ཟད་ནས་འཆི་བ། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ། ཡང་བ་མ་སྤངས་པར་འཆི་བ།
སློ་བུར་དུ་རྒྱེན་གྱིས་འཆི་བ་བཅས་བཞི་པོ། །

འཆི་བའི་རྟེན། བུང་པོ།

འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ། ལོངས་སྦྱོང་དང་འབྲལ་བ། འཁོར་གཡོག་དང་འབྲལ་བ། གཉེན་སྤྱག་པ་
དང་འབྲལ་བ། ལུས་དང་འབྲལ་བ། འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བྲག་པོ་སྦྱོང་
བཤོ། །

འཆི་བའི་འདུ་ཤེས། འཆི་བའི་བསམ་སྒྲོ།

འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐལ། སྤྱག་བསྐལ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ་འཆི་བའི་ཆེ་ལུས་ལོངས་སྦྱོང་གཉེན་
མཛོལ་བཤེས་ཀྱན་དང་འབྲལ་བར་མཛོང་ནས་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བྲག་པོ་ཉམས་
སྤྱོད་བཤོ། །

འཆི་བའི་བྱ་གཏོང་གསུམ། ཉན་པ་གསོ་མི་བྱུང་བ་འཆི་བའི་སྒྲོན་ཉགས་ནས་པ་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་
མིང་སྟེ། བཟླ་འབྲམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲལ་ལས། མིག་མདངས་ཉམས་ཤིང་
འཛུམ་དཀར་གྱིན་དུ་ཐྟོག་པ་ཅའི་བྱ་གཏོང་དང་། ཁ་སྒྲའི་དབུགས་གང་གཏོང་ལ་རྩལ་ཆགས་
པ་རྒྱུད་གི་བྱ་གཏོང་། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར་གདན་ལ་འབྱར་བ་བྱུངས་ཀྱི་བྱ་གཏོང་བཅས་
གསུམ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཆང་ན་ནད་པ་འཆི་བའི་བཤོ། །

འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན། དབྱ་བཅོམ་པ་དུག་གི་ནད་གསེས། གང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་འདོད་
ཡོན་གྱིས་སྦྱོས་ཀྱང་རུང་མ་སྦྱོས་ཀྱང་རུང་བདག་མི་གསོད་ན་མཛོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་པ་ཅན་ཡིན་ལ་གསོད་ན་སྐལ་པ་ཅན་མ་
ཡིན་བཤོ། །

འཆི་བྱེད་མདའ། མདའ་ལྷའམ་འདོད་པའི་མདའ་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

འཆི་སྒྲ། འཆི་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག

འཆི་སྦྱོང་གསོ་དཀའ། ཤ་རུས་ཀྱི་གནད་ནམས་ལ་སྦྱོན་བྱུང་ན་གསོ་དཀའ་བ་དང་། ཚུ་རྒྱས་ཀྱི་

གནད་ནམས་ལ་སྒྲོན་བྱུང་ན་སྒྲོང་བ་ཞེས་སྐབས་འདིར་ཡུན་རིང་ན་བའི་དོན་ནོ། །
འཆི་དབྱགས་སྤིང་ཙམ། གནས་སྐབས་སྒོག་དབྱགས་མ་ཆད་ཙམ་བྱེད་པ། ནད་པ་ཉམ་ཐག་གི་
འཆི་དབྱགས་སྤིང་ཙམ་བྱེད་པ།
འཆི་འབྲས་ཙན། [མངོན]ཚུ་ཤིང་།
འཆི་མེད། [ཨམྲྀྭ] ① ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ། ② [མངོན]། ཐར་པ། ༩ ལྷ།
འཆི་མེད་བྱུབ་བའི་གནས། [མངོན]ལྷ་གནས།
འཆི་མེད་རྒྱལ་པོ། [མངོན]བརྒྱ་བྱིན།
འཆི་མེད་སྒྲ་ལྷན། [མངོན]བྱ་རོག།
འཆི་མེད་ཆག། [མངོན] ① ལྷ་འི་བདུད་ཅི། ② ཚུ་པོ་གརྒྱ།
འཆི་མེད་ཐོན་ཤིང་། ① ཤིང་ཆེ་རིང་སྟེ་ཆེ་རིང་ནམ་བྱུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག ། ② ལྷ་འི་ཐོན་ཤིང་།
འཆི་མེད་གཏོར་ཟ། [མངོན]བྱ་རོག།
འཆི་མེད་བདག་པོ། འཆི་མེད་ཅེས་པ་སྣ་དང་དེའི་བདག་པོ་ཞེས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་།
འཆི་མེད་བདུད་ཅི། [མངོན]གང་གྲ།
འཆི་མེད་ལྷིང་ཁང་། ① ལྷ་འི་ཁང་བཟང་ངམ་ལྷ་འི་གོང་ཁྱེད། ② དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཏེ། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས།
འཆི་མེད་ནོར་ཐང་མ་བྲ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ས་བྲ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་དཔལ་སྤྱངས་དཔོན་
སྤུལ་ཀམ་བསྟན་འཛིན་ཐུན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྲན་སྒྲོར་གྱི་མན་ངག་ལག་ལེན་
གཅེས་བསྟུས་འཆི་མེད་ནོར་ཐང་དང་། དེའི་ཐབ་གནད་ནམས་གུད་དུ་སྤྲས་པ་བྲ་ཡིག་མན་
ངག་སྟོང་གི་ནོར་བུ་གཉིས་སོ། །
འཆི་མེད་མཛོད། དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཛོད་པ་མངོན་བཛོད་ཀྱི་
གཞུང་བཞེད་འཆི་མེད་མེད་གེས་མཛད་པའོ། །
འཆི་མེད་རི། ① བྲག་ཆེ་རིང་སྟེ་ཆེ་རིང་ནམ་བྱུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག ། ② [མངོན]རི་རབ།
འཆི་མེད་རིལ་བྲ། ཆེ་རུས་བརྒྱད་ལེན་གྱི་རིལ་བྲ།

འཆི་ཅ། རད་པ་འཆི་བའི་རྟགས་སུ་འཕར་ཅིའི་རྒྱད་འགྱུར་བ་དང་། དོན་སྣོད་ཀྱི་ཅ་མ་ཆང་བར་གྱུར་
བ། ཅ་འཕར་འཕྲོ་བཅད་ནས་སྡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

འཆི་ཅ་གསུམ། རད་པ་འཆི་བའི་རྟགས་སུ་བལྟ་གནས་ཀྱི་འཕར་ཅིའི་རྒྱད་འགྱུར་བ་དང་། སོར་མའི་
ཡར་རྒྱར་དང་མར་རྒྱར་གྱི་དོན་སྣོད་ཀྱི་ཅ་མ་ཆང་བ། ཅ་འཕར་འཕྲོ་བཅད་ནས་སྡོད་པ་བཅས་
གསུམ་ལ་ཟེར་ཏེ། བྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱད་ལས། འཆི་ཅ་རྒྱད་འགྱུར་མ་ཆང་སྡོད་པའོ། །

འཆི་ཆད་པ། འཆི་ལ་ཁད། རྒྱུ་པ་རྩོལ་ཐོགས་ནས་ཀོ་ཚུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འབྱེལ་ནས་འཆི་ཆད་པ་
ཞིག་ལྷུང་།

འཆི་རེས་ལ་བབས་པ། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། བཅི་བྱའི་ལོ་རྟགས་ལུགས་ལྟོག་གི་མར་བཞི་
བཅིས་འའི་ལོ་དེ་གནས་ལོ་ཤར་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། བཅི་བྱ་བྱི་བ་ལོ་པ་ལ་གནས་ལོ་བྱ་ཤར་
ན་འཆི་རེས་ལ་བབས་པ་ཟེར། དེ་ལ་ལོ་སྐར་རྒྱུང་བ་དང་། བྱིའི་རོ་འདོན་རྒྱུང་བ་ལ་བབས་
པའང་ཟེར།

འཆི་ལས་རྒྱལ། [མངོན]ལྟ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ།

འཆི་སེམས། འཆི་བ་སེམས་ལ་བྱན་པ།

འཆི་སེམས་གསུམ། དེའི་དུས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྟན་པས་འཆི་བའོ། །

འཆི་སྲིད། སྲིད་པ་བཞིའི་གས་ཤིག་སྟེ། ཆེ་འདིའི་ལུས་རྟེན་པོར་མ་ཐག་པའམ་འཆི་ཁ་མའོ། །

འཆིང་། བཅེད་གི་ད་ལྟ་བ།

འཆིང་བྲིམ། [མངོན]བྲིམས་དུ།

འཆིང་བྱ། ① དམ་རྒྱའམ་ཆོད་འདྲིའ། ② རྒྱ་རྩི། རི་དྲགས་འཆིང་བྱ་ལས་ཐར་བ།

འཆིང་སྟོག། སྟོམ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་སྟོག།

འཆིང་འཆིང་ལུལ། འཕྲིང་འཕྲིང་ལུལ་ནི་འཕྲོངས་རྒྱས་འཕྲིང་དབར་ས་ཁུལ་ལ་ཟེར།

འཆིང་ཅེ་དུག། རྒྱལ་པོ་ས་ཡི་ལོགས་དུག་གི་རིང་ལ་བཅིགས་པའི་ལོ་བྱང་དུག་ལ་ཟེར། ༡ ལྷག་
ཅེ། ༢ རྟོད་ཅེ། ༣ ཡང་ཅེ། ༤ ཁྲི་ཅེ། ༥ ཅེ་མོ་རྒྱུང་རྒྱལ། ༦ ཁྲི་བཅིགས་འབྲས་རྒྱགས་བཅས་
དུག་ཡིན། དེ་ནས་ས་སྐར་འཕྲོངས་རྒྱས་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། དེང་སང་ལུལ་ཙམ་

ཡང་མཛོད་དཀའ་བར་སྤང་།

འཆིང་ཐག། འཆིང་བྲེད་ཀྱི་ཐག་པ། འཆིང་ཐག་གིས་བཅིངས་པ།

འཆིང་པོར། [ཆིང]རྒྱུ་མཛོད་རིགས་ལས་བྱས་པའི་པོར་པ།

འཆིང་བ། ① [ཐ་དད་པ]བཅིངས་པ། བཅིང་བ། ཆིངས། སྒོམ་པ། མགོ་སྐྱ་བྱེན་དུ་བཅིངས་པ། ལས་

ལྷགས་ངན་པས་བཅིངས་ནས་མ་གྲོལ་བ། ལྷགས་སྤྱད་ཀྱིས་འཆིང་བ། ② འཆིང་བྲེད་ཐག་པ་

སོགས། འཆིང་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། བསམ་སྒྲུའི་འཆིང་བ།

འཆིང་བ་གསུམ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་། གཉི་ལྷག་སྟེ་གསུམ།

འཆིང་བྲེད་ལྷགས་བརྒྱད། བྲེད་ལས་ལ་བསྟོན་ནས་བཏགས་པའི་དདུལ་ཚུའི་དུག་འཆིང་བྲེད་

ལྷགས་དང་། ཞེ་ཉེ། ཟངས། ར་གན། འཁར་བ། གསེར་། དདུལ། གཤམ་དཀར་བཅས་བརྒྱད་

ཀྱི་བསྐྱེད་མིང་སྟེ། ཀམ་དག་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་དདུལ་ཚུ་བཙོ་བུ་ཆེན་

མོའི་སྒྲོར་བ་བྱུབ་པའི་བཅུད་ལེན་དུ་བསྐྱར་བའི་ལག་ལེན་ལས། ཐབས་མཆོག་ལྷགས་ཀྱིས་

སྤྱད་པའི་འཕྲོ་བ་འཆིངས། ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཀྱིས་ཀན་ཉོན་དུག་རིགས་ཟ། ཞེས་དང་། འཕྲིགས་

བྲེད་དུག་གྱང་ཟ་ཞིང་ས་རྩས་ལ། ཞི་བྲེད་ཀྱན་ཀྱི་ལོག་གཞོན་ཁྱད་པར་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར་དང་། འཆིངས་བྲེད་ལྷགས་དེ་ལ་ནང་གསེས་སུ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དདུལ་ཚུ་བྱུབ་

པའི་བསྟན་བཙོས་ལས། རང་བྱུང་ལྷགས་དང་རྫོ་ལྷགས་དང་། ཞེ་ཟངས་དང་ར་གན་དང་།

འཁར་བ་གསེར་དང་དེ་བཞིན་དདུལ། གཤམ་ཆེ་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། བུ་ཞིང་བསྤྲད་པར་

བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་རང་བྱུང་ལྷགས་དང་རྫོ་ལྷགས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་

པས་བརྒྱད་དོ། །

འཆིང་བྲེད་ལྷག་རྒྱ། དག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞགས་པས་འཆིང་བར་བྲེད་པ་མཆོན་བྲེད་ལྷག་གཉིས་

ཀྱི་སྒྲིགས་མཛུབ་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟོལ་བ།

འཆིང་བྲེད་མ། [མཛོན]བྱད་མེད།

འཆིང་ཞགས། འབྲིག་བྲེད་ཀྱི་ཞགས་ཐག

འཆིབ། བཅིབ་རྒྱུའི་རྟ་ལ་འཆིབ་བཞིན་པ་སྟེ། ཞོན་བཞིན་པ།

འཆིབ་པ། [ཐ་དད་པ]བཅེབས་པ། བཅེབ་པ། ཆིབས། ཞོན་པའི་ཞེ་ས། ཆིབས་རྟ་བཅེབས་ཏེ་སྟོགས་
སུ་ཕྱིན།

འཆིམས། རོམས་པའམ་ཆིམས་པའི་བརྟེན་ཏེ།

འཆིར་འདུག་པ། [མཛོན]སྟོག་གྲ།

འཆིར་པ། [ཐ་དད་པ]བཅེར་པ། བཅེར་པ། ཆིར། འཆིར་པ། ཁྱོན་ཆས་བསྟུས་ནས་ཆུ་འཆིར་པ།
སོ་སྟོན་བཅེར་པ།

འཆུ། ① བྱ་ཆོག་ཅིག་སྟེ། སྟོགས་ཀྱིས་ཆུ་འཆུ་ལྟ་བུ། བཟུ་ཡི་ད་ལྟ་པ། ② ཟས་སོགས་ཟ་འདོད་
ཉམས་པའི་དོན་ཏེ། ཡི་ག་འཆུ་བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

འཆུ་བ། གོས་ཀྱི་མཆན་ཁུང་གཡས་གཡོན་འོག་ནས་མར་བཏང་བའི་འཕེན་སྡེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་
ཆ་ཤས་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ཡིན།

འཆུ་བ། [ཐ་དད་པ]བཟུས་པ། བཟུ་བ། ཆུས། ① རྫོད་སྤྱད་ཀྱིས་ལེན་པ། ཟངས་སྟོགས་ཀྱིས་ཆུ་
བཟུས་པ། ② རྫོ་ཟ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཉམས་པ། ཡི་ག་འཆུ་བ། ③ [རྫིང]འཕྲོག་པ། དབང་
གིས་འཆུ་བ།

འཆུ་བུ། ལག་པས་དབྱུག་པ་སོགས་བཟུང་ནས་ཤུགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་བླགས་པ་དང་། ཁྱད་འོག་
སོགས་སུ་ཤ་སྟོགས་འོག་ཏུ་ཆུ་བསགས་ནས་བྱིར་དོས་སུ་འབྱར་བུ་ཐོན་པ་ཞིག་གི་མིང་།
གཞན་མེད་དང་། ཆུ་ཆ་སོ་སོགས་ཀྱིས་སྟོགས་པའི་བྱི་དོས་བསྟེན་པ་དང་འོག་ཏུ་ཆུ་བསགས་
ནས་འཆུ་བུ་བྱུང་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།

འཆུ་བུ་བྱུང། བྱ་བའི་ཆོག་སྟེ། ལག་པས་སྟར་དབྱུགས་བླགས་ནས་འཆུ་བུ་ཁ་ཤས་བྱུང་འདུག་
ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ།

འཆུག་པ། ① འཆུག་པའི་འབྲི་སྟོང་གཞན་ཞིག ། ② རོར་འཁུལ།

འཆུགས་པ། [རྫིང] ① ཁ་མཆུ་སྟུམ་པར་བྱེད་པ། ② སྟན་སྟོན།

འཆུན་འདོམས། སྟོག་བྱིམས་འཆུན་ཞིང་བཀོད་པས་འདོམས་པ། སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོག་ལམ་འཆུན་
འདོམས་བྱེད་དགོས།

འཆུན་ལུས། ཆོད་འཛིན་གྱི་ལུས་པ།

འཆུན་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ཆུན་པ། འཆུན་པ། བཏུལ་ནས་འཕུལ་པ། ཏྲ་ཆོད་པོ་བཏུན་ནས་འཆུན་པ།
མི་རན་རང་བཞིན་གྱིས་འཆུན་མི་ཡོང་།

འཆུམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འཆུམས་པ། འཆུམ་པ། ① ཞེན་བའམ་ཆགས་པ། ཨ་རག་ལ་འཆུམ་པ།
འཆོ་བ་སྦྱིད་པོར་འཆུམས་པ། ལྷོ་གོས་གཏས་གསུམ་ཁོ་ནར་འཆུམ་པ། ② འཁུམས་པ། མེ་
ཏྲོག་འདབ་བརྒྱ་འཆུམས་ཤིང་ཟུམ། རྫོ་ཁ་ནང་དུ་འཆུམས་པ།

འཆུམས་པ། ① འཆུམ་པའི་འདས་པ། ② [མངོན]མེར་སྤྲ།

འཆུར་སྤྲ། འཆུར་བ་སྤྲམ་པོ།

འཆུར་སྤྲ། མར་བཏོན་ཟེན་པའི་དར་ནང་དུ་སྤྲར་ཏྲ་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་བཀོལ་ཞིང་། འཆུར་ཁྱ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མར་ཟིམ་བཅུག་ཅིང་། དེ་སྤྲམ་པོར་བྱས་པར་རོ་སྤྲར་ཞིང་ནམ་པ་སོ་བ་སོ་བ་
ཞིག་ཡོང་བ་དེ་ལ་ཟེར།

འཆུར་ཁྱ། དར་བ་བསྐྱོལ་ཏེ་འཆུར་བ་བཏོན་ཟེན་པའི་སྤྲ་ཁྱ།

འཆུར་པ། འོ་མ་སྤྲར་ཏྲ་ཐུགས་ནས་བཀོལ་བའི་འཆུར་བ་ལ་འོ་འཆུར་ཟེར། རོ་མངར་ཞིང་སྤྲུ་ཆེ།
ཀོང་སྤྲལ་ཡིན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རང་ནམ། སི་ཁྲོན་པར་མའི་ཤོག་ངོས་༡༩༠༥འི་འོག་བྱེད་གཉིས་
པར། ཐོད་བ་གཡུ་དང་འཆུར་བ་མང་པོས་བཀང་བ་རྟེན་སོགས་མིས་ལྟས་ལེགས་པ་བྱུང་།
ཞེས་བྲིས་འདུག །རྩ་དབལ་སྤྲལ་གྱིས། འཕྱར་བ་བྲིས་འདུག

འཆུར་བ་སྤྲ་ཟེལ་མ། འོ་མ་སྤྲར་ཏྲ་དང་བཅས་པ་ཁོལ་རྗེས་འཆུར་ཁྱའི་ཕྱེད་ཅམ་བཞག་སྤྲེ་ཀྱིས་མ་
ཕྱིར་བཏོན་ནས་སྤྲམ་བཅུག་ན་འཆུར་བ་མངོག་ལྡང་ལ་སྤྲ་བ་ཞིག་ཡོང་དེ་ལ་ཟེར།

འཆུར་བ་སྤྲ་ལྟ། འཕྱར་བ་སྤྲ་ཟེལ་མ་དང་གཅིག་ཡིན།

འཆུར་ར། འཆུར་པའི་འབྲེ་ཚུལ་གཞན་ཞིག

འཆུར་ཅོ་བ། འཆུར་བ་ཅོ་བ་ཅོ་བ།

འཆུས། [རྫིང]ལག་ཆོགས་སོགས་གཞན་གྱིས་གཙུས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་རང་འཆུས་ཟེན་པ། ཡང་
ན་གཙུས་ནས་འཆུས་པ།

འཆུས་པ། [ཐ་མི་དད་པ]གྲིམས་པའི་འབྲོག་པ། སྐྱེད་པ་འཆུས་འདུག །ལག་པ་འཆུས་ཡོད། མིག་
འཆུས་པ། སྐྱེ་འཆུས་པ། རུས་འཆུས་པ།
འཆུས་པོ། གཞུས་པའི་འབྲོག་པོ། ཤིང་འཆུས་པོ།
འཆེ་པ། [ཐ་དད་པ]འཆེས་པ། འཆེ་བ། འཆེས། ཁས་ལེན་པ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་འཆེས་པ།
དང་བ་སྐྱེས་ནས་ཁས་འཆེས་པ། རང་ཉིད་སྤྲོན་པར་ཁས་འཆེ་བ།
འཆེག་པ། [རྟིང]ཤིང་སོགས་གཤག་བའམ་འདུལ་བ། སོག་ལེས་ཤིང་འཆེག་པ།
འཆེས། ཟས་སོས་བཅེས་རྒྱ་འཆེས་བཞིན་པ།
འཆེལ་བ། [རྟིང] ① བསྟེན་པ། ② དགའ་བ་དང་ཞེན་ཆགས་པ། རྟོར་ལ་ཅི་ཙམ་འཆེལ་བ་དེ་ཙམ་
གྱིས་སེམས་ཁུལ་ཆེ།
འཆེས། འཆེ་བའི་སྐྱལ་ཆོག
འཆེས་པ། འཆེ་བའི་འདས་པ།
འཆོ་བ། [རྟིང] ① འབྲམས་པ། ② བཟོ་བ། བཟོ་ལྟ་འཆོ་བ།
འཆོགས། བཤག་གི་སྐྱལ་ཆོག་ལ་འཆོགས་འབྲི་བའང་ཡོད།
འཆོབས། འཆབ་པའི་སྐྱལ་ཆོག
འཆོམས། འཆམས་པའི་སྐྱལ་ཆོག
འཆོར་བརྒྱབ། ར་ལུག་མ་བུ་ལྷ་མཉམ་བསེས་དུས་སུ་འོ་མ་མང་ཙམ་བཞོ་ཆེད་དུ་མ་བུ་ཁ་འབྲལ་
ཐབས་ཤིག་སྟེ། མི་མང་པོས་ཆོ་བསྐྱེལ་ནས་མ་རྣམས་བཏང་ཞིང་བུ་རྣམས་བཀག་སྟེ་དབྱེ་
འབྱེད་བ་དེར་ཟེབ།
འཆོར་བ། [ཐ་མི་དད་པ]ཤོར་བ། འཆོར་བ། རྒྱན་མར་འཆོར་བ། ཁ་ནས་ཆོག་འཆོར་བ། སྒྲོམ་པ་
ཤོར་བ། གཤམ་འཆོར་བ། ཁ་ནས་ཆོག་ཐལ་གང་མིན་ཤོར། ལྷ་ཤོར་བ། ལྷ་ལ་ཤོར་བ།
འཆོལ་འཆོལ། འཁྲལ་བའམ་འཛོལ་བ། ཡང་གངས་བསྐྱིགས་ཀྱང་ལྷ་ཕྱི་འཆོལ་འཆོལ་དུ་གྱུར་ནས་
གོ་རིམ་མ་འགྲིགས་པ། ཆད་པས་ཐྱོས་ནས་རིག་པ་འཆོལ་འཆོལ་དུ་བྱེན་འདུག
འཆོལ་གཏམ། རིག་པ་མི་གསལ་བར་བཤད་པའི་གཏམ། ཁོང་སྤྲོན་གཞི་དག་པོས་ཟེན་ནས་འཆོལ་

གཏམ་མང་པོ་གསུང་གིན་འདུག

འཆོལ་རྟེ། རེས་གཅིན་པ་འགགས་ཤིང་རེས་གཅིན་པ་འབབ་པའི་རྟེན་གྱི་མིང་སྟེ། མན་ངག་ཡོན་
ཏན་རྒྱུད་ལས། འཆོལ་རྟེ་གཅིན་ཡང་བར་མཆོལ་ས་བཅད་ཅིང་འོང་། རྟོན་ཐོག་གྲུལ་རྩིས་ལ་
ཐུག་ཅན་འདྲིག

འཆོལ་བ། ① [ཐ་དད་པ་]བཅོལ་བ། བཅོལ་བ། ཆོལ། གཏམ་པའམ་གཉིར་དུ་གཏད་པ། ཉན་གྱིས་
བཅོལ་བ། འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བ། ཉེ་ཆོང་བཅོལ་བ། རེ་འདུན་བཅོལ་བ། ཅ་ལག་བཅོལ་བ།

② [ཐ་མི་དད་པ་]འཁྲུགས་པ་དང་། རྟོར་བ། གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བ། རིག་པ་འཆོལ་བ། བདེན་
རྒྱུ་འཆོལ་བ། འཆོལ་ལབ། བརྟན་པོ་མེད་པར་གཡོ་བ།

འཆོལ་ལབ། ཆ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་མ་གསལ་བར་སྒྱུར་ནས་གང་སྒྱུར་གོད་པའི་མིང་།

འཆོས། གསར་དུ་བཅོ་བ་དང་ཐུར་ཐུར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་འཆའ་བའི་སྐྱེལ་ཆོག

འཆོས་སྒྲིབ། བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལས་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ལྟན་དུ་འཆོས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ངན་འགོ་དང་མིད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལས་སྒྲིབ་པའོ། །

འཆོས་སྐྱབས། བཅོ་དབྱིབས། དངོས་རྩིས་འདི་འཆོས་སྐྱབས་ཡག་པོ།

འཆོས་ཐབས། ལེགས་བཅོས་བྱེད་ཐབས།

འཆོས་མཐེབ། སྒྲིག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་modifying key ཟེད།

འཆོས་པ། ① [ཐ་དད་པ་]བཅོས་པ། བཅོས་པ། ཆོས། བཅོ་བ། ལྷ་རྩིས་མ་ཐག་པར་འཆོས་པ། རྟོང་
པ་གསར་དུ་འཆོས་པ། བྱིར་འཆོས་པ། རྒྱལ་འཆོས་བྱེད་པ། ② ཐུར་ཐུར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་
གོ་བའི་འཆའ་བའི་འདས་པ། ③ [རྟོན་ཐོས་པ།] བྱིས་འཆོས་པ།

༼ ༤ ༽

ཇ། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་བདུན་པ། སྤྱེ་གནས་ཀན་དང། བྱེད་པ་ལྟེ་དབུས། བད་གི་ཚོལ་བ་ཀན་
ལྟེ་གཉིས་ལྷན་དང། ལྱིའི་ཚོལ་བ་སྒོག་ཆུང་སྤྱེ་ལྷན། ① མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་ཅིག །སྤྱེ་གདངས་
ཅུང་ཟད་སྒྲོད་པ། ② འཕུང་རྒྱུར་བུང་བའི་ཤིང་ལོ་ཞིག་དང། དེ་ཉིད་རྒྱུས་སྤངས་པ་འཕ་རྒྱུ་ལ་
བསྒོལ་ནས་བུང་བའི་ཁུ་བ། རྒྱ་ཇ། མར་ཇ། འཕུང་ཇ། རྒྱན་ཇ། ཇ་གར་ཤོ། ཇ་དཀྱག་པ། ཇ་
འཛོག་པ། ཇ་སྤྱག་པ།

ཇ་ཀོ། ཇ་གཏུམ་བྱེད་ཀྱི་ཀོ་བ།

ཇ་སྤྱེམས། ཇའི་བཏུང་བ།

ཇ་དཀར། ཇ་འཕུང་སྒྲོད་ཀྱི་དཀར་ཡོལ།

ཇ་དཀྱུས་མ། དཀྱུས་མ་ཞན་པ། རང་ཀའི་ཇ།

ཇ་དཀྱག། ① ཁོག་ཉིར་གྱི་ནང་དུ་ཇ་སྤུབ་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་ཐུར་འདབ་མ་ཅན། ② མདོང་མའི་ནང་དུ་
ཇ་མར་ཆ་གསུམ་སྤྱགས་ནས་བསྤུབ་པ། ③ ཤིང་མགོ་རིལ་ཤོ་ཞིག་ལ་གཤོག་པ་བཞིའཕ་དུག་
བཀོས་པ། ཡུ་བ་རིང་ལ་ཅུང་སྤ་བ་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཇ་དཀྱགས་མ། ཇ་བསྤུབས་མ།

ཇ་དཀྱོགས་མ། ཇ་བསྤུབས་མ།

ཇ་ཁ། ① ཁ་དོག་དམར་སྤྱག། ② ཆོན་ལི་ཁྲི་དང། སེར་ཤོ། སྤང་མ། ཀ་རག་བཅས་མཉམ་དུ་
བསྐྱེས་པའི་མདོག་སྤྱེ། ཇ་ཁྲའི་མདོག་དང་མཆུངས་པ་ཞིག

ཇ་ཁ་ཏུས། ཁ་ཏུས་དང་དོན་གཅིག །ཇ་འཕུང་ཞིང་རྩམ་པར་ལྟེ་ལྷན་བྱེད་པ།

ཇ་ཁ་ཡ། [ཡུལ]བག་ཆུང་བརྒྱད་དམ་བག་ཆེན་གཉིས་ཏེ། ཇ་འཁོར་དུག་གི་བྱེད་ཀ

ར་ཁང་། ① རའི་མཛོད་ཁང་། ② ར་འཆོང་ཁང་། ③ ར་སྒྲོལ་སའི་ཐབ་ཆང་། ④ ར་འབྲུང་ནས་
རལ་གསོ་བྱེད་ས། དཔེར་ན། ཁྱེད་ཀྱི་ལ་ར་ཁང་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ།
ར་ཁབ། ར་ཀོ་བའི་ནང་དུ་གཏུམ་དུ་ས་འཆེམ་བྱེད་ཀྱི་ཁབ།
ར་ཁ། ར་གདུས་པའི་ཁ་བ། ར་ཁ་གདུ་བ།
ར་ཁ་མདོག་། དམར་པོ་སྒྲིག་ཤས་ཐུ་བྱ་ཡོད་པ་ཞིག་
ར་ཁ་དམར། ཁ་མདོག་དམར་ལ་རོ་བཅུད་ཞན་པའི་དཔུས་ར་རྒྱག་པ་མང་བ་ཞིག་
ར་ཁ། ར་རྒྱག་སྒྲོད།
ར་ཁེབ་དགོན། ར་ཁེབ་ཡར་ཡོང་དགོན། རབ་བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་མཁན་
པོ་སྤུལ་སྤྱད་ཀོན་མཆོག་ནས་གསར་འདེབས་མཛད། བྱབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བ་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཆུ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ར་ཁ། ར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོད་ཅིག་
ར་འཁོར་དུག་། བག་ཆུང་བཅུ་དྲུག་གས་བག་ཆེན་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱི་ག་མའི་ནང་གི་ར་རིང་། ར་
འཁོར་དུག་དུག་
ར་ཆོད། ① བུལ་ཏྲིག་མ་བཏབ་པར་བསྐྱལ་བའི་ར་གར་པོ། ② ར་ཐང་སྟེ། མ་བསྐྱབས་པའི་ར།
ར་སྒྲུལ། ཀོ་བས་བཏུམས་པའི་ར་དོ་བྱ་བཞི། ར་སྒྲུལ་དུག་
ར་རྒྱབ། རོ་པོའི་ལྗེད་ཆད་ལོངས་པའི་ར་སྒྲུལ་གཉིས།
ར་རྒྱགས། བཏུང་བ་རའི་སྒྲུལ་ག་ཆོགས་ལ་དངོས་སུ་ཡོང་མེ་བྱབ་མཁན་ནམས་ལ་ར་རྒྱགས་སྐྱེལ་བ།
ར་དགོན་བདེ་ཆེན་ཉི་འོད་སྤངས། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་རབ་བྱང་བཅུད་པའི་ས་སྤང་ལོར་ཀམ་པ་
སྤྱི་ཕྱིང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོའི་སྒོ་བ་མ་འཇང་བྲ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་དང་། བྱ་
བཏང་ཐར་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ནང་ཆེན་ར་བ་བྲག་ཅར་བྲག་བཏག་ རབ་བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཕིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་དགོན་པའི་རྒྱལ་རིའི་བྲག་རྫོང་ལྷང་ནས་སྤྲུལ་ཁང་གཏོར། མཁས་
བྱབ་ཀམ་ཆགས་མེད་དང་། ཡོན་དགེ་མི་འབྱུང་རྫོང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ལྷང་བཞུགས་དགོན་
གནས་རྫོང་སྒོས་པ་ལ་ཡང་དགོན་ཞབས་དགོན་ཞེས་འཛིན། རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་

སྤྲེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ལོར་སྒོམ་ཆེན་མེད་ཀྱི་ས་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་
དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་
ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནང་ཆེན་ཆོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ར་ལག་ས། ར་མས་བཞོས་པའི་ར་ལྷག་སྒོད། ར་དམ་དང་། ར་རྩ་མས་དོན་གཅིག་

ར་མངར་མོ། རོ་མ་དང་ཀ་ར་བཏབ་པའི་འབྲུང་ལ།

ར་བརྩོས། ར་ནང་དུ་བྱུལ་ཏོག་ཅུང་ཟད་བཏབ་ཅིང་ཡུན་རིང་གཏུས་ནས་ཁ་ཁ་བ་རང་སེམ་དུ་གྱུར་
པའི་ར་སྐམ་པོ།

ར་ཆང་མཆར་སྤྲ། ར་འབྲེན་ཆང་འབྲེན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིད་སྤྲ། སྤྱིད་ན་ར་ཆང་མཆར་སྤྲ་ལེན།

ར་ཆུ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༦༣༩ལོར་སོག་དམག་གིས་དཀར་མཛེས་
ཁྲོང་གི་གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ལུགས་མོ་མདོ་རྟེན་དགོན་པ་གཏོར་རྩེས་མཆོད་སྤྲ་
རྩམས་བྱུགས་སོ་སོར་བྲོས་བྲོལ་སོང་། དགོན་པའི་ར་མ་དང་ཆུ་ལེན་སོགས་སྤྲ་པ་ཁག་གཅིག་
འདན་ཁོག་དུ་འབྱོར་རྩེས་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་པར་ལ་ར་ཆུ་དགོན་པ་ཞེས་གྲགས། གྲུབ་མཐའ་
བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་ཆོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ར་མཆོད། ཆོགས་པའི་ནང་དུ་རྒྱན་འདོན་གྱི་མཆོད་པ། རའི་བྱད་འཐོར་བའམ་མཆོད་པ།

ར་སྤྲེགས། ར་ཁ་བཏོན་པའི་སྤྲེགས་མ།

ར་ཏོར། རྩིང་རས་གྲུར།

ར་ཏྲ་ཆོང་ལམ། རྩོན་དུས་བོད་ཡུལ་བརྒྱད་ནས་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་དཀར་ནག་བར་གྱི་ཆོང་པ་ར་
དོ་རྩམས་རྩྱེལ་བཀའ་ནས་འགྲོ་པའི་ཆོང་ལམ།

ར་ཉིར། ར་ལྷག་སྒོད།

ར་སྒོན་ཆོགས་འདུ། གསོལ་ར་དང་ཞལ་ཏོག་བསྐྱེགས་ནས་བག་སྒྲོད་པའི་རང་ནས་བཞུགས་སོལ་
བྱེད་པའི་ཆོགས་འདུར་ཟེར།

ར་ཐང། ར་དྲངས་དང་དོན་གཅིག་

ར་ཐང་མར་གསུམ། འབྲུང་ར་དང་། འཆར་ཐུང་། ཅི་མར་གསུམ།

ཆེར་དྲུང་གཅིག་གིས་སྒྲེབ་ས་ཐུབ་རྒྱ་རེད་ལྟ་བུ།
ར་འབྲ། ར་ཤིང་གི་འབྲས་བུ།
ར་འབྲ་གཉིས། ར་ལོ་གཉིས་པ་མན་ལས་བཅོས་པའི་བ།
ར་འབྲ་དང་། ར་ལོ་དང་ལོ་ལས་བཅོས་པའི་བ།
ར་མ། འཐུང་ར་བཅོ་མཁན། མིང་གི་ནུས་གངས་ལ་ཐབ་ཀ་བ་དང་། བྱག་ཚང་། མ་བྱན། ཟས་བྱེད་
པ། ཟས་སྒྲིབ། ཟས་མ། བྱོས་མཁན། ལག་བདེ་བ་བཅས་སོ། །
ར་མན། [ཡུལ]ལྟོ་བྲག་སོགས་ནས་ཐོན་པའི་ར་སྤྱས་ཞན་ཞིག
ར་མའོ་ཅན། ར་ཤིང་གི་ལོ་མའི་མཆེ་བ་བཏོགས་ནས་བཅོས་པའི་ར་སྤྱས་ལེགས།
ར་མར། ར་དང་མར། ར་མར་ཐུད་གསུམ། ར། ཐུད། མར་གསུམ་ལ་ཟེར།
ར་མེ་རྟོག་ཡོངས་འཛིན། རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་མེ་རྟོག་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་ར་ཞིག་ཡིན།
ར་སྤྱ། །ར་ཁའི་སྤེང་དུ་སྤྱག་ཆ་ཅུང་ཟད་བསྐྱེས་པའི་མདོག་གི་རིགས་ཤིག
ར་ཆགས། རའི་སྤྱིགས་མ་ཆགས་བྱེད་གྱི་ལོ་བྱད་སིག་ཤིང་དང་། སྤྱིག་གིས་སྤྱས་པའི་ཁ་བགང་
བ་རྒྱབ་སྒྲ་བ་རག་དུང་གི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། ལྷགས་ལ་སྒྲིག་ཞབས་ན་བྱ་ག་སྒྲ་བ་མང་
པོ་ཅན་ཡང་ཡོད་ལ། ལྷགས་གྱི་ཨ་ལོང་ལ་སིང་རས་བཏགས་ནས་བཅོས་པའང་ཡོད།
ར་ཚུགས། བྱེས་པ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་ར་འཐུང་སའི་ས་ཚུགས།
ར་ཆོས། ར་ལོ་བསྐོལ་ཐག་བྱས་པའི་ར་ཞིག་ཡིན།
ར་ཚུ་ལས་ཁུངས། ཐུར་ར་དང་། ཚུ། བགས་རིགས་སོགས་ཀྱི་ཁྲུ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་ཤིག
ར་ར། ར་རྒྱག་སྒྲིང་གྱི་ར་མ།
ར་ཞིང་། ར་སྤྱེ་བའི་ཞིང་།
ར་བཞི་ཞིག །ར་བཞི་ཐེག་དང་དོན་གཅིག
ར་བཞི་ཐེག །ར་འབྲ་དང་བག་གཅིག་ལ་བག་ཅུང་བཞི་ཡོད་པས་བག་ཅུང་གཅིག་ལ་བཞི་ཐེག་
གཅིག་ཟེར།
ར་བཟི་དགོན། བྱ་བཟི་དགོན་ཡང་འབྲི་སྒོལ་འདུག །རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྤྱག་གྱི་ལོ་༡༩༤༤-ལོར་

བསྐྱ་བདུད་འདུལ་གྱིས་ལུང་ལ་བརྟེན་བན་གན་བཅུ་གསུམ་གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཉག་རིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ར་བཟེ་རྫོང་མོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་མྱག་སྤྱི་ལོ་༡༤༦༦ལོར་གྲུབ་ཆེན་བསྐྱ་བདུད་འདུལ་
གྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཉག་
རིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ར་ཡུན་ཅམ། རའམ་བཟའ་བརྟུང་ཐེངས་གཅིག་སྤྱོད་པའི་ཡུན་ཆད། ར་ཡུན་ཅམ་དུ་སླེང་མོལ་བྲས།
ར་སྤྱ། སྤྱེ་དགའི་མདུན་སྒྲོར་ཞིག་གི་མིང། ར་སྤྱ་ཆང་ཟེར་བའི་དུད་ཆང་ཞིག །
ར་སྤྱ་ལྟ་ཁང། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ར་རིལ། ① ཐོད་པ། ② ར་རྟོག་རིལ་མོ།

ར་རོ། ཁུ་བ་བཏོན་ཐེན་པའི་ར་ལོ།

ར་ལའི་འབྲུལ་ཟམ། འདི་རྒྱ་སྐད་དུ། 茶马古道 ཟེར་བ་དེ་ཡིན། གཙང་པ་རྒྱལ་བོའི་ཁྲིམས་ཡིག་
ཞལ་ལྟེ་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་དུ། འཁར་གྱི་ར་ལའི་འབྲུལ་གྱི་གསེར་ཟམ་ཡང་ཆད། ཅེས་སོག་དམག་
གི་གཞོད་པ་བཞད་པའི་སྐབས་སུ་བྲིས་འདུག །འདིར་ར་ལ་ཞེས་པ་ར་དང་དར་གོས་ཆེན་
གཉིས་ཀྱི་མིང་ཡིན། ལ་བ་ཞེས་པ་དར་གོས་ཀྱི་མིང་ཡིན།

ར་ལག །[ཨ་མདོ]བྱི་སྤྱ་སྤྱེ། ཉིང་གྲུང་དང་དགོང་ཁའི་བར་དུ་ཟ་བའི་ཟས།

ར་ལག་གཉིས། ར་མ་དང་ར་འཕེན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་ཞིག་ཡིན།

ར་ལན་རྩ་འཇལ། བཟང་བྲས་ངན་ལན་འཇལ་བའི་དཔེ་ཞིག་ཡིན།

ར་ལུང། ① ར་སྐམ་འགའ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེང་ཐག །② ར་སྐམ་གྱི་སྒྲོའི་བྲག་ལུང།

ར་ལོ། ར་ཤིང་གི་ལོ་མ།

ར་ལོག་སྐྱངས། གཡམས་གཡོན་ནམ་སྟོད་སྐྱང་གོ་ལོག་ཏུ་སྤྱེ་བསྐྱོལ་ནས་སྐྱངས་པའི་དོན་ཏེ། དར་མོ་
སྐྱན་རམས་པ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་བྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལེགས་
བཞད་གསེར་རྒྱན་ལས། ར་ལོག་སྐྱངས་ཞེས་པ་ནི། གཡམས་ཀྱི་རྒྱང་རྩ་ལ་ལོག་ན་གཡོན་གྱི་

ཅ་སྒྲངས། སྟོང་དུ་སོག་ན་སྒྲངས་ཏེ་གོ་ལོག་གི་དོན་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཇ་ཤིང་། ཇ་འབྲུང་སའི་ཤིང་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཁ། ཟུ་རྩེས་བསིལ། ཟུས་བས་བསེ་མོག་དང་། ཚ་བ་
སོགས་ལ་བན།

ཇ་སིག་[ཆིང་]ཇ་སྒྲག། ཇ་ནི་ཇ་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལས་བསྐྱས་པའི་ཁུ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཇ་སིག་ནི་ཇ་ཤིང་
ལོ་མ་ཚུར་བསྐྱས་ནས་བསྐྱས་པ་ཏེ་ཇ་བག་དང་ཇ་རིལ་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་བཅོས་བ་སྒྲུག་མས་
སྐྱས་པའི་སིག་རའི་ནང་དུ་སྒྲགས་ཡོད་པ་ལ་ཇ་སིག་ཟེར།

ཇ་སིག་ཆེན། བག་ཚུར་བཞི་ལ་ཇ་སིག་ཆེན་ནམ་ཇ་བག་ཆེན་ཡང་ཟེར།

ཇ་སིག་ས། སྒྲུག་འུན་ལྷས་མའི་སྟོད་ནང་དུ་སྒྲག་པའི་ཇ་བག་རིགས་ཀྱི་མིང་ཡིན།

ཇ་སིལ་མ། ཇ་སིལ་བྱའམ་ཞིབ་མོ།

ཇ་སུན་རེ། ཇ་ཤོར་གང་ཙམ་རེའམ་ཉུང་ཟད་རེ།

ཇ་སོབ། ལྟོ་མོན་སོགས་ནས་ཐོན་པའི་ཇ་སོབ་སོབ་སྐྱས་ཞན་ཞིག།

ཇ་སྐབས་མ། ཇ་ལ་ཚུ་འདེབས་ཤིང་མར་དང་བཅས་ཏེ་བསྐབས་ནས་བཅོས་པའི་ད།

ཇ་གསུར། ཇ་མེ་ལ་བསྐྱེགས་པའི་གསུར་དུད།

ཇ་བསྐབས་མ། བོད་ཇ་ཡང་ཟེར། ཇ་ཁུ་དང་ཚུ་མར་སོགས་མཉམ་དུ་དཀོགས་པའི་འབྲུང་ཇ་ཞིག།

ཇ་ལྟག། །ཤོར་བ་ནང་གི་ཇ་འབྲུང་མ་སྐབ་པའི་ལྟག་མར་གོ།

ཇ་ཉོང་། [རྒྱ]བཙོད་མདོག་གམ་དམར་མེད།

ཇ་མིལ། ཇ་རྟོག་རྟོག་གམ་ཇ་གོང་བྱ།

ཇག། །འཕྲོག་བཙོམ་བྱེད་པའི་ཉེས་སྟོད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཇག་བྱེད་མཁན་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ལྟ་བུ།

ཇག་རྒྱན། རྒྱ་ཁོར་འཕྲོག་མཁན་གྱི་ཇག་པ་དང་རྒྱ་མཁན་གྱི་རྒྱན་ལོ།

ཇག་རྒྱབ་པ། རྒྱ་ཁོར་འཕྲོག་བཙོམ་བྱེད་པ།

ཇག་བརྟལ་ག་ཤེད་ཆོལ། དག་ཇག་བརྟལ་ལ་ཡུལ་གྱི་ག་ཤེད་མ་མེད་པར་བཅོ་བ།

ཇག་པ། རྒྱ་ཁོར་འཕྲོག་བཙོམ་བྱེད་མཁན། ཇག་པས་རྟ་ཁྱུ་བཅད་ནས་དེད་འདུག །མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ལ་ཆོམ་པོ་དང་ཨར་པའོ། །

རྒྱ་དཔོན། རྒྱ་པའི་འགོ་བ།

རྒྱ་ཆོག་ས། རྒྱ་པ་མང་པོ་མཉམ་དུ་ཆོག་ས།

རྒྱ་ཤོག། རྒྱ་པའི་སྤེ་ཤོག།

རང་ཡུས། [རྒྱ]མས་ཀྱི་ཐོ་བ་འདོན་བྱེད་ཁུ་བ་ཞིག། རྒྱ་པའི་ཐོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག།

རབ་རྒྱུད། འདོན་ཐང་མེད་ལ་སློ་ཁོག་རྒྱུད་ཀྱི།

རབ་རྒྱུད། རབ་པའི་རྒྱུད་པའི་བསྐྱུས་ཆོག།

རབ་པའི་རབ་པ། འབྲུ་རྒྱུ་སོགས་དན་ལྡན་འདེས་པའི་སྐྱུས་ཞུ། དེས་པོ་རབ་པའི་རབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི།

རའི་སྐྱོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས། ར་ཐོན་སྤྱོད་ཉོ་ཆོང་སོགས་སྐྱོར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཞིག།

རའི་སང་། འདི་ལ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་འགའི་གསུང་རྒྱུ་དུ། སྤར་གོང་མའི་འོག་གི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འདི་གང་ཞེས་འཛོད་པའི་སྤྱི་ལུང་ཆག་པ་སྟེ། རེས་སུ་སོག་པོའི་དཔོན་རྒྱུད་གི་གོ་མིང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

རི། སྤྱིང་སྤྱིང་ལྟར་བཞེན་སྐྱད་ནམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཞིག། རི་སྤྱི། རི་སྤྱི། རི་སྤྱི། རི་བཞེན། རི་སྐྱད་ལྟ་བུ་ནམས་སོ། །

རི་སྐྱད། ① རི་སྐྱད་སྐྱུས་པའི་དག་དང་གང་གིས་པའི་ཡི་གེ་འགོ་ཁྲིད་པས་རི་སྐྱད་བསྐྱོ་བའི་ཆོག་བཞེན་བྱེད་ཀྱི། ད་ལྟ་སྐྱུས་པས་བབས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ནམས་ལེ་ཏུ་སྤྱི་མ་ནས་རི་སྐྱད་བསྐྱོན་པ་ལྟར་གོ་བ་ལེན་དགོས། སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རི་སྐྱད་ཐོས་པ་ལྟར་ཡི་གེར་འབྲི་བ། ② ལུང་ཁྲུངས་རི་འབྲུ་ཞིག་ནས་དངས་པའི་ཆོག་དོན་གཤམ་གསལ་ལྟར། ཐོད་ཀྱི་བརྒྱ་སྤྱོད་པའི་བསྐྱུན་བཅོས་སྐྱུས་ལུང་པ་ལས་རི་སྐྱད་དུ། ཡི་གེ་ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་གཉིས། ལྷ་ལི་གསལ་བྱེད་ཨི་སོགས་བཞི། ཀླ་ལི་སྐྱུས་ལུང་ཐམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ལྟ་བུ།

རི་ག། ① ག་འབྲུ། ཐབས་རི་ག་བྱེད། འཕོར་གངས་རི་ག་ཡིན། ② བམ་ཡང་དམ་དུས་གཏན་དུ། བཀའ་འབྲེན་རི་གར་མི་བཞེད་ཀྱི། སྤྱོད་དན་རི་གར་བྱེད་མི་རུང་།

རི་དགུ། ཡོད་ཆོད་ཐམས་ཅད་དམ་གང་ན་ཅི་ཡོད། དཀའ་ཆོགས་རི་དགུ། དོགས་གནས་རི་དགུ། རྒྱ་ལོར་རི་དགུ།

རི་ལག་པ། གང་དག་ལས་གང་ལེགས། བྱེད་སྤངས་རི་ལག་པ་ལྟ་དགོས། སྐད་ཆ་ཤོད་ཚུལ་རི་ལག་པ་
བསམ་སྒྲུབ་ཐོབ་པ། ལག་པ་རི་ལག་པ་བཟུང་ན་ཤེས། ལས་དོན་བྱེད་སྤངས་རི་ལག་པ་གོས་བཟུང་བྱས།
རི་སྒྲ། རི་དང་དོན་གཅིག
རི་སྒྲུལ་པ། གང་སེམས་བཤམ་གང་བླ་པ། རང་གིས་རི་སྒྲུལ་བའི་དོན་གྲུབ་པ།
རི་སྒྲེད། གང་ཡོད་དམ་ཐམས་ཅད། ལུས་ཤུགས་རི་སྒྲེད་པ། གོ་སྐབས་རི་སྒྲེད་པ།
རི་སྒྲེད་དེ་སྒྲེད། གངས་མང་ཉུང་རི་ཅམ་ཡོད་པའི་འཁོར་དེ་ཅམ། ལུས་ཤུགས་རི་སྒྲེད་ཡོད་པ་དེ་
སྒྲེད་འདོན་པ། རང་གིས་རི་སྒྲེད་འདོན་པ་དེ་སྒྲེད་ཀྱི་ལས་ལག་ལེན་པ། དཀའ་ལས་རི་སྒྲེད་
བརྒྱབ་པ་དེ་སྒྲེད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་འབྱུང་པ། མི་གངས་རི་སྒྲེད་པ་དེ་སྒྲེད་ཀྱི་སྐལ་བ་བགོས་པ།
རི་སྒྲེད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས། ཐ་སྙད་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་པ།
རི་སྒྲེད་ཡོད་པ། གངས་མང་ཉུང་རི་ཅམ་ཡོད་པ། གོ་སྐབས་རི་སྒྲེད་ཡོད་པ། བསམ་ཚུལ་རི་སྒྲེད་
ཡོད་པ། མི་གངས་རི་སྒྲེད་ཡོད་པ།
རི་སྒྲེད་ཡོད་པ་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད།
རི་ཉ། [ཞང་སྐད]འཛིག་རྟེན་ལའང་།
རི་ལྟ་རི་ལྟ་བུ། རི་ལྟ་རི་ལྟ་དང་གཅིག །
རི་ལྟ་རི་ལྟར། རི་འབྲ་རི་འབྲའམ་གང་འབྲ་གང་འབྲ། ཆོགས་འདུའི་སར་གོས་སྤྱར་རི་ལྟ་རི་ལྟར་བྱས་
པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལག་ལེན་བསྐྱར་དགོས།
རི་ལྟ་བ། ① ཆོས་ཉིད་དམ་གནས་ལུགས་བཅོས་མ་མིན་པ། ཆོས་རི་ལྟ་བ། ② རི་འབྲ་བཤམ་གང་
འབྲ་བ། བྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོ་བོས་བསྐྱུབས་ཡོད། རི་ལྟ་བ་བཞིན། ཚུལ་
བཞིན་ཞུས་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན། དོན་ཀྱི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ།
རི་ལྟ་བུ། གང་འབྲ་བ། དཀའ་ངལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡང་འཛིགས་མི་དགོས། གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་
ཞིག་འབྱུང་མི་ཤེས་ལྟ་བུ།
རི་ལྟ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས། གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་མཛོན་སྤྲུལ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།

རི་ལྷ་པ། ① གང་འབྲ། རི་ལྷ་ར་བསྐོས་ཀྱང་ན་གཞོན་པ། ལོ་ཡུན་རི་ལྷ་ར་ཐོགས་ཀྱང་ངས་བྱིད་རང་
མེབས་སྐྱུག་ཁྱུ་རྒྱུད་ཡིན། ལས་སྤངས་རི་ལྷ་ར་དགའ་བ་དེ་ལྷ་ར་བྱེད་དུ་རྒྱུག་ཅིག །མི་སོ་སོའི་
འཛོན་ཐང་ལ་གཞིགས་པའི་ལས་འགན་རི་ལྷ་ར་འོས་བ་དེ་སྤོད་དགོས། ② ནང་བཞིན། བད་
མའི་མཛེས་བ་རི་ལྷ་ར་རྒྱ་བའང་མཛེས། གནས་ལུགས་ཡོང་རྒྱུ་རི་ལྷ་ར་གོང་དུ་བཞད་བ་དེ་
ག་ཡིན། ཆན་གྱིས་རི་ལྷ་ར་བསྐོ་བའི་མན་དག་བཞིན་དུ་སྤོབ་མས་དེ་ལྷ་ར་བྱེད་དགོས།

རི་ལྷ་ར་འབྲུག །① ག་འབྲ་བྱས་ནས་བྱེད། ལག་ལེན་ལ་རི་ལྷ་ར་འབྲུག །ལམ་ལ་རི་ལྷ་ར་འབྲུག །
② བོད་ཀྱི་བད་སྤོད་བསྐྱེད་བཅས་ཏགས་འབྲུག་ནང་སྤོན་རྗེས་སོ་སོའི་འབྲུག་ཡུལ་མིང་གཞིའི་
ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཚུལ་རི་ལྷ་བྱའི་སྤོན་ནས་འབྲུག་པ།

རི་ལྷ་ར་བྲང་། གོ་བ་ག་འབྲ་བྱས་ནས་ལེན་དགོས། ཆོག་ལ་བཞེན་ནས་དོན་དག་རི་ལྷ་ར་བྲང་། མདོའི་
བྲང་དོན་གྱི་དགོངས་བ་རི་ལྷ་ར་བྲང་།

རི་ལྷ་ར་ཡང་། གང་ལྷ་ར་ཡང་རམ་རི་འབྲ་ཡིན་ཡང་། ལྷོ་ཆས་ཞིམ་དང་མི་ཞིམ་རི་ལྷ་ར་ཡང་འབྲོད་བ་
དེ་ཟ་དགོས།

རི་སྤེ། གལ་སྲིད་དམ་གལ་ཉེ། ཁྱོད་རང་དོ་མ་འདི་གར་རི་སྤེ་ཡོང་མ་སྐབ་ཆེ་དོ་ཆབ་གོ་ཆོད་པའི་
མི་གཅིག་འབྲལ་དུ་གཏོང་དགོས། སྤེ་རི་སྤེ་མ་ལོ་བས་ཀྱང་སྤེ་སྤེ་མ་ལེས་དགོས།

རི་སྤེ་སྤིང་། དེ་སྤོན་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་ཁང་རྩྭ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཅིང་།

རི་འབྲ་བ། གང་འབྲ་བའམ་ཅི་འབྲ་བ། མི་རི་འབྲ་བ། སྲིད་རྩས་རི་འབྲ་བ། རི་འབྲ་བ་ཡི་སོན་བཏབ་
པ། དེ་འབྲ་བ་ཡི་འབྲས་བྱ་བྱང་།

རི་རུས། ཅི་རུས་སམ་གང་རུས། བཙོན་འབྲས་རི་རུས་བརྩམས་ནས་ལས་འགན་བསྐྱུག། དན་གསོ་
རི་རུས་གཏོང་བ།

རི་མ་རི་བཞིན། ཅི་འབྲ་ཡོད་བ་དེ་བཞིན་ནམ་རི་ལྷ་བ་བཞིན། དཔེ་ཆའི་དོན་རི་མ་རི་བཞིན་ཤོད་པ།

རི་མི་སྤྱམ་པ། གང་ཡང་མི་སྤྱམས་པ། དོན་ཆེ་རྒྱུད་གང་ཡིན་ཡང་རི་མི་སྤྱམ་པར་འཛོག་མི་རིགས།
སྤྱིའི་དོན་དུ་རང་ལ་ཁེ་སྤོང་གང་འབྲ་ཡོང་མིན་རི་མི་སྤྱམ་པ།

རི་མེ། རི་མེ་ཁམས་བ་སྤྲེ། རུས་ཁམས་འབྱུང་བ་མེ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གང་གི་བྱུང་རྒྱལ་ནི། སོ་

བར་སྒྲ་འདོན་ཞེས་པ་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་སོ་སྒྲ་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།
དེ་ཙམ། ག་ཆོད་དམ། ཆོད་གང་ཙམ། ཏུས་ཡུན་དེ་ཙམ་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན། གནས་ལུགས་
དེ་ཙམ་ཁོང་དུ་ཚུད་ན་དེ་ཙམ་དུ་ཡིད་ཆེས་ཆེ་བ་ཡོད། ལམ་ཐག་དེ་ཙམ་སྤང་ཡང་མ་ཕྱིན་ན་
འགྱོར་མི་སྲིད། སྤྱི་དག་གཞིར་བཞག་ཐོག་ལས་ཀའི་སྤྱར་ཆོད་དེ་ཙམ་མགྱོགས་པ་དེ་ཙམ་
དུ་ལེགས། དེ་ཙམ་དེ་ཙམ་དུ་ཡུལ་རྣམས་ཆེས་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་དེ་ཙམ་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱང་
ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར།
དེ་ཙམ་ན། ཏུས་མི་རིང་བར་ཞེས་པའི་དོན།
དེ་ཙམ། [དེ་ཙམ་རམ་གང་འདྲ། དེ་ཙམ་བྱས་ན་ཀུན་ལ་ཕན་པ་འོང་སྟེ་མ་པ།
དེ་ཙམ། [ཞང་སྐད་]ཆོར་བ།
དེ་ཞིག་ [ཅི་འདྲ་ཞིག་གམ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ [རྒྱ་བཙོན་མེད་པར་རང་དགར་སྟོད་པ་དེ་ཞིག་ཡིན།
འབྲས་བུ་མེད་པའི་ངལ་བས་དེ་ཞིག་བྱ།
དེ་བཞིན། དེ་ལྟ་བུ་བཞིན། བསམ་དོན་དེ་བཞིན་བྱུང་བ། གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ།གང་
བཤད་དེ་བཞིན་མ་ཡིན་པ། དགེ་ཚན་གྱིས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ཤེས་སོང་།
དེ་ཞིག་ན། གོ་དོན་ནི་མཆོམས་ཤིག་ནས། རམ་ཞིག་ན། སྐབས་ཤིག་ན་ཞེས་པ་དང་གཅིག་།
དེ་བཞིན་པའི་ངང་། སེམས་ཀྱི་དོར་ནམ་རྟོག་གང་ཤར་བ་དེ་ལ་མ་འཁྱུལ་པ་བྱན་པ་དང་། ཤེས་
བཞིན་པའི་ངང་དུ་སྦྱོང་བ་ལ་ཟེར།
དེ་འོས། གང་དང་མཐུན་པ་འཕམ་གང་འཆོམས་པ། བྱ་གཞག་དེ་འོས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ། བཀའ་སློབ་
དེ་འོས་གནང་བ། ལྷན་དོར་དེ་འོས་བསམ་གཞིག་བྱེད་པ།
དེ་ཡང་རུང་། གང་ཡང་འབྲིག་པ། ལས་རིགས་དེ་ཡང་རུང་། སྤྱི་ཕྱི་དེ་ཡང་རུང་། དག་ལན་དང་
ཡིག་ལན་དེ་ཡང་རུང་། ང་རང་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱ་ཡུལ་དེ་ཡང་རུང་།
དེ་ཡོད། གང་ཡོད་དམ་ཡོད་ཙམ། དབང་ཆ་དེ་ཡོད། རྒྱ་དངོས་དེ་ཡོད། མ་ཅཱ་དེ་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་ཏུས་ཏུས་ལྷགས་དེ་ཡོད་བཏོན་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས།
དེ་རིགས་པ། ཅི་རིགས་པ་དང་གཅིག་།

རི་རོག་ [ཉིང་]ཅི་ཕྱིར།

རི་མིང་། ལུས་རི་ཅམ་བར་གྱི་ཆད། རི་མིང་བསྐྱལ་པ་མ་སྟོངས་བར། བྱས་རྗེས་རི་མིང་བར་དུ་
གནས། རི་མིང་དམིགས་ཡུལ་མ་གྲུབ་བར་དུ་བར་མཆོམས་གཏན་ནས་མི་འཛོག། རི་མིང་
འཆོ་བའི་བར་དུ་མི་དམངས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ། བྱས་རྗེས་རི་མིང་བར་དུ་གནས།

རི་མིང་ཉི་ཁྲའི་བཟོད་པ་མ་བྱལ་བར། འདིག་རྟེན་འདིར་ཉི་མ་དང་ཁྲ་བ་གཉིས་འཆར་བྱལ་འགྲོ་ཡོང་
མེད་བར་མ་གྱུར་བར།

རི་མིང་དེ་མིང་། གང་ནས་དེ་བར་རམ་གང་དང་གང་གི་བར། རི་མིང་ནད་མ་བྱལ་བར་དེ་མིང་སྐྱེན་
བཅས་བྱེད་དགོས། ས་ཆ་འདིར་རི་མིང་གནས་འདོད་ཡོད་པ་དེ་མིང་དུ་བསྟན་ཆོག།

རི་མིང་བར་བརྒྱད། ༡ རི་མིང་ཉི་ཁྲའི་བཟོད་པ་མ་བྱལ་བར། ༢ རི་མིང་རྒྱ་མཆོ་མ་ཉམས་བར། ༣
རི་མིང་ནམ་མཁའ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར། ༤ རི་མིང་བསྐྱལ་པ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར། ༥ རི་མིང་པོ་
རོག་དཀར་པོར་མ་གྱུར་གྱི་བར། ༦ རི་མིང་སོལ་བ་དཀར་པོར་མ་གྱུར་གྱི་བར། ༧ རི་མིང་
དུང་དཀར་ནག་པོར་མ་གྱུར་བར། ༨ རི་མིང་ཡོང་བས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་བཅས་ཡོང་རྒྱ་
མེད་པའི་དུས་ཆོད་དམ་ཉ་ཅང་གི་དུས་ཆོད་ཡུན་རིང་པོའི་དཔེ།

རི་མིང་འཆོ་བའི་བར། སྐྱེས་ནས་མ་གཤི་བའི་བར་གྱི་དུས་སྐབས། རི་མིང་འཆོ་བའི་བར་དུ་མི་
བརྗེད་པ།

རིང་གི་རྒྱལ་པོ། [སོག་]རྟོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཉི་ལོ་༡༡༤༥ལོར་
འཁུངས། མཆན་ལ་ཐེམ་ཅིང་ཞེས་བཏགས། མེ་སྐྱག་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༤ལོར་སོག་པོ་གཅིག་གྱུར་
གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་བཏུགས། རིང་གི་རྒྱལ་པོ་སོག་རྒྱལ་དང་པོ་ཡིན། རིང་གི་ཉན་ཞེས་པ་
སོག་སྐད་དུ་རིང་ཞེས་པ་ཡོན་ཉན་དང་། གིར་ཞེས་པ་མང་པོ། ཉན་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་
མཆན་དུ་རིང་གིར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། མོང་གོལ་གྱི་དམག་དང་། ཆབ་སྤྱིད། ཞལ་སྤེལ་
སོགས་པའི་ཁྲིམས་བཅས། སོག་པོའི་ཡི་གེ་ཡང་དེ་སྐབས་གསར་དུ་བཏོད། སོག་པོའི་ནང་
ཁུལ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་རྗེས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༧ལོར་སྤར་མི་ཉག་དབང་དུ་
བྱས་པའི་རྗེས་སུ་མི་ཉག་རྩའི་ཡུལ་དེར་འདས།

ཟིམ་ན། [ཆིང་]ཅིམ་ན།

རྩ་ཉིག། རྩ་ཐིག་དང་གཅིག།

རྩ་ཐིག། བོན་པོའི་མོ་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་མིང་། འརྩ་མི་པམ་གྱིས་བོན་ལུགས་མོ་ཡིག་གང་
ཐོབ་ནམས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་པར་བུ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་མོ་འདེབས་
སྣངས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་གྲགས་ཆེ་སྟེད་པ་མང་པོ་མདུད་པ་བཏབ་ཅིང་དེ་དབྱུང་
པ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག།

རྩ་པོ། རྩོམ་པུར་པ།

རྩ་པོ། ① རྩོམས་བཅོས་པའི་གཏུན་བྲ། ② རྩོ།

རྩ་ཅི། རྩ་འབྲེལ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྩ་ཅི་ནི་རྒྱ་འངར་གྱི་སྐད་དེ་འབྲུ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས།
རྩ་ཞག། ཅིས་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་སྐབས་མགོན་པུ་ཞིག་ཡིན། མགོན་པོ་དེའི་གཟུགས་
ཆེ་ཆུང་གི་ཆད་དང་། གཏོང་གི་དབྱེབས། ལོ་ན་ཆེ་ཆུང་བཅས་གསལ་པོར་སྟོན་སྟབས་ཟེར་སྟོལ་
ཡོད་པ་དང་། འཕྲང་བའམ། སྟེད་པའམ་དེའུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་རྒྱལ་པ་སྟེ་བོན་པོའི་མོ་
རྒྱལ་སྣངས་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་སྐོར་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཡོད།

རྩ་བྲ། ཁལ་སྐའི་རྩ་བྱི་རྩ་གཉིས་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱུག་པ་ཞིག་སྟེ། རོ་པོ་བཀལ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ་
འདོགས་ས་དེ་ཡིན།

རྩ་ལག་ཆོས་སྐད། དུག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་
ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁལ་གཅིག་སྒྲིལ་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྩ་སྒྲིག་[ཁང་སྐད]རྩ་འབྲུལ།

རྩ་ནག་ན། [སོག་]སོག་པོ་ཨོ་མོད་ཀྱི་སྟེ་ཆོ་བཞིའི་ཡ་གུལ་ཞིག

རྩ་ནག་དུས་ཟེར། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མེ་བུ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་རྩན་གར་ཆེ་དབང་རབ་
བརྟན་གྱིས་རང་སྟེ་དམག་དབུང་ཁྱིད་དེ་ལྷ་སར་གྱུ་བླེ་ཉན་གྱི་ཆ་པོ་ལྷ་བཟང་ཉན་བསད་པ་
དང་། ལོ་དེའི་མཇུག་ཏུ་སྟག་ཅེ་མི་དབང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་མིང་ཅན་གྱི་སྲིད་སྟོང་ལ་བསྐྱོས།
ཁོང་ནི་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཅན་གྱི་བགྲེས་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་དོན་དུ་དབང་ཆ་རྩན་གར་

བས་བཟུང་། གསང་སྒྲགས་རྒྱུ་མཉམ་པོ་དཔྱད་པ་གཙོ་བོ་དོན་མཉམ་པོ་དང་། སྤྱིན་པོ་ལ་སྤྱིང་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱུ་མཉམ་པོ་དཔྱད་སྤྱོད་པ་ལོག་། དོན་མཉམ་པོ་དང་པོ་སྤྱིན་པོ་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 སྤྱིན་པོ་ལ་སྤྱིང་ལ་གཏུང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 བསྐྱེད་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་པ་མང་པོ་བཏོངས། གསེར་སྤྱོད་ལོང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 བལྱེད་ཅིས་བྱེད་སྤྱིང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 དུས་རྒྱུ་མི་སེར་ལ་བཟུང་གསལ་ཆེ་བའི་སྤྱིང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 སོགས་གཏུག་རྒྱུ་ལྟེ་སྤྱོད་དམ་པ་མང་པོ་བྱས་སྤྱིང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 གཏུག་ཁང་ཆེན་པོ་དང་། སོ་སྤྱིང་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་གར་ལ་དོ་སྤྱིང་དང་ཆབ་གཅིག་རྒྱུ་གར་མན་
 ཆེང་གོང་མ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་སོག་དམག་གིས་འབྲུད་རྒྱུ་ལོ་དོགས་སྤྱོད་ལྷས། སྤྱི་
 ལོ་༡༧༡༩ལོར་མན་ཆེང་གི་དམག་དབྱང་ཐེངས་དང་པོ་ནག་རྒྱུ་ཁང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 མེད་ཅིང་ཆ་རྒྱུ་ཞན་པ་བཅས་ཀྱིས་མན་ཆེང་དམག་ལ་མམ་ཉེས་ཐེངས། ས་པག་སྤྱི་
 ལོ་༡༧༢༤ལོར་མན་ཆེང་གོང་མ་ཁང་གིས་ཀྱི་དམག་གི་དབྱང་སྤྱིང་ཆེན་པོ་བྱས་མདོ་ཁང་སྤྱི་
 སོགས་བརྒྱུད་ནས་རྒྱུ་གར་བ་བཅོམ་དུ་ཡོང་སྤྱིང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 བརྒྱུད་ནས་བྱོས། མང་པོ་དེས་སྤྱོད་གསལ་དང་། དབྱས་གཙང་གོང་པོ་བཅས་ཀྱི་དམག་དབྱང་
 ཅས་མན་ཆེང་གི་དམག་དབྱང་ལ་རམ་འདེགས་ཀྱིས་རྒྱུ་གར་བར་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༠ ལོར་རྒྱུ་གར་བ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ནས་མཐར་སྤྱོད་བཏང་། མན་
 ཆེང་དམག་དབྱང་ལྷ་སར་འབྱོར་རྗེས་སྤྱིང་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 འཛིན་བཟུང་སྤྱིང་རྒྱུ་གར་ཀྱི་སྤྱིང་ལས་གནས་འཛིན་པ་པོ་ཁག་གཅིག་དང་རྒྱུ་གར་ནས་
 ཡིན་པ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱང་ལྷ་བཟང་ཁང་གི་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 སྤྱོད་མཁན་སྤྱིང་ལ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བརྗོད་དེ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་
 བཀའ་ཁྲོན་
 བཀའ་ཁྲོན་ཅེ་ལ། ཨ་ཆོས་སོགས་ལྷ་ས་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་ལ་

རྒྱུ་མང་། [རྒྱ]སྤྱིང་ཀྱི་ལོ་སྤྱིང་གི་མིང་།

རྒྱུ། ① ཐབས་ཤེས་སམ་ཐབས་ལམ། སྲིད་རྒྱུ། འགྲོ་རྒྱུ། ཤེ་རྒྱུ། དགྲའི་རྒྱུ་ལ་ཚུད་པ།
ཐབས་རྒྱུ་མཁས་པོ། ལས་དོན་གང་གྲེད་ཀྱང་རྒྱུ་ལེགས་པ་ཞིག་གཏིང་དགོས། དེད་རྒྱལ་
ཁབ་རྒྱུ་ལ་མ་པན་ན། སྐད་འབྲུག་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་སྟོང་སྒྲ་ཡིན། ② གསེར་སྦྱང་ལེབ་སྦྱར་
གྱི་རི་མོ་སྦྲ་ཆོགས་ཡོད་པའི་གོས་ཆེན་ཞིག

རྒྱུ་བསྐྱལ་བ། ཐབས་རྒྱུ་བཏང་བ།

རྒྱུ་འབྲི། ཐེ་གཏོགས། སྦྱི་དོན་ཆང་མར་རྒྱུ་འབྲི་བྱེད་དོན་མེད་ལྟ་བུ།

རྒྱུ་འགོད། ① རན་གཡོ་བཤམས་པ། ② འཆར་འགོད་དང་བཀོད་སྡིག

རྒྱུ་འགོད་སྐད་བཟ། ཐོག་ཐུང་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྦྱང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་design language ཟེད།

རྒྱུ་འགོད་མཁན། ① རན་གཡོ་བཤམས་མཁན་གྱི་བྲེད་གཏེ། ② བཀོད་སྡིག་མཁན།

རྒྱུ་འགྲོ། ཐབས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ཐོག་གཡོ་རན་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་འགྲོ་ག་ལ་ཡོང་།

རྒྱུ་རན་ལམ་ལྟོངས། གཡོ་ཐབས་བསམ་པ་ལྟར་བྱུང་བ། དམངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གོཏོགས་ཆུ་ཆད་
མཐོ་རུ་བྱིན་པས་མི་རན་པའི་རྒྱུ་རན་ལམ་ལྟོངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མ་རྟེན་པ་ལྟ་བུ།

རྒྱུ་ཉེས། ① ཐབས་ཤེས་ཉེས་པ། བརྟག་དབྱེད་ལེགས་པར་མ་བྱས་པས་རྒྱུ་ཉེས་བྱུང་། ②
ཕྱིན་ཆགས་བྱུང་བ།

རྒྱུ་གཏོགས། བཞག་འགོག་བྲེད་པའམ་བསམ་འཆར་འདོན་པ། ཁྱང་ཁྱང་བྱུང་དུ་འཕུར་བ་ལ།
ཕག་པས་རྒྱུ་གཏོགས་བྲེད་དོན་མེད།

རྒྱུ་གཏོང་བ། ཐབས་གཏོང་བ། གནས་ལུགས་རི་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་གང་བྱུང་གིས་རྒྱུ་གཏོང་
བ། ལས་གྲྭ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཏོང་བ། མང་ཆོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་
རྒྱུ་གཏོང་བ།

རྒྱུ་བཏིང་བ། ཐབས་རྒྱུ་ཀྱི་གཞི་བཏིང་བ། རྒྱལ་དམངས་དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྦྱོར་བྲེད་པའི་
རྒྱུ་བཏིང་བ།

རྒྱུ་བདེ། ཐོས་སམ་བྲེད་སྦྱངས་འདུམ་བདེ་བ།

རྒྱལ་ཁོར་བ། རྒྱལ་ཉེས་ཤོར་བ་དང་། འབྲུག་པ་པ་སོགས་མིང་གི་ནམ་གངས།
རྒྱལ་དཔོན། ཐབས་ཀྱི་གྲོས་འགོ་འདོན་མཁན།
རྒྱལ་མེད་རྒྱལ་འཁྲི། རང་ལ་ཐེ་གཏོགས་མེད་རྒྱུ་གཞན་གྱི་གནད་དོན་ལ་བྱ་སྤྱོད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་
ཐེ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་དོན།
རྒྱལ་མེད་རྒྱལ་གཏོགས། ལས་དོན་ནམ། གྲོས་ཁོངས་སུ་ཐེ་དབང་མེད་པར་རང་མཆོམས་ཐེ་
གཏོགས་བྱེད་པ། མི་གཞན་གྱི་དོན་དག་ལ་རྒྱལ་མེད་རྒྱལ་གཏོགས་བྱས་པ།
རྒྱལ་ཆོད། རྒྱལ་གྱི་ཆོད་འཛིན། པོ་ཆོད་པོས་རྒྱལ་ཆོད་མ་ཟེན་ན། ལུས་འདོམ་གང་དག་ལ་སྦྱེལ་
ངེས་ཡིན།
རྒྱལ་འཆོལ་བ། ཐབས་ཤེས་དོན་དུ་གཉེར་བ། མང་ཆོགས་ཀྱི་ས་ནས་རྒྱལ་འཆོལ་བ།
རྒྱལ་གཞི། ཐབས་རྒྱལ་གྱི་གཞི་འཕེལ་ཆ་བ། ལས་འགོ་མ་བཅུགས་གོང་ནས་རྒྱལ་གཞི་འདིང་བ།
རྒྱལ་ལེགས། ཐབས་ཤེས་མཁས་ཤིང་བཟང་བ། རྒྱལ་ལེགས་པོ་ཡོད་ན་གྲུབ་འབྲས་ལེགས་པོ་
འཕྲོན་རྒྱ་ཡོད།
རྒྱལ་བསྐབས་བ། ཐབས་རྒྱལ་གྱི་རིག་པ་བསྐབས་བ།
ཇེ། ① གོ་རིམ་བཞིན་ནམ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཞིག། ཇེ་མང་
དུ་འཕེལ་བ། ཇེ་ཅུང་དུ་འགྲིབ་བ། ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ། ཇེ་ཅུང་ཇེ་ཅུང་དུ་འགྱུར་བ། ཞིང་ལས་
ལོ་ལྷར་ཇེ་རྒྱས་སུ་ཡོང་བ། ② [ཆིང་]དང་པོ་འཕེལ་ཐོག་མ།
ཇེ་བཀའ་ཇེ་གསལ། ཇེ་ཅམ་བསྐྱབས་ཀྱང་མི་འགྲིབ་པར་དུང་དེ་ཅམ་གྱིས་གསལ་དུ་འགྲོ་བ།
ཇེ་ངན། རིམ་བཞིན་ངན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ། ༡ གཤམ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་དོན་ཏེ། སྤིང་
རྒྱལ་ཇེ་ངན་ཇེ་ངན་རེད། ཆང་ས་བརྒྱབ་ཆང་ཇེས་ཇེ་ངན་རེད། ༢ ཡར་རྒྱས་མེད་པའི་དོན།
སྒོལ་མ་འདི་དང་སངས་སྒོལ་སྒོལ་ཇེ་ངན་རེད།
ཇེ་ཅུང་། གཏི་སྤྱལ་ཇེ་ཅུང་སོང་ན་ཆོས་ལ་སྒོལ་སྒོལ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་རེད།
ཇེ་ཆེ། རིམ་བཞིན་དུ་ཆེ་དུ་ཕྱིན་པ། སྤྱ་གྲུ་འདི་གཟུགས་ཇེ་ཆེ་རེད། ངན་འགྲོང་ཡང་ཇེ་ཆེ་རེད། ལྷ་
མ་འདི་རྣམས་རྒྱ་ཇེ་ཆེ་རེད་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཇེ་ཆེ་རེད།

རེ་སྤ། བད་གཞི་དན་ཕྱོགས་སྤ་འཕེལ་བའི་དོན། བད་བ་ཉིན་ལྷར་རེ་བྱ་རེད། བལ་ཆེར་ཡུན་རིང་
བརྟན་ས་མ་རེད།

རེ་སྤར། དེར་སང་ཟ་མའི་ནང་དུ་རྩས་སྦྱོར་རེ་མང་ཡིན་སྟབས། མི་རྣམས་ཆེ་རེ་བྱུང་འགྲོངས་རེད།
རེ་སྤྱག་། དན་ཕྱོགས་སྤ་འཕེལ་བའི་དོན། སྦྱོབ་སྦྱོར་རེ་སྤྱག་ཏུ་འགྲོ་བ། བད་གཞི་རེ་སྤྱག་ཏུ་འགྲོ་བ།
སྤིད་རྩས་རེ་སྤྱག་ཏུ་འགྲོ་བ།

རེ་བྱ། བད་གཞི་བཟང་ཕྱོགས་སྤ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་དོན། བད་བ་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེ་རེ་བྱ།
རེད། བལ་ཆེར་ཉེ་མ་ཁ་ཤས་རེས་སྤ་སྦྱར་ཁང་ཐོན་ཆོག་ས་རེད།

རེ་རྩལ་རེ་དན། བྱག་སྦྱོད་གདུག་རྩལ་སོགས་སྦོན་ལས་རེ་སྤྱག་དུ་བཏང་བའི་དོན།

རེ་ཞིག་། རེ་ཞིག་གས་གནས་སྐབས་ཉེ་གོ་རེ་མ་སྦོན་བའི་སྤ། རེ་ཞིག་མཐོ་བསམ་བཏང་ནས་སྐད་
ཆ་ཤོད། དེ་རིང་རེ་ཞིག་འདི་ཙམ་ཞུས། དོན་གཞན་དག་རེ་ཞིག་བཞག

རེ་བཟང་། རེས་བཞིན་བཟང་ཕྱོགས་སྤ་འཕེལ་བ། སྦྱོབ་མ་འདི་སྦྱོབ་སྦྱོར་ལོ་རེ་ལས་ལོ་རེ་རེ་བཟང་
རེད། ང་ཆོའི་ཆོང་ཁང་གི་ཆོང་ཉིན་རེ་ལེ་ཉིན་རེ་རེ་བཟང་རེད་ལྟ་བུ།

རེ་རིང་། དེར་སང་དཔོན་པོ་རྣམས་ནི་ཆེ་རེ་རིང་རེད། མི་མེད་རྣམས་ནི་ཆེ་རེ་བྱུང་རེད།

རེད། རྟིང་དབྱངས། བི་མང་གི་རེད།

རེས་ཅེ། [རྒྱ]རས་སོགས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག

རོ། ལུ་པོ་སྟེ། ཨ་རོ། རོ་རོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

རོ་སྐོར་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཙེ་ལྔ་བའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༧་༥་ལོར་མོག་ལྷ་སྤྱ་བྱེད་ལྷ་བ་འཇམ་
དབྱངས་དགེ་བ་དཔལ་གྱིས་སྤར་གྱི་གྲུང་དགོན་དེ་ཁང་དགོན་དུ་བསྐྱར་ནས་གདན་ས་གཏན་
འཇགས་གནང་། དེའི་ལོ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་བའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩་ལོར་མོག་ལྷ་མཁན་
ཆེན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་གྲུང་དགོན་ཞིག་བཏབ་བ་དེ་གནས་རེས་མེད་སྤྱས་སྦོ་བྱེད་
བཞིན་གནས། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྦོ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཆབ་
ཆབ་རྫོང་ཁོངས་སྤ་ཡོད།

རོ་སྐོར་དགོན། ② དུས་རབས་ཉེ་ལུ་བའི་ལོ་རབས་སུམ་རྩ་བར་བྲག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་

ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་བྱང་ཀང་ཆ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོང་ཁང་། སྤྱི་ལོ་༤༣༤༧པའི་ས་ཕག་ལོར་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཙུན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་སའི་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། དེར་དུས་རྫོང་ལོ་ཤུ་ལྷུ་ཞེས་སྐྱབ་ཆུགས་པའི་ལྷ་ཁང་།

རྫོང་གོན། ① བན་ཡུའི་རྫོང་གོན་བསམ་གཏན་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་ཞེས་གྲང་གཤམ། རབ་བྱུང་བཙུ་
བདུན་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༧པོར་སྤྲུག་ཆ་སྤྱི་འཕེལ་དུག་པ་སྐལ་བཟང་འཛིགས་མེད་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་ནས་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རབ་བོད་
རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོང་གོན། ② འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤྱིང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོང་། ① [ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད] གཅེན་པོ། རང་བྱས་རང་གིས་དངོས་སུ་སྤྱོད་བཤས། རྫོང་མངས་
རྒྱས་ཡིན་ཅུང་པན་མི་ཐོགས། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་དེས་འཛིན་དང་། སྟོན་སྟེས། གཅེན་པོ།
ལུ་པོ། ཐོག་མ་སྟེས། ལུ་པོ་བཅས་པོ། ② སྟེས་པ་སྟེས་ལ་འབོད་པའི་གྲས་མིང་།

རྫོང་ལྷ་ཁང་། ས་སྤྱི་བཙུ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྤྱི་ཉིག་ཤེས་རྒྱལ་གཅིག་གིས་ལྷ་ཁང་
འདི་རྟེན་བཟུང་བ་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ཞེས་གསལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༤༤ལོ་སྟོར་ཞིག་ན་བཞེངས་
ཡོད་པར་སེམས། ཁྱི་ཀའི་ཡུལ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཅན་གྱི་རྟེན་བཞེས་ལ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན། གྲུབ་
མཐའ་ཐུན་མོང་གི་ལྷ་ཁང་ཡིན་པར་འདྲ། ད་ལྟ་མཆོ་བྱོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཁྱི་ཀ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོང་སྤྱོད་། [མངའ་རིས་]ལུང་ཤོབ་ཤོད་པར་ཟེར། དཔེར་ན། མི་རྫོང་ཆ་པོ། མི་པ་གི་ཡང་རྫོང་
བཏང་ནས་འཁོལ་བཞིན་འདུག་ལྟ་བུ།

རྫོང་ཐོས་རི་ཁོད། ལུག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། གཅེང་རབ་གསལ་དང་མ་ཤུ་ལྷུ་
ནེ་གནས་དེར་བཞུགས་སྤྱོད་བར་གཤམ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོང་གཏན་དགོན། ① འཕྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་གྱིས་བཏབ། དུས་ཆོད་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་
བཀའ་གདམས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཐོང་ཁྱེར་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོགས་པ་དགོན། ② གཙང་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་དང་དུས་མཉམ་ཅམ་དུ་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་དཔལ་
འབྱམ་གྱིས་བཏབ་ཟེར། མིང་གཞན་རྫོགས་ཆོས་འབེལ་གྱིང་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་སྒྲིགས་དུང་
དང་། སྒྲིགས་གདོང་། སྒྲིགས་རིང་བཅས་འགྲི་སྒོལ་མི་འདྲ་བ་འདུག །དགོན་གནས་འདིར་
ཐོག་མར་བོན་གྱི་སྐྱབ་གནས་དང་། དེ་ནས་རྟིང་མ་བཅས་ལ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་
འདུག །ད་ལྟ་བུ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། འདི་རྒྱ་ལུལ་སྐྱུང་ཤོད་དགོན་དང་། བཟ་ཤིས་
ལྷ་ལུག་དགོན་པ། འབྱམ་སྐྱང་དགོན་པ་ནམས་གྱི་མ་དགོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྒོལ་འདུག །ད་ལྟ་
ལུལ་ལུལ་ཤོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཚུ་དམར་ལེབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོན་ཀུན་དགའ་ཤོལ་མཆོག །ཤོད་དབྱས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ལས་གཙང་མངའ་རིས་སྤྱད་གྱི་
ཆར། ཡབ་གཉེན་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱུར་བ་དགྲང་གངས་ར་བརྒྱད་པ་དང་། ཡུམ་དགྲང་གངས་ཉེར་
གཉིས་པ་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ། རབ་བྱུང་དགྲ་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༧ལོའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་
ཆོས་ཉེར་ལུ་ལ་སྐུ་བལྟམས། དགྲང་གངས་ལུ་པར་ཐེབས་པ་ན་གྲིབ་ནད་གྱིས་གཅེས། ཡབ་
ཡུམ་ཐུགས་ཁལ་ཁོད་མེད་བྱུང་བར་བརྟེན་གྱིས་པའི་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་བསམས་ནས་ལུ་
པག་དགོན་པར་ཆོས་སྒོར་འཇུག་ཏུ་བཅུག །ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཞི་པར་བྱུང་བ་ཆོས་རྗེའི་བྱུང་དུ་
དགེ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་བྱངས། དེ་ནས་རང་བྱིས་དུ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་སྒྲིག་བསྐྱབས། རིག་པ་རྫོ་
ཞིང་ཁོང་མ་འབྲལ་དུ་རྟོགས་པས། ཡབ་ཡུམ་ཤིན་ཏུ་དགྱིས། དགྲང་ལོ་བདུན་པར་བྱུང་བ་
ཆོས་རྗེ་མདུན་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་གྱི་དབང་ཞུས། གསང་མཚན་དཔལ་ཞེ་སྤང་ནས་པར་
དག་པའི་རྗེ་རྗེ་བཏགས། ཁོང་གིས་དཔེ་སྒྲིག་མཛད་དུས་སྐད་སྲ་ལ་སྟན་བ་སྤིང་བུ་འདྲ་བ་ཞིག་
ཡོད་པས་ཡབ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་ཀུན་སྒྲོ་སྤྱང་རྒྱས། ས་སྤྱིའི་ཆོས་སྒོར་དང་། གཞུང་ཆེན་གྱི་
རྩ་བ་མང་པོ་སྒོར་འཛིན་ཐོག །དཔེ་ཆོགས་རེ་རེ་བཞིན་བྱུང་བ་ཆོས་རྗེའི་མདུན་ཡིག་རྒྱགས་
ལུལ། དགྲང་ལོ་བཅུ་པ་མེ་བྱི་ལོའི་རྒྱ་བ་དགྲ་པར་བྱུང་བ་ཆོས་རྗེའི་སྐུ་སྤར་རབ་བྱུང་དང་
དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོམ་པ་དགྲས་གཅིག་ཏུ་ཞུས། ལོ་དེའི་དགྲན་ནས་བཟུང་ལོ་བཞིའི་རིང་བྱུང་བ་
ཆོས་རྗེ་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱས་ནས་བཤད་ཁྱིད་དབང་ལུང་བཅས་ཞུས། དགྲང་ལོ་བཅུ་
གསུམ་པ་ས་མོ་ཡོས་གྱི་ལོར་གཙང་གར་ཕྱོགས་སུ་གཅེན་པོ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་

ཐེབས། ས་སྐྱ་དང་། ལུ་ཐག་རྫོང་བརྒྱད་དེ་གསེར་མདོག་ཅན་དུ་འགྱུར། དེའི་དྲུག་ལ་སྐྱོ་བ་
གཉེར་གྱི་འགོ་བཅུགས། རྟགས་རིག་དང་སྐྱོ་བ་སོགས་ཆད་མ་ལ་སྐྱོ་བ་གཉེར་མཛད། ལོ་
དེའི་སྟོན་ཁར་གཅེན་པོར་འབྲུམ་ནད་གྱིས་བཏབ། སྐྱོ་བ་གཉེར་བ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་།
ཁོང་གི་གཅེན་པོ་དང་སྐྱོ་བ་གཉེར་བ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་། ཁོང་གི་གཅེན་པོ་དང་བཅས་
པ་མི་བཅུ་དགུ་གྲོངས། ཁོང་ཆོ་མི་གསུམ་ལས་མི་ལྟག། ཁོང་སྐྱོ་བ་བརྒྱད་ཅུ་མ་རིང་མཆོམས་
བཞུགས་ནས་ཆད་མའི་གཞུང་འགའ་སྐོར་འཛིན་གནང་། སྐབས་དེའི་ཨ་མོ་ཟླ་སིང་ཏ་དེར་
ཐེབས་ནས། ཁོང་ལ་མཆོན་ཉིད་སྐུ་པོས་སངས་རྒྱས་མི་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སོགས་བཀའ་བཀྲོན་
མཛད་ཅིང་། སྐོམ་ཉམས་ལེན་སྐོར་གྱི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་བསྐུལ། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་
འབྲུམ་ནད་མཐའ་ཆོད། སྐྱོ་བ་གཉེར་གྱི་འགོ་བཅུགས་ཏེ། སྐྱུང་དག་སོགས་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་
ཆང་མ་ལ་སྐྱོ་བ་གཉེར་མཛད། ལོ་ལྔ་ཅུ་སྐྱོ་བ་གཉེར་མཛད་ཆེས་གཅང་ངམ་རིང་དུ་བྱོན་ནས་
སྐྱོ་བ་བྱུག་ཅུ་འཁོར། དེ་ནས་རང་ཡུལ་ཕུ་མག་དགོན་དུ་ཚུར་ལོག། བྱང་པ་ཆོས་རྒྱུ་མཐུན་
སྲར་མ་ཐོབ་པའི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་བྱས། དགྲུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་སྤེལ་ལོའི་སྐྱོ་བ་བཞི་
པའི་ཆོས་བཙོ་ལཱའི་ཉིན་གྲུང་ལ། རོར་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་བྱང་པ་ཆོས་རྒྱུ་མཐུན་སྐྱོན་
མཛད་ནས་བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱི་སྐོམ་པ་ཡང་དག་པར་མནོས། བསྐྱེད་བྱ་མཐའ་དག་ཚུལ་བཞིན་
བསྐྱུངས། ཉིན་དེར་ཁོང་བྱང་པ་ཆོས་རྒྱུ་མཐུན་གདན་ཞིང་མངའ་གསོལ་བར་མཛད་ཅིང་། བྱང་པ་
རང་ཉིད་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་ཕྱག་བྲིལ་སོགས་སྐྱོ་བ་ཆང་བར་གནང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཐེབས་
པ་མེ་པོ་བྲིའི་ལོར་ས་གསུང་བའི་ཆོས་བདུན་ཀྱི་ཉིན་གྲུང་ལ་བྱང་པ་ཆོས་རྒྱུ་མཐུན་ལོའི་དབྱིངས་སུ་
ཐེམ། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཡབ་འདས། ཁོང་སྐུགས་སྐྱོ་བ་གཉིས་བཅེགས་གྱིས་མནན། འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་དགོངས་ནས། དཔེན་པར་བྱ་བལ་དུ་བཞུགས། ལོ་དེའི་
དབྱར་གནས་ལ་ཐེབས་འདོད་མེད་ཀྱང་། མཁན་པོས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐུལ་བར་བརྟེན། དབྱར་
གནས་སུ་ཆད་མ་རིགས་གཉེར་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར། བཀ་
ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བདེ་བར་གཤེགས། ལོ་གསུམ་རིང་བཀ་ཆེན་བྱམས་གླིང་པའི་གདན་
སར་བཞུགས། དཔེ་གཞིགས་དང་གཞུང་བཤད་རྒྱ་ཆེན་མཛད། སྐྱོ་བ་ཁམས་སྟོན་པ་དང་

མཉམ་དུ། སྟོང་གངས་ཀྱི་མཆོག་གསུམ་བསྐྱོར་བ་དང་། གནས་ཆེན་ཚུ་མེག་བརྒྱ་ཅར་མཛལ་
 སྐྱོར་དུ་ཐེབས། དེར་རྒྱ་གར་རྩི་གི་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་རྩི་གི་སྐྱད་ཐོག་ནས་དམ་ཆོས་
 བཤད། རྩི་གི་མཁས་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བདུན་པར་དབུས་
 སུ་ཆོས་མཛལ་དུ་ཐེབས་ནས་རྒྱ་བ་དུག་ཅམ་འཕོལ། ལོ་དེའི་དགུན་པར་ཡང་དབུས་སྐྱ་ཐུན་
 དུ་ཐེབས། མཚུར་ཕུར་བཀའ་བརྒྱད་ཆོས་སྐྱོར་རྩི་གས་པར་ཞུས། དེ་ནས་སྐོ་མོན་དུ་བྱོན་ནས་
 འཕྲོ་དོན་ཡུན་རིང་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་མེ་བུ་སྐྱེ་ལོ་༡༥༣༧ལོའི་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་
 ཆོས་བདུན་གྱི་མཆོན་ཁྲེད་ལ་མ་ཡུམ་དགྲུང་གངས་ར་གསུམ་ལས་མ་ལོན་པ་དེ་ཉིད་འདས།
 དགེ་རྩི་གས་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབས། གསེར་མདོག་ཅན་དང་། ལྷག་ཕུང་སོགས་སུ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
 གྱི་རྟེན་གསར་བཞེངས་དང་། གཅང་གི་དགོན་སྡེ་ཆེན་ཁག་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། ས་
 རྩི་དགེ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མ་མང་པོར་ཤངས་ལུགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་མང་པོ་བསྐྱུལ། རིས་མེད་རྒྱ་
 དཔོན་ཆང་མས་བསྟོན་ཅིང་བཀྲུས། སྐྱ་ཆེ་ཁྱེལ་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛད་པ་ཁོ་ནས་དུས་
 འདའ་བར་མཛད་དེ་མཁས་བྱུང་གྱི་རྒྱ་མ་བྲགས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་ནས་གཤེགས་པ་ནི་
 རང་རྣམ་དུ་མི་གསལ་ཞིང་དབྱེད་གཞི་གཞན་མ་རྟེན་མོད། ཁོང་གི་སྐུལ་སྐྱེད་ནང་རྒྱ་ར་ཐ་
 རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་བཀ་སྐྱེ་ལོ་༡༧༥༧ལོར་འཁྲུངས་པར་དབུགས་ན་དགྲུང་གངས་དུག་ཅ་
 རེ་དུག་རེ་བདུན་ཅམ་ལ་འདས་སམ་སྐྱམ་པར་དབྱེད། ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་ནི། མི་རིགས་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་དུ་བྲིས་མ་བོད་གཉིས་དང་། བར་མ་བོད་གཉིས་བཅས་བསྐྱེམས་བོད་བཞི་ཡོད།
 རོ་ནང་ཀུན་སྲངས་ཐུགས་རྩེ་བཙུན་འབྲས། ཡུ་མོ་མི་བསྐྱོད་རྩི་རྩི་སྐྱོབ་བརྒྱད་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་
 བཞི་པའི་རྒྱ་ལོས་སྐྱེ་ལོ་༡༩༥༣ལོར་ལ་སྟོན་བྱང་གི་རབ་བྱུང་སྲང་སྐྱོད་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས། བར་བ་
 འཇམ་དབྱངས་བཞི་ཐོག་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་ལས་ལམ་འབྲས་གསན། གཞོན་ཅུའི་དུས་
 སུ་སྡེ་སྟོད་མང་པོ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱུ་འདུར་གྱི་ཆོས་གྲུར་དགེ་འདུན་མང་དུ་བསྐྱུངས།
 ཅོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བཟང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐྱེ་འོད་ཟེར་པ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་པ་
 རྩི་གས་པར་གསན། རྒྱུ་འདུར་དུ་འཆད་ཉན་ཡང་མཛད། མན་དག་ཞུས་ནས་སྐོམ་པའི་ཆེ་ཉིང་
 རེ་འཛིན་མང་པོའི་སྐོ་བྱེ། སྐབས་ཤིག་སྐུན་ཆེ་བཞེས་པས་འཆད་ཉན་གྱི་སྐྱོས་པ་དོར་ཏེ་སྐོམ་

པ་ལ་གཞོལ་བས་ཀུན་སྤངས་པར་བྲགས། བོད་ན་སྤྱིར་དྲུག་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ་ཅག་ལ་གསན་
པ་མཛད། བྱང་གི་རི་རྒྱད་རྣམས་སུ་སྒོམ་སྦྱབ་ལ་གཞོལ་བའི་ཆེ་མུགས་དམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
མི་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་དབང་དུ་འདུས། གཙང་གི་ལྷ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་རྫོང་དུ་དགོན་པ་བྲག་
བཏབ། བཤད་པ་དང་གདམས་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོབ་མ་མང་དུ་བསྦྱངས། དེ་དག་གི་ནང་ནས་
བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡི་ཤེས། ལ་སྟོད་པ་དབང་རྒྱལ། ལུ་མེ་བྲག་ཁ་བ། སྟོན་པ་ཀུན་རྒྱལ་
རྣམས་ལ་ཀུན་སྤངས་བའི་བྱ་བཞིར་བྲགས། མཐར་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ཆུ་མུང་སྟེ་ལོ་༡༣༡༣
ལོར་གཤེགས།

རྫོན་དགོན། རྫོན་པའི་དགོན་པ་ཞིག །གཞིས་ཀ་ཅེའི་ལུབ་ཕྱོགས་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིར་གི་ཕུར་ཡོད།
རྫོན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། རོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྟོབ་མ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྷ་
པའི་མེ་རྩ་སྟེ་ལོ་༡༣༠༦ལོར་མངའ་རིས་རོལ་པའི་ས་ཆར་འཁྱུངས། སྤྱ་གཞོན་ལུ་ནས་དབུས་
སུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་འཁོར་སྤྱིར་དུ་པར་ཆད་དང་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་སྟོན་ལ་སྦྱངས་པས་
མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དབུས་གཙང་གཉིས་ཀར་བྲ་སྟོར་མཛད། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་རོལ་
པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་མཇལ་བས་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་རྫོན་དུ་ལེབས། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་
པའི་བྱང་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་རྒྱད་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་ཟབ་ཆོས་གཞན་མང་
དུ་གསན། མན་ངག་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་བཟང་པོ་འཁྱུངས། དགྲུང་ལོ་ཞི་དགུ་
ལ་ལེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་རྩ་སྟེ་ལོ་༡༣༥༧ལོར་རྫོན་གི་གདན་སར་ལེབས། ལོ་
ལྷ་ནས་དེ་ཡང་གཏད་ནས་དབུས་སུ་ལེབས། འཆོལ་དབུས་སྤྱིར་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་
རྒྱད་བཤད་མན་ངག་གི་ཁྱིད་རྣམས་སྟོབ་མའི་སྡེ་ཆེན་པོར་གསུངས། དེ་ནས་གཙང་དུ་ལེབས་
ཏེ་སེམས་ཆུང་དུ་བཞུགས། དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་ནས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་
ཅུ་གཅིག་ལ་ལེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྟག་སྟེ་ལོ་༡༣༩༦ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

རྫོན་པ། རྫོན་པའི་བྱུབ་མཐའ་དང་དོན་གཅིག །ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་འདི་ནི་རེས་དོན་
མཐའ་ཐུག་གི་ལྷ་བའོ་མ་དེ་ཡིན་པར་བཞེད། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པར་ཡུ་མོ་མི་བསྐྱེད་རྫོ་
རྫོས་གཞན་སྟོང་གི་སྟོལ་བཏོད། ཀུན་སྤངས་ཕུགས་རྫོ་བཙོན་འབྲས་ཀྱིས་རྫོ་མོ་ནང་དུ་དགོན་

པ་བཏག་གིས་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཏཱ་ར་ན་ཐ་སོགས་ལས་བརྒྱད་པའི་མདོ་
ལུགས་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་དང་། སྒྲགས་ལུགས་དུས་འཁོར་སྟོར་དུག་གཙོ་བོར་ཉམས་ལེན་
བྱེད་མཁན་གྱི་བྱུང་མཐའ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་འདི་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ནས་བརྒྱད་ཚུལ་ནི། ལྷ་བ་
བཟང་པོ་སོགས་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་དང་། འཛམ་དབའ་གྲགས་པ་སོགས་རིགས་ལྷན་རྒྱལ་
རབས་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཞལ་དང་། སྒྲགས་ནས་སྒྲགས་སུ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་འདི་ཡོངས་
གྲགས་སུ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་སྡེལ་ཞིང་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་
མཁན་ནི་དུས་ཞབས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་ནས་དུས་ཞབས་པ་ཚུང་བ། སྒྲུབ་ཆེན་ཤ་བ་རི་བ།
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་ཞལ་གཟིགས་པའི་སྒྲུབ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཛོ། དེའི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཉི་མ་
དབའ་ཡེ་ཤེས། པཎ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤུ་ཀྱུ་ཤྱི། སྒྲུབ་ཐོབ་ཞི་བ་སྤྲས་པ་སོགས་
ནི་རྒྱ་གར་དུ་དུས་འཁོར་སྟོར་དུག་དར་སྡེལ་གཏོང་མཁན་རྣམས་ཡིན། བོད་དུ་སྟོན་བྱོན་བཞི་
ཞེས་པ་ནི། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྒྱད་སྟོལ་བོད་དུ་སྡེལ་མཁན་རྣམས་ལས་ཐོག་མར་
སྡེལ་མཁན། ཀྱི་རྩོ། འཕྱོ། ལྷ། དིང་རི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་བཞི་ཡིན། བར་བྱོན་ལྷ་ཞེས་པ་
ནི། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་། མན་ལུང་བ། བི་བླུ་ཉི། ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན། སྒྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་
པ་དང་ལྷ་ལ་ཟེར། ཕྱིས་བྱོན་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་། སངས་
རྒྱལ་སྤྲས་པའི་མགོན་པོ་གཉིས་ཡིན། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྒྱལ་པ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་
རྩོན་པའི་དགོན་པ་གཙོ་བོ་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་སྤིང་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར། དེར་
བཞུགས་པའི་རྩོན་པའི་ཆོས་སྟོར་གྱི་སྤར་ཤིང་རྣམས་མེར་ལ་བསྐྱེགས། དུས་གཙང་
ཕྱོགས་སུ་རྩོན་པ་རྩ་མེད་གཏོང་སྤྲུལ་སྤྲུལ། རྩོན་པ་རྩོན་པ་རྩོན་པ་རྩོན་པ་རྩོན་པ་རྩོན་པ་
ཆེན་དཔལ་གྱིས་མདོ་ཁམས་འཛམ་ཐང་དུ་དགོན་པ་བཏག་སྟེ་ཆོས་རྒྱུད་བསྐྱངས། དེའི་བྱིན་
ལས་དེད་དུས་མདོ་ཁམས་འཛམ་ཐང་ཕྱོགས་དང་། མགོ་ལོག་གི་ཕྱོགས་སུ་རྩོན་པའི་དགོན་
སྟེ་རྣམས་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།
དུས་འཁོར་སྟོར་དུག་གི་བརྒྱད་སྟོལ་བཏུ་བདུན་གྱི་རེ་ལུ་མིག་

ཨང་། ལྷ་མ། གདམས་ངག་གི་ནང་ཆོན།

༡ ལོ་རྒྱ་བཀྱི་དོ་རྒྱ་པའི་འོད་ཟེར། སྒྲོ་ར་དྲུག་གི་མན་ངག། སྒྲོ་ར་དྲུག་སྒོས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུང་འབྲེལ་བ།

༢ ལོ་རྒྱ་བ་སྐད་གཤམ་པའི་སྒོ་ཐོས། སྒྲོ་ར་དྲུག་

༣ ཁྲིམ་ལོ་རྒྱ་བ་བརྒྱ་འོད་ཟེར། སྒྲོ་ར་དྲུག་

༤ རོ་པོ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ ལྷ་མ་ནག་པོ་མངོན་ཤེས་ཅན་ལས་རོ་པོས་ཁྲུས་པའི་སྒྲོ་ར་དྲུག་

༥ འཕྲོག་མེ་ལོ་རྒྱ་བ། ཁ་ཆེ་བཅ་ཆེན་རྒྱ་བ་མགོན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྒྲོ་ར་དྲུག་

༦ ར་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་རབ། བརྟེན་ས་མཆོ་ཤྱི་ལས་ར་ལོས་ཁྲུས་པའི་སྒྲོ་ར་དྲུག་

༧ ཅ་མེ་ལོ་རྒྱ་བ་སངས་རྒྱས་གྲགས། སྒྲོ་ར་སྤང་གི་ལྷགས་མེ་ལོ་དང་གཉིས་སྟོན་འོད་ལས་
བརྒྱུད་པའི་སྒྲོ་ར་དྲུག་

༨ རས་རྒྱུད་དོ་རྩེ་གྲགས་པ། སྒྲོ་ར་དྲུག་

༩ ① ཀ་ལོ། དུས་འཁོར་རང་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོ་ར་དྲུག་ཞང་ཆལ་བ་སོགས་ལ་གནང་།

༡༠ ② ཀ་ལོ། མ་རྒྱུད་ཀྱི་དོ་རྩེ་འོ་སྒྲོ་ར་དྲུག་ །ས་སྐྱ་བ་ལ་གནང་པའི་ལྷགས།

༡༡ ③ ཀ་ལོ། བ་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པའི་སྒྲོ་ར་དྲུག་ །དགེ་བཤེས་སྐྱུ་ར་ཨ་སྐྱ་ལ་གནང་བ།

༡༢ ① ཁ་ཆེ་བཅ་ཆེན་ཤུ་ཤྱི། དབྱེས་རྩོར་རྒྱ་རོའི་འབྲེལ་ཆེན་མན་ངག་ཏུ་མཛད་པ། དབྱེས་
ལོ་ཆོས་བཟང་ལ་གནང་བ།

༡༣ ② ཁ་ཆེ་བཅ་ཆེན་ཤུ་ཤྱི། སྟན་བརྒྱུད་དོ་རྩེ་འོ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྩེ་ས་སྐྱ་བ་ལ་གནང་བ།

༡༤ ① བེ་བླ་ཉི། སྒྲོ་ར་དྲུག་རིང་བརྒྱད། གྲུབ་ཐོབ་དཔེ་མེད་འཆོའི་ལྷགས་བརྒྱུད་པ།

༡༥ ② བེ་བླ་ཉི། སྒྲོ་ར་དྲུག་ཉེ་བརྒྱད། གྲུབ་ཐོབ་ཤ་བ་རི་བས་ཞལ་གཟིགས་ནས་ཁྲུས་པ།

༡༦ ཆག་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་རྩེ་དཔལ། སྒྲོ་ར་དྲུག་

༡༧ མན་ལུང་གུ་རུ། སྒྲོ་ར་དྲུག་

དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོ་ར་དྲུག་པའི་བརྒྱུད་སྒོལ་ནི། ཀོ་བྲག་པའི་ལྷགས་ཞེས་བ་ཀོ་བྲག་བ་
བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བལ་པོ་བེ་བླ་ཉི་ཅ་རྒྱ་ལས་ཁྲུས་པའི་སྒྲོ་ར་དྲུག་ཉེ་བརྒྱུད་ཏུ་
གྲགས་པ་གྲུབ་ཆེན་གོ་ལུང་བ་གཞོན་རུ་དཔལ་ལས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཟེར། རོང་ལྷགས་ཞེས་བ་

རོང་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་། རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ལས་བརྒྱད་པ་ལ་རོང་ལུགས་ཤེས་
 ཟེད། བོ་དོང་ལུགས་ཤེས་པ་བྱལ་ཐོབ་སེ་མོ་ཆེ་པ་ལས་བོ་དོང་པ་རིན་ཆེན་རྩེ་སོས་ཤུས་པའི་
 གདམས་ངག་གི་བརྒྱད་པ་དེ། ལྷག་སྟེ་བ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། བོང་ལོ་རྟོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན།
 དབང་ལོ་རྫོ་ལོས་བརྟན་པ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཅེ། ལོ་རྩ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། གྲུན་མཁྱེན་
 འཇིགས་བྲལ་ཆེན་པོ་སོགས་ལས་བརྒྱད་པ་ལ་བོ་དོང་ལུགས་ཤེས་ཟེད། ལ་སྟོད་ལུགས་ཤེས་
 པ་གྲུན་སྒངས་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྟོབ་བྱ་བཞིར་གྲགས་པའི་ཡ་བྲལ་ལ་སྟོད་བ་དབང་ལུག་རྒྱལ་
 མཆོན་ལས་བརྒྱད་པ་ལ་ཟེད། སོན་ལུགས་ཤེས་པ་ཞི། སོན་པ་གྲུན་རྒྱལ་པ་ལས་སྟོར་དྲུག་
 གི་བརྒྱད་བྱར་དུ་བྱུང་བ་ལ་སོན་ལུགས་ཤེས་ཟེད། ཆེ་བྱ་རྩ་བྱུང་ཤེས་པ་ཞི། འགོས་དཀར་
 ལུགས་དང་། རྟོག་ལུགས་སོགས་དང་། བྱིས་སྤྱ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ནགས་གྱི་རིན་
 ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་ནས། བྱལ་ཆེན་དཔེ་མེད་འཛོའི་གདམས་ངག་དང་། རི་ཁྲོད་དབང་ལུག་གི་
 ཉེ་བརྒྱད་བཅས་འགོས་ལོ་གཞོན་ཏུ་དབལ་དང་། སྤུན་སྤྱ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་ལ་གནང་
 བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སངས་རྒྱལ་སྤྱས་པའི་མགོན་པོས་ཞེ་སྤྱས་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་སྟོར་དྲུག་སྤུན་བརྒྱད་དེ་རྟོ་ནང་རྩེ་བཙུན་རྩ་རྩ་ཐ་ལ་གནང་བའི་ལུགས་རྣམས་
 སོ། །སྟོར་དྲུག་ཁྲད་པར་དུ་བརྒྱད་སྟོལ་ནི། སྟོར་དྲུག་གི་ལུགས་སྟོལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་
 ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞི། རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་ལས་མཐར་ཐུག་གི་རྟོན་པ་བཞི་དང་ལྷན་པ་
 གྲུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རྟོན་པའི་དུས་འདིར་གསང་སྤགས་ཟབ་
 མོའི་གནད་ལ་རྟོ་རྩེ་འཆང་གཉིས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི་རྩེ་བཙུན་སྟོལ་པའི་མགོན་པོ་སྟེ་རྩ་
 ར་རྩ་ཐས་དུས་འཁོར་སྟོར་དྲུག་གི་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྟོལ་གསར་དུ་བྱེས་པ་ཞི། རིགས་ལྷན་
 གཉིས་པའི་བཀའ་བརྒྱད་དེ་ལུགས་སྟོལ་གཞན་རྣམས་ལས་ལུ་ལུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

རྟོ་ནང་རྩ་རྩ་ཐ། མཆོན་གཞན་རྩེ་བཙུན་གྲུན་དགའ་སྟོང་པོ་དང་། རྩེ་བཙུན་སྟོལ་པའི་མགོན་པོ་
 ཡང་ཟེད། འབྲུངས་ལུ་ལ་དབུས་གཅོང་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་རྩོ་ཁ་རག་དང་ཉེ་བར་འབྲང་ཤེས་
 པའི་གནས་སྤྱ་ཡལ་དུ་མའི་གཏུང་རྒྱད་རྣམ་རྒྱལ་ལུན་ཆོགས་དང་ལུ་ལ་རྟོ་རྩེ་བྱ་དགའ་གཉིས་
 ཀྱི་སྤྱས་སྤྱ་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ཤིང་ཕག་སྟེ་ལོ་༡༥༥༥ལོར་ཆོས་འཁོར་སྤྱིངས་སྤྱ་སྟེ་བརྟམས།

མས་པོས་པད་མ་སྤྱི་གཙོན་རྗེ་ཞེས་མཆོན་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཞི་པར་རྫོང་མཁན་པོ་
ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོར་རྫོང་ལྷ་མ་ཀུན་དགའ་ཤོལ་མཆོག་གི་སྐུལ་སྤྱོད་དོས་པའི་ན་མཇད་དེ་རྫོང་
ནང་དགོན་དུ་བྱོན། དགྲུང་ལོ་དྲུག་པ་ནས་སློབ་སློབ་པའི་དབུ་ཚུགས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་
རྫོང་དགོན་ཆོས་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་མཁས་དབང་བྱམས་པ་རྒྱུན་གྲུབ་སློབ་དཔོན་དུ་བཞུགས།
སྟག་ལུང་པ་ཀུན་དགའ་བཟ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོམ་པ་ཡང་དག་
པར་མཐོས། མཆོན་ཀུན་དགའ་སྤྱིར་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༥ལོར་གཙང་པ་རྩེ་སྤྱིང་གིས་སྤྱིན་བདག་མཇད་ཅིང་རྫོང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་
རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་བཟབ་ནས་གདན་ས་མཇད་དེ་མདོ་སྐགས་བཤའ་སྐབས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། རྗེ་བཙུན་མཆོག་གིས་ལྷགས་ཆོས་གནང་བའི་སྐོར་ལ། རྟན་པའི་
མཇད་བརྒྱ་དང་། རྒྱ་པར་ཆོས་འཕྲུང་སོགས་པའུ་ལུང་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྐོར་དང་ཤིང་སྤྱིང་།
བཟང་སྤྱིང་། དུས་འཁོར་། བདེ་མཆོག་། གསལ་དུས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤའ་སོགས་མདོ་
སྐགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་སྐོར་དང་། ཐེག་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་དབུ་མ་སོགས་གཞན་སྤོང་གི་ལྷ་
ལུང་སྐོར་དང་། བསྐྱེད་ཆོགས་དང་སློབ་ལམ་སོགས་རྫོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་པོ་ཉི་
བཞི་བཅས་ཁྱོན་སྟེགས་བམ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་མཇད་དེ་རྫོང་པའི་རིང་ལུགས་ཆང་ལ་མཐོར་
བར་བསྟན། སྤྱོད་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱན་སྟེལ་ཉེ་སྐབས་བརྒྱད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
བསྐྱེད་པར་མཇད། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥
ལོར་རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་དུ་སྐག་ཤེགས།

རྩོམ་ ① གཅེན་པོ་ལཱ་ལུ་ལོ། ② མི་དང་སྤྱི་ལོའི་ལོ། ③ དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལོངས་སྤྱོད་
སྒོ་གས་པའི་སྤྱི་ཆས་སྤྱི་པའི་གཞུགས་བརྟན།

རྩོམ་པོ་དགོན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་ཙམ་ལ་རག་དབང་གྲགས་པ་བྱུ་མཆོས་བཏབ། ལྷ་པ་
མཐའ་དགེ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོ་དེ་གསུམ་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མེར་ལུལ་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྩོམ་ཆེད་གཉིས། རྒྱ་རྒྱུན་གཞུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྩོམ་གྱུ་མུ་ཅེ་དང་།

པ། ལྷུང་བཅོས་སོགས་མཛད། མཐར་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་ཤིང་ཏྲ་སྤྱི་
ལོ་༡༠༥༩ལོའི་བོད་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྟེ་ཐང་དུ་སྐྱབས་ཤིགས། སྐྱ་གཤུང་རྣམས་
སྟེ་ཐང་ན་མོ་ཆེར་བཞུགས་ལ་ཕུལ། སྟེ་ཐང་ལོར་དུ་སྐྱ་གཤུང་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས་པའོ། །

རྩོ་བོ་རྩེའི་ལུགས། སངས་རྒྱུས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་སྐྱ་འཁྱུངས་འདས་ཀྱི་སྟོར་ལ་བཞེད་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་མང་
ཅམ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་འདི་ནི་རྩོ་བོ་རྩེའི་ལུགས་ལ་ཟེར། རྩོ་བོ་རྩེའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་བ་
འཁྱུངས་ལོ་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༡༡༨པའི་ཤིང་གི་ལོར་འཁྱུངས། སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༡༣༨པའི་
ཤིང་སྟེལ་ལོར་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་རེད།

རྩོ་བོ་དྲུ་པེ་ཀ་ར། བོད་དུ་རྩོ་བོ་རྩེ་ཨ་ཏི་ལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྩོ་བོ་ན་རྩེ་པ་ཡེ་ཤེས་དངོས་བྱུག། བཤམ་ཆེན་ལྷ་རོ་བ། བཤམ་ཆེར་དུས་རབས་བཅུ་པའི་ཤིང་བྱུང་བ་
འདྲ་སྟེ་ལོ་ལྷ་བ་རྒྱ་བཅོན་འབྲས་མེད་གས་རྒྱ་གར་དུ་རྩོ་བོ་གདན་འདྲེན་པར་སོང་སྐབས་བཤམ་
ཆེན་ལྷ་རོ་བ་ད་དུང་གི་ཀླུ་ལ་ལེ་ལའི་དགོན་པར་བཞུགས་སུ་མེན་པར་བཤད་པས་སོ། །

རྩོ་བོ་འབྲས་པ། འཕྲུང་འགོ་གཏེར་སྟོན་ཤེས་རབ་ལོད་ཟེར་གྱིས་བཏབ། དུས་ཆོད་མ་གསལ། དེ་
རྩེས་ཀླུ་པ་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་དྲུག་པ་རིག་པའི་རྩོ་རྩེས་མཆོད་རྟེན་དང་ལྷ་ཁང་བཞེངས། བྱམ་མཐའ་
བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་སྟོ་ཁས་ཁུལ་གོང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྩོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྩོ་རྩེ། སངས་རྒྱུས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཐེབས་ཀྱི་སྐྱ་ཆད་དང་མཐུན་པའི་
ལྷ་སྐྱ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྐྱ་དུས་བལ་བཟང་ཁྱི་བཙན་གྱི་རྟེན་སྐལ་ལ་
བོད་དུ་གདན་འདྲུངས་པའི་སྐྱ་རོ་མཆོར་ཅན་ཞིག་

རྩོ་བོ་མི་འགྲོ་གསུང་འཕྲོན། དམངས་ཁོད་ཀྱི་ཤོད་རྒྱུན་ལྷུང་ན་དུས་དབང་གིས་ཁྱེན་པས་ལྷ་སའི་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩོ་བོ་སྐ་དགོས་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆབ་ཏུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱ་ཞིག་
བཞུགས་སུ་གསོ། དེ་རྩེས་རྩོ་བོའི་སྐྱ་བརྒྱན་སྤར་བཞེན་བཞུགས་སུ་གསོལ་དགོས་པས།
འཛིན་སྐྱ་དེ་གཞན་དུ་སྟོ་རྩེས་ཤེད་སྐབས་ང་མི་འགྲོ་ཞེས་གསུང་འཕྲོན་པར་བརྟེན། ད་ལྟའི་རྩོ་
བོའི་སྐྱ་རྒྱལ་ཏུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

རྫོ་པོ་རགས་ཁ། ལྷ་ས་འེ་ཤར་རོས་སྤྱ་འབྲུམ་ཐང་གྲོང་ཆོའི་འབྲུམ་གྱི་སྤྱིད་རྒྱའི་རགས་སྤྱེད་གི་རྫོ་པོ་
རགས་ཁ་ནི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་གཙང་རྒྱ་ཤོར་ནས་ལྷ་སར་རྒྱ་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་
སྤབས་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་རགས་ཐོག་མར་བཅོས་པ་དང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བརྒྱ་
གཉིས་པའི་ནང་གྲུང་ཐང་རྒྱ་མ་ཁང་གི་སློབ་མ་ལྷ་རྩེ་དགེ་བ་འབྲུམ་གྱིས་རྒྱ་རགས་ལ་ཞིག་གསོ་
གནང་བ་མ་ཟད་སྤྱ་གཤེགས་རྗེས་སྤྱ་གདུང་ཡང་རྒྱ་རགས་ཀྱི་འབྲུམ་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་
པའི་ནང་བཞུགས་པས་སྤྱ་འབྲུམ་ཐང་མཆོད་རྟེན་ཞེས་གྲགས་སོ། །

རྫོ་པོ་རིན་པོ། ཐུབ་དབང་ལོངས་སྤྱའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་སྤྱ།

རྫོ་པོ་ལྟ་ལུ་ཐུ་ཐེ། སངས་རྒྱལ་ལྟ་ལུ་ཐུབ་པ་དགྲུང་གྲངས་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པའི་སྤྱ་ཆོད་དང་མཐུན་
པའི་ལྷ་སྤྱ་ཞིག་སྤྱེ། ཆོས་རྒྱལ་གྲོང་བཅའ་སྤྱུམ་པའི་སྤྱ་དུས་རྒྱ་བཟའ་གོང་རྫོང་རྟེན་སྤྱལ་ལ་ཤོད་དུ་
གདན་དངས་བར་གྲགས་པའི་ཐུབ་སྤྱ་ད་ལྷ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

རྫོ་པོའི་དབུ་སྤྱ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་པའི་སློ་འཕྱོར་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཐུན་ཞིང་རྒྱ་
ལྷང་གི་སྤྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདིའི་མིང་ཡིན།

རྫོ་འཕེར། རྟིང་མ་རྫོ་འཕེར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ལོར་སྤྱ་འབྲུངས། དགྲུང་
ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་ཁྱ་པོ་དང་འགྲོགས་ཤིང་གསང་བ་རྒྱ་ན་མེད་པའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་
གསན། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་དགྲུན་ས་ཉི་ཤུའི་བར་ས་སྤྱ་པ་ཆེན་ལས་རྒྱུད་གསུམ་གདམས་པ་དང་
བཅས་པ་བདེ་མཆོག་མལ་གྱིའི་ལུགས་གསན། རྒྱ་མིག་པ་ལས་ཆོད་མ་བསྐྱས་པ་གསན།
དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་པ་ལ་ཁྱོ་ཕུ་ལོ་རྩ་བ་ལས་བྱུབ་ཐོབ་མི་དཔེ་གདམས་པ་རྣམས་དང་།
བལ་པོ་གྲགས་པ་འབྲུམ་མེ་ལས་བྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁ་འཐོར་གྱི་གདམས་པ་རྣམས་གསན་ཏེ་
དགྲུང་ལོ་སོ་དུག་ལ་ཕེབས་སྤབས་ཐོས་བསམ་གྱི་སློབ་པ་བཅད། གཟིགས་སྤང་རྣམས་པལ་
ཆེར་མི་གསུངས། ལྷ་སར་རྫོ་པོ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་དུས་འོད་གྱི་ཐེག་ལའི་ནང་ནས་བྲུག་རྫོར་
དང་སྤྱ་རྒྱར་པས་གཟིགས་མཛལ། མཐར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལུགས་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༢༣༡ ལོར་རོ་
མཆར་བའི་ལྷ་ས་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱ་གཤེགས།

རྫོ་མོ། ① བཙུན་མ། ② བཙུན་མོ། ③ གསང་ཡུམ། ④ རྩེ་རིགས་མ། ⑤ ས་མིང་ཞིག་ཤོད་རང་

སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཉིང་ཁི་རྫོང་ཁོངས་ཉང་ཆུའི་ལྗོངས་པ་དུ་ཡོད།
རྫོང་མོ་གངས་དཀར། རྫོང་མོ་ཆེ་རིང་མའི་གནས་གངས་རྒྱལ་མོ་མཐོན་མཐོང་སྟེ་རྫོང་མོ་སྐང་མའི་མིང་གཞན།
རྫོང་མོ་སྐང་མ། ཉེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་རི་ཅེ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་
ཅེ་ས་ཁུལ་དེང་རི་རྫོང་དང་བལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་སུ་ཡོད། དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཆོའི་
ངོས་ལས་མེ་ཁྲི་༡༡༧༩.༡ ན་ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རི་མཐོ་ཤོས་དེ་རེད། གངས་མཐོན་
མཐོང་རྒྱལ་མོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བ་ཆེ་རིང་མཆོད་ལྗོངས་གནས་རི་ཡིན།
རྫོང་མོ་གླིང་གསུམ། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་། དབུ་ཆལ་གསེར་ཁང་གླིང་། དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་
གླིང་རོ་། །དེ་རྒྱམས་ཀྱུན་གྱི་སྟོན་དུ་གྲུ་བོ་དགེ་དཀར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སོ། །
རྫོང་མོ་སྐྱོ་ལུམ། སྐྱོ་སྐྱན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ལོ་མ་རོ་མང་དུ། འབྲས་བུ་རོ་ཆ། ལུ་རྗེས་སྟོ་མས། སྐྱོ་
ནད་དང་རུས་ཆད་སེལ།
རྫོང་མོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྫོང་མོ་ནང་། རྫོང་མའི་གདན་ས་ཡོད་པའི་ལུང་པའི་མིང་། གཞིས་ཅེའི་ཁུལ་གྱི་ལྷ་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་
སུ་ཡོད།
རྫོང་མོ་སྐྱན་མོ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༣༧༩ལོར་ཡབ་དུགས་བརྒྱད་སྟགས་པ་དྲེ་རྩེ་
རྒྱལ་བོ་དང་ཡུམ་བརྒྱ་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་སྲས་སུ། ཞེ་ཡུལ་གྱ་རུའི་སྐྱབ་བྱག་ཟར་མོ་ལུང་དང་
ཉེ་བར་སྐྱེ་འབྱངས། ལྟོ་རུབ་ལ་ཡང་གོང་དུ་ཕེབས། གྱ་རུ་ཆོས་དབང་དང་མཇལ་བ་ཅན་གྱིས་
ལྷན་སྟེལ་ཡེ་ཤེས་ཆོལ་མེད་དུ་འབྱུངས། སྐབས་ཤིག་འབྲུག་པའི་གྲུ་མ་གླིང་རྩེ་རས་པ་མཇལ་
བན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅ་ཁ་བྱེ་བའི་བརྟེན་ཐབས་སུ་བརྟེན་ནས་གླིང་ལ་རྟོགས་པ་ཐོད་བཞུགས་འབྱུངས་
ཉེ་ཆུ་བོ་གདུའི་ཆུན་ལ་རྟོགས་པ་མཐོ་བར་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་། དཔོན་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་ཀྱི་
མཆོད་པ་ཞིག་མཛད་དེ་གསུམ་ཀས་ལུས་མ་སྤངས་བར་འདབ་ཆགས་རྒྱལ་བོ་མཁའ་ལ་
འཕུར་བ་ལྟར་ནས་མཁའ་དབྱིངས་སུ་རྩེ་མཐོར་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་གྲལ་དུ་ཐོགས་
མེད་དུ་གཤེགས་པར་གྲགས་སོ། །

རྫོ་མོ་མཆོ་ཁ། ཞོགས་ཕུར་རྫོ་མོ་མཆོ་ཁ་ཞེས་པ་ནི་དུ་སྐྱེད་གི་སྒྲ་མཆོ་ཡིན་པ་ལོ་རེར་ཅེ་ནས་རྒྱལ་
ལྷ་ཚང་ནས་མཆོ་རྩས་འདེབས་པར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། མཆོ་དེ་ནས་མཆོ་མཛལ་སྟོན་གྱི་
ཡོད་པར་གྲགས།

རྫོ་མོ་སྟ་རེ། རི་བོ་ཞིག་། བོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་ཀྱི་ལྷོ་མོ་རྫོང་ཁོངས་པག་རིའི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
རྫོ་མོ་འདི་དགོན། བསུ་བའི་རྫོ་མོ་དགོན་དང་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་། ལྷ་མའི་ངོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས།
རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ལོར་པ་མཐའ་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ནས་བྱག་འདེབས་
མཛད། དེ་རྗེས་མེར་སྐྱེ་སྐྱེ་ཕེད་བཞི་པ་རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་ལུ་བ་བསྟན་མཁུན་རབ་རྒྱ་མཆོས་
བསྐྱར་དུ་བྱག་བཏབ་མཛད། ལུ་བ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རེ་པ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་
ཁུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྫོ་ཅི། ཤིང་ཅི།

རྫོ་ཅི་གསེར་ཤོག་། ཅི་དང་གསེར་ཤོག་།

རྫོ་རག་། ཤོ་གཉིས་ལོན་པའི་རྟ་པོ་ལ།

རྫོ་ལགས། ① ལུ་བོ་ལས། ཨ་རྫོ་ལགས། ② ལུ་བོ་དག་ལུང་སྐབས་ཅེ་བྱག་དང་སྒྲ་བྱག་གི་ནང་
ཟན། ③ ཁྱིས་པ་པོ་ལ་འབོད་པའི་གྲུས་མིང་། ཤ་ཁྱི་རྒྱུ་པ་ཆ་རོགས་དང་། རྫོ་ལགས་སྐྱེ་ཐང་
མཉེལ་རོགས་རེད།

རྫོ་ལོད། རྫོ་ལོད་པོ་སྟེ། མི་བཟང་པོ།

རྫོ་ཤུག་རྣམ་གཉིས། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་རྫོ་པོ་ཤུག་སུ་ནི་དང་།
རྫོ་པོ་མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྗེ།

རྫོ་ཤུག་རྣམ་གསུམ། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་རྫོ་པོ་ཤུག་སུ་ནི་
དང་། རྫོ་པོ་མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྗེ། འཕགས་པ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་གསུམ། འཕགས་པ་བྱགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་ནི་ཅེ་པོ་བྱང་ན་བཞུགས་པའི་རྫོ་པོ་ལོ་གི་ཤུར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཟེད།

རྫོན་ཅེ་ནང་། དུས་རྒྱུ་ཅ་ལག་གི་རིགས་རྣམས་ཉར་ཆགས་ཀྱི་དང་སའི་ཁང་མིང་སྟེ། བང་མཛོད་
དང་དོན་གཅིག་།

རྒྱུ་རིག་ས་གསོག་འདོག་བྱེད་པའི་སྐྱམ་སྟེ། བླུའི་རྒྲ་བ་ལ་རྒྲ་མ་ཡང་ཟེད།

རྒྱུ་ལྟར་ལྟོག་པའི་བའ་བ། ཉིལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་ལྟོག་པའི་བའ་བ།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དང་འཕྲི་ཀོ་རྒྱལ་ཁབ་ཅེ་བཀོལ་སོགས་ལས་སྤོན་བྱས་ཅིན་པའི་ཀོ་བཤའོ་བ་
དམར་པོ་དང་། ཉག་པོ། དཀར་པོ་བཅས་ཅི་འདོད་དུ་བཅས་ཆོག་པ། ཀླུ་དང་། གཤམ་ཏ་
སོགས་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཀོ་བའི་མིང་།

རྒྱུད་རྟོ། ཤེད་སྟོབས་ཞན་པའི་ལུས་སྐྱམ་པོའམ་ཤ་རིད་པོ།

རྒྱུད་པ། ག་རིད་པའམ་སྒྲུབ་ཅིང་སྒྲེམ་པ། ཉ་དེའི་ག་ཤེད་ལོར་ནས་ཉ་ཅང་རྒྱུད་འདུག།

ཟེ། ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་མཁན་ཏེ། ཟེ་བོ། ཟེ་མོ། ཟེ་དཔོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

[illegible][illegible]

པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་སྤྱི་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་བཞི་པ་ལ་རྫོ་ལྷ་གྲ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུའི་བྱང་དུ་རྟག་ཟིལ་ཕྱལ་བར་རྗེ་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོའི་ཡང་སྤིང་འབྲུལ་མེད་དུ་རྒྱུང་སྤིང་འདི་
ཉིད་ཐེབས་ཤིང་། ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་དུ་གཙུག་ཕྱུང་ཕྱལ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་རྗེ་གོང་
མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་རབ་བྱུང་བའི་མཆན་སྟོན་མའི་མཛུགས་དུ་དབལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་
འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་སྤྱེ་ཞེས་སྟོར་བ་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་གདན་ས་བྱང་རྩལ་གླིང་གི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་
མངའ་གསོལ། ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་རྫོང་གསར་གྱི་ཡིག་ཐུག་འཁོར་ཆེན་གསར་
བཞེངས་གནང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་སྤྱིར་འབྲུམ་
མཛོད་རྟེན་གསར་བཞེངས། མཐར་དགྲུང་ལོ་ཞི་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་
པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

རྗེ་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། འཕྲི་གདན་རབས་ཉེར་བཞི་པ་འདི་ཉིད་བྱ་གོང་ལོང་པོའི་
ཕྱོགས་གླུང་གོང་ཞེས་པར་ཡབ་སྐུགས་རྒྱུད་ཨ་པོ་ལྷ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་གསོ་དབྱུང་པའི་རིགས་རྫོ་
རྗེ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་སྤྱི་བལྟམས།
རྗེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལོར་འབྲི་གྲུང་དུ་སྤྱན་དྲངས། རྗེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
བྱང་དུ་དགེ་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས། མཆན་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོར་གསོལ།
དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ལ་ལྷ་ལྡན་དུ་ཐེབས། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལས་དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་པ་མཐོ་སྤྱི་
དགྲུང་ལོ་ཉིད་གསུམ་པ་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༨༠༡ ལོར་ལྷ་ལྡན་དུ་པོ་བྱང་དམར་པོ་རིར་རྒྱལ་དབང་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཛོའི་སྤྱི་བྱང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སྟོང་
གི་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་མཆན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཕྱན་ཆོགས་ཞེས་གནང་། མཐར་དགྲུང་ལོ་
རེ་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་ས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༨༡༩ ལོར་གཤེགས།

རྗེ་ཁོལ། གཙོ་པོ་དང་བླན་ནམ་གཙོ་འཁོར།

རྗེ་མཁའ་སྟོན་གྱི་འཕོ་བ་གསུམ། དོན་དམ་གསང་ཆེན་གྱི་འཕོ་བ། གཤེགས་ལྷགས་གཉུག་མའི་འཕོ་
བ། གསལ་སྤང་མིག་འབྲུལ་གྱི་འཕོ་བའོ། །

རྩེ་གོང་ལ། སྤར་འདས་ཟེན་པའི་སྒྲ་དཔོན།

རྩེ་གོལ། རྩེ་ཁོལ། གཙོ་པོ་དང་བཅ། རྩེ་བཅ།

རྩེ་དགུ། ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐམས་ཀྱི་མངའ་འོག་གི་རྒྱལ་ཐུན་དགུ་ཉེ། ༡ ལྷུ་བས་རྩེ་
མིད་ལ། ༢ ལྷོ་རྩེ་སྤང་ལ། ༣ ལྷོ་རྩེ་སྤིང་ལ། ༤ མཆོམས་སྤང་ལ། ༥ ཉག་ཕྱི་ཕྱག་ལ། ༦ བྱང་
ར་སྐོས་ལ། ༧ ཕྱོ་ལྷོ་སྤུ་ལ། ༨ ལེའུ་འཆང་ལ། ༩ སོ་ཕྱེ་པ་རྣམས་སོ། །

རྩེ་ངར། ཡན་ལག་གི་རུས་པའི་ནང་ནས་རྩེ་པོ་ལྷར་གཉན་ཞིང་དཔྱིབས་རལ་གྱིའི་སོ་ལྷར་ངར་པའི་
རུས་པ་སྟེ། ལག་པའི་མཁུག་ཆོགས་ནས་བྱ་ཆོགས་བར་དང་། ཀླང་པའི་ལོང་ཆོགས་ནས་
བྱས་ཆོགས་བར་གྱི་རུས་ཀླང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་དེའོ། །

རྩེ་ཆོས་ཀྱི་བྲགས་ལ། འབྲི་གྲང་གདན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཕུན་ཆོགས་དང་ཡུམ་
གཡང་ཁྲག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྲ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༥ ལོར་སྤྱོ་བཏུམས།
སྤྱོ་ན་འཆར་ནས་ཐོག་མར་ཡབ་རྩེའི་བྱང་དུ་གཙུག་ཕྱུང་ཕུལ་ཏེ་མཆོན་དཀོན་མཆོག་ཕུན་
ཆོགས་ཞེས་གསོལ། ཆུང་དུ་ནས་མཁས་བྱུང་མངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་
མའི་བཀའ་འབུམ་སོགས་མང་དུ་གསན། ཡིག་བདུན་མ་དང་། བསྟོད་པ་ཁྲག་རྒྱལ་མ་རྒྱན་
ཆགས་སྲ་མཛད། མཁས་བྱུང་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གཤིན་རྩེ་ཡང་བརྫོག་གི་ཕྱག་
ལེན་རྣམས་ལ་ཐུགས་འདིས་དང་། གསར་རྫིང་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་གི་བྲིས་ཐེག་རྩལ་
ཆོན་བྲི་བ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྩེ་ལྷ་རོ་པ་ལས་བྱང་
སྤོང་ལོག་ཏེ་སྤོང་རིགས་གཏད་དང་བཅས་པ་གསན་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡུན་རིང་
མཛད་པས་ཞལ་གཟིགས། ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༩ ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆིབས་
ཁ་སྤྱར་སྐབས་འདས་ཐང་འབྲོག་ཏུ་ཕེབས་སྤྱེལ་ཏུ་བྱོན། ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༩ ལོར་བལ་བོད་
ཀྱི་བཙོ་པོ་ཉི་ཤུ་སྟོར་གྱི་ལས་བྱ་ཆུགས་ཏེ་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་
གསེར་དབུལ་ལས་བྱུང་པ་ཞིག་བཞེངས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་བསྐུལ་པའི་གཤིན་རྩེ་
ཐུགས་སྤྱིག་གི་མཆོད་རྟེན་བཅས་ཆོག་དོ་རྩེ་འབར་པའི་མཆོན་ལོན་ལྷག་སྤྱིག་མཛད་ནས་
འབུལ་གནང་བར་མཆོག་དཔྱིས་ནས་བཀའི་སྤྱིགས་བྱ་རྟེན་བཟང་པོ་དང་བསྐྱགས་བརྩོད་རྒྱ་

ཆེན་གནད་། གཞན་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོ་ལོ་ནམ་ལྷགས་ཐེག་ཆེན་སོགས་དང་། ཡང་ཟབ་ཀྱི་
ཁ་སྐོང་ཁ་ཤས། འདུལ་བའི་མདོ་རྩེ་མཆན་འབྲེལ། ཟབ་ལམ་ཆོས་རྒྱལ་གི་ཁྱིད་རྒྱ་འཛི་
ཞབས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། བདེ་མཆོག་སྤྱི་ལོའི་ལྷ་ལྷ། དེའི་བྱ་སྤྱ་ལྷ། རྒྱལ་ཅུ་བ། གྱི་རྗེ་རྗེ་ས་ལྷགས།
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཐེང་བསྐྱོར་གསུམ་སྐྱོར། ལྷན་སྤྱེས་ནམ་བཞི། ལྷ་མེད་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བདུན། རན་སོང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་གཙུག་ཏྱར་དག། གྱུན་རིག། ཁ་གཤམ་བརྒྱད།
གཤམ་རྗེ་ཡང་བསྐྱོག་མེད་སྤྱི་ཀྱི་ལྷགས་སྤྱི་གཞི་ཆུ་ལག་ཏུ་སོགས་གསར་རྟེན་གི་དཀྱིལ་ཆོག་
སྤྱལ་འཕྲིན་དང་། རིག་གནས་སོགས་གྲངས་དེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས་བ་
མཛད། ཞལ་སྐོབ་ལ་མཆོན་ན་དགོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། ལྷོ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ།
མངའ་བདག་རྒྱལ་སྤྱལ་བཟ་ཤིས་ལུན་ཆོགས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགྲུང་ལོ་རྒྱལ་ཅུ་
རེ་ལྷ་ལ་མེབས་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བག་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༩ ལོར་དགོངས་བ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་ཐེམ།

རྗེ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ། ཀམ་པ་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ་སྤྱི་གོང་དུ་ཀ་སྤེའི་ནང་སྤྱི་ཐེང་རིམ་བྱོན་ཀྱི་སྐབས་
སུ་གསལ།

རྗེ་བྱང་། ① ཞབས་བྱང་། ② སྤྱི་བྱང་ཆེ་གས་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་མེར་མོ་བ།

རྗེ་བྱང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་གོང་ཏ་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༥ ལོར་སི་ཏུ་བརྒྱ་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་ཞལ་
བཀོད་ལྷར་རྗེ་བྱང་སྤྱི་ཐེང་གཉིས་པ་གཙང་བ་རྗེ་བྱང་ཀམ་ཆུ་ལ་ཁྱིམས་དཔལ་ལྷན་ཀྱིས་བཏབ།
ལྷ་བ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྷ་ཡུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་རྩ་སྤྱོད་རྩོད་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྗེ་བྱང་སྐོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། འདི་ལ་སྤྱི་ལུང་རྗེ་བྱང་ངམ་གསར་བདག་རྗེ་བྱང་ཡང་ཞུ་ཞིང་། འོལ་ཁ་
སྤྱི་ལུང་དགོན་པར་བཞུགས་པས་སྤྱི་ལུང་དང་། བཏུ་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
སྤྱལ་མ་རྗེ་བྱང་དགེ་འདུན་ཆོས་རྒྱལ་དབང་ལྷག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པར་རྗེ་བྱང་། ལྷོ་བྱང་མཁན་
ཆེན་ལྷག་རྩོད་པའི་སྤྱི་ལུང་ཡིན་པས་གསར་བདག་རྗེ་བྱང་ཞེས་ཟེད། ཁོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་མེ་བྱུང་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༨ ལོར་ཟངས་རིར་འཁྲུངས། རྒྱུང་དུས་མངའ་རིས་གྲུ་ཆང་དུ་སྐོབ་

གཉེར་བྱས། དགེ་ལྡན་དང་དགེ་སློང་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྱུང་མེད་མང་པོ་བསྟེན། མངོན་ཤེས་
ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་དང་བྱུང་ཐོབ་ཡིན་ཟེར། རྟེན་མ་དང་དགེ་ལྡན་གང་ལ་མི་གཏོགས་
པའི་ཆོས་པར་བསྟེན་ཆུང་བསྟེན་མང་པོ་ཞིག་དང་བྱུང་མེད་བསྟེན་སྐབས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྟན་
བཅོས་གྲིས་མ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་བརྩམས་པས་བརྩམས་ཆོས་པོད་དྲུག་ཙམ་འོལ་ཁ་སྟེ་ལུང་
དགོན་པར་ཡོད།

རྗེ་བདེན་མཆོག་གི། རྗེ་གདན་བཞུགས་པ་སྟེ་ཞལ་བཞུགས་པ།

རྗེ་དཔོན། གཙོ་བོ་ལས་དཔོན་པོ།

རྗེ་གི། [ཐ་དང་པ]བརྗེས་པ། བརྗེ་གི། རྗེས། བན་ཚུན་སྟོད་ལེན་གྱིས་སྦྱར་བ། གསར་རྟེན་རྗེ་གི། ས་

གནས་བརྗེ་གི། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ། སྤྱི་ཆོགས་ལས་ལྷགས་ཅ་བ་ནས་བརྗེས་པ།

རྗེ་པོ། གཙོ་བོ་ལས་མགོན་པོ། མི་རྗེ། ལུལ་རྗེ། རྗེ་དབྱུང་ལས་མཐོ་དུས་དལ་ན་དགལ། མིང་གི་རྣམ་

གངས་ལ་ཁུབ་བདག་དང་། མགོ་འབྲེན། མགོ་དཔོན། བདག་པོ། འབྲེན་པ། དཔོན་པོ། དབང་

ལྷག། དབང་བྱེད་བཅས་སོ། །

རྗེ་ཐུག། གཙོ་བོ་དང་ཐུན་གཡོག།

རྗེ་མ་མ། མ་མ་མཆོག་དམ་པ།

རྗེ་མས། རྒྱལ་པོའི་ལས་དོན། སྤྱིད་ཀྱི་ལས་དོན།

རྗེ་སྟོ་བཟང་བཤད་སྐབས་ཀྱི་མཆོ། རྗེ་འདི་ཉིད་རྒྱུ་ཆའི་རྒྱ་ཆ་གྲོ་མོ་ཤིང་ལུང་མཆེར་ན་ལམ་བྱ་ཞི་

མགོན་སྐབས་དང་ལུས་སྤྱིད་ཀྱི་ཤིང་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ལོར་

སྤྱི་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ལ་ཞུ་དམར་པ་རྗེ་ཉིད་དུང་ནས་རབ་བྱུང་། དེ་ནས་རང་དགོན་

དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། གསུང་རྩོམ་ཞུ་དག་བྱས་པ་དང་མ་

བྱས་པ་བསྟོམས་པོད་བཅུ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་སྤྱི་ཆེ་ཕྱི་ལོ་པོར་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆེག་

དང་སྟོམ་པ་མིག་འབྱས་ལྟར་གཅེས་པར་སྤྱང་ཞིང་། ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་

གསུམ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདུལ་བར་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་

དུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ ལོར་སྤྱི་འབུམ་དུ་སྤྱོད་གཤེགས།

རྩེ་མོན། རྒྱལ་པོ་དང་མོན་པོ། རྩེ་མོན་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་བཞིན་ལ་མངོན་པར་བལྟས་
ནས་འབྲལ་མི་བཟོད་པ།

རྩེ་མོན་འབྲལ། འབྲལ་གྱི་རྩེ་མོན་ཉེ་སྤྱལ་པའི་རྒྱལ་མོན་ཟེར་བ་དང་དོན་འདྲ།

རྩེ་མོན་འབངས་བཅས། རྒྱལ་པོ་མོན་པོ་མི་སེར་དང་བཅས་པ།

རྩེ་འབངས། གཙོ་པོ་དང་མི་སེར།

རྩེ་འབངས་ཐོགས་གསུམ། ལྷ་རྩ་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་སློབ་མའི་ཆོགས་ལས་དམིགས་གསལ་གྱི་
སློབ་མ་གྱི་མིང་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྲོང་གྲེ་ལུ་བཅན་དང་། ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཙན། མཁའ་འགྲོ་ཡེ་
ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་བཅས་གསུམ།

རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྷ། བོད་རྒྱལ་ཁྱི་སྲོང་གྲེ་ལུ་བཅན་གྱི་རྩ་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྲུང་གནས་བོད་རྩ་
གདན་བླངས་ཉེ་རྒྱལ་པོ་དང་གཞན་འབངས་མང་པོར་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་ཉེ་བྱུང་
བ་ཐོབ་པའི་རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྷ་སྟེ། ཁྱི་སྲོང་གྲེ་ལུ་བཅན། ཉན་མ་ཁལ་སྤྱིང་པོ། སངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས། རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། མཁར་ཆེན་བཟའ། དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དཔལ་གྱི་སེང་གོ། བེ་
རོ་ཙན། གཉགས་རྩྭ་ན་ཀུ་མ་ར། གཡུ་སྤྱ་སྤྱིང་པོ། རྩེ་འབྲུང་འཛོམས། ཡེ་ཤེས་དབྱངས།
སོག་པོ་ལྷ་དཔལ། ཁང་ཡེ་ཤེས་སྟེ། དཔལ་གྱི་དབང་ལུག། ཁྲ་རིན་ཆེན་མཆོག། ལྷ་ལུང་དཔལ་
གྱི་རྩེ་རྩེ། ལང་ཐོད་ཀོན་མཆོག་འབྲུང་གནས། ལ་གསུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ་བཅས་སོ། །

རྩེ་འབྲམ་སྐང་ལྷ་ཁང་། ལྷ་སའི་རྩེ་འབྲམ་སྐང་ལྷ་ཁང་ནི་ སང་འབྲུང་མེད་ནས་རྒྱལ་གྱི་མགོན་གཉེར་
མོ་བཟང་བཀ་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་བོད་སྟོད་ཨམ་བན་སོགས་རྒྱ་རིགས་ཁྱོན་ཆེ་བས་ད་བེ་ཆོའི་
སྤྱི་བ་སྟོངས་སུ་རྩེ་ལའི་རྒྱ་མ་སྤྱ་ལུང་བདུན་པས་རྩེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྤྱ་བརྟན་སོར་ལྷ་བྱས་པ་འབྲམ་
གཅིག་ལྷག་བསྟར་མའི་པར་འདེབས་གནང་སྟེ་ནང་བཞུགས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་
ཐོག་ཅེགས་ལྷ་ཙམ་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་། མཆོད་རྟེན་དེའི་དབུ་ཏྲིག་འོག་ནས་ཕྱོགས་
བཞིར་ལུགས་ཐག་ལ་འིལ་བྱ་བཏགས་ཡོད་པས་རྒྱང་བྱ་རྒྱལ་སྤྱལ་འིལ་བྱའི་སྤྱ་སྟོང་ཁལ་
ཀུན་ཏུ་ཁྲབ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་རྩེ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱད་ཆོས་འཁོར་བཅུ་
གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྤྱམ་འཛེག་སྟེ་དབུ་ཏྲིག་འོག་དོན་ས་ཡོད་པས། རྒྱ་འབྲམ་མཐོ་པའི་སྐང་

ལ། མཐོ་རིང་སྐུས་འདྲིལ་བཅུགས་ཤག། རྩོགས་བཞི་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་། སྟན་པའི་རྩེ་ལ་
བྱ་སྐད་རེད། ཅས་པའི་དམངས་གཞས་ཀྱང་ཡོད་འདུག། འདྲུག་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་མཇུག་ཏུ་
སྤིང་སྤྱོད་དེ་མོ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ཅེ་པོ་བྱང་གི་ཤར་དུ་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པ་མི་
ལེགས་ཚུལ་བཤད་ཅིང་། རོན་དུ་བསྟན་རྒྱས་སྤིང་དེ་མོའི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཤར་དུ་མཆོད་
རྟེན་འཁེལ་མཆོད་རྟེན་དེ་བཞིགས། མཆོད་རྟེན་བཞིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ཤར་དུ་མཆོད་རྟེན་
ཡོད་ན་ལུབ་ཀྱི་མྱོང་སྤངས་ཞེས་པའི་ས་དབྱེད་ཀྱི་རོན་ལ་དགོངས། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱལ་དུ་
བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་སྒྲ་ཁང་གསུམ་ཐོག་གསར་དུ་བཞེངས།

རྗེ་མོ། གཙོ་མོའམ་བཅུན་མོ།

རྗེ་མར་པའི་བསྐྱེ་འཕྲོའི་གང་མས་རག་བཞི། བསྐྱོམས་པ་འཆང་རྒྱ་བ་གཏུམ་མོ་དང་སྐྱུ་ལུས། མ་
བསྐྱོམས་ཀྱང་འཆང་རྒྱ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ལས་རྒྱ། གཉིད་ལོག་པས་འཆང་རྒྱ་བ་མི་ལམ་དང་འོད་
གསལ། རང་བཞིན་ཤེས་པས་འཆང་རྒྱ་བ་བར་དོ་དང་ལུག་རྒྱ་ཆེན་པོ།

རྗེ་ཙང་ཁ་སྒྲོ་བཟང་བྲགས་པ། ཙང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་ གཟེགས།

རྗེ་ཙང་ཁ་པའི་མཛོད་ཆེན་བཞི། དགའ་ལྡན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད། རྗེ་ཕྱིའི་བྱམས་པ་ཞིག་
གསོས། ལྷ་སར་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་ལམ་བཅུགས་པ། གཉལ་གྱི་ལུང་དུ་ཆེན་པོའོ།

རྗེ་ཙང་ཁ་པའི་སྐས་ཀྱི་ཐུ་པོ་གསུམ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་
བཟང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའོ།

རྗེ་བཙན། [རྟིང་]རྗེ་བཙན།

རྗེ་བཙན། གཙོ་མོའམ་མཆོག་སྟེ་གཞན་ཐར་ལམ་དུ་འཁྲིད་མཁན་གྱི་དེད་དཔོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་
རྗེ་དང་། རྟོགས་པ་གྱི་མི་དགེ་བས་གཏན་ནས་མ་གྲོས་པས་ན་བཙན་པ་ཞེས་ཟེད།

རྗེ་བཙན་སྐྱུ་ཞབས། སྐྱུ་བྲག་རིགས་ཀྱི་བཙན་མོ།

རྗེ་བཙན་སྐྱོལ་མ། སྐྱོལ་མ་དཀར་ལྗང་སོགས་འཁོར་བའི་འདྲིགས་པ་ལས་སྐྱོལ་བར་མཛོད་པའི་ལྷ་མོ།

རྗེ་བཙན་དཔལ་པ། ① སྐྱབས་ལུལ་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་བྲེ་བྲག་ཅིག། ② སོག་པོ་ཁལ་ཁའི་སྐྱ་ཆེན་
ཞིག། རོན་པ་ཏུ་ར་ན་ཐའི་སྐྱེ་སྤིང་དུ་གྲགས།

རྩེ་བཙུན་རྩོམ་རྩེ་ལྟོང་ལ། རྩོམ་པ་གཞི། མཁའ་སྤྱོད་ལ།
རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་འབྲེན་ལྟ་བུ་དང་། ད་ལྟ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ཚུལ་བཟུང་བ་ཉེ་བའི་སྤྲུལ་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག།
རྩེ་བཙུན་སྒྲ་ལ། རྩེ་བོར་གྱུར་ཅིང་ཀུན་སྤྱོད་བཙུན་པོའི་སྒྲ་ལ།
རྩེ་བཙུན་ལ། ① གཙོ་མོའམ་བདག་མོ། ② སྤྱུང་ག་རིགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལ། ③ ལྷ་མོ།
རྩེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ། མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐང་ལ་གཟིགས།
རྩེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ལྟ་སྒྲོ་བོས། ས་སྤྱིའི་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་སྤོང་བཙན་ཀྱི་སྒྲོན་ཆེན་མགར་
སྤོང་བཙན་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱུད་ཁད་ཉེ་བའི་རེད་མདའ་ཁབ་སོར་
རབ་བྱུང་དུག་པའི་ས་སྤྱུད་ཀྱི་ལོ་༡༣༧༩ ལོར་སྤྱུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལ་ས་
བཟང་མ་ཉིའི་བྱུང་དུ་ཆིགས་སྤྲོ་མ་གཉིས་ནོད་དེ་མཆན་གཞོན་ལྟ་སྒྲོ་བོས་ཞེས་གསོལ། སྤྱུ་
གཞོན་ལྟའི་དུས་དཔལ་ས་སྤྱུར་མཁས་པ་ཉ་དཔོན། མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱལ་འཕེལ། དཔལ་
ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཅེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་པ་སོགས་ལས་ཆད་ལ། པར་ཕྱིན། མངོན་པ་
གོང་ལོག་སྒྲོ་སྤྱོད་སོགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལུང་གི་ཆོས་མཐའ་དག་ལེགས་པར་གསན་སྤྱོད་
མཛད། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་བསྟེན་པར་རྩོགས་ཤིང་། འདུལ་བ་དང་ལམ་འབྲས་
གསན། མཁན་ཆེན་བྱང་སེང་ལས་དབུ་མ་གསན་ནས་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་དབྱེད་པས་དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་གནས་ལ་ངེས་པ་རྟེན། དགུང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་
པའི་ཆུ་འབྲུག་ཀྱི་ལོ་༡༧༡༥ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སོ། །ཅོང་ཁ་བ་སོགས་
སྒྲོབ་མ་མང་པོ་བསྐྱུངས།
རྩེ་བཙུན་ས་ར་ཏ། ལུབ་ཆེན་ས་ར་ཏ་པའམ་མདའ་བསྟན་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བཟེས་སོས་གྲུབ་ཆེན་སྤྱིའི་མེས་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཉན་སྒོར་གསུམ་མགུར་དུ་བཞེས་ཏེ་རྒྱལ་
པོ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཙུད། སྤྱུ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆལ་སྤྱིལ་དུ་
གཤེགས་པ་རེད་ཅེས་ཤོད་སྟོལ་སྤྲང་།
རྩེ་ཞབས། ལྷད་སྤྱིང་དང་རྒྱུངས་པའི་བར་ན་གནས་པའི་སྟོག་ཅ་དཀར་པོའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་སྟེ།

ཞིབ་པར་རྟོགས་འདོད་ན་སྒྲིབ་པའི་རྗེ་ཞབས་ཀྱི་ཐད་དུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་ཤིག
རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་སྟེ་གསུམ།

རྗེ་རི་དཀོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
པོད་རང་སློང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྗེ་རིགས། དཔོན་རིགས་སམ་སྐྱ་བླ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྐྱ་བླ་དག་དང་། རྫོ་པོ། རྗེ་ལྷ་རིགས། མི་
བླ། །བརྒྱ་སྟེ། བརྒྱ་བླ་། ས་རྟེན་བཅས་སོ། །

རྗེ་རིགས་མ། རྗེ་རིགས་ཀྱི་བྱད་མེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྐྱ་དགུ་མ་དང་། སྐྱ་དགུ་འེ་བདག་མོ།
རྫོ་མོ། རྗེ་མོ་བཅས་སོ། །

རྗེ་རས་རྒྱུང་པའི་བསྐྱེ་འཕོ་དགུ་སྟོར། འདོད་ཆགས་བདེ་ཆེན་དང་བསྐྱེ་བ་གཏུམ་སོ། ཞེ་སྤར་བདེན་
མེད་དང་བསྐྱེ་བ་སྐྱ་ལུས། གཉི་ལུག་མི་རྟོག་པ་དང་བསྐྱེ་བ་འོད་གསལ། གཏུམ་མོ་དང་སྐྱ་ལུས་
བསྐྱེས་ལ་ཉིན་མོ་བསྐྱོམ། མི་ལམ་དང་འོད་གསལ་བསྐྱེས་ལ་མཚན་མོ་བསྐྱོམ། བར་དོ་དང་
འཕོ་བ་བསྐྱེས་ལ་འཆི་ཁར་བསྐྱོམ། གང་ཐག་བཙོན་འབྲུས་ཅན་ལ་གཏུམ་སོ། ལེ་མོ་ཅན་ལ་མི་
ལམ། ཆེ་ཐུང་ཅན་ལ་འཕོ་བ་དང་བསྐྱེ་བའོ། །

རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་རང་རང་གི་སྒྲ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་འཕོད་པའི་མཚན།
རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟོད་ཆེན་བཞི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བཀའ་རྩིས་གཙོ་བོ་བཞི་སྟེ།
རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། བྱམས་པའི་བསྟོད་པ། འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་པ། རྣམ་རྒྱལ་མའི་བསྟོད་
པ་དང་གསུམ་སོ།

རྗེ་ཤེས་རབ་མེད་ལ། རྗེ་འདི་ཉིད་གཙང་སྟོད་ཀྱི་སའི་ཆར་སྤྲད་ཀྱི་གྲུང་མེ་ཞེས་པར་ཡབ་དམ་པ་
དམར་པོ་དང་ཡུམ་ཆོས་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཆུ་བག་སྟེ་
ལོ་༡༣༡༣ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་སྟོན་ཀྱི་བག་ཆགས་སང་པས་ཁྲིམ་ཀྱི་འདུ་
འཇི་ལ་མི་དབྱེས་པར་ཆོས་འཆོལ་བ་ལ་སྟོན་བ་བརྟན་པ་ཞིག་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་པ་ལ་སྤར་
ཐང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་དུ་དགེ་ལྷན་ཀྱི་སྟོན་པ་

བཞེས། མཚན་ཤེས་རབ་སེང་གོ་གསོལ། ས་སྤྱིའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡག་བླག་སངས་རྒྱས་
དབལ་དང་། ཤངས་པ་ཀྱན་མཁུན་ཤེས་རབ་དབལ་བཟང་། རོང་སྟོན་ཆོས་རྒྱུ་སོགས་བསྟེན་
ནས་གཞུང་ལུགས་སྤངས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མའ་ཁྱི་ལོ་༡༧༣༣ ལོར་དབུས་
ཀྱི་རྒྱུད་སྤང་བ་དང་རྗེས་བཞད་སྟེང་ཁ་དགོན་སོགས་བླག་བཏབ། ལྷག་ས་སྤེལ་ཁྱི་ལོ་༡༧༧༠
ལོར་རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པ་དབལ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་དུ་སྤར་ཡང་གཙང་དུ་བྱོན་ནས་སྤར་ཐང་
དང་། བྱང་ཆེན། ལྷན་པོ་ཅེ་སོགས་སུ་ལྷག་ས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཤིང་བྱི་ཁྱི་
ལོ་༡༧༧༧ལོར་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གོ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་འབྲེལ་བཤད་དང་། དེ་ལྟར་
རྗེ་ཅིན་པོ་ཆའི་དྲུང་དུ་དམ་བཅའ་པ་མཐར་བྱིན་པར་མཛད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྟིན་པ་
དབལ་བ་ལ་གཏད་དེ་དགྲུང་ལོ་རེ་གསུམ་ཤིང་མའ་ཁྱི་ལོ་༡༧༧༩ལོའི་བོད་ཟླ་ལྔ་པའི་ཆེས་
ཉེར་ལྔ་ལ་དགའ་ལྷན་རྒྱུད་ཁང་དུ་བདེ་བར་གཤེགས།

རྗེ་གསུམ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་ལ། སྟོན་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ལྟམ་འབྱོར་པ་སྤྱི་འདུལ་བའི་སྟོན་པ་བྱི་སོ་
ཐར། གསུང་མདོ་སྟེའི་སྟོན་པ་བར་བྱང་སེམས། ལྷག་ས་ནང་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གསུམ་
དང་ལྷན་པ་ལོ། །

རྗེད། རྗེད་པའི་སྤྱལ་ཆོག

རྗེད་ངས་ཆེ་བ། སེམས་ཀྱི་དེས་ཤེས་བརྟན་པོ་མེད་པར་ཡང་ཡང་རྗེད་འགོ་བ།

རྗེད་ཐོ། ལས་དོན་སོགས་བརྗེད་མ་འགོ་བའི་ཆེད་བཀོད་པའི་ཐོ།

རྗེད་པ། [ཐ་དད་པ]བརྗེད་པ། བརྗེད་པ། རྗེད། ལུས་འདུད་དམ་བཅེ་བཀྱར་བྱེད་པ། ཁོང་གི་མཛད་

སྟོན་བཟང་པོ་ནི་བསྟོད་ཅིང་རྗེད་པར་ལོས་པ་ཞིག་གོ།

རྗེན། བཅོས་པ་དང་བཅོས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་ཐས། རྗེན་ཐས་ལྟ་བུ།

རྗེན་ང་བ། སེམས་ལ་བཞག་མི་སྦྱབ་པ།

རྗེན་གཅེར། ① མདོན་གསལ་ལམ་དངོས་དངོས་རྗེན་རྗེན། གནས་ཚུལ་ཆང་མ་རྗེན་གཅེར་དུ་

མཐོང་བ། འབྲེལ་བཤད་རྗེན་གཅེར་དུ་བརྒྱབ་པ། ② གོས་མེད་གཅེར་བུའི་དོན་ཡིན།

རྗེན་ཆེར། གཅེར་བུ།

རྩེན་བཏགས། འབྲུ་རིགས་མ་བཅོས་པར་བཏགས་པ། དུད་འཁྱོར་རྩེན་བཏགས་སྟེར་ན་ཤ་ཤེད་སྟེབས།
རྩེན་ནེ་བ། ① གཅེར་བྱ་རྩེད་པེ་བ། སྤྱིབ་གཡོགས་མེད་པའི་རྩེན་ནེ་བ། ② གསལ་ལེ་བ། རོན་རྩེན་
ནེ་བར་སྒོ་ལ་ཤར་ན་བརྩེད་དགལ།

རྩེན་པ། ① ཁེབས་གཡོགས་མེད་པ། ཀླད་རྩེན་ལ། ལུས་རྩེན་པར་འདོན་པ། ས་རྩེན་
པ། གནས་ལུགས་རྩེན་པར་མཐོང་བ། ② མ་ཆོས་པ། ཤ་རྩེན་པ། འབྲུ་རྩེན་པ། འབྲས་རྩེན་པ།
③ ཚུ་སྒྲོར་སོགས་མེད་པའི་ཟས། རྩེན་སྤྱག་། རྩེན་ཆ།

རྩེན་པར་འཆར་བ། མཛོན་སྤུམ་དུ་འཆར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ལུས་ལ་གོས་མེད་པར་ཤ་གསལ་པོར་
མཐོང་བ་ལ་རྩེན་པ་ཟེད།

རྩེན་ཕྱེ། རྩེན་པར་བཏགས་པའི་ཕྱེ་མ།

རྩེན་བཙོས། རྩེན་པ་དང་བཙོས་མ།

རྩེན་ཞོན། ཏ་སོགས་ཀྱི་སྤལ་པར་སྤ་སྟན་མེད་པར་ཞོན་པ། བྱིས་པ་མང་པོས་ཏ་རྩེན་ཞོན་བརྒྱབ་
ནས་བར་ཅལ་སྒོད་པ།

རྩེན་ཟས། མ་བཙོས་མ་བསྟེགས་མ་བཅོས་པའི་ཟས་ཀྱུན།

རྩེན་རིགས། མ་བཙོས་མ་བསྟེགས་མ་བཅོས་པའི་ཟས་ཀྱི་རིགས།

རྩེན་ལོག། །བཟའ་ཆས་བཙོས་ནས་མ་ཆོས་པ།

རྩེད་མགུར་ལྷ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མགུར་བཞེངས་པའི་སྐབས་མཆན་སྟོན་ནས་བསྟོད་
བསྟེགས་མཛད་པའི་ལྷ་ཆེན་བརྟ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེད།

རྩེད་མགུར་ལྷ་བརྟ་གསུམ་ནི། མགུར་ལྷ་བརྟ་གསུམ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ་གཟིགས།

རྩེ་ལྷ། དཔོན་རྩེད་དུ་འཛིན་པ།

རྩེ་ལྷ་རིགས། [བེ་བྱཱ། སྤར་རྒྱ་གར་ཀྱི་མི་རིགས་བཞི་འཛིན་པ་ཀྱུལ་ཞིག

རྩེས། ① རྩེ་པའི་སྤྱལ་ཆིག། ② ལུལ། ཀླད་རྩེས། མ་རྩེས། བྱས་རྩེས། རྩེས་མེད་ལུལ་མེད།

རྩེས་སྤྱེས། [མཛོན]① ལུ་ལོ། ② གཟའ་སྤྱེན་པ།

རྩེས་ཁྱབ། དེ་སྒྲོར་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དེ་ལ་དེ་སྒྲོར་ཀྱི་སྤྱབ་ཆོས་སམ་གསལ་བ་དེས་ཁྱབ་

པ་སྟེ་གོང་གི་གཏན་ཆིགས་ལ་དཔེར་མཆོན་ན་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་ལ་རྗེས་འགྲོ་ཡང་ཟེད།

རྗེས་བྱབ་ནས་མ། རྟགས་གསལ་བྱབ་པ་སྒྲོ་བརྒྱད་ལས་ནས་མ་བཞིའི་ནང་གསེས། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་
གསལ་བ་དེ་ཡིན་པས་བྱབ་པ། དཔེར་ན། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །
རྗེས་བྱབ་བྱིན་ཅི་ལོག། །རྟགས་གསལ་བྱབ་པ་སྒྲོ་བརྒྱད་ལས་བྱབ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞིའི་ནང་
གསེས། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ། དཔེར་ན། བྱས་པ་ཡིན་ན་རྟག་པ་
མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བྱབ་ནས་མ་དང་མཚུངས་པའོ། །

རྗེས་བྲིད། ལྷན་ངག་ལེ་བྱ་དང་པོ་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་བྲིད་ཀྱི་རྒྱལ།

རྗེས་བྲིད་ཀྱི་རྒྱན་གསུམ། རྒྱ་གར་འར་སྟོ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་ལྷན་ངག་གི་རྗེས་བྲིད་
ཀྱི་རྒྱན་གསུམ་ནི། ཀར་པ་ལ་བསྐྱོར་བའི་རྗེས་བྲིད། ཆིག་ལ་བསྐྱོར་བའི་རྗེས་བྲིད། རིང་བར་
ཐོས་པའི་རྗེས་བྲིད་གསུམ་པོ།

རྗེས་བྱབ་ཀྱི་མིང། དངོས་པོ་གང་ཞིག་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དཔེ་དང་རྒྱ་མཆན་དེས་ཅན་
ཞིག་གཞིར་བཟུང་ནས་བཏགས་པའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། འཛིན་མ། ཉལ་འགྲོ། བསེག་ཟ། ཇི་
བཞོན། གངས་རི། ཆ་ཟེར་ཅན། འོད་དཀར་ཅན་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་
མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མིང་དང། གཡང་དཀར། འོད་སྒྲུང། མདོ་བརྟ་ལ་སོགས་སྟོག་ཆགས་
ཀྱི་མིང། ཤིང་རྒྱ། ཀོ་བྲུ། མེ་འཁོར། གནམ་བྲུ་ལ་སོགས་ཐོན་རྗེས་ཀྱི་མིང། སྒྲོན་ཤིང། སྤར་
དཀར་ལ་སོགས་ཅི་ཤིང་གི་མིང་ལྟ་བུ་ནམས་པོ། །། རྗེས་བྱབ་ཀྱི་མིང་དེ་ལ་ནང་གསེས་སུ་
དབྱེ་ན། འབྲ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དང། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་
བཏགས་པ། རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པ་དང། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ། ལ་བྲུལ་གྱི་
མིང་ཆོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དང། ཆོགས་པའི་མིང་ལ་བྲུལ་ལ་བཏགས་པ་སོགས་དབྱེ་བ་
མང་པོ་ཡོད་པ་སྟེ་དཔེར་ན། ༡ འབྲ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་མིང་། ཁྱི་དཀར་
པོའི་མིང་དུ། དྲུང་རིལ་དང། ཁྱི་སྒྲུ་རའི་མིང་དུ། མིང་སྒྲུག་བཏགས་པ་ལྟ་བུ། ༢ འབྲེལ་བ་རྒྱ་
མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པའི་མིང་། རྒྱ་ཡུང་གོ་མ། རྒྱ་ནད། འབྲུག་གྱི། ཟེང་རྒྱ། བྱང་ཚྭ་ལྟ་

བྱ་ཆམས་སོ་སོའི་འབྲུང་ཁུངས་དང་འབྲེལ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ལྟ་བུ། ༣ རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་
བཏགས་པ། ཟན་ཟ་བ་ལ་རྩམ་པ་ཟ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ཟན་ནི་རྩམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཡང་འབྲས་
བྱ་རང་མིང་མ་བཟོད་པ་རྒྱའི་མིང་གིས་དོན་མཆོན་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ། ༤ འབྲས་མིང་རྒྱ་
བཏགས་པ། ཡོས་འཐགས་པ་ལ་རྩམ་པ་བཏགས་ཟེར་བ་རྩམ་པ་ཡོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཡང་
དེའི་མིང་ཡོས་ཀྱི་ཆབ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༥ ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་ཆོག་པ་ལ་བཏགས་པ། ༦
ཆོགས་པའི་མིང་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ། ཤིང་གཅད་ལྟ་བུ་ཤིང་ནི་ཆོགས་པ་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་
ཡང་། སྐབས་དེར་བྱེ་བྲག་གང་གཅད་བྱའི་ཤིང་དེ་མཆོན་པར་བྱས་ལྟ་བུ་དང་། དམག་གོས་
སྒོན་པའི་མི་གཅིག་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་བཅིངས་འགྲོ་དམག་ཅེས་འབོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

རྗེས་མཉམ་ཨང་རྟགས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟེན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་postamble ཟེད།

རྗེས་གྲུབས། མ་འོངས་པའི་གྲ་སྒྲིག་། རྗེས་གྲུབས་དབྱུང་སྟེ།

རྗེས་གྲུབ། མིང་བདེ་འདོགས་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དངོས་པོ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་གི་རྒྱ་
མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་། དཔེར་ན། ཁྱི་གྲུ་ཁ་ཆེ་སྟེ་ཉག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་
བཏགས་པ་ལྟ་བུ་འདྲ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་
བཏགས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ལོ། །

རྗེས་བྱུབ་ཀྱི་མིང་། དེས་ཆོག་གམ་རྒྱ་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་མིང་། དཔེར་ན། གནམ་
བྱ་དང་མི་འཁོར་སོགས་ལྟ་བུ།

རྗེས་བྱུབ་སྒྲ། རྗེས་བྱུབ་ཀྱི་མིང་དང་དོན་གཅིག་

རྗེས་འགོའས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟེན་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་forwrd recovery ཟེད།

རྗེས་འགྲོ། ① ཕྱིས་མཇུག་སྟེ་མའི་རྒྱལ་ནས་འགྲོ་མཁན། ② འདྲ་བའམ་མཚུངས་པ།

རྗེས་འགྲོ་གང་པ། [མདོན]ཆེས་བཅོ་ལཱའི་ཆེ་བ།

རྗེས་བསྟོ། མཚུག་བསྟོ་དང་དོན་གཅིག་

རྩིས་བཅད་པ། ① ཀྲང་རྩིས་ཅད་བཅད་པ། རྒྱུ་མ་ནགས་སུ་བྱིན་ཀྲང་རྩིས་སྤང་ལ་བཅད་པ། ②
ན་ཚ་ཅ་བ་ནས་བཅད་པ།

རྩིས་བཅས་དགུ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྤར་ཡང་བཅད་པ་དགུ་
གནང་བ་སྟེ། སྤྱབ་རྩིས་སུ་སྤྱབ་པ་བཅས་པ། སྤྱབ་པའི་རྩིས་གནང་བ་བཅས་པ། སྤྱབ་པའི་རྩིས་
སུ་དགག་པ་བཅས་པ། གནང་བའི་རྩིས་སུ་སྤྱབ་པ་བཅས་པ། གནང་བའི་རྩིས་སུ་གནང་བ་
བཅས་པ། གནང་བའི་རྩིས་སུ་དགག་པ་བཅས་པ། དགག་པའི་རྩིས་སུ་སྤྱབ་པ་བཅས་པ།
དགག་པའི་རྩིས་སུ་གནང་བ་བཅས་པ། དགག་པའི་རྩིས་སུ་དགག་པ་བཅས་པའོ། །

རྩིས་ཆགས། ① བཅེ་བའམ་སྟོང་རྩེ། ② འདོད་ཆགས།

རྩིས་ཆོག །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩིས་ཀྱི་ཆོག་སྟེ། ཆོག་ལྷག་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཞི་བ་དང་ལྷ་ཆེ་མ་པའི་
ཕྱིར་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་བསྟོད་དང་ཕྱོགས་སྦྱོང་ལ་གཏོར་
མ་དབུལ་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱག་བྱས་ཏེ་བཟོད་གསོལ་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་
གཤེགས་ནས་དམ་ཆོག་པ་རང་ལ་ས་ཏེ་རྒྱལ་ཆོན་ཆུར་གཤེགས་དང་། དགོ་བསྟོར་དང་བཟ་
ཤིས་ཀྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པར་བྱ་བའོ། །

རྩིས་ཆོད། ① ཅད་བཅད་ནས་སྟོང་པ། ② རྩིས་ཟེན། ཀྲང་ཐང་གིས་རྩིས་པའི་རྩིས་མི་ཆོད།

རྩིས་འཇུག །① མིང་གཞིའི་རྩིས་སུ་འཇུག་རུང་བའི་གསལ་བྱེད་ག་སོགས་བརྟུ། གང་དན་བ་མ་འ་
ར་ལ་ས། ② རྩིས་འགྲོ། བཀའ་དབང་རྒྱན་པས་རྩིས་འཇུག་གསར་བ་སྦྱོང་བ་ལ་རྩིས་འཇུག་ཟེད།

རྩིས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བརྟུ། བོད་ཡིག་གང་དན་བ་མ་འ་ར་ལ་ས་བཅས་ཡི་གེ་བརྟུ་པོ་འདི་དག་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འཇུག་པས་ན་རྩིས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བརྟུ་ཞེས་ཟེད།

རྩིས་འཇུག་སྟོན་ཐོག། སྟོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་newest first ཟེད།

རྩིས་འཇུག་འཇུག་ཚུལ་ཏོག་བྱེད་བཞི། ཉགས་འཇུག་སྐབས་ཀྱི་བརྟོག་རིག་པའི་ཐ་སྟོང་། དེའང་
རྩིས་འཇུག་པོ་མོ་མ་ཞིང་གསུམ་རེ་རེ་ལའང་བྱེད་པ་བཞི་བཞིའི་སྟོན་པས་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། འཇུག་ལུལ་ཡི་གེ་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་སོ་གང་གིས་འཇུག་པར་

བྱ་བ་དང་། ལྷ་མ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་བྱེད་པ་དང་། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བྱེད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་སོ། ། ༡ གང་ལ་འཇུག་པ་བྱེད་ཅེ་ན། སི་ཏུའི་འབྲེལ་ཆེན་ད། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་
 བརྩ་པོ་དེ་དག་འཇུག་ཡུལ་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། མིང་གཞི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ་
 གྲེ་བྱ་མེད་པར་འཇུག་གོ། ། ཅེས་སོ། ། དཔེར་ན། བཀའ། །བཀའ་དྲ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ།
 བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ། བཀའ།
 བ་སོགས་ཀྱན་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། ། ༢ གང་གིས་འཇུག་པ་བྱེད་ཅེ་ན། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བརྩ་
 པོ་དེ་དག་ཡིན་ལོ། ། ཅེས་སོ། ། ༣ ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་བྱེད་ཅེ་ན། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལྷ་མ་ཇི་
 ལྟར་འཇུག་པ་འདར་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཞུགས་ལྷ་མ་ཇིས་སྐྱ་
 དག་ཞེན་དུ་འགྱུར་བ་སྐྱ་ཡི་འཇུག་ལྷ་མ་དང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་དོན་ཅི་ཞིག་སྟོན་པ་དོན་གྱི་
 འཇུག་ལྷ་མ་ལོ། ། ཅེས་སོ། ། ① སྐྱའི་འཇུག་ལྷ་མ་ཞེས་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་རྣམས་རང་གི་འཇུག་
 ཡུལ་གྱི་མིང་གཞི་རྣམས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་སྐྱ་གང་དཔེས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དག་ཞེན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་
 པ་ལ་ཟེར། ② དོན་གྱི་འཇུག་ལྷ་མ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྐྱ་གང་དཔེས་དག་ཞེན་གྱི་
 དཔེས་པས་སྟོན་རྗེས་ཀྱི་མིང་ཆོག་རྣམས་ཇི་ལྟར་མ་ཐུན་སྟོར་ཡོང་མེད་དང་། མིང་ཆོག་རྣམས་
 སྟོན་རྗེས་པན་ཚུན་འབྲེལ་སྐབས་ཆོག་སྟོར་ལེགས་པར་ཡོང་པའི་ཆེད་དུ་རྟགས་མཚུངས་
 འདེན་པ་དང་། སྐབས་འགར་རྟགས་མཚུངས་འདེན་པ་དེ་དག་ནས་བརྗོད་མི་བདེ་བ་ཡོང་ཆེ་
 བརྗོད་བདེ་འདེན་པའི་ལུགས་ཀྱིས་འདེན་ལྷ་མ་སོགས་བརྟགས་ཤིང་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པ་ལ་
 ཟེར། དེས་ནས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་གྱི་འཇུག་ལྷ་མ་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པས་
 ཞུགས་ ཅེ་ཕྱིར་འཇུག་པ་བྱེད་ཅེ་ན། སི་ཏུའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བརྩ་
 པོ་དེ་རྣམས་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྟོན་འཇུག་ཡོད་མེད་གང་ཡང་རུང་
 བའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གཅིག་གསུམ་གཉིས་སམ་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་རྗེས་འཇུག་ཡི་
 གེ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཞུགས་པར་དོན་གྱི་དོན་སྟོན་པའི་མིང་དུ་བྱུང་བ་མི་སྲིད་པས་ཡི་གེའི་
 ཁོངས་ནས་མིང་དུ་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མིང་གཅིག་གསུམ་གཉིས་སམ་དུ་མ་སྟེལ་དུ་ཟེན་
 གུར་མཆོམས་སྟོར་པར་བྱེད་པའས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཔེ་དང་། ཆོག་ཐུང་

སོགས་པལ་ཆེར་རྗེས་འཇུག་ལས་བྱུང་ཞིང་རྗེས་འཇུག་ལ་སྟོས་པ་དེ་རྣམས་མ་ཞུགས་ན་དོན་གྱི་
ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཏུ་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་མིང་གི་ཁོངས་ནས་ཆོག་དབྱུང་པའི་ཕྱིར་འཇུག་
སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གིས་འཇིག་རྟེན་དུ་དོན་རྣམས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་མཆོད་པའི་བརྗོད་
པ་རི་སྟེད་པའང་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་འཇུག་པའི་དགོས་པར་བྱུང་བོ་ཞེས་སོ། །

རྗེས་འཇུག་པོ་ཡིག །ག་ད་བ་ས་བཞི། དེ་ལའང་ནང་གསེས་སྟངས་ལྟུང་གྱི་དབང་གིས་དབྱེ་བ་གསུམ་
སྟེ། ༡ སྟེས་བྱ་རབ། རྗེས་འཇུག་གི་པོ་ག་ཡིག་ལ་ཡང་འཇུག་ས་ཡིག་ཞུགས་པ་ནི་རྗེས་འཇུག་
ནང་སྟངས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་སྦྲ་བྱ་པའི་བྱ་པར་འགྱུར་བས་སྟེས་བྱ་རབ་ཡིན་ནོ། ༢ སྟེས་བྱ་
འབྲིང་། རྗེས་འཇུག་བ་ལ་ས་ཡིག་ཞུགས་པ་ནི་སྦྲ་བྱ་པའི་འབྲིང་དུ་འགྱུར་བས་སྟེས་བྱ་འབྲིང་
པོ་འོ། ༣ སྟེས་བྱ་ཐ་མ། ག་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཡང་འཇུག་མ་ཞུགས་པ་དང་། ས་དའི་མཐར་
རྣམས་ནི་སྦྲ་བྱ་པའི་ཞན་པར་འགྱུར་བས་སྟེས་བྱ་ཐ་མ་འོ། །

རྗེས་འཇུག་བྱ་སྟོབ། རྗེས་འཇིན་བ་བྱའམ་སྟོབ་མ།

རྗེས་འཇུག་མ་ནིང་། ན་ར་ལ་གསུམ། འདི་དག་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། ༡ འགྱུར་
བ་མ་ནིང་། མ་ནིང་གི་ཡི་གེ་ན་ར་ལ་གསུམ་ནི་མིང་གཞིའི་པོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་
མེད་གང་རུང་དང་། མོ་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་མེད་པར་ཞུགས་པའི་ཆེ་ནི་སྦྲ་བར་མའི་
བྱ་པའམ་ཞན་པར་འགྱུར་བས་འགྱུར་བ་མ་ནིང་དང་། ༢ མཆོན་གཉིས་མ་ནིང་། མིང་གཞི་མོ་
ཡིག་གི་མཐར་ཞུགས་ཡང་འཇུག་དང་བཅས་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་ནི་སྦྲ་བར་མ་ལས་བྱ་པའམ་
གཉི་གའི་ཆ་དང་ལྗན་པར་འགྱུར་བས་མ་ནིང་མཆོན་གཉིས་པ་དང་། ༣ མཆོན་མེད་མ་ནིང་།
མིང་གཞི་མ་ནིང་གི་མཐར་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་རིམ་རྒྱུར་སྦྲ་བར་མ་ཅས་
ལས་བྱ་པའམ་ཞན་གང་དུའང་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་མཆོན་མེད་མ་ནིང་འོ། །

རྗེས་འཇུག་མོ་ཡིག །ང་མ་འགསུམ། མོ་ཡིག་ལའང་ནང་གསེས་སྟངས་ལྟུང་གྱི་དབང་གིས་དབྱེ་བ་
གཉིས་ཏེ། ༡ མོ་ཅ་མ། མོ་ཡིག་ང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་འཇུག་ཞུགས་པ་ནི་སྦྲ་ཞན་པའི་བྱ་པར་
འགྱུར་བས་མོ་ཅ་མ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་འཇུག་མ་ཞུགས་པ་དང་། ༢ འིན་ཏུ་མོ། འ་ཡིག་
གི་མཐར་རྣམས་ནི་སྦྲ་འིན་ཏུ་ཞན་པར་འགྱུར་བས་འིན་ཏུ་མོ་འོ། །

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་late binding ཟེད།

རྗེས་བྲན། བྱིས་སྤྱི་མི་བརྗེད་པའི་སེམས་པ། སྟོན་གཤེགས་དཔལ་ལོ་རྣམས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་རྗེས་བྲན་
བྱེད་པ། རྗེས་བྲན་ཆོགས་འདུ།

རྗེས་བྲན་ལྟ། བཀའ་གདམས་པའི་མན་ངག་ལྟ་སྟེ། སྤྱབས་གནས་སྒྲུ་མ་བྲན་པ་དང་། ལུས་སྣའི་རང་
བཞིན་བྲན་པ། དག་བརྒྱས་བརྗེད་ཀྱི་རང་བཞིན་བྲན་པ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་པ་མར་ཤེས་པ།
སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པར་ཤེས་པའི་དོན།

རྗེས་བྲན་བརྒྱ། སངས་རྒྱུ་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། ཆོས་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། དགེ་འདུན་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། ཚུལ་
ཁྲིམས་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། གཏོང་བ་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། ལྷ་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། དབུགས་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་
རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། རྒྱུ་བ་རྗེས་བྲན་པ། འཆི་བ་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྗེས་སྤྱ་བྲན་པའོ། །
རྗེས་བྲན་དུག །སངས་རྒྱུ་པ་ཆོས་ཉག་དུ་མི་བརྗེད་པར་བྲན་བྱའི་ལུལ་དུག་སྟེ་སྒྲུ་མ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ས། ཆོས། དགེ་འདུན། ཚུལ་ཁྲིམས། གཏོང་བ་བཅས་སོ། །

རྗེས་འདེད། རྗེས་ཟེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། རྗེས་འདེད་དམག །དབྱིན་སྐད་དུ་trace ཟེད།
རྗེས་འདེད་རྒྱན་སྤང་། རྫོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་track and hold unit ཟེད།

རྗེས་འདེད་སྒྲིག་ཆས། རྫོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་tracing facility ཟེད།

རྗེས་འདེད་ཉག་ས། རྫོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་tracking symbol ཟེད།

རྗེས་འདོགས་ཆ་རྒྱུ། རྫོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་postcondition ཟེད།

རྗེས་གནང་། ① བྱས་ཆོག་པའི་དགོངས་པ། ② ལྷའི་སྒྲོམ་བརྒྱས་དང་འཆད་ཉན་བྱེད་པར་དབང་
པའི་བྱིན་རྒྱལས་གནང་པ།

རྗེས་གནང་གིས་འགོག་པ། འགོག་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་དགག་བྱ་ཡིད་ལ་མི་འདོད་

པའི་བྱ་བ་ཞིག །འགོག་བྱེད་རྗེས་གནང་གི་ཆོག་འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་དེའི་བྱ་བ་འབྲས་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་འབྲས་ལ་འབྱུང་བ་བྱུང་གིས་བསྟན་ཏེ་འགོག་པའི་ཆུན་ཞིག
རྗེས་གཞོན་གཏོང་ངེས། རྗེས་སུ་ཅད་གཅོད་དང་ཆུ་བ་གཞོན་གཏོང་ཐག་ཆོད་ཡིན་པ།
རྗེས་གཞོན་མཐར་སྐྱེལ། གཅིག་འཕྲོ་གཅིག་མཐུད་མཐའ་འཁྲུངས་བྱེད་པ། བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་བདེ་
འདེད་རྗེས་གཞོན་མཐར་སྐྱེལ་བྱེད་པ། སྤར་བཏིང་འཆར་གཞི་ཆང་མ་བར་ལྷིང་འཕྲོ་ཅན་དུ་མི་
ལུས་པར་རྗེས་གཞོན་མཐར་སྐྱེལ་བཏང་སྟེ་མཐུག་འཁྲུངས་རྗེས་གཅོང་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས།
རྗེས་གཞོན་ཆོ་ནན། འགལ་འཛོལ་ལ་གཞིགས་པའི་ཉེས་པ་བྲག་པོ་གཏོང་རྒྱ།
རྗེས་སྔོན། དུས་ཀྱི་འཇལ་སྔོན།
རྗེས་དཔག །[ཨ་ཁུ་མ་ཏ]རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱུ་བ་བྱ་དཔོག་པ་འཇམ་གཞལ་བྱ་
སྒོག་གྲུང་འཇལ་བ་སྟེ། དུ་བ་དང་ཆུ་སྐྱར་གྱི་རྟགས་ལས་མེད་དང་ཆུ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ། །
རྗེས་དཔག་གི་བཅད་ཤེས། བཅད་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསེས། རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོད་མས་
རྟགས་ཟེན་པ་དེ་སྤར་ཡང་རྟགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། སྤུ་མི་རྟག་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །
རྗེས་དཔག་གི་ཆོད་འབྲས། རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ཇི་བཞེན་རྟགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤུ་མི་
རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་མཆོཅ་ཆ། སྤུ་མི་རྟག་པ་གཞལ་བྱ། སྤུ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཆང་པའི་གཏན་ཆོགས་ལས་སྤུ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་འཛན་སྤུ་མི་རྟག་པ་ལ་གསར་
དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆོད་ཅ། སྤུ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟགས་པ་རྗེས་དཔག་གི་ཆོད་འབྲས་
ཡིན་པ་ལྟ་བུ།
རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ། རྗེས་དཔག་ཆོད་མས་ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཡུལ་
བདེན་པར་འཐུག་པའི་གཞན་སེལ།
རྗེས་དཔག་གི་ཤེས་པ། རྗེས་དཔག་ཆོད་མ་དང་དོན་གཅིག
རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ། རྗེས་དཔག་གསུམ་པོ་གང་བྱུང་གིས་གཞོད་པར་བྱ་བ་དེ་དེ་དག་གི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན།

རྒྱུ་དཔག་གཉིས། ① སྒྲུ་མཛོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། རང་དོན་རྒྱུ་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྒྱུ་དཔག་
སྟེ་གཉིས། ② ཉག་སྒྲུ་མཛོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། རྒྱུ་དཔག་ཡང་དག་དང་། རྒྱུ་དཔག་ལྷ་རྒྱུ་སྟེ་
གཉིས་སོ། །

རྒྱུ་དཔག་ལྷ་རྒྱུ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྒྲུ་བ་པར་སྒྲུ་བ་སྒྲོན་ཅན་བཀོད་ནས་འགལ་བའི་
རིག་པ་བྱུང་བ།

རྒྱུ་དཔག་ཆད་མ། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། རང་གི་ཉག་སྒྲུ་མཛོད་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་
གཞལ་བྱ་སྒྲོག་སྒྲུ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྒྲུ་བའི་ཞེན་རིག་། དཔེར་ན། དངོས་སྟོབས་རྒྱུ་དཔག་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱུ་དཔག་ཡང་དག་། རྒྱུ་དཔག་གཉིས་ཀྱི་ཁས་ལེན་པའི་དོན་གཞིར་བཟུང་། གཏན་ཆིག་སྒྲུ་
རིག་པའི་སྒྲུ་བ་བཀོད་ནས་ཀྱི་ལོ་ཀྱིས་སྒྲུ་བ་དོགས་པ་མ་ཆད་པའི་བསྒྲུ་བ་བྱ་རི་བཞིན་
ཉག་སྒྲུ་མཛོད་ཞེན་རིག་

རྒྱུ་དཔག་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྒྱུ་དཔག་དང་། གསུམ་པའི་རྒྱུ་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྒྱུ་
དཔག་སྟེ་གསུམ་སོ།

རྒྱུ་ཁུབ་འཕྲིན་ལས། རྒྱུ་ཁུབ་འཕྲིན་ལས་ལོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟེན་པའི་ཆེད་སྒྲུ་བ་སྒྲུ་བ་
ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྒྲུ་བ་backward lan channel ཟེད།

རྒྱུ་འབྲང་ཉིས་ཅན། ཉིས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུ་སྒྲུ་འབྲངས་ནས་ནག་ཉིས་བསགས་མཁན་ལ་བཛོད།

རྒྱུ་འབྲང་བ། བྱ་བ་ཕྱིར་འགོ་མཁན་ལས་བྱེད་པ།

རྒྱུ་འབྲས། མཐའ་མའི་འབྲས་བྱུངས། རྒྱུ་སྒྲུ་ཡོང་རྒྱུའི་འབྲས་བྱ།

རྒྱུ་འབྲས་དན་བ། བསམ་སྒྲུ་བ་ཅི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་དན་པ་ལ་གོ།

རྒྱུ་འབྲེལ། རྒྱུ་སྒྲུ་འབྲེལ་པའི་བསྒྲུ་སྒྲུ་ཆིག་

རྒྱུ་འབྲེལ་ཀྱི་དགོ་བ། དད་པ་སོགས་དགོ་བའི་སེམས་བྱུང་གི་བག་ཆགས།

རྒྱུ་འབྲེལ་ཀྱི་མི་དགོ་བ། ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་ནམས་ཀྱི་བག་ཆགས།

རྒྱུ་མ། བྱིས་མའམ་འབྲུག་མ། མི་རབས་རྒྱུ་མ། གོ་རིམ་རྒྱུ་མ།

རྗེས་འཆོལ། གློག་གླུ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་find next ཟེང།

རྗེས་མའི་རྗེས་མ། སྤྱི་མའི་ཡང་སྤྱི་མའམ་མཐུག་མའི་ཡང་མཐུག་མ།

རྗེས་མང་ལྟས། [རྟིང]ལམ་བཟོད་སྐབས་གཞན་པའི་རྗེས་སུ་བྱས་པ།

རྗེས་མར་ལུས། བྱ་ལས་དང་ལམ་བཟོད་སྐབས་གཞན་པའི་རྗེས་སུ་ལུས་པ།

ཟེས་མེད། རྒྱལ་མེད་པ། ཟེས་མེད་དུ་གཏོང་པ། ཁང་པ་རྩིང་པ་ཟེས་མེད་དུ་གྱུར་སོང་།

རྗེས་འཛོམས། རྗེས་ལྷལ་འཛོམས་པ། ལག་རྗེས་བཟང་པོ་གང་བཞག་གི་རྗེས་འཛོམས་བྱེད་པ།

རྗེས་འཇིག་ ལྷལ་འཇིག་ མི་རབས་སྐྱ་མའི་རྗེས་འཇིག་ཕྱི་མས་བྱེད་པ།

ཁྱེས་པལ་ཞེས། །བསྐྱེད་ཤིང་ལྷོ་མ་སྐྱབས་ལྟེན་པལ་ལས་ཁང་འོད་གསལ་ལ་དུ་བསྐྱས་པའི་རྗེས་སུ་རང་།

ལྷས་འོད་གསལ་དུ་བསྒྲུབ་འདི་རིམ་བཤ།

རྩེ་ས་བཞིན། སྤྱི་བཞིན། ལམ་རྒྱ་ས་པའི་རྩེ་ས་བཞིན་མ་འབྲངས་ན་འགྲོ་ལམ་ནོར་ཡོང་།

རྗེས་ཟིན་པ། རྗེས་སྤྲོད་པ་པ། ད་ལྟ་ལམ་སང་ཕྱིན་ན་ཁོ་འོ་རྗེས་ཟིན་གྱི་རེད། ཉ་སྤྲུག་སྤྲུག་ཏུ་

ལྷངས་འཁོར་གྱི་རྗེས་མི་བེན།

ཀུན་ལ་ལྷོད་པ། གཞན་གྱི་ས་ལ་འཕྲོད་པ་དེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡང་རྒྱུ་ཡི་ས་ལ་འཕྲོད་པ། གཞན་གྱི་

རྩེ་ས་ ལྷོ་ས་ ། དུས་ནས་ བཤད་ན་མི་ཕེགས། དཔེ་བློ་ཁྱི་ལས་ཀྱང་དབྱངས་ཅི་འཁོར་རྩེ་ས་ ལྷོ་ས་

ཐེང་པ།

ཁེ་ས་བཟུང་། ཟུག་ས་ཁེ་ས་བཟུངས་པ། དཔེ་བཞུག་གི་ས་མཐོ་བ་ཟུག་ཁེ་ས་བཟུང་ཐོག་ཡོན་ཏན་མཐར་

ཕྱིན་བསྐྱབས་པ།

རྒྱལ་པོ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཉོག་ས་པའི་བཟོད་པ་སྟེ། ཁམས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟུས་པའི་ཆོས་ལ་བརྟན་པའི་

འི་ལྟར་མཐོང་བས་མཐོང་སྤང་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ།

རྗེས་ཡོང་སྟོན་པ། བྱིས་སྐུ་ཡོང་སྐུ་སྟོན་ཚུད་ནས་པ། རྗེས་ཡོང་སྟོན་པ། བྱིས་པས་མ་

གཞིགས་བྱེད་པ།

རྗེས་ཡོང་སྟོན་པར། སྐད་ཕྱིན་གང་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་སྟོན་ཚུད་ནས་བསམ་བློ་བ་པ།

རྒྱུ་ཡོང་སྟོན་ཤེས། གྲེས་སུ་ཡོང་རྒྱ་སྟོན་ཚུད་ནས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ།
རྒྱུ་ལ་མངོན་རྟོགས། སྒྲོམ་ལམ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ།
རྒྱུ་ལུས། ① བོམ་སྟབས་གྱི་རྒྱུ་མ་ཟེན་པ། སྟོབ་མ་ཆོ་ལོ་ན་གཞོན་སྟབས་རྒྱུ་མང་ཐང་འགྲོ་ན་ང་
ཆོས་རྒྱུ་ཟེན་གྱི་མ་རེད། ② ཤེས་རིག་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་ལུས་ཐེབས་པ། དེད་གཉིས་སྟོབ་ཐུང་
འཛིན་གྲག་ཅིག་པ་ཡིན་ཡང་ཁོང་ད་ལྟ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཆགས་ཆང་བ་རེད། ལག་རྩལ་རྒྱུ་
ལུས་ཐེབས་དོགས་གྱིས་སྦྱང་བཅོན་ཏུར་སྦྱེད་བྱེད་པ། ③ སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ལས་རིགས་སྤ་
ཆོགས་ཡར་རྒྱས་གྱི་སྦྱར་ཆད། ཨ་རིའི་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་ལ་ང་ཆོས་ནམ་ཡང་རྒྱུ་ཟེན་གྱི་
མི་འདུག་ལྟ་བུ།

རྒྱུ་ཤུལ། སྦྱར་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་སམས་ས་མལ།
རྒྱུ་ཤུལ་དབྱེད་སྟོམ། རྟག་ཉེས་བསག་པའི་རྒྱུ་ཤུལ་ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ནས་ཕྱོགས་བསྟོམས་
བྱས་པ།

རྒྱུ་ཤེས། རྒྱུ་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་
བཞིན་ལྟར་མཐོང་བས་མཐོང་སྤངས་ཏེ་བྲལ་འབྲས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ།
རྒྱུ་སུ་རྒྱུ་ལ་འཛོག་པ། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཞིག་སྟེ་འདྲ་བ། ཁྱོད་གདོང་བད་མའི་རྒྱུ་
སུ་རྒྱུ་ལ་འཛོག་པ།

རྒྱུ་སུ་སྟོག་པ་བྱུག། རྟེན་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱུག་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ། ༡ བམ་ཟེ་རྒྱ་རྒྱལ། ༢
བམ་ཟེ་བཟང་ལྗན། ༣ བམ་ཟེ་གཞལ་འདེགས། ༤ བམ་ཟེ་ཆངས་པའི་ཆེ། ༥ བམ་ཟེ་བསྐྱའི་
སྦྱང་མོ། ༦ བམ་ཟེ་དམར་པོ་སྟེ་བྱུག་གོ།

རྒྱུ་སུ་འགྲོ་ལྟོག། ཆོས་དེ་ཆོས་གཞན་དང་ངོ་མོ་གཅིག་པའི་སྟོན་རྒྱུ་སུ་འགྲོ་བའམ། ཡང་ན་
འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་ལས་སྟེས་པའི་དབང་གིས་རྒྱུའི་རྒྱུ་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ངོ་མོ་གཅིག་པ་དང་
འབྲས་བུ་གང་ཏུང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆོས་དེ་ཆོས་གཞན་ལས་ལྟོག་པ་ཞེས་པའི་
སྟན་མོང་གི་བཤ་སྐད་ཞིག་ཡིན་གོ།

རྒྱུ་སུ་འགྲོ་བ། ① བྱི་ལ་བཟོད་པ།སྟོན་ཐོན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་སུ་འགྲོ་བ། ② མཚུངས་གསལ་གྱི་

ཕྱ་ཞིག་སྟེ་འདྲ་བ།

རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་ ཡི་གེའི་སྟེང་དུ་འབྲི་བའི་ཐིག་ཀོར།

རྗེས་སུ་གཅགས་པ། འགྲོད་པ་སྒྲེས་པ།

རྗེས་སུ་འཆིང་། མཚུངས་གསལ་གྱི་སྐྱོ་ཞིག་སྟེ་འདྲ་བ།

རྩེ་སྤྱོད་གསུམ་པའི་ཤེས་པ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་པར་བཞུགས་ཤིང་།
གསེས་ཤིག་ཡིན།

རྗེས་སུ་སྟོན་པ། ① བཤད་པ། ② མིག་སྟོན་བྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་པ།

རྒྱལ་སྤྱི་བསྟན་པའི་ཆོ་དབྱུག་ སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གས་གང་ཆེ་བ་བརྟགས་ནས་
གཉེན་པོ་དེ་དང་དེ་ཉོན་པ།

རྗེས་སྤྱི་མཐུན་པ། ① ཡོངས་སྤྱི་འགྲིག་པ་བཅས་འཆམས་པ། ② རྩོགས་འདྲ་བཅས་མཆུངས་པ།

རྗེས་སུ་ཕྱོད་པ། སྤྲུམ་ལོ་གནས་ཚུལ་མེས་མ་ལ་ཡོངས་སུ་གང་ཡང་མ་བསམ་པ། རྩོམ་ཁྲིམ་སུ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པུང་ཡུགས་རྗེས་སུ་ཕྱོད་པ། བཀའ་འཛིན་རྗེས་སུ་ཕྱོད་པ།

རྩེས་སུ་འབྲུག་པའི་མཐའ་གྲིས་སྒྲོང་བ་དུག། །ཤེད་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུ་ལས་མཐའ་གྲིས་སྒྲོང་པའི་
 ཚོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན། སངས་བླ་མ་རྩེས་སུ་འབྲུག་པའི་མཐའ་གྲིས་བ་དང་། ཚོས་རྩེས་
 སུ་འབྲུག་པའི་མཐའ་གྲིས་བ་དང་། དགེ་འདུན་རྩེས་སུ་འབྲུག་པའི་མཐའ་གྲིས་བ་དང་། ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་
 རྩེས་སུ་འབྲུག་པའི་མཐའ་གྲིས་བ་དང་། གཏོང་བ་རྩེས་སུ་འབྲུག་པའི་མཐའ་གྲིས་བ་དང་། ལྷ་རྩེས་
 སུ་འབྲུག་པ་མཐའ་གྲིས་བ་སྟེ་དུགཤོ། །

རྗེས་སྤྱ་གཏུངས་པ། རྗེས་སྤྱ་གཅགས། རྩོན་པ་ཤོང་བ་དེའི་རྗེས་ཆེན་ཐབས་ལུང་པ། རྩོན་ཏུ་འགྲོ་
མཁན་གྱི་རྗེས་སྤྱ་འདྲེད་པ།

རྗེས་སུ་གནང་བ། བྱས་ཆོག་པའི་དགོངས་པ་འགྲོལ་བ།

རྒྱལ་སྤྱུ་གནད་པའི་བཀའ། རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་མ་ཐོངས་པར་བཀའ་བསྟུ་བའི་སྐབས་སྤྱུ་
སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་དཔྱོངས་གཞི་གང་ཡིན་པ་བཤད་ཆོག་པ་དང་། དེའི་ལགོ་ལ་སླེང་གཞི་
དང་། བར་དུ་བརྗོད་དོན་གང་ཡིན། མཐར་ཆོས་ལྷུ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལྟར་དད་གྲུས་ཐོབ་

པའི་ཚུལ་བཀོད་ནས། དེ་ཉིད་བཀའ་རུ་བཅི་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། སྟོང་རྩེ་བསྐྱོད་ཀྱང་
པོ་ལས། གྲུག་དགའ་བོ། དེ་ན་དགེ་སྲོང་དེ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་དེ་སྐད་ཀྱིས་པ་དང་འདི་སྐད་ལུང་
སྟོན་ཅིག །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་པོ་མཛོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཡུལ་མ་ག་རྒྱ་ན་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་བཞུགས། ཞེས་སོགས་ནས།
དོན་ཆོག་དང་ཡི་གེ་དང་གང་དག་གིས་རྣམ་གྲངས་གང་དང་། གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་
སྟོང་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། ཆིག་འབྲུ་བཟང་པོ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིག །མདོ་སྤེའི་མཁུག་ཏུའང་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་ཡི་རང་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུངས་ལ་མཛོན་པར་བཀོད་དོ། །ཞེས་ཀྱིས་ཤིག །གྲུག་དགའ་བོ་ཆོས་ཀྱི་
ཚུལ་འདི་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་བསྟུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་གནས་མ་ཐོན་ན་གྲོང་
ཁྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་སྟོས་ཤིག །ཅེས་སོགས་རྗེས་སུ་གནང་བར་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྗེས་སུ་དཔག་པ། རྗེས་དཔག་དང་དོན་གཅིག་

རྗེས་སུ་དཔག་པས་གཞོད་པ། རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བའོ། །

རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྒྲ། ཆིག་གཅིག་ལན་གཉིས་བཟོད་པ་རྫོས་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་དོ་གལ་གྱིས་
བརྟན་པའི་སྒྲ་སྟེ། གྲེ་མ་གྲེ་མ། དགའོ་དགའོ་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །

རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཆར་བཅད། ཁྟོལ་བས་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་ལ་བྱིར་ཁྟོལ་
གྱིས་ཆར་བཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཡང་ཆར་བཅད་པའི་གནས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་ཆར་བཅད་
པའི་གནས་སོ། །

རྗེས་སུ་འབྲང་བ། ① བྱི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་བ། གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་ཁ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། འུ་ལྷག་པ་
མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། ② གངས་ཀྱི་རྒྱན། རྒྱ་ཆོད་རྗེས་འབྲང་བཅས།

རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། བྱི་མ་སྒྲ་མ་ལ་བཞེན་པའམ་རག་ལས་པ། བཟང་ལས་རྗེས་འབྲེལ། ད་ལྟའི་གནས་
ལུགས་གང་ཅི་སྒྲ་མའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་རེད།

རྗེས་སུ་མི་སྒྲ་བའི་ཆར་བཅད། ཁྟོལ་བས་ཆོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་དབྱས་སུ་ལན་གསུམ་
བཟོད་ཀྱང་བྱིར་ཁྟོལ་གྱིས་རྗེས་རྫོས་ལན་གཅིག་མ་བྱས་ན་བྱིར་ཁྟོལ་རྗེས་སུ་མི་སྒྲ་བའི་ཆར་

བཅད་དོན།

རྩེས་སྤྱུ་ལྷ་འདྲེ་བ། ལྷ་འདྲེ་མི་ལེགས་པ་འཕྲན་ནས་སྤྱུ་ལྷ་འདྲེ་བ།

རྩེས་སྤྱུ་ལྷ་འདྲེ་བ། རང་གིས་དངོས་སྤྱུ་ཆོར་བ།

རྩེས་སྤྱུ་འཆོལ་བ། ① ལྷ་འདྲེ་འདྲེ་བ། ② གར་སྤྱུ་ལེགས་པ་

རྩེས་སྤྱུ་འཆོལ་བ། རིས་ཀྱིས་འཆོལ་ལུས་འདྲེ་བ། ལྷ་འདྲེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུས་ལྷ་འདྲེ་རྩེས་སྤྱུ་འཆོལ་བ།

རྩེས་སྤྱུ་འཆོལ་བ། ལུགས་རྩེས་སྤྱུ་འདྲེ་བ།

རྩེས་སྤྱུ་ཡི་རང་སྤྱོད་ལས། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། ཟག་བཅས་སྤྱོད་ལས་གང་ཞིག་
རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བཤོ།

རྩེས་སྤྱུ་ཡི་རང་བ། ཡིད་ལ་བབ་བཤམ་མོས་བ། གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་རྩེས་སྤྱུ་ཡི་རང་བ། ཁོས་
དམངས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་བྱ་བ་འདྲེ་བར་ཆང་མས་རྩེས་སྤྱུ་ཡི་རང་བྱས་སོ་ལྟ་བུ།

རྩེས་སྤྱུ་ཤེས་པ། ① རྟོགས་པ། ② ཤེས་པ་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

རྩེས་སྤྱུ་ཤེས་པ་བཞི། ལྷ་ག་བསྐྱེད་རྩེས་ཤེས་པ། ཀུན་རྒྱུད་རྩེས་ཤེས་པ། འཕྲོག་པ་རྩེས་ཤེས་པ། ལས་
རྩེས་ཤེས་སོ།

རྩེས་སྤྱུ་བཤད་པ། ① ཕྱིས་སྤྱུ་སྤྱུས་པ། ② མཐུག་ཏུ་བཤད་པ།

རྩེས་སྤྱུ་སྤྱོད་པ། ① རྩེས་འབྲང་ངམ་རྩེས་སྤྱུ་འབྲུག་པ། ② ཤེས་ཐབས་འདྲེ་བ།

རྩེས་སྤྱུ་བསྐྱེད་བའི་ཆོས་ཅན། དག་བཅོམ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་བཤད་ལྷན་པས་འདོད་
ཡོན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ན་མི་ཉམས་ཤིང་། མ་བསྐྱེད་ན་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཅན་མོ།

རྩེས་སོར། རྩེས་མཐུག་འབྲུག་། ཅ་ལག་འདི་རྩེས་སོར་མཁོ་ཆེ།

རྩེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ།

རྩོད། རྩོད་པའི་སྤྱུ་ཆོག

རྩོད་པ། [ཐ་དད་པ]བརྩོད་པ། བརྩོད་པ། རྩོད། སྤྱུ་བ། སྤྱོན་ཆ་རྩོད་པ། སྤྱེད་ཆ་རྩོད་པ། ལོ་རྒྱུས་རྩོད་
པ། བརྩོད་བའི་དོན་དང་རྩོད་འདྲེ་གྱི་ཆོག

རྩོད་འདྲེ། དོན་དེ་གོ་བར་འདྲེ་བའི་ཆོག་གས་བཤའི་དོན།

རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། བཟའི་དབང་གིས་རང་ཡུལ་གོ་བྱེད་ཀྱི་མཉན་བུམས་སྒྲ། མིང་དང་ཆིག་ལྟ་བུལོ། །

རྫོང་ཆིག་ །དོན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་

རྫོང་ལུགས། བོད་སྟངས།

ལུགས། ① ལྟེ་ཞེ་ས། ② མིང་ཆིག་ལག་ལ་ཞེག་གི་སྟོན་དུ་སྟོར་རྒྱུ་ལྟེ་ཞེ་སའི་ཆིག་ །ལུགས་ཚོམ།

ལུགས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་གསུམ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་འི་གས་ཤིག་སྟེ། ལུགས་མཉན་བ་དང་།

ལུགས་སྐབ་བ་དང་། ལུགས་དམར་བ།

ལུགས་བཀོད། བཀོད་བ། ལས་ཀ་བྱེད་ལུགས་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ལུགས་བཀོད་གནང་བ།

ལུགས་ཁྲིད། དཔེ་ཁྲིད་བྱེད་བ།

ལུགས་གྲོའི་འུ་ལག་ །སྲར་བོད་གཞུང་ལ། མི་མེར་ཆོས་ལོ་ལྟར་སྲིད་གཞུང་ལ་གྲོ་སྒྲེལ་འདེན་གྱི་

འུ་ལ་མི་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྲལ་ཞིག་

ལུགས་སྲིད། སྲིད་བྱའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཁ་རགས་དུང་ལྟར་གཡེར་བ། ལུགས་ཤིང་གི་སྒྲ་གྲུའི་ཐོག་

ན་ལག་མཛུབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བྱ་གཡོད་བ། བྱ་གཡེའི་བར་ན་དབུལ་གྱི་དཀྱིས་ལ་

གཡུ་དང་། བྱེ་བྱའི་སྐབ་བཏབ་བ། ཁ་ན་དབུལ་གྱི་སྒྲ་གྲུ་དང་དེའི་ཁར་ལུགས་སོག་བཅུག་ནས་

འབུད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

ལུགས་བསྟོ། ལྷ་མའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བསྟོ་སྟོན།

ལུགས་ཆབ། མཆིལ་མ།

ལུགས་གཉན་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་འི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།

ཆིག་འཇམ་པོས་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུགས་གཉན་བ།

ལུགས་བསྟེན་བ། སྟོམ་ཆེན་པའམ་ལྟེའི་སྒྲ་གས་འདེན་བ་པོ།

ལུགས་མདུད། རས་དར་ཆོན་སྐྱད་སོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་རྫོ་རྫོའི་མདུད་བ་བྱས་ནས་སྒྲ་གས་བཏབ་

པའི་སྐད་མདུད།

ལུགས་འདིལ་བ། ལྟེ་ཅེ་ཡར་གྲག་སྟེ་དིལ་བ་ལྟར་བྱེད་བ་སྟེ་ཁོ་བའི་ཉམས།

ལུགས་ནད་མཛད། ལུགས་རྒྱུང་བར་མཛད།

ལྷགས་སྒོ་ས། ལྷགས་པན་ཡང་ཟེར། སུར་པན་གྱི་ཞེ་ས།

ལྷགས་དབྱགས། ཁའི་དབྱགས་སམ་རྒྱུད།

ལྷགས་མར། ལྷགས་བཏབ་པའི་མར།

ལྷགས་སྒྲིན། ལྷོས་ཆས་གྱི་ཞེ་ས།

ལྷགས་སྒྲིན་གསོལ་མར། དེ་སྒྲ་བོད་སྒྲེ་པ་གཞུང་སྐབས་ལྷ་སའི་ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ནས་ཅེ་གསོལ་
ཐབ་ཏུ་ལྷགས་སྒྲིན་གསོལ་མར་ཞེས་ཉིན་ལྟར་མར་སོས་པ་དཀར་ལྷེ་ཞེས་པལ་ཆེར་རྒྱ་མ་
བདུན་བརྒྱད་ཙམ་འབྲུལ་དགོས་པ་དེ་ཆོ་ལྷགས་སྒྲིན་ཤེ་མ་ཞེས་ཟེར། མལ་གྲོ་གཟི་སྤྱག་དང་།
རིན་ཆེན་གྱིད་། ལུང་གཤོངས། རུ་ཐོག་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོས་
དུས་རེས་སོས་ཀྱིས་ཤེ་མར་འབྲུལ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་མར་ཨུ་ཞེས་མེ་གཉིས་ཡོད་
པར་ཞོལ་ཆེབས་ར་ལས་ཁུངས་ནས་བཞོན་ཏུ་དང་། ལྷགས་སྒྲིན་གསོལ་མར་རྒྱག་སྒྲམ་འགལ་
ཏུ་གཤེར་ཁ་དང་སྒྲ་ཆ་ཆང་གཏོང་དགོས་པའི་ཐོག་ས་གནས་སོ་སོའི་ལྷགས་སྒྲིན་དཀར་ཁང་
ནས་ཉིན་ལྟར་རེས་སོས་ཀྱིས་འབྲུལ་དགོས་པ་དེ་དག་ཞོལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་གཟན་གསོལ་
མར་ཞལ་ངོས་ཅེ་གསོལ་ཐབ་ཏུ་འབྲུལ་བར་འགྲོ་སྒོལ་ཡོད།

ལྷགས་དམར་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཆོས་
འབྲུལ་བ་བྱིས་པའི་སྟེ་པོ་ཆགས་པ་ཅན་གྱིས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷགས་དམར་བ།
ལྷགས་རིང་པའི་མཆན་བཟང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་བཟང་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
འཇམ་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུང་བས་ལྷགས་རིང་བ།

ལྷགས་ལན། ཐེན་ལན། དགེ་ཆེན་གྱིས་ང་ལ་ལྷགས་ལན་གནང་བ་འཛོད་འབྱུང་།

ལྷགས་ལུང་། དཔེ་ཆའི་ལུང་། དཔེ་ཆ་སོ་ཉི་མང་པོའི་ལྷགས་ལུང་གནང་བ།

ལྷགས་བཤད། དཔེ་ཆའི་ཁྱིད་འཆད་བ། རིག་གཞུང་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུང་ནས་ལྷགས་
བཤད་གནང་བ།

ལྷགས་སྤབ་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
ཡོན་ཏན་འཐད་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷགས་སྤབ་བ།

ལྷང་། ① ཁ་དོག་ལྷང་ཁ། ② འདི་གནའ་པོའི་བདེ་ཆེད་སྟེ་འཇང་དང་དོན་གཅིག
ལྷང་སྒྱ། ① ཁ་དོག་ལྷང་དགར། ② སྤང་དང་དགར་རག་བསེས་པའི་མདོག
ལྷང་དགར། མདོག་ལྷང་སྒྱ།
ལྷང་ཁ། ལྷང་གུ་དང་གཅིག །དབྱིན་སྐད་དུ་green ཟེར།
ལྷང་ཁ། ཆོས་གཞི་ལྷང་གུ་ཤས་ཆེ་པའི་ཁ་པོ།
ལྷང་གི་ཡུལ། འཇང་གི་ཡུལ་དང་དོན་གཅིག །བཅན་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་དམག་བྱངས་ཏེ་
མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱས་པར་བཤད་ཅིང་། ཏུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་གཏེར་ཡིག་ལས། བཅན་པོ་
འདུས་སྤང་མང་པོ་ཐེའི་དུས་སུ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱས་པར་བཤད་དོ། །
ལྷང་གུ། ཁ་དོག་གི་ཁྱེ་བྲག་ཅིག །མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ལོ་མ་ཁ་དང་། ལོ་མའི་མདོག་གོ།
ལྷང་དགུན་ཆོས། འཇང་དགོན་ཆོས་དང་གཅིག །
ལྷང་ཐོན། ལྷང་གུ་དང་ཐོན་པོ་འབྲེས་པའི་མདོག
ལྷང་ད། འཇང་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱལ་མ་ཞིག
ལྷང་ཐིང་རེ་བ། ཁ་དོག་ལྷང་གུའི་མཆོན་ཚུལ། སྤང་རི་ལྷང་ཐིང་རེ་བ་ཞིག་འདུག
ལྷང་རྩང་། [ཡུལ་]རྒྱ་བཟང་ལྟ་མེད། དེའལ་ལྷང་རྩང་། གསེར་ལྷང་རྩང་།
ལྷང་སྤྱང་། ལོ་ཏྲིག་གི་ལྷང་པའི་སྤྱང་བྱ།
ལྷང་ནག །ལྷང་གུ་དང་ནག་པོ་འབྲེས་པའི་མདོག
ལྷང་པ། མོ་ནས་ཀྱི་སྒྲུ་གུ་ཐོན་པོ། ལྷང་བ་ལག་པས་འཐེན་པས་སྒྲེ་རྒྱས་མི་ཡོང་། མིང་གི་ནམ་
གངས་ལ་ངས་སྒྲིབ་དང་། སྤྱོད་སངས། མ་སྒྲིན་བ་བཅས་སོ། །
ལྷང་སྒྲིན། སེར་པོ་དང་རམ་གཉིས་ཀྱི་མདངས་བཏོན་པའི་སྒྲིན་རིས།
ལྷང་ཕྱད། ལོ་ཏྲིག་གསར་པའི་སྒྲུ་གུ་བཏོན་ནས་ལམ་འབྲལ་ལ་སྤྱད་དེ་དེའལ་སྤོང་བྱ་བ་ལྷང་
པའི་ཚུན་པོ་ཚུང་དུ།
ལྷང་པོན། ལྷང་པའི་ཚུན་པོ།
ལྷང་བྱ། མོ་ནས་ཀྱི་སྒྲུ་གུ་ཐོན་པོ།

ལྷང་ལྷུག་། ལོ་ཉོག་དང་། ཆེས་སོགས་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་གསར་བའི་རིགས།

ལྷང་སྒྲུག་ །ཁ་དོག་ལྷང་ནག་

ལྷུང་དམར། ལྷུང་གྲུ་དང་དམར་པོ་འདྲེས་བའི་མདོག།

ལྷང་ཆ་ལྷ་དབོན། ཡལ་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྤང་མང་ཟླ་དང་། ཡུམ་ལྷང་མོ་ཁྱི་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྐྱ་
 སྐྱ་འཁྲུངས། དགྲང་པོ་གཞོན་དུས་ནས་སྐྱ་གཤེགས། འདིར་འཇང་ཆ་ལྷ་དབོན་ཡང་འཁྱི་སྲོལ་
 འདུག །སྲོན་གྱི་བཤད་སྲོལ་འདི་རྒྱལ་པོ་མེས་ཨོག་ཚེས་ཀྱི་སྲས་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་རྒྱ་མོ་
 གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྫོ་མནའ་མ་བསུ་སྐྱབས། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྫོ་ལ་སྲིད་གསུམ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་གཟིགས་པས་རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ལུ་ལང་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་མཐོང་
 བར་བརྟེན་བོད་དུ་བསྐྱོད། ཡམ་བར་རྒྱལ་སྲས་སྐྱ་གཤེགས། གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྫོས་ཀྱང་མེ་ལོང་
 ནང་དུ་རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ལུ་དེ་བགྲེས་པ་ཨོག་ཚེས་ཅན་ཞིག་ལུ་རྒྱར་བ་གཟིགས་ནས་དེས་
 བར། རྒྱལ་སྲས་སྐྱ་གཤེགས་ཟེན་པ་དང་། ཡལ་རྒྱལ་པོ་དང་འཕྲོགས་དགོས་པར་ཤིས་པ་པེད།
 ཅས་པ་ནི་གཏམ་རྒྱུད་ཁོ་ན་ཅམ་ལས་དོན་དངོས་དང་མཐུན་ཐབས་མེད། ཚད་ལྷན་གྱི་བོད་
 དང་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་གྱིམ་ཤིང་ཀོང་རྫོ་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་གྲམས་
 མཛད་དུས་དེར་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༠པའི་ལུགས་ཁྱི་ལོ་ཡིན་པ་དང་། བོད་དུ་འཕྱོར་དུས་ནི་སྤྱི་
 ལོ་༡༧༡༩པའི་རྒྱ་ལོ་ལོ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ལལ་ཆེར་
 ལས་མེས་ཨོག་ཚེས་ཡལ་འདས་པའི་ཤུ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༥པའི་ཤིང་སྤྱལ་ལོར་སྲས་སྐྱ་གཞོན་
 ཞིག་རྒྱལ་སྲིད་བཀོད་ཅིང་འདུས་སྤང་མང་ཟླ་དེའི་མ་ཡུམ་ཁྱི་མོ་དྲུག་སྲིད་སྐྱོང་བར་གསལ་
 བ་ལྟར་ན། ལྷང་ཆ་ལྷ་དབོན་ནི་རྒྱལ་པོ་མེས་ཨོག་ཚེས་ཀྱི་གཅེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། གྱིམ་ཤིང་
 ཀོང་རྫོ་གཅེན་ལྷང་ཆ་ལྷ་དབོན་ལ་བཙུན་མོ་བསུས་པར། བཙུན་མོ་བོད་དུ་མ་སྐྱེབས་གོང་དུ་
 ལྷང་ཆ་ལྷ་དབོན་སྐྱ་གཤེགས། དེ་ནས་གཙུང་ཁྱི་མྱེ་གཙུག་བརྟན་ནམ་མེས་ཨོག་ཚེས་དང་
 འདུས་པར་དོན་ལ་གནས།

ལྷང་ཤད། [ཡུལ་]ལྷམ་གྱི་ཡུ་བར་བཏང་བའི་འཇའ་ལྷང་གྱི་མིང་།

ལྷུང་སེར། ལྷུང་གྲུ་དང་སེར་པོ་འབྲེས་པའི་ཁ་དོག

ལྷང་མེར་ཅན། [མངོན]རྩ་དུར་བ།
ལྷན་ལྷིག། མི་གཙང་བ་ཉལ་ཉིལ། ས་ལྷན་ལྷིག། རྩ་ལྷན་ལྷིག། འདས་ཐུབ་ལྷན་ལྷིག་གི་ཁྱོད་ནས་
ཁོར་བྱ་རྩེད་པ། གྲག་ཅན་བཏང་མཆམས་ལྷན་ལྷིག་ལྷན། ལྷན་གྱི་རྩལ་རྩོག་ལངས་པ།
ལྷབ་ལྷབ་ཤོ། ཐལ་མོ་ཁོང་སྟོང་དུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།
ལྷབ་ལྷིག། གྲངས་གནས་ཤིག།
ལྷམ་འབྲ། འོ་མ་གཡུག་སའི་ཤིང་སྟོང་ཞིག་ཡིན།
ལྷར་གྱིས་མནན། གྲག་རྩ་མནན་བའམ་ཆེར་གྱིས་ནོན་པོར་མནན་པ། འལ་བ་གཅིག་གིས་ཞིང་
གའི་རོལ་བརྒྱ་ལྷར་གྱིས་མནན་པ། གྲང་སྟོབས་ལྷན་གཅིག་གིས་སྟོབས་མེད་མང་པོ་ལྷར་
གྱིས་མནན་པ།
ལྷར་གྱིས་བསད། དམ་པོར་ནོན་དེས་བྱས་ཏེ་བསད་པ། གྲག་གི་འོག་རྩ་རི་དྲགས་ལྷར་གྱིས་བསད་པ།
ལྷར་མནན། ལྷར་གྱིས་མནན་གྱི་བསྐྱས་ཆེག།
ལྷི་བ། མི་སྤྲགས་ཀྱི་ཕྱས་ནས་ཐག་འཛིབ་པའི་མིན་བྱ་ཞིག།
ལྷི་ལ། [ཞང་སྐད]སྟེང་ལ་གོ།
ལྷིད། དངོས་རྩས་ལྷི་ཡང་གི་ཆད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལྷགས་སྲང་གང་དང་བལ་སྲང་གང་ལྷིད་མཉམ་ལྷ་བྱ།
ལྷིད་གོག་ཆ་པོ། ལྷིད་ཆེ་བ།
ལྷིད་གཙོད་ཉེས་ཅན། ཉེས་ཆད་ལྷིད་གཏོང་བྱས་པའི་ཉེས་ཅན་པ།
ལྷིད་ཆས། ཡོ་བྱད་ལྷིད་པོ།
ལྷིད་སྟེང་། དངོས་རྩས་ཀྱི་ལྷིད་ཆད་འདུས་པའི་སྟེ་བའི་མིང་སྟེ། དངོས་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ས་ནི་ལྷར་འགྱུར་
ནའང་དངོས་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་འགས་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷི་ཡང་ཆ་སྟོམ་པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།
ལྷིད་མཉམ་པ། ལྷི་ཡང་གི་ཆད་འདྲ་བ། ལྷགས་སྲང་གང་དང་བལ་སྲང་གང་ལྷིད་མཉམ་རེད།
ལྷིད་ཉིག་གོ་བ། ལྷི་པོ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ། སེམས་ལྷིད་ཉིག་གོ་བའི་རང་ནས་ཕྱིན་སོང་། ལྷར་པོ་ལྷར་
ཏེ་ལྷིད་ཉིག་གོ་བར་འཕྲོ་བཞིན་པ།
ལྷིད་ཐེག། །ལྷར་ལྷིད་ཁྱོག་པ། ལྷིད་ཐེག་རྒྱངས་འཁོར།

མྱེད་འདེགས་འབྲུལ་འཁོར། དངོས་པོ་ལྷུ་རིགས་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར།
མྱེད་གཞོན། ལྷུ་མོས་སམ་ཤྱགས་ཀྱིས་གཞོན་པ། ཆོན་མཛོད་མཛེང་པའི་གཉའ་ཤིང་གི་མྱེད་
གཞོན་ཆེན་པོ་ཡོད།
མྱེད་པ། ཡང་བའི་ལྷོག་པ། འགན་མྱེད་པ། ཁལ་མྱེད་པ། སྤྱེད་ཁ་མྱེད་པ། རོ་པོ་མྱེད་པ་དེ་གཡག་
ལ་འགའ་རྒྱ་ཡིན།
མྱེད་པོ། ལྷུ་བ་ལྷུ་ལྷུ་ཡང་གི་ཆད་ཆེ་བ། ཏ་ཅང་མྱེད་པོ། མྱེད་ཆེ་བ། ཁ་མྱེད་པོ། མྱེད་པོ་རྒྱབ་ཀྱིས་
མ་འཛོང་བ་དང་། རལ་པོ་ལྷན་པས་མ་ཁེབས་པ།
མྱེད་ཆད། ལྷུ་ཡང་གི་ཆད།
མྱེད་རྫོག་ཁུར་ཆེ་ལ་སྒྲ་གངས་མང་བ། ལས་འགན་མྱེད་རྫོག་ཆེ་བ་ཞིག་འཁྲིས་ཡོད་པ། ཁལ་འུལ་
མྱེད་རྫོག་ཆེ་བ།
མྱེད་ཡོར་ཡོར། ལྷུ་ཐེབས་ཐེབས་སམ་མྱེད་ཐེབས་སེ་བ། ཅ་ལག་མྱེད་ཡོར་ཡོར་བ་རྣམས་འཁྲེར་
དུས་ཤྱགས་སྤྱེད་དགོས། རྟོག་ཁེས་མྱེད་ཡོར་རེ་བ་དེ་འཁྲེར་ཁག་པོ་ཡོད།
མྱེད་ཡོར་རེ་བ། མྱེད་ཡོར་ཡོར་དང་དོན་གཅིག་
མྱེད་ཤྱགས། སའི་གོ་ལའི་དངོས་རྩས་འབྲེན་ཤྱགས་ལ་དངོས་ཤྱགས་རིག་པའི་ནང་དུ་མྱེད་
ཤྱགས་ཟེར།
མྱེད་སོན། སྤོན་ཕྱི་བའས་འགོར་བའི་འབྲུ་སོན།
མྱེབས། ལྷུ་བས་དང་གཅིག །
ལྗོང་འབྲ། ལྷ་ས་གཙང་པོའི་ཆུ་རབ་རྒྱ་རྒྱས་ཏེ་སྐྱམ་ས་ལྗོང་མོ་སྟེ་སྟོག་ཆགས་ལྗོང་མོའི་དབྱིབས་
དང་འབྲ་བ་ཞིག་འབྲུང་བར་གསུངས་བ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བཀའ་ཆེན་སྟོན་ལྷོ་གྲག་
ཁོ་མཐེང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ་ལས། གཙང་ཆབ་བྱེད་དུ་གྲེས་པའི་ཆོ། བགས་རྒྱོན་སྟེང་དུ་བྲེ་
བཞག་འབྲ། ཞེས་གསལ་བ་དེའི་གོ་དོན་ནི་ལྷ་ས་བྱང་ཕྱོགས་ནས་འབབ་པའི་གཙང་ཆུ་སྐར་
ཡང་ཆེ་དུ་སོང་སྟེ་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱམ་ས་དང་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱམ་སའི་བྱར་གཉིས་གཙང་
པོས་བཙད་དེ་དཀྱིལ་གྱི་སྐྱམ་ས་སྟོག་ཆགས་ལྗོང་མོའི་ལུས་དང་བགས་པ་རྒྱོན་པའི་སྟེང་དུ་བྲེ་

བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་སྐབས་ཚུ་རགས་གང་འདྲ་བྱ་བ་དགོས་པའི་
སྒྲོང་ཡང་འོག་ཏུ་གསལ་ལ།

ལྡོང་འདྲའི་དུས་སུ་ཞུ་ལྟར་བཀོན་པ། ལྷ་སའི་གཙང་ཆུ་རྒྱས་པའི་ཆུ་སྐྱོན་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱུང་ཏེ་
གཙང་པོ་སྟོ་བྱང་གཉིས་སུ་ཁ་གྲེས་པའི་སྐབས་ཚུ་རགས་བྱ་བ་ཐབས་ནི་གཙང་པོ་སྟོ་བྱང་ཁག་
གཉིས་སུ་གྲེས་པའི་མཆམས་དེར་ཆུ་རགས་ཞུ་མོ་བསྐྱོན་པ་ལྟར་བྱ་བ་དགོས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་
གོང་དུ་བྲངས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱའི་བཀའ་ཆེམས་སྟོ་བྲག་ཁོ་མཐེང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་
མ་ལས། ཆུ་རགས་གོང་སྐོར་ལྟར་བྱ་བ་ཅིག ། སྟོབས་ལྷན་ཀའི་བྱུང་གསུམ་པ། རགས་ཁང་ཅིག་
ན་སྐང་ལྷ་བཟོག་། རེས་གསལ་པ་ལྟར་ཡིན།

ལྡོང་མོ། ལྡོང་མོའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཏུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆིག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ཆོ་གཅིག་ལུས་
གཉིས་ལྡོང་མོ་དང་། ལྡོང་མོ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ལྡོངས། ① ལུལ་སྟེ་དང་ས་ཆ། ལུལ་ལྡོངས། ལྷན་ལྡོངས། རགས་ལྡོངས། གངས་ཅན་ལྡོངས། རང་
སྐྱོང་ལྡོངས། ② ལྷར་བྱ་གར་དུ་བྲམ་ཟེ་སོགས་མི་རིགས་བཞི་ཆང་བའི་ལུལ་ཕྱོགས་ལ་ཟེད།
ལྡོངས་བྱ། དེང་དུས་ལུལ་བསྐོར་སྟོ་འབྱུངས་ཟེར་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག ། ལྡོངས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ། བྱི་
རོལ་དུ་ལམ་ཐག་རིང་ཆད་བྱང་གསལ་ཅན་གྱི་ས་ཆར་འགྲོ་བ། ལུག་ཅིས་ར་ལུག་བདས་ནས་
ལྡོངས་བྱ་བཞིན་འཆོ་བ། ལྡོངས་བྱ་བཞིན་བར་དབུས་ལུལ་དུ་འགྲོ་བ།

ལྡོངས་ཆེན་པོ་བཟུ་བྱ། །འདི་ལ་མཛོན་པ་མཛོད་གནས་གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་
གྱི་མཆེམས་མཛོད་འབྲེལ་པ་མཛོན་པའི་བྱན་ཤོག་གངས་༡༩༠ནས་འདི་ལྟར། འཛམ་གླིང་འདི་
ན་ལུལ་ཆེན་པོ་བཟུ་བྱ།དང་།དེའི་འོག་གི་མཆན་དུ་མཐའ་འཁོབ་ཐོད་སྐོར་དུ། ༡ རྒྱ་ལུལ་
དང་། ༢ ཏུན་དང་། ༣ བུན་དང་། ༤ ཀམ་པོ་ཅེ། ༥ལ་ཁ། ༦ སྤལ་ཁ། ༧ ཁྱི་གདོང་། ༨མ་
གདོང་། ༩ གི་བ་ཤིའི་གདོང་། ༡༠ གནམ་གདོང་། ༡ བྱིར་ཕྱོགས་གདོང་། ༡༢ གཤོག་ཐོགས་
དང་། ༡༣ གཅེར་བྲ། ༡༤ རྒྱ་ཏེ་འགྲོ་བ། ༡༥སྤུ་མེད། ༡༦ སྐག་ཀ་སྟེ་ཞེས་གསལ།

ལྡོངས་མཐོ། ས་ལུལ་མཐོན་པོ།

ལྗོངས་གནས་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་དང་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྗོངས་དཔེ། ལྗོག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱིད་ཅ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་scene mode ཟེའ།

ལྗོངས་མི། དུལ་དེ་རང་དུ་སྐྱེས་པའི་མི།

ལྗོན་གྱི་བ། ཤིང་གི་ཡལ་གའི་གྱིབ་བསིལ། ལྗོན་གྱི་བ་འཕྲོ་ལམ།

ལྗོན་པ། ① སྐྱེ་ཤིང་ཆེ་མ་སྤྱི། ལྷང་ལྗོན། ལྗོན་ཐུན། ལྗོན་པ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། འཁྲི་ཤིང་ཅེ་མོ་
དགྲའ་ལ་བསྟེགས། ཆེར་མ་ཤིང་ལ་བརྟེན་བྱས་ན། གནད་དུ་བྱུག་པའི་སྤྱག་བཟུལ་སྟེ། ②
ཟངས་དམར། ③ སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཆོན། ④ མིའམ་ཅིའི་ཡུལ།

ལྗོན་པ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན། འདི་ཡང་མདོན་པ་མཛོད་གནས་གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་
ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་གྲག་གམེར་གྱི་བྱ་སྐྱེབས་ཅན་དེ་ནས་བྱང་དུ་དབག་ཆད་ཉི་ཤུ་སྟེ། རྒྱང་
གྲགས་བརྒྱ་དང་དྲུག་བཅུ་འདས་པ་ན། ཤིང་སྤྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ། སྤྲ་ལའི་
ཐོང་བ་རིམ་བ་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་བ། སྤྲ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་གྱིས་སྤྲ་ལའི་ཐོང་བ་
དང་པོ་ལ་བྱུག་པ་ནས། སྤྲ་ལའི་ཐོང་བ་དྲུག་པའི་ཡལ་འདབ་གྱིས་བདུན་པའི་ཡལ་འདབ་ལ་
བྱུག་པའི་བར་དུ་ཁྲབ་ཅིང་མཐོ་ཁྲད་དབག་ཆད་བཅུ་གསུམ་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་དང་བཞེའམ་
གཞུ་འདོམ་ཆོག་ཁྲི་ཆོག་སྤྱིང་ལྟེ་བརྒྱ་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད།

ལྗོན་པ་མེར་པོ། [མདོན་ཐང་ཤིང་]

ལྗོན་པའི་དབང་པོ། དཔུལ་ཚུ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་རྟོར་གྱིས་མཛོད་པའི་སུམ་ཅུ་པའི་སྟོང་པོ།

ལྗོན་པའི་ཡུལ། ཇི་ཟེའི་ཡུལ་ཞིག

ལྗོན་དམར། [མདོན་ཐང་ས།]

ལྗོན་ཤིང་། སྐྱེ་ཤིང་སྤྱིའི་མིང། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྟེན་འབྲུང་དང་། རྟེན་པས་འབྲུང་། མགོ་ལྗིང་
ཅན། འཕྲོ་འཕྲོག། འཕྲོ་མེད། རྒྱུར་མི་སྤྱིང་། ལྗོན་པ། སྤྱིང་སྐྱེ་བ། འདབ་ལྗན། འདབ་མ་ཡངས་
ལྗན། སྤྱིང་པོ། རྣམ་རྒྱས། བྱང་པོ་ཅན། ཅེ་མོ་ཅན། ཡལ་ག་ཅན། ཡལ་ག་བྲེས། ཡལ་ག་འཛིན།

ཡལ་འདབ་ཅན། རྒྱན་ལས་སྒྲེས། ཡོ་མ་ཅན། ས་སྒྲེས་བཅས་སོ། །
ཐོན་ཤིང་གི་སྤོང་ཤུག། ཤིང་སྤོང་གི་ཤུན་སྒྲགས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། མང་ག་དང་ཐེབས་རིས་
སོགས་ཀྱི་ཐོན་ཤིང་གི་སྤོང་ཤུན་ལ་སྤང་སྒྲུ་དང་། ར་ཁ། ཉག་སི། མི་སྒྲུ། བ་རོས་སོགས་
གཏོང་སྟོལ་ཡོད།
ཐོན་ཤིང་འགོ་སྤང་། ཐོན་ཤིང་འགོ་བ་མ་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་འབྲུལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་
པའི་འབྲུལ་རྒྱ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཐོན་ཤིང་འགོ་བ་ལྟར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། དབང་ཤེས་
འབྲུལ་པའི་བྱེ་བྲག་གོ།
ཐོན་ཤིང་ལྷུ་མ་ད། སྒྲེ་ཤིང་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིད་ཆལ་ལས་སྤིང་ག།
ཐོབ་པོ། མདོག་སྒྲ་འདྲེས་ནས་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ། ཁདོག་ཐོབ་ཐོབ། ལུད་པ་སྟོ་ཐོབ་ཏུ་ལུ་ག།
བཟིང་རམས། གཟི་བཟིང་དང་འཛིགས་རམས།
བཟིང་ཆགས་པ། རིག་སོའམ་བབ་ཆགས་པ། གཟུགས་སོ་བཟིང་ཆགས་པ། སོ་བྱང་བཟིང་ཆགས་
པ། བཟིང་ཆགས་མཛེས་སྒྲུག་དང་ལྷན་པའི་ཆོགས་ཁང་ཆེན་པོ།
བཟིང་ཉམས། གཟི་བཟིང་གྱི་རྣམ་འབྱུང། བཟིང་ཉམས་དོང་པོ། བཅན་ཤིང་འཛིགས་སྒྲུལ་ལ་ཞུས་
པ་མེད་པར་བཟིང་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་རང་ནས་ཡར་ལངས་པ།
བཟིང་ཞོན། གཟི་བཟིང་གྱིས་པ་རོལ་སོར་དང་ཤུགས་སྒྲོན་པ། དག་སོ་རྣམས་རང་དམག་གི་བཟིང་
ཞོན་མ་བཟོད་པར་བློས་སོང་།
བཟིང་པ། [ཐ་མི་དད་པ]རམ་སོའམ་མཛེས་སོར་གྱུར་པ། ཡོན་ཏན་གྱིས་བཟིང་པ། མཆན་སྟན་
གྱིས་བཟིང་པ། རྣམ་འབྱུང་བཟིང་པ།
བཟིང་པའི་ཡོན་ཏན། ཤར་ལྷོ་སྟན་མོང་སྤྱིའི་བཞེད་པ་ལ་བཟིང་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བརྟུག་གཞུང་དུ་
བསྟན་པའི་འབྲུ་མང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་སྒྲུད་མང་པོ་ཅན་ཉིད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་སྒྲུར་དེ་
ནི་ཆིག་སྒྲུག་གི་སྟན་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་གསོས་སམ་སྟོང་སོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤར་ལྷོ་
གཉིས་ཀ་དང་གཙོ་བོར་ལྷོ་ཕྱོགས་མེ་ད་རྩའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་དོ། །ཤར་ཕྱོགས་
གོ་ཏ་པའི་བཟིང་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ལྷག་པ་མ་ཟད་ཆོགས་བཅད་ལའང་སྟོ་བཟིང་པའི་ཡོན་ཏན་

གྱི་རྒྱན་ནི་འདི་ཉིད་གཅིག་ལུང་བཞེད་དོ། ། ༡ བེ་ད་ལྷའི་བཞིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། གར་སྤྱོད་གས་
པ་ལས་གཞན་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་གས་བེ་ད་ལྷ་རྣམས་ནི་ཆོག་གས་བཅད་ལ་སྤྱོད་ཆེ་ལྷུ་ཡང་མ་འབྱུགས་པ་
དང་། བཞིན་བྱ་གས་ལ་ཞིང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཆོག་སྤྱད་མང་པོ་ཅན་ཞིག་བཞིན་པའི་མཆོན་
ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །

བཞིན་པོ། གཅི་རམ་ཆེན་པོ། གདོང་མདངས་བཞིན་པོ།
བཞིན་བག །མཐོང་འདོད་པོ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ། མི་བབས་བཞིན་བག་དང་ལྷན་བ། མི་དེ་ལུས་
སྤྱོད་པས་ཆེ་ལ་བཞིན་མཛེས་ཤིང་བཞིན་བག་དང་ལྷན་པ་ཞིག་རེད།

བཞེ། བན་ཚུན་ཆོང་ཐོག་སོགས་བཞེ་རྒྱ།
བཞེ་སྤྱད། རྒྱུ་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤྱོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྤྱད་དུ་to transform ཟེད།

བཞེ་སྤྱངས། དངོས་པོ་བཞེ་བཅོས་བྱ་སྤྱོད་ལྷུ་ལག་གསར་རྒྱུད་བཞེ་སྤྱངས་ཀྱི་ལག་རྒྱལ།
བཞེ་མཐེ་བ། རྒྱུ་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤྱོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྤྱད་དུ་togglekeys ཟེད།

བཞེ་གནས། ཆོང་ཁང་།
བཞེ་པོ། གསར་རྒྱུད་སོགས་པན་ཚུན་བཞེ་རྒྱུ་འཁྱེད་པོ། བཞེ་པོ་སྤྱོད་བ།
བཞེ་པོ་ལག་སྤྱོད། བཞེ་རྒྱུ་འཁྱེད་དངོས་པོའི་རིན་ཆས་འབྲུལ་དུ་སྤྱོད་བ།
བཞེ་སྤྱོད། རྒྱུ་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྤྱོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྤྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྤྱད་དུ་displace ཟེད།

བཞེ་སྤྱོད། བན་ཚུན་བཞེ་པའི་སྤྱོད་ལེན། ཆོང་ཐོག་བཞེ་སྤྱོད། ར་རྒྱ་བཞེ་སྤྱོད།
བཞེ་བ། རེ་པའི་མ་འོངས་བ།
བཞེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ། བར་མ་རབ་བྱུང་གིས་ཆོས་འདིའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ། བསམ་པ་
དང་རྟགས་དང་། མིང་བཞེ་བ་སྟེ་གསུམ་མོ།

དེ་ལ་བསམ་པ་བཞེ་བཞི་ཆེ་འདི་འབའ་ཞིག་དོན་གཉེར་གྱིས་བསམ་པ་དོར་ནས་དགེ་སྤྱོད་གི་ཆོས་

བཞི་དང་ལྷན་པའི་བསམ་པ་ལྷན་ཆོག་སྐྱེད་པ་དང་། ཉག་ས་བཞེ་བའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་བྱང་
སྐྱེད་ཁ་སྤྱོད་གས་ཤིང་ཁྱེད་ཀྱི་དང་། གོས་ཆོས་གོས་མཐའ་གོས་གདིང་བ་སོགས་ཆད་
དང་ལྷན་པ། སྐྱོད་སྐྱེད་བཟེད་ཆུ་ཆོག་སོགས་ཆད་ལྷན་ཡོད་པ་དང་། མིང་བཞེ་བའི་མཁན་
པོའི་མཆན་གྱི་མཐའ་ཅན་ནམ། དཔལ་དང་། གྲགས་པ་དང་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཅན་
གྱི་མིང་འདོགས་པའོ། །

བཞེ་བ་གསུམ། བཞེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་གཅིག །བསམ་པ་བཞེ་བ། ཉག་ས་དང་ཆ་ལུགས་བཞེ་
བ། མིང་བཞེ་བ་བཅས་གསུན་མོ།

བཞེ་མི་ཐུབ། སྒྲིག་སྒྲུབ་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་cannot replace ཟེད།

བཞེ་ཆོང་། མིང་རྒྱུད་། བཞེ་པོ་རྒྱལ་རྒྱུའི་ཆོང་། འབྲུ་དང་མར་གཉིས་པན་ཚུན་བཞེ་ཆོང་བྱེད་པ།
བཞེ་འཆོང་། ལས་ཆོག །ཆོང་ཐོག་པན་ཚུན་བཞེ་རེས་བྱེད་པ།

བཞེ་རེས། བཞེ་བའི་རེས་མོས། ཉིན་རེར་འགན་ཁུར་བཞེ་རེས་ཐེངས་གསུམ་བྱེད་པ། སྟོན་དགུན་
མཆམས་སུ་ཁྱོན་པ་བཞེ་རེས་བྱེད་དགོས། ལས་བྱེད་པ་གསར་རྒྱུད་བཞེ་རེས་བྱེད་པ།

བཞེ་ལེན། པན་ཚུན་བཞེ་བ། སྐྱེ་བ་བཞེ་ལེན་མ་བྱས་ན། བར་དོ་ཟེར་བ་ག་ནས་མཐོང་།
བཞེད། རྗེད་གྱི་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ། ངས་དཔེ་ཁྲུག་བྲིས་ལ་བཞེད་ཟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཞེད་སྐྱག་རྒྱག །གཞན་ནས་གཡལ་བའི་ཅ་དངོས་སོགས་ཕྱིར་མི་སྒྲིག་པར་བདག་པོས་བཞེད་
རྒྱར་སྐྱག་པ།

བཞེད་ངས། ཉེ་ཉིན་ཉུ་ཡུའི་ནང་གསེས། དག་པའི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བར་བཞེད་པ་བྲན་པའི་མི་
མཐུན་སྤྱོགས་ཉེ་བྲན་པ་འཆལ་བ་སེམས་གཡེང་བའི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །ལོ་ན་རྗེ་ཆེར་སོང་ན་

བཞེད་ངས་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་ཡོང་།
བཞེད་ངས་ཅན། དོན་གང་ཡང་སྤྱར་དུ་བཞེད་འགྲོ་བའི་མི།
བཞེད་ངས་པ། བཞེད་ངས་ཅན་དང་དོན་གཅིག་
བཞེད་སྟོན། བཞེད་ནས་བསྐྱགས་པ་འཕམ་པོར་བ།

བརྗེད་པོ། མི་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྲིས་པའི་ཐོ། ཞིབ་གསལ་གྱིས་བརྗེད་ཐོར་བཀོད་པ། བཀའ་སློབ་
རྣམས་བརྗེད་ཐོར་བྲིས་ཡོད།

བརྗེད་པ། [ཐ་མི་དད་པ]① བསྐྱེད་པའམ་སློ་ཡུལ་ནས་ཡལ་བ། ཁ་སང་བཤད་པ་དེ་བརྗེད་ཆར་
འདུག། དེ་དོན་མ་བརྗེད་ཡིད་ལ་བྱུང། ཉ་ཆ་འག་ན་ཨེམ་རྗེ་བརྗེད། ལ་མགོར་བྱད་ན་ཉ་པོ་
བརྗེད། ② རྗེད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བརྗེད་བྱང་། མི་བརྗེད་པའི་ཕྱིར་བྲིས་པའི་ཐོ་ཡིག།

བརྗེད་བྱེད། ① བརྗེད་ངས་གྱིས་རིག་པ་འབྲུལ་བའི་ནད་རིགས་ཤིག། ② འཛུགས་གཏོར་བྱེད་གྱི་
གདོན་ཞིག།

བརྗེད་བྱེད་གྱི་ནད་ལྔ། ༡ རླུང་ལས་གྱུར་པ། ༢ མཁྲིས་པ་ལས་གྱུར་པ། ༣ བད་ཀན་ལས་གྱུར་པ།
༤ གྱུར་དུག། ༥གདོན་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །

བརྗེད་བྱེད་མཁྲིས་པ་ལས་གྱུར་པ། བཞིན་རས་སེར། སྒོམ་དད་ཆེ། ཁ་སྐྱམ། ཁ་ཟས་ཁྱ་བའི་དུས་
སྟུན་དུང་རོ། །

བརྗེད་བྱེད་གྱུར་དུག། བད་ཉགས་མིག་མི་གསལ་ཞིང་ཤེས་པ་འབྲུལ་བ།

བརྗེད་བྱེད་བད་ཀན་ལས་གྱུར་པ། ཆོགས་རེངས་ཏེ་ཆོགས་ཁ་རྣམས་བྱེ་ནས་ན་བ། ཁ་ཚུ་མང་བ།

བརྗེད་བྱེད་གདོན་ལས་གྱུར་པ། གདོན་ཆེན་བཙུ་བརྒྱུད་སྐྱབས་ལྟར་གྱི་ཉགས་རྣམས་འབྱུང་།

བརྗེད་བྱེད་རླུང་ལས་གྱུར་པ། ཀླང་ལག་འདར་ཞིང་རེངས་པ་དང་། ཡང་ཡང་ནད་ལྔ་བ།

བརྗེད་ཡེངས་མེད་པ། དམིགས་རྟེན་སེམས་དེ་ཉིད་མ་བརྗེད་པར་འཛུགས་དམ་པོར་བཟུང་བ།

བརྗེད་གསོ། འཛུགས་གསོ་འམ་འཛུགས་སྐྱེ། གནངས་ཉིན་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་ཀ་རྣམས་སང་ཉིན་བརྗེད་གསོ་
ཞིག་བྱེད་པ། བརྗེད་དོགས་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་ཡང་བརྗེད་གསོ་བྱས།

བརྗེས་པ། རྗེ་བའི་འདས་པ།

བརྗོད། སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་དང་བཤད་ཟིན་པ།

བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བ། བརྗོད་མི་ལང་བ་དང་དོན་གཅིག་

བརྗོད་བཅས། འདུལ་བའི་བདེ་ཆད་ཅིག་སྟེ། ལྷང་བ་ཕྱིར་བཙོས་གྱི་ནད་གསེས། ལྷང་བ་སྐྱེང་ཡང་

སྐབས་མི་འབྲེན་ན་བཞོན་པ་དང་བཅས་པ་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ། དེ་རིམ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོ་དང་ལྷན་པ་
ཁྱོད་ལ་དགོ་འདུན་གྱིས་བཞོན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིན་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དགོ་འདུན་ལ་མ་ཞུས་
པར་ཁྱོད་གནས་གཞན་དུ་མ་འབྲེན་ཞིག་བཞོན། དེས་མ་སྐབས་མི་འབྲེན་ན་གངས་པ་
བཞག་པ་དང་། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་སོགས་ཀྱི་ནན་ཏུར་བྱ་ལ། དེས་མ་སྐབས་
ན་གནས་དབྱུང་བྱ་བའོ། །

བཞོན་ཉམས། བཞོན་པའི་ཉམས་འགྲུབ།

བཞོན་གཏམ། བའད་པའི་གཏམ་མཐ་ཤོད་རྒྱུ་སྐད་ཆ།

བཞོན་སྤྱི་འཐབ་མཐུ། མྱོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་thematic role ཟེད།

བཞོན་དུ་མེད་པ། ① བའད་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། ལཔ་མི་སྐབས་པ། ② བཞོན་བྱའི་དོན་མེད་པ། ③ བཞོན་
བྱའི་དོན།

བཞོན་བདེ་འཕྲེན་པ། མིང་གང་རུང་གི་མཐར་སྐྱར་པའི་རྗེས་འཇུག་དེས་རང་མིང་གི་རྗེས་སུ་འཕྲེན་
རྒྱུ་ཡི་གེ་དེ། རང་དང་མོ་མོ་མ་ནིང་སོགས་ཀྱི་ཉུགས་མི་མཆུངས་ཀྱང་དག་ཐོག་ནས་བཞོན་
བདེའི་དགོས་པ་གཙོ་ཐོར་བྱས་ནས་སྐབས་སུ་གང་བབ་ཀྱི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སྐྱེ་མཐུན་པ་ཞིག་
འཕྲེན་ཚུལ་ཏེ། དཔེར་ན། ཐོག་ཁ། ཐམ་ཀ། འདའ་ཁ་ལྟ་བུ།

བཞོན་འདོད་ཀྱི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། མཆོན་བྱེད་དཔེ་ལ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཆ་གཉིས་གང་ཡོད་ཀྱང་རུང་། དོན་དུ་མཆོན་བྱ་དཔེ་ཅན་དང་པན་ཚུན་འབྲེལ་ཞེས་ནན་ཏན་
གྱི་སྟོན་ས་བཞོན་འདོད་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་

བཞོན་བདེ་པ། ① དག་ཐོག་གམ་ཁ་ནས་བའད་བདེ་པ། ② བཞོན་ཆོག་བདེ་པ།

བཞོན་པ། ① རྗེན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② མིང་དང་། ཆོག་པ་བཞོན་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་པའི་
བཞོན་པ་ནི་ཆོག་མང་པོ་སྟེལ་ནས་བྱུབ་པའི་དོན་ལྡན་གྱི་དག་གི་ཐེང་པ། ཅེ་མོ་སྤ་ཞིང་རྩོད་ར་
དང་ལྷན་པའི་རལ་གྱི། ③ བཞོན་བྱ། ④ བའད་པའམ་དག་ནས་བཏོན་པའི་དོན། ⑤ ནང་པའི་
བྱུབ་མཐའ་འཕྲེན་པའི་ཡ་གྲུལ་སེམས་ཅམ་པའི་བརྟ་སྐད་ཞིག་སྟེ་མིང་སྐད་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་

ནམ་ཉིག་ལ་གོ།

བཛོད་པ་སྤེལ་ན་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་དང་དེའི་མིང་གཉིས་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་ཡང་སྤྲ་སྤྱི་ཙམ་
ལ་བཞེན་ནས་གོ་བ་ཆགས་པའི་ན་སྟེ།

བཛོད་པ་གཉིས། རུས་གོ་བཛོད་པ། བསྐྱབ་བཛོད་པ་གཉིས་སོ།

བཛོད་པ་མེད་པ། སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་མེད་པའམ་སྒྲོས་བྲལ།

བཛོད་པ་ཆིག་གི་གསུང། གསུང་ལྗོངས་ལ་བྱལ་ཞིག །གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྐད་དང་མ་བྱུན་པར་རུས་
གཅིག་ཏུ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་བཛོད་པ་ཆིག་གི་གསུང་ཞེས་སྟགས་རྙིང་མའི་བད་ཆད་དོ།

བཛོད་པ་ཡོད་པ། སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ།

བཛོད་པ་གསུམ། རྒྱལ་པས་བཛོད། གཞན་བཛོད། བདག་བཛོད་དོ།

བཛོད་པའི་ཉེས་པ། རྒྱས་པའི་སྒྲོན།

བཛོད་པའི་སྤྱོད་ལུལ། བཤད་རུང་པའི་གནས།

བཛོད་པའི་ཆིག་། བཤད་པའི་གཏམ།

བཛོད་པའི་ཆིག་སོ། སྒྲོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་མ་སྟེད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་spoken vocabulary ཟེར།

བཛོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་དུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་པོའི་
ཚུལ་གཅིག་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བའམ་བཛོད་འདོད་མེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་ལ་མི་
འབྲུལ་བ་དེ་ཡོད་པ་གཅོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གཅིག་

བཛོད་བྱ། བརྒྱམས་ཛོད་བྱེད་ཆིག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་དོན།

བཛོད་བྱ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ།

བཛོད་བྱའི་ཕྱོགས། [མངོན]མོ་མཚན།

བཛོད་བྱེད་ལྟེ་སྟོད་གསུམ། འདུལ་པའི་སྟེ་སྟོད། མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད། མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོད།

བཛོད་མི་ལང་བ། བཛོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་སྟེ། མང་དགས་པས་ངེ་ཙམ་བཤད་ཀྱང་རྫོགས་རྒྱ་མེད་

པ། རྒྱ་མཚན་བཛོད་མི་ལང་བ། བྱས་རྗེས་བཛོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ། ཆིག་གཅིག་དང་གཉིས་
ནས་བཛོད་མི་ལང་།
བཛོད་མེད། ① བཤད་རྒྱ་མེད་པའི་དོན། རས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་བཤད་བྱས་པས་ཁོ་
བཛོད་མེད་དུ་ཆགས་སོང་ལྟ་བུ། ② ཙོད་པ་མེད་པའི་བདེན་དོན་ཏེ། མི་ཚང་མ་ཚུང་དུས་ནས་
སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་ནི་བཛོད་མེད་ཅིག་རེད། ལྟ་བུ།
བཛོད་ཚུལ། སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས། བཛོད་ཚུལ་རྙིང་རུལ། མིང་གི་བཛོད་ཚུལ། བཛོད་ཚུལ་འདྲ་མིན་
སྒྲ་ཆོགས།
བཛོད་གཞི། བཤད་རྒྱའི་ཙུ་བའས་སླེང་གཞི། དབྱིན་སྐད་དུ་proposition ཟེད།
བཛོད་ཡས། བྱངས་གནས་ཤིག་
མཇུག། ཐུག་པའི་ཞེ་ས་སྟེ། མཇུག་འཛོམ་གནང་། མཇུག་ཕྱད་བྱས་ལྟ་བུ་སྒྲིག་ལ་མཛོམ་ཞེས་
འབྲི་སྲོལ་ཡོད།
མཇུག་ཁ། མཇུག་འཕྲད། མཇུག་ཁ་ཁྱུ་བ། མཇུག་ཁ་གཏོང་བ།
མཇུག་རྟེན། མཇུག་དུས་འབྲུལ་རྒྱའི་དངོས་པོ།
མཇུག་དར། མཇུག་དུས་འབྲུལ་རྒྱའི་ཁ་བཏགས།
མཇུག་དུམ། བར་འདུམ།
མཇུག་སྒྲ། མཇུག་འཕྲད་ཀྱི་སྒྲ་ཁྲིད་དམ་ས་སྟོར་བྱེད་མཁུ།
མཇུག་སྟོ་པོ། ལུལ་གང་ཞིག་བལྟ་བའི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་བའམ་སྟོ་ལ་འབབ་པོ།
མཇུག་ཕྱག། དངོས་འཕྲད་ཀྱི་ཕྱག་འཆལ།
མཇུག་འཕྲད། བན་ཚུན་ཐུག་འཕྲད། མ་བུ་ལུན་རིང་མཇུག་འཕྲད་མ་བུང་བས་མན་ཚུན་བན་བ།
དག་འཕྲོའི་ངང་ནས་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ།
མཇུག་འཕྲད་པ། མཇུག་མཁན་ནམ་འཕྲད་མཁན།
མཇུག་བ། [ཐ་དད་པ་]མཇུག་བ། མཇུག་བ། མཛོལ། ཐུག་འཕྲད་བྱེད་པའི་ཞེ་ས། ཞལ་རས་མཇུག་
ནས་དག་འཕྲོ་བྱང་།

མཇལ་དམངས། མཇལ་ཁ་ལྷ་མཁན་མི་པལ་ག།
མཇལ་ལྷ། ① མཇལ་ཁ་ལྷ་ག། ② འབྲུལ་ཚན་དངོས་པོ།
མཇལ་ཡིག་མཛོད་གསུམ། སྒར་པོད་གཞུང་སྐབས་སྒྲ་དཔོན་ཆེ་ཁག་གི་མཐོན་གཉིས་དང་། སྤང་
ཡིག་། བྱག་མཛོད་དེ་གསུམ།
མཇལ་ལན། ལྷ་རྩེ་མཛོད་ཀྱི་ལན་དུ་པར་སོང་སྟེ་འབྲུང་ག།
མཇལ་སྟོག་། མཇལ་ཁ་ལྷ་སྐབས་ཕུལ་བའི་འབྲུལ་ཉེན་གྱི་སྟོག་ཆ།
མཇེ་ག། ཁམས་སྐད། བཟང་པོའི་དོན་ཏེ། ཁོ་མི་མཇེ་བ་ཞིག་རེད། མི་ཚང་མ་ལ་རོགས་བ་བྱེད་
ཁཁན་ཞིག་རེད། ངས་བཟ་ཤིས་ངོ་ཤིས། རིན་ཆེན་ངོ་མཇེ་བས་མི་ཤིས། ལྷ་བྱ་རྒྱལ་སོ། །
མཇེད། འཇེངས་དང་གཅིག་།
མཇེང་ཀོང་། ལྷག་ཁུང་གི་ཀོང་ཀོང་།
མཇེང་བ། སྟེ། མཇེང་བ་སྟོམ་པོ། མཇེང་བ་བསྐྱེངས་བ། མཇེང་བ་མཁུང་ག། མཇེང་བ་འཁྱུས་བ།
མེང་གེ་མཇེང་བསྟོམ། ར་སྤྱིའི་འུར་རྩོད་ལི་མཇེང་བར་འཁོར། རྩོན་མཛོད་གཉིས་ཀྱི་མཇེང་བ་
སྟོམ་ནས་མོས་བརྒྱབ་བ།
མཇེང་བ་སྟོམ་པོ། ལྷ་བ་མཐོ་བོ་སྟེ། སྟོམ་ཆུང་མེད་བ།
མཇེང་བའི་ཆུ་ལེག། ལྷག་མཇེང་གི་ལ་ལེབ་མོ།
མཇེང་སྟེལ། ལྷག་མཇེང་བྱང་སྟེལ། རྩོན་མཛོད་མཇེང་སྟེལ་བྱས་ནས་མོན་བརྒྱབ་བ།
མཇེང་ཆོགས། མཇེང་བའི་རུས་ཆོགས།
མཇེང་ཡོན། སྟེ་ཀྲོག་ཀྲོག་
མཇུག་། ① རྗེས། ལས་རྒྱས་བྱེད་མཁན་གྱི་མཇུག་ཏུ་ཕྱིན་བ། ཁྱེད་རང་ག་ལེ་བཞུགས། མཇུག་
ཏུ་མཇལ་ཡོང་། ② ག་གས་མཁའ་རྟེན། མགོ་ནས་མཇུག་བར།
མཇུག་ཁྱེན་ཆོད་བ། ཐག་ཆོད་བ། དམག་འཁྱུག་གི་མཇུག་ཁྱེན་ཐག་ཆོད་རྒྱར་བཤུད་ཡོད། གཡུལ་
ལས་མཇུག་ཁྱེན་གཙང་མར་ཆོད་ཐེན་བ། ལས་ཀ་འདིའི་མཇུག་ཁྱེན་ཆོད་ཐབས་བྱུང་མ་སོང་།
པན་ཆུན་གྱི་ཁ་མཆུའི་མཇུག་ཁྱེན་ཆོད་བ།

མཐུག་འབྲེངས། མཐར་འཁྲུང་བའམ་མཐར་སོན་པ། ལས་དོན་མཐུག་འབྲེངས་པ། ལས་ལགན་
མཐུག་འབྲེངས་པ། ལས་གྲྭ་བཅུགས་ནས་མཐུག་མ་འབྲེངས་བར་འབད་དགོས།
མཐུག་གངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
ལྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་mantissa ཟེད།
མཐུག་སྒྲིལ། མཐུག་བསྐྱ་བར་བྱེད་པ། གཏམ་མཐུག་སྒྲིལ་མི་ཤེས་པ། ལས་དོན་མཐུག་སྒྲིལ་ཟེན་
ཉེར་ཡོད།
མཐུག་སྒྲིལ་གནས་ས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་ལྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་finish position ཟེད།
མཐུག་སྒྲིལ་ཆེས་གངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་ལྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་end date ཟེད།
མཐུག་སྒྲིལ་ལས་ཆོག ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་ལྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་end program ཟེད།
མཐུག་སྒྲོ། འཁྲུག་མའི་སྒྲོ།
མཐུག་སྒྲོ་ཅན། [མཛོན་]མ་གྲ།
མཐུག་བསྐྱོ། དགེ་ཅ་གང་ཞིག་བྱས་པའི་མཐར་དགེ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱོ་བ།
མཐུག་གཅོད། འཕྲོ་གཅོད་པའམ་བར་མཆམས་འཛོག་པ། འཕྲུག་ཞེས་འབྲུལ་ཅན་གྱི་མཐུག་
གཅོད་པ། ལས་མཐུག་གཅོད་པ། འབྲུལ་ལས་མཐུག་གཅོད།
མཐུག་མཆན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
ལྟེ། དེའི་སྐད་ཀྱི་endnote ཟེད།
མཐུག་བསྐྱེགས། རེས་སྐྱ་བདས་པ། རྒྱ་བའི་མཐུག་བསྐྱེགས་པ།
མཐུག་ཏོ། མཐུག་མའམ་ར་མ། ཁྲིའི་མཐུག་ཏོ་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱག་པ།
མཐུག་བརྒྱལ། མཐུག་བསྐྱས་པ། འཕ་བའི་མཐུག་བརྒྱལ་ཏེ་འཕ་བ་བཟང་སོ་ལ་འཐུག་པ།
མཐུག་ཐོགས། དེ་མ་ཐག་གམ་དེ་འབྲལ། འཆར་གཞི་བཞོད་པའི་མཐུག་ཐོགས་སྐྱ་ལས་གྲ་

བཙུགས། སྒོག་ལོད་མཐོང་བའི་མཆོག་ཐོགས་སུ་འབྱུག་སྒྲུ་ཐོས།
མཆོག་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ལ། སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་འདས་མ་ཐག་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ།
མཆོག་ཐོན། མཐར་ཐོན་པའམ་མཐར་ཕྱིན་པ། ཤེས་རིག་སྒྲོབ་སྒྲོང་གི་མཆོག་ཐོན་པ་བྱེད་དགོས།
མཆོག་མཐུད། ལས་དོན་སྒྲུ་མའི་མཆོག་མཐུད་ནས་ལས་དོན་རྗེས་མའི་འགོ་བཙུགས་པ།
མཆོག་རྒྱལ། ① ཨ་གསར་ཆ་པོའི་དཔེ། ② གཞུག་གུ་བྱུང་བའམ་རྩ་རྒྱལ་པ། རྩེལ་མཆོག་རྒྱལ།
མཆོག་སྐྱད། ① ལས་མཆོག་སྒྲིལ་ཐབས་བྱེད་པ། ② རྒྱས་བཅད་ཀྱི་མཐར་སྒྲིང་པོ་བསྐྱུ་བ།
མཆོག་སྒྲོལ། མཐའ་མའི་དོན་བསྐྱུ། མཆོག་བསྒྲོལས་སྒྲིང་དོན།
མཆོག་བདར། [ཡུལ]སྒྲ་བ་པོའི་མཆོག་མ་བདར་ས། སྒྲ་བ་པོ་ཡིས་ས་ཆ་གཏན་འཁེལ་ཞིག་ལ་
རྒྱན་དུ་མཆོག་མ་བདར་ཞིང་། རོན་པས་དེར་རྩི་བཙུགས་ཏེ་འཛིན་ཐབས་བྱེད་པ།
མཆོག་བསྒྲོགས། མཆོག་བསྐྱས་པ།
མཆོག་ནག། མཆོག་མཐུད་པའམ་སྒྲུ་མཐུད་པ། བྱ་བའི་འགོ་བཙུམས་རྗེས་མཐར་མཆོག་གཞོན་མ་
བྱས་ན་འབྱུག་མགོ་སྒྲུལ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ།
མཆོག་སྒྲེ། མཆོག་མའི་སྒྲེ། ཐག་པའི་མཆོག་སྒྲེ། ལས་ཀའི་མཆོག་སྒྲེ།
མཆོག་སྒྲོན། མཆོག་གཞོན་དང་གཅིག །
མཆོག་གཞོན། མཆོག་མཐུད་པའམ་སྒྲུ་མཐུད་པ། བྱ་བའི་འགོ་བཙུམས་རྗེས་མཐར་མཆོག་གཞོན་
མ་བྱས་ན་འབྱུག་མགོ་སྒྲུལ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ།
མཆོག་གཞོན་རྒྱབ་གཉེར། རྗེས་གཞོན་རྒྱབ་རོགས་ཏེ་སྒྲོབས་ཤུགས་ཁ་སྒྲོན་གྱིས་རྒྱབ་སྒྲོར་
རོགས་རམ་བྱེད་པ། མཆོག་གཞོན་རྒྱབ་གཉེར་བྱས་ལྟར། དབྱང་དམག་སྒྲོན་སོང་ནམས་ཀྱི་
མཆོག་གཞོན་རྒྱབ་གཉེར་བཏང་བ། མཆོག་གཞོན་རྒྱབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ངལ་རྩོལ་མི་
དམངས་ཡོད།
མཆོག་གཞོན་དོ་དམ། གཅིག་འཕྲོ་གཅིག་མཐུད་ཀྱིས་དོ་དམ་བྱས་པ།
མཆོག་བསྐྱར། ① མཆོག་མའང་རྩ་བ་བརྒྱུད་པ། ཁྱིའི་མཆོག་མ་བསྐྱར་བ། ② ལས་ཀའི་མཆོག་
མའམ་འཕྲོ་མ་ཡུན་རིང་བསྐྱར་བ།

མཐུག་པོད། ལྷགས་རིགས་ཀྱི་ར་ཅིད།

མཐུག་པོད་ཅན། [མཛོན]དུ་བ་མཐུག་རིང་།

མཐུག་འཕྲོ། ལྷག་མ། ལས་ཀའི་མཐུག་འཕྲོ་ལུས་པ།

མཐུག་བྱང་། ཡི་གེའི་མཐུག་སྐྱད་ཀྱི་གཏམ།

མཐུག་མ། ① རེས་མ། གཟའ་འཁོར་མཐུག་མ། འོ་མཐུག་མ། ཐེངས་མཐུག་མ། སྐད་ཆ་སྤྲ་མ་
དང་མཐུག་མ་རྒྱབ་འགལ་དུ་སྔོང་བ། ལས་ཀའི་མཐུག་མ་རིང་པོ། དུས་སྐབས་ཀྱི་མཐུག་མ།

② སྔོག་ཆགས་ཀྱི་ར་མ། གཡག་མཐུག་མ་རིང་པོ། མཐུག་མ་གཡུག་གཡུག་། མཐུག་མ་སྒྲིལ་
བ། མཐུག་མ་ཕྱི་མཐུག་གི་རུས་པ་སྒྲོམ་པ། ཆང་རུས་ཀྱི་མར་སྒྲེ།

མཐུག་ཅིས། གཞུག་མའི་ཅིས།

མཐུག་ཅེ། སྔོག་ཆགས་ཀྱི་མཐུག་མའི་ཅེ་མོ། ཁྱུང་ཁྱུང་དཀར་ལ་མཐུག་ཅེ་ནག་དང་། ཉི་ཁྱེ་ཕྱང་
དེ་སྒྲིབ་པའི་མིང་།

མཐུག་ཆེག་། ཁྲོག་ཁྱུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྐྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་end node ཟེད།

མཐུག་གཞུང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཐུག་གི་བྱ་བ།

མཐུག་གཟེང་། ར་མ་ཟེང་ཟེང་དུ་སྟོང་བ། འབྲི་གཡག་ཁྲོམ་ནས་མཐུག་གཟེང་བ།

མཐུག་རིང་། ① [ཀེའུ] སྐར་མ་དུ་བ་མཐུག་རིང་སྟེ། གཟའ་དགའའི་མཐའ་མ། ② ར་མ་རིང་པོ།

མཐུག་རུས། སྐལ་ཆིགས་ཀྱི་མར་སྒྲེ་མདོ་མོ་རུས་མན་གྱི་རུས་པའི་མིང་།

མཐུག་སུག་། ① གོས་ཀྱི་སྐབ་མཐུག་། ② ཆ་ལུགས།

མཐེ། པོ་མཚན་ནམ། པོ་རྟགས། སྒྲེས་པའི་གསང་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གཅིན་དང་ཁྱ་བ་འབྱིན་སྒྲོམ་
བྱེད་པའི་དབང་པོ།

མཐེ་གི་མཐེ་ལངས་དང་དོན་གཅིག་།

མཐེ་མགོ། པོ་མཚན་ནམ་པོ་རྟགས་ཀྱི་མགོ།

མཐེ་སྒྲ། སྒྲེས་པའི་བརྒྱ་ཁྲག་པོ་མཚན་གྱི་ཉི་འགྲམས་ནམས་སུ་སྒྲེས་པའི་སྒྲ་གང་དེའི་མིང་།

མཛེ་རྒྱེག་། རྒྱེག་རིལ་དང་མཛེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ལྷན་ཏུ་བསྐྱས་པའི་འཕོད་སྲོལ་ཞིག
མཛེ་ལངས། འཕོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་སྒོང་གིས་པོ་མཆན་གྱི་ཅ་རྒྱས་ནས་སྤོ་དང་ཆེན་པོ་ཆགས་པ།
མཛེ་ཤུབས། ལུ་ལུ་མི་ཆགས་པའི་ཆེད་དུ་འབྲིག་པ་སྒྲིང་པའི་སྐབས་སུ་པོ་མཆན་ལ་བཀོན་རྒྱུའི་
འབྲིག་ཤོག་གིས་བཅོས་པ་ཞིག །འོན་དེང་དུས་ཡེ་ཙཱ་རིམས་ནད་འགོགས་ཁྱེད་ལ་མཆོག་ཏུ་
རྒྱར་བ་ཞིག་ཡིན། མཛེ་ཤུབས་ལ་སྤབ་མཐུག་མི་འབྲ་བ་དང་། མངལ་སྐྱུམ་འགོགས་ཁྱེད་གཙོ་
བོར་བྱས་པ་དང་། ལུད་མེད་ལ་བདེ་བ་སྦྱེད་ཁྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་པ་སོགས་ཁྱེད་ནུས་མི་འབྲ་
བའི་མཛེ་ཤུབས་རིགས་སྣ་ཆོགས་ཡོད་པ་རེད།
མཛེད་པ། རྩིང་ཞེད་པ། མི་མཛེད་ཞིང་གི་དཔལ་རྒྱར་ཤུ་ཀྱའི་ཉོག་། སྤྲན་ཁ་བ་ལ་ཁ་མཛེད། གྲོགས་
ངན་པ་ལ་ཞེ་མཛེད།
མཛོར། ས་བཞོ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆས་ཞིག །ཀག་ལེ་དང་གཅིག་ཡིན། ལྷགས་ཀྱིས་འཛོར་ལ་ཤིང་གི་
ཡུ་བ་སྐྱས་ནས་བེད་སྒྲིང་བྱ་དགོས། ཡུ་ལ་སྐྱད་པལ་ཆེར་ལ་ཀག་ལེ་བྱེད།
མཛོར་བྲ། མཛོར་རྩུང་རྩུང་གི་མིང་།
མཛོལ། མཛལ་བའི་སྐྱལ་ཆིག་
འཇག་སྒྱ། ལྷ་འཇག་མ་དཀར་པོ་སྟེ། ལྷ་ངན་མདོག་སྒྱ་པོ་ཞིག །ཞིང་ཁར་སོ་ནམ་ཁྱེད་མཁན་མེད་
ན་འཇག་སྒྱ་འབྲུར།
འཇག་ཁང། ལྷ་འི་སྤྱི་ལ་པོ།
འཇག་གི་འཇིག་གི་[ཡུལ]བཟའ་བཏུང་སོགས་ཁམས་ཉོག་པའི་ནམ་པ། ལྷོ་ཆས་འཇག་
འཇིག །འཐུང་རྩེ་འཇག་གི་འཇིག་གི།
འཇག་ཁོད། ལྷ་འཇག་མ་མཆིགས་པོ་ཞིག་
འཇག་འཇིག །འཇག་གི་འཇིག་གི་འི་བསྐྱས་ཆིག་
འཇག་གདན། ལྷ་འཇག་མ་ལས་བཅོས་པའི་གདན།
འཇག་སྤྱིལ། ལྷ་འཇག་མའི་ཁང་བ་རྩུང་དུ།
འཇག་མ། ལྷ་རིགས་ཤིག །བྲག་སྤྱག་གི་མདོར་འཇག་མའི་སྤྱིལ་བྲ་ཞིག་འདུག

འཇག་ཞུ་ཉི་ཁེ་བེ་བས། ལྷ་འཇག་མས་བསྐྱས་པའི་ཞུ་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག
འཇགས་ཉལ། ལྷོང་འཇགས་སུ་འགྱུར་བ། ཚང་མ་འཇགས་ཉལ་གྱིས་སོང་བ།
འཇགས་ནས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་static ཟེད།
འཇགས་ནས་ཁྱབ་ཁོངས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་static scope ཟེད།
འཇགས་ནས་ཆད་ས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་static breakpoint ཟེད།
འཇགས་ཆེག་སྟོང་སྟངས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་use static endpoint ཟེད།
འཇགས་ནས་གསོག་ཆས། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་static storage ཟེད།
འཇགས་པ། [ཐ་མི་དད་པ]① ལྷོང་ངེས་པ། ངས་བཤད་པ་དེ་ཡིད་ལ་འཇགས་སོང་ངས། ② ལྷོང་
པའམ་གནས་པའི་ཞེ་ས། བཞུགས་གདན་འཇགས། ③ གཏན་ཆགས་པའམ་འཕོ་འགྱུར་མེད་
པ། རང་འཇགས། བདེ་འཇགས། རང་སོར་འཇགས་པ། ཏུས་བདེ་ཞོད་འཇགས། ལྷོང་འཇགས།
སྟོལ་རྒྱན་བཟང་པོ་འཇགས་པ།
འཇང་། བོད་ཡུལ་ཤར་སྟོ་མཚམས་སུ་གནས་པའི་ཡུལ་ཞིག། །དེར་ཏུས་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་ནས་
འཇང་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན། གནའ་བོའི་ཡིག་རྒྱུད་ལག་འཁྱུར་ན་འདི་ལ་
ལྷང་ཞེས་འབྲི་སྟོལ་ཡོད།
འཇང་སྐད་དགོན། འཇང་སྐད་ཨ་འབེན་གྱིས་སྟེ་ལོ་ཉའི་ཏུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཏུས་སྟོང་ཙམ་
དུ་བཏག་ཀྱུ་ཐམའཆིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་བྱག་ལག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཇང་དགུན་ཆོས། ལྷ་པའི་སྟོ་རྒྱབ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་སྐད་ལྷང་ལུང་དགོན་པར་དགུན་ཏུས་རྒྱགས་པའི་

ཆོས་ར།

འཛང་དགོན། དགོན་འདི་ཐོག་མར་འཛང་ཕྱོན་མཁུན་པ་ཁྱུ་བ་ཞིག་གིས་བཏབ། དུས་ཆོད་ནས་ཡིན་
མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགོ་ལྷགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་ཁྱེར་ཆུ་ཤར་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འཛང་པ། དེང་དུས་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་ས་དམ་འཛང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་འཕྲོ་ཕྱོད་བྱས་པའི་
མི་རིགས་ཤིག།

འཛང་ཕུ་དགོན་པ། སྤྱིད་སྤྱད་འཛང་གི་ཕུ་ལ་ཡོད་པའི་དགོན་པ།

འཛང་ཡུལ། བོད་ཡུལ་ཤར་ལྗོ་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་གྱ་ཞིག་སྟེ་དེང་དུས་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་
གྱི་ས་ཁོངས་ས་དམ་འཛང་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་འཛང་རིགས་ཆགས་
ཕྱོད་ཡུལ།

འཛང་ས་དམ། འཛང་ཡུལ་ནི་ད་ལྟ་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་ཁུབ་རྒྱུད་གྱི་ཉ་ལི་དང་ལི་ཅང་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་གྱ་སྤྱི་དང་། བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་མོའི་དུས་ཅམ་ལ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་འགས་
མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་དེ་དབང་དུ་བསྐྱུར། སྤྱི་ལོ་༩༩༩ནས་༢༠༡༣བར་ལོ་གངས་ཉིས་
བརྒྱ་ད་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཁྱེལ་ཀྱང་དང་། ཀྱང་ལོ་བོང་སོགས་རྒྱལ་སོ་བརྒྱ་གསུམ་བྱུང་ཡོད་
པར་གསལ།

འཛངས་པ། འཛོང་པའི་འདས་པ།

འཛད། གཙོད།

འཛན་པོ། རྩིང་ཁྱོ་པོ།

འཛན་མོ། རྩིང་རྒྱུང་མ།

འཛབ་རྒྱུ། རྒྱུན་པོ།

འཛབ་ཁྱི། སྐད་སྒྲ་མ་འདོན་པར་ཡིབ་ནས་སོ་རྒྱབ་མཁན་གྱི་ཁྱི།

འཛབ་ཁྱི་རྒྱབ་པ། སྐད་མི་རྒྱབ་པར་སྒོ་བྱར་དུ་མིའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་རྒྱང་པ་སོགས་ལ་སོ་རྒྱབ་པ།

འཛབ་ཕྱོལ། བག་ནས་ཕྱོལ་བ། འཛབ་ཕྱོལ་དམག་འཐབ། དཔྱ་སྟོབས་ལྡན་དང་སྒོ་བྱར་ཐུག་ནས་

ཐབས་མཁས་ཀྱིས་འཇབ་ཤོལ་བྱེད་པ།

འཇབ་ལྟ། རྒྱུག་ཏུ་གཤམ་ནས་ལྟ་བ།

འཇབ་པ། [ཐ་དད་པ]འཇབས་པ། འཇབ་པ། འཛོལ་ས། མ་ཆོར་བར་བྱེད་པ། འཇབས་ནས་སྐྱེ་

ལས་ཉྱག་ཏུ་འཇབས་ནས་བྱི་བ་གསོད། སྤྱ་མེད་འཇབ་ཅིང་འགྲོ། འཇབས་ནས་བགམ་པ།

འཇབ་བྱ། ① རྒྱན་མ། ② མངོན་རྒྱུད་དང། མངོན་མཆོན་མེད་པ། འཇབ་བྱས་མདའ་འཕེན། འཇབ་

བྱས་སྒྲིན་འཛོལ། མངོན་སྤྱུ་ཏུ་འགྲོག་བཅོམ་དང་འཇབ་བྱས་སྐྱ་བ།

འཇབ་བྱ་བ། རྒྱན་མ།

འཇབ་སྤུལ་བ། ① མངོན་རྒྱུད་གིས་སོ་ལྟ་བྱེད་པ། ② འཇབ་ཅིང་སྤུལ་བ་པོ།

འཇབ་དམག། །འཇབས་ནས་དམག་རྒྱབ་མཁན། དག་པོས་མ་ཆོར་བར་འཇབ་དམག་རྒྱབ་པ།

འཇབ་ཅེ། །ཁ་སྤྱ་འཛོག་བྱེད་དང་ཆོར་མ་འདོན་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག

འཇབ་ཅེ། འཇབ་ཅེ་དང་གཅིག །

འཇབ་ཅེ་ཁ། [ཡུལ]ཁའི་མཆུ་སྤབ་མོ་ལེབ་ལེབ་ཅན་གྱི་ངན་མིང་།

འཇབ་ལེན། འཇབས་ནས་ལེན་པའམ། རྒྱ་བ།

འཇབས་པ། འཇབ་པའི་འདས་པ།

འཇམ། ① ཐུག་པ། འོ་མའི་འཇམ། གོས་འཇམ། གདན་འཇམ། འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ། རྩོ་འཇམ་

ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ② དག་པོ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། ག་གིས་རྒྱུད་འཇམ་བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

འཇམ་སྐྱགས། སྐྱགས་སྐྱན་གྱི་སྒྲོར་སྒྲེ་ཐང་བསྐྱོལ་ནས་ཁྱ་བ་བཏར་སྒྲེ་འཇམ་པའི་སྐོན་ནད་གྱེན་

དུ་སྐྱག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག

འཇམ་ཁྲིད། འཇམ་པའི་སྐོན་ནས་བཟང་ལམ་དུ་ཁྲིད་པ།

འཇམ་མཁས་བསྐྱེད། ཞེ་བའི་ཐབས་ངན་གྱིས་མགོ་སྐོར་གཏོང་བ།

འཇམ་གོས། རི་མོ་མེད་པའི་གོས་ཆེན། འཇམ་གོས་ནག་པོ།

འཇམ་མགོན། བསྐྱོད་ཡུལ་འཇམ་དབྱངས་སུ་མོས་པའི་ཆེ་བཟོད།

འཇམ་མགོན་དགོན་མཆོག་གསལ་པ། གཅང་ངོར་དགོན་ཨེ་ཨོ་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་སོ་དགུ་

བ་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྐད་རྒྱལ་བཟང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ་སྟེ་
ལོ་༡༧༡༩ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ངོར་དུ་ཤེབས། ཐར་ཅེ་མཁན་ཆེན་ནས་
མཁའ་བསམ་བློ་བཤམ་བསྟེན་པར་རྫོགས། ལམ་འབྲས་སོགས་མན་དག་མཐའ་ཡས་བ་དང་།
གཞན་ཡང་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་གསལ། གྲུན་དུ་དགོས་པའི་གཞུང་བདུན་སོགས་
རྒྱལ་འབྲུལ་ཞུས། རོར་ཨེ་མི་པའི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ལྷག་སྟེ་ལོ་༡༧༥༡ལོར་ཁྲིར་ཤེབས། འདས་ལོ་མི་གསལ།
འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བསྟོད་ཡུལ་འཇམ་དབྱངས་སུ་མོས་པའི་ཆེ་བརྟེན།
འཇམ་མགོན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་སུ་མ་ཅུ་
བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤྲེལ་སྟེ་ལོ་༡༩༤༤ལོར་གཙང་ངོར་གི་སྤྱིང་མཁར་
འཁྲུངས། མཁས་བཅུན་གྲུན་དགའ་བསོད་ནམས་སོགས་ལས་སྤྲད་སྟེན་དག་སོགས་རིག་
གནས་སྒོར་གསན་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་བྱམས་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་ལས་བསྟེན་
པར་རྫོགས། ལམ་འབྲས་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསལ། ཉེར་ལུ་བ་ཚུ་སྤྲེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༡༣ ལོར་
ཁྲིར་ཤེབས། ལམ་འབྲས་ཆར་དགྲུ་སོགས་ཆོས་འཁོར་མཐའ་ཡས་བ་གསུངས། སྤྱ་ཕྱིར་གདན་
ས་ལོ་བཅུ་གཅིག་བསྐྱུངས། ཨེ་མི་རྟོ་བཅའ་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་མཛད། དེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༤ལོར་སྤྱ་གཤེགས་སོ། །
འཇམ་མགོན་ཐུ་མ། བསྟོད་ཡུལ་འཇམ་དབྱངས་སུ་མོས་པའི་ཆེ་བརྟེན།
འཇམ་མགོན་ཆོ་མོས་མཐའ་ཡས། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག
འཇམ་མགོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག
འཇམ་མགོན་ལྷན་བྲུབ་དཔལ་ལྷན། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་བཞི་
བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་གྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༤༤ལོར་མི་ཉག་དུ་འཁྲུངས། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་
སོགས་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལྷགས་དུ་མ་ཐུགས་སུ་རྟུང། འར་ཆེན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་
ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་མཐའ་ཡས་བ་གསལ། དགྲུང་ལོ་
སོ་བདུན་པར་ངོར་གྱི་དབུ་མཛད་དང་རྩུར་ཆེན་མཛད། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཅུ་བ་ཚུ་སྤྲེལ་སྟེ་

བཅད་ཆོས་ཁ་སྒྲ་ལ་ཕ་བ་ཡིན་པས་སྒྲ་ལམ་མི་སྒྲ་ལི་ལ་བཅད་ལྟ་བུ།
འཇམ་ཆག་གེ་བ། འཇམ་ཐིང་ངེ། ལྷོད་ཅིང་འཇམ་ཆག་གེར་གནས།
འཇམ་ཆར། ཆར་བ་སིལ་སིལ།
འཇམ་ཆེན། བོད་དུ་ཐེས་ཐོ་དུད་གངས་སྒྲ་བྱིས་ཐེངས་གསུམ་བརྩིས་པ། ཐེངས་གསུམ་བ་བརྩིས་
སྐབས་འཇམ་ཆེན་འཇམ་རྩུང་གཉིས་སུ་བྱིས་སོ། །
འཇམ་འཆགས། ལྷིང་འཇགས། རྒྱལ་ཁམས་འཇམ་འཆགས་སུ་འཇུག་པ།
འཇམ་ལྗང་། [མངོན་]ནེ་ཙོ།
འཇམ་ཉམས། ① ཞི་བའི་རྣམ་འབྱུང་། ② བཟང་པོ་ཡིན་ཁུལ་ལམ་བཟང་ཚུལ། ཆེད་དུ་འཇམ་
ཉམས་སྟོན་པ།
འཇམ་མཉེན། དེག་བྱ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ། ལུས་འཇམ་མཉེན་ལྡན་པ།
འཇམ་བཏགས། འཇམ་དར་དང་དོན་གཅིག་
འཇམ་ཐབས། བྱེད་ཐབས་འཇམ་པོ།
འཇམ་ཐིག །སློག་ལྷན་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་མ་སྦྱད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་smoothed line ཟེད།
འཇམ་ཐིང་ངེ་བ། ཟང་ཟིང་མེད་པ། ཅ་ཅིའི་སྒྲ་སྐད་མེད་པའི་དབེན་གནས་འཇམ་ཐིང་ངེ་བ།
འཇམ་ཐིང་ཐིང་། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཁ་ཁུ་སིམ་སིམ། མཆན་མོ་འཇམ་ཐིང་ཐིང་། གེལ་ཟིང་མེད་པར་
འཇམ་ཐིང་ཐིང་དུ་གནས་པ།
འཇམ་ཐུག །རྩམ་བྱེ་བཏབ་པའི་ཐུག་པ།
འཇམ་དར། སྲིན་སྐད་སོགས་ལས་བཏགས་པའི་ཁ་དར་རིགས་ཤིག །འཇམ་བཏགས་ཆེ་སྐྱས་
མཆན་བ་ལུལ།
འཇམ་དར་ལུག་ཅིག །བཀའ་ཁྲིམས་འཇམ་པོས་ལུལ་ཁམས་ཆང་མ་བྲབ་པའི་དཔེ། རྒྱ་ཆེའི་ལུལ་
ཁམས་ཆང་མ་འཇམ་དར་ལུག་ཅིག་ཏུ་བདེ་བར་བརྒྱངས་པ།
འཇམ་རྟོད། འཇམ་དཔལ་རྟོ་རྩེའི་མཆན་གྱི་བསྐྱས་མིང་།

འཇམ་གདན། འཇམ་ཞིང་འཕོལ་བའི་གདན།

འཇམ་བདར། ཤིང་དང་ལྷགས་དང་རྫོ་སོགས་ལ་བདར་བྱེད་འཇམ་པོས་བདར་བ།

འཇམ་མདངས། བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུན་རི་མོའི་མདངས་ཀྱི་རྒྱབ་ཐབས་ཤིག་སྟེ། ཐང་གའི་རྒྱབ་ཐོངས་
ཀྱི་སྒྲིན་བ་དང་། མེ་ཉོག །རྒྱ་རྒྱུན་སོགས་ལ་མདངས་རྒྱབ་སྐབས་རང་རང་མདོག་དང་
མཚུངས་པའི་མདངས་རྒྱ་སྒྲ་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲ་མ་སྐྱམ་རྗེས་ཀྱི་མ་བསྐྱར་བའི་སྒྲོན་མ་མདངས་
ཐངས་མང་པོ་བརྒྱབ་བ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་ཆོར་སྤང་སྟེར་གྱི་ཡོད།

འཇམ་འདུལ། འཇམ་པོའི་སྒྲོན་མ་པར་རོལ་འདུལ་བ།

འཇམ་འདྲི། ཆོག་འཇམ་པོའི་སྒྲོན་མ་གཏམ་འདྲི་བ། སྒྲོ་ལ་འབབ་པའི་ཆོག་སྒྲ་པོས་འཇམ་འདྲི་བྱེད་པ།

འཇམ་འཛོང་བབ་གསེད། ཆོག་འཇམ་གྱི་སྒྲོན་མ་གནས་ཚུལ་གསེད་འཛོལ། ཁྱོད་ལ་པན་ཚུན་གྱི་
བར་དུ་འཇམ་འཛོང་བབ་གསེད་བྱེད་པ།

འཇམ་ནད། ཁ་ཆ་ཐེར་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་འགོ་ནད་ཅིག

འཇམ་པ། ① འཇམ་པོ་དང་གཅིག ② རྩབ་པ་ལས་ལྡོག་པ།

འཇམ་པའི་རྫོ་རྩ། འཇམ་པའི་དབྱངས།

འཇམ་པའི་དབྱངས། [མཚུགས་]རོ་བོ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁུན་རབ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་རང་
གཟུགས། རྣམ་པ་ས་བཅུའི་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་རྩལ་འཆང་བ། དག་གི་ཉེས་པའི་རྩབ་རེག་
དང་བལ་ཞིང་། འཇམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་གསུང་དབྱངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །

འཇམ་པའི་ལྷ། འདི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གངས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

འཇམ་པོ། ① ཅིང་རྩབ་མེན་པའི་མཉེན་པོ་དང་འཕོལ་བ། རེག་བྱ་འཇམ་པོ། ལྷོ་རོས་འཇམ་པོ།
གྲོན་ཆས་འཇམ་པོ། གཞི་འཇམ་ལུ་གའི་ཆ་རུ་ཡིན། ཡང་འཇམ་ལུ་མོའི་བགས་བ་ཡིན། ②
བཅན་པོ་མེན་བ་དང་། དག་པོ་མེན་པའི་ཞི་བ། སྒྲོད་ལམ་འཇམ་པོ། སྒྲོར་བ་འཇམ་པོ། ཁེངས་
བ་རྒྱང་ཞིང་གཤིས་ཀ་འཇམ་པ། འཇམ་པོ་ལུ་གའི་ཆ་རུ་འདྲ། སྒྲན་པོ་ཁྱ་བྱག་དག་དང་
གཅིག །ཆོག་འཇམ་པོ་རྒྱ་ཡི་དར་ལས་འཇམ། རོན་རྩབ་བ་སྐྱེར་པའི་ཆེར་མ་འདྲ། ③ དལ་བྱ་
དང་། ཆོད་རན་བ། རྒྱ་རྒྱུན་འཇམ་པོ། བཤལ་སྒྲན་འཇམ་པོ། རྒྱ་ཁོལ་རྫོད་འཇམ།

འཇམ་པོར་སྦྱོར་བ། སྒྲན་བཙུག་གི་ཐབས་ཤིག
འཇམ་དཔལ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གི་བསྐྱུས་ཆིག
འཇམ་དཔལ་ཁོ་པོ། རྫོ་རྫོ་འཇིགས་བྱེད་དང་། དབྱ་ནག་གཞོང་བྱག། གཞོང་བྱག། གཤེད་དམར་
སོགས་འཇམ་དཔལ་དྲག་པོའི་རྣམ་འགྲུར་ཅན།
འཇམ་དཔལ་སྒྲིང་པོའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། རྫོ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲོམ་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་ཁག་གཉིས་ཏེ། ༡ མཁས་བྱུང་རྫོ་ལ་ཆིག་བརྒྱད་དུ་གནང་བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
དང་། ༢ འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་རྒྱུད་ལུགས་གི་སྒྲ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་གཉིས་ལས་རྫོ་མ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་
བརྗོད་སྟོང་ཡོད།
འཇམ་དཔལ་རྫོ་རྫོ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ་གསར་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྫོ་རྫོ་ཞེས་བྱའོ།
འཇམ་དཔལ་དབྱངས། [མཆོད་ལྷོ་ཞོ་ཤ]རྫོ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དག་གི་
རྒྱལ་པོ་དང་། དག་གི་དབྱང་བྱུག། འཇམ་དཔལ། བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ། རྫོ་རྫོ་པོ། སྒྲོ་ཡི་
གཏེར། སྒྲ་བའི་རྒྱལ། སྒྲ་བའི་མེད་གོ། སྒྲ་བའི་སྒྲ། ཟུར་བྱད་ལྷ་བ། ཡེ་ཤེས་སྒྲ། ཡེ་ཤེས་མེ་
ལོང་། རལ་གྱི་ཅན། ཤེས་རབ་སྒྲ། ཤེས་རབ་འཁོར་ལོ། མེད་གོ་ཅེན་བཅས་ལོ།
འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་མཁུག་ཏུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་ལྷོ་སྟོན་གིས་རྒྱ་གར་
རྒྱན་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་བའི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་གི་དཔེ་ཆ་ཞིག་གི་མིང་། འདིའི་
ནང་དོན་ནི་གཙོ་བོར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་ཡོད་པ་དང་ཞོར་ལ་རྒྱལ་པོ་མེ་
ཡི་སྒྲ་ནས་འོད་ལྡན་པར་རྒྱལ་པོ་བཙུང་མིང་བསྟན་ནས་མཐར་རྒྱལ་སྤིང་ཉམས་ཏེ་མི་རིགས་
གཞན་དག་གིས་སྤིང་དབང་བཟུང་བར་བཤད་ཡོད་དོ།
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་བ། འཇམ་དབྱངས་གི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག། ཉེས་པའི་རྩ་བ་
རིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་བས་འཇམ་པ་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཙུག་གཞོན་ལུའི་ལང་ཆོ་ཅན་
དུ་གྱུར་བའོ།
འཇམ་དཔལ་གཤེན་རྫོ་གཤེད། རྫོ་རྫོ་འཇིགས་བྱེད། འཇལ་དཔལ་གཤེན་རྫོ་གཤེད་ལ་སྤྱིའི་རྣམ་

འགྱུར་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དོན་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་
ངོས་འཛིན་དགོས་སོ། །

འཇམ་དབལ་བཤེས་གཉེན་སྡེ་བྱེ་གཉེས། སྡེ་མ་ནི་དགའ་བ་དོན་རྗེའི་སློབ་མ། བྱེ་མ་ནི་སྡེ་སྐབ་ཀྱི་
སློབ་མ་ཞིག་ཡིན།

འཇམ་དབྱེད། དུགས་དང་ལུམས་བྱུག་པ་ལྟ་བུ་ལུས་བྱེ་ནས་དབྱེད་འཇམ་པོར་བྱས་པས་ནད་གི་
ནད་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་བཙོས་ཐབས་ཤིག།

འཇམ་བྱལ། འཇམ་ཞིང་ངོས་མཉམ་པ།

འཇམ་དབྱངས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བསྐྱེད་མེད།

འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་དགའ་བྱལ་མཛོན། རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ཤིང་མོ་བྱ་ཡི་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༥༥༥ལོར་
ལི་ཐང་སྟེ་གཞུང་དཔོན་ཆང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐུན་ཚུང་དུ་འདི་དུས་ནས་དམ་པའི་རིགས་སད་ཅིང་
གཟེམ་འོག་མཆོག་སྐྱལ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་སྟན་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱལ་དུ་ངོས་བཟུང་།
འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གཏེར་དབང་པོའི་ཞལ་སྡེ་ནས། གསུང་དག་ལམ་འབྲས། རྒྱུད་སྟེ་དང་སྐྱུབ་
བཅུས་གཙོས་སྟོན་གྲོལ་རྒྱ་མཆོས་རྒྱུད་པར་མཛད། སྐ་སྟོད་ དག་དབང་ལེགས་པ་སྟོམ་པ་
གསུམ་ནས། གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་སོགས་དབལ་ལྷན་སྐྱེ་པའི་སྟན་བརྒྱུད་ཆད་
མ་བཞི་ལྷན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱམ་པ་གང་ཤུའི་ཚུལ་དུ་བཞེས། རོང་ཁོག་བཞག་ས་ཟེར་
བའི་ས་ཆ་དེར་བཞུགས་ནས་གསང་སྟགས་ལམ་ཀྱི་རྩ་བ་ལམ་ཐབ་སྟེ་མའི་ཉམས་ལེན་ལ་
ཆེག་བསྐྱེལ་མཛད་དེ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་དམར་མོ་དང་། བསྟན་སྲུང་དོན་རྗེ་གྱུར་ཀྱི་མགོན་པོ་
སོགས་ཡི་དམ་ལྷག་པའི་ལྷ་དུ་མའི་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བྱུབ་པའི་རྟགས་མཆོད་དུ་མ་མཛོན་དུ་
གྱུར། དད་ལྷན་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཅུབ་དོར། སྐྱ་ཆེ་སྟེད་དུ་གཞུང་ལུགས་དུ་མའི་
འཆད་སྟེལ་དང་། དབང་གདམས་དག་གྱུང་དུ་མ་བཅུལ་ཞིང་། རྒྱུད་པར་སྐ་སྟེ་རྒྱ་དགོན་གྱི་
མཁན་པོ་ཕྱིན་ལས་ཆོས་འཕེལ་ལོ་དུ་མར་ཞབས་བྱུང་དུ་བཞུགས་པ་ལ། སྐུ་གཞན་དགའ་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་གཞུང་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་གསན་བསམ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སྟེ་མ་དམ་པའི་
ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། འཆད་ཉན་རྫོགས་པ་གནང་བྱུབ་པས་

སྐལ་པ་བཟང་པོར་གྱུར། མཐར་དགུང་གངས་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
ཅུ་པོ་འབྲུག་གི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༣ལོར་སྐྱེ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཚེས་བཟང་། རེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཅུ་གྲང་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༣ལོར་
སྐྱོ་བོ་འབྲོག་གསེབ་ཏུ་སྐྱེ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་བྲག་དཀར་གྲགས་རྒྱལ་བ་ལས་དགེ་
བསྟན་གྱི་སྟོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཙུང་བ་ལས་སྐྱོ་བོ་བདག་པོས་ས་སྐྱར་གྲ་བསྐྱོར་
དང་དབུས་གཙང་ཏུ་སྟོབ་གཉིར་བ་བརྒྱ་ཐག་གསུམ་ཙམ་རྗེས་བཟླ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་རེ་
འདི་ཉིད་ས་སྐྱར་ཁྱོན་པས་སྐྱོ་བོས་གཞོན་ནུའི་བཤད་གསར་དང་། རོར་དུ་རེ་བཙན་རྟོ་རེ་
འཆང་དང་མཇུག། ཚེས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་ཨེ་མི་ཚེས་ལྷན་དུ་རྟོ་རེ་
འཆང་གིས་མཁན་པོ། བྲག་དཀར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁ་ཆར་བས་སྟོབ་དཔོན། གཙུང་
གཞོན་ནུ་སེང་གེས་དུས་གོ་བ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་བྲམས་ཆེན་རབ་
འབྲམས་པ་བསྟན་ནས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབ་བཙུང་ཆིམ་བར་རོལ། དགུང་ལོ་སྐུ་ཅུ་པ་ལ་
བྲམས་ཆེན་རབ་འབྲམས་ཚེས་རེ་དང་གོ་རམས་ཚེས་རེ་མཁན་སྟོབ་ལས་བསྟན་པར་རྫོགས།
དགུང་གངས་པོ་བཞི་པ་ནས་པཎ་ཆེན་འབྲམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཟུར་འཆད་གནང། རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པར་མཛད། དགུང་གངས་པ་བཞི་པ་ནས་སྤྱིད་པོས་ཆལ་གྱི་གདན་སེང་གའི་
ཁྱིལ་ཞབས་པོར་བཞོད་ནས་ཞི་བར་མ་གཤེགས་བར་དུ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱུངས།
ཐུགས་སྤུས་མང་དུ་བྱོན་ཞིང་། སྟོབ་པ་པཎ་ཆེན་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་གྱིས་ཚེས་འཁོར་ལྷན་
པོ་བཏབ། ལྷ་དབང་སྟོ་བློས་ཀྱིས་གཞའ་རི་དགོན་གསར་བཏབ། མཐར་དགུང་གངས་དོན་གཅིག་
ལ་ཐེབས་པར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཅུ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༣ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱེ་དགོན་པའི་ཁྱིལ་ཉེར་གཅིག་པ་ས་ལོ་
རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཁྱེ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ལོར་ཡབ་ནམ་
མཁའ་བཟ་གིས་རྒྱལ་མཆོན་དང་ཡུམ་ཉོར་མོ་དམའ་ཟེ་བཟའ་མ་ཅིག་ཆེ་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་
སྲས་སུ་ཅེ་གདོང་དུ་སྐྱེ་འབྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ལོར་མཁན་
ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་བྱང་ནས་དགེ་བསྟན་གྱི་སྟོམ་པ་བཞེས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་

བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པར་མཛད། ལོ་ངོར་ཨེ་ཨི་ཆོས་སྡེར་དོན་ཅེ་འཆང་དགོན་མཆོག་འཕེལ་
བས་མཁན་པོ་དང་ཆོས་རྒྱུ་སྐོ་བོ་མཁན་ཆེན་པས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་
བཞེས། མཆོན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་བསོད་ནམས་གཤམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
པོར་གསོལ། གསན་བསམ་ཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། མཁས་ཤིང་བྱུང་བ་རྙེད་པའི་སློབ་མ་ཉ་ཅང་མང་
པོ་ཁྱོན། དགྲུང་ལོ་ཞི་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟལ་སྟེ་ལོ་༡༧༩༣ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྐྱ་མདོག་དཀར་པོ།

འཇམ་དབྱངས་བཀའ་གཏོ་བཞི། ཉག་པོ་མགོ་གསུམ། དམར་པོ་མགོ་གསུམ། དཀར་པོ་མགོ་
གསུམ། མི་ཁ་བ་ཏུ་དང་བཞི་པོ།

འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས། སྟེ་ལོ་༡༨༤༣ ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་
ཀའོག་སི་ཏུས་ཀའོག་ཏུ་གདན་བྲངས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བཙུན་དབང་པོའི་སྐུལ་སྐྱར་
མངའ་གསོལ་མཛད་ཅིང་མཆོན་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་བཏགས། སི་ཏུའི་ཡོངས་
འཛིན་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་ནས་བཟུང་སྟོང་འབྲུག་གཞུང་བཤད་དང་སྒྲིན་འབྲེལ་བྲིད་སོགས་
མནོས། དགྲུང་ལོ་བཙུན་པར་རྫོང་གསར་སྐྱ་བྲང་ནང་མ་འཆམ་པའི་རྒྱུན་གྱིས། རྫོང་སར་
མཁའ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུག་རྫོང་སར་དགོན་ནས་རེ་ཞིག་བྲལ་ཏེ་སྐུ་ལེན་དགོན་ཏུ་
བཞུགས་དགོས་པ་བྱུང་བ་དང་ཀའོག་སི་ཏུས་ཀའོག་མཁའ་བཙུན་རྫོང་གསར་དུ་བཏང་ནས་
གནས་སྐབས་དགོན་བདག་གཞན་པར་རྗེས་སུ་རྫོང་གསར་དགོན་པའི་གདན་ཁྲི་པ་གཙོ་བོར་
བྱུང། ཀའོག་སི་ཏུ་ཀྱན་བཟང་དཔལ་ལྷན་དང་མཁན་པོ་སྐལ་བཟང་སོགས་ལས་བྲམས་ཆོས་
དང་མཛོན་མཛོད་དབུ་མ་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་སོགས་ཞིབ་ཁྲིད་གསན། རོར་དཔོན་སློབ་སློ་
གཏོར་དབང་པོ་དང་བྲག་ར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རྒྱུད་སྟེའི་དབང་ཆེན་མང་པོ་ཞུས། ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་
ཆབ་ལས་གཏོར་རྙིང་སྟོར་དང་གདམས་ངག་མཛོད་སོགས་གསན། སྐུ་འགྲུབ་ལེགས་པ་
ལས་ལས་འབྲས་སློབ་བཤད་དང་འཛིགས་བྱེད་མཁའ་སྟོན་སྟོར་ཞུས། དགོ་བཤེས་འཇམ་
དཔལ་རོལ་པའི་སྒྲོ་བློས་ནས་གསང་འདུས་དབང་ཆེན་གསན་པ་སོགས་མདོར་ན་ས་དགོ་
བཀའ་རྙིང་གི་སྒྲིམ་ཆེན་དུ་མ་ལས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་རྒྱ་མཆོའི་བརྟུང་ལ་

པོ་ཆེན་པོ་གྲུང་གི་མགོན་པོའི་བྱི་ནང་གི་མན་ངག་སོགས་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་པའི་ཡལ་ཆོས་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་
 གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད་ནས་བསམ་འགྲུབ་ཅིང་དང་། ར་ལུང་། རིན་ཆེན་སྒྲུང་
 སོགས་སྐུ་བ་གནས་བྱོན་ཏེ་སྐུ་བ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད། དགྲུང་ལོ་
 སོ་དྲུག་པར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་སྟེགས་ཀྱི་སེང་གོ་ཁྲི་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐུར་བར་
 མངའ་གསོལ་ཏེ། འཁོར་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། གསུང་ངག་
 རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཤུན་ཐུན་མེན་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་སོགས་བསྐུལ་ཏེ། སྤྱིན་པ་དཔལ་དང་། འོ་བྲག་
 ཆོས་རྗེ། སློབ་དཔོན་བུ་རྒྱུ་བ་སོགས་མཁས་ཤིང་བྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་སློབ་ཆོགས་མང་པོ་བསྐྱེད།
 གསུང་རྩིས་ལ་གསུང་ངག་སློབ་བཤུན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཟེན་གྲེས། དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པའི་ཚུལ་
 གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲང་བ། གསུང་མགྲུང་
 སོགས་པོད་བཞི་རྗེས་འཇུག་གཏུལ་བྱའི་གསོས་སུ་བཞག་ཅིང་། མཐར་དགྲུང་གྲངས་བཞི་བརྩ་
 ཞེ་བཞི་པ་པོད་རབ་བྱུང་བརྩ་པའི་མེ་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༢ལོར་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ། རྗེ་ལོ་རས་ཀྱི་སློབ་མ་འདི་ཉིད་ཡུལ་སྤངས་སྟོང་བྱེ་བྲག་ཁམས་གོང་དུ་ཡལ་
 རྒྱང་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་ཡུམ་འགྲེ་མོ་ཁྲེ་འབྲེན་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
 ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ལོར་སྐྱེ་བ་སྐྱམས། མཆན་བསོད་ནམས་མགོན་པོར་བཀྲགས། དགྲུང་ལོ་
 བཞི་ལྷ་ནས་སྤྱི་བ་མང་པོ་དྲན། དགྲུང་ལོ་དྲུག་བདུན་ནས་སློབ་དཔོན་ལྷེ་སྟོན་སངས་རྒྱས་
 སོགས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་གསན་ནས་བྱིས་པ་གཞན་ལ་འཆད་པའི་སློ་བྲོས་ལྷན། ལྷན་
 གཅིག་ལོ་བརྩ་བཞི་དང་། ལ་མི་བཞེས་པར་ལོ་བརྩ་བདུན་བཞུགས། དེ་ནས་དབུ་རེ་བ་བརྟེན་
 བྱས་ལོ་བརྩ་དྲ་བཞུགས། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྩུད་པའི་ཆོས་སྐོར་དབང་བཀའ་ཐམས་ཅད་
 གསན། སྟོང་སྤང་གི་མཆམས་ཀྱ་རུ་ལུང་དུ་དགོན་པ་བཀྲགས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་
 གཞན་དོན་ཟད་མི་ཤེས་པ་བསྐྱངས། རྗེ་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། སྤྲགས་ཀྱི་
 དབང་རྒྱུད་འགྲེལ་མན་ངག་གི་སྐོར་དང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཤུད་སྤྱི་བསྐུས་མང་པོ། མི་
 དབྱེད་དང་རྟ་དབྱེད་སྟོན་དབྱེད་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད།

མ་གནང་བ་བཞིན་ཆོག་མ་ཆོད་མོར་ནས་འབྲེལ་དང་རིག་གཏེར་སོགས་ཉིན་རེར་ཆོས་མཐུན་
བདུན་རེ་ཆག་མེད་དང་། ཏུ་དབེན་གྱི་སྤྱི་ལོ་མཆོད་གསོལ། ཤེལ་གྱི་དམ་ག་ཡང་བསྐྱལ། དགྲུང་
གངས་བཅུ་བཞི་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༣ ལོར་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་
དགོན་གྱི་གདན་ཁྱིམ་མེབས། དགྲུང་གངས་སོ་ལྔ་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤེལ་
སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ ལོའི་བོད་ཟླ་ལྔ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བླ་བྲང་གི་གཟིམ་ཁང་
གོང་མར་སྤྱོད་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་གི་ཁྱི་ཐོག་བཅུ་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་
ཡོད་དཔལ་ལྷན་མཆོག་ནི་ཉང་སྟོད་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༧ ལོར་སྤྱི་
བལྟམས། དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དོན་གཏེར་མཛད་པའི་
དབུ་ཆུགས། སྟོབ་དཔོན་བཟོད་དཔལ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྤྲེལ་རིག་པའི་
གནས་ཟབ་མོར་སྤྱངས། དེ་ནས་དགྲུང་གངས་དོན་གཉིས་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་
བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༢ ལོར་སེ་ར་དགོན་གྱི་ཁྱི་ཐོག་པོ་མེབས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ལོ་
རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༢༤
ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོན་རྗེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༩ ལོར་ལྷ་སར་སྤྱི་
འཁྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་ནས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོན་རྗེ་དང་། ལྷག་ཕུ་བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་
མཆོན། ཐང་སག་དངོས་བྱུ་བ་རྒྱ་མཚོ། ས་སྤྱོད་གདང་ཀུན་དགའ་ལྷན་བྱུ་བ་སོགས་ལྷ་མ་མང་
པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྤྲེལ་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་དེ་མཁས་པར་གྱུར། མི་དབང་པོ་ལྷ་བསོད་
ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ནི་ཁོང་གི་སྤྱིན་བདག་ཡིན་འདུག །ཁོང་གི་མཆོད་གྱི་ནས་གངས་སུ་སྟོ་
བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཆུ་ཕྱི་ས་ལུ་བྱ། སུ་ཁ་བཟླ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོན་
རྗེ་བཅས་ལྷ། གསུང་རྩིས་བོད་ཆེན་གཅིག་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་བྱེ་སྤྱི་
ལོ་༡༥༠༡ ལོར་སྤྱོད་འདས། ཁོང་ནི་མདོ་སྤྲེལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་
ས་དགེ་གཉིས་ཀྱི་བྱག་ལེན་ལ་མཁས་པས་བྱུ་བའི་དབང་སྤྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག

འཇམ་དབྱངས་མདོག། མདོག་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་གྲར་གྲུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག
འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྐྱ་མདོག་ནག་པོ།

འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་། གཙང་ཙོང་དགོན་ཨེ་ཤྲོ་ཆོས་ལུག་གྱི་གདན་རབས་ཉིང་
གསུམ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ལོར་འུ་ཡུག་ཏུ་འབྱུངས། བྱང་ཏི་
ནམ་མཁའ་སངས་རྒྱལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་དང་མཁས་
གྲུབ་དཔལ་ལྷན་དོན་གྲུབ་སོགས་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན། དགྲུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་
བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷགས་པག་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ ནས་ལོ་རེ་གཉིས་རིང་གདན་ས་མཛད། རེ་
གཉིས་པ་མུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༢ལོར་ཐར་ཅེར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ།

འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ། བོད་ཀྱི་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག
འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན། དཔལ་ས་སྤྱ་དགོན་ཁྲི་ཤོག་བརྒྱ་བདུན་པ་རིན་ཆེན་སྒྲུང་མ་
བྱང་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་
ལོ་༡༣༤༥ལོར་ཡབ་རྩེ་བ་རྒྱལ་མཆོན་ནམ་མཆོན་གཞན་མཆོན་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དང་
ཡུམ་མ་ཅིག་ཞལ་ལུང་མ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱབས་སྟེངས། སློབ་དཔོན་པད་
མའི་རྣམ་སྤྱུལ་དུ་གྲགས་ཤིང་། བསྟན་སྲུང་བཞུ་དུ་འཁོལ་བ་སོགས་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མངའ་
བདག་ཏུ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ཉིང་གསུམ་པ་ལྷགས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༠ ལོར་ས་སྤྱའི་གདན་ཁིར་
ཤེབས། དགྲུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ཡས་མས་བར་གདན་ས་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༤༥༢ ལོ་སྤྱི་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་དཔལ་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ ལོར་འབྱུངས།
མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྷན་དོན་གྲུབ་སོགས་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། ཅེ་གདོང་ཁྲི་ཆེན་
འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་བསོད་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། མདོ་ཁམས་སྡེ་དགའི་ཁྲོགས་སུ་
བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཡུན་རིང་མཛད། དགྲུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མེ་ལུག་སྤྱི་
ལོ་༡༤༤༤ལོར་ཁྲིར་ཤེབས། ལམ་འབྲས་ཆར་བཞི་གསུངས། གདན་ས་ལོ་རེ་བཞི་མཛད་མཐར།
དོན་ལུ་བ་མུ་བྱུང་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༢ ལོ་བཞི་པའི་ཆོས་ཉིང་བརྒྱད་ལ་སྐྱ་གཤེགས་སོ།

འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གཏེར་དབང་པོ། གྱི་ལོ་ ༡༥༧༧ མེ་ལུག་ལོར་གཙང་གཡས་ཏུ་གཞིས་ཀ་
བསམ་འབྲལ་ཅེར་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་བར་ངོར་ཨེ་ཨྱི་དུ་མཁན་ཆེན་བྱམས་བ་ཀུན་
དགའ་བསྟན་འཛིན་ལ་གཙུག་ལུན་ལུ། རྩོན་ཤིང་ཆེན་མོ་ཐུགས་འཛིན་སྐབས་མེ་བཙུན་
ཐུགས་བ་རྒྱལ་མཆོན་མནལ་ལམ་དུ་མཇལ། མཁན་ཆེན་བྱམས་བ་ཀུན་དགའ་དང་ཁྱ་བྱ་ཤེས་
རབ་རྒྱ་མཆོ། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེ་དབང་པོ། འཇམ་མགོན་སྒོ་ཁྲོས་མཐའ་ཡས། འཇུ་
མི་བམ་བ་སོགས་བསྟེན་ནས་སྤྲོ་ཆད་དང་སྤྱོད་འཇུག །བྱམས་ཆོས། རྩོམ་གསུམ། འཇུག་བ་
སོགས་ལ་མཁས་བར་སྦྱངས་ཤིང་། གསར་ཤོགས་རྒྱུད་ལྗེའི་དབང་བཀའ་སུམ་བརྒྱ་ལྟག་དང་
ལམ་འབྲས་ཆོགས་སྟོབ། རེས་གནད་སྦྱབ་ཐབས་སྟོང་ཐག་ཙམ་གྱི་ལུང་བཅས་གསན། སྦྱབ་
ཐབས་ཀུན་བཏུས་པོད་བཙུ་བཞི་བར་དུ་བཞེངས་ཤིང་། སྤྱེ་རྒྱ་དོན་གྲུབ་སྦྱིང་དང་ལྗེ་དགེ་ལྷན་
གྲུབ་སྟེང་སོགས་སུ་རྒྱུད་ལྗེ་ཀུན་བཏུས་དང་ལམ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་གསུང་ཆར་བསྟེན། དགྲུང་
ལོ་རེ་བརྒྱད་བ་ཤིང་སྟག་ལོར་གཤེགས་སོ། །

འཇམ་དབྱངས་གཙང་བ་བདུན་བརྒྱད། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་། ཞ་ལུ་བ་ལེགས་བ་རྒྱལ་མཆོན། གཡག་ལྗེ་སྒོ་ཁྲོས་ཆོས་སྦྱོང་། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན། རེ་སྒོ་ཁྲོས་བརྟན་པ། འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ་དཔལ་བ་རྣམས་སོ། །

འཇམ་དབྱངས་བཞད་བ་སྦྱ་ལྗེའི་དབང་པོ། དག་དབང་བཙོན་འབྲུས། རབ་བྱུང་བཙུ་གཅིག་པའི་ས་གྲི་
གྱི་ལོ་༡༤༧༤ལོའི་པོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་ཆུན་གྱི་རྟེང་རིང་ལྷས་ཁ་ཉིང་ཟེར་བར་
པོད་རུས་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ལྗེའི་ལུལ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དཔལ་ལུལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་
ཡབ་དཔལ་འབྲུམ་རྒྱལ་དང་ལུམ་ཐར་མོ་བྱམས་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་སྦྱབ་ལྟམས། དགྲུང་ལོ་དོན་
བཞི་བ་ལུགས་སྤང་གྱི་ལོ་༡༥༣༡ ལོའི་པོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་བཞི་ནས་བསྐྱུང་ཚུལ་བསྟན་བ་ན་
ལྷ་སྟོབ་དཔོན་འབངས་གྱི་སྟེང་ནས་ཞབས་བརྟན་པོན་ཆེར་བསྐྱབས་ཏེ་བརྟན་གསོལ་ཡང་ཡང་
ལུལ་ཀྱང་ལྷ་མས་འཆད་ཉན་དང་ལྷ་ཆད་གིས་སྤྱིག་ལམ་གང་ཅིར་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་
བ་གྱིས་ཤིག་གསུང་བ་ཙམ་ལས་གསུང་ལན་གཞན་མ་གནད་བར་པོད་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་
ལྗེའི་ཉིན་སྦྱ་ལྗེའི་ལམ་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་བདུན་ཐག་གཅིག་གི་རིང་ཐག་མེད་ཀྱི་

ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ལོལ་བར་མཛད།

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱ་ཐེང་གཉིས་པ། དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོའི་བོད་ཆོ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ཉིན། ཡབ་གཅན་ཅའི་དཔོན་པོ་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། དུམ་གནམ་སྤྱིད་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་མདོ་སྨད་སྣང་རའི་གསེར་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་གསེར་པ་ནང་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱ་བལྟམས། དགྲུང་གངས་རེ་བཞི་པ་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ལོའི་བོད་ཆོ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉིང་བརྒྱད་ཉིན་ཀ་མདོ་གཤོང་དམར་སྒྲ་བྱ་སྐྱ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱ་ཐེང་གསུམ་པ། གློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། རེ་འདི་ཉིང་ནི་མདོ་སྨད་ཆོ་རྒྱུད་རེ་བ་སྐོང་གསེར་མོ་ལྗོངས་སུ་གཉན་ཐོག་འཕྲོག་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གཉན་ཐོག་དཔོན་ཐོན་སྤྱ་ཙོང་དུ་གྲགས་པའི་དཔོན་རབས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཡབ་སྐུ་འབྱམ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཡུམ་ཤ་སྒྲུང་མཁར་མོ་སྤྱིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ལོའི་བོད་ཆོ་བརྒྱད་པའི་ཡར་ཆེས་སུ་སྐྱ་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ཆོགས་ཆེན་ཁྲིར་བསྐོ་གཞག་དང་། ཉོར་ཆང་ཁྲི་ཆེན་ལ་རྒྱལ་ཆབ་མཛད་དགོས་དང་སྒྲ་བྱང་དུ་སྒྲོང་དགོས་ཀྱི་བཀའ་བཅན་སྦལ་ཉེ་བོད་ཆོ་དགྲུ་པའི་ཆེས་དྲུག་གི་མཛོར་སྐྱ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱ་ཐེང་བཞི་པ། བསྐྱལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཐུག་རེ་འདི་ཉིང་འཕྲི་ཆུ་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀ་ཤིས་ལྷ་ལུང་ཟེར་བར་ཡབ་གཅན་པན་བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་དང་ཡུམ་གཅན་པན་ཆོས་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ལོའི་བོད་ཆོ་དང་པོའི་ཆེས་༡༥ལ་སྐྱ་བལྟམས། རྩེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དུས་གསུམ་མཁའ་བར་གཟིགས་པའི་བཀའ་གསལ་དང་སྐྱབས་རེ་སྐྱ་ཐེང་གསུམ་པའི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཡིག་བཞག་ཐོགས་ཆང་མ་མ་ཐུན་བར་བྱུང་བས་ཡང་སྐུལ་འཁྲུལ་མེད་དུ་རེས་པ་རྟེན། དགྲུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ལོའི་བོད་ཆོ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉིང་གཉིས་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱ་ཐེང་ལྔ་པ། གློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རེ་འདི་ཉིང་ལི་ཐང་གོང་ཆོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་མཆོ་མ་གོང་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་འབྲུབ་དང་

ཡུམ་གྱི་རུ་ལྟ་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རབ་བྱུང་བཙུ་ལའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༠ལོའི་བོད་ཆ་
གསུམ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྤྱི་བལྟམས། ས་ལུག་ལོར་ཀྱུན་གཟིགས་པ་ཉ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་མཆོག་ནས་ཇེ་འདི་ཉིད་ཡང་སྤྱུལ་འབྲུལ་མེད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་སྤོ་བཟང་འཇམ་
དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་མཆོན་གསོལ། དབྱེང་བྱངས་སོ་གཉིས་མེ་པག་
སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ལོའི་བོད་ཆ་གཉིས་པ་བྱི་མའི་ཉིད་གསུམ་ལ་སྤྱི་གཤེགས།

འཇམ་དབྱེངས་རིགས་ལྷ། འཇམ་དཔལ་དབྱེངས་རིགས་ལྷ་སྟ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་བ་
དང་། འཇམ་དབྱེངས་དཀར་པོ། འཇམ་དབྱེངས་ནག་པོ། འཇམ་དབྱེངས་སྤྱི་མེད། འཇམ་
དབྱེངས་ཕྱག་བཞི་བ་དང་ལྔའོ།

འཇམ་དབྱེངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། ཤར་བ་འཇམ་དབྱེངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། རབ་བྱུང་
བཞི་པའི་ས་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ལོར་འབྲུངས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་དངོས་སྤོབ་ཤར་བ་ཤེས་
རབ་འབྲུང་གནས་རབ་བྱུང་མ་མཛད་གོང་གི་སྤྲུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ཅིང་། ས་སྤྱིའི་གཤུང་རྒྱུད་
དངོས་མིན་ཀྱང་གདན་ས་སྤྱོད་པའི་མཛད་ཇེས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཆོན་སྟན་ཅན་གྱི་ཆ་
མ་ཞིག་ཡིན། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ནུའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྱི་གཤེགས་པའི་གོང་བདག་ཆེན་བཟང་
པོ་དཔལ་བ་ས་སྤྱིའི་གཤུང་རྒྱུད་མིན་པའི་སྤོང་བཛྲེད་སྤྱི་ཆོགས་བཟོས་ཏེ་གོང་མས་རྒྱ་ནག་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོད་སྤྱིང་ཐུན་ཞིག་ཏུ་བྱུང། དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་སོང་བར་རྩམ་སྤྱི་ལ་ཡང་
སྤྱི་གཤེགས་ནས་ས་སྤྱིའི་གཤུང་རྒྱུད་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་སྤྱི་བས་དེར་ས་སྤྱིའི་ཁྱི་འཛིན་གནང་། རབ་
བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་རྩེ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༦ ལོར་འགོར། བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་ལ་གདན་ས་
ལུལ་ཇེས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨོལ་ཇོའི་ཐུས་གདན་བྱངས་ཀྱང་ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་
དབྱེང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་སྤྱི་གཤེགས།

འཇམ་དབྱེངས་རིན་ཆེན་རྩོ་རྩེ། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྷན་གྱི་གདན་རབས་བྱུག་ཅུ་པ་ཡིན།
གཙང་གི་སའི་ཆ་གཞིས་ཀ་ཆེན་པོ་བསམ་འབྲུབ་ཅེར་བྱང་ཉིད་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་
པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༥༣༥ལོར་མཆོན་དཔེ་གསར་དུ་བཞད། ཨེ་མི་ཐར་བ་ཅེར་པེ་བས་ནས་
བུམས་པ་ཀྱུན་དགའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་ལས་སྤོབ་པ་གསུམ་དང་ལམ་འབྲས་

སོགས་ཀྱིས་སྤྱགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་གཏམས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་མངལ་གསོལ་ནས་
བགྲང་བྱ་བརྒྱུད་རིང་སྤྱགས་སྤྲས་གཙང་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞབས་བྱུང་བཞི་སོགས་
བསྐྱུན། དགྲུང་གངས་རེ་ལྷ་བ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཙུང་ལའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡ལོར་ངོ་མཆར་
བའི་ལྷས་དང་བཅས་ཏེ་གཤེགས་སོ། །

འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར། མཆན་གཞན་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཞུ་བ་
མཆོག་ནི་འབྲས་སྤངས་དགོན་གྱི་གདན་རབས་བརྒྱུད་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་
ལོ་༡༤༣༤ ལོར་ལྷ་ས་ཆའ་གྲུང་ཐང་དུ་འཁུངས། སྤྱི་གཞོན་དུས་གསང་བུར་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་
གྲུང་ཅུ་ཆོས་སྒོ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་དཔལ་སྒོ་ལས་པར་ཆད་གསན། སྒོ་བ་དཔོན་གནས་བརྟན་
ལས་འདུལ་བ་དང་མཛོན་པ་གསན། བ་སོ་ཆོས་རྗེའི་ས་ནས་གསང་སྤྱགས་སྒྲོར་གསན་ཏེ་
མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷའི་ལོ་གསང་བུ་བ་སྤྲང་པའི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་
ནས་མདོ་ཁམས་སུ་ཤོང་བས། སྤྱིར་ཤོང་བས་རྗེས་འབྲས་སྤངས་སྒོ་གསལ་སྤིང་དུ་འཆད་ཉན་ལོ་ཉི་
ལུ་སྤྱག་ཙམ་མཛད་དེ། དགྲུང་ལོ་རེ་ལྷ་བཞེས་པ་ཆུ་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༣ལོར་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་
ཁྲིར་ཤོང་བས། གཞུང་ཆེན་མོའི་བཤད་པ་གཙོ་བོ་མཛད། སྤེལ་བས་སྤྱིན་བདག་མཛད་ནས་
འབྲས་སྤངས་ཀྱི་བྲམས་ཆེན་གྱི་སྤྱི་བཞེངས། ཐར་དགྲུང་གངས་དོན་ལྷ་ལ་ཤོང་བས་པ་རབ་བྱུང་
བརྒྱུད་པའི་ཆུ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༣ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། གཙང་ངོར་དགོན་ཨེ་མི་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་རབས་གསུམ་པ་
ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༣༧༤ལོར་གཙང་ཆུ་མིག་གི་བྱ་འདབ་ལྷག་ཐོང་དུ་
འཁུངས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ལུ་བར་སྤྲར་ཐང་གི་གདན་ས་བསྐྱབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས།
མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་མང་དུ་གསན། རོར་ཆེན་གྱི་བཀའ་ལྟར་སྤུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་སྤིང་གི་
གདན་ས་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་མཛད། རོར་ཆེན་ལས་ལམ་འབྲས་ཆར་བརྒྱ་གསུམ་གསན། དགྲུང་ལོ་
རེ་དུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ལྷགས་སྤང་ལོའི་ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཉིན་གདན་སའི་འཁར་
བཞེས། གདན་ས་ལོ་ལྷ་མཛད། དགྲུང་ལོ་དོན་དགྲུ་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱུད་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་
ལོ་༡༤༤༧ལོའི་ལྷ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཨེ་མི་ཆོས་ལྡན་དུ་སྤྱི་བར་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་ཤྲ་ཀྱལ་མཚན། བཀ་བྱ་སྡེ་སྤྱི་ཁྱིམ་གཉིས་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་
ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༠༨ལོར་ཡབ་པག་བྱ་དཔོན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་ཡུམ་མང་ཉ་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས། རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱང་གྲགས་པ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་སྒྲིག་བསྐྱབས།
ཆོས་བཞི་གྲགས་པ་ཀྱལ་མཚན་གྱི་བྱུང་བྱ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་མཛོས་པའི་མཚན་གྲགས་པ་
བཟང་པོ་དང་། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་གཞོན་དབང་དང་སྟོན་དཔོན་གཞོན་བརྩོན་ལས་
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཤྲ་ཀྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཅེད་ཐང་གི་
གདན་ས་མཛད། ཐེལ་གྱི་གདན་སར་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བཤའ་བ་དང་། བཀའ་པོད་བཞི་སོགས་
ལ་བཤའ་བ་མཛད་པས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ཅེད་ཐང་གི་ཆོགས་པ་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་
དུ་བསྐྱུངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གདམས་པ་དུས་མ་མཛོས། ཤིང་
སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༥ལོར་ལོ་བྱང་སྡེ་འུ་གདོང་ཅེའི་ཁྱི་སོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་པག་བྱའི་ཁྱ་དཔོན་མཛད།
པོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་པའི་འཇམ་ས་གནང་ཐོག་། རྒྱ་སྤང་
སྤྱི་ལོ་༡༣༥༣ལོར་འདས།

འཇམ་དབྱངས་སངས་རྒྱལ་སངས་པེང་གེ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༧ལོར་ས་སྤྱིང་འབྱུངས།
རྟན་ག་བྱབ་བསྟན་ནམ་ཀྱལ་དུ་མཚན་ཉིད་གསན་སྟོང་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། རྩེ་སངས་རྒྱལ་རིན་
ཆེན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ལྷག་སྟག་ཅམ་ལས་དབང་རྒྱད་མན་
ངག་སོགས་མཐའ་ལས་པར་གསན། དགྲུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགྲུ་པའི་མེ་སྤྱལ་སྤྱི་
ལོ་༡༥༥༥པའི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ཁྱ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ཆོས་གསུམ་ལ་གདན་སའི་ཁྱར་བཞེས། སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་
འབྲས་ཆར་བཅུ་བདུན་གསུངས། གདན་ས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མཛད། དགྲུང་ལོ་རྩེ་བྱུག་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་པའི་ས་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༦༤པའི་ས་ག་སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཉེར་བདུན་ལ་ཐར་ཅེར་སྤྱི་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བསམ་བྱུབ་རྩི་རྩི། གསང་སྒྲགས་རྩིང་མའི་སྤྱི་ལོ་ཆོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསམ་བྱུབ་
རྩི་རྩི་ཞུ་བ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༥ལོར་གཅོད་རྟན་ག་གསན་གསར་
ཡུལ་དུ་སྤྱི་ལོ་འབྱུངས། སྤྱི་ལོ་གཞོན་དུས་བྱུང་བུམས་པ་སངས་པེང་གེའི་བྱུང་བྱ་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་གསན།
རྟག་ཏུ་སྤྱི་ལོ་འབྲུལ་སྟོར་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ཆོན་པོ་འཇམ་ས་མཐོན་པོ་

ལས་སྐྱེ་འབྱུང་དབང་ཡང་དག་པར་ཞུས། གྲེ་མ་སེང་གེར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་ཐིག་ལ་
ཐུགས་དམ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛོད་པས་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོའི་སྐྱར་གྲུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་
བར་མངལ། དཔེན་པའི་བྱར་ཤུག་འབྱུང་གནས་དང་། ལུག་པའི་ལུང་པའི་སྐྱེ་མ་སེང་གེ་བ།
ཤངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་བཅས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འདི་གསུམ་པོ་ཡང་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་
བསམ་གྲུབ་རྗེ་རྗེ་ཆུང་དུ་ནས་ཞབས་བྱུང་དུ་བཞག་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་པས། ཕྱིས་བྱར་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕྱག་རྗེས་དང་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྲུབ། རྗེ་འདི་ཉིད་དགྲུང་ལོ་གྲག་ཉིས་ལ་
ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༧༩ལོར་འདས།

འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་། གནའ་པོའི་དུས་ཀྱི་གཡུང་བྱང་བོན་གྱི་འདུ་གནས་ཞིག་ཡིན། སློབ་དཔོན་
བློ་རྩལ་ཅན་གནས་འདིར་བྱོན་སྐབས། འདིར་བཞུགས་ཀྱི་རི་ཁོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བར་བྱས་
ཆུ་ལ་གསལ། ད་ལྟར་དཀར་མཛེས་ཁྲུལ་རོང་བྲག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་མ་ཙ། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར།

འཇམ་འབྲས། འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚོའི་འབྲས་ཀྱི་ཆ་བ་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ། རྒྱ་ནག་གོང་ཏུང་གི་ཀྱིང་ཅང་
དང་། གོང་ཤིས་ཀྱི་ཆན་གྲོལ། ཉའེ་ནན་སྤིང་ཐུ། ཐའེ་མང་། ཡུན་ནན་གྱི་ཤིས་བྱང་པན་ན་
བཅས་ཀྱི་ཤིང་གསེབ་དང་། མཚོ་འབྲས། བདེ་ཐང་དེའུ་འབྲུབ་བཅས་སུ་སྤྱེ་ཞིང་། འདེབས་
འཛུགས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཤིང་དབྱིབས་དང་བོང་ཚད་གནམ་སྒྲར་ཅམ། ལོ་མ་སྤང་རིགས་ཀྱི་ལོ་
མ་ལྟ་བུ་སིབ་སིབ་ཅན། ལོ་མ་སྤྱེ་སའི་ཡལ་ཐུན་གྱི་ཅེར་ཆེར་མ་ཡིན་པ་དང་ཡལ་གའི་རོས་
སུའང་ཆེར་མ་སྤྱེས་ཤིང་། མེ་ཉོག་སེར་པོ་འདབ་མ་བཞི་ཅན་ཞིབ་པ། གང་བྱ་ནར་མོ་འབྲང་ལ་
སྒ་བ་བྱི་རོས་སུ་ཆེར་ཞིབ་ཡོད་པ། ནང་དུ་འབྲས་བུ་པལ་ཆེར་གསུམ་བཞི་ཅམ་དང་མང་ཤོས་
བརྒྱུད་དགྲུ་ཅམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། སྤན་དུ་སྐྱར་བ་ནི་འདིའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དབྱིབས་རིལ་མོ་
མདོག་ཐལ་སྐྱེ་འགའ་ཤས་ལ་ལྗང་ཞད་ཡོད། ཕྱི་ལྟོག་སྒ་ཞིང་འཇམ་ལ་ནང་དུ་ཆེལ་གྱུ་དཀར་
པོ་ཅན། མིང་གཞན་མཇུ་པ་ལ། འབྲས་སྟོན། གཡུལ་སྟོང་། སྐུལ་སྟོང་སོགས་ཟེད། རོ་ཆ་ལ་
བསྐྱེའིང་ཁ་བ། ཞུ་རྗེས་བྱོད། ཏུས་པས་མཁལ་མའི་གང་བ་སེལ།

འཇམ་མོ། འཇམ་པོ་དང་གཅིག །

འཇམ་ཅི། སྒྲོང་བྱེད་ལས་ལྷའི་ཡ་གྲུལ། རྒྱང་སེལ་བའི་འཇམ་ཅིའི་སྒྲོར་བ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་ཡོད་པར། ༡ རྒྱང་རྒྱང་སྒྲོང་བའི་སྒྲེ་འཇམ་གྱི་སྒྲོར་བ། ལྷག་ཤ་དང་འབྲི་འོ་སོགས་སྒྲན་
དང་སྒྲོར་སྒྲེབ་བྱས་ནས་བཏང་བའི་སྒྲེ་འཇམ། ༢ རྒྱང་མཁྱིས་ལྷན་པ་སྒྲོང་བ་བསྒྲུ་འཇམ་གྱི་སྒྲོར་
བ། རྒྱ་གནས་ཤ་དང་བའོ་སོགས་སྒྲན་དང་སྒྲོར་སྒྲེབ་བྱས་ནས་བཏང་བའི་བསྒྲུ་འཇམ། ༣ རྒྱང་
དང་བད་ཀན་ལྷན་པ་སྒྲོང་བའི་བསྒྲུ་མ་སྒྲན་གྱི་སྒྲོར་བ། གླམ་སའི་ཤ་ཁུད་ར་འོ་སོགས་སྒྲན་
དང་སྒྲོར་སྒྲེབ་བྱས་ནས་བཏང་བའི་བསྒྲུ་མ་སྒྲན་གྱི་སྒྲོར་སྒྲེ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་རེད།

འཇམ་རྩལ་དབྱེད། འཇམ་པོའི་དབྱེད་དུགས་ལུམས་བྱུག་པ་གསུམ་དང་། རྩལ་པོའི་དབྱེད་གཏར་
བསྐྱེད་གཉིས་ལྷ་བྱ།

འཇམ་ཆག། ་རི་མོ་མཛོད་ཙོམ་གྱི་ཆག་རིས།

འཇམ་ཞལ། འཇམ་པ་འཇམ་པོའི་ཞལ་བ། ཁང་བའི་ཅིག་སྒྲེབས་ལ་འཇམ་ཞལ་གཏོང་བ།

འཇམ་ཁུམ་མེ། ཟང་ཟེང་མེད་པ་འཇམ་ཟེང་རེ། འཇམ་ཁུམ་མེ་ཡོད་པའི་སྐབས། ཅི་ཡང་མི་སྒྲུ་བར་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བལྟ་ཞིང་འཇམ་ཁུམ་མེར་ཡོད།

འཇམ་ཡས། གངས་གནས་ཤིག་གི་མིང་།

འཇམ་ཡུག། ① འཇམ་དར་ཡུག་ཅིག་གི་བསྐྱུས་ཆིག། ② རི་མོ་མཛོད་པའི་གོས་ཆེན།

འཇམ་རོལ། དལ་པོར་འཁྲོལ་བའི་རོལ་མོ།

འཇམ་རྒྱང། ① ལྷགས་རྒྱང་བའི་རྒྱང་འཇམ་པོ། ② ཅ་རྒྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་རྒྱང་བརྒྱང་ཚུལ་ཞིག
འཇམ་ཤ་འཇམ་པོའི་བཟོ་དབྱིབས། འཇམ་ཤ་དོད་པོ།

འཇམ་ཤོག། ་རྩལ་རྩལ་མོ་མེན་པའི་ཤོག་བྱ།

འཇམ་བཤད་མོ་འགྲུགས། ཆིག་འཇམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་ཁ་ཚུར་འགྲུགས་པ།

འཇམ་བཤལ། བཤལ་སྒྲན་གྱི་སྒྲོར་སྒྲེ་ཁུར་བྱས་ནས་བཏང་སྟེ་རྩལ་པ་འཇམ་པོའི་སྒྲོ་ནས་ནད་ལྷར་
དུ་བཤལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག།

འཇམ་སང། ཆག་བཞོས་དང་། ཆོན་ཁའི་རི་མོ་མཛོད་པ།

འཇམ་སེ་བ། འཇམ་ཤས་ཆེ་བ། སྐད་ཆ་འཇམ་སེ་བ་བཤད་ཀྱང་རྩལ་པ་ཆེ།

འཇམ་བསྐྱུ་ས། འཇམ་པོའི་བསྐྱུ་བྱིད། མི་ཁྲམ་པས་འཇམ་བསྐྱུ་ས་ཀྱིས་མགོ་སྐྱོར་གཏོང་བ།
འཇམ་བསྐྱུ་ས་མགོ་བསྐྱོར། མཁས་པོ་སྟོན་པོ་བཤད་ནས་བསྐྱུ་བྱིད་བྱིད་བ།
འཇམ། ① ཉི་འོད་རྒྱུངས་པ་དང་སྤྱིན་པར་པོག་ནས་ཤར་བའི་མདངས། ཆར་པ་ནང་ནས་འཇམ་
ཟུག་ཉི་མ་འུབ་ནས་འཇམ་ཡལ། འཇམ་ཁ་དོག་མཆར་ཡང་སྤྱང་པོ་མེད། དར་སྐྱུད་ཆོན་སྤེའི་
འཇམ་སྤྱིག་གཏོང་བ། ཁ་གཏར་འབྲུག་སྐྱོད་ལྟར་ཆེ་ཡང་། ལག་ལེན་ནས་མཁའི་འཇམ་ལྟར་
ཡལ། ② ཁང་པའི་ཐོག་འདེགས་བྱེད་འགྲོགས། འཇམ་བརྒྱབ་ནས་ཀ་བ་སྤོང་། གདུང་མ་ཞོས་
བ་རྒྱུ་ལ་འཇམ་དེག་རྒྱབ་བ། ཁང་རྒྱུང་གི་ཀ་བ་བརྗེ་དུས་གདུང་མར་འཇམ་རྒྱབ་དགོས། ③
ལྷམ་གྱི་སྤྱི་རྒྱུང་ལ་བརྟར་བའི་འགོ་སྤྱུ་ཆོས་སྤྱི་བསྐྱེགས་པ་དང་། ཐང་གའི་གོང་གཤམ་ལ་
བརྟར་བའི་གོས་ཆེན་ཆོས་སྤྱི་བསྐྱེགས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛེས་རྒྱ། ལྷམ་གྱི་སྤྱུ་འཇམ། ཐང་ག་
རྒྱུང་པའི་གོང་གཤམ་གྱི་འཇམ་འགྲུག་མི་འདུག །④ [རྒྱུང་]ཁངས་པ་བརྒྱུངས་པ་དང་རྒྱལ་
མི་བྱེད་བ།

འཇམ་སྐྱེད། རྒྱ་ལུ་ཆས་ཀྱི་སྐྱེད་རགས།
འཇམ་ཁྲིད། ཐང་གཤམ་ལྗེ་བས་རིས་ནང་གི་སྤྱི་སྤྱེའི་རྒྱབ་ཡོལ་གྱི་མཐའ་དུ་འཇམ་འོད་འབྱི་དགོས་
པས། དེར་ལག་ཆུབ་གྱི་ཐང་ནས་འཇམ་ཁྲིད་པ་ཞེས་བྲེད།
འཇམ་གྲུར། ཉི་རྒྱུང་མཐའ་སྐྱོར་དུ་སྤྱབ་པའི་འཇམ་གྲུར་དང་འཇམ་གཞུ་དབྱིབས་ཅན། ལྷ་མོས་འཇམ་
དང་འོད་ཀྱི་གྲུར་ཁང་སྤྱབ།
འཇམ་གྲུར་སྤྱབ་བ། ཉི་མའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཆོན་མདོག་སྤྱི་ཆོགས་བཀ་པའི་སྐྱོར་སྐྱོར་ཞིག་ཆགས་བ།
འཇམ་དགོན་ཆོས་སྤྱིར། ཐོག་མར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟོད་
ཅམ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་མཇུག་ཏུ་དགའ་སྟོན་པོ་བྲང་གིས་དགོ་ལུགས་པར་
བསྐྱུར། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཇམ་ཆེན། སྤར་པོད་པའི་སྤྱི་དག་དང་དུང་ཡིག་ཁག་གི་ལྷམ་འཇམ་བསྐྱེགས་ཤིག
འཇམ་ཆེན་རྒྱ་སྤྱུག། སྤར་པོད་གཞུང་གི་དུང་སྐྱོར་ལས་ཆོན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཤོན་ལྷམ།
འཇམ་ཆེན་སྟོན་པོ། རྒྱ་ལུ་ཆས་སྤྱི་སྤྱེའི་སྤྱུ་ལས་ཀྱི་འཇམ་སྤྱི་སྟོན་པོ།

འཇའ་ཆེན་སྒྲ་ཀེར། བོད་ཀྱི་སྒྲ་དག་སེར་མོ་བའི་ལྷ་ས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་ཅིག།
འཇའ་འདེགས། འཇའ་རྟེན་དང་གཅིག།
འཇའ་རྟེན། །ཁར་བའི་ཐོག་བྱེན་དུ་འདེགས་བྱེད་འགྲོག།
འཇའ་སྒྲིན། འཇའ་འོད་དང་ལྷན་བའི་སྒྲིན།
འཇའ་པོ། རིག་བ་སོགས་ཉམས་བ་སྒྲིན་བ་དང་གཟུང་བོ་དང་གཅིག།
འཇའ་བ། [ཐ་མི་དད་བ]འཇའ་ས་བ། འཇའ་བ། རྒྱལ་བ་དང་། ཉམས་བ། ཞ་བ། རྒྱ་ལག་འཇའ་ས་བ།
འཇའ་མ། ཆོན་སྒྲིད་སྒྲ་ཆོགས་བཏང་བའི་ཞུ་མོ་དང་། ལྷ་ས། གོས།
འཇའ་མ་ལི། བལ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སྒྲིབ་གསལ་ཅན་ཞིག།
འཇའ་མོ། ① གཞུང་གི་ཡིག་འཕྲིན་སོགས་སྒྲིབ་བའི་རྒྱ་འགྲོའི་ཁྲལ། གནའ་བོའི་བོད་རྒྱའི་བར་
དངོས་ཐུས་དང་། ཆ་འཕྲིན་སོགས་སྒྲིབ་འབྲེན་བྱེད་པའི་ས་རྒྱུགས་ལ་འཇའ་མོ་བཟུང་། དཔེར་
ན། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ལས། མདོ་སྐད་བ་འཇའ་བས་འཇའ་མོ་བདུན། མདོ་སྐད་ལ་འཇའ་མོ་
དགུ། དབུས་གཙང་ལ་འཇའ་མོ་བཅུ་གཅིག། ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། ② [ཉིང་]སྒྲིད་པ།
འཇའ་མོ་བྲ་ཆང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐད་ཅམ་ན་འཇའ་མོ་དག་དབང་གསལ་བས་བཏགས། བྲ་བ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཀ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཇའ་དམར་མ་ཉི། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་བཏགས་བར་བཞེད་ཅིང་། རྩོ་
རིལ་མོར་མ་ཉི་སོཌ་བཞོས་པའི་མ་ཉི་རྩོ་འབྲུམ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དབང་མཐོ་བའི་རོ་མཆོར་ཁྱད་དང་
ལྷན་བ་ཞིག་ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཇའ་དམར་མ་ཉིའི་ལྟ་ཁང་། མགར་ཆེན་སྒྲིབ་ཐེང་བདུན་བ་ཕྱིན་ལས་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱིས་སྒྲིབ་འོད་དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དུས་འགོ་ཅམ་དུ་བཞེདས། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་
ཆེན་རྩོད་ལྷོ་རྒྱའི་ཁོངས་སུ་ཡོད།
འཇའ་ཆོན། ཁདོག་མཆོར་བའི་འཇའ། འཇའ་ཆོན་ཤར་བ། འཇའ་ཆོན་ཡལ་བ། མིང་གི་རྣམ་གངས་
ལ་རྒན་པོའི་ཐེག་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གཞུ། འཇའ་རིས། དང་འཁྲོག། དབང་པོའི་མཆོན་ཆ། དབང་
པོའི་ཤིང་བལ། དབང་གཞུ། གཞའ་ཆོན། འོད་ལྔ་བ། རྒྱུང་གི་རྒྱལ་མཆོན། རྒྱུང་གི་བལ། རྒྱུང་

གི་འབྲས་བུ། སོས་ཀ་བཞད། ལྷ་རྒྱལ་མཆོན་ཆ། ལྷ་ཡི་ཆོན་རིས་བཅས་སོ། །
འཇའ་ཆོན་ཚུ་མིག། །ལྷ་ས་ཤོང་ཁྱེར་ཁྱེར་གོན་ཚུས་ཉང་བཞུག་ཤང་ཁོངས་བྲག་རི་ཁྱུག་ཤོང་ཆོལ་ཉེ་
བསྐྱོར་དུ་འཇའ་ཆོན་ཚུ་མིག་གོ།
འཇའ་འོད། འཇའ་བཟག་མདངས།
འཇའ་འོད་གྲུང་ཁང། འཇའ་འོད་ཀྱི་འཁྲིགས་པའི་གྲུང་ཁྲིམ།
འཇའ་ཡིག། །འཇའ་ས་དང་དོན་གཅིག་
འཇའ་རིས། འཇའ་ཆོན་གྱི་རི་མོ།
འཇའ་ལི། [རྟེན]འཇའ་རིས།
འཇའ་ལུས། ལུང་བོ་འོད་སྒྲུང་གོལ་བ།
འཇའ་ཤོག། །འཇའ་ས་དང་དོན་གཅིག་
འཇའ་ས། ① རྒྱལ་བོ་ལྷ་བྱའི་བཀའ་ཤོག་སྟེ། རྩོན་བཀའ་ཤོག་གི་མགོར་འཇའ་རིས་འདི་ལྷ་བྱ་ཡོད་
བས་དེ་ལྷར་བཏགས། ② བཀའ་ཆེས་ཀ་ཁོལ་མ། །ལྷ་ལྷ་མེད་འཇའ་ས་ཁྱེད་ཀྱི་བྱིན།
འཇའ་ས་ལྷ་ཉིག་མ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༣༥༩ ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་
མ་རུ་པི་ལི་མེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་འབྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་དགོས་པའི་ནང་དུ་དམག་དང་ཁྱུ་ལག་
ཁལ་བསྐྱལ་མི་ཆོག་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ཁག་ནམས་རང་རང་སོ་སོའི་ལུགས་ལྷར་ཆོས་བྱེད་
དགོས་པའི་བཀའ་པལ་བཤོ། །
འཇའ་ས་གསེར་ཡིག། །རྒྱ་ནག་གོང་མས་བཏང་བའི་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་སོགས་བོད་དང་སོག་རིགས་ཀྱི་
རྒྱ་མ་དང་། དཔོན་རིགས་ནམས་ལ་གོ་སའམ། གསོལ་རས་སྤྲད་བའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར་དོ།
འཇར། [རྟེན]གོས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལྷན་པ་སྒྲན་པའི་དོན།
འཇར་དགོད། རྒྱེན་པ་རྒྱ་མཆོན་མེད་པར་གད་མོ་ཤོར་བའི་དོན།
འཇར་བཅོས། [རྟེན]ལྷན་པ་སྒྲན་པ་དང་ཁང་པར་འདག་པས་ཞལ་བ་གཏོང་བ་སོགས།
འཇར་མདོག་སྐྱག་མདོག། །མི་གནད་དོན་གསལ་བོ་མི་ཤེས་པའི་སློ་རིག་རྒྱལ་བོ་ཡིན་པའི་ཆོལ་དུ་
བརྩས་པའི་དོན་ལ་ཟེར།

འཇར་པོ། སྒྲོ་རིག་རྒྱལ་པོའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་འཇར་པོ་ཡིན་ན་མགོ་བསྐྱོར་བཏང་སྐྱོམ་མོ་ཡོད་ལྟ་བུ།
འཇལ། ① ཚད་གཞལ་བའི་ད་ལྟ་བའི་ལས་ཆོག །འཇལ་བྱེད་ཡོ་བྱེད་ཀྱིས་དངོས་ཚུས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་
དང་རིང་སྤང་མང་ཉུང་སོགས་བཅེས་པའི་དོན་ཏེ། ཐག་པ་འདོམ་གྱིས་འཇལ། སྤུན་ཚུས་སྤང་
ལ་འཇལ། ས་ནག་པོ་འདོམ་ལ་འཇལ། སྤྱིན་དཀར་པོ་ཐོད་ལ་བསྐྱུང་ལྟ་བུ། ② ལུ་ལོན་འཇལ་
བའི་དོན། ལུ་ལོན་ཆང་མ་འཇལ་ཆང་དུས་ད་དུང་ཡང་སྒོར་མོ་ཁྲི་ཆོ་ཁ་གས་ཁེ་སྦྱེད་རག་
འདུག་ལྟ་བུ།

འཇལ་ཁ། གཤོར་ཁ། འབྲུ་རྒྱམས་འཇལ་ཁ་བྱེད་པ།

འཇལ་བགྲང་། ཚད་འཇལ་ཏེ་གངས་བགྲང་བ།

འཇལ་འགོ། [མཛོན་]འོད།

འཇལ་ཆས། འཇལ་སྤྱད་དང་དོན་གཅིག

འཇལ་འཛོལ། འཇལ་ལེ་འཛོལ་ལེའི་བསྐྱུས་ཆོག

འཇལ་དུམ། [རྟིང་]མི་མ་ཐུན་པ་མ་ཐུན་པར་འཇུར་བར་བྱེད་པ།

འཇལ་སྤུམ། འཇལ་དུམ་དང་གཅིག །

འཇལ་འདེགས་གཤོར་གསུམ། རིང་ཚད། གཤོར་ཚད། སྤྱིད་ཚད་གསུམ་འཇལ་བྱེད་ཡོ་བཅས་ཀྱི་
སྤྱི་མིང་ལ་བཞིན།

འཇལ་ཁུས་འགན་ལེན། ལུ་ལོན་ལེན་མཁན་དེས་འཇལ་མ་སྤུབ་ན་ང་རང་གིས་འཇལ་སྤུབ་ཅེས་
འགན་ལེན་བྱས་པར་ཟེར།

འཇལ་པ། [ཐད་དང་པ་]བཅའ་བ། གཞལ་བ། འཛོལ། ① ཚད་དཔོག་པ། མང་ཉུང་འཕོ་ལ་འཇལ་བ།
རིང་སྤང་འདོམ་ལ་གཞལ། ས་བབ་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བ། ཐེགས་པས་རྒྱ་མཆོ་འཇལ་བ་དཀའ། ②
དཔྱོད་པ་དང་རྟོག་པ། ཚད་མའི་སྒྲོས་ཤེས་བྱ་འཇལ་བ། གཞུང་དོན་སྒྲོས་འཇལ། དངོས་སུ་
གཞལ་མི་སྤུབ་པ་མེད། ③ ལན་སྒྲོག་པ། དདུལ་བུན་གཅོང་མར་འཇལ། མ་སྦྱེད་གཉིས་ཀ་མ་
བཅའ་བ། བཟང་ལན་ངན་འཇལ། ཆང་ལན་རྩ་འཇལ། ཁྲག་བུན་ཁྲག་གིས་གཞལ་དགོས།
④ སྦྱེལ་བ་དང་སྦྱོད་པ། དབྱ་ཁྲལ་གཞལ་བ།

འཇལ་སྐྱད། ཚད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ལོ་བྱད།

འཇལ་སྐྱོད། ཁལ་བྱན་སོགས་སྐབས་སྐྱོད། ཞིང་ཁལ་འཇལ་སྐྱོད། བྱན་ཉིང་འཇལ་སྐྱོད། གྲོ་ཁལ་
འཇལ་སྐྱོད།

འཇལ་བྱེད། ① ཉིན་ཞག་སྐུམ་ཅུ་ལ་ཆེ་བ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཆེ་བའི་མིང་། ② དུས་འཁོར་ལུགས་
ལ་ནང་གི་འཇལ་བྱེད་དབྱགས་ལ་སོགས་པ་དུས་ཀྱི་ཚད། བྱིའི་གཟུགས་ཅན་འཇལ་བྱེད་ནི།
རྒྱལ་མ་རབ་དང་། རྒྱལ་མཉམ་། སྤྱི་ཅི་། སྤྱི་ཆེ་། སྤྱི་གཞི། བཅས་མོ་དེ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་
བརྒྱུད་འགྱུར་ཡིན། སོར་སོ་ཉིང་བཞི་ལ་ཁྱུ་གང་། དེ་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ། གཞུ་འདོམ་ཉིས་སྟོང་
ལ་རྒྱུད་གྲགས། དེ་བཞི་ལ་དབག་ཚད་བཅས་ཡིན།

འཇལ་བྱེད་གང་བ། [མདོན]ཆེས་བཙོ་ལུངས་ཆེ་བ་ཉ་གང་།

འཇལ་ཚད། འཕོ་བྲེ་ཉག་སྤང་སོགས་གཤོར་འདེགས་ཀྱི་ཚད་གཞི།

འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ། འཇལ་ནི་འིང་བྱུང་གི་ཚད་འཇལ་བྱེད་དང་། གཤོར་ནི་མང་ཉུང་གི་
ཚད་འཇལ་བྱེད། འདེགས་ནི་ཡང་མྱེད་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཅིག་ཡིན། གནའ་པོའི་པོན་གྱི་སྟོན་
པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་གོང་ནས་བྱུང་ཡོད་པ་པོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་ཐེང་དག་ལས་གསལ། རྒྱལ་
རབས་སྐུམ་ཅུ་པ་སྐྱུ་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་དུས་ཞིང་འཕྲོག་གི་བར་པན་ཚུན་དངོས་ཐོག་བཞེ་
རེས་ཀྱི་ཆོང་ལས་འཁོལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་
གཉན་འཁོལ་དང་། གཅིག་གྱུར་ཞིག་བཙོ་རྒྱུར་ཁ་ཚད་གོས་གཉན་གསུམ་བྱུང་བར་བརྟེན། ཆོན་པོ་
ཁྱིའི་སྤང་མང་བཅན་གྱིས་བྲེ་དང་སྤང་ཐོག་མང་བཙོས་ཐོག་ཞིང་པའི་ས་ཁུལ་ནས་ཐོན་པའི་
འབྲུ་རིགས་རྣམས་བྲེ་ལ་འཇལ་ནས་སྐྱོད་ལེན་བྱས་པ་དང་། འཕྲོག་པའི་ས་ཁུལ་ནས་ཐོན་པའི་
མར་དང་བལ་ཤ་སོགས་སྤང་ལ་འཇལ་ནས་སྐྱོད་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་གཉན་འཁོལ་བཙོས་
ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་དུས་ཀྱི་བྲེ་དང་སྤང་གི་ཚད་གཞི་གང་ཡང་ཡིན་མིན་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་
པོར་འཁོད་མེད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཏུན་ཉིང་ནས་ཐོན་པའི་པོད་ཡིག་གི་རྒྱལ་པོ་སྤང་
བཅན་སྤམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྤམ་པོས་པོད་ཀྱི་བྲེ་དང་སྤང་གི་འཇལ་ཚད་
གཅིག་གྱུར་བཙོས་ཞེས་གསལ་བ་སྟར་ན། རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྤམ་པོའི་གོང་དུ་པོད་ཀྱི་ས་

གནས་ཁག་གི་མེ་དང་སྤང་གི་འཇལ་ཚད་གཅིག་གྱུར་མེད་པར་གོ་སྟབས་ཀྱང་། རྫོང་བཙན་སྐྱམ་
པོའི་ཤོད་དུ་ས་གནས་ཁག་གི་འཇལ་གཤོར་གདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་གང་
འདྲ་ཡོད་མེད་བཤད་མེད་པ་མ་ཟད། རྫོང་བཙན་སྐྱམ་པོས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གཅིག་གྱུར་
བཞེས་གནང་བ་ཡང་གསལ་བཤད་བྱས་མེད། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རྫོང་གླེ་བཙན་སྐྱབས་འཇལ་གཤོར་
འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞིའི་སྐོར་སྐབས་དེར་བརྩམས་པའི་བོད་སྐད་ཀྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་
གི་ནང་ལ་ཁྱོར་ཉི་ཤུ་གཅིག་ལ་མེ་གང་། དེ་ཆ་བདུན་ལ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ལ་ཁྱོར་
གསུམ་ལ་ལྷལ་གང་། ལྷལ་བདུན་ལ་མེ་གང་དུ་བརྩིས་པ་དེ་ལ་བདུན་ལྷལ་ཞེས་བཤད་སྟོལ་
གཅིག་དང་། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་ལ་ཁྱོར་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་དུམ་བུ་དུག་དུ་བགོས་པའི་ཆ་
གཅིག་སྟེ་ལ་ཁྱོར་གསུམ་དང་མེད་ཀ་ལ་ལྷལ་གང་། ལྷལ་དུག་ལ་མེ་གང་དུ་བརྩིས་པ་དེར་
དུག་ལྷལ་ཞེས་ཅི་སྟོལ་ཡོད་ལུགས་བཤད་ཡོད། ས་སྐྱ་པའི་སྐབས་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་
གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་བཤད་པའི་འཇལ་ཚད་དང་གཤོར་ཚད་ནི་ནས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས།
འབྲིང་བ་གཉིས། རྒྱང་བ་གཉིས་བཙས་བསྟོམས་པའི་དུག་ལ་ཁམ་ཆིག་འབྲིང་གི་ཚད། ཁམ་
ཆིག་དུག་ལ་སྟར་ལྷལ་གང་། སྟར་ལྷལ་དུག་ལ་བྱ་སྟོང་གང་། བྱ་སྟོང་དུག་ལ་མཁར་ལྷལ་གང་།
མཁར་ལྷལ་དུག་ལ་མཁར་མེ་གང་། མཁར་མེ་ཉི་ཤུ་ལ་མཁར་ཁལ་གང་དུ་བརྩིས་པ་ནི་སྐབས་
དེའི་གཤོར་ཚད་ཡིན།

འཇལ་ལེ་འཛོལ་ལེ། གོས་གྲོན་སྤངས་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བར་ཞོལ་ཞོལ་དུ་གྱུར་བ། གོས་འཇལ་ལེ་
འཛོལ་ལེ་བྱས་ཏེ་གྲོན་འདུག།

འཇས། ཡན་ལག་སོགས་ཞ་བའི་བདེ་རྩིང་། རྟངས་ཀླངས་ཞ་འཇས་རེད།

འཇིག་ །ཉམས་པའམ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྟོལ་དན་འཇིག་
སོང་། མ་ཅ་པོར་ལུགས་ཀྱང་འཇིག་པར་འགྱུར་ལྟ་བུ།

འཇིག་བསྐྱལ། འཇིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་བསྐྱལ་ཆིག་

འཇིག་རྒྱ་གསུམ། མེ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱུང་བཙས་གསུམ་སོ། དེ་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལྟར་
འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པོ་ཆགས་པའི་བསྐྱལ་པ་དང་། བར་དུ་གནས་པའི་བསྐྱལ་པ། མཐར་འཇིག་

པའི་བསྐྱལ་བ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདིག་རྟེན་འདི་འདིག་པའི་སྐབས། དང་པོར་
མེ་ཡིས་འདིག་པ་ཐངས་བདུག། དེ་རྗེས་རྩུས་འདིག་པ་ཐངས་གཅིག། དེ་ལྟར་རྩུས་འདིག་པ་
ལན་པ་ལན་བདུན་རྩོགས་མཐར་རྒྱུད་གིས་འདིག་པའོ། །

འདིག་རྟེན། [ལོ་གཤམ། ① ལྷོད་འདིག་པ་ལ་བརྟུང་འཁྲལ་བ་བརྟེན་པས་འདིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱི་
ལྷོད་སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཐལ་ལྷུན་པོ་ཉི་ལྔ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱང་བརྟུང་ཁམས་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྐྱེ་འབྱོར་དང་། འབྲོ་རྟེན། གནས་རྟེན།
སྲིད་པ་བཅས་སོ། །② འདིག་རྟེན་ལ་ས་འོག་དང་། ས་སྟེང་། ས་རྒྱ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པས་གྲངས་
གསུམ་མཆོན།

འདིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བདུད་བཞི། འཐབ་བྱེད། གཡེངས་བྱེད། ལྷག་པར་རབ་ཏུ་ཆགས་བྱེད། འདུལ་
ཤེས་འོག་པར་བྱེད།

འདིག་རྟེན་མཐུན་བ། [ལོ་གཤམ། ⑤]སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཆོན་བརྩེའི་གས་ཤིག།

འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྒྲིང་བཞི་རི་རབ་ཉི་ལྔ་དང་བཅས་པ།

འདིག་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས།

འདིག་རྟེན་གྱི་ཆོས། ① འདིག་རྟེན་པའི་བྱ་སྟེན། ② འཕྲིག་སྟེན་གྱི་ཆོས།

འདིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད། རྟེན་ན་དགའ་བ། མ་རྟེན་མི་དགའ་བ། ལྷན་པ་ཐོས་ན་དགའ་བ། མི་སྣན་པ་ཐོས་
ན་མི་དགའ་བ། བདེན་དགའ་བ། མི་བདེན་མི་དགའ་བ། བསྟོན་དགའ་བ། སྤང་ན་མི་དགའ་བའོ། །

འདིག་རྟེན་གྱི་གཏམ། འདིག་རྟེན་གྱི་དག་རྒྱུན་ལ་ཤོད་པའི་གཏམ།

འདིག་རྟེན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད། སྤར་གྱི་མིའི་བྱ་སྟེན་ངོ་མཆོར་ཆེ་རིགས་ཀྱི་རབས་བརྗོད་པའི་ལོ་རྒྱུས།

འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟེན། བསྟན་བཅོས་དང་། དག་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བའི་འདིག་རྟེན་གྱི་མིང་བརྒྱ་ལྔ་ཆོགས།

འདིག་རྟེན་གྱི་སྟོན་པ། ཁྲིམ་པའི་བྱ་གཞག།

འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ། ཁྲིམ་པའི་བྱ་གཞག།

འདིག་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ། ལྷ་དང་མིའི་འབྲོ་བ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་ལྷའི་དབང་བོ་ཆོངས་པ་དང་། བརྒྱ་
བྱེད། མིའི་གཙོ་བོ་གསེར་དདུལ་ཐངས་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་འཕོས་སྤྱིར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷོ་བས་

ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས། ཁྱིམ་པའི་བྱ་སྤྱོད་དམ་སྟོལ་ལུགས།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷ། ① འཛིག་རྟེན་ན་ལྷར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་བཙན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་
སྟོབས་ལྡན་ནམས། ② སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆངས་པ་དང་དབང་ལྷག་སོགས་ལྟ་
མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད།

འཛིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་སྤྱོད་པ། རང་གི་བྱའ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་འཛིག་རྟེན་པ་རི་ལྷར་གྲགས་པ་དང་
སྟོ་བསྐྱན་ནས་འཆད་པའི་གང་ཟག།

འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁ་རྒྱན་ནས་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ།

འཛིག་རྟེན་མགོན། [མདོན]སྤྱན་རས་གཟིགས།

འཛིག་རྟེན་འགོ་ལུགས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་སྟོལ། མནའ་མ་དང་མག་པ་སྟེར་ལེན་བྱེད་པ་དེ་
འཛིག་རྟེན་འགོ་ལུགས་རེད།

འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་འཕེན་པ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྱའ་མཐའ་སྤྱར་བའི་བྱེ་བྲག་ཅིག།

འཛིག་རྟེན་སྟོལ་མ། སྟོལ་མ་དཀར་མོ་དང་སྟོན་མོ་གཉིས་མིང་གི་ནམ་གངས།

འཛིག་རྟེན་སྤྲ་མ། ཆོས་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་སྤྲེ་བ་སྤྲ་མ།

འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ། བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། རང་བཟུང་གྱི་སེམས་ཙན་རི་ལྷར་ཆགས་པའི་
ཚུལ་ཉེ། བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མས་ནས་ཡར་ཆགས་པས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོར་པའི་
ལུལ། ཡིད་མཁའ་ནམ་པར་དག་པ་ལ་འོག་གཞི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས། དེའི་སྟེང་དུ་
སྤྱན་གསེར་གྱི་སྟོང་པོ་ཙན་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་བབ་པས་རྒྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས། དེ་རྒྱུད་
གིས་བསྐྱབས་པས་རྒྱུའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ཆགས། དེའི་དབྱས་སུ་རི་རབ་དང་། མཐའ་
བསྐོར་དུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན། རིལ་པའི་མཆོ་བདུན་སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཕྱན་བཙས་ཆགས། རི་རབ་
གྱི་བང་རིམ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི། ཅེ་མོར་སུམ་ཅུ་ཅག་སུམ་བཙས་ཆགས། རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་
གི་ནམ་མཁའ་ནས་བྱེན་དུ་འདོད་ལྟ་རིགས་བཞི་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་བསམ་གཏན་རིས་བཞི་
བཙས་བྱེ་བ་སྒྲག་བརྒྱ་ཆགས། རང་བཟུང་གྱི་སེམས་ཙན་ལས་ནས་མར་ཆགས་པ་སྟེ། སྤིང་།

ཅེནས་མཁར་མེད་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་གོང་ནས་ལོག་ཏུ་རིམ་བར་ཆགས་པའོ། །
འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ། མི་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལ་འཛིན་པའི་ལྟ་ཚུལ།
འཛིག་རྟེན་མ་སྤྱད་འཇུག་སྟོང་པ། མཉམ་དུ་བཟུང་བཏུང་བྱས་པ་དང་། ཅེད་མོ་ཅེ་བ་སོགས་འཛིག་
རྟེན་ཁྱིམ་པ་པོ་མོའི་རྒྱན་ལྗན་གྱི་བྱ་སྟོང་རྣམས་ལ་ཟེང་།
འཛིག་རྟེན་གདགས་པ། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཞེས་དག་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་མངོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་མི་འདྲ་བ་དེ་ཙམ་པའི་ཡ་གྲུལ་དག་བཅོམ་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་བརྒྱམས་པའི་མངོན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་སྟེ། བྱང་དོན་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་སྟོན་པ་ཞིག
འཛིག་རྟེན་བདུན། སྟོལ་མའི་རྒྱུད་ལས། ༡ སྟེའི་འཛིག་རྟེན། ༢ ཡི་དྲགས། ༣ ལྷ་མིན། ༤ མི།
༥ རིགས་འཛིན། ༦ མིའམ་ཅི། ༧ སྟེའི་འཛིག་རྟེན་བཅས་སོ། །
འཛིག་རྟེན་འདས་པར་སྤྱི་བའི་སྟེ། བལ་ཆེན་སྟེ་པ་སྟེའི་ནང་གསེས་ཞིག
འཛིག་རྟེན་འདུལ། [མངོན་སངས་རྒྱས།
འཛིག་རྟེན་འདུས་པ། སྟེ་སྟེགས་རྒྱལ་དཔོག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མིང་།
འཛིག་རྟེན་འདོད་མ། འུད་མེད་མཛེས་མ།
འཛིག་རྟེན་བྲེགས་པ། འདི་ནི་ཆོས་སྟོགས་ལ་དགའ་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་དབང་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་
རྒྱུ་རལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་མིན་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིགས་སྟེ་བ་རྒྱངས་པའི་སྟུང་མའི་རིགས་
རྒྱལ་པོ་དང་། བཅན། སྟེ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྟོགས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་གྲོགས་
བཅོལ་བ་ལས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་ནས་བྱག་འཆའ་བ་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བ་སོགས་མི་
བྱེད་པ་ཡིན།
འཛིག་རྟེན་འབྲེན་པ། [མངོན་སངས་རྒྱས།
འཛིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས། ① སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས། ② ཆེ་འདི་དང་སྟེ་
བ་སྟེ་མའི་འཛིག་རྟེན་གཉིས། འདི་སྟེའི་འཛིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་སྟེ། འཁོར་དང་བཅས་པ་བདེ་བ་ཐོབ།
འཛིག་རྟེན་སྤང་བ། [མངོན་ལྷགས་དེ་ཁོར་ཡུག
འཛིག་རྟེན་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོང་པས་འཕངས་པའི་ཆོས།

འཛིག་རྟེན་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ། ① རྩ་འབྲུལ་ཐོབ་པའི་སོ་སོ་སྤྱེ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་མ། ② དག་པའི་ཞིང་
དུ་བཞུགས་པ་མིན་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་བརྒྱུད་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་འགྲོ་བ་བཟང་བོ་ལྟ་བུ།
འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག །སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཐ་མའི་མིང་།
འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་དགྲ། མ་རྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐུལ། མི་སྟན་པའི་སྤྱག་བསྐུལ། སྤྲད་པའི་
སྤྱག་བསྐུལ། སྤྱག་བསྐུལ་བའི་སྤྱག་བསྐུལ། འཛིག་ས་པའི་སྤྱག་བསྐུལ། ཟད་པའི་སྤྱག་བསྐུལ།
ཇ་པའི་སྤྱག་བསྐུལ། ན་པའི་སྤྱག་བསྐུལ། འཆི་པའི་སྤྱག་བསྐུལ།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཉིང་འཛིན། སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་གནས།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ། རྩལ་པ་བདག་དང་། དང་སྟོང་། ལྷ།
འབྱུང་བོ། གསང་བ། རྩལ་པ་མཁན་སོགས་སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་བྱས་པ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པ་དངོས་
སོ། །ངེས་པ་ལ་འབྲུག་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐེག་པ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རིག་པ་འཛིན་
པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཆོག་སྤྱགས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་བཤོད་པར་བྱེད་
པ་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྤྱེ་སྟོང་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །
སེམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའོ། །ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱོར་པའི་ལམ་སྟེ། བྱི་མ་གཉིས་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་
ལས་འདས་པའི་སྤྱེར་ཡང་གཏོགས་ཤིང་དེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་སྤྱེ་སྟོང་དུ་
གཏོགས་སོ། །
འཛིག་རྟེན་པའི་ཕར་བྱིན། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཐེན་པའི་
སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕར་བྱིན།
འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་སྤྱག་བརྒྱུད། མཁའ་སྦྱོང་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་མཚུངས་པ་སྟེ།
གཟུགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དང་། ཡང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། གར་ཡང་བྱིན་པ་དང་། གསལ་
བར་འོས་པ་དང་། དབང་པོ་ཉིད་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་ཉིད་དང་། གང་དུ་འདོད་པར་གནས་པ།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཟང་ཟིང་། ཁྲིམ་པའི་ཡོ་བྱད་དངོས་པོ།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལྟ་བ།

འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ།
འཛིག་རྟེན་པའི་ས་དགུ། འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། [བསམ་གཏན་
ཀྱི་ས་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་བཞི]
འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ། འཛིག་རྟེན་ལས་མ་འདས་པའི་ལྷ་དབང་ལྷག་དང་། ཆངས་པ། བརྒྱ་བྱེན་སོགས་
དང་། དེ་བཞིན་ཡུལ་སོ་སོའི་བཅན་དང་། རྒྱལ་པོ། ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་རྣམས་སོ། །
འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་མོ། འདོད་པའི་ལྷ་མོ་བཙུག་སུམ་སོགས་འཛིག་རྟེན་ལྷ་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས།
འཛིག་རྟེན་སྤངས། འཛིག་རྟེན་བྲིས་པའི་བྱ་བཞག་རྣམས་ཅ་བ་ནས་མཆམས་འཛོག་བྱས་པ།
འཛིག་རྟེན་པ་རོལ། ཆོས་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ནས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ། འཁོར་བར་ཁས་
མ་སྦངས་པས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡོད་པར་མི་དད་ཅིང་ཡིད་མི་ཆེས་པ།
འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་བྱུབ་པ། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་སྐྱུབ་པའི་རིག་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་
བརྩམས་པའི་ཆང་མའི་གཞུང་ཞིག
འཛིག་རྟེན་བྱི་མ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་གསུངས་ལས་བཤད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ།
འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོ། [མངོན་]ཆངས་པ།
འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག། [ལོག་ཤར] ① ལྷ་སྐྱུན་རས་གཟིགས། ② ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱེན་སོགས།
འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་འཁོར་བརྒྱད། ལྷན་རས་གཟིགས་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་དང་། ཁ་སར་
སྤ་ཁྱི་སློལ་མ། ཁྱོག་ཉེར་ཅན། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་མ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། ཁྱོ་བོ་རྟ་མགིན།
ཁྱོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྲེལ་བ་བཅས་ཡིན།
འཛིག་རྟེན་མིག། ① སྐད་ཡིག་སྒྱུར་མཁན་ལོ་རྒྱུ་བ། ② [མངོན་]ཉི་མ།
འཛིག་རྟེན་མེས་པོ། [མངོན་]ཆངས་པ་ཆེན་པོ།
འཛིག་རྟེན་གཞན། ཆེ་བྱི་མ།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། འཁོར་བའི་ཉེས་སྦྱོན་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། སྤངས་ལའང་འདས་པ།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་སོ། །
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པར་བྱིན། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟེན་པའི་སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བུ། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དགུ། ལམ་བདེན་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་བཅས་དགུ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བུ། སར་གནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་བ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན། [མཛོད་]འབབ་ཆུ།
འཇིག་རྟེན་ས་གཞི། རྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན།
འཇིག་རྟེན་གསུམ། ས་ཆེ་ལྟོ་འཇིག་རྟེན། ས་སྟེང་མའི་འཇིག་རྟེན། ས་ལོག་གླུའི་འཇིག་རྟེན་བཅས་
གསུམ་མོ། གྲགས་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་བྱེད།
འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན། [མཛོད་]སྒྱུ་རས་གཟིགས།
འཇིག་རྟེན་སྤྱིད་པའི་ཐབས་ཤེས། འཇིག་རྟེན་འདིའི་བཟང་ཆར་སྟེ། བྱ་ནི་ཐབས་དང་བྱ་མོ་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་ཡིན།
འཇིག་ལྟ། [ས་རྒྱལ་འཇུག་] འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱང་པོ་ལྟ་བོ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་
ལ་འཇིག་ཅིང་རྩས་མང་པོ་དུ་མ་བསགས་པའི་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བའི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན།
འཇིག་ལྟ་ཀྱི་བཟུགས། བྱ་བ་མཐའ་སྒྲིབ་ཁོ་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ། རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་གྱི་བདག་གས། གང་ཐག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །
འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ། གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ། བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གཟུགས་
ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བུ། བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་དང་
བཞི་སྟེ་ཆོར་བ་སོགས་བྱང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་བཞི་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡོ། །
འཇིག་ལྟ་གཉིས། བདག་དང་བདག་གི་ར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས།

འདིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་ནས་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པའི་དང་དཔེ་འདི་ན་
པའི་བདག་འདྲིན་མ་རིག་པ།

འདིག་ལྷ་ས། མི་ལམ་དང་། རྣམ་འགྲུར་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལུས་འདིག་པའི་ལྷས་སམ་རྟགས་མཆོན་
མཐོང་བ་ལྟ་བུ།

འདིག་གནས། [མངོན་]དུར་ཁྲོད།

འདིག་པ། [མ་དད་པ] ① བཤེག་པ། བཤེག་པ། ཤིག་[འཛོམས་པ་དང་། མེད་པར་བཟོ་བ། མཁར་རྫོང་
ནང་ལོ་ནས་བཤེག་ན་ལས་སྒྲ། རང་ལུགས་རང་གིས་མ་བཤེག་ན་གཞན་གྱིས་འདིག་མི་ཐུབ།
རྒྱས་ཁང་པ་འདིག་མི་ཐུབ། རྒྱས་ཁང་པ་འདིག་པ། ② [ཐ་མི་དད་པ]ཞིག་པ། འདིག་པ། འཐོར་བ་
དང་ཉམས་པ། རྟེན་པ་ཞིག་པས་ཁང་པ་རྒྱུ་པ། ③ གཞོད་སྒྲོན། མཆོན་ཆའི་འདིག་པ།

འདིག་པ་ཅན། [མངོན་]འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ།

འདིག་པ་རྣམ་གསུམ། འདིག་པ་གསུམ་སྟེ། མཆོན་ཆའི་འདིག་པ་དང་། རྟ་རིམས་ཀྱི་འདིག་པ།
ལྷ་གའི་འདིག་པ་ལས། མེ་དང་། ལྷ། ལྷ་བཅས་གསུམ་གྱི་འདིག་པ།

འདིག་པའི་བསྐལ་པ། བསྐལ་པ་བཞིའི་གསུམ་པ། གནས་པའི་བསྐལ་པ་རྫོགས་ནས་མ་སྟོང་བར་
གྱི་ཡུན་ཆད་དེ། རང་བརྟུང་གི་སེམས་ཅན་ལས་མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བའི་འགྲོ་རྒྱུན་
ཆད་པ་ནས་འགོ་རྒྱུགས་ཏེ། སྟོང་གི་འདིག་རྟེན་གྱི་མེ་དང་རྟུང་རྟུང་གིས་འདིག་པའི་བར་གྱི་
བར་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་ཡུན་ལ་འདིག་པའི་བསྐལ་པ་ཞེས་བྱའོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བསྐལ་པའི་
མཐའ་དང་། འགྲོ་བ་ཞིག་ཆེར་འདིག་[འདིག་བསྐལ། དུས་བསྐལ། དུས་མཐའ། ཟད་བསྐལ།
རབ་ཐེམ། རབ་བྱབ་བཅས་སོ། །

འདིག་པའི་ཆོས། མི་རྟག་པ་སྟེ་སྟོང་བརྟུང་གི་འཁོར་བ་མཐའ་དག

འདིག་པའི་ཅེ་མོ་གསུམ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ། བཞི་བ་བཅས་ནི་བསྐལ་པའི་
མེ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་བཅས་འདིག་མི་ཐུབ་པས་འདིག་པའི་ཅེ་མོ་གསུམ་ཞེས་བྱ།

འདིག་བྱེད་རྒྱུན་གསུམ། སྟོང་འདིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་སྟེ། མེ་བདུན། ལྷ་གཅིག་[དེ་ལྷར་བདུན་
བདུན་འདིག་རྒྱུ་ལ་མཐུག་དུ་རྒྱུང་གིས་འདིག་པ་བཅས་ཀྱིས་སྟོང་གི་འདིག་རྟེན་རྣམས་འདིག་

པར་བྱེད་པ།

འཛིག་མེད་བརྟན་པོ། ཉམས་འཛིག་མི་ཐུབ་པའི་སྤྲ་མཁེགས། མི་རིགས་སོ་སོའི་དབར་དུ་མཐུན་
སྒྲིལ་འཛིག་མེད་བརྟན་པོར་ཚུགས་པ།

འཛིག་ཆོགས། [སྟག་ཡུལ]སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་ཅིང་དུ་མ་ཆོགས་པའི་སྒྲེས་བྲུའི་ཕུང་པོ།

འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ། ༡ བདག་གཟུགས་ཡིན་ཏེ་བདག་པོ་དང་གཅིག། ༢ བདག་གཟུགས་
དང་ལྷན་ཏེ་ཐུན་དང་གཅིག། ༣ གཟུགས་བདག་ཡིན་ཏེ་བཟང་དང་གཅིག། ༤ གཟུགས་ལ་
བདག་གི་གནས་ཏེ་སྒྲོང་དང་གཅིག། ༥ བདག་ཆོར་བ་ཡིན། ༦ བདག་ཆོར་བ་དང་ལྷན། ༧
ཆོར་བ་བདག་གི་ཡིན། ༨ ཆོར་བ་ལ་བདག་གནས། ༩ བདག་འདུ་ཤེས་ཡིན། ༡༠ བདག་འདུ་
ཤེས་དང་ལྷན། ༡༡ འདུ་ཤེས་བདག་གི་ཡིན། ༡༢ འདུ་ཤེས་ལ་བདག་གནས། ༡༣ བདག་འདུ་
བྱེད་དང་ལྷན། ༡༤ འདུ་བྱེད་བདག་གི་ཡིན། ༡༥ བདག་འདུ་བྱེད་ཡིན། ༡༦ འདུ་བྱེད་ལ་བདག་
གནས། ༡༧ བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན། ༡༨ བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན། ༡༩ རྣམ་
པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན། ༢༠ རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གནས་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་
གཟུགས་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བུ། གཟུགས་བདག་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུ། གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་
པར་ལྟ་བུ། གཟུགས་ལ་བདག་གནས་པར་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་
བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་བཞི་ལ་བཞི་བཞིར་སྦྱར་བའི་ཉི་ཤུའོ།

འཛིགས་སྒྲུལ། ཞེད་སྐད་སྒྲུལ་བ། ཁོས་ལ་ཞེད་སྐད་སྒྲུལ་ཞིང་འདུག། ཁོན་ཀྱང་ང་ཞེད་ཅིང་མི་འདུག།
འཛིགས་སྒྲུལ་ཆོགས་པ། སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་འདོད་དོན་འགའ་ཞིག་གིས་དུ་འཛིགས་སྐད་སྒྲུལ་ཏེ།

འབར་ཇས་ཀྱིས་ཁང་བ་སོགས་གཏོར་བ་དང་། མི་གཏར་ཉར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མཁུ།

འཛིགས་སྒྲུལ་ནག་ཉིས། གཞན་ལ་འཛིགས་སྒྲུལ་བྱས་པའི་ནག་ཉིས།

འཛིགས་སྒྲུལ་དབྱེ་ཞིབ། རྟོག་ཁྲུང་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་threat analysis ཟེད།

འཛིགས་སྒྲོབ། མེ་ཚུ་གཡང་ས་དག་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པ་ལས་སྤང་བ། འཛིགས་སྒྲོབ་ལམ་རོགས།

འཛིགས་སྒྲག། བྱེད་དངངས་སམ་ཞེད་པ།

འཛིགས་བསྐྱལ། གཞན་ལ་འཛིགས་སྒྲུང་བསྐྱལ་བ།

འཛིགས་སྒྲོག། [མངོན]བྱེད་ག

འཛིགས་དངངས། དངངས་སྒྲག

འཛིགས་སྒྲུངས། འཛིགས་དངངས་དང་དོན་གཅིག

འཛིགས་ཅན། [མངོན]བྱུང་མེད་མཆོག

འཛིགས་ཚུམ། འཛིགས་སྒྲག་སྒྲེས་ཏེ་སེམས་ཞུམ་བ། མེ་བྱུང་དུ་ས་གཡོས་ཏེ་འཛིགས་ཚུམ་བ་
ཞིག་བྱུང་།

འཛིགས་བསྐྱེདས། ཞེད་བ།

འཛིགས་སྒྲུངས། ① འཛིགས་སྒྲུལ་བྱེད་སྒྲུངས། ② སྒྲག་བའི་ནམ་འབྱུང་།

འཛིགས་སྒྲེད། འཛིགས་སྒྲག་སྒྲེད་འབྱུག་བ། བཅོན་འུགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་འཛིགས་སྒྲེད་བྱེད་བསམ་བ།

འཛིགས་གཏུམ་ཆོགས་བ། འཛིགས་གཏུམ་དྲག་སྒྲོད་སྒྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཆབ་སྲིད་
སོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོགས་བ་ལ་བཞིན།

འཛིགས་འཛོམས། སྒྲག་སྒྲེ་མགོ་མོངས་བ། མེ་སྒྲོགས་འཕེན་པའི་འུར་སྒྲུ་འབྱུག་སྒྲོད་ལྗོངས་བ་ལྟ་
བྱེད་ནང་དུ་དག་པོ་ནམས་འཛིགས་འཛོམས་སུ་གྱུར་པོང་།

འཛིགས་སྒྲེའི་མ། [མངོན]ཆུ་པོ་གང་གྲ།

འཛིགས་སྒྲུང་། ཞེད་སྒྲུང་། འཆི་དགོས་བྱུང་ཡང་འཛིགས་སྒྲུང་མེད། དག་པོར་འཛིགས་སྒྲུང་སྒྲེས་
ན་མགོ་བཏགས་ཞུ་བ་ལས་མེད།

འཛིགས་སྒྲུང་སྒྲུལ་བ། ཞེད་སྒྲུང་སྒྲོད་བ། མེ་མདའ་ཁྱེད་ནས་འཛིགས་སྒྲུང་སྒྲུལ་བ། སྒྲུང་ཆ་ལག་
ལྗོངས་པོ་བཤད་ནས་འཛིགས་སྒྲུང་སྒྲུལ་བ།

འཛིགས་གནས། འཛིགས་སྒྲག་འབྱུང་བའི་ས།

འཛིགས་གཞོན། [མངོན]མེད་གོ།

འཛིགས་བ། [ཐ་མི་དད་བ] ① ཞེད་བའམ་སྒྲག་བ། བས་པར་མི་འཛིགས་བ། བཅོན་དབང་ལ་མི་
འཛིགས་བ། བེན་ཏུ་འཛིགས་མེད་སྒྲག་བ། ② ཅེན་ཆ་བས་ཆེ་བའི་གཞོད་འཆེ། ལུས་སྒྲོག་ལ་

ཐུག་པའི་འདིགས་པ། འདིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པ། ཁྲིམས་ཀྱི་འདིགས་པ་ལ་ཇི་མི་སྟུང་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྦྱི་བྱང་དང་། སྦྱི་གཡའ་པ། སྒྲག་པ། བརྒྱལ་སྤྱོད་པ། དངངས་པ། ཉམ་ང་པ། བག་ཆ་པ། བོག་སྐྱོངས་བཅས་སོ། །

འདིགས་པ་བརྒྱད། མེད་གཤེད་འདིགས་པ་དང་། སྤང་ཆེན་གྱི་འདིགས་པ། མེད་འདིགས་པ། སྦྱུལ་གྱི་འདིགས་པ། ལྷ་བོའི་འདིགས་པ། ལུགས་སྐྱོག་གི་འདིགས་པ། ལྷན་བོའི་འདིགས་པ། ལ་ཟེའི་འདིགས་པ་སྟེ་བརྒྱད། འདིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབ།

འདིགས་པ་ལྷ། ཆོགས་སྐྱོར་ན་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པའི་འདིགས་པ་སྟེ་འཆོ་བ་མེད་པའི་འདིགས་པ་དང་། མི་བསྐྱགས་པའི་འདིགས་པ་དང་། འཁོར་གྱི་འདིགས་པ་དང་། འཆི་བའི་འདིགས་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་འདིགས་པ་བཅས་ལྷ།

འདིགས་པ་བརྒྱ་དྲུག ། ༡ རྒྱལ་བོའི་ཆད་པའི་འདིགས་པ། ༢ ལྷའི་འདིགས་པ། ༣ ས་བདག་གི་ནད་གྱི་འདིགས་པ། ༤ རིམས་ནད་གྱི་འདིགས་པ། ༥ ལྷ་བོའི་འདིགས་པ། ༦ དམག་གི་འདིགས་པ། ༧ དྲང་སྲོང་གི་གཏོར་པའི་འདིགས་པ། ༨ གཏོན་འཛེའ་བྱུང་བའི་འདིགས་པ། ༩ རོག་གི་འདིགས་པ། ༡༠ སད་དང་མེར་བའི་འདིགས་པ། ༡༡ ས་གཡོ་བའི་འདིགས་པ། ༡༢ མེད་འདིགས་པ། ༡༣ ལྷའི་འདིགས་པ། ༡༤ སྐར་མ་དཔལ་ལྷུང་བའི་འདིགས་པ། ༡༥ ལྷས་མཁའ་ལྷིང་གི་འདིགས་པ། ༡༦ མི་ལམ་ངན་པའི་འདིགས་པ་བཅས་བསྐྱོམས་པས་བརྒྱ་དྲུག་གོ།

འདིགས་པ་བརྒྱ་པ། [མངོན་མ་ཏེ།

འདིགས་པ་མེད་པའི་གཏོང་ལྷའི་ཁྲི། འདིགས་པ་མེད་པའི་སེལྷའི་ཁྲི་སྟེ། སེལྷའི་དྲུགས་དང་གཅན་གཟན་གཞན་ལ་སྒྲག་མི་དགོས་པ་ལྟར་དེ་མཆོན་གྱིད་དུ་ཁྲིའི་ལོག་ཏུ་སེལྷའི་གཟུགས་བརྟན་གྱིད་སྟོལ་ཡོད།

འདིགས་པ་བཞི། ལ་བ་དང་། ལྷ་བ། འཆི་བ། ལྷན་པ་བཅས་བཞི།

འདིགས་པའི་སྐྱ་བཞི། འདིགས་པའི་སྐྱ་བཞི། སྤྱིང་པ་བར་དོའི་སྐྱབས་སུ་འདིགས་པའི་སྐྱ་བཞི་ནི། ས་རྒྱུང་ལོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རི་ཉིལ་བའམ་ཁང་པ་རྟེན་པའི་ལོག་ཏུ་རྒྱུད་པའི་སྐྱང་བ་དང་། ལྷ་རྒྱུང་ལོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ས་ཁྲིར་བའམ་མཆོར་གྱིང་བའི་ཉམས་སྤྱང་། མེ་རྒྱུང་

ལོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆེར་སློབ་པའི་སྤང་བ་དང་། རྒྱུང་ལོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱུང་ཆེན་པོས་ས་
ཁྱེར་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་ངོ་། །

འཛིགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། འཛིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས།

འཛིགས་བྲུ། [མངའ་རིས་] ༡་ཅང་གི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། དེང་སང་ཁང་པར་གོང་ཆེན་པོ་འཛིགས་བྲུ་
འདུག་ལྟ་བུ།

འཛིགས་བྱེད། ① གཏུམ་ཞིང་རམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་གདོན་བགོགས་ཐམས་ཅད་འཛིགས་པར་
བྱེད་པ། ② [མངོན་] ③ གཤམ་ཆེ་གཤམ་ད། ④ སྤོང་པོ། ⑤ ལྷ་ཆེན།

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་རིམ་རྣམས་འབྱོར་བཞི། ལྷགས་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར། དམ་ཆོག་གི་རྣམས་འབྱོར།
དབྱེབས་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར་བཞིའོ། །

འཛིགས་བྱེད་ལྟ་དགྲ། ༡ དབུས་སུ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་པོ། ༢ གར་དུ་ལྷ་ཆེན་ཁྲོས་པ། ༣ ལྷོར་
འཛིགས་བྱེད་སྟོན་པ། ༤ ལུབ་ཏུ་ཆངས་པ་ཁྲོས་པ། ༥ བྱང་དུ་ལུབ་འཇུག་ཁྲོས་པ། ༦ གར་
ལྷོར་འདོད་ལྷ་ཁྲོས་པ། ༧ ལྷོ་ལུབ་ཆོགས་བདག་ཁྲོས་པ། ༨ ལུབ་བྱང་དུ་འབྲིང་གི་རི་ཏི་ཁྲོས་པ།
༩ བྱང་གར་སྤོང་བྲུག་ཁྲོས་པའོ། །

འཛིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྩ་ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩ་
རྒྱུ་བཅའ་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྩ་ལོར་ཏུ་རྩ་ཐ་སོགས་ཀྱིས་བཅའ་ས་པ་ཡང་
འགའ་རེ་ཡོད།

འཛིགས་བྱེད་དང་དུས་མཚན་བསྟོལ་བ། ཞབས་གཡས་པའི་ལོག་ཏུ་འཛིགས་བྱེད་ནག་པོ་དང་ཞབས་
གཡོན་པའི་ལོག་ཏུ་དུས་མཚན་མ་དམར་མོ་མནན་པ་སྟེ། འཛིགས་བྱེད་ནག་པོས་ཞེ་སྤང་མཚན་
པ་དང་། དུས་མཚན་མ་དམར་མོས་འདོད་ཆགས་མཚན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྟོལ་ཡོད།

འཛིགས་བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པ། རྩ་རྒྱུ་འཛིགས་བྱེད་སྐྱུ་རྒྱུང་།

འཛིགས་བྱེད་རྩ་ལུགས། དཔལ་རྩ་རྩ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྩིག་པ་བདུན་པ་རྩ་ལོ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་ལོ་གསུམ་
ཀྱི་འགྱུར་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ནས་བཤད་པའི་མན་ངག་ལ་རྩ་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

འཛིགས་བྱེད་ལྟ་ཁང་། ལྷོ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཅམ་ན་གྲུ་གྲུ་པོ་པོ་བད་དཀར་ལྟེ་

དང་། འཇམ་དབྱངས་པ། བྱག་རྟོར་ཏེ་སྐྱ་མཆེད་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པར་བཤད།
དེར་དུས་བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། བོད་རང་སྐྱོང་གྲོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཙུ་མ་དཔ་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འཛིགས་མེད། ① ཞེད་སྒྲུང་མེད་པ། འཛིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་སྟོབས་ཆེན་པོ། ② [མངོན]ཨ་རུ་རའི་ཤིང་།

འཛིགས་མེད་གར་དག །གར་གྱི་ཉམས་དགྲ་དང་དོན་གཅིག་

འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པ། གསང་སྐྱགས་སྐྱ་འགྲུར་སྤྱིང་ཐེག་གི་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་
གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་དབུས་ཀྱི་འབྲོངས་རྒྱས་སུ་འབྱུངས། ཡོན་ཏན་མཛོད་ཙུ་
འབྲེལ་དང་། རྟིང་མ་རྒྱུད་འབྲས་ཀྱི་རྟོགས་བརྟུན། དཔོངས་འདུས་རྣམ་བཤད། སྟོང་ཆེན་སྤྱིང་
ཐེག་གི་གཏེར་ཆོས་སོགས་གསུང་ཆོས་པོ་ཉི་དགུ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་རྟ་སྤྱི་
ལོ་༡༧༩༩ལོར་གཤེགས།

འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། འབྱུངས་ལུལ་མདོ་སྤྱད་རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་ཆར་
གཏོགས་ཨ་ཁེར་དུ་བྲགས་པའི་འཕྲོག་སྤྲེལ་ཁམས་མདངས་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་དགེ་འདུན་བསོད་
ནམས་དང་ལུམ་སྟོལ་མ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་སྐྱ་
འབྱུངས། སྐབས་མགོན་ཤར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་སྟོ་བཟང་སྐལ་ལྷན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
དང་ཞྭ་དམར་བརྟེ་ཏ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་འཛིགས་མེད་བསམ་ཏན་གྱི་སྐུལ་སྤྱོད་དོས་འཛིན་
མཛད། དགྲུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་ཞྭ་དམར་བརྟེ་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་
བསྟན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བཞེས། མཆོན་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་
རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོར་རྩོད་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་
འཁོར་སྤྱིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོད། སྐབས་མགོན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིགས་ཀྱི་ཅོད་བན་དུ་བཀུར་ཅིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྟོན་འཕར་ཡངས་པོར་
གྲོལ། དགྲུང་ལོ་ཞེད་ཀྱུ་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

འཛིགས་མེད་གནས། [མངོན]ཁྲིང་ཁྲིང་།

འཛིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ། སྤར་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་ནང་ཆོན་གནས་བརྟན་

བ་གསུམ་གྱི་ཡ་གུལ་ཞིག

འདིགས་མེད་གསེར་འཁོར། གཞན་སྡེ་ལ་འདིགས་བ་མེད་པའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། རྒྱལ་
ཁྲིམས་ལ་བོད་བོས།

འདིགས་མཛད་དོན་ནི། རྟོན་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་མཆན་གྱི་བྱང་པར་ཞིག

འདིགས་ཞུས་ཞུས། ཞེད་སྤང་སྟེ་བའི་ཚུལ་ཞིག

འདིགས་ཟེལ་བྱས་སྟེ་ཀྱིས་བ་རོལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་བ།

འདིགས་ཡེ་རེ། འདིགས་ཡོ་རེ་དང་གཅིག །

འདིགས་ཡོ་རེ། འདིགས་ཉེན་སྟེས་ཉམས། སྟོ་བྱར་དུ་ཞེ་འདིགས་ཡོ་རེར་གྱུར།

འདིགས་རུང་། འདིགས་སུ་རུང་བའི་བསྐྱུས་ཆོག

འདིགས་རུང་གི་ཉམས། ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་འདིགས་སྐྱག་སྟེ་བའི་ཡུལ་
རམ་ཟེལ་ཅན་མཐོང་བའི་རྒྱན་གྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཞེད་སྤང་སྟེས་བའི་རྣམ་འགྱུར་འདིགས་
རུང་གི་ཉམས་སྟོན་བའི་རྒྱན་ཞིག

འདིགས་རུང་དུར་ཁྲོད་བརྒྱན། འར་དུ་བསིལ་བ་ཆལ། ལྟོར་སྟེ་ལི་སྟོག་ལྟུང་ལྟུང་བཅེགས་
བ། བྱང་དུ་བསྐྱོ་བཅེགས། འར་ལྟོར་ལྟུང་བྱབ་གཏེར། ལྟོ་ལྟུང་ལྟུང་བཅེགས་ཆེན་རོལ་བ། ལྟུང་
བྱང་དུ་ཉེ་ཆེན་བཅེགས་བ། བྱང་འར་དུ་འདིགས་ཉེན་བཅེགས་བའོ། །

འདིགས་རུང་གནས། [མངོན]གཡུལ་ས།

འདིགས་རེད་མ། སེམས་ལ་འདིགས་སྐྱག་བྱང་བ་སོགས་ཀྱིས་འགྲམས་ནས་སྤངས་པའི་མ་ཞིག

འདིགས་ས། འདིགས་སྐྱག་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ས། འདིགས་སར་གྱུར་བས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡང་
འདོན་བྱུང་མ་བྱུང་།

འདིགས་སུ་རུང་བ། ཞེད་སྤང་སྟེ་འོས་བ།

འདིགས་སེལ་ལྷོ་བོ། འདིགས་བ་སེལ་བའི་བློགས་བོ།

འཛིང་། ① འཛིངས་དང་གཅིག ། ② [རྟོན]གཉེན།

ཙ་འཛིང་།

འཛིངས། དཀྱིལ་དང་གཉིང་། མཆོ་འཛིངས། ཀོ་གྲུ་རྒྱུ་ནས་གཅོང་པོའི་འཛིངས་སུ་བྱལ།
འཛིངས་ཟབ། གཉིང་ཟབ།
འཛིབ་གཞིབ་རྒྱའི་ཁྲག་གམ་འོ་མ་སོགས་འཛིབ་བཞིན་པ།
འཛིབ་གོང་། འཛི་བའི་གོང་བུའི་བསྐྱས་མིང་སྟེ་འཛིམ་བའམ་འདམ་བག་རིལ་རིལ། ཅིག་བ་ལ་བྱ་
ག་དོད་ན་འཛིབ་གོང་བཅུག་ནས་ཞལ་ཞལ་བྱེད་དགོས།
འཛིབ་ཆས། ཁས་འཛིབ་རྒྱའི་ཡོ་བྱད།
འཛིབ་འཐུང་། ① ཁས་འཛིབས་ཏེ་འཐུང་བ། ② [མངོན]སྒྲིམ་མ་ཐག་བའི་བྱ་གྲ།
འཛིབ་པ། [ཐ་དང་པ]གཞིབས་པ། གཞིབ་པ། འཛིབས། རུབ་འཐུང་བྱེད་པ། བྱ་གྲས་ནུ་ཞོ་འཛིབ་
པ། དུག་སྒྲུང་གིས་ཁྲག་འཛིབ་པ།
འཛིབ་བྱ། [ཡུལ་]ཚུན་ཤིང་གི་མེ་ཏོག་ཁ་མ་བྱེ་བའི་གོང་གི་ཐིུ་སྟེ། དེའི་དོག་པ་རོ་བཅུད་མངར་
བ་བྱིས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁར་སྒྲུངས་ནས་འཛིབ་བར་བྱེད་བས་འཛིབ་བྱ་ཞེས་ཟེར་རོ།
འཛིབ་བྱ་ཀ། བྱང་བྱལ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། གོང་སྒྲན་དགོན་ཅོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་པོད་དམར་ལས། འཛིབ་བྱ་ཀ་ཞེས་བྱང་བྱལ་མིང་ཡིན་ཡང་། མ་དག་འཛིན་བྱ་
ཞེས་བཅོས་སྟོག་བར་འབྲུལ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ།
འཛིབ་ཅི། ཚུ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཅུང་ཁ། ཞུ་ཆེས་བསིལ། བྱས་པས་མཆིན་ཆད་
དང་། ཁ་ནད། མོའི་ཆད་པ་བཅས་ལ་པན།
འཛིབ་ཅི་ཆེན་པོ། འཛིབ་ཅི་དང་འབྲ
འཛིབ་པ། བྱིས་པ་ཅུང་དུའི་འོ་མ་འཛིབ་སྒྲུད།
འཛིབ་བྱ། དྲ་དང་ཤེལ་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་འཛིབ་སྟོད།
འཛིབས། འཛིབ་པའི་སྐུལ་ཆིག་
འཛིམ་གོང་། འདག་པའི་གོང་བྱ། ཞིང་གའི་མཐའ་ལ་འཛིམ་གོང་བཅུགས་ནས་སྒྲོར་རྒྱབ་པ།
འཛིམ་སྒྲ། འཛིམ་པའི་ལྟ་སྒྲ།
འཛིམ་གོང་། འདག་པའི་གོང་བྱ། ཞིང་གའི་མཐའ་ལ་འཛིམ་གོང་བཅུགས་ནས་སྒྲོར་རྒྱབ་པ།

འདིམ་སྟུན་ལྟེ་བས་རིས། འདིམ་པ་ལས་བཅོས་པའི་སྣང་བརྟན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟེ་པོ་བྲང་
དང་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་གྲང་ལྟེ་བས་སུ་འདིམ་གྱིས་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་སྟུན་པའི་
སྣང་བརྟན་དང་། གཏམ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་བརྩམ་བྱ་འགོད་པར་ཟེད།

འདིམ་བརྟན། འདམ་ལས་བཅོས་པའི་གཟུགས་བརྟན།

འདིམ་པ། འདམ་བག། འདིམ་པས་བཅོས་པའི་སྟུ་འབྲ།

འདིམ་པའི་ཤ་བ། འདིམ་པ་ལས་བཅོས་པའི་རི་རྒྱགས་ཤ་བའི་གཟུགས་འགྲོས།

འདིམ་བག། །ས་སྟོ་འདམ་བག་བཅོས་པའི་མིང་། འདམ་བག་དང་དོན་གཅིག། འདིམ་བག་གཡམ་
ནས་བཅིགས་པའི་ངོས་སུ་བྱལ་དགོས། འདིམ་སྟུ་བཅའ་དགོས་ན་འདིམ་བག་ཡག་པོ་གཡམ་
དགོས་ལྟ་བུ།

འདིམ་ཞལ། འདིམ་པའི་ཞལ་བ། གྲང་དང་ཅིག་པར་འདིམ་ཞལ་བརྒྱབ་པ།

འདིམ་གཟུགས། འདིམ་པ་ལས་བཅོས་པའི་གཟུགས་བརྟན།

འདིམ་བཅོ་བོད་ཀྱི་འདིམ་བཅོའི་ལག་ཅལ་ནི་སྟུ་ལོའི་གོང་གི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྟོན་ནས་དར་
ཟེན་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་དུས་སུ་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆན་མིང་ཤེས་ཤིང་མེར་བ་དེས་འདིམ་པ་ལ་མི་དང་སྟོག་ཆགས་སྟུ་ཆོགས་ཀྱི་གཟུགས་
འགྲོས་བྱེད་ཤེས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གི་ནང་གསལ་ལོ།

འདིམ་བཅོ་བ། འདིམ་པའི་སྟུ་བཅོ་མཁན།

འདིམ་ལས། འདིམ་བའམ་འདམ་བག་གི་ལས་ཀ། ཨར་པོ་རྒྱབ་དུས་འདིམ་ལས་མེད་ཐབས་མེད།

འདིམ་ལས་པ། འདིམ་པ་དང་འདིམ་ཞལ་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན།

འདིལ། གཞིལ་བྱའི་སྟོན་སོགས་འདིལ་བཞིན་པ་སྟེ། མེད་པར་བཅོ་བཞིན་པ།

འདིལ་བ། [ཐ་དད་པ] ① བཅེལ་བ། གཞིལ་བ། ཆེལ། རྟོན་པའམ་འདོན་པ། ཉན་ཀུན་འདིལ་བ་
སྟུན་གྱི་མཆོག་[འི་རན་བྱིར་བཅེལ། ཉན་པའི་ཅ་གནད་ལ་གཅག་བྱ་བཅུགས་ཏེ་ཁྲག་འདིལ་
བ། རྟོན་འདིལ་བ། ② [ཐ་མི་དད་པ]ཆག་པ་དང་ཉམས་པ། ཆེར་མ་རྣོ་ཡང་བྲག་རི་ལ། བསྟུན་
ན་ཅེ་མོ་འདིལ་བར་བྱེད། ③ [ཆིང་སྤྲ་བཞོང་།

འབྲུ། ① ལག་པས་བཅངས་པའི་དོན་ཏེ། ལག་པ་མགོར་འབྲུ་ལྟ་བུ། ② མདའ་ཡི་སྒྲུག་མ་ཅུང་
སྒོམ་པ་དང་མདེུ་རིང་པོ་ཡོད་པས་ལྗེད་ཆད་ཡོད། ③ རི་དང་ཐང་ངོས་སུ་ས་གས་ནས་
གཏིང་ཟབ་སོར་གྱུར་པའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། ལུག་རྣམས་པ་རིའི་འབྲུ་ནང་དུ་ཕྱིན་སོང་བས་ད་
ལྟ་མཛོང་གི་མི་འདུག།

འབྲུ་སྐྱམ། ལུགས་སོགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱམ་པ།

འབྲུ་སྐྱེ། བད་ཀན་རིགས་དུག་གི་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ། ནད་རྟགས་སུ་ཁ་ཟས་ཐོས་ཀྱང་མི་འགྲང་བ་
དང་། ལུས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལ་གསུམ་པའི་ལྗེར་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ཞིག།

འབྲུ་གྲ། [མངའ་རིས་]འཛིགས་པ་དང་དོན་འདྲ་སྟེ་དཔེར་ན། མི་འདིར་འཛོན་ཐང་འབྲུ་གྲ།འདུག་ལྟ་བུ།
འབྲུ་ཆེན་ཆང་།

འབྲུ་ཅུང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༥༥ལོར་འབྲུ་ཆུ་གསང་སྒྲགས་རིག་
འཛིན་གྱིས་བཏབ། ལུབ་མཐའ་རྟེང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་
སེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འབྲུ་སྟོབས། ཟས་སོགས་ཞུ་བའི་བྱས་སྟོབས། བོ་དོད་ཉམས་པས་ཁ་ཟས་འབྲུ་སྟོབས་ཞན་སོང་།
འབྲུ་མང་དགོན་པ། དགོན་པ་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མི་གསལ། ལུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འབྲུ་མི་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཆུ་སྟེ་ལོ་༡༤༤༤ལོར། ཡབ་འབྲུ་མགོན་
པོ་དར་རྒྱས་དང་། ལུམ་སྤིང་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སུ་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྟེ་དགེ་རྒྱ་རྒྱ་ལ་རྒྱའི་
དིང་རྒྱུང་ཞེས་པར་སྤྱོད་འབྱུངས། ཁུ་བོ་བད་མ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མི་པམ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཆོན་
གསོལ། རྒྱུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་དམ་འཇམ་དཔལ་ཞི་བྲག་དང་། ཆོས་སྐྱོང་གེ་སར་གཉིས་ཁོ་
ན་ལ་དད་པ་ཞིག་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཅུ་མ་ནས་སྟོམ་གསུམ་རྣམ་རིས་དང་། ཅིས་
དཀར་ནག་གི་སྟོན་འཕྲོ་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགྲུང་གངས་བརྒྱ་སྐོར་ནས་འདི་སྟོག་ལ་ཐོགས་
པ་མེད་ཅིང་ལུགས་རྩོམ་གྱང་ཅི་རིགས་གནང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་མེབས་པ་མེ་སྒྲུལ་སྟེ་
ལོ་༡༤༥༧ལོར་གསང་སྒྲགས་ཆོས་སྤིང་དགོན་དུ་མེབས་ཏེ་ལྷ་བཙུན་གནང་། དགྲུང་གངས་

བཅོ་ལྔ་སྟོང་ཞིག་ན་དབྱངས་འཆར་གྱི་དཔེ་རྟེན་ཞིག་ལ་ཞག་ཤས་གཟིགས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་
ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མ་ལུས་པ་མཆིན། དབྱང་གངས་བཅོ་བརྒྱད་བཅུ་དགུའི་སྟོར་ནས་སྐྱ་
ཞང་འགྲུར་བཟང་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་སར་ཕེབས། དེ་ནས་ལྷོ་གནས་རྒྱས་པར་བྱོན་ཞོར་ལྷོ་གྲག་
མཁར་རྒྱུར་ཕེབས་པའི་ཆེ་མ་ལུ་གྱི་སྤང་བ་འགྲུར། བདེ་ཤོད་ཀྱི་ཉམས་འབར་བ་སོགས་
གནས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཐོབ། བྱིར་རུང་ཡུལ་ལོག་རྗེས་ལལ་སྐྱབས་མགོན་དབང་ཆེན་དབྱེས་
རབ་རྩི་རྩེའི་མདུན་ནས་མ་ཏེ་འཇམ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཆོས་སྦྱོང་གི་སྟོག་གཏང་
སོགས་གསལ། དཔལ་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྦྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུ་སོགས་རྒྱད་ལུང་མན་
དག་མང་སོ་གསལ། འཇམ་དབྱངས་མཆིན་བཅེ་དབང་པོ་ལས། ཐུན་མོང་གི་གཞུང་ལུགས་དུ་
མ་དང་། གསང་ཆེན་རྩི་ཐེག་པའི་སྦྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིད། རྒྱལ་རྩེན་གྱི་
བཤད་པ་སོགས་མན་དག་ལྷག་བཞེས་དམར་ཁྲིད་མང་སོ་ཞུས། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་
ལས། སྤྱ་ཅན་པ་དང་། དུལ་ཆུ་བཅོ་བརྒྱའི་ལག་ལེན་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་།
འཇམ་དཔལ་ཆེ་བདག་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱིན་གྲོལ་གྱི་རིགས་མཐའ་ལས་པ་
གསལ། དཔལ་སྤུངས་རིག་གནས་སྟོབ་བྲ་རུ་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། ཅིས་དཀར་ནག་བཅས་
སྟོབ་གཉེར་མཐར་བྱིན་གནང་། འཇུ་དཔོན་འཇིགས་མེད་རྩི་ཆེ་ལས་མདོ་སྤྱད་པའི་བཤད་པ།
འབྲུམ་གསར་དགེ་བཤེས་དག་དབང་འབྱུང་གནས་ལས་དབྱུ་མ་འཇུག་པ། འཇམ་དབྱངས་སྟོ་
གཉེར་དབང་པོ་ལས་ཆད་མ་རིགས་གཉེར། སེར་ལུལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མདུན་ནས་
མཛོད་ཀྱི་བཤད་ལུང་སོགས་མདོར་ན་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་བྲུབ་དུ་མའི་མདུན་ནས་མདོ་
སྤྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མ་མཆིན་པ་མེད་པར་བསྐྱབས། སྐྱ་ཆེ་པལ་ཆེར་
ཕྱོགས་མེད་རིས་མེད་ཀྱི་དཔེན་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་མཛོད་ཅིང་མེ་ཤོད་
དཀར་མོ་སྟག་ཆང་དུ་འང་ལོ་བཅུ་གསུམ་དུ་བཞུགས་ནས་བསྟེན་སྐྱབ་མཐར་བྱིན་པར་མཛོད།
རི་བོ་དགེ་ལྷན་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔའ་རིས་རབ་གསལ་དང་ཆོད་ཡིག་འགའ་ཞིག་བཏང་
རིས་བྲས། མདོར་ན་རྗེ་འདི་ཉིད་སྐྱ་ཆེའི་གང་པོར་བྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་བྲུབ་དུ་མར་
བསྟེན་ཞིང་མདོ་སྤྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱོང་བ་མཐར་མ་བྱིན་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱ་

ཆོ་བསྟན་སྐྱབ་མཛད་པས་ཡི་དམ་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞལ་མ་གཟིགས་པ་མེད་པ། ཟབ་དོན་
མཐའ་དག་དགོངས་པའི་སྒྲིང་ནས་རང་བརྟོན་དུ་བྱུང་བའི་གསུང་རབ་བསྟན་བཅོས་ལུ་སྟེ་སྐུ་
ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་པ། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྒྲོབ་གཙོ་བོར། རྟོ་བྱུང་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། གཏེར་ཉོན་
བསོད་ཀྱིས། རྟོགས་སྐྱུལ་ལྷ་པ། ཀའོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ། ཞེ་ཆེན་ཀྱིས་ཁོ་བསྐྱུལ་སྐྱུ། ཞེ་ཆེན་
རབ་འབྱམས། དཔལ་ཡུལ་ཀྱི་སྐྱུལ། དཔལ་ཡུལ་ཀམ་ཡང་སྐྱུལ། དཔལ་སྐྱངས་སི་ཏུ་བསྐྱ་
དབང་མཆོག་སྒྲིང་རྟེན་དུ། ཨ་འཛོམས་འབྲུག་སྐྱུལ། རྟོགས་ལྷན་གྲུ་གྲི། རོར་དཔོན་སྒྲོབ་
དགྲ་རོང་སྐྱུལ་སྐྱ་སོགས་ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་གྱི་མཁས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་དང་། ས་སྒྲོང་ཕྱེ་
དགེ་ཀྱིས་པོ་དང་། སྒྲིང་ཆང་ཀྱིས་པོ་སོགས་པོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་དང་། འབྲོར་ལྷན་
བསྟན་པའི་སྒྲིན་བདག་མང་པོའི་སྒྲ་མར་གྲུར། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅོམ་
པའི་ཆུ་བྱི་སྟེ་ལོ་༡༩༡༥པོའི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ལ་སྐྱ་མཆོམས་གྲོལ། ཆེས་བཙོ་
བརྒྱད་ཉིན་འབྲལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གདོན་ནད་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་སྐྱུང་གཞི་བཞེས་པ་དང་།
ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མཐའ་མའི་ཞལ་ཆེམས་བྱག་གིས་མཛད་ནས་གསང་ཉར་མཛད། ཉེར་
ལཱའི་ཉིན་དེ་ནི་དེས་མགོ་ཆང་སོགས་ཡོན་བདག་དང་། དེ་སྐྱུལ་སོགས་སྒྲོགས་ཀྱི་མཛལ་མི་
ཐམས་ཅད་ཤོག་གསུངས། སྐྱ་མཐུན་དུ་བཙུག་ཏེ་སྒོན་ལམ་མཛད། དེ་སྐབས་དེ་སྐྱུལ་སོགས་
ནས་བཞུགས་ཏུ་བྱལ་བར་དེ་ནི་མི་སྟོད་ངེས་ཅན་ཡིན། སྐྱེ་བ་ཡང་མི་ལེན་བྱང་ཤམ་རྩ་ལར་
ཤེབས་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་བོད་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་ཉེར་དགྲ་ཉིན་སྐྱ་གཤེགས།
འཇུ་ཅི། ཏུས་བ་ལ་བཞོུས་ནས་བཏགས་པའི་ཟེ་ཚུའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། སྟེ་སྟེད་སངས་
རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱ་དཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྷུ་རྟེན་པོ་ལས། འཇུ་ཅི་ནི་ཟེ་ཚུ་
དང་། དར་སྒྲན་ནི་ཆོ་ལ་བཏུལ་མ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འཇུ་བཟུང་། འཇུ་བའམ་འཛིན་བཟུང་བྱ་བ།

འཇུ་བྱ། སྐྱུད་པའི་འཇུ་བྱ། སྐྱུད་པ་སྒྲིམ་དག་པས་མདུད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐོན་པ། སྐྱ་འཇུ་བྱ། སྐྱ་
རང་བཞིན་ཀྱིས་སྒྲིམ་གཟུགས་ཅན།

འཇུ་ངེས། མི་པན་ཚུན་འཇུས་ནས་ཅལ་འབྲུག་པའི་ཅེད་མོ་ཞིག

འཇུ་རེས་འཐམ་རེས། བན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྩུང་ཞིང་འཇུང་པའི་དོན།

འཇུ་ལྷ། འཇུ་རུ་དང་དོན་གཅིག་ལྷ་ལ་སྐད་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུ་ལྷ་ཟེར།

འཇུ་ལྷ་དང་། ལག་པ་འཆང་སའི་ལྷ་དང་།

འཇུ་ལྷ་དང་འཆང་བརྩུང་། ① འཇུ་སའི་ལྷ་དང་། འཆང་སའི་ལྷ་བ། ② ལྷ་ས་དང་ལྷ་དང་།

འཇུ་ས་འཆང་ས། འཇུ་ས་འམ་འཆང་ས་སྟེ་གྲོད་དོན་སོགས་ཅད་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དཔང་
རྟགས་ལ་བརྟེན།

འཇུག་ཁྱེད་དུ་གཞུག་རྒྱུ་འཇུག་བཞིན་པ།

འཇུག་སྒོ། ① འགྲོ་སའི་ལམ་ཀྱི་ཐོག་ལ། འཇུག་སྒོ་མ་ཁོར་བ་བྱེད་དགོས། ② ལས་སམ་བྱ་བ་གང་
ཡང་རུང་བའི་འགྲོ་ལས་ཀའི་འཇུག་སྒོ་གང་ཡིན་ངོ་མེས་དགོས།

འཇུག་སྒོ་ནམ་པ་བྱུག་ཁྱེད་གང་ཞིག་ལྷས་ལ་རིམ་བཞིན་འཇུག་པའི་སྒོ་མི་འབྲ་བ་བྱུག་སྟེ། བགས་ལ་
གམས་པ། ལ་ལ་རྒྱས་པ། ཅ་རུ་རྒྱ་བ། རུས་ལ་ཞེན་པ། དོན་ལ་འབབ་པ། རྫོང་དུ་ལྷུང་བ་བཅས།

འཇུག་སྒོ་གསུམ། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐབས་འགྲོ་དང་། ཐར་པ་ལ་འཇུག་སྒོ་རེས་འབྱུང་།
ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་གསུམ།

འཇུག་སྐྱབ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུས་བསྐྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་མ་བྱུང་གཙོ་པོར་གྱུར་པའི་
བཙོན་འབྲས་ཀྱིས་འཛེགས་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོར་བ་བྱུང་པར་ཅན།

འཇུག་དོགས། ① འགྲོ་ལམ་མམ་རྒྱ་མཆོའི་འབྲས་དོགས། ② བྱ་བའི་འཇུག་སྒོ།

འཇུག་དོགས་སུ་ཉེ་རེག་ཁྱེད་ཐོའི་འབྲས་དུ་ལྷས་བྱེད་པ་སྟེ་ཉེ་རེག་ནི་ལྷས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

འཇུག་ཆ། དགོན་པར་གྲུབ་གསལ་དུ་ལྷགས་པའི་སྐབས་དགོན་པ་དེའི་ལྷ་མ་དང་། ལས་སྟེ། ལྷ་པད་མངས་
བཅས་ལ་སོ་སོའི་འབྱོར་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་གཏོང་སྒོ་བཏང་བ་དེ་ལ་འཇུག་ཆ་ཟེར།

འཇུག་མ་བྱུང་། རྒྱུ་ལྷ་དང་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་མ་སྟོན་ཅིག་
སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་docking ཟེར།

འཇུག་ལྗོག། ① ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་ཕྱོགས་དེར་འཇུག་པ་དང་། དོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ལས་ལྗོག་
པ་ཞེས་པའི་བྱུན་མོང་གི་བདུན། ② པར་འགྲོ་བ་དང་། ཚུར་ལོག་པ། ལམ་ཐག་རིང་བྱང་གང་

ལའང་འཇུག་ཐོག་གི་བྱ་གཞག་གཟབ་ནན་བྱེད་དགོས། ③ བྱ་སྡོད་ཀྱི་སྒྲུབ་དོན་གྱི་བ་བཟང་
ངན་གྱི་འཇུག་ཐོག་ལག་ལེན་མ་ནོར་བ་གཤམ་ཆེ།
འཇུག་ཐོག་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ། དེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་རང་རྟོགས་ཡོད་པའི་སློབ་ནས་
བྱེད་པ་དང་། བྱེད་མི་ཆོག་པ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་མི་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་དོན་ཁྲིམས་ལུགས་དང་མཐུན་
པར་ལག་ལེན་བསྟར་བ།
འཇུག་སྒོམ་གྱི་ལྷུང་བ་གཉིས་ཅུ་ལྷུང་དང་། ཉིས་བྱས་གཉིས་ཉེ་ལྷུང་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཕྱི་ལ་
ཞེ་ལྷུང་ཡོད།
འཇུག་བདེ་བ། ① རྟོན་ནང་དུ་དངོས་རིགས་སྒྲུག་བདེ་བ། ② ལག་ལེན་བསྟར་བདེ་བ།
འཇུག་གནས་ལྡང་གསུམ། བྱ་རྒྱུད་མཆོན་མེད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སློབ་པ་ཁྲུང་པར་བ་ཞིག་སྟེ། ལྷུང་
པོ་སོགས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་དབྱེད་དེ་སྟེ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འཇུག་པ་དང་། མི་རྟོག་
པའི་ངོ་པོ་མངོན་དུ་སྒྲུང་བ་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་མ་རྟོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་སྒྲུག་པར་འཇུག་པ་ནི་ལྡང་བ།
འཇུག་སྟོང་། རྒྱག་སའི་སྟོང་།
འཇུག་པ། ལས་ཆོག་། [ཐ་དད་པ] ① བརྒྱུག་པ། གཞུག་པ། རྒྱག་། ② རྟོན་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇོག་
པ་དང་རྒྱག་པ། ལྷུ་གྲུ་བཅོལ་ཁང་ལ་བརྒྱག་། འཇིན་གྲུ་དེའི་ནང་ལ་སྟོབ་ལྷུག་གསར་པ་དེ་
གཉིས་བརྒྱག་། ཉིས་ཅན་བཅོན་རར་བརྒྱག་། ཆོང་ཐོག་རྣམས་སྒྲུབ་པའོར་ནང་དུ་རྒྱག་
ཅིག་། ③ གལ་དུ་འཁྲིད་པ། ཆོས་དད་མེད་པའི་མི་རྣམས་བཅན་ཤིང་གིས་ཆོས་ལ་མི་
འཇུག་། ལུལ་གྲུར་བདག་རང་ལུལ་དུ་ལོག་དུ་འཇུག་པ། ④ བྱེད་པ་དང་། རྟོན་པ། བཞུག་པ་
ཞིབ་གསལ་མེད་ན་འཇུག་དཀའ། སྒྲིང་ཆ་ཞིབ་གསལ་མེད་ན་གོ་དཀའ། དངོས་སུ་ལག་བསྟར་
འཇུག་པ། ལུས་སྟོག་སྟོས་བཅད་གིས་གཞན་སྟོབ་པར་འཇུག་པ། འགྲོ་ལུགས་ངན་པར་འཇུག་
མི་རུང་། ⑤ བྱ་བ་གང་ཞིག་སྒྲུལ་བའམ་ཁ་སྒྲུར་བ། ཉ་ལ་རྩ་མ་རུ་འཇུག་། ཉན་པར་སྒྲུན་འཐུང་
དུ་རྒྱག་། གསང་གྲོས་འདིའི་རིགས་མི་གཞན་སུ་ལའང་ཤེས་སུ་མ་འཇུག་། མི་དམངས་རྣམས་
ཕྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་དུ་འགྲོ་རུ་འཇུག་དགོས། ང་ཆོ་ཆང་མ་འགྲོ་ལ། ཁོ་

གཅིག་ལ་འདིར་སྡོད་དུ་ཆུག། རྫོང་སྤྱགས་འཕེལ་དུ་འཇུག། ⑥ ཐ་མི་དང་པ། རྒྱགས་པ། འཇུག་
པ། རྒྱགས། རྩེ་སྤྱ་འབྲང་བ་དང་འགྲོ་བ། འགྲོ་ཆས་བསྡོགས་ཏེ་ལམ་དུ་འཇུག། བཟོ་བའི་གས་
སྤྱ་རྒྱགས་པ། ཡི་གེ་འདི་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འང་འཇུག། [མིང་རྒྱང་།] ① ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འཇུག་པ། ② [མངོན་]ཉ་དང་།
རུས་སྤྱལ། བག་ཆོད། མི་ཡི་མེད་གེ་མི་འུ་ཐུང་། མི་སྤྱག་པ། ཉག་པོ། དག་འབྱེད་ར་མ་ཁ།
རྒྱས་པ་ར་མ་ཁ། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཅེ་སྟེ་བྱུང་འཇུག་ལ་འཇུག་པ་བཅུ་ཡོད་པས་གངས་བཅུ་
མཆོན།

འཇུག་པ་བརྒྱ་པ། [མངོན་]མྱོག་

འཇུག་པ་གཅིག་པ། སྤྱགས་ལམ་དུ་རྒྱགས་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་
པ་གཅིག་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གཉིས་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་གཅིག་པ། དུག་
དང་སྡོད་ངན་གྱིས་རང་གཞན་སྤྱང་ཚུལ་འཇུག་པ་གཅིག་པ་རེད། ཉས་ལས་གྱི་སྤྱ་གཉིས་
འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་པ།

འཇུག་པ་བཅུ་པ། [མངོན་]བྱུང་འཇུག་

འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད། རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱབ་པ་བྱུང་བར་བ་གང་ཞིག། བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་
ལམ་སྦྱབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་མཆུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའོ། །

འཇུག་པའི་ཁྲས། རྒྱ་ནང་དུ་རྒྱགས་ཏེ་ཁྲས་བྲ་བ།

འཇུག་པའི་བསྐྱབ་པ་དག། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་འཇུག་སྦྱིན་
སོགས། འཕགས་པའི་ལམ། ཆད་མེད་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ། མི་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པ།
འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཆེད་དུ་བྲ་བ། མངོན་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་འཇུག་པའོ། །

འཇུག་པའི་གནས། སྤྱིའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་པ་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་དང་བསྟན་སྟོན་པ་སྟེ།
དཔེར་ན། འདི་ནི་གཏུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པའོ་ཞེས་བརྟུན་པ་དང་། མིང་ལ་ཀ་བ་
ཟེར་ཞེས་བསྟན་སྦྱར་པ་ལྟ་བུ།

འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག །རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་བྱུག་ལ་བརྟེན་ཅིང་དམིགས་
པ་ག་ཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་
ཏེ། མིག་དང་། རྒྱ། སྒྲ། ལྷན། ཡིད་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག
འཇུག་པའི་སྟོང་པ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྟོང་པའི་སྟོང་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དབང་
ནོད་ཅིང་རང་གིས་འདོད་པའི་ལྷ་དང་དམ་ཆིག་ག་ཟུང་བ་སོགས་དབང་གི་སྟོང་རུང་བྱ་བྱེད་པ།
འཇུག་པའི་ཕྱང་པོ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ།
འཇུག་བྱའི་གནས། [མངོན]ཁང་པ།
འཇུག་བྱེད། [མངོན]① བྲིས་ཀྱི་སྟོ། ② ཐོ་མཆན། ③ ལག་པ།
འཇུག་མ། ལུས་ཀྱི་ཙམ་ཡི་བྱེ་བྲག་ཅིག
འཇུག་མི་ཐུབ། རྫོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་could not load ཟེད།
འཇུག་ཡུལ། ① རྟེན་སྲས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་བྱིར་ཁྱུགས་པ་ན་མི་བསྐྱུ་བ། དཔེར་ན། སོ་རམ་བྱེད་
པའི་རྟེན་སྲས་ལ་འཇུག་ཡུལ་ས་ཐོན་དང་། རྩ་ལུད་ཐོད་གཤེར་འཛོམས་པའི་ཞིང་ལྷ་བུའོ། ②
རྫོ་རང་རང་གིས་རིག་པའམ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་
འཇུག་ཡུལ་ག་ཟུགས་ཡིན་པ་སྟེ་བུའོ། །
འཇུག་ཤུར། རྫོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱེན་སྐད་དུ་slotd དང་། ཡང་ན་slots ཟེད།
འཇུག་ཤེས། རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཐད་ཀར་བྱིར་འཇུག་པ་ལས་རྫོ་ཁ་ནང་དུ་མི་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་
པ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའོ། །
འཇུག་ཤེས་བྱུག །རྫོ་ཁ་ནང་དུ་མི་ཕྱོགས་པར་རང་རང་གི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་ཐད་ཀར་འཇུག་
པའི་ཤེས་པ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བྱུག་གོ།
འཇུངས་པ། [རྟོན]སེར་སྒྲ།
འཇུངས་པ་ཅན། སེར་སྒྲ་ཅན་ནམ་ཞེན་ཆགས་ཅན།

འཇུང་མ་ཐུན་མ། [རྫིང་]སྤྲེད་འཛོང་མ།

འཇུང་པ། [རྫིང་]ནང་དུ་འཇུག་པ།

འཇུན་པ། [ཐ་དད་པ་] ① བཅུན་པ། གཅུན་པ། རུན། འདུལ་པ། སྤྲིག་ལམ་གྱིས་བཅུན་པ། མི་ཤོད་
གྱིང་པོ་ཐབས་གྱིས་འཇུན་པ། ཁྱི་བདག་པོས་བཅུན། ལྷགས་དམར་སྐམ་པས་གཅུན། ལོ་གན་
བརྒྱད་ཅུར་སླེབས་ཀྱང་གཅུན་མཁན་དགོས། ② [རྫིང་]ཡིད་ལ་གཅགས་པ།

འཇུམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ་] ① བཅུམ་པ། གཞུམ་པ། རུམ། རྩུ་འཇུམས་པ་འམ་རྩེ་རྩུང་དུ་འགྱུར་
པ། ཉེས་ཅན་གྱི་རྩུན་རྒྱབ་དོལ་བས་སློབས་པ་བཅུམ་པ། ཀོ་རྫོན་སྐམ་ནས་མཐའ་ནས་རྩུར་
བཅུམ་པ། ② [རྫིང་]ཁེངས་པ་བཏང་པ།

འཇུམས་པ། འཇུམ་པའི་ད་ལྟ་བའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག

འཇུར། སེམས་ཅན་འཛིན་ཡས་ཀྱི་རྫིའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། དབྱུག་པ་རིང་པོ་ཞིག་ས་ལ་བརྟན་པོར་
བཅུགས་ཤིང་དབྱུག་པ་དེ་མར་བཀྲག་པའི་སྟེ་གཅིག་ལ་རྫི་ཐག་རིང་ཙམ་ཞིག་བཏགས་ནས་
ས་འོག་སྐྱས་པའི་ནང་སེམས་ཅན་གྱིས་བརྩིས་ན་འཛིན་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་འཇུར་
བཅུགས་ཞེས་ཟེར།

འཇུར་བཀྲག་བཏང་པ། ཐག་པའི་འཇུར་མིག་ནང་བརྩུང་ནས་སྟེ་བཀྲག་བཏང་བ་ལྟར་མི་ལ་ཆ་འབྲི་
དམ་ནན་བྱས་པ།

འཇུར་གོགས། ① གཞན་གྱིས་སྤྲིན་པ་གཏོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ། ② མིད་པ་སྤྲ་བས་བཟའ་བཏུང་
མིད་དཀའ་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག

འཇུར་འགོགས། འཇུར་གོགས་དང་གཅིག །

འཇུར་སྟོག། ལྷམ་འཇུར་རྟའི་སྟོག་གྲ།

འཇུར་རྒྱ། ལྷམ་འཇུར་རྟ་ལུ་ཐུང་དང་འཇུར་རྟ་ལུ་རིང་།

འཇུར་འཐུག། བཀགས་པ་སོགས་འཇུམས་པའི་གཉེར་མ།

འཇུར་མཐུད། སྤྲད་པ་བསྐྱེམས་ཐགས་ནས་བྱུང་བའི་མཐུད་པ།

འཇུར་པ། [ཐ་དད་པ་] ① བཅུར་པ། གཅུར་པ། རུན། ② རི་ཅད་བྱེད་པའམ་འདུལ་པ། ཁྲིམས་སར་

ཉེས་ཅན་འཇུར་བ། ཁྲིམས་འགལ་ཐམས་ཅད་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཏུབ། ③ ལོགས་སུ་བཀར་བ།
གོ་ཐག་འཇུར་མིག་ལ་ཆུར་ཅིག། རྫོང་ལྷགས་ན་བའི་ཕྱག་ཏུ་གཏུབ། ④ རྫོང་། སྒྲེབས་བ།

⑤ འཇུར་མ་དང་གཅིག།

འཇུར་བུ། འཇུར་མ་དང་དོན་གཅིག།

འཇུར་མ། སྐྱད་པ་བསྒྲིམས་བྲགས་ནས་བྱུང་བའི་མདུད་པ།

འཇུར་མིག། ① བཀར་བས་ལྷགས་སྐྱད་སོགས་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག། ② ཁྲིམས་ལྷགས་
བཅན་པོའི་དཔེ། ཉེས་ཅན་ཆབས་ཆེན་འཇུར་མིག་ལ་བྲངས་ཏེ་ཆར་གཅོད་བ།

འཇུར་ཅི། ལྷམ་འཇུར་ཏར་གཏོར་རྒྱའི་ཅི།

འཇུས། ཐ་དད་པར་འཇུག་པའི་འཇུ་བའི་སྐྱལ་ཆིག།

འཇུས་པ། ཐ་དད་པར་འཇུག་པའི་འཇུ་བའི་འདས་པ།

འཛེན་བ། ① ཡིད་ལ་འཐད་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྣ་བར་འཐད་པའི་གཏམ། ② རྫོང་། ལེན་བ། ③

ཡིད་ལ་གཅགས་པ་དང་དེས་པར་བྱེད་བ།

འཛེན་པོ། རྫོང་། བཟོད་བྱེད་དེ་སྒྲེས་པ།

འཛེན་མོ། རྫོང་། བཟོད་བྱ་སྟེ་བྱད་མེད།

འཛེབས་བ། [ཐ་མི་དད་བ] ① ཡིད་དུ་ཁོང་བ། སེམས་ལ་འཛེབས་བ། ཏཱ་དེ་མཛོང་ནས་ཡིད་ལ་

འཛེབས་བ། ② སྐད་འཇམ་པོ་རྣ་བར་འབབ་བ། སྐད་ཆ་སྒྲན་ཞིང་འཛེབས་བ། སྐད་བྱངས་སྒྲན་

ཞིང་འཛེབས་བས་རྣ་བ་དབང་འཕྲོག་བ། ③ འཇམ་པོ།

འཛེབས་པོ། སྐད་འཇམ་པོ་རྣ་བར་འབབ་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་འཛེབས་པ་དང་དོན་གཅིག།

འཛེམ་བ། མཁས་པ་འཇམ་འཛོན་བ། མི་ཏཱ་ཅང་རིག་པ་གསལ་ལ་འཛེམ་པ་ཞིག་རེད། ལག་རྩལ་འཛེམ་བ།

འཛེམ་པོ། འཛེམ་པ་དང་གཅིག།

འཛེར་འཛིགས། [མཛོན་བརྒྱ་བྱེན་བ]

འཛེས་བ། རྫོང་། བྲེས་པ།

འཛོ། བ་ནས་འོ་མ་བཞོ་རྒྱ་འཛོ་བཞིན་བ།

འཕྲོལ་ཐུབ། སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞག་པ། ལྷོག་ཅེ་འཕྲང་ལ་ཞོག །^③ འཇུག་ས་པ། བྱས་
རྗེས་འཛོག་པ། སྒོལ་རྒྱན་དུ་བཞག་པ། གན་རྒྱ་གཞག་པ། ཆིངས་ཡིག་འཛོག་པ། ཁས་ལེན་
དམ་བཅའ་བཞག་པ། ^④ ལུས་པར་བྱེད་བའམ་ཡོད་པར་བྱེད་པ། ཁ་ལན་བཞག་པ། ཟན་རྟེན་
དུ་འཛོག་པ། ལྷན་གྲགས་བཞག་པ། མིང་ངན་བཞག་པ། ལུས་སྟོབས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ།
^⑤ ཟུང་དུ་དབྱུག་པ་དང་། རིང་དུ་འདོར་པ། རང་འགན་ལོགས་སུ་བཞག་པ། ལྷང་མེད་དུ་ས་
འཛོག །ཆོང་ལས་བཞག་ནས་ཞིང་ལས་ལ་འཇུག་པ། ^⑥ བཞོགས་པ། གཞོག་པ། ཞོགས།
བཞུར་བ་དང་གཤེག་པ། སྒྲོམ་བྲགས་པའི་མེ་ཤིང་མ་བར་འཛོག་པ།
འཛོག་པོ། [ཏཱ་ཀམ] ལྷ་རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་གས་ཤིག །མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གདེངས་ཀ་བདུན་པ་
དང་། གདེངས་ཅན་བདག་པོ། གདེངས་ཅན་འཕྲེན་པ། རོར་རྒྱས་བྲ། རོར་ལས་རྒྱལ། ལྷགས་
བདག་སྤྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཡུལ་འཁོར་སྦྱོང་བཅས་པོ། །
འཛོག་པོ་རི་ཁྲོད། ཁྲོང་ཁྲེ་ལྷ་ས་ཁྲེང་ཀོན་རྩུས་ཉང་བྲན་ལུང་པའི་རུབ་ཀྱི་ལུང་ཡོད་པའི་འཛོག་པོ་
རི་ཁྲོད་འདི་དུས་རབས་བཙུ་བརྒྱད་པའི་ནང་སེ་རའི་འཛོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་
འཕན་པོ་འཛོག་པོར་ཡོད་པའི་སྒོ་བ་མ་ཁྲིད་ནས་ཉང་བྲན་ལུང་རི་ཁྲོད་བཏབ་སྟེ་བཞུགས་ནས་
འཕན་པོ་འཛོག་པོའི་མིང་དེ་རི་ཁྲོད་དེར་ཐོགས་སྐྱད། སེ་རའི་མཐའ་སྐྱོར་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ནང་ནས་ས་
བབས་མཐོ་ཤོས་ཡིན་ལ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་འབྲོག་པ་སྟོད་ས་ཡང་ཡག་པོ་ཡོད། རབ་བྱུང་
བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མག་ལོར་གྲགས་པར་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་དཔོན་བདག་འཛོག་པོ་ལྷ་བྲང་ཡིན།
འཛོག་མེད། [ཨ་མདོ] ཁྲེལ་ངོ་ཆ་དང་བལ་བའི་མི་ལ་གོ། །མི་འཛོག་མེད་ཅིག་རེད་ཅེས་པ་ནི་མི་ངོ་
ཆ་མེད་ཅིག་རེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།
འཛོག་མཚམས། བར་མཚམས་འཛོག་ས།
འཛོག་ཞབས་འཆང་ལུང་། ཆད་འཛིན་སའམ་ཁྲངས་ལུང་ཡོད་མེད་སྒྱིའི་དཔེ། ལས་དོན་གང་བྱས་
ཆང་མ་འཛོག་ཞབས་འཆང་ལུང་ཡོད་པ་གསུག་རེད། འཛོག་ཞབས་འཆང་ལུང་ཡོད་པའི་སྐད་
ཆ་མི་ཡོད།
འཛོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན། རྗེ་འདི་ནི་དབུས་སྟོད་ཀྱི་རི་སྟག་ཅེར་ཡབ་དབལ་མགོན་དང་

ཡུམ་ཆེ་ཡིང་ལྟ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤུ་སྤྱུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ལོར་
སྤྱི་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུའི་སྐབས་ཉང་བཞན་གཞིས་ཀ་སྒྲོར་གྱི་ལྷགས་འཆོ་བར་
ཐེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སེ་ར་སྤྲད་དུ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྐྱབས།
མཆན་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་སྤྱུ་གསོལ། དེ་ནས་རྗེ་ལྷགས་པ་ཕྲིན་ལས་སོགས་
བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སྒོར་གཉེར་མཛད། བར་ཕྱིན་འཛིན་གྲའི་སྐབས་བྱ་བལ་ལ་ཐེབས།
འདས་ལོ་སོགས་ཞིབ་པ་མ་རྟེན།

འཛོང་འཛོང། དབྱིབས་ནར་མོ། ལ་ལྷག་པལ་ཆེར་དབྱིབས་འཛོང་འཛོང་རེད། ཆོགས་ཁང་འཛོང་འཛོང།

འཛོང་ཉམས་ཅན། བར་སྐབས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན།

འཛོང་པོ། འཛོང་མོ་དང་གཅིག །

འཛོང་མོ། བྱ་སྒོར་ལྟ་བུ་དབྱིབས་རྒྱུ་ཞིང་ནར་ཅམ། རྒྱངས་འཁོར་ནང་དུ་རྒྱ་དངོས་དོ་ཆས་འཛོང་
མོ་མང་པོ་ཞིག་བཅུག་འདུག །རྟེ་འཛོང་མོ།

འཛོང་ཆེ། ཁྲིའམ་ཅོག་ཆེ།

འཛོན། འཛོན་དམར་དང་དོན་གཅིག

འཛོན་ཐང། ཡོན་ཏན་ནམ་ལས་ཀའི་རུས་ལྷགས། ལྟ་བ་མཐོ་ལ་འཛོན་ཐང་རྩེད་བ།

འཛོན་པོ། ལས་ཀ་ཀའམེར་པོའམ་གོ་ཆོད་པོ། ལས་ཀ་གང་འདྲ་བྱས་ཀྱང་འཛོན་པོ་ཡོང།

འཛོན་འཛོ་ཆེན་པོ། ལས་ཀ་རུས་མདོག་ཁ་པོའི་རྣམ་འཁྲུག།

འཛོབས། འཇབ་པའི་སྤྲུལ་ཆོག

འཛོམས་པ། [ཐ་དད་པ]བཅོམ་པ། གཞོམ་པ། ཆོམ། འགེམས་པའམ་འཛིག་པར་བྱེད་པ། འབྲུལ་
པ་ཐག་པས་བཅོམ་སོང། རྩར་རྒྱལ་དག་པོ་གཞོམ་པར་བྱ། རྒྱ་སྟན་འཛོམས་པ། ལུ་གུ་མ་ཁྲིར་
གོང་ལ་སྤྱང་གི་བཟུང། ལུལ་སྤེ་མ་བཅོམ་གོང་ལ་མི་དན་བཟུང།

འཛོམས་བྱེད། [མཛོན] ① སྤྲུགས། ② དབང་ལྷག་གི་འཁོར་ཞིག །③ བརྒྱ་བྱིན། ④ ཉེ་མ།

⑤ དག་འདུལ་བ་པོ།

འཛོད། ས་ཆོ་བྱེད་ཀྱི་འཛོད།

འཛོར་བྱ། ས་ཤོ་བྱེད་ཏྲིག་ཅེ། འཛོར་ཡུ། འཛོར་སོ། །

འཛོལ། ① འཇལ་བའི་སྐལ་ཆིག། ② ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་བདེ་ཆེན་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁལ་
ཁོངས་ཀྱི་རྫོང་ཞིག། རང་སྦྱོང་ཁལ་འདིའི་བྱང་རྒྱ་དུ་ཡོད། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་
ཀའོ་སྤངས་ཀྱང་ཅེ་དུ་ཡོད།

འཛོལ་འཛོལ། གོས་སོགས་རིང་པོར་འབྱང་སྟེ་གྲོན་པའི་དབྱིབས། གྲོན་པ་འཛོལ་འཛོལ་བྱས་
བྲགས་ན་གོས་མཐའ་ས་ལ་བྱག་ཡོང་།

འཛོལ་ཏྲིག། ① རོམས་པ་མེད་བའམ་ཆོམ་ཆོམ་མེད་པ། ② རྫོག་པོ།

འཛོལ་ཐབས། བྱར་དུ་འབྱང་བའམ་ལྷག་པའི་ཚུལ། གྲོན་ཆས་འཛོལ་ཐབས་མ་ཡིན་པར་བརྟེངས་
ཏེ་གྲོན་དགོས།

འཛོལ་པོ། གོས་གྲོན་སྐངས་རིང་པོ། ལུ་པ་གྲོན་དུས་འཛོལ་པོ་མིན་པ་ཞིག་དགོས།

འཛོལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ་]རིང་པོར་ནར་བའམ་འབྱང་བ། གླ་རགས་དམ་པོར་མ་བཅིངས་ན་གྲོན་
འདབས་ས་ལ་འཛོལ་ཡོང་། གྲོན་པ་འཛོལ་བ་དེ་ཡར་ཅིང་ཅམ་གྱིས།

འཛོལ་ཤེར། ① མགོན་པོ་ཤེར་ནག་ཅན་གྱི་ན་བཟའ་འཛོལ་ཤེར་ནི་དར་ནག་པོའི་གོས་ལུ་དུང་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བར་བྱས་པའོ། ② རྩ་གམ་རིང་པོ་ཞིག།

འཛོལ་མོ། བྱེདའི་བྱེ་བྲག་ཅིག། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་གྱེ་འགྱུར་མཁན་དང་། ལཱ་པའི་དབྱངས་སྟོན།
དུས་ཆིགས་ཀྱན་འགོ་བཅས་སོ། །

འཛོལ་ལེ་བ། བཟོ་དབྱིབས་འབྱང་དེ་བའི་ནམ་པ། གྲོན་པ་འཛོལ་ལེ་བ།

འཛོས། འཛོ་བའི་སྐལ་ཆིག།

༩༩༩

ཉ། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྒྱད་པ། སྤྱི་གནས་ཀན་སྒྲ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱེད་པ་ལྟེ་དབུས། བྲ་
གི་ཚོལ་བ་ཀན་སྤེ་གཉིས་ལྔ་དང་། བྱེད་ཚོལ་བ་སྤྱི་གཙུག་སྤྱི་ལྔ། ① མིང་གཞིའི་ཤིན་ཏུ་མའི་
ཡི་གེ་ཞིག །སྤྱི་གདངས་ལྟོད་པ། ② ཚུའི་ནང་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་གཙུག་གསལ་ཆོག་ཅན་
ཞིག །མིང་གི་ནུས་གངས་ལ་འགྲོ་ལྟོད་དང་། རྒྱལ་རིང་། སྤྱོད་སྤྱེས། ཚུར་ཉལ། ཚུས་མི་འཇུག།
ནས་འཕྱོ། སྤྱི་ཆོག་སྤྱི་ཆུ། མིག་མི་འཇུག། གསེར་མིག་ཅན་བཅས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་ནང་
གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གཙང་ཉ་དང་། གསེར་ཉ། ཉ་ཆེན་མེ་བོ་གོང་དཀར། ཉ་ལྷང་མོ་མགོ་རྟོག། ཉ་
མོ་སྤོ་བྱུང་མ་བཅས་སོ། ③ ཉི་ཁྲ་གཉིས་ཁ་གཏང་དུ་འཆར་བས་ཁྲ་བ་འཕེལ་ཁ་གང་བའི་དུས་
ཉེ་ཆོས་བཙོ་ལ།

ཉ་ལྷ། ཉ་འཇིན་བྱེད་ལྷགས་ལྷ།

ཉ་སྐར་བཅུ་གཉིས། སྐར་མ་མགོ་དང་། རྒྱལ་མཆུ། དཔོ། འག་པ། ས་ག །སྤྱོད། ཚུ་སྤོད། གོ་བཞེན།
ཁུམས་སྤོད། ཐ་སྐར། སྤོན་དུག་ནུས། ཉ་སྐར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁྲ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་གཙོ་
བོར་མར་ངོ་སྤོན་འགྲོ་ཅན་ཡིན།

ཉ་སྤྱི་གས། ① ཁོག་པའི་ནང་དུ་ཐུ་ཉིག་ཆགས་ཐུབ་པའི་ཚུ་སྤྱི་གས་འབྱུ་རིགས་ ② ཚུ་བལ།

ཉ་སྤོད། ཐུ་ཉིག་འབྱུང་གནས་ཉ་སྤོདས།

ཉ་ཁབ། ཉ་ཡི་དུས་པ།

ཉ་ཁྲི། ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་པ། ཁྲིམ་ཞག་ཉི་བར་སྐར་ཉིར་བཞེད་དང་ཚུ་ཆོད་ཞེ་ལྷ་ཤར་ཆེ་ཉི་མ་ཉ་
ཁྲིམ་ལ་སྤོབས།

ཉ་ཁྲ། ཉ་མང་པོ་འདུས་པའི་ཁྲ།

ཉ་ཁྲ་རི་མོ། ཡུལ་ལྗོངས་བཀོད་པའི་ནང་འདོད་ཡོན་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཆུ་བོའི་ནང་དུ་ཉ་མང་པོ་འབྲི་
སྒོལ་མཆིས།

ཉ་ཁ། རྩ་སྐྱར་ཞིག

ཉ་ཁབ། ཉའི་པགས་པར་ཁབ་ཀྱི་བྱང་བྱ་ནང་བཞིན་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཉ་ཁབ་ཅན། [མངོན]འདེགས་བྱེད་ཉ་ག།

ཉ་ཁ། གྱི་གུམ་བཅན་པོའི་བྱ་གསུམ་པའི་མིང་། གྱི་གུམ་བཀོངས་རྗེས་ཉང་ཡུལ་དུ་བྲོས་ནས་ཉང་
པོའི་རྗེ་མཛད། དེར་དུས་ཉང་ཆུའི་སྟོད་རྒྱུད་འདི་དག་ཡིན་པར་འདྲ།

ཉ་ཁིག་ཤིང་། བཟའ་ཆས་དང་སྦྲན་དུ་འགོ་བའི་ཤིང་།

ཉ་མཁྲིས། སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྦྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལྷ་རྗེས་བསིལ། ལུས་པས་མིག་འགྲིབ་
སེལ། མས་ཆིག་པའི་མ་གསོ། །

ཉ་འབྲུག། །ཆུ་ནང་དུ་ཉ་འབྲུགས་ཏེ་འགོ་བ།

ཉ་ག། ① སྨིད་ཚད་འཇལ་བྱེད། ཉ་ག་མཐོ་དམན་མེད་པར་བྱང་བོར་འདེགས་པ། ② ཉ་ག་གང་ངམ་
སང་གང་། ③ རིའི་ཉར་ཉག་ཁ།

ཉ་གང་། ① ཆེས་པ་བཅོ་ལྔ། ② ཆེས་པ་བཅོ་ལྔའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར།

ཉ་གང་བ། གནས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྟོར་རྒྱང་ཆགས་པ།

ཉ་གང་རྒྱ་བ། ཆེས་བཅོ་ལྔའི་རྒྱ་བ།

ཉ་གེ་ཉིག་གེ། ཉག་ཉིགས་ལ་ལྟོས།

ཉ་གེ་ཉིག་གེ། ཉག་ཉིག་ལ་ལྟོས།

ཉ་ཆན་དགོན་པ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་པག་སྟེ། ལོ་༡༧༠༥ལོར་གཉན་ལྷ་བསོད་རྒྱལ་གྱིས་བྱུག་བཏབ།
བྱུག་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་པད་མ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉ་སྟོང་། ① ཉ་རིགས་ཀྱི་སྟོང་། ② ཉ་དང་སྟོང་འཛིན་བསྐྱས་མིང་།

ཉ་བ། ཉ་དུས་ཆེར་མ་ལྷ་བྱ་སྟེ།

ཉ་རྒྱ། ཉ་ཡེན་བྲེ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་བ་བ་དང་། འོ་ལ། ཆོགས་ཀྱི་སྤང་བ་བཅས་སོ། །

ཉ་རྒྱབ། ཁང་ཐོག་གི་ཕུ་ཕྱ།

ཉ་རྒྱས། རྒྱ་བ་ཉ་གང་བའམ་རྒྱ་བའི་ཆ་གས་ཇོགས་པ།

ཉ་རྒྱས་ཇོ་མོ་དགོན། དགོན་པ་ནམ་བཏབ་ཀྱི་དུས་ཆོད་ཁ་གསལ་མི་འདུག །བཤད་སྒོལ་ལྟར་ན་
དར་རྒྱས་དགོན་པའི་རྒྱ་མ་བསོད་ནམས་དབང་ཆེན་གྱིས་བཏབ། རྒྱ་མ་དེའི་ཡང་སྤྲེལ་སྤྲེལ་
གཉིས་པ་བྱམས་པ་བཤད་སྒྲུབ། སྤྲེལ་གསུམ་པ་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་
བཞེན་པ་ལ་བཞུགས་ན་དགོན་པ་འདི་རབ་བྱུང་བཙུ་བའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བཏབ་ཡོད་པར་
སེམས། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཀར་
མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉ་རྒྱས་རྒྱ་བ། རྒྱ་བ་ཡར་འོའ་ཆེས་བཙུ་བར་ལ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིན་རེ་བཞེན་ཆེ་དུ་འགོ་
ཞིང་ཆེས་བཙུ་བ་ལ་རྒྱ་བའི་ཆ་ནམས་ཡོངས་སུ་གང་། དེ་ལ་ཉ་རྒྱས་རྒྱ་བ། དུང་རྒྱ།
དཀར་གསལ་རྒྱ་བ་སོགས་མིང་གི་ནམ་གངས་མང་ཙམ་ཞིག་ཡོད།

ཉ་མགོ། ཉ་ཡི་མགོ། །འགོ་གངས་མང་ན་ཉ་མགོ་རྫོང་དང་སྤྱག་ཟེར་བའི་དཔེ།

ཉ་མགོ་བྱ་ཁ། བོད་རང་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྲེལ་གདོང་རྫོང་ཡར་ལྷུངས་གཙང་པོའི་ཐོག་གི་བྱ་ཁ་ཞིག

ཉ་མགོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉ་འགོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས་བཏབ། བྱབ་
མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྤྲེལ་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉ་འོག། །རྫིང་ཉེ་འདབས།

ཉ་ར། མེ་མདའི་མཐུག་སྒྲེའི་མིང་ལ་ཟེར། མེ་མདའི་ཉ་ར་ལ་དམ་པོར་བརྩུང་ནས་མེ་མདའ་འཕེན་
དགོས་ལྟ་བུའོ། །

ཉ་ལུང་མོ་མགོ་རྫོག། སྤལ་སྤྱག་ར་མ་ཙན་སྐབས་ཀྱི་མིང་ཡིན།

ཉ་ལྷེབས། གཙོ་བོར་རྫོང་བུ་དང་འབྲེལ་ཆ། ཆུ་ཚོན། དལ་འབབ་ཡུར་བུ་སོགས་ཀྱི་ཆུ་ནང་དུ་སྤྲེས་

པའི་ཚུ་ཐོན་སྐྱེད་དངོས་ཡིན། ཁ་དོག་ལྡང་གུ་སྒྲ་རིང་བལ་གྱི་རང་བཞིན། རྒྱངས་ན་ནལ་ནལ་
བྱེད་པ། ཚུའི་ཁར་གསོག་པ་ལྷུ་སོབ་དང་བཅས་པ། སྒྲན་དུ་སྒྲར་བྱ་ནི་ཚུ་བལ་རང་། རོ་མངས།
ཞུ་ཇེས་བསེལ། རུས་པས་སྒྲ་ཆོད་སེལ་ཞིང་བྱང་པར་མེས་ཆོག་སྒྲ་ལ་པན། ཚུ་སེར་སྐྱེལ།
ཉ་ལྷེབས་སྒྲ། ཚུ་གང་ཞིག །ཚུ་ཤིན་ཏུ་དལ་བ་འབབ་པའི་ནང་དུ་ལྡང་གུ་ནར་ནར་ཡོད་པ་ཅན་དེ་ལ་
ཉ་ལྷེབས་ཟེར། དེས་ཀྱང་ལུས་ཁམས་ལ་གཞོན་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད།
ཉ་ཆེན་སེ་བོ་གོང་དཀར། བོད་ཀྱི་འབྲོག་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཉ་ཆུང་མུ་བ་མའི་ཆོད་ཅམ་ཡོད་པ་དེའི་
མིང་ཡིན།

ཉ་མཆེལ། ཉ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱ།

ཉ་མཆོང་། ཚུའི་སྤྱང་ནས་ཉ་བྱེན་དུ་འཕར་བའམ་མཆོང་བ།

ཉ་འཆོང་། [མངོན]ཉ་པ།

ཉ་ཉུང་མཉམ་བསྐྱེ། བཟང་ངན་དབྱེ་འབྱེད་མི་བྱེད་པའི་དཔེ། བཟང་ངན་དབྱེ་ཞིབ་མ་བྱས་པར་ཉ་ཉུང་
མཉམ་བསྐྱེ་བྱེད་མི་རུང་། དཀར་ནག་རྒྱང་དོར་དགའོར་སོགས་ཁག་དབྱེར་རྒྱ་མི་གསལ་བ།

ཉ་ལྷོ་པ། ① ཉ་འཛིན་མཁན། ② སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་བྱུབ་ཆེན་ལུ་ཨི་པ།

ཉ་སྤྱང་། ཉ་གང་ཆེས་བཙོ་ལྡ་དང་གནས་སྤྱང་ཆེས་སུམ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་།

ཉ་སྤྱང་བརྒྱད་གསུམ། ཆེས་བཙོ་ལྡ་དང་། སུམ་ཅུ་བརྒྱད་དེ་དུས་བཟང་གསུམ།

ཉ་སྤྱོན། ཆེས་བཙོ་ལྡ་ལ་བཤམས་པའི་སྤྱོན་མོ།

ཉ་དང་དམག་སྐྱར། ཉ་དང་དམག་སྐྱར་ནི་མདའ་ཤོག་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཀླང་དམག་ལྡ་བརྒྱ་ཡོད་པ་
དེའི་མདའ་དཔོན་སྐྱེལ་བྱ་རིགས་པ་བསོད་ནམས་དབང་ལུག་ཡིན། སྤང་ལུལ་གཙོ་བོ་བྲག་
གཡལ། དྲག་ཆས་ཨི་སིན་གྱང་དང་། སྤེ་རིན་གྱང་གཉིས་ཁྱོན་བསྐྱེམས་པས་ཞེ་གཉིས། མདའ་
རིང་ལྡ་བརྒྱ་བཅས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་སྒོར། མདའ་ཤོག་བརྒྱད་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠་
ལོའི་རྒྱ་བ་བརྒྱ་པར་ཆབ་མདའི་གཡུལ་འབྱེད་ཁྱོད་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་གྱིས་མགོ་སྐྱར་དུ་
བརྒྱག་ཇེས་ས་དེ་གར་རྩ་འཛོར་དུ་སོང་།

ཉ་དུག་པ། སྤོ་ཞིག

ཉ་དོལ། ཉ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ།

ཉ་དོལ་བ། ཉ་རྒྱ་འགྲེལ་བ་པོ།

ཉ་ཁྲིང། ཉ་རྒྱར་འཕྱོ་བ།

ཉ་ཁྲི། ཉ་ཤེའི་ཁྲི་མ།

ཉ་བྱལ་འཛོམས། རྒྱ་བ་གང་བ་དང་རྒྱར་མ་སྤྲིན་བྱལ་འཛོམས་པའི་དུས་ཏེ་པོད་རྒྱ་བ་རྒྱ་པའི་ཆེས་པ་བཅོ་ལྔ།

ཉ་འབྲ། ① རྒྱ་པ་པོ་སྤོང་བཅན་སྤྲུལ་པོ་སྤྲུལ་ཤེས་ཁལ་འོངས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞལ་ཆེས་ས་

སུ་བཀའ་བསྐྱལ་བའི་ནང་། ལོ་བརྒྱ་པལ་མང་པོ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་རྒྱ་

སྤྲོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ཞིག་གསོ་བྱ་ཐབས་གསུངས་སྐབས་རྒྱ་སྤྲོན་ཐངས་བཞི་བྱུང་བ་དང་དེ་

སྐབས་རྒྱ་སྤྲོན་གྱིས་བཅད་པའི་སྤྲུལ་པའི་དབྱིབས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཉ་འབྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེད།

ཉ་འབྲའི་དུས་སུ་གཤོག་ལྟར་སྤྲོན་པ། ལྷ་ས་གཙུང་པོ་བྱང་པོས་ནས་རྒྱ་ལག་བརྒྱུད་ཏེ་སྤྲུལ་ས་རྒྱས་

བཅད་པའི་དབྱིལ་གྱི་བཙོ་དབྱིབས་མགོ་ཆེ་མགོ་རྒྱུད་ཉ་དང་འབྲ་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་རགས་རྒྱ་བ་

ཐབས་ནི་སྤོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་བཀའ་ཆེས་ལྟོ་བྲག་ཁོ་མཐོང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ་ལས།

གཙུང་པོའི་གཡས་ལག་རགས་གྱིས་བཅད། རགས་ཁང་མཆོད་རྟེན་སྤོ་མང་བཅུགས། ཞེས་

གསལ་བ་ལྟར། ལྷ་ས་གཙུང་པོའི་བྱང་པོས་ནས་རྒྱ་ལག་བརྒྱུད་ས་དེར་རྒྱ་རགས་གཙུང་པོའི་

གཞུང་ལ་འཕྲེད་དུ་བཅད་ནས་བཅུགས་ཐོགས་རྒྱ་རགས་དེའི་སྤྲེད་དུ་མཆོད་རྟེན་བཟ་ཤིས་སྤོ་

མང་ཆེག་དགོས་པར་གསུངས། དེ་ནི་གྲུང་ཐང་རྒྱ་ཁང་སྤོབ་མ་དུགས་སྤོམ་རྒྱ་ལ་ཁྲིམས་སྤྲེད་

པོའི་དུས་སུ་རྒྱ་རགས་དེ་རྒྱ་བ་འགོ་རྒྱགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་རགས་དེ་ལ་ཞིག་གསོས་ཐངས་

མང་པོ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

ཉ་འབྲིད་ཁ་ཟས། ཉ་མགོ་སྤོང་བྱེད་པའི་ཟས་རིགས།

ཉ་ནག་འབྲང་རྒྱལ། དབྱུང་དུས་ཆར་རྒྱ་འབབ་དུགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་རི་རོགས་གྱི་ས་འོག་ཏུ་ཐེམ་

ཞིང་རིམ་པར་འདས་རྗེས་ཏུ་འབྱུར་ཏེ་རི་རོགས་ཞིག་ཐུར་དུ་བྱུས་ཏེ། བྱོང་ཆོ་རྣམས་ལ་གནོད་

སྤྲོན་བྱེད་པའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་འཆོལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། 泥石流 ཟེད།

ཉ་ནད། རོར་བྱུགས་ལ་ཐོག་མར་ཉ་ནད་པོག་སྐབས་འཁྲན་སྤྲོད་པ་དང་། ར་མ་འདར་བ། མིག་མི་

འཛུམ་པ། བད་དུ་རྒྱ་མ་སྐམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆི་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་འགོས་ནད་ཆེ་བྲས་ཤིག
ཉ་ནས་གདལ། [ཆིང་]ཉམས་རྒྱད་དུ་སོང་བ།
ཉ་སྒྲུབས། རྒྱ་བལ།
ཉ་པ། ཉ་འཛིན་མཁམ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་པ་དང་། རྒྱུ་འཛུགས་ཀྱི་ཉ་འཆིང་པ། ཉ་ཡིས་
འཆོ་བ། རོལ་ཐོགས། གྲ་བ་འཛིན་བཅས་སོ། །
ཉ་སྤྱ་ཅན། མགོ་ཉ་དང་སོ་སྤམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་གནས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་བྲག་པ་ཞིག
ཉ་མག་སྒྲོང་གསུམ། ཉ་ཤ་དང་། བག་ལ། སྒྲོང་བཅས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།
ཉ་ཕྱིས། ① རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་བསྐྱ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལུས་བས་སྐྱད་སྒྲོན་
གསོ། །ཅ་དཀར་གྱི་ནད་སེལ། དུག་ནད་འཛོམས། ② ཁོག་པའི་ནད་དུ་སྤྱ་ཉིག་ཆགས་སྤུབ་
པའི་རྒྱ་སྤྱིས་སྟོག་ཆགས་ཤིག །③ རྒྱ་མཆོའི་ནད་ནས་བྱུང་བའི་འབྲུའི་ཤུབས་ཡིན་པའི་
དངོས་པོ་དབྱལ་དང་ཁ་དོག་འབྲ་བ་ཞིག་གོ།
ཉ་ཕྱིས་དུང་། ཉ་ཕྱིས་དུང་གི་དབྱིབས་ཅན།
ཉ་ཕྱིས་སྒྲོང་ཁེབས། ཉ་ཕྱིས་ཀྱི་དུམ་བུའམ་བྱེ་མ།
ཉ་སྤྲུག །ཉའི་སྤྲ་གྲ།
ཉ་འཕྱོ། རྒྱའི་ནད་ནས་ཉ་གྱེན་དུ་འཕྱོ་བའམ་མཆོང་བ།
ཉ་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]གང་པ། ཐ་སྐར་གྱིས་ཉ་པ། སྤྲིན་དུག་གིས་ཉ་པ།
ཉ་མེ་ཉོབ་མེ། ཉ་མེ་ཉོབ་ལ་ལྟོས།
ཉ་བྲག་དགོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་སྟོད་ཅམ་ན་འགོ་མགོན་འཕགས་པའི་སློབ་མ་བསྐྱེ་རིན་ཆེན་དཔལ་
བཟང་གིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྒྲོང་ཁུལ་
དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉ་མེད། ཤིང་ཐན་གྱི་ཤུན་ནག་པོ་ཅན་རྒྱུ་རེ་རེ་བཞིན་སྤྲེས་པ། སྒྲོང་པོའི་རོས་ཡོངས་སུ་ལོ་རྒྱུང་
དུ་མང་པོར་སྤྲེས་པ། དབྱར་དུས་ཅེ་ལ་མེ་ཉོག་སྤྲ་ཞིབ་ཅན་འཆར་བ་ཞིག །བསང་མཆོད་ལས།
ཉ་མེད་སྤེན་དམར་གཉན་གྱི་ཤིང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསང་ཤིང་ཡང་བྱ་ཆོག

ཉ་འཕྲིགས། [མངོན]ཉ་འཛིན་བྱེད་གྱི་ལྷགས་ཀྱ།

ཉ་འཕྲིགས་བྱེད། [མངོན]ཚུ་སྦྲུད།

ཉ་མ། ① སྒོ་བ་མ་བུད་མེད། སྐལ་ལྷན་གྱི་ཉ་མ། ② ཨ་མ་དེའི་ཁ་སྐད་དུ་མོ་མཚན་ལ་གོ།

ཉ་མིག། བོད་གྱི་སྒོ་ལ་རྒྱུན་རི་མོའི་ལྗེ་བས་རིས་དང་ཐང་གའི་ནང་དུ་ལྷ་སྦྱུང་མ་མི་སྦྱའི་ན་བཟར་གསེར་རིས་ཉ་མིག་ལྷ་བུ་སྒོར་སྒོར་རྒྱུང་རྒྱུང་མང་པོ་འབྱི་སྒོ་ལ་མཆིས།

ཉ་མིག་མ། སྦྱིན་ཁེབས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག།

ཉ་མིད་ཆེ། [མངོན]ཚུ་སྦྱིན་ཆེན་པོ།

ཉ་མོ། ཉ་སྦྱིའི་མིང། རྒྱ་མཚོ་སྐམ་ཁུས་ན་ཉ་མོ་འཆི་མི་ཁུས་པ་མེད། མཚོ་གཤིང་ཐག་རིང་ན་ཉ་མོ་མང།

ཉ་མོ་ཀྱར། འདི་མར་པ་ལོ་རྩ་བ་བཞུགས་ཡུལ་སྟོ་བྲག་ཚུས་འབྱེར་བུ་དང་ཉ་ཅང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ཆར་ཡོད་དེས་ཀྱང་དེང་སང་གི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

ཉ་མོ་ཁ། དབྱིབས་འབྲ་བ་ལ་བཞུས་ནས་བཏགས་པའི་ཨོ་ལ་མདུད་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ།
བཟ་འབུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྱེལ་ལས། ཉ་མོ་ཁ་ནི་དབྱིབས་ཉའི་ཁ་དང་
འབྲ་བ་ཨོ་ལ་ཁྲོང་གི་མགོར་གནས་པའི་དབུགས་འབྱིན་འཇུག་དང་། སྐད་གྱི་སྦྱ་ཡང་འདོན་པར་
བྱེད་པའི་ཨོ་ལ་མདུད་གྱི་མིང་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཉ་མོ་སྐར། དུག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཚོ་
ཤར་ལ་རྩི་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉ་མོ་སྟོ་རུད་མ། བོད་གྱི་ཚུ་སྦན་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཉ་རྒྱུད་སྟོ་འཕྲོས་ཅན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

ཉ་མོ་མོ། ཉ་རིགས་རྒྱུད་དུ་གཞིག་གཅིག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོ་བ་དེའི་མིང་རོ། །

ཉ་ཚ། རྒྱལ་ལ་རྟ་ལྷག་གཞུས་གྲངས།

ཉ་ཚང། ① ཉ་སྦྱིབས་འབྲ་བའི་ཚུ་ཅ་ཞིག །② ཉ་མང་པོ་འདུ་བའི་གནས།

ཉ་ཆེས། ཆེས་བཅོ་ལྔ།

ཉ་མཚོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚུ་སྦྱག་སྦྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྟོར་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་ལུན་
ཆོགས་གྱིས་བཏབ་པའི་རྟོར་དགོན་ཁག་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཅིག་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་

དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྐྱོད་ཁུལ་ནུ་ཨོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉ་འཛིན། ① ཉ་འཛིན་པ། ② ཉ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུ། ③ [མངོན]སྤམ།
ཉ་འཛིན་ལུགས་ཀྱི། ཉ་འཛིན་ཡོ་བྱད་ཅིག །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ལུགས་ཀྱི་དང་། ཉ་འཕེགས། ཉ་
འཛིན་བཅས་སོ། །

ཉ་ཞི་ལོ་སྒྲ། [ཁང་སྐད]ཐོག་མཐམ་གདོད་མའི་མིང་།
ཉ་གཞིབ་གཞིབ། ཉ་གྲལ་དུ་གཞིབས་པ་ལྟ་བུ། སྐྱབ་ཁང་དེར་འོག་ཏུ་ཐོག་རིམ་གསུམ་དང་། རྟེང་
དུ་ཐོག་རིམ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་གདུང་བཟང་པོ་ཉ་གཞིབ་གཞིབ་ཏུ་བཏང་།

ཉ་ཟན། ① ཉ་པ། ② རྩ་བུ་ཉ་ཟན།

ཉ་གཟེབ། ཉ་རྒྱག་སྟོད་ཀྱི་གཟེབ་བུ།

ཉ་ཡི་ཉོག། [མངོན]འདོད་ལྷ།

ཉ་ཡི་གནས་སྐབས། མངལ་དུ་ལུས་ཆགས་ནས་ཞག་བདུན་པ་ལྟེ་དཀྱའི་དུས་སུ་མངལ་གནས་ལུས་
ཅན་གྱི་བྱང་ཁོག་སྟོད་སྟོད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་ཆགས་ནས་མཆོན་བྱེད་ཉའི་
གཟུགས་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ལ་ཟེར་གྲེ། ཀུམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྩེས་མཛད་པའི་ཟབ་མོ་ནང་
གོདོན་ལས། ལུར་ལུར་མེར་མེར་ལྟར་ལྟར་པོ། ལས་རྒྱུད་གིས་དཀྱུས་སུ་དཔར་བྱེད། མཁྱང་
འགྱུར་ཞག་ནི་དང་པོ་ནས། རང་སོར་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་གྱི། ཆད་ལྷན་དབུ་མ་སོག་རྒྱུང་
བཅས། བསྐྱེད་ནས་སྟིང་དང་ལྟེ་བ་ཡི། འཁོར་ལོ་རྒྱུང་བཅུའི་རྟེན་ཆགས་ནས། ཉ་ཡི་རྣམ་པ་ལྟ་
བུར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རྟེ་སྟིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྲི་
རྒྱུར་སྟོན་པོ་ལས། སྐབས་འདིར་སོག་པ་རྩའི་དབུ་མའི་རྣམ་པས་ལུས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་ཆགས་
ཉེ་ཉ་ལྟ་བུར་གྲུབ་པ་ལ་ཉའི་གནས་སྐབས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉ་ཡིས་འཆོ་བ། [མངོན]ཉ་པ།

ཉ་ར། ① བདག་གཉེར་དང་། ཉར་ཆགས། ས་ཞིང་ཉ་ར་བྱས། འདི་རྣམས་ཉ་ར་བྱེད་རོགས། ② དག་
གཙང་གི་མིང་། ཁང་པ་ཉ་ར་བྱེད་པ། ③ ཉ་གསོ་སའི་རྩ་མིང་། ④ རྫིང་དོགས་ཟོན།

ཉ་རིང་། རྫོན་མིང་ཞིག

ཉ་རུས། ① ཉའི་རུས་པ། ② [ཡུལ་]ལྷམ་གྱི་རྟིང་པའི་འངའ་གཉིས་པའི་པར་བྱིན།
ཉ་རེ་ཉོ་རེ། ① ཞག་ཞིག་གས་དབྱིབས་ཐོན་པོ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ [རྟོག་ལ་མི་འདིལ་བའི་ཁུར་
པོ་ཉ་རེ་ཉོ་རེ་དེ་འབྱེད་མི་བདེ། ② ཉུར་བཙོན་མེད་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྐདས། ཆར་དུས་མེད་
པའི་ལས་ཀ་ཉ་རེ་ཉོ་རེ་བྱེད་པ།
ཉ་ལས། ཉ་འཛིན་གྱི་ལས་ཀ།
ཉ་ལས་སྤྲུག་ན་རྩུང་ཟད་བགྱིས་པ། ཉ་ཤ་ལས་མ་སྦྱིན་བར་རྩུང་ཟད་ལྷངས་པ།
ཉ་ལྷ། མངའ་རིས་ཡུལ་སྐད། གྱི་སྤྲུག་དང་དོན་གཅིག་
ཉ་ལུང་དགོན་པ། ཁམས་ཀྱི་སློམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བྱུག་བཏབ། བྱུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མ་
སྟོང་རེ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉ་ལེ་ཉིལ་ལེ། ཉ་ལེ་ཉིལ་ལ་སྟོས།
ཉ་ཤ་རོ་མང་ད། ལུ་རྩེས་རྫོད། ལུས་པས་པོ་པའི་རྫོད་ཉམས་པ་དང་། དང་ག་འགགས་པ། མཁལ་
མའི་གང་པ། ལུ་བ་ཉམས་པ་སོགས་ལ་པན།
ཉ་ཤི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་དང་། གནམ་གང་།
ཉ་གཤོག་ [ཉའི་གཤོག་པ།
ཉ་བཤང་རྒྱ། འབབ་རྒྱ་ཞིག་ [བོད་རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་མཆོ་སྟོན་གྱི་རུབ་རྒྱུད་ཞིང་དེའི་སྦྱོང་རྒྱུད་
ལ་མདོ་མཁར་གཞུང་རྒྱུད་དང་། སྤྲང་རྒྱུད་ལ་ཉ་བཤང་རྒྱ་ཞེས་ཟེར། ཉ་དབང་རྒྱུད་འདེས་རྩེས་
སྟོང་ས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་འབབ།
ཉ་བཤོར། ཉ་འཛིན་པ་དང་། གསོད་པ།
ཉ་སོག་ [① ཉའི་སྤལ་རྒྱལ་ཏུ་སྦྱེས་པའི་གཤོག་པ་ལྟ་བུ། ② ཉ་བྱིས་ལས་བཅོས་པའི་བྱུད་མེད་
ཀྱི་རྒྱན་ཆ་སྟོར་སྟོར་ཞིག་ [③ མཆོ་འགམ་དང་བྱེ་འདམ་དུ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་
སྟོགས་ཕྱན་ཅན་ཞིག་
ཉ་སྤམ། ཉ་དང་སྤམ།
ཉ་བསད་དེ་ཁྱི་ལ་དགེ་བ། གཅིག་བཙོམ་ནས་གཅིག་གསོ་བའམ། བཟང་པོ་བཙོམ་ནས་ངན་པ་གསོ་

བའི་དཔེ་ཞིག་ཡིན།

ཉ་ལྷག་ཁྱེས་བཅོམ་ལྷག་པ།

ཉག་ ① ཀོང་ཀོང་ངམ་གཤོང་ཅན། ལྷ་ཉག་ལ་ཉག་ ② མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཆིག་ ③ ཉ་

གའི་བསྐྱས་ཆིག་ཁྱེ་ཡང་གང་ཡོད་ཉག་ཏུ་འབྲེན། བཟང་ངན་གང་ཡིན་འབྲས་བུར་སྒྲིས།

ཉག་སྒྲིད། ཉག་རོང་ལུང་པའི་བར་ཆ། ཉག་ཁོག་སྒྲོད་སྒྲོད་བར་གསུམ་གྱི་སྒྲེ་བ་རྣམས་ལས་ཉག་སྒྲེ་

བར་པའི་མིང་།

ཉག་སྒྲིད་བུ་ཡོང་མ། ཉག་རོང་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་མི་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞིགས།

ཉག་རྒྱང་། ཁོ་ན།

ཉག་ཁྱད། ཉ་ག་ཆེ་ཆུང་གི་བར་ཁྱད་ཅི་ཆུང་ལ། བཅུ་བདུན་སྟོར་དོ་ཁལ་གྱི་བརྒྱད་ཆ་བདུན། བཅུ་

གསུམ་སྟོར་གང་གསུམ་ཆ་སུམ་ཆ་གཉིས།

ཉག་ཁྲམ། ཉག་གྲངས་རེ་མོ།

ཉག་ག་ཁྱག་ཀའམ་ཉག་ཉག་

ཉག་གེ་ཉོག་གེ་མི་བྱང་བ་དང་ཉོག་པོའི་རྣམ་པ། རྒྱ་ཉག་གེ་ཉོག་གེ་དྲངས་སུ་འཇུག་པ། གཏམ་ཉག་

གེ་དྲངས་སུ་འཇུག་པ། གཏམ་ཉག་གེ་ཉོག་གེ་རྣ་བ་ལ་གཞན།

ཉག་གཅིག་ ① རྒྱང་བའམ་ཁོ་ན། འཆི་རྒྱ་ཉག་གཅིག་ལས་ཐབས་མི་འདུག་ཤིང་མཐོ་ཤོས་ཉག་

གཅིག་ ② རྒྱང་གཅིག་ཅེས་པའི་དོན།

ཉག་རྒྱ། རྒྱ་འགོ་མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་བ་ཡན་ཏ་རིའི་སྒྲོ་ངོས་ནས་བྱུང་སྟེ་ཤར་སྒྲོའི་ཁྲི་འདུ་དང་།

མེར་བྲལ། དཀར་མཛེས། ཉག་རྒྱ་ཁ་སོགས་བརྒྱད་དེ་མཐར་འབྲི་རྒྱར་འབབ་ཞིང་ཡོད་པ་རེད།

ཉག་རྒྱ་ཁ། རྒྱང་ཞིག་ཤི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་དབུས་

ཁུལ་དུ་ཡོད། རྒྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་སྤྱན་རྒྱུང་དུ་ཡོད།

ཉག་ཉག་ཞིང་པ་གཤོང་གཤོང་ངམ་ཀོང་ཀོང་། ལ་ཉག་ཉག་ཁྱེ་ཉག་ཉག་

ཉག་ཉིག་ཁག་སྒྲིགས་ལྷ་བུ་མི་གཅང་བ་སྤྲ་ཆོགས། ལུབ་མ་ཉག་ཉིག་

ཉག་ཉོག་ ① ཉག་གེ་ཉོག་གེའི་བསྐྱས་ཆིག་ ② [ཡུལ་]ཁྱེས་པ།

ཉག་ཁྲི་རྒྱ་རྒྱུག་བརྩོད་དཔོན། རབ་རྩུང་བཞི་པའི་ནང་ཙམ་ན་ཨ་མི་པ་རྩ་རྒྱུ་པ་མཆོན་གྱིས་དཔོན་པ་
 རྩུང་ཏུ་ཞིག་བཏབ། དེ་རྩེས་དཔོན་ས་འདི་རྩ་ཐག་རིང་རྩེན་གྱིས་ཉག་རྩེ་གཤམ་རྩུང་སྤ་
 ཞབས་ཟེར་པའི་ས་གནས་དེར་དཔོན་ས་སྤོས། དེ་རྩེས་ཉག་བཙན་ཁ་ཤོར་གྱིས་གནོད་པས་
 རྩུང་ཡང་དཔོན་ས་སྤོ་དཔོས་རྩུང་རྒྱབས། གཞོག་ཞོག་ཅན་མ་ཁམ་ཆོས་དབང་གིས་ལྷུང་
 བཞིན་ད་ལྟའི་དཔོན་གནས་འདིར་སྤོས་པར་གསལ། ལྷུང་མཐའ་རྩིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
 མཛེས་ཤོད་རིགས་རང་སྤོང་ལྷུང་ཉག་རིང་རྩོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉག་ཐག །ལྷགས་ཐག་ཨ་ལོང་ཅན་གྱི་མིང་།

ཉག་མཐེལ། སྤང་ཆ་དང་རྒྱ་མའི་དངོས་རྩམ་འཛོག་སའི་མིང་།

ཉག་དོ། འདེགས་བྱེད་ཉ་གཉི་རྒྱ་དོ།

ཉག་མདའ། འདེགས་བྱེད་ཉ་གའི་མདའ།

ཉལ་འོན། རྗེ་མོ་ལྷ་ཉལ་མི། མི་གཞན་གྱིས་བྱ་ལས་ལ་ཕྱོག་ཏུ་སོ་བཟླ་བྱེད་ཅིང་གནས་ཚུལ་
ནམས་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་པ།

ཉག་པ། ཉག་པོ་དང་གཅིག །

ཉག་པོ། འཕྲེང་གི་རྟོག་མོ་འཕམ། ལྷུང་ལྷུང་། རྟེན་པ་ཉག་པོ། ལྷ་ཉག་། འཕྲོ་ལམ་ཉག་པོ་གང་ཡོད་ལ་
ས་སྒྲོན་བརྒྱུད་ནས་སྤྱང་ག་ལོད་ཆ་མ་ཉག་པོ་ཐོས་པ།

ཉག་མ་བ་ཞན། དབྱུང་མེད་མ་ཐར་བྱུག་གམ་ཉམ་ཐག་པ། མས་གོས་ཀྱིས་དབྱུང་བའི་ཉག་མ་
བཞན་གྱི་མི་པ་སྐྱོབ་གསོ་གནང་བ།

ཉག་ཟླ་ག། ① ཀྱང་ཟླ་ཤོ། ཟག་པ་ཉག་ཟླ་ག། ཤིང་ཉག་ཟླ་ག། ② ཞུང་པའམ་ཉམ་ཟག་པ། མི་ཆ་ཉག་ཟླ་ག། རམོ་པ་ཉག་ཟླ་ག།

ཉལ་སྒྲོན། ཟུག་སྒྲོན་ཡང་ཟེར། མདུག་གཏམ་དང་ཉལ་སྒྲོན་པར་ན་དགལ། ཉལ་སྒྲོན་འཕངས་པ་ལྟར་
བརྒྱགས་པ།

ཉལ་སྒྲིབ་གྱི་ལས་ལ་བྱང་བ། མདའ་བཤེན་པའི་ལག་ཅུལ་ལ་མཁས་པ་སྟེ་མདའི་ལག་ཅུལ་གནས་
ལྷ་ལ་བྱང་བ་ལ་ཐེང་ཞིང་། དེ་ཡང་། ༡ གནད་དྲུབ་སྒྲུབ་པར་སོག་པ། ༢ ཆེ་བས་ཆེ་བར་སོག་

པ། ༣ རྒྱུང་འིང་བར་ཐོག་པ། ༤ སྤྲ་གྲགས་པར་ཐོག་པ། ༥ མི་འཛོར་བར་ཐོག་པ་བཅས་སོ། །
ཉག་ཁྲ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྲལ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉག་མ། ཀང་ངམ་ལྷུག །སྤྲ་ཉག་མ་གཅིག །རྩྭ་ཉག་མ་གསུམ། སྤྲ་ཉག་ཁ་ཤས།

ཉག་མོ། [རྟིང] ① ཨ་ཕྱི་འམ་བ་མའི་ཨ་མ། ② ཉག་མོ་འམ་བྱད་མེད།

ཉག་ལྷ། ཁམས་ཉག་རོང་པའི་ལྷ་མོ།

ཉག་བཞག །སློག་ཏུ་སོ་ཉལ་སྟེ་ཉག་ནོན་དང་དོན་གཅིག

ཉག་རས་སེ་བོ། མཚན་གཞན་ལ་བྲལ་ཐོབ་ཉག་སེ་དང་། ཉག་སེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཟེར། ཡལ་
མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དང་། དུམ་འདན་བཟའ་ཨ་ལོད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤས་སུ་སྤར་ཁམས་ཉག་
རེའི་གོང་དུ་འབྱུངས། འབྱུངས་ལོ་མི་གསལ། ཆོས་སློར་ཞུགས་ནས་དབུས་སུ་བྱོན། དཔལ་
མག་མོ་བྲལ་བ་ལས་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་ཞུས། བྲལ་བ་ཐོབ་རྗེས་བསམ་འབྲུག་རས་བ་
ཡང་ཟེར། ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་དེང་དུས་བྲག་གཡལ་ཁུལ་དུ་སླེ་དགོན་བཙལ་བའི་གདུང་མ་
ཆེན་པོ་བོད་བྱས་འདྲན་པའི་རྩུ་འབྲུལ་བསྟན་པ་དང་། སློབ་མའི་ཆོགས་མང་པོ་བསྐྱེདས། དེ་
ནས་ཀམ་པོ་གདམས་རར་བྱོན། རྗེ་རྗེ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱུང་བ་ལ་ཐལ་བའི་སྤང་པོ་
གསང་ཆབ་གཏོར་བས་གདམས་པེ་སྟེལ་ཞིང་དམ་ལ་བཞག །དེ་ནས་སླེ་དགོན་དུ་བྱོན། ཆར་སློང་
བྲས་པའི་ཆེ་ལོག་སློན་ནམ་མཁའ་ལ་གཏོར་བ་སྤྲིན་ཆགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆར་ཆེན་པོ་བབ་པ་
དང་། མོ་སྤྲམ་བརྒྱས་བྲུ་ཞུས་པ་ལ། གསང་ཆབ་བཤེས་པས་གར་ཐོབ་པར་ཕྱིར་ལོ་བྱ་རེ་བྱུང་བ་
ལ་གཅིག་གིས་མ་ཐོབ་པས་ཞལ་མཆིལ་གནད་བས་བྲུ་མོ་གཅིག་བྱུང་བར། ཀམ་པོ་དཔལ་
བཅེགས་ཆབ་ཀྱིས་བཤིགས། མོ་སྤྲམ་བརྒྱ་ལ་གཅིས་བྲུག་བརྒྱ། དཔལ་མཐའ་རྟིང་དགོན་དུ་དེ་
ཨེ་ཆོར། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་། གསུང་ཆོས་སྟོན། གསུང་མགུར་ཆོན་པ་གཉིས་དང་། བཀའ་
བརྒྱུད་རབས་བདུན་གྱི་སྤྱེའབྱམ་ནད་རྫོང་དཀར་ཆག་བཅས་པོད་གཅིག་བཞུགས། སླེའི་གནས་
དེ་ཉིད་དུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠༡ ལོར་སྤྲ་གཤེགས།

ཉག་རོང་། ① ཁམས་ཀྱོགས་འབྲི་རྒྱའི་སྤྲ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་བྲུ་ཞིག་གི་མིང་། ཁམས་ཀྱི་ས་ཡི་མདུད་

གསུམ་ལས་ཉག་རིང་བྲག་གི་མདུད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། གནའ་དུས་ས་བཅའ་བུ་མོ་དེ་གི་སྡེ་པ་
ཞིག་ཡིན་སྟབས། དཔོན་འཕྲོ་གཞན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་དགའ་བའི་ས་གནས་ཞིག་ཡིན། ②
རྫོང་ཞིག་ །སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་དབུས་ཁུལ་
དང་ཉག་ཆུའི་ཆུ་རྒྱུ་ཡོད། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་བར་ཤོག་ན་ཡོད།

ཉག་རིང་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཁུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ལོར་མདོ་ཁམས་
ཉག་རིང་ལྷགས་མདུད་ཁྲིམ་དུ་འཁྲུངས། སྤྱ་ནར་རྫོགས་པ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་བྲག་འཕོ་དཔོན་
དང་། རི་རྒྱབ་དཔོན་སོགས་ལ་འཁོན་གཞི་ཆུགས། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྟོབས་ལུགས་རེ་
ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་བརྟུག་དཔོན་དང་། རི་རྒྱབ་དཔོན་སོགས་དབང་དུ་བྱས་པས་ཤིང་། ༡༨༤༤ལོར་
ཉག་སྐེད་བུ་ལོང་མས་ཉག་སྡེ་ཡོངས་རྫོགས་དབང་དུ་བསྐྱུས། སྐབས་དེར་ཁམས་ཁྲོགས་གྱི་
དཔོན་རིགས་རྣམས་ལྷངས་སྐྱག་སྐྱེས་ཏེ། ལི་ཐང་དཔོན་དང་། སྡེ་དགེ། ཉོར་ཁག་ལྷ་བཅས་གྱི་
དཔོན་པོ་རྣམས་གྱིས་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་པོ་བརྒྱུད་དེ་ཁྲིན་ཏུའི་ཆུང་ཏུ་ལུ་ལ་ཉག་རིང་མགོན་པོ་
རྣམ་རྒྱལ་འདུལ་རྒྱུའི་རོགས་སྐྱོར་ཞུས་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་༡༨༥༥ལོར་མན་རྩ་གོང་མའི་པ་ཉ་བ་རྒྱ་
དཔོན་གོང་ལྷ་ས་ནས་ཐང་ལི་ཐང་བརྒྱུད་དེ་ཕྱིར་པེ་ཅིང་དུ་ལོག་སྐབས། བརྟུག་པེ་སྐུ་དང་།
རི་རྒྱབ་ཆང་གི་གཡོག་པོ་རྣམས་གྱིས་ཁྲིམ་ཁྲི་ལ་འཇུག་ནས་དུ་འབོད་བྱས་ཏེ། ཉག་རིང་
མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་བུལ་རྒྱུའི་རོགས་སྐྱོར་གྱི་རེ་འབོད་ཞུས། དར་མདོར་སྐྱེབས་པ་དང་། རྒྱ་
དཔོན་གོང་ཐང་གིས་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་ནི་གོང་མའི་བཀའ་ལ་མི་ཉན་པའི་ཐག་པ་རེད། ཅ་
མེད་གཙང་དག་བཟོ་དགོས་ཞེས་ཁྲོ་གཏུམ་གྱི་ར་རོ་ཆེན་པོ་སྐྱོགས་ཤིང་། འབའ་ལི་རྒྱལ་
གསུམ་དང་། ལྷགས་ལ། ཉོར་ཁག་ལྷ། སྡེ་དགེ་བཅས་ལ་འཕམ་དུ་དམག་བསྐྱུས་ནས། བུ་ཁྱ་
གོ་བྲག་གིས་སོ་སོའི་རྩོགས་ལས་དམག་རྒྱོབས། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གཞོན་པོ་བཟུང་ནས་
དར་མདོར་གོང་ཐང་ལ་སྐྱོད་དེ་ཉག་སྐེད་དཔོན་ཟེར་བའི་མིང་ཅན་ཡང་མེད་བཟོ་དགོས་པའི་
བཀའ་ལས། དཔོན་ཁག་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཉག་སྐེད་མེད་པ་གཏོང་རྒྱུའི་བསམ་པ་ཡོད་པས་
མཉམ་དུ་འཛོམས། དེ་ནས་ལི་ཐང་དང་། སྡེ་དགེ། ཉོར་ཁག་ལྷ། ལྷགས་ལ་བཅས་གྱི་དམག་བསྐྱུས་
ནས་ཉག་ཁོག་ཏུ་ཕྱིན། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ཤེས་ནས་ཉག་རིང་སྟོད་སྟོད་གྱི་བུ་གཏའ་

དང་། བཟེང་བ་སྟོང་གི་བྱ་གཏའ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱབ་ལ་བསྐྱལ། ཁྱོ་ཡུལ་དང་སྤྱི་པོའི་བྱ་གཏའ་
 རྣམས་སྤང་རིང་ལ་བསྐྱལ། སྤང་བ་དམ་པོར་བྱས། དབྱེ་ལ་སྤྲུམ་མགོ་བཏགས་ན་བཟའ་མི་
 རྣམས་ཚུ་ལ་བཏབ། འཁོར་བ་ཅིས་ལེན་བྱ་རྒྱ་དང་། རི་འགོ་རྣམས་ལ་རྒྱང་སོ་བཅུགས་ཏེ་དུ་
 བས་དམག་བརྟེན་གཏོང་མཁན་དང་། ས་འགག་རྣམས་ལ་སྤང་མཁན། ས་ཚུགས་སོ་སོར་ཆ་དང་
 ཡི་གེ་བྲམ་ཁན་བཞག་སྟེ་གོང་ཆོའི་རྒྱ་ཟས་རྣམས་སྤྲུང་བྱས། དབྱེ་པོའི་དམག་མི་རེ་སོ་ད་
 ན་དབའ་དར་མཛོ་རེ་དང་། དམག་དཔོན་རེ་སོ་ད་ན་དབའ་དར་རྟ་རེ། དམག་དཔོན་ཆེ་བ་རེ་འཇུ་
 བཟུང་བྱུ་བ་ན་དེའི་རྟ་པོག་ཆང་མ་ཐོབ་པའི་སྟེང་དབའ་དར་རྟ་རེ་སྟོང་རྒྱུ་འི་ཁྱབ་བསྐྱལས་བྱས།
 སྤྱི་པོར་མེད་པ་དུག་ཅུ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་སྤྲུམ་པ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ནས་དུག་ཅུའི་བར་ཆང་མ་
 དམག་ཏུ་བསྐྱལ། སྤྲུག་གཟན་ཁས་ལེན་པ་སྤྲུམ་བརྒྱ་བདམ། ཆོ་ཤོག་རེས་དམག་ཤོག་རེ་
 བྱས། རིམ་པ་དང་པོ་རྟ་དམག་སྟེ། རྟ་པོག་དང་མདའ་ཇུས་གི་བཅས་ཡོད་དགོས་པ་དང་།
 གཉིས་པ་རྒྱུ་དམག་སྟེ། པོག་དང་གི་དབྱེ་སྤྲུལ་ཡོད་དགོས་པ། གསུམ་པ་ས་སྤང་དང་། ལམ་
 སྤང་། ཁང་སྤང་བཅས་ཡིན། དེར་མདུང་གི་དང་སྟར་པོ་ཡོད་དགོས། ས་སྤང་ཆོས་ས་འགག་ཏུ་
 རོ་སྤྲིལ་རྒྱ། འིང་བཅད་ནས་ལམ་བཀག་རྒྱ། རྒྱ་མ་ཆོར་དབྱེ་ལི་མདའ་པོག་དང་རྟ་པོ་རྒྱགས་
 སོགས་རྒྱ་བཅུག་པ་བཅས་བཀོད་བསྐྱེགས་ལེགས་འཆོམས་བྱས་སྟབས། དམག་འཐབ་ཡུན་
 རིང་བྱས་མཐར་ལི་སྟེ་རྟོར་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་དམག་པམ་པས། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་སྟན་འགས་
 ཆེ་འིང་སྟོབ་པ་སྟེས། དེ་ནས་ཁོ་ཆོས་རྒྱ་དཔོན་གོང་ཐང་མདུན་རོགས་སྟོར་རེ་ཞུའི་ཡི་གེ་
 བཏང་། རྒྱ་དཔོན་གོང་ཐང་དམག་མི་ལྟ་བརྒྱ་ཁྱིད་ནས་བཞུ་འགོར་སྟེ་བས། སྟེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་
 དང་། རྫོགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་བྲག་འགོར་རྒྱ་དཔོན་ཅར་སྤྱི་བཅར་པེ་བས། ལུགས་
 ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། མདོ་མཁུན་བཅེ་རྣམ་གཉིས་རྒྱ་དཔོན་དང་མཉམ་དུ་བྲག་འགོར་པེ་བས། རྟོར་
 ཁག་གི་དཔོན་རྣམས་རྟུ་དང་། མགར་ཐར་བར་ཅི་བས་བསྐྱ་སོང་། ཆང་མ་བྲག་འགོར་
 འཛོམས་ནས་དམག་བཀོད་བྱས། རྒྱ་དམག་ལྟ་བརྒྱ་དང་། འབའ་ལི་རྒྱལ་གསུམ། རྟོར་པེར་
 ཁག་ལྟ། ལུགས་ལ། སྟེ་དགེ་བཅས་ཀྱི་དམག་གིས་ཉག་རོང་ལ་རྒྱ་བ་ལྟའི་རིང་དམག་བརྒྱབ་
 གྱང་ཉག་རོང་མ་ཐུབ། ༡༤༥ ན་ལོའི་ལོ་འགོར་རྒྱ་དཔོན་གོང་ཐང་དམག་མི་མང་པོ་ཁྱིད་ནས་

འོང་བར་ཉོར་ཁག་ལྗེ་དཔག་དང་མཉམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས་ཉག་རོང་ལ་དཔག་བརྒྱབ་ཀྱང་
 མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་བརྟམ་མ་ཐུབ་པར་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར་ལ་ལས་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་མ་ཡུམ་
 རྒྱངས་པ་རེད་ཟེར། ལ་ལས་རྒྱ་ནག་མང་པོ་མོན་པ་རེད་ཟེར། ལ་ལས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་འཁྲུག་
 རྒྱང་བ་རེད་ཟེར། གང་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་ནག་ནས་ཉིན་མཆན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་མདའ་ཡིག་པ་མང་པོ་
 སླེབས། དེ་ནས་རྒྱ་དཔག་ཕྱིར་འགོ་གཤམ་གྱེད་སྐབས། རྒྱ་དཔོན་གྲོང་ཐང་གིས་སེ་ཤེ་ཀཱ་
 འབུམ་དཔོན་གཡོག་བཅུ་སྟོར་ཞིག་བང་མི་བཏང་སྟེ་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དགའ་སར་ཡོང་
 དགོས་ཚུལ་དང་། རྒྱུད་རང་མི་བསོད་ནམས་ཅན་རེད་འདུག །མི་ཆོས་ཟེར་ན་འོད་མི་སྤྱུག་པོ་
 རེད་ཟེར་ངས་བལྟས་ན་འོད་རང་མི་ཡག་པོ་ཅིག་རེད། ཅས་པའི་གཏམ་སྟུན་དང་བཅས་འབོད་
 དུ་བཏང་། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། རྒྱ་གྲོང་ཐང་གིས་ད་ཉག་སྟེད་ཆང་རི་བོང་ཁ་འདྲ་གཅིག་
 བཟོ་བསམ་ལེ་རེད་དེ། དེ་ཁོ་བོ་འོད་གི་ཕྱི་ཉིང་འདྲ་གཅིག་བཟོས་ནས་མ་རྩ་མ་ལ་ལེར་བྲོས་
 ཕྱིན་པ་རེད། ས་ཉག་རོང་བ་ལ་བྱ་གཅིག་སྟེ། བྱ་སྟེས་པ་སྤྱི་ཡོན་ཨེ་གོ་ཟེར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
 གཡོག་པོ་སྤྱུག་ཐན་ཆོས། ས་ཉག་རོང་བ་ལ་བྱ་གཅིག་སྟེ། བྱ་སྟེས་པ་སྤྱུག་པ་མདུད་ཉག་སྟེད་
 རེད། ཟེར་བར། མགོན་རྣམ་བཤམ་པོ་ཆེན་པོ་ཤོད། དེ་ནས་རྒྱ་དཔོན་གྲོང་ཐང་ཉིན་མཆན་སྟེལ་
 བས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་མི་བསོད་ནམས་ཅན་ཡིན་པས་ཉག་རོང་གི་དཔོན་
 དུ་བསྐྱོས་དགོས་ཟེར་ནས། སེ་ཤེ་ཀཱ་འབུམ་ལ། ལྷ་ཉོག་ཅན་དང་། ཐམ་ཀ། བཀའ་ཡིག་
 བཅས་བསྐྱར་ནས་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་ཅར་བཏང་། ཀཱ་འབུམ་གྱིས་རྒྱ་དཔོན་གྲོང་ཐང་གི་
 བཀའ་ཡིག་རྣམས་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བསྐྱགས་སྐབས། མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས། བེ་ལེ།
 རྒྱ་གྲོང་ཐང་། རོ་ཆ་རྒྱ་མེད་མཁན། མ་བཅོར་མ་རྩ་སྟེལ་པོ་མ། བཅོར་ན་མ་རྩ་ཆག་གང་རེད།
 བེ་ལེ། རྒྱ་ཡི་ཐོབ་ཐང་ང་ལ་མི་དགོས། བོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ང་ལ་མི་དགོས། མོག་ལྷ་མགོ་ལ་མི་
 རྟོན། བྱ་སྤྱ་མགོ་ལ་མི་བཅུགས། སྟེས་པ་པོ་ལ་འཛོན་ཐང་ཡོད་ན། དགའ་ལྡན་ཁྱི་ལ་བདག་པོ་
 མེད། རྒྱུད་རང་ལ་མཁོན་སྤྱིན། མི་མཁོན་ཉག་རྒྱུ་འཛུང་པོངས་ཟེར་བ་རེད། ཀཱ་འབུམ་གྱིས་
 མགོན་རྣམ་ལ་ལྷ་ལྟགས་བྱས་པས། མགོན་རྣམ་གྱིས་ཀཱ་འབུམ་ལ་དོགས་པ་སྟེ་ཕྱི་སྟོན་
 གལ་ནས་ལུད། ཁོས་ཀྱང་བཀའ་ཐམ་རྣམས་ཉར་མ་པོད་པར་ཉག་རྒྱུར་འཕངས། བཀའ་ཐམ་

ནམས་ཆུའི་ནང་གཡུག་སའི་ཟས་པ་དེ་ད་ལྟ་ཡང་མ་ཉམས་པར་བསྐྱད་འདུག ། རྒྱ་དམག་གིས་
ལོག་རྩེས་མགོན་པོ་ནམ་རྒྱལ་རྒྱ་བོད་ཆང་མས་མ་ཐུབ་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱིན་ཁྲག་
ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་ཁག་ཆོ་བྱེ་ཆེར་སྤང་ལོག་སྡོད་པ་བཞེན་སྦྱར། མགོན་ནམ་ང་རྒྱལ་ཆེར་
བསྐྱེད་ནས་ཁ་རྒྱགས་བཞད་རྒྱར། ལི་སྡེ་རྩོར་ལྷགས་ཀྱི་བུ་མོ་བཞི་རྒྱ་དཔོན་གྲོང་ཐང་ལ་
མནའ་མར་བྱིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱ་རྒྱ་ཡུལ་ལོས་འགོ་བ་ཡུལ་རེད། སྤྲོན་བུ་མོ་མ་འགོ་མི་
ཡུལ་རེད། འགོ་བས་མ་ན་འཕྲིད་མཁན་ཡོད་ལེ་མེད། ཟེར་ནས་ཁྲིལ་བགད་དང་ཟུར་བྲུས་པ་
རེད། དེ་ནས་མགོན་པོ་ནམ་རྒྱལ་ང་རྒྱལ་དང་ཉམ་པ་རྩེ་ཆེར་བྱིན། ཉག་རྩོད་མགོན་པོ་ནམ་
རྒྱལ་གྱིས་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་པལ་ཆེར་ལ་དབང་སྦྱར་བྲུས་པ་མ་ཟད། འབངས་
ཁྱེན་ལོག་གི་ལས་འགུལ་སྡེལ་སྡེ་པོད་གཞུང་ལ་དམག་དངས་ནས་བཀའ་ཤག་སྤིང་གཞུང་
གཏོར། ཁུ་ཁུ་ལག་མེད་པར་བཟོ་རྒྱ་དང་། རོ་བོ་ལྟ་ཐུན་ཉག་རྩོད་ཀྱི་དཔོན་དངས་ནས་
ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་དད་ཐུན་ནམས་དབུས་སུ་ཆོས་མཛལ་འགོ་བའི་དཀའ་ངལ་མི་དགོས་པ་བྱ་
རྒྱའི་དམ་བཅས་ཏེ། ཉག་དམག་དབུས་སུ་དབུང་འདུག་གི་དྲུག་པ་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྡེ་དགེ་
རྒྱལ་པོས་ལི་ཐང་གཡོན་རུ་དཔོན་ལ་ཡི་གེ་བཏང་དོན། དུ་སྐབས་ཉག་རྩོད་ལ་བདུད་ཀྱི་སྦྱལ་
པ་ཉག་སྡེ་དབུ་པོར་མ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེས་མཐའི་སྡེ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་སྤང་བསྐལ་ཏེ་
གཞོམ་གྲབས་ཡོད་སྟབས། རང་རེ་ཆོས་དབུང་བསྐྱིགས་ཏེ་མ་བཅོམ་ན། མནའ་མིའི་གཏམ་
དཔེ་ལ། མེ་སྟག་རྒྱུད་དུས་མ་གསོད་ན་ལྟ་རི་གཉན་པོ་བསྟེག་ཤིག་པ་སྐབས་མ་བཤག་ན་
སྟག་བསྐལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལྟར། མཐར་རང་རེའི་རྒྱུས་གཞི་ལ་ཉན་ཁ་འབྱུང་སྤིང་པ་རེད།
ཅས་ལོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཅན་ཞིག་བཏང་བའི་འཕྲིན་པ་དེ་ལས་དུ་ཉག་དམག་གིས་ཟེན་ནས་ལི་
ཐང་དཔོན་ལ་མ་འཕྲོད། རྒྱུན་དེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ལོའི་རྒྱ་མག་ལོར་ཉག་དམག་སྡེ་དགའ་ཡོང་
ནས་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་ཡུམ་སྤུས་འཁོར་བཅས་དང་། དཔལ་སྤངས་དཔོན་གཞན་སྦྱལ་སྤྱ། ཀུ་ཐོག་
ཞིང་སྦྱང་། རྩོགས་ཆེན་དཔོན་སྟོབ་བཅས་སྡེ་དགའི་དབུ་ལྷ་ཁག་ལྟེ་ལྷ་མ་གཅི་པོ་ནམས་
དང་། མདུན་བསྐྱོར་ཁག་གཅིག་བཅས་འཛིན་བཟུང་བྲུས་ཏེ་ཉག་རྩོད་ནང་དུ་མི་བཏང་བཀག་
ཉར་བྲུས། སྤྱིར་བཏང་གི་ལྷ་དཔོན་རྒྱུད་དུ་ཁག་གཅིག་གོ། མ་བྲུས་ཏེ་ཉག་རྒྱ་ནང་གཡུག་སྡེ་

ཕྱིར་སྒྲོག་དང་། ཁྱོད་གུད་ལ་ཁྱོད་ཆབ་ཀྱིན། སྐབས་དེར་ཉག་དམག་གིས་སྤྱག་རྩལ་གྱིས་
མནར་གཅོད་བྱེད་བྲགས་པས་སྡེ་དགའི་ཡུལ་མི་རྣམས་གྱིས་བོད་དམག་ལ་ལྷ་དམག་ཅེས་
གྲུས་བཀུར་ཆེན་པོར་བྱས་པར་བྲགས།
ཉག་རོང་སྤྱི་ཁྱབ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་གཞུང་དམག་གིས་ཉག་རོང་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་བཙེམས། སྤྱི་
ལོ་༡༩༤༥ལོར་ཉག་ཁོག་ཏུ་མདོ་སྤང་སྤྱི་ཁྱབ་བརྩམས། ཅིས་དཔོན་ཕུན་རབ་པ་མདོ་སྤྱིར་
བསྐྱོས། དེར་ད་ལྟ་ཉག་རོང་སྤྱི་ཁྱབ་ཁྱད་ཟེར།
ཉག་ལ་བཀག་པ། གནད་ལ་བཀར་པ། ཅིས་ཅན་རྣམས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཉག་ལ་བཀག་ནས་ཞུ་བ་ལེན་པ།
ཉག་ལུང་དཔོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོམས་དང་མཛོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉག་ཤིང་། ཉག་འཛི་ཤིང་རམ་མདལ།
ཉག་ཤུར། ཉག་སའི་ཤུར་ཁ། ཤིང་ལ་ཉག་ཤུར་ཅིག་བཏོན་པ། ཅིག་པ་ལ་ཉག་ཤུར་བཅོས་པ།
ཉག་སྤང་། སྤྱི་ཡང་འདེགས་སྤྱད་ཉག་འཕམ་སྤང་།
ཉང་། སྤར་བོད་ཀྱི་རིགས་རུས་ཀྱི་བྲག་ཅིག།
ཉང་ཁྱི་རྩོད་ཞིག་ཉིང་ཁྱིའང་ཟེར། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་ས་ཁྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཤར་རོས་ཉང་རྩའི་
སྤང་རྒྱུད་ན་ཡོད།
ཉང་གི་ཁྱི་བཟང་ཡང་སྟོན། ཁྱོད་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་
ཅིང་། བོད་ཀྱི་སྟོན་པོ་མཛངས་པའི་མི་བདུན་ཀྱི་ནང་གསེས་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱིས་ཡུལ་ལྷ་སའི་ཉི་
འདབས་ཉང་མེད། རི་ཁྲིམ་རྣམས་སྤྱི་ཐང་དུ་སྟོས་ནས་ཁྱོད་ཁྱེད་དུ་བསྐྱར་བའི་ཐབས་ཤེས་
གསར་པ་བཏོན་པ་དེས་ཞིང་འབྲོག་གི་ཐོན་རྩིས་བཞེ་འཆོང་དང་ཁོང་འཕེལ་འབྲོ་རྒྱར་རུས་པ་
ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད།
ཉང་དགའ་རྒྱ། ཉང་རྒྱ་དང་དོན་གཅིག།
ཉང་དེ་ཉུང་དེ། ཆང་དེ་རྒྱུང་དེ་དང་མཚུངས་ཉི་རྒྱུང་ཐད་ཅེས། ལྷ་ཉང་དེ་ཉུང་དེ་ལྱེད་ལ་གྱིས་བཅིན་མེད།
ཉང་རྒྱ། དབུས་ཀྱི་དྲགས་ཀོང་ས་ཁུལ་ཀྱི་རྒྱ་པོ་ཞིག་སྟེ། སྤར་བོད་ཀྱི་ཉང་ཞེས་པའི་རིགས་རུས་

ཤིག་གི་ཆོ་བ་སྟོང་ཡུལ་གྱི་ས་ཆའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུ་སྤྱང་ཞིག
ཉང་ཚུ་སྤྱང་མོ། ཉང་སྟོང་གཞོན་སྤྱིན་གང་བཟང་གི་རེ་ནས་འབབ་ཅིང་རྒྱལ་ཅེ་བརྒྱད་དབུས་ཀྱི་སྤྱིང་
སྤང་ཚུ་ཤུལ་བར་འབབ་པའི་གཙང་གི་ཚུ་འདི་ལ་ཉང་ཚུ་འཕམ་སྤང་ཚུ་ཟེར།
ཉང་ཁུང། ཉང་ངེ་ཁུང་ངེའི་བསྐྱུས་ཆིག་
ཉང་སྟོང། སྤང་ཚུའི་སྟོང་ཁུལ་ཏེ་རྒྱལ་ཅེ་ནས་གཞིས་ཅེའི་བར་གྱི་སྤང་ཚུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ།
ཉང་སྟོང་གི་སྤང་ལུང་དགོན། ཉང་སྟོང་རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་གྱི་བཀའ་གནམས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་
ཉང་སྟོང་འབྲོང་དཀར་ཅེ། གཙང་ཁུལ་ཉང་སྟོང་འབྲོང་ཅེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།
ཉང་སྟོང་ཤར་ཁ། རྒྱལ་ཅེ་སྤེ་སྤྱིང་རིམ་བྱུང་ལ་ཟེར།
ཉང་གཞོན་ཏྲོག་ཞིབ། མངོན་ཚུང་སྟོན་ནས་ཞིབ་འདུག་བྱེད་པ། དག་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཉང་
གཞོན་ཏྲོག་ཞིབ་མཐར་བྱིན་བྱས་ནས་པར་ཁོལ་གྱི་འཆར་གཞི་བཏིང་བ།
ཉང་གཞོན་པ། སོ་བའམ་སྤུལ་མ་བྱེད་མཁན།
ཉང་མོ། ① ཡར་སྤྱང་གྱི་ས་ཆ་ཞིག ། ② ཀོང་པོ་དང་སྟོ་ཡུལ་ས་འབྲེལ་གྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་།
ཉང་བན་ཁྲོང་སྤང་པ། ཉང་བན་ཁྲོང་སྤང་པ་ནི་སྟོན་དུས་ཉང་བན་ཁུལ་གྱི་སྤྱིང་གཞིས་ཅེ་བ་ཞིག་ཡིན་
པ་དེའི་ཞབ་ངོ་ཐའི་སང་སྤེ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པའི་ལས་སྤེ་བ་བྱུང་སྟེ་
གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་འཐབ་ཅོད་བྱེད་པའི་ནང་བྱས་ཐེས་གཟེངས་ཐོན་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༥ ལྷེ་སྤྱིང་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྐྱབས་ཤེས་ལྷགས་ཀྱི་
སྤྱི་ལོ་༡༤༦༠ ལོ་ཐའི་སང་སྤེ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས་སྤེ་སྤྱིང་གྱི་འགན་ལོ་བརྒྱད་བཞེས་སོ། །
ཉང་བན་ཚུ་བཟང་། སེ་རའི་བྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཉང་བན་ཚུ་བཟང་། ཚུ་བཟང་བསམ་གཏན་སྤིང་ཡང་
ཟེར དེ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཁྲོང་སྤང་པ་ཟེར་སང་སྤེ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོས།
དུ་ལའི་ཆུ་མ་ལུ་བར་ཁྲོང་སྤང་པའི་འཛིན་ཁོངས་སུ་རི་ཁྲོད་ཅིག་འདེབས་རྒྱའི་བརྟག་ཞུས་དོན་
བཞིན་གནས་དེ་དུ་ལའི་ཆུ་མ་ལུ་པ་ངོ་མེབས་ཀྱི་ཚུ་བཟང་རི་ཁྲོད་འདེབས་སའི་ཞབ་བཀོད་དང་
ཚུ་བཟང་ཞེས་པའི་མིང་གནད། རྟེན་གཙོ་སྤབ་དབང་གི་དོ་སྤྱོད་སོགས་གནད། སྐབས་དེར་གྲ་
གངས་༡༥ཡོད་པ་དང་དགོན་བདག་སེ་ར་སྤྱི་སོ་ཡིན། ཚུ་བཟང་གི་བྱབ་ངོས་སུ་པ་པོང་ཁའི་རི་

ཁོད་ཡོད།

ཉང་བཟ་ལྷགས་སྒྲིན་ཚུ་འཁོར། ཉང་བཟ་ལུང་ཆོའི་ཁོངས་སུ་ལྷགས་སྒྲིན་ཚུ་འཁོར་ཞེས་བྲིས་ཆང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེས་དེ་སྔ་བོད་ས་གཞུང་གི་ཏུ་ལའི་ལྷ་མའི་ལྷགས་སྒྲིན་གསོལ་ཞིབ་འཐག་ལས་
བྱེད་དགོས་ཤིང་བྲིས་ཆང་དེར་ལོ་ལྟར་རྒྱ་རེའི་ཆེས་༡༥དང་༡༠བཅས་ལ་འཆར་ཅན་ཅེ་
གསོལ་ཐབ་པ་མེར་སྐྱ་གཉིས་ནས་འགན་འཁུར་གྱིས་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་
ཞིབ་དང་། གཟིམ་རྒྱུད་གི་མཆོད་པ་དང་། ཆོགས་རྩམ་སོགས་པལ་ཆེར་རྩམ་ཁལ་བདུན་སྟོར་
འཐག་ལས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་བྲིས་ཆང་དེར་ལྷགས་སྒྲིན་ཚུ་འཁོར་ཞེས་མིང་སོགས།

ཉང་སྐུས་གཞོན་གསུམ། ལྷང་ཅེང་གྲུ་དང་། དཔའ་དབྱི་ཆག་གཞོན་འགྲོན་པོ་གསུམ་ལ་ཟེར།
ཉང་སྐྱད་རྒྱན་གོང་། གཙང་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ཉེ་སྟོར་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་འོག་ལ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་
ཞིག་གི་མིང་། ལྷེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཞེངས། གྲུབ་མཐའ་བུ་སྟོན་ལྷགས་སྟེ་
ཁོ་ལུ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན།

ཉང་སྐྱད་ཉི་མའི་རི་བོའི་སྟོ། གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་ཅེ་དང་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་ཆགས་པའི་
རིར་ཉི་མེ་ར་ཞེས་བཞོད། ཉང་སྐྱད་ཉི་མ་གདོང་ཞེས་པ་གཞིས་ཀ་ཅེའི་རྫོང་ལ་བསམ་གྲུབ་ཅེ་
ཞེས་མིང་མ་བཏགས་གོང་གི་མིང་ཡིན།

ཉང་ཅེང་གྲུ། ལྷར་འཕན་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟེང་པོ་རྩེ་སྟག་སྐྱེ་བོའི་བཟ་ཡིན་པ་ལ་རྩེས་སུ་རྒྱལ་བོ་སྟག་
རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཤིང་རྒྱལ་བོ་གནམ་རི་སྟོང་བཅན་གྱི་དུས་ཟེང་པོ་
རྩེས་ཆོན་པོ་བྲུས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩུང་ཐད་ཞིབ་ཅམ་ཏུན་ཉོང་གི་ཡིག་ཆ་དེབ་དང་པོ་
ལས་གསལ།

ཉང་ཞིབ། མངོན་རྒྱུད་བརྟག་ཞིབ།

ཉང་ཞིབ་ན་མར་བཞུགས། མངོན་རྒྱུད་གི་སོག་ནས་ལྷ་རྟོག་ཞིབ་འཇུག་བྲས་པ།

ཉང་ཡུལ་རྣམ་གསུམ། འདི་ཀོང་པོ་བ་ལ་བཀལ་ནས་ཞོ་ཁ་ཡན་གྱི་ལུང་པ་དེར་ཉང་པོ་ཟེར་ཞིང་།
ལུང་པ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་ལ་ཉང་རྩ་ཟེར།

ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། གཏེར་སྟོན་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ནི། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག་ཟླི་

ལོ༡༣༩ ལོར་སྟོ་བྲག་གཏམ་ཤུལ་དུ་འཁྱུངས། དེ་མེས་སྐུ་ནང་སོན་མེས་སྟོ་བྲག་ཁོ་མཐེང་ནམ་
སྐང་གི་སྐུ་རྒྱུ་བ་ནས། གཏེར་སྟོས་སྐུ་ག་པོ་དང། སྐུ་པོ་གཉིས། སྟོས་སྐུ་ག་ནང་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་
འདུས་པའི་བརྒྱུད་ལུང་ཆོས་ཆུན་སྐུ་ཅུ་པོ་དང་བརྒྱུག་སོགས་གཏེར་ནས་སྟོན་ཆུ་ལ་གསལ།
སྟོབ་མ་ཞིག་པོ་བདུད་ཅི་སྟོན་ཞིག་ཆུན་པོ་སོགས་བྱུང་མཐར་དགྲའ་ལོ་བྲག་ཅུ་རེ་བརྒྱུད་
བཞེས་པའི་ཤིང་པོ་བྱི་ལོ་སྟེ་ལོ༡༣༠༩ ཅམ་ལ་འདས།

ཉང་རོ་ཐོམ་པ། ཉང་རོ་ནི་རྒྱལ་ཅེ་དང་ཐོམ་པ་ནི་ལྷ་ཅེ་ལོ།

ཉང་རོ་ཅི་བས་ཀྱི་ཐལ་པ་ཆེ་ལ། ཉང་རོ་ཞེས་པ་དེང་སང་རྒྱལ་ཅེ་ཅེ་ཆེན་ཡིན་པར་སྟེང་སྟོན་སྟོན་ཀྱི་
ཆོས་འབྱུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཅི་བས་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེ་རྒྱལ་ཅེ་ཉི་འདབས་ཀྱི་ས་
གནས་ཤིག་ཏུ་ཡོད་འདྲ་ཡང། དེང་སང་མིང་དེ་འདྲ་བྱས་པའི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མེས་
སུ་འཆོལ་དགོས་རྒྱ།

ཉང་རོ་ཤམ་པོ། འདི་རྒྱལ་ཅེ་རྫོང་གི་ཅེ་ཆེན་མཁར་དེ་ཡིན་པར་ཉང་སྟོན་སྟོན་ཀྱི་ཆོས་བྱུང་ནང་གསལ།
ཉང་རོ་ཤམ་པོ་མཁར། ཤམ་པོ་ཅེ་དགྲའམ་ཉང་རོ་ཤམ་པོ་མཁར་ནི་སྟོན་པོ་ལོང་མ་ཀྱི་སྟོན་གནས་
པོ་བྱང་ལྷ་བུ་ཡིན་པ་དང། ས་གནས་ནི་དེང་སང་གི་རྒྱལ་ཅེ་ཅེ་ཆེན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་རོ་ནང་
དུ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་སྟེང་སྟོན་སྟོན་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་ཅེ་ཆོས་འབྱུང་ནང་གསལ།

ཉང་འབ། ཉང་ནི་རྒྱལ་ཅེ་ཁུལ་ལ་ཉང་སྟོན་དང། གཞིས་ཅེ་ཁུལ་ལ་ཉང་སྟོན་ཟེར། འབ་ནི་གཞིས་ཀ་
ཅེ་འི་རྒྱུ་པོས་ས་སྐུ་རྫོང་གི་འབ་དགེ་སྤྱིངས་ཟེར་བའི་ས་ཁུལ་འདི་ཅམ་ལ་འབ་ཟེར། མཁས་
དབང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་འབ་སྟོམ་གནས་ཟེར་བར་ལུགས་སྟག་སྟེ་ལོ༡༣༤༠ ལོར་འཁྱུངས།

ཉན། ཁྱག་སྟོན་དང། གོས་ཆས། ཐག་པ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རིམ་བཞིན་ཆེ་རུ་དང། རིང་
དུ་བྱིན་པའི་དོན་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོན་ཐུང་དང་དོར་མ་ནམས་ཉན་ནས་ཆེན་པོར་ཆགས་
འདུག །ཐག་པ་ཉན་ནས་རིང་པོར་གྱུར་སོང་། དོར་ཐེག་ཉན་ནས་རིང་པོར་ཞེ་བྲག་གྱུར་
འདུག །ལྷ་བུ་ལོ།

ཉང་ཉོད། ① བྱ་རྒྱུད། ② ཡི་བནས་བལྟ་ཆུལ། གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བར་ཉང་ཉོད་ཀྱི་སྟོན་སོ་ལྷ་བྱེད།
ཉན། སྐུ་ལ་པར་ན་བ་གཏད་པའི་དོན་ཉི། སྐུ་དབྱེངས་ཉན་གྱིན་འདུག །ཉན་པ་པོ་ཞེས་པ་ལྷ་བུ།

ཉན་ཁ་ཡང་བ། མིས་གང་བཤད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ།

ཉན་ཆས། གློག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཅ་སྟེད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་headset ཟེད།

ཉན་འཛོག་། གཤམ་ན་བས་ཉན། དོན་སེམས་ལ་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན།

ཉན་འཛོག་བྱས་པ། བསྐྱབ་བྱ་སོགས་དང་དུ་གླངས་པ།

ཉན་སྟིང་འདོད་པོ། ཉན་སྟིང་བོད་པོ། དེ་རིང་ལྷ་སྐྱ་ཉན་སྟིང་འདོད་པོ་ཞིག་ཐོས་བྱུང་།

ཉན་སྟིང་བོ་པོ། ཉན་འདོད་ཆེ་བ།

ཉན་ཐོས། ① ཕྱི་དོན་བདེན་བྱུབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བར་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྐྱ་
བའི་ནང་བའི་བྱུབ་མཐའ་འཛིན་པ་ཞིག ། ② ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན་རང་གིས་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པ་
དང་། སངས་རྒྱུ་སོགས་ལས་ཉན་ཞིང་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དང་། ཐོས་ནས་
གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཐོས་སྟོན་ཀྱང་ཟེད། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་
དབང་པོ་དང་། ཐུབ་དབང་གསུང་སྟེ། ཐེག་ཆུང་སྟེས་བྲ། ཐོས་སྟོན་པ། སྐྱངས་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་གནས་པ་བཅས་སོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན། མང་བྱ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་ཆོས་གོས་བཞི་བལྟ་བྱས་ཏེ་བཞག །དེའི་ཁར་
ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པའི་སྟེང་དུ་མཁར་བསིལ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན། ཐེག་དམན་གྱི་ས་ལམ་གྱི་ནམ་གཞག་དང་། གླང་དོར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ཁྲིམས། ཐེག་པ་ཆུང་དུའི་ལུགས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། འཇུག་སྟོ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་གླངས་ནས་མ་ཉམས་
པར་བསྐྱང་ལ། ལྟ་བ་སྤང་ལྡས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་
ལེས་ཀྱང་ཆོས་བདག་སྤང་བ་ཆ་མེད་གཉིས་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་། སྟོམ་པ་ཞི་གནས་བཞག་
ཐབས་དགྲ་དང་། ལྷག་མཐོང་བདེན་བཞི་བཙུ་བྱག་བསྟོམ་ཞིང་། སྟོན་པ་སྐྱང་ཡོན་བཙུགཉིས་
སོགས་ལ་གནས། འབས་བྱ་རྒྱན་ཞུགས་བྱིར་འོང་བྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་པ་སྟེ་བཞི་པོ་རེ་

ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་རེ་བྱས་པས་བརྒྱད་ཐོབ་པར་འདོད་པ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག། ཉོན་སྤྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་སྤྲིབ་ལས་
ཁོལ་བའི་དོན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མཛོད་སྤུལ། བདེན་བཞི་རྣམ་པ་བརྩ་བྱག་མཛོད་སྤུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་
ཐོས་མཐོང་སྟོན་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་དགྲ་བཙུམ་པའི་མཁྱེན་པ་རྣམས་སོ། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་གང་རུང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི། དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་པས་མི་ཤེས་པ། གནས་ཀྱི་བསྐྱལ་པས་མི་
ཤེས་པ། རྒྱ་ཐུག་མེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐུག་མེད་མི་ཤེས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་རབ་
ཏུ་མི་ཤེས་པའོ། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཙུག་ལ། ༡ དགྲ་བཙུམ་པ། ༢ ཐག་པ་ཐད་པ། ཉན་ཐོངས་པ་མེད་པ། ༣ དབང་
དུ་གྱུར་པ། ༤ སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཁོལ་པ། ༥ ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཁོལ་པ། ༦ ཅང་
ཤེས་པ། ༧ སྤང་པོ་ཆེན་པོ། ༨ བྱ་བ་བྱས་པ། ༩ བྱེད་པ་བྱས་པ། ༡༠ རྩར་བོར་པ། ༡ བདག་
གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ། ༡༢ སྤྲིད་པ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་པ། ༡༣ ཡོངས་སུ་ཐད་པ། ༡༤ བཀའ་ཡང་
དག་པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཁོལ་པ། ༡༥ སེམས་ཀྱི་དབང་ཐམས་ཅད་ལ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་དང་བཙུག་པོ། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། རིགས་གསུམ་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ཐེག་དམན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་པའི་གས།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་ནང་གསེས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སང་པའི་གང་ཟག
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཏེ་བདེན་བཞི་རྣམ་པ་བརྩ་བྱག་ཉོན་ཞིང་ཤེས་པའི་
སྟོན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་ཉོན་སྤྲིབ་སྟོང་བའི་ལམ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མི་
རྟག་པ་སོགས་གང་རུང་མཛོད་སྤུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཛོད་རྟོགས་སོ། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། དམན་པ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ། དམན་པ་ས་བརྒྱད། ༡ དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་
ས། ༢ རིགས་ཀྱི་ས། ༣ བརྒྱད་པའི་ས། ༤ བསྐྱལ་པའི་ས། ༥ འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས།

༤ བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས། ༥ ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། ༦ རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་ཐར། རང་ཉིད་ཞི་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲོམ་འཛིགས་སྒྲིབ་དང་ལེགས་སྒོམ་ཙམ་མ་
ཡིན་པར་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམས་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས།
ཉན་ཐོས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་བྱི་མ་ལ་གནས་
པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཁུན་པ།
ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པ། ཉན་ཐོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་དག་བཙམ་པའོ། །
ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་འོད་སྤང། བསྐྱེན་རྫོགས་གནང་སྐབས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་རང་གི་པ་གཟུགས་
ཅན་སྤྱིང་པོ་བསང་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་དེའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།
ཉན་ཐོས་མཆོག་བརྒྱད། ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཤུ་རིའི་བྲ། རྩ་འབྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་མོང་གལ་
བྲ། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་མཆོག་རབ་འབྱོར། ལྷའི་མིག་ལྗན་མཆོག་མ་འགགས་པ། མལ་སྟན་
བགོ་བའི་མཆོག་གྲུད་ལོར་བྲ། ཁྲིམ་བདག་དད་པ་སྐྱེས་པའི་མཆོག་འཆར་ཀ་མང་དུ་ཐོས་པའི་
མཆོག་ཀྱན་དགའ་བོ། བསྐྱབ་པ་གྲུས་པའི་མཆོག་སྤྲ་གཅན་འཛིན་རྣམས་སོ། །
ཉན་ཐོས་ཉེ་འཁོར་བཅུ། རྟོན་པ་ཤུ་གྲུ་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཉེ་འཁོར་བ་བཅུ་ཞེ། ཤུ་རིའི་བྲ་དང་། མོ་ལུ་
འགལ་གྱི་བྲ་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱུན་དགའ་བོ་དང་། སྤྲ་གཅན་འཛིན་དང་། ཀ་ཁྱའི་
བྲ་དང་། མ་འགག་པ་དང་། གང་པོ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། ཉེ་བ་འཁོར་རྣམས་སོ། །
ཉན་ཐོས་ཐེག་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་དོན་གཅིག་
ཉན་ཐོས་ཐེག་པའི་མཆོད་རྟེན། ཐེག་དམན་ལུགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་འདིའི་བཟོ་དབྱིབས་སྒྲུམ་སྒྲུར་
ལྟེན་ཆོགས་བཞི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་སྤྱང་བཟེད་ཁ་སྐྱབས་ཉེ་སྤྱིང་དུ་འཁར་གསེལ་བསྐྱངས་པ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད།
ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས། བྱེ་བྲག་སྤྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ།
ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྡེ་པ་བཞི་ལས་བྱེས་པ་ཡན་ལག་བཙོ་བརྒྱད་དེ།
ཡོད་སྡེ་སྡེ་པ་བདུན་དང་། བལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལྔ། གནས་བརྟན་སྡེ་པ་གསུམ། མང་བཀྱར་སྡེ་པ་

གསུམ་བཅས་བཙུང་དོ། །སྤྲེ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཙུང་། འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་
 བར་སྤྲེ་བའི་སྤྲེ་ལ་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། ༡ གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲེ་བའི་སྤྲེ། ༢ འོད་སྤྲེ་བའི་
 སྤྲེ། ༣ ས་སྤྲེ་སྤྲེ། ༤ ཆོས་སྤྲེ་སྤྲེ། ༥ མང་དུ་སྤྲེ་བའི་སྤྲེ། ༦ གོས་དམར་སྤྲེ། ༧ རྣམ་པར་
 བྱེ་སྤྲེ་སྤྲེ་བའི་སྤྲེ། ༨ ས་སྤྲེ་གཞི་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ། ༩ སྤྲེ་བ་བའི་སྤྲེ། ༡༠ གནས་མ་བྱེ་བའི་སྤྲེ།
 ༡༡ འདྲ་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ། ༡༢ ལུབ་ལ་གནས་པའི་སྤྲེ། ༡༣ གངས་རིར་གནས་པའི་སྤྲེ།
 ༡༤ འཛིག་ཏེན་འདས་པར་སྤྲེ་བའི་སྤྲེ། ༡༥ བཅགས་པར་སྤྲེ་བའི་སྤྲེ། གནས་བཏུན་པའི་སྤྲེ་ལ་
 རྣམ་པ་གསུམ་སྤྲེ། ༡༦ རྒྱལ་བྱེད་ཆའ་ན་གནས་པའི་སྤྲེ། ༡༧ འཛིགས་མེད་ལ་གནས་པའི་
 སྤྲེ། ༡༨ གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ན་གནས་པའི་སྤྲེ་བཅས་སོ། །

ཉན་ཐོས་སྤྲེ་པ་གཉིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འཛིན་པའི་སྤྲེ་པ་གཉིས་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྤྲེ་བ་དང་མདོ་སྤྲེ་པ།
 ཉན་ཐོས་སྤྲེ་བཞི། ཉན་ཐོས་རྩ་བའི་སྤྲེ་བཞི་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། སྤྲེ་ལམ་པ། མི་སྤྲེ་ལམ་པ་བཅས་གསུམ།
 ཉན་ཐོས་མི་སྤྲེ་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲེ་སྤྲེ་གསུམ་མཐར་བྱིན་པའི་དབང་བཙུང་པའོ། །
 ཉན་ཐོས་རྩ་བའི་སྤྲེ་བཞི། སྤྲེ་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྤྲེ་པ་བཞི་སྤྲེ། ཐམས་ཅད་
 ཡོད་པར་སྤྲེ་བའི་སྤྲེ་དང་། སལ་ཆེན་པའི་སྤྲེ། གནས་བཏུན་པའི་སྤྲེ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྤྲེ་
 རྣམས་སོ། །

ཉན་ཐོས་སྤྲེ་པ། ཉན་ཐོས་ཆོགས་སྤྲེ་པ་མཐོང་སྤྲེ་ལམ་པ།
 ཉན་དང་མི་ཉན། རུང་དང་མི་རུང་གི་དོན་ལ་འབྱུག་སྤྲེ། བརྗོད་མི་ཉན། བཟའ་མི་
 ཉན་ཉན།

ཉན་ན། ① སྤྲེ་གནས་ཉན་པའམ་པག་ནས་ཉན་པ། ② [མདོན་]བར་ཆེན།
 ཉན་ན་པ། པག་ཉན་ནས་སྤྲེ་གཉན་བྱེད་མཁན།
 ཉན་ན་བྱེད་པ། གསང་ཉན་འབྲུལ་རྩ་པ།
 ཉན་ན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུའི་ནང་གསེས། སན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་
 བསམ་པས་གཞན་དག་སྤྲེ་མོལ་བྱེད་པ་ལ་སྤྲེ་གཉན་ཉན་པ།

ཉན་ན་སྤྱི་གསང་། [ཡུལ་]མློག་གཏམ་ལ་བྱར་ཉན་དང་། བྱ་སྦྱོད་ལ་སྦྱད་བྱང་། ཕྱི་ལོ་གནས་ཚུལ་ཉན་
ན་སྤྱི་གསང་བྱེད་པ།

ཉན་པ། [ཐ་དད་པ] ① མཉན་པ། མཉན་པ། ཉོན། ② ཐོས་པར་བྱེད་པའམ་ན་བས་སྤྱ་ལེན་པ།
མློ་ལ་མི་འབབ་པའི་སྐད་ཆ་ཉན་འདོད་མེད། མློ་ཁ་མ་གཏད་པས་ཉན་ཁྱད་མ་ཐོས་པ། སྙིང་
གཏམ་བཤད་པ་ཉན་པར་ན་བ་ལེགས་པར་སྒྲགས་པ། ③ དང་དྲུ་ལེན་པ་དང་། ཁས་ལེན་པ།
མི་ཉན་པ་ལ་ཁ་ཏ་མ་བྱེད། ④ རུང་བའམ་འགྲིག་པ། ཐ་ཉན་པ། འཁྱུང་ཉན་པ། བརྒྱ་ཁ་གཅིག་
གཙོད་བྱེད་མི་ཉན།

ཉན་པ་རྒྱབ་པ། [ཡུལ་]མློག་ཉན་ནམ་པག་ཉན་བྱེད་པ། མློ་རྒྱབ་ཏུ་གཤམ་ནས་གཞན་གྱིས་ཅི་བཤད་
ལ་ཉན་པ་རྒྱབ་གོན་འདུག

ཉན་པོ། གཏམ་ཉན་པ་པོ།

ཉན་པོ་ཁྲུང་ཆང་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུང་མེ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༤ལོར་སྤྱ་མ་གསང་སྤྲགས་རང་གོལ་
གྱིས་ཕྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནག་ཏུ་ས་ཁུལ་
ནག་ཏུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉན་བྱེད་དབང་པོ། རྟ་བ།

ཉན་ཡིག །ཁ་མཆུའི་རིགས་ལ་བར་དབང་གིས་འདུམ་འགྲིག་མ་བྱས་པོང་དོ་བདག་གཉིས་སྦྱོགས་
ནས་བར་དབང་གི་སར་བཞག་པའི་ཁས་ལེན་གན་རྒྱ།

ཉན་རང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱས་མིང་།

ཉན་རང་གང་ཟག་བྱུང་བཞི། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འེལ་ལ་དུ་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་བྱུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་གཉིས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་
གཉིས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་གཉིས། དག་བཙུང་ཞུགས་འབྲས་གཉིས་བཅས་བྱུང་བཞི།

ཉན་རང་གི་ཐེག་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

ཉན་རང་གཉིས་སྤང་བ། དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་
འདོད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ངེས་སུ་བཞེད་ཅིང་། ཉན་རང་དག་བཙུང་པ་

ནམས་ཀྱང་རང་གི་འབྲས་བུ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒོ་མ་འཆིམ་པར་སྤར་སྒོ་འགྲུར་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་
དུ་ཞུགས་པར་འདོད་པས་ན་ཉན་རང་གཉིས་སྤར་བྱར་འཛོག་པ་ཡིན།
ཉན་ཤེས་མཁན། བོ་ཤེས་ཉན་ཤེས་ཅན་ཏེ་ཆིག་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་བྱལ་མཁན།
ཉན་བཤད། འཆད་ཉན།
ཉན། རྟོད་ཆས་གས་སྟོན་ཅན་གྱི་ནང་དུ་རྒྱ་སོགས་གཤེར་ཁུ་སྤྱད་པར་དེ་གས་མཆོམས་ནས་རྩང་
ཟད་རེ་ཕྱིར་ཐོན་པའི་དོན་ཡིན།
རྩ་མ་གས་པས་རྒྱ་ཉལ་ཅིང་འདུག། རྟོད་པའི་ནང་དུ་སྤྱད་ན་རྩང་ཟད་ཉལ་འགྲོ་རྒྱ་རེད་ལྟ་བུ།
ཉལ་ཉོན། ཉལ་བེ་ཉོབ་བེའི་བསྐྱས་ཆིག་
ཉལ་བེ་ཉོབ་བེ། ཁམས་ཉོག་པའི་རྣམ་འགྲུབ། ལུས་སེམས་ཉལ་བེ་ཉོབ་བེས་ལས་ཀར་འབྲུགས་མི་ཐོན།
ཉལ་ཤག། །སྤྱུ་ལ་བཀྲག་པའི་ཁ་ཟས་གྱི་རིགས་ཤིག་
ཉམ། རྟོབས་དང་རུས་འབྲུགས།
ཉམ་ང་བ། ① གནས་རྒྱལ་ཉན་པའམ་སྤྱད་པསྐལ་བ། འཆོ་བ་ཉམ་ང་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ། ②
བག་ཆོ་བའམ་འཛིགས་བ། དཀའ་ཆེགས་ཆེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཐུག་ཀྱང་ཉམ་ང་སྤྱུ་ཙམ་མེད།
ཉམ་ང་བ་བརྒྱད། རྒྱེ་བའི་སྤྱད་པསྐལ་གྱི་ཉམ་ང་བ། སྤིང་བའི་སྤྱད་པསྐལ་གྱི་ཉམ་ང་བ། རྟོམ་
གསུམ་གྱི་ཉམ་ང་བ། སྤིག་པ་སྤྱོད་པ་ཅ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་གྱི་ཉམ་ང་བ། གྱིས་པ་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་
ཉམ་ང་བ། མི་ཤེས་པའི་སྤིག་གོགས་གྱི་དབང་དུ་སོང་བའི་ཉམ་ང་བ། ངལ་བ་དོན་མེད་སྤྱོད་
པས་དུས་འདྲའ་བའི་ཉམ་ང་བ། དུས་ངན་པས་འཛིགས་ཤིང་བསོད་ནམས་ལོག་པར་བསྐྱོས་
པའི་ཉམ་ང་བ་བཙས་སོ། །
ཉམ་ང་བ་རྒྱུང་བ། ཁམས་སྟོམས་པའམ་གཟུགས་སོ་བདེ་ཐང་།
ཉམ་ང་མེད་བ། འཛིགས་པ་མེད་བ།
ཉམ་རྒྱུད། འཁོས་དམན་པའམ་སྟོབས་དམན་བ། གསར་ཐོན་སྟོབས་འབྲུགས་ཉམ་རྒྱུད་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་
ཡར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་རུས་པ་ཆེ། སྤྱ་གྱའི་དུ་ས་པ་མ་དང། ཉམ་རྒྱུད་གི་ཁྱ་ས་དཔོན་སོ་ཡིན།
ཉམ་རྒྱུད་དབང་སོ། [མངོན]སྤྱང་མ།

ཉམ་ཉེས། ① བྱས་ཉེས་སམ་པམ་གྱིང་། བཅོན་འཇུག་པར་མཐར་ཉམ་ཉེས་ཡོང་རྒྱ་ཉག་གཅིག་
ཡིན། གཞན་ལ་ཉམ་ཉེས་བཏང་སྟེ་རང་གི་ཁེ་བན་སྤྱབ་པ། ② སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་བ་དང་།
གྱོད་གྲུང་བྱང་བ། ཡུན་རིང་ན་ནས་ལུས་པོར་ཉམ་ཉེས་བྱང་བ།
ཉམ་ཉེས་པ། སྟོབས་ཤུགས་སོགས་ཉམས་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ།
ཉམ་ཐག་པ། སྟོབས་རྒྱུང་བའམ་འཁོས་ཞན་བ་དང་སྟོང་བ། ཉམ་ཐག་པའི་སྐད་ཀྱིས་དྲ་བ། ཉམ་ཐག་
པའི་ར་རོ་འབྲེན་པ། ཉམ་ཐག་དབུལ་པོར་ས། ཉམ་ཐག་མི་འབྱུང་། ཉམ་ཐག་མཐར་ལྷུང་།
ཉམ་དམན་པ། འཁོས་ཀ་ཉན་པའམ་ཉམ་རྒྱུང་བ།
ཉམ་དམའ་བ། ཉམ་དམན་བ་དང་གཅིག །
ཉམ་དམས་པ། ① སྟོབས་ཉམས་པ། ཁང་བ་ཡུན་རིང་རྟིང་ནས་ཉམ་དམས་པ། ② སྟོབས་བ་བཅག་
བ་དང་བསྐྱད་པ། འཐབ་འཛིང་དག་པོ་བྱས་པའི་མཐར་དག་པོ་ཉམ་དམས་སུ་བཏང་བ།
ཉམ་ཆད། [རྟིང་]ལ་མཆོན་པོ།
ཉམས། ① སྤོང་ཆ་དང་ཆོར་བ། སྤར་བྱང་སྤུག་ཉམས། ད་ལྟའི་སྟོན་ཉམས། འབྲག་ཉམས། ② རྫོང་
འགྲུར་བ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཆོན་པའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྲུར་རམ། ཚུགས་ཀ་སྟེག་ཉམས། ཆེ་
ཉམས། དཔོན་ཉམས། ཁས་ཉམས། གཞོན་ཉམས་དོད་པོ་ཆིག་རྒྱན་གྱི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་
བྱུག་ཟེས། མན་ངག་གི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་བསྐྱབ་བྱ། ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་ཉམས་
བྱེད་བ་གཡོ་དང་། སྟོན་ཆ་ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་ཉམས་བྱེད་བ་སྟུ། ③ ཆ་རྒྱས། ཁྱི་ཉམས་སྤང་
པོས་ལོན་ནས་རྒྱག་བ་སྟེད་གཟེད། རྒྱ་ཉམས་མཉམ་པས་ལོན་ནས་ཀོ་བ་འཕྲེད་གཅོད། བྱ་བ་
ཉམས་ཀྱིས་མི་ལྟོགས་ན། གཞན་གྱིས་ཐད་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་། ④ སེམས་སམ་ཡིད། ལུལ་
ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ཉམས་སུ་དགའ་བ།
ཉམས་ཀྱི་སྤྲང་བ། སྤྱིར་ཡི་དམ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་རྩལ་གསུམ་ཡོད། མི་ལམ་དུ་གཟིགས་པ། ཡིད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་བའི་ཉམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ལ་ཞལ་གཟིགས་པ། དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་
དངོས་སུ་གཟིགས་བ་བཅས་གསུམ་ཡོད།
ཉམས་ཁྲིད། རང་གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་རྣམས་གཞན་ལ་ཁྲིད་འདེབས་པ། དགོ་ཆེན་གྱིས་སྟོབ་ལུག་

ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཉམས་ཁིད་བྱེད།
ཉམས་གྲུད། ཉམས་རྒྱུད་དང་གཅིག །
ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་སྤང་བ། སྤང་བ་བཞིའི་ནང་གསེས། ལྷག་མཐོང་གི་རིག་པ་རྗེ་མེ་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་
ལ་བལྟས་པས་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྐྱ་རུ་སྒྲིན་དུ་ཉི་བ་ཉམས་སྤང་གོང་དུ་འཕེལ་བས་འབྲུལ་བའི་
སྤང་བ་རུབ་ཅིང་བར་དོའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །
ཉམས་རྒྱུད། སྟོབས་ཤུགས་དང་འཁོས་ཀ་ཉམས་བའམ་ཞན་དུ་བྱིན་པ། གད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་
སྟོབས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་གཏོང་བའི་དམག་འབྲུག་ཡིན།
ཉམས་གྲིབ། དམ་ཆིག་ཉམས་པའི་བཙོག་གྲིབ།
ཉམས་སྒྲ། མགུར་སྒྲུའམ་སེམས་ལ་འཆར་ཚུལ་གྱི་སྒྲ།
ཉམས་རྒྱས། ཉམས་ལྗོངས་ཆ་རྒྱས།
ཉམས་སྟོབ། ཉམས་ཆེན་པའམ་རྗེག་ཉམས།
ཉམས་དགའ་བ། སེམས་སྦྱིད་པའམ་ཡིད་སྟོབ། ལས་དོན་ཆང་མ་ག་འགྲིག་འཇུས་ཆང་བྱུང་བས་
སྟོ་སེམས་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་བྱུང་། ཉམས་མི་དགའ་བཞིན་དུ་བྱིར་ལོག་པ།
ཉམས་དགའ་བའི་ཡུལ་ལྗོངས་རི་མོ། རི་མོ་མཁན་གྱི་རྣམ་དཔྱད་ལས་ཐོན་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་མངའ་
པོའི་རི་མོ་དེས་མི་རྣམས་ལ་ཉམས་དགའ་བའི་ཆོར་བ་སྟེར་བྱས་པ་ཞིག་གོ།
ཉམས་མགུར། ཉམས་ཁྲོགས་ཅི་བྱུང་སྒྲུ་དབྱངས་སུ་ལེན་པའི་མགུར།
ཉམས་འབྱིང་། ཆེ་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུར། ཉམས་འབྱིང་བྱེད་པ་དེ་མིའི་སྤང་བར་འབྲོ་དགའ།
ཉམས་འབྱུར། ཉམས་འབྱུར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྟོང་འཆར་སྟོང་ལ་འབྱུར་བ་ཞེས་དང་། འབྱུར་བ་དེ་
ལུས་དག་གི་ཐོག་ནས་བྱིར་མངོན་པ་ལ་ཉམས་ཞེས་ཟེར།
ཉམས་བརྒྱུད། གར་གྱི་ཉམས་སམ་སྟན་དག་གི་ཉམས་ཏེ། སྟེག་པ། དག་ཤུག་དཔའ་བ། སྦྱིང་རྗེ།
མི་སྐྱུག་པ། བཞད་གད། མད་བྱུང་། འཇིགས་རུང་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ཏེ་བརྒྱུད། ཉམས་ལྡན་གྱི་
རྒྱན་ལའང་ལྟོས།
ཉམས་བཙོས། རྗེག་མདོག་གི་ཉམས། མི་ཉམས་བཙོས་ཅན་ལ་ཞེད་མཁན་བསམ་མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་

ལས་མེད།

ཉམས་ཆག། སྒར་གྱི་རྒྱན་ཉམས་པ།

ཉམས་ཆེན་པོ། སྐྱོབ་ཉམས་ཆེན་པོ།

ཉམས་ཆོད་པོ། ལེགས་ཉེས་ལྟ་མཁས་པོ། ཅ་ལག་བཟང་ངན་ལྟ་བར་ཉམས་ཆོད་པོ་ཞིག་བྱེད་པ།

ཉམས་འཆལ་ངན་སྟོང། སྤྲིག་ལམ་སོགས་ཉམས་ཤིང་འཆལ་བའི་ངན་སྟོང།

ཉམས་བརྩེད། གཞི་བྱིན། དབའ་ངར་ཉམས་བརྩེད།

ཉམས་ཉེས། ཉམ་ཉེས་དང་གཅིག །

ཉམས་རྟོགས། ① རོན་ལ་གོམས་པའི་ཡོན་ཏན། རོས་བསམ་དང་ལག་ལེན་མ་ནོར་བ་བྱས་ན་

ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་གོང་འཕེལ་ཡོང། ② ཉམས་ལེན་དང་རྟོགས་པའི་བསྐྱུས་མིང།

ཉམས་རྟོགས་ཆོད་མ། ཉམས་རྟོགས་ཆོད་ལྡན། ཉམས་རྟོགས་རྣམ་དག། ཉམས་རྟོགས་བྱངས་དག།

སྟེ། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྦྱེས་བྱའི་འདོད་རོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཉམས་རྟོགས་དེར་ཉམས་རྟོགས་ཆོད་
མར་འཛོག་པ་ཡིན།

ཉམས་སྟབས། རྣམ་འགྲུར།

ཉམས་སྟབས་མཛེས་པོ། གི་བྱའི་ལྷ་སྐྱའམ་མི་སྤའི་ཉམས་འགྲུར་དང་ལུས་ཀྱི་སྤངས་སྟབས་མཛེས་
པ་ལ་གོ།

ཉམས་སྟོང་གསལ། རིག་པ་སྟོང་གསལ་ལམ་ཉམས་སྟོང་སྟོང་གསལ།

ཉམས་སྟོབས། ① ལུས་སྟོབས། ② ཆེ་ཉམས་ཁེངས་སྟོབས།

ཉམས་བརྟས་པ། ① ཉམས་སྟོབས་རྒྱས་པ། ② ཤེད་མོ་རྒྱས་པ། དབྱར་དུས་རྟེན་ལ་གྱི་ཤ་ཉམས་
བརྟས་ཡོང།

ཉམས་དང་བ། རྫོང་རིག་གསལ་བ། ཉམས་དང་བའི་དུས་སྤྱི་བསམ་རྫོང་ཞིག་བཏང།

ཉམས་དོད་པོ། བརྩེད་ཉམས་གསལ་བའམ་ཆེ་འབྱིང་གི་རྣམ་འགྲུར་ཆོད་པ། མི་འདིའི་གཟུགས་

བྱད་བག་ཚོ་བས་ཉམས་དོད་པོ་མཐོང་གི་འདུག། ཁོ་ལ་འཛོན་ཐངས་ཆེར་མེད་ཀྱང་ཉམས་དོད་
པོ་བྱེད་པ་ནི་དགོད་གོ།

ཉམས་ལྡན། ཆེ་བའི་རྣམ་འགྲུར་དང་ལྡན་པ།

ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན། རོན་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། རང་བསམ་པའི་འགྲུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་
རོལ་ལུས་གྱི་རྣམ་འགྲུར་སྟེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། རང་
གསེས་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་ནི། སྟེག་པའི་ཉམས། དྲག་ལུལ་གྱི་ཉམས། དཔལ་བའི་ཉམས། སྤྱང་
རྩེའི་ཉམས། མི་སྦྱག་པའི་ཉམས། བཞད་གད་གྱི་ཉམས། མཛད་བྱའི་ཉམས། འཛིགས་བྱའི་ཉམས་
ཉམས་བཅས་སོ། །

ཉམས་ཤོད། རྩོ་གདེང་ངམ་ཉམས་རྒྱས། ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ཤོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་
དགོས། སེང་གོ་ལ་རེ་དྲགས་གཞན་རྣམས་གསོད་པའི་ཉམས་ཤོད་ཆེན་པོ་ཡོད་ལྟ་བུ།

ཉམས་ཤོད་འཛིན་པ། ཆོད་ལྟ་བུ། ཁོ་ལ་བྱགས་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཅི་འདྲག་ཉམས་ཤོད་འཛིན་པ།

ཉམས་བདེ་བ། ཁམས་སམ་སེམས་བདེ་བ།

ཉམས་སྤང། སེམས་ནང་འཆར་ཚུལ། རང་སེམས་འབྱུང་ནས་ཉམས་སྤང་བཟང་པོ་ཅི་ཡང་འཆར་ཡོད།

ཉམས་སྤང་བན་བྱན། མཐོང་སྤང་བ་རེ་རྩེ་རེ། མི་ལས་དུ་ཉམས་སྤང་བན་བྱན་ཤར་བ།

ཉམས་སྤང་སྦྱགས་པའི་མངོན་ཤེས། ཅ་དང་རྒྱུད་གི་ཉམས་སྤང་སྦྱགས་ནས་དེ་མངོན་ཤེས་ཡིན་
ལུས་བྱས་པའི་དོན་ལ་གོ།

ཉམས་པ། ① ཐ་མི་དད་པ་འཛིག་པ་དང་། རྒྱུད་པ། ལུས་སྟོབས་ཉམས་པ། ཐོ་བའི་མེ་ཤོད་ཉམས་
པ། བྱ་བ་ཉམས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ། གོས་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་རེ་མོ་མི་ཡལ། དཔལ་བོ་ཤི་
ཡང་སྦྱོར་གྲགས་མི་ཉམས། ② གས་ཆག་ཞིག་རལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤས། ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་
དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ། ཉམས་པ་སོས་པ།

ཉམས་པ་བདུན། ཐུན་མོང་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུར་པ་ཅ་རྒྱུད་ལས། རྟོ་རྩེ་སྟོབ་
དཔོན་སྐྱེད་གྲ་དང་། རྟོ་རྩེ་མཆེད་ལ་འབྱུང་བྱེད་དང་། གསང་བའི་ཐེག་པ་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་པ་འཛིགས་བྱེད་དང་། རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་གཞོན་བྱེད་དང་། དམ་ལྷན་བདག་གི་སྟོན་
དགའོ། ཞེས་དང་། ཡང་སྟོན་ལས་ཉམས་པ། དོན་ལས་ཉམས་པ། བཀའ་ལས་ཉམས་པ། དམ་
ལས་ཉམས་པ། ལས་ཀྱི་ཉམས་པ། མཆོན་མས་ཉམས་པ། འདོད་པས་ཉམས་པ་བཅས་སོ། །

ཉམས་པ་གསུམ། དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲངས་འདས་སོགས་མ་གྱི་ནང་གསེས་ཏེ། ཁྱིམ་པའི་
རྟགས་སྤོང་བ། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པ། མཁན་པོར་གྲུས་པར་བྱ་བ་ཁས་སྒྲངས་པ་སྟེ་དེ་
གསུམ་ལས་ཉམས་པ།

ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཏེ། ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་དབྱ་བཅོམ་པ་རིགས་བྱག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་།
འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་སྤང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་
བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། མི་འབྲུགས་པའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་བྱག་གོ། དེ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བས་རང་གི་རིགས་དང་འབྲས་
བྱ་ཉམས་པ་གཉིས་ལས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་བྱུང་བའི་བར་གྱི་བཞི་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་
ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་དང་པོ་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་དམན་པའི་
རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། དང་པོ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ།
དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་རྣམས་རྣུལ་
ཞུགས་སུ་འགྱུར་བའང་མིད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དབྱ་བཅོམ་པར་
རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་མི་འདོད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་ཅ་བ་ནས་སྤོང་
བའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་གཏན་དུ་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་དོ།

ཉམས་པའི་ལྷ་བ་བཞི། མི་ཆོས་ལ་མནའ་ཐོས་ཉམས་པ་ལྷ། ཉན་པོ་ལ་འདུས་ཁྱིམས་ཉམས་པ་ལྷ།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་ལ་བསྐྱབ་ཁྱིམས་ཉམས་པ་ལྷ། གསང་སྤྲུགས་ལ་དམ་ཆོག་ཉམས་པ་ལྷ།

ཉམས་པའི་མ་ཁིང་། འབྲས་བྱ་བྱུང་བའི་སྟེས་པ།

ཉམས་པར་སོར་རྒྱུད། ཉམས་ཆག་བྱུང་བ་རྣམས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པ།

ཉམས་པ་དཔྱོད། ཆོད་ལྟ་བྱེད་པ། ལས་དོན་བྱེད་ལུགས་ལ་ཉམས་པ་དཔྱོད་ཞིབ་ཐོར་བྱེད་པ།

ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། རྒྱའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྱོད་པའི་ཉམས་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་བྱེད་ལས་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་

ཉམས་བྱེད་པ། ཆེ་འབྱིང་བྱེད་པ། གཞན་གྱིས་རྩི་འཁུར་ཡོང་ཆེད་ཆེ་ཉམས་བྱེད་མི་རུང་།

ཉམས་འབྱུང་། ཉམས་ཆོད་ལེན་པ། རང་བཞིན་འཕྲོས་མོལ་གྱི་ཞོར་ལ་གཞན་གྱི་བསམ་ཚུལ་
ཉམས་འབྱུང་།

ཉམས་མེད་པ། ① གོམས་བྱང་གི་རྒྱས་སམ་ཤེས་རྟོགས། ② རློན་མེད།

ཉམས་ཐྱོང་། གོམས་བྱང་གི་རྒྱས་སམ་ཤེས་རྟོགས། ཉམས་ཐྱོང་བྱུགས་བསྐྱེམས། ལས་ཀ་ཡུན་
རི་ཅམ་རིང་བ་བྱས་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཉམས་ཐྱོང་ཆེ། རང་ལ་ཉམས་ཐྱོང་ཐོན་ཡོད་ཅམ་གྱིས་ང་
རྒྱལ་བྱེད་པ།

ཉམས་ཐྱོང་མངོན་རྟོགས། མངོན་སུམ་ཐྱོང་བྱུང་བའི་ཤེས་ཆོད། དེའི་བྱང་དུ་འཕགས་ཚུལ་
ཉམས་ཐྱོང་མངོན་རྟོགས་གསལ་པོར་བྱུང་ཡོད།

ཉམས་སྦྱང་པ། ① ཉམས་སྦྱོང་པ་དང་གཅིག། ② ཉམས་གུད་དུ་སོང་པ།

ཉམས་སྦྱོང་པ། ཆེ་བའི་རྣམ་འགྲུར་དམའ་བར་བྱེད་པ། དྲག་པོའི་སྦྱབས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་དག་
པོའི་ཉམས་སྦྱོང་པ།

ཉམས་ཅུལ། སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱས་ལྷགས།

ཉམས་ཆོད། ལྐབས་བབས་གནས་ཚུལ་ཅི་འདུག་གི་ཆོད། མངོན་ཆུང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སློན་ས་
གནས་ཚུལ་གྱི་ཉམས་ཆོད་ལེན་པ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་ཉམས་ཆོད་ལེན་པ། སོན་
བཟང་བཏབ་སྟེ་སྟེ་མིན་གྱི་ཉམས་ཆོད་ལྟ་བུ།

ཉམས་མཆར་པ། རོ་མཆར་བའམ་བྱུང་མཆར་པ། ཉམས་མཆར་བའི་ལྟ་མོ་རྣམས་ལ་བལྟས་པ།

ཉམས་ཞན། ལྟོབས་དམན་པ། །ཉམས་ཞན་པའི་རྟོག་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་མེ་བྱུག།

ཉམས་ཞིབ། བརྟག་དབྱད་ཞིབ་འཇུག། རོ་མེབས་ཀྱིས་ཉམས་ཞིབ་གནང་བ། ཉམས་ཞིབ་གསལ་
པོར་བྱེད་པ། རེས་ཀྱིས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད།

ཉམས་གཞིགས། བརྟག་དབྱད།

ཉམས་ལུང། གཞན་རྒྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་འདོད་བྱུང་བ། གཞན་གྱིས་གད་མོད་གོད་པར་མཐོང་
དུས་རང་ཡང་ཉམས་ལུང་ནས་གད་མོད་བང་མེད་དུ་ཤོར་བ།

ཉམས་འོག་ཚུད་པ། ཁོང་དུ་ཆུད་བའམ་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་པ། གསར་བྱུང་གནས་མཐའ་དག་

ཉམས་ཡོག་ཚུད་པ།

ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་ཅུ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང་གོང་སྤྱོད་དཀོན་ཆོག་པན་དང་གྲིས་མཛད་པའི་མན་
ངག་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྒྲིང་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པའི་སྤྱོད་གྲི་བསྟན་བཅོས་ཤིག།

ཉམས་ཡོད་པ། ཆེ་བའི་ནམ་འགྱུར་ཡོད་པ།

ཉམས་ལེན། དངོས་སུ་ལག་བསྟར། ཉམས་ལེན་མཐར་འཁྱོལ། ཁན་མ་འདྲ་ཆགས་པོ་ཤོད་མཁན་
དེ་དངོས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད།

ཉམས་ལེན་གྱི་ལག་ལ། ལག་ལེན་བྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་གནད་དམ་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ།

ཉམས་ལེན་ཆིངས་བྱུག། དང་ཆིག། དང་བར། བསྟེན་པ། སྒྲུབ་པ། འབྲས་བྲུ། གཞན་དོན་བྱེད་ལས།

ཉམས་ལེན་ཚུ་སྒྲོར་ཙུ་ཆིག། ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པའི་རིགས་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་བཀའ་
ཡིག།

ཉམས་ལེན་པ། དོན་རང་རྒྱད་ལ་སྦྱོར་མཁན་ནས། དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་མཁན།

ཉམས་ལེན་བྱེན་ཆུབས་གྱི་བརྒྱད་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིབ་གྱི་བརྒྱད་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ། རྗེ་བཙུན་
འཇམ་དབྱངས་ནས་བྱུ་ལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟ་ལ་སོགས་པར་བརྒྱད་པའི་ཆུབས་ཆེན་སྦྱོད་རྒྱུ།

ཉམས་ལེན་ལྷ་སྟོ། ལག་ལེན་བྱེད་སྟོ།

ཉམས་ལེན་ལམ་ཏུ་འགྲོ་བྱེད་ཙུ་བ་གཅིག་སུ། ལྷ་མ་དང་། ལྷ། ཆོས་བཅས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ།

ཉམས་ཤར་པ། རང་རྒྱུད་ཏུ་ཤར་པ། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་བདེ་བའི་ཉམས་ཤར་པ།

ཉམས་སད། ཆོད་ལྷ། ལས་ཀ་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་ཉམས་སད་བྱེད་པ། མི་ཞིག་ལ་འབྲུལ་ཕྱགས་བསམ་
འཆར་གང་ཡོད་ཉམས་སད་བྱས་ན་ཞེ་ཕྱགས་རྟོགས་ཡོང་།

ཉམས་སུ་གྲངས་པའི་ཆོས་བརྒྱད། ལྷ་མ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ། ཡི་དམ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ།

མཁའ་འཁྲོ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ། ཆོས་སྦྱོང་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ་སྟེ་འདུས་པ་བཞི་དང་།

རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉི་མ། གསང་སྤྲུགས་སྦྱོད་འཇུག་ལམ་རིམ། ལྷ་རྒྱུད་པོ་རིགས་སྤྲུགས་

འཕགས་མ་ཁྲོས་མ་ནག་མོ་སྟེ་བྱར་བ་བཞི་བཅས་བརྒྱད།

ཉམས་སུ་འབབ་པ། སེམས་ལ་འགྲོ་བའམ་ཡིད་ལ་འབབ་པ། དགོས་དོན་རྙེད་ན་ཉམས་སུ་འབབ་པོ་ཡོང་།

ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ། རང་གིས་དངོས་སུ་སྤྱོད་པ། ཟས་ཀྱི་རོ་ཞིམ་པོ་ལྟེ་ཡིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ།
ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱའི་རྩ་དོན་གསུམ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཡངས་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ།
ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པའོ། །

ཉམས་སུ་ལེན་པ། ལག་ལེན་བྱེད་པ། ལས་དོན་རང་གིས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་གཞན་ལ་སྤྱིལ་ལུག་
ཐེབས་ཡོང་།

ཉམས་གསོ། ཉམས་པ་སྦྲར་གསོ་བ།

ཉམས་གསོ་སྐྱོན་བསང་། ཉམས་པ་གསོ་ཞིང་སྐྱོན་སེལ་བ། སྤྱོད་ཁང་གོག་པོ་ཆང་མར་ཉམས་གསོ་
སྐྱོན་བསང་གིས་སྤྲ་བརྟན་སྤྲུགས་འཁེར་བཅོ་བ།

ཉམས་གསོ་ལྟ་སྤྲི། ཉམས་གྲུང་བསྐྱར་བཅོ་དང་། ཆ་ལག་སྤྲིག་པ། ཡོ་བྱད་རྙིང་པ་སྐྱོན་ཅན་ནམས་
ཉམས་གསོ་ལྟ་སྤྲིག་བྱས་ཏེ་མཁོ་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོར་སྦྱར་བ།

ཉའི་གྲ་མ། ཉའི་རུས་པ།

ཉའི་ཟེ་བ། ཉའི་དབྱང་སྟེང་ཤའི་ཟེ་བ།

ཉར། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག] ཉར་ཆགས་བྱེད་པའི་དོན། ཉར་ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ།

ཉར་འཛིག། ཉར་ཆགས་བྱས་ནས་བཞག་པ།

ཉར་འཛིག་སྤྲིག་འཇུགས། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་storage organization ཟེ།

ཉར་འཛིག་ཤོང་ཆད། ཟློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་storage capacity ཟེ།

ཉར་ཉོར། ཉར་ཉོར་འེའི་བསྐྱུས་ཆིག

ཉར་བ། [ཐ་དད་པ]ཉར་བ། ཉར་བ། ཉོར། འཛིན་པ་འཕམ་གཉེར་བ། སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་
ནམས་སེམས་ལ་ཁུལ་ལེར་ཉར་བ། སྐར་གྱི་དངོས་ཆས་ཆང་མ་ཁོང་གིས་ཉར་བ་རེད།

དབྱིན་སྐད་དུ་keep ཟེ།

ཉར་མ། [རྙིང་]རྒྱུ་རྒྱལ་ལམ་ཟེགས་མ།

ཉར་མེ་འདུག །སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་not saved ཟེད།

ཉར་ཆགས། བདག་བཟུང་ངམ་དོ་དམ། བཅོལ་བཞག་པའི་ཅ་ལག་ཉར་ཆགས་ཡག་པོ་བྱས་ཡོད།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་save ཟེད།

ཉར་ཆགས་ནམ་བཞག་སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་save form ཟེད།

ཉར་ཆགས་བྱེད་ཐབས། ཉར་ཆགས་བྱེད་རྒྱ་ཏུ་བཞེད་སྟོང་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས།

ཉར་ཆགས་བྱེད་པ། དངོས་ཐུས་སྤང་སྟོང་བྱེད་པ།

ཉར་ཆགས་བྱེད་མ་སྟབས། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་failed to save ཟེད།

ཉར་འཛིན། ཉར་ཆོག་པའི་ཡིག་འཛིན།

ཉར་ཡུག། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་retention period ཟེད།

ཉར་ས། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་storage location ཟེད།

ཉར་གསལ། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་storing ཟེད།

ཉར་གསལ་བརྒྱུད་གཏོང། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་store- and-forward ཟེད།

ཉར་གསལ་སྡེ་ཆའ། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་stroage cell ཟེད།

ཉར་ཉེན་ཞབས་ལྷ། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་stored message alert service ཟེད།

ཉར་སྟོན་ཞབས་ཀྱི། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་stored message summary service ཟེད།

ཉར་འཕྲིན་ཞབས་ཀྱི། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་stored message listing service ཟེད།

ཉར་གཞི་བ། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་storage element ཟེད།

ཉར་སྲུང་། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་storage protection ཟེད།

ཉལ། མི་ཕྱགས་ཀྱི་ལུས་ས་ངོས་ལ་ཕབ་ནས་ངལ་གསོ་བའི་དོན་ཏེ། བྱ་ཚུང་ཉལ་ནས་གཉིད་
ལོག་[སློ་ཁར་བྱི་ཉལ་འདུག་ལྟ་བུ།

ཉལ་ཁང་། ཉལ་སའི་འག

ཁལ་ཁྲི། ཉལ་སའི་གདན་ཁྲི།

ཉལ་གྲུར། ① ཉལ་སའི་རས་གྲུར། ② སྤང་བྱ་སོགས་སྤང་བའི་གྲུར།

ཉལ་གོས། ཉལ་ཆས་མལ་གཟན་སོགས།

ཉལ་གྱིས་འགྲོ། [རྫིང་]ཉལ་ནས་འགྲོ།

ཉལ་འགོབས། ཉལ་ཆས་དང་དོན་གཅིག་[ཉལ་ཁེབས་ཀྱང་ཟེད།

ཉལ་འགྲོ། [མངོན་]འབབ་ཆུ།

ཉལ་འགྲོའི་གཏེར། [མངོན་]རྒྱ་མཆོ།

ཉལ་གཅིན་གཏོང་བ། [ཡུལ་]གཉིད་ཁྱག་ནས་ཉལ་སར་གཅིན་བ་ཤོར་བ།

ཉལ་ཆས། ཉལ་སྐབས་ཀྱི་བྱོན་ཆས།

ཉལ་ཉལ་ཞིག་ཞིག་[བྱེ་མའི་ཕུང་པོ་ཉིལ་བ། བྱེ་མའི་ཕུང་པོ་སྟེང་དུ་འཛེགས་ན་ཉལ་ཉལ་ཞིག་
ཞིག་བྱེད་ཡོང་།

ཉལ་ཉིལ། གད་སྟེགས། ཁང་པའི་ནང་གི་ཉལ་ཉིལ་རྣམས་འབྲུག་བ།

ཉལ་སྟན། ཉལ་སའི་གདན།

ཉལ་ཐ། ཉལ་ནས་འཐེན་རྒྱའི་ཐ་མག་ནག་པོ།

ཉལ་དུད། ཉལ་ཐ་དང་དོན་གཅིག་

ཉལ་གདན། ཉལ་སའི་གདན་སྤྱིའི་དོན། ཉལ་གདན་བལ་སྟན། ཉལ་གདན་བྱང་ཅེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཉལ་ལྷན་མེ་རེ། [མངོན]ཆོད་མ་ཁའི་མེ།

ཉལ་པོ། ཐོ་ཐོ་གཉིས་འབྲིག་པ་སྟོང་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་བུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་
གསལ་ལས། སྟོར་བ་འབྲིག་པ་ཆགས་པ་སྟོང་། དབང་པོ་གཉིས་སྟོར་འབྲུད་པ་བཤོས།
གྲོངས་པའི་ཆོས་དང་དགའ་མགུར་སྟོང་། ཆགས་པའི་ལས་དང་མི་ཆངས་སྟོང་། ཉལ་པོ་འདོད་
ཆགས་སྟོང་པའི་མིང་།

ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་བྲིས་དུ་འབྲེང་བའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྩའི་ནང་གསེས།
བྲིས་པ་ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་བྲིས་དུ་འབྲེང་བའི་སྟོང་ལམ་གྱིས་བསྣད་པ།

ཉལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]ཉལ་བ། ཉོལ། ལུས་པོ་མལ་པ་བ་ནས་ངལ་གསོ་བ། མལ་དུ་ཉལ་ནས་བསམ་
ཆོ་བཏང་། ཚུ་ཆོད་ཉལ་བ། བྲི་སྒོ་ཁར་ཉལ་འདུག

ཉལ་བའི་བདེ་བ། གཉིད་ཉལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དོན།

ཉལ་བའི་རྣམ་འབྱོར། རྣམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྟངས་ལ་མི་ཉལ་བ་དང་། ཡང་གསང་སྟགས་དོན་ཐེག་པའི་
སྐབས་སུ་འོད་གསལ་སྟོང་པའི་ངང་ནས་ཉལ་བ།

ཉལ་བྱེད། [མངོན]སྟུལ།

ཉལ་བྱེད་མ། [མངོན]མཆན་མོ།

ཉལ་མལ། ཉལ་སའི་མལ། ཉལ་མལ་དུ་བདེ་བར་གཉིད་ཞུག་པ།

ཉལ་གཞུག [ཡུལ]ཉལ་སྐབས་ཤང་བ་འཛིག་ཡུལ།

ཉལ་གཟན། བལ་སྐྱད་སྟོམ་པོས་ཐགས་སུ་འཐགས་པའི་ངོས་སུ་བལ་གྱི་སྟུ་བརྩུགས་ནས་ནང་ངོས་
སུ་སྟུ་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ངོས་སུ་མེད་པ་ཅན་ཞིག་མཆན་མོ་ཉལ་བའི་དུས་ཀྱི་གྲོན་ཆས་ཤིག

ཉི་མལ། ཉི་མ་བཞུད་རྗེས་ཀྱི་དུས། ཉི་མས་སྒྲེལ་གྱི་དུས་ལ་ཟེར།
ཉི་མས་བྱམ་མཆོམས། ཉི་མ་བྱལ་ཁའི་དུས་ཆོད།
ཉི་ཁྱིལ། ① ཉི་མ་བསྐྱབས་པའི་ཁྱིལ་ནག། ② ཉི་མ་དང་ཁྱིལ་ནག།
ཉི་ཁྱིལ་མཆོམས་ཀྱི་མི། ལངས་ཕྱོགས་མི་གསལ་བའི་མི་མགོ་བདེ་པོ།
ཉི་མྱོག། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མྱོག་བསོག་དེ་མྱོག་ཁྱུན་སྒྲོན་དུ་ཡོད་པའི་འཕྲུལ་ཆའི་རིགས་ཞིག་ལ་
ཟེར།
ཉི་སྒྲོལ་བྱེད། [མངོན]ཤིང་སྒྲེལ་ལོ།
ཉི་དགལ། ① ཉི་མ་ལ་སེམས་དགལ་བ། ② སྒོ་སྒྲན་ལུས་པའི་མེ་ཉྒྱག་ལ་བཞེད།
ཉི་ཆ། ཉིན་མོའི་ཆ་ཤས།
ཉི་ཆད། ཉིན་གངས་ཀྱི་ཁ་ཆད། ཉི་ཆད་བཀལ་བ། ཉི་ཆད་བྱེད་པ། ཉི་ཆད་བསྐངས་པ།
ཉི་འཆར། ཉི་མ་ཤར་རིའི་ཆེ་ནས་ཐོན་མཆོམས།
ཉི་བརྟན། ལུ་ནང་དུ་འཆར་བའི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན།
ཉི་སྟོན། [མངོན]ཕྱོགས།
ཉི་ཉེང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤང་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉི་ཐང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དུ་སྐྱོང་འཁོར་སྐྱེ་ཤང་བཞི་པ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོས་
བཅུ་གཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཀར་
མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉི་དག། ཉི་མ་སྐར་གནས་དེའི་སྐྱེད་དུ་སྐྱེའས་པ་ནས་བཅུམས་ཏེ་ཉིན་དེའི་ཆོས་ལོངས་རྫོགས་པར་
སྐྱོད་པའི་གངས་ཡིན།
ཉི་རྩལ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་གྱི་བཟུས་ཆིག་
ཉི་ཉིང་དགོན། དགོན་འདི་བཅུ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། ད་སྐབས་ཉམས་གསོ་གྲུབ་
མེད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཁྱོང་ཁྱེར་རྟག་ཅེ་རྫོང་

ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉི་ལྷོ་ག། དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་དང་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དབྱར་དུས་སའི་གོ་ལ་ཉི་མའི་བྱང་
མཐར་སླེབས་པ་དང་རིམ་བཞིན་གོ་ལ་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། སྤྱིར་
བཏང་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁའི་ཆེས་ཤུགས་ཤིང་གང་རུང་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་སོང་དབྱར་དགུན་
ཉི་མ་ལྷོ་ག་པ་ནི། གོ་ལ་ཉི་མའི་སྟོ་མཐར་སླེབས་ཞིང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འགོ་རྒྱ་འགོ་བཙུགས་ཤིང་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་སྤྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁའི་ཆེས་ཤུགས་ཡང་ན་ཆེས་ཤིང་གང་རུང་ཞིག་ཡིན།

ཉི་ཤོད། ཉི་ཤོད་ཀྱི་ཤོད།

ཉི་ཤོས། དུས་ཚོད་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ་སྤྱིལ་གྱི་དུས་ཚོད།

ཉི་ཟླ། ཉི་མའི་རྒྱ་བའི་བསྐྱུས་ཆོག

ཉི་གདན། ཉི་མ་གདན་གྱི་རྣམ་པར་བྱས་པ།

ཉི་གདུགས། གདུགས་ཀྱི་གད་ཞིག །གཙོ་བོ་ཉི་ཚད་སྟོབ་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་། ཉི་ཚད་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་གདུགས། ཉི་གདུགས་ཀྱི་ཅིབས་མ།

ཉི་མདངས། ཉི་ཤོད་ཀྱི་མདངས། སྟོག་ཤོད་ཉི་མདངས་ལྟར་གསལ་པོ་འདུག

ཉི་འདེ་འགོ། [རྟིང་]ཉི་མ་འདེ་སར་ལ་འགོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཉི་མའི་ཆ་ཟེར་ལ་ལུས་སྟོ་བ།

ཉི་བུབ། དུས་ཚོད་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ་བྱའི་དུས་ཚོད།

ཉི་བུབ་ལམ་ཟད། ཉི་མའི་སྤང་བ་བུབ་པ་དང་འགོ་སའི་ལམ་འགགས་པ་སྟེ། སྤྱིལ་བཙེལ་ལུལ་མ་
རྟེན་པའི་དཔེ།

ཉི་བང་སང། [ཞང་སྐད་]ཉི་མ་འབྲུག་པའི་སྤྱུ་

ཉི་བྱེད། དུས་ཚོད་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ་རྟེན་དུས་ཚོད།

ཉི་བར། གང་བརྟེན་པའི་ཆེས་ཞག་དེ་རྫོགས་མཚམས་སུ་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་ལས་ལོངས་སྟོང་ཅི་ཙམ་
འདས་ཟེན་པའི་ལུལ་གྱི་རྒྱ་ཚོད་རྗེས་འབྲང་བཅས་གྲུབ་ཀྱང་ཀླང་ལོངས་སྟོན་འཕྲི་མ་བྱས་པས་
ཉིན་ཞག་དེའི་སྐར་གནས་དངོས་སུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་ན་བར་པ་སྟེ་ཕྱང་
གསུམ་པ་ཞེས་པའི་དོན། གཟུང་ལྷ་སྐབས་ཀྱི་དྲག་ཀླང་ཞི་དལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན།

ཉི་ཤུལ། སྤྱ་གཅན་ཉི་འཛིན་བརྟག་དབྱང་བྱེད་སྐབས་ཉི་སྐར་ལ་མེ་བསྐྱེད་བྱེད་ཚུལ། བུལ་ཉི་ཤུལ་
བསྟེ། ཉི་དག་དང་སྤྱ་གཅན་རྩ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་བསྟེ།

ཉི་འབྲུམ། མཚན་ཆ་ཆང་ལ་ཞིང་ཉི་མ་འབྲུམ་གྱ། རྩིང་མ་ཉི་འབྲུམ་འདི་ཉིང་ཡབ་ཞང་བཟ་ཤིས་རྩོ་
རྩིང་སྤུལ་སྤྱ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༤ལོར་སྤྱ་འབྲུངས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིར་ཁྲ་
མ་མང་པོ་བསྟེན་ཅིང་། ཁྱད་པར་ས་སྤྱིའི་རྩི་བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་གཞུང་གི་རྩོག་
རྩོ་རྩི་སེང་གི་སོགས་བསྟེན། ཡབ་དང་ལོ་བཅུ་གཅིག་འབྲོགས་པའི་རིང་ལ་སྤྱིང་ཐིག་གི་
གདམས་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་། ཆིག་དོན་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱང་མཛད། མཐར་
དབྱུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྩི་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༣ ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

ཉི་མ། ① ཉམ་མཁར་འཆར་བའི་བརྟན་སྐར་ཉི་མ། ཀུན་གྱི་ཉི་མ་དང་། ཀུན་གྱི་ཁྲ་བ། ཉི་མ་ལ་ཀླས་
སོང་། ཉི་མ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འཆར་བ་དང་། ལུབ་ཕྱོགས་སུ་ལུབ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། མིང་གི་
ནམ་གངས་ལ་ཀུ་ལུང་དབྱང་དང་། ཁྱབ་བྱེད། ཁྱི་ཅན། མཁའ་འགྲོ། མཁའ་འོན་། མཁའ་ལམ་བ།
འགྲོ་བའི་སྟོན་མེ། རྒྱས་བྱེད། རྒྱ་བའི་བརྟུལ་ཞུགས། རྫོལ་བྱེད། རེས་སྟེག། བཅུ་གཉིས་བདག་
པོ། ཆར་འབབས། རྩ་ཡི་ཆོམ་རྒྱན། མཚོག་འདོད། མཚོད་ལྷན། མཚོད་འོས། འཛིག་རྟེན་དབང་
པོ། འཛིག་རྟེན་མིག། འཛོམས་བྱེད། ཉིན་བྱེད། ཉིན་མོའི་འབྲེན་བ། ཉིན་མོའི་འོར་། ཉིན་མོའི་
དབང་ལྷག། ཉིན་མོའི་དབྱིག། ཉིན་མོའི་འབྲུང་གནས། ཉིན་མོར་བྱེད། གཏུམ་མོའི་འོད། རྟ་ལྷང་
ཅན། རྟ་བདུན་དབང་པོ། རྟ་བདུན་བ། བསྟེན་བྱ། འབྱུང་བྱེད། དུས་ཀྱི་བདག་པོ། དུས་ཀྱི་བྱེད་
བ། དུས་བྱེད། དུས་ལ་དགལ། གཏུང་བྱེད། འདས་སྤྱེས་མཚན། བདུང་ལས་རྒྱལ། བདུན་གྱི་
བདུན་བ། ཉད་མེད། ཉམ་མཁའི་རྟོག། ཉམ་མཁའི་ཐིག་ལེ། ཉམ་མཁའི་འོར་བྱ། ཉམ་མཁའི་
མིག། འོར་གྱི་མཛོད། ཉམ་སྐར་འགྲོ་ལུས། ཉམ་བཅད། ཉམ་གནས། ཉམ་པར་སྤྱང་བྱེད། ཉམ་
གསལ་བྱེད། ལྷ་ཆོགས་འོད། ལྷ་ཆོགས་ཤིང་རྒ། ལྷང་བའི་བདག་པོ། ལྷང་བའི་སྤྱ་ཞུང། ལྷང་
བའི་མཛོད། ལྷང་བྱེད། བསྐྱེད་ཀྱོགས། བད་མའི་གཉེན། བསྐྱེད་རྩ་ལག། བསྐྱེད་ལག། ཕྱོགས་
ཀྱི་སྤྱ་ཞུང། ཕྱོགས་བདག། ཕྱོགས་སྤྱང་བྱེད། འགྲོག་བྱེད། ཁྲ་མེད་འོད་འབྱིན། དབྱིག་གི་ཁ་
བ། མི་སྤྱིན་སྤྱེས་བ། མིག་གཞུགས། ལུན་འཛོམས། ལུན་པའི་དགྲ། ལུན་སེལ། མེ་རྒྱུམ། ཆོ་

ལྷན། ཚ་ཟེར་ཅན། ཚངས་པའི་རྒྱ། འཛིན་བྱེད། གཟའི་བདག་པོ། གཟའ་བཤེས། འོད་ཀྱི་རྒྱན།
འོད་ཀྱི་སྒྲ་ཅན། འོད་ཀྱི་ཁོར་ཅན། འོད་འགྲེད། འོད་འགྲོ། འོད་འགྲོ་རྒྱས་བྱེད། འོད་ཅན། འོད་
སྒྲོངས་ཅན། འོད་སྒྲོང་འགྲོ་བ། འོད་བདག། འོད་ལྷན། འོད་འཛེན། འོད་ཁོར་ཅན། འོད་ལྷུང་པོ།
འོད་ཐེང་ཅན། འོད་བྱེད། འོད་འབྱིན། འོད་གཙང་། འོད་གཟུགས། རིག་བྱེད་འབྱུང་། ལས་སྒྲ་
ཆོགས། ལུས་སྒྲོབ། ལོང་བའི་ཁ་ལོ་བ། ལོའི་ཤིང་རྒྱ། ཤིང་རྩ་མཐོ། བཤེས་གཉེན། སྲིད་པའི་
སྒྲོན་མེ། སྲིད་པའི་མིག། ② ཉིན་ཞག་གཅིག། ཉི་མ་གསུམ། ཁོ་བྱེན་ནས་ཉི་མ་ཁ་གས་སོང་།
③ ཉི་མའི་འོད་ཟེར། ཁང་པའི་ནང་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ། ④ [མངོན]། རྒྱ་ལུག་ལོ། ༥ ཉི་མ་ལ་བྲིས་
གྱི་བདག་པོ་སྟེ། དབང་པོ་དང་། བྱེད་པོ། ལམ་བཟ། ཆར་འབབས། བསྟོད་བྱེད། སྒྲོན་མིན། སྒྲོན་
འཕགས། མི་གཟུགས། ལྷན་འཇུག། འོད་ཅན། རྒྱ་བདག། གཤེན་རྩེ་བཅས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་
པས་གངས་བཅུ་གཉིས་མཆོན།

ཉི་མ་སྟེལ་བ། ཉི་མ་འཕུལ་ཐབས་བྱེད་པ། འོན་མེད་འཕུལ་ཐབས་བྱེད་པ། འོན་མེད་ཀྱི་སྒྲ་ཆ་ཤ་
རྒྱག་བཤད་ནས་ཉི་མ་སྟེལ་བ།

ཉི་མ་ཁ་རྒྱ། རྒྲངས་གསལ་འོད་དུ་འཆར་བའི་རྩོད་རིགས་ཤིག།

ཉི་མ་གང་འབྱོལ། ཉི་མ་འགྲོ་ཐབས་བྱེད་གང་ཐུབ། ལག་རྩེས་འདི་ཡིན་སྟོན་རྒྱ་མེད་པར་ཉི་མ་གང་
འབྱོལ་བྱེད་བ་རྩ་བ།

ཉི་མ་གང་ཤར། ① ཉི་མ་ཕྱད་ཐབས་བྱེད་གང་ཐུབ། ལས་རྩེས་འདི་ཡིན་སྟོན་རྒྱ་མེད་པར་ཉི་མ་གང་
འབྱོལ་བྱེད་པ། ② གཟའ་ཆེས་ངེས་པ་ཅན་ནས་ཤར། ③ ཉི་འོད་གང་དུ་ཕོག་པའི་ས་ཕྱོགས།

ཉི་མ་གུང་རྟེན། སྒྲོན་གྱི་ཁུངས་བཤད་སྟོན་ནས་བཏགས་པའི་གུར་གུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་
སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགོ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་ཐོང་ལས།
ཁ་ཆེའི་ལུས་རྒྱས་གང་སྟེ་རི་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལས་ཆེར་མི་མངོན་པའི་དུས་དེར་རི་ཕྱག་ཏུ་དབྱ་
བཅོས་པ་ཉི་མ་གུང་བ་བྱ་བ་ཞིག་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པར། ལྷའི་དབང་པོ་རྣམས་མངོན་
པར་དང་ཅིང་ཆོས་ཞུ་བའི་ཆེ། དབྱ་བཅོས་པས་སྐྱ་རྣམས་ལ། དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་དང་།
འགྲོ་བའི་ནད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐལ་བསལ་བའི་བྱིར་གུར་གུམ་འདེབས་པའི་ས་རྒྱ་ཞིག་བསྐངས་ན།

དེ་ལ་སྤྱོད་ནས་དབྱེས་པས་གནང་བ་དང་། དེའི་ས་མངོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོ་སྤེ་བ་དང་སྤྱོད་
པའི་གྲོགས་གསོལ་རྟོ། ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་པས། གསོལ་བ། ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གོས་ཀྱིས་གང་ཁེབས་
པའི་ས་རྒྱ་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་སྤོང་ལས་བསྐྱབ་བོ། དབྱ་བཅོམ་པས་དའི་ཆོས་གོས་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་མ་གནང་བས་ས་རྒྱ་ལ་འགོ་བ་པར་མི་བརྟུབ་བོ། གསུངས་པས། འོན་མཁའ་ལ་
བཏེག་པའི་གྲིབ་མ་ལ་ཆོད་ཀྱིས་ཤིག །དབྱ་བཅོམ་པ་ནང་པར་ནས་མཁའ་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་ཀྱིས་
འབྲུར་ཏེ་ཉི་མ་འཆར་བའི་རིའི་གསང་ལ་ཆོས་གོས་འབྲུར་བས་དེའི་ཡུལ་ལྗོངས་པལ་ཆར་
གྲིབ་མས་ལོན་རྟོ། དེར་སྤྱོད་ས་སྤུལ་བཞིན་མཆོ་སྤེས་པས། དབྱ་བཅོམ་པས་རི་བྱ་རྒྱུ་ཅན་
ནས་གྲུར་གྲུམ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་ཏེ་བཏབ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཇི་སྤྱིད་གནས་ཀྱི་
བར་སྤྱེ་བར་སྟོན་ལས་བཏབ་པ་དང་། སྤྱོད་གསུངས་བཀྱིས་པས་སྤྱེས་པ་དང་། ཡུལ་དེར་མི་
ཡང་རིམ་པས་ཆགས་པར་གྲུར་རྟོ། ཞེས་དང་། སྤོང་ཀྱི་སྤོ་འབྲུམ་ལས། སྤོན་ཆེ་དབྱ་བཅོམ་ཉི་
མ་གྲུང་པ་ཡིས། བྱ་རྒྱུ་རི་ནས་གྲུར་གྲུམ་སོན་སྤངས་ཏེ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བཏབ་ནས་སྤྱེས་པ་
ལ། ད་ལྟ་ཉི་མ་གྲུང་རྟེན་ཅེས་སྤྱི་གསུལ་ཞེས་སོ། །

ཉི་མ་གྲུང་པ། གུན་དགའ་བོ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་སྟོན་
པའི་གཏད་རབས་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་ཞིག

ཉི་མ་དགེ་བ། གཟའ་སྐར་ལེགས་པའི་དུས་ཆེས།

ཉི་མ་རྒྱས་པ། ཉི་མ་བྱུང་རིའི་རྒྱུ་བྱ་བཞུད་པ།

ཉི་མ་སྤིང་། མིང་གཞན་ཉི་མ་སྤིང་འོད་གསལ་སྤྱུབ་སྤེ་སྤིང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཅམ་
ན་རིག་འཛིན་ཉི་མ་གསལ་པས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་
ནས་རྒྱ་ས་ཁུལ་སོག་རྫོང་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།

ཉི་མ་ངན་པ། གཟའ་སྐར་མི་ལེགས་པའི་དུས་ཆེས།

ཉི་མ་སྤོ། ཉིན་མོའི་སྤོ་འོད་ཆ།

ཉི་མ་ལྷང་རྟེན་བཤུད་ལ། བཤུད་ལྷང་ལས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་སྤྱོད་ཁྲིའི་སྤོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།

ཉི་མ་བརྩ་གཉིས། ལྷ་སུམ་རྩ་ཅ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཉི་མའི་ལྷ་བརྩ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་དང་།
བྱེད་པོ་དང་། ལམ་པ་དང་། ཆར་ལའབས་དང་། བསྟོད་བྱེད་དང་། སྟོན་མིན་དང་། སྟོན་
ལསགས་དང་། མི་གཟུགས་དང་། བྲབ་འཇུག་དང་། འོད་ཅན་དང་། རྩ་བདག་དང་། གཤིན་རྗེ་
སྟེ་བརྩ་གཉིས་སོ། །

ཉི་མ་ཆ་འཛིན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་བསྐྱབས་པའི་ཉི་འཛིན།

ཉི་མ་རྗེས་མ། ཉིན་བྱི་མ།

ཉི་མ་རྟག་པར་རེ་བཞིན། ཉི་མ་ཤར་གྱི་དུས། ཉི་མ་རྟག་པར་རེ་བཞིན་ཤར་ནས་ཤར། ཉི་མ་རྟག་པར་
བཞིན་བྱབ་བྱ་བྱ། མི་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་ཡུད་ཅམ་རྗེགས་འབྱོ་བས། ཆང་མས་མི་ཆེ་འདི་ཉིད་
གཅེས་སྤྲས་གྱིས།

ཉི་མ་རྟེང་མ། ཉིན་བྱི་མ།

ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་གཉིས་གྱི་ནང་གསེས། ས་དགུ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོབས་
གྱི་པར་བྱིན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་པའི་ལོ་རྟོག་ཡོངས་སུ་
སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཉི་མ་ལྟ་བུའོ། །

ཉི་མ་ཐང་། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་རྩ་ལོ་རྩ་བས་བཏབ། དུས་ཆོད་ཁགས་ལ་མ་རྟེན། བྲབ་མཐའ་ས་
སྤྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཐོང་བྱིར་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉི་མ་ཐང་པ་ཤེས་རབ་སྦྱིན་པ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྫོང་ཆེའི་སྤྱ་མ་ཡིན་པ་བྲབ་མཐའ་ཆེན་
མའི་མཇུག་གི་འགྲེལ་བ་ཤད་ནང་གསལ།

ཉི་མ་འདེ། ཉི་མ་ལ་བསྐྱད་ནས་ལུས་བསྟོ་བ།

ཉི་མ་ལྟོག་པ། ཉི་མ་རིང་པོ་ཐུང་བ་དང་། ཐུང་བུ་རིང་པོར་མར་ཚུར་ལོག་པ།

ཉི་མ་བྱབ་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྷང་བྱེད། ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྩའི་ནང་གསེས། དགོ་སྟོང་
མའི་སྟོན་པ་ཡིན་ཡང་འཛིགས་པ་ཡོད་པའི་སར་ཉི་མ་བྱབ་ནས་ཆོས་སྟོན་པ།

ཉི་མ་སྦྱིན་བྲལ། སེམས་གྱི་འཁོན་འཛིན་ཞི་བའི་དཔེ། ད་རྗེས་འདུམ་འགྲིག་བྲས་པ་ནས་བཟུང་བྱིན་
ཆད་པན་ཚུན་གཉིས་ཀས་འཁོན་མེད་ཉི་མ་སྦྱིན་བྲལ་མཛད་དགོས།

ཉི་མ་བྱེ་རྒོ། ཉིན་མོའི་བྱེ་རྒོའི་ཆ།

ཉི་མ་བྱེ། [རྟིང་]ཉིན་གྲང་།

ཉི་མ་བྱེད། ① ཉིན་གྲང་། ② ཉི་ཤར་ནས་ཉིན་གྲང་བར་དང་། ཉིན་གྲང་ནས་ཉི་ལྱབ་བར་གྱི་དུས་
ཡུན།

ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ། ཉིན་གྲང་འདས་པ། ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ་ཙམ་གྱི་དུས་ཆོད།

ཉི་མ་འབྱུལ་བ། ལས་དོན་མེད་པར་ཉི་མ་གང་འཁྲོལ་བྱེད་པ། ཅེད་མོར་གཡེངས་ཏེ་ཉི་མ་འབྱུལ་བ་རེད།

ཉི་མ་བར་བ། ཉི་མའི་རྒྱ་བ་ལ་རྟག་ལོངས་བྱིན་ཟིན་པའི་མིང་། ཉི་མའི་རྟག་ལོངས།

ཉི་མ་བྱང་བཟོད། དགུན་ཉི་ལྗོག་ནས་བཟུང་ཉི་མའི་རྒྱག་ལམ་བྱང་ཕྱོགས་དང་ཇེ་ཉེར་འཕྲོ་བ།

ཉི་མ་འབྱུད་པ། ཉི་མ་སྐྱེལ་བ། ལས་ཀ་མ་བྱས་པར་ཉི་མ་འབྱུད་པ་དེ་པངས་པ་ལ།

ཉི་མ་སྤངས་པའི་དྲོ། [མཛོན་]ཤེལ།

ཉི་མ་མ་བཞུད་བར། ཉི་མ་ཤར་ནས་ཉི་མ་ལྱབ་པའི་བར།

ཉི་མ་མེ་ཐོག་ས། བན་པའི་མ་ཐུན་འགྱུར་དུ་འཕྲོ་བའི་དཔེ།

ཉི་མ་མེ་ཏོག། ཉི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་ནས་འཁོར་བའི་མེ་ཏོག་ཅིག་གི་མིང་།

ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་པ། ཉི་མ་ལྱབ་པེར་བཞུད་ཆར་བ། ཉི་མ་མ་ལྱབ་བར་གློག་ཅིག་ཏུ་བྱུ་ཞིང་
བསྐྱད། ཉི་མ་མར་ཐག་ཆོད་པ་དང་ཡུལ་དུ་བྱིན།

ཉི་མ་གཞོན་ལུང་ཕྱོགས། ཉི་མ་གསར་དུ་ཤར་བའི་ཕྱོགས་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་དོན།

ཉི་མ་བཞུད་པ། ཉི་མ་ཡོལ་བའམ། ལྱབ་པ། ཉི་མ་བཞུད་ལ་ཁད།

ཉི་མ་རྒྱ་བའི་དྲངས་མ། ཉི་མའི་དྲངས་མ་གྲོངས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་བྱ་མོའི་ཁམས་དང་། རྒྱ་
བའི་དྲངས་མ་བྱའི་ཁམས་ཆ་མཉམ་པ་བྱ་རམ་དང་བསྐྱེས་པའམ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་བྱུལ་ན་ཉི་
མའི་དྲངས་མ་ལྟང་ཆེར་དམར་པོ་དང་། རྒྱ་བའི་དྲངས་མ་དདུལ་རྩ་བཙོ་བའུ་སྤངས་གསུམ་
བྱས་པ་ལ་བཞེད་པར་ཞིག་དང་། ཉི་མའི་དྲངས་མ་སྟར་བྱ་དང་། རྒྱ་བའི་དྲངས་མ་རྒྱན་འབྲུམ་
ལ་བཞེད་པར་ཞིག་གཉིས་མཆིས་པས་སྔ་མ་བྱུར་མཁར་སྒོ་ཕྱོས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་བཤད་
རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང་དང་། སྟེ་སྟིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བཤད་

རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བེ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཁོད་པ་དང་། བྱི་མ་སྦྱེམས་པ་ཆེ་དབང་གིས་མཛད་
པའི་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་ཉི་མའི་ནང་འཁོད་པའོ།

ཉི་མ་གཟམ་བཟུང་། ཉི་འཛིན་དང་དོན་གཅིག

ཉི་མ་བཟང་པོ། གཟའ་སྐར་ལེགས་པ།

ཉི་མ་འོད་ཟེར། ལྷ་རྒྱུ་མཆོན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཉི་མ་རིལ་འཛིན། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཆང་བ་བསྐྱེབས་པའི་ཉི་འཛིན།

ཉི་མ་ལོག་པ། ཉི་ལྟོག་དང་དོན་གཅིག

ཉི་མ་སྟོ་བ། ཉི་འོད་བསྟེན་པའམ་ཉི་མ་ལྡེ་བ།

ཉི་མ་ཉིལ་འཛིན། ཉི་མ་རིལ་འཛིན་དང་གཅིག །

ཉི་མ་ལྟོ་བཟོད། དབྱར་ཉི་ལྟོག་ནས་བཟུང་ཉི་མའི་རྒྱག་ལམ་ལྟོ་ཕྱོགས་དང་ཇེ་ཉེར་འགོ་བ།

ཉི་མའི་སྦྱེས་ཁྲིམ། ཀཏུལ་ནའས་སའི་བཞི་ཆ་གསུམ་མམ་རྩ་ཆོད་ཞེ་ལྡེ་ཐོག་ཏུ་ཉི་མ་སྦྱེས་པས་

ན་སྦྱེས་སྐར་རམ་སྦྱེས་ཁྲིམ་ཟེར།

ཉི་མའི་ཁ་ལོ། [མདོན]སྦྱ་རེངས།

ཉི་མའི་ཁོར་ཡུག ། ཉི་མའི་ཉི་འགྲམ་གྱི་མཐའ་སྟོར།

ཉི་མའི་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས། གོང་དུ་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཉི་མའི་གྲང་། ཉིན་ཟུང་།

ཉི་མའི་གྲར་ཁང་། ① ཉི་མའི་ཉི་སྟོར་གྱི་འཇའ་གྲར། ② [མདོན]ཉི་ཁྲིམ།

ཉི་མའི་རྒྱད། ① སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་རྩས་སམ་སྦྱ་རྒྱད། ② [མདོན]ཤུག་ཐུབ་པ།

ཉི་མའི་ཆ་ཆང་། ཉི་མའི་རྒྱ་ཁྲོན་གྱི་ཆང་།

ཉི་མའི་ཉིན་ཞག་དག་མཆོམས། མདའ་མཁའ་མཆོ་ཡིད་རི་མཆོམས་༩༥༧༥༠༥ཀྱི་ཉིན་ཞག་

རིང་ལ་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་ལ་མིག་སྦྱ་མེ་སྟོན་༡༥༣༥འཁོར་རོ། འཁོར་ཟེངས་རེ་ལ་ཁྲིམ་ལོ་

གཅིག་ཅེས་ཟེར།

ཉི་མའི་གཉེན། ① སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་རྩས་སམ་སྦྱ་རྒྱད། ② [མདོན]ཤུག་ཐུབ་པ།

ཉི་མའི་གཉེན་གྲུབ། [མངོན] རྒྱུ་ཐུབ་པ།

ཉི་མའི་རྟ་བདུན། དེས་བཟོད་དང། ཐེག་ལེ་ཅན། མདོག་ལྷ་པ། ཡིད་མགྲོགས། རི་བོ་འཛོམས།
ཆུང་། འིན་རྟ་རྒྱལ་མཆོན།

ཉི་མའི་རྟག་ལོངས། ཉི་མའི་ཡུལ་ལོངས་དང་དོན་གཅིག་

ཉི་མའི་རྩྭ་བ། འདས་པའི་ཆོས་རྒྱ་རྩོགས་མཆོམས་སུ་ཉི་མའི་རྒྱ་ལོངས་ཕྱོགས་གཅིག་རྟ་བསྐྱོམས་
པ་ལ་ཉི་མའི་དེས་བའམ་ཉི་མའི་རྩྭ་མ་ཟེར།

ཉི་མའི་མདལ། [མངོན] འདོད་ལྷ།

ཉི་མའི་ཐིང་ཁང། ཉི་མའི་ལྷ་ཁང་སྟེ་ལྷ་ཉི་མའི་གནས་ཡུལ།

ཉི་མའི་བྲ། [མངོན] ① གཟའ་སྟེན་པ། ② ག་འིན་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ།

ཉི་མའི་རྩ། ལུས་ཀྱི་རྩའི་བྲེ་བྲག་ཅིག་

ཉི་མའི་ཞག་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར། ཉི་མ་བྲིས་བཅུ་གཉིས་བཟོད་པའི་བྲིས་ལོ་གཅིག་ལ་བྲིས་ཞག་
སུམ་བརྒྱ་བྲག་ཅུ་ཐམ་པ། ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་དང་འདོད་ཆའི་གཅིག་
ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་བྲག་ཅུ་རེ་ལྷ་དང་རྩ་ཆོད་བཅུ་བྲག་ཅུ་སྤང་བཅུ་བཞི་དབུགས་གཅིག་འདོད་
ཆའི་བཅུ་གཉིས་རི་མཁའ་རིའི་ཆ་བརྒྱ་དང་ཉིར་གཅིག་། རྒྱུན་བཏོན་ལོ་འཕྲོའི་ཐང་ལ་འང་ལྷོས།

ཉི་མའི་འོད་ཀོར། ཉི་མའི་བྲེ་རོལ་རྟ་འཆར་བའི་འང་འསྟོ།

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁ་དོག། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་

ཉི་མའི་ཡུལ་ལོངས། བྲིས་ཞག་། རྩ་ཆོད་༤ཆུ་སྤང་༣༠། ཉིན་ཞག་རྩ་ཆོད་༤ཆུ་སྤང་༣༤དབུགས་
༠ཆ་ཤས་༤༣༡༥༦/༡༤༤༣༠༤། ཆོས་ཞག་རྩ་ཆོད་༤ཆུ་སྤང་༣༡དབུགས་༥ཆ་ཤས་
༤༣/༦༥། བྲིས་རྒྱ་སྤྲུལ་རྩ་ཆོད་༡༥། ཉིན་རྒྱ་སྤྲུལ་རྩ་ཆོད་༡༣ཆུ་སྤང་༣དབུགས་༠ཆ་
ཤས་༤༤/༦༥ཆ་ཤས་བྲག་བ་༣༠༣༣/༣༣༣༥། ཆོས་རྒྱ་སྤྲུལ་རྩ་ཆོད་༡༠ཆུ་སྤང་
༥༤དབུགས་༡ཆ་ཤས་༡༥/༦༥།

ཉི་མའི་རིགས། སངས་རྒྱས་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རིགས་རྩ་སམ་སྟུ་རྒྱུད།

ཉི་མའི་རིགས་སྟེས། [མངོན] གཟའ་ལུང་བྲ།

ཉི་མའི་རིགས་འཁྲུངས། [མངོན]ཤྱ་ཐུབ་པ།

ཉི་མའི་རུས། [མངོན]ཤྱ་ཐུབ་པ།

ཉི་མའི་རྒྱུད། ཉེ་ལོག་གི་རོ་རྒྱུད་གི་ཅ་རྒྱུད་དེ། རྒྱུད་ལྷ་བྱག་གཡམས་པ་ནས་རུས་པ་ཐད་རིམ་གྱིས་
རྒྱ་བས་དུག་གི་རྒྱུད་ཞེས་བྲ་ལ། ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུང་རྟོ་རྟོ་ལོ་སྟེ། ཞག་རེ་བཞིན་
རྒྱུད་རྒྱུ་བའི་གངས་ནི་ཆོག་ཁྲི་བཞི་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཕྱེད་དང་བཅས་རྒྱ་བ།

ཉི་མས་བཞད་པ། [མངོན]བད་མ།

ཉི་མྱུལ། ཉི་མ་བཞུད་ལ་ཉི་བ།

ཉི་མ། ཉི་ཆ་བ་ཡི་བད་རྟེན་པ། རྩོགས་རེ་བཤམ་རྒྱུད་ཐད་དམ་ཐུན་ཆོག་མས།

ཉི་ཆེ། རྒྱུད་ཐད་དང་ཐུན་བྲ།

ཉི་ཆེ་བ། ① ཉིན་གང་གི་ཆེ་ལས་མེད་པའི་འབྲ་སྟོན། ② རྩོགས་རེ་བཤམ། ཐོར་བྲའམ། ཐུན་
ཆོག་མ། བདེ་བ་ཉི་ཆེ་བ། དུད་འབྲེ་ཉི་ཆེ་བ།

ཉི་ཆེ་བའི་ཐོག་པ། ཐོག་པ་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་གྲངས་ཤིག་

ཉི་ཆེ་བའི་སྟེ། ཕྱི་རོལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་སྟེ་སྟེ་གས་ཀྱི་ཐོག་པའི་བད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། ཀ་བའི་
དབྱེ་བ་ཁོ་ན་དང་། རུས་པའི་དབྱེ་བ་ཁོ་ན་སོགས་དབྱེ་བ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ལ་བྲུབ་པའི་སྟེ་ལ་ཉི་ཆེ་
བའི་སྟེ་ཞིག་འཛོག་

ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ། དཔྱལ་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་གྲུབ་ཞིག་སྟེ། རྟོ་དང་ཀ་བ། ཐབ་དང་ཐག་པ་
སོགས་རྟག་ཏུ་བཞོལ་ཞིང་སྟོད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་

ཉི་ཆེའི་སངས་རྒྱས། [མངོན]རང་སངས་རྒྱས།

ཉི་ཆོད། ཉི་མའི་དུས་ཆོད། རྒྱུ་ཆོད་མེད་སྐབས་ཉི་ཆོད་ལ་བལྟས་ན་དུས་ཆོད་སྟེ་ཕྱི་ཤིས་ཐུབ།

ཉི་འཛིན། དུས་འཁོར་ལས་གཞུང་ལས། ཉི་མ་གཟས་བཟུང་བ་ཟེར་བ་ནི། གཟའ་ཆེན་པོ་དགའའི་ནང་
ནས་དུས་མེ་ཟེར་བས་གཡམས་བསྐྱོར་དུ་འཁོར་བ་དང་། ཉི་མས་གཡོན་བསྐྱོར་དུ་འཁོར་བ་
གཉིས་ཐད་ཀར་འཁེལ་བའི་སྐབས་སུ་དུས་མེའི་མགོ་མཇུག་གང་རུང་གིས་ཉི་མ་སྐྱེ་བ་ལ་
ཟེད། རོན་དངོས་དེད་དུས་ཆོན་རིག་ལྟར་ན། སའི་གོ་ལ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་རྒྱ་བའི་

དེ་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཚུད་པ་དང་། སའི་གོ་ལའི་ངོས་ནས་བལྟ་དུས་ཉི་འཛིན་མཛོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་
ནི་རྒྱ་བས་ཉི་འོད་སྒྲིབ་པའི་སྤར་ཚུལ་ཞིག་རེད། དེའང་ཅུང་ཟད་གསལ་ལ་བཤད་བྱས་ན། རྒྱ་བ་ནི་
ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཤེལ་ག་ཟུགས་ལྟར་མིན་པས་ཉི་མ་དང་སའི་གོ་ལའི་བར་ཚུད་སྐབས་རྒྱ་
བའི་གི་བ་ནག་དེ་སའི་གོ་ལའི་ཐོག་ཐོག་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། སའི་གོ་ལས་ཉི་མ་ལ་ལོ་གཅིག་གི་
ནང་བསྐྱོར་ར་ཐེངས་རེ་བསྐྱོར་ཞིང་ཡོད་ལ། རྒྱ་བས་རྒྱ་བ་རེའི་ནང་སའི་གོ་ལ་ལ་བསྐྱོར་ར་
ཐེངས་རེ་རྒྱ་བ་ཅིང་ཡོད་པ་རེད། འོ་ན་རྒྱ་བ་རེ་ལ་ཉིན་འཛིན་ཐེངས་རེ་ཡོང་གི་རེད་དམ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། སའི་གོ་ལས་ཉི་མར་བསྐྱོར་བའི་འཁོར་ལམ་དང་། རྒྱ་བས་སའི་གོ་ལར་བསྐྱོར་
བའི་འཁོར་ལམ་གཉིས་ལེབ་ངོས་གཅིག་གི་སྤར་ལ་མེད་པར་བརྟེན་རྒྱ་རེ་བཞིན་ཉི་འཛིན་ཡོང་
གི་མེད། སྤྱི་བཏང་བྱས་ན་ལོ་རེར་ཉི་འཛིན་ཐེངས་བཞི་ཡོང་བ་དང་། མང་ཤོས་ཐེངས་བདུན་
ཡོང་མིད་པ་དང་། ཅུང་ཤོས་ཐེངས་གཉིས་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འགར་རྒྱ་བ་ནི་སའི་གོ་
ལ་ལས་ཚུང་བས་ཉི་འཛིན་བྱུང་སྐབས་རྒྱ་བའི་གི་བ་ནག་གིས་སའི་གོ་ལ་ཉི་ལ་ལོ་སྒྲིབ་མི་ཐུབ་
སྐབས་ཉི་འཛིན་མཛོང་གི་མེད་པ་རེད།

ཉི་གཞོན། ཞོགས་པའི་ཉི་མ།

ཉི་གཞོན་མཚམས་སྒྲིན། སྤྱི་ཉི་མ་གསར་འཆར་གྱི་མདངས་ཐོག་པའི་སྒྲིན་པ་དམར་མེད།

ཉི་ཟེར། ཉི་མའི་འོད་ཟེར།

ཉི་ཟེར་གྱི་དུག། ཉི་འོད་ཐོག་བྲགས་ནས་བྱུང་བའི་དུག།

ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ། ཉི་འོད་ལས་མཐོང་ཐུབ་པའི་རྩལ་སྤར་ཏེ་སྤར་རྩལ་བདུན་གྱི་ཆད།

ཉི་ཟེར་དགོན། དགོན་འདི་བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། འུ་བ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན།

ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སེར་ལུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉི་ཟེར་དང་འགྲོགས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ས་ལ་བབས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེར་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁར་
འགྲོ་བའི་དོན།

ཉི་ཟེར་རྩལ་གཅིག། །ག་ཟུགས་ཀྱི་མཐའ། སྤར་རྩལ་སྤེ་སྤར་གི་སྤྱི་ཅེའི་རྩལ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་རྩལ་
གཅིག་ཟེར།

ཉི་ཟླ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ།

ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ། ཉི་མ་དང་། ཟླ་བ། སྐར་མ་སྟེ་གསུམ།

ཉི་ཟླ་འབྲིམས་བ། ཉི་ཟླ་འཇའ་གུར་གྱིས་བསྐྱོར་བ།

ཉི་ཟླ་ལྷུ་མ་སྤིང་། སྤུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱི་གས་ནས་དམར་པོ་ལྷུ་མ་སྤིང་ལ་བེག་ཅེ་ཡང་ཟེད།
གོ་ཁབ་གྱོན་བ་ཞིག་ཡོད།

ཉི་ཟླ་བྱང་འབྲེལ། བཅོམ་པོ་གཉིས་མཉམ་སྒྲེལ་གྱི་དཔེ་ཞིག་ཡིན།

ཉི་ཟླ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རི་མོ། བོད་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒོལ་གོམས་གཤིས་ལ་ཁང་པའི་སྒོ་སྟེང་དུ་ཉི་ཟླ་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་རི་མོ་དང་། གཡུང་བྱང་འབྲི་སྒོལ་ཡོད། དེ་ནི་བརྒྱ་ཤིས་ནས་གནས་མཆོན་པའི་དོན་ཡིན།

ཉི་གཟེད། [ཉིང་] ཉི་ཟེད།

ཉི་འོག། ① ཉི་མས་ཁབ་པའི་འོག་སྟེ་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན། ② [ཉིང་]མཐའ་འཁོབ།

ཉི་འོད། ཉི་མའི་འོད་མཁངས། ཉི་འོད་མོག་པོ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཀུན་སྣང་འབར་བ་དང་། རྩ་
འཐུང་པོད། གཏུང་བྱེད། ཉན་མཁའ་འཇུག། སྣང་བ། ཆ་ཟེད། མཆོན་མོ་འཛོམས། འོད་ཀྱི་ཆར།
འོད་ཆགས་བཅས་པོ། །

ཉི་འོད་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་རྩ་མཛུགས་ཁྲིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉི་འོད་དགོན། ② རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ལོར་ཟླ་མ་སྟོང་གསལ་ཆང་
གིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་དར་
མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉི་ཡག་དགོན། རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་བ་རྩལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་བྱ་བས་བཏབ། དུས་གང་ཡིན་མ་དེས། གྲུབ་
མཐའ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉི་ཡོལ། ① ཉི་འོད་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོལ་བ། ② ཉི་གདུགས།

ཉི་རི། [ཁང་སྐད་]ཉི་མའི་མིང་།

ཉི་རེད་ཟ། མ་ཁ་ཉི་མར་བསྐྱོས་ནས་འགྲམས་པའི་མ་ཞིག

ཉི་ལོག། ཉི་ལོག་དང་དོན་གཅིག།

ཉི་ཤར། རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༦
ལོར་མཐུག་རྫོགས་པར་གྱིས་པའི་རྡོ་རིང་བྱིས་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་བྱུང་
དུ་སྟོན་རིང་སོ་སོས་བྱུག་སྒྲོར་སོགས་མཁོས་དཔག་གི་དགེ་ཅ་གང་བྱས་ནམས་བཀག་འགོག་
མིན་པའི་ཅུང་ཟད་སྟོད་བཅོས་བདེ་ཞིང་འདབས་འབྲེལ་གྱིང་རྣམས་ཀྱང་ཉི་ཤར་པའི་མི་
རིགས་ཐོད་འདྲིར་དད་འདུན་ཆེ་ཞིང་། ཐོད་སྐྱད་ཀྱང་ཐེབས་ཆགས་གོ་དོན་འབྱོར་པའི་བྱུང་
ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་དང་ཉེ་བར་ཉི་ཤར་ཟེར་བའི་མི་
རིགས་ཤིག་ཡོད།

ཉི་ཤར། ① ཉི་མ་ཤར་བ། ཉི་ཤར་སྤར་མོས་མི་ཁེབས། ② དུས་ཆོད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་
སྟེ། འབྲུག་གི་དུས་ཆོད། ཞོགས་པ་རྩ་ཆོད་བདུན་ནས་དགུའི་བར།

ཉི་ཤུ་ཉི་ཉེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གཞི་དང་། ཤུ་ནི་བརྩའི་སྐད་དོད་ལས་བྱུང་ཞིང་། དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་
པར་ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྐད་གསར་བཅད་གནང་སྐབས་ཉི་ཤུ་ལ་གཉིས་
བརྒྱ་དང་སྟུམ་རྩ་ལ་གསུམ་བརྒྱ་སོགས་སོ་སོར་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་དེའི་འབྲི་རྒྱན་མ་དར་བར་
དེང་དུས་ཉི་ཤུ་འདི་ཁོ་ནའི་འབྲི་སྟོལ་ཆགས་འདུག།

ཉི་ཤུ་ཐམ་བ། ཁངས་འཛིན་མིང་། བརྒྱ་ཐག་གཉིས་པའི་ཐ་མའི་མིང་། དེ་ཡང་ཉི་ཤུ་ཉག་ཉག་ཟེར་
བའི་དོན་ཡིན།

ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྩའི་ནང་
གསེས། བསྐྱབ་བྱ་མངལ་བཞོལ་དང་བཅས་པ་བརྩིས་ཀྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་ཤེས་བཞིན་
དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ།

ཉི་སྟེག། ཉི་མ་འདེ་བྲགས་པས་ཆོག་པ། ལུས་སྒྲགས་ལ་ཉི་སྟེག་ཐེབས་པ།

ཉི་གསར། ཞོགས་པའི་ཉི་མ།

ཉི་གསར་ཐུན་མཚམས། ལྷ་དོ་ཉི་མ་འཆར་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཆོད།

ཉི་བསྟོས། ཉི་མ་འདེ་བའམ་ཉི་འོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཞག་པ།

ཉིག་ལྷག་རོ་སྟེ། སྟེགས་དང་དོན་མཛུངས།

ཉིགས། ① སྟེགས་མ། སྟོང་གི་མཐེལ་དུ་ཉིགས་ཆགས་པ། ས་ལོག་ཆུ་འགྲོའི་ནང་དུ་ཉིགས་འཁར་
བ་ནམས་བསངས་སོང་། ② [ཉིང་]གོས།

ཉིང་། ① རང་། ཉིང་ཕ། ② ལྷག་པར་རམ་ཡང་དགོས། རྟོག་པའི་ཉིང་གོང་།

ཉིང་ཁ། ཁ་བའི་ནང་གི་སྟིང་པོ་ཡང་ཁ། སྟེགས་མ་ལྷུང་ནས་ཉིང་ཁ་ལེན་པ། ཟས་ཀྱི་ཉིང་ཁ། ཨ་རག་
གི་ཉིང་ཁ། མར་གྱི་ཉིང་ཁ།

ཉིང་ཁ། ཉང་ཁའི་འབྲི་སྟོལ་གཞན་ཞིག

ཉིང་འཁྲལ། འཁྲལ་བའི་ནང་གི་འཁྲལ་བ། ཉིང་འཁྲལ་ལོག་འཁྲལ་ཐ་ལལ་གྱི་ཆིག་མེན་ན་ད་དུང་
ཁྱེད་གྱིས་དགོངས་དང་།

ཉིང་གྲལ། [ཉིང་]རིགས་རན།

ཉིང་དགོས། དགོས་པའི་ནང་གི་དགོས་པ་གཙོ་ཆེ་བ། སྟོབ་སྟོང་གྲེད་པའི་ཉིང་དགོས། བསྟན་
བཅོས་བརྩམ་པའི་ཉིང་དགོས།

ཉིང་བཅུད། བཅུད་ཀྱི་སྟིང་པོ།

ཉིང་ཉོར། [ཉིང་]ངེས་པར་རམ་མཐའ་གཅིག

ཉིང་རྩལ་སྟེགས་རྩས། a.B.r ཡི་འགྲེད་འོད་འདུས་པའི་རྩ་རྩེན་བརྟན་པོ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཐོད་ཆད་
ཐོན་པའི་བེད་མེད་དང་གཞོད་ཡོད་རྩ་ཆ་ཞིག་རེད།

ཉིང་རྩལ་མཚོན་ཆ། ཉིང་རྩལ་མདེལ་སོགས་ཉིང་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་རྩས་ཤུགས་བསང་སྤངས་དང་
གཏོར་བཤེག་ཆེན་པོ་གཏོར་བའི་མཚོན་ཆ་ཞིག

ཉིང་སྟལ། སྟལ་པའི་ཡང་སྟལ།

ཉིང་བན། བན་གཡོག་གི་བན་གཡོག་གམ། བན་གཡོག་ཐ་མ།

ཉིང་ཆ། ཡང་ཆ་སྟེ། རང་གི་ཆ་པོ་ཆ་མོའི་སྟུ་གྲ།

ཉིང་མཚམས། འབྲེལ་བའི་མཚམས་སམ་ཆིགས།

ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ། ཡང་ཡང་སྟེ། སྟིང་དུ་མཚམས་སྟོར་བ་སྟེ་ནམ་ཤེས་མངལ་དུ་འཇུག་པ།

ཉིང་མཆོམས་སྒྲོར་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ནམ་ཤེས།
ཉིང་གཡོག་། གཡོག་པོའི་གཡོག་པོ།
ཉིང་ལག་། ཡན་ལག་གི་ཡན་ལག་།
ཉིང་ལག་སོར་མོ་ལྷ། མཐེ་བོང་དང་། མཐུ་བ་མོ། གྲུང་མོ། སྤེན་ལག་། མཐེ་འུ་ཚུང་བཅས།
ཉིང་ལོ་ལངས། གུད་མེད་ལ་མངལ་འཁྱིལ་སྒྲ་བ་གཅིག་ལོན་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་མངལ་གནས་
ལུས་ཅན་གྱི་ཆགས་སྣང་གི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མིང་སྟེ། སྟེ་སྟིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་
མནངས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བེ་རྩུར་སྟོན་པོ་ལས། དང་པོ་མངལ་དུ་ཆགས་པ་དེ་རྒྱ་བ་ལོན་པ་དང་།
པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་དང་མཆོན་མ་དོད་པའི་དུས་མོར་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ན་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་མ་
ལ་སྣང་བ་དང་། པོར་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ན་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་པ་ལ་ཞེ་སྣང་སྟེ་སྟེ། དེ་དུས་མཆོན་མའི་
ནང་དུ་ཉིང་ལོ་ལངས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའང་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉིང་ཤ ① རང་གི་ཤ ② ཉེ་དུའི་ཤ ③ བསང་པའི་ཉིན་མའི་ཤ

ཉིང་སྟོབ། སྟོབ་མའི་སྟོབ་པ།

ཉིང་སྟེབ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་chip ཟེད།

ཉིང་སྟེབ་མ་མོ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་microchip ཟེད།

ཉིང་སྟེབ་ཆོག་ས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་chip group ཟེད།

ཉིད། ① ཅམ་དང་ཁོ་ནའི་དོན་ཉེ་ངེས་གཟུང་གི་སྒྲུའམ་ནམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ། ཁྱོད་ཉིད། ཁོ་ཉིད། དེ་ཉིད།
ཆོས་ཉིད། སྟོང་ཉིད། རང་བཞིན་ཉིད། ② ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་ས། ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་བདེན།

ཉིད་ཅག་། ཁྱེད་ཅག་། ཉིད་ཅག་བདེ་བར་ཡོད་པ་ཚོས་པས་ཐུན་དགའ་པོ་བྱུང་།

ཉིད་རང་། ཁྱེད་རང་།

ཉིན། ཉིན་མོ་དང་གཅིག་།

ཉིན་དཀར། ཉིན་མོ། ཉིན་དཀར་ལྷ་དང་མཚན་མོ་འདྲེ།

ཉིན་ཀླ། ཉིན་པར་ཀླ་བྱེད་པའི་ཀླ་པོ།

ཉིན་སྐར། ① ཉིན་མོར་མཐོང་བའི་སྐར་ལ། ② དགོན་པའི་དཔེ། སྐྱོན་གཏན་ནས་མེད་པའི་མི་ནི་
ཉིན་སྐར་ལྷ་དགོན།

ཉིན་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར། ཉིན་མོའི་དུས། མིག་ཤུགས་ཞན་པས་མཚན་མོར་ལྷ་ཅི། ཉིན་ཁ་དཀར་ངོ་
དཀར་ལའང་ཡག་པོ་མཐོང་གི་མི་འདུག།

ཉིན་མཁོའི་ཡོ་བྱད། ཉིན་ལྷ་དགོས་པའི་དངོས་ཆས།

ཉིན་འཁལ་ཉིན་འཐག། ཉིན་རེ་བཀལ་བའི་སྤལ་མ་རྣམས་ཉིན་རེར་འཐག་པ་སྟེ། ཉིན་རེར་བརྩམས་
པའི་བྱ་བ་རྣམས་ཉིན་རེར་ཆར་བ་བྱེད་དགོས་པའི་དཔེ།

ཉིན་འཁོར། སྤ་རྩོ་ཕྱོགས་གཞན་ལ་བྱིན་ནས་དགོང་རྩོ་རང་གནས་སུ་འཁོར་བ། ས་ཐག་ལེ་དབར་
ལྷ་བརྩའི་བར་རྒྱང་ཐང་གིས་ཉིན་འཁོར་གཏོང་བྱེད།

ཉིན་འཁྱོངས། ཉིན་གང་ཐུབ་པ། ལས་དོན་ཉིན་འཁྱོངས་བྱས་པ།

ཉིན་གང་། རྣམ་ལངས་ནས་ས་མ་རུབ་བར། ཉིན་གང་འབྱུངས་ནས་འགོ་བ།

ཉིན་གུང་། ཉིན་མོའི་དཀྱིལ་ལ་མ་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་དུས།

ཉིན་གུང་བ། བོད་ལུགས་ལ་ཉིན་རེ་ལ་བཟའ་བརྒྱུད་ཐངས་ལྷ་རེ་བཞེས་སྟོལ་ཡོད་པའི་ཉིན་གུང་ཚུ་
ཆོད་དང་པོ་ཡས་མས་ཅམ་ལ་གསོལ་བའི་བཟའ་བརྒྱུད་གི་མིང་།

ཉིན་ཟླ། ཉིན་གཅིག་ལས་ཀ་བྱས་པའི་ཟླ།

ཉིན་དགུང་། ཉིན་གུང་དང་གཅིག །

ཉིན་དགོན་དགོན། གསང་བདག་ཆོས་སྐྱོང་དགོན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གོ་གཉིས་ཀྱིས་
རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་སྤང་ཅམ་ན་བཏབ། སྟེ་དགོ་རྒྱལ་པོ་དམ་ཆོག་བརྟན་པའི་རྩོམས་སྤྲུལ་
སྤང་ནས་མཚོད་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་གནང་། གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉིན་འགྲངས་ཞག་འཕུལ། ལས་ཀ་རྒྱར་བརྩོན་མེད་པའི་ཉིན་ཞག་སྟེལ་སྤངས། གཞོན་དུས་སྟོབ་

སྤོང་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་པར་ཉིན་འགྲངས་ཞག་འཕུལ་ཁོ་ནར་བཏང་ན་གས་ནས་འགྲོད་ཀྱང་
ཕན་མི་ཐོགས།

ཉིན་གཅིག་གི་སྒྲོམ་པ། ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་སྒྲོམ་པ་དང་གཅིག་

ཉིན་གཅིག་ཐོག་ཐག་ནས་ལངས་ནས་ས་མ་རྩལ་བར།

ཉིན་གཅིག་ནང་བཞིན། ཉི་མ་གཅིག་ནང་ལྟར། ལོ་མང་རིང་དུ་ལས་ཀ་ཉིན་གཅིག་ནང་བཞིན་རྒྱར་
བཙོན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ།

ཉིན་གཅིག་པའི་རིམས། རིམས་ཚད་ཤ་ལ་བབས་པ་སྟེ། བྱ་རྒྱས་སུ་རྩལ་མང་ཞིང་། རྫོད་ཆེ་བ།
ལུས་མེས་ཕྱི་བ། ཆ་བའི་ནད་ཟུག་ཉིན་རེ་ལན་རེ་ལྡང་བ་ཞིག་

ཉིན་གཅིག་ལོ་སྟེལ་གྱི་སྣང་བ། ཉིན་གཅིག་ལ་ལོ་གཅིག་ཙམ་འགོར་བའི་སྣང་བ་ཤར་བ།

ཉིན་ཆད། ① ཉིན་གྲངས་མང་ཅུང་གི་ཁ་ཆད། ② ཉིན་རེའི་ཆད་འབབ།

ཉིན་ཆས། ཉིན་ལྟར་གྱི་དགོས་ཆས།

ཉིན་རྒྱུ་མ། ཉིན་བྱི་མ།

ཉིན་གཉིས་པ། ① ཉིན་གཉིས་རེར་ཐངས་རེ་ན་བའི་འདར་ནད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་། ② ཉིན་གྲངས་བརྩི་
བའི་གཉིས་པ།

ཉིན་ལྟར། ཉིན་མ་རེ་རེ་བཞིན། ཉིན་ལྟར་ལས་ཀ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

ཉིན་བསྐྱད། ཉིན་ནས་ཉིན་བསྐྱད་པ་སྟེ། ཉི་མ་མང་པོ་བར་མེད་སྟེལ་བ།

ཉིན་བྱང་སྐབས། ཉི་མ་བྱང་བའི་དུས་ཏེ་དགུན་ཁ།

ཉིན་ཐོ། ཉིན་རེ་བཞིན་ལས་ཀ་འདི་བྱས་འཁོད་པའི་བརྗེད་ཐོ། འགྲོ་སོང་གི་ཉིན་ཐོ། ཉིན་ཐོ་འགོད་དེ་བ།

ཉིན་ཐོ་ཡིག་ཆ། ཐོག་ཁྲམ་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྙད་ཅིག་
སྟེ། དེ་ཉིན་སྐད་དུ་log file ཟེར།

ཉིན་མཐར་བྱེད། [མངོན་]སྟན་པ།

ཉིན་དེ་ཉིད། ཉི་མ་དེ་རང་ངམ་དེའི་ཉིན་མོ།

ཉིན་པ། ཉིན་མོ་དང་གཅིག་།

ཉེན་པ་སྒྲུབ། བྱུག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་
མཆོ་ཤར་ཡ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉེན་བྱེ་མཚན་བྱུལ། མཚན་མོར་ཁ་བྱུལ་པའི་མེ་ཏྲག་གི་རིགས།

ཉེན་བྱེད། ① ཉེན་གྲུང་། ② ཉེ་མ་བྱེད་ཀ

ཉེན་བྱེད་ཡོལ། རྩལ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ་ལུགས་གི་རྩལ་ཚོད།

ཉེན་ཕྱོགས། ཉེ་འོད་ཤས་ཆེར་ཐོག་པའི་ས་ཕྱོགས། ཉེན་ཕྱོགས་རི་ལྗེབས།

ཉེན་འབྲུལ། ཉེ་མ་འཛོད་ཐབས་སམ་སྐྱེལ་ཐབས།

ཉེན་བྱེད། [མངོན་]ཉེ་མ།

ཉེན་སྐྱེལ། ཉེན་མང་པོ་མ་བྱུང་བ།

ཉེན་མི་མཚན་བྱི། ཉེན་མོའི་མི་དང་མཚན་མོའི་བྱི་ཞེས་ཉེན་མཚན་ལྟོས་མེད་དུ་ཞབས་ཞུ་ལྟོད་མེད་
བྱེད་པའི་དོན།

ཉེན་མི་གསལ། [མངོན་]མིན་བྱ་མེ་བྱེད།

ཉེན་མེད་མཚན་མེད། ཉེན་མཚན་ལྟོས་མེད།

ཉེན་མོ། རྣམ་ལངས་ཉེ་ལག་རིས་མངོན་པ་ནས་ཉེ་རྒྱབ་ལག་རིས་མི་མངོན་པར་གྱུར་པའི་བར།
མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་གདུགས་དང་། བདུད་འཛོམས། མདངས་གསལ། གནས་འཕྲུག་། སྒྲར་
བ་ལྗན། བརྒྱ་བཞད། ལུན་བསལ། ཅེན་དུས། གསལ་སྒྲར་བཅས་སོ། །

ཉེན་མོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉེན་མོ་འཇིགས། [མངོན་]ལུག་བ།

ཉེན་མོ་བདེ་ལེགས། ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག །ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ལས་ཏྲགས་
བརྒྱད་ལ། སྤྱིད་ཞི་བདེ་སྤྱིད། ཉེན་མོ་བདེ་ལེགས། ཆོ་ལྷ་མ་བཅས་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་
པའི་གསུམ་ཀར་ཆོགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེན་མོ་བདེ་ལེགས་མཚན་བདེ་
ལེགས། ཉེ་མའི་གྲང་ཡང་བདེ་ལེགས་བ།

ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བདེ་ལེགས་པ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བདེ་ལེགས་ཤོག་ཅེས་གསལ་ཡོད།

ཉིན་མོ་ཡི། [མངོན་]སྤྱིན་བྲ།

ཉིན་མོ་ཨ་ཞེ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ཟླ་དཀར་ལྷ་མ་བྱམས་པ་
རབ་བརྟན་དང་། ལམ་བྲག་སྐལ་བཟང་ནམ་ཐུལ་གཉིས་ཀྱིས་བཏབ། བྲལ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉིན་མོའི་སྒོ། [མངོན་]ཐོ་རངས།

ཉིན་མོའི་སྒོ་ང་། [མངོན་]སྤྱིན་པ།

ཉིན་མོའི་ཆ་ཤས་བཅུ་བཞི། འདུལ་བ་ལུགས་ཀྱི་ཉིན་མོའི་ཆ་ཤས་བཅུ་བཞི་ནི། སྤྱི་རེངས་ཤར་བ།
ཉི་མ་མ་ཤར་བ། ཉི་མ་ཤར་བ། ཉི་མའི་བརྒྱད་ཆ་ཤར་བ། ཉི་མའི་བཞི་ཆ་ཤར་བ། སྤྱི་རོའི་དུས།
གྲང་ཆོགས་མ་ཡོལ་བ། གྲུང་། སྤྱི་རོའི་དུས། ཉི་མའི་བཞི་ཆ་ལུས་པ། ཉི་མའི་བརྒྱད་ཆ་ལུས་
པ། ཉི་མ་མ་ལུབ་པ། ཉི་མ་ལུབ་པ། ལུབ་ནས་རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ་ཅས་ཀྱི་དུས་རྒྱུས་སོ། །

ཉིན་མོའི་ཆ་གསུམ། ཉིན་མོ་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་དང་མོ་ནི་སྤྱི་རོའི་ཆ། གཉིས་པ་ནི་ཉིན་གྲང་
ཆ། གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་རོའི་ཆའོ། །

ཉིན་མོའི་ཐོག་མ། [མངོན་]ཐོ་རེངས་དང་ནམ་ལངས།

ཉིན་མོའི་མཐའ། [མངོན་]དགོང་མོ།

ཉིན་མོའི་མཐའའི་པད་མ། ཉིན་མོའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་སྤྱི་རོའི་སྤྱེབས་ཆེ་མེ་ཉོག་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱུས་
སྤྱི་དན་མ་མཐའ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དཔེར་བྲས་ཏེ་རང་སྤྱོད་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་གཞིང་ཡོད་
པའི་གཞིང་གི་རྒྱལ་འགྱུར་མཆོན་པའི་ཆོག་རྒྱན།

ཉིན་མོའི་དུས་ཆོད་དུག །ནམ་ལངས་ཡོས་དང་། ཉི་ཤར་འབྱུག །ཉི་རོས་སྤུལ། ཉི་ཕྱེད་ཀྱ། ཉི་ཕྱེད་
ཡོལ་ལུག །ཉི་སྤྱིར་སྤྱེལ།

ཉིན་མོའི་བདག་པོ། [མངོན་]ཉི་མ།

ཉིན་མོའི་འབྲེན་པ། [མངོན་]ཉི་མ།

ཉིན་མོའི་དབང་ལུག །[མངོན་]ཉི་མ།

ཉིན་མོའི་འབྲུང་གནས། [མངོན་]ཉི་མ།

ཉིན་མོའི་ཅེ་མོ། [མངོན་]ཤར་གྱི་རི།

ཉིན་མོར་དགའ་བྲལ། [མངོན་]སྲིན་བྲ།

ཉིན་མོར་བྱེད་པ། [མངོན་]ཉི་མ།

ཉིན་ཆད། ཉིན་མོའི་ཡུན་ཆད།

ཉིན་ཚུགས། ཉིན་མོའི་ཉིན་མཁ་གཅིག་གི་བབ་ཚུགས།

ཉིན་མཆན། ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོའི་བསྐྱུས་མིང་། ཉིན་མཆན་མེད་པར་བྱ་བ་སྐྱུབ་པ། འབངས་
རྣམས་བདེ་བྱེད་དུ་རྣམ་དཔྱོད་གྱིས་ཉིན་མཆན་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །

ཉིན་མཆན་ཁོར་ཡུག། ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོའི་ཁྱད་པར་མེད་པ།

ཉིན་མཆན་གྱི་ཆ་ཉེར་གཉིས། སྐྱ་རེངས་ཤར་བ། ཉི་མ་མ་ཤར་བ། ཉི་མ་ཤར་བ། ཉི་མའི་ཆ་བརྒྱད་
ཤར་བ། བཞི་ཆ་ཤར་བ། སྤྱོད་ཀྱང་ཆེགས་མ་ཡོལ་བ། ཀྱང་། སྤྱོད་ཉི་མ་བཞི་ཆ་ལྟས་པ།
བརྒྱད་ཆ་ལྟས་པ། ཉི་མ་མ་རྒྱབ་པ། ཉི་མ་རྒྱབ་པ། རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ་ཉིན་མོའི་ཆ་ཤས། རྒྱ་
སྐར་ཤར་བ། མཆན་མོའི་ཐུན་དང་པོ། ཐུན་དང་པོའི་བྱེད། ཀྱང་ཐུན། ཀྱང་ཐུན་གྱི་བྱེད། ཐུན་
ཐ་མ། ཐུན་ཐ་མའི་བྱེད། སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་བཅས་མཆན་མོའི་ཆ་ཤས་སོ། །

ཉིན་མཆན་མགོ་སྐྱེལ། ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོ་སྐྱེལ་མཐུད།

ཉིན་མཆན་གཅིག་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོ་ཆ་གཅིག་གས། ཚུ་ཆོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི།

ཉིན་མཆན་མཉམ་པ། ཉིན་མཆན་གྱི་ཆ་དང་ཐུང་འབྲུ་བ། དཔྱིད་ཉིན་མཆན་མཉམ་པ། སྟོན་ཉིན་
མཆན་མཉམ་པ།

ཉིན་མཆན་ལྟོས་མེད། ཉིན་མཆན་བར་མ་ཆད་པ།

ཉིན་མཆན་ཐུན་དུག། ཉིན་མོའི་ཐུན་གསུམ་དང་མཆན་མོའི་ཐུན་གསུམ་སྟེ་དུག། །དེ་ནི་སྤྱོད་དང་།
ཉིན་གྱང་། སྤྱོད་སྟོད། ཉམ་གྱང་། མོར་ངས་བཅས་ཡིན།

ཉིན་མཆན་དུས་དུག། ཉིན་མཆན་ཐུན་དུག་དང་དོན་གཅིག་

ཉིན་མཆན་དུས་ཆོད་བཟུ་གཉིས། ཉམ་ལངས། ཉི་ཤར་དོས་ཆེན། ཉིན་བྱེད། བྱེད་ཡོལ། དགྲང་

ཁ། ཉི་ཅུག་སྒོད། སྒོད་ཡོལ། ཉན་བྱེད། བྱེད་ཡོལ། རོ་རངས་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །

ཉིན་མཆན་བྱད་པ། ཉིན་མཆན་བར་མ་ཆད་པ།

ཉིན་མཆན་ལན་བྱག། ཉིན་མཆན་བྱན་བྱག་དང་དོན་གཅིག།

ཉིན་རྫོང་དགོན། ① དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༠ལོ་ཙམ་
ན་ནང་སོ་དགོན་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བཏབ། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༠ལོར་ཉིན་རྫོང་རི་ལ་གནས་སྡོས་
བར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་འབྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་བྱལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་
ཁུལ་ཁྱིམ་འདུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉིན་རྫོང་དགོན་པ། ② དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དག་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སེར་བྱལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉིན་ཞག། ① ཉི་མས་སའི་སྤིང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་འཛོག་པས་དེ་རིང་ནམ་ལངས་ཏེ་ལག་རིས་
མཐོང་ནས་སང་ཉིན་ནམ་ལངས་ཏེ་ལག་རིས་མཐོང་བ་དེའི་བར་དབྱགས་ཁྲག་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་
སྟོང་བྱག་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཆུ་ཆོད་བྱག་ཅུ་ཐམ་བཤམ་དེང་སྐབས་ཀྱི་ཆུ་ཆོད་ཉེར་བཞི་ཡོད། ② ལྷ་བའི་
ཕྱོགས་རེར་ཉིན་ཞག་བཙོ་ལྷ་རེ་ཡོད་པས་གངས་བཙོ་ལྷ་མཆོག།

ཉིན་ཞག་དཀྱིལ་འཁོར། ཁྲིམ་ལོ་གཅིག་གི་དུས་ལྷན་ཏེ། ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་ཅུ་རེ་ལྷ་དང་། ཆུ་ཆོད་
བཅུ་བྱག། ཆུ་སྒང་བཅུ་བཞི་བཅས་ཡོད།

ཉིན་ཞག་གི་ཉིན་གསུམ། ལྷ་འོ་ཉིན་གྲང་། ཕྱི་འོ་

ཉིན་ཞག་གི་དུས་གཉིས། ཉིན་མཆན་གྱི་དུས།

ཉིན་ཞག་གི་རྒྱུད། མའི་ལུས་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་གི་གངས་ཀ་ཞིག་སྟེ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དབྱགས་
ཕྱིར་འབྲིན་བ་དང་། ཉན་དུ་རྩལ་བ་ཆ་གཅིག་ལ་རྒྱུད་ཐེངས་གཅིག་བཅིས་པའི་ཉིན་ཞག་
གཅིག་ལ་རྒྱུད་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོན་བྱག་བརྒྱ་རྒྱ་བ་ཞིང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་རྒྱུད་ཟེར།

ཉིན་ཞག་གཅིག་། དུས་ཀྱི་མཐའ། ཆུ་ཆོད་བྱག་ཅུ་དང་དེང་སང་གི་དུས་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ཐམ་ལུང་
ཙམ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག།

ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་སྡོམ་པ། ① བསྐྱེད་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། ② ཐེག་ཆེན་གསེ་སྤྱོད་།

ཉེན་ཞག་རྟག་ཡོངས། ཉེན་ཞག་རེའི་ཡུན་ཚད་ཚུ་ཆོད་དུག་ཟླ།
ཉེན་ཞག་དུས་གཉིས། ཉེན་གྱི་དུས་དང་མཚན་གྱི་དུས་གཉིས།
ཉེན་ཞག་དུས་གསུམ། ཉེན་མོའི་དུས་གསུམ་ནི་ཕྱོད་དང་། ཉེན་གྲང་། ཕྱི་རོ་བཅས། མཚན་མོའི་
དུས་གསུམ་ནི་ནམ་སྟོད། ནམ་གྲང་། ནམ་སྤང་བཅས།
ཉེན་ཞག་སྤྲུགས་གཅིག། ཉེན་མཚན་ཆ་གཅིག།
ཉེན་ཞག་ཆོགས་པ། ཉེན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་གཅིག་ཏུ་དུས་པའི་རྩ་བའི་མིང་།
ཉེན་ཞག་གཟའ་ལྷ། གཟའ་ལྷ་ས་ཉེན་ཞག་ལ་སྟོད་ཚུལ།
ཉེན་ཞག་རེའི་སྤྱན་མཚམས་བཞི། ཉེ་མ་འཆར་རྒྱབ་དང་གྲང་གཉིས།
ཉེན་བཞི་པའི་རིམས། རིམས་ཚད་དུས་པ་ལ་བབས་པ་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ཤེད་པ་དང་། ཤང་དུས།
ཆིགས་གཞི་རྣམས་ན་བ། སྤང་པར་བབས་ན་ཁ་ཡོ་ཞིང་མིག་སྟེ་བ་སོགས་ཞག་གཉིས་བདེ་
ཞིང་ཞག་གཉིས་ན་རེས་བྱེད་པ་ཞིག།
ཉེན་བཞིན། ཉེ་མ་རྟག་པ་རེ་བཞིན། བད་པའི་ན་ཆ་ཉེན་བཞིན་ཆ་བས་ཆེར་འགོ་བ།
ཉེན་རྩ། ཉེན་ཞག་སུམ་ཅུ་མམ་པའི་དུས་ཡུན།
ཉེན་ཡུས་དགོན་པ། བྱག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་ཇོ་ནང་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གཅིག་སྟེ་ལ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉེན་ཡོལ། ཉེན་མོའི་དུས་ཡོལ་བ།
ཉེན་རང་པོ། ཉེན་གང་པོ་སྟེ་ཉེན་མོའི་དུས་སྤང་ཆང་།
ཉེན་རངས་པ། ཉེ་མ་གང་པོ་འམ་རིལ་པོ།
ཉེན་རི། ཉེ་འོད་སོག་པའི་རི་རྩུད།
ཉེན་རིང་སྐབས། ཉེ་མ་རིང་པའི་དུས་ཉེ་དབྱར་ལ།
ཉེན་རེ། ཉེན་རེ་རེ་བཞིན་དང་དོན་གཅིག།
ཉེན་རེ་ཞག་རེ་ཙམ། ཉེན་ཞག་རེ་རེ་ཙམ་སྟེ། དུས་ཡུན་སྤང་ཙམ།
ཉེན་རེའི་བྲབས་ཉར། རྟོག་སྤང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་མ་སྤྲད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་daily backup ཟེད།

ཉིན་ལས། ཐག་རིང་ཐུང་ཉིན་གཅིག་ལ་སྟེ་བས་ཆོད། ཏང་ཐང་གི་ཉིན་ལས། རྒྱངས་འཁོར་གྱི་ཉིན་ལས།

ཉིན་ལས། ① ཉིན་གང་གི་ལས་ཀ ② ཉིན་མའི་ལས་ཀ།

ཉིན་ལུང་། ཉིན་སྟོགས་ཀྱི་ལུང་བ།

ཉིན་ལོ། རང་གི་རྩིས་གཞིའི་ཉིན་ཞག་སྟུང་ཅུ་ལ་ཉིན་ཟླ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ཉིན་ལོ།

ཉིན་ལ་སྟོག་ཆགས་བསད་པའི་ཉིན་མོ་དེའི་ལ་

ཉིན་ལ་འཛེམས་པ། ཉིན་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྟོག་ཆགས་བསད་ནས་ཞག་གཅིག་མ་ལོན་པའི་ལ་ལ་ཟེད།

ཉིན་ལ་ཐོས་ན་སྟིག་པ་ཆེ་བ་དང་བཙོག་པར་བརྩིས་ནས་འཛེམས་སྟོལ་ཡོད།

ཉིན་ཤད་མཚན་ཤད། ཉིན་མཚན་བར་མེད་དུ་འགོ་བ། ཉིན་ཤད་མཚན་ཤད་དུ་སོང་ན་མགྲོགས་པོ་སྟེ་བ།

ཉིན་སོ་བ། ① ཉིན་སོ་དག་སོགས་ཡོང་མི་ཡོང་སོ་ལྟ་མཐན། ② [མངོན]རྩངས་པ།

ཉིན་སྟིབ། གདགས་སྟིབ་བམ་ཉིན་རི་དང་གིབ་རི།

ཉིན་སྟིབས། ཉིན་སྟིབ་དང་གཅིག་།

ཉིན་གསར་ཆ་འགྱུར། ཉིན་རེ་ཆ་རེར་གནས་ཚུལ་གསར་དུ་འགྱུར་བ། འཇུགས་སྦྱན་ཉིན་གསར་ཆ་

འགྱུར་འཕེལ་བཞེན་ཡོད།

ཉིན་གསུམ་པའི་རིམས། རིམས་ཚད་ཆེ་ཆེལ་ལ་བབས་པ་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་གཉིད་ཆེལ་ལུས་པོ་ལྟེ་བ་

དང་། མགོ། །སྟག་པ། ཏེད་པ་སོགས་མི་བདེ་བ། ཉིན་རེ་རྩེད་བདེལ་ཉིན་གཉིས་བསྟུང་ནས་ན་བ་

ཞིག་

ཉིལ་ཉིལ། མིང་མིང་ངམ་ལུལ་ལུལ། སྐྱ་ཆོགས་ཉིལ་ཉིལ་དུ་སྒོར་འདུག །མིག་ཆུ་ཉིལ་ཉིལ་དུ་གཏོང་

བ།

ཉིལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]ཞིག་པ། ལུགས་རི་ཉིལ་སོང་། འག་རི་ཉིལ་བ། མཆེ་མ་ཉིལ་བ།

ཉིལ་ལེ་ལེ། ཐུར་ལ་འགྲེལ་བའམ་འཕྲང་བའི་ཆུལ། རི་ནས་ས་རྩོམ་པོ་ཉིལ་ལེ་ལེར་བཏགས་པ།

ཉིལ་ལེ་བ། སིལ་བྱར་ཐགས་པའམ་འཕྲང་ཆུལ་དང་། བབས་ཆུལ། གྲེ་བྱང་ཉིལ་ལེ་བར་ཞིག་པ།

སྐྱ་ཉིལ་ལེ་བར་འཕྲང་བ། མིག་ཆུ་སྐན་རྟོག་ཅམ་ཉིལ་ལེ་བར་གཏོང་བ།

ཉེས། གངས་གཉིས་ཀྱི་ཆབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཞིག །གཉིས། མི་ཉེས་ཁྲི་ཉེས་སྟོང་། དེ་ནི་ཉེས་ལོག་སྟུང་པ།
ཉེས་སྒྲུབ། སྒྲུབ་པ་ཉེས་བཅེགས།
ཉེས་སྒྲུབ། ཁྲིལ་གཅིག་ལས་རྒྱ་ག་མི་དགོས་པར་ཐེངས་གཉིས་སྒྲུབ་པ།
ཉེས་སྒྲུབ། སྒྲུབ་པ་ཉེས་གཉིས་པ།
ཉེས་ཁྲི། གངས་ཀྱི་མིང་སྟེ་ཁྲི་གཉིས་དང་དོན་གཅིག
ཉེས་རྒྱ་ཆེན་སྟུང་། རྒྱ་ལ་རྒྱ་གཉིས་དང་སྟུང་ལ་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་པས།
ཉེས་སྒྲིམ། རྒྱ་གཉིས་བཅེགས་གཉིས་པ།
ཉེས་བཞོད་འཆོལ། སྟོག་སྟངས་འཇུག་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱེ་རྒྱུ་དུ་dichotomizing search ཟེད།
ཉེས་འཇུག། གཅིག་གཉིས་སྟུང་འཕར་པ།
ཉེས་བརྒྱ། གངས་ཀྱི་མིང་སྟེ་བརྒྱ་པ་གཉིས་པ།
ཉེས་ལྟེན། ལྟེན་ཅིགས་གཉིས་དང་ལྟེན་པ།
ཉེས་སྟོང་། གངས་ཀྱི་མིང་སྟེ་སྟོང་ཆོ་གཉིས་ཀྱི་དོན།
ཉེས་ཐེག། སྟོག་སྟངས་འཇུག་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱེ་རྒྱུ་དུ་double line ཟེད།
ཉེས་རྟེན། སྟོག་སྟངས་འཇུག་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱེ་རྒྱུ་དུ་double click ཟེད།
ཉེས་ལྟེན། གཅིག་གཉིས་སྟུང་འཕར་པ།
ཉེས་རྟོག། ལོ་ལྔ་ཅན་གྱི་ལོ་ལོ་མའི་མིང་།
ཉེས་ན། རྟོག་ལ་མཉམ་པ་གཉིས་སྟུང་།
ཉེས་སྟེན་འདོན། སྒར་པོད་ཀྱི་ཁྲིལ་རྒྱ་གཉིས་ལ་འདོན་གཅིག་རེ་བཅེས་པའི་འདོན།
ཉེས་སྒྲུགས། གཉིས་མཉམ་དུ་གཉིས་པ་འཕམ་བསྐྱེད་པས་པ། འབྲེལ་པ་ཉེས་སྒྲུགས།
ཉེས་སྒྲེལ། གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། མཉམ་དུ་སྒྲེལ་པ། ལྷགས་ལམ་ཉེས་སྒྲེལ།

ཉིས་འབྲེལ་ཤོག་སྟེ། སྟེན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཐོ་ཤོག
ཉིས་བརྟེན་ས། གཅིག་སྟེང་གཅིག་བརྟེན་ས་པ། ཁང་ཐོག་ཉིས་བརྟེན་ས།
ཉིས་ཞོན། ཏུ་གཅིག་ལ་མི་གཉིས་ཞོན་པ།
ཉིས་སྒྲོས། ལན་གཉིས་བསྐྱར་བ། སྐད་ཆ་ཉིས་སྒྲོས་བཤད་པ།
ཉིས་རེ། [རྫིང་]ལྟ་བུ་གཅིག་
ཉིས་རིམ། རིམ་བ་གཉིས་ཡོད་པ། ཐོག་ཉིས་རིམ་ཡོད་པའི་ཁང་སྟེང་ཏུ་འཛེགས་ནས་ལྟ་བ།
ཉིས་ལས། ① ལས་ཀ་བྱེད་ཐེངས་གཅིག་གིས་འགྲིག་པར་བྱེད་ཐེངས་གཉིས་བྱས་པ། ② ལས་ཀ་
བྱེད་ཐེངས་དང་པོས་མ་འགྲིག་པར་བསྐྱར་ཏུ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ།
ཉིས་ལེན། གཉན་པོའི་རྩ་གནད་སྟེང་ཉིས་སྟོན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཁྲག་གཏར་ཐབས་ཤིག་སྟེ། ཐོག་
མར་རྩ་སྟེང་གཙག་བྱས་གཤགས་ཤིང་རྩ་དངོས་ཤིང་བྱར་བཏེག་སྟེ་སྐར་གཙག་བྱ་བརྟེན་
དགོས་པ་ཞིག་
ཉིས་ལོག་། ལྟ་བུ་འགྱུར།
ཉིས་ཤད། ཆིགས་བཅད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚམས་དང་། ཆིག་སྒྲིག་གི་སྟེ་ཆོན་རྩོགས་མཚམས་སམ། སྐར་
བསྐྱེད་ཐང་གར་ཡོད་ཀྱི་མཐར་བྱི་རྒྱུའི་ཤད་ཉིས་གཤེགས།
ཉུག་། ① བཅའ་བའི་དོན། དའི་ལྟུ་མིག་པོར་ཆར་བཞག་། ག་ས་ག་ལ་ཉུགས་ཀྱང་རྟེན་མ་སོང་།
ཁ་སང་གོང་བྱིར་ནད་གི་སྤྱ་གུ་གཅིག་པོར་ཆར་བཞག་ཟེར། དེ་རིང་སྤྱི་བདེ་དམག་མི་རྣམས་
སྤྱ་གུ་ཉུག་སར་འཕྱོ་ཞིང་འདུག་། དའི་རྩ་ཆོད་དེ་མེ་ཏོག་སྤྱུ་རའི་ནད་ལུས་བརྒྱགས་སོང་། དེ་
རིང་དེ་ཉུག་སར་འཕྱོ་ལེ་ཡིན། ལྟ་བུ། རེག་བའམ། ལོ་མ་པ། ཡོང་བས་ལག་བ་བརྒྱངས་ཏེ་
རང་གི་ཡོ་བྱད་ལ་ཉུག་པར་བྱེད་པ། ② འདུག་བའམ་ཤད་པའི་དོན། སྟོས་བྱིའི་བྱུག་པས་ལུས་
ལ་བྱབ་པར་ཉུག་པ། འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། བརྒྱ་དང་བྱིན་པས་བསྐྱམས་ཤིང་སྤར་ཏུ་
ཉུག་། བཅས་བྱིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་ཏུ་ཤད་དགོས་པ་བསྟན་འདུག་།
ཉུག་པ། ཉུག་པའི་མིང་རྒྱུར།
ཉུག་བྱེད། [མཛོན་]འདབ་ཆགས།

ཉལ་རུམ་པ། རྒྱུ་འབྲས་བཏོན་པའི་མི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྲིམ་ཁོལ་དང་། མནའ་དུས་སུ་རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་པོ་མཚན་བཅད་ནས་བཙུན་མོའི་སྤྱ་སྤྱང་བཞག་པའི་མི་ལ་བོད་ཀྱིས་
ཉལ་རུམ་པ་ཞེས་འབོད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། འབྲིག་མི་རུས། བྱང་མེད་དགའ་བྲལ། དབང་
པོ་ཉམས། འབྲས་བུ་དབྱུང་། འོག་མེད། རལ་གྱ་ཅན། སྤང་མ་བཅས་སོ། །

ཉལ་རུམ་བཟོ་བ། སྤར་གོང་མའི་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་མིའི་རྒྱུ་འབྲས་འདོན་བ།

ཉལ་ས། ཉལ་པའི་འདས་པ་དང་སྤྱལ་ཆེན།

ཉུང་། མང་པོའི་ལྷོག་ཕྱོགས།

ཉུང་སྒྲོན། ཉུང་བྲགས་པའི་སྒྲོན།

ཉུང་ཁག། ཆར་ཉུང་དམར་པོ་ལོ་དགུ་ལོན་པ་ལས་བྱས་པའི་ཁར་ཁྲའི་མིང་སྟེ། དེ་ཉུང་མར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལག་ལེན་གཅེས་བསྟུས་ཀྱན་གསལ་སྤང་མཛོད་
ལས། ཉུང་ཁག་ཞེས་བྱ་ཆར་ཉུང་དམར་མདོག་ཅན། ལོ་དགུ་ལོན་པའི་ཁར་ཁྲ་འཆིག་ཅིང་། མ་
འདྲེགས་གདུས་པ་གནད་དུ་ཆེ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉུང་མཁར་མགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཁོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉུང་དུ། མང་པོ་མིན་པ། ཆང་ཉུང་དུ་ཞིག་བཏུངས་ནས་ར་བཟེ་བ། མི་ཉུང་དུ་ཞིག་གིས་ལས་ཀ་
མང་པོ་བྱས་འདུག

ཉུང་ཉུང་། ཉུང་ཟད། སྤན་སྤན་ཉུང་ཉུང་ཞིག་གིས་ནད་ཆེན་པོ་འཛིན་ས་སུ་བ།

ཉུང་མཐལ། ཉུང་འགས། འདིར་ཡོད་ཚོགས་ཁང་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཉུང་མཐར་ཡང་མི་བརྒྱ་ལྷག་རེ་ཡོད་ཡོང།

ཉུང་བ། མང་པོ་མིན་པ། སྒྲོན་གང་ཉུང་བ་དང་ཡོན་ཏན་གང་མང་བ་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བཅོམ་བྱེད་དགོས།

ཉུང་མང་རྒྱལ་རིས། རྒྱ་སྤོལ་རི་མོའི་ཐབས་རྩལ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན། མེ་ཏོག་དང་ཡང་
ན་བཟོ་བཀོད་མཛེས་རྩལ་གྱི་འཆར་འགོད་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་སྟེ། རི་མོ་མཛེས་
ཤིང་མཉེན་ལྷག་ལྷན་ལ་ཉུང་བསྟུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ལ་རི་མོ་མང་བ་ལས་
ཉུང་བ་དེ་མཛེས་པའི་ཆོར་སྤང་སྦྱོད་སྟབས་པ་དེར་ཟེར།

ཉུང་མ། ལ་ཕྱག་ལྟ་བུའི་བཟའ་བུའི་བྲེ་བྲག་རོ་མངར་བ་ཞིག
ཉུང་མའི་ཆ་དང་དོན་གཅིག །ཉུང་མ་ས་ལོག་གནས་དུས་ཆ་སྐྱེན་བུ་ཤོར་ན་རིམ་བཞིན་ཆེ་བུ་ཕྱིན་
བ་ལྟར་འདིར་ལུས་ལ་ཆོ་བ་སྐྱེན་བུ་ལུས་ན་རིམ་བཞིན་ལུས་བྱུངས་ལ་འབར་བའི་དཔེ་དོན་
སྦྱར་བ་ཞིག་གོ།

ཉུང་ཚམ། སྐན་བུ་ཚམ། ལས་ཀ་ཉུང་ཚམ་མ་བྱས་པ།
ཉུང་བཅའ་སྦྱར་སྦྱག །སྤྱ་བུ་ཉུང་ཚམ་སྦྱེས་ན་སྦྱག་པོ་མཁྱོགས་ཚམ་ཆགས་པར་ཟེད།
ཉུང་ཟད། ཉུང་ཚམ། སྐར་མེམས་ཉུང་ཟད་བྱེར་བ་ཚམ་གྱིས་སྦྱིའི་ལས་དོན་ལ་འབྱས་ཤོར་ཆེན་པོ་
བྱས་ཡོང་། ཟས་ནི་རྩ་དང་ཤིང་རྟོག་ཉུང་ཟད་རེ་ལ་བརྟེན།

ཉུང་བྱག་[ཞང་སྐད]ཀང་པ།
ཉུང་ཤས། ཉུང་ཟད། ཞིང་ས་གཤེན་པོ་ལ་ས་ལུད་ཉུང་ཤས་ཤིག་བཏབ་ཀྱང་འབྲས་བུ་མང་པོ་ཐོན་ཡོང་།
ཉུང་སོན། ཉུང་མ་དམར་པོའི་ས་བོན་ལོ་ལྷ་ལོན་པའི་མིང་སྟེ། ཉུངས་ཀར། སྦྱུ་འབྱུང་བའི་འབྲུ་ཞིག
ཉུངས་ཀར། ཡུང་མ་འབྱུང་བའི་གཞི་ས་བོན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བྲེ་བའི་དཀར་པོའི་མིང་སྟེ།
འདིར་དཀར་པོ་ལ་ད་སྟོན་འབྲུག་མ་སྦྱར་བ་ནི་རྟགས་མཚུངས་འབྲེན་པའི་དབང་དུ་ཡིན་ཞེས་
དཔལ་སྦྱངས་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྲེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྦྱུ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱ་རྟག་སྟེང་
མཛེས་ལས་གསུངས།

ཉུངས་པ། ཉུང་བྲགས་པ། ལོ་ཐོག་ཐར་ཐོར་ལས་མ་སྦྱེས་པ་དེ་ས་བོན་ཉུངས་པ་རེད།

ཉུངས་མ། ཉུང་མ་དང་གཅིག །

ཉུངས་མ་པོ་ཤ། ཉུངས་མ་བཙོས་མ།

ཉུངས་མར། ཡུངས་ཀར་བཙོར་བའི་སྦྱུ་མ་མར།

ཉུངས་གཤེད། ཉུངས་མ་རྫོན་པ།

ཉུལ་ཉུལ། ① ཡུལ་རེས་མེད་དུ་འབྱུང་འབྱུང་དུ་འགྲོ་བ། ② ལག་བས་ཡང་ཡང་འཆོལ་ཞིང་ཉུལ་བ།

ཉུལ་ནོམ། [ཞང་སྐད]སྦྱོར་བ།

ཉུལ་པོ། ① འབྱུངས་ནས་འགྲོ་མཁན་ནམ་འབྱུངས་པོ། ② འཆོལ་མཁན་ནམ་སོ་བ། གསང་བའི་ཉུལ་པོ།

ཉལ་ག། ① [ཐ་མི་དང་པ།]ལུལ་ངེས་མེད་དུ་འབྱུང་པ་དང་རྒྱ་ག། འོགས་ངེས་མེད་དུ་ཉལ་ནས་འཛོ་
ཐབས་འཛོལ་ག། གྲེས་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་གང་སར་ཉལ་ག། ② [རྟིང་]བུལ་བའམ་འགོར་ག།

ཉལ་བྱེད། [མངོན་]འདཔ་ཆགས།

ཉལ་མ། ཉལ་པོ་དང་གཅིག །

ཉལ་ཞིག། གསང་བའི་སྒོ་ནས་པ་རོལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འཛོལ་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གསང་ཉལ་ཡང་ཟེར།

ཉེ་སྒོར། ཉེ་འབྲིས། སྤྱིད་ཆལ་གྱི་ཉེ་སྒོར་དུ་ཚུ་ཡུར་བཅོས་པ།

ཉེ་སྒོར་ཁྲིམས་འགལ། ཁྲིམས་འཛིན་ལས་བྱས་གཉེན་ཉེ་དུར་འོགས་ནས་ཅ་དོན་སྒོས་བཏང་སྟེ་ཉེས་
པ་མེད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཁྲིམས་སྒྱོར་བདའ་འདེད་གཏོང་བ་དང་། ཉེས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་
བཞིན་དུ་རྒྱུ་བཅུགས་ནས་དེ་ལ་འགོགས་སྤང་གིས་ཁྲིམས་སྒྱོར་བདའ་འདེད་མི་བྱེད་བའམ་
ཡང་ན་ཉེས་དོན་འདི་གཅོད་བྱེད་སྐབས་དོན་དངོས་དང་འགལ་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་དང་ཡང་འགལ་
ནས་རྒྱུ་བཅུགས་ནས་ཁྲིམས་འགལ་ཁྱེན་ཐག་བཅད་པའི་ཉེས་གསོག་བྱ་སྒྲིད་ལ་ཟེར།

ཉེ་སྒོར་འོགས་སྤྱང། དགའ་འདིས་ཆེ་བའི་འོགས་བཟུང་ག། མི་དང་པོའི་ལས་ཀར་ཉེ་སྒོར་འོགས་
སྤྱང་གི་སྒོན་ཆ་ཡོང་གི་མ་རེད།

ཉེ་ཁོངས། སྒྲིག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་adjacent domains ཟེར།

ཉེ་འཁོན། ཉེ་རིང་སྟེ། འགའ་ཞིག་ལ་གཉེན་ཉེ་བར་རྩ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དབྱ་གཤེད་འཁོན་
འཛིན་བྱེད་པའི་ཆགས་སྤང་། ཉེ་འཁོན་གསལ་འབྱེད་བྱེད་པ།

ཉེ་འཁོར། ① ཐག་ཉེ་བའི་ས་རྒྱུད། ཁྱོད་ཁྱེད་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཅོ་སྒྲུ་མང་པོ་འདུག །② གཉེན་ཉེ་དང་
འཁོར་གཡོག

ཉེ་འཁོར་བའི་དཔལ་གནས། དཔལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་ཆ་དཔལ་གྱི་
འོགས་བཞེན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་དཔལ་གནས་རྣམས་སོ། །

ཉེ་འཁོར་བའི་དཔལ་བ་དུག། [མེ་མ་སྤར་གྱི་འོབས། རོ་སྤགས་གྱི་འདས། སྤྱ་གྲིས་གཏམས་པའི་
ལམ། རལ་གྱི་འོ་མ་ཅན་གྱི་དགས་ཆལ། ཤལ་མ་ལི་འོ་ཆལ། ཚུ་སྤྱང་རབ་མེད་དོ། །

ཉེ་འཁོར་སྒྲག་པ་བརྩ་བྱུག །དུལ་པ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་སོ་སོ་ན། མེ་མ་སྤར་གྱི་འོབས།

རོ་སྒྲགས་ཀྱི་འདས། སྤྱི་མིའི་ཐང་། རལ་གྱིའི་ཆེལ་བཅས་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་བརྩ་བྱུག་གོ།

ཉེ་ཕྱོགས། རྫོ་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་སོ། རང་གི་ཉེ་ཕྱོགས་ལ་སྤྱིར་གཏམ་བཤད་པ།

ཉེ་སྒོ། གཞོགས།

ཉེ་རྒྱལ། འབགས་པ་ལྷ་རིའི་བྲ།

ཉེ་རྒྱ། འབྱུང་འབྱུར་ནམ་པར་གྱུར་བའི་སྐབས་སྤྱན་ནང་གི་ཉེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་བའི་རྒྱར་མཁྱིས་བད་ཀན་

གསུམ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། བཤད་པ་སྤྱིའི་རྒྱར་ལས། ཉེ་རྒྱ་རྒྱར་དང་མཁྱིས་པ་བད་ཀན་གསུམ།

ནམ་པར་མ་གྱུར་ནད་ཀྱི་རྒྱར་འབྱུར་ལ། རྒྱལ་འབྱུར་མ་སྟོམས་ནད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན། ལུས་དང་

སྟོག་ལ་གཞོན་ཅིང་གཏུང་བས་སོ། །ཞེས་དང་། འཕེ་ལོ་རྩ་ཆེ་དབང་ཀུན་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་

ཐོར་བུའི་སྐྱོར་ཉེར་མཁོ་སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱས་པ་ལས། ཉེ་རྒྱ་ནི། འདུ་བ་སྟོམས་ན་ལུས་སྟོག་འཆོ་

བའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། འདུ་བ་མ་སྟོམས་ན་འབྱུང་འབྱུར་ལུས་སྟོག་ལ་གཞོན་པའི་ནད་ཀྱི་ཉེ་བའི་

རྒྱ་གཙོ་པོར་བྱེད་པའི་རྒྱར་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ་ལ་ཟེར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྩུར་རོ།

ཉེ་རྒྱད། ① གཉེན་ཉེ་བའི་རིགས་རྒྱད། ས་མེས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱད་དུ་བྱ་དང་བྱ་མོ་མང་སོ་བྱུང་ཡོད། ②

ཐག་ཉེའི་ས་ཆ། ཁྱོད་ཁྱེར་ཉེ་རྒྱད་དུ་རྩ་ཐང་རྒྱ་ཆེ་སོ་ཡོད།

ཉེ་སྒྲིག །གཉེན་སྦྲེབ་བྱེད་པ།

ཉེ་དགལ། ① དགལ་ཉེ་རྫོང་ཀའ། ② ལྷའི་རྒྱལ་སོ་ཞིག

ཉེ་དགལ་ཕྱོགས་སྤྱང་། རང་ཕྱོགས་ལ་དགལ་ཞིང་། གཞན་ཕྱོགས་ལ་འཁར་བའི་ཆགས་སྤང་། གཟུ་

པོར་མི་གནས་པར་ཉེ་དགལ་ཕྱོགས་སྤྱང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་རྒྱ་མེད།

ཉེ་དགལ་སོ། །[ལུས་ནུས་ལྷན་ལྷན་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་བྱུག་སྤེའི་ལ་བྲལ་ཞིག

ཉེ་མགོན། བརྟེ་སེམས་གྱིས་རོགས་རམ་བྱེད་པ། སྤྱ་གྲ་རྣམས་ལ་བསམ་སྒོ་དང་འཆོ་བ་སོགས་

གང་ཅིའི་ཉེ་མགོན་བྱེད་པ།

ཉེ་བརྒྱད་རིང་བརྒྱད། ① འབྲེལ་ཐག་ཉེ་རིང་གང་རུང་བརྒྱད་པ། བསམ་དོན་འབྲལ་ཆེད་དུ་ཉེ་

བརྒྱད་རིང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པ། ② བ་རྒྱད་མ་རྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་པ་རིང་ཐུང་། ③

ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བརྒྱད་པ་རིང་ཐུང་།
ཉེ་འགྲམ། གཞོགས་སམ་འཁྲིས།
ཉེ་སྤྲོ་རིང་མིན་གྱི་སྤྲོ་ནམ་དུས་ཡུན་ཉེ་ཅམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ།
ཉེ་ཆར། དེང་གི་དུས། མི་དེ་དག་ཉེ་ཆར་འདི་གར་འབྱོར་བ་རེད།
ཉེ་ཆར་ཉར་ཆེས། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་last saved date ཟེད།
ཉེ་བྲེས་ཡིག་ཆ། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་recent opened files ཟེད།
ཉེ་བྲེས་དུས་ཚོད། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་last write time ཟེད།
ཉེ་ཆེ་རིང་ཆུང་། སྤང་ཆ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་གི་མིང་ཆིག་སྟེ། དེ་མོ་འབྲི་སྐབས་རང་དང་
ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་པ་རྣམས་ཆེན་པོ་འབྲི་དགོས་པ་དང་། རང་དང་རི་ཅམ་ཐག་རིང་སར་ཡོད་པ་
རྣམས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆུང་བ་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན།
ཉེ་ཉོན། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་བསྐྱས་ཆིག་
ཉེ་ཉོན་ཉེ་ཤྱ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་ཤུའི་བསྐྱས་མིང་།
ཉེ་ཉོན་ཉར་བཞི། གོང་སློས་ཉེ་ཤུ་ལ་མི་དགེ་བའི་འགྲོད་གཉིད་རྟོག་དཔྱོད་བཞི་བསྐྱར་པ།
ཉེ་སྟོང་། གཞུངས་སྤྲུགས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་ཅིག་
ཉེ་གཉེན། གཉེན་ཚན་ནམ་གཉེན་བཤེས།
ཉེ་གཏམ་པ། [རྟོད]བཟའ་ཆང་སྤྲིག་པ་པོ།
ཉེ་ཐག །གཉེན་ཉེ་འབྲེལ།
ཉེ་མཐོང་། ཉེ་འབྲེལ་གྱི་བརྟེ་མཐོང་།
ཉེ་དུ། རིགས་དུས་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་གཉེན་བཤེས་ཉེ་པ་མ་གང་རུང་གི་རྒྱུད་མི་རབས་བདུན་ཙུན་
ཆད། ཉེ་དུ་དགར་ལངས། ལྷག་པོར་གཉེན་དང་ཉེ་ལང་།

ཉེ་དུ་ཅ་ལག་གཉེན་ཉེ་ཡོད་ཆོད།

ཉེ་དུ་ས། དུ་ས་ཆོད་མི་རིང་བའི་སྤ་རོལ།

ཉེ་སྒྲེ། ཉེ་བའི་དུག་སྒྲེ་སྒྲེ། སངས་རྒྱ་ས་ཤུག་ཐུབ་བའི་འཁོར་དུག་སྒྲེ་དང་འབྲ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲེ་ཞིག

ཉེ་དུང་། མདུན་ནམ་འཁྲིས། སྤ་གུ་མའི་ཉེ་དུང་དུ་བསྐྱད་པ།

ཉེ་འདབས། ཐག་ཉེ་བའི་ས་རྒྱུད། ཁྱོད་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཤིང་སྤ་ཡོད་པ།

ཉེ་འདོན། འཕགས་ཅེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། རྒྱུན་བརྒྱུག་གི་རིམ་གྱི་འཛིན་ཉེ་ཉེ་སྒྲིག་བསྐྱུ་བའི་དོན།

ཉེ་གནས། ① སློབ་མཁུ་སློབ་སྤྱལ། ② དུང་ན་སྤོད་མཁུན་ནམ་གཡོག་པོ།

ཉེ་པོ། ① ཐག་རིང་མིན་པ། ཁྱོགས་པོ་བཞུགས་ས་ཐག་ཉེ་པོར་ཡོད། ② སློ་ཉེ་བ། ཁོར་དང་ང་རང་

སྤར་ནས་དགའ་པོ་ཉེ་པོ་ཡིན།

ཉེ་སྤྱལ། སྤྱན་རྒྱ་ཉེ་རིགས།

ཉེ་སྤྱོགས་ཁྲིམས་བཞིག་རང་གི་དགའ་ཉེ་སྤྱན་མཆོད་ལ་སྤྱོགས་ཞེན་གྱིས་ཁྲིམས་ལུགས་མིག་ནང་

དུ་མི་འདོག་པ།

ཉེ་བ། ① ཉེ་དུ་གཉེན་སྤྱོགས། ② ཐག་མི་རིང་བ། ཤི་ལ་ཉེ་བ། ③ མཐུན་པ་འཇམ་འབྲ་བ། སློ་ཉེ་བ།

④ འདིའི་མཐར་ར་སྤར་ན་ཆིག་གི་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བའི་རབ་ཏུ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱོགས་ཏེ་ཅང་གི་དོན་

ཞིག་ཉེ་བར་ལྟ་བ།

ཉེ་བར་བརྟག་པ། ཉེ་བར་བསྟན་པ། ཉེ་བར་བསྟེན་པ། ཉེ་བར་མཛེས་པ།

ཉེ་བ་མཁོ་བ། དགོས་གཤམ་ཆེ་བའི་རིགས་སམ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཁ་ཆོད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་རིགས།

ཉེ་བ་འཁོར། [ལྷན་ཡེ]ཉན་ཐོས་ཉེ་འཁོར་བཅུ་འཛིན་གསེས། འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའོ། །

ཉེ་བ་གཉེན་ཆོན། སྤྱན་ཉེ།

ཉེ་བའི་ཀ་བའི་ཁྱོད། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

ཉེ་བའི་རྒྱུ། མཁྱོགས་པའི་མཐུན་སྤྱོགས།

ཉེ་བའི་རྒྱ། མཁྱོགས་པོར་ཡོད་བའི་ས་པོན་ནམ་རྩ་བ།

ཉེ་བའི་ལྷ་སྒྲེ། ཤུག་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་ལྷ་སྒྲེ། གཤགས་པ་དང་། ཤེ་མེད། གང་པོ། བ་ལང་བདག་ལག་བཟང་།

ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས། མགྲོགས་པོར་ཤི་བའི་རྟགས་མཚན།
ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྟ། ལུས་ཀྱི་འོད་ཚུང་དུ་འགྲོ་བ། ལུས་ལ་བྱུང་ཆུ་ཆགས་པ། གོས་རྒྱན་ལས་སྤྲ་
མི་སྤྲན་པ་འབྱུང་བ། སོགས་སོ།།
ཉེ་བའི་འཇིག་ལྟས། དུས་མི་རིང་བ་ཉེ་བར་འཆི་བའི་ལྟས་ཉེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་
འབྲལ་དུ་འགག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འབྱུང་བ། གྲེན་དུ་དབྱགས་བཅེག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་
རྫོད་ཡལ་བ་ལྟ་བུ།
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ། སེར་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་རྩ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་ལུ། སེམས་བྱུང་ད་གཅིག་གི་ནང་ཆན། ཁོ་བ་དང་། འཁོན་འཛིན་དང་།
འཆབ་པ་དང་། འཆིག་པ། བྲག་དོག་སེར་སྤྲ། སྤྲ། གཡོ། རྒྱགས་པ། རྒྱས་པར་འཆེ་བ། རོ་ཆ་
མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། རྒྱགས་པ་དང་། རྫོད་པ་དང་། མ་དང་པ། ལེ་ལོ། བག་མེད་པ། བརྗེད་
ངས་པ། རྒྱལ་གཡེང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བཅས་ཉེ་ལུ།
ཉེ་བའི་ལྗེ་མིག །[མདོན]སུག་སྤེལ།
ཉེ་བའི་སྤྲིག་པ་ལྟ། ཆོ་ལོ་རྒྱན་པོ་འབྱེད་པ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཤ་ཟ་བ། ཆིག་ངན་སྤྲོག་པ། འབྱུང་པོ་
ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཆོས་དང་སྐྱོ་སྤྲོ་སྤྲོ་མིན་གྱི་ཆོས་སྤྲོད་པ།
ཉེ་བའི་གནས་བཞི། རྩ་བ་གཡོན་པ་གོད་བཞི། སྤྲིན་མ་ར་མེ་ཤ་ར། མིག་གཉིས་དེ་མི་ཀོ་ཏ། དབྱང་
མགོ་མ་སྤྲ་མ་རྒྱལ་སོ། །
ཉེ་བའི་དབྱང་པ། [མདོན]གྲུ་མོ།
ཉེ་བའི་མ་མ། [མདོན]མ་མའམ་བུ་ཇི།
ཉེ་བའི་ཆལ། ཉེ་འགམ་གྱི་སྦྱེད་ཆལ།
ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལྟ། མཚམས་མེད་དང་ཆ་འབྲེལ་བའི་ལས་དབྱེད་བཅུ་མ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྲོད་པ།
བྱང་སེམས་ངེས་གནས་གསོད་པ། སྤྲོ་བ་པའི་དགོ་འདུན་གསོད་པ། དགོ་འདུན་གྱི་འདུ་སྤོ་
འཕྲོག་པ། མཚོད་རྟེན་བཤེག་པ་སྟེ་ལྟ།

ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། ཤེར་སྤྱོད་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
དང། སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་དུང་གིས་ཟེན་པའི་མཁྱེན་པ་འབྲས་
བུའི་ཤེར་སྤྱོད་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རིང་བ་མིན་པའོ། །

ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན། ཁང་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དང། མལ་ཆ་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ། རལ་གྱི་
རིན་པོ་ཆེ། གོས་རིན་པོ་ཆེ། བགས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཆལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན།

ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན། རྒྱལ་པོ་དང་འགལ་བར་སྤྱོད་པའི་དེར་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རལ་གྱི་དང། རྒྱུར་དཔག་ཆད་བརྟུང་དང་ཞེད་དུ་ལྡ་བ་ཆར་གྱིས་མི་བརྒྱན་
ཤིང་རྒྱུར་གིས་མི་བསྐྱོད་པ། གང་དུ་འགྲོ་སར་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཁྲིམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
བགས་པ་ཞིག་ཆོང་བས་ལུལ་བས་རྒྱ་མཆོ་ནས་བྱུང་བའི་སྤྱིའི་བགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་
དང། རྒྱུར་དཔག་ཆད་བརྟུང་གཉིས་དང་ཞེད་དུ་བདུན་པ། སྒར་ན་ཐོ་ལ་ཆོན་བསིལ་ཞིང་ལྷ་མོ་
རྣམས་འོངས་ནས་རོལ་མོ་བྱེད་པ། རྒྱ་བ་དང་སྤྱུ་སྒྲར་དང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལྷ་བར་འདོད་ཀྱང་
འགྲུབ་པའི་ཁང་བཟང་། འཇམ་ཞིང་འི་མ་མི་གོས་པས་གང་ཤོ་བགྲེས་སྒྲོམ་ངལ་དུབ་གྱིས་མི་
གཞོད་པ་མེ་དང་མཆོན་སོགས་གྱིས་མི་རྒྱགས་པའི་གོས་དང། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྟེ་ལུ་
དང་བྱ་མོ་དང་བྱ་སོགས་འོངས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆལ་དང། བསམ་གཤམ་
བྱེད་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་རྒྱོགས་ལ་བ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་མལ་
ཆ་དང། ཤོན་ན་རྒྱུར་མི་བྱིང་ཞིང་ཡུལ་ཅམ་གྱིས་དཔག་ཆད་བརྟུང་འགྲོ་བ་ལ་ངལ་བ་མེད་
པའི་ལྷ་མ་རྣམས་བཅས་ཏེ། ཁང་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དང། མལ་ཆ་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ།
རལ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ། གོས་རིན་པོ་ཆེ། བགས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཆལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་པོ། །

ཉེ་བའི་ས་དགྲ། ས་དགྲ་འོ་མ་མིན་ཀྱང་དེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བའི་རིགས་ལ་ཟེར།

ཉེ་བའི་སྤྱུ་བརྒྱད། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྤྱུ་བརྒྱད། དེ་ཡང་། ༡ འཇམ་དཔལ་དབྱངས།
༢ འཕག་དྲོ་རྩེ། ༣ སྤྱོད་རས་གཟིགས། ༤ ས་ཡི་སྤྱིང་པོ། ༥ སྤྱིབ་པ་རྣམ་སེལ། ༦ རྣམ་མཁའི་
སྤྱིང་པོ། ༧ བྲམས་པ་མཐོན་པོ། ༨ ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་བཅས་ཡིན་ཅིང། འདི་རྣམས་ལ་སྤྱུ་ཡི་རྣམ་
འགྱུར་མི་འདྲ་བ་འགལ་ཞིག་ཡོད།

ཉེ་བའི་སྤུངས་ཆེན། སངས་རྒྱལ་ལྷ་ཁྱུ་ཐུབ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྤུངས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་འཁོར་གྱི་
གཙོ་བོའོ།

ཉེ་བར། [བསྐྱེད་ཆོག]ཉེ་བར་མཁོ་བ། ཉེ་བར་གནས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཉེ་བར་མཁོ་བ། འཕྲུལ་དུ་མཁོ་བའམ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བ། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྤྲུག་སྤྲུག་
སོགས་ཆང་མ་གྲ་སྤྲིག་བྱས་ཡོད།

ཉེ་བར་འཁོར། མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྤྲེ་པའི་མཁན་པོ་ཡིན། དེ་ཡང་དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ཉེ་བར་འཁོར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སྐད་ཀྱི་འབྲེལ་སྐད་དུ་འདོན། སྤུངས་ཐུན་ཉེར་གཅིག་པ་ནས་
ལྷ་པ་ཡན། བྲ་ཏྲགས་མེ་ཏྲག་སོ་ཅི་ཀའོ།

ཉེ་བར་སྤྲུབ་པ། ལག་ཏུ་ལེན་པ། ཁ་བཤད་ཅུང་མ་ཡིན་པར་ལག་ཐོག་ནས་ཉེ་བར་སྤྲུབ་པ།

ཉེ་བར་འཛོག་པ། ① བྱས་འདུད་བྱེད་པ། ② ཐག་ཉེ་བའི་འཛོག་པ། ③ སེམས་གནས་དགྲའི་བཞི་
པ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་ཡང་ཡང་བསྐྱས་ཏེ་སྤྲ་བར་བྱས་ནས་འཛོག་པ།

ཉེ་བར་དོ་བསྟོན་པ། ལུས་སོག་ལ་གཞོད་པ་སྤྲེལ་ཅིས་བྱེད་མཁན།

ཉེ་བར་གནས་པ། ① ཉེ་འཁོར་དུ་སྟོད་པ། ② དངོས་སུ་ཡོད་པའམ་མངོན་སུམ་དུ་གནས་པ།

ཉེ་བར་སྟོད་པ། ཡོངས་སུ་སྟོད་པ། མི་ཆང་མས་རྒྱན་དུ་ཟས་གོས་ལ་ཉེ་བར་སྟོད་དགོས།

ཉེ་བར་འཕར་འགྲོ། [མངོན]སྤྲུག་གཅན།

ཉེ་བར་བྱེད་པ། དགའ་བར་བྱེད་པ། བན་ཚུན་བསམ་པ་ཉེ་བར་བྱེད་པ།

ཉེ་བར་སྤྱར་པ། ཏ་ཅང་མཁྱོགས་པ།

ཉེ་བར་མཆོན་པ། ལེགས་པར་བརྒྱན་པའམ་སྤྲས་པ། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རི་བོང་གཟུགས་
བརྟན་གྱིས་ཉེ་བར་མཆོན་པ། ཆོགས་འདུ་འཛོག་ཡུལ་ཐང་ཆེན་གྱི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཆོན་ཁ་ཅན་
གྱི་དར་ཆ་མང་པོས་ཉེ་བར་མཆོན་པ།

ཉེ་བར་མཆོན་པ། དཔེ་ལ་སྤྱོར་བའམ། དཔེར་ལེན་པ། སྟོང་གསལ་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཉེ་བར་མཆོན་པ། འཇའ་ཆོན་དང་མེ་ཏྲག་གི་དཔེས་མཛེས་སྤྲུག་གི་
རྣམ་འགྲུར་ཉེ་བར་མཆོན་པ།

ཉེ་བར་ཞི་བ། ① ལེགས་པར་ཞི་བའམ་བདེ་བ། ② སྒྲོམ་བཙོན། ③ མེ། ④ བཙོན་པ།
ཉེ་བར་ཞི་བའི་དགེ་བ། ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བ་དང་། འགོག་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དང་། ལྷག་བཅས་
ལྷག་མེད་གྱི་སྤང་འདས་དང་། མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམས་སོ། །
ཉེ་བར་ཞི་བའི་ལུང་མ་བསྟན། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ལ་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཏེ་ཞི་
གནས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་འབྲས་བྱ་མི་འབྲིན་བ།
ཉེ་བར་ལེན་པ། ཉེར་ལེན་དང་དོན་གཅིག
ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི། ཉེར་ལེན་བཞི་དང་དོན་གཅིག
ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་དོན་གཅིག
ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་སྤྱག་བསྐྱེད། སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་གྱི་ནང་གསེས། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་
ལ་བཞེན་ནས་སྤྱེ་བ་བྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་འཕྲེན་པ་དང་། ད་ལྟ་ན་གོ་སོགས་གྱི་
ཉེན་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྟོན་དང་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའོ། །
ཉེ་སྤྱུས། ཉེར་སྤྱུས་དང་གཅིག །
ཉེ་དབང་། [མངོན]ཁྲུ་འཇུག
ཉེ་དབང་སོ་གཉིས། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ་ལྷ་སྤུམ་ཅུ་ཙ་
གསུམ་ལས་ལྷ་དབང་མ་གཏོགས་པ་རྣམས།
ཉེ་དབང་སྤུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་པ་ལྟར་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཟླ་པོ་བཅུ་གཅིག། རོར་ལྷ་
བརྒྱད། ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་སྤུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ན་ཡོད་དོ།
ཉེ་འབྲེད། བླ་མའམ་དབྲེན་བྲེད་པ། མཐུན་པའི་བར་ལ་ཉེ་འབྲེད་བྲེད་པ།
ཉེ་འབྲེལ། སྤྱན་ནམ། གཉེན་ཉེ་རིགས།
ཉེ་འབྲེལ་བར་གཉེན་མི་སྤྲིག་པ། པ་ཉེ་དང་མ་ཉེ་གང་ཡིན་རུང་ཉེ་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཤེས་ཅན་ཚུན་ཆད་
གཉེན་མི་བསྤྲིགས་ལ། མ་མཐར་ཡང་མི་རབས་བདུན་ཚུན་གྱི་ཉེ་འབྲེལ་བར་གཉེན་མི་བྲེད། དེ་
ལས་འདས་ན་མི་ཆོས་དང་བྲལ་བའི་ཁྲིལ་མེད་དུ་བཅི།
ཉེ་འབྲེལ་འབྲལ་འདུམ་གྱི་ཞལ་ལྷེ། ཞལ་ལྷེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། བཟའ་ཆང་ཡ་བྲལ་སོང་།

རིགས་ལ་འབྲལ་རྒྱུ་གི་ཅ་བ་ཞིབ་ཏུ་བཅད་དེ་འགལ་བ་སྤྱད་བྱས་ལ་ཉེས་ཆད་འགལ་
ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས།

ཉེ་ཆོན། གཉེན་ཉེ་དུ།

ཉེ་ཆོག། ① ཆོག་སྒྲུབ་ནད་གི་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཆོག་སྟེ་འདི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འདི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྤྱད་
པ། ② གཉེས་པའི་ཆོག་

ཉེ་ཚུགས་བརྒྱ་མོ། ཆོག་སྒྲུབ་འཕྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་neighbor notification ཟེད།

ཉེ་ཞི། [ཁང་སྐད]སྟོན་སྤྱད་པ།

ཉེ་ཞོ། སྟོན་ཆའམ་བར་ཆད། ལམ་ཐག་རིང་པོར་བསྐྱོད་དེ་ཉེ་ཞོ་མེད་པར་སྤྲེགས་པ། ཉེ་ཞོ་མེད་པར་
ཅི་བདེར་གནས་པ།

ཉེ་ཞོ་མེད་པ། བདེ་བ་དང་། ལེགས་པ་དང་། སྟོན་མེད་པ་དང་། བཟ་གིས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ།

ཉེ་ཞོས་དཔེན། ① ཉེས་སྟོན་མེད་པ། ② [མངོན]སྟེ་པོ་ནད་མེད་གཙོང་མེད།

ཉེ་བྱངས། [རྫིང]འཁྲིག་པ།

ཉེ་བྱང་མ། [མངོན]བག་མའམ་ཁྲིམ་བདག་མོ།

ཉེ་གཡོག། འཁྲིམ་སྡོད་གཡོག་མོ། ཉེ་གཡོག་བྱེད་པ།

ཉེ་རིགས། ཉེ་དུ་གཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཕྱོགས་སམ་གས།

ཉེ་རིག། ཁྲིམ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་པ།

ཉེ་རིང་། ① ལུས་དུས་རིང་ཐུང་། ② སྟོན་ཕྱོགས་རིས་ཅན། ③ ཆགས་སྤང་།

ཉེ་རིང་མི་བཏུབ་པ། ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ལྟར་བྱེད་མི་རུང་བ།

ཉེ་རིང་མེད་པ། བན་ཚུན་སྤྱུ་ལའང་མི་ཕྱོགས་པ། གཏམ་བཤད་ན་ཉེ་རིང་མེད་པ་དགོས། ཟས་
བགོས་ན་ཆེ་ཆུང་མེད་པ་དགོས། ཀུན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྟོང་།

ཉེ་རུ་གཙང་པོ། འབབ་ཚུ་ཞིག་ ཁོད་རང་སྟོང་སྟོང་གི་ཁང་དམར་རྩོད་དང་རྒྱལ་ཅེ་རྩོད་གི་ཁུལ་
དུ་ཡོད། ཚུ་འགོ་ཉེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཁོས་ནས་བྱང་ཞིང་སྤང་ཚུའི་ཡན་ལག་ཅིག་ཡིན།

ཉེ་རེ་རེ། ① སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུར་བའི་ཉམས། ② བཟོད་སྟན་ཆུང་བའམ་རང་ཆུགས་མི་
ཐུབ་པའི་རྣམས་ལ། གྲིས་པའི་ལུས་པོ་ཉེ་རེ་རེ། ཉན་པ་ཉམས་ཐག་ཉེ་རེ་རེ།

ཉེ་རེག །[རྟོན] ① ཁྱུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ② འབྲིག་པ།

ཉེ་རེག་འཛོར་འཐུང་གསུམ། ལག་མཐེལ་གཡོན་པར་ཆུ་སྒྲག་སྟེ། གཡས་པའི་སྟོན་ལག་གིས་སྟེ་
མགྲོན་སྟོང་ཀ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཉེ་བའི་གནས་སུ་རེག་པས་ན་རེག །གནས་ལ་འཛོར་བས་ན་
འཛོར། ཆུ་སྒྲག་མ་གང་དུ་འཐུང་བས་ན་འཐུང་བའོ། །

ཉེ་རོང་། དུར་བྱིད་ཀྱི་བདེ་རྟིང་བ་ཡིན་ཞེས་འཇམ་དབྱེད་མ་ཁྱེན་བཅེས་མཛད་པའི་སྟོན་མིང་དང་
རོས་འཛིན་གྱི་སྟོར་བདུད་ ཅེའི་བེགས་མ་ལས་གསུངས།

ཉེ་ལམ། ① ཉེ་ཆར་ཉེ་ཡུན་རིང་མ་ལོན་པའི་དུས་སྐབས། རྟོང་གསེབ་ཁུལ་དུ་ཉེ་ལམ་ལོ་རྟོག་ལ་
སོས་སྟེད་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག །② ལྷུང་པོར་སྟེབས་པའི་འགྲོ་ལམ། ལམ་གཞུང་ལ་མ་བྱིན་པར་
ཉེ་ལམ་ནས་བྱིན་ན་མགྲོགས་པོ་སྟེབས་ཡོང་།

ཉེ་ལོ། [ཁང་སྐད]ཉིང་འཛིན།

ཉེ་ལོགས། འབྲམ་མམ་འབྲིས། རིའི་ཉེ་ལོགས་སུ་ཁང་པ་བརྒྱབ་པ།

ཉེ་ཤིང་། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་མཐོ་ཆད་མེ་ཁྲི་2100~3800བར་གྱི་ཕྱོག་ཤུལ་དང་། གད་ཁྲིབ།
ཤིང་གསེབ་བཅས་སུ་འཁྱུངས་ཤིང་། ལྷུས་སུང་གི་མཐོ་ཆད་མེ་ཁྲི་0.5~1.8 ཅམ་ཟེན་གྱི་
རར་པའི་ཆོགས་མཆམས་སུ་རྫོང་ར་མེད་པའི་སྟེའི་ཆེར་མ་ཡོད་པ་དང་། ལོ་མ་སྤུལ་ཞིབ་པ་
ཏ་ཅང་མང་བས་ལྷུས་སུང་ཡོངས་རྫོགས་སྟེ་སེབ་སེབ་བྱེད་པ། མེ་རྟོག་ལྡང་སེར་སྤུལ་ལས་
སྤྲ་བ། འབྲས་བུ་ལྡང་བུ་བའི་བྱོད་པ་འབྲ་བ། སྟོན་ནས་ནག་པོ་འོད་དང་ནྟན་པར་འགྱུར་བ།
ཅ་བ་དཀར་སོབ་འབྱར་ཆུས་ཁེངས་པ། ལྷན་པ་སྤྱུ་བོ། ཉན་དབྱིབས་ཏ་ཅང་མང་པོ་འབྲེལ་པ་
དང་། ཅ་སྟོང་འབྲེལ་མཆམས་སུ་རྒྱས་སྤྲན་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ། འདི་ཁ་མཐོར་སྟེ་བའི་ལྷུས་
བུའི་སྟེ་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་ཅ་བའང་བྱི་བའི་ར་མ་ཅམ་ལས་མེད་པས་ལག་སོན་འབྱུང་དཀའ་ཞིང་
ཁ་སྤྲད་དམ་རོང་ཆེན། རྒྱ་ནག་སོགས་སུ་སྟེ་སྟོབས་ཆེ་ལ་ཅ་བའང་ཆེ་བས་བྲིས་པའི་ལག་རར་
ཅམ་དང་། ཆུང་བ་མཐུ་བ་མོ་ཅམ་པ་འབྱུང་བའོ། །འཁྱུངས་དཔེར། བདུད་ཅི་ཉེ་ཤིང་ཞེས་བྱ་

བ། ཉིན་དང་མིའི་ཁྲི་མཆོམས་སུ་སྒྲེ། །ལོ་མ་ལྷགས་ཀྱི་གཏོར་བ་འདྲ། །སྤོང་པོ་ལ་རིང་ཆེར་
མས་ཁྲབ། །འབྲས་བུ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྲོ་ཆུང་འདྲ། །རོ་ནི་ཁ་བསྐྱ་མངར་བ་དེས། །ལྷོན་གྱི་ནད་
རྣམས་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། སྤྲོ་བུ་སྤྲོ་བུ་ནི་ཅ་བ་སྟེ་ཆ་9~11བར་བཞོས་ནས་
ས་ཤེག་གཅང་མར་བསྐྱས་ཐོག་ཕྱིའི་ཤུན་བ་དོར་ནས་ནི་སྐྱམ་བུ། མིང་གཞན་ཤ་ཏ་སྤྱ་ལ། ཅ་
བ་བརྒྱ་བ། མ་ཏུ་སྤྱ་ལ། ཅ་བ་ཆེན་པོ། བ་ཏུ་སྤྱ་ལ། ཅ་བ་མང་པོ། ཤུག་གཞུ། ཁྲ་བའི་སྤྱིང་པོ།
ག་ཏ་ལ། བམ་ཏ། བམ་མ་ཤི། ལ་མྱེ་བུ། འེལ་བ། ར་མ་ཏུ་ཏི། ཤ་མ་ཤི། བ་ག་རྟེ། ཤི་ར་ག་
ཀོ་ལི། ཉེ་ཤིང་། ལོ་མ་ཅན། ཏ་རི་མ་ག་ཏ། ཉེ་ཤིང་ཆེར་མ་ཅན། འེལ་མ་ལྷགས་ཀྱི། དག་བྱེད།
ཉེ་སྤྱག་བ། ཉེ་ཕྱ་རྣམས་ཟེད། རོ་མངར་ལ་ཁ་བསྐྱ། ལྷ་རྩེ་ཤོད། ལུས་བས་ལུས་སྟོབས་
གསོ། །ཆུ་སེར་སྐྱེམ། ཆེ་བཤིང་། མེ་ཤོད་སྒྲེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཉེ་ཤིང་ཆེར་མ་ཅན་དང་།
ཉེ་སྤྱག་བ། ཉེ་ཕྱ། དག་བྱེད། འེལ་མ་ལྷགས་ཀྱི། ཅ་བ་བརྒྱ་བ། ཅ་བ་ཆེན་པོ་བཅས་སོ། །

ཉེ་ས། ཐག་ཉེ་བའི་ས་ཆ།

ཉེ་སྤྱས། ① ཉེ་བའི་སྤྱས་ཆེན་གྱི་བསྐྱས་ཆོག །② [མངོན་]ཉེ་སྤྱས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་བརྒྱད་
ཡོད་པས་གངས་བརྒྱད་མཆོན།

ཉེ་སྤྱས་བརྒྱད། ཉེ་བའི་སྤྱས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱས་ཆོག

ཉེ་ག[རྩིང་]ལྷུ་ཡང་འཇམ་བྱེད་ཀྱི་ཉ་ག །

ཉེད། [རྩིང་]ཆགས་པའི་ཉ་མས་འཇུད།

ཉེད་ཉེད། འཕྱར་འཕྱར་གཏོར་བ། གཟུགས་པོའི་ཟ་སྤྱག་ཡོད་སར་ཉེད་ཉེད་བྱེད་བ།

ཉེད་བ། [ཐ་དད་བ] འཇམ་པོར་འཕྱར་བ། ལུས་ཆོགས་ན་སར་ལག་བས་དལ་གྱིས་ཉེད་བ།

ཉེན། [རྩིང་]མང། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་སུ་བཅར་བའི་དོན་ཏེ། གང་བས་ཉེན་བ། བཤེས་པས་ཉེན་
བས་ཁ་ཟས་ཟ་བ་འདྲ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

ཉེན་ག ① རྩེ་བ་ཉེན་ཆེ་སར་བཅུགས་པའི་ག་བ། ② ཉེན་ཁ་དང་གཅིག །

ཉེན་ཀོར། ཉེ་འབྲིས། ཁང་པའི་ཉེན་ཀོར།

ཉེན་ཁ། གཞོད་སྟོན་འབྱུང་བའི་གཞི། ཁེ་དང་ཉེན་ཁ། ཉེན་ཁ་དགེ་འཇུད། ཉེན་ཁ་ཆབས་ཆེན། ཉེན་

ཁའི་སྒྲ་ལྟས། ཉེན་ཁར་མ་འདྲེམས་པ། ཐབ་སྒྲོའི་མདུན་དུ་མེ་ཤིང་སྤངས་ན་མེ་སྒྲོན་འཆོར་བའི་
ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་འདུག །ཁེ་ཆེ་བ་ལས་ཉེན་ཁ་རྒྱུད་བ་དགལ། དབྱིན་སྐད་དུ་risk ཟེད།
ཉེན་ཁ་མེད་ས། དམག་འཁྲུག་དང་སྤྱི་གོ་ནད་ཡམས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཉེས་བཅས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་མེད་
བའི་ཁྲལ་ལ་བརྗོད།

ཉེན་ཁའི་གནས་སུ་སྤྱག་པ། གནད་དོན་ཅི་རིགས་ཤིག་ཉེན་ཁའི་གནས་སུ་སྤྱག་པའམ་ཉེན་ཁའི་
ཕྱོགས་སུ་སྤྱུང་བ།

ཉེན་འཁུར་ཁེ་ལས། ལག་རྩལ་གསར་བ་དང་ཐོན་རྒྱས་གསར་བ་ཞིབ་འཇུག་དང་གསར་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱ་
གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཁེ་ལས་ཀྱི་ལས་གཞི་གསར་བ་ལམ་སྟོང་ཡོད་སྐབས་མིན་གཏན་འཁེལ་མེད་
པས་ཉེན་ཁ་དེས་ཅན་འཁུར་དགོས་པར་བརྟེན་ཉེན་འཁུར་ཁེ་ལས་ཟེད།

ཉེན་འཁུར་གཏའ་དདུལ། ཁེ་ལས་ཀྱིས་ཉེན་འཁུར་གཏའ་འདོག་འགན་གཙང་ལེན་སྐྱབས་འགན་
གཙང་ལེན་མཁན་ཀྱིས་འགན་གཙང་སྟོང་མཁན་ལ་སྤྱད་པའི་ཁྱེད་སྒྲུང་འཕོར་དེས་ཅན་ཀྱི་གཏའ་
དདུལ་ལ་ཟེད།

ཉེན་འཁུར་ཐེབས་རྒྱའི་ལམ་ལུགས། ཁེ་ལས་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་ལས་བཅོས་སྤྱོད་པའི་ལས་
འབབ་ཀྱི་ཆ་ཤིས་ཤིག་ཉེན་འཁུར་ཐེབས་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་ཁེ་ལས་ལ་སྟོན་པའི་ལམ་
ལུགས་ཤིག་ལ་ཟེད། བྱེད་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་ནི་ལས་བཅོས་བ་དང་ཁེ་ལས་བྱར་བ་བྱ་
འདེགས་བྱེད་སྐབས་ལ། ཁེ་ལས་ཀྱི་མ་རྩ་མི་འདད་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐབས།

ཉེན་འཁུར་མ་རྩ། སྤྱིར་མ་རྩ་བཏང་བར་ཕན་ཁེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཕྱིར་ལམ་སྟོང་ཡོད་དེས་པའི་གདེང་
ཆོད་མེད་ཀྱང་བཏང་བའི་མ་རྩར་ཟེད། དེའི་མ་རྩ་བཏང་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ལག་རྩལ་གསར་བའི་
ཁྲབ་ཁོངས་ཡིན་ལ་གཏོང་སྟོན་གྱི་རུས་པ་ཞན་པའི་ཁེ་ལས་ཡིན།

ཉེན་འགག། ཉེན་ཁ་ཆེ་སའི་འགག་མདོ། །

ཉེན་འགན་ངོས་ལེན། སྟོན་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་མ་སྟོང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་risk acceptance ཟེད།

ཉེན་འགོག། སྟོན་ཉེན་མ་བྱུང་གོང་ནས་འགོག་པ།

ཉེ་འགོག་སྒྲིག་ཆས། ཉེ་ཐོན་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད།
ཉེ་རྟོག་པ། སོ་པ་སྟེ། པ་རོལ་གྱི་ཉེ་ཁ་ཡོད་མེད་ལྟ་མཁལ།
ཉེ་རྟོག་པ་རྩུན་མ། ཉེ་རྟོག་པར་བརྩུས་ནས་བྱ་བར་སྦྱོད་བན་སྟེལ་བ།
ཉེ་རྟོག་པའི་གོ་མཚོན། ཉེ་རྟོག་པ་ཁོ་ནས་སྦྱོད་བྱེད་ཀྱི་གོ་མཚོན།
ཉེ་རྟོག་པའི་ལས་གོས། ཉེ་རྟོག་པ་ཁོ་ནས་གྲོན་ཡས་ཀྱི་ཆས་གོས།
ཉེ་རྟོག་པའི་སོ་ཁང་། ཏུས་རྒྱན་ཉེ་རྟོག་པས་སོ་པ་བྱེད་སྐབས་སྦྱོད་པའི་ཁང་པ་རྩུང་ཏུ་ཞིག
ཉེ་གཏོང་ས་ཆིགས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོད་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དེ་ཉེ་རྟོག་ཏུ་beaconing station ཟེད།
ཉེ་དོགས། ཉེ་ཁ་ཡོང་པའི་དོགས་པ།
ཉེ་དོགས་དམ་བསྒྲགས། ཉེ་ཁ་གང་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་སྟོན་འགོག་གི་བྲམས་སྒྲིག་དགོས་པའི་
བཀའ་བསྒྲགས་པ།
ཉེ་དོན་དེ་ཉེ་ཞིག་ གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོད་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཉེ་རྟོག་ཏུ་risk analysis ཟེད།
ཉེ་བར། ཉེ་ཁ་ཡོང་པའི་སྟོན་བར། གློག་ཆས་རིགས་འབར་འགས་དང་། འཐོར་ཞིག་སོགས་ཀྱི་
ཉེ་ཁ་ཡོང་ཆེ་སྟོན་ལ་སྒྲ་བྲགས་པ། གློག་གི་ཉེ་བར་ལྟ་བུ།
ཉེ་བར་སྟོག་པ། བྱ་ཆོག་ཉེ་ཁ་ཡོང་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོགས་པ།
ཉེ་བར་གཏོང་བ། རྒྱ་འཕྲོག་བསོད་བཙམ་སོགས་ཀྱི་ཉེ་ཐོན་འབྲུད་སྐབས་སྦྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་
སོགས་ལ་ཉེ་ཁའི་བར་གཏོང་པའི་དོན།
ཉེ་བར་འཕྲོག་བཟུ། ཉེ་ཁ་ཡོད་པར་བར་བཏང་པའི་སྟོག་བཟུ།
ཉེ་སྤང་སྦྱོད་པ། ཉེ་ཁ་ཡོད་པའི་གཏོང་ཏུ་འཕྲོ་བ།
ཉེ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]མནར་བ། གང་བས་ཉེ་པ། བཞེས་པས་ཉེ་པ། གཟུགས་པོ་ནད་ཀྱིས་ཉེ་ཡང་
སེམས་ལ་སྦྱང་སྦྱོབས་ཉམས་མེད། ཉེས་མེད་དབྱུལ་པོངས་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་ཉེ་པ།
ཉེ་བྱ་ཤིང། [རྫིང་]སྟེམས་བྱེད་པ།

ཉེན་མེད་རྒྱས་ལྡན། ཉེན་ཆབ་མེད་པའི་ཐོག་ལ་རྒྱས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱུང་བ།
ཉེན་ཐོན། ཉེན་ཁ་མི་ཡོང་བའི་དོགས་ཐོན་བྱེད་པ།
ཉེན་ཐོན་སྐོར་གཡེང་། ཉེས་སྐྱོན་ཡོང་དོགས་ཀྱིས་ལྟ་སྐོར་ཞིབ་འདུག
ཉེན་ཐོན་བྲན་བད། ཉེན་ཐོན་བྲན་གསོ་ཡི་བད་བཏང་བ། ཉེན་ཐོན་བྲན་བད་ཉག་ཏུ་སྒྲིག་པ། ཉེན་བད་
རྒྱན་སྒྲིག་
ཉེན་ཐོན་བདེ་སྤང་། ཉེན་ཐོན་མེད་པར་བཟོ་བའམ་འགོག་པའི་བདེ་སྤང་།
ཉེའུ། ① ཉ་ཚུང་། ② [ཆིང་]མི་ཉེས་ཅན།
ཉེའུ་གྱི། [ཆིང་]བཅུད་ཆོད།
ཉེའུ་ཚུང་། ཉ་ཚུང་བྲ།
ཉེའུ་འདོན་པ། ① [ཆིང་]མི་ཉེས་ཅན་སྒྲོད་པ། ② ཚུར་གནས་ཀྱི་སྒོག་ཆགས་སྒོག་སྒྲིག་གཏོང་བ།
ཉེའུ་ཤིང་། ཉེ་ཤིང་གི་འབྲེ་སྒོལ་གཞན།
ཉེར། ① གངས་ཀྱི་མགོར་སྤྱར་ནས་ཉེ་ཤུའི་ཆབ་ཏུ་བཀོལ་བའི་ཆིག་ཅིག་། ཉེར་ལྷ། ཉེར་བདུན་ལྟ་
བུལ། ② ཉེ་བར་གྱི་བསྐྱུས་ཆིག་
ཉེར་མཁོ། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བསྐྱུས་ཆིག་
ཉེར་དགྲ། གངས་གནས་ཞིག་། བཅུ་ལྷག་གསུམ་པའི་དགྲ་བ།
ཉེར་སྐྱུར། [མདོན་]ཆེ་བ་གཟས་བཟུང་བ།
ཉེར་བརྒྱད། གངས་གནས་ཞིག་། བཅུ་ལྷག་གསུམ་པའི་བརྒྱད་པ།
ཉེར་ལྷ། གངས་གནས་ཞིག་། བཅུ་ལྷག་གསུམ་པའི་ལྷ་བ།
ཉེར་གཅིག་། གངས་གནས་ཞིག་། བཅུ་ལྷག་གསུམ་པའི་དང་པོ།
ཉེར་ཉེར། གཉེར་གཉེར་ཉེ་གཅན་གཟན་གྱི་ཁོ་ཉམས་སྟོན་ཚུལ་ཞིག་། ལྷག་གིས་ཁ་ཉེར་ཉེར་བྱས་
ནས་ངར་སྒྲ་འབྲིན་པ།
ཉེར་གཉིས། གངས་གནས་ཞིག་། བཅུ་ལྷག་གསུམ་པའི་གཉིས་པ།
ཉེར་ཐོབ། ཐེམ་རིམ་འཆར་སྐབས་སུ་སྟོད་ཀྱི་སྒྲིག་རུམ་འབྲུག་པོས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་གང་།

ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཤེས་སྒྲ་མོ།

ཉེར་བདུན། གངས་གནས་ཞིག །བཅུ་ལྔ་གྲགས་ལྷན་པའི་བདུན་པ།

ཉེར་བཅུ་གས། ① ལྷ་གོན་ནམ་གྲ་སྒྲིག །སྒྲ་ནས་ཉེར་བཅུ་གས་ཤེས་བ་དག །དུས་སྤུ་བབ་ཆེ་ཐོགས་
མེད་འདུག །② སྒྲིམ་འདུག་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་དོན་དུ་དམིགས་རྣམ་ཡོངས་སྤུ་བར་བྱེད་
བའི་ཐབས་ཀྱི་དགོ་བས་བསྐྱུས་པ།དེ་ལ་ངོ་ཐོའི་སྒྲིམ་བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཉེར་བཅུ་གས་
ནས་སྤྱིད་ཅེའི་ཉེར་བཅུ་གས་ཀྱི་བར་བརྒྱད།

ཉེར་བཅུ་གས་མི་ལྷོགས་མེད། བསམ་གཏན་དང་ཐོའི་ཉེར་བཅུ་གས་ཀྱི་མིང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
ཐོའི་ཉེར་བཅུ་གས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཉོན་སྤྱོད་བ་ལྷོགས་པའམ་འདོད་ཉོན་སྤྱོད་ཐུབ་པས་ན་
ཉེར་བཅུ་གས་མི་ལྷོགས་མེད་ཅེས་བརྗོད།

ཉེར་བྱ་ག །གངས་གནས་ཞིག །བཅུ་ལྔ་གྲགས་ལྷན་པའི་བྱ་ག་པ།

ཉེར་གནས། [མདོན]མོ་མཚན།

ཉེར་སྤྱད། འཕྲལ་དུ་དགོས་པའི་མཁོ་སྤྱད།

ཉེར་སྤྱོད། ① ཉེ་བར་ཡོངས་སྤུ་སྤྱད་བྱའི་འདོད་ཡོན་དངོས་རྩས། ② [མདོན]མེ་རྟོག་སོགས་
མཆོད་པའི་ཉེར་སྤྱོད་ལྷ་བགྲང་བའི་ལྷགས་སྟོལ་ཡོད་པས་གྲངས་ལྷ་མཆོད།

ཉེར་སྤྱོད་ལྷ། མཆོད་པའི་དངོས་པོ་མེ་རྟོག་དང་། བདུག་སྤྱོད། མར་མེ། རི་ཆག །ཞལ་ཟས་བཅས་ལྷའོ།

ཉེར་སྤྱོད་མཉེན་ཆས། རྒྱུ་ལྷན་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་application software ཟེད།

ཉེར་སྤྱོད་བསྐྱར་རིས། རྒྱུ་ལྷན་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་utility routine ཟེད།

ཉེར་སྤྱོད་ལས་ཆོག །རྒྱུ་ལྷན་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་utility program ཟེད།

ཉེར་བ། ཐག་མི་རིང་བའི་གནས་ཀྱི་མིང་། རྒྱངས་འཁོར་བབས་ཚུགས་ནི་ང་ཆོའི་དང་ཐག་ཉེར་བ་ཡོད།

ཉེར་སྤྱས། [ལུ་པག་ལྷག་གཏང་རབས་བདུན་གྱི་བཞི་བ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བ་ཞིག

ཉེར་འབྲས། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱལ་འབྲས་བྱ།

ཉེར་འཆོ། ① གཞོད་པ། གནས་གྱི་ཉེར་འཆོ། བྱ་ནང་གི་ཉེར་འཆོས་མི་གཡོ་བ། ② [མངོན]རྒྱ་བ་
གཟས་བཟུང་བ།

ཉེར་འཛིན། [མངོན]བྱ་མཆུ།

ཉེར་ཞི། ཉེ་བར་ཞི་བའི་བསྐྱེས་ཆིག། ཉེན་ཐོན་བྱེད་ཁུལ། ཉེན་རྟོག་པས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་ཉེན་
ཐོན་བྱ་དགོས་པའི་ས་ཁུལ།

ཉེར་ལེན། དོན་གང་ཞིང་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་ལ་ཟེར། མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྗེ་བརྩན་མ་བྱ་དང་མེར་
བསྐོབ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང། ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ། འབྲས་བྱ་དེའི་ངོ་པོ་ལ་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ།

ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ། ལས་ཉོན་སྤྲ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ལས་ཉོན་བྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དུ་
འགྲོ་བའི་ཐག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ།

ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ། གཟུགས་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ། འདུ་ཤེས་གྱི་ཕྱང་པོ། འདུ་
བྱེད་གྱི་ཕྱང་པོ། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཕྱང་པོ་སྟེ་ལྷའོ།

ཉེར་བཞི། གངས་གནས་ཞིག། བརྩ་ཐག་གསུམ་པའི་བཞི་བ།

ཉེར་ལེན་གཉིས། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལ་དབྱེན། དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བརྒྱད་པའི་ཉེར་ལེན་གཉིས་སོ།

ཉེར་ལེན་བཞི། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཉེ་
བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་སྤྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཅས་བཞི།

ཉེར་གསུམ། གངས་གནས་ཞིག། བརྩ་ཐག་གསུམ་པའི་གསུམ་པ།

ཉེལ་བ། [རྫིང]ངལ་བ།

ཉེས། མི་ལེགས་པ་དང་ལས་ངན་པ་དང་ངན་པར་ཁྲིམས་བཅད་པ་དང་བརྒྱདས་པ་སོགས་ལེགས་
ཉེས་རྒྱང་དོར་འདོར། མ་ཉེས་ཁག་གཡོགས། བཀའ་ཉེས་སོག་པ་སོགས།

ཉེས་རྒྱུ་གོད་ཆག། ཉེས་པ་བསག་མཁན་གྱི་མི་སྤེའི་ན་སོ་ཇེ་གཞོན་ཇེ་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བ།

ཉེས་སྒྲོན། ཉེས་པ་དང་སྒྲོན་ཆ། ཉེས་སྒྲོན་ཁ་འཕངས། ཉེས་སྒྲོན་འཤེབས་སྒྲོན། ཉེས་སྒྲོན་ཆབས་ཆེན།

ཉེས་སྒྲོན་བཅོ་བརྒྱད། གཟུགས་མི་སྤྱད་པ། སྤྱི་བ། དཔལ་བ་ཆུང་བ། བདོག་སེར་སྤྱ། མིག་
སེར་བ། སྤྱིན་མཚམས་འབྱར་བ། སྤྱ་ལེབ་བ། སོ་སྒྲོར་བ། དིག་བ། མིག་ལྷུམ་བ། མིག་ཆུང་
བ། བྱིན་དུ་སྤྱར་བ། ལྟོ་བ་ཆེ་བ། དཔུང་བ་དང་རྩེ་དར་བྱང་བ། སྤྱ་ཅན། ལག་བ་དང་ཀར་
བ་མི་མཉམ་བ། ཚིགས་སྒྲོམ་བ། ཁ་དང་ལུས་ལས་བྱི་དན་འབྱུང་བ་སྟེ་ལས་ལ་མི་སྤྱད་པའི་
ཉེས་བཤམ་སྒྲོན་བཅོ་བརྒྱད།

ཉེས་ཁག ཁལ་སྒྲོན། མི་འདི་ལ་ཉེས་ཁག་ཅི་ཡང་མེད།

ཉེས་ཁག་ཆུར་འགོལ། གཞན་གྱིས་སྒྲོན་འཇུགས་བྱས་པ་ཁས་ལེན་རྒྱ་པར་བཞག ཁྱེད་སྒྲོན་
འཇུགས་བྱེད་མཁན་དེར་ཁག་དཀྱི་བཀལ་བ།

ཉེས་ཁྲིམས། ཉེས་ཅན་ལ་གཙོད་པའི་ཁྲིམས། ལག་དམར་ལ་ཉེས་ཁྲིམས་བཏང་བ།

ཉེས་ཁྲིམས་གཙོད་པ། བདེན་དོན་རྩི་བཞིན་ཁྲིམས་ཆད་གཙོད་པ།

ཉེས་འཁུར་བྲོས་བྲོལ། ཉེས་ཅན་པ་བྲོས་བྲོལ་དུ་སོང་བ།

ཉེས་འགན་དག་འབྱུང། བྲག་ཉེས་དང་འགན་འཁྲི་ལས་ཐར་ཐབས་བྱས་པ།

ཉེས་འགན་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་པ། བྲག་ཉེས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་ལས་ཐར་ཐབས་བྱེད་པ།

ཉེས་འགན་གཡོལ་ཐབས་མེད་པ། བྲག་ཉེས་བསག་པའི་འགན་འཁྲི་ལས་གཡོལ་ཐབས་བྱལ་བ།

ཉེས་འགལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བྲག་ཉེས་དང་ཁྲིམས་འགལ་ཏེ་ཅང་ཆབས་ཆེ་བ།

ཉེས་འགོལ། ① ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་འགོལ་བ། ② བྲག་མེད་ཉེས་འགོལ།

ཉེས་འགོག་ལེགས་སྤེལ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་དང་། ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤེལ་བ།

ཉེས་བཟང་ཁྱ་སྒྲོར་བྱེད་པ། བྲག་ཉེས་བཟང་བའི་ཁྱ་གཏུག་བྱས་པ།

ཉེས་དདུལ། ཁྲིམས་ཆད་ཉེས་དདུལ། རྒྱ་སྐད་དུ་ 罰款 ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཉེས་ཅན། སྒྲོན་ཅན་ནམ་ནག་ཅན། ཉེས་ཅན་གཉེ་པོ། ཉེས་ཅན་ལག་ཟེན།

ཉེས་ཅན་གྱི་ཐོབ་ཐང་། ཉེས་ཅན་པར་དབང་བའི་ཐོབ་ཐང་། ཡང་ན་བཅོན་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཟེར།

ཉེས་ཅན་གཉེ་པོ། བྱོད་གཞི་ཅི་རིགས་ཀྱི་བྲག་ཉེས་བསགས་མཁན་གྱི་མི་སྤྱ་གཙོ་པོ།

ཉེས་ཅན་དར་མ། ཡོན་དར་ལ་སོན་རྩིས་ནག་ཉེས་བཞག་པའི་ཉེས་ཅན་བ།

ཉེས་ཅན་ལག་དམར་བ། མི་གཞན་རྒྱུན་ལམ་དུ་བཏང་མཁན་གྱི་མི་གསོད་ལག་དམར་བ།
ཉེས་གཅོད་དང་སློབ་གསོ་བྱུང་འབྲེལ། ཉེས་པ་གཅོད་རྒྱ་དང་སློབ་གསོ་བྱ་རྒྱ་པན་རྒྱུན་བྱུང་དུ་སྒྲེལ་བ།
ཉེས་ཆ། ཉེས་པའི་གྲས།
ཉེས་ཆད། ཉེས་པའི་ཆད་པ། ཉེས་ཆད་རྩ་ཡང་དུ་གཏོང་བ། ཉེས་ཆད་གཅོད་པ། ཉེས་ཆད་བཀལ་
བ། ཉེས་ཆད་འཇལ་བ། ཉེས་ཆད་དྲག་པོ། ཉེས་ཆད་དདུལ་འབབ། ཉེས་ཆད་དུས་ཐིམ།
ཉེས་ཆད་གཅོད་པ། བྱ་བ་གང་ཞིག་ལ་རྟོར་འཁྲུལ་སོང་མེས་ཉེས་ཆད་བཀལ་བ་ལ་ཟེར།
ཉེས་ཆད་ལྗེས་གཅོད། ཉེས་ཆད་ལྗེས་ཁ་ཤུགས་ཀྱིས་མང་བ་གཅོད་པ།
ཉེས་ཆད་ཡང་གཅོད། དམིགས་བསལ་གནས་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུན་པས་ཉེས་ཆད་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་
ལས་ཡང་བར་གཅོད་པ།
ཉེས་རྒྱུ་ལྟེ་གཅོད། ཉེས་པ་རྒྱུ་རྒྱུང་ལས་བསགས་མེད་རུང་ཁྲིམས་ཆད་ཆེས་ལྟེ་བ་འཁེལ་བ།
ཉེས་ལྟུང་། སློམ་པ་ཉམས་པའི་ཉེས་པ།
ཉེས་ལྟུང་འགྲོད་བཤགས། མི་བསད་པ་དང་ཚུལ་མེན་ལས་རྣམས། རྒྱོ་པམ་པའི་སློན་པ་བཤགས་པ།
ཉེས་ལྟུང་བཤགས་སྟོམ། སྤར་བསགས་པའི་ཉེས་ལྟུང་རྣམས་བཤགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་
མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་སེམས།
ཉེས་ཐོག་ཉེས་བཅུགས། ཉེས་པའི་སྟེང་དུ་ཉེས་པ་བསགས་པ།
ཉེས་དུས། ཉེས་ཆད་བཏང་བའི་དུས་ཀྱི་ཡུན་ཆད། ཉེས་དུས་བྱི་འབྲངས།
ཉེས་དོན་ཁྲིམས་བཅད། ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཞུ་སྟོར་བྱི་མས་ནག་ཉེས་བསགས་མིན་དང་། ཁྲིམས་ཆད་
གཏོང་དགོས་མིན། ཁྲིམས་ཆད་གང་གཏོང་དགོས་མིན་སོགས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པའི་དོན།
ཉེས་དོན་གྲོད་གཞི། ཉེས་ཁྲིམས་གནད་དོན་སྟོར་གྱི་གྲོད་གཞི།
ཉེས་དོན་གྲོད་གཞི་གཏུག་བཤེར་བྱེད་པ། ཉེས་དོན་གྲོད་གཞིའི་སྟོར་ལ་ཁྲིམས་ཁང་ལ་གཏུག་
བཤེར་བྱེད་པ།
ཉེས་དོན་འགན་ཁག་འཁུར་བྱབ་དེས་ཀྱི་ལོ་ཆད། ཉེས་དོན་དོན་རྒྱུ་ན་འགན་ཁག་རང་རང་
གིས་ལོངས་སྤྱོད་འཁུར་བྱབ་པར་དེས་པའི་ལོ་ཆད། གྲུང་རྒྱ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་

གྲིས་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟར་ན་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་མ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར།
 ཉེས་དོན་བཟོ་ཐངས་དང་པོ། ཉེས་དོན་ཞིག་བཟོ་བའི་གོམ་རིམ་དང་པོ་དེར་བརྟེན།
 ཉེས་རྒྱུ་། རྒྱུ་རྟེན་གཙལ་ཉེས་རྒྱུ་། སྤྱ་གྲུ་འཚུབ་པོ་ལ་ཡང་ཉེས་རྒྱུ་མ་གཏོང་།
 ཉེས་རྒྱུ་དྲག་པོ་གཏོང་བ། ཡང་སྟོང་རྩེ་མེད་པར་ཉེས་རྒྱུ་དྲག་པོ་བཏང་བ།
 ཉེས་རྒྱུ་མཉམ་གཅོད་གཏོང་བ། དུག་རྩ་སྒྲིག་ཏུ་འཁོར་འཕེན་བྱེད་པའི་ནག་ཉེས།
 ཉེས་རྒྱུ་གཟེང་བ། མི་མི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཡང་བའི་དོན་རྒྱུ།
 ཉེས་འདོན་ཐེར་འཇུགས་བྱེད་བ། ཉེས་འདོན་ཁྲིམས་སྒྲུར་བྱེད་བ།
 ཉེས་འདོན་བྱེད་བ། ཉེས་སྒྲིག་ཐེར་འདོན་བྱས་པའི་དོན།
 ཉེས་འདོན་ཡི་གེ ཉེས་སྒྲིག་ཁོར་འཁྲུལ་ཐེར་འདོན་བྱས་པའི་ཡི་གེ།
 ཉེས་འདོན་ཡིག་སྐྱམ། ཐེར་འདོན་དང་ཉེས་འདོན་ཁྱུ་གཏུག་གི་ངོ་མོ་ལྡན་པའི་ཡི་གེ་བསྟར་བར་ཆེད་
 དུ་བཅུགས་པའི་ཡིག་སྐྱམ་ལ་ཟེར།

ཉེས་ལ། ① [མ་མི་དང་པ]ཁོར་བའམ་འཛོལ་བ། ལས་ཀ་དེར་འཆར་གཞི་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་བཏིང་
 བས་ཉེས་སོང་། དོགས་གནས་གང་གར་བ་རྣམས་བྲིས་པས་ཅི་ཉེས། ② སྒྲིང་རན་བྱས་པའི་
 འབྲས་བྱའམ་རྩེས་ངན། ཉེས་བ་ངོས་ལེན། ཉེས་བ་བརྟེན་བ། ཉེས་བ་གཏོང་བ། ཉེས་བ་ཐོག་
 ལ། རང་གི་ཉེས་བ་རང་གིས་བཅོས། ལུས་ངག་གི་ཉེས་ལ། སོ་སོའི་ཉེས་བར་གཞིགས་ནས་
 ཁྲིམས་ཆད་གཏོང་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྒྲིན་ཅན་དང་། ཁྲིམས་གཅོད་ལུལ། རེས་གཟུང་།
 མཐོང་བ་མེད། སྒྲིམ་འཆིང་། ཁོངས་བ་བཅས་སོ། ③ སྒྲིན་དང་མི་ལོགས་པའི་ཆ། རྒྱ་ཉེས།
 ངོ་གཏོང་ཉེས་ལ། ④ [མ་དོན]མིའི་ལུས་པོར་མི་སྟུག་པ་དང་། སྒྲ་བྱི་བ། དཔལ་བ་རྒྱུང་བ་
 སོགས་ཉེས་བའམ་སྒྲིན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་གྲངས་བཅོ་བརྒྱད་མཆོན།

ཉེས་བ་བསྐྱར་གསོག་ལ། ཉེས་བ་ཡང་བསྐྱར་གསོག་ལ།
 ཉེས་བ་ཁག་མང་གསོག་ལ། ཉེས་བ་མང་དག་བསགས་པའི་དོན།
 ཉེས་བ་རྣམས་སོ་ཆེ། ① སྤྱི་གྲུ་ཆོད་ཆོད་ཆེན་པོ། ② ཁྲིམས་ཆད་འདིགས་སྒྲག་ཆེན་པོ།
 ཉེས་བ་ལྔ། ལེ་ལོ། གདམས་ངག་བརྟེན་བ། བྱིང་ཆོད། མཐོན་པར་འདུ་བྱེད་ལ། འདུ་མི་བྱེད་པའོ།

ཉེས་པ་སྒྲིམས་པ། བདེ་བར་གནས་པ།

ཉེས་པ་མཉམ་གསོག། ཉེས་ཅན་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་ནག་ཉེས་བསག་པ།

ཉེས་པ་དག་ཐབས་བྱེད་པ། གཏམ་སྒྲིང་བཟང་བར་འབྲུག་ནས་རང་གི་ཉེས་པ་དག་ཐབས་བྱེད་པ།

ཡང་ན་ཉེས་པ་ཤགས་བྱེད་པ་དང་། བྱས་ཉེས་སེལ་བ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཉེས་པ་བབ་ལྷ། ཉེས་པ་བྲག་པོ།

ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ། ཉེས་སྒྲོན་ཆེན་པོ།

ཉེས་པ་ཤེས། ① སྒྲོན་ངོས་ཟེན་པ། ② [མངོན]མཁས་པ།

ཉེས་པ་བཤགས་པ། རང་ནོངས་འགྲོད་སྒོམ་བྱས་པ།

ཉེས་པ་སྦྲད་འདོམས། སྦྲད་དེ་ལྟར་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཏོང་བ།

ཉེས་པ་གསུམ། ① རྣམ་པར་མ་གྲུར་བའི་སྐབས་ལུས་གསོ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་པར་

གྲུར་ན་ལུས་ལ་གཅོད་ཅིང་སྲུང་འབྲིན་པའི་ཟུག་རྩའི་ཉེས་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་རྒྱང་

མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ལ་ཟེར། ② རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་མུག་གི་ཉེས་

པ་དུག་གི་ཅ་བ་གསུམ།

ཉེས་པའི་ཕྱེ་ལྷ། ལུང་བ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ཕྱེ་ཆན་ལྷ་སྟེ། དགེ་སྦོང་གི་ཁྲིམས་ལས་འགལ་བའི་ཉེས་ལུང་

པམ་པ་དང་། ལྷག་མ། སྒྲང་ལུང་། ལུང་བྱེད། ཉེས་བྱས་བཅས་ཀྱི་ཕྱེ་ཆན་ལྷ་ཡིན་ནོ། །

ཉེས་པའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག། རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བའི་ནད་ས་བརྒྱ་

དང་ཉག་མ་གཅིག་གི་མིང་སྟེ། བོད་སྒྲན་དཀོན་ཅོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤོད་དམར་

ལས། ཉེས་པའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་ཅེས་པ། རྒྱང་ནད་ཞེ་གཉིས་མཁྲིས་ནད་ཉེ་བྱུག་དང་།

བད་ནད་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་བཅས་སྒྲོམ་པའི། བརྒྱ་དང་ཅ་གཅིག་འབྲུང་བ་འདི་ཉིད་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉེས་སྦྱད། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྲད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྦྱེད་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས།

ཉེས་སྒྲོད། བྱ་བ་དན་པ།

ཉེས་སྒྲོད་སྒྲོན་འགོག། ཉེས་སྒྲོན་མ་ཡོང་གང་དུ་དོགས་དོན་བྱེད་པ།

ཉེས་སྒྲོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། མི་དགེ་བ་བརྩམས་ཅད་དུག་བཞིན་དུ་སྒྲོང་པའི་སོ་ཐང་རིས་
བདུན་གྱི་ཁྲིམས་ཏེ། དགེ་སྒོང་པ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་པ་མ། དགེ་བསྟེན་པ་མ། དགེ་སྒོམ་པ་
བཅས་ཀྱི་བསྐབ་གཞི་འདི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག།

ཉེས་སྒྲོང་རྟོག་ཞིག། ཉག་ཉེས་བསག་པར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་པ།

ཉེས་སྒྲོང་སྤེལ་མཁན། ཉག་ཉེས་ཀྱི་བྱ་སྒྲོང་སྤེལ་མཁན།

ཉེས་སྒྲོང་ར་སྒྲོང་། སྒྲོང་རན་གདོང་གཏུགས་ནས་བབྱང་བ།

ཉེས་སྒྲོང་གསུམ། ལུས། དག། །ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ།

ཉེས་དཔང་བཟམ་སྟོན། ཉག་ཉེས་བསགས་པའི་དཔང་རྟགས་ཅི་རིགས་མི་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་
འབྲེམས་སྟོན་བྱེད་པ།

ཉེས་དཔང་སྤྲས་བསྐྱངས། ཉག་ཉེས་བསགས་པའི་དཔང་རྟགས་སྤྲས་བསྐྱངས་བྱས་ནས་ཁྲིམས་རྒྱ་
ལས་ཐར་ཐབས་བྱེད་པའི་ཉག་ཉེས།

ཉེས་དཔང་འཆོལ་བསྟ། ཉེས་དཔང་འཆོལ་བསྟ། མི་གཞན་དེས་ཉེས་པ་བསགས་པར་བསྟབ་པའི་
དཔང་རྟགས་ནང་ས་ནས་འཆོལ་བསྟ་བྱ་བ།

ཉེས་དཔང་རྩུན་བཟོ། ཉག་ཉེས་བསགས་པ་བསྟབ་ཆེད་དཔང་རྟགས་རྩུན་མ་བཟོ་བ།

ཉེས་དཔང་ཞིབ་དབྱད། ཉག་ཉེས་བསག་པའི་དཔང་རྟགས་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟག་དབྱད་བྱས་པ།

ཉེས་གཞིགས་ཆད་དོན། ཉག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ནས་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་པའི་སྒྲོང་གྱི་ཅ་དོན།

ཉེས་བྱས། ལྟང་བ་སྤྲེ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག། །ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མདོན་སྤྲུལ་མཐོང་།

ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྤྲེ། དགེ་སྒོང་གི་སྤང་བྱ་ལྟང་བ་སྤྲེ་ལྟའི་ནང་གསེས། ཉེས་པ་སྤྲེ་མོའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་ཉེས་བྱས་ཞེས་བྱ་སྤྲེ། གངས་ནི་བརྒྱ་དང་བརྩུག་ཉེས་ཞེས་མདོའི་སྤྲོམ་གྱིས་བསྟུས་པ།

ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བརྩུག་ཉེས། ལྟང་བ་སྤྲེ་ལྟའི་ནང་གསེས། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྤྲེ་ཆོན་ལ། གོས་བགོ་
བའི་ཚུལ་བརྩ་དང་། འགོ་བའི་ཚུལ་ཉི་ཤུ། འདུག་པའི་ཚུལ་དགུ། ཟས་ལེན་ཚུལ་བརྒྱད། །ཁ་
ཟས་སྒྲོང་ཚུལ་ཉེར་གཅིག། །ལྟང་བཟེད་སྒྲོང་ཚུལ་བརྩ་བཞི། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ཉེར་དུག། །སྤྲུབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ། རྒྱ་བ་གཅིག་སྟེ་སྤྲེ་ཆོན་དགུ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་དང་བརྩུག་ཉེས་སོ། །

ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ། དང་པོ་གོས་བགོས་པའི་སྡེ་བཅུ་ནི། ཤམ་ཐབས་མཐོ་དམན་མཉམ་
པའི་རྒྱུ་པོར་བགོ། ༡༡་ཅང་ཐུང་ནས་བཅེངས་དང་རིང་ནས་འཛོལ། མས་སྒྲ་སྒྲང་ཆེན་སྒྲ་ལྟར་
སྒྲིགས་སུ་འབྱུངས། བོད་ནས་ཏུ་ལའི་ལོ་མ་བཞིན་དུ་བཞེས། སྐར་གས་བར་ནས་འབྱུང་མ་
བཞིན་དུ་འབྱར། སྐར་གས་བོད་དུ་སྐྱལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར། མཐོ་དམན་ཅན་རྣམས་ནས་
ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། སྐམ་སྐར་སྒྲ་གོས་དག་ཀྱང་རྒྱུ་པོར་བགོ། ༡༢་ཅང་རིང་དང་ཐུང་བ་མིན་
པའོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་ཡུལ་འགོ་བཙུག་ནི། དན་དང་ཤེས་བཞིན་ལུས་ངག་ཡོངས་སུ་བསྐྱམས། གོས་
ཆེགས་ལེགས་པར་བགོ་ཞིང་ཅ་ཙོ་བསྐྱུང་། མིག་གི་གཡེང་ཞིང་གཉའ་ཤིང་གང་ཅམ་བཟླ།
མགོ་བོ་མི་གཏུམས་ཤམ་ཐབས་བཞེ་མི་བྱེད། རྒྱ་གོས་ཐུག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ་མིན། ལག་
གཉིས་མདུན་ནས་གཉའ་བར་བསྐྱོར་བ་དང་། རྒྱ་བ་ནས་ལྟག་པར་བསྐྱོལ་ཏེ་འགོ་མི་བྱ།
མཆོངས་དང་གོས་རྒྱངས་རྒྱང་པའི་རྟིང་བ་དང་། བྲང་ཁ་ཁོན་བཅུགས་ནས་མི་འགོ་ཞིང་། ལག་
པ་དཀྱར་བཞེན་བྱ་རྒྱངས་བཅས་མི་འགོ། ལུས་ཉིད་ཀྱི་ག་པོར་མི་བསྐྱུར་ལག་མི་གཡོ། མགོ་
བོ་མི་བསྐྱུར་གཞན་དང་ཐུག་མི་སྤྱང་། བན་ཚུན་ལག་པ་སྐྱེལ་ནས་མི་འགོ་འོ། །

གསུམ་པ་སྟན་ལ་འདུག་པའི་ཚུལ་དགུ་ནི། ཁྱིམ་བདག་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བར་མ་བགོས་དང་།
སྟན་ལ་སྟོག་ཆགས་ཡོད་མེད་མ་བཟགས་དང་། ལུས་ཀྱི་ལྗིད་བསྐྱུར་རྒྱང་བ་བསྐྱོལ་ཏེ་བརྒྱང་།
བརྒྱ་གཉིས་དང་ནི་ལོང་བྱ་བཅེགས་པ་དང་། ཁྱི་ལོག་རྒྱང་བཀྱག་རྒྱང་གཉིས་གདངས་ཏེ་བཟང་།
ཞར་བྱུང་བསྐྱབ་བྱ་ལག་པས་འབྲམ་མི་བཞེན། རྒྱ་བ་ཏུ་འདུག་སྟན་ཁྱང་ནས་མི་འགོ་འོ། །

བཞེ་པ་ཐས་ལེན་ཚུལ་ལ་བརྒྱད་ཅན་གཅིག་ནི། ཐས་རྣམས་ལྷུང་བཟེད་ཁ་ལས་མཐོར་མི་ལེན།
འབྲས་ཆན་ཆོད་མ་མང་ཅུང་མཉམ་པར་ལེན། གལ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་ཕྱི་མེད་པར་ལེན། རྒྱ་
ཆེ་མི་གཡེང་ལྷུང་བཟེད་མིག་གིས་ཟླ། ཐས་མ་བྱུང་བར་ལྷུང་བཟེད་མི་བཟེད་ཅིང་། ཆོད་མ་
འདོད་ནས་འབྲས་ཆན་འགོ་བས་པ་དང་། འབྲས་ཆན་འདོད་ནས་ཆོད་མ་འགོ་བས་མི་བྱ། འབྲས་
བཅའི་སྟེང་དུ་སྟོང་གཞན་མི་བཟེད་དོ། །

ལྷ་པ་ཁ་ཐས་སྟོང་ཚུལ་ཉེར་གཅིག་ནི། སྟོང་ལམ་མི་ལེགས་པ་ཡིས་བཟའ་མི་བྱ། ཁམ་ཆད་ཏེ་

ཅང་ཆེ་དང་ཉུང་བ་མིན། འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་རན་པར་བཟའ་བར་བྱ། ཁ་སྐོར་མ་སྐྱེ་བས་བར་
དུ་ཁ་མི་གངས། ཁ་ཁ་ཟས་ཀྱིས་གང་ནས་གཏམ་མི་སྒྲ། མི་ཞིས་ཚུག་ཚུག་ཞིས་ལ་ཙག་ཙག་
དང་། གང་ལ་ཏུ་ཏུ་ཆ་མོར་བྱ་བྱ་དང་། ཁ་ཡི་བྱི་རོལ་ལྷེ་ལྷུང་བཟའ་མི་བྱ། ཆན་སོགས་འབྲུ་ས་
རེ་རེར་འཐུ་བ་དང་། ཟས་ལ་འབྲུ་སྟོང་མཐུར་བ་གཡས་གཡོན་སྟོ། ཀན་སྒྲ་གཏོག་ཅིང་ཁས་
འཕྲོ་སོ་ཡིས་གཅོད། ལག་པ་སྟོང་དུ་འགོས་པ་ལྷེ་ཡིས་ལྷག། ལག་པར་ཟས་ཀྱིས་འགོས་པ་
སྒྲགས་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཟས་དང་བཅས་པ་སྟོམ་སྟོམ་བྱེད། ཟས་ལ་མཆོད་རྟེན་དབྱིབས་
བཅོས་ཟས་རྒྱམས་སྤངས།

དུག་པ་ལྷུང་བཟེད་སྟོང་ཚུལ་བཅུ་བཞི་ནི། དགེ་སྟོང་གཞན་གྱི་ལྷུང་བཟེད་འཕྲས་མི་གངགས།
ལག་པ་ཟས་སྒྲགས་ཚུ་སྟོང་ལ་མི་རེག། གཞན་ལ་ཟས་དང་བཅས་པའི་ཚུ་མི་འཛོམ། ཟས་ཀྱི་
ལྷག་པ་ལྷུང་བཟེད་ནང་མི་ལྷག། ལྷུང་བཟེད་འོག་སྒྲགས་མེད་པར་ས་ཁྲེན་དང་། གཡང་ས་གང་
ཁ་དག་གཉེར་གཟར་བཞི་ལ། མི་བཞག་གང་གཡང་དག་གཉེར་གསུམ་པོ་དང་། འགྲེང་
བཞིན་ལྷུང་བཟེད་མི་བཟུ་འབབ་ཚུ་ཡི། ལྷན་ལས་ལྷོག་སྟེ་དེ་ཡིས་མི་བཅུ་འོ།

བདུན་པ་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་ཉེར་དུག་ནི། ཉན་པོ་མི་ན་བཞིན་དུ་འདུག་པ་ལ། རང་ཉིད་འགྲེངས་
ཉེ་འཆད་དང་དེ་བཞིན་དུ། ཉལ་དང་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོར་འདུག་པ་དང་། མདུན་འགྲོར་རྒྱབ་དང་
དབུས་འགྲོར་མདུན་ནས་བཤད། མགོ་དཀྱིལ་གོས་བརྩེས་སྒྲ་གོས་སྒྲག་གཉིས་གཟར། ལག་
པ་གཉའ་གོང་བསྟོལ་དང་ལྷག་པར་བསྟོལ། ཐོར་ཚུགས་བཅིངས་དང་ཞུ་གྲོན་ཅོད་པན་
བཏགས། མེ་ཏོག་ཐོང་དང་དར་སོགས་ཐོད་ཀྱིས་དཀྱིས། ལྷང་ཆེན་རྟ་ཞོན་ཁྲོགས་དང་བཞོན་
པར་འདུག། མཆིལ་ལྷུས་གྲོན་ཅིང་ལག་ན་འཁར་བ་གདུགས། མཆོན་ཆ་རལ་གྱི་མདའ་གཞུ་
རོགས་པ་དང་། གོ་ཆ་གྲོན་ལ་བཤད་རྒྱམས་མི་བྱའོ།

བརྒྱད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནད་མེད་པ་ནི། འགྲེང་བཞིན་པ་དང་ཚུ་དང་རྩ་སྟོན་ནང་།
བཤད་གཅི་མི་འདོར་ཚུལ་མཆིལ་སྒྲུབས་དང་། སྒྲུག་པ་སོགས་ཀྱང་འདོར་བ་མི་བྱའོ།
དགུ་པ་རྒྱ་བ་གཅིག་ནི། གནོད་པ་མེད་པར་གིང་ལ་མི་གང་ལྷག་པར་མི་འཛིག་གོ། འདི་དག་
སྟེང་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་འཁྱུར་ལ་འདི་དག་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་

གསུངས་སོ། །

ཉེས་བྱས་གཉིས། ཉེས་པ་དང་བཅོས་མ་བཅོས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན།

ཉེས་མང་སྤེབ་གཅོད། ཉེས་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ནས་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་པ། ཡང་

ན་ཉེས་མང་བསྡོམས་གཅོད།

ཉེས་མིང་གཏན་འཁེལ། ཉེས་ཅན་པའི་ནག་ཉེས་ཀྱི་མིང་གཏན་འཁེལ་བ།

ཉེས་མིང་བཅན་འགྲེལ། མ་ཉེས་ཁ་གཡོག་གིས་ནག་ཉེས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ།

ཉེས་མེད། སྟོན་མེད། བདེན་པ་བདེན་ཟོག་ཏུ་འཁྲོལ་ཞིང་། ཉེས་མེད་གཅོད་སར་ཐོན་པ།

ཉེས་མེད་ཁོངས་སུ་འཛོག་ཅིས། ཉེས་མིན་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་ཅིས་ཡོད་པ།

ཉེས་མེད་སྟོང་འགྲོལ། ཁྲིམས་སར་ཁྲིམས་ཅོད་བྱས་པ་བརྒྱད་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཁྱེན་ཐག་བཅད་

ནས་སྟོང་གྲོལ་བཏང་བ།

ཉེས་མེད་ཉེས་འགྲེལ་བྱུང་བ། ཉེས་ཉེས་བསགས་མེད་པར་ནག་ཉེས་བསགས་པའི་ཞལ་གཡོགས་པ།

ཉེས་མེད་ཉེས་འཇུགས། ཉེས་ཉེས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གང་བྱུང་དུ་ཉེས་ཁག་གཡོགས་པ།

ཉེས་མེད་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པ། རབ་བྱུང་ནས་སྤོམ་པ་སྐྱངས་པ་ལ་བར་ཆད་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་

དེ་དག་དང་བལ་བ་སྟེ། སྤོམ་པ་སྟེ་བའི་བར་ཆད་སོ་དག། སྤོམ་པ་གནས་པའི་བར་ཆད་བཞི།

སྤོམ་པ་མཛེས་པའི་བར་ཆད་ལྔ་བརྒྱུད་གཅིག། སྤོམ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་བར་ཆད་བཞི་

བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་བཅས་དེ་རྣམས་གང་དང་ཡང་མི་ལྟན་པའི་སྟོན་ནས་རབ་བྱུང་བྱས་པ་ལ་ཟེར་

ཞིང་། གོང་དུ་གསལ་བའི་བར་ཆད་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་དང་རྒྱས་པའི་སྟོར་ཞིབ་པར་འདུལ་

བའི་གཞུང་གི་ནང་གསལ་བས་འདིར་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཅམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །

ཉེས་མེད་བཅོན་འཇུག། ཉེས་པ་མེད་པར་བཅོན་ཁང་ལ་བཅུག་པ།

ཉེས་མེད་ཞོར་འབྱུང། ཉེས་པ་མེད་པའི་མི་ལ་ཐག་ཞོར་འབྱེད་འབྱུང་བྱུང་བ།

ཉེས་དམིགས། བན་ཡོན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས། སྤྱི་བའི་ཉེས་དམིགས་སན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་

དང་། དག་པའི་བན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བའི་བསམ་མནོ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་མ་གཏོང་།

ཉེས་དམིགས་དཔེ་ལྔ། འདོད་ཡོན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དཔེ་ལྔ་སྟེ་རལ་གྱི་དང་། མདུང་མུང་། སྤྱ་གྱིའི་

ཁའི་སྤང་ཅི། སྤུལ་གདུག །མེ་སྤར་ལྟ་བུ།
ཉེས་དམིགས་མ་འགྲུབ་པའི་ཉེས་ཅན། ཉེས་པ་བསགས་རྒྱའི་དམིགས་ལུལ་སྒོ་ངོར་བཅངས་ནས་
སྒྲོར་བ་བརྩམས་ཏུང་ལེགས་བྲུབ་མ་བྱུང་བའི་ཉེས་ཅན་གྱི།
ཉེས་ཅད་ཆོད་པ། ཉེས་ཅན་གར་ཡོད་ཀྱི་ཁྲུངས་ཅད་རྟེན་པ།
ཉེས་ཅད་ཆོད་ཆད། གྲོད་གཞི་ཅད་ཆོད་བྱེད་པའི་སྤར་ཆད། ཡང་ན་གྲོད་ཅད་ཆོད་ཆད་དང་། གྲོད་
གཞི་ཅད་ཆོད་འབྱུང་ཆད་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།
ཉེས་བཏུགས། མི་རན་གཅིག་གིས་རྒྱུན་པས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་གཞན་ལ་འང་ཁྲིམས་ཆད་པོག་པ།
ཉེས་ཆབས་ཆེ་ཆུང་། ཉག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་།
ཉེས་ཆབས་ཆེ་བའི་གྲོད་གཞི། ཉེས་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆབས་ཆེ་བའི་གྲོད་གཞི།
ཉེས་ལྷ་ཐེར་འདོན། རང་གི་ནག་ཉེས་ཐང་པོར་ངོས་ལེན་ལྷ་བ་གང་ཞིག་གཞན་གྱི་ནག་ཉེས་ཐེར་
འདོན་བྱ་བ། ཡང་ན་རང་ཉེས་ཐང་ལྷ་དང་གཞན་ཉེས་ཐེར་འདོན།
ཉེས་ར་དངོས་འཛོད། ཁྲིམས་འགལ་བྱས་པའི་ཁྲུངས་སྤྱེལ་དངོས་རིགས།
ཉེས་ལས། སྤྱིག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས།
ཉེས་བཤགས་ལྷ་བ། རང་ཉེས་ངོ་ལེན་གྱིས་ཆད་པ་དང་ལེན་བྱས་པ། ཡང་ན་ཉེས་བཤགས་འབྲུལ་བ།
ཉེས་བཤད། རྣལ་ཆ་སྒྲོན་ཅན། ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་འབྲེད་པ།
ཉེས་གསུམ་འཛོམས་པ། [མདོན]① དག་བཅོམ་པ། ② སངས་རྒྱས།
ཉེས་གསུམ་དུམ་ཉེས་པ་ཞེས་གཞོན་ཅིང་སྤུན་འབྲེན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པས་འདིར་ལུས་ལ་སྤུན་
སྤྱེས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་དང་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་གསུམ་པོ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱར་ནས་རྣམ་པར་གྲུར་
ན་ལུས་སེམས་ལ་གཞོན་ཅིང་སྤུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དུ་ཁམ་ལེགས་སྤར་གྱི་
རྣལ་དྲ། དུ་ཁྱི་དེ་རྩར་ཆག་པས་ཐོད་ཀྱི་རྣལ་དྲ་སྤུག་བསྐལ་གྱི་རྣལ་དོད་ཡིན་པར་སྒོ་བརྟན་
བཞི་པས་གསུངས།
ཉེས་གསོག་ཀུན་སྒོར། ཉག་ཉེས་བསགས་པའི་ཐད་ཀའི་རྒྱ་རྒྱེན་ནས་ཀུན་སྒོར།
ཉེས་གསོག་འག་སྒྲིང། ཉེས་པ་བསགས་པའི་བསམ་སྒོ་འག་པོ་སྒོ་ངོར་འཆར་བ།

ཉེས་དོགས་ཡོད་པ། གྱོད་གཞི་གང་རུང་བསགས་བཤམ་ཡང་ན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དོགས་
བ་ཡོད་པ།

ཉེས་གསོག་བརྒྱད་རིམ། བླ་ཉེས་བསགས་པའི་བརྒྱད་རིམ།

ཉེས་གསོག་དུས་ཚོད། མི་བསད་བ་དང་། རྩོམ་མཁོག་སོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད།

ཉེས་གསོག་བྱེད་པོ། བླ་ཉེས་བསགས་པར་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྣ།

ཉེས་གསོག་ལག་ཆ་བྱེད་པ། བླ་ཉེས་གསོག་རྒྱུའི་ལག་ཆ་ཅི་རིགས་ལུས་སྟེང་ལ་འབྱེད་ཡོད་པ།

ཉོ་སྐྱུལ། ཉོ་བཤམ་ཉོ་ཐབས་བྱེད་པ།

ཉོ་ཆ། ཉོ་རྒྱུའི་དངོས་ཆོག་ཉོ་ཆ་རྒྱལ་བ། ཉོ་ཆ་དགོན་པོ། ཉོ་ཆ་འབེལ་པོ། དེ་རིང་ང་ཁྱོད་ཀྱི་ཉོ་
ནས་ཉོ་ཆ་བརྒྱབ་བ་ཡིན།

ཉོ་ཆ་རྒྱལ། །དངོས་པོ་སོགས་ཉོ་ཆོང་བྱས་པ།

ཉོ་ཆས། ཉོ་རྒྱུའི་དངོས་ཆོག་

ཉོ་ཤོ། ཆོང་ཆོག་ཉོ་རྒྱུའི་བརྗེད་ཤོ།

ཉོ་བ། [ཐ་དང་པ།]ཉོས་པ། ཉོ་བ། ཉོས། རིན་སྒྲན་ནས་དངོས་པོ་རྩེར་ལེན་པ། ཅ་ལག་ཉོས་པ། མདའ་
ཤེས་ནས་གཞུ་ཉོས་པ་ཡིན།

ཉོ་དབང་། རྒྱ་ལོར་ཉོ་དགོས་ན། ཉོ་དབང་བྱ་སྒྲུག་ལ་ཡོད།

ཉོ་ཆོང་། ཅ་ལག་རྩེར་ཉོ་བ་དང་པར་འཆོང་བ།

ཉོ་ཆོང་འགོ་སྟོམས། ཉོ་ཆོང་མགོ་སྟུག་

ཉོ་ཆོང་བར་གཞག། །ལུགས་མ་སྟུན་གྱི་ཉོ་ཆོང་།

ཉོ་ཆོང་བར་མི། ཆོང་དཔང་ངས། གནས་པོ།

ཉོ་ཆོང་བྱེད་པའི་སྤང་བ། སྤང་སྤང་སྤམ་རྩུའི་ནང་གསེས། རིན་པོ་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་འབྲུ་
སོགས་གཞན་ཁེ་སྟོགས་བྱེད་པའོ། །

ཉོ་ཞོ། སྟོན་ཆ་དང་། བར་ཆད། བཟ་མི་ཤིས་པ། ཉོ་ཞོ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཉོ་རོགས། མཁོ་དངོས་ཉོ་སྐྱུལ་བྱེད་ལོགས།

ཉོག། [[ཡུལ]① ལྷ་གྲུའི་མིང་། ② ལུ་ཁོལ་དུ་འབྱུ་རིགས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་བཏབ་ནས་བཅོས་པའི་ཟས་
རིགས་ཤིག། མཉན་ཉོག། མར་ཉོག། འཛོ་ཉོག།
ཉོག་ཏོ། ལུ་དང་ཆང་སོགས་དྲངས་པོ་མེད་པ།
ཉོག་པ། [[ཡུལ]① ཁམས་འབྲུགས་པ་དང་གོ་རིམ་འཆོལ་བ། ཁོན་པའི་ལུ་བརྟོགས་ནས་ཉོག་པ།
ཆང་གིས་བཟི་ནས་རིག་པ་ཉོག་པ། སྤྱིག་ལམ་ཉོག་སོང་། ② ཉོག་པོ་དང་གཅིག།
ཉོག་པོ། [[ཡུལ]མི་དང་བ་དང་། རིག་པ་མི་གསལ་བ། ལུ་ཉོག་པོ་འདུག། དེ་རིང་ངའི་རིག་པ་ཉོག་པོ་
འདུག།
ཉོག་བྱེད་། ལྟོ་རིག་ཉོབ་པོ། མདང་དགོང་གཉིད་མ་ཁུག་པས་དེ་རིང་ཤེས་པ་ཉོག་བྱེད་ཞིག་འདུག།
ཉོག་མ། བརྟོགས་པའི་ལུ་སོགས།
ཉོག་ཇོ་བ། འབྲས་འབྲུགས་ཀྱི་ལྟོ་ཇོ་བ། དཀའ་ངལ་ཉོག་ཇོ་བ་ཆེ་པའི་ལས་དོན།
ཉོག་སེ་བ། ལྷང་པོ་མེད་པའམ་དྲངས་པོ་མེད་པ། གཏམ་ཉོག་སེ་བ་བཤད་ན་གོ་དཀའ། ལུ་ཉོག་སེ་
བ་དེ་འཐུང་མི་ཉན།
ཉོག་ས། ལུ་སོགས་བྱེད་པོ་གཞན་གྱིས་བརྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོག་ལུ་
ཉོགས་ཟེན་པ།
ཉོད། ཟས་དང་། ཟས་ཟ་བ་ཙམ་གྱི་མིང་།
ཉོད་པ། རྩིང་ཟས།
ཉོད་པ་ཉོད་དམ། ཟས་ཅོས་སམ་ཞེས་པ་སྟེ། ཉོད་པ་ཁ་ཟས་གྱི་མིང་།
ཉོད་རོད། རྩིང་ལྟོ་གོས།
ཉོན། ཉན་པའི་སྐྱལ་ཆོག།
ཉོན་སྤྱི་བ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཤམ་སྤྱ་གྲུང་པའི་སེར་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་
ནམ་པར་ཉོག་པ་ནམས།
ཉོན་སྤྱི་བ་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀུན་བཏགས། རང་གི་ལྟོས་དབྱུང་པ་བྱས་ནས་སམ་ཡང་ན་བྱུ་པ་མཐའ་
ངན་པས་ལྟོ་བསྐྱར་པའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉོག་པས་ཀུན་ཏུ་

བཏགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེས་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའི་དབང་ངས། རང་གི་སྒྲོས་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་
ང་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འདྲུག་སྟུང་དུ་བཅའ་བས། རང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལས་དོན་
གཞན་དུ་རང་གི་ལུང་པོ་འདིར་དབང་བསྐྱར་བ་པོའི་ང་ཞིག་ཡན་གར་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་
བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དང་ལུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ལྟ་
བུའོ། །དབྱེད་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་

ཉོན་མོངས། [སྐྱེ་ཤེས་ལུས་སེམས་གཉིས་ལས་སེམས་ལས་ལྷན་དང་། མི་དགེ་པའི་ལས་
བསྐྱེད་པས་རང་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་བྲུག་ ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བྲུག་སྟེ། ཉེན་དང་། དམིགས་པ། འདུ་འཛི། བཤད་
པ། གོམས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན།

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བྲུག་ ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཉེན། དམིགས་པ། འདུ་འཛི། བཤད་པ། གོམས་པ།
ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་མ་སྤངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་
ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

ཉོན་མོངས་བྱ་དགུ། འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བདེན་བཞིར་བརྟན་པའི་མཐོང་སྤང་
བཞི་རེ་དང་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་རྒྱུད་དུ་སྒྲོར་དགུ་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
གནས་བཞི་རེའི་སྒྲོམ་སྤངས་དགུ་དགུ་སྟེ་བསྒྲོམས་དགུ་ཡོད། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
ལས་དང་གྲོལ་ལས་དང་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་འགོག་པ་དེ་སྟེད་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་དགེ་སྦྱོར་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་གྲགས།

ཉོན་མོངས་རྒྱས་པ་བཅུ། གངས། མཚན་ཉིད། འབྱུང་བ། དམིགས་པ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ། རྣམ་
གངས། རྟོག་པར་ཞུགས་པ། ཁམས་རིས། སྤོང་བྱེད། གཉེན་པོའོ། །

ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་ལྷག་གསུམ་དང་དེ་ཆ་མཉམ་སྟེ་བཞི་རེ་

རེར་ཉི་མེ་ཆེག་སྒྲོང་རེ་ཡོད་པ་སྒྲོམ་ན་དེ་སྟེང་དོ། །ཕྱིའི་ནད་གདོན་བགེགས་དང་ནད་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་གསུམ་སེལ་བྱེད་སྒྲན་མཆོག་ལུང་གི་དམ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཉོན་
མོངས་དེ་སྟེང་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་སྟེང་དོ། །

ཉོན་མོངས་ལྷ། ཀྲན་སྒྲོར་དང་། ས་རྒྱལ། འཆིང་བ། ཉེ་ཉོན། ཀྲན་དགེས།

ཉོན་མོངས་ཅན། ① སྤྱག་བསུལ་ཅན། ② ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའམ་གཉི་ཟུག་ཅན།

ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཟག་རིགས་བདུན། དུག་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཆ་མཉམ་ལ་

སྒྱུད་པ། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་པ་ཅན་བཅས་བསྒྲན་པས་བདུན།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོས། སོ་སྤྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྟེ། གཙུ་པོ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའམ་བར་དུ་

གཙུ་པོ་པའོ། །མཆོན་གཞི་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་།

དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་དུག་གསུམ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་

པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབ་པའམ་གེགས་བྱེད་པའི་བྱུར་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད། ཀྲན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་

ཤེས་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྟོན་པ་དུས་རྟག་ཏུ་ངར་སེམས་

པའི་རྣམ་པ་ཅན།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེག་པ་གསུམ། མ་རེག་པའི་རེག་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་རེག་པ། རྩེས་སུ་

ཆགས་པའི་རེག་པ།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་མང་དུག་ཁྲོངས་པ། བག་མེད། ལེ་ལོ། མ་དང་། ཟུགས་པ། རྟོད་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ། བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པ་དང་མདོ་སྟེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཅེས་

པའི་ཐ་སྟངས་མི་ལོན་པ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བ་སྒྱུར་

ཤེས་སྒྲིབ་ལ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། གཙུ་པོ་ཐར་པ་ཅན་མཚུན་པ་འཛོལ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའམ་བར་

དུ་གཙུ་པོ་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། མཆོན་གཞི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཐབ་ཅིང་སྤྲ་བ་མི་

ཤེས་པ་སོགས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་

པའི་མི་ཤེས་པའི་ཕུན་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་དུ་སྤངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་གཏན་དུ་སྤངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་གཏན་དུ་མ་སྤངས་པ་ནི་ཉོན་མོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གཡོ། བྲག་དོག་། འཆིག་། འཆབ་པ། སེར་སྒྲ། སྒྲ། རྒྱགས་པ། རྣམ་འཛེའོ། །

ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགོ་སྒོར། དགོ་སྒོར་དགྲ་བཅོམ་པ།
ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་མང། ས་མང་ལྗེ་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ་མཆོངས་ལྷན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་སྤང་བུའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད། ཉེན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱུད་དུར་བཞག་པ་བཅས།
ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་མང་བཅུ། ས་མང་ལྗེ་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ་ཁོ་བ་དང་། འཕོན་འཛིན། གཡོ་སྒྲ། བྲག་དོག་། འཆིག་། འཆབ་པ། སེར་སྒྲ། རྒྱགས་པ། རྣམ་པར་འཛེ་བ་བཅས་བཅུའོ། །
ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དུག་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ། མོངས་པ། རྒྱགས་པ། རྒྱོད་པ། བག་མེད་བཅས་དུག་གོ། །

ཉོན་མོངས་གཉིས། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཉིས་སོ། །
ཉོན་མོངས་སྒྲིགས་མ། སྒྲིགས་མ་ལྗེ་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཆགས་སྤང་མེད་པའི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཟད་དེ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་ངན་པའི་ཐ་མར་གྱུར་པ།

ཉོན་མོངས་བྱལ། [མདོན]དང་སྒོར།

ཉོན་མོངས་དུག་ལྡ། ༡ འདོད་ཆགས། ༢ ཁོང་ཁྲོ། ༣ ར་རྒྱལ། ༤ ལོག་བཟླ། ༥ ཐེ་ཆོམ། ཡང་ན་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྤང་། ཉིག་སྒྲུག་། ར་རྒྱལ། བྲག་དོག་བཅས་ལྡ་ཡིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་སྒྲུག་གསུམ་སོ།

ཉོན་མོངས་དུག་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་། གཉི་སྒྲུག་། ར་རྒྱལ། ཐེ་ཆོམ། ལོག་ལྡ།

ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ། ཞེ་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པར་བྱེད་པ་ཅམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི། ས་ལོག་པའི་རགས་པ་དང་གོང་མའི་ཞེ་བར་སྟེ་བའི་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ས་བོན་ཅད་ནས་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་ནི།

བདེན་པ་བཞིའི་བྱད་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཙུ་བྱག་གོ་
ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱིང་གི་དམིགས་པ་གཉིས། ཞི་རགས་རྣམས་པ་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་རྟོག་
པའི་རྣམས་པ་ཅན་མོ། །

ཉོན་མོངས་པ། ལུས་སེམས་མ་ཞི་བཅས་གདུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ངལ་དུབ་ཏུག་ཏོང་བ། ཆ་གདུག་
ཆེ་བས་ལུས་པོ་ཉོན་མོངས་པ། མ་མཇུག་ཡུན་རིང་སོང་བའི་བར་དེར་སྐྱེ་ཁམས་ཉོན་མོངས་
བར་མ་གྲུར་ཏམ།

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས། ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་སོགས་གྱི་སེམས་བྱུང་།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད། དགེ་བའི་ས་མང་སོགས་གྱི་སེམས་བྱུང་།
ཉོན་མོངས་པ་དང་བལ་བའི་དགེ་སྦྱོང་། དགེ་སྦྱོང་དགྲ་བཅོམ་བཤོ། །

ཉོན་མོངས་པ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བཅས་གསུམ་མོ།

ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། རྟེན་འབྲེལ་བཙུག་ཉིས་ལས་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པ་དང་
ལེན་པ་རྣམས་མོ། །

ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ། ཉོན་སྤྱི་བ་དང་དོན་གཅིག་
ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་གསུམ། དེས་བདག་སེམས་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་རྟོགས་
པའི་རྣམས་པ་ཅན་མོ། །

ཉོན་མོངས་པའི་ལྟ་བ་ལ། ལྟ་བ་ལྟ་དང་དོན་གཅིག་
ཉོན་མོངས་པའི་ངེ་མ་བྱུག་། ཉོན་མོངས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ངེ་མ་རགས་པ་བྱུག་སྟེ། སྐྱུ་དང་།
གཡོ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། འཆིག་པ་དང་། འཁོན་འཛིན་དང་། རྣམ་འཆེ་རྣམས་མོ། །

ཉོན་མོངས་པའི་བདུད། སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདུད། བདུད་
ཆོག་ལས། ཉོན་མོངས་བདུད་ནི་སེར་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་འཁོར་བ་འབྲམས། ཡོད་
མིན་མེད་མིན་གནས་སུ་ནི། ཉོན་མོངས་བདུད་གྱི་དམག་ཆོགས་རྣམས། ཞེས་མོ། །

ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཟླ་མོ། དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ།
ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་རྒྱལ་པ། ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན།
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས། ཉོན་མོངས་པའི་གོམས་བྲགས།
ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ། ཉོན་མོངས་པ་ཟླ་བ།
ཉོན་མོངས་པའི་བྱེད་ལས་བཟུ། ཅ་བ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་གནས་པར་བྱེད་པ། ཞིང་དུ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ། རྒྱ་མཐུན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་མངོན་པར་བྱེད་པ། དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད་པ། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་རྒྱུན་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ། དག་བའི་བློགས་ལས་གཡོ་བར་བྱེད་པ། ཁམས་ལས་མི་
འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཆིང་བའི་དོན་དུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །
ཉོན་མོངས་པའི་ལམ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ལམ་དང་། ལས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་ལམ་རྣམས་སོ། །
ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ། ཅ་ཉོན་བྱུག
ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་། ས་མང་ལཱའི་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ལ་སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག
ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་བྱུག །ཅ་ཉོན་བྱུག་དང་མཚུངས།
ཉོན་མོངས་བློགས་ལ་ཆགས་བྲལ་ལ། བློགས་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། མཐའ་དག་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། རྟོགས་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། གཞོན་པའི་ཆགས་པ་དང་། ལེགས་
པར་སྟོན་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །
ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གསུམ། རྒྱ་ཟླ་རྒྱ་མ་སྤངས་པ། དུལ་ཉེ་བར་གནས་པ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་ཡིད་ཆེས་དང་གསུམ་མོ། ཡང་ན། བག་ལ་ཉལ། དམིགས་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གསུམ།
ཉོན་མོངས་མེད་པ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འགོག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །
ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན། དམིགས་པ་གཞན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཉོན་མོངས་མི་

སྒྲེ་བར་རྗེས་སུ་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟེ་
ཆན་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་གསེས་ཤིག།
ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཡན་ལག་གསུམ། བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ནས། ཤིན་ཏུ་དང་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་གཞི་དང་། ཉིང་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་གནས་དང་། བཏང་སྟོམས་
ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་གསུམ།
ཉོན་མོངས་བཞི། རྣམ་ཤེས་ཆོག་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་ཅེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་དང་
འགྲོགས་པས་དེ་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཉོན་མོངས་བཞི་ནི། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་
བདག་ཏུ་མོངས་པ། བདག་ཏུ་རྒྱལ་བ། བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བཞིའོ། །
ཉོན་མོངས་ལམ་གསུམ། ཉོན་མོངས། ལས། སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་ཉེན་འབྲེལ།
ཉོན་མོངས་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། སྒྲེ་
པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །
ཉོན་མོངས་གསུམ་མཆོན་པའི་རི་མོ། འདོད་ཆགས་མཆོན་བྱེད་བྱ་དང་། ཞེ་སྤང་མཆོན་བྱེད་སྤྱུལ།
གཏི་མུག་མཆོན་བྱེད་པག་བཅས་མོ། །
ཉོན་ཡིད། རྣམ་ཤེས་ཆོག་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་ནས་ཉུག་ཏུ་རྒྱུ་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིད་ཀྱི་སའི་ཉོན་མོངས་
པས་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་པའི་གཙོ་སེམས།
ཉོག་ ལུས་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་པའམ་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་དོན་ཏེ། ལུས་ཉོབ་པ། སེམས་
ཉོབ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ཉོབ་སྒྲེ། སྤྱིད་ལུག་ཅན་དང་ལེ་ལོ་ཅན།
ཉོབ་ཉོབ། རིག་པའམ་ཁམས་དྲངས་པོ་མེད་པ། མི་ཉོབ་ཉོབ་ཀྱིས་ལས་ཀ་སྤྲས་དག་བྱེད་མི་ཤེས།
ཉོབ་ཏོ། བྱང་པོ་མེད་པའམ་ལས་ཀ་ལ་མི་བཅོན་པ།
ཉོབ་ཐེབས་སེ་བ། ཉམས་ཉོག་ཚུལ་ཞིག་ཉི་ཆད་ཀྱིས་ཁམས་ཉོབ་ཐེབས་སེ་བ་བྱས་བྱང་།
ཉོབ་འཐེབ། རིག་པ་བྱིང་ཉོག་ཁང་མང་བཏུངས་པས་རིག་པ་ཉོབ་འཐེབ་པ་བྱས་བྱང་།

ཉོབ་མདངས་བསྟན་པ། སྤྱིད་ལུག་པའི་ནམ་འགྲུར་མངོན་པ།
ཉོབ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཉོག་པའམ་ལས་སུ་མི་རུང་བ། ཆོ་བས་གདུངས་ཏེ་གཟུགས་
པོ་ཉོབ་པ།
ཉོབ་སངས། རིག་པ་བསེལ་པོ་བྱེད་པ།
ཉོལ། ཉར་བའི་སྐྱལ་ཆིག་
ཉོར་འཕྲོས། འབྲར་འབྲོར་གྱི་འཕྲོ་སྤངས་ཤིག་
ཉོར་བ། [ཡུལ]ཞིག་པ། ལྷགས་འི་ཅིག་པ་ཉོར་བ་ཉམས་གསོ་བྱས། བྱེ་ཕུང་གི་སྟེང་དུ་འཛེགས་
ན་བྱེ་ཕུང་ཉོར་བ་ལས་འོས་མེད།
ཉོལ། ཉར་བའི་སྐྱལ་ཆིག་
ཉོས། ཉོ་བའི་སྐྱལ་ཆིག་
ཉོས་པ། ཉོ་བའི་འདས་པ།
ཉྩ། གཡལ་བའམ་བསྐྱེ་བའི་བད་ཉིང་སྟེ། མ་འོངས་པར་བརྟེན་དང་། འདས་པ་ལ་བརྟེས། སྐྱལ་ཆིག་
ལ་རྩོས་ཞེས་འབྲི།
ཉྩ་འཛིང་འཛིང་། ཉྩ་ཉྩ་ལ་ལྟོས།
ཉྩ་བ། [ཐ་དད་པ]བརྟེས་པ། བརྟེས་པ། ཉྩ་སྟེ། ① བར་ཚུར་གཡལ་བ། རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ན་གཞན་
ནས་བརྟེས་ཐུ་མེད། རྒྱ་ལོར་བརྟེས་བསྐྱེ་གཏོང་བ། ② ཐུབ་ཆོད་གཏོང་བ།
ཉྩ་ལེ་ཉྩེད་ལེ། [ཡུལ] ① ཅ་ལྷུས་སོགས་ཉྩེད་པ་དང་། ② རིག་པ་མི་གསལ་བ། ད་དེ་རིང་རིག་པ་
ཉྩ་ལེ་ཉྩེད་ལེ་རེད་འདུག་ལྟ་བུ།
ཉྩ་ལུ། མངའ་རིས་རྩ་མདུན་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་སྐྱེད་དེ་ཅུང་ཙམ། ཅུང་ཙམ། ཡུང་ཙམ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
དཔེར་ན། ཞོར་ལ་ཅམ་པ་ཉྩ་ལུ་ཞིག་ཁྱེར་ཤོག་དང་། ད་ཉྩ་ལུ་སྐྱགས་ཨང་ལྟ་བུ།
ཉྩ་ལོ། ལྷ་ལོ་དང་གཅིག་།
ཉྩ་ལོང་། རྒྱ་ནག་གི་སྟོད་སྟོན་པའི་ཆ།
ཉྩ་ད། ① པོ་བ་བཤལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན། ཟས་བཙོག་པ་ཟོས་ན་པོ་བ་ན་བ་དང་།

རྒྱ་ཡོང་ལེས་རེད། རྒྱ་པ་རྒྱ་ཆེན་པ་ལ་སྐུལ་པོ་ཆགས་པ་ལྟོ་ལེ་རེད་ལྟ་བུ། ② རྒྱ་པ་ཁུར་ལྟེན་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲེ་རིང་བརྒྱུད་ས་ནས་ལྟོ་ཆུ་ལ་ཞིག་པོ། །སྒྲུ་བྱ་དེས་ཤིང་ཁུར་ཞིག་ཁུར་ནས་
རྒྱ་རྒྱ་དུ་ལྟོ་ལྟ་བུ། མི་ཁུར་ནང་ནས་སྒྲུ་ལ་ཞིག་རྒྱ་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་འདུག
རྒྱ་རྒྱེད། རྒྱེད་པའམ་རྒྱེད་ཏུ་ལ། ལྷམ་པོག་རྒྱ་རྒྱེད། གྲོན་པ་རྒྱ་རྒྱེད།
རྒྱ་པ་རྒྱེད་པ། རྒྱེད་པ་ན་ནས་ཡང་ཡང་བཤལ་བ།
རྒྱ་ནད། བཤལ་ནད།
རྒྱ་པ། མིང་རྒྱ་པ། པོ་བ་བཤལ་ནད་གྱིས་བྱུང་བའི་སྒྲུག་པ་སྒྲུ་མོའི་མིང་། བ་ཤིན་རྒྱ་པས་རྒྱ་
མི་ཆད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།
རྒྱ། རི་དྲགས། གཉན་གྱི་ལྷོ་ཆུ་ལ་གཞན།
རྒྱ་པ། [ཐ་དད་པ]བརྒྱན་པ། བརྒྱན་པ། རྒྱ་པ། གཡར་པ། ཁོང་གིས་ང་ལ་དདུལ་བརྒྱན་བྱུང་།
རྒྱ་པོ། གཡར་པོ།
རྒྱ་པ། ལག་གསེག་རྒྱ་པ་པའི་མིང་རྒྱ་པ། བྱང་ལོར་བྱའི་བང་མཛོད་ལ་རྒྱ་པ་པ་ལག་པ་སྒྲུ་རིང་ལྟ་བུ།
རྒྱ་པ་རྒྱེད། རྒྱ་པ་པེ་རྒྱེད་པའི་བསྐྱེད་ཆེན་པོ།
རྒྱ་པ་པེ་རྒྱེད་པེ། ཤིང་འབྲས་དང་མེ་ཉོག་སོགས་རྒྱེད་པའི་རྒྱས་པ། ཤིང་ཉོག་རྒྱ་པེ་རྒྱེད་པེ་བོ་བ་ཉན།
རྒྱ་པས་མེ་རྒྱེད་པེ། དོན་སྟེང་མེད་པར་ན་བ་སྒྲུན་པོར་བྱེད་པའི་སྐྱད་ཆ་བཤད་ཆུ་ལ་མཆོན་བྱེད་
ཅིག །མི་དེས་རྒྱ་པས་མེ་རྒྱེད་པེ་ཞིག་བཤད་ནས་བསྐྱད་བཅུག་གི་མི་འདུག
རྒྱེ། རྒྱ་པས་དོལ། རྒྱེ་འཇུགས་པ། རྒྱེ་ལ་ཐེབས་པ། རྒྱེ་ཆུང་པ། བྱ་དེ་རྒྱེ་ལས་ཐར་ནས་མཁྱོགས་
པོར་འཕུར། ཁྱུང་མཁར་ལྟེང་རྒྱེ་ལ་ཐེན་རབས་མེད། སྒྲུག་དམར་ཡག་ཐག་པས་བཏགས་
རབས་མེད། དཔྱིན་སྐྱད་དུ་trap ཟེད།
རྒྱེ་ཁོག་ཆུ། དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་དཀར་མཛེས་དང་གསེར་ཐར་བར་གྱི་
འབབ་ཆུ་ཞིག་སྟེ། བྱང་ནས་རྒྱེ་དུ་བརྒྱུགས་ཏེ་ཉག་ཆུར་འབབ།
རྒྱེ་ཕྱོ། ཕྱོག་སྐྱད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྐྱད་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་
སྐྱད་དུ་trapdoor ཟེད།

ཉིང་པ། དུས་ཡོལ་བ་དང་། དུས་ཡུན་རིང་པོར་ལོན་པའི་ནམ་བུ་སྟེ། གསར་པའི་ཕྱོག་ཁྱ། སྐད་ཆ་
ཉིང་པ། བློགས་པོ་ཉིང་པ། ཡི་གེ་ཉིང་པ། བད་ཉིང་པ། མི་ཉིང་པ་དང་། མེ་ཏོག་ཉིང་པ། གོས་
ཉིང་པ་ལ་ལྟན་གསར་པ།

ཉིང་མ། ① ཉིང་མ་བའི་བསྐྱུས་ཆིག་། ② སྟོན་དུས་ཐོན་པའི་རྒྱ་ཉིང་པ་རིན་ཐང་ཅན། དཀར་ཡོལ་
ཉིང་མ། དཔེ་ཆ་ཉིང་མ།

ཉིང་མ་བའི་ཐེག་པ་རིམ་དགྲ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ།
ཀྱི་ཡ། ལྷ་བ། ཡོ་ག། མ་རྒྱ། ཨ་རྒྱ། ཨ་ཏི་ནམས་སོ། །

ཉིང་མ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་གསུམ། ཁྲ་མ་དང་། ཡི་དམ། མཁའ་འགྲོ་གསུམ།

ཉིང་མ་བ། ཐེག་པ་རིམ་དགྲར་བྲགས་པ་གསང་སྒྲགས་སྒྲ་འབྱུར་བའི་ཆོས་ལུགས་ཞེས་ཆོས་རྒྱལ་
ཁྱི་སྒོར་ཕྱེ་འཕྲོ་བཅན་སྐྱེ་དུས་པོར་སྐད་དུ་ཐོག་མར་འབྱུར་ཞིང་། སྒྲ་བ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་
ཀྱིས་དར་རྒྱས་སུ་སྒྲེལ་བའི་རིང་ལུགས་འཛིན་མཁན་ཇེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ།

ཉིང་མའི་ཆོས་ལུགས། གསང་སྒྲགས་ཉིང་མའི་རྒྱ་དཔག་འདེགས་ལུར་པ་ཞི་ཁྱོ་སོགས་གཙོ་པོར་
སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ལུགས་ལ་ཟེར།

ཉིང་ཆད། ཉིངས་ཆད་དང་གཅིག །

ཉིང་བཞི་རྩ་གཏོར། རིག་གནས་ཉིང་པ་དང་། བསམ་སྟོ་ཉིང་པ། སྟོད་ལམ་ཉིང་པ། གོམས་སྟོལ་
ཉིང་པ་བཅས་རྩ་གཏོར་གཏོར་དགོས་པར་ཟེར། དེ་ནི་“རིག་གནས་གསར་བཞེ་ཆེན་
པོའི་“སྐབས་སུ་བཏོན་པའི་གཡོན་ཐལ་འཕོད་ཆིག་ཡིན་ཞིང་། དེས་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་
ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་ལ་གཏོར་སྟོན་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད།

ཉིང་ཞེན། ཉིང་པའི་ལུགས་ལ་ཆགས་པ།

ཉིང་རུལ། ཡུན་རིང་སོང་ནས་རུལ་བ།

ཉིང་ལུགས་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགྲ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ། བྱང་སེམས་ཏེ་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཤུག་ཐུབ་པས་
གསུངས་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པ་གསུམ། ཀྱི་ཡ། ལྷ་བ། ཡོ་ག་སྟེ་ཡོངས་སྐྱོད་ཇེ་སེམས་
དབས་གསུངས་པའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཕྱི་ཐེག་པ་གསུམ། བསྐྱེད་པ་མ་རྒྱ་ཡོ་ག། ལུང་ཨ་རུ་

རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་དེ་སྤར་མ་ཐོབ་པའམ་ཉམས་པ་གང་རུང་སྤར་
རྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཇུས་ཤིག།

རྟེན་པས་ཆོག་པའི་བསོད་སྟོམས་པ། གང་རྟེན་དེས་ཆོག་གི་བསོད་སྟོམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ།

རྟེན་པས་རྟེན་པ་སྤྱོད་པ། རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཆོལ་དང་དོན་གཅིག།

རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཆོལ། ལོག་འཆོལ་ལྡེ་ནང་གསེས་ཤིག། རྟེན་པ་རྩུང་དུ་པར་བསྟབས་ནས་རྟེན་པ་
ཆེན་པོ་རྩུང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ཟེར།

རྟེན་བཅོམ། [རྟེན]གཏའ་མའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་པ།

རྟེན་རྫོམ། རང་ལ་རྒྱ་ཐོར་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཁེངས་སེམས།

རྟེན་སྤྱོད་པའི་ཐབས་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི། གོས་སམ་གནས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད། ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དེ་ཉིད། བྱར་བྱ་དང་གྲུར་གྱི་དེ་ཉིད། ལྷ་ལའི་དེ་ཉིད། ཀྲ་ལའི་དེ་ཉིད། རྒྱ་
སོགས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཉིད། འཇུག་པ་སྤྱོད་པ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད། བསྟུས་པའི་
སྟོར་བ་དང་ལྷན་པའི་དེ་ཉིད། བདུད་ཅིས་ཆོམས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད། བྱང་ལས་འདས་
པའི་དེ་ཉིད། ལག་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད། དབང་བསྐྱར་བའི་དེ་ཉིད། གོ་ཆ་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་
སྤར་བའི་དེ་ཉིད། སྤགས་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་རྣམས་སོ། །

རྟོག་། ཁམས་དྲུངས་པོ་མེད་པར་བཟོ་བ། རྒྱ་སོགས་རྟོག་བཞིན་པ།

རྟོག་གྲ། མགོ་རྟོག་གམ་གོང་ཆགས། བན་ཚུན་ཁ་ཅོད་ཐུག་སྟེ་གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་ལངས་ཀྱིས་རྟོག་
ག་གང་མིན་བཟོས་སོང་། མི་འབྲུག་ཁས་ལེན་བྱས་པས་རྟོག་ག་མང་པོ་བྱུང་། རྟོག་ག་བསྐངས་
པ། དོན་མེད་དཀྱིག་གཏམ་བཤད་ནས་རྟོག་ག་མ་སྟོང་ཞིག།

རྟོག་སྐྱང་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པ། རྟོག་དཔེ་སྐྱང་གཞི་རྫོགས་མེད་ཀྱིས་ཁ་རོག་ཏུ་མ་བཞག་པ།

རྟོག་ཅན་གྱིད་གཞི། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་རྟོག་དྲ་ཡོད་པའི་གྱིད་གཞི།

རྟོག་རྒྱལ། གང་སྟེགས།

རྟོག་དྲ་ཆ་པོ། ལས་ཀ་སྟབས་བདེ་པོ་མ་ཡིན་པར་འདེས་ཤིང་འཛིང་བ།

རྟོག་པ། ① འདམ་སྟེགས་ཅན། གྱིད་ཡ་པན་ཚུན་གཉིས་ཀར་དགོ་བཤད་སྟེག་བཟོལ་གྱི་བབས་

གསེད་བྱས་པས་ད་ཆ་འཁོར་ཅོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅ་བ་ནས་དྲངས་པ། ② རྟོག་པོ་དང་གཅིག །
རྟོག་པའི་སེམས། འབྲུགས་པའི་སེམས།
རྟོག་པོ། དྲངས་པོ་མེད་པ། ཆང་རྟོག་པོ། རིང་བུ་རྟོག་པོ། སྐད་ཆ་རྟོག་པོ། ཅོད་མེད་རྟོག་པོ་གཅེང་
བསངས་བྱེད་དགོས།
རྟོག་མ། ① སྟིགས་མ། རྩ་སྟོད་དུ་དྲངས་ཤིང་བཏབ་ནས་རྟོག་མ་བསྐྱངས་ཏེ་གཅེང་མར་བྱས་པ།
② དྲངས་པོ་མེད་པ། རྩ་རྟོག་མ་བཏབ་ནས་ན་ན་ཐག་ཆོད་རེད།
རྟོག་མ་གཏིང་སྟོང་། ཁ་མཆུ་རྟིང་བ་བསྐྱར་སྟོང་གི་དཔེ། རྟོག་མ་གཏིང་སྟོང་གིས་ཅོད་གཤགས་
བྱེད་པ།
རྟོག་འཛིང་། ལྷེ་མར་འདྲེས་འཛིང་།
རྟོག་སེ་བ། རྟོག་ཅམ་ཞིག ། དག་ཆར་བཏང་བའི་རྩེ་སུ་རིང་ཆུ་རྟོག་སེ་བ་ཞིག་འབྲེལ་འདུག ། ཅོད་
བ་དེ་རྟོག་སེ་བ་ཞིག་རེད།
རྟོགས། རྩ་སྟགས་རྟོགས་ཤིག་སྟེ། སྤྱལ་ཆོག
རྟོགས་པ། འདས་སྟིགས་ཅན་དུ་གོ་བའི་རྟོག་པ་དང་འབྲེལ་
རྟོགས་ཆད། བྱེ་མ་དང་ཆུ་གཉིས་ལྟན་དུ་གཡོས་ཏེ་རྟོགས་པ་ལྟར་ཆ་བ་ཆུ་སེར་དང་བསྟོངས་ནས་
ལུས་བྱངས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་པའི་མིང་།
རྟོགས་ཆད་ཀྱི་དབྱེ་བ། ༡ ལྷགས་ལ་བྱམས་པ། ༢ འ་ལ་བྱས་པ། ༣ ར་ལ་འབྲེལ་པ། ༤ ལུས་
ལ་ཞེན་པ། ༥ རྟོ་བ་ལ་བབས་པ། ༦ སྟིང་ལ་བབས་པ། ༧ མཆིན་པར་བབས་པ། ༨ མཆེར་བར་
བབས་པ། ༩ མཁལ་མར་བབས་པ། ༡༠ སྟོད་དུ་བྱུང་བ་ནམས་སོ། །
རྟོགས་ཆད་མཁལ་མར་བབས་པ། རྟོད་པ་ན་བ། རོ་སྤྲད་ལྷེ་བ།
རྟོགས་ཆད་རྟོ་ལ་བབས་པ། ལུས་སྤང་འཐེབ་ཞིང་སྟོས་པ། དན་པ་ཉམས་པ། ཁང་མོར་འདོད་པ།
རྟོགས་ཆད་མཆིན་པར་བབས་པ། མིག་སེར། ལུས་སྟེ། དང་གཤགས། བྱེ་སྟོ་ཁྱད་པ། སོ་རྩེ་ལ་
དཀར་པོར་ཆགས། ལུས་སྟེ། སེར་པོར་འགྲོ།
རྟོགས་ཆད་མཆེར་བར་བབས་པ། གཞོག་གཡོན་གཟེར་བ། མཆུ་སྤངས་པ། སྟོད་པ་མང་བ།

རྩྱུགས་ཆོད་སྤྱིང་ལ་བབས་པ། ལུས་སྤང་འཐེབ་ཞིང་མྱོས་པ། དན་པ་ཉམས་པ། གང་མོར་འདོད་པ།
རྩྱུགས་ཆོད་གཉིས། ཆ་བས་རྩྱུགས་པ་དང་། གང་བས་རྩྱུགས་པ་ལ་ཟེར།
རྩྱུགས་ཆོད་སྤོད་དུ་སྤྱང་བ། དང་ག་ལག་པ། ལུ་བ་དང་སྒྲིག་པར་བྱེད། ཡང་ན་ཁྱི་མ་ལག་ཉེ་
འཆིང་ཞིང་ན་བཤོ།

རྩྱུགས་ཆོད་ཐུགས་ལ་གམས་པ། སྒྲ་དང་བ་སྒྲ་བྱི། ཐ་འབྲུག་བྱེད། ཟུ་ཐོར་འབྲུང་། མེ་དབལ་དང་ལུ་
ཐོར་ཡོང་།

རྩྱུགས་ཆོད་ཅ་ལ་འགྲིམས་པ། ཅ་རྒྱས་ཞིང་ནག་པོར་གསལ་བ་དང་། ཅ་འཕྲུག་པ། ཅ་སྤངས་པ།
ཡན་ལག་སྤྱིད་པ།

རྩྱུགས་ཆོད་རུས་ལ་ཞེན་པ། འ་སྐྱམ། འ་མདོག་སྟོ། གནས་ཁོལ་བྱར་ན། གདོང་དང་ཆིགས་ཁ་
སྤངས། སྤྱིད་པ་འཁུམས། མོ་དང་མེན་མོ་བཀྲག་མདངས་ལལ་ནས་མདོག་སྒྲ་སྟེག་ཆགས།
རྩྱུགས་ཆོད་འ་ཁྱས་པ། གནས་ཁོལ་བྱ་ན་ཞིང་། འབར་འབྲུང་དུ་ཐོར་བ་དམར་མོ་སྒབ་མོ་ཡོང་
བ། དེ་དག་བརྟེན་ན་རྒྱག་དང་། ཁྲག་དང་། ཟུ་མེར་བཅས་འཛྲག་པ།

རྩྱུགས་ཐོབ། བྱ་དཀའ་བྱེད་གཏད་ཀྱི་གནས།

རྩྱོང་། ① ཉེ་མཇུག་གསལ་ལམ། རྒྱ། འ་བ་རི་བ་རྣམས་ཀྱིས་རི་དྲགས་གང་དུ་འཁོར་སའི་གནས་
བརྟགས་ཏེ་རྩྱོང་བཅུགས་ནས་གསོད་པ། ② ཞལ་བ།

རྩྱོང་བ། [རྩྱོང་]① ཡན་ལག་རྩྱོང་བསྐྱམ་ཀྱི་དོན། བརྩངས་པ། བརྩང་བ། རྩྱོངས། རྩྱོང་བ། རྩྱོང་བ་
ཡར་མ་བསྐྱམས་པར་མར་རྩྱོངས་ཤིག །② ལས་ཆིག་[སྒྲིག་པ་དང་རྩྱོང་བ་སོགས་སྤྱོད་མོ་བཏང་
བའི་དོན་ཏེ། མ་འོངས་པར་རྩྱོང་དང་། འདས་པ་ལ་བརྩངས། སྒྲལ་ཆིག་ལ་རྩྱོངས་འབྱི།

རྩྱོངས། རྩྱོང་བའི་སྒྲལ་ཆིག་[འ་རྩྱོངས་ཤིག་[རྩྱོང་བའི་གཞུང་]

རྩྱོངས་པ། ཀོང་ཀོང་། ལུས་ཀྱི་དཀྱའམ་དཔྱི་མ་རྩྱོངས་པ།

རྩྱོན། རྩྱོན་པའི་སྒྲལ་ཆིག་[གཡལ་བའམ་བསྐྱེ་བའི་དོན་ཏེ། མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་ལ་བརྩན་འབྱི།

རྩྱོན་པོ། གཡལ་བའི་དངོས་པོ།

རྩྱོབ་པ། [ཐ་མི་དང་པ་]① རིང་ཆོད་ཀྱིས་སྟེབས་པའམ་འདང་བ། ལག་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་མ་རྩྱོབ།

② ལག་པས་ལེན་པ། མགོ་མ་ཆོས་གོང་དུ་སྒྲུབ་ཆེན་པ།

རྩོམས། རྩལ་གྱི་སྒྲུབ་ཆེན་པ།

རྩོམས། རྩལ་གྱི་སྒྲུབ་ཆེན་པ།

སྒྲུབ། [རྩོམས་]གཉིད་ཉལ་བའམ་བྲན་པ་སྒྲོར་པ།

སྒྲུབ། །ཤིང་མཐུང་ཆུང་དུ་སྒྲུབ་ཤིང་བཞག་པ་སྒྱི་བྱུང་དམར་པོ་ཅན། དབྱར་དུས་སྒྲུབ་མེ་རྟོག་དཀར་ཞིབ་
འཆར་བ་ཞིག།

སྒྲུབ་ཤིག་སྒྲུབ་ཤིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་དོན་གཅིག།

སྒྲུབ་དང་། གཉལ་ནང་དང་གཅིག།

སྒྲུབ་པ། ཞན་བའམ་ཉམས་པ།

སྒྲུབ་ལོ། བོད་ཡོངས་ཀྱི་མཐོ་ཆད་མེ་ཁི་2700~4500བར་གྱི་སྤེལ་རིམ་སྤང་དང་། ཤིང་གསེབ་
ཞིང་སྒྲུབ་ས་ནག་སོགས་གང་དཔང་སྒྲུབ་ཞིང་། ལྷུས་སྤང་གི་མཐོ་ཆད་མེ་ཁི་0.3~1.2ཙམ་ཐེན་
པ། ངར་བ་དམར་པོ་ཡལ་ག་མང་ཤིང་། ལོ་མ་ལྷུང་འཇམ་ནར་མོ་རམ་བྱའི་ལོ་མ་འབྲུ་བ་ཁྲས་
ནས་དམར་པོ་འགྲུར་པ། ཟླ་7~8བར་སྒྲུབ་དེའི་བས་ཀྱི་མེ་རྟོག་དཀར་ཞིབ་འདབ་མ་ལྷ་ཅན་
མང་པོ་སྤང་པོར་སྒྲུབ་པ། ཅ་བ་ལ་སྤང་བྱིར་དེག་བ་ནག་པོ་ཅན་སྒྲུབ་ལ་རགས་བ་རོས་འཛིན་
གཅིག་གྲུང་དང་ཡོངས་གྲགས་རོས་ཐེན་སྒྲུབ་འབྲུངས་དཔེར་། སྒྲུབ་སྤེལ་གྱི་རིམ་སྤང་སྒྲུབ་པ། །ལོ་
མ་ལྷུང་དཀར་ལོ་མ་འབྲུ། །སྒྲོང་པོ་དམར་རིང་ཆེགས་པ་ཅན། །མེ་རྟོག་དཀར་པོ་སྒྲིན་བཞིན་
འཐེབས། །ཅ་བ་དམར་པོ་ཤ་བྱུང་། །རོ་ཞི་ཅུང་ཟད་ཁ་སྒྲུར་བསྒྲུབ་པ། །བྱུས་པས་ཁོང་ནད་གཙོང་
རྩོང་སེལ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲུབ་དུ་སྒྲུར་བྱ་ནི་ཅ་བ་སྒྲུབ་ཟླ་9~11བར་བརྟོས་ནས་ས་དེག་
གཙོང་མར་བཟུས་ཐོག་གཞག་གཞུབ་གང་བདེར་བྱས་ལ་བསེལ་སྒྲུབ་བྲུ། རོ་སྒྲུར་བསྒྲུབ་ཁ་བ།
ཞུ་ཆེས་སྒྲུབ་པ། བྱུས་པས་སྒྲུབ་པོར་སོགས་སྒྲོད་ཀྱི་ཆ་བ་སེལ། ཆ་འབྲུག་ཙོང་།

སྒྲུབ་པོར་གྱི་དུས་ཤིག།

སྒྲུབ་པ། སྒྲུབ་པའམ་འདིད་པའི་དོན་ཉེ་དཔེར་ན། གཅིག་ཟེས་གཅིག་གིས་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ།

སྒྲུབ་པ་ཞིབ་ཐང་ཡང་སྒྲོན། (སྤོང་བཙན་སྒྲུབ་པོས་སྤིང་སྤོང་དུས་སྒྲུབ་པ། སྤྱི་ལོ་ 629~650
བར་) སྤོང་བཙན་སྒྲུབ་པོའི་སྒྲུབ་པ་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་ཞིག། །འབྲུལ་རྒྱུ་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་ལྷ་པ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་ས་པའི་ལས་སུ་རི་ཁྱིམ་སྐྱེས་སུ་པམ།
སྒོ་མཛོ་མཁར་དུ་བཅུགས་ནས་གོང་ཁྱེད་བཅོས། འདི་ཡན་བོད་ཀྱི་ཁང་ཁྱིམ་རི་ལ་ཡོད། དེའི་
ཕྱིར་བོད་ཀྱི་མཛོད་ས་མི་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་གསལ་བར་སྒྲོན་པོ་འདི་ཡིས་རི་མགོའི་ཁང་ཁྱིམ་
ནམས་སྐྱེས་ཐང་དུ་པམས་ནས་གོང་སྒྲེ་བཅོས། སྐབས་འདི་བོད་འདིར་གོང་ཁྱེད་ཀྱི་ནམ་པ་
གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན།

སྐྱགས་སྐྱགས། སྐྱགས་མ། ས་སྐྱགས་སྐྱགས།

ཅུ་སྐྱགས་སྐྱགས།

སྐྱང་སྐྱགས། [ཉིད་]ལེ་ལོ།

སྐྱང་སྐྱོང་། [ཉིད་]དོན་མེད་དམ་ཐ་ཤལ།

སྐྱང་། ① རྒྱ་རྒྱུན་ནམ་རྒྱ་མཆན་ལྟར་སྐྱང་གི་མིང་སྟེ། ཉན་ལ་སྐྱང་བཏགས་ནས་ངམ་མ་གསོས་ལྟ་བུ།

② རྒྱུན་དང་ཉེས་པ་སྐྱུན་ཀ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། གཞན་ལ་སྐྱང་མ་འཆོལ། གཞན་ལ་སྐྱང་བཏགས་
ནས་ངན་མ་བཟོད། སྐྱང་ཆ་སྐྱང་བཏགས་ནས་མ་བཤད། མི་ཉམ་ཐག་ལ་སྐྱང་མ་རྒྱུ་བུ།

སྐྱང་ཀ་ ① རྒྱུན་ཆ་དང་། རྒྱན་ཀ་འམ་ཁག་ཤག་ལ། དཀར་ཡོལ་འདི་ལ་སྐྱང་ཐན་བུ་འདུག །② ཁ་
འཕངས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཏེ་རྒྱ་མཆན་ལྟར་སྐྱང་། རྒྱུ་བྱུར་ན་ཁུལ་བྱས་པ་དེ་ནི་ཐག་རིང་དུ་འགོ་
འདོད་མེད་པའི་སྐྱང་ཀ་རེད།

སྐྱང་བཞོ། གཞན་ལ་དོན་མེད་དུ་སྐྱུན་ཀ་འཆོལ་བ།

སྐྱང་སྐྱོད། སྐྱང་སེ་སྐྱོད་སེའི་བསྐྱུས་ཆིག་

སྐྱང་འཐགས། སྐྱང་བཏགས། ཁ་གཡུག་

སྐྱང་འདོགས། རྒྱུན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྐྱོ་བཏགས་ཏེ་རྒྱུན་ཚོད་པ། སྐྱང་འདོགས་རྒྱ་བ། རྒྱུན་
མེད་ལ་སྐྱང་འདོགས་བྱེད་པ། ལས་ཀ་བཟན་པོ་མ་བྱས་ན་མིས་སྐྱང་ཀ་བཏགས་ཡོད།

སྐྱང་མེད་སྐྱང་དགིས། རྒྱུན་མེད་རྒྱུན་དགིས། མི་དང་ཚོད་པ་རྒྱུ་བསྐྱབས་ཀྱང་སྐྱང་མེད་སྐྱང་དགིས་
བྱས་ན་དོན་ལ་མི་པམ།

སྐྱང་མེད་སྐྱང་འདོགས། ཉན་མེད་ཉེས་འགོལ། རྒྱུན་མེད་རྒྱུན་འཇུགས།

སྒྲིབ་གཅེས། སྒྲིབ་མེད་སྒྲིབ་འདོགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་འཆོལ་བྱས་པ། འཕོན་འབྲས་ཞེས་བཞག་གིས་
སྒྲིབ་འདོགས་སྒྲིབ་གཅེས་ཐལ་ན་བྱུང་གྲོལ་བཞོས་ཡོང་།

སྒྲིབ་འཆོལ། སྒྲིབ་འཆོལ་བ། གཞན་ལ་རོགས་རམ་མི་བྱེད་པར་སྒྲིབ་འཆོལ་ཁོན་བྱས་ན་ཡག་པོ་མ་རེད།
སྒྲིབ་འཕྲུགས། སྒྲིབ་འཕྲུགས་པ། རང་གིས་མ་བྱུང་བ་མི་སེམས་པར་མི་ལ་དོན་མེད་སྒྲིབ་འཕྲུགས་མ་བྱེད།
སྒྲིབ་སེ་སྒྲིབ་སེ། འཁར་ཆེན་གས་སྐད་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲ་ཚུལ། སྒྲིབ་སྒྲིབ་མང་པོས་སེམས་ཅ་
དུག་པར་བྱེད།

སྒྲིབ། ① རྩ་བའི་ཞེས། ② རི་དྲགས་གཉན་གྱི་འབྲི་སྟོལ་གཞན་ཞིག

སྒྲིབ་ཀོར། རྩ་ཀོར་རམ་རྩ་རྒྱ།

སྒྲིབ་སྐད། སྐད་སྒྲིབ་བའམ་གཏམ་སྒྲིབ་མོ།

སྒྲིབ་སྒྲོ། [ཆིང་]མ་མ།

སྒྲིབ་སྒྲོས། རྩ་བ་སྒྲིབ་པོ་བྱས་པ།

སྒྲིབ་བསྐྱལ། སྐྱལ་ལྷག་བཏར་བའི་ཞེས། བཀའ་ལན་འཕྲལ་དུ་མ་ཐོན་པས་སྒྲིབ་བསྐྱལ་ཞུ་བ།

སྒྲིབ་ཁུང་སྐབ་པ། སྒྲིབ་སྐབ་དང་དོན་གཅིག

སྒྲིབ་ཁ། ཁོང་རིམ་ལ་སྒྲིབ་ཞུ་བྱས་ནས་དུག་གས་ཤིང་རྒྱབ་བའི་ཞེས་ས།

སྒྲིབ་གྱི་ཁོང་རྒྱ། ① རྩ་ཀོར་རམ་རྩ་རྒྱ། ② མདོ་སྤྱོད་པལ་པོ་ཆེའི་མཆོན་གཞན་ཞིག

སྒྲིབ་གྱི་དཔེ་བྱད་གཉིས། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་གས་ཤིག་སྟེ། སྒྲིབ་མཉམ་པ་དང་། སྒྲིབ་
དབང་ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤང་བ།

སྒྲིབ་གྱི་དབང་པོ། རྩ་བ།

སྒྲིབ་གྲགས། མིང་གྲགས་སམ་སྐད་གྲགས་བཟང་པོ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཀྱན་གྲགས་དང་། ཀྱན་
ཤེས། གྲགས་པ། སྒྲིབ་བ་བཅས་སོ། །

སྒྲིབ་རྒྱ། ལྷ་སྐྱལ་མི་སྤྱིའི་སྒྲིབ་ཅོག་གི་རྒྱ་ཆ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེའི་མ་ཆོམ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་གསེར་
གྱི་སྒྲིབ་རྒྱ།

སྒྲིབ་རྒྱོན། དག་ཐོག་ནས་ཞུ་བའི་གནས་ལུགས། བྱ་རིམ་བྱུང་ལུགས་ཡང་ཡང་སྒྲིབ་རྒྱོན་ཞུས་པ།

སྒྲོན་པ། གོང་རིམ་ལ་སྒྲོན་མེད་ཞུ་མཁན།

སྒྲོན་དགོན་པ། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དར་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲོན་བརྒྱད། རྒྱ་རབས་རིམ་བཞིན་སྒྲོན་ནས་སྒྲོན་དུ་བརྒྱད་པའི་མན་ངག། །གསོ་རིག་སྒྲོན་བརྒྱད་
ཀྱི་མན་ངག།

སྒྲོན་བརྒྱད་རྗེ་རྗེའི་ཆིག་རྒྱུད། ① གསང་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་རྣམས་གནད་དུ་བསྐྱས་པའི་ཅ་བའི་
གཞུང་ཆིག་ཅིག་གངས་ཆེན་རོ་བས་མཛད། མར་བ་ལོ་རྒྱ་བས་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ཆིག་ཞིག། ②
རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ནང་བྱུང་བ་མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་ཅ་དང་ཅུ་བརྟག་
ཐབས་སྐོར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྒྲོན་གྱི་བསྒྲོན་བཙུང་ཤིག།

སྒྲོན་བརྒྱད་བཞི། ཆོས་གང་ལུང་དང་བཅས་པ་དང་། ལུང་མན་ངག་དང་ལྡན་པ། མན་ངག་བརྒྱད་
པ་དང་ལྡན་པ། བརྒྱད་པ་བྱིན་རྒྱལ་དང་ལྡན་པ།

སྒྲོན་ངག། ① རིག་གནས་རྒྱུད་བ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ། ② ཚོམ་ལུས་ཆིགས་བཅད། ཆིག་ལྷུག། སྤེལ་མ་
གསུམ་གང་རུང་གི་སྐོན་ས་བརྩམས་པའི་སྒྲོན་ཆིག། །བརྗོད་བྱ་དེ་སྒྲོན་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་
བརྗོད་དོན་གང་དེ་ཐད་ཀར་མ་བརྗོད་པ་དེའི་བྱུང་ཆོས་དང་། ལུས་པ། ཡོན་ཏན་སོགས་དང་
ལྷན་དུ་བརྗོད་ནས་སྒྲིག་པ་པོ་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཡིད་ལ་ཉམས་མཛར་བའི་ཆོར་སྤང་སྤྱང་བའི་
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ངག་རིགས་ཤིག་ཡིན།

སྒྲོན་ངག་མཁན། ① སྒྲོན་ངག་ལ་མཁས་པའི་མི། ② [མདོན]གཟའ་བ་སངས།

སྒྲོན་ངག་མཁན་པོ། སྒྲོན་ངག་ལ་མཁས་པའི་མི།

སྒྲོན་ངག་མཁས་དབང་། སྒྲོན་ངག་ཤེས་མཁན་གྱི་མཆོག།

སྒྲོན་ངག་གི་སྐོན་བཟུ། དོན་ཉམས་པ་དང་། དོན་འགལ་བ། དོན་གཅིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཅན། རིམ་བ་
ཉམས་པ། སྤྱ་ཉམས་པ། གཅོད་མཆོམས་ཉམས་པ། སྤེབ་སྤྱོར་ཉམས་པ། མཆོམས་སྤྱོར་
ཉམས་པ། དུལ་དུས་སོགས་དང་འགལ་བ།

སྒྲོན་ངག་གི་རྒྱན། ཅ་བ་ལས། སྒྲོན་ངག་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་རྒྱན་ཞེས་རབ་རྩ་

བཟོད། ཞེས་གསུང་བ་ལྟར། བཟོད་བྱ་གང་གི་དོན་གྱི་ཆོག་ཐེང་དེ་དག་ཟོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྒྲོར་
སྟན་པར་བྱེད་པའི་སྟན་མོང་དང་སྟན་མིན་གྱི་རྒྱན་གཉིས་དང་། དེ་ལས་སྟན་མོང་གི་རྒྱན་ལ་
སྒྲ་རྒྱན་དང་། དོན་རྒྱན་དང་། གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་གསུམ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་
རྒྱན་ཞེས་ཟེད།

སྟན་ངག་གི་རྒྱན་གསུམ། དོན་རྒྱན། སྒྲ་རྒྱན། གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན།
སྟན་ངག་གི་མཆན་ཉིད་གསུམ། མྱོ་དང་། མྱོག་། རྩོམ་ཚུལ་གསུམ།
སྟན་ངག་གི་ཐུང་ཐུན་གཙོ་བོ་དུག་། འབྲས་བུ་རྒྱུ་བ་དང་པོ་ལ་ཡོད་པ། འབྲས་ལ་བ་གནས་གཞན་ན་
ཡོད་པ། མཐའ་ཐོག་སྒྲར་བ། གྲུ་ཏུ་སྒྲར་བ། བསྐྱེད་པ། བསྐྱོག་པའི་ཐུང་ཐུན་བཅས་སོ། །
སྟན་ངག་གི་ཡོན་ཏན་བཅུ། སྟན་ངག་ལེའུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་བཅུ་ལ་
ཡོན་ཏན་བཅུ་ཞེས་ཟེད། དེ་དག་གང་ཞེན། སྒྲར་བ་དང་། རབས་དྲངས་དང་། མཉམ་ཉིད་དང་།
སྟན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་དང་། དོན་གསལ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་བསྟན་པ་
དང་། བཟོད་པ་དང་། མཛེས་ལྡན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་བཅུ་པོ་འདི་དག་ལྟ་
སྟོགས་པེ་ད་ལྟའི་སྟན་ངག་གི་ལས་ཀྱི་སྟོག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། འདི་དག་བཅུ་པོ་པལ་ཆེར་རེ་
བཞེན་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལས་གོ་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དེ་ནི་ཤར་ལྟོགས་གོ་ཏེ་བས་
འདོད་པའི་སྟན་ངག་གི་རྩོམ་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །འདིར་པལ་ཆེར་ཞེས་པའི་སྐུས་དུག་པ་དོན་གསལ་
དང་། བཅུ་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན་གཉིས་ཐུར་དུ་བཅད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་ཤར་ལྟོ་སྟན་
མོང་གི་འདོད་པ་མཚུངས་པས་ན་གོ་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

སྟན་ངག་གི་ལུས། ལུས་ནི་རེ་ཞེག་འདོད་པ་ཡི། །དོན་གྱིས་རྣམ་བཅད་ཆོག་གི་ཐེང་། ཞེས་ལུས་
གང་ཡིན་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད་པ་དེའི་དོན་ནི། ལུས་ཞེས་པ་གང་ཞེན། གཏམ་རྒྱུད་ལ་
སོགས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ། ཆོག་གི་ཐེང་བར་བཞོད་པ་དེ་ལུས་ཡིན། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། ལུས་གཞུང་གི་དབྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པ། ལུས་སྐད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞི་བཤད་པ།
སྒྲར་ཡང་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་སྟེ་གཙོ་བོར་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་རིགས་གསུམ་བསྟན་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ཡང་ལུས་གཞུང་གི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། ཆོག་གི་རྒྱན་འབྲུག་པའི་ལུས་སྟན་

ངག་གི་ལུས་ཏེ། ཆིག་བཅད་དང་། ཆིག་སྒྲིག་རྒྱུ་བ་དང་། དེ་གཉིས་བསྐྱེད་སྒྲེལ་མ་སྟེ་
 རིགས་མི་འབྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་རེད། །ལུས་སྐད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་
 གར་གྱི་སྟན་ངག་ལ་ཆིག་རྒྱན་འཇུག་པའི་ལུས་ཆིག་གི་སྤོང་བ་དེ་འདྲེ་ལེགས་སྦྱར་སྤྱི་ཏའི་
 སྐད་དང་། སྤྱི་ཏའི་སྐད་དང་། ཨ་ཡ་རྩི་ཤའི་སྐད་དང་། དེ་དག་འབྲེས་མའི་སྐད་དེ་རིགས་
 བཞིར་དབྱེས་ཡོད། །སྤར་ཡང་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་ལ་སྒྲོ་སྒྲིག་གར་
 ཡང་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་དུ་བསྟན་ནས། དེ་ཡང་སྒྲིག་པ་དང་། རོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གར་གྱི་
 སྟབས་ཆམས་ནི་ལྟ་བུ་མིག་གིས་འཛིན་པའི་ལུས་ཡིན་པ་དང་། ཉམས་དེ་དང་ལྟན་ཏུ་བྱུང་བའི་
 བཛོད་བྱའི་ཉམས་ལྟན་གྱི་སྤྱད་དག་མཉན་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀས་སྒྲིག་སོགས་ཀྱིས་
 ཉམས་འཛིན་ཅིང་སྟོན་པས་སྟན་ངག་གི་ལུས་ཙམ་དུ་གཅིག་ཁྱང་ལྟ་བུ་དང་། ཉན་པ་ལ་སྦྱོར་
 བའི་བྱང་པར་གྱིས་རིགས་མི་མ་སྟན་པ་ཁམས་སྦྱུལ་སྟན་འབྲེལ་ལས་གསུངས།

སྟན་ངག་གི་ལུས་རྒྱན་སོག་གསུམ། བོད་ཀྱི་སྟན་འབྲེལ་ཙོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟན་ངག་ལ་ལུས་
 རྒྱན་སོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཡོད་མེད་སྟོར་ལ་ཙོད་པ་ཡོད་ཁྱང་། དོན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྟན་
 ངག་མེ་ཡོང་གི་ལུགས་ལ་ལུས་དང་རྒྱན་གཉིས་ལས་སོག་གི་རྣམ་བཞག་མེད་དེ་རྩ་བ་ལས།
 ལུས་ནི་རེ་ཞིག་འདོད་པ་ཡི། །དོན་གྱིས་རྣམ་བཅད་ཆིག་གི་སྤོང་། ཞེས་ལུས་གང་ཡིན་གསལ་
 བོར་བསྟན་ཡོད་པ་དེའི་དོན་ནི། རྒྱ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྩ་བ་ལས། སྟན་ངག་མཛེས་པར་བྱེད་
 པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་རྒྱན་ཞེས་རབ་ཏུ་བཛོད། ཞེས་གསུང་པ་ལྟར། བཛོད་བྱ་གང་གི་དོན་གྱི་
 ཆིག་སྤོང་དེ་དག་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་སྦྱོར་སྟན་པར་བྱེད་པའི་སྟན་མོང་དང་སྟན་མིན་གྱི་རྒྱན་
 གཉིས་དང་། དེ་ལས་སྟན་མོང་གི་རྒྱན་ལ་སྦྱར་རྒྱུ་དང་། དོན་རྒྱུ་དང་། གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱན་
 གསུམ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། དེས་ན་རྒྱ་གཞུང་ལ་ལུས་དང་རྒྱན་
 གཉིས་ལས་སོག་གི་རྣམ་བཞག་མེད།

བོད་ལུགས་ལ་ལུས་རྒྱན་སོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་སྟོལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་
 ལུགས་ལ་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་བཞག་དེ་སོག་མར་སྟོལ་འབྲེད་མཁན་ནི་བྱུང་མཁར་སྟོ་གོས་རྒྱལ་
 བོ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་གང་ཟག་གི་སྟོ་རོང་ཡོད་པའི་བཛོད་བྱའི་ནང་དོན་ནས་བསམ་སྟོན་དེ་སྟན་

ངག་གི་སློབ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ངག་ཏུ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་བཅད་དང་། ཆོག་ལྷུག་། དེ་གཉིས་འདྲེས་
པའི་སྤེལ་མ་སྟེ་རིགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་སྟན་ངག་གི་ལུས་ཡིན་པ། སྤྱ་རྒྱན་དང་། རོན་རྒྱན།
གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་རྣམས་ནི་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །མདོར་བསྡུས་ན། ཅོམ་རིག་
གི་བསམ་སྒྲོ་དེ་ལ་སློབ་དང་། བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་རྣམ་པ་དེ་ལུས། སྤྱ་རྒྱན་དང་། རོན་རྒྱན་
ཅོམ་ཚུལ་དེ་རྒྱན་ཡིན་པ་བཞེད་འདུག །

དེས་ན་རྒྱ་གཞུང་དུ་ལུས་སློབ་རྒྱན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མ་བསྟན་ཡང་། ཟུར་མཁར་སྒོ་གྲོས་
རྒྱལ་པོ་ནས་བརྒྱུད་བོད་རང་གི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟན་ཅོམ་ལ་ལུས་སློབ་རྒྱན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཞེད་སློབ་བྱུང་འདུག་པ་དེ་ནི་ཅོམ་ཚུལ་ལ་ལྟ་བ་གསར་པ་འཛིན་པའི་
ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་མཛོད།

སྟན་ངག་གྲོལ་རིགས་མཛོད་འདུས་བཞི། ཆོག་བཅད་ཀྱི་སྟན་ངག་དེ་ཡང་གྲོལ་བ་དང་། རིགས་
དང་། མཛོད་དང་། འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟན་ངག་
ཆེན་པོས་རྒྱས་བཅེངས་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་གི་ཞར་ལས་འགགས་ཀྱིས་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་
པས། སྟན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་འདིར་
འོགས་སུ་མ་བསྟན་རྟོ། །

༡ གྲོལ་བ། བཛོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཆོག་བཅད་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདུས་པ་རང་རྒྱལ་ཟུབ་པའི་
ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ཡིན། ༢ རིགས། བཛོད་བྱའི་དོན་གཅིག་།རྫོང་བྱེད་ཤོ་ལོ་ཀ་ཁ་ཤས་པན་ཚུན་
ལྟོས་ནས་དོན་རྫོགས་དགོས་པར་བྱེད་དགོས་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤོ་ལོ་ཀ་རེའི་ནང་དུ་དོན་མ་
རྫོགས་ཤིང་ཐ་མ་གང་དེའི་མཐུག་ཏུ་བྱ་ཆོག་ཅིག་གིས་དོན་གསལ་བར་བྱས་པ་ཞིག་དགོས།
༣ མཛོད། བཛོད་བྱའི་དོན་གཅིག་།གཙོད་མཚམས་རང་དབང་ཅན་ཏེ་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་དང་།
གསུམ། བཞི་གང་རུང་དུ་བཅད་ཆོག་པ། བྱ་ཆོག་ཡོད་མེད་སྟོང་ཆོགས་པ་རང་དབང་ཅན། ཤ་
ལོ་ཀའི་གངས་རེས་བརྒྱུད་མེད་པ་རྣམས་པ་སྟོང་ཆོགས་སུ་གནས་པ་ཞིག་དགོས། ༤ འདུས་པ།
བཛོད་བྱའི་དོན་གཅིག་།ཤོ་ལོ་ཀ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བསྟན་ཅིང་དེའི་ནང་དུ་བྱ་ཆོག་གྲང་མང་པོ་
ཡོད་པ་ཞིག་དགོས།

སྟན་ངག་དགོངས་པ་ཅན། འདི་ལ་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟན་ངག་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་སྟན་ངག་མཁའ་པོ་དེས་བཟོ་བྱ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་སྟོ་ཡི་ཡུལ་དུ་བཀོད་པ་དེ་ནི་
དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དགོངས་དོན་དེ་སྟན་པའི་ཆིག་སྟོར་ལ་བརྟེན་ནས་བཅད་སྟུག་སྟེལ་མའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྟེལ་བ་ནི་སྟན་ངག་སྟུབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་སྟོར་བའི་ཡུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ངག་
གི་རྒྱན་དེའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པ་ཅན་དེ་ནི་སྟན་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟའི་རྒྱ་འབྲས་ཆ་
ཆང་བའི་སྟན་ངག་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་ཟེེ། དེས་ན་དགོངས་པ་ཅན་ནི་སྟན་ངག་གི་ལམ་
ལས་བྱངས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་པས་ན་བྱེ་བྲག་གི་དཔེར་བཞིན་པ་མི་འོས་སོ། །

པོད་མཁས་པས། སྟན་ངག་མཁའ་པོའི་ཆིག་གི་རྒྱན། སྟོར་བའི་བསམ་པས་བསྟན་བཅོས་དེ་བྱུབ་པའི་
བར་དུ་རྒྱན་གྱིས་ཡུལ་ལ་བྱུབ་པ། ངག་རྣམས་པན་ཚུན་པན་པར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན། དགོས་
དོན་དང་བྲལ་བའི་ཆིག་སྟངས་ལ། བསྟོད་པའི་གནས་འོས་པ་ཁོན་བསྟགས་པ། བཟོད་པའི་འུགས་
ལས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐབ་མོ་དག་ཀྱང་གསལ་བར་རུས་པ་དེ་རྣམས་ཆོགས་པ་ལ་རྒྱན་དེ་
འབྱུང་བས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཆེ་བའི་རྒྱན་མེན། ཞེས་གསུངས།

སྟན་ངག་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཞི། བྱང་ཆོས་དང་པོ། ་དེ་ཆིག་རྒྱང་དང་པོ་དང་གཉིས་
པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར། བཟོད་བྱའི་དངོས་པོ་གང་དེའི་ཆིག་གོང་འོག་རྣམས་ཀུན་ནས་ཀུན་
ཏུ་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་ནས་པན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གོ་སླ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །བྱང་
ཆོས་གཉིས་པ། ་ཆིག་རྒྱང་གསུམ་པ་དང་བཞི་བའི་བྱེད་ཡན་གྱིས་བསྟན་པར། བཟོད་བྱ་
དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དོན་དང་བྲལ་བ་དང་སྐབས་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་
ཆིག་གི་རོ་མང་པོའི་རྣྗ་པས་མ་བསྐྱད་པར་དོན་དང་བཅས་པ་སྐབས་སུ་ཉི་བར་མཁོ་བའི་
ཆིག་ཁོན་སྟོར་བའོ། །བྱང་ཆོས་གསུམ་པ། ་ཆིག་རྒྱང་བཞི་བའི་བྱེད་བྱི་མས་བསྟན་པར།
གནས་སུ་བསྟགས་པ་དང་། བཟོད་བྱ་བསྟགས་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བྱང་བར་དུ་འཕགས་
བར་དངོས་དང་། འུགས་ལས་སྟོན་རུས་པའི་ཆིག་གི་རོ་ཉམས་དུ་མས་བཟོད་ཀྱང་བཟོད་དོན་
ཐམས་ཅད་དེ་འབབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །བྱང་ཆོས་བཞི་པ། ་ཆིག་རྒྱང་ལྔ་པ་དང་བྱུག་པས་
བསྟན་པར། ངག་སྟོར་དེ་འདྲ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ལས། བཟོད་བྱའི་དོན། མཁས་

པས་བལྟས་ཀྱང་མགོ་མོངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲར་བ་ཡང་
སྒྲོན་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བ་སྤངས་ནས། རྟོན་ལྷན་དུ་ཟབ་མོ་དག་ཀྱང་སྤེབ་ལེགས་པའི་ཆོག་གིས་
གསལ་བར་མཆོན་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས་པ་བཅས་སོ། །

སྟན་ངག་ཆེན་མོ། ཆོག་བཅད་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་སུས་བཅིངས་པ་ལ་སྟན་ངག་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར།
དེའི་མཆན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ།

སྟན་ངག་ཆེན་པོའི་བཛོད་བྱ། སྟོན་བྱང་གི་གཏམ་ལས་བྱང་པའི་སྟེས་རབས་དང་། རྟོགས་བཛོད་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་རྒྱལ་རབས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེས་རབས་ལྟ་བུ་དང་།
བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། བྱ་བྱ་རྟོགས་བཛོད་བསྐྱེད་བཀའ་ཐང་། མི་ལ་རས་པའི་རྩས་ཐར་ལྟ་
བུ་རྩམས་སོ། །གཅིག་ཤིས་ཞེས་པ། སྟན་ངག་ཆེན་པོའི་བཛོད་བྱ་དེ་འདས་པའི་དོན་ཁོ་ན་ཙམ་
མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ད་ལྟའི་དངོས་པོའི་ངོ་མཆར་དང་། ཡོན་ཏན་བཛོད་པའི་གཏམ་སྟེ།
དཔེར་ན། དཔོན་པོ་ཀམ་དེས་ལེགས་ཀྱིས་རང་གི་གཅན་པོ་སི་རུ་ཆོས་འབྱུང་ལ་བསྟོད་པ།
སྟན་ངག་ལྷག་ཐན་གཞོན་ཅུ་དང་། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མའོ་ཀུའུ་ཞི་ལ་བསྟོད་
པའི་སྟན་ངག་། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀ་ཚོས། ཀ་ལིང་ཀ་ཏ་བལ་བེ་ཅིང་སོགས། ཞེས་
པའི་མིག་སྒྲར་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱང་པོར་བཛོད་པའི་སྟན་ངག་ལྟ་བུ་རྩམས་སོ། །དེ་
དག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་བཛོད་དོན་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི། སྤེ་བཞིའི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་
གྱུར་པ། ཞེས་པར། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་ལ་སྟོད་པ་ཆོས་སྟེ། རང་གི་བདག་དུ་བཟུང་བའི་
ས་གཞི་དང་། རྟོར་རྩས་ལ་སོགས་རྟོར་གྱི་སྟེ། འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཏེ་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ས་ལ་
སྟེབས་ཐར་པའི་སྟེ། གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་དབང་པོའི་བདེ་བར་སྟོད་པ་འདོད་པའི་སྟེ་སྟེ། དེ་
བཞི་ནི་སྟེས་བྱ་རྩམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་དེའི་འབྲས་བུ་གང་བཛོད་པ་
དང་། གཞན་ཡང་བསྟགས་པར་འོས་པའི་མཁས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། མཛོད་པ་སྟོན་ལས་
རྒྱ་ཆེ་བ་སོགས་ལ་བསྟགས་པ་རྩམས་ཡིན།

སྟན་ངག་ཆེན་པོའི་བཛོད་བྱའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་བདུན། སྟོན་བྱང་གཏམ་དང་སྤེ་བཞི་སྟེ། ༡ མོང་ཁྲེར།
༢ རྒྱ་མཆོ། ༣ རི། ༤ དུས། ༥ ཉི་ཁྱེ་འཆར་རྒྱབ་ལ་བསྟགས་པ། ༦ སྟེད་ཆེལ། ༧ རྩའི་རོལ་

ཅེད། འཆང་འཐུང་བ། ༤ དགའ་སྟོན། ༡༠ མ་ཆོགས་པ། ༡ བག་མ་ལེན་པ། ༡༢ གཞོན་ཏུ་སྟེ་
བ། ༡༣ གཞོན་ཏུ་འཕེལ་བ། ༡༥ གྲོས་བྱེད་པ། ༡༥ལོ་ཉ་བསྟོན་པ། ༡༦ གཡུལ་འཐབ་པ།
༡༧ མངའ་ཐང་དར་བ་བཅས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བརྗོད་པའི་ཆེ་ཏུ་ཅང་གི་ཆོག་ཏུང་
ན་སྟན་དག་གི་ཉམས་མི་ཐོན་པས་མདོར་བསྡུས་མིན་པར་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་དགོས་ཞིང་།
མིག་མི་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཆོག་གི་ཉམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པའི་འགྱུར་བ་སྟེད་ཏུས་པའི་ཆོག་སྟོར་སྟན་པོས་གཏམས་པའམ་གང་བར་བྱས་པའི་སྟན་དག་
འདི་རིགས་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་འདེམ་མིན་པ་རྒྱས་བསྡུས་འཆོམས་པར་ཞིག་བྱ་དགོས།
སྟན་དག་ཆེན་མོའི་མཆན་ཉིད། འདོད་པའི་དོན་ལ་སྟོན་པའི་ཤིས་སྟོན་དང་། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་
བྱ་བའི་ཆོག་བཅད་དང་། གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའམ་རེས་
པར་བསྟན་པ་བཅས་ནི་སྟན་དག་ཆེན་པོ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་ནོ། །
སྟན་དག་ཐུན་མའི་རྒྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྤར་བ། རབ་དངས། མཉམ་ཉིད། སྟན་པ། ཤིན་ཏུ་གཞོན་
པ། དོན་གསལ་པ། རྒྱ་ཆེ་བ། བརྗོད་པ། མཛེས་པ། ཉིང་རེ་འདྲིན་ནོ། །
སྟན་དག་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ། རང་བཞིན་གྱི་དག་སྟོ་ཡངས་པ། མཐོང་རྒྱ་དང་ཉམས་སྟོང་
མང་བ། རྟོན་གྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་སྟན་ཆོག་མང་པོ་དག་ཐོག་ནས་སྟོར་ཏུས་བཅས་
གསུམ་པོ་ནི་སྟན་དག་མཁས་པའི་སྤང་གཞི་ཡིན་ཏེ། ༡ སྟེ་པོ་གང་ཞིག་སྟེས་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་
འབར་བའི་ཤིས་རིག་ཆེས་གསལ་བ་དང་། རང་རང་གི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་ལས་སྟན་དག་གི་
ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་སྟོར་ཅི་རིགས་ཚུལ་ཏུས་པའི་དག་སྟོ་ཡངས་པ་ནི་དཔེར་ན་འཕྲོག་
པའི་མི་མང་ཆེ་བ་ལྟ་བུ། སྤང་གཞི་དེ་མེད་ན་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བལྟས་སྟོང་བ་དང་། སྟེ་ཆོགས་
ཀྱི་འཆོ་བའི་ཉམས་སྟོང་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པོ་ཡོད་པ་བཅས་གང་ཡིན་རུང་། ར་མགོ་ལྷག་
གཟུགས་སྤར་བ་ལྟ་བུའམ། གཞན་གྱི་ཆོག་སྟོར་ནས་བརྒྱ་བལྟ་བུས་པའི་རྩོམ་ཡིག་རེ་བྱང་
ཅམ་ལས། རང་གི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་ཞིང་སྟན་དག་གི་ཉམས་འགྱུར་ལྷན་པའི་རྩོམ་
ཡིག་ལེགས་པོ་འབྲི་བྱུང་བ་ཏུ་ཅང་དགའ་བའི་གནས་ཡིན། ༢ ད་དུང་རང་ཉིད་ལ་སྟེ་ཆོགས་
ཀྱི་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་ཉམས་སྟོང་མང་ཅམ་ཞིག་ཡོད་དགོས། དེའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ཟེར་ན།

སྙན་ངག་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་སྦྲེང་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ས་ཐོག་གནས་པའི་
འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་དོན་སྤུངས་སུ་ཆོག་ས་པ་རྣམས་རག་གི་སྒོ་ལ་འཆར་བ་དེ་གཞིར་བཟུང་
ནས་དེ་ཉིད་དཔེར་འགོད་བའམ་ཡང་ན་གཟུགས་སུ་འགོད་པའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ལས་སྒོན་
བྱས་ཏེ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྒོན་བྱེད་རྒྱུར་མཁོ་བའི་ནང་དོན་
སྤུངས་སུ་ཆོག་ས་པོ་ནི་སྤྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་འཆོ་བ་དངོས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། དེས་
ན་རང་གིས་མཐོང་ཐོས་སྤྱོད་གསུམ་རྣམས་བརྗོད་བྱ་བྱས་པའི་སྙན་ཆོས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
དོན་ཀྱི་བོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ༣ སྙན་གྱི་མཁས་པའི་སྙན་ཆོས་མང་པོ་སྒྲིག་དགོས་པ་
ནི། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལང་མོ་ཡིན། ལང་མོའི་ནང་ནས་གང་མཁས་ཡིན། ཞེས་པའི་དཔེར་ལྟར།
ལེགས་བཤད་ལ་སོགས་སྙན་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་སྒོ་ཡུལ་དང་། དག་ཐོག་ཏུ་ཡོད་ན་རང་གིས་
ཆོས་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་དག་གིས་ཤན་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སྙན་ངག་མི་ཤེས་པའི་སྒྲིན། སྙན་ངག་གི་གཞུང་འདི་ལ་མ་སྦྱངས་ན། སྙན་རྒྱ་ཆོས་ཚུལ་མི་ཤེས་
ཤིང་། གལ་ཏེ་ཆོས་ན་ཡང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་སྙན་ངག་མཆོན་ཉིད་མི་
ཆང་པའི་སྒྲིན་རྣམས་མཐོང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བཅུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྙན་ངག་གི་རྒྱ་
དང་སྦྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དོན་འབྲེལ་མི་རུས་པར་མ་ཟད། ཆོག་དོན་གྱི་གོ་བ་ལོག་པར་
འབྱུང་མིང་བ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གིས་སྙན་ངག་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་དོན་དུ་སྤོང་ཆོག་ཏུ་
འབྱུང་མིང་བ་སོགས་སྒྲིན་མང་པོ་དང་ལྡན་ནོ། །

སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ། རྒྱ་གར་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་སྙན་ངག་མཁན་པོ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱིས་
ཤར་བ་དང་། ལྷོ་བའི་ལམ་སྲོལ་ཐ་དད་པ་དང་། ཤར་ལྷོའི་ལམ་སྲོལ་སུན་མོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་
པོ་བསྐྱུས་ནས་ལེའུ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ཆད་དུ་བྲིལ་བར་མཛད་པ་འདི་ཉིད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་
རྒྱལ་འབགས་པའི་སྐུ་བས། ཤོང་ལོ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་བཞེ་ཏེ་ལཱྱི་ཀ་ར་
གཉིས་ཀྱིས་དབལ་པ་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པོད་ཡིག་ལ་བསྦྱར་ཏེ་བྲིས་སུ་དཔར་པོ་སྒོ་
གོས་བཏུན་པ་དང་། ཞལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་སྤྱོད་བཟང་པོ་སོགས་སྤྱིའི་མཁས་པ་མང་པོས་རྒྱ་
གཞུང་དང་བསྟན་ཏེ་འབྱུང་བཅོས་དག་ཐེར་རིམ་པར་མཛད་པའི་སྙན་ངག་གི་གཞུང་ཆེན།

དུས་ཤིས་མི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལོས་སྤྱི་ལོ་
 ༡༧༧༩ལོར་གསར་འགྱུར་བྱས་པ་བཅས་ཡོད།

སྟན་འག་མེ་ལོང་མའི་འགྲེལ་བ་ཤད། བོད་དུ་[སྟན་འག་མེ་ལོང་མའི་]གཞུང་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན།
 ཐོག་མར་ས་སྐྱ་བརྗེལ་ཏུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གཞུང་འདི་ལོ་ལོ་ཀ་འགའ་ཞིག་བོད་
 རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་ནས་[མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་]ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་ནང་དུ་བཀོད་
 ཡོད་པ་རེད། དེ་རྗེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བཀའ་བཞེན་ལོང་སྟོན་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་
 མཆོན་གྱིས་དཔལ་ས་སྤྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བརྗེ་ཏུ་ལཱིམ་ཀ་རའི་མདུན་ནས་[སྟན་འག་མེ་
 ལོང་]གི་གཞུང་ཆ་ཆང་ཐོག་མར་བོད་རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་བ་རེད། དེའི་ཕྱིས་སུ་དཔང་ལོ་རྒྱ་བ་སྒོ་
 གོས་བཟོན་པས་འགྱུར་བཅོས་དང་འཆད་ཉན་གནང་། དེ་རྗེས་ལྷ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་
 རོས་[མེ་ལོང་མའི་]རྒྱ་དཔེ་རྙིང་པ་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ལ་གཏུགས་ནས་དག་བཅོས་
 དང་མཆན་བྱ་འགའ་ཞིག་བཏབ། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་
 1772ལོར། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་སིང་ག་ལའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་ནང་པའི་
 བརྗེ་ཏུ་རྩོམ་བྱེད་དང་། བཀའ་ཆོན་འག་དབང་གྲགས་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་རྒྱ་དཔེ་མ་གཉིས་དང་བསྐྱར་
 བས་ཁུ་དག་དང་འགྱུར་བཅོས་གནང་པའི་[སྟན་འག་མེ་ལོང་]གི་གཞུང་ཙ་བ་རྒྱུད་གཉིས་ཤིག་
 སྐྱར་ཅན་སི་ཏུའི་བཀའ་འབྲུམ་དུ་བཞུགས་པ་ད་ལྷར་དཔལ་སྤྱད་སུ་སྐྱར་ཤིང་བཞུགས་ཡོད།
 བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་[སྟན་འག་མེ་ལོང་]གི་འགྲེལ་པ་དང་། དཔེར་བརྗོད་
 རྒྱུར་བརྒྱ་ཐག་ལ་ཉེ་བ་ཅུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་ཆེས་སྤྱོད་ཤིང་ཤིང་ལོང་ས་བཅད་ཀྱི་
 ཆིངས་[དབྱེད་ཅན་མགུལ་རྒྱུ་]དང་། དཔང་ལོས་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་སྐྱབས་སུ་པའི་གཞུང་
 [དཔང་རྟེན་]ཏུ་གྲགས་པ་དེ་གཉིས་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྟན་འགྲེལ་གྲགས་ཆེན་ལྷ་ཞེས་
 གྲགས་པ་ནི། རིན་སྤྱད་པ་དག་དབང་འདིགས་གྲགས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་
 ༡༥༩༩ལོར་བཅུ་མས་པའི་[སྟན་འགྲེལ་མེ་འདིགས་སེང་གའི་ར་རོ་]དང་། རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྱེད་ལྷ་
 པ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོར་
 བཅུ་མས་པའི་[སྟན་འགྲེལ་དབྱེད་ཅན་དབྱེས་པའི་སྐྱེ་དབྱེད་]བོད་མཁས་པ་མེ་མཁ་དགོ་

ལེགས་ནས་རྒྱལ་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ལོར་བརྩམས་པའི་[སྟན་
འགྲེལ་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱན་]འབྲུག་ཁམས་སྤྱུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་རབ་བྱུང་བཅུ་
གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ལོར་བརྩམས་པའི་[སྟན་འགྲེལ་དབྱེད་ཅན་དག་གི་
རོལ་མཆོ།] འདྲུ་མི་པམ་ནས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔ་པའི་ས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༤ལོར་
བརྩམས་པའི་[སྟན་འགྲེལ་དབྱེད་ཅན་དགྲེས་པའི་རོལ་མཆོ།]བཅས་ཡིན། དེ་དག་གི་ནང་
ནས་ཁམས་སྤྱུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛོད་པའི་[སྟན་འགྲེལ་དབྱེད་ཅན་དག་གི་
རོལ་མཆོ།]ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སི་ཏུ་བཤུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱ་འགྲེལ་རྒྱ་དཔེ་
མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསུང་བཤད་གནང་བའི་ཐེན་བྱིས་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་བྱིས་པ་ཡིན་
སྟབས། སྟན་དག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པའི་ནང་ནས་རྒྱ་ས་ཤོས་ཡིན།

སྟན་དག་རོ་ལྔ། རྩོམ་པ་སྟན་ཆིག་གི་ཉམས་ལྟན་པ།

སྟན་ཤེས་པའི་དགོ་མཆོན། སྟན་དག་གི་ཆིག་སྟོར་ལེགས་པར་ཤེས་ན། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཆིག་
དོན་པ་ཁོན་ཅུ་མ་ཟད། གཞན་དང་འགྲེལ་པའི་ལབ་སྐྱེད་གི་ཁོད་དུ་རང་ཆིག་སྟེ་འགྲེལ་
ཆགས་པ། ཆིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་སྟོན་མེད་པ། གློ་མཆོག་དམན་ཀྱན་གྱིས་གོ་སྒྲ་བ། དེས་ན་གཞན་
དང་མཐུན་སྒྲ་པའི་དགོ་མཆོན་དང་། གཞན་ཡང་ཀྱ་རེའམ་ཅེད་མོ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་གཏམ་
བརྗོད་སྟབས། ཐོས་པ་ཅུ་ཀྱིས་འདྲུ་མ་དཔུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སྒྲ་བཀོང་
བར་བྱེད་པའི་བྱིར་དུ་སྤྲིགས་མོའམ་མཆར་འབྲུ་པའི་གཏམ་སོགས་སྐྱེད་ཅུ་ཀྱིས་གཤམ་
བར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་སྟན་དག་གི་ཆིག་སྟོར་འབའ་ཞིག་ལ་རྟག་ལས་པ་ཡིན་ཅོ། །

སྟན་དངགས། [ཆིང་] ① སྟན་དག ། ② སྟན་དག་རི་རྩོམ་རྩོམ་པའི་གཞུང་།

སྟན་ཆདོད་པོ། སྤྱི་གདངས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུག་སོགས་སྟན་པའི་ཉམས་དོད་པོ།

སྟན་འཛེབས། སྒྲ་ན་བར་སྟན་པ་དང་། སེམས་ལ་འབབ་པ། སྟན་འཛེབས་ཀྱི་དབྱེད་སྟེ་རི་མགོ་ནས་

སྟན་འཛེབས་ཀྱི་སྤྱུ་དབྱེད་སྟེ་ཐོས་པས་ཡིད་འཕྲོག་པ།

སྟན་བརྗོད། ཆིག་སྟན་པོ།

སྟན་མཉམ་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟན་གཉིས་རིང་ཐུང་
མེད་པར་མཉམ་པ།

སྟན་སྟན་ལེགས་ལེགས། རྣ་བར་འདེབས་ཤིང་མིག་ལ་མཛེས་པ།

སྟན་སྦྱངས་པ། སྟན་དུ་གསོལ་བའམ་ཡང་ན་རྣ་བ་སུན་པོ་བཟོས་པ།

སྟན་གཏམ། རྣ་བར་འཐད་པའི་གཏམ།

སྟན་གཏོད་པ། རྣ་བ་གཏད་ནས་ཉན་པ། དག་སྐྱོན་གསལ་འདེབས་ཞུས་པ་ལ་སྟན་གཏོད་པ།

སྟན་ཐོད་པོད་པ། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ལ་སྟན་ཞུ་འབྲུལ་བ་དེ་ཉར་ཆགས་དོན་གྱིས་དེར་ཞིབ་
དཔྱད་བྱ་རྒྱུར་བཞག་པའི་དོན།

སྟན་དར། ལྷའི་སྐྱབས་སྟན་ལ་བསྐྱོན་རྒྱའི་ཁ་བཏགས། ཉེན་མཛལ་ཞུ་དུས་སྟན་དར་སྐྱོན་པ།

སྟན་དུ་གསོལ་པ། རྣ་བར་ཞུས་པ། ད་ལོའི་བྱས་ཆེས་རྣམས་སྟན་དུ་གསོལ་བ་ཡིན།

སྟན་དུ་ལྟོང་པ། གཏམ་རྣ་བར་འཁྱོལ་པ། དམངས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཞུ་ཆིག་ཆང་མ་སྟན་དུ་ལྟོང་པ།

སྟན་མནན་པ། དག་ཐོག་ནས་སྟན་གསན་ཞུས་པ། ལུང་བ་དེར་གནས་ཚུལ་རི་བྱུང་ཆང་མ་ངས་
ཁོང་ལ་སྟན་མནན་བཞག་ཡོད།

སྟན་པ། ① གཤགས་པ། དེའི་སྟན་བ་རྒྱང་ནས་ཐོས། མཁས་པའི་སྟན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ། ② འདེབ་པོ།
གཏམ་སྟན་པ། མི་སྟན་པར་བཛོད་པ། ལྷ་སྟན་མོ། ཆིག་སྟན་མོའི་བདེན་གཏམ། བྱིཙ་ཆུང་
གསུང་སྐད་སྟན་ཡང་། ལྷ་ཤ་རྒྱ་སྤང་དོར་དེ།

སྟན་བད། རྒྱ་ལུ་ཆས་ཀྱོན་དུས་ཀྱི་ན་རྒྱ།

སྟན་པའི་སྒྲིན་བ་དང་སེམས་ལ་འབབ་པའི་སྒྲིད་བྱངས།

སྟན་པའི་བ་དན། གཤགས་སྟན་བ་བོ་མོངས་པར་འགྱུར་བ། གཏམ་སྟན་པོ་བཤད་ནས་གཞན་མགོ་
ཐོས་པ།

སྟན་པའི་ཡོན་ཏན། ༡ བེད་ལྷའི་སྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་བཛོད་བྱའི་དོན་དང་། རྫོང་
བྱེད་ཀྱི་ཆིག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་
ཡིན་ཅེ་ན། བཛོད་བྱ་སྟན་པའི་ཉམས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྷ་བྱ་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་

དང་ལྷན་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་སྟེན་པའི་ཉམས་སྒྲིལ་བྱེད་དང་། རྫོན་རྒྱན་ལྷ་བུའི་ཉམས་ཡོད་པ་ལ་
 ཟེལ། དཔེར་ན། སྤང་ཅི་སྤྱོད་པ་སྟེ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱང་ཅིས་དགའ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་
 ལྟར་སྟེན་པའི་ཉམས་སྒྲིལ་པའི་སྟེན་དག་གང་དེས་སྒྲོ་བྱོས་དང་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དགའ་བར་
 བྱེད་དོ། ༡༢ ཤར་ལྷོ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པའི་སྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅེས་པ་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་
 པའི་ཆོག་མཚུངས་ཉེ་བའི་དཔེར་བཞིན་འདི་འབྲུ་བ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་གོ་ཏེ་བ་རྣམས་མི་འདོད་
 ཅིང་། དེ་དག་ནི་རྒྱུ་པ་དང་། ཆོག་ལ་ཡི་གེ་ལན་དུ་མ་བསྐྱོར་བའམ། གཅིག་རྗེས་སུ་གཅིག་
 བྲིད་པ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་འཆད་འགྱུར་གྱི་དཔེར་བཞིན་ལྟར་རོ། གྲང་གི་སྤྱོད་པའི་ད་རྩ་རྣམས་
 ཉེ་བལ་ཆེར་ཉེ་གཅོ་ཐོར་འཆད་འགྱུར་གྱི་རྗེས་བྲིད་འདི་དག་ལས་གྲང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་
 པའི་སྟེ་གནས་སོགས་ཆོག་མཚུངས་ཉེ་བའི་རྗེས་སུ་བྲིད་འདོད་ཅིང་། གཤམ་གྱི་རྗེས་བྲིད་འདི་
 དག་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཅོ། ༡༣ ཤར་ལྷོ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པའི་རྗེས་བྲིད་
 ཅེས་པའི་དོན། ཆོག་བཅད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་རྣམས་དང་། ཆོག་རྒྱུ་པ་སོ་སོའི་མིང་ཆོག་རྣམས་ལ་ཡི་
 གེ་མཚུངས་པ་ཡང་ཡང་བཞིན་པ་ནི་རྗེས་བྲིད་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་པའི་ཆོག་སྤྱོད་པར་བཞོད་
 པའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱོད་པ་དེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་
 གིས། དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་བྱི་མ་མི་རིང་བར་ཉེ་བའི་གནས་
 སུ་བཞོད་ཉིད་དོ། །

སྟེན་པའི་བསེར་བྱ། སྟེན་གྲགས་རྒྱུ་གི་གཟུགས་སུ་བཞོད་པ།

སྟེན་པར་སྤྱོད་པ། ① གཏམ་འཇམ་པོར་ཞོད་པ། ② བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

སྟེན་པོ། སྟེན་པ་དང་གཅིག །

སྟེན་པོ། དེ་དྲགས་གཉན་གྱི་པོ།

སྟེན་སྤྱོད་པོ་ཞོར་མེ་ལ་དབྱེན་སྒྲོར་བྱེད་པ། བརྟག་དབྱེད་དག་ཐེར་མ་བྱས་པར་སྟེན་སྤྱོད་པའི་ལྷ་ཆོག་གི་
 དབང་དུ་ཞོར་ན་མི་འགྲིག

སྟེན་འཕྲིན། ① སྟེན་ཆོག་གི་འཕྲིན་ཡིག ། ② རྒྱུ་ཆ་སྟེན་པོ།

སྟེན་དབང་། རྒྱ་པའི་དབང་པོ། སྟེན་དབང་རིན་པོ་ཆེར་ལྷ་གསོལ།

སྒྲོན་དབང་ཉམས་པ་ནས་པར་སྤངས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་
ནང་གསལ་བྱིག་སྒྲེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་མ་ཉམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་
གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ།

སྒྲོན་འབྲུལ། སྒྲོན་ལྷ་འབྲུལ་པ།

སྒྲོན་མོ། རྣ་བར་འབབ་པ། ལྷ་སྒྲོན་མའི་གྲེ་འགྱུར་སྒྲོན་གྱིས་གསོན། ཆིག་སྒྲོན་མའི་གྲེ་འགྱུར་སྒྲོན་
གྱིས་གསོན། ཆིག་སྒྲོན་མའི་བདེན་གཏམ་ཐུགས་ལ་དཔྱད།

སྒྲོན་མོ་དགོན་པ། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཨ་མདོ་ཁྲ་མ་རོལ་པའི་ཆོ་གས་ཀྱིས་
བྲག་བཏག་ད་ལྷ་མགོ་ལོག་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དར་ལག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲོན་གཅེར། རྣ་བ་ཐུན་པོ། དོན་མེད་སྒྲོན་གཅེར་མང་པོ་ལྷུས་ནས་ཐུགས་འཁྲུགས་པ།

སྒྲོན་ཆིག ། ① རྣ་བར་སྒྲོན་པའི་ཆིག ། ② སྒྲོན་རྒྱ།

སྒྲོན་ཆིག་གི་རིག་བྱེད། [སལ་ཤེད་ཤུར་རྒྱ་གར་དུ་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་བཞིའི་གས་
ཤིག་སྟེ་སྤྱད་བྱངས་དང་བཅས་པའི་བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ཆིག་ལྷན་པའི་རིག་བྱེད།

སྒྲོན་ཆིག་སྤྱིང་ཡིག ། ཆིག་རྒྱུན་སྤྱིང་པའི་བསྐྱེད་བྱེད་དབྱངས།

སྒྲོན་ཆིག་ལོ་རྒྱུས། ① སྒྲོན་རྒྱ་གི་སྟོན་ནས་ཐེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད། ② སྒྲོན་རྒྱ་གི་བྱང་རབས།

སྒྲོན་ལྷ། ① རྣ་བར་ཤོད་པ། ② ལྷ་ཡིག ། དེ་ཉིན་སྤྱད་ཏུ་report ཟེར།

སྒྲོན་ལྷ་བཀའ་སྟོན། སྒྲོན་སྟོན་དང་དགོངས་སྟོན།

སྒྲོན་ལྷ་གསལ་ཟེན། སྒྲོན་ལྷའི་ནང་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་དང་དངོས་ཡོད་འཁོད་པ།

སྒྲོན་ཞེང་། ལྷ་སྤྱིའི་ཆ་ཆད་གཞུང་ལུགས་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། སྒྲོན་ཞེང་ལ་སོར་མོ་དོ། །

སྒྲོན་རོང་། རྫོང་ཞིག ། བོད་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་བྱང་རོས་རྒྱལ་མོ་རྩལ་རྒྱུའི་སྟོན་རྒྱུད་ལག་རྒྱུའི་རྒྱ་
རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་མི་དམངས་སྤྱིད་གཞུང་དེ་སེར་ཁང་དུ་ཡོད།

སྒྲོན་ལམ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། ལྷུ་མཐའ་རྫིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དར་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲོན་ལྱང་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྤྱུལ་གྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་བྱ་རྒྱུང་ཁྲ་མ་ཞེས་པས་

བཏབ། དེ་ཤིས་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༤༦༧པོར་མགོ་ཚ་མཆོག་སྤུལ་རེན་པོ་
ཆེས་དགོན་གནས་གསར་སྤོར་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། སྤུལ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་
མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གསེར་རྩ་ཆོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟན་ཤལ། ① རྩ་མཐུག་གི་ཤ་འཕྱང། ② རྩ་རྒྱ། ③ སྟན་དར་ཁ་བཏགས། སྟན་ཤལ་གྱི་ལྷ་རྩས་
བཟང་པོ།

སྟན་ཤལ། རྩ་བར་སྟན་གཅེར། སྟན་ཤལ་སུ་མ་དགོངས་བར་དེད་གྱིས་ད་རེས་ཐེངས་གཅིག་ཞུས་
བ་དེ་དམ་དོན་མཛོད།

སྟན་གཤོག། ① རྩ་ཅག་བྱི་རོལ་གྱི་ཤ་ལེབ། ② ལྷ་མོ་འཁྲབ་དུས་ལྷ་མོའི་རྩ་རྒྱན་ཤོག་ཁ།

སྟན་སུན། རྩ་བ་སྟན་པོ། ཁྱེད་ལ་ཡང་ཡང་སྟན་སུན་མ་ཞུས་ཐབས་མེད་བྱུང།

སྟན་སུམ། སྟན་དག་དང་སུམ་རྟགས།

སྟན་སེང། གོང་རིམ་ལ་དག་ཐོག་ནས་གནས་ལུགས་ཞུ་བ། ཆོགས་འདུ་ཆེན་མོའི་ཐོག་ལ་སྤྱད་དོན་
སྟན་སེང་མཛད་སོང། འགྲོ་ཁར་བེལ་བ་བྱས་ནས་ཁོང་ལ་སྟན་སེང་ཅམ་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མ་བྱུང།
བྱེད་སྒྲིའི་རྩམ་གཞག་ཆང་མ་འབྲལ་འབྲལ་སྟན་སེང་ཞུས་ཡོད།

སྟན་སེང་ཞུ་བ། གོང་རིམ་ལ་སྟན་ཞུ་སྤུལ་བའི་ཞེ་སའི་ཆོས།

སྟན་སྲབ། སྐད་ཆ་ཐོས་ཆད་ལ་ཡིད་ཆེས་བའི་དོན། སྟན་སྲབ་བའི་མིས་བདེན་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ་
གསལ་པོར་འབྱེད་མི་བྱུབ།

སྟན་གསར། དག་ཐོག་ནས་གནས་ལུགས་ཞུ་བ།

སྟན་གསར་པོ། རྩ་བས་གསལ་པོར་ཐོས་སུབ་པ། ཁོང་སྟུན་བགྱིས་ཀྱང་སྟན་གསར་པོ་འདུག །ཁྱེད་
ལ་མི་གསན་དབྱུ་གསན་གསན་རྒྱུ་འདུག་པས་དེ་འདྲའི་སྟན་གསར་པོ་ལ་མཆོན།

སྟན་གསན། དག་ཐོག་ནས་གནས་ལུགས་ཞུ་བ།

སྟན་གསན་འབེབས་པ། དག་ཐོག་ནས་སྤུལ་བརྟེན་གཏོང་བ། གཞེས་ཉིན་མཛད་སྒྲིའི་ཆེན་མོའི་ཐོག་
ཐེབས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱའི་སྟན་གསན་འབེབས་པ།

སྟན་གསོལ། རྩ་བར་ཞུ་བའི་མིང།

སྟན་ལྟན་ནེར་གསན། གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་མཉན་པ། དངོས་འབྲེལ་གྱི་ཞུ་ཆོག་ཐུགས་ལ་བབ་
པས་འགོ་ནས་གཞུག་བར་སྟན་ལྟན་ནེར་གསན་པ།

སྟབ། ཟས་གྱི་ཐོ་བ་ཁ་ནང་དུ་སྟབ་སྟབ་བྱེད་པ།

སྟབ་སྟབ། རྟབ་རྟབ་དང་གཅིག །

སྟབས། ཐོ་བ་སྟབས་པ་སྟེ། བྱངས་ཟེན་པ།

སྟམ། ① ལས་ཆོག་ལ་ལའི་མཐར་སྐྱར་ན་འདོད་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ཆ་ལྟ་སྟམ། ཡི་གེ་འབྲི་སྟམ།
ཡི་གེ་འདི་དག་ཀན་གྱིས་བྲིས་པ་ཡིན་སྟམ། ཡིན་སྟམ་པ་སྟེ། ཡོད་སྟམ་པ་ཤར། ཡོད་སྟམ་
པའི་སྐར་པ་ཤར་ལྟ་བུ། ② ཁྱོང་ཆོར་བྱང་པའི་དོན་ཏེ། སྟན་འབྱུངས་ནས་བདེ་སྟམ་སྟེ། བན་
སྟམ་ཤར་ལྟ་བུ། སྟམ་དུ་དགོངས་པ། བསམ་སྒོ་འཁོར་པ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟམ་དུ་དགོངས་པ།
ཆང་མ་བདེ་བ་དང་ལྟན་སྟམ་དུ་བསམ་པ།

སྟམ་དུ་འཛིན་པ། འདིའི་སྟམ་དུ་སེམས་ལ་འཛོག་པ།

སྟམ་དུ་ཤེས་པ། འདི་འདྲ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་གོ་པ། འགྲོ་སའི་མདུན་ལས་བཟང་པོ་ནི་སྟེ་ཆོགས་རིང་
ལུགས་ཁོན་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ཤེས་པ།

སྟམ་དུ་བསམ་པ། སྟམ་དུ་དགོངས་པ་དང་གཅིག །

སྟམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]འདོད་པ་དང། ཁྱོང་ཆོར་བྱང་པ། ཡིད་ལ་སེམས་པ། བན་སྟམ་པ་ཤར། སྟན་
བུངས་ནས་ནད་བྱ་བར་སྟམ་པ། དཔེ་ཆ་ལྟ་སྟམ་པ། སྟོན་ཅང་མེད་སྟམ་པ། འཛིགས་སོ་
སྟམ་པ་ཡོད་རེ་སྟམ།

སྟམ་མེ་སྟོམ་མེ། དེས་དེས་མི་བྱེད་པར་ཁ་ཅམ་ཆོག་ཅམ། སེམས་འཛོག་མེད་པའི་སྟམ་མེ་སྟོམ་
མེ་བྱེད་པ།

སྟལ། ① ཉལ་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ཏེ། ཁྱིས་པ་སྟལ་གྱིན་འདུག །ཁྱིས་པ་སྟལ་ས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ②
བྱེད་ཆང་སོགས་ལ་སྐྱུར་ཅིང་ད་པལ་བཏབ་སྟེ་ཐོ་སར་བཞག་ནས་ལས་སྟོན་བྱེད་པའི་དོན་
ཏེ། ཞོ་སྟལ། ཆང་སྟལ་ལྟ་བུ།

སྟལ་ཡས། བྱངས་གནས་ཤིག

སྒྲི། ① དྲགས་པོ་རིས་ཤིག་གི་མིང། ② [རྒྱན་ཆོག] སྒྲ་བའི་ལྷོག་ཆེ་སྒྲེ་ས་སྒྲེ་མོ། ཤིན་ཏུ་སྒྲེ་བའི་
ས། ཆར་བབས་ནས་ས་སྒྲེ་བར་ལྷུང་ལྷ་བྲ།
སྒྲེ་མཁེགས། མཁེགས་པོ་དང་སྒྲེ་པོ།
སྒྲེ་པོ། འཇམ་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྒྲེ་བ་དང་གཅིག །
སྒྲེ་བ། ① [ཡུལ་]སྒྲེ་བ་ཆོན་བ། ② རྩོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྒྲེ། རོ་མང་ད། ལྷ་རྩེ་ས་སྒྲེ་མས། ལུས་
བས་ཆམ་པའི་ནད་དང་། རྩོ་ཡུའི་ཆད་པ་སོགས་ལ་བན། ③ འཇམ་བ། ས་སྒྲེ་བ། རེག་བྲ་སྒྲེ་
བའི་ཤིང་བལ།
སྒྲེ་མ། [རྩིང་]སྒྲེ་མའམ་དོག་བ།
སྒྲེ་མོ། སྒྲེ་བ་དང་གཅིག །
སྒྲེ་བྱམ། བྱན་ལྷགས་མཁེགས་པོ་མེན་བ།
སྒྲེ་སྒྲ་གཉིས། འཇམ་པོ་དང་མཁེགས་པོ་གཉིས།
སྒྲེ་ག [རྩ་སོགས་སྒྲེ་ག་བཞིན་པ་སྒྲེ།
སྒྲེ་ག་བ། [ཐ་དད་བ་]བསྒྲེགས་བ། བསྒྲེག་བ། སྒྲེགས། བདམས་ནས་སྒྲེག་མར་བྱེད་པ་དང་སྒྲེགས་
མར་བྱེད་པ་སྒྲེ་མི་དུང་བ་རྣམས་ལོགས་སུ་དགར་བ། འབྲུ་ནང་གི་ས་དོ་བསྒྲེག་བ། རྩོ་ཆམ་གྱི་
ལོ་མ་སེར་པོ་བསྒྲེགས་བ། ལྷུང་བཟེད་བསྒྲེགས་བ།
སྒྲེགས། སྒྲེག་པའི་སྒྲུལ་ཆོག
སྒྲེགས་སྒྲམ། གད་སྒྲེགས་སྒྲུག་པའི་སྒྲོད་སྒྲམ།
སྒྲེགས་སྒྲམ་གཙང་སེལ། རྩོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་
སྒྲོད་ཅིག་སྒྲེ། དཔྱིན་སྒྲོད་ཏུ་empty recycle bin ཟེད།
སྒྲེགས་དུས། དུས་མཐར་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་སོགས་ཀྱི་དུངས་མ་རིམ་གྱིས་ཟད་དེ་དོན་སྒྲེགས་
སུ་སྒྲུག་པའི་དུས།
སྒྲེགས་སྒྲོད། རྩོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྒྲོད་ཅིག་སྒྲེ།
དཔྱིན་སྒྲོད་ཏུ་recycle bin ཟེད།

སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་གཅིག་། འདི་གཉིས་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་ད་བར་ལོ་དྲུང་འཆུར་མང་
པོ་སོང་ཞིང་། ལོ་བརྒྱ་རེ་སོང་མཆའས་མིའི་ཆེ་ཆད་ལོ་གངས་ངེས་ཅན་རེ་སྤང་དུ་སོང་སྟེ།
དེང་སང་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྒྲོམས་ཆེ་ཆད་ལོ་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་
སྤང་གཅིག་ཟེད།

སྒྲིགས་དུས་ལྟ། སྒྲིགས་མ་ལུ་ཞེས་པར་གསལ།

སྒྲིགས་དུལ། གད་སྒྲིགས།

སྒྲིགས་པ། [ཡུལ]① གཉིང་ལ་བྱིང་བ། བྱེ་མ་རྩའི་སྤྱ་སྒྲིགས་པ། ② རྒྱུ་སྤྱ་ལུས་པ། ཉ་ཁ་ཁྲ་
པ་དེ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིགས་སོང་།

སྒྲིགས་མ། ① རོ་མ། དྲངས་སྒྲིགས་དབྱེ་བ་བྱེ་བ། མར་གྱི་སྒྲིགས་མ། རྩ་སྒྲིགས། རྩན་སྒྲིགས།
སྒྲིགས་མའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་དཀའ་བ། ② ལྷག་མ་དང་ཐམ། ཐོག་སྒྲིགས། འབྲུ་སྒྲིགས།
སྒྲིགས་མ་ལྟ། ཆེའི་སྒྲིགས་མ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིགས་མ། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིགས་མ། དུས་
ཀྱི་སྒྲིགས་མ། ལྟ་བུའི་སྒྲིགས་མ་རྣམས་སོ། །

སྒྲིགས་མ་ལུ་བདོ། ཁོང་གསལ་གྱི་སྒྲིགས་མ་ལུ་ཏ་ཅང་འཕེལ་བའི་དུས་ལ་གོ།

སྒྲིགས་མ་མ་ཞུ་བ། ཟས་ཟོས་པ་རྣམས་པོ་བའི་མེ་དྲོད་ཀྱིས་ཐུག་བཞུགས་གསུམ་བྱེད་མ་ཐུབ་
ནས་མ་ཞུ་བར་གྱུར་བའི་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་སྒྲིགས་མ་མ་ཞུ་
ཞེས་བྱ་བ། ཁ་ཟས་མ་ཞུ་བར་སར་པོ་ལོང་ལས། བད་ཀན་བེ་སྤྲུམ་འཕེལ་བས་གཏུམས་ནས་
གནས། རྙིང་ནས་སྒྲིགས་མ་འདྲིལ་བས་ཟས་སྤྲུན་འགྱུར། ཞེས་དང་། དཔལ་སྤངས་དཔོན་ཀུ་
བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། དྲངས་མ་
མ་ཞུ་བ་དང་སྒྲིགས་མ་མ་ཞུ་བ་ཞེས་པ་ནི། དང་པོ་ནི་མེ་མཉམ་རྒྱུད་གིས་དྲངས་སྒྲིགས་ཕྱེ་མ་
ཐུབ་ནས་ཟས་དྲངས་སྒྲིགས་འདྲེས་མ་དྲངས་མ་རྒྱ་བའི་ཅ་ལམ་དུ་ཤོར་ནས་མཆིན་པའི་
གནས་སྤྱ་ཞུ་ཞུ་བར་གྱུར་པའི་དོན་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཟས་ཀྱི་རོ་པོ་མ་འགྱུར་བ་པོ་ལོང་གི་
གནས་སྤྱ་ལུས་ནས་མ་ཞུ་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་དྲངས་མ་མ་ཞུ་
ཞེས་ཁ་ཟས་ཀྱི་རོ་པོ་དྲངས་མར་གྱུར་ཆར་བའི་རྒྱུ་མ་ཞུ་བ་འདོད་པ་དང་། སྒྲིགས་མ་མ་

ཞུ་བ་ཞེས་ཁ་ཟས་སྟེགས་མར་གྱུར་ཚར་བའི་རྗེ་སུ་མ་ཞུ་བ་འདོད་པ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་
དྲངས་མ་མ་ཞུ་བ་ཞེས་བརྒྱུད་བར་འོས་པའི་སྟོམ་གྱི་རིགས་མ་ཞུ་བ་འདོད་ཅིང་། སྟེགས་མ་མ་
ཞུ་བ་ཞེས་བཟའ་བར་འོས་པའི་ཟས་གྱི་རིགས་མ་ཞུ་བ་འདོད་བར་མཆིས་ཀྱང་དེ་དག་ནི་མ་
ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས།

སྟེགས་མ་ལས་ཆུང་བའི་དུས། སྟེགས་མ་སྤབ་ཅིང་ཉུང་བའི་དུས།

སྟེགས་མ་ལས་ཆེ་བའི་དུས། རན་སྟེགས་འཕེལ་བའི་དུས།

སྟེགས་མའི་རྒྱད་མདངས། ཉད་མང་པོ་དང་། དམག་འཁྱག་རྒྱན་མི་འཆད་པ། ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་མི་
འབབ་པ། ལོ་ལྷགས་རྟག་ཏུ་མི་ལེགས་པ་སོགས་ལ་ཟེད།

སྟེགས་མའི་མགོན་པོ་སྟོན་གྱི་ཆ་ལ། སངས་རྒྱས་སྟོན་གྱི་ཆ་མ་ཞེས་སྟོན་གྱི་རྒྱད་བཞི་ཅ་རྒྱད།
བཤད་རྒྱད། མན་རག་གི་རྒྱད། བྱི་མའི་རྒྱད། ཐོག་མ་གསུངས་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྟེགས་མ་
ལྷ་ལྷག་བར་བདེ་བའི་དུས་སྐབས་སུ་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡིན་ཟེད།

སྟེགས་མའི་དུས། སྟེགས་དུས་དང་གཅིག །

སྟིང་། ① མི་ལུས་ཀྱི་བྱང་ཁོག་སྟོད་དུ་གནས་ཤིང་དོན་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། དེའི་བྱེད་ལས་ནི་ཆེ་
སྟོག་གི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་སོགས་ཐུན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ། ཁྲག་ལ་
སོགས་པའི་དྲངས་མ་རྟམས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལས་ཀྱུན་ཏུ་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན། སྟིང་
འཕར་བ། སྟིང་ལ་རུས་པ་ཡོད་ན། རྩོལ་མི་ཁྱུང་འཕེགས། མིང་གི་རྟམ་གངས་ལ་ཀྱུན་སྟེད་
བྱེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཅ་འཁོར། སྟིང་ལ་ཐུགས། རྟམ་ཤེས་རྟེན། ལ་མཆོག་། སེམས་ཀྱི་ཁང་བ།
སྟོག་གནས་བཅས་སོ། ② སེམས། སྟིང་བདེ་བ། འགྲོ་སྟིང་མ་འདོད་ཉལ་སྟིང་འདོད། བཤད་
སྟིང་འདོད་དམ་མི་འདོད། གཏམ་བཟང་ཐོས་པས་སྟིང་དགའ་བ། ③ གྲོ་ཁོག་། མི་རན་སྟོད་རན་
ལ་ངོ་རྒྱལ་བྱེད་པར་སྟིང་མ་རྒྱུད་ཞིག །དཀྱུན་ཁའི་ཁ་བ་འབབ་སྟིང་ཆེ། ཉི་མ་བྱུང་ན་རྒྱུ་ལ་
ཞོད།

སྟིང་ཀྱང་རུབ། སྟིང་ཁྱུང་རུབ། སེམས་སྟིད་པོ་མེད་པ།

སྟིང་སྒྲ་རབ། སྟིང་དང་སྟོག་ཅ་ལ་བབ་པའི་རྒྱུད་ནད་ལས་ཆེ་བའི་སྒྲ་རབ་སྟེ། ཉད་རྟགས་ལུས་

སྒྲུང་ས་ཤིང་སྒྲིང་མི་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཞིག
སྒྲིང་དཀར། ① གློ་སེམས་དཀར་བ། ར་གཉིས་སྒྲིང་དཀར་ས་ཞིག་ཡིན། ② བྲི་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་
གཤེ་ཐད་དུ་སྒྲུ་ཐིག་དཀར་པོ་ཡོད་པ། བྲི་ནག་སྒྲིང་དཀར།
སྒྲིང་དཀར་ནག་མཆོམས། ལུ་མ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ཐིག་གི་སྒྲེལ་བའི་བྲང་དཀྱིལ་གྱི་
མིང་སྟེ། བྲི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱད་ལས། ལུ་མའི་དཀྱིལ་ཐད་བྲང་གཞུང་དཀར་ནག་མཆོམས།
འཕྲོ་འདར་སྒྲིང་མི་དགའ་ལ་གདབས་བར་བྲ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
སྒྲིང་ཁ། སྒྲིང་ཡོད་སའི་ཐད་ཕྱོགས། མདུན། སྒྲིང་ཁ་འཕར་བ།
སྒྲིང་ཁམས། ① ཐོད་ཆོན། སྒྲིང་ཁམས་ཅན། ② དན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཁམས། སྒྲིང་
ཁམས་ཀྱི་ནད། སྒྲིང་ཁམས་མི་བདེ་བ།
སྒྲིང་ཁ། ཉིང་ཁ།
སྒྲིང་ཁུང་། ལུས་ཀྱི་གནད་གསང་།
སྒྲིང་ཁོང་། སྒྲིང་གི་དབྱས་ནས་ཉ། སྒྲིང་ཁོང་རུས་བའི་གཉིང་ནས་ཁོན་འཛིན་བཟུང་བ་ལྟ་བུ།
སྒྲིང་ཁོང་རུས་བའི་གཉིང་། སྒྲིང་ཁོང་རུས་བའི་དཀྱིལ་ཡང་ཟེར། སེམས་ཀྱི་གཉིང་སྟེ། ཁ་ཅམ་
ཆིག་ཅམ་མིན་བའི་དཔེ། དས་སྒྲིང་ཁོང་རུས་བའི་གཉིང་ནས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རོ་ལ་
རི་མོ་བརྐོས་པ་ལྟར། སྒྲིང་ཁོང་རུས་བའི་དཀྱིལ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་བུ།
སྒྲིང་ཁག ། སྒྲིང་གི་ཁག ། འཕེའི་སྒྲིང་ཁག་ལྟར་བྲ།
སྒྲིང་ག ། སྒྲིང་ཁ་དང་གཅིག །
སྒྲིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། སྒྲིང་གའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་དབྱ་མ་ལས་གྲེས་བའི་རྩ་འདབ་བརྒྱུད་གདུགས་ཀྱི་
ཅིབས་མ་ལྟར་ཁ་ཡར་ཕྱོགས་ཉེ་ཡོད་པ་ཞིག
སྒྲིང་གའི་རོ་རྗེའི་བརྒྱས་པ། དབང་ཞོན་རོར་བརྒྱས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། བདག་མདུན་གྱི་ལྷ་ལ་གསལ་
སྒྲིང་གུབ་ཅིང་རྒྱུང་དང་དབང་པོ་ནང་དུ་བཟུས་ལ་ཡིད་ཀྱི་བརྒྱས་པ།
སྒྲིང་གའི་རྩ་འཁོར། ཅའི་འཁོར་ལོ་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
སྒྲིང་གའི་རྩ་འདབ། ལུས་ཅའི་བྲེ་བྲག་ཅིག

སྤྲོད་གཤམ། སྤྲོད་ཁར།

སྤྲོད་གི་དཀྱིལ། གླ་མ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་གསུམ་ཏེ། ཕྱག་མཆོད་པ་བྱེད་དུས་གླ་མ་མདུན་ལ་བསྐྱོམ་
པ། གསོལ་འདེབས་བྱེད་དུས་གླ་མ་སྤྱི་ཡོང་བསྐྱོམ་པ། རྒྱལ་དུ་གླ་མ་རང་གི་སྤྲོད་དཀྱིལ་དུ་
བསྐྱོམ་པ་བཅས་སོ། །

སྤྲོད་གི་ཐིག་ལ། སྤྲོད་གི་དཀྱིལ་དེ་སྤྲོད་གི་སྤྲོད་པོ་ལ་ཟེར།

སྤྲོད་གི་ནད། སྤྲོད་ནད་སྤྱིའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷན་གྱིས་སེམས་འཁྲུགས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། ལྷོ་
ཆགས་པ་དང་། གཉིད་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་བྱ་པོ་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

སྤྲོད་གི་ནོར་བུ། སེམས་ཀྱི་གཅེས་ནོར་ཏེ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་མཛའ་གྲོགས་སམ་རྒྱ་ནོར།

སྤྲོད་གྲོགས། རྫོང་ཐུབ་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ལས་ཤིན་ཏུ་མཛའ་བའི་གྲོགས་པོ།

སྤྲོད་འགྲུལ། བད་སོགས་ཀྱི་སྤྲུབས་ཀྱིས་སྤྲོད་གཡོ་བ། ཁྲིམ་རྒྱུང་ལངས་ནས་སྤྲོད་འགྲུལ་བར་བྱེད་པ།

སྤྲོད་ཅན། མི་ཞིད་པའི་སྤྲོད་སྤྲོབས་ཅན།

སྤྲོད་གཙུག་། རྫོང་པ་མིན་ཀྱི་ཀྱི་ཀྱི། མི་སྤྲོད་གཙུག་ཅན་ཀྱི་གཙུག་།

སྤྲོད་གཅེས་གཅེས། རྫོང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བལས་བྱམས་པ། ཡིད་དུ་ཡོང་བའི་སྤྱ་གཅིག་ལ་སྤྲོད་གཅེས་
གཅེས་བྱེད་པ།

སྤྲོད་བཅངས། སེམས་ལ་ནན་ཏན་བརྒྱུད་པ། སྤྱི་དོན་སྤྲོད་བཅངས།

སྤྲོད་བརྒྱུད། སྤྲོད་པོའི་སྤྲོད་པོ། འབྲུམ་དམག་ཆེན་པོའི་སྤྲོད་བརྒྱུད་དེ། སྤང་མ་ཕྱ་མོས་གཤམ་ཡོང་།

སྤྲོད་ཆུ། སྤྲོད་ལ་རྒྱ་བསགས་པའི་ནད། སྤྲོད་ནད་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

སྤྲོད་རྒྱུང་། རྫོང་ཁོག་མེད་པ། སྤྲོད་རྒྱུང་གིས་དཔའ་འཛོག་མི་ཐུབ།

སྤྲོད་ཆེན་པོ། རྫོང་ཁོག་ཆེན་པོ། དགྲ་དང་དངོས་སྤྱ་འཕམ་དུས། སྤྲོད་ཆེན་ཡིན་མིན་ཤེས་ཐུབ།

སྤྲོད་འཆུ་བ། ཡིད་འཕྲོག་པ། ཡོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཏ་ཅང་སྤྲོད་ཆེ་བས་སྤྲོད་འཆུ་བ།

སྤྲོད་རྩེ། ཆངས་པའི་གནས་པ་བཞིའི་ནང་གསེས། བད་སོགས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་
སེམས་ཅན་དེ་དག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྤྲོས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་འཆོལ་བའི་སེམས་
ཀྱི་གཉེན་པོ་འོ། །

སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ།
སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ། རན་འགོ་ལས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པ། ཐེག་དམན་པ་ལས་བསྐྱང་བ། ཡང་དག་པའི་ལམ་དུ་འགོད་པ་བཅས་
སོ། །ཁོང་གཉིས་ནི་དང་པོ་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། གཉིས་པ་རྩོམ་མེད་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
སྤྲོད་པ་ཐོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ

སྤྲོད་ཆེ་ཆེན་པོའི་སེམས། ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་བརྩེ་སེམས་ཆེན་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་
བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ།

སྤྲོད་ཆེ་ཆེ། ① སྤྲོད་ཆེ་ནས་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ། སྤྲོད་ཆེ་ཆེ་སྐད་དུ་འོ་དོད་འཕོད་པར་བྱེད། ②
དགའ་དགའི་ངང་ནས་བྱམས་པོ་བྱེད་པ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱ་གྲིག་ལ་སྤྲོད་ཆེ་ཆེ་བྱེད།

སྤྲོད་ཆེ་སྟོམས་པ། ཉེ་རིང་མེད་པའི་བརྩེ་སེམས།

སྤྲོད་ཆེ་བད་དགའ་ཀྱི་མདོ། །ཁམ་པོ་བཙོ་ལྷ་དང་ལེ་ལྷ་རྒྱག་པ། བརྒྱུ་རྩི་ན་མི་ཏུ་སོགས་དང་། ལོ་
རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་པ།

སྤྲོད་ཆེ་སོ། ① སྤྲོད་ཆེའི་ཡུལ་དེ་རྣམ་མེད་ཉམས་རྒྱུད་གི་རིགས་ལ་ཟེད། ② [ལྟ་སའི་ཡུལ་སྐད།]
ཡིད་དུ་འོང་བ། སྤྱ་གྲི་དེ་ཆོ་སྤྲོད་ཆེ་པོ་ལ་སྤྱག་འདུག །འབྲ་ཆགས་ཆགས། །ཁ་ནས་སྐད་ཆ་སྤྲོད་
ཆེ་སོ། འོད་པ་ལས་ལག་དུ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་གལ་ཆེ།

སྤྲོད་ཆེ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྐྱེས་པ། འབྲེག་ལྟོགས་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་མཁན་ཆོར་སྤྲོད་ཆེ་བ་ཅན་གྱིས་ཅན་མི་པན།

སྤྲོད་ཆེ་མ་འབྱོངས། དག་གཉེན་བར་གསུམ་ལ་ཕྱོགས་སྐྱེད་མེད་པའི་སྤྲོད་ཆེ་ཡོད་ན་སྤྲོད་ཆེ་
འབྱོངས་པ་ཟེད། གཉེན་ལ་སྤྲོད་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་དག་ལ་སྤྲོད་ཆེ་མེད་ན་སྤྲོད་ཆེ་མ་འབྱོངས་པ་ཟེད།

སྤྲོད་ཆེ་མེད་པ། བརྩེ་སེམས་མེད་པ།

སྤྲོད་ཆེ་སོ། སྤྲོད་ཆེ་སོ་དང་གཅིག །

སྤྲོད་ཆེ་ཆོད་མེད། བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་
ཆོད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས། ཉམས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་

རབ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའི་རིས་སུ་གནས་པའོ།

སྤྱང་རྩེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོམ་པ།

སྤྱང་རྩེ་གསུམ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་རྩེ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་རྩེ། དམིགས་
པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་རྩེ་བཅས་སོ།

སྤྱང་རྩེའི་ཉམས། ཉམས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་གྱི་ནང་གསེས། སྤྱུག་བསྐལ་བྲག་པོ་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་དང་སྤང་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནང་དུ་སྤྱང་རྩེ་རྒྱས་པའི་རྣམ་འགྲུར་བཅུ་ཉམས་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཞིག

སྤྱང་རྩེའི་དམིགས་པ། བཅུ་བ་བྱ་ཡུལ།

སྤྱང་རྩེའི་བསམ་པ། གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་མི་བཟོད་པའི་བཅུ་སེམས།

སྤྱང་རྩེས་མི་བཞོལ་བ། སེམས་ཅན་ལ་བཅུ་སེམས་མི་སྟོད་པའམ་མི་འདོར་བ།

སྤྱང་རྩེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས། ཤེས་ཀྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། གཞི་ཀྱན་རྩོལ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ།

སྤྱང་ཉེ་བ། སེམས་མཛའ་བ། སྤྱང་ཉེ་བའི་ཐོགས་ལ་སྤྱང་གཏམ་བཤད།

སྤྱང་ཉེ་ལགས། [ཡུལ]སྤང་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་མི་ཆང་འབྱེད་གི་བྱིས་བདག་མོ་ལ་འབོད་པའི་ཞེས།

སྤྱང་ཉེག། སྤྱང་ཐེག་དང་གཅིག།

སྤྱང་སྟོབས། ཆོ་སྟོབས། སྤྱང་སྟོབས་ཆེན་པོ། སྤྱང་སྟོབས་སྐབ་མོ། སྤྱང་སྟོབས་རྩུང་བ། ལས་དོན་
དཀའ་ཆེགས་ཆེ་གས་ལ་སྤྱང་སྟོབས་མ་བསྐྱེད་ན་མི་འབྲུག། ཡོན་ཏན་གྱི་རི་རྩེར་འཛིག་ཐུབ་
པའི་ཆེད་དུ་སྤྱང་སྟོབས་ཆེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྟོབ་སྟོབ་ལ་རྩར་བཙོན་བྱེད་པ།

སྤྱང་སྟོབས་ཀྱི་ཅ། ལུས་རྩའི་བྱེ་བྲག་ཅིག།

སྤྱང་སྟོབས་ཅན། ① ཆོ་སྟོབས་དང་ལྷན་པ། ② ཆོ་སྟོབས་ཡོད་པའི་མི།

སྤྱང་གཏམ། ① སང་བོའི་གཏམ། བན་པའི་སྤྱང་གཏམ། སྤན་རོ་ཁ་རུང་ནང་ལ་པན། སྤྱང་གཏམ་
རྩུབ་རུང་མི་ལ་པན། ② སྤྱང་ཉེ་བའི་སྤྱང་ཆ། བཅུ་བའི་སྤྱང་གཏམ། མཛའ་ཐོགས་པན་རྩུབ་
སྤྱང་གཏམ་ཡོད་རེས་བྱེད་པ།

སྟོང་བསྟན་པ། སྟོང་གསང་མ་བྱས་པ།

སྟོང་ཐག་པ། སེམས་ཀྱི་གཏིང་། སྟོང་ཐག་པ་ནས་གདུང་སེམས་ཞུ་བ། སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་
འིན་ཆེ་ཞུ་བ།

སྟོང་ཐག་འིང་བ། བཅེ་དུང་ཆུང་བ།

སྟོང་ཐིག །སྟོང་གི་ཐིག་ལེ་སྟེ་སྟོང་པོའམ་ཡང་སྟོང་གི་དོན།

སྟོང་ཐིག་བཞི། མཁའ་འགྲོ་སྟོང་ཐིག །མཁའ་འགྲོ་ཡང་ཐིག །ཟླ་མ་སྟོང་ཐིག །ཟླ་མ་ཡང་ཐིག་
བཞིའོ། །

སྟོང་འཐིབས་པ། ① དན་པ་མི་གསལ་བའམ་འིག་པ་ཉོབ་པ། གཉིད་སྒྲུགས་ཀྱིས་གཟེར་ནས་སྟོང་
འཐིབས་པ། ② སྟོང་ནད་བདུན་གྱི་ནད་གསེས་ཤིག

སྟོང་དུ་སྒྲུག་པ། ཡིད་དུ་འོང་བའམ་འབབ་པ། མི་དེ་ཀུན་གྱི་སྟོང་དུ་སྒྲུག་པར་འཛིན་པ།

སྟོང་དུ་འབབ་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ། སྒྲ་གྲུ་པལ་ཆེ་བའི་སྟོང་དུ་འབབ་པ་ཅེད་མོ་འོ།

སྟོང་དོན། ཉའི་བྱང་དུ་འདོགས་པའི་དོན་དོན་སྟེ་སྟར་རྟ་ཆས་ཀྱི་ཆེ་རྟགས།

སྟོང་སྒྲུག །མཛའ་གྲོགས་སམ་ཡིད་ལ་ཤིན་ཏུ་འབབ་པའི་མི་པོ་མོ།

སྟོང་གདོས། རྫོ་ཁོག །པོ་སྟོང་གདོས་གཏིང་ནས་མི་ཆེ་བའི། གཏམ་ཁ་རྟོད་སྟོང་བཤད་མཁས་མདོག་ཁ།

སྟོང་བརྟུངས། རྫོ་བྱར་དུ་སྟོང་བྱག་ཏུ་འཕར་བའི་དོན།

སྟོང་བཟུས་ཞིབ་ཆགས། རྒྱ་སྟོལ་རི་མོར་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་སྐབས་སུ་རེས་པར་དུ་བཟུབ་དགོས་པའི་
སྟོལ་རྒྱུན་གྱི་གཞི་འཛིན་རེ་འདུན་ཞིག་ཡིན།

སྟོང་ན་ག། ① སྟོང་ལ་ནད་པོག་པ། ② ཡིད་མི་དགའ་བའམ་ཁོ་བ།

སྟོང་ནད། ① སྟོང་གི་ན་ཆ། ② སྟེ་མའི་འཁོན་རྩིང་། སྟོང་ནད་སངས་པ།

སྟོང་ནད་ཁ་ལེ་ནག་པོ། ཅ་སྟོང་། ཆ་བ་ཆེ། སྟེ་བ་ཉུང་། སྟོ་སྟང་བས་གཞན་ལ་རྟུང་རྟེག་བྱེད་པར་
འདོད། མིག་འབྱར་རྟུགས་སུ་བསྟ།

སྟོང་ནད་སྟོང་ཆ། སྟོང་ལ་རྩ་མེར་བབས་པ་སྟེ་བ་མང་། ཁོང་འདར། གཉིད་རྩུང་། སྟོང་རྟུང་བ་སྟེ་
འཕར་ཞིང་སྒྲུག་པ། གཡལ་སྟོང་གཡོ། ཞེས་པ་གཡལ་མང་པོ་སྟེ་མ་སྟང་ནས་འོང་བ། རྒྱ་དང་

དགོད་པ་དགལ་ཆོག་པ་ཟ།

སྤྲོད་ནད་སྤྲོད་འཛིབས། སེམས་ལས་ཆེ། དང་ག་མ་བདེ། གཉིད་ཆེ། སེམས་ནད་དུ་རྩོད་བརྒྱུད་པ་
ལྟར་སེམས།

སྤྲོད་ནད་སྤྲོད་འཕྱོས། མགོ་ན། བརྟེན་ངས་ཆེ། ཤེས་པ་འཕྱོད་དོན་མེད་པ་སྤྲོད་མི་དགལ། རེས་
འགའ་མ་དྲིས་པ་ཡང་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད། རེས་འགའ་དྲིས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པ། མི་སྤྱོད་པའི་ཆིག་གིས་
དངངས་སྤྲུག་སྤྱེ། བྱས་འདེབས་པ། དབྱགས་ཐུང་། གཉིད་ཆུང་། སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲུམ་ཁྱེད།

སྤྲོད་ནད་སྤྲོད་ཆད། ① ཆ་བརྒྱས་པ། སེམས་སྤྱོས། ཤེས་པ་འཛིབས་པ། མིག་དམར། རོ་སྤྲོད་
གཟེད། སྤྲོད་བཅུས་པ་ལྟར་བྱའི་ཆོར་བ་སྤྱེ། སྤྲུམ་པ། བང་རྒྱལ་ཏུ་མེ་བཏང་བ་འབྲུ་བ་འབྲུང་།
② སྤྲོད་ཆ་སྤྲུག་ཁྱེད། སྤྲོད་འཕར། བྱིས་གཏུབས་པ་ལྟར་བྱའི་ཆོར་བ་སྤྱེ།

སྤྲོད་ནད་སྤྲོད་གཟེད། ① ཆུང་གཟེད། མགོ་འཁོར། རོ་སྤྲོད་གཟེད། རེས་པ་ཐུང་ལ་ཆེ་བ། མིག་ཅ་
ཁོད། ཁ་ལྟེ་སྤྲུམ་ལ་རྩལ་བ། ② ལྟེ་སྤྲུམ། སྤྲོད་ལ་ཐུང་བ་བཅུགས་པ་ལྟར་གཟེད་བ། མིག་
འབྲུར་ཚུགས་སུ་བལྟ། རེས་པ་ཁོད། ཞེ་འཁུན།

སྤྲོད་ནད་བདུན། ༡ སྤྲོད་འཕྱོས། ༢ སྤྲོད་གཟེད། ༣ སྤྲོད་ཆད། ༤ སྤྲོད་ཆུ། ༥ སྤྲོད་འཛིབས། ༦
སྤྲོད་སྤྱོད། ༧ སྤྲོད་ནད་ཁ་ལེ་ནག་པོ།

སྤྲོད་ནད་སྤྲོད་སྤྱོད། མིག་མདོག་ནག་པ། མིག་ནས་ལྷན་ལྷན་མང་དུ་འཛག་པ། སྤྲོད་འཕར། ལྷན་
འཛིབ། སྤྲོད་སོག་པ་འབྲས་པ་ལྟར་བྱའི་ཆོར་བ་འབྲུང་།

སྤྲོད་ནད་ཐུང་། སེམས་གཉིད་ནས་འཕྱོད་བཞགས་དག་པོ་སྤྱེས་པ།

སྤྲོད་ནོར། ལུགས་ནོར་རམ། ལུགས་དེག

སྤྲོད་གཞོན། ① ཁོང་ཁོ་འཇགས་པའི་ཐབས། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལྟག་པོར་བཞད་དེ་སྤྲོད་
གཞོན་པ། ② བྱས་ཉེས་འདོམས་པའི་ཉེས་ཆད། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ཉེས་ལ་སྤྲོད་གཞོན་ཉེས་པ་
གསེར་སྒྲང་གང་སོང་བ་སྤྱུབས།

སྤྲོད་པོ། ① ཉིང་ཁྱ་དང་བཅུད། བདུད་ཅིའི་སྤྲོད་པོ། ཞོའི་སྤྲོད་པོ་མར་དེད། ཟས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་བཅུད་
རེད། ② གཙོ་དོན་ནམ་ཅ་ཆེའི་དོན། དོན་དག་སྤྲོད་པོ། སྟོག་གི་སྤྲོད་པོ། དགོངས་པའི་སྤྲོད་པོ།

སྙིང་པོ་མེད་པ་ལ་སྙིང་པོར་འདྲ་ཤེས་པ། གསོ་རིག་གི་སྙིང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་སྙིང་པོ། རྣམ་མཁའ་འི་སྙིང་པོ། སའི་སྙིང་པོ། ③ དཀྱིལ་དང་། ལྟེ་བ། ཤིང་གི་སྙིང་པོ། ཅན་
དན་སྒྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ། ཁམ་བུའི་ནང་སྙིང་། ④ ཤའི་སྙིང་། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
བཅོས་ཉམས་ལེན་ལྟ། ཆོག་ས་ཞིང་ལ་བཤགས་པའི་སྒྲགས་རྒྱས་སྦྱོང་། ཕྱི་ནང་རྒྱས་བཟུ་
གཏུམ་མོས་ས་པོན་བསྟེན། །སྦྱེ་མེད་དོན་སྒྲོམ་ཕྱི་ནང་དབང་བཞི་ལེན། ཆོག་ས་སུ་ཁྱེད་དང་རྟེན་
ལ་སྦྱེ་བཤགས་བརྗོད། མཛུམ་སོགས་འདུལ་བདེ་བཤགས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། ཞི་བའི་མེས་
ལྷུང་མཆོད་གཏོར་རྒྱ་ཆེན་བཏང་། ལྷ་ཡི་སྒྲགས་བརྒྱ་ཐབ་མོའི་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ། སེམས་
ཅན་སྟོག་སྒྲུབས་མདོ་རྒྱུད་གསུང་རབ་བསྟེན། ལྷ་མ་གཙུག་བསྟེན་ཐབ་མོའི་བདག་འཇུག་བྲ།
བདེར་བཤགས་ཡིག་བརྒྱ་དུས་བཟང་གཟུངས་སྒྲགས་བརྒྱ། ལྷུང་བཤགས་ལན་བྲག་རྟོར་
སེམས་བསྒྲོམ་བརྒྱས་བྲ། རྟོ་རྟེ་གསུམ་ལྷན་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དཔྱིད་ཐིག་དང་ནི་སྤྱོད་པའི་
རྣལ་འབྱོར་བཅས་སོ། །

སྙིང་པོ་ལྟ། བུ་རམ། རྒྱན་མར། ལྷུང་ཅི། ཉིལ་མར། ལན་ཅུ་སྟེ་ལྟ།

སྙིང་པོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཟེར། སྟོག་ཕྱོམ་གཟེར་བཞིའི་ཡ་བྲལ། ལྷ་ཐག་སྒྲགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་
པ་སྟེ། མར་འཁོར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་གསུང་གི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་འཆར་བའི་
འབྲས་བུ་གཞི་ལ་རྫོགས། བར་ལམ་དུས་སུ་ངག་རྒྱུང་གི་རང་བཞིན་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱང་
བ་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ།

སྙིང་པོ་ཆེ། རྟོ་ཁོག་ཆེན་པོ།

སྙིང་པོ་མེད་པ། དོན་མེད་པའམ་དགོས་པ་མེད་པ། སྙིང་པོ་མེད་པའི་གཏུམ་མི་ཅོད་ཅིང་། སྙིང་པོ་
མེད་པའི་ལས་མི་བྱེད།

སྙིང་པོའི་བསྟན་པ། མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་སྙིང་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྙིང་པོའི་བསྟན་པ་ཟེར། དེ་ཡང་བྲུབ་ཆེན་ཉེ་ལོ་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་
བཀའ་བབ་བཞིའི་གདམས་ངག་གི་སྙིང་པོ་ཐབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་བྲག་དང་། རྒྱལ་བ་མི་ཉི་པ་
ལས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་གི་སྙིང་པོ་ཐོལ་ལམ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་སྟན་སྟོག་གཅིག་ཏུ།

ཉིན་མཚན་ཁོར་ལུག་ཏུ་སྤུང་གིས་བཅད་ནས་ཉམས་ཉོག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་
ཆུ་མའི་གདམས་ངག་བཞིན་སྒྲོམ་པ་ལ་སྤྱིང་པོ་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཟེད།
སྤྱིང་པོའི་ལུགས། བཀའ་བརྒྱན་པའི་ཆོས་སྐད་ཅིག། གཞི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པ་དངོས་པོ་གཤེས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིང་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བྱག་ཆེན་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་ལས། སྤྱིང་
པོ་དོན་མེ་ལེ་ཤེས་འབེབས་པ་ཡིས། །དབང་རབ་སྤྱིན་གྲོལ་དུས་གཅིག་འབྱུང་བའོ། ཞེས་སྡུང་
མདོ་ལུགས་དང་། སྤྱགས་ལུགས་ཀྱི་བྱག་ཆེན་གཉིས་ལས་ཐབས་ཟབ་ཅིང་། རོ་མཚར་ལ་ཁྱད་
བར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཟབ་མོའི་སྤྱིང་པོའི་ལམ་བཅན་ཐབས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ནི། རྟོགས་ལྡན་
ཀྱི་ཆུ་མས། སྐལ་ལྡན་གྱི་སྒྲོབ་མ་ཆེས་དབང་རྟོན་དུ་གྱུར་པ་ལ། དོན་མེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་བྱིན་
ཆུབས་འབེབས་པ་ཅན་གྱིས། ཐ་མལ་ཤེས་པ་སྤྱིང་དབུས་སུ་སད་ནས། རྟོགས་གྲོལ་དུས་
མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་ཐབས་དང་། སྤྱངས་པའི་རྩོལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བྱིན་
བཀའ་བརྒྱན་ཆེ་བཞི་ཅུང་བརྒྱན་གྱི་བྱུབ་ཐོབ་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་ཅན་བྱོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་
ལག་རྗེས་མཛོན་སུམ་སྤང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། དེས་ན་བཀའ་བརྒྱན་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་བཞེད་ལ། གཞི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་དང་པོ་པ་
དབང་རྩལ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུང་བ་དང་། སྤྱགས་ལུགས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་དབང་པོ་
རབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྤྱིང་པོ་དོན་གྱི་བྱག་ཆེན་ནི་དབང་པོ་ཡང་རབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་
པ་ཡིན་པས་ན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱིང་དང་། ཡང་ཅེ་ཡིན་པས་
གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེར་དུས་ཆོས་གཞུང་མི་ཤེས་པའི་ཆོས་པ་ཆོས་བཀའ་བརྒྱན་པའི་
གདམས་ངག་རྣམས་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྐྱུར་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱིང་པོའི་དོན་ལ་ལོག་འགྲུལ་མང་པོ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་ལུང་གཤམ་རྒྱགས་ཀྱི་གཏམ་འཆལ་ཅན་མོ།
སྤྱིང་པོར་འཛིན་པ། གལ་པོ་ཆེར་འཛིན་པ། ཞིང་ལས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་འཇུགས་སྤྱན་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དོན་
དེ་སྤྱིང་པོར་འཛིན་པ།
སྤྱིང་སྤྱགས། སྤྱགས་པ་ཞེས་བསྐྱད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་སྤྱིང་རང་མལ་ལས་
གཞན་དུ་གཙུག་པའི་ཉམས་འཆར་བའི་དོན་ནོ། །

སྒྲིང་ཕུར་ཐེབས་པ། སེམས་ལ་བརྟན་པོར་ངེས་པ་ལས། གཏིང་རིང་པོར་བྱག་པ། བཀའ་སྒྲོལ་བཟང་
པོ་གང་གནད་བ་རྣམས་སྒྲིང་ཕུར་ཐེབས་པ།

སྒྲིང་འཕྱོ། སྒྲིང་གཡོ་བ། ལས་གལ་ལག་ལ་ཆེ་ཚུལ་བྱན་པས་སྒྲིང་འཕྱོ་བ། དེ་རིང་དགའ་བྲགས་
ནས་སྒྲིང་འཕྱོ་བ་ལྟ་བུ་བྱས་བྱུང་།

སྒྲིང་འཕྱོས། སྒྲིང་ནད་བདུན་གྱི་ནད་གསེས་ཤིག།

སྒྲིང་འབྲས། འབྲས་ནད་སྒྲིང་ལ་བབས་པ་ཞིག་སྟེ། ཉན་རྟགས་སུ་སྒྲིང་འཕར་ཞིང་གཟེར་ལ་བྱན་པ་
མི་གསལ་བ་སྟན་པ་འཐིབ་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཞིག།

སྒྲིང་མ་རྩེ། ① བཅེ་བའི་འཕོད་སྒྲིལ་སྒྲིང་རྩེ་བ་ལ་ཞེས་པའི་དོན། དུ་སྟག་ཉམ་ཐག་དེ་ཆོ་སྒྲིང་མ་རྩེ།

② ཟུར་བ་དང་ཁུད་གསོད་གྱི་ཆིག་ཅིག། སྟུག་རོ་ཁོ་འདྲ་པོ་ཞིག་གིས་ཨ་པོ་ང་ལ་འཐབ་ཅིས་
བྱེད་པ་སྒྲིང་མ་རྩེ་གང་མོ་ལོ།

སྒྲིང་མེད། ① གློ་ཁོག་མེད་པ། ② ལེགས་ཉེས་སམ་བཟང་ངན་མི་ཤེས་པའི་གློ། ③ སྒྲིང་པོ་མེད་
པའི་བསྟུས་ཆིག།

སྒྲིང་མེད་ཁོག་སྒྲིང་། ཉན་སྒྲིང་མེད་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་འགྲུར་རྩིག་རྩིག་འདྲ་ཡང་སྒྲིང་མེད་ཁོག་
སྒྲིང་དེ་ཆོར་འཇིགས་དགོས་དོན་ཅི་ཡང་མེད།

སྒྲིང་ཅ། ཉན་པའི་ལག་བ་གཡོན་པའི་ཆོན་ལོག་ནས་བལྟ་རྒྱའི་ནད་ཁོལ་སྒྲིང་གི་རྩ་འཕར་སྒྲིང་ས།

སྒྲིང་རྩ་ཐ་ཁབ། བྲང་གཞུང་དཀར་ནག་མཆོམས་ནས་གཡས་གཡོན་རྩ་མའི་ཐད་དུ་ཆོན་དོ་རེ་
བཅལ་བས་ན། བོས་གྱི་ཐོང་ཁ་ལ་ཁབ་བཅུགས་པ་དང་འདྲ་བའི་རྩ་གྱེན་དུ་འབྱེད་བ་གཉིས་གྱི་
མིང་སྟེ། རྩོད་འབྲང་འཕུལ་གྱི་ཐེ་མིག་ལས། སྒྲིང་རྩ་ཐ་ཁབ་ནི་བྲང་གཞུང་གཡས་གཡོན་པོར་
བཞིན་ཡང་ཐོང་ཁར་ཁབ་བཅུགས་པ་ལྟར་གནས་སོ། །

སྒྲིང་རྩ་མིག་དམར། བརྒྱ་ལྷག་སྟེ་ས་ཁུད་དུ་གནས་པའི་སྒྲིང་དང་འབྲེལ་བའི་འཕར་རྩའི་མིང་།

སྒྲིང་རྩ་མེད། སེམས་གྱི་བྱན་པ་པོར་རྒྱུད་ཅིང་རིག་པ་གསལ་པོར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། དཔལ་སྤངས་
དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛོད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་འབྲེལ་ལས།

སྒྲིང་རྩ་མེད་ནི། སྤར་ནད་གྱིས་ཐེན་པའི་དུས་སུ་བྱན་པ་ཉམས་ཤིང་ཁམས་མི་གསལ་བར་གྱུར་

པ་དེ་ཉིད་ནད་ལས་ཁོལ་སྒྲུབས་སེམས་ཀྱི་བླ་བ་སོར་ཆུད་ཅིང་རིག་པ་གསལ་ལ་གྱུ་ཡངས་
པོར་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས་ཆིག་ལ་ཞེན་ནས་སྤྱིང་གི་རྩ་ལ་བསམས་པར་མི་བྱའོ།
སྤྱིང་བཅེ་སྤྱག་བསྐལ་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སེམས།
སྤྱིང་བཅེ་བ། སྤྱག་བསྐལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་བཅེ་སེམས་སམ་བྱམས་སེམས་བྱེད་པ། སྦྱོན་པར་ཁོང་
མི་ཁྲོལ། དག་པོར་སྤྱིང་མི་བཅེ་བ།
སྤྱིང་བཅེ་བའི་ཞིང་། སྤྱིང་རྩེ་སྤྱེ་ཡུལ། ཉམས་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད།
སྤྱིང་བཅེ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས། ཐར་པ་འཛོལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས།
སྤྱིང་བཅེ་ཞིང་བྱམས་པ། སྤྱག་བསྐལ་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བཅེ་ཞིང་། བན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་སེམས།
སྤྱིང་ཆ་སྦྱ་ར་རུ། འདིགས་ལུས་ལུས། དག་མཐོང་པའི་ཆེ་སྤྱིང་ཆ་སྦྱ་ར་རུ་མ་བྱེད།
སྤྱིང་ཆ་བ། སེམས་ཉམས་མི་བདེ་བ།
སྤྱིང་ཆད། སྤྱིང་ནད་བདུན་གྱི་ནད་གསེས་ཤིག །ཆ་བ་སྤྱིང་ལ་ལྷགས་པའི་ནད།
སྤྱིང་ཆབས། མོ་ནད་སྤྱིང་ལ་བྱེད་པའི་ནད་དེ། ནད་གསེས་སུ་དབྱེན་སྤྱིང་གི་ཐག་ཆབས་དང་།
སྤྱིང་གི་རྒྱང་ཆབས་གཉིས་མཆིས།
སྤྱིང་ཆིམ། སེམས་དགའ་བའམ་འདོད་པ་གང་བ།
སྤྱིང་ཆིམ་བགང་བ། ཐེ་མེ་བདར་དང་དོན་གཅིག །གཞན་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་བ་ལ་དགའ་སྦྱོ་སྤྱེས་པའི་
ཆིག་བཛོད་པ། མི་ངན་ལ་གོད་ཆགས་བྱང་ན་ཆང་མས་སྤྱིང་ཆིམ་བགང་ཡོང་།
སྤྱིང་ཆིམ་བདར་བ། གཞན་ལ་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་བའི་གནས་ཚུལ་ནམས་ཁོར་གི་མདུན་རུ་ཡང་སྦྱ་
བ། ཐེ་མེ་བདར་དང་དོན་གཅིག
སྤྱིང་ཆིམ་འདེབས་པ། གཞན་ལ་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་བ་ལ་དགའ་བའི་ཆིག་ཛོད་པ། འཁོན་དགའི་བྲིས་
ལ་མེ་ཤོར་ཡང་སྤྱིང་ཆིམ་མ་འདེབས།
སྤྱིང་ཆིམ་པ། འདོད་ཆོ་ཁེངས་པ།
སྤྱིང་ཆིལ། སྤྱིང་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆིལ།
སྤྱིང་ཆོམ་པ། [རྟིང] ① ནད་འཁོར། ② བགའས་པ།

སྒྲིང་ཚོམས། བཀྲའ་སྐུ་ལ་ཞེས་འབྱུང་བས་མང་པོའི་ནང་ནས་འདམས་པའི་དོན་ནོ།

སྒྲིང་འཕྲོ་བ། སེམས་འཕྲོ་བ་འཕྲོ་བ། ལྷ་ལྷོད་ལས་བྱེད་མང་པོ་ཡིན་པར་སྒྲིང་འཕྲོ་བ་ལངས་མི་ཉན།

སྙིང་ཞི་བ། སེམས་ཞི་བཟུང་ཟུང་བ། སྤྲུལ་རྟོག་མཆོག་ས་བཟུང་གི་སྙིང་ཞི་ནས་གཟུ་བོར་གནས།

ཕྱིར་ཞེ། མི་གཤིས་བཟང་འདྲིས་བདེ་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། འདྲེ་རིང་ལས་དྲུ་མི་ཞིག་ཐུག་ལྷུང་བ་

དེ་མི་སྣྱོང་ཞེ་ཞིག་འདུག་ལ་རོགས་པ་ཡག་པོར་བྱས་སྤང་། ཁྱོད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་དེ་སྣྱོང་ཞེ་

ཞིག་རེད། ང་ལ་སྒྲེ་ལེན་གང་ཟག་བྱས་བྱང་ལྟ་བུའོ།

སྒྲིང་ཞོ་ཤ བདེན་ཅི་རི་བཅ་དང་། རྒྱ་གར། བལ་པོ། རྒྱ་ཅག་གི་ཀུའི་ཤོ་ལུ། ཞོང་ཤིས། ཞོང་ཏུང་། ཏུཅུ་

ཤེས་ལྷན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བུ་མོ་དང་། སྐུ་རྒྱུ་འཕྲུལ་པ་ལྟ་བུར་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བུ་མོ་དང་།

སྤྱིང་པོའི་མཐོ་ཆད་མེ་ཁྲི་8~20ཙམ་བེན་པ། ལོ་མ་རྩུང་མཐུག་ལ་གྱོང་བ། མེ་ཏྲག་སྤྱོད་མར་

འདབ་མ་ལྟ་རེ་ཅན་འཆར་བའི་ཤིང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན། སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་གྲུ་ནི་

འབྲས་བུ་རང་སྟེ་དབྱིབས་སྟེང་དང་སྟོགས་མཚུངས་པ། འབྲས་བུའི་ཤུན་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་

སེང་ལ་སྒྲུལ་ནས་ཁམས་ནག་དུ་འགྱུར་བ། བད་དུ་རུས་པ་སྔ་ཞིང་རྩ་བའི་གོ་གུ་ལྷུ་གྱི་མཐའ་

ལྟོང་ཏུ་ཁུང་བུ་ལྟ་རེ་ཡོད་པ། འཁུངས་དཔེར། ལྷིང་ནད་སེལ་བའི་ཞོ་ཤེ། །འོང་གི་ནགས་ཀྱི་

གསེབ་ན་སྒྲེ། །སྒྲོང་པོ་ཆེ་ལ་ལོ་མ་མ་ཐུག། །མེ་ཉོག་དཀར་པོ་རབ་ཏུ་མཛེས། །འབྲས་བུ་སྙིང་འབ་

སྒྲིང་ཞོ་ཤ ཞེས་དང་། འབྲ་ཡིག་ལས། སྒྲིང་བྱ་ཞོ་ཤ་མི་སྒྲིང་འབྲ། ཞེས་གསུངས་། འབྲས་བྱ་

གཞན་གྱི་རུས་པ་དུག་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིང་ཞོ་ཤེས་རུས་པ་བཟང་བར་བཤད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ།

ཨ་མྲ་ལི། བ་ཏ། འབྲས། ཅི་རྟ་ཀ་སྐབས་འགར་གྱི་ཏ་ཏི་ཟེར་བས་ཀུ་ཀ་རི་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་

ཐོབ་དབང་ཆེ། རོ་བྱས། རོ་མངར་ལ་སྒྱུར། བྱུངས་བསེལ། བྱས་བས་སྒྱིར་གྱི་ཆོད་བ་སེལ།

སྒྲིང་བཞོས་པ། [རྟིང]① སེམས་གསོ་བྱང་བ། ② གསང་གྲུམ་བཤད་པ།

སྒྲིང་གཟེར། སྒྲིང་བྲད་བདུན་གྱི་བྲད་གསེས་ཤིག་སྟེ་སྒྲིང་ལ་གཟེར་ཆུག་ཆུག་པའི་བྲད།

སྒྲིང་གཡུག་པ། སྒྲིང་འཕར་པ། རི་ལ་ཡར་འཛོག་དུས་སྒྲིང་གཡུག་ཡོང།

སྒྲིང་རག་མ། [སྒྲིང་]སྒྲིང་མཁེགས་པའམ་སྒྲིང་བ།

སྒྲིང་རིང་བ། གཞི་ཆ་བཤམ་བཅུ་དྲུང་མེད་བ། གྲོགས་པོ་ལ་སྒྲིང་རིང་བ།

སྒྲིང་རུས། བཙོན་འགྲུས། སྒྲིང་རུས་བསྐྱེད་ནས་འབད་ནུས་ན། སྒྲིང་ན་དཀའ་བ་གང་ཡང་མེད།
མཁས་ཀྱང་དཔེ་དང་མ་བྲལ། སྒྲིང་ཀྱང་སྒྲིང་རུས་མ་ཆུང་། དཀའ་སྐྱེད་སྒྲིང་རུས། སྒྲིང་རུས་
གྲིས་ལ་ཡོན་ཏན་སྒྲོབས།

སྒྲིང་རེ། ཡིད་ཆིམ་ལ།

སྒྲིང་རེ་ཐེ། ① འོན་ཏུ་བཅེ་བའི་ཉམས། སྒྲིང་བསམ་མེད་འབྲུགས་ཏེ་ལུས་པ་སྒྲིང་རེ་ཐེ། ② བྱང་
གསོད་དང་ལྷན་ཟེའི་ཆམ་འཁྱུར་སྒྲོན་བའི་སྒྲིང་། གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོ་
སྒྲིང་རེ་ཐེ།

སྒྲིང་རེ་ཆིམ། རྒྱུ་ཁེངས་པའམ་ཡིད་ཆིམ་པའི་ཆིག་ཅིག། དཔྱད་པོར་ཡ་ལན་འཕྲོད་པས་སྒྲིང་རེ་ཆིམ།
སྒྲིང་ཆུང་། རོན་མེད་པར་སེམས་སྒྲིང་པ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་སྒྲོན་བའི་ཆུང་ནད་ཀྱི་ཁྱེ་བྲག་ཅིག་ཉི།
ཞུགས་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་བཏགས་པ།

སྒྲིང་ཆུང་སྒྲོད་འཆངས། སྒྲིང་ཆུང་ཆབས་ཆེན་ལངས་པ།

སྒྲིང་ཆུང་ལྗང་། སྒྲིང་ལ་ཆུང་ཞུགས་པ།

སྒྲིང་བཟླགས་པ། འཕྲོ་བ་སྒྲིང་པ། བཞགས་དབང་གདོན་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲིང་བཟླགས་ཏེ་ཅི་འཕྲོ་འདི་
འཕྲོ་མེད་པར་གྱུར།

སྒྲིང་ལ་འགྲོ་བ། གཞན་ལ་སྒྲིང་འགྲུས་ཀྱིད་པ་དང་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་པ། དཔེར་ན། མི་དེས་སྐྱོད་ཆ་
བཞག་ན་སྒྲིང་ནང་ལ་འགྲོ་གི་རེད།

སྒྲིང་ལ་ཉལ། [མདོན]འདོད་ལྟ།

སྒྲིང་ལ་འབབ་པ། ཡིད་ལ་འཐད་པའམ་རྫོང་འབབ་པ། སྒྲིང་ཁིང་དོན་གནད་ཡོད་པའི་གཏམ་སྒྲིང་
ལ་འབབ་པ།

སྒྲིང་ལ་རུས་པ་བསྐྱེད། འདིར་སྒྲིང་ནི་སེམས་དང་། རུས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པའི་དོན་
ཡིན། སྒྲིང་བཏང་སེམས་ལ་སྒྲིང་མི་ཟེར་ཞིང་། རུས་པ་ཡང་ཤེས་གསལ་རུས་གསལ་ཀྱི་ནང་
ཆོན་ཞིག་རེད།

སྒྲིང་ལགས། སྒྲིང་ཉེ་ལགས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆིག་

སྙིང་ལས། [ཉིང་]བསམ་པ།

སྙིང་ལས། སེམས་ཁུར་རམ་སེམས་ཁུལ། སྙིང་གི་ཁེ་པན་སྙིང་ལས་སུ་གྱུར། སྙིང་ལས་ཚུང་བ།

སྙིང་སོ་ལྟར་བཅེ་བ། སེམས་གིས་མི་བཟོད་པར་ཤིན་ཏུ་ཤ་ཆ་བ།

སྙིང་སྒྲིན། སྙིང་ནད་བདུན་གྱི་ནད་ཆན་སྒྲིན་ལས་གྱུར་པའི་སྙིང་ནད་དེ། བད་རྟགས་སྙིང་བླག་ཏུ་
འཕར་ཞིང་ཟུག་ཏུ་འབྲད་སྙམ་སེམས་པ་འབྱུང་བ་ཞིག།

སྙིང་སྟོག། སྙིང་དང་སྟོག་ཅ་གཉིས་ཀྱི་མིང་།

སྙིང་གསང་། རྒྱ་བ་གྱི་སྒྲུལ་ཆིག་བདུན་པ་སྙིང་དང་འབྲེལ་པའི་མེ་བཙའི་གསང་ཞིག་སྟེ། དེར་མེ་
བཙའ་བ་ཞག་ན་སྙིང་འཕྱོ་བ་དང་། ལུས་འདར་བ། སྟོ་བ། འཕྱོག་པ་སོགས་ལ་པན།

སྙིང་ཉད་པ། དན་པ་འཛོར་བ། རྫོང་བྱར་དུ་ན་ཆ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་དེ་ཞིག་སྙིང་ཉད་དེ་ལུས་པ།

སྙིང་པོ། ① པའི་གཙུང་པོ། ② བཟའ་རྒྱའི་བུ་སྟུན།

སྙིང་མོ། ① པའི་གཙུང་མོ། ② ཞང་པའི་ཚུང་མ། ③ བཟའ་རྒྱའི་བུ་མོ་སྟུན།

སྙིམ་གང་། སྙིམ་པ་གང་གི་བསྐྱུས་ཆིག།

སྙིམ་པ། ལག་པའི་ཁྱོར་བ་གཉིས་ཁ་སྐྱར་ནས་བྱུང་པའི་ཆད། ཆང་སྙིམ་པར་སྒྲགས་ནས་འཕྱུང་བ།

སྙིམ་པ་གང་། ལག་པའི་ཁྱོར་བ་གཉིས་ཁ་སྐྱར་པའི་ཆད་གང་།

སྙིམ་པ་འདེགས་པ། ལག་པའི་ཁྱོར་བ་གཉིས་ཁ་སྐྱར་ཏེ་བཟེད་པ། ལག་པའི་སྙིམ་པ་འདེགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཚུ་སྒྲངས་ཏེ་འཕྱུང་བ།

སྙིམ་བྲ། བྲིས་པའི་ཁྱོར་བ་སྐྱར་པའི་སྙིམ་པ་ཚུང་དུ་།

སྙིལ། ① གཞོམ་པའམ་རྩེ་དམའ་དུ་བཏར་པའི་དོན་ཏེ། རོག་གིས་བྲག་རི་སྙིལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་
སྟོགས་གིས་དག་སྙིལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། སྟོགས་གིས་དག་ཡི་མཁར་རྫོང་དེ་སྙིལ་ཅིག་ལྟ་བུ།
མ་འོངས་པ་དང་འདས་པར་བསྙིལ་འབྱེ། ② སྙིལ་པའི་སྐུལ་ཆིག།

སྙིལ་བ། [ཐད་དང་]བསྙིལ་བ། བསྙིལ་བ། སྙིལ། ① རྩལ་བའམ་སིལ་བྱར་གཏོང་བ། རི་བོ་བསྙིལ་
ཏེ་ཐང་དུ་བསྐྱུར། ལྷགས་རི་བསྙིལ་བ། བྱེ་མར་སྙིལ་བ། ② སྟོད་པ། དག་པོ་བྱེ་རྩལ་དུ་བསྙིལ་
བ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པོ་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བསྙིལ་བ།

སྒྲ་གྲ། [ཉིང་ཡི་གེ་འབྲི་བྱེད།

སྒྲ་བ། [ཐ་དད་པ།]བསྒྲ་བ་པ། བསྒྲ་བ། སྒྲ་བ། ① འབྲུག་པ། གཏོང་ལ་དཀར་བོ་དམར་པ་
བསྒྲ་བ་ནས་མཛེས་ཆ་བཅོས། ② སྒྲ་བ། ལྟོ་བ་འབྲུག་པ་པའི་ཐོག་ཁ་ཟས་ཐ་ཆོད་མ་ཡིན་
པས་བསྒྲ་བ་སོང་། ③ གཏོང་དུ་སྒྲར་བ། བྱ་གཟིངས་ཐོག་ནས་རྒྱ་མཚོར་གཏོང་དོ་སྒྲ་བ།
སྒྲ་བ། ① སྒྲ་བའི་སྒྲ་ལ་ཆོག། ② ཡུལ་ནས་རྒྱན། ③ ཅ་ལྟ་སྐབས་གཏོང་རིང་ཐུང་གི་ཅའི་འཕར་
ཚུལ་གྱི་མིང་སྟེ། རྩེ་ཐུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྩེ་རྩེ་ཡིས། དཔངས་དང་གངས་དང་སྒྲ་བ་
གསུམ་ནི། མཐོང་མཁའ་མང་ཅུང་རིང་ཐུང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྒྲ་བ་བསྒྲུལ་བ། ལས་ཀ་བར་མཚམས་མ་བཅད་པར་མཐའ་འཁྲོལ་བར་བྱས་པ།

སྒྲ་བ་ཐག་རིང་པོ། དཀྱུས་སུ་རིང་པོ་ཡོད་པ།

སྒྲ་བ་རིང་། ① ཡུལ་རིང་། ② དཀྱུས་རིང་།

སྒྲ་བ་མིང་། རྒྱན་སྒྲོང་བའོ། ལུ་མ་ཐུད་པ།

སྒྲ་བ། [བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆོག] ད་ལྟ་བུ་ཅུང་བཏང་བའི་བདེ་ཉིད་སྟེ། མ་འོངས་པར་བསྒྲུང་དང་
འདས་པ་ལ་བསྒྲུངས་སྒྲུལ་ཆོག་ལ་སྒྲུངས་འབྲི།

སྒྲ་བ། ① [ཐ་དད་པ།]བསྒྲུངས་པ། བསྒྲུང་བ། སྒྲུངས། ཅུང་བར་བྱེད་པ་དང་། གངས་འཕོར་ཆུང་དུ་གཏོང་
བ། མི་གངས་མང་དགས་པའི་སྒྲོན་འདུག་པས་བསྒྲུང་དགོས། འགྲོ་སོང་གི་གངས་འཕོར་སྒྲུང་བ།

སྒྲ་བ། ཀོ་བ་འཆེམ་བྱེད་ཡོ་བྱེད་ཅིག

སྒྲུངས། ཐ་དད་པར་འདུག་པའི་སྒྲུང་བའི་སྒྲུལ་ཆོག

སྒྲན། བད་ཀྱི་ཞེས། སྒྲན་དྲངས་པ། སྒྲ་སྒྲན་གྱིས་བཟུང་བ་འདུག

སྒྲན་གདངས། བད་དྲངས་ཐེན་པ། སྒྲན་གདངས་ཏེ་ཕེབས་བཞུགས་གང་བདེ་གནད་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་།

སྒྲན་འཛི། ཁམས་བདེ་འཛི་བ། རྟོགས་པའི་སྒྲ་ཁམས་བདེ་དུག་གང་ཡིན་སྒྲན་འཛི་ཞུ། སྒྲངས་
དབྱུལ་འཕོར་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་གཟུགས་བདེ་ཐང་ཡིན་མིན་སྒྲན་འཛི་ཞུ་བཞིན་དུ་ཡོད།

སྒྲན་པ། [ཐ་མི་དད་པ།]བསྒྲན་པ། བསྒྲན་པ། བདན་བའི་ཞེས། ཁོང་ཟས་དུག་གིས་གསོལ་བྱོད་བསྒྲན་སོང་།

སྒྲན་བཤལ། བ་ཆ་མེད་པ།

སྒྱུན་མེད་པ། [ཉིད]ཁམས་བདེ་འདྲི་བ།

སྒྱུན་གཞི། བད་གཞི། སྒྱུ་ཡི་སྒྱུན་གཞི་བྱངས་ལགས་སམ།

སྒྱུན་ལྷག། ཁ་ལྷག་གི་ཞེ་ས།

སྒྱུན་གསོལ་བ། ཁམས་བདེ་འདྲི་བ། མཆེད་ཐོགས་མཇལ་འཕྲད་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་སྒྱུན་གསོལ་བ་
ལྷགས་སྒོལ་ཡིན།

སྟེ། ལོ་ཉོག་གི་མགོ་སྟེ་སྟེ། ཉས་སྟེ། མོ་སྟེ་སོགས།

སྟེ་དཀར། ཐན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ནང་དུ་འབྱུ་མེད་པའི་སྟེ་མ་སྟེ། ཐན་སྟེ་དང་སྟེ་སྟོང་ཡང་ཟེར།

སྟེ་ཁ་འགྲིག་པ། ཞིང་ཁར་སྟེ་མ་ཆང་མ་ཐོན་པ། བོད་ལ་བོད་ཆུ་དྲུག་པའི་ནང་སྟེ་ཁ་འགྲིག་ཡོང།

སྟེ་མགོ། སྟེ་མའི་མགོ། ཞིང་ཁར་སྟེ་མགོ་ཐོན་འདུག། མོ་ནས་སྟེ་མགོ་ཐོན་སྐབས་སྟགས་པ་བཟང་།
ཆུ་འབྲས་སྟེ་མགོ་ཐོན་སྐབས་ཆར་པ་བཟང་།

སྟེ་ཐང་། ལྷ་སའི་རུབ་ཕྱོགས་ཆུ་ཤར་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ས་གནས་ཤིག་སྟེ། རོ་བོ་རྩེ་ས་གནས་འདིར་
ལོ་དགུར་བཞུགས་ཏེ་མཐར་འདས། སྟེ་ཐང་སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང་གནས་ཡུལ་ཡང་འདི་ཡིན།

སྟེ་ཐང་བཟ་ཤིས་སྤང་། མཆོན་གཞན་ལ་ཐུབ་བསྟན་ཀྱན་བཟང་བསམ་གཏན་གླིང་ཞེས་
གསོལ་གང་དུ་ཆགས་པའི་གནས་ནི་ལྷ་ས་ཆུ་ཤར་རྫོང་ཁོངས་མཉམ་མེད་རོ་བོ་རྩེ་ཡུན་རིང་
བཞུགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གནས་སྟེ་ཐང་གི་ས་ཆ་ཡིན། འཕྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
འཕགས་པ་སློ་བོས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་སྟེ་ལོ་༡༩༥༤ལོར་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
བོས་ཕྱལ་བའི་རོ་བོ་མི་འཕྲོ་རོ་རྩེ་དེ་ཉིད་རྟེན་གཙོ་ལ་གནང་། འཕགས་པ་རབ་གིས་ཕྱག་བཏོ་
མཛད་པའི་ལྷ་མགོན་ཞལ་གསུམ་གྱི་འདེམ་སྒྲུག་སུམ་ཡང་མགོན་ཁང་ནང་དུ་བཞུགས། རྩོན་
མར་མཉམ་མེད་རོ་བོ་རྩེ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལྷན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ཨ་ཁུ་རའི་མི་བརྒྱད་
གྱི་བསྐྱད་སའི་ཁང་པ་དེ་དགོན་པའི་ལྷགས་རྩའི་ནང་དུ་ཡོད། ཁོ་ཆང་གིས་གྱི་སྤང་མའི་གཙོ་
བོ་ནི་ལྷ་མོ་ཨེ་ཀ་རྩེ་ལོ་ཡིན་པས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་བརྒྱད་གྱི་གསོལ་བའི་ལྷགས་སྒོལ་ཡོད།
ཐུབ་མཐའ་ས་སྒྲུབ་ཡིན། ད་ལྟ་དགོན་པ་ཡོད་ས་ནི་བོད་རང་སྤྱོད་རྫོངས་ཆུ་ཤར་རྫོང་སྟེ་ཐང་
ཤམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟེ་ཐང་ལྗོངས་མ་ལྷ་ཁང་། སྟེ་ཐང་ལྗོངས་མ་ལྷ་ཁང་ནི་ཁྲོད་ཁྲོད་ལྷ་སའི་སྟོན་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་ལུལ་
རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གནས་ཤིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༥ལོར་རྩོམ་རྩིས་
དངོས་སྟོབ་ཀ་བ་ཤུག་དབང་ལྷུག་གིས་གཙོས་རྩོམ་མ་ལྷ་ཁང་གིས་ཐུན་མོང་དུ་བཏབ།
དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ལ་གནས་དེར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཆ་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༥ལོར་སྟོན་
རྒྱ་ལེན་པོའི་ཆོས་༡༥ལ་གཤེགས་སོ། །དེ་རྗེས་ཀ་བ་ཤུག་དབང་ལྷུག་གིས་ལོར་དུ་ཡང་
མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་བ་དང་། ཤུག་ཐུབ་པ་གཙོ་བོའི་སོགས་མང་དུ་བཞེངས། གུབ་མཐའ་བཀའ་
གདམས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་ཁྲོད་ཁྲོད་ཆུ་ལྷ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟེ་ཐང་རྩོམ་པོའི་གཏུང་རྟེན། རྩོམ་པོ་སྤྱི་གཏུང་རྟེན་པོ་ཆེན་པོ་དེ་སྟོན་སྟེ་ཐང་ལྗོངས་མ་ལྷ་ཁང་གི་ཁྲོད་
དཀྱིལ་དུ་བཞུགས།

སྟེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན། རབ་བྱུང་གསུམ་པོའི་ཤིང་གྲང་ལོར་རྒྱ་འཛིན་རུ་བས་བཏབ་པའི་ར་བ་སྟོང་
དགོན་པ་ཐེར་བདེ་ཡིན།

སྟེ་ཐོ་ཞིང་ཁའི་སྟེ་མར་གཞོད་པ་སྤྱང་བྱེད་ཐོ་ཡོད། ཉན་ཞིང་ལ་སྟེ་ཐོ་འཇུགས།

སྟེ་མདོ་ཀླན་དགའ་བཟང་པོ། མཆོན་གཞན་སྟེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས། རྩེ་འདི་ཉིད་ཡབ་
བསོད་ནམས་དཔལ་པོའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཆ་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༤ལོར་སྟེ་མདོ་སྤྱི་
བལྟམས། དགུང་ལོ་བཞི་བ་ནས་སྟོན་ཡིག་ལུལ་དུ་བྱིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པའི་བར་དུ་
ཡབ་ལས་རྟེང་མའི་རྒྱུད་སྦྱབ་ཐབས་མང་དུ་གསན་ཞིང་། མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་གསུངས་ཤིང་
ལུག་ལེན་སྟོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་མཛད། སྤྱི་ལོ་༡༢༥༤ལོར་ལོ་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་
དབྱེས་རྗེར། ལྷ་རྩོམ་ལྟེ་ཐང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་ལྟེ་ལ་གྲགས། མན་དག་སྟེ་མ། ཀ་ལྷ་བ་
སོགས་འཕགས་པོད་ཀྱི་སྤྱི་རིག་མང་དུ་གསན། མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན། བྱིས་མི་གཡོ་
བའི་རྒྱུད་དང་བྱ་བ་བཏུས་པ་གསན། དེ་ལྟར་གཞུང་ཐབས་ལོ་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མཁྱེན་
པའི་སྐོང་རྟོག་སྤྱི་ཆེ་གང་པོར་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་འབད་མཐར་དགུང་གངས་ར་
དགུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༤ ལོར་ཆོས་སྤྱི་ཞི་བ་ཆེན་པོའི་
དབྱེངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

སྙེ་མདོ་དགོན། དགོན་འདི་གཏེར་བདག་གླིང་པས་བྱག་བཏབ། དུས་ཚོད་མ་གསལ། སྤྱབ་མཐའ་
རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་རྒྱ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་གྲན་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྙེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སྙེ་མདོ་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་ལ་སྤྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་དང་པོ་སྙེ་མདོ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༤ ལོར་སྤྱི་འབྲངས། དགུང་ལོ་
བདུན་ལ་ཐེབས་སྐབས་སློག་བརྟུན་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན། གཉགས་སྟོན་རྣལ་འབྱོར་འབྲུམ་
ལ་རིག་པ་སློག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱབས། ཡི་གེ་བཤར་མ་ཞག་
བདུན་གྱིས་འཇམ་འཛོད་བྱས། དེས་ནི་རྒྱ་གར་ནག་མུ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་བྲིས་སྟེར་ལ་
སོགས་པའི་བཅོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལག་ལེན་གཞུང་
འཛོདས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་པ་ལ་ཡབ་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ཡི་དམ་གྱི་བསྟོན་པ་བསྐྱལ་བས་ཉིན་
མཆན་འདས་པ་མི་ཚོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབྲངས། ཁྱད་པར་དུ་མཁས་པ་ཉེ་པོ་མགོན་པོའི་
གསུང་རྣམས་ལྷུ་མ་ར་བ་ལས་རྟེན་པས་ཉེ་བོའི་ལྷགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། སྤྱབ་པས་གསང་
སྤགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མང་དུ་ལོན། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
མེ་བྱུང་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༢ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

སྙེ་མདོ་བ་ཀུན་དགའ་དོན་བྱལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༤༤ ལོར་འབྲངས་ཤིང་། རབ་
བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༤ ལོར་གཤེགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་མ་རྟེན།

སྙེ་མདོ་སྤྱི་བའི་སེང་གེ་འཛིག་མེད་ཅལ་ཡང་ཞུ། འདི་ཉིད་ཡབ་བཟ་ཤིས་གྲགས་པ་དང་ལུ་མ་ཚོས་
ཀྱི་དགེ་གཉིས་ལ་སྤྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་དུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤ ལོར་སྤྱི་
འབྲངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཡིག་རྩིས་བསྐྱབས་པས་མཆོན་པ་ཙམ་གྱིས་
མཁྱེན། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་ལུས་རྩོགས་ཉེ་གྲོལ་གཞུང་
གསུམ་ཚོགས་པའི་ལྟ་མོ་ལ་ཁྲོམ་ཐོག་ཆོད། བརྒྱ་བཞི་ལ་འདག་འབྱར་མཛད་པའི་དང་ནས་
གཞི་ལམ་གྱི་སྟོང་བུན་གསུངས་པས་གྲྭ་སྟོམ་ཐམས་ཅད་དད་པས་མཆི་མ་ཤོར། བཅོ་ལྔ་པ་ལ་
འཆོས་ཆང་བྲིས་དུ་རྣལ་འབྱོར་སེང་གེ་ལ་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་བསྐྱབས་པས་རིན་པོ་ཆའི་
ཚོད་པའི་ཡ་ཐེར། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ལྷག་སྤྱི་

མོ། ༡༩༩༧། མོའི་སྤྲུལ་པོ་རྒྱ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཉགས་ཁུད་པར་ཅན་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྲུ་
གཤེགས། སྤྲུ་གཏུང་སྤྲུངས་པས་རིང་བསྐལ་གྱིས་གང་། བྱིས་ནད་ཉེན་རྟོ་རྩེ་མེམས་པའི་སྤྲུ་
བཞེངས་པའི་སྤྲུ་ལ་སྤྲུ་ཆུ་གསོལ་བ་ན་ཡང་ཁྲུས་ཆབ་རིང་བསྐལ་གྱིས་ཁེངས། སྤྲུ་གསེར་
གསོལ་བ་ན་རིང་བསྐལ་གྱི་ཆར་ཁ་བ་བ་བ་བ་བཞིན་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་རིགས་གསུམ་གྱི་
མགོན་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྲུ་མཆེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བཀའི་ཆུ་བོ་བབས་པའི་སྤྲུ་མ་དབག་ཏུ་མེད་ཀྱང་
གཏུང་རྒྱུད་འཛིན་པ་གཙུག་པོ་ནི་འཁྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཉིས་ཡིན།
སྤྲེ་ནག །སྤྲེ་ད་སྤྲེ་སྤྲེ་མ་མགོན་གཤོ་འབྲུ་མེད་པ་ཞིག
སྤྲེ་ཕྱང་། སྤྲེ་མའི་ཕྱང་པོ་སྤྲེ། མོ་ཉོག་གི་སྤྲེ་མ་མང་པོ་སྤྲུགས་གཅིག་ཏུ་སྤྲུངས་པའི་ཕྱང་པོ། སྤྲེ་ཡི་
ཆུགས་ཤིང་བེར་ཀ་ཡིས། ཕྱས་པོ་སྤྲེ་ཕྱང་བཞིན་དུ་བརྒྱངས།
སྤྲེ་བ། [ཐད་ད་བ་]བསྤྲེས་བ། བསྤྲེ་བ། སྤྲེས། ཕྱས་ཀྱི་རྒྱབ་བམ་གཞོགས་གཞན་ལ་བཞེན་བ། སྤྲུ་
རྒྱབ་སྤྲེས་ལ་བསྤྲེས་ཏེ་བཞུགས།
སྤྲེ་པོ། གཉེན་སྤྲིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་ནམ་གཉེན་དཔང་། རྒྱ་མོ་ལུན་ཤིང་ཀོང་རྩོད་། དཀའ་
ལས་བྲས་ནས་སྤྲེ་བོས་བཀྱག
སྤྲེ་པོ་ཀ་བརྒྱན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། རྒྱབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་
ལྟ་བོད་རང་སྤྲོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་སྤྲེ་རི་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྤྲེ་འཕོལ། རྒྱབ་སྤྲེ་མའི་སྤྲེས་འཕོལ།
སྤྲེ་མ། མོ་ཉོག་གི་འབྲུ་མོན་མང་པོ་སྤྲོད་ཅེར་མཉམ་དུ་སྤྲེས་པ་དེའི་མིང་། མོའི་སྤྲེ་མ། སྤྲེ་མ་སྤྲོད་བ།
སྤྲེ་མ་འབྲུས་བ། སྤྲེ་མ་ལྡང་ཁུག་ལུ་མོ་མོ་ཉོག་དེ། འབྲས་སྤྲེ་མ་སྤྲོན་དུས་ཡལ་ཏེ་འགྲོ།
སྤྲེ་མ་པོན་གཅིག །སྤྲིད་སྤྲུག་མཉམ་གཅིག་གི་དཔེ།
སྤྲེ་མ་མིག་ལྷགས། སྤྲེ་མར་འབྲུ་ཆགས་པས་འབྲུ་ལུན་གང་ལ་ཁད་ཡོད། མོ་ཉོག་གི་རྩ་ཅེ་ལེགས་
བར་རྒྱས་ཏེ་སྤྲེ་མར་མིག་ལྷགས་བ།
སྤྲེ་མ་ལོང་བ། སྤྲེ་མའི་འབྲུ་བྲ་བའམ་སྤྲེ་མ་སྤྲོད་བ། སྤྲུག་རིགས་སྤྲུག་ཆད་ཁ་འཕང་མཐོ། སྤྲེ་མ་ལོང་
བ་མགོ་འཕང་མཐོ།

སྟེ་མེ། སྟེང་གི་ཕྱི་ཕུམ་སྟེ་མོ།

སྟེ་མོ། རྫོང་ཞིག་། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་ས་ཁོང་ཁྱིམ་གྱི་བྱུང་རིམ་ཡར་སྐྱེད་ས་གཙང་པོའི་བྱང་
རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་དར་ཁོང་དུ་ཡོད།

སྟེ་མོ་ལ། བོད་ཀྱི་རྫོགས་གར་ཆོག་ས་པ་ཞིག་སྟེ། སྐར་ཤངས་རི་བོ་ཆེ་པ་བར་གྲགས་པ་ལས། རྗེས་
སྔ་སྟེ་མོ་ལྷན་བྱུང་སྐར་པ་དང་། བྱ་སྟོའི་མི་མེད་ཟེར་བའི་ཆོག་ས་རྒྱུད་གཉིས་སྔ་མིང་དོན་
གནས་འཕྲོམ་པར་གྲགས།

སྟེ་རལ། སྟེ་སྟེ་འཕམ་ཡུར་མོ།

སྟེ་ཤད་རིང་པོ། སྟེ་མ་རིང་པོ།

སྟེ་ཤོག །ཡུལ་སྟེ་མོ་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྲ།

སྟེ་ག །[[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] ད་ལྟ་བདམིགས་ཡུལ་རེས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་འགྲོ་བའི་དོན་ཏེ། པ་
ཡུལ་སྟེ་ག་གིན་འདུག །པ་ཡུལ་སྟེ་ག་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བསྟེ་ག་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། བསྟེ་ག་
བྱའི་གནས། བསྟེ་ག་དགོས་ལྟ་བུ། བསྟེ་གས་ནི་འདས་པ་སྟེ། པ་ཡུལ་བསྟེ་གས་ནས་སོང་ལྟ་བུ།
སྟོགས་ནི་སྐྱུལ་ཆིག་སྟེ། པ་ཡུལ་སྟོགས་ཤིག་ལྟ་བུ། སྐྱུལ་ཆིག་ལ་སྟེ་གས་འབྲི་བའང་ཡོད།

སྟེ་ག་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྟེ་གས་པ། བསྟེ་ག་པ། སྟེ་གས། ① འདེད་པ། གཅིག་རྗེས་གཅིག་སྟེ་ག། ②
གནས་འཕམ་བར་བྱེད་པའམ། མཐོ་བར་བྱེད་པ། གོ་འཕམ་མཐོར་སྟེ་ག། ③ རྗེས་སྔ་འབྲང་བ།
དབྱང་ཆོག་ས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟེ་གས།

སྟེ་གས། སྟེ་ག་པའི་སྐྱུལ་ཆིག་

སྟེང་ག། ① [ཐ་མི་དད་པ་]བསྟེངས་པ། བསྟེང་ག། འཛིགས་པ། དཀའ་ངལ་ལ་བསྟེངས་ནས་ལས་
དོན་བྱེད་འདོད་མེད་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་གྱུར་སོང་། ② [རྫིང་]རྫོང་བ་དང་རིང་དུ་སྟེང་
བ། ཀྱང་ལག་སྟེང་བ།

སྟེངས། སྟེང་ལ་ལྟོས།

སྟེད། [རྫིང་]རྫིད། ཏྲ་སྒྲའི་ཕྱི་རྩར་བཏགས་ནས་རྩ་མའི་འོག་ཏུ་བཀོན་ཡས་ཞིག་

སྟེད་ཀྱི་པོ་ལྟ། སྒྲའི་རྫིད་འཕོར།

སྟེང་སྟོག་། སྐའི་ཕྱི་རུའི་ལྟེ་བས་སུ་མེད་སྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ་ལ་མོ།

སྟེང་ཆུང་། སྐའི་མེད་ཀྱི་མེད་འི་ལ་ལ། ཆ་འི་ལ།

སྟེང་ཐག་། སྐའི་མེད་ཀྱི་ཐག་པ།

སྟེང་པ། ① ཆད་ངེས་བཟུང་མེད་པའི་ཅམ་གྱི་དོན་སྟོན་པའི་ཐད་ཅིག་། ཇི་སྟེང་པ། དེ་སྟེང་

ཅིག་། ངལ་ཚོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ངེ་སྟེང་ཅིག་དང་ལྡན་པ། ② ལོ་གསུམ་ཡན་ལོན་པའི་ལུག་

སྟེན། སྟེན་པའི་སྐྱལ་ཆོག་

སྟེན་པ། [ཐ་དད་པ]བསྟེན་པ། བསྟེན་པ། སྟེན། ཐག་ཉེ་སར་སྟེབས་ནས་བསྟེན་པའམ་སྐྱལ་པ། དགེ་

ཁན་མང་པོ་བསྟེན་པ། ལྷགས་སྟེན་པ།

སྟེན་སྲིང་། ཉེ་ངེང་།

སྟེམ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]བསྟེམས་པ། བསྟེམ་པ། ང་རྒྱལ་བྱེད་པ། ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་

བསྟེམས་པ། ང་རྒྱལ་གྱིས་སྟེམ་པ། བསྟེམས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

སྟེམས་ཆུང་། སེམས་ཆུང་།

སྟེམས་འཇུག་། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཅེ་

གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག་དངོས་གཞིའི་བསྐྱེས་པ། དབྱེ་ན་བསམ་གཏན་

གྱི་དངོས་གཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གཉིས།

སྟེམས་པ། ① ང་རྒྱལ་ལམ་དེགས་པ། སྟེམས་པས་གཞན་ལ་བརྟུན་མི་བྱ། གཞན་ཙོར་སྟེམས་པས་

འབྱེར་པ། ② [རྫིང་]ཉམ་ཆུང་།

སྟེམས་བྱེད་། བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་འབྲུལ་སྣང་ཞིག་སྟེ། སྟོས་བྱེད་དམ་འབྲུལ་བྱེད་ཀྱི་བདུང་

ཅིག་གི་མིང་།

སྟེམས་བྱེད་ཀྱི་བདུང་། གཙོད་ལུལ་བདུང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། སྟེམས་བྱེད་ཀྱི་བདུང་ནི། བདུང་གསུམ་

གའི་རྩ་བ་སྟེམས་ལ་བྱུག་པས། སྟེམས་ཅེས་པ་ནི་བདག་འཛིན་ལ་ཟེར་ཏེ། འཁོར་བར་

འབྲུམས་པའི་རྒྱ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱིས་བྱས་ནས་ཐར་པ་འཛོལ་ཏུ་མི་

སྟེར་པའི་བདུང་བྱས་པའི་བྱིར་སྟེམས་བྱེད་ཀྱི་བདུང་ཟེར་བའམ། བདག་འཛིན་གྱི་བདུང་ཀྱང་

ཟེར་བ་ཡིན།

སྒྲེམས་བྲལ། སྒྲོབས་བ་དང་བྲལ་བ་སྒྲེ། སྒྲོབས་བ་མེད་པ།

སྒྲེའུ་སྒྲེའུ། སྒྲོག་པའི་རིགས་ཤིག།

སྒྲེལ། [བྱེད་འབྲུལ་ལས་ཆིག་ད་ལྟ་]བཟེད་པའི་དོན་ཏེ། ཆིག་དོན་དེ་སྒྲེལ་གྱིན་འདུག་ལྟ་བུ། མ་
འོངས་བ་དང་འདས་བ་ལ་བསྒྲེལ་འབྱ། ཐུགས་ནས་མ་བསྒྲེལ།

སྒྲེས་འཛོལ། སྒྲེ་འཛོལ་དང་གཅིག།

སྒྲོག། [[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག་] ད་ལྟ་བཙུད་ཐུགས་ནས་བྲངས་མོ་མིན་པའམ་གཙང་མ་མིན་པར་
བྲས་པའི་དོན་ཏེ། ཚུ་སྒྲོག་མཁན། སྒྲོག་གིན་འདུག་ལྟ་བུ།

སྒྲོག་པ། ① [ཐ་དད་པ་]བསྒྲོགས་པ། བསྒྲོག་པ། སྒྲོགས། དུག་པ། ཁྱོན་པའི་ཚུ་མ་སྒྲོག། ཁོང་ཁོ་
བསྐྱངས་ནས་སེམས་བསྒྲོགས་པ། ② བསྒྲུགས་པ། བསྒྲུག་པ། སྒྲོགས། འདེད་པ། བྱ་ལོན་
དུས་ཐོག་ཏུ་སྒྲོད་མ་བྱུབ་པས་སྒྲོག་མཁན་ཡང་ཡང་ཡོང་བ།

སྒྲོག་མ། ཚུའི་ནང་དུ་འདེས་པའི་ཐུས་གཞན།

སྒྲོགས། ① སྒྲོག་པའི་སྒྲུལ་ཆིག། ② བྱིས་པ།

སྒྲོགས་འགྲོ། དེད་འགྲོ་པའི་མིང་།

སྒྲོངས། [རྫིང་]བྲུག་པ་དང་བསྐྱུ་བ།

སྒྲོད། སྒྲོད་པའི་སྒྲུལ་ཆིག། བྱ་རྒྱུང་སོགས་ལ་ཟས་བྱིན་ནས་བྱ་རུ་འཇུག་པ་སྒྲེ། བྱ་རྒྱུང་འོ་མས་སྒྲོད་
གྱིན་འདུག། བྱ་སྒྲོད་མཁན།

སྒྲོད་པ། ① [ཐ་དད་པ་]བསྐྱུད་པ། བསྐྱུད་པ། སྒྲོད། འཆད་པ། མི་ལམ་སྒྲོད་པ། ལོ་རྒྱུས་སྒྲོད་པ། བང་
གཏམ་བསྐྱུད་པ། ② གསོ་བ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཁའི་ལྷེ་ཅེན་ས་ཁང་འཇུག་པ། བྱིའུ་ཟས་བྱིས་
བསྒྲོད་དེ་ཆེད་གྲུང་པ། འོ་མས་སྒྲུ་བྱ་སྒྲོད་པ། ③ ཐ་སྒྲོམ་སྒྲོམས་པོར་བྱེད་པ། བལ་སྐྱད་སྒྲོད་པ།

སྒྲོད་འཇུགས་པ། ཁག་འདོགས་པ།

སྒྲོན། སྒྲོན་པའི་སྒྲུལ་ཆིག། འཇུན་པའི་དོན་ཏེ། རང་བྲས་བྱི་བ་སྒྲོན་མི་རུང་། མདོན་སྒྲུལ་ལ་སྒྲོན་
མཁན། སྒྲོན་ཅིག་ལྟ་བུ།

སྟོན་དོན། མ་ཉེས་ཁ་གཏོགས།

སྟོན་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྟོན་པ། བསྟོན་པ། སྟོན། ཉམ་ཚུད་བྱེད་པ། དང་པོར་མེད་པ་ལ་ཐེས་མར་
ཡོད་ཅེས་བསྟོན་པ། བདག་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་བྱས་སོ་ཞེས་བསྟོན་བྱུང་།

སྟོན་མེད། བཤད་མ་དགོས་པ་རེད་ཅེས་པའི་དོན། འབད་བཙོན་བྱས་ནས་སྟོབ་སྦྱོར་བྱས་ན་མཁས་
པར་འགྱུར་བ་སྟོན་མེད་རེད་ལྟ་བུ།

སྟོན་མོངས། [ཉིང་]ཉོན་མོངས།

སྟོན་མོངས་པ། [ཉིང་]སྤྱག་བསྐྱལ་པ།

སྟོན་འཇུགས། གཞན་གྱི་སྟོན་ཆའམ་ཁོར་འཁྲལ་ལ་སྟོ་བཏགས་པའམ་རྩོན་བཟོ་བྱས་པ།

སྟོན་འཇུགས་ཉེས་འགོལ། གཞན་ལ་སྟོན་འཇུགས་གྱིས་ཉེས་མེད་ཉེས་འགོལ་བྱེད་པ།

སྟོན་འཇུགས་ལྷ་གཏུག་མི་གཞན་ལ་ཉེས་མེད་ཉེས་འགོལ་གྱི་ལྷ་གཏུགས་བྱ་བ།

སྟོབ་པ། [ཐ་དད་པ་]བསྟོབས་པ། བསྟོབ་པ། སྟོབས། ལག་བ་བརྒྱུངས་ནས་ལེན་བའམ་འཛིན་པ། ཟས་
ལ་སྟོབ་པ། ཤིང་འབྲས་ལག་བསྟོབས་ནས་འཛོག་པ། སྟོབ་པའི་ལག་བ་སྤྱིར་མ་བྱེད།

སྟོབས། སྟོབ་པའི་སྐྱལ་ཆིག་

སྟོམ། རོས་མི་མཉམ་པ་མཉམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ས་འབྲུང་སྟོམ་མཁན། ས་ཞིང་སྟོམ་གྱིན་འདུག་ལྟ་བུ།

སྟོམ་ཆས། མྱོག་མྱུང་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་modem ཟེད།

སྟོམ་པ། ① [ཐ་དད་པ་]བསྟོམས་པ། བསྟོམ་པ། སྟོམས། མཉམ་པར་བྱེད་པ། རིང་ཐུང་བསྟོམས་
པ། ② [ཉིང་]གཡེལ་པ།

སྟོམ་པོ། ལེ་པོའི་བྱེ་བྲག་བདེ་བར་ཞེན་ནས་བཙོན་མི་བྱས་པ་སོགས། ཁོ་མི་དར་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམ་
ལས་མཁན་ཞིག་རེད།

སྟོམ་བྱགས་འགྲི་ཐབས། སྟུ་ཆོན་རི་མོ་དང་རྩ་ཆོན་རི་མོ། རྩ་ཆོན་གར་པོའི་རི་མོ་བཅས་ལ་སྦྱོང་
པའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན། རི་མོའི་རོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོན་རྒྱང་པ་
གཅིག་གིས་སྟོམ་པོར་བྱགས་པའི་འགྲི་ཐབས་ཤིག་ཡིན། གཏོང་ཡུལ་རྩ་ཆོན་པོ་འགའ་ཞིག་

ལ་ཚོན་སྒྲ་ཁ་ཤས་མཉམ་དུ་སྤྱད་ནས་སྟོམ་པོར་བྱགས་ནའང་འགྲིག་དཔེར་ན་ཚུ་ཚོན་རི་མོ་
[ཏང་ཚོན་རི་མོ། ལྷ་བྱུལ། །
སྟོམ་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ། ཚོས་ཉན་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པར། ཉལ་བ་
དང་འཕྲོས་པ་ལ་སོགས་པར་འབད་བ།
སྟོམ་ལས་པ། ལེ་ལོ་ཅན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྟོམ་ལས་ཅན་དང་། རྫོ་ཚུད་ཐོས། ལེ་ལོ་ཅན་
བཅས་སོ། །
སྟོམས། སྟོམ་པའི་སྐུལ་ཆིག །ས་ཐང་སྟོམས་ཤིག །ཆ་སྟོམས་པོ། སྟོམས་སེམས། བཏང་སྟོམས།
འགྲང་ལྟོགས་སྟོམས་པས་ལུས་ལུང་བདེ་ཞེས་པ་ལྷ་བྱ།
སྟོམས་ཚུང་། ཉམ་ཚུང་ངམ་འཁོས་ཚུང་། སྟོམས་ཚུང་ཚུ་ལ་ལྟན།
སྟོམས་ཚུང་བའི་རྩ་བ་དུགས། བྱིས་ཚང་འཆོ་བ་རང་འགོ་ཐོན་ཅམ་དང་རྩ་ཅམ་དང་ཆས་བཟོ་མཁན།
སྟོམས་འཇུག །[ས་སྐུའི་ཉི་ཤུ་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཕྲུལ་སེམས་
སེམས་རྒྱང་དམིགས་པ་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ།
སྟོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས། འདི་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་དོན་གཅིག་པས་དེའི་ཐང་གི་
འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།
སྟོམས་འཇུག་དགྲ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག །གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག །གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག །བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་
འཇུག །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅེ་ཡང་མེད། སྲིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་
བཞི། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག
སྟོམས་འཇུག་གཉིས། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཏེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག
སྟོམས་འཇུག་པ། ལུ་སྟེགས་རྒྱང་འཕེན་པའི་བྱུ་བ་མཐའི་ནང་གསེས་ཤིག
སྟོམས་འཇུག་པ་དུག །ལུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དུག་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ༡ བདེ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་
ལྷག་སྟོང་། ༢ རྒྱ་ཅལ་ཤེལ་གྱི་བྱ་རིང་འཕུར། ༣ ཀུན་ཏུ་རྒྱ་རབ་བཟང་། ༤ བས་ཐེའི་ཁྱེའུ་

ཀྱན་ཀྱལ། ༥ ཉེང་ཀྱལ་འོད་སྤང་རལ་བ་ཅན། ༦ བྱང་སྤོང་ཉོན་མོངས་མེད་དང་བྱག་གོ་
སྟོམས་འཇུག་བཞི། གཟུགས་མེད་སྐབས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་སྟེ། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་
མཆེད་དང་། ཉམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་། ཡོད་མེན་
མེད་མེན་སྟེ་མཆེད་དེ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་བཞི་ཞེས་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སྤྱི་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོར་རང་དབང་དུ་གནས་བཞིར་ཅེ་གཅིག་དུ་འཇུག་པ།
སྟོམས་ཐང་། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་mean ཟེར།

སྟོམས་འདིང་། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་tile ཟེར།

སྟོམས་པ། མཉམ་པ་སྟེ། བར་མ་དང་། སྤང་ཁྲད་མེད་པའམ། ཉོན་མོངས་མེད་པ། ཁོད་སྟོམས་པ།
བཏང་སྟོམས། སྟོམས་ཤིང་བྱང་བ། འབྱང་ལྟོགས་སྟོམས་པ།

སྟོམས་བར་འཇུག་པ། ① ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ། ② འཁྲིག་པ།
སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་རྟོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགའ་བདེའི་རྟོ།
སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན།

སྟོམས་བར་ཞུགས་པ། ① ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ། ② འཁྲིག་སྟོར།
སྟོམས་པོ། སྟོམས་བ་དང་གཅིག །

སྟོམས་ལས། ལ་ལོའམ་སྦྱིད་ལུག་པ།

སྟོམས་སེམས། ① ཆགས་སྤང་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་སེམས། ② རྫིང་ཐེ་ཆོམ།
སྟོར། སྟོར་བའི་སྤྲུལ་ཆོག

སྟོར་བ། [ཐ་དད་བ]བསྟོར་བ། བསྟོར་བ། སྟོར། ① གཞུ་བ། བྱ་གྲུ་ཉེས་སྟོན་བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་
མ་སྟོར། ② འོག་དུ་ཇི་བ་དང་བཅས་བའམ་བཞིག་པ། ཉའི་རྒྱུ་ལག་འོག་དུ་བྱི་གཅིག་བསྟོར་
ཉེ་བསད་པ། འབྲུའི་ཕྱང་པོ་བསྟོར་ནས་འཕོ་ལ་གཤོར་བ། ③ བདག་སྟོང་ཁྱེད་པ། ཉམས་ཀྱང་

སྒྲར་གསོ་བྱེད་པ། གྲེས་པ་སྟོར་བ། ཉན་པ་སྟོར་བ།
སྟོལ། སྟོལ་པའི་སྟུལ་ཆིག་
སྟོལ་ཏང་། སྟོལ་ཇ་དང་དོན་གཅིག་
སྟོལ་བ། [ཐ་དད་པ་]བསྟུལ་བ། བསྟུལ་བ། སྟོལ། ① སྒྲུར་ཅིའམ་པ་བ་བཏབ་སྟེ་ཞོ་ཆང་སོགས་
ཆགས་སུ་འཇུག་པ། ཆང་བསྟུལ་བ། ཞོ་བསྟུལ་བ། གོ་ཞིབ་སྟོལ་བ། ② ཉལ་དུ་འཇུག་པ། སྟུ་
གྲུ་མལ་དུ་བསྟུལ་ཡོད། ③ མར་སྦྱེལ་བ། སྒྲན་བཏང་ནས་ནད་གཞིའི་ལོ་བསྟུལ་བ། ཤིང་སྟོང་
ས་ལ་བསྟུལ་བ། ཞེ་སྤང་བསྟུལ་བ། སྟུ་སྟོལ་བ། གྲིངས་མ་བསྟུལ་བ།
སྟོལ་ཇ། [ཡུལ་]ཆང་སྟོལ་བྱེད་ཀྱི་ཇ་ཞོག །
གྲ། ① མིའི་ཀླང་པའི་ཇེ་ངར། ② སྤྲུགས་རིགས་ཀྱི་ཀླང་ལག་གི་དུས་མོ་མན་ནས་མིག་པའི་བར་
ཀྱི་སྒྲུ་ལག །ཉུ་ཐ་ཡང་དོག་ཁྲིས་སྤྱིད་པོ་འཁྲུག་ ཉན་གསོ་གྲུ་བ་ལྷ་བཞི་དཀར།
ཉ་དཀྱིས། ཀླང་པའི་ཉ་དཀྱི་བྱེད་ཀྱི་ངས་སོགས།
ཉ་ཁྲུག །ཀླང་པའི་སྦྱིད་ཁྲུག་
ཉ་ཁྲུག་འབྲེག་པ། སྒྲར་གྱི་ཁྲིམས་གཙོད་གཏོང་ཁྲུགས་ངན་པ་ཞིག་
ཉ་ཁྲོས། ཀླང་ཉ་དང་ལག་ཉའི་མ་སྒྲངས་ཤིང་ན་ཁྲུག་དྲག་པོ་ཐྱང་བར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། ཇོང་འཕྲང་
འབྲུལ་གྱི་ཐེ་མིག་ལས། ཉ་ཁྲོས་ཞེས་ཀླང་ལག་གི་ཉ་བཞིའི་མ་སྟོ་བྱར་སྟོག་ཐབས་སུ་སྒྲངས་
ཤིང་ཁྲུག་རྒྱ་སྟོབས་དང་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
ཉ་རྒྱུག ཀླང་པའི་ཉ་རིལ་གྱི་རྒྱུག་
ཉ་རྒྱུས། ཀླང་པའི་ཉ་རིལ་གྱི་རྒྱུས་པ།
ཉ་མགོ་ཀླང་པའི་སྟེ་ལོང་མཆོམས་ནས་གྲེན་དུ་མཁྱེད་གང་གཞལ་བའི་སར་ཡོད་པའི་ཉ་ཤིའི་མགོའི་
ཤ་གནད་ཀྱི་མིང་།
ཉ་འཆུས་པ། ཀླང་པའི་ཉ་འགྱུར་བ།
ཉ་སྟོང་། མཁྲིག་མ་ནས་སྟུ་མའི་ཕྱོགས་སུ་མཁྱེད་གང་ཡང་བཅལ་བ་དང་། སྟུ་མའི་ཅེ་ནས་མཁྲིག་
མའི་ཕྱོགས་སུ་མོར་དྲུག་མར་བཅལ་བ་དེའི་བར་གྱི་ལག་ངར་གྱི་ཉ་ཤིའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་མིང་སྟེ།

མན་ངག་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། མཁྱིམ་མའི་ཆོག་ས་དང་གྲུ་མོའི་གཞུ་མཆོག་ནས། མཁྱིམ་གང་
སོར་བྱུག་བཅའ་བ་ལྷ་སྤྱིང་གནད། ཅས་གསུངས་བ་ལྷར་དང་། སྐབས་འདིའི་སྤྱིང་ཞེས་པའི་གོ་
དོན་ནི་ཤིན་ཏུ་གཉན་པའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ལུག་
ཆོག་གིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྐོར་གྱི་མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། ལྷ་སྤྱིང་ག་
སྤྱིང་ལྷད་སྤྱིང་རྣམས། ཤིན་ཏུ་གཉན་པས་སྤྱིང་ཞེས་བཤད། ཅས་གསུངས་པས་འདི་འདྲ་ལྟོགས་
དགོས་པ་གཤམ་ཆེད།

ལྷ་སྤྱི། ཀྱང་པའི་ལོང་བ།

ལྷ་གདོང་། ཀྱང་པའི་རར་གདོང་།

ལྷ་མདུག། ཀྱང་ལྷའི་མདུག་རར་གདོང་ཕྱོགས།

ལྷ་འདོན་བ། ལྷར་ཁྱིམ་ས་གཙུག་གཏོང་སྤངས་རན་པ་ཞིག་གི་མིང་།

ལྷ་འཛིལ་གདོང་བ། ལྷར་གྱི་ཁྱིམ་ས་གཙུག་གཏོང་སྤངས་རན་པ་ཞིག་

ལྷ་བརྒྱུངས། ཀྱང་པའི་ལྷ་ག་དང་བརྒྱུ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལོག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ལྷག་
རྒྱ་ཆེན་པོར་ལངས་པའི་མིང་།

ལྷ་སྤྱིད་བ། ཀྱང་པའི་ལྷ་རིལ་སྤྱིད་བ། ལྷ་སྤྱིད་ནས་གོས་པ་སྤྱི་མི་ཐུབ་བ།

ལྷ་འབྲོས། ཀྱང་པའི་ལྷ་གཞི་འབྲོས་ཏེ་སྐབས་འདིར་ལྷ་ག་ལྷ་རྒྱ་སོང་པའི་དོན་ནོ།

ལྷ་ཅེ་དགོན། ལྷ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་མཇུག་ཙམ་ན་ལོ་རྒྱུན་ལུག་ཆོག་ས་དང་། ཡེ་ཤེས་
བསྟན་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་བཟབ། འདིའི་སྤྱིན་དུ་དགོན་རྒྱེད་ཞིག་ཡོད་པར་མེས་འཛིགས་པར་
བཤད། གྲུབ་མཐའ་རྒྱེད་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཉག་རོང་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷ་གཞི། ཀྱང་ལྷ་དང་ལག་ལྷའི་གནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། བཟ་འབྲུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀར་
འབྲེལ་ལས། ལྷ་གཞི་ནི། ཀྱང་ལག་གི་ལྷ་ལའི་གནད། ཅས་གསུངས་བ་ལྷར་དོ།

ལྷ་གཞུག་ལག་པའི་ལྷ་ག་དང་། ཀྱང་པའི་ལྷ་ལའི་གཞུག་

ལྷ་བཞི། ཀྱང་ལག་གི་ལྷ་རིལ་བཞི།

ལྷ་ཡུ། [ཡུལ]ཀང་པའི་ཤ་འཛིང་ལ་ཟེར། སྐབས་འགར་ཉ་སྤེས་ཡང་ཟེར།

ལྷ་རིལ། ཀང་ལག་གི་ལྷ་རིལ་ཤ་རིལ།

ལྷ་ལོག། གཉན་ནད་ལྷ་ལ་བབས་ཏེ་ལྷ་ཤ་ངར་གདོང་དུ་ལོག་པར་གྱུར་པའི་ནད་ཅིག།

ལྷ་ཤ་ཀང་ལག་གི་ལྷ་རིལ་ཤ་རྒྱས།

ལྷ་སྤལ། ཀང་པའི་ལྷ་ཤ་

གཉག། [[བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཆིག] མ་འོངས་པ། ཟས་སོས་བལྟ་ནས་ཞིབ་མོར་བྱས་པ་སྟེ། གཉག་
བྱེད་ཟས། ཟས་གཉག་པར་བྱ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟ་བུ་གཏོག་དང་། འདས་པ་ལ་གཉགས། སྤུ་ཆིག་ལ་
གཏོགས་འབྲི།

གཉག་པ། གཏོག་པའི་མ་འོངས་པ།

གཉག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་དབང་བླ་མ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༡ ལོར་ཕུས་སྤིང་
སྦྱར་དུ་སྤྱོད་བཞུགས། དགྲུང་གངས་བཅུ་གཅིག་ལ་ཐེབས་སྐབས་མཁན་པོ་ལྷ་ལྷ་མགོན་དང་
སྟོབ་དཔོན་འོད་ཟེར་ཅེ་མོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང། མདོ་སྟོད་དུ་མཁན་ཆེན་ཀུན་རྒྱལ་ལས་འདུལ་
པ། ཕུས་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་སོགས་ལས་མདོ་
ཐོགས་གསལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་ཆུ་བཟང་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་འོད་ཟེར་ཅེ་
མོ་ལས་བསྟེན་པར་ཞོགས། དེ་ནས་ཉན་ཆེན་པ་ལས་ལམ་འབྲས་སོགས་གསལ། གཡལ་
གཡུང་རིངས་སུ་བསམ་གཏན་ལ་བཞུགས། སྤྱིན་བདག་དང་གཞི་བདག་མཆོད་གསུམ་དང་
བཅས་པས་གཉག་ཕུ་དགོན་བཏབ་སྟེ་རྟེ་འདི་ལ་བྱལ། བཤད་སྦྱབ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཆོག་ཏུ་
རྒྱས། སྤྱི་ཆེ་སྦྱང་ཀྱི་མཛོད་རྣམ་དང་འདས་ལོ་སོགས་མ་གསལ།

གཉག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ལྷགས་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༡ལོར་གཙང་
གསུམ་མདོར་སྤྱོད་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་པ་གཉག་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་བླ་མ་དགེ་བསྟེན་
ཞུས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་མཁན་པོ་དོན་གྲུབ་དཔལ་ལྷན་ལས་དགེ་ལྡན་གྱི་སྟོན་པ་
མཛོད། དེ་ནས་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་དང་ལས་སྟོབ་དཔལ་ལྷན་བཙུན་འབྲས་ལས་
བསྟེན་པར་ཞོགས། ཉན་པོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་ཆོད་མ་གསལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞི་

བརྒྱའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། མཁན་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་དཔལ་ཡང་རིག་པས་བཅོམ་
པས་སྟོན་པ་བཟང་བའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགྲུང་གངས་དགྲུ་བཙུ་གོ་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་
བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་མའ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

གཉགས། བོད་ཀྱི་ཡབ་འབངས་རུས་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

གཉགས་ཁྱི་བཟང་ཡང་སྟོན། སྤྲུགས་ཀྱི་མིང་གཞན་ཞིག

གཉགས་རྩྭ་ན་ཀུ་མ་ར། གཉགས་ཡེ་ཤེས་གཞོན་བུ་ཞེས་པ་རུས་རྒྱུད་གཉགས་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་
དང་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། འབྲུངས་ཡུལ་ཡར་ལུང་འཕྱོས་ནས་ཡིན།
ཡབ་སྤྲུག་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་དང་ཡུམ་སྤྱི་དང་བཟའ་སྟོན་སྤྱི་དགཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་འབྲུངས། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་
གོང་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཙན་གྱིས་བཀའ་པལ་པ་ལྟར་རྒྱལ་གར་དུ་ཆོས་དཔེ་འཆོལ་བར་
ཐེབས། རྒྱ་གར་དུ་མ་སྤེབས་གོང་གངས་ཉི་མེར་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་
དང་སངས་རྒྱས་ཞེ་བ་གཉིས་བཞུགས་པ་གསན་ནས་གསང་སྤྲུགས་བྱ་རྒྱུད་དང་སྟོན་རྒྱུད་
སྟོར་འགའ་ཞིག་དང་། ལྷ་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་བཅོན་པོ་ཡུམ་གྱིས་བཀོངས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་གས་ཀྱི་
ཆོགས་དབྱར་བཟའ་ཆེན་པོ་མ་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་ཡར་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་པ་དང་མཇུག། སྤྱི་སྤྱི་ལ་
གཞོད་འཆེ་བུ་ཅིས་ཤེད་མཁན་གཉགས་དཔེ་སྟོན་དང་མཆིམས་འཕྱོ་སྤྱི་རྒྱུད་སོགས་ལ་དྲག་
པོ་མཛོན་སྟོད་ཀྱི་བུས་པ་བསྟན་ནས་ཆར་བཅད། སྟོབ་དཔོན་ལོ་རྒྱུ་བ་འདིས་གསང་སྤྲུགས་སྤྱི་
འབྲུང་གྱི་རྒྱུད་དང་སྤྱི་ལོ་ཐེབས་མང་པོ་བོད་སྤྱི་དུ་བསྤྱར་ཞིང་། བཤད་ཉན་མང་དུ་མཛོད་པས་
སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་དཔལ་གྱི་བྱ་བརྒྱུད་སོགས་བྱུང་།

གཉགས་པ། གཉོག་པའི་འདས་པ།

གཉན། ① རྒྱས་པའི་སྤྲུགས་སྤྱི་དུ་ཆོ་སྟོར་སྟོར་དུ་འཁྲིལ་ནས་སྤྱི་ལོ་པ་དེ་ཉ་ཅང་རིང་ཞིང་ཕྱི་བས་
ལུང་དུ་འབབ་མ་སྤྱི་བར་སྟོར་གྱིར་འཆེ་བའི་རི་དྲགས་ཤིག ། ② སྤྱི་བོད་ཀྱི་རིགས་རུས་
ཤིག ། ③ གཉན་ནང་སྤྱི་ལོ་བའི་ས་བདག་ཅིག །ས་གཉན། རྒྱ་གཉན། ཤིང་གཉན། རྩོ་གཉན།
གཉན་ཁ། རྩ་ཁའི་ཆ་བོད་རྒྱས་ཞིང་མཛོག་དམར་པོར་གྱུར་པའི་གཟེར་ནད། རྒྱ་སྤྱི་དུ་^发炎 ཟེར།
གཉན་ཁ་རྒྱས་པ། རྩ་ཁ་སོགས་སྤྱི་ཆ་བ་རྒྱས་ནས་སྤྱི་ལོ་པ་དང་ནག་ཁྲག་པ་སོགས།

གཉན་ཁ་མེད། གཉན་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། མཁའ་མ་ལ་བབ་པའི་གཉན་ནད་ཅིག་
གཉན་གྱི་རེ་ཐག་བཞི། འབྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཁྲད་པའི་དར་སྟེང་དུ་རྒྱ་བའི་འཕར་ཅའི་མིང་
སྟེ། རྩོད་འབྲང་འབྲུལ་གྱི་ཕྱེ་མིག་ལས། གཉན་གྱི་རེ་ཐག་བཞི་ནི། བྱེ་ལྷག་ཁྲད་ངོས་ནས་རྒྱ་
བའི་ཅེ་ནག་གཉིས་དང་། ནད་སྤར་གོང་ངོས་ནས་རྒྱ་བའི་གཉིད་ལོག་གཉིས་བཅས་བཞི་པོ་
ཁྲད་པའི་རྒྱ་དར་གྱི་སྟེང་དུ་ཤིང་ལོའི་འདབ་མ་ལྟར་འབྲེལ་བར་གནས་པའི་འཕར་ཅའི་མིང་སྟེ།
དེ་ལ་ཅའི་བྱེར་རེ་ཐག་བཞི་ཞེས་བཤད་ན། ཅེ་དེ་བཞི་པོའི་ཅ་བ་ཕྱོགས་བཞི་རུ་གནས་ཤིང་ཅེ་
མོ་ཁྲད་པར་རྒྱག་པ་དཔེར་ན། དེ་བ་ལས་བཞེས་པའི་སྤྱིའི་ཚན་ཐག་ཕྱོགས་བཞིར་བརྒྱད་པ་
དང་འབྲ་བས་སོ། །

གཉན་ཁྲད་། པོ་བ་དང་རྒྱ་མ་སོགས་ལ་བབ་པའི་གཉན་ནད་དང་འདོམས་པའི་ཁྲད་ཐབས་ཤིག་
གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ལྷ་ས་དང་ཐག་མི་རིང་བར་འདམ་གཞུང་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གངས་རི་ཞིག་
གི་མིང་སྟེ། དེ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་གནས་པ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད།

གཉན་འདོམས་དཔེར་བོ། དཔེ་རྒྱན་གྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་སྤྱོ་སྟག་ཤའི་གབ་མིང་ཞིག་སྟེ། སྤེ་
དགེ་བྱང་འཆོ་བ་གྲུ་རུ་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱན་གྱི་བརྒྱ་བསྐྱས་དང་གབ་མིང་འགའ་ཞིག་
བཀོལ་བ་སྒོ་གསལ་མཐོན་པའི་རྒྱན་ལས། གཉན་འདོམས་དཔེར་བོ་ནི་སྟག་ཤའི་གབ་མིང་སྟེ།
ངེས་ཆོག་ནི་སྟག་ཤས་གཉན་ནད་འདོམས་པར་བྱེད་པས་ན། དཔེ་དཔེར་བོའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉན་ཐོག་དགོན། མིང་གཞན་དགེ་ལྷན་དམ་ཆོས་ཀྱན་རྒྱས་སྤྱིང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་
ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༠ལོར་གཉན་ཐོག་གཅོད་པ་སྤྱི་ཕྱིང་གཉིས་པ་སྐལ་བཟང་ཐབས་མཁས་
རྒྱ་མཆོ་དང་། གང་གྲ་ཞབས་བྱེད་སྤྱི་ཕྱིང་བཞི་པ་སྐལ་བཟང་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་
ཀྱིས་ཀྱན་མཁེན་བཞི་པའི་བཀའ་གསུངས་བཞིན་སྤར་གྱི་སེར་སྤེ་དགོན་པར་བསྐྱར་སེར་སྤེ་
ནི་ཀྱན་མཁེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལུགས་མོ་སྤྱི་ལོ་
༡༧༡༩ལོ་བཏགས། གུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། འཆད་ཉན་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་འཁོར་ལ་བྱེད།

ད་ལྟའི་ཀན་ལྷོ་པོ་དེ་གིས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མ་ཆུ་རྫོང་དངུལ་རྩ་ཁང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གཉན་ཐུབ་པ། སྡོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་བསྐྱ། ཞི་རྩེས་བསིལ། ལུས་པས་བགས་ནད་དང་།
མཛེར་བ་སྦྱིས་པ་ལ་མན།

གཉན་ཐོག་སྒྲར་བཟ་ཤིས་སྤིང་། དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཐོན་མ་ལྷོ་རེབ་གོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཉན་མཐེང་ནག །ནད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་རྐང་བར་ཤས་ཆེར་བབས་པའི་
གཉན་ནད་རིགས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། རྩེ་བུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྩེ་སྤེལ་མཛེད་པའི་མན་དག་
བྱེ་བ་རིང་བསྐལ་ལས། བཀའ་བསྟན་གཞུང་ན་མ་གྲགས་ནད། མཐེང་ནག་གསོ་བའི་མན་དག་
ནི། རྩེ་ནག་མཁས་པའི་གདམས་པ་བྲི། དང་པོ་གདང་ན་བབས་པའི་སར། ཉིན་མཆན་མེད་པར་
སྐམ་གཟེར་བྱེད། ཤ་མདོག་ཁམ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། སྤྲ་མེ་མཆེད་ལྟར་ནག་པོར་འགྲོ། གར་
ལུམ་རེས་འབྱུང་རེས་མི་འབྱུང་། རྩེ་བྱེད་འདས་ནས་ཅུང་ཙམ་སྤྲངས། རྩེ་མེར་ཁམ་ནག་བྲི་
ཆེན་འཛག། ཅ་ཆུ་མ་རེས་ཅིར་ཡང་སྟོན། གནས་ལ་རེས་པ་མ་མཆིས་ཀྱང་། བལ་ཆེར་རྐང་ལ་
བབས་པ་མང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉན་དུག །① ལྟོག་པའི་ནད། ② དུག་དྲག་པོ་ཡོད་པའི་ཅི་ཤིང་རིགས་ཤིག་

གཉན་རྟོ། དུར་ཁོད་སྟེང་གི་རྟོ། རྟོ་དེ་ཆ་པོ་བཟོས་ནས་ན་ཆ་ཡོད་སར་བཞག་ན་པན་ཟེར།
གཉན་ལྗོང་རྩོ་རྩོ་སྟོས། ཁམས་སྟེ་དགའི་འགྲི་རྩེ་འགྲམ་ཁུ་ཡོད་པའི་རི་པོ་ཞིག་གི་མིང་། རི་དེ་སྟེ་
དགའི་ལུལ་ལྟ་གལ་ཆེན་ཞིག་བཅི་སྟོལ་ཡོད་པ་རེད།

གཉན་འདུལ་བ། རི་མཐོའི་རྩེ་དང་། གཡའ་ཤག་སོགས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། ཅ་བ་རྒྱུང་ལ་སྤ་
མཁེགས་རྩུས་ཕན་མང་བ། དར་པ་དམར་སྟུག་མཐོ་ཆད་མེ་ཁྲི0.1~0.2ཙམ་ཟེན་བ། འགའ་
ཤས་ཕྱོགས་གཅིག་ཁུ་ཡོན་པོ་སྦྱེ་བ། དར་པའི་ཅ་བར་ལོ་མ་ལྡང་ནག་སྒྲོར་མོ་རྒྱུང་ལ་རེག་བྱ་ཅུང་
རྩུབ་པ་འགའ་ཤས་དང་། སྟོད་ཆར་ལོ་མ་ལྡང་སྟུ་སྒྲོར་དབྱིབས་སྟུ་རྒྱུང་ཅན་རེག་བྱ་འཛམ་པ་མང་
པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་བཀའ་བ། སྟན་དུ་སྦྱར་བྱ་ནི་ལོ་མ་སྟེ་རྩེ་7~8པར་སྟེ་དབྱིབས་ཀྱི་མེ་
རྟོག་དཀར་ཞིབ་འདབ་མ་ལྟ་ཅན་མང་པོ་ཕུང་པོར་སྦྱེ་བ། སྟན་དུ་སྦྱར་བྱ་ནི་ཅ་བ་སྟེ་རྩེ་

9~11པར་བསྐོས་ནས་ས་རྒྱལ་གཙང་མར་བཟུས་ཐོག་གཤམ་གཏུབ་གང་བདེར་བྱས་ལ་
བསིལ་སྐྱམ་བྲ། རོ་རྒྱས། རོ་ཁ་ཞིང་བསྐྱལ་ཕུང་ཐད་སྒྱུར། ལྷ་རྩེས་བསིལ། རྒྱས་པས་རྒྱ་ལོང་
ལ་སོགས་སྟོད་ཀྱི་ཆོ་བ་སེལ། ཆད་འཁྱུག་ཅོད། རྒྱ་རིམས་དམར་བཤམ་སོགས་ལ་པན་བ་ཡིན།
གཉན་ནད། ཕྱི་རོལ་གྱི་དུག་ཅན་སྤོང་བྱ་བར་ཉ་དང་། བད་གི་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་ཁྲག་སྤོང་གཉིས་
འདོམས་པའི་ནད་ཤིན་ཏུ་གཉན་པ་ཞིག་སྟེ། བད་གསེས་སུ་སྐྱད་གཞེར་སོགས་རིགས་བཅོ་
བརྒྱད་ཅམ་མཆིས།

གཉན་ནད་ཁ་མེད། བད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་གཉན་ནད་མཁལ་རྩ་དང་སྤིང་རྩར་
ལྷགས་པའི་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། བོང་སྐྱན་དགོན་ཅོག་བདེ་ལོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤོད་དམར་
ལས། གཉན་ནད་ཁ་མེད་ཅེས་པའི་གདུག་པ་ཅན། གཉན་སྤོང་མཁལ་རྩ་སྤིང་རྩར་ལྷགས་པའི་
ནད། རོ་བོ་ཆོ་གང་གསལ་ཁ་མེད་པའི་བྱིར། ཁ་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ཡི་བཅོས་ཐབས་བསྟན། ཞེས་
དང་། སོག་པོ་ལུང་རིགས་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་གནས་
བཀོལ་བ་རྣམས་རྒྱལ་མེར་མདོག་གི་སྤོང་བ་ལས། ཁ་མེད་ནི། རྟགས་མེད་དེ་ཆོ་གང་མི་གསལ་
བས་དེ་སྐྱད་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉན་ནད་འབྱམ་པོ་སྟེ་དང་། རྟོག་མ། མཛིང་པའི་ལྷེབས་སོགས་སུ་སྐྱངས་འབྱར་འབྱུང་བའི་
གཉན་ནད་ཅིག

གཉན་ནད་བཅོ་བརྒྱད། གཉན་ནད་བབས་སའི་དབང་གིས་རིགས་མི་འབྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱུས་
མིང་སྟེ། སྤེ་སྤིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་དུས་མེན་
འཆི་ཞགས་གཅོད་པའི་རལ་གྱི་ལས། གཉན་ནད་སྐྱད་གཞེར་གཤམ་པ་གཞེར་བྱུང་དང་། གཉན་
སྐྱང་རྒྱ་གཞེར་མེ་དབལ་གཉན་མེན་བྲ། ལྷ་ལོག་སྟོག་པ་གཉན་འབྲས་འཇུག་ལྷག་དབྱ། མཁྱིས་
པ་རྩར་རྒྱག་ནད་སྟོག་ནད་སྟོག་ཁ་མེད་དང་འབྱམ་པོ་འབར་འབྱར་རྩ་རྩ་སྤྱས་འདེབས་དང་།
ངམ་རུ་ཞེས་བྱའི་གཉན་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉན་ནད་འབར་འབྱར། བད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བསྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྐྱད་དེས་མེད་དུ་
སྐྱངས་པ་འབར་འབྱར་འབྱུང་བའི་གཉན་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། སྤེ་སྤིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་

པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་དུས་མེན་འཆི་ཞགས་གཙོད་པའི་རལ་གྱི་ལས། གཉན་
རིམས་འབར་འབྱར་ཞེས་སྟེ་གྲགས་པ་ནི། རོ་བོ་གཉན་རིམས་སྤྱི་དང་འབྲ་བ་ལ། ཉགས་ནི་
ལུས་ཀྱི་སྟོད་སྤྲང་དེས་མེད་དུ། སྤངས་པ་འབར་འབྱར་འོང་ཞིང་ལུག་གཟེར་ཆེ། ཞེས་སོ། །

གཉན་པ། གཉན་པོ་དང་གཅིག །

གཉན་པ་འགྲིམས་པ། ལྷ་དང་ས་བདག་ངན་པ་གནས་པའི་སར་འགྲོ་བའི་དོན།

གཉན་པའི་གནད། ཤིན་ཏུ་ཉན་ཆེ་བའི་གནས་ཏེ། མགོ་བོའི་ལྷད་པ་དང་། བྱང་ཁོག་གི་སྤྱིང་ལྟ་བུ། །

གཉན་པོ། བཅན་ཤེད་ཆེན་པོ་འཕུ་ཁོ་བ། ས་ཆ་གཉན་པོ། ལྷ་གཉན་པོ། ཁྲིམས་གཉན་པོ། དམ་ཆེག་
གཉན་པོ། བཀའ་གཉན་པོ།

གཉན་པོ་གསང་བ། བོད་རྒྱལ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་རིང་ལ་ནས་མཁའ་ནས་ཟ་
མ་ཏོག་ཅིག་བབ་པ་ཁ་བྱེ་བའི་ནང་། མདོ་ཟ་མ་ཏོག་། སྤྱིང་པོ་ཡི་གེ་བྲག་མ་དང་། སྤང་སྟོང་ལྷག་
བརྒྱ་མ། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཅས་བྱུང་བའི་མིང་དུ་བཤད་ལ། དེ་ནས་བཟུང་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱ་བརྟེས་པ་ཡིན་པར་བཤད།

གཉན་པོ། རི་དྲགས་གཉན་གྱི་པོ།

གཉན་ཐུན། མི་མེན་གཉན་རིགས་ཐུན་པོ།

གཉན་བྱ། མ་ནད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག

གཉན་འབྱར། གཉན་ནད་འབར་འབྱར་ལྷ་བྱ་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་སྤངས་པ་འབར་འབྱར་འབྱུང་བ་ཞིག
གཉན་འབྲས། ངན་ཁྲག་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྤོན་དང་བསྟོངས་ནས་ཤུས་ཅ་ལ་
ཞེན་པར་སྤྱར་པའི་འབྲས་ནད་ཅིག

གཉན་མའི་སྟོ་བ། རི་དྲགས་གཉན་པོ་མོ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྱལ་མའི་སྟོ་བ།

གཉན་ཙོ་དགོན། དགོན་པ་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། ལུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན།
ད་ལྟ་རབ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ཁོ་རྒྱུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཉན་ཅེ་དགོན། གཉན་ཅེ་དགོན་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་ཆོས་བཟང་སྤྱིང་ཞེས་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཆུ་སྤུལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ལོར་གཉན་ཅེ་དགོན་སྟོན་པ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་ནས་གསར་

འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྲོད་ཁྱེད་ཀྱི་པ་
རྒྱུ་ལོངས་སྤྱོད།

གཉན་ཆད། གཉན་ནད་དང་ཆད་པ་གཉིས་འདོམས་པའི་ནད་དེ་གཉན་ཆད་གཟེར་བྱུང་ལྟ་བུའོ། །
གཉན་ཆད་རྒྱས་པ། མ་ཁར་ཆད་པ་ལས་པ།
གཉན་ཞང་ཞུང་། སྟོད་ཡུལ་ཞང་ཞུང་ལྟེ་བོད་སྡེ་ལས་མའའ་རིས་ཁྱེད་ལ་དྲགས་ཀྱི་མིང་ཉིང་པ།
གཉན་ཞན། གྲུ་ལ་རིས་མཐོ་དམའ་དང་། བྲག་ཞན།
གཉན་ཡོད། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ས་ཆར་ཡོད་པའི་ཁྱོད་ཁྱེད་ཞིག་གི་མིང་། རྟོ་རྟོ་གདན་དང་ཐག་
རིང་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་གོ་སྒྲུ་ལ་ཞེས་ཟེར།
གཉན་གཡོན། གངས་རི་གཉན་པོའི་གཡོན་ངོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བྲག་ཕུ་གོ་
གཉན་རིགས་བཙོ་བརྒྱད། གཉན་ནད་བབ་པའི་དབང་གིས་རིགས་མི་འབྲ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱུས་
མིང་སྟེ། གཉན་ནད་ལྷན་གཟེར་དང་། གག་པ། གཟེར་བྱུང་། གཉན་ལྷང་། རྒྱ་གཟེར་། མེ་དབལ།
གཉན་མེན་བྲ། ལྷ་ལོག་ཁྲོག་པ། གཉན་འབྲས། འཛུམ་ལྷག་དབྱེ། མཁྱིས་པ་ཅར་རྒྱལ། ཁར་
སྟོག་། གཉན་ཁ་མེད། འབྲམ་པོ། གཉན་འབྲུད། རྩ་རྩ་བུས་འདེབས། དམ་རུ་བཅས་སོ། །
གཉན་རིམས། འབྲམ་པོ་དང་འབའ་འབྲུར་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་འགོ་བའི་གཉན་རིམས་སྟེ།
གཉན་རིམས་མཁྱིས་པ་ཅར་རྒྱལ། གཉན་ནད་སྟོད་མཁྱིས་ཀྱི་གནས་སུ་བབས་ནས་མཁྱིས་ཁུ་དང་
ལྷན་དུ་དྲག་ཅན་སྟོན་བྲ་ཅར་རྒྱལ་པའི་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། གོང་སྐད་དེ་གོ་བའི་བའི་ལེགས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བོད་དམར་ལས། གཉན་རིམས་མཁྱིས་པ་ཅར་རྒྱལ་ཅེས་བྲ་བ། རོ་བོ་གཉན་ཆད་
མཁྱིས་པར་འབབ་པའི་རིམས། དྲག་ཅན་གཉན་སྟོན་མཁྱིས་ཁུའི་རྩར་ཞོན་ནས། རང་སར་མི་
གནས་ཅ་མིག་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་ཡར་ལ་མགོ་དང་ལྷན་པ་བད་ཡུལ་འཕྲོག། ཁར་ལ་མཁལ་མ་
བརྒྱུད་པར་མུ་ཡུལ་འཕྲོག། རོན་ལ་སྟོ་དང་སྟོང་ལ་རྒྱུད་ཡུལ་འཕྲོག། རོ་ལོང་རྒྱ་མ་སྟོད་དུ་
མཁྱིས་ཡུལ་འཕྲོག། གཉན་གསུམ་ཕྱིར་ཤོར་སྟོབས་དང་ཁ་དོག་འཕྲོག། མཁུག་ཏུ་མཁྱིས་གནས་
རྒྱུད་གིས་སྤྱད་བྲས་ནས། རང་གནས་སྟོག་ཅར་འཛོར་བས་འཛོར་བ་ཏུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །

གཉན་རིམས་ངམ་རུ། སྔོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྲུང་ནས་བཏགས་པའི་གཉན་ནད་གཙོ་བོ་གྲེ་བའི་
གནས་སུ་བབས་པའི་མིང་སྟེ། གོང་སྤྱོད་པའི་བོད་དམར་ལས། གཉན་རིམས་ངམ་རུ་ཞེས།
སྔོན་གྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྦྱོར་དན་པའི་དན་སྤྲུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དུ་ནད་སྤྲུགས་ནས་
ནད་བ་ལ་དབྱུགས་པའི་ཆེ། ནད་པའི་ལྷ་སྲིན་ཀྱན་འབྱུགས་ཤིང་མི་ལ་འང་ལྷག་གཟེར་ངམ་
གནག་ཅིང་གཞན་ལ་འགོ་བའི་གཉན་རིམས་དུ་གཏད་དམ་རུ་གཏད་ཅེས་ཀྱི་ནད་བྱུང་བ་ལ་
ངམ་རུ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉན་རིམས་ན་ཅ་ཕུས་འདེགས། འབྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་གཉན་རིམས་ན་བའི་རྩ་ཞུགས་
པའི་ནད་ཀྱི་མིང་སྟེ། གོང་སྤྱོད་པའི་བོད་དམར་ལས། གཉན་རིམས་ན་བའི་རྩ་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་
དུ་ཞུགས་ནས་སྐྱངས་པའི་དབྱིབས་ཕུས་བརྒྱུད་བ་ལྟར་འབྲུང་དུ་སྐྱངས་པ་ལ་ན་ཅ་ཕུས་
འདེབས་ཞེས་བྲལོ། །

གཉན་དུ། སྔོག་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ནད་ཆན་རི་དུགས་གཉན་ཀྱི་དུ་སྟེ། ལུས་པས་གཞན་ལ་འགོ་བའི་
རིམས་ནད་སྤྱང་ཞིང་ཞི་བར་བྱེད།

གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས། འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། བརྟེ་ཏ་མ་ཏི་བསྟེན། བརྟེ་ཏ་
ཕུཆེ་ཕྱི་གདན་ངངས་ཏེ་སྦྱོང་འཇུག་འབྲེལ་ཆེན་དང་། སྒྲོལ་མ། ཆོས་སྦྱོང་ལ་སོགས་ཆོས་
མང་དུ་བསྐྱུར། ཁྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་བ་སྤྱན་ངངས། ཕྱིས་དུ་ལོ་དང་མཐུ་འབྲན་པས་
གཉིས་ཀ་གཤེགས་སྐད།

གཉན་ས། ① ས་ཆ་བཙན་པོ། ② བཀའ་ཡུལ་གཉན་པའི་ས་ཆ་སྟེ། མི་མིན་གདུག་ཙན་གནས་ས།
གཉན་ས་དབྱུགས། མནན་གཏད་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆུ་ཤིང་བྲག་སོགས་ལ་ཐུབ་ཆོད་བྱེད་པའོ་ཞེས་
དར་མོ་སྤྱན་རམས་པས་མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱན་
ལས་གསུངས།

གཉན་སྲིན། ① གཉན་ནད་བརྟེ་ཏ་དང་། ཞག་སྲིན་གཉིས་འདོམས་པའི་ནད། ② གཉན་ཁ་པའི་སོ་
སྲིན་ཀྱི་ནད་ལྷག་རྒྱ་དག་པོ་འབྱུང་བ་ཞིག །③ མའི་ནད་དུག་ཙན་སྲིན་སྤྱུ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱངས་ཤིང་
ཞག་ནག་པོ་འཛག་པ་དང་། ལྷག་རྒྱ་དག་པོ་འབྱུང་བ་ཞིག

གཉན་གསོད། མ་ནད་སེལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲན་རིགས།
གཉལ། སྒྲེའི་རྒྱ་བ་རོས་ཏེ། ཨ་མས་བྱ་རྩུང་གཉལ་ལ་ཁུར། སྤང་རྩི་སྤང་པོའི་གཉལ་ལ་ཞོན་ལྟ་བུ།
གཉལ་གོང་། མི་ཕྱགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲེའི་ལྷག །ལག་གཉིས་གཉལ་གོང་དུ་བསྐྱོལ་བ།
གཉལ་ཤུག་ཆགས་པ། [ཡུལ]རྒྱ་ལོར་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་པ། ལོ་
ཤས་རིང་དུ་མི་ཆང་དེ་དག་ཆང་མ་གཉལ་ཤུག་ཆགས་པ།
གཉལ་སྒྲ། མོན་མཛོའི་གཉལ་ཤིང་།
གཉལ་སྒྲ་གཏད། སྤྱག་པོ་བཏང་བའི་དོན།
གཉལ་རྒྱ། དཔར་རྒྱ།
གཉལ་བཅག་པ། ① ང་རྒྱལ་དང་སྤོབས་པ་བཙམ་པ། ② སྤོབས་ཤུགས་ཆེན་པོས་དབྱ་པོའི་
གཉལ་བཅག་པ།
གཉལ་ལྷེ་བས། གཉལ་ལྷགས་ཏེ་གཉལ་ཤིང་ལ་དཀྱི་རྒྱའི་སྒྲན་བྱའམ་ཕྱིང་པ།
གཉལ་ཆག་པ། དཔལ་ཁུམ་པའམ་བག་འཁུམས་པ། པ་རོལ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཆང་མ་གཉལ་ཆག་
འདུག །ངར་ངར་ཤོར་ཤོར་རི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་གཉལ་མི་ཆག
གཉལ་ལྷག །མཛིང་པའམ་སྒྲེའི་རྒྱལ།
གཉལ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས། དབང་ལོག་ཏུ་མ་འདུས་པ་ལ་དཔག་ངངས་ནས་ཁྲིམས་ལོག་ཏུ་བསྐྱས་པ།
གཉལ་དག །[རྩིང]རྒྱུ་འཕྱུར།
གཉལ་གདན། ཏཱ་ཤེལ་སོགས་ཀྱི་གཉལ་ལྷག་སྒྲོབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲན་བྱ་དང་ཕྱིང་པ་སོགས།
གཉལ་ནང་། རྩོང་ཞིག །ཤོད་རང་སྤྱོད་ལྡོངས་ཀྱི་ལྷོ་ཁུབ་རྒྱད་དུ་ཡོད། འདིའི་ལྷོ་ངོས་བལ་པོ་དང་ས་
འབྲེལ་ཡིན། རྩོང་མི་དམངས་སྤིད་གཞུང་དེ་ཆོང་འདུས་སུ་ཡོད།
གཉལ་ནང་ཤོག་བྱ། གཉལ་ནང་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྱ།
གཉལ་གཞོན། གཉལ་འམ་ལྷག་པ་ནས་གཞོན་པ། བཙན་ཤིང་གཉལ་གཞོན་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་མི་དགོས་པ་བྱུང་།
གཉལ་གཞོན་སྒྲ་འབེབས། བཙན་གཞོན་གྱིས་ངོ་སྤྱོད་དུ་འདུག་པ།
གཉལ་གཞུང་མཛིང་པའམ་སྒྲེའི་རྒྱལ། ཨ་མས་བྱ་རྩུང་གཉལ་བར་ཁུར། སྤང་རྩི་སྤང་པོའི་གཉལ་བར་

ཞོག། མིང་གི་ནུས་གངས་ལ་མཛིང་བ་དང་། གཉའ་ལྷག་། ལྷག་བ་བཅས་སོ། །
གཉའ་བ་རྒྱངས་པ། རན་བ་གཉའ་རེངས། སྤྱ་གྲུ་གཙུན་མཁན་མེད་པས་ལང་ལ་ཤོར་ནས་གཉའ་བ་
རྒྱངས་པ།
གཉའ་བོ། ① དཔང་པོའམ་ཁག་ཟེག་། ② [ཡུལ་]མག་བ་དང་མནའ་མ་སྐྱེལ་བསྐྱེད་མཁན།
གཉའ་བྱེད་པོ། རྒྱབ་བྱེད་པོའམ་རོགས་བྱེད་མཁན།
གཉའ་མ། ཁམས་སྐྱད་དུ་གོང་འོག་བར་གསུམ་ལས་གོང་མའི་དོན།
གཉའ་མ་ཆག་པ། དཔའ་མ་ཞུམ་པ། ཁ་འཔང་མ་ཆག་པ།
གཉའ་དམས། ང་རྒྱལ་ཆག་བའམ། རྟོབས་ཉམས་པ།
གཉའ་ཙོག་ཚོན་མཛོའི་གཉའ་ལྷག་སྟེང་གི་རྒྱན་དར་ཞིག
གཉའ་ཆེགས། གཉའ་རུས་ཀྱི་ཆེགས།
གཉའ་རྒྱངས་རྒྱད་མོ། [རྟིང་]ལྷགས་ཐག
གཉའ་རངས་པ། གཉའ་རེངས་བ་དང་གཅིག་།
གཉའ་རུས། མཛིང་པའི་རུས་པ། གཉའ་རུས་ཆག་པ། གཉའ་རུས་མི་ཆག་པ།
གཉའ་རུས་མ་ཆག་པ། གཉའ་མ་ཆག་བ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། འཛིགས་བ་དང་ཞུམ་བ་མེད་པ།
གཉའ་རེངས། ཞུན་བདར་མ་རྒྱུང་རྒྱུད་པ་ཅིང་པོར་གླུར་པ།
གཉའ་རེངས་ཁྲག་མིག་། ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བའི་སྤྱི་ལོ་སྐྱེད་པའི་ཁྲག་གི་
མིག་ཟེར་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག་མིང་གི་ནུས་གངས།
གཉའ་རེངས་པ། རན་ལང་དུ་ཤོར་ཏེ་བེད་བའམ་གྱོང་པ། མི་གཉའ་རེངས་ཞི་བས་འདུལ་དཀའ། མི་
འདི་གཉའ་རེངས་འདུག
གཉའ་ལག་བཀྲག་པ། རྩོག་གཅིག་ཁོན་རུ་སྟེ་གཅིག་གི་ས་ནས་སྟེ་བ་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་དེད་སྐྱབས།
རྩོག་གི་མགོ་དང་ལག་བ་གཉིས་བར་ཐག་སྒྲ་གང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཐག་བས་སྟེལ་ནས་དེད་ཅིང་
ཡོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་མགྲོགས་པོར་རྒྱག་མི་སྐྱབ་པས་མིས་རྗེས་ཟེན་ཐབས་ཤིག་ཡིན།
གཉའ་ལམ་གྲོད་པ་ལྷག་། མིང་གཞན་གཉའ་ལམ་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱིང་ཟེད། ལྷོ་ལོའི་དུས་རབས་བཙུ་

གཅིག་པའི་མཐུག་ཙམ་ལ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་བས་བཏབ། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་སྐབས་སུ་
བྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བསྐྱར། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་གཉའ་
ལམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཉའ་ཤ མཛོད་པའི་ཤ།

གཉའ་ཤིང་། མོན་མཛོད་གཉའ་གཉིས་སྤྲེལ་བྱེད་སོན་པའི་ཡོ་བྲང་ཅིག །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
གཉའ་བྱར་དང་གཤོལ་མདའ་འབྲེན་ནོ། །

གཉའ་ཤིང་འཛིན། ① [ཡུག་རྒྱ་རྒྱལ་མེར་གྱི་རི་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཉི་མཱ་འཆར་པའི་ཅེ་
སོན་བྲག་ཤིང་རྟའི་གཉའ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ། རོས་སུ་དབག་ཚད་སྲུང་འབྲམ་ཉི་ཁྲི་དང་།
མཐའ་སྐོར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབྲམ་དང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད། ② [མཛོན་ཤིང་རྟ།

གཉའ་ཤོག །ཀོང་ཡུལ་གཉའ་ནང་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྱ་ཞིག

གཉལ། ① བྱ་མི་སི་རྩོ་ཤིའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ལྟོ་ཁ་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་། ② ལྷ་བོད་གྱི་
རིགས་རུས་ཤིག

གཉལ་འཛོར་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། བྱབ་མཐའ་ཡང་མ་གསལ། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་མཆོ་སྤྱོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་བྲལ། སེ་ར་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་
ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ལོར་གཉལ་ཁུལ་དུ་སྤྱོད་བཞུགས། སྤྱོད་པོན་དུས་གསང་བྱར་ཆོས་ལྷགས་
མཛད་དེ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་སྦྱོབ་མཛད། དེ་ནས་འབྲས་
སྤྱངས་བྱར་ཁང་མཁས་པ་སྤུས་སྤུས་པ་དང་དགའ་ལྷན་དུ་བ་སོ་ཆོས་རྗེ་སོགས་བསྟེན་ནས་མཛོད་
སྤུས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱང་བཙོན་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། རྗེ་གྱི་རེ་བཀའ་བཞི་བ་
སོགས་ལས་བསྟེན་རྗེ་གསལ་བསྐྱབས། བྱང་ཅེ་བྲ་ཆང་དང་གསང་བ་སྤྲེ་སེར་བྲ་ཆང་གཉིས་ལ་
མཆོན་ཉིད་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་གསང་བྱར་སྤྲེ་སེར་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པ་ན་བཅའ་ཆེན་
ཤུག་མཆོག་ལྷན་དང་ཅེ་ཉག་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཙོན་པས་མཆོན་སྟོན་བྲགས། དགྲུང་ལོ་གྲ་
བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༨༡༩ ལོར་གཤེགས།

གཉལ་ཐབས། གཉལ་ཞེས་གང་གཏར་བྱའི་ཅ་དེ་ཉིད་འགྱུར་མེད་མལ་དུ་འཇུག་པའི་བྱེད་དུ་ཐིག་གུ་
ཆད་ལྷན་གྱིས་གནས་དེར་དགྲི་བའི་དོན་དང་། ཐབས་ཞེས་དེར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མན་དག་ཡིན་
པས་འདིར་གཏར་གནས་རང་རང་གི་གནས་སུ་གཉལ་ལུགས་སྟོན་པའི་དོན་ནོ། །

གཉལ་སྡེ་དུག །གཉལ་གྲ་སྟོན། ཟངས་ཆེན། དེ་སྟེང་། དང་སྐྱལ། གསེར་བྱེ་ཁ། ཉེའུ་ད།

གཉལ་པ་བྲ་ཆང་། ལྟོ་རྒྱུད་གཉལ་དེའུ་ལྷས་དགོན་པ།

གཉལ་བྱར་ལོར་གསུམ། ལྟོ་ཁའི་ཡུལ་མིང་གསུམ།

གཉལ་ལོ་རོ། ལྟོ་བྲག་རྫོང་གི་ས་ཆ་ཞིག །སྤར་འདི་གའི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོང་ལས་སམ་
ཆོང་པ་ཉི་ཆེ་བ་བྱེད་མཁན་མང་བ་དང་ས་ཐག་རིང་ཐུང་གང་སར་ཁྲབ་ཆེ་བས་གྲགས་པ་ཆེ་
བའི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

གཉི་ག[རྩིང]གངས་ཀྱི་མིང། གཉིས་ཀ་དང་དོན་གཅིག །འཁོ་ས་དེ་གཉི་ག་མིན་པའི་ཐུང་གསུམ་
པ་མེད། རང་གཞན་གཉི་གར་བདེ་བ་ཐོབ་པ།

གཉི་མ། [རྩིང]ཉི་མ།

གཉི་ཁྲ། ཉི་མ་དང་ཁྲ་བའི་བརྟེན་པ།

གཉི་གཟེར། [རྩིང]ཉི་ཟེར།

གཉིག །[རྩིང]གཅིག

གཉིག་ཁྱ། [རྩིང] གཅིག་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན།

གཉིང། གཉན་འགྱུར་བཞིའི་ནང་གསེས། ལུས་ཉམས་རྒྱུང་ཞིང་དུ་བ་དང་སྟན་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ།
རྒྱགས་རྒྱགས་པོར་འདུག་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་མི་རུས་ཤིང་།
ལུས་ཀྱང་འཛིན་མི་རུས་པར་ནང་དུ་འདུས་ནས་བྱ་བ་ཀྱན་ཤོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན། མདང་
དགོང་ང་ཆོ་ཆང་མ་གཉིད་སྦྱིད་པོ་ཁྲག་བྱུང་། ཆད་ནད་པོག་ནས་གཉིད་ཀྱིས་འཁྱམས་ཏེ་
བསྐྱར་འདུག །མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་མན་པ་དང་། མིག་འཇུག་པ། ལྗོངས་པའི་གྲོགས་པོ།
གཟེམས་བཅས་སོ། །

གཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ། [རྩིང]གཉིད་ལ་ཆགས་པའི་ལེ་ལོ་ལས་གཉིད་ལ་དགའ་བའི་སྦྱིད་ལུག

གཉིད་དཀོག། གཉིད་ལས་སྒོང་བ། མགོ་ལ་ཐུག་ཐུག་བཏང་ནས་གཉིད་དཀོག་པ།
གཉིད་ཐུག་པ། གཉིད་ལ་སོང་བ། འགྲངས་པ་གཉིད་ཐུག་ཀྱང་། ལྷོགས་པ་གཉིད་མི་ཐུག
གཉིད་སྒྲ། མཚན་མོ་གཉིད་པའི་སྐབས་སུ་གྱེ་བའི་ཐུག་ནས་སྒྲ་ཆེན་པོར་གྲགས་པ། སྐབས་འགར་
དབུགས་འབྱེན་རྩལ་གྱི་ལམ་བཀག་ནས་ཉེན་ཁ་སྒོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
གཉིད་སྒྲ་བ། གཉིད་ཐུག་དུས་གཏོང་བའི་དབུགས་སྒྲ།
གཉིད་ལྗེ་མོ། སད་དཀའ་བའི་གཉིད། རྡོད་པ་རྒྱགས་པས་གཉིད་ལྗེ་པོ་ཐུག་པ་རེད།
གཉིད་གཅག། བྱེད་པོ་གང་ཞིག་གིས་བྱས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གཉིད་གཅག་པ། མདངས་དགོང་རྩེ་
སྐད་བཤད་ནས་ཡུན་རིང་འགོར་བས་གཉིད་གཅག་སོང་། ཁ་སང་བྲིས་མཆེས་གྱི་ནང་ལ་སྐད་
ཆེན་པོར་བརྒྱབ་སོང་། དེས་ངའི་གཉིད་གཅག་སོང་།
གཉིད་ཆག་པ། ① གཉིད་གཅག་པའི་འབྲས་བུ་གཉིད་ཆག་པ། གཉིད་ཉལ་བའི་དུས་ཚོད་མ་ལྔར་
བས་གཉིད་ཆག་པ། གཉིད་ཐུག་མ་ཐུབ་པ། ལས་ཀ་མ་ཆར་བའི་དངངས་སྒྲག་གིས་དགོང་
མོ་གཉིད་ཆག་བྱུང་། ② གཉིད་ཉལ་ལོང་མ་བྱུང་བ། མཚན་གང་ལས་ཐེལ་ལ་གཡེངས་ཏེ་
གཉིད་ཆག་པ།
གཉིད་ཆེ་བ། སད་དཀའ་བའི་གཉིད། སེམས་ཁྱར་མེད་ན་གཉིད་ཆེ་བ་ཡོང་།
གཉིད་ལྗེ་མོ། གཉིད་ལྗེ་པོ་དང་གཅིག །
གཉིད་ཉལ་བ། གཉིད་ཐུག་པ། ཉལ་དཀར་ལ་གཉིད་ཉལ། རྒྱ་དཀར་ལ་འེག་བཏུས།
གཉིད་གཏམ། གཉིད་ཐུག་ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ། མི་ལ་ལས་ཀྱི་པར་གཉིད་གཏམ་ཤོད་པ།
གཉིད་སྒྲུག་པོ། སད་དཀའ་བའི་གཉིད། གཞན་གྱིས་སྒྲུག་སྒྲུག་བཏང་ཡང་མི་སད་པའི་གཉིད་སྒྲུག་
པོ་ཡུན་རིང་ཐུག་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིད་གྱིས་རོ་བ་དང་། གཉིད་འོག་ཉལ་བ། གཉིད་
སོང་། མི་ལམ། འེགས་པ་བ། སེམས་སྒྲོས་པ་བཅས་སོ། །
གཉིད་ཐེབས་ཐེབས། གཉིད་བློ་ཉམས་སམ་གཉིད་ཐུག་ལ་ཉེ་བ། མི་གཅིག་ཤར་སྡོད་ཡུན་རིང་བས་
གཉིད་ཐེབས་ཐེབས་བྱས་བྱུང་།
གཉིད་ཐུག། གཉིད་ཐུག་ཐེངས། གཉིད་ཐུག་གཅིག

གཉིད་ཐེབས། གཉིད་ཉལ་བའི་དུས་སྐབས། མདང་དགོང་པར་འགོ་རྒྱུ་ཡོང་གི་སྒེལ་ཟེང་གིས་
གཉིད་ཐེབས་ཆག་།

གཉིད་འཐེབས། གཉིད་ཀྱིས་ལོན་པ། གཟུགས་པོ་ཐང་པོ་མེད་པས་ཉིན་མོ་འདྲ་གཉིད་འཐེབས་
ཡོང་གི་འདུག།

གཉིད་འཐུག་པོ། སད་དཀའ་བའི་གཉིད།

གཉིད་འཐུག་པོའི་གནས་སྐབས། གནས་སྐབས་བཞིའི་ཡ་བྱལ་ཞིག །དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་རྣམས་
སུ་གཞི་ལས་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་གནས་སྐབས་བཞི་ལས་གཉིད་
འཐུག་པའི་དུས་སྐབས་བརྒྱུད་ལས་ཀྱན་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། གནས་སྤྱིང་ག་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ལ། ཆོགས་བྱུག་གི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བ་ཀྱན་གཞི་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་ཤིང་། གཉིད་འཐུག་གི་འཁྲལ་བ་དེ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་དང་།
དག་ན་འོད་གསལ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་སྤྱར་བ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཡེ་ཤེས་ཅེས་ཀྱང་བྲ་ཞིང་། སྤྱི་
བཞི་ལས་ཆོས་སྤྱི་ཡོན་ལ། སྤྱོས་བྲལ་གྱི་དོ་བོ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞག་
ཆོག་ཅིང་། དེ་ཡང་འདི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་ན་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་མེ་ལོང་
ཡེ་ཤེས་འཛོག་དགོས།

གཉིད་འཛོམས། གཉིད་པོ་བའམ་གཉིད་བློ་བར་གཉིད་འཛོམས་ཞེས་པའོ། །

གཉིད་དུས། ① མཚན་མོའི་མིང་། ② གཉིད་ཉལ་བའི་སྐབས།

གཉིད་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ། རྩོགས་རིམ་གྱི་ཆོས་ཤིག་སྟེ། གཉིད་ཀྱི་ཤེས་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་བར་
དག་ཅིང་སྤྱར་མི་ལས་ཀྱི་རྩོག་པ་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཉིད་སྤྲ་མའི་རིགས་འབྲམ་སྟེས་པའི་
བར་དེར་རྩོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་ཅིང་འོད་
གསལ་བ་སྟོན་གནས་བྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཆར་བ།

གཉིད་འདོར་ཟས་བཟུང་། གཉིད་མེད་ཅིང་ཟས་ཀྱང་མི་བྲན་པ། རྒྱལ་ཁབ་འཕྲུགས་སྤྱན་གྱི་དོན་དུ་
གཉིད་འདོར་ཟས་བཟུང་གི་རང་ནས་འབད་བཅོལ་བྱུགས་བྲག་བྱེད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིད་འདྲོགས། གཉིད་ཉར་སད་བརྒྱབ་པ། སྤྱོ་བྱར་འཕྲུ་བྲག་པོ་ཐོས་པས་གཉིད་འདྲོགས་སོང་།

གཉིད་པ། [ཐ་མི་དད་པ]གཉིད་ཁྱག་པ། ལྷ་གྲུ་གཉིད་གཉིད་པ་རེད། ད་ལྟ་གཉིད་རྒྱ་རེད།
གཉིད་ཐོ་པ། གཉིད་ཁྱག་ཐབས།
གཉིད་མི་སད། [མཛོད]སྒྲིག་པ།
གཉིད་རྒྱགས། རིག་པ་མི་གསལ་པ།
གཉིད་སྒྲན། གཉིད་མི་ཁྱག་པའི་སྐབས་སུ་ཐ་བའི་སྒྲན་ཞིག།
གཉིད་ཅེ་ནང་། ཁང་མིག་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཉལ་ཤག་གི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། དའི་ཉལ་
ཆས་ཆང་མ་གཉིད་ཅེ་ནང་བཞག་ཡོད་ལྟ་བུ།
གཉིད་ཡར། གཉིད་མི་ཁྱག་པ། ཅ་རྒྱག་ལངས་ནས་གཉིད་ཡར་རྒྱབ་པ།
གཉིད་ཡུར། གཉིད་ལ་སོང་པ། མཆན་མོ་ཉལ་མ་ཐག་ཏུ་གཉིད་ལ་ཡུར་པ།
གཉིད་ཡེར། མཆན་མོ་གཉིད་མི་ཁྱག་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། རྩོགས་ཆེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་
མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་བཛོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྷེ་མིག་ལས། གཉིད་ཡེར་
གཉིད་ཆག་གཉིད་མེད་མིང་།
གཉིད་ལ་ཤོར་པ། གཉིད་ལ་སོང་པ། ལུས་ལྷ་གཉིད་ལ་ཤོར་ཀྱང་བསམ་རྒྱུ་ལྟེ།
གཉིད་ལ་བ། ལ་བ་འཆོལ་ཏེ། གཉིད་ཁྱག་ནས་བཤད་པའི་གཏམ།
གཉིད་ལམ། མི་ལམ། གཉིད་ལམ་སྤྱིད་པོ་གཏོང་པ།
གཉིད་ལོག། གཉིད་ཉལ་པ། རྩི་པོ་གཉིད་ལོག་ན་ལྷག་སྤྱང་གིས་ཐ་ཉེན་ཡོད།
གཉིད་ལོག་གཉིས། ལྷེད་ལས་ལ་བལྟོས་ནས་བཏགས་པའི་ཨོལ་མདུད་སྟེང་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་
ཆོན་གང་རེ་གཞལ་བའི་སར་ཡོད་པའི་འཕར་ཅ་གཉིས་ཀྱི་མིང་སྟེ། དཔལ་སྤྱངས་དཔོན་ཀམ་
བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། གཉིད་
ལོག་གཉིས་ནི། ཨོལ་མདུད་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ཆོན་གང་རེ་གཞལ་བའི་
སར་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ཁྱག་གཉིས་འདོམ་གྱི་འཕར་ཅའི་མིང་སྟེ། དེ་ལ་ཉིའི་ཕྱིར་གཉིས་ལོག་ཅེས་
ཤེས། ཅ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟུན་འགྲམས་ཤོར་བའི་ཆེ་གཉིད་ལོག་པ་ལྟར་བྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བར་
འགྱུར་བས་ན་གཉིད་ལོག་ཅེས་ཟེར་བའོམ་ཡང་ན་གཉིད་ཡེར་བའི་ཆེ་ཅ་དེ་གཉིས་ལག་པས་

དལ་བྱར་མཉེ་བས་གཉིད་ལོག་པར་འགྱུར་བས་ན་གཉིད་ལོག་ཅེས་མིང་བཏགས་པའོ། །
གཉིད་ལོག་པ། གཉིད་ཁུག་པ།
གཉིད་སངས། གཉིད་དྲངས་པ། ཕྱི་ཕྱི་སྐད་སྒྲན་ཐོས་ནས་གཉིད་སངས་སོང་།
གཉིད་སང་པ། གཉིད་དྲངས་པ། སྐད་སྒྲ་བརྒྱབ་ནས་སྒྲ་གཉིད་སང་པ།
གཉིད་སྒྲ་པ། གཉིད་མཐུག་མོ་མེན་པ།
གཉིད་སྒྲ་པ། གཉིད་མི་ཁུག་པའི་ཐབས་བྱེད་པ། ཉན་པའི་གཞོགས་ལ་བསྐད་ནས་གཉིད་སྒྲ་པ།
གཉིད་སྒྲེད། གཉིད་ལ་ཞེན་པ།
གཉིད་སྒྲེབས། གཉིད་ཁུག་ལ་ཉེ་བ། ཁམས་ཉོག་སྒྲེ་གཉིད་སྒྲེབས་པ།
གཉིད་གསོད་པ། གཉིས་ལས་སྦོང་བ། སྐད་བཏང་ནས་གཉིད་གསོད་པ།
གཉིད་ཉལ་སད་རྒྱབ་པ། [ཡུལ]གཉིད་འཛོགས་ནས་སད་ཡོང་བ། སྒྲ་གཉིད་ཉལ་སད་བརྒྱབ་
བས་དུས་པ།
གཉིས། གངས་འཛིན་གཉིས། ང་གཉིས། བཟའ་ཆང་གཉིས། ཕྱི་ནང་གཉིས། མཆན་ཁུང་གཉིས།
མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་འབྲིག་པ་དང་། བཟོད་པ། ཐབས་ཤེས། མིག་ཁམ་མ། ཟུང་། ལག་པ་
བཅས་སོ། །
གཉིས་ཀ་གཉིས་ཡོད་པ་ཆང་མའམ་པན་ཚུན་གཉིས། པ་མ་གཉིས་ཀ།
གཉིས་ཀ་བསྐྱབས་པའི་གཤམ་ཆོག་།གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་བཙོ་ལྷ་པ། གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་གང་ཞིག་ཉེན་
དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབས་ཤིང་དངོས་སྒྲ་མ་བརྟེན་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་བསྐྱབས་པའི་གཤམ་
ཆོག་གི་མཆན་ཉིད།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། དག་བཙོམ་པ་གང་ཉོན་སྤྱི་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་
གཉིས་ལས་གྲོལ་ཉེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀུས་པའོ། །
གཉིས་ཀྱི་གཉིས་སྤྱད་པ། འབྲིག་སྤྱོད།
གཉིས་ཀྱིས་ལྗོགས་ཅན། ལྗོགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཁྱད་ཆོས་
འགའ་ཞིག་གི་སྟོན་ནས་རྣམ་པ་མཚུངས་ཀྱང་། རུན་མོང་མེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་རེ་རེའི་སྟོན་ནས་

མཚུངས་པ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་མི་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞིག
གཉིས་སྟེས། [མངོན] ① བྲ། ② བས་ཟེ། ③ སའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་གྲངས་སྟེ་མ་ཅུ་
སོ་གཉིས་མཚོན།
གཉིས་སྟེས་རྒྱལ་པོ། [མངོན]ཟླ་བ།
གཉིས་སྟེས་དབང་པོ། [མངོན] ① མཁའ་ལྗེ་དུང་ཆོངས་པ། ③ ཟླ་བ།
གཉིས་གུན་མེད་པ། བན་ཚུན་གཉིས་ཀར་གྲོང་གུན་མ་པོག་པ།
གཉིས་གོང་འབྲིལ་གྲངས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་
ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་binary numeral ཟེད།
གཉིས་གོང་འབྲིལ་ཅིས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་binary arithmetic operation ཟེད།
གཉིས་སྟེས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་binary ཟེད།
གཉིས་དགའི་ཁྲིམ། [མངོན]མོ་མཚན།
གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྟོར་བ། སྟོར་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དོན་གང་ཡང་བྱུང་བ་གཉིས་བསྟན་ནས་ཅོད་
གཞི་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་འཕམ་ལྷན་པར་སྦྱབ་པའི་སྟོར་བ།
གཉིས་མཐུག་གསུམ་མཐུད། གཉིས་པའི་རྩེས་སུ་གསུམ་པ་མཐུད་པ་སྟེ་རྒྱ་མི་འཆད་པའི་དཔེ།
གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པ། པོ་མོ་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་སྟོར།
གཉིས་གཉིས་སྟོན། [མངོན]དུར་བ།
གཉིས་སྟོང་གི་རྣམ་པ་ཅན། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་རྩེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་
འདོད་ཚུལ་ཞིག་ལ་ཉན་རང་གཉིས་སྤངས་རྟོགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་ཐོལ་ལམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་སྟེ་གཉིས་སྟོང་ཅན་གྱི་
རྣམ་པ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་འབྲུང་། [མངོན]མྱང་པོ་སྤྱི།

གཉིས་འབྲུང་དབང་པོ། [མངོན]མྱང་པོ་མཆོག་

གཉིས་ལྷན་དུས། སྐལ་བཟང་རྣམ་འབྲེན་གསུམ་པ་ཡོད་སྲུང་ཕྱོན་པའི་སྐབས་འཛམ་གླིང་མི་རྣམས་

ཀྱིས་ཆོས་དང་། འོ་དཔྱད་དཔལ་བདེ་བ་བཞི་ལས་ཆ་གཉིས་ཉམས་ནས་ཆ་གཉིས་ལ་ཡོངས་སུ་

སྤྱོད་པའི་དུས་ཉེ་དེའི་ཡུན་ཚད་ལ་ལོ་གངས་བརྒྱད་འབྲུམ་དུག་གི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད།

གཉིས་བདེན་དང་དགའ་གསུམ། ཁྲིམས་ཁང་ན་ཁྱུ་གཉིག་གི་ཁྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བདེན་

པ་ཡོད་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐག་གཅོད་ཉེ་རིང་མེད་པ་བྱུང་ན་

ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་སྟོ་ཡིད་ཆེས་ཞིང་དགའ་སྟོ་སྟེས་པ་ཡོང་བའི་ཐོག་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་མཁན་

རང་ཉིད་ཀྱང་སྟོ་ཆེས་པ་དང་དགའ་བ་སྟེས་པ་ཡོང་བའི་དོན།

གཉིས་སྣང་། ① ཕྱི་གཟུང་བ་དང་། རང་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་སྣང་བ། ② ཉི་ཟླ་དང་སྐྱ་ཤད་སོགས་

མང་པོར་སྣང་བ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྣང་།

གཉིས་པ། ① གངས་རིམ་ཞིག ། ② [མངོན]ཁྲིམ་བདག་མོ།

གཉིས་པོ། བན་ཚུན་གཉིས།

གཉིས་པན། རང་གཞན་གཉིས་ཀར་པན་པ།

གཉིས་ཕྱོགས། བན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས། གཉིས་ཕྱོགས་ཆེངས་ཡིག་

གཉིས་ཕྱོགས་བརྒྱད་གཏོང་། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་

སྤྱོད་ཐ་སྟངས་ཉེ། དབྱེན་སྐད་དུ duplex transmission ཟེད།

གཉིས་མེད་རྒྱུད། བསྐྱེད་རྫོགས་རྒྱུད་འབྲུག་ཡོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་གཉིས་སུ་

མེད་པའི་རྒྱུད་དོ། །

གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ། འདི་ནི་བོད་གྱི་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་རྒྱུད་ཡང་དག་ཡིན་པར་བཞེད།

འགའ་ཞིག་གིས་བརྒྱན་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་མེད་གསུང་བ། [མངོན]སངས་རྒྱལ།

གཉིས་ཆིག་། རྣམ་དབྱེད་དང་པོའི་མིང་མཐར་“དག”སྟུང་ན་གངས་གཉིས་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་འཛིན། ① ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ། ② དུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ།
གཉིས་འཛིན་བྲལ་བའི་དོན། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་དང་རང་སེམས་གཉིས་སུ་མེད་པར་རོལ་
གཅིག་དུ་འབྲེས་པའི་ཉམས་འཆར་བ།

གཉིས་འཛིན་ཞིག །གཉིས་སྤང་གིས་བདེན་འཛིན་ཞིག་སྟེ་ཅ་མེད་དུ་སོང་བ། ཕྱི་རོལ་དུ་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་སེམས་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
ཚོལ་གཉིས་འཛིན་ཟེར། སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་མཐོང་སྟེ་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སྤེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
འཆར་སྤང་ཞིག་ཡིན།

གཉིས་རུབ། མི་གཉིས་རུབ་ནས་གཞན་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་པ།
གཉིས་ལོ་ངང་གཞག །ཁྱོགས་སྤང་མེད་པ། བར་དབང་གྱི་དུས་གཉིས་ལོ་ངང་གཞག་གི་སྐད་ཆ་
ཤོད་དགོས།

གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ། ལོགས་སུ་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པ།
གཉིས་སུ་མེད། [མཛོན]དུས་འཁོར།
གཉིས་སུ་མེད་པ། དབྱེ་བ་མེད་པའམ་གཅིག་པ་ཡིན་པ། རྒྱ་ཡི་ནང་དུ་འོ་མ་སྒྲགས་ཏེ་གཉིས་སུ་
མེད་པར་གྱུར་པ།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་དུ་མ་བྱལ་བར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་
སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ། ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོ།
གཉུག་སྐད། རྒྱུག་མཛད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་metalanguage ཟེར།

གཉུག་མ། ① གནས་ལུགས། ② གདོད་མའམ་གཞི་མ། གཉུག་མའི་དོན།
གཉུག་མའི་དགོ་འདུན། སྤར་ནས་དེར་ཡོད་པའི་དགོ་འདུན། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གཉུག་མའི་དགོ་འདུན་
དང་གཞན་གྱི་ཡུལ་ནས་དགོ་འདུན་སྤྱན་འབྲེན་པ།

གཉུག་མའི་ཡེ་ཤེས། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའམ་ཡེ་ནས་ཡོད་པའི་རིག་པ་སྟེ་གདོད་ནས་དག་པའི་
རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སམ་གཞིའི་ཡེ་ཤེས།

གཉུག་མའི་ལུས། རྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཤ་མོའམ་རྒྱུ་སེམས་དབྱེར་མེད་གྱི་དྲངས་མའི་ལུས་ཏེ། དེ་
ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ།

གཉུག་མའི་ས། རྫིང་དུར་གྱི་ས།

གཉུག་མའི་སེམས། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གནས་པའི་སེམས་སམ་གཞིའི་སེམས།

གཉུག་མར་གནས་པ། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སྟོད་པའམ་གཏན་དུ་གནས་པ། གཉུག་མར་གནས་པའི་མི།

གཉུག་སྒྱ། རྟོག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་རྟེན་དུ་component ཟེད།

གཉུག་ལ། ལུ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། གང་སར་འབྱམས་པ།

གཉུལ་བ། [ཐ་དད་པ]སོ་ལྟ་བའམ་འཛོལ་བ། རྟོགས་ཀྱང་གཉུལ་བ། གནས་ཚུལ་ལེགས་པར་
གཉུལ་ཏེ་བྱིར་ལོག་ཤེས་ཤིག

གཉེ་བོ། རྫིང་སོ་ན།

གཉེ་མ། འོང་གའི་གཞུག་དང་གཞང་གི་མགོ་གཉིས་བར་གྱི་ཆ་ཤས།

གཉེན། ཉེ་དུ་ཅ་ལག །པ་གཉེན། བཤེས་གཉེན། མ་གཉེན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཆོ་འབྲང་དང་། ཉེ་
དུ་ཉེ་འབྲེལ། གཉེན་འདབ། གཉེན་གཤེན། ལྷག་གི་གཉེན། འབྲེལ་བ། ཅ་ལག །མཛའ་བཤེས།
རིགས་མཚུངས། རིགས་རུས་བཅས་སོ། །

གཉེན་ཀ། གཉེན་ཁ་དང་གཅིག །

གཉེན་སྟོར། གཉེན་ཉེ་འཁོར།

གཉེན་ཁ། བཟའ་ཚང་ངམ་ཁྱིམ་ཐབ།

གཉེན་ཁ་བཤམ་བ། ① ཁྱོ་ལྷག་བཤམ་བ། ② མ་ཐུན་ཐོགས་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བ།

གཉེན་ཁར་སྟེབས་པ། བག་མར་སྟེབས་པ་དང་མག་པར་སྟེབས་པ།

གཉེན་འཁོར། གཉེན་ཉེ་འཁོར་བཅས།

གཉེན་གན། སྒོང་ཆང་གཏོང་ཉིན་བུ་མནའི་ཁྱིམ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་བཞག་པའི་གན་ཀྱ།
གཉེན་ཕྱོགས། གཉེན་ཉི་དང་ཕྱོགས་པོ།
གཉེན་སྒྲིག་ །ཁྱོ་ལྷག་གས་བཟའ་ཆང་བྱེད་པ། ན་ཆོད་དང་ལ་བབ་པའི་པོ་མོ་པན་ཚུན་སྒོ་མོས་ལྟར་
གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་པ། གཉེན་སྒྲིག་ཉེན་འབྲེལ། གཉེན་སྒྲིག་སྟོན་མོ།
གཉེན་སྒྲིག་རང་དབང་ཐེ་རྩུམ། མོ་མོའི་བར་གྱི་གཉེན་སྒྲིག་རང་དབང་ལ་པ་མ་སོགས་མི་གཞན་
ཁྱིས་གང་བྱུང་དུ་ཐེ་རྩུམ་བྱས་པ།
གཉེན་སྒྲིག་རང་མོས། གཉེན་སྒྲིག་མཐན་པོ་མོ་གཉིས་པོའི་མོ་མོའི་འདོད་མཐུན་དང་བསྟན་ནས་
བཟའ་སྒྲིག་པའི་ལྷགས་སྟོལ།
གཉེན་སྒྲིག་ལག་ཁྱེད། གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཟེན་པ་མཆོན་པའི་ལག་ཁྱེད།
གཉེན་འབྲིག་པ། ① མཛའ་མཐུན་བྱུང་པ། ② ཁྱོ་ལྷག་འབྲེལ་པ། གཉེན་ངོ་ཕྱོགས་ཆ་མེད་པའི་
དང་པོའི་གཞུང་ལ་བསྟན་[བཞེན] པ། ཉི་དགའ་ཕྱོགས་ལྷང་མེད་པར་དང་པོ་བྱེད།
གཉེན་ཆང་། གཉེན་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་ཆང་གི་མིང་། སྒོང་ཆང་ཡང་ཟེར།
གཉེན་ཉི་བྲ། སྟན་དང་། མཛའ་ཕྱོགས།
གཉེན་ཉི་བ། ཉི་དུ་ཅ་ལག་ཀུན་ཐམས་ཅད།
གཉེན་ཉི་སྒོ་པམ། སྟན་དང་མཛའ་ཕྱོགས་སེམས་པམ། ག་ཆ་ཅན་གྱི་གཉེན་ཉི་སྒོ་པམ་ཡོང་བ་དང་།
སྒྲག་དོག་ཅན་གྱི་དག་པོ་དགའ་སྟོ་ཡོང་བའི་ལས་ཀ་མ་བྱེད།
གཉེན་ཉི་འབྲེལ། གཉེན་ཉི་བ་དང་དོན་གཅིག་
གཉེན་ཉི། [རྫིང]པོས་ཉི།
གཉེན་སྟོན། གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་མོ།
གཉེན་མཐུན་གྱི་ལས་འབྲེལ། བཟའ་ཆང་དགའ་མཐུན་གྱི་ལས་འབྲེལ།
གཉེན་འཐམས་པ། [རྫིང]པན་ཚུན་གཉེན་ཆན་དུ་སྒྲིག་པ།
གཉེན་འདབ། སྟན་ཉི་དུའམ་གཉེན་བཤེས།
གཉེན་འདུག། ག་རུས་གང་རུང་གིས་མི་རབས་བདུན་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་དུ་འབྲེལ་བའི་གཉེན་ཉི་ཉི་

དུ་དང་དོན་གཅིག་། མཐོ་བུར་གཉེན་འདུན་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་དང་བཤ།
གཉེན་སྡེ། གཉེན་སྤྱོད་གས།
གཉེན་སྡེ་ག། ① བཟའ་ཆང་མ་ཐུན་སྡེ་ག། ② གཉེན་ཉེ་སྤྱབ་མ་ཐུན་བྱེད་པ། སྤར་པ་ཆན་མི་རབས་
བདུན་བརྒྱད་དང་མ་ཆན་མི་རབས་ལྷ་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་ལ་ཉེ་དུའམ་གཉེན་འདུན་ཟེད།
གཉེན་པོ། མགོ་གཞོན་ནམ། འདུལ་བྱེད་དང་། སྤོང་བྱེད། ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཉེ་ལོག་སྤྱོད་གས་
འཛོམས་པའི་ཐབས། ཉན་གཞོམ་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་སྤྲོ། དག་འདུལ་པའི་གཉེན་པོ་ཞི་
དག་གི་སྟོབས་ལུགས་གཉིས།
གཉེན་པོ་ཀྱང་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས། སྤྱིག་པ་འཆགས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་ནང་གསེས།
བྱག་འཆལ་བ་དང་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་བ་སོགས་མཐོལ་བཤགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ།
གཉེན་པོ་ཐྲེས་དགོངས། དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་བརྒྱད་འདུལ་པའི་བྱིར་
དུ་ཐེག་ཆེན་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།
གཉེན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་འཛོམས་ཀྱས་ཀྱི་མཐེན་པའོ། །ཤེར་བྱིན་
དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས།
གཉེན་པོ་བཞི། སྤོང་པའི་གཉེན་པོ་དང་། གཞིའི་གཉེན་པོ། ཐག་སྤོང་པའི་གཉེན་པོ། རྣམ་པར་སྤྱན་
འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ།
གཉེན་པོའི་དགེ་བ། ཉོན་མོངས་བ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་བ་དང་ཐག་
བསྐྱང་བ་དང་སྤང་བ་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་བརྩོན་པ།
གཉེན་པོའི་སྟོབས། སྤྱིབ་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྟོབས།
གཉེན་པོའི་སྟོབས་བཞི། ཉེན་ཀྱི་སྟོབས། རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། ཉེས་པ་ལས་སྤར་སྤྱོད་
པའི་སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀྱང་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་བཅས་བཞི།
གཉེན་པོའི་ཀྱས་པ། རོ་དང་ཞུ་རྩེས་སོགས་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པ་ནད་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་དག་གཤེད་ཀྱི་
གཉེན་པོ་སྤྱད་ནས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་སྤྲོ་ཀྱི་ཀྱས་པའི་མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་
བསྟན་འཛོན་སུན་ཆོགས་ཀྱས་མཛད་པའི་བྱི་མེད་ཤེས་སྤོང་ལས། བཞི་བ་གཉེན་པོའི་ཀྱས་པ་ནི་

མ་བྱའི་ཤ་དང་མཁུས་སྒྲོས་དྲུག་ལ་པན་པ་དང་། བག་སྒྲུས་གཉིན་ལྟོག་ལ་པན་པ། སྤམ་གྱི་ཤ་
ཆིལ་གྱིས་བྲེ་བར་ཉ་རུས་བྲུག་པ་ལ་པན་པ། ཚུ་བལ་དང་ཚུར་གནས་མཁུས་པས་མེས་ཆིག་ལ་
པན་པ། གཟེག་དང་འབྲུག་གི་རུས་པས་ཁྱིའི་སོས་བཏབ་པའི་མ་ལ་པན་པ། གླ་ཅིས་སྒྲུལ་དག་ལ་
པན་པ། གཞན་ཡང་འབྲུང་པོའི་གདོན་ལ་གཉེན་པོ་སྤྲད་པའི་རྩལ་རིགས་ལྟ་བུའོ། །
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། ཤེར་ཕྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་
ཐབས་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤོང་ཉེད་མཛོན་སུམ་དུ་ཆོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་མཚན་
འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་པ་ཟེག་ཆེན་འབགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པའོ། །
གཉེན་པོའི་ཡན་ལག། བསམ་གཏན་བཞིའི་ཡན་ལག་ཅིག་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞིའི་རང་སའི་སྤང་
བྱ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། གཉེན་པོ་དེས་ཐོབ་པའི་གོང་མའི་ཡོན་ཏན།
གཉེན་པོའི་ལམ། སྤྱི་བ་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་སྟེ། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལྟ་བུ།
གཉེན་དབང་། གཉེན་སྒྲིག་སྐབས་པན་ཚུན་གཉིས་ཕྱོགས་བར་གྱི་དབང་པོ།
གཉེན་དབང་བྱེད་པ། དགའ་ལོགས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པ།
གཉེན་ཕྱོགས། ཉེ་དུ་ཅ་ལག་ཀུན། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་འཁོན་མེད་དང་། ཕྱོགས་པོ། གཉེན་
བཤེས། མཐུན་ཕྱོགས། རྫོ་ཉི། མཛའ་གཙུགས། མཛའ་བས་བཅིངས། མཛའ་བཤེས། ལུག་
ཡིད་གཙུགས། ཡིད་མཐུན་པ། རང་ཕྱོགས་བཅས་སོ། །
གཉེན་འབྲུང། པ་མ་སོགས་གཉེན་ཉེ་འབྲུང་པ།
གཉེན་བྱེད་པ། གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་པ།
གཉེན་འཛོད། སྤྲུལ་ཉེ་པན་ཚུན་མིང་འཛོད་བྱེད་སྤངས་ལ་ཟེར་ཉི། དཔེར་ན། ཨ་ཞང་གི་ཨ་ཅེ་ལ་ཁྱེད་
ཆོས་གཉེན་འཛོད་རྗེ་ལྟར་བྱེད་དམ། ལྟ་བུའོ། །
གཉེན་དབྱེ་ཡབ་ཁྲལ། རྫོག་རྒྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྲོད་ཐ་སྤྲང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་soft sectoring ཟེར།
གཉེན་འབྲེལ། ① མཐའ་མཐུན། ② ཁྱོ་ཤུག་གི་འབྲེལ་བ།

གཉེན་ཚན། སྤྱན་ཉེའི་སྤེ་ཚན། གཉེན་ཚན་མདའ་སྒྲུག་སྒྲེ་སྒྲེ་ཡོད།
གཉེན་རྒྱ། གཉེན་ཡའམ་གཉེན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་པོ།
གཉེན་ཡ། གཉེན་བསྐྱེག་སའི་ཡུལ། གཉེན་ཡ་མ་དམའ། དག་ཡ་མ་མཐོ།
གཉེན་ཡིག། །བག་མ་གཏོང་ལེན་གྱི་གན་ཡིག།
གཉེན་རིས། རྒྱོག་གླུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་waviness ཟེད།
གཉེན་ལོག། །བག་མར་བྱིན་རྗེས་དུས་མཆོམས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་མོ་ནང་མི་དང་བཅས་པ་པ་
མའི་བྱིས་དུ་ཐེངས་དང་པོ་འགྲོ་བ།
གཉེན་བཤེས། ཉེ་དུ་མཛའ་གྲོགས། ཁྱོད་ལ་གཉེན་བཤེས་གཅིག་ཀྱང་མེད། གཉེན་བཤེས་དགའ་ལངས།
གཉེན་སྲེད། གཉེན་ལ་ཞེན་ཆགས།
གཉེམས་པ། རྒྱགས་དག་པོ།
གཉེར། ཡོན་ཏན་སོགས་ཐོབ་ཆེད་འབད་བ་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། དོན་དུ་གཉེར། ཡོན་ཏན་དོན་དུ་
གཉེར། རྒྱོམ་པས་རྒྱ་དོན་དུ་གཉེར་ལྟ་བུ།
གཉེར་སྦྱོང་འགན་ལེན། ལས་གྲུ་དང་བཟོ་གྲུ་སོགས་གཉེར་སྦྱོང་འགན་གཙང་ལེན་བྱས་པའི་དོན།
གཉེར་ཁ། བདག་གཉེར་རམ་དོད་པ། དངོས་པོ་རྣམས་ཁ་འཛོར་དུ་མི་འགྲོ་བའི་གཉེར་ཁ་བྱེད་པ།
གཉེར་གཉེར། ① ཁྱོ་བའི་ངོ་འཇུག་ནག་པོ་གཉེར་གཉེར་སྟོན་པ། ② མཆེ་བ་རིང་པོ་གཉེར་གཉེར་
བྱེད་པ། ③ དོན་གཉེར།
གཉེར་དུ་གཏད་པ། སྤང་མཁན་དུ་བསྐྱོས་པ། གཉེར་དུ་གཏད་པའི་སྤྱི་རྗེས་ཆང་མ་པོར་བརྒྱག་
འཛོར་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་བ་བྱེད་དགོས།
གཉེར་གདམས། དོད་པ་བྱེད་མཁན། དཀོན་གཉེར། སྤྱ་གཉེར། ཁང་གཉེར། གཞིས་གཉེར། མགྲོན་
གཉེར། ཡིག་ཆང་གཉེར་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ཐེ་མིག་པ་དང་། རང་གི་བྱ་འཛིན། རོར་
སྦྱོང་། རོར་གྱི་སྤྱང་མ། མིག་གི་ཆོས་ཅན། མཛོད་པ་བཅས་སོ། །
གཉེར་གདོང་། [མདོན་སྟེ་ལུ།

གཉེར་པ། རྒྱ་ཐུག་ལ་དོད་མ་བྱེད་མཁན།

གཉེར་པ། [ཐ་དད་པ]① འཛོལ་པ། སློབ་གཉེར། དོན་དུ་གཉེར་པ། ཁོག་ལ་རང་དོན་གཉེར་ཏེ་ཁ་
ནས་གཞན་དོན་ཤོད། ② དོད་མ་བྱེད་པ། ཡོ་བྱེད་གཉེར་པ། ③ ཁོ་ཚུལ་སྟོན་པ། སྟག་གིས་
ཁ་གཉེར་ནས་རར་སྐད་སྒྲིག་པ། ④ [རྫིང]འབོད་པ།

གཉེར་མ། སྤུལ་མ་སྟེ་འདུས་པ་འཕམ། འཕམས་པ་འཕམ། བཅེགས་པ་འཕེ་རི་མོ། ཁོ་བའི་གཉེར་མ། རྒྱས་
པའི་གཉེར་མ། རྒྱའི་གཉེར་མ། གཉེར་མས་གང་པ། ཁོ་གཉེར་བསྐྱས་པ། ལོ་ན་མཐོན་པོར་
སྒྲིབས་ན་གདོང་དང་གཟུགས་པོའི་བགས་པ་གཉེར་མ་འཕམ་ཡོང།

གཉེར་མ་གསུམ། གཞང་གི་དུམ་སྒོམ་ལ་རང་སོར་བྱེད་དང་ལྡོད་པས། ཆ་མཉམ་གསུམ་དུ་
བགོས་ཏེ། གཉེར་མ་རེ་ལ་ཐོ་བྱེད་དང་དོ་ཡོད་པ་ལས་གཞང་ཁ་ནས་རིམ་བཞིན་བྱི་མ་དང་།
བར་མ། ནང་མ་གསུམ་མོ།

གཉེར་ཆང་། བཟའ་བཅའི་རིགས་སོགས་འཛོག་སའི་ཁང་པ།

གཉེར་འཛིན། དོད་མ་བྱེད་མཁན།

གཉོག་པ། [ཐ་དད་པ]གཉགས་པ། གཉག་པ། གཉོགས། ① ཟས་སོགས་སོས་ཞིབ་མོར་ལྟད་པ།
བཟའ་བཅའ་གཉགས་ནས་མིད། ② རྒྱང་དེག་བྱེད་པ། ལྷག་གིས་རྟ་ལ་གཉོག། །བྲིས་པ་མ་
གཉོག། །ཁང་པའི་མཐེལ་ཞལ་གཉོག་པ།

གཉོགས། གཉོག་པའི་སྐུལ་ཆིག་

གཉོད། [རྫིང]རིན་ཐང་དང་། བྱད་མེད་བྱི་རིན།

གཉོད་ཀ། [རྫིང]བྱས་པ་དང་འཁོས་ཀ།

གཉོད་ཁ་རྩུང་པ། [རྫིང]① འཁོས་ཀ་རྩུང་བའམ། སྟོབས་རྩུང་པ། ② གཏོང་མོད་རྩུང་པ། ③ བསྐྱར་རྩུང་པ།

གཉོད་རྩུང་། སྟོབས་ཞན་པོ།

གཉོད་མེད་པ། [རྫིང]བཟོད་བསྐྱར་མེད་པ།

གཉོམ། [རྒྱན་ཆིག་] ཞན་ཞིང་སྟེ་བའི་དོན་ཏེ། དག་ལ་གཉོམ་མ་ཁུར་ལྟ་བུ།

གཉོམ་རྩུང་། སྟོབས་ཞན་པའམ་སེམས་རྩུང་བྱས་ནས་སྟོད་མཁན། གཉོམ་རྩུང་སྟོད་ལྷགས་མཁས་

བས་ན། བཅན་པོས་བྱ་ཐབས་རྙེད་པར་དགལ།
གཉོས། ལྷ་བོད་ཀྱི་རུས་ཤིག།
གཉོས་ལྷ་ནང་པ། གཉོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པ། འབྲེ་གྲང་སྒྲོབ་པ་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོའི་དངོས་སྒྲོབ་
ཡིན། རབ་བྱང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༦༥ ལོན་ས་རབ་བྱང་བཞི་པའི་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་
ལོ་༡༩༩༥ ལོའི་བར་དགྲང་ལོ་རེ་གཅིག་བཞུགས།
བརྟ། རྟ་ཡི་མ་འོངས་པ། གཡར་བའམ་བསྐྱི་བའི་བརྟ་རྟིང་སྟེ།
བརྟ་སྤྱི། གཡར་བ་དང་སྤྱི་པ། རང་ལ་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་བརྟ་སྤྱི་བྱེད་པ་དོན་མེད་རེད།
བརྟ་བ། རྟ་བའི་མ་འོངས་པ།
བརྟང་། ལག་པ་སོགས་བརྟང་རྒྱ་དང་། རྟང་མ་གཏང་རྒྱ།
བརྟང་བ། རྟང་བའི་མ་འོངས་པ། རྟོ་བ་བཤལ་བའི་མ་འོངས་པ།
བརྟངས་པ། རྟང་བའི་འདས་པ། རྟོ་བ་བཤལ་བའི་འདས་པ།
བརྟན། མེ་འོང་དང་རྟ་ནང་དུ་ཤར་བའི་འབྲ་བརྟན་གྱི་མིང་སྟེ། གཟུགས་བརྟན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འབྲ་
གཟུགས་གྱི་མིང་སྟེ། འབྲ་བརྟན། བརྟན་པར། རྟ་བརྟན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
བརྟན་སྤེལ། བར་དང་ཡི་གེ་གང་ཡིན་དེའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་སྒྲོག་གི་རུལ་འོད་བརྒྱད་ནས་པ་རོལ་
པོའི་ཕྱོགས་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་ཆས་གྱི་མིང་།
བརྟན་སྤེལ་འབྲུལ་ཆས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་fax machine ཟེད།
བརྟན་སྤེལ་ཨང་གངས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་fax number ཟེད།
བརྟན་རྒྱ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་pixel, picture element, pel ཟེད།
བརྟན་སྒྲོམ། དེང་རབས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། བརྟན་འཕྲིན་ལས་ཁང་ནས་བཏང་བའི་
བརྟ་འཕྲིན་རིགས་ཐམས་ཅད་བརྟ་ཆོག་པ་དང་། བརྟན་ཐག་དང་། འོད་སྟེང་སོགས་བརྒྱད་ནས་

ལྷན་པོ་སྤྲོ་ཆོག་ས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་ཆས་ཞིག
བརྟན་སྟོན་འབྲུལ་སྒྲིག་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྤྲོ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་projector ཟེད།
བརྟན་སྟོན་འབྲུལ་སྒྲིག་། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྤྲོ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་dvd player ཟེད།
བརྟན་པ། རྟན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བརྟན་པར། གཟུགས་བརྟན་གྱི་འབྲུ་པར། བརྟན་པར་ཁང་།
བརྟན་པོ། ① ཆབ་མ། གཟུགས་བརྟན། སྤྲོ་བརྟན། ② གཡལ་པོ། བྲུག་བརྟན། བརྟན་པའི་བྱ་བ་ཆ།
དབྲུལ་བརྟན་པོ་གཏོང་བ།
བརྟན་པོ་ལ་འཆལ་བ། བརྟན་པོ་ནི་གཡལ་པོ་དང་། འཆལ་བ་ནི་ཞུས་པ། གཡལ་པོ་ཞུས་པ།
བརྟན་འཕྲིན། བརྟན་སྟོན་ནང་དུ་བཏང་བའི་ཆ་འཕྲིན་དང་། ལྷན་པོའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་།
བརྟན་འཕྲིན་སྒྲིག་ཚུལ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྤྲོ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་Tv mode ཟེད།
བརྟན་སྟོན་ཁྲད་ཆོས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྤྲོ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་video feature ཟེད།
བརྟན་སྟོན་གངས་འགེལ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྤྲོ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་video decode ཟེད།
བརྟན་སྟོན་ཡིག་ཆ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྤྲོ་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་video file ཟེད།
བརྟན་ཡོལ་བྱ་བ་ལྗོངས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྤྲོ་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་screen background ཟེད།
བརྟན་རིས་ཡིག་ཆ། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྤྲོ་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་image document ཟེད།

བརྟན་བཤུས་གཏོང་། བརྟན་བཤུས་འབྲུལ་འཁོར་བརྒྱད་ནས་ཡིག་ཆ་གང་དེའི་མ་དཔེའི་བརྟན་
གཟུགས་དེ་གཏོང་བའི་བྱ་ལས།

བརྟན། རྟན་གྱི་མ་འོངས་ལ།

བརྟབས། རྟབ་གྱི་འདས་ལ།

བརྟས། འབྲུ་སྟོང་བཏང་བའི་དོན་ཏེ། ཉམ་ཐག་ལ་བརྟས་མི་རུང་། གཞན་ལ་བརྟས་སྟོང་མ་བྱེད།
བརྟས་བཅས་བྱེད་མི་རུང་ལྟ་བུ།

བརྟས་བཅས། མཐོང་ཚུང་ངམ་མི་བཅི་བ། བརྟས་བཅས་གཉའ་གནོན། མི་ལ་བརྟས་བཅས་བྱས་
པས་རང་ཉིད་མཐོ་རུ་མི་འགྲོ།

བརྟས་ཆོས། བརྟས་བཅས་དང་གཅིག །

བརྟས་གཏམ། སྟོང་ཆིག་གམ་པ་རོལ་པོར་གཅིགས་མེད་ཀྱི་གཏམ།

བརྟས་སྟབས། ལུབ་ཆོད་དམ་མཐོང་ཚུང་།

བརྟས་ཐབས། ལུབ་ཆོད་དམ་མཐོང་ཚུང་།

བརྟས་པ། [ཐ་དད་པ]① ལུབ་ཆོད་གཏོང་བ། བརྟས་ཆེན་རོ་ཆོལ་ཆེ། ལུ་གྲུ་ལ་བརྟས་ན་མི་
འགྲིག ། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཁབ་ཚུང་བ་ལ་བརྟས་པ། ② རྟ་བའི་འདས་པ།

བརྟས་འཕྲོག ། ལུབ་ཆོད་ཀྱིས་རྒྱ་ནོར་འཕྲོག་བཅས།

བརྟས་སྟོང་། བརྟས་བཅས་དང་སྟོང་ཆིག ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྟས་སྟོང་བྱས་པ།

བརྟས་གཅེར། ལུབ་ཆོད་ཀྱིས་རྩ་བ་སྤྲོ་པོ་བཟོ་བ།

བརྟས་ཆིག ། ལུབ་ཆོད་ཀྱི་ཆིག་ངན།

བརྟས་འཆོལ། ལུབ་ཆོད་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་འཆོལ་བ།

བརྟས་སེམས། གཞན་དམན་པར་འཛིན་པའི་སེམས།

བརྟེངས་པ། [རྟེང] རྟེང་བ་དང་གཅིག །

བརྟེས། ཐོབ་པའི་དོན་ཏེ། མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྟེས། མཁས་པའི་གོ་ས་ཐོབ་ལྟ་བུ།

བརྟེས་པ། [ཐ་མི་དད་པ]རྟོགས་པ་དང་ཆེན་པོའི་གནས་ཐོབ་པ། རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྟེས་པ། གོ་འཕང་

བརྟེན་པ། ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྟེན་པ།
བརྟེན་པ། [ཐ་མི་དང་པ།]བརྟེན་པ། བརྟེན་པ། ཁ་འདྲིས་པའམ་ཁ་ལང་ལ་ཤོར་བ། རྟ་འདི་རྟ་འདི་
ནང་གི་ཐོ་རྟ་ཁ་བརྟེན་པ་ཏེ་རྟ་པར་ཡོང་གི་འདུག། རྟེན་ཏུ་ས་དཔོན་པོ་ནམས་མི་སེར་ལས་
རྒྱ་ལོར་ཐ་རྒྱ་ཁ་བརྟེན་པ་ཟེན་སྟབས། བརྟེན་པ་མ་སྤྲད་ན་སྟོག་ཏུ་བརྟེན་པ་བྱེད་ངེས་རེད། ལྟ་བུ།
བརྟེན་པ། བརྟེན་པའི་འདས་པ།
བརྟེན་པ། [རྟེན་]བརྟེན་པ་ དེ་དྲགས་བརྟེན་ལྟ་བུ།
བསྟན། རྟོམ་དང་བྱ་ལོན་སོགས་བསྟངས་པའི་དོན་ཏེ། བསྟན་བྱའི་བྱ་ལོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
བསྟན་སྟོ། རང་གི་ཆེ་རབས་ཐོན་མའི་བྱ་ལོན་ལུས་པ་དེའི་བདག་པོ་གང་དེ་འབྱུང་བོ་མི་མ་ཡིན་
པའི་སྟེ་བར་སྒྲངས་ནས་ལུས་ཏེན་འདི་ལ་བྱ་ལོན་བསྟན་པའི་ཁྱེན་གྱིས། ཁྱེན་སྟོ་བྱར་བ་སྟ་
ཆོགས་དང་འཕྲད་ནས་མི་ལ་ན་ཆ་དང་། ལྷགས་ལ་གོད་ཀ་ཡོང་བའི་རྒྱ་ཁྱེན་བྱེད་ཅིང་ཡོད་
བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།
བསྟན་པ། འདེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོག་པའི་མ་འོངས་པ།
བསྟན་པ། རེས་དེད་བཏང་།
བསྟན་པ། འདེད་པའི་དོན། སྟོག་པའི་འདས་པ།
བསྟན། བཤད་པའི་བད་རྟེན། ད་ལྟ་བ་ལ་སྟངས་དང་། སྟལ་ཆོག་ལ་སྟོད་འབྲི། བདག་གིས་འདི་སྟངས་
ཅེས་བསྟན་དོ། །གཏམ་སྟོད་ཅིག་ལྟ་བུ།
བསྟན་བཞོལ་བ། གཤེག་གཤེག་གཏོང་བ།
བསྟན་བཏགས། ཁག་འདོགས་བྱེད་པ།
བསྟན་པ། འཆད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྟན་ཆོལ། མི་ལ་ཉེས་སྟོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་ལུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་འཆོལ་བའི་ཁམ་
པའམ་མགོ་བསྟོར་བཏང་བ།
བསྟན་འཆོལ། བསྟན་འདོགས་ཐབས་བྱེད་པ། སྐབས་བསྟན་བསྟན་འཆོལ།
བསྟན་གཞི། ① སྟོང་གཞི། ② ཁག་འདོགས་པའི་ཅ་བ།

བསྟུང་བ། ལག་པ་བརྒྱུད་ནས་ལེན་པ་ལས་འཛིན་བ། སྟོབ་པའི་མ་འོངས་བ།
བསྟུངས་བ། སྟོབ་པའི་འདས་བ།
བསྟུངས་བ། ཆ་སྟོངས་པོར་བསྟུང་ཆུ།
བསྟུངས་བ། སྟོང་པའི་འདས་བ།
བསྟུང་བུ་གྲུ་སོགས་མལ་སར་བསྟུང་ཆུ་དང་བསྟུང་ཐེན་བ།
བསྟུང་ཐབས། ཐག་གཏར་སྒྲུབས་ཅ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཐག་གཏར་མིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གཏར་
གནས་གོང་ལོག་ཏུ་ཐེ་གུའི་དཀྱི་ཚུལ་ཞིག
བསྟུང་བ། ① སྟོང་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་བ། ② [ཆིང]འབྱུང་བ།
བསྟེན་བ། སྟེན་པའི་མ་འོངས་བ།
བསྟེནས་བ། སྟེན་པའི་འདས་བ།
བསྟེང་བཞོལ་བ། སེམས་གསོ་བྱས་བ།
བསྟེལ། ཆེད་གཉེར་གྱིས་འབྱེལ་དུ་བརྟག་པ་ལས་མར་དཀྱིལ་བའི་དོན།
བསྟེལ་བ། སྟེལ་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་བ།
བསྟེལ་བ་སྟེད་བ། གནས་དབྱུང་བྱས་པ་སྟེད་བ།
བསྟུག་བ། འབྱུག་པའི་དོན་གྱི་མ་འོངས་བ། སྟུག་པའི་མ་འོངས་བ།
བསྟུགས་བ། སྟུག་པའི་འདས་བ།
བསྟུང་། སྟུང་ལ་ལྟོས།
བསྟུང་བསྟུང་། ཏུང་ཏུང་བཟོ་བ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བླ་ས་པ་རྣམས་བསྟུང་བསྟུང་དུ་ཁྱ་བསྟུ་བྱེད་དགོས།
བསྟུང་བ། སྟུང་བའི་མ་འོངས་བ།
བསྟུངས་བ། སྟུང་བའི་འདས་བ།
བསྟུན། བསྟུང་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། བད་གྱིས་བཏབ་བ།
བསྟུན་བ། སྟུན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་བ།
བསྟུན་མེད། སྟུ་གཞུགས་པ་དེ་ཐང་ཡིན་མིན་གྱི་མཁའ་ས་འདི་ལྟུ་བའི་སྟོལ་ཞིག་སྟེ་སྟུར་རྒྱལ་པོ་

ནམས་ཞོགས་པ་ཡར་ལངས་ཟེས་བྲག་གཡོག་དང་། བཙུན་མོ། རྫོན་པོ་སོགས་དང་ཐོག་མར་
ཐུག་པར་བྱུང་སྐབས་ཁོང་ཆོས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཁམས་བདེ་ལགས་ཞེས་
འཆམས་འདི་ཞུ་སྟོན་ཡོད་ཅིང་། སྤྱིར་ན། སྐུ་འཆམས་འདི་བྱེད་བཞི་ཡ་རབས་གྲས་ཞབས་
ཀྱི་ལུགས་སྟོན་ཞིག་ཡིན།

བཙུན་གསེལ་བ། འཆམས་འདི་ཞུ་བའམ་ཁམས་འདི་བྱེད་པའི་དོན།

བཙུང་བ། [རྟིང]བཙོན་འགྲུས་སམ་ཚེལ་བ་བྲག་པོ་བྱེད་པ།

བཙུལ། ཉལ་དུ་བཙུག་པ་དང་བསྟེལ་བ་དང་། ལྷས་བྱས་པ་ལའང་ཞེས་སྣང་།

བཙུལ་བ། [རྟིང]འཁྱུད་པ།

བསྟེ། སྤྲས་ལ་རྒྱབ་བསྟེ་རྒྱ།

བསྟེ་བ། ① སྟེ་བའི་མ་འོངས་པ། ② [རྟིང]འདིགས་པ།

བསྟེག་པ། ཟེས་སུ་བྱིན་པ་དང་། ཟེས་བསྟེགས་པ་སྟེ། ཟེས་བཟུང་བྱིན་པ།

བསྟེགས་པ། སྟེག་པའི་འདས་པ།

བསྟེང་བ། སྟེང་བའི་མ་འོངས་པ།

བསྟེངས་པ། ① སྟེང་བའི་འདས་པ། ② འདིགས་པ་དང་། བག་ཆ་བ།

བསྟེངས་བྲལ། ① འདིགས་པ་དང་བྲལ་བ། ② [མངོན]དཔའ་པོ།

བསྟེངས་པ། བསྟེངས་པ། འདིགས་པ་དང་། ཡ་ང་བ།

བག་ཆ་བ།

བསྟེན། ཉེ་བར་བསྟེན་བའམ་བསྐྱབ་པ།

བསྟེན་བཀྲར། སྤེ་ཞུའམ་ཞབས་ཏོག་། ཆན་ཆོན་ལ་བསྟེན་བཀྲར་ཞུ་བ། དགེ་འདུན་ལ་མང་འགྱེད་
ཀྱི་བསྟེན་བཀྲར་བྱས་པ། བསྟེན་བཀྲར་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོབ་པ།

བསྟེན་བཀྲར་བསྐྲགས་པའི་ལྷག་མ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཙུག་སུམ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་
པའི་ལྷག་མ་ལྡེའི་ནང་གསེས། ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བྱུང་མེད་ལ་བསྟེན་བཀྲར་ན་ལེགས་སོ་
ཞེས་བསྐྲགས་པ་བཟོད་པ།

བསྟེན་བཀྲར་ཞིང་མཆོག་།སྤེ་ཞུ་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་གྲུར་བ་ལྷ་མ་དང་པ་མ།
བསྟེན་སྐྱབ། ཡི་དམ་གྱི་སྤྲུགས་བསྐྱབ་བ་དང་སྒོམ་སྐྱབ་བྱེད་པ།
བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི། སོར་བསམ་བསྟེན་པ། སྟོག་འཛིན་ཉིར་སྐྱབ། རེས་བྲན་སྐྱབ་པ། ཉིང་
འཛིན་སྐྱབ་ཆེན་མོ། །
བསྟེན་ཅིག་། [རྟིང]འོག་ཅིག
བསྟེན་ཆེན། ཡི་དམ་རྒྱན་འིང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤིག
བསྟེན་གནས། ཉིན་ཞག་རེའི་མཐའ་ཅན་དུ་སྤྱང་པའི་ཁྲིམ་པའི་སོ་ཐར་སྟོམ་པའི་བྱེ་བྲག་
ཅིག །བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་དང་གསོ་སྦྱོང་རོ། །
བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ། ཅ་བ་བཞི་དང་ཆང་དང་། གར་ཐོང་སོགས། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ། བྱི་རྩོའི་
ཁ་ཐས་ཉེ་ཡན་ལག་བཞི་བཅས་ཞིན་ཞག་གཅིག་སྟོང་བར་ཁས་ལྷངས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ།
བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོམ་པ། སྟོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་ལེན་པ། འདོད་པས་ལོག་པར་
གཡེམ་པ། རྒྱན་དུ་སྐྱབ་པ། ཆང་འཐུང་པ། འཕྲེང་སོགས་གར་སོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ། མལ་
སྟན་ཆེ་མཐོ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཐས་ཐ་བ་རྣམས་སོ། །
བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱལ་
ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅས་སོ། །
བསྟེན་གནས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ། དུས་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བརྒྱད།
བསྟེན་གནས་འཕོག་ཆོག །བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འཕོག་པའི་ཆོ་ག་སྟེ། ཡུལ་སྟོབ་དཔོན་ནམ་
ཉེན་གྱི་བྱང་དུ་ཀུན་སྟོང་གུས་བ་དང་བཅས་པས་སྟོང་ལམ་སྟན་དམའ་བ་ལ་འདུག་ཅིང་རྒྱན་
གསར་པས་མི་རྒྱན་པར། དུས་སྤྱོད་དུས་སུ་ཉིན་ཞག་སྤྲུགས་གཅིག་གི་དུས་ཁྲིམས་དེ། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཆང་བར་འཕོག་པའི་ཆོ་གའི་ཆོག་རེས་རྫོས་
ལན་གསུམ་དུ་བྱེད་པ།
བསྟེན་གནས་ཚུལ་ཁྲིམས། བསྟེན་གནས་ཀྱི་བསྐྱབ་སྟོམ།
བསྟེན་པ། ① སྟེན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② ཡི་དམ་ལྷ་དང་ཉེ་བར་འགྲོགས་པའི་སྟོང་པ།

བསྟེན་པ་སྐྱེལ་བ། བསྟེན་པ་གཏོང་བ།

བསྟེན་པ་གསུམ། མཚན་མའི་བསྟེན་པ། རྟེན་གྱི་བསྟེན་པ། གངས་གྱི་བསྟེན་པའོ། །

བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ། དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་མ་མཐོས་པ།

བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འདོན་པའི་ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་དང་འབའ་ཞིག་པ་དགྲ་བཅུའི་ནང་
གསེས། རྟོན་བག་གི་བསམ་པའི་སྟོན་པ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་
ཆོག་གདངས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་འདོན་པ།

བསྟེན་པར་རྫོགས་འདོད་མཛོན་གྱིས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མཛོན་གྱིས་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ།
རྟུའི་ཀྱན་སློང་ཐོབ་འདོད། རྟེན་གྱི་ཀྱན་སློང་ཐོབ་ཤེས། འགལ་རྒྱུ་དེས་པ་ལྷ་བྲལ་གྱི་བསམ་
པ། མཐུན་རྒྱུན་ལྷན་ཆོགས་གསུམ་ལྷན་གྱི་བསམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་
ཅིས་ཟེན་པ།

བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། ① དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་འོད་པའམ་དགེ་སློང་བསྐྱབས་པ། ② བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ།

བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་། མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་
མཐོས་པའི་དགེ་སློང་།

བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བཅུ། རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། དེས་པར་འཇུག་པས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། ཚུར་ཤོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། ལྟོན་པར་ཁས་ཁྲངས་པས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། ཁྲི་བས་མཉེས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། ཁྲ་མའི་ཆོས་ཁས་ཁྲངས་
པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། ཟིན་ཆོག་གི་སྟོན་པ་པོ་ཉས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། ལྷ་ཆོགས་
ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། བཅུ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ། སྐབས་སུ་འགྲོ་བས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། །

བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོག་འཕམ་བྱ་བ།

བསྟེན་མཚན་ས། ལྟའི་བསྟེན་པ་སྐྱེལ་པའི་ཆེད་ཏུ་མཚན་པ་ལ་བསྟན་པ།

བསྟེན་རྫོགས། དགེ་སློང་སྟེ། རྫོགས་པ་ནི་སྤང་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པའི་སྤང་འདས་ཡིན་ལ། བསྟེན་

པ་ནི་དེ་དག་སྤྱད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་འདྲུག་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བྲ།
བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་བརྒྱད། མཁན་པོས་ལས་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གསོལ་བ།
བསྐྱབ་བྱས་མཁན་པོས་གསོལ་བ། ཆོས་གོས་སོགས་བྱིན་བྱིས་བསྐྱབས་ནས་སྟེར་བ། ལྷ་
པ་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་གནས་གསུམ་ལ་སྟོ་མ་ཐུན་བཀྱི་བ། བཀའ་ནས་གསང་སྟོན་གསོལ་བའི་
ལས་ཀྱིས་བསྟོ་བ། གསང་སྟོན་ཀྱིས་སྟོག་ཏུ་བར་ཆད་ཇིས་ཤིང་ནང་དུ་འོང་ནས་ཁྱུ་བ། ལས་
བྱེད་པས་བརྟ་སྟོན་ནས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ། བར་ཆད་འདྲི་བའི་གསོལ་བ་བྱས་ནས་
ནང་དུ་བར་ཆད་ཇི་བཟོ། །

བསྟེན་རྫོགས་མཁན་པོ། [ཐུབ་རྒྱལ་གྱི་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་གནང་མཁན།
བསྟེན་རྫོགས་སྟོན་པ། དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ།
བསྟེན་བསྐྱང་། ཉེ་རིང་། བསྟེན་བསྐྱང་བྲལ་བའི་སྟོན་པ་འདི་ཁྲིམས་ལུགས།
བསྟེན་པ། སྟེན་པའི་མ་འོངས་པ།
བསྟེན་པ། སྟེན་པའི་འདས་པ།
བསྟེན་པ། སྟེན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྟེན་པས། བརྟེན་པས། ཁོང་ལ་ཞབས་སྐྱལ་ཁུ་ན་མ་གཏོགས་བསྟེན་པས་ཆེན་པོ་ཡོད།
བསྟེན་པ་ཐོ། བརྟེན་པ་ཐོ་བཞེད་པའི་ཞེས།
བསྟེན་པ། [ཐ་མི་དད་པ་]བརྟེན་པའི་ཞེས། ལས་དོན་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་མ་བསྟེན་པ་
གནང་རོགས་གནང་།

བསྟེན་པ་བ་མི་མངའ་བ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་
ཐོགས་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཙུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ཤེས་པས་
ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས།
བསྟེན་པ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད། གདུལ་བྱའི་དོན་མཛད་པ་ལ་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པ་རྒྱ་
མཚོའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་བྱ་དུས་སུ་འབྱུངས་ནས་བྱི་བསྟེན་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ། ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་
ཉེར་གཅིག་གི་ནང་གསེས་ཤིག་

བསྟེལ་བྱང་། བརྟེན་བྱང་།

བསྟེལ་གསོ། མི་བརྟེན་པའི་བློ་གསོ། །བྱུག་ལས་གནང་རྒྱུའི་རིགས་སྟོན་ཚུད་ནས་བསྟེལ་གསོ་
བྱང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་།

བསྟེས་པ། སྟེ་བའི་འདས་པ།

བསྟོ་ལོ་གནས་མདོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༤ ལོར་ཞུ་དམར་ཆོས་
བྱུ་རྒྱ་མཆོའི་བཀའ་ལུང་ལྟར། ཀམ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོས་བཀྲ་བ། བྱུ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ལུལ་བོད་རིགས་རང་སྲོང་ཁུལ་ཇུ་སྟོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྟོག་པ། དགྲུག་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོག་པའི་མ་འོངས་པ།

བསྟོགས། འདེད་པ། སྟེབས། བསྟོགས་པ། དགྲུག་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོག་པའི་མ་འོངས་པ།

བསྟོད་པ། གསོ་བའི་དོན་དུ་གོ་བའི་སྟོད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བསྟོན། ཁག་དགྱི་ཡ་ལ།

བསྟོན་དགྱི་བཅན་ལེན། ཁག་བཀྲགས་ཉམ་བཤད་གྱིས་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་པ།

བསྟོན་ཏོ། ཉམ་བཤད།

བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱ། དོན་རྒྱ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དངོས་སོ་འགའ་ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་དངོས་
དེ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་ཉམ་བཤས་བསྟོན་ནས་དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་ཁས་ཁྲུངས་ཏེ་སྟོན་པའི་
རྒྱ་ཞིག་སྟེ། ནང་གསེས་རྣམས་གངས་གསུམ་ནི། ཆོས་ལ་བསྟོན་པ། ཡུལ་ལ་བསྟོན་པ། རང་
བཞིན་ལ་བསྟོན་པ།

བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དོན་གྱི་
དངོས་སོར་ཉམ་བཤས་མདོན་སུམ་བསྟོན་ནས་ཡིན་པ་ལས་མིན་པར་བརྒྱུར་ཏེ་དཔེ་དང་པོ་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་དོན་དུ་དཔེ་ཅན་ཁྱད་འཕགས་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞིག་

བསྟོན་འདིར་ག། མ་བྱས་པར་བྱས་པའམ་མིན་པ་ལ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཉམ་བསྟོན་བྱེད་པ། རང་ལོངས་
རང་གིས་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གཞན་ལ་བསྟོན་འདིར་བ་མི་ཆོག་།དབྱིན་སྐད་དུ་re-
pudiation ཟེར།

བསྟོན་པ། སྟོན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྟོན་པས་ཐོབ་པ། ཉམ་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་པ། མི་ཁྲམ་པ་ནོར་ཇུས་ཆང་མ་བསྟོན་པས་ཐོབ་པ་ག་
སྟག་ལས། བདེན་པས་ཐོབ་པ་མེད།
བསྟོན་མེད། ཚུད་པ་མེད་པའམ་ནོར་འཁྱལ་མེད་པ། གང་ཅིའི་སྟོན་པ་བསམ་སྟོབས་བྱུང་ཡང་
བསྟོན་མེད་རེད།
བསྟོན་འཇུགས། ཡོད་ལ་མེད་དང་། ཡིན་ལ་མིན་པའི་སྟོན་འདོགས་པ།
བསྟོན་ཉམ། སྟོན་འདོགས་ཀྱི་ཉམ་པ། ཉམ་རྒྱན་མི་ལ་བསྟོན་ཉམ་སྟོབས་ཆོགས་བྱེད་པ།
བསྟོན་ཉམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྟེ། ཞལ་ལྟེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ཡིན་པ་ལ་མིན་དང་། མིན་
པ་ལ་ཡིན་ཞེས་ཉམ་འཇུགས་ཀྱི་བསྟོན་བྱུང་ན་ལྟ་སྟངས་དཔང་དུ་བཅུགས་ནས་མནའ་བཀར་
བདེན་རྒྱན་འབྱེད་པའི་ཁྲིམས།
བསྟོབས། ཉོབ་ཉོབ་བཟོས་ཟེན་པ།
བསྟོམ་མི་རྒྱས་པ། གདོན་མི་ཟ་བའམ་ཟེ་ཆོམ་ཟ་མི་དགོས་པའི་དོན།
བསྟོར་པ། སྟོར་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྟོལ་པ། [རྟིང]འཛིགས་པ།
མཉན། རྩ་བར་སྒྲ་མཉན་རྒྱ་ཉན་བཞིན་པ་མཉན་ཟེན་པ་ལའང་།
མཉན་ཉེས། སྐད་ཆ་རྩ་བས་ཉན་ལུགས་ནོར་པ།
མཉན་པ། ① ཉན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② བྱ་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྦྱ་བ་འཛིན་དང་།
བྱ་མཁན། བྱ་ཡི་ཁ་ལོ་བ། གདོས་པ་འཛིན། རྩ་བ་འཛིན་བཅས་སོ། །
མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད།
མཉན་དཔོན། གནའ་དུས་ཀོ་བྲུ་གཏོང་མཁན་ཀྱི་ཞེ་ཆོག་
མཉན་ཡོད། མཉན་དུ་ཡོད་པ་སྟེ་སྤར་ཤུག་སྟེ་བཞུགས་གནས་རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲོད་ཁྲིང་རྟིང་པ་ཞིག་
གི་མིང་།

མཉམ་ཐེས་གཉིས། མཉམ་བཞག་དང་ཐེས་ཐོབ་གཉིས།

མཉམ་འདྲེག །སེམས་པ་གནས་པ་འཕམ་དོ་སྒྲུང་བཞག་པ་དང་། སུ་རྒྱལ་སུ་པམ་མ་བྱུང་བར་ཆ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ལའང་།

མཉམ་འདྲེག་གི་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས། དཔེ་ཅན་གང་ཞིག་དཔེའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེས། རང་གི་རང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འོས་མིན་གྱི་
སྒྲིན་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ཉིད་ལའང་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་སྒྲིན་ཡོད་པ་བཅས་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཉེས་པ་མཉམ་དུ་སྒྲིན་པའི་རྒྱན་ཞིག

མཉམ་ཉིད། ① གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཕམ་རང་བཞིན། ② ཀུན་ཏུ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཉེ་སྤྱོད་
ཉིད།

མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ༡ བེ་ད་རྟའི་བཞེད་པའི་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་ཤས་ཆེ་
རྩལ་མི་མཉམ་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་འཇམ་རྩལ་གྱི་ཡི་གེ་མང་ཉུང་ཆ་མཉམ་པ་ཅན་ཞིག་ལ་འཇམ་
རྩལ་བར་མ་ཞེས་ཟེར། མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་གྱི་སྒྲིན་དག་སྤྱོད་པ་ལ་འཇམ་རྩལ་བར་མ་སྟེ་སྟོག་
ཆེ་རྩལ་གི་ཡི་གེ་ཆ་མཉམ་པར་བཀོད་པའི་སྤྱི་སྟེ་གནས་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་སྒྲིན་གྱི་
འགྲེལ་པ་ཁག་ལ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཚུལ་རྒྱུ་ལ་བཞེད་རྩལ་མི་འབྲུ་བའི་ཚུང་བ་
རྩལ་ཟད་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ནི་བོད་མཁས་སྒྲིན་འགྲེལ་ལྟར་བཤད་ན་ལེགས་པར་སེམས་
ཏེ། འདི་ལ་རྩལ་བའི་དཔེར་བཞིན་གྱི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་སྒྲིག་རྩལ་རྣམས་ཐད་ཀར་མཛོན་སྲུང་
མཐོང་བྱལ་བ་ལྟར་འགྲེལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ༢ བོ་ཁྱེད་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི།
བོད་མཁས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་བོ་དེ་ལས། དང་པོ་དང་། གཉིས་པ།
བཞི་པ་རྣམས་ཆོག་འཇམ་པ་ཅན་དང་། ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་ཡི་གེ་རྩལ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་
མཉམ་པ་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་འདུག །སྟོབ་དཔོན་དག་གི་དབང་ལྷན་གྱི་འགྲེལ་པར། ཆོག་རྒྱུ་
བྱེད་སྲུང་གཉིས་འཇམ་པ་ཅན་དང་། ཆོག་རྒྱུ་པ་འཇམ་རྩལ་འབྲེལ་མ། ཆོག་རྒྱུ་བཞི་པ་རྩལ་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས། འཆད་དོ་ཞེས་བོད་མཁས་པས་གསུངས་སོ། །

མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ། ཞེས་པ་དཔེ་བཞིན་འདིའི་བྱེད་ཆོས་ནི། དཔེ་དང་། དཔེ་ཅན། མཚུངས་གསལ་

གྱི་སྒྲ། རོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས། སྤེའི་མཚུངས་ཆོས་དེ་མྱོག་པའི་ཆེ་གཙོད་མཚམས་ཐ་དང་པས་
རོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་སོ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་གོ་ཆོག་པའི་གོ་རིམ་རྣམས་
ཆང་བ་ཞིག་དགོས། དེའདྲ་སྤྱད་ཆལ་ཐེང་འདི་དཔེ། ལུ་མོ་དཔེ་ཅན། བཞེན་མཚུངས་གསལ་
གྱི་སྒྲ། མཛེས་ལྡན་ཞེས་དོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས། སྤེའི་ལ་ཀུ་ན་ན། ཞེས་བ་ལེགས་སྤྱར་སྐྱད་དེ།
སྤེའི་ཞེས་སྤོས་དཀར་དང་། ཀུ་ན་ན། ཞེས་བ་ནགས་ཆལ་ཏེ། དེས་ན་རྒྱང་བ་ཕྱི་མའི་དོན་སྤོས་
དཀར་ནགས་གྱི་མཛེས་ལྡན་པ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་དཔེ་ནགས་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན། དཔེ་
ཅན་ལུ་མོ་ལ་སྤྱར་སྐྱབས། ས་བཅས་པའི་དོན། ཨ་ལ་ཀ་ལན་བུའི་དོན། ཨུ་ན་ན་གདོང་གི་དོན་
ཡིན། འདི་དབྱངས་རྣམས་མཚམས་སྤྱར་བས། སྤེའི་ལ་ཀུ་ན་ན་ཞེས་སྤྱད་དགུགས་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་ཡོང། མྱོག་པའི་ཆེ། སྤེའི་ལ་ཀུ་ན་ན་ཞེས་གཙོད་མཚམས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས། ལན་
བུ་བཅས་པའི་གདོང་མཛེས་ལྡན། ཅེས་བུ་མོའི་བྱང་ཆོས་སུ་གོ་བ་ལྟར་རེད།

མཉམ་ཉིད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཉམ་ཉིད་ལ་སྤྱེ། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དང་། བན་གཞོད་
མཉམ་ཉིད། འཛིག་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་མཉམ་ཉིད། སངས་རྒྱུས་སེམས་ཅན་མཉམ་ཉིད། སྤྱི་ཞི་
མཉམ་ཉིད་རྣམས་སོ། །

མཉམ་ཉིད་བཅུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མཉམ་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་
མཉམ་བ་ཉིད། མཐའ་བཞི་ལས་སྤྱེ་བ་མེད་པའི་མཉམ་བ་ཉིད། མ་སྤྱེས་པའི་མཉམ་བ་ཉིད།
དཔེན་པའི་མཉམ་བ་ཉིད། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་མཉམ་བ་ཉིད། སྤོས་བ་མེད་པའི་
མཉམ་བ་ཉིད། ལྷང་དོར་མེད་པའི་མཉམ་བ་ཉིད། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་མིག་ཡོར་ཚུ་རྩ་
གཟུགས་བརྟན་སྤུལ་བ་ལྟ་བུའི་མཉམ་བ་ཉིད། དངོས་སོ་དང་དངོས་མེད་པའི་མཉམ་བ་ཉིད་
བཅས་བཅུ་པོ། །

མཉམ་ཉིད་འོད་གསལ་ཆེན་པོ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྩིས་ཐོབ་གཉིས་ལ་
བྱང་མེད་པར་འོད་གསལ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་སྤྱེ། ཞིབ་པར་དུགས་སོ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་གོང་མ་ཆོས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བྲིད་ཡིག་ཁག་ལ་གཟིགས།
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སྤྱང་སྤྱིད་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རོ་སོ་ལ་བཟང་ངན་མེད་པར་རང་བཞིན་

མཉམ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས།
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྷ། མཉམ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས། ཅི་ལ་ཅི་གནས་ཡེ་ཤེས། མ་འགག་ལྷན་མཉམ་
ཡེ་ཤེས། མི་གཡོ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཏེ་བཏགས་ཐོལ་
ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡིན་ཆོད་ཞིག།
མཉམ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ། དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་ནང་གསེས། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། འུག་
ཐུབ་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ཐེན་ལས་སོགས་ཆེ་ཆུང་མི་མངའ་བར་མཉམ་བར་ཉིད་ལ་
དགོངས་ནས་ང་སྟོན་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །
མཉམ་ཉིད་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་བཞིན་གསུམ་སྟེ། ཆོགས་བསགས་བར་མཉམ་བཞིན་
དང་། ཆོས་སྐྱེ་བརྟེན་བར་མཉམ་བཞིན། འགྲོ་བའི་དོན་སྟོན་བར་མཉམ་བཞིན།
མཉམ་གཉིས། དུས་ཚིགས་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཆོད་དབྱིད་ཉིན་མཆན་མཉམ་བ་དང་། སྟོན་ཉིན་མཆན་
མཉམ་པའི་དུས་གཉིས། དེའི་དབྱིད་ཁྲ་འབྲིང་པོའི་སྐར་སྟེ་སྤྱི་ལོའི་ཁྲ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་
21,12,23 གང་རུང་ཞིག་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཆན་མཉམ་ཞིང་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་ཁྲ་འབྲིང་པོའི་
སྐར་ཆད་ཏེ་སྤྱི་ལོའི་ཁྲ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་21,12,23 ལ་སྟོན་ཉིན་མཆན་མཉམ་པའི་དུས་ཡིན།
མཉམ་གཉེར། ཐུན་མོང་དུ་བདག་གཉེར་བྱེད་པ།
མཉམ་གཉེར་ཁེ་ལས། མིའམ་ཆོགས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གཉེར་བའི་ཁེ་ལས།
མཉམ་དང་མི་མཉམ། རིལ་པོར་ཆེས་བསྐྱེས་མ་རྩས་བགོས་པའི་ཐོབ་ཁོར་གཟུགས་མེ་མི་མཉམ་
ཞིང་། ཐིག་མིག་མཆོ་རྣམས་མཉམ་པའོ། །མི་མཉམ་རིམ་མིན་མཉམ་རིས་པ། ཁོར་མཉམ་
བསྐྱེད་ལ་མི་མཉམ་གྲི།
མཉམ་དུ་རྒྱ་རྒྱབ་པ། རྒྱན་པོ་ཁ་ཤས་ཁ་མཆོམས་ནས་མཉམ་དུ་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་དོན།
མཉམ་དུ་ངན་བསྐྱབ་པ། མི་སྣ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་ངན་སྐྱལ་བྱེད་པ།
མཉམ་བདག་དཔར་དབང་། དཔར་དབང་མཉམ་དུ་བདག་ཡོད་པ།
མཉམ་འདྲེས། ① རིགས་མི་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་མཉམ་དུ་འདྲེས་པ། ② ལྷོག་ཁྲད་འཕྲལ་
འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྣང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་con-

tamination ཟེད།

མཉམ་འདེས་གངས་ལུགས། མྲོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་

ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དེའི་ནང་དུ་mixed radix numeration system ཟེད།

མཉམ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད། རྒྱུད་མེ་མཉམ་གྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལྗེའི་ཡ་

གྲུལ་པོ་བའི་མེ་རྟོད་མཁྲིས་མ་འབྲུ་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་གནས་པ་ཞིག་སྟེ། བྱེད་ལས་ནང་ཁྲོལ་

ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཞིང་ཐས་སྒྲོམ་འབྲུ་བར་བྱེད་པ་ཞིག།

མཉམ་པ། ① མཚུངས་པ་འཕམ་འདྲ་བ། དུས་མཉམ་པ། དེགས་མཉམ་པ། ལག་མཐིལ་ལྟར་ཁོང་

མཉམ་པ། དེང་གུང་མཉམ་པ། ② འཆོམས་པ་དང་རན་པ། གྲིས་སྟོང་མཉམ་པ། མཐོང་མན་

མཉམ་པ། རྩོག་མཉམ་པ།

མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས། ཐུགས་ལྗེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་འོངས་སྒྲུ་

མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཞེས་སྒྲགས་རྟིང་མའི་བརྟུང་ཆད་དོ། །

མཉམ་པའི་འབྲུག་ཚུལ། སྟོན་འབྲུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་རང་ཉིད་འབྲུག་ལུལ་གྱི་མིང་གཞི་དག་

ལ་སྒྲ་དང་རྩོལ་བ་མཉམ་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་སྟོང་པའི་རྩལ་གྱིས་འབྲུག་པ།

མཉམ་པའི་བྲི། སྟོན་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲར་བ་ལྟ་བུ་སྟོར་རྩལ་གྱིས་བྲི་ཤས་མི་ཆེ་བའོ། །

མཉམ་པར་འཛོག་པ། ① རན་པར་འཛོག་པ་དང་། འཆོམ་པར་འཛོག་པ། ② སེམས་གནས་དགུ་

པ། སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ།

མཉམ་པར་བྲས་པ། མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་ཞིག་སྟེ་འདྲ་བ།

མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ། ཉན་ཐོས་དག་འབྲུལ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་ལྡང་གི་སངས་

རྒྱས་ནི་འབྲུང་འབྲུག་མི་མངའ་བར་སྟོང་ལམ་བཞིའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་མཉམ་པར་

འཛོག་པ། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཙོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག།

མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གང་ཟག། ཉིང་འེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་གང་

ཟག།

མཉམ་པར་གཞག་པ། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་གཅིག །

མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས། སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་སྐབས།

མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས། ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པའི་སེམས།

མཉམ་པོ། ལྷན་ཅིག །མཉམ་པོར་ཕྱིན་ནས་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་གྱིས།

མཉམ་སྦྱོང། ① དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལྷན་དུ་སྦྱོང་བཤམ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཟས་གོས་མཉམ་སྦྱོང།

② གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ལྟེ།

དཔྱིན་སྐད་དུ་share ཟེད།

མཉམ་སྦྱོང་བྱེད་སྤངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟངས་ཅིག་ལྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་shared as ཟེད།

མཉམ་སྦྱོང་བ་རྒྱ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་

ཅིག་ལྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་weight-sharing network ཟེད།

མཉམ་སྦྱོང་ཡིག་ཁུག། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་

སྟངས་ཅིག་ལྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་share the folder ཟེད།

མཉམ་བྱུང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་ལྟེ།

དཔྱིན་སྐད་དུ་concurrent ཟེད།

མཉམ་བྲལ། མཚུངས་ཁྲ་མེད་པ། སྤས་བརྟན་མཉམ་བྲལ་གྱི་སྟོང་སྟོབས།

མཉམ་སྒྲེལ། བན་ཚུན་གཅིག་ཏུ་སྒྲེལ་བ།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་ས། འཛེམ་སྒྲིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་མཇུག་འགྲིལ་ཇེས་༡༩༥༥ལོར་

བཅུགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིག་འཇུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལས་ཁུངས་ཨ་མ་ནི་ཨ་མེ་རི་

ཀའི་ཁྲོད་ཁྲེན་ཉི་ལུ་ལུང་ལ་ཡོད། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནི་མཐུན་དང་བདེ་

འཇགས་སྤང་སྟོབ་བྱེད་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བར་གྱི་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲེལ་རྒྱ། དཔལ་

འབྱོར་དང་རིག་གནས་སོགས་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་སྒྲེལ་བྱེད་རྒྱ་བཙས་རེད།

མཉམ་མེད། འབྲ་མཚུངས་མེད་པཤམ། ཁྲ་མེད།

མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། ཐུགས་ཇེ་དང་འཕྲིན་ལས་སངས་རྒྱས་གཞན་དང་མི་མཉམ་པ་ཁྱད་

པར་དུ་འཕགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད།

མཉམ་མེད་དུགས་ལོ་ལྷ་རྩེ། དུགས་ལོ་ལྷ་འོད་གཞིན་ཅུའི་རྣམ་ཐང་ལ་གཟིགས།

མཉམ་མེད་ལྷན་ཡེ་ཤེས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༨ ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་

མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ ལོ་བར་དགུང་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བཞུགས།

མཉམ་མེད་སངས་རྒྱུ་དཔལ་བཟང་། ཤངས་པའི་གདམས་ངག་གི་མཁའ་པལ་བཅུ་པ། ལྷུང་བདུན་

བའི་ཡིད་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ལོ་༡༩༠༩ལོར་རྒྱས་འཕེད་དང་། ཡབ་དཔོན་རིས་བཟང་། ལུས་ཆེ་འབྱུང་།

དབལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སྤྱུག་ཁང་གི་སྤྱུག་ཁང་ཕྱི་ཚུ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་དེར་སྤྱོད་འཁུངས། ཡལ་

ཡུལ་གཉིས་ལ་འདིའི་གོང་དུ་སྐས་གཅིག་འཁྱུངས་པ། མ་འཁོ་བ་གྲོངས་པའི་ཆེ། བདུན་

ཆོགས་ལ་དེ་ཁྱོད་རས་ཆེན་གདན་པ་ས་པས་ནང་མཆོད་གནང་ནས་འདི་འཕྱང་དང་། ཁྱོད་ལ་

བྱ་བྲུང་པར་ཅན་ཅིག་ཡོང་ག་སྐྱེངས་ནས་ཕྱང་བསྟན། ལུམ་གྱིས་ལོ་ཆེན་བྱང་ཅེ་མཛམ་དུ་བྱོན་

བ་དང་། ལྷ་ས་ཡོངས་པ་ལགས་ལྷ་ས་པས། ཡོ་ཆེན་གྱིས་རྒྱ་མ་རྩོན་གསུངས། ཞལ་གྱིས་འཛིབ་

ཏེ་བྱའི་ཕྱང་བསྟན། ཡུལ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་བྱད་མེད་མང་པོས་བྱམ་པ་ཐོགས་ཏེ་སྐྱ་ཆུས་

གསེས་ལ། ལྷམས་སུ་ཞུགས་མ་ཐག་ཡུལ་བདེ་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་བར་བྱུང་། ཟླ་བ་རྫོགས་པ་

དང་སྐྱ་བལྟམས། རྒྱུ་རྩ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ། མཉམ་བར་འཛོགས་པ་དང་། འཁྲིད་ཡིག་ནས་

ཆོས་འཁྲབ་པའི་ཚུལ་མཛད། རྒྱུ་འབྱུང་པའི་ཚུལ་དང། རི་ཤོང་སྐོམ་ས་ལུག་གི་ས་

བུ་ཤར་ཡང་མི་འགྲོས་བར་སྤར་གཞན་གྱིས། བུ་རྩེ་ཤར་ནས་འགྲོས་སུ་འཇུག་པ་སོགས་

དང་། གློག་ཡིག་ཆེ་གསལ་མེད་ཏེ་མཁུན་པས། ཆོས་ལ་སྐྱེ་གསལ་འདྲ་སྐྱེས་ནས། ཡལ་ཡུམ་ལ་

ཞུས་ནས་ཡི་གེ་མང་པོ་གྲིས་བ་དང་། ཡབ་གྲིས་བཀག་བས་མ་ཁྲིགས་བར། ཞངས་དཀར་

བས་སྒོ་བ་དཔོན་མཛད་དེ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པ། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཙམ་ཤངས་དཀར་བ་འབྲུལ་མེད་

ད་བསྐྱེན་ལྷས། །འདས་པའི་ཚོས་སྤོང་གི་དྭ་ལག་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཞུས་སོ། །ཅེ་

གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པ་སྟེ། བདེ་ཤིང་རབ་འབར་སྒྲུབ་སྒྲིལ་པའི་དང་གསལ་གྱི་ཉམས་ཚུགས་

ཡུལ་ཡིན་ཏེ་བཞུགས་པའི་ཡུལ་འདི་ཡ་ཆུ་གི་ཁིང་ཤེལ་ལ་འོག་པ་ཡོད་

ཏཱ་དབ་ག་ཏ་མེད་པ་མངཉ། ཡམ་སྐས་གཞིས་དང་ཡིན་པས། ཡབ་གཞིགས་རྗེས། ཨ་ཁས་

སྤྱད་དངོས་འཕྲོག་པ་ཡང་། བཟོད་པའི་གོ་ཆས་ཁོ་བ་སྤངས་ཏེ། འངས་དཀར་པའི་འཕྲལ་གྱི་
བྲག་གཡོན་མཆོད་གཡོག་སོགས་མོས་གྲུས་ངང་ཞབས་ཏྲིག་གིས་མཉེས་པར་མཛད། བྲལ་
ཆེན་སངས་རྒྱས་དར་ལ་ཡང་འངས་ཆོས་ཡོངས་ཇོགས་ཅིག་གསལ། རྗེ་འངས་དཀར་བ་ཞིང་
བརྗེས། མཆོད་འབྲུལ་གསོལ་འདེབས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྦྱབས། སྦྱག་ལུང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་
གོགས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཉམས་འདུག་པ་བྲགས་སྟོ་སྟེ་ཞིག་གསོས་ཞབས་ཏྲིག་རྒྱས་པར་མཛད།
བདེ་མཆོག་གི་དབང་གནང་བས་བདེ་མཆོག་དངོས་སུ་མཐོང་བ་བྱུང། བག་མའི་དབང་གནང་
བས། ཉང་མཆོད་ཀྱི་སྟེང་ས་ནས་རྗེ་བཙུན་མ་དངོས་སུ་བྱོན། དབང་ཅམས་མཛད་ཆེ་སྦྱ་སྟོན་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་དང་ལྡན་ཞིང་། མཁས་བཙུན་བཟང་མའི་མཐར་
བྲག་སྟོབ་མ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་བ་སྟིན་པོལ་ལ་བཀོད། སྦྱག་ལུང་དབུ་ཅེའི་རྗེ་ཐོག་སོགས་
དགོངས་གཏད་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་མཐར། སྤངས་རྩལ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། བདག་འདར་ཕྱོགས་
མངོན་པར་དགའ་བར་འགྲོ་བས་དེར་གསོལ་བ་ཐོབ་གསུངས་ནས། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུའི་བརྒྱད་
པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྟེ་ལོ་༡༧༧༥ལོ་ཡས་མས་སྟེ་ལོ་བཀོད་པ་བསྟུས་སོ།
མཉམ་འདྲེམས། མང་པོ་སྟེབ་ཆོགས། མི་མང་མཉམ་འདྲེམས། ལས་མང་མཉམ་འདྲེམས།
མཉམ་འདྲེམས་དགོན། མཉམ་འདྲེམས་རྫིང་མའི་བཀྲ་ཤིས་དགོན་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་སྤྱད་ཅམ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༥ལོ་ཡས་མས་སུ་ཁྲ་མ་སྟོན་ཁྲ་ཆོང་གིས་གསར་བཏབ་མཛད།
བྲལ་མཐའ་རྫིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྗེ་པོ་དང་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་བྱང་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
མཉམ་བཞག །[སལ་ཉི་ཉལ་ཆ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། ཉིང་འེ་འཛིན་སྟོན་སྐབས་གང་ཟག་དང་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ།
མཉམ་བཞག་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱའི་སྟོང་ཉིད། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བདེན་མེད་སྟོང་པ་ཉིད།
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས། དེ་ཁོན་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འདྲོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས།
མཉམ་ཟ། བྲན་མོང་དུ་ཡོངས་སྟོང་པ། སྤྱིད་ལ་ཁའི་རྩ་ལ་མཉམ་ཟ་དང་། སྦྱག་གོ་མོག་གི་རྩ་ལ་
མཉམ་འབྲུང་།
མཉམ་གཡོ་འདྲེས་བྲག། སྟོག་སྤྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་

སྣང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་formant synthesis ཟེད།

མཉམ་རུབ། ① མང་པོ་སྟེབ་འཛོམ། ② མཉམ་དུ་རུབ་བརྒྱབ་པ།

མཉམ་ལས་ཁང་། རྒྱ་ནག་དུ་གུང་ཏུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གཙུག་པ་རྩེས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་
སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག།

མཉམ་གཤིབ་འཁོར་སྐྱོད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་
ཐ་སྣང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་parallel run ཟེད།

མཉམ་གཤིབ་སུ། མང་པོ་སྣུན་ཅིག་དུ་བསྟེན་པའི་དོན། མི་མང་པོ་ཁང་བ་གཅིག་དུ་མཉམ་
གཤིབ་སུ་བྱས་ནས་སྐྱོད་པ།

མཉམ་བསྐྱེས། གཉེས་སུ། མང་པོ་མཉམ་དུ་བསྐྱེས་པ། དཀར་ནག་མཉམ་བསྐྱེས། མར་དང་
འཆུར་བ་མཉམ་བསྐྱེས་བྱས་ནས་བྱུང་བཅིས།

མཉམ་བསྐྱེས་འབྲ་དཔེ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་
སྣང་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་mixed mode ཟེད།

མཉེ། ཉེད་ཀྱི་མ་འོངས་པ།

མཉེ་བ། མཉེད་པའི་མ་འོངས་པ།

མཉེ་ཤིང་། ཉེ་ཤིང་གི་འབྲི་རྒྱལ་གཞན།

མཉེད། མཉེ་རྒྱུ་འོག་བ་མཉེད་བཞིན་པ།

མཉེད་གི་[ཡུལ་]འོག་བའི་ཤ་གཙུག་བྱེད་གི།

མཉེད་པ། [ཐད་དང་པ]མཉེས་པ། མཉེ་བ། མཉེས། འཕུར་འཕུར་གཏོང་བ། འོ་བ་མཉེས་ཏེ་རྒྱལ་བ་བཅེས་སུ།

མཉེད་མ། མཉེས་ནས་ལས་སྟོན་བྱས་ཡོད་པའི་འོག་པགས་ཀྱི་མིང་སྟེ། པགས་བ་མཉེད་མ། འོ་བ་
མཉེད་མ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

མཉེན། རེངས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལྟེ་མ་ལྟེ་མའི་སྐྱུག་ཐན་ལྟ་བུ།

མཉེན་སྐྱུལ། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྣང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་floppy driver ཟེད།

མཉེན་སྲོལ། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱེན་སྐད་ཏུ་soft error དང་། ཡང་ན་transient error ཟེ།

མཉེན་ལྷུག། ཁྱོད་པོ་མིན་པར་གླེང་ཞིང་བྲ་བ། ལུང་མའི་ཡལ་ག་མཉེན་ལྷུག་དང་ལྷན་པ།

མཉེན་ཆས། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱེན་སྐད་ཏུ་software ཟེ།

མཉེན་ཆས་རྒྱས་དཔར། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་ཏུ་software piracy ཟེ།

མཉེན་ཆས་ཐུས་བྲ། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་ཏུ་software package ཟེ།

མཉེན་ཆས་མཛོད། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་ཏུ་software library ཟེ།

མཉེན་གྲེ་བ། གློག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།

དབྱེན་སྐད་ཏུ་floppy disk; flexible disk ཟེ།

མཉེན་པ། ① སྟེ་བའམ། འཇམ་བའམ། ཏུལ་བ། ལུས་མཉེན་པོ་སྤེལ་ལྟ་བུ། ལུང་མའི་ལྷུག་པར་

མཉེན་པ། བྲག་མཉེན་པ། ② སྤ་བ་ལས་ལྡོག་པ། སྤན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཉེན་པ།

མཉེན་པོ། མཉེན་པ་དང་གཅིག །

མཉེན་བ། མཉེན་པ། སྟེ་བའམ་འཇམ་བའམ་ཏུལ་བ།

མཉེན་འབོལ། རེག་བྱ་འཇམ་པོའི་འབོལ་གདན།

མཉེན་ཤོག། ཤོག་བྱ་འཇམ་མཉེན།

མཉེལ་བ། [ཐ་མི་དད་པ]དལ་བའམ་ཐང་ཆད་པའི་ཞེས། ཁྱེད་རང་སྤྱི་མཉེལ་མ་སོང་ངམ།

མཉེས།མཉེད་པའི་སྤྱལ་ཆོག །དགའ་བའི་ཞེས་སྟེ། ཐུགས་མཉེས། ཐུགས་མཉེས་པའི་ངང་ནས་

ཞལ་བད་གནང་ལྟ་བུ།

མཉེས་མགོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། བྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤྱི་རང་རྫོང་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།
མཉེས་ཐང། ས་མིང་ཞིག །ཡོངས་གྲགས་སྤྱི་ལྟེ་ཐང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ལྷ་ས་རྩ་ལྷོང་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།
མཉེས་དག །མཛོད་ཆང་གཙང་དག་མཛོད་པ།
མཉེས་པ། ① མཉེད་པའི་འདས་པ། ② [ཟ་མི་དད་པ]དགྲེས་པ་འཕམ་རངས་པའི་ཞེ་ས། ཐུགས་རབ་
ཏུ་མཉེས་ཉེ་འདི་སྐད་གསུངས་སོ། །ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །
མཉེས་སོ། དགའ་པོའི་ཞེ་ས། དཔེ་ཆ་བསྐྲུག་པར་ཉ་ཅང་མཉེས་སོ་གནང་གི་འདུག
མཉེས་ཆོད། དགའ་ཆོད། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་འཕྲིན་བཟང་གསན་ནས་མཉེས་ཆོར་ཆེན་པོ་གནང་གི་འདུག
མཉེས་གཤིན། སེམས་རྒྱུད་ཞི་ཞིང་། གུན་ལ་བྱམས་པ་འཕམ། མཛའ་བ། ཨ་མ་དམ་པའི་མཉེས་གཤིན་
གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་ངན་པ། མི་དེ་གྲོགས་སོ་ལ་མཉེས་གཤིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད།
མཉེས་གཤིན་པ། བྱམས་བརྟེ་དང་། སེམས་པ་བཟང་སོ། མཛའ་གྲོགས་དང་། དགའ་ཉེ་སྒྲོ་དཀར།

༩༩།

ཉ། བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་དགུ་པ། གནས་སོ་དང་། བྱེད་པ་ལྟེ་ཅེ། བྱེད་གི་ཚོལ་བ་སོ་དང་ལྟེ་ཅེ་སྤང་
བ་དང་། བྱེད་ཚོལ་བ་སྟོག་ཚུང་སྤྲ་མེད། མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་ཅིག །སྤྲ་གདངས་གྲིམས་པ།
ཉ་གི་དུན་ལྷ། [ཁང་སྒྲད]འདོད་པ་དགུ་འགྱུར།
ཉ་ཀྱ ① ལག་རྟེན་འཁར་བའི་མིང་གཞན། ② [ཁང་སྒྲད]ཤིང་རྒ།
ཉ་སྤྲ་ལ། ཨ་མདོའི་ཡུལ་སྒྲད་དུ་ཉ་དང་ད་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་གདངས་དབྱེ་འབྱེད་མི་སྤྲུབ་པས་དེ་གཉིས་
ཁྱད་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག །ད་ཕྱར་དང་ཉ་སྤྲར་ཟེར།
ཉ་ཅེ། [ཁང་སྒྲད]རྟོགས་པ།
ཉ་སྟེ་ལྷ། ཉ་འདིའི་མིང་།
ཉ་སྤྲ་ག་ཉ། [ལེགས]དེ་བཞིན་གཤེགས་པ།
ཉ་དང་དམག་སྤྲ། ཉ་དང་དམག་སྤྲ་ནི་མདའ་ཤོག་དགུ་པ་ཡིན། ཁང་དམག་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་
མདའ་དཔོན་སྟེ་དགེ་སྤྲས་སྤྲལ་བཟང་དབང་འདུས་ཡིན། སྤྲང་ཡུལ་གཙོ་བོ་སྤྲར་ཁམས། དག་
ཆས་ཨི་སིན་ལྷང་དང་། སྤྲི་རིན་ལྷང་གཉིས་ཁྱོན་བསྟོམས་པས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཉིས། ཨི་སི་ཤེན་
ལྷང་བཙོ་ལྷ། མདའ་རིང་ལྷ་བརྒྱ་བཙས་ཡོད། ཡོ་རྒྱས་འཕེལ་རིམ་སྟོར། མདའ་ཤོག་དགུ་པ་
ནི་སྤྲི་ཡོ་༡༩༡༠་ལོའི་རྒྱ་བ་བརྒྱ་བའི་ཆེས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་སྤྲར་ཁམས་སུ་འོས་ལངས་བྱས་
ཤིང་། སྤྲི་ཡོ་༡༩༡༡་ལོར་ཡུང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ཁང་དམག་ཐོན་དགུ་པར་
བསྤྲར། སྤྲི་ཡོ་༡༩༡༢་ལོའི་མདའ་ཤོག་དེའི་མདའ་དཔོན་སྤྲལ་བཟང་དབང་འདུས་ལ་ཉ་ཞའོ་
དམག་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་སྤྲ་ཆབ་མདོའི་ཉེན་རྟོག་བདེ་སྤྲང་ཁུལ་དུ་བསྤྲད་དེ་

མི་ཡིན་ཡོན་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀའི་འགན་བཞེས་སྤྱོད་།
ཏ་ཕྱེ། ① གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱེ་བ་གསུམ་པ་ཏ་སྤྱེ་སྤྱེ་ཏ་ཐ་དན་ཡིན། ② ལེགས་སྦྱར་སྤྱོད་ཀྱི་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱེ་བ་བཞི་པ་སྤྱེ། ཏ་ཐ་དན་རྟ་བུ།
ཏ་མི་མི་ཙ། [ཞང་སྐད་]འོད་ཀྱི་ཁྱེུ་ཆུང་། བོན་གྱི་ལྷ་ཞིག
ཏ་བག། ཤིང་གི་སྤེར་མའི་མིང་སྤྱེ། ལུལ་སྐད་དུ་ཐ་བག་ཀྱང་ཟེར།
ཏ་དཔེན། ཏུ་དཔེན་དང་གཅིག།
ཏ་མ་ན་མ། [ལུལ་སྐད་]ནན་ཏན་དང་གཟབ་གཟབ་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱ་བ་དེ་ཏ་མ་ན་མ་བྱེད་
དགོས་ཞེས་བ་དང་། བྱ་བ་སྦྱབ་ན་ནན་ཏན་ཡིན་པའི་མི་ལ། མི་དེ་ཏ་མ་ན་མ་ཞིག་རེད་ལྟ་བུ།
ཏ་མིང་། ཏུ་མིང་དང་གཅིག།
ཏ་ཙ། གསེར་རྩོད་དང་ལུ་སྦྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན་པས་སོ་སོར་སྐབས་ཐོབ་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་སྤྱེ།
དཔལ་སྤྱངས་དཔོན་ཀམ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་
དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཏ་ཙ་ཞེས་ལེགས་སྦྱར་སྤྱོད་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་བསྦྱར་བཞི་མ་མཐོང་
ཡང་གསེར་རྩོད་དང་ལུ་སྦྱ་གཉིས་ཀའི་མིང་དུ་འཇུག་པས། མིག་ནད་སྐབས་དང་མའི་སྐབས་
གསེར་རྩོད་ལ་ཐོབ་པ་དང་། བད་ཀན་སྦྱ་སྦྱག་སོགས་པོ་ནད་སྐབས་ལུ་སྦྱ་ལ་ཐོབ་པས་སྐབས་
ཐོབ་ཏུ་བྱ་དགོས་སོ།
ཏ་ཙི་མོང་དཔོན་པ། མིང་གཞན་དུ་དགའ་ལྡན་ལྷན་གྲུབ་སྤྱིང་ཟེར། ལུག་བཏབ་མཁན་དང་འདེབས་
ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་སྤྱོད་གསེར་ཁོག་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཏ་ཙ། [ཞང་སྐད་]འོ་ཟ།
ཏ་ཐ་དཔོན། ཏ་ཐ་དཔོན་ཐར་བ་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། དཔོན་གཞི་སྤོན་ནས་ཡོད་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་
༡༩༥༥ལོར་ཏ་ཏུང་དཔོན་པོ་དང་ལྷ་མ་ཐུབ་བསྟན་ཆོགས་དབང་གཉིས་ནས་གསར་འདེབས་
བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ལུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བཅན་
ལྷ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཏ་ཐེ་དཔོན། དགའ་ལྡན་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ལོར་དཔོན་པོ་པག་པེ་ཐར་

སོགས་ནས་སྒྲོན་མའི་བོན་དགོན་ཞིག་གཞིར་བཟུང་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་གསར་
འདེབས་མངོན། བྱམ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་པོ་ལོ་དེ་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་བཅན་
ལྷ་རྩེ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉ་ཞིག། རྒྱ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་ཐུར་ཆག་སྟེ་དོན་དུ་སྒྲོན་ཆེན་ཞེས་པའི་དོན།
ཉ་ཟིག། །སྤྱ་རྒྱ་ལྷི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་མིང། ཕྱིས་སུ་པོ་ཟེ་དང་། དེར་དུས་དབྱེ་ཡང་ཟེར།
ཉ་ལ། ཅེ་མོ་བཅད་ན་སྐར་མེ་སྤྱེ་བའི་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག། ཉ་པའི་ཤིང་འབྲས་སྟོང་ཐག་ལོན། ལྷ་མ་
ཡང་ཆེན་དང་ཐང་ན་སྤྱེ།

ཉ་ལ་ལ། [རྟེན]སྒྲོན་མེའམ། མར་མ།
ཉ་ལའི། སོག་སྐད་དུ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་དོན། རྒྱ་ལའི་ཡང་འབྱེ།
ཉ་ལའི་རྒྱལ་པོ། ཤིང་བེ་ཉ། དེའི་འབྲས་བུར་ཁུ་བ་མང་བས་བཏུང་དུ་བྱུང་ཞིང་། འབྲས་བུ་བཟའ་
བྱུང་ལ་སྐུམ་ཡང་འཆིར་ཐུབ་པ། འབྲས་བུའི་བགས་པའི་ཆེ་སྒྲ་ནི་བྱ་བ་བཟོ་བྱེད་ཅིག་ཡིན།
ཉ་ལའི་ལོ་མའི་ཡི་གེ་སྤར་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ཤིང་ཉ་ལའི་ཤུན་ལྷགས་བཤུས་ཏེ་ཡི་གེ་འབྲི་གཞི་བྱེད་
སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་ལ་ཉ་ལའི་ལོ་མའི་ཡི་གེ་ཟེར།

ཉ་ལ། ① མཛེས་པ། ཉ་ལེར་གྱུར་པ། ② མ་ལེ་དང་གསལ་ལ། ཡིད་ལ་ཉ་ལེར་ཤར། ③ རི་ཆེན་པོ་
ཉ་ལེར་བྲག་པ།

ཉ་ཏུང་། [རྒྱ] གོས་ཆེན་དམར་པོ་སོགས།
ཉག། [ཡུལ]བྱི་ཐོ་སྟེ་སྐུམ་བུ་སོགས། འཇག་བྱེད་ལག་ཆ་ཞིག།
ཉག་ཉག། ① དེས་པ་ཅན་ནས། འཕྲུགས་པ་མེད་པ། དཔེ་ཆ་དུ་མྱར་རིང་བྱུང་ཉག་ཉག་བྱུང་
འདུག། དུས་ཐོག་ཉ་ཉག་ཉག་འཁེལ་སོང་། ཉག་ཉག་འགལ་ཆར་འགྱུར་པ། ② སྤྱ་སྤྱོག་སྤངས།
སྤོ་ལ་ཉག་ཉག་བཏང་ནས་འཁོད་པ། ཉག་ཉག་ཅེས་རྟེན་སྤྱོག། ③ རྒྱང་རྒྱང་ངམ་ཁོན། ལ་
ཉག་ཉག་ཟ། བོད་ཡིག་ཉག་ཉག་སྤྱང་།

ཉག་ཉག་ཉིག་ཉིག། །ཁག་འཁེལ་བའམ་ཆད་ལྷག་མེད་པ། དས་ཉག་ཉག་ཉིག་ཉིག་བྱས་ཆོག།
ཉག་ས། སྤྱོག་ཆུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་solitaire ཟེད།

ཏག་མེའི་རོལ་ཅེད། ཟློག་ཟླད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་card game ཟེད།

ཏང་ཀྲ། ཏང་ཀྲ་དང་གཅིག་།

ཏང་ཀྲ་ན། ཐང་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཚ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལྷས་བས་སྟིང་ལ་ཆ་བ་ལྷགས་པ་
དང་ཕྱ་དྲག་པོག་པ་ལ་པན།

ཏང་ཀྲ་ནག་པོ། འདི་ལ་རིགས་དང་ངོས་འཛིན་ཅུང་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་། པོ་མོ་རིགས་གཉིས་ལས་
དང་པོ་འདི་པོ་འམ་ནག་པོ་སྟེ། དུལ་གར་ཡང་ཡོད་པ་དང་། མང་ཆེ་བ་ཁ་མཐོའི་སྤང་དང་ཇ་སྤང་
འདྲེས་མ་སོགས་ལ་སྟེ། འོ་མང་སྟེ་བའི་ལྷས་རིགས་ཏེ། ཅ་བ་རྒྱ་གཅིག་སྟོན་ལ་རིང་བ། སྤྱང་
པོ་ཁོང་སྤྱང་སུལ་རིས་ཅན་ཁ་དོག་དམར་སྟུག་ཡོད་པ་མང་པོ་གཤིབ་ནས་བྲང་པོར་སྟེ་བ། འོ་
མ་ལྷང་ནག་ཉག་ཆེན་སྟོ་སིལ་བ་ཏ་འདྲ་བ་མང་ཆེ་བ་ཅ་བ་ནས་བྱེས་པ། ཏང་ཀྲ་དཀར་པོ་འམ་
དཀར་པོ་ཞེས་པ་འགྲོག་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་གར་ཡང་སྟེ་བ། སྟེ་སྟོབས་གོང་མ་ལས་ཆུང་ཞིང་ཕ་བ།
མཆན་ཉིད་པལ་ཆེར་གོ་སྟོད་འདྲ་བ། དེ་ཞེས་བས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོད་དུ་སྦྱར་བ། སྒན་
དུ་སྦྱར་བྲ་ནི་ཅ་བ་སྟེ་ཆ་བ་10~11པར་བཞོས་ནས་ས་དེག་གཅོང་མར་བཟུ་བ་དང་ཕྲག་
ལེན་འགའ་ཞིག་དུ་ལོ་སྤྱང་མེ་འབྲས་ལ་མཛད་བའང་ཡོད་པས་སྟོ་འཆོལ་དམའ་པབ་སྒྲུམ་
གསེད་ལེགས་ཆགས་བྲ། རོ་ཚ། ལྷ་རྩེས་བསིལ། ལྷས་བས་སྟིང་གི་ཆད་པ་འཛོམས། དྲག་
ནད་སེལ་ཞིང་དྲག་ཆད་སྟུང། བད་ཆུང་གི་ནད་ལ་པན།

ཏང་ཏྲང་ཏྲང་ཏྲང་གི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་སྟེ་དེལ་བུའི་སྒྲ་སྐད།

ཏང་བ་ལ། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་སྟེ་རོང་རྫོང་གི་ལ་ཞིག་།

ཏང་ཡོན། [རྒྱ་སྐད་]ཆོགས་མི། གྲུང་ཁུན་ཏང་གི་ཁོངས་མི་ཟེད།

ཏན་ཅན། ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག་པའི་དོན་ཏེ། མི་ཏན་ཅན། སྟོབ་སྟོང་ཏན་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཏན་ཏན། བརྟན་བརྟན་དང་གཅིག་། ཁྲོད་རང་ཏན་ཏན་དགེ་ཆན་གྱི་ལས་ཀ་བྲ་རྒྱ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་
དམ།

ཏན་ཏན་ཏིག་ཏིག། འཆན་པོའི་དོན་ཏེ། ཁྱོད་རང་སློབ་གྲུང་འགྲོ་བྱུ་ཏན་ཏན་ཏིག་ཏིག་ཡིན་ནམ། ལྷ་བྱ།
ཏརྒྱ། ལེགས་སྦྲར་གྱི་སྐད་དེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རྒྱུད་ཅེས་པའི་སྐད་དོད་དེ། སྡེ་སྤིང་སངས་
རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བེ་སྟོན་ལས། ཏརྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི། ཏ་ཏུ་ལུས་
དང་ཏ་ཡ་སློབ་བ་ལ་འབྲུག་པའི་དབང་གིས་ལུས་སློབ་བ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་འབྲ་བའི་དོན་ཟབ་མོའི་
གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གནས་པའི་དོན་གྱིས་རྒྱུད་ཅེས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ས་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཏག ① ལུན་བྱང་བྱང་སྟེ། ཏབ་ཅེག་ལ་སྒྲུགས་དང་ལྷ་བྱ། ② སྟོ་བྱར་ཏེ། ཏབ་ཏབ་པོར་ཡར་ལངས་ལྷ་བྱ།
ཏབ་ཏོག། [རྫིང་]ཅབ་ཅུབ།

ཏམ། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྐད་གསར་བཅད་མ་བྱས་གོང་མིང་མཐར་ད་དག་ཡོད་པའི་
ན་ར་ལའི་རྩེས་སུ་སྟོར་བའི་འབྲེད་སྟུང་གྱི་སྒྲའི་རྒྱུན་ཞིག་།ད་ན་ར་ལ་ཡར་བྱོན་ཏམ། མར་བྱོན།
ཁབ་ཐར་ཏམ། སྐད་བ་ཐར། བར་བསྐྱལ་ཏམ། ཚུར་བསྐྱལ།

ཏམ་བྱ་ར། དེང་སང་ཤིང་ཅང་ཡུ་གྱར་རིགས་དང་ཏ་སག་རིགས་ཀྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཅན་
ཀྱི་རོལ་མོ་ཏམ་བྱ་ར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཏམ་བྱ་རའི་རྒྱུང་མ། མདོན་བཟོད་ལས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་འབོད། དེར་བྲི་བ་ཏམ་བྱ་རའི་རྒྱུང་
མ་ཡིན་པར་སྟེ་སྟེགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་བཤད།

ཏམ་བྱ་ལ། མེ་ལྷར་བསྐྱབ་བྱའི་གཏོར་མའོ། །

ཏསྦྲ་ར། [ལེགས་]ཏམ་བྱ་ར་དང་དོན་གཅིག་། མདོན་བཟོད་དུ་རྒྱུད་མངས་ཞེས་ཟེར།

ཏའི་སི་ཏུ། [རྒྱ]གནའ་དུས་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁུལ་ཁ་ཤས་དང་ཡུལ་སྡེ་མི་དམངས་བཅས་ལ་བདག་
སྟོང་བྱེད་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་གོ་གནས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐེབས་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲ་
ཆེན་སོགས་ལ་མངའ་གསོལ་བའི་མཆོན་གྱི་ཆེ་བ་ཞིག་། ཞིབ་པར་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་འགྲེལ་
བཤད་དུ་གཟིགས།

ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན། བག་བྱ་སྡེ་སྤིང་ཁྱི་ཐོག་དང་པོ་འདི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་སྟག་སྟེ་ལོ་
༡༣༠༢ལོར་འབྲུངས། སྟེ་ལོ་༡༣༥༡ལོར་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་ཅེད་ཐང་རྒྱ་ཆེར་བཏག། རབ་བྱུང་

བྱག་པའི་ཤིང་རྩ་ལོར་ཁྱི་དཔོན་མཛད་དེ་ས་སྐྱར་དཔག་བླངས་ནས་དཔོན་ཆེན་དབང་བཙོན་
བཟུང་། ཉོར་རྒྱལ་པོའི་བྱང་དུ་མི་རྟེན་འབྲུལ་དང་བཅས་པ་བཏང་བར་བརྟེན། མི་རབས་ལ་མན་
པའི་འཇམ་ས་དང་བཀའ་ལུང་བཟང་པོ་བྱུང་ནས་ཉའི་མི་ཉའི་གོ་གནས་འཛིན་བ་དང་། སྤེ་གདོང་
ཅིང་པག་གྲུ་སྒྲེ་སྤིང་གི་བསྟན་རྩལ་བཅུགས་ཤིང་། དེ་རྗེས་སྤར་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མའི་ཁྲིམས་
ལུགས་རྣམས་བདེན་རྒྱུན་ཐང་མར་བཅའ་ནས་ཁྲིམས་གསར་ཞལ་སྡེ་བཙོ་སྤར་གཏན་ལ་པག་
སྤར་གི་གཞིས་ཀ་རྫོང་དུ་བསྐྱར་ནས་རྫོང་དཔོན་གཏོང་སློལ་གསར་དུ་བཅུགས།

ཏར། སློག་འཕྱིན། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གི་སྐད་ཡིན།

ཏར་ཁང་། སློག་འཕྱིན་གཏོང་ཡོན་གི་ལས་ཁུངས།

ཏལ། [རྟིང་]སློན་མེ།

ཏལ་རྒྱགས། ཤར་རྒྱ་བ་གས་ཏལ་མ། ལྷགས་ཟམ་གི་སྟེང་དུ་ཏལ་རྒྱགས་གིས་བྲིན། པང་ལེ་བ་
མཐུག་པོར་བྱ་ག་ཏལ་རྒྱགས་སུ་བྲུག།

ཏལ་གདུང། རྒྱ་གཉིས་གི་བར་ལ་ཀ་བ་མི་དགོས་པར་ཏལ་མར་ཡོད་པའི་གདུང་མ། ལྷགས་གི་ཏལ་གདུང།

ཏལ་བྲིན། [རྟིང་]སློན་མེ།

ཏལ་མ། ཏལ་རྒྱགས་སམ་ཤར་རྒྱག། །ལམ་བར་དུ་ཀར་གོར་མེད་པར་ཏལ་མར་བྲིན། ཁང་པའི་ནང་
དུ་གདུང་མ་ཏལ་མར་བཏང་།

ཏལ་མར། ཏལ་མར་བརྒྱགས་ཞེས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤར་ཤར་བརྒྱགས་སོང་བ།

ཏལ་ཅམ། [ཡུལ་]ཅུང་ཟད་ཅམ། ས་བོན་ཏལ་ཅམ་ཞིག་བཏབ་པས་འབྲས་བྱ་མང་པོ་ཐོན་འདུག།

ཏལ་ཟངས། [ཞང་སྐད་]ལྷགས་ཀྱ།

ཉི་ཉི་རི། [[ལེགས་]ཉེ་ལྷག་སྟེ་བོད་གི་སྟན་གཞུང་དུ་བྱ་འདིའི་ཁྲག་དང་། ཤ་སྒོང་ར་བཅས་གིས་

སྐད་འགགས་པར་པན་ཟེར།

ཉི་རྟོ། སློག་ཆགས་ཉི་ལོ་དང་གཅིག །

ཉི་རིག། [[ལེགས་]ཉི་ཉི་རི་དང་དོན་གཅིག།

ཉིང་ནམ། [ཞང་སྐད་]རྩ་ཡི་མིང་།

ཉི་མེ་ཅག་ཉིམ་མེ་ཅ་དང་གཅིག།

ཉི་ཤུ། [ལེགས་]ཤུག་རོན།

ཉི་ཤུ་པ། སྒར་རྒྱ་གར་གྱི་བྱུང་ཆེན་ཞིག་སྟེ་ཉི་ཤུ་གསུམ་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲོང་པོ།

ཉི་མེ། [ལེགས་]ཉི་མེ་རྒྱལ་པོ།

ཉི་ཤུ། [ཞང་སྐད་]བར་སྤང་།

ཉི་ཤུ་ས། རྩོ་སྤྲོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྩེས་བམིལ། ལུས་པས་རྒྱ་གཞེར་འཛོམས། དམར་
བཤལ་དང་ཆ་འབྲུག་ཅོད། མ་འདྲུབ། ཤིག་སྤྲང་།

ཉི་ཤུར་སྤང་། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཀྱང་། ས་གནས་སྤིང་གཞུང་དང་ལ་དྲགས་
གཉིས་འབྲུག་པ་བྱུང་བའི་སྐབས་དེར་ལ་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་དེར་ཡོད་ཚུལ་ལ་དྲགས་རྒྱལ་
རབས་ནང་དུ་གསལ།

ཉི་ཅ། མགར་བའི་འོག་འོ།

ཉི་ཙོན། [ཞང་སྐད་]ཆོར་བ།

ཉི་ཚ། ① རྩོ་ཆོག་ཀྱང་ཐེར་བའི་ལྷགས་རིགས་མདོག་དུལ་དང་འབྲུ་ཞིང་དེ་ལས་རྩོ་བ་ཞིག་སྟེ།
འདི་འབྲུལ་ཤོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་དུད་པས་མིག་ནད་ལ་པན། ② རྩོ་སྤྲོན་གྱི་རིགས་
ཤིག་སྟེ། བྱང་གསེས་སུ་དབྱེ་ན། ཉི་ཚ་སེར་པོ། ཉི་ཚ་དམར་པོ། ཉི་ཚ་རྩོན་པོ། བསྐྱེད་པས་ཐལ་
གྱི་ལུས་པས་མ་འདྲུབ་པ་དང་། མིག་ནད་ལ་པན།

ཉི་ལ། [ལེགས་]འབྲུ་རིགས་ཉི་ལ།

ཉི་ལ་བརྟེན། ལེགས་སྤྲར་གྱི་སྤྲང་གྱི་ཅན་དན་དཀར་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། བོད་ཀྱི་སྤྲང་དུ་
བསྐྱུར་ན་ཉི་ལ་མར་འདབ་ཅན་ཞེས་འབྲུར་བར་བྱུར་མཁའ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་མེས་
པོའི་ཞལ་ལུང་ལས་གསུངས།

ཉི་ལོ། ① འབྲུ་རིགས་ཤིག། ② ཉི་ལོ་དང་གཅིག།

ཉི་ཤི། [རྒྱ་]རྒྱལ་པོའི་དབུ་མ་སྟེ། སེར་མོ་བའི་ལོ་ས་ཞིག་གི་མིང། སྤར་དུ་དབེན་རྒྱལ་ཐོག་རིས་
ཁྱོན་པེབས་སྐབས་བོད་ཀྱི་མ་སྒོ་བ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ཅིང་། མ་སྒོ་དེར་ཉི་ཤིའི་ཆོ་ལོ་སྟུལ་

སྒོལ་ཡོད།

ཉི་ཤེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། འདི་ས་སྐྱ་ལྷ་ཁང་ཆུ་བྱང་གི་གཏུང་རྒྱུད་གས་སུ་ཡོད་པའི་ཉི་ཤེ་ཀུན་
དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བྲེ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་ཁྲི་རྒྱུ་ལོ་༡༣༡༠ ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་
པའི་ས་ཁྲི་རྒྱུ་ལོ་༡༣༥༩ལོ་བར་དགུང་བྱངས་ཞེ་བརྒྱད་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་
རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་ལྷག་རྒྱུ་ལོ་༡༣༣༡ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་ཐུར་
གྱིས་གདན་བྱངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཉི་ཤེར་བཀུར་ཅིང་། དེ་ནས་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་ཐུའོ་གེན་
ཐེའི་ཐུར་གྱི་ཡོན་ཐུང་ཁྲི་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་རྒྱུ་ལོ་༡༣༥༩ལོའི་བར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གསུམ་
ཀྱི་ཉི་ཤེར་བཀུར་ནས་པོ་བྱང་དུ་སྐྱུ་འདས་པ་ཡིན།

ཉི་ཤེ་ཀུན་དགའ་ཆོ་སྒོས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་པག་རྒྱུ་ལོ་༡༣༠༩ ལོར་བདག་ཆེན་བཟང་
པོ་དཔལ་གྱི་བཙུན་མོ་གསུམ་པ་མ་གཅིག་དང་མོའམ་མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་འབྲུམ་ལས་
འཁུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཁྲི་རྒྱུ་ལོ་༡༣༩༩ ལོར་བོད་ནས་བསྐྱེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ས་སྐྱར་ཕེབས། བཀའ་འབྱུང་མཚལ་གྲིས་ཆ་
ཆང་གཅིག་དང་། གསེར་གྲིས་ཆ་ཆང་གཅིག་བསྐྱེན་འབྱུང་མཚལ་གྲིས་ཆ་ཆང་གཅིག་དང་།
གསེར་གྲིས་ཆ་ཆང་གཅིག་བཅས་བཞེངས། དགེ་འབྲུན་ཁྲི་སྐག་མང་པོར་གསེར་ཞོ་གང་འེའི་
འབྲེད་སོགས་སྒྲིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་མ་དཔལ་ལྷན་སེང་གོ་སོགས་རྒྱ་
མ་མང་པོའི་བྱང་ནས་མདོ་སྐགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསུན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གོ་གེན་ཉན་ལ་ཞུ་
བ་མཛད་དེ་བོད་དབུས་གཙང་གཉིས་ནས་ཁྲལ་འབྲུལ་མི་དགོས་པའི་ཡང་ཆ་ལོ་མང་བྱུང་།
དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ཡིང་གྱུ་རྒྱུ་ལོ་༡༣༩༩ ལོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་
དཔལ་སྐྱུ་གཤེགས་རྗེས་རང་གི་གཏུང་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བྱང་བཞི་སོ་སོར་བགོས་ནས་གནང་སྟེ་
མཁས་བཙུན་རྣམས་མཁའ་ལེགས་པ་སྐྱུ་མཆེད་ལ་ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་དང་གཞི་ཐོག་རྒྱ་བྱང་གནང་།
ཉི་ཤེ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་སྐྱུ་མཆེད་ལ་གསེར་གྱི་དམ་ཁ་དང་ལྷ་ཁང་རྒྱ་བྱང་
གནང་། འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་སྐྱུ་མཆེད་ལ་ཤེས་གྱི་དམ་ཁ་དང་རིན་ཆེན་སྒྲིང་
རྒྱ་བྱང་གནང་། དག་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་ལྷུ་མ་སྤེང་ལ་གསེར་གྱི་དམ་ཁ་དང་དུས་

མཆོད་ལྷ་བྱང་གནང་། གོང་མ་ཡེ་སུན་ཐེ་སུར་གོང་མའི་ཁྱིམ་འཁོད་རྗེས་སྐར་ཡང་གདན་འཕྲོན་
བྱུང་བ་ལྟར་གོང་མའི་ཉི་ཤིར་ཕེབས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅད་གྲུ་བ་རབ་བྱུང་བྲག་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་
ལོ་ ༡༣༩༧ ལོར་སོ་བྱང་ཉིའི་རྩ་ཕེ་ཅིང་སོ་བྱང་མཁར་གྱི་ཉི་འདབས་མེ་ཉོག་ར་བ་ཞེས་པའི་
དགོན་པར་སྤྱོད་བྱུངན་ལས་འདས་སོ། །

ཉི་ཤི་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཙུང་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། འཕགས་
པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱ་ལོར་རྒྱལ་ས་ནས་ཐོད་ལ་ལོག་པའི་ཤུལ་དུ་རྒྱལ་པོའི་དབུ་ལྷ་ཉི་ཤི་
ལོ་གསུམ་མཛད། ས་ལོས་ལ་འདས།

ཉི་མེ། གངས་རི། ཉི་མེ་གངས་རི། [ཁད་སྐད]གངས་འབྲགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཉི་མི་ཡང་འཕྲི་སློལ་ཡོད།
ཉི་མེའི་གངས། གོང་དུ་གངས་ཉི་མི་ཞེས་པར་གཟེགས།
ཉིག་[སྤྱིང་པོ་བསྐྱས་པ། མན་ངག་གི་ཡང་ཉིག་[གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཡང་ཉིག་[རྩི་ཤིང་གི་ཡང་ཉིག་
སྤྱི་མེ་ཉོག་ལ་ཟེད།

ཉིག་གྲ། [ཡུལ་]ཆང་སྟོང། ཆང་ཉིག་[མཆོད་ཉིག་[ང་ཉིག་བཅས་སྟོང་སྟེ་རིང་པོ་ཡུ་བ་དང་མཆུ་
ལྷན་པ་ཞིག་[ཉི་རི་དང་གཅིག་།

ཉིག་རྒྱའི་དགོན་པ། བག་བྱའི་རྩས་མཇུག་རྩ་ཐེ་བ་ཀྱི་ཤོད་བས་བྲག་བཏབ། བྲབ་མཐའ་དག་
ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉིག་ཉ། ལྷོ་སྤོན་གྱི་རིགས་ཤིག་རོ་ཁ་བཞུ་རྗེས་བསིལ། རྩས་བས་ཁྲག་མཁྱིས་ཆ་བའི་རིགས་དང་།
མཆེན་ཆད་སོགས་ལ་མན། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་འཛོམས་བྱེད་དང་། སྤིག་པའི་བན་མོ། ལྷོང་
བུ་གཅིག་[གནས་གཅིག་འཛིན། རིག་པའི་རྣ་བ། རོ་ལྷན། ལེགས་ལྷན་བཅས་སོ། །

ཉིག་ཉ་གསུམ། རྒྱ་ཉིག་[བལ་ཉིག་[སུམ་ཅུ་ཉིག་དང་གསུམ་མོ།

ཉིག་ཉའི་ཆང་། ལས་དཀར་ལས་བཅོས་པའི་སྤྲུམ་གྱི་ནད་ཉིག་ཉ་དང་། ཨ་རུའི་ཁྱ་བས་བསིངས་
པའི་ཆང་གི་མིང་སྟེ། སྤྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་ལས། ཉིག་ཉའི་ཆང་སྤྱིར་ནས་དཀར་སེར་ཅམ་
བཅོས། དེ་ཡི་སྤྲུམ་ལ་ཉིག་ཉ་ཨ་རུ་རའི། ཁྱ་བས་ཆང་བསིངས་ཆད་རྟིང་རྒྱུད་ལྷན་སེལ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཉིག་ཉིག། ① ཐིགས་པ་རྒྱུ་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་ཅམ། ② དེས་དེས་གྱི་དོན། སྒྲ་ཆད་དག་ཉིག་ཉིག་ཡིན་ནས།

ཉིག་ཉིག་གྲུ་གྲུ། [ཡུལ་]བྱ་རིགས་ཤིག།

ཉིག་པོ། ① དེས་པོ་འཕ་དོན་ཟིལ་པོ། ཁོས་སྒྲ་ཆ་ཉིག་པོ་ཞིག་བཤད་སོང་། ② [ཡུལ་] འཁོས་

ཀ་དང་འཁྱོར་བ་ཡག་ཅམ་ཡོད་པ། དུད་ཆང་འདི་གཞན་ལ་རེ་མ་དགོས་པའི་ཉིག་པོ་ཞིག་རེད།

ཉིག་མི་ཆགས་པ། ཉན་ཉིག་མེད་པ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་དེས་གཏན་མེད་པར་འཕོ་ལོན་མང་བ།

ཉིག་ཅམ། [ཡུལ་]ཅུང་ཟད་ཅམ། བཟའ་བཅའ་ལ་སྟོད་སྟན་ཉིག་ཅམ་བཏག། ཁྱོད་རང་ཉིག་ཅམ་སྒྲགས།

ཉིག་ཆ། ཉི་ཆ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཉིག་རྒྱག། [[ཡུལ་]ག་སྟེ་ག་རྒྱག་རྒྱག།

ཉིང་། ① ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་སྟོད་ལི་དང་དདུལ་སོགས་བཅོས་པ་ཞིག། ཉིང་གཅང་མའི་ནང་དུ་རྩ་

བྲགས། ② སྒྲ། རོལ་ཆ་ཉིང་སྒྲ་སྟོག་པ་ཐོས་བྱང་། ③ [ཁང་སྒྲད་]ཆ།

ཉིང་ཀོར་མ། ཉིང་གི་ནང་དུ་པར་བརྒྱབ་པའི་བྲུ་རམ་དང་ཤེལ་ཀ་པ། ཉིང་ཞེས་པ་དཀར་མའི་མིང་ཡིན།

ཉིང་ཁྱོ། [ཁང་སྒྲད་]ཆ་གཅང་།

ཉིང་ལྷ་དགོན། རབ་བྱང་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ལོར་ཉིང་ལྷ་ཀུན་བཟང་སྟན་འགས་རྒྱ་

མཆོས་བཏག། ཁམས་སྟེ་དགའི་ཞེ་ཆེན་ལྷགས་གྱི་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ལྷ་བོད་རིགས་

རང་སྟོང་ཁུལ་ཆབ་ཆབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉིང་དཀར་ལ། ལ་ཞིག། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཁོངས་སུ་ཤེང་རྫོང་གི་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མཐོ་

ཆད་རྒྱ་མཆོའི་ངོས་ནས་མེ་ཁྱི་༥༩༥༠ཡོད།

ཉིང་ཁི་བཅན་པོ། [ཁང་སྒྲད་]ལྷགས་རྒྱ་པོ་ལྷ་བུའི་རྒྱལ་པོ།

ཉིང་ཁོལ། ཐོ་བས་ལྷགས་བརྒྱུད་ས་པ་ལྷ་བུའི་སྒྲ།

ཉིང་འེ་འཛིན། [སུ་རྒྱུ་]ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་སྟེ་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་འཕ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་

ཅེ་གཅིག་སྟེང་ཆགས་སུ་འཛིན་པའི་སེམས་བྱང་ངོ་། །

ཉིང་འེ་འཛིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར། དངོས་སྣང་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱས་ཉེ་རིག་

པ་མ་བཅོས་པའི་ངང་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛིག་པ།

ཉིང་འཛིན་གྱི་བྱང་པར། སེམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྷན་པ་དང་། སེམས་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྷན་པ།

ཉིང་འཛིན་གྱི་གོགས་ལ། ལེ་ལོ་དང་། བརྟེན་དེས། བྱང་ཆོད། འདུ་མི་བྱེད། འདུ་བྱེད་པ།

ཉིང་འཛིན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཆོ་འབྲུལ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། དབུས་
སུ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད། ཤར་དུ་མི་བསྐྱོད་པ། ལྷོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན། ལུབ་ཏུ་སྤང་བ་མཐའ་
ཡས། བྱང་དུ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་བཞི་བཞིས་བསྐྱོར་
བར་བསྐྱོན་པའོ། །

ཉིང་འཛིན་གྱི་སྟོབས། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་སྟོབས་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་
གཡེང་བ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན།

ཉིང་འཛིན་གྱི་སྟོབས་དྲུག །ཞི་གནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྟོབས་དྲུག་སྟེ། རོས་པ་དང་། བསམ་
པ། དན་པ། ཤེས་པ་ཞིན། བརྟེན་འབྲུས། ཡོངས་སུ་འབྲེས་མ་བ་བཅས་ཀྱི་སྟོབས་དྲུག

ཉིང་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་དབང་པོ་ལྡེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། སེམས་
གཟུགས་དང་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་གཡེང་ཞིང་འཕྲོ་བ་མེད་པའི་ཆ།

ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། ལྷག་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་དོན་གཅིག

ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན། སྟོན་ངག་ལེའུ་དང་པོའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི།
ཆོས་ཅན་སེམས་ལྷན་གང་ཞིག །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གསུམ་མང་པོ་ཆོས་
ཅན་གཞན་སེམས་མེད་པའི་མེས་པོ་དག་ལ་བཀོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་
ཁ་སྐད་ན་བརྟེན་སྟོལ་ཡོད་པའི་ལུགས་ལྟར་འབྲངས་ནས་བཀོད་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།
མིག་དང་མེ་རྟོག་གི་འདབ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱེད་འཇུས་ཀྱི་སྐྱ་འཛིག་རྟེན་ན་བཤད་འཇུག་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། མེ་རྟོག་སྐྱུགས་པ་དང་། སྤྱིན་འཁུན་པའི་སྐྱ་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་
ཀྱི་བཤད་སྟོལ་མེད་ཀྱང་སྐབས་འགར་སྟོན་ངག་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་
བཀོད་དགོས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་ན་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་སྤྱིན་ཀྱིས་འབྱེད་འཇུས་
བྱེད་དང་། མེ་རྟོག་གི་འཁུན་སྐྱ་འབྱེན་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་འདིར་སྐྱ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་

བས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱར་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
ཉིང་དེ་འཛིན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། རྩས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ཞུགས་ནས་མི་ཉམས་པར་
འཛོག་པ། མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག།
ཉིང་དེ་འཛིན་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག །བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་
སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དེ་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཞིག།
ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ། ① མ་རྩ་ཡོ་གའི་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་ཁོག་དབུབ་
པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཀྱན་ཏུ་སྤང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན། རྒྱུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ནོ། ② རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཡན་ཆད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱིའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཏེ་གསུམ།
ཉིང་དེ་འཛིན་ལྗེའི་གཟེར། མོག་སྟོམ་གཟེར་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། སྤང་སྤྱིད་ལྗེའི་འཁོར་ལོར་
བསྟོམ་པ་སྟེ། དེ་མར་འཁོར་བའི་སྟེ་གནས་བཞིའི་ལུས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤྱང་ཞིང་དག་པར་བྱེད་
ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་སྦྱོར་གང་འདུལ་དུ་སྤང་བའི་འབྲས་བུ་གཞི་ལ་རྩོགས། བར་ལམ་དུས་སུ་
ཅའི་བྱ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་སྤྱངས་པས། རྩི་རྩེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་
བྱེད་དུ་འགྲོ་བ།
ཉིང་ཆེན་དཔོན་པ། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད། འདེབས་
མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མ་གསལ།
ཉིང་ཉིང་། ① ཉིང་ཉིང་ཞེས་པའི་སྤྱིའི་མིང་། ② རྩེལ་སོགས་ཀྱི་སྟེ་རྒྱ།
ཉིང་ཉིང་མ། ཉིང་ཉིང་ཞེས་པའི་སྐད་སྟོན་ཅིང་། ཆེ་རྒྱུད་བྱིའུ་དང་འབྲ་བའི་རྩ་བུ་ཞིག།
ཉིང་ནམ་རྒྱལ་མོ། [ཁང་སྐད་]རྩུ་ཡི་ལྟ་མོ།
ཉིང་བར། བྱར་མ་ཉིང་བར་ཏེ། ཉིང་ལ་བར་བརྒྱབ་པའི་དབྱིབས་དང་འབྲ་བའི་བྱར་མ་སྟོར་རྒྱུད་གི་རིགས།
ཉིང་པོར། ཡོན་ཆབ་འབུལ་སའི་སྟོན།
ཉིང་འཛིན། དུལ་ངེས་ལྗེའི་ནང་གསེས། བདེན་པ་དང་སྦྱོན་ཡོན་དང་ཞི་རགས་སོགས་རང་སྤྱིའི་

མཚན་ཉིད་བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གཤམ་གྱི་གཉེན་
པོ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན།

ཉིང་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་ལྗེའི་གཉེན་པོ་བརྒྱད། དད་བ། འདུན་བ། ཅོལ་བ། ཤིན་སྦྱངས། ཟུག་བ། ཤེས་
བཞིན། འདུ་བྱེད་བ། འདུ་མི་བྱེད་བ།

ཉིང་འཛིན་གྱི་བགོགས་ལ། ཉིང་འཛིན་གྱི་གོགས་ལ་དང་དོན་གཅིག

ཉིང་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དགུ་དམིགས་པ། གཟུགས་བརྒྱན། ཉིང་འཛིན་གྱི་མཚན་མ། ཉིང་འཛིན་
དམིགས་པའི་སྒྲོད་ལུལ། ཉིང་འཛིན་དམིགས་པའི་ཐབས། ཉིང་འཛིན་དམིགས་
པའི་སྒོ། ཉིང་འཛིན་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟེན། བར་དུ་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་ལུས།
སྤང་བརྟན་བཅས་སོ། །

ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ། ༡ དད་པས་བདེན་པ་རྣམས་ཤེས་བྱ་དང་སྤང་བྱ་སོགས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་དང་། ༢ བརྟེན་ལྟུང་གིས་བདེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
སྒྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ། ༣ ཟུག་པས་བདེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམས་
བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ། ༤ ཉིང་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་
པ། ༥ ཤེས་རབ་གྱིས་བདེན་པའི་རྣམས་པ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ།

ཉིང་འཛིན་བསྐྱབ་གནས་ཀྱི་དབེན་པ་བཞི། རྒྱན། ལུགས། རྒྱུ་ཅོར། རྒྱ་ཏུག་རིང་གིས་དབེན།
ཉིང་འཛིན་དང་བསམ་གཏན་གསུམ། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས། རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཅམ། རྟོག་མེད་
དཔྱོད་མེད་བཅས་སོ། །

ཉིང་འཛིན་བཞི། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་འཛིན། ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཉིང་
འཛིན། རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་འཛིན། ཐག་པ་ཐད་འགྱུར་གྱི་ཉིང་འཛིན། ཡང་
ན། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་འཛིན། ལམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན། བྱི་མ་མེད་པའི་ཉིང་
འཛིན། སེང་གེ་རྣམས་པར་འབྱུང་བའི་ཉིང་འཛིན་དང་བཞི་པོ། །

ཉིང་འཛིན་རབ་རྟོག་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོས་སེམས་
ལྡན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་བསམ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྒྲོ་བརྟགས་ཉི་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་

བཞེན་སྒྲ་སྒྱུར་བའི་སྒོ་ནས་གྲིས་པའི་རྒྱན་ཞིག
ཉིང་འཛིན་སེམས་དཔལ། སེམས་དཔལ་སྤུམ་བཞེགས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའི་སྤྱགས་ཀར་ས་བོན་ནམ་ཕྱག་མཆན་བསྒྲོམ་བའོ། །
ཉིང་འཛིན་གསུམ། མཆན་བཅས་རྩིས་བཅས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན། མཆན་བཅས་རྩིས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་
འཛིན། མཆན་མེད་རྩིས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཅས་སོ། །
ཉིང་ཞི། [ཁང་སྒྲ]དདལ།
ཉིང་ཟང། [ཁང་སྒྲ]ཆུ་ལྷུམ།
ཉིང་བཟོ་མགོ་སྒྲོན། [ཡུལ]མིང་གཞན་མོར་ཐེར་མགོ་སྒྲོན་ཡང་ཐེར་ཉེ་ཟངས་བཟོ་བའི་ལག་ཆ་ཞིག
ཉིང་ཡི། དེབ་དཀར་ལས་ཤིང་ཉོག་ཡི་ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས།
ཉིང་མོ། ཟན་གོང་གི་མིང་གཞན་ཞིག །ཟན་ཀྱི་གོང་བྱ་རྒྱུད་དུའི་ མར་མེ་རྒྱུད་རྒྱུད་
ཉིང་ཤགས། ཡི་ལས་བཟོས་པའི་ཐོལ་ཆས་ཤིག །གསུང་དང་གཉོར་མ་འདོན་སྤྲེལ་བ་དུང་རྒྱུའི་
ཐོལ་ཆས།
ཉིང་ལོ་ཁ་ནམ། [ཁང་སྒྲ]ཆུ་བདག
ཉིང་ལོ་གྲང། [ཁང་སྒྲ]ཆུ་བའི་མཛོད།
ཉིངས། འདིང་གི་སྤྱལ་ཆིག་ལ་ཉིངས་འབྲི་བའང་ཡོད།
ཉིན་ཅལ་དགོན། མིང་གཞན་བཟ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་ཐེར། ཉ་ལམ་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱའི་ཕྱོག་
གསར་འདེབས་མཛད་པ་འདྲ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་
སྤྱོད་ཁུལ་འབར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉིན་ཏུ་འབྲས་བྱ། འདི་སྐར་ཀའི་ཤིང་མིང་སྟེ། སྐར་ཀའི་ཤིང་ལ་རྒྱ་གར་སྒྲ་དུ་ཉིན་ཏུ་ཀ་ཐེར་བ་
དེའི་འབྲས་བྱ།
ཉིམ་པི། [ཡུལ]གོ་ལྷམ་རྟ་སྒོ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་འབྲིལ་དང་། མཐོངས་རྒྱན། སྤུབ་ཟན་སོགས་ལ་
གཉོང་རྒྱུའི་བགས་པ་ཆོས་ཕྱོག་ཅན།
ཉིཅུ་ལེ། འཇར་མན་ཀྱི་རིག་ཆལ་བསྐྱར་དར་སྤྲེལ་སུ་བྱུང་བའི་རི་མོ་མཁས་པ་དང་བཞུགས་རིས་

མཁས་པ། འབྲུ་བརྟན་མཁས་པ། ཡར་སྐྱོན་མཁས་པ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གིས་འདྲ་མཉམ་གྱི་
ལུས་དུ་བྱུང་བའི་རི་མོའི་སྐོལ་རྒྱན་རྒྱུད་འདྲིལ་དང་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ཡོད། སྐབས་དེའི་
སྐབས་བདེའི་བཞུགས་རིས་སྤྱི་ཅལ་དེ་ཕྱོགས་ཡོངས་དང་ཆ་ཆང་བའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་
འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ཡོད། ཁོང་གི་ཆབ་བྱེད་བཅས་བྱའི་གསུ་སྤྱི་ཆོན་རི་མོ་སྐོལ་བྱེ་བའི་
ཐོན་ཐོ་བ་སོགས་ཡོད།

ཉིལ། སྐོལ་འབྲས་བྱའི་རིགས་ཉེ་དཀར་ནག་གཉིས་མཆིས། རོ་མང་པ། ལྷ་རྩེས་བྱོད། ལུས་བས་
རྒྱུད་འདྲིལ་ས། ལུས་སྐོལ་འཕེལ་བར་བྱེད། རྒྱ་མེད་ལའང་པན།

ཉིལ་སྐྱེས། [མདོན]ཉིལ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས།

ཉིལ་དཀར། ཉིལ་འབྲུ་དཀར་པོ།

ཉིལ་དཀར་རི་ཁོང། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་རོང་མ་འཇམ་དབྱངས་
བརྟན་འདྲིལ་གྱིས་བཏགས། གྲུབ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་
ཁུལ་ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཉིལ་བཅས། [རྟེན]འཆི་བའི་བད།

ཉིལ་རྩུང་། ཉིལ་བརྩུངས་ནས་སྐྱེས་འདྲོན་པའི་ཉིལ་རྩུང་མཁན།

ཉིལ་ནག། ཉིལ་འབྲུ་ནག་པོ།

ཉིལ་སྐྱེས། ཉིལ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས།

ཉིལ་འབྲུ། ཉིལ་དཀར་ནག་གི་འབྲུ། ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་གྱི་དོན། གྲུབ་འབྲས་ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་མི་ཡོད། བན་
ཐོགས་ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང།

ཉིལ་འབྲུ་ཅམ། ཉིལ་གྱི་འབྲུ་གྲུ་ཅམ་སྟེ། ཏ་ཅང་རྒྱུད་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན།

ཉིལ་མར། ཉིལ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས། བྱེ་མ་བཅོར་བ་ལས་ཉིལ་མར་མི་འབྱུང།

ཉིལ་མར་ཅན། [མདོན]ཅན་དན་དམར་པོ།

ཉིལ་མར་ར་བ། [མདོན]ཁྲིམས་རའམ་བཅོན་ཁང་།

ཉིལ་འཆིར། ཉིལ་སྐྱེས་འདྲོན་པ།

ཉིས་བྱེ་ལི་དགར། ཉིས་ལོ་དང་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་ཚུང་ཆུང་བའི་རིགས་ཞིག་ཡིན། ཨ་
བྱེ་ལི་དགར་ཡང་ཟེར།

ཉིས་ལོ། ཨ་བྱ་དང་། བྱེ་བ་སོགས་ཟ་བའི་གཅན་གཅན་རིགས་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། སྟེ་མོང་དང་
དོན་གཅིག །འདི་ལ་ཡུལ་སྐད་ཉིས་ལོ་ག་མ་སོགས་ཟེར་ཞིང་། སྟེ་མོང་གི་རིགས་ཡིན། རང་
ལྗོངས་ཀྱི་▲སྟེ་4000~4300བར་གྱི་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་སྤང་ལྗོངས་དང་། བྱ་ཁུང་དང་། འབྲི་
ཁུང་མང་སོ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་གང་དུའང་ཐར་ཐོར་ཡོད། རྒྱུག་པའི་བར་རྩ་མཁྱོགས་ཤིང་། བྱང་
དང་གང་བ་སོགས་ལ་འདྲེག་པར་མཁས། ཟས་ནི་བྱ་བྱེའི་རིགས་དང་། ཁྲོག་སྦྲར། འབྲི་བ། སྟེ་
ར་སོགས་ཅི་རིགས་པ་བཅས། རྒྱབ་ནས་བྱེ་དན་བཏང་ནས་རང་སྤུང་བྱེད། སྦྲ་འདྲིག་ཁམ་ནག་དང་
ཁམ་སྦྲ་འདྲེས་བ་དང་ཅིར་བྱ་ནག་སོ་ཡོད་པ། མཆེ་བ་དང་སྟེར་སོ་རྩོད་ར་ལྡན་པ། བཟོ་
དབྱིབས་སྟེ་མོང་དང་འབྲ་བ། སྟེན་དུ་སྦྲར་བྱ་དང་རོ་རུས། ཤ་རོ་མང་པ། ལྷ་རྩེས་བོད། རུས་
པས་གདོན་ནད་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་གཟུང་ནད་སེལ། བརྒྱལ་གཟེར་དང་། མིང་ཤི། སྤྲད་འབྲམས་
སོགས་ལ་མན། ཡན་ལག་གི་རྩ་སེར་སྟེ་མ། སྤྲད་པ་གོང་མཆུངས། རུས་པས་དུག་རིགས་ཀུན་
དང་ཁྱད་པར་སྦྲར་དུག་སྟེང་ལ་བབ་པ་སེལ།

ཏྲ། ལ་དོན་གྱི་སྤང་ཅིག

ཏུ་དུག །རྩོལ་བ་ཞན་པ།

ཏུ་ཅ། ཉི་ཅ་དང་དོན་གཅིག

ཏུ་རུ་ག ① སྟེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག ② སྤར་ཁ་ཆའི་ཡུལ་གྱི་གར་ལོག་རིགས།

ཏུ་རུ་ག སྤ་ཆོ་ཞེས་པ་སྟེ། གནའ་དུས་ཁ་ཆའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ལས་ནད་ཆོས་ལ་སྤར་བར་
བྱེད་པའི་སྟེ་ཆོན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

ཏུ་རེ། རྫིང་། ① ཏུར་ཉེ་སྦྲར་བའམ་སྤང་དེ་བ། ② ཏུས་རྒྱན་པ། ③ འབད་བཙོན།

ཏུ་རེ་གྱིས། འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས།

ཏུ་ལན་དགོན་པ། མིང་ག་ཞན་དུ་དགའ་ལྡན་གསང་སྤགས་ཡར་འཕེལ་སྤྱིང་ཟེར། དགའ་ལྡན་སོ་བྱང་
གི་དུས་སུ་བཞེངས། དགོན་མཆོག་བདེ་རྒྱས་ཀྱིས་བྲག་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན།

ད་ལྟ་མཆོ་རྒྱལ་དྲུང་ལན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཏུག་[རྟོ་གཏུན་ས་ལ་བརྟུངས་པའི་སྤྲ་ལྟ་སྟེ། གྲིས་པ་ཏུག་ཏུག་བརྒྱགས། བབ་རྟོ་ཏུག་ཏུག་
འགྲིལ། ཏུག་ཆོམ་གྱི་སྤྲ་གྲགས་ལྟ་བུ།
ཏུག་གིས། མྱོ་བྱར་དུ།
ཏུག་ཆུམ། ཆེ་ཞིང་ལྗིད་པའི་སྤྲ་སྟེ། རྟོ་སོགས་ས་ལ་སྦྱང་བ་དང་། ཐག་རིང་གི་རྟའི་མིག་སྤྲ་ལྟ་
བབ་རྟོ་ཏུག་འགྲིལ་ཆུམ་འགྲིལ།
ཏུག་ཏུག་[སྤྲ་མི་གསལ་ཞིང་དམའ་བ་ཞིག་། གྲིས་པ་ཏུག་ཏུག་བརྒྱགས།
ཏུག་ཏུམ་མེ། རྒྱན་མ་འཆད་པ།
ཏུག་རིང་། སྤྲ་མིང་ཞིག་། ① ར་ར་སོགས་ཀྱི་ཐག་རིང་གི་སྤྲ། ② ཏྲ་དང་པོར་བུ་སོགས་འཕྲོ་བའི་སྤྲ།
ཏུང་ཆག་[[རྒྱ]]ཏུང་ལས་བཟོས་པའི་ཡོ་བྱད་བཞོས་ཆག་ཅན།
ཏུན། གལ་པར་མིང་ཡིན། ཏུན་ནི་གནའ་བོའི་འབྲུ་རིགས་འཛོག་སྟོད་ཡིན་ཞིང་། དེར་བཟོ་ལྟ་སྤྲ་
ཆོགས་ཡོད་རུང་། སྤྱིར་བཏང་ཐོག་ཀླང་བ་གསུམ། ལྟོ་བ་སྟོར་སྟོར། ར་ལུང་གཉིས་ཁེབས་
གཅོད་ཡོད་པ། རོས་སུ་རྒྱན་རིས་སྤྲ་ཆོགས་བཞོས་ཡོད།
ཏུན་རྟོང་གི་བྲག་ཕྱག་ལྗེ་བས་རིས། གན་སུ་བུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཏུན་རྟོང་བྲག་ཕྱག་གི་ལྗེ་བས་རིས་
ལ་ཟེར། མའོ་ཀའོ་བྲག་ཕྱག་ནི་ཏུན་རྟོང་གོང་གི་ཤར་ལྗོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་ནི་ཤུ་ཙུ་ཙམ་གྱི་
སན་མེ་རི་བོ་དང་མིང་རྒྱ་རི་བོའི་བར་དུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེར་བྲག་ཕྱག་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་ཙམ་
ཡོད་པས་དེའི་སྤྱི་མིང་ཡིན། ཐོག་མར་བསྐྱུན་པའི་དུས་ཆོད་ནི་པལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་
དང་པོའི་ནང་ཙམ་ནས་ཡིན་པར་འདྲ། གལ་ཏེ་ལྗེ་བས་རིས་དེ་རྣམས་སྤྱི་ཁྱིམ་གྱི་ཁེ་མོ་ཆད་ལ་
གཞིགས་ནས་ཅིས་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱ་འབྲེལ་རིང་ཆད་དེ་སྤྱི་ལེ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་ཐུང་ཡོད།
དེར་བརྟེན་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རི་མོ་འབྲེམས་སྟོན་གྱིད་སའི་བར་འབྲེམས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་སྟོལ་ཆགས། ཕྱོགས་མཚུངས་དེའི་ནང་དུ་བཞེངས་པའི་འཛེམ་སྐྱ་ཆེ་ཆུང་བསྟོམས་
གངས་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དུས་རབས་བཞི་བ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་དུ་ཐོན་
པའི་སྤྱི་ཙལ་པ་མང་པོའི་མཉམ་སྐྱུན་བཙམ་བྱ་ཞིག་ཡིན། མ་གཞི་ནང་དོན་མང་ཆེ་བ་ཆོས་

ལུགས་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཅུང་ཆད་གཞི་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ནས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་
ཆོགས་གྱི་འཆོ་བ་དངོས་དང་། མི་དམངས་མང་ཆོགས་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་བརྟེ་སེམས་ཀྱང་
མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

རྒྱུ་མ་རྒྱལ་ཆོགས། རྒྱུ་མ་ནི་མུ་ཅུ་སུའི་སྐད་དེ་དོན་ལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཟེད། དེ་ནི་མུ་ཅུ་སུའི་རྒྱལ་
ཆོགས་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ཆེན་ནི་རྒྱུ་མ་རྒྱལ་ཆོགས་ཐོག་ཞིབ་དབྱད་གྲོས་འཆར་བྱུང་
ཟེས་སྤྱད་འདྲིན་གྱིས་མཆོན་ཏུགས་བཀོད་ནས་བྱས་པ་ཐོན་གྱི་ཡོད།

རྒྱུ་མི་ཨའེ། རྩ་རན་སེའི་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་གྱི་རི་མོ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན།
ཁོང་གིས་གྲེས་པའི་དོན་གཡམ་རི་མོ་དང་། སྤུ་ཆོན་རི་མོ། རྩ་ཆོན་རི་མོ། བྱ་རིས་བཅས་ལ་
སྐད་གསུངས་ཆེན་པོ་ཡོད། ཁོང་གི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཕིར་ཟེས་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་གསལ་
སུན་གྱི་སྤར་ཆད་ཤུགས་ཆེ་བ། སྐྱུ་རྩལ་གཟུགས་བརྙན་གནད་བསྐྱེས་ལ་གཏོང་ཐབ་པ་བཅས་
ཡོད། ཁོང་གི་ཆབ་བྱེད་བཅའ་བུའི་གསུ་སུ་པར་སྤྱན་རང་དབང་ཞེས་པ་སོགས་ཡོད།

རྩར་རྩར། ① གསལ་པོ། རིག་པ་རྩར་རྩར་པོ་དེ་བྲན་སྤྱོད་པོ་ཞིག་སོང་། ② སྐབས་རེ་གསལ་ལ་
སྐབས་རེ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ། སེམས་ལ་འཆར་མི་འཆར་གྱི་ཉམས་རྩར་རྩར་ཞིག་འདུག །

③ ལས་ཀ་སོགས་ཚོགས་ལ་ཁད་པ། ལས་མཐུག་ཏུ་ལས་རྩར་རྩར་ཞིག་ལ་སྐབས་འདུག

རྩར་རྩར་པོ། རྩར་རྩར་དང་དོན་གཅིག

རྩར་རེ། བརྙན་བཤམ་གསལ་བ། དབྱ་འདུན་རྩར་རེ་བ། ཡིད་ལ་རྩར་རེ་ཤར།

རྩལ་པ། [རྟིང]གད་མོ་དགོད་པ།

རྩལ་པའི་འབྲས་བུ། [མངོན]སོ་མ་རྩ་རྩ།

རྩར་ཀུས། རྩར་ནི་ཤར་དང་ཀུས་ནི་རྒྱལ་སྤོན་སོགས་ལ་ཞེ་སའི་ཆེ་འབོད།

ཏེ། མིང་མཐུན་ན་ར་ལ་ས་དང་ད་བྱ་ཅན་གྱི་ཟེས་སུ་སྤྱོད་པའི་ལྷག་བཅས་གྱི་སྤྱིའི་ལྷད་
ཅིག །དེའང་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ་ཉ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཀའ་འགྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་
རྒྱ་གར་སྐད་ནས་སྐད་རིགས་གཞན་དུ་བསྐྱུར་ནས་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ། །རས་ཆ་བྲས་ཏེ་གྲོན་
པ་འཆེམ།

ཉེ་ཉེ་རྩེ་རྩེ་། སེམས་དགའ་ནས་ཉེ་ཉེ་རྩེ་བཞིན་འབྲེལ།
ཉེ་ཐུང་དགོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ལོར་བྲག་བཏབ། བྲག་བཏབ་མཁན་
མི་གསལ། ད་ལྟ་ཀན་ལྷོ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དཔལ་རིས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉེ་ལ། [ཡུལ]འབྲུང་མིག་གི་བྲག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ལྷགས་ལེབ་སྟེ། མགར་བས་ལྷགས་སྐྱད་ཕྱ་བོ་
དང་ལྷགས་གཟེར་བཅོ་བྱེད་ལག་ཆ་ཞིག།
ཉེ་པོར། [རྫིང] ① ཤིན་རྒྱལ་རབ་རྒྱ། ② ལེགས་ལ། ③ སྤ་བ། ④ དམ་ལ། ⑤ འག་ལ། ⑥ ཆབས་ཆེ་བ།
ཉེ་པོར་གཏམ་ལ། [རྫིང]ཉེས་རྩེ་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་བཏབ་ལ།
ཉེ་པོར་ཕྱིག་ཆེ་མཆི། ཉེ་པོར་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཤིན་རྒྱ། རབ་རྒྱ། འག་རྒྱ། ཆབས་ཆེ་བ་བཅས་དོན་
མང་པོ་ལ་འབྲུག་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་ཤིན་རྒྱལ་ཉ་ཅང་གི་དོན་ལ་འབྲུག་ཅིང་། ཉ་ཅང་
ཕྱིག་པ་ཆེ་ཞེས་བཤད།
ཉེ་ལ་བཞི། ལེགས་སྐར་སྐད་ཀྱི་ཅན་དན་དཀར་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་
བསྐྱར་ན། ཉེ་ལ་འདབ་ཅན་ཞེས་འགྲུར་བར་དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་བྲེང་ལས་གསུངས།
ཉེ་ལོ། སྤེ་མོང་ལས་ཆེ་ཅན་གྱི་སྟོག་ཆགས་བྱི་རན་ཅན།
ཉེ་ལོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་བྲུབ་ཆེན་ཞིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་མར་པ་ལོ་རྒྱུ་པའི་ཁླ་མ་རྒྱ་རོ་པའི་
ཁླ་མ་ཡིན།
ཉེ་ལོའི་ཤ སྟོག་ཆགས་སྟན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ་རོ་མང་། ལུ་རྩེས་སྟོ་མས། ལུས་པས་གདོན་ནད་
འཛིན་མས། རྒྱ་སེར་སྟེམ་པ་སོགས་ལ་བན།
ཉེ་ག། ཉེ་ག་ནི་ཐེག་གི་བདེ་རྫིང་པ་ཡིན།
ཉེ་བ་ཤེ། [རྫིང]སྟོད་སྟེར་མ་འདྲ་བ་ཞིག།
ཉེ་བ་ཅག། [[ཡུལ]ཤིང་གཞིག་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག།
ཉེ་ལུ་ཅེ། [རྒྱ]ཐེབས་ཅེ་ཡང་ཟེར་ཉེ་ལྟོ་སྟོད་ཅིག།
ཉེ་ལེ་བ། [ལེགས]ད་ཀྱིད།

ཉེ་ལུ་ལོ། ཉེ་ལུ་ལོ་ཡི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

ཉེ་ལུ་ཤིང་། ཁྱི་རྒྱུང་བྱ་ཞིག།

ཉེལ་པ། གསེར་དབྱལ་ཟངས་ལྷགས་སོགས་ལས་བཅོས་པའི་ནད་དམིགས་སྟེག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱེད་ཅིག།

ཉེ་ལོ་པ། ཉེ་ལོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན།

ཉེས་རོ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༣ལོར་གསེར་ཁ་དགོན་ལས་ཁ་གྲུས་

ཉེ་བྱུང་བྱ་དགོན་པ་ཆགས། དགོན་པ་འདེབས་མཁན་དགེ་བཤེས་དག་དབང་སློ་བྲོས་དང་།

དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གཉིས་ཀྱིས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟར་

དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་རྩ་རྒྱུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ཉེ་ཆར་དགོན་པ་འདི་སྡོན་

སྡེ་དགོན་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་པར་བྲགས།

ཉོ། དཔག་ཅན་གྱི་མཐར་སྐྱར་རྒྱ་སྐྱར་བསྐྱེད་ཐུག་ཅིག།

ཉོ་གྲོན། [ཁང་སྐྱད]འབྱོར་པ།

ཉོ་ཁ་ཀ ལྷ་དབྱངས་ཀྱི་སྟེབ་སྟོར་གྱི་མིང་རོ། །

ཉོག། ① དཔལ་ལམ། ཅེ་མོ། དར་ཤིང་གི་ཉོག། ② གོ་གནས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཞུ་མིའི་རྒྱན་ཆ་ཞིག་

རིམ་བ་གསུམ་པའི་ཉོག་གནས། ③ ཉིང་ཁུལ་སྤྱིང་པོ།

ཉོག་སྟེ་སྒྲངས་པ། [ཉིང་] ① སྟོ་བྱར་བྱེད་པ། ② ཆ་ཆང་མིངས་ཉེ་སྒྲངས་པ།

ཉོག་ཅམ། སྐན་བྱུལ། ཡུང་ཅམ། ད་བྱང་ཉོག་ཅམ་སྤྱགས་དང་ཁོ་རང་སྟེབས་ཡོང། ཁ་སྟོན་ཉོག་

ཅམ་བརྒྱབ་ན་ཆད་ཡོང་ཡོང།

ཉོག་ཅེ། [ཡུལ་]ས་ཤོ་བྱེད་འཛོར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན།

ཉོག་ཅི། གཏར་ཁབ་ཀྱི་རིགས་ཤིག།

ཉོག་ཞ། སྤར་གོ་གནས་མཚན་བྱེད་ཉོག་ཡོད་པའི་ཞུ་མོ།

ཉོང་ཁུ། ཏུང་ཀྱས་དང་གཅིག་།

ཉོང་ཉོང་། ① ཆེ་ཞིང་གསལ་བའི་སྒྱ། ② བོང་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྟེ་ལ་རྒྱ་ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་ཉོང་ཉོང་།

ཉོང་ཅ། [མངའ་རིས་]འབྲོག་པའི་བྱེད་མེད་ཆོའི་གདོང་ལ་བྱུག་ཟས་ཤིག། བཅོ་སྐྱངས་འདྲ་མིན་

ཡོད།

རྟོབ་རྟོབ་སྤྲོ་བ། བབ་ཚལ་སྤྲོ་བ། རྟོག་དབྱེད་མེད་པར་སྐད་ཆ་རྟོབ་རྟོབ་སྤྲོ།

རྟོམ་འཇུག། ཤེམས་འཆབ་བྱེད་པ།

རྟོལ། གློ་བུར་དང་ཐོལ་བུར། ཁོ་ཅང་མི་སྤྲོ་བར་རྟོལ་གྱིས་བྱིན་སོང་།

རྟོལ་བ། སྤེབས་པ། གློ་བུར།

རྟོལ་ཤེས། ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པ།

ན། ① འོ་འཐུང་སྟོག་ཆགས་རིགས་ཤིག ཁེད་སྤྱོད་གཙོ་བོ་ཞོན་པ་ཡིན། མངལ་སྤྲོམ་གྱི་ཡུན་ཆད་
ལོ་གཅིག སྤྱོད་སྤྲོམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག གྱི་ཡིང་ན། བེང་ན། རྟོཞན་པ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་
སྐལ་ལྷན་དང་། མགྲོགས་འགྲོ། རྒྱ་མཚོ་སྤྱེས། རྒྱབ་འཛིན། ར་ཡབ་མཇུག་མ་ཅན། རྟོག་མ་
ཅན། རྟག་ཏུ་ཟ། འཕྲེན་བྱེད། རྣམ་པར་གཞོན། དཔལ་གྱི་བྲུ། བར་ལྷན། གློ་གསལ། ལྷུང་འགྲོ་
མིག་པ་ཅན། ལྷུང་གི་ཤིང་ན། ལྷུང་ལས་སྤྱེས། གསེར་ལྷན་བཅས་སོ། ② སྐད་ཀྱི་དབྱངས་
གདངས། དབྱངས་ན། ལྷ་ན། ③ སྤྲོ་བྱེད་ཀྱི་བུར་བ། སྤྲོ་རྟ་ཆང་ལ་བྱེད། ④ ལོ་འཁོར་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག ཤིང་ན། ⑤ རོར་མའི་ན། རྟ་ཡོད། རྟ་མེད། ⑥ [མངོན་]ཉི་མ་ལ་ལྷུང་
དང་། ཡིད་མགྲོགས། མདོག་ལྷ་པ། ཐིག་ལེ་ཅན། དེས་བརྗོད། ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་མཚན། དེ་
འཛེམས་ཏེ་རྟ་བདུན་ཡོད་པས་གྲངས་བདུན་མཚོན། (7རྟ་ལོ། འཐུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། ལོ་
སྐོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

རྟ་རྟ་ ① རྟའི་རྟ་རུས་ནང་གི་རྟ་པ་པ། ② རྟའི་རྟ་ལྷིང་ངམ། རྟ་དུང་།

རྟ་ལྷང་། ① རྟའི་ལྷང་པ། ② མ་ན་རྟ་སྤྲེ་རྟའི་ཐོ་ཆེའི་རིགས་ཤིག

རྟ་རྒྱང་རྒྱང་། སྤྲོ་མདོག་དམར་པོ་དང་མེར་པོ་རྒྱང་ཟད་འཕྲེས་པ་ལ་གོ

རྟ་རྒྱང་ཏུ། རྟ་སྤྲོ་མདོག་དམར་སྤྲོ་ག་ཅན་གྱི་མིང་ཡིན།

རྟ་རྒྱང་ནག། རྟ་སྤྲོ་མདོག་དམར་ནག་ཅན།

རྟ་རྒྱང་པོ། དེ་དྲགས་རྒྱང་གི་སྤྲོ་མདོག་ཅན་གྱི་རྟ།

རྟ་རྒྱང་མི་རྒྱང་། རོགས་རྒྱ་མེད་པའི་དཔེ།

རྟ་སྐྱ་བ། [ཡུལ་]རྟ་ཞོན་པ།

རྟ་དཀར་འགྲོ་བཟང་མ། ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་རི་ཅེ་ཞིག །འོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དིང་རི་རྩོང་

གི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད། གཏང་དཀར་འགྲོ་བཟང་མ་ཞེས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན

རྟ་དྲོགས། རྟ་འཛོག་འགྲོ་བསྐྱངས་པ། གྲིས་པས་རྟ་དྲོགས་ནས་རྟ་བཟར་མི་འཇུག་པ།

རྟ་ཁ་ཁོད་པོ། སྐབ་ཀྱིས་བཀག་ཀྱང་མི་སྐབ་པར་ངར་ཉེ་ཤོར་འགྲོ་བའི་རྟ།

རྟ་ཁ་བསྐྱར་བ། རྟ་ཁ་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐྱར་བ།

རྟ་ཁ་ལོ་བདེ་པོ། རྟ་ཁ་སྐྱ་པོ་འཕམ་ཁ་ལོ་སྐྱར་བདེ་པོ།

རྟ་ཁལ་ཁལ་འུལ། རྟ་དང་ཁལ་མ་སྐྱལ་འདེད་ཀྱི་འུ་ལག་གི་ལས་ཀ།

རྟ་ཁལ་འགོ་པ། རྟ་ཁལ་འུ་ལག་གཏོང་མཁན་ཀྱི་འགོ་པའི་མིང་།

རྟ་ཁལ་མི་གསུམ་ཀྱི་ཁལ། རྟ་དང་ཁལ་མ་མི་གསུམ་ག་གཏོང་དགོས་པའི་ཁལ།

རྟ་ཁེབས། རྟ་ལ་གཡོག་རྒྱའི་ཁེབས།

རྟ་ཁྲ་ཐེག །རྟའི་སྐྱ་མདོག་ལ་ཐེག་ལེའམ་སྐྱོར་ཐེག

རྟ་གུ་རུབ་ནག་པོ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནང་རྟ་གུ་རུབ་ནག་པོ་ཞེས་གུ་རུབ་ནི་རྟ་གྲེ་

བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་རྟ་བཞེད་ལས། རྒྱལ་པོས་ཆེབས་གུ་རུབ་བཅུ་

དྲུག་བཏང་ཞེས་གུ་རུབ་ནི་བང་ཅལ་མགྲོགས་པའི་རྟ་སྐྱི་མིང་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པས་བརྟག

རྟ་གད། རྟ་འཆེར་བ་ལྟ་བུའི་གད་མོ། གད་མོ་རྟ་གད་དུ་བགད། ཡ་མཆན་སྐྱེས་ཉེ་རྟ་གད་བགད་པ།

རྟ་ཆན། བ་སོ་ལོན་པའི་རྟ། ལས་ཀ་མེད་ན་རྟ་ཆན་གསེས། བུ་ལོན་མེད་ན་ཁག་ཐེག་ལྗེད།

རྟ་ཆན་ལམ་རྒྱས། ཉམས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་དཔེ།

རྟ་ཆོད། མ་དུལ་བའི་རྟ་གྲོང་པོ། སེམས་རྟ་ཆོད་འཕྱོ་འཕྱོ།

རྟ་ཆོད་དཀྲུས་འཇུད། རྟ་ཆོད་བཅན་པོས་ཁ་ལོའི་ལམ་དུ་བཅུག་ནས་འགྲོ་བའི་དཔེར་ཉེ། སྐན་པས་

ནད་པ་བཅོས་པའི་སྐབས་སུ་ནད་ལགའ་ཞིག་གིས་གཉེན་པོའི་ཅུང་ཟད་བཏང་པན་ཐོག་མེད་པ་

ལྟ་བུ་ལ་ནན་གྱིས་སྐན་ལྷགས་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་ནད་དགོས་པ་ལ། གཉེན་པོ་ཐོག་དུ་མི་འབབ་

ནད་ལམ་བཟུང་། རྟ་ཆོད་དཀྲུས་སུ་འཇུད་པ་ལྟ་བུར་བཅོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པོ།

རྟ་མོད་ལ། རྟ་མོའི་རིགས།

རྟ་སྒྲ། རྟ་འི་སྒྲ། རྟ་ལ་བསྟད་པའི་སྒྲ། དཔོན་དང་སྒྲ་མའི་རྟ་སྒྲ་ལ་ཞེས་ས་ཆེན་ས་སྒྲ་ཞེས་ཀྱང་འབོད།

རྟ་གྲལ། གྲལ་བསྟར་བསྒྲིགས་པའི་རྟ་ལ།

རྟ་ཕྱོད་ཀྱང། རྟ་སྒྲ་མདོག་དཀར་ཤས་ཆེ་བ།

རྟ་ཕྱོ་པོ། རྟ་དཀར་པོའི་མིང་ཡིན།

རྟ་ལྷ། རྟ་ལྷ་ས་པའི་ལྷ་ཆ།

རྟ་འི་སྒྲ་ལེན། རྟ་འི་སྒྲ་འོ་ཐག་གཤམ། སྒྲ་ལེན།

རྟ་སྒྲོད། ① རྟ་འཕྲོད་དེ་བརྒྱགས་པ། ② ཐག་པས་བཏགས་ཡོད་པའི་རྟ་བཏང་བ།

རྟ་གྲུ་ལ། གདོང་གཞུང་གི་སྒྲ་མདོག་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་རྟ།

རྟ་རྒྱལ། ① རྟ་འི་སྒྲ་ལ་ལ། ② རྟ་ལ་འགེལ་རྒྱུའི་ཁལ།

རྟ་རྒྱལ། རྟ་བང་རྒྱལ་ལ། གནས་གང་ཉིན་མོར་རྟ་གསོས་ནས། ཆེས་པ་གཅིག་ལ་རྟ་རྒྱལ་གྱིས།

རྟ་རྒྱལ་འགན་བསྟར། རྟ་རྒྱལ་བཏང་པའི་བང་རྩལ་འགན་བསྟར།

རྟ་རྒྱལ་མདའ་འཕེན། རྟ་རྒྱལ་མདའ་འཕེན་ནི་པོད་གྱི་ས་ཁུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དར་བྱལ་ཆེ་ཞིང། བྱང་
པར་དུ་འབྲོག་ཁུལ་དུ་དར་སྒྲེལ་ཆེ།

རྟ་རྒྱལ་མི་རྒྱལ། སྒར་པོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་ལྷ་སར་མི་རྟ་རིང་རྒྱལ་གི་བང་རྩལ་འགན་
པའི་དུས་ཕྱོད་ཅིད་ལྷ་ཞིག

རྟ་རྒྱུད། ① རྟ་འི་གཤེས་ཀྱི་ཀྱི་ ② རྟ་འི་རིགས་རྒྱུད།

རྟ་སྒྲོ། རྟ་སྒྲོའི་ཐོག་གཟར་རྒྱུའི་ལམ་ཆས་སྒྲལ་སྒྲོད།

རྟ་སྒྲོག། རྟ་སྒོད་ཡན་པོར་མི་འཆོར་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྒྱང་ལག་སྒྲོག་གྱིས་གྱོད་གྱི་ཀོ་ཐག

རྟ་མགོ། བྱ་ཤུག་རྟ་མགོ་ཅན་ཞེས་བ་སྟེ། རྟ་མགོ་ཅན་གྱི་ཤིང་བྱ་ལྟ་བུ།

རྟ་མགོ་དཔོན། འཕྲི་ཀྱང་གཞུང་རྫོང་གི་གཤམ་པས་བཏགས། འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་འཕྲི་

ཀྱང་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་མོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནག་ཚུ་ས་ཁུལ་ལྷ་འི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་མགོ་ཅན། ① བྱ་ཤུག་གྱི་ཕྱེ་བྱག ② བྱི་ཐའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག ③ ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག

རྟ་མགོ་ལྷག་གཞུག། རྟ་ཡི་མགོ་ལ་ལྷག་གི་རྟ་མ་སྦྲར་བ་ལྟར་ཆ་མི་འགྲིག་པའི་དཔེ། ལྷ་ལྟམ་
མོགས་ཆ་ལྷགས་མི་མ་སྦྲན་པ་རྟ་མགོ་ལྷག་གཞུག་ལྷ་བྱ་མཐོང་ན་ཡ་མཆན་ཞིང་དགོད་པོ།
རྟ་མགྲིན། གསང་སྤྲུགས་རྒྱུད་སྤེའི་གཞུང་གི་ཡི་དམ་ལྷ་དབྱའི་གཙུག་ཏུ་རྟ་མགོ་ཡོད་པའི་གཟུགས་
བརྟན་ཞིག

རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་སྤྲུག་གསང་སྤྲུགས་རྒྱུད་སྤེའི་ནང་གི་ལྷ་ཆོགས་ཤིག།
རྟ་མགྲིན་ལྷ་མོ། རབ་བྱུང་བཙུང་པའི་རྒྱ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༥༩༣ ལོར་ཆབ་མདོ་གོ་འཛོལ་ཁོངས་ར་
རྒྱ་རྟ་དེའི་ཉག་རྒྱ་སྒར་ཞེས་པའི་སར་ཡབ་ཉག་རྒྱ་བྱང་རྒྱ་བ་དོ་རྩེ་དང་ཡུམ་བུ་མེད་དབང་མོ་
གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱ་བྱར་འབྲངས། ཡབ་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་པོད་ཆེན་བཞི་བརྩེ་ཅམ་ཡོད་པར་
བཀའ་འདུས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་མོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་མན་རག་བཅས་པ་གསན་བཞེས་
ཉམས་ལེན་མཛད། ལྷག་པར་དུ་ཡབ་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་པག་མོའི་རྒྱུད་ཁྲིད་རྒྱན་དུ་མཛད་ནས་
བརྩུད་ལེན་བདུན་ཆར་ཉེར་གཅིག་ཅམ་དང་ནམ་མཁའ་བརྩུད་ལེན་བདུན་གཅིག་བཞུགས།
ཁྲུང་པར་དུ་ཡབ་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ལྷ་བྱ་ཡང་ཉིག་ནག་པོ་གསེར་ཀྱི་རྒྱན་ཅན་ཞེས་
པར་ཉམས་ལེན་མཛད། སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱུངས། ༡༥༩༧ ལོའི་བོད་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་བདུན་
ཀྱི་འུབ་མོར་སྤྱ་གཤེགས།

རྟ་འགྲོས། རྟའི་འགྲོ་སྤྲངས།

རྟ་དང་པ། བྱ་དང་པའི་ཁ་དོག་འདྲ་བ་ལ་གོ།

རྟ་དང་པ་གསེར་ལྷན། རྟ་སྤྱ་མདོག་དམར་མེར་ཅན་ཀྱི་ཆེ་མིང།

རྟ་དར་པོ། ཁ་དགག་དཀའ་བའི་རྟ། རྟ་དར་པོ་ཞོན་མཁན་མི་ཆལ་ཅན་དགོས།

རྟ་ར། ① རྟའི་མཐུག་པ། ② རྟའི་རྩ་མའི་སྤྱ་རྒྱུད། ལམ་བུ་རྟ་རྩའི་ཉག་ལས་སྤྱ། སྤྲུགས་རྩེ་རི་རབ་
ཅམ་ཡོད་ཀྱང་མཐོན་མཁྱེན་རྟ་རྩ་ཅམ།

རྟ་རྩ་རྩོག་ཅན། རྟ་རྩ་མའི་སྤྱ་དང་རྩོག་མ་ཞེས་པ་ཟེལ་པའི་སྤྱ་རིང་པོ་ཅན་ལ་ཟེར།

རྟ་རྩ་རིང་ཅན། རྟ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྩ་མའི་སྤྱ་རིང་པོ་ཅན་ལ་ཟེར།

རྟ་སྤྱ་རྒྱ། རྟ་ཡི་སྤྱ་མདོག་སྤྱོན་པོ་ཡིན་པ་ལ། རྩོད་པའི་སྤྱེང་དུ་དཀར་མེག་ཡོད་པ་ལ་གོ།

རྟ་ཅང་ཤེས། ཅི་ཡང་ཤེས་པའི་རྟ་མཆོག། །བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྦྱལ་བ་རྟ་མཆོག་ཅིག་ཡོད་པའི་
ཆོས་སྤྱང་ཞིག།

རྟ་ཅན། [མཛོད] ① བམ་ཐེ། ② ཤིང་རྟ།

རྟ་ལྷག། རྟ་སྦྱལ་བྱེད་ལྷག་ཆོན།

རྟ་ལྷག་ཁྲིམས་ཆད། རྟ་ལྷག་གིས་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་རྟིང་བ་ཞིག།

རྟ་ལྷག་གི་དངོ། །སྦྱལ་བྱེད་རྟ་ལྷག་གི་འབྲེང་རྒྱུ།

རྟ་ལྷག་བཏང་བྲལ། རྟ་ལྷག་གིས་འབྲུག་བྲལ།

རྟ་ལྷགས། ① རྟའི་མིག་པ་སྦྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས། ② རྟའི་རྒྱང་ལག་ལ་རྒྱབ་པའི་ལྷགས་སྦྱོག།

རྟ་གཅིག་སྒྲ་གཉིས། མི་གཅིག་ལ་ལས་འགན་གཉིས་འཁྲི་བའི་དཔེ། གཅིག་ཐོག་གཉིས་བཅེགས་
ཀྱི་ལས་ཁུར་རྟ་གཅིག་སྒྲ་གཉིས་མི་དགོས་པ།

རྟ་ཆག། རྟའི་བཟའ་ཆས་ནས་སྒྲན་སོགས།

རྟ་ཆག་སྒྲང། བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གྲུང་དཀར་ཆོང་ཁོངས་འཕྲི་གྲུང་མཐེལ་དགོན་པའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་
རི་བོའི་སྒོ་རུ་རྟ་ཆག་སྒྲང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྦྱོབ་པ་འཁོར་ཉུང་བསྐྱས་དང་བཅས་པ་སྦྱོ་
བསངས་སུ་བྱོན། དེ་འཁོར་ནམས་ལ་རྩ་འབྲུལ་སྒྲ་རེ་རྩོན་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་གཉོས་
རྒྱལ་བ་ལྟ་ནང་བས་རྒྱ་གར་གྱི་ཨ་རུ་ར་རྩོན་པ་མངས་ནས་སུལ། དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཡེས་མྱ་
མའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ། འགར་དམ་པས་རྩོུ་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱ་བཞེངས། ར་མ་སྒོ་བོ་བཟ་
ཤིས་སེང་གོས་ཆོས་གོས་དང་ར་ཆགས་གཟར་བུ་ནམས་ཉི་ཐེར་ལ་བཀལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྩ་
འབྲུལ་སྒྲ་རེ་བསྐྱན་པའི་སྒྲ་བས་སུ་ཉེ་གནས་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱིས་རྩ་འབྲུལ་བསྐྱན་མ་རྒྱབ་པས་
སྦྱངས་ནས་དེ་གར་གཤེགས་སོ། །

རྟ་ཆས། རྟ་སྒྲོ་མེད་སྐབ་མཐུར་སོགས་རྟ་ལ་རྒྱབ་རྒྱུའི་ཡོ་བྱད།

རྟ་རྒྱང། ① སྒྲང་མ་གྲ། ② རྟ་རྒྱང་རྒྱང། མི་རྒྱང་སྦྱལ་བདེ། རྟ་རྒྱང་ཞོན་བདེ།

རྟ་མཆོག། རྟ་མཁྱོགས་ཤིང་གཟུགས་བཟང་བ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་གྱི་ཡིང་དང། རྟ་ཅང་ཤེས།

ནམ་པར་དུལ། རིགས་ལྡན། རྒྱང་ལས་རྒྱལ། རྒྱང་གསོག་ཅན། རིགས་འཕྲོ་བཅས་སོ། །

རྟ་མཆོག་སྐྱོད་བཤོ། ཆིབས་དཔོན་དང་། རྟ་དཔོན། རྟ་འཆོ་མཁན་བཅས་དོན་གསུམ་ལ་གོ་དགོས།
རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ། ཁ་འབབ་བཞིའི་ནང་གསེས། བོད་རང་སྐྱོད་ལྗོངས་ཁོངས་གངས་ཉི་མའི་ལྷོ་
ངོས་ནས་བྱུང་ཞིང་། འཁྱོད་པ་རྫོང་བརྒྱུད་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་ཞིག་སྟེ། ཡར་ལྷུང་གཙང་པོའི་ཆུ་
འགོ་འཕམ་སྟོང་རྒྱུད་དེ། རྟ་མཆོག་གཙང་པོ་ཡང་ཟེད།

རྟ་མཆོག་ཙང་ཤེས། རྟ་བཟང་པོ་ཅི་ཡང་ཤེས་པ།
རྟ་མཆོག་གཙང་པོ། རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་དང་དོན་གཅིག་
རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་སྤིང་སྣ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན།
རྟ་རྗེས་དཔོན་པ། མིང་གཞན་དུ་བོད་དགོན་དགའ་ལྡན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་ཟེད། ལྷག་བཟང་མཁན་དང་
བཟང་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་སྤུ་ནམ་ཡུས་ཀྱུ་རང་སྐྱོད་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་ལྗང་། ཉི་མའི་ཁང་བཟང་འདྲན་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་གི་རྟ་ཞིག་
རྟ་ལྗང་ཅན། [མངོན] ① བརྒྱ་བྲིན། ② ཉི་མ།
རྟ་ཉོབ་ཉོ། [ཡུལ]མགོ་གས་པོ་མི་འགོ་བའི་རྟ།
རྟ་ཉོག་ །གསེར་ཟངས་ལས་བཟོས་པའི་རྟའི་མགོ་བའི་ཉོག་
རྟ་རྒྱག་ཤ་མོང་། དབྱར་ཁ་རྟ་ལུད་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤ་མོང་རིགས་ཞིག་གི་མིང་། ཤ་མོང་འདི་བཟའ་
སྟོལ་མེད།

རྟ་རྟོད། རྟའི་རྒྱུད་བར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་ནས་ལུར་བར་འདོགས་པའི་རྟོད་ཐག་
རྟ་སྟན། རྟ་སྟའི་ལོག་ཏུ་རྒྱུབ་པའི་སྟན།
རྟ་སྟོན་རྩོ་བོ་ཡེ་ཤེས། རྟོང་མ་རྟ་སྟོན་རྩོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡབ་རྩོ་འབྲུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་
པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༦༣ ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐེབས་སྐྱབས་ལྷ་མ་
དམར་སྟོན་འཇམ་གྱི་སར་བྱོན་ཉེ་བདེ་མཆོག་དང་ལྷག་ན་རྟོ་རྩེ་བདུད་ཅི་ཐེགས་པའི་ཆོས་སྟོར་
ལུས་ཤིང་། གཟུངས་རིང་ལ་བསྟེན་པ་ལོ་གཉིས་མང་དུ། བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཡབ་དང་སྟན་
དུ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལུས། ཁ་རག་སྟོན་སྟོང་གི་སར་སྐྱུ་འབྲུལ་ལོ་གཉིས་གསལ། ལྷ་མ་ཅགས་དང་

མེ་དུར་ལུང་པ་གཉིས་ལ་ཇོགས་ཆེན་སྒོར་ལུགས་གཞུང་གདམས་དག་དང་བཅས་པ་ལྟས།
དགྲའ་ལོ་བཙུག་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལ་བཤད་པ་མཛད། དེ་རྩེས་ཡལ་གྱི་
སྒོ་བ་མ་རྩེ་བཙུན་ཉགས་ལས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲང་ལུགས་གསལ། རྣ་མ་ཟངས་རི་རྒྱ་རས་ལས་
ལོ་རོ་རས་རྒྱང་པའི་ཆོས་སྒོར་རྣམས་དང་། དགྲེས་དོར་མེས་ལུགས། འཇམ་དཔལ་གསང་
ལྷན་སོགས་མང་དུ་ལྟས། ལྷ་སའི་རོ་ལྷ་ཀ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་ཀྱང་སྤྱི་བསྐྱེམས་པས་
ལོ་བྱག་མཛད། མཐར་དགྲའ་ལོ་བཙུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལུགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་
༡༣༣༠ ལོའི་སྟོན་རྒྱ་ར་པའི་ཆོས་བཙུན་ལ་སྐྱ་གཤེགས།

རྟ་སྟོན་རོ་འབྲུག། འདི་ཉིད་ཡལ་རྟ་སོན་དབང་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག་
སྤྱི་ལོ་༡༡༣༧ ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། སྐྱེ་རྒྱུད་དུས་གཟད་ཀྱི་བྱམ་བུ་ལུང་པའི་རྣ་མ་མཛད་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སྐྱུན་སྲར་པོ་ཏི་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསལ། དེ་ནས་རང་ལྷལ་གྱི་
འཁོར་འབངས་དང་ཡུལ་གཞིས་ཤིན་ཏུ་འཛོམས་པར་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲོ་བ་སྤྱེས་ནས་
གཡོག་བཞི་ཁྲིད་དེ་ལྷ་རྩེ་མཐར་ཉ་ཆའ་པའི་ཐུགས་སྲས་གཉིས་རྒྱ་པོ་རེ་པའི་སྐྱུན་སྲར་བྱོན་ཏེ་
དཔོན་གཡོག་ལྷ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་སྒོར་ལུགས་ནས་སྐྱགས་རྙིང་མའི་ཆོས་མང་དུ་གསལ།
ཁྱད་པར་དུ་རྩོགས་ཆེན་སྒོར་གྱི་གཞུང་གདམས་དག་དང་བཅས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་
བྱུང་། རྣ་མ་པག་མོ་བྱ་པའི་སྐྱུན་སྲར་བྱོན་ནས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་
གསལ། གཞན་ཡང་དབུ་དུ་སྟོད་ཀྱི་རྣ་མ་འཆར་སྟོན་ལས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲང་ལུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་
སྒོར་གསུམ་གསལ། ཟངས་རི་འཕྲོ་རས་ལས་ལོ་རོ་རས་རྒྱང་པའི་ཆོས་སྒོར་རྣམས་གསལ།
བདེ་མཆོག་གི་དབང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལྟས། དེ་ལྷར་རྣ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཀྱང་གཉིས་རྒྱ་པོ་རེ་པ་
དང་། པག་མོ་བྱ་པའི་ཅ་བའི་རྣ་མར་འཛིན། གསན་པ་ཐུགས་ཐག་ཆོད་ནས་རྒྱ་པོ་རེ་ལ་
བཞུགས་ཏེ་སྐྱབ་པ་མཛད། གདུལ་བུའི་ཆོགས་ཀྱང་མང་དུ་འདུས་ཏེ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱུངས། འདི་ཉིད་ལ་སྲས་རྟ་སྟོན་རོ་ཡས་དང་དབུས་པ་རོ་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད། མཐར་རོ་
འབྲུམ་དགྲའ་ལོ་ལྷ་བཙུ་ཅ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༡༣༧ ལོའི་ཆོ་
འབྲུལ་གྱི་ཆོས་བཙུན་གསུམ་ལ་འདས།

རྟ་གཏུམ་པོ། རྟ་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ལྟ་བུ་གྲོ་པོ།

རྟ་གཏོར་བ། ① སྤར་བོད་གཞུང་གིས་མི་སེར་ལ་རྟ་ཁུལ་སོགས་གཏོར་དགོས་ཞེས་བརྟ་གཏོར་
མཁན། ② རྟ་ཞོན་ཏེ་ཞར་འཕེན་གཏོར་བ།

རྟ་བརྟག་པ། རྟ་ཡི་རྒྱུད་བཟང་དང་། སྤྱ་མདོག་གཟུགས་དབྱིབས། གདོང་། མུག་ལ། མིག་པ། གོམ་
འཕྱོས་སོགས་བརྟག་པ་སྟེ། བརྟན་འགྱུར་ནང་རྟ་དབྱུང་ཤ་མི་རྟོ་སྤྱ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་
ལེའུ་དང་པོར་གོང་གསལ་གྱི་ནང་དོན་རྣམས་ཞིབ་ཐོའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ཡོད།

རྟ་ཐ་ལི། རྟ་སྤྱ་མདོག་དན་པོས་ཐལ་བའི་མདོག་

རྟ་ཐབ་གཡོག། རྟ་གཡོག་དང་། ཐབ་གཡོག་

རྟ་ཐུལ། [ཨ་ལཱ་ཅི་ཏ]ལྟ་བུ་ཐུབ་པའི་འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོའི་གས་ཤིག་

རྟ་ཐོལ་ག། [ཡུལ་]གཟུགས་བོང་རྒྱུད་པའི་རྟ།

རྟ་ཐོག་ཐོག་གཟིགས། མི་ཆེ་བས་རྒྱུད་བར་མཐོང་ཆེན་གྱིད་པའི་དཔེ། ཉམ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྟ་ཐོག་
ཐོག་གཟིགས་ཀྱིས་སྤྱགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང་བ།

རྟ་ཐ་ཐུར། རྟའི་མགོ་ལ་སྒྲོན་རྒྱུའི་ཐ་ཐུར།

རྟ་ཐོ་ཐོ། རྟ་ཐོ་རིགས་ལོ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ། བཞི་བ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

རྟ་ཐོ་ཐུ། རྟ་ཐོ་རིགས་ལོ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ། བཞི་བ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

རྟ་འཐེང་། རྟ་རྒྱུད་ཀྱི་གྲོ་པོ།

རྟ་དར། སྤར་བུལ་པོ་དང་སྤར་མ་སོགས་ཀྱིར་འཕྱོ་སྤྱབས་སྤྱ་སྤྱང་རྟ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་བའི་དར་ཆ།

རྟ་དང་། རྟ་མང་པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདོགས་སའི་ཐག་དང་།

རྟ་ཐེལ། རྟ་དང་ཐེལ།

རྟ་ཐེལ་འཁོལ་འཛིན། སྤར་ལྷ་ལྷན་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཁྱིམ་གྲོང་སོ་སོའི་ནང་དུ་རྟ་ཐེལ་ཉར་ཆོག་
པ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་དོར་དགོངས་པ་ཞུས་པའི་འཁོལ་འཛིན།

རྟ་ཐེལ་སྤྱ་འབྲུ། རྟ་དང་ཐེལ་སྤྱ་བརྒྱབ་པ།

རྟ་གདོང་དགོན། རྒྱ་ནི་ཞན་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། བཏབ་དུས་མ་གསལ།

གྲུབ་མཐའ་དག་ལྷགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་བ་ཡན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྟ་གདོང་མེ། ལྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོ་ནང་ན་ཡོད་པའི་རྟོད་མ་ཁའི་མེ། རྟོ་རྩེའི་རིའང་ཟེར།
རྟ་བདུན། ལྷང་། ཡིད་མཁྱོགས། མདོག་ལྷ་པ། ཐེག་ལེ་ཅན། དེས་བརྗོད། ལྷ་ཉུ་རྒྱལ་མཆོན། དེ་
བོ་འཛོམས།

རྟ་བདུན་པ། [མདོན་]ཉི་མ།

རྟ་བདུན་དབང་པོ། ཉི་མའི་མིང་།

རྟ་མདོ་བ་ཅང་ཤེས། མི་དང་ལུན་རིང་འགྲོགས་འདྲིས་ཏེ་མིའི་སྐད་ཆ་སྤྱིར་བཏང་གོ་བྱུང་པའི་རྟ།

རྟ་མདོངས་ཅན། རྟའི་དཔལ་བའི་དཀྱིལ་དུ་སྤྱོད་དཀར་གྱི་ཐེག་ཆོས་ཡོད་པ།

རྟ་འདུར། ① རྟའི་འགྲོ་སྐྱོངས་ཤིག། ② དབྱངས་ག་ལེར་འཐེན་བ་རྟ་དང་། མཁྱོགས་སྤྱར་འཐེན་བ་
འདུར།

རྟ་འཛོགས་པ། རྟ་ལ་སྟོ་བྱར་ཞེད་སྤྱང་སྤྱེས་པ། ལམ་དུ་འགྲོ་དུས་ལྷན་ཐོས་པས་རྟ་འཛོགས་པ།

རྟ་ན་གན། ཡོད་ཀྱང་ལས་འདས་པའི་རྟ་ན་མས་ལ་གོ་

རྟ་ན་རྒྱང་། རྟ་སོ་རྒྱང་བའི་རིགས་ཀྱི་རྟ་ཆང་མ་ལ་ཟེར།

རྟ་ནག། ① རྟ་སྤྱོད་མདོག་ནག་པོ་ཅན། ② གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུལ་ཞིག

རྟ་ནག་པོ། སྤྱོད་མདོག་ནག་པོ་ལ་རྟ་ནག་པོ་ཞེས་བརྗོད།

རྟ་ནག་པུ་རྒྱ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་བཞུད་མཐོང་སྟོན་རྫོང་གི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་འབབ་རྒྱ་
ཞིག་དང་ཡར་སྐྱེད་པའི་གཙང་པོའི་ཡན་ལག་ཅིག་ཡིན།

རྟ་ནག་རིན་ཆེན་ཅེ། ས་མིང་ཞིག། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་བཞུད་མཐོང་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་ནག་རི་ཁུད། བཞུད་མཐོང་སྟོན་རྫོང་། དར་དམར་རྒྱས། རྟ་ནག་རི་ཁུད།

རྟ་ཉུ་དགོན། དུས་ནམ་བཏབ་མེ་གསལ། ཐོག་མར་སྟག་ལུང་དཀར་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན།
རྟེས་སུ་ས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་ས་སྤྱོད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་
རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་རྒྱ། ① རྟའི་རྟ་པ། ② [ཨ་ཤུག་ཤུག་སེར་གྱི་རི་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ལྷ་པ་རིའི་ཅེ་མོ་ན་རྟའི་རྟ་པ་

ལྷ་བྱ་ཡོད་པ་རོས་སུ་དཔག་ཆད་ལྷ་འབྲུམ་བཞི་ཁྲི་ལྷ་སྟོང་རེ་དང་མཐའ་སྟོར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་
དང་ཆིག་འབྲུམ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད།

རྟ་རྒྱ་དགོན། ① རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༩༩ལོར་ཡེལ་བ་ཡེ་ཤེས་བཞེགས་པས་
བཏབ། གནས་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་སྐབས་ནས་ཐོན་པོའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་།
དེ་མེས་རྟེན་མའི་དགོན་པར་འགྲུར་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་འདུག །གྲུབ་མཐའ་ཡེལ་བ་བཀའ་
བརྒྱད་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་རྒྱ་དགོན། ② རྟ་ཨོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་གྱིས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཚུག་ཅམ་ན་
ཟུག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ནག་ཏུ་ས་ཁུལ་ནག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་པ། རྟ་བཞོན་ནས་འགྲོ་བའི་མི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྦྱ་བ་དང་། སྤྲེལ་བྱ་ཅན། རྟ་ལ་ཞོན་པ། རྣམ་
པར་གཤོོན།

རྟ་པགས་གཉིས། རི་ལ་སྤྲེལ་བའི་རྟ་པགས་དཀར་པོ་དང་། ལྷང་ལ་སྤྲེལ་བའི་རྟ་པགས་ནག་པོ་
གཉིས་ཀྱི་བཤུས་མིང་།

རྟ་ཐུགས་པ། རྟ་སྤྲོ་བྱ་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་མངར་ལ་ཁ། ལུ་མེས་བཅིལ། ལུས་པས་སྤོན་གསོད།
ལྷ་བའི་ནང་ཁག་རྒྱ་བར་བྱེད། རྟ་མེར་སྟེམ།

རྟ་སྤྲིའི་དུག །རྟ་གསེབ་རང་བའི་སྤྱད་བྱར་དུས་མིའི་ཁོང་པར་སོང་བའི་སྟེང་དུ། ཆང་སྦྱར་བཏུང་ཞིང་
ལུས་ངལ་ཞིང་དུབ་པར་གྱུར་ན། རྟ་སྤྲི་རྣམས་འབྱར་གྱུར་ཏེ། བུང་ཁོལ་ཟ་བའོ་ཞེས་མི་པམ་རྣམ་
རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་མཆན་གཅེས་པར་བཏུས་པ་འདོད་འབྱུང་ནོར་
བུའི་མེ་ལོང་ལས་གསུངས།

རྟ་སྤྱི། རྟ་ཁལ་སྦྱལ་གཏོང་ལས་འགན་གྱི་སྤྱི་འདོམས།

རྟ་དབྱུང། རྟའི་གཟུགས་དབྱེབས་སམ་མཆན་ཉིད་ལ་བཟླས་པའི་ཐབས།

རྟ་ཕྱག་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན། རྟེ་འདི་ནི་མངའ་རིས་བཟངས་དཀར་དུ་ཡབ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཤུང་
རྒྱུད་དཔལ་ལྷན་དང་ཡུམ་སྤྱིད་འཛོམས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་མེ་ཕྱག་སྤྱི་ལོ་

༡༩༠༧ལོར་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཙུ་གཅིག་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་བསྐྱབས། རྩེད་པ་སྟོ་བཟང་ནམ་
རྒྱལ་དང་རང་གི་ཡབ་གཉིས་སྟོད་གྲུ་གེར་བཀ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་མཛུལ་བར་ཤེས།
དགྲུང་ལོ་བཙུ་གསུམ་ལ་རྩེད་པའི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་དབུ་སྐྱེ་གཙུག་ལུན་ལ། མཆོན་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་
མཆོན་ཞེས་བསྐྱེད། དུས་ཤིས་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཤེས་ནས་བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཛུལ་
ཉེ་སྟོ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པའི་མཆོན་གནང་། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དུ་ཤེས་ནས་
རྩེད་པ་དང་སྟོ་བཟོན་དགོན་ཅིག་དཔལ་སོགས་ཀྱི་རྩེད་དུ་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་
གསལ་སྟོང་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་ལ་དབུས་སུ་ཤེས་ནས་དུགས་ཁུལ་བརྒྱུད་གངས་
དཀར་ཉེ་སེ་སོགས་ལ་མཛུལ་དུ་ཤེས། གསུང་ཚུལ་པོད་གཅིག་ཙམ་མཛད། དགྲུང་ལོ་
བརྒྱུད་ཙུ་ལྷག་ཤེས་པ་རབ་རྩེད་བཙུ་གཅིག་པའི་སྦྲང་ཙམ་དུ་སྐྱེ་གསེགས།

རྟ་པོ། ཤོ་མོའི་རྒྱས་ཀྱི་བའི་རྟ་པོ།

རྟ་པོ་དུག་སྟོན། རྟ་པོ་ལོ་དུག་སྟོང་ཁྲ་ཐིག་ཙན་ཉེ། དེའི་རྟ་པོ་ཀྱི་ཁྲག་གིས་མ་ལ་བན།

རྟ་པོ་ཆེན། ① རྟ་པོ་ལུས་ཅལ་རྫོགས་ལ། ② འབྲས་བུ་རྩེད་པའི་རྟ།

རྟ་པོ་མཆོལ་ལ། རྟ་ལུས་སྤྱིའི་སྤྱེལ་དོག་དམར་ལ་སྐྱེག་ཅིང་རྟ་པོའི་རྟིང་པ་གཉིས་དཀར་པོ་ཙན་གྱི་
མིང་སྟེ། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་སྤྱན་རྟོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསོ་རིག་སྟོར་གྱི་
མིང་ཆོག་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ་ལས། མཆོལ་ལུ་ལུས་དམར་རྟིང་དཀར་མིང་། དེ་ཡང་རྟ་དང་
དེ་པོ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རྟ་ལུག་ཁྲུང་གསུམ། སྟེང་ལོག་བར་གསུམ་གྱི་གདོན་གྱི་གཞོད་འགོག་པའི་ལྷ་གསུམ་སྟེ། ༡ སྟེང་
གདོན་གཟུང་ཡི་གཞོད་པ་སྤྱང་བའི་ལྷ་ལུག་རྟོན། ༢ ལོག་གདོན་སྤྱིའི་གཞོད་པ་སྤྱང་བའི་ལྷ་ཁྲུང་
ནག། ༣ བར་གདོན་རྒྱལ་པོ་དང་བཙན་གྱི་གཞོད་པ་སྤྱང་བའི་ལྷ་རྟ་མཁྱིན་བཙུག་ཡིན་ཅིང་།
ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟ་ལུག་ཁྲུང་གསུམ་ཡང་ཟེར།

རྟ་ཤིང་། དབྱར་དུས་ཤེས་བཞོད་སྐབས་ཆར་རྩེ་ལོག་ཤིང་རྟ་པོ་ལུ་ལྱེད་པའི་མིང་
སྟེ་རྟ་ཤིང་དང་དོན་གཅིག

རྟ་སྐྱེགས། རྟ་དང་། འབྲི་གཡག་ཁ་མཛོ་སོགས།

རྟ་འབྲུག་ས་བརྒྱབ་པ། རྟ་གར་ཡོད་ཁྲལ་དུ་བཅོན་བསྐྱལ་བྱས་པ།
རྟ་སྤྲལ། རྟ་གསར། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྟ་སྤན་དང་། རྟ་ཡི་བྲ། རྟེན་ཐུབ། རྟེལ། ཐུ་དུ་བཅས་སོ། །
རྟ་བང་ཅན། རྟ་མཁྱོག་ས་པོ།
རྟ་བབས། བོ་བྲང་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་རྟ་ལས་བབས་སའི་མཆམས་ཀྱི་སྒོ་ལྟ་བུ།
རྟ་བབས་ཀྱི་སྤམ་བྲ། ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྒོའི་མཛེས་ཀྱི་ཞིག་ཞིག་
རྟ་བབས་བང་རིས་བརྒྱད། འོག་ནས་བསྐྱོལ་བྲ་གཉིས། རྟ་རྒྱང་ཟ་ར་ཆག་དང་བཞི། ཤར་བྲ་ཚུན་
འབྲུང་གཉིས་དང་དུག། དེ་ཆེན་ཆུང་སོག་རྣམ་སའོ། །
རྟ་བོང་རིས་མེད། སའི་རི་མོ་ཡལ་བའི་རྟ་བོང་རྣམ་སོང་། བྲ་གྲངས་བཅི་རྒྱ་མེད་པའི་རྟ་བོང་རིས་
མེད་བཀོལ་སྒྲིད་མི་བྱེད།
རྟ་བོན་པ། རྟའི་ལག་པའི་ནང་ལྷེབས་ཀྱི་རྩ་ལྟར་འབྲུང་སོ་ཅན་ཏེ། ལུས་པས་ལྷ་ལྟོག་གས་ལྷ་ལོག་འཛོམས།
རྟ་སྤངས། རྟའི་ཨོང་རིལ།
རྟ་བྲ། ག་མེར་རྟའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་
རྟ་བྲང་མ། ལྟོ་བཀག་པའི་རྟ། རྟ་བྲང་མའི་བང་ལ་བསྐྱར་ཡ་མེད།
རྟ་བྲ་བོ། འབྲུ་རིགས་བྲ་བའི་མདོག་ཅན་གྱི་རྟ། ལུས་ནག་ཅིང་ཁ་མིག་གི་མཐའ་ཡི་སྤྱ་མདོག་དཀར་བ་ཞིག་
རྟ་བྲུ། སྤྱ་མདོག་འབྲུ་རིགས་བྲ་བོ་དང་འབྲ་བའི་རྟ།
རྟ་བེས། རྟ་ལ་རྩ་གཞན་སྟེར་སའི་བེས་ར།
རྟ་ཁྲ། [ཡུལ་]འབྲུ་རྒྱང་ལག་མང་ལ་ལུས་ཟེང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་
རྟ་དབང་། ཁྲང་ཞིག་ཤོད་རང་སྒྲོང་ལྡོངས་ཀྱི་མཆོ་སྤྱོད་ཁོངས་མོན་ཡུལ་དུ་ཡོད།
རྟ་དབང་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་ཅི། མོན་རྟ་དབང་། ལྷ་ལའི་ཁྲ་མ་སྤྱུ་སྤང་ལྷ་པས་བོད་ཡོངས་རྫོགས་
གོང་བྲ་གཅིག་ཁྱུར་བྱུང་བའི་རྫེས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་སྤྱེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠
ལོར་མོན་མེ་རག་ཁྲ་མ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་དང་མཆོ་སྤྱའི་ལྷེད་དཔོན་རྣམ་མཁའ་འབྲུག་གསལ་
གཉིས་བཏང་ནས་མོན་དུ་སྤྱིད་དབང་བཅུགས། དེའི་རྒྱབ་སྒྲོང་དུ་རྟ་དབང་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་
ལྷ་ཅིའི་དགོན་རྣམ་ཡོངས་གསལ་སུ་མོན་རྟ་དབང་དགོན་པ་ཟེར་དེ་བཏབ། རྫེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་

མཐང་པོད་ཀྱི་མིང་ལྟོང་བྱས་ནས་ལོ་ཤས་པོར་མཚམས་འབྲལ་དང་མ་མཐུག་པར་བརྟེན་པས་
ཚུན་འཇུག་ཅོད་བྱུང་པའི་སྐབས་ས་གནས་མིང་གཞུང་ནས་ཉེད་པར་དགོན་པའི་བྱུང་ལྟོང་དུ་
དལག་པར་ཉེ་འབྲལ་པའི་དལག་དབྱེད་རྣམས་མཐའ་བསྐོད་བཀྲང་།

ན་དབང་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཟླ་བ་རྩམ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ཡང་མ་གསལ། ད་ལྟ་བེད་
རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་མཆོ་སྒྲོལ་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ན་དབྱངས། ① གདངས་རིང་ཐོར་འདོན་པའི་དག་གི་དབྱངས། ② སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་ཐོའི་མཆེན་གཞན་གྱི་དབྱངས།

རྟ་མ་ཆད་ཅམ། ལྷུ་མ་ཆད་ཅམ། ཡོཾ་པ་རྟ་མ་ཆད་ཅམ་ལ་པཱེ་འུ་མ་ལྷུ་པ་ལྷེ་དཔོེ་མ་ལྷུ།
རྟ་མེ་ལ། ① རྟ་ཡི་མེ་ལ་གྲ། ② རྟོ་ལྷུ་ལྷེ་ཡི་མ་པ་དཔེ་མ་པ་རྟ་ཡི་མེ་ལ་པ་དང་འདྲ་པ་ཞི་ལ་ལྷེ། རོ་ལ།

ལྷ་རྒྱུས་བསིལ། ལྷས་བས་མ་གསོ། ཅའི་སྒོ་འགོགས།

ཏྲི་མེ་ག་ལ། ཏྲི་མེ་ག་པའི་དབྱིབས་ལྟར་བཟོས་པའི་དབུ་ལ་དཀར་པོ།

རྟེན་མིག་གི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་ཐོ་རྟེན་མིག་པའི་མིང་ཞེ། བརྟེན་དཔེ་ལས།
 རྟེན་མིག་བླག་གི་རྩ་བར་སྟེ། ལོ་མ་ཉི་དགའི་ལོ་མ་འདྲ། མེ་རྟོག་རྟེན་མིག་པ་འདྲ། ས་ལ་མ་
 འཕགས་མེག་སྟེ་ཀྲིས། རྩ་ལོ་སྟོ་རྩམས་འགྲེལ་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཏ་མུ་ཁྱོད། ཏ་དམུ་ཁྱོད་དང་གཅིག །

རྟོག་པོ། རྟོག་པོ་འདི་ནས་མཁུ་དང་འདི་ནས་ལོ་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་
བ་ཡི། ད་ལྟ་ཤིང་རང་སློང་ལྗོངས་ནས་ཆུ་མ་ཁུའི་ཕྱོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་དམག་ | རྟ་བཞོན་པའི་དམག་ཆོག་ས།

ཏྲ་མར་ཅན། [མངོན]མེ་ལྷ།

རྟ་དུལ་གྱི་པ། མ་དུལ་བའི་རྟ་གྱི་པ།

ཏྲ་གཙང་མཆོད་སྒྲིན། རྒྱ་གར་གྱི་མཆོད་སྒྲིན་གྱི་བྲག་པ་ཞིག།

རྟ་ཆེན། རྟ་ཞོན་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་ལུས་ཆེན། གཞོན་ཀྱང་རྟ་ཆེན་ཅན་ནམས་རྟ་པ་ཞོན་ནས་སྤང་ཐང་
ཡངས་པོར་རྒྱལ་ཆེན་འབྲུག་པ།

རྟ་ཅེད་པོ་ལོ། ཉེ་བའི་དུས་རབས་སུ་རྟ་ཅེད་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་མཛོད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གནའ་དུས་བོད་ལ་
དར་བའི་ལུས་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིག་ཡིན། གནའ་དུས་ཐང་བོད་དབར་མཛའ་མ་སྐྱོན་འགྲན་
ཅེད་ཀྱང་བྱེད་མྱོང་བ་ཐང་དེབ་རྩིང་བའི་སྒྲིགས་བཅ་བརྒྱ་དང་གོ་དུག་བའི་སྟོང་ཆར་ཅིན་ལུང་
ཁྲི་ལོ་གསུམ་པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་བོད་ནས་སྟོན་ཆེན་ཞང་བཅན་ཏོ་སོགས་གོང་ཚོ་བསུ་
བར་མངགས། གོང་མ་ཀྱང་ཚུང་གིས་པོ་ལོ་ཅེད་རར་གསོལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ། ལྷ་མ་དུའུ་མེ་ཡི་
ཐབས་ཡོད་པ་དབྱང་མིན་ཅའོ་བྱ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་པོ་ཉ་བས་པོ་ལོ་ཅེ་བ་ལ། གོང་མ་ཀྱང་ཚུང་དེར་
གཟིགས་སུ་ཕེབས་ཞེས་འཁོད་ཡོད། རྒྱ་ཡུལ་དུ་རྟ་ཅེད་པོ་ལོར་སྤྲ་ཆེའུ་ཞེས་བཛོད་ཅིང་། རྟ་ཅེད་
པོ་ལོ་ནི་ཐོག་མ་བོད་རང་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཡུལ་གཞན་དུ་དར་བར་གྲགས།

རྟ་ཆོག་བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་མཆོན། རྟ་ཆོག་སྐྱུ་ཐོང་དགྲུ་བ། མཆོན་ཡོངས་རྩོགས་ལ་ངག་དབང་སྟོ་
བཟང་བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཟེད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༤༡༡ལོར་
འབྱུངས། སྐྱ་གཞོན་དུས་འབྲས་སྤངས་སུ་ཆོས་ཁྲུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་
བསམ་གནང་། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་སྐབས་རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་ཐོང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་
མཆོད་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤེལ་
སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ ལོར་སྐྱ་གཞུགས།

རྟ་ཆོག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། རྟ་ཆོག་སྐྱུ་ཐོང་བཅུ་བ། སྤེ་བ་ཡབ་ཆེ་རིང་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་ཨ་
ལགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ ལོར་སྐྱུ་འབྱུངས།
མཆོན་ཞོར་བྱ་དོན་གྲུབ་ཏུ་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཞི་ལ་ཕེབས་སྐབས་ལྷ་ས་ཀུན་བདེ་སྤྱིང་ལ་
གདན་ཅོངས། རྩ་སྤྱིང་སྐྱུ་ཐོང་བཞི་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྩལ་ཁྲིམས་ལ་གཙུག་ལུང་ལུག་
མཆོན་ངག་དབང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བསྐྱེད། མཐར་དགྲུང་གྲངས་སོ་བདུན་
ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༤༩༦ ལོའི་བོད་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་
ཅེ་ཤར་རྒྱུད་དུ་སྐྱ་གཞུགས།

རྟ་ཆོག་མངགས་བཏགས། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པར་བོད་ཀྱི་སྤྱིད་སྟོང་རྟ་ཆོག་སྐབས་ཆེད་དུ་
མངགས་ནས་བཏགས་པའི་གོས་ཆེན་ཞིག་

རྟ་ཆག་ཆོས་འབྱུང་། རོག་གི་སྟོང་ཆོས་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།
རྟ་ཆག་བསྟན་པའི་མགོན་པོ། ཀུན་སྲིད་རྟ་ཆག་སྐྱེ་བྱེད་གསུམ་སྟེ་རྟ་ཆག་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་
ནས་པོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ཐེངས་དང་པོ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་མཛད་རྒྱུ་དང་མཆོན་
སྟན་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་མདོ་སྟོད་སྟོ་འཕོར་སྐད་དུ་ཡབ་དར་ལ་ཆེ་རིང་དང་ཡུམ་རྒྱ་བ་
བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༠ ལོར་སྐྱེ་
འབྱུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བ་ཤིང་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༤ ལོར་དབའ་ཤོད་ཀྱི་པོ་བྱང་དགའ་ལྡན་ནས་
བར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཞབས་སེན་བཀོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤
ལོར་པོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲིར་འཁོད། ལྷགས་རྟ་ལོའི་ལོ་མཇུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་ཕྱོངས།
རྟ་ཆུགས་པོ། རྟ་འབྲོས་མ་བར་མི་རྒྱལ་བར་འབྲོས་ཆུགས་པོར་འབྲོ་མཁན།
རྟ་ཆོན། ལོ་ལྷ་ར་དུས་ཐོག་དུ་རྟ་ཆོད་མ་རྣམས་རྟ་གསེབ་དང་སྐྱོར་འདོད་ཀྱི་ཆགས་པ་སྤྲེས་པའི་མིང་།
རྟ་མཆོའ་ལྷ། རྟ་དམར་རྟིང་དགའ།
རྟ་འཆུབ་པོ། རྟ་དབུ་ཆོད་དམ་གྱིང་པོ།
རྟ་འཆེར། རྟ་ཡིས་སྐད་འདོན་པ། རང་ཁྲིམ་དུ་སྤེལ་ཁར་རྟས་འཆེར་སྐད་བཏོན་ཡོང་།
རྟ་འཆེར་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལུབ་མཐའ་ཐོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་མངོ་སྐད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
རྟ་རྩི། རྟ་འཆོ་མཁན།
རྟ་ལུན། སྐྱོང་བཅར་སྤྱད་པའི་རྟ་དུལ་མ།
རྟ་ལྷ། སྤར་པོད་གཞུང་གི་རྒྱ་སྤྱལ་ཆེ་དུང་པོགས་ཀྱིས་རྟ་ཐོག་ཏུ་བྱོན་རྒྱའི་དགུན་ལྷ།
རྟ་གཞོང་། རྟ་ལ་ཆུ་སྟེར་པའི་གཞོང་པ།
རྟ་ཟག་པོ། [སྤྱི་རྒྱ]རྟ་སྤྱ་མདོག་རག་པ་དང་དོན་གཅིག
རྟ་ཟམ། ① རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡིག་འཕྲིན་སྤྱར་མགྲོགས་སུ་སྤྲེལ་བའི་རྟ་ཞོན་པའི་བང་ཆེན། ② རྟའི་
བབས་ཆུགས།
རྟ་ཟམ་པ། གཞུང་གི་ཡིག་འཕྲིན་སྤྲེལ་མཁན་རྟ་ཤད་བང་ཆེན་པ།

རྟ་ཟེག་པ། རྟ་སྤྱ་མདོག་དམར་པོ།

རྟ་ཐོག་ཤྲོ་བྱག་པ།

རྟ་ཆུ། ① འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་དེ། འཕྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་དབྱར་འབྲིང་པོ་རྟའི་ཆུ་བ་སྟེ་བོད་ཆུ་
ལུ་པ། ཞིང་འབྲོག་གན་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་སྟོན་ཐ་མའི་ཆུ་བ་སྟེ་བོད་ཆུ་དགུ་པ་ལ་ཟེར།

རྟ་ལྷུ། སྤར་བོད་གཞུང་གི་མི་སྤྱ་སྤྱེལ་བར་ཆོང་སྤྱེལ་ལམ་ས་ཆོགས་སུ་བཞེ་བའི་རྟ་ཁྲལ་གཏོང་
དགོས་པ་དེར་ཟེར།

རྟ་ལྷལ་བསྐྱལ་ཆོག་པའི་ལམ་ཡིག་། སྤར་བོད་གཞུང་གིས་རྒྱ་བོད་ཡར་མར་ལམ་བཟོད་པ་རྣམས་
ལ་སྟོན་པའི་ལམ་བར་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་བཞོན་རྟ་དགོས་ཆེ་ལྷལ་ལག་སྤྱལ་ཆོག་པའི་ངོས་
སྟོར་ལག་འཁེར།

རྟ་འོ་ལ། རྟ་འོ་ལ་བ་དང་གཅིག་།

རྟ་འོ་ལ་པ། རྟ་སྤྱ་མདོག་ནག་པོ་བྱ་འོ་ལ་པའི་མདོག་ཅན་ཏེ་ཐ་ལ་ཡང་ཟེར།

རྟ་ཡན། སྟོང་བཅར་མ་སྤྱད་པའི་རྟ། གྲེས་བཟོད་སྐབས་སུ་ཆེབ་པའི་རྟ་དང་། རྟ་བོན་ཞེས་པ་རང་གི་
ཆེབ་རྒྱ་ལས་གཞན་རྟ་ཞིག་ལ་དོ་པོ་བཀལ་ས་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་པ་བཅད་སྟོན་གང་ཡང་མ་
བྱས་པའི་རྟ་ཞིག་ཁྲིད་པ་རྟ་ཡན་ཟེར།

རྟ་ཡན་སྐབ་མེད། རྟ་ཁ་འཐེན་བྱེད་སྐབ་མདའ་མེད་པར་གང་འདོད་དུ་བཏང་བའི་རྟ།

རྟ་ཡི་དག [མདོན] ① མ་ཏེ། ② གཡལ།

རྟ་གཡལ་མགོ་སྤེལ། མི་མ་སྤུན་མཉམ་སྤེབ་ཀྱི་དཔེ། གནས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མི་མ་སྤུན་རྟ་གཡལ་མགོ་
སྤེལ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འདོག་མི་རུང་།

རྟ་གཡུང་མོ། རྟ་རྒྱད་འཇམ་པོ་འཇ། ལྷིང་པོ།

རྟ་གཡོག་། སྤར་ལམ་ཡིག་ཡོད་མཁན་རྣམས་ལ་རྟ་གཡོག་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྲལ།

རྟ་གཡོག་ཐབ་གཡོག་། སྤར་ལམ་ཡིག་ཡོད་མཁན་མི་སྤྱའི་རྟ་ལ་ཟན་པ་སྟེར་མཁན་དང་མེ་གཏོང་རྒྱ་
ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁྲལ་པ།

རྟ་ར། རྟ་འཇུག་སའི་ར་བའཇ། ཁང་པ།

རྟ་རག་པ། རྟ་སྤྱ་མདོག་མེར་སྤྱ་ལ་དམར་མདངས་ཐུན་བྱ་ཡོད་པ་སྟེ་མདོག་དཀར་དམར་མེར་
གསུམ་བསྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན།

རྟ་རགས། རྟ་ཞོན་པའི་མི་ཆོགས་ཀྱི་གྲལ་སྒྲིང་།

རྟ་རིང་། རྣམ་ཐར་གཏོང་བའི་དབྱངས་རིང་བ།

རྟ་ལ། ལ་ཞིག་ཁོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་གཏིང་སྤྱེས་རྫོང་གི་ལྷོ་རྒྱ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མཐོ་ཆད་
རྒྱ་མཆོའི་ངོས་ནས་མེ་ཁྲི་ ༣༣༥༥ ཡོད།

རྟ་ལམ་གྲོག་བཀག། རི་གཟར་ལུང་ཐབ་ཀྱི་གྲོང་རོང་གིས་རྟ་སོགས་ཀྱི་ལམ་བཀག་པ། བྱ་བ་ལམ་
འགྲོ་མིན་པ་ལའང་གོ།

རྟ་ལུད། རྟའི་སྤངས།

རྟ་ལོ། ལོ་སྐོར་ཀྱི་ནང་ཆན་རྟ་ཡི་ལོ།

རྟ་ལོ་བ། རྟ་ལོར་སྤྱེས་པའི་མི།

རྟ་ལ་རྟའི་ལ་སོག་པའི་མེ་ལོང་འོག་གི་ལ་གནད་དང་། དེའི་ཡི་སྟ་རུར་ཀྱི་ལ་གནད་གཉིས་ཀྱི་མིང་
ལ་འཇུག་པས་སྐབས་ཐོབ་ཏུ་གོ་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། རྫོང་འབྲང་འབྲུལ་ཀྱི་ལྷེ་མིག་ལས། རྟ་ལ་
འི། ལག་པ་ལྷགས་ཀྱིས་ཀྱེན་དུ་འབྲང་བའི་ཆེ་སོག་གཞུག་ཏུ་སྤྱོད་ཞིང་འབྲེལ་བའི་ལ་གནད་
གཉིས་དང་། ཀྱང་པ་ལྷགས་ཀྱིས་བྲང་བོར་འབྲང་བའི་ཆེ་དེའི་ཡི་སྟ་རུར་དུ་སྤྱོད་ཞིང་འབྲེལ་བའི་
ལ་གནད་གཉིས་བཅས་བཞིའི་སྤྱི་མིང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རྟ་ལ་ཆེན། རྟ་ལ་ལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལ་རྟ་ལ་ཆེན་ཟེར། དབྱར་ཀའི་རྟ་ཆང་མ་ལ་ལ་ཆེན་པོ་ཡོད།

རྟ་ལད། ① རྟའི་སྤྱ་ལད་བྱེད་ལག་ཆ།

རྟ་ལར། མི་བྲེང་དང་ཁལ་མ་སོགས་འབྲུལ་རོགས་མེད་པར་ལར་རྒྱབ་འགྲོ་བའི་རྟ་པ།

རྟ་ལས། [ཡུལ་]ཐུན་མོང་དུ་བདག་པའི་རྟ།

རྟ་ལུ། [ཡུལ་]རྟ་སྤྱ་མེད་དུ་བཞོན་ནས་རྒྱབ་ལ་བཞོས་པའི་མ།

རྟ་ལྷགས། འབྲུལ་འཁོར་སྤྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་གཞི།

རྟ་སོ། ① རྟའི་སོ། ② དེ་ལྟེབས་སུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་རི་རུར་དུ་བར་རིམ་བྱས་

ནས་ཁྱིད་པའི་དབྱིབས།

རྟ་མོ་མ། ① ཤེལ་ཀ་རའི་བྲེ་བྲག་ཅིག ། ② གཟི་རིགས་རི་མོ་རྟ་མོའི་དབྱིབས་ལྟར་ཡོད་པ་ཞིག
རྟ་སྒྲུབ། རྟའི་ཁ་ལོ་སྒྲུབ་བྲེད་སྒྲུབ།

རྟ་གསར། སྒྲ་བརྒྱབ་མ་ཐག་པའི་རྟ་ལྟར།

རྟ་གསར་དགོན། རྟ་གསར་ཆོགས་ལམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མས་དགོན་པ་འདི་བཏབ། དུས་ཆོད་གང་ཡིན་
མ་ངེས། བྲུབ་མཐའ་ས་སྒྲུབ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟ་གསེར་པོ། སྐུལ་ལྷག་ལ་མ་བཟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མཁྱོགས་པོར་འཕྲོ་བའི་རྟ།

རྟ་གསེབ། རྟ་རྒྱུད་སྤེལ་བྱིར་བྲུ་མ་གཅད་པའམ་འབྲས་བུ་མ་བྲུང་བའི་རྟ།

རྟ་གསེབ་གཏོང་བ། རྟ་ཁོད་མ་ལ་ཤོ་རྟ་སྐྱོར་བ། རྟ་སྤྱེ་འཕེལ་གྱི་ཆེད་དུ་རྟ་གསེབ་གཏོང་དགོས།

རྟ་གསོར་པོ། སྐུལ་ལྷག་ལ་མ་བཟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མཁྱོགས་པོར་འཕྲོ་བའི་རྟ།

རྟ་བསུ་མཚུབ་སྐྱེལ། རྟ་རྟ་ཡིས་བསུ་བ་དང། པར་མཚུབ་སྐྱེལ་བ་སྟེ་བསུ་སྐྱེལ་གྱི་བྲུ་བ་མི་མ་ཐུན་
པ། མཐོན་རིགས་ལ་རྟ་བསུ་མཚུབ་སྐྱེལ་མིན་པར་དགའ་བསུ་དགའ་སྐྱེལ་བབས་འབྲེལ་
ལྷགས་མ་ཐུན་བྲེད་དགོས།

རྟ་ལྟས། རྟ་བཙོད་ས་ལ་ཟེར།

རྟ་ལྟར་པོ། འཛོག་མགོ་མེད་པའི་རྟ་བཟླིང་པོ།

རྟ་ལྟ། རྟ་བཟང་བའམ་འཕེར་བ། མི་ལྟ་རྟ་ལྟ་བརྒྱ་སྒྲག་བཅས་པོར།

རྟ་ལྟངས། རྟ་ཁོད།

རྟག ། ① གནས་པའི་དུས་ཡུན་རིང་བའམ་འགྲུར་ལྟོག་མེད་པའི་དོན་ཉེ། ཁྱོགས་བཟང་པོར་ངོ་
རྟག ། ཁང་བ་སྒྲོ་ལྟར་ཉི་མ་རྟག ། འཇའ་ཆོན་མི་རྟག་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཡལ་ལྟ་བུ། ② འཛིག་པ་
དང་འགྲུར་བ་མེད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལྟ་བུ།

རྟག་འཁྱོངས། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྐྱོང་བྱུང་བ།

རྟག་འགྲུས། རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་བཙོན་འགྲུས། རྟག་འགྲུས་ཀྱི་རྣམས་ཤུགས་འདོན་པ།

རྟག་འགོ། [མངོན]རྒྱང་སྤྱི།

རྟག་འགོས། སྤྱ་གཅན་སྤྱེས་སྤྱར་སྤྱེད་ནས་ཁ་བྱུབ་ཏུ་ཕྱོགས་ཏེ་གཡས་བསྐྱོར་གྱིས་སྤྱར་བྱིས་སྤྱོད་
ཅིང་། དེའི་ཆེ་རྟག་ཡོངས་ལ་རྟག་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པས་རྟག་འགོས་ཅན་ཏུ་གྲགས།

རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མི་འཇིག་པའི་རྟག་པ་དང་། ཆ་མེད་པའི་གཅིག་ལྟ་ཚུགས་
ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་རང་དབང་ཅན་ཏུ་འཇིག་པ་སྟེ་སྤྱར་བྱུ་གང་ཏུ་བྱུང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཞིག་
གིས་འདོད་པའི་གང་ཐག་གི་བདག་

རྟག་ཆད། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིག་པའི་རྟག་ལྟ་དང་གཏན་མེད་ཏུ་འདོད་པའི་ཆད་ལྟ་གཉིས།
རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ། མེད་པ་ཡོད་པར་འཇིག་པའི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་། ཡོད་པ་མེད་པར་འཇིག་པའི་
ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་དཔེར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་གཅིག་གྲང་མེད་
བཞིན་ཏུ་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཇིག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་དཔེར་
ན། ཐ་སྙད་ཏུ་མིང་རྒྱུ་བཀགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་བཞིན་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་ཏུ་
འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་སྤངས་ལུགས་བཟུ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་གཅིག་གིས་འཇིག་པས་རྟག་
པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། རྟལ་སྤྱ་རབ་ཆ་མེད་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །མདོ་
སྟེ་པས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ངོ་མོ་འགག་པས་རྟག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། རང་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཀགས་རང་
བཞིན་མེད་པས་རྟག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཆད་པའི་མཐའ་
སྤོང་ངོ་། དབུ་མ་པས་ནི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བས་རྟག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། ཀུན་རྫོབ་
རྟེན་ཅིང་འཕྲེལ་བར་འབྱུང་བས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །གཞན་སྟོང་པས་ཀུན་རྫོབ་གཞན་
བྱུང་ཏུ་བྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཤོད་ནས་མ་གྲུབ་པས་རྟག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། རོན་དམ་རང་
བྱུང་མི་འཇུག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོ་གཤེགས་ལུགས་སུ་གཏས་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །

རྟག་ཆད་གཉིས། རྟག་ལྟ་ལ། རྟག་མཐའ་དང་། ཆད་ལྟ་ལ་ཆད་མཐའ་སྟེ། རྟག་མཐའ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྒྱུའམ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མིན་པར་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་སྟེང་ནས་

ཚུར་བྱལ་པ་ནི་ཉག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་བྱལ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆད་མཐའ་ཡིན་ཞིང་།
ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་དང་བྲལ་བའི་དབྱུང་ལ་གནས་པ་ནི་དབྱུང་མཐའ་བ་དང་། དབྱུང་
པའི་ལྷ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྟོགས་ཟིན་ན། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་གང་ལ་འང་འཛིགས་
སྒྲག་བྱ་མི་དགོས་པའོ། །

ཉག་ཆད་ཟུ་བཞི། ཡོད་པར་འཛིན་པ། མེད་པར་འཛིན་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ། དངོས་པོ་མཚན་མ་
ཅན་དུ་འཛིན་པའོ། །

ཉག་ཏུ། སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་ཆིག་ །དུས་ཡུན་རིང་བའམ་འགྲུར་ཐོག་མེད་པའི་དོན་ཏེ། ཉི་ལོད་ཉག་ཏུ་
གསལ། ཡི་གེ་ཉག་ཏུ་སྦྱང་ལྟ་བུ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་always ཟེད།

ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ། རྒྱན་གཏན་བར་མི་འཆད་པ། ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད།
ཉག་ཏུ་དུ། ① བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔའ་ཚོས་འཕགས་ཀྱི་སློབ་མ་ཞིག །② སྤྲན་གྱི་ཆེ་བ་ཤད་དམ་
ཁུངས་བཤད་ལ་བཟོས་ནས་བཏགས་པའི་སྟོ་ཉག་ཏུ་དུའི་མིང་སྟེ། བདུད་ཅི་ལོད་ལྷན་གྱི་རྒྱད་
ལས། ང་ལ་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཡོད་མོད་ཀྱང་། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་མ་མཛོང་ཡི་རེ་སྟག་ །བཅུད་
ལྷན་མ་རྟེན་འཕོངས་རྣམས་སྦྱང་རེ་རྟེ། ཞེས་ཟེར་ཉག་ཏུ་དུས་པས་ཉག་ཏུ་རབ་རྒྱུ་དེ། ཅས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉག་ཏུ་བསྟེན་པ་གསུམ། དབྱུང་བ། དགང་བ། རུམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བའོ། །

ཉག་ཏུ་འབབ། [མངོན]ཚུ་བོ་མི་ནྱ།

ཉག་ཏུ་ཟ། [མངོན]རྟ་སྤྱི།

ཉག་རྟོགས། ཉག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་སོགས་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ཉག་པ་ལ་ཉག་པར་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའོ། །

ཉག་ལྷ། བདེན་བྱལ་གྱིས་ཉག་པར་ལྷ་བ།

ཉག་གཏུག། རྒྱན་དུ་པར་རྒྱུར་བྱུག་འབྲང། དགའ་པོ་ཉི་པོ་དང་མན་རྩན་ཉག་གཏུག་བྱེད།

ཉག་གཏོར། རྒྱན་གཏོར་ཏེ་དུས་རྒྱན་དུ་འཛོག་པའི་གཏོར་མ།

ཉག་བཏན་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱལ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟག་བརྟན་དགོན། ② རྟོ་སྐད་རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་སྤྱིང་དང་དགོན་ལག་པ་མ་ཆང་ཞེས་ཀྱང་གྲགས།
རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་རྒྱ་མོ་ཁྱིའི་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥ལོར་མ་རྩ་བརྟེན་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་
གནས་འཕྲིན་ལས་ཀྱན་ཁྲབ་ནས་ཕྱག་བཏབ། སྤྱབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བ་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་འཛུལ་ཐང་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟག་བརྟན་རྟོ་རྩེ་སྤྱིང་། དགའ་ལྷན་པོ་ཐང་གི་དུས་མཚུགས་ཏུ་སྤྱབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་བཏབ།
སྤྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོན་དགོན་ལུང་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟག་བརྟན་གཟིས། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་ཡང་ཟེད། རྟག་བརྟན་གཟིས་ཕྱག་ཅེས་གཏུགས་ལུ་བཀྲ་ཤིས་
ཆོས་སྤྱིང་གི་ཤར་ངོས་རི་ཁྲག་གི་ལྗེ་བས་སུ་དུས་རབས་བརྒྱ་གྲག་པའི་ནང་དབེན་ས་སྐོ་བཟང་
དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱབ་པ་མཛད་དེ་བཞུགས་སྐྱོང་བ་རེད་ཅེས་པའི་གྲག་ཕྱག་ཅིག་ཡོད་པ་དེར་རབ་
བྱུང་བརྒྱ་གྲག་པའི་ལྷགས་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༠ལོའི་ཡས་མས་སུ་གཏུགས་ལུ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་
གི་གནས་འཛིན་པ་བོང་ཁ་བ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་ཀྱིས་སྤྱབ་ཁང་བཏབ། བྲག་ཕྱག་ནང་བདེ་
མཆོག་གི་སྤྱན་གྱི་རང་བྱོན་ཞིག་དང་། ལྷ་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་སྤྱབ་རྩུར་གྲགས་པའི་རྒྱ་མིག་།སྟེང་
དུ་ཆོས་འབྲུང་གི་རང་བྱོན་སོགས་མཛུལ་རྒྱ་ཡོད། དགོན་བདག་པ་བོང་ཁ་སྤྱང་ཡིན།

རྟག་སྤབ་པ། འགྱུར་ལྟོག་མེད་པ།

རྟག་མཐའ། རྟག་པའི་མཐའི་བསྐྱས་མིང་།

རྟག་བདེ་བྱེད། [མཛོན]ནམ་ཐོས་སྤྲས།

རྟག་པ། ① རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་ཅིང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ། ལྷ་མ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། ② མཉམ་ཉིད།
བརྟན་པ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པ། རྒྱན་དུ་མི་ཉམས་པ་འཕམ། རྒྱན་མི་འཆད་པ། དགུན་དུས་རྟག་
པར་ཉི་མ་འཆར་རྒྱ་ཡོད།

རྟག་པ་ཉིད། འགྱུར་མེད་ཁོ་ན།

རྟག་པ་གཉིས། ལྷ་མ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟག་པ་དང་། དེ་ལག་པའི་རྟག་པ་གཉིས།

རྟག་པ་ཐེར་ལུག་། འགྱུར་ལྟོག་མེད་པའི་རང་བཞིན། བསྐྱར་བཅོས་མི་སྤྱབ་པའི་རྟག་པ་ཐེར་ལུག་གི་

དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད།

རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ། མེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་རྟག་པའི་མཐའ་དང་། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་
འཛིན་པ་ཆད་པའི་མཐའ།

རྟག་པ་བཞི། རྟམ་མཁའ་དང་། འགོག་པ་གཉིས། དེ་བཞིན་ཉིད་བཅས་བཞི།

རྟག་པ་གསུམ། འགོག་པ་གཉིས་དང་། རྟམ་མཁའ་བཅས་གསུམ།

རྟག་པའི་དངོས་པོ། རང་སྤེའི་བྱུང་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞི་ལས་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཁོ་ནས་འདོད་པ་ཞིག་སྟེ།
དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་
ཆོས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་རྟམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི། སྤྱི་འཛིག་མི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྟག་པར་འཛོག་
པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་སྤྱི་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་ཆ་ནས་དངོས་པོར་
འཛོག་པ་ཡིན་ལོ། །

རྟག་པའི་མཐའ། ཆོས་རྣམས་རང་དོས་ནས་བདེན་པར་བྱུང་པར་ལྟ་བུ།

རྟག་པའི་རྫོང་། དུས་རྟག་ཏུ་གནས་སུབ་པའི་ཆ་ནས་རྫོང་། དང་འདྲ་བར་བཀྲགས་པ་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་
སྐད་དུ་ཡུང་ཁིང་ཞེས་པ། བོད་སྐད་དུ་གཡུང་བྱུང་ཟེར་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག་

རྟག་པའི་བྱེད་པ་བཞི། ཆོས་ཉེར་དགའའི་བྱི་ཆར་བཟ་གིས་དང་། གནམ་སྟོང་སྤྱི་ཆར་ཀླང་བཞེའམ་
བཞེམ་དོ། གནམ་སྟོང་བྱི་ཆར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་གཅིག་སྤྱི་ཆར་མི་སྦྲག་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་རྟག་
ཏུ་ངེས་པས་ན་རྟག་པའི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

རྟག་པར། དུས་རྟག་ཏུ།

རྟག་པར་ལྟ་བུ། བྱི་རོལ་པའི་བྱུང་མཐའ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ན་རྟག་ལྟ་དང་ཆད་ལྟ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་
དེའི་རྟག་ལྟ་ནི། མེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་མཐའ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། བདག་
རྟག་པར་མེད་པ་ཞིན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྟག་པར་སྤྲོ་བ། སྤོན་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་གངས་ཅན་པ་དང་། ཆངས་པ་བ། ཐུབ་འཇུག་པ། དཔྱིད་
པ་བ། དབང་སྦྲག་པ། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ།

རྟག་པར་སྤྲོ་བ་བརྒྱད། ༡ གངས་ཅན་པ་དང་། ༢ ཆངས་པ་བ། ༣ ཐུབ་འཇུག་པ། ༤ དཔྱིད་པ་བ།

༥ དབང་ཕྱག་པ། ༦ གྲེ་བྲག་པ། ༧ རིག་པ་ཅན་པ། ༨ གཅེར་བྱ་བ་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བརྒྱད།
ཉག་པར་རེ་བཞིན། དུས་དང་ནམས་པ་ཀྱན་ཏུ།
ཉག་པོ། འབྲེལ་བ་ཉག་པོ་སོགས་ཡང་ཡང་ངམ་ཐེངས་གངས་མང་ག།
ཉག་སྐྱན་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་གྲུབ་མཐའ་སོགས་མ་གསལ། རྩོམ་དགོན་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྤྱ་མཁར་ཅེ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉག་སྐྱན་འབྲུམ་པ། མིང་གཞན་མཆོད་རྟེན་བཟ་ཤིས་འོད་འབར་ཟེད། མཆོད་རྟེན་སྤྱ་ཁང་ཞིག་ཡིན།
བོད་ཀྱི་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱིས་མཆོད་གནས་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྟོ་
ཁ་ས་ཁུལ་སྤྱ་གཞི་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉག་འབྲོར། སློབ་བླ་སོགས་སུ་ཉག་ཏུ་འབྲོར་ག།
ཉག་སྐྱོས། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས་རིས་ཤིག་
ཉག་སྤྱ་བཞི། སྤར་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་གངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ཕྱག་པ། ཁྲུབ་འཇུག་པ། གཅེར་
བྱ་བ་བཅས་བཞིའི་སྤྱི་མིང་།
ཉག་སྤྱའི་སྟོན་པ་གསུམ། བར་སྟོང་མེར་སྐྱ། བར་སྟོང་མཆོད་འོས། སྟོན་པ་ཚུ་སྐྱུང་རོ། །
ཉག་ཞི་བ། [མངོན] ① ལྟ་དབང་ཕྱག ༥ ② སངས་རྒྱལ ③ སྐྱན་རས་གཟིགས།
ཉག་ཡས། གངས་གནས་ཤིག་
ཉག་རེས་འཁོར་ག། [མངོན]ཉག་ཏུ་སྐྱོར་བའི་ཟས།
ཉག་ལོངས། ཉག་པའི་ལོངས་སྐྱོད་དེ། གཟའ་རྣམས་ཀྱི་ཞག་གསུམ་ལོངས་སྐྱོད་དེར་ཉག་ཏུ་ངེས་
བས་ན་ཉག་ལོངས་ཞེས་བརྗོད།
ཉག་ས། ① མཆོན་ཤེད། མིང་ཉག་ས། རྒྱལ་ཉག་ས། སྤེན་ཉག་ས། རང་ཉག་ས། འཆི་ཉག་ས། ཞིང་ལ་
ས་ཉག་ས། མཆོལ་ཉག་ས་བརྒྱབ་པ། ② གཏན་ཆོགས་སམ་རྒྱ་མཆོན་ཏེ། བྱས་པའི་ཉག་ས་
ཀྱིས་སྤྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ན། བྱས་པ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་པའམ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་
བུའོ། ཉག་ས་གསལ་བཏང་ཡང་ཉག་ས་མ་གྲུབ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་
ཆོས་དང་། རྟོགས་ཀྱི་ཆོས། སྐྱབ་ཤེད། གཏན་ཆོགས། རྒྱ་མཆོན་རྣམས་སོ། ③ རྒྱ། བཀའ་

ཤོག་ལ་བྱག་རྟགས་པ་བ་པ། ལྷག་གི་ན་རྟགས། རྟོར་གྱི་རྟ་རྟགས། ④ མོ་མའི་མཆོན་མ། མོ་
རྟགས། མོ་རྟགས། དབྱིན་སྐད་དུ་marker ཟེད།
རྟགས་གྱི་རོ་མོ་མ་བྱུང་པ། རོན་ལ་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་བྱག་གི་ནང་གསེས། རྟགས་གྱི་རོ་མོ་མི་སྤང་
ནས་མ་བྱུང་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟེས་བྱ་འདི་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བདག་
གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟུང་བྱེད་རང་ཉིད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤང་པ་སྟེ་གཞི་
མ་བྱུང་པའོ། །
རྟགས་གྱི་དགེ་སྦྱོང་། རབ་ཏུ་བྱུང་པའི་རྟགས་ཅན་འཛིན་པ། དེ་ཡང་གོས་སྟོག་ཆོས་གཞི་བསྐྱར་
བ་ལུས་ལ་འཆང་བ་ཅན་ལས་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་ནང་དོན་མ་རྟོགས་པ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་
མིང་འཛིན་པ་རྣམས་གྱིས་ཞག་བདུན་རིང་གྱི་རྩོ་ཁ་ཟས་སྤངས་ནས་རྒྱུན་དུ་གྱི་རྩོ་ཁ་ཟས་ལ་
སྦྱོང་གྲང་ཉེས་མེད་དུ་ཁས་ཁྲུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
རྟགས་གྱི་འཇུག་པ། སྟོན་འཇུག་དང་ཇེས་འཇུག་རྣམས་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ཏེ་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་།
གང་གིས་འཇུག་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ། ཅི་བྱིར་འཇུག་པ་རྣམས་གྱི་དོན་གསལ་བའི་བསྟན་
བཅོས་བྱ་མི་སམ་རྟོ་རྟེས་བཅུམས་པ་དེ་ཡིན།
རྟགས་གྱི་རྟོར་བྱིལ། དང་དོན་གྱི་རྟོར་བྱིལ་ལམ། མཆོན་མའི་རྟོར་བྱིལ།
རྟགས་གྱི་བྱས་ལུལ། རྟགས་གྱི་བྱས་པ་འཇུག་པའི་ལུལ་ཏེ་བསྐྱུང་བྱ་ལ་གོ་
རྟགས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་བྱུང་པ། རོན་ལ་མ་བྱུང་པའི་རྟགས་བྱག་གི་ནང་གསེས།
རྟགས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྤང་ནས་མ་བྱུང་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩ་བ་གཉིས་སྤང་
གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྱལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། ཞེས་པ་
ལྟ་བུ་རྩ་བ་གཉིས་སྤང་ལ་རྟོག་བྱལ་བྱུང་མ་འཁྲུལ་བ་མ་བྱུང་པའོ། །
རྟགས་གྱི་སྦྱོར་བ། རང་གི་དམ་བཅའ་སྟུང་འདོད་གྱི་བསམ་བསམ་གཞན་ལ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་
དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་རག་
རྟགས་གྱི་ཅེ་སྦྱོར། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར།
རྟགས་གྱིས་བསལ་བ། དངོས་སྟོབས་གྱིས་བསལ་བའོ། །

རྟགས་ཁོན་མ་བྱུང་བ། ཐལ་འགྱུར་ལ་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟགས་ཁོན་མ་བྱུང་བ། དཔེར་ན།
སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། སྤྲུལ་ཅན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ།

རྟགས་བྱུང་བུ་ཚུལ། རྟགས་ཆད་མས་བྱུང་བུ་ཅིང་བྱུང་བ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་བ། བྱུང་བ་ཆད་
མས་བྱུང་བུ་ཅིང་རྟགས་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་བ། གཉིས་ཀ་ཆད་མས་བྱུང་བ། གཉིས་ཀ་ཁས་
སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་བའོ། །

རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་བ། སྤྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ལ་རྟག་པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཐག་གི་ངོར། སྤྲུལ་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཤེས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་བྱུང་བ། ཐལ་འགྱུར་དཀོན་ཡུལ་ཀྱི་སྒོ་ངོར། ཆད་མཐམ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་
རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་བྱུང་བའོ། །

རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་བྱུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་བྱུང་བ་དང་།
རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། རྟགས་ཆད་མས་བྱུང་བུ་ཅིང་བྱུང་བ་ཁས་
སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་བ་ཆད་མས་བྱུང་བུ་ཅིང་རྟགས་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཐལ་
འགྱུར་ཉེ་བཞིའོ། །

རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མ་བྱུང་བ། ཐལ་འགྱུར་ལ་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་མ་
བྱུང་བ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་འཕངས་པའི་སྤྲུལ་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ།

རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་བྱུང་བ། སྤྲུལ་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་ན་བྱུང་རྟགས་ཆད་མས་བྱུང་བུ་ཅིང་
དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་ཀྱི་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྤྲུལ་པར་ཁས་
མ་སྤངས་ན་བྱུང་རྟགས་ཆད་མས་བྱུང་བུ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པས་སྒོལ་བ་དེ་ལ་
ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤྲུལ་འགྱུར་བའོ། །

རྟགས་འགོད་སྐད་བརྒྱ། གྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་markup language ཟེད།

རྟགས་བརྒྱད། བརྒྱ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྲུས་མིང་།

རྟགས་བརྒྱད་སྒྲིན་རིས། ① རུམ་འཐགས་ཀྱི་རི་མོའི་རྣམ་གངས་ཤིག་། ② གོས་ཆེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་

རྟགས་བརྒྱད་བྲུམ་གཟུགས། བརྒྱ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོ་ཆང་བའི་རི་མོ་བྲུམ་པའི་གཟུགས་
དབྱིབས་ཅན་ཞིག་

རྟགས་བརྒྱད་མ། ཉེན་མོ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཁ་བརྟགས་ལེགས་བྲས་ཤིག་

རྟགས་བསྒྲིགས་མ། གྲོག་ཁྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྟོན་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་combining symbols ཟེད།

རྟགས་ལྷ། འགོ་བའི་ལྷ་ལྷས་བསྐྱང་བའི་རྟགས་ལྷ་ནི། གཡག་དགལ་ ཞང་ཆོན། ཁ་སྐྱང་། བུད་མེད།
རི་དྲགས། ཉིང་རེ་འཛིན་མི་གསལ་བའོ། །

རྟགས་ཅན་མ། [མངོན]སྐད་འཆོར་མ།

རྟགས་བརྒྱ། རྣམ་འབྱོར་པ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཟེན་པས། ༡ ས་རྒྱུད་ཟེན་པས་དུ་བ་སྟོན་བྱལ་
ནོ། ༢མེ་རྒྱུད་ཟེན་པས་སྟེན་བྱ་མེ་ཁྲིར་ལྟ་བུའོ། ༣ཆུ་རྒྱུད་ཟེན་པས་སྟེན་བྱ་ཆུ་ལྟ་བུའོ། ༤ རྒྱུད་
གི་རྒྱུད་ཟེན་པས་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའོ། ༥ རྣམ་མཁའི་རྒྱུད་ཟེན་པས་འཇའ་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས། ༦
སེམས་ལྷག་པར་བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱབས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་། ༧ རིགས་ཀྱི་ག་
གནས་མཐོང་ངོ་། ༨ ལུས་ལ་འཇའ་ཆོན་སྒྲ་ཆོགས་འཕོར། ༩ ལྷའི་མིག་ལྟ་བུ་ཡུག་གཅིག་གིས་
གཅིག་མི་བསྐྱབ་པར་གསལ། ༡༠ གཞན་གྱི་སེམས་ཤིས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་ཐུན་བ་
སོགས་ཉམས་སྐྱང་སྒྲ་ཆོགས་འཆར་བའོ། །

རྟགས་ཆོས། གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་སྐྱོར་བའི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཟེད། དཔེར་
ན། སྐྱོམས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྲས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་མཆོན་ན། བྲས་པ་དང་མི་
རྟག་པ་གཉིས་སོ། །

རྟགས་ཆོས་གཅིག་པ། གྲོག་པ་གཅིག་པས་མ་བྱུབ་པ་གསུམ་གྱི་བྲས། རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་

ནས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ། རྟགས་ཞེས་པ་སྦྱབ་ཤེས་ཀྱི་དང་། ཆོས་ཞེས་པ་བསྦྱབ་ཤེས་ཆོས་དང་། དོན་
ཞེས་པ་བསྦྱབ་གཞིའམ་ཚོད་གཞི་བཅས་གསུམ་མོ།
རྟགས་འདུག །རྟགས་ཀྱི་འདུག་པའི་བསྦྱས་མིང་།
རྟགས་འདུག་གི་འདུག་པ་བཞི། སྟོན་འདུག་རྗེས་འདུག་རྣམས་ཀྱི་འདུག་ཚུལ་ཏེ་གང་ལ་འདུག་པ་
དང་། གང་གིས་འདུག་པ། ཇི་ལྟར་འདུག་པ། ཅི་ཕྱིར་འདུག་པ་བཞིའོ།
རྟགས་གཉིས། དེ་ལ་འབྲེན་ཚུལ་གསུམ་ལས། ༡ སྦྱབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས། ༢ ཡང་དག་དང་
ལྟར་སྦྱང་།
༣ རང་དོན་གྱི་རྟགས་དང་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས།
རྟགས་ལྟར་སྦྱང་། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྦྱང་ངོ་། །
རྟགས་ལྟར་སྦྱང་གསུམ། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ། མ་གྲུབ་པ་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེན་པ་
གསུམ་མོ།
རྟགས་ལྟར་སྦྱང་གི་ཆར་བཅད། ཆོལ་བས་རང་གི་དམ་བཅའ་སྦྱབ་པའི་ཆེ་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྦྱང་
བཀོད་བས་སྦྱབ་ཤེས་ཡང་དག་དུ་མ་སོང་བས་རྟགས་ལྟར་སྦྱང་གི་ཆར་བཅད་དུ་སོང་བའི་དོན།
རྟགས་སྟོབས། སྦྱབ་ཤེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཤུགས་སམ་བྱས་པ།
རྟགས་ཐེལ། རྒྱའམ་ཐེལ་ཅེ།
རྟགས་ཐོན་པ། ལས་གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་དེའི་རྟགས་སམ་མཆན་མ་ཐོན་པ།
རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལོག་ན། བད་ལ་སྦྱོར་བཅོས་བྱས་ནས་ཕྱིའི་བད་རྟགས་དང་བད་དུ་བད་ཀྱི་
ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལོག་ཡོད་ན་དེ་ལ་འཁྲལ་སོ་མེད་དེ། དཔེར་ན། དང་པོ་ཕྱི་རྟགས་དང་ངོ་བོ་གཉིས་
ཀ་ཆ་བ་འཕེལ་བ་ལ། གཉེན་པོ་བསེལ་བ་བསྟེན་པས་ཆོད་པ་དང་ཆོད་རྟགས་ཟྱེ། གང་བ་འཕེལ་
བ་ལ་ཤོད་བསྟེན་པས་གང་བ་དང་གང་རྟགས་ཟྱེ། རྒྱང་འཕེལ་བ་ལ་བཅུད་བཞི་བསྟེན་པས་རྒྱང་
དང་རྒྱང་རྟགས་ཟྱེ་ན་དེ་ནི་རྟགས་དང་ངོ་བོ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སོང་བས་ན་འཁྲལ་སོ་མེད་དོ། །
རྟགས་དང་རྟོན་འབྲེལ། བོན་པོའི་ཆོས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀས་ད་ལྟའི་གནས་

ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཡོངས་པར་རང་ཉིད་ལ་བཟང་ངན་རྗེ་ཡོང་གི་རྟགས་མཚན་དང་། རྟེན་
འབྲེལ་ལེགས་ཉེས་བཟླ་བ། དཔེར་ན། སོ་སོ་ཐག་རིང་འགྲོ་སྐབས་རང་གི་བྲིས་ནས་ཐོན་པའི་
ཉིན་མོ་ལས་དུ་མི་ཚུ་ཐོམ་སྟོང་པར་བྲེར་ནས་ཚུར་ཡོང་བ་དང་ཐུག་ན། ད་རེས་རང་ཉིད་བསམ་
དོན་མི་འགྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། ཚུ་ཐོམ་ནང་དུ་ཚུ་སྐྱགས་ནས་ཚུར་ཡོང་
བ་ཞིག་དང་སྤང་ན་ད་རེས་རང་གི་བསམ་དོན་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཤོད་ཚུལ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད།

རྟགས་དཔྱད། ཐམས་གཤམ་དཔྱད་ཐུག

རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ། གཏན་ཆོག་ས་རིག་པའི་སྟོར་བ་འགོད་ཚུལ་ལ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྟན་གྱི་
དང་པོ་ཕྱོགས་ནི་རང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱའམ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་པ་དཔེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་དཔེ་རུ་འདོགས་པ། གསུམ་པ་རྟགས་ནི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་བཀོད་པར་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་པོར་དཔེ་བཅས་པའི་དོན་ཁས་ལེན་གྱིད་
དུ་འདུག་པའོ། །

རྟགས་སྤང་དང་ཉམས་སྟོང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་རིམ་བཞི་འབྱུང་ཞིང་ཞུགས་པ་དང་། གནས་པ་དང་། ཐེམ་པ་བཅས་སོ་སོར་བྱི་
རྟགས་བརྒྱད་དང་། བྱང་རྟགས་བརྒྱད་ཡོད། ཞིབ་པར་གསལ་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ།
རྟགས་སྤངས་ཀྱི་ཐམ་འབྱུར། རྟགས་སམ་སྐྱབ་གྱིད་དུ་མ་སྤངས་ཤིང་། ཆོས་ཅན་དང་། གསལ་བ་
རེ་རེ་ལས་མེད། དཔེར་ན། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞི་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྟགས་འཕེལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ལོར་ཆར་ཆོས་འདོན་རྒྱལ་
པོའི་དཔོན་རྫོགས་རྒྱ་མཚོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་
བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟགས་བྱང་སྐྱེལ་བྱངས། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐྱད་དུ་nominal transfer rate ཟེར།

རྟགས་སྒྲིབ། རྟགས་ཀྱི་སྒྲོར་པའི་བསྐྱུས་མིང་།

རྟགས་ལ། རོ་བོ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ལ།

རྟགས་མ་གྲུབ་པ། ཐལ་འབྱུར་ལྷར་ལྷང་བཞིའི་ནང་གསེས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་སྦངས་མས་
ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན། སྤྱོད་ཚན། རྟག་པར་ཐལ། མཉན་བྲམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པས་ཐལ་ལན་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤོད་པའོ། །

རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་རོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་རོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ།
གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ།
རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའོ། །

རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་བསྐྱུན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤུག་
ཐུན་འཛིན་ཆོས་ལུགས་འཛིན་ཉེན་འདིར་གནས་པའི་གནས་ཆད་ལ་ལོ་ལྷ་སྒྲོང་ཡོད་པའི་ཐ་མའི་
ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུགས་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པ་མ་
གཏོགས་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ལྟ་ཅི། ཐན་རབ་བྱུང་གི་སྤྱི་མཁའ་ཅམ་
ཡང་མེད་པར་གྱུར་པའི་དུས་ཡིན་པས་མིང་དེ་ལྷར་ཐོགས་པ་ཡིན་ཟེར།

རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་དགེ་སྲོང་། བར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རྟོགས་ཀྱི་སྤྱི་མ་མི་ལྷན་པར་བྱེད་དགེ་སྲོང་
གི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པའོ། །

རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་ལེའུ། སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་བསྐྱུན་པའི་གནས་ཆད་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་
བྱུང་པའི་རྟགས་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེའོ། །

རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཁུབ་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། བྱས་ན་རྟག་པས་ཁུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་
གང་ཐག་གི་རོར། སྤྱོད་ཚན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

རྟགས་མཆོན། རྟགས་དང་མཆོན་ལ། རིགས་ལམ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྟགས་མཆོན་བསྐྱུན་པ།

རྟགས་མཆུངས་འཛེན་པ། མིང་གང་རུང་གི་མཐར་སྦྲར་པའི་རྗེས་འབྲུག་དེས། རང་མིང་གི་ཆ་གས་
སུ་འཛེན་རྒྱའི་གཞིའི་ཡི་གེ་དེ། དག་ཐོག་ནས་བཤོད་བདེའི་དགོས་པ་གཙོ་བོར་མ་བྱས་པར་
རྗེས་འབྲུག་རང་དང་པོ་མོ་མཁིང་མོགས་ཀྱི་རྟགས་མ་ཐུན་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་འཛེན་རྒྱལ་

ཏེ། དཔེར་ན། སོས་ཀ་ ཞིང་ག། དབྱར་ཁ་ལྟ་བུའོ། །

རྟགས་འཛིན་སེམས། ① རྟགས་སྤྱི་མ་བཞོད་པའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་རྟགས་སྤྱི་དགོད་བྱ་བྱས་པའམ། ཏུ་བ་
ལྟ་བུ་ལས་སྒྲིག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་སྒྲོ་འཕེན་བྱེད་ཅིག། ② རེས་དཔག་གི་རྒྱ། རྟགས་
ཀྱི་ཚུལ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་དན་པའི་སྒྲོ། དཔེར་ན། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རེས་སྤྱི་དཔག་པར་བྱ་བའི་
གཞི་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་
ངེས་པའི་སྒྲོ་སྟེ། བ་ལྟ་བུའོ། །

རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། བྱབ་པ་འཇལ་
བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཏེ་གཉིས།

རྟགས་ཡང་དག། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་བྱབ་ཅིང་འབྲེལ་བ་ངེས་པ། དཔེར་ན། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། རྟགས་བྱས་པ་ཅོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ་
དང་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་
པས་བྱབ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་རེས་སྤྱི་འགོ་ཕྱོག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའོ། །

རྟགས་ཡང་དག་གི་དེ་ཉི་མོ་རྒྱག། རོ་པོའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉི་བ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉི་བ། སྒྲུབ་
ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉི་བ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉི་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དེ་ཉི་བ། ཆོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉི་བ་རྣམས་སོ། །

རྟགས་ཡང་དག་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ། རོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག །ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་རོན་
འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག །ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག །རོན་དང་ཐ་
སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཅས་ལ་ཟེར།

རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། ① བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉི་བ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྒྲུབ་
རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། ② རྟགས་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཉི་བ། རོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཐ་
སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཏེ་གཉིས། ③ ཕྱོགས་ཆོས་གཏན་ཆོགས་དགའི་གས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གཉིས་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མི་

མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་གཏན་མེད་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འདུག་པའོ། །
རྟགས་ཡང་དག་གསུམ། ① རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་སྟོན་སྟེ་ན། འབྲས་བྱའི་རྟགས་དང་།
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་ཏེ་གསུམ་མོ།
རྟགས་རིགས། ཚད་མའི་རིགས་ལམ་གྱི་ནང་ནས་རྟགས་སམ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་
སྒྲུབ་སྟོར་གྱི་ནམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞིག
རྟགས་རིམ་འབྲུལ་ཞུས་པ། རྟགས་ཐལ་རིམ་བཞིན་བཀོད་བ་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཆོག
རྟགས་རིས། རྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་icon ཟེར།
རྟགས་རིས་ཆུང་བ། རྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་small icons ཟེར།
རྟགས་རིས་སྟར་སྟེ། རྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་arrange icons ཟེར།
རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་ནས་མ་བྱུབ་པ། རྟོ་དོར་མ་བྱུབ་པའི་རྟགས་གསུམ་གྱི་ཡ་བྲལ། རྟགས་དེ་ཡོད་
མེད་མ་དེས་པའི་ཁྱེན་གྱིས་མ་བྱུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་བ་དང་རྒྱུངས་བ་གང་ཡིན་མ་དེས་པའི་
དོར། རྟུ་རྒྱས་དང་ཐུན་པའི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
རྟགས་གསལ། རྒྱུབ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས།
རྟགས་གསལ་གྱི་ཁྲབ་བ་སྟོ་བརྒྱད། རྟགས་གསལ་པན་ཚུན་གྱི་ཁྲབ་བ་རྣལ་མ་བཞི་དང་། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །
རྟགས་གསལ་གྱི་སྦྱོར་བ། གཏན་ཆོགས་རིགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་བྱ་བ་ལག་ལེན་གྱི་ནམ་གཞག
རྟགས་གསལ་གཏོང་བ། ① ཅོད་པའི་སྐབས་དབྱེ་ནས་ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། ② མཆན་ཉིད་བསྟོ་
སྟེང་། ཡིན་མིན་བདེན་རྒྱུན་གྱི་སྟོར་ལ་རྟགས་གསལ་མ་གཏོང་ཞིག
རྟགས་གསུམ། [མདོན]གྲུ་ཤན།
རྟང་རྟང་། རྒྱུད་བ་སོགས་མ་ལྷུག་བར་འཕེན་པ།

སྐད་དུ་རྒྱལ་པོའི་མཁར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ཉན་སྤེའི་ཁེ་ཟེ། རེས་སུ་མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་
རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་འཇུགས་སྐྱུན་བྱས་ཏེ་ད་ལྟའི་རྒྱ་ཁོན་འདི་བྱང་།
རྟའི་རྟོད་ཐག་། རྟ་ཅ་ཐང་སྟེང་དུ་རྟོད་ཆེད་ཀྱི་ཐག་པ་ཞིག་ཡིན།
རྟའི་རྟོད་ལུང་། རྟ་རྟོད་སའི་ཕུར་པ་ལ་གོ
རྟའི་མཐུར། རྟའི་མགོ་ལ་གཡོག་པའི་མཐུར་མགོ
རྟའི་དུས་ཆོད། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་དེ། ཉན་བྱེད་རྟའི་དུས་ཆོད་སྟེ། ལུལ་གང་དེའི་ཉན་གྲང་གི་
རྒྱ་ཆོད་༡༡-༡༢པའི་བར་གྱི་དུས་ཆོད་ལ་ཟེར།
རྟའི་འཛིན། རྟའི་ཡིག་འཛིན།
རྟའི་རྩ་ཚི། རྟ་ལས་སྟེས་པའི་རྩ་ཚི་བྱང་ཞོར་དུ་ཅི་བ་ཞིག
རྟའི་ཤིང་རྒྱ། རྟས་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྒྱ།
རྟའི་ཐལ་སྟོགས། བཞོན་རྟ་བཞོན་བེལ་གྱི་ཁལ་སྐྱུར་བྱེད་ཐལ།
རྟ་ལྟ། རྟོང་ཞིག་། སི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མངའ་སྡེ་དང་རིགས་རང་སྐྱོངས་ཁུལ་གྱི་དབུས་ཁུལ་དང་།
ཉག་རྒྱའི་སྟོད་རྒྱུད་དུ་ཡོད།
རྟ་ལྟ་མི་ཆོ་དམར་མོ། གནའ་པོའི་དུས་ཀྱི་རྟ་ལྟ་ལུལ་གྱུ་འདིའི་སྟེ་བ་སྤྱིའི་མིང་།
རྟར་ལ་རྒྱལ། རྟ་ལ་ཤིང་རྒྱས་ནས་སྐྱགས་ནང་ལ་མི་རྒྱུད་ནས་སྐྱགས་བ་གས་བ་བྱི་ནས་རི་མོ་
མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ།
རྟར་ལག་འགྲོ། རྟ་གསེབ་དང་ཆོད་མ་སྐྱོར་བ་བྱུབ་པའི་མིང་།
རྟས། ལུས་དང་ཁམས་སོགས་རྒྱས་པའམ་དར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ལུས་རྟས་བྱེད་ཀྱི་ཟས་ཞེས་པ་ལྟ་
བྱ། བརྟ་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། ལུས་བརྟ་བར་བྱ། བརྟ་བྱའི་ལུས་ཞེས་པ་ལྟ་བྱ། བརྟས་ནི་འདས་པ་
སྟེ། ཟས་ཀྱིས་ལུས་བརྟས་ལྟ་བྱ།
རྟས་པ། བརྟས་པ་དང་གཅིག་།
རྟས་འཕྲ་བརྒྱབ་པ། རྟས་འཕྲ་ཐོ་བརྒྱབ་དང་གཅིག་།
རྟས་འཕྲ་ཐོ་བརྒྱབ། རྟ་ཁོང་ཁོ་ནས་ཀྱང་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་གཡུག་སྟེ་མིའི་ལུས་ལ་བརྒྱབ་པ་ལ་ཟེར།

ཉིང་མོ། རྗེས་དང། བྱི་མ། དཀའ་བའི་ལས་ནམས་སྟོན་ལ་ཆར་ན་ཉིང་མོར་བྱ་རྒྱ་ལས་སྤྲོ་བ་ཡོང།
ཉིང་ལྷན། ལྷན་གྱི་ཉིང་བའི་ཐད་གྱི་མཐིལ་ལྷན།
ཉིང་ལྷན། འགམ་སྐྱོར་མེད་པའི་ལྷན་གྱི་མིང།
ཉིབ། དངོས་རྩས་ལ་ཤུལ་གོང་བཟོས་པའི་དོན་ཏེ། ཟངས་དེམ་ཉིབ་མི་རུང་ལྟ་བུ། བཉིབ་ནི་མ་
འོངས་བ་སྟེ། བཉིབ་བྱའི་ཟངས་དེམ་བཉིབ་པར་བྱ་ལྟ་བུ། བཉིབསནི་འདས་བ་སྟེ། ཟངས་དེ་མ་
བཉིབས་ཟིན་ལྟ་བུ། ཉིབསནི་སྤྱུལ་ཆོག་སྟེ། ཉིབས་ཤིག་ལྟ་བུ།
ཉིབ་གཟོང་གསེག་ཁ། [ཡུལ་]གཟོང་གི་བྱེ་བྲག་ཅིག
ཉིཅུ་ར་དགོན། བོ་ཉོ་བའི་སྟོང་མ་སྟོར་འདུལ་བ་ཆེན་པོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན།
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་ལྷན་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ཉིས་ཆང་མ་ཉི་བ་ཤེས་རབ་བཟ་ཤིས། རེབ་གོང་སྟོད་དུ་གཡུང་སྟོན་ཁོ་རྒྱལ་གྱི་མི་རྒྱུད་བྲག་རྩོར་
རྒྱལ་གྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོར་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་
བཅུ་གསུམ་པ་ས་མག་ཡོར་ཁུ་བོ་གཤིན་རྗེ་ནལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང།
བཅུ་དྲུག་པ་རྒྱ་སྟག་ཡོར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཆོས་གྲུང་ཞུགས། རྗེ་སྤལ་ལྷན་པ་ལས་ཆོས་
བཀའ་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་མེ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། དཔོན་
སྟོབ་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོ་དང། དགེ་སྟོང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་
རྒྱ་མཆོ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཀུན་གཟིགས་ལཱ་བ་ཆེན་པོ་ལས་
བསྟེན་པར་རྫོགས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྔ་པར་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་རབ་འབྱམས་པའི་
མཆན་བཏགས་བཞེས། ཉིར་བདུན་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ལྷ་ཁྱིད་གྱི་ཡིག་ཆ་བརྩམས། སོ་
བདུན་པ་རྒྱ་མག་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྫོང་དཀར་བཀའ་གདམས་པོ་བྲང་བཟ་ཤིས་སྤྱིང་བྲག་
བཏབ། དགྲུང་ལོ་རི་གཅིག་པར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྱིང་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་བསྐྱུངས།
བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སྤྱི་གཤིགས།

ཏུག་སྤྲུལ། དེ་ཆེན་ནམ། སྤྲུག་པ་སྤྲུལ་པོ།

ཏུག་ཁུད། བྱི་སའི་ཁུད།

རྒྱལ་ལགགས། སྤེན་དང་ཐུར་སེར་ལོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱེན་ནས་རྒྱལ་པ་སྟེ་དེ་ཆེན་མི་འབབ་པར་
ལགགས་པའི་དོན།

རྒྱལ་ཟི། འོག་རྒྱུད། རྒྱལ་ཟི་ཁ། རྒྱལ་ཟི་གཏོང་བ། རྒྱལ་ཟི་རན་པོ་ང་མིན་ཁོ་ཡིན། སྟོས་ཟི་ཞེས་པོ་
ང་ཡིན་ཁོ་མིན།

རྒྱལ་པ། མི་གཙང་བ་དང་། སྒྲུག་པ།

རྒྱན་པ། བརྒྱན་པ་དང་གཅིག །

རྒྱན་བྱ། རྫིང་འདྲི་བ།

རྒྱལ། རྒྱལ་བའི་སྐུལ་ཆིག་

རྒྱལ་པོ། མི་རྩོད་འཕམ་ཞན་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་རྒྱལ་བ་དང་གཅིག །

རྒྱལ་པོད། སྟོང་སྟོང་ས་ཆེ་བ། དཔལ་མཛུངས་རྒྱལ་པོད།

རྒྱལ་པོད་ཅན། བ་རོལ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྟོང་སྟོང་ས་ཅན་དཔལ་པོ་སོགས།

རྒྱལ་བ། [ཐད་དང་བ།] ① བརྒྱལ་བ། བརྒྱལ་བ། རྒྱལ། ② མཐུག་སྐྱད་པ་དང་། ཐོགས་གཅིག་ཏུ་སྐྱད་
པ་དང་། ཁུ་སྐྱད་པ། བཟམ་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཕྱིར་རྒྱལ་བ། ཅིང་སྟོད་བརྒྱལ་བ། ③ འདུལ་བ།
རྟ་མོད་ཐག་སྟོག་གིས་བཅིངས་ཏེ་རྒྱལ་བར་བྱེད། ④ [རྫིང་]རྩོལ་བ་དང་། འབད་བ། འཇམ་བ།

⑤ མི་རྩོད་དང་། ཞན་བ། བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་བས་ལས་དོན་མི་འགྲུབ། དཔང་པོ་རྒྱལ་བས་ཆིག་
དོན་རི་བཞིན་གོ་མི་ཐུབ། མཆོན་ཆ་རྒྱལ་བས་དག་པོ་འཛོམས་མི་ཐུབ། སྟོན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་
བ། སྟོན་བྱས་རྒྱལ་བ། ⑥ དཔལ་བ། དག་པོ་ཐལ་བར་རྫོགས་པའི་སྟོང་སྟོང་ས་རྒྱལ་པོད་དང་ལྗན་བ།

རྒྱལ་ཁྱགས། ལུས་ཀྱི་ཆ་བྱུང་དམ་སྟོད་པའི་མིང་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་རྒྱལ་ཞིང་དེ་ལ་ཁྱགས་པ་
སྟེ། ཉོན་མོངས་ལམ་ཁྱེར་དང་འབྲ། དཔེར་ན། དག་སྟོང་རབ་བྱུང་ཡིན་ན་ཆང་འཐུང་བ་དང་།
བྱུང་མེད་སྟོད་པ་སོགས་ལྷུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་དགོས་པ་གཞན་དང་
གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་མེད་པའི་སྟོན་ནས་དེ་དག་གི་བྱས་པ་དང་བྱེད་
ལས་རྒྱལ་ཞིང་དེ་ལ་ཁྱགས་པས་ན་རྒྱལ་ཁྱགས་ཟེད།

རྟེན། ① རྟེན་པའི་སྐུལ་ཆིག ། ② གཞིའམ། གནས་ས། འཛོ་རྟེན། ཁལ་རྟེན། དམག་རྟེན། དམིགས་

རྟེན་ མའི་ལུས་རྟེན་ ལྷ་རྟེན་ ③ སྦྱིས་ཀྱི་རྟེན་ སྦྱབས་རྟེན་ བཟུལ་རྟེན་ ལུ་རྟེན་
 རྟེན་སྐལ་ སྦྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་སྐལ་བ།
 རྟེན་ཁབས། རྟེན་ལ་གཡོག་རྒྱུའི་དར་གོས་ཀྱི་ཁབས་བྱ་བཞི་ཞིག
 རྟེན་ཁྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་འཛོགས་པའི་མཆོད་ཁྱི་
 རྟེན་མཁའ་ ① རྟེན་གསུམ་གནས་པའི་ཁང་བ། ② འཕྲེ་བཅན་སོགས་གནས་པའི་ཁང་བ།
 རྟེན་གྱི་ཁམས། ཉང་གི་ཁམས།
 རྟེན་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྟར། མ་ཐུན་པར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ན་གནས་བ་དང་། སྦྱིས་བྱ་དམ་བ་ལ་བསྟེན་བ།
 སྟོན་ལམ་བཏབ་བ། སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་བསགས་བ་དང་བཞིའོ། །
 རྟེན་གྱི་གང་ཟག །ཆ་རྒྱུན་ཆང་བའི་མི།
 རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ སྦྱ་གཟུགས་དང་སྟེགས་བམ་མཆོད་རྟེན་སོགས།
 རྟེན་གྱི་སྟོབས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས། སྟོག་པ་བཤགས་པ་ལ་གཉེན་སོ་སྟོབས་
 བཞི་ཀ་ཆང་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་གཅིག་མ་ཆང་ན་སྟོག་པ་མི་དག་པས་སྟོབས་བཞིའི་ནང་ནས་
 དང་པོ་ལ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཟེད། སྟོག་པ་མི་དག་བཅུ་སྟོ་རྣམས་གསོག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 དེགས་གཉིས་ཉེ་ཡུལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོག་བསགས་པ་རྣམས་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་འཕྲོ་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་བཤགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་སེམས་ཅན་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྟོག་པ་བསགས་པ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་
 ཡིན་པས་སྦྱབས་འཕྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།
 རྟེན་གྱི་སྟོག་པ་ཅན། སྟོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་པ་
 དཔེ་དོན་གཉིས་མཆུངས་ཀྱང་། རྟེན་ས་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་མི་འདྲ་བར་སོ་སོར་སྟོག་པའི་རྒྱན་
 རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་སྔ་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དུས་རབས་སུ་པོད་ལ་དག་སྟོང་གི་
 སྟོན་པ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་མེད་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གྱིས་ཤུགས་ལུ་མེད་པའི་སྦྱ་རྟེན་གྱི་
 བྱང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་བཞེས་པ་ལ་གོ།
 རྟེན་གྱི་དབང་པོ་བདུན། སེམས་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་

ལྷ་དང་། ཡིད་དབང་དང་། རྟོག་དབང་བཅས་བདུན་ནོ། །
རྟོན་གྱི་དབང་པོའི་ཁམས་ལྷག་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྟོན་པོའི་དབང་པོ། ལྷའི་དབང་པོ།
པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཅས་ལྷག་
རྟོན་གྱི་གཙོ་པོ། རྟོན་གྲུབ་ཀྱི་དབུས་སུ་བསྒྲིགས་པའི་རྟོན་འགངས་ཆེ་བ་དེའོ། །
རྟོན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཁག་ལག་དང་དོན་གཅིག་
རྟོན་ལུས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་བ་སྣ་དེ་གི་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་functional dependence ཟེད།
རྟོན་འགངས་ཅན། རྟོན་གནད་ཆེ་བའམ། གཅིག་མཁའ་ཆེ་བ།
རྟོན་འགོ། [རྟོན་དོན་པོ་མཁའ་ཆེ་བའི་ཀྱི་བྱ་བ་ཅིག་
རྟོན་དོན་མཚན་ཅན། སྒྲིག་སྐད་ལྷག་ཀྱི་རྟོན་ཁྲད་པར་ཅན།
རྟོན་ཅན་གྱི་དབང་པོ་གཉིས། པོ་མོ་པོ་མོ་རྟོན་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སྟེ། པོ་དབང་
དང་། མོ་དབང་དོ། །
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ། རྟོན་རྟོན་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའམ། བན་
ཚུན་ལྟོས་འཛོག་གི་ཚུལ་གྱིས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ། དཔེར་ན། ས་བོན་ལས་སྒྲུ་གུ་
དང་སྟེ་བ་ལས་ཁྱ་ལོ། ལ་རི་ལ་བཞུགས་ནས་ཚུར་རི་ལྟ་བུའོ། །
རྟོན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ། ① གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་རྟོན་
དུ་གྱུར་པའི་སྐད་གཟུགས་དྲངས་བ། ② རང་འབྲས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུན་མོང་མེན་པའི་རྟོན་ནས་
བདག་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ། དབང་ཤེས་ལུལ་ལ་དངོས་སུ་ཉེ་བར་སྦྱོང་བའམ་དངོས་སུ་
འབྲུག་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་རྟོན་སྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྟོན་སོ། །འདི་སྐབས་ཀྱི་མཛོད་
གཉིས་དགོངས་པ་རྩེ་མི་འབྲུ་བ་ཡོད།
རྟོན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་། གཟུགས་སོགས་མཛོང་བཞིན་པའི་མིག་དབང་། མིག་དབང་ལ་དབྱེ་ན་
རྟོན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་འབྲས་
མིག་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟོན་བྱེད་པའི་མིག་ཤེས་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད།

མཚན་གཞི་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ནི་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་དང་བཅས་པའི་མིག་དབང་ཡིན་པས། རྟེན་བཅས་
མིག་དབང་ཞེས་བརྗོད། རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་མི་བྱེད་
པའི་མིག་དབང་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
མིག་དབང་ལྟ་བུའོ། །དེའི་སྐབས་སུ་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་མེད་ཀྱང་། རང་ལ་བརྟེན་པའི་
མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་མིག་དབང་དང་། མིག་དབང་ཡིན་པ་རིགས་མཚུངས་པས་ན། དེ་མཚུངས་
ཀྱི་མིག་དབང་ཞེས་བརྗོད། བྱེད་ལྔ་སྐྱེ་བས་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གིས་ཀྱང་གཟུགས་
མཐོང་བར་འདོད་དོ། །

རྟེན་ཆས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་མཚོད་པའི་ཡོ་ཆས།

རྟེན་མངའ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མཐོང་བ།

རྟེན་མངའ་ལྟ་བུ་མཚོད། ལྟ་རྟེན་མངའ་བ། ལྟ་བུ་འཆའ་བ། མཚོད་མེ་འབྲུལ་བ།

རྟེན་བརྩེས་བ། ① ལུས་བརྩེས་བ། ② རྟགས་སམ། ཆ་ལུགས་བསྐྱར་བ།

རྟེན་ཐུག། སྦྱིར་རྟེན་ཐུག་ཞེས་བ། གཡག་གི་རྩ་མ་ནག་པོ་འཕ་དཀར་པོ། དམར་པོ་སོགས་ལས་
བཅོས་པའི་སྦྱང་བ་སྦྱོར་སོ་ལས་ཐུག་རལ་དང་། དེའི་སྤྱི་དུ་ཐུག་བཅེངས། མོད་སྦྱོར། དེའི་
ནང་དུ་སོག་ཤིང་ལ་སྦྱང་མ་སོ་སོའི་སྦྱགས་བྲིས་བ། མེ་ལོང་དང་སྦྱ་བརྟན་སོགས་བཏགས།
སོག་ཤིང་གི་ཅེ་མོར་མི་བསད་ཀྱི་གི་སྦྱགས་ལས་བཅོས་པའི་ཅེ་གསུམ་མི་མགོའི་གཟུགས་
དོད་པའི་རྟོག་ཡོད་པ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་དགོན་བ་པལ་ཆེ་བའི་ཐོག་སྤྱི་དུ་
བརྟེན་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན།

རྟེན་དང་བརྟེན་བ། གནས་པ་དང་གནས་མཁན་ཉི། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བརྟེན་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་། །

རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་བ་ཡི་དམ་ལྟའི་དགྲིལ་འཁོར།

རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ། རྩ་དབྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ནང་གསེས་ཤིག། ཁང་པའི་སྤྱི་དང་
གི་རྒྱལ་མཚན། གདན་སྤྱི་གི་མི།

རྟེན་གདན། སྐྱ་བརྟན་བཞེངས་དུས་ཐོག་མར་ལྟ་བུ་བཟོ་བར་འབྲུལ་བའི་དངོས་རྩས།

རྟེན་མཐུང་། ཚོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་བྱག་མཚན་མཐུང་།

རྟེན་གནས། ① རྟེན་པའི་གནས། ② རྟེན་དབྱེ་བཟུང་གི་གནས།

རྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲ། རྟེན་པའི་གཞི་དང་། བརྟེན་པའི་ཚོས་གཉིས་སོ་སོར་འབྲེད་ཅིང་། བརྟེན་པའི་
ཚོས་གང་རྟེན་གཞི་གང་ལ་གནས་ཡོད་མེད་སྟོན་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་དབྱེ་བཟུང་གི་ལ་དོན་གྱི་
སྣང་ཅིག་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཉ་ཡོད། ཐབ་ན་མེ་ཡོད། མིག་ལ་སྟོན་མེད་ལྟ་བུའོ། །

རྟེན་པ། [ཐ་མི་དད་པ།] ① བརྟེན་པ། བརྟེན་པ། རྟེན། ལྟོས་པ། འཁར་རྒྱག་ལ་བརྟེན་ནས་ག་ལེར་
འགྲོ་བ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བྱུང་། ② གནས་པ། ཉ་དང་སྤུལ་སྤྱོད་ཆུ་མུང་རྒྱུང་
བྱུང་བརྟེན། དབྱིན་སྐད་དུ་dependency ཟེད།

རྟེན་འཕྲོ་ལས་ཚིག། རྫོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་mapper ཟེད།

རྟེན་བྱེད། [མཛོན་]ས་གཞི།

རྟེན་བྱེད་བད་ཀན། ལུས་ཀྱི་ཙ་བའི་བད་ཀན་ལྗེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །བད་ཀན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་
བྱེད་ཅིང་། བྱེད་ལས་རྒྱུའི་བྱེད་ལས་དང་འབྲས་བུ།

རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་བྱུག །ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས། མིག་གི་དབང་པོ། རྟེན་པའི་དབང་
པོ། ལྟའི་དབང་པོ། ལྟའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བྱུག

རྟེན་འབྲུལ། གཞིགས་རྟེན་འབྲུལ་བ། ལོ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ལ་རྟེན་འབྲུལ་ཞུ་དགོས། མེ་རྟོག་གི་སྤོང་བས་
དགའ་བསྟུའི་རྟེན་འབྲུལ་བྱེད།

རྟེན་འབྲུང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་བསྟུས་ཚིག།

རྟེན་སྐད། རྫོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་functional language ཟེད།

རྟེན་འཕོད། རྫོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་function call ཟེད།

རྟེན་འབྲེལ། ① སྤུལ་སྤྱོད་པའི་འབྲུང་འབྲུར་ཀྱི་རྟགས་མཚན། རྟེན་འབྲེལ་ལོག་པ། རྟེན་འབྲེལ་

འབྲུག་པ་ལ། ② མཛད་སྒོ། རྟེན་འབྲེལ་ཁྱེ་ཆོག། རྟེན་འབྲེལ་ཁྱེ་བ། ལོ་གསར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ།
③ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་བསྐྱུས་ཆོག། ④ རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་
བས་གངས་བཅུ་གཉིས་མཛོན།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟེན་གསུམ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན། མི་རྟག་པའི་རྟེན། ལུས་པའི་རྟེན།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ས། གཏན་ཆོག་ས་ཆེན་པོ་ལྗེ་ནང་གསེས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་
དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་གཏན་ཆོག་ས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་མན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་
དམིགས་གྱི་རྟགས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལུས་ལ། རོ་དང་ཁྱུ་རྩེས་སོགས་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པ་ནད་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་པན་
ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་དབང་གིས་ནད་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་སྤྲན་གྱི་ལུས་པའི་མིང་
སྟེ། དེ་དུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྐྱེད་འཛིན་བྱེད་ཆོག་ས་གྱིས་མཛད་པའི་བྱི་མེད་ཤེལ་སྤོང་ལས།
བདུན་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལུས་པ་ནི། མི་ཐོག་གིས་བསད་པའི་རུས་པ་དང་། རྒྱ་གཟེར་གྱིས་ཤི་
བའི་རུས་པས་རྒྱ་གཟེར་ལ་མན་པ་དང་། ཤར་ལྗེའི་བྱི་སས་རྒྱ་ཆུན་ལ་མན་པ། རི་བོང་གི་ལྷང་
པ་དང་མད་ར་གྱིས་དམར་བཤལ་ལ་མན་པ། མགོ་ཆག་གི་རུས་པ་བྱར་གསུམ་པས་མགོ་
ཆག་ལ་མན་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ལག་བཞིར་བསྐྱུས་པའི་འཕེན་པའི་ཡན་
ལག་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་མངོན་པར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་། མངོན་པར་གྲུབ་
པའི་ཡན་ལག་བཅས་བཞིའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གསུམ། འཕྲད་པའི་རང་བཞིན་དང་། ལྟོས་པའི་རང་བཞིན། བརྟེན་པའི་
རང་བཞིན་ཏེ་གསུམ།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་ལ། མ་རིག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འདུ་བྱེད་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་འབྲུང་བར་རིགས་པ་
སྟེ་ལྟོས་གྲུབ་གྱི་རིགས་ལ།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ས་གསུམ། འཕྲད་པའི་དོན། ལྟོས་པའི་དོན། བརྟེན་པའི་དོན།

རྟེན་འབྲེལ་སྤྱོད་བཅུག་ཅིག །ཐེད་པ་པོ་མེད་པ། རྒྱ་དང་བཅས་པ། སེམས་ཅན་མེད་པ། གཞན་
གྱི་དབང་། གཡོ་བ་མེད་པ། མི་རྟག་པ། རྟེན་ཅིག་མ། རྒྱ་རྒྱ་མི་ཆད་པ། རྒྱ་འབྲས་མཐུན་
པ། ལྷ་ཆོག་པ། རྒྱ་འབྲས་པོ་སོར་ངེས་པ།

རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱོམ། [མངོན]རང་སངས་རྒྱས།

རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། སྤྱི་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་འབྱུང་
བའི་རྟེན་འབྲེལ། རྒྱ་མི་འཆད་པ་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ། རྟོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ།
འཆོ་བས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རྟེ། ཕྱིའི་གཉིས་
ནི་ཕྱི་འཛིག་རྟེན་རྟོད་ཀྱི་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་བཞི་པོ་ནང་བཅུད་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
རྟེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས་པ། བཟ་ཤེས་པའི་རྟགས་མཆན་བཟང་པོ་ཆེད་དུ་སྤེལ་ཞིང་འདུ་བྱས་པ། བཟ་
ཤེས་བདེ་ལེགས་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས་པ།

རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས། མིང་གཟུགས། སྤྱི་མཆེད། རིག་པ། ཆོར་
པ། སྤེད་པ། ལེན་པ། སྤིང་པ། སྤྱི་བ། རྒྱ་ཤི་བཅས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། ① ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། ② འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས།
རྟེན་འབྲེལ་ཞུ། བཟ་ཤེས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བ། དབྱིན་རྟེན་དུ་congratulation ཟེར།

རྟེན་འབྲེལ་བཞི། རྟེན་ཅིག་མ། རྒྱ་རྒྱ་ཆགས་པ། འབྲེལ་བ་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ།
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རྟེ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྟེ། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་
བཞི་དང་། འབྱུབ་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་། བྱུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྟོག། ① མ་རིག་པ་འགག་པས་འདུ་བྱེད་འགག། འདུ་བྱེད་འགག་པས་རྣམ་
ཤེས་འགག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འགག་པ། ② རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟོག་པ།

རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྲུང། ① མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འབྲུང་བ་དང་འདུ་བྱེད་གྱིས་ནམ་
ཤེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་གོ་རིམ་བཞིན་འབྲུང་བའོ། ② རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་གོ་རིམ་བཞིན་འབྲུང་བ།

རྟེན་དམན་ལ། ལུས་རྟེན་དམའ་བ། མི་ལས་དུད་འགོ་རྟེན་དམན་པ་རེད།

རྟེན་གཞི། ① ཁང་ལ། ② གནས་འཆར་བའི་གཞི།

རྟེན་བཟང་གི་ཕུན་ཚོགས་བཞི། ལུས། ལོངས་སྤྱོད། འཁོར་གང་བཅུ་མས་འབྲུབ་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
གི་མཚོག་བཞིའོ། །

རྟེན་བཟང་གི་འབྱོར་པ་བཅུ་གསུམ། ལུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཆང་བ། སྟོན་ལམ་དག་ལ།
སྤྲིག་གོགས་དང་མ་སྤང་བ། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ། ལྟ་བ་དན་པས་མི་འཕྲོག་པ་སྟེ་བདག་གི་
འབྱོར་པ་དུག་དང་། སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ། དམ་ཚོས་བསྟན་པ། བསྟན་པ་གནས་
པ། ཟང་ཟེང་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་ཚོས་གོགས་དང་སྤང་བ། བཤེས་གཉེན་སྤྱིང་ཇེ་ཆེ་བ་དང་སྤང་བ།
ཆོས་བྱེད་པ་ལ་བྱམས་པའི་གྲོང་བྱེད་དང་ཉེ་བར་སྐྱེས་པ། རྒྱལ་པོ་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་
ལུལ་དུ་སྐྱེས་པ་སྟེ་གཞན་འབྱོར་བདུན་ལྟར་པ།

རྟེན་རང་འབྱོར་ལྷ། མི་ཡིན་པ། ལུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཆང་བ། གནས་ལ་དད་པ། ལས་
མཐའ་མ་ལོག་པ་བཅས་སོ། །

རྟེན་ས། དག་ལས་པའི་གནས་ལུལ། མགོ་ནག་རྟེན་ས་སྤྱོད་ནག་རེད། སྤྱོད་ནག་རྟེན་ས་སྤང་རྩ་རེད།
རྟེན་གསུམ། སྤྱི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས། གསུང་གི་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་ཆ། ལུགས་ཀྱི་རྟེན་
མཚོད་རྟེན་བཅས་གསུམ་སོ།

རྟེན་བསྐྱད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ། བདག་རྟེན་དབང་པོ་འཁྲུལ་པའི་སྟོན་ས་རང་ལ་སྤྱང་བའི་ལུལ་དེ་
དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མ་སྤྱོད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ།

རྟེན་ཤུར། [ལུལ་]ཤིང་ལ་ཤུར་འདོན་བྱེད་ཀྱི་འབྲུར་ལེན་ཞིག

རྟེན་ལྷ། དལ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལྷ། མི་གཅིག་ཡོང་ན་རྒྱང་ནས་ཡོང་། རྟེན་གཅིག་ཡོང་ན་རྟེན་ནས་ཡོང་།
མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་རྟེན་ཐོན་དང་། རྟེན་ལྷ། རྟེན་ལྷ། ལུ་བཅས་སོ།

རྟོག་། ① བརྟག་གི་ད་ལྟ་པ། ② རྟོག་པ་ཡི་ཆོག་བསྐྱུས་པ།

རྟོག་གི་གཏན་ཆོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིག་དོན་སྤྱོད་པ་སྟེ་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་རིག་པ།

རྟོག་གི་མགོ་མཐའི་གས་པ། རང་ལྟ་མཆོག་འདྲིན་ཤིང་ཆེ་བའི་རྟོག་གི་པ།

རྟོག་གི་སྟེ་ལྟ། ཕྱི་རོལ་པའི་བྱུང་མཐའི་སྤྱོད་པའི་རྟོག་གི་སྟེ་ལྟ་སྟེ། བྱངས་ཅན་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་པ།
བྱེ་བྲག་པ། རིག་པ་ཅན་པ། གཅེར་བྱ་པ་རྣམས་སོ། །

རྟོག་གི་པ། གཞན་ཟེར་དང་དད་པའི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པ་དོན་དངོས་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་པའི་
རིག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་གྱི་རིག་པ་སྤྱོད་པ་སོ། །

རྟོག་གི་བ་བྱུག་། སྤྱི་སྟེ་གས་གྱི་སྟོན་པ་བྱུག་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཞིག་སྟེ། ༡ ཀུན་ཏུ་རྒྱ། ༢ གཞན་གསུམ་
གྱི་བྱ། ༣ སྤྱི་འདོད་གྱི་བྱ། ༤ ཡང་དག་རྒྱལ་པ་ཅན། ༥ མི་མཁས་སྤྱི་རལ་པ་ཅན། ༦ གཅེར་
བྱ་པ་གཏན་གྱི་བྱ་སྟེ་བྱུག་གོ།

རྟོག་གི་འབར་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་འཕགས་པ་ཡལ་སྤྱས་གྱི་དགོངས་
པ་དབྱ་མ་རང་རྒྱ་དུ་བཀྲལ་བའི་རང་གཞུང་དབྱ་མ་སྟོང་པོ་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་རྟོག་གི་
འབར་པ་མཛད་པ་ལ་བས་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་ཅིང་། རང་གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའ་ཐམས་ཅད་
གྱི་འདོད་ཚུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། གཞུང་འདི་རྩོམ་རྩིས་ཀྱང་
རྒྱ་བོད་གཉིས་སུ་ཁྱེད་ལན་མང་དུ་གནང་བར་གསུངས་སོ། ། ཉག་ཆོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་
བསྐྱར་བ་ཡིན།

རྟོག་གི་འཕྲུལ་བསྟན་བཅོས། གཏན་ཆོག་ས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས།

རྟོག་གི་འཕྲུལ་ལྟ་ལ། མཆོན་ཉིད་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་དཔྱོད་མཁན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས།

རྟོག་གི་འཕྲུལ་ཆོག་དོན་བརྒྱད། ཆད་མའི་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་བརྒྱད་དེ། མདོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་
གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བཞི་ནི་བདག་ཉིད་གྱིས་རིག་
པའམ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། སུན་འབྲེན་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དག་
དང་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བཞི་ནི་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བཅས་ཤེས་
པའི་ཆར་གཏོགས་བཞི་དང་། རྩོད་བྱེད་གྱི་སྤྱི་ཆར་གཏོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

རྟོག་གཤེ་ཆོག་དོན་བཅུ་བྱུག་༡ ཚད་མ་དང་། ༢གཞལ་བྱ། ༣ཐེ་ཆོམ། ༤ དགོས་པ། ༥ དཔེ། ༦
བྱུང་བའི་མཐའ་ ༧ ཡན་ལག་༡༤རྟོག་གི་ ༨ གཏན་ལ་དབབ་པ། ༡༠ རྩོད་པ། ༡༡ ལྷན་འབྲེན།
༡༢ཕྱིར་དུ་ཆོལ་བ། ༡༣ གཏན་ཆོག་ས་ལྟར་སྤང་བ། ༡༤ ཆོག་༡༥ཐག་ཆོད། ༡༦ ཚར་བཅད་
པའི་གནས་ཏེ་ཆོག་དོན་བཅུ་བྱུག་གོ།

རྟོག་གཤེ་གཞུང་། དངོས་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཙམ་དུ་རྟོག་བཏགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་
བསྟན་བཅོས་སོ། །

རྟོག་གེར་རྟོགས་པའི་ས། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ས་བསམ་གཏན་དང་པོའོ། །

རྟོག་བཅས་འདུ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་བཟ་བར་འཛིན་པ།

རྟོག་ཆེད་པ། སོ་པ།

རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འབྲུག་པ།གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་
པའི་ནམ་རྟོག་གཉིས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་མི་སྤྱེ་བའི་དོན།

རྟོག་བཏགས་འཛོག་ལུགས།ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་ལུགས་སམ་
འཛོག་ཚུལ། །

རྟོག་པ། ① རང་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ་དང་རང་གིས་ཞེན་པའི་ཡུལ་གཅིག་དུ་འབྲུལ་ནས་འཛིན་པའི་
ཤེས་པ། ② [ཐ་དད་པ]བཏགས་པ། བཏག་པ། རྟོགས། རགས་པར་དཔྱོད་པ། བཞལ་བཏགས།
རང་སྤྱོན་ལ་རྟོག་པ། གནས་ཚུལ་ལ་ལེགས་པར་བཏགས་པ། ལས་བྱ་བའི་སྤོན་དུ་མ་བཏགས་
ན། མཐར་འགྱོད་པ་སྤྱེས་པས་ཅི་ལ་པན། ཁྱོད་ཅག་གིས་རྟོག་པར་གྱིས་ཤིག །③ ལེའུ་དང་
སྐལ་ས། ④ བསམ་པའམ་ནམ་རྟོག །⑤ རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་རྟོག་པ་སྟེ། སྤྱི་
དོན་འབྲེས་དུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་།དཔེར་ན་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། བྱམ་པའི་མིང་གི་
ཆ་འབྲེ་ཆོལ་སྤང་བ་དང་། བྱམ་པའི་ཆ་འབྲེ་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་བྱམ་པའི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་
པོ་འབྲེས་པའམ་འབྲེས་ཆོག་ཆོག་གི་ཚུལ་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་
པའི་ཤེས་པའོ། ⑥ རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་རྟོག་པ་སྟེ། གཞན་འགྱུར་བཞིའི་ནང་
གསེས། སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པའི་དངོས་པོའི་དོན་འོལ་སྤྱི་ཙམ་

འཛིན་པ་ཅིང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལོ། །
རྟོག་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད། དོགས་པ་མ་བྱེད་ཅེས་བའི་སྐུལ་ཆོག
རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཤེས་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་དོན་གཅིག
རྟོག་པ་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྤྱང་། ① སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། ② འདས་པའི་དོན་ཅན་
པའི་ཤེས་པ། མ་འོངས་པའི་དོན་ཅན་པའི་ཤེས་པ།
རྟོག་པ་མཛོན་གསུམ་ལྟར་སྤྱང་བུག །འཁྲུལ་བའི་རྟོག་པ། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྟོག་པ། རྩིས་དཔག་གི་རྟོག་
པ། རྩིས་སྤྱད་པག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ། ཅན་པའི་རྟོག་པ། མཛོན་འདོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལོ། །
རྟོག་པ་ཆེ་བ། ① བསམ་པ་ཆེ་བ། གཞན་ལ་པན་པའི་རྟོག་པ་ཆེ་བ་ཞིག །② ལྷན་རྟོག་ཆེ་བ། ཁང་
སྟོང་རྒྱུན་མའི་རྣམ་རྟོག་ཆེ།
རྟོག་པ་བརྒྱ་ཆོས། དོན། དེ་ཁོན་ཉིད། རྩིས་ལ། དཀོན་མཆོག །ཀྱན་དུ་མི་འབྱུང་བ། མཐར་ཐུག་
པའི་རྟོག་པ། ཉན་རང་རྟོག་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ། མཛོན་རྟོག་གི་རྟོག་པ་ལོ། །
རྟོག་པ་དང་བཅས་པ། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ།
རྟོག་པ་དོན་མཐུན། རང་ཡུལ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་
པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟོག་པ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དོན་དང་མཐུན་པ་ལོ། །
རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན། རང་ཡུལ་མེད་པའི་རྟོག་པ། དཔེར་ན། སྐྱ་རྟོག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། རི་བོང་རྩ་
འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །
རྟོག་པ་མ་འདྲེས་པ་བུག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་བྱིད། བཙོན་
འབྲུས། ཅན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་གནས་འདུན་པ། འབྲས་བུ་རྣམ་
གྲོལ། ལྷན་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་རྣམས་མ་ཐོས་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པ།
རྟོག་པ་མེད་པ། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་རྟོག་པ་མེད་པ།
རྟོག་པ་མེད་པ་དང་དགྲོད་པ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན།
རྟོག་པ་འོག་འབྲུ། བསམ་པ་དངོས་གཞིའི་བྱུང་ནས་གཞན་མང་པོ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཅན་པ། སྐར་གྱི་ཁེ་
པན་འཛོལ་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་འོག་འབྲུ་སྤངས་པ།

རྟོག་པ་ལོག་ཤེས། ལོག་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསེས། རང་གི་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཞེན་
རིག་། དཔེར་ན་སྤྲ་རྟོག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། གང་ཟག་བདག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། རི་ཐོང་རྩ་
འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ལ་ཡིན་པ་དང་། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོ། །

རྟོག་པའི་བྲ་བ། རྟམ་རྟོག་གི་སྒྲོལ་པ་འཕམ་འཆིང་བ།

རྟོག་པའི་ནད། རྟམ་རྟོག་རན་པ་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ནད།

རྟོག་པའི་དམིགས་པ། རྟམ་པར་རྟོག་པའི་གཏད་སོའམ་ཡུལ།

རྟོག་དབྱེད། རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་དབྱེད་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོ། ལས་དོན་གང་རུང་ལ་འབྲུག་
པའི་ཐོག་མར་རྟོག་དབྱེད་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས།

རྟོག་བྲལ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། རྟོག་མེད་དོ། །

རྟོག་མེད། ཡུལ་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ལས་ཡུལ་ལ་འདི་དང་འདིའོ་སྤྲུལ་བུ་མི་ཞེན་པའི་ཤེས་པ།
རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ། སྤྲ་དོན་འབྲས་རུང་བུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། མངོན་
སུམ་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །

རྟོག་མེད་འབྱུང་ཤེས། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་དང་དོན་གཅིག་

རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་། རབ་རིབ་ཙན་ལ་སྤྲ་ཤད་འཇག་པ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས།

རྟོག་མེད་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བ། མི་ལམ་གསལ་སྤང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ།

རྟོག་མེད་རང་ས་ཟེན་པ། སེམས་མི་རྟོག་པ་ངོ་ཤེས་ནས་སྤྲོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པས་རང་ཉིད་གྱི་
བཙན་ས་ཟེན་པ།

རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས། ལོག་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསེས། རང་གི་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་
གསལ་སྤང་ཙན་གྱི་ཤེས་པ། དཔེར་ན། དུང་མེར་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དུང་དཀར་པོ་དེ་
མེར་ཐོང་སྤང་ཡང་དོན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ལོ། །

རྟོག་མེད་ཤེས་པ། ཤེས་པ་གང་ཞིག་། རང་གི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཚན་དང་གཞི་མ་བྱུང་གང་
རུང་ཡིན་དགོས།

རྟོག་ཞིབ། རྟོག་དབྱེད་ཞིབ་འབྲུག་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྟོག་ཞིབ་ནན་ཏན་བྲས་པ། རྟོག་

ཞིབ་འཕྲུག་ས་མེད།

རྟོག་ཞིབ་མཐུག་གཞོན། མིག་གིས་ལྟ་རྟོག་དང་རྟ་བས་གནས་ཚུལ་ཉན་ཐོག་གནས་ཚུལ་སྒྲགས་པ་
རྣམས་ལ་ཅུད་གཅིད་དང་དོ་དམ་བྱས་པ།

རྟོག་བཟོ། རང་འདོད་སྒོ་བཟོའམ་རིག་བཟོ། རྟོག་བཟོ་རང་དགར་མི་བྱེད། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual ཟེད།
རྟོག་བཟོ་འབྲུལ་ཆས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual machine ཟེད།

རྟོག་བཟོ་བར་སྟོང་། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual space ཟེད།

རྟོག་བཟོ་གསོག་ཆས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual storage ཟེད།

རྟོག་བཟོའི་ཁྱིམ་མཆེས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual neighbor ཟེད།

རྟོག་བཟོའི་མཐེབ་བཀྲག། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual pushbutton ཟེད།

རྟོག་བཟོའི་འཛིན་བྱས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual memory ཟེད།

རྟོག་བཟོའི་གནས་ལུལ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་virtual address ཟེད།

རྟོག་ས། རྟོག་པའི་སྐྱུལ་ཆིག་། དབྱུང་བ་བཏང་བར་བརྟེན་ནས་དོན་ཤེས་པའི་དོན་ཉེ། རྟོག་སྦྱོང་བྱས་
ནས་གཞུང་དོན་རྟོག་ས། བདེན་དོན་མ་རྟོག་ས་བར་དུ་སྟོབ་སྦྱོང་བྱེད་ལྟ་བུ།

རྟོག་ས་དཀའ། ཁོག་ཏུ་ཚུད་པར་དཀའ་བ། ཤེས་ཡོན་རྟོག་ས་དཀའ་བ་རྣམས།

རྟོག་ས་དཀའ་མིང་ལུགས། ཉེ་རབས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐོན་པའི་རིག་ཆལ་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱུང་དེས་མི་སྒྲེར་
གྱིས་རྟོག་ས་པར་དཀའ་བའི་ཆོར་སྤང་དང་། སྟོང་བསམ། ཐན་རང་བྱུང་ཁམས་ལས་འདས་

པའི་འཁྲུལ་སྤང་འགའ་རེ་མཆོན་པར་བྱེད་རྒྱའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱ་ཅལ་གྱི་དངོས་
ཡོད་འཆོ་བ་མཆོན་རྒྱ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ། ལུས་ཤུགས་གང་ཡོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོངས་
ཆོད་དང་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྟོང་བསམ་ལ་བསྐྱུན་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད།

རྟོགས་འགྲོ། [གཏིགླགངས་གནས་ཤིག]

རྟོགས་འགྲོ་ཆེ་བ། གངས་གནས་ཤིག

རྟོགས་ཆེན། རྩོམ་ཆེན་པོ།

རྟོགས་བརྟུན། ① སྐྱེས་རབས་དང་ནམ་ཐམ། ② རྟོགས་པ་བརྟུན་པའི་སྤྲེའི་བསྐྱེས་ཆོག

རྟོགས་ལྡན། ① ཆོས་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་ཅན། ② [མངོན] ། མཁས་པ། ༩ སངས་རྒྱལ།

རྟོགས་ལྡན་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོར་རྟོགས་ལྡན་བརྒྱ་འོད་ཟེར་
ཀྱིས་མ་ཆེན་གངས་རིའི་ཉེ་འདབས་སུ་གྲུར་སྐར་ཞིག་བཏབ། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་
སྐྱོང་ཁུལ་ཅེ་གོར་ཐང་རྫོང་[ཞིན་ཉེ]ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟོགས་ལྡན་དགོན། ② མདོ་སྐགས་བཤད་སྐྱབ་སྤྱིང་། ལུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་པར་
བཞུངས། ཕྱག་བཏབ་མཁན་མི་གསལ། བྲལ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་
རང་སྐྱོང་ཁུལ་མ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟོགས་ལྡན་དགོན། ③ དཔལ་གཤེན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཕོལ་བཟ་ཤིས་གཡས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིང་ཞེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་སྤང་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༥ལོར་ཉི་མ་འཛིན་ཀྱིས་
སེར་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲེ་གསར་འཛུགས་མཛད་དེ། སྤྲེ་ལེབ་དགོན་དབེན་གནས་བསམ་གཏན་སྤྱིང་
ཞེས་གསོལ། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤ལོར་རྟོགས་ལྡན་གཡུང་
བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་གིས་དབེན་གནས་སྐྱུན་གྲུབ་འོད་གསལ་གཡུང་བྱུང་སྤྱིང་ཞེས་གསོལ།
བྲལ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་ར་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ར་བ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྟོགས་ལྡན་མི་ཉམས་སྒྲོམ་རིག། འགྲོ་མགོན་པག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ། ཡི་གེ་མི་མཁྲིན་ཀྱང་བན་སེམས་
ཆེ་ཞིང་སློབ་བྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས།

རྟོགས་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]ཤིས་པ། གོ་རྟོགས། རང་རྟོགས། ཤིས་རྟོགས། བཟང་ངན་དབྱེ་བ་

རྟོགས་པ། ② ཤེས་པའི་མིང་ཅམ།

རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲེ། <ཨབདྲནྟ་>གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བདུན་པ་མ་རྟོགས་པའི་
དོན་དཔེ་དང་བཅས་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་ཆངས་ཕྱིན་གྱི་སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་
སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོང་དུ་གཏོགས་པའོ། །

རྟོགས་པ་ཕྱུན་སྲུལ་ཆོགས། རང་དོན་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱུན་སྲུལ་ཆོགས་པ་སྟེ། གང་
ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་འབགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་
རིག་གིས་མདོན་སྲུལ་དུ་རིག་པ།

རྟོགས་པ་ཕྱུན་ཆོགས་ལ་མི་འདྲིགས་པ། མི་འདྲིགས་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་ཅིང་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདྲིག་རྟོན་ན་མ་སྤྱེལ་བ་སྲུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་ཡིན་
ཞེས་ཆོལ་བའི་གནས་མེད་པའོ། །

རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་བྱུག། རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པ་བྱུག་དང་དོན་གཅིག་
རྟོགས་པ་བཞི། ཆད་མའི་དངོས་སྟོབས་འབྲུགས་རྟོགས། མདོན་སྲུལ་ཆད་མའི་འབྲུགས་རྟོགས། རྟེན་
དཔག་ཆད་མའི་འབྲུགས་རྟོགས། ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་འབྲུགས་རྟོགས་སོ། །

རྟོགས་པ་བྱུང་འབྲུག། དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་
བྱུང་འབྲུག་སྟེ་སྟོབ་པའི་བྱུང་འབྲུག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱོ། །

རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན། དག་བཅོམ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དབང་པོ་རྟོན་པོར་
སྦྱོང་རུས་པའོ། །

རྟོགས་པའི་ཆོས། གང་གི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ཆོས་དང་། གང་ཞིག་
ཆགས་པ་དང་འགོག་བདེན་གཉིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས།

རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར། སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་ལེགས་སྒྱུར་སྐད་དུ་རྟོམ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོམ་
ནི་ཆོས་དང་། ཅན་ནི་འཕོ་བ་དང་ཆོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་པས་ན། གཤམ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་ལྟར་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མང་པོའི་
བདག་ཉིད་ཆོགས་པས་ན་ཕྱང་གི་ཆོས་འཁོར་ཏེ། ཕྱང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་སུ་དབྱེ་

བ་ལས། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི་གཉིས་སོ། །

རྟོགས་པའི་ཆོས་བདེན་པ་གཉིས། ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན།

རྟོགས་པའི་སྟོབས། ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱས་ཅལ།

རྟོགས་པའི་བསྟན་པ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་དོན་གཅིག

རྟོགས་པའི་སྒྲོ། སྒྲོའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདེན་པའི་རྒྱས་པ། དཔེར་ན། བྱམ་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པ་རྟོགས་པ་དང་། སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྲ་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་རང་ཡུལ་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ལོ། །

རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གཉིས། དངོས་རྟོགས་དང་། རྟུགས་རྟོགས་སོ། །

རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན། དག་བཅོམ་པ་བྱུག་གི་ནང་གསེས། གང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་
འདོད་ཡོན་གྱིས་སྒྲོས་ཀྱང་རུང་མཐོང་པའི་ཆོས་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པའི་སྐལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་རྣམས་སྤང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་པ་ལོ། །

རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན། འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པ་ཅན།

རྟོགས་པས་བསྐྱས་པ་བྱུག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་འདེས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན། འདུན་པ་
ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། བཅོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཤེས་
རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ་བྱུག

རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ། ལུགས་འདིས་ཉན་རང་གཉིས་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པར་
བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་བྱུབ་
པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འཁོར་བཅས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་གང་ཟག་རང་
རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་བྱུབ་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
ལས་བྱང་ཆུབ་ཆུང་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད། རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་
གཟུགས་འཛིན་ཆད་མ་རྗེས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་
གཉེན་པོར་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་

པ་ལས་བྱང་ཆུབ་འབྲིང་འཛོལ་པར་བྱེད་ཅེས་ཉན་རང་ལ་སྤང་བའི་སྤྱི་བ་པ་དང་རྟོགས་བའི་
བདག་མེད་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་
ལུགས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་བླ་སྤྱོད་པ་དང་། མདོ་སྤྱི་བ། སེམས་ཅམ་པ། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ།
རང་རྒྱད་པ་བཅས་སྤྱི་བ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །

རྟོགས་སྤྱོད་པ། སེམས་སྤྱོད་པ། སྤྱངས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་སྤྱོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ།
རྟོད། རྟོད་པའི་སྤྱི་བ་ཆིག་། ལྷ་སར་ཐག་པ་རིང་པོས་སྤྱི་བས་བཏགས་ནས་རྩ་བ་ཅུ་འཇུག་པའི་དོན་
ཏེ། རྟོད་མཁའ། རྟོད་ཅིག་ལྟ་བུ།
རྟོད་ཁ། རྟོ་སོགས་སྤང་ལ་བརྟོད་དེ་རྩ་བ་ཅུ་འཇུག་པའི་འཁོར་བྱ། རྟོད་ཁ་སྤྱོད་པ།
རྟོད་ཁ་སྤྱོད། རྟོད་རྩ་མེད་ས་ནས་རྩ་ཡོད་ས་ལ་སྤྱོར་ནས་བརྟོད་རྒྱུའི་དོན་ཡིན།
རྟོད་ཐག་། རྟོ་ལ་རྟོད་བྱེད་ཐག་པ་ལུང་པ་ཅན།
རྟོད་པ། ཐ་དད་པ། བརྟོད་པ། རྟོད། ལྷ་སར་ཐག་པ་རིང་པོས་སྤྱོད་སྤྱི་བས་བཏགས་ནས་རྩ་བ་
ཅུ་འཇུག་པ། སྤྱོད་སྤྱི་བས་ནམས་རྩ་ཁར་བརྟོད།
རྟོད་ལུང་། ① རྟོད་ཐག་གི་ལུང་པ། ② བར་སྤོང་ལུང་ལ།
རྟོན། ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་ཏེ། མི་རྒྱས་མེད་ལ་ཡིད་མ་རྟོན། སྐད་ཆ་སྟན་པོ་ལ་ཡིད་མ་རྟོན་ལྟ་བུ།
རྟོན་པ། ① [ཐ་དད་པ] བརྟོན་པ། བརྟོན་པ་རྟོན། སྤྱོད་ལའ་བའམ་ཡིད་གཏོད་པ་དང་། ཆ་འཛོག་པ། མི་
རན་ལ་ཡིད་རྟོན་མི་ཅུང་། ② ཡིད་རྟོན་ལུང་ལ་མ་རྟོན་ས། རྟོན་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་པ་མར་བྱུང་།
རྟོན་པ་བཞི། ལམ་ཅུ་འཇུག་སྐབས་ཀྱི་སྤྱང་བྱའམ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཞི་སྟེ། གང་ཐག་ལ་
མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན། ཆིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན། བར་
དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པའོ། །
རྟོལ། ① ལུང་ག་བརྟོད་པའི་དོན་ཏེ། བྱང་རྟོལ་གྱི་ན་འཇུག་། ལུང་ག་རྟོལ་མཁའ། རྣག་ཐུམ་རྟོལ་བར་
བྱེད། རྣག་ཐུམ་རྟོལ་ཅིག་ལྟ་བུ། བརྟོལ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་སྟེ། བརྟོལ་བའི་ལུང་ག་། ཤིང་
ལ་ལུང་ག་བརྟོལ་དགོས། གསོང་འབེག་གིས་ཤིང་ལ་ལུང་ག་བརྟོལ་ལྟ་བུ། ② རྟོལ་བའི་སྤྱི་བ་
ཆིག་། ③ རྟོད་ལུང་སྤྱོད་པས་པ། ④ མཛོ་མོ་དང་གཡག་འདུས་པ་ལས་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་བས་

རྟོལ་གོག། [[ཡུལ]མ་མཛོ་མོ་དང་པ་གཡག་བསྐྱབས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བེའུ།
རྟོལ་ཉ། རྟོལ་ལའི་ཉ་བཞི་ཁྲ་བོ་ཡིན་པ་ལ་ཟེར།
རྟོལ་དུ། མཛོ་མོ་ཤི་བའི་རྟོལ་གོག།
རྟོལ་མོ། [ཡུལ]པ་སྐྱང་དང་། མ་མཛོ་མོ་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མོ་ལྷགས་ཤིག།
རྟོལ་ལྷག། རྟོལ་ལའི་ལྷ་ལ་རྟོལ་ལྷག། [མིང་གཞན་རྟོལ་ལེ་ཞེས་འབྲོག་པ་མང་ཆེ་བས་ཟེར།
རྟོལ་བ། ① [ཐ་དད་པ]བརྟོལ་བ། བརྟོལ་བ། རྟོལ། འཕྱིགས་པའམ་སྤྱང་བ། རྟག་ཁྲག་རྟོལ་བ། ལྷག་
པ་བརྟོལ་བ། སྐྱོན་མཚང་བརྟོལ་བ། ② [ཐ་མི་དད་པ] བརྟོལ་བ། བརྟོལ་བ། སྐྱེབས་པ། ཡུལ་
གཞན་དུ་བརྟོལ། ཕྱིན་ཕྱིན་པའི་མཐར་ཐོང་ཁྲེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བརྟོལ་སོང་།
རྟོལ་པོ། མཛོ་མོའི་ལྷ་གའི་མིང་། ཆིག་བསྐྱས་ན་རྟོལ་ཞེས་འབྲི་ཆོག་སྟེ། རྟོལ་ཤ རྟོལ་ལྷགས་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
རྟོལ་མེད། ① ཆ་མེད་དམ་སྤང་མེད། རྟོལ་མེད་སེམས་ཀྱིས་གནས་འདིར་འོངས། ② དེས་པ་མེད་
པ། ③ ཐབས་མེད་པ།
རྟོལ་མོ། པ་སྐྱང་དང་། མ་མཛོ་མོ་བསྐྱབས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མོ་ལྷགས་ཤིག།
རྟོལ་མཛོ། པ་སྐྱང་དང་། མ་མཛོ་མོ་བསྐྱབས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མོ་ལྷགས་ཤིག།
རྟོལ་མཛོ་མ། རྟོལ་མོ་དང་དོན་གཅིག།
རྟོལ་གཡག། གཡག་སྟེ་པ་གཡག་དང་མ་མཛོ་མོ་བསྐྱབས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མོ།
རྟོལ་ལེ། པ་མ་ལེ་དང་མ་འབྲི་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ལ་རྟོལ་ལེ་ཟེར། རོར་གཞན་དང་མཉམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་རང་
གཅིག་ལྷ་ཁེ་འགྲོ་ལ་དགལ། དེའི་མོ་ལ་མོ་རྟོལ་ཟེར། གཏམ་དཔེ་ལས་རྟོལ་ལེ་ལམ་དུ་མ་སོང་
ན། བཤའ་ལེ་མ་གཏོགས་མེད། ཞེས་སོ། །
རྟོལ་ལེ་ཡུ་ལྷ། རྟོལ་ལའི་མགོ་ལ་ར་ཙོ་མེད་པ་ལ་ཟེར།
རྟོལ་ཤེས། སྟོབ་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་པ།
རྟོས། ལྟོས་པ། བན་ཚུན་གཏད་དེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་རག་ལས་པ།
སྟ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པ།

ལྷ་སྐྱུལ། ལྷ་ཞིབ་དང་སྐྱུལ་འདེད་བྱེད་པ།

ལྷ་སྐྱུལ་སློབ་སྦྱོང་། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་supervised learning ཟེད།

ལྷ་སྐྱོར། གནས་ཚུལ་ལྷ་སྐྱུལ། ལྷ་སྐྱོར་ཆོག་པ་པ།

ལྷ་སྐྱོར་ལས་ཆོག་། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་demon; daemon ཟེད།

ལྷ་ཁུང་། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་vivw port ཟེད།

ལྷ་ཁུང་བརྗེ་སྒྱུར། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་view port transformation ཟེད།

ལྷ་ག་ལ་འབྱུར། དེ་ལྷ་བུ་ཡོང་མི་སྲིད། ལས་ཀ་བཅའ་ས་ཆད་ཆང་མ་འབྲུབ་པ་ལྷ་ག་ལ་འབྱུར།

ལྷ་གོ་ཉིག་གོ་ཉིག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། གཞུགས་དབྱིབས་ཐུང་ཞིང་སློམ་པོ་ལ་གོ་སྟོང་པོ་
ལྷ་གོ་ཉིག་གོ་ཞིག་འདུག་ལྷ་བྱ། གཞན་ཤ་རྒྱགས་པའི་དོན་ལ་ཡང་གོ་སྟེ། མི་ཉིག་ཉིག་ཅིག་
འདུག་ལྷ་བྱ།

ལྷ་གྲུབ། སོ་སོས་ཁས་ལེན་གྱི་ལྷ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ། ལྷ་གྲུབ་གཙང་མ།

ལྷ་གྲུབ་གཙང་མ། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ལྷ་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གི་ལྷ་བ་
དང་གྲུབ་མཐའ་འདྲེས་པའི་སྦྱོན་མེད་པ། རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་
གཙང་མ་བརྒྱུད་པའི་དོན།

ལྷ་སྐྱོམ་སྦྱོང་གསུམ། རང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྦྱོང་དང་།
དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་མདོན་པའི་སྟེ་སྦྱོང་། དེའི་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་འདུལ་པའི་སྟེ་སྦྱོང་བཅས་གཞུང་གསུམ་ལ་སྟེ་
སྦྱོང་གསུམ་ཟེད།

ལྷ་མགྲུང། ལྷ་བའི་མགྲུང་མ་སྟེ་ཆོས་ལུགས་པ་སོ་སོའི་ལྷ་བ་འགྲོལ་བྱེད་ཀྱི་མགྲུང་ཆིག་

ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་དན་བ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་ལུགས་དན་བ།
ལྟ་བུ་ནི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད། མཆན་མར་ལྟ་བ། བཏགས་བ་ལ་སྐར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ། གུན་རྟོག་ལ་སྐར་
འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྟ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ། སྐར་བའི་ལྟ་བ། ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་མེད་པའི་ལྟ་བ། དེས་པར་འབྱུང་བར་ལྟ་བ། དབང་ཟ་བའི་ལྟ་བ། རབ་ཏུ་འབྱུངས་པའི་ལྟ་
བ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ། འཕེལ་བའི་ལྟ་བ། ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྟ་བ། དན་གཡོའི་ལྟ་བ། བཀྱར་
སྟེའི་ལྟ་བ། རྫོངས་བ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ། ཅ་བའི་ལྟ་བ། ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། སྐྱོར་བ་
སེལ་བའི་ལྟ་བ། དེས་འབྱེན་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ། སྤྲིག་པ་འཕེལ་
བའི་ལྟ་བ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྟ་བ། ཆད་པས་བཅད་པའི་ལྟ་བ། སྐར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ།
བསྟན་བ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ། ལྟ་བ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ། མཛོན་པའི་དར་རྒྱལ་ཀྱི་ལྟ་བའོ། །

ལྟ་བུ་རེ་བཞི། རྟག་བཞི་ཁ་ཅིག་རྟག་སྐྱ་བཞི། རྒྱ་མེད་གཉིས་དང་མཐའ་ལྡན་བཞི། མཐར་མི་སྤོང་
བཞི་དང་བཅས་སོ། །འདུ་ཤེས་ཡོད་སྤྱིའི་བརྒྱ་བྱག་དང་། མེད་སྤྱིའི་བརྒྱད་དང་གཉིས་མིན་
བརྒྱད། ཆད་པར་སྐྱ་བ་ནམས་ཀྱི་བདུན། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་ལྟའི་ལྟའོ། །

ལྟ་ཅི། བཤད་མི་དགོས་པ། ཁྱོད་རང་འགོ་ཐུབ་རྒྱ་ལྟ་ཅི་ར་རང་ཡང་འགོ་མི་ཐུབ།
ལྟ་ཅི་སྟོས། ཟེར་ཅི་དགོས་ཏེ། བཤད་མི་དགོས། དཔེ་ཆ་གཞུང་ཆེན་པོ་ཙོང་མ་ཤེས་ན་ཡི་གེ་འབྲི་
སྟོག་ཤེས་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས།

ལྟ་ཆས། ① ཤེལ་མིག་སོགས་མིག་གིས་ལྟ་བ་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ཡོ་བྱད། ② སྟོག་ཁྱད་
འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་ཏུ་
monitor ཟེད།

ལྟ་ལུ། མིག་གིས་ལྟ་ཞིང་འཆོལ་ལུ་བྱེད་པ།
ལྟ་རྟོག། འཆོ་སྐྱོང་ངམ་བསམ་གཞིགས། ལྟ་གྱུར་ལྟ་རྟོག། རྟན་པར་ལྟ་རྟོག། མིག་གིས་ལྟ་ཞིང་ཡིད་
ཀྱིས་རྟོག་པ། རྒྱལ་མཆོམས་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་། ལྟ་སྐྱོབ་བྱེད་པ།

ལྟ་སྐྱངས། མིག་དང་སེམས་ཀྱི་ལྟ་ལུགས། ཞི་བའི་ལྟ་སྐྱངས། ཁྱོ་བའི་ལྟ་སྐྱངས།
ལྟ་སྐྱངས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་བརྒྱད། ༡ ཤིང་རྟོག་འབྲས་བུ་མ་སྟེན་བ་ལྟ་སྐྱངས་བྱས་ནས་ས་ལ་འབེབས་

ཀྱས་པ། ༡ མཁའིགས་ཤིང་གྲེན་དུ་སྒྲིེས་པ་ལ་ལྟ་སྤངས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུར་དུ་འགྲུག་ཀྱས་
པ། ༢ རྒྱང་རིང་དུ་ཡོད་པའི་ཤིང་རྟོག་དང་མེ་རྟོག་སོགས་ལ་ལྟ་སྤངས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་
གི་མདུན་དུ་འགྲུག་ཀྱས་པ། ༣ གཙན་གཟན་གདུག་པ་ཙན་ལ་ལྟ་སྤངས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་
གི་དབང་དུ་བྱ་བ། ༤ སྤར་རང་ཉིད་གྱིས་ལྟ་སྤངས་བྱས་ནས་ས་ལ་ཐབ་པའི་ཤིང་རྟོག་རྒྱམས་ལ་
སྤར་ཡང་ལྟ་སྤངས་བྱས་པས་རང་སར་འབྱོར་ཀྱས་པ། ༥ སྤར་རང་ཉིད་གྱིས་ལྟ་སྤངས་བྱས་
ནས་ཐུར་དུ་བཀྲགས་པའི་ཤིང་ལ་སྤར་ཡང་ལྟ་སྤངས་བྱས་པས་སྤར་བཞིན་དུ་བསྐྱར་ཀྱས་པ།
༦ སྤར་རང་ཉིད་གྱིས་ལྟ་སྤངས་བྱས་ནས་མདུན་དུ་བཀྲགས་པའི་ཤིང་དང་མེ་རྟོག་རྒྱམས་ལ་སྤར་
ཡང་ལྟ་སྤངས་བྱས་པས་རང་རང་སོ་སོའི་གནས་སུ་བསྐྱལ་ཀྱས་པ། ༧ སྤར་རང་ཉིད་གྱིས་ལྟ་
སྤངས་བྱས་ནས་བསད་པའི་གཙན་གཟན་གདུག་པ་ཙན་ལ་སྤར་ཡང་ལྟ་སྤངས་བྱས་པས་
གསོན་སོར་གསོ་ཀྱས་པ་བཙས་བརྒྱད་སོ་དེ་ནི་གསང་སྤགས་སྒྲན་མེད་པའི་གནས་ཆད་རིམ་
པ་བྲུག་གི་ནང་ནས་རིམ་པ་དང་སོ་མཐར་བྱིན་པའི་ཆད་གཞི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྟོབ་ཡོད།
ལྟ་དང་རེས་པ། ལྟ་སྤྲུག་དཔྱོད་པ་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཏེ་ཐོག་མར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཤེས་
པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་དོན་གྱི་ངོ་སོ་དང་ཁྱད་པར་རེས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད།
ལྟ་ན་སྤྲུག། ① ལྟ་ན་སྤྲུག་པ་དང་དོན་གཅིག། ② <སྤྲད་རྒྱ>གསེར་གྱི་རི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་
རིའི་ཅེ་མོ་མཛེས་པས་ལྟ་ན་སྤྲུག་དང་། དེའི་ངོས་རེར་དབག་ཆད་ལྟ་འབྲུམ་སུམ་ཁྲི་རེ་དང་
མཐའ་སྐོར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཆིག་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་དོ། ③ མོང་ཁྲེར་ལྟ་ན་སྤྲུག
ལྟ་ན་སྤྲུག་པ། མཛེས་པ་སྟེ་མིག་གི་ལམ་དུ་མཆར་ཞིང་སྤྲུག་པ། ཅ་ལག་དཔེ་གསར་འདི་སྤར་ངོར་
ལྟ་ན་སྤྲུག་པ་ཞིག་འདུག་ཟུང་། དོན་ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་མིན་ད་ལྟ་ཆོད་མི་ཐེག་
ལྟ་སྤང་། མཐོང་ཚུལ། གཞན་གྱི་ལྟ་སྤང་ལ་མཛེས་སོ་མི་ཡོང་།
ལྟ་སྤང་མཐོང་ཕྱོགས། མི་སོ་སོའི་ལྟ་སྤངས་དང་མཐོང་ཚུལ། མི་སོ་སོའི་ལྟ་སྤང་མཐོང་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་མ་རེས་པ།
ལྟ་སྟོང་། ལྟ་བ་དང་སྟོང་པའི་བསྐྱེས་མིང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། སྤང་དོར་གྱི་བྱ་སྟོང་། སྤགས་
ཀྱི་ལྟ་སྟོང་།

ལྷ་སྐྱོད་ཐོབ་ཐང་། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access right ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་ཐེ་ཆེན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access unit ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་བྱེད་ཐབས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access method ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་བྱེད་མི་ཐུབ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་inaccessible ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་ཆོད་འཛིན། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access control ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་ཆོག་པ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་deny access ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་ཡུན་ཆད། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access period ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་ནུས་ཁངས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access type ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་དབྱེ་བ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access category ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་རིམ་པ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access level ཟེད།

ལྷ་སྐྱོད་གསལ་ཐོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་access list ཟེད།

ལྷ་བ། ① [ཐ་དང་པ་]བལྟས་པ། བལྟ་བ། ལྟོས། ② མིག་གིས་རིག་པར་བྱེད་པ། བཞུགས་ཏུ་ལྷ་བ།

དཔེ་དེབ་ལ་བལྟ་བུ། མིག་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་ཏེ་གསལ་པོར་མཐོང་། ལུན་ནག་གི་ནང་དུ་
བལྟས་ཀྱང་མི་མཐོང་། གཞན་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ཡོད་ཀྱང་། རང་ཉིད་ལྟ་ན་མེ་ལོང་དགོས། ③
བརྟགས་དབྱུང་དམ་ཞིབ་འབྲུག་གྱེད་པ། ཅ་ལྟ་བུ། བན་གཞོད་བལྟ་བུ། ཆོད་ལྟ་བུ། ④ ཆགས་
བཤམ་བཅེ་གདུང་གྱེད་པ། སྤྱིའི་ཁེ་བན་ལ་བལྟ་བུ། རང་གི་ལུས་སྟོག་ལ་མི་ལྟ་བུ། སྒྲེར་གྱི་ཁེ་
གྲགས་ལ་མ་ལྟ། ⑤ འདོད་ཚུལ། ཁོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐུན་གྱི་མི་འདུག །⑥ རང་མཐོང་ངམ།
རང་ཉིད་ཅིས་མཐོང་། ལྟ་བ་གཅོག་པ། ལྟ་བ་ཆག་པ། ⑦ ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་སྟོམ་སྟོང་གསུམ་
ཀྱི་ནང་ཆན་ལྟ་བུ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། འོག་ལྟ། རན་ལྟ།
ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐག་བཅས་ཐམས་
ཅད་སྤྱག་བསྐལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ལྟ་རན་ལས་འདས་པ་ཞིབ་
བཅས་བཞིའོ། །
ལྟ་བ་ལྟ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལྟ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། འོག་བར་ལྟ་བུ། མཐར་
འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་བཅས་ལྟ་འོ། །
ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ལྟ་རན་དང་། དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་། བྱེད་ལས་ལྟ་རན་ལ་མཛོན་བར་ཞེན་པའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ཞིག
ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན། ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ། ལྟ་བ་རན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་བྱེད་པའོ། །
ལྟ་བ་གཉིས། སྟོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། སྟར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བཤམ། རྟག་ལྟ་དང་། ཆད་ལྟ་གཉིས་སོ། །
ལྟ་བ་སྟིགས་མ། སྟིགས་མ་ལྟའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་ཅིང་། ལྟ་བ་ཡང་
དག་པ་ལས་ཉམས་པའོ། །
ལྟ་བ་མཐོ་བ། ར་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་ཆེན་པོ། ཚུ་བོ་ཁ་ཞིང་ཆེ་ཡང་། འགྲོ་ས་ཐམ་པའི་འོག་རེད། རྟ་པོ་
ལྟ་བ་མཐོ་ཡང་། རྟ་སྐའི་འོག་ལ་ཡིན་འགྲོ།
ལྟ་བ་མཐོན་པོ། རྟོམ་སེམས་ཆེ་བ། ལྟ་བ་མཐོན་པོར་ཡོན་ཏན་མེད། སྟེ་མ་མཐོན་པོར་འབྲུ་མི་ཆགས།
ལྟ་བ་འོག་པ། དད་མོས་དང་ཡིད་ཆེས་སོགས་མེད་པར་གྱུར་པ།

ལྟ་བའི་གོལ་ས། གོལ་ས་ཞེས་པ་ནི། འོར་སའམ་ལོག་པ་ལ་གོ་དགོས་པས། ལྟ་བུ་འདིར་ལྟ་བའི་
གོལ་ས་པ་ནི། བདག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དེར་གོ་བ་ཡིན། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ནི་འཛིན་ཆོག་ས་
ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་འཛིན་ཅིང་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུང་པོའི་ཆོག་ས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན།

ལྟ་བའི་རྒྱ་བོ། ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ལྟ་བ་ལྟ་བོ་སྟེ། རྒྱ་བོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
ལྟ་བའི་མཐའ་བརྒྱད། སྤྱི་འགག་གཉིས། རྟག་ཆད་གཉིས། འཕྲོ་ཡོང་གཉིས། གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་
ཉེ་བརྒྱད་དོ། །

ལྟ་བའི་ཆང་ཆིང་། རང་རྒྱལ་སྐབ་པའི་ལྟ་བ་གསལ་བོ་མེད་པ་ནགས་ཆལ་ཆང་ཆིང་ལྟར་འཛིངས་
པའི་ལྟ་བ།

ལྟ་བའི་ཟག་པ། ཟག་པ་བཞིའམ་སྤིང་པའི་རྒྱ་བོ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་སོ། །

ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས། རི་ཅམ་བལྟས་ཀྱང་ངོམས་པ་མེད་པ། ཡང་ཡང་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་
ལྟ་མོ་ཕིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་མཐོང་བུང་།

ལྟ་བས་མི་ངོམ་པ། རི་ཅམ་བལྟས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆོམ་པ། མཛེས་སྤྱུག་གི་རྣམ་འགྲུར་ངོ་མཆར་ལྟ་
བས་མི་ངོམ།

ལྟ་བུ། མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་སྟེ་འབྲ་བ། མཛེས་པ་བདམ་ལྟ་བུ། འཛམ་པ་ཤིང་བལ་ལྟ་བུ། དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ།
ལྟ་བུཅ། འབྲེན་བུཅ་དང་དོན་གཅིག་པར་མིག་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། ལྟ་བུཅ་ཅེས་པ་ཞེས་མ་བྱས་
པའི་སྐབས་དང་འབྲེན་བུཅ་ཅེས་ཞེས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད།
ལྟ་མིན་ལྟ། ལྟ་བ་མིན་པའི་སེམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ།
མ་དེག་པ། ཐེ་ཆོམ་བཅས་ལྟ།

ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། བཤམ་མི་དགོས་པ་ཞེས་པའི་དོན། ལུང་པ་འདིར་ཤིང་པལ་པ་ཡང་མེད་ན་
ཅན་དན་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།

ལྟ་ཚུལ། མིག་དང་ཡིད་གྱི་ལྟ་ལུགས། ལྟ་ཚུལ་མི་འབྲ་བ། ཁྱོས་པའི་ལྟ་ཚུལ། དགའ་བའི་ལྟ་ཚུལ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ། མཐོང་རྒྱ་རྒྱུ་བ་ཁབ་མིག་གང་གི་ལྟ་ཚུལ།
ལྟ་ཆོད། རི་འབྲ་འདུག་གི་ཉམས་ཆོད། དེ་ཞིག་ལྟ་ཆོད་བལྟས་པ།
ལྟ་ཞིབ། ལྟ་རྟོག་ཞིབ་འཇུག། ལས་ཀ་ཆང་མར་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པ།
ལྟ་ཞིབ་ལས་ཆོག། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ། monitoring program ཟེད།
ལྟ་ཞིབ་སློབ་སྦྱོང་། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ། learning from observation ཟེད།
ལྟ་ཞོག། རི་འབྲ་པར་ཞོག། རར་ལྟ་ཞོག། རྒྱལ་ཁབ་མི་འདུག། རྒྱན་ཆ་ལྟ་ཞོག་གོས་ཀྱང་མི་འདུག། ཁེ་
མདའ་ལྟ་ཞོག། དབྱུག་པ་ཡང་མི་འདུག།
ལྟ་རས། ལྟ་པོ་དམར་པོ་དང་ནག་པོ་སྦྱང་པའི་རྒྱན་ཆས་ཞིག་ཡིན།
ལྟ་རུབ་རྒྱབ་པ། མང་པོས་གཅིག་ལ་སྒྲེབ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ།
ལྟ་ལོག། ལྟ་བ་ལོག་པའི་བསྐྱུས་ཆོག།
ལྟ་ལོག་པ། རང་གི་རིང་ལུགས་སམ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་པོ།
ལྟ་བཤེར་ལས་ལུགས། འདི་གཙོ་བོ་བྱ་བར་ལྟ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ལས་ལུགས།
ལྟ་སྦྱང་རྒྱ་ཆོད། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ། watchdog timer ཟེད།
ལྟ་ག། རྒྱབ་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལྟ་གསོ། གྱི་ལྟ་ག། ཁང་བའི་ལྟ་ག་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བྱ།
ལྟ་གསོར། ① གྲོན་པ་སོགས་ཀྱི་མཐའ་འགྲིལ་འཆེམས་སྟངས་ཤིག། ② ལས་ལུགས་ལྷི་བྱེད་ས་
དང་མི་མཐུན་པར་མཐོ་ས་ནས་བསྐྱོར་ཏེ་རང་དོན་སྒྲུབ་ཐབས་བྱེད་པ། ③ ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་
རྒྱབ་ནས་སྐྱོར་བ། ④ གཞན་ལ་བསྐྱོར་ནས་གོ་རྒྱུ་འདྲི་ཆ་ཤོད་པ།
ལྟ་གསྐྱ། མགོ་ལྟ་གི་སྐྱ།
ལྟ་གུང་། མིའི་མགོ་འི་ལྟ་ག་པའི་མགོ་སྟེ། འབྲེལ་མཆའ་ས་ཀྱི་ཀོང་པོའི་མིང་།
ལྟ་གུའ། དཔོན་སོགས་དོམ་པ། དཔོན་པོ་ལྟ་གུའ་ལྟ་གིས་གཞན་ལ་སྒྲིགས་མོ་བྱེད་པ།

ལྷག་ཁྱིམ་རེ་ཁྲོད། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རེ་བོ་ཆེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷག་སྒོ། ཁང་པའི་རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་སྒོ།

ལྷག་རྒྱལ། མགོ་བོའི་ལྷག་པ།

ལྷག་སྒྲེ། མགོ་བོའི་ལྷག་པ་ལ་སྤྱུ་མེད་པ། ཆད་པོ་ལྷག་སྒྲེ་ཅན་ལ་ལུང་ལོའི་རེ་བ་མེད།

ལྷག་སྒྲོག་མ། གྲུ་པའི་ལྷ་མོ་སྒྲོ་བཅེམས་མ།

ལྷག་དགེ་ལོག། [[ཡུལ]རྒྱབ་སྤྱོགས་སུ་འགྲེལ་བ། གོམ་སྟབས་བརྟན་པོ་མ་ཚུགས་ན། ལྷག་དགེ་
ལོག་པའི་ཉེས་སྒྲོན་ཡོད།

ལྷག་མགོ། གྲུ་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྲེ་ནམས་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཁང་པའི་ལྷག་མགོ། སྤྱོགས་ཅའི་ལྷག་མགོ་ལྟ་
བུ།

ལྷག་ངོམས། མགོ་འབྲེན་ཡོད་ཉམས་སྒྲོན་པ། མཐོ་སྟེག་ལྷག་ངོམས་ཆེན། ཉམ་ཞིག་རང་
ཚུགས་ཤོར་ཡོད།

ལྷག་མུ། ① རྫོང་གི་རྒྱབ་སྤྱོགས་སམ་ལྷག་ནས་འབབ་པའི་མུ། ལྷག་མུ་ཆད་པའི་རྫོང་བུ་དང་དབྱུང་
རོགས་མེད་པའི་དཔའ་བོ། ② ལྷག་པ་ནས་མཛིང་པའི་བར་ཟུག་པའི་མུ་བ་ལེབ་མོ།

ལྷག་ཆོད། རྒྱལ་བས་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ལས་དམ་བཅའ་རྣམ་དག་བཞག་པའི་ཆེ་བྱིར་རྒྱལ་གྱིས་
སྒྲོན་ལྟར་བརྫོད་པའི་ཐ་སྟོན་ཞིག། རྟེན་དུས་རྒྱ་སྐད་བུ། 否決 ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག

ལྷག་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི། ལྷ་སྟེགས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོན་ལྟར་སྤང་བརྫོད་པ་གངས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་
སྤྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་[ཆད་མ་ཀྱན་བཏུས་] ལས་བརྩུ་བཞི་གསུངས་པ། ༡ བྱད་དང་མ་བྱད་
ཤག་ཉན་ཆོགས་དང་། ༢ རྟག་དང་ལམ་སྤྱུས་ལམ་སྤྱུས་དང་། ༣ འབྲས་བུ་ཨ་ཆོས་མཐུན་པའི་
མཐུན་དང་། ༤ རྣམ་རྟོག་༡༠ བྱད་མེད་༡༡ དམིགས་པ་དང་། ༡༢ ཐེ་ཆོམ་༡༣ དོན་གོ་༡༤ ཐམ་
འགྲུར་བཅས། ཞེས་བརྩུ་བཞི་དང་། [རིགས་བརྟག་] ལས་བརྩུ་སྟེ། ༡ འཕེལ་ཤའགྱིབ་ཤའཛོད་
དང་ལམ་བརྫོད་དང་། ༢ རིགས་པ་དང་ནི་༤ མོ་སའིདེ། ༣ སྤྱབ་བྱ་པའི་རྟག་ལའབ་བྱེད་དང་།
༡༠ དུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་བཅས། ཞེས་ཉེར་བཞི་ཡོད།

ལྷག་ཆོད་འཕེན་པ། འགལ་བ་བཟོད་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཕེན་པ། དཔེར་ན། དུལ་མི་ཐམས་ཅད་
གྱིས་ཁལ་འཇལ་དགོས་ན། མི་ཚང་འདིས་འཇལ་མི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ལྷ་བྲ། སྤྱི་ལ་
ཁལ་པའི་ཚུལ་དེས་བྱེ་བྲག་ལ་མ་ཁལ་བར་དབྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགལ་བ་བཟོད་པའོ། །

ལྷག་ཉལ། ① གན་རྒལ་དུ་ཉལ་བ། ② ཅ་སྒྲོད་ཀ་དང་། མཛིང་པའི་ཅེ་རྒྱུད་སོགས་འཕར་ཅ་དང་
འབྲེལ་བའི་རྩར་རྒལ་བྱེད་ཀྱི་གཙག་བྲ་ཞིག

ལྷག་ཐེར། མགོ་ལྷག་ལ་སྤྱེ་མེད་པ།

ལྷག་བདུད། གཉེན་པོའི་དོན་སྟེ། སྤིང་རྩེ་གེ་སར་རྒལ་པོ་ཁོང་། བླ་པོ་བདུད་ཀྱི་ཁ་གཏོན་དང་།
སེར་པོ་རྟོར་ཀྱི་ལྷག་བདུད་རེད། ལྷ་བྲའོ། །

ལྷག་མདུད། ལྷག་པའི་མདུད་སྟོའི་བསྐྱས་མིང་།

ལྷག་པ། ① སྟེ་རྒལ་ཀྱི་སྟེང་ཆ། མགོ་ལྷག་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས། ② སྟེང་ངམ་རྒལ། གྱིའི་ལྷག་པ།
ལྷ་རེའི་ལྷག་པ། ③ མགོ་འདྲེན།

ལྷག་པ་ཆག་པ། ① གཉམ་ཆག་པ། གཞན་གྱིས་གནད་ལ་བཀར་བས་ལྷག་པ་ཆག་སྟེ་ཞུས་བྱར་
གནས་པ། ② མགོ་འདྲེན་བརྒྱག་པ། རྫོང་ཕྱག་གཏོད་པའི་རྒལ་རྩ་འཛོར་ནས་ལྷག་པ་ཆག་པ།

ལྷག་པ་མཐོ་བ། མགོ་འདྲེན་ཡོད་སྟེ་པའི་ལྷག་ཤིང་ཁེངས་རྒྱུས་ཆེན་པོ།

ལྷག་པ་རེངས་པ། མཛིང་པ་རེངས་པོར་གྱུར་པའི་ནད་ཀྱི་མིང་ཞིག

ལྷག་པའི་མདུད་སྟོ། རྩ་བ་གཡས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ནས་གཡོན་ཀྱི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་ཐིག་བཏབ་ནས་དེའི་དཀྱིལ་
ལ་ཐེར་ཉེ་དེར་མེ་བཙའ་བཞག་ན་རྒྱུད་ནད་ཀྱིས་མགོ་བོ་འཛོར་ནས་འབྲེལ་བར་འབྱུར་བ་ལ་བན།

ལྷག་སྟོང་། ① ལྷག་པ་དང་ལྷག་པ་སྟོར་བའམ། རྒལ་དང་རྒལ་སྟོང་པ། ཐོད་པ་ལྷག་སྟོང་བྲས་པའི་
༧་མ་བྲ། ② མི་མཐུན་པའམ་འགལ་བ། བན་ཚུན་འགལ་བ་ལྷག་སྟོང་ཀྱི་ཅོད་གཤགས་དེ་
འཕྲིག་རྒྱུའི་རེ་བ་མེད།

ལྷག་འཕེགས། [ཡུལ་]ཤིང་བཟོའི་ལག་ཆ་ཞིག

ལྷག་མ། བོད་མའམ་སྟེང་མ། ཡི་གེ་ལྷག་མ། བོད་ལྷག་མར་ཕྱིན། གལ་ལྷག་མར་བསྐད།

ལྷག་ཅ། ① གཉམ་ལྷག་གི་ཅ། ལྷག་པའི་མདུད་སྟོའི་སྟེང་ནས་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འབྲེད་ལ་

སོར་གསུམ་རེ་དང། དེ་ནས་ཀྱེན་དུ་སོར་གསུམ་གཞལ་བའི་སར་ཡོད་པའི་གཏར་ཅ་ཞིག་སྟེ།
 དེ་གཏར་ན་ལྷན་ཆད་དང། མཛིང་རེངས་སོགས་ལ་པན། ② མགོ་འདྲེན། ལྷག་ཅ་ངོམས་པ།
 ལྷག་ཅ་བཟང་པོ། རྒྱབ་ཅ་འཕམ་མགོ་འདྲེན་ཟབ་པོ། རང་ལ་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་ལྷག་ཅ་བཟང་པོ་ཡོད།
 ལྷག་མ་ཆང་སྒོ་མོའི་སྒྱུ་ལྟེ་བས། ཅེ་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྱང་གི་ལྷག་སྒོ་ཡོད་སའི་གཤམ་རྩ་ལའི་སྒྲ་མའི་
 ཆེབས་སྟེགས་ཡོད་ས་དེའི་མིང།
 ལྷག་ཚུགས། གོས་འཆེམས་སྤངས་ཤིག
 ལྷག་འོག། གོང་འོག
 ལྷག་འོག་གོ་བཟེས། གོང་འོག་གི་ལྟོག། ཁང་པ་ལྷག་འོག་གོ་བཟེས།
 ལྷག་ཡན། [ཡུལ་]གོས་ཀྱི་མཐའི་སོར་བཞི་ཅམ་ཀྱི་མཆེམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འཆེམ་བྱ།
 ལྷག་རལ། ལུར་གོང་གི་སྒྲ་གསེབ་རུ་སྒྲུལ་འབྱུག་པ་དང་འབྲ་བའི་ཅ་འཕྲེད་ཉལ་ཅན་ཏེ། དེ་གཏར་ན་
 མགོ་པོ་གཟེར་བ་དང། རྒྱ་ན་ན་བ། སོ་ལ་རྒྱག་རུ་འབྱུང་བ་བཅས་ལ་མན།
 ལྷག་རུས། ལྷག་ཁུང་གི་རུས་པ།
 ལྷག་ལ་འཆལ། དེ་འབྲ་ལྷག་ལ་ཡོད་ལྷ་བྱ།
 ལྷག་ལོག། བྱིར་ལྟོག་པ། འདོད་དོན་མ་གྲུབ་པར་ལྷག་ལོག་བརྒྱབ་པ།
 ལྷག་ཤེད། མགོ་ཆེ་ངོམས་པའི་དབང་ཤེད། དཔོན་ངན་ཁ་འབྱེར་གྱིས་ལྷག་ཤེད་བྱེད་པ།
 ལྷང། ཀོ་བས་གཏུམས་པའི་དོ་པོ། མར་ལྷང་གཅིག་དང་འབྲས་ལྷང་གསུམ།
 ལྷང་ཅེ། རྒྱལ་པའམ་སྒོ་བ་རྒྱང་རྒྱང།
 ལྷང་ཆེ། ལྷང་ཅེ་དང་གཅིག །
 ལྷད་སྒྲོར་ཟླ་བ། [མཛོན་]པོད་ཟླ་དགྲུ་པའི་མིང།
 ལྷད་མོ། རྒྱུ་གར་དང། ཡུལ་ལྗོངས་སོགས་མིག་གི་མཛེས་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ལེ་ཆན་རྣམས། མི་
 ལྷད། ལྷད་མོ་སྟོན་པ། དེག་ཆད་ལྷད་མོ་མིན། ཐོས་ཆད་བདེན་གཏམ་མིན། བྱིས་པའི་ཅེད་མོའི་
 ལྷད་མོ་ལྷར་ཅོལ་རྒྱང་བྱ་བ།
 ལྷད་མོ་ཁང། ལྷད་མོ་སྟོན་སའམ། ལྷ་སའི་ཁང་པ།

३९५०

ལྟར་སྒྲུང་མ་ལུགས། ལྟར་པས་ཀླགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་ཚུགས་སུ་མི་ཤོར་བའི་ཕྱིར་དུ་ནང་གི་ཀླགས་
 དང་། བཅོས་ཐབས། གོམས་པ། བཅོས་སྒྲེད། དེ་ཆུ་བཅས་ལྷ་ཀ་གཅིག་ཏུ་མཆུངས་མེན་པར་
 ཚུན་བསྐྱུང་ནས་ནང་རིས་འཛིན་གསལ་པོར་བྱེད་ཐུབ་པའི་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་མིང་སྟེ། མན་ངག་
 ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལས། ནང་གཞི་ལྟར་སྒྲུང་འབྲུལ་སོ་ཀླགས་ཀྱིས་བསལ། ཀླགས་ཀྱི་ལྟར་སྒྲུང་
 འབྲུལ་སོ་བཅོས་ཀྱིས་བསལ། བཅོས་ཀྱི་ལྟར་སྒྲུང་འབྲུལ་སོ་གོམས་པས་བསལ། གོམས་པའི་
 ལྟར་སྒྲུང་འབྲུལ་སོ་སྐྱེད་ཀྱིས་བསལ། བཅོས་སྐྱེས་ལྟར་སྒྲུང་འབྲུལ་སོ་ཆུ་ཡིས་བསལ། ཆུ་མདོག་
 ལྟར་སྒྲུང་འབྲུལ་སོ་ཀྱ་ཡས་བསལ། དེ་ལ་འོར་བ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྟེད། དེ་དག་ལྟར་སྒྲུང་མ་
 ལུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲུལ་མེད་ཆ་བྱང་གནད་ཀྱི་གལ་མདོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ལྟར་སྒྲུང་འབྲལ་གྱི་ནད། སྒྲན་བཙེས་མ་བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་སློ་བྱར་
འབྲལ་གྱི་ནད་ཚུང་ཏུ་འི་མིང་སྟེ། བྱི་མ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་ལས། བརྒྱ་དང་ཙམ་ཅིག་ལྟར་སྒྲུང་
འབྲལ་གྱི་ནད། མ་བཙེས་རང་གར་བཞག་པས་འཚོ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བཙེས་ན་སྒྲུར་དུ་བདེ་
བ་སྟེད། དཔེར་ན་འབྲེལ་བྱ་བ་ལག་ནས་འཕྲེན་པ་འབྲ། དང་པོ་མངོན་ཚུལ་ཆེ་བར་བྱུང་གྱུར་
ཀྱང་། མ་བཙེས་རང་གར་ལམ་ནས་རྒློག་པ་ཡོད། དཔེར་ན་མཁའ་ལ་སྒྲིན་འཕྲེལ་ཆར་འབབ་
པ། སློ་བྱར་སངས་ནས་ཐུན་པར་འགྱུར་བ་འབྲ། ཞེས་དང་། འཕེལ་ལོ་རྩ་བ་ཆེ་དཔེར་ཀྱན་བྱུབ་
གྱིས་མངའ་བའི་ཐོར་བུ་འི་སྒྲོར་ཅེར་མཁོ་སྒྲ་ཆོག་གས་བསྐྱུས་པ་ལས། ལྟར་སྒྲུང་འབྲལ་གྱི་ནད་ནི།
ལུས་ལ་སྐྱབས་རེ་ན་བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དེར་སྒྲན་བཙེས་མ་བྱས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བར་
འགྱུར་བའི་སོ་ནད་དང་ཆང་ནད། མིག་ཁ་བས་བྱིད་པ་ལྟ་བུ་སློ་བྱར་འབྲལ་གྱི་ནད་ཚུང་ཏུ་
ནམས་གྱི་སྤྱི་མིང་རོ། ཞེས་དང་།

ལྟར་སྤང་བ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའམ་དངོས་མིན་པ། སྤྱུང་བྱེད་ལྟར་སྤང་བས་ཁྱེད་མི་འཁྲོལ།
 ལྟས། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཉག་ས་མཆོན་ནས་མཆོན་པ། ལྟས་དན། ལྟས་བཟང་། སྤྱ་ལྟས།
 ལྟས་མཁའ། མོ་ཅིས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་བཟང་དན་གྱི་མཆོན་མ་སྟོན་མཁའ་ནས་ལྟས་བཟང་དན་
 བཟྱག་པ་ལོ།

ལྟས་པལ། ① བག་མི་མིས་པའི་སྐྱ་ལྟས། ② ཟློང་ཆོག་ཅིག །ལྟས་པལ་ཁོས་ལས་ག་ཡག་པོ་ཅ་པ་

ནས་བྱས་མ་སོང་།

ལྷས་ངན་གྲ་གཅིག་། བྱ་ཆོད་སྤེར་འཛིང་སོགས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་ཉེར་ཅིག་། ཤ་བརྒྱལ་སོགས་སྤེར་
ཆགས་ཀྱི་ཉེ་བྱ། དེའུ་བ་སྤང་མགོ་སོགས་ཆིག་རྒྱུ་ཀྱི་ཉེ་བྱ། ཤ་བ་སྤེལ་ཞོན་སོགས་ཉེ་བྱའོ། །
ལྷས་ངན་པ་བཅུ་གཅིག་། ཉེ་རྒྱ་མཐའ་བབས། སྒྲོག་འཕྲུག་ཐོག་བབས། སྐར་མདའ་བརྒྱབ། གཟའ་དུ་
བ་མཐུག་རིང་ཤར། ཉེ་རྒྱ་གཟའ་འཛིན་བྱུང་། ས་གཡོས། རིགས་བྱུང་། འཕྲུག་བརྒྱབ། དགུ་
ཆིགས་ལོག་། ཐལ་རྒྱང་འངས་བཅས། གཙོ་མོ་རྣམས་སོ། །
ལྷས་ངན་གཟའ་བཞི། ཤར་ནས་དུ་བ་མཐུག་རིང་། སྒོ་ནས་སྒྲག་མགོ་མེ་འབར། ལུབ་ནས་གཡལ་
མགོ་རྒྱང་འཕྲུགས། བྱང་ནས་རྒྱ་རི་སྒོན་མོ།

ལྷས་པ། བཟང་ངན་གྱི་མཆན་མ་ལྟ་མཁན།

ལྷས་བཟང་། དགེ་བའི་མཆན་ལ།

ལྷས་རིག་པ། ལྷས་བཟང་ངན་རྟོག་བྱེད་ཅིས་སོགས་ཀྱི་རིག་པ།

ལྷས་སུ་བལྟ་བའི་བཟོ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་མཆན་མར་བལྟ་བའི་བཟོ་དབྱང་།

ལྷ་རི། [ཡུལ་]མཆུ་ཉོ་བུམ་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཁོག་ལྷིར།

ལྷ་རིར་བྱུག་སྟེ། བྱག་པོར་བྱུག་སྟེ།

ལྷིག་། ① གཟུགས་དབྱེབས་ཐུང་ཞིང་སྒོམ་པའི་དོན་ཏེ། གཟུགས་ལྷིག་ཐུང་། གཟུགས་ལྷིག་ལྷིག་
ཅེས་བ་ལྟ་བུ། ② ག་རྒྱགས་པའི་དོན་ཏེ། མགོ་ལྷིག་། ཞོང་ལྷིག་ཅེས་བ་ལྟ་བུ། ཁ་སྐད་དུ་ལྟ་བེ་
ལྷིག་གེ་ཞེས་བ་དང་དོན་འདྲ།

ལྷིར། ① ར་ཆང་གི་སྒོང་། ཁོག་ལྷིར། ར་ལྷིར། ར་ལྷིར། དཔལ་ལྷིར། ② [རྟིང་]སྒོང་གི་ཁ་དང་མཉམ་
པར་གང་བ། ལུས་ལྷིར་གྱིས་བཀའ་བ།

ལྷང་མཆོག་། སྒྲོར་བ་ཉེར་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་

ལྷང་གནས། འོག་གི་འཛིག་རྟེན།

ལྷང་བ། ① [ཐ་མི་དད་པ།]ལྷངས་པ། ལྷང་བ། ལྷང་བ། ཐག་གཡང་དུ་ལྷངས་ནས་ཤི། ② བཅས་
ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ།

ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་བཞི། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་པ། མེད་མི་རུང་གི་
སྒྲོར་བ་ནས་མཐུག་གི་བར་བསྐབ་ཆིག་གཅིག་པ། དེའི་བར་སྒྲོམ་རྒྱན་གཅིག་པ། ལས་དང་
པོ་བ་མ་ཡིན་པའོ།

ལྷུང་བ་བརྒྱ། སྤ་བརྒྱུད་འདིང་བའི་དགོས་པ། བརྒྱ་ནི། འཆང་འབྲལ་འཛོག་གསུམ། ཡང་ཡང་ཟ་བ།
འདུས་ཤིང་ཟ་བ། མ་སྐྱས་པར་གྲོང་དུ་འགོ་བ། གོས་སྒོང་བ། རྟེན་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་བ།
བྱིན་གྱིས་མ་བཟུབས་པའི་གོས་དུམ་འཆང་དུ་རུང་བ། ལྷས་སྤྱར་མེད་པར་ལྷོངས་རྒྱ་རུང་བ་
བཅས་སོ།

ལྷུང་བ་གཉིས། ཅ་ལྷུང་སྒྲོམ་པོ་སྟེ་ལྷ་མ་ལ་བརྒྱ་བཞི་དང་བྱི་མ་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱའམ་བརྒྱ་གཅིག་གྱུང་
ཟེར་བ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ།

ལྷུང་བ་ཐ་དད་པ་ལ། བསྐབ་པ་དང་མཆན་གྱི་རྒྱན་ཐ་དད་པ། གྱུན་སྒོང་གི་རྒྱན་ཐ་དད་པ། བཅས་
རིགས་ཀྱི་ཐ་དད་པ། གྱུན་སྒོང་གི་ནམ་པ་ཐ་དད་པ། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པར་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བ་ཐ་
དད་པར་འགྱུར་པའོ།

ལྷུང་བ་སྟེ་ལ། སོ་ཐར་གྱི་དགག་པའི་བསྐབ་བྱ་ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷ་ནི། བམ་པ་དང་། ལྷག་མ། ལྷུང་བྱེད།
སོར་བཤགས། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་བཅས་ལྟོ།

ལྷུང་བ་པམ་པའི་སྟེ་བཞི། མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ། མ་བྱིན་ལེན་པ། སྟོག་གཅོད་པ། མི་ཆོས་སྤྲ་མའི་
རྒྱན་སྟོའོ།

ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས། སྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་སྤྲར་གསོ་བ་སྟེ། ལྷུང་བ་བྱིན་རྒྱབས། མཐོལ་བ། བཤགས་
པ། ཆད་ལས་བཅད་པ་རྣམས་སོ།

ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་བཞི། འདུལ་བ་གཞི་བརྒྱ་བདུན་ལས། སྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་
གཞི་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་བྱེད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒྲོ་བ་མཐོལ་བཤགས་ཀྱི་
བྱིར་བཅོས་བྱེད་ཚུལ་སྦྱོད་པ་གཞན་ན་གནས་པའི་གཞི་དང་། དུས་དང་དུས་མེན་བསྐྱས་པའི་
གཞི་དང་། གདམས་ངག་གསོ་དགག་བཞག་པའི་གཞི་སྟེ་གསུམ་དང་། མི་སྒྲོ་བ་ནན་ཏུར་གྱིས་
བྱིར་བཅོས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་གཞི་གཅིག་བཅས་བཞིའོ།

ལྷུང་བ་བྱིན་རྒྱལ་པ། ལྷུང་བ་བྱིར་བཙོས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ལྷུང་བའི་ནམ་སྟོན་མི་འབེལ་བ་
དང་གཉེན་པོས་ཟིན་པས་རྒྱས་པ་ཆུང་དུ་འགོ་བ་དང་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་རུང་བའི་ཆེད་དུ་གསོལ་
བ་འབའ་ཞིག་བའི་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལོ། །

ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི། བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མང་
བ་དང་། མ་གྲུས་པ་བཙས་བཞི་ལོ། །

ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་སྟོ་བཞི། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་དང་གཅིག །

ལྷུང་བ་ལས་བསྐྱང་བ། ལྷུང་བ་བཤགས་ནས་དག་པ་ན་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་སོར་ཆུང་བ་སྟེ་སྟོ་
མགྲུ་དབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ལྷུང་བ་བཤགས་པ། བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་ལྷུང་རྣམས་སྒྲ་གསང་མེད་པར་མཐོལ་བཤགས་
བྱེད་པ།

ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེ། དབྱར་གནས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་དབྱར་གྲོལ་བའི་
སྐྱབས་ནས་བཟུང་ལྷུང་བ་སྐྱེད་ཆོག་པའི་མཆོན་བྱེད་དུ་རྩ་རྩར་བ་མདུད་པས་ལྷུང་བའི་དགག་
དབྱེ་བྱ་བ་ལོ། །

ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་འཆོལ་བ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཚོད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་གྱི་གས་ཤིག་སྟེ།
ལྷུང་བ་སྐྱེད་ཡང་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་གང་ཟག་པ། ལྷུང་བ་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
དུ་རི་སྟོན་འཆོའི་བར་དུ་ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ཆད་ལས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་པ་ལོ། །

ལྷུང་བའི་སྟེ་ཆན་གཉིས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤང་བའི་ལྷུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ་པམ་བའི་སྟེ་ཆན་དང་།
ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་ཆན་ནོ། །

ལྷུང་བའི་རྩ་བ། སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་བཞི་ལྟ་བུ་སྟོམ་པ་རྩ་བ་ནས་གཏོང་ཞིང་དན་སོང་དུ་ལྷུང་བར་
བྱེད་པའི་སྟེག་ལྷུང་ཆེས་ལྟེ་བ།

ལྷུང་བའི་རྩས་བདག་བཞི། བསམ་སྦྱོར་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ། དུལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ།
རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་བས་བདག་པོར་གྱུར་པ་ལོ། །

ལྷུང་བའི་ཤུན། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་ཤུན་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བྱིར་མ་བཙོས་པའི་

ལྷང་བས་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་རྒྱས་བས་ལྷང་བ་གཞན་གྱི་ཡང་འབྲས་བུ་སྤྱག་
བསྐྱེད་བས་བྱེད་བའི་རྒྱས་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་བའོ། །དེ་ལ་འདྲན་གསེས་སྤྱ། གོས་ལ་
བརྟེན་བའི་ལྷང་འཁྱེད་དང་། སྒྲན་ལ་བརྟེན་བའི་ལྷང་འཁྱེད་དང་། ལྷང་བཟེད་ལ་བརྟེན་བའི་ལྷང་
འཁྱེད་ཀྱི་གསུམ་ཡོད་དོ། །

ལྷང་བྱེད། <སྤྲུའི་ཀླ> མོ་ཐར་གྱི་ལྷང་བ་སྤྲེ་ལྷང་བའི་ནང་གསེས་ཤིག
ལྷང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ། དགེ་སློང་གི་སྤང་བ་ལྷང་བ་སྤྲེ་ལྷང་བའི་ཆོན། སྤང་ལྷང་སྤྲུམ་ཅུ་དང་། ལྷང་བྱེད་
འབའ་ཞིག་པ་དགྲ་བཅུ་དག་ལོ། །

ལྷང་བྱེད་དགྲ་བཅུ། བཅུ་ཆོན་དང་པོ་ནི། རྩན་སྤྲེ་བའི་ལྷང་བྱེད། སྤྲོན་བཛོད་བའི་ལྷང་བྱེད། བྱང་
མེད་ལ་ཆོས་སྟོན་བའི་ལྷང་བྱེད། སྤང་བྱེད་བའི་ལྷང་བྱེད། སྤྲོ་སྤྲུགས་བྱེད་བའི་ལྷང་བྱེད།
བསྟེན་བར་མ་རྩོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འདོན་བའི་ལྷང་བྱེད། གནས་རན་ལེན་བཛོད་བའི་ལྷང་
བྱེད། མི་ཆོས་སྤྲུམ་པ་བདེན་བར་སྤྲེ་བའི་ལྷང་བྱེད། ལྷང་གསོད་ཀྱི་ལྷང་བྱེད། བཤེས་འོར་བྱེད་
ཅེས་སྤྲུང་བ་འདེབས་བའི་ལྷང་བྱེད།

བཅུ་ཆོན་གཉིས་པ་ནི། ས་བོན་དང་སྤྲེ་བ་འཛིག་བའི་ལྷང་བྱེད། འཕྱ་བའི་ལྷང་བྱེད། བསྐྱོ་བ་ནར་
གཞོན་བའི་ལྷང་བྱེད། གནས་མལ་ལས་གྲུང་བའི་ལྷང་བྱེད། གདིང་བ་ལས་གྲུང་བའི་ལྷང་བྱེད།
ཅ་བ་འབྱུང་བའམ་དབྱག་བའི་ལྷང་བྱེད། སོག་ཆགས་དང་བཅས་བས་འདེབས་བའི་ལྷང་བྱེད།
རིམ་པ་ལྷག་པ་བཅིག་བའི་ལྷང་བྱེད།

བཅུ་ཆོན་གསུམ་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་བའི་ལྷང་བྱེད། ཉི་མ་རུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་
སྟོན་བའི་ལྷང་བྱེད། ཟས་ཅུང་ཅམ་གྱི་བྱིར་དུ་ཆོས་སྟོན་ནོ་ཟེར་བའི་ལྷང་བྱེད། ཆོས་གོས་
གཉིས་ལས་གོས་བྱིན་བའི་ལྷང་བྱེད། ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷང་བྱེད། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་
གྲུང་འབྱུག་བའི་ལྷང་བྱེད། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་བའི་དགེ་སློང་མའི་གོས་འཆེས་བའི་ལྷང་བྱེད། དཔེན་
པ་སྤྲུབས་ཡོད་དུ་འབྱུག་བའི་ལྷང་བྱེད། འགྲོང་བའི་ལྷང་བྱེད། ཟས་སྤྲོར་དུ་འབྱུག་བའི་ལྷང་
བྱེད།

བཅུ་ཆོན་བཞི་པ་ནི། ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ལྷང་བྱེད། ཟས་ཟ་བའི་ལྷང་བྱེད། ལྷག་པོ་ལེན་བའི་ལྷང་

བྱེད། སྤངས་པ་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། སྤངས་པ་སྟོབ་པའི་ལྷུང་བྱེད། འདུས་ཤིང་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད།
དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་
པ་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད། ཟས་བསོད་པ་སྟོང་བའི་ལྷུང་བྱེད།

བཅུ་ཚན་ལྔ་པ་ནི། ལྷ་ལ་སྟོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་བྱིམ་དུ་གནས་པའི་ལྷུང་བྱེད།
ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་བྱིམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། གཅེར་བྱ་ལ་ཟས་སྒྲིན་པའི་ལྷུང་བྱེད། དམག་ལ་
ལྷ་བའི་ལྷུང་བྱེད། དམག་གི་ནང་དུ་གནས་པའི་ལྷུང་བྱེད། བཤམས་པ་དགྲགས་པའི་ལྷུང་བྱེད།
རྟེན་པའི་ལྷུང་བྱེད། བརྟེན་པར་གཟས་པའི་ལྷུང་བྱེད། གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྷུང་བྱེད།
བཅུ་ཚན་དྲུག་པ་ནི། ཟན་གཙོད་དུ་འཇུག་པའི་ལྷུང་བྱེད། མེ་ལ་རེག་པའི་ལྷུང་བྱེད། འདུན་པ་
ཁྱིར་བསྐྱར་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལུབ་ལྷག་པོར་ཉལ་བའི་ལྷུང་བྱེད། སྟོག་ལྷ་མི་གཏོར་བའི་ལྷུང་བྱེད།
སྤངས་པ་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ལྷུང་བྱེད། དག་ལྷ་ལ་བསྐྱེལ་བ་སྤྱད་པའི་ལྷུང་བྱེད། གོས་ཁ་མ་
བསྐྱར་པ་གྲོན་པའི་ལྷུང་བྱེད། འོངས་པ་སྟེ་རྒྱགས་པའི་གཞིར་གཏོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་
པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད།

བཅུ་ཚན་བདུན་པ་ནི། དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། འགྲོད་པ་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། གག་ཆེ་ལ་
བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ལྷ་ལ་ཅེ་བའི་ལྷུང་བྱེད། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉལ་བའི་ལྷུང་བྱེད།
དངངས་པར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། མ་བྱིན་པས་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་ལྷུང་བྱེད།
སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷུང་བྱེད། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད།

བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ་ནི། ལྷན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ལས་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལྷུང་བྱེད། ས་ཀོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་རིང་དུ་འདུག་
པའི་ལྷུང་བྱེད། བསྐབ་པ་ཉེ་བར་འཛོག་པ་སྟོང་བའི་ལྷུང་བྱེད། ཉན་ན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། མི་སྤྱི་
བར་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད། མ་གྲུས་པའི་ལྷུང་བྱེད། ཆང་འཕྱང་བའི་ལྷུང་བྱེད། དུས་མེན་ཕྱི་རྩོག་རྩོད་
དུ་འཇུག་པའི་ལྷུང་བྱེད།

བཅུ་ཚན་དགུ་པ་ནི། སྟོང་དུ་རྒྱ་བའི་ལྷུང་བྱེད། རྒྱ་ལ་པོའི་པོ་བྱང་དུ་ལུབ་པོ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད།
ལྷད་དུ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ཁབ་རལ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད། ཁྱི་རྒྱུ་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད། ཤིང་

བལ་གྲིས་གོས་བར་བྱེད་པའི་ལྷང་བྱེད། གདིང་བ་ཆད་ལྷག་པའི་ལྷང་བྱེད། གཡལ་བ་དག་པ་
བ་ཆད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷང་བྱེད། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་ཆད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷང་བྱེད། ཆོས་
གོས་ཆད་ལས་ལྷག་པའི་ལྷང་བྱེད་བཅས་སོ། །

ལྷང་བྱེད་ཉེས་བྱས། བམ་བ། ལྷག་ལ། སྤང་ལྷང་། ལྷང་བྱེད། ཉེས་བྱེད་བཅས་ལ་ལྷང་བ་སྡེ་ལྟར་
འཛོག་པའི་བྱི་མ་གཉིས་ཡིན། ལྷང་བྱེད་དང་ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བ་གཉིས་མིང་གི་ནུས་གངས་
ཅམ་ཡིན། ལྷང་བྱེད་ལ་དགུ་ཅུ་ཡོད། མཆོན་གཞི་ནི་བསྟེན་བར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
ཉལ་བའི་ལྷང་བྱེད་ལྷ་བྱ་ཡིན། དེ་ཡང་བཅས་ལྷན་དགེ་སྤོང་གིས་བསྟེན་བར་མ་རྫོགས་པ་དང་
གནས་གཅིག་ཏུ་གཉིས་ཀ་ཉལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་ཅིང་མཆོན་མོ་གསུམ་འདས་
བ་ན་ལྷང་བ་དེ་འབྱུང་། ཉེས་བྱས་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས། མཆོན་གཞི་ནི་འཆད་པ་པོས་འགྲེང་
སྟེ་ཆོས་འཆད་པ་དང་། ཉལ་བ་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་། ལྷམ་གྲོན་བ་སོགས་ལ་ཆོས་བཤད་པ་
ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །

ལྷང་བྱེད་སྡེ་ལྟ། ༡ བས་བམ་བར་གྱུར་པའི་ཆོས་བཞི། ༡དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། ༢ ལྷང་
བྱེད། ༣ སོ་སོར་བཤགས་པ་བྱ་བ་བཞི། ༤ བསྐབ་པའི་ཆོས་མང་པོ་བཅས་ཡིན།

ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་ལ། དགེ་སྤོང་གི་སྤང་བྱ་ལྷང་བྱེད་གྱི་སྡེའི་ནང་གསེས་ཏེ། དེ་ལ་འང་བཅུ་ཆོན་
དགུ་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནམས་ནི་སྤྱད་ན་ངན་འགྲོར་ལྷང་བར་བྱེད་ཅིང་བཤགས་པའི་ཆེ་ཡང་སྤང་
འབའ་སྟོན་དུ་གཏང་མི་དགོས་པར་བཤགས་པ་ཅམ་གྱིས་འདག་པས་ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་
པའི་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བརྩ། གོང་གི་ལྷང་བྱེད་དགུ་བཅུ་དང་དོན་གཅིག་

ལྷང་མེད་བཞི། དག་ག་བྱ་ཉེས་དམིགས་མེད་པས་ལྷང་མེད། སྤྱབ་མི་རུས་པས་ལྷང་མེད། བག་
ཡངས་དང་འབྲེལ་བས་ལྷང་མེད། རྒྱེན་དགོས་ཀྱིས་ལྷང་མེད་དོ། །

ལྷང་རུས། ལྷང་འབས་ཀྱི་དོན།

ལྷང་བཤགས། ལྷང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ། །

ལྷང་བཤགས་ལྷ་སོ་ལྟ། ལྷང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་

ནམས་བཤགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲ་གྲངས་སོ་ལྷ། བདེ་གཤེགས་སོ་ལྷ་
དང་དོན་གཅིག་
ལྷ་གྲངས་པ། ལྷ་བའི་འདས་པ།
ལྷ་ཁྲུང་། ལྷ་བའི་བུ་ག
ལྷ་འཁོར། གྲིས་པའི་ལྷ་ནད་ཅིག་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ལྷ་བའི་ཁ་འཁོར་དུ་སྒྲུག་པོར་སྒྲངས་ཤིང་འབྱར་
ལ་རེག་མེ་བཟོད་བཞིག་
ལྷ་མཁའ་། གྲིས་པའི་ལྷ་ནད་ཅིག་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ལྷ་བ་འབྱར་ཞིང་རྒྱ་བའ་འཁུམས་ཏེ་བརྒྱུད་མེ་
ཤེས་པར་འགྱུར་བཞིག་
ལྷ་མཁའགས། གྲིས་པའི་ལྷ་ནད་ཅིག་སྟེ། བད་རྟགས་སུ་ལྷ་བ་སྒྲུག་ཅིང་སྒྲ་ལ་མེ་ལོང་ཅམ་མེམ་མེར་
ན་བཞིག་
ལྷ་རྩལ། མོག་མཛད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་nucleus ཟེར།
ལྷ་རྟག་། གྲིས་པའི་ལྷ་བ་བཅད་པའི་ཡུལ་དུ་རྟག་ཞུགས་པའི་ལྷ་ནད་ཅིག་
ལྷ་གནས། དབུས་སམ། གནས་ཡུལ་གཙོ་བོ།
ལྷ་བ། ① ལུས་ཀྱི་ལྷ་བ། མྱ་བའི་ལྷ་བ། ལྷ་བ་གཙོད་བ། ② དཀྱིལ་ལམ་དབུས། ལྷ་བ་ནས་ཇི་ཙམ་
འཆམས་པའི་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོད། ལྷ་བའི་གྲོང་ཁྲེང་། ③ ཅ་བཤམ་ངོ་མ། དེ་དོན་ལྷ་བ།
ལྷ་བ་སྟེས། [མངོན]ཆངས་པ།
ལྷ་བ་སྒྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ། ལྷ་བའི་ཐད་ཀྱི་ཅ་དབུ་མ་ལས་གྲུས་པའི་ཅ་འདབ་བྱུག་ཅུ་ཅ་བཞི་
གདུགས་ཀྱི་ཅིབས་མ་ལྷང་ཁ་ཡང་ཕྱོགས་ཏེ་ཡོད་བཞིག་
ལྷ་བ་བལ་ཅན། [མངོན]སྟོམ།
ལྷ་བ་བཞི་སྟོམ། སྟོམ་ཞེས་ཤིང་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་སྟོན་སྟེ་དང་། ཁྱད་པར་བྱ་བཞིའི་མིང་
ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་བས་འདིར་ལྷ་བའི་གོང་ལོག་དང་གཡས་གཡོན་དུ་གསོ་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོན་གང་
རེ་གཞལ་ནས་མེ་བཅའ་བྱ་བཞི་སྟོམ་ལྷ་བྱ་འཛོག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་བག་འཕུམ་བས་

མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱད་ཀྱི་དཀའ་འབྲེལ་ལས་གསུངས།
ཉེ་བ་ཟབ་པའི་དཔེ་བྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱ་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསལ་ཤིག་ཉེ་ཆོས་
ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བ་ཟབ་པ།
ཉེ་བ་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ། དཔེ་བྱ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསལ་ས། སློབ་མ་མཐུན་པ་ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་
བའི་རིམ་གཡས་སུ་འབྲེལ་བའོ། །
ཉེ་བའི་སྐུ་འདེད། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་kernel driver ཟེད།
ཉེ་བའི་བ་རྒ། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་backbone network ཟེད།
ཉེ་བའི་བྲི། [མངོན]ཟླ་ཅིའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་
ཉེ་བའི་དཔེ་བྱ་གཉིས། དཔེ་བྱ་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་གསལ་ཤིག་སྟེ། ཉེ་བ་ཟབ་པ་དང་། ཉེ་བ་
གཡས་སུ་འབྲེལ་བའོ། །
ཉེ་བའི་ཡ་འཆམས། ཉེ་བའི་ཡར་མཆམས།
ཉེ་བའི་ས་མདུད། དམག་དོན་དང་སྲིད་འཛིན་ཐོག་གནད་འགག་ཆེ་བའི་ས་ཆ།
ཉེ་བའི་ལྷན་སྡེས་ཀྱི་མེ། གཏུམ་མོའི་མེ།
ཉེ་འབྲུག་ ཉེ་བ་ཕྱི་འབྲུག་
ཉེ་འོག །① བཤང་ལམ། ② ལྗང་བ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ལྗང་གནས་དང་། ལྗང་བའི་གནས།
གཅིན་གནས། ལྷ་སོ་བཅས་སོ། །
ཉེང་ག །① ཆར་རྒྱ་འབྲེལ་བའི་ས་ཀོང་། ② ལྷ་མིག་
ཉེང་རྒྱས་འོད་སྤངས། །ལྷ་ལྷ་ཐུབ་པའི་ཉེ་འཁོར་གནས་བརྟན་འོད་སྤང་གཅིན་གཅུང་གསུམ་ནང་གི་
བཟེས་པ་དེ་སུ་ཉེ་གསལ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་དོར་ནས་སངས་རྒྱས་ལྷ་ལྷ་ཐུབ་པའི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་ཉེ་ཉན་ཐོས་སུ་གྱུར་བ།
ཉེང་བ། ཉེ་བ་ཆགས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ཤིག་གི་མིང་དུ་སྟོན་གྱི་ཡིག་རྟིང་དུ་བཤད།

ཉེངས་ཀ་ཉེང་ཀ་དང་གཅིག་།

ཉེབ། དངོས་ཐུས་ལེབ་མའི་རིགས་བཀྲལ་ནས་ངོས་གཉིས་གཅིག་ཐོག་ཏུ་གཅིག་བཅེགས་པའི་

དོན་ཏེ། ལུ་བ་ཉེབ་ཀྱིན་ཡོད། ལྷགས་ལེབ་ཉེབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཉེབ་ཀྱི། ① གྲི་ཅེ་དང་གྲི་ཡུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷུང་ལག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཉར་ཆག་སྐབས་སུ་ཉིས་

ཉེབ་བྱེད་ནས་ཉར་ཆོག་། ② ཉེབ་གྲི་ཞེས་བྲིས་པ་བཅས་མ་ཐག་པའི་ཉེབ་བཅད་ཆེད་ལ་གོ་ཆོག

ཉེབ་སྒྲིལ། ཉེབ་སྒྲོན་དང་དོན་གཅིག

ཉེབ་འགོ་བདུན་པ། འོག་བྱ་ཉེབ་ཆིགས་བདུན་ཡོད་པའི་དེབ།

ཉེབ་གཅིག་། བོས་ཆེན་ལྷབ་འབྲིལ་གཅིག་། རས་ཡུགས་སྒྲིལ་ལོག་གཅིག་དང་། བོས་ཆེན་སྒྲིལ་

ལོག་གཅིག་ལྟ་བུ།

ཉེབ་ཆགས། སར་ཉེབ་ཚུར་ཉེབ། འོག་བྱ་ནམས་ཉེབ་ཆགས་བརྒྱབ་སྟེ་སྐམ་དུ་འབྱུག་པ།

ཉེབ་པ། [ཐ་དད་པ]བལྟབས་པ། བལྟབ་པ། ལྟོབས། སར་ཚུར་བཀྲལ་ནས་ངོས་གཉིས་གཅིག་ཐོག་

གཅིག་ཅེག་བྱེད་པ། བོས་འདི་བལྟབས་ཏེ་སྐམ་དུ་ཆུག

ཉེབ་མ། བལྟབས་པའི་བཅེགས་མ། རས་ཀྱི་ཉེབ་མ། འོག་བྱའི་ཉེབ་མ།

ཉེབ་ཅེག་། རས་དང་འོག་བྱ་དང་བོས་མོགས་ལྷབ་པ།

ཉེབ་བཅེགས། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་

སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་collapse ཟེར།

ཉེབ་ཆིགས། སར་ཉེབ་ཚུར་ཉེབ། བོས་སྟོག་བཀྲལ་ནས་ཉི་མར་བསྐམས་ཏེ་ཉེབ་ཆིགས་རྒྱབ་པ།

ཨ་མཆོག་ཉེབ་ཆིགས་བརྒྱབ་ནས་སྟོད་པ།

ཉེབ་འོག་དབྱེབས་ཅན། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་zig-zag fold paper, z-fold paper ཟེར།

ཉེབས། ཉེབ་པའི་སྐུལ་ཆིག་གི་འབྲི་སྟོལ་གཞན་ཞིག

ཉེམ་རྒྱང་། ① བརྒྱང་བསྐམས་དང་མཐོ་དམའ་དང་འབྲུར་ལྷོག་སྟེ་མི་བརྟན་པ། དད་པ་ཉེམ་རྒྱང་མེད་

པ། བརྟོན་འབྲུས་ཉེམ་རྒྱང་མེད་པ་ཞིག་སྟེས་པ། བྱ་བ་ཉེང་རྒྱང་མེད་པ་ཐང་སྟོད་རན་པར་

བྱེད། ② རྫིང་ཆིག་རྒྱང་།

ལྷེ་མ་གྱིས་གང་བ། རབ་ཏུ་གང་བའམ་འཆུར་བྱར་ཁེངས་པ། ཚལ་དང་ལོ་ཉོག་གི་རྣམ་པས་ས་གཤི་

ལྷེ་མ་གྱིས་གང་འདུག།

ལྷེ་མ་ལྷེ་མ། གང་བའི་རྣམ་པ་ཞིག །རྫིང་བྱའི་ནང་དུ་རྩུས་ལྷེ་མ་ལྷེ་མ་ཁེངས་པ་འདུག།

ལྷེ་མ་པ། [ཐ་མི་དད་པ]ན་བའི་ཞེ་ས། དེང་སྐབས་ཁོང་སྐྱེ་ལྷེ་མ་པའི་སྤང་རེད།

ལྷེ་མ་མེད། ཁ་སྐྱོར་དང་མཉམ་པར་གང་བའི་ཚུལ། ཤེལ་དམ་ཨ་རག་གིས་ལྷེ་མ་མེར་གང་སོང་།

ལྷེ་མས། ① དངོས་ཇུས་ཀྱིས་སྤོང་བཀའ་བའི་དོན་ཏེ། འོ་མས་འོ་ཐོ་ལྷེ་མས་པར་བྱེད། འོ་ཐོ་འོ་མས་

ལྷེ་མས་མཁལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བལྟམ་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། རྩུ་མཛོད་རྩུས་བལྟམ་དགོས། བལྟམ་

བྱའི་རྩུ་མཛོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། བལྟམས་ནི་འདས་པ་སྟེ། བར་མཛོད་འདུས་བལྟམས་ནས་

བཞག །རྩུ་བསིལ་མས་བལྟམས་པའི་རྩུ་མཛོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷོ་མས་ནི་སྐུལ་ཆིག་སྟེ། རྩུ་

མཛོད་རྩུས་ལྷེ་མས་ཤིག་ལྟ་བུ། ② མང་པོ་འཛོལ་བའི་དོན་ཏེ། སེམས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱིས་

སེམས་རྒྱུད་བལྷེམས་ཀྱང་། ར་རྒྱལ་དང་ཁེངས་རྟེན་མ་བྱེད་ལྟ་བུ།

ལྟོ། ཟས་སམ་བཟའ་བྱ། བདེན་པའི་ལྟོ་ཐོས། བདེན་པའི་གོས་གྲོན། ལྟོ་སྐྱེ་ལ་གོས་རྩལ་བ། ལྟོ་ཁྱིའི་

ལྟོ་ལ་ལས་བོང་ལས། ཅི་ལའང་མི་འཆམ་རུང་ལྟོ་ལ་འཆམ། ལྟོ་ལ་གྲོང་བསྐྱར།

ལྟོ་སྐྱེལ། ① ལྟོ་ཆས་ཀྱི་ཐོབ་སྐྱེལ། ② ཁྱིམ་ཆང་བགོ་སྐྱེལས་ཀྱི་ལྟོ་སྐྱེལ་ས་ཞིང་།

ལྟོ་སྐྱེ། རྒྱན་དུ་ལྟོ་ཟས་སྐྱེམ་བཅུད་མེད་པའི་རིགས་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་བསྟེན་པའི་དོན་ནོ། །

ལྟོ་དཀར། ཉའི་མིང་།

ལྟོ་དཀྱིས། ཐོ་བ་དཀྱི་བྱེད།

ལྟོ་བསྐྱར། བཟའ་བརྒྱུད་བཟེད་པ། ལས་ཀར་གཡེངས་ཏེ་ལྟོ་བསྐྱར་པ།

ལྟོ་ཁེངས་པ། ① ཁྱོད་པ་རྒྱགས་པ། ② [ཡུལ]ཆོན་མདོག་གང་ཡིན་རུང་སྐབ་མཐུག་དང་ཁ་དོག་

གི་ཆད་ལོན་པ།

ལྟོ་ཁ་རིལ་དགོན། རིལ་ཆོས་འབྱོར་ཞེས་པའི་བླ་མ་ཞིག་གིས་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་སྤང་ཅ་མ་ན་

དགོན་པ་འདི་བཏབ་པར་འདྲ། གྲུབ་མཐའ་རྫིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་

ཁུལ་ནང་ཆེན་མོ་ཁོངས་སུ་ཡོད།
ལྟོ་མཁའ། ལྟོ་ཆས་གཡོས་སྒྲོར་མཁའ།
ལྟོ་གོས། བཟའ་བྱ་དང་བྱོན་བྱ། ལྟོ་གོས་འཛོམས་པོ། ལྟོ་གོས་ཀྱིས་མི་འཁོངས་པ། ལྟོ་གོས་ངན།
ལྟོ་གོས་འབེལ་འབེལ་སྒྲིག་སྒྲིག།
ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ། ཟས་གོས་དང་སྟན་གསུམ། སྒྲིང་གི་ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་དོན་དུ་གཉེར་བ།
ལྟོ་གོས་ཐུང་། འཆོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་པ།
ལྟོ་གོས་རང་རྒྱ་འཕེར་བ། རང་རྒྱགས་ཀྱིས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་པ།
ལྟོ་རྒྱལ། ལྟོ་གོས། ལྟོ་རྒྱལ་སྒྲིང་བ།
ལྟོ་དབྱུག །སྟན་གཏོང་རྒྱུ་འཕྲོ་ལྱེད་ཀྱི་ལྷན་མི་ཟ་བ་སྐྱུང་བར་གནས་ཏེ་ནད་པོ་བར་
དབྱུག་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག།
ལྟོ་འགོངས། ལྟོ་བ་ཟས་ཀྱིས་འགོངས་པ།
ལྟོ་འགྲངས་གོས་ཏོས། ཟས་ཀྱིས་ལྟོ་བ་བརྒྱགས། གོས་ཀྱིས་ལུས་ཏོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
ལྟོ་འགྲོ། [མདོན]སྒྲུལ།
ལྟོ་འགྲོ་བརྒྱད། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་ལྟོ་འགྲོ་སྒྲིལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།
ལྟོ་བསྐྱུར། ཁ་བྲོགས་ངན་པ་བཟང་པོར་བསྐྱུར་བ།
ལྟོ་ཆས། བཟའ་རྒྱུ་འཛོམས་རིགས།
ལྟོ་ཆས་བྱེད། བྱ་ཆིག་ཁ་ཟ་ཟ་བའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། ལྟོ་ཆས་རྒྱག་ཅིག་བྱེད་ནས་ལས་ཀ་ལས་
སར་འགྲོ་ལྟོ་བྱ།
ལྟོ་སྒྲིགས། [མདོན]བཤད་བ།
ལྟོ་སྒྲོང་། ལྟོ་སྒྲོང་ཆ་ལྟ་བུ་ལྟོ་བའི་ནང་ཁ་ཟས་མ་ཐོས་པ་སྒྲོང་བར་གྱུར་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་།
ལྟོ་འབྱུང་། ཟ་མ་ཟ་དང་དོན་གཅིག་ཉིན་གྱི་ལྟོ་འབྱུང་ནས་སྒོ་བ་ཁྱར་འགྲོ་ལྟོ་བྱའོ།
ལྟོ་དོད། བཟའ་བརྒྱུད་ལྷི་དོད་ཆབ།
ལྟོ་ལྗེར་བ། ལྟོ་བ་འབྱུར་དུ་ཡོད་པ། ལྷུ་མ་མའི་ལྟོ་ལྗེར་བ། ལུ་མ་པ་ལྟོ་ལྗེར་བ།

ལྟོ་བདུན་ཅན། སེར་སྒྲ་ཅན།

ལྟོ་སྐྱུམ་པ། ཟས་བརྟུན་དང་ལྡན་པ།

ལྟོ་ཐོགས། ལས་བྱེད་དང་། ལས་བཟོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ལས་གནས་ལ་ལས་ཀ་བྱས་
པའི་སྤྱི་ཆའི་མིང་།

ལྟོ་པོར། ལྟོ་ཆས་ཟ་སྟོད་པོར་པ།

ལྟོ་ཕྱིད། ཟས་ཀྱིས་འདད་པ། མི་ཆང་མ་གོས་རྩོས་ལྟོ་ཕྱིད་ཀྱི་རང་ནས་འཆོ་བ་བདེ་བར་སྐྱེལ་བ།

ལྟོ་འབྱང་། [མངོན]ལུག

ལྟོ་འབྲེ། ལྟོ་བས་འཕྲོ་བ་སྟེ་སྒྲ་དང་སྒྲུལ་ལྟ་བུ།

ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོ། <མཉེར་གྲུ་>ས་བདག་གཤོན་ཆེན་ཞིག

ལྟོ་བ། པོ་བ་དང་དོན་གཅིག་། ལུས་མདུན་གྱི་ཁོག་པ་སྤྱིའི་མིང་ལྟ་བུ་ཞིག

ལྟོ་སྒྲོས། མ་ཁུ་བ་དང་། ཐུར་སེར་རྒྱུད་གི་བྱེད་ལས་ལོག་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ལྟོ་བ་ཁེངས་པ་
ལྟར་རྒྱུད་འབྲེལ་བའི་མིང་། ལྟོ་སྒྲོས་ཀྱི་ནད་བྱུང་བ།

ལྟོ་ཆང་། རྒྱན་དུ་ཟ་མ་ཟ་སའི་དུད་ཆང་། མི་ཆང་གཅིག་མིན་གྱི་ལྟོ་ཆང་གཅིག་པ་ཡིན་པ། དཔེར་ན།
བྲེས་བཟོད་ཀྱི་མི་གཉིས་ཡུལ་གཞན་དུ་སླེབས་པ་དང་གནས་ཆང་གཅིག་པར་ལོ་བྱེད་ཅམ་

བསྐྱད་པ་ན། དེད་གཉིས་ལྟོ་ཆང་གཅིག་བྱས་ནས་ལོ་བྱེད་ཅམ་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།
ལྟོ་ཆོད། བཟའ་བུའི་གི་ཆད། ལྷ་གྲུའི་ལྟོ་ཆོད་པ་མས་ཟེན། རྒྱན་པའི་ལྟོ་ཆོད་སེམས་ཀྱིས་ཟེན།

ལྟོ་ཟ། ཟ་མ་ཟ་ཟེར་དང་དོན་གཅིག་། དཔེར་ན། ཉིན་གུང་གི་ལྟོ་ཟ། ཁོས་ལྟོ་ས་ཞིང་འགྲོ་ལྟ་བུ།

ལྟོ་རན་པ། ① ཟས་མང་ཉུང་རན་པ། ② ཟས་བཟང་ངན་རན་པ། ③ ལྟོ་ཟ་བའི་དུས་ཆོད་ལ་སླེབས་པ།

ལྟོ་ལ་ལྷ་ཁང་། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལུག་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟོ་བོད་
རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དཔལ་ཤོད་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྟོ་ལད་པ། ① ཁྱོད་པ་ངན་ལད་དུ་ཤོར་བ། ② ཟས་ལ་སྒྲིན་ཞུགས་པའམ་པན་མི་ཐོགས་པར་གྱུར་བ།
ལྟོ་ལ།སེམས་ཅན་རིགས་ཞིག་སྟེ། མངོ་མོས་སྐྱེས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ནི་ལྟོ་ལེ་ཞེས་པ་མངོ་མོ་ལས་

རིགས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་འབྲི་ལྟོ་དང་། བ་ལྟོ་ཞེས་ནད་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་

བའང་ཡོད། འདི་ལ་སྟོལ་ལེ་ཡང་འབྲི་སྟོལ་ཡོད།
སྟོ་སོན། བཟའ་འབྲུ་དང་སོན་འབྲུ།
སྟོ་སྲིན། ཁོག་པའི་ནང་གི་སྲིན་འབྲུའི་མིང་།
སྟོ་སྦྱང་བསྟེན། སྟོ་བའི་ནང་གི་མེ་རྫོང་གསུམ་གྱི་རྒྱ་འབྲུལ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁ་ཟས་གཞོད་མེད་ཅུང་
ཅམ་བསྟེན་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །
སྟོ་སྦྱང་བ། ཟས་སྦྱང་མོ་རྒྱབ་པ། སྦྱང་སྟོ་འགྲིམས་ནས་སྟོ་སྦྱང་བའི་སྦྱང་པོ།
སྟོ་ལྷག །ཟས་ལྷག །སྟོ་ལྷག་ངན་དོན།
སྟོ་གས། བོ་བའི་ནང་ཟས་ཀྱིས་སྦྱངས་ནས་ཟས་ཟ་འདོད་པའི་དོན་ཉེ། ཟས་མ་ཐོས་ན་པོ་བ་སྟོ་གས་
ཡིས་རེད་ཅེས་བ་ལྷ་བྲ། སྟོ་གས་ན་ཟས་ཐོ།
སྟོ་གས་སྟོ་མ། བཤེས་སྟོ་མ་སྟེ་སྟོ་གས་བ་དང་སྟོ་མ་བ།
སྟོ་གས་འབྱོམས། སྟོ་གས་ནས་གཟུགས་པོ་འབྱོམས་པ། སྟོ་གས་འབྱོམས་ལངས་ནས་ལམ་ཐུར་
དུ་འབྱེལ་བ།
སྟོ་གས་སྟོ་མ་རྒྱབ་པ། སྟོ་གས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཐུབ་པར་བྱེད་པ།
སྟོ་གས་གྲི། སྟོ་གས་ནས་ཤི་བ། འབྲུག་གི་འཇ་སྟོ་གས་གིར་ཤི་བ།
སྟོ་གས་འགོང། གཞོད་བྱེད་འགོང་པོ་ལ་སྦྱང་ཆིག་བཛོད་པ། སྟོ་གས་འགོང་སྟེང་ལ་ཁྱུགས་པ།
སྟོ་གས་རམ། ཟ་འདོད་ཆེ་བ། སྟོ་གས་རམ་ཅན་གྱིས་ཟས་མཐོང་བ་དང་ལག་པ་རྒྱུང་བ།
སྟོ་གས་ཅོར། སྟོ་གས་སྐྱད་དེ། སྐྱད་ཅོར་གྱི་སྦྱང་ཆིག །སྟོ་གས་ཅོར་མ་རྒྱག
སྟོ་གས་ཅོར་རྒྱག །སྐྱད་ཅོར་རྒྱབ་པ།
སྟོ་གས་ཆད། སྟོ་གས་ནས་ཆད་པའམ་ལུས་པ། ཉིན་མང་པོ་རྩ་རྩ་མ་བྱུང་བའི་ཁལ་མ་རྩམས་ལམ་
ལ་སྟོ་གས་ཆད་ཐེབས་པ།
སྟོ་གས་ཉལ། སྟོ་གས་ནས་ཉལ།
སྟོ་གས་ཐག་ཆོད་པ། ཏ་ཅང་སྟོ་གས་པ། འཆོ་རྒྱུན་ཞན་པས་ཏྲག་ཏུ་སྟོ་གས་ཐག་ཆོད་ནས་སྟོད་དགོས།
སྟོ་གས་འདྲེ། ཟས་ཀྱི་བཅུད་ཁྱེར་ཉེ་སྟོ་གས་སྒྲ་བར་བྱེད་པའི་འདྲེ་ཞིག

ལྟོགས་པ། ① [ཐ་མི་དང་པ།]ལྟོ་ཆས་དུས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སྐྱེ་བ། ལྟོགས་ཁྲུང་གཉིས་མཐུན་
ལྟོགས་པ་བྱུངས་ཆད། ལྟོགས་ནས་ཐབས་མེད་པ། ལྟོགས་ནས་འཆི་ལ་ཁད་པ། འགྲང་ལྟོགས་
མི་ཤེས་མཁན། ལྟོགས་སྐྱབ་སྟོམས་པ། ② ཁོད་པ་ལྟོགས་མཁན། མི་ལྟོགས་པ་ལ་བྲིས་
སྐྱབས་པའི་རེ་བ་བྱེད་པ་འབྱུང་། འགྲངས་པ་གཉིད་ཁྲུག་ཁྲུང་ལྟོགས་པ་གཉིད་མ་ཁྲུག་
ལྟོགས་སྐྱང། ཁོད་པ་འགྲངས་དུས་མེད་པའི་སྐྱང་པོ།
ལྟོགས་སྐྱབ་སྟོམས་པ། དབྱུང་སྐྱབ་སྟོམས་པ་དང་དོན་གཅིག །
ལྟོགས་སྐྱབས། བཤེས་པ།
ལྟོགས་སྐྱབ། །བཤེས་པ་དང་ཐས་དགོན་པོ།
ལྟོགས་ཆོག །[ཡུལ་སྐད] བཤེས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་ཁོང་ཁྱོ། ལུ་གུ་ལྟོགས་ཆོག་བཟས་ནས་ཨ་མ་ལ་འབར་
བ།
ལྟོགས་ཚུབ། ལྟོགས་རུ་ཆེ་བའི་རྣམ་འབྱུང་། ར་འདོད་ལྟོགས་ཚུབ་ལངས་ནས་བཟའ་རྒྱ་ཁོ་ན་འཆོལ་
བ། ལམ་བར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟོགས་ཚུབ་ལངས་ནས་རྩ་རྒྱུ་ལ་ཡོང་མེད་པར་རྩམ་པ་འགམ་ཡོང་།
ལྟོགས་གཟེར། རོ་བ་ལྟོགས་པའི་བྱུག་གཟེར།
ལྟོགས་ཤི། ལྟོགས་ནས་ཤི་བ། ལོ་ཉིས་བྱུང་ནས་མི་མང་པོ་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་པ།
ལྟོགས་ཤེད། ① ལྟོགས་ཡུས་ཤོད་པའམ་ལྟོགས་རུ། ② ལྟོགས་མཁན་གྱི་ཡུས་ཤེད།
ལྟོགས་ཤེད་ཤོར། ལྟོགས་ནས་ཡུས་ཀྱི་ཤེད་ཤོར་བ།
ལྟོགས་ཤེས་པ། བཤེས་པ་ཏ་གོ་བ་སྟེ་སྐྱ་གུ་དམར་འབྱར་གྱིས་ཁོད་པ་ལྟོགས་པའི་བརྩ་སྟོན་ཤེས་པ།
ལྟོགས་སྐྱ། ཁོད་པ་ལྟོགས་ཆོག་གི་ལྟོགས་རུ།
ལྟོགས་བསྐྱེ་ཆེ་བ། རོ་བ་ལྟོགས་པ་བཟོད་སྐབ་པ།
ལྟོགས་ཕྱལ་རྒྱུ་བྱེད། ལྟོགས་རུ་གྱིས་གཞན་ལོར་རྒྱ་བ།
ལྟོང་། མདའ་དང་འཕང་ཞིག་གི་སྒྲེའི་ཉག་རྒྱུང་གི་མིང་།
ལྟོང་ཀ གཞུ་རྒྱུ་སྐྱར་སའི་མདའི་ཁ། བཤོ་བཤའ་མདའ་མོའི་ལྟོང་ཀ་བཤགས་པ་ལྟར་རྒྱབ་དགོས།
བག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐབས་ལྟོང་ཀ་མར་གྱིས་གསོ། །

ལྟོང་ག། ལྟོང་ཀ་དང་གཅིག།

ལྟོང་གཉིས་མ། མདའ་ལྟོང་ཀ་གཉིས་ཡོད་པ།

ལྟོང་རེ་ན། ལག་པས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟར་གསལ་བར་ན་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་སོག་པོ་ལྟང་རིགས་
བསྟན་དར་གྱིས་མཛོད་པའི་མན་ངག་རྒྱན་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་གནས་བཀྲོལ་བ་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་
མདོག་གི་ཐོང་བ་ལས་གསུངས།

ལྟོང་ལྟོང་བ། ལྟོང་ལྟོང་པོ། ཀྱིང་ཀྱིང་།

ལྟོང་སྦྱར། མདའི་ལྟོང་ག་དང་གཞུ་རྒྱུད་སྦྱར་བ། འཕོང་ཅལ་ཅན་གྱིས་མདའ་ལྟོང་སྦྱར་ནས་འཕེན་
ལ་སོག་ངེས་འཕེན་པ།

ལྟོངས། ལྟེ་བས་སམ་ངོས། གངས་རིའི་ལྟོངས་སུ་སེང་ཆེན་རྣམ་པར་འགྱིང། སྤང་ཐང་ཡངས་པོའི་
ལྟོངས་སུ་རི་དྲགས་འཆོགས།

ལྟོངས་པ། [རྟིང]ལྟོངས་པ།

ལྟེ་བས། ལྟེ་བ་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་

ལྟེ་མས། ① ལྟེ་མ་གྱི་སྒྲུལ་ཆིག། ② ལྟེ་མས་ཀྱི་སྒྲུལ་ཆིག་

ལྟོར་བརྟག་པ། གཡོ་སྒྱུ་བཏང་བ།

ལྟོས། བསྐྱར་བའི་དོན་ཏེ་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛོག། །ལུག་ལ་ལྟོས་ན་བ་ལང་ཆེ། ལྟེ་མ་སྒྲོན་ལ་ལྟོས་ན་
སྒྲོག་སྒྲོན་གསལ་ལྟ་བུ།

ལྟོས་བཅས། ① འཁོར་བཅས་དང་། རེ་ལྟོས་བྱེད་མཁན་བཅས། ② གཞན་ལ་རག་ལས་དགོས་པ།

ལྟོས་ཆོས། བལྟོས་ཆོས་དང་གཅིག།

ལྟོས་གནས། རེ་ལྟོས་བྱེད་སའི་ཡུལ།

ལྟོས་པ། ① [ཐ་མི་དད་པ]བལྟོས་པ། ལྟོས་པ། བན་ཚུན་གཏད་ངེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གཅིག་ལ་
གཅིག་རྒྱལ་ལས་པ། ལྟོས་སྐབས་པ། བར་ཕྱོགས་ལ་བལྟོས་ནས་ཚུར་ཕྱོགས་བྱུག། རིང་པོར་
བལྟོས་ནས་སྤང་བ་བྱུག། ② འཁོར། ད་ངེས་ཁོང་ལྟོས་པར་བཅས་པ་ཕེབས་བྱུང་།

ལྟོས་པའི་རྒྱ། འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ།

ལྟོས་པའི་རིགས་པ། རིགས་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །རྒྱ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བྱ་འབྲུང་བ་སྟེ། ལྟོས་
གྲུབ་པ་བོན་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲུང་བ་དང་། མ་རིག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འདུ་བྱེད་འབྲུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་པ།

ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་རྟགས། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་རྟགས་སྟོར་གྱི་ནང་གསེས། ལྟོས་
པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། དགག་ཆོས་ངེས་པ་འགོག་པ་འཇམ་མ་ངེས་པ་
སྐྱབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོན་པོར་འབྲུང་བྱུང་གི་གོས་དཀར་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་ཅན་ཉིད་ནས་ཆོན་
ཅན་དུ་མ་ངེས་ཏེ། ཆོན་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཆོན་སོགས་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་བྱིད་ ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ལྟོས་མེད། ① རང་རྒྱལ་འཕེར་བ། ལྟོས་མེད་དུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་མེད། ② རྒྱུན་མི་འཆད་པ། ཉིན་མཆོན་
ལྟོས་མེད་དུ་འབད། ③ ཅི་འཛོག་མེད་པ། ཁོས་དངོས་ཡོད་གནས་སྟགས་ལ་ལྟོས་མེད་བྱེད་
ཀྱིན་འདུག

ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་འདིག་
པར་བྱེད་པའི་འདིག་རྒྱ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་འདིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར། མེད་པར་སྟེས་
ཅམ་འདིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་རྣམ་དག་ཞིག

ལྟོས་མེད་རྒྱུ་བ་བསྐྱུད། གཞན་ངོ་ལ་མ་ལྟོས་པ་དོན་དེ་སྤང་མེད་དུ་དབྱེག་པའི་དོན།
ལྟོས་མེད་དོན་རོལ། ཅིས་མེད་བྱེད་གསོད། མི་སུ་ཡིན་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་ལྟོས་མེད་དོན་རོལ་
བྱས་མི་ཆོག

ལྟོས་གཞི་ཆ་ཆང་། ལྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་referential integrity ཟེད།

ལྟོས་ས། བལྟོས་ས་དང་གཅིག །

ལྟོས་ས་ལྟོས་ཆོས། གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་ཏེ་བྱུང་བ། རིང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐུང་བ་ཟེར་བ་དང་། ར་བ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་རིང་བ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།

སྟོན་གོན། བསྐྱིག་གམ་འོག་བྲབས། ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱའི་སྟོན་དུ་གང་དགོས་སྟོན་གོན་བྱེད་དགོས།
བདག་གིས་སྟོན་གོན་བྱས་ཟིན་ཡོད་པ།

སྟ་གོན་གྱི་ཆོག་། རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་འེན་གསེས་ཤིག་སྟེ།
དགྱིལ་འཁོར་དང་སྟོབ་མའི་ལས་ལ་ཐོན་ཤིང་རྒྱལ་དུ་མི་འཇུག་པའི་རིམ་བ་ཡི་སྟ་མོའི་སྟ་གོན་
དང་། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྟ་གོན། ལུས་བ་སྟ་གོན། སྟོབ་མ་སྟ་གོན་རྣམས་སོ། །
སྟ་གོན་ཆོག་བཞི། ས་ཡི་ལྷ་མོ་སྟ་གོན། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟ་གོན། ལུས་བའི་སྟ་གོན། སྟོབ་མའི་སྟ་
གོན་གོ། །

སྟ་གྲི། ཤིང་གཙོན་བྱེད་གྱི་ལག་ཆ་ཞིག་། དགྲ་སྟ། སྟ་རེ་དང་དོན་གཅིག་
སྟ་དངོ། །སྟ་རེའི་ཁའམ་སོ། །
སྟ་མ་སྟེུ། སྟ་རེ་ཁགཉིས་མ། སྟེང་འོག་གཉིས་ཀ་གཞོང་གི་སོ་ཚོན་པོ་ཡོད་པར་གོ།
སྟ་ཟུར། དཀྱི་འགོ་མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྟེང་སྟེང་དང་། འོག་ཤ་ཅན། དཀྱི་མགོ་བཅས་སོ། །
སྟ་རེ། ཤིང་གཙོན་བྱེད་གྱི་ལག་ཆ་ཞིག་། གྱི་བཤིག་གི་སྟ་རེ་དང་ནང་བཤིག་གི་སྟེུ། ཤིག་གསོད་
པར་སྟ་རེ་དང་། འབྲུག་སོད་པར་ཐོ་བ་འབྲུར་མི་དགོས།

སྟ་རེ་ཁ། ལྷག་རལ་དང་། མཆོག་གསང་སྟ་བུ་རུས་བ་སྟ་བ་མོའི་སྟེང་གི་གཏར་ཅ་རྣམས་གཏར་
སྐབས་རུས་བ་ལ་སྟོན་མི་འབྲུང་བའི་ཆེད་དུ་གཙོན་གྱི་སྟ་རེའི་ཁ་འབྲུབ་སོ་ལེབ་མོ་ཅན་ཞིག་
སྟ་རེ་ལ། བོད་རང་སྟོང་སྟོང་ས་གྱི་ལྷ་རེ་ཆོང་གི་ཁུབ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།དེའི་མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཆོའི་ངོས་ནས་
མེ་ཁྲི་༥༣༥ཡོད།

སྟ་རེ་སོ་གཉིས་མ། སྟ་རེ་མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ཀར་སོ་ཡོད་པ།
སྟ་ཤ་དཀྱི་ཡི་རྟ་ཟུར་གྱི་ཤ་སྟེ། གཞན་དུ་རྟ་ཤ་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་བས་དོན་གཅིག་གོ།
སྟ་ག། ① རི་གནས་གཙན་གཟན་སྟ་ག། ཤ་གཟན་སྟོག་ཆགས། ཆ་བ་ཆེ་བའི་རོང་ཁུལ་གྱི་གདོད་
མའི་ནགས་ཁོད་དུ་གནས། སྟ་མདོ་ཁམ་བ་ལ་རི་མོ་ནག་པོ་ཡོད་པ། མངལ་སྟུམ་གྱི་ཡུན་ཆད་
ལོ་གཅིག་། བཟའ་ཆས་ཤ་ལ་བྱེད་ཅིང་རྟ་ལ་ལྷག་པར་སྤྱང་། འོན་ཀྱང་གཤམ་ལ་ཞེད་ནས་ཟ་
མོད་གྱི་མེད། སྟ་གི་ར་རོ། སྟ་ག་སྟོགས་ཀྱང་རང་ཤ་མི་ཟ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་ངར་སྐྱང་
ཅན་དང་། གཙན་གཟན་ཁ་པོ། བརྒྱལ་མོད་ཅན། སྡི་སྟོམ། ནགས་གྱི་ཤུན། བགས་བཟ་ཅན།
འཆེ་བྱེད། ལུས་བཟ་བཅས་སོ། ② ལོ་འཁོར་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་། ལྷགས་སྟ་ག་ལོ་

པ།

སྟག་ཀ་དགོན། རབ་བྱུང་བཙུ་ལའི་ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༥ལོར་སྤངས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཏབ། སྤྱི་
ལོ་༡༤༩༥པའི་ཚུ་ལྷག་ལོར་དགོན་པ་ཡོངས་སུ་བྱུག། བྱུང་མཐའ་རྟེན་མ་ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་ལུལ་
བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་རྒྱལ་མཚོ། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་རམ་རིང་རྫོང་གི་རུབ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག
སྟག་ཁ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱུང་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོས་ཁུལ་རིལ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་གི་དུས་ཚོད། འཕགས་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། རོ་རངས་སྟག་གི་དུས་ཚོད་སྟེ། ལུལ་གང་དེའི་ཐོ་
རངས་ཚུ་ཚོད་༠༣-༠༥བར་དུས་ཚོད་ལ་ཟེད།

སྟག་གི་པགས་པའི་སྤང་ཤམ། ལྟ་སྤྱི་དག་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤང་ལ་གྲོན་པའི་སྟག་ལྷགས་ཀྱི་སྤང་ཤམ།
སྟག་གི་ཟར་ཅེན། སྟག་གི་གཟར་ཆེན། སྟག་ལྷགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྤྱི་གདན།

སྟག་གྲུ་ཁ། གྲུ་ཁ་ཞིག །བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ཤར་རྒྱུད་ཡར་རྒྱུངས་གཙང་པོའི་ཁ་རུ་
ཡོད།

སྟག་སྤྱི་ཁོང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤོང་ལྟེ་བཙན་གྱི་ཆོན་པོ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆོན་པོ་འབལ་སྤྱེས་བཟང་
ལྟོང་ཙམ་དང་ལང་ལྟེས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཙན་པོ་ཡབ་ཁྱི་ལྟེ་གཙན་བཙན་སྟོག་ཏུ་
བཤོངས་ཤེས་སྤྱིད་འགྲུར་སྤོང་ཅིས་བྱས་པ་རྟོགས་ནས་བཙན་པོའི་སྤྱན་དུ་གསོལ་བས་ལང་
འབལ་སོགས་ལག་དཔར་བ་རྣམས་ཆང་བཙད་དེ་བཙན་པོའི་ཆབ་སྤྱིད་སྤྱི་གཉོང་ལུབ་
པ་བྱུང། དེ་ནས་སྟག་སྤྱི་ཁོང་དང་ཁང་རྒྱལ་གཟིགས། ཁང་སྟོན་ཅན་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་
པོའི་བཀའ་བཞིན་བོད་དམག་འབུམ་ཕྱག་ཙམ་ཁྱིད་དེ་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་ཁང་ཨན་ལ་པར་ཆོལ་བྱས་
ནས་བོད་དམག་གིས་ཁང་ཨན་ཉིན་བཙོ་ལྟེ་བྱུང་བ་སོགས་ཆབ་སྤྱིད་དང་དམག་དོན་ཐད་
བྱས་ཤེས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་བཞག་ཡོད། རྒྱལ་པོས་ཆོན་སྟག་སྤྱི་ཁོང་གི་བྱས་ཤེས་ལ་བསྟགས་
བརྟེན་མཛད་ཕྱིར་ཞོལ་ལྷགས་རི་བྱི་མའི་ལྟ་ལའི་མདུན་གྱི་དོ་རིང་དེ་བཙན་གས་ཤིང་།
དེའི་རྟེན་ཆོན་སྟག་སྤྱི་ཁོང་གི་མཛད་ཤེས་དང་། སྤང་སྤྱོད་གི་བྱ་ཆ་རྣམས་བཙན་པོ་ལ་སྤོམ་

ཡོག་ན་ཆེ་ཆེ་རབས་རབས་བཅན་པོའི་ཞབས་འབྲིང་གྲེད་ཆོག་པའི་མནའ་ཡིས་ཅ་གནད་བཀོད་
ཡོད། གཞན་ཡང་ཡོ་རྒྱས་ཡིག་ཆར་ནང་སྒྲོན་སྟག་ར་སྒྲུ་བོད་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་པ་དེ་ནི་མི་
སྲོང་གི་སྒྲོན་པོ་ཡིན་དུང་འདི་ཆོས་ལ་གནག་པས་མཐར་འཕག་པོར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུ་མྱུང་དུ་
བརྒྱུད་ནས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བརྟུག་པ་དེ་ཡིན་པས་ལས་སྟག་སྒྲུ་མྱུ་ཁོང་མ་ཡིན་ནོ། །

སྟག་མགོ། །གཅན་གཟན་སྟག་གི་མགོ།

སྟག་མགོ་སྒྲུལ་མཐུག། །ལས་འགོ་བཟང་ལ་ལས་མཐུག་ཞན་པའི་དཔེ།

སྟག་མགོ་མེ་འབར། དེས་འགའ་ལྟོ་ཕྱོགས་ནས་འཆར་བའི་གཟའ་ཞིག། །སྒྲུ་གཅན་གྱི་སྒྲུལ་བར་
གསལ།

སྟག་ཆུང་དགོན། །འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་ཆུང་དམར་ཁ། །འབྲུ་བྱང་པ་དམར་ཁའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག།

སྟག་རྟོད། །སྟག་ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་རྟོད་པོས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ་གནའ་དུས་གཡུལ་འགྲེད་གྱི་
དཔའ་བོ་ལ་བྱ་དགར་གནང་རྒྱུའི་གོས་ཤིག།

སྟག་རྟོད་སྟག་སྤང་གཉིས། །སྟག་རྟོད་ནི་སྟག་པགས་གྱི་རྒྱལ་བསྟེས་དང་སྟག་སྤང་ནི་སྟག་པགས་
གྱི་གདན་ལ་ཟེར།

སྟག་བཉེགས་དགོན། །ཏ་ལམ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ལོར་ལ་རྒྱལ་ཁབ་བཟ་གིས་སྤིང་གི་དཔོན་པོ་ཆེ་དབང་
ནས་གསར་བསྐྱོན་བྱས་པར་བཤད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྫ་པ་བོད་རིགས་
རང་སྐྱོང་ཁུལ་བཟ་གིས་སྤིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་ཐུལ། །སྟག་ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་གོས།

སྟག་ཐོག་དགོན་པ། ① རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ལོར་བྲག་བཉེགས། གྲུབ་
མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དར་ལག་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་ཐོག་དགོན། ② རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྟ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ལོར་རུས་རྒྱ་ཆེ་རིང་གིས་
བྲག་བཉེགས། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་པད་མ་རྫོང་

ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་དོང་། སྟག་ལྷགས་ལས་བཅོས་པའི་མདའ་དོང་། གཡས་སྟག་དོང་ནང་ནས་མདའ་མོ་སྤངས།
སྟག་རྩེ་རི་ཁྲོད། འབྲུ་དམར་ཆང་གིས་བྲུག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་
ཡ་རྩེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་གདན། སྟག་ལྷགས་ཀྱིས་བཅོས་པའི་གདན།

སྟག་འབྲུ་གཟིག་འབྲུ། མི་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཙེ་བཀྱར་མེད་པའི་འགྲན་རྒྱ་བྱེད་
པའི་དོན། དཔེར་ན། ཁོང་གཉིས་སྟག་འབྲུ་གཟིག་འབྲུ་ཆང་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁས་
ལེན་ཞིང་མི་འདུག་ལྟ་བུ།

སྟག་སྒྲ་དགོན། མིང་གཞན་སྟག་སྒྲ་བདེ་ཆེན་པོ་བྲང་ཟེར། སྤྱི་ལོ་འི་དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པའི་འགོར་
ཉེ་རྒྱ་སྤོང་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོས་བྲུག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
པོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་རྣམས་སྤིང་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་སྒྲེད། ལུས་བསྐྱད་སྒྲོན་ཀྱིས་སྦྱར་འཁྲོག་ཅན་དུ་གྱུར་པ།

སྟག་པ། ལོ་མ་ལྷུང་བའི་ཤིང་པོར་ངམ་ཤིང་ཐུན་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་ཤིང་ཤུན་དཀར་པོ་དང་སྦྱ་
པོ། སེར་པོ། ཉག་པོ་སོགས་ཡོད། སྟག་པའི་ཤིང་ནི་ཤིང་རྩོས་རྒྱབ་པ་དང་ཤིང་པོར་བཅོ་བྱེད་
ཀྱི་ཤིང་ཆ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན།

སྟག་པ་ཤིང་། ཤིང་མཁྱེགས་པོ་ཡིག་གཟུགས་སྤྱོད་པའི་གཞི་བྱས་ཆོག་པ་ཞིག །མིང་གི་རྣམ་
གངས་ལ་གྲོ་ག་དང་། གདུགས་ཁེབས། བགས་པ་ཅན། བགས་པ་མཉེན། ཡི་གེའི་གཞི་ཅན།
རེ་ཁའི་འདུག། ལུན་པ་འཇམ་བཅས་སོ

སྟག་ལྷགས། སྟག་གི་བགས་པ། དབྲ་སྟག་ལྷགས་གཉིས་དེ་མགོ་ནས་མཉེད།

སྟག་ལུ་གུ་ལྷེ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་ ༣༡༥ ལོར་གཡའེའི་གོང་པོར་སྤྱོ་
རིགས་སུ་བལྟམས། སྟག་ལུ་དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན་པའི་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྐྱུབས། དེ་ནས་གཉལ་
ཁྱོད་རིམ་བསམ། བྱང་སེམས་དུ་སྤྱོད་པ། འཇམ་དཀར། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་སོགས་
མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་ལ་མཁས་པར་གྱུར།

ཀྱུ་ལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་བྱང་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གསལ། དགྲའ་ལོ་ཉེར་
གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟེལ་སྟྲི་ལོ་༡༩༠༩ལོར་སྟག་ཕུའི་གདན་སར་
ཐེབས། ཙོང་ཁ་པའི་ཞལ་སྟོན་གྱི་ནང་ནས་ཁྱིམ་མཛེས་པའི་ཁྱེད་མཆོན་བཞེད་ཡ་གྲུལ་དུ་གྲགས།
དགྲའ་ལོ་གྲུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཁྱི་སྟྲི་ལོ་༡༩༢༤ ལོར་སྟག་གཤེགས།
སྟག་ཕུ་བསྟན་པའི་དངོས་གྲུག། མཆོན་གཞན་བརྒྱ་བརྩ་ཉི་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་མེ་ཁྱི་སྟྲི་ལོ་
༡༩༣༤ ལོར་སྟག་འཁྲུངས། དགྲའ་ལོ་བཅུ་གསུམ་འབྲས་སྤངས་སྤྱོད་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་
གཞུང་ཆེན་བཀའ་མོད་ལྷ་ར་གསན་བཞེས་གནང་། དགྲའ་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ནགས་ཤོད་གདན་
ས་ཤིང་ཐེབས། དགྲའ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལ་དབུས་ཁུལ་དུ་གནས་མཛའ་ལ་བྱོན། དགྲའ་ལོ་སོ་དགུ་
ལོར་སྤང་ཡང་དབུས་སུ་གནས་བསྐྱོར་བ་ལ་ཐེབས་ནས་མུང་ཕྱག་གུ་རུའི་སྟུག་ཕུག་ལ་བཅད་
རྒྱར་བཞུགས་སྐབས་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་མཁའ་འགྲོའི་བདེ་ཡིག་གི་ཆར་ལན་གསུམ་བབས་ཏེ།
བཀའ་ཙོང་ཡང་གར་གྱི་དབང་ཕྱག་པའི་འཁྲུལ་འབྲས་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཅན་སྐོར་ཞེས་
པ་དང་། དཔལ་སྟག་ཕུའི་གསལ་ཆོས་རྒྱལ་ཅན་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྟེན་ཤིང་དབང་ཆོག །མཆོག་
དམན་མགོན་ལ་བསང་དང་གསེར་སྦྱེམས་འབྲུལ་རྩལ་དང་། འཕྲིན་བཙུག་། སྟན་དར་སྟོན་
ཆིག་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེབས་པ་ཤོད་རྒྱུད་གཉིས་ཙམ་མཛད། དགྲའ་ལོ་ཞེ་བདུན་ལ་
ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་རྒྱ་སྟྲི་ལོ་༡༩༣༥ལོར་སྟག་གཤེགས།

སྟག་ཕུ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག །ཡུལ་ཉུང་ལོང་གོང་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཤེ་བྲག་ཉང་པོའི་
ཤིང་ཕུ་གཡུ་ཕུང་ཞེས་པར་ཡལ་ཕུན་ཆོགས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཡུམ་བདེ་ཆེན་ཕུ་ཁྱིད་གཉིས་
གྱི་སྤས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྲ་སྟྲི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་འཁྲུངས། དགྲའ་ལོ་ལྷ་ལ་
བཅུ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྟག་ཕུ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྟུལ་སྤྱར་དོས་
འཛིན་མཛད་ནས་མཆོན་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་ཅེས་གསོལ་ཏེ་ཁྱིམ་མཛེད། དགྲའ་
ལོ་བདུན་པར་བཀའ་བཅུ་སྟོ་བཟང་ཐབས་མཁས་སྟོན་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སྟེག་བསྐྱབས།
དགྲའ་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་བྱང་དུ་
གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཆོན་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱག་ཅེས་གསོལ། དགྲའ་ལོ་ཉེར་

བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི་མེ་ཀྲ་ལྔ་ལོ་༡༢༥༢ ལོར་གཤེགས།
སྟག་ཕུ་མོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཆུ་ལ་མཆན། མཆན་གཞན་མོ་གྲོས་ཆུ་མཆོ་མཆོག་ནི་ཀོང་སྟོང་ཉར་པོ་
ཆུ་ནང་དུ་གཞུབས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཡབ་ལྷགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྟན་གསལ་དང་ཡུམ་འཛོམས་པ་
གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ་བྱི་ལོ་༡༢༡༩ ལོར་འབྱུངས། སྤྱི་ཆུང་དུའི་
དུས་དོ་པོ་མགོའི་སྤྱི་བྱུང་ཆུ་ཁམས་སྤྱིའི་བྱུང་དུ་དབུ་སྟོན་གཙུག་ཕྱད་ཕུལ། མཆན་དག་དབང་
ཡི་ཤེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ལྷ་ལ་ཆོས་འདོན་མཁས་པ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་མཆན་གྱི་སར་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་བསང་ངོ་པོ་དགོན་གྱི་སྒྲ་མ་མཛད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་
སྟག་ཕུ་དག་དབང་ཆོས་གསལ་གྱི་ཡང་སྤྱི་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དགྲུང་ལོ་བཙུ་ལ་ཉར་པོ་གསལ་
དཀར་ལྷ་ཆུའི་དགོན་པར་ཟབ་མོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟུབ་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་
དགྲུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་རྟ་བྱི་ལོ་༡༢༦༢ ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

སྟག་ཕུའི་ཉི་ཐེག་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཕྱེ་སྤྱི་དུ་སངས་ཆུས་ཆུ་མཆོའི་སྐབས་བྱུང་བའི་
སྟག་ཕུའི་ཉི་ཐེག་ཟེར་བ་དབྱིད་དུས་ཞིང་འབྲོག་སོ་ནམ་གྱི་ལས་འགོ་བཙུམས་པའི་ཆད་འཛིན་
ས་ཞིག་བྱས་ནས་སྟན་ཅིས་ཁང་གི་ལོ་ཐོའི་ནང་སྟག་ཕུའི་ཆུ་འཛིན་ཉི་ཐེག་ཟེན་བས་འདེབས་
ཆུ་གཏོང་རན་ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་འདེབས་ཆུ་དང་། ཞིང་ཁ་ལྷ་འདེབས། བར་འདེབས། བྱི་
འདེབས་བཅས་ཉི་ཐེག་ཟེན་མིན་ལ་བལྟས་ནས་འདེབས་སོལ་དར་བར་བྱས། ཉི་ཐེག་ཟེན་མིན་
བལྟས་ནི་སྟག་ཕུ་དགོན་པའི་མདུན་ངོས་རྩོམ་པོང་ཞིག་གི་ངོས་སུ་དཀར་ཁུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
ཡིན་པས་ད་ལྟའང་མང་ཆོགས་ནས་བདག་གཉེར་དང་ལྷར་བཞིན་པེད་སྟོང་བྱེད་ལུས་ཡིན་
ཟེ། དེར་དུས་པོད་ལྗོངས་མལ་ཤོ་གྲུང་དཀར་རྫོང་སྤྱང་མདའ་ཤང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་ཕུག་། སྟག་གི་བྱ་བྲ། སྟག་གི་ཆོང་དུ་མ་ཞུགས་ན། སྟག་ཕུག་ལག་དུ་ཅི་ལ་ཐེབས།

སྟག་ཕུ་སྟོ་གཟིགས། སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་རོ་ཁ།

སྟག་ཐག་དག་དབང་གསུང་རབ། སྟག་ཐག་ཁྱི་སྟུལ་གསུམ་པ་སྟེ། སྟོང་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་གནས་
ཆུང་མོང་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་ཡབ་ཁ་ཆར་བ་ནང་མ་གོ་ཏ་དང་ཡུམ་ཆེ་བཟན་སྟོལ་མ་གཉིས་ཀྱིས་
སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཙུ་ལོ་པའི་ཤིང་བྱི་ལོ་༡༤༢༩ ལོར་སྤྱི་འབྱུངས། སྟག་ཐག་སྟུལ་སྤྱིའི་སྤྱི་

མེད་གསུམ་པར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ནས་འབྲས་སྤྲངས་སྒོ་མང་བྲལ་ཆད་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་
འདོན་ཆོས་འཛིན་སྦྲེད་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷན་གསན་སྦྲེད་བཀའ་བརྟག་མཛད་
ནས་དགུང་གངས་སུམ་ཅུའི་ཡས་མས་ལྷ་རམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཨང་དང་པོ་ཐོབ། ལྷགས་
སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོ་སྤྱི་ཆུང་ལྷན་དགོངས་ཞུས་བྱས་ནས་སྟག་ཐག་བསམ་གཏན་སྤྱིར་དུ་
གཏན་བཞགས་མཛད་ཐུང་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ལོ་དགུང་གངས་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་བཞེས་
པའི་ལོ་དེའི་པོད་ཆུ་༡༡ཆོས་༣༠ཉིན་སྤྱོད་ཤིགས།

སྟག་མ། རྒྱན་དུ་སྡོ་བའི་ཤིང་ཐུན་ཞིག་ཡིན། སྡོང་ཤིང་གི་མཐོ་ཆད་ལ་སྤྱིས་1-2བར་ཡོད། ཤིང་
ལུན་ནག་སྤྱི་འབྲེད་ལ་གས་ཡོད། ལུས་མ་ལུང་གུ་ཡིན། དུལ་སྐད་དུ་སྟག་མ་ཐོ་སྤྱོ་བེད། དེའི་
ལོ་མ་དང་མེ་ཉོག་ནི་སྤྱན་བྱེད་ཆོག།

སྟག་མའི་མེ་ཉོག་། ཤིང་སྤྱན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། རུས་པས་བྱང་ཁོག་ནང་གི་ནག་ཁྲག་སྟེ།
སྟག་མོ། སྟག་མོ་མོ་གཉིས་སུ་བྲེ་བའི་མོ། དཔལ་པོ་སྟག་མོ་ཡི་ངར་སྤྲུལ། ཐུང་མ་ཕ་ཡི་སྤྱིང་ཅ་འགས།
སྟག་མོ་ཁ་རལ། སྟག་ཤན་གཤེད་གས་མིང་ཞིག་ཡིན་པར་སྟེ་དགེ་བུང་འཆོ་བ་གུ་དུ་འཕེལ་གྱིས་
མཛད་པའི་སྤྱན་གྱི་བརྒྱ་བསྐྱས་དང་གས་མིང་འགའ་ཞིག་བཤོལ་བ་སྟོགས་ལ་མཐུན་པའི་རྒྱན་
ལས་གསུངས།

སྟག་མོ་དགོན། ① འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྙིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་མོ་དགོན། ② འཛིང་སྟག་མོ་དགོན། བཏབ་དུས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། ད་ལྟ་དཔལ་
ཡུལ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་སྤྲ། སྟག་ཐུགས་ལས་བཅོས་པའི་ཤམ་ཐབས་བྱེ་བྲག་བ་ཞིག་སྟེ་གནད་དུས་གཤམ་འབྱེད་
དཔལ་པོ་ལ་བྱ་དགའ་གནད་རྒྱུའི་གོས་ཤིག།

སྟག་ཅེ། རྫོང་ཞིག། ཁོད་རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་ས་གོང་ཁྲེར་གྱི་ཤར་ངོས་སྤྱིད་རྒྱུའི་འགམ་དུ་ཡོད་
ཅིང་། རྫོང་མི་དམངས་སྤྱིད་གཞུང་དེ་བདེ་ཆེན་དུ་ཡོད།

སྟག་ཅེ་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་གྲང་སྤྱི་ལོ་༡༧༦༧ལོར་ཀའོག་ཅི་མེད་ཞིང་སྦྱོང་

གིས་ཞལ་བཞོད་ལྟར་སང་དཔོན་པོ་དོར་ཁོ་དང་། ཁམས་ཚང་དཔོན་པོ་ཅིན་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་
བཞེངས། གྲུབ་མཐའ་ཉིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྱེད་གསེར་ཏ་
དོར་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྒྲུབ་ཆེ་དགོན། ② བཟ་ལེས་ཀུན་འདུས་སྒྲིབ་ཞེས་གྲང་ལྷགས། རབ་ལྷུང་བཅུ་ལྷག་བའི་ས་པོ་
འབྲུག་སྤྱི་པོ་༡༩༩༠ལོར་མཁན་ཆེན་མོ་ལམར་བསྐྱོན་པ་དང་རྒྱ་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསར་
འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟར་བ་པོ་དེ་ལགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཆེ་བ་
ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྐྱལ་ཅེ་མཚོ། བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་ཕུག་ཅེ་རྫོང་གི་དབུས་སུ་དད་ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག།
 སྐྱལ་ཅེ་རྫོང་གི་མཁར་ལུག། སྐྱལ་ཅེ་ལྷོ་ཚོའི་ཤར་པོས་རི་ལྷའི་རྩེ་དུ་ཡུང་གོག་ཆེས་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེ་པག་ཡུའི་དབང་བསྐྱར་སྐབས་རྫོང་ཆེན་བཅུག་སུ་མ་བཅེགས་པའི་ལྷས་ཀྱི་བྱེ་
 རི་སྐྱལ་ཅེ་རྫོང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། བདེ་ཆེན་ལྷོ་ཚོའི་རྒྱལ་ཀྱི་རི་ལྷའི་དུ་མཁར་ལུག་ཞིག་
 ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདེ་ཆེན་ལྷག་དགར་རྫོང་ཞེས་པག་ཡུའི་དུས་སུ་བཅེགས་པའི་རྫོང་ཆེན་ཡིན་
 འདུག། བདེ་ཆེན་རྫོང་ཅེར་རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་དང་། ཏུ་པའི་བྲ་མ་སྐྱ་ལྷོང་ལྷ་པ་སོགས་པེབས་པའི་ལོ་
 རྒྱུས་ཡོད་པ་ལྷེས་སུ་རྫོང་མཁར་ནམས་ཞིག་རལ་དུ་སོང་ཡང་བདེ་ཆེན་ཅེར་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་ལྷའི་
 མཁོན་ཁང་ཞིག་ཡོད།

སྐལ་ཅེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བཟླ། རབ་ལྷང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི་མྱི་ལོ་ ༡༨༡༨ ལོ་ནས་ལྷགས་ཀྱི་མྱི་ལོ་
 ༡༨༣༠ ལོ་བར་པོད་ཀྱི་མིང་སྐྱོང་གནང་ཞིང་མི་དབང་རྟོགས་བཞིང་ནང་ཁོང་ནི་རང་བཞིན་
 བཟང་ལ་གྲ་སྒྱར་མེད་པ། ཟྱོགས་རིས་རྒྱུད་པ། རང་གཤེས་བཟང་པོ་ཟི་བཞིག་གཞན་ལ་དེ་
 ལྷང་ཡིན་པར་བསམ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ལ། དགྲུང་གངས་ཀྱང་མཐོ་བས་ཞབས་གོམ་བཞུང་བ་
 དང་གསུང་སྟོས་སྐྱ་མི་གསལ་བ་སོགས་བཞེས་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ཅུག་གར་
 བས་པོད་དུ་དབང་སྐྱར་བྱས་ཆེས་དབང་མེད་མིང་སྐྱོང་གི་མིང་བཏགས། ཅུག་གར་བས་ཏུ་
 ལའི་ཁྱ་མ་སྐྱ་ལེང་ལྷ་པའི་གཤེར་སྟོང་དང། དབྱས་གཙང་ཁལ་གྱི་དཔོན་སྡེ་སྤྱིང་བཅུ་གསུམ་
 ཞེས་པ་རྣམས་བཤེག་པར་བཅུམས་པ་ན་སྐལ་ཅེ་མི་དབང་གིས་ཐབས་ཤེས་གྱིས་སྤངསྐྱོང་།

གནང་བ་དང་། དགའ་ལྷན་སྐབ་མཆོད་སྦར་གསེའི་མཐུན་ཆེན་གནང་བ་སོགས་མཛད། རུན་གར་གྱི་དབང་སྦྲར་སྐབས་ལྷ་བཟང་ཁང་གི་སྤས་སུར་ཡ་ཤོས་འཕྱོ་སྐབས་སྤྲུག་ཅེའི་མི་མེར་ནམས་རུན་གར་བར་འཛིགས་ནས་སུར་ཡ་བཟུང་སྟེ་རུན་གར་བར་ཅིས་སྤྲད་བ་དེ་རྗེས་སུ་རུན་གར་པམ་ནས་ཤོས་རྗེས་དོན་དེ་སྤྲུག་ཅེ་མི་དབང་གིས་བྱས་པ་འདྲེ་ཟེར་བའི་ཉེས་པ་བྱུང་ནས་གོང་མའི་ཁྲིམས་ཉེས་ཤོག་སྟེ་བཀོངས།

སྤྲུག་བཅན་གདོང་གཟིགས། (ཁྲི་སྤོང་ཕྱེའུ་བཅན་གྱི་སྤྲིད་སྤྱོད་དུས་སྐབས། གླི་ལོ་ 755-780 བར།) ཁྲི་སྤོང་ཕྱེ་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ཁྲོན་པོ་ཞིག་སྟེ་འབྲུལ་ཁྲོན་མཛད་ས་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག །ཤོད་ཀྱི་དེབ་ཟེར་ནང་དུ་ཁོང་གིས་མངའ་འབངས་ཀྱི་ཁྲིམ་རེ་ལ་རྟེན་དང་གཡལ་རེ། མཛོ་མོ་རེ། བ་སྦྱང་གསོ་དགོས་པའི་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཤིང་། དབྱར་ཁར་རྩ་བཟས་ནས་བསྐམས་ཏེ་དགུན་ཐོག་སྟེར་རྒྱུའི་སྟོལ་གཏོད་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་བཀོང་དོ། །

སྤྲུག་ཆ་དགོན། མིང་གཞན་བཟ་ཤིས་ཆོས་བཟང་གྲིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ལོས་གླི་ལོ་ ༡༦༦ ལོར་ཨེམ་ཅེ་ཆོས་རྗེ་འཇམ་བྱ་བ་ཏང་ཆོས་རྗེ་སྟོན་ལམ་ནས་རེ་ཆུ་དང་མེ་ཆུའི་འདྲེས་མདོར་རི་ཁོང་ཅིག་གི་གཞི་བཅུགས་ཤིང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་གྲང་གླི་ལོ་ ༡༩༩ ལོར་སྤྲུག་ཆ་སྤྱི་ཐེང་བཞི་བ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོན་ས་དགུང་ལོ་ཉིར་དགུ་ཐོག་རི་ཁོང་གྱི་གནས་སྤོས་ཏེ་དགོན་འདི་གསར་འདེབས་མཛད། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་པོ་ཤོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤྲུག་ཆང་། ① གཅན་གཟན་སྤྲུག་གི་ཆང་། ② གནའ་བོད་ཀྱི་རིགས་དུས་ཤིག

སྤྲུག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བ། སྤྲུག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་དང་གཅིག་ཡིན།

སྤྲུག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བུ་གླི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོར་ཡབ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐབས་བུང་གི་སྤས་སུ་སྤྱི་བཏམས། མཆོན་དགོན་མཆོག་སྐབས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཆོག་མཁས་པར་མཁུན། སློབ་དཔོན་གཞན་དུ་ཤོན་སྐབས་ཡིག་སྤྲུག་ཀན་གཞོན་བཅོ་ལྔ་སྟོར་གྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་གྲུབ། དགུང་གངས་ཉི་ཤུ་བར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྐྱང་སྤྱིར་ལོ་མཐུག་མེད་གེ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་

བྱང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀཱ་རི་ཀ་ལྷ་བརྩ་བ་སོགས་མདོ་སྔོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་དེ་བཤད་པ་
ཡང་བརྩམས། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བྱང་དུ་མདོ་སྔོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལེགས་པར་གསན་ཞིང་། སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་དང་། ཐེག་ཅེ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དགག་སྒྲིབ་དུ་མ་མཁུན་པ་བྱུང་། དགྲུང་གངས་ངག་ཅིག་པ་
ཤིང་པག་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་བརྩམས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་
དུ་མཛད་ཅིང་། རིག་གནས་ཀྱུན་ཤེས་ཀྱི་ཅེ་འགྲེལ་སོགས་དུ་མ་སྔགས་ཅོམ་དང་། སྤེབ་སྤྱོར་
རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སོགས་འགྱུར་ཡང་མང་པོ་མཛད། ཐུགས་སྲས་ལ་ཡང་། དུག་ཆང་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། སློབ་དཔོན་འདུལ་འཛིན་སྟོན་མོ། ཏྲ་ནག་རབ་འབྱམས་པ་ཤེས་རབ་ཆོས་
འབྱོར། སློབ་དཔོན་དཀའ་བརྩུབ་སྤྱེས་མཆོག །ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། བུམས་ཆེན་པ་
སངས་རྒྱས་འཕེལ། སེ་ར་སློ་བྲོས་སེང་གེ ཞུ་བ་སློ་བྲོས་སེང་གེ དུགས་པོ་སློ་བྲོས་མཐའ་
ཡས། སྤྱ་དུས་ལ་སྦྱངས་པ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། བྱང་བར་སློབ་མའི་
མཆོག་གི་ཞུ་བ་ལོ་ཆེན་ཡིན་ནོ། འདས་ལོ་མ་རྙེད།

སྟག་ཆེན། ཀཱ་ཀ་རི་དཀར་སྟག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་སྟག་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག

སྟག་ཐུབ། པོར་པ་བཟོ་བྱེད་ཤིང་སྟག་མའི་ཐུབ།

སྟག་ཞིག་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་ཐོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྦྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་འཛོ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་ཁུམ། [ཡུལ]ནང་ཁུལ་དུ་སྟག་ལྟར་ངར་ཞིང་བྱི་རོལ་དུ་ཁུམ་བུ་ལྟར་འཇམ་པའི་མི་སྦྱིང་མེད་
ཀྱི་དཔེ། བྱི་དགར་འཇམ་ཞིང་ནང་དུ་རྩིག་རྩིག་གཏོང་མཁན་སྟག་ཁུམ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟག་གཞན་
མ། [ཡུལ]མིང་པོ་མེད་པའི་བྱུད་མེད་ལ་ཟེར།

སྟག་ཁྲ། འཕྱུང་ཅེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ། འཕྱུང་ཅེས་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིད་ར་སྟག་གི་ཁྲ་བ་སྟེ་བོད་ཁྲ་དང་
པོ་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ཁྲ་བ་ལ་ཟེར། ཞིང་འགྲོག་ཆུན་པོའི་ལུགས་ལ་དབྱར་འབྲིང་པོ་སྟག་གི་
ཁྲ་བ་སྟེ་བོད་ཁྲ་ལྟ་བུ་ཡིན།

སྟག་གཟིག །① སྟག་དང་གཟིག་ཅེས་པའི་ཆོག་བསྐྱས་པ། ② ཏྲ་ཟིག་ཅེས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན།

སྟག་གཟིག་ག་བྱར། ག་བྱར་རིགས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཤིང་ཀུ་ཞེས་པ་ལས་བྱུང་བར་གྲགས་
པའི་ག་བྱར་མདོག་སེར་ལ་སྤུལ་མང་བ་བྱས་པ་བསེལ་འབྲིང་ཙམ་ཞིག།

སྟག་གཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ། ① བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བའི་སྟག་གཟིག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་དེ་
ནི་དེང་དུས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཞིག་གི་དཔོན་པོ་ཡིན་པར་འདྲ། ② སྤིང་གེ་སར་གྱིས་བརྟུལ་བའི་
སྟག་གཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་དེང་དུས་ཆབ་མདོའི་སྟག་གཟིག་སྡེ་བ་འདི་ཡིན་སྟེ།
སྟག་གཟིག་སྤྱངས་ཡིག་ཁག་འཛོམས་ཁ་ཆེའི་ཡིག་ཡིག་ག་རྒྱགས་ཤིག་སྟག་བཟང་དགོན། འདེབས་
མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱབ་མཐའ་རྙིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱིང་སྤྱིངས་ཆབ་
མདོ་ས་ཁུལ་གོ་འཛོལ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་རལ། སྟག་ལྷགས་ལས་བཟོས་པའི་མདའ་དོང་།

སྟག་རི་སེང་མཐུག་ཤོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྒྲུལ་ལ། ལྟ་ས་ཤིང་ཁྲེར་ནང་དམར་པོ་རི་སྤྱན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱི་རི་སྤང་པོ་ཆེ་བའི་ལ་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་དེའི་སྤྱིང་དུ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་བཞེངས་
ན་ལེགས་པ་བཞིན་ད་ལྟའི་པོ་ཉལ་པོ་བྱང་ཆགས་པའི་རི་འདི་ཡིན་པ་དང་། བྱག་ན་རྩོམ་སྤྱི་
རི་སེང་གེ་གནས་དུ་མཚོང་བ་འདྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷགས་པོ་རིར་འབོད་པ་འདི་
ཡིན་ཅིང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱི་རི་སྟག་མོ་བྲེ་ཁྲང་དུ་འཇུལ་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་གྲགས་
སུ་བར་མ་རི་སྟེ་མིང་དོ་མར་བོང་བ་རི་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ཡིན།

སྟག་རིང་དགོན། མིང་གཞན་སྟག་རིང་བཟ་ཤིས་བདེ་ཆེན་གླིང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཤིང་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་སྟག་རིང་བཟོད་ནམས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་བཏབ། བྱབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱིང་སྤྱིངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་ནག་ཆུ་ཆོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟག་དུས། རྟོག་ཆགས་སྤན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཚ། ལྷ་མེས་ཤོད། བྱས་པས་ལྟ་བ་དང་། རྒྱ་
རྒྱས་གསོ། ཐལ་བས་སྤྱན་ནང་བཞིགས།

སྟག་ལྱང་། ས་མིང་ཞིག་ཤོད་རང་སྤྱིང་སྤྱིངས་ཀྱི་སྟང་ཀར་ཅེ་ཆོང་གི་དབུས་རྒྱུད་དུ་ཡོད།

སྟག་ལྱང་བཀའ་བརྒྱུད། བཀའ་པོ་བྱ་བའི་སྟོབ་མ་སྟག་ལྱང་ཐང་བ་བཟ་ཤིས་དཔལ་ནས་བརྒྱུད་པའི་
བཀའ་བརྒྱུད། དེའི་ཡང་སྟོབ་སངས་རྒྱས་དཔོན་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཀྱི་

ཡོར་རི་བོ་ཆེད་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་བཟུང་ལྷག་ལུང་ཡ་ཐང་མ་ཐང་གཉིས་སུ་གྲུས།
ལུགས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྲུང་ངོ་མཆར་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ།
ལྷག་ལུང་སྒྲང་། སེ་ཁོང་ཞེད་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་གྱི་རྩ་བ་རྩོད་གེ་རི་བོ་ཞིག
ལྷག་ལུང་དགོན། ① རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ལོར་མཆོག་དགེ་ལོ་རྒྱལ་
གྲིས་བཏབ། ལུབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་གསེར་
རྩ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷག་ལུང་དགོན། ② ལྷག་ཆང་ལོ་རྩ་བས་བཏབ། དུས་ནས་བཏབ་མ་གསལ། ལུབ་མཐའ་ས་
རྒྱ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ལུས་སྤྲ་མཁར་ཅེ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷག་ལུང་དགོན། ③ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ལུབ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་བ་
ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ལུས་འཛོམས་འདྲའི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷག་ལུང་དགོན། ④ རོག་མར་ཁ་ལྷོ་བཙོན་འཛུགས་དབང་ལུག་གིས་ལུག་བཏབ་གནང་། དེ་
རྩེས་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་བདུན་ཅུ་པ་ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྤྱོད་བདག་གནང་།
ལུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་བ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་སྤྲ་བོད་ཁྲིར་སྤོང་ལུང་བདེ་ཆེན་
རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷག་ལུང་དགོན། ⑤ རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་གྱི་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༠ལོར་ལྷག་ལུང་ཐང་བ་བཟ་
ཤིས་དཔལ་གྱི་བཏབ་པའི་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག

ལྷག་ལུང་དགོན། ⑥ ལོ་ངོ་གཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ལུབ་མཐའ་རྩིང་མ་ཡིན། ད་ལྟ་
མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་གཅིག་སྤྱིའི་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ལྷག་ལུང་འབྲེལ་ཆེན། ཆོས་རྩེ་ལྷག་ལུང་ཐང་བ་བཟ་ཤིས་དཔལ་གྱིས་མཛོད་པའི་ཕྱི་མ་རྒྱུད་གྱི་
འབྲེལ་བ་རྒྱུས་པ་ཞིག

ལྷག་ལུང་ཆོས་རྩེ་དག་དབང་གསལ་བ། རྩེ་འདི་ནིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ལོར་
སྤྱོད་བལྟམས། རྩེ་གང་གིས་སྤྱོད་རྒྱུ་དུས་ནས་སྤྱི་ལོ་དམ་པ་མང་བོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱུད་ཕྱི། ལུབ་བརྒྱུད་གྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསལ། ལུང་པར་གཙང་

ཕྱོགས་ལ་བྱོན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་
མང་དུ་བསྟེན་ནས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན། དཔལ་ལོ་ཆོས་སྤང་དང་ལ་བྱི་ལ་སོགས་པའི་
གནས་མང་པོར་བཞུགས། སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ། ལྷ་ཆེན་བཞེངས་པ་
དང་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པ་སོགས་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པར་བྱུང་ནས་ཆུ་
རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༧ ལོར་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་གདན་སར་བཀོད་ནས་ཀྱན་སྦྱང་མཛད་
དེ་ཞབས་བརྟན་པར་བཞུགས། དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་
མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

སྟག་ལྷུང་ཆོས་རྗེ་རྩྭ་གྲུ་རྒྱ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྐུགས་རྗེ་སྐུབས་དང་ཡུམ་གཟུངས་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་
སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༠ ལོར་སྐྱེ་འབྱུངས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་
ཡེ་ཤེས་དང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆན་རིན་ཆེན་འབྱུང་
གནས་སུ་གསོལ། མཁན་ཆེན་ཤེར་མགོན་པ་དང་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་དབང་སྟག་པ་
སོགས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ས་སྐྱར་བྱོན་ནས་ལྷ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ལྷ་ཆེན་ཀྱན་
སློལ་སོགས་པ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་གངས་བཞི་བརྒྱལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་
བྲུག་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༤ ལོར་སྟག་ལྷུང་གི་གདན་སར་མེབས། དགྲུང་ལོ་བྲུག་ཅུ་དེ་
གཉིས་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བྲུག་པའི་ལྷགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

སྟག་ལྷུང་ཆོས་རྗེ་རྩྭ་གྲུ་རྒྱ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྐུགས་རྗེ་སྐུབས་དང་ཡུམ་གཟུངས་ལྷམ་གྱི་སྲས་
སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ ལོར་གཡང་ཤོད་བོང་ར་རྟེངས་ལ་སྐྱེ་འབྱུངས། མཁན་
ཆེན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དང་སློབ་དཔོན་སངས་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་
བྲུག་པ་ལ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
གཉིས་མེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༤ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་རྗེས་དཔལ་བཟང་
པོས་རྗེ་རྩྭ་གྲུ་རྒྱ་སྟག་ལྷུང་གདན་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ལོ་དེར་ས་སྐྱར་བྱོན་ནས་འཇམ་
དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱད་གཉིས་

ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༩ ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།
སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཟ་ཤིས་དཔལ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་།
གཤུང་གྲ་ཟེ། དགུང་ལོ་ཉིར་བཞིའི་དུས་སུ་ཕག་མོ་བྱ་པའི་ཉེ་གནས་མཛད། ཐུགས་ཅིས་ཆེ་
ཞིང་གདམས་པ་རྫོགས་པར་གནང་། ཕག་བྱ་གཤེགས་ནས་མལ་གྲོ་མཆད་ཀ་པ་ལས་བཀའ་
གདམས་གསུམ། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་ལ་པོ་ཉོ་བའི་བཞུགས་ལུལ་དུ་སྟག་ལུང་དགོན་པ་
བཏབ། དེ་ནས་བཟུང་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པ་བྱུང་ཞིང་འདུལ་བའི་བྱག་ལེན་ཞིབ་པར་
མཛད་པས་ལྷ་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་དམ་པོར་འཛིན་པར་བྱགས། དགུང་ལོ་དྲུག་
ཅུ་རེ་དགུ་པ་ལྷགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༠ལོར་གཤེགས།

སྟག་ལུང་པ། སྟག་ལུང་ཐང་པ་ཆེན་པོ་བཟ་ཤིས་དཔལ་བས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༡༩༠ ལོ་ལ་སྟག་ལུང་གི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་ཞིང་། དར་སྤྱས་རོང་གསུམ་
དབང་དུ་བསྐྱས་པས་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་གྲུབ།

སྟག་ལུང་མཛུལ་གྱ་རུ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༣༡ ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་
བཅུ་དྲུག་པ་ལ་མཁན་པོ་ཐང་སྐྱ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་བྱགས་པ་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་
བྱུང་། མཁན་སྟོབ་ལས་འདུལ་བ་དང་། མན་ངག་གི་གོ་རིམ་པ་མང་པོ། བཤད་བརྒྱད། ལྷ་
བརྒྱད། དབང་ཕྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་བཀའ་སྟོགས་མང་དུ་བྱུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ལ་མེབས་པ་ཆུ་
བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༥༣ ལོར་སྟག་ལུང་གི་གདན་སར་མེབས། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་བཞེས་པ་
རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༥ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

སྟག་ལུང་སྟན་ཐང་པ། དེ་སྟོན་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་པོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་
ཅལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཕིར་ཐོགས་དབང་པོ་དབྱ་ཆེན་སྟག་
ལུང་དཔལ་མགོན་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྟོད་བསྐྱགས་གནང་བ་དེ་ཡིན། ཁོང་གིས་ལྷ་ས་གཙུག་
ལག་ཁང་གིས་བྲམས་རའི་བར་སྟོར་གྱི་ཁ་ནང་ལྷའི་པལ་པོ་ཆེའི་ཞིང་བཞོད་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་
བཅོ་ལྗེའི་ལྷེབས་བྲིས། འབྲས་སྤངས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ལྷེབས་བྲིས་སྟོགས་བྲིས་པ་རྣམས་
སྟན་ཐང་གི་ལྷགས་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གི་དུས་རྒྱུན་སྟན་ཐང་གི་ལྷགས་གཙོ་བོར་གནང་བས་དབུ་

སྟག་ལུང་སྟུན་ཐང་པ་ཟེར།

སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་དཔོན་གྲགས་པ་དཔལ། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་པག་སྤྱི་ལོ་༡༢༡༧
ལོར་མདོ་ཁམས་སུ་སྤྱོད་འབྱུངས། རྗེ་སྐམ་པོ་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། སྤྱོད་རྩལ་ནས་
ཆོ་འབྲུལ་མང་པོ་བསྟན། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡར་ཁྱོན་གྱི་སར་རབ་ཏུ་བྱུང་།
རྗེ་དེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཐབ་ཆོས་མ་ལུས་པ་དང་། བག་མོ་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྟག་ལུང་
པ་ལ་སྟུན་བརྒྱུད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་གསལ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་
ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༢༥༤ལོར་རི་བོ་ཆེ་དགོན་པ་བཏབ། དགོན་པ་འདི་
གཉིས་སོ་སོར་དགེ་འདུན་སུམ་སྟོང་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཅམ་རེའི་འདུ་ཆོགས་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུ་
ཞེ་དྲུག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༤ལོར་འདས།

སྟག་ལོ། ① ལོ་སྟོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྲལ་གཅིག ། ② སྟག་ཆང་ལོ་རྒྱ་བ།

སྟག་ལོ་དགོན། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༤ལོར་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་ནས་གསར་དུ་བྱལ་བཏབ་མཛད། ལུ་བ་
མཐའ་ས་སྤྱོད་པ་ཡིན། ད་ལྟར་པ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ལུལ་གཟི་ཆ་སྤྲེད་ཀྱའི་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟག་ལོ་གཞོན་ཏུ་བཅོན་འབྲས། འཕྲོག་མི་ལྷ་ཀྱ་ཡེ་ཤེས་དང་འཕྲོགས་ཏེ་རྒྱ་བལ་དུ་སློབ་གཉེར་
བྱས། སྟག་ལོ་ལྷ་ཁང་བཅིགས།

སྟག་ལོའི་སྤྲེ་གཟུང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༤ལོར་པག་བྱུང་ཁྱིམ་རྒྱུད་ནང་
འཁྲུགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྤྲེ་འཁྲུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། པག་བྱུང་དང་རིན་སྤངས་པ་གཉེན་
བསྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་ནི་ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རིན་སྤངས་པའི་ལུས་མོ་ཀྱན་དགའ་
དཔལ་འཛོམས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་
དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྤིང་ཁྱིམ་ཐེབས་སྐྱབས། རྩེད་འཁོར་ནང་སྟོན་ཁག་གཅིག་གིས་ཡལ་
ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྤིང་དགོས་པའི་ཕྱོས་འགོ་བཏོན་ཀྱང་། ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཅ་ཁྱིམས་ནང་དུ་པག་བྱུང་སྤྲེ་སྤིང་གྱི་ཁྱིམ་མི་སྤྱོད་པལ་པ་བཀོད་མི་ཆོག་པའི་
གཏན་འཁེབས་གནང་ཡོད་སྟབས། སྟུན་ལྔ་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཞལ་ནས།
ཁྱིམ་པ་རྒྱ་རྒྱུད་ལས་འོས་མེད། ཁྱིམ་པ་རྒྱ་དཔོན་པོ་ཞིག་གིས་ཁྱི་པ་མི་འོང་གསུངས་པ་བཞིན་

རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༥ལོར་སྐུ་གསུམ་པ་འབྱུང་གནས་སྡེ་སྤེད་ཀྱི་ཁྲིར་
འཁོད། ཡབ་ཆེ་ས་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་སྤྱིད་སྦྱོང་རེ་པའི་དཔོན་རིགས་ནམས་འདོད་
དོན་མ་འབྲུབ་པའི་ཆུན་གྱིས་སྦྱོང་པའི་ནང་འཁྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལངས་པས། ཡབ་ཆེ་ས་
སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་སྡེ་ཏུ་གདོང་དུ་བཞུགས་ཐབས་བཤམ་ནས། ཡར་རྒྱབ་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་
ངོ་བཅུ་གཅིག་ཅུ་བཞུགས་དགོས་པ་བྱུང་བ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ན་གསལ་ཡང་། སྐབས་
དེར་ཕྱོགས་སོ་སོའི་འགོ་བ་གང་གིས་བྱས་པ། ལུ་རྟ་གང་བཏུགས། ལུ་ལ་དུས་གང་འཁྲུག་
སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁ་གསལ་བ་ཞིག་ད་པན་མ་མཐོང་། སྡེ་འཁྲུག་འདི་ནི་སྟག་ལོའི་སྡེ་གཟར་
ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གསུམ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྡེ་འཁྲུག་ཅིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། པག་མོ་བྱ་
པའི་སྤྱིད་དབང་ཡང་འདི་ནས་ཉམས་འགོ་ཚུགས།

སྟག་པ ① གཅན་གཟན་སྟག་གི་པ། རོ་མངར། ལུ་རྟ་པས་བྱ་བྱེ་རྒྱུ་གཅོད།
② སྡེ་སྟན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ལ། ལུ་རྟ་པས་མ་འདུག། གཉན་ནད་གསོད།
དུག་ཆད་སེལ། ཆ་འཁྲུག་ཅོད། རུས་ཆག་སྦྱོར།

སྟག་པམ། སྟག་ལྷགས་ཀྱི་ཤམ་ཐབས།

སྟག་པར། སྟེས་བ་དར་མ། སྟག་པར་གཞོན་པ། སྟག་པར་དཔའ་ལོ།

སྟག་པར་ལུ། ལུང་ཆོས་བརྗོད་པའི་མིང་། སྟེས་བ་པོ་ཞེས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན། སྟན་
བུ་མོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

སྟག་པུན། འབྲུག་དང་སྟེན་པའི་རི་མོ་ཅན་གྱི་གོས་ཆེན་རྒྱ་ཚུང་ཟད་ཅིང་བ་ཞིག

སྟག་སེང་ཁ་འཕྲོད། པོ་ཆོད་པོ་འདྲ་འདྲ་གཉིས་ཁ་འཕྲོད་དུ་ཡོད་པའི་དཔེ། རུས་ལྷན་གཉིས་མཉམ་
སྡེ་བ་བྱུང་བའི་དོན།

སྟག་སེང་ལུང་འབྲུག། ཁྲུང་རྩ་སྦྱེད་པའི་རི་མོ་ཞིག་ཡིན། སྟག་སེང་ལུང་འབྲུག་གི་རི་མོ་འདི་དག་ནི་
གནའ་བོའི་བོན་གྱི་རིག་གནས་ནང་དུ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་འབྱུང་བ་བཞི་མཆོན་གྱེད་ཀྱི་རི་མོ་ཞིག་
ཡིན། དེ་ཡང་སྟག་ནི་འབྱུང་བ་ཤིང་རམ་རྒྱུད་མཆོན་གྱེད། སེང་གེ་ནི་འབྱུང་བ་ས་མཆོན་གྱེད།
ལུང་ནི་འབྱུང་བ་མེ་མཆོན་གྱེད། འབྲུག་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱ་མཆོན་གྱེད་ཡིན། དེ་ལྟར་ལུང་རྩ་བསྦྱེད་

པའི་ག་བྱངས་སྒྲགས་དང་། འབྱུང་བཞི་མཆོན་པའི་རི་མོ་ནམས་རས་སམ་ཤོག་བྱའི་རོས་ལ་
སྤར་ནས་རི་མགོ་དང་། ལྷུང་ཐང་ནམས་སུ་མཆོད་ནས་ལྷུང་ལ་བསྐྱར་ན་སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་
དེའི་སྒོག་ལུས་དབང་ལྷུང་ནམས་ཡར་བསྐྱེད་འགྲོ་བའི་གྲོགས་སུ་ཡིན་པར་བཤད།
སྒྲག་སེང་གཡག་སེང་། མི་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲག་གི་གསོལ་གྲོན་པའི་རྩལ་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཡག་གི་
གསོལ་གྲོན་ནས་རྩལ་སྟོན་པ།
སྒྲག་སྒྲོག [tak-tsak] སྒྲག་སྒྲགས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་གོས་ཏེ་གནའ་དུས་གཡུལ་འབྱེད་ཀྱི་
དཔའ་བོ་ལ་བྱ་དགའ་གནང་བའི་གོས་ཤིག།
སྒྲག་གསར་རུ་ཆེན་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་རྩ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ལོར་ཁྱ་ཆེ་རིང་བཟླ་
ཤིས་དང་། དགེ་སློང་བཙུན་འབྲས་གཉིས་ཀྱིས་བཏབ། བྱལ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་
རང་སྤྱིང་ལྗོངས་ནག་རྩ་ས་ཁུལ་ནག་རྩ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྒྲག་གསོད་ས་མདའ་སྒྲག་གསོད་བྱེད་ཀྱི་ས་མདའ།
སྤང་བ། [ཐདད་པ]བསྤངས་པ། བསྤང་བ། སྤངས། བན་པ་བྱེད་པ་དང་། བན་འདོགས་པ། བྱིད་
ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བདག་བསྤངས་སོང་།
སྤང་མ། བྱས་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་ཏེ། མྱིང་སྤྱང་སྒྲག་གཟིག་ནོར་རྫོང་ལས། འདི་བྱས་སྤང་མ་པ་ར་ཞོག་།དེ་བྱས་
པ་རྩལ་ལྷུང་ལ་བསྐྱར། ཞེས་དང་། མྱིང་གི་དཔའ་བྱུལ་ནམས་ཀྱིས་སྤང་མ་སྤངས་སོ། ལྟ་བུལོ། །
སྤང་ཅ། སྤང་ཅེག་དང་གཅིག །
སྤང་ཐེལ། དདུལ་རྩི་རྩི་རྩི་སྤན་གྱི་རིགས་ཤིག །རོ་བསྐྱ། ཁྱ་རྩེས་བམིལ། ལུས་པས་མགོ་ཆག་
གསོ། །ཁྲག་ཤོར་བ་དང་སྤྱུག་པ་གཙོད། ལུས་མདོག་འབྱིན།
སྤངས། ལས་ཆིག་ད་ལྟ་བའི་མཐར་སྐྱར་ན་ཐབས་སམ་ནས་པའི་མིང་སྟེ། བྱ་བ་བྱེད་སྤངས་ལས་ལ་
འགྲོ་སྤངས། གནས་སུ་འདུག་སྤངས། རྫོ་ལ་བྲན་སྤངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
སྤངས་ཀ་ རྩལ། ལྟ་སྤངས། བྱེད་སྤངས། གོམ་པ་འདོར་སྤངས། འབྱིང་སྤངས། སེམས་ཀྱི་འཛིན་
སྤངས། མདའ་འཕེན་པའི་སྤངས་ཀ།
སྤངས་ཁ། གཞན་ཀྱིས་བྱ་བ་བཞིན་ལས་པ། སྤངས་བྱེད་ཀྱང་ཟེར། སྤངས་ཀ་དང་དོན་གཅིག

སྤངས་སྤངས། རྣམ་འགྲུལ་ཤིན་ཏུ་ཁྲིས་པའི་སྤངས་སྤངས་ཀྱིས་སྤང་སེམས་སྟོན།
སྤངས་སྤངས་དགྲ། རྟོ་རྟོ་ཅེ་གཅིག་པ། རྟོ་རྟོ་ཅེ་གཟུགས་པ། རྟོ་རྟོ་ཅེ་ལྷ་པ། རྟོ་རྟོ་སྤྲོ་ཆོག་པ། རྟོ་རྟོ་
ཀྱང་སྤངས་པ། གཡས་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ག་རྒྱུ་པོ། མཉམ་པའི་སྤངས་སྤངས་མོ། །
སྤངས་སྤངས་ལྷ། གཡས་གཡོན། བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ག་རྒྱུ་པོ། མཉམ་པ།
སྤངས་འཛིན། དབྱེ་མཆོམས་ཕྱེ་སྟེ་འཛིན་པ། བཟང་ངན་སྤངས་འཛིན་གྱི་སྟོབ་སྟོན་གནང་པ།
སྤྱ། ཉ་ལ་སྤྱ་སྤྱ་བ་སྟེ། ཉ་ལ་སྤྱ་སྤྱ་བ་པ།
སྤྱ། ལྷག་བལ་དང་། གཡས་གཡོན་ཅིང་སོགས་ཀྱི་བཟོས་པའི་འོག་གི་གདིང་བ་དང་། ཉ་དང་གཡས་
སོགས་སྤེའོག་ཏུ་གཏོང་བ་སྤྱ་སྤྱ་ཞེས་འབོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །གདན། ཁྲི་སྤྱ། མལ་སྤྱ། སྤྱ་
དམའ་བ། ཞེས་གྲུས་འདུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྱ་ལས་ལྷ་དང་མེད་པར་གཉིད་དུ་ལུ་
སྤྱ་སྤྱེངས་པ། [ཆིང་]ནང་ཆངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གདན་ཕྱིང་པ།
སྤྱ་བརྒྱུད། ཆོང་དཔོན་གྱི་སྤྱ། ཁྲིས་བདག་གི་སྤྱ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱ། བརྒྱ་
ཕྱིན་གྱི་སྤྱ། དབང་བསྐྱར་གྱི་སྤྱ། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་སྤྱ། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་སྤྱ། སེལ་ལོ་ཁྲི་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཁྲི་སྤྱ་བཅས་མོ།
སྤྱ་གཅིག་ཤིན་པེར་ལྟོ་ཆས་ཟ་ཟེངས་པེ་ལས་མི་ཟ་བའི་བརྒྱལ་ཁྲུགས།
སྤྱ་ཆགས་པ། ལུལ་དེར་ལོ་མང་བསྐྱད་ནས་དེར་གཞིས་ཆགས་པས་ན། སྤྱ་ཆགས་པ་ཟེར།
སྤྱ་ནང་ཆངས་ཅན། གདན་བར་ཆངས་ཅན།
སྤྱ་འབོལ། གདན་འབོལ་པོ་སྟེ་འབོལ་གདན།
སྤྱ་རྒྱུ་གདན་སྟོར།
སྤྱ་ལ་འདུག་པའི་རྒྱལ་དགྲ། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ལ་གཟིགས།
སྤྱ་མེད། ཤིང་སྤྱ་གྱི་རིགས་ཏེ། རོ་ཁ་ལ་བསྐྱ། ལྷ་རྟེས་བམིལ། ལུས་པས་ལུས་པ་ཆག་པ་
གསོ། །ལུས་པའི་ཆ་བ་སེལ།
སྤྱ་སྤྱ། རྒྱ་མཆོན་སྤྱ་བྱེད་ཀྱི་མང་ཅིག་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནས་ཐག་ཉེ་པོ་ཡིན་སྤངས་ཡང་ཡང་
མངའ་ཡོང།

སྟབས་ཀ ① ཐབས་དང་ཚུལ། གོམ་སྟབས། སྟོད་སྟབས། བྱེད་སྟབས། འོད་སྟབས། ལས་དོན་གལ་འགངས་ཆེས་ཆེའི་རིགས་ལ་ལྟོད་ཡོངས་མེད་པའི་སྟབས་ཀ་གཟབ་པོ་བྱེད་དགོས། ② བོ་སྐབས་དང་། བྱོགས་སམ། ཆ། བསམ་འཆར་འོད་པའི་སྟབས་ཀ་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཤུག་ཆང་མ་འོད་ཅིག །གནའ་སྤྱོད་སྟབས་ཤིག་ལ། སྟབས་ཀ་འགྲིག་མ་སོང་།

སྟབས་ཀ་བ་དར་མ་གྲགས། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༣ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ལ་ར་བའི་སློབ་མ་བཀའ་བབས་བྱག་ཏུ་གྲགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བཀའ་བབས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་མལ་གྲོ་སྟབས་ཀ་དགོན་བྱག་བཏབ། སྟབས་ཀར་ཆོགས་བ་བྱག་བརྒྱ་རེ་ཙམ་འདུས་ཟེར། མཐར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༤ ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྟབས་འཁེལ། ཁ་ཐུག་འཁེལ་བ། འགྲོ་སྐབས་ཉི་གདུགས་ཁྱེར་བ་དང་ཆར་བབ་པ་སྟབས་འཁེལ་བ་རེད། སྟབས་འགྲིག །ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་དུས་སམ་སྐབས་འགྲིག་པ། ར་ཆོ་ཆང་མ་དུས་འཛོམས་ཀྱི་སྟབས་འགྲིག་པ་ཡག་པོ་རེད།

སྟབས་ཅིག །ཆབས་ཅིག །ལས་དོན་ཁག་མང་སྟབས་ཅིག་ཏུ་བྱས་པ། མོད་ཡོག་རྒྱབ་པ་དང་སྟབས་ཅིག་ཏུ་ཆུ་ཡུར་བཟོ་སྟབས་བདེ་པོ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས་ད་རེས་ཞིང་ལས་ཁག་གཉིས་སྟབས་མཚུངས་སུ་བཅུགས་པ།

སྟབས་གཅིག་དོན་གཉིས། ལས་ཀ་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས་ཐོབ་པ། བྱེད་ཐེངས་གཅིག་ལ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ།

སྟབས་བསྐྱུ། བོ་སྐབས་བསྐྱུན་པ། དགེ་ཆན་བཞུགས་པ་དང་སྟབས་བསྐྱུན་ནས་མཇལ་བར་ཡོང་བ་ཡིན། སྟབས་བསྐྱུན་ཐོལ་འཛོལ་རྒྱ་ཡན་དུ་གཏོང་བ། ལས་ངན་བྱེད་མཁན་ལ་ཐད་ཀར་འགོག་ཁྱོལ་མ་བྱས་པར་བསྐྱུན་གང་ཐུབ་ཁོན་བྱས་པ། ཡང་ན་རང་དགར་གཏོང་བ།

སྟབས་དོན། སྟབས་བདེར་བཏང་བའི་ཡིག་འཕྲིན་གྱི་དོན་ཡིན།

སྟབས་བདེ། སློག་སྐད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་མ་སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་simple ཟེར།

སྟབས་བདེ་པོ། ① ལས་སྐྱ་པོ་དང་། འདུམ་བདེ་པོ། ལས་ཀ་བྱེད་སྟབས་བདེ་པོ་བྱུང་། ② མདོར་

བསྐྱུས་དང་སྒྲོམ་པ་ཆུང་བ། གསལ་ཆོག་སྐབས་བདེ་ཞིག་ལུལ་བ། འབྲེལ་མཐོ་ཙམ་དུ་
བཅུག་པའི་ཐམ་པ་སྐབས་བདེ་ལོ། ལག་ཆ་སྐབས་བདེ།
སྐབས་བདེ་ཆོར་ཆས། གྲོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་simple perceptron ཟེད།
སྐབས་བདེའི་སྟོ་མོ། ལྷག་སྟོ་སྟེ་ལས་དོན་ཞིག་འབྲེལ་པར་བྱས་པར་ཆེས་སྐབས་བདེ་པའི་ཐབས་
ལེས། ཡང་ན་ལྷག་སྟོ་ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།
སྐབས་བདེའི་བཛོད་ཆོག། གྲོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་simple statement ཟེད།
སྐབས་བདེའི་ཡིག་ཆ། གྲོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་simple files ཟེད།
སྐབས་བདེའི་གསང་ཁང། གྲོག་ཁྲད་འབྲེལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟོད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་simple password ཟེད།
སྐབས་སྟེལ། རྒྱས་མིན་མདོར་བསྐྱུས་སུ་བསྐྱར་བ།
སྐབས་འབྲེལ། མདོར་བསྐྱུས་སུ་འབྲེལ་བ།
སྐབས་མ་དགུ་བཅེགས་ཙན། ༡ པོ་བྲང་གར་བལྟམས་པ། ༢ ཡལ་གར་ཡིན་པ། ༣ ཆབ་སྲིད་ལོ་
འཛིན་པ་བཟུང་། ༤ བཅུན་མོ་གར་ཡིན་པ། ༥ སྐས་སུ་ཡོད་པ། ༦ གྲོན་པོ་གར་གིས་བྱས་
པ། ༧ བྱས་ཐེས་གར་ཡོད་པ། ༨ ཆེ་ཆད་ལོ་འཛིན་པ་བྱས་པ། ༩ འདས་ས་གར་དུ་འདས་པ་
བཅས་དགུ་ཡོད།
སྐབས་མ་སྟ། བྲེལ་རྒྱལ་མ་སྟའམ་མ་རིངས།
སྐབས་མཚུངས། དུས་མཚུངས་སམ་ཆབས་མཚུངས། ཁྱེད་རང་ཕྱོགས་པེབས་དང་སྐབས་
མཚུངས་ཐུན་ཡང་དོག་ཐོན་ཞུ་ཅིས་ཡིན།
སྐབས་ཡག། སྐབས་ལེགས་དང་དོན་གཅིག་
སྐབས་རེ་ལུ་རེ། གྲོ་བྱ། ལས་དོན་སྐབས་རེ་ལུ་རེར་བྱས་པ།

སྟབས་ལེགས། འབད་ཚུལ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྟབས་ཡག་པ། སྟབས་ལེགས་ནས་ལས་ཀ་བྲུ་འབྲིག་
བྱུང་སོང།

སྟབས་ལེགས་སྐབས་འཁེལ། མ་ཐུན་ཆེན་བཟང་འཛོམས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དང་འབྲིག་པ། བྱི་ལ་
འཁྱོད་དུས་ཆར་བ་ཆེན་པོ་རང་མ་བབ་པའི་སྟབས་ལེགས་སྐབས་འཁེལ་གྱིས་གྲོན་བ་ནམས་
སྤངས་མ་སོང།

སྟབས་ཤུར། སྟབས་རེ་ཤུ་རེའི་བསྐྱུས་ཆིག་

སྟབས་གསོལ། སྟབས་བདེ་པོར་ཞུ་བ།

སྟར། དུས་སྟུ་སྒྲིག་པ། གཤམ་སྟར་སྒྲིག་པ། ཡིག་སྟར། སྟེ་ཉིག་སྟར་ལ་བསྐྱུས་པ།

སྟར་ལྷགས་བཞོས་མ། དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་ནང་དུ་དར་བྱུང་བའི་བཞོས་དྲེལ་ལག་ཅུལ་ཞིག་
ཡིན། སྟར་ལྷགས་ཀྱི་བྱི་རོས་འབར་འབྱར་གྱི་རི་མོའི་ཁྲད་ཆོས་དང་བསྐྱུན་ནས་མི་སྤྲོད་དང་།
སྟོག་ཆགས། དུལ་ལྟོངས་སོགས་བཞོས་དྲེལ་བྱས་ཡོད།

སྟར་མོ། འིང་བཟོའི་ལག་ཆ་སོ་གཉིས་ཅན་ཞིག་ཡོད།

སྟམས་པ། བཅན་ཤེད་ཀྱིས་སྟོགས་པ་དང་བཅན་ཤེད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་པ།

སྟར། དུས་སྟུ་སྒྲིག་པ། གཤམ་སྟར་སྒྲིག་པ། ཡིག་སྟར། སྟེ་ཉིག་སྟར་ལ་བསྐྱུས་པ།

སྟར་ཀ། སྟར་ཁ་དང་གཅིག་།

སྟར་སྟོགས། སྟར་ག་འིང་གི་སྟོགས་ལྷགས་སམ། སྟར་གའི་སྟོགས་པ།

སྟར་ཁ། ① འིང་ཉོག་ཅིག་། སྟར་ཁ་ཁ་བཤགས་དང་། མན་མ་ཉིས་བཤགས་ལྟ་བུར་བགོ་བཤའ་
བྱེད་པ། ② སྟར་ཁའི་ཆེ་བྱ་སྟོན་དུ་འཇུག་སྐབས་རོམང་ད། ཞུ་རྩེས་བོད། ལུས་པས་ཆེ་བྱས་
རྒྱུང་ལ་མན། མར་ཁུ་བྱུགས་ན་རྒྱུང་ནད་ཀྱིས་ཡན་ལག་རེད་འཁྱུམས་སྒྱུར་པ་ལ་མན།

སྟར་ཁའི་བ། སྟར་ཁའི་ནད་སྟེང་།

སྟར་ག། འདི་རང་ལྟོངས་ཀྱི་སྟོ་བོ་དང་། ཉིང་ཁྱི། མར་ཁམས། དྲག་གཤམ་མཛོ་སྤང་སོགས་གནས་
གཤིས་སྟོམས་པའི་ས་ཁུལ་ནམས་སུ་འཁྱུངས་འིང་འདེབས་འཇུགས་ཀྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྟར་
སྟོང་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བ་མེ་ཁྱི་20ཅམ་ཟེན་པ། འིང་ལྷགས་སྐྱུ་དཀར་མ་ཐུག་ཅིང་ཡལ་ཐན་གཞོན་

ཁྱར་སྤྱ་ཆུང་ཆུང་དུ་ཡོད་པ། ལྔ་4~5པར་སྟེ་དབྱིབས་ཀྱི་མེ་རྟོག་ཆུན་པོར་མེ་རྟོག་ཞིབ་ཆུང་
ཐུབ་སྟེ་སྟེ་བ་སྤར་དུ་འཕྱར་བ་ཞིག་ལའདྲ་པ། ལོ་མ་ལྡང་ནག་རྒྱུ་ལྡང་དཀར་ཅན་ཡལ་རྒྱུ་རེ་
རེའི་ཐོག་ལྡེམ་བདུན་རེ་སྟེ་བ། ལྔ་9~10པར་འབྲས་བུ་ལྡང་སྤྱ་ཁམ་ཐིག་ཅན་རྒྱུ་རེའ་
བྱིས་པའི་ཁ་ཆུང་ཅམ་བ་ནང་དུ་རུས་པ་ཁམ་སེར་ཁ་སྤྱོར་གྱི་ནང་དུ་ཆེ་གྲུ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་
ཞིག་གོ། རྒྱན་དུ་སྤྱར་བྱ་ནི་འབྲས་བུའི་ནང་སྟོང་ངམ་ཆེ་གྲུ། རོ་མངར་བསྐྱ། ལུ་རྩེས་སྟོམས།
རུས་པས་ཆུང་ནང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཟུགས་འཁུམས་སེའ། ཡན་ལག་ཅ་རྒྱས་ཞ་འཁུམས་
རངས་བ་སོགས་ལ་མན། རྩེ་མ་འགག་བ་འབྱིན། ལུས་བྱངས་གསོ་ཞིང་པོ་མ་རྒྱས། མར་ཁ་
ལྷགས་པས་སྤྱ་སྤྱ་སྟེ། རུས་པ་འདི་སྤྱ་ནག་པོར་བསྐྱར་བ་དང་སྟེ་བར་བྱེད་པའི་རྩས་སྤྱ་འགྲོ།
སྤར་སྟེག་ཁྲལ་སྟེག་པ། རུ་བཞེར་བཞོས་ཏེ་སྤར་སྟེག་པ། མི་མང་པོ་སྤར་སྟེག་བྱས་ནས་ཁོམ་སྟོར་
དུ་འཁོ་བ། དབྱིན་སྐད་དུ་arrange ཟེད།

སྤར་སྟེག་སྟེ་ཕྱ་ཁྱང་། མྱོག་ཁྱང་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྤྱང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་arranges windows ཟེད།

སྤར་སྟེག་བྱེད་སྤར་སྟེ། མྱོག་ཁྱང་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྤྱང་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་order by ཟེད།

སྤར་འགྲིག་པོ། གལ་ལྷན་འགྲིག་པོ། མེ་རྟོག་སྤྱ་ཆོགས་བསྐྱས་པའི་མེང་བ་སྤར་འགྲིག་པོ་ཞིག་ལུལ་ག་
སྤར་ཆགས། ① རྒྱན་ཆགས་པ། ལས་ཀ་སྤར་ཆགས་བྱས་པ། ② སྤར་བེད་བསྟེགས་ཏེ་གནས་པ།
སྤར་བཟེ། མྱོག་ཁྱང་འཕྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྤྱང་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་change column ཟེད།

སྤར་ལྷག་ །སྤར་ལྷག་པ།

སྤར་སྟོང་། སྤར་སྟོང་ལྷོང་སྟོང་པོ།

སྤར་པ། གལ་ཀྱི་དཀྱུས།

སྤར་ལྷགས། སྤར་ཁའི་ལགས་པའམ་ལུན་པ། ཆོས་མདོག་ཁམ་བ་བྱེད་ཐུབ་པ།

སྤར་པ། [ཐ་དད་པ]བསྤར་པ། བསྤར་པ། སྟོར། ① ག་ཁོམ་པའམ་སྟེག་པ། གལ་ལེགས་པར་བསྤར་

ཏེ་བཞུགས་ཤིག།^② ལག་ཏུ་ལེན་པ་དང་། བྱེད་པ། བཤད་པ་ལྟར་དུ་ལག་ལེན་བསྟན། དགའ་
སྟོན་གྱི་ཆོག་རྒྱ་ཆེར་བསྟར་པ། ^③སྤྲེལ་པ། རྒྱན་གྱིས་བསྟར་པ།
སྟར་བུ། ཤིང་སྟོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་སྦྱར། ལུ་རྩེས་བཅིལ། ལུས་པས་སྟོན་གྱི་ལུང་པ་གྱེན་
དུ་འཕེན་པ་དང་། ཁྲག་རྒྱ་བར་བྱེད། བེ་སྟོབས་གཙོད།
སྟར་བུ་བཟུ། སྟར་བུ་དང་། རུ་རྟ། བི་ལིང་། ཤིང་ཆ། སྦྱ་རུ་ལྷ་སྦྱང་ཅི་དང་སྦྱར་བའི་སྦྱོར་སྟེའི་མིང་
སྟེ། ལུས་པས་སྟོན་བའི་རྒྱག་ཁྲག་གྱེན་དུ་འཕེན་པར་བྱེད།
སྟར་མོ། ཤིང་གཙོད་བྱེད་གྱི་ལག་ཆ་ཞིག
སྟར་ལུག། ཤིང་སྟར་བུའི་ལུག་མ་སྟོན་སྟར་ཐོག་གི་ཁྲ།
སྟར་ཞེང་། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྟངས་དུ་column width ཟེད།
སྟར་ལྷ། སྟ་རེའི་ལྷ་བ།
སྟར་རང་སྒྲིག། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
སྟེ། དབྱིན་སྟངས་དུ་auto arrange ཟེད།
སྟར་སོ། སྟ་རེའི་ཁ།
སྟེ། ངལ་གསོ་བའི་བརྟུང་། མ་འོངས་པར་བསྟེ་དང་འདས་པར་བསྟེས། སྟལ་ཆོག་ལ་སྟེས་འབྲི།
སྟེ་ག། སྟེ་ག་དང་གཅིག།
སྟེ་ག། ཤིང་ལྷ་བུ་ཁམ་གང་ཙམ་ཞིག། ཤིང་ལྷ་བུ་ལྷ་བུ་སྟེ་ག་ཚུར་སྦྱག་པ། ཤིང་གཅིག་ནས་
འཕྲུལ་བའི་སྟེ་ག་དང་། ཤིང་གཅིག་ནས་འཕྲུལ་བའི་རྒྱན་བུ།
སྟེ་ག། [ཐ་མི་དང་པ།]བསྟེས་པ། བསྟེ་ག། སྟེས། ངལ་གསོའི་ཆེད་དུ་གནས་པ། དཀའ་སྦྱང་གི་ལམ་
དུབ་བསང་གི་རེ་ཞིག་བག་པེ་བས་པར་བསྟེས་པ། ངལ་ཚོལ་གྱིས་ཁམས་དུབ་ན་ཐང་ཅིག་
རིང་འཕོལ་ལེར་སྟེས་ཤིག།
སྟེག་པ། བར་དུ་རྫོང་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྲ་མཐུད་ཡུང་གམེང་ལ་སྟེག་རྒྱ་མི་འདུག་ཆང་མ་སྤྲ་
བསྟུ་མཁན་དེ་ཆོས་བཏོན་འགྲོ་གི་འདུག། ཤིང་ལ་སྤྲ་རྒྱ་རྣམས་དུང་པན་ནང་ལ་ཞོག། ཤིང་ག་ས་

གང་ལ་སྟེག་མ་བཞག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།

སྟངས་ལ། [ཐད་དང་པ]བསྟངས་ལ། བསྟངས་ལ། སྟངས། ① བརྟམ་ཐབས་ཀྱིས་སྟོན་སྟུང་བ། འོན་མེད་
གཞན་ལ་བསྟངས་ན། བསྟངས་ཆེག་རང་ལ་འཁོར་ཡོད། ② ཟུང་གིས་སྟོན་པ། ཁོ་རང་ང་ལ་མི་
དགའ་བས་འངས་པོའི་སྟོན་སྟུང་བ་རེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བསྟངས་ལ།

སྟངས་ཆེག་ [རྟོན]སྟན་འབྱེན་པའི་ཆེག་

སྟངས། སྟང་བའི་སྟུང་ཆེག་

སྟེམ། སྟེམ་པ་པོས་ཚུའི་ནང་དུ་ཐིམ་པར་བྱེད་བཞིན་པ།

སྟེམ་ལ། [ཐད་དང་པ]བསྟེམས་ལ། བསྟེམ་ལ། སྟེམས། གཉིས་མེད་དུ་སྟེ་བའམ་ཐིམ་པར་བྱེད་པ།

གཉིས་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་སྟེམས་ཤིག་ [ཤ་ལུ་ཤ་ལ་]བསྟེམས་ལ། འོ་མ་ཚུའི་ནང་དུ་སྟེམ་ལ།

སྟེམས། སྟེམ་པའི་སྟུང་ཆེག་

སྟེའུ། སྟེ་རེ་ཚུང་དུའི་མིང་ལ་སྟེའུ་ཟེད།

སྟེས། སྟེ་བའི་སྟུང་ཆེག་

སྟུ། མོ་མཆན། བྱད་མེད་གསང་གནས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། གཅིན་ལམ་དང་སྟེ་ལམ་སྟེའི་མིང་།

སྟུ་སྟུ། བྱད་མེད་གསང་གནས་སྟུ་མོ་མཆན་གྱི་ཉེ་འགམས་ནམས་སྟུ་སྟེམ་པའི་སྟེའི་མིང་།

སྟུག་ [རྟོན་ཆེག་] [དངོས་ཇས་དང་དངོས་ཇས་ཀྱི་བར་ཐག་ཐུང་བ་དང་བར་སྟོང་ཏུང་བའི་དོན་ཏེ།

ཞིང་ནང་དུ་སྟུ་གུ་སྟེམ་པ་ཏ་ཅང་སྟུག་པ་ལྟ་བུ།

སྟུག་གེ་བ། འཕྲུག་པོའི་གནས་ཚུལ། མགོ་སྟོན་གེ་ཅིང་སྟུག་གེ་བ།

སྟུག་པོ། འཕྲུག་པོ། ཤིང་ནགས་སྟུག་པོ། སྟོན་ནགས་སྟུག་པོ། སྟུག་ཅུམ་སྟུག་པོ།

སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས། གཞུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་སྟེང་མ་ལོངས་སྟེའི་

ཞིང་ཁམས་ཤིག་

སྟུང་ལ། [ཐད་དང་པ]བསྟུངས་ལ། བསྟུང་ལ། སྟུངས། ཐུང་དུ་གཏོང་བ། ཐག་པ་སྟུང་བ། ཉིན་བཅུའི་

ལམ་གཉིན་ལྟའི་བར་དུ་བསྟུངས་སོང་།

སྟུངས། སྟུང་བའི་སྟུང་ཆེག་

སྒྱུད། སྒྱུད་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་། ལས་ཀ་གཅིག་འཕྲོས་གཅིག་སྒྱུད་མཁན། ལས་ཀའི་འཕྲོར་སྒྱུད་ཅིག་ལྟ་བུ།
སྒྱུད་ཅིག་། མཐུད་པར་གྱིས་ཤིག་

སྒྱུད་པ། [ཐ་དད་པ]བསྒྱུད་པ། བསྒྱུད་པ། སྒྱུད། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པ། ལས་འཕྲོ་བསྒྱུད་པ། འཕྲིན་
བཟང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྒྱུད་ནས་ཐོས་བྱུང་། མི་རྣམས་རེས་བསྒྱུད་གྱིས་ལས་ཀ་བྱེད་པ།
སྒྱུན། སྒྱུན་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་འོ་ལམ་ཕྱོགས་ལ་སྒྱུན་པར་བྱེད། སྤྱི་འོ་ལམ་ཕྱོགས་
ལ་སྒྱུན་ཅིག་ལྟ་བུ།

སྒྱུན་པ། [ཐ་དད་པ]བསྒྱུན་པ། བསྒྱུན་པ། སྒྱུན། གཞན་ལ་སྟོས་པ་དང་། གཞན་དང་མཐུན་པར་བྱེད་
པ། ཆོད་དང་བསྒྱུན་ཏེ་སྟོ་ཆས་ཟ། གནས་ཚུལ་དང་བསྒྱུན་ནས་གོས་སྟོན།
སྟེ། མིང་མཐའ་གང་བ་མ་འདང་། མཐའ་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྟེག་བཅས་ཀྱི་བྱད་ཅིག་། གང་
བ་མ་ལ། དེན་གོང་བཅག་སྟེ་འཆོར་བ། གང་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ། མིག་གིས་མ་བཟླས་པས་
སོ། །ཐབ་སྟེ། གཏིང་ཐག་འེར་བའོ། །སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་བསམས་ཏེ་མ་བློན་པ།

སྟེ་ཁ། ① སྟེ་འུའི་སོ། ② མགོ་ཆག་གི་རུས་པ་སྟེག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་

སྟེ་ཁ་སོ་གཉིས། མགོ་བོའི་རུས་པ་འབྲུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་ཡིན།

སྟེ་ལྟ། སྟེ་འུའི་ལྟ།པ།

སྟེ་པོ། སྟེ་འུ་ལ་སྟོས།

སྟེ་གཙག་། ཤིང་བཟོ་བས་ཤིང་གཞོག་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་

སྟེ་གཞོག་རྒྱ་བ་པ། སྟེ་འུས་གཞོག་རྒྱ་བ་པ། ཀ་གཏུང་བཟོ་རྒྱུའི་ཤིང་སྟོམ་སོ་སྟེ་གཞོག་རྒྱ་བ་པ།

སྟེ་ཡུ། སྟེ་འུའི་ཡུ་པ།

སྟེག་པ། [རྫིང་]སྟེག་པ་དང་རོལ་པ་འཕམ་སྟེག་འཆོས།

སྟེགས། ① དཔངས་མཐོ་ཞིང་ཐོག་ཁོད་མཉམ་པའི་ས་ཐེམ། ས་སྟེགས། རྫོ་སྟེགས། གང་སྟེགས།

② ཡོ་བྱད་འཛོག་སའི་འཆའམ་ཁྲི། དཔེ་ཆའི་སྟེགས། ར་དཀར་ཀྱི་སྟེགས། ③ དངོས་ཆས་

མཐོ་རུ་གཏོང་བ་དང་བརྟན་པོར་བྱེད་སྒྱུད། ཀ་སྟེགས། རྒྱུ་སྟེགས། ཞབས་སྟེགས། རྒྱང་ལོག་

དུ་སྟེགས་བཞག་། ཚོག་ཅེ་ལ་སྟེགས་བཞག་

སྟེགས་ཀ [ཡུལ་]རྒྱ་འཁོར་གྱི་ཡན་ལག་ཅིག

སྟེགས་ཁྲི། ཀང་ཁྲི།

སྟེགས་རྒྱག [ཡུལ་]རྒྱ་འཁོར་གྱི་ཡན་ལག་ཅིག

སྟེགས་ངོས་ཅིས་ཆས། སྟོག་མྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་

སྟན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་desk-top calculator ཟེད།

སྟེགས་བྲ། འདེབས་བྱེད་གྱི་སྟེགས་བྲ། ཀང་སྟེགས། གཞོགས་སྟེགས།

སྟེགས་ཟམ། ལས་ཟམ།

སྟེང་། སྐང་ངམ་ཐོག་།ས་སྟེང་། བློག་ཅེའི་སྟེང་། དབྱིན་སྐད་དུ་top ཟེད།

སྟེང་ཀང་ཅན། [མངོན་]ག་ར་རྩ་སྟེ་སེང་གེ་ཀང་བརྒྱད་པ།

སྟེང་སྐས། ཁང་སྟེང་དུ་འགྲོ་སའི་འདྲེག་སྐས།

སྟེང་སྟེ་བ། [མངོན་]ལྗོན་ཤིང་།

སྟེང་བརྟེན་མའི་ལུགས། འབྲུགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ནང་གསེས་སྟེང་བཞི་དུས་བཞི་མཉམ་

པར་འདོད་པའི་ལུགས།

སྟེང་ཁང་། ཐོག་བཅེགས་མའི་ཁང་བ་སྟེང་མ།

སྟེང་གི་བཀོད་པ། དཔལ་འགྱུར་གྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་བཅུགས་པའི་ཆབ་སྟིད་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་

ཆོས་ལུགས། སྐྱ་རྩལ། མཚན་ཉིད་རིག་བ་སོགས་གྱི་ལྷ་རྩལ་དང་། ལྷ་རྩལ་དེ་དག་དང་མཐུན་

པའི་ཆབ་སྟིད་དང་ཁྲིམས་ལུགས་སོགས་གྱི་ལམ་ལུགས།

སྟེང་གི་འདྲེག་རྟེན། [མངོན་]མཐོ་རིས།

སྟེང་གི་སྟེ་ཅན། [མངོན་]ལུག་པ།

སྟེང་གི་བར་སྐྱང་། བམ་མཁལ།

སྟེང་གོས། སྟེང་དུ་བཅེགས་ནས་ཁྱོན་རྒྱའི་གོས།

སྟེང་གི་བ། གཟའ་གདོན་གྱི་གི་བ་ནད་དེ་མྱད་ཁྲག་འདྲེས་པའི་ནད། སྟེང་གི་བ་སོག་པ།

སྟེང་དགའ་དགོན། རྩེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་གཙང་བཀ་ཤེས་སྟུན་པོ་མ་བཏབ་པའི་གོང་དེར་ཅམ་ན་

བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ས་ཁུལ་བཞད་
མཐོང་སྒོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤང་ངོས། སྤང་ཕྱོགས། ཁང་བ་སོ་སོའི་སྤང་ངོས་ལ་རྩ་གཡམས་ བཀའ་འདུག

སྤང་གཙལ། བཟའ་ཆོ།

སྤང་ཆེན། ལྷུང་པོ་སྤང་ཆེན་ཏེ་རྫོང་ནིག། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཤར་བྱང་ངོས་དང་རྒྱལ་མོ་རྒྱལ་
ཆུའི་སྤྲོད་རྒྱུད་ཏུ་ཡོད། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་རྒྱ་མོ་ཐང་ཏུ་ཡོད།

སྤང་ཆེན་དགོན། ① རབ་བྱང་དང་པོའི་ལུགས་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༠༩༡ལོར་ལྷུང་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་
མཆན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་
སྤང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤང་ཆེན་དགོན། ② འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤང་ཐག། ཁློག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྐྱོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་རྟེན་ཏུ་top margin ཟེད།

སྤང་གདོན། གཟའི་གདོན་ཏེ་རྩ་ཏུ་ལ།

སྤང་པ། [རྟིང]ནགས།

སྤང་ཕྱོགས། སྤང་ཕྱོགས། སྤང་ཕྱོགས་ནམ་མཁལ།

སྤང་ཕྱོགས་སྐྱོང་། ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་ལྷ་ཆངས་པ་དང་ཉི་ཁྲ།

སྤང་འཕགས་པ་དགོན། མིང་གཞན་སྤང་འཕགས་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དགོན་ཟེད། འདེབས་མཁན་
དང་བཏབ་ཏུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་
རིས་ཁུལ་ཅུ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྤང་འཕར། [མདོན]ཆུའི་མ་རྒྱབས།

སྤང་འཕུར། [མདོན]རྒྱ་བ།

སྤང་འཕུར་དབང་པོ། ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ།

སྟེང་མ། ས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིང་མ་དང་མྱད། ཁང་བ་ཉིས་ཐོག་གི་སྟེང་མ།

སྟེང་ཅེག། །སྟེང་ཙ་ཡང་ཟེད། ཁལ་དོའི་སྟེང་དུ་ཅེག་རྒྱུ་འཛིན་མ།

སྟེང་བཅེག་ས། །ཡུལ་།བོད་ཀྱི་བྱང་མེད་ཀྱི་སྟོང་གོས་ཤིག་གི་མིང་།

སྟེང་ཞལ། བཟའ་ཆོ།

སྟེང་གཟའ་ཐོག་ས། གཟའ་གདོན་གྱི་གི་བ་ནད་ཐོག་ས་སྟེ་མྱད་ཐོག་འབྲེལ་བའི་ནད་ལ་ཟེད།

སྟེང་འོག། །གོང་དང་འོག་གི་དོན། གནས་ཀྱི་སྟེང་འོག་དཔེར་ན། ཁང་བའི་སྟེང་དང་འོག་། གོ་གནས་
ཀྱི་སྟེང་འོག་། གོང་གི་དཔོན་དང་འོག་གི་འབངས་ལྟ་བུ། རྒྱ་འོག་གམ་གོང་འོག་། སྟོང་གྲུའི་
འཛིན་གྲུ་སྟེང་འོག་སོ་སོ། །

སྟེང་འོག་བར་གསུམ། གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟེང་གོང་བར་གསུམ་ཡང་ཟེད།

སྟེང་ཡིག། །སྟོག་མྱད་འབྲུལ་འཁོར་ནད་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་མ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་superscript ཟེད།

སྟེང་གཡོག་ས། ཐོག་གམ་སྐད་དུ་འགྲེལ་ས་རྒྱུ་འཛིན་པས།

སྟེང་ལུད། །ཞིང་ལས་ཐོན་བཏབ་པའི་སྟོན་ལ་རྒྱབ་པའི་ལུད།

སྟེང་ཤོད། ཁང་བ་སྒྲ་འོག། ཁང་བ་སྟེང་ཤོད།

སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ། ཐོག་རིམ་གསུམ་གྱི་སྟེང་ཁང་། འོག་ཁང་། བར་ཁང་གསུམ།

སྟེང་སོ། །ཡ་སོ། །

སྟེན། སྟེན་པའི་སྐུལ་ཆིག་། །ཡོན་ཏན་སྟོབ་པར་རེ་བ་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དགེ་ཆན་སྟེན་མཁན། སྟེན་
འདོད་ཀྱི་བསམ་ས་ས། བཟོ་བ་ཆན་པོ་དགེ་ཆན་དུ་སྟེན་ཅིག་ལྟ་བུ།

སྟེན་ས། །[མ་དད་ས་]བསྟེན་ས། བསྟེན་ས། སྟེན། ཉེ་བར་བསྟེན་ས་འམ་ཉེ་བར་གཏུག་ས། སྟེན་ས་
བསྟེན་ས། དགེ་ཆན་སྟེན་ས། སུ་བྱམས་ས་མ་ལྟར་དུ་བསྟེན། ཡུལ་ཡར་མྱུངས་ལ་བསྟེན་ན་ལྟ་
ཡང་ལྟ་ཤམ་པོ་དང་། ཡུལ་གོང་པོར་བསྟེན་ན་ལྟ་གོང་བཙུན་དེ་མོ་བསྟེན་དགོས།

སྟེམ། སྟེམས། མཐུ་གཏད་ཀྱི་གཞི་དང་།

སྟེམ་ས། །[རྟིང] ① འཆིང་བ། ② དེག་ས་དང་། རྩང་བ། ③ མོ་གཏན་རྒྱབ་ས།

སྟེམས། མཐུ་གཏང་གྱི་གཞིང་པ།

ཨཱེ། ཨཱེ་མུང་པམ་ཏེམ་ཏ། ཨཱེ་ས་པཞོག་ཏ། ཨཱེ་ཨཱེ། ཨཱེ་མི་ཏེམ། ཨཱེ་མུང་ཏེམ་ཏེམ་ཏ།
ཨཱེ་མེཏ།

སྟེ་ཕྱི་རྒྱལ། སྟེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བོད་པའི་ཡོང་སྐད་ཅིག

ཉིད། ལྷིབ་པའི་དོན་ཏེ། བར་ཉིད་ཚུར་ལེན། གཟེར་འདོམས་སྒྲན་གྱིས་ནད་པར་བདེ་བ་ཉིད་ལྟ་བུ།

ཉེར་མོ། འུ་འུ་མོ་གཉེན་སྲིད་ཀྱི་འབྲས་ལྷན་ལྷན་རྒྱུ་།

ཧེར་ཆ། ལྷན་སྐྱེ་དངོས་ཐུག་།

ཉེར་ཆད། ལྷན་གྱི་ཁ་ཆད་དམ་ཁ་དན།

ཨེར་ཨེར་པལྟོག་པལྟོག་ ཁྲོམ་སྟོང་ཡིན་སྟོང་ཡིན་པར་པལྟོག་གིན་པལྟོག་གིན་ལྟེན་པ། ཨེར་ཨེར་
པལྟོག་པལྟོག་གླེ་མ་དང་དཔོན་པོའི་ཤེས་པ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱ།

ལྟེར་བ། ① [ཐ་དད་བ]ལྟེན་བ། ལྟེན་ཐོན་ཆེན་ཞིག་ལྟེར་བ། ལྟེན་གྲུ་དམར་འབྱུར་ལ་འོ་མ་ལྟེར་བ།

ཐོས་ན་དགའ་བ་སྟེར་བ། ལྷ་ཚབ་ཏུ་སྟེར་བ། རྒྱ་བ་ཚེས་གྲིས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྟེར། ལྷ་ས་ལ་
བདེ་བ་སྟེར་བ། བརྩོམ་མོས་བཟང་པོ་སྟེར།^② བསྐྱེད་བའི་སྟེན་པ་སྟེ་ཅིས་གྲི་བ་སྟེ་ན།

ཨྱེ་ཡིན་ཆེས་བྲག་། རྩོལ་རྒྱ་ཤིངོ་བ་རྟ་ལ། དར་ཚུལ་མ་མི་པའི་བར་ཨྱེ་ཡིན་ཆེས་བྲག་།
ལྷན་ལ། ཨྱེ་ཕྱོད་། དར་ཡིན་ཚུལ་ལྟ། དག་ལ་ཨྱེ་ཕྱོད་།

སྟེས། སྟབས། ལས་དོན་རྩྭ་པའི་སྟེས་ལེགས་ནས་བྲ་འབྲིག་པོ་བྱང་སོང་།

སྟེས་པ། སྟབས་ལེགས་སམ་རང་ལྷགས་གྱིས་བྱང་བ།

སྟེན་དབང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟབས་ཤིག་བཅས་སྟབས་ལེགས་པ། སྟབས་ལྡན་དུ་སྟེན་དབང་།
གིས་བྱལ་བ་ཐོབ་པ། མ་རྒྱུད་མཐར་ཅམ་ཞིག་སྟེན་དབང་གིས་རྟེན་གྲང་ལྟགས་མི་བརྟན།

ཉེས་དབང་དུ་ཐོབ་པའི་སྒྲུ། རང་གིས་བསམ་བཞིན་པའད་པ་མིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་
སྒྲུ་དངོས།

ལྟོ་ཀ [ཆིང]ཅུང་བ།

སྟོན་གྱི་ཡོང་བ། མོངས་པའི་དབང་གིས་གྲུ་བ་ལྷན་ཟད་འཇུག་པ་གྲུ་སྟོ་མི་ཡོང་། བཟའ་བཏུང་།

ལ་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་གཟུགས་པོ་ལ་སྟོ་བ་ཐག་ཆོད། ཉན་ལ་པན་ན་སྟན་རོ་ཁ་ཡང་མི་སྟོ།
སྟོང་། ① བརྒྱ་ཐག་བརྒྱ་སྟེ་གངས་ཀྱི་སྟོང་། ② མི་བསད་པའི་སྟོག་ཆབ་སྟེ། སྟོང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་
ལྟར་མི་རབ་ཀྱི་བསད་པ་ལ་གསེར་སྟངས་སྟོང་སྟག་རེ་འཇལ་དགོས་པས་སྟོང་ཞེས་བྲེད། མི་
བསད་སྟོང་སྟུག། མི་བསད་པ་ལ་སྟོང་། རྒྱ་བྱས་པ་ལ་འཇལ། མི་པར་བསད་ནས་སྟོང་ཚུར་
ལེན་པ། ③ བོད་ཀྱི་སྟོག་མའི་རིགས་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

སྟོང་སྟུང། རྒྱ་འབྲུ་རས་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་སྟེ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྟུང་པ།

སྟོང་སྟོང། གངས་ཀ་སྟོང་སྟག་ལོན་མ་ལོན་ཅ་མ།

སྟོང་སྟོང་དགོན། སྟོང་འཁོར་དགོན་ཡང་འབྲི་སྟོལ་འདུག །རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྩ་སྟེ་ལོ་
༡༧༥༧ལོར་ཆོས་རྗེ་རྒྱ་བ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་བཏབ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོང་སྟོང་གནས་ནང་རྩོམ་དགོན། དགོན་པ་འདི་ནས་བཏབ་ཀྱི་དུས་ཆོད་མི་གསལ། བྲག་དཀར་
རྒྱ་མ་བྱམས་པ་རབ་བརྟན་ཞེས་པས་བཏབ་པར་བཤད། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་
དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོང་རྒྱལ། ལུས་ལ་རྒྱལ་བ་འདོགས་རྒྱ་མེད་པའི་རྒྱ་རྒྱལ། གཙང་པོ་ལ་སྟོང་རྒྱལ་བརྒྱབ་ན་ཚུར་
བྱིང་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེ།

སྟོང་སྟུགས། ཟས་སྟོམ་སོགས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལྷ་བ་ཅན་སྟུགས་པའི་རྒྱུད་གི་ནད་རྟགས་ཤིག

སྟོང་བསྐལ། སྟོང་པའི་བསྐལ་བའི་བསྐལ་ཆོག

སྟོང་ཁུག། ཏུང་ཀྲས་དང་དོན་གཅིག །གནའ་པོ་རྒྱ་སྟུང་བྱུང་ཆག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་མིང་།

སྟོང་ཁན་རྒྱལ་པོ། [རྒྱ]རྒྱ་སྟུང་ལ་ཏུང་ཀྲས་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ།

སྟོང་འཁོར་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་མྱིང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༧༧༧ལོར་རྩོམ་རྒྱ་
མཆོས་བྲུག་བཏབ། བྱུང་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་སྟོང་སྟོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོང་འཁོར་ལོས་སྟུར་རྒྱལ། སྟོང་སྟེ་ཕུད་ཀྱི་བདག་པོ་འཕམ་སྟོང་གསུམ་འཁོར་ལོས་སྟུར་བའི་རྒྱལ་པོ།

སྟོང་འཁྲུགས། འཁྲུགས་ཆད་རྒྱུད་གིས་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། ཉན་རྟགས་སུ་སྟོང་གཟེར་བ་དང་། ཁ་སྐྱམ་

པ། གཞེར་འཕོ་བ། སྒྲི་འཆལ་སོགས་བྱེད་པ་ཞིག
སྟོང་གི་མཚོ་ནག །མཚོ་ཞིག །མཚོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མགོ་ལོག་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྲལ་གྱི་
མ་སྟོད་རྫོང་དུ་ཡོད།
སྟོང་གྲོང་། རོན་མེད་དུ་གྲོང་སོག་པ། རོན་མེད་སྟོང་གྲོང་བྱེད་ནས་ཅི་ཡོང་།
སྟོང་གྲོང་སོག །སྒྲུག་གྲོང་སོག་ཀྱང་ཟེར། གྲོང་ཆེན་སོ་རག་ཀྱང་ལབ་ས་མེད་པ།
སྟོང་རྒྱ། ཅ་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱ།
སྟོང་རྒྱག །ཆེད་དུ་བྱིན་ནས་དོན་མ་གྲུབ་པར་ལོག་ཡོང་བ། རོན་མེད་སྟོང་རྒྱག་གྲུས་པ།
སྟོང་རྒྱགས་སྟོད། ས་དེ་བར་བྱིན་ཀྱང་དོན་གོ་མ་ཆོད་པ།
སྟོང་གཙོད། [རྟིང་]ཡིན་མིན་གྱི་དོན་ཐག་གཙོད་པ།
སྟོང་ཆ། ① བར་སྟོང་གི་ས། ② བར་ཤིང་གི་མཐའ་སྟོར་གྱི་སྟོང་བའི་རེ། ③ དུམ་བུ་སྟོང་དུ་
བགོས་པའི་ཆ།
སྟོང་ཆས་མེ། ལྷང་ཆ་ཞིག་པའམ་ཡལ་བའི་ཚུལ། ལུན་ནག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཆས་མེར་གྱུར་སོང་།
ན་བྲུག་ཆང་མ་སྟོང་ཆས་མེར་ཞིན་ས་བྲག་སོང་། འབྲལ་བ་བྱིན་ནས་རེ་ཞིག་མགོན་ཁང་སྟོང་
ཆས་མེར་སོང་།
སྟོང་ཆའི་གོ་ས། གློག་ཁྲད་འབྲལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
ཞེ། དབྱིན་སྟོད་དུ་blank character ཟེར།
སྟོང་ཆུང་དུ། སྟོང་ཆུང་དུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བསྐྱས་མིང་།
སྟོང་ཆེན་ཁྲུང་མོ་དགོན། མིང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྟོང་ཆེན་ཁྲུང་མོ་དགོན་གཡུང་དྲུང་དར་རྒྱས་ལུན་
ཆོགས་སྒྲིང་ཞེས་ཟེར། རབ་བྱུང་བུག་པའི་ལུགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༣༡༧ལོར་སོག་བཙན་སྟོན་པ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཏག་ གྲུབ་མཐའ་བོན་སོ་ཡིན། ད་ལྟ་མཚོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁྲལ་ཁྱི་ག་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་ཆེན་རྒྱ་ཐང་ལྟ་ཁང་། རབ་བྱུང་བུག་པའི་ནང་ཅས་དུ་བོན་ཁྲ་སོག་བཙན་སྟོན་པ་ཡེ་ཤེས་དང་།
སྟོང་ཆེ་དཔོན་སོ་རྟོར་ཅོག་པརྒྱ་ཆུལ་གཉིས་ཀྱིས་བཞེངས། གྲུབ་མཐའ་བོན་སོ་ཡིན། ད་ལྟ་

མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་ཀ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས།
སྟོང་ཆེན་རབ་འཛོམས། གསང་སྤགས་བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག
སྟོང་ཆེན་རབ་འཛོམས་མ། གཟུངས་ཆེན་བྲ་ལུའི་ནང་ཆོན་ཞིག
སྟོང་ཆེན་གཡུང་བྱུང་དགོན། མིང་གཞན་སྟོང་ཆེན་གཡུང་བྱུང་གསང་སྤགས་དང་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་
ཟེལ། རབ་བྱུང་བུ་པའི་སྟོང་ཅམ་དུ་སོག་བརྩན་སྟོན་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཏབ། བྲ་མཐའ་བོན་
པོ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་སྟོ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱི་ཀ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་མཆོད། མེ་ཏོག་བདུག་སྟོས། མར་མེ། རྩི་ཆབ། ཞལ་ཟས་ཏེ་མཆོད་རྩིས་སྤྲ་མང་སོ་སོ་ནས་
གངས་ཀ་སྟོང་བྲག་རེ་ལོངས་པའི་མཆོད་བ།
སྟོང་མཐུག། སྟོ་བོ་སྟོང་མཐུག་སྟེ་བོད་རང་སྟོང་སྟོངས་ཀྱི་ཉིང་གི་རྩོད་ཁོངས་སེར་གྲིམ་ལའི་ཤར་
ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག
སྟོང་མཐུག་མེད་བ། འགོ་མཐུག་མེད་བ། སྟོང་མཐུག་མེད་པའི་སྤྲ་ཞིག་ལེན།
སྟོང་འཇལ་བ། མི་བསད་པའི་སྟོང་འཇལ་བ། སྤར་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ལ་མི་བསད་བ་དང་གསོད་ཅིས་
བྱས་སྟོང་འཇལ་དགོས་པའི་སྟོལ་ཡོད།
སྟོང་འཛིག། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་blanking ཟེལ།
སྟོང་འཛིག་ཡིག་རྟགས། སྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་
སྟད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་space character ཟེལ།
སྟོང་ཉིད། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱུས་མིང་།
སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱག་། ༡ བར་སྟོང་ཉིད། ༢ བྱི་སྟོང་ཉིད། ༣ བྱི་ནང་སྟོང་ཉིད། ༤ སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་ཉིད།
༥ ཆོན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད། ༦ རོན་དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད། ༧ འདུས་བྲས་སྟོང་བ་ཉིད། ༨ འདུས་མ་
བྲས་སྟོང་ཉིད། ༩ མཐའ་ལས་འདས་བ་སྟོང་བ་ཉིད། ༡༠ ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་བ་སྟོང་ཉིད།
༡༡ རོར་བ་མེད་བ་སྟོང་ཉིད། ༡༢ རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད། ༡༣ ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད། ༡༤

རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་ཉིད། ༡༥ མི་དམིགས་པ་སྟོང་ཉིད། ༡༦ དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
སྟོང་ཉིད་དེ་བཅུ་བྱུག་གོ།

སྟོང་ཉིད་བཅུ་བཞི། བར་དང་བྱི་དང་བྱི་ནང་སྟོང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། རོན་དམ་འདུས་བྱས་འདུས་
མ་བྱས། མཐའ་འདས་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་དང་། རོར་མེད་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། མཆན་ཉིད་
ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཉིད།

སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། དུམ་ལས། བར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་
པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོར་པ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་རྣམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། རོ་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་
བཅོ་བརྒྱད་དོ།

སྟོང་ཉིད་ཆེན་པོ། སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཟུས་མིང་།

སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་གི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་སྟོང་ཉིད། དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་
དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་བཅས་སོ།

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། སྟོབ་དཔོན་སྐྱུ་བྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་བྱུག་གི་ཡ་གྲུལ་
ཞིག།

སྟོང་ཉིད་བཞི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་
དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་བཞིའོ།

སྟོང་ཉི་སྟོང་ཆོང་། ཆོང་ཐོག་དང་རིན་དུལ་དངོས་སུ་སྟོང་ལེན་མི་བྱེད་པར་ཆོག་སྟོང་ཅམ་གྱིས་
འདི་ཉི་འདི་འཆོང་ཞེས་མགོ་བདེ་སྐྱབས་ཆོང་བྱུང་པ།

སྟོང་གཉིས་པ། བར་མའི་འཛིག་རྟེན།

སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྟོང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་ས་ཡ་སྐག་གཅིག་གི་

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས།

སྟོང་སྟེག། ① རོན་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟེག་པ། ② མི་བསད་པའི་སྟོང་སྟེག་པ་སྟེ་སྟོང་འདེད་པ།
སྟོང་ཉགས་སྤྲོ་མོ། མྱོག་མྱུང་འཕྱུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་hard space ཟེད།

སྟོང་གཏམ། རོན་མེད་ཀྱི་ཁ་སྟོང་པའི་འཁྱུར་གཏམ། གང་བྱས་སྟོན་རྒྱ་མ་བྱུང་བར་དེ་བྱས་ཟེར་བ་
སྟོང་གཏམ་ཡིན།

སྟོང་ཐང་། སྟོང་གི་རིན་ཆད། གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ས་ལུགས་སུ་མི་བསད་པའི་སྟོན་མཛུལ་
ཐབས་ལ། རྒྱ་ལོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་ནས་མི་རབ་འབྲིང་སོགས་རིམ་བ་དགྲུ་དུ་
བྱེ་བ་སྟེ་སྟོང་འཛུལ་ཚུལ་ནི། དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་རབ་ཀྱི་རབ་དང་། འཁོར་འབངས་མི་
གངས་སུ་མ་བརྒྱ་ཡན་ཆད་ཡོད་པའི་མངའ་བདག་དང་དགོན་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་རབ་ཀྱི་
འབྲིང་དང་། འཁོར་འབངས་བརྒྱ་ཡན་ཆད་ཡོད་པའི་མངའ་བདག་དང་དགོན་ཆུང་གི་མཁན་པོ་
རྣམས་རབ་ཀྱི་ཐ་མ་དང་། དཔོན་རིགས་དགྲུས་མ་དང་དགོན་གཉེར་རྣམས་འབྲིང་གི་རབ་དང་།
དམག་དཔོན་འབྲིང་བ་དང་གྲུ་པ་པལ་པ་རྣམས་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མངའ་
བདག་རྣམས་འབྲིང་གི་ཐ་མ་དང་། མི་སེར་པལ་པ་དང་གཞུང་གཡོག་རྣམས་ཐ་མའི་རབ་དང་།
གཞིས་ཆགས་པའི་མགར་བ་དང་། བཤན་པ། སྤྱང་པོ་རྣམས་ཐ་མའི་འབྲིང་དང་། གཞི་གནས་
མེད་པའི་མགར་བ་དང་བཤན་པ་རྣམས་ཐ་མའི་ཐ་མ་བཅས་སོ། །རིམ་བ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་
ནས་གཤིན་པོའི་སྟོང་ཐང་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། གསེར་སྤང་ཆེན་སྟོང་ནས་བཙོ་ལུང་བར་གང་
ལ་ཅི་འོས་སུ་འཛུལ་དགོས་སོ། །

སྟོང་ཐང་ལྗན་དཀར། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྷེ་བཙན་རྒྱན་དུ་བཞུགས་སའི་པོ་བླང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ནོ། །

སྟོང་ཐུག། ① གནད་དོན་སྟོང་ཐུག་དུ་མ་ཐུན་ཐུན་དུ་བསྐྱས་པ་སྟེ་སྟེ་དོན། ② གངས་གནས་ཤིག་
སྟོང་མཐལ། གནམ་གང་སྟེ། བོད་ཆེས་སུ་མ་རྩ་ཉིན་གྱི་མིང་།

སྟོང་དང་པོ། སྟོང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས།

སྟོང་དང་པོ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། ཆངས་གནས་ནས་རྒྱུད་དཀྱིལ་བར་གྱི་མྱིང་བཞི་རི་

རབ་ཉི་ལྔ་སོགས་ཆ་ཆང་གཅིག་ལ་ཅིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་བརྒྱང་བའི་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་
སྟོང་ཕྱེ། ཏུང་གངས་སྟོང་ཕྲག་ལོན་པའི་ཕྱེ་ཆོ།
སྟོང་གང་ག། བན་ཐོགས་བྱའམ་ཐོགས་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།
སྟོང་ནག། །ལུ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཤིག་སྟེ། སྒྲེམས་པ་ཆེ་དབང་གིས། ལུ་བའི་ནང་ཁོག་སྟོང་བ་
དང་། ཕྱིའི་མདོག་ནག་པོ་ཡིན་པས་སྟོང་ནག་ཅེས་ཀྱང་བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
སྟོང་ནག་ཁྲ་ཆུང་དགོན། ཁྲ་མ་ཆོས་བཟང་གིས་བཏབ། ཁོང་ནི་ཀམ་པ་བརྟུགས་པ་བསུད་འདུལ་
རྟོ་རྟོ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན། བྱལ་མཐའ་ཀམ་བཀའ་བརྟུད་ཡིན། ད་ལྟ་ལུལ་འཁྱུ་བོད་རིགས་
རང་སྟོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་ནག་ཁྲ་ཆེན་དགོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་བའི་ལོ་རབས་ཉི་ལུ་བའི་ནང་ཅམ་དུ་བཏབ།
ཐོག་མར་བྱལ་མཐའ་འབའ་རོམ་བཀའ་བརྟུད་ཡིན། ཕྱིས་སུ་ཀམ་བཀའ་བརྟུད་དུ་བསྐྱར། ད་
ལྟ་ལུལ་འཁྱུ་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་གནས་མཆམས་གཙོད་ཉགས། ཐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་
ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་kilobit separator ཟེད།
སྟོང་པ། ① [ཐ་མི་དང་པ་]སྟོངས་པ། སྟོང་པ། ② དབེན་པ་དང་། ཟད་པར་འཁྱུར་བ། ལ་འགོ་ཤིང་
གིས་སྟོང་པ། ལུང་པ་ཆུས་སྟོང་པ། གོད་ནད་བྱུང་ནས་སྟོ་བྱུགས་སྟོང་པ། ཁྱིམ་གཞི་སྟོང་པ།
མི་ཤི་ཁྱིམ་སྟོང་། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་། རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པ། ③ སྒྲིན་པ་དང་། བན་པ། ཐབས་ཤེས་གང་གིས་ཀྱང་མི་སྟོང་། ④ མནན་ན་མི་འཕར་
བའི་ཅ་སྟངས་ཤིག། ⑤ ལྷ་རེའི་གནམ་གང་། ⑥ [མདོན་]ཡར་རོའི་ཆེས་བཞི་དང་། དགྲ། བརྒྱ་
བཞི་བཅས་དང་། མར་རོའི་ཆེས་བརྒྱ་དགྲ་དང་། ཉེར་བཞི། ཉེར་དགྲ། རྣམས་སོ། ⑦ བདག་ལྟ་
བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ནང་གསེས་ཤིག། ⑧
སྟོང་གི་ནང་དུ་བརྟུད་གང་ཡང་མེད་པ། ཁང་པ་སྟོང་པ། ཐང་སྟོང་། རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ། བྲག་
སྟོང་། ལུང་སྟོང་། འོག་སྟོང་། ས་སྟོང་རི་སྟོང་། དབུལ་ཁིང་སྟོང་པ། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་སྟོང་
པོ་མེད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད། འབྲས་བུས་སྟོང་། ཡ་མ་བརྒྱ། གསོག་གསོབ་བཅས་སོ། ⑨ ཡང་

གངས་ཐིག་ཡེའི་མིང་། དབྱིན་སྐད་དུ་empty ཟེད།

སྟོང་པ་ཆེན་པོ། ① སྟོང་པ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། དགའ་བཤལ་གྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའོ། །

② འོད་གསལ་གྱི་ཀུན་གཞི་ལས་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་ཅམ་ལངས་པའི་ཉིང་ཐོབ་པོ།

སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་ལུགས་སམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད།

སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྒྱས་མ་ཐེབས། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བས་རྒྱས་ཐེབས་མ་ཐེབས་ནི། སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་པའི་སྒྲིའི་ལུགས་རྒྱན་ཐེབས་མ་ཐེབས་ལ་བྱེད་དགོས། འདི་གོ་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས།

སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ། རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས། ཀུན་བཏགས་མེད་པའི་
ཆོས་རྣམས་སོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད། ༡ རྒྱེ་བ་མེད་པ། ༢ འགག་པ་མེད་པ། ༣ ཉག་པའི་མཐའ་

དང་བཤལ་བ། ༤ ཆད་པའི་མཐའ་དང་བཤལ་བ། ༥ གང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པ། ༦ གང་ནས་འོང་བ་

མེད་པ། ༧ རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བཤལ་བ། ༨ མཚན་མར་འཛིན་པའི་

སྒྲོས་པ་དང་བཤལ་བ་རྣམས་སོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད། བྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད།

ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། རྟོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་

ཉིད། མཐའ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རྟོན་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་

ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། མི་

དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཅས་བཅུ་དྲུག་

སྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་

མ་བྱུབ་པར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ནི་སྤང་སྤིང་སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་པ་ལ་བྱུབ་པས་

ཆེན་པོ་འོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དངོས་

པོ་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་

སྟེ། དུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། དེ་ཉིད་ལ་གང་
ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གང་རུང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཞིག་གོ།
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བུ།
སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས། ལྷ་བདེ་དེས་དུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་པའི་དོན་
ཡིན། ལྷ་བདེ་ཡི་རོ་བོར་འགྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།
སྟོང་པ་ཉིད་བཞི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད།
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་བཅས་བཞི་པོ། །
སྟོང་པ་བཞི། སྟོང་པ་དང་། འིན་རྟ་སྟོང་པ། སྟོང་པ་ཆེན་པོ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་བཅས་བཞི། དེ་བཞི་
ནི་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་བ་དང་། མཆེད་པ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་དང་སྤྱར་རོ།
སྟོང་པ་དཔྱད་མོད་གོ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་སྤང་སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ལོར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་
པ་བོད་ལ་མེབས་པའི་ལམ་བར་དགོན་པ་འདི་བཏབ་ཞེས་བ་ཤད་སྟོལ་འདུག །བྲལ་མཐའ་ས་
སྤྱུ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་མི་ཐང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ཞིག །སྟོང་པ་ལ་ཡང་སྤྱིར་འཛིན་ཚུལ་མང་
ཡང་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱལ་པ་ལ་འཛིན་དགོས། ཀུན་རྫོབ་རྟུ་མེད་པར་མེད་
མཐའ་རུ་འཛིན་པ་ཡིན། སྟོང་ཉིད་དམ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྟུ་ཡོད་པར་
འཛིན་བྲལ་པ་བྱུང་ན། སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བའོ། མེད་མཐའ་ཞིགས་པ། མེད་མཐའ་
བཀག་པར་འཛིན་པ་ཡིན།
སྟོང་པའི་བསྐྱལ་བ། བསྐྱལ་བ་བཞིའི་ཐ་མ་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འཛིན་ཆར་ནས་འཛིན་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཀྱི་མ་མ་ཆགས་བར་གྱི་སྟོང་པར་གནས་པའི་བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུའི་ཡུན་ལ་སྟོང་པའི་
བསྐྱལ་པ་ཞེས་བྱའོ། །
སྟོང་པའི་ལྷ། ཟབ་མའི་གནས་ལུགས་མཐའ་བཞི་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་སྟེ་བྱ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་གི་
ནང་གསེས་ཤིག །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྟོམ་པ་སྟོང་པའི་ལྷའོ། །
སྟོང་སྤྱི་བུད། སྟོང་དང་པོ་སྤྱི་བུད་དང་དོན་གཅིག

སྟོང་དཔོན། མི་གངས་སྟོང་གི་སྤྱི་དཔོན།
སྟོང་ཕྱགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ། བདེན་བྱུང་གིས་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བོ།
སྟོང་ཕྱག། གངས་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ།
སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ། ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་རྒྱལ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བར་
བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གས།
སྟོང་འཕྲོ་བ། [མངོན་]ཉི་མ།
སྟོང་གཟུགས་སྟོས་གཏེར། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་
ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་blank medium ཟེད།
སྟོང་བར་མ། སྟོང་སྤྱི་ཡུད་སྟོང་ཕྱག་རེ་ལ་སྟོང་བར་མའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་
མྱིང་བཞེན་ས་ཆངས་པའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་བར་ས་ཡ་ཕྱག་གཅིག་ཡོད་དོ། །
སྟོང་བྱ་རྒྱུད། སྟོང་དཔོན་རྒྱུད་ཁག།
སྟོང་མིག། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་ཏུ་space ཟེད།
སྟོང་ཚད་བྱེད་པ། དགོས་པ་མེད་བཞེན་ཏུ་ཁ་སྟོང་བས་ཚད་བ་བྱེད་པ།
སྟོང་ཆེ་རོག་པོ། སྟོང་ཟེལ་གྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག།
སྟོང་ཆོ། གངས་ཀ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་འོངས་པའི་སྟོང་ཆོ།
སྟོང་མཆོ་མ་ཁི་ལྷ་ཁང། དགོན་པ་འདི་བཏབ་ཏུ་ས་དང་འདེབས་མཁན་མ་གསལ། བྱུང་མཐའ་བཀའ་
བརྒྱུད་པ་ཡིན། བར་སྐབས་སུ་དགེ་ལུགས་པས་བཟུང་སྟོང་བར་བཤད། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་
སྟོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྐར་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་གཞི། སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་སྟེ་ཤེས་བྱའི་ཆོས་མཐའ་དག།
སྟོང་བཞིའི་རྒྱུད་མེས་ཀ། སྟོང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་བཞི་
ཡུལ་ཏུ་བྱས་པའི་མེས་ཀ་དང་། མེས་ཀ་དེའི་བཞེན་བྱར་གྱུར་བའི་རྒྱུད་བཅས་ལ་འདྲིལ་པ་ཡིན།
སྟོང་ཟད། ① དོན་མེད་ཏུ་སྟོང་བར་ཟད་པ། ལས་ཀ་མ་བྱས་པར་ཉི་མ་སྟོང་ཟད་ཏུ་སོང་། མི་ཆེ་སྟོང་

ཐད་དུ་ཕྱིན་པ། ② འོན་མ་གྲུབ་པ། རེ་བ་སྟོང་ཐད།

སྟོང་ཐུག་ གངས་ཀ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གི་ཐུར་གཅིག་གམ་ཆ་གཅིག་

སྟོང་ཐུར་སྐར་ཆ། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་
ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་milliseconds ཟེད།

སྟོང་ག་ཐུགས་ཀྱི་བདེ་བ་དུག །ཡིད་བདེ་ཤ་མོ་ཙམ། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་དགའ་བདེ། སྟོག་ཐུར་
འཕྲེས་པའི་བདེ་བ། ལུས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་འབར་འཛྲག་གི་བདེ་བ། ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོའི་འབར་འཛྲག་
གི་བདེ་བ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བཅས་སོ། །

སྟོང་ག་ཐུགས་འཆར་ཚུལ་དུག །སོར་སྤྱད་ལ་ག་ཐུགས་བརྟན་ཙམ། བསམ་གཏན་མ་དེ་ཉིད་སེམས་
སྒྲོས་བལ་དུ་ཤེས་པ། སྟོག་ཚུལ་ལ་སྟོང་ག་ཐུགས་སུ་ཤར་བ། འཛིན་པ་ཐིག་ལེ་དངས་མར་
ཤར་བ། རྗེས་བྱུང་ལ་འབར་འཛྲག་གི་གཏུམ་མོའི་རོ་བོར་ཤར་བ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མི་འགྱུར་
ཐིག་ལེ་ཤར་བའོ། །

སྟོང་ལུང། ལག་ལེན་མེད་པའི་ལུང་གཏན། ཁ་ནས་འབྲེལ་ཆགས་ཀྱི་སྟོང་ལུང་བཤད་པ།

སྟོང་ར་ཙན། གངས་ཀ་སྟོང་ཕྲག་ལོངས་པའི་སྡེ་ཆན།

སྟོང་ར་རི་ཁོང། སྤྲ་ཁམས་གཏེར་སྟོན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠ལོ་
ཙམ་ཞིག་ན་བཏབ། བྱུང་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་ཁུལ་
ཉག་རོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོང་རི་ཐེལ་པ། སྟོ་སྟུན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རོ་ཁ། ལུ་རྗེས་བསེལ། ལུས་པས་རིམས་ཆད་དང་།
མཁྲིས་ཆད། གཤམ་ཆད་བཅས་ལ་པན།

སྟོང་ལུས། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟོང་ཅིག་སྟེ།
དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་opening ཟེད།

སྟོང་ལུས་ཡིག་ཉགས། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་
སྟོང་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་required character ཟེད།

སྟོང་ལོག། ་འོན་མ་གྲུབ་པར་རང་ལུལ་དུ་ལོག་པ། རིན་ཆེན་སྤྲིང་ནས་སྟོང་ལོག་བྱས་འདི་ལྷན།

སྟོང་ཤགས་བཟ་ཤིས་ཆོས་སྒྲིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༧ལོར་དགེ་འདུན་རྒྱ་
གོས་ཀྱིས་བྲག་གཏམ་གྱི་བྲག་མཐའ་དགེ་ལུགས་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ལུང་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་ཤོག། སྟོང་པོ་མེད་པའི་གཏམ་མཐ་རྩལ་གཏམ།
སྟོང་བཤད། ལག་ལེན་མེད་པའི་ཆོག་ཙམ་གྱི་བཤད་བ།
སྟོང་སང་རེ། སྟོང་པའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག། སྤྲིན་པ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་སྟོང་སང་རེ།
སྟོང་སང་སང། སྟོང་པའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག། མི་ཚོར་མེད་པའི་ལུང་བ་སྟོང་སང་སང་རེད།
སྟོང་སོག། སྟོང་པོ་མེད་པའི་སྟོང་སོག་སོག། ལྷ་པའི་གོང་བུ་རི་ཙམ་ཆེ་ཡང་སྟོང་སོག་ཁོ་ན་རེ།
སྟོང་གསལ། སྤྱི་བ་མེད་གསལ་དངས། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་རང་བཞིན་སྟོང་ལ་གསལ་སྤྱི་བ་མེད་
པའི་དོན།
སྟོང་གསུམ། སྟོང་དང་པོ་སྟེ་སྟོང་སྤྱི་བུད་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་།
སྟོང་གསུམ་པ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་ཆེན་པོ་བཅས་གསུམ་མོ།
སྟོང་གསུམ་གང་བ། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བོད་ལ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྤོན་པ་མཁས་པ་
ཞིག་སྟེ། འདི་ཉིད་རིག་པའི་གནས་སྤྱི་དང་བྱུང་བར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། སྤ་
བྱིར་བོད་ལ་ཐེངས་གཉིས་ཐེབས།
སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། མདོན་པ་མཛོད་ལས། སྒྲིང་བཞི། སྒྲིང་ཐོག། ཉི་ཟླ། རྒྱ་སྐར་
བཅས་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་སྟོང་ཐོག་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོའི་འཛིག་རྟེན་
ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྟོང་དང་པོ་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཐོག་གཅིག་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཐོག་གཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བཤད་ཐོལ་ཡོད།
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ། སྟོང་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་སྒྲིང་བཞི་ནམ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་བུ་བྲེ་བ་ཐོག་
བརྒྱ་ཡོད་དོ། །མདོར་ན་དེ་དང་དུས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་འདྲ་བ་དུང་འཆུར་བཅུ་ལ་ཟེར།
སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས།

སྟོང་གསུམ་རིག་གིས་གཞལ་མེད་ཤིང་། [མངོན]ཅན་དན་སྒྲུལ་གྱི་སྟོང་པོ།
སྟོང་བསམ་ཤ། དངོས་སུ་འབྲུག་མི་སྐུ་བ་པའི་རེ་འདུན།
སྟོང་ཏང་ཏང་། སྟོང་པའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག །སྟོང་ཞོར་ཐོར་བས་རེ་ཞིག་སེམས་སྟོང་ཏང་ཏང་བྲས་
བྱང་།
སྟོང་ལྷང་ངེས། སྟོང་པའི་སྤང་ཚུལ། གཟེམ་ཚུང་དེ་ནི་བྱ་ཆད་ནས་སྟོང་བཏོན་པ་ལྟར་སྟོང་ལྷང་ངེས་
སོང་འདུག།
སྟོང་ཨམ་གཅིག །ཅི་ཡང་དང་། གང་ཡང་རྣམས་དང་དོན་འདྲ། ཡིན་ནའང་འདི་དགག་སྒྲིང་ལྟར་
ཏུ་སྒྲུར་བའི་ཆོག་གོགས་ཤིག །ངས་སྟོབ་ལྷའི་ནང་དུ་སྟོབ་སྟོང་མང་པོ་ཞིག་བྲས་ཀྱང་མཐར་
སྟོང་ཨམ་གཅིག་ཤེས་མ་སོང་། ང་སང་ཉིན་ཁྲོམ་ལ་ཐེངས་གཅིག་འགྲོ་ལེ་ཡིན། ཡིན་ནའང་
སྟོང་ཨམ་གཅིག་མི་འཛོག །མགྲོགས་པ་རྒྱུར་སྟེབས་ཡོང་། ཁོ་ཆོས་ཅི་བྲས་ཡོད་ངས་སྟོང་
ཨམ་གཅིག་རིག་མ་བྱུང་ལྟ་བུ།
སྟོངས་བསྐྱལ། སངས་རྒྱལ་མ་བྱོན་པའི་དུས་བསྐྱལ།
སྟོངས་འདོགས་པ། བན་འདོགས་པ་འཕམ་རོགས་བྱེད་པ། ཟས་གོས་གནས་མལ་ཅམ་གྱི་སྟོངས་
འདོགས་པ།
སྟོངས་པ། སྟོང་པའི་འདས་པ།
སྟོངས་མོ། བན་འདོགས་རོགས་རམ།
སྟོངས་ཆད། སྟོངས་ཆད་ཅེས་པ་རྒྱུད་དང་ཆ་བ་འཐབ་ནས་ཆད་པ་འཕེལ་བའི་ནད་དེ། དེའི་རྒྱ་རྒྱེན་
ལ། རྒྱེན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོངས་པ་དང་། རྒྱེན་གྱི་སྟོངས་པ། གནས་གྱི་སྟོངས་པ་བཅས་
གསུམ་ལས། ① རང་བཞིན་གྱིས་སྟོངས་པ་ནི། རྒྱུད་རིམས་དང་། སྟོངས་འབྲུགས་ཞེས་མིང་
གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ནི། ཆ་བའི་ནད་པ་གང་ཞིག །ཡུལ་ངད་ཅན་གང་བ་དང་། དུས་དབྱེད་དལུན་
དང་། རང་བཞིན་རྒྱུད་གི་མི། བ་སོ་ཆུན་པོ། ནད་ཁམས་རྒྱུད་ནད་ཤས་ཆེ་བ། ནད་ཕོག་སའི་
གནས་དེའི་ཞེད་ཡིན་པ་བཅས་གྱི་ནད་པ་དེ་ལ། རྒྱུད་གི་རྒྱེན་དང་འདོམ་བས། རྒྱུད་རང་གནས་
གྱི་ཆ་བ་དེ་རྒྱུད་གིས་འབྱུང་པ་ལ་ཆ་བ་རྒྱུད་ཞོན་ཀྱང་ཟེར། ② རྒྱེན་གྱིས་སྟོངས་པ་ནི། རྒྱུད་

ཤས་ཆེ་བའི་མི་ལ་ཆ་བའི་ནད་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསིལ་སྒྲན་རྩལ་མོའི་རིགས་བཅར་དགས་
བ་དང་། གཏར་ག་དང་། བཤལ། རྩལ་དབྱུང་བ། ཁ་ཟས་ཡེན་ལ་གཏད་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆ་བའི་
གཉའ་ཆོག་ནས་སྦར་རྒྱུད་བས་ཆད་གཞུག་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། ③ གནས་ཀྱིས་སྦྱངས་
བ་ནི། ཆ་བའི་ནད་གང་ཞིག །སོག་ཅ་རྒྱུད་གི་འབྱུང་དོ། །དེ་ལྟར་ཤེན་གསུམ་པོ་དེས་རྒྱུད་ཆད་
འཐབ་པའི་ནད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་གིས་ཆ་བ་བྱས་ཏེ་ཆད་པའི་ནད་རྟགས་འཕེལ་ལོ། རྒྱུད་གི་ངོ་
བོ་གང་བ་ཡིན་པས་ཆད་རྟགས་རི་ལྟར་འཕེལ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། མགར་ཐབ་དུ་སྦྱང་བ་བྱས་བ་
བཞིན་དུ། སྦྱང་བ་གང་ཡང་མེད་ཆ་བྱགས་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
རྒྱུད་འཕེལ་བའི་བསིལ་སྦྱོར་དེ་ཉིད་མ་བཅད་ན་ཆ་བ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་དེ་ལ་
སྦྱངས་ཆད་ཅེས་ཟེར་དོ།

སྦྱངས་ཆད་ཀྱི་དབྱེ་བ། ① རིམས་སྦྱངས། ཀླང་ལག་རེངས་ཤིང་ན་བ། ཁ་སྦྱ་ཞེས་ཁ་མང་བའི་དོན་
ཏེ་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་སྦྱ་བ། གཉིད་ཡལ། སྦྱ་འདར། གདོང་མདོག་སྦྱ་བ་བཅས་སོ། ② ཐལ་
སྦྱངས། ཁ་སྦྱ། གཉིད་ཆེ། དང་ག་འགག། ③ མཁྱིས་སྦྱངས། གཉིད་མེད། ཁ་སྦྱ། མིག་སྦྱེ་མེར་
པོར་ཆགས། བད་ཀན་སྦྱངས་བ། ④ རྩལ་ཆེ། གཉིད་དུས་མི་ལམ་ཟ་ཟེ་མང་བ། ⑤ རྩལ་མེར་
སྦྱངས་བ། མིག་གིས་གཟུགས་ཟ་ཟེ་མང་པོ་མཐོང་བ་དང་། གཉིད་མེད་བ། དབང་པོ་འཁྲུལ་ཞིང་
སྦྱོ་རྩལ་སྦྱོར་བ། ⑥ སྦྱོ་སྦྱངས་སྦྱངས་བ། གཉིད་དང་ཟུག་གཟེར་རྒྱུད་བ། ལུས་རེངས་བ། སོ་
འཐམས་བ། གཉིད་དུས་སྦྱ་འཆོལ་བྱེད་བ་སྦྱེ་གཉིད་རྩོལ་བྱེད་བ་འཐམ་གཉིད་གཏམ་བྱེད་བ།
སྦྱངས་ཆད་གསུམ། ཆ་བ་སྦྱངས་བ། ཅ་སྦྱངས་བ། རྒྱུད་སྦྱངས་བའོ། །

སྦྱང་དཀྱིལ་ཆ་ཡན་ཆད། ལུང་སྦྱང། ལུས་སྦྱང། རྩལ་སྦྱང། ཆ་སྦྱང།

སྦྱང་ཀོར། ① སྦྱང་ཀོས། ② སྦྱ་སྦྱང་ཐད་ཀྱི་འོད་ཀོར།

སྦྱང་ཀྱི་མགོན་གསུམ། མངའ་བདག་འོད་སྦྱང་གི་གདུངས་བརྒྱུད་སྦྱིད་ལྷེ་ཉི་མ་མགོན་དང་ཡུམ་
ཅོག་རོ་བཟར་གཉིས་ལ་སྦྱས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དཔལ་སྡེ་རིག་བ་མགོན་གྱིས་ལ་དྲགས་
བཟུང་། བར་བ་བཟ་ཤིས་མགོན་གྱིས་སྦྱ་ལྷེང་བཟུང་། རྒྱུད་བལྟེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་གུ་གེ་
བཟུང་བར་གྲགས་སོ། །

སྟོང་གི་སྟོང་གཉིས། སྤར་པོད་རྒྱལ་གྱི་གྲུམ་བཙན་པོ་དང་། ལུ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་།
སྟོང་གི་སྟོང་སྟེ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག །སྟེ་མཆམས་གཉིས། ཅམ་བ་འབྲེ་མཆམས་གཉིས། ལྷགས་
མཆམས་མཆམས་གཉིས། སྟེ་སྟོང་སྟེ་སྟེ་སྟེ་གཉིས། སྟེ་ལ་རབ་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སྟེ་ལ་ར་
ཕྱོགས་པ་དང་བཅུ་ནི་དབུ་རུ་ལེ་སྟེ་བཅུ།

ཡང་ལུང་འབྲིང་ལུང་གཉིས། ཡང་མཆམས་གཞུ་འབངས་གཉིས། དྲགས་པོ་ཉྱལ་ནི་གཉིས། དཔལ་
དང་སྟོ་བྲག་གཉིས། ལོ་རོ་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སྟེ་བྱ་རྒྱུ་བྱ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་གཞུ་རུ་ལེ་སྟོང་སྟེ་བཅུ།
སྟོང་ཆེན་འངས་ཆེན་གཉིས། ལ་མི་པོད་དཀར་གཉིས། ཉེན་གང་འབྲང་མཆམས་གཉིས། སྟོ་རབ་
གཞོང་སྟེ་གཉིས། འངས་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སྟེ་བྱ་རྒྱུ་བྱ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་གཞུ་རུ་ལེ་སྟོང་སྟེ་བཅུ།
མང་ཀར་ཁྱི་པོམ་གཉིས། ཁང་སར་གང་སྤམ་གཉིས། མཆོ་རོས་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སྟེ་བྱ་རྒྱུ་སྟོ་ཕྱོགས་པ་
སྟེ་རུ་ལག་གི་སྟོང་སྟེ་ལྷ། པོད་དང་སྤམ་པ་ལེ་མཆམས་ན། གྲུ་གེ་ཅོག་པ་གཉིས། སྤྱི་གཙང་ཡར་
གཙང་གཉིས། ཅི་དེ་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སྟེ་ཁང་ཁྱུང་སྟེ་གི་སྟོང་སྟེ་ལྷ་སྟེ་ཁང་ཁྱུང་གི་སྟོང་སྟེ་བཅུ།
ཅེ་མཐོན་པོ་འཐོན་སྟེ་གཉིས། རྟོང་ཆང་རྟོང་སྟེ་གཉིས། འཛོང་སྟོང་འཛོང་སྟེ་གཉིས། དེ་སྟོང་
དེ་སྟེ་གཉིས། ཁ་རོ་ཁ་ཐངས་གཉིས། ཉགས་པོད་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སྟེ་སྤམ་པ་ལེ་རུ་སྟོང་ཁྱུང་བརྒྱ་
ལྷན་གི་སྟོང་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ །དེ་རྣམས་ལ་རྟོང་གི་སྟོང་སྟེ་ཐེར་དོན་ནི་འབངས་རབ་ཆན་
དམག་གི་ལས་བྱེད་པ་ལེ་མིང་ཡིན་པ་ལོ། །

སྟོང་གི་དཔལ་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་སྤམ་པོ་ལེ་སྤམ་པོ་རྟུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་སྟངས་སྟུན་གྲགས་ཆེ་
བའི་དཔལ་པོ་ལེ་སྟེ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་བྲང་སྟུག་པ་གོང་ཡན་ཆད། མོན་འབྲལ་ཁ་བཞི་མན་ཆད་ན།
འཕྱོ་དང་། ཁྱུང་། མགཤ་ སྤུབས། གཉན་བཙས་ལྷ་པོས་གྲུ་གེ་དང་། ཅོག་ལ་གཉིས་ལ་སྟེ་ཆོ་ལྷ་
ཡོད་པ་དེ་ལེ་དཔོན་པོ་བྲས། གྲུ་གྲུ་གསེར་མིག་ཅན་གི་རྒྱུང་མ་རྟོར་མོ་བང་མདུང་ཅན་བྲུ་བ་རྒྱུ་མ་
གཞུས་པ་མེ་བཙས་བསྟེགས་ཏེ་འཛིགས་རྩམ་སྟོན་ཅིང་། མདའ་སྟེང་མོ་གསུམ་གྱི་མགོ་ཅམ་པ་
འཕེན་པ་ལེ་ཆེ་ན་དོ་ལེ་པ་ལའང་ཐལ་བྱུང་དུ་འཕྱོ་བ་འཛིགས་པ་ཅན་ལ་ཇི་མི་སྟུམ་པར་འཐབ་ཆོ།
དཔལ་ཆན་དུ་སྟུག་གི་སྤྱི་ལ་བྲུ་བྲུ་བ། འོག་རྟག་ཡུལ་ས་དེ་ཁར་བསད། གདོང་ཁྲག་གིས་བྲུགས་
ཏེ་སྤྲང་མི་སྟོག་པ་ལེ་ཅིས་སུ་བྲས་ནས་རྟོལ་བས་བྲུ་གྲུ་བཏུལ། དཔལ་རྟགས་སྤངས། ཁང་ཁྱུང་

སྟོང་ཕྱེད་ནང་གི་བོད་དང་སུམ་པའི་མཆོམས་ན་ཡོད་པའི་གྲག་ཅིག་སྟོང་ཕྱེ་གཉིས་སོ།
སྟོང་སྟོང་། ས་ཆ་དང་དཔེ་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཆ།
སྟོང་ཁེབས། དུ་དྲུང་མེད་པའི་སྟོང་གོས་བྱང་བ་ཞིག
སྟོང་ཁོག། །ལུས་ཀྱི་སྟོང་ཁོག
སྟོང་གྲག། །ལུས་ཀྱི་སྟོང་མ་དུན་དུ་གྲག་པ། ཆད་པོ་སྟོང་གྲག་ཅིག་ལའང་བ་བཅུ་གས་ནས་འགོ།
སྟོང་གྲང་ཐང་། སྤྱེད་ཆོང་ཁོངས་ལུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟོང་བ་ཞིག་ཡིན།
སྟོང་གོས། རས་སྒམ་གང་དྲུང་གིས་བཅོས་པའི་ཆས་གོས། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྟོང་སྟོབ་དང་།
སྟོང་སྒྲིག། སྟོང་གཡོགས་བཅས་སོ། །
སྟོང་སྒྲལ། ལུས་ཀྱི་སྒྲལ་བ།
སྟོང་སྦྱར་པོ། ལུས་སྟོང་འཛོར་པོ་མེན་པ།
སྟོང་ཁོར་དགོན། དགོན་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་མ་གསལ། རྒྱལ་བ་སྟོང་ཆེན་པའི་
གདན་ས་དང་གྲུབ་མཐའ་སྟོང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་སྟོང་ས་སྟོ་ཁ་ས་ལུལ་གཉན་ཆོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོང་རྒྱས་སྟོང་ལུས། བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱན་རི་མོའི་གཞུང་ལུགས་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་བ་རྒྱད་ཀྱི་ལྟ་
ནམས་དང་སྟེས་པ་ནམས་བྲང་ཞེང་ཆེ་བས་སྟོང་རྒྱས་ཤིང་སྟོང་ལུས་པའོ། །
སྟོང་རྒྱད། ① རྒྱད་སྟོང་སྒྲགས་གྲ། ② སྟོང་ཆའི་ཕྱོགས། གཙང་པོའི་སྟོང་རྒྱད།
སྟོང་རྒྱའི་རྒྱད། བྱེན་རྒྱའི་རྒྱད་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། ཕྱེ་སྟོང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་
མཛད་པའི་མན་དག་རྒྱད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བེ་དྲུང་སྟོན་པོ་ལས། སྟོང་རྒྱ་ཕྱེ་དོན་བྱེན་རྒྱའི་རྒྱད་།
ཞེས་དང་། བཟ་འབྲམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་བཞིའི་དཀའ་འབྲེལ་ལས། སྟོང་རྒྱའི་རྒྱད་ནི་བྱེན་
རྒྱའི་རྒྱད་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཤིག་སྟེ། དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་རྒྱ་ཞེན། ལུལ་སྒྲ་ལྟོགས་
སོགས་སྟོང་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
སྟོང་འགག། བོད་ཀྱི་གྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྟོང་ནས་བྱོན་རྒྱ་སྟོང་གོས་ཞིག་ཡིན། དུས་ཆེན་གྱི་སྐབས་
སུ་བྱོན་རྒྱ་ལ་རྒྱ་མེད་སོགས་གོས་ཆེན་རིན་ཐང་ཅན་བརྒྱབ་ཏེ་དུབ་ཡོད། དུས་རྒྱུན་བྱོན་རྒྱ་

ཐེལ་མ་དམར་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་ཡོད། བོན་པོ་རྣམས་གཞི་སྟོན་པོ་ལ་ཐེལ་མ་དམར་པོས་
བརྒྱན་ཅན་ཡོད་འདུག འང་བའི་འདུལ་བའི་ནང་དུ་བྲུ་གོས་ལ་སྟེ་གསུམ་ལས་མེད་ཀྱང་འདི་
བོན་གྱི་འདུལ་བའི་ནང་དུ་གོས་དུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། འང་ཆོས་པོད་
དུ་དར་ཆེས་ནང་བའི་བྲུ་བ་ཆོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ཁྱོན་སྟོལ་དར་ཡོད་འདུག
སྟོད་འབྲེལ། སེམས་འབྲེལ་སྟོར་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན། བདེ་མཆོག་ཙུང་གི་ལེའུ་དང་པོ། དུས་
འཁོར་ལུགས་སུ་འབྲེལ་བ། དུག་ན་རྗེ་རྗེས་བརྩམས།
སྟོད་མངའ་རིས་བསྟོར་གསུམ། མངའ་རིས་བསྟོར་གསུམ་དང་དོན་གཅིག །ལ་དུགས་གངས་ཀྱིས་
བསྟོར། དུ་རངས་མཆོ་ཡིས་བསྟོར། གྲུ་གེ་གཡའ་ཡིས་བསྟོར།
སྟོད་ཆ། སྟོད་སྟོང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སྟོད། དཔེ་ཆའི་སྟོད་ཆ། དུས་ཀྱི་སྟོད་ཆ། བོད་གི་སྟོད་ཆ།
སྟོད་ཇ། སེང་ལྷེད་གི་ཁར་སྟེ། རུས་པས་ཁག་དན་དང་རྩ་སེར་སྟེ། དེག་དང་། བྲུམ་བྲུ། རྩ་སེར་
མཐེ་ནད་བཅས་ལ་མན།
སྟོད་ར་དཀར་པོ། ཁག་ནད་ལ་མན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་བྱང་མེད་ཀྱི་གདོང་ལ་འབྲུག་རྩས་ཤིག
སྟོད་ར་དམར་པོ། བོད་རྗེའི་མདོག་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཅི་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།
སྟོད་བྱང་། སྟོད་དུ་ཁྱོན་རྒྱུའི་གོས་ལ་ཟེར།
སྟོན་མདུལ། མྱོག་མྱུད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲུ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
“ དེའི་ན་སྟོད་དུ་pointer ཟེར།
སྟོད་འདུལ། སྟོད་མངའ་རིས་སྟོགས་ནས་དར་ཞིང་མཆེད་པའི་འདུལ་བ་སྟེ། ལྷ་ལྷ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་
ཀྱི་སྟེ་རིང་ལ་རྒྱ་གར་གར་སྟོགས་ཀྱི་བརྟེན་རྣམས་སྟེ་ལ་དེའི་སྟོབ་མའི་གཙོ་བོ་ས་རྒྱ་ལ། གྲུ་
ཁ་སྟེ་ལ། དུ་རྒྱ་སྟེ་ལ་སྟེ་ལ་རྣམས་གསུམ་བཅས་སྟེ་དངས། དེ་དག་ལས་ དུ་རྒྱ་སྟེ་ལའི་སྟོབ་མ་
གཙོ་བོ་ཞང་ཞུང་བ་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོམ་བ་སྟེ་དངས། ཁོང་གིས་བརྟེན་ཅི་མང་པོ་ལ་
གཏུགས་ཤིང་། ཁྱད་བར་བལ་པོའི་འདུལ་འདྲིན་གྱི་ཏ་ཀ་ལས་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་མས་ཅད་
མཁས་པར་སྟེ་དངས། ཁ་ཆེ་རྒྱ་ན་གྱི་ལ་ལས་སོ་ཐར་མདོའི་འབྲེལ་བ་འདུལ་བ་སྟེ་མ་དང་། ཁ་
ཆེ་གྱི་སྟེ་ལ་ལྷ་ཏེ་ལྷ་ལས་སུམ་བརྒྱ་བ་རྩ་འབྲེལ། ས་མརྟ་གྱི་རྒྱ་ན་ལས་ཀྱི་རི་ཀྱ་ལྷ་བཅུ་བ་

སོགས་ལེགས་པར་ཁྲུས་ནས་འགྱུར་བཅོས་དང་། བསྐྱར་ཅིང་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་
པར་གཏན་ལ་མ་བཞག་ཞང་ཁུང་བའི་སློབ་མ་ལོ་ལྔ་བ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བལ་པོ་རྩ་ལ་ཀ་ར་ལས་
དགེ་སློང་གི་ཀླ་རི་ཀླ་དང་། ཁ་ཆེ་བ་ར་ཉི་ཉ་དང་། མ་རྩ་རྩ་ན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་མདོ་རྣམས་གསལ་ཞིང་དེ་དག་ལས་རིམ་པར་བརྒྱད་དེ་མདོར་ན་སྤྱ་ལའི་རྒྱན་ལས་སྟོང་
འདུལ་དུ་གྲགས་པ་འདི་བྱུང་ཞིང་ཉ་ཅང་དར་ཁྲབ་མི་ཆེ་ཡང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་གནས་སྐབས་
ཅམ་བྱུང་། འགོ་ས་ལོ་གཞོན་ལུ་དཔལ་དང་། རྒྱན་སྤྲེལ་གྱི་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱང་སྟོམ་རྒྱན་
འདི་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

སྟོང་ནད། ལུས་ཀྱི་སྟོང་དུ་བྱུང་བའི་ནད། སྟོང་ནད་ན་ག།

སྟོང་ག། [མ་དང་པ་]བསྟན་ག། བསྟན་ག། སྟོང་། ① གཤམ་གཤོམ་བྱེད་ག། ཉ་ལ་སྤྲེལ་བསྟན་ཆར་
འདུག། འཕྱོ་ཆས་བསྟན་བྱུང་སོང་། ② གཏོད་ག། གཏོད་སྤྲེལ་བསྟན་ག། ཆོ་སྤྲེལ་བསྟན་ག། དཔྱང་
བསྟན་ནས་འཕྱུར།

སྟོང་ཕུག། [མདོན་]སྐར་མ་བརྟན་ག།

སྟོང་ཕུག། [[ཆིང་]ཕུ་ཐུང་རམ་རུལ་གཟན།

སྟོང་ཕྱོགས། ལུས་དང་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་སྤྲང་ཆའི་ཕྱོག་ག།

སྟོང་འབྲུག་པའི་ཁྲིང་ཆེན་བརྒྱད། ལམ་ཐབས་མོས་གྲུས་ཀྱི་ཁྲིང་། ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྤྲེལ་སྤྱོར་གྱི་
ཁྲིང་། ཐབས་ལམ་ཁྲུང་པར་ཅན་གྱི་ཁྲིང་། གསང་སྟོང་ཕྱོག་སྟོམ་གྱི་ཁྲིང་། དག་སྤྲང་ཞིང་སྟོང་གི་ཁྲིང་།
ཆོས་བརྒྱད་འགོ་སྟོམས་ཀྱི་ཁྲིང་། བུམས་སྟེང་རྩེའི་ཁྲིང་། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིང་བཅས་སོ། །

སྟོང་མ་དགོན། མིང་གཞན་ཐག་དཀར་དགོན་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་ཁྲི་ལྷི་ལོ་
༡༩༡༠ལོར་སྤྱབ་ཁང་སྤྱི་ཕྱེང་ལུ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་ཕུག་བཏབ། ལུབ་མཐའ་དགེ་
ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་སྡེ་དང་སྤྲེལ་ཆུ་ས་ཁུལ་ཨ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

སྟོང་སྤྲང། གོང་འོག་གམ་ཡས་མས། ལུས་ཀྱི་སྟོང་སྤྲང། དཔེ་ཆའི་སྟོང་སྤྲང།

སྟོང་སྤྲང་བར་གསུམ། ལུས་དང་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་དང་། སྤྲང། བར་བཅས་གསུམ།

སྟོང་སྤྲང་གྱི་དབང་སྟོན། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྟོང་ལྟེ་བཅོན་གྱིས་བསམ་ཡས་སུ་བཅུགས་པའི་བཀའ་

གཅིག་ས་རྒྱ་ས་པཌ་ས་འབྲུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནང་དུ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཛུངས་སུ་
གསལ་བས་སྟོད་ཀྱི་དབང་ཐོན་ནི་གཙང་དང་སྟོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁབ་ཕྱི་ཐོན་དང་། སྤྱད་ཀྱི་དབང་
ཐོན་ནི་མདོ་སྤྱད་མངའ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁབ་ཕྱི་ཐོན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྟེ་བརྟག་
སྟོད་ཆ་འཛངས་པ། ཆ་བའི་ནད་སྟོད་དུ་འཛངས་པ། ལ་ཆང་སྟོད་ཆེས་བས་སྟོད་ཆ་འཛངས་པ།
སྟོད་ཆང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ལོར་དགེ་སྲོང་ཆུ་བྱལ་བྱལ་སྤྱིན་
དང་། ཉ་དགེ་སྲོང་གཉིས་ཀྱིས་བཏབ། བྱལ་མཐའ་རྟེན་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་
རང་སྟོང་ཁུལ་ཆུ་དམར་ལེབ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོད་འཛང་། རྒྱང་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ཆར་ཞུགས་པའི་ནད་གཞི། ཁྲག་རྒྱང་སྟོད་འཛང་། གང་རྒྱང་སྟོད་འཛང་།
སྟོད་རྩིངས། དབྱགས་སྟོད་དུ་འཛངས་ནས་ལུས་སྟོད་ཁོངས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དོན་ཏེ། གོང་སྟེན་
དགོན་ཙོག་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བོད་དམར་ལས། སྟོད་རྩིངས་ཞེས་བ་གྲེན་རྒྱུའི་རྒྱང་
འཁྲུགས་ནས། དབྱགས་འཛངས་ལུས་སྟོད་ཁོངས་སྟེན་གྱི་དེ་དོན་
སྟོད་ཞུས་སྤྱད་རྒྱས། བོད་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུན་རི་མོའི་གཞུང་ལུགས་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ལྟ་མོ་དང་བྱུང་མེད་
ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་གཞུགས་ནི་སྟོད་ཞུས་ཞིང་སྤྱད་རྒྱས་པའོ། །
སྟོད་གཞན། དང་ཐོག་གཙང་སྟོད་ས་ཆར་དར་ཞིང་རིམ་གྱིས་ལྷ་ས་སོགས་གོང་ཁྲེར་དུ་བརྒྱུད་པའི་
བོད་ཀྱི་རྒྱུས་གར་གྱི་རིགས་ཤིག་
སྟོད་ཟངས། སྟོད་མངའ་རིས་སོགས་ནས་ཐོན་པའི་སྟོད་ཟངས།
སྟོད་གཟེགས་དགོན། མིང་གཞན་སྟོད་གཟེགས་དགའ་ལྡན་རབ་བརྟན་ཟེར། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་
བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་རྗེས་སོག་པོ་རྒྱན་གར་བས་གཏོར་རྗེས་ད་ལྟའི་དགེ་ལུགས་པའི་
དགོན་པ་འདི་བཏབ། ད་ལྟ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཆུ་གསུམ་རྩོད་ཁོངས་སུ་ཡོད།
སྟོད་གཞུག །ལ་ཁོག་གི་སྟོད་གཞུག
སྟོད་གཟེར། ལུས་ལ་ཁྲག་ཆད་རྒྱས་བས་ལུས་སྟོད་གཟེར་བའི་མཁྲིས་པའི་ནད་རྟགས་ཤིག་
སྟོད་གཡོགས། ལྷ་རྩས་ན་བཟའི་ཁྲེ་བྲག་ཅིག་
སྟོད་རིམས། སྟོད་རིམ་ནི་མི་ཡ་རབས་ཅན།

སྟོད་ལུང་། ས་ཁུལ་ཞིག་། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲིའི་ལྷ་སའི་བྱ་བ་བྱང་ངོས་སྟོད་ལུང་ཆུ་རྒྱད་
ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

སྟོད་ལུང་གི་ཟམ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ནང་སྟོད་ལུང་མདའི་རྩ་འགྲམ་ན་
ཁི་དང་ཁིུ་སྟེང་དུ་འདུག་སྟེ་ཁྲིམས་བཅད་ཅེས་འཁོད་པར་གཞིགས་ན་སྟོང་བཅན་གྱི་སྤྱི་དུས་
སྤྱུ་ཁུལ་དེར་ཁིའི་སྟེང་དུ་བསྟན་ནས་ཆད་པ་བཅད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ས་གནས་དེར་ཐོག་མར་
འགྲམ་འབྲུལ་གྱི་ཟམ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་སྟབས་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཁྲིམས་ཟམ་ཟེར་བ་ཡང་བྲགས་
སྟོང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་སྤྱི་ལཱ་ཅི་འདུག་ཁྲིམས་ཆིང་པ་དེར་ལོ་ལྟར་རྩ་སྟོན་ཆེ་
བས་ཡང་ཡང་ཉམས་བྱེད་དཔོན་སྟབས། གཞུང་ནས་ཇོ་སག་ཆོ་རོང་པ་ལྷ་བཟང་དབྱ་འདུལ་
དང་། མགོན་ཆེ་མུབ་བསྟན་དག་དབང་གཉིས་ལ་ལས་གྲའི་འགོ་འཛིན་བསྟོན་གཞག་གི་ཕྱི་
ལུགས་ལུགས་ཟམ་ཞིག་གསར་སྐྱེད་བྱས་པ་དེ་ནི་བོད་དུ་ཨར་འདམ་གྱི་ལུགས་ཟམ་ཐངས་
དང་པོ་ཡིན་པ་དང་དེའི་ཟམ་ལུལ་ཡང་ད་ལྟ་བསྟན་ཡོད། དེའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་ས་
གནས་དེར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཨར་འདམ་གྱི་ཟམ་པ་ཞིག་གསར་སྐྱེད་གནང་ཡོད།
སྟོད་ལུང་རྒྱ་བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་རྩ་བོ་ཞིག་དང་སྟོད་རྩའི་
ཡན་ལག་ཅིག་ཡིན།

སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན། རྫོང་ཞིག་། བོད་རང་སྟོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷ་ས་ཁོང་ཁྲིའི་གྱ་བ་བྱང་སྟོད་ལུང་རྩ་
རྒྱད་དུ་ཆགས་ཡོད། རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དེ་ནས་མཁའ་དངོས་གཞི་དུ་ཡོད།

སྟོད་ལུང་མདའ། དེར་སང་གི་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཡོད་ས།

སྟོད་ལུང་སྒང་ཅེ་ག། སྒར་སྟོད་ལུང་སྒང་ཅེ་ཁུལ་དུ་དར་བའི་རྫོས་གར་ཆོགས་པ་ཞིག་

སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྟེང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་རྩ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༠༣༥ལོར་སྤྱི་ལུངས།
རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྩ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༣ལོར་སྟོད་ལུང་བཅན་སྟོན་དཔོན་པ་ལུག་བཏབ།
ཆོགས་པ་སྤུལ་བ་རྒྱ་རེ་ཅམ་འཆོགས། དགྲུང་ལོ་གྲུ་ལ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་
༡༡༡༤ ལོར་འདས།

སྟོད་ལུང་འབྲམ་མོ་ཆེ། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་བདེ་ཆེན་གང་ཁོངས་ཀྱི་མིག་ལུང་གི་རི་ལྡེབས་སྤྱི་

སྟོད་ལུང་འབྲུམ་མོ་ཆེ་ཞེས་མཆོད་རྟེན་གྲགས་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དགེ་བཤེས་སྦྱན་སྲ་
བ་སོགས་བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མའི་བྱིན་རྟེན་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཡོད་སྟོད་ལ་ས་
ཁུལ་གང་ས་ནས་དེ་གར་སྟོག་མཆོད་དང་བསྐྱོར་བ་རྒྱབ་པར་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ད་
ལྟ་མཆོད་རྟེན་དེར་ཞིག་གསོ་བྱས་ཟེན་པ་མ་ཟད། མང་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་རྒྱན་གཏན་བྱས་
བསྐྱོར་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

སྟོད་གསང་། སྟོད་གསང་བྱལ་མོ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་རོན་གསང་།

སྟོད་གསང་བྱལ་མོ། ཕྱག་རོན་གསང་གི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན།

སྟོད་གསེར། བོད་ཀྱི་སྟོད་དང་བྱང་ནས་ཐོན་པའི་གསེར།

སྟོད་ཉོར། སོག་རྒྱལ་ཤིང་གི་སིའི་གདུང་བརྒྱད་སོག་རྒྱལ་ཐོ་ལུ་དང་། དེ་ལ་སྤྲས་འགའ་ཞིག་བྱང་
བ་ལས། སྤྲས་བྱག་པ་རུ་ལ་གྲ། བོད་ཡིག་ཏུ་རུ་ལ་རུ་ཟེར། འདི་ཐོ་ལུའི་སྤྲས་བྱག་པ་ཡིན། དེར་
སོག་སྟོད་དུ། ཨི་ལི་རྟན་ཐི།[il hant]ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས། འདི་ལ་སེ་ཞིའི་
ཡ་ [Persia]རྒྱལ་ཁབ་ཟེར། དེར་དུས་ཨ་རབ་ཀྱི་ཡུལ་འདི་དག་ཡིན། བོད་ཡིག་ཏུ་སྟོད་
ཉོར་ཟེར།

སྟོད་ཀར་བ། སྟོད་གོས་ལུང་ནས་ལུས་སྟོད་དམར་ཉེང་དུ་སྟོན་པ།

སྟོད་ཉེང་། ཞོག་སྟོད་གཅེར་བྲ།

སྟོད་ལྷ་རབས། སྟོད་པའི་ལྷ་རབས་ནས་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ཡན་ཆད་ལྷའི་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས་ན་
སྟོད་ལྷ་རབས་ཟེར།

སྟོད་ལྷེ། ལྷའི་སྦྱ་སྟོད་ཀྱི་ན་བཟའ་ཞིག

སྟོད་ལྟོད་ཤིག་ཤིག་། ལུས་སེམས་བདེ་འཕོལ་བྱང་ཚུལ་ཀྱི་དཔེ། ལྷེ་ནང་གི་རྟོག་གྲ་ཆང་མ་སངས་
ནས་སྟོད་ལྟོད་ཤིག་ཤིག་བག་སེབས་སུ་བསྟན་ཆོག་པ། འགན་འཁུར་པའ་པས་སྟོད་ལྟོད་ཤིག་
ཤིག་བྱང་བ།

སྟོན། སྟོན་པའི་སྐུ་ཆིག་། ① དམིགས་ཡུལ་ཞིག་གཞན་ལ་མཐོང་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། མཛུ་བ་མོས་རི་
སྟོན། ལམ་སྟོན་པར་བྱེད། ལམ་སྟོན་ཅིག་ལྷ་བྲ། བསྐྱུ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་སྟེ། བསྟན་

བྱེད་ལམ། བསྟན་དགོས་ལྟ་བུ། ② བཤད་པའམ་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ། དོན་སྟོན་པའི་ཆིག་ཆིག་གི་བསྟན་བྱ། བསྟན་དོན། ཆིག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ལྟ་བུ། ③ དེ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཐེམ་པའི་དོན། ས་གང་སྟོན། དེ་ངོས་སུ་སྟོན་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་གྲུར་སྤེལ་ཆིག་ལྟ་བུ།
སྟོན་ཀ་ལོ་རེའི་ནམ་དུས་བཞིའི་གསུམ་པ། འབྲས་ནམས་སྟོན་ཀའི་དུས་སུ་སྒྲིན། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་དུས་ལྔ་དང་། མདའ་སྒྲིན། འབྲས་ལྔ། གསེར་ལྔ་མ་བཅས་སོ། །
སྟོན་ཀའི་མེ་ཏོག །① སྤང་བྱེད་དཀར་པོ་འཕ། སྤང་བྱེད་མེ་ཏོག །② འཛིག་སྤང་བའི་དཔེ།
སྟོན་ཁ། སྟོན་ཀ་དང་གཅིག །
སྟོན་ཁ་འབྲས་བྱེད་མེ་ཏོག །ཁོས་ཆེན་སོགས་ཀྱི་རི་མོའི་བྲེ་བྲག་ཅིག
སྟོན་འཁོར། ① སྟོན་པ་དང་། འཁོར་གྱི་བསྐྱས་མིང་། ② གཙུག་པོ་དང་འཁོར།
སྟོན་བྱེད། སྟོན་ཀ་ཡོལ་མཆམས།
སྟོན་བྱེད་པ། སྤང་བོད་དུ་མི་དམངས་ཆོས་སྟོན་འབྲས་བསྐྱས་སྐབས། མངའ་བདག་དང་། བྱེད་བདག་ཁག་གིས་སྟོན་འབྲས་དོད་མ་བྱེད་པར་བཏང་བའི་མི།
སྟོན་འབྲེམས། སྟོག་ཁྲད་འབྲེམ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་presentation ཟེར།
སྟོན་འབྲེམས་ཟེན་ཟེས། སྟོག་ཁྲད་འབྲེམ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་presentation document ཟེར།
སྟོན་འབྲེམས་ཡིག་ཆ། སྟོག་ཁྲད་འབྲེམ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་presentation document ཟེར།
སྟོན་འབྲེམས་རི་མོ། སྟོག་ཁྲད་འབྲེམ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟོན་ཅིག་སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་presentation graph ཟེར།
སྟོན་ཆོས། སྟོན་ཁའི་ཆོས་ཐོག་ཟེར་བའི་བསྐྱས་མིང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་ཁག་ལ་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དཔྱིད་ཀ་དང་། དབྱར་ཁ། སྟོན་ཁ། དབྱེད་ཁ་བཅས་དུས་ཆོད་ཆེ་བ་གཅིག་ཡས་མས་རིང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་བྱ་བྱེད་དུས་ཆོད་ཡིན་པས་སྟོན་ཁའི་དུས་

ཆོག་གི་སྒྲོབ་སྒྲོང་ལ་སྟོན་ཀའི་ཆོས་ཐོག་ཟེར།
སྟོན་མཆོད། སྟོན་དུས་འབྲུལ་བའི་མཆོད་པ་ཞིག
སྟོན་མཐུག། སྟོན་ཀའི་མཐུག།
སྟོན་ཉིན་མཆོད་མཉམ། སྟོན་དུས་ཉིན་མཆོད་ཡུན་རིང་བྱང་འདྲ་བ། སྟོན་མཉམ་དང་དོན་གཅིག
སྟོན་མཉམ། བོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་སྐར་ཆ་དེ་ལ་སྟོན་ཉིན་མཆོད་མཉམ་པའི་དུས་ཆོག་ས།
སྟོན་ཏོག། སྟོན་ཐོག་དང་གཅིག།
སྟོན་ཐ་མ། སྟོན་རྒྱ་གསུམ་པ་སྟེ། བོད་རྒྱ་དགུ་པ།
སྟོན་ཐའི་སྐར་ཆ་དེ། སྟོན་རྒྱ་གསུམ་པ་སྟེ། བོད་རྒྱ་དགུ་པའི་དཀྱིལ་ཆ་དེ།
སྟོན་ཐའི་དབྱུགས་ཐོག། སྟོན་རྒྱ་གསུམ་པ་སྟེ། བོད་རྒྱ་དགུ་པའི་འགོ་ཚུགས་ཅ་མ།
སྟོན་ཐོག། སྟོན་ཀའི་ལོ་ཏོག།
སྟོན་ཐོག་གི་དྲུག་ཆ། མཛོད་པ་མཛོད་ལས། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་མཐུག་ཏུ་སྒྲེར་ལ་དབང་བའི་
དབལ་འབྱོར་ལས་ཡུགས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྒྲི་ཆོགས་བདེ་འཇགས་ཡོང་ཆེད་དམངས་ཀྱི་
རང་མོས་ཐོག་དཔོན་ཞིག་འདེམས་བསྐོས་བྱས་པ་དེ་ལ་ཞིང་དཔོན་ཟེར་བ་དང་། ཞིང་པ་དམངས་
ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་ས་ཞིང་གི་སྟོན་འབབ་ཁལ་དེའི་ཐོག་ནས་བྲེ་གསུམ་དང་ཕུལ་
གཉིས་རེ་སྟེ། ཁལ་དྲུག་ཆའི་ཁལ་ཟེར་ཞིང་།
སྟོན་ཐོག་སྔ་མ། ལོ་རེར་སྟོན་ཐོག་དུས་གཉིས་རེ་བསྟུ་བའི་སྔ་མ།
སྟོན་ཐོག་བྱི་མ། ལོ་རེར་སྟོན་ཐོག་དུས་གཉིས་རེ་བསྟུ་བའི་བྱི་མ།
སྟོན་དུས། སྟོན་རྒྱ་གསུམ།
སྟོན་དོད། སྟོན་མོ་གཏོང་བྱེད་དམ། སྟོན་མའི་དོད་དུ་སྒྲུད་པའི་དདུལ་སོགས།
སྟོན་འདེབས། སྟོན་ཀ་ཞིང་ལ་ས་བོན་འདེབས་པ།
སྟོན་ནས། ① སྟོན་དུས་ཀྱི་མཆོད་མོ། ② སྟོན་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁལ།
སྟོན་ནས། ① སྟོན་ཀར་གསར་དུ་ཐོན་པའི་ནས། ② [ཡུལ]མར་དང་ཇ་སོགས་ཀྱི་འབྲུ་འབབ་སྟོན་
ཁར་སྒྲོང་ལེན་བྱེད་རྒྱའི་རིགས།

སྟོན་གནས། སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་སྟོན་དུས་ཀྱི་གནམ་གཤེས།

སྟོན་པ། ① [ཐ་དད་པ]་བསྟན་པ། བསྟན་པ། སྟོན། འཆད་པ། གནས་ལུགས་གསལ་བོར་བསྟན།
གཞུང་དོན་ཆ་ཆང་བར་བསྟན། ཆོས་སྟོན་པ། ② བྱིར་མཛོན་ནས་གཞན་ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་པ།
ལྟ་མོ་སྟོན། རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ། དགའ་ཉམས་སྟོན། ཁོ་ཉམས་བསྟན། འགྲོ་ལམ་སྟོན་པ། ཁོང་
དུ་རྒྱབ་པའི་ཉགས་བསྟན། ③ ལམ་སྲོལ་འབྲེད་པ་པོ། སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་བྱི་པའི་སྟོན་པ་དུག

སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་ནས་གཤེགས། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་མ་འཁྲུངས་གོང་
དགའ་ལྡན་ལྷ་ཡུལ་དུ་ལྷ་ཡི་བྱ་དམ་པ་ཉོག་དཀར་པོར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་དེ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་
ཤེབས་པའི་མཛད་པ།

སྟོན་པ་པོ། ① ཆོས་སོགས་སྟོན་མཁལ། ② ལམ་སྟོན་མཁལ་ནས་ཆ་རྒྱས་སྟོན་མཁལ།
སྟོན་པ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ། བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྡེ་ནང་གསེས། བསྐལ་བཟང་རྣམ་འདྲན་བཞེ་
པ་སྟོན་པ་བྱབ་པའི་དབང་པོ་སོགས།

སྟོན་པ་ཚུགས་ཐེད་པ་ཚུགས། [[བདེ་རྟེན] སྟོན་ལ་མི་སྟོན་ཏེ་སྟོན་པ་འབྲེ་མོ། ཐེད་པ་འབྲེ་མོ། སྟོན་ལ་མ་
སྟོན་ལ་ཞེས་པའི་དོན།

སྟོན་པ་ཚུགས་ཐེད་པ་ཚུགས་པ། རང་ཉིད་མཁས་པར་རྫོམ་ནས་ཐེད་སྟོན་པ་ལྟར་བྱས། ཐེད་སྐྱས་
པ་ལྟར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན།

སྟོན་པ་ཤུག་བྱབ་པ། བསྐལ་བཟང་གི་རྣམ་འདྲན་བཞེ་པ་ཟས་གཙང་སྐྱས།

སྟོན་པ་ཤུག་བྱབ་པའི་སྐྱ་གཟུགས་རིགས་ལ། ༡ ཆོས་འཆད་ལ། ༢ འབྲུད་འདུལ་ལ། ༣ མཉམ་
བཞག་ལ། ༤ རྒྱ་ལོན་ལ། ༥ བྱོར་གཤེགས་མ་དང་ལྡོ།

སྟོན་པ་གཤེན་རབ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་ཞེས་པ་དེ་དུས་རབས་གང་ལ་ཡུལ་གང་དུ་
འཁྲུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བོན་གྱི་དཔེ་རྟེན་དག་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། གླི་སྟོན་༡༦༠༠ལོར་
འཁྲུངས་པར་བཞེད། གླི་རོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ཁག་ལས་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་སྐྱེ་འཁྲུངས་
པའི་དུས་དེ་ཤིང་གྱི་ཡིན་པ་གཅིག་མཐུན་དུ་བཞེད་དེ། གཤེན་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་[མདོ་

གཟེར་མིག་]ལས། “དེ་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་ནས་གཟིགས་ཆོད་ནམ་པ་ལྷ་ལ་དགོངས་ནས་གཡུ་བྱ་
 ཁྱ་བྱག་ཕྱོག་མའི་ཚུལ་དུ། གཡུང་བྱང་དགུ་བཅེགས་དེའི་ནགས་ཆལ་ན། ཡུམ་རྒྱལ་བཞད་
 མའི་སྤྱི་པོར་བབ་སྟེ་ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་བསྟན། ཤིང་པོ་བྱེ་བ་ལོའི་སྟག་ཁྲའི་ཆེས་བཙོ་
 ལྷ་ལ་སྤྱོ་བལྟམས་”ཞེས་དང། [ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་མཛོད་]ལས། “ལོ་ཡི་རྒྱལ་
 པོ་ཤིང་པོ་བྱེ་བའི་ལོ། རྒྱ་བའི་དང་པོ་དབྱིད་ར་བ་མེ་སྟག་གི་རྒྱ་བ། ཞག་གི་སྤྱིང་པོ་ཆེས་བཙོ་
 ལྷ། དུས་ཆོད་ཀྱི་དང་པོ་ནམ་ལངས་པ། སྐར་མའི་དམ་པ་རྒྱལ་གྱི་རུ་གོང་ལ་སྤྱོ་བལྟམས།
 “ཞེས་དང། གཞན་ཡང་པོན་གྱི་ལོ་ཐོ་རྩིང་པའི་བསྟན་ཅིས་ཤིག་ལས། “ཤིང་བྱེ་གཅིག་དཀར་
 སྟག་རྒྱ་བའི། ཡར་ཆེས་བཙོ་ལྷའི་དུས་བཟང་ཉིན། གཟུགས་སྤྱིའི་མཆན་དཔེ་བཞད་ནས་ལོ།
 “ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད་པ་དང། མཁས་དབང་ནམ་མཁའ་ལོར་བུའི་[ཞང་པོད་ལོ་རྒྱུས་ཏི་
 སའི་འོད་སྣང་]ལས། སྤྱི་ཕྱོག་༡༤༡༧ལོའི་ཤིང་བྱེའི་གཅིག་དཀར་ལ་འབྲངས་པར་བཞེད།
 འབྲངས་པའི་ཡུལ་ནི་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་བཞེ་ཡི་མགོ། གངས་ཏི་སའི་མདུན། མཆོ་མ་མམ་གྱི་འགྲམ།
 ཞང་ཞུང་འོལ་མོ་ཡུང་རིང་ཞེས་པ། དེང་དུས་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་བུ་
 རངས་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཐོད་དཀར་དང། ཡུམ་རྒྱལ་བཞད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱོ་
 འབྲངས་ཡོད་པར་གསལ།

སྟོན་པའི་དགུང་མཉམ། སངས་རྒྱུས་བཙོམ་ལྷན་འདས་དང་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱེས་ལོ་
 གཅིག་པ་ཡིན་པའི་དོན།

སྟོན་པའི་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱོ་ཆད། སངས་རྒྱུས་བཙོམ་ལྷན་འདས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་
 པའི་སྤྱོ་ཆད་སྤར་སངས་རྒྱུས་སྤྱོ་བཞུགས་སྐབས་བཙོ་བོ་བེ་ཤུག་མས་བཞེངས་ཏི་སངས་རྒྱུས་
 གྱིས་རབ་གནས་མཛོད། རྗེས་སུ་བལ་པོར་གདན་དྲངས་ནས་ལོ་མང་སོང་མཆོམས། རྒྱལ་པོ་
 སྟོང་བཙན་སྐམ་པོས་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཙུན་བཙུན་མར་བཞེས་སྐབས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་རང་གི་སྲས་
 མོ་པོད་དུ་མནའ་མར་བྱོན་པའི་རྟེན་སྤྱོ་དུ་གནད། སྤར་འབྲུལ་སྤྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་
 གཙོར་བཞུགས་པ་རྗེས་སུ་སྟོང་བཙན་སྤྱོ་འདས་ནས་མང་སྟོང་བཙན་པོའི་དུས་རའོ་ཆེར་གདན་
 དྲངས་ནས་རྩོ་པོ་རྣམ་གཉིས་བཞུགས་ཡུལ་བརྗེས་པ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ།

སྟོན་པའི་བསྟན་པ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ།
སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་ནམ་བཞི། བོད་རྒྱ་དང་པོ་ཆོ་འབྲུལ་དུས་ཆེན་དང་། བཞི་པ་ས་ག་རྒྱ་བ་མངོན་
པར་སངས་རྒྱས་པ། དུག་པ་ཆེས་བཞིར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ ། དགུ་པའི་ཉེར་གཉིས་ལྷ་
བབས་བཅས་བཞིའོ། །

སྟོན་བལ། སྟོན་དུས་བྲེགས་པའི་ལུག་བལ།
སྟོན་འབྲས་གཏང་འཛོལ། སྤར་སོ་ནམ་པ་ཆོས་གཞན་ནས་སྦྱི་གཡར་གྱི་ལས་བྱེད་སྐབས་རང་
བཏབ་ཞིང་གའི་སྟོན་ཐོག་གི་འབྲས་བྱ་གང་ཡོད་གཏར་མ་འཛོལ་པའི་ལས་ཞིག
སྟོན་འབྲས་ཆར་མ། ལོ་རྟོག་བརྒྱུ་ཐེན་པའི་བསྟན་ཅིག །ཁམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིག་ཐེད།
སྟོན་འབྲིང་སྤང་ཆད། སྟོན་རྒྱ་གཉིས་པའམ་བོད་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་ཆད།
སྟོན་འབྲིང་བ། བོད་རྒྱ་བརྒྱད་པ།
སྟོན་འབྲིང་དབྱུགས་ཐོབ། སྟོན་རྒྱ་གཉིས་པའམ་བོད་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་འགོ་ཚུགས།
སྟོན་མར། སྟོན་དུས་ཀྱི་མར།
སྟོན་མིན། [རྒྱ]སྤར་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་སྐབས་ན་གང་མ་རྒྱ་ཡ་ནས་བོད་དུ་སྤྱེལ་བའི་སངས་རྒྱས་
པའི་བྱུང་མཐའ་ཞིག

སྟོན་མོ། དགའ་སྤྱིའི་གསོལ་ཆོགས་དང་། དེ་འབྲེལ་གྱི་ལྷ་མོ། དུས་ཆེན་གྱི་སྟོན་མོ། དགའ་སྟོན།
ཤི་སྟོན། གསོལ་སྟོན་བཤམས་པ། སྟོན་མོ་འབྲེན་པ། མཐོན་རིགས་ལ་སྟོན་མོ་གཏོང་བ།
སྟོན་མོ་འབྲེད་པ། ① གསོལ་སྟོན་གསོལ་པ། ② ལྷ་མོ་འབྲེན་པ།
སྟོན་མོས། སྟོན་ཀ་ས་ཞིང་མོ་བའི་མིང་།
སྟོན་ཅེན་ཅོད་པ། སྤར་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་སྐབས་ན་གང་མ་རྒྱ་ཡ་ནས་ལུགས་འཛིན་སྟོན་མིན་པ་སྟེ་
ཅིག་ཅར་པ་དང་། ཅེན་མིན་པ་སྟེ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་ཆོས་ཅོད་བྱེད་པ།
སྟོན་ཚུགས། སྟོན་འགོ་ཚུགས་པའི་དོན། སྟོན་ལྷག་དང་དོན་གཅིག
སྟོན་མཆོར། འབྲོག་པའི་དུ་བ་སྟོན་ཁ་སྤོང་སའི་ས་ཆའི་མིང་ཡིན།
སྟོན་ཞོ། སྟོན་ཀའི་ཞོ།

སྟོན་ཟུག་ བོད་རྒྱ་བདུན་པའི་དབུགས་ལ་དུས་བཞིའི་ནང་ཆོན་སྟོན་གྱི་འགོ་ཚུགས་པས་ཆད་པ་
ཅུང་ཟད་ཁ་འཕྱི།

སྟོན་རྒྱ་ཐ་ཆུང་། བོད་རྒྱ་དགུ་པ།

སྟོན་རྒྱ་འཕྲིང་པོ། བོད་རྒྱ་བརྒྱད་པ།

སྟོན་རྒྱ་ར་བ། བོད་རྒྱ་བདུན་པ།

སྟོན་རྒྱ་གསུམ། སྟོན་རྒྱ་ར་བ། འཕྲིང་། ཐ་ཆུང་སྟེ་གསུམ། བོད་རྒྱ་བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དགུ་པ་
གསུམ་དང་། བོད་རྒྱ་ལྷ་པ། དུག་པ། བདུན་པ་ལ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

སྟོན་ར་བ། སྟོན་རྒྱ་ར་བ་དང་དོན་གཅིག་

སྟོན་རའི་སྒྲང་ཆད། སྟོན་རྒྱ་དང་པོ་ལས། བོད་རྒྱ་བདུན་པའི་དཀྱིལ་སྒྲང་གི་ཆད།

སྟོན་རའི་དབུགས་ཐོབ། སྟོན་རྒྱ་དང་པོ་ལས། བོད་རྒྱ་དང་པོའི་འགོ་ཚུགས།

སྟོན་རེའུ། སྟོན་དུས་ཁྲིད་པའི་ར་སྒྲག་ལ་ཟེད།

སྟོན་ལས། སྟོན་དུས་སྒྲ་བྱ་རྒྱའི་ཞིང་ས།

སྟོན་གིད། དགའ་སྤྱོད་སྟོན་མོ་དང་ལྷ་རན་གྱི་གིད་ཆོས་ཁྱེད་པའི་མིང་།

སྟོན་གཤེལ། སྟོན་དུས་ས་ཞིང་མོ་ཁྱེད་གྱི་གཤེལ།

སྟོན་བཤས། སྟོན་མཁུག་བོད་རྒྱ་དགུ་བ་དང་བཅུ་པའི་དུས་སྒྲ་འབྲོག་པས་ཚོག་ལུག་བཤས་པ་ལ་ཟེད།

སྟོབ། འཛོལ་ཏུ་འཇུག་བཞིན་པ།

སྟོབ་པ། [ཐ་དད་པ]བསྟོབས་པ། བསྟོབ་པ། སྟོབས། འབྲུལ་བའམ་སྟེར་བ། སྒྲ་མཐོན་ནམས་ལ་
གསོལ་ཆིགས་དང་། བེབས་རྫོངས་སྟོབ་པ། དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀྲར་བསྟོབས། ཟས་གོས་
ཀྱི་སྦྱིན་པ་བསྟོབ་པར་བྱའོ། །རང་གི་ལྷོ་གོས་གཞན་ལ་སྟོབ།

སྟོབས། ① སྟོབ་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་། ② འུགས་དང་ཏུས་པ། ལུས་སྟོབས་ཆེན་པོ། སྟོང་སྟོབས། གོ་
སྟོབས། ③ [མངོན]། ཁྱ་བཤས་ཐེག་ལེ། ༡ རྒྱ་ཁྲོན་ནམ་བོངས། ༢ སངས་རྒྱས་ལ་གནས་
དང་གནས་མིན་མཁུག་པ་སོགས་སྟོབས་བཅུ་ཡོད་པས་གངས་བཅུ་མཆོན།

སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔུལ་

གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཟངས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ལྷགས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

སྟོབས་གྱི་རྒྱལ་པ། བསེལ་སྟན་གང་སར་སྐྱེས་པ་དང་། རྫོང་སྟན་ཐོ་སར་སྐྱེས་ནས་ནད་ཆ་གང་འཛོམས་པའི་བྱད་འཕགས་གྱི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྟན་གྱི་རྒྱལ་པའི་མིང་སྟེ། བཤད་པ་སྐྱེའི་རྒྱད་ལས། གངས་ཅན་འབིགས་བྱེད་རྒྱའི་སྟོབས་ལྡན་པས། བསེལ་རྫོང་ལུ་ལྷང་བས་སྟོབས་ཞེས་བྱ། དེ་ལ་ཆ་བས་གང་བའི་ནད་རྣམས་སེལ། བསེལ་བས་ཆ་བའི་ནད་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད། ཅས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལྟ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ལུན་ཆོགས་གྱིས་མཛད་པའི་རྩི་མེད་ཤེལ་སྤེང་ལས། དང་པོ་སྟོབས་གྱི་རྒྱལ་པ་ནི། གངས་ཅན་ཉེ་མ་མཐོན་སྲིབ་ཕྱོགས་ཉེ། བསེལ་བའི་སར་སྐྱེས་པ་ནི་རྒྱ་བའི་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞེས་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བས། གནས་དེར་སྐྱེས་པའི་བསེལ་སྟན་ནི་སྐྱེ་སར་སྐྱེས་པས་མཆོག་ཏུ་བཟང་ལ། གནས་དེའི་རྫོང་སྟན་ནི་དམན་པས་བརྟ་བར་མི་བྱའོ། །འབིགས་བྱེད་དེ་ཉིན་ཕྱོགས་དང་ཆད་རིང་སོགས་ཐོ་སར་སྐྱེས་པ་ནི་ཉེ་མའི་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞེས་ཤིན་ཏུ་རྫོང་བས། གནས་དེར་སྐྱེས་པས་མཆོག་ཏུ་བཟང་ལ། གནས་དེའི་བསེལ་སྟན་ནི་གནས་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་པས་རྒྱལ་པ་དམན་པར་འགྱུར་བྱིར་སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་རྒྱད་དང་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོབས་པོ་རྒྱལ་པའི་སྟོབས་སུ་བསྟན་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྟོབས་གྱི་པར་བྱིན། པར་བྱིན་བཅུ་དྲུག་གསེས་ཤིག་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་རྩི་བར་མི་རྒྱལ་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཤེས་རབ་བྱུང་བར་ཅན་ནོ། །འདི་ལ་དབྱེ་བ། གྲག་བརྟགས་པའི་སྟོབས་དང་། བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་གཉིས་ཡོད།

སྟོབས་གྱི་ལྷ། [མཛོན་]རྒྱུང་ལྷ།

སྟོབས་འཁོར། <བལྟ་>གངས་གནས་ཤིག

སྟོབས་འཁོར་ཆེ་བ། གངས་གནས་ཤིག

སྟོབས་འབྱེད་པ། ལྷགས་འབྱེད་པ། ཅལ་པོ་ཆེའི་བྱད་པན་ཚུན་ལུས་ཤིང་གྱི་སྟོབས་འབྱེད་པ།

སྟོབས་རྒྱས། རྒྱས་ལྷགས་འཕེལ་བ། དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཡོད།

སྟོབས་རྒྱ། ལྷ་ཞིག

སྟོབས་འགོ། [མངོན] ① རེལ། ② ལྷག་རོན།

སྟོབས་ངན། ལུས་མཐུ་ཞན་པ། ལུས་སྟོབས་ངན་པ།

སྟོབས་ལྡ། ① དད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས། ཟན་པ། ཉིང་རེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སྟེ་བྱང་སྟོགས་སོ་
བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་སྟོབས་ལྡ། ② འཕེན་པའི་སྟོབས་དང་། གོམས་པའི་སྟོབས། ལུན་འབྱེན་
པའི་སྟོབས། དཀར་པོ་ས་པོན་གྱི་སྟོབས། སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཏེ་ཆོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མའི་
སྟོབས་ལྡ།

སྟོབས་བརྒྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་སྟེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་
སྟོབས་དང་། ལས་གྱི་རྣམ་སྟོན་མཐུན་པའི་སྟོབས། མོས་པ་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས།
ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དམན་མཐུན་པའི་སྟོབས། ཐམས་ཅད་
དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཐུན་པའི་སྟོབས། བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཉིང་འཛིན་སྟོམས་འཇུག་སོགས་
མཐུན་པའི་སྟོབས། སྟོན་གནས་རྗེས་ཟན་མཐུན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་དང་སྟེ་བ་མཐུན་པའི་
སྟོབས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་བཅས་བརྒྱ།

སྟོབས་བརྒྱུ་པ། ① [མངོན]སངས་རྒྱས་སྟེ། ② སྟོབས་བརྒྱའི་ནང་གསེས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཐུན་
པའི་སྟོབས།

སྟོབས་བརྒྱུ་གསུམ། བསམ་པའི་སྟོབས། ལྷག་པའི་སྟོབས། གཟུངས་གྱི་སྟོབས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
སྟོབས། ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་སྟོབས། དབང་གི་སྟོབས། སྟོབས་པའི་སྟོབས། སྟོན་ལམ་གྱི་
སྟོབས། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོབས། བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས།
ཆོས་ཉིད་གྱི་སྟོབས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྟོབས་
དང་བརྒྱའོ། །

སྟོབས་ཆེན། ① ལུས་ལྷགས་ཆེན་པོ། ② [མངོན]༡ དཔའ་པོ། ༢ རྒྱང་དང་། རྒྱང་ལྡ།

སྟོབས་ཆེན་ལ། ལ་ཞིག །པོད་རང་སྦྱང་ལྗོངས་གྱི་དགེ་རྒྱས་རྣོང་གི་སྟོ་རྒྱུད་དུ་ཡོད།

སྟོབས་བྱུག །ཞི་གནས་གྱི་སྐབས་སེམས་གནས་དགུ་འགྲུབ་པར་ཁྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག་སྟེ། མོས་

པའི་སྟོབས། བསམ་པའི་སྟོབས། རྒྱ་པའི་སྟོབས། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས། བཙུག་ལྷན་གྱི་
སྟོབས། འདིས་པའི་སྟོབས་བཅས་དྲུག་གོ།
སྟོབས་ལྡན། ① [མངོན] ༡ ཁྱེད་ལོ་མེད་ཀྱི་མེད་པའི་ཆེད་ཀྱི་ ༢ མི་སྟོབས་པོ་ཆེ། ༣ གཤམ་གྱི་ ② ལྷ་
མིན། ལས་ཀྱི་དབང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་མིང་། སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ལྡན།
སྟོབས་ལྡན་དག་གོ། [མངོན]བརྒྱ་བྱིན།
སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེམས། [མངོན]འདོད་ལྷ།
སྟོབས་ལྡན་གནས། [མངོན]ས་ལོག།
སྟོབས་ལྡན་བོངས་རྒྱུ་ལྷུས་རྒྱུ་ཡང་རྒྱས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། མི་སྟོབས་ལྡན་བོངས་རྒྱུ་
རྒྱུ་བཙུག་ཅན།
སྟོབས་ལྡན་ལྷ་ཉིག་གོས་ཅན། གངས་སྤུལ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག།
སྟོབས་ནག། [མངའ་རིས]མང་པོའི་དོན་ཉེ། དཔེར་ན། མི་སྟོབས་ནག་ཁོད་དུ་གཞས་གཏང་པོད་
པར་སྒོ་ཁོག་དགོས་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དཔེར་ན་རྒྱུ་ཆེན་ཆེན་མོང་ངམ། ཁ་སང་རང་གིས་སྟོབས་
ནག་སྤྲད་ཡོད་ལྟ་བུ་ལོ། །
སྟོབས་རྒྱས། རྒྱས་ཤུགས། གཞུགས་སྤང་རགས་ཤིང་འཁོགས་པས་ལས་ཀའི་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་བ།
སྟོབས་པོ་ཆེ། ① སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ། ② [མངོན] ལྷུགས། ལྷ་ཁོ་པོ་ཞིག། ③ མངོན་ཞིག་གི་མིང་།
སྟོབས་ལྡན་ཆོགས་ཀྱི་ཟེལ་བསྟོད། ཟེལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བསྟོད་ལུལ་
སྟོབས་ལྡན་ཆོགས་ཅན་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་སྟོན་བཞེད་ཀྱི་ཁུལ་བྱས་ནས། དོན་དུ་སྤྲུག་ཅིག་གིས་
དོན་གཉིས་སྤྱར་ནས་སྟོབས་ལྡན་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ཞིག།
སྟོབས་འཕེལ་ནད། ཁྱེད་འཕེལ་བའི་དེ་ནད་ཅེས་འདོད་པ་དང་། ཁྱེད་ཟད་པས་འཕེལ་དགོས་ཀྱི་ནད་
ཅེས་འདོད་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉིས་ཡོད་ཅེས་སོག་པོ་ལུང་རིགས་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པའི་
མན་ངག་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་དཀའ་བཀའ་དང་པོ་ལ་བརྣམས་རྒྱལ་གསེར་མདོག་གི་ཐོང་བ་ལས་གསུངས།
སྟོབས་བྲི། སྟོབས་ཤུགས་རྒྱུ་དུ་སོང་བ། ལུས་ཀྱི་ཤིང་སྟོབས་བྲི་བ།
སྟོབས་འབྱོར། རྒྱས་ཤུགས་དང་དཔལ་འབྱོར། རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་འབྱོར་གཉིས་ལྡན། སྟོབས་འབྱོར་

ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལ། སྟོབས་འབྱོར་འཕེལ་བྱས།
སྟོབས་མང་པོ། [མངོན]སྟགས།
སྟོབས་མིག། གངས་གནས་ཤིག།
སྟོབས་མེད། [མངོན]བུད་མེད།
སྟོབས་རྩལ། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཕྱགས།
སྟོབས་རྩལ་བ། ལུས་ཕྱགས་ཀྱི་རྩལ་འགྲན་མཁན།
སྟོབས་མཚུངས་ཀྱི་རབ་སྒེལ། རབ་སྒེལ་གྱི་རྒྱ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བཛོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་
པོའི་བསྐྱེད་བྱའལ། སྒེལ་བྱའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་རང་དབང་སྟོབས་མཚུངས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཞིག།
སྟོབས་མཚུངས་པ། རྒྱ་མཚན་དང་ལུས་པ་ཕྱགས་སོགས་པན་ཚུན་མཉམ་པའི་དོན།
སྟོབས་ཞན། ཤེད་རྩེད་པ། རྩོ་སེམས་སྟོབས་ཞན།
སྟོབས་བཞི། རྟེན་གྱི་སྟོབས་དང་། རྩམ་བར་སུན་འབྲིན་པའི་སྟོབས། ཉེས་པ་ལས་སྦྲར་ལྡོག་པའི་
སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་པའི་སྟོབས་བཅས་བཞི་ལས། རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། ལྷུབས་འགོ་
དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། རྩམ་བར་སུན་འབྲིན་པའི་སྟོབས་ནི། སྦྲར་བྱས་སྒྲིག་པ་ལ་འགྱོད་
སེམས་བསྐྱེད་པ། ཉེས་པ་ལས་སྦྲར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི་ཕྱིན་ཆད་སྒྲིག་པ་མི་བྱེད་པའི་དམ་
བཅའ་བ། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་པའི་སྟོབས་ནི་སྒྲིག་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་བ་བྱས་ཆད་
ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར།
སྟོབས་བཟང་། ① ལུས་ཕྱགས་ཆེ་བ། ② [མངོན]༡ ཆང་། ༢ རྒྱ་བྱ་འཕྲུག་གི་ཕྱ་པོ།
སྟོབས་བཟང་གོས་སྟོན་ཅན། [མངོན]ལྷུབ་འཕྲུག
སྟོབས་ཡས། གངས་གནས་ཤིག།
སྟོབས་ཤིག། འཛོལ་ཏུ་འཕྲུག་པའི་སྒྲུལ་ཆོག།
སྟོབས་ཕྱགས། ལུས་ཕྱགས། སྟོབས་ཕྱགས་ཆེན་པོ། སྟོབས་ཕྱགས་ཆེར་སྦྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁ་ལོན་
ཐབས་བྱེད་དགོས།
སྟོབས་ཤིང། ལུས་ཕྱགས། ལས་ཀའི་བྱེད་བབ་ལ་བརྟགས་ན་སྟོབས་ཤིང་ཆེ་རྒྱུད་ཏུ་གོ་ཡོང་།

སྟོར། སྟར་བ་དང་སྟོར་བའི་སྤྲུལ་ཆོག

སྟོར་ཁྱད། ① ཁྱུ་མུ་སོགས་འདོར་ཡུལ་ཁྱད་བྲ། ② [ཐ་དད་པ] མི་གཙང་བ་འབབ་ཡུལ།

སྟོར་བ། ① [ཐ་དད་པ]བསྟར་བ། བསྟར་བ། སྟོར། འཕྲོར་བར་བྱེད་བ་དང་། བྱི་དོར་བྱེད་བ། ས་

གཞི་གཙང་མར་བསྟར་བ། གད་ཆུ་སྟོར་བ། གཉེན་སྟོགས་དབྱ་ཡིས་སྟོར་གྱུར་ཆེ། ཡུན་རིང་

འན་ནས་བཅེ་བས་གདུང། ② [ཐ་མི་དད་པ] བོར་བའམ་བརྒྱག་པ། དེའལ་ཁྱུག་སྟོར་ནས་མི་

འདུག །ལམ་སྟོར་ཏེ་འགྲོ་ས་མི་ཤེས་བ། ར་མོང་གིས་རེའུ་སྟོར། ཨ་མས་བྱ་སྤྲུག་སྟོར་བ།

སྟོར་བརྒྱག །བོར་འཕྲོར་གོད་ཟད། སྤྱི་བའི་ནོར་རྩས་སྟོར་བརྒྱག་ཆུད་ཐོས་བཏང་བ།

སྟོས་བ། [ཁྱིད་]སྟོན་བ།

སྟོ་ཡི་རྒྱ། [ལེགས]གང་ཟག་མོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་ལྟང་མ་མོ། མ་མོ། ཆང་མ། བཅོན་མ། གནས་

མོ། དཔའ་མོ།

ཏ་ཏ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཅམ་བཏབ་ཟེར། འདེབས་མཁན་ཏ་ཏ་སྤྱི་ཆེན་ནམ་བསྐྱ་

འགྲོ་འདུལ་རྟོགས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟོང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྟོང་

ཁུལ་གསེར་རྟོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཏི་ཀ་ཀླ། ལེགས་སྤྱར་སྐད་ཀྱི་སྤྲུག་དང་། བེ་བེ་ཡིང་། བོ་བ་རིས་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། བོད་

ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན་ཆོ་བ་གསུམ་ཞེས་འགྱུར་བར་དཔལ་སྤྱདས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་

ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་བཟོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་སྟོ་

བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྷེ་མེག་ལས་གསུངས།

ཏི་མ་ལ། ལེགས་སྤྱར་སྐད་ཀྱི་ཨ་བར་སྤྱུར་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་མིང་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན་

འབྲས་བུ་གསུམ་ཞེས་འགྱུར་བར་དཔལ་སྤྱདས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་

མངོན་བཟོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་སྟོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྷེ་མེག་ལས་གསུངས།

ཏི་ཁྱི་ཏ། དུར་བྱེད་དམར་པོའི་མིང་ལ་བཞེད་པ་ཞིག་དང་། དུར་བྱེད་དཀར་པོའི་མིང་ལ་བཞེད་པ་

ཞིག་གཉིས་མཆིས་ཏེ། སྤེ་སྤེད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་

བེ་རྒྱར་སྟོན་པོ་ལས། ཏི་ཁྱི་ཏ་ཞེས་དུར་བྱེད་དམར་པོ། ཞེས་དང་། དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་

བསྟན་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཆོག་པ་གིས་མཛོད་པའི་དྲི་མེད་ཤེལ་སྤེལ་ལས། དྲི་བྱི་ཏ་ནི་ཅ་བ་དཀར་པོ་
སྤྱི་ཆོ་ཆེ་བ་བཟང་། རྒྱུད་བ་དན་ཏེ་གང་ཡང་འབྱིང་། གྲུ་ཏ་ར་ན་ནི་ཅ་བ་ཆེ་ལ་གྲོང་སྤྱི་ཆོ་རྒྱུད་
བས་དན་པའོ། །

དྲི་ཤ་གྲུ་ཞེ། དྲི་ཤ་གྲུ་ནི་ཞེས་པ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་འདུས་མཛོད་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། བྲ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་
མཛོད་པའི་བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང་ལས། རྒྱ་གར་ཁུབ་ཕྱོགས་ཏུ་སིག་གི་ཡུལ་རྒྱ་པོ་གསུང་དང་།
གན་ཏེ། སྤུ་རུ་བ་གསུམ་གྱི་འདུས་མཆོམས་དེར་ཡོད་པར་གསུངས། བཅན་པོ་བརྟེན་ཏེ་འཛུམ་
སྤྱིང་རྒྱས་བཤད་ལས། ཡུལ་པ་ཇ་བ་ནས་ཤར་ལྟོར་རྒྱ་སྤྱང་ཀར་ཀར་དང་། སྤུ་ཏ་ལ་ཟེར་བ་
གཉིས་བྱང་ཤར་ནས་ལྟོ་ཁུབ་ཕྱོགས་སུ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་ས་རྩ་ར་ཟེར་བའི་ཡུལ་ཡོད་
ཅིང་། རྒྱ་སྤྱང་ཀར་ཀར་འདི་ཁུབ་འབྲམ་ན་སྤྱི་མན་ཏ་ཟེར་བའི་སྤྱི་སྤྱི་འབྲེལ་ཁྲེར་ཆེན་པོ་ཞིག་
དང་། རྒྱ་སྤྱང་ཏེ་སྤུ་ཏ་ཟེར་བ་བཅས་གསུམ་འདུས་པའི་མཆོམས་དེར་ཡོད་ཅེས་གསལ།

དྲི་ཤུ་ལ། [ལེགས]ཅེ་གསུམ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཆ་ཞིག

དྲི་ཨེ་སང་། བོན་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྟེན་ཅིག་སྟེ་ནང་པའི་ཡུམ་ཆེན་མོ་འཕེལ་བའི་ཕྱིན་དང་གཅིག །

དྲི་ཀུ་བྲག་རྫོ་ཁང་། དུས་ཆོད་ནས་བཏབ་མ་གསལ། གདོང་ཐོག་སྤྱུལ་སྤྱུས་ཉམས་གསོ་དང་སྤྱི་
བདག་གནང་བས་བྲལ་མཐའ་ས་སྤྱི་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་
དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

དྲི་དེ་རྟོ། [ལེགས]རིམས་སྟོན་པ་སྟེ་ནག་པོ་སྤུམ་སྤྱིལ་གྱི་མིང་གཞན་ཞིག

དྲི་པོ། ཏྲོ་མེར་ད་ར་ཁག་ལྟེ་སྤྱི་མིང་སྟེ། དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་དཀར་མཛེས་
རྫོང་བྲག་འགོ་རྫོང་རྟུ་རྫོང་བཅས་འདུས་ཡོད། འདི་ལ་གནའ་བོའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱི་བོ་དང་།
དྲི་པོ། དྲི་རྟོ་བཅས་བྲིས་འདུག །དུས་ཕྱིས་ཅམ་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་དྲི་རྟོར་ཞེས་རྟོ་ལ་ར་
ཡིག་རྗེས་འདུག་ཅན་འདི་བྱང་འདུག །

དྲི་མ། [ལེགས] ① སྤྱང་རྫོད་མདུང་གསུམ་པ། ② སྤྱི་མོང་།

དྲི་མ་བྲལ། [[ལེགས]སྤྱང་མ་ཆེན་པོ།

དྲི་མ་ལྟལ། དེང་དུས་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་བྲག་འགོ་རྫོང་གི་ཁ་ས་མཆོ་ཁའི་

དགོན་པ་གནས་ས་འདིར་ཟེར།

ཏེ་ལ་ཉ་ཀ [ལེགས]སྤང་མ་ཆེན་པོ།

ཏེ་ཤོད། གནའ་དུས་ཏེ་མེར་ཁག་ལྗེ་གྱི་མིང། ཡིག་རྩིང་ལྷ་ཤོས་རྣམས་སུ་གྲེ་ཤོད་ཅེས་གྲིས་འདུག

ཏེ་རྟ། ① ཏེ་མེར་ཁག་ལྗེ་གྱི་མིང་སྟེ་ཏེ་ཤོད་དོན་གཅིག། ② ཞབས་བྱུང་ཏེ་རྟ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་

བ་ཀྲ་པའི་ཆོས་ཆོགས་འཛམ་གྱིང་སྤང་ཆེན་གྱི་སྤབས་སུ་ཀྲ་པའི་ཞབས་བྱུང་གི་མཆན་

གནས་ཡིན། སྤལ་གཞི་རྒྱལ་མཆོག་ཆེ་དཔག་མེད་པ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན། ཏེ་རྟ་སྤྱེད་དང་

པོ་ཁམས་རྒྱ་རྒྱུད་འཁྱུངས་པ་ཡང་ཏེ་རྟ་འོངས་སུ་ཡིན་པས་ཏེ་རྟ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱུང་།

ཏེ་རྟ་སྤྱེད་དང་པོ། མཁས་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་རྒྱུ་ལོ་༡༧༩༩ལོར་

ཁམས་རྒྱ་རྒྱུད་འཁྱུངས་སུ་སྤྱུ་ཡུང་དབང་གྲགས་པ་དང་། སྤྱུ་བས་ཆེར་འཛམ་དཔག་

རྒྱ་མཚོ། ཀྲ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་མར་བསྟེན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་

མེ་ལུག་གྱི་ལོ་༡༥༧༧ལོར་དགུང་ལོ་བྱ་བྱག་པར་སྤྱ་གཤེགས།

ཏེ་རྟ་སྤྱེད་གཉིས་པ། དཔག་བསམ་དབང་པོ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་བྱ་གྱི་ལོ་༡༥༧༩ལོར་

འཁྱུངས། ཞུ་དམར་ལྷ་པ་དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་གིས་གཙུག་ལུང་བཞེས། ཀྲ་པ་དབང་ལྷག་

རྩོམ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་གྲགས་པ་དོན་བྱུག། གར་དབང་བྱག་པ་རྣམས་མཛུགས། རབ་བྱུང་བརྒྱ

པའི་ཆུ་ཡོས་གྱི་ལོ་༡༦༠༣ལོར་དགུང་ལོར་ལྷ་པར་སྤྱ་གཤེགས།

ཏེ་རྟ་སྤྱེད་གསུམ་པ། ཀྲ་པ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ཤིང་སྤལ་གྱི་ལོ་

༡༦༠༥ལོར་སྤྱེད་འཁྱུངས། དཔལ་པོ་སྤྱེད་གསུམ་པ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ལྷགས་ཡོས་གྱི་ལོ་༡༦༥༡ལོར་དགུང་ལོ་ཞི་བདུན་པར་གཤེགས།

ཏེ་རྟ་སྤྱེད་བཞི་པ། བྱང་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྤལ་གྱི་ལོ་༡༦༥༣ལོར་

སྤྱེད་འཁྱུངས། རྒྱལ་ཆབ་སྤྱེད་ལྷ་པ་གྲགས་པ་མཆོག་དབྱངས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་གནང་། རབ་

བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ལྷགས་ཁྱི་གྱི་ལོ་༡༦༨༠ལོར་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པར་སྤྱ་གཤེགས།

ཏེ་རྟ་སྤྱེད་ལྷ་པ། ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི་གྱི་ལོ་༡༦༨༣ལོར་སྤྱེད་འཁྱུངས།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི་གྱི་ལོ་༡༦༨༣ལོར་དགུང་ལོ་བྱ་གཉིས་ལོར་སྤྱ་གཤེགས།

ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ཐེང་དྲུག་པ། ཆོས་ཀྱི་ནོར་བུ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བུ་སྤྱི་ལོ་༡༡༡༡ལོར་གཞིས་ཅེ་
ས་ཁུལ་ཤངས་ཐང་པ་ཞེས་པར་སྤྱི་འབྲུངས། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༤ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ཐེང་བདུན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༤ལོར་ལ་
དྲགས་ཁུལ་དུ་སྤྱི་འབྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔ་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༤ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ཐེང་བརྒྱད་པ། ཐིན་ལས་དབང་པོ། རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔ་པའི་ས་གྲང་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༤ལོར་ཀོང་
པོར་སྤྱི་འབྲུངས། གམ་པ་མཁའ་ཁབ་དོན་རྒྱུ་ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལོ་ཡང་མི་དུ་རྩེས་བཟུང་། རབ་བྱུང་
བཅུ་ལྔ་པའི་ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༣༠ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ཐེང་དགུ་པ། གམ་པེས་དོན་ཆོས་ཀྱི་མེད་པེ། རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔ་པའི་ལྷགས་བུ་སྤྱི་ལོ་
༡༤༣༡ལོར་ལ་གཞིས་ཅེ་ས་ཁུལ་བཞད་མཛོད་སྟོན་དུ་རྩིས་དཔོན་ལུང་ཤར་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་
འབྲུངས། གམ་པ་མཁའ་ཁབ་དོན་རྒྱུ་ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལོ་ཡང་མི་དུ་རྩེས་འདྲི། ཤར་དཔལ་སྤྱངས་
དཔོན་དུ་མེད་པས་ནས་པེ་རི་མཁེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཛམ་མཐོན་ཀོང་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཐེང་གཉིས་
པ་དཔལ་ལྷན་མཁེན་བཅེ་རི་ཡོད་ཅེར་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་ཡོངས་རྒྱུ་ཞོགས་ཞུས།
རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་མག་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༢ལོར་གཤེགས།

ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ཐེང་བཅུ་པ། བསྟན་འཛིན་འདིགས་མེད་ཆོས་དབྱིངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པ་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༤༤༤དབུས་ལྷ་སར་ལྷ་སྤྱི་ཆེ་དབང་དོན་རྒྱུ་ཡུལ་བསོད་ནམས་བདེ་སྤྱི་དགཉིས་སྤྱི་སྤྱི་
སྤྱི་འབྲུངས། གམ་པ་རིག་པའི་དོན་རྒྱུ་ཅེ་ཏོ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལོ་ཡང་མི་དུ་རྩེས་འདྲི། ལོ་ལྷོ་རྒྱལ་ཆབ་
བཅུ་གཉིས་པ་བྲགས་པ་མི་འབྲུང་གོ་ཆའི་མདུན་ནས་བཀའ་ལྷགས་ཀྱི་མདོ་སྤྱི་ལ་ཡོངས་
རྒྱུ་ཞོགས་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༡ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

ཅེ་ཏོ་པ། བོད་གི་ཅེ་པོའི་འབྲེལ་བ་ཤར་ལ་གཞིགས།

ཅེ་ཏོ་ར་ཁང་གསར་སྤོང་མཛད་ཚུལ་ཁྲིམས། རྩེ་འདི་ནི་མདོ་ཁམས་དཀར་མཛེས་ཀྱི་སའི་ཆར་རབ་
བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤེལ་༡༤༤༤ལོར་སྤྱི་འབྲུངས། སྤྱི་གཞོན་དུས་དབུས་སྤྱི་སྤྱི་སར་ཆོས་
ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་གསན་བཞེས་མཛད། རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་
མཛོའི་སྤྱི་དུས་རྒྱ་དཔྱད་མཁའ་པོ་གནང་། བཀའ་ཚོམ་ལ། དཔལ་དོན་རྩེ་འདིགས་ཀྱི་དེ་ཆེན་པོའི་

རིམ་པ་དང་པོའི་ཟེན་གྱིས་རྒྱང་འབྲུག་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ། ལྷ་ར་ལམ་དམར་ཁྲིད་གྱི་
ཟེན་གྱིས་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ། ཟུང་ལམ་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་མན་དག་སྟུང་རྒྱུད་ལག་ལེན་བསྟན་
པའི་རིམ་པ་ནག་འགྲོས་སྤྱི་བཀོད་པ། ཟུང་ལམ་རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱག་གི་ཁྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་ལྷ་ར་
ལམ། ལྷ་ར་འཁོར་གྱི་དབང་བཤད་སོགས་པོད་འབྲིང་གསུམ་སྟུག་མཛད། སྤྱི་ཆོ་མཐའ་མའི་
མཛད་པ་མི་གསལ།

ཏེ་ཏོར་དར་རྒྱས་དགོན་པ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྤྱིལ་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༩ ལོར་རྗེ་བླ་ཤེས་རབ་དབང་
པོས་བཏབ། བྱུང་མཐའ་དག་ལུགས་པ་ཡིན། ཉ་རྒྱས་རྫོ་མོ་རི་ཁོད་དང་། ཏ་རྟེ་རི་ཁོད་སོགས་
དགོན་པ་འདིའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་པོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁྱུག་དཀར་
མཛེས་རྫོང་ཁོངས་སྤྱི་ཡོད།

ཏེ་ལྷམ། ① ཏེ་པོ་ཁམས་པ་སོགས་གྱི་གྲོན་ལྷམ། ② ཏེས་སམ་མམ། སྟན་ལྷ།

ཏེམ། ཁང་ཁུང་སྐད་གྱི་བྲུམ་བྱའི་སྐད་དོད་ཅིག་སྟེ། ཉང་གསེས་སྤྱི་དབྱེ་ན་ཅ་ཏེམ་དང་། ལྷ་ར་ཏེམ།
ཤ་ཏེམ། རྒྱ་ཏེམ། ཏེམ་དཀར། ཏེམ་ནག་བཅས་རིགས་རྒྱག་མཆིས་སོ། །

ཏེམ་དཀར། གང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བྲུམ་བྱ་ཡོད། །

ཏེམ་ནག། ཁྲག་མཁྲིས་ཆ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བྲུམ་བྱའི་མིང་། ཏེས་སམ། བད་ཀན་ཞི་བྱེད་ཏེས་སམ་སྟེ་སྟན་
རྩས་རིགས་ནམས་སྟབས་བསྟེན་བྲུས་པའི་ཐལ་སྟན་གྱི་རིགས་ནམས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། སེ་འབྲུ་
གཙོར་བསྟེན་པའི་ཐལ་སྟན། དུ་ཡིས་གཙོར་བསྟེན་པའི་ཐལ་སྟན། རྟོད་མ་ཁ་སྟེ་རྟོད་བྲུན་
གཙོར་བསྟེན་པའི་ཐལ་སྟན། བོ་བྲུན་བསྟེན་པའི་ཐལ་སྟན་གྱིས་ཀྱང་ཆ་བ་རྒྱང་། རྒྱུ་ཚུས་གཙོར་
བྲུས་ཚུ་སྟེ་བསྟེན་པའི་ཐལ་སྟན། ཅོང་ཞི་གཙོར་བྲུས་བསྟེན་པའི་ཐལ་སྟན་ལྟ་བུའོ། །

ཏོན། རྫིང་བཙོན་འབྲུས།

ཏོན་བྲ་བ། ཡིག་རྫིང་དང་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་ནན་ཏན་རྩས་སྤྱི་བསྟུབས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཞིག །

ཏུ་བན་དགོན་པ། ལྷ་ར་རབས་བཅུ་པའི་སྐབས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ ལོར་ས་སྤྱི་ལྷ་ན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དགོན་པ་དེར་
བཞུགས་ནས་ས་སྤྱི་པའི་དགོན་ཆེན་ཞིག་ལ་བསྟུང་། རབ་བྱུང་རྒྱག་པའི་སྟགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་

༡༣༦༠ལོར་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་པའི་སྤྱལ་སྤྱ་ཀམ་རོལ་པའི་དོ་རྩེ་ས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་
དགོན་པར་ཚུར་བསྐྱར། དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་སྐབས་སུ་དག་སྒོ་རམས་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་
མཆོས་ཉམས་གསོ་བྱས་ནས་དགོ་ལྷགས་པའི་དགོན་པར་བསྐྱར། ད་ལྟ་ཀན་སྤོ་བོད་རིགས་
རང་སྤྱོད་ཁུལ་དཔལ་རིས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

རྒྱ་མཁའ་ [རྒྱ] མན་རྩའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཐོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་སེར་མོ་པའི་གོ་མིང་ཞིག

རྒྱ་དབེན། ① དར་དམར་པོ། ② [རྒྱ]དེད་དུས་རྒྱ་ཡོན་གྱི་རྒྱ་འདོན།

རྒྱ་དབེན་ཉི་ཤི། ཉོར་རྒྱལ་པའི་དབུ་མ། དེའི་གདན་རབས་རིས་བྱོན་གྱི་ལོ་ཆོགས་ནི། རབ་བྱུང་
བཞི་པའི་ལྷགས་སྤེལ་ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱིའི་བར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ།
དེ་ནས་ས་ཡོས་བར་འཕགས་པའི་གཙུང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། དེ་ནས་མེ་བྱིའི་བར་འཕགས་
པའི་ཆ་བོ་རྩྭ་པ་ལ། དེ་ནས་ཤིང་རྩའི་བར་འཕགས་པའི་སྒོ་བ་མ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན། དེ་ནས་
རྒྱ་ཡོས་བར་འཕགས་པའི་མཆོད་དཔོན་གྲགས་པ་འོད་ཟེར། དེ་ནས་ཤིང་སྤྱལ་བར་ཤར་པ་
རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན། དེ་ནས་ཤིང་སྤྱལ་བར་སངས་རྒྱལ་དཔལ། དེ་ནས་ཤིང་སྤྱུང་ལོའི་བར་
ཀུན་དགའ་སྒོ་གོས། དེ་ནས་ས་སྤྱལ་བར་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང། དེ་ནས་རྒྱ་བྱའི་བར་རིན་
ཆེན་བཀྲ་ཤིས། དེ་ནས་ས་བྱའི་བར་ལོ་ཉར་ལྔ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན། དེ་ནས་རྒྱ་སྤྱལ་བར་
ལྷ་ཆེན་བསོད་ནམས་སྒོ་གོས། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་གི་བར་དུ་རིམ་བྱོན་ནོ། །

རྒྱ་དབེན་སྒོ་གོས་རྒྱལ་མཆོན། ས་སྤྱའི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་པ་འདི་བཟང་པོ་དཔལ་པའི་སྤྱལ་ཡིན་
ཞེད། ཁྱི་ཐོག་ལ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་མཆམས་སུ་ས་སྤྱ་བའི་སྤིང་དབང་ཉམས་ཉེ་བཀྲ་བ་
ཉའི་སི་རུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཐོད་དབུས་གཅོང་པལ་ཆེ་བ་དབང་དུ་བསྐྱར།

རྒྱ་མིང་། [རྒྱ]རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤེལ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤེལ་བར་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་།

རྒྱ་ཕན་སྤིང་ཕན་གྱི་གཟུང་ཉི་མའི་བྱེ་རྩོ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་རན་མིའི་
སྤྱ་དཀྱུག་གྲུབ་མཐའི་རིམ་མཁས་ཅན་ཤི་རུ་རྒྱ་ཡིས་བྲིས་པའི་ཆོབ་བྲེད་བཅས་བྲུ་གྲགས་ཅན་
ཞིག་ཡིན། རིམ་དེའི་ནང་རྩ་རན་མིའི་པ་མིའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ཨའེ་ཉི་ཨའེ་རྒྱ་ཕན་སྤིང་ཕན་ཐོག་།

དགྲུང་གསེང་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་ཆོགས་དང་། ལྷ་ན་སྤྱག་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་ཉམས་དགའ་བ་དེ་
མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

རྒྱ་ཞིག། ༡་ཞིན་དང་དོན་གཅིག

རྒྱ་ཡང་། [རྒྱ]དདུལ་སྒོར་མོ་ལྗེད་ཆད་ཞོ་བདུན་སྐར་གཉིས་ཡོད་བ་དང་རི་མོ་ཡོན་ཅི་ཁའི་ཡི་
མགོ་ཅན་ཞིག

རྒྱ་ར། [ལེགས]སྒོལ་མ།

རྒྱ་རན་ཟ། [ལེགས] ① སྒོལ་པའི་མགོན་པོ། ② རོ་ནང་རྒྱ་རན་ཟ་དང་དོན་གཅིག

རྒྱ་རེ་བསྐྱ་ཡོག་ནི། རྒྱ་རེ་ནི་ནང་པའི་ལྷ་ཇི་བཅུན་སྒོལ་པའི་མཆོན། རྒྱ་རེ་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་
ལ་སྒོལ་མ། བསྐྱ་ཡོག་ནི་ནི། བསྐྱའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་མ་ཞེས་ཟེར།

རྒྱ་ལ། ༡་ལ་དང་གཅིག །

རྒྱ་ལའི། [སོག]རྒྱ་མཆོ།

རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ། རྒྱ་ལའི་ནི་སོག་སྐད་དེ་རྒྱ་མཆོ་དང་། ཁྲ་མ་ནི་བོད་སྐད་ཡིག། དོན་དུ་ཁྲ་མ་རྒྱ་མཆོ་
ཟེར་བའི་དོན་ཡིག། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༡ལོར་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོ་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་
རྒྱལ་པོས་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲུང་ནས་གཞིགས་བསྐྱར་ཞུས། སོག་ཡུལ་ལ་འཁོར་སྒོབ་
མང་པོར་འཕེལ་ཏེ་ཁྲ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་མཆོན་སྟན་རྒྱས་ཤིང་སོག་མི་རྣམས་ཀྱིས་
ཁྲ་མའི་མཆོན་ཕྱེད་མར་སོག་སྐད་དུ་འབོད་ནས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་ཞེས་སྟན་གྲགས་ཞུས། ཁྲ་མ་སྐྱ་
གཤེགས་བ་དང་དེའི་ཡང་སྤྱིད་ཡང་སོག་པོའི་རིགས་བརྒྱད་ཅིག་ངོས་འཛིན་བར་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་
མའི་ཡང་སྤྱིད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་འབོད་སྒོལ་ཆགས། ཇིས་སྤྱ་སྤྱ་གོང་མའི་དགེ་འདུན་གྲུབ་
དང་། དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་རྣམས་ལ་འད་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མའི་སྐྱ་ཐེང་དང་པོ་དང་། གཉིས་པའི་མཆོན་
པར་དེ་ནས་ད་བར་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་བཞི་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་སེ། རྒྱ་གར་སྐད་ཟུར་ཆགས། ཤོག་པད་ཀྱི་ཅེད་ཆས་ཤིག

རྒྱ་ཉོར་དགོན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་ལོ་༡༠༥༥ལོར་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོས་བཏག་གྲུབ་
མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིག། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཁབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྤར་ཁམས་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

འ་སྒེ། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒེ་བ་གསུམ་པ་སྒེ། འ་ཐ་ཏ་ཏ།
འམ་ཁབ། [ཡུལ་]སྦར་བོད་ཀྱི་འམ་གཅིག་རི་བའི་ཁབ།
འམ་ཉིར། [ཡུལ་]སྦར་བོད་ཀྱི་འམ་གཅིག་རི་བའི་ཆང་ལྷག་སྒོད་ཁོག་ཉིར།
འམ་རྡོ། [ཡུལ་]སྦར་བོད་ཀྱི་དངུལ་གྱི་ཅིས་གཞི་ཞིག་སྒེ་འམ་རྡོ་རེ་ལ་དངུལ་སྦར་ལྷ་བཅུ་ཡིན།
འེའུ་གུང་གི་ཅིས། [རྒྱ]སྒོར་ཐང་གི་ཅིས།
རྡེ་ག་རྡེ་ཁྱ་དང་གཅིག །
རྡེ་ག་ཆེན། འབྲེལ་ཆེན། གཞུང་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྡེ་ག་ཆེན།
རྡེ་ག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྦར་བ། མཁས་གྲུབ་རྗེས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟག་ལོར་བརྩམས་པའི་འབྲེལ་
ཆེན་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ།
རྡེ་ག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། མཁས་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ།
རྡེ་ཁྱ། [ལེགས་]དཔེ་གཞུང་ཙ་བ་གང་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་དམ། འབྲེལ་བ།
གཏག །བྱ་ཆིག །ཐག་གཏག་ཞེས་པ་བལ་དང་། ཅིད་པའི་སྦྱད་པས་སྦྲུལ་བྱ་དང་། རེ་བ་གཏག་
དགོས། དས་སྦྲུལ་བྱ་གཏགས་པ་ཡིན། འདས་པ་ལ་གཏགས་དང་། ད་ལྟ་བ་ལ་འཐག །མ་འོངས་
པ་ལ་གཏག་ཅིས་ཐོབ།
གཏག་བ། [ཆིང་]གཞན་ལ་རྒྱ་དེག་གཏོང་བའམ་འཆོག་བ།
གཏགས། གཏགས་པའི་སྦྲུལ་བྱ། བལ་གཏགས་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བྱ།
གཏགས་མ། སྦྲུལ་བྱ་སོགས་གཏགས་ཟིན་པའི་སྦྲུལ་བྱ།
གཏང་གཙོད། འཕྲུང་ཅིས་ཀྱི་ཐ་སྦྱད་དེ། རེའུ་མིག་མཐུག་གི་བསྐྱེམས་ཅིས་ཀྱི་རེའུ་མིག་གི་
མིང་། ཁ་དམར་དང་དོན་གཅིག
གཏང་བ། སྦྱིན་པ་སོགས་གཏོང་བའི་མ་འོངས་བ།
གཏང་ཡས། བྱངས་གནས་ཤིག
གཏང་ཡིག །འཕྲིན་གཏམ་བསྐྱར་ཡིག །གཏང་ཡིག་གཏོང་བ།
གཏང་རག །ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་ལམ། ཟིན་གསལ་ཡོན། དགའ་བའི་གཏང་རག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས།

གཏང། རྩས་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་གཞན་གཞོད་ཀྱི་མཐུ་གཏང། མནན་གཏང་རྒྱབ་པ།
གཏང་དཀར་འགྲོ་བཟང་ལ། ལྷ་མོ་ཆེ་རིང་མཆེད་ལྗེའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག
གཏང་རྒྱ། གཉེར་སྤང་ལ་གཉེར་དུ་གཏང་བ།
གཏང་གཉེན། གཉེར་གཏང་དམ་ལས་བཅོལ།
གཏང་བ། སྤྱིན་པའམ་སྤོད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་གཏོད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
གཏང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ། སྤང་ལྟར་སྤུལ་ཅུའི་ནང་གསེས། སྤྱིན་བདག་གིས་གཏང་བའི་
དབྱར་གྱི་ཆེད་པ་དབྱར་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལོངས་སྤོད་པའོ།
གཏང་མེད། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་གཏང་སོ་མེད་པའམ། ཆ་འཛིག་བྱེད་མི་རུང་བ། ལས་ཀ་གཏང་
མེད་ཆོ་མེད་ཅིག
གཏང་རབས། ① གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སྤྲད་པའི་རྒྱུ། ② སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་
པ་གཏང་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རབས།
གཏང་རབས་བདུན། སྤར་རྒྱལ་བསྟན་དག་བཅོམ་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྤྲད་པའི་བྱུང་རིམ་འོད་
སྤང་དང་། ཀུན་དགའ་ལོ། འཁའི་གོས་ཅན། ཉེ་སྤྲུལ། རྒྱ་ཉི་ཀ་ནག་ལོ། ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་
སྟེ་བདུན།
གཏང་ལེན། སྤོད་ལེན། ལས་བྱེད་གསར་ཆེད་པན་ཚུན་སྤྱི་དངོས་གཏང་ལེན་བྱེད།
གཏང་ས། ① སྒྲོ་གཏང་ས། ② དངོས་པོ་སྤོད་ས། ③ མདའ་དང་མེ་མདའ་སོགས་ཁ་གཏང་ས།
གཏང་ས་བཞི། བཀའ་གདམས་པ་གོང་མའི་སྤྲགས་བརྒྱད་སྤྲགས་ཚོར་བརྩམས་པའི་གསེས་ཤིག་སྟེ།
སྒྲོ་སྤྲགས་ཆོས་ལ་གཏང། ཆོས་སྤྲགས་སྤྲད་ལ་གཏང། སྤྲད་སྤྲགས་ཤི་ལ་གཏང། ཤི་སྤྲགས་
ཐག་ཁུང་སྤྲུལ་པོ་ལ་གཏང་ཅས་པའི་གཏང་ས་བཞིའོ།
གཏང་སོ། སྒྲོ་ཅི་གཏང་ལུལ་དང་ཆ་འཛིག་ས། གཏང་སོ་མེད་པའི་མི། དམིགས་པ་གཏང་སོ།
གཏན། ① དུས་གནས་སྐབས་ཅན་མིན་པ། རྩ་ཞག་གཏན་དུ་མིག་སྟོས་ཡར་ལྷ་བྱེད། གཏན་དུ་འཆོ་
ཞིང་གཞེས། གཏན་དུ་བདེ་བ་ཐོབ། ② རྩ་བའམ་ནམ་ཡང་། གཏན་ནས་མེད། འགོག་ཐབས་
གཏན་ནས་མེད་པ། མཐུན་ཐབས་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ། སྤར་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བ།

གཏན་ཁེལ་བ། བྱ་བ་གང་ཞིག་ངེས་གཏན་བྱང་བ།
གཏན་ཁ། བཀའ་ཉོག་གཏན་ཆིགས་དང་ཁ་མའི་བཟུས་ཆིག་། སྲིད་གཞུང་གི་གཏན་ཁ་ཡིག་རིགས།
གཏན་ཁིམས། དགེ་བསྟེན་དང་དགེ་ཚུལ་སོགས་རང་རང་གི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་སྒྲུངས་ཏེ།
 དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ཁིམས་ཇི་སྲིད་འཛོའི་བར་གཏན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཁིམས།
གཏན་ཁིམས་ལྷ། སྟོན་གཙུག་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ལོག་པར་གཡེམ་པ། རྩོམ་སྒྲིག་པ། ཆང་འཕྱང་
 བ་བཅས་ཉེས་སྦྱོང་ལྷ་སྦྱོང་བ་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་ཁིམས་སོ། །
གཏན་འཁེལ། ཐག་ཚད་པའི་དོན། བྱེད་སྤྱོད་གཏན་འཁེལ་བ། འགྲོ་ལམ་གཏན་འཁེལ། དུས་ཚད་
 གཏན་འཁེལ།
གཏན་ཚད། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
 དབྱིན་སྐད་དུ་certainty factor ཟེད།
གཏན་འཁྲོལ། དུགས་འཁྲོ། ལས་ཀ་འགོ་བཙུགས་ནས་མཐུག་མ་ཆར་བར་འབད་བཙོན་གཏན་
 འཁྲོལ་སྒྲུག་བསྐྱང་བྱེད་དགོས།
གཏན་གྱི་དོན། དུགས་གྱི་དོན། ལས་དོན་གང་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱང་གཏན་གྱི་དོན་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་
 དགོས།
གཏན་གྱི་འདུན་མ། དུགས་གྱི་བྱས་སམ་རེ་འདུན། གཏན་གྱི་འདུན་མ་བྱུབ་པ།
གཏན་གྱི་བསམ་སྒྲོ། དུགས་དོན་གྱི་བསམ་སྒྲོ། མི་སོ་སོའི་གཏན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྟངས་མི་
 འདྲ་བ་རེད།
གཏན་འདུག། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་
 སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་fixed-count iteration ཟེད།
གཏན་ཁོགས། ཆོ་གང་གི་མཛའ་ཁོགས་སམ་བཟའ་ལྷ།
གཏན་རྒྱུག་ལྷ་ལག། དུས་ཉག་པར་ལས་ལ་བཀོལ་བའི་ལྷ་ལག།
གཏན་འགོག། མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཀག་འདོག་བྱེད་པའི་དོན།
གཏན་དངོས། དེང་དུས་གྱི་ཐ་སྟངས་གསར་པ་ཞིག་། ཁང་པ་ལ་སོགས་འཕོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཐབས་མེད་པའི་

གཏན་མེབ་ས། གཏན་ལ་མེབ་ས་བ་དང་དོན་གཅིག
གཏན་བྱ། སློ་འདན་ཆས་ཀྱི་དབྱུག་བ་སོགས་ཀྱི་མིང་།
གཏན་སོགས། ལོ་ལྟར་གཏན་འཇགས་སུ་སློང་ལེན་བྱེད་པའི་སོགས་ས།
གཏན་འཛེབས། སྤྱགས་འཁེར་ཐག་གཅོད། གསར་དུ་གཏན་འཛེབས་བྱས་པ། འཆར་གཞི་འདི་ད་
ཟེས་ཆོགས་ཆེན་ཐོག་གཏན་འཛེབས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།
གཏན་འཛེབས་ཀྱི་དཔེ། དཔེའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་དོན་གང་ཡིན་ཁྱད་པར་འབྱེད་དཀའ་
ཡང་། རྒྱ་མཚན་གྱི་ཟེས་ཆིག་ཡང་དག་སློ་ནས་མ་ནོར་བར་སོ་སོར་ཟེས་བ་རྙེད་པའི་རྒྱན་ཞིག
གཏན་ས། སྤྱགས་ས་ས། ཡུན་རིང་། ནམ་སྤྱགས་གཏན་མའི་འཆོ་ཐབས།
གཏན་མེད། ཅ་བ་ནས་མེད་པ། དམངས་གཙོའི་ལམ་སྤྱགས་གཏན་འཛེབས་བྱས་ནས། གཉའ་
གཞོན་བཟུ་གཞོག་གི་ལམ་སྤྱགས་གཏན་མེད་བཅོས་པ།
གཏན་མེད་དུ་འཇུག་པ། ཉགས་ཉེ་གསལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་སྟེ། གསལ་བ་དེའི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ས་
མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་གང་རུང་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་གཏན་ནས་མེད་པའོ། །
གཏན་ཆིག །གཏན་ལ་འཛེབས་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སྟོན་པའི་དག །གཏན་ཆིགས་ཀྱི་འབྲི་
ཚུལ་གཞན་ཞིག
གཏན་ཆིགས། ① དོན་གཏན་ལ་འཛེབས་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ཟེང་གི་ཆིགས་སམ་དུམ་བུ་སྟེ། སྤྱབ་བྱེད་
དང་། རྒྱ་མཚན་ནོ། ② གཞུང་དམ་འཁོད་པའི་བཀའ་ཤོག་གི་ཡི་གེ་ཁུངས་བཅུན། དབྱིན་སྐད་
དུ་logical ཟེད།
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ལྷོག་བ་ཅན། ལྷོག་བ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དཔེ་དང་དོན་གཉིས་
བྱེད་ལས་ཀྱི་སློ་ནས་པན་ཚུན་ཉ་ལམ་མཚུངས་ཀྱང་། མི་འདྲ་བའི་གཏན་ཆིགས་ས་ས། རྒྱ་
མཚན་གཅིག་གི་སློ་ནས་སོ་སོར་ལྷོག་པའི་རྒྱན།
གཏན་ཆིགས་ཀྱི་འབྲུ་དོན། གཏན་འཛེབས་བྱས་ཟིན་པའི་བཀའ་ཡིག་གི་ནང་དོན།
གཏན་ཆིགས་བཀའ་བཟ། སློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logic instruction ཟེད།

གཏན་ཆིགས་མཁར་རུ། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་འགོ་འདྲེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩་ལོར་གཏན་ཆིགས་སྤྱི་ལོ་
ལོ་ལྔ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འཇམ་གྱི་ཆད་གཞི་གཏན་འཁེབས་བཞེས་པའི་འཕོ་དང་
རྒྱ་མ་རྒྱས་ཀྱི་མིང་།

གཏན་ཆིགས་ཆེན་པོ་ལྟ་ དབུ་མའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འཁེབས་ཀྱི་ཉམས་སྒྲིལ་རྒྱ་མཆན་ཆེན་པོ་
ལྷ་སྟེ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། རྗེ་ཆེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆིགས་དང་། ཡོད་མེད་
སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས་དང་། ལུ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
གཏན་ཆིགས་བཅས་ལྟོ། །

གཏན་ཆིགས་རྒྱས་འགོད། རྟོག་སྒྲུབ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱིད་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logic design ཟེད།

གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ། ཆོད་གཞི་ལས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཉམས་གང་ཡང་བྱུང་བ་
བཞོད་པའི་ཆེད་སྤྱིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་ལྟོག་བྱུང་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་བྱུང་
གཅིག་མ་གྲུབ་པའི་ཉམས་དེ། ཉམས་ལྟར་སྒྲུབ་དང་དོན་གཅིག་

གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་བཅུ་བཞི། མ་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པ་དུག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
སྒྲུབ་རུ་བྱེད་པ་བཞི་བཅས་སྟོན་བཅུ་བཞི་པོ་

གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གསུམ། འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་།
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉེ་གསུམ་མོ།

གཏན་ཆིགས་ཐེགས་པ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཐེགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་
བྱུང་བ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འཁེབས་པའི་གཞུང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གསལ་བས་མཛད་པའི་ཆད་
མ་སྟེ་བདུན་ལས་འགྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྷ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞིའི་གས་ཤིག་

གཏན་ཆིགས་གདུབ་བྲ། རྟོག་སྒྲུབ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱིད་ཐ་
སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logical ring ཟེད།

གཏན་ཆིགས་འབྲེན་པ། དམ་བཅས་པའི་ཆིག་སྒྲ་མར་རྒྱ་མཆན་འབྲེན་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་
ཞིག་ཤེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཏན་ཆིགས་གནས་སྒོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logical shift, logic shift ཟེད།

གཏན་ཆིགས་དཔེ་རྣམ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logical schema ཟེད།

གཏན་ཆིགས་བྱ་ལུལ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logical object ཟེད།

གཏན་ཆིགས་འབར་མའེལ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logic bomb ཟེད།

གཏན་ཆིགས་གཞན་པའི་ཆར་བཅད། སྤར་ཚོལ་གྱིས་སྤར་དམ་བཅའ་གང་ཡང་རུང་བ་སྦྱབ་པའི་

ཆེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཉགས་དེ་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པར་ཁས་ཁྲུངས་ནས་

ཕྱིས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཉགས་དེ་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྦྱབ་པའི་ཆེ་སྤར་གྱི་ཁྱད་

པར་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་རང་གིས་ཀྱང་བཀག་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྟོན་ནས་

ཆར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ།

གཏན་ཆིགས་ཟེན་ཐོ། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་སྟངས་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logical record ཟེད།

གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག

གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཉི་ཤུ། འབྲས་རང་གཉིས། འབྲེལ་ལྗང་མ་དམིགས་པ་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་

འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉགས་བཅུ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་བཅས་ཉི་ཤུའོ།

གཏན་ཆིགས་ཡོ་ཆས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logic devices ཟེད།

གཏན་ཆིགས་སྒྲི་རིས། གློག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟངས་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་logic diagram ཟེད།

གཏན་ཆིགས་རིག་པ། རིག་པའི་གནས་ལཱ་འེལ་བྱལ། རོན་གྱི་འཁྲུལ་བ་ཆར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་

ཚད་མ་རིག་པའོ། །

གཏན་ཆིགས་རིམ་པ། གློག་མཛད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་

སྟན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་logical level ཟེར།

གཏན་ཆིགས་ཤེས་པ་ལ། ཏུ་ལའི་རྒྱ་མ་དང་། བཤེས་ཆེན། སྤྱི་ཚུངས་སོགས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་འཁོད་ཡོད་པའི་
བཀའ་ཤོག།

གཏན་ཆིགས་ས་པོན། བཀའ་ཤོག་གི་འཆར་གཞིའམ་ཟེན་གྱིས།

གཏན་ཆིགས་གསུམ་འབྲས་བྱའི་ཉལ་ས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་དང་། མ་དམིགས་པའི་ཉལ་ས་
ཉེ་གསུམ་མོ།

གཏན་གཡོག། ཆེ་གང་སྟོད་དགོས་པའི་གཡོག་པོ།

གཏན་ལ་པམ་པའི་སྟེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པ། དཔེར་ན། ཆོས་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་ལྟ་བུ།

གཏན་ལ་ཐེབས་པ། ཐག་བཅད་དེ་ཆོད་པ། ཆོད་ཁོས་ཀྱི་ཉོ་ཐང་ཆང་མ་ཉག་སྤང་ཆད་མས་གཏན་
ལ་ཐེབས་པའི་དོན།

གཏན་ལ་དབབ་པ། དོན་གང་ཡང་རུང་བའི་རྣམ་པར་བཞག་གཏན་འབེབས་བྱས་པ།

གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སེམས་ཅན་པའི་གཞུང་ས་སྟེ་
ལྷའམ་རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པའི་སའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག།

གཏན་ལ་འབེབས་པ། ཐག་གཅོད་པ། དབྱད་བདར་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

གཏན་ལེགས། དུས་ནམ་ཡང་ཡག་པོ། གཏན་ལེགས་ཀྱི་བྱ་བ།

གཏན་ཤིང་། སྟོའི་འཕྲེད་གཏན་ནམ་འཕྲེད་བཀའ།

གཏམ། ① བཛོད་བའམ་སྐད་ཆ། སྟོང་གཏམ། གསང་གཏམ། ལྷན་གཏམ། ཆོགས་གཏམ། དབྱད་
གཏམ། གཏམ་སྟོག་པ། གཏན་གྱི་གཏམ་ལ་རྣ་བ་གཏད་དེ་ཉོན། བྱ་སྟེས་པ་ལ་མིང་། ཆང་
བངས་པ་ལ་གཏམ། མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་པའི་བྱ་ལ་དགའ། གཏམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
འདོད་པའི་བྱུགས་སུ་འགྲོ། ཐོ་རྟོག་ཤ་ཁྱེར་ལུང་པའི་བྱ་དང་། སྤྱང་པོ་གཏམ་ཁྱེར་ལུང་པའི་

མདའ་ ② [ཐ་དད་པ།] དངོས་པོ་གཞན་ལ་བཅོལ་བའི་དོན། ངས་ཨ་ཞང་ཆང་ལ་རྟ་དང་གཡག་
ཆང་མ་གཏམ་ཡོད། སྒོར་མོ་ཆང་མ་དངུལ་ཁང་ནང་ལ་གཏམ་ཡོད། ང་གི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་དུས་
མེ་ཉིག་འདི་རྣམས་ཁྲིམ་མཆེས་ཆང་ལ་གཏམ་དགོས་པར་ཞིང་ཡོད། ལྷ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །
གཏམ་སྒྲེལ་བ། ① བང་ཆེན་ནམ་པོ་ཉ། ② རང་གཏམ་གྱི་ལ་ཤོད་བ།
གཏམ་ཁུངས་མ། སྐད་ཆ་ཁུངས་བཅུ་ན།
གཏམ་འབྲམས། སྐད་ཆ་ཁུངས་མེད། རྒྱ་མཚན་འདི་ཡིན་ཤོད་རྒྱ་མེད་པའི་གཏམ་འབྲམས་ལ་
ཡིད་ཆེས་མི་བྱུང་།
གཏམ་འབྲུབ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་མཆེད་པའི་སྐད་ཆ་འཕྲ། ཁུངས་མེད་ཀྱི་གཏམ།
གཏམ་གྱི་སྐྱེང་གཞི། སྐད་ཆའི་འབྲུང་གཞི།
གཏམ་གྱི་དངོས་པོ། གཏམ་གྱི་དོན། གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་ལས་དོན་བྱུང་བ།
གཏམ་གྱི་ཉེས་པ། གཏམ་ཞོར་བའམ་ཆིག་སྒྲོན།
གཏམ་གྱི་བདུད་ཅི། གཏམ་ན་བར་འཛེབས་ལ་དོན་དང་ལྡན་པ་བདུད་ཅི་འདྲ་བ།
གཏམ་གྱི་འབྲུང་གནས། [མཛོན་]ལ།
གཏམ་གྱིས་བཞད་གད་སྟོངས་པ། རབ་བཏགས་དང་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་མཆར་
བ་དང་། རྟོད་ཐོ་བའི་གཏམ་སྐྱེང་བའདད་པ་ན་ཉན་པ་པོ་རྣམས་དབང་མེད་དུ་བཞད་རྒྱན་མི་ཆད་པར་
འཆོར་བར་བྱེད་ཀྱས་པ་སྒྲོས་གར་གྱི་སྐབས་མེད་དུ་མི་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་གས་ཤིག་ཡིན།
གཏམ་གྱིང་པོ། ① ཁེངས་ཤེགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཅིང་པོ། ང་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱུད་བརྒྱམས་ཏེ་གཏམ་གྱིང་པོ་
ལ་སྟག་ཤོད། ② གཉའ་མི་ཆག་པའི་སྐད་ཆ། ཁོ་ལ་སྟགས་སྟངས་ཇི་སྟར་བྱས་ཀྱང་དུ་དུང་
གཏམ་གྱིང་པོ་ཁོ་ན་ཤོད་ཀྱི་འདུག།
གཏམ་སྐྱེང་། འཕྲོས་མོལ། དགའ་སྟོའི་གཏམ་སྐྱེང་བྱུང་བ།
གཏམ་རྒྱལ་བ། ཅོད་སྐྱེང་བརྒྱབ་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ། ཁྲིམས་སྲུང་ཁ་མཆུ་ཅོད་པེས་བྱས་ནས་གཏམ་
རྒྱལ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཁ་རྒྱལ་བ་དང་། ཅོད་པ་ཐོབ་པ། འགགས་རྒྱལ་བ་བཅས་སོ། །
གཏམ་རྒྱུད། སྟོན་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་རྒྱུ། དམངས་ཁོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད། རྒྱ་མཆོའི་གཏམ་

རྒྱུད། བྱ་སྤེལ་གཏམ་རྒྱུད།

གཏམ་རྒྱུ། སྤར་གྱི་ཤོད་རྒྱུ།

གཏམ་མཁྱེན་གས་པོ། སྤེལ་བདེ་པོ། བྱ་བྱ་དེ་གཏམ་མཁྱེན་གས་པོར་ཤོད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་རེད།

གཏམ་འགོ་ལས་མཐུག། མཐའ་སྤེལ་དགོས་པའི་གཏམ་དཔེ། ལས་དོན་བྱེད་སྒོ་གང་ཡོད་གཏམ་
འགོ་ལས་མཐུག་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས།

གཏམ་འགྲིག་པ། བན་ཚུན་སྤོང་གཏམ་འདུམ་པ། བན་ཚུན་ཅོད་སྤོང་གི་གཏམ་འགྲིག་པའི་ཆོད་དོན་
བཞག་སོང་།

གཏམ་བསྐྱགས། སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་། ཡིག་རིགས་བསྐྱགས་པ། གསར་འགྱུར་ནང་དུ་གཏམ་
བསྐྱགས་པ།

གཏམ་ངན། ① སྐད་ཆ་ངན་པ། མི་ངན་ཁན་གཏམ་ངན་འབྱུང་། ② བཟ་མི་ཤིས་པའི་སྐད་ཆ།
③ མིང་ངན་པ།

གཏམ་ངན་མི་ཁ། མིང་ངན་ཆགས་པ། ཚུལ་མེན་བྱ་སྤྱོད་བྱས་ན་གཞན་གྱི་གཏམ་ངན་མི་ཁ་བྱུག་ཡོང་།
གཏམ་རོ་སྒོག་ཅན། མདུན་རྒྱལ་མི་མཐུན་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ།

གཏམ་ཅེ་གྲག། ① སྐད་ཆ་ག་རེ་ཐོས། ② སྐད་ཆ་ཐོས་ཆད།

གཏམ་ཅོལ། དོན་མེད་གང་བྱུང་གི་གཏམ།

གཏམ་ལྟེན་པ། གཞན་གྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་འཕྲོ་སྒོགས་ཏེ་རང་ཤོད་པ། གཞན་གྱིས་སྐད་ཆ་ཤོད་པའི་
སྐད་ལ་གཏམ་ལྟེན་པ་བྱས་ནས་གོས་དོན་འཐོར་སྤྱོད་བྱེད།

གཏམ་ཆད། ① སྐད་ཆའི་འཕྲོ་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པར་ཆད་པ། ཐོག་མར་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་ནས་
མཐུག་ཏུ་གཏམ་ཆད་པ་རེད། ② རེས་གྱི་བྱེད་སྤྱངས་ཁ་དན། བན་ཚུན་རོགས་རེས་བྱ་རྒྱུའི་
གཏམ་ཆད་བྱེད་པ།

གཏམ་ཆེས་མོ། གཏམ་བྱང་པོར་སྤྲས་པ་དེས་ར་རང་ཡིད་ཆེས་སོང་ཟེར་པའི་དོན།

གཏམ་འཆལ། ཁུངས་མེད་ཀྱི་གཏམ། གཏམ་འཆལ་བཤད་ན་ཁུངས་མི་འཁྱོལ།

གཏམ་མཐུག་བཅད་པ། ① སྐད་ཆའི་མཐུག་མ་བཤད་པར་རང་གིས་མཆོམས་བཅད་པ།

② གཞན་གྱི་གཏམ་མཛུགས་ཤོད་དུ་མ་བཅུག་པར་མཆམས་བཅད་སོང་།
གཏམ་བཟོད་རང་དབང་། ཆབ་སྲིད་དང་དམངས་དོན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སླེབ་བཟོད་བྱ་རྒྱ་རང་
དབང་ཡིན་པ།
གཏམ་ཉོག་། དོན་མེད་པའི་སྐད་ཆ། བཟོད་བྱའི་དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་གཏམ་ཉོག་ཁོན་བཤད་པ།
གཏམ་སྟོན། རྩ་བར་འགྲོ་བའི་ཆོག་གསལ་བཟ་ཤིས་པའི་སྐད་ཆ། ཤ་ཆའི་ཁ་ནས་གཏམ་སྟོན་མི་ཐོན།
གཏམ་སྟོན་ཐོས་ན་དགའ་ཞིང་སྒྲོ་བ་འཕེལ།
གཏམ་སྟོང་། སྟོང་པོ་མེད་པའི་གཏམ།
གཏམ་བཏང་བ། སྤྲིགས་མོ་བྱས་པའམ་མི་འདོད་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ།
གཏམ་ཐོས་པ། སྐད་ཆ་ཐོས་པ། རྒྱུ་ལ་མི་འབབ་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཞེ་འགྲས་པ། ལས་
དོན་འབྲུབ་ཚུལ་གྱི་གཏམ་ཐོས་པ།
གཏམ་དོན་གཉིས་དགེ མི་ཆེ་འདི་དང་མི་རབས་མང་པོའི་བར་གནས་ཐུབ་པའི་གཏམ་དང་མི་ཆེ་
འདིའི་རང་དོན་གཉིས་ཀ་བཟང་པོ་འབྱུང་བ། ཡང་ན་ཁེ་བྲགས་གཉིས་ཤོས་ཅམ་པ་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་ཡིན།
གཏམ་དོན་འདྲིལ་བ། གཏམ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བ། ཟློས་བསྐྱར་བྱས་པའི་སྟོང་པོ་
གཏམ་དོན་འདྲིལ་བ་གལ་ཆེ།
གཏམ་འདོད། རང་ལ་གཏམ་སྟོན་ཡོང་འདོད། མི་དེ་གཏམ་འདོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་ངོ་བསྟོད་
ལ་ཏ་ཅང་དགའ་པོ་འདུག །ཡིན་ལུགས་དངོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གཏམ་འདོད་ཤོད་པ།
གཏམ་འདྲི། སྐད་ཆ་འདྲི་བ། བདེ་འཆམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཏམ་འདྲི་བྱེད་པ།
གཏམ་འདྲིས། ① སྐད་ཆའི་དོན་དག་དབྱེ་བ་མ་ཆོད་པ། ② རྫིང་ན་ཐུན་པའི་ཆོག་གིས་མན་ཚུན་
སྒྲ་རིས་བྱུང་བ།
གཏམ་རྟུགས་པ། སྐད་ཆ་ཟད་པ། སེམས་ལ་སྤངས་སྒྲག་སྒྲེས་ཏེ་ཁ་ནས་གཏམ་རྟུགས་པ།
གཏམ་ལྟེན། སྐད་ཆའི་ཆོག་མི་གསལ་བ། མི་ལྟེ་དེག་གིས་ཤོད་པའི་གཏམ་ལྟེན་གྱིས་བདེ་དོན་མི་འཕྲོད།
གཏམ་པ། ཁ་ཆད་ཀྱི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། བཟ་ཤིས་འབྲུམ་རམས་པའི་ཡིག་ཆ་དུ་ལོན་པ་དང་། ལས་

ཁྲངས་ལ་དགོང་བ་ཞུས་ཏེ་སློབ་བྱར་འགྲོའི་རེ་བ་དང་། སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་རྗེས་ཕྱིར་ལས་ཁྲངས་
སུ་ལས་ཀ་བྱེད་སར་ཡོང་རྒྱ་གཏམ་བ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མ་མཆན་གྱིས་ཤེས་རབ་ལས་
སྡོར་ཁྱི་གཅིག་སྤྱི་ནས་ཆོང་རྒྱབ་སར་བྱིན་པ་རེད། རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱ་ལོན་ཕྱིར་
སློང་རྒྱའི་གཏམ་བ་བྱས་ཡོད་ཟེར། ལྷ་བུའོ།

གཏམ་བསྐྱའི་ཆལ་གྱི་རྒྱོས་གར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་རྩ་དཔལ་
སྤྱལ་ཨོ་རྒྱན་འཛིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་སྡེ་དགའི་འདན་ཁོག་བསྐྱ་ཤེས་ཕྱག་ན་སྤྱི་
མཆམས་བཞུགས་སྐབས། འདན་གཟིམ་དཔོན་བྱ་བཟ་ཤིས་དགའ་ལེགས་དང་། འརྩ་ཆང་
མགོན་པོ་དར་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་ལོ་ལོ་ཉིར་ལྷ་ལོན་པ་དེ་གཉིས་ཁྲིམ་ཐབ་བཟུང་ནས་ཅུང་མ་འགོར་
པའི་སྐབས་དེར་འདན་ཁོག་ལ་སོགས་ཡུལ་སྤྱི་ལ་ཡམས་ནད་སྐྱེ་སྤྱང་བྱུང་སྟེ་མི་མང་པོ་ཞིག་
འཆི་རྒྱུན་སོང་པའི་སྐབས་དེར་གཟིམ་དཔོན་བྱ་བཟ་ཤིས་དགའ་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུང་མ་ཡང་རིམས་
ནད་ཀྱིས་སྐོངས། གཟིམ་དཔོན་བྱ་རྒྱུན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་
རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁོ་རང་གི་ལོ་རྒྱས་དོན་རྒྱུན་ནམས་ཚོམ་གཞིར་བྱལ་ནས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་
བར་སྟོན་པའི་གདམས་རག་ཅིག་འགྲི་བར་སྤྱལ་བར་བརྟེན། དཔལ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེས་དོན་དེ་
ཚོམ་གཞིར་བཟུང་ནས་བརྩོན་དོན་གཙོ་བོར་སློ་ལྟོག་ནས་བཞི་བྱས་པའི་སྤྱང་ཚོམ་གཏམ་
བསྐྱའི་ཆལ་གྱི་རྒྱོས་གར་ཞེས་པ་འདི་བཅམས་པ་རེད། ཚོམ་ཡིག་ནད་དུ་སྐབས་དེའི་གཟིམ་
དཔོན་བྱ་གསེར་སྤྱང་འདབ་ཡངས་དང་། འརྩ་ཆང་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་ལོ་གཡུ་སྤྱང་རག་
སྟོན། རྒྱས་པའི་བསྐྱའི་འདན་རྒྱ་རྩོ་ཆང་དང་། གཟིམ་དཔོན་ཆང་གཉིས། ལྷག་བར་ཁིངས་ཤིང་
དགོང་པའི་བསྐྱའི་འདན་ཨོ་སྤྱལ་ཆང་། ལྗོངས་ཀྱི་འང་སྐོང་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ་ནི་འཛིགས་མེད་
རྒྱལ་བའི་སྤྱ་བྱ་བམ་ཐེར་ཁྱེུ་བསྐྱ་པ་ནི་དཔལ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད། མཆིལ་པའི་ཚོགས་
ནི་འདན་ཆོས་འཁོར་དགོན་གྱི་གྲ་ཆང་། མོ་རོག་ནག་རྒྱུང་ནི་རག་མདོ་སྒྲ་མ། སྤལ་པ་ནི་རག་
ཆབ་གཙོང་པ། སྤལ་ནི་སྤལ་པ་ཆེ་དཔག་། འཕྱི་བ་ནི་སྒྲ་མ་ཆོས་དར། ཁྱ་བྱུག་ནི་མོ་མ་བཟ་
ཤིས། རྒྱང་ནི་སྤལ་པ་བན་བདེ་རྒྱ་མཆོ། སྤམ་ནག་ནི་གདོས་པ་སངས་རྒྱས་སྐབས། འོལ་བ་
ནི་འདན་ལྷགས་རིའི་གཙོང་པ་ནམས་ཡིན། ཚོམ་ཡིག་འདིའི་བརྩོན་བྱ་གཙོ་བོར་སློ་ལྟོག་ནས་

བཞི་དང་། རྫོང་ཚུལ་གོང་གསལ་གྱི་མི་སྡེ་ནམས་སེམས་ཅན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་ནས་བརྩམས་པའི་སྤྱང་ཙོང་ཞིག་ཡིན།
གཏམ་དཔེ། མིང་དོན་མཚུངས་པའི་དཔེ།
གཏམ་འབྲེལ་ཆགས་པ། སྐད་ཆ་སྡེ་བྱིན་ལགས་མེད་པ། བསམ་འཆར་གྱི་གཏམ་འབྲེལ་ཆགས་
པ་ཞིག་བཤད། ཆོག་འཇམ་པོའི་སློན་ནས་གཏམ་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཞིག་བཤད་པ།
གཏམ་མ། གངས་གནས་ཤིག།
གཏམ་སྤྱར་པ། སྤྱི་ལྟེ་བདེ་པོ། སྤྱི་ལྟེ་བདེ་པོས་བཤད་པའི་གཏམ་སྤྱར་དགས་པས་ཆོག་དོན་ཏུ་ཅང་
གསལ་པོ་རང་གོ་བྱུང་གྱི་མི་འདུག།
གཏམ་ཆོགས། རྒྱལ་ཁྲོན་དང་། ལྷ་སྐྱ། འབངས་འཁོར་སོགས་ཡུལ་མཆོག་དམན་བར་གསུམ་ལ་
རང་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་དང་འཆོམ་པར་སྤང་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཆོག་བཅད་ལྷག་ཅི་རིགས་
ཀྱིས་གཏམ་དུ་བྱས་པའི་གསུང་སློང་ནམས་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ཞིག།
གཏམ་གཞན་འཕྲོ་བ། སྐད་ཆའི་ཅ་བ་ལས་ཡན་ལག་མཆེད་པ། ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་བསྟར་
བྱེད་བཞིན་དུ་བཟོ་ལས་རྒྱ་སྐྱེད་གཏོང་རྒྱུའི་གཏམ་གཞན་འཕྲོ་བ།
གཏམ་གཞི། སྐད་ཆའི་ཅ་བ།
གཏམ་བཟང་། འཕྲིན་ནམ་སྐད་ཆ་ཡག་པོ། ཆང་མ་སྤར་བཞིན་བདེ་ཐང་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་
བཟང་ཐོས་པ།
གཏམ་རྒྱང་ལ་སྤྱར་བ། གཞན་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་སྐད་ཆ་གོ་བར་བྱེད་པ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་
གཏམ་རྒྱང་ལ་སྤྱར་བ། གང་བྱེད་གིས་གཏམ་རྒྱང་ལ་བསྐྱར་བ་ལས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ལེགས།
གཏམ་ལན། སྐད་ཆའི་ལན་པོ། གཏམ་ལ་གཏམ་ལན་མེད་ན་སྤྱོད་པས་ལན་ལ་ལན་མེད་ན་སྤྱང་པོ།
གཏམ་ལན་གཞལ། སྤྱིར་བཞལ་བཞི། རྟོགས་པ་དང་། ཆོད་གཞལ་པ། གངས་ཀ་ཅི་བ་བཅས་དོན་མི་
འདྲ་བར་འབྲུག་ཀྱང་། སྤྱབས་འདིར་གཏམ་ལན་གཞལ་པ་ཞེས་བཞི་གཏམ་ལན་སྤྱང་པའི་དོན་ཡིན།
གཏམ་བཤད། ཆོགས་འདུ་སོགས་ལ་བཤད་པའི་སྐད་ཆ།
གཏམ་བཤེལ། ① སྐད་ཆར་བཟླ་ཞིབ་བྱེད་པ། གཏམ་བཤེར་བྱས་ནས་བདེན་རྒྱུན་ཤིང་།

② གཏམ་འགན་སྤྱད་བྱེད་པ།

གཏམ་སྤྱི་འགྲིག་པོ། གཏམ་སྤྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ཆགས་པོ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་བཟོད་གཏམ་སྤྱི་
འགྲིག་པོ་བྱུང་སྐབས་ལ།

གཏམས། ① སྤྱོད་སོག་གང་བའི་དོན་ཏེ། སྤྱོད་ནམས་བཅུད་ཀྱིས་གཏམས། བར་མཛོད་ནོར་གྱིས་
གཏམས། སྤྱི་ཆོག་ལ་གཏོམས་ཞེས་ཟེར། ② གངས་གནས་ཤིག

གཏམས་པ། སྤྱོད་སོགས་གང་བའི་མིང་རྒྱུད།

གཏལ། བརྒྱབ་བཤམ། བརྟེགས་བཤམ་བརྟུངས་པ།

གཏའ་གས་པ། [རྟོད] ① རྒྱུད་དུའི་དུས་ནས་ལང་ཆོ་ཉམས་ཏེ་སྟོབས་ལུགས་མེད་པའི་མི། ② བྱ་
ལོན་ཡོད་པའི་མི།

གཏའ་བཅོས། ཕྱི་རིམ་གྱི་འཆོས་ཐབས་ཤིག

གཏའ་ཉིས་རི་བ། བྱ་ལོན་གྱི་དམིགས་རྟེན་རིན་ཐང་ལྗེ་རི་བ།

གཏའ་གཏོར། ལྷ་ལ་འབྱུང་བའི་མཆོད་གཏོར་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག

གཏའ་མ། བྱ་ལོན་འཇམ་རྒྱུའི་དམིགས་རྟེན་དངོས་པོ་རིན་ཅན། རྒྱན་ཆ་གཏའ་མར་འཛོག་པ། མི་
གཏའ་མར་འཛོག་པ།

གཏའ་མ་འདས་པ། བྱ་ལོན་གྱི་གཏའ་མ་ཁ་ཆད་ཀྱི་དུས་ལས་བཟའ་ཏེ་བྱན་བདག་གིས་ཟ་བ།

གཏའ་མ་སྤྱི་བ། བྱ་ལོན་གཡུང་སྐབས་བཞག་པའི་དངོས་པོ་དདུལ་སྤྱད་ནས་རྩུར་ལེན་པ།

གཏའ་མར་འཛོག་པ། དདུལ་ཁང་སོགས་ནས་དདུལ་གཡུང་སྐབས་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཅི་
རིགས་གཏའ་མར་བཅུས་ནས་བཞག་པ།

གཏར། [ཐ་དད་པ]ནད་པའི་ལུས་ནས་ཁྲག་རྒྱག་ལེན་པའི་དོན་ཏེ། ཁྲག་གི་ཞག་ཅི་མང་བའི་ནད་ལ་
ཁྲག་གཏར་ན་པན་རེས་རེད། སྤྱན་པས་ནད་པ་ལ་ཁྲག་གཏར་དགོས་ཟེར། ལྷ་བྱ། ཁྲག་གཏས་པ་

ཡིན། ཁྲག་གཏར་དགོས། ཁྲག་གཏར་བཞིན་འདུག་ལྷ་བྱ་རྒྱམས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར་ཡིན།

གཏར་ཀ། གཏར་ག་དང་གཅིག །

གཏར་ཁ། གཏར་ག་དང་དོན་གཅིག།

གཏར་ཁྲག་།གཏར་དམིགས་ནས་བྱིར་དབྱུང་བའི་ཁྲག་

གཏར་ཁྲག་ཞིབ་དབྱུང་བྱེད་པ། ཁྲག་ལ་བརྟམ་དབྱུང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ། ཡང་ན་ཁྲག་ཞིབ་བྱེད་པ་
ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

གཏར་ག་།གཏར་ག་བྱ་དགོས་པའི་ནད་གཞི་ནི་གཙོ་བོ་ཁྲག་མཁྲིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་གཞི་
རྣམས་ཏེ། ཁྲག་མཁྲིས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྲག་གར་བོ་ཆགས་པ་དང་། ཁྲག་ལ་ཞག་རྩི་མང་དུ་འཕེལ་
བ་དང་། ཁྲག་གི་འཁོར་བསྐྱོད་ཞན་པ་དང་། ཁྲག་ངན་རྒྱས་ཏེ་རོ་སྟོད་གཟེར་བ། ལུས་དང་རྒྱུ་
ལག་སྤྱི་ཞིང་ན་བ་དང་། འགྲམས་འཁྲུགས་རིམས་སོགས་ཀྱིས་ཆ་བ་འཕེལ་བ་དང་། ཁྲག་ངན་
ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་རིགས་དང་། དེག་ནད། སྤར་ཡ། མེད་བལ། རྩ་མེད། མཐོ་ནད་
སོགས་མདོར་ན་ནག་མཁྲིས་ཀྱི་ནད་དེ་ངན་ཁྲག་མང་དུ་འཕེལ་ཞིང་བྱུངས་ཁྲག་ལ་གཞོད་པའི་
ནད་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་གཏར་ག་བྱས་ན་མན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

གཏར་མི་རུང་བ་ནི། གདོན་ཅན་སྟེ་སྟོ་བྱར་བའི་ནད་རིགས་དང་། སྤྱམ་མ་དང་། བྱ་བཅས་པའི་རྩེས་
དང་། མེ་ཚོད་ཉམས་པ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། གཙོང་ཆེན་ཀྱི་ནད་རིགས་རྣམས་ཏེ་མདོར་ན་བད་
རྒྱུང་ལས་བྱུང་བའི་ནད་རིགས་རྣམས་ནི་གཏར་མི་རུང་འོ། འོན་ཀྱང་ནད་ཁྲག་དང་བྱུངས་ཁྲག་
སོ་སོར་མ་བྱས་པ་དང་། རིམས་ཆད་མ་སླིན་པ་དང་། རྩོངས་ཆད་དུག་མ་གསོད་པ་དང་།
གཉེན་ཆད་དང་། ལུས་བྱུངས་ཟད་པའི་ནད་པ་རྣམས་ལ་ཆ་བའི་ནད་ཡོད་ཀྱང་གཏར་མི་རུང་
སྟེ། དེས་ལུས་བྱུངས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བད་གཞི་བད་རྒྱུང་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་ཁྲག་
མཁྲིས་དང་ལྟན་ཏུ་བསྟོངས་ན་གཏར་དགོས།

གཏར་བའི་དུས་ནི་ཐོག་མ་ཐལ་བར་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་གཏར་དགོས་པར། བྱང་ཁོག་ཏུ་ཁྲག་
བབས་དོན་ལ་ཐེན་པ་དང་། སྤྲ་ཁྲག་དང་མངལ་ཁྲག་རྒྱས་ཞིང་མ་ཆོད་པ་དང་། ཆ་བ་རྒྱས་པ་
དང་འཁྲུགས་ཆད་རྣམས་ནི་སློན་ཡོང་མེད་པར་གཏར་བའི་དུས་ལ་མ་བབས་ཀྱང་སྤྲ་ག་ནས་མི་
བསྐྱད་པ་འཕྲད་མ་ཐག་ཏུ་གཏར་དགོས།

བར་དུ་གཏར་བའི་དུས་ནི། ཁྲག་མཁྲིས་ཀྱིས་རྒྱུན་པའི་ནད་དེའི་གཟེར་རྣམས་གནས་གཅིག་
དུ་འདུས་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་གང་ལྟུང་ཆད་པ་སྟེ་ལུས་ཡོངས་ལ་ཁུབ་པའི་བྲག་གཟེར་ཀྱི་

སྤང་བ་དེ་ཉིད་མེད་པར་ཆགས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཅ་རྒྱུད་ནམས་སྤྱི་ལ་སྤྱིད་པའི་ཆོར་སྤང་
འབྱུང་བའི་དུས་དེར་གཏར་དགོས།

ཐ་མར་གཏར་བའི་དུས་ནི། བད་ཐྱག་དང་ཟུངས་ཐྱག་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཐྱག་གི་ནང་དུ་ཁ་དོག་
འཕྲེས་པའི་རི་མོ་མེད་པར་ཆགས་པའི་དུས་སུ་གཏར་དགོས། དེ་ལྟར་མིན་ན་འབྲས་བུ་སྤུམ་
ཐང་རབ་ན་བདུན་གཅིག་འཕྲིང་ཞག་ལྷ། ཐ་མར་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྟུང་སྟེ་ནད་ཐྱག་དང་
ཟུངས་ཐྱག་བྱེད་ནས་གཏར་དགོས། གཞན་ཡང་ཐྱག་མཁྲིས་ནད་གྱིས་ངན་ཐྱག་ཅ་མིག་ཏུ་
བྱེར་བ་དང་། ཟས་གྱི་རྒྱན་གྱིས་ཆ་བའི་རོ་སྤོང་བའི་ནད་ནམས་ནི་ཐ་མའི་དུས་འདིར་གཏར་
བར་བྱོལ། གཤམ་སྤྱིད་གཏར་ལྔ་བ་ཡིན་ན་རྒྱུད་སྟེ་ཞིང་ཆ་བ་བྱེར་བ་སྟེ་ཆ་བ་ལུས་ལ་འབྲམས་
པ་དང་། གཏར་གྱིས་པ་ཡིན་ན་ངན་ཐྱག་ཅ་ལ་འབྲམས་པས་ནད་རོ་མི་ཐོན་པ་དང་། ལྷག་པར་
དུ་ཆ་བ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་ནད་ལ་གཏར་གྱིས་ན་ལུས་གྱི་ཅ་དང་དོན་ལྡེའི་ཅ་སྤུབས་ནམས་སུ་
རྒྱག་བསགས་ནས་དེ་དག་ལ་གཞོན་སྟོན་འབྱུང་རོ།

དངོས་གཞི་གཏར་བའི་དུས་ནི། གཟའ་ལྷན་བཟང་ཞིང་སྤྱི་གནས་དང་མ་ཐུག་པའི་དུས་སུ་གཏར་
དགོས། དེ་ཡང་སྤྱི་གནས་ནི་ཁམས་གྱི་དྲུངས་མའི་སྤྱིང་བོའི་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ལུས་ལ་
སན་གཞོན་བྱེད་པའི་རུས་པ་གཤམ་ཆེན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱི་ནད་གཉིས་གྱི་
འབྱུང་བའི་ཁམས་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་འདི་ནི་ཉ་ཅང་གཤམ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པ་ཆོན་
རིག་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཤད་བྱེད་ཐུག། དེ་ལྟ་དམར་བས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཉ་ཅང་གཤམ་ཆེན་
ཡིན་ཚུལ་གསུངས་པར། མི་ལ་ཆེ་ཅ་གསུམ་ཡོད་གཅིག་དེ་སྤྱ། །འདི་ཡིན་མ་འཛེམ་གཏར་
ཡང་འགའ་ཞིག་ལ། མི་གཞོན་འདྲ་བར་སེམས་ནས་བྱུང་བས་ད་མང། །སྤྱ་དེ་སྟོག་ལྷར་མཉམ་
གནས་གཏར་ན་འཆི། །ལུས་ལྷར་མཉམ་གནས་གཏར་བསྐྱེད་མ་ཉེས་ཞ། རྒྱུད་ལྷར་འབྲོགས་
ཆེ་གཏར་བསྐྱེད་མ་སོད་ནམས་ཉམས། རྒྱུད་ལྷར་མཉམ་གནས་གཏར་ན་ཆེ་ཐུང་རོ། །སྤྱེས་
ལྷར་གནས་ཆེ་གཏར་བསྐྱེད་མ་གཞི་སྟོབས་ཉམས། །དེས་ན་རྒྱུ་བ་ཀྱན་ཏུ་འཛེམ་གཤམ་ཆེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཏར་ཐབས་ནི། གཏར་གའི་སྤྱབས་སུ་འབྲུལ་བ་སྤྱང་། ར་དང་ཐུག་པ་སོགས་སྟོ་བ་འབྲངས་ཤེས་

སུ་བརྟུང་། ལུས་མེ་དང་ཉི་མ་ལ་རྫོས་ངེས་བསྟོ། བསྐྱལ་ཐག་གིས་བགས་པ་མ་འཆུས་པར་ཅ་
རྒྱུད་འབྱུར་དུ་མ་ཐོན་བར་བསྐྱམས། དེ་ནས་ཅ་རྒྱུད་རྣམས་རྩེ་ཐང་འཕྱུར་བསུབ་བྱས་ནས་
ཅ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མཐེ་ཆེན་གྱིས་མནན་དེ་སྤྱོད་སེན་ངེས་བཏབ། དེ་སྤྱོད་གཅག་བྱས་ཕྱག་
བས་ཁྲིབ་སྐྱ་གཉིས་བྱུང་ན་ཤ་དང་བགས་པ་མེགས་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་བྲུང་། དེ་ལས་ཐལ་
ཉེ་ཤ་གདན་བསྐྱད་ན་མི་ལེགས་པས་ལག་ཆོད་ཟེན་པར་བྱ། རྟ་ཁྲག་ཐོན་ཞིང་བྱུངས་ཁྲག་
བྱུང་ན་བཅད་རན་པ་ཡིན་པས་བསྐྱལ་ཐག་ལྟོད། མ་ཁ་ལ་དུག་སེལ་གྱི་སྒྲན་དང་བཅས་པའི་
སྤྱོན་བལ་སོགས་བཞག་ལ་མ་རས་ཀྱས་དགྱ། གཏར་རྗེས་ལུས་ཁམས་འབྲུག་ན་ཁྲག་ནད་སྦྲར་
ཡང་སྐྱེ་བས་བདུན་པྱག་གཅིག་གི་བར་དུ་ངལ་གསོ་བྱ། ཨ་རག་དང་ཐ་ཁེབ་སོགས་ཁྲག་
འབྲུགས་པར་བྱེད་པའི་བཟའ་བརྟུང་གི་རིགས་རྣམས་སྦྲང་བར་བྱ།

གཏར་གནས་ནི། སྤྱིར་རྒྱུད་དུ་བསྐྱན་པའི་གཏར་ཅ་དོན་བདུན་དང་། རྒྱུད་དུ་སྦྲས་པའི་མན་ངག་
གབ་ཅ་མེ་ལྷ་རྣམས་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

གཏར་གྱིས་ཕྱགས་བཅའ་བ། ཅ་རྩའི་སྣོན་ནས་གབ་ཆད་ཡིན་མེན་ཐག་ལེགས་པོ་ཞིག་མ་ཆོད་ན།
གཏར་གྱིས་ཕྱགས་འཆོལ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱོད་ལ་ཆ་བ་གབ་པ་ཡིན་མེན་སྣོད་ཀ་ལ་མཁལ་
མར་གབ་པ་ཡིན་མེན་བྱིན་གཞུག་གཏར་བས་ཤེས་སོ། །ལུས་སྤྱིར་གབ་པ་ཡིན་ན་གོང་
གསལ་གྱི་ཅ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གཏར་བས་ཤེས་ཏེ། གཏར་ཁྲག་དེ་ལ་རྟག་གས་ཡང་ན་
ལྷགས་གཡའ་ཆགས་ན་ཆ་བ་གབ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན།

གཏར་བ། ཁྲག་གཏར་པའི་མིང་རྒྱུད་། གཏར་བ།

གཏར་དམིགས། ཁྲག་གཏར་པའི་ཅ་དམིགས་ཏེ་སྐྱ་མཆམས་ནས་སོར་བཞི་གཞལ་བས་ན་མཆོག་
གསང་དང་། བྱ་མོ་ནས་སོར་བཞི་གཞལ་བས་ན་རུ་ཐུང་ལྷ་བུའོ། །

གཏར་ཅ། གཅག་བྱ་བརྗེགས་ནས་ཁྲག་གཏར་དུ་རུང་པའི་ཅ་སྟེ། རྟ་གསེས་སུ་དབྱེ་ན་ཅ་རྒྱུང་
དང་། སྣོད་ཁ། ཅ་པོ་ཆེ་ལྷ་བུ་བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་མཆིས་སོ། །

གཏར་བསྐྱེག། ཁྲག་རྩའི་གཏར་དམིགས་སྤྱོད་གཏར་བ་དང་། མེ་བཅའི་གསང་དམིགས་སྤྱོད་བསྐྱེག་བ།
གཏལ་པོ། [ཡུལ]པ་ལང་གི་ལྷུ་བ་བརྗེས་ནས་ཅིག་ལྷེབས་དང་བྲག་རྩོ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ལེབ་མོར་

སྐྱར་ཏེ་བསྐྱམས་ནས་མེ་ཤིང་བྱེད་པ།

གཏས། ཁྲག་གཏར་བའི་འདས་པ།

གཏི། བཤད་པའམ་སྤྱི་བའི་བདེ་ཉིང་ངམ་ཡུལ་སྐད་དེ། ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལ་ཡང་ཡང་གཏི་ཞེས་
བ་ལྟ་བུ།

གཏི་ཐུག་། ① རྫོང་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱུ་གཏི་ཐུག་དབང་གིས་བྱ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་མོད། ② [ཡུལ] ཏ
ཡུ་རྒྱུ་གས། ༡ མེར་སྤྱ་ཅན།

གཏི་བ། [རྫིང་]སྤྱ་བ།

གཏི་ཐུག་། མ་རིག་བ་སྤྱེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་པར་མ་རྟོགས་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་
རྫོངས་པ། གཏི་ཐུག་བདོ་བ། གཏི་ཐུག་ཐུན་པའི་ཁུང་བྱར་འཛོགས་མི་རུང་།

གཏི་ཐུག་འཁོར་ལོ། ① བག་གི་སྤྱི་གཤམ་མིང་སྤྱེ། ལུས་པས་གཉན་ནད་དང་ལྷོག་པའི་ནད་ལ་པན།
② བག་པ།

གཏི་ཐུག་གི་རྱར་པག་ནག་པོ། མ་རིག་པའི་གཏི་ཐུག་དེ་པག་པ་ནག་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།
གཏི་ཐུག་མེད་པ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྤྱོད་ནས་དོན་ལ་མ་རྫོངས་པ་དང་ཉེས་པ་ལ་མི་འཇུག་པར་
བྱེད་པ། དགེ་བའི་སེམས་སྤྱང་བཅུ་གཅིག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག

གཏི་ཐུག་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ། དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩེ་སྤྱི་ཕྱིན་པའི་དགེ་རྩ།

གཏི་ཐུག་ཁྲ་བ། མཚུ་ཁྲ་སྤྱེ་བོད་ཁྲ་དང་པོ། རྫོང་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་སོགས་ལས་གཏི་ཐུག་ཁྲ་བ་ཟེར།

གཏི་ཐུག་རོ་ཉལ། ཏ་ཅང་སྤེན་ཞིང་སྤྱུགས་པ། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་གཏི་ཐུག་རོ་ཉལ་ཞིག

གཏི་ཐུག་ལས་སྤྱར་པའི་རྟོག་པ་བདུན། རང་བཞིན་བརྒྱུད་བཅུའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་བ་སྤྱར་རོ།

གཏི་གཡག་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ཁང་འདི་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་བྱུང་མཐའ་བཅས་གང་ཡིན་
གསལ་པོར་མ་དེས།

ད་ལྟ་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མཐའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཏི་ལུམ་པ། འདོད་པས་སེམས་སྤྱོད་པའི་མི། འདོད་ཡོན་ལ་ཏ་ཅང་གཏི་ལུམ་པས་སོམས་དུས་ཟེད།

གཏིག་། རྒྱ་སོགས་གཤེར་བའི་རིགས་ཐེགས་པ་རེ་རེ་བཞིན་མར་འབབ་ཏུ་འཇུག་པ་སྤྱེ། སྤྱན་རྒྱན་པར་

གཉིག་པར་བྱེད། སྒྲན་ཚུ་མིག་ལ་གཉིག་མཁན། སྒྲན་ཚུ་གཉིག་བྱེད་ཀྱི་དབྱེད་ཆས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གཉིག་པ། [ཐ་དད་པ]གཉིགས་པ། བཏག་པ། གཉིགས། ཚུ་ཐེགས་འབེབས་པ། སྒྲོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུ་
བཏིགས་སོང་། ཞོག་ལྷོར་ཚུས་བཤལ་ནས་ཚུ་ལྷག་མ་གཉིག་གཉིག་ཡག་པོ་བྱིས། མིག་གི་
ནང་དུ་མིག་སྒྲན་གཉིག་པ།
གཉིགས། གཉིག་པའི་སྐྱལ་ཆིག་
གཉིགས་པ། གཉིག་པའི་མ་འོངས་པའི་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག་
གཉིང་། ཞབས་དང་མཐིལ། རྒྱ་མཚོ་གཉིང་རིང་། མི་གཉིང་ཆེ་བ། ཁ་དགར་གཉིང་ནག །གཉིང་
དཔག་དགའ་བ། རི་རབ་ཅེ་ཡི་ཉི་ཟླ། རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་གི་འོད་ཀྱི་
གཉིང་སྒྲོ་སྒྲོ་ཡུལ་དབུས་སམ། མཐིལ་དུ་གནས་པའི་སྒྲོ་བ།
གཉིང་སྐྱེས། རྫོང་ཞིག །འོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱ་ནག་ཡོང། རྫོང་དེའི་ལྷོ་ངོས་བལ་བོ་དང་ས་
འབྲེལ་དང་ཤར་ལྷོ་འབྲས་ལྗོངས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན།
གཉིང་གྲོང་ཁ་འཇམ། སྒྲོ་ཆོད་ཆིག་འཇམ། མི་གཉིང་གྲོང་ཁ་འཇམ་ལ་དོགས་ཐོན་བྱེད་དགོས།
གཉིང་ཅན། ① མི་སྒྲོ་སྐྱེས་པ། ② རྒྱ་གཉིང་ཟབ་པ།
གཉིང་ཉེ་བ། ① གཉིང་ཐུང་བ། ② སྒྲོ་སེམས་མ་ཐུན་པ།
གཉིང་རྟོགས། རོན་གནད་ཀྱི་མཐིལ་ལོན་པ།
དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་གང་ཡིན་གཉིང་རྟོགས་ངེས་ཤེས་རྟེན་པ།
གཉིང་མཐའ། ཟབ་པའི་ཆད་དང་རྒྱ་བྱོན་ཀྱི་ཆད། རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་མཐའ་དཔག་དགའ་བ། ཤེས་
བྱ་གཉིང་མཐའ་ཆད་ལས་འདས། བྱངས་ཆད་ཀྱི་གཉིང་མཐའ་མཐའ་ཡས་པ། འཁོར་བའི་
གཉིང་མཐའ་ཤེས་དགའ་བ། བྱ་ལས་ཀྱི་གཉིང་མཐའ་མི་མཛོན་པ།
གཉིང་མཐའ་བྲལ་བ། འོག་ཏུ་ཏུ་ཅང་ཟབ་ཆེ་བས་གཉིང་མཐའ་མེད་པ་ལྟ་བུ་གཉིང་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་དོན།
གཉིང་དུག་ཁ་འཆེར། བསམ་ནག་ཁ་འཇུ་མ།
གཉིང་དོན་ལེན་པ། རོན་གནད་ཀྱི་ཆོད་ལེན་པ། ཟུགས་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཀྱི་གཉིང་དོན་ལེན་
ཤེས་བྱེད་པ།

གཉིང་དེ་བ། འོག་ཁུང་དུ་དེ་བ་ལ། མེག་གཉིང་ལ་དེ་བ།

གཉིང་དོ། ① རྒྱུང་དང་ཐ་ཆུབས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་གཞིངས་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཏགས་ནས་
ཐུར་དུ་འཐེན་བར་བྱེད་པའི་དོ། ལེགས་ན་ཐར་པའི་བྱ་གཞིངས་ལུས་འདི་ཡིན། ཉེས་ན་འཁོར་
བའི་གཉིང་དོ་ལུས་འདི་ཡིན། ② ཉ་འཛིན་ཏུ་བའི་མས་ཀྱི་དོ།

གཉིང་ནད། འཁོན་འཛིན།

གཉིང་གནག་ཁ་ཆ། སེམས་ངན་ལ་ཁ་རྩལ་ལ།

མི་གཉིང་གནག་ཁ་ཆ་པན་ཚུན་བར་ལ་མ་ཐུན་སྒྲིལ་གནས་ཡོང་སྟེ།

གཉིང་གནག་པོ། སེམས་ངན་པོ།

གཉིང་དཔག། གཉིང་དཔོག་དང་གཅིག །

གཉིང་དཔོག། ཆོད་ལེན་ལ། གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་དོན། རྫོས་དཔོག་པར་མི་བྱས།

གཉིང་མིགས། གོ་དོན་གྱི་གནད་ཉོགས་ལ། རྫོས་བསྐྱར་བྱ་རྒྱུའི་དོན་གནད་ཀྱི་གཉིང་མིགས་སོང་།

གཉིང་ལུག་རིང་པོ། ① ཟབ་པའམ་སྤྲུག་ཐག་རིང་པོ། རིའི་ཁོག་པ་བྱས་པའི་ས་སྤྲུབས་གཉིང་ལུག་
རིང་པོ། ② ཉོགས་དཀའ་བའི་དོན། དཔེ་ཆའི་ཆེན་པོ་གཉིང་ལུག་རིང་པོ།

གཉིང་ཕྱིན་ལ། དོན་གནད་མཐར་ཕྱིན་ལ། རྫོས་བསྐྱར་གཉིང་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་ལ།

གཉིང་བྱིང་། གཉིང་དུ་བྱལ་ལ། གོ་བྱ་ཏུ་ཅང་ལྗིད་ཆེན་གཉིང་བྱིང་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད།

གཉིང་མ་ཆོད། ཆོད་མ་ཐེག་ལ། གནས་ལུགས་ངོ་མ་གང་ཡིན་གཉིང་མ་ཆོད་ན་མྱོས་ཐག་གཅོད་
ཐལ་བྱེད་མི་རུང་།

གཉིང་མེད། ① གཉིང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའམ། གཉིང་མི་མངོན་ལ། རྒྱ་མཚོའི་སྒོང་བཞིན་སྒོ་མྱོས་ཤིན་ཏུ་
ཟབ་ཡངས་གཉིང་མེད་ལ། ② གཉིང་ཏུ་ཅང་ཐུང་ལ། རྗེང་རྒྱུང་གཉིང་མེད་ལ་རྒྱལ་རྒྱལ་མི་བྱལ།

གཉིང་ཅ། གཞེའམ་ལུགས། པ་རོལ་པའི་བྱ་སྒྲིབ་བཟང་ངན་གྱི་གཉིང་ཅ་ཉོགས་སྤུང་གི་རེད།

གཉིང་ཆད། ཟབ་ཆད།

གཉིང་ཆད་འཆོལ་ལ། རྫོག་ལྷང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲིབ་ཐ་སྐྱད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་depth-first search ཟེད།

གཏིང་ཚུགས་པ། ① ཙ་བ་ཚུགས་པ། ལས་དོན་མང་གཞི་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་གེད་པ། ② མཐེལ་
ཕྱིན་པ། གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་རྟེན་ཐབས་གེད་པ།

གཏིང་འཆོལ། ཆོད་ལེན་པ།

གཏིང་གཞལ། གཏིང་དབག་པའམ་གཏིང་ཆོད་ལེན་པ།

གཏིང་ཟབ། གཏིང་རིང་པོ། རྒྱ་མཆོ་གཏིང་ཟབ། ཆིག་དོན་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ།

གཏིང་རིང་། ལུགས་སམ་ཆད་དཔོག་དཀའ་བ། འཕྲལ་དུ་ཐག་གཅོད་དཀའ་བའི་ཆོད་གཞི་མགོ་
རྒྱ་ལ་གཏིང་རིང་བ་ཞིག་འདུག

གཏིབ་[ཐ་དད་པ]གཏིབས་པ། གཏིབ་པ། གཏིབས། དཀྱིག་པའམ་འཐེབས་པར་གེད་པ། ཉམ་མཁའ་
སྒྲིན་གཏིབས། ས་གཞིར་སྒྲིན་པ་གཏིབས། སྒྲིག་པ་གཏིབས་ནས་མིག་ལམ་བསྒྲིབས་པ།

གཏིབ་པ། གཏིབ་པའི་མིང་རྒྱུད་།

གཏིབས། གཏིབ་པའི་འདས་པ་དང་སྐལ་ཆིག་།

གཏིར་མིག་། ལུགས་གཞེར་མོགས་བཟོ་བྱེད་བྱ་ག་ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པའི་ལུགས་ལེག་།

གཏུ་ལུམ། བཟི་བ། ཆང་གིས་བཟི་ནས་གཏུ་ལུམ་ཆགས། དར་མའི་ཁྱོས་བྱེད་བཏུངས་ནས་གཏུ་
ལུམ་འགྱུར།

གཏུག་། སན་ཚུན་སྒྲིག་ཏུ་འཇུག་པའི་དོན་ཏེ། བྱ་སྒྲོང་རྫོ་ལ་མ་གཏུག་། ཁུ་ཆུར་གཏུག་མཁན་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ།

གཏུག་པ། [ཐ་དད་པ]གཏུགས་པ། གཏུག་པ། གཏུགས། ① རེག་པ་དང་། སྒྲིག་པར་གེད་པ། མོགས་
པོ་རྣམས་ཏུག་གཏུག་བྱེད་ཀྱི་འདུག མགོ་གཏུགས་པ། དབྱུང་གཏུགས་ལག་འཛིང་། མཐའ་ལ་

གཏུགས་པ། ② མཇལ་བ་དང་། བསྐྱེན་པ། རོ་གཏུགས་པ། དགོ་རྒྱན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པ།

③ འགན་པ། པོ་ཆོད་ཞན་དག་དང་གཏུགས་ན་ཤེས། ④ ཁྱོད་གཞི་གོང་རིམ་ལ་ཐག་གཅོད་པར་

ཞུ་བ། སྒྲན་ཞུ་ཞུ་གཏུགས། ཉེས་ཅན་ཁྲིམས་ཁང་ལ་གཏུགས་པ། ཁྲིམས་ལ་གཏུག་།

གཏུག་སྐྱེདས། ཁྲིམས་གཏུགས་ཀྱིས་བདེན་རྒྱུ་སྐྱེདས་བཤེར་བྱེད་པ།

གཏུག་མི། ① ཁྲིམས་ལ་གཏུག་མཁན། ② སན་ཚུན་གཏུག་མཁན།

གཏུག་བཤེར། གྱོད་གཞི་སོགས་གོང་རིམ་ལ་ཐག་གཅོད་པར་ཞུ་བའི་བྱ་སྤྱོད། ཁྲིམས་སར་གཏུག་
བཤེར་བྱས་ནས་བདེན་རྒྱུན་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད།

གཏུག་བཤེར་བཅའ་ཁྲིམས། ཁྲིམས་སར་གཏུག་བཤེར་བྱེད་པའི་སྐོར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་
བཅའ་ཁྲིམས།

གཏུག་བཤེར་ལས་རིམ། ཁྲིམས་སར་གཏུག་བཤེར་དང་བཏག་དབྱེད། ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་པ་
སོགས་ཀྱི་ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ་དེར་བརྟེན།

གཏུག་བཤེར་རོ་ཆ་བ། ཁྲིམས་སར་གཏུག་བཤེར་བྱེད་མཁན་གྱི་རོ་ཆ་བ་བ།

གཏུག་བཤེར་བྱེད་མཁན། གྱོད་གཞི་གང་རུང་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཁྲིམས་སར་གཏུག་བཤེར་བྱེད་
མཁན་གྱི་མི་སྣ། ཡང་ན་གྱོད་གཏུག་མཁན་ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

གཏུགས། གཏུག་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་། ཁུ་རྩུར་གཏུགས་ནས་ཅིང་མོ་ཅི། ཁུ་རྩུར་གཏུགས་ཤིག་ལྟ་བུ།
སླེབ་པའི་དོན་ཏེ། བེ་ཅིན་ལ་གཏུགས། མཐའ་ལ་གཏུགས་ལྟ་བུ།

གཏུགས་པ། ① གཏུག་པའི་འདས་པ། ② [ཐ་དད་པ]འཛད་པ་དང་། འཛདས་པ། གྲས་པ། དུལ་
ལག་གཏུགས་པ། ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས། རྣམ་མཁའི་མཐའ་གཏུགས་པ།

གཏུགས་བཤེར། ཁྲིམས་སར་གྱོད་ཅོད་བྱེད་པ།

གཏུན། ① གཏུན་ཡས་མས་སྤྱི་མིང་། དོ་གཏུན། ལྷགས་གཏུན། ཤིང་གཏུན། སྐོག་གཏུན། ཁྲིག་སྐོག་
གཏུན་གྱིས་རྩུང་བ། རུས་པ་གཏུན་རྩུང་བྱེད། ② [ཡུལ་]མས་གཏུན།

གཏུན་ཁུང་། ཤ་རུས་སོགས་འཛོག་སྒོད་གོང་པོ།

གཏུན་ཁུང་རྩུ་མིག་། །ལྟ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞེར་ཁྲོད་པ་བཞི་ཡོད་ལུགས་བརྟེན་
སྒོལ་ཡོད་པའི་ཡ་གྲུལ་ཏེ། གཏུན་ཁུང་རྩུ་མིག་ནི་ལྟ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡོན་ཆབ་ལེན་ས་
ཡིན་སྟབས། ཤོ་བཤད་ནང་ལའང་གཏུན་ཁུང་རྩུ་མིག་ནས་རྩུ་ཞིག་སྤངས། ལྟ་སའི་རྩོ་བོར་
ཡོན་ཆབ་སྤུལ་ཞེས་བརྟེན་སྒོལ་ཡོད་དོ། །

གཏུན་དོ། ཡང་ན། ཡས་གཏུན་ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

གཏུན་ཞིང་། [མངོན་]ལ་སྤུག

གཏུན་ཤིང་། འབྲས་སོགས་རྒྱང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་།

གཏུབ་པ། [ཐ་དད་པ]གཏུབས་པ། གཏུབ་པ། གཏུབས། དུམ་བྱར་གཙོན་པ། ཤ་གཏུབ་པ། ཤིང་
དུམ་བྱར་གཏུབས་ནས་མེ་ལ་འབྱུང། རས་གཏུབས་ཏེ་བྱོན་པ་འཆེམས།

གཏུབ་སྒྱུད། ཤ་སོགས་དུམ་བྱར་གཏུབ་བྱེད་ལག་ཆ།

གཏུབས། གཏུབ་པའི་སྒྲུལ་ཆིག་ [ཆོད་མ་གཏུབས་ནས་བཟོས། གཏུབས་པའི་ཆོད་མ། ཤིང་
གཏུབས་མ། ཆོད་མ་གཏུབས་ཤིག་ལྟ་བུ།

གཏུབས་པ། གཏུབ་པའི་འདས་པ།

གཏུབས་ཤ། གཏུབས་ཟེན་པའི་ཤ།

གཏུམ། ① [ཐ་དད་པ]གཏུམས་པ། གཏུམ་པ། སུམས། མགོ་བོ་གོས་ཀྱིས་བཏུམས་ཏེ་བསྐྱད། ཤིང་
སྒྲུམ་གོ་བས་གཏུམ་དགོས། ② [རྒྱན་ཆིག]རང་གཤིས་རྩུབ་པ་སྟེ། གཙན་གཟན་གཏུམ་པོ།
གཏུམ་སྒྱུད། གཏུམ་ཐག [ཁོ་ཞིང་གཏུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཏུམ་རུས། འཛིགས་སུ་རུང་བའི་རྩུལ། རང་ཕྱོགས་ལ་ཞི་ཞིང་བདེ་ལ། དག་པོར་གཏུམ་རུས་ཆེན་པོ་འདུག
གཏུམ་སྟོན་སྟོན་གྲགས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༡༠༩ལོར་འབྱུངས། དགེ་བཤེས་
ཤ་ར་བའི་སྟོབ་མ་ཡིན། གཏུང་རུས་གཏུམ་ཡིན། རྩོག་མཆོད་མཁན་པོ་ལྟོག་པ་ཆེན་པོའི་
མཁན་བྱ་བྱ་འདུལ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་འདུལ་བའི་བཤད་
བཤང་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་ཆེན་པོ་ལོ་བཅུའི་བར་དུ་བསྟེན་
ཅིང་མཉེས་བར་མཛད་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད། དགེ་
བཤེས་ཤ་ར་བའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་བྱ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ། རབ་བྱུང་གསུམ་
པའི་རྩུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༣ ལོར་གཙང་སྤར་ཐང་གི་དགོན་པ་བཏབ། ལོ་བཅུ་བཞི་བར་གདན་ས་
བསྐྱུངས། དེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་མ་རྩོམ་ཤེས་པར་གྲགས་གདན་སར་བསྐྱོད་གཞག་གནང་
སྟེ་ལ་སྟོན་བྱང་གི་རྩ་སྟེ་ཆོས་ལུང་དུ་བྱོན་ནས་སྤྲུགས་དམ་མཛད། མཐར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
མེ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ལོའི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་གྱི་ལོ་ལས་འདས།

གཏུམ་ཐག །① ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་པ། ② དུར་ཁྱིད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག

གཏུམ་པ། ① གཏུམ་པའི་མིང་རྒྱུད། ② གཏུམ་པོ་དང་གཅིག །
གཏུམ་པོ། ཁོ་བོ་ལམ་དག་པོ། ཁྱེད་རང་ཐུགས་གཏུམ་པོ་འདུག །ཁོ་ཞིང་གཏུམ་ལ་སྤྱང་རྩེ་མེད།
གཏུམ་ཞིང་ཞོད་པ། ཚིག་གཏུམ་པོ་མཉན་དུ་མི་འོས་པ།
གཏུམ་པོ་རབ་སྒྲུང་། སྒྲུང་ཤུག་སྤྱི་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྒྲུག་ཀ་ཏྱ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་
གཏུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐར་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཏུམ་ནས་བཟང་པོར་གྱུར་པ།
གཏུམ་པོ་རབ་སྒྲུང་། གནའ་བོའི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག །སངས་རྒྱལ་ཤུག་སྤྱི་བ་དང་དུས་
མཉམ་ཙམ་དུ་བྱུང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག །
གཏུམ་པོའི་རྣམ་འགྱུར། ལྷ་སྐྱལ་མི་སྣ་ཁོ་བོའི་རྣམ་འགྱུར།
གཏུམ་པོའི་འོད། [མདོན་]ཉི་མ།
གཏུམ་སྒྲོད། རྩལ་མོའི་སྒྲོད་པ།
གཏུམ་མེ་འབར་འཛག། གཏུམ་མོ་འབར་འཛག་དང་དོན་གཅིག
གཏུམ་མོ། ① བྱད་མེད་ཁོ་མོ། ② ལུས་ཀྱི་ཅའི་བྱེ་བྲག་ཅིག །③ ལྷ་མོ་ལྷ་མ། ④ གཏུམ་མོའི་མེའི་
བསྐྱས་མིང་།
གཏུམ་མོ་སྐར་པ། ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་དུ་ཁྲག་གི་དྲངས་མ་བྱུར་གསུམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་
ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཟེར་ཞིང་། འོག་སྒོ་བཙུམས་ནས་འོག་རྒྱུང་ཡར་འཐོན་ལྷེ་བའི་བར་དུ་སྐྱེབས་
བར་བསམ་པའི་རྩེས་ལ། ཁ་བཙུམས་ནས་སྒྲུབ་ཀྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་བརྒྱུད་ནས་ལྷེ་བའི་བར་
དུ་ཐད་ཀར་སྐྱེབས་བར་བསམ་ཏེ་རྒྱུང་སྤྱིང་འོག་ཁ་སྒྲོར་བཟུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལྷེ་བའི་ཁྲག་གི་
དྲངས་མ་ལས་ཐོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་བསྒྲོམ་བས་ནས་ཞིག་ན་ཁྲག་གི་དྲངས་མ་
ལས་ཐོད་མེའི་རར་ལ་ཆ་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་གཏུམ་མོ་སྐར་བ་ཟེར།
གཏུམ་མོ་འབར་འཛག། ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོའི་མེ་སྐར་ནས་སྒྲི་བོའི་ཨ་མུང་ལས་ཁྱེ་བདེའི་བྱང་སེམས་འཛག་
པ།
གཏུམ་མོ་མེ་ལ་ལྟན་པའི་མཆན་ཉིད་བཞི། ཁ་དོག་དམར་པ། རེག་བྱ་ཆ་པ། རོ་བོ་བདེ་པ། རང་བཞིན་
གསལ་བའམ་ཨ་ཤད་སྒྱེར་ཆེར་བཙད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཨ་ཆེག་དག་ཅན་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཏུམ་མོའི་མེ། [ཅ་རྒྱའི]རྫོགས་རིམ་གྱི་ཅ་བའི་ཆོས་ཤིག་སྟེ། ཅ་རྒྱའི་ཐིག་ལེ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པས་
ཐྱེ་བའི་ཨ་ཐུང་ལས་བདེ་བོད་སྤར་བས་ཐུང་ཁམས་མ་དག་པ་རྣམས་སྟེག་ཅིང་ཉོན་མོངས་རྣམ་
རྟོག་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་གཏུམ་པའི་ལས་བྱེད་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱར་དུ་
སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །

གཏུམས། གཏུམ་པའི་འདས་པ།

གཏུར་བྱ། ན་པད་ལྷ་བྱའི་དངོས་པོ་འཇུག་སྟོང།

གཏེ་སྦྱག་པོ། ཁོག་རྒྱ་རྒྱུང་རྒྱུང་།

གཏེ་ཐུག །རང་འདོད་ཆེ་བས་གཞན་ལ་དདུལ་སོགས་དངོས་པོའི་རོགས་སྦྱོར་བྱེད་འདོད་མེད་
པའི་མི། གེ་དིག་དང་། གཏེ་ཐུག །མ་རབ་རྣམས་དོན་འབྲ།

གཏེ་པོ། ① ཉེས་ཅན་གཙོ་པོ། ② མི་གཟུགས་པོ་ཐུང་དུ། གཏེ་པོའི་ནང་གི་གཟུགས་བཟང་།

③ [རྫིང་]འགོ་པ། རྩེ་པོ།

གཏེ་དཔོན། བྱེད་གཏེའམ་གཙོ་བདག་

གཏེ་བ། བྱ་ལོན་འཇལ་རྒྱའི་དམིགས་རྟེན་དུ་བཞག་པའི་དངོས་རིགས། བྱ་ལོན་གྱི་གཏེ་བར་ཁང་
པ་འཛོག་པ། གཏེ་བར་འཇུང་།

གཏེ་འབབ། བྱན་གཏེའི་འབབ་ཡོང་།

གཏེ་མ། [ཡུལ་]གཏའ་མ་སྟེ་བྱ་ལོན་གྱི་དམིགས་རྟེན། བྱ་ལོན་གཡང་ན་སྤྲད་རྟེན་གཏེ་མ་འཛོག་

གཏེ་གཡོ་དགོན། འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། ཐུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་
ལྷ་བོད་རང་སྦྱོང་ལྟོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཏེང་པ། བྱ་ལོན་གྱི་དམིགས་རྟེན་དུ་བཞག་པའི་དངོས་པོ། བྱན་བདག་ལ་བྱ་ལོན་སྤྲད་ནས་གཏེང་
པ་རྒྱུར་ལེན།

གཏེང་པ་བཟུང་། གཏེང་པ་ནི་གཏའ་མ་དང་གཏེ་མ་དང་གཏེ་ལུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། གཞན་ལས་ནོར་
སྤངས་པའི་ཆབ་ཏུ་བཞག་པའི་རྩས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་གཏེ་མར་
གཟུང་པའི་ཆད་པ་བྱས་པའོ། །

གཏེར་མ། འཁོན་གྱི་གཏེ་མཁམ་གཏེར་མ་དང་དོན་གཅིག

གཏེལ། ① གྲོད་ཅོད་གྱི་གཞི་སྒོར་མཁན། ② གཏེར་མ།

གཏེར། ① མཛོད། རྩ་གཏེར། ཟབ་གཏེར། ལྷགས་གཏེར། འབྲུ་གཏེར། ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར།

② གཏེར་ཆོས་གྱི་བསྐྱུས་མིང་། ③ [མཛོན]གཏེར་ལ་པད་མ་ཅན་དང་། དུང་ཅན། པད་མ་ཆེན་
པོ། རྩ་མིན་ཅན། རུས་སྤལ་ཅན། ར་ཅན། དགའ་བ་ཅན་སྟོན་པོ། འཛིན་བྱེད་ཅེས་དགྲུ་ཡོད་
པས་གངས་ཀ་དགྲུ་མཆོན།

གཏེར་ཁ། ལྷགས་དང་རྩོམ་པ་སོགས་སྟོག་འདོན་བྱེད་སའི་ཁུངས། ལྷགས་གཏེར། རྩོམ་པ་གཏེར་
ཁ། གཏེར་ཁ་སྟོག་འདོན། གཏེར་ཁ་འབྱེད་པ། གཏེར་ཁ་བཅལ་འཛོལ།

གཏེར་ཁ་སྟོག་འདོན་འཁོལ་འཛིན། གཏེར་ཁ་སྟོག་འདོན་བྱེད་ཆོག་པའི་འཛིན་ཤོག །ཡང་ན་གཏེར་
འདོན་འཁོལ་འཛིན་ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན།

གཏེར་ཁ་ལུང་སྐར། ལྷག་བཏབ་མཁན་དང་བཞེངས་ལོ་མི་གསལ། ད་ལྟ་མཆོ་ཤར་ཡ་རྩི་རྩོང་
ཁོངས་སུ་ཡོད།

གཏེར་ཁུལ། གཏེར་ཁ་ཡོད་སའི་ས་ཁུལ།

གཏེར་སྒྲོ་དགོན། དགོན་འདི་ཐོག་མར་འདེབས་མཁན་དང་བཏབ་དུས་སོགས་མ་གསལ། འཕྲི་གུང་
གདན་རབས་སོ་བཞི་བ་དགོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་། གྲུབ་མཐའ་བཀའ་
བརྒྱད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་བོད་ཁྲུང་མལ་བོ་གུང་དཀར་རྩོང་ཁོངས་སུ་
ཡོད།

གཏེར་སྒྲོམ་རྩ་ཆོན། འཕྲི་གུང་གཏེར་སྒྲོམ་རྩ་ཆོན་ནི་མལ་བོ་གུང་དཀར་རྩོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་
ལེ ༢༩ དང་། རྒྱ་མཆོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྱེ ༥༠༠ ཅམ་གྱིས་མཐོ་བའི་སར་གནས། ལོ་
ངོ ༡༠༠༠ ལྷག་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟན་ཡོད་དོ། །

གཏེར་དགྲུ། པད་མ་ཅན། དུང་ཅན། པད་མ་ཆེན་པོ་ཅན། རྩ་མིན་ཅན། རུས་སྤལ་ཅན། ར་ཡབ་ཅན།
དགའ་བ་ཅན། སྟོན་པོ། སྟོན་བྱེད་རྣམས་སོ། །

གཏེར་བརྒྱ། འདིའི་གཏེར་བརྒྱ་ཞེས་པ་གཏེར་སྟོ་ཆོགས་སམ་མང་བོའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་

གངས་འབྲེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་དཔུང་དཀའ་ཞིང་། སྲར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་
བསྐྱར་བ་རྣམས་ལ་གཏེར་བརྒྱ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་ཙམ་ལས། དེ་དག་གང་དང་གང་ཡིན་
གཞུང་རྣམས་སུ་བཤད་པ་མ་མཐོང་ལགས།

གཏེར་ཆེན། ① མི་མངོན་པའི་གནས་ནས་ཆོས་འདོན་མཁན་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ། ② གཏེར་ཁ་
ཆེན་པོ། ③ གངས་གནས་ཤིག

གཏེར་ཆེན་ཀུན་སྐྱོང་གིང་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱི་ལོ་༡༣༤༦ ལོར་གཙང་གི་ཤངས་ལྷ་
ལུ་བེ་རྩེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དཔའ་པོ་རྒྱལ་མཆོན་མགོན་དང་། ཡུམ་བདེ་མཆོག་དཔལ་
མོའི་སྲས་སུ་འབྱུངས། སྐུ་གཞོན་བྱུང་དུས་ནས་སྤྱི་བ་མང་པོ་ཐུགས་བྲལ་གསོས་ཤིང་། སྤྱི་
སྟོན་གྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཙམ་ནས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་ཕྱག་རྩ་
སོན་པས། དེ་ནས་རིམ་བར་ཐབ་གཏེར་སྤྲོ་ཆོགས་པ་བཞེས་ཤིང་། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པ་ལ་
རྩོ་རྩེ་ལེགས་པས་བསྐྱེད་ཏེ་བསམ་ཡས་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་གཏེར་ཁ་བཞེས་པས། དེ་ནས་
ཆོས་གཏེར་དཔག་མེད་དང་། གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་། བམ་ཟེའི་སྤྱི་ཤེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་
བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་གྲིན་རྒྱལ་རྟེན་མང་པོ་དང་། བོད་ཕྱང་འཆོངས་རྩས་པའི་བྲག་ཐུགས་
མང་པོ་ཡང་ཐོན། ཕྱོགས་མཐའ་ཀུན་ཏུ་དཔའ་པོ་གཏེར་སྟོན་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། འགྲོ་དོན་དང་
འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱ་
སྤྱི་ལོ་༡༤༥༧ ལོར་དཔོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

གཏེར་ཆེན་བརྒྱད། བཞུ་པའི་གཏེར། རྫོང་གོས་གྱི་གཏེར། རྟོགས་པའི་གཏེར། གཟུངས་གྱི་གཏེར།
སྤོབས་པའི་གཏེར། ཆོས་གྱི་གཏེར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་གཏེར། སྤུབ་པའི་གཏེར་བཙས་པོ། །

གཏེར་ཆེན་ལྔ། ༡ དབུས་སུ་ཐུག་པ་ཅ་བའི་སྐོར་སངས་རྒྱས་གླིང་པ། ༢ ཤར་དུ་འདྲིལ་བ་སྤོང་པའི་
སྐོར་རྩོ་རྩེ་གླིང་པ། ༣ ལུ་བ་རྩ་གསལ་བ་མེ་རྟོག་གི་སྐོར་བརྒྱ་གླིང་པ། ༤ རྩོ་སྤྲིན་པ་འབྲུའི་སྐོར་
རྩུ་གླིང་པ། ༥ བྱང་དུ་བྱེས་པ་ཡལ་གའི་སྐོར་ཀམ་གླིང་པ་སྟེ་ལྔ་ལོ། །

གཏེར་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ། གཏེར་བདག་གླིང་པ་འབྲུང་མེད་རྩོ་རྩེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་
ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༤༤༦ ལོར་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྔ་པ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐུགས་

ཁྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༠ ལོར་སྤྱིན་ཕོ་ལ་སྤྱིང་གི་དགོན་པའི་མང་གཞི་བཀྱིང་ཞིང་། དགྲུང་ལོ་སོ་
གཅིག་པ་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༦༥༦ ལོར་སྤྱིན་ཕོ་ལ་སྤྱིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས།
ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་རིག་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ་ལུའ་དུ་ཕྱིན་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཁོང་གིས་གསར་དུ་གཏེར་བཞེས་ནས་དར་སྤེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༥༡༩ ལོ་དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུ་པར་གཤེགས།

གཏེར་ཆེན་པོའི་བྱམ་པ། དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་བྱམ་པ་བཟ་གིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་བྱམ་
ཞིག །རིན་པོ་ཆེ་འཛད་པ་མེད་པའི་རྟགས་མཆོན་གྱིང།

གཏེར་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པ། རབ་བྱུང་དུག་པའི་ལུགས་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་༡༣༩༠ལོར། ཡབ་རྣལ་
འབྱོར་པ་སྟག་ལུང་སྟོན་པ་ཞེས་པ་དང་། ཡུམ་ཨ་རྩྱ་རྒྱན་ཞེས་པའི་སྲས་སུ་བྲག་གསུམ་རྩེ་རྩེ་
བྲག་ཏུ་སྐྱེ་འབྱངས། ཡབ་ཀྱིས་རིག་འཛིན་ཞེས་པ་མིང་བཏག །དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ལ་མཁན་པོ་
གཞོན་ཏུ་དཔལ་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་ཞུས། མཚན་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་དུ་གསོལ།
སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་བྱ་བ་ལས་འབྲེམ་གྱི་བསྐྱབས་པས་ཆོགས་མེད་དུ་མཐེན། ཡབ་འདས་
རྗེས་ཙ་རིར་བྱོན་ནས་དགོན་པ་ལྷན་བྱུང་སྟེ་དུ་མཁན་པོ་བྱང་རྒྱལ་རྩེ་རྩེ་དང་། སྟོབ་དཔོན་
ཤུག་ཡེ་གིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོར་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ཉིང་ལྷ་པ་
མེགས་པ་ཤིང་འབྲུག་ལོ་༡༣༩༩ལོར་སྤྱི་ལོ་ལྷ་པ་མོ་ཆེན་སྐྱ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པ་དང་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐོར་རྣམས་གདན་དྲངས། ལང་པོ་ཀ་མདའ་འཕྲང་། ཀོང་པོ་མཆིམས་ལུལ།
སྤྱི་རེ་རིན་ཆེན་འབར་བ། ཙ་རེ། རྒྱ་ལ་གཤིན་རྗེའི་བླ་ཤོང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་སུ་སོགས་
ནས་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་བཞེས་ཤིང་། གཞན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་གཏེར་ནི་གངས་ཀྱིས་
མི་ཆོད་པ་བཞེས། མཐར་དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཅུང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཁྱི་སྤྱི་ལོ་
༡༣༩༩ ལོར་དགོན་པ་ལྷན་བྱུང་སྟེ་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེག།

གཏེར་ཆོས། གཏེར་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཆོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་སོགས་ཀྱིས་
འབྲོ་དོན་དུས་ལ་མ་བབ་པར་སྟོན་དུ་མི་རུང་ཞིང་མ་འོངས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་རི་བྲག་
རྩ་ཤིང་སོགས་སུ་རེ་ཞིག་མཁའ་འབྲེའི་གཏད་རྒྱ་དང་བཙས་མི་མངོན་པར་རྒྱས་བཏབ་པའི་

གསང་སྒྲགས་ཀྱི་གངས་ཟབ་ནམས་ཕྱིས་བྱ་བ་པའི་སྒྲིས་བྱ་ནམས་ཀྱིས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཏེ་
ཡི་གེར་པ་བ་པའི་ཡང་ཟབ་སྒྲན་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲོང་།

གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས། ས་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་ཟད་པས་ན་གཏེར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ། །

གཏེར་སྟོན། གཏེར་རྩས་འདོན་མཁུ།

གཏེར་སྟོན་གོང་ལོག་གཉིས། མངའ་བདག་ཉང་རལ་པ་ཅན་དང། བྱ་བྱ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་སྟེ། གཏེར་
སྟོན་འདི་གཉིས་ནི་རྟེན་མའི་གཏེར་སྟོན་གྱི་ནང་ནས་ཏ་ཅང་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་གཉིས་རེད།

གཏེར་སྟོན་སྒྲིང་བ་དགུ། ༡ དབུས་སྤྱ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་དང། ༢ བར་དུ་དོན་རྒྱུད་སྒྲིང་། ༣ ལྷོར་རྒྱ་སྒྲིང་།
༤ ལྷོར་ལྷ་སྒྲིང་། ༥ བྱང་དུ་ཀམ་སྒྲིང་། ༦ བར་སྤྱོད་ཨོ་རྒྱུད་སྒྲིང་། ༧ དེ་བཞིན་བསམས་
གཏན་སྒྲིང་། ༨ ཞིག་པོ་སྒྲིང་། ༩ ཀུན་སྒྲོང་སྒྲིང་། ཞེས་རིན་ཆེན་གཏེར་སྟོན་སྒྲིང་བཅས་ལ་ཟེར།

གཏེར་སྟོན་དགོན། ① མིང་གཞན་གཏུམ་ཆེན་འོད་གསལ་སྒྲིང་ཞེས་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་
མེ་ལོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་ར་ཁོ་གཏེར་སྟོན་གྱིས་བཀྲ་། ཆོས་ལུགས་རྟེན་འདྲ་ཅན་གྱི་འབྲུག་
པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ༥ ལྷ་ལྷལ་ལྷལ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལྷལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སྤྱོད་ཡོད།

གཏེར་སྟོན་དགོན། ② འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱ་བ་མཐའ་རྟེན་མ་པ་ཡིན། ༥
ལྷ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ལྷལ་འཛོ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སྤྱོད་ཡོད།

གཏེར་སྟོན་དགོན། ③ འདེབས་མཁན་དང་འདེབས་ལོ་མི་གསལ། བྱ་བ་མཐའ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་
ཡིན། ༥ ལྷ་བོད་རང་སྤྱོད་ལྷོངས་ཆབ་མདོ་ས་ལྷལ་འཛོ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སྤྱོད་ཡོད།

གཏེར་སྟོན་ཉི་མ་གྲགས་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་པག་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧ལོར་ཁམས་ཟུང་ལོ་
སྐད་གི་སའི་ཆ་ལུང་པ་བན་ཏུ་བྱ་ལ་གོང་ཞེས་བྱ་བར་ཡལ་ཀམ་ནམ་རྒྱལ་དང། ལུམ་བལོད་
ནམས་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་སྤྱ་སྤྱ་བལྟམས། སྤྱན་པའི་དུས་ནས་དད་པ་དང་སྟིང་རྩེས་
ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་གཏམས་ཤིང། རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བྱ་བ་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་མཁས་བྱ་བ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བཀའ་གཏེར་ནམས་ཀྱི་དགོངས་འབྲེལ་

མན་ངག་ཉམས་ཁྲིད་དང་། བ་སྐྱད་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་གནང་
ཞིང་། གཏེར་ལུང་དང་ཅེ་མ་ཐུན་ཟབ་གཏེར་མང་དུ་བཞེས་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་
མཛད། མཐར་ཐུག་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྟག་སྤྱི་ལོ་༡༨༡༠ལོར་གཤེགས། རྒྱ་ཁྲིན་
འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀོང་སྤུལ་གྱི་མཛོད་ཆེན་རྒྱལ་ལཱའི་ཡ་གྲུལ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་
ནང་དུ་གཏེར་སྟོན་འདིའི་ཆོས་སྟོར་རྒྱས་པ་བཅུག་ཡོད་པ་མ་རེད།

གཏེར་སྟོན་རྩོམ་གྲིང་གི་ཆེད་མའི་གཏེར་སྟོན་འདི་ཉིད་ཡབ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དང་ཡུམ་
དཀར་མོ་རྒྱན་གཉིས་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཁྲི་སྤྱི་ལོ་༡༨༢༤ ལོར་སྤྱི་འབྲུངས།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ཁ་འབྲུག་རྩོམ་འདི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱལ་ནས་ཁ་བྱུང་ཕྱག་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་བྱ་ཕྱིར་
བྲག་པོ་ཆེའི་གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་བྲག་ཅེས་པ་ནས་ཤོག་ཤིང་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ། ལྷ་དཔེ་ལུ་སྟེ་
བཞི། ཆེ་ཆུ་བུམ་པ་བཞི། རྩོགས་ཆེན་ལྟ་བུ་སྟོང་ཡངས་སོགས་ཆོས་ཆོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པ་གདན་པར་སྟེ། གཏེར་སྟོན་འདིའི་སའི་གཏེར་རྒྱུད་དུ་འདྲེན་རྩོམ་པའི་སའི་གདན་
འདེན་པར་སྟེ། སྲས་དང་སྟོན་རྒྱུད་པལ་ཆེར་སྟོན་བྲག་དང་། མོན་གྱི་ཕྱོགས་ན་བཞུགས།
མཐར་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྲ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༥ལོར་སྟོན་བྲག་
རྒྱས་ཁྲིར་རྩུ་ལྷ་ཁང་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ།

གཏེར་སྟོན་བདུད་འབྲུལ་རྩོམ་གྱི་གཏེར་ཆེན་ཞིག་ཡིན། [གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཆེའི་རྒྱས་ཐར་གསོལ་འདེབས་]
ལས། ཁྲུ་ཆུང་ལོ་རྒྱ་མཛོད་ཁམས་སྟེ་དགེར་སྤུལ། ཁྲ་བ་སྟོན་བྲག་སྤྱི་ལོ་ཐེག་
སོགས། གནས་གཏེར་བརྒྱ་ཆེའི་མངའ་བདག་ས་བཅུའི་དབང་། བདུད་འབྲུལ་ལྷས་ལྟོན་
རྩོམ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལོས་སྤྱི་ལོ་
༡༦༡༥ལོར་ཡབ་སྐུང་གི་རིགས་འཆོ་བྱེད་མཁས་པ་ཆེ་སྤྱི་བས་དང་། ཡུམ་པོ་ལུ་མ་ཞེས་པའི་
སྲས་སུ་མཛོད་ཁམས་སྟེ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་པོ་བྲང་དང་ཉེ་བའི་དབྲུལ་ལྷ་ནང་དུ་སྤྱི་
འབྲུངས། ཡབ་ལས་ཡི་གེ་འདྲི་སྟོན་དང་གསོལ་རིག་སོགས་བསྐྱབས། དགྲུང་ལོ་དྲུག་པ་ནས་
དག་པའི་སྟངས་མང་པོ་ཤིང་། ཆུང་དུས་ནས་དགོན་ཆེན་དགོན་པའི་བྲ་སར་ཞུགས། རིག་

འཛིན་ཆོད་ལྗེས་གྱི་ནམ་འབྲུལ་དུ་བྲག་ས་པ་སྡེ་དགེའི་རྒྱལ་སྤུས་སྒྲ་མ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཆོལ་
གཙུག་ཕྱང་ཕྱལ། མཆོན་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕགས་གསོལ། ས་སྐྱ་པའི་སྒྲིག་
འདོན་ཆོག་སོགས་མཁས་པར་སྦྱོང་། དེ་ནས་སྐྱག་སངས་སྐྱབ་གནས་སུ་བྱོན་ཅིང་དགོན་
མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རྫོགས་ཆེན་སོགས་རྩིང་མའི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་ཞུས། དེ་ནས་དབུས་
སུ་ལེབས་པར་ཉང་པོ་བྱུག་ཆེན་བཟ་གིས་ཆེ་བཟན་དང་ལས་གདམས་དག་མང་པོ་ཞུས། དྲག་
དཀར་ལྷ་ཚུལ་ཁ་ཟས་སྤངས་ཏེ་བཟུང་ལེན་མཛད་ཅིང་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་མཐའ་
བྱིན་པར་མཛད། གཙང་ས་རོར་ཐམས་ཅད་བྱོན་ནས་ལམ་འབྲས་སོགས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར་
རྣམས་གསན། བྱིར་བ་ཡུལ་དུ་ལེབས་པའི་ལམ་བར་རིག་འཛིན་འཇམ་ཆོན་སྤྱིང་པོ་དང་མཛལ་
ནས་དབང་ཁྱིད་རྫོགས་པར་ཞུས། ཁོང་གིས་གཏེར་གྱི་སྐལ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཕྱང་བསྟན།
དགྲའ་ལོ་ཉིང་དགྲ་པར་རིགས་ལྡན་མ་བརྒྱ་སྤྱིད་ལས་རྒྱར་བསྟེན་ནས་གཡུ་མཆོད་རིན་ཆེན་
བྲག་ནས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་དང་། སྐྱ་པོ་འདོད་ཚུ་བདེ་ཆེན་གསང་བ་ཕྱག་ནས་དམ་ཆོས་
དགོངས་པ་ཡོངས་འདུས་གྱི་སྐོར་རྣམས་སྐྱོན་བྱངས། ཆ་བསྐྱོམ་བྲག་ནས་དམ་ཆོས་སྐུལ་སྐྱུ་
སྤྱིང་ཐིག་བཀའ་སྤྱང་ཞིང་སྦྱོང་དང་བཅས་པ། སྐྱ་རི་དྲགས་རྫོང་ཕྱག་ནས་ཟབ་དོན་གསང་བ་
སྤྱིང་ཐིག་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཤེས་པ་སྤྱང་ཕྱག་བཞི་པའི་སྐོར་བཅས་དང་། སྐྱ་རི་ཤེལ་གྱི་ཡང་
སྐོམ་ནས་སྤྱིང་ཐིག་ཆེ་ཡང་ཕྱར་གསུམ་རིལ་སྐྱབ་སྐོས་སྐྱབ་དང་བཅས་པ། སྤྱང་མ་ཨེ་ཀ་ར་རྩེ་
དང་། རང་བྱུང་རྒྱལ་མའི་སྐོར། སྐྱ་པོ་འདོད་ཚུའི་བྱང་ངོས་ནས་སྤུལ་བརྒྱ་བཀོད་པའི་
གནས་ཡིག་ཤེས་པ་སྤྱང་ཕྱག་ལེན་པའི་སྐོར་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་
གསུམ་གྱི་སྐོར་རྣམས་སྐྱོན་བྱངས་པ་རྣམས་གཏན་ལ་བཙས། གཞན་ཡང་བྱ་བ་སྐྱུགས་ཕྱར་
ཅན་དང་། བསམ་ཡས་དབྱ་ཅེ་སྤྱིང་ཁང་། ར་ས་འབྲུལ་སྤྱང་གི་སྐོར་འབྲུལ། སྐྱ་པོའི་བདུད་རི་
གནམ་སྐྱུགས་འབར་བ་སོགས་ཡུལ་མང་པོ་ཞིག་ནས་གཏེར་བྱངས་པ་རྣམས་གཏན་ལ་
འལེབས་པར་མ་མཛད་ཅེས་གཏེར་བརྒྱའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསུངས། དགྲའ་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་
ཤིང་ཕྱག་༡༦༥ལོར་སྡེ་དགེ་སྒྲ་ཆེན་བྲམས་པ་ཕྱན་ཆོགས་ཁྱད་པོན་གྱིས་གདན་བྱངས། ཟླ་
ཉིད་སྤར་བཞུགས་གྱི་བྲ་ཁང་མལ་དུ་བདུད་འདུལ་ལྷ་ཁང་དུ་བྲགས་པ་བཞེངས་ནས་བསྟན་

སྲིད་ལ་ཕན་པའི་ལུང་དོན་བསྐྱབ། དགྲུང་ལོང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི་མེ་
༡༩༥༥ལོར་སྐྱུ་གཤེགས།

གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་སྤིང་བ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤེལ་མེ་མོ་༡༩༥༧ ལོར་སྟོང་ལུང་སྤང་ཅེ་
ཞེས་པར་ཡབ་ནས་མཁའ་དབང་ཆེན་པུན་ཆོག་གས་དང་ཡུམ་ཆེ་དབང་བསྟན་པའི་སྲས་སུ་སྐྱ་
བལྟམས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་པ་ལ་ཐེ་སྟེན་ཆུ་བ་ནས་མཁའ་འཛིན་ཆེན་པའི་བྱང་ཏུ་དབུ་སྐྱ་གཙོད་པ་
དང་ཡུམ་སྐྱུར་ཞུས་པས་སྒྲགས་སྟོན་གྱིན་ནས་མཆོན་ནས་མཁའ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་པོ་གསོལ།
དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་ཏུས་གཏེར་སྐྱབ་མཛད་པས་མནལ་ལམ་ཏུ་བྱུང་བ་ཐེན་ཐེས་བཏབ་
ནས་ལོ་དེར་གསང་ཕྱག་ནས་ཆེ་སྐྱབ་རྒྱལ་བ་འདུས་པའི་སྟོར་དང་། དམ་ཐུས་སྤྱེ་བདུན། ཆེ་
ཆུ་སོགས་མང་ཏུ་བཞེས། དེ་ནས་ཟངས་ཡག་བྲག་རྩུར་མཁའ་དོན་ཐོ་ཐོ་མཆོད་རྟེན། དབུ་རུ་ཞུའི་
ལྷ་ཁང་། གཞུ་སྟོང་གཏེར་སྟོན། ལྷ་ས་དང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ནས་
ཐུགས་དམ་ཐབ་པ་སྟོར་བདུན། ཐུགས་ཐེ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་ལས་སྟོན། ཏ་མ་གྱིན་ལྷ་གྲུ་
འདུལ། དག་པོ་གནམ་ལུགས་མེའི་འཁོར་ལོ་སོགས་གཏེར་ཆོས་མང་པོ་དང་། སྐྱ་ཆབ་རྟེན་
གསུམ་དམ་ཐུས་ལ་སོགས་པ་མང་ཏུ་གདན་གྲངས། བཀའ་གཏེར་པོང་མ་རྒྱམས་ལ་ཐུགས་
གཙོགས་ཆེར་མཛད་པས། གསང་ཆེན་རྟེང་མ་ལ་བཀའ་གཏེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་པའི་
བདག་པོར་གྱུར་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་ཐེན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས་པས་བསྟན་པའི་ཅ་ལག་ཏུ་གྱུར།
གཏེར་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདས་ལོ་མ་གསལ།

གཏེར་སྟོན་འོག་མ་གུ་རུ་ཆོས་དབང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྤེལ་མེ་མོ་༡༩༥༩ ལོར་ཡབ་སྟན་སྤང་
སྟོན་གྲུབ་པའི་སྤྱིང་པོ་དང་ཡུམ་དཀར་བཟའ་མགོན་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱ་བལྟམས།
མཆོན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཏུ་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཞི་པ་ནས་ཡི་ཤེ་འབྲི་ཕྱོག་སྐྱུངས་བཙོན་
གནང་། དེ་ནས་པོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་དང་། མདོས་གཞུང་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་
མཛད། ཡབ་དང་འབྲེ་མགོན་མཆུར་སྟོན་ཡབ་སྲས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གསར་རྟེང་གི་སྤྲུལ་
མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་དང་གསང་སྒྲགས་གསར་རྟེང་། བཀའ་གཏེར་གྱི་སྟོན་
ཕྱོལ་དང་བཤད་རྒྱུ། ཞི་ཁྱེད་གཙོད་ཡུལ་ཆོས་དྲུག་ཐུག་རྫོགས་ལ་སོགས་པའི་གདམས་

ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགྲང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པར་ས་སྤྱ་བཏ་ཆེན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་
ཆོས་འབྲེལ་གསན། དེ་རྗེས་བྲུ་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་གཏེར་མ་ཁ་བྱང་ཞིག་ཟུག་ཏུ་འབྱོར་པ་ལ་
བརྟེན་དགྲང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་ཆུ་སྤྲུལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༣ ལོར་ཡག་ཉིན་ཀྱི་ལུང་པ་གནས་སྐྱས་
ཅན་ནས་ཡང་བྱང་བཞེས། གཏེར་གྱི་ཕྱེ་མིག་དང་། གཏེར་བརྒྱད། གཏེར་བྱང་ལྟ་སྟོན་གྱི་ནས་
གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད། ཟུགས་གཏེར་དང་བཅས་བརྒྱད་ཀྱི་བཞེས་པ་སོགས་ངོ་མཆར་
བའི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་སྟན་པ་གང་སར་ཁྲབ་པས། བོད་ཡུལ་སྤྱིའི་ལྷ་ཆེན་མི་ཆེན་རིས་སུ་མ་
ཆད་པས་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་དད་གྲུས་ཆད་མེད་ཞུ་བ་དང་། ཀྱན་མཁུན་འཕགས་འོད།
ཆོས་འོད། བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་སོགས་ཀྱིས་གྲུ་རྩ་ཆོས་དབང་གི་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟགས་
བཅོད་ཆེན་པོ་མཛད། སྟོན་ལྟན་བྱ་གྲུ་སོགས་མང་ཏུ་བྱོན་ནས་འཕགས་བལ་དང་བོད་ཁམས་
མཐའ་དབུས་ཀྱན་ཏུ་ཟབ་ཆོས་རྒྱན་མི་ཆད་ཏུ་སྤེལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥
ལོར་སྤྱི་གཤེགས།

གཏེར་སྟོན་ར་མོ་ཤེལ་སྤྲན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༢ལོར་གཙང་ཡར་སྟོད་ར་མོ་སྟན་ཆུ་
ཁར་སྤྱི་འཁུངས། དགྲང་ལོ་རྩུང་བུའི་དུས་ནས་རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཟུགས་གཞིལ་ཏེ་
རིམ་བཞིན་ཐོས་བསམ་དཀྱིས་བྱིན་པར་མཛད། ཤེལ་བྲག་དང་། སྟན་ཆུ་འོད་གསལ་རྩོད་བྲག་
རིའི་བྲག་པ་སོགས་ནས་རྒྱ་རྩོགས་ཟུགས་གསུམ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་སྐར་རྩིས་སོགས་ཀྱི་
སྟོར་སྤྱི་ཆོགས་གཏེར་ནས་བཞེས། ཐོག་མ་ནས་སྟན་དབྱང་ཉུག་ཉུག་མཛད་པས་འགྲོ་དོན་
ཆེར་མ་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་བྱིས་གསང་སྟན་སོགས་ཆུ་བཙོས་ཀྱི་སྟོར་དང་། འབམ་བཙོས་
སྟན་དཀར་སྟན་ནག་སོགས་ལ་མན་ངག་ཁ་ཆར་དང་བཅས་མཛད་པས། ཟུག་ལེན་མ་ཉམས་
པར་གནས། དུས་དེ་ཙམ་ལ་ལོ་བཏ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་མཁས་བརྟན་ཡང་རྒྱ་གར་དང་
ཏོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་བ་མང་། རྗེ་ར་མོ་ཤེལ་སྤྲན་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁུངས་འདས་ལོ་ཆོགས་ཞིབ་ཆ་མ་
གསལ་ཡང་གཏེར་སྟོན་གྲུ་རྩ་ཆོས་དབང་གི་གོང་ཙམ་ལ་བྱོན་པར་བཞེད།

གཏེར་སྟོན་རྩྭ་མིང་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༣ ལོར་རྟོ་བྲག་བྲུ་ལུ་དུ་ཡབ་
ལུག་པོ་མདོ་སྤེ་དར་དང་ཡུམ་སྤེ་ཐར་སྟན་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་འཁུངས། མཆོན་རིན་ཆེན་དར་

ཞེས་གསོལ། དགྲང་ལོ་བྲལ་བ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཕྱོག་བསྐྱབས་པས་ཆེགས་མེད་དུ་
མཁྱེན། ཆོས་ཀྱི་གསན་པ་འདྲ་བྱ་ཆེར་མཛད། སྐྱ་གཞོན་བྱེད་དུས་ཐུགས་ཤོད་ཅིང་ལུས་ཅུམ་
སོགས་ལ་གཞན་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པར་གྲགས་ཤིང་། བཞོ། གསོ་བ། སྒྲ། སྣན་པ། སོགས་
དང་། སྐྱ་ཐོ་ཚུན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། དགྲང་ལོ་ཉིར་གཉིས་ནས་སྤིང་གི་བྱ་བ་མཛད། དགྲང་ལོ་
ཉིར་བདུན་ལ་མེབས་སྐབས་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་དངོས་སུ་གནང་། དགྲང་ལོ་
སུམ་ཅུ་པར་བྱུང་ཆེན་བྲག་ནས་དབུ་བཙུགས་ཏེ་འབྲི་ཐང་གོ་རོ་བྲག་དང་། ལྷོ་བྲག་གནམ་སྐྱས།
མཁའ་རྒྱ་དཔལ་གྱི་ཐུག་རིང་སོགས་ནས་སྤྲེལ་སུ་གཏེར་ཁ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞེས། ཤིང་ཡོས་
སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ ལོར་ཀྲམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་མཛུལ་བར་མེབས་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་
གསན། གསུང་མགྲར་དང་། ཅོད་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་། དབང་ཁྱིད། ཞལ་གདམས་སོགས་བསྟན་
བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད། དགྲང་ལོ་དོན་བྲལ་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༣༥ ལོར་གཟུགས་སྤྱིའི་བཀོད་པ་བསྐྱས་སོ། །

གཏེར་སྟོན་རིག་འཛིན་ཤོད་ལྗེས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཁྲང་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༥ ལོའི་ཁྲང་པོའི་ཆོས་
བཙུན་གཙང་རམ་རིང་དུ་ཡབ་སྟོན་དཔོན་སྤིང་འདུལ་དཔལ་དང་ཡུམ་ཇོ་ལུམ་བསོད་ནམས་
ཁྱེ་འབྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། མཚན་དངོས་གྲུབ་བྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། སྐྱ་
གཞོན་བྱེད་ལ་ཡབ་གཤེགས་པས་ཡུམ་གྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཕྱོག་སོགས་བསྐྱབས། དགྲང་ལོ་
བརྒྱད་པ་ལ་བ་ཆོས་སྐྱེ་འབྱུལ་དང་མ་མོ་སོགས་མཁས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་མཁས་པ་སྤྱང་
ལྡན་བྱལ་པོ་ལས་གྲུ་རུ་ཆོས་དབང་གི་ཆོས་ནམས་གསན། ལྱང་མ་ལས་ལྱང་རལ་གྱི་གཏེར་
ཆོས་ནམས་གསན། སྐྱལ་པ་སྐྱལ་ཏྲགས་ནམས་ཆད་དུ་ལོང་། དགྲང་ལོ་ཉིར་བཞི་པ་ལ་ཤོད་གྱི་
ལྗེས་འབྲུ་ལྔ་འབྱུངས། བྲག་ལྱང་པ་མཁས་བཙུན་རིན་ཆེན་དཔལ་བ་ལས་ཇོ་གས་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ནམས་གསན། གང་ཉིད་དོ་རྩི་ལྱང་པའི་སྐྱལ་པར་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། གཏེར་ཆེན་
གྱི་སྟན་གྲགས་དབུས་གཙང་མདོ་ཁམས་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ལ་ཁྲབ་པས་ཆོས་
དབང་ཞུ་བར་ཡོང་བའི་གདུལ་བྱ་བགྲང་གིས་མི་ལངས་པར་འགྲོ་དོན་བྱ་ཆེན་མཛད། མཐར་
རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཏྲ་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ལོར་སྐྱ་གཤེགས།

གཏེར་སྟོན་ལས་འཕྲོ་གྲིང་པ། གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྐྱ་གཅིག་ལ་མཚན་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ།
གཏེར་སྟོན་ལས་འཕྲོ་གྲིང་པ། རིག་འཛིན་འཇའ་ཆོན་སྟོང་པོ། སྐགས་འཆང་རྒྱུ་ནག་མེ་འབར་
བཅས་སོ། །རྗེ་འདི་ཉིད་ཀོང་ཡུལ་མ་རུ་གནས་ཆའ་དུ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་དང་ཡུམ་མ་
སངས་བུ་ཁྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་བ་སྟེ་ལོ་༡༥༡༥ལོར་སྐྱ་འབྱུངས། སྐྱ་
ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལྡན་ཞིང་། དགྲུང་ལོ་གསུམ་པ་ལ་མེབས་སྐབས་ཡི་
གོ་འཕྲི་ཆོག་ལ་སྐྱུངས་པས་ཆེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། རྫོ་ལ་བྱག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་གྲང་མང་དུ་བྱུང་།
དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཉི་ཤུར་མ་མེབས་བར་སྒོ་བ་གཉེར་དང་། ལྷག་པར་གསོ་རིག་ལ་
སྐྱུངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། སྐྱ་གཞོན་རུ་ནས་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཅེ་གཅིག་རུ་སྐྱགས་
འདུན་གཏད་ཅིང་། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་དག་པོ་འབྱུངས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་མི་པམ་བཟ་ཤིས་སྒོ་གྲོས་
ཀྱི་བྱུང་དུ་རབ་རུ་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་མི་པམ་བཟ་ཤིས་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས་སྐྱགས་སྐུལ་མཛད་
འོག་ལྷགས་སྟེལ་སྟེ་ལོ་༡༦༣༠ལོར་གཏེར་གྱི་ཐོག་མར་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་བྲིས་མ་དང་གཏེར་
གྱི་ཁ་བྱང་བཞེས། དེ་ནས་བྲག་ལུང་ཏམ་འཕྲང་ལྷགས་ཀྱི་སྐོ་མོ་ནས་ཡང་ཟབ་དཀོན་མཆོག་
སྟེ་འདུས་སོགས་གསང་གཏེར་དུ་བཞེས་ནས་གཏེར་སྐྱབ་དང་གསང་སྐྱབ་དང་གསང་རྒྱ་
མཐར་བྱིན་པ་མཛད། གཞན་ཡང་ཀོང་པོ་བུ་ཆུང་དང་། བྱང་འཕྲེང་མཛེས་ཞེས་ལྷོན་པ་ལུང་གི་
གནས་སྟོང་། སྟེལ་མོ་ལྷ་རི། ཀོང་འཕྲང་དགོ་འདུན་གནས་དབུ་རུ་ཞུའི་ལྷ་ཁང་སོགས་ནས་
ཟབ་གཏེར་མང་པོར་སྐྱན་བྱངས་ཐོག་ །སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་དུ་མ་སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་བཞི་
བཞེན་པར་དགྲུང་གྲངས་དོན་གཉིས་ལ་མེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྟེལ་སྟེ་ལོ་
༡༦༥༦ ལོར་བང་རིའི་འཛིག་པོར་འདས།

གཏེར་སྟོན་སངས་རྒྱས་སྐྱ་མ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོར་སྟེ་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་གཙང་
ལ་སྟོང་མཆོ་བར་དུ་སྐྱ་འབྱུངས། ཅ་གསུམ་བྲིལ་སྐྱབ་དང་། ཏ་མཁྱེན་བྲིགས་པ་བྲིལ་གཞོན་
སོགས་གཏེར་ཆོས་མང་དུ་བཏོན་ཞིང་། གཏེར་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། དགྲུང་གྲངས་
བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་ཏེ་སྐྱ་གཤེགས་སོ། །

གཏེར་དུ་བཞག་ །དངོས་རྩས་གང་ཞིག་ཡུལ་དུ་ས་དེ་དང་མི་མཆུངས་པའི་སྐབས་སུ་མ་འོངས་འགོ་

ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་རི་བྲག་དང་། ཁང་ཁྱིམ་སོགས་སུ་སྤྲས་ནས་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཟེར།
གཏེར་དོ། བཅུ་བཅུལ་བྱེད་རིན་ཡོད་པའི་དོ།

གཏེར་བདག ། ① གཏེར་གྱི་བཀའ་སྤྱང་ངམ། གཏེར་དུ་གཏད་པའི་གཏེར་ནམས་སྤྱང་བའི་ལྷ།

② གཏེར་ཁའི་བདག་པོ། ③ [མདོན་]ནམ་ཐོས་སྤྲས།

གཏེར་བདག་གླིང་པ། མཚན་དངོས་པར་གར་དབང་འཁྱུར་མེད་དོ་ཟེ་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
པའི་མེ་ཁྲི་ལོར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལྷ་ནང་དར་རྒྱས་ཆོས་གླིང་དུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་
ལ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་དུང་དུ་དབུ་སྤྲེག་པུ་ལུ་ཏེ་མཚན་དག་དབང་པད་མ་
བསྟན་འཛིན་ཞེས་བསྟུལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་འབྲུག་ལོར་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་རྒྱུ་
མྱེན་ཐོལ་གླིང་གི་དགོན་པ་བཏབ། གསུང་ཆོས་སྒྲེགས་བམ་བཅུ་གསུམ་ཅམ་ཡོད། རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྩ་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་འདས།

གཏེར་གནས། ① གཏེར་ཁ་ཡོད་པ། ② ཁོར་གྱི་བར་མཛོད།

གཏེར་མ། གཏེར་ནས་སྤངས་པའི་ཆོས་སམ་ནོར།

གཏེར་ཆེག ། གཏེར་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་མཚམས་སུ་བྱིས་པའི་ཆེག་རིལ་ཉིས་བཅེགས་བར་དུ་འཕྲེད་བཅད་
ཅན།

གཏེར་ཆོན། བོད་མཐེང་སོགས་དོ་ཆོན་གྱི་རིགས་ལ་གོ།

གཏེར་ཇས། ① གཏེར་ནོར། ② གཡང་ཇས། ③ གཅེས་ཉར་བྱེད་པའི་ནོར་རིགས་ཅུ་ཆེན།

གཏེར་མཛོད། ① ཁོར་མཛོད། ② རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་བསྟུས་མིང།

གཏེར་ཡིག ། གཏེར་ཡིག་ཅེས་པ་ནི་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་ཆོས་གཞུང་ངམ་དེའི་ཐོག་བཀོད་པའི་
བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་དམིགས་བསལ་ཅན་ནམས་ནི་དཔེར་ན། རྩྱ་གླིང་པའི་གཏེར་ཡིག་ལྷ་
བྲ།

གཏེར་དུ་སྤྲས། གལ་ཆེའི་ཆོས་རྒྱས་དང་ཆོས་དཔེ་ནམས་གནས་སྤབས་དར་སྤེལ་གཏོང་པའི་དུས་
ལ་མ་བབས་པ་ནམས་བྲག་ཕུག་བཅན་པོ་དང་། ལྷ་ཁང་། ལྷ་སྤྱེ་མཚོད་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་
བཅུག་ནས་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲས་ཐོག ། སྤྲས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་ཁ་བྱང་

དང་གཏེར་ཉག་ས་ཀྱི་མཚན་མ་སོགས་ཀྱང་གནས་གཞན་དུ་སྤྲུལ།
གཏེར་ལུང་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་གླིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྤུལ་གྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་
གསེར་ཆང་སྤྱི་ཐེང་དང་པོ་དག་དབང་བཟ་གིས་ཀྱིས་བྲུག་བཏབ། བྲུབ་མཐའ་དགོ་ལུགས་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་གན་རྩོ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བསང་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གཏེར་སྤམ་དགོན། དགོན་འདི་ཕྱི་དགའི་ཆོས་མ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་ཞེས་པས་བཏབ། བཏབ་དུས་
མ་གསལ། བྲུབ་མཐའ་རྩིང་མ་བ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བྲུག་ཐེང་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།
གཏེར་སྤང་། གཏེར་ཁ་སྤང་མཁན་སྤང་མ།
གཏོ། རིམ་གྲོའི་ཆོག་ཞིག
གཏོ་སྤེལ། གཏོ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་རྫོངས་གཞོན་ཕྱོགས་གང་ཡིན་ལ་སྤེལ་བ།
གཏོ་བཅས། རིམ་གྲོའི་སྤོ་ནས་རྒྱུ་སེལ་གྱི་བཅས་ཐབས།
གཏོ་བཅས་ཆ་པོ། [ཡུལ]བསྐྱེད་བཞིག་ཆ་པོ། མི་དེ་སུ་དང་མི་འདྲ་བའི་གཏོ་བཅས་ཆ་པོ་ཞིག་ཡོད།
གཏོ་ཆོག། གཏོ་མདོས་ཀྱི་ཆོག
གཏོ་དབྱུང། གཏོ་བཅས་ལ་བརྟེན་པའི་བཅས་ཐབས།
གཏོག་པ། [ཐ་དང་བ]གཏོགས་པ། གཏོག་པ། གཏོགས། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་བརྟེན་བཏང་།
ཀན་སྤྲ་གཏོག་པ།
གཏོགས། གཏོག་པའི་སྤུལ་ཆོག
གཏོགས་འདོད། ① [མདོན]ལྷ་དབང་བྲུག་ཆེན་པོ། ② [རྩིང]གཞན་ཞོར་འཕྲོག་འདོད་པ།
གཏོགས་པ། ① གཏོག་པའི་འདས་པ། ② [ཐ་མི་དང་བ]ཐེ་བའམ་འདུ་བ། ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ།
མ་གཏོགས་པ། རུས་མེད་རུས་གཏོགས། ③ [རྩིང]ཕྱོགས་པ།
གཏོང་། ①[བྱ་བྱེད་ཐ་དང་བ]དུས་གསུམ་གྱི་བཏང་པའི་བྱ་ཆོག་ད་ལྟ་བུ། འདས་པ་ལ་བཏང་། མ་
འོངས་པ་ལ་གཏང་། སྤུལ་ཆོག་ལ་ཐོངས་ཞེས་འབྲི་དགོས། བཀག་པའི་དངོས་པོ་མི་འཛིན་པ་
གཏོང་བ། བཅོན་པ་བཅོན་ར་ནས་གཏོང་བ། ཞོར་ལུག་གྱི་ལ་གཏོང་། ཉོར་རྩ་ཐང་དུ་གཏོང་།

དགོས། ② དངོས་རྒྱུ་སྟོང་པའི་དོན། འགྲོ་སོང་གཏོང་བ། སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ། འཕ་
བཅེངས་ཐར་ནས་རང་དགར་འགྲོར་འཇུག་པ་སྟེ། ཞིང་ལ་རྒྱ་གཏོང་བ། རྒྱ་གཏོང་མཁུ་ མི་
རན་ནང་ལ་མ་གཏོང་།

གཏོང་སྐྱུལ། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་out-basket ཟེད།

གཏོང་སྟོ། ① འགྲོ་སོང་། ② གཏོང་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ལ་འཆར་ཅན་ཟང་ཟེང་གི་རྒྱུ་གཏོང་པའི་
བྱེད་སྟོ། སྤར་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མིང་བཏགས་བྱེད་ཆེད་དུ་ངེས་པར་གཏོང་སྟོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
གཏོང་དགོས་པ།

གཏོང་སྟོའི་མཆོད་ཆས། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་དུ་གཏོང་སྟོ་གཏོང་སྐབས་སུ་བཤམས་པའི་མཆོད་རྒྱས།
གཏོང་ཆས། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་player ཟེད།

གཏོང་འཐེན། ཁ་ལོ་སྦྱར་བ། འབྲུལ་འཁོར་གཏོང་འཐེན་བྱེད་པ།

གཏོང་དེབ། གཏོང་སྟོའི་གཞི་འཛིན་སའི་དེབ།

གཏོང་པ། སྟོག་ཁྲུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོང་ཐ་སྟངས་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་སྐད་དུ་play ཟེད།

གཏོང་མང་ཡོང་ཅུང་གི་བྱིམ་དུད། མི་སྐྱེར་དང་བྱིམ་ཆང་གི་ཡོང་འབབ་ཀྱི་ཆད་དང་གཏོང་སྟོང་
བྱེད་རྒྱས་ཆད་ལས་བཀལ་པའི་སྟོན་ས་འཛད་སྟོང་བྱེད་མཁུ་ལ་ཟེད།

གཏོང་པོད། སྟེར་སྤྱིན་གྱི་སྟེར་སྟོབས། གཏོང་པོད་ཅན། ལུས་སྟག་སྟོས་གཏོང་པོད་པ།

གཏོང་པོད་ཅན། རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་དངོས་རྣམས་གཏོང་བ་ལ་ཕངས་སེམས་མེད་པ།

གཏོང་པོད་རྒྱུ་དུ། ཟས་ཞོར་སྟེར་སྤྱིན་གྱི་སྟེར་སྟོབས་རྒྱུར་རྒྱུད།

གཏོང་བ། ① [ཐ་དད་པ]བཏང་བ། བཏང་བ། ཐོང་། ② སྟེར་བའམ་བྱིན་པ། སྤྱིན་པ་གཏོང་བ། འགྲོ་
སོང་གཏང་བ། ལུ་ལོན་བཏང་བ། ③ འདོར་བ། རང་སྟོག་སྟོས་བཏང་། ④ སྟོང་བ། ར་ལུག་རྩ་
ཁར་བཏང་བ། བཅོན་པ་བཏང་བ། ཆེ་ཐར་གཏོང་བ། ཞིང་རྒྱ་གཏོང་བ། ཐབ་ལ་མེ་གཏོང་བ།

⑤ རྒྱལ་པ། སྤྱད་གཏོང་། ⑥ མངགས་པ། དམག་མི་གཏོང་བ། ལན་གཏོང་བ། བན་གཏོང་བ།
⑦ ཁ་ལོ་སྦྱར་བ། ཀོ་གྲུ་གཏོང་བ། གནས་གྲུ་གཏོང་བ། ཏྲ་གཏོང་བ། ⑧ བྱེད་པ། སློབ་གསོ་
གཏོང་བ། བསམ་སློབ་གཏོང་བ། སྦྱིན་པ།

གཏོང་བ་ཆེན་པོ། སྦྱིན་པའི་པ་རྩོལ་རྒྱ་བྱིན་པའི་མིང་།

གཏོང་བ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ། གཏོང་བ་གསུམ་དོན་དམ་པར་བྲན་པར་བདེ་བ་མེད་ཅིང་ཀུན་
རྩོབ་རྒྱ་མཚན་ཉིད་བྲན་པའི་སློན་མ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སློམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར།

གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ། རྗེས་སུ་བྲན་པ་དྲུག་གི་ནང་གསེས། སྦྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། །
གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཐར་གྱིས་པ། ཤེར་བྱིན་དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་གསེས། ཀུན་རྩོབ་རྒྱ་ཆས་
དང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་རིམ་ལྡན་དུ་བྲན་པའོ། །

གཏོང་བའི་དུས་ཚོད། སློག་ཁྲད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་play time ཟེད།

གཏོང་བའི་ནོར། འཕགས་ནོར་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་སོགས་གཞན་ལ་སྦྱིན་
པ་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་ཆེན་འབྲུབ་པས་སྐྱང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་
མཚུངས་པའོ། །

གཏོང་དབྱངས་རིང་བ། ལྷན་ཏྲ་འཐེན་པའི་གདངས་རིང་པོ།

གཏོང་མཚམས་འཛོག་པ། སློག་ཁྲད་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་stop sending ཟེད།

གཏོང་ཡོང་། སར་གཏོང་གི་འགྲོ་སློང་དང་། ཚུར་ལེན་གྱི་ཡོང་སློ། རྒྱ་ནིར་བེད་སྦྱོང་མཁས་པོ་བྱས་
ན་གཏོང་ཡོང་འགོ་ཐུག་རྒྱ་རེས་ཅན་རེད།

གཏོང་ཡོང་ཁ་འཐབ། རྩོད་པར་སྦྱོང་ཚུར་ལེན་འགོ་གཏུག་པ། འགྲོ་སོང་གཏོང་ཆོད་རན་པོ་བྱས་ན་
གཏོང་ཡོང་ཁ་འཐབ་རེས་པར་ཐུབ་གྱི་རེད། ལོ་རེའི་གཏོང་ཡོང་ཁ་འཐབ་དང་མི་འཐབ་ཅི་
རིགས་ཡོང་སྟེད།

གཏོང་ཡོང་འཁོལ་འབྱེལ། གློད་ལེན་བྱང་སོང་ཁ་འཐབ་པའི་ལྷག་མ། ཁེ་ལས་ཁག་གི་གཏོང་ཡོང་
འཁོལ་འབྱེལ་གང་མང་བྱང་བ།

གཏོང་ཡོང་ག་འཛོལ། ① ཡོང་སྒོ་དང་འགྲོ་སྒོ་གཉིས་ཅིས་འགོ་མི་སྤྱག་པ། བྱང་སོང་ཉེ་བག་ཆེ་དྲགས་
པས་གཏོང་ཡོང་ག་འཛོལ་བྱང་བ་རེད། ② ཚུར་ཡོང་སྒོ་ཉུང་ལ་པར་གཏོང་སྒོ་མང་བ། འབབ་ཁུངས་
ཉུང་ལ་འཆར་འཔར་འགྲོ་ཁུངས་ཏུ་ཅང་མང་པས་གཏོང་ཡོང་ག་འཛོལ་དུ་གྱུར་བ་རེད།

གཏོང་ཡོང་མགོ་སྤྱག། གཏོང་སྒོའི་འགྲོ་སོང་དང་ཡོང་སྒོ་བྱང་གངས་པན་ཚུན་གཅིག་པ་ཡིན་པར་
ཟེད།

གཏོང་ཡོང་འགོ་སྒྲོམས། གློད་ལེན་བྱང་སོང་ཁ་འཐབ་ཏུ་བྱིན་པ། ལོ་རེའི་གཏོང་ཡོང་འགོ་སྒྲོམས་
པ་ལས། འཔར་ཆག་ཏང་སོང་ཆེ་བ་ཡོང་གི་མེད།

གཏོང་ཡོང་ཅིས་ཁ། པར་གཏོང་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཡོང་རྒྱའི་ཅིས་ཁ།

གཏོང་རག། གཞེང་བསྟོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གནང་བའི་དཔེ་བཟང་གི་རྟགས་སམ། རྒྱ་ནོར་སོགས། བྱ་
དགལ། དཔའ་དར་སོགས་དང་དོན་གཅིག །དཔའ་པོ་རྣམས་ལ་གཏོང་རག་ཆེན་པོ་གཏོང་།
སྤར་མ་རྣམས་ལ་ངོ་ཆའི་ཆད་པ་བཅད་ལྟ་བུ།

གཏོང་ལེན། པར་གློད་རྒྱུ་ལེན་པ།

གཏོང་སེམས། སྤྱིན་པ་གཏོང་བའི་སེམས།

གཏོད། གཏོད་པའི་སྤྱལ་ཆིག་

གཏོད་པ། [ཐ་དད་པ] ① བཏོད་པ། བཏོད་པ། བཏོད། གསར་བཅོཌམ་གསར་འཛུགས། སློལ་བཟང་
ཁག་མང་སྤར་མེད་གསར་དུ་བཏོད་པ། ② བཏད་པ། བཏད་པ། བཏོད། ③ བཅོལ་བ་དང་།
གློད་པ། གློ་སྤོང་བྱང་གསུམ་གཏོད་པ། ལས་འགན་འདི་ང་ལ་བཏད་ཆོག །ཅ་ལག་དེ་དགའོ་
རང་གི་ལག་པར་བཏད་པ་ཡིན། འདོད་པ་ཅན་ལ་ནོར་མ་སྟོན། རན་སེམས་ཅན་ལ་སྟོ་མ་བཏད།
④ ཁ་བསྟར་པ། མདའ་འབེན་ལ་བཏད་ནས་འཕེན་པ། ཁང་པའི་རྒྱལ་སྒོ་ལྟོ་སྤྱོད་གས་སུ་བཏད།
རྒྱུ་ལྟོ་ལ་འི་ཡང་མགོ་བྱང་ལ་བཏད་ཡོང། ⑤སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ། རྣ་བ་བཏད་ནས་
ཉོན། མིག་བཏད་ནས་དཔེ་ཆར་ལྷ། དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་བཏད་པ།

གཏོམས། གཏམ་པ་དང་གཏམས་པའི་སྐལ་ཆིག་
གཏོར། གཏར་བའི་སྐལ་ཆིག་
གཏོར་སྐམ། གཏོར་རོ་སྐམ་པོ།
གཏོར་སྒྲོན། འཛོར་བརྒྱལ་གི་སྒྲོན། གནས་ཁང་ཡོ་བྱད་སོགས་གཏོར་སྒྲོན་བྱང་། ཁྱིམས་ལུགས་
གཏོར་སྒྲོན་ཆབས་ཆེན་བྱེད་པ།
གཏོར་ཁྱང་། མི་གཙང་བ་དང་ཁྱུས་ཁྱ་སོགས་འདོར་སའི་མ་ཁ།
གཏོར་སྐམ། གཏོར་མ་འཛོག་སའི་སྐམ།
གཏོར་རྒྱལ། འཕང་བྱའི་གཏོར་མ། སྐགས་པས་དབྱ་བགོགས་ལ་གཏོར་རྒྱབ་གིན་འདུག
གཏོར་རྒྱན། གཏོར་མའི་མར་རྒྱན།
གཏོར་རྒྱབ་པ། མཐུ་སྐགས་ཀྱི་རྩས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་སོ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ།
གཏོར་མཐོན། གཏོར་མ་འབྱལ་སའི་ཡུལ།
གཏོར་འགྲེམས། རྒྱ་སོགས་གཏོར་ཞིང་འགྲེམས་པ། གང་རྒྱ་གཏོར་འགྲེམས།
གཏོར་ཆས། ཆབ་གཏོར་གྱི་ཡོ་བྱད།
གཏོར་སྐྱེགས། གཏོར་མ་འཛོག་སའི་བཟུག་གམ་རྒྱང་གསུམ།
གཏོར་དར། གཏོར་མའི་སྟེང་དུ་འཛུགས་རྒྱའི་དར།
གཏོར་གདན། གཏོར་མའི་འོག་དུ་འདིང་རྒྱའི་གདན།
གཏོར་གདུགས། གཏོར་མའི་སྟེང་དུ་འཛུགས་རྒྱའི་གདུགས།
གཏོར་པམ། པ་རོལ་བརྒྱགས་ཤིང་པམ་པར་བཟོ་བའི་མིང་།
གཏོར་ཕུད། འོངས་མ་སྒྲོད་གོང་གི་གཏོར་མའི་དྲངས་མ།
གཏོར་བ། [ཐ་དད] ① ཐོར་བྱར་གཏོར་བ། གང་རྒྱ་གཏོར། མེ་ཉོག་གཏོར། ② ཞིག་རལ་དུ་གཏོར་
བ། སྒྲིགས་ཁྱིམས་གཏོར་བ། ཕུ་མི་བདེ་བྱ་ཆང་རྒྱང་གིས་གཏོར། མདའ་མི་བདེ་ཉ་སྐམ་རྒྱ་
ཡིས་ཁྱེར།
གཏོར་བྱ། ① མཆོད་ཆས་སོགས་ཡོ་བྱད་ཅག་ཅིག་ལྷུག་སྟོད། ② ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་

འཛོག་སའི་སྒོད།

གཏོར་མ། མཆོད་སྤྱིན་ལ་བསྡོ་རྒྱའི་ཟན་གོང་། གཏོར་མ་གཏོང་བ། གཏོར་མ་འབུལ་བ། གཏོར་
མ་སྤྱིན་བ།

གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ། བདག་བསྐྱེད། ཆོག་ས་ཞིང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་མགོན་ཆོན་བཙུ་གཅིག་བཅས་སོ་
སོར་གཏོར་རིལ་བཙུ་རེ་བསྡོ་བའི་ཆོག་

གཏོར་མ་ཆ་གསུམ། རྩོག་ས་སྒྲིང་དང་། འབྲུང་པོ། བགེགས་བཅས་ལ་སྤྱིན་བའི་གཏོར་མ།
གཏོར་མའི་དཀར་རྒྱུ། ཞལ་ཟས་སོགས་གཏོར་མ་རྣམས་ལ་མར་དཀར་གཙུ་བོའི་ཐོག་མར་ཆོན་
ཀྱིས་མེ་ཏོག་པད་མ་དང་ཉི་མེ་སོགས་བརྒྱན་པར་ཟེད།

གཏོར་མས་རྒྱ་ས། [མཛོན]བྱ་རོག

གཏོར་ཅུམ། གཏོར་མའི་རྒྱ་ཅུམ་པ། གཏོར་ཅུམ་རྩེན་བཏགས།

གཏོར་ཟ། [མཛོན]བྱ་རོག

གཏོར་ཟན། གཏོར་མའི་རྒྱ་ཟན།

གཏོར་ཐོར། གཏོར་རྒྱལ་གས། འཕེན་རྒྱའི་གཏོར་མ།

གཏོར་ཆོག། གཏོར་ཐོར་དང་ཆོག་པའི་བསྐྱས་མིང་།

གཏོར་གཟུགས་མཆོད་རྟེན། ལོ་ངོ་ལྔ་སྟོང་ཙམ་གྱི་སྤྱོན་དུ་གནའ་བོའི་ཨེ་འཛིབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱུན་བའི་བང་སོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། མཆོད་རྟེན་གྱི་སྐར་ནི་བྱ་བཞི་ཅན་ཡིན་
པ་དང་། རེམ་བཞེན་རྒྱུད་དུ་བཏང་སྟེ་ཅེ་མོ་རྩོམ་པའི་གཏོར་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་
བཟོས་ཡོད། མཆོད་རྟེན་དེ་ཨེ་འཛིབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁེ་ལོའི་ཉི་འགྲམ་དུ་གནས་ཡོད་པའོ།

གཏོར་ར། གཏོར་མ་འཕེན་སའི་ས་ཆ། གཏོར་ར་ནང་མ། གཏོར་ར་བྱི་མ།

གཏོར་རོ། ལྷ་ལ་ཕུལ་ཟེན་པའི་གཏོར་ཟན་རྩིང་པ།

གཏོར་བརྒྱུག། རྒྱུད་ཐོས་སམ། མེད་པ་བཟོ་བ།

གཏོར་བརྒྱུག་གཏོང་བ། གཏོར་བཞིག་ཏུ་གཏོང་བ། ཡང་ན་གཏོར་སྤྱོན་གཏོང་བ་ཅེས་པ་སོགས་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

གཏོར་ལེན་མིག་སྒྲུང་། གཏོར་ལེན་ཞེས་བྱ་རོག་གི་མིང་གི་མངོན་བཛོད་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་བྱ་
རོག་ནི་གཏོར་མ་ལེན་མཁན་གྱི་བྱ་ཡིན་པས། དེས་གཏོར་མ་མ་སྒྲངས་ན་ཆོས་པ་ལ་བར་ཆད་
ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་དུ་ཡོད་ལ། བྱ་རོག་གིས་ལུག་པའི་སྐད་
ཐོས་ན་དེ་མ་ཐག་འདིགས་ནས་མིག་གཏིང་དུ་ལྟོང་བ་སྟེ་འདིགས་པའི་མིག་རིག་རིག་པོར་
བལྟ་བའི་དོན།

གཏོར་བཤེག་། ཁ་འཛོར་དུ་བཏང་ནས་མེད་པར་བཟོ་བ། ཅིག་བ་གཏོར་བཤེག་གཏོར་བ། སྒྲིག་ལམ་
གཏོར་བཤེག་མ་བྱེད།

གཏོར་བཤེག་སྒྲོག་འདོན། སྒྲོག་སྒྲུང་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་
ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་destructive read ཟེད།

གཏོར་བཤེག་གཏོར་རྒྱུ། གཏོར་བཤེག་བཏང་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ།

གཏོར་བཤོས། མཆོད་གཏོར་རམ་ཞལ་ཟས།

གཏོར་གསུམ། [ཡུལ]ལྷ་མ་ཐོན་པའི་རྟིང་པའི་འཇམ་ཐོག་གི་དམར་པོ་བྱར་གསུམ།

གཏོར་གསོས། མཆོད་གཏོར་གྱི་ཁ་གསོས།

གཏོལ། ཆའམ་རྒྱས་དང་། གདེང་། དེས་པ།

གཏོལ་བ། [རྟིང] ① མཆོང་འབྲུ་བ། ཁོའི་སྒྲོན་མཆོང་གཏོལ་བ། ② བེགས་པ། མདའ་བརྒྱབ་པས་
འབེན་ལ་ཨེ་བྱང་གཏོལ་བ།

གཏོལ་བྲལ། གཏོལ་མེད་དང་དོན་གཅིག་

གཏོལ་མེད། རྒྱས་མེད་དང་། དེས་མེད་དང་། ཐབས་མེད། ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་བྱུང་། གར་འགྲོ་
གཏོལ་མེད།

གཏོས། ཆེ་ཆུང་གི་ཆད་དེ་རྒྱ་ཁྱོན་ནས། བོངས། ལས་ཀ་གཏོས་ཆེ་བ། འབྲུ་བྱང་རི་བོའི་གཏོས་
ལྟར་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བར་སྤྱངས་པ།

གཏོས་ཆེ་བ། བོངས་ཆེ་བ།

གཏོས་པ། [རྟིང]ཆད་མེད་པ།

གཏོས་ཆད། བོངས་ཆེ་ཆུང་གི་ཆད།

བཏག ༡① ལྷམ་བུ་བཏག་པའི་དོན། འདས་པ་བཏགས། མ་འོངས་པར་བཏག ༡ད་ལྷ་བར་འཐག་
བཅས་སོ། །འབྲོག་པས་སྤའི་ཆེད་དུ་རེ་བ་བཏག་དགོས། རོང་པས་གོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷམ་བུ་
བཏགས་པ་རེད་ལྷ་བུ། ② ཡོས་འཐག་པའི་དོན། ངས་རྩམ་པ་བཏག་དགོས། ཁོས་རྩམ་པ་
འཐག་བཞིན་འདུག། །ཁ་སང་རྩམ་པ་བཏགས་པ་ཡིན་ལྷ་བུ། ③ དངོས་པོ་གང་ཞིག་གང་ལ་
འདོགས་པའི་དོན། ཉ་བཏག་ནས་སྒྲ་ལེན་དགོས། ཉ་དེ་བྱར་པའི་ལོགས་ཐོགས་ཤིག་ཁོས་ཉ་
འདོགས་པའི་འདུག། །གཡག་དེ་རྩང་ལ་བཏགས་ཆར་འདུག་ལྷ་བུ། འོན་ཀྱང་ཁྱི་བསྐྱོ་ཟེར་བ་
ལས། ཁྱི་འདོགས་དང་། ཁྱི་བཏགས་ཟེར་སྒྲ་ལ་མེད་པ་ཡང་ཤེས་དགོས། གཞན་ཡང་། སྤེ་
རྒྱན་བཏགས། མགོ་ལ་མེ་ཉོག་འདོགས། ཀ་བ་ལ་ཀ་རྒྱན་བཏགས། རྩོར་བུ་རྒྱལ་མཆན་ཅེ་ལ་
བཏགས་ལ་སོགས་སོ། །④ མི་ལ་མིང་འདོགས་པའི་དོན། ལྷ་བུ་དེ་ལ་མིང་ཤེས་རབ་རྒྱལ་
མཆན་བཏག་དགོས། བོད་མི་པལ་ཆེར་གྱི་མིང་འདོགས་མཁན་སྤྲ་མ་རེད། ངའི་བྱ་ལ་མིང་
ཀམ་རྒྱལ་མཆན་བཏགས་ཡོད་ལྷ་བུ་རྣམས་སོ། །

བཏག་པ། བཏག་པའི་མིང་རྒྱང་།

བཏག་མོ། འབྲོག་པའི་རེ་བ་འཐག་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་ལེབ་སྒྲ་བ་བྱེད་པ་འདྲ་བ་ཞིང་ལ་
ལི་མི་༥༠ཅུ་དང་། དཔང་ལ་ལི་མི་༣༠ཅུ་ཡོད་པ་ཞིག་

བཏགས་གངས་ལྷ་ཆས། མྱོག་ཁྲད་འཕུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱེན་སྐད་དུ་coefficient unit ཟེ།

བཏགས་ཆོས། བཏགས་པའི་དངོས་པོ།

བཏགས་པ། ① ཐ་དད་པར་འཇུག་པའི་འཐག་པའི་འདས་པ། འདོགས་པའི་འདས་པ། ② རྩས་མེད་
རྩས་སུ་བྱུབ་པར་སྤྲ་བ། ③ [རྟིང་]ཁྱིམས་བསྐྱགས་པ། པལ་པ།

བཏགས་པར་སྤྲ་བའི་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ནང་ཆན་ཞིག་

བཏགས་མ། ① [ཡུལ་]འཐག་ཆས་འཐག་ཤ། ② ཐགས་སུ་བྱེད་པོས་དར་སོགས།

བཏགས་མིང་། མིང་འདོགས་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་སྟེ། འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་གི་རྒྱ་མཆན་ལ་བརྟེན་

ནས་རྗེས་གྲུབ་ཏུ་བདེ་སྐྱེད་ནས་བཏགས་པའི་མིང་། དཔེར་ན། མི་སྐྱེན་པོ་ལ་བ་ལང་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཏགས་མིང་ཆོད་སྟོན། མྱོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་སོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆོད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་ཏུ་name qualification ཟེད།

བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བཏགས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྟོང་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཏེ། སྒྲིབ་ལམ་ཆོས་
མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཅེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མགོ་གཞོན་པར་བྱས་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
པར་མཐོང་ལམ་ཏུ་འཕོ་བ་ཡིན། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། རྣམ་པར་གཡེང་
བ་དེ་སྟོང་འགྲུར། འདི་ལྟར་དེ་ཡི་འཇུག་ཐོགས་སུ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྟོང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

བཏགས་ཡོད། རང་འཛིན་སྐྱེད་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཆོས། ཏུས་དང་། གང་ཟག་
ལྟ་བུ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ། མིང་གི་བཏགས་པ་ཙམ་ཏུ་ཡོད་པའི་མཆོན་བྱའི་ཆོས་གསུམ་སྟེ་
མཆོན་བྱ་ཡིན་པ། རང་གི་མཆོན་གཞིའི་སྟེང་ཏུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་
མཆོན་བྱ་མི་བྱེད་པ་བཅས་གསུམ་སོ།

བཏགས་ཤིང་ཆགས་པའི་ལྷ་སྲིན་སྟེ་བརྒྱད། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། གཡའ་སྤངས་སྟེས། སྐྱེས་བྱ་ལྷ་
བཅན། པཌ་ཆེན་རྩ་བ། ཏེ་ལེ་འབར་མ། ཟུར་བྱུང་ཅན། རྒྱལ་པོ་ཤིང་བྱ་ཅན། བྱ་རོང་ས་ཏེལ་
རྣམས་ཏེ་སོ་སོའི་ལུལ་ལ་མིང་བཏགས་ཤིང་ཆགས་པའོ། །བཏགས་ཤིང་ཆགས་པའི་ལྷ་སྲིན་
སྟེ་བརྒྱད་ཅེས་གྲུང་ཟེད།

བཏང་། ཏུས་གསུམ་སྟེ་བཏང་པའི་ལས་ཆོག །སྐྱིན་པ་སོགས་གཏོང་བའི་འདས་པ།

བཏང་འགོ་བཞག་སྟོང་། གང་ཏུ་བཏང་ས་ལ་འགོ་ཞིང་། གང་ཏུ་བཞག་ས་ལ་སྟོང་པའི་ཁ་ལོ་སྐྱེར་བདེ་བ།

བཏང་སྟོམས། ① དབྲག་གཉེན་བདེ་སྐྱེད་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་བྱོགས་སུ་མ་ལུང་བའི་བར་མ། ②

དགེ་བའི་སེམས་བྱང་བརྩ་གཅིག་གི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་སྟེ། ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་
མེད་པས་འབྲམ་འདོད་ཀྱང་མེད། ལུས་དང་སེམས་ལ་ལྷག་པར་བདེ་ཞིང་ཐག་པར་བྱེད་པ་ཡང་
མེད་པས་འགྲོགས་པའས་འབྲད་པར་འདོད་པ་ཡང་མེད་དོ། ༥༣ ཆངས་པའི་གནས་ས་ཞིའི་
ནང་གསེས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྟོམས་པ་སྟེ། ཆགས་སྣང་གི་གཉེན་པོ་ལོ།
བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཕན་གཞོད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་བར་མའི་
ཆོར་བལོ།

བཏང་སྟོམས་ཀྱི་སེམས། ① རོ་སྤང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས། ② ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀ་བྲལ་བའི་ཟློ།
 བཏང་སྟོམས་ལྷ། ཆོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ་བ། སྤྱལ་བ་སྤྲལ། ཡིད་མི་བདེ་བ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་སོ། །
 བཏང་སྟོམས་ཆད་མེད། ཆད་མེད་བཞིའི་ཡ་གྲུལ། བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
 བརྟེན་ཏེ་དམིགས་ལུལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སྤང་གི་ཉན་མོངས་
 བ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་རིས་སུ་
 གནས་པའོ། །

བཏང་སྒྲོམས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱབ་ཡན་ལག །བྱང་རྒྱབ་ཡན་ལག་བརྟན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ།
སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་མི་མཉམ་པ་དང་ནལ་དུ་མི་འདུག་པ་དང་།
རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག།

བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ། རང་བབས་སུ་བཞག་པ། དོན་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་ཚོད་མང་པོ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་
བཏང་སྟོམས་གསུམ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས། དགེ་བ་བརྟུ་གཅིག་གི་ནང་ཆོན་ འདུ་བྱེད་བཏང་
སྟོམས། ཆད་མེད་བཏང་སྟོམས་སོ། །

བཏང་བཏང་བྱང་བྱང་། [ཡུལ་]འུད་ཤོག། ཁོ་རང་ལ་བྱས་ཐེས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་བཏང་བཏང་བྱང་
བྱང་མང་པོ་ཞིག་ཤོད་གྱིན་འདུག།

བཏང་ཐོ། ཡིག་རིགས་དང་དངོས་པོ་སོགས་གཞན་ལ་བཟུངས་ཐོ།

བཏང་བ། གཏོང་བའི་འདས་བ།

བཏང་བྱང་ཆ་པོ། [ཡུལ]འུད་ཞོག་སྐྱ་བ། བཏང་བྱང་ཆ་པོས་བཤད་ཆད་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད།

བཏང་བཞག་མེད་པ། གཤམ་དུ་གསལ་བའི་བཏང་བཟུང་མེད་པ་དང་གོ་དོན་འདྲ།
བཏང་བཟུང་། ① འདོར་ལེན་དང་སྒྲུང་དོན། ② [ཐུ་ཅི་ལི་ཐུ་ཤི་ལི་མིང་ཞིག] ③ ལྷ་རྒྱལ་ཞིག་གི་མིང་།
④ འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་མིང་།
བཏང་བཟུང་མེད་པ། རང་སེམས་ཀྱི་དོ་བོལ་བལྟ་སྐབས་དམིགས་ཏེན་ལ་སེམས་གནས་པ་དང་མི་གནས་
པའི་དུས་སྐབས་ངས་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་དམིགས་ཏེན་ལ་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུར་རེ་སྡོད་པ།
བཏང་ཡས། [ནེལུ]གངས་གནས་ཤིག།
བཏང་ཤོར། ཆེད་དུ་སྡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཤོར་བ། ནག་ཅན་བཙོན་པ་བཏང་ཤོར་མི་ཡོང་
བ་བྱེད་དགོས།
བཏང་ཡིག་ཁྲག་མ། ལྷོག་ལྷང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྡོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་sent folder ཟེད།
བཏབ། ཅི་ཤིང་གི་ས་བོན་ཆ་རྒྱེན་འཛོམས་པའི་ས་འོག་ལ་བཅུག་ནས་སྤུ་བྱ་སྤྱེས་སུ་འཇུག་པའི་
དོན་ཏེ། ས་བོན་བཏབ། ས་བོན་གྱོ་བཏབ་ན་གྱོ་སྤྱེས་ལྟ་བུ། ལུ་ལ་ལྟ་བཏབ། མ་ལ་སྤོན་བཏབ།
སྟོན་ལམ་བཏབ། གསོལ་བ་བཏབ་ཞེས་པ།
བཏབ་པ། འདེབས་པའི་འདས་པ།
བཏམ་པ། ① བརྗོད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་གཏམ་པའི་མ་འོངས་པ། ② གཞན་དུ་བཙོལ་བའི་དོན་དུ་
གོ་བའི་འདས་པའི་འདས་པ།
བཏམས་པ། བརྗོད་པའི་དོན་དུ་གོ་བའི་གཏམ་པའི་འདས་པ།
བཏལ་བ། [ཆིང]སྤྱོད་པ།
བཏིག་པ། གཏིག་པའི་མ་འོངས་པ།
བཏིགས་པ། གཏིག་པའི་འདས་པ།
བཏིང་བ། འདིང་བའི་འདས་པ།
བཏིངས། འདིང་གི་འདས་པ།
བཏིལ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱ་ཆིག་[མེ་བཏིལ་དགོས། མར་མེ་བཏིལ་ནས་ཉལ་དགོས།

བརྟུ་དངོས་རྩམ་ཐོར་བུར་གནས་པ་ནམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་སྟེ། སྟེ་མ་བརྟུ་བར་བྲ། བརྟུ་
དགོས་ལྟ་བུ།

བརྟུ་བ། སྤྱད་པའི་དོན་ཏུ་གོ་བའི་འབྲུ་བའི་མ་འོངས་པ།

བརྟུང་སྟོང་། ར་ཆང་སོགས་འབྲུང་པའི་སྟོང་།

བརྟུང་བ། ① འབྲུང་བའི་མ་འོངས་པ། ② འབྲུང་རྒྱའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་། བརྟུང་བ་གང་མོ།

བརྟུང་བའི་རྒྱ་བརྒྱད། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་སྤྱན་ཆོད་ཏུ་བརྟུང་བའི་སྤྱན་གྱི་གས། རྒྱ་ཤིང་དང་།
འབྲས་དང་། ཀྱ་ཤུ་གོ་ལ་དང་། ཨ་ཤུ་ལ་དང་། ལུ་བྲུ་ར་དང་། པ་རི་ཤ་ཀ་དང་། རྒྱན་འབྲུ་དང་།
འབྲ་གོ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་སོ། །

བརྟུང་བྲ། [མཛོན]ལྟ།

བརྟུངས་པ། ① འབྲུང་བའི་འདས་པ། ② [རྫིང]བསད་པ།

བརྟུངས་ལྟ། ར་ཆང་སོགས་བཤད་སྟོང་པའི་འཕྲོ་མ།

བརྟུད་པ། འདུད་པའི་འདས་པ།

བརྟུབ་པ། རྒྱའམ་བུང་བ་དང་སྤུབ་པ། བརྟུབ་བྱ་བརྟུབ། བཞོན་བྱ་བརྟུབ། ལས་དོན་ཆེ་རྒྱུང་གང་ཡང་
བྱེད་བརྟུབ་པ། རི་ཅམ་སྤྱུས་ཀྱང་ཉན་ཏུ་མི་བརྟུབ་པ།

བརྟུམ། དངོས་རྩམ་གྱི་སྤྱི་ལ་སྤུམ་བརྒྱབ་པ་སྟེ། སྤུམ་གྱིས་དཔེ་ཆ་བརྟུམ་དགོས། བརྟུམ་བྱའི་དཔེ་
ཆ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འབྲུམ་ནི་ད་ལྟ་བ་སྟེ་ཤོག་གྲུས་ཀ་ར་འབྲུམ་གྱིན་འདུག་ལྟ་བུ།

བརྟུམས། སྤུམ་གྱིས་དཔེ་ཆ་བརྟུམས་ནས་ཉར་ཆགས་བྲས། ཉལ་སྤུམ་གྱིས་མགོ་བོ་བརྟུམས་ནས་
མ་ཉལ། ཁ་སྤུམ་གྱིས་ཁ་སྤྱོ་བརྟུམས་ནས་སྟོར་སོང་ལྟ་བུ།

བརྟུམས་རྒྱ། སྤྱི་ནས་འབྲུམ་པར་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ། ཡིག་འཕྲིན་ཁག་ལ་ཤོག་བྲ་དང་། རས་ཀྱི་བརྟུམས་
རྒྱ་བྲས་ནས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད།

བརྟུམས་པ། གཤུམ་པའི་འདས་པ།

བརྟུལ་བཅེལ། འདུལ་སྟོང་། ལྷད་རྣམས་བརྟུལ་བཅེལ་བྲས་པ།

བརྟུར། སྤྱན་རིལ་བུ་སོགས་ཞིབ་ཐོར་འདུར་བའི་དོན། སྤར་མས་བརྟུར། མ་འོངས་པ་དང་འདས་

པ་ལ་གཏུར་ཟེར།

བརྟལ་བ། འདུལ་བའི་འདས་པ། བཅ་པར་བྱས་པ་སྟེ། དག་བརྟལ་ནས་རྒྱལ་ཁ་རྒྱངས་ལྟ་བུ། གཏུལ་
ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། གཏུལ་བྱའི་དག་པོ་གཏུལ་དགོས་ལྟ་བུ། འདུལ་ནི་ད་ལྟ་བ་སྟེ། དག་འདུལ་
གཉེན་སྦྱོར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྟལ་མ། ཏུལ་མ་དང་གཅིག །

བརྟས། ཤིང་འབྲས་སོགས་བརྟ་རྒྱ་བརྟས་ཟེན་པ། གསུང་བརྟས། གནད་བརྟས། གཅས་བརྟས་སོགས།
བརྟས་པ། སྤྱད་པ་དང་སྒྲིག་པའི་དོན་ཏུ་གོ་བའི་འབྲས་པའི་འདས་པ།

བརྟག་པ། འདེགས་པའི་འདས་པ།

བརྟགས། དངོས་པོ་ཡར་འདེགས་པའི་དོན་ཏེ། ཅལ་སྤྱང་པས་ལྷགས་གཏུན་ཡར་བརྟགས་ནས་
ཅལ་ལྷགས་སྤྱང་ལྟ་བུ། གདེག་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། གདེག་བྱའི་གཏུང་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
འདེགས་ནི་ད་ལྟ་བ་སྟེ། གཏུང་མ་འདེགས་ཀྱིན་འདུག་ལྟ་བུ། སྤུལ་ཆིག་ལ་ཐེགས་འབྲི།

བརྟོག །ཤིང་རྟོག་དང་མེ་རྟོག་སོགས་གཙོད་པ་སྟེ། མེ་རྟོག་བརྟོག །བརྟོག་བྱའི་མེ་རྟོག་ཅས་པ་ལྟ་
བུ། རུས་པ་བརྟོག །རུས་བརྟོག་བྱས་པའི་ཤ་དེ་འབྲེ་མོ་ཡོད། ལུས་སྐྱད་བྱ། རུ་ཀེ་བརྟོག་ཅས་
ཟེར།

བརྟོག་པ། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟ་བའི་བྱ་ཆིག་

བརྟོགས་པ། ① བརྟོག་པའི་འདས་པ། ② རྫིང་ཐོགས་པ།

བརྟོད་པ། གསར་བཟོའི་དོན་ཏུ་གོ་བའི་གཏོད་པའི་འདས་པ།

བརྟོན། ① དཔེ་ཆ་བསྐྲགས་པ་སྟེ། དཔེ་ཆ་བརྟོན། གསར་འབྱུར་བརྟོན་ལྟ་བུ། ② བྱི་ལ་སྤྱངས་པ་
སྟེ། རྫོ་སོལ་བྱི་གཏར་བརྟོན། ས་འོག་རྫོ་སོལ་བརྟོན། ཉག་ཉེས་རྩེན་པར་བརྟོན་ལྟ་བུ། བཤད་
པ་སྟེ་ཆིག་མགོ་བརྟོན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆིག་མཐུག་ཏུ་གོ་བྱོས་མགོ་བརྟོན་ལྟ་བུ།

བརྟོན་རྒྱ། འབྲུ་དངུལ་སོགས་འདོན་སྦྱོར་བྱས་འཐུས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ།

བརྟོན་པ། འདོན་པའི་འདས་པ།

བརྟ། བརྟ་རྒྱ་སྟེ། གོང་ཏུ་རྒྱས་རྒྱ།

བརྟ་བ། [ཐ་མི་དང་པ]བརྟས་པ། བརྟ་བ། རྒྱས་པ། ལུས་སྟོབས་བརྟས་པ། བྱག་གིས་སྦྱི་བོར་ཐེབས་
པས་དགའ་སྟོ་བརྟས། ཡིད་མཆོག་ཏུ་བརྟས།

བརྟག། །བསམ་སྒོ་ཅུང་ཟད་གཏིང་ཟབ་མོ་གཏོང་བའི་དོན་ཏེ། བརྟག་བྱའི་ཆེན་རིག་གིས་དོན།
གཞུང་དོན་ལ་བརྟག་དགོས་ལྟ་བུ། རྟོག་ནི་ད་ལྟ་བ་སྟེ། གཞུང་དོན་ལ་རྟོག་མཁན། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་
ཐབས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྟག་སྒྲིལ། མོའི་རིགས་ཤིག །རང་གི་འདོད་དོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་
ལེགས་ཕྱོགས་སུ་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་དོན་དག་དེ་རེའི་མིང་བྱང་གིས་པའི་ཤོག་བུ་དུམ་བུ་ཞིག་
ཟན་ནང་དུ་བསྐྱམས་ཞིང་དེ་རིལ་བྱར་བྲིལ་ནས་སྟོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་བཞག །དེ་ནས་ལྷ་སྐྱ་
སོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་གསོལ་འདེབས་དང་། བདེན་བདར་བྱེད་ཞིང་སྟོད་དེ་གཡུག་པས་གང་
ཞིག་བྱིར་དོན་པ་དེ་ལེགས་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་སོལ་ཞིག

བརྟག་གཉིས་མེ་ལུགས། གྱི་རྩོུ་ཆེའི་རྒྱུད་འབྲེལ་བ་ཤད་བྱེད་སྐྱངས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་གི་
མར་པ་ལོ་རྒྱ་བའི་སྟོབ་མ་མེས་སྟོན་ཆེན་པོའི་ལུགས།

བརྟག་ཐབས། ཉན་ཆ་བྱང་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་མིང་སྟེ། རྩོུ་བཅུན་
གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་གསར་མས་མཛད་པའི་ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡ་གུལ་ཁོག་
དབུག་ཁྲུང་ཆེན་གྱིང་བ་ལས། བརྟག་ཐབས་ནི་ནད་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་བྱིར་འབྱུང་བ་དེ་
ངོས་འཛིན་ཅིང་སྟོན་པ་དེ་ལ་བརྟག་ཐབས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉེས་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བརྟག་
ཐབས་བྱག །རན་གཡོ་སྟོན་གྱིས་བརྟག་པའི་ཐབས་བརྒྱུད། སྤང་སྤང་སུ་བཞིར་བརྟག་པ་བཞེ་
སྟེ་བཙོ་བརྒྱུད། གལ་འགག་བཞིའི་བརྟག་རྣམས་སོ། །

བརྟག་པ། ① རྟོག་པའི་མ་འོངས་པ། ② ལེ་ཏུ་བཀའ་དང་བསྟན་བཙུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ལེ་ཏུར་བྱས་
པ། གྱི་རྩོུ་རྒྱུད་ཀྱི་བརྟག་པ་གཉིས་པ། དབྱིན་སྐད་དུ་check ཟེད།

བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང། བརྟག་བྱ་མ་ངེས་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས། མཐའ་གཅིག་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་
ཐག་བཅད་པ། དཔེར་ན། གལ་སྤིང་ང་ལ་བྱ་ཞིག་སྦྱེས་ན་ངས་བྱ་དེའི་མིང་ལ་ཆོ་བ་འདོགས་རྒྱ་
ཡིན། ཞེས་པ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེར་ཡིན།

བརྟག་པ་ནམ་པ་བརྒྱད། རྒྱ་མཚོ་དང་ཚུ་དང་ས་གཞི་བརྟག་པ། དེན་པོ་ཆེ་བརྟག་པ། གོས་བརྟག་པ། དེ་དང་ཐོན་ཤིང་བརྟག་པ། སྒྲིམ་པ་བརྟག་པ། བྱད་མེད་བརྟག་པ། ཉ་བརྟག་པ། གླང་པོ་ཆེ་བརྟག་པ་རྣམས་སོ། །

བརྟག་པ་ཞུས་པ། ① བརྟག་དབྱེད་བཀྲིས་པ། ② ལྷ་དང་ཁྲ་མར་མོ་དང་ལུང་བསྟན་ཞུས་པ།
བརྟག་པ་གསུམ། མདོ་སྡེ་དང་མ་བུ། འདུལ་བ་ལས་སྤང་། མདོན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་
སྟེ། དེ་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ནི། སྤྱི་དང་བྱད་པར་གྱི་དམ་ཆོག་དང་། མདོ་སྡེ་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་
ཀྱི་ཉིང་འཛིན། མདོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་ལྷ་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །

བརྟག་དབྱེད། རྟོག་དཔྱད་དེ་ཡུལ་འཇམ་བ། གང་ཡང་བརྟག་དབྱེད་མེད་པར་ཉོལ་རྒྱུ་བྱེད་མི་ཉན།
བརྟག་དབྱེད་དཔང་ལེན། བརྟག་དབྱེད་བྱས་ནས་དཔང་རྟགས་འཛོལ་བསྟེ་བྱེད་པ།
བརྟག་དབྱེད་ཚོལ་བྱས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་diagnostic function ཟེ།

བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་བསྟུལ། བརྟག་ཞིང་དབྱེད་ལ་པན་ཚུན་བར་ཞིབ་ནན་གྱིས་བསྟར་གཏོང་བ།
བརྟག་དབྱེད་ཟིན་ཐོ། བརྟག་དབྱེད་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིབ་ཐ་བཞོད་པའི་ཟིན་ཐོ།
བརྟག་དབྱེད་ལས་ཆོག་། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་diagnostic program ཟེ།

བརྟག་ཞིབ་ཡོ་བྱད། བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་མཁོར་པའི་ལག་ཆ།
བརྟག་གཞི། རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པའི་གཞི་སྟེ་དབྱེད་གཞི།
བརྟག་གཞིག་། རྟོག་དཔྱད། བསྟེགས་བཅད་བཅར་གསུམ་གྱིས་བརྟག་གཞིག་བྱེད་པ།
བརྟག་ཡས། [མག་བཞུགས་གནས་ཤིག་
བརྟག་པོ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་པ།

བརྟག་བཤེར་ལས་ཆོག་། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྦྱོང་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་checking program ཟེ།

བརྟགས། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་ཤིས་ལྟ་བུ། ཚུལ་མིན་གྱི་ལས་ལ་བརྟགས་ན་

བཟང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྟགས་འགོག། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་འགོག་པའོ།

བརྟགས་པ། ① ཉོག་པའི་འདས་པ། ② [ཉིང]གྲུས་པའམ་སྒྲིན་པ།

བརྟགས་མིན་འགོག། སོ་སོར་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ས་བོན་ཁེགས་པ་མིན་ཡང་

སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱེན་མ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའོ།

བརྟད། ① བཞུགས་པའམ་སྒོ་བྱར་གྱི་བན་ཉིང་། ② ཚས་ལྷགས་ཀྱི་དཔོན་མོའི་ཚོག་ཞིག་གི་མིང་

སྟེ། ལྟ་བརྟད་ལྷུ་བརྟད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

བརྟད་སྐྱེན་པ། [ཉིང]ཚེལ་པ།

བརྟད་པ། [ཉིང]སྒོ་བྱར་པའི་དུས་སྐབས། སྤང་མེད་བརྟད་པ་ཞིག་སྟེ་བས་ནས་འབྲུལ་པ་འབྱོར་པ།

བརྟན། གཡོ་བ་མེད་པའམ་འབྲུར་བ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། མི་དམངས་ཀྱི་སྲིད་དབང་རི་ལྗར་བརྟན།

འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཡོངས་སྤྱི་ཚེ་ཁྲི་ལོར་བརྟན་པ་ཤོག །རི་བོ་ལྷར་རབ་ཏུ་བརྟན་པ་

ཤོག །ཁང་བ་བརྟན་མོ། བསམ་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྟན་སྐར། བརྟན་པའི་རྒྱ་སྐར།

བརྟན་འཇགས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་

སྟེ། དཔྱིན་སྐད་དུ་stabilize ཟེར།

བརྟན་བརྟན། ① ཉན་ཏན། བརྟན་བརྟན་བྱས་ན་ནོར་འབྲུལ་ཅུང་། ཅ་བ་བརྟན་བརྟན་ཚུགས་ཟིན་པ།

རང་འཁྲེའི་ལས་ཀ་འབྲས་ཤོར་མེད་པར་བརྟན་བརྟན་བྱེད་པ། ② འབྲུར་བ་མེད་པ་དང་། དེས་

པ། ཁོས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དེ་བརྟན་བརྟན་ཡིན་འདུག །ལས་ཀ་བརྟན་བརྟན་མེད། སང་ཉིན་

ལས་འགོ་འཇུགས་རྒྱ་བརྟན་བརྟན་རེད། སྤང་བོས་བསམ་སྒོ་ལན་སྟོང་བཏང་ན་ཡང་།

འབྲུགས་པ་ཐེངས་གཅིག་བརྟན་བརྟན་ཡོང་བར་འབྲུག།

བརྟན་ལྗན། ① བརྟན་པོ། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ལུང་བརྟན་ལྗན་འདུག །② སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་

མཚན།

བརྟན་ནས། རྟོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་stable state ཟེད།

བརྟན་ནམ་ཐོག་ལས། ཐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྲོད་ཐ་སྙད་

ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་monostable circuit ཟེད།

བརྟན་པ། ① ཉོན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② སྐར་མ་བརྟན་པ། མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་ཀར་

སྟེང་བྱ་དང་། གན་ཀྱལ་བྱ། རྒྱ་སྐར་ཉོག་།སྟོད་ཕྱར། སྤང་ཐུན་ཤིང་རྟ། གཟའ་ཡི་རྟེན། ལྷགས་

བཟང་སྟེས། གསེར་ཕྱར་བཅས་སོ། །③ [མངོན]། བྱ་བ་འཇུག་། ༡ མཁམས་པ། ༢ ས་གཞི་འམ་

སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན། ༣ ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་སོ། ④ བརྟན་པོ་དང་གཅིག །

བརྟན་པ་དང་སྤངས་ཆེར་གྱིས་ཤིག་།དམ་བཅའ་བརྟན་པ་དང་བཙོན་པ་ཆེར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་སྟེ་

སྤངས་ནི་སྟོབས་དང་བཙོན་པའི་བད་རྟིང་ངོ་། །

བརྟན་པ་འགྲུག་། [མངོན]མ་བྱ།

བརྟན་པ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན། ཕྱི་སྟོད་ཀྱི་སྤིང་བཞི་འི་རབ་ལ་སོགས་པ་བཅའ་དངོས།

བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཇས་ཡོད། ཇས་ཡོད་ཀྱི་ནང་གསེས།ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་

ཆོས་ནམས་རྟག་བརྟན་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཇས་སུ་ཡོད་པའོ། །

བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ། [མངོན]འཇམ་དབྱངས།

བརྟན་པའི་ཆུ། ཆུ་གང་ཞིག་།བརྟན་པ་སྟེ་མི་འབབ་པ་མཆོའི་ཆུས་པོ་བའི་སྲིན་བུའི་ནད་དང་། ཀར་

འབམ་གྱི་ནད་དང་། སྟིང་ནད་ནམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ།

བརྟན་པའི་འབྲ་རིས། ཐོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ།

དབྱིན་སྐད་དུ་static image ཟེད།

བརྟན་པོ། འགྱུར་ཐོག་མེད་པ་དང་སྲ་བ། སྐད་ཆ་བརྟན་པོ། མང་གཞི་བརྟན་པོ་བཙུགས། ལས་ཀ་

བརྟན་པོ་བྱས། བསམ་པ་བརྟན་པོ། གཞན་པན་གྱི་ལས་བཟང་མའི་སེམས་ལ་བརྟན་པོར་

གནས། དང་བདེན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བརྟན་པོར་གནས་པ། མི་སོ་སོས་རང་གི་ལྟ་སྤངས་བརྟན་པོར་

འཛིན་པ། བཙོན་འབྲས་བརྟན་པོ་བྱས།

བརྟན་བྱེད་མ། སྤང་མ་བྱེ་བྲག་ཅིག་།

བརྟན་མ། སའི་ལྷ་མོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་བདུད་ལ་སྐྱེངས་སྟེར་དང་། བདེན་དབང་། བཀ་གི་ཤིང་
ཏ་ཅན་བཅས་སོ། །

བརྟན་མ་བཏུ་གཉིས། ལྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་པའི་བརྟན་མ་བཏུ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་གསོལ་ལས།
དང་པོ་བདུད་མོ་བཞི་ནི། ༡ གནམ་མཆོ་ལྷ་ག་མོར་གསངས་བའི་མཆོན་གསོལ་བུ་བདག་
ཉིད་ཆེན་མོ་དོ་རྗེ་ཀུན་གྲགས་མཆོ་མདོག་མཐིང་ནག་ལྷ་བ་ལྷ་བ་རིན་ཆེན་བརྟན་མ་ ལྷ་སྲིན་
རྒྱལ་མཆོན་དང་ནི་མེ་ལོང་བསྐྱེད་མུ་ འབྲུག་ལ་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་དུ་ གནམ་
མཆོ་ལྷ་ག་མོའི་བྱེད་དེང་དུས་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཁོངས་དང་། བྱེད་དཔལ་མགོན་རྫོང་ཁོངས་
སུ་ཡོད། ༢ མོན་ལུལ་མོ་ཐོ་གངས་རི་གསངས་བའི་མཆོན་ དཔལ་ལྷན་ཏ་རི་དོ་རྗེ་གཡལ་མ་
སྐྱོང་སྐྱ་མདོག་སྐྱ་ལྷ་རིན་ཆེན་དར་གྱིས་བརྟན་མ་ འང་ལང་དང་ནི་ཞགས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་
རྒྱུ་ལ་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་དུ་ ༣ སྲིན་གྱི་བཀ་ཤིས་ཆེ་རིང་གསང་བའི་མཆོན་
གངས་ཀྱི་ལུལ་ཆེན་དོ་རྗེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་སྐྱ་མདོག་མཐིང་དམར་དར་དང་རུས་བས་བརྟན་མ་
དོ་རྗེ་དང་ནི་བྱམ་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ སེང་གེ་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་དུ་ བཀ་ཤིས་ཆེ་
རིང་མའི་གནམ་རི་དེང་དུས་དིང་རི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ༤ ཡར་འབྲོག་མཆོ་བདག་ཆེན་མོ་
གསང་བའི་མཆོན་ འབྲོག་ཆེན་འཁོར་དུ་དོ་རྗེ་བཀོགས་ཀྱི་གཙོ་སྐྱ་མདོག་ནག་མོ་རིན་ཆེན་
དར་གྱིས་བརྟན་མ་ རུ་མཆོན་ཅ་ལྷ་དང་ནི་ཞགས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ རི་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་
མཛད་དུ་ ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཆོ་དེང་དུས་སྐྱ་མཁར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། གཉིས་པ་གཞོན་སྲིན་
མོ་བཞི་ནི། ༡ ལྷ་བྱ་གངས་དཀར་མ་ནི་གསང་བའི་མཆོན་ གངས་དཀར་འཕེད་དོ་རྗེ་
སྲིན་གཅིག་མུ་ ལྷ་མདོག་དཀར་མོ་དར་ཆོན་རིན་ཆེན་བརྟན་མ་ རྫོང་བ་དང་ནི་བྱམ་པ་
བསྐྱེད་པ་སྟེ་ འ་བཞིབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་དུ་ ༢ རུ་མཆོན་མོ་ཐོ་ཁ་རག་གསང་
བའི་མཆོན་ ཁ་རག་ཞུང་བཙུན་དོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་ལུལ་ དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ལྷན་མ་
བྱས་བརྟན་མ་ རིན་ཆེན་སྐྱ་ཆོགས་དར་གྱིས་ལྷ་བ་ལྷ་བ་མཛེས་ རྒྱ་མ་རུ་དང་མེ་ལོང་བསྐྱེད་པ་
སྟེ་ བྱ་ཞུང་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་དུ་ ༣ བྱང་སྟོད་དོ་དམར་མཆོ་བདག་གསང་
བའི་མཆོན་ གསེར་ཆེན་མཁའ་ལྷིང་དོ་རྗེ་སྐྱ་མོ་རྒྱལ་ ལྷ་མདོག་དཀར་དམར་དར་ཐབ་རིན་

ཆེན་མཛེས་སྒྲུལ་ཆེན་དང་ནི་པར་བྱ་བྱག་ན་བསྐྱམས་མཆོག་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་
མཛད་ཏེ། སྒྲོམ་པའི་བྱེད་ན་རབ་འབྱམས་གསང་བའི་མཚན་མེད་རབ་འབྱམས་དོན་རྒྱལ་མོ་
རྒྱལ་མཆོག་དཀར་སྒོ་དར་ཐབ་རིན་ཆེན་བརྒྱན་མེ་ཙོན་དང་ནི་འཁར་གཞོང་བསྐྱམས་པ་
སྟེ། འཕར་བ་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་ཏེ། དེད་དུས་མགོ་ལོག་ཁུལ་མ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་
སུ་ཡོད། གསུམ་པ་སྐྱན་མོ་བཞི་ནི། ༡ ཀོང་པོ་ཀོང་བཙུན་དེ་མོ་གསང་བའི་མཚན་ཀོང་
བཙུན་དེ་མོ་རྩོམ་མོད་ཁམས་སྒྲོང་། སྐྱེ་མཛོག་སྐྱེ་གཤམ་དར་དང་རུས་པས་བརྒྱན་མཛད་
དར་དང་ནི་ཐ་མ་ཉོག་གཅིག་བསྐྱམས་སྟེ། སྤྱིན་གསེབ་རྒྱུད་བསྐྱོད་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་ཏེ། འདི་
དེད་དུས་ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྱི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་འདྲ། ༡༠ ཨེ་དཔལ་ལོ་རྩེ་ཡོངས་བདག་
གསངས་པའི་མཚན་བཙན་ལ་ལ་རོ་རྩོམ་སྤྱིན་གཅིག་མཆོག་སྐྱེ་མཛོག་སྐྱེ་གཤམ་དེན་ཆེན་རུས་
རྒྱན་གསེལ་ལྟ་བུ་དར་དང་འབང་རྒྱས་བསྐྱམས་པ་སྟེ། མཛོ་མོ་ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་
ར་མཛད་ཏེ། འདི་ཡར་ཉིང་ཁྱི་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་འདྲ། བས་དབྱུང་དགོས། ༡༡ གཙང་གི་རོ་
མོ་ནགས་རྒྱལ་གསང་བའི་མཚན་མོ་བཙུན་ཤུག་ཆོས་དོན་གཡར་མོ་བསེལ་སྐྱེ་མཛོག་
དམར་མོ་དར་དང་ལྟ་བུ་མཛེས་སྟེ། རིན་ཆེན་འབར་བ་དང་ནི་ཉིང་འགས་བསྐྱམས་མཆོག་
ཆེབས་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་ཏེ། ༡༢ བྱད་ཀྱི་རོ་མོ་གཡུ་རི་གསང་བའི་མཚན་གཡུ་ཡི་
རིལ་བྱ་དོན་རྒྱ་ལེ་མཆོག་སྐྱེ་མཛོག་དམར་མེད་རིན་ཆེན་དུ་མས་བརྒྱན་ཏེ། རིལ་བྱ་དང་ནི་བརྒྱ་
བསྐྱམས་པ་སྟེ། སྐྱག་ལ་ཞོན་ནས་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་མཛད་ཏེ། འདི་ཡར་སྐྱུངས་སྤང་བྱ་ན་བཞུགས་
པར་གསུངས་པས་དེད་དུས་སྟེ་གཞོང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་འདྲ།

བརྟན་མིན་ནམ་པ། སྒྲོག་སྒྲུབ་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྒྲོད་ཐ་སྙད་
ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་unstable state ཟེད།

བརྟན་བཞུགས། ཡུན་རིང་བརྟན་པར་བཞུགས་པ།

བརྟན་ཡས། <མི་ཤིང་།> གངས་གནས་ཤིག་

བརྟན་གཡོ། བརྟན་པ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། གཡོ་བ་བཙུད་ཀྱི་སེམས་ཅན།

བརྟན་གཡོའི་དངོས། བརྟན་པ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་གཡོ་བ་བཙུད་ཀྱི་སེམས་ཅན།

བརྟན་བརྩེང་། ཟབ་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་པ། ཚ་བྱ་མེད་པར་བརྟན་བརྩེང་ངང་དལ་བྱེད།
བརྟན་བཞིག །[ཡུལ་]གད་མོ་སྒོང་མཁས་པོ། གྲེ་དང་བཞད་གད་སྒོང་བའི་མི་བརྟན་བཞིག་ཆ་
པོ། བརྟན་བཞིག་ཅེས་འབྲི་སྲོལ་ཡང་ཡོད།
བརྟན་ལྷིང་། བརྟན་པོ། གྲེལ་འཆབ་མི་བྱེད་པའི་བརྟན་ལྷིང་ཆེན་པོ།
བརྟན་ལྷིང་མ་ཐུན་སྤྲིལ། ལུས་བདེ་ཁོད་འཇགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མི་རྣམས་པན་ཚུན་འཆམ་མ་ཐུན་ཆེ་བ།
བརྟན་ལྷིང་མེད་པ། ལུས་ཟིང་དང་རྒྱན་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱེན་པས་བརྟན་ལྷིང་དང་བྲལ་བའི་དོན།
ལྷིང་འཇགས་མེད་པ་དང་། ལུས་བདེ་ཁོད་འཇགས་མེད་པ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །
བརྟན་ལྷིང་ཡུན་གནས། ལུས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ལུས་སྐབས་ཡུན་དུ་གནས་པ། ཡང་ན་གཏན་དུ་ལུས་
བདེ་ཁོད་འཇགས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།
བརྟབ་པ། རྟབ་པའི་མ་འོངས་པ།
བརྟབས་བརྟབས་པོ། གྲེལ་དངངས་འཆབ་འཚུབ། བརྟབས་བརྟབས་པོ་བྱས་ནས་བྲོས་སོང་།
བརྟབས་པ། རྟབ་པའི་འདས་པ།
བརྟས། བརྟས་ཟེན་པ་སྟེ། ཆེར་རྒྱས་ཟེན་པ།
བརྟས་པ། བརྟ་བའི་འདས་པ།
བརྟེག་ རྟེག་གི་མ་འོངས་པ།
བརྟེབས། རྟེག་གི་འདས་པ།
བརྟུན་ངས། [རྟུན] ① ཅོལ་བ་བྲག་པོ། ② གཟུ་ལུས་དང་རང་བཟོ། ③ གཞན་ལ་གཞོད་པ། ④
འདོད་པ་ཆེ་བ།
བརྟུན་ངེས། གཟུ་ལུས་དང་རང་བཟོའི་དོན་ཏེ། དོན་ལ་མི་དཔྱོད་བརྟུན་ངེས་འཇུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ།
བརྟུན་པ། བརྟུན་འབྲུས། ཁག་སྒྲང་མི་བྱེད་པའི་བརྟུན་པ་བརྟན་པོ་འདུག །བྱ་བར་བརྟུན་པ་དང་ལྷན་
པར་ཞུགས། རྟག་ཏུ་བརྟུན་པ་བསྐྱེད།
བརྟུལ། འོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་བརྟུན་པ། ལྷིང་སྟོབས་ཆེ་བའི་དོན་ཏེ། དཔལ་ཞིང་བརྟུལ་པོད་
པ། དཔལ་བརྟུལ། མཁས་ཤིང་མཛངས་ལ་དཔལ་ཞིང་བརྟུལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྟུལ་པོད། རྟུལ་པོད་དང་གཅིག །

བརྟུལ་པོད་ཅན། ① སྤྱིང་སྟོབས་ཅན། ② [མངོན]སྟག

བརྟུལ་པོད་ཆེ་བ། སྤྱིང་སྟོབས་ཆེ་བ། ཉམ་ང་མེད་པའི་བརྟུལ་པོད་ཆེ་བ།

བརྟུལ་བ། ① རྟུལ་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་བ། ② འཇམ་བ།

བརྟུལ་བ་བརྟན་པ། སྤྱིང་སྟོབས་འགྱུར་བ་མེད་པ། མེས་རྒྱལ་ལ་ཤེན་ཆེ་བའི་དཔའ་བོ་བརྟུལ་བ་བརྟན་པ།

བརྟུལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན། ① ཙོམ་བའི་ངང་བཞིན་ཅན། ② འཇམ་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན། ཁེངས་
དེགས་མེད་པ་བརྟུལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན།

བརྟུལ་ཁྲུགས། རྟུལ་འབྱོར་པ་གང་ཞིག [ཉོན་མོངས་པའི་རྟུལ་པ་དང་བྱེད་ལས་རྣམས་བརྟུལ་ཞིང་
རྣམ་པ་མ་སྤངས་པར་དེ་ལ་ཁྲུགས་པས་ན་བརྟུལ་ཁྲུགས་ཟེར། འདི་ནི་དུག་ལྡ་ཡེ་ཤེས་ལྡར་
བསྐྱར་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ཡོན་ལམ་ཁྲེར་གྱི་སྦྱོང་བ་ཞིག་ཡིན།

བརྟུལ་ཁྲུགས་གྱི་ཡན་ལག །གར་བྱེད་སོགས་སྦྱོང་བ་དང་། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་སྦྱོང་བ་དང་། དུས་
མེན་གྱི་ཟས་སྦྱོང་བ་བཅས་སོ། །

བརྟུལ་ཁྲུགས་བྱུབ་པ། སྦྱིར་བརྟུལ་ཁྲུགས་བྱུབ་པ་ནི་བྱུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྟུལ་འབྱོར་པ་ལ་ཟེར་བ་
ཡིན། འདི་ལ་མེས་མི་ཆོག་པ་དང་། དུག་གིས་མི་གནོད་པ་སོགས་ཡོད་ཟེར།

བརྟུལ་ཁྲུགས་ཅན། ① རྟུལ་འབྱོར་པ་བརྟུལ་ཁྲུགས་གྱི་ལམ་སྦྱོང་མཁན། ② དང་སྦྱོང་།

བརྟུལ་ཁྲུགས་མཆོག་འདྲིན། ཁྱི་དང་བ་ལང་གི་བརྟུལ་ཁྲུགས་སམ། སྐྱེ་འབལ་ཞིང་འབྲེག་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་བྱས་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་པའོ། །

བརྟུལ་ཁྲུགས་དམ་བ། སྟོམ་ཁྲིམས་བརྟན་པོར་བཟུང་བ།

བརྟུལ་ཁྲུགས་དག་པོ། དཀའ་ཐུབ་གྱི་སྦྱོང་བ།

བརྟུལ་བཞུགས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིག་པོ། སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གྲངས།

བརྟུལ་ཁྲུགས་སྦྱོང་བ། གསང་སྟགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས། གསང་སྟགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་
པོར་སྟོབས་རྒྱས་དེ་ལ་སོགས་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་བརྟུལ་ཁྲུགས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལ་ཁྲུགས་པ།

བརྟུལ་ཁྲུགས་དབང་། [མངོན]ཉན་ཐོས།

བརྟུལ་ཁྱུགས་མ། ཁྱིམ་བདག་མོ།

བརྟེན། གང་ཞིག་གང་ལ་བརྟེན་རྒྱ་དང་བརྟེན་ཟིན་པ། རྒྱ་མཚན་ཡང་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡིན་པར་
བརྟེན་དང་། དེར་བརྟེན་སོགས་ལྟ་བུ།

བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གཏན་ཆོག་གས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་
ཆེན་པོ་ལྟའི་ནང་གསལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་
འབྲེལ་ཆེན་པོའི་གཏན་ཆོག་གས་སོ། །

བརྟེན་པ། ① རྟེན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② བརྟེན་དམ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བྱག་
བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བྱག་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས། རྣ་བའི་
རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྟའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བྱག་
བརྟེན་པ་གཞིའི་ས། སྒྲགས་རྣེད་མའི་གཞུང་དུ། རྣལ་འབྱོར་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ས་གཉིས་
པ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་བརྟེན་པ་སྒྱོར་ལམ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་
པས་བརྟེན་པ་གཞིའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །

བརྟེན་པའི་ཁམས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས།

བརྟེན་པའི་བྱང་པར་འགྲོ་བའི་ས། སྒྲགས་རྣེད་མའི་གཞུང་དུ། རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་
ཐོབ་པའི་ས་བྱག་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་དུ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་
པ་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་པར་དུ་འགྲོ་བས།
ས་བྱག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱང་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །

བརྟོན། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་། ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བྱུང་བ་དང་། གཟན་རྩ་ཡང་ཆགས་མི་ཆག་པའི་
ཆེད་དུ་ཐིག་གྲུ་ཆེ་བྱི་པ་ལྟམ་མས་ཅན་ཞིག་སེམས་ཅན་དེའི་སྟེའམ། ལག་པའི་ངོས་སུ་
བཏགས་ཤིང་སྟེ་གཅིག་ལ་ཕྱར་པ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ལ་བརྟོན་ཅེས་ཟེར། དེའི་མགྲོན་པོ་
བྱེས་སུ་འགྲོ་བྱུང་སྐབས་སུ་ཉ་ཉེར་སྟོར་དུ་བརྟོན་དགོས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ར་དང་ལུག་
སོགས་སེམས་ཅན་ཁེར་རྒྱུ་རི་ལ་འཆོ་ཐབས་མེད་པས་ཁང་བ་དང་། སྤའི་ཉེར་སྟོར་ཞིག་ཏུ་
གཟན་རྩ་ལེགས་པོ་ཡོད་ས་བརྟོན་ཅིང་ཡོད་པ་རེད།

བརྟོད་ཁ་སྒྲོལ། སེམས་ཙན་གང་ཞིག་བརྟོད་ནས་བཞག་པ་དེ། དུས་ཚོད་གང་འཆམས་ཞིག་སྟེ་
ཚོད་གསུམ་བཞི་ཙམ་གྱི་རྩེ་སུ་རྩ་གསར་པ་དང་། མང་བ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤར་གྱི་གནས་
དེ་ལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲོར་དགོས་ཤིང་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟོད་ཁ་སྒྲོར་བེད།

བརྟོད་ཐག། ཏྲ་སོགས་སེམས་ཙན་བརྟོད་ཆས་གྱི་ཐིག་གུ།
བརྟོད་ལུང་། ཏྲ་སོགས་སེམས་ཙན་གྱི་བརྟོད་ཐིག་གི་སྟེ་འདོགས་རྒྱའི་ལུང་པ།
བརྟོད་པ། རྟོད་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།

བརྟོལ། [རྫིང་]ཕྱིན་པ།
བརྟོལ་མཐོང་། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་pivot ཟེད།

བརྟོལ་བ། རྟོལ་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བརྟོལ་བབས། རྫོག་ཁྲད་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྲ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་
སྟེ། དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་print through ཟེད།

བལྟ། མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་། བལྟ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག
བལྟ་ཉན་མེད་འཁོ། སྟེ་དགའི་ཡུལ་སྐད་ཅིག །བྲ་དངོས་གང་ཞིག །གནས་ཚུལ་དེ་ཆད་ལས་འདས་
པར་སྟོན་པའི་དོན། སལ་ཆེར་གནས་སྤངས་ཏེ་ཅང་སྟུག་པོར་གྱུར་པའི་དོན་ལ་འཇུག །ནད་
པའི་ན་ཟུག་ཆེ་བྲག་ནས་བལྟ་ཉན་མེད་འཁོ། མི་དེས་སྒྲིག་རྒྱུ་བཤད་བྲག་ནས་བལྟ་ཉན་མེད་
འཁོ། མཐོན་ཁང་དེའི་ནང་གཙང་སྒྲ་མེད་ཆེ་ནས་བལྟ་ཉན་མེད་འཁོ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྒྱུས་སོ། །

བལྟ་བ། ལྟ་བའི་མ་འོངས་པ།
བལྟ་བའི་མཐའ། [མངོན་]འཆི་བའི་མིང་།
བལྟ་བས་ཁོང་ཁོ་བ། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆིག་པ་ཟ་བ། ཆེ་འགྲིང་ཆེན་པོའི་མི་དེ་བལྟ་བས་ཁོང་ཁོ་
བ་ཞིག་རེད།
བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། ① བལྟ་བས་ངོམས་པ་མེད་པ། སྒྲ་བྲད་བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། ②
གཟུགས་མཛེས་པ།

བཏུ་ཅ། ཉན་བཏུ་ཡུལ་གྱི་ལག་པའི་མཐོག་མའི་ཡར་རུས་པ་འབྱར་པོའི་ངོས་ཀྱི་འཕར་ཅད་དེལ།
བཏུ་ཤེད་ཆེན་པོ། རི་ཅམ་བཏུས་ཀྱང་ཞན་དུ་མི་འགྲོ་བ། ཆོང་ཁང་ཁག་ལ་ཆོང་ཞོག་བཏུ་ཤེད་ཆེན་
པོ་ཆར་དུ་དངར་ནས་ཡོད།

བཏུ་བ། གོས་སམ་ཤོག་བྱ་སོགས་ལྟ་བུ་ཅིག་བཏུ་བ་རྒྱ།

བཏུ་བ་བ། ① ལྷེ་བ་པའི་མ་འོངས་བ། ② ཉིས་བཀྱག་ཅན། ཉིས་བཏུ་བ་བྱས་ནས་བཞག་ཡོད།

བཏུ་བས་གྲུག། བཏུ་བས་ཆོགས་ཀྱི་རི་མོ།

བཏུ་བས་གཉེར། བཏུ་བས་ཆོགས་ཡག་པོ་མ་བརྒྱབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆགས་པའི་གཉེར་མ།

བཏུ་བས་བྲིལ། རས་སོགས་ཀྱི་སྤྲིལ་ཁ། གོས་ཆེན་བཏུ་བས་བྲིལ་གཉིས། རས་བྲ་བཏུ་བས་བྲིལ་གསུམ།

བཏུ་བས་བ། ལྷེ་བ་པའི་འདས་བ།

བཏུ་བས་མ། ལྷེ་བ་ཆགས། བཏུ་བས་མ།

བཏུ་བས་མཛེས། རྟོད་ཐུང་དང་། གོས་ཐུང་སོགས་ལ་མཛེས་བྱུང་གི་ཆེད་དུ་བཏུ་བས་ཉེ་བཅོས་
པའི་རི་མོ་འབྱར་དོད་དམ། འབྱར་རིས།

བཏུ་བས་རིལ། ① རས་སོགས་ཀྱི་སྤྲིལ་ཁ། ② [ཡུལ]པར་ཤིང་གི་སྤེང་དུ་སྒྲག་ཆ་བྱུགས་ནས་
ཤོག་བྱ་བཞག་སྤེ་སྤྲིལ་བྱེད་ཀྱི་མིང་།

བཏུ་མས། མ་ལས་བྱ་སྤྱེ་བའི་ཞེ་སའི་ཆོག་སྤྱེ་སྤྱེ་བཏུ་མས་ལྟ་བུ།

བཏུ་མས་བ། [ཐ་མི་དད་པ]འབྱུངས་བ། སྤྱེས་པའི་ཡབ་དང་བཏུ་མས་པའི་ཡུམ།

བཏུ་མས་པའི་ཡུམ་བརྒྱན། བད་མ་གཤེད་པོ། ཟག་མེད་ཀུན་དུ་བཟང་མོ། རྩོམ་ཞེ་ནས་འབྱོར་མ་
ཉིད། བཏུ་མ་མོ་འོད་འཆང་ལྟ་མོ། དཔལ་ལྷན་རྩོམ་ཞེ་སྤག་མོ། དགེ་སྤོང་ཀུན་དགའ་སྤོན་ལམ།
མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱི་དབང་མོ། རྩོམ་ཞེ་སྤག་མ་སྤོལ་མའོ། །

བཏུ་ར་མཆོས་བ། བཏུ་བར་འོངས་པ་ཞེས་པའི་བར་རྩིང་ཡིན།

བཏུ་ར་མི་ལང། བཏུ་ས་ན་ཟད་མཐའ་མེད་པའི་ལྷན་མོ་ཡོད་བ།

བཏུ་ས་བ། ལྷེ་བའི་འདས་བ།

བཏུ་ས་ཤིང་བཏུ་ས་བ། མིག་གིས་ཡང་ཡང་ངས་རྒྱན་རིང་བཏུ་ས་བ།

བཞེས་ས། ལུས་ཁམས་བདེ་བའི་ཚོར་བའི་དོན། ཀོང་སྤྱལ་རང་རྒྱལ་ལས། བློ་ལའང་སྒྲོལ་དཀར་
རྩེས་གནང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུ། དེའི་ཕྱིར་ཉིན་ནས་སྤྱི་ཁམས་ཤིན་ཏུ་བཞེས་ས།
བཞེས་བྱུང། བན་ཚུན་བཞེས་ནས་བྱུང་བ།
བཞེས་བཅས། ཞེས་བཅས་དང་གཅིག །
བཞེས་བཅས་སྒོ་བ་སྟོན། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་relative instruction ཟེར།
བཞེས་ཆོས། ལུ་པ་ལ་བཞེས་ཏེ་བྱུང་བས་ན། ལུ་ནི་པའི་བཞེས་ཆོས་སོ། །
བཞེས་འཛོག །ཕར་རིལ་བཞེས་ནས་ཚུར་རིལ་དང་། ལུ་ལ་བཞེས་ནས་པ་ཞེས་འཛོག་པ།
བཞེས་པ། ཞེས་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བཞེས་མེད། གང་ལའང་མ་བཞེས་པ་སྟེ། མཐའ་གཅིག་པའམ་རང་རྒྱུ་བ།
བཞེས་མེད་ཀྱི་འོས་འགན། མ་བསྐྱབ་ན་མི་འོང་པའི་འགན་འཁུ།
བཞེས་མེད་དབང་ཆ། མྱེད་བཛོད་མེད་པའམ་ཆོད་དཀག་མེད་པའི་དབང་ཆ། ཡང་ན་དབང་ཆ་
གཙང་མ་ཡོད་པ་ཞེས་མིང་གི་རྒྱུ་གངས་ཡིན།
བཞེས་མེད་ཨང་ཆ་བ། མྱོག་མྱང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྟོན་ཐ་
སྟོན་ཅིག་སྟེ། དབྱིན་སྐད་དུ་absolute code ཟེར།
བཞེས་ས། ལུ་པ་ལ་བཞེས་ཏེ་བྱུང་བས་ན། ལུ་ནི་ལུ་བཞེས་སའོ། །
བསྟངས། བན་བྱེད་པ་པན་འདོགས་པ།
བསྟངས་བ། སྟངས་པའི་མ་འོངས་པ། ① མགོན་ལྷ་སྐྱ་གོས། ② སྟངས་པོ་དང་། དོན་སྟངས་། བསྟངས་པས་
འོངས་སུ་མ་བཟུང་བ།
བསྟངས་པ། སྟངས་པའི་འདས་པ།
བསྟངས་པ། ཏུ་ལ་སྤྱི་བསྟངས་རྒྱ་དང་བསྟངས་ཟིན་པ། སྤྱི་རྒྱ་བ་རྒྱ་དང་བསྟངས་ཟིན་པ།
བསྟན། མིག་ལ་བསྟན་རྒྱ་དང་བསྟན་ཟིན་པ།
བསྟན་དཀའ་བ། [ཉིང་]ཉམས་པ།

བསྟན་ཀྱས་གླིང་། ① དགོན་འདི་སྤེ་དགེའི་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་ཡོད་ཟེར་ཞེས་པས་བཏབ། བཏབ་
དུས་མ་གསལ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཕྱག་
སྤེང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྟན་ཀྱས་གླིང་། ② སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཙུང་བར་དེ་མོ་སྤྱི་ཕྱིང་དུག་པ་ངག་དབང་བདེ་
ལེགས་ཀྱི་མཆོས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གོང་
ཁྲིར་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྟན་ཀྱས་དགོན། དགོན་པ་འདི་སྒྲ་མ་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་མཆོ་ཞེས་པས་བཏབ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་
དུས་ནམས་ཡིན་མ་གསལ། ཆོས་བརྒྱུད་དཔལ་ཡུལ་བའི་དཀའ་ཤོལ་དང་། གྲུབ་མཐའ་རྟིང་མ་
པ་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གསེར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྟན་ཀྱས་གླིང་ལྷོག། །རབ་བྱུང་བཙུ་ཤིང་ལུག་སྤྱི་ལོ་༡༥༧༧ལོའི་རྗེས་སུ་དེ་མོ་སྤིང་བྱུར་སྒོ་
བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་ཀྱས་དབྱ་ཉེས་བྱུང་རྗེས་དང་། ཚུ་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ལོའི་རྗེས་སུ་བསྟན་
ཀྱས་གླིང་གྲ་ཆང་ཅ་འཛོར་དུ་སོང་ནས་དེ་སྡེའི་དགོན་ལུལ་གྱི་འདུ་ཁང་སྤྱག་ཏུ་རྫོང་འཛིགས་
ཁྲེད་གྱི་འཛིམ་བརྟན་སྤྱི་ཁྲིག་སུམ་ལྷག་ཅམ་བྱས་པ་ཞིག་དང་། ལུབ་དབང་། གནས་བརྟན་བཅུ་
དུག་གི་འཛིམ་སྤྱི་མི་ཆང་། བར་ཐོག་ཏུ་གྱུར་ཞལ་གྱི་མགོན་ཁང་། ཅེ་ཐོག་ཏུ་གནོད་སྤྱིན་ཅི་ཏུ་
དམར་བོའི་ལྷོག་བཅས་ཡོད་པའི་འོག་གི་འདུ་ཁང་འབྲས་སྤངས་ཀོང་པོ་ཁང་ཆོན་ནས་བདག་
སྐྱོང་ཁྲེད་པ་དང་། བར་ཐོག་གི་གྱུར་ཞལ་མགོན་ཁང་དང་ཅེ་ཐོག་གི་ཅི་དམར་ལྷོག་བསམས་
ཡས་དགོན་པ་ནས་བདག་སྐྱོང་ཁྲེད།

བསྟན་དགྲ། སངས་ཀྱས་གྱི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་སྤྱེལ་མཁན།

བསྟན་འཕྲུལ། རིག་གནས་སྐོར་དང་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བར་ཁྲེད་པའི་བསྟན་
བཙུང་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་སྤྲེགས་པམ་ཉེས་བརྒྱུད་དང་བཙུང་ཅམ་བཞུགས་པའོ། །

བསྟན་འགྲོ། སངས་ཀྱས་གྱི་བསྟན་པ་དང་རིགས་དུག་གི་འགྲོ་བའམ་སེམས་ཅན།

བསྟན་བཙུང་། སངས་ཀྱས་གྱི་བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཙུང་ནི། དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་
ཆོས་འགའ་ཞིག་ཆང་དགོས་པ་སྤྱི་ཅོམ་པ་པོ་ལ་ཆང་དགོས་པའི་མཆོན་ཉིད། བསྟན་བཙུང་གྱི་

བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཚང་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་དེ་ལྷན་གྱི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ངེས་
ཆིག། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

བསྟན་བཅས་ཀྱི་ངེས་ཆིག་ནི། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དབྱ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་
བདང་། །ངན་འགྲོའི་སྲིད་ལས་སྦྱོབ་བ་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྦྱོབ་ཡོན་ཏན་བྱིར་ན་བསྟན་
བཅས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསྟན་
བཅས་དེ་ལ་ཡང་། དོན་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅས་དང་། དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅས་གཉིས་ཕྱེས་
ཡོད་པ་རེད། དོན་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅས་ཞེས་པ། དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཟེར། དོན་མེད་པ་ཞེས་པ། དམ་ཆོས་ཉམས་
ལེན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རིགས་ལ་ཟེར། འོན་ཀྱང་རང་རེ་འཁོར་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅས་ཞེས་པ་དེ་དག་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཚན་
རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་བསྟན་བཅས་དང་། སྤྱི་ཆོགས་འཇུགས་སྦྱོབ་ཀྱི་ཐབས་ཤེས། དབྱ་འདུལ་
གཉེན་སྦྱོར་བྱ་ཚུལ་སྐོར་གྱི་བསྟན་བཅས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅས་
ཀྱི་བྱལ་དུ་འཛོག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ས་སྤེལ་ས། དོན་མེད་དོན་ལོག་དོན་དང་ལྷན། །ཐོས་
ཅིང་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། །ངན་གཡོ་བཅེ་བྱལ་སྦྱག་བསྐལ་སྦྱོང་། །བསྟན་བཅས་བྱུག་བྱལ་
གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་ཆིག་རྒྱུ་སོ་སོའི་དང་པོ་གཉིས་དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅས་དང་། བྱི་
མ་དེ་དོན་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅས་ཡིན་ཞེས། མདོར་ན་དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅས་རིགས་བྱུག་
དང་། དོན་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅས་རིགས་གསུམ་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཆོས་བཞི། བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་བཅས་བཞིའོ། །
བསྟན་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ། བཤད་བྱའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ། བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་བཅས་སོ། །

གཅིག། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་བ། གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤུང་པའི་བསྟན་བཅས། དཔེར་ན། མདོར་
བ་མཛོད་ལྟ་བུ། གཞུང་ཐབ་མོ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅས། ཤེར་བྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་
ལྟ་བུ། འབྲུགས་པ་གོ་རིམ་དུ་སྤེལ་པའི་བསྟན་བཅས། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་བཅས་སོ། །

གཉིས། བཤད་བྱའི་སློན་ས་དབྱེ་ན། བཀའ་སྤྱིའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དགོངས་
འགྲེལ་གཉིས་ལས། བཀའ་སྤྱིའི་དགོངས་འགྲེལ་ནི། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བཟླ་
སྟོང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་དང་། བསྐྱུས་བྲུ་དང་ཆོད་མ་ལ་སོགས་གཏན་ཆོགས་རིག་
པའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཟེར།

བྱེ་བྲག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ནི། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ལྟ་སྟོན་འགྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དབྱེ་
ན། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ལྟ་པའི་ཆ་འགྲེལ་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། བྱེ་བྲག་
བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་མངོན་པ་མཛོད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་
སོ། །སྟོན་པའི་ཆ་འགྲེལ་པ། འདུལ་བ་མདོ་ཅ་དང་མེ་ཏོག་སྟེང་རྒྱུད་ལ་སོགས་རྣམས་སོ། །
འཁོར་ལོ་བར་པའི་ལྟ་པའི་ཆ་འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་བསྐྱེད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་
པ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་བྲུག་དང་། སྤུས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །སྟོན་པའི་ཆ་འགྲེལ་པ་ལ། བསྐྱུས་པ་ཀུན་
ལས་བཏུས་པ་སོགས་དང་། ལྟ་སྟོན་གཉིས་ཆར་འགྲེལ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་
འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ལྟ་པའི་ཆ་འགྲེལ་པ་ མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམས་འབྱེད། ཆོས་ཉིད་རྣམ་
འབྱེད། རྒྱུད་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །སྟོན་པའི་ཆ་འགྲེལ་པ་སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་སོགས་སོ། །
གསུམ། བཛོད་བྱའི་སློན་ས་དབྱེ་ན། ཇི་སྟེད་སྟོན་པ། ཇི་ལྟ་པ་སྟོན་པ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་སྟོན་པ་གསུམ་ལས། ཇི་སྟེད་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་སོགས་པ་
ལེས་བྱ་སྤྱིའི་གཞུང་རྣམས་སོ། ཇི་ལྟ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི། བདེན་གཉིས་རྣམ་ངས་དང་། སུམ་
ཅུ་པ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོན་པའི་
གཞུང་ནི། བྱང་ས་དང་དགོངས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། ལེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོམ་པ་ལོ་ལྟ་བུ་བཞུགས་དང་། ཐེ་ཆོམ་སོགས་རྣམ་
གཡེང་མེད་པའི་སྒྲོ་བློས་ཅན་གྱིས་བཤད་པའི་དག་གང་ཞིག །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྟེན་ས་

སུ་མ་སྟན་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཅིས་མགོ་ལྷ། ཅིས་འགོ་ཡན་ལག་ལྷ་དང་དོན་གཅིག།

བསྟན་བཅོས་རྩིས་པ་པོའི་མཆན་ཉིད། རབ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་སྟེ། སྤྱ་སྤྱབ་དང་།

འཕགས་པ་སྟེ། རོགས་མེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲིང་ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་

གནང་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཙུང་བ་དང་། ཞི་བ་ལྷ་ལ་

སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐ་མ་ཡང་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་ཤིང་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་བཤད་པའི་

གདམས་དག་ཡོད་པ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་སྤྱས་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་དང་། རྒྱུ་སྟོ་

གྲོས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ཁུབ་ལས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་

ཡུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྩིས་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན། རང་རེ་བོད་ཀྱི་

བསྟན་བཅོས་རྩིས་པ་པོ་རྣམས་ལ་འད་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་ཆོག་པར་སེམས་ཏེ། དཔེར་ན། རབ་

མཐོང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲིང་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་

ཐོབ་པ་འགྲོ་མགོན་ས་པཎ་ལྟ་བུ། ཐ་མ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་ཤིང་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་

བཤད་པའི་གདམས་དག་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སེམས།

བསྟན་བཅོས་དགུ། དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས། དོན་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས། དོན་དང་ལྷན་པའི་

བསྟན་བཅོས། དན་གཡོའི་བསྟན་བཅོས། བརྟེ་བུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས། སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་པའི་

བསྟན་བཅོས། ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས། རྩོད་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས། སྤྱབ་

པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས། རྒྱག་པོ་སྤང་ཞིང་དོན་དང་ལྷན་པ་

དང་། སྤྱབ་པ་ལྟར་ལེན། དན་སོང་དང་དན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་

བཅོས་གསུམ་ནི་གླང་བུའོ། །

བསྟན་བཅོས་འགོ་རྩིས། བསྟན་བཅོས་གསར་པའི་འགོ་བརྗོད།

བསྟན་བཅོས་བཙུག་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས། གསུང་རབ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ། མདོན་རྟོགས་

རྒྱུ། ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ། ས་བཙུང་པའི་རྣམ་བཤད། དམིགས་བྱའི་རྒྱེན་བརྟགས་པ།

ཉི་ཤུ་པ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཆོས་མཛོན་པར་ཀྱན་ལས་བཏུས་

ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ། རྣམ་འབྱོར་བསྟན་པའོ། །
བསྟན་བཅོས་ཉེ་སྤྱོད། བསྟན་བཅོས་གསར་ཅོམ།
བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྤང་བྱུག། རྟོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། རྟོན་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས། རན་
གཡོའི་བསྟན་བཅོས། བཅེ་བྲལ་གྱི་བསྟན་བཅོས། རོས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས། ཅོད་
པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་བཅས་བྱུག།
བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གསུམ། རྟོན་དང་ལྟན་པའི་བསྟན་བཅོས། སྤྱག་བསྐལ་སྤོང་པའི་བསྟན་
བཅོས། སྤྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས།
བསྟན་བཅོས་རྣམ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གསུམ་དང་མཚུངས།
བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པའི་ཆད་གསུམ། རབ་ས་དང་པོའི་བདེན་པ་མཐོང་བ། འབྲིང་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་
གཟིགས་ཐོབ་པ། ཐ་མ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ།
བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་གསུམ། རྟོན་དང་ལྟན་པའི་བསྟན་བཅོས། སྤྱག་བསྐལ་སྤོང་པའི་བསྟན་
བཅོས། སྤྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཉེ་ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །
བསྟན་བཅོས་ལྟན་ཐབས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་རྟོན་མ་ཆང་བ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་ཁ་སྐོང་།
བསྟན་ཆོས། བསྟན་བཅོས་དང་གཅིག །
བསྟན་པ། ① ལྟོན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ། བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། བསྟན་པ་གསལ་བྱེད། བསྟན་པ་
གནས་པ། བསྟན་པ་རྒྱས་པ།
བསྟན་པ་བསྐྱེད། འབད་བཅོན་བྱེད་པའི་དོན།
བསྟན་པ་རྒྱས་བཞིག །བསྟན་པ་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་བཞིག་པ་སྟེ་རྒྱས་ཡོད་མཁན་གྱིས་རང་བྱོགས་
གཏོར་བཞིག་བྱེད་པའི་དཔེ། རང་བྱོགས་ཀྱི་རྒྱས་གཞིའི་གནས་ཚུལ་བསྟན་པ་རྒྱས་བཞིག་བྱེད་པ།
བསྟན་པ་སྤྱད་པ། སྤོང་བཅོན་སྤྲུལ་པོའི་དུས་སུ་སྤོལ་གཏོད་དང་། ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅོན་གྱི་དུས་སུ་
འཕེལ་རྒྱས་བཏང་། ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སྤྲད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་དག་
གི་སྤྲུལ་ལ་ཟེར།

བསྟན་པ་འཛིག་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ།
བསྟན་པ་གཏང་། གཤམ་དུ་བསྟན་པའི་གཏང་རབས་ཞེས་པར་གཟིགས།
བསྟན་པ་གནས་པའི་དུས་གསུམ། བསྟན་པ་དངོས་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་པ། ལྟ་བུའི་སྒྲིགས་མ་བྱིན་ཅི་ལོག་བསྐྱུར་དཀའ་བ་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱུ་བ་
པ་ལུང་གི་དུས། འབྲས་བུའི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། དག་བཙུང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིར་
འོང་བ་དང་སྤྱིར་མི་འོང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །བསྐྱུ་བ་པའི་
དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་རབ་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཉིང་འཛིན་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །ལུང་གི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། མདོ་སྤེའི་ཆོས་ལྟ་བུ་
བཟུང་དང་། འདུལ་བའི་ཆོས་སྤེའི་ལྟ་བུ་དང་། མདོན་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཟུགས་བརྟན་
གྱི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་བཟུང་བཞག་གཅིག་ཉགས་ཅིམ་འཛིན་ནོ། །

བསྟན་པ་གནས་ཆད་ལྟ་བུ་བ་སྤྲལ་བ་ཅུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལོ་ངོ་ལྟ་སྟོང་དུ་གནས་པར་
བཤད་པའི་ལྟ་བུ་སྤྲལ་བ་ཅུ་དང་དོན་གཅིག་

བསྟན་པ་བྱི་དཔ། འདིའི་དུས་མཆོངས་ཀྱི་བཅི་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ། ལུ་སྟོན་རིན་
ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་བཞེད་སྟོལ་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལོ་ངོ་གསུམ་པ་ཚུ་བྱ་ལོར་ལྷ་ཆེན་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞེས་ལོ་དེ་ནས་བཅིས་པ་དང་།
འཕྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཞེད་སྟོལ་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལོ་ཞེ་
བཟུང་བ་ས་སྟག་ལོར་ལྷ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་སོགས་མི་བཅུས་ལྷ་ཆེན་ལས་སྟོན་པ་
ལྷངས་པའི་ལོ་ནས་བཅིས་པ། ཡང་ལོ་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་པོད་
དུ་བསྐྱུར་བའི་སྐབས་ནས་བཅིས་པ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལྷ་སྐྱེའི་ལོ་ཞེས་པའི་དུས་
རྒྱ་གར་ནས་སྤེལ་ནས་གསུམ་སྟེན་བྱངས་ཏེ་བོད་དུ་འདུལ་བའི་སྟོན་པ་སྤེལ་བའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པ་བྱི་དཔ་གྱི་འགོ་ཚུགས་པར་བཅིས་ཡོད།

བསྟན་པ་འཕེལ་རྒྱས་སྒྲིང་། རབ་བྱུང་བཙོལ་བའི་ས་སྤེལ་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༩ལོར་བཞེངས། ལྷག་བཏབ་
མཁའ་མི་གསལ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མཆོ་རྒྱུ་དབུས་ལན་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྟན་པ་གསལ་བྱེད། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ།

བསྟན་པའི་ཁྱེད་བསྟུང། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་མཛད་མཁན་གྱི་རྒྱན་འཛིན་པར་བསྐྱོས་པ།
བསྟན་པའི་སྟོན་མ། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱའི་ཆེ་བཛོད།

བསྟན་པའི་མངའ་བདག ། ① སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ། ② བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ།

བསྟན་པའི་ལུགས་རི། [མངོན]གཏན་ཆོག་ས་རིག་པའི་མིང།

བསྟན་པའི་ཉི་མ། བཤུ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྤྱི་ཕྱིང་བདུན་པ་འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག་སྤྱི་ལོ་
༡༧༤༩ལོར་འབྱུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་ལོར་རྒྱ་མ་སྤྱི་ཕྱིང་བཅུ་གཅིག་
པ་དགུང་ན་པ་ཞིང། སྤྱབས་དེའི་རྒྱལ་ཆབ་ཆེ་སྟོན་སྤིང་རྩ་ཐོག་ཐུ་ལ་བྱས་ཉེས་བྱུང་རྒྱེན་པོད་
གྱི་རྒྱལ་སྤིང་དང་ཆོས་སྤིང་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ཤིང་སྤྱལ་ལོར་ཐོང་མ་ཆེན་པོས་
ཡང་ཡང་གསེར་གྱི་འཇུངས་དང། གསེར་ཐམ་གནང། མེ་རྩ་ལོར་རྒྱ་ལའི་རྒྱ་མ་མཁས་བྱུབ་
རྒྱ་མཆོ་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་གནང་ནས་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་གདན་སར་
ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་མཛད་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོར་གཤེགས།

བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ། [མངོན]དབུ་མ།

བསྟན་པའི་གཏན་རབས། ཆོས་ལུགས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་དེ་གསར་གཏོད་མཛད་
པ་པོས་རང་ཉིད་འདས་ཁར་རང་གི་སྟོན་པའི་ནང་ནས་ཡོན་ཏན་འཛོམས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་ཐུན་
པ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤུལ་རྒྱན་འཛིན་མཁན་དུ་བསྐྱོས་པ་དེར་བསྟན་པའི་གཏན་རབས་ཟེར་
ཞིང། བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉན་ཐོས་འོད་སྤངས་
ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་བསྐྱོས་པ་ནས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་པོ་
རྣམས་ལ་ཟེར།

བསྟན་པའི་གཏན་རབས་བདུན། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་འོད་སྤངས། ཀུན་དགའ་པོ། ཤ་ནའི་གོས་ཅན། ཉེ་
སྤྱུལ། ཉི་ཉི་ཀ་ནག་པོ། ལེགས་མཛོང་ཆེན་པོ་རྣམས་མོ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱལ་སྤང་ན་ལས་
འདས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རིམ་བཞིན་རྒྱན་འཛིན་
དང་དར་སྤེལ་གཏོང་མཁན་ལ་བསྟན་པའི་གཏན་རབས་བདུན་ཞེས་པ་དེ་བྱུང།

གཏང་རབས་དང་པོ་ཉན་ཐོས་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱིས་ང་དང་འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་
ཆེན་པོ་ཞེས་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་ནས་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱུར། སངས་
རྒྱལ་མུ་འཇུག་ལས་འདས་མེས་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་བཀའ་བསྟུ་བ་སོགས་བསྟན་བ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་
ཆེན་པོར་མཛད། དེ་ནས་བསྟན་བ་འཛིན་པའི་ལས་འགན་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་གཏང་དེ། ལྷོ་
ཕྱོགས་བྱ་གཤམ་རྒྱ་ལི་རི་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་སྟོན་པའི་ན་བཟས་སྐྱུ་ལུས་གཡོགས་
ཤིང་སྐྱུ་གཏུང་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱམས་བ་མ་བྱོན་བར་དུ་མི་འཛིག་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ནས་མུ་འཇུག་ལས་འདས། སྐྱུ་གཏུང་ལྷ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ཅིང་རི་གསུམ་སྐྱུར་ནས་
གཡོགས་པར་བྲགས།

གཏང་རབས་གཉིས་པ་ཀྱན་དགའ་བོ་ནི། ཉན་ཐོས་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་བསྟན་བ་གཏང་བ་ལྟར།
སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་བ་བསྐྱུངས་ཤིང་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་ཤུའི་གོས་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རྟེན་
སུ་བཟུང། གཏུའི་དབུས་སུ་ཆུའི་ཐིང་སྐྱལ་ཏེ་བྲང་ཐོང་ལྷ་བརྒྱ་བསྟེན་བར་ཆོགས་ཤིང་དག་
བཅོམ་པར་གྱུར་བ་ལས། སྟོབ་མ་ཆུ་དབུས་བའམ་ཉི་མ་གྱང་པར་བྲགས་པའི་དག་བཅོམ་པ་དེ་
ལ་སྐྱུ་ལུས་དེའི་བསྟན་བ་སྐྱུངས་ཤིག་ཅས་དང་། ཤུའི་གོས་ཅན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁ་ཆེའི་ལུས་
དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་བ་སྐྱེལ་དགོས་པའི་ལས་འགན་གཏང་དེ་ལྷག་མ་མེད་པའི་གནས་སུ་
བྱ་འཇུག་ལས་འདས།

གཏང་རབས་གསུམ་པ་ཤུའི་གོས་ཅན་ནི། དག་བཅོམ་ཆེན་པོ་ཀྱན་དགའ་བོས་བསྟན་བ་གཏང་
བ་ལྟར། ཁ་ཆེའི་ལུས་དུ་བྱོན་ནས་ལྷ་མི་སྐྱུན་བ་འཁོར་དང་བཅས་བ་བརྟལ་ནས་ས་གཞི་
མྱངས། རི་སྟོང་གི་དང་ལྷང་ལས་གྱུར་གྱུམ་གྱི་ས་བོན་མྱངས་ཏེ་བཏབ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
བསྟན་བ་ཇི་སྟེད་བར་དུ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་ཆོས་བསྟན་པས་
དག་བཅོམ་པ་ཁྱི་སྒྲག་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་འབྱམས་སྒྲག་ཅན་གྱང་པར་བྲགས། སྟོབ་འཆོང་
སྐས་པའི་བྱ་ཉེར་སྐས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟན་བ་གཏང་དེ་འགྲོ་དོན་བསྐྱུངས་སོ། །

གཏང་རབས་བཞི་པ་ཉེར་སྐས་ནི། སངས་རྒྱལ་མུ་འཇུག་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་བ་ན་ཉེར་
སྐས་ཀྱིས་བསྟན་བ་འཛིན་བ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ལུང་བསྟན་བ་ལྟར་ན། དག་བཅོམ་ཆེན་པོ་

འདིས་བསྟན་པ་འདྲིན་པའི་དུས་ནི་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༢༢༥པའི་མེ་སྤེལ་ལོ་ཡིན་དགོས།
འཕགས་པ་ཉེར་སྤྲེས་ཀྱིས་བདུད་སྤྲིག་ཅན་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་བཏུལ། བྲག་ཕྱག་སྤིང་དུ་ཁྱབ་ཅོ་
བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་པ། དཔང་དུ་ཁྱབ་ཕྱོད་པའི་ནང་དུ་ཆོས་བསྟན་ནས་
བཞུགས། སློབ་མ་རེ་རེ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་དུས་བྲག་ཕྱག་དེར་ཤིང་བྱ་སོར་བཞི་པ་རེ་རེ་
འཕངས་པས། ཤིང་བྱས་བྲག་ཕྱག་ཁེངས་པས་ཤོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་བམ་ཟེའི་བྱ་རྒྱུ་ཉི་
ཀ་རབ་དུ་བྱུང་ནས་བསྟན་པ་གཏང་དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

གཏང་རབས་ལྔ་པ་རྒྱུ་ཉི་ཀ་ནི། རྒྱུ་ཉི་ཀས་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་རིགས་དང་། བམ་
ཟེའི་རིགས་མང་པོ་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་བཏུལ་བ་སོགས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རབ་དུ་གསལ་བར་
མཛོད་ནས་ཁྱིམ་བདག་གི་བྱ་ཀློང་ལམ་ནག་པོའི་ཞབས་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིང་གི་འདིགས་པ་ལས་
བསྐྱབས་ཉེ་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྟན་པ་གཏང་དོ།

གཏང་རབས་བྲག་པ་ནག་པོའི་ཞབས་ནི། འཕགས་པ་ནག་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་སོ་སྤྱེའི་དགེ་སྦྱོང་བདག་
ལྷ་ཅན་མང་པོ་ལྷ་བ་དང་པོ་ལ་བཀོད་ཅིང་། སི་རྒྱ་ལའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛོད་པ་
སོགས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད། དག་བཅོམ་པ་སུ་ཀླ་ལ་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལ་བཀོད་པའི་
འཕགས་པ་ལེགས་མཐོང་ཞེས་པ་དེ་ལ་བསྟན་པ་གཏང་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

གཏང་རབས་བདུན་པ་ལེགས་མཐོང་ནི། ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོས་བསྟན་པ་ལ་མི་དང་པའི་སྤྱུ་དང་
གཞོད་སྤྱིན་ལྔ་བརྒྱ་བཏུལ། རྩོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱན་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་
ཁྱབ་པར་མཛོད། སྤྱིང་སྤུན་མང་པོ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཅུ་གསུམ་ རྒྱ་ནག་ཡུལ་
དུ་འང་ཆོས་རྩལ་ཟད་དར་བར་མཛོད་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

ཉན་ཐོས་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ནས་ལེགས་མཐོང་གི་བར་གཏང་རབས་བདུན་ནས། འགའ་ཞིག་གིས་
དེའི་སྤྱིང་དུ་གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཀྱན་དགའ་པོའི་སློབ་མ་དག་བཅོམ་ཉེ་མ་གྲང་བ་བསྟན་པས་
གཏང་རབས་བརྒྱད་ཅེས་བགྲང་སྟེལ་ཡང་ཡོད་དོ། དེ་དག་ནི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
པ་གྲོལ་བའི་དག་བཅོམ་པ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ། བསྟན་པ་རྩོགས་པར་སྦྱོང་བ། སངས་
རྒྱས་ཉིང་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པའི་མཛོད་པ་ཅན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་དག་བཅོམ་པ་མང་དུ་བྱོན་ཡང་དེ་དག་དང་མཛོད་སྡོན་མཉམ་པ་མ་བྱུང་བས་ཉན་སོས་
རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་འདུལ་བ་ལུང་སྤོང་ཆེགས་ལས་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་ནི་དེ་
ཙམ་མོ། འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན། མདོ་ལྟར་གཤེགས་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། བསྟན་པའི་
གཏད་རབས་བདུན་ཙམ་ལས་མ་ཟད་པར་དགེ་སྦྱོང་སེང་གའི་བར་བྱུང་བར་བཤད་པར།
དེའང་སྟོན་པ་ནས་རྒྱ་ཉི་ཀའི་བར་གོང་དང་མཚུངས་ལ། རྒྱ་ཉི་ཀས་བི་རྩ་ག་ལ་གཏད། དེས་
བཙན་པ་བརྒྱ་ལྟེན། དེས་བརྒྱ་མི་བྲ། དེས་དགེ་སྦྱོང་ཅིབས། དེས་ལུ་ཤན་ཏ། དེས་རྟ་སྟེན། དེས་
མ་ཤི་བ། དེས་སྒྲ་སྒྲིག། དེས་ཨྲ་ཡ་དེ་བ། དེས་རྩ་ཏུ་ལ། དེས་སརྩ་ལྟེན། དེས་དགེ་སྦྱོང་དག་
བཅོམ་བ། དེས་ཀ་ལྷ་ཤ དེས་ཀྱ་སྒྲ་ར་ལ། དེས་ཤ་བ་ཏ། དེས་བ་སྒྲ་བརྒྱ། དེས་མ་ལོ་ཏ། དེས་
ཏ་ག་ལི་ཀ་ན་ལ་ན་ཤ དེས་དགེ་སྦྱོང་སེང་གའི་ལ་བསྟན་པ་གཏད་པར་བཤད། དེ་ལྟར་ན་པལ་
ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཙམ་ན་རྒྱ་གར་དུ་སྐྱེ་སྦྱོར་ནས་སངས་རྒྱུས་བསྟན་
པ་མ་འདིག་བར་གྱི་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཙམ་མོ། །སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་
པ་ནས་རྒྱ་གར་སྐྱེ་སྦྱོང་བཅོམ་རྗེས་ནང་ཆོས་ཤོད་དུ་དར། མདོ་རྒྱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་
ཤོད་སྟེན་དུ་བསྐྱར་རྟོ།།

བསྟན་པའི་བདག་པོ། ༡ ནང་བ་སངས་རྒྱུས་པའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་བདག་པོ་སངས་རྒྱུས་ཤུབ་
པ། ༢ གསང་ཆེན་རྗེ་མའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྦོལ་དཔོན་པ་རྩ་འབྱུང་གནས། ༣ བཀའ་
གདམས་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཐོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ ༤ ས་སྤྱིའི་བསྟན་པའི་བདག་
པོ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ། ༥ བཀའ་བརྒྱད་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མར་བ་ལོ་རྩ་བ། ༦
དགེ་ལྷན་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྦོལ་བཟང་གྲགས་པ་བཅས་ཡིན་པ་སོགས་ལྟ་བུའོ།
བསྟན་པའི་ནང་མཛོད། [མདོན]འདུལ་བ།

བསྟན་པའི་གནས་ཆད། མདོ་ལུགས་ལ། རྟོན་པ་སྤྱི་རན་ལས་འདས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཐུག་བརྟུག་ན་ཉེ། ལུག་ལུགས་ལ་དུས་བཞི་སྤེལ་དང་བྱི་མ་བསྟོམས་
པས་ལོ་ལྷ་སྦོང་བརྒྱ་དང་བཞིའོ། །

བསྟན་པའི་དབང་ལུག་། བཅའ་ཆེན་ཨེར་ཉེ་ནི་སྤྱི་སྦྱང་བརྒྱད་པ་འདི་རབ་བྱུང་བརྟུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྟག་

སྤྱི་༡༡༥༥ལོར་འབྲུངས། མེ་འབྲུག་ལོར་གོང་མ་ཞན་བྱུང་གིས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་ལྟ་ལྟ་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་རོ་བོ་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་དུ་གསེར་བྱམ་དབྱུགས་ཏེ་པཌ་ཆེན་སྐུ་གོང་མའི་
ཡང་སྤྱང་དུ་རོས་འཛིན་གྱིས་ཁྱིའི་ཕེབས་མཛད། རབ་བྱུང་བཙོང་ལྔ་པའི་ཤིང་མག་ལོར་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞེས། ལྷ་རྟ་སྤྱི་ལོ་༡༡༤༩ལོར་འདས།

བསྟན་པའི་མིག་རྒྱན། འཁོར་གསུམ་གྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་མཁན་སྟན་
གྲགས་ཅན་དུ་ཆགས་པའི་མིང་།

བསྟན་པའི་མེ་རོ་བསྐངས། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡པའི་ལྷགས་བྱ་ལོར་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྩོས་ལོར་རྒྱལ་པོ་སྐང་
དར་མ་བཤོངས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༤༧༧པའི་ས་སྐང་ལོར་འབངས་གྲུན་ལོག་གི་འགོ་
བཙུགས། གླུ་བས་དེ་ཙམ་ན་མ་གཡོ་གཙང་གསུམ་དབྱུས་ནས་བློས་བྱོལ་བྱིན། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༧པའི་
མེ་བྱ་ལོར་བཙན་པོའི་བང་སོ་རྣམས་དུ་ཆོ་ཁག་རྣམས་བཤོས་ཏེ་བསྟོགས་སོགས་སངས་
རྒྱས་བསྟན་པ་ཉམས་ཆག་དུ་བྱིན། སྤྱི་ལོ་༡༥༠༤པའི་མེ་སྟག་ལོར་ཁྲ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་མ་གཡོ་གཙང་གསུམ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བས་བསྟན་པའི་མེ་རོ་མདོ་སྐད་ནས་སོས་ཞེས་
བར་གྲགས། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༤པའི་མེ་བྱ་ལོར་དབྱུས་གཙང་མི་བཅུ་མདོ་སྐད་དུ་ཕེབས་ནས་ཁྲ་ཆེན་
ལས་རབ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་བསྐངས་ཞེས་བྱེད།

བསྟན་པའི་ཅེ་སྐྱོར། ཅེ་སྐྱོར་གྱི་དོན་གཉིས་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།

བསྟན་པའི་གཞི། ① བརྫོད་བྱའི་དོན། ② བསྟན་པའི་ཅ་བ་སྟེ། མདོ་ཕྱོགས་ནས་འདུལ་བ་དང་།
སྟགས་ཕྱོགས་ནས་གསང་འདུལ།

བསྟན་པའི་གཞུང་ཤིང་། བར་བྱིན།

བསྟན་པའི་རབས། སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་བྱུང་བའི་རབས།

བསྟན་འཕེལ་དགོན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་༡༦༢༡ལོར་བཏབ། འདེབས་མཁན་སུ་
ཡིན་མ་གསལ། བྱུ་མཐའ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཡིན། ད་ལྟ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་
སྐྱོང་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས། བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་དང་དོན་གཅིག་

བསྟན་མེད། མཛོད་ཐབས་བྱ་རྒྱ་མེད་པའམ། མིག་ལམ་དུ་བསྟན་རྒྱ་མེད་པ།
བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས། སྤྱི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་དང་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ལྷ་སྟེ་
དགུ་པོ་དེ་རྣམས་མིག་ལམ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པས་ན་དེ་ལྟར་བཛོད་དོ། །
བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ།
བསྟན་མའི་གཟིམ་ཁང་། འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་ཤར་ངོས་རི་ལྷེབས་སུ་བསྟན་མའི་གཟིམ་ཁང་
ཞེས་པའི་ལྷ་པེབས་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་གནས་སྤང་བསྟན་མཛོད་
རྩིས་བྱ་རྒྱ་ལ་མ་དང་། བསྟན་མཛོད་རྩིས་སྒྲིག་མ་སོགས་པེབས་ཤིང་། སྤྱི་རོ་བྱེད་མེད་ཡིན་
པ་དེར་གཞུང་གི་རིས་པ་བཞི་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང་། ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་འབྲས་སྤངས་དགོན་པ་
ནས་དགེ་འཕེལ་རི་ཁོང་དུ་པེབས་ཆེ་བསྟན་མའི་སྤྱི་རོ་བྱེད་བཅར་དགོས་ཐོག ཏུ་ལའི་ལྷ་མའི་
གཟིམ་རྒྱུད་ནང་བསྟན་མ་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་སྐབས་སྤྱོད་དར་དང་། མཐུན་རྩིས་ལྷ་མཛོད་དངོས་
རྩིས་སོགས་གནང་སྟོལ་ཡོད། དེའི་ཤར་ངོས་སུ་ཕུ་ཤར་ཞེས་པའི་བཅན་ཁང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།
བསྟན་ཅིས། ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱི་རོ་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་དུས་ནམ་ཆོད་བྱོན་པའི་
ལོ་བྱངས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཅིས་རིག་
བསྟན་འཛིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱི་རོ་བྱེད་པ་
བསྟན་འཛིན་སྤྱི་རོ་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱོད་མཁན་སྤྱི་རོ་བྱེད་པ་
བསྟན་འཛིན་དུ་ལའི་ཁང་། ལུ་ཤི་ཉན་ལ་བུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཆེ་བ་བསྟན་འཛིན་དུ་ཡིན།
བསྟན་འཛིན་ཆད་མ། ལྷང་གི་བསྟན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་ནི་ལྷང་གི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དང་། རྟོགས་
པའི་བསྟན་པ་བསྐབས་པ་གསུམ་ཉམས་བཞེས་མཛོད་པ་ནི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དང་།
དེ་འབྲེལ་གང་ཐག་གི་རྩིས་སུ་ཞུགས་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་རོ་འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་
ཀྱིས་བསྟན་འཛིན་ཆད་མ་ཞེས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན།
བསྟན་ཡོད། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། མཛོད་ཐབས་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པའམ། མིག་ལམ་དུ་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་པ།
བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས། མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་
གཟུགས་རྣམས།

བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དེ་མིག་ལ་བསྟན་ཏུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་
བ་དང་བཅས་བས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་བ་སྟེ་ཀ་བུམ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ།

བསྟན་ཡོད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས། མེ་མོང་ནང་གི་གཟུགས་བསྟན་ལྟ་བུའོ།

བསྟན་རབས། བསྟན་པའི་རབས་དང་དོན་གཅིག

བསྟན་རིམ། རྟོག་ལོ་རྒྱ་བ་སྟོ་ལྟན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབ་མ་གྱི་ལྷང་བ་སྟོ་གོས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛོད་
པའི་བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ་འདི་ནི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གཞུང་ཏ་ཅང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡིན་པས། རྗེ་
ཙོང་ཁ་བས་བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ་འདི་གཡར་པོ་བཞུས་ཏེ་གདན་བྲངས་སྐབས་རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་
སྟོས་སྟེས་སྟུན་བསྟུ་མཛོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

བསྟན་བཤེག། ① བསྟན་བ་འཛིག་བར་བྱེད་བ་པོ། ② བཞད་གད་སྟོང་བ།

བསྟན་བཤེག་ཆ་པོ། གད་མོ་གསུག་སྟོང་མཁའ།

བསྟན་སྲིད། ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བསྟུས་མིང་།

བསྟན་སྲུང་། བསྟན་བ་སྲུང་བའི་ཆོས་སྟོང་དང་བསྟན་བ་སྲུང་བ་པོ་ཀུན།

བསྟབ་བ། དུས་གསུམ་གྱི་བྲག་པའི་བྲ་ཆོག་མ་འོངས་བ། དངོས་རྩལ་གང་ཞིག །ཡུལ་གང་ཞིག་གི་
ནང་དུ་མཆོད་བའམ་སྒྲག་པའི་དོན། དཔེར་ན། མཆོད་རྩལ་རྣམས་ལྷའི་ཞལ་དུ་བསྟབ། ཞལ་དུ་
བསྟབ་པོ་ཁ་རྩ་ཁྱ་ནི། ཡང་། ཅུམ་བ་ཁ་ནང་དུ་བསྟབས་སོང་། འདས་བ་ལ་བསྟབས་དང་། ད་
ལྟ་བ་ལ་སྟོབ། སྒྲལ་ཆོག་ལ་སྟོབས་ཞེས་འབྲི་དགོས།

བསྟབས་བ། སྟོབ་པའི་འདས་བ།

བསྟར་བསྐྱིགས། སྟར་སྐྱིག་དང་དོན་གཅིག

བསྟར་ཉམས་སུ་སྦངས་བ་དང་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་པའི་དོན་ཏེ། ལག་ཏུ་བསྟར་བ། ཉམས་སུ་བསྟར་
བ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བསྟར་བ། གལ་ལམ་སྦང་། ཁང་བ་བསྟར་བ་གཅིག

བསྟར་བ། ① སྟར་བ་དང་སྟོར་བའི་འདས་བ་དང་མ་འོངས་བ། ② རྫིང་བསྐྱོམས་བ། ③ ཡོད་བ།

བསྟེ། བསྟེ་རྒྱ་སྟེ། ངལ་གཤོ་རྒྱ།

བསྟེ་ཁང་། གནས་ཁང་དང་ངལ་གསོ་བའི་ཁང་།
བསྟེ་སྒང་། ཆིག་གི་ཞེ་ས་དང་ལུས་ཀྱི་གྲས་འདུད། དགེ་ཆན་ལ་བསྟེ་སྒང་ཞུས་ནས་སློབ་ཁྲིད་ཉན་པ།
བསྟེ་གནས། ① རྒྱན་དུ་གནས་པའི་ཡུལ། ② རྟེན་གཞི། ③ ངལ་གསོ་བའི་གནས།
བསྟེ་བ། སྟེ་བའི་མ་འོངས་པ།
བསྟེང་བ། ① སྟེང་བའི་མ་འོངས་པ། ② འབྲུ་བའམ་ཟུར་བ་བྱེད་པ།
བསྟེང་ཆིག་། རྒྱབ་ཆིག་གམ་འབྲུ་སློད་ཀྱི་ཆིག་
བསྟེང་སྒྲུད། ཟུར་གྱིས་ཁི་བ་དང་འབྲུ་སློད་བྱེད་པ།
བསྟེངས་པ། སྟེང་བའི་འདས་པ།
བསྟེངས་ཆིག་། ལུན་འབྲེན་བའི་ཆིག་སྟེ། པ་རོལ་དག་ལ་གྲོལ་བའི་བསྟེངས་ཆིག་སྟོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།
བསྟེམ་པ། སྟེམ་བའི་མ་འོངས་པ།
བསྟེམས་པ། སྟེམ་བའི་འདས་པ།
བསྟེར་བ། [རྟེད] ① བནར་བ། ལུས་སེམས་བསྟེར་བ། ② བར་མཆམས།
བསྟེར་མེད། [རྟེད]བར་མཆམས་མེད་པ་དང་། བནར་མེད་པའམ། ངལ་གསོ་མེད་པ།
བསྟེས། ངལ་གསོའི་ཆེད་དུ་གནས་པ།
བསྟེས་པ། སྟེ་བའི་འདས་པ།
བསྟུང་བ། ཐག་བ་སོགས་བསྟུང་རྒྱ་སྟེ། ཟུང་དུར་བྱ་རྒྱ།
བསྟུངས་པ། ཟུང་བའི་འདས་པ།
བསྟུད། གཅིག་གི་རྗེས་སུ་གཅིག་བསྟུད་རྒྱ་དང་བསྟུད་ཟིན་པ་སྟེ། ཟུད་པ་པོས་ཆེད་དུ་མཐུད་པར་
བྱ་རྒྱ་དང་མཐུད་པར་བྱས་ཟིན་པ།
བསྟུད་མ། བརྒྱད་མའམ་གཅིག་རྗེས་གཅིག་མཐུད་དམ་བར་མ་ཆད་པ། བར་ཆེན་བསྟུད་མར་
འབྱོར་བ། མཁས་པ་བསྟུད་མར་བསྟེན་པ།
བསྟུད་ལྷུང་། ལྷོག་ལྷུང་འབྲུལ་འཁོར་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་སྤྱོད་ཐ་སྟོད་ཅིག་སྟེ།
དབྱིན་རྟེན་དུ་morphing ཟེད།

བསྐྱེད། དེ་ལ་དེ་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བསྐྱེད་ཟིན་པ་སྟེ། སྐྱེན་པ་པོས་མ་སྐྱེན་པར་བྱ་རྒྱ་དང་མ་སྐྱེན་པར་བྱས་ཟིན་པ།
བསྐྱེན་མཁུས། གྲོགས་དང་མ་སྐྱེན་པར་བྱེད་མཁུས་པ། མིའི་བསམ་སྦྱོར་ལ་བསྐྱེན་མཁུས་ཁོ་ན་བྱས་པ།
བསྐྱེན་མཁུས་པོ། འཛིག་རྟེན་ལྷགས་ལ་མཁུས་པ། ལྷ་མོ་བསམ་ཤེས་ཐོངས་པོ་མི་ལ་བསྐྱེན་མཁུས་
པོ་ཞིག་འདུག།

བསྐྱེན་བསྐྱེན་བྱེད་པ། སྐྱེན་གང་སྐྱབ་བྱེད་པ་སྟེ་སྒྲེལ་ལད་འཁྲབ་པ།
བསྐྱེན་བྱི། རྫོ་བསྐྱེན་པ་དང་གཏམ་འདི་བ། མི་ལ་བསྐྱེན་བྱི་མི་བྱེད་པ། མི་ངན་ལ་བསྐྱེན་བྱི་མ་བྱེད།
བསམ་འཆར་མི་མ་སྐྱེན་པ་གང་ཡོད་པ་རྣམས་བསྐྱེན་བྱི་ཡང་ཡང་བྱེད་པ།

བསྐྱེན་པ། སྐྱེན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ།
བསྐྱེན། དགེ་གན་ནམ་སྐྱེན་པ་སོགས་བསྐྱེན་རྒྱ་དང་བསྐྱེན་ཟིན་པ།
བསྐྱེན་བཀྲར། བསྐྱེན་ཅིང་གྲས་འདུད་ཞུ་བ། རྫོ་བ་དཔོན་བསྐྱེན་བཀྲར་བྱེད།
བསྐྱེན་པ། ① སྐྱེན་པའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ། ② ལྷ་བར་ཡོད་པའི་ལུས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགོ་
བའི་ཅའི་བྱེ་བྲག་ཅིག ། ③ སྐྱེན་གཏུགས། བསྐྱེན་མེད་ཉམ་ཆུང་།

བསྐྱེན་པའི་ཁྲ་མ་བརྒྱད། གྲུ་རུ་ཆེན་པོ་ལྷོ་སིང་ཏ། རྒྱ་གར་མཁན་པོ་སྤྲ་རྩ་ཉེ། མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་
མོ་ལས་ཀྱི་དབང་མོ། དེགས་ལྷན་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་པའོ། ཁ་ཆེའི་ལུལ་དུ་སྒྲེ་མ་མི་བྱ། སེང་ག་ལ་
རུ་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ཟ་ཉོར་ལུལ་དུ་སྐྱེ་བསྐྱེད་པོ། ག་ལེ་རྒྱ་རུ་རྩ་ན་སྤྲོ་ལོ། །

བསྐྱེད། རུན་པ་དང་ཟས་སོགས་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བསྐྱེད་ཟིན་པ་སྟེ། སྐྱེན་རྒྱ་དང་བྱིན་ཟིན་པ།
བསྐྱོངས་པ། [རྩིད]གྲོགས་བྱས་པ་འཕམ་གཞན་དང་མ་སྐྱེན་པར་རྗེས་སུ་འདུག་པ།
བསྐྱོད། གཞེངས་མཐོ་བར་བྱས་པ་འཕམ་ཡང་བཀྲགས་པ། ལུད་བསྐྱོད། ཐོལ་བསྐྱོད། གཞེངས་བསྐྱོད་སོགས།
བསྐྱོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ། བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ། བསྐྱོད་པ་ཇི་ཅམ་བྱས་
ཀྱང་བསྐྱོད་མི་ཆར་བའམ།

བསྐྱོད་བཀྲར། ཆེ་བཟོད། རང་ལས་ཡོན་ཏན་ཆེ་བར་བསྐྱོད་བཀྲར་བྱེད་པ།
བསྐྱོད་སྒྲུ། སྒྲུ་གཞས་གཏོང་བའི་སྒོ་ནས་ཆེ་བཟོད་བྱེད་པ། བསྐྱོད་སྒྲུ་རིང་པོ།
བསྐྱོད་འགྲེལ། བསྐྱོད་པའི་འགྲེལ་པ་སྟེ་ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྐྱོད་པའི་འགྲེལ་པ་ནི་བསྐྱེན་འགྱུར་

སྒྲེ་དགེ་དཔའ་མའི་བསྟོད་ཆོག་ས[༡]པའི་ནང་དུ་ཡོད།
བསྟོད་བསྐྱེད་ཆེ་བཅོད་ཀྱི་བསྟོད་པ། ཁྱེད་རང་ཐུགས་རྒྱུད་བར་པོ་ཆད་ལྷན་རེད་ཅེས་བསྟོད་
བསྐྱེད་པ་བཅོད་པའི་དོན།
བསྟོད་ཆེན་བཞི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་བཅུ་མས་པའི་བསྟོད་པ་ཆེན་པོ་བཞི་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་དང་།
བྱམས་བསྟོད་མཉེས་གཤིན་པ། འཇམ་བསྟོད་བསྟོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཚོ། རྣམ་རྒྱལ་མའི་བསྟོད་པ་
ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་རེ་སྐྱོང་མ་བཅས་བཞི་ཡོ། །
བསྟོད་པ། ① [ཐ་དད་པ]བསྐྱེད་པ། གནའ་བསྟོད་དེང་སྒྲུབ། བཟང་བསྟོད་རན་སྒྲུབ། བརྒྱ་བསྟོད་
སྟོང་བསྟོད། བདག་བསྟོད་གཞན་སྒྲུབ། རང་གིས་རང་ལ་བསྟོད་པ། རན་པས་རང་བསྟོད། ཁྱ་
ཏས་སྒྲོ་བསྟོད། བསྟོད་འོས་པ་ལ་བསྟོད་དགོས། སྒྲུང་འོས་པ་སྒྲུང་དགོས། ② གཟེངས་སུ་
བསྟོད་པའི་བྱ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་བཅོད། བསྟོད་པ་ལུལ་བ།
བསྟོད་པ་ཆངས་པའི་ཅོད་པན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པ། རྣང་དོན་འོལ་ཁ་རྗེང་བྱའི་བྱམས་མགོན་
ལ་བསྟོད་པ་འམ་ཡོན་ཏན་བཅོད་པ་ཞིག་ཡིན།
བསྟོད་པའི་ཆ་ལས་སྒྲུབ་པ། ཆའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས། གཡོ་ཟོལ་གྱི་ཆོག་གིས་བསྟོད་པའི་ཁྲུ་
བྱས་ནས་དོན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆའི་རྒྱན་ཞིག།
བསྟོད་པའི་མཚུངས་སྒྲུབ། མཚུངས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས། བཅོད་འདོད་བསྟོད་ལུལ་ལ་
ཡོན་ཏན་ཁྱེད་པར་ཅན་ལྷན་པ་བཅོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པར་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ཞིག།
བསྟོད་བྱུག །བསྟོད་པ་དང་། བྱུག་འཆལ།
བསྟོད་དབྱངས། ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་བཅོད་ཀྱི་མགྱུན་དབྱངས། མེས་རྒྱལ་ལ་བསྟོད་དབྱངས་འབྲུལ།
བསྟོད་ཆོག །བསྟོད་པ་བྱེད་པའི་ཆོག །མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་བསྐྱེད་པ་བཅོད་དང་། ཆེ་བཅོད།
མཆོད་ཆོག །བསྟོད་པ་སྒྲ། མཐོ་བར་བྱ། གཟེངས་བསྟོད་པ། ལེགས་སྒྲ་བཅས་སོ། །
བསྟོད་ཆོག་ས། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སྒྲ་མ་སོགས་ལུལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཆོག་ས་
སུ་བཅད་པས་བསྟོད་པ་བྱས་པའི་གསུང་སྐོར་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བཞིག།
བསྟོད་འོས། བསྟོད་པ་བྱེད་འོས་པ། ར་ཆོས་བསྟོད་འོས་པ་ཤ་སྟག་རེད། མིང་གི་རྣམ་གངས་ལ་བསྐྱེད་པ་

འོས་དང་། མཆོད་འོས། མཆོག་གྲུ་བ། ལྷ་མོར་ཆེ། དུལ་བྱ་དང་། ཤིན་ཏུ་བཟང་བཅས་སོ། །
བསྟོད་ཡིག། །བསྟོད་ཆིག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཡི་གེ
བསྟོད་བ། བསྟོད་བ། མི་བཟང་ལས་བཟང་ལ་བསྟོད་ར་གཏོང་བ། ལེགས་སོ་ཞེས་བསྟོད་ར་ཆེ་
བརྗོད་ཞུས་བ།
བསྟོད་ར་བཏང་བ། བསྟོད་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱས་བ།
བསྟོད་རེས། བཞུགས་པར་བསྟོད་ཆུང་བསྟོད་རེས་མོས། བཞུགས་སྟོན་བཟང་ལ་མགྲུ་ནས་བསྟོད་
རེས་བྱེད་བ།

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནུས་ཁོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོག་ཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ལྷུང་། །
ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཞད་བདུད་ཅི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནུས་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལཱའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནུས་འདེན་ཤུག་སེལ་འཛིན་པའི་
ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བར་
བསྐྱུན་གྱུ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འཁྱུར་གང་ལའང་སྤར་
ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་པའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འདྲིན་
རྒྱ་མཚོས་སྤར་བའོ། །

༡༢། །ནམ་མཐུན་དུ་འཁྱུར། །འཛིན་ཏུ་འཁྱུར་ཏུ་འཁྱུར། །འོ་རྒྱུ་རྒྱ། །

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞགས་ཆེ་འགོ་མ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་
བར་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །